Coordonator : *Chiroșcă Angela*

GHID METODOLOGIC MULTIDISCIPLINAR

„FIECARE COPIL ESTE O COMOARĂ – INIȚIATIVE PENTRU EDUCAȚIE INCLUZIVĂ”

Coordonator : *Chiroșcă Angela*

GHID METODOLOGIC MULTIDISCIPLINAR

„FIECARE COPIL ESTE O COMOARĂ – INIȚIATIVE PENTRU EDUCAȚIE INCLUZIVĂ”

BUFTEA 2024

„FIECARE COPIL ESTE O COMOARĂ – INIȚIATIVE PENTRU EDUCAȚIE INCLUZIVĂ”
GHID METODOLOGIC MULTIDISCIPLINAR

ISBN 978-973-0-40449-4.

REFERENTI STIINTIFICI:

Prof. Trif Sanda Ana Delia - CJRAE Cluj- Grădiniţa cu P.P. “ Licurici“ Cluj-Napoca
Prof. dr. Elinor Danusia Popescu - Colegiul Tehnic ,,Carol I”, București
Prof. dr. Gana Marta- Grădinița cu program prelungit Moșnița Veche, Jud. Timiș
Prof. dr. Seleţchi Emilia Dana - Colegiul Tehnic ,,CAROL I’’, Bucureşti
Prof. dr. Nicoleta - Cristina PĂUNAȘ - Liceul de Arte ”Bălașa Doamna” Târgoviște
Prof. dr. ing. Laura Maftei - Liceul Agricol "Dr. C. Angelescu" Buzau
Prof. dr. Mărgărit-Bărăitaru Monica - Şcoala Gimnazială ,,I.G.Duca”, Bucureşti
Prof. dr. Păun Mihaela Gabriela - Școala Gimnazială Nr. 1, Balș, Olt
Prof. dr. Cristina-Eva Sauciuc - Liceul Tehnologic „Ion Nistor”, Vicovu de Sus
Prof. dr. Dana Platona - Liceul Teoretic German ,, Friedrich Schiller”, Oradea
Prof. Chiroșcă Angela - Școala Gimnazială Nr.29 Galați

EDITOR:

Prof. BALEA LILIANA CARMEN

REDACTOR:

Prof. BALEA LILIANA CARMEN

AUTORII ISI ASUMA INTREAGA RESPONSABILITATE PENTRU CONTINUTUL MATERIALELOR PUBLICATE!

BUFTEA, 2024

Cuprins

I. „ FIECARE COPIL CONTEAZĂ-INIȚIATIVE PENTRU O EDUCAȚIE INCLUZIVĂ”
GHID METODOLOGIC MULTIDISCIPLINAR

1. Secţiunea I - Studii de specialitate, studii de caz, articole, proiecte didactice;……...5

2. Secţiunea II – Proiecte educative/Proiecte Didactice……1959

3. Sectiunea III – Planuri De Intervenție Personalizate/ Proiecte de Activitate

Integrată/Planificări/Curriculum Adaptat…….2721

Secţiunea I

Studii de specialitate, studii de caz, articole, proiecte didactice

Grădinița și copiii cu CES

Niță Elena Cristina
Grădinița Nr.2 Bragadiru

De-a lungul istoriei, copiii cu cerințe speciale au fost fie excluși, ignorați, neglijați, abandonați, pentru același motiv fie suprimați (spartanii îi aruncau de pe stâncă pe copiii care se năsteau cu o malformație). Sunt diferiți de ceilalți. În această problematică există un complex de date, de practici, concepții și perspective psihologice. Familiile acestor copii au trăit mereu la fel ca și copiii, în jenă, rușine, teamă, nevalorizare și nesiguranță, determinate de diferențele lor de dezvoltare și de comportament. Societatea și-a manifestat adesea mila, înțelegerea, dar și disprețul, teama, ridicularizarea. Cele mai multe reacții se datorează percepțiilor sociale asupra a ceea ce înseamnă diferențele dintre copii și oameni în general. În aceeași măsură este vorba și de necunoaștere și de neînțelegere a cauzelor care determină aceste diferențe.O serie de concepții filozofice au explicat deficiențele unor persoane ca fiind datorate pedepselor divine meritate de părinți, și de aici, rușinea și respingerea cea mai mare în planul social. Frica a fost determinată de necunoaștere și din nevoia de a ocroti, de a sprijini suplimentar un copil cu handicap. Au existat chiar concepții care legau copilul cu deficiențe de comportamente total antisociale și de aici devenea prioritar de înlăturat –primejdia pe care o reprezenta el.

Rolul educatoarei în evaluarea CES

Educatoarea trebuie să cunoască toți copiii cu care lucrează în grupă. Ea face permanent observații referitoare la progresele programului educativ. Copiii cu CES sunt parte a grupului de copii. Ei participă, după posibilitățile lor la activități și program. Educatoarea observă și identifică problemele de dezvoltare sau riscurile de dezvoltare care apar atât din modul particular de răspuns la diferite activități cât și din informațiile primite de la medic sau de la familie. Dacă pe o perioadă anume educatoarea observă că problemele sunt frecvente, au intensitate și se manifestă acut, trebuie să ceară sprijin la un profesionist (psiholog, logoped, consilier psihologic). Chiar dacă copilul va urma un program de intervenție personalizată pentru remedierea problemelor sale, rolul educatoarei va fi mereu important, căci ea urmărește permanent în cadrul grădiniței și în activitățile zilnice și poate consolida progresele programului. Același lucru se petrece și cu rolul părinților: ei trebuie antrenați în orice activitate de sprijinire sau remediere a problemelor copilului, să continue acasă programul, pe măsura posibilităților lor, dar cu toată încărcătura afectiv-emoțională pe care o aduce mediul familial.

Cine sprijină educatoarea în activitatea cu copiii cu CES?

Programul de educație timpurie individualizată necesită o abordare cât mai deschisă și mai incluzivă a copiilor. Aceasta înseamnă că în grupa de copii pot exista copii cu CES. Pentru educatoare poate însemna acest lucru, nu neapărat sarcini în plus, ci strategii de educație care să fie cât mai flexibile. Așa cum vorbim de sprijin pentru copil în procesul educațional, trebuie să presupunem că și educatoarea are nevoie de sprijin. De unde poate ea să ia acest sprijin? Sursa principală de sprijin este grupul de educatoare. Schimbul de experiență, schimbul de idei de acțiune, de modele, participarea în echipă la anumite activități, discuțiile metodice, sunt tot atâtea forme de a folosi experiența și practica colegelor în rezolvarea în rezolvarea unor probleme. Activitatea în echipă presupune un mod de acțiune în care educatoarea lucrează împreună cu o altă colegă pentru a organiza, desfășura și evalua activități didactice personalizate. Activitatea sprijinită de voluntari, părinți, bunici, membrii unor asociații neguvernamentale care au în obiectiv integrarea și/sau incluziunea copiilor cu CES, sau studenți practicanți care sunt parte activă în organizarea și desfășurarea activităților. Parteneriatul cu familia

este o altă sursă de sprijin în activitatea cu copiii cu CES. Centrele de resurse profesionale și Centrele de resurse pentru părinți constituie structuri metodologice care se pot înființa la nivelul unor instituții, pentru a sprijini rezolvarea diferitelor probleme cu care educatoarea vine în contact în tratarea CES. Autoperfecționarea profesională este sursa cea mai importantă de sprijin.

Bibliografie

„Educația copilului preșcolar. Elemente de pedagogie la vârsta timpurie” – Ecaterina Vrășmas – Editura PROHUMANITATE, 1999.

Proiect Educațional Transfrontalier - „FIECARE COPIL CONTEAZĂ”
„Toți suntem copiii lui Dumnezeu”

Prof. înv. preșc: **Leahu Ionela**
Grădinița P.P.: **„Prichindel”** - Tecuci

„Educaţia este un al doilea soare pentru cei care îl avem. ” – Heraclit din Efes

Promovarea principiilor școlii incluzive, prin aplicarea prevederilor actelor normative naționale și internaționale referitoare la drepturile copilului, egalitatea de șanse, combaterea discriminării, integrarea sau incluziunea tuturor copiilor, vizează asigurarea unui climat potrivit de studiu majorității elevilor în cadrul școlilor de stat din învățământul de masă.

Pornind de la realitatea că oamenii sunt diferiți, școlile care dezvoltă practici incluzive își adaptează condițiile de învățare în funcţie de nevoile copilului, în loc să se aștepte din partea copilului să se adapteze la procesul educațional. Spre deosebire de integrare, prin care se asigura elevilor posibilitatea de a se adapta la aspectele sociale și curriculumul predat în şcolile obişnuite, plasând accentul pe adaptarea fiecărui elev, incluziunea se concentrează asupra adaptării mediului de învăţare astfel încât acesta să devină accesibil tuturor elevilor.

Dezvoltarea unor practici incluzive permite şcolilor ca prin adaptarea sistemelor, politicilor, procedurilor şi curriculum-ului să răspundă unor nevoi tot mai variate ale elevilor, inclusiv ale celor cu cerinţe educaţionale speciale. Şcolile care urmează aceste practici devin treptat mai capabile să servească comunitatea din care fac parte şi să răspundă nevoilor populaţiei locale.

Implementarea într-o unitate de învățământ a unei abordări incluzive nu este un proces ușor, necesită timp și resurse, reprezentând o transformare continuă care presupune adoptarea și integrarea unui set de valori și credințe incluzive, dezvoltarea strategiilor de funcționare a unității, a conținuturilor și metodelor didactice, cu respectarea principiilor incluziunii.Practicile incluzive se referă la ceea ce fac principalii actori în procesul de predare și învățare, la ceea ce se predă și se învață precum și la modul în care se realizează acest proces.

Din perspectiva incluziunii, cadrele didactice ar trebui să structureze predarea și să dirijeze învățarea astfel încât:

- ★ activitățile de învățare să se adreseze nevoilor tuturor elevilor;
- ★ toți elevii să fie încurajați să învețe și să se implice activ în propriul proces de învățare;
- ★ gândirea critică a elevilor să fie încurajată; elevii să învețe unul de la celălalt;
- ★ să fie facilitată înțelegerea faptului că între oameni există asemănări și deosebiri;
- ★ evaluarea să se realizeze constructiv, să stimuleze progresul;

★ activitățile extrașcolare și extracurriculare să fie organizate cu implicarea tuturor copiilor;

Pentru conceperea strategiilor didactice, este necesar ca profesorii să conștientizeze că, atunci când ajung la o școală, elevii vin cu anumite experienţe şi aşteptări, au stiluri de învăţare diferite, unii dintre ei au nevoi sau cerinţe educaționale speciale, aspecte care vor influenţa modul în care aceștia vor învăța.

Pentru a asigura participarea efectivă și implicarea tuturor elevilor la ore, este recomandat profesorilor să își planifice și structureze procesul de predare astfel încât să creeze situații de învățare în care toţi elevii să se simtă în largul lor, fiecare elev să fie capabil să contribuie corespunzător la lecție, potrivit nevoilor proprii, să aprecieze şi să privească în mod pozitiv diferenţele pe care le observă la ceilalţi, asumându-şi răspunderea pentru propriile comportamente şi acţiuni.

Tehnicile adoptate pe parcursul orei trebuie să capteze elevii și să-i motiveze, prin folosirea unor metode de predare adecvate diferitelor stiluri de învăţare, prin modalităţi de organizare variate şi prin diferențierea conţinutului şi prezentării curriculumului, astfel încât să răspundă nevoilor elevilor şi să creeze tuturor posibilitatea de a învăţa efectiv şi de a progresa.

În stabilirea ţintelor pentru învăţare, profesorii au datoria de a cunoaște experienţele, cunoştinţele, interesele şi punctele forte ale elevilor pentru a reduce slăbiciunile şi a demonstra progresele înregistrate de-a lungul timpului.Este indicat ca obiectivele stabilite să fie realizabile şi să stimuleze elevii ajutându-i să devină mai încrezători în capacitatea lor de a învăţa, dobândid astfel mai multă încredere și mai mult respect de sine.

De asemenea, având în vedere că posibilităţile elevilor sunt diferite, este necesar ca profesorul să sprijine elevii în depăşirea potenţialelor obstacole în calea învăţării iar pentru elevii cu cerințe speciale, planificarea curriculumului şi a evaluării trebuie raportată direct la tipul şi gravitatea dificultăţii cu care se confruntă elevul.

Una dintre abordarile incluzive ale procesului de predare-învățare este cea structurată pe stilurile de învățare ale elevilor, adresându-se în mod egal tuturor, în funcție de stilul de învățare predominant. Elevii primesc sarcini diferite, de scriere și citire sau studiu bazat materiale vizuale, diagrame și clipuri video, pentru stilul vizual, activități experimentale sau de documentare cu elaborarea de materiale scrise și diagrame desenate, pentru stilul chinestezic, sau activități de urmărire de materiale audio, prelegeri și dezbateri, pentru stilul auditiv.

Atunci când vorbim de educaţie incluzivă ne referim la programe de educaţie care să asigure accesul şi participarea tuturor copiilor, valorizând diversitatea şi acordând importanţă fiecărui copil în parte. Nu este suficientă includerea unui copil într-un grup educativ. Este

nevoie ca grupul să se schimbe în aşa fel încât fiecare copil să fie bine primit - un grup cu practici educative incluzive, adică primeşte toţi copiii şi acordă valoare şi atenţie fiecăruia, dar educaţia nu poate fi incluzivă decât dacă cuprinde tot programul, practicile, managementul şi acţiunile permanente cu copiii. Adică toate componentele actului de educaţie în ansamblul lui. O idee de bază în asigurarea educaţiei incluzive este prevederea conform căreia toţi copiii trebuie să înveţe împreună. De aici, educaţia incluzivă, pentru toţi, de multe ori pare să fie aceeaşi cu integrarea copiilor cu cerinţe educative speciale.

Cele două procese nu sunt identice:

- ★ Integrarea educaţională descrie eforturile făcute pentru a introduce copilul într-o grupă sau clasă obişnuită, fără a crea condiții special pentru ca acesta să se adapteze;
- ★ Incluziunea este o politică şi un proces care permite tuturor copiilor să participe la programele educaţionale, prin schimbare şi adaptarea curriculară, crearea condițiilor special ca copii cu CES să se adapteze procesului instructiveducativ1 . Incluziunea presupune acţiuni în favoarea eliminării discriminării şi segregării; în cadrul procesului instructiv-educativ este un proces complex, care pune în centru școala şi schimbările ei și revendică asigurarea parteneriatului elevi - cadre didactice – manageri -părinți în procesul didactic incluziv.

Pe de altă parte, educația incluzivă a copiilor cu CES reprezintă o nouă provocare pentru cadrele didactice din învăţământul preuniversitar deoarece școala trebuie să fie capabilă să realizeze un învăţământ diferenţiat şi să asigure o educaţie de calitate pentru toţi şi pentru fiecare. Noile tendințe în dezvoltarea și modernizarea educației impun necesitatea:

- ★ elaborării materialelor-suport pentru asigurarea metodologică a procesului de incluziune școlară a copiilor CES în învățământul general;
- ★ adaptării curriculumului general la potențialul și necesitățile speciale ale copiilor, pentru a evita eşecul şcolar al acestora, a-i sprijini în activitatea lor de învăţare şi a le asigura parcursuri şcolare diferenţiate şi individualizate;
- ★ adaptarea ofertei educaționale la posibilităţile de învăţare ale tuturor

Principalele provocări pe care le ridică incluziunea educaţională a copiilor cu dizabilităţi sunt generate și de următoarele situaţii:

- ★ Provocări generate de caracterul interinstituţional al evaluării copiilor cu dizabilităţi. În lipsa unor protocoale clare de colaborare între instituţiile implicate în evaluarea copiilor cu dizabilităţi apar o serie de dificultăţi. Specialiştii în educația incluzivă consideră că evaluările pe care le primesc din partea altor instituţii sunt făcute sumar, cu foarte puţine detalii, nu oferă foarte multe informaţii iar din ele nu reiese tabloul copilului.

- ★ Provocări generate de lucrul în echipă. Din interviurile cu cadrele didactice din şcolile incluzive a reieşit faptul că întotdeauna au avut elevi cu dificultăţi de adaptare şcolară, care asimilau greu materia, iar părinţii nu acceptau ca ei să frecventeze şcoala specială. Înainte de introducerea profesorilor de sprijin şi a celorlalţi specialişti, cu ei lucrau doar cadrele didactice care predau la clase. Munca în echipă implică un schimb permanent de informaţii, de încredere şi respect reciproc între specialişti, dar ascunde şi o „muncă de culise”, astfel încât toţi specialiştii să înţeleagă nevoile acestor copii şi să-şi împartă responsabilităţile.
- ★ Provocări generate de colaborarea cu părinţii. Colaborarea cu părinţii implică provocări pentru toţi profesioniştii care se confruntă cu rezistenţa părinţilor, fie din teama de etichetare, respingere sau orientare a copilului spre şcoala specială, fie datorită comodităţii.
- ★ Provocări generate de colectivele de elevi. Lucrul cu colectivele de copii cu CES determină cadrele didactice să depună o muncă grea ca volum care presupune consum nervos, îi determină să trăiască sentimentul lipsei de eficienţă, în ceea ce priveşte activitatea lor.

În concluzie: educația incluzivă fiind un fenomen complex, constituie o provocare pentru instituţiile implicate şi pentru societatea în ansamblu şi are drept consecinţă nevoia de schimbare atât a mentalităţilor cât şi a politicilor educaţionale. Este recunoscut faptul că, în ultimii ani, s-au făcut progrese simţitoare în ceea ce priveşte incluziunea elevilor cu dizabilităţi în şcolile de masă însă aceste realizări/încercări rămîn a fi insuficiente pentru asigurarea șanselor egale la educație și instruire copiilor cu CES.

EDUCAŢIA INCLUZIVĂ ÎNTRE PROVOCARE ŞI NECESITATE

Prof. Laza Alina-Ileana
Școala Gimnazială „Nanu Muscel”, Câmpulung

Despre educație s-a vorbit și se vorbește mult și, totuși, nu este suficient. Dacă dorim să intervenim în favoarea copiilor, trebuie să le oferim tuturor o educație de calitate și, în mod deosebit, celor cu cerințe educaționale speciale: o educație de calitate pentru toți într-o școală pentru toți.

Lumea contemporană este tot mai dinamică, influențând politicul, economicul, socialul. Printre primele sectoare sociale afectate de aceste schimbări de durată a fost și rămâne învățământul, îndeosebi cel pentru copiii cu cerințe educaționale speciale- o problemă a sistemului educațional, care nu poate răspunde exigențelor speciale din motive obiective și subiective.

Educația incluzivă este un proces complex, de durată, care necesită analize, schimbări și construcții continue pentru a realiza politici și practici incluzive și a asigura bazele unei culturi incluzive. Paradigma educației incluzive lansată în anii ’90 ai secolului trecut pentru a depăși abordarea educației integrate s-a dovedit îngustă și insuficientă în asigurarea dreptului la educație pentru toți copiii și oamenii. Incluziunea cuprinde principiul ca școlile să primească toți copiii, indiferent de condiția lor fizică, intelectuală, socială, emoțională, lingvistică sau alte condiții și, de asemenea, să se adapteze și să răspundă nevoilor acestora.

Nevoia de incluziune în educație a început să devină astfel o parte integrantă a sistemului național de planificare a învățământului; dezvoltare a curriculum-ului; dezvoltare a organizării școlare. Aceasta solicită acțiuni în tot sistemul educațional, inclusiv privind:

• legislația;
• colaborarea interministerială;
• sisteme adecvate de finanțare;
• instruirea profesorilor de sprijin;
• metode de predare incluzivă;
• promovarea respectului pentru diversitate, nondiscriminarea în școli;
• analiza și adaptarea curriculară, a resurselor pentru predare în clase etc.

Există mai multe dimensiuni și provocări contemporane, legate de introducerea și aplicarea acestui concept, de largă rezonanță asupra modului în care este organizată și funcționează școala:

- centrarea pe copil, pe unicitatea acestuia;
- răspunsul la situații educaționale diverse (o pedagogie respondentă, de luare în considerare și de valorizare a diversității umane, sub diversele ei aspecte);
- comprehensivitate- înțelegere, acceptare a diferențelor între copii (o pedagogie a alterității);
- democrație și solidaritate umană - o școală mai echitabilă.

Dacă prin abordarea de tip educație integrată se aveau în vedere mai ales obiective legate de școlarizarea „normalizată” a copiilor cu CES, cât mai aproape de instituțiile școlare și clasele obișnuite – deci accentul se pune pe copii și formele de suport pentru aceștia – incluzivitatea educației are ca sens și obiectiv principal adaptarea școlii la cerințele (speciale ori adiționale) de învățare ale copiilor, iar prin extensie, adaptarea școlii în general la diversitatea copiilor dintr-o comunitate - ceea ce presupune reforma și dezvoltarea de ansamblu a școlii (din comunitate). Este nevoie așadar de o abordare la nivel de sistem educațional, în totalitatea acestuia, cu provocări însemnate pentru toate

sectoarele – inclusiv pentru cel de învățământ. Înțelegerea *Educației pentru toți* în relație directă cu *Educația incluzivă* nu poate fi realizată fără o schimbare a percepțiilor, imaginilor și ideilor tradiționale despre educație. Toți avem nevoie de educație, nu numai unii dintre noi, societatea nu este formată numai din unii oameni, ci din toți. Educați sau mai puțin educați, suntem parte a întregului și dăm fiecare identitate și specific comunității din care facem parte. Valoarea unui om este dată de unicitatea sa, de ceea ce reprezintă el prin particularitățile, caracteristicile, capacitățile și competențele pe care le are, dar și de modul în care este integrat social, apreciat de comunitatea și societatea din care face parte. Astfel, fiecare om are dreptul de a beneficia de sprijin pentru formarea și integrarea lui socială și individuală.

Copiii cu CES au dreptul de a se dezvolta și forma cât mai adecvat pentru a-și construi unicitatea și a participa la identitatea socială și culturală din care fac parte, societatea trebuie să le ofere sprijin la nivel de familie, grădiniță și școală. Toți copiii au dreptul, și este firesc să fie participanți, la o educație de calitate, eficientă și permanentă. Procesul educativ trebuie să se adreseze tuturor și fiecăruia, să se concentreze pe soluții rapide și adecvate la adaptarea față de diversitatea și unicitatea umană - educației pentru toți care devine coerentă dacă se bazează pe educația incluzivă și dacă se definește ca:

- educație de calitate;
- eficiență;
- responsabilitate;
- pluridisciplinaritate;
- proces complex;
- strategie de respectare a drepturilor omului;
- evidențiere a valorii individuale umane.

Atunci când vorbim de educație incluzivă ne referim la programe de educație care să asigure accesul și participarea tuturor copiilor, valorizând diversitatea și acordând importanță fiecărui copil în parte. Nu este suficientă includerea unui copil într-un grup educativ. Este nevoie ca grupul să se schimbe în așa fel încât fiecare copil să fie bine primit - un grup cu practici educative incluzive, adică primește toți copiii și acordă valoare și atenție fiecăruia, dar educația nu poate fi incluzivă decât dacă cuprinde tot programul, practicile, managementul și acțiunile permanente cu copiii. Adică toate componentele actului de educație în ansamblul lui.

O idee de bază în asigurarea educației incluzive este prevederea conform căreia toți copiii trebuie să învețe împreună. De aici, educația incluzivă, pentru toți, de multe ori pare să fie aceeași cu integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale. Cele două procese nu sunt identice:

- Integrarea educațională descrie eforturile făcute pentru a introduce copilul într-o grupă sau clasă obișnuită, fără a crea condiții speciale pentru ca acesta să se adapteze;
- Incluziunea este o politică și un proces care permite tuturor copiilor să participe la programele educaționale, prin schimbare și adaptarea curriculară, crearea condițiilor speciale ca cei cu CES să se adapteze procesului instructiv-educativ.

Incluziunea presupune acțiuni în favoarea eliminării discriminării și segregării; în cadrul procesului instructiv-educativ este un proces complex, care pune în centru școala și schimbările ei și revendică asigurarea parteneriatului elevi - cadre didactice – manageri -părinți în procesul didactic incluziv. Pe de altă parte, educația incluzivă a copiilor cu CES reprezintă o nouă provocare pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar deoarece școala trebuie să fie capabilă să realizeze un învățământ diferențiat și să asigure o educație de calitate pentru toți și pentru fiecare.

Noile tendințe în dezvoltarea și modernizarea educației impun necesitatea elaborării materialelor-suport pentru asigurarea metodologică a procesului de incluziune școlară a copiilor CES în învățământul general; adaptarea curriculumului general la potențialul și necesitățile speciale ale copiilor, pentru a evita eșecul școlar al acestora, a-i sprijini în activitatea lor de învățare și a le asigura parcursuri școlare diferențiate și individualizate; adaptarea ofertei educaționale la posibilitățile de învățare ale tuturor. Este recunoscut faptul că, în ultimii ani, s-au făcut progrese simțitoare în ceea ce privește incluziunea elevilor cu dizabilități în școlile de masă însă aceste realizări/încercări rămân a fi insuficiente pentru asigurarea șanselor egale la educație și instruire copiilor cu CES.

Bibiografie:

1. Vramaş Ec., *Educaţia copilului preşcolar*, București: Ed. Pro Humanitas, 1999, p. 35
2. Vrasmaş Ec., *Introducere în educaţia cerinţelor speciale*, București: Ed. Credis, 2004 p. 67
3. Vrasmaş Tr., *Şcoala şi educaţia pentru toţi*. București: Ed. Miniped, 2004, p. 35, 37
4. Buletinul Științific al Universității de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul №. 1 (1), 2015 Științe Umanistice p.73
5. Goffman E., *Viața cotidiană ca spectacol*, București, Ed. Comunicare.ro, 2007, p. 137.

Terapii corectiv-compensatorii la persoanele cu CES
Tulburările de învățare și modalități specifice de intervenție și /asistență pedagogică-activitatea pedagogică la copiii (elevii) cu tulburări de învățare.

Educaţia reprezintă, pentru orice societate, vectorul dezvoltării durabile şi a unei societăți sănătoase. În ultimii ani, pentru optimizarea metodologiei psihopedagogice care vizează compensarea, reabilitarea funcţională şi demersurile formative destinate elevilor cu dizabilităţi intelectuale sau cu disficultăţi specifice de învăţare s-au implicat tot mai mulţi cercetători din domeniul neuropsihologiei cognitive (Seron, 1997; Flessas şi Lussier (2001). Astfel, beneficiind de noile tehnici de investigaţie (imageria cerebrală) s-au fructificat datele ştiinţifice ale neuroştiinţelor în interpretarea tulburărilor şi au fost elaborate noi practici reeducative mai eficiente. Reeducarea funcţiilor cognitive se bazează în principal pe intervenţiile de natură psihologică şi psihopedagogică (de exemplu, terapie psihomotorie, cognitivă, logopedică etc.)**.** Teoriile şi practicile neuropsihologice şi cognitiviste îşi propun ameliorarea funcţionării cognitive a elevilor care prezintă dizabilităţi intelectuale sau tulburări specifice de învăţare. Curentul cognitivist se diferenţiază în mod clar de abordările empirice fără suport teoretic, propunându-şi ca înainte de aplicarea diverselor terapii psihologice şi psihopedagogice să se realizeze o analiză fină şi comprehensivă a tulburărilor. Pe termen lung, punctul forte al acestui curent rezidă în elaborarea unei logici reeducative care să se articuleze cu interpretarea ştiinţifică teoretică şi practic-aplicativă a metodologiei psihopedagogice.

Aplicaţii ale neuropsihologiei cognitive în domeniul psihopedagogiei

Cea mai mare parte a modelelor „arhitecturii cognitive” descriu funcţionarea mintală utilizată în neuropsihologie, pe baza ipotezei modularităţii. Prin aceasta se presupune, pe de o parte, că funcţionarea cognitivă poate fi disociată într-un anumit număr de subdomenii, care prezintă fiecare o oarecare autonomie de funcţionare (*macro-modularitate*) şi, pe de altă parte, că în interiorul unui sistem cognitiv dat există diferite subcomponente, fiecare dintre ele îndeplinind un aspect particular al tratării informaţiei (*micro-modularitate*). Modularitatea tratărilor informaţionale este şi în funcţie de activitatea cognitivă luată în considerare. Pentru a înţelege mai bine relaţiile existente între stilul cognitiv şi modul de învăţare al copiilor cu dificultăţi de învăţare, Lussier şi Flessas (2001) au elaborat un model al învăţării cu patru cadrane cu specificarea modalităţilor de tratare a informaţiillor. Aceste cadrane cuprind date despre cunoştinţele verbale şi nonverbale care necesită o prelucrare secvenţială sau simultană.

Cu ajutorul acestui model se poate observa la care dintre obiectele de studiu un anumit elev prezintă dificultăţi. Chiar şi în cadrul aceleiaşi materii de studiu se pot observa care cunoştinţe sunt mai dificil de achiziţionat.

Procese şi funcţii cognitive secvenţiale sau simultane implicate în citire şi scriere

	VERBAL	NONVERBAL
SECVENŢIAL	Memorarea vocabularului didactic (termeni specifici, nume proprii, conjugări). Cunoaşterea regulilor codului gramatical (oral şi scris). Stăpânirea corespondenţei grafem-fonem, analiza sunetelor din cuvânt. Redactarea textelor informative şi detaliate. Înlănţuirea logică şi cauzală.	Citire: - Identificarea informaţiilor în citirea rapidă. Scriere: - Caligrafia şi prezentarea îngrijită; - Automatizarea scrierii cursive.
SIMULTAN	Căutarea de legături cu cunoştinţele anterioare (reţele de informaţii). Extragerea ideilor principale dintr-un text. Înţelegerea metaforelor, a sensului figurat al cuvintelor, evocarea imaginilor mintale. Redactarea rezumatelor. Crearea de texte ludice şi imaginare. Stăpânirea ortografiei.	Citire: - Înţelegerea şi anticiparea cu ajutorul datelor vizuale: fotografii, desene, tablouri. Scriere: - Aportul experienţei anterioare, a memoriei vizuale pentru îmbogăţirea descrierii.

Educația remedială este parte a educației copilului care are ca obiectiv stimularea finalizării învățământului obligatoriu şi îmbunătățirea ratei succesului școlar pentru copiii din grupurile dezavantajate.

Dificultățile de învățare reprezintă un termen generic ce se referă la un grup eterogen de tulburări datorate unor disfuncții minimale ale sistemului nervos central, care se manifestă prin dificultăți majore în achiziționarea, utilizarea și înțelegerea limbajului, a vorbirii, scrierii, precum și în utilizarea abilităților matematice și a altor abilități sociale. Din punct de vedere psihologic, putem invoca o serie de carențe structurale care afectează setul de aptitudini necesar achiziționării și utilizării funcțiilor instrumentale de bază din domeniul limbajului oral și scris, al calculului aritmetic și al competențelor sociale. Dificultățile de învățare se manifestă, cu predilecție, în zona capacităților instrumentale, vorbit, scris, citit, efectuarea calculelor, originea acestora fiind plasată în disfuncții la nivel perceptiv și psihomotor, tulburări ale schemei corporale și de orientare spațio-temporală deficitară, deficite de atenție și motivație, întârziere în dezvoltarea limbajului(recepție, înțelegere, pronunție), lentoarea proceselor intelectuale. Unul din obiectele principale cuprinse în planul de învățământ, căruia i se acordă un număr mare de ore, întrucât stă la baza însușirii cunoștințelor la celelalte obiecte, este limba română. Obiective ca formarea deprinderilor de exprimare corectă,

conștientă, expresivă și logică, atât în ceea ce privește forma orală, cât și cea scrisă, sunt de fapt fundamentul pe care se construiește activitatea de învățare. Copiii cu deficiență mintală întâmpină la această materie o serie de dificultăți, determinate de slaba dezvoltare a proceselor psihice, au dificultăți în a observa și percepe materialul datorită unei mobilități reduse și a unei capacități diminuate de concentrare a atenției, iar în ceea ce privește sarcinile de memorare a unor definiții, regul i, poezii, a succesiunii ideilor principale, au reale probleme. Ei înregistrează cu dificultate explicațiile profesorilor, conținutul celor citite, stabilesc greu asemănări și deosebiri, desprinzând cu dificultate concluzii, aflându-se deseori în situații în care exprimarea ideilor este imposibilă.

Copiii cu CES au nevoie de sprijinul nostru al tuturor pentru a avea acces la educație. Școlile trebuie să ofere şanse egale la educaţie fiecărui copil, indiferent de posibilităţile sale de învăţare, participare şi dezvoltare. Iar comunitatea trebuie și ea pregătită să accepte nevoile acestor copiii. Integrarea elevilor cu cerințe educative speciale presupune o călătorie ce nu ar trebui întreruptă niciodată, deoarece ocupă un loc esențial în devenirea umană, unește toate compartimentele educației, are un rol important în munca educativă și o puternică influență asupra personalității aflate în formare. Asigurarea succesului în viață depinde în mare măsură de achizițiile fundamentale dobândite în timpul anilor de studiu, deschizând elevilor o nouă cale către cunoaștere. Nu este suficient să dezvoltăm numai abilitațile intelectuale ale copiilor. Capacitatea de a conștientiza trăirile emoționale, de a le gestiona în mod adecvat sau de a-și face prieteni sunt la fel de importante. În referat o să prezentăm câteva exemple de bune practici pnetru dezvoltarea inteligenței emoționale a eleviilor cu CES (retard psihic, dificultăți de învățare, tulburări comportamentale, deficit de atnție ect.), pentru că una dintre componentele esențiale ale adaptării este dezvoltarea emoțională optimă. Ea este necesară pentru menținerea stării de sănătate mentală și influențează dezvoltarea și menținerea relațiilor sociale. Este necesar să acordăm o mai mare atenţie dezvoltării emoţionale. Rolul nostru ca profesor este nu doar să oferim cunoştinţe elevilor, ci şi să-i învăţăm abilităţile de supravieţuire necesare pentru a face faţă cu succes vieţii în lumea contemporană, și pentru a integra cu succes în școală de masă.

Educația specială este concept fundamental utilizat în cadrul procesului instructiv-educativ al copiilor cu deficienţe, şi copiii cu cerinţe educative speciale care se desprinde tot mai mult de conținutul învățământului special.

Activitatea de incluziune si de integrare a copiilor cu cerinţe educative speciale în școala de masă, trebuie făcută cu mult simț de răspundere de către specialiștii care acționează la diferite nivele structurale.Activitatea de integrare, activitatea desfășurata de profesor itinerant şi sprijin se dovedește eficientă dacă, pe parcursul școlarizării în școala de masă copilul cu cerinţe educative specială reuşeşte să o frecventezești să participăla acțiunile clasei din care face parte și astfel să devină independent de serviciile educaționale de sprijin.

Terapiile specifice și activitățile de recuperare și compensare continuă și după perioada școlară de gimnaziu, fiind o activitate continuă, permanentă, centrată pe nevoile actuale ale fiecărui copil în parte. Acestea sunt o parte importantă a procesului instrutiv – educativ deoarece se focalizează pe nevoile elevului din punct de vedere al dobândirii de achiziții și formării de competențe pe arii de dezvoltare și niveluri funcționale, astfel încât acesta să fie pregătit pentru achizițiile curriculare.

Tulburările specifice de învățare (TSI) reprezintă un concept-umbrelă pentru o largă varietate de dificultăți de învățare a cititului, scrisului, calculului și raționamentului matematic. Categoria diagnostică a TSI este inclusă în DSM-V (noul *Manual Diagnostic și Statistic al tulburărilor mentale* editat de American Psychiatric Association) în capitolul “*Tulburări de neuro-dezvoltare”*.

Originea biologică a tulburărilor specifice de învățare ne arată că acestea au apărut cel mai probabil în urma interacțiunii dintre factorii genetici, congenitali și de mediu care afectează abilitatea creierului de a percepe și procesa eficient și cu acuratețe informația verbală și non-verbală.

Un element cheie în diagnosticarea tulburărilor specifice de învățare este nivelul cognitiv general (IQ-ul). Astfel, dificultățile de învățare NU trebuie să fie o urmare a unui nivel general scăzut de înțelegere și funcționare cognitivă. **Copiii cu TSI au un intelect normal** și de foarte multe ori superior, însă prezintă o discrepanță semnificativă (de minim 1,5 abateri standard la testele de evaluare standardizate, conform recomandărilor internaționale) între scorul IQ și scorul la testele de evaluare a performanței academice.

Tulburările specifice de învățare sunt prezente într-o mare varietate de combinații. Foarte rar un copil este numai dislexic sau numai diagrafic. De obicei, copiii prezintă o combinație în diverse grade de severitate (ușor, moderat, sever) ale celor patru forme de manifestare a tulburărilor: dislexie, diagrafie, disortografie, discalculie. In plus, asocierea cu alte tulburări (ADHD, anxietate, opozionism etc) face din fiecare copil cu TSI o persoana unică din punct de vedere al profilului său psihologic.

- ***Dificultățile de învățare,*** se pot rezolva printr-o mediere psiho-pedagogică adecvată.
- ***Tulburările de învățare,*** sunt rezistente la acest tip de intervenție și necesită un proces veritabil de reeducare care implică adoptarea unor strategii ce ajută copilul să învețe să trăiască cu tulburarea respectivă.
- In cazul tulburărilor de învățare intervine echipa de specialiști (medic neurolog pediatru, medic psihiatru, psiholog, logoped) care participă la programele de reeducare și tratament.
- Un copil cu tulburare de învățare poate astfel recupera problemele pe care le are și se poate integra în învățământul de masă.
- În timpul școlarizării elevul cu tulburări de învățare poate progresa dacă specificul tulburărilor sale este cunoscut.
- Sunt prevăzute sarcini de lucru și tratament adaptate.
- Profesorii, părinții și specialiștii colaborează.
- Informațiile vagi și fragmentate sunt insuficiente.
- Percepția privind un elev cu tulburare de învățare: elev cu un anumit handicap în învățare dar și cu potențial în anumite arii de comportament pe care profesorul își poate baza pedagogia.
- Legătura permanentă cu echipa de reeducare și cu părinții pentru a compara eșecurile și progresele.
- Adaptarea unor intervenții pedagogice în funcție de evoluția problemelor sale .
- Încurajarea , valorizarea, fixarea unor obiective realiste de învățare.
- Este total nerecomandată repetarea unui an de studiu excepție făcând unele cazuri speciale

Idei de bază prin care, putem veni în ajutorul copiilor cu ADHD:

1. Chiar din prima zi, învăţătorul trebuie să stabilească clar regulile clasei şi să le transmită copilului alături de consecinţele logice de pedeapsă sau de recompensă. Copilul trebuie aşezat în bancă, ferit de elemente distractoare, aproape de învăţător, pentru a fi monitorizat şi încurajat, sau lângă un copil, care este atent şi concentrat.

2. O structură dreaptă, dar fermă, este esenţială în activităţile de fiecare zi şi rutina trebuie păstrată cu stricteţe. Aceasta ajută copilul să înţeleagă ce se aşteaptă de la el şi să ştie că munca şi comportamentul lui este atent monitorizat. Aceşti copii răspund foarte bine la Regula celor trei „R”: rutină, regularitate şi repetiţie.

3. Foarte des, aceşti copii au o stimă de sine scăzută şi de aceea au tendinţa să fie singuratici, izolaţi, ceea ce îi expune la riscul să fie victimizaţi de către alţii. Pe de altă parte, unii pot să fie

agresivi cu colegii şi necesită o monitorizare atentă a comportamentului. În acest caz, distragerea copilului şi implicarea lui în altă activitate, este cel mai bun mod de rezolvare a conflictelor. Abilitatea lor scăzută de a face faţă schimbărilor poate fi astfel folosită într-un mod pozitiv ajutându-i să iasă dintr-o potenţială situaţie dificilă. Ei vor fi atât de ocupaţi să îndeplinească noua activitate primită, încât uită de orice conflict pe care l-au început. Această tactică oferă posibilitatea de a preveni potenţialele probleme de comportament care pot să apară.

4. Învățătorul trebuie să fie ferm şi să deţină controlul clasei, dar totodată să fie o persoană apropiată şi caldă. Copiii cu ADHD sunt, în general, foarte sentimentali şi iubitori. Ei răspund bine la laude şi la o atenţie individuală crescută. Laudele trebuie să fie dese, pe tot parcursul zilei, şi nu doar la sfârşitul zilei. Atitudinile negative din partea învăţătorului pot dăuna acestor copii deoarece ei au deja o stimă de sine scăzută. Acolo unde este posibil, este recomandat să se menţină acelaşi învăţător pe tot parcursul anului şcolar.

5. Când învăţătorul oferă instrucţiuni este important să stabilească cu copilul un contact vizual. Dacă sarcinile de lucru sunt mai complexe, acestea trebuie împărţite în segmente mai mici şi rezolvate una după alta.

6. Clasele cu număr mic de elevi sunt indicate pentru aceşti copii, deoarece, distractibilitatea este mai mică, şi le oferă oportunităţi mai bune de a înnoda prietenii cu colegii şi cu învăţătorul. Este indicat să fie aşezaţi în primele rânduri din clasă, sau mai aproape de perete, pentru a reduce distractibilitatea.

7. Aranjamentul elevilor în clasă se recomandă a fi făcut pe rânduri şi nu pe grupuri. Grupurile sunt elemente distractoare pentru copilul cu ADHD. Elevul cu ADHD trebuie aşezat în bancă aproape de învăţător, departe de colegii gălăgioşi. Este important ca învăţătorul să se poată plimba prin întreaga clasă şi să aibă acces la toţi elevii. Cu cât interacţiunea dintre elevi şi învăţător este mai mare, cu atât este mai benefică.

8. Copilul cu ADHD se concentrează mai bine dacă poate anticipa programul zilei: -este recomandat ca elevii să primească orarul zilnic;
– regulile clasei trebuie afişate iar învăţătorul să verifice dacă au fost bine înţelese;
– poate fi afişat în clasă un calendar în care să se încercuiască datele în care elevii au teste scrise; Dacă elevul îşi pierde concentrarea spre sfârşitul zilei, se pot amâna sarcinile care necesită efort atenţional și să fie fixate dimineaţa.

De câte ori ne exprimăm nevoile, dorinţele, sentimentele, luăm o decizie importantă, ne împrietenim, negociem, ne cerem drepturile, ne spunem părerea, , socializăm, ne motivăm, trecem printr-o perioadă stresantă,sau muncim alături de colegii noştri, ne folosim (sau nu!) inteligenţa emoţională.

Inteligenţa emoţională este cea care ne poate asigura reuşita în viaţă deorece dacă ştim cum să ne gestionăm emoţiile în situaţii stresante, dacă ştim cum să comunicăm cu ceilalţi în mod adecvat (fără agresivitate sau fiind pasivi), dacă ştim că avem posibilitatea de a ne alege modul în care gândim pentru a ne motiva, atunci vom obţine succesul.

Inteligenţa emoţională poate fi educată, şi este bine să începem chiar din primii ani de viaţă ai copilului. Putem face acest lucru prin: modelul de comportament pe care îl oferim ca părinţi, cadre didactice şi prin metodele de educaţie pe care le folosim; înscrierea copilului la diverse ateliere de dezvoltare personală, conduse de persoane avizate;

Jocurile pentru dezvoltarea inteligenţei emoţionale la copii în special la cei cu CES (cerințe educative special) descrise mai jos vor oferi părinţilor şi profesorilor instrumente simple şi eficiente, şi pot deveni o alternativă mult mai utilă a jocurilor clasice. Ele pot fi adaptate oricărei vârste, depinde doar de imaginaţia adulţilor.

Cum te simţi astăzi? (activitate pentru identificarea emoţiilor): se realizează împreună cu copilul/ grup de copii prezentând o carte cu imagini sau un poster cu diferite feţe ce exprimă emoţii diverse (lista emoţiilor de bază o prezint mai jos). Feţele se pot decupa din reviste, ziare, sau se pot desena şi se lipesc într-un caiet sau pe o coală mare de hârtie. În timp ce realizaţi acest lucru îl întrebaţi pe copil ce emoţie crede el că reprezintă o faţă sau alta, şi poate să redea chiar el o emoţie la alegere. Putem lăsa copilul să realizeze, din când în când, în jurnal, un colaj cu astfel de feţe, în funcţie de cum se simte în acea zi sau în săptămâna ce a trecut. Acest exerciţiu simplu îi va dezvolta copilului nostru abilitatea de a identifica şi înţelege mai bine stările emoţionale ale celor din jur, interpretând mai uşor limbajul corpului sau al feţei. De asemenea, se va obişnui să-şi identifice stările emoţionale prin care trece, şi prin realizarea acestei activităţi creative se va elibera de emoţiile negative, își crește stima de sine și va gândi și acționa pozitiv.

Să ghicim emoţiile celorlaţi: în clasă sau când ieşim cu copiii în parc, la magazin, pe stradă putem să ne distrăm ghicind împreună ce simt oamenii privindu-le mimica feţei, mersul sau gesturile şi postura corpului, sau ascultând tonul vocii. Putem să-i întrebăm pe copii: “cum arată faţa acelui om?” sau “Ascultă-i vocea, cum crezi că se simte?”, sau “uite cum îşi ţine capul aplecat acea femeie şi merge foarte greu/încet, ce crezi că simte?”, etc.

„… în livadă ne place să avem copaci care rodesc mai devreme sau mai târziu [...] toate aceste roade sunt bune. De ce să nu acceptăm în şcoli, minţi mai agere sau mai încete? De ce nu i-am ajuta? Pierdem timp, dar câştigăm satisfacţie şi respect... ”

Comenius

Bibliografie:

Suport de curs:ACTIVITATEA PEDAGOGICA LA COPIII CU TULBURARI DE INVATARE; CONFERENTIAR UNIVERSITAR DOCTOR SPERANTA POPESCU UNIVERSITATEA DIMITRIE CANTEMIR DIN TIRGU MURES

Cucu-Ciuhan, G., (2006) – Eficienţa psihoterapiei experenţiale la copilul hiperchinetic, Ed. SPER, Bucureşti;

Dobrescu, I., (2005) – Copilul neascultător, agitat şi neatent, Ed. Infomedica, Bucureşti;

Dopfner, Schumann, Lehmkuhk, (2004) – Copilul hiperactiv şi încăpăţânat, Ed. ASCR, Cluj – Napoca;

Egan, K., Popenici, Ş., (2007) – Educaţia elevilor hiperactivi şi cu deficit de atenţie, Ed. Didactica Press, Bucureşti;

Verza, E., (1998) – Bazele psihologice ale educaţiei integrate, în „Educaţia integrată a copiilor cu handicap, Asociaţia RENINCO România”, Multiprint, Iaşi;

Cosmovici Andrei, Luminiţa Iacob, Psihologie şcolară, Editura Polirom, Iaşi, (1999).

Cercetare în învățământul special și special integrat

TULBURARILE DE DEZVOLTARE A LIMBAJULUI ȘI COMUNICĂRII’

Prof. Moldoveanu Aurelia
Școala Gimnazială Comuna Cislau, jud Buzau

Limbajul este definit cel mai adesea ca fiind activitatea psihica de comunicare intre oameni prin intermediul limbii.

Limbajul este mijlocul de vehiculare al limbii, el presupune transformarea elementelor limbii in elemente proprii, ori pentru aceasta este necesara constientizarea laturii fonetice, grafice si semantice a cuvintelor, trecerea de la structuri semantice simple (cuvinte izolate) la structuri semantice complexe (propozitii, fraze, discursuri, texte).

Limbajul este unul dintre mijloacele cele mai specific umane, cel mai frecvent folosit in comunicarea interumana.

Limbajul este un tip de conducta verbala, ce implica activitati diverse(vorbire, ascultare, schimb de idei, retinerea messajelor sonore, reproducerea sau traducerea lor).

Limbajul ca facultate inerenta si specifica speciei umane, constituie expresia si realizarea conduitelor verbale.

Gerard Wackenheim considera ca limbajul si comunicarea indeplinesc, in raport cu individul, urmatoarele functii:

a). Ii permite individului sa traiasca alaturi si impreuna cu altii, sa ia pozitie fata de altii, sa se adapteze situatiilor noi, sa tina seama de experienta altora, sa asimileze o parte din ea.

b). Functia de dezvaluire si autodezvaluire (prin comunicare, individul se face cunoscut altora, dar si siesi, isi corijeaza o serie de perceptii si atitudini eronate, se introspecteaza si se poate intelege mai bine).

c). Functia valorizatoare(comunicarea raspunde nevoii individului de ă fi apreciat, prin intermediul ei individul atragand atentia altora asupra sa, implicit, afirmandu-se.).

d). Functia reglatoare a conduitei alterate(comunicand cu altii, un individ isi poate ameliora pozitia in ierarhia grupului, ii poate determina pe acestia sa-si schimbe atitudinile, creeaza conflicte sau atmosfere destinse in timpul unei conversatii).

e). Functia terapeutica(comunicarea este un mijloc curativ, marturie in acest sens constand psihanaliza, psihodrama si intretinerea rogersiana).

Foarte importante sunt functiile urmatoare:

f). Functia de comunicare sau de transferare a continutului de la continut, de la o persoana la alta.

g). Functia cognitiva, de integrare, conceptualizare si in genere de elaborare a gandirii.

Caracteristicile acestei functii este directivarea si fixarea rezultatelor activitatii de cunoastere. Limbajul, prin intermediul acestei functii focalizeaza si mediaza operatiile de generalizare si abstractizare. De asemenea, permite explorarea si investigarea realitatii si imbogatirea si clasificarea cunostintelor.

h). Functia simbolic-reprezentativa, de substituire a unor obiecte, fenomene, relatii prin formele verbale sau alte semne.

i). Functia expresiva, de manifestare complexa a unor idei, imagini nu numai prin cuvintele insasi, dar si prin intonatie, mimica,pantomimica, gestica.

j). Functia persuasiva, sau de convingere, de inductie de la o alta persoana ă unor idei si stari emotionale.

k). Functia reglatorie sau de determinare, conducere a conduitei altei persoane si a propriului comportament.

l). Functia ludica sau de joc, presupunand asociatii verbale de efect, consonante, ritmica, ciocniri de sensuri, etc. mergand pana la constructia artistica.

m). Functia dialectica sau de formulare si rezolvarea contradictiilor sau conflictelor problematice.

ETIOLOGIA SI CLASIFICAREA TULBURARILOR DE LIMBAJ

Asupra individului uman actioneaza o multime de factori, dintre care unii sunt nocivi. Acestia pot influienta negativ dezvoltarea sa, dar organismul are o anumita rezistenta ce ii permite o evolutie normala si numai in anumite conditii de fragilizare generala sau partiala,acestia determinand dereglari psihice. Pentru acestea, se impune o analiza globala a principalelor categorii de factori care pot influenta negativ dezvoltarea limbajului si care pot determina oricare disfunctie de limbaj.

Cunoasterea cauzelor este necesara nu numai pentru a le preveni, dar si pentru adaptarea unei metodologii stiintifice in stablirea diagnosticului diferential si a modalitatilor de corectare a limbajului tulburat, insa nu intotdeauna se pot stabili cu exactitate cauzele; care au provocat o tulburare sau alta de limbaj si ca de cele mai multe ori la baza unei dereglari sau nedezvoltari normale se afla un complex de cauze.

Prin urmare cauzele care determina handicapuri de limbaj pot actiona in trei etape diferite: in perioada intrauterina a dezvoltarii fatului, in timpul nasterii si dupa nasterea individului. Dintre cauzele care pot actiona in timpul sarcinii, citam: diferitele intoxicatii si infectii, bolile infectioase ale gravidei, incompatibilitatea factorului PH, carentele nutritive, traumele mecanice care lezeaza fizic organismul fatului, traumele psihice suferite de gravida, incepand cu neacceptarea psihica a sarcinii si terminand cu trairea unor stresuri, framantari interioare, spaime care isi pun pecetea asupra dezvoltarii functionale a fatului. Din categoria cauzelor care actioneaza in peroada nasterii le mentionam pe urmatoarele: nasterile grele si prelungite care pot provoca leziuni ale sistemului nervos central, asfixiile ce pot determina hemoragii la nivelul scoartei cerebrale, diferite traume fizice, cum ar fi lovirea capului de oasele pelviene, accidentele mecanice, etc.

Cauzele care actioneaza dupa nastere alcatuiesc grupa cea mai mare. Ele pot fi impartite in patru categorii:

Cauzele organice de natura centrala sau periferica.

Avem in vedere diferitele traumatisme mecanice care influenteaza negativ dezvoltarea sistemului nervos central sau afecteaza nemijlocit auzul si organele fonoarticulatorii. In baza unor leziuni la nivelul sistemului nervos central se pot produce printre alte tulburari, disfunctii ale limbajului ce au o mare varietate, cu cat zona lezata este mai intinsa sau mai profunda, cu atat tulburarile sunt mai ample si cu un inalt grad de complexitate pentru ca, de cele mai multe ori, sunt atinsi mai multi centri corticali implicati in realizarea diferitelor functii psihice, Lezarea timpanului impiedica receptia corecta a limbajului si emiterea normala a sunetelor, iar anomaliile dento-maxilo-faciale nu permit o participare sincrinizata a tuturor elementelor necesare realizarii procesului vorbirii. O asemenea situatie are loc in prognatism si progenie, ca si in macroglosie sau microglosie. O anumita frecventa o

au infectiile si intoxicatiile cu substante chimice, medicamentoase, cu alcool, care pot afecta, organic sau functional mecanismele neurofiziologice ale limbajului. Si unele boli ale primei copilarii, ca meningita, encefaleea, scarlatina, rujeola, pojarul s.a. pot da tulburari de limbaj atat pe cale centrala, cat si periferica.

Cauze functionale:

Aceste cauze pot produce tulburari ale limbajului care privesc atat sfera senzoriala(receptoare), cat si cea motorie(efectoare).Cauzele functionale pot afecta oricare din componentele pronuntarii: expiratie, fonatie, articulatie. Astfel apar dereglari ale proceselor de excitatie, inhibitie, de nutritie la nivelul cortexului, insuficiente ale auzului fonematic, putand incetini traseul normal al limbajului.

Cauze neurologice care influenteaza mai cu seama pe acei subiecti care congenital au o constructie anatomo-fiziologica fragila sau cu tendinte patologice.Asemenea alienatii mintal la cei cu tulburari de memeorie si de atentie, la cei cu tulburari ale reprezentarilor optice si acustice.

Cauze psiho-sociale: Frecventa lor este relativ mare, iar efectele lor negative impieteaza nu numai asupra dezvoltarii limbajului ci si asupra intregii dezvoltari psihice a omului. Din aceasta categorie fac parte unele metode gresite, in educatie (iatrogebiile si didactogeniile), slaba stimulare a vorbiri copilului in ontogeneza timpurie, incurajarea coplului mic in folosirea unei vorbiri incorecte pentru amuzamentul parintilor, adultilor, ce duc la formarea unor modele cu o vorbire incorecta in perioada constituirii limbajului, trairea unor stari conflictule, stresante, suprasolocitarile, care favorizeaza oboseala excesiva, bilingvismul(obligarea copilului sa invete o limba straina inainte de a-si forma deprinderile necesare comunicarii in limba materna.,s.a.

Bibliografie:

1. Marilena Bratu, ***Psihopedagogia deficienților de intelect***
2. Dorin Ioan Carantină & Damian Mircea Totolan, ***Psihopedagogie specială***
3. Ioan Druțu, ***Psihopedagogia deficienților mintali***
4. Adrian Roșan, ***Psihopedagogie specială. Modele de evaluare și intervenție***
5. Alois Gherguț, ***Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale***

MODALITĂȚI DE ABORDARE A PROBLEMELOR COPIILOR CU ADHD
REFERAT
TULBURAREA DE HIPERACTIVITATE IMPULSIVITATE CU DEFICIT DE ATENŢIE LA COPIL

PROF. ZEIDULA DIDAR
Grădinița,,Curcubeul magic’’ -Constanța

Ca profesor cu o vechime de 20 ani pot să spun că copiii cu ADHD sunt în număr din ce în ce mai mare dar unii nu sunt diagnosticați ,deoarece,cred eu ,din cauza părinților care nu conștientizează că își ajută copilul dacă cooperează .Cauzele sunt genetice alături de mediul din ce în ce mai ,,poluant” din punctul de vedere al dispozitivelor la care sunt expuși copiii.Am ales această temă deoarece m-am confruntat cu copii cu deficit de atenție dar nediagnosticați și îmi propun prin acest referat să îmi ușurez munca cu acești copii precum și a colegilor mei .Acești copii,în general,sunt hiperactivi,nu sunt atenți,nu au răbdare ,tot timpul trebuie să le dăm preocupare interesantă pentru că altfelk deranjează întreaga activitate.

1.Delimitări conceptuale ADHD, din englezescul Attention deficit hyperactivity disorder, reprezintă o tulburare psihiatrică, caracterizată prin probleme de concentrare, hiperactivitate și impulsivitate. Diagnosticul de ADHD este pus copiilor, în general în perioada începerii școlii (aprox. 6-7 ani), când aceștia se confruntă cu probleme de învățare, de atenție și manifestă o energie excesivă ce nu este canalizată spre o acțiune concretă. În România, se estimează că există peste 200000 de copii diagnosticaţi cu această afecţiune. Este cea mai frecventă tulburare psihiatrică la copiii şcolari, prevalenţa bolii fiind variabilă. Estimările recente ale cercetătorilor arată că 3-12% dintre copiii de vârstă şcolară au ADHD, iar din totalul populaţiei lumii cu vârstă între 0 şi 18 ani, 3-5% sunt afectaţi de ADHD. Rata sexului este de 3 :1 (băieţi - fete), pe eşantioane comunitare, şi 6/9:1 (băieţi - fete), pe eşantioane clinice. Diferenţa dintre sexe are o mare importanţă. Fetele diagnosticate cu ADHD sunt afectate mai mult din punct de vedere cognitiv sau al atenţiei, comparativ cu băieţii la care domină componenta hiperactivă/impulsivă. 2.Criterii specifice stabilite prin DSM-IV Criteriile specifice stabilite prin DSM - IV, pentru Sindromul Deficitului de Atenţie/ Hiperactivitate (ADHD) sunt următoarele: Conform DSM – IV, o persoană trebuie să manifeste simptomele din categoria 1 sau 2: LIPSA ATENŢIEI (1) Şase sau mai multe din următoarele simptome ale lipsei de atenţie, care persistă de cel puţin 6 luni la un nivel care relevă inadaptare sau inconsistenţă cu nivel de dezvoltare corespunzător vârstei. (a) deseori, copilul nu reuşeşte să fie atent la detalii sau face greşeli din neglijenţă la teme, lucru sau alte activităţi; (b) are dificultăţi de concentrare a atenţiei în sarcini de lucru sau de joacă; (c) deseori nu ascultă, nu este atent atunci când i se vorbeşte direct; (d) deseori nu urmează instrucţiunile şi nu reuşeşte să termine temele şcolare, dar nu datorită unui comportament opoziţional sau de incapacitatea de a înţelege instrucţiunile; (e) are deseori dificultăţi în organizarea sarcinilor şi activităţilor; (f) deseori evită, refuză, ezită sau manifestă neplăcere în angajarea unor sarcini de lucru care presupun un efort mental susţinut, cum ar fi temele de acasă, teme individuale în clasă; (g) pierde deseori lucruri necesare îndeplinirii sarcinilor sau activităţilor, de exemplu caietele, instrumentele de scris, temele, manualele, etc. (h) este deseori distras de stimuli externi marginali; (i) uită des activităţile cotidiene. HIPERACTIVITATEA (2) Şase sau mai multe din următoarele simptome ale hiperactivităţii /impulsivităţii care persistă cel puţin şase luni la un nivel care relevă inadaptarea sau inconsistenţa cu nivelul de dezvoltare corespunzător vârstei: (a) se joacă cu mâinile

deseori sau se mişcă permanent în scaun; (b) deseori părăseşte scaunul său în sala de clasă sau în alte situaţii atunci când regulile impun să rămână aşezat în locul lui; (c) deseori se caţără sau aleargă atunci când acest lucru nu este permis sau potrivit locului; (d) are deseori probleme în a se angaja în linişte în activităţile de petrecere a timpului liber; (e) pare a fi permanent „pe picior de plecare”sau se comportă deseori ca şi cum ar fi „propulsat de un motor”; (f) vorbeşte deseori excesiv; (g) deseori se repede cu răspunsuri înainte ca întrebările să fie complet formulate; (h) are deseori dificultăţi în a-şi aştepta rândul; (i) deseori întrerupe sau „..se bagă” între alţii, de exemplu intră brusc în conversaţie sau în jocul altora. • Unele simptome ale impulsivităţii/hiperactivităţii sau lipsei de atenţie au apărut înaintea vârstei de 7 ani. • Unele probleme cauzate de simptome apar în două sau mai multe contexte (de exemplu şi acasă şi la şcoală). • Trebuie să fie evidenţe clinice clare ale unor efecte deteriorative în planul funcţionării sociale, şcolare sau ocupaţionale. 3. Etiologie Hiperactivitatea are atât o determinare genetică, cât şi una de mediu. Evoluţia tulburării este afectată de relaţiile interpersonale, de evenimente de viaţă şi de tratament. ADHD recunoaşte numeroase etiologii: › Factorii genetici-cercetările au concluzionat că 75% dintre cazurile de ADHD provin de la părinți ce suferă de aceasta boală. Genele incriminate sunt răspunzătoare de transmiterea dopaminei, un neurotrasmițător implicat în procesul acțiune-răsplată și în activități motorii. Factorii de mediu - sarcina şi complicaţii ale naşterii, mediul familial dezorganizat sau pretenţios, dieta alimentară şi somnul, medicații, consumul de alcool și de tutun în timpul sarcinii. 4. Subtipuri ale tulburării de hiperactivitate-impulsivitate/deficit de atenţie Deşi mulţi copii prezintă atât simptome de inatenţie, cât şi de hiperactivitate, există unii la care predomină doar unul dintre aceste patternuri. Subtipul corespunzător trebuie să fie indicat pe baza patternurilor simptomului predominant în cursul ultimelor 6 luni. ADHD – Tipul combinat: Dacă atât criteriile A1 şi A2 sunt întâlnite pentru cel puţin şase luni. Cei mai mulţi copii şi adolescenţi cu tulburare au tipul combinat. Nu se ştie dacă acest lucru este valabil şi pentru adulţi. ADHD – Tipul predominant neatent: dacă se întâlnesc criteriile A1, dar criteriile A2 nu apar în ultimele 6 luni. ADHD – Tipul predominant hiperactiv-implusiv: dacă se întâlnesc criteriile A2, dar criteriile A1 nu apar pentru ultimele 6 luni. Inatenţia poate fi adesea un element clinic semnificativ şi în astfel de cazuri.

5. Profilul elevului cu ADHD Preşcolarul - Este mereu în mişcare, parcă este condus de un motor; - Răstoarnă lucruri; - Îi întrerupe mereu pe ceilalţi, - Este certăreţ, gălăgios, solicitant ; - Prezintă crize de furie, izbucniri temperamentale, fără a avea un motiv important; - Este agresiv (îi loveşte pe ceilalţi); - Jocul copilului este mai puţin organizat, „în forţă”, adeseori distructiv; - Prezintă o curiozitate exagerată; - „Fără teamă”: se poate răni, pe sine sau pe alţii, se expune pericolelor; - Nu respectă regulile, instrucţiunile.

Şcolarul - Este distras cu uşurinţă de stimulii din mediul înconjurător; Îşi face temele neglijent, incomplet, le pierde sau „uită” de ele; Are note mai mici decât nivelul aşteptat; Nu vrea/nu poate să îndeplinească sarcini acasă; Îi întrerupe adesea pe ceilalţi ; Nu stă pe scaun când este nevoie sau când i se cere acest lucru ; Este impulsiv şi de multe ori agresiv ; Nu îşi aşteaptă rândul la jocuri, nu respectă regulile; Răspunde înainte de sfârşitul întrebării; Are dificultăţi de relaţionare cu colegii, fiind adesea exclus din grup şi are relaţii tensionate cu profesorii; Adesea nu se simte valorizat; Pare „imatur” şi are abilităţi de autoîngrijire insuficient dezvoltate; Nu are „simţul timpului”, prezintă dificultăţi de planificare şi nu estimează corect trecerea timpului, ⎪ Nu observă pericolele sau nu le acordă atenţie, fiind predispus la accidente. 6. Efectele directe ale simptomelor de ADHD asupra activităţii şi rezultatelor şcolare .Efectele neatenţiei . Are probleme de concentrare la lecţii. Lucrează haotic ceea ce influenţează negativ calitatea şi cantitatea rezultatelor lui. Are dificultăţi cu ascultarea instrucţiunilor. Are probleme de scriere. Apar probleme de management al timpului şi al efortului.

Sunt probleme cu deprinderile de studiu. Are probleme cu promovarea examenelor. 6.1. Dificultăţi de învăţare coexistente. Probleme cu exprimarea orală .Elevul cu ADHD are o viteză mică de procesare a informaţiei: citeşte, scrie şi răspunde lent. Coordonare motorie slabă. Mulţi copii cu ADHD întâmpină dificultăţi cu sarcinile motorii de fineţe, de ex. scrierea de mână. Probleme cu exprimarea scrisă: are ortografie slabă; are dificultăţi de organizare a gândurilor în scris; are o problemă cu mecanica scrierii şi organizarea lucrării scrise. Probleme de înţelegere a textului citit: poate face greşeli de citire; poate sări cuvinte, expresii sau rânduri. Probleme cu memoria de durată: poate avea probleme cu plasarea informaţiei în memoria de durată şi amintirea acesteia; există probleme în a-şi aminti tabla înmulţirii, formulele matematice, formulele algebrice, regulile gramaticale, datele istorice, limbile străine; nu reţine lucruri memorate cu o seară înainte, cum ar fi ortografierea unor cuvinte. Probleme cu memoria pe termen scurt şi memoria de lucru: nu îşi aminteşte cerinţele profesorului; are dificultăţi în a reţine informaţia în timp ce o procesează; uită lucrurile de care are nevoie pentru rutina zilnică, cum ar fi cărţile sau instrumentele; îşi pierde frecvent materialele sau echipamentul. 6.2 Caracteristici pozitive ale ADHD Majoritatea descrierilor ADHD se axează pe aspectele negative şi omit unele atribute pozitive care include: creativitatea, energia intensă, intuitivitatea, inventivitatea, tenacitatea, căldura sufletească, atitudinea încrezătoare, atitudinea iertătoare, flexibilitatea, sensibilitatea, abilitatea de a risca, loialitatea, bunul simţ al umorului. Subliniem faptul că un copil cu ADHD poate fi la fel de inteligent, creativ şi iubitor ca toţi ceilalţi copii. Totuşi, din cauza manifestărilor ADHD, un copil care nu este diagnosticat la timp se va confrunta cu multe dificultăţi acasă şi în societate; astfel, afecţiunea devine o mare problemă pentru copil şi familie. Este necesară implicarea familiei în observarea evoluţiei semnelor, pentru un diagnostic precoce, dar şi în urmărirea ulterioară a copilului, pentru a diminua impactul bolii pe termen lung. 7. Recuperare şi ameliorare comportamentală Se recomandă propunerea unui program de modificare comportamentală care: permite construirea suportului familial şi educaţional necesar; presupune reguli clare şi măsuri psihologice, prin care se urmăresc: dezvoltarea atenţiei şi a capacităţii de concentrare, reducerea comportamentului agresiv, dezvoltarea abilităţilor sociale, creşterea încrederii în sine şi îmbunătăţirea performanţelor şcolare. 7.1. Intervenţia asupra părinţilor Iniţierea unui program de formare pentru părinţi prin oferirea unor informaţii esenţiale ce se vor axa pe o mai bună înţelegere a caracteristicilor copilului afectat de ADHD. Se realizează şi se învaţă strategii de dezvoltare a deprinderilor sociale pozitive şi de eliminare a celor neadecvate. Aceste activităţi de formare vizează şi modalităţi de menţinere a progreselor, dar şi de prevenire a recidivei. Sesiunile de instruire a părinţilor pot fi rezumate astfel: 1. Înţelegerea problemei - informaţii despre despre ADH; 2.Pregătirea părinţilor pentru schimbare - dezbateri despre atitudini şi prejudecăţi, învăţarea comportamentelor adecvate; 3. Complexitatea problemei - interacţiunea dintre caracteristicile copilului, opţiunile educaţionale şi situaţia dată; 4. Opţiuni educaţionale care favorizează autoreglarea; 5. Identificarea comportamentului negativ al copilului; 6. Îmbunătăţirea strategiilor părinţilor; 7. Măsuri şi planuri anticipative pentru contracararea problemelor; 8. Dezvoltarea competenţei părinţilor de a soluţiona situaţii dificile; 9. Evaluarea activităţii desfăşurate şi intenţii de viitor. Trebuie specificat faptul că toate sesiunile iniţiate in cadrul programului de formare permit aplicarea tehnicilor pedagogice, iar întâlnirile de grup au rol deosebit de important în atenuarea frustrărilor şi a izolării adesea resimţite de părinţii copiilor cu dificultăţi comportamentale. I.10.2. Intervenţia asupra şcolii Consilierea profesorilor se axează pe comportamentul copilului şi pe strategii ce pot fi integrate în rutina şcolară, fie pentru toţi copiii, fie la nivel individual. Obiectivele consilierii includ: - Pregătirea mediului de facilitare; - Capacitatea de a prevedea consecinţele intervenţiei care poate conduce la îmbunătăţirea comportamentului elevului: -

să-i ofere feedback copilului; - să stabilească rutine; - să stabilească reguli. Cu cât programul zilnic este mai structurat şi mai regulat, cu atât este mai puţin volatil comportamentul elevului. Pentru aceasta trebuie să: - organizăm clasa şi timpul de lucru; - organizăm activităţile şi materialele; - optimizăm abordarea exerciţiilor şi structura lecţiei; - reducem comportamentul evaziv prin intermediul învăţării prin cooperare. Strategiile şi abordările de mai sus sunt susţinute prin: - feedback verbal pozitiv/laudă; - contracte comportamentale; - economia recompenselor simbolice; - costul răspunsului. Geanina Cucu-Ciuhan prezintă în lucrarea ei ”Eficienţa psihoterapiei experienţiale la copilul hiperkinetic” (2006) o serie de tehnici şi metode de modificare a clasei în funcţie de cerinţele unui copil cu hiperactivitate cu deficit de atenţie, subliniind ideea abordării diferenţiate şi personalizate a fiecărui caz în parte. Astfel, „dacă tânărul manifestă impulsivitate, cel mai indicat este să se ignore comportamentele necorespunzătoare de importanță minoră, să fie recompensat sau pedepsit imediat ce comportamentul s-a produs şi să fie supravegheat în pauze. Este foarte important ca învățătorul să evite criticarea copilului, în special în fața clasei”.

Încheiere •Fiecare comportament pozitiv, indiferent dacă este de importanţă minoră, trebuie imediat evidenţiat şi subliniat. Copilul este instruit să-şi controleze propriul comportament. Astfel, i se spune că nu va fi numit să răspundă la lecţie decât dacă ridică mâna. Sub nicio formă nu se vor lua în consideraţie răspunsurile date de acesta dezordonat. •Dacă elevul are dificultăţi în susţinerea atenţiei la sarcină, este indicat să fie aşezat într-o zonă liniştită a clasei, departe de fereastră, lângă un coleg ce poate fi luat ca model, să i se acorde mai mult timp pentru realizarea sarcinilor, cerinţele faţă de acest copil pentru obţinerea unui calificativ mai bun trebuie să fie mai reduse, pentru a-i da sentimentul reuşitei, să i se dea teme mai scurte. •Când vorbeşte cu un copil cu dificultăţi atenţionale, profesorul ar fi bine să-l privească în ochi, să stabilească un semnal confidenţial cu acesta. Astfel, atunci când copilul iese din sarcină, învăţătorul poate să-l atenţioneze fără a-l pune în inferioritate în faţa colegilor. •Este indicat să se utilizeze material vizual în predarea lecţiei. În acelaşi timp copilul va fi ajutat să-şi organizeze activitatea. I se poate chiar impune să aibă o agendă în care să-şi noteze toate sarcinile şi temele pentru acasă. Un astfel de copil trebuie controlat regulat dacă şi-a făcut temele şi încurajat să-şi ţină lucrurile în ordine. Este bine să i se dea sarcinile pe rând, pentru a evita confuzia. Învăţătorul îl poate ajuta să-şi stabilească scopuri pe termen scurt, pentru a savura mici succese ce au darul de a-i îmbunătăţi stima de sine. •Sunt extrem de utile discuţiile individuale ale profesorului cu copilul şi consultările frecvente cu părinţii. Este bine să i se dea posibilitatea de a fi lider în clasă sau să-şi ajute un coleg la o materie la care are rezultate bune. •Pe planul socializării, este indicat să se evidenţieze comportamentul social pozitiv, iar copilul să fie încurajat să observe un coleg-model. Se evită, pe cât posibil, implicarea copilului în activităţi sociale cu grad competiţional ridicat, acestea putând provoca activare, dezorganizare şi frustrare. În schimb, se încurajează învăţarea în colaborare cu alţi colegi şi chiar se dau sarcini de acest tip. Un astfel de copil trebuie recompensat frecvent, pentru a-i creşte stima în clasă. I se dau chiar responsabilităţi sociale (spre exemplu este numit responsabil cu disciplina în clasă pe timpul pauzelor), pentru a fi privit într-o lumină pozitivă de către colegi. Un rol extrem de important îl are relaţia care se stabileşte între părinţii unui copil cu hiperactivitate cu deficit de atenţie şi învăţătorul /educatorul acestuia. Printr-o bună colaborare, prin monitorizarea activă a comportamentului copilului rezultatele nu vor întârzia să apară.

Bibliografie

1. Cucu-Ciuhan, G. (2006). Eficienţa psihoterapiei experienţiale la copilul hiperkinetic, Bucureşti: SPER;
2. Dobrescu I, Petrovai D, Eparu I, Tudose D. (2009). Ghid de intervenţie psihosocială destinat profesioniştilor care lucrează cu copii cu vârste cuprinse între 0 – 6/7 ani cu probleme de sănătate mintală, Speed Promotion;
3. Dobrescu, I. (2005). Copilul neascultător, agitat şi neatent. Bucureşti: Infomedica;
4. Manual de bune practici pentru părinţi cu copii diagnosticaţi cu tulburare de deficit de atenţie şi hiperactivitate, lucrare elaborată în cadrul Proiectului Părinţi şi profesori împreună: Program de formare pentru părinţii şi profesorii elevilor cu ADHD (2007 - 2009);
5. Mitrofan, I. (coord.) (2003). Cursa cu obstacole a dezvoltării umane, Iaşi, Ed. Polirom;
6. Alois Gherguţ, (2011) Evaluare şi intervenţie psihoeducaţională, terapii educaţionale, reecuperatorii şi compensatorii, Editura Polirom, Iaşi.

.

IMPORTANȚA PROIECTĂRII DIDACTICE
PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Prof. Petrovai Delia-Cristina
Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Nr 2, Sibiu

Proiectarea didactică reprezintă procesul de anticipare a obiectivelor, conţinuturilor, metodelor și mijloacelor de învăţare, a instrumentelor de evaluare şi a relaţiilor ce se stabilesc între acestea.

În învăţământul special, proiectarea didactică are un rol esenţial în dezvoltarea intelectuală a elevilor, a gândirii lor, la formarea şi dezvoltarea cunoştințelor, priceperilor şi deprinderilor precum şi la îmbogăţirea sferei emoţionale.

Pentru a se constitui într-o premisă a unui demers reuşit, proiectarea didactică trebuie să aibă la bază evaluarea particularităţilor psihoindividuale ale elevilor. Altfelspus, adaptarea procesului instructiv-educativ se face prin raportare la potenţialul real de dezvoltare al copilului, la interesele cognitive, la ritmul şi stilul său de învățare. Cunoaşterea particularităţilor principalelor procese psihice şi mai ales a modului în care acestea interacţionează reprezintă condiţia sine qua non a unei intervenţii psihopedagogice eficiente.

Proiectarea didactică trebuie privită ca un ghid pentru activitate, demersul instructiv-educativ putând fi adaptat, reconsiderat, în anumite limite, în funcţie de apariţia unor elemente neprevăzute (copiii din învăţământul special prezintă adesea o dezvoltare imprevizibilă, marcată de ritmuri inegale de dezvoltare şi frecvente perioad de regres).

Planul de intervenție personalizat (PIP) este o componentă a planului de servicii, reprezentând un document de planificare şi coordonare, folosit ca instrument de lucru permanent în direcţia realizării obiectivelor propuse prin planul de servicii. În acest tip de program suntspecificate obiectivele imediate, activităţile propriu-zise, metodele și mijloacele utilizate, durata activităţilor, formele de evaluare şi de revizuire a activităţilor de intervenţie.

Prima etapă a unui PIP constă în elaborarea obiectivelor, care sunt mai specifice şi mai precise decât scopurile. Acestea specifică modificările sau achiziţiile ce trebuie atinse de elev la sfârşitul programului de intervenţie, în funcţie de scopul propus. Astfel, trebuie alese comportamentele reprezentative ale scopului vizat, cu prioritate cele funcţionale şi direct folositoare persoanei în cauză. Pentru a aprecia utilitatea unui comportament, putem folosi criterii ca: frecvenţa de utilizare, importanţa lui pentru câştigarea autonomiei etc. De asemenea, comportamentele ţintă vizate trebuie să fie realiste (să ţinem seama de condiţiile de aplicare reală a planului) şi realizabile (trebuie luat în calcul potenţialul real de dezvoltare al copilului) astfel încât să atingă competenţele întrun timp suficient de scurt, fapt ce îi va susţine motivaţia necesară pentru câştigarea autonomiei.

Atunci când se formulează obiectivele, trebuie enunţate comportamentele-ţintă ale elevului la sfârşitul intervenţiei, de exemplu : trasează linii oblice, îşi leagă şireturile etc. Formularea trebuie focalizată asupra rezultatului aşteptat. De exemplu, trebuie evitată folosirea în enunţuri a cuvântului „învață”- se referă la proces şi nu la rezultatul aşteptat. La fel, nu se includ formulări ca „motivarea persoanei pentru...” – se referă la acţiunea profesorului, nu a elevului.

Obiectivele trebuie să determine acţiuni observabile și măsurabile, astfel încât să poată fi înţelese de toţi membrii echipei, fără ca percepţiile subiective ale acestora să deformeze rezultatul.

Exemplu:

Obiectiv PSP :

▪ Dezvoltarea capacităţii de orientare, organizare şi structurare temporală

Obiective PIP:

▪ Să identifice perioadele zilei
▪ Să asocieze perioadele zilei cu diverse activităţi
▪ Să numească zilele săptămânii
▪ Să asocieze zilele săptămânii cu diverse activităţi
▪ Să citească ora pe un ceas digital
▪ Să citească ora pe un ceas analogic.

Un alt element important ce trebuie inclus în enunţarea unui obiectiv este pragul minim de reuşită ce trebuie atins. Acesta este un indice cantitativ şi stabileşte momentul în care intervenţia poate înceta (ex: rezolvă corect 90% din adunări în 3 şedinţe consecutive).

Pentru fiecare dintre obiectivele alese, trebuie elaborată strategia de intervenţie, care reprezintă cea mai laborioasă parte a programului și care va stabili:

1) metodele şi mijloacele folosite pentru a atinge fiecare obiectiv în parte;
2) responsabilul de caz şi echipa de intervenţie;
3) modalitățile de realizare.

Nu orice element ce face parte din strategia de intervenţie funcţionează mereu. Dacă este necesar, trebuie să fim flexibili şi să revizuim strategia. Când este evident că elevul nu va reuşi să realizeze sarcina, începeţi să modificaţi strategia urmărind în ordine următoarele puncte :

▪ Oferiţi mai mult sprijin elevului şi alegeţi o formă de confirmare a rezultatelor bune (stimulente).

Pentru a ajuta elevul cu CES în realizarea unei sarcini, există mai multe niveluri de sprijin:

- sprijinul fizic (ghidarea fizică a membrelorsau a altor părţi ale corpului, pentru a achiziţiona diverse etape de lucru) - necesită cel mai mult timp şi oferă elevului cea mai mare cantitate de informaţii;
- demonstrarea sarcinii - oferă mai puţin ajutor şi informaţii decât sprijinul fizic;
- indicaţiile verbale;
- observarea în tăcere - este eficientă doar în cazul elevilor care ştiu că sunt urmăriţi şi vor primi ajutor la nevoie.

Întotdeauna se alege sprijinul minimal corespunzător. Pe măsură ce elevul face progrese, sprijinul se retrage gradual.

▪ Revizuiţi tehnica
▪ Revizuiţi etapele sarcinii
▪ Revizuiţi modul de realizare a lecţiei.

Dacă evaluarea indică un progres suficient pentru atingerea obiectivului într-un timp rezonabil, se continuă aplicarea strategiilor de intervenţie ce şi-au dovedit eficienţa.

Pentru fiecare din obiectivele de învăţare vizate, trebuie prevăzut un mecanism de măsurare al progresului făcut de elev, care va indica dacă obiectivul a fost atinssau nu. Se recomandă evaluarea la minim 15 zile şi revizuirea imediată a strategiilor de intervenţie, dacă este cazul.O evaluare pe o perioadă mai lungă (maxim 90 zile) va diminua eficienţa planului de intervenţie.

Proiectarea didactică are o importanţă deosebită, iar interesul pentru diferenţiere în cadrul activităţilor instructiv-educative se datorează unei diversităţi a elevilor, pe care cadrele didactice nu o pot ignora. Astfel, cadrul didactic va avea în vedere diferenţierea şi individualizarea instruirii pentru fiecare elev, ţinând cont de gradul deficienţei, nivelul de achiziţii, interesul etc.

Bibliografie:

1.Gherguţ, A. (2006), Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale. Strategii diferenţiate şi incluzive în educație, Editura Polirom, Iaşi
2.Gherguţ, A. (2011), Evaluare şi intervenţie psihoeducaţională. Terapii educaţionale, recuperatorii şi compensatorii, Editura Polirom, Iaşi
3.Roşan, A. (2015), Psihopedagogie specială. Modele de evaluare şi intervenţie, Editura Polirom, Iaşi
4.*** (2000), Ghid de predare-învăţare pentru copiii cu cerinţe educative speciale: culegere de texte, Editura Marlink, Bucureşti

Importanța relației profesor-elev în procesul educațional
Referat

Prof. Păun Crina
Școala de Muzică Câmpulung

Eficienţa actului educativ, ca act ce aparţine domeniului relaţiilor interpersonale, depinde de raporturile concrete zilnice dintre profesor şi elev. În general, relaţiile dintre profesor şi elev se polarizează în jurul sentimentelor de simpatie şi încredere reciprocă sau, dimpotrivă, de antipatie, neîncredere și ostilitate. Sunt situaţii în care contactul spiritual dintre profesor şi elev rămâne în zona indiferenţei, cei doi actori ai actului educativ ignorându-se reciproc. În acest caz profesorul trebuie să ia atitudine aplicînd o condiţie esenţială a relaţiilor afective interumane, potrivit căreia simpatia şi încrederea nasc simpatie și încredere, în timp ce antipatia şi ostilitatea trezesc sentimente de asemănătoare. Profesorul trebuie să implementeze aceste relaţii, materializându-le în colaborare şi respect reciproc.

Studiile efectuate în domeniu au relevat că unii profesori nu reacţionează principial nici atunci când elevii răspund corect, nici când răspund eronat. După cum afirmă elevii, unii profesori nu numai că nu se bucură când aceştia dau răspunsuri corecte, dar chiar îşi arată surprinderea, îi ironizează și ezită să îi noteze în catalog. Aceste reacţii prezintă un interes deosebit pentru studiile psihologice, care în urma cercetărilor au evidenţiat, că în acest fel se încalcă un principiu fundamental al educaţiei – stimularea prin utilizarea corectă a laudei sau a dojanei. Dacă un profesor laudă mai puțin, dar dojeneştemai mult mult, în mod evident foloseşte eronat criteriile aprecierii pozitive pentru formarea comportamentului elevului şi influenţarea pozitivă a acestuia.

Imaginea deformată, pe care pe care unii elevi o au despre profesori şi unii profesori despre elevi, reprezintă sursa de nemulţumire a elevilor. Ea îşi are originea în comportamentul inadecvat al unor cadre didactice.

Utilizarea unor strategii şi tehnologii didactice moderne, centrate pe aspectul formativ al educaţiei, asigură selecţionarea şi întărirea comportamentelor adecvate, realizarea în condiţii optime a conexiunii inverse, aprecierea performanţelor şcolare ale elevilor pe baze ştiinţifice, obiective. Conform constatărilor unor sondaje realizate în rândul elevilor, unii profesori pun accentul, în aprecierile pe care le fac asupra acestora, cu precădere pe eşecurile lor, fac prognoze descurajatoare, pierzând din vedere perspectiva optimistă a evoluţiei.

Autoritatea profesorului bazată pe principiul „magister dixit” trebuie înlocuită cu una întemeiată pe relaţii în care profesorul are rol de îndrumător, coordonator şi partener

al activităţii elevului. Controlul agresiv al profesorului asupra elevilor are consecinţe dezastruoase. Orice încercare de a umili sau încurca un elev, mai ales în prezenţa colegilor săi, va genera un rezultat nedorit: elevul ori se inchide în sine, refuzând să mai comunice, ori reacţionează violent.

Ignorarea personalităţii elevului de către profesor ameninţă nevoile şi trebuinţele spirituale de bază ale acestuia, respectul de sine, nevoia de răspuns afectiv din partea celor din jur, nevoia de securitate pe termen lung, de succes, precum şi nevoia de a aparţine unui grup şi de a fi acceptat de acesta.

Metodele şi tehnicile educative tradiţionale au lăsat imaginea profesorului care încearcă să-şi domine elevii, subordonându-i, impunându-le ascultare prin metode coercitive.

Este necesar ca profesorii, în totalitate, să adopte față de elevii lor, relații bazate pe colaborare, respect interpersonal, îndrumare, cu accentul mutat de pe „ce ştie” elevul, pe „ce ştie să facă” acesta. Astfel, principala activitate în procesul educativ nu este predarea, ci angajarea elevilor în investigaţii şi lucrări independente sau în echipe.

Stima şi respectul reciproc între elevi și profesori presupun şi un limbaj adecvat.Expresiile ironice şi jignitoare tulbură atitudinea elevilor față de profesorul lor, îi provoacă pe aceştia, obstrucţionează crearea unui climat favorabil în activitatea educativă. Cercetările psihopedagogice au pus în evidență faptul că folosirea abuzivă a formelor de penalizare, cum sunt ironia, jignirea, ridiculizarea, notele proaste, duce la scăderea sau chiar la dispariţia efectului lor.

Profesorul care cunoaşte valoarea aprecierii pozitive nu va evita chiar o ușoară supraapreciere a performanţelor elevului. Aprecierea unui elev mai mult decât merită, îl va motiva pe acesta să încerce să se ridice la nivelul aprecierii făcute, pentru a merita şi a menţine pe viitor aprecierea. Faptul că profesorul le acordă elevilor suficientă apreciere pozitivă conduce la imbunătățirea relaţiilor cu elevii slabi și la obținerea unor rezultate bune în activitatea la catedră. Chiar şi pentru unele performanţe şcolare minore, profesorul care cunoaşte valoarea aprecierii pozitive, o foloseşte încercând să dezvolte în mod permanent încrederea elevilor în propriile lor forţe.

Latura intelectuală a raportului profesor-elev este completată şi influenţată decisiv de factorul afectiv, care prezintă o importanţă deosebită asupra randamentului intelectual al elevului. Crearea unei atmosfere de bună dispoziţie în clasă, reprezintă o condiţie absolut necesară pentru asigurarea succesului şcolar şi evitarea eşecului şcolar. Fiecare lecţie trebuie să se deşfăsoare într-un climat afectiv particular, dispoziţia elevilor variind în funcţie de cea a profesorului.

Pentru a nu încălca principiile pedagogice şi a reduce procesul didactic la o simplă activitate de transmitere de cunoştinţe, elevul trebuie permanent considerat un partener real de comunicare, iar mesajele din partea acestuia luate în considerare. Lipsa factorului afectiv poate îmbrăca şi forme mai grave: gesturi, priviri ameninţătoare, însoţite de atitudini discriminative şi marginalizarea unora dintre elevi. Manifestările de acest tip din partea unor profesori, chiar dacă sunt rare și se raportează numai la unii dintre elevi, au implicaţii grave atât asupra climatului şcolar, cât mai ales asupra elevilor: reduce motivaţia pentru învăţare, influenţează negativ stima de sine, transformă şcoala într-un spațiu neprimitor și incomod pentru aceștia.

Ca bun pedagog, pus în faţa elevului pentru a-l forma şi nu numai de a-i transmite cunoştinţe de specialitate, profesorul trebuie să acorde o atenţie sporită modului de distribuire a pedepselor şi recompenselor, a aprecierii pozitive şi negative, pentru ca acestea să-şi atingă scopul, generând efectul scontat. Dacă foloseşte în mod exagerat dojana şi dacă aceasta nu păstrează un caracter limitat, ci ia forma unei deprecieri globale, de genul „nimic nu știi”, „nu eşti bun de nimic”, se poate ajunge la o depreciere a personalităţii elevului.

Cadrele didactice care stimulează elevii prin laudă, obţin rezultate mai bune în procesul educaţional. Aceștia apreciază pozitiv elevii așa-zis „problemă” chiar şi pentru unele progrese minore, încercând astfel, să le dezvolte acestora, în mod permanent, încrederea în forţele proprii. Dacă profesorul foloseşte corect aprecierea elevului, va asigura succesul demersului său educativ. Atunci când un profesor îi spune unui elev „nimic n-o să se aleagă de tine”, el nu apreciază numai o situaţie prezentă, ci îşi exprimă convingerea personală, previziunea asupra dezvoltării viitoare a acestuia, ceea ce ar putea conduce la influenţarea decisivă a viitorului acestuia, prin scăderea stimei de sine, prin demoralizare şi abandon. Performanţele elevului nu numai că nu vor creşte, ci vor scădea atât de mult încât ar putea pune în pericol dezvoltarea psihică viitoare a acestuia.

Profesorul/ educatorul trebuie să conştientizeze răspunderea covârşitoare pe care o are în configurarea premiselor succesului sau eşecului şcolar al elevului, să aibă grijă ca, în derularea procesului instructiv-educativ, să nu-i lezeze acestuia personalitatea, demoralizându-l. El are obligaţia, legală şi morală, să contribuie la formarea şi dezvoltarea personalităţii elevului, să-l stimuleze pe acesta să înveţe să gândească şi să acţioneze singur, pentru ca, la finalul studiilor, să îşi poată construi singur viitorul.

Barierele educației incluzive

Incluziunea ca și proces reprezintă o schimbare. Ea se referă la o permanentă îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales

a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunitati.

Este un proces complex, de durată, care necesită analize, schimbări și construcții continue pentru a realiza politici si practici incluzive și a asigura bazele unei culturi incluzive

A căuta să definești educația incluzivă înseamnă a-ți permite să o disociezi cumva de educație, toată educația fiind în definitiv incluzivă…

UNESCO (2009) definește educaţia incluzivă ca fiind un proces continuu care vizează să ofere educaţie de calitate pentru toţi, respectând, în acelaşi timp, diversitatea şi diferitele abilităţi şi necesităţi, caracteristici şi aşteptări de la învăţare ale elevilor şi comunităţilor, eliminând toate formele de discriminare.

Educația pentru toți și educația incluzivă conduc , în principal, la identificarea unei relații de la parte - educația incluzivă - la întreg - educația pentru toți, ambele reflectând necesitatea dezvoltării şcolii (de masă), pregătirea şi schimbarea de ansamblu a acesteia, pentru a primi şi satisface corespunzator participarea tuturor copiilor din comunitate, cu accent pe grupurile marginalizate si/sau excluse, în medii şcolare obişnuite, ca elemente componente ale diversităţii umane – cu diferenţele și necesitățile ei specifice.

Şcoala incluzivă este o şcoală prietenoasă şi democratică, care valorifică diversitatea socioetno-culturală, o şcoală în care toţi copiii sunt respectaţi şi integraţi fără discriminare şi fără excludere generate de originea etnică sau de limba maternă, dizabilitate si/sau cerinţe educaţionale speciale, statutul socio-economic al familiilor, mediul de rezidenţă sau performanţele şcolare ale beneficiarilor primari ai educaţie În fiecare țară unele grupuri se confruntă cu bariere care le impiedică să participe deplin în viața politică, economică și socială.

Bibliografie:

1. Iucu, R., 2001. Managementul şi gestiunea clasei de elevi fundamente teoretico - metodologice”. Editura Polirom: Iaşi, 2001.
2. Şoitu, L., 1997. Pedagogia comunicării. Editura Didactică şi Pedagogică:Bucureşti.
3. Răşcanu, R., 2002. Psihologie şi comunicare. Editura Universității: București.
4. Pânişoară, I.O., 2004. Comunicarea eficientă. Editura Polirom: Iaşi.
5. Stanton, N., 1995. Comunicarea. Editura Ştiinţă şi Tehnică: Bucureşti.
6. Cosmovici, A. & Iacob, L, 1999, Psihologie şcolară. Editura Polirom: Iaşi.

EDUCAŢIA INCLUZIVĂ – O ŞANSĂ PENTRU FIECARE

Prof. itinerant și de sprijin: Oprea Viorica
Centrul Școlar de Educație Incluzivă „ Sfânta Filofteia”, Ștefănești, Județul Argeș

Despre educaţie s-a vorbit şi se vorbeşte mult şi, totuşi, nu este suficient.

Dacă dorim să intervenim în favoarea copiilor, trebuie să le oferim tuturor o educaţie de calitate şi, în mod deosebit, celor cu cerinţe educative speciale: o educaţie de calitate pentru toţi în Despre educaţie s-a vorbit şi se vorbeşte mult şi, totuşi, nu este suficient.

Acţiunile concrete în perspectiva educaţiei incluzive s-au desfăşurat încă din 1990, pe fundalul reformei socioculturale, politice şi economice din România. Au fost realizate primele proiecte pilot ca modele de implementare a ideilor educaţiei pentru toţi şi respectării drepturilor copiilor.

Incluziunea este o filozofie bazată pe credinţa că toţi oamenii au drepturi egale şi trebuie să fie respectaţi şi valorizaţi.

Educaţia incluzivă a apărut ca răspuns la neajunsurile educaţiei integrate, care nu a reuşit să împiedice marginalizarea copiilor care prezentau diferenţe faţă de “norma” generală a populaţiei şcolare. La Conferinţa Mondială “Educaţia pentru toţi; satisfacerea nevoilor de bază ale învăţării”, de la Jomtiem – Thailanda, 1990, s-a elaborat o nouă strategie a educaţiei, fundamentată pe paradigma “educaţia pentru toţi”, iar „**educaţia incluzivă” a devenit parte integrantă a educaţiei pentru toţi**. „Educaţia incluzivă”, ca sintagmă,apare prin 1990, bazându-se pe principiul incluziunii care este mai cuprinzător decât principiul integrării

Astfel, **incluziunea** şi “**educaţia incluzivă**” pun accentul pe necesitatea ca sistemul educaţional şi şcolile/grădiniţele să se schimbe şi să se adapteze continuu pentru a răspunde diversităţii copiilor şi nevoilor ce decurg din acestea.

Educaţia incluzivă se defineşte prin următoarele particularităţi:

- susţine şi confirmă că **toţi copiii pot învăţa** şi au nevoie de o formă de sprijin pentru învăţare;
- urmăreşte **să identifice şi să minimizeze barierele învăţării**;
- este **mai cuprinzătoare** decât educaţia formală obişnuită cuprinzând: educaţia pentru familie, pentru comunitate, alte oportunităţi de educaţie în afara şcolii
- presupune **schimbare de atitudini, comportamente, curriculum**, care să satisfacă diversitatea copiilor, inclusiv a celor cu c.e.s;
- este un **proces dinamic**, care se dezvoltă continuu în funcţie de cultură şi context;

- este **parte a strategiei** de dezvoltare a unei societăţi incluzive

Deci, în contextul actual naţional, **educaţia incluzivă devine tipul de educaţie responsabil de asigurarea dreptului la educaţie al tuturor copiilor, fără nici o discriminare şi, mai ales, de asigurarea unei educaţii de calitate.**

În învăţământul preşcolar, realizarea educaţiei incluzive presupune:

- **existenţa şi aplicarea principiilor incluziunii:** principiul drepturilor egale, principiul nondiscriminării, principiul egalizării şanselor în educaţie, principiul centrării pe copil, principiul intervenţiei timpurii, principiul educaţiei de bază pentru toţi copiii, principiul asiguării serviciilor de sprijin, principiul cooperării şi parteneriatului.
- **punerea în aplicare a unei pedagogii incluzive**, o pedagogie a diversităţii, care conţine în esenţa ei atributele de a fi: pedocentristă, progresistă, personalizată, optimistă, socială, o pedagogie a iubirii.
- **elaborarea unui curriculum “incluziv** “, care să se definesacă prin flexibilitate şi diversitate: curriculum-ul adaptat la nevoile copilului; diversitatea situaţiilor de învăţare şi a materialelor suportive; metodologie didactică diversificată, interactivă, adecvată stilurilor şi tipurilor de învăţare diferite ale elevilor; diversitate în evaluare: forme, metode, instrumente.
- **crearea şi funcţionarea unui sistem de servicii de sprijin** la toate nivelurile învăţământului: asistenţă psiho-pedagogică (psiholog, logoped), asistenţă socială, medicală, sprijin în învăţare (învăţător/profesor de sprijin).

O grădiniţă incluzivă exprimă extinderea scopului grădiniţei obişnuite, în mare măsură, transformarea acesteia pentru a putea răspunde unei diversităţi mai mari de copii, în speţă copiilor marginalizaţi, defavorizaţi şi/sau excluşi de la educaţie.

Educaţia incluzivă din grădiniţă presupune un proces permanent de îmbunătăţire a instituţiei preşcolare având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a menţine participarea la procesul de învăţare a tuturor elevilor din cadrul unei comunităţi Ea trebuie să accentueze necesitatea dezvoltării grădiniţei, pentru a oferi acces necondiţionat şi a răspunde adecvat nevoilor educaţionale diferite ale tuturor copiilor, astfel încât să armonizeze diferenţele de învăţare, diferenţele între grade de reuşită şcolară, să asigure o educaţie eficentă pentru toţi. (Vrăşmaş, T., 2001).

Strategiile educaţiei incluzive valorifică atât metodologia din educaţia modernă cât şi ansamblul de metode, procedee şi mijloace adiţionale prin adaptarea lor la cerinţele şi nevoile speciale ale copiilor integraţi în învăţământul de masă, cât şi prin adaptarea lor la contextul instructiv educativ.

Specifice educaţiei incluzive sunt strategiile care concep învăţarea ca un fenomen dinamic şi complex şi consideră relaţia educator-copil interactivă (nu numai

preşcolarul învaţă de la educator, dar şi acesta învaţă şi se perfecţionează continuu prin experienţele sale cu cei mici. Ele pot fi denumite **strategiile învăţării interactive**.

Strategiile interactive utilizate pentru sprijinirea unei educaţii incluzive în grădiniţă şi pe care orice educator trebuie să le cunoască, trebuie să respecte următoarele **cerinţe:** (Vrăşmaş, E. 1998)

construirea activităţilor integrate pe baza de cunoştinţe anterioare ale preşcolarilor (prin utilizarea metodelor tradiţionale şi a celor interactive: conversaţia, observaţia jocul didactic, brainstormingul, învăţarea prin cooperare etc.);

folosirea experienţelor zilnice ale copiilor;

aplicarea practică a rezultatelor învăţării (metode şi procedee de expresie: desenul, colajul, povestirea, poezia, observaţia, etc.);

folosirea povestirilor şi a tranziţiilor şi rutinelor pentru trezirea interesului;

folosirea drumeţiilor şi excursiilor ca sursă de noi experienţe;

folosirea situaţiilor de joc în învăţare (jocurile de rol, jocuri dramatice-relaţionale dramatizarea);

folosirea problematizării pe anumite secvenţe didactice;

raportarea învăţării la alte materii;

colaborarea cu familia şi comunitatea ca tehnici de sprijinire a învăţării, predării şi evaluării;

Toate aceste strategii incluzive de educaţie implică metode şi tehnici ce pun accentul pe relaţiile dintre copii şi relaţia educatorului cu copiii în actul învăţării. Totodată, au rolul de a-i învăţa pe copii să se ajute reciproc şi să colaboreze în activităţile comune, pregătindu-i astfel pentru diversitatea relaţiilor umane din activităţile viitoare.

Acceptarea unui copil cu diferite probleme într-un colectiv nou de preşcolari, în vederea includerii sale în cadrul acestuia, este importantă şi pentru ceilalţi preşcolari, pentru că le stimulează spiritul de cooperare şi de concurenţă,

De asemenea**,** părinţii copiilor sunt, în general, nemulţumiţi de problemele ce pot apărea odată cu intrarea în grupă a unui copil mai aparte, mai ales de diminuarea ritmului de predare şi de scăderea exigenţei cadrului didactic. Există însă şi cazuri în care părinţii reacţionează pozitiv, cooperând atunci când este nevoie cu grădiniţa şi cu părinţii copiilor ce urmează a fi integraţi.

Dezvoltarea profesională a cadrelor didactice pentru a sprijini un sistem de educaţie incluzivă cuprinde atât o formare iniţială cât şi o perfecţionare continuă pe tot parcursul carierei didactice. Acestea se realizează prin:

modalităţi formale – ceea ce conduce la obţinerea de diplome şi / sau alte certificări eliberate de universităţi sau institutele pedagogice;

modalităţi mai puţin formale – care se desfăşoară ocazional**.**

O grădiniţă bună, eficientă este cea care reuşeşte să asigure condiţii maximale de muncă şi învăţătură preşcolarilor din grădiniţă, să ofere programe educaţionale care să răspundă nevoilor comunităţii locale.

Eficienţa grădiniţei, fie că este regăsită în încercările acestora de a se adapta cerinţelor învăţământului preşcolar românesc sau reprezintă o prioritate a sistemelor educative, se regăseşte în politici educaţionale, în programe de dezvoltare şi cercetare, respectiv în proiecte concrete de dezvoltare preşcolară. Pentru a putea considera că o grădiniţă este eficientă, aceasta trebuie să demonstreze îndeplinirea unui set de criterii care sunt considerate definitorii grădiniţelor de succes.

De aceea, consider utile câteva sfaturi ce trebuie urmate în vederea realizării unei educaţii incluzive de calitate în învăţământul preşcolar:

1. Într-o grupă diferenţiată, educatorul trebuie să ofere multe activităţi diferenţiate. Diferenţierea oferă cele mai eficiente opţiuni educative pentru copiii aflaţi la toate nivelurile de dezvoltare a abilităţilor.
2. Fiţi creativi! Mulţi educatori sunt suficient de creativi pentru a genera ei înşişi idei instrucţionale interesante, multe sugestii se găsesc în revistele preşcolare.
3. Folosiţi activităţile diferenţiate de mai multe ori în cadrul unei activităţi integrate.
4. Realizaţi activităţi integrate pentru a răspunde nevoilor inteligenţelor multiple.
5. Folosiţi resursele din comunitatea locală! Folosind exemple din comunitatea în care trăiesc copiii pot fi implicaţi şi motivaţi mai mult
6. Implicaţi emoţional preşcolarii! Ştim acum că, înainte de a începe procesul de învăţare, copiii trebuie să se simtă în siguranţă în mediul grupei. Mai mult, dacă educatorii vor folosi ancore emoţionale, cei mici vor deveni mult mai implicaţi în conţinutul activităţilor..

Fiecare pas în acest demers contează şi ne apropie de o lume mai deschisă, mai tolerantă, **de o lume mai INCLUZIVĂ**!

BIBLIOGRAFIE:

- Ainscow, M., (1999), Dezvoltarea practicilor incluzive în şcoli, Editura Bucureşti
- Creţu, V., (1999), Educaţia pentru drepturile copilului, FICE România, Editura Semn, Bucureşti
- Nuţ, S., (2003) Problematica educaţiei şi a curriculum-ului, Editura Eurostampa, Timişoara, Popescu – Butucea, M. (2003) Redimensionarea competenţelor cadrului didactic în şcoala

Diminuarea dificultăţilor de interacţiune socială şi a vulnerabilităţii emoţionale la copiii cu TSA prin intermediul Întâlnirii de dimineaţă- Exemple de bune practici

Prof. Felican Leontina
Creșa Bistrița

Autismul este o tulburare complexă de dezvoltare neurobiologică, tulburare care afectează următoarele trei arii: interacţiunea socială, comunicarea şi comportamentul.
Putem recunoaşte un copil cu tulburare pervazivă de dezvoltare după următoarele semne:

- mişcări repetitive şi haotice;
- lipsa contactului vizual;
- comportament restrictiv, repetitiv;
- lipsa abilităţilor sociale;
- fixarea pe un anumit factor care îl atrage pentru autostimulare;
- intoleranţă la zgomote puternice;
- stereotipii;
- motricitate fină şi grosieră slab dezvoltată.

Copiii diagnosticaţi cu tulburări din spectrul autist nu deţin abilităţi de a interacţiona cu persoanele din jurul lor, nu păstrează contactul vizual cu interlocutorul şi totodată sunt vulnerabili emoţional, pe de o parte, datorită faptului că nu utilizează mimica şi gestica adecvat, iar pe de altă parte, că modul lor de a comunica este diferit de al copiilor tipici.

Ca tehnici şi strategii pe care le putem utiliza în activităţile din grădiniţă pentru a dezvolta la aceşti copii abilităţile socio- emoţionale sunt:

- ✓ Activităţi- rutină care îi ajută să se amplaseze în timp şi spaţiu;
- ✓ Stabilirea unui set de reguli;
- ✓ Imitarea unor comportamente;
- ✓ Utilizarea unor poveşti terapeutice;
- ✓ Cooperarea, întrajutorarea;
- ✓ Jocul de rol;
- ✓ Utilizarea unor marionete şi a unor imagini ilustrate reprezentative;
- ✓ Menţinerea contactului vizual.

Toate aceste tehnici şi strategii enumerate pot fi utilizate cu success în cadrul Întâlnirii de dimineaţă, o activitate- rutină preluată în învăţământul tradiţional din alternativa educaţională Step by step.

Întâlnirea de dimineaţă este o activitate de sine stătătoare care se desfăşoară în fiecare dimineaţă după sosirea copiilor în grădiniţă şi constituie activitatea liant a grupei de copii deoarece, prin conţinut, oferă posibilitatea împărtăşirii experienţelor trăite care apropie copiii. Această activitate se desfăşoară după un ritual bine cunoscut de către preşcolari (salutul, prezenţa, completarea calendarului naturii, împărtăşirea, noutatea zilei, activitatea de grup).

Întâlnirea de dimineaţă, prin conţinut, îi oferă preşcolarului anumite oportunităţi de autocunoaştere, de dezvoltare a abilităţilor de comunicare, a empatiei, precum şi de mediere a conflictelor.

Pentru a dezvolta abilităţile socio- emoţionale la copiii cu autism, în cadrul Întâlnirii de dimineaţă, copiii sunt aşezaţi întotdeauna în semicerc, în aşa fel, încât să aibă model cât mai mulţi copii tipici. Activităţile derulate au fost următoarele:

Activităţi pentru dezvoltarea abilităţilor de interacţiune cu copiii de vârstă apropiată

Întâlnirea de dimineaţă debutează cu salutul *Bună dimineaţa Alexandra, prietenul meu cel mai bun este Andrei pentru că ne place să construim*” preşcolarii fiind încurajaţi să-şi numească prietenii şi de ce îi consideră prieteni. Activitatea va fi fundamentată pe cooperarea în joc şi pe modul în care copiii împart jucăriile. Pentru această activitate am utilizat cartea *Baby Tazz* nu vrea să împartă jucăriile dar și materiale relevante preluate de pe youtoube- *Învățăm să împărțim jucăriile*

La activitatea de grup se derulează jocul *Ne jucăm împreună:* se formează grupe de câte 3-4 copii care primesc câte un costum de carnaval pentru a desfăşura un joc inventat de ei; regula jocului este să găsiţi soluţii ca fiecare dintre voi să participe la realizarea jocului. Pe tot parcursul jocului, se observă comportamentul copiilor, se face apel la respectarea regulilor, copiii sunt încurajați și sunt provocați spre a găsi soluţiilor optime pentru evitarea conflictelor

Activităţi pentru dezvoltarea unui comportament pro-social

Întâlnirea de dimineață debutează cu salutul *Bună dimineața, astăzi îmi propun să vorbesc cu voce de interior.*

În cadrul activităţii de grup se desfăşoară jocul de rol *De-a magazinul de jucării* oferindu-li-se posibilitatea să îşi aleagă rolurile, să stabilească regulile de joc, să exploreze, să exerseze şi să înţeleagă roluri sociale; pe tot parcursul jocului preșcolarii sunt motivați să folosească formule de politețe, să aibă un comportament adecvat, fiind încurajați și apreciați ori de câte ori este nevoie. La început, cadrul didactic se poate implica în joc pentru a le oferi exemple de comportamente pro-sociale.

Exemple de jocuri derulate pentru dezvoltarea comportamentului pro-social*: Și mie, și ție, Joacă-te cu noi, Suntem prieteni, Nu deranja!*. Povești utilizate la noutatea zilei pot fi: *Cearta păsărilor, Să știi să aștepți.*

Pentru a dezvolta un comportament pro- social, se poate utiliza *CD- ul Piti Clic ne învață cum să ne purtăm în viață*, care le dă posibilitatea copiilor să învețe într-o manieră interactivă.

Activităţi pentru dezvoltarea conceptului de sine

Întâlnirea de dimineaţă debutează cu salutul *Știu să mă prezint…* în cadrul căruia fiecare preşcolar îşi spune numele complet, vârsta, precum şi dacă este fată sau băiat.

În cadrul activităţii de grup se poate derula derula jocul *Caută-te, găsește-te!;* preșcolarii privesc fotografii de familie în care trebuie să își găsească propria imagine și să își numească membri familiei. Copiii vor fi apreciați pentru rapiditatea cu care își recunosc chipul în fotografii.

Pentru aceste activități se poate utiliza un panou interactiv; cu ajutorul videoproiectorului se pot proiecta pozele copiilor, se poate alege un cântec vesel iar în momentul în care se oprește muzica, copilul indicat de săgeată se prezenta în fața grupei.

Activităţi pentru dezvoltarea autocontrolului emoţional

Întâlnirea de dimineață debutează prin utilizarea unui material video cu emoticoane reprezentând diferite emoții; salutul s-a desfășurat după formula *Bună dimineața, Rareș!, astăzi mă simt trist/vesel pentru că...* în etapa de împărtășire, 2-3 preșcolari expun experiențe trăite care au generat diferite emoții și sunt rugați să spună cum au găsit soluții atunci când s-au simțit triști, furioși, speriați:

În cadrul etapei Noutatea zilei, Ina le prezintă copiilor o prietenă bună, pe broscuţa Bibi care le povestește cum a reuşit ea să se liniștească odată, când a fost nervoasă la grădiniță:

‚Eu sunt broscuţa Bibi şi îmi place să mă joc cu prietenii mei în lacul de la grădiniță. Uneori se întâmplă ca unele lucruri să nu îmi iasă așa cum îmi doresc și atunci mă simt furioasă.

Când mă simt furioasă, lovesc, dau din picioare și țip la prietenii mei care se supără și nu mai doresc să se joace cu mine; am observat că peștișorii și ceilalți prieteni apropiați nu mai vin să se joace cu mine și pleacă atunci când vin pe lac; din acest moment am încercat să învăț un nou mod de a gândi:

Spun STOP din ceea ce fac în momentul de furie;

Mă ascund în carapace şi inspir adânc de trei ori, pentru a mă calma;

Mă gândesc la o soluţie sau la un mod mai bun de a mă comporta când sunt furioasă.

De când am învățat să mă comport altfel la furie, prietenii mei s-au întors la locul de joacă și sunt fericiți când eu mă joc drăguț cu ei. Prietenilor mei le place când le vorbesc politicos și îi cer ajutorul educatoarei atunci când sunt supărată.

În cadrul activității de grup se poate desfășura jocul *Broscuța țestoasă* în care se exersează această tehnică de gestionare a furiei. Tehnica se aplică de câte ori este nevoie, copiii fiind lăudați și recompensați pentru fiecare etapă realizată cu succes, în funcție de amploarea comportamentului îndeplinit.

Activităţi pentru dezvoltarea expresivităţii emoţionale

Ex1: Întâlnirea de dimineaţă debutează cu salutul desfăşurat după formula *Bună dimineaţa Mara, eu cred că tu astăzi eşti veselă pentru că ai un zâmbet larg pe faţă*; copilul numit infirmă sau aprobă descrierea făcută de coleg. În cadrul *Împărtăşirii,* preşcolarii sunt încurajaţi să expună întâmplări trăite de ei sau de persoanele apropiate şi să redea cât mai fidel emoţiile generate de unele întâmplări folosind onomatopee şi o mimică adecvată.
În cadrul activităţii de grup, se poate derula jocul *Mima* cu scopul de a recunoaşte cât mai multe emoţii.

Atât copiii cu dezvoltare tipică, cât şi cei cu TSA, sunt încurajaţi să se folosească de limbajul non-verbal (expresia feţei, mişcări ale corpului), de onomatopee, pentru exprimarea emoţiilor.

Întâlnirea de dimineaţă este o activitate importantă atât pentru copiii tipici, dar mai ales pentru cei atipici deoarece aceştia reuşesc să salute, menţinând contactul vizual, îşi recunosc colegii după poze, ştiu să facă prezenţa, recunosc şi exprimă prin mimică emoţiile, participă la jocurile activităţii de grup, respectă regulile grupei, ceea ce ne arată că pot să dobândească abilităţi socio- emoţionale pe care să le valorifice în contexte noi.

Bibliografie:

- Curriculum pentru educație timpurie, 2019;
- Cioflica S., Ilie E.- *Întâlnirea începe cu bună dimineața*, Editura tehno- art, Cluj, 2006.

INCLUZIUNEA ELEVILOR , PRIN INTERMEDIUL FORMATULUI BLENDED-LEARNING
STUDIU DE CAZ

PROF. OCHIAN IULIA-MARINELA
LICEUL AUTO „TRAIAN VUIA” TG-JIU

Conceptul de „cerințe educaționale speciale” reprezintă o categorie generală care include toate dificultățile de învățare posibile ale elevilor, atât situațiile tradiționale de handicap (mental, fizic, senzorial), cât și cele referitoare la învățarea specifică, de pildă dislexia, tulburări de deficit de atenție sau alte situații de comportament, probleme psihologice, relaționale, context socio-cultural și dezavantaje lingvistice.

Fiecare persoană integrată în situație de „C.E.S.” este diferită de ceilalți, are propriile caracteristici individuale care necesită ajutor din partea școlii și societății în general.

STUDIU DE CAZ

Integrarea copiilor cu CES în școala românească se bazează pe următoarele modele:

- Modelul cooperării școlii de masă cu școala specială;
- Modelul bazat pe organizarea unei clase speciale în cadrul școlii de masă;
- Modelul bazat pe amenajarea în școala obișnuită a unui spațiu sau a unei săli de instruire și resurse pentru copiii deficienți, integrați individual în clase obișnuite din școala respectivă;
- Modelul itinerant;
- Modelul comun

Procesul de integrare a copiilor cu CES presupune din partea profesioniștilor antrenați nu doar interes, cunoștințe și competențe – ci și o capacitate reală de a lucra în echipă. O echipa constituită atât în cadrul școlii, dar și o echipă la nivel interinstituțional, care să-i includă pe toți profesioniștii care răspund de copil: educator sau asistent maternal, asistent social, profesor diriginte, director de școala și alții.

În cazul limbii române adaptarea curriculumului porneşte de la:
-scopurile şi competenţele generale ale predării şi învăţării limbii române:
-trezirea interesului şi a curiozităţii lingvistice,
-înţelegerea unor fapte şi fenomene din universul apropiat,
-aplicarea cunoştinţelor învăţate în viaţa cotidiană,
-program de învăţare personalizat.
-diferenţierea strategiilor didactice (elevilor să li se predea la niveluri diferite) adaptarea metodelor şi mijloacelor care se potrivesc propriilor experienţe ale elevilor.
-adaptarea cerinţelor la clasă şi identificarea unor modalităţi diferenţiate de realizare a evaluării.

Studiul de caz este reprezentat de un elev care necesită curriculum adaptat și este încadrat la învățământ la domiciliu.

Elevul C.P.D a fost diagnosticat cu Tulburare de spectru autist.Sindrom hiperkinetic, grad de handicap: Grav, cu tulburări și dificultăți de învățare: TSA. Conform hotărârii CPC nr.

932/25.05.2019, copilul se încadrează la gradul de handicap grav cu asistent personal, cod grad handicap 11, fapt pentru care se recomandă ÎNVĂȚĂMÂNT DE MASĂ LA DOMICILIU.În urma evaluării s-au identificat probleme de procesare senzorială ce necesită intervenție:

-Tulburări de modulare senzorială proprioceptivă ce fac dificilă conștientizarea corpului în realizarea de activități ce necesită efort fizic.

- Hiperreactivitate senzorială vestibulară. Stimulările vestibulare producreacții mult prea repede, producând senzații de rău.

- Hiperreactivitate senzorială tactilă orală.Se recomandă:

- O atenție sporită în timpul activităților cognitive și reglarea sistemului nervos central;
- Activitățile de stimulare senzorială vor fi făcute în funcție de potențialulcopilului; trebuie să aibă sentimentul de joacă și de reușită în timpul acestor activități;
- Reglarea sistemelor senzoriale proprioceptiv și vestibular, unde s-au constatat cele mai mari deficiențe, vor contribui la creșterea stimei de sine, copilul reușind să-și gestioneze mai bine propriul corp.

Educația în context blended – learning îmi permite realizarea activităților didactice sincron și asicron, iar ca model de învățare am utilizat modelul amestelului propriu, cursurile desfășurându-se de două ori pe lună la domiciliu și în celelalte două săptămâni online prin conectarea platformei școlii, cu excepția perioadei de învățământ online din pandemie.

Am realizat un plan de intervenție personalizat, având ca parteneri în educarea elevului, familia acestuia, diriginta și profesorul consilier, alături de directorii unității școlare. Conținutul predate a fost adaptat astfel încât să-i permit să dobândească competențe și abilități specifice disciplinei limba română.

Am utilizat în predarea și evaluarea acestuia platforme educaționale, realizând lecții pe platforma livresq, teste de evaluare cu răspuns la alegere, recunoașterea și denumirea structurii după imagine (răspuns scurt), la orele de curs la domiciliu evaluarea s-a bazat pe realizarea unor teme dintr-un portofoliu dat anterior, bazat pe abilități, orele decurgând cu mici pauze de 5 minute după 10-15 minute de activitate.

În timpul perioadei de învățământ online (pandemie) orele s-au desfășurat atât împreună cu ceilalți elevi din clasă, participând activ la proiecte de grup, dar și individual, atunci când a fost necesar.

A dezvoltat abilități de activitate pe calculator, online, realizând și un mic program pe youtube, activităţi la domiciliu, dar s-a urmărit și online prin măsurarea acestora pe parcursul mai multor zile și la momente diferite din zi.

A fost implicat în activități și concursuri extrașcolare în care a demonstrat abilități practice, cum ar fi: recitarea unei poezii, rezolvarea unui puzzle după o poveste .

Bibliografie

1. Muşu I., Taflan A.: Terapia educaţională integrată, Ed. ProHumanitate, Bucureşti, 1997.
2. Păunescu C., Muşu I.: Psihopedagogie specială integrată – Handicapul mintal, Ed. ProHumanitate, Bucureşti, 1997.

Pentru că fiecare copil contează…

Prof. înv. primar Pădurean Gabriela Elena
Şcoala Gimnazială “Constantin Ioan Motaş” Mediaş

Spunea părintele Constantin Necula atât de frumos într-un mesaj adresat educatorilor : “Vă atrag atenţia: dacă vă faceţi educatoare v-aţi îndrăgostit pe veşnicie de copii! Dacă nu v- aţi îndrăgostit pe veşnicie de copii, căutaţi-vă altă muncă. Pentru că educatoarea este primum movens al culturii unui copil”.

Nu îmi aduc aminte ca în familia mea să fi existat discuţii despre ceea ce ar trebui să face eu în viaţă însă cred că drumul fiecăruia dintre noi este scris încă dinainte de a ne naşte. O mână divină nevăzută dar ştiută ne îndrumă paşii în viaţă şi ne arată calea pe care trebuie să o urmăm. Drumul nostru este hărăzit spre ceea ce ne este menit să facem pe acest pământ. Chiar dacă unii au mai multe încercări de a-şi găsi drumul, până la urmă vor ajunge acolo unde trebuie.

Cred că eu mi-am găsit menirea în viaţă şi cred că acesta este drumul pe care trebuia să îl urmez. Sunt dascăl de 38 de ani şi, chiar şi acum, după atâţia ani, fac cu plăcere ceea ce îmi este dat să fac şi anume să educ copii. Chiar dacă ar fi să o iau de la început tot asta mi-aş dori să fac.

Multe încercări au fost în aceşti ani, multe provocări, multe schimbări, dar toate au avut rostul lor. Fiecare dintre ele m-a călit, m-a pregătit pentru ceea ce avea să urmeze. Din fiecare am avut ceva de învăţat şi fiecare mi-a arătat că sunt capabilă de mai mult şi mai frumos în viaţa mea. Am participat la multe programe de formare din dorinţa de autoperfecţionare, din dorinţa de a ţine pasul cu toate transformările apărute în învăţământ dar şi dorinţa de a aduce mereu ceva nou, interesant, atractiv la orele la clasă astfel încât elevii mei să vină cu plăcere la şcoală, să îndrăgească şcoala şi, de ce nu, să mă îndrăgească pe mine. Un elev care îşi iubeşte învăţătoarea vine cu drag la şcoală. De multe ori părinţii elevilor mi-au spus: “Ce spuneţi dumneavoastră este lege!”. Pentru mine acest lucru nu înseamnă neapărat autoritate cât respect şi iubire. M-am ghidat mereu după principiul: “Un elev învaţă mai mult de la un model decât de la un critic”.

Cea mai mare provocare în activitatea mea pot spune că a fost cea trăită de 3 ani încoace. Am primit în clasa I un elev născut în Filipine, elev provenit dintr- o familie mixtă cu mama filipineză şi tatăl român. Uneori ni se pare că nu ne înţeleg copiii noştri, români autentici, darămite să îl învăţ să citească şi să scrie pe acest elev mi s-a părut ceva de nerealizat sau foarte greu de realizat. Ştiam că receptivitatea copiilor este mult mai crescută decât a adulţilor, ştiam că un copil învaţă mult mai repede o limbă străină decât un adult, îmi aduceam mii de argumente pentru a nu mă descuraja. La început mi se părea totul foarte greu. Acasă băiatul vorbea limba engleză deoarece tatăl nu ştia limba filipineză, mama nu cunoştea limba română, încerca să se integreze în colectivul unei întreprinderi din oraş şi au căzut de comun acord să vorbească limba engleză.

În primul an de şcoală nu am obţinut din partea elevului decât aprobări sau infirmări prin mişcarea capului. Înţelegea ceea ce îi spuneam dar nu putea, nu ştia să vorbească cu mine, să răspundă la ceea ce îi spuneam. Îmi spunea câte un cuvânt şi încercam să deduc ceea ce vrea să îmi spună. Vorbea foarte încet. Şoapta era urlet pentru el. Deseori mergeam lângă el ca să aud ce spune. Am vorbit cu el în limba română, am vorbit în engleză ca să ne înţelegem într-o oarecare măsură, să înţeleagă cât de cât ceea ce îi spun şi pentru ca să nu se simtă stingher în clasă. Sunt recunoscătoare profesorilor de limba engleză din şcoala gimnazială, liceu şi facultate pentru tot ceea ce m-au învăţat deoarece mi-a fost de mare folos. Absolut tot ceea ce dobândim în şcoală ne este de folos în viaţă mai devreme sau mai târziu, într-o formă sau alta.

Copiii l-au primit cu mare bucurie. Socializarea lor este naturală, firească. În şcoală era o mică “vedetă” fiind diferit şi totuşi la fel. La orice mic progres pe care îl obţinea copiii îl aplaudau şi îl încurajau. Are un mod special de a se exterioriza, de a se bucura. Nu poţi să nu te molipseşti de veselia, de bucuria lui. Am avut de furcă cu copii mai puţin prietenoşi din şcoală care îl numeau “chinezul”.

Îmi era teamă să nu devină victima unui act de bullying. A fost însă o perioadă scurtă şi acum lucrurile s-au aşezat pe făgaşul lor normal.

Pot spune că sunt privilegiată deoarece lucrez într-o şcoală care beneficiază de sprijinul neîntrerupt al unui consilier şcolar şi al unui logoped. Am format o echipă puternică, am conlucrat intens pentru a dărui acestui băieţel tot sprijinul de care are nevoie. Colaborez şi am parte de sprijinul şi înţelegerea tatălui care este foarte implicat în creşterea şi educarea băiatului şi care a înţeles ce lucrăm, cum lucrăm, ce obiective urmărim şi care este scopul final al fiecărui demers pe care îl întreprindem.

La finalul clasei întâi, în urma evaluărilor periodice şi a evaluării finale, băiatul nu avea atinse competenţele generale, competenţele specifice fiecărei discipline de studiu şi, deoarece la clasa I nu se justifică repetenţia, a trecut în clasa a doua. Îl provocam constant ca să participe la ore, îi dădeam sarcini de lucru diferenţiate, l-am înscris în laboratorul de literaţie “Toţi copiii citesc” al fundaţiei “Noi orizonturi” care m-a ajutat şi l-a ajutat foarte mult. Colegii l-au ajutat şi l-au încurajat la clasă, în pauze, în activităţile extraşcolare, l-au determinat să participe cu mai mare interes şi să aibă o altă deschidere faţă de ceea ce se întâmplă la clasă.

Nici la finalul clasei a doua nu a reuşit să dovedească însuşirea temeinică a cunoştinţelor dar, asta nu m-a determinat să îl abandonez. Am considerat că dacă va interveni repetenţia în acest moment, dacă va începe să lucreze cu o altă învăţătoare şi un alt colectiv de elevi se va nărui toată munca şi tot efortul pe care l-am depus în aceşti doi ani împreună cu toţi cei implicaţi.

Timpul mi-a demonstrat că am luat decizii foarte bune în privinţa lui deoarece acum, în clasa a III-a, mă pot înţelege cu el, se înţelege cu colegii, citeşte cursiv în limba română, chiar dacă nu conştientizează tot ceea ce citeşte, transcrie corect, respectă anumite reguli de aşezare în pagină, de scriere ortografică şi de punctuaţie, socoteşte cât de cât corect, atât cât poate el în acest moment, a învăţat o parte din tabla înmulţirii. Participă la ore, ridică mâna să răspundă, să iasă la tablă şi chiar a ajuns să corecteze greşelile unor colegi.

Are o dexteritate fantastică, are abilităţi practice deosebite. Din şerveţelul sau folia alimentară a sandvichului ies instantaneu din mâinile lui dinozauri, dromaderi, şopârle şi alte vieţuitoare în miniatură demne de orice expoziţie. Modelajele lui din plastilină sunt adevărate opere de artă. Este deosebit de atent la orice mic detaliu. Desenele, picturile lui sunt expuse la loc de cinste în expoziţia clasei. Colegii lui sunt plăcut impresionaţi de fiecare lucrare a lui.

Nu a fost şi nu este uşor, dar eu sunt dascăl pentru fiecare elev al meu şi orice mic progres al fiecărui elev reprezintă o mare satisfacţie pentru mine. Sunt la fel de implicată pentru fiecare elev al meu şi îmi doresc doar ceea ce este mai bun pentru fiecare. Nu îmi doresc copii perfecţi ci copii fericiţi.

Sunt dascăl de 38 de ani şi cel mai important lucru în toată această perioadă a fost să iubesc copiii. Nu am făcut deosebiri între ei, nu am favorizat pe nici unul, nu m-am comportat în mod special şi nu am favorizat sau defavorizat vreun elev. Fiecare dintre ei are un loc special în inima mea. Îi numesc şi acum elevii mei chiar dacă au crescut, au propriul lor drum în viaţă, unii chiar au devenit dascăli, au copii la rândul lor, acasă sau la şcoală.

Au fost, sunt şi vor rămâne elevii mei pentru că … fiecare copil contează!

Pentru mine!

APLICABILITATEA CUNOȘTINȚELOR MATEMATICE PRIN ACTIVITĂȚI CROSS-CURRICULARE

Prof. Amortitoaiei Laura Elena
Școală Gimnaziala Nr 51

Motto: *Să nu-i educăm pe copii pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari. Şi nimic nu ne permite să ştim cum va fi lumea lor. Atunci să-i învăţăm să se adapteze.''*
Maria Montessori

Matematica s-a cristalizat ca ştiinţă deschisă, capabilă de un progres permanent, de o perpetuă aprofundare, descoperire şi creare a unor teorii noi. Dezvoltarea rapidă a ştiinţei, a acumulării în ritm tot mai intens a informaţiilor, impun dezvoltarea culturii matematice, care trebuie să-şi facă loc tot mai mult în cultura generală a unui om. Ca atare, încă din clasele mici se impune stimularea intelectului, a gândirii logice, a judecăţii matematice la elevi, încât să devină o disciplină plăcută, atractivă, convergentă spre dezvoltarea raţionamentului, creativităţii şi muncii independente.

Încă din primii ani de şcoală, copiii trebuie să înveţe (ca atitudine generală) şi învăţaţi cum să înveţe (ca deprindere, de timpuriu, cu munca independentă, cu diferite tehnici de muncă intelectuală). Activitatea învăţătorului îşi face simţită prezenţa întotdeauna, fie chiar şi indirect, legată de îndrumarea activităţii elevilor. Predarea nu are sens decât în măsura în care determină un efort corespunzător de învăţare din partea elevilor. Cheia învăţării este deplina angajare a elevului în actul învăţării.

Învăţarea este un act personal care cere participare personală. Problema esenţială de care depinde producerea învăţării eficiente este cea a implicării, a angajării celui care învaţă în actul învăţării. Definitorie pentru metodele activ-participative este capacitatea acestora de stimulare a participării active şi depline, fizic şi psihic, individuale şi colective a elevilor în procesul învăţării.

Scopul învăţământului matematic nu se reduce la latura pur informativă , ci vizează cultivarea raţionamentului , spiritul de receptivitate , formarea gândirii logice , definirea clară şi precisă a noţiunilor , adaptarea creatoare la cerinţele vieţii sociale . Toate cunoştinţele dobândite trebuie să aibă legătură directă cu viaţa , pentru că au o utilitate practică . Nouă , învăţătorilor , ne revine rolul de a organiza activitatea de învăţare prin acţiuni care leagă cunoştinţele de practică.

Modalităţile de realizare a caracterului practic-aplicativ în predarea la cls.I-IVsunt multiple :învăţarea centrată pe elev; abordarea stilurilor de predare (vizual, auditiv, practic/kinetic); abordarea conţinuturilor din perspectiva metodelor activ-participative;aplicarea pe scară tot mai largă a jocului didactic; predarea integrată (interdisciplinară, pluridisciplinară, transdisciplinară); învăţarea în cooperare; desfăşurarea unor lecţii cu ajutorul computerului.

Mulţi copii întâmpină dificultăţi în învăţarea matematicii pentru că nu-şi însuşesc la timp aceste noţiuni. Important este ca învăţătorul să respecte latura practică a matematicii. Odată cu însuşirea noţiunilor matematice prin efort intelectual elevul învaţă şi anumite tehnici de investigare şi rezolvare cu caracter tot mai general.

Prin modelare, joc didactic , problematizare, învăţarea prin descoperire elevul este pus în situaţia de a căuta , a descoperi, de a rezolva situaţii noi, neînvăţate anterior. Acestea privesc atât activitatea elevului cât şi pe cea a învăţătorului .

Activităţile practice se impun datorită reperelor psihologice ale vârstei şcolarului mic: gândire dominată de concret; surprinde permanenţa, invarianţa; gândire tot mai flexibilă; peceperea globală a lucrurilor; descompunerea şi recompunerea reprezentărilor care sporesc puterea imaginativă; memorie logică şi voluntară; volumul atenţiei încă redus.

Pentru a uşura înţelegerea compunerii unui număr, pe fiecare bancă se vor afla două cartoane de culori diferite . Elevii lucrează pe perechi, fiecare pereche primeşte 7 fluturaşi , se va cere copiilor să găsească variante de compunere a numărului 7, aşezând un număr diferit de fluturaşi pe ambele cartoane. Fiecare pereche adună posibilităţile găsite, explicând cum a lucrat. Pentru a cunoaşte toate variantele de compunere a numărului 7, se vor efectua exerciţii pe tabla magnetică.

Activităţile practice nu pot lipsi atunci când se învaţă adunarea şi scăderea numerelor. În etapa concretă, elevii formează, de exemplu, o mulţime de flori roşii cu 5 elemente şi o mulţime de flori galbene cu 2 elemente. Reunind cele două mulţimi de flori se formează o mulţime care are 7 flori. Se repetă acţiunea folosind alte obiecte, până ce elevii conştientizează că reunind o mulţime formată din 5 obiecte cu o altă mulţime formată din obiecte (indiferent ce sunt acestea) se obţine o mulţime formată din 7 obiecte. În această etapă, acţiunea elevului vizează număratul sau compunerea unui număr, date fiind două componente.

O categorie de probleme folosită de noi la clasă, care nu respectă întocmai structura unei probleme, o constituie problemele-poezii. Chiar dacă nu solicită intens gândirea elevilor,sau nu consolidează în mod deosebit cunoştinţele matematice însuşite anterior,ele au un rol deosebit în crearea unei atmosfere plăcute, de bună dispoziţie,de încredere în forţele proprii,de stârnire a dorinţei de a trece peste orice obstacol,de a participa activ la rezolvarea problemelor.

Pentru un concurs de Mate
Eu rezolv, zilnic, probleme:
Dacă într-o zi fac şapte
Şi-ncă două pentru teme,
Spune, câte se adună,
În caiet, pe săptămână?

Vrăbiile toate şase
Ciripeau pe ram voioase
Pân’ la urmă,către seară,
Între ele se certară.
Trei zburară spre apus,
Trei spre miazăzi s-au dus,
Dar pe ram eu nu văd bine,
Câte-au mai rămas în fine?

Încă din clasa I elevii învaţă să recunoască câteva figuri şi corpuri geometrice , mai ales acelea pe care le întâlnesc şi le utilizează ca material didactic în numeraţie şi calcul: dreptunghiul, pătratul, triunghiul, cercul, cubu Jocuri: individuale şi de grup, de competiţie, pe baza de reprezentări (desene, scheme, diagrame),pe baza de scenarii imaginate de învăţător, create de copii, simulări ale unor situaţii practice, jocuri matematice pe calculator.

Referitor la corpuri geometrice în afara recunoaşterii, se vor face exerciţii de observare a obiectelor ce au aceste forme şi activităţi practice de construire a acestor forme.

În clasele I-IV, studiul mărimilor şi al unităţilor de măsură reprezintă o interfaţă între matematică şi viaţa de zi cu zi. Înţelegerea măsurării şi a unităţilor de măsură nu implică întotdeauna introducerea imediată a unităţilor standard. Învăţătorul trebuie să utilizeze unităţile nestandard (de exemplu: palma, creion, pasul etc.).

O altă aplicaţie practică o constituie jocurile didactice. Jocul matematic este forma de activitate ce trebuie folosită oră de oră, mai ales la clasele I şi a II –a,deoarece acesta are capacitatea de a antrena toţi elevii clasei,acţionând favorabil şi asupra elevilor care întâmpină greutăţi în însuşirea cunoştinţelor. Jocuri: individuale şi de grup, de competiţie, pe baza de reprezentări (desene, scheme, diagrame),pe baza de scenarii imaginate de învăţător, create de copii, simulări ale unor situaţii practice, jocuri matematice pe calculator.

Astfel,dintre jocurile care vizează şirul numerelor naturale pe care le folosim la ora de matematică,pot fi enumerate:”Ce numere lipsesc”, „Caută vecinii”, „Numără mai departe”,”Ghiceşte numărul”, „Rebus matematic ».

În zilele noastre societatea are nevoie de un om cu gândire creatoare, inventiv, explorator, îndrăzneţ, de aceea este necesară modernizarea matematicii, perfecţionarea învăţământului în vederea sporirii eficienţei sale formative. Dar nu orice perfecţionare, orice introducere a noului înseamnă modernizare, ci căutarea de noi mijloace, folosirea celor existente cu scopul de a mări eficienţa, de a asigura calitatea însuşirii, de a forma oamenii capabili să stăpânească cunoştinţele şi deprinderile necesare şi să le poată aplica în viaţă, în producţie.

Prin activităţi practice se va contura un circuit continuu, din care, elevul va ieşi, sperăm, biruitor.

Bibliografie:

1.Mihail Roşu –„Metodica predării matematicii în ciclul primar”
2. Miron Ion , Ion Radu - „ Didactica modernă” , Ed..Dacia
3. Cosmovici, Andrei, Iacob,Luminiţa- „Psihologie şcolară”, Ed. Polirom, Iaşi
4. Reviste -Învăţământul primar
www.didactic .ro

Stimularea auzului prin jocuri senzoriale

Prof. consilier școlar Trif Sanda Ana Delia
CJRAE Cluj- Grădiniţa cu P.P. “ Licurici“ Cluj-Napoca

Toate informaţiile pe care le primim despre starea fizică a organismului nostru şi despre mediul înconjurător ajung la noi prin intermediul simţurilor. Acumularea cunoştinţelor pe cale senzorială contribuie la dezvoltarea unor procese psihice complexe ca gândirea, memoria, limbajul şi imaginaţia.

Jocurile de stimulare senzorială sunt extrem de îndrăgite de copii. Prin intermediul simţurilor (tactil, vizual, auditiv, olfactiv şi gustativ) li se permite copiilor să exploreze activ mediul înconjurător care le oferă experienţele senzoriale benefice lor. Aceste experienţe senzoriale includ atingerile, vederea, sunetele, mirosul, gustul. Organele de simţ sunt un fel de ferestre ale fiinţei umane, deschise spre lumea exterioară, specializate în a surprinde unele caracteristici ale acesteia. Fiecare organ de simţ dispune de anumite receptoare de celule nervoase de mare sensibilitate faţă de anumiţi excitanţi. De la acestea pornesc trasee nervoase sensitive care permit reunirea şi propagarea excitaţiilor colectate cu aparatele receptoare până la instanţe nervoase superioare unde sunt recunoscute, prelucrate, clasificate.

Exercițiul senzorial se desfășoară permanent, însă unii copii necesită suport, o organizare a stimulilor în situații concrete de învățare, care să permită dezvoltarea cunoașterii senzoriale. Este important pentru copii să fie conştienţi de lumea din jur, să înveţe să asculte, să mângâie, să privească şi să spună de fiecare dată ce simt. Simţul prin care se recepţionează lumea sonoră este auzul. Aparatul auditiv, însărcinat cu recepţionarea varietăţii infinite a sunetelor din ambianţă, face parte din categoria telereceptorilor. Stimulul senzaţiilor auditive îl constituie undele sonore iar senzaţiile auditive sunt rezultatul integrării informaţionale în plan subiectiv a proprietăţilor specifice ale undelor sonore. Senzaţiile auditive au ca organ urechea, care percepe sunete şi zgomote. Urechea nu este un simplu captator de sunete, ea are funcţii psiho-sociologice complexe.

Analizatorul auditiv serveşte în special la perceperea vorbirii care stă la baza relaţiilor interumane. Acesta este format din: urechea externă, urechea medie şi urechea internă. Mecanismul auzului se desfăşoară astfel: vibraţiile sonore sunt recepţionate prin pavilionul urechii externe şi transmise prin intermediul timpanului şi a celor trei oscioare aflate în urechea medie labirintului urechii unde produc vibraţii fine ale unor fibre elastice ale membranei basilare. Aceste vibraţii stimulează celulele senzitive din organul lui Corti, la nivelul căruia impulsurile mecanice se transformă în excitaţii nervoase care se transmit prin nervul acustico-vestibular la talamus şi în continuare spre regiunea temporală a scoarţei cerebrale. Aparatul auditiv uman poate diferenţia următoarele senzaţii auditive: *sunete simple, sunete compuse şi zgomote.Tonurile sau sunetele simple* sunt vibraţiile care înregistrate dau o sinusoidă regulată. *Sunetele compuse sau complexe* sunt formate dintr-un sunet fundamental şi un număr variabil de acompaniamente numite armonice care se aud deodată constituind sunetul timbrat. Sunetele sunt produse de corpuri materiale care vibrează, ca de exemplu coardele unor instrumente muzicale. Unda sonoră care pleacă de la o sursă de sunet reprezintă oscilaţiile particulelor unui mediu elastic oarecare în care se propagă. Sunetele au trei proprietăţi fundamentale: *intensitatea,* determinată de amplitudinea undei sonore, *înălţimea,* condiţionată de frecvenţa undei sonore şi *timbrul,* depinzând de forma undei sonore. *Zgomotele* sunt vibraţii acustice complexe neregulate. Percepţia lor este în general neplăcută, supărătoare, se presupune că ne par plăcute doar din cauza conotaţiilor atribuite lor (socializarea senzaţiilor). Există însă şi zgomote plăcute, liniştitoare ca:

susurul izvoarelor, foşnetul frunzelor etc. O formă particulară de zgomote sunt pocniturile, detonaţiile care sunt datorate unei comprimări bruşte a aerului, urmată de o dilatare de durată mai mare.

Stimularea auzului presupune: 1. *Percepţia auditivă* (perceptibilitatea fenomenelor sonore - procesul de adaptare la o amplificare permanentă prin ascultarea zgomotelor din jur; îndreptarea atenţiei copilului spre ascultare indicându-se anumite sunete şi dezvoltarea unei reacţii adecvate la aceste sunete; reacţii de orientare la sursele sonore; localizarea sunetului); 2. *Discriminarea vocii, sunetului muzical, a zgomotului; 3. Prezenţa şi absenţa zgomotului; 4. Identificarea şi discriminarea auditivă*: timbru, intensitate, variaţia intensităţii, direcţia sunetului, înălţimea sunetului; 5. *Achiziţia ritmului; 6. Capacitatea de a asculta vocea umană.*

E important să situăm stimularea auditivă în ansamblul percepţiei copilului deoarece consider că există o interacţiune între dificultăţile de percepţie auditivă şi defectele de vorbire, de imaginaţie, de acces la reprezentările simbolice şi retardul psihomotor. Eficienţa percepţiei auditive este legată fundamental de capacitatea de concentrare a atenţiei. Subiectul trebuie să menţină focarul atenţiei asupra stimulilor particulari şi să nu ia în considerare alţi stimuli colaterali sau să fie capabil de a-I suprima. Nu este de neglijat faptul că prezenţa suportului vizual în unele cazuri sau în unele etape ale exerciţiilor poate avea un impact negativ asupra concentrării subiectului în direcţia stilului auditiv. La preşcolarii cu cerinţe educative speciale de grupă mică, aptitudinile de ascultare trebuie stimulate in mod special întrucât acestea asigură baza înţelegerii şi constituie un important suport pentru achiziţionatea limbajului verbal. Din multitudinea problemelor ridicate de educaţia acestor copii reţinem câteva întrebări care solicită răspunsuri extreme de importante pentru intervenţia de specialitate: *Cît de bine aud/înţeleg copiii limbajul verbal din jurul lor? Cât de bine pot sa utilizeze limbajul verbal astfel încât cei din jur să poată înţelege ce spun ei?*

Pentru a se acoperi o gamă cât mai largă de stimuli auditivi am desfăşurat un antrenament auditiv prin jocuri în care am utilizat sarcini corespunzând mai multor niveluri de dificulatate şi complexitate.

- Jocuri- exerciţiu de identificare şi discriminare între două sau mai multe zgomote*: Ce se aude?*; Jocuri-exerciţiu de localizare a direcţiei şi de depistare de a sursei sonore: *De unde se aude*? *Materiale:* foarfece, pahare, chei, monede, coli hârtie, ascuţitoare de creioane, telefon, ursuleţ muzical
- Jocuri-exerciţiu de identificare şi discriminare între două sau mai multe sunete emise de instrumente de percuţie: *Spune ce ai auzit!***;** Jocuri pentru achiziţia ritmului şi cu accent pe diferenţierea de intensitate a sunetului (tare/încet): *Bate cum bat eu! Materiale*: tobă, trianglu, tamburină, cutii rezonatoare, maracas, castanietă, clopoţei
- Jocuri-exerciţiu de identificare şi discriminare între două sau mai multe sunete emise de instrumente muzicale : *Glasul instrumentelor; Materiale*: vioară, pian, fluier, trompetă, muzicuţă
- Jocuri-exerciţiu de discriminare a vocii umane de sunetele muzicale şi de zgomote: *Cine face aşa? Ce se aude? Ghici cu ce mă joc?Materiale.*: imagini reprezentând instrumente muzicale, imagini reprezentând instrumente de percuţie, imagini reprezentând obiecte care produc zgomote, imagini reprezentând omul, înregistrări audio cu diferite sunete, zgomote, vocea umană, înregistrări ale unor cântece interpretate la instrumente muzicale

Obiective cadru antrenament auditiv: stimularea analizatorului auditiv; dezvoltarea capacităţii de diferenţiere fonematică; îmbogăţirea experienţei senzoriale; ***obiective de referinţă:*** să-şi dezvolte abilitatea de a asculta; să înţeleagă şi să transmită mesaje simple; să perceapă zgomote şi sunete diferite; să identifice obiecte care produc diferite zgomote şi sunete; să diferenţieze zgomote şi sunete diferite; să localizeze unele sunete şi zgomote; să recunoască şi să imite ritmuri sonore; să

diferenţieze sunetele muzicale de zgomote şi de vocea umană; să sesizeze diferenţa între o melodie cântată şi una interpretată la un instrument muzical.

Consider că reuşita deplină a unui joc didactic, realizarea conţinutului şi a sarcinilor didactice este determinată de natura acţiunilor sau elementelor de joc. Prin acţiunile sau elementele de joc înţelegem calea sau mijloacele folosite pentru a-l antrena pe copil să coopereze la realizarea conţinutului şi a sarcinilor didactice cuprinse într-un joc. Ele trebuie alese în aşa fel încât copilul să aibă mereu sentimentul că se joacă şi că nu are de rezolvat o sarcină impusă din afară.

Elementele de joc precum surpriza, elementele de ghicire, mişcarea, întrecerea, versurile specifice, regulile creează stări emoţionale care întreţin interesul şi dau colorit viu activităţilor. Acestea antrenează copiii la o activitate intelectuală al cărei efort nu este conştientizat, dinamizează participarea şi favorizează obţinerea performanţelor.

Gradul de accesibilitate a sarcinilor este determinat atât de conţinut cât şi de caracterul lor, de relaţia care trebuie să existe între sarcinile propriu-zise şi regulile jocului. De exemplu, la grupa de 3 ani copiilor le este mai greu să îndeplinească sarcini în care lipseşte legătura directă dintre acestea şi acţiunea la care este îndemnat de reguli. Copilul mic merge spre joc de la jucărie, de la material, de aceea sarcina jocului trebuie să fie implicată în jucărie. În această etapă, copiii iau cunoştinţă de unele însuşiri ale jucăriei respective astfel că stabilirea unei sarcini în legătură cu aceasta măreşte valoarea instructivă a jocului.

Trebuie să-l ajutăm pe copil să muncească mai uşor şi mai eficient, dezvoltându-i astfel încrederea în sine, sentimentul succesului, interesele cognitive şi aptitudinile, gustul pentru muncă. Aceste achiziţii se dobândesc foarte uşor prin intermediul jocului presărat în diferite momente ale activităţii educative. Prin joc copilul pune în acţiune toate posibilităţile sale, traduce în fapte toate potenţele sale intelectuale, fizice, morale, le dezvoltă, le îmbină. Jocul constituie o necesitate a organismului în dezvoltare. Pentru copil, jocul este distracţie, învăţătură, muncă, mijloc prin care se educă, este un mijloc eficient de cunoaştere a lumii înconjurătoare. Jucându-se, copilul cunoaşte multitudinea de proprietăţi ale obiectelor cu care acţionează, îşi însuşeşte şi îşi perfecţionează limbajul, îşi structurează personalitatea.

BIBLIOGRAFIE

Bârsanu, T., *Reabilitarea şi dezvoltarea copilului deficient*, Editura Cartea Universitară, Bucureşti, 2005;

Barta, M., *Dezvoltarea psiho-socio-afectivă a copilului cu C.E.S.*, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, Brăila, 2010;

Druţu, I., coord., *Studii şi cercetări în psihopedagogia specială*, Editura PUC, Cluj-Napoca, 2002;

Durme, E., *Rolul jocului în în dezvoltarea psiho-fizică a copilului cu deficienţă mintală*, Editura Primus, Oradea, 2009;

Maria, A., *Intervenţii psihopedagogice în antrenarea funcţiei auditiv-verbale*, Editura PUC, Cluj-Napoca, 2000;

Păun, C., *Metodica jocurilor în învăţământ. Aplicaţii*, Editura Printech, Bucureşti, 2010;

Păunescu, C., Muşu, I., *Recuperarea medico-pedagogică a copilului handicapat mintal*, Editura Medicală, Bucureşti, 1990;

Preda V., Pletea M., *450 de jocuri educaţionale. Repere fundamentale în învăţarea şi dezvoltarea timpurie a copilului*, Didactica Publishing House, Bucureşti, 2011;

Preda, V., coord., *Orientări tehnico-praxiologice în educaţia specială*, Editura PUC, Cluj-Napoca, 2000;

Preda, V., coord., *Elemente de psihopedagogia intervenţiei precoce*, Colecţia Psihoped-info, nr. 1-2, uz intern, Cluj-Napoca, 1995;

Zamfir, M., *Ghid metodic pentru activităţi de terapii în educaţia specială a copiilor cu CES,* Iaşi, Editura Tehnopress, 2005.

ȘI EI SUNT PRINTRE NOI, COPIII CU CES

Prof. Marin Liviu
Liceul Tehnologic „ Toma Socolescu”, Municipiul Ploiești

Sintagma “cerinţe educative speciale” (CES) a fost lansată pentru prima oară în Marea Britanie în1978, odată cu raportul Warnock, document reprezentativ pentru reforma educaţiei speciale din aceastăţară, iar în anii '90 a fost introdusă şi în terminologia UNESCO.

„Educaţia copiilor cu cerinţe educaţionale speciale este o sarcină care trebuie împărţită între părinţii acestora şi profesionişti. O atitudine pozitivă din partea părinţilor favorizează integrarea şcolară şi socială. Părinţii au nevoie de sprijin pentru a-şi putea asuma rolul de părinţi ai unor copii cu cerinţe speciale.”.„…şcolile si implicit gradinitele “trebuie să includă în procesul de învăţământ toţi copiii, indiferent de condiţiile fizice, intelectuale, sociale, emoţionale, lingvistice sau de altă natură ale acestora”.

Tinând cont de cele mai sus prezentate, precum și de exemplele concrete de copii cu comportament deviat, pe care le-am avut la grădinița pe parcursul celor peste 24 de ani de activitate, îmi permit să fac câteva recomandări legate de copiii cu cerinţe special:

- Ia iniţiativă de a-l/o include - prietenul tău s-ar putea să îşi dorească cu disperare să fie inclus şi să nu ştie cum să ţi-o spună. Spune-i exact ce vrei să facă.
- Găseşte interese comune. Va fi mult mai uşor să vorbiţi despre ceva sau să vă împărtăşiţi preferinţele.
- Fiţi insistent şi răbdător. Aminteşte-ţi că prietenul tău cu CES are nevoie de mai mult timp pentru a răspunde decât alţi copii. Nu înseamnă că el/ea nu este interesat.
- Comunică într-o manieră clară. Vorbeşte cu o viteză şi un volum rezonabile. Ar putea fi de ajutor să foloseşti propoziţii scurte. Foloseşte de asemenea gesturi, imagini şi expresii faciale care să vă ajute să comunicaţi.
- Luaţi-i apărarea. Dacă vezi pe cineva că îl tachinează sau îl abuzează fizic pe un copil cu CES, ia atitudine şi spune-i persoanei că nu este frumos.
- Ţine cont de sensibilitatea lui senzorială. Prietenul tău s-ar putea să nu se simtă în largul lui în anumite situaţii sau locuri. Întreabă-l /o dacă este în regulă , câteodată el/ea s-ar putea să simtă nevoia unei pauze.
- Oferă feedback. Dacă prietenul tău face ceva nepotrivit, este în regulă să-i spui acest lucru, dar într-o manieră amabilă, doar asigură-te că îi spui care este lucrul potrivit , pentru că s-ar putea să nu ştie.
- Nu te teme. Prietenul tău este un copil ca şi tine care are nevoie de ajutor. Acceptă-i diferenţele şi respectă-i punctele forte aşa cum a-i face-o pentru orice alt prieten.

- Tratează-l ca pe orice altă persoană şi vorbeşte cu el ca şi cum a-i face-o cu oricare dintre prietenii tăi. Nu fi prea formal şi nu-i vorbi ca unui copil mic.
- Nu-l tachina. Câteodată el s-ar putea să nu înţeleagă tachinarea sau câteodată ar putea crede că eşti prietenos, când tu de fapt nu eşti. Dacă alţi copii îl tachinează ia-i deoparte şi spune-le că nu e bine ce fac.
- Fii săritor, dar nu prea săritor. Dacă eşti prea săritor s-ar putea să se simtă diferit. Lasă-l să încerce mai întâi singur, apoi ajută-l dacă este nevoie. Include-l în activităţi de grup cum ar fi jocurile şi sporturile de echipă, dacă poate. Cere-i să faceţi lucruri împreună, dar nu-i explica, arată-i ce să facă pentru a te putea imita.
- Nu-l ignora chiar dacă tu crezi că nu te bagă în seamă.
- Află lucruri despre dizabilitatea lui. Citeşte materiale sau cere-i unui profesor sau unui consilier şcolar cărţi despre tulburarea sa. Poţi să-i întrebi şi pe părinţii săi când vă întâlniţi.
- Întreabă un profesor sau un consilier dacă anumite lucruri îţi sunt confuze. Există un motiv pentru care copiii cu CES fac anumite lucruri, dacă îţi dai seama care este acela, s-ar putea să poţi să-i ajuţi.
- Fii răbdător. Câteodată le ia mai mult timp copiilor cu CES să facă ceva sau să răspundă la o întrebare, s-ar putea să fie nevoie să vorbeşti mai rar când comunici cu el.
- Fă-ţi timp să-l saluţi de fiecare dată când te întâlneşti cu el. Chiar dacă te grăbeşti sau treci pe lângă el pe coridor, e frumos să-l saluţi.
- Nu te teme să te duci la el dacă crezi că are nevoie de ajutor. Nu te grăbi şi întreabă-l ce poţi face ca să-l ajuţi, câteodată el s-ar putea să nu înţeleagă ce s-a întâmplat, dar va fi mai bine odată ce înţelege stuaţia.
- Pur şi simplu lucrează cu el şi încearcă să-l ajuţi să înveţe. Acest lucru te va face să te simţi bine şi îl va ajuta şi pe el.
- Încurajează-l să încerce lucruri noi deoarece câteodată s-ar putea să-i fie frică să încerce ceva nou.
- Descoperă ce interese şi abilităţi speciale are şi apoi încearcă să găseşti modalităţi de a-l încuraja să le folosească.
- Spune-i ceva atunci când face lucrurile bine. Poţi să aclami, să-i spui „bate palma”sau pur şi simplu „grozav”, pentru că îi place să fie lăudat.
- Este în regulă să te simţi frustrat din cauza lui câteodată sau să îţi doreşti să te joci singur sau cu altcineva. Dacă nu te lasă în pace după ce l-ai rugat acest lucru, spune-i unui profesor sau unui adult care te poate ajuta.
- Nu te teme să-i ceri să facă ceva, este un copil de treabă şi poate să facă multe lucruri.
- Găseşte ceva care îi place, o abilitate specială pe care o admiri sau un interes anume pe care îl are.

Învăţământul special integrat parţial sau complet asigură integrarea şcolară şi socială a copiilor cu nevoi educaţionale speciale şi dezvoltarea unui mediu educaţional inclusiv în învăţământul de masă. În mod specific, procesul de integrare vizează:

- să ofere şanse egale la educaţie fiecărui copil, indiferent de posibilităţile sale de învăţare, participare şi dezvoltare;
- pregătirea şcolilor şi comunităţilor (conducere, personal didactic, părinţi, comunitatea în întregul său) să accepte copiii cu nevoi educaţionale speciale şi astfel să fie asigurată dezvoltarea unui mediu educaţional inclusiv;
- realizarea condiţiilor optime în comunitate pentru dezvoltarea intelectuală, psihică, comportamentală şi atitudinală a copiilor cu nevoi educaţionale speciale prin: asistenţă psihopedagogică specializată în şcoli; asistenţă specializată în familie; servicii sociale specializate furnizate copilului şi familiei din partea autorităţilor îndreptăţite de lege. Obiectivele generale ale învăţământului integrat parţial sau complet sunt următoarele:
- asigurarea participării totale şi active la viaţa comunităţii a tinerilor şi adulţilor cu deficienţe prin finalizarea educaţiei lor formale;
- asigurarea asistenţei permanente şi continue pentru copiii cu nevoi educaţionale speciale în scopul conducerii lor către viaţa independentă, conform propriilor lor dorinţe, aspiraţii şi capacităţi;
- îndepărtarea cauzelor deficienţelor, prevenirea agravării acestora şi diminuarea consecinţelor lor asupra copilului;
- evitarea şi eradicare oricăror tipuri de discriminări către persoanele cu handicap sau deficienţe.

Obiectivele specifice ale predării depind de nivelul educaţional şi sunt adaptate la potenţialul copiilor din cele stabilite pentru învăţământul de masă. Cooperarea între instituţiile de învăţământ special şi unităţile învăţământului de masă a devenit o modalitate pentru a asigura şanse egale copiilor cu dizabilităţi. În consecinţă, au fost stabilite structuri de învăţământ special integrat sub forma claselor speciale şi a programelor de integrare. Copiii cu nevoi educaţionale speciale sunt integraţi treptat în şcolile învăţământului de masă, cu asistenţa specialiştilor în psihopedagogie. Copiii urmează temporar clase speciale până la integrarea în şcolile învăţământului de masă. Ei pot de asemenea să urmeze atât clase speciale, cât şi clase din învăţământul de masă. Programele de integrare sunt organizate pentru a sprijini integrare individuală a 8-12 elevi în diverse clase din învăţământul de masă (pentru 2-3 unităţi de învăţământ din aceeaşi zonă).

Bibliografie :

1. Pânişoară, Ovidiu-Ion, 2004, Comunicarea eficienta

2. Şoitu, Laurenţiu, 1997, Pedagogia comunicării

3. Paunescu C, Musu I., 1997, Psihopedagogie speciala integrata. Handicapul mintal. Handicapul intelectual. 4. Popovici D.V., 1999. Elemente de psihopedagogia integrarii.

Toleranță, incluziune și diversitate
(Importanța acestor concepte în societatea noastră și cum pot contribui la crearea unei comunități mai echitabile și mai bune)

Manciu Georgiana
Grădinița cu Program Prelungit , Nr. 38, Timișoara

Putem explora exemple concrete de practici și politici care promovează aceste valori, precum și modalități de combatere a discriminării și excluderii sociale. Este esențial să subliniem cum respectul pentru diversitatea culturală, etnică, religioasă și de gen poate îmbogăți experiența noastră și poate promova înțelegerea și cooperarea între oameni.

Conștientizarea și aprecierea diversității culturale și sociale sunt elemente fundamentale ale unei societăți tolerante și incluzive. Prin înțelegerea și recunoașterea valorii diferitelor culturi, tradiții și perspective, putem promova respectul reciproc și cooperarea între indivizi și grupuri diverse. Această apreciere ne permite să ne îmbogățim experiențele prin învățarea unul de la celălalt și prin colaborarea în soluționarea problemelor comune. De asemenea, contribuie la combaterea stereotipurilor și prejudecăților, construind punți de înțelegere și solidaritate între comunități.

Elevii incluși în categorii vulnerabile și minorități au nevoie de o atenție specială și de sprijin suplimentar pentru a le asigura accesul la educație și pentru a le oferi șanse egale de succes. Acești elevi ar putea proveni din medii socio-economice defavorizate, ar putea fi membri ai minorităților etnice sau lingvistice, ar putea avea nevoi speciale sau ar putea fi afectați de alte forme de discriminare sau excludere socială.

Pentru a-i sprijini, este important ca sistemul educațional să fie inclusiv și să ofere resurse și servicii adecvate pentru nevoile specifice ale acestor elevi. Aceasta ar putea include programe de mentorat, consiliere și asistență socială, adaptări ale curriculumului și metodelor de predare, precum și promovarea unui mediu școlar sigur și prietenos.

În plus, este esențial să se combată stereotipurile și discriminarea în școli și în comunitate, pentru a asigura că toți elevii se simt acceptați și valorizați pentru cine sunt. Prin promovarea unei culturi a respectului și a diversității, putem crea un mediu educațional în care fiecare elev are șansa să își atingă potențialul maxim.

Implicarea părinților și a elevilor este crucială pentru promovarea incluziunii minorităților în școli și în comunitate. Iată câteva moduri în care această implicare poate fi realizată:

1. **Parteneriat cu părinții:** Școlile ar trebui să creeze canale deschise și transparente de comunicare cu părinții, să îi consulte și să îi implice în procesul decizional legat de politici și programe care afectează incluziunea și diversitatea. Astfel, se poate asigura că perspectivele și preocupările părinților sunt luate în considerare.

2. **Consiliere și suport:** Oferirea de consiliere și suport părinților minorităților pentru a-i ajuta să înțeleagă și să navigheze prin sistemul educațional poate fi benefică. Acest lucru poate include furnizarea de informații despre drepturile elevilor, despre resursele disponibile și despre modalitățile de a-și sprijini copiii în educație.

3. **Crearea de grupuri de sprijin:** Grupurile de sprijin pentru părinți și pentru elevi pot oferi un mediu în care aceștia se pot conecta, pot împărtăși experiențe și pot găsi sprijin reciproc. Aceste grupuri pot fi utile pentru a consolida comunitatea și pentru a încuraja solidaritatea între membrii minorităților.

4. **Educație și sensibilizare:** Organizarea de evenimente și programe educaționale care să promoveze înțelegerea și aprecierea diversității culturale și sociale poate ajuta la construirea unui mediu mai tolerant și mai incluziv. Implicarea directă a elevilor în aceste activități poate fi de asemenea benefică pentru dezvoltarea lor personală și pentru promovarea valorilor incluziunii.

Prin colaborarea între școli, comunități și familii, putem lucra împreună pentru a crea un mediu educațional în care toți elevii se simt acceptați, valorizați și susținuți în călătoria lor de învățare.

Educația incluzivă și oportunități reale de învățare

Prof. înv. primar Gîrleanu Ramona
Școala Gimnazială ,,Mihail Sadoveanu”, Galați

Principiile educației incluzive se bazează pe respectul pentru diversitate, pe recunoașterea drepturilor fiecărui individ la educație și pe implicarea tuturor în procesul educațional. Aceste principii promovează o abordare holistică a educației, care recunoaște și valorizează diversitatea culturală, lingvistică, socială și individuală a elevilor.

Unul dintre obiectivele educației incluzive este de a elimina barierele care pot împiedica accesul la educație pentru anumite grupuri sau categorii de elevi. Acest lucru presupune adaptarea curriculumului, a metodelor de învățare și a resurselor educaționale pentru a răspunde nevoilor individuale ale tuturor elevilor, indiferent de diversitatea lor.

De asemenea, educația incluzivă promovează colaborarea între profesori, elevi, familii și comunitate într-un efort comun de a asigura succesul și bunăstarea fiecărui elev. Este important ca toți actorii implicați în procesul educațional să fie conștienți de importanța valorizării diversității și de necesitatea de a oferi suport și sprijin tuturor elevilor, indiferent de diferențele lor.

În final, educația incluzivă are beneficii semnificative nu doar pentru elevii care beneficiază direct de ea, ci și pentru societate în ansamblu. Un mediu educațional incluziv promovează respectul, înțelegerea și acceptarea diversității, contribuind la construirea unei societăți mai echitabile și mai empaticie.

Prin practica incluzivă, se încurajează diversitatea, se promovează toleranța și se creează un mediu de învățare în care toți elevii se simt acceptați și respectați. Prin urmare, este esențial ca școlile și cadrele didactice să adopte practici incluzive pentru a asigura succesul și dezvoltarea tuturor elevilor, indiferent de diferențele lor.

Aceasta implică implementarea unor programe educaționale adaptate, activități și intervenții personalizate, precum și sprijin pentru elevii care se confruntă cu dificultăți academice sau comportamentale.

- **Dimensiunea socială** - O școală incluzivă trebuie să creeze un mediu sigur, empatic și receptiv pentru toți elevii, indiferent de diferențele lor. Acest lucru poate fi realizat prin promovarea unui climat favorabil relațiilor interpersonale, prin cultivarea empatiei și a respectului reciproc.
- **Dimensiunea emoțională** - Filosofia educației incluzive trebuie să aibă în vedere și dimensiunea emoțională a elevilor, oferindu-le sprijin emoțional și susținere pentru a face față provocărilor și dificultăților cu care se confruntă. Un mediu emoțional pozitiv și favorabil dezvoltării personale este esențial pentru succesul tuturor elevilor.

În concluzie, filozofia educației incluzive ar trebui să ghideze toate aspectele vieții școlare, de la cultura și strategia instituțională până la practicile de zi cu zi, punând accent pe valorile incluziunii, solidarității, empatiei și diversității. Este important ca toți membrii comunității școlare să se implice activ în promovarea și implementarea unei culturi a incluziunii, pentru a crea un mediu educațional în care toți elevii să se simtă acceptați, respectați și sprijiniți în procesul lor de învățare și dezvoltare.

5 metode-cheie în construirea unui climat incluziv în sala de clasă

1. *Crearea unui mediu sigur și acceptant*: Asigurați-vă că elevii se simt în siguranță și acceptați în clasa dumneavoastră. Promovați respectul și toleranța între elevi și tratați toți elevii cu echitate și înțelegere.

2. *Promovarea colaborării și a comunicării deschise*: Încurajați colaborarea și comunicarea deschisă între elevi și încurajați discuțiile și schimbul de idei. Este important să încurajați elevii să își exprime punctele de vedere și să ascultați cu atenție perspectivele lor.

3. *Includerea tuturor elevilor în activități și discuții*: Asigurați-vă că toți elevii sunt implicați și includți în activități și discuții în clasă. Luați în considerare nevoile și perspectivele diferite ale fiecărui elev și creați oportunități pentru toți elevii să își facă auzită vocea.

4. *Sensibilizarea și educarea elevilor în privința diversității*: Organizați discuții și activități care să îi învețe pe elevi despre diversitate și importanța respectului față de diferite culturi, naționalități și background-uri. Încurajați empatia și înțelegerea între elevi și ajutați-i să își dezvolte abilitățile de comunicare și cooperare într-un mediu divers.

5. *Implicarea părinților și a comunității în promovarea climatului incluziv*: Implicați părinții și comunitatea în eforturile de a promova un climat incluziv în sala de clasă. Organizați evenimente sau proiecte care să implice părinții și comunitatea în educația elevilor și încurajați colaborarea între școală, părinți și comunitate pentru a promova înțelegerea și respectul față de diversitate.

Strategii care susțin incluziunea în sala de clasă

- Crearea unui mediu deschis și prietenos în sala de clasă, în care elevii să se simtă confortabil și acceptați indiferent de diferențele lor.

- Promovarea colaborării între elevi, prin intermediul proiectelor de grup sau activităților de echipă, care să încurajeze comunicarea și relațiile interpersonale.
- Asigurarea accesului la resurse și materiale educaționale adecvate, care să susțină diversitatea de nevoi și abilități ale elevilor.
- Utilizarea strategiilor de diferentiere a instrucției, pentru a adapta învățarea la stilurile și ritmurile de învățare ale fiecărui elev.
- Includerea în programa școlar a temelor legate de diversitatea culturală, de gen sau de abilități, pentru a promova înțelegerea și toleranța în rândul elevilor.
- Implicarea părinților și a comunității locale în procesul educațional, pentru a crea un parteneriat între școală, familie și societate în sprijinirea incluziunii în sala de clasă.
- Formarea cadrelor didactice în metode și tehnici de predare inclusivă, care să le permită să susțină diversitatea de nevoi și interese ale elevilor lor.

Prin aplicarea acestor strategii incluzive, elevul cu nevoi speciale va putea să participe activ la experiențele de învățare și să-și dezvolte cunoștințele și abilitățile într-un mod echitabil și susținut.
pentru a asigura participarea și implicarea tuturor persoanelor indiferent de vârstă, gen, rasă, etnie, orientare sexuală sau abilități este esențială în promovarea unei societăți mai echitabile și în care toți indivizii se simt acceptați.
Iată câteva strategii incluzive pe care le puteți adopta:

- ***Educație și conștientizare***: Organizați sesiuni de formare și workshop-uri pentru a crește gradul de conștientizare cu privire la diversitate și importanța incluziunii în cadrul organizației sau comunității.
- ***Politici de incluziune***: Adoptați politici clare și transparente privind incluziunea și diversitatea în organizație sau comunitate și asigurați-vă că aceste politici sunt aplicate în mod activ.
- ***Recrutare și selecție echitabilă***: Asigurați-vă că procesul de recrutare și selecție este echitabil și că toate persoanele au acces la oportunitățile de angajare sau de implicare în proiecte.

- ***Reflecție și evaluare constantă***: Monitorizați și evaluați progresul în atingerea obiectivelor de incluziune și diversitate și ajustați strategiile după nevoie.
- ***Promovarea dialogului și colaborării***: Creați un mediu deschis și receptiv în care toate persoanele se simt încurajate să-și exprime opiniile și să participe activ la procesele decizionale.
- ***Implementarea unor programe de mentorat și coaching***: Oferiți suport și îndrumare pentru persoanele din grupuri marginalizate sau subreprezentate pentru a le ajuta să-și dezvolte abilitățile și să își atingă potențialul maxim.
- ***Promovarea culturii organizaționale incluzive***: Faceti din incluziune și diversitate o valoare centrală a culturii organizaționale și asigurați-vă că toată lumea se simte acceptată și apreciată pentru contribuțiile lor unice.

Prin implementarea acestor strategii incluzive, putem construi o societate mai tolerantă, mai deschisă și mai echitabilă, în care toate persoanele se simt parte integrantă și contribuie la bunăstarea comună.

Educația incluzivă este un concept esențial pentru societatea noastră, deoarece promovează egalitatea de șanse și acces la educație pentru toți elevii, indiferent de diferențele lor. Prin implementarea practicilor și politicilor de educație incluzivă, putem crea un mediu educațional în care fiecare copil este acceptat, sprijinit și încurajat să-și atingă potențialul maxim. Acest lucru nu numai că beneficiază direct elevii cu nevoi speciale sau cu dificultăți de învățare, ci și întreaga societate, deoarece promovează diversitatea, toleranța și respectul față de ceilalți. Prin urmare, educația incluzivă este un pilon fundamental pentru construirea unei societăți mai echitabile și mai deschise.

Bibliografie

1. Luciana Frumos , Alois Ghergut, Educatia incluziva. Ghid methodologic, Editura Polirom, 2019, Iași;
2. Alois Gherguț, Educația incluzivă și pedagogia diversității, Editura Polirom, 2016, Iași.

Efectele remigraţiei asupra copilului

Prof. Raluca GABOR
Școala Gimnazailă „Dimitrie Sturdza” Tecuci

Readaptarea copiilor în România după o perioadă de migraţie în străinătate poate fi caracterizată din punct de vedere statistic în modul următor:

- problemele de readaptare şi reintegrare socială sunt recunoscute explicit de aproximativ 10% dintre copiii reîntorşi în România, restul copiilor investigați consideră că s-au învăţat din nou cu spaţiul social, școlar şi cultural românesc;
- pentru majoritatea copiilor starea afectivă generală consecutivă remigrației este una preponderent pozitivă; totuși, pentru 16-17% dintre copiii investigați readaptarea este asociată cu stări afective negative moderate sau accentuate (rușine, tristețe, teamă, sentiment de abandon, furie), recunoscute ca atare de către aceștia;
- între 10% şi 15% dintre copiii care se întorc în România prezintă un risc semnificativ de a dezvolta o anumită tulburare specifică din sfera prosocială: dificultăți emoţionale, comportamentale, de atenţie sau relaţionale. Aceşti copii necesită o atenţie deosebită din partea familiei dar și asistență psihosocială şi sprijin specializat pentru readaptarea școlară;
- între 10%-15% dintre copiii care se întorc în România prezintă un risc major de a dezvolta o tulburare specifică dintre cele menţionate anterior. Evoluţia ulterioară şi adaptarea lor la cerinţele sociale şi şcolare pot fi în mare măsură compromise în lipsa unei intervenţii de specialitate care să menţină dezvoltarea lor în limitele normalităţii;
- peste 6.000 de copii remigraţi prezintă dificultăţi de readaptare şi probleme de natură psihologică şi emoţională care vor afecta dezvoltarea lor ulterioară. Aceştia necesită intervenţii de specialitate care să faciliteze readaptarea lor socială şi şcolară, inclusiv realizarea unor schimbări atitudinale şi comportamentale;
- aproximăm că pe termen scurt și mediu numărul copiilor cu probleme grave emoţionale şi psihologice cauzate de remigraţia neasistată va creşte cu aproximativ 1.000 de copii în fiecare an.

Din punct de vedere statistic, riscurile semnificative asociate cu neadaptarea ca urmare a remigrării apar mai ales la:

- copiii care nu au fost consultaţi în privinţa plecării în străinătate;
- copiii care nu au fost consultaţi în privinţa revenirii în România;
- copiii care au refuzat să revină în România;
- copiii care au stat în străinătate mai mult de 3 ani;
- copiii care îşi doresc să se reîntoarcă în străinătate;

- copiii care recunosc că nu s-au readaptat social şi şcolar în România;
- copiii care revin în România după o experienţă într-o ţară în care comunităţile româneşti sunt puţin dezvoltate.

Dacă am face un portret al copilului remigrat, am putea nota următoarele caracteristici:

- cunoscător al unei limbi străine;
- familiarizat cu un alt stil de viaţă şi nostalgic după acesta;
- apreciat în străinătate pentru performanţe şi bagaj de cunoştinţe şcolare;
- cu un grad de anxietate mediu sau ridicat;
- temător;
- ezitant în relaţiile cu adulţii, dar şi cu covârstnicii;
- fără o preocupare constantă de relaţionare socială şi implicare în grupurile de covârstnici;
- cu încredere scăzută în forţele proprii;
- cu nivel de aspiraţie scăzut, inclusiv în ceea ce priveşte performanţa şcolară;
- care în mare parte din cazuri repetă cel puţin o clasă absolvită în străinătate, fără să înţeleagă de ce se întâmplă acest lucru.

Rolul factorilor de decizie în alegerea corectă a nivelului de integrare școlară a elevului

Ministerul Educației împreună cu organismele competente fac eforturi pentru a realiza alegerile adecvate în ceea ce privește nivelul de integrare școlară a elevilor remigrați. Acestea sau materializat într-un set de măsuri concrete destinate reintegrării în învăţământul românesc a elevilor români reveniţi în ţară, printre care se numără: un program de informare publică cu privire la fenomenul remigraţiei copiilor, consiliere psihologică, atât pentru părinţi, cât şi pentru elevi, cursuri intensive de limba română pentru elevii reveniţi în ţară şi cursuri de formare metodică pentru profesori.

Elevii care au urmat cursurile într-o unitate de învățământ din altă țară pot dobândi calitatea de elev în România numai după echivalarea de către Ministerul Educaţiei şi Cercetării a studiilor urmate în străinătate şi după susţinerea examenelor de diferenţe, în perioada stabilită de directorul unităţii de învăţământ de stat sau particular. Elevii din învăţământul obligatoriu vor fi evaluaţi la o unitate de învăţământ nominalizată de inspectoratul şcolar, după care se stabileşte clasa în care pot fi înscrişi, potrivit rezultatelor evaluării şi vârstei. Examenele de diferenţe şi clarificarea situaţiei şcolare au loc în cel mult 60 de zile de la data înapoierii în ţară. Până la promovarea examenelor de diferenţe, elevii pot audia cursurile, fără a fi înscrişi în catalog.

După promovarea tuturor examenelor de diferenţă, elevul este înscris în clasa pentru care a susţinut examenele. Dacă elevul nu promovează cel puţin două examene de diferenţă, acesta este evaluat pentru o clasă inferioară. Dacă elevul nu promovează un singur examen de diferenţă, se acordă o singură reexaminare. În cazul în care nu promovează nici la reexaminare, elevul este evaluat pentru

o clasă inferioară. Pentru copiii care nu cunosc limba română, înscrierea în învăţământul românesc se face conform reglementărilor Ministerului Educaţiei şi Cercetării.

Conform celui mai recent Regulament de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar, Art. 207 (10), (11) și (12), inspectoratele școlare vor constitui comisii de evaluare formate din cadre didactice și un inspector școlar în vederea examinării elevilor remigrați. Această examinare se va face pe baza programelor pentru clasele parcurse și neechivalate de CNRED (Centrul Naţional de Recunoaştere şi Echivalare a Diplomelor), la toate disciplinele de studiu din planul cadru, în vederea încheierii situației școlare. Elevul va fi înscris în clasa următoare ultimei clase promovate.

O școală pentru toți- Educația incluzivă

Prof. Inv. Primar Nica Diana-Ana
Școala Gimnazială nr.11 “Șt. O. Iosif” Brașov

Auzim adesea expresia “Fiecare copil este unic și își are propria sa valoare”. În Romania exista peste 100.000 de copii diagnosticați cu cerințe educaționale speciale, dar în realitate, numărul acestora este mult mai mare. La fel ca toți copiii, aceștia au ambiții și visuri pentru viitorul lor, iar pentru a veni in sprijinul lor este necesara o educație adaptată, de calitate pentru a-și dezvolta abilitățile și a-și atinge potențialul. Acest deziderat se realizează în practică prin educația de tip incluziv.

Practica incluzivă poate fi definită drept atitudinile și metodele care asigură accesul tuturor elevilor la învățământul general. Ea se realizează prin strategii ce permit elevului cu nevoi speciale să participe la experiențele de învățare echitabile, asemeni celorlalți colegi. Acest lucru se realizează prin efectuarea de ajustări în ceea ce privește modul de evaluare sau de învățare.

Elaborarea strategiilor incluzive presupune în principal, următoarele aspecte:

- Oferă oportunități pentru ca elevii să demonstreze ceea ce știu și pot face
- Planificarea oricărui tip de schimbare cu elevii și asigurarea că elevul este familiarizat cu strategia care urmează să fie utilizată
- Selectarea anumitor schimbări care sunt adecvate pentru fiecare elev în parte
- Revizuirea și perfecționarea în mod regulat a strategiilor și metodelor folosite

Evaluarea formativă și feedbackul constant oferit elevilor, constituie una dintre cele mai puternice strategii în activitatea cu elevii cu cerințe educaționale speciale. În esență este vorba despre verificarea și informarea regulată a elevilor cu privire la progresul lor. Acest lucru conduce apoi la schimbări de strategii atât la elevi cât și la cadrele didactice pentru a crește probabilitatea îmbunătățirii performanțelor ulterioare.

Prin schimbarea perspectivei noastre cu privire la abordarea copiilor cu CES putem promova o cultură a incluziunii și să oferim acestor copii șanse egale de dezvoltare , de atingere a potențialului care la maturitate se capitalizează în integrarea lor socială.

Având în vedere că promovarea unei educații incluzive înseamnă crearea și îmbunătățirea continuă a cadrului social și educațional, este mai mult decât necesară dezvoltarea și asigurarea unor experiențe de învățare atât la nivelul elevului cu CES și a mediul lui de învățare, cât și la nivel de sistem, în scopul asigurării egalizării șanselor de participare şi incluziune.

Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învăţământ centrat pe elev

Gurău-Brînzaru Maria-Arabela
C.N “Constantin Carabella” , Târgovişte
C.N “I.L.Caragiale”, Moreni

„Învăţarea centrată pe elev le oferă elevilor o autonomie şi un control mai mare în privinţa alegerii subiectului, a metodelor de învăţare şi a ritmului de studiu”. (Gibbs G. 1992)

Trecerea la o metodologie mai activă, centrată pe elev, implică elevul în procesul de învăţare şi îl învaţă aptitudinile învăţării, precum şi aptitudinile fundamentale ale muncii alături de alţii şi ale rezolvării de probleme. Metodele centrate pe elev implică individul în evaluarea eficacităţii procesului lor de învăţare şi în stabilirea obiectivelor pentru dezvoltarea viitoare. Aceste avantaje ale metodelor centrate pe elev ajută la pregătirea individului atât pentru o tranziţie mai uşoară spre locul de muncă, cât şi spre învăţarea continuă.

Principiile care staul la baza învăţării eficiente centrate pe elev sunt:

- Accentul activităţii de învăţare trebuie să fie pe persoana care învaţă şi nu pe profesor;
- Recunoaşterea faptului că procesul de predare în sensul tradiţional al cuvântului nu este decât unul dintre instrumentele care pot fi utilizate pentru a-i ajuta pe elevi să înveţe;
- Rolul profesorului este acela de a administra procesul de învăţare al elevilor pe care îi are în grijă;
- Recunoaşterea faptului că, în mare parte, procesul de învăţare nu are loc în sala de clasă şi nici când cadrul didactic este de faţă;
- Înţelegerea procesului de învăţare nu trebuie să aparţină doar profesorului – ea trebuie împărtăşită şi elevilor;
- Profesorii trebuie să încurajeze şi să faciliteze implicarea activă a elevilor în planificarea şi administrarea propriului lor proces de învăţare prin proiectarea structurată a oportunităţilor de învăţare atât în sala de clasă, cât şi în afara ei;
- Luaţi individual, elevii pot învăţa în mod eficient în moduri foarte diferite.

Caracteristicile principale ale învăţării centrate pe elev promovează ideea ca elevilor să li se ofere un control mărit asupra învăţării prin asumarea responsabilităţilor cu privire la: ceea ce se învaţă, modul în care se învaţă şi de ce şi momentul în care se învaţă.

Accentul activităţii de învăţare trebuie să fie pe persoana care învaţă (elevul) şi nu pe profesor, deoarece rolul profesorului este de a administra procesul de învăţare. Bineînţeles că o mare importanţă o are şi încurajarea şi facilitarea de către profesori a implicării active a elevilor în planificarea propriului proces de învăţare.

Profesorul este un ghid, instructor, transmiţător de cunoştinţe, supraveghetor, facilitator şi colaborator. Prin îndeplinirea acestor „funcţii”, elevii dobândesc o mai mare autonomie, responsabilitate şi devin manipulatori activi de cunoştinţe. Profesorul este cel care facilitează procesul învaţării pentru elevi, încercând să descopere ce anume este interesat elevul să înveţe şi determinând apoi cea mai bună modalitate de a-i pune la dispoziţie elevului acele informaţii prin furnizarea de sisteme de cunoştinţe sau materiale, care să-i dea acestuia posibilitatea să îndeplinească cu eficacitate o sarcină. Acest lucru se face prin ascultare, punere de întrebări, furnizare de idei, sugerarea de alternative.

Învăţarea centrată pe elev se diferă de cea tradiţională prin următoarele: aici au loc schimburi de informaţii, nu doar predarea informaţiilor, elevii pun întrebări şi rezolvă probleme, diversitatea

evaluărilor, au loc activităţi interactive şi cel mai important lucru se consolidează colaborarea, munca în echipă.

Câteva exemple de învăţare centrată pe elev:

- Lecţia pleacă de la experienţele elevilor şi cuprinde întrebări sau activităţi care să îi implice pe elevi;
- Elevii sunt lăsaţi să aleagă singuri modul cum se informează pe o anumită temă şi cum prezintă rezultatele studiului lor;
- Elevii pot beneficia de meditaţii, în cadrul cărora pot discuta despre preocupările lor individuale cu privire la învăţare şi pot cere îndrumări;
- Aptitudinea elevilor de a găsi singuri informaţiile căutate este dezvoltată – nu li se oferă informaţii standardizate;
- Pe lângă învăţarea specifică disciplinei respective, li se oferă elevilor ocazia de a dobândi aptitudini fundamentale transferabile, cum ar fi aceea de a lucra în echipă;
- Se fac evaluări care permit elevilor să aplice teoria în anumite situaţii din viaţa reală, cum ar fi studiile de caz şi simulările;
- Lecţiile înlesnesc descoperirile făcute sub îndrumare şi solicită participarea activă a elevilor la învăţare;
- Lecţiile se încheie cu solicitarea adresată elevilor de a reflecta pe marginea celor învăţate, a modului cum au învăţat şi de a evalua succesul pe care l-au avut metodele de învăţare.

Tipurile de invatare pe care le preferă elevii pentru a înţelege mai bine conceptul de învăţare centrată pe elev sunt: vizual, practic, auditiv.

Ca metode didactice putem utiliza: discuţia, activităţi de rezolvare a problemelor, activităţi de simulare a muncii (atât în cadrul şcolii, cât şi în cadrul unor activităţi extraşcolare), studii de caz şi scenarii reale, pe care profesorii le pun la dispoziţie elevilor, în cadrul testărilor, grupuri conversaţionale, muncă în echipă, proiecte, învăţarea prin descoperire, jocuri şi brainstorming. Brainstorming- „asalt de idei”-o metodă de stimulare a creativităţii, ce constă în enunţarea spontană a mai multor idei pentru soluţionarea unei probleme.

De ce învăţământul centrat pe elev? Este foarte simplu: elevul devine nucleul procesului de învăţare, îşi asumă responsabilitatea pentru rezultatele învăţării, învaţă independent şi capată capacităţi de autoformare, este capabil să gândească autonom şi critic, poate genera noi idei şi poate lucra în echipă. *„Mediul învăţării centrate pe elev se concentrează în primul rînd asupra satisfacerii nevoilor elevului, în timp ce mediul învăţării centrate pe materie se concentrează în primul rînd asupra unui set de cunoştinţe”. (Clasen R. E. & Bowman W. E).*

În concluzie, avantajele învăţării centrate pe elev subliniază destul de bine importanţa şi eficacitatea ei. Creşterea motivaţiei elvilor, pentru că aceştia devin conştieţi că pot modifica procesul de învăţare; eficacitate mai mare a învăţării şi a aplicării celor învăţate, pentru că aceste abordări folosesc învăţarea activă; învăţarea capată sens, deoarece a stăpâni materia înseamnă a o înţelege; sprijină abilităţile pentru învăţarea pe parcusul întregii vieţi; o pregătire mai bună pentru viitoarea profesie şi incluziune mai mare.

Bibliografie : http://www.tvet.ro

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ÎN GRĂDINIȚĂ

Petricică Florinela
Grădinița cu Program Prelungit , Nr. 38, Timișoara

Fiecare copil este diferit

Fiecare copil este diferit, special şi are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu dizabilităţi. Toţi copiii au dreptul la educaţie în funcţie de nevoile lor. Educaţia incluzivă are ca principiu fundamental un învăţământ pentru toţi, împreună cu toţi, care constituie un deziderat şi o realitate ce câștigă adepți și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare/ incluziune.

Educația de tip incluziv este o educaţie de calitate, accesibilă şi care îşi îndeplineşte menirea de a se adresa tuturor copiilor, fără discriminare. În întreaga lume, din ce în ce mai mulți copii care provin din medii defavorizate urmează grădinițele, școlile primare sau gimnaziale.În cele mai multe țări se stipulează prin lege că toți copiii trebuie să beneficieze de educație.

Grădinița are ca scop crearea unui program coerent și coordonat de incluziune a copiilor preșcolari cu diferite dizabilități, de alte etnii, proveniență socială etc. și pregătirea celorlalți copii în vederea acceptării acestora alături de ei, fără diferențe de manifestare comportamentală sau verbală.

Grădinița care îi receptează în colectivitatea sa pe copiii defavorizați și își determină intern „direct și indirect”, atitudinea față de aceștia este alcătuită din: educatoare, părinți, copii, iar la nivel extern, societatea cu numeroase instituții și diverși factori media. O condiție esențială pentru reușita acestor acțiuni comune ale celor trei factori activi din grădiniță este existența unor relații de înțelegere, constructive care se realizează prin atitudini deschise, prin disponibilitate, printr-un „pozitivism” specific ce se cimentează cu voință și convingere.

Educatoarea trebuie să cunoască deficiențele copiilor pe care îi va primi în grupă în scopul înțelegerii acestora și pentru a-și putea modela activitățile, în funcție de necesitățile copiilor. Grupa în care va fi integrat copilul cu cerințe speciale va trebui să primească informații într-o manieră corectă și pozitivă despre acesta. Este foarte importantă sensibilizarea copiilor și pregătirea lor pentru a primi în rândurile lor un coleg cu dizabilități. Sensibilizarea se face prin stimulări: crearea și aplicarea unor jocuri care permit stimularea unor deficienţe (motorie, vizuală, auditivă), ceea ce determină copiii să înţeleagă mai bine situaţia celor ce au dizabilităţi: prin povestiri, texte literare, prin discuţii, vizitarea/ vizita unor persoane cu deficienţe.Părinţii sunt parteneri la educaţie pentru că deţin cele mai multe informaţii despre copiii lor.

Această relaţie a grădiniţei cu părinţii copiilor cu cerinţe educative speciale este necesară şi benefică. Părinţii informează grădiniţa şi despre factorii de influenţă negativă care ar trebui evitaţi (fobii, neplăceri, stimuli negativi, atitudini care determină inhibarea / izolarea copiilor). Angajarea şi responsabilizarea familiei în educaţia copiilor este fundamentală pentru reuşita participării la programul instructiv- educativ al grădiniţei. La orice copil, în mod particular la copiii cu dizabilităţi, gradul de interes şi de colaborare a părinţilor cu grădiniţa este, cel mai adesea, proporţional cu rezultatele obţinute de aceştia. De aceea, putem afirma că familia este primul educator şi are cel mai mare potenţial de modelare.

Grădiniţa are rolul de a sprijini familiile să aibă încredere în resursele proprii, să facă faţă greutăţilor cu care acestea se confruntă. Educaţia părinţilor şi consilierea acestora au un rol important în integrarea copiilor cu afecţiuni de natură psihică, emoţională ori de altă natură în grădiniţă. Rezultatele muncii pentru promovarea incluziunii, atât directe cât şi indirecte, faţă de partenerii educaţionali, părinţi, apar după intervale mari de timp şi sunt efectul unui exerciţiu asiduu, susţinut.

Grădiniţa este incluzivă printr-un curriculum flexibil şi deschis ce permite adaptări succesive. Nu copilul urmează curriculumul, ci acesta este un instrument menit să sprijine dezvoltarea lui, se

adaptează nevoilor şi particularităţilor acestuia. Când spunem „grădiniţă incluzivă”, nu trebuie să ne ducem cu gândul la copiii cu CES, ci la fiecare copil în parte, pentru că fiecare are un ritm propriu de dezvoltare şi la un moment dat poate avea nevoie de anumite cerinţe speciale în ceea ce priveşte educaţia. Există, de asemenea, şi anumite situaţii de risc, în care educatoarea trebuie să cunoască trăirile şi comportamentele copilului, pentru a-l sprijini.

În concluzie, educația incluzivă este o schimbare care privește copilul şi actul educației printr-o altă „fereastră”, care focalizează intervențiile educaționale pe valorile democratice ale relaţiilor sociale şi pe ființa umană înțeleasă în sens pozitiv şi profund, relativ la potențialul ei. Educaţia incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătățire a instituţiei noastre, având ca scop exploatarea resurselor existente, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor copiilor din cadrul grădiniței noastre.

Bibliografie:

-Ecaterina Vrăşmaş-„ Educaţia copilului preşcolar”, Editura ProHumanitas, Bucureşti, 1999;
-Ecaterina Vrăşmaş-„Introducere în educaţia cerinţelor speciale”, Editura Credis, Bucureşti, 2004.

Educatia incluzivă-o provocare?

Timoc Carmen
Școala Gimnazială Nr.25 , Timișoara

Copiii cu cerințe educaționale speciale au nevoie de sprijin pentru adaptare, integrare, socializare, pentru a nu fi marginalizaţi sau excluşi. În Legea învăţământului este prevăzut dreptul la educaţie, la toate nivelurile , indiferent de gen, naţionalitate, religie sau afiliere politică şi indiferent de statutul social sau economic pentru toţi cetăţenii României. Copiii cu cerinţe educative speciale integraţi în şcolile de masă au nevoie de profesor de sprijin/itinerant, psiholog, consilieri şcolari, medici iar grupele de lucru pot fi între 3-7 copii.

Profesorul de sprijin, împreună cu psihologul şcolii şi profesorii care predau la clasă, alcătuieşte programul de intervenţie personalizat, în funcţie de preferinţele şi de dificultăţile copilului, propune modalităţi de lucru pe anumite secvenţe de învăţare în care copiii au dificultăţi, caută să dezvolte copiilor motivaţia pentru învăţare. Curriculumul general este simplificat în cazul copiilor cu C.E.S., iar strategiile didactice utilizate pentru integrarea acestor copii sunt şi ele modificate. Profesorul trebuie să cunoască şi să utilizeze strategii didactice care să identifice şi să sprijine rezolvarea dificultăţilor de învăţare în clasă, dar să-l şi implice pe elev în procesul de învăţare, urmărindu-se astfel dezvoltarea gandirii şi stimularea creativităţii şi a interesului pentru învăţare. Se ştie ca nu se poate lucra diferenţiat cu elevii dacă profesorul nu cunoaşte foarte bine copiii, atât sub aspectul dezvoltării lor fizice, cât, mai ales, al dezvoltării psihice.

În proiectarea activităţilor educative, metodele active de grup stimulează şi dezvoltă foarte mult învăţarea prin cooperare, facilitează comunicarea, colaborarea şi relaţionarea între elevi, luarea deciziei, autonomie personală formarea opinniilor şi înţelegerea corectă a realităţii. Aplicarea metodelor activ participative duce la o învăţare mai activă şi cu rezultate evidente, pregătind copiii de a fi capabili să ia decizii în rezolvarea unor situaţii neobişnuite. Dintre metodele activ-participative care se utilizează cu succes în predarea – învăţarea şi evaluarea noţiunilor şcolare la diferite discipline pot fi amintite: jocul didactic, metoda mozaic, metoda KWL: „Ştiu – Vreau să ştiu – Am învăţat”, instruirea programată, metoda Starbursting şi altele.

Metodele activ-participative constituie nu numai la educaţia elevului ci şi la socializarea sa, ducând la o învăţare mai activă, cu rezultate pozitive. Procesul de integrare a copiilor cu C.E.S. în învăţământul de masă poate fi uşurat prin utilizarea de către profesor a unor strategii didactice care să-i dezvolte elevului abilităţi, deprinderi şi priceperi care să-i modifice comportamentul.

Bibliografie

Ungureanu, Dorel, Educaţia integrată şi Şcoala inclusivă, Editura de Vest, Timişoara, 2000.
Verza, Emil, Psihopedagogia integrării şi normalizării, în Revista de educaţie specială, nr. 1 /1992.
Anucuţa, Partenie, Pedagogie pentru studenţi şi cadre didactice, Editura Eurostampa, Timişoara, 1999.

ELEVUL – PARTENER ACTIV IN PROCESUL EDUCAȚIONAL

Prof. Gelatu Manuela Cristina
Colegiul Național George Coșbuc Motru

Școala este mai mult decât o simplă instituție de învățământ – este o cominitate dedicată educației și dezvoltării individuale și colective. Este un mediu în care copiii și tinerii sunt încurajați să descopere, să învețe și să se dezvolte sub îndrumarea profesorilor și intr-un cadru structurat. În cadrul școlii, elevii interacționează cu colegii și profesorii, învată să lucreze în echipă, deprind abilități specifice unei comunicări eficiente și să își dezvolte abilitășile de relaționare socială. Aceste interacțiuni sociale sunt esențiale pentru dezvoltarea lor personală și socială. Trebuie sa subliniem faptul că școala își propune să pregătească elevii pentru viața de adult, oferindu-le abilitățile și cunoștințele necesare pentru a avea succes în carieră și în viața de zi cu zi. Aceasta include dezvoltarea abilităților de gândire critică, rezolvare a problemelor, creativitate și adaptabilitate.

Școala nu trebuie să fie orientată către achiziția a cât mai multor cunoștințe, de cele mai multe ori asimilate mecanic și inutile pentru viitor, ci spre dezvoltarea personalității elevului, spre implicarea acestuia în propria formare. Acestea vor fi posibile în condițiile în care educatorii vor înțelege că la baza formării noii generații trebuie pus principiul - dar și obligativitatea- de a construi în elev dorința și motivația de a cunoaște. Strategiile de predare centrate pe elev pun accentul pe facilitarea învățării și de aceea sunt definite în funcție de tipul de învățare necesar: învățarea mediată, învățarea activă, simularea de cazuri, învățarea colaborativă, învățarea experiențială. Pentru a face operațională o strategie didactică centrată pe elev este necesară selectarea metodelor și procedelor cele mai potrivite pentru situația de învățare respectivă. Cele mai indicate metode pentru atingerea acestui obiectiv – al centrării pe elev – sunt metodele centrate deopotrivă pe acțiunea profesorului și a elevului și metodele centrate cu precădere pe acțiunea elevilor (problematizarea, învățarea prin descoperire, munca în grup, algoritmizarea,exercițiul, studiul de caz, braistormingul, eseul). Metodele centrate pe acțiunea profesorului (metodele expozitive) trebuie să dețină o pondere cât mai mică în cadrul activităților educative.

Aducând elevul ca „pion” principal în procesul educațional îl plasăm în centrul acțiunii implicându-l activ în propria formare și educare, profesorul devenind moderator în procesul de predare – învățare – evaluare. Pentru a facilita acest lucru s-au modernizat metodele de învățământ, s-au îmbogățit mijloacele didactice și se lucrează la construirea strategiilor didactice adecvate. Acestea trebuie să îndeplinească mai multe standarde: să aibă consistență științifică, să fie integrative, să fie centrate pe elev, să fie centrate pe valori, să fie activ – participative. Școala tradițională a considerat ca fiind activ elevul care se manifestă exterior: ridică mâna, răspunde la întrebări, lucrează pe tablă sau pe caiet, fără a se întreba cu ce efort intelectual face el toate acestea.

In școala modernă, elevul are un rol activ și responsabil în procesul educational. Acesta nu mai este perceput doar ca un receptor pasiv al informațiilor transmise de către profesori, ci este considerat un participant activ și influent în propriul său process de învățare și dezvoltarea. În școala modernă, elevul este încurajat să participe activ, să pună întrebări și să își exprime opiniile și ideile. În loc să fie doar ascultători pasivi, elevi sunt încurajate să își construiască cunoștințe și să își dezvolte abilitățile prin interacțiunea direct cu materialele de studiu și cu colegii lor. Mai mult, elevii sunt încurajați să își pună întrebări, să analizeze informațiile și să evalueze argumentele în mod critic.

Această abordare îi ajută să devină cetățeni informați și responsabili, capabili să ia decizii înțelepte și să își exprime opiniile în mod argumentat.

În multe școlii moderne, se pune accent pe colaborare și lucrul în echipă. Elevii sunt încurajați să lucreze împreună în proiecte și activități de grup, în care își pot împărtăși ideile, pot rezolva problem complexe și pot învăța unii de la alții. Școala modernă pune accent pe autonomie și responsabilitate astfel încât elevi sunt încurajați să își asume un grad crescut de autonomie și responsabilitate în cee ace privește propriul lor process de învățare. Aceasta include stabilirea obiectivelor personale, gestionarea timpului și a resurselor, și evaluarea propriei performanțe.

Pentru a avea cu adevărat elevul în central activității instructive – educative, profesorul își asuma mai multe roluri și responsabilități pentru a sigura un mediu de învățare eficient și stimulativ pentru elevi. Profesorul nu mai este vazut doar ca un furnizor de informații, ci ca un facilitator al procesului de învățare. Acesta creează un mediu stimulativ și interactive în care elevii își pot construi cunoștințe, pot explora idei noi și pot rezolva problem complexe.

Învățământul centrat pe elev determină schimbări atât în poziția și rolul elevului dar și a profesorului. Profesorul are rolul de a evalua performața elevilor și de a le oferi feedback constructiv pentru a-i ajuta să își îmbunătățească rezultatele și să își atinga potențialul maxim. Acesta folosește diverse instrumente și tehnica de evaluare pentru a masura progresul elevilor și pentru a identifica nevoile lor individuale. Prin asumarea unor roluri multiple și a unui nivel de responsabilitate ridicata, profesorul joacă un rol crucial în succesul și dezvoltarea elevilor în cadrul școlii modern. Acesta nu doar transmite cunoștințe, ci îi inspiră și îi motivează pe elevi să devină cetășeni responsabili, înțelepți și conștienți de rolul lor în societate.

În obținerea succesului în demersul comun al profesorului și elevilor, este importantă adoptarea unei strategii de acțiune adecvate. Procesul instructiv-educativ se desfășoară prin aplicarea strategiilor care sunt în concordanță cu obiectivele stabilite, asigurând astfel succesul. Strategiile de predare-învățare ocupă un loc central în cadrul tehnologiei didactice, fiind esențiale pentru parcursul eficient al unei serii de situații educaționale concrete. Prin intermediul acestora, elevii sunt expuși unor sarcini educative și instructive, necesitând utilizarea metodelor, procedeelor, mijloacelor și formelor de organizare adecvate pentru a atinge un nivel înalt al cunoștințelor și competențelor.

Programele școlare actuale au fost concepute având în vedere trecerea de la modelul centrat pe obiective, utilizat în sistemul românesc de învățământ în anii '90, la un model axat pe competențe. Adoptarea acestui nou model de proiectare curriculară are ca scop atât actualizarea formatului și unitatea concepției programelor școlare la nivelul ciclurilor de învățământ gimnazial și liceal, cât și alinierea la dezvoltările curriculare actuale, centrate pe rezultate explicite și evaluabile ale învățării. Profesorul poate manifesta creativitate în toate aspectele procesului de învățământ

Modernizarea conținutului procesului de învățământ se referă la ajustările necesare în ceea ce privește cantitatea și calitatea informațiilor incluse în documentele școlare (planuri, programe și manuale), având ca obiectiv reflectarea celor mai recente descoperiri în știință și tehnologie.

In concluzie, elevul nu mai este doar un receptor pasiv al cunoștințelor, ci devine un actor principal în propria sa educație. Prin implicare activă, auto-motivare și responsabilitate, elevul își construiește cunoștințe, își dezvoltă abilități și își îndeplinește potențialul maxim. Astfel, promovarea unui rol proactiv al elevului în procesul educațional este esențială pentru crearea unei învățări autentice și pentru pregătirea elevilor pentru succesul în viață.

Bibliografie:

1. Cerghit Ioan, 2006- Metode de învăţământ, Editura Polirom, Iasi
2. Dewey John, 1972 – Democratie și educație, Editura Didactică și Pedagogică București
3. Iosifescu, Şerban, coordonator, 2004- Managementul educaţional pentru instituţiile de învăţământ, M.E.C.
4. Jinga, Ion, 1993- Conducerea învăţământului, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti

Profesorul reflexiv, o conduită dezirabilă pentru o educație incluzivă

Călborean Ana,
Liceul „August Treboniu Laurian”, Agnita

Reflexivitatea este o caracteristică a ființei umane, și cu atât mai mult a cadrelor didactice. Consider că abilitatea de a analiza propriile acțiuni și demersuri didactice reprezintă o metodă de autoperfecționare absolut necesară, ”Longlife Learing”, ”Învățare pe tot parcursul vieții” fiind un concept care definește cariera didactică.

În primul rând, conștientizarea propriei valori, a propriilor atuuri, dar și a defectelor reprezintă primul pas spre evoluție, căci doar descoperind și analizând toate noile descoperiri în domeniul de expertiză te poți menține la un nivel ridicat. În domeniul educației, cu tânăra generație tot mai adaptată la noile tehnologii, încetinirea procesului de perfecționare poate echivala cu o concediere morală, cu pierderea autorității în fața elevilor și astfel cu eșecul. O natură reflexivă favorizează autoanaliza și descoperirea a noi metode funcționale, adaptate pentru grupe diferite de elevi, căci fiecare elev este diferit și înglobează noile cunoștințe în sistemul său de cunoștințe. Ceea ce funcționează foarte bine la o clasă sau la un grup de elevi poate să întâmpine dificultăți la o altă clasă. De aceea, procesul instructiv-educativ trebuie să fie fie bine analizat înainte de a fi inițiat tocmai pentru a oferi tuturor elevilor o șansă la educație.

Mai mult decât atât, incluziunea educațională este un proces care vizează garantarea dreptului la o educație de calitate pentru toți elevii în condiții egale, acordând o atenție deosebită celor aflați într-o situație de excludere mai mare. Educația incluzivă ne privește pe fiecare dintre noi, pentru că ea are această calitate de a îmbunătăți viața copiilor noștri și viața noastră per total, încurajând toleranța și acceptarea.

Pe de altă parte, profesia de dascăl presupune vocație, pasiune pentru cunoaștere, autocunoaștere și dezvoltare. Dascălul trebuie să fie întotdeauna obiectiv în evaluările sale atât la adresa elevilor, cât și la propria persoană. În felul acesta, un educator autentic este conștient de propria sa valoare, iar această încredere în sine se transmite indirect și elevilor săi. Însă tot dedicarea unui astfel de dascăl îl face să devină un perfecționist, niciodată satisfăcut de cunoștințele sale și mereu însetat de cunoaștere, pasionat de lectură și cercetare. Este un standard impus in mod mai mult sau mai puțin conștient și propriilor elevi, pe care îi stimulează astfel să își depășească propriile limite și limitări.

În concluzie, autoreflexivitatea este un atribut esențial al educatorului, o componentă a eului ce presupune conștientizarea propriei valori, dar și a propriilor carențe și asumarea acestora în scopul dezvoltării personale și profesionale. Prestigiul educatorului autentic se cimentează prin autoritatea pe

care o dobândește în fața elevilor săi tocmai prin sentimentul propriei valori, conduita metacognitivă și capacitatea de adaptare a demersurilor sale didactice în scopul incluziunii sociale și a facilitării reușitei profesionale.

INTEGRAREA COPIILOR CU CERINŢE EDUCATIVE SPECIALE

prof. înv. primar, Micu Maria
Şcoala Gimnazială Nr. 2 Sebeş, Alba

Din categoria copiilor cu C.E.S (cerinţe educative speciale) fac parte atât copiii cu deficienţe propriu zise, cât şi copiii fără deficienţe, dar care prezintă manifestări stabile de inadaptare la exigenţele şcolii. Astfel putem enumera :

- copiii cu deficienţe senzoriale şi fizice (tulburări vizuale, tulburări de auz, dizabilităţimintale, paralizia cerebrală);
- copiii cu deficienţe mintale, comportamentale (tulburări de conduită, hiperactivitate, cu deficit de atenţie - ADHD, tulburări de opoziţie şi rezistenţă);
- copiii cu tulburări afective, emoţionale (anxietatea, depresia, mutism selectiv, atacul de panică, tulburări de stress posttraumatic, tulburări de alimentaţie: anorexia nervoasă, bulimianervoasă, supra-alimentarea);
- copiii cu handicap asociat;
- copiii cu dificultăţi de cunoaştere şi învăţare (dificultăţi de învăţare, sindromul Down, dislexia, discalculia, dispraxia);
- copiii cu deficienţe de comunicare şi interacţiune (tulburări din spectrul autistic, sindromulAsperger, întârzieri în dezvoltarea limbajului).

Integrarea copiilor cu CES conferă instituţiei şcolare rolul de componentă fundamentală a sistemului social, aptă să răspundă concret imperativelor de moment ale evoluţiei din societatea contemporană şi să rezolve o serie de probleme referitoare la nevoile de acceptare/valorizare socială a fiecărui individ şi la capacitatea acestuia de a se adapta şi integra într-o societate aflată în continuă transformare.

Privită din perspectiva integrării, şcoala favorizează existenţa unui schimb intercultural al valorilor, într-o manieră activă , caracterizată prin participare şi implicare, o realitate ce impune organizarea şcolii după modelul diversităţii. Şcoala pentru diversitate, deschisă şi elevilor cu cerinţe educative speciale, pune un accent deosebit pe interrelaţia continuă a tuturor factorilor implicanţi în programul de lucru al copilului, iar programul de lucru derulat în şcoală se materializează în acţiuni si activităţi concrete centrate pe analiza nevoilor reale ale copilului, pe valorificarea resurselor şcolii şi a resurselor existente în comunitate, pe stabilirea unor obiective care să îmbine armonios nevoile şi resursele amintite anterior.

Tendinţa crescândă de integrare şcolară în unităţile obişnuite de învăţământ a copiilor cu CES este bine cunoscută atât în lume, cât şi în România .

Instituţia învăţământului trebuie să recunoască şi să reacţioneze la diversele cerinţe ale copiilor, să armonizeze diferenţele de stiluri de învăţare, diferenţele între grade de reuşită şcolară, să asigure o educaţie de calitate pentru toţi. Asumarea acestui punct de vedere a dus la numeroase restructurări din ultima perioadă, în special în domeniul curricular, privind:

- programe analitice elaborate de o manieră în care să răspundă la cerinţele tuturor copiilor, în raport cu posibilităţile reale de învaţare, de stilul şi de ritmul fiecărui copil;
- tehnologii educaţionale individualizate, care să eficientizeze procesul de învăţare;
- organizarea învăţării pe principiile învaăţării active, participative, de cooperare, de ajutor reciproc;
- valorizarea socială a fiecărui copil, diferenţa fiind respectată şi valorificată.

După 1990, integrarea a devenit un principiu uman si social, care tinde spre realizarea educaţiei pentru toţi, ca răspuns la principiul mai general societate pentru toţi, aflându-se la baza tuturor demersurilor legislative, administrative şi sociale întreprinse în cadrul sistemului de protecţie a persoanelor defavorizate. Din nefericire, un singur ingredient lipseşte : cumularea eforturilor tuturor actorilor implicaţi în acest proces.

Integrarea şcolară desemnează un proces de adaptare a copilului la cerinţele şcolii pe care o urmează, de stabilire a unor raporturi afective pozitive cu membrii grupului şcolar (clasa) şi de desfăşurare cu succes a prestaţiilor şcolare. Asimilarea de către copil a statusului de elev este rezultatul unor modificări interne în echilibrul dintre anumite dominante de personalitate cu consecinţe în planul conduitei sale.

Integrarea şcolară exprimă:

- atitudinea favorabilă a elevului faţă de şcoala pe care o frecventează:
- condiţia psihică în care acţiunile instructiv-educative devin accesibile copilului;
- consolidarea unei motivaţii puternice care susţine efortul copilului în munca de învăţare;
- situaţia în care copilul sau tânărul poate fi considerat un colaborator la acţiunile desfăşurate pentru educaţia sa;
- corespondenţa totală între solicitările formulate de şcoală şi posibilităţile copilului de a le rezolva;
- existenţa unor randamente la învăţătură şi în plan comportamental considerate normale prin raportarea la posibilităţile copilului sau la cerinţele şcolare.

Integrarea şcolară a copiilor cu cerinţe speciale în învăţământul de masă presupune:

- a educa copiii cu cerinţe speciale în şcoli obişnuite, alături de copiii normali;
- a asigura servicii de specialitate (recuperare, terapie educaţională, consiliere şcolară, asistenţă medicală şi socială etc) în şcoala respectivă;
- a acorda sprijinul necesar personalului didactic şi managerilor şcolii în procesul de proiectare şi aplicare a programelor de integrare;
- a permite accesul efectiv al copiilor cu cerinţe speciale la programul şi resursele şcolii obişnuite (bibliotecă, terenuri de sport etc);
- a încuraja relaţiile de prietenie şi comunicarea între toţi copiii din clasă/şcoală;
- a educa şi ajuta toţi copiii pentru înţelegerea şi acceptarea diferenţelor dintre ei;
- a ţine cont de problemele şi opiniile părinţilor, încurajându-i să se implice în viaţa şcolii;
- a asigura programe de sprijin individualizate pentru copiii cu cerinţe speciale;
- a accepta schimbări în organizarea şi dezvoltarea activităţilor instructiv-educative din şcoală.

Educaţia integrată îi va permite copilului cu CES să trăiască alături de ceilalţi copii, să desfăşoare activităţi comune, dobândind abilităţi, indispensabile pentru o viaţă cât mai apropiată de cea a valizilor, pentru o adecvată inserţie socială.

Cu certitudine, elevii cu dificultăţi de învăţare au nevoie de ajutor în vederea adaptării, integrării şi devenirii lor ca şi ceilalţi elevi – cu succese şi insuccese, cu realizări şi ratări dar şi cu rezultate încurajatoare.

BIBLIOGRAFIE:

Gherguţ, A., *Sinteze de psihopedagogie specială*, Editura Polirom, 2005
Stănică, I., Popa, M., *Psihopedagogie specială*, Editura Pro Humanitas – Bucureşti, 2001
Ionescu, M., *Educaţia şi dinamica ei*, Editura Tribuna învăţământului – Bucureşti, 1998

EDUCAȚIA NONFORMALĂ – NECESITATE SAU OBLIGATIVITATE?

Trepăduși Maria
Liceul Tehnologic N. Stoica De Hațeg, Mehadia, Caraș- Severin

Încă din anii 1960, deci acum 60-70 de ani, o analiză educațională detectează ceva ce la acel moment și în acea perioadă era numită Criza mondială în educație.
Sistemele educaționale formale erau menținute în medii, principii, metode convenționale care nu mai puteau face față solicitărilor crescânde ale societății. Școala era pusă sub semnul întrebării, criticată, încrederea în instituția numită școală diminuându-se din ce în ce mai mult. În urma criticilor, schimbărilor survenite de atunci, școala începe să capete un rol important în cadrul societății ea fiind unul dintre principalele mijloace prin intermediul căruia se promovează un proces de predare- învățare.

Doar că, cerințele educaționale multiple nu puteau fi acoperite doar de sau la școală și de aici a apărut nevoia de a se crea noi și diverse metode, mijloace și ambiente educaționale care să vină în completarea, adăugirea școlii și care au fost denumite nonformale, în limbaj pedagogic numită educație non-formală.

Chiar și UNESCO a adoptat termenul de educație non-formală. Philip Hall Combs în cartea sa Criza mondială a educației din 1968 categorisește învățământul în funcție de obiectivele lui, de practicile pedagogice folosite și de spațiile fizice în care se desfășoară.
Așadar, Philip Hall Combs delimitează formele de educație în : educație formală, educație non-formală și educație informală, definind aceste concepte în felul următor:
-educația formală se referă la sistemul de învățământ maxim instituționalizat, ierarhizat de la primul an de clasa pregătitoare și până la ultimul an de doctorat;
-educația non-formală se referă la o activitate de învățământ organizată, educativă, dar care se desfășoară în afara școlii, a sistemului oficial: cursuri de croitorie, de coafură, de folosirea internetului, de dansuri , cenacluri literare, antrenamente sportive, cluburi de muzică, de pictură, de poezie, etc.
-educația informală se referă la procesul care durează o viață întreagă și care depinde de fiecare individ în parte, de modul cum înțelege el să evolueze, să se up- dateze. Oamenii acumulează cunoștințe pe parcursul vieții întregi prin prisma locului de muncă a anturajului, a călătoriilor făcute, au diferite aptitudini, hobby-uri, experiențe care își pun amprenta pe fiecare individ în parte.
Educația non-formală are câteva obiective pe care le atinge sau ar fi ideal să le atingă:

- Creare de programe educaționale care să încurajeze valori, talente, abilități;
- Creare de programe care duc la creșterea oportunităților de angajare pe piața muncii aflată într-o continuă metamorfoză,
- Modificarea în bine a condițiilor de viață a individului;
- Transmiterea de cunoștințe de bază necesare comunicării și integrării în societate;
- Programele să fie adresate persoanelor de diferite vârste, sexe, statute sociale, rase.

Educația non-formală este influențată de diverși factori:

- Creșterea continuă a cererii de educație;

- Tehnologia informației și a comunicației facilitează și chiar obligă la o învățare metodică și eficace(dacă ne gândim câte persoane în vârstă au deprins tehnica folosirii internetului pentru a putea comunica cu rudele aflate în străinătate);
- Pentru a nu fi marginalizat de familie, mediul profesional, societate, omul are nevoie de o continuă perfecționare ;
- Instituțiile non-formale completează, ajută sau chiar înlocuiesc educația convențională în anumite situații (de exemplu o situație de spitalizare), sau pentru anumiți indivizi(situații de detenție);

  În ultimii ani educația non-formală a ajuns să dea o mână de ajutor sistemului tradițional de educație pentru a ține pasul cu realitățile și nevoile vremurilor prin care trecem. Acest tip de educație pune elevul în centrul procesului pentru a identifica și dezvolta talentele și abilitățile sale personale și a le completa cu altele noi printr-un continuu proces de învățare.Caracteristici ale învățării non-formale:
- Este centrată pe individ și nevoile sale;
- Se desfășoară în mod organizat în afara școlii;
- Nu are caracter obligatoriu;
- Nu are limită de vârstă.

  Beneficii ale educației non-formale:
  -Poți crea propria programă centrată pe nevoile și interesele copilului;
  -Susține procesul de autocunoaștere;
  -Determină o atitudine activă și participativă;
  -Ajută la formarea unui set nou de valori;
  -Stimulează dezvoltarea de noi abilități și talente.
  Activitățile non- formale pot fi organizate de:

- ONG-uri cu profiluri diverse: mediu, cultură, educație, integrare socială, drepturile omului;
- Unități de învățământ;
- Asociații profesionale;
- Centre culturale și sportive.

  Educația tradițională care are rolul ei covârșitor poate fi ajutată de activități non-formale:
  -Activități extracurriculare;
  -Cursuri de comunicare on-line;
  -Cursuri video, de programare jocuri;
  -Cluburi sportive;
  -Activități out-door;
  -Acțiuni ecologice.

  Nu este niciodată prea devreme sau prea târziu să includem în activitatea copilului educația non-formală.Copilul poate descoperi despre el și despre lumea din jur lucruri noi, poate trăi experiențe inedite, își poate contura un set de valori care să îl ajute să evolueze pe plan personal și profesional. Câtă vreme școala este mai axată pe nevoia de a transmite cunoștințe decât pe generarea științei de a face menținându-se complet (uneori) străină de lumea activității lucrative, cerințele de pe piața muncii cer corectarea acestei deficiențe.

BIBLIOGRAFIE

Aparici, R y Osuna, S (2010), Educomunicacion y cultura digital en Aparici, R.(coord.) Educomunicacion mas alla del 2.0, Barcelona: Gedisa, pp.307-318.

Bolanos, Martin Victor Hugo. Compendio de historia de la educacion en Mexico, Editorial Porrua, Mexico, 2002.

Buckingham, D.(2008), Mas alla de la tecnologia, Aprendizaje en era de la cultura digital, Madrid: Manantial; pp. 222-229.

Școala incluzivă – o școală a viitorului

Podumneacă Daniela
Liceul Tehnologic Agromontan „Romeo Constantinescu”, Vălenii De Munte, Prahova

Educația incluzivă este o necesitate și în același timp o provocare. Incluziunea copiilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă este un proces complex. Toți copiii au dreptul la educație și fiecare copil este capabil să învețe în ritm propriu. Școala și politicile școlare trebuie să se schimbe în funcție de nevoile fiecărui copil. Tipul dizabilității, atitudinea cadrelor didactice, a copiilor, implicarea familiei sunt factori care influențează educația incluzivă.

Educația incluzivă se bazează pe drepturile umane. Potrivit principiilor drepturilor omului, orice copil are dreptul la o educație bună, de calitate indiferent de nivelul capacităților de dezvoltare sau de apartenența lui. O educație bună, de calitate trebuie să conducă la dezvoltarea capacităților cognitive și de integrare socială. Diferențele școlare în funcție de apartenența la o anumită categorie socială sau în funcție de nivelul de dezvoltare intelectuală nu sunt justificate.

Există copii care ar vrea „să zboare”, dar, pur și simplu nu pot, pentru că nu știu cum să o facă. Aceștia sunt copiii cu cerințe educative speciale, sau copiii cu dificultăți de învățare. Toți copiii au dreptul la educație, iar școala și noi dascălii, în principal, suntem datori să le-o oferim. Fiecare copil are nevoie de școală și chiar și școala are nevoie de fiecare dintre ei. Astăzi, nu ni se mai pare ciudat ca un elev să aibă dificultăți de învățare și pentru că ne pasă, ne punem întrebarea Cum îi putem ajuta? Cel mai greu e să găsim metodele potrivite pentru a-i sprijini pe acești elevi să învețe, să progreseze, să se adapteze, să răspundem nevoilor lor atât de diferite. De ce? Pentru că fiecare este unic și chiar și atunci când crezi că ai descoperit o metodă potrivită, poate deveni imediat mai puțin eficientă.

Școala de masă este cea care asigură mediul, nivelul de calitate al învățământului și însușirii aptitudinilor cognitive. Copiilor cu dificultăți, pentru a le ușura intrarea în școlile de masă, acestea trebuie să asigure o atmosferă primitoare și de acceptare. Conceptul de incluziune merge dincolo de conceptul de integrare. Când vorbim de integrare se sugerează un individ care este în afara grupului și, pentru care, se face un efort pentru a-l primi în grup. Totodată, incluziunea pornește și de la principiul că individul, oricât ar fi de diferit, el face parte din grupul social.

S-a dovedit că metodele utilizate în cadrul claselor incluzive pot îmbunătăţi semnificativ performanţa tuturor elevilor. In comparaţie cu educaţia în centre sau şcoli speciale, care are riscul de a-i menţine pe copii şi adolescenţi în afara societăţii, şcoala incluzivă constituie un teren de pregătire ideal pentru viitoarea lor integrare în societate. In loc să-i izolăm şi să spunem că sunt „dificili”, „turbulenţi” sau chiar „handicapaţi”, am putea să admitem faptul că aceşti copii ar putea progresa mai mult într-o clasă obişnuită, dacă noi, profesorii, am accepta că educaţia este pentru toţi. Egalitatea șanselor, în domeniul educației, sprijină școlarizarea copiilor cu deficiențe în sistemul general de învățământ.

Școlile trebuie să fie dotate material, să asigure personal calificat și să cuprindă în sistemul obligatoriu de învățământ toți copii cu CES indiferent de tipul de deficiență, incluzând aici și deficiențele grave inclusiv cele multiple, asociate.

Copiii cu CES nu se pot adapta ritmului și cerințelor școlii, ei pot participa conform abilităților și propriului nivel de dezvoltare. De aceea, școala, în general, a început să se transforme pentru a răspunde nevoilor de învățare și dezvoltare ale copilului. Câți pași a făcut spre incluziune…? Cred că

depinde de fiecare școală și nu numai. Incluziunea școlară este o treaptă spre incluziunea la nivelul societății.

Cel mai important lucru de luat în considerare este că predarea în cadrul diversităţii implică predarea pentru fiecare individ în parte. Ţinând cont de interesele fiecărui elev, de experienţele şi ţelurile sale facem, de fapt, un pas important în educaţia elevilor şi integrarea lor în societate, după terminarea studiilor. Mai mult, putem spune că diferenţele dintre indivizi sunt mult mai pregnante decât cele dintre grupuri. Din acest punct de vedere, poate una dintre cele mai mari provocări căreia trebuie să-i facă faţă un profesor este adaptarea stilului de predare astfel încât să corespundă necesităţilor fiecărui elev în parte.

Toți copiii, cu sau fără dizabilități, trebuie să învețe împreună, indiferent de mediul social sau cultural din care provin, de religie, etnie, limbă. Este foarte important să reducem, ba chiar să eliminăm excluziunea și discriminarea, indiferent ce formă ar avea ele, să oferim copiilor cu tipuri și niveluri diferite de handicap șanse egale să participe la educație în cadrul sistemului general de învățământ.

O nouă dimensiune care începe să se contureze în peisajul învăţământului românesc este aceea de democratizare şi egalizare a şanselor fiecărui copil în parte. În acest scop a fost înfiinţată şi şcoala incluzivă – un răspuns la redimensionarea educaţiei. Scopul acestei şcoli este de a crea pentru toţi copiii un cadru prielnic învăţării, pornind de la premiza că diferenţele dintre oameni sunt normale şi ele trebuie acceptate. Un rol important în cadrul şcolii incluzive îl are pedagogia şi învăţarea centrată pe elev. Acest lucru implică automat adaptarea curriculumului şi metodelor de predare la capacitatea şi nevoia fiecărui elev în parte.

Beneficiind de servicii de sprijin corespunzătoare în cadrul școlii unde sunt integrați, persoanele deficiente au posibilitatea de a ajunge la niveluri funcționale fizice, psihice și sociale care le pot schimba viața, le pot da un mai mare grad de independență. Totodată, copiii tipici vor învăța ce înseamnă toleranța, acceptarea, întrajutorarea, vor deveni mai buni.

Predarea la elevii cu nevoi speciale solicită aceleaşi strategii şi practici ca şi predarea la orice alt tip de clasă. Cu alte cuvinte, o bună metodă de predare în general va fi o bună metodă de predare şi pentru elevii cu nevoi speciale. Toţi elevii au dreptul să aştepte de la învăţământ cele mai bune şi eficiente metode, iar elevii cu CES nu fac diferenţă.

Şcoala incluzivă reprezintă o provocare pentru şcolile obişnuite, însă ea nu trebuie privită ca o ameninţare pentru performanţa acestor şcoli. Multe dintre aceste instituţii găsesc ca fiind dificil să integreze elevii cu nevoi speciale în cadrul claselor obişnuite. Însă această teamă poate fi depăşită prin educaţie, resurse didactice adecvate, sprijin şi nu în ultimul rând credinţa că incluziunea este un drept moral şi social ce nu poate fi negat nimănui.

Educația incluzivă este un proces permanent care presupune școlarizarea copiilor cu cerințe educative speciale, adaptarea școlii la nevoile acestora, participarea lor la activități educative formale și nonformale, care să le asigure învățarea și dezvoltarea. Incluziunea presupune identificarea și eliminarea barierelor, bariere care pot avea legătură cu modul de organizare a școlilor, cu modalitățile de predare și evaluare a progresului elevilor.

Există anumite etape ce trebuie urmate în cadrul şcolarizării copiilor cu CES, printre care, în primă fază, este acceptarea ideii că există astfel de copii, recunoaşterea dreptului lor la educaţie, integrarea lor treptată în cadrul şcolilor obişnuite. Astfel pe măsură ce aceşti copii vor creşte, vor deveni adulţi şi vor avea probabil proprii copii, incluziunea va fi deja un fapt acceptat şi o măsură firească în cadrul educaţiei. Copiii educaţi în cadrul şcolii incluzive vor fi mai bine pregătiţi să interacţioneze cu diverşi indivizi precum şi cu diverse situaţii din lumea reală.

În cadrul şcolii incluzive profesorii trebuie să colaboreze cu diferiţi specialişti în domeniul educaţiei, cum ar fi psihologi, consilieri, terapeuţi şi alţi specialişti pentru că doar împreună vor reuşi să obţină cele mai bune rezultate. Profesorul consultant pentru CES este probabil cel care va lucra cel mai mult cu fiecare profesor în parte, el fiind şi cel care va participa în cea mai mare măsură la orele de curs.

Şcoala incluzivă presupune îmbunătăţirea sistemului educaţional pentru toţi elevii. Implică schimbări în curriculum, în modul de predare al profesorilor, în modul de învăţare al elevilor, precum şi schimbări în modul cum interacţionează copiii cu CES cu colegii lor şi viceversa.

Transformarea școlii și a politicilor școlare astfel încât să răspundă nevoilor educative și de dezvoltare ale fiecărui copil duce la incluziune școlară, dar mai ales la incluziune socială, unde oricine, indiferent de deficiență să poată fi tratat ca un membru al comunității din care face parte.

Şcoala are datoria de a asigura şanse egale tuturor elevilor. A asigura şanse egale elevilor înseamnă a asigura posibilităţi maxime de dezvoltare fiecăruia, în funcţie de aptitudinile şi interesele sale.

Bibliografie:

1. Ungureanu, D., Educaţia integrată şi şcoala incluzivă, Editura de Vest, Timişoara, 2000.
2. Vrăşmaş, T., Învăţământul integrat şi/sau inclusiv, Ed. Aramis, Bucureşti, 2001.
3. Vrăşmaş, T., Şcoala şi educaţia pentru toţi, Ed. Miniped, Bucureşti, 2004.
4. Vrăjmaş, Traian, *Învăţământul integrat şi/sau incluziv, Editura Aramis, Bucureşti, 2001*
5. Gherguţ, Alois, *Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale-strategii diferenţiate şi incluzive în educaţie, editura Polirom , Bucureşti,2006*

STRESUL, FACTORII STRESORI ȘI PERFORMANȚA ȘCOLARĂ

Profesor, Grigoraș Ana
Colegiul Economic ”Virgil Madgearu”, Iași

Adevăratele provocări ale societății contemporane țin de realizarea mai multor sarcini în același timp, de asocierea echilibrată a cerințelor,a sarcinilor familiale și chiar obligațiilor, iar dacă ne referim la domeniul de activitate, de managementul informațiilor și de gestionarea factorilor stresori. Stresul este consecința manifestării unor factori externi și interni, involuntari (factorii de mediu) și voluntari induși (reacții interne) asupra organismului, a stării de bine, de confort a acestuia, care dau modificări ale comportamentului psihic și atitudinal.

Stresul, până la un anumit punct, poate avea efecte pozitive asupra creșterii performanței capacității cognitive însă , atunci când se depășește pragul de toleranță – prag personal stabilit conșient, el poate deveni un factor negativ în evoluție. Fiecare organism percepe și experimentează diferit simptomele stresului și, de aceea, este important să cunoaștem și să întelegem, măcar parțial, propriile reacții la factorii stresori pentru a-i putea ameliora sau combate în mod eficient.

Abraham Maslow crează o teorie asupra dezvoltării umane în care pune sub semnul egalității motivația și trebuințele. Această teorie are ca idee centrală faptul că fiecare om urcă pe o scară a nevoilor pe măsura atingerii fiecărei trebuințe în parte, plecând de la bază către vârf. Ordinea privind satisfacerea, individuală, a acestor trebuințe, pe care o susține Teoria lui Maslow este aceea că fiecare individ va acționa pentru satisfacerea nevoilor fiziologice înaintea celor de securitate, a nevoilor de securitate înaintea celor de afectivitate și apartenență și, cu cât o nevoie, o trebuință se află mai spre vârful piramidei, ea este specific umană, atingerea ei dă starea de mulțumire, de satisfacție.

Proiectarea carierei este un proces permanent, de realizare a fiecărei nevoi, trebuință, bazat pe calități, aptitudini, mediu stimulativ, de susținere, încadrat în limitele de viaţă conştientă a individului, un ansamblu de acţiuni subordonate unor finalități care să corespundă socialului, clar definite, orientate spre identificarea tuturor posibilităților de maximă valorificare a potențialului individual, de atingere a nevoilor de autoactualizare și de împlinire.

Noile Educații vin ca o completare a vechilor educații, necesare, în vederea realizării unei educații incluzive, ”fiecare copil contează” și are dreptul la o educație multilaterală pentru a deveni un cetățean responsabil, asumat și integrat social. Noile Educații oferă posibilitatea ca
fiecare individ să-și atingă, să-și relizeze conșient, fiecare trebuință, nevoie, să poată discerne factorii stresori și să-i poată contracara astfel încât să devină un cetățean activ.

Ca și competențe specifice în soluționarea stresului din mediul școlar care poate avea efecte atât asupra sănătății cât și asupra rezultatelor școlare și care ar putea fi soluțiile pentru a-l elimina sau măcar a-l diminua în rândul elevilor și al cadrelor didactice țin de conducerea și coordonarea activităților educative. Ele trebuie să fie planificate gradual, în vederea evitării apariției stresului în mediul școlar, metodele și tehnicile de cunoaștere și de implicare ale elevilor trebuie valorificate în vederea motivării și implicării active în activitățile educative, în aplicarea conceptelor și teoriilor moderne (noile educații) privind formarea „proiectelor de acțiune” și a capacităților de relaționare precum și de gestionarea a resurselor umane, materiale, financiare, de spațiu și timp în funcție de tipul și obiectivele activităților incluzive vizate. Profesorul, prin activitățile școlare propuse, trebuie să țină cont de faptul că nu pot fi activate trebuințele de ordin ridicat, superior, ale elevilor cum ar fi nevoile și trebuințele intelectuale și de cunoaștere, trebuința de performanță dacă nu au fost atinse trebuințele

și nevoile de bază privind confortul fizic, nevoile de siguranță și de afectivitate, să fie îndrăgiți, apreciați și să aibă o stimă de sine ridicată.

Autoeficiența, stima de sine și nivelul individual de aspirație sunt interconectate și redau imaginea complexă asupra domeniului motivației pentru învățare. Autoeficiența reprezintă ceea ce credem în legătură cu abilitățile și posibilitățile proprii în realizarea unei sarcini iar nivelul acesteia poate influența atât activitățile desfășurate cât și nivelul performanței atins și efortul depus. Stima de sine se referă la ceea ce simțim noi față de noi înșine în funcție atât de imaginea proprie cât și de imaginea pe care o au alții despre noi și care, influențează nivelul de aspirație cu scopuri fundamentale pe termen lung. Nivelul de aspirație are un rol important deoarece, pe de o parte, impulsionează individul în realizarea unor sarcini iar, pe de altă parte, rezultatele obținute influențează nivelul de aspirație ducând la accederea în următoarea fază a evoluției. Nivelul de aspirație trebuie să fie în concordanță cu posibilitățile copilului, cu caracteristicile și abilitățile sale, ușor superior acestor capacități în acest fel, elevul va fi totdeauna motivat să atingă un scop superior.

Nivelul optim al motivației elevilor în cadrul școlii este dat complexitatea sarcinilor care le sunt atribuite și pe care trebuie să le rezolve, de particularitățile individuale și de condițiile mediului extern-familie, societate, grup de prieteni. Activitatea de învățare a elevilor trebuie să fie orientată spre conținuturi care să satisfacă mai bine motivația învățării. În timp ce motivația reprezintă cauza atitudinilor asupra învățării, satisfacția este efectul învățării, starea finală care reflectă eficiența în realizarea motivației.

Principiul stimulării și dezvoltării motivației elevilor a dus la implementarea Educației Permanente – care prin obiectivele sale poate aduce schimbare, restructurare și reformulare a problemelor și a Noilor Educații care vin ca o completare a vechilor educații, vin ca o alternativă, necesară, în vederea realizării unei educații incluzive și care se referă la educația ecologică, educația pentru sănătate, educația culturală, educația pentru tehnologie și progres, educația prin artă și cultură, educația pentru comunicare și mass-media, educația pentru timp liber, educația demografică, educația rutieră, educația antreprenorială, educația pentru pace, educația pentru drepturile omului ș.a.

Activităţile educativ-creative au scopul să îmbunătățească atât modul în care copiii descoperă lumea și află care sunt pasiunile lor, cât și felul în care interacţionează între ei, încurajându-i să înveţe lucruri noi.

BIBLIOGRAFIE

Capotescu R., Stresul ocupațional, teorii, modele, aplicații, Ed. Lumen, Iași
Wilkison G, Să înțelegem stresul, Ed. Minerva, București
Roco, M., (2001). Creativitate şi inteligenţă emoţională, Ed. Polirom, Iaşi.
Sălăvăstru, D. (2004) Psihologia educaţiei, Ed. Polirom, Iaşi.

VECHILE ȘI NOILE EDUCAȚII PENTRU O EDUCAȚIA INCLUZIVĂ

Profesor, Popovici Viorel
Liceul cu Program
Sportiv, Iași

Școala, ca principal furnizor al educaţiei, trebuie să se plieze pe noile cerinţe ale sistemului de învățământ, pe nevoile elevilor, profesorilor, întrucât se observă necesitatea de a abdata permanent procesul de predare - învăţare pentru a avea finalități care să corespundă cerințelor societății actuale.

Cuvinte cheie: Copil - Elev, Educație, Multiralitate

Noile educații reprezintă răspunsurile educative și ale pedagogiei la o problematică ce se caracterizează prin universalitate, pluridisciplinaritate și gravitate. Ca pârghii ale noii educații sunt educația permanentă și autoeducația. *Conținuturile* acestei educații au fost determinate de schimbarea statutului economico-social al oamenilor, ceea ce presupune eforturi permanente de adaptare la schimbări și la evoluție socială. *Autoeducația* este o componentă a educației permanente care se bazează pe capacitatea și nevoia individului de a se defini atât ca subiect cât și ca obiect al propriei formări. Aceste noi educații sunt noi obiective și noi tipuri de conținuturi generate de evoluția, de problematica lumii contemporane. Ele corespund unor trebuințe de ordin sociopedagogic fiind integrative și cumulative cu formele vechi ale educației.

Vechilor tipuri ale educației – formală, informală și nonformală, li se adaugă o altă educație, *Educația Permanentă* – care prin obiectivele sale poate aduce schimbare, restructurare și reformulare a problemelor.

Educaţia formală este acel tip de educaţie care operează într-o instituţie reglementată de norme şi reguli numită şcoală, este instituţionalizată și ierarhizată. Este gradată cronologic și supraveghează cadrul în care se desfăşoară procesul de educaţie, impune reguli şi norme. Educația formală foloseşte metode puţin participative, autoritatea şi disciplina sunt impuse prin constrângere, relaţia profesor - elev este formală iar evaluarea este realizată de către profesor.

Educaţia informală se realizează prin învăţare de-a lungul vieţii, fiecare individ îşi formează atitudini, valori, concepte, deprinderi din experienţa cotidiană, folosind resursele educative din mediul în care trăieşte – de la familie şi prieteni, de la locul de joacă, de la bibliotecă sau din mass-media. Aceasta se realizează individual sau prin interacţiuni cu membrii comunităţii fără a fi planificată, ajutându-i pe oameni să înveţe oricând şi oriunde.

Educaţia nonformală nu înseamnă o activitate lipsită de un efect formativ, ci trebuie înţeleasă ca o realitate educaţională mai puţin formalizată. Conceptul de educaţie nonformală este asociat conceptului de “învăţare pe tot parcursul vieţii” (life long learning). Evaluarea în cadrul educaţiei nonformale este realizată de cel care învaţă în funcţie de calităţi, abilităţi, scopuri, iar abordarea multi-disciplinară a procesului de învăţare ajută oamenii să înţeleagă şi să aprecieze mediul şi legătura lor cu acesta.

Întrucât, orice latură a educației este responsabilă de un proces cu o anumită finalitate, cu un obiectiv general al conținutului educațional, educația vocațională, prin conținuturile sale are ca obiectiv proiectarea carierei. Proiectarea carierei este un proces permanent bazat pe calități, aptitudini, încadrat în limitele de viaţă conştientă a individului, a nevoilor acestuia, un ansamblu de acţiuni subordonate unor finalități care să corespundă socialului, clar definite, orientate spre identificarea tuturor posibilităților de maximă valorificare a potențialului individual.

Noile Educații vin ca o completare a vechilor educații, vin ca o alternativă, necesară, în vederea realizării unei educații incluzive, ”fiecare copil contează” și are dreptul la o educație multilaterală pentru a deveni un cetățean responsabil, asumat, integrat social.

Obiectivele componentelor *Noii Educații* urmăresc formarea de aptitudini și însușiri de personalitate (toleranță, empatie, receptivitate, respectarea opiniilor celorlalți), eliminarea din sistemul de educație a ideologiilor ce propagă ura, desconsiderația, segregarea, inegalitatea dintre oameni, contribuie la formarea respectului față de mediul natural. Educația pentru schimbare urmărește atât formarea personalității ca agent al schimbării cât, și implicarea ca parte responsabilă de calitatea schimbării.

Noile educații se referă la educația ecologică, educația pentru sănătate, educația culturală, educația pentru tehnologie și progres, educația prin artă și cultură, educația pentru comunicare și mass-media, educația pentru timp liber, educația demografică, educația rutieră, educația antreprenorială, educația pentru pace, educația pentru drepturile omului ș.a.

Educația ecologică promovează respectul omului față de mediul natural, folosirea rațională a tuturor resurselor eliminând risipa, responsabilizarea în gestionarea deșeurilor în scopul revalorificării ulterioare a acestora, sporirea resurselor. Educația demografică are ca scop informarea asupra problemelor legate de dinamica populației, de politica demografică și de specificitatea vieții de familie. Educația pentru schimbare urmărește formarea personalității ca agent al schimbării, dar și ca parte responsabilă, implicată conștient în calitatea schimbării. Educația pentru pace - se constituie ca o educație a atitudinilor și a mentalităților, a conduitei manifestată în familie, școală, societate și propune ca finalitate autoconștientizarea facultăților și proceselor fiecărui individ pentru, ca apoi, să poată fi valorificate în sfera activităților proprii, în sfera relațiilor interpersonale.

Educația pentru pace presupune cultivarea unor atitudini superioare în promovarea dialogului constructiv, în cultivarea receptivității, flexibilității, a respectului față de valori și de aspirații, față de sine și față de alții, a priceperii de a identifica punctele comune și de a respecta diversitatea situațiilor și stilurilor de viață în vederea evitării conflictelor. Aceste obiective ale educației pentru pace, pentru înțeleger și dialog sunt piatra de încercare în procesul de formare a fiecărei personalități.

Educația pentru comunicare și mass-media - este corelată cu preocuparea pentru respectul față de valorile umanității, cu respingerea violenței, pornografiei și discriminării și cu formarea unei atitudini critice față de aspectele nonartistice și nonvalorice, generate de interese comerciale, formarea unei atitudini selective și responsabile față de informație, utilizarea modalităților optime de formare și comunicare, formarea și dezvoltarea capacității proprii de valorificare culturală a informației din mass-media, facilitarea circulației corecte a informațiilor și valorilor la nivel național și internațional. Educația pentru comunicare și mass-media propune formarea unei personalități capabile să stăpânească mesajele din mass-media pentru a putea descifra sensurile variatelor informații oferite de acestea, pentru a selecta sursele informaționale care transmit adevărul, realitatea și dreptatea. Educația pentru sănătate are la bază un ansamblu de acțiuni desfășurate într-un cadru organizat, în scopul

înlăturării carențelor informativ educative, prin dobândirea unor cunostințe medicale corecte și cu aplicabilitate practică, referitoare la constiința de stare de sănătate și boală, reguli de igienă și măsuri profilactice. Principalele aspecte abordate de educația pentru sănătate se referă la igiena personală, igiena și educația sexuală, educația alimentară - nutrițională, igiena mediului ambiant, combaterea toxicomaniilor, igiena mentală. Educația prin artă este folosită de la cea mai fragedă vârstă dezvoltând sensibilitatea, personalitatea și aptitudinile copiilor prin exemplele vizuale și auditive prin care se manifestă arta astfel, copilul se educă prin intermediul artelor vizuale, teatrului, muzicii și dansului, domeniu foarte agreat de acesta. Exprimarea prin artă, imagine, mișcare, sunet sau cuvânt este un mijloc kathartic indispensabil de cunoaștere și autocunoaștere, element ce contribuie la îmbunătățirea relațiilor inter-umane și la îmbogățirea emoțională.

Generaţia tânără nu trebuie educată doar pentru a se adapta la nou ci, și pentru a avea potențial astfel încât, să poată contribui la construcţia viitorului propriu dar și al întregii umanități în mod responsabil și implicat. Specificul lumii noastre este schimbarea rapidă și de aici contactul cu situaţii originale, neprevăzute ba chiar imprevizibile.

BIBLIOGRAFIE

1.Berger Gaston, 1973, *Omul Modern şi educaţia sa*, Editura didactică și pedagogică, București
2.Constantin Cucoș, 2002, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași
3.Cristea Sorin, 2003, *Fundamentele ştiinţelor educaţiei*, Editura Litera
4.Google / clip art

ȘCOALA PUBLICĂ, O ȘCOALĂ PENTRU TOȚI

profesor pentru învățământul primar: Antohe Gabriela
Școala Gimnazială Nr.1 Negoiești, județul Bacău

În declarația Conferinței UNESCO de la Salamanca din 1994 se spune că „Școlile obișnuite cu o orientare incluzivă reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare, care creează comunități primitoare, construiesc o societate incluzivă și oferă forme de educație pentru toți; mai mult, ele asigură o educație eficientă pentru majoritatea copiilor și îmbunătățesc eficiența și rentabilitaea întregului sistem de învățământ”(A. Gherguț, 2006).

Școlile incluzive sunt acele școli deschise, prietenoase în care se urmărește flexibilizarea curriculumului, ameliorarea calității procesului de predare-învățare, evaluarea permanentă și evaluarea formativă a elevilor, precum și parteneriatul educațional, iar educația incluzivă se referă în esență la înlăturarea tuturor barierelor în învățare și la asigurarea participării tuturor celor aflați în situații de risc sau vulnerabili la excludere și marginalizare.(UNESCO, 2000)

Egalitatea de şanse reprezintă conceptul conform căruia toate fiinţele umane sunt libere să-şi dezvolte capacităţile personale şi să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de şanse are la baza asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități etc. Şcoala este leagănul copilăriei în care toate speranţele pot deveni realitate dacă cei care iau parte la activităţile de învăţare, pofesori şi elevi, conştientizează diversitatea şi complexitatea naturii umane şi valorifică fiecare talent sau latură creativă dăruită de Dumnezeu. Şcoala românească se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără şi şcolarizarea copiilor defavorizaţi sau celor cu cerinţe educative speciale Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate“ înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltare. Egalitatea şanselor semnifică, în fapt, oferirea de opţiuni multiple pentru capacităţi şi aptitudini diferite, „o educaţie pentru toţi şi pentru fiecare”, o educaţie deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă şi condiţii socio-economice, dar şi o educaţie pentru fiecare, în funcţie de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea şi încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalităţii şanselor de acces în viaţa socială. Această opţiune a fost susţinută de politicile de egalizare a şanselor care au avut ca obiective combaterea excluziunii şi selecţiei exacerbate, formarea competenţelor de bază pentru toţi indivizii, educaţia de tip „a doua şansă” pentru cei care au părăsit sistemul educativ, integrarea educaţiei formale cu educaţia non-formală şi educaţia informală, astfel încât să se extindă situaţiile de învăţare. În categoria copiilor defavorizaţi îi putem include pe cei proveniţi din familii monoparentale sau orfani de ambii părinţi, copiii ai căror părinţi sunt şomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate şi a căror şcolarizare depinde de existenţa unui mijloc de transport şi copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi. Cea mai bună soluţie pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedeşte a fi educaţia incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educaţie pe baza egalităţii şanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educaţie sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex,

limbaj, dizabilităţi; şcoala se adaptează la nevoile elevilor; diferenţele individuale între elevi constituie o sursă de bogăţie şi diversitate, şi nu o problemă.

Incluziunea înseamnă a personaliza activitățile în funcție de nevoile fiecărui individ în parte, astfel încât oricine indiferent de deficiența sau dificultățile pe care le întâmpină în învățare, să poată fi tratat ca un membru al comunității din care face parte, iar diversele forme de sprijin de care are nevoie să fie furnizate în cadrul serviciilor sociale, educaționale, medicalesau al altor servicii puse la dispoziția tuturor membrilor societății. Şcoala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor. Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conţinuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însuşite de copiii cu cerinţe speciale; introducerea elevilor cu cerinţe educative speciale într-o varietate de activităţi individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode şi procedee didactice, a unor mijloace de învăţământ intuitive, de natură să sprijine înţelegerea conţinuturilor predate la clasă. Conceptul de cerinţe educative speciale presupune necesitatea unei abordări diferenţiate şi specializate a educaţiei copiilor în funcţie de deficienţele pe care le prezintă. Tipurile de deficienţe întâlnite la elevii cu cerinţe speciale sunt: deficienţe mintale, deficienţe de auz sau vedere, deficienţe fizice, psihomotorii, tulburări de limbaj, tulburări de comunicare şi relaţionare, tulburări de atenţie şi hiperactivitate – ADHD. Tot aici se înscriu şi cazurile copiilor care eşuează la şcoală din diferite motive – copii instituţionalizaţi, copii care provin din comunităţi etnice defavorizate etc. Aceştia au dreptul fundamental la educaţie, posedând caracteristici, interese, aptitudini şi necesităţi de învăţare proprii. De aceea proiectarea sistemelor educaţionale şi implementarea programelor şcolare trebuie să ţină seama de marea diversitate a caracteristicilor şi trebuinţelor elevilor incluşi în procesul instructiv-educativ, care trebuie să asigure şanse egale pentru copiii defavorizaţi prin implicarea tuturor cadrelor didactice, părinţilor şi a instituţiilor locale abilitate. Din perspectiva reglementărilor adoptate de statul român, copiii cu cerinţe educative speciale pot fi integraţi fie în unităţi şcolare de educaţie specială, fie în grupe şi clase speciale din unităţi preşcolare şi şcolare obişnuite, fie în mod individual în unităţi de învaţământ obişnuite. Aceste şcoli trebuie să se adapteze unei pedagogii centrate asupra copilului, capabilă de a veni în întâmpinarea trebuinţelor fiecărui copil în parte. Cadrele didactice trebuie să adopte mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, construind o societate bazată pe spiritul de toleranţă şi oferind şanse egale la educaţie pentru elevii defavorizaţi. Societatea contemporană pune tot mai mult accentul pe diversitate. Educaţia pentru diversitate este un răspuns la pluralismul de toate felurile cu care ne confruntăm. Valorificarea diversităţii permite toleranţa; recunoaşte, apreciază şi facilitează procese implicate în explorarea şi descoperirea noului, conduce la întărirea relaţiilor în cadrul comunităţii şi măreşte posibilităţile tinerilor de a se realiza într-o societate pluralistă, din ce în ce mai complexă. Instituţiile de învăţământ trebuie să ia măsuri potrivite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare prezente în interiorul lor. Profesorii au nevoie să îşi conştientizeze propriile prejudecăţi, să fie corect formaţi, să ia în considerare condiţiile sociale şi nevoile elevilor. Copiii trebuie pregătiţi să înveţe să trăiască şi să interactioneze pozitiv în această lume diversă. Multiculturalitatea este un fenomen care ne îmbogăţeşte cu diversitate. Şcoala trebuie să formeze deprinderea preţuirii valorilor pluriculturale, ideea ca nu există valori superioare sau valori inferioare. Există valori specific care trebuie preţuite prin aportul lor la nuanţarea şi îmbogăţirea celorlalte culture cu care vin în contact. Şcoala românească trebuie să construiască diverse strategii pentru o tratare pluralistă a diversităţii culturale, cum ar fi: aprecierea patrimoniului cultural pe care îl aduc cu ei elevii şi utilizarea acestuia pentru a ajuta profesorii şi directorii să înveţe culturile elevilor; utilizarea conflictelor etnice pentru producerea unor schimburi culturale şi sociale pozitive; crearea unui mediu de cooperare între elevi, profesori şi

familiile elevilor; facilitarea succesului tuturor prin asigurarea accesului egal şi eficient la instituţia şcolară; înlăturarea prejudecăţilor legate de rasă, clasă socială sau etnie; eliminarea unor practici care dezavantajează persoane şi grupuri de elevi. Egalitatea şanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate ţările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanţă majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate“ înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democraţii secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toţi cetăţenii; ea înseamnă o egalitate reală a şanselor individuale de promovare socială, iar educaţia este instrumentul cel mai important în dezvoltarea la maximum a acestor şanse. Specia umană se conformează şi ea acelui principiu director al evoluţiei speciilor – variabilitatea; indiferent de numărul indivizilor, educaţia lor trebuie să fie diferenţiată şi specializată, în funcţie de „echipamentul naturalgenetic“ al fiecăruia, de aptitudinile şi interesele fiecărei persoane, corelate cu nevoile de cadre competente ale societăţii.

Bibliografie

1. Creţu D., Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat şi gradul didactic II”, Editura Universităţii „Lucian Blaga” Sibiu, 2009.
2. Mara D. – „Strategii didactice în educaţia incluzivă”, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2004.
3. Verza E., Păun E. – „Educaţia integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF şi RENINCO, Bucureşti, 2008.

Ce sunt cei 7 ani de acasa?
PROFESOR INVATAMANT PRIMAR SI PRESCOLAR

Ștefănescu Ioana Mirela
Școala Gimnazial Nr 19 Avram Iancu, Timișoara

Trecând peste realitatea că nu prea mai există cei 7 ani de-acasă, deoarece copiii sunt incluşi în diverse forme educaţionale încă de la vârste mult mai fragede, rămâne ideea de la baza acestei expresii: normele de conduită se învaţă din familie. Acest mediu este cel în care copilul deprinde principalele reguli de bună purtare, cel mai adesea prin imitare decât printr-un comportament conştient, iar vârsta primei copilării este esenţială în conturarea şi achiziţia normelor unui comportament social corect. Şcoala şi alte medii educaţionale nu pot ulterior decât să confirme şi să consolideze normele deja deprinse din familie.

Această realitate aruncă pe umerii părinţilor o responsabilitate majoră: de noi, părinţii, depinde ca adolescentul, tânărul şi adultul de mâine să-şi asume în aceşti primi ani ai copilăriei toate componentele unei bune creşteri. Iar această expresie – „bună creştere” – nu este un standard general. Ea are forma pe care noi, părinţii, i-o dăm. A fi bine-crescut nu înseamnă peste tot acelaşi lucru; atât contextul cultural-istoric obiectiv al societăţii cât şi standardele subiective ale fiecărui părinte determină definiţia celor „**şapte ani de-acasă**”.

Se pot creiona, evident, generalizări. Printre principalele ingrediente care compun ceea ce se înţelege, în mod tradiţional, un copil „bine crescut” regăsim:

Salutul. Este prima normă de conduită învăţată în familie, începând de la etapa în care piticul nu poate saluta decât prin fluturarea mâinii şi continuând pe urmă firesc cu „bună ziua”.

Comportamentul în public. Un copil „bine crescut” ştie să răspundă la întrebări şi să susţină, la rându-i, conversaţia, îşi aşteaptă rândul fără să întrerupă pe cel care vorbeşte.

Comportamentul cu prietenii. Manierele nu se demonstrează doar în preajma adulţilor. Jocurile copiilor sunt experienţe care, pe lângă că aduc destindere şi voie bună, îi pregătesc pe cei mici pentru rolul de adult. Tot jocurile sunt ocazia de a învăţa, exersa şi testa comportamente corecte. Un copil „bine crescut” îşi respectă partenerii de joacă, înţelege şi se conformează regulilor jocurilor specifice vârstei lui.

Înţelegerea normelor sociale. Prin imitaţie şi suficientă practică, copilul deprinde, cu ajutorul părinţilor, ceea ce „se face” şi ceea ce „nu se face” în societate. O bună creştere implică şi cunoaşterea şi aplicarea acestor reguli nescrise ale lumii în care trăim: trebuie să ne aşteptăm rândul la magazin, la medic sau la leagănul din parc, spunem „te rog”, „mulţumesc” şi „cu plăcere”, nu încălcăm drepturile celorlalţi prin afirmarea drepturilor noastre, nu facem zgomot în ora de linişte,

respectăm simbolurile, credinţele şi valorile noastre şi ale celor de lângă noi.

Manierele la masă. O bună creştere presupune folosirea eficientă a tacâmurilor, respectul comesenilor şi a celui/celei care serveşte masa.

Recunoaşterea greşelilor. „Îmi pare rău” este, la fel ca şi „te rog”, o expresie magică. Pentru a o folosi, un copil are nevoie să o audă şi din partea adulţilor din jurul lui. Astfel, va învăţa că recunoaşterea greşelilor şi sinceritatea exprimării regretului nu sunt un semn de slăbiciune, ci de respect şi demnitate.

Tact şi toleranţă. Un copil „bine crescut” învaţă de la părinţi că a râde de slăbiciunea, defectul fizic sau orice tip de dizabilitate a cuiva ne descalifică în primul rând pe noi. Va face diferenţa – în timp – între râsul sănătos şi spiritul de glumă şi râsul care jigneşte, care deschide răni. Şi îl va evita pe cel din urmă.

Bineînţeles că toate ingredientele de mai sus sunt rezultatul a ani de experienţe, cu încercări, eşecuri şi reuşite. Şi bineînţeles că există uneori devieri de la tipul de comportament pe care dorim să-l insuflăm copilului nostru, precum şi zile în care ni se pare că totul e în zadar şi că toate lecţiile pe care te-ai străduit să le predai copilului tău au trecut pe lângă el fără să lase urme semnificative. Probabil că soluţia este, la fel ca în cazul multor aspecte legate de creşterea unui copil, perseverenţa. Şi exemplul personal, asta în primul rând. Iar eforturile susţinute nu vor întârzia să dea roadele mult-aşteptate.

Bibliografie

http://www.desprecopii.com/

Relatia predare-invatare-evaluare
-articol-

Prof. înv. Primar Ioana Mirela
Școala Gimnazială Nr 19 Avram Iancu, Timișoara

Predarea, invatarea si evaluarea sunt actiuni de baza ale procesului de invatamant. Procesul de invatamant este o activitate de cucerire si asimilare de catre elevi a bazelor stiintelor, sub indrumarea profesorului. Este vorba de cooperarea dintre elevi si profesor in efortul comun de instruire si autoinstruire.
Notiunea prin care exprimam activitatea desfasurata de profesor in procesul de invatamant, in clasa, este de predare, iar notiunea prin care denumim tipul specific de activitate desfasurata de elevi este cea de invatare.
Procesul de invatamant este eficient numai atunci cand cele trei activitati fundamentale ale sale, predarea, invatarea si evaluarea, formeaza o unitate organica, atunci cand activitatea comuna a celor doi agenti asigura dezvoltarea treptata a elevilor, realizand obiectivele educationale propuse.

Procesul de invatamant este, in esenta, un proces de comunicare. Dialogul permanent care se produce in clasa intre profesor si elevi - uneori in mod expres (comunicare verbala), alteori in mod tacit (comunicare nonverbala) - fac ca predarea, invatarea si evaluarea sa functioneze in mod unitar ca o comunicare pedagogica, continua. Aceasta a condus la necesitatea de a le exprima impreuna, prin sintagma predare- invatare, care se incheie cu evaluarea.
In ceea ce priveste invatarea - de multe ori si evaluarea, acestea pot avea loc si independent de predare. Elevul invata (se autoinstruieste) si-si autoevalueaza rezultatele si in afara lectiei. De regula, activitatea de invatare se incepe si se realizeaza in clasa, se completeaza acasa prin studiu individual si apoi se evalueaza si se continua in clasa. Predarea, ca latura a procesului de invatamant,include toate activitatile instructive educative conduse de profesor, inclusive cele care privesc formarea calitatilor psihice afective,volitive,caracteriale.Raspunzand la intrebarile cum se organizeaza secventele de instruire si ce anume trebuie sa invete elevii,predarea reprezinta latura intentionala a procesului de invatamant ,cuprinzand si conducerea elevilor,generalizarea constatarilor, planificarea continuturilor etc. Predarea a fost multa vreme activitatea dominanta in invatamant,astazi punandu-se mai mult accent pe functia invatarii,pe participarea elevilor in dobandirea cunostintelor si formarea de priceperi si deprinderi.Avand statutul unei activitati de initiere a elevului in universul lumii valorilor,predarea este o componenta a instruirii,o componenta sistemica si ea integreaza un numar mare de variabile.

In didactica traditionala, predarea a fost considerata doar ca o activitate de comunicare, de transmitere a informatiilor, de prezentare a materiei ce trebuie predata de catre profesor. In prezent, chiar daca termenul de predare se mentine, el are un continut mai bogat. Predarea include intregul sistem de actiuni desfasurate de profesor prin care el asigura conditii optime de invatare. Deci, totul este subordonat activitatii de invatare la care participa elevii; cel care invata este elevul, iar profesorul il conduce, il indruma, il sprijina, il ajuta, il invata cum sa invete.

In acest sens, noile documente ale continutului invatamantului stipuleaza ca elemente de certa noutate : ' plasarea invatarii - ca proces - in cadrul demersurilor scolii(important este nu ceea ce profesorul a predat, ci ceea ce elevul a invatat),' precum si 'orientarea invatarii spre formarea de capacitati si atitudini, prin dezvoltarea competentelor proprii rezolvarii de probleme si prin folosirea

strategiilor participative in activitatea didactica.'
Functiile predarii se extind de la comunicarea informatiilor, care-si mentine un rol important, la activitati de organizare, de conducere si dirijare a invatarii, de inovare a procesului de invatamant si de creatie didactica. La fiecare secventa de instruire profesorul parcurge trei etape ale unei actiuni eficiente : proiectarea, desfasurarea procesului, evaluarea rezultatelor. El concepe, proiecteaza programul activitatii instructiv-educative, organizeaza si indruma activitatea de invatare a elevilor, controleaza si evalueaza rezultatele, iar apoi proiecteaza noua etapa. Toate aceste atribute confera profesorului rolul conducator al procesului instructiv-educativ.

INVATAREA - act de cunoastere.

Invatarea presupune, in general, orice achizitie noua, care se manifesta ca o schimbare in sfera comportamentala, ca rezultat al exersarii ; ea are menirea de a asigura adaptarea organismului la mediu. Invatarea este un capitol important al psihologiei. Au fost elaborate numeroase teorii ale invatarii. Vom retine doar doua, mai semnificative : invatarea simpla, de tip conditionat, si invatarea complexa, cognitiva, constienta.

Invatarea simpla se realizeaza fie pe baza mecanismelor, fie pe baza 'incercarilor si erorilor'. Ea este considerata rezultat al conditionarii si intaririi conexiunilor dintre stimuli (S) si raspunsuri (R). De aceea, aceste teorii mai sunt cunoscute si sub denumirea de 'teorii S - R'. Formarea reflexelor conditionate constitue modelul elementar al invatarii . La om intervin si anumite atitudini, se suprapun decizii voluntare, care schimba forma activitatii, o complica, ea devenind intentionata. Invatarea cognitiva, complexa, constienta este proprie omului. Invatarea umana este o invatare sociala ; ea reprezinta valorificarea experientei acumulate de generatiile anterioare. Transmiterea acestei experiente, cum s-a mai aratat, nu se face pe calea ereditatii, ci prin invatare, iar acumularea ei se face cu ajutorul limbajului, care este propriu omului. Fiecare individ gaseste in societate un imens tezaur de experienta, pe care-l preia si-l valorifica individual. Prin urmare, cunostintele pe care le dobandeste elevul sunt produsul unei bogate experiente, la imbogatirea careia au contribuit numeroase generatii. Ele, cunostintele, nu se preiau gata elaborate, ci se reconstitue de fiecare individ care le invata.

Ceea ce caracterizeaza, in general, invatarea umana este explorarea vie si selectiva a situatiilor, cu posibilitatea de a elabora forme noi de adaptare, precum si intentia deliberata a individului de a invata. Totdeauna invatarea se bazeaza pe o motivatie constienta si urmareste un scop. In acelasi timp, invatarea umana se caracterizeaza prin cautarea constienta de a da un raspuns compotamental cat mai adecvat.
Invatarea umana nu se reduce la o absorbtie pasiva de informatii, ci este un proces activ de reconstructie, prin efort propriu si prin mijloace intelectuale, a ceea ce trebuie invatat ; ea este un proces de organizare si integrare a noilor achizitii in propriul sistem de cunostinte si deprinderi.

Controlul permanent si autocontrolul constituie alte caracteristici ale invatarii umane. Invatarea desfasurata de scolari este in esenta un proces de asimilare a cunostintelor, de prelucrare si interiorizare a lor, de formare a deprinderilor, de insusire a tehnicilor de invatare, de formare a aptitudinilor.
In procesul invatarii, gandirea opereaza cu informatii condensate in notiuni si categorii de notiuni. De aceea, elementul cel mai caracteristic al conduitei inteligente a omului este capacitatea lui de a forma notiuni. Notiunea sau conceptul condenseaza informatia cu privire la o clasa de obiecte sau fenomene.

Informatiile cu care mai operam mai sunt incluse si in definitii, reguli, principii, legi, teoreme, care contin, de asemenea, note esentiale, insusiri importante menite sa orienteze activitatea. Toate aceste forme de prezentare generalizata a gandirii sunt cuprinse in denumirea de cunostinte. Ne reamintim ca acestea (cunostintele) sunt un sistem de date, fapte, prelucrate si generalizate sub forma de notiuni, definitii, reguli, teoreme, norme, principii, legi etc. Ele nu sunt insa simple date, ci sunt generalizari, adica date prelucrate cu ajutorul gandirii, din care a fost retinut esentialul, generalul. Problema generala a teoriei invatarii a fost si este aceea de a lamuri esenta si mecanismul formarii notiunilor, a insusirii cunostintelor.

Bibliografie

1. https://www.rasfoiesc.com/educatie/didactica/REFERAT-LA-PEDAGOGIE-INVATAREA14.php
2. http://www.umfcv.ro/files/p/e/Pedagogie%202.pdf

REFERAT
SUGESTII DE ACTIVITĂȚI DIDACTICE PENTRU O EDUCAȚIE INCLUZIVĂ

Prof. Brad-Groza Magda
Liceul Teoretic ”Ion Barbu”, București

În contextul secolului al XXI-lea, în care societatea suportă o serie de transformări galopante, printre efecte se numără și absența unui bugent de timp suficient pe care părinții să îl aloce copiilor. De aceea, unii elevi consideră că, indiferent de comportamentul manifestat în timpul orelor sau în pauze, totul se subscrie normalității. În astfel de situații, cadrelor didactice le revine sarcina de a manageria cu prudență și discreție situațiile problematice.

În orice situație de disciplinare, există trei variabile: profesorul, elevul care are comportamente neadecvate contextului și ceilalți elevi din clasă. Singura variabilă pe care profesorul o poate controla este propriul comportament. Atitudinea acestuia decide dacă situația este sau nu controlată.

Intervenția eficientă pentru stoparea comportamentelor agresive din clasă concomitent cu învățarea unor alternative comportamentale adecvate și acceptate social, presupune parcurgerea mai multor etape:

1. Observarea comportamentelor agresive ale comportamentelor presupune observarea lor în contexte șcplare diferite (de ex: în timpul orelor, pe holuri, în curtea școlii, în excursii).

Trebuie identificate comportamentele care semnalează o potențială escaladare a agresivității. Unii folosesc agresiunea în încercarea de a schimba condițiile negative din mediu sau pentru a obține atenție. Astfel de comportamente însoțesc un lanț de de evenimente sau stadia până ajung la agresivitatea manifestă. Sarcina profesorului este de a cunoaște lanțul de evenimente și de a intervene în stadiul incipient pentru a putea preveni escaladarea agresivității.

2. Operaționalizarea comportamentului agresiv
Comportamentul reprezintă ceea ce facem, incluzând atât aspect positive, cât și negative sau neutre. A fi agresiv este o etichetă lingvistică ce însumează mai multe comportamente specific, precum: impinge colegii care-I stau în cale, înjură, lovește, pune piedică, trage de păr, tachinează etc.

Etichetele și efectele lor

- Comportamentele sunt obiective și măsurabile. Mai multe personae care observă aceeași situație, pot înregistra și fi de accord în legătură cu apariția comportamentului problematic și caracteristicile lui: frecvență, durată, intensitate, latență. Acest aspect reduce ambiguitatea situației, divergențele de opinie dintre profesori sau dintre părinți și profesori.
- Identificarea și descrierea specific a unui comportament permite sesizarea cauzelor sale și construirea unei strategii de intervenție pentru modificarea lui și ameliorarea problemei de disciplină.
- Identificarea specific a comportamentelor problematice permite menținerea relației positive dintre elev și professor, deoarece facilitează distincția dintre comportament și persoană; ceea ce reprezintă o problem este comportamentul și nu persoana care l-a produs.

Operaționalizarea unei problem de agresivitate înseamnă definirea ei în comportamente și este necesar să identificăm ce face sau ce spune elevul, fie că este un deficit, fie că este un exces.

Exemplu: operaționalizarea unei problem de tipul ”Elevul X sfidează profesorul”

Probleme de agresivitate	Corect	Incorect
Elevul sfidează profesorul	-face gesture obscene în spatele lui, -se strâmbă la el, -tace și privește în altă parte când profesorul i se adresează	-nu este politicos, -nu privește către profesor, -se lasă influențat de ceilalți și are o atitudine necuviincioasă.

Cele mai frecvente nevoi pentru a căror satisfacere apar comportamente problematice la elevi sunt: atenția adultului, recunoașterea din partea colegilor, confort emotional, siguranță.

De ce anume avem nevoie pentru reducerea comportamentului agresiv?

În situația în care pentru un elev se identifică probleme de comportament, se recomandă gruparea lor în categorii și prioritizarea intervenției. Se începe modificarea celui mai disruptive comportament sau a celui mai ușor de modificat. O astfel de intervenție este urmată, în cele mai multe cazuri, și de alte comportamente problematice.

Integrarea comportamentului într-o anumită categorie este un pas util, deoarece ghidează intervenția ulterioară pentru modificarea lui. Se recomandă folosirea simultană a două criteria:

1. Funcția comportamentului:

a) A obține ceva pozitiv (de ex. atenția elevilor)

b) A evita ceva negative (de ex sarcinile din timpul orei, temele de acasă)

Același comportament poate avea funcții diferite și ca urmare intervenția va fi diferită.

Exemplu:

Mădălina spune glume în timpul orei de lectură, deoarece dorește să obțină atenția și aprecierea colegilor, în timp ce Mihai spune glume pentru a scăpa de plictiseală.

2. Cauza specifică elevului:

a) Nu are abilitatea de a face comportamentul acceptabil (ex: deficit de abilitate)

b) Are abilitatea, dar nu face comportamentul acceptabil (ex: deficit de performare).de

Deficitul de abilitate desemnează situațiile în care elevul nu are abilitatea de a ști cum să facă.

Exemplu: un elev refuză să citească cu voce tare textul la limba engleză, pentru că nu are abilitatea de a citi în limba respective; nu știe. În acest caz, cauza comportamentului său de refuz este un deficit de abilitate.

Elevii aflați în această situație au tendința de a evita aplicarea respectivei abilități. Prin urmare, se impune dezvoltarea abilității care lipsește.

Deficitul de performare desemnează situațiile în care elevul are abilitatea de a ști cum să facă, dar nu aplică decât dacă anumite condiții sunt îndeplinite.

Exemplu: un elev are abilitatea de a formula politicos o cerere, dar nu o face când apar anumite circumstanțe. Apariția și menținerea comportamentului dezirabil sunt influențate de factori precum:

- starea lui fiziologică (îi este foame, este oboisit)
- starea lui emoțională (este furios, frustrate, plictisit)

- comportamentul celorlalți; nu știe ce se așteaptă de la el.
  Ca urmare, trebuie modificate circumstanțele, antecedentele și consecințele comportamentului.
  Consecințele logice reprezintă pentru copii o oportunitate de învățare; elevul învață dacă are responsabilitatea comportamentului său și control asupra lui.

Pedeapsa este este ineficientă, iar efectele ei secundare sunt greu de controlat. Ca urmare, pentru succesul acțiunilor de disciplinare este recomandată alternarea metodelor.

O metodă agreată de mulți profesori este ”Time-out”. Aceasta este o formă de penalizare , deoarece reprezintă perderea accesului la întâlnirile contingente cu comportamentul pentru o scurtă perioadă. De exemplu, la ora de lucru manual, copiii modelează figurine din plastilină. La un moment dat, Maria incepe să arunce cu plastilină și să strice figurinele celorlalți copii. Învățătoarea o ia de mână și o conduce spre alt colt al clasei unde nu mai este niciun copil. Îi explică unde a greșit și îi oferă șansa de a reveni la grup după ce se va liniști și va fi sigură că renunță la comportamentul initial. După 2 minute, maria revine și primește laude ca și ceilalți copii pentru modul în care modelează plastilina.

Time-out-ul este eficient ca metodă de reducere a comportamentului problematic în situațiile în care întăririle comportamentului sunt sociale (atenția celorlalți) sau tangibile (joaca cu plastilina). Pentru această metodă este necesar un context în care întăririle contingente comportamentului problematic nu mai sunt prezente.

Sarcina profesorilor ține de educarea percepției prestației academic, conștiinciozotății, autocontolului, încurajarea planurilor de viitor. Modelarea autodeterminării este deosebit de importantă în cazul persoanelor cu tulburări de învățare pentru că sunt mai vulnerabile întrucât experimentează frecvent neajutorarea, neputința și apreciază că dețin un control limitat asupra învățării și viitorului lor (AUSPELD, 2014).

Bibliografie:

1. Opre Adrian, Benga Oana, Baban Adriana, *Strategii de prevenție a problemelor de comportament,* Editura ASCR.
2. OMEN nr.3.124/20.01.2017 privind aprobarea Metodologiei pentru asigurarea suportului necesar elevilor cu tulburări de învățare.

AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL
Test de evaluare adaptat (evaluare diferențiată)
Suport: harta istorică

Filipaș Ramona Ioana
Școala Gimnazială ”Adam Muller Guttenbrunn” Zăbrani

I. Alegeţi răspunsul corect pentru fiecare din afirmaţiile de mai jos:

1. Al Doilea Război Mondial a avut loc între anii:
a. 1939 şi 1945; b. 1914 şi 1918; c. 1941 şi 1944.
2. Planul pentru atacarea Rusiei, în strategia germană, a purtat numele de :
a. Planul Alb; b. Barbarossa; c. Planul Leul de Mare.
3.Bătălia Angliei a avut loc în anul:
a. 1939; b. 1940; c. 1941.
4. Statul care a folosit bomba atomică, în al Doilea Război Mondial, împotriva Japoniei a fost:
a. SUA; b. URSS; c. Germania.

II. Scrieţi dacă următoarele afirmaţii sunt adevărate (A) sau false (F):

1. În urma Bătăliei Franţei, două treimi din teritoriul ţării revenea germanilor.
2. China a atacat flota americană de la Pearl Harbour.
3. După sinuciderea lui Hitler, Germania a coninuat războiul.
4. Bătălia Angliei s-a dat pe cale aeriană între aviaţia engleză şi aviaţia germană.

III. Citiţi textul de mai jos:

„Japonia, în politica externă, dorea să realizeze <Asia asiaticilor sau zona de coprosperitate>. Pe 7 decembrie 1941, Japonia a distrus baza americană de la Pearl Harbour din insulele Hawai, din Pacific. Acest lucru determină intrarea SUA în razboi.

După bătălia de la Midway, iunie 1942, iniţiativa strategică trece de partea americanilor. Au urmat lupte grele şi sângeroase pentru obţinerea victoriei finale şi capitularea necondiţionată a Japoniei pe 2 septembrie 1945”.

Pornind de la acest text, răspundeţi la următoarele cerinţe:

1. Transcrieţi, din textul dat, care a fost consecinţa atacului din 7 decembrie 1941 pentru americani.
2. Care a fost victoria americană din iunie 1942 cu un rol hotărâtor în desfăşurarea operaţiunilor militare din Pacific?
3.Când a avut loc capitularea Germaniei?

DESPRE DEZVOLTAREA PERSONALĂ

Prof.Dumitru Georgiana Aureliana
Școala Gimnazială, comuna Gura Vitioarei

Disciplina **Dezvoltare personală** urmărește formarea capacității de autoînțelegere și autocunoaștere a copilului, de exprimare într-o manieră pozitivă a intereselor, a aptitudinilor, a trăirilor personale, a abilităţilor de relaţionare şi comunicare cu ceilalți, a reflecţiilor cu privire la propria persoană, școală, carieră și un stil de viață sănătos.

Dezvoltarea personală este un element-cheie al succesului în viață și permite elevului să se cunoască și să se dezvolte la potențialul de care dispune. Tocmai de aceea, școala noastră, consideră că este oportun să asigure ore de dezvoltare personală pentru elevii din clasele mici.

Viziunea acestei discipline contribuie la dezvoltarea emoțională, socială și pentru carieră a elevului.

Misiunea este să formeze abilitități și să dezvolte atitudini, finalitatea fiind dobândirea încrederii în sine, starea de bine a copiilor, pregătirea acestora pentru viaţă și pentru viitor.

Cele mai potrivite metode folosite pentru a eficientiza activitatea de la orele de dezvoltare personală sunt cele active-participative, esențiale pentru formarea unei atitudini active, bazate pe curiozitatea intrinsecă de a cunoaște, pe dorința de a observa, de a experimenta, de a construi, de a descoperi etc.

Jocurile didactice si jocurile de rol îi ajută pe elevi să prelucreze și să sistematizeze cunoștințele să manipuleze în plan manual si mental obiecte, să colaboreze și să intensifice schimbul de idei.

În activitatea mea de la clasă, la orele de Dezvoltare personală am realizat diferite activități precum:

Pe tema **„Prietenul meu**,, se pot desfășura activități precum:

- **Joc de rol**: ,, Ghicește cine este prietenul meu!,, - se folosește mimică, gesturi, mișcări pe baza cărora ceilalți vor reuși să identifice prietenul și să spună caracteristicile acestuia;
- **Turul galeriei** (se realizează un desen referitor la pasiunile prietenului meu) – se analizează lucrările colegilor , se scriu comentarii și observații ;
- **Cubul :** Elevii vizionează un episod de desen animat din ,, Tom și Jerry*”* **.** Se analizează apoi relația dintre cei doi, răspunzând la întrebările de pe fețele cubului.

*** Descrie** caracteristicile personajelor din desenul animat vizionat**.**

* **Analizează** comportamentul pisicii Tom.

*** Compară** comportamentul celor două personaje

*** Argumentează** cum sunt comportamentele celor doi și ce schimbări ar trebui să se producă în comportamentul lor pentru a putea fi prieteni.

* **Asociază** cele două personaje cu alte personaje asemănătoare din poveștile citite de tine.

* **Aplică :** Imaginează-ți ce s-ar petrece dacă cei doi ar fi prieteni, nu dușmani.

Dezvoltare personală se poate face și prin activități matematice:

- se înmânează elevilor fișe cu orarul și aceștia notează orele de desfășurare a activităților la școală, a sărbătorilor importante, zile de naștere a colegilor, date importante pentru ei și familia loretc;

- completarea datelor importante în calendarul naturii;
- însemnarea zilelor cu activități extracurriculare;
- realizarea unor activități în natură – formarea unor mulțimi de obiecte (Frunze, flori, pietricele, etc);
- ordonarea unor imagini care reprezintă activitățile unui elev, în funcție de momentul când se petrec;

Teoria evoluției pe înțelesul tuturor

Ancăn Nicoleta
Școala Gimnazială Nr.11 "Ștefan Octavian Iosif"
Brașov, județul Brașov

Charles Darwin este fondatorul teoriei evoluției. Dar cine a fost acest naturalist? Charles Darwin s-a născut în Anglia. Bunicul său era un bine-cunoscut naturalist, iar tatăl medic. La acea vreme, în familiile engleze se dorea ca fiul să urmeze cariera tatălui. Astfel că, fiind și bine dotat intelectual, băiatul este înscris la Facultatea de Medicină din Edinburgh.

Ajuns acolo, tânărul nu este încântat deloc de ideea de a practica disecții, astfel că, în anul 1831 se înscrie la Facultatea de Teologie din Cambridge. Tocmai pleca în Scoția, când profesorul Henslow îl recomandă căpitanului vasului HMS Beagle, pentru călătoria în jurul Pământului. Avea doar 22 de ani când a plecat în această minunată aventură, care avea să-i schimbe perspectiva asupra vieții pentru totdeauna. Călătoria a avut loc între 27 dec 1831 – 2 oct 1836, a fost condusă de căpitanul Fitz Roy și a avut drept scop militar să cartografieze coastele Americii și să cronometreze timpul pentru eventuale atacuri militare.

Traseul expediției a fost: Davenport – Ins. Capului Verde – Coasta de Est și de Vest a Americii de Sud – arhipelagul Galapagos – Ins. Tahiti – Tasmania – Australia – Noua Zeelandă – Ins. Sf. Elena – Ins. Bahia – Anglia. HMS Beagle a traversat 3 oceane: Atlantic, Pacific și Indian. Pe parcursul călătoriei, Darwin ia cunoștință de fenomene geografice, geologice, botanice, zoologice și antropologice total diferite de cele pe care le întâlnise în Anglia.

Ca să înțelegem însemnătatea acestei teorii este necesar să cunoaștem mentalitatea oamenilor din vremea lui Darwin: la acel moment, majoritatea oamenilor credeau în Teoria creaționistă, conform căreia toate viețuitoarele din jurul nostru – plante, animale vertebrate și nevertebrate – au fost făcute de Dumnezeu așa cum le vedem de la începutul timpurilor și nu s-au schimbat niciodată. De asemenea, este important să știm și vârsta planetei noastre.

Câți ani credeți că avea Pământul în opinia cercetătorilor din secolul XIX?

a) 4,57 miliarde de ani
b) 6 000 de ani
c) 65 milioane de ani

Dacă ați ales răspunsul b…acesta este cel corect. 4,57 miliarde de ani este vârsta reală a planetei noastre (calculată cu mijloace moderne), iar 65 de milioane de ani se presupune că au trecut de la dispariția dinozaurilor. Oricât de ciudat ar părea azi, atunci, pe baza anilor apăruți in biblie, un cercetător a ajuns la concluzia că Pământul este vechi de 6000 de ani – concepție pe care o mai au și alți oameni și în ziua de azi!

Pe parcursul expediției, Charles Darwin face o serie de observații, care îl fac să se îndoiască atât de teoria creaționistă, cât și de presupusa vârstă a Terrei.
De asemenea, informațiile culese de-a lungul călătoriei îl vor conduce spre elaborarea factorilor evoluției.

Cu ochiul său atotcuprinzător – se spune că nu-i scăpa nimic din vedere – Darwin studiază praful de pe puntea vasului și reușește să explice rolul vântului în transmiterea speciilor. Iată câteva exemple de plante, care nu ne sunt străine: păpădia are atașat de fructul cu sămânță un pufuleț, o

umbreluță care îi permite să fie purtată de vânt, carpenul/arțarul prezintă niște aripioare cu care se asigură că sămânța va ajunge într-un loc prielnic în care își poate continua viața (așa cum oamenii fac cu proprii lor copii pe care îi trimit la studii în străinătate). O altă observație extrem de importantă a fost făcută despre fosile, care au dovedit că unele specii au dispărut. Darwin n-a putut accepta explicația conform căreia Creatorul ar fi „distrus“ acele vietăți care-și îndepliniseră rolul, înlocuindu-le cu ființe superioare, a căror încununare ar fi omul. Multe dintre fosilele și oasele dezgropate de el pe parcursul călătoriilor pe țărmuri păreau a fi aparținut unor vietăți foarte asemănătoare cu cele pe care le vedea în jurul lui, dar erau mai mari.

Mai departe, Darwin a fost intrigat de munții Pirinei. Apropo, știți care este înălțimea maximă a acestui munte? 3404 m este o altitudine mai mare decât cea a Carpaților românești, altitudine la care se aștepta să întâlnească alte viețuitoate față de cele pe care le-a găsit. El a găsit cochilii de melci și scoici. Unde trăiesc de fapt acestea? Cum de au apărut tocmai în vârful muntelui? Ce spune prezența cochiliilor de melci și scoici găsite pe vârfurile muntelui? Acest lucru arată că, acum milioane și milioane de ani, aceste vârfuri de munți au fost, de fapt, un fund de mare. Munții s-au format ulterior prin mișcări orogenetice.

Altă deosebire o arată varza de Brazilia și cea europeană. Varza de Brazilia avea frunze mari, dezvoltate, pe când frunzele verzei europene erau mai groase, ciuruite. Ce s-a întâmplat cu cele două? Explicația era că, în cazul verzei de Brazilia nu existau melci care să o consume, ceea ce îi arată lui Darwin că melcii nu migraseră încă pe acest continent și nu arată prezența lui Dumnezeu, care să-i fi pus acolo.

În continuare compară fauna din insula Capului Verde cu fauna din Africa de Sud și observă specii de animale asemănătoare și totuși diferite, ceea ce arată originea continentală a animalelor din insule. Despe păsările din America de Sud spune că *trec pe nesimțite dintr-o zonă în alta, schimbându-și înfățișarea în funcție de condițiile de viață*. El numește aceste specii vicariante, care au mai multe arii de răspândire, se substituie reciproc.

Pe valea fluviului Parana, Darwin observă mari depozite de schelete de animale. Care este explicația? În timpul marii secete care a durat 5 ani, Grandseko, animalele flămânde veneau pe firul apei pentru a se adăpa. Nemaiavând forță să urce malul abrupt, își dădeau obștescul sfârșit și rămâneau acolo.

Insulele Galapagos (din spaniola galapago = testosa) i-au furnizat naturalistului cele mai multe dintre răspunsurile pe care le căuta, dar și foarte multe întrebări complexe. Păsările erau atât de blânde, încât stăteau pe umerii oamenilor. De ce? Pentru că nu cunoșteau inamicul om.

Aici formulează una din cele mai importante idei: *Instinctele iau naștere în condiții elaborate și se transmit de-a lungul generațiilor.*

Păsările care i-au servit drept studiu:

- șoimul de mare – singura pasăre răpitoare de pe insulă
- cintezele lui Darwin – 14 specii de cinteze au ocupat un loc extrem de important în conturarea teoriei naturalistului despre evoluţia speciilor
- corbul de mare cu picioare albastre – de la dieta sănătoasă pe care o are (Să mâncăm și noi sănătos ca să avem picioare albastre!)
- pinguinul de Galapagos – una dintre cele mai mici specii de pinguini, singurul care trăiește la tropice! Nu-i place frigul! Unde ar trebui să găsim pinguini?
- cormoranul nezburător – singurul cormoran care nu zboară pentru că nu are dusmani și pentru că are hrană din abundență. În plus, din cauza lipsei zborului este cel mai greu dintre cormorani!

După încheierea expediției, Charles Darwin se retrage în Anglia, fiind diagnosticat cu *rău de mare.* Aduce la muzeul din Londra o colecție impresionantă de aprox. 9.000 de specii plante și publică o serie de lucrări: *Variația plantelor și a animalelor sub influența domesticii, Selecția sexuală și descendența omului, Explicarea senzațiilor la om și animale, Plante insectivore* etc.

Cea mai importantă lucrare a sa rămâne *Originea speciilor*, publicată în 1859, lucrare considerată cea mai importantă operă a secolului al XIX-lea. În aceasta, autorul enumeră factorii evoluției: ereditatea, variabilitatea, suprapopulația, lupta pentru supraviețuire și selecția naturală.

Ereditatea = este proprietatea tuturor organismelor vii aparținătoare unei specii de a da naștere la urmași asemănători, pe baza informației genetice conținută în ADN

transmiterea însuşirilor la urmaşi este o regulă, netransmiterea lor este o anomalie

Variabilitatea = este proprietatea ființelor vii de a-și schimba, (sub influența mediului și a eredității, a factorilor externi și interni), însușirile lor morfologice, fiziologice, biochimice, ecologice, de a se deosebi unele de altele. Datorită variabilității, în natură nu există două ființe sau două organe perfect identice: doi purcei de la aceeași scroafă nu se dezvoltă identic, copacii de-a lungul râului cresc drepți sau curbați, animalele cu buze moi și unghia despicată sunt rumegătoare, câinii cu cerul gurii negru au dinții slabi, pisicile cu ochi albaștri sunt surde etc.

Suprapopulația = *nu există nicio excepție că orice animal se înmulțește în mod natural în progresie geometrică:*

- o plantă de busuioc dă într-un an 500 000 de semințe
- o pereche de elefanți ar ajunge în 150 de ani la 15 milioane de pui

Lupta pentru existență este dată de supraviețuirea celui mai apt, celui mai bine adaptat.

- iepurele este mereu vânat de vulpe, urs, etc; nu poate rezista numai cu fuga, de aceea prolificitatea este arma lui de supraviețuire
- iepurele european a eliminat iepurele siberian pentru că a găsit mai repede hrana
- racul de râu a eliminat racul de baltă
- șoarecele de câmp a eliminat șoarecele de casă

Selecția naturală = Darwin spune ca de la părinți la copii se transmit doar caracteristicile cele mai bine adaptate, natura nu le păstrează și pe celelalte. Dă câteva exemple:

- Caii din insule erau de talie mică. De ce?

Caii sunt animale de forță, ei au nevoie de spațiu larg și multă hrană. În insule, spațiul și hrana fiind limitate, prin selecție naturală au fost avantajate variațiile de talie mică, pentru că ele se încadrau.

- Insectele de pe insula Kerguele stăteau la baza plantelor și au devenit aptere (fără aripi). De ce?

Inițial, Darwin a explicat că, datorită faptului că aveau hrană, insectele au devenit leneșe și le-au dispărut aripile. Ulterior, a revenit asupra explicației, spunând că, din cauza vânturilor puternice care ar fi putut să le rupă aripile în zbor, acestor insecte nu li s-au mai dezvoltat aripile.

- Broasca lui Darwin

Acești amfibieni se remarcau prin faptul că reuşeau să scape de prădători adoptând înfăţişarea unor frunze uscate şi prin faptul că masculii îşi transportau puii în interiorul sacilor vocali.

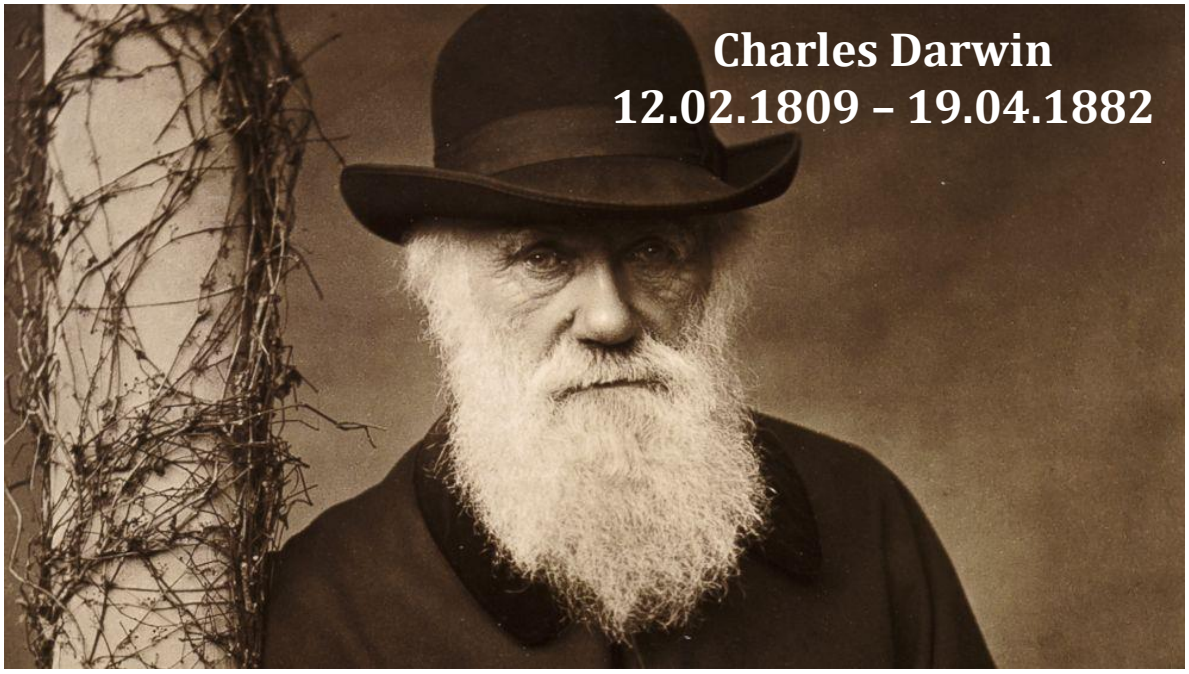
De asemenea, Darwin a văzut și relația dintre specii:

Pe un izlaz împrejmuit alăturat locuinței sale, un vecin a plantat pomi. Ce efect credeți că a avut prezența pomilor asupra faunei locale?

În următorii ani, a identificat 30 de specii de păsări. De aceea e important să plantăm pomi și alte plante.

Concluzia lui Darwin?

Evoluția acționează lent și pe nesimțite.

Profesorul reflexiv, o conduită dezirabilă pentru o educație incluzivă

CĂLBOREAN ANA,
LICEUL „AUGUST TREBONIU LAURIAN”, AGNITA

Reflexivitatea este o caracteristică a ființei umane, și cu atât mai mult a cadrelor didactice. Consider că abilitatea de a analiza propriile acțiuni și demersuri didactice reprezintă o metodă de autoperfecționare absolut necesară, ”Longlife Learing”, ”Învățare pe tot parcursul vieții” fiind un concept care definește cariera didactică.

În primul rând, conștientizarea propriei valori, a propriilor atuuri, dar și a defectelor reprezintă primul pas spre evoluție, căci doar descoperind și analizând toate noile descoperiri în domeniul de expertiză te poți menține la un nivel ridicat. În domeniul educației, cu tânăra generație tot mai adaptată la noile tehnologii, încetinirea procesului de perfecționare poate echivala cu o concediere morală, cu pierderea autorității în fața elevilor și astfel cu eșecul. O natură reflexivă favorizează autoanaliza și descoperirea a noi metode funcționale, adaptate pentru grupe diferite de elevi, căci fiecare elev este diferit și înglobează noile cunoștințe în sistemul său de cunoștințe. Ceea ce funcționează foarte bine la o clasă sau la un grup de elevi poate să întâmpine dificultăți la o altă clasă. De aceea, procesul instructiv-educativ trebuie să fie fie bine analizat înainte de a fi inițiat tocmai pentru a oferi tuturor elevilor o șansă la educație.

Mai mult decât atât, incluziunea educațională este un proces care vizează garantarea dreptului la o educație de calitate pentru toți elevii în condiții egale, acordând o atenție deosebită celor aflați într-o situație de excludere mai mare. Educația incluzivă ne privește pe fiecare dintre noi, pentru că ea are această calitate de a îmbunătăți viața copiilor noștri și viața noastră per total, încurajând toleranța și acceptarea.

Pe de altă parte, profesia de dascăl presupune vocație, pasiune pentru cunoaștere, autocunoaștere și dezvoltare. Dascălul trebuie să fie întotdeauna obiectiv în evaluările sale atât la adresa elevilor, cât și la propria persoană. În felul acesta, un educator autentic este conștient de propria sa valoare, iar această încredere în sine se transmite indirect și elevilor săi. Însă tot dedicarea unui astfel de dascăl îl face să devină un perfecționist, niciodată satisfăcut de cunoștințele sale și mereu însetat de cunoaștere, pasionat de lectură și cercetare. Este un standard impus in mod mai mult sau mai puțin conștient și propriilor elevi, pe care îi stimulează astfel să își depășească propriile limite și limitări.

În concluzie, autoreflexivitatea este un atribut esențial al educatorului, o componentă a eului ce presupune conștientizarea propriei valori, dar și a propriilor carențe și asumarea acestora în scopul dezvoltării personale și profesionale. Prestigiul educatorului autentic se cimentează prin autoritatea pe

care o dobândește în fața elevilor săi tocmai prin sentimentul propriei valori, conduita metacognitivă și capacitatea de adaptare a demersurilor sale didactice în scopul incluziunii sociale și a facilitării reușitei profesionale.

Educația între tradițional și modern

Prof. înv. Preşcolar - Moroşan Carmen-Nicoleta
Grădinița Floarea Soarelui, sector 5, București

,,Dascălul este mintea care dezvoltă minţi, este educatorul care se educă permanent, este speranţa societăţii noastre. Dascălul este cel care spune: Shov must go on(line)!,,

- Răzvan Curcubătă

Dacă acum câțiva ani, *Șotronul, Frunza, Lepșa și De-a v-ați ascunselea* erau jocurile copilăriei, vremurile s-au schimbat. Copiii preferă astăzi de-a Spiderman, Patrula Cățelușilor, dar și o multitudine de jocuri online.

Învăţarea on-line (e-learning) a devenit o provocare din martie 2020, câştigând din ce în ce mai mult teren, în defavoarea celei clasice; un drum nou, bătătorit pe repede-nainte. A fost bine că s-a-ntâmplat aşa? A fost rău? Nu ştim, cert este că a fost o provocare, un prilej de a ieşi din zona de confort, atât pentru elevi, cât şi pentru profesori şi părinţi. Pentru a preda on-line, profesorii au fost nevoiţi să studieze diverse platforme de învăţare, să creeze materiale specifice acestui mediu nou, de a ţine permanent legătura cu elevii şi părinţii, să-şi creeze conturi pe diverse aplicaţii; cu alte cuvinte, să petreacă mult mai mult timp on-line. Pentru profesorii şi elevii care provin din zonele defavorizate a fost greu, însă, cu siguranţă, soluţii pentru a continua procesul de predare-învăţare-evaluare, s-au găsit. Adevărata problemă considerăm că a fost lipsa dispozitivelor, a internetului, şi mai puţin pregătirea actorilor educaţionali pentru noua etapă a acestui sistem. Sunt voci care susţin că creativitatea, stimularea şi menţinerea interesului elevilor au fost puse la grea încercare. Noi credem că profesorii au fost şi sunt creativi, inovativi, dornici de a preda pe înţelesul şi dorinţa elevilor.

Învăţarea on-line lasă urme frumoase :

- dobândirea/îmbunătăţirea competenţelor digitale
- îmbunătăţirea bazei materiale tehnologice în şcoli (echipamente digitale, platforme)
- permite învăţarea oricând şi oriunde
- conţinutul predat este accesibil imediat, uşor de accesat şi vizualizat
- elevii au devenit mai responsabili, autonomi, mai independenţi, având posibilitatea de a învăţa în ritm propriu
- numărul mare de platforme utilizate, de resurse, face învăţarea mai eficientă, şi, de ce nu, mai distractivă
- permite interacţiunea sincronă şi asincronă între profesor şi elev
- permite conectarea oricând şi oriunde, independentă de spaţiu şi timp.

Din nefericire, sunt şi dezavantaje, aspecte încă nerezolvate:

- inegalitatea resurselor informative pentru elevi şi profesori
- profesori nepregătiţi pentru a preda on-line
- lipsa cursurilor specifice de formare on-line pentru profesori şi programe neadaptate
- lipsa socializării; limitarea interacţiunii sociale
- feed-back întârziat din partea profesorului (pe platformă)
- lipsa contactului direct profesor-elev, elev-elev
- ca şi resursă temporală, pregătirea cursurilor on-line etse mai lungă decât cea a unui curs tradiţional, faţă în faţă
- timpul petrecut în exces în faţa calculatorului poate afecta vederea etc.

În concluzie, învăţarea continuă şi dincolo de pereţii şcolii, cu instrumente digitale potrivite şi multă determinare. Să nu uităm, învăţarea este un proces complex, care nu se realizează între ziduri, ci în noi înşine.
Fă-ţi din mediul on-line un prieten pe termen lung, pentru că acesta reprezintă prezentul şi viitorul!

Sursa imaginii: https://unsplash.com/

Bibliografie:

1. hppt.www.aspireteachers.ro/noutăţi/2020/3/15/cum-mutam-scoala-online
2. C. Iepure, R. Curcubătă, B. Vaida, (2020), *Captivează-ţi elevii în on-line mai ceva ca în clasă*, www.sellification.org

Integrarea elevilor cu CES în învățământul de masa

Prof. Drăghici Simona Alexandra
Școala Gimnazială Academician „Marin Voiculescu”, Giurgiu

Integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) în învățământul de masă este o necesitate și în același timp o obligație morală a societății contemporane. Această practică poate aduce numeroase beneficii atât elevilor, cât și societății în ansamblul său.

Un prim argument în sprijinul integrării elevilor cu CES în școlile de masă este promovarea incluziunii sociale și a diversității prin crearea unui mediu școlar complex, în care elevii pot învăța să interacționeze cu persoane care au nevoi educaționale diferite. Acest lucru contribuie la dezvoltarea empatiei și a respectului pentru diversitate. Oferind copiilor cu CES oportunitatea de a învăța alături de colegii lor tipici, se elimină stigmatizarea și izolarea lor, promovând în același timp acceptarea și înțelegerea diversității umane.

Totodată, integrarea elevilor cu CES în învățământul de masă favorizează formarea/ educarea unei societăți mai tolerante, în care toți copiii au drepturi egale și acces la orice formă de educație. Elevii tipici pot învăța prin interacțiunea permanentă cu elevii cu CES lucruri noi despre toleranță, empatie, solidaritate și respect față de diferențele dintre ei, față de deficiențele fizice, mentale, cognitive și educaționale ale colegilor lor.

Un alt argument important al integrării elevilor cu CES în învățământul de masă este pregătirea acestora pentru viața de adult. Prin interacțiunea cu colegii lor, acești copii deprind abilități sociale și de comunicare esențiale pentru integrarea lor în societate după terminarea școlii.

Integrarea în învățământul de masă poate facilita, de asemenea, tranziția acestor elevi de pe băncile școlii către locuri de muncă, către independență socială, financiară, emoțională sau de altă natură în viața de adult.

Integrarea în școlile de masă le oferă elevilor cu CES accesul permanent la resurse educaționale variate, parcurse cu sprijinul unor profesori calificați, specializați în lucrul la clasă cu elevii cu cerințe educaționale speciale. Ei pot beneficia de suportul și de experiența profesorilor – elemente necesare pentru a-și atinge potențialul maxim. Cu toate acestea, pentru a asigura o integrare de succes a copiilor cu CES în învățământul de masă, este crucial să li se ofere tuturor sprijinul adecvat, precum și adaptări curriculare și metode de predare personalizate.

De asemenea, asigurarea bazei materiale și formarea profesorilor în domeniul educației incluzive sunt elemente esențiale pentru a ne asigura că fiecare elev primește suportul de care are nevoie. Din păcate, însă, deși avem în sistemul de învățământ românesc profesori calificați pentru lucrul la clasă cu elevii cu CES, numărul lor este mult prea mic în comparație cu necesitățile școlii. Avem nevoie de cursuri de perfecționare bine structurate și documentate în ceea ce privește metodele eficiente de lucru cu elevii cu CES, la care să aibă acces cât mai mulți profesori.

În concluzie, integrarea elevilor cu CES în învățământul de masă este nu doar o necesitate, ci și un pas esențial către o societate inclusivă, tolerantă, mai echitabilă și mai bogată în diversitate. Acest proces necesită timp, angajament, resurse umane și materiale, dar beneficiile pentru toți elevii și pentru societate în ansamblu sunt cu adevărat semnificative.

STUDIU DE CAZ

Buligai-Vrânceanu Doina Violeta
Grădinița cu Program Prelungit Nr. 31SG Brașov

Numele și prenumele beneficiarului: copil preșcolar
Data nașterii:
Domiciliul:
Grădinița P.N.
Grupa: Mijlocie
Psihodiagnostic : - Tulburări de vorbire, Mutism selectiv
Starea de sănătate : relativ bună,
Echipa de intervenție: Prof.înv.preșcolar:
Logoped:
Consilier şcolar:
Familia: Părinţii şi bunicii copilului

Descrierea cazului

Copilul a fost înscris la grădiniţa la vârsta de 3 şi 9 luni, până atunci frecventând creşa. Este singur la părinţi şi locuieşte împreună cu părinţii şi bunicii paterni.

S-a acomodat fără probleme emoţionale faţă de părinţi, nu a plâns niciodată, dar nu s-a integrat în colectivul grupei. În prima zi de grădiniţă l-am aşezat pe un scăunel la o măsuţă, iar acela a devenit locul lui permanent. În fiecare dimineaţă intra singur în grupă şi se aşeza pe acel scăunel pe care stătea toată ziua, fără să se ridice sau să-şi ia o jucărie.

Nu vorbea nici un cuvânt cu nimeni din grădiniţă (educatoare, colegi, personal de îngrijire), dar executa cerinţele care i se adresau (mergea cu copiii la baie, servea prânzul singur). În timpul somnului de după amiază, copilul făcea zilnic în pat.

Pentu a cunoaşte mai multe aspecte despre copil, am solicitat mamei amănunte despre comportamentul copilului acasă şi despre comunicarea cu acesta. Mama m-a informat că acasă copilul vorbeşte şi că nu are nici o problemă medicală.

În urma încercărilor repetate şi eşuate, de al convinge să vorbească cât de puţin la grădiniţă, m-am adresat tatălui solicitându-i informaţii despre copil. Tatăl a recunoscut că nici acasă copilul nu vorbeşte cu ei, doar uneori monosilabic, preferând să stea la televizor şi pe telefon la desene animate. Nici cu bunicii nu are un comportament diferit, chiar dacă aceştia manifestă interes şi preocupare pentru al determina să vorbească cu ei, nu au reuşit.

Copiii din grupă întrebau de ce nu vorbeşte şi dacă ştie să vorbească şi chiar îi arătau interes şi îl chemau la joacă. Observând indiferenţa lui faţă de ei şi lipsa de reacţie, au început să-l evite şi să-l izoleze.

I-am propus mamei o investigaţie medicală pentru a constata dacă este o problemă medicală şi să căutăm soluţii pentru rezolvarea ei, dar mama a refuzat să accepte că ar putea fi o problemă şi nu a solicitat nici un consult medical.

Am solicitat sprijinul profesorului logoped din şcoală, care după câteva observări sistematice a constatat că este necesară o intervenţie urgentă de logopedie şi le-a prezentat părinţilor situaţia copilului, diagosticul de mutism selectiv şi importanţa exerciţiilor logopedice pentru recuperare.

Mama a aceptat destul de greu diagnosticul şi în final şi-a dat acordul pentru desfăşurarea orelor de logopedie la cabinetul logopedic din unitate.

La recomandarea educatoarei şi a profesoului logoped a acceptat să participe şi la şedinţe de consiliere psiho-pedagogică atât mama cât şi copilul.

Diagnostic :

-medical : -

-psihologic: *întârziere în apariţia şi dezvoltarea limbajului, stări de discordanţă afectiv relaţională;*

-psihopedagogic: *prezintă nevoia de afecţiune, de intregrare, de modele socio umane şi de sprijin permanent din partea celorlalţi ;*

-pedagocic: *adaptare inferioară la cerinţele curriculumului pentru preşcolari*.

1. ***Terapia cognitiv-comportamentală***

În intervenţia noastră am avut ca scop diminuarea tulburărilor de comportament ale copilului prin demersuri care includ metode de auto-educaţie, intervenţii prin joc, precum şi demersuri de management al comportamentului şi metode de întărire operantă.

2. Consilierea familiei

Scopul programului părinte-copil este acela de a induce modificări în interacţiunile părinte-copil, acestea constituind o premisă a reducerii problemelor comportamentale ale copilului în familie.

Punctele centrale ale programului sunt modul în care caracteristicile copilului, cele ale părinţilor şi problemele familiale influenţează:

- comportamentul copilului,
- percepţia comportamentului copilului de către părinţi
- reacţiile părinţilor la comportamentul copilului.

3. *Terapia logopedică*

Logopedul va selecţiona exerciţii ce corespund particularităţilor copilului.

În cadrul terapiei logopedice se vor realiza corespunzător:

- exerciţii de dezvoltare a auzului fonematic;
- imitarea de sunete sub formă de onomatopee;
- repetarea unor serii de silabe;
- exersarea pronunţării cuvintelor mono - bi şi poli silabice;
- repetarea unor propoziţii scurte într-o intonaţie expresivă;
- formarea de mici propoziţii pe baza unor imagini concrete;
- formarea de răspunsuri la întrebări.

Fără un program de intervenţie realizat într-o echipă de personal specializat, copilul ar fi expus riscului de a nu se integra în grupă rămânând izolat de colegi, ar întâmpina dificultăţi de învăţare, posibil dislexii, disgrafii.

Prin programul de intervenţie propus se urmăreşte satisfacerea nevoilor specifice:

- ❖ nevoia de pronunţare corectă a sunetelor pentru a fi la fel ca şi ceilalţi copii, pentru a putea să se înţeleagă cu cei din jurul său;
- ❖ nevoia de socializare, de integrare într-un grup pentru a stabili relaţii de prietenie cu ceilalţi copii, pentru a nu se considera „altfel”;

- nevoia de o imagine de sine mai bună pentru a-şi învinge reţinerea faţă de orice activitate, timiditatea, de a căpăta încredere în forţele proprii şi a participa, astfel, activ la orice activitate realizată în grădiniţă, dar şi în familie.

Activitatea s-a axat pe urmărirea evoluţiei copilului şi pe crearea de prilejuri pentru a exersa suplimentar activităţi necesare, urmărind totodată dezvoltarea încrederii în forţele proprii. Acest fapt s-a realizat prin aplicarea unor metode şi procedee eficiente pentru integrarea copilului în colectivul clasei, relaţionarea sa cu ceilalţi copii şi cu adulţii, formarea deprinderilor comportamentale, motrice, socio-afective, practice.

Bibliografie:

1. Consilierea în grădiniţă...start pentru viaţă. Proiectul pentru Reforma Educaţiei Timpurii Ministerul Educaţiei, Cercetării şi Tineretului http://188.26.124.121/?page=consiliere_educationala,
2. Cîrjă, A.C. *Consilierea psihopedagogică: exemple de bună practică.* (pp. 7-12) în http://www.prouniversitaria.ro/carte/consilierea-psihopedagogicaexemple-de-buna-practica/rasfoire/,
3. Lascu, V. (2016). Activităţi de consiliere desfăşurate în grădiniţă. *Revista învăţământului preşcolar şi primar*.Bucureşti:Arlequin
4. Pătrana, G.P.(2018). Ghid de bune practici pentru psihologii şcolari, în consilierea educaţională şi asistenţa psihopedagogică. Tg.Mureş în http://www.cjraems.ro/GHID%20%20%20DE%20BUNE%20PRACTICI.pdf,
5. https://www.medicover.ro/despre-sanatate/totul-despre-consilierea-psihopedagogica,335,n,292,
6. 1001 idei pentru o educaţie timpurie de calitate. Ghid pentru educatori (2010). Chişinău în http://prodidactica.md/wp-content/uploads/2017/07/1001-idei_RO.pdf

Muzica poate îmbunătăți performanța școlară?
Impactul ascultării muzicii asupra stării de spirit și a productivității

Prof. Grovu Nicoleta-Daniela
Școala Gimnazială Nr. 11 ”Șt. O. Iosif”, Brașov

În fiecare zi, suntem înconjurați de sunete, de la cântecele difuzate la radio la melodiile din căștile noastre. Dar ce impact are muzica asupra modului în care învățăm și ne desfășurăm activitățile zilnice? Cercetările arată că muzica poate avea un efect profund asupra stării noastre de spirit și a capacității noastre de a fi productivi, iar acest lucru este extrem de relevant în contextul școlar.

Efectul muzicii asupra stării de spirit

Când vine vorba de starea noastră de spirit, muzica poate fi un adevărat catalizator. Anumite genuri muzicale pot ridica moralul și pot crea o atmosferă pozitivă în timp ce lucrăm la teme sau ne pregătim pentru examene. De exemplu, studiile arată că muzica cu un ritm rapid și o tonalitate optimistă poate crește nivelul de energie și poate îmbunătăți starea de spirit, făcându-ne să ne simțim mai motivați și mai puțin stresați. Pe de altă parte, muzica liniștitoare și relaxantă poate avea un efect calmant și poate ajuta la reducerea anxietății și a tensiunii. Astfel, în timpul perioadelor de învățare intensă sau de concentrare asupra unor sarcini dificile, ascultarea unei melodii lente și melodioase ar putea fi exact ceea ce avem nevoie pentru a ne menține echilibrul și concentrarea.

Muzica și productivitatea

Pe lângă influența asupra stării de spirit, muzica poate juca și un rol important în îmbunătățirea productivității noastre. De exemplu, în timp ce lucrăm la teme sau rezolvăm probleme matematice, ascultarea unei melodii cu un ritm constant și repetitiv poate ajuta la menținerea concentrării și la intrarea într-o stare de flux, în care suntem absorbiți complet de activitatea noastră. Anumite tipuri de muzică, cum ar fi cea clasică sau ambientală, pot îmbunătăți capacitatea noastră de a procesa informațiile și de a ne aminti lucrurile. Astfel, ascultarea unei piese muzicale în timp ce învățăm sau studiem ar putea facilita procesul de memorare și înțelegere a materiei.

Recomandări pentru a alege muzica potrivită

Pentru a beneficia de efectele pozitive ale muzicii în timpul studiului sau al altor activități școlare, este important să alegem genurile și piesele care ne pot ajuta cel mai bine să ne atingem obiectivele. În general, este recomandat să evităm muzica cu versuri complexe sau cu un ritm prea rapid, care ar putea duce la distragerea atenției. În schimb, putem opta pentru muzică instrumentală sau pentru piese cu versuri simple și melodii linistitoare. De exemplu, playlist-ul "Study Focus" poate include melodii ambientale sau clasice, cum ar fi "Clair de Lune" de Claude Debussy (https://www.youtube.com/watch?v=JGJPVl7iQUM) sau "Weightless" de Marconi Union care sunt cunoscute pentru capacitatea lor de a induce o atmosferă relaxantă și concentrare.

Pentru momente în care avem nevoie de energie și motivare, playlist-ul "Elevate Your Energy" poate fi o alegere excelentă, includând piese cu ritmuri rapide și optimiste, cum ar fi "Happy" de Pharrell Williams sau "Can't Stop the Feeling!" de Justin Timberlake. De asemenea, pentru pauzele relaxante sau momentele de reflecție, playlist-ul "Chill Vibes" poate fi perfect, conținând melodii linistitoare și melodioase, cum ar fi "Someone Like You" de Adele sau "The Scientist" de Coldplay.

Este util să experimentăm cu diferite genuri muzicale și să creăm playlist-uri personalizate care să se potrivească cu preferințele și nevoile noastre individuale în diferite situații deoarece muzica poate fi un instrument puternic în arsenalul nostru de strategii pentru succesul școlar. Prin alegerea atentă a

pieselor potrivite și crearea unor playlist-uri personalizate, putem îmbunătăți starea noastră de spirit, nivelul nostru de energie și productivitatea în timp ce ne străduim să atingem excelența academică.

CÂNTECUL PĂSĂRILOR

Prof. Grovu Nicoleta-Daniela
Școala Gimnazială Nr. 11 ”Șt. O. Iosif”, Brașov

În toate grădinile muzicale cântecul păsărilor aduce acel ceva care dă culoarea și bucuria vieții.

Cântecul păsărilor a atras foarte mulți compozitori europeni care, în creațiilor lor muzicale, *vorbesc* ascultătorilor despre natură prin intermediul vreunui strigăt de cuc sau al unui tril de ciocârlie, instrumentele muzicale sau pseudo-instrumentele populare (frunză, solz de pește, fir de iarbă) fiind cele care le slujesc cu credință. Însă, oricât de tentată aș fi să pătrund în amănunt în cotloanele istoriei muzicii din care răzbat sunete de păsări, nu voi reuși să ating suprafața unei astfel de teme pe cât de fascinantă, pe atât de complexă. Voi încerca doar să vă stârnesc curiozitatea amintind câteva nume de compozitori influențați de cântecele păsărilor: Clement Janequin - *Le Chant des Oiseaux*, Wagner – *Siegfried,* dar mai presus de toate, compozitorul francez Olivier Messiaen care a studiat în profunzime diferitele cântece ale păsărilor din întreaga lume și le-a încorporat în lucrarea sa *Catalogul păsărilor;* Quatuor pour la fin du temps. Și în muzica jazz, Eric Dolphy, celebrul saxofonist de origine americană, a fost inspirat de cântecul păsărilor folosind teme originale în albumul său major *Afară la prânz* .

Deseori cantecul păsărilor, cu melodiile sale repetitive, lungi și complexe, este numit de către oameni în diferite feluri: gâlceavă, tril, ceartă, ciripit, însă cercetătorii în domeniu au identificat adevărate povești și dialoguri între păsări, unele care vorbesc despre dragoste, altele sunt semnale de avertizare sau diferite cereri, revendicarea și păstrarea teritoriului, toate au o altă poveste realizată prin diferite tehnici și trăsături esențiale ale cântecului înaripatelor drăgălașe.

Unele specii sunt capabile să recunoască semnătura vocală a altor indivizi chiar și după câteva luni, ele memorează sunetele într-un mod destul de similar cu modul în care copiii învață să vorbească.

O amintire dragă mie, din perioada studiilor la Facultatea de Muzică, mă leagă de fascinanta lume a păsărilor și aceasta se datorează profesorului meu de Forme Muzicale, Nicolae Teodoreanu, compozitor și etnomuzicolog care ne-a dezvăluit câteva dintre startegiile de comunicare între păsari, bazate atât pe limbajul vorbit, cât și pe notația muzicală, caracteristica principală fiind numărul de sunete succesive care constituie fraza muzicală într-un discurs al păsărilor. Trilul, tremolo, glissando ascendent sau descendent, vibrato sunt doar câteva dintre ornamentele muzicale care îmbogățesc limbajul și muzica păsărilor. Tempo-ul care uneori este lent (mai puțin de cinci sunete pe secundă), dar și ritmul rapid, timbrul sunetelor, înălțimea acestora, ne duc cu gândul la discuții care imită ființele umane.

Mă întorc în mica dar cocheta mea grădină muzicală unde susurul apei și foșnetul frunzelor întregesc splendidul ecou al ciripitului de păsărele și îmi zboară gândul la căsuțele strașnice ale

păsărilor - posibilii copaci din muzica ușoară românească, la melodiile auzite demult, semnate de compozitori talentați ca Zsolt Kerestely și Horia Moculescu, pe versuri despre *Copacul* omagiat de vocea inconfundabilă a interpretului Aurelian Andreescu și despre salcia la mal evocată de Mihaela Matei, șlagăre ale anilor 1970 în acordurile cărora (click pe Youtube: https://www.youtube.com/watch?v=8n4dv-pksyk / https://www.youtube.com/watch?v=jgQlwceibEI) îmi iau rămas bun de la voi, dragi copii, elevi frumoși și curioși din întreaga țară.

Educația incluzivă și oportunități reale de învățare

PROF. TROȘCENCO CRISTINA GIORGIANA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „NANU MUSCEL”, CÂMPULUNG, ARGEȘ

Educația incluzivă înseamnă oportunități reale de învățare pentru grupurile care au fost excluse în mod tradițional - nu numai pentru copiii cu dizabilități, ci și pentru vorbitorii de limbi minoritare.

Educația incluzivă presupune:

- Valorizarea egală a tuturor elevilor și a personalului;
- Creșterea participării tuturor elevilor la educație și, totodată, reducerea numărului celor excluși din cultura și valorile comunității promovate prin școala de masă;
- Restructurarea culturii, a politicilor și a practicilor din școli, astfel încât ele să răspundă diversității elevilor din localitate;
- Reducerea barierelor în învățare și participare pentru toți elevii, nu doar pentru cei cu dizabilități sau cei etichetați ca având „nevoi educaționale speciale”;
- Înțelegerea diferențelor dintre elevi ca resursă pentru procesul de învățare, nu ca problemă ce trebuie depășită;
- Reecunoașterea drepturilor elevilor la educație în localitatea lor;
- Evoluția gradului de incluziune în școli, atât în privința personalului, cât și în privința elevilor;
- Creșterea rolului școlilor în construirea comunităților și a valorilor lor, precum și în creșterea performanțelor;
- Recunoașterea faptului că incluziunea în educație este un aspect al incluziunii în societate;

Educația incluzivă este o necesitate și în același timp o provocare. Incluziunea copiilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă este un proces complex. Toți copiii au dreptul la educație și fiecare copil este capabil să învețe în ritm propriu. Școala și politicile școlare trebuie să se schimbe în funcție de nevoile fiecărui copil. Tipul dizabilității, atitudinea cadrelor didactice, a copiilor, implicarea familiei sunt factori care influențează educația incluzivă.

Copiii cu CES nu se pot adapta ritmului și cerințelor școlii, ei pot participa conform abilităților și propriului nivel de dezvoltare. De aceea, școala, în general, a început să se transforme pentru a răspunde nevoilor de învățare și dezvoltare ale copilului. Câți pași a făcut spre incluziune…? Cred că depinde de fiecare școală și nu numai. Incluziunea școlară este o treaptă spre incluziunea la nivelul societății.

Toți copiii, cu sau fără dizabilități, trebuie să învețe împreună, indiferent de mediul social sau cultural din care provin, de religie, etnie, limbă. Este foarte important să reducem, ba chiar să eliminăm excluziunea și discriminarea, indiferent ce formă ar avea ele, să oferim copiilor cu tipuri și niveluri diferite de handicap șanse egale să participe la educație în cadrul sistemului general de învățământ.

Beneficiind de servicii de sprijin corespunzătoare în cadrul școlii unde sunt integrați, persoanele deficiente au posibilitatea de a ajunge la niveluri funcționale fizice, psihice și sociale care le pot schimba viața, le pot da un mai mare grad de independență. Totodată, copiii tipici vor învăța ce înseamnă toleranța, acceptarea, întrajutorarea, vor deveni mai buni.

Educația incluzivă este un proces permanent care presupune școlarizarea copiilor cu cerințe educative speciale, adaptarea școlii la nevoile acestora, participarea lor la activități educative formale și nonformale, care să le asigure învățarea și dezvoltarea. Incluziunea presupune identificarea și

eliminarea barierelor, bariere care pot avea legătură cu modul de organizare a școlilor, cu modalitățile de predare și evaluare a progresului elevilor.

5 metode-cheie în construirea unui climat incluziv în sala de clasă:

1. Cunoaște elevii și lasă-i și pe ei să te cunoască pe tine

Stabilirea unei legături cu elevii necesită timp, dar putem începe chiar cu primele zile de școală. Creând oportunități pentru ca elevii să vă împărtășească interesele, provocările și aspirațiile lor, dar și invers, se creează o legătură care poate continua să crească. Gândiți-vă la ceea ce a funcționat pentru tine în trecut și la ceea ce nu a funcționat; ce puteți face în mod constant pentru a vă conecta cu fiecare elev?

2. Creează un spațiu sigur pentru ca elevii să împărtășească valori cheie în procesul de incluziune

Elevii au nevoie, de asemenea, de timp explicit pentru a stabili conexiuni cu colegii lor. Împărțiți în mod regulat elevii în noi grupuri mici și folosiți strategia "Văd, gândesc, mă întreb" pentru a digera ceva despre care au învățat sau un eveniment de actualitate care ar putea fi în mintea lor. Prin modelarea modului în care ar trebui să funcționeze acest lucru și prin crearea unor norme de grup, elevii pot avea conversații fructuoase care să dezvolte empatia și să împărtășească opinii diferite într-un mod respectuos. Consolidarea abilităților socio-emoționale, cum ar fi empatia, recunoștința și compasiunea, în sala de clasă încurajează interacțiunile pozitive între elevi.

3. Planifică procesul didactic într-o varietate de moduri

Există din ce în ce mai multe dovezi care arată că lecțiile influențează în mod pozitiv implicarea elevilor. Pentru a apela la diferite stiluri de învățare, reimaginați lecțiile existente, în special cele care au senzația că sunt încărcate de prelegeri, cu videoclipuri noi, cărți și activități digitale, care să încurajeze o învățare activă. Un studiu realizat de Canadian Journal of Action Research, care a comparat implicarea elevilor cu lecțiile gamificate față de lecțiile tradiționale alternative, a constatat că elevii au prezentat scoruri medii mai mari în clasă atât pentru concentrare, cât și pentru atenție în timpul învățării bazate pe jocuri digitale.

Un conținut de învățare variat, care face apel la diferite interese ale elevilor, la diferite metode și strategii este la fel de esențial ca și stilul de instruire. Oferiți elevilor șansa de a învăța despre provocările societății, istorie, echitate și egalitate, dar și despre evenimente actuale prin diferite mijloace și faceți ca unitatea să culmineze cu un proiect bazat pe echipă.

4. Alegeți literatură care să sublinieze importanța incluziunii

O parte a predării sensibile la cultură include oferirea elevilor de povești și opere literare care evidențiază experiența umană. Includeți povești despre diferite culturi, etnii, refugiați, precum și povești care includ explicații despre diferitele deficiențe.

Cărți care îndeamnă la incluziune: „Sunt nou în cartier”; „Am hipoacuzie, dar nu este un obstacol”; „Am dislexie, dar învăț cu entuziasm”; „Și eu pot! La fel ca tine, pot face aproape orice!; „Am ADHD, dar învăț să-l controlez!”

Strategii care susțin incluziunea în sala de clasă:

Strategiile incluzive permit elevului cu nevoi speciale să participe la experiențele de învățare echitabile, asemeni celorlalți colegi Acest lucru se realizează prin efectuarea de ajustări în ceea ce privește modul de evaluare sau de învățare.

Abordarea incluzivă susţine că şcolile au responsabilitatea de a-i ajuta pe elevi să depăşească barierele din calea învăţării şi că cei mai buni profesori sunt aceia care au abilităţile necesare pentru a-i ajuta pe elevi să reuşească acest lucru. Aceasta înseamnă că este necesar ca şcolile să dispună de strategii funcţionale pentru a adopta măsuri practice care să faciliteze îndepărtarea barierelor cu care se confruntă elevii „dificili”.

Pentru a-i ajuta pe elevi să depășească barierele din calea participării lor la educație, putem stabili relații de colaborare cu autoritățile locale, părinții și reprezentanții comunității.

Putem dezvolta un mediu afectiv pozitiv, marcat de grija pentru colegi, în care elevii să poată discuta cu lejeritate despre dificultățile pe care le pot întâlni și să aibă curaj să ceară ajutor.

Putem avea așteptări înalte, dar realiste cu privire la rezultatele tuturor elevilor și putem recunoaște și valoriza chiar și micile progrese pe care le înregistrează aceștia – ajutând astfel la dezvoltarea motivației elevilor.

Putem aborda metodologia predării diferențiate care le permite elevilor să atingă obiectivele de învățare în ritmuri diferite și asigură elevii ca să nu rămână în urmă.

Putem evalua progresul înregistrat de fiecare elev pornind de la un punct de referință în evoluția lui școlară. Ne putem schimba perspectiva asupra a ceea ce înseamnă un elev „bun” prin aprecierea efortului mai presus de acesta și nu performanța realizată.

UNICEF - politici care sprijină incluziunea

Pentru a reduce decalajul educațional pentru copiii cu nevoi speciale, UNICEF sprijină eforturile guvernelor de a promova și monitoriza sistemele de educație incluzivă. Activitatea noastră se concentrează pe patru domenii cheie:

UNICEF promovează educația incluzivă în cadrul unor discuții, evenimente la nivel înalt și alte forme de informare orientate către factorii de decizie politică și publicul larg.

Conștientizare: UNICEF atrage atenția asupra necesităților copiilor cu nevoi speciale prin efectuarea de cercetări și organizarea de mese rotunde, ateliere de lucru și alte evenimente pentru partenerii guvernamentali.

Consolidarea capacităților: UNICEF consolidează capacitatea sistemelor educaționale din țările partenere prin formarea profesorilor, a administratorilor și a comunităților și prin oferirea de asistență tehnică guvernelor.

Sprijin pentru implementare: UNICEF oferă asistență în ceea ce privește monitorizarea și evaluarea în țările partenere pentru a reduce decalajul de implementare dintre politică și practică.

Astfel că, indiferent de cultură, etnie, religie sau deficiențe, școala ar trebui să devină locul în care toți elevii se simt în siguranță, se simt respectați și ascultați.

ROLUL ȘI IMPORTANȚA INTERVENȚIEI PSIHOPEDAGOGICE ÎN SITUAȚII DE CRIZĂ EDUCAȚIONALĂ

Profesor consilier, Streian Diana
CJRAE Timiș

Situaţia de *criză educaţională* poate fi definită ca un eveniment sau complex de evenimente inopinante, neaşteptate, neplanificate, generatoare de periculozitate pentru climatul, sănătatea sau siguranţa clasei şi membrilor acesteia. Mecanismele de a prevedea, delimita, defini, controla şi soluţiona o situaţie de criză presupune efort, strategii de intervenţie ferme, consum de energie, cu şanse de a determina consecinţe greu de evaluat în planul echilibrului psihic al persoanelor implicate.

Fiecare cadru didactic poate identifica cu uşurinţă probleme de disciplină, precum *agresivitate, refuz, sfidare, ignorare*, care împidică desfăşurarea optimă a activităţii şi eficienţa învăţării. De multe ori soluţionarea acestora este dificilă deoarece sub denumirea acestor probleme se „ascund” mai multe aspecte care trebuie gestionate.

Operaţia de gestionare a crizelor, este o *iniţiativă managerială prin excelenţă care se organizează, se conduce şi se desfăşoară după legităţi, principii şi funcţiuni cu o solidă specificitate managerială.*

Activităţile de gestiune a situaţiilor de criză presupun:

1.Identificarea şi cunoaşterea situaţiilor de criză:

Ce fenomene şcolare în interiorul clasei de elevi pot constitui adevărate crize: **conflicte şi situaţii relaţionale greu controlabile intre**:

- **elevi:** certuri injurioase, bătăi soldate cu traume fizice şi psihice (rănirea elevilor) care au implicat mai mulţi elevi ai clasei şi au condus la divizarea grupului; prezenţa şi infiltrarea unor grupări delicvente, implicarea mai multor elevi ai clasei în asemenea acţiuni: furturi, consum de droguri, abuzuri sexuale, tentative de sinucidere, omor;
- ***profesori-părinţi:*** conflicte care pot impieta incomensurabil coeziunea organizaţiei clasei şi a echilibrului atitudinal al cadrului didactic; denigrări; mituiri;
- **inter-clase:** prin exacerbarea stărilor de emulaţie în diverse împrejurări, prin conflicte deschise între membri marcanţi ai celor două colective, toate însă cu proiecţii ample în planul relaţiilor ori a stabilităţii organizaţiei clasei şi identificabile prin scăderea eficienţei activităţilor educaţionale.

2. Etiologia situaţiei de criză: necesitatea cunoaşterii profunde a situaţiei, dar şi a cauzelor acesteia constituie o a două etapa în procesele de gestionare a crizelor şcolare.

3. Decizia reprezintă *selectarea unui anumit curs al acţiunii dintr-un număr de alternative, hotărând astfel declanşarea anumitor acţiuni care conduc la realizarea obiectivelor stabilite*.

4. Program de intervenţie: înainte de a trece la măsurile imediate de soluţionare e necesar să se alcătuiască un set de *operaţii planificate* în funcţie de parametrii de definiţie ai crizei. - **Aplicarea măsurilor** -e bine să se alinieze strategic intervenţiile prin ajustarea lor permanentă la situaţie, la oameni, la caracteristicile momentului ales.

- **Controlul** trebuie să însoţească orice demers acţional. Importanţa acestuia constă în grija pentru localizarea cât mai fidela a fenomenului, evitarea şi prevenirea altor efecte ale crizei sau chiar micro-crize paralele.

- **Evaluarea**: are în vedere măsurarea şi aprecierea stării finale a clasei în urma încheierii demersurilor rezolutive. Un obiectiv esenţial al etapei evaluative îl constituie ***concluziile*** inferate în

urma impactului cu starea de criză şi angajarea tuturor celor implicaţi în acţiuni de cunoaştere şi de prevenire a viitoarelor situaţii de acest gen.

Caracterizarea stilurilor de intervenţie ale profesorilor în situaţii de criză educaţională poate conduce la identificarea unei serii de trăsături de personalitate ale celor direct implicaţi, conforme sau neconforme cu situaţia indicată - implicit, modalităţi de configurare ale strategiilor de intervenţie.

Abaterea comportamentală gravă poate fi definită ca o atitudine antisocială care poate ajunge până la încălcarea regulilor şi a legilor de drept, sancţionabilă, de cele mai multe ori, pe cale judiciară. Aici sunt încălcate şi violate, de către unii elevi, legile şi regulile de conduită socială şi şcolară, de cele mai multe ori în mod voluntar şi conştient.

Este recomandabilă în momentul identificării şi diagnozei unui asemena tip de comportament, apelarea unei echipe interdisciplinare care poate soluţiona, după gradul de severităţi problema în cauză. Componenţa unei asemenea echipe ar putea sa fie următoarea:

- cadrul didactic;
- unul dintre părinţi (sau amândoi, în situaţiile în care încrederea elevului în cei doi părinţi este difuză, incertă);
- consilierul şcolar;
- organele poliţieneşti (după caz);
- organele judiciare (după caz);
- factori de reeducare (după caz).

Echipa nu va avea în componenţa sa colegi de clasă.

Demersurile de intervenţie sunt următoarele :

- să solicite tot ceea ce doresc;
- să exprime propriile opinii, stări sufleteşti şi emoţii;
- să nu fie supuşi la discriminare;
- să ia propriile hotărâri şi să suporte consecinţele;
- să fie opţională implicarea în problemele grupului şi ale altor membri ai acestuia;
- să facă greşeli şi să.înveţe din ele;
- să primească exact ceea ce şi cât a plătit;
- să se răzgândească;
- să aibă intimitatea sa;
- să aibă succes.

Toate aceste probleme cu conţinut normativ vor reprezenta repere suficient de clare pentru creionarea intervenţiilor educaţionale serioase şi utile atât cadrul didactic, cât şi pentru elev. Problema respectării drepturilor copilului e bine să rămână o constantă şi pentru cadrul didactic în calitate de manager şcolar.

În majoritatea situaţiilor de criză educaţională cadrul didactic îndeplineşte rolul de mediator. Acesta implică abilităţi manageriale de tipul identificării nevoilor elevilor sau clasei şi apoi de forma găsirii resurselor necesare rezolvării problemelor apărute. De cele mai multe ori conflictul este un factor destructurant şi perturbator al echilibrului colectivului; tehnicile şi strategiile de depăşire a acestuia pot fi considerate următoarele:

- audierea fără aport emoţional - necesitatea obiectivităţii faţă de tot ceea ce se prezintă;
- audierea conţinutului - concentratea pe ceea ce se spune;
- concentrarea discuţiei pe conţinut - nu e bine să se abordeze comportamentul unui individ, ci mai ales procesul.

Strategii de intervenţie

Un cadru didactic trebuie să aibă în vedere următoarele aspecte:

- Să înţeleagă cum se explică apariţia şi menţinerea comportamentelor dezirabile sau cele problematice ale elevilor;
- Să dezvolte o atitudine profesională asupra problemelor de disciplină care să susţină aplicarea metodelor şi principiilor gestionării clasei de elevi;
- Să anticipeze răspunsurile comportamentale ale elevilor şi să şi să-şi adapteze propriul comportament acestora;
- Să adopte o poziţie strategică în situaţiile de disciplinare întâlnite la clasă astfel încât să promoveze succesul, dezvoltarea socială şi emoţională a elevilor;
- Să dobândească metode practice de acţiune pe care să le folosească imediat în situaţii concrete de management al comportamentului;
- Să identifice soluţii de rezolvare a unor probleme disciplinare întâlnite zi de zi.
- Pe parcursul acestui demers vă vor susţine câteva principii de bază ale psihologiei copiilor:
- Copiii sunt diferiţi, de aceea e important să tratăm fiecare elev în mod diferit;
- Comportamentele copiilor se învaţă, adică îi putem învăţa pe elevi noi comportamente sau putem diminua frecvenţa comportamentelor negative;
- Comportamentele se pot explica(au o cauză) şi pe baza acesteia putem găsi metodele cele mai eficiente de a interveni;
- Un comportament problematic al copilului este un semnal pe care trebuie să-l analizăm şi să intervenim asupra lui.

Trebuie adoptate strategii diferite pentru rezolvarea unor asemenea situaţii. Fiecare strategie ocupă locul său şi nu trebuie să existe o singură metodă de rezolvare. Se poate alege o strategie sau alta în funcţie de situaţie.

Bibliografie:

1. Cosmovici A.si Iacob L.-Psihologie scolara,Ed.Polirom-2008
2. Dinca C,Misu M.A.,Puiu E.-Ghidul dirigintelui consilier-Ed.DCSFERA Media –Bucuresti-2007
3. Iucu B. Romita –Managementul clasei de elevi,Ed.Polirom-2006
4. Panisoara Ion-Ovidiu-Comunicarea eficienta,Ed. Polirom-2008

Toți pentru școală, școala pentru toți

Stancu Mihaela
Școala Gimnazială ,, Prof. Ion Vișoiu”, Chitila

O

Școala Gimnazială " Profesor Ion Vișoiu" este un promotor al educației incluzive pornind de la misiune și viziune și până la scopul ei educațional. Așa cum este menționat în viziunea școlii noastre “Toți pentru scoală, școala pentru toți” avem o experiență îndelungată privind șansele egale și accesul la educație pentru toți copii, iar proiectele în desfășurare urmăresc crearea unui mediu incluziv, în concordanță cu provocările actuale ce definesc dimensiunea europeană a educației. În implementarea misiunii noastre acordăm importanță problemelor sociale de actualitate și desfășuram proiecte pentru tineri care promovează toleranța, prietenia și înțelegerea mutuală, în acest mod dezvoltând o cultură anti-discriminare printre elevii noștri

Proiectul nostru Erasmus, “Toți pentru școala, școala pentru toți!”, a avut ca scop reducerea absenteismului școlar în rândul elevilor care provin din grupuri defavorizate (elevi cu CES, de etnie romă, din familii monoparentale și dezorganizate, din familii cu părinți plecați la muncă în străinătate și cu nivel de trai scăzut),creșterea interesului părinților acestor elevi pentru educație în general și pentru frecventarea cursurilor în special.

Realizarea unei incluziuni reale a elevilor din grupuri defavorizate, mai cu seamă a celor cu dizabilități/ cerințe speciale, determină nevoia dezvoltării unor competențe specifice de lucru pentru aceștia, nevoia valorificării aptitudinilor personale, respectiv a stimei de sine, a abilităților socio-emoționale și de viață în contexte formale și nonformale. În acest sens,ne-am propus urmatoarele obiective:

- Dezvoltarea competențelor în domeniul educației nonformale a 12 profesori (8 profesori la cursuri structurate în Malta și Portugalia;4 profesori în Spania pentru misiuni de observare) pentru a obține un climat favorabil și motivant în clasă prin adaptarea actului educațional la nevoile elevilor,pentru încurajarea incluziunii;
- Îmbunătățirea competențelor cadrelor didactice de elaborare și implementare a unui sistem integrat de măsuri și tehnici de prevenire a absenteismului și de intervenție specifică în cazul copiilor cu risc de abandon școlar;
- Întărirea relației școală-familie-comunitate pentru a participa activ în societate și de a dezvolta un sentiment de cetățenie/identitate europeană.

Pentru sesiunea de job shadowing am selectat, din rețeaua de parteneriate Teach for Romania și dintr-un proiect Comenius derulat acum 10 ani, o școală din Spania, CEPR Andalucia (La Linea), cu experiență în multiculturalism și multilingvism, care a agreat propunerea noastră.

În prima zi, 27 septembrie 2021, ne-a fost prezentată școala din La Linea. Prima călduroasă, ne-a făcut să ne simțiț , în adevăratul sens, ca niște colegi. Am fost intâmpinați atât de directori, cât și de cadre didactice, dar și de parinți.

|Am păsit într-o școala incluzivă,într-o școala în care se poate observa nu doiar egalitatea, ci și echitatea. Ne-a fermecat ,,Clasa viitorului”, dar mai ales clasa cu nevoi speciale(6 elevi)**.** Pereți pictați cu ere istorice și ceasul/orașe și moduri de transport, mesaje de încurajare pe scări, ne-au făcut să ne dorim să fim copiii acelei școli.

Momentul artistic cu dansuri românești, spaniole, cântece țigănești și la chitară și trompetă, într-o sală de spectacole , ne-a dus cu gândul departe de pandemie.

Programul elevilor era obligatoriu în intervalul 9:00-14:00, dar exista și clasa matinală, 7:30, pentru părinții care pleacau devreme la muncă.
Diversitatea activităților recreative(ex: pian, gătit, sport etc), a opționalelor, între 16-18 opționale gratuite sau contra cost, în funcție de veniturile familiei, numeroasele proiecte, implicarea activă a asociației părinților în viața școlii, ne-a fermecat și ne-a facut că conștientizăm mult mai mult diferențele dintre cele două sisteme de învățământ, să vedem ce înseamnă o relație solidă școală-familie-comunitate.
A doua zi, colegii spanioli au fost niște ghizi buni. Am vizitat orașul, cunoscând astfel nevoile comunității și implicarea elevilor, a școlii, a comunității în rezolvarea lor.

În a treia zi am participat la viața școlii, am aflat noi metode și mijloace de predare, cooperarea la clasă cu elevi cu nevoi speciale a mai multor cadre didactice, Participarea elevilor la luarea deciziilor care ii privesc este vizibilă și transparentă(Genius Hour, curriculumul pentru această materie a fost creat de ei, această materie există, momentan, doar în școala lor). Dotările Clasei Viitorului vin, în mare parte, din finanțări private, remarcăm această abilitate a școlii de a aduce finanțări semnificative și repetitive din surse private.

Drumul nostru spre formare și dezvoltare s-a încheiat cu vizita la Școala Gimnaziala-Liceul IES Tolosa și la Centrul de training pentru profesori. În această școală, se aplică cu succes conceptul gamification in education – în fiecare an, toată școala participă la un joc cu provocări săptămânale și câștigă echipa care a strâns cele mai multe puncte până la sfârșitul anului. Inspirația pentru imaginea/povestea acestui joc vine de la ceea ce le place elevilor (ex. Game of Thrones, eroii Marvel) Vizita la centrul de training pentru profesori s-a finalizat prin propunerea de a le fi parteneri în alt proiect Erasmus+.
O experiență în care am identificat asemănări, dar mai ales multe desosebiri de mentalități, sisteme, am văzut ce înseamna o relație solidă școală-familie-comunitate, cum ne putem implica noi profesorii, dar și elevii în viața școlii, ne-am format și dezvoltat competențe și abilități necesare cadrului didactic pentru a diminua rata absenteismului și abandonului în școala noastă.

ECOLOGIA – O NECESITATE A ZILELOR NOASTRE-proiect educațional

Prof.Balota Monica Daniela
Colegiul Național Bănățean

La nivelul elevilor care au un suport socio-emoțional redus datorită proveniențeI lor din familii monoparentale,cu părinți plecați la muncă în străinătate, care nu își pot gestiona emoțiile și de multe ori cu unele tulburări de învățare, cu tulburări de comportament,cu deficit de atenție,am identificat de-a lungul timpului, în cadrul orelor de geografie, următoarele nevoi la acești elevi : o insuficientă cunoaștere și înțelegere a unor componente și procese ala lumii vii,comportamente ecologice neadecvate, slaba implcare în derularea de acțiuni concrete de protecție a mediului înconjurător, nerespectarea normelor față de protejarea mediului.Este nevoie de responsabilizarea și implicarea elevilor în acțiuni de natură ecologică.Am constatat și lipsa încrederii în forțele proprii, precum și lipsa încrederii colegilor în abilitățile lor.Mulți dintre elevi au aceste caracteristici.

Grupul țintă este format din elevi din clasa a VII-a, dintre care unul este hiperactiv,cu probleme de comportament,este agresiv cu cei din jur, intră des în conflict cu colegii, de cele mai multe ori este neatent.Doi elevi au capacitate redusă de a înțelege și de a asimila cele învățate.Doi elevi proveniți din medii defavorizate cu părinți plecați în strănătate și zece elevi vulnerabili proveniți din familii monoparentale rezultate în urma divorțului dintre părinți.

Scopul acestui proiect se pliază pe ținta strategică din PDI școlii noastre , care vizează participarea la procesul de învățământ a tuturor elevilor,fără discriminare,prin adaptarea actului învățării la condiții practice, întâlnite în viața de zi cu zi și de asemenea pregătirea elevilor cu cerințe educaționale speciale pentru a se putea integra în comunitate prin dezvoltarea abilităților de viață.

Prin activitățile desfășurate în cadrul proiectului se dorește dezvoltarea de atitudini și sentimente poztive față de natură și mediu, antrenând elevii în diverse acțiuni de îngrijire și curățare a spațiilor verzi, de plantare și de îngrijire de copaci, flori și animale.Educația ecologică este importantă pentru dezvoltarea unor sentimente față de tot ceea ce ne înconjoară, de transmitere de noi cunoștințe și corectarea celor pe care le au din alte surse.Această educație ecologică se va desfășura atât în timpul orelor de geografie, dar și în cadrul activităților din cadrul programului ” Săptămâna Verde”. Elevii vor învăța despre semnificația coșului de gunoi,consecințele aruncării gunoiului pe jos și de asemenea orice altă formă de poluare, despre reciclare, recondiționare prin intermediul unor activități atractive și practice.

Obiectivele specifice ale acestui proiect sunt în primul rând formarea unei atitudini de respect față de păstrarea unui mediu curat, atât a elevilor cu cerințe educaționale speciale cât și a celorlați colegi din clasă, prin activități de conștientizare a acestui aspect.Un alt obiectiv este acela al formării unei conduite ecologice prin acțiuni concrete de colectare și reciclare a deșeurilor.Un alt obectiv foarte important este acela al implicării colegilor, a colegilor dn grupul vulnerabil și a familiilor acestora în acțiuni de igienizare a mediului în care trăiesc.

Activitățile pe care le propun prin acest sunt : ”Pubela de gunoi” copiii vor învăța cum se aruncă selectiv deșeurile la coșul de gunoi.Se va face curățenie în clasă, în curtea și în proximitatea imediată a școlii. ”Ce este reciclarea” se vor viziona împreună diverse filmulețe pe tema ecologiei și reciclării,”Reguli în natură” vor avea loc acțiuni de curățare a unor spații din natură, se va organiza o vizită la Deponeul din localtatea Ghizela,jud.Timiș.Se vor confecționa pliante cu mesaj ecologic.

Rezultatele pe care aștept să le am cu acești elevi în urma derulării acestor activități sunt legate de dezvoltarea deprinderilor de a păstra ordinea și curățenia la locurile unde își desfășoară activitatea, de a-i face să fie conștienți de efectele negative ale acumulării deșeurilor asupra calității mediului, să fie capabili să colecteze selectiv deșeurile, să aibă o conduită ecologică îmbunătățită, să asigure un spațiu al școlii și o zonă din vecinătate igienizate periodic de către elevi și de familiile acestora, să aibă deprinderi de ordine și curățenie în sala de clasă,în școală,pe stradă,acasă ,un set de materiale informative realizate privitoare la mediu.

Diseminarea proiectului se va realiza printr-o expoziție de fotografii realzate în timpul desfășurării proiectului, prezentarea proiectului în cadrul sesiunilor de comunicăr ale profesorilor și a elevilor, în cadrul ședințelor cu părinții, redactarea de articole în revista școlii.

Acest proect va fi un exemplu de bune practici și va schimba mentalitatea privind educația ecologică a beneficiarilor.Experiența acumulată în urma derulări acestui proiect cu privire la problemele de protecție a mediului va asigura o continuitate a acestuia și pentru alți elevi care la rândul lor vor deveni multiplicatori ai informațiilor. Prin derularea de actvități extracurriculare ecologice, școala va câștiga mai multă simpatie și prestigiu în comuntate și va avea o imagine pozitivă.Copilul căruia îi rămâne imprimată deprnderea și atitudinea în sensul ocrotiri mediului înconjurător o va transpune în viață.

Particularități ale evaluării în lecția de comunicare

Prof. Cazacu Ionela Ramona
Școala Gimnazială Calistrat Hogaș Roman

Viața școlii stă sub semnul valorii și valorizării. Nimic din ceea ce se petrece în acest spațiu nu scapă exercițiului axiologic, de atribuire a unor valori. Semnificarea și evaluarea reprezintă un moment esențial al „lanțului” didactic. Cum acțiunea didactică este premeditată și vizează realizarea unor scopuri, este firesc ca cineva să se intereseze dacă ceea ce trebuia făcut a fost făcut. Așa cum nota Gilbert de Landsheere, „Evaluarea, în sens restrâns, merită deci un loc important în învățământ, din care face parte integrantă. Ea are întotdeauna un raport direct sau indirect cu progresul, în extensie și în calitate, al învățării”.

Evaluarea școlară, în general, este procesul prin care se delimitează, se obțin și se furnizează informații utile, permițând luarea unor decizii ulterioare. Actul evaluării presupune trei momente relativ distincte : ***măsurarea, aprecierea rezultatelor școlare și adoptarea măsurilor ameliorative.*** Evaluarea trebuie concepută nu numai ca un control al cunoștințelor sau ca mijloc de măsurare obiectivă, ci ca o cale de perfecționare, ce presupune o strategie globală a formării. Operația de evaluare nu este o etapă supraadăugată ori suprapusă procesului de învățare, ci constituie un act integrat activității pedagogice. Evaluarea constituie o ocazie de validare a justeței secvențelor educative, a componentelor procesului didactic și un mijloc de delimitare, fixare și intervenție asupra conținuturilor și obiectivelor educaționale. Alain Kerlan consideră că evaluarea se face pornind de la următoarele întrebări – cheie:

- Pentru ce se face evaluarea (care sunt funcțiile acesteia) ?
- În raport cu ce (care este sistemul de referință, care sunt criteriile evaluării) ?
- Pentru cine (care sunt destinatarii evaluării) ?
- Ce se evaluează (conduite, rezultate, procese, evoluții) ?
- Cu ajutorul căror instrumente și prin ce proceduri se face evaluarea ?

Evaluarea la limba și literatura română poate fi orientată pe următoarele direcții :

- evaluarea programelor și a manualelor de limba și literatura română ;
- evaluarea mijloacelor de învățământ ;
- evaluarea elevilor.

Actul didactic complex se referă la răspunsurile elevilor, apreciate prin judecăți de valoare sau cuantificate prin simboluri, indicatori calitativi și cantitativi (notă, calificativ). Baza întregii strategii de examinare, apreciere și notare a rezultatelor procesului instructiv – educativ la limba și literatura

română o reprezintă obiectivele operaționale, prin care se formulează standarde sau nivele cognitive, afective și comportamentale ce trebuie atinse de elevi, prin lecțiile de limba și literatura română .

Scopul evaluării este de a perfecționa procesul educativ prin funcțiile evaluării, care reprezintă obiectivele, sarcinile, rolul și destinația evaluării. **Funcțiile evaluării** au o semnificație în plan social, dar și individual. După părerea celor mai mulți specialiști, acestea sunt : ***de constatare, de informare, de diagnosticare, de pronosticare, de selecție sau de decizie, pedagogică***. Evaluarea trebuie integrată în procesul de predare / învățare, ea determinând ameliorarea acestui proces. O primă cerință este compararea obiectivelor specifice cu obiectivele operaționale ale fiecărei lecții. ***Trebuie să fie o unitate între cerințele obiectivelor și cerințele probelor de evaluare.***

A doua cerință este eliminarea hazardului în evaluarea conținuturilor la limba și literatura română . Acest lucru se face prin fișe de lucru, miniteste, itemi. A treia cerință se referă la caracterul stimulativ al evaluării, înțeleasă ca o sarcină comună, firească, fără a deveni o sperietoare pentru elevi. Anunțarea tipurilor și formelor de evaluare este o cerință care determina succesul școlar.

După momentul când se efectuează evaluarea se pot distinge : ***evaluarea inițială*** sau „răul necesar” – este diagnostică, stimulantă și indică planul de urmat în procesul de învățare.

Evaluarea continuă sau curentă se efectuează pe tot parcursul predării – învățării, constituind secvențe ale lecției combinate sau mixte (verificarea cunoștințelor predate anterior și evaluarea cunoștințelor predate în lecția curentă cu realizarea feedback-ului).

Evaluarea periodică (de regulă după un capitol), evaluarea finală sau sumativă, cea mai complexă, se efectuează în timpul orelor de recapitulare – consolidare – evaluare , prevăzute pentru fiecare semestru, sau la sfârșitul anului școlar, de regulă prin lucrări scrise.

Metodele de evaluare sunt ***tradiționale*** **(**probe orale, probe scrise și probe practice) și **complementare** (observarea sistematică a elevilor, investigația, portofoliul, tema pentru acasă, tema de lucru și clasa, autoevaluarea).

Un rol important în evaluarea cunoștințelor îl are cunoașterea de către cadrul didactic a elaborării judicioase și corecte a itemilor (întrebărilor de evaluare), la probele scrise, în ***funcție de tipul de evaluare*** (inițială, sumativă sau curentă), de ***nivelul clasei***, de ***metoda de evaluare*** (proba scrisă sau orală).

Itemul este format dintr-un element independent al lucrării scrise (testului), dintr-o unitate de conținut care trebuie evidențiată pe baza unei întrebări, printr-o problemă sau sarcină de efectuat. Baremul este o grilă de evaluare, care cuprinde punctaje pentru fiecare element esențial din conținutul evaluat.

Verificarea scrisă prezintă multe avantaje, între care : economia de timp; acoperirea unitară ca volum și profunzime pe care acest tip de probe o asigură la nivelul conținutului evaluat; posibilitatea

evaluatorului de a emite judecăți de valoare mult mai obiective, întemeiate pe existența unor criterii de evaluare clar specificate și prestabilite; posibilitatea elevilor de a-și elabora independent răspunsul, reflectând cunoștințe și capacități demonstrate într-un ritm propriu; diminuarea stărilor tensionale, de stres, care pot avea impact negativ asupra performanței elevilor timizi sau cu alte probleme emoționale.

Inconvenientul major consta în relativa întârziere în timp a momentului în care se realizează ratificarea și corectarea probelor. Cu toate acestea, timpul de care dispun elevii pentru a intra în posesia rezultatelor evaluărilor poate fi utilizat pentru cunoașterea răspunsurilor corecte. De asemenea, probele scrise măresc rolul întâmplării în evaluarea rezultatelor, mai ales atunci când conținutul lor nu acoperă decât o mică parte din materia a cărei asimilare este verificată.

Verificarea orală constă în realizarea unei conversații prin care cadrul didactic urmărește identificarea cantității și calității instrucției. Conversația poate fi individuală, frontală sau combinată. Avantajele constau în faptul că se realizează o comunicare deplină între profesor și clasa de elevi, iar feedback-ul este mult mai rapid. Metoda favorizează dezvoltarea capacităților de exprimare ale elevilor. Așa cum sublinia H.Piéron „ La oral se apreciază întreaga personalitate. Modul de prezentare, ținuta, privirea directă sau nu, prezentă de spirit, prestigiul, concentrarea atenției, demn sau servil, prestigiul, șarmul sunt importante.”

Putem să apreciem că evaluarea orală este o formă particulară a conversației, prin chestionare, examinare, ascultare. Cadrul didactic verifică, cantitativ și calitativ, gradul de însușire a conținuturilor, noțiunilor. Evaluarea orală este limitată după unii cercetători, deoarece vizează secvențe din lecție și numai o parte din elevi.

Examinările orale impun respectarea unor cerințe privind frecvența (ritmicitatea) examinării, enunțul întrebărilor și elaborarea răspunsurilor, necesitatea antrenării întregii clase în completarea sau corectarea răspunsurilor elevilor chestionați, extinderea verificării de la informația memorată de elevi și a posibilității de a o reda la capacitatea de transfer și de a opera cu cunoștințele în explicarea altor fenomene.

Alături de metodele tradiționale de evaluare în practică pot fi folosite și *metode alternative de evaluare* : ***observarea sistematică a comportamentului elevului : investigația, proiectul, portofoliul, autoevaluarea etc.***

Metodele alternative oferă cadrului didactic informații suplimentare despre activitatea și nivelul pregătirii elevului. Ele completează datele furnizate de metodele tradiționale.

Portofoliul, tot mai folosit în predarea / învățarea / evaluarea cunoștințelor , mai este cunoscut în literatura de specialitate și sub numele de „ dosarul progresiv” sau „ dosarul de învățare”. Este un instrument de evaluare complex, ce include experiența și rezultatele prin celelalte metode de evaluare. Portofoliul urmărește progresul global înregistrat de elev, nu numai în ceea ce

privește *cunoștințele* achiziționate pe o unitate mare de timp (semestru, an școlar, ciclu de învățământ), ci și *atitudinile* acestuia. De asemenea, portofoliul, reprezintă un mijloc de a valoriza munca individuală a elevului, acționând ca un factor de dezvoltare a personalității, iar elevului i se rezervă un rol activ în învățare.

Aprecierea elevilor depinde de măsurare, iar măsurarea la rândul ei, de fidelitatea cu care reușește să surprindă și să exprime cu ajutorul notelor, ceea ce este specific și caracteristic fenomenelor pe care le are în vedere.

De reținut

- Baza întregii strategii de examinare, apreciere și notare procesului instructiv – educativ o reprezintă obiectivele operaționale, prin care se formulează ***standarde sau nivele cognitive, afective și comportamentale ce trebuie realizate de elevi prin lecțiile de limbă și literatură română*.**
- Formularea standardelor diferențiate (minimal sau maximal) se poate realiza pentru fiecare lecție. ***Alegerea itemilor, numărul și tipul lor depind de fiecare cadru didactic, care trebuie să respecte metodologia consacrată , recunoscută în activitatea de evaluare*.**
- Pentru ca rezultatele evaluării sa aibă o anumită semnificație pentru elevi, instrumentele de evaluare (probele) prin care se efectuează măsurătorile trebuie să aibă anumite calități, între acestea reținem : ***validitatea*** (măsurarea exactă); ***fidelitatea*** (calitatea unei probe de a da rezultate constante în accesul aplicării ei succesive); ***obiectivitatea*** și ***aplicabilitatea*** (calitatea unei probe de evaluare de a fi administrată și interpretată cu ușurință).

BIBLIOGRAFIE

*** *Curriculum Naţional pentru învăţământul obligatoriu. Cadru de referinţă*, 1998, MEN, CNC, Editura Corint.

*** *Curriculum Naţional. Programe şcolare pentru clasele a V-a - a VIII-a. Volumele 1-10*, 1999, MEN, CNC, Editura Cicero.

***Ghid metodologic pentru aplicarea programelor de Limba şi literature română (învăţământ primar şi gimnazial),* 2002, CNC, Editura Aramis, Bucureşti.

Cerghit I., Neacşu, I., Negreţ-Dobridor, I., Pânişoară, I.-O., 2001, *Prelegeri pedagogice*, Editura Polirom, Iaşi.

Cerghit, Ioan, 1980, *Metode de învăţământ*, E.D.P., Bucureşti.

Cerghit, Ioan, 1983, *Proiectarea (design-ul) lecţiei*, În *Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă*, (coord. I. Cerghit), E.D.P., Bucureşti.

Cerghit, Ioan, Bunescu, Vasile, 1988, *Metodologia instruirii*, În *Curs de pedagogie*, Universitatea Bucureşti.

Educație incluzivă prin pedarea interactivă - mijloace IT

Prof. înv. Primar Oana Denisa Bălău
Școala Gimnazială Nr. 3 Piatra –Neamţ

Pornind de la ideea că orice copil merită și are dreptul la un start bun atât în viață cât și în parcursul educațional, educația incluzivă are o semnificație decisivă pentrul viitorul adult.Copilul are în permanență nevoie de sprijin în dezvoltarea abilităților sale fizice, sociale, emoționale, cognitive. Acest sprijin trebuie asigurat în contextul respectării drepturilor copilului și cunoașterea nevoilor sale.

Cum transformăm procesul de învățământ în educație incluzivă? Cum identificăm cele mai potrivite abordări educaționale? Cum oferim o valoare diferențelor dintre copii?

Epoca contemporană este dominată de o expansiune puternică a științei și tehnologiei în toate domeniile de activitate, iar ritmul vieţii este într-o accelerare continuă. Acest ritm de viaţă, solicită oamenii într-o manieră mai intensă, pe toate planurile: social, cultural, pofesional.

Atât evoluţia tehnologiei, dar mai ales situatia epidemiologică la nivel global ,,ne-au împins” într-o călătorie, oarecum forţată, de explorare a educaţiei digitale. Astfel, principala responsabilitate, care revine cadrelor didactice, în acest moment, pe lângă pregatirea generaţiei actuale de a avea o viaţă independentă în timpuri necunoscute, este găsirea unor punţi de trecere între elevii ,,nativi digital” și cadrele didactice. Prin urmare, integrarea tehnologiei în învăţarea continuă devine unul dintre obiectivele esenţiale ale procesului de predare-învăţare, actual.

Competenţa digitală se regăseste printre cele opt competenţe cheie, prevăzute în Recomandarea 2006/962/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 decembrie 2006 privind competenţele cheie pentru învăţarea pe tot parcursul vieţii (JO L394, 30.12.2006, pp.10-18) și prevede ,,*utilizarea cu încredere şi în mod critic a tehnologiei din societatea informaţională (TSI) şi deci abilităţile de bază privind tehnologia informaţiei şi a comunicaţiei (TIC)”.*

Cele opt competenţe cheie prevăzute la nivel european, vin ca un răspuns la nevoile de adaptare a indivizilor la o lume din ce în ce mai globalizată.

După cum prea bine știm, generaţia de elevi, de astăzi este ,,generaţia Pandemiei”, ,,generaţia care stă acasă”, iar în mintea multora dintre noi, cred că încolteşte întrebarea: ,,este aceasta o generaţie pierdută?”

Cred că răspunsul la aceasta întrebare îl vom descoperi dacă pornim într-o călătorie în timp: să ne amintim cum arăta primul nostru telefon, cel cu butoane, eventual cu antenă, cât de greu reușeam să ,,prindem semnal”, nici nu putea fi vorba, pe atunci, de conexiune la internet sau reţele 5G. Sa ne amintim, cum cea mai mare parte dintre noi, am luat primul contact cu calculatorul în sălile publice de calculatoare, cât de limitate erau reţelele de socializare. În ziua de astăzi, un disc, un CD sau un joc pe televizor, din copilăria noastră reprezintă pentru elevi, obiecte de antichitate. Dacă vorbim despre televizoarele cu tub și cele alb negru, s-ar putea să fim priviţi ca fiind teleportaţi dintr-o alta eră. Prin urmare, ne vedem nevoiţi să recunoaștem faptul că elevii din ziua de astăzi sunt nativi digital, s-au născut cu ,,tehnologia în mâini”, unii dintre ei, poate, nu își pot ,măcar, imagina faptul că internetul nu a existat dintotdeauna.

Așa cum elevii noștri sunt nevoiţi să facă exerciţii de imaginaţie pentru a înţelege modul în care se raportau adulţii de astăzi, la tehnologia copilăriei/adolescenţei lor, vin cu propunerea de a face și noi un exerciţiu de imaginaţie pentru a vizualiza lumea în care vor trăi ca adulţi, acești elevi: Care vor fi

joburile viitorului? Cum va arăta o lume combinată între realitate (oameni) și inteligenţa artificială (roboţi)?

Așadar, să așteptăm să vedem ce se întâmplă nu este o opţiune. Trebuie să oferim acestor elevi, activităţi educaţionale interactive, bazate pe investigaţie (descoperirea lumii și a naturii), contexte de învăţare calitative, bazate pe metode active și colaborative atât în învăţarea la clasă cât și în cea online.

Un element prioritar în acest demers, îl conţitue, din punctul meu de vedere, implicarea cadrului didactic în a se forma și a găsi cele mai adecvate modalităţi de adaptare la cerinţele educaţionale actuale. Pentru inceput, vin cu propunerea de a se studia *Jurnalul de învăţare al profesorului reflexiv*, material dezvoltat **de Vasile Brașovanu** în cadrul programului ABC-ul Emoţiilor. Acest material ne ajută să ne înţelegem mai bine trăirile/emoţiile pe care le experimentăm în activitatea didactică, cu atât mai mult cu cât în această perioadă întâmpinăm, la tot pasul, noi provocări. Pentru a performa în domeniul educaţiei, cred că este prioritar să cunoaștem și să stăpânim mecanismele prin care putem gestiona emoţiile, dar mai ales cele prin care creierul poate fi ajutat să înveţe.

În ultimul timp se vorbește din ce în ce mai des despre adaptarea predării la necesităţile copiilor și se depun eforturi pentru introducerea învăţării centrate pe elev.

Peter Senger afimă că ***„mulţi copii se chinuie în școli…pentru că felul în care li se predă este incompatibil cu felul în care învaţă.”***

La polul opus găsim afirmaţia lui **Tom Peterson *„Îmi imaginez un sistem educaţional ce recunoaște că învăţarea este firească, că a-ţi plăcea să înveţi este normal și că învăţarea autentică înseamnă învăţare pasională. Un curriculum școlar ce apreciază întrebările mai mult decât răspunsurile…creativitatea mai mult decât reproducerea informaţiilor…individualitatea mai mult decât conformismul…și excelenţa mai mult decât realizările standard.”***

Iată că prin afirmaţia lui Tom Peterson, ne vedem puși în faţa conceptului de **învăţare centrată pe elev**, *cu accent pe învățare și pe rezultatele învățării și având implicații profunde la nivelul proiectării, al implementării și al evaluării curriculumului, impunând promovarea unui curriculum flexibil, care să permită diversificarea și adaptarea situațiilor de învățare pentru elevi, în acord cu caracteristicile de vârstă/nivel de dezvoltare, cu interesele și aptitudinile acestora, cu respectarea diversității (etnoculturale, lingvistice, religioase etc.); construirea de parcursuri de învățare diferențiate, implementarea unor demersuri explicite de personalizare a educației, drept garanție a egalității de șanse în educație;*

> Sursa: ***Repere pentru proiectarea și actualizarea curriculumului național***, elaborat în cadrul proiectului *Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți – CRED*, cod SMIS 2014+: 118327, cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020.

În cele ce urmează, vin cu câteva propuneri de metode, instrumente și platforme online, care ne vin în ajutor în formarea, la elevi, a unor reprezentări corecte asupra lumii înconjurătoare, dar și în explorarea unor norme și valori morale care reglementează relaţiile cu ceilalţi oameni.

Pentru a porni într-o excursie virtuală, în jurul lumii, avem la dispoziţie **Google Earth**, platformă cu ajutorul căreia putem călători în foarte multe zone ale Planetei noatre, prin intermediul imaginilor 3D, unde, pe lângă aceste imagini, ne sunt oferite o varietate de infomaţii despre diferite obiective. Ne putem continua călătoria, părăsind Planeta Pământ și ajungând în Univers, cu ajutorul aplicaţei **Stellarium-web,** care, ne oferă, de asemenea, imagini și informaţii inedite depre Planete și alte corpuri cerești. La întoarcerea pe Pământ, putem explora adâncurile mărilor, cu ajutorul platformei **Neal fun.**

Atunci când plec în excursii individuale, cu familia, folosesc deseori **Google Maps**. Departe de mine, până acum ceva timp, că aș putea utiliza această platformă și în scop educaţional. Pregătindu-mă, recent, pentru lecţiile de geografie și vrând să le ofer elevilor o viziune cât mai amplă asupra hărţilor, le-am prezentat această aplicaţie și ne-am dat seama că putem călători oriunde, cu un singur clic. Bineînteles că nu ne-am oprit aici, am început să calculăm distanţele dintre diferite localităţi, să stabilim trasee și obiective de vizitat, deasemenea am utilizat și alte cunoștinţe matematice efectuând transformări a unităţilor de măsură pentru distanţă.

După cum prea bine știm, nu toţi elevii au posibilitatea să călătorească prea mult. Unii dintre ei, poate, nu au fost niciodată la o grădină zoologică. În acest sens, ne vine în ajutor, platforma **explore.org**, care este o adevarată grădina zoologică globală. Prin intermediul acestei platforme, putem viziona, în timp real, activitatea unor diverse specii de animale, din întreaga lume.

Deci omul nu trebuie să lupte împotriva naturii, mai bine și mai inteligent este să învețe din marea experiență a naturii. Omenirea nu are nici o șansă să lupte cu natura ci singura alternativă este de a învăța de la natură lucru pe care l-a făcut și il face de multe ori :

-din observarea înotului animalelor subacvatice au apărut ideile construirilor primilor submersibile;

-din observarea și studierea zborului insectelor și păsărilor s-au construit primele avioane;

-din observarea și cunoașterea creierului uman, a legăturilor neuronice s-au construit primele calculatoare, dar toate aceste cuceriri nu sunt în stare să învingă natura care este mult mai inteligentă, are o experiență îndelungată.

BIBLIOGRAFIE

*1. Repere pentru proiectarea și actualizarea curriculumului național***,** elaborat în cadrul proiectului *Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți – CRED*, cod SMIS 2014+: 118327, cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020;

2. DESCRIPTIVUL COMPETENȚELOR CHEIE EUROPENE traducere și adaptare după Recomandarea Parlamentului European si a Consiliului privind competențele cheie pentru învățarea pe parcursul întregii vieți (2006/962/EC1);

3. www.digitalnation.ro;

4. www.indreptardigital.ro

5. www.cinemagia.ro;

6. Google Images.

INCLUZIUNE ŞI INTEGRARE IN INVĂȚĂMÂNTUL DE MASĂ

Prof.Balaj Mirela Gabriela ,Școala Gimnazială Săuca
,loc.Săuca, Jud.Satu Mare

Practica incluzivă poate fi definită drept atitudinile și metodele care asigură accesul tuturor elevilor la învățământul general. Toată lumea se străduiește să se asigure că toți elevii se simt bineveniți și apreciați și că primesc sprijinul potrivit pentru a-și dezvolta competențele și a-și atinge obiectivele. Atunci când educația este cu adevărat incluzivă, aceasta poate fi benefică pentru toți elevii, nu doar pentru elevii cu dizabilități.

Problematica integrării copiilor cu CES în învăţământul de masă aduce în discuţie conceptul de egalitate a şanselor. Prin egalitatea şanselor se înţelege acel proces prin care diversele sisteme ale societăţii şi mediului sunt puse la dispoziţia tuturor, în particular a persoanelor cu handicap. Existenţa copiilor cu CES a pus în faţa învăţământului probleme dintre cele mai diverse, de la forme de organizare a activităţii, metodologia didactică, strategiile de evaluare, strategiile de predare/învăţare, modalităţi de diferenţiere a activităţii şi/sau a conţinuturilor învăţării, etc până la complexa problemă a segregării sau/şi integrării acestor copii în învăţământul de masă.

Până nu demult, în unele ţări printre care şi România, a separat persoanele care nu se ridicau la nivelul standardelor prestabilite, dificultatea de învăţare fiind considerată consecinţa unei boli care poate fi tratată numai într-un loc specializat. Copiii cu deficienţe uşoare care frecventau şcoli obişnuite nu beneficiau de o asistenţă psihopedagogică adecvată. S-au creat astfel şcoli şi instituţii speciale. Tot mai mult se face azi simţită nevoia ca şcolile obişnuite să se implice prin lărgirea obiectivelor lor, astfel încât să poată cuprinde o mai mare diversitate de elevi şi să permită înglobarea, în sistemul general, a cât mai multor copii cu cerinţe educaţionale specifice.

În această perspectivă, însăşi învăţământul special trebuie să fie:

– recunoscut ca responsabilitate a tuturor celor care activează în învăţământul normal şi la îndemâna tuturor celor care au nevoie de el;

– integrant, permiţând tuturor copiilor cu deficienţe să fie educaţi în mediul cel mai puţin restrictiv;

– flexibil şi centrat pe copil;

– profesional, practicat de profesori specialişti şi devotaţi;

– comprehesiv şi realist, în funcţie de realităţi actuale, economice, sociale, culturale şi politice.

Învățământ incluziv,despre care se discută foarte mult , nu înseamnă doar să plasez un copil cu CES într-un colectiv de copii tipici, așteptând să se producă, de la sine, integrarea. Rezultatul va fi tocmai stigmatizarea și excluderea celui diferit. Este nevoie de legislație care să se aplice ferm cu maximă responsabilitate, de sprijin de specialitate, de echipă interdisciplinară, de mijloacele materiale și umane. Este nevoie de timp,de o echipă în care lucrurile se fac bine, profesionist și este nevoie de constanță.

Deși, în România integrarea copiilor cu CES în învăţământul de masă este reglementată printr-o serie de acte normative, iar problematicile integrării şi incluziunii au fost abordate încă de la începutul anilor '90, rolul de profesor itinerant și de sprijin (rol ce apare încă din Legea privind Statutul Cadrului Didactic din 1997), a fost pus în aplicare concret, abia după anul 2000. În anul 2001 se aprobă metodologia de organizare şi funcţionare a serviciilor educaţionale pentru copiii/ elevii cu deficienţe integraţi în şcoala publică, prin cadre didactice de sprijin/ itinerante: „În România copiii cu dizabilităţi

au acces la diferite forme de educaţie şi pot fi înscrişi, în funcţie de gradul de dizabilitate, în sistemul de învăţământ special sau în învăţământul de masă. Copiii cu deficienţe medii, cu dificultăţi de învăţare şi tulburări de limbaj, cu tulburări socio-afective sau comportament sunt integraţi în şcolile de masă unde pot beneficia de servicii educaţionale de sprijin.” (OMEC nr. 4653/ 2001). Profesorul itinerant și de sprijin este persoana specializată în activităţile educative şi recuperatorii adresate copiilor integraţi în învăţământul de masă. El poate fi angajatul unei şcoli speciale, al unui centru şcolar sau chiar angajatul unei şcoli de masă.

Atribuţiile cadrului didactic de sprijin sunt multiple și adesea covârșitoare: colaborează cu comisia internă de evaluare continuă din şcoală/ centrul de resurse; colaborează cu întregul corp profesoral al unităţii de învăţământ în care este înscris copilul/ elevul; elaborează şi realizează planul de intervenţie personalizat şi adaptarea curriculară în parteneriat cu cadrele didactice de la grupă/ clasă; colaborează cu cadrele didactice de la grupa/ clasa în care sunt elevi cu cerinţe educative speciale; realizează evaluarea periodică a elevilor cu CES; consiliază familiile copiilor/ elevilor care beneficiază de serviciile de sprijin si colaborează cu acestea – lucruri enorme ca solicitare fizică și psihică a unui singur om!

Din punct de vedere legal normarea şi încadrarea cadrelor didactice de sprijin și itinerante se realizează în funcţie de numărul de copii cu CES şi de gravitatea afecţiunilor acestora: o normă de 16 ore pentru 8-12 copii/ elevi cu cerinţe educative speciale în grupe de grădiniţe/ clase din unităţi de învăţământ obişnuit o normă de 16 ore pentru 4-6 copii/ elevi cu deficienţe severe/ asociate, integraţi în grupe/ clase din şcoala obişnuită.

În realitate, în norma de 16 ore, profesorul itinerant ar trebui să lucreze cu un număr mult mai mare de copii, adesea dublu! mai mult decât atât,vorbim despre categorii diferite de CES, fiecare cu particularitățile sale,copiii nefiind repartizați unui cadru didactic pe criteriul aceluiași diagnostic. Continuitatea pe post reprezintă o altă problemă. Este foarte important ca profesorii de sprijin să aibă continuitate pe post după ce copiii cu CES s-au ataşat de ei și după ce s-au pus bazele unei relații de colaborare cu eficiență pentru ambele părți. Astfel, din cauza multiplelor atribuţii care revin profesorilor de sprijin, aceştia - din lipsa timpului fizic necesar - nu pot realiza cu succes toate aceste activităţi.

De aceea, credem că principala problemă este insuficienţa numărului de profesori de sprijin în raport cu numărul de copii cu CES din cadrul şcolilor unde îşi desfăşoară activitatea, sau chiar lipsa totală a profesorilor de sprijin din anumite unităţi de învăţământ. În anii 2004-2005 s-au stabilit măsuri de ameliorare a metodologiei de organizare şi funcţionare a Serviciilor educaţionale de sprijin pentru copiii cu CES: OMEC nr. 5379/ 2004, HG nr. 1251/ 2005. Aceste reglementări abordează diferite aspecte specifice integrării copiilor cu CES în învăţământul de masă: resurse umane, curriculum şi resurse educaţionale, resurse materiale şi financiare.

Pe lângă activităţile de intervenţie recuperatorie realizate de profesorii de sprijin, copiii cu CES ar trebui să beneficieze teoretic, și de alte servicii speciale: activităţi de recuperare fizică, consiliere şcolară, terapia tulburărilor de limbaj organizate de alţi specialişti: kinetoterapeuţi, medici, consilieri şcolari, psihologi, logopezi etc. Aceşti specialişti ar trebui să lucreze în echipă cu profesorul de sprijin, și să își acorde suport reciproc profesional şi uman, consultare, luare împreună a deciziilor în abordarea fiecărui caz. Primul pas pentru integrare este realizarea compensării. Procesul compensării poate contribui la medierea, la suplinirea unor funcţii psihice dereglate sau absente şi astfel la o dezvoltare aproximativ normală şi corespunzătoare vârstei.

A doua formă de intervenţie este recuperarea: folosirea sistematică şi eficientă a restanţelor funcţionale ale copilului. Integrarea este optimizată ,în cele mai fericite cazuri şi prin recuperarea prin psihoterapie: diminuarea trăirilor afective negative, a frustraţiei,a complexelor, a sentimentului de inferioritate şi inutilitate; prin stimularea încrederii în sine, prin conştientizarea cauzelor ce conduc sub o formă sau alta spre eşec, dar şi prin asumarea deficienţei.

Optimizarea integrării în grupul de covârstnici se face prin terapie educaţională – integrată; se face o corelare a formelor de terapie prin joc, terapie prin învăţare, terapie cognitivă, art-terapie, meloterapie, terapie ocupaţională. Așadar, în vederea realizării incluziunii, ar trebui să existe pe lângă profesorul de sprijin şi alte resurse umane alocate serviciilor educative specializate: consilier şcolar, logoped care colaborează cu profesorul de sprijin, contribuind la recuperarea diferitelor tipuri de deficienţe, psihologul, kinetoterapeutul, psihoterapeutul etc.

Bibliografie

Ion Radu -„Psihologia educației și dezvoltării’’, Editura Academiei, București, 1983;
Ghid de predare-învățare pentru copiii cu cerințe educative speciale, Ionel Mușu, Unicef, 2000; Alois Gherguț Psihopedagogia persoanelor cu cerințe special. Strategii diferențiate ți inclusive în educație, Editura Polirom, Iași, 2005;
Blândul, V.,Introducere în problematica psihopedagogiei speciale, Ed.Univ. din Oradea, 2005;
Gheruţ,A., Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale.Strategii de educaţie integrată, Ed.Polirom. Iaşi, 2001;

FIECARE COPIL CONTEAZĂ !

Prof.înv.primar: MAIOR CRISTINA DIANA

Școala gimnazială „Regele Ferdinand” Sibiu

Completați rebusul și pe verticala A-B veți descoperi un cuvânt care ne ajută să înțelegem, să ajutăm, să acceptăm , să comunicăm cu acele persoane de lângă noi, care sunt un pic „diferite”, dar totuși sunt egale cu noi.

A.

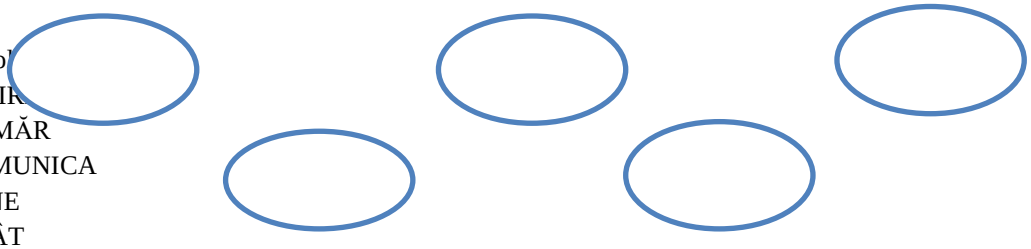
1	I									
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10	E									

B.

1. Cuvânt asemănător pentru „dragoste”.
2. Două cifre alăturate formează un .....
3. A vorbi cu cineva!
4. Opus „hărniciei”.
5. Opus „frumuseții”.
6. 24 ore.
7. Inspiră .....!
8. Folositor .
9. Un copil care nu poate !
10. Copii care merg la școală.

Cuvântul descoperit pe verticala A-B este: .....

Ce reprezintă pentru tine acest cuvânt? Scrie 4-5 cuvinte cu care asociezi acest cuvânt.

Rezol

1. IUBIR
2. NUMĂR
3. COMUNICA
4. LENE
5. URÂT
6. ZI
7. ÎNCREDERE
8. UTIL
9. NEPUTINCIOS
10. ELEVI

Educația incluzivă și oportunități reale de învățare

Prof. înv.primar Mihaela-Bianca Cuibuș
Școala Gimnazială “SIMION BĂRNUȚIU” Zalău

Se estimează că în întreaga lume există 240 de milioane de copii cu nevoi speciale. La fel ca toți copiii, au ambiții și visuri pentru viitorul lor. Au nevoie de o educație de calitate pentru a-și dezvolta abilitățile și a-și atinge potențialul. De cele mai multe ori, se confruntă cu bariere persistente în calea educației, care provin din discriminare, stigmatizare și eșecul obișnuit al factorilor de decizie de a accepta dizabilitatea în serviciile școlare.

Educația incluzivă înseamnă oportunități reale de învățare pentru grupurile care au fost excluse în mod tradițional - nu numai pentru copiii cu dizabilități, ci și pentru vorbitorii de limbi minoritare. Sistemele incluzive apreciază contribuțiile unice pe care elevii din toate mediile le aduc în clasă și permit grupurilor diverse să se dezvolte unul lângă altul, în beneficiul tuturor.

Ce este practica incluzivă?

Practica incluzivă poate fi definită drept atitudinile și metodele care asigură accesul tuturor elevilor la învățământul general. Toată lumea se străduiește să se asigure că toți elevii se simt bineveniți și apreciați și că primesc sprijinul potrivit pentru a-și dezvolta competențele și a-și atinge obiectivele. Atunci când educația este cu adevărat incluzivă, aceasta poate fi benefică pentru toți elevii, nu doar pentru elevii cu dizabilități.

Filosofia educației incluzive printre elevi

Filozofia educației incluzive trebuie să se răsfrângă asupra tuturor dimensiunilor din cadrul vieții școlare.

Dimensiunea culturală - Toți membrii din cadrul instituțiilor școlare trebuie să se ghideze după dezideratul comun al școlii incluzive, iar acest lucru poate fi văzut foarte ușor în modul de abordare la nivel de instituție școlară.

Dimensiunea strategică – Epicentrul culturii școlare și dezvoltării strategiilor viitoare ale școlii trebuie să aibă la bază filosofia educației incluzive. Acest lucru poate lua naștere prin adoptarea unor strategii care să vizeze implicarea tuturor elevilor în activități comune, ce au ca scop consolidarea relațiilor dintre aceștia.

Dimensiunea practică are în vedere aplicarea la nivelul clasei de elevi și la nivelul școlii per ansamblu a tuturor strategiilor ce vizează incluziunea copiilor indiferent de apartenență etnică sau socială, religie, naționalitate sau deficiență.

5 metode-cheie în construirea unui climat incluziv în sala de clasă

1. Cunoaște elevii și lasă-i și pe ei să te cunoască pe tine

Stabilirea unei legături cu elevii necesită timp, dar putem începe chiar cu primele zile de școală. Creând oportunități pentru ca elevii să vă împărtășească interesele, provocările și aspirațiile lor, dar și invers, se creează o legătură care poate continua să crească. Gândiți-vă la ceea ce a funcționat pentru tine în trecut și la ceea ce nu a funcționat; ce puteți face în mod constant pentru a vă conecta cu fiecare elev?

2. Creează un spațiu sigur pentru ca elevii să împărtășească valori cheie în procesul de incluziune

Elevii au nevoie, de asemenea, de timp explicit pentru a stabili conexiuni cu colegii lor. Împărțiți în mod regulat elevii în noi grupuri mici și folosiți strategia "Văd, gândesc, mă întreb" pentru a digera ceva despre care au învățat sau un eveniment de actualitate care ar putea fi în mintea lor. Prin modelarea modului în care ar trebui să funcționeze acest lucru și prin crearea unor norme de grup, elevii pot avea conversații fructuoase care să dezvolte empatia și să împărtășească opinii diferite într-un mod respectuos. Consolidarea abilităților socio-emoționale, cum ar fi empatia, recunoștința și compasiunea, în sala de clasă încurajează interacțiunile pozitive între elevi.

3. Planifică procesul didactic într-o varietate de moduri

Există din ce în ce mai multe dovezi care arată că lecțiile gamificate influențează în mod pozitiv implicarea elevilor. Pentru a apela la diferite stiluri de învățare, reimaginați lecțiile existente, în special cele care au senzația că sunt încărcate de prelegeri, cu videoclipuri noi, cărți și activități digitale, care să încurajeze o învățare activă. Un studiu realizat de Canadian Journal of Action Research, care a comparat implicarea elevilor cu lecțiile gamificate față de lecțiile tradiționale alternative, a constatat că elevii au prezentat scoruri medii mai mari în clasă atât pentru concentrare, cât și pentru atenție în timpul învățării bazate pe jocuri digitale. Un conținut de învățare variat, care face apel la diferite interese ale elevilor, la diferite metode și strategii este la fel de esențial ca și stilul de instruire. Oferiți elevilor șansa de a învăța despre provocările societății, istorie, echitate și egalitate, dar și despre evenimente actuale prin diferite mijloace și faceți ca unitatea să culmineze cu un proiect bazat pe echipă.

4. Alegeți literatură care să sublinieze importanța incluziunii

O parte a predării sensibile la cultură include oferirea elevilor de povești și opere literare care evidențiază experiența umană. Includeți povești despre diferite culturi, etnii, refugiați, precum și povești care includ explicații despre diferitele deficiențe.

Cărți care îndeamnă la incluziune

Iată o listă de cărți care promovează incluziunea, utilă pentru biblioteca clasei:
Cărțile prezentate fac parte din seria „Vreau să înțeleg”.

- ✓ **Sunt nou în cartier**

Prezintă povestea unui copil și a familiei lui care trec prin experienţa emoţionantă a mutării. Această carte se adresează copiilor cu vârsta peste 4 ani și este un instrument bun pentru a iniția comunicarea dintre părinți şi copil. Oferă copilului posibilitatea să vorbească despre sentimentele lui referitoare la mutare, fie că sunt bune sau rele. Nu în ultimul rând, îl ajută pe copil să privească cu alți ochi noul copil mutat în cartier sau colegul proaspăt mutat în sala de clasă.

- ✓ **Am hipoacuzie, dar nu este un obstacol**

Scopul acestei cărți este acela de a recunoaşte existenţa hipoacuziei şi a deficienţei de auz în rândul copiilor, în timp ce explorează câteva adevăruri, precum şi resurse disponibile pentru persoanele cu deficienţă de auz. Promovează înţelegerea şi acceptarea copiilor care au diverse probleme de auz, prin eliminarea oricărei discriminări.

- ✓ **Am dislexie, dar învăț cu entuziasm**

Cartea prezintă povestea unei fetițe care avea dificultăți de scriere și citire. Se adresează copiilor cu vârsta peste 5 ani, pentru care va fi mai ușor să empatizeze și să vină în ajutorul unei persoane care întâmpină astfel de provocări.

- ✓ **Și eu pot! La fel ca tine, pot face aproape orice!**

Copilul din această poveste trebuie să stea într-un scaun cu rotile. Uneori, se simte rău pentru că colegii săi de clasă nu-l implică în activități. Într-o zi, urmărindu-și prietenii jucând baschet, are o idee. El decide că, chiar dacă e într-un scaun cu rotile, și el poate învăța să joace.

- ✓ **Am ADHD, dar învăț să-l controlez!**

Cartea prezintă povestea unui copil care are ADHD - tulburare de deficit de atenție. Copilul este perceput ca fiind indisciplinat și incapabil de a urma instrucțiuni. Copiilor le va fi mai ușor să identifice această tulburare și să fie poate, un pic mai atenți și înțelegători cu colegii lor.

Planul de intervenție personalizat și prevenirea abandonului școlar la elevii cu cerințe educaționale speciale

profesor Balaban Georgeta
Colegiul Național „Calistrat Hogaș” Piatra Neamț

Abandonul şcolar reprezintă un proces pe parcursul căruia elevul se îndepărtează de şcoală şi, în cele din urmă, o părăseşte. Principalele cauze pentru producerea acestui fenomen se referă la factori externi şcolii (în principal nivelul socio-economic scăzut al familiei) sau la factori interni (lipsa de adecvare a ofertei şcolii la nevoile şi interesele elevilor din grupul ţintă). De asemenea, la fel de importante şi cu impact asupra abandonului şcolar şi absenteismului sunt şi cerinţele educaţionale speciale sau alte caracteristici individuale ale elevilor, precum lipsa interesului faţă de şcoală sau dificultăţile de adaptare la mediul şcolar.

Măsurile de intervenţie eficiente trebuie focalizate pe aceste cauze şi trebuie personalizate în funcţie de factorii de risc ce afectează fiecare elev în parte. Astfel, şcoala trebuie să încerce să suplinească lipsurile cu care vine elevul din familie şi comunitate şi să elimine efectele negative pe care o parte dintre aspectele legate de contextul socializării le pot avea asupra şcolarizării copilului. Rolul şcolii este acela de a identifica din timp acei elevi care, datorită unor anumite influenţe de factură economică, socială, culturală, medicală, riscă să ajungă la un moment dat în situaţia de a abandona şcoala.

Cerinţele educative speciale (CES) – desemnează necesităţi care solicită o educaţie adaptată particularităţilor caracteristice unei tulburări de învăţare, precum şi o intervenţie specifică, prin recuperare corespunzătoare.

În general, copiii cu cerinţe educative speciale sunt cei care sunt orientaţi spre eşecul şcolar. Cauzele cu frecvenţa statistică cea mai înaltă, au fost grupate după natura lor în mai multe categorii:

1. ***cauze anatomo-fiziologice*** se referă la: tulburările somatice, neurologice şi endocrine, deficienţe senzoriale uşoare. Cauzele de ordin psihic se exprimă prin registrul insuficienţelor elaborări intelectuale, inteligenţă la limită sau sub limită, tulburări de comportament.

2. ***cauze de ordin social-familial*** pot fi subgrupate astfel:

-cauze generate de structura restrânsă şi lărgită a cadrului familial (un singur părinte, fără părinţi);
-relaţii intrafamiliale negative (atmosferă tensionată între părinţi, între părinţi şi copii);
-tare psihocomportamentale (alcoolism, certuri, minciună, hoţie, promiscuitate etc.);
-insuficienţe material-financiare şi de habitat (spaţiu de locuinţă restrâns, etc);
-nivel cultural coborât;
-stilul de raportare a membrilor familiei la copil (tolerant, excesiv de tolerant, indiferent, autoritar, excesiv de autoritar);
-nivelul coborât de comunicare umană intrafamilială.

3. ***cauze de ordin pedagogic*** vizează toate componentele câmpului educaţional, de la politica învăţământului, la deficienţele de pregătire profesională, formele de organizare a procesului instructiv-educativ, proiectarea curriculară, relaţiile educator-elev, articularea demersurilor educative de tip formal, nonformal şi informal, natura şi gradul de implicare a familiei şi a comunităţii locale în viaţa şcolii.

Abordarea personalizată a acestor copii vizează reducerea impactului negativ al unor factori legaţi de socializarea primară în familie (lipsa de susţinere din partea părinţilor, implicarea în

activităţile domestice în detrimentul implicării şcolare, lipsa condiţiilor necesare studiului în familie, lipsa unui minim bagaj cultural/lingvistic în cadrul familiei), precum și diminuarea intervenţiilor negative ale unor factori legaţi de experienţa şcolarizării (adaptarea la orarul şcolar şi la solicitările curriculumului şcolar, incluziunea în colectiv).

Pentru integrarea educațională a elevilor cu cerințe educaționale speciale este nevoie de elaborarea unui plan de intervenție individualizat, în cadrul căruia, folosirea unor modalități eficiente de adaptare curriculare joacă un rol esențial definit ca programul de activități școlare care se concretizează în planul de învățământ, programa școlară, manual, ghiduri metodice, obiectivele și modurile comportamentale ce conduc la realizarea obiectivelor, metodelor și mijloacelor de predare-învățare, ce dezvoltă modurile de evaluare a rezultatelor. Problemele de adaptare curriculare se pun diferit în cazul integrării elevilor cu dificultăți de învățare. Adeseori, pentru aceștia este suficient să concepem un program suplimentar, la disciplina sau disciplinele la care întâmpină dificultăți sau rămâneri în urmă.

Un plan de intervenție personalizat este un plan scris, cu obiective specifice, elaborate pentru a sprijini învățarea sau nevoile comportamentale ale elevilor, cuprinzând obiective imediate și pe termen scurt și fiind revizuit de cel puțin două ori pe an. Un plan de interveție personalizat trebuie conceput pentru orice elev care are nevoi de învățare suplimentare față de ceilalți colegi. Planul trebuie elaborate și discutat cu părinții și cu elevul în cauză. Acesta cuprinde:

-Descrierea cerințelor educaționale speciale ale elevului.
-Obiectivele de învățare/sprijin care se potrivesc cerințelor elevului.
-Serviciile educaționale suplimentare necesare.
-Descrierea strategiilor didactice care trebuie folosite.
-Descrierea tipului de ajutor din partea familiei.
-Rezumatul altor tipuri de sprijin (medical, consiliere psihologică etc.).
-O dată la care planul trebuie revizuit.
-Acțiunile de monitorizare și evaluare.

Planul de intervenție personalizat se bazează pe o strategie de învățare în pași mici. Obiectivele stabilite trebuie să fie:

- specifice și cât se poate de precise;
- unanim aprobate de școală, părinți și elev;
- măsurabile pentru a se vedea dacă obiectivele au fost atinse;
- realiste;
- delimitate temporal.

Un plan de intervenție personalizat durează, de obice, un semestru, după care va fi revizuit. Se stabilesc atunci noi obiective și data la care va fi revizuit din nou. Trebuie să li se ceară părinților și elevului părerea asupra rezultatelor înregistrate. Pas cu pas rezultatele trebuie discutate cu cei implicați. Prin aplicarea planului de intervenție personalizat se poate evita abandonul școlar a elevilor cu cerințe educaționale speciale, acesta fiind o posibilă cale de prevenire a renunțării timpurii la educație.

Bibliografie:

Cucoş Constantin, 2002, „Pedagogie”, Editura Polirom, Iaşi, pag. 87-96
Cristea, S. , 1994 „Fundamentele pedagogice ale reformei învăţământului“, EDP, București;
Vrășmaș, E. – „Școala pentru toți “ – materialul pentru studenți;
https://www.reninco.ro/images/Declaratia%20de%20la%20Salamanca.pdf
http://www.unicef.ro/wp-content/uploads/Ghid-de-lucru-pentru-prevenirea-si-combaterea-abandonului-scolar-ghid-pentru-directori-de-scoli-2012.pdf

Educația nonformală centrată pe competențe la copiii cu tulburări comportamentale

Prof. Pîrîianu Liliana-Daniela
C.S.E.I. Balş, Olt

Copiii cu CES fac parte din societatea noastră. Aceştia, mai mult decât ceilalţi copii, au nevoie de o permanentă socializare şi colaborare cu alţi copii pentru asigurarea integrării lor sociale. Tendinţa de a crea şi sprijini cadrul necesar integrării sociale şi societale a copiilor cu dizabilităţi este cu cât mai activă, cu atât mai eficientă, argumentul suprem constituindu-l beneficiile psihosociale ale incluziunii, aceasta facilitând asumarea de roluri sociale proprii în comunitate şi stabilirea de relaţii sociale.

Modificarea comportamentelor nedorite este o activitate extrem de complexă şi dificilă. Din cauza posibilităţilor mai reduse de adaptare, copilul cu tulburări de conduită resimte o nevoie accentuată de sprijin din punct de vedere afectiv şi social. Asistenţa psihopedagogică specifică acordată acestor elevi este ca atare, foarte importantă. Ea se realizează de către psihopedagog, profesor itinerant, consilier şcolar, ca şi de alţi profesionişti (inclusiv medici) sau de echipe de intervenţie multidisciplinară.

Competenţele şi atitudinile dezvoltate elevilor în cadrul învăţării nonformale includ: competenţe interpersonale, capacitatea de lucru în echipă, încrederea în sine, disciplina, responsabilitatea, coordonare şi organizare, capacitatea de a rezolva probleme practice. Întrucât aceste competenţe au relevanţă crescută în dezvoltarea personală a individului, contribuind deopotrivă la participarea activă în societate, acestea ar trebui să fie complementare celor achiziţionate prin educaţia formală.

Într-o şcoală a diversităţii, educaţia trebuie să pună accentul nu numai pe împărtăşirea unor noi modele de socializare şi de percepţie a propriei persoane, ci şi să faciliteze acceptarea unor diverse moduri de viaţă, situaţii, puncte de vedere.

Bibliografie:

1. Dumitru G.; Bucurei C,; Cărăbuţ C., „Integrarea elevilor cu cerinţe educative speciale”, Timişoara, Editura Mirton, 2006.
2. http://www.asociatia-profesorilor.ro/educatia-nonformala.html

Evaluarea educaţională a copiilor cu dizabilităţi

Prof. Pîrîianu Liliana-Daniela
C.S.E.I. Balş, Olt

Activitatea de evaluare a copiilor cu dizabilităţi este una deosebit de complexă, rolul celui ce evaluează este acela de a şti cu exactitate ce este dizabilitatea, care sunt coordonatele sale, pentru a stabili corect programul de intervenţie pe care urmează să-l propună, acesta trebuind să răspundă necesităţilor copiilor cărora le este adresat.

Actul de evaluare educaţională are o deosebită importanţă pentru toţi factorii implicaţi: copii, părinţi, specialişti implicaţi în activitatea de recuperare a deficienţelor. Actul evaluativ trebuie să fie rezultatul muncii unei echipe pluridisciplinare (psiholog, medic, psihopedagog, logoped, cadre didactice), probele adresate elevilor cu astfel de dificultăţi trebuie să fie cât mai diversificate. Evaluarea trebuie însoţită obligatoriu de o intervenţie recuperativă, în consecinţă, acest proces de evaluare reprezintă un proces continuu de planificare şi programare care orientează elaborarea planului de servicii personalizate (PSP) şi programele de intervenţii personalizate (PIP).

Principiile evaluării copilului cu dizabilităţi:

- Evaluarea trebuie să fie subordonată interesului superior al copilului - creşterea nivelului de „funcţionalitate”, de implicare activă în planul vieţii individuale şi sociale.
- Evaluarea trebuie axată pe potenţialul de dezvoltare a copilului.
- Evaluarea necesită o abordare complexă și completă a elementelor relevante (sănătate biopsihică, nivel de instrucţie şi educaţie, grad de adaptare psiho-socială, situaţie economică ş.a.) precum şi a interacţiunii dintre acestea.
- Evaluarea trebuie să aibă un caracter multidimensional, altfel spus să determine nivelul actual de dezvoltare, pentru a oferi un prognostic şi recomandări privind dezvoltarea viitoare a copilului, în integralitatea sa.
- Evaluarea presupune o muncă în echipă, cu participarea activă şi responsabilizarea tuturor specialiştilor implicaţi (psihologi, medici, pedagogi, profesori, educatori, sociologi, asistenţi sociali, logopezi etc.).
- Evaluarea se bazează pe un parteneriat autentic cu beneficiarii direcţi ai acestei activităţi: copilul şi persoanele care îl au în ocrotire.

Evaluarea poate fi formală (teste, probe) şi informală, care include observaţia, analiza produselor activităţii, analiza erorilor, analiza de sarcini, inventarele de abilităţi, chestionare, interviul etc.

Folosirea unor metode moderne / alternative de evaluare a rezultatelor şcolare ale elevilor determină creşterea motivaţiei acestora pentru învăţare, sporirea calităţii şi eficienţei procesului instructiv-educativ din şcoală şi un confort psihologic ridicat, atât al elevilor cât şi al cadrelor didactice.

Evaluarea performanţelor elevilor, prin intermediul metodelor alternative, folosite în complementaritate cu cele clasice, este mai pregnant focalizată pe evaluarea competenţelor elevilor care, potrivit paradigmei constructiviste, sunt cele care trebuie evaluate, cu precădere, în practica şcolară. Competenţele includ în structura lor cunoştinţe (a şti ceva), dar se focalizează pe aspectele de ordin procedural (a şti cum).

Evaluarea trebuie să fie complexă şi să evite formalismul. Evaluarea complexă presupune o abordare multidisciplinară - medicală, psihologică, pedagogică şi socială - complementară, uneori

inter-instituţională, iar din analiza şi sinteza tuturor datelor rezultate reies şi trebuie să se propună soluţii de orientare a copiilor către serviciile adecvate.

Bibliografie:

Golu, Pantelimon, Psihologie socială,E.D.P., Bucureşti, 1974;
Predescu, M., Psihopedagogie specială, Universitatea de Vest, Timişoara, 1994;

Micul bibliotecar

- proiect educaţional interdisciplinar –

Denisa Buzilă Gârda
Cristian Buzilă Gârda
Şcoala Gimnazială “George Coşbuc” Baia Mare

Motto: *„Orice carte este nu doar a autorului, a şcolii pe care o reprezintă, ci a tuturor cursanţilor, profesorilor, cititorilor aşa cum este şi a celor care nu au citit-o încă”* Laurenţiu Şoitu

Iniţiativă, competenţă, autoformare, calitate, inovaţie

În ultimii ani auzim din ce în ce mai des spunându-se: „Copiilor nu le mai place să citească!” sau „La vârsta lor noi citeam foarte mult!”. Acestea sunt cuvintele unor cadre didactice sau ale unor părinţi şi lucrul foarte grav este că reflectă realitatea. Este un adevăr şi poate chiar o cauză pentru eşecul la învăţătură al unor elevi. Este de datoria fiecărui cadru didactic şi părinte să-şi pună întrebări de genul: „De ce nu citesc copiii?”, „Cum îi determinăm să citească?”, „Dacă nu se vor lua măsuri, care sunt riscurile?”.

Proiectul „ Micul bibliotecar”- proiect ce se derulează în şcoala noastră din anul 2018, vine, sperăm, ca răspuns şi soluţie la aceste întrebări. Am ajuns la concluzia că trebuie să-i învăţăm pe copii cum să citească de plăcere, cum să relaţioneze cu textul şi cum să acţioneze ca răspuns la ceea ce au citit, cum să treacă de la reproducerea naivă la analiza complexă a textului. Am să vă prezint, în continuare, motivaţia care ne-a determinat să demarăm un astfel de proiect: *“ Fiecăruia dintre noi ne place să ne încântăm privirile în paginile unei cărţi. Să zâmbim cu liniile de dialog, să învăţăm din punctele de suspensie şi să iubim cuvintele. În fiecare carte se ascunde o comoară. Unii găsesc cu uşurinţă comoara, alţii şi în momentul de faţă o caută. Locul unde găsim aceste comori este biblioteca. În şcoala noastră beneficiem de un Centru de Documentare şi Informare (CDI), o adevărată împărăţie a cunoaşterii. Ceea ce este de remarcat este faptul că numărul cititorilor din şcoală este mare. De fiecare dată când trecem pragul uşii, suntem întâmpinaţi de o mulţime de elevi dornici de a afla mai mult. De ce un “Mic bibliotecar”? Micul bibliotecar va fi proiectul care va sprijinii activitatea din CDI, dar şi un mod de relaxare pentru participanţi*.” Leş Bianca este doar un suflet mic din mulţimea de suflete din şcoala “George Coşbuc”, dar acest suflet s-a dovedit a fi foarte mare, demonstrând tuturor că se poate… Bianca s-a implicat trup și suflet în acest proiect extraordinar la nivelul întregii şcoli, reuşind să implice peste 220 de elevi şi întreg efectivul de cadre didactice din şcoală, participând efectiv la propria-i formare.

Prin specificul şi obiectivele propuse, aceste noi tipuri de educaţie sunt o dimensiune a realităţii cotidiene, motiv pentru care intră din ce în ce mai mult sub incidenţa educaţiei formale, în cadrul căreia un rol din ce în ce mai important îl deţin competenţele comunicaţionale. Valorificând potenţialul activităţilor extraşcolare, respectiv al proiectului educaţional ca metodă complexă, am considerat eficientă implicarea intensă a tuturor elevilor în activităţile de promovare a lecturii, într-o perioadă în care, din păcate lectura ocupă o poziţie defavorizată. Prin urmare, organizarea si desfăşurarea activităţilor din cadrul proiectului „Micul bibliotecar”, au scos în evidenţă talente nebănuite ale multor elevi din şcoală şi a oferit o perspectivă mai aproape de realitate asupra

aprecierii valorilor general umane. Acesta este un bun câştigat care poate fi o bază solidă pentru o dezvoltare ulterioară armonioasă. Valorizarea unui proiect este asigurată atât de activitatea de diseminare, cât şi de cea de asigurare a sustenabilităţii proiectului, motiv pentru care am continuat acest proiect şi în acest an şcolar, spre entuziasmul elevilor implicaţi care s-au arătat încântaţi de rolul de «fraţi» mai mari, de mentori, dovedind seriozitate în relaţionarea cu colegii lor mai mici. Împreună, am înţeles că integrarea şi adaptarea la standarde europene presupun : să învăţăm «a şti să fii» punând accent pe valorificarea personalităţii fiecărui elev şi pe promovarea valorilor unei societăţi democratice şi umaniste -, «să învăţăm să trăim împreună, cunoscându-ne reciproc », «să fim deschişi, înţelegători, toleranţi, prin credinţă, dragoste şi respect», «să învăţăm a învăţa permanent».

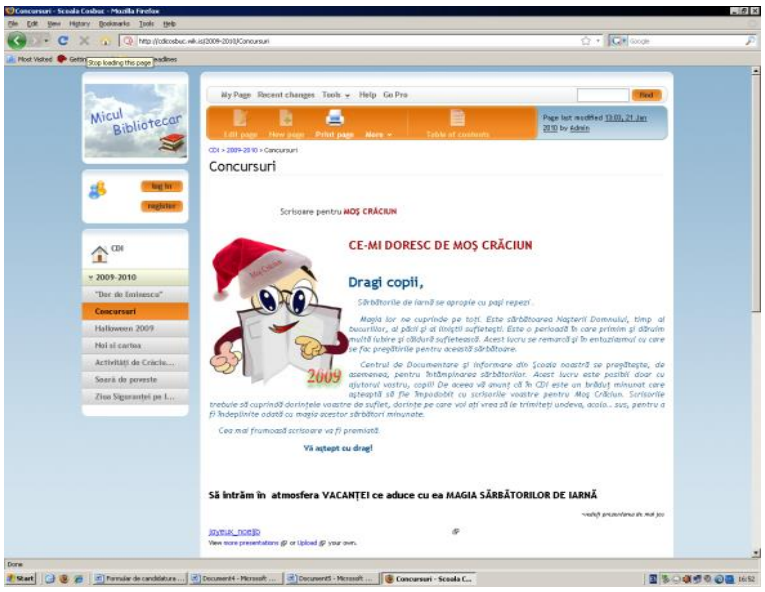
Scopul proiectului:Valorificând potenţialul activităţilor extraşcolare, respectiv al proiectului educaţional ca metodă complexă, am considerat eficientă implicarea intensă a CDI-ului în activităţile de promovare a lecturii şi atragerea spre lectură prin demararea acestui proiect, într-o perioadă în care, din păcate, lectura ocupă o poziţie defavorizată.

Obiectivele proiectului

- eficientizarea activităţii CDI prin acţiuni de voluntariat realizate de elevii şcolii sub egida Consiliului elevilor;
- responsabilizarea elevilor cu privire la respectarea regulamentului CDI prin activităţi de supraveghere;
- formarea unor opinii, atitudini, idei ca elemente specifice ale unei conştiinţei şi conduitei care să promoveze o lectură activă precum şi a unor competenţe de a lucra în echipă valorificând cooperarea şi spiritul competiţional;.

Prezentarea proiectului:

Având ca punct de plecare una dintre misiunile şcolii, şi anume, aceea de a informa şi educa elevii în spiritul preţuirii operelor literare ale scriitorilor români valoroşi, cultivarea interesului şi pasiunii pentru lectură, dobândirea de cunoştinţe şi din alte domenii şi discipline, proiectul educaţional „ Micul bibliotecar”, îşi propune să-i atragă pe elevi, să-i mobilizeze şi să le ofere posibilitatea de a se implica într-o serie de activităţi de promovare a lecturii şi nu numai.

Activităţi derulate în cadrul proiectului: acţiuni de supraveghere zilnică, ”Ghiceşte personajul”, ”Fazan în lumea cărţilor”, ”Micii geografi” - concurs pe teme geografice, ”Bucuria credinţei”- concurs pe teme religioase pascale, ”În lumea basmelor”, ”Ghicitori literare”, ”Scriitori români”, „În lumea lui Ştie-Tot” – concursuri de cultură generală, etc.

Competenţele dezvoltate:

- ❖ aptitudini şi competenţe lingvistice ;

- competenţe informatice;
- aptitudini şi competenţe de a învăţa;
- aptitudini şi competenţe antreprenoriale;
- aptitudini şi competenţe de exprimare culturală;
- competenţe sociale, civice, interpersonale.

Impactul proiectului:

Satisfacţia a fost foarte mare deoarece am văzut că elevii nu şi-au pierdut interesul faţă de activităţile desfăşurate pe întreaga perioadă a derulării proiectului. Fiind vorba de tehnici noi, elevii au fost interesaţi, dornici de lectură, curioşi, şi-au îndeplinit sarcinile cu multă răspundere. Unii elevi s-au arătat nemulţumiţi de prestaţiile personale, alţii de timpul insuficient acordat pentru pregătirea unor teme, dezamăgiţi uneori că nu au ,,ghicit’’ soluţiile optime. În schimb, au descoperit armonia lucrului în echipă, au formulat întrebări, au învăţat să adreseze critici constructive.

FIECARE COPIL CONTEAZA

Prof.Candidatu Emilia
Școala Gimnazială” Alexandru Macedonski” Craiova

Timpul liber al copiilor și modul în care este petrecut acesta a devenit în ultima vreme o prioritate în atenția organizatorilor procesului de instruire și de educare în sopul folosirii mai eficiente a acestuia. După școală , elevii au nevoie de joc, de dans, de sport, de modalități de descătușare a energiei și de destresare . Educatorii trebuie să acorde toată atenţia bunei organizări a timpului liber, îmbinând armonios munca și învățătura cu distracția si jocul.

Tabăra este o astfel de activitate extracurriculară, un eveniment de seamă în viața copiilor. Prin specificul lor, taberele reprezintă un nesecat izvor de bucurii și satisfacții, creând buna dispoziție ce favorizează dezvoltarea elevilor, atât din punct de vedere psihic cât și fizic. Experiențele elevului sunt favorizate, valorificate și dezvoltate într-un nou climat stimulativ, în care poate să-și manifeste interesele, să-și exprime impresiile și trăirile, pe baza căutărilor și eforturilor personale, accentual deplasându-se cu preponderență de pe informative pe formative.

Taberele școlare încântă prin farmecul lor, prin prospețimea și inocența protagoniștilor, prin neîntrecuta spontaneitate și sinceritate, prin naturalețea și firescul comportamentului lor . Pornind la drum cu poezia, muzica, dansul şi veselia, copiii se pun pe șotii, îi satirizează pe cei leneși sau își caută în propriul grup cel mai talentat coleg, pe cel mai puternic sau pe cel mai firav, caută indicii pentru a găsi comori bine ascunse etc. Toate acestea le veți regăsi în programul taberei AVENTURA DE O VIAȚĂ, program ce ia în calcul, pe lângă conținuturi (care trebuie să fie apropiate experienței de viață a copilului, să răspundă nevoilor sale de cunoaștere, de nou și de frumos) și alte coordonate majore, precum mișcarea, atmosfera de veselie și destindere, pe de o parte, ca și atmosfera încărcată de emoții, ce produce o anumită tensiune interioară fiecărui copil, pe de altă parte. Programul taberei cuprinde:

Ziua 1. Întâlnirea și plecare pe traseu, vizitarea unei mănăstiri dar și participarea la activitatea **MICUL OLAR” sau** atelierul “ **Globul de Craciun**”, unde fiecare copil are ocazia să-şi confecţioneze un vas din lut sau să asiste la fabricarea şi pictarea globurilor din sticlă. Urmează cazarea grupului, timp liber pentru acomodare. În această zi, toţi elevii participanţi se organizează în echipe de 8-10 copii şi stabilesc conducătorul echipei, numele echipei şi pregătesc steagul echipei..

Ziua 2. Se propune copiilor un program special în care se urmărește în mod deosebit dezvoltarea spiritului de echipă şi sublinierea rolului fiecărui coechipier ca parte integrată în grup. Probele desfăşurate în prima parte a zilei pun în evidenţă creativitatea şi atenţia copiilor precum şi aptitudinile de coordonare, cooperare.

*** Drumeţia cu obstacole surprizã (4 ore)** – fiecare echipă va primi din partea organizatorilor o hartă a zonei. Pe această hartă va fi trasat traseul pe care îl vor parcurge şi vor exista deasemeni anumite instrucţiuni cu privire la desfaşurarea probei. Pe parcursul acestei drumeţii concurenţii vor întâlni **6** posturi de control cu arbitrii, iar în fiecare post se va desfăşura câte o probă surpriză. Traseul va avea un grad minim de dificultate, putând fi parcurs de oricare copil. Probele ce se vor desfăşura în cele **6** posturi de control sunt:

1 – **Montajul (5 min/echipã) –** participanţii vor trebui să monteze şi demonteze un obiect cu ajutorul coechipierilor.

2 – **Labirintul (5 min/echipã)** – participanţii vor trebui sã treacã printr-un culoar cu obstacole naturale, de pe o parte pe alta a labirintului creat, legaţi la ochi cu eşarfe şi coordonaţi de unul din membrii echipei.

3 – **Pânza de pãianjen muzicalã (15 min/echipã)** – participanţii vor trebui sã treacã de pe o parte pe alta a „pânzei de paianjen”, prin culoarul cel mai facil pentru ei şi la indicaţiile coechipierilor, dar fãrã sã atingã „pânza de paianjen muzicalã”.

4 – Puzzle-ul (10 min)– concurenţii vor avea la dispoziţie un puzzle care va trebui asamblat de cãtre întreaga echipã cât mai repede posibil.

5 – Tir cu arcul (20 min/ echipa)– concurenţii vor avea la dispoziţie 3 săgeţi de probă şi alte 3 săgeţi pentru a obţine cât mai multe puncte necesare echipei.

În această seară echipa de animatori a pregătit un program de prezentare şi iniţiere în tehnicile de fotografiere: instantanee, peisaje, momente de neuitat.

Ziua 3.

Propunem un program ce va include probe care vor începe simultan. Acestea se vor desfăşura pe parcursul întregii zile cu respectarea programului de servire a meselor. Prin desfăşurarea probelor acestei zile se urmăreşte în primul rând dezvoltarea încrederii în sine dar şi în coechipieri.

Probele zilei

1. Tiroliana (4 ore) – la această probă fiecare concurent va fi învăţat în prealabil cum se foloseşte corect echipamentul de alpinism. Echipa tehnică va prezenta fiecare element al echipamentului necesar acestei probe, precum şi al celei de alpinism, şi va explica modul de folosinţă şi utilitatea fiecăruia. Tiroliana este activitatea unde copiii pot obţine plăcere maximă cu un efort şi risc minim şi una dintre cele mai distractive activităţi care, deşi considerată extremă, prezintă un nivel **maxim de siguranţă**. Participanţii vor folosi echipamente profesionale pentru alpinism ca metodă de susţinere (ham, carabiniere, scripeţi, tandem etc.) şi scripeţi speciali pentru coardă şi coborâre pe coardă.

2. Căţărare (4 ore) – stânca/peretele artificial alese pentru alpinism vor fi pentru începători, astfel încât orice concurent să poată parcurge minim 2 m în înălţime. Proba se va desfăşura în paralel cu cea de tiroliană. Participanţii vor folosi echipamente profesionale folosite în alpinism şi escaladă care conferă confort şi siguranţă. Aceste activităţi îşi pun amprenta asupra multor aspecte foarte importante într-o echipă şi anume, încrederea faţă de colegii de echipă, responsabilitate, curaj, scopuri comune şi multe altele.

Activităţile de **ESCALADĂ ŞI ALPINISM** au o tentă extremă, activităţile desfăşurându-se în teren stâncos şi uneori la înălţime. Fiecare participant se va lupta cu propriile limite şi indiferent de cât de sus va escalada sau cât de bună va fi tehnica lui, acesta se va simţi un mic alpinist, iar senzaţia de a termina un asemenea traseu este excepţională. Această activitate este extrem de plăcută şi are ca scop aducerea participantului faţă în faţă cu momentul în care trebuie să îşi depăşească propriile limite şi de a reacţiona la prima vedere faţă de elemente noi necontrolate de către participant. *Vârsta minimă pentru alpinism şi escaladă este de numai 6 ani.*

3. Orientarea după hartă (30 min/persoană) – pentru această probă concurenţii vor primi, o hartă o zonei în care se va desfăşura orientarea. În fiecare punct indicat concurenţii trebuie să descopere câte un post (“mut”, ‘lampion”) unde vor găsi un capsator cu care îşi vor capsa fişa de parcurs. În această seară, împreună cu echipa de animatori, organizăm un **“CARNAVAL”**, unde fiecare echipă trebuie să se costumeze conform indicaţiilor primite de la animatori.

Ziua 4.

După servirea micului dejun propunem un ***Concurs cu obstacole surpriză.*** La probele prezente în acest concurs echipele vor participa simultan. Probele pun în evidenţă în primul rând aptitudinile de coordonare, cooperare pentru atingerea obiectivelor comune.

*1 – **Pătrăţelul mut (30 min/echipã) –** participanţii trebuie să parcurgă pe rând un anumit traseu asemănător unui labirint, respectând indicaţiile coordonatorului.

*2 – **La schi (5 min/echipã) –** participanţii vor trebui să se deplaseze pe o anumită distanţă (teren plat) cu ajutorul unor schiuri improvizate.

*3 – **Lac -mal (5 min/echipã) –** participanţii a câte două echipe se vor întrece într-un concurs în care, fiind aşezaţi într-un cerc, vor trebui să execute anumite sărituri la comanda coordonatorului de joc.

*4 – **Tunelul (5 min/echipã) –** participanţii trebuie să transmită un obiect printr-un tunel imaginar într-un timp cât mai scurt posibil.

*5 – **Jaloanele (5 min/echipã) –** participanţii vor trebui să parcurgă într-un timp cât mai scurt o anumită distanţă, ocolind în traseul lor câteva jaloane. Proba se desfăşoară sub forma de ştafetă.

*6 – **Tavanul muzical (5 min/echipã)** – participanţii vor trebui să treacă pe sub un „tavan muzical” situat la o înălţime de maxim 40 cm faţă de sol. Tavanul este confecţionat din sfoară iar pe aceasta sunt agăţaţi o mulţime de clopoţei micuţi. În paralel cu desfăşurarea concursului cu obstacole surpriză, doritorii pot participa la programul **“ HAI ÎN ŞA”**- o plimbare cu Bicicleta sau opţional o plimbare cu Calul. În această seară, împreună cu echipa de animatori, organizăm concursul **“ MICUL DANSATOR”** un program de discotecă.

Ziua 5. Tehnicile cercetăşeşti (supravieţuire, alimentaţie, prim ajutor, pericole în natură) – au rol de iniţiere în turismul montan şi nu numai. În urma desfăşurării lor se evidenţiază preocuparea copiilor pentru soluţionarea problemelor comune precum şi creşterea încrederii reciproce între aceştia. Pentru punerea în practică a celor învăţate în această zi, fiecare echipă primeşte un pachet cu alimente şi sub directa îndrumare a animatorilor, pregătesc propria cină.

Seara fiecare echipă prezintă în cadrul unui concurs programul artistic **“ HAPPY FACE ”** pregătit pe durata taberei respectând tematica impusă de animatori.

Ziua 6. Tranfăgărăşan

După servirea micului dejun propunem o excursie opţională pe Transfăgărăşan. Dacă vremea ne permite, ne propunem să ajungem până la cabană Bâlea Lac, zona alpină Cota 2000, Cabană Capra, zona Piscul Negru sau Barajul Vidraru.

Seară fiecare echipa prezintă în cadrul unui concurs programul “ MICUL FOTOGRAF ” pregătit pe durata taberei respectând tematică impusă de animatori.

FESTIVITATEA DE PREMIERE

Ziua 7. Cu bagajul plin de anintiri, ne luăm rămas bun de la gazdele noastre şi plecăm către casă dornici să povestim celor dragi, cum am petrecut 7 zile minunate în tabăra “AVENTURĂ ÎN NATURĂ”

Integrarea educatorului în program alături de elevi face posibilă o discretă îndrumare din interior,acesta devenind un imbold pentru elevi. Aceştia capătă mai multă siguranţă şi încredere, realizându-se astfel acea deblocare afectivă necesară în orice activitate . Participarea educatorului în organizarea programului taberei este delimitată, în primul rând de nivelul de dezvoltare şi de pregătire a elevilor. Astfel, cu cât copiii sunt mai mici, cu atât participarea educatorului la realizarea programului trebuie să fie mai consistent. Aşadar,tabăra este un prilej prin care copilul „ se pune în valoare”, folosindu-şi imaginaţia, siguranţă de sine, stabileşte noi tipuri de relaţii între elevi, pe de o parte, între elevi I şi adulţii participanţi, pe de altă parte: relaţii de colaborare, de prietenie, un climat de încredere

şi căldură sufletească ce favorizează comunicarea, o bună socializare şi integrare în colectivitate şi în viaţă socială.

BIBLIOGRAFIE

Ionescu, M.; Chis, V., Mijloace de invatamant si integrarea acestora in activitatile de instruire si autoinstruire, Editura Presa Universitara Clujeana, Cluj-Napoca, 2001

NOȚIUNI DE BAZĂ REFERITOARE LA DIPLOMAȚIA CONSULARĂ

Prof. dr. Elinor Danusia Popescu
Colegiul Tehnic „Carol I”, București

Cuvinte-cheie: corp consular, diplomație, exequatur, jurământ, relații internaționale, societate civilă.

În privința relațiilor interstatale, încă din cele mai vechi timpuri, țările au acordat o mare importanță conexiunii societății civile cu politica lor externă, prin intermediul reprezentanților consulari, implicați mai ales în relațiile comerciale și apărarea cetățenilor străini. De-a lungul timpului, consulii au fost puși în umbră de diplomați, problemele de relații politice și diplomatice, jocul alianțelor, încheierea păcii sau declararea războiului, analizele asupra marilor chestiuni de actualitate politică sau de relații internaționale revenind, cu precădere, diplomaților, fapt ce a umbrit activitatea consulară în cercetarea istoriografică. De altfel, britanicul Desmond C.M. Platt a remarcat acest fapt, folosind termenul „serviciul Cenușăreasa”, pentru a arăta situația consulilor eclipsați de colegii diplomați în activitățile lor.

Cu toate acestea, instituția consulară este considerată cea mai veche formă de reprezentare a unui stat în străinătate[1]. Pe scena internațională, relațiile consulare au existat, cu mult timp înaintea relațiilor diplomatice, funcția consulară durând – sub diferite denumiri -, încă din antichitate, iar termenul „consul” fiind utilizat din secolul al XII-lea, poate chiar din secolul al XI-lea[2], pentru a desemna un personaj administrând comunitatea sa de compatrioți. Consulii au fost *primi inter pares* ai „națiunii” lor, posedând recunoașterea regală, ceea ce îi făcea să fie primii printre egali, colectivul compatrioților dintr-un oraș[3]. Această funcție pre-westphaliană ținea cont de interesele statelor, ca și de ale persoanelor particulare. Așadar, ea se situează la intersecția sferelor publică și privată, a statului și a societății civile.

Codificarea regulilor care impun relațiile diplomatice a apărut târziu, cu „Anexa XVII” a Actului Final al Congresului de la Viena din 1815, care s-a derulat în contextul unei Europe slăbite de războaiele napoleoniene. Convenția de la Viena privind relațiile diplomatice din 1961 și Convenția de la Viena pe subiectul relațiilor consulare din 1963 reprezintă cele mai importante lucrări în domeniul codificării de drept diplomatic și consular internațional intervenite după abrutizarea adusă de cele două războaie mondiale.

Limba franceză a fost mult timp limba diplomatică, datorită supremației intelectuale exercitate de Franța în Europa secolelor XVII și XVIII[4]. Însă după Primul Război Mondial, la Versailles, în 1919, limba engleză a răsturnat monopolul limbii franceze.

Consulii pot fi clasificați în două categorii – consuli onorifici și consuli de carieră. Atât unii, cât și ceilalți au același rol, acela de a apăra interesele țării pe care o reprezintă și ale cetățenilor statului

[1] Frank, Robert (coordonator), *Pour l'histoire des relations internationales*, Presses Universitaires de France, 2012, p. 495.

[2] Laigue de L., « L'institution consulaire. Son passé historique depuis l'antiquité grecque jusqu'au commencement du premier Empire (1806) », *Revue d'Histoire Diplomatique*, vol. 4, 1890, p. 543.

[3] Ulbert, Jörg, Le Bouëdec, Gérard (dir.), *La fonction consulaire à l'époque moderne : L'affirmation d'une institution économique et politique (1500-1800)*, Rennes, Presses universitaires de Rennes, 2006, p. 23.

[4] Cambon, Jules, *Diplomatul*, Iași, Institutul European, 2011, p. 75.

respectiv. Consulul este reprezentantul oficial al statului trimițător al misiunii – în termeni juridici *Stat acreditant* – pe lângă toate autoritățile și administrațiile țării primitoare a misiunii, denumit în termeni juridici *Stat acreditar*. El este numit de guvernul țării pe care o reprezintă, în cazul nostru România. Consulul onorific sau de a doua categorie își exercită sarcinile benevol, fără a fi retribuit de statul acreditant. El pune la dispoziție un local, întreținerea acestuia și personalul aferent. Diferența fundamentală între cele două categorii de consuli este aceea că cei onorifici - *consules electi* – nu sunt funcționari publici, așa cum sunt consulii de carieră - *consules missi*. Această deosebire este vizibilă și în jurământul prestat de consuli[5]. Țara care fondează consulatul îi acordă *exequaturul*, un document oficial care îi conferă autorizația de a-și exercita funcția, pe o durată nedeterminată, dar putând fi retras în orice moment.

Este necesar ca un consul să cumuleze mai multe calități, printre care tactul și prudența. Diplomatul Constantin I. Karadja, detalia responsabilitățile consulilor, care depășeau simpla muncă birocratică : „Consulul, prin meseria sa, nu are numai o responsabilitate civilă, administrativă și uneori penală, dar întreaga sa activitate are adesea un caracter strict umanitar, putând fi comparată cu cea a judecătorului, a medicului și chiar a duhovnicului. Ca și aceștia, consulul este în contact strâns cu viața oamenilor în multiplele sale aspecte[6].”

Dreptul de a stabili relații consulare aparține unui stat suveran și independent, fiind un element esențial al competenței sale de a acționa ca subiect în legile internaționale[7]. Recunoașterea independenței de stat a României – prin Tratatul de la Berlin din 1878 – a avut consecințe pozitive pentru țară, printre acestea numărându-se și transformarea agențiilor diplomatice și ridicarea lor la rangul de legații și numirea de miniștrii plenipotențiari în capitalele europene și de consuli onorifici în principalele orașe[8].

În vreme ce consulul de carieră sau bugetar era un funcționar al statului român, consulul onorific sau nebugetar era cel mai adesea un străin, efectuându-și munca voluntar și beneficiind de libertate de acțiune și inițiativă personală. Consulul onorific trebuia să posede o reputație respectabilă în cercurile sociale și comerciale ale orașului.

După numirea și atribuirea patentei unui consul onorific, procedura urma astfel: consulul completa un formular provizoriu de foaie personală însoțit de specimenul semnăturii și presta jurământul : „Jur să îndeplinesc cu credință și în conformitate cu legile românești funcțiile ce mi-au fost conferite și să contribui din toate forțele la ceea ce ar putea favoriza comerțul românesc[9].” Foaia personală a unui consul onorific cuprindea diferite tipuri de informații, despre familia sa – precum numele de familie și prenumele, locul și data nașterii, starea civilă, adresa -, dar și informații în legătură cu titlurile academice și alte titluri, data numirii în funcțiile serviciului ministerului, data numirii în

[5] Traducere proprie, Popescu, Elinor Danusia (2021). *Les Consuls roumains auprès des grandes puissances ouest-européennes (1919-1939).* Paris: L'Harmattan, p. 36.

[6] Karadja, Constantin, I., *Manual diplomatic și consular*, Trașcă, O. et Obiziuc, S. (editori), 2013, p. 126.

[7] Bernhardt, R. ed., *Encyclopedia of Public International Law: International Relations and Legal Cooperation in General, Diplomacy and Consular Relations*. Netherlands : North-Holland, 1986, p. 35.

[8] Ceobanu, Adrian-Bogdan, *Diplomați în Vechiul Regat: familie, carieră și viață socială în timpul lui Carol I, 1878-1914*, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza, Iași, 2015, p. 7.

[9] AMAER, Problema 75, Consuli onorifici ai României în diverse țări, 1870-1944, volum 19, Franța, jurământ depus de Louis Louis-Dreyfus, consul onorific al României la Paris, 16 mai 1922, f. 124.

alte funcții, calitățile sau sarcinile în afara celor din serviciul ministerului, poziția militară – campanii, recompense (decorații, medalii și alte distincții onorifice) și sancțiunile disciplinare[10].

În România interbelică, persoana care avea în atribuțiile sale executarea decretului regal de numire a unui consul sau viceconsul onorific era ministrul Afacerilor Străine. Astfel se explică faptul că documentele pe această chestiune se găsesc în Arhivele Ministerului Afacerilor Externe[11].

Consulii respectau legile române, cărora reprezentanții diplomatici le asigurau îndeplinirea în legație – mai târziu ambasadă. Toți consulii lucrau în colaborare cu legația lor în capitala statului, ea însăși sub autoritatea ministrului plenipotențiar, reprezentantul oficial al statului – mai târziu ambasador. În absența ministrului plenipotențiar, acesta era înlocuit de însărcinatul cu afaceri.

În realitate, funcțiile consulare depășesc simplul aspect comercial și îmbrăcă o dimensiune mai globală care îi face pe consuli agenții apropierii dintre cele două state. Activitatea unui consulat include chestiuni administrative, precum formalitățile de viză, pașapoarte, validarea documentelor oficiale, traduceri și legalizări de acte, activități economice și comerciale, probleme politice, precum sprijinirea relațiilor amicale între state, însă de asemenea cuprinde și o ramură culturală și turistică.

Surse și bibliografie :

Arhivele diplomatice ale Ministerului Afacerilor Externe din România (AMAER), București :
Problema 75, Consuli onorifici ai României în diverse țări, 1870-1944, volum 19 (Franța).
Bernhardt, R. ed., *Encyclopedia of Public International Law: International Relations and Legal Cooperation in General, Diplomacy and Consular Relations*. Netherlands: North-Holland, 1986.
Cambon, Jules, *Diplomatul*, Iași, Institutul European, 2011.
Ceobanu, Adrian-Bogdan, *Diplomați în Vechiul Regat: familie, carieră și viață socială în timpul lui Carol I, 1878-1914*, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza, Iași, 2015.
Frank, Robert (coord.), *Pour l'histoire des relations internationales*, Presses Universitaires de France, 2012.
Karadja, Constantin, I., *Manual diplomatic și consular*, Trașcă, Ottmar et Obiziuc, Stelian (edit.), Cluj-Napoca, Argonaut, 2013.
Laigue de L., « L'institution consulaire. Son passé historique depuis l'antiquité grecque jusqu'au commencement du premier Empire (1806) », *Revue d'Histoire Diplomatique*, vol. 4, 1890, p. 543.
Platt, Desmond C. M., *The Cinderella Service. British Consuls since 1825*. London: Longman, 1971.
Popescu, Elinor Danusia (2021). *Les Consuls roumains auprès des grandes puissances ouest-européennes (1919-1939).* Paris: L'Harmattan.
Ulbert, Jörg, Le Bouëdec, Gérard (coord.), *La fonction consulaire à l'époque moderne : L'affirmation d'une institution économique et politique (1500-1800)*, Rennes, Presses universitaires de Rennes, 2006.

[10] Traducere proprie, Popescu, Elinor Danusia (2021). *Les Consuls roumains auprès des grandes puissances ouest-européennes (1919-1939).* Paris: L'Harmattan, p. 44.
[11] Principalele dosare se găsesc în Arhivele Ministerului Afacerilor Externe din România (AMAER), Problema 75, Consuli onorifici ai României în diverse țări, 1870-1944.

„Fiecare copil contează” – inițiative pentru o educație incluzivă

Prof. înv. primar Boitoș Sanda- Elena
Școala Gimnazială „Florea Bogdan” Reghin

Educația incluzivă este un concept fundamental în societatea modernă, în care fiecare copil este recunoscut și valorizat, indiferent de abilitățile sale. Într-un mediu incluziv, diversitatea este celebrată, iar toți copiii sunt susținuți în atingerea potențialului lor maxim. În acest referat, voi explora diverse inițiative și practici care promovează o educație incluzivă și care evidențiază importanța fiecărui copil.

Partea I: Fundamentele educației inclusive:

1. Definiția educației incluzive

- Educația incluzivă se referă la procesul de asigurare a accesului la învățare pentru toți copiii, indiferent de diferențele lor individuale.
- Aceasta implică eliminarea barierelor fizice, sociale și emoționale care pot împiedica participarea și progresul copiilor în sistemul educațional.

2. Principiile educației incluzive

- Respectarea diversității: recunoașterea și valorificarea unicității fiecărui copil.
- Participarea activă a tuturor: asigurarea că toți copiii sunt implicați în procesul educațional.
- Suport individualizat: furnizarea de intervenții și resurse adaptate nevoilor specifice ale fiecărui copil.

Partea II: Inițiative și practici pentru o educație incluzivă:

1. Formare și dezvoltare profesională:

- Programe de formare pentru profesori și personalul școlar pentru a înțelege și a implementa practici incluzive.
- Workshop-uri și seminarii despre strategii de predare adaptate diversității elevilor.

2. Adaptarea curriculumului:

- Dezvoltarea unui curriculum flexibil, care să permită accesul tuturor copiilor, indiferent de nivelul lor de abilitate.
- Utilizarea tehnologiilor asistive și a materialelor alternative pentru a sprijini învățarea.

3. Crearea unui mediu școlar inclusive:

- Promovarea unui climat școlar prietenos și tolerant, în care diversitatea este văzută ca o valoare.
- Adaptarea infrastructurii școlare pentru a fi accesibilă pentru toți copiii, inclusiv cei cu dizabilități.

4. Parteneriate cu comunitatea și familia:

- Implicarea părinților și a comunității în procesul educațional pentru a asigura un suport continuu pentru copiii cu nevoi speciale.
- Colaborarea cu organizații non-guvernamentale și alte instituții pentru a oferi resurse suplimentare și suport.

Partea III: Studii de caz și exemple de bune practice:

1. Școala XYZ: O abordare integrată pentru educația incluzivă

- Implementarea unei politici de admitere deschise, care să permită accesul tuturor copiilor, indiferent de background-ul lor.
- Dezvoltarea unui program de mentorat între elevi, pentru a promova relațiile interpersonale și

cooperarea.

2. Proiectul ABC: Promovarea accesului la educație pentru copiii defavorizați

- Oferirea de burse și alte forme de suport financiar pentru a permite copiilor din medii defavorizate să acceseze educația.
- Organizarea de programe de after-school și activități extracurriculare pentru a susține învățarea continuă.

Educația incluzivă este o componentă esențială a unei societăți echitabile și progresive. Prin promovarea inițiativelor și practicilor care să asigure accesul și participarea tuturor copiilor în procesul educațional, putem contribui la construirea unui viitor mai luminos și mai incluziv pentru toți. Fiecare copil contează, iar o educație incluzivă este cheia pentru a asigura că niciun copil nu este lăsat în urmă.

COPILUL CU ADHD ŞI MEDIUL DIN GRĂDINIŢĂ

Prof. înv. preşc. Moscal Corina Maria
Grădiniţa cu P.P. „Piticot” , Arad

ADHD- deficit de atenţie şi hiperactivitate sau THDA- tulburare hiperchinetică cu deficit de atenţie, reprezintă aceeaşi afecţiune neurobiologică, întâlnită în primii ani de copilărie- până la vîrsta de 7 ani. Această boală afectează anumite zone ale creierului care îi ajută pe copii să rezolve probleme, să planifice lucrurile, să înţeleagă acţiunile celorlalţi şi să îşi controleze impulsurile.

Principalele simptome ale ADHD sunt hiperactivitatea- copilul nu poate sta locului, se mişcă şi vorbeşte continuu, impulsivitatea- copilul are un comportament şi un limbaj necontrolat şi tulburările de concentrare- copiii se plictisesc şi sunt distraşi repede de la activităţi.

Se poate spune că în general copiii sunt uşor hiperactivi, îşi pot menţine atenţia puţin timp (în funcţie de vârstă), însă la copiii bolnavi aceste simptome afectează învăţarea, adaptarea la mediul din grădiniţă şi mai apoi la cel şcolar şi sunt afectate de asemenea relaţiile cu ceilalţi copii.

Cauza acestei boli nu este pe deplin cunoscută, existând teorii care iau în considerare preponderent cauze genetice, factori de mediu şi caracteristici fizice ale creierului. Băieţii sunt mai predispuşi la boală, astfel că şi numărul acestora este de patru ori mai mare decât la fetiţe.

Cel mai important în activitatea cu copiii cu ADHD este ca aceştia să fie stimulaţi, iar ca posibile stimulente aş enumera: reducerea timpului în care se realizează o temă şi găsirea unei ocupaţii alternative, copilul să aibă un creion special care să-l atragă în activitatea de scriere, aprecieri verbale a fiecărei reuşite, bulină roşie sau alte stimulente, chiar alimentare, acordarea rolului de lider într-un joc. De asemenea i se poate permite copilului să aducă de acasă o jucărie favorită, dacă jocul cu aceasta îl poate stimula în dezvoltarea atenţiei.

Copilul va participa de asemenea la drumeţii, excursii, i se va “acorda” plăcerea de a sta în faţa rândului, educatoarea făcând în aşa fel încât acest lucru să fie perceput ca un atu. Va fi încurajat să aducă de acasă un obiect, animal de casă, care să-i permită prezentarea acestuia, formularea unei povestiri, ceea ce va înlesni socializarea cu colegii de grupă. În urma unei fapte exemplare educatoarea poate reduce, diminua o sancţiune. Pentru a-i satisface nevoia de mişcare, educatoarea îi poate cere copilului să o ajute la distribuirea fişelor, creioanelor, planşetelor, plastilinei etc. Deşi foarte importante, stimulentele, nu trebuie pierdute din vedere şi pedepsite. Atenţia educatoarei se va focaliza pe comportamentul negativ care va fi sancţionat, fiind totuşi evitate pedepsele severe care nu vor face decât să genereze reacţii şi mai ostile.

Ca o concluzie aş completa prin remarca potrivit căreia ADHD este una dintre cele mai frecvente probleme de ordin comportamental cu care se confruntă în prezent copiii, fiind marcată o serie de efecte negative provocate de lipsa atenţiei, impulsivitate şi hiperactivitate. Simptomele sale sunt în mod evident în disonanţă cu stadiul normal de dezvoltare al copilului şi intră frecvent în conflict normele şi regulile formale şi informale ale culturii şcolare, provocând dificultăţi în viaţa cotidiană.

Poate ar trebui să ne îngrijoreze şi câteva date statistice, nu tocmai optimiste, în ceea ce priveşte modul în care sunt afectate persoanele cu ADHD, astfel:

-aceşti copii sunt mai predispuşi abandonului şcolar (32-40%);
-să aibă numai câţiva prieteni / să aleagă izolarea socială (50-70%)
-să aibă rezultate slabe profesionale (70-80%);
-să aibă diferite tulburări de personalitate (18-25%);
-să încalce reguli sociale etc.

Diagnosticarea timpurie a bolii şi luarea din timp a măsurilor impuse pot reduce fenomenele expuse anterior, aceasta implicând familia, în primul rând, grădiniţa (şi mai apoi şcoala), specialiştii în terapie comportamentală, societatea în ansamblul ei.

Bibliografie:

-Popenic, Ştefan; Fartuşnic, Ciprian; Târnoveanu, Nadia, Managementul clasei pentru elevii cu ADHD,Editura DPH, Bucureşti, 2005

-Kuyma, Kay, Înţelege-ţi copilul, Editura Viaţă şi sănătate, Bucureşti, 2006

-Iucu, Ioniţă, Managementul clasei de elevi, Editura Polirom, Iaşi, 2006

-Olsen Jerry, Nielsen W. Thomas, Noi metode şi strategii pentru managementul clasei, Didactica Publishing House, 2009

INTEGRAREA ÎN ȘCOALĂ A ELEVILOR CU CES

ILINCA ROXANA IONELA
LICEUL DE ARTE "BĂLAŞA DOAMNA"TÂRGOVIȘTE

Integrarea şcolară este un proces de includere în şcolile de masă/ clase obişnuite, la activităţile educative formale şi nonformale, a tuturor copiilor consideraţi ca având cerinţe educative speciale. Dreptul de a fi educaţi în acelaşi fel şi în acelaşi context social ca şi ceilalţi copii este apreciat a fi un drept universal de care să se bucure orice copil indiferent de dizabilitate.

În plan psihopedagogic,”cerinţe educative speciale” subliniază cu claritate necesitatea individualizării evaluării şi demersului educaţional în funcție de particularitățile psihoindividuale și de vârstă ale elevilor, de necesitățile, motivațiile, interesele fiecăruia.

Educația în școala incluzivă are rolul de a implica activ pe toți participanții în actul învățării spre realizarea idealului educațional și anume formarea personalității în vederea integrării active și creatoare în viața socială, în funcție de expectanțele societății de la un moment dat.

Integrarea copiilor cu cerințe educative speciale în școli are rolul de a înlătura segregarea sau excluderea din diferite motive:apartenența la gen, limbă, statut social,religie, nivel de cultură, etc.; de asemenea este necesară o reorganizare a școlii în ansamblu, a curriculumului, a modului în care profesorii predau și a modului în care elevii învață, a modului în care elevii interacționează între ei, cu sau fără dizabilități de orice fel. Școala incluzivă este deschisă comunității, tuturor celor care vor să învețe și trebuie să se asigure că elevii din acea școală participă ei înșiși la procesul instructiveducativ, ca niște actori, nu doar ca produse pasive. Diferențele dintre elevi sunt văzute în școala incluzivă ca resurse de învățare în sensul că fiecare învață de la celălalt într-un proces de interacțiune continuă, iar tratarea diferențiată a elevilor este absolut necesară. Integrarea şcolară a copiilor cu CES permite, sub îndrumarea atentă a cadrelor didactice, perceperea şi înţelegerea corectă de către elevii fără deficienţe a problematicii şi potenţialului de relaţionare şi participare la viaţa comunitară a semenilor lor care,din motive independente de voinţa lor, au nevoie de o abordare diferenţiată a procesului de instruire şi educaţie din şcoală şi de anumite facilităţi pentru accesul şi participarea lor la serviciile oferite în cadrul comunității; de asemenea copiii cu CES își dezvoltă competențele sociale alături de copiii “normali” mai mult decât dacă ar fi separați într-o școală specială.

Procesul de integrare a copiilor cu CES depinde în foarte mare măsură deprofesor, de competențele sale pedagogice, organizaționale, psihosociale, deoarece integrarea este un proces complex, îndelungat și care presupune ca educatorul să fie foarte bine motivat și să știe exact ce înseamnă integrarea.

Integrarea copiilor cu CES în școli obișnuite este o necesitate a prezentului și a viitorului deoarece includerea lor în societate în forma școlară, la început, asigură o mai bună adaptare la condițiile mediului de mai târziu, ei învață treptat cum să răspundă solicitărilor tot mai diverse, cunoscând realitatea dintr-o perspectivă mai largă.

Etapele procesului de integrare constau în:

1. *Depistarea copilului* cu nevoi speciale prin identificarea de către familie/cadre didactice/ medici, apoi orientarea către Serviciul de evaluare complexă sau echipa Programului de integrare;

2. *Evaluarea globală* ce presupune evaluarea medicală, evaluarea socială, evaluarea psihopedagogică , evaluarea curriculară inițială, constituirea dosarului.
3. *Decizia de includere în Programul de Integrare* este luată de I.S.J., pe baza recomandării echipei de evaluare a Programului de Integrare prin eliberarea unei adrese către şcoala integratoare.
4. *Constituirea echipei de caz.*
5. *Elaborarea programului de intervenţie individualizată* (de către echipa de caz).
6. *Evaluarea curriculară* (de către cadrul didactic de la clasă, pe baza probelor elaborate în cadrul Programului de Integrare).
7. *Elaborarea programei curriculare adaptate* (de către cadrul didactic de la clasă şi profesorul de sprijin şi supervizată de I.S.J.).
8. *Aplicarea proiectului de intervenţie şi elaborarea programelor de recuperare/abilitare.*
9. *Evaluarea periodică şi adaptarea obiectivelor* proiectului de intervenţie individualizată la particularităţile copilului.
10. *Evaluarea semestrială/ etapială* şireadaptarea curriculară.
11. *Monitorizarea cazului* (I.S.J. -Programul de Integrare).
12. *Evaluarea finală* (la sfârşitul anului şcolar şi analiza cazului).

Factorii principali ai incluziunii sunt:
1. *cadrele didactice*, atitudinea lor faţă de copilul cu nevoi speciale, resursele disponibile (metode de predare, materiale, timp disponibil, competenţe profesionale);
2. *şcoala*, ce asigură copilului cu nevoi speciale un program de lucru într-o clasă obişnuită, cu alţi copii de vârstă apropiată. Aceasta poate şi trebuie să stimuleze prezenţa la şcoală a copiilor, deoarece reprezintă o şansă în plus ca procesul de integrare, ca munca în echipăa factorilor implicaţi să ajungă la rezultatul scontat.
3. *familia*, care asigură (sau ar trebui să asigure) climatul securizant şi cadrul optim necesar dezvoltării unei personalităţi echilibrate a copilului. Trebuie luată în consideraţie şi *şcoala specială*, cu experienţă, cunoştinţe şi facilităţi ale sistemului ce pot constitui resurse pentru şcoala incluzivă.

Se identifică două modele fundamentale de organizare şi educaţie pentru CES, care nu sunt neapărat succesive şi pot coexista.
1. Modelul bazat pe selecţie, separare şi segregare.Teza sociopedagogică de bază acestui model este adaptarea copilului la şcoală, iar dacă el nu poate răspunde exigenţelor, trebuie introdus în şcoli speciale.Tratamentul pedagogic propus: pedagogie bazată pe selecţii negative şi eşec.
2. Modelul integrării – are la bază o filosofie bazată pe încrederea în copil şi în capacităţile sale.

Integrarea şcolară

Şcoala este, de asemenea un mediu important de socializare. Formele de integrare a copiilor cu CES pot fi următoarele: clase diferenţiate, integrate în structurile şcolii obişnuite, grupuri de câte doi-trei copii deficienţi incluşi în clasele obişnuite, integrarea individuală a acestor copii în aceleaşi clase obişnuite.

Integrarea şcolară exprimă: atitudinea favorabilă a elevului faţă de şcoala pe care o urmează; condiţia psihică în care acţiunile instructiv-educative devin accesibile copilului; consolidarea unei motivaţii puternice care susţine efortul copilului în munca de învăţare; situaţie în care copilul sau tânărul poate fi considerat un colaborator la acţiunile desfăşurate pentru educaţia sa; corespondenţa totală între solicitările formulate de şcoală şi posibilităţile copilului de a le rezolva; existenţa unor randamente la învăţătură şi în plan comportamental considerate normale prin raportarea la posibilităţile copilului sau la cerinţele şcolare. În şcoală, copilul cu tulburări de comportament aparţine, de obicei,

grupului de elevi slabi sau indisciplinaţi, el încălcând deseori regulamentul şcolar şi normele socialmorale, fiind mereu sancţionat de către educatori. Din asemenea motive, copilul cu tulburări de comportament se simte respins de către mediul şcolar. Ca urmare, acest tip de şcolar intră în relaţii cu alte persoane marginalizate, intră în grupuri subculturale şi trăieşte în cadrul acestora tot ceea ce nu-i oferă societatea.

Datorită comportamentului lor discordant în raport cu normele şi valorile comunităţii sociale, persoanele cu tulburări de comportament sunt, de regulă, respinse de către societate. Aceste persoane sunt puse în situaţia de a renunţa la ajutorul societăţii cu instituţiile sale, trăind în familii problemă, care nu se preocupă de bunăstarea copilului.

Domenii ale integrării şcolare pentru CES

1. Domeniul instituţional

2. Domeniul curriculum-ului (curriculum de bază, curriculum diferenţiat, curriculum adaptat)

3. Sistem unitar de formare a personalului didactic, într-o organizare în care să existe o pregătire psihopedagogică de bază şi una specifică, pentru abordarea pedagogică a CES în cadrul şcolii pentru toţi.

Una din principalele schimbări care caracterizează procesul educativ al copilului cu nevoi speciale este tendinţa actuală de a înlocui intervenţia realizată în cadru instituţional prin cea realizată prin intermediul familiei şi prin mijloace deschise sau semideschise.

Modelul educaţiei integrate prezintă şase caracteristici principale:

a. Un program şi o strategie individualizată de educaţie vor trebui să fie puse în lucru pentru fiecare copil, pe baza unei evaluări permanente şi a progreselor sale;

b. Contactele vor trebui organizate sistematic între copiii cu handicap şi cei fără handicap, în cadrul instituţiilor şcolare şi în afara lor, printre altele printr-un sistem de tutorat;

c. Programele de educaţie vor fi elaborate în funcţie de nevoile şi exigenţele vieţii în comunitate şi pentru a facilita trecerea de la activitatea şcolara la viaţa adultă, foarte importantă pentru viitorul persoanelor cu nevoi speciale, şi,adesea dificilă;

d. Programele de educaţie vor fi elaborate şi prin conlucrarea cu părinţii, de către membrii echipei pluridisciplinare;

e. Se va urmări o evaluare dinamică, permanentă a modului de punere în lucru, de aplicare practică a programelor de educaţie individualizată, precum şi efectele lor specifice asupra tuturor dimensiunilor personalităţii copiilor cu nevoi speciale în condiţiile integrării;

f. Educaţia integrată, pornind de laintervenţia precoce, urmăreşte să ajute familia şi copilul cu nevoi speciale în vederea valorizării tuturor potenţialităţilor latente şi manifeste, pentru a trăi din plin, cu posibilităţile pe care le are şi le dezvoltă, într-o ambianţă constructivă, echilibrată. Educaţia integrată îi va permite copilului cu nevoi speciale să trăiască lângă ceilalţi copii valizi, să desfăşoare activităţi comune, dobândind abilităţi indispensabile pentru o viaţă cât mai apropiată de cea a valizilor, pentru o adecvată inserţie socială.

Curriculum diferenţiat – se referă la modalităţile de selectare şi organizare a conţinuturilor, metodelor de predare –învăţare, metodelor şi tehnicilor de evaluare, standardelor de performanţă, mediul psihologic de învăţare, în scopul diferenţierii experienţelor de învăţare şi de adaptare a procesului instructiv-educativ la posibilităţile aptitudinale şi de înţelegere, la nivelul intereselor şi cerinţelor educaţionale, la ritmul şi la stilul de învăţare al elevilor.

Curriculum adaptat – se referă la adaptarea conţinuturilor la o categorie de elevi cu CES, având în vedere volumul de cunoştinţe, dar mai ales procesele psihice şi particularităţile funcţionale ale sistemului nervos la elevii cu CES.

Adaptarea curriculum-ului se poate realiza prin:

1. **Extensiune**– prin introducerea unor activităţi suplimentare care vizează cu precădere aspecte legate de însuşirea unor limbaje specifice (dactilele, alfabetul Braille, limbajul semnelor) şi comunicare, orientare spaţială, activităţi de socializare şi integrare în comunitate, activităţi practice focalizate pe o pregătire profesională adecvată tipului de deficienţă.
2. **Selectarea unor conţinuturi** din curriculum general care pot fi înţelese şi însuşite de copiii cu CES, renunţarea la altele cu un grad ridicat de complexitate.
3. **Accesibilizarea şi diversificarea componentelor curriculum-ului general** prin introducerea elevilor cu CES în activităţi individuale variate, compensatorii, terapeutice destinate recuperării acestora şi asigurarea participărilor în mod eficient la activităţile desfăşurate în învăţământul obişnuit.
4. **Folosirea de metode şi procedee didactice şi de mijloace de învăţământ** preponderent intuitive care să ajute elevul cu CES să înţeleagă şi să interiorizeze conţinuturile predate la clasă.
5. **Folosirea de metode şi procedee de evaluare** prin care să se evidenţieze evoluţia şi performanţele elevilor, nu numai în plan intelectual, ci mai ales în plan aplicativ (gradul de valorificare a potenţialului aptitudinal şi modalităţile de rezolvare de probleme tipice de viaţă, posibilităţi de relaţionare şi comunicare cu cei din jur, performanţele în plan profesional).

Bibliografie:

Alois, Gherguţ, 2007, *Sinteze de psihopedagogie specială*, Editura Polirom,

Păun, Emil, 1998, *„Bazele sociopedagogice ale educaţiei integrate în Educaţia integrată a copiilor cu handicap”,* UNICEF, RENINCO

Panaite Doina, 2003, „*Instrumente de lucru şi strategii didactice în educaţia integrată”*,DIAGONAL

Vrăşmaş, Traian, 1999, *Învăţământul integral şi/sau incluziv”*, ARAMIS

Vrăşmaş, Traian; **Doant, Patrick; Muşu, Ionel; Frinti Children,** 1996, *„Integrarea în comunitate a copiilor cu cerinţe speciale”*, UNICEF

Stefan Popenici, Ciprian Fartușnic, Nadia Târnoveanu, 2008, Managementul clasei pentru elevii cu ADHD, DIDACTICA PUBLISHING HOUSE

Promovarea Egalității și Incluziunii în Educație: Strategii, Practici și Implicații

Prof. Dr. Gana Marta
Grădinița cu program prelungit Moșnița Veche, Jud. Timiș

Educația este considerată drept unul dintre cele mai puternice instrumente pentru promovarea schimbării sociale și a progresului. Însă, pentru ca această schimbare să fie cu adevărat benefică și durabilă, este esențial ca sistemul educațional să fie echitabil și incluziv. În acest referat, vom explora strategiile și practicile care sunt fundamentale pentru promovarea egalității și incluziunii în educație și vom arăta importanța acestora în asigurarea accesului la o educație de calitate pentru toți elevii.

I. Definirea conceptelor de egalitate și incluziune în educație:

- Egalitatea în educație presupune tratarea tuturor elevilor în mod corect și imparțial, fără discriminare sau privilegii bazate pe caracteristici personale sau de grup. Aceasta înseamnă asigurarea că toți elevii au acces la oportunități egale de învățare și dezvoltare.
- Incluziunea înseamnă crearea unui mediu educațional care să fie deschis și receptiv față de toți elevii, indiferent de diferențele lor individuale sau de nevoile speciale. Scopul este să se ofere sprijin și să se încurajeze participarea activă a tuturor elevilor în procesul educațional.

II. Strategii pentru promovarea egalității în educație:

A. Accesibilitate și accesibilitate universală: - Accesibilitatea se referă la asigurarea că toți elevii au acces la educație, indiferent de statutul lor socio-economic, originea etnică sau geografică, sau de dizabilități. Aceasta poate include construirea de școli și facilități educaționale în comunități marginalizate, oferirea de burse sau ajutoare financiare pentru elevii defavorizați, sau furnizarea de echipamente și tehnologii adaptate pentru elevii cu dizabilități. - Accesibilitatea universală implică crearea unui mediu fizic și digital care să fie accesibil și adaptabil pentru toți elevii, indiferent de nevoile lor specifice. Aceasta poate include adaptarea clădirilor școlare pentru a permite accesul persoanelor cu mobilitate redusă, furnizarea de materiale educaționale în formate alternative (audio, Braille, etc.), sau utilizarea tehnologiilor de asistență pentru elevii cu dificultăți de învățare.

B. Combaterea discriminării și segregării: - Promovarea egalității de șanse și combaterea discriminării în educație sunt aspecte fundamentale pentru crearea unui mediu educațional echitabil și incluziv. Aceasta implică adoptarea unor politici și practici care să prevină și să combată discriminarea pe bază de rasă, etnie, gen, orientare sexuală sau dizabilități. - De asemenea, este important să se identifice și să se elimine barierile care pot contribui la segregarea și marginalizarea anumitor grupuri sau comunități în sistemul educațional. Aceasta poate include implementarea unor politici de integrare școlară și socială, promovarea diversității și a respectului reciproc între elevi, și oferirea de sprijin suplimentar pentru grupurile vulnerabile sau marginalizate.

III. Practici pentru promovarea incluziunii în educație:

A. Educația incluzivă: - Educația incluzivă se referă la integrarea elevilor cu nevoi speciale în școli și clase regulate, oferindu-le suportul și resursele necesare pentru a-și atinge potențialul maxim. Aceasta presupune crearea unui mediu educațional care să fie receptiv și adaptabil la nevoile individuale ale tuturor elevilor, indiferent de diferențele lor. - Practicile de educație incluzivă pot include oferirea de suport suplimentar pentru elevii cu dizabilități sau nevoi speciale, adaptarea curriculumului și a metodelor de predare pentru a răspunde la nevoile și interesele diferite ale elevilor, și promovarea colaborării și a învățării cooperante între elevi.

B. Promovarea diversității și a respectului reciproc: - Promovarea diversității și a respectului reciproc este esențială pentru crearea unui mediu educațional incluziv și deschis. Aceasta presupune încurajarea dialogului și a colaborării între elevi cu diferite experiențe și perspective, pentru a promova înțelegerea și toleranța reciprocă. - De asemenea, este important să se integreze conținutul multicultural și intercultural în curriculum, pentru a reflecta diversitatea societății moderne și pentru a promova înțelegerea și acceptarea diferențelor culturale și sociale.

Egalitatea și incluziunea în educație sunt esențiale pentru asigurarea accesului la o educație de calitate pentru toți elevii și pentru promovarea schimbării sociale și a progresului. Prin implementarea strategiilor și practicilor menționate anterior, putem crea un mediu educațional care să fie echitabil, incluziv și adaptabil la nevoile și aspirațiile tuturor elevilor. Egalitatea și incluziunea nu sunt doar obiective educaționale, ci și valori fundamentale ale unei societăți moderne și progresiste.

Bibliografie:

1. UNESCO. (2017). Global Education Monitoring Report 2017/8: Accountability in Education: Meeting our Commitments. Paris: UNESCO Publishing.
2. Ainscow, M., Booth, T., & Dyson, A. (2006). Improving Schools, Developing Inclusion. London: Routledge.
3. Armstrong, F., & Armstrong, D. (2003). Inclusive Education: Policy, Contexts and Comparative Perspectives. London: David Fulton Publishers.
4. Florian, L. (2008). The SAGE Handbook of Special Education. London: SAGE Publications Ltd.
5. Hodkinson, A., & Vickerman, P. (2009). Key Issues in Special Educational Needs and Inclusion. London: SAGE Publications Ltd.
6. Slee, R. (2011). The Irregular School: Exclusion, Schooling, and Inclusive Education. London: Routledge.
7. UNESCO. (1994). The Salamanca Statement and Framework for Action on Special Needs Education. Paris: UNESCO.
8. United Nations. (2006). Convention on the Rights of Persons with Disabilities. New York: United Nations.
9. Booth, T., & Ainscow, M. (2015). Index for Inclusion: Developing Learning and Participation in Schools (3rd ed.). Bristol: Centre for Studies on Inclusive Education.
10. United Nations. (2015). Transforming our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development. New York: United Nations.

ANALIZA CLUSTER
CONTRIBUŢII LA IMPLEMENTAREA REFORMEI CURRICULARE LA NIVEL NAŢIONAL

Prof. dr. Seleţchi Emilia Dana
Colegiul Tehnic „CAROL I’’, Bucureşti

Analiza cluster (cluster în limba engleză înseamnă mănunchi, ciorchine, grup) este o tehnică de analiză multivariată care cuprinde un număr de algoritmi de clasificare a unor obiecte (elemente sau indivizi) în grupe omogene. Analiza de cluster, are ca scop identificarea unui set de grupe omogene prin gruparea elementelor astfel încât să minimizeze variaţia în cadrul grupe şi să maximizeze variaţia dintre grupe. Variabilele sau cazurile sunt sortate în grupe (clusteri) astfel încât între membrii aceluiaşi cluster să existe asemănări, similitudini cât mai mari, iar între membrii unor clustere diferite să existe asemanări cât mai slabe. În acest sens, se are în vedere în primul rând alegerea distanţei dintre elemente, apoi alegerea algoritmului de grupare şi în final se decide cu privire la nivelul. Distanţa este o funcţie definită pe mulţimea perechilor de obiecte cu ajutorul căreia se apreciază asemănarea sau diferenţele dintre elemente.

Distanţa Euclidiană (Euclidian distance)

Distanţa dintre două cazuri, x_i şi y_i, este rădăcina pătrată a sumei pătratelor diferenţelor dintre valorile acelor cazuri. $$d(x,y)=\sqrt{\sum_{i=1}^{n}(x_i-y_i)^2}$$

Distanţa City Block sau Manhattan distance (suma abaterilor) calculată ca sumă a diferenţelor (în mărime absolută) dintre valorile cazurilor.

$$d(x,y)=\sum_{i=1}^{n}|x_i-y_i|$$

Distanţa Minkowski este o generalizare atât a distanței euclidiene, cât și a distanței Manhattan. Distanţa Euclidiană generalizată se exprimă ca rădăcina de ordinul p a sumei diferenţelor (în mărime absolută) dintre valorile cazurilor.

$$d(x,y)=\left(\sum_{i=1}^{n}|x_i-y_i|^p\right)^{\frac{1}{p}}$$

Determinarea acestor distanţe presupune un volum de calcul destul de mare şi prin urmare se apelează la prelucrarea automată a datelor cu pachete de programe specializate de tipul STATISTICA sau SPSS.

Alegerea unui algoritm de grupare

Există două categorii de metode generale de clustering ierarhice: separatorii şi aglomerative. Tehnicile separatorii încep prin preluarea unui singur grup, fragmentând acel grup în subgrupe, acele subgrupe la rîndul lor în subgrupe şi aşa mai departe până când fiecare individ (obiect) formează propriul subgrup. Tehnicile aglomerative încep cu fiecare obiect reprezentând un grup şi apoi acestea se combină în grupe asemănătoare până când se ajunge la un singur grup. Distanţa dintre grupe poate fi calculată la rândul ei aplicând mai multe metode. Cele mai uzuale dintre metodele de calcul a distanţelor dintre grupe sunt:

a) **Metoda legăturii simple** sau a celui mai apropiat vecin (SINGLE sau nearest neighbor în SPSS) calculează distanţa dintre două subgrupuri ca distanţa minimă între oricare dintre doi membri ai subgrupurile distincte respective;

b) **Metoda legăturii totale** sau a celui mai îndepărtat vecin (COMPLETE sau furthest neighbor în SPSS) implică calculul distanţelor dintre grupe la fiecare pas ca maximul distanţei dintre oricare două obiecte din grupe diferite;

c) **Metoda legăturii centrale** (Centroid method) calculează distanţele dintre subgrupuri la fiecare pas ca medie a distanţelor dintre obiectele a două subgrupuri.

d) **Metoda legăturii medii** (Average method)

În cadrul acestei metode distanţa dintre două clustere este definită ca fiind media distanţelor dintre toate perechile de obiecte, unde un membru al perechii este din fiecare cluster. Această metodă foloseşte informaţia obţinută din toate perechile de distanţe, nu doar din cele minime sau maxime. Din acest motiv, de obicei este preferată celorlalte metode.

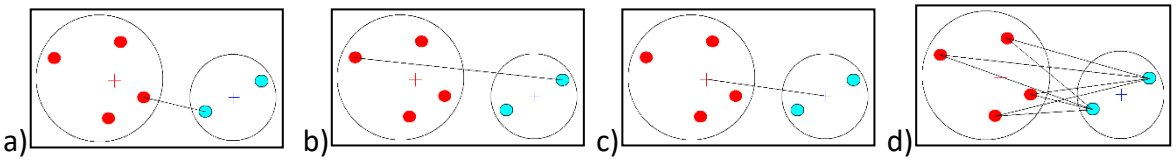

Figura1. – (a) Legătură simplă, (b) Legătură totală (completă), (c) Legătură centrală (d) Legătură medie

- Metoda BAVERAGE (Between groups linkage în SPSS) care implică calculul mediei distanţelor dintre elementele celor două grupe;

- Metoda WAVERAGE (Within-groups linkage în SPSS) care presupune alegerea acelei perechi de clusteri pentru care media distanţelor dintre elementele posibilului cluster reunit pentru fiecare pereche de clusteri existenţi la acel moment este cea mai mică;

e) **Metoda WARD** (Ward's method) în care se determină pentru fiecare cluster media fiecărei variabile, distanţa dintre clusteri fiind determinată ca medie a distanţelor de la elementul mediu la toate elementele celuilalt cluster;

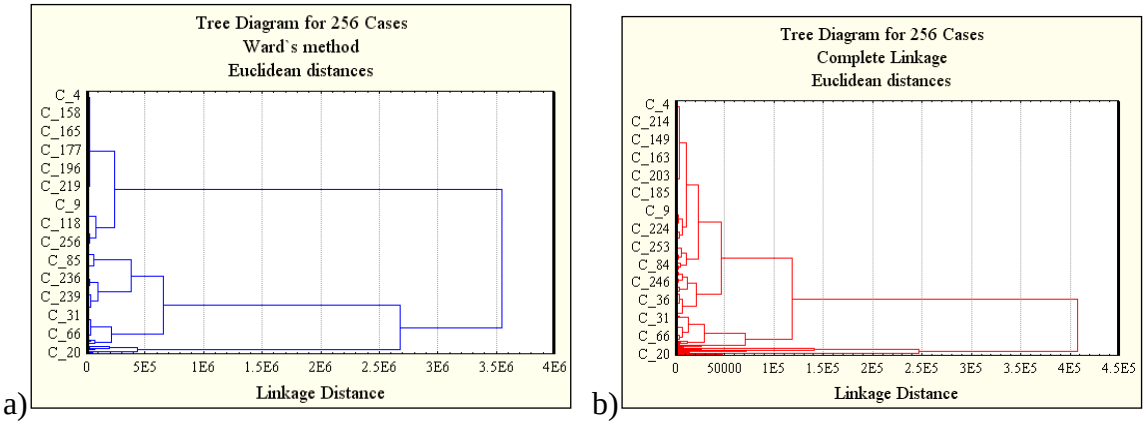
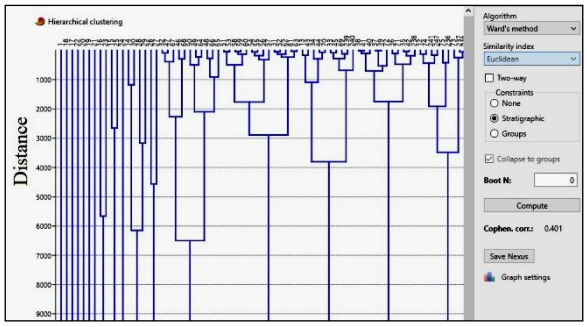

Figura 2. – Diagrama tip Arbore (The Tree Diagram): (a) Metoda Ward, (b) Metoda legăturii totale (Complete Linkage) – Aplicaţii STATISTICA

a)

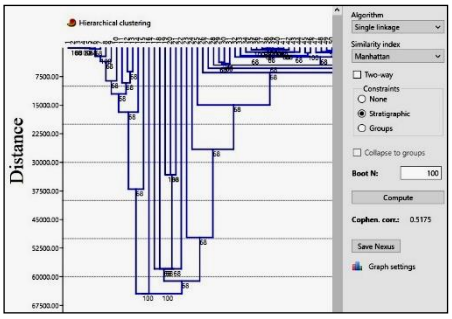

b)

Figura 3. – Algoritmi de analiză cluster de tip ierarhic (Hierarchical clustering): (a) Metoda Ward (Euclidian distances) (b) Metoda Single Linkage (Manhattan distances) – Aplicaţii PAST 4.03

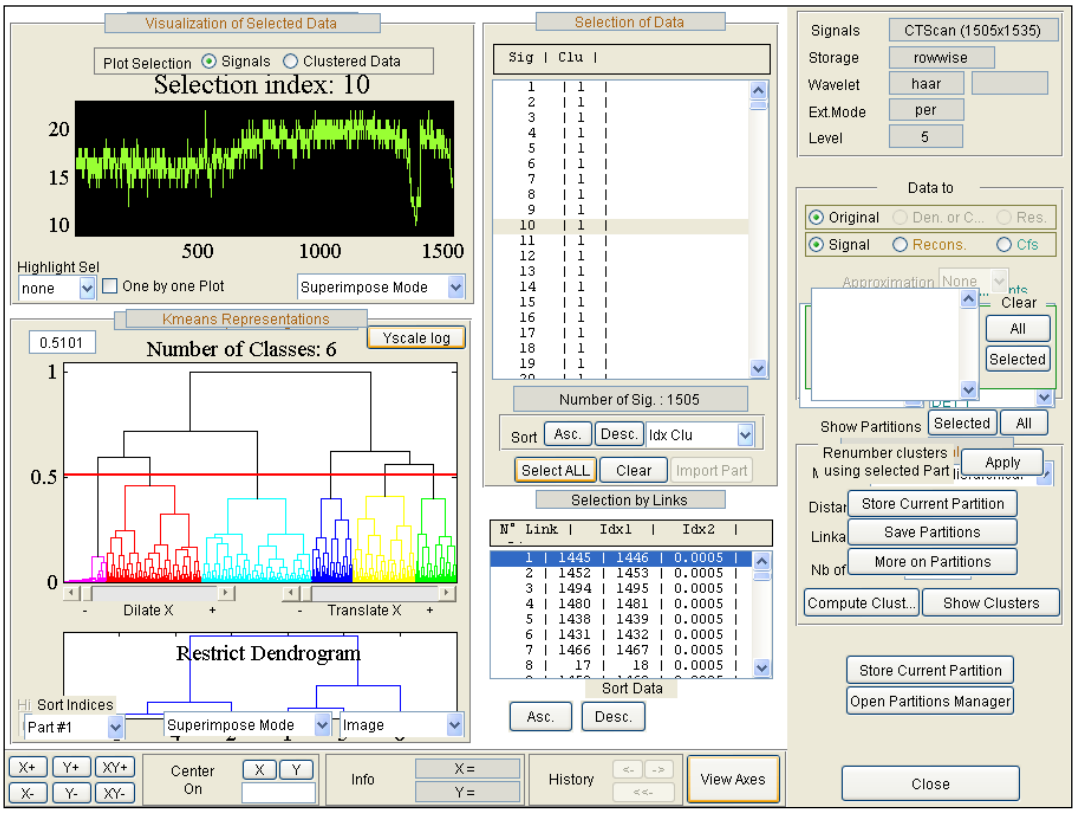

Figura 4. - Dendograma realizată cu Programul MATLAB

Dendograma este una dintre metodele de reprezentare a grupărilor care oferă o sinteză cu privire la clasificare. O dendogramă care diferenţiază clar grupele de obiecte va avea distanţe mici la ramurile mai îndepărtate ale arborelui şi diferenţe mari la ramurile apropiate. Ea poate fi utilă şi pentru identificarea acelor obiecte care nu pot fi alăturate nici unui grup fiind excepţii ale structurii de grupare şi care nu se alătură nici unui grup până la ultimul pas.

BIBLIOGRAFIE

[1] Gian Luca Casali - Creating Managerial Ethical Profi les: An Exploratory Cluster Analysis, Electronic Journal of Business Ethics and Organization Studies, Vol. 13, No. 2, 27-34, 2008
[2] Y H Chan - Biostatistics 304., Cluster analysis, Basic Statistics For Doctors, Singapore Med J, 46(4) : 153-160, 2005
[3] Lucia Fazzo, Stefano Belli, Fabrizio Minichilli, Francesco Mitis, Michele Santoro, Lucia Martina, Renato Pizzuti, Pietro Comba, Marco Martuzzi, Fabrizio Bianchi and the Working Group - Cluster analysis of mortality and malformations in the Provinces of Naples and Caserta (Campania Region), Ann Ist Super Sanità, Vol. 44, No. 1, 99-111, 2008
[4] Wendy C. Moore, Deborah A. Meyers, Sally E. Wenzel, W. Gerald Teague, Huashi Li, Xingnan Li, Ralph D'Agostino, Jr., Mario Castro, Douglas Curran-Everett, Anne M. Fitzpatrick, Benjamin Gaston, Nizar N. Jarjour, Ronald Sorkness, William J. Calhoun, Kian Fan Chung, Suzy A. A. Comhair, Raed A. Dweik, Elliot Israel, Stephen P. Peters, William W. Busse, Serpil C. Erzurum, and Eugene R. Bleecker - Identification of Asthma Phenotypes Using Cluster Analysis in the Severe Asthma Research Program, Am J Respir Crit Care Med, Vol 181, 315–323, 2010
[5] Walter J. Psoter, David G. Pendrys, Douglas E. Morse, He-ping Zhang, Susan T. Mayne - Caries Patterns in the Primary Dentition: Cluster Analysis of a Sample of 5,169 Arizona Children 5-59 Months of Age, ECC Patterns: Cluster Analysis, Int J Oral Sci, 1(4): 189–195, 2009
[6] Tomasz M. Rutkowski, Danilo P. Mandic, Andrzej Cichocki, Andrzej W. Przybyszewski – EMD Approach to Multichannel EEG Data – The Amplitude and Phase Components Clustering Analysis, World Scientific Publishing Company, Journal of Circuits, Systems, and Computers
Vol. 19, No. 1, 215-229, 2010
[7] ImageJ 1.53 Software
[8] STATISTCA Software & Tutorial
[9] PAST 4.03 Software
[10] MATLAB Software & Tutorial

ȘCOALA PENTRU TOȚI!

Ciasăr Violeta
Profesor, Școala Gimnazială “Nicolae Iorga” Bacău

Forma superioară a organizării este cea instituţională şi în cadrul acesteia, şcoala reprezintă principală instituţie în care se desfăşoară procesul de educaţie. Între societate şi educaţie există o strânsă legătură şi anume că -societatea în ansamblul ei exercită o influenţă educativă . Educaţia reprezintă un factor important al progresului social, dar totodată şi cultural. În ultima perioadă s-a întâmplat tot mai des ca în cadrul şcolilor de masă să fie integraţi copii cu cerinţe speciale / cu deficienţe remarcându-se astfel termenul de educaţie specială.

Şcoala obişnuită cu o orientare incluzivă reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare, un mijloc care creează comunităţi primitoare construiesc o societate incluzivă şi oferă educaţie pentru toţi, mai mult, ele asigură o educaţie eficientă pentru majoritatea copiilor şi îmbunătăţesc eficienţa şi, până la urmă, chiar şi rentabilitatea întregului sistem de învăţământ.

Asigurarea accesului la educaţie pentru toţi copiii corespunde în educaţia şcolară şcolii incluzive. Acest tip de şcoală se referă în sens restrâns la integrarea / includerea tuturor copiilor, indiferent de capacităţile şi competenţele de adaptare şi deci de învăţare, din mediul social şi/sau naţionalitatea din care provin. În sens larg, ea înseamnă preocuparea pentru ca fiecare copil să fie sprijinit şi să lucreze în beneficiulînvăţării tuturor.

Fiecare copil trebuie înţeles şi văzut ,ca un participant activ la învăţare şi predare, pentru că fiecare aduce cu sine un complex al învăţării şi dezvoltării:o experienţă;un stil de învăţare;un model social;o interacţiune specifică;un ritm personal;un mod de abordare;un context cultural căruia îi aparţine.

Integrarea şcolară a copiilor cu cerinţe educative speciale în învăţământul de masă presupune:
- a educa copiii cu cerinţe speciale în şcoli obişnuite, alături de copiii normali;
- a asigura servicii de specialitate (recuperare, terapie educaţională, consiliere şcolară, asistenţă medicală şi socială etc.) în şcoala respectivă.
- a încuraja relaţiile de prietenie şi comunicarea între toţi copiii din clasă / şcoală;
- a educa şi ajuta toţi copiii pentru înţelegerea şi acceptarea diferenţelor dintre ei;
- a asigura programe de sprijin individualizate pentru copiii cu cerinţe educative speciale;
- a accepta schimbări în organizarea şi dezvoltarea activităţilor instructiv-educative din şcoală.

Pentru realizarea acestor cerinţe este nevoie şi de un profesor de sprijin / itinerant, care lucrează împreună cu dascălul clasei obişnuite acordând sprijin nu numai copiilor integraţi, ci şi altor copii care întâmpină dificultăţi. Acest profesor itinerant asigură consilierea necesară pentru cadrele didactice de

la clasa obişnuită, evaluarea unor copii, precum şi participarea directă la instruirea unor copii cu cerinţe educative speciale.

Astfel revine în sarcina oricărui dascăl să renunţe la o serie de argumente precum : „Nu face faţă programei!”, „Nu este pentru această şcoală!”, „Trebuie trimis la şcoala specială!”, „Nu poate fi şcolarizat!” şi să ofere şansa şi acestor copii la educaţie, la posibilitatea de a învăţa alături de alţi copii, de aceeaşi vârstă.

Nu trebuie niciodată să uităm că fiecare copil are dreptul fundamental la educaţie!

FIECARE COPIL CONTEAZĂ

Neghină Doina Iulia
Școala Gimnazială Axente Sever, Județul Sibiu

Una din tendințele care se afirmă în pedagogia modernă vizează flexibilitatea educației pentru a asigura dezvoltarea capacităților și aptitudinilor fiecărui copil în raport cu potențialul lui.

Potrivit principiului individualizării, organizarea și desfășurarea procesului de învățământ trebuie să se realizeze pe măsura posibilităților reale ale preșcolarilor, dându-se seama de particularitățile de vârstă, sex, nivelul de cunoștințe dobândite anterior, precum și deosebirile individuale, de potențialul intelectual și fizic al fiecărui copil în parte.

Individualizarea presupune personalizarea învățării, adaptarea activității didactice la particularitățile individuale ale preșcolarului, o modalitate de optimizare a procesului de învățământ și care are în vedere desfășurarea procesului de predare-învățare pe baza unor strategii didactice adaptate posibilităților diferite ale copiilor, capacitățile lor de înțelegere și de lucru proprii unor grupuri de preșcolari sau chiar fiecărui copil în parte. Strategiile posibilităților individuale și a ritmului propriu de dezvoltare a fiecărui individ, astfel încât succesul să fie asigurat pentru toți.

Învățarea diferențiată are ca scop eliminarea unor lacune din cunoștințe și deprinderile însușite de copii, atingerea performanțelor minimale acceptate, iar rolul cel mai important în acest tip de învățare îl are îmbogățirea și aprofundarea cunoștințelor acelor copii capabili de performanțe superioare.

Funcția fundamentală a diferențierii constă în adaptarea conținuturilor la nivelul unor categorii de individualități și la nivelul fiecărei individualități în parte în așa fel încât aceasta să-și însușească cel puțin volumul de cunoștințe, priceperi și deprinderi general cerute, asigurându-li-se astfel o bază unitară de cultură, apreciată ca social-utilă. Prin aceasta, școala ca instituție individuală, este delegată să aplice concret fiecărui copil în parte obiectivele reformei generale a învățământului.

Individualizarea și diferențierea instruirii reprezintă un proces continuu de adaptare și aplicare a unui demers didactic la situații particulare ale elevului și presupune capacitatea cadrului didactic de a proiecta, realiza activități didactice în raport cu particularitățile de dezvoltare bio-psiho-educaționale ale fiecărui elev și crearea condițiilor psihopedagogice, ce ar determina succesul activității de învățare și eficacitatea procesului de învățământ.

Diferenţierea şi individualizarea în educaţia preşcolară presupun o deosebită atenţie din partea instituţiei şcolare şi a cadrelor didactice, astfel ele implică acţiuni ale acestora precum : identificarea timpurie a copiilor cu cerinţe educative speciale şi cu risc de eşec şcolar ;

-derularea unor programe de diferenţiere şi individualizare curriculară care să permită evitarea apariţiei problemelor asociate sau efectelor secundare unei rămâneri în urmă în dezvoltare sau unor aptitudini speciale ;

- promovarea unor acţiuni complexe de asistenţă psihopedagogică, medicală, socială care să dezvolte intervenţia educaţională diferenţiată; asigurarea intervenţiei educaţionale precoce pentru depaşirea dificultăţilor respectiv potenţarea aptitudinilor speciale într-un mediu tolerant şi flexibil, specific grădiniţei; asigurarea şanselor egale de dezvoltare ca individualităţi a copiilor şi de pregătire pentru integrarea socială şi şcolară.

Diferenţele dintre copii sunt considerate fireşti, iar instituţiile şcolare trebuie sa dispună de servicii adecvate care să acţioneze continuu pentru a întâmpina cerinţele educaţionale speciale. Cu acest scop se urmăresc şi se utilizează acţiunile enumerate mai sus.

Programul de individualizare facilitează construirea la copil a unei imagini pozitive despre sine și realizarea respectului de sine. Acest lucru este posibil prin valorizarea preșcolarului, prin acordarea atenției de către educatoare și prin atitudinea pozitivă a acesteia față de realizările copilului. În general, dovada de încredere, chiar și atunci când copilul greșește, îl va face pe acesta să reușească mai ușor a doua oară.

Într-o clasă de preşcolari, diferenţierea curriculară presupune două perspective: perspectiva diferenţierii realizate de cadrul didactic şi perspectiva elevului în aspectele
diferenţierii experienţei de învăţare. Prima perspectivă presupune diferenţierea pe conţinuturi, metode de predare, mediul psihologic de învăţare, standarde de performanţă şi evaluare. Ce-a de a doua perspectivă presupune extensiunea cunoştinţelor, profunzimea înţelegerii, ritmul de lucru şi învăţare, stilul de învăţare.

Privind tratarea diferenţiată din acest unghi al management-ului educaţional, interrelaţiile din grupul clasei vor favoriza evoluţia fiecărui copil după puterea lui. Inteligența emoțională este o temă psihologică și filozofică care este mult discutată în epoca contemporană. Pentru ca omul să posede o minimă inteligență emoțională trebuie să aibă și o creativitate.

Creativitatea nu înseamnă asimilarea și receptarea a ceva nou, nevăzut până atunci ci și realizarea noului. Orice individ poate fi creativ în domeniul în care activează, în mediul în care conviețuiește. Prin aceasta el se eliberează de stres, monotonie etc.

Creativitatea se observă încă de la vârstele mici când copilul încearcă să-și exprime sentimentele prin a realiza anumite desene, figurine din plastilină, etc. mai întâi stângaci, timid apoi din ceea în ce mai perfecte. Apoi în perioadele școlare primar, gimnazial și liceal se cristalizează mult mai puternic capacitatea creativă într-un anumit domeniu pe care îl va urma după finalizarea anilor de studiu.

Pentru a stimula creativitatea trebuie intervenit mereu în activitatea didactică în grădiniță cu noi jocuri și jucării. Jocurile tematice bazate pe jucării figuri sunt extrem de prețioase pentru copii de vârsta preșcolară. Ele lărgesc experiența de viață a copiilor. Celor mici trebuie să li se ofere, în primul rând, diferite figurine de animale (exemple: ursulețul, iepurașul, trenulețul, căsuța păpușii s.a).

Copilul va asimila îndelung fiecare din aceste jucării, se va juca cu ele, de obicei, fără să le unească într-un complex. De aceea, trebuie încurajată tendința copilului de a folosi în joc și alte materiale: cuburi, beţişoare etc.

În jocurile în care se utilizează jucăriile tematice trebuie să existe și asemenea materiale suplimentare, iar copilului să i se permită să le folosească cât timp îi atrage atenția și îi stimulează inteligența. Educatoarea trebuie să urmărească desfășurarea jocului, să-i surprindă conținutul și orientarea, atrăgând atenția copilului sau întregii grupe spre materialele auxiliare.

Jucăriile noi trebuie prezentate grupei înainte de începerea jocului, dând copiilor posibilitatea să le examineze, să pună mâna pe ele, să le pipăie. În cazul copiilor mici, este foarte important să nu li se ofere un singur exemplar din aceeași jucărie, ci mai multe exemplare, pentru că fiecare va dori să se joace cu jucăria nouă. Alegerea sortimentului nou de jucării trebuie întemeiată pe principiul omogenității materialului.

De exemplu, poate fi prezentată o serie de diferite animale, într-o ocazie următoare, o serie de tipuri de motoare, apoi o serie de oameni. Un astfel sistem de prezentare a jucăriei va instaura in jocul copiilor spiritul de organizare, o atmosferă de calm și apariția inteligenței emoționale.

Cea de-a doua componentă presupune acceptarea emoțiilor conștientizate, adică asumarea responsabilității propriilor trăiri afective. Acestea nu înseamnă resemnare și pasivitate față de emoții, ci deschidere atât față de cele plăcute, cât și față de cele neplăcute.

Conștientizarea emoțională activă înseamnă să trăiești experiența prezentă și nu ceea ce ai simțit în trecut. Această componentă presupune conștientizarea a tot ceea ce simți, a cauzelor emoției, a realității și a situației în care te afli, pentru a putea fi echilibrat, a gândi limpede și a nu fi influențat de emoțiile trecute.

În ceea ce privește cea de-a patra componentă, și anume empatia, aceasta se referă la abilitatea de a ne raporta la sentimentele și la nevoile celorlalți, fără a renunța la propria experiență emoțională. Empatia presupune înțelegerea celuilalt, participarea la problemele sale emoționale, fără a te implica în rezolvarea acestora.

IMPORTANȚA PROMOVĂRII EDUCAȚIEI INCLUZIVE CA ABORDARE MODERNĂ A EDUCAȚIEI

Prof. Moța Ionela Marina
G.P.P. NR. 1 Căsuța Piticilor Horezu
Prof. Puețu Giorgiana Elena
Liceul Constantin Brâncoveanu Horezu

Educația incluzivă este un concept și o abordare a sistemului educațional care se concentrează pe asigurarea accesului la educație pentru toți elevii, indiferent de abilitățile, nevoile sau caracteristicile lor individuale.

Scopul principal al educației incluzive este de a crea un mediu educațional în care toți elevii se simt bineveniți, acceptați și sprijiniți în dezvoltarea lor personală și academică. Educația incluzivă promovează participarea și implicarea tuturor elevilor într-un sistem educațional comun. Aceasta se opune practicilor de segregare și excluziune care pot apărea în educația tradițională, unde elevii cu nevoi speciale sau diferențe individuale sunt separați și educați în instituții sau clase speciale.

În România, educația incluzivă este reglementată de Legea Educației Naționale nr. 1/2011 și este susținută de mai multe documente și politici ale Ministerului Educație. Principiul fundamental al educației incluzive în România este acela că toți elevii, inclusiv cei cu nevoi speciale, ar trebui să învețe împreună în școli și să beneficieze de aceleași oportunități de educație. Principiile cheie ale educației incluzive:

1. Accesibilitate: Asigurarea accesului fizic, intelectual și emoțional la educație pentru toți elevii, fără discriminare sau excludere.

2. Participare: Promovarea participării active și implicate a tuturor elevilor în procesul educațional, într-un mediu interactiv și colaborativ.

3. Diversitate și respect: Recunoașterea și valorizarea diversității individuale, inclusiv abilități, cultură, limbă, religie și origine etnică, și promovarea respectului reciproc între toți elevii.

4. Suport individualizat: Furnizarea de sprijin și resurse adaptate pentru a răspunde nevoilor individuale ale fiecărui elev.

5. Oportunități egale de învățare: Adaptarea mediului de învățare și a metodelor de predare pentru a satisface nevoile diverse ale copiilor și pentru a le permite să-și atingă potențialul maxim.

6. Colaborare: Implicarea părinților, a personalului școlar și a altor specialiști în dezvoltarea și implementarea planurilor individuale de învățare.

Educația incluzivă își propune să ofere fiecărui elev oportunități egale de învățare și dezvoltare, să promoveze toleranța și înțelegerea între elevi și să pregătească societatea pentru diversitatea și

inclusivitatea pe termen lung. Sistemul educațional românesc oferă mai multe modalități de sprijin pentru elevii cu nevoi speciale în cadrul școlii incluzive. Acestea include:

1. Evaluarea și identificarea nevoilor speciale: Elevii cu nevoi speciale beneficiază de evaluări și evaluări periodice pentru a identifica nevoile lor specifice și pentru a dezvolta planuri individuale de învățare.

2. Adaptări curriculare: Programul de învățământ poate fi adaptat pentru a se potrivi nevoilor specifice ale elevilor, astfel încât aceștia să poată beneficia de o educație adecvată.

3. Suport specializat: Elevii pot beneficia de suport specializat, cum ar fi profesori de sprijin, logopezi, psihologi școlari sau terapeuți ocupaționali, care lucrează împreună cu profesorii pentru a dezvolta și implementa strategii de sprijin adecvate.

4. Integrarea în clasă: În măsura în care este posibil, elevii cu nevoi speciale sunt integrați în clasele obișnuite, alături de ceilalți elevi, și beneficiază de interacțiune și colaborare cu aceștia.

5. Școli și clase speciale: În unele cazuri, există școli și clase speciale destinate exclusiv elevilor cu nevoi speciale mai complexe, care necesită un nivel mai ridicat de suport. Cu toate acestea, deși România a făcut progrese în promovarea educației incluzive, mai există încă provocări și aspecte de îmbunătățit. Accesul la educație incluzivă poate varia în funcție de regiune și există încă nevoi nesatisfăcute pentru unii elevi cu nevoi speciale. Este necesară o mai bună pregătire și susținere a cadrelor didactice pentru a face față nevoilor diversificate ale elevilor. De asemenea, este importantă sensibilizarea și implicarea comunității și a părinților pentru a asigura un mediu școlar incluziv și susținător pentru toți copiii.

Exemple de bune practici în domeniul educației incluzive:

1. Evaluarea și planificarea individualizată: Identificarea nevoilor individuale ale elevilor și dezvoltarea unor planuri de învățare personalizate care să răspundă acestor nevoi. Aceasta poate implica adaptarea curriculumului, utilizarea tehnologiilor asistive și oferirea de suport suplimentar.

2. Colaborarea între profesori și specialiști: Coeziunea și colaborarea strânsă între profesori, specialiști în educație specială, terapeuți și părinți este esențială în educația incluzivă. Schimbul de informații și idei, planificarea comună și coordonarea eforturilor asigură sprijinul adecvat pentru fiecare elev.

3. Medii de învățare flexibile și variate: Asigurarea unor medii de învățare flexibile și variate care să răspundă nevoilor diferite ale elevilor. Acest lucru poate include utilizarea tehnologiilor moderne, materiale didactice adaptate, metode de predare diferite și organizarea unor activități de învățare interactivă.

4. Promovarea interacțiunii și cooperării între elevi: Încurajarea interacțiunii și cooperării între toți elevii dintr-o clasă sau școală. Acest lucru poate spori înțelegerea reciprocă, toleranța și respectul, contribuind la crearea unui mediu incluziv și armonios.

5. Susținerea emoțională și socială: Asigurarea de suport emoțional și social pentru toți elevii. Aceasta poate implica consiliere școlară, programe de dezvoltare a abilităților sociale și promovarea unei culturi a acceptării și a respectului în școală.

6. Sensibilizarea și formarea cadrelor didactice: Oferirea de formare și susținere cadrelor didactice pentru a dezvolta abilități și competențe în domeniul educației incluzive. Aceasta include înțelegerea nevoilor speciale ale elevilor, strategii de adaptare și diferentiere a instruirii și gestionarea diversității în clasă.

7. Participarea activă a părinților: Implicarea activă a părinților în procesul educațional, comunicarea deschisă și colaborarea strânsă între școală și familie. Părinții pot oferi informații relevante despre nevoile și caracteristicile individuale ale elevilor și pot susține învățarea acasă. Este important să se adapteze și să se personalizeze abordările în funcție de nevoile și contextul specific al elevilor și al instituțiilor educaționale implicate.

Strategii care susțin incluziunea în sala de clasă:

1. Clasă bazată pe cooperare și colaborare: Promovarea cooperării între elevi prin activități de grup și proiecte comune. Aceasta permite interacțiunea și învățarea reciprocă între elevi cu abilități și nevoi diferite.

2. Adaptarea și diferențierea instruirii: Adaptarea metodelor de predare și materialelor didactice pentru a răspunde nevoilor individuale ale elevilor. Utilizarea diferitelor stiluri de predare, resurse și activități poate permite tuturor elevilor să participe și să învețe în mod efficient.

3. Structurarea clară a instruirii: Furnizarea unor instrucțiuni clare, pas cu pas, și organizarea clară a materiei predate. Aceasta ajută la crearea unui mediu predictibil și coerent, care este benefic pentru toți elevii, în special pentru cei cu nevoi special.

4. Suport suplimentar și intervenții timpurii: Identificarea nevoilor și dificultăților elevilor într-un stadiu incipient și furnizarea de suport suplimentar și intervenții adecvate. Aceasta poate include sesiuni individuale sau în grup mic cu profesorul sau un specialist în educație specială pentru a aborda nevoile specifice ale elevilor.

5. Utilizarea tehnologiei asistive: Integrarea tehnologiilor asistive în sala de clasă pentru a sprijini elevii cu nevoi speciale. Aceasta poate include utilizarea tabletelor, software-urilor speciale, dispozitive adaptate și altor instrumente tehnologice care facilitează accesul și participarea elevilor.

6. Promovarea unei culturi a respectului și acceptării: Crearea unui mediu sigur și incluziv prin promovarea valorilor de respect, acceptare și înțelegere reciprocă în clasă. Discuțiile despre diversitate,

organizarea de activități de sensibilizare și educarea elevilor despre nevoile și abilitățile diferite pot contribui la crearea unui mediu incluziv.

7. Parteneriatul cu părinții și comunitatea: Implicarea părinților în procesul de învățare și colaborarea strânsă între școală, părinți și comunitate. Comunicarea deschisă, participarea părinților la activități școlare și implicarea comunității pot sprijini incluziunea și susținerea elevilor în sala de clasă.

8. Evaluarea formativă și feedback-ul constructiv: Utilizarea unei evaluări continue și formativă pentru a monitoriza progresul elevilor și pentru a identifica nevoile și dificultățile individuale. Oferirea de feedback constructiv și specific poate ajuta elevii să-și dezvolte abilitățile și să-și îmbunătățească performanțele școlare.

Beneficiile educației incluzive:

1. Oportunități egale: Educația incluzivă oferă tuturor elevilor oportunitatea de a primi o educație de calitate, indiferent de abilitățile lor sau de prezența unor nevoi speciale. Toți copiii au dreptul de a învăța împreună și de a avea acces la aceleași resurse și oportunități.

2. Dezvoltarea abilităților sociale: Prin învățarea într-un mediu incluziv, elevii cu nevoi speciale au șansa de a interacționa și de a lucra împreună cu colegii lor fără dizabilități. Aceasta contribuie la dezvoltarea abilităților sociale, a empatiei, a respectului și a înțelegerii reciproce.

3. Îmbunătățirea performanței școlare: Prin oferirea unui sprijin adecvat și adaptarea curriculumului, educația incluzivă poate ajuta elevii cu nevoi speciale să își dezvolte abilitățile școlare și să atingă niveluri mai înalte de performanță. Prin implicarea în activități comune și prin modelarea comportamentelor și abilităților colegilor lor, aceștia pot avea o motivație crescută de învățare.

4. Reducerea discriminării și stigmatizării: Educația incluzivă ajută la eliminarea stereotipurilor și prejudecăților față de persoanele cu nevoi speciale. Elevii care învață împreună au ocazia de a-și dezvolta atitudini pozitive față de diversitate și de a înțelege și accepta mai bine diferențele.

5. Dezvoltarea competențelor de viață: Educația incluzivă se concentrează nu doar pe aspectele școlare, ci și pe dezvoltarea abilităților de viață ale tuturor elevilor. Prin învățarea și lucrul într-un 4 mediu inclusiv, elevii dobândesc abilități de comunicare, colaborare, rezolvare a problemelor și adaptabilitate, care sunt esențiale pentru succesul lor în viață.

6. Integrarea socială și participarea comunitară: Prin educația incluzivă, elevii cu nevoi speciale au șansa de a fi incluși în comunitatea școlară și de a participa la activități sociale și culturale alături de colegii lor. Aceasta îi ajută să-și dezvolte relații de prietenie și să se simtă acceptați și valorizați în societate. Promovarea educației incluzive este esențială pentru a asigura dreptul la educație pentru toți copiii, pentru a promova respectul și diversitatea, și pentru a dezvolta potențialul maxim al fiecărui individ într-o societate egalitară contribuind la dezvoltarea unui sistem de educație mai echitabil și mai incluziv și poate ajuta la dezvoltarea unor cetățeni responsabili și deschiși.

Bibliografie:

- https://eduform.snsh.ro/campanie-online/scoala-incluziva-o-necesitate-in-educatia-actuala
- https://www.formacionyestudios.com/ro/que-es-la-educacion-inclusiva.html
- http://cis01.central.ucv.ro/eurocomp/Scoala_incluziva.pdf
- https://www.academia.edu/16860158/Educatia_incluziva
-https://ro-1709.studiovladimirs.cz/inklyuzivnoe-obrazovanie-plyusyi-i-minusyi-osobennosti-irekomendatsii-1606
https://revistaeducatie.ro/wpcontent/special/diferite/Importanța%20promovării%20educației%20incluzive%20ca%20abordare%20modernă%20a%20educației_Ciorbă%20Pavel.pdf

PREDAREA ON-LINE PE DIVERSE PLATFORME ÎNTR-O ȘCOALĂ INCLUZIVĂ

Studiu de caz

Prof. POPESCU STELUȚA
Școala Gimnazială „Nanu Muscel”

”Principalul obiectiv al educației este acela de a forma oameni capabili sa realizeze acțiuni noi și nu numai să repete ceea ce au făcut generațiiloe anterioare, oameni care să fie creaţtivi, inventivi și cu dorința de a investiga”J. Piaget

Învățarea online poate fi definită ca o formă alternativă de învățământ în cadrul căreia se asigură continuarea procesului educațional în condiții normale sau de autoizolare, de intemperii etc., prin intermediul diverselor instrumente informatice de comunicare la distanță. Într-o societate care este înrt-o schimbare permanentă, sistemul de învățământ trebuie să se adapteze la noile schimbări și să vină în sprijinul generațiilor cu resurse și oferte care să răspundă acestor necesități ale formabililor. În prezent elevul își petrece marea majoritate a timpului la școală, pregătindu-și lecțiile și în fața calculatorului. În ultima perioadă, școala românească s-a „întâlnit” forțat cu tehnologia, fiecare unitate școlară a fost nevoită să aleagă una din platformele educaționale puse la dispoziție de către minister.

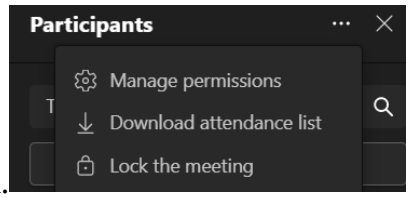
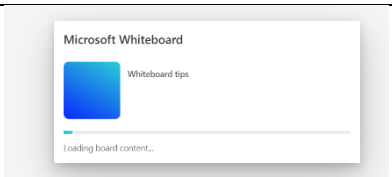
Fiecare elev are propriile sale capacităţi intelectuale, diferite de cele ale altor colegi, fiecare are stilul său propriu de a învăţa şi fiecare are nevoile sale în privinţa asimilării de informaţii. Unul dintre cele mai importante scopuri ale învăţământului actual este adaptarea la necesităţile copiilor. O astfel de metodă de adaptare o constituie şcoala incluzivă, o şcoală ce se axează pe includerea acelor copiii , a celor marginalizați, în procesul învățării online, care poate îmbunătăți semnificativ performața copiilor.

Pentru învățarea on-line, profesorul are nevoie de timp de planificare a lecției pentru a putea transmite informațiile, competențele astfel încât să existe interacțiunea cu elevii, să fie adaptată la particularitățile de vârstă și individuale și să se plieze pe dispozitivele de calcul și de comunicație ale elevilor. De asemenea, în învățarea online, cadrul didactic trebuie să-și adapteze stilului de predare astfel încât să corespundă necesităţilor fiecărui elev în parte. Utilizarea tehnologiei a devenit în ultima perioadă o necesitate, având scop final satisfacerea nevoilor de instruire ale tuturor elevilor, valorizând corelarea aspectelor tehnologice cu cele pedagogice.

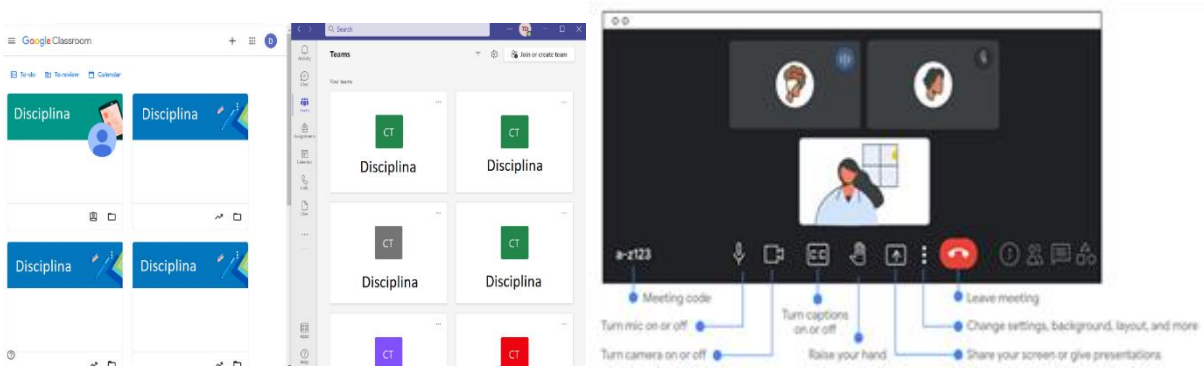
Avantajele predării și învățării on-line într-o școală incluzivă: - completează învățarea clasică, - distribuirea rapidă a materialelor didactice către orice elev al clasei, - elevii pot învăța sau parcurge în ritm propriu materialul primit , - elevii intră în posesia materialelor printr-o simpla accesare, cu ajutor minimal, - materialele didactice pot fi accesate de oriunde, oricând, - existența conținuturilor multimedia pe net, - folosirea conținuturilor interactive, existența feed-back-ului, - programul poate fi flexibil.	În același timp, există și dezavantaje, cum ar fi: - dispozitive învechite , lipsa acestora, imposibilitatea unor elevi de a le accesa, - dificultăți în utilizarea tehnologiei, - lipsa comunicării fizice/reale etc.

In perioada pandemiei și nu numai, elevii au lucrat în ritmul lor propriu, pe mai multe platforme, dar au fost atrași de următoarele două: Google Classroom și Microsoft Teams. Scurtă comparație între cele două platforme:

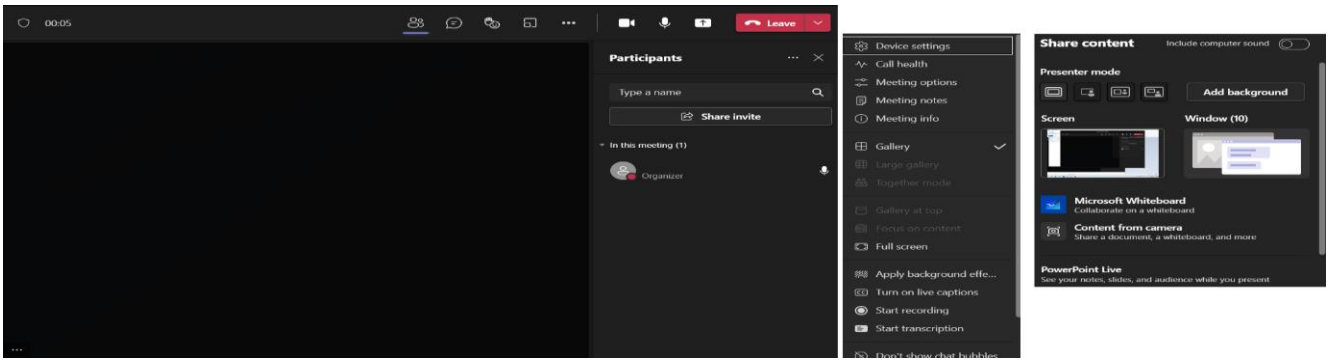
	Classroom	**Teams**
Accesarea aplicației	Este necesară accesarea dintr-un browser; se poate instala pe dispozitive inteligente (smartphone, tabletă).	Se poate instala pe calculator sau poate fi accesată dintr-un browser; se poate instala și pe dispozitive inteligente (smartphone, tabletă).
Interfața aplicației	Este mult mai aerisită, iar pentru a accesa, de exemplu, calendarul, se va deschide o fereastră nouă cu această aplicație.	Aplicațiile din pachet pot fi toate accesate direct din interfață.
Clasele - Grupurile	Fiecare clasă conține: - Fluxul (ceea ce s-a postat) - Lucrul la clasă: - materialele postate, - întrebare, - tema de acasă: atribuită, notată.	Fiecare clasă conține: - Un canal de comunicare (un grup – de obicei un capitol din disciplină), - Caietul de clasă, - Teme, - Note.
	Google – Meet:	Teams:

<table>
<tr><th></th><th>Classroom</th><th>Teams</th></tr>
<tr><td>Întâlnirile on-line</td><td>- Comentariile în cadrul întâlnirii se pierd în momentul în care se iese din întâlnire, iar cei care intră mai târziu nu vor vedea ce s-a discutat mai devreme,
- Realizarea întâlnirii nu apare în flux,
- Participanții la întâlnire nu sunt contorizați, însă printr-un tool specific se pote realiza o prezență.</td><td>- Lucrul în echipe,
- Comentariile în cadrul întâlnirii se păstrează,
- Realizarea întâlnirii se păstrează în flux împreună cu discuția și cu participanții acesteia. </td></tr>
<tr><td></td><td colspan="2">Beneficii: Gestionarea microfonului, a camerei video, Partajarea ecranului sau a conținutului unei ferestre, Tablă interactivă, Comentarii în cadrul întâlnirii.</td></tr>
<tr><td>Tabla interactivă</td><td>Este ca o prezentare, sunt file care pot fi completate de cei care au permisiunea de editare.</td><td>
Spațiu nelimitat de scriere pe tablă, diferite șabloane, realizarea de diferite activități (de exemplu – brainstorming).</td></tr>
<tr><td>Chat – mesagerie</td><td>Există aplicația „Chat” , care este mai greu de accesat. </td><td>Este ușor de folosit, este incorporată în interfață.</td></tr>
<tr><td>Aplicațiile office</td><td>Google Docs,Google Sheets, Google Forms, Google Slides.</td><td>Aplicațiile din pachetul Microsoft Office, Forms (formulare).</td></tr>
<tr><td>Spațiu de stocare în cloud</td><td>Google Drive.</td><td>Microsoft OneDrive.</td></tr>
</table>

Interfața platformelor: Interfață Google Meet

Interfață Teams

Şcoala incluzivă presupune îmbunătăţirea sistemului educaţional pentru toţi elevii. Implică schimbări în curriculum, în modul de predare al profesorilor, în modul de învăţare al elevilor, precum şi schimbări în modul cum interacţionează copiii cu CES și nu numai, cu colegii lor şi viceversa. Modelul comunicării unidirecţionale, unde profesorul transmitea informaţie în cea mai mare parte a timpului, iar elevul participa pasiv la propria-i formare, nu mai reprezintă cheia succesului. Utilizarea platformelor educaţionale face posibilă personalizarea procesului didactic și este un ajutor imens pentru o școală incluzivă, un ajutor pentru a întâmpina cu mai mult succes diversitatea nevoilor elevilor. Educaţia este livrată în funcţie de interesele specifice ale fiecărui elev, fapt ce conduce automat la eficientizarea învăţării şi la prevenirea abandonului şcolar prin creşterea interesului elevilor faţă de actul educaţional.

Bibliografie:

https://support.google.com/meet/answer/10550593?hl=en

https://www.dascalidedicati.ro/invatarea-online-avantaje-si-dezavantaje/

PROIECT DE ACTIVITATE

Prof.înv.preşcolar:Tudorana Preda Corina-Vasilica
Grădiniţa nr.230,Bucureşti,sector 6

TEMA ANUALĂ DE STUDIU: Cine şi cum planifică/organizează o activitate?

TEMA PROIECTULUI: Emoţii şi sentimente de primăvară

SUBTEMA PROIECTULUI:Vine primăvara pe-o aripă de vânt

DOMENIUL EXPERIENȚIAL:Domeniul estetic şi creativ

CATEGORIA DE ACTIVITATE: Activităţi pe domenii experienţiale – Activitate artistico - plastică

TEMA ACTIVITĂŢII: “Flori pentru mama”

MIJLOC DE REALIZARE: Pictură

TEMA PLASTICĂ: Pata picturală

TIPUL ACTIVITĂŢII:Verificarea priceperilor și deprinderilor

SCOPUL ACTIVITĂŢII:Educarea gustului esthetic față de artă și frumosul din natură

OBIECTIVE OPERAŢIONALE:Pe parcursul şi la sfârşitul activităţii, copiii vor fi capabili:

O1: Să aplice culoarea pe suprafața dată folosind tehnica specifică (pictură);

O2: Să utilizeze materialele avute la dispoziție conform indicațiilor primite;

O3: Să-și formeze deprinderea de a picta pe diferite materiale: lemn;

STRATEGIA DIDACTICĂ:

a) **Metode şi procedee:** conversaţia, explicaţia, exerciţiul, demonstraţia, observația;
b) **Forma de organizare:** frontal, individual;
c) **Mijloace de învăţământ:** modelul educatoarei, ghivece cu flori de lemn, guașă, paletă culori, pensulă, support apă, șervețele, cd-player, cd muzical, bulinuțe zâmbitoare, șorțuri;
d) **Locul desfășurării:** sala de grupă.

DURATA:25-30 de minute

MATERIAL BIBLIOGRAFIC:

- Tătaru, L., Glava, A., Chiș, O. (2014). *Piramida cunoaşterii. Repere metodice în aplicarea curriculum-ului preşcolar.* Piteşti: Editura Diamant;
- Borţeanu, S., Haiden, R., Grama, F., Răileanu, D., Brănişteanu, R., Breben, S., ... Popescu, C. (2009). *Curriculum pentru învăţământul preşcolar.* Bucureşti: Editura Publishing House;
- Ristea, D. *Album metodic de creație artistic plastică*., INSPECTORATUL ȘCOLAR AI MUNICIPIULUI BUCUREȘTI;
- Cristea, M. (1997). *Ghid metodic de educație plastică.* București: Editura Petrion.

SCENARIUL DIDACTIC

EVENIMENT DIDACTIC	***CONŢINUT ŞTIINŢIFIC***	***STRATEGIA DIDACTICĂ***	***EVALUARE***
1. Momentul organizatoric	Se vor asigura condiţiile începerii activităţii: -aerisirea sălii de grupă; - pregătirea materialului didactic; -aşezarea scăunelelor la măsuțele de lucru; -intrarea ordonată a copiilor în sala de grupă;		
2.Captarea atenţiei	Introducerea în activitate se va realize prin elemental surpriză: diferite flori pentru mama.	• Expunerea • Explicația • Conversația	Observarea comportamentului copiilor
3. Anunţarea temei şi a obiectivelor	Se anunţă tema ,,Flori pentru mama” și se prezintă, pe scurt, în termini accesibili copiilor obiectivele activității. ,,Dragi copii, După cum stiti, urmeaza ziua mamei, iar eu m-am gandit sa surprindem mamicile cu cate o mica floare.”	• Explicația • Conversația • Frontal	• Orală
4.Dirijarea învățării	**Intuirea materialelor de lucru** Copiii vor avea ca sarcină intuirea materialului present pe măsuțe (ghiveciul cu floarea de lemn, guașă, paletă culori, pensulă, support apă, servețele). Educatoarea îndreaptă atenția copiilor asupra proprietăților materialelor: culoare, formă, mărime **Prezentarea modelului educatoarei.** După intuirea materialelor de lucru, se va prezenta și modelul figurinei realizat de către educatoare, in timpul activității fiind ascuns. **Explicarea modului de lucru.**	• Observația • Conversația • Ghiveciul cu floarea din lemn • Guașă • Paletă culori • Pensulă • Suport apă • Șervețele • Expunerea	• Orală

EVENIMENT DIDACTIC	*CONŢINUT ŞTIINŢIFIC*	*STRATEGIA DIDACTICĂ*	*EVALUARE*
	Li se explică celor mici ce au de făcut, întermeni accesibili, pentru a realize tema propusă. Li se arata modelul, care apoi va fi ascuns. „Vom realiza flori in ghiveci cu ajutorul tehnicii de pictură (copiii vor picta figurina folosind tehnica de tratare a suprafeței de lucru cu guașă, cu ajutorul pensulei.) Vom alege culoarea dorită, vom introduce pensula în guașă, iar apoi cu ajutorul pensulei și a mișcărilor lente din încheietura mâinii vom aplica culoare pe suprafața figurinei. Vom continua același procedeu până când suprafața figurinei va fi acoperită în întregime cu culoare. La sfârșit fiecare floare va fi așezata langa celelalte flori. Li se solicit copiilor să repete verbal modul de lucru explicat anterior de către educatoare, pentru verificarea gradului de înţelegere a sarcinilor propuse. **Executarea exercițiilor de încălzire a mușchilor mâinii** Pentru realizarea cu succes a temei propuse se execută exerciţii de încălzire a muşchilor mici ai mâinii: **Executareatemei de cătrecopii** Se urează copiilor *“Spor la lucru”* după care se va trece la realizarea temei. Pentru a crea un climat pozitiv, relaxant, copiii vor lucra pe un fundal muzical lent.	• Modelul educatoarei • Explicația • Demonstrația • Exercițiul	• Orală

EVENIMENT DIDACTIC	***CONŢINUT ŞTIINŢIFIC***	***STRATEGIA DIDACTICĂ***	***EVALUARE***
	În timp ce copiii lucrează, educatoarea trece pe la fiecare pentru a-i îndruma, stimulându-le încredea în forţele proprii, încurajându-i. Copiii vor primi indicații cu privire la executarea corectă a fiecărei mișcări, păstrarea ordinei la masa de lucru, dar și păstrarea poziției corecte a corpului în timpul lucrului.		
5. Evaluarea activității	După finalizarea lucrărilor fiecare copil va veni, pe rând, și își va expune propria lucrare. Lucrarile vor fi expuse pentru a asigura prescolarilor o viziune de ansamblu. Educatoarea va face aprecieri verbale având repere clare asupra: modului de participare a copiilor la activitate, corectitudinii execuției, respectarea indicațiilor primite, aspectul estetic. La sfârșitul activității copiii vor fi recompensați cu bulinuțe zâmbitoare.	• Conversația • Bulinuțe zâmbitoare • Frontal • Individual	• Orală • Analiza produselor activității
6. Încheierea activității	Copiii vor părăsi sala de grupă intonând cântecul „……”.	• Frontal	

Învățarea prin cooperare în școala incluzivă

PROF.ÎNV.PRIMAR:Tăutu Csilla
Școala Primară nr.1 Izvoarele,Bihor

În condițiile accentuării globalizării și ale răspândirii politicilor de incluziune socială, precum și mai specific *în contextul educației incluzive*, nimeni nu contestă importanța dezvoltării abilităților de cooperare ale tuturor. Argumentele în favoarea cooperării sunt oferite atât de piața muncii, cât și de domeniul social și civic. Dacă sălile de clasă și școlile doresc să devină locuri unde sunt atinse obiective valoroase, ele trebuie să devină locuri unde elevii, profesorii, managementul școlii etc. Cooperează pentru atingerea lor. Acest tip de cooperare trebui încurajat, urmărit și exersat în mod conștient până când cooperarea devine modul natural de interacționare în școală. Cooperarea este necesară la toate nivelurile școlii, deoarece educația este un proces social care se poate realiza doar prin interacţiunea constructivă dintre oameni: învățarea rezultă din cooperarea care vizează construirea unor înțelegeri și a unor cunoștințe comune (Johnson, Johnson & Holubec, 1994).

Ce este învățarea prin cooperare?

Învățarea prin cooperare este o abordare a procesului de învățare care presupune interacționarea în grupuri mici, constituite din elevi cu abilităţi mixte. În fiecare grup, fiecare elev este responsabil nu doar pentru învățarea proprie, ci și pentru sprijinirea învățării co-echipierilor săi. De regulă, elevii au roluri diferite, care se completează reciproc. Amplificarea învățării se realizează prin interacțiune și discuții focalizate pentru clarificarea și realizarea sarcinii, prin expunerea la o diversitate mai mare de idei, prin stabilirea în comun a unei strategii de rezolvare a sarcinii, prin monitorizarea și feedback-ul reciproc și prin reflecția comună asupra procesului parcurs și a rezultatelor obținute.

Învățarea prin cooperarea autentică apare atunci când în grupul constituit în scopul învățării sunt îndeplinite cinci criterii definitorii (Johnson, Johnson şi Holubec, 1994): *a. Interdependența pozitivă*. Acest criteriu se referă la faptul că sarcina de învățare presupune conlucrarea şi sprijinul reciproc al membrilor grupului. „Reușim împreună sau eșuăm împreună” este sloganul care reflectă acest criteriu. A reuși împreună înseamnă că sarcina bine rezolvată depinde de performanța fiecărui membru al grupului, iar pentru aceasta nu este de ajuns ca elevii să fie așezați în jurul aceleiași mese. Elevii au nevoie să învețe cum să coopereze, să aibă ocazii multiple de a exersa interdependența pozitivă și comportamentele adecvate. Ar fi bine să ne convingem că eelvi știu cum să procedeze înainte de a apela la această modalitate de organizare și de gestionare a învățării. De asemenea, sarcina trebuie formulată astfel încât să presupună colaborarea reală. *b. Responsabilitate individuală*. Acest criteriu înseamnă că deși elevii sunt interdependenți în procesul învățare, în realizarea sarcinilor,

fiecare trebuie să răspundă individual, să își asume responsabilitatea pentru contribuția adusă la atingerea rezultatului comun. „Fiecare purtăm răspunderea pentru reușita sau eșecul comun” este sloganul care reflectă acest criteriu. În practică, responsabilitatea individuală se manifestă și prin faptul că, pe lângă evaluarea rezultatului comun al grupului, se evaluează și performanța fiecărui membru.

c. Interacţiune. Acest criteriu derivă din cele de mai sus – inițierea și menținerea interacțiunii directe pentru realizarea sarcinii de învățare este inevitabilă. Interacțiunea îmbogățește învățarea fiecărui membru al grupului, cu toate că nu fiecare învață același lucru. Avantajul învățării prin cooperare este dat și de diferenţele de cunoaștere, de diversitatea ideilor cu care contribuie membrii grupului. Cu cât acestea sunt mai variate, cu atât individul este mai solicitat pentru a se armoniza cu ceilalţi, aceasta fiind în sine o sursă de învățare și dezvoltare.

d. Procesarea în grup a învățării. Acest criteriu se referă la faptul că membrii grupului analizează și reflectează împreună la cele învățate, dar și la procesul pe care l-au parcurs şi astfel pot stabili care sunt modalităţile de creştere a eficienţei învățării.

e. Dezvoltarea abilităților interpersonale are loc prin exersarea respectului pentru diversitatea de opinii, a comunicării respectuoase, a încrederii în membrii grupului, a armonizării cu ceilalți, prin negocierea proceselor și oferirea de feedback constructiv. În acest context, rolul profesorului este de a proiecta atent sarcinile de învățare și de a le comunica, de a pune la dispoziție resurse, de a monitoriza interacţiunea dintre membrii grupurilor, de a clarifica sarcinile de lucru şi de a evalua calitatea achizițiilor. Se poate învăța prin cooperare la orice disciplină școlară și la orice vârstă (Johnson şi Johnson, 1994). Profesorii care învață ei înșiși cooperând, vor reuși să îndrume mai bine și cooperarea elevilor și vor avea un grad de credibilitate mai mare în rândul acestora.

În ceea ce privește modul de constituire și durata grupurilor de învățare, ele pot fi: - grupuri constituite formal pe durata unui semestru întreg sau chiar a unui an școlar (așanumitele grupuri de studiu); aceste grupuri sunt constituite strategic de către profesori pentru ca elevii să poată „evolua” împreună. Profesori de la mai multe discipline pot folosi aceleași grupuri dacă nivelul abilităților elevilor este complementar la disciplinele lor, cu scopul de a crește șansele de succes școlar ale membrilor, facilitând dezvoltarea lor din punct de vedere social şi cognitiv. Acest tip de grup este foarte potrivit în cazul în care se urmărește sprijinul unor elevi vulnerabili: din medii culturale diferite, cu dizabilități sau dificultăți în învățare, nou-veniții în clasă etc. (UNESCO, 2017). Aceste grupuri necesită o gestionare foarte atentă.

- grupuri constituite formal pe durata uneia sau a mai multor unități de învățare, care au o sarcină de lucru complexă și au de realizat un produs comun (de exemplu, un proiect);
- grupuri și perechi ad-hoc, informale, care au o durată scurtă; sarcinile sunt de regulă relativ simple, punctuale.

Idei pentru învățarea prin cooperare

1. Întâlnirea de la ora ...

Dacă aveți cel puțin 24 de elevi în clasă, la începutul semestrului, alocați timp pentru a stabili perechi care vor lucra împreună în cursul semestrului, astfel: dați fiecărui elev câte un cadran de ceas și instruiți-i: „La semnalul meu, vă rog să vă ridicați și să stabiliți 12 întâlniri cu 12 elevi diferiți astfel încât în dreptul fiecărei ore să figureze numele altui elev. Când ați agreat câte o „oră de întâlnire”, notați numele colegului/ colegei în dreptul respectivei ore. Colegul/colega va nota numele vostru în dreptul aceleiași ore de întâlnire. Dacă un coleg/ colegă e deja ocupat(ă) la ora respectivă, încercați să stabiliți o altă oră. Atenție: cei care se mișcă repede vor reuși să stabilească cu ușurință întâlniri, ceilalți vor avea de negociat. Când ați terminat de stabilit toate întâlnirile, vă rog să vă așezați. Păstrați tot timpul cu voi agenda de întâlniri.”

Apoi, în cursul semestrului, când doriți să stabiliți perechi (sau chiar grupe de 4) „ad-hoc”, cereți elevilor să meargă, de exemplu, la „întâlnirea de la ora 1”, mai apoi la „întâlnirea de la ora 2” etc. Grupele de patru elevi se pot stabili prin unirea a două perechi. Puteți să colaborați cu colegii care predau la aceeași clasă pentru a utiliza aceeași „agendă” în cadrul mai multor lecții. Această tehnică poate responsabiliza elevii pentru a nu absenta, știind că vor „lipsi de la întâlnire”.

2. Creioanele la mijloc

O alternativă este „microfonul călător”. Se stabilește un obiect care circulă din mână în mână, de exemplu un creion sau un pix, sau orice altceva de dimensiune comparabilă. Cel care ține în mână obiectul respectiv are dreptul să vorbească. Obiectul trece pe la fiecare, însă dacă cineva nu dorește să vorbească, poate să spună „pas”. Profesorul poate stabili însă că nimeni nu are dreptul să spună „pas”, ci trebuie cel puțin să exprime acordul cu ideile unui antevorbitor.

3. Notițe în pereche

Scopul activității este ca elevii să se sprijine în luarea notițelor. Stabiliți perechile care vor lucra împreună. În timpul prelegerii sau lecturii ghidate, întrerupeți-vă timp de cca. 1-2 minute la fiecare cca. 5-7 minute și acordați elevilor timp să-și compare notițele, chiar dacă au avut doar de copiat de pe tablă. Perechile fac schimb de caiete, verifică reciproc dacă au notat la fel sau dacă cineva a pierdut vreo idee esențială etc. În acest timp, perechile pot avea și un scurt schimb de idei despre ceea ce s-a prezentat/discutat/citit până atunci în cadrul lecției.

4. Notă importantă

Spre finalul lecției, cereți elevilor să scrie și să facă schimb de „note importante”, de reținut, în cuvinte cheie, despre cele învățate la respectiva lecție. Dacă doriți, puteți să vă rezumați la atât. Dacă aveți timp, puteți să cereți destinatarilor să reacționeze la mesaj – completându-l sau confirmând faptul că e complet – și să-l „retrimită” expeditorului inițial. La sfârșit, în funcție de tipul lecției și de

cum v-ați gândit să procedați la lecția următoare, puteți să colectați mesajele (dacă vreți să reacționați la conținutul mesajelor) sau să le lăsați elevilor.

5. Mesaj pentru colegul absent

În cazul în care doriți ca elevii să scrie mai detaliat despre cele învățate, grupați-i și dați-le sarcina să scrie împreună unui coleg (imaginar) absent de la lecție ce au învățat la lecția respectivă. Elevii își împart în grup conținuturile despre care să scrie, redactează mesajul și îl citesc împreună pentru a verifica dacă este complet și dacă poate fi „de ajutor” colegului absent.

ȘCOALA PENTRU DIVERSITATE , ȘCOALA PENTRU TOȚI - INTEGRAREA COPIILOR CU CES

Prof. înv. Preșc. Amarghioalei Claudia
Școala Gimnazială „Sfânta Maria”Botoșani

Diversitatea umană constituie unul dintre domeniile de preocupare majoră a psihologiei educaţionale. Diversitatea poate fi considerată o sursă generatoare de probleme, stres, dar în acelaşi timp şi de oportunităţi. Ajustarea tipului de discurs şi de interacţiune, precum şi calibrarea nivelului de dificultate a sarcinilor depinde de înţelegerea de către profesor a capacităţilor, preferinţelor, abilităţilor, stilurilor de învăţare, rolurilor de gen, atitudinilor şi motivaţiei diferitelor categorii de elevi. Numai dând dovadă de o astfel de înţelegere, profesorul poate să valorifice individualitatea şi să promoveze dezvoltarea ei ulterioară.

Sintagma școala pentru diversitate este echivalenta sintagmei școala pentru toți și reprezintă dezideratul maximei toleranțe în ceea ce privește diferențele fizice, socioculturale, lingvistice si psihologice existente între copii/elevi, misiunea fiind aceea de a le oferi tuturor posibilitatea de a invăța în funcție de ritmul, capacitățile și nevoile proprii și de a se exprima conform trăsăturilor individuale de personalitate.

Școala incluzivă pune în centrul atenției sale persoana umană ca ființă originală, unică și irepetabilă, accentuând ideea că în fiecare societate există personalitați, grupuri diferite, motivații, rațiuni si puncte de vedere diferite.

În opinia mai multor autori, promovarea educației incluzive/integrate în școlile din sistemul de invațământ trebuie să aibă la bază urmatoarele principii cadru :

• toți elevii au dreptul sa participe la toate activitățile incluse in programa școlilor obișnuite ;

• în timpul programului școlar, personalul didactic și de specialitate se va implica direct în susținerea pe toate căile a integrării maximale a elevilor cu cerinte educationale speciale;

• școala va trebui, printr-o serie de schimbări radicale în domeniul curriculumului, să vină în întâmpinarea tuturor cerințelor educaționale ale elevilor, fără a leza demnitatea și personalitatea acestora.

Aplicarea acestor principii în practica școlii pentru diversitate presupune, din partea personalului didactic și de specialitate, o serie de calități, cum ar fi :

• să aibă responsabilitatea recunoașterii nivelului de competență profesională și dorința de perfecționare a capacităților de lucru in condițiile educației integrate și ale școlii inclusive;

• să manifeste o atitudine critică și constructivă, prin propuneri concrete si realiste, in sprijinul includerii copiilor cu cerințe educative speciale în clasele unde își desfașoară activitatea;

• să demonstreze o implicare totală în procesul didactic, astfel încât să satisfacă într-o măsură cât mai mare cerințele educaționale ale elevilor din clasă;

• să trateze elevii cu demnitate si respect și să dea dovadă de considerație față de situația particulară în care se află copiii cu cerințe educative speciale;

• să aibă convingerea că educația integrată și școala incluzivă presupun cu necesitate activitatea in echipe de specialisti (profesori, educatori, profesori de sprijin, consilieri școlari, asistenți sociali,psihopedagogi specializați în activități cu diferite categorii de copii cu cerințe speciale.

Ținând seama de situația familială, membrii echipei, de comun accord cu părinții, definesc proiectul educative care va asigura convergența modalităților de intervenție timpurie și suportul științifico metodologic al acestora.

În general echipa de specialiști urmărește:

-estimarea a ceea ce este posibil realizabil , în raport cu natura, gradul și dinamica previzibilă a deficienței, încercând să se răspundă trebuințelor specifice fiecărui copil, precum și intereselor și dorințelor părinților;

-determinarea domeniilor de intervenție și specificarea tipului de abordare educativă, fixându-se prioritățile;

-realizarea unui bilanț al eficienței măsurilor educative, elaborând fișe de observație;

-evaluarea trebuie să vizeze dezvoltarea copilului sub unghi psihomotor, cognitive, afectiv și psihosocial.

Obiectivele care se fixează trebuie să fie întotdeauna clare, realizabile și limitate.

În planurile de intervenție este necesră operarea între strategiile proactive și strategiile reactive. Cele proactive,urmăresc să reducă cu timpul , frecvența și/ sau intensitatea comportamentelor indezirabile ale copilului cu CES.

Utilizarea strategiilor reactive, se relaționează cu cele proactive și permit să se obțină apariția, apoi consolidarea și generalizarea și în alte contexte a comportamentului țintă urmărit prin programele individualizate, în diferite perioade de timp ale procesului educativ.

În sistemul educativ românesc,referitor la copiii cu CES, este necesară intervenția timpurie, prin munca în echipă interdisciplinară, inclisiv prin aportul profesionist al psihopedagogului itinerant care conlucrează adecvat fiecărui caz cu părinții copiilor cu CES.

În cadrul reabilitării, intervenția timpurie reprezintă o trăsătură comună în toate țările comunitare, ea fiind recunoscută ca fiind metoda cea mai eficientă, preventivă și terapeutică, în favoarea copiilor cu cerințe speciale.

Intervenția precoce reprezintă o prioritate în cadrul tuturor programelor.

Bibliografie:

1. Curriculum pentru educatie timpurie 2019;

2. course/universitatea-din-oradea/psihologia-educatiei;

3. https://ro.scribd.com.

TENDINȚE EDUCAȚIONALE – DIGITALIZAREA ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL CONTEMPORAN

Prof. înv. primar Cimpoeșu Manuela
Școala Gimnazială nr. 169, București/sector 6

Platforma de e-learning este un set integrat de servicii interactive online, care oferă profesorilor, elevilor, părinților și altor persoane implicate în educație, informații, instrumente și resurse pentru a sprijini și a spori livrarea și managementul educațional.

E-learningul sau învățământul electronic este modalitatea curentă de formare a educației, care coincide cu invențiile tehnologice. Înțelegem prin e-learning ansamblul etapelor educaționale în care se folosesc pregnant mijloacele Tehnologiei Informației și Comunicării (TIC).

Cea mai bună definiție a termenului de învățământ electronic a fost dată în (Dobre, 2010): „*oferirea educației, instruirii sau e-learning mai înseamnă învățământul prin mijloace electronice*”.

Acest termen este folosit astăzi pentru foarte multe mijloace de instruire, învățare prin tehnici asistate de laptop sau calculator.

Învățământului electronic are următoarele componente caracteristice:

- învățarea este orientată către persoana instruită și are loc virtual;
- mijloacele educaționale sunt prezente pe Web;
- elevii care sunt instruiți astfel au parte de îndrumarea unui mentor care programează activitatea celor care participă, expune discuțiilor acestora puncte de vedere ale cursului în conferințe sincrone sau asincrone, furnizând mijloace auxiliare, discută temele;
- prin interacțiune și colaborare, participanții constituie atât pe durata cursului, cât și după, o colectivitate virtuală; putând fi definită o „fluiditate a rolurilor”, prin inversarea rolului instruit - instructor în echipa de învățare.
- informațiile cursului au un element static, cel pregătit de mentor împreună cu oameni specializați, dar și unul dinamic, rezultat din legătura participanților, din ideile, observațiile, mijloacele aduse de ei;
- foarte multe mijloace de e-learning îngăduie supravegherea activităților celor care participă, iar altele permit munca în grup, interacțiunea video, audio și simulări.

Platformele educaționale sunt de un real ajutor în procesul de învățământ, pentru:

- a rezolva temele de zi cu zi;
- a recapitula înainte de o lucrare de control;

- a exersa înainte de testele semestriale;
- a relua întreaga materie înainte de un concurs sau examen.

Platformele educaționale pot conține:

- lecții online la modulele și disciplinele de concurs;
- exerciții pentru rezolvare, pe care le poți urmări de oricâte ori ai nevoie pentru a reține modalitatea de rezolvare;
- teste variate;
- notițe care pot fi printate, pentru a fi luate la meditații sau la școală;
- simulări de examen menite să îmbunătățească pregătirea pentru concursuri.

E-learningul are numeroase ***avantaje*** față de învățământul tradițional:

- adaptabilitate, accesibilitate, comoditate;
- flexibilitate, confortabilitate, utilizatorul având posibilitatea de a stabili singur ora și ziua când se va implica în activitatea de învățare;
- capacitatea de a accesa conținutul mijloacelor educaționale din orice loc și în orice moment, cu sprijinul rețelei și a calculatorului personal; unele persoane au un potențial mai mare la sfârșit de săptămână, iar alții dimineața;
- prezentare selectivă și succintă a conținutului educativ;
- individualizarea procesului de instruire se sprijină pe memoria auditivă/vizuală în procesul de instruire, citirea cursurilor poate fi realizată progresiv și într-un mod repetat, progresele putând fi controlate repede, bucurându-se de un feedback permanent și rapid;
- folosirea sistemelor e-learning presupune garantarea securității utilizatorilor, consemnarea lor, supravegherea elevilor, studenților și a acțiunilor care sunt oferite în rețea;
- software-ul educațional nu este foarte ieftin dar, față de sesiunile de instruire clasică, costurile sunt mai reduse, pentru că se exclud cheltuielile de închiriere a sălilor pentru ore, de deplasare, cazare și masa celor instruiți;
- timpul de studiu va fi redus, în funcție de metoda aleasă, cel instruit nu va suspenda activitatea profesională pentru a participa la un curs, ci va petrece câteva ore pe zi pentru a studia online, pe calculator;
- mijloacele diverse oferă un feedback evident, în timp real, evaluări cantitative și calitative sumative și formative, alcătuite de evaluatorii cei mai buni;
- învățământul online este constituit pe subiecte, în timp ce cel tradițional este organizat pe categorii de vârstă;
- într-o clasă virtuală participanții pot fi avea vârste diferite, cu studii diferite.

Educația de tip e-learning are și unele ***dezavantaje***:

- numărul mare de studenți care abandonează cursurile;
- învățământul de distanță are nevoie de eforturi mari și neîntrerupte din partea celor care participă la acest proces de învățare. Motivarea cursanților trebuie să fie prezentă, deoarece se poate instala dorința de a abandona. În învățământul tradițional fenomenul de abandon nu este prezent, dar în educația realizată la distanță această dorință apare frecvent;
- în domeniul folosirii calculatorului este nevoie de experiență;
- elevii trebuie să aibă cunoștințe în acest domeniu;
- pentru întreținerea computerelor și asigurarea accesului la Internet, este nevoie de investiții financiare din partea tuturor participanților.

Dacă comparăm costurile de care are nevoie învățământul tradițional și cel electronic, vom constata că cele presupuse de e-learning sunt mult mai mici.

Chiar dacă educația prin e-learning prezintă și dezavantaje, practica platformelor e-learning a confirmat faptul că cei care participă la o astfel de educație se obișnuiesc foarte repede cu mediul virtual și pătrund rapid în ritmul comunicării și asimilarea cunoștințelor prin acest eficient și modern mod de învățământ.

Bibliografie:

1. Ioan Cerghit, *Metode de învățământ,* Editura Polirom, Iași, 2006.
2. Ausubel David, Floyd R., (1981), *Învăţarea în şcoală*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti;

Excursia școlară ca activitate de educație incluzivă

Prof. dr. Nicoleta - Cristina PĂUNAȘ
Liceul de Arte ”Bălașa Doamna” Târgoviște

Educația incluzivă recunoaște și încurajează diversitatea, asigurându-se că toți copiii au acces la oportunități educaționale și resurse care să le permită să își atingă potențialul maxim. Este un angajament față de egalitate și dreptate pentru fiecare individ.

Principiile și obiectivele educației incluzive sunt fundamentale pentru crearea unui mediu educațional care să fie accesibil și benefic pentru toți elevii, indiferent de diferențele lor. Aceste principii au în edere următoarele aspect:

1. **Valorizarea egală a tuturor elevilor** Acest aspect subliniază importanța respectului și recunoașterii fiecărui individ ca fiind valoros și unic. Prin valorizarea egală, se creează un mediu în care fiecare copil se simte acceptat și apreciat pentru ceea ce este.
2. **Creșterea participării tuturor elevilor la educație și reducerea excluziunii**: Educația incluzivă se străduiește să creeze oportunități de învățare pentru toți elevii și să reducă numărul celor excluși sau marginalizați din sistemul educațional.
3. **Restructurarea culturii, a politicilor și a practicilor școlare pentru a răspunde diversității elevilor**: Este esențial să se adapteze practicile și politicile școlare pentru a se potrivi nevoilor și diversității elevilor din comunitate.
4. **Reducerea barierelor în învățare și participare pentru toți elevii**: Aceasta implică eliminarea obstacolelor care pot împiedica accesul și participarea elevilor la educație, indiferent de abilitățile lor.
5. **Înțelegerea diferențelor dintre elevi ca resursă pentru procesul de învățare**: Prin recunoașterea și valorizarea diversității, se poate promova un mediu în care elevii învață unii de la alții și se sprijină reciproc în procesul de învățare.
6. **Recunoașterea dreptului elevilor la educație în propria lor localitate**: Educația ar trebui să fie accesibilă pentru toți copiii, indiferent de locul lor de proveniență sau de contextul lor socio-economic.

7. **Evoluția gradului de incluziune în școli, atât în privința personalului, cât și a elevilor**: Este important să se monitorizeze și să se evalueze progresul în realizarea incluziunii în școli și să se acorde atenție continuă acestui aspect.

8. **Creșterea rolului școlilor în construirea comunităților și a valorilor lor**: Școlile ar trebui să joace un rol activ în construirea comunităților și în promovarea unor valori pozitive, cum ar fi toleranța, respectul și empatia.

9. **Cultivarea unor relații de susținere reciprocă între școli și comunități**: Implicarea și colaborarea între școli și comunități sunt esențiale pentru crearea unui mediu de învățare inclusiv și susținut.

10. **Recunoașterea faptului că incluziunea în educație este un aspect al incluziunii în societate**: Educația incluzivă reflectă un angajament mai larg pentru promovarea incluziunii și egalității în întreaga societate.

Excursiile școlare ajută la implementarea și promovarea acestor principii, astfel că, educația incluzivă poate deveni nu doar un obiectiv, ci și o realitate palpabilă în comunitățile noastre.

Excursiile și drumețiile tematice sunt cu siguranță instrumente valoroase în procesul educativ al copiilor și elevilor. Acest tip de activități le oferă posibilitatea să experimenteze și să înțeleagă direct ceea ce învață în clase, să facă legături între teorie și practică, între cunoștințe și experiență personală. Prin vizitarea diferitelor locuri și instituții culturale sau naturale, ei pot dezvolta o înțelegere mai profundă a lumii din jurul lor și pot dobândi abilități practice și sociale importante.

În cadrul acestor excursii și drumeții, copiii au oportunitatea să descopere diversitatea culturală și naturală a țării lor, să înțeleagă istoria și tradițiile locale, să exploreze ecosistemele și să se conecteze mai profund cu natura. Acest lucru poate contribui la formarea unei atitudini de respect și responsabilitate față de mediul înconjurător.

De asemenea, excursiile și drumețiile tematice stimulează creativitatea și imaginația copiilor, oferindu-le inspirație din experiențele directe și din contactul cu diferite forme de artă și manifestări culturale. Aceste activități pot suscita interesul pentru diverse domenii, cum ar fi arta, istoria, științele naturii sau tehnologia, și pot contribui la descoperirea și dezvoltarea unor talente și pasiuni individuale.

Pentru ca excursiile școlare să își atingă scopul de activitate incluzivă, se pot folosi modalități variate de a stimula interesul elevilor și de a menține implicarea lor pe parcursul acestor activități tematice. Iată câteva modalități eficiente de a realiza acest lucru:

1. Prezentarea detaliată a itinerariului și a obiectivelor excursiei/drumeției: O prezentare clară și captivantă a locurilor pe care le vor vizita și a activităților planificate poate să îi antreneze pe elevi și să le stârnească curiozitatea.

2. Utilizarea hărților, a literaturii istorice și a descrierilor geografice: Aceste resurse pot oferi context și informații suplimentare despre locurile vizitate, făcând excursia mai interactivă și educativă.

3. Implementarea unui sistem de monitorizare și notare a informațiilor relevante: Prin implicarea activă a elevilor în observarea și înregistrarea detaliilor interesante pe parcursul excursiei, aceștia pot să-și consolideze cunoștințele și să se implice mai profund în procesul de învățare.

4. Integrarea activităților practice și creative: Solicitarea elevilor să realizeze diverse sarcini sau să participe la activități practice legate de obiectivele excursiei poate să fie o modalitate eficientă de a-i implica și de a le oferi oportunitatea să aplice cunoștințele dobândite într-un mod practic și creativ.

5. Încurajarea exprimării propriilor impresii și sentimente: Este important să le oferi elevilor posibilitatea să-și exprime gândurile și emoțiile legate de experiențele trăite în timpul excursiei, astfel încât să se simtă mai conectați și mai implicați.

6. Cultivarea dorinței de a învăța și de a descoperi: Prin experiențele oferite de excursii și drumeții, elevii pot să-și dezvolte dorința de a explora lumea din jurul lor, de a învăța lucruri noi și de a-și dezvolta abilitățile într-un mod activ și implicat.

Prin implementarea acestor strategii și prin adaptarea lor la nevoile și interesele specifice ale elevilor, excursiile și drumețiile tematice pot să devină experiențe educaționale memorabile și transformătoare. Este foarte important să se valorifice potențialul instructiv-educativ al excursiilor nu doar în timpul lor, ci și în perioada ulterioară. Iată câteva modalități eficiente de a face acest lucru:

- Aplicații și observații pe teren: Prin implicarea activă a elevilor în observarea fenomenelor naturii și în efectuarea diverselor aplicații practice pe teren, cunoștințele dobândite în clase pot să fie consolidate și aprofundate. Profesorul joacă un rol esențial în îndrumarea elevilor în aceste activități și în furnizarea explicațiilor necesare.
- Sprijinirea demersului didactic: Excursiile pot să ofere o perspectivă mai concretă și mai vie asupra diferitelor subiecte, cum ar fi formele de relief, ecosistemele sau procesele geologice. Aceste experiențe practice pot să stimuleze interesul elevilor și să faciliteze înțelegerea și memorarea conținutului învățat în clasă.

- Adaptarea metodelor de predare: Lecțiile în natură pot să fie structurate și desfășurate folosind aceleași metode și strategii didactice ca și lecțiile de clasă. Profesorul poate să organizeze discuții, activități practice și exerciții de lucru independent, astfel încât să asigure o înțelegere profundă și completă a subiectelor abordate.
- Sistematizarea și fixarea cunoștințelor: Profesorul poate să efectueze sistematizarea și fixarea cunoștințelor în timpul excursiei sau în perioada imediat următoare, folosind diverse tehnici și strategii didactice. Aceasta poate să includă recapitularea informațiilor, rezolvarea problemelor sau atribuirea unor activități suplimentare pentru consolidarea învățării.
- Legătura între excursie și activitatea de acasă: Elevii pot să fie încurajați să continue să exploreze și să aprofundeze subiectele abordate în timpul excursiei și învățarea lor să fie valorificată și în activitățile de acasă. Atribuirea unor sarcini legate de excursie poate să contribuie la consolidarea cunoștințelor și la dezvoltarea abilităților de lucru independent.

Prin integrarea acestor practici în procesul de planificare și desfășurare a excursiilor, profesorii pot să maximizeze impactul lor educativ și să asigure o învățare eficientă și durabilă pentru elevi.

Excursiile școlare pot juca un rol esențial în promovarea incluziunii în învățământ și în facilitarea participării tuturor elevilor la experiențe educaționale semnificative și valoroase. Participarea la excursii încurajează colaborarea și lucrul în echipă între elevi. Aceste experiențe comune pot să contribuie la formarea legăturilor sociale și la dezvoltarea abilităților de comunicare și cooperare, facilitând astfel integrarea și implicarea tuturor elevilor în viața școlară.

BIBLIOGRAFIE :

Ilinca N, Didactica geografică, Editura Corint, București, 2000.

Popovici D.V., Elemente de Psihopedagogia Integrării, Editura Semne’94, Bucureşti. 1998

Soos Lenke, Năstase-Kovacs Maria, Excursia – o experiență fundamentală de cunoaștere, în Didactica geografiei, nr. 2, Cluj-Napoca, 1999.

PREDAREA-EVALUAREA LIMBII ȘI LITERARTURII ROMÂNE LA ELEVII CU CES

Prof. Negoi Adriana,
Școala Gimnazială „Aron Cotruș” Arad

Predarea și evaluarea disciplinelor de învățământ la clasele în care învață elevii cu CES, precum și integrarea acestora în colectivul clasei de elevi este una dintre cele mai mari provocări contemporane. Limba și literatura română este una dintre disciplinele în cadrul căreia această provocare este deplină.

Unul dintre dezideratele sistemului de învățământ actual în context european este crearea unui climat educativ care să asigure egalitatea de șanse pentru toți elevii. În urmă cu patru ani am primit dirigenția și sarcina de a preda limba și literatura română la clasa a VII-a, o clasă în care învață patru elevi cu CES, diagnosticați cu diverse dizabilități sau dificultăți de învățare și care trebuie să se integreze și să se adapteze în grupul de elevi, fiecare cu specificul și cu nevoia sa. În anul școlar 2020, am primit din nou privilegiul și responsabilitatea de a conduce o astfel de clasă, în care învață atât elevi capabili de performanță, cât și elevi cu CES.

Elevii încadrați cu CES sunt percepuţi diferit, atât la macronivel, în societate, cât și la micronivel, în cadrul colectivului clasei din care fac parte. Perceperea lor socială nu este întotdeauna constantă, ea variază de la societate la societate, furnizând semnificaţii diferite, în funcţie de cultura şi de valorile promovate. Mulţi oameni au reticenţe faţă de persoanele cu deficienţe, deoarece au o concepţie greşită despre ele. Mai mult, aceste deficiențe sunt percepute cel mai adesea în primul rând de către profesorul de limba și literatura română, fie în cadrul evaluărilor inițiale, fie în cadrul primelor ore de lectură. Dacă elevul nu este încă încadrat cu CES, prima reticență este întâlnită la părinți, care acceptă foarte greu evaluarea copiilor, în vederea obținerii încadrării școlare a a cestora cu un anumit grad de dizabilitate. Persoanele deficiente, la rândul lor, au două păreri în ceea ce priveşte impedimentul lor: unele îl consideră dezastru, iar altele un simplu inconvenient. Există mai multe perspective de abordare a deficiențelor, ce se concretizează în diferite definiţii sau modele ale acestuia.

Din categoria copiilor cu C.E.S (cerinţe educative speciale) fac parte atât copiii cu deficienţe propriu - zise, cât şi copiii fără deficienţe, dar care prezintă manifestări stabile de inadaptare la exigenţele şcolii. Din această categorie fac parte:

Copiii cu C.E.S. pot prin **joc** să-şi exprime propriile capacităţi. Astfel, copilul capătă prin joc informaţii despre lumea în care trăieşte, intră în contact cu oamenii şi cu obiectele din mediul

înconjurator şi învaţă să se orienteze în spaţiu şi timp. Datorită faptului că se desfăşoară mai ales în grup, jocul asigură socializarea. Jocurile sociale sunt necesare pentru persoanele cu handicap, întrucât le oferă şansa de a juca cu alţi copii, orice joc având nevoie de minim două persoane pentru a se desfăşura. Jocurile trebuie însă să fie adaptate în funcţie de deficienţa copilului. Copiii cu tulburări de comportament trebuie să fie permanent sub observaţie, iar la cei cu ADHD jocurile trebuie să fie cât mai variate. Şcoala este de asemenea un mediu important de socializare.Formele de integrare a copiilor cu C.E.S. pot fi următoarele: clase diferenţiate, integrate în structurile şcolii obişnuite; grupuri de câte doi-trei copii deficienţi incluşi în clasele obişnuite; integrarea individuală a acestor copii în aceleaşi clase obişnuite.

Din pricina comportamentului lor discordant în raport cu normele şi valorile comunităţii sociale, persoanele cu tulburări de comportament sunt, de regulă, respinse de către societate. Aceste persoane sunt puse în situaţia de a renunţa la ajutorul societăţii cu instituţiile sale, trăind în familii problemă, care nu se preocupă de bunăstarea copilului. Elevii cu C.E.S. au nevoie de un curriculum planificat diferenţiat, de programe de terapie lingvistică, de tratament logopedic specializat, de programe specifice de predare-învăţare şi evaluare specializate, adaptate abilităţilor lor de citire, scriere, de programe terapeutice pentru tulburări motorii. Stilul de predare al disciplinei Limba și literatura română trebuie să fie în concordanță cu tipul și cu gradul de dizabilitate pe care îl prezintă elevul, pentru ca un volum mai mare de informaţii să fie acumulat în aceeaşi perioadă de timp. Acest lucru este posibil dacă este cunoscut stilul de învăţare al copilului, dacă este facută o evaluare eficientă care ne permite să ştim cum învaţă copilul, dar şi ce si cum este necesar să fie învăţat.

Profesorul poate folosi în procesul de predare-învăţare-evaluare diverse strategii şi intervenţii utile: crearea unui climat afectiv-pozitiv; stimularea încrederii în sine şi a motivaţiei pentru învăţare; încurajarea sprijinului şi cooperării din partea colegilor, formarea unei atitudini pozitive a colegilor; încurajarea independenţei, creşterea autonomiei personale; încurajarea eforturilor; crearea unui climat afectiv, confortabil; centrarea învăţării pe activitatea practică;sarcini împărţite în etape mai mici, realizabile; adaptarea metodelor şi mijloacelor de învăţare, evaluare; folosirea unui limbaj simplu, accesibil elevului şi nivelului lui de înţelegere;i instrucţiuni clare privind sarcinile şi elaborarea unor programe individuale de lucru; stabilirea foarte clară a regulilor şi consecinţelor nerespectării lor în clasă şi aplicarea lor constantă; încurajarea oricărei tentative de comunicare, indiferent de natura ei.

Faptul că elevii cu CES sunt susținuți de către profesori îi stimulează pe ceilalți elevi ai clasei să aibă o atitudine de acceptare, de toleranță față de aceștia. Unii dintre elevii capabili de performanță de la clasa pe care o conduc în prezent au acceptat să le fie colegi de bancă elevilor cu CES, comportându-se, fără să realizeze, ca niște (pseudo)shadow cu acești colegi ai lor. Această

colaborare dezvoltă și în rândul celorlalți elevi ai clasei o atitudine de incluziune, de toleranță, de sprijin. Totodată, școala pateu stabili relaţii de colaborare cu autoritaţile locale, părinţii şi reprezentanţii comunităţii. Poate fi dezvoltat un mediu afectiv pozitiv în care elevii să poată discuta cu lejeritate despre dificultăţile pe care le pot întâlni şi să aiba curaj să ceară ajutor.

Într-o abordare incluzivă toţi elevii trebuie consideraţi la fel de importanţi, fiecăruia să îi fie valorificate calităţile, pornind de la premisa că fiecare elev este capabil să realizeze ceva bun.

Roadele incluziunii acestor elevi nu au întârziat să apară: înn anul 2020, în cadrul examenului de Evaluare Națională, trei dintre acești elevi au promovat la proba de Lima și literatura română, obținând note între 6-8,40. Dar adevăratele roade ale incluziunii acestor elevi le reprezintă încrederea crescută în ei înșiși și relațiile de prietenie pe care le-au legat cu ceilalți copii din clasa în care au învățat.

Bibliografie:

Popescu G, Plesa O., 1998, *Handicap, readaptare, integrare*, Bucuresti, Pro **Humanitate**

Verza E, Paun E,1998, *Educaţia integrată a copiilor cu handicap*, Unicef

Weihs T J, 1998, *Copilul cu nevoi speciale*, Ed Triade, Cluj Napoca

Aspecte ale incluziunii educaționale ale copiilor cu TSA

Prof. înv. preşcolar Toader Cătălina
Grădiniţa cu P.P Nr. 32, Ploieşti, Prahova

Tulburările din Spectrul Autismului (TSA) și autismul sunt termeni generali, folosiți pentru a denumi un grup de tulburări complexe ale dezvoltării creierului. Aceste tulburări sunt caracterizate, în proporții diferite, de dificultăți în interacțiunea socială, în comunicarea verbală sau nonverbală, precum și de comportamente repetitive. Conform DSM V *(*Manualul de diagnostic și statistică a tulburărilor mentale), criteriile de diagnosticare sunt:

- *Deficite persistente în comunicarea socială şi interacţiunea* **socială** în toate contextele, nemanifestate ca întârzieri de dezvoltare generale, care să se regăsească în toate cele trei arii descrise mai jos:
- *Deficite în reciprocitatea socioemoțională*: pornind de la manifestări de apropiere socială anormală și imposibilitatea menținerii unei conversații din cauza lipsei de reciprocitate afectivă, emoțională, de interese și ajungând până la absența totală de inițiativă în interacțiunile sociale.
- *Deficite în comportamentele de comunicare nonverbală* folosite în interacțiunea socială: pornind de la comunicare nonverbală și verbală foarte slabă (anormalități în contactul vizual, limbaj corporal) sau deficite în înțelegerea și folosirea comunicării nonverbale și până la absența completă a expresiilor faciale și a gesturilor în comunicare.
- *Deficite în dezvoltarea şi menținerea relațiilor sociale* (în afara relațiilor cu anturajul, îngrijitorii): pornind de la dificultăți de adaptare ale comportamentelor în funcție de contextele sociale diferite, dificultăți în participarea la jocuri imaginative și la formarea prieteniilor până la absența totală a interesului pentru ceilalți oameni
- *Comportamente, interese şi activităţi restrictive, repetitive* (stereotipe), manifestate în cel puțin două dintre următoarele arii:
- *Vorbire, mişcare motorie şi utilizare de obiecte în mod stereotip* (repetitiv): precum simple mișcări stereotipe, ecolalia, utilizarea repetitivă a obiectelor, utilizarea de secvențe idiosincratice.
- *Ataşament excesiv la rutină, comportamente şi vorbire* ritualizate sau rezistență excesivă la schimbare: de pildă ritualuri motorii, insistență în a mânca aceeași mâncare, în a merge pe același drum, folosirea acelorași întrebări sau apariția stresului la mici schimbări.

- *Interese fixiste, restrictive* manifestate cu o concentrație maximă, o intensitate anormală: precum atașament/ preocupare puternică pentru obiecte neobișnuite, interese excesive manifestate cu perseverență.
- *Hiper- sau hiporeactivitate la stimuli senzoriali* sau un interes neobișnuit pentru caracterul senzorial al mediului (de pildă, indiferență la durere/căldură/frig, reacții neobișnuite la anumite sunete sau texturi, atingere sau mirosire excesivă a obiectelor, fascinație pentru lumină sau pentru învârtirea obiectelor).

Copiii cu TSA sunt foarte diferiți în abilitățile, preferințele și caracteristicile dizabilității individuale ale fiecăruia. În abordarea acestora adulții ar trebui să se conducă de următorul citat: „Cu cât mai detaliat ne reușește să găsim explicații pentru comportamentul oamenilor și să înțelegem sensul acestuia, cu atât mai puțin ne pare deranjat comportamentul respectiv“ (Winfried Palmowski).

Luând în considerare această varietate enormă, comportamentul și intervenția educațională a fiecărui copil cu TSA prezintă atât pentru instituția de învățământ, cât și pentru însuși copilul cu autism, o adevărată provocare. Cunoștințele despre caracteristicile specifice ale copiilor cu TSA și ale cerințelor pe care le implică acestea în organizarea și dezvoltarea mediului educațional constituie un fundament important pe care se poate construi un comportament sensibil și înțelegător în raport cu copilul. Pe baza acestuia, prin asistență și oferte individuale, precum și dispunând de condiții adecvate, copiii pot fi integrați în viața de zi cu zi și în viața instituției de învățământ.

Dacă este să ne gândim la factorii psihosociali favorabili, care vor contribui la reușita unui proces incluziv în școală, trebuie să luăm în considerare nu doar copilul cu autism, ci și școala ca pe un sistem întreg cu toate elementele din cadrul acestuia.

De regulă, integrarea educaţională a tuturor copiilor cu TSA înseamnă o performanţă majoră de adaptare. Chiar şi în cazul când şcoala ia în considerare o mare parte a necesităţilor copilului cu TSA, iar profesorii reflectă asupra particularităţilor de predare, nu vor lipsi anumite dificultăţi. Efortul de a lua în considerare nevoile copilului cu autism și a tuturor celorlalţi copii dintr-o clasă sunt şi vor fi întotdeauna legate de anumite provocări. Comportamentul schimbător şi tendinţa către stres a unui astfel de copil duce la situații care nu sunt întotdeauna optime pentru rutina școlară. Pentru a ajunge la compromisuri educaționale în acest sens și pentru a menține calmul profesional în ceea ce privește efectele secundare ale comportamentelor copiilor cu TSA, trebuie facilitată integrarea.

Copiii şi tinerii cu TSA au anumite probleme în cadrul instruirii şcolare, indiferent de capacităţile lor intelectuale. Frica de necunoscut exprimată mai mult sau mai puţin şi lipsa comportamentului de curiozitate care vine la pachet cu această frică, fac ca accesul spontan la conţinuturile lecţiei şi metodica predării să fie mai dificile. Problemele în domeniul social au efectul

de limitare a interacţiunii cu colegii şi colegele, la fel ca şi folosirea acestei interacţiuni în procesul de învăţare. Fluxurile diverse din prelucrarea percepţiei fac ca copiii cu autism să fie predispuşi la iritaţii.

Copiii cu TSA sunt foarte diferiţi nu doar în personalitatea, talentele şi deficienţele lor, ci şi în modul de a învăţa. Astfel, un anumit principiu metodico-didactic poate duce la succese în învăţare pentru un copil, iar în cazul unui alt copil, va avea un efect limitat. Unii copii cu TSA pot fi instruiţi după aceleaşi principii ca şi colegii lor, iar alţii au nevoie de adaptări individuale. Nu există procedee metodico-didactice de predare copiilor cu TSA valabile pentru orice caz și în orice context. Dar putem propune câteva momente comune de care ar trebui să ne conducem:

- Utilizarea unui program de predare-învățare foarte structurat.
- Sarcinile de lucru trebuie să fie preponderent individualizate decât de grup; acestea trebuie să fie ușor de înțeles, iar timpul de rezolvare nu trebuie lungit foarte mult.
- Combinarea activităților de scriere, rezolvare cu cele fizice. Evitarea pedepselor sau criticilor; adoptarea unei atitudini pozitive, de respect în raport cu copilul.
- Evitarea ”creionului roșu”, a sublinierii rezultatelor incorecte ale copilului.
- Întărirea răspunsurilor corecte.

Bibliografie:

1. Bălaș-Baconschi C., Şcolarizarea copiilor cu autism. Centre, şcoli speciale sau școli normale?, Cartea Albă a Psihopedagogiei Speciale. Coordonator Adrian Roșan, Departamentul de Psihopedagogie Specială, 2013.
2. Ghidul comunitaţii şcolare, Autism Speak, 2015

ROLUL CADRULUI DIDACTIC ÎN EDUCAȚIA INCLUZIVĂ

Prof.înv. preșcolar: Cumpănașu Maria Alina
G.P.P. OSTROVENI 1, RM. VÂLCEA

Cunoașterea psihopedagogică a copiilor din clasă are o importanță majoră în proiectarea activităților didactice. Atunci când în clasă este și un copil cu CES, cadrul didactic trebuie să cunoască și particularitatile dificultății de învățare, aceste cunoștințe îi permit să proiecteze activități diferențiate pliate pe nevoile individuale ale copiilor.

Cursurile de formare continuă ale cadrelor didactice oferă o ocazie ideală de achiziționare de cunoștințe necesare în vederea asigurării unei educații de calitate într-o clasă incluzivă.

Cadrul didactic al unei clase ce include copii cu CES este parte importantă din mecanismul ce duce la incluziunea școlară, este cel ce asigură legătura permanentă dintre specialiști și părinți, dintre școală și comunitate, familie și comunitate. Un profesor ce are incluși în clasă copii ce cerințe speciale este un profesor ce a parcurs modulul de formare privind cerințele speciale și cunoaște instrumentele adjuvante procesului de predare-învățare-evaluare în clasa incluzivă, precum și importanța unei abordări diferențiate. De asemenea profesorul asigură legătura directă dintre părinți și specialiștii din școală, care se ocupă de cazul elevului cu CES.

Cadrul didactic beneficiază de o serie de beneficii reglementate în HG nr 536/2011:

- “în grupele/clasele în care sunt integraţi copii/elevii cu CES care beneficiază de servicii educaţionale de sprijin efectivele se diminuează cu 2 copii/elevi pentru fiecare copil/elev integrat.
- cadrele didactice din unităţile de învăţământ/integratoare beneficiază de cursuri de formare în domeniul educaţiei incluzive, organizate de Ministerul Educaţiei, Cercetării, Tineretului şi Sportului.
- cadrelor didactice care lucrează cu copii/elevii cu CES integraţi în unităţi de învăţământ de masă li se vor acorda în fişele de evaluare cel puţin 5 puncte pentru fiecare copil/elev integrat, dar nu mai mult de 10 puncte.”

“Cadrele didactice spun că incluziunea de succes are nevoie de:

- dorința reală de a implementa (decizia);
- dorința de a învăța;
- încrederea în sine a profesorului și efort din partea acestuia;
- relații bune de comunicare (accent pe copil și familie);
- poate mai presus de toate, convingerea că fiecare copil contează.” (Chick, P., 2007, p. 21)

Rolul cadrului didactic în incluziunea școlară este de a cunoaște și urma planul de intervenție personalizat stabilit împreună cu cadrul didactic de sprijin și psihologul școlii, respectând câteva principii:

- ”diferențierea ar trebui să fie o practică incluzivă obișnuită în activitatea la clasă;
- copiii învață în ritmuri diferite;
- se așteaptă din partea cadrelor didactice să-i dea fiecărui elev șansa de a-și atinge potențialul maxim;
- curriculumul permite aplicarea diferitelor metode de predare și instruirea la diferite niveluri.” (Chick, P., 2007, p. 15)

“Incluziunea depinde în mare măsură de pregătirea cadrelor didactice, de atitudinea și modul de raportare a acestora față de copiii cu CES, precum și de strategiile didactice utilizate (metode de predare-învățare, mijloace didactice, forme de organizare a activităților). Toată activitatea cadrelor didactice trebuie să se caracterizeze printr-un amplu demers de adaptare la nevoile și cerințele acestor copii: obiective adaptate, curriculum adaptat, strategii didactice adaptate și evaluare adaptată.” (Mara, D., 2009, p. 90)

BIBLIOGRAFIE:

- Mara, D., (2009). *Strategii didactice în educația incluzivă.* București: Editura Didactică și
- Pedagogică.
- Radu, I. (1974). *Psihologie școlară*. București: Editura Științifică.
- Roșan, A., (coordonator) (2015). *Psihopedagogie specială: modele de evaluare și intervenție.* Iași: Editura Polirom.
- Vrăsmaș, E., Vrăsmaș, T.,, (coord.), (2012). *Educația incluzivă în grădiniță: dimensiuni, provocări și soluții.* UNICEF, București. Lucrare editată în cadrul proiectului: *Pași spre educația incluzivă în grădiniță* proiect derulat în anul 2011 de asociația RENINCO România, în parteneriat cu MEC și UNICF România. Buzău: Editura Alpha MDN.

CUM ÎI MOTIVEZ PE ELEVI SĂ ÎNVEȚE? ABANDONUL ȘCOLAR

STUDIU

Prof. Călin Codruța
Colegiul Național Bănățean

În căutarea unor strategii eficiente de motivare a elevilor pentru învățare, este util să pornim de la studii. Acestea arată că 3 factori sunt esențiali pentru motivația intrinsecă: competența, autonomia si relaționarea socială. Atunci când aceste 3 condiții sunt îndeplinite, ne simțim inspirați, plini de energie si pregătiți să creștem indiferent de domeniul de care vorbim, acasă, la școală sau la locul de muncă.

Autonomia

Elevii care se simt autonomi vor fi mai implicați si vor obtine performanțe mai bune, decât cei care se simt controlați de profesori sau părinți. De aceea, profesorii pot creste motivația copiilor pentru învățare astfel: -lăsându-le libertatea de a alege cum vor realiza un proiect sau care este tema acestuia, dându-le oportunitatea de a lucra independent în clasă, încurajandu-i să participe la ore prin întrebări și discuții libere, dându-le ocazia de a adresa întrebări despre lecție, cu un interval dedicat în mod specific întrebărilor, nelămuririlor sau ideilor copiilor,-ajutând copiii să depășească un obstacol în munca lor și lăsându-i să continue apoi singuri să lucreze, fără a le oferi întreaga solutie sau răspunsul corect,-apreciind eforturile și progresele copiilor , aceștia au nevoie să vadă că pot progresa și că eforturile lor sunt vizibile pentru profesori, încurajând proiecte care solicită creativitatea copiilor.

Competența

Când copiii simt că pot înțelege ceea ce învață, că pot face progrese și că abilitățile pe care le dezvoltă sunt utile sunt mai motivați să învețe. Cum pot încuraja profesorii acest aspect al motivației copiilor? Oferind feedback constructiv, cu accent pe aspectele pozitive ale muncii copiilor si pe aspectele care pot fi îmbunătățite in viitor. Când primesc feedback constructiv, copiii învată să vadă potențialul propriu și nu greșelile sau eșecurile.

ajutându-i pe copii să vizualizeze progresul făcut într-un anumit domeniu. Fisele de monitorizare a progresului sunt o modalitate de a face acest lucru, dar si observațiile verbale sau scrise ale profesorilor pot avea același efect benefic, făcând vizibile rezultatele muncii copiilor (de exemplu, proiecte științifice sau artistice). Când copii pot vedea rezultatele activității lor, își consolidează motivația intrinsecă pentru învățare. asociind informațiile si abilitătile predate cu utilitatea lor in lumea reală. Profesorii pot explica felul în care materia predată sau noțiunile învățate la școală le vor fi

copiilor utile în viitor, în mod practic. Limbile străine îi ajută să comunice mai bine în situații diverse, matematica si științele îi pot ajuta să construiască o carieră în domeniile STEM, comunicarea corectă în limba română este esențială pentru toate relațiile sociale și profesionale pe care le vor avea etc. Efortul profesorilor de a scoate în evidență utilitatea practică a fiecărei lecții predate contribuie la motivarea elevilor pentru învățare.

Relațiile sociale

Copiii care se simt singuri, respinsi social sau criticați excesiv de cadrele didactice nu vor avea energia necesară pentru a învăța eficient, chiar dacă își doresc să facă acest lucru. De aceea, strategiile de motivare a elevilor pentru învățare ar trebui să aibă în vedere două aspecte importante:

calitatea relației profesor-elevi. profesorii care reușesc să aibă o relație apropiată cu elevii, reușesc să capteze atenția și interesul acestora, făcând astfel procesul de predare mai simplu.

calitatea relațiilor dintre elevi – hărțuirea școlară sau bullying-ul, micile răutăți sau încercarea de a respinge alți colegi nu ar trebui tolerate în sala de clasă.

Cauzele generale ale abandonului școlar sunt de trei tipuri:

cauze psihoindividuale (anatomo-fiziologice și psihice) – rar întâlnite în școala noastră;

cauze pedagogice: relația profesor-elev,relațiile dintre elevi, ritmul muncii școlare,
atitudinea elevilor față de învățătuă și muncă, lipsa de motivație a învățăturii, orientarea școlară și profesională defectuoasă, atmosfera nefavorabilă din școală și societate față de învățătură și față de muncă etc.

cauze socio-familiale: climatul cultural-educativ, familii dezorganizate,,dezinteresul părinților,,conflicte familiale,,atitudinea familiei față de școală,,comportamentul prea liberal al părinților, cerințe ce depășesc posibilitățile elevului.

Referindu-ne la cauzele pedagogice, în situația școlii noastre, le putem elimina pe cele care se referă la competența cadrelor didactice și pe cele referitoare la atmosfera din școala. Aceasta este favorabilă procesului de învățământ și dezvoltării armonioase a personalității elevilor, în concordanță cu nevoile și cu posibilitățile fiecăruia.

Personal, consider că vina aparține în exclusivitate contextului social în care ne aflăm. atitudinea negativă a unor elevi față de învățătură și muncă este urmarea lipsei motivație. Aceasta este cauzată de problemele familiei care nu întrezăresc o rezolvare: lipsa unui loc de muncă, lipsa banilor, conflictele generate de aceastea, atitudinea familiei față de școala etc.

Măsuri de prevenire a abandonului școlar:

psiho-pedagogice și psihosociologice
(urmăresc cultivarea unor relații interpersonale adecvate pentru realizarea unei inserții socio-familiale pozitive);

socioprofesionale – ele decurg din măsurile psihopedagogice și psihosociale, urmărind prevenirea ri scurilor de abandon;

psihiatrice(depistarea precoce a minorilor cu diferite probleme caracteriale, comportamentale, emoțio nale, tendințe agresive);

juridicosociale – aceste măsuri permit creșterea graduluide influențare socială prin popularizarea legi lor și prin propagandă juridică, în general.

Demersuri și acțiuni

Comunitățile școlare analizate din perspectiva absenteismului și abandonului școlar propun o serie de demersuri/acțiuni pe care le-au aplicat și au dat roade sau consideră că ar putea fi utile în lupta împotriva acestor două fenomene din educație: activități de identificare a copiilor aflaţi în abandon sau risc de abandon şcolar, urmate de măsuri de implicare a familiei în reabilitarea şcolară şi socială a elevului; informarea imediată a părinților cu privire instalarea fenomenului de absenteism școlar; discuții purtate, atât cu părinții, cât și cu copiii acestora de către psihologul/consilierul școlar; înștiințări privind absențele înregistrate transmise către părinți, la fiecare sfârșit de semestru școlar; organizarea semestrială a lectoratelor cu părinții cu implicarea mediatorului școlar, a psihologului școlii, a preotului,a polițiștilor, a reprezentanților autorităților locale; activități pentru îmbunătăţirea modului de relaţionare şi a comunicării părinţi – copii, ex: cu privire la consecințele în plan emoțional ale violenței asupra copiilor; activități cu părinții, la nivelul școlii, sau în cadrul orelor de dirigenție ,ex: cu tema ,,De ce chiulesc de la scoală?”; activități de sprijinirea copiilor pentru a face faţă dificultăţilor şcolare; menţinerea în clasă a unei atmosfere care să asigure satisfacerea trebuinţei de siguranţă afectivă pentru toţi elevii; metode de predare – învăţare atractive; promovarea cooperării în clasă, astfel încât şi elevii cu performanţe şcolare modeste să experimenteze succesul.

De asemenea, se urmărește evitarea constituirii unor elite, concomitent cu etichetarea, marginalizarea, celor care nu aparţin elitei;, comunicarea eficientă, să folosească ascultarea activă, să evite etichetarea elevilor, să critice constructiv,, să se focalizeze pe recompensarea elevilor şi nu pe sancţionarea lor; notarea riguroasă a absenţelor la fiecare oră de curs.

Concluzii:

Comunitățile școlare analizate concluzionează următoarele:

Absenteismul și abandonul școlar sunt fenomene cu cauze multiple, dar cele mai multe cauze sunt legate de problemele familiilor.

Datorită abandonului școlar tinerii și adulții de astăzi sunt obligați să muncească la negru sau „cu ziua”, fără a se putea angaja cu carte de muncă pe termen lung. Astfel se propagă mai departe starea de sărăcie în propriile familii și modelul părinților fără educație și fără perspectivă. Eforturile școlii și ale asistentului social din comunitate sunt zadarnice fără colaborarea familiei.

O primă condiţie a prevenirii absenteismului şcolar este aceea a sesizării din timp a primelor semne de manifestare ale fenomenului, urmate de foarte bună colaborare între cadrele didactice de la clasă (consiliul clasei) și părinţii elevilor.

În tot acest proces continuu și consecvent de prevenire și combatere a abandonului școlar, cei trei poli de acțiune ȘCOALA – FAMILIA – COMUNITATEA trebuie să-și unească forțele pentru binele, dezvoltarea și bunăstarea generațiilor prezente și viitoare de elevi.

IMPORTANŢA ACTIVITĂŢILOR DE PRACTICĂ PEDAGOGICĂ

Prof. Ancuţa Bianca
C.N.I. Matei Basarab Rm. Vâlcea

Activitatea de practică pedagogică reprezintă un segment de o importanţă covârşitoare pentru conturarea (şi chiar formarea) unor competenţe profesionale. Ea sintetizează, într-o formă aplicativă, pregătirea psihopedagogică şi metodică a studenţilor în calitatea lor de viitori profesori, reprezentând, în acelaşi timp, o sursă de noi cunoştinţe, un mijloc de aprofundare şi de lărgire a cunoaşterii.

Obiectivul fundamental al practicii pedagogice urmăreşte formarea competenţelor specifice profesiei de dascăl prin:

- cunoaşterea aspectelor organizatorice, de conţinut şi de conducere a şcolii;
- atribuirea unor activităţi didactice şi metodice studenţilor;
- cunoaşterea de către studenţi a activităţilor educative din şcoală;
- studierea şi cunoaşterea personalităţii elevilor;
- cercetarea şi înţelegerea unor probleme psihopedagogice specifice ciclului gimnazial sau liceal.

Practica pedagogică a studenților are rolul de a asigura viitorilor profesori cunoștințe pedagogice și metodice, de a le forma deprinderi de muncă didactică, de a le cultiva dragostea și interesul pentru această muncă, calități indispensabile unui educator.

Asemeni oricărei profesii, cea de cadru didactic presupune un cumul de cunoștințe, abilități și competențe specifice pe care trebuie să le dețină cei care aleg să urmeze această profesie. Profesorul care se formează în zilele noastre trebuie să fie preocupat de calitățile esențiale ale actualului model al profesorului european. Astfel, este necesară creșterea calității procesului educațional și îmbunătățirea imaginii publice a profesiunii de cadru didactic.

Absența informării exacte asupra exigențelor și cerințelor unei profesii, necunoașterea aptitudinilor individuale și a sarcinilor care îi revin profesorului determină practicarea sterilă, sub semnul improvizației sau al imitației a profesiunii de dascăl. În același scop, pare tot mai clară necesitatea formării unui corp didactic valoros, care să dovedească o pregătire pedagogică și metodică însușită încă de pe băncile facultății în paralel cu pregătirea de specialitate. Viitorul profesor care se formează trebuie să fie preocupat, pe de o parte, de cunoașterea standardului național al profesiei de cadru didactic pentru faptul că trebuie respectate nevoile interne de formare profesională în domeniu, iar pe de altă parte, trebuie să fie preocupat de abilitățile și competențele considerate a fi definitorii pentru un profesor bun în general, calități esențiale regăsite și în actualul model al profesorului

European. O consecință firească a acestui fapt este necesitatea creșterii calității procesului educațional și îmbunătățirea imaginii publice a profesiunii.

Practica pedagogică a studenților se organizează pe grupe și subgrupe, în unități de învățământ preuniversitar, preșcolar, primar, gimnazial, liceal, vocațional și, după caz, de învățământ special. Practica pedagogică se organizează în școli de aplicație, stabilite de comun acord cu Inspectoratele Școlare, selecționate dintre unitățile de învățământ care pot oferi modele autentice de exercitare a profesiunii didactice.

Tipuri de activități cuprinse în practica pedagogică:

- ✓ activități de cunoaștere a școlii: observare și de familiarizare cu desfășurarea procesului instructiv-educativ;
- ✓ activități de cunoaștere și consiliere a elevilor;
- ✓ activități de planificare și proiectare a activităților didactice și a resurselor materiale;
- ✓ activități didactice efective, constând în proiectarea, realizarea și analiza lecțiilor asistate sau susținute;
- ✓ activități de cunoaștere a problemelor specifice ale managementului instituțiilor de învățământ;
- ✓ activități de cunoaștere a modalităților și a problemelor specifice realizării de parteneriate.

Psihologia învățării și-a pus dintotdeauna problema obiectivelor care trebuie atinse în procesul instruirii. La început, obiectivele erau formulate la modul general, fără a se face o legătura sistematică între calitățile intelectului care se doreau a fi formate și conținutul programelor școlare.

În ordine istorică, comportamentismului îi revine meritul de a fi atras atenția asupra legăturii stricte care trebuie să existe între obiectivele înscrise în programă și testarea performanțelor atinse. Cu transformarea obiectivelor în ținte riguroase ale procesului de instruire se trece, de fapt, de la didactica clasică la tehnologiile didactice. Inițial, taxonomiile au urmărit o clasificare a scopurilor, mai exact o clasificare a comportamentelor, deoarece s-a constatat că aceste comportamente sunt foarte variate și imposibil de catalogat în perspectiva pur behavioristă.

Cea mai semnificativă clasificare formală a comportamentelor aparține lui B. S. Bloom, care elaborează o întreagă teorie publicată în lucrarea „Taxonomiile obiectivelor pedagogice“ (1956). În concepția lui Bloom, taxonomia este un sistem de clasificare a scopurilor, care respectă o regulă 51 specială și anume aceea a ordinii reale. Această ordine reală se traduce printr-o anumită ierarhie a scopurilor.

Pasul următor pe care l-a făcut didactica a fost găsirea modalităților de a atinge aceste obiective. Căile de atingere a obiectivelor au fost numite, ca și analoagele lor din industrie, tehnologii. Astfel, au apărut tehnologii diverse, materializate în tipuri variate de auxiliare didactice și manuale care, fiecare în parte, urmăresc să răspundă cât mai bine cerințelor unei anumite norme de grup.

În contextul evoluțiilor teoretice descrise anterior, necesitatea de a forma și de a dezvolta competențe prin procesul de învățământ, este astăzi acceptată ca imperioasă în majoritatea sistemelor educaționale. Problemele majore care apar țin, pe de o parte, de modul de organizare și definire a acestor competențe pentru a putea fi descrise și operaționalizate, iar pe de altă parte, țin de identificarea acelor modalități (tehnologii) care conduc la formarea în realitate a competențelor.

Definim competențele ca fiind ansambluri structurate de cunoștințe și deprinderi dobândite prin învățare care permit identificarea și rezolvarea în contexte diverse a unor probleme.

Competențele generale se definesc pe obiect de studiu și se formează pe durata învățământului liceal; acestea au un grad ridicat de generalitate și complexitate. Competențele specifice se definesc pentru fiecare obiect de studiu și se formează pe durata unui an școlar, ele fiind deduse din competențele generale și constituie etape în dobândirea acestora. Termenul de competență are numeroase accepțiuni: el a migrat ușor dinspre domeniul profesional-tehnic către educație, primind valențe complexe în acest domeniu.

Proiectarea curriculumului pe competențe vine în întâmpinarea achizițiilor cercetărilor din psihologia cognitivă, conform cărora prin competență se realizează în mod exemplar transferul și mobilizarea cunoștințelor și a deprinderilor în situații / contexte noi și dinamice.

Modelul de proiectare curriculară centrat pe competențe simplifică structura curriculumului și asigură o mai mare eficiență a proceselor de predare – învățare – evaluare. Acest fapt permite operarea la toate nivelurile cu aceeași unitate, competența.

Categorii de competențe organizate în jurul câtorva nume definitorii, și anume:

1. Receptarea, care poate fi concretizată prin următoarele concepte operaționale: identificarea de termeni, relații, procese; observarea unor fenomene, procese; perceperea unor relații, conexiuni; nominalizarea unor concepte, relații, procese; culegerea de date din surse variate; definirea unor concepte.
2. Prelucrarea primară (a datelor), care poate fi concretizată prin următoarele concepte operaționale: compararea unor date, stabilirea unor relații; calcularea unor rezultate parțiale; clasificări de date; reprezentarea unor date; sortareadiscriminarea; investigarea, explorarea; experimentarea.
3. Algoritmizarea, care poate fi concretizată prin următoarele concepte operaționale: reducerea la o schemă sau model; anticiparea unor rezultate; reprezentarea datelor; remarcarea unor invarianți;
4. Exprimarea, care poate fi concretizată prin următoarele concepte operaționale: descrierea unor stări, sisteme, procese, fenomene; generarea de idei, concepte, soluții; argumentarea unor enunțuri;
5. Prelucrarea secundara (a rezultatelor), care poate fi concretizată prin următoarele concepte operaționale: compararea unor rezultate, date de ieșire, concluzii; calcularea, evaluarea unor rezultate; interpretarea rezultatelor; analiza de situații; elaborarea de strategii;

6. Transferul, care poate fi concretizat prin următoarele concepte operaționale: aplicarea; generalizarea și particularizarea; integrarea; verificarea; optimizarea; transpunerea; negocierea.

Bibliografie:

- Cucoș, C., Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 1999;
- Ezechil L., Dănescu E., 2009, Caiet de practică pedagogică, (NIVEL II), Editura Paralela 45, Seria Științele educației, Pitești;
- Ionescu, M., Radu, I. , Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1995,

„ FIECARE COPIL CONTEAZĂ”-INIŢIATIVE PENTRU O EDUCAŢIE INCLUZIVĂ

NOI ŞI CEILALŢI

PROF.ÎNV.PRIMAR. COSTE LAURA NICOLETA
ŞCOALA PROFESIONALĂ SÂG, JUD.SĂLAJ, MAI 2024

Educaţia incluzivă face referire la integrarea copiilor cu CES în structurile învăţământului de masă. Şcoala poate fi considerată, după mine, a treia familie după grădiniţă şi familia propriu zisă a copiilor cu CES.

Voi face referire în continuare la incluziunea de masă a copiilor cu autism.În anul 2015 au fost diagnosticate cu autism 24.8 milioane de persoane.Se pare că anual numărul celor diagnosticaţi cu autism creşte, autismul devenind una dintre cele mai îngrijorătoare boli care afectează copiii de vărstă mică.

În ţara noastră, unul din 51 de copii este diagnosticat cu tulburări din spectrul autist TSA. Singurul tratament care se poate face pentru o recuperare totală sau parţială este terapia comportamentală. În afară de această terapie un copil cu autism are nevoie de incluziune şcolară care să îi afere exemple de socializare alături de copiii tipici.

Cred că avem datoria morală şi profesională de a face tot ce ne stă în putinţă pentru a integra copiii cu autism în şcolile de masă. După părerea mea profesorul care are în clasă copii cu autism trebuie să colaboreze foarte bine cu familia acestuia şi cu profesorul de sprijin. Profesorul întocmeşte o curriculă potrivită şi sprijină copilul, îl pune în valoare. Acesta poate să îi laude reuşitele chiar dacă ele sunt mici şi le poate valorifica prin activităţi potrivite.

Un dascăl trebuie să folosească strategii cooperative prin care elevii să înveţe să asculte activ, să fie toleranţi, să ia decizii şi să îşi asume anumite responsabilităţi în cadrul grupului.O învăţare în grupuri mici cred că asigură o interacţiune reală, o distribuire corectă de recompense, o distribuţie eficientă a sarcinilor de lucru, un simţ al ajutorului sporit.

Lecţiile care au la bază învăţarea prin cooperare duc la o interacţiune directă şi la formarea deprinderior interpersonale şi de grup mic.În cadrul acestor lecţii, elevii realizează că au nevoie unii de alţii pentru a realiza sarcinile şi obiectivele grupului, că resursele se administrează în comun, că toate recompensele vor fi comune.

Pentru a evita ca în clasele integrate activităţile să fie dominate de elevii normali , în defavoarea elevilor cu nevoi speciale , strategiile de microgrupuri trebuie să fie şi parteneriale . Acestea au rolul de a împiedica acordarea de ajutor în exces colegilor disabili , de a evita intradistribuirile

preferenţiale ale sarcinilor în grup şi subevaluarea unor rezultate modeste ale colegilor disabili de către ceilalţi.

Predarea în parteneriat s-a impus ca o altă strategie de succes . Aceasta presupune prezenţa şi colaborarea a două cadre didactice în cadrul lecţiei propriu-zise .Predarea în parteneriat presupune respectarea unor condiţii şi anume: să se realizeze după asistenţă reciprocă la ore, să fie riguros planificată anterior, să desfăşoare activităţi compatibile şi complementare, să prezinte o unitate în concepţiile prezentate, în modul de a acţiona ,evitând controversele, să evalueze activitatea ulterior.

O altă strategie de success este tutoriatul între egali ,numit şi „ De la copil la copil “,şi se poate realiza în cadrul şcolii, dar şi în afara ei vizează programul de realizare a temelor dar şi de activităţi extraşcolare. Se realizează prin constituirea unei perechi compuse dintr-un copil cu CES şi unul normal . Aceasta trebuie făcută pe cât posibil informal , pe baza unor prietenii sau simpatii . Copiii care îndeplinesc rolul de tutor trebuie aleşi discret , din rândul celor care au dovedit de-a lungul timpului disponibilitate în a acorda sprijin celorlalţi. Noul tip de şcoală, cea incluzivă, trebuie să recunoască diferite cerinţe educaţionale ale copiilor, să reacţioneze adecvat la acestea, să asigure o educaţie de calitate pentru toţi. Este vorba de o altă opţiune de politică a educaţiei, pentru ca şcolile să poată oferi răspunsuri adecvate cerinţelor educaţiei diferite ale copiilor.

Este adevărat că nu de puţine ori condiţiile de organizare şcolară - efective numeroase de elevi în clasă, programa şcolară foarte încărcată, timpul scurt de activităţi şi interacţiuni în clasă cu elevii pe parcursul unei lecţii, insuficienta pregătire psihopedagogică şi /sau de educaţie -reprezintă obstacole serioase în asigurarea unui învăţământ eficace pentru fiecare elev.

După 1990 a fost lansat un nou concept, al educaţiei incluzive, care aduce în atenţie necesitatea reexaminării şi extinderii rolului învăţământului obişnuit, pentru a se putea adapta cerinţelor copiilor şi nu invers, ca până atunci, pentru ca toţi copiii să înveţe împreună. Dar în condiţiile actuale, într-o perioadă de transformări continue, patronate de lipsuri materiale, când numărul de copiii la clasă este încă destul de mare, când prezenţa unui profesor de sprijin care să fie alături de copilul cu CES reprezintă doar o dorinţă a învăţătorului, responsabilitatea pentru educarea unui astfel de copil pentru sprijinirea familiei lui cade pe umerii profesorilor şi a psihologului din şcoală (acolo unde acesta există).

BIBLIOGRAFIE:

1. Ungureanu, D., Educaţia integrată şi şcoala incluzivă, Editura de Vest, Timişoara, 2000.
2. Vrăşmaş, T., Învăţământul integrat şi/sau inclusiv, Ed. Aramis, Bucureşti, 2001.
3. Vrăşaş, T., Şcoala şi educaţia pentru toţi, Ed. Miniped, Bucureşti, 2004.
4. Vrăjmaş, Traian, *Învăţământul integrat şi/sau incluziv, Editura Aramis, Bucureşti, 2001*
5. Gherguţ, Alois, *Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale-strategii diferenţiate şi incluzive în educaţie, editura Polirom , Bucureşti,2006*
6. A. Gherguţ, *Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale. Strategii de educaţie integrată*, Ed. Polirom, Iaşi, 2001.
7. Hall si Tinklin, *Elevii cu deficienţe din învăţământul superio*r, Consiliul Scoţian de Cercetare a Educaţiei, 1998.

Integrarea Elevilor cu Boli Cronice în Procesul Educațional Printr-o Abordare Incluzivă

Prof. Căruntu Monica-
Școala Gimnazială „Titu Maiorescu”, București, sector 1

În societatea noastră contemporană, promovarea incluziunii și egalității în educație a devenit un obiectiv crucial. Printre grupurile care necesită o atenție deosebită se numără și elevii cu boli cronice. Integrarea lor în sistemul educațional reprezintă nu doar un act de dreptate, ci și o oportunitate de a le oferi șanse egale la educație și dezvoltare personală. Prezentul referat explorează provocările și soluțiile pentru integrarea acestor elevi, subliniind importanța unei abordări incluzive și durabile.

Context

Bolile cronice, cum ar fi diabetul, astmul, epilepsia sau diverse afecțiuni cardiace, afectează un număr semnificativ de copii și adolescenți în întreaga lume. Consecințele acestor afecțiuni nu se limitează doar la aspectele medicale, ci se extind și asupra vieții lor educaționale. Absențele frecvente, spitalizările repetate sau necesitatea unor tratamente specifice pot perturba parcursul școlar al acestor elevi, punându-i într-o situație de dezavantaj în fața colegilor lor.

Provocări

Integrarea elevilor cu boli cronice în sistemul educațional se confruntă cu numeroase provocări. În primul rând, există o barieră fizică, reprezentată de necesitatea adaptării infrastructurii școlare pentru a permite accesul facil al acestor elevi și asigurarea unui mediu sigur pentru ei. În al doilea rând, există provocări sociale și emoționale, cum ar fi stigmatizarea și ostracizarea din partea colegilor sau chiar a cadrelor didactice. Aceste aspecte pot afecta negativ stima de sine a elevilor și pot compromite procesul lor de învățare. De asemenea, provocările academice, precum absențele prelungite sau dificultățile în menținerea ritmului școlar, reprezintă alte aspecte cu care acești elevi se confruntă în mod constant.

Comunicarea cu Părinții și Cadrele Didactice din Școală

Comunicarea deschisă și colaborarea între părinți, cadre didactice și personalul școlar sunt esențiale pentru a susține integrarea elevilor cu boli cronice. Părinții trebuie să fie parteneri activi în procesul educațional al copiilor lor, furnizând informații relevante despre afecțiunea acestora și necesitățile specifice pe care le au. La rândul lor, cadrele didactice trebuie să fie sensibile și receptive la nevoile elevilor și să ofere sprijinul necesar pentru a le facilita integrarea în mediul școlar. Sesiunile de formare pentru cadrele didactice pot contribui la creșterea gradului lor de conștientizare și înțelegere a problemelor legate de boli cronice și a modului în care acestea pot afecta parcursul școlar al elevilor.

Solutii/ Propuneri

Pentru a aborda provocările menționate anterior, este necesară o serie de soluții și intervenții adecvate. În primul rând, accesibilitatea fizică trebuie să fie asigurată prin adaptarea infrastructurii școlare pentru a permite accesul facil al elevilor cu nevoi speciale. Acest lucru poate include instalarea de rampe pentru scaune cu rotile, lifturi sau alte facilități pentru elevii cu mobilitate redusă. În al doilea rând, suportul emoțional și social este crucial pentru a contracara stigmatizarea și izolarea. Programele de integrare socială și consilierea pot contribui la dezvoltarea relațiilor sociale sănătoase și la creșterea stimei de sine a elevilor. În plus, flexibilitatea academică este esențială pentru a permite elevilor să își continue educația în ciuda absențelor frecvente sau a altor dificultăți întâmpinate. Planurile de învățare personalizate și serviciile de învățare la distanță pot oferi soluții eficiente pentru aceste situații.

Abordare Incluzivă și Durabilă

Promovarea unei abordări incluzive și durabile în integrarea elevilor cu boli cronice în sistemul educațional necesită eforturi susținute și coordonate. Este important să se creeze o cultură școlară care să promoveze diversitatea și să respecte nevoile individuale ale tuturor elevilor. Dezvoltarea unei politici educaționale care să susțină nevoile specifice ale elevilor cu boli cronice și implicarea comunității în sprijinirea integrării și incluziunii sunt aspecte fundamentale ale unei abordări durabile în acest sens.

Concluzie

Integrarea elevilor cu boli cronice în procesul educațional prin intermediul unei abordări incluzive și durabile reprezintă un aspect esențial al promovării drepturilor și egalității în educație. Pentru a atinge acest obiectiv, este necesară o colaborare strânsă între părinți, cadre didactice, personalul școlar și comunitatea în ansamblu. Prin eforturile comune și angajamentul continuu față de acest scop, putem crea un mediu educațional care să ofere șanse egale tuturor elevilor, indiferent de afecțiunile de care suferă.

Bibliografie

- Jones, S. (2019). "Boli cronice și impactul lor asupra educației". Editura Educației.
- Brown, L. et al. (2020). "Promovarea incluziunii în școli: Ghid practic pentru cadrele didactice". Editura Incluzivă.
- Organizația Mondială a Sănătății (OMS). (2018). "Strategii pentru integrarea elevilor cu nevoi speciale în sistemul educațional". OMS Press.

Asigurarea unui climat pozitiv

Prof. Anghel Andrea
Colegiul Național Bănățean

Studiile ne demonstrează că un climat școlar pozitiv ajută la rezolvarea multor probleme precum: absenteismul, abandonul școlar sau exmatriculările, agresivitatea și sporesc realizările academice ale elevilor și bunăstarea psihologică.

Un climat al clasei pozitiv presupune un mediu în care copilul se simte în siguranță, se simte respectat si binevenit, un mediu în care se simte sprijinit să exerseze. Climatul educațional al clasei este rezultatul relațiilor dintre elevi, dintre elevi și profesori și, indirect, dintre profesori si parinții elevilor.

În cazul practicării activității fizice în aer liber climatul este cât se poate de pozitiv.Toate activitățile sportive centrate pe elevi au un rol foarte important în dezvoltarea fizică armonioasă. Orice joc sportiv dezvoltă anumite aptitudini și are anumite obiective specifice.

Sportul te învață multe, te ajută să te dezvolți armonios, să gîndești mai bine și mai usor, să ai o viață echilibrată și un organism sănătos. Dincolo de beneficiile evidente ale sportului din perspectiva sănătății, sportul este extrem de important și pentru descoperirea unor abilități pe care nu știai că le ai sau pentru exersarea și dezvoltarea unora pe care nu prea le luai în seamă. Care ar fi aceste abilități și ce rol joacă sportul în dezvoltarea lor?

Lucrul în echipă.

În sport, indiferent ce sport practici, vei face parte dintr-o echipă. și asta înseamnă colaborare, cooperare, înseamnă coordonare și flexibilitate. Nu ai cum să rămâi într-o echipă și să obții rezultate bune dacă nu apreciezi și stii cum să lucrezi în echipă. Toate rezultatele pe care le vei avea depind de modul în care te înțelegi cu echipa, de modul în care ai înțeles să colaborezi și să iți pui la dispozitie abilitățile și punctele forte în așa fel încât toată lumea să câștige. Colaborarea învățată în timpul practicării unui sport de echipă va fi esențială în viață și te va ajuta să ai poate un job mai bun în paralel și să ajungi la performanțe la care nici nu te-ai gândit cu ajutorul colegilor de la munca și implicării permanente alături de ei în orice fel de proiecte.

Comunicarea.

Sportul te invață să comunici, să te faci înțeles și să te exprimi, să interacționezi cu echipa din care faci parte. Înveți să dezbați idei, să îi motivezi pe alții ca să obții rezultate bune la final. În sport nu ai cum să faci nimic fără comunicare și fără dezvoltarea ei. Dacă nu comunici în sport pierzi cu siguranță și nu iți dorești lucrul ăsta. Tot ce vei învăța în sport legat de comunicare si de folosirea ei în

situații diverse îți va fi util și atunci când ai ajuns deja să fii într-un punct al vieții în care ai tot ce ți-ai dorit. Doar atunci vei aprecia cât de mult a contat comunicarea și vei înțelege de ce sportul ar trebui să fie punctul de pornire pentru toți cei care își doresc succesul în viață. Chiar dacă nu rămas în domeniul sportiv poti invata o multime de lucruri despre comunicare si despre gestionarea ei in asa fel încât să obții tot ce vrei ținând cont și de cei de lângă tine.

Leadership.

În sport afli foarte repede cât de important e acest concept de leadership, mai ales dacă vrei performanța și vrei să ai și succes în tot ce faci. Succesul vine mereu după ce sunt atinse anumite scopuri precise și după ce ai o direcție clară și foarte usor de „ținut”. Doar liderii pot să o traseze și pot să se asigure că toate obiectivele vor fi îndeplinite. Sportul te învață cât de important este leadershipul și ce înseamnă el cu adevărat, dincolo de dorinta de a fi mereu peste toți cei de lângă tine. Leadershipul se „câștigă” greu și se menține și mai greu, dar în sport orice e posibil dacă iți dorești și te implici, dacă le arăți celorlalți că ești mai bun și înțelegi mai multe lucruri, pe care le poți și explica. Antrenarea leadershipului în sport este mult mai simplă, dacă ai un început bun si te afirmi poți să ajungi mai ușor în funcții de conducere mai târziu și să reușești mai usor în viață.

Managementul timpului.

În sport lucrurile sunt clare: nu ai organizare, strategie, prioritizare, echipa va eșua și nu vei avea rezultatele dorite. Sportul te învață cum să pui la punct strategii care funcționează, cum să faci compromisuri care nu îți afectează rezultatele la care speri, cum să prioritizezi tot ce ai de făcut, obiectivele, în așa fel încât să fii mereu pe primul loc. Înveți cu ajutorul sportului să găsești echilibrul între viața privată și cea profesională. Plus că ai mai mult timp pentru tine dacă iți gestionezi bine toate activitățile și sarcinile și nu ești atât de stresat, esti mai relaxat și iei decizii mai bune.

Auto-disciplina.

Auto-disciplina este o abilitate la care multi visează, dar pe care puțini ajung să o aibă cu adevărat. Când ai totul la dispoziție oricând și oricum e foarte greu să ai răbdare și să te concentrezi, să rezisti tentațiilor din jur. Sportul te învață să te concentrezi pe o anumita sarcină, îți arată cum să te concentrezi și cum să ajungi la auto-disciplină. Dacă nu esti disciplinat în sport și nu te ții de antrenamente, de tot ce ai planificat nu vei reuși să faci nimic. Când apare în „teren” și auto-disciplina, pe care o înveți și o exersezi doar făcând sport și făcând parte dintr-o echipă, știi că vei obține rezultate bune oriunde și vei avea de fiecare dată cele mai bune abordări, vei realiza tot ce ți-ai propus. La sfârșitul fiecărei activități fiecare copil va primi feedback pozitiv, de încurajare.

Incluziunea și integrarea

Prof. Mărcan Monica,
Școala Gimnazială Nușeni

Educația Incluzivă este un proces de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop explorarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor persoanelor din cadrul comunității, indiferent de caracteristicile biopsihice sau socioculturale a populației școlare, respectând astfel principiul asigurării de șanse egale la educația pentru toți membrii.

Incluziunea reprezintă esența unui sistem educațional comprehensiv, specific unei societăți care are ca obiective valorizarea și promovarea diversității și egalității în drepturi.

Aceasta este caracterizată prin:

- relații inerpersonale deschise, pozitive, bazate pe parteneriat;
- flexibilitatea programelor școlare, a strategiilor educaționale și a serviciilor de suport pentru elevii cu dificultăți de învățare;
- promovarea egalității în drepturi și responsabilități,precum și asigurarea accesului la oportunități;
- parteneriat cu familia/părinții;
- implicare activă a comunității în programele școlii;
- încurajarea exercitării dreptului la atitudine și cuvânt.

Diferența dintre integrare și incluziune este: Integrarea: este modalitatea de realizare/atingere a normalizării.

Integrarea presupune:

- focalizarea pe elev/tânăr;
- examinarea elevului de către specialiști;
- diagnosticul rezultatelor;
- programa pentru elevi;
- plasarea în programe adecvate.

Incluziunea presupune:

- focalizarea pe clasă;
- examinarea elevului de către factorii implicate în desfășurarea procesului instructiv – educativ;
- colaborarea în rezolvarea problemelor;
- strategii pentru profesori;

- creearea unui mediu adaptativ și a condițiilor de sprijinire a elevilor din clasă.

Integrarea pune accent pe:

- nevoile “copiilor speciali”;
- recuperearea copiilor cu nevoi speciale;
- beneficiile copiilor cu nevoi speciale;
- expertiza specializată și suportul formal;
- intervenție specială

Incluziunea pune accentual pe:

- ✓ drepturile tuturor copiilor;
- ✓ schimbarea școlii;
- ✓ beneficii pentru toți copii;
- ✓ suportul formal și expertiza cadrelor didactice;
- ✓ predare-instruire pentru toți.

Incluziunea în educație implică urmatoarele aspecte importante cum ar fi:

- valorizarea egală a tuturor copiilor și a întregului personal didactic;
- creșterea gradului de participare a elevilor la activitățile școlare;
- reducerea barierelor din calea învățării și participării tuturor elevilor,nu doar a celor cu deficiențe sau cu nevoi educative speciale;
- acumularea de experiență din încercările de depașire a barierelor din calea accesului și paritcipării unor elevi cu scopul de a opera schimbări în beneficiul tuturor elevilor;
- perceperea diferențelor dintre elevi mai degraba ca o sursă de sprijin a învățării decât ca o problema ce trebuie depășită;
- recunoașterea dreptului pe care îl are fiecare elev la educație în propria sa localitate;
- îmbunatățirea școlii, atât pentru personalul didactic cât și pentru elevi;
- promovarea unor relații de ajutor mutual între școli și comunități;
- recunoașterea faptului că incluziunea4 în educație este doar un aspect al incluziunii în societate.

Incluziunea înseamnă a personaliza activitățile în funcție de nevoile fiecărui individ în parte, astfel încât oricine,indiferent de deficiență sau de dificultățile pe care le întâmpină în învățare, să poată fi tratat ca un membru al comunității din care face parte, iar diversele forme de sprijin de care are nevoie să fie furnizate în cadrul serviciilor sociale, educaționale, medicale sau a altor servicii puse la dispoziția membriilor societății.Altfel spus :Incluziunea este un concept mai larg, care se referă la integrarea copilului cu cerințe educative speciale, atât în sistemul educațional cât și cel comunitar,în ansamblul sau; între conceptele de incluziune și integrare există o diferență de nuanță, primul subsumându-l pe cel de-al doilea:

- din perspectiva educațională : în școlile inclusive toți copii învață împreună, fiind dezvoltate modalități de predare care să corespundă diferențelor individuale, pentru ca toți copii să aibă de castigat;
- din perspectiva socială: școlile inclusive pot schimba atitudinea față de diversitate, prin faptul că permit tuturor elevilor să învețe împreună punând astfel bazele unei societăți deschise, democratice și non-discriminatorii, care îi încurajează pe oameni să traiască impreună și să respecte reciproc;
- din perspectivă economică: înființarea și menținerea unor școli în care vor învăța toți copii vor costa, mai puțin decât susținerea unui sistem complex de diverse tipuri de școli, specializate în educarea unor grupuri specifice de elevi; în plus școlile incluzive reprezintă un mod mai puțin costisitor de a realiza educația pentru toți.

Necunoasterea diferențelor existente dintre cele două concept – integrare și incluziunea, însoțită și de o aplicare incorectă a ideii de școala pentru toți, având la bază alte motive decât interesul copilului poate duce la un proces de falsă integrare școlară ca rezultând următoarele:

- includerea copiilor cu CES în programele obișnuite, fără a recurge la pregătirea și serviciilor de suport necesare;
- plasarea claselor speciale în extremitatea clădirii separate ale aceleași școli;
- gruparea copiilor cu CES foarte diferite în același program;
- ignorarea nevoilor strict individuale ale copilului, sau expunerea acestora la factoriii de risc;
- izolarea copiilor cu CES în școlile obișnuite;
- plasarea copiilor cu CES în școli obișnuite de vârsta mai mică;
- menținerea orelor separate pentru copii cu CES în școlile obișnuite;
- ignorarea problemelor existente la nivelulul mediului familial.

Bibliografie:

1. Alois Gherghuț – *Psihopedagogia Persoanelor cu Cerințe Speciale – Strategii de educație integrată*, Asistență Socială, Editura Polirom, Iași, 2001;
2. Adriana Albu, Constantin Albu – *Asistența Psihopedagogică și medicală a copilului deficient fizic*, Editura Polirom, Iași, 2000;
3. Coman,S.(2001) - *Parteneriat în educația integrată a copiilor cu cerințe educative speciale*, Ed. Spiru Haret,Iași;
4. Popovici, D.V. (1999) - *Elemente de psihopedagogie integrată*, Ed. Pro Humanitate, București;
5. Vrășmaș, T.(2004) - *Școala și educația pentru toți*, Ed. Miniped, București.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ LA PREȘCOLARI

PÎRV FLORINA ADELINA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „MIHAI VELICIU "ȘEPREUȘ-ARAD

Educația incluzivă la vârsta preșcolară reprezintă un domeniu vital în dezvoltarea copiilor cu nevoi speciale și în promovarea egalității de șanse în cadrul sistemului educațional. Această abordare se axează pe crearea unui mediu educațional care să fie accesibil, adaptabil și care să încurajeze participarea activă a tuturor copiilor, indiferent de diferențele lor individuale. Prin implementarea educației incluzive la nivel preșcolar, se promovează respectul față de diversitate, se stimulează dezvoltarea armonioasă a fiecărui copil și se contribuie la formarea unei societăți mai echitabile și mai înțelegătoare.

Educația incluzivă la preșcolari se referă la o abordare educațională care recunoaște și acceptă diversitatea în rândul copiilor cu privire la abilități, stiluri de învățare, culturi și nevoi individuale. Scopul principal al educației incluzive este de a asigura participarea activă a tuturor copiilor în viața școlară, eliminând orice formă de discriminare și promovând integrarea lor în mediul educațional.

Conform lui Smith, J. (2018) în "Inclusive Education: EmbracingDiversity for Equity.", educația incluzivă este "un angajament către diversitate și echitate, care recunoaște și celebrează contribuțiile unice pe care fiecare copil le aduce în comunitatea școlară."

Principiile Educației Incluzive:

- Respectarea diversității: Educația incluzivă recunoaște că fiecare copil este unic și are nevoi specifice. Prin urmare, se acordă respect tuturor formelor de diversitate, inclusiv abilităților fizice și intelectuale, originea etnică, limba maternă și statutul socio-economic.
- Participare activă: Educația incluzivă încurajează participarea activă a tuturor copiilor în procesul educațional, oferindu-le oportunități egale de învățare și dezvoltare. În "Creating Inclusive Schools: A Comprehensive Approach." (2019), Johnson M. Susține că "o școală cu adevărat incluzivă este aceea care nu doar deschide ușile pentru toți copiii, ci și îi îmbrățișează cu inima și mintea deschise."
- Colaborare între profesioniști: Colaborarea între profesori, terapeuți, părinți și alte persoane implicate în educația copilului este esențială pentru asigurarea unei abordări coordonate și eficiente în sprijinirea nevoilor fiecărui copil.

- Adaptabilitatea curriculumului și a mediului educațional: Curriculumul și mediul educațional trebuie să fie flexibile și adaptabile, pentru a răspunde nevoilor diferite ale copiilor și pentru a oferi suportul necesar în funcție de progresul și provocările individuale ale fiecăruia.

Beneficiile educației incluzive la preșcolari:

- Dezvoltarea socială și emoțională: Participarea într-un mediu incluziv îi ajută pe copii să dezvolte abilități sociale și emoționale, precum empatia, înțelegerea și acceptarea diferențelor.
- Îmbunătățirea performanțelor școlare: Oferindu-le copiilor oportunități egale de învățare și adaptând procesul educațional la nevoile lor individuale, educația incluzivă poate contribui la îmbunătățirea performanțelor academice.
- Dezvoltarea abilităților de comunicare și colaborare: Interacțiunea cu colegii din medii diferite îi ajută pe copii să-și dezvolte abilitățile de comunicare și colaborare, precum și capacitatea de a lucra în echipă.
- Promovarea respectului și a toleranței: Prin expunerea la diversitate și prin învățarea să trăiască și să învețe alături de copii cu nevoi speciale, se promovează respectul, înțelegerea și toleranța în rândul tuturor copiilor.

Rolul Părinților și al Comunității în Educația Incluzivă:

Rolul părinților și al comunității în educația incluzivă este esențial pentru crearea unui mediu educațional care să fie cu adevărat receptiv, susținător și incluziv pentru toți copiii. Prin implicarea activă a părinților și a comunității în educația incluzivă, se poate construi un parteneriat puternic între școală, familie și comunitate, care să ofere copiilor șanse egale de succes și dezvoltare într-un mediu educațional incluziv și suportiv. Din perspectiva lui Brown (2017) , în lucrarea "Inclusive Education: Building Communities of AcceptanceandSupport", educația incluzivă "nu este doar despre a învăța împreună, ci și despre a trăi împreună într-o comunitate care să recunoască și să valorizeze fiecare individ în parte."

Părinții și comunitatea trebuie să fie parteneri activi în procesul educațional, colaborând strâns cu cadrele didactice pentru a înțelege și a răspunde nevoilor individuale ale copiilor. Comunicarea deschisă și colaborarea între părinți și profesori sunt esențiale pentru a asigura un sprijin continuu și adaptat fiecărui copil.

Părinții sunt cei mai buni avocați pentru copiii lor și pot juca un rol crucial în identificarea și comunicarea nevoilor individuale ale copilului în cadrul școlii. Prin comunicarea deschisă și sinceră

cu profesorii și personalul școlar, părinții pot contribui la elaborarea și implementarea unui plan educațional care să răspundă cât mai bine nevoilor copilului lor.

Părinții și comunitatea au un rol important în promovarea valorilor de respect, înțelegere și toleranță față de diversitate. Prin implicarea în activități și evenimente comunitare care să promoveze aceste valori, părinții pot contribui la crearea unei atmosfere pozitive și incluzive în comunitatea lor.

Părinții pot juca un rol activ în promovarea și susținerea educației incluzive în comunitatea lor. Ei pot colabora cu organizații locale, pot participa la evenimente și pot susține inițiative care promovează drepturile și nevoile copiilor cu dizabilități sau cu alte nevoi speciale.

Părinții și comunitatea pot contribui la promovarea unei culturi a incluziunii și a sprijinului în școală și în comunitate, prin susținerea și încurajarea interacțiunii pozitive între toți copiii și prin asigurarea unui mediu sigur și acceptant pentru toți copiii, indiferent de diferențele lor individuale.

Educația incluzivă la preșcolari reprezintă un pilon fundamental în construirea unei societăți mai echitabile și mai înțelegătoare. Prin crearea unui mediu educațional care să recunoască și să susțină diversitatea, se oferă copiilor șanse egale de dezvoltare și succes în viață. Implementarea principiilor educației incluzive nu doar că sprijină copiii cu nevoi speciale, ci și contribuie la formarea unui mediu educațional mai bogat și mai stimulativ pentru toți copiii.

Bibliografie:

- Brown, L. (2017). "Inclusive Education: Building Communities of Acceptance and Support." Journal of Special Education, 18(1), pag 89-102.
- Johnson, M. (2019). "Creating Inclusive Schools: A Comprehensive Approach." Educational Psychology Review, 25(3), pag 321-335.
- Smith, J. (2018). "Inclusive Education: Embracing Diversity for Equity." Journal of Inclusive Education, 12(2), pag 45-57.

Educația Incluzivă:
O Abordare Pentru Diversitate și Egalitate în Învățământul Primar

Profesor învățământ primar, Badea Nicoleta
Școala Gimnazială Carol I, Curtea de Argeș

Educația incluzivă reprezintă un concept ce își propune să ofere fiecărui copil acces la învățare într-un mediu care să îl susțină și să îl valorizeze, indiferent de diferențele individuale sau de nevoile specifice. Este o abordare care pune accent pe diversitate și egalitate, înțelegând că fiecare individ are dreptul la o educație de calitate și că acest drept trebuie să fie respectat într-un mod care să promoveze integrarea socială și dezvoltarea personală a fiecărui elev.

În contextul învățământului primar, educația incluzivă se materializează printr-o serie de practici și strategii care asigură participarea activă și implicarea tuturor elevilor în procesul de învățare. Aceste practici includ adaptarea curriculumului, utilizarea diverselor metode și tehnici de predare, implicarea în activități de grup și colaborare, dar și sprijinul și îndrumarea individualizată pentru fiecare elev.

Un aspect crucial al educației incluzive în învățământul primar este identificarea și gestionarea diversității nevoilor elevilor. Aceasta implică o abordare individualizată, în care se ține cont de particularitățile fiecărui copil și de modul în care acestea pot influența procesul de învățare. Astfel, se pot identifica și implementa strategii specifice pentru elevii cu nevoi speciale, pentru cei cu aptitudini sau interese diferite sau pentru cei care provin din medii sociale sau culturale diverse.

De asemenea, educația incluzivă în învățământul primar implică și crearea unui mediu școlar care să promoveze acceptarea și respectul față de diferențe. Astfel, se pune accent pe dezvoltarea unor relații pozitive între elevi, pe încurajarea colaborării și a comunicării între aceștia, precum și pe promovarea unei culturi a diversității în școală.

Pentru a realiza educația incluzivă în învățământul primar, este necesară implicarea și colaborarea tuturor actorilor implicați în procesul educațional: cadre didactice, părinți, specialiști în educație, dar și comunitatea în ansamblul ei. De asemenea, este importantă și implicarea resurselor și suportului adecvat pentru a asigura implementarea și menținerea practicilor incluzive în școală.

Principiile cheie ale educației incluzive includ:

1. Accesul pentru toți: Asigurarea accesului la educație pentru fiecare copil, fără discriminare sau excludere.
2. Participarea activă: Încurajarea participării active a tuturor elevilor în procesul de învățare și în viața școlară.

3. Respectarea diversității: Aprecierea și valorizarea diversității în cadrul clasei și a comunității școlare, recunoscând și respectând fiecare individ pentru ceea ce este.

4. Individualizarea învățării: Adaptarea curriculumului și a metodelor de predare pentru a răspunde nevoilor specifice ale fiecărui elev.

5. Suportul și colaborarea: Furnizarea de suport și colaborare între cadrele didactice, părinți, specialiști și alte resurse pentru a susține succesul fiecărui elev.

6. Mediul incluziv: Crearea unui mediu fizic, emoțional și social care să fie sigur, acceptabil și stimulativ pentru toți elevii.

Educația incluzivă nu este doar despre a integra elevii cu nevoi speciale în școli, ci și despre a promova o cultură a respectului, acceptării și înțelegerii în rândul tuturor elevilor. Ea subliniază ideea că diversitatea este o resursă și că toți elevii pot învăța și se pot dezvolta într-un mediu care să le ofere sprijin și oportunități adecvate.

Educația incluzivă în învățământul primar reprezintă o abordare esențială pentru promovarea diversității și egalității în educație. Prin implementarea practicilor și strategiilor adecvate, fiecare copil poate beneficia de o educație de calitate, care să îl pregătească pentru integrarea și participarea activă în societate.

Bibliografie:

1. "Educație incluzivă: Ghid pentru cadrele didactice la clasa I" - Autor: Ana Maria Chindriș. Editura Didactică și Pedagogică, 2019.
2. "Educația incluzivă în învățământul primar" - Autor: Maria Nistor. Editura Polirom, 2018.
3. "Abordări practice în educația incluzivă" - Autori: Gabriela Mihai, Liliana Burcă. Editura Arves, 2017.
4. "Educația incluzivă: teorie și practică" - Autori: Ovidiu Gavrilovici, Olimpius Istrate. Editura Universității din București, 2016.
5. "Strategii de intervenție în educația incluzivă" - Autor: Valeriu Anghel. Editura Didactică și Pedagogică, 2015.

"Fiecare copil contează - Inițiative pentru o educație incluzivă"

Hoară Camelia
Școala Gimnazială Nr. 279, București

Educația reprezintă un pilon fundamental în dezvoltarea fiecărui individ și în construirea unei societăți prospere și echitabile. Fiecare copil merită să beneficieze de o educație de calitate, care să îi ofere șanse egale de dezvoltare și afirmare în societate. Din păcate, în multe țări din lume, accesul la educație este încă o provocare pentru mulți copii, din cauza diferitelor obstacole, fie ele financiare, sociale sau culturale.

Tocmai de aceea, este nevoie de eforturi susținute și de inițiative puternice pentru a asigura o educație incluzivă, care să le ofere tuturor copiilor posibilitatea de a se dezvolta în mod armonios și de a-și valorifica potențialul. Fiecare copil contează și fiecare copil are dreptul la educație, indiferent de originea sa, de condiția sa socio-economică sau de alte caracteristici personale.

Una dintre inițiativele importante pentru o educație incluzivă este reprezentată de crearea unui mediu educațional adaptat nevoilor tuturor copiilor. Acest lucru presupune implicarea tuturor factorilor implicați în procesul educațional - profesori, părinți, comunitate locală, autorități etc. -, în vederea identificării și eliminării barierelor care stau în calea accesului la educație pentru unii copii. Un mediu educațional prietenos, adaptat diversității și inclusiv pentru toți copiii este esențial pentru a asigura succesul în procesul de învățare și dezvoltare a acestora.

Un mediu educațional adaptat pentru clase primare ar trebui să ofere spații sigure și accesibile pentru toți elevii, indiferent de nevoile lor specifice. Acesta ar trebui să fie un mediu deschis, care să încurajeze colaborarea și interacțiunea între elevi, dar și să asigure resurse și facilități adecvate pentru fiecare copil.

Printre elementele importante de luat în considerare pentru crearea unui mediu educațional adaptat se numără:

- Sala de clasă ar trebui să fie spațioasă, bine luminată și cu mobilier ajustabil pentru a oferi confort și accesibilitate elevilor cu nevoi speciale.
- Ar trebui să existe echipamente tehnologice și materiale educaționale variate, care să ofere posibilități multiple de învățare și să fie adaptate diferitelor stiluri de învățare.
- Să existe resurse și facilități suplimentare pentru elevii cu nevoi educaționale speciale, cum ar fi accesul la asistenți educaționali sau profesioniști specializați.
- Să se promoveze diversitatea și incluziunea în mediul educațional, prin organizarea de activități care să încurajeze colaborarea și acceptarea diferențelor între elevi.

- Să fie create programe de suport și consiliere pentru elevii care se confruntă cu dificultăți de învățare sau de adaptare la mediul școlar.

Un mediu educațional adaptat pentru clase primare ar trebui să încurajeze și să promoveze respectul reciproc, echitatea și colaborarea între elevi și cadrele didactice, pentru a asigura un climat favorabil în care toți copiii să se simtă acceptați și sprijiniți în procesul lor de învățare.

O altă inițiativă importantă pentru o educație incluzivă este reprezentată de promovarea diversității și a respectului față de diferențe în cadrul școlilor. Fiecare copil este unic și are nevoi și așteptări specifice în ceea ce privește procesul de învățare. Este important ca școala să fie un loc în care copiii să fie încurajați să își exprime liber opinia, să își valorifice talentele și să își dezvolte abilitățile într-un mediu deschis și tolerant. Prin promovarea diversității și a respectului față de diferențe, putem contribui la formarea unor generații de copii înțelegători și empatici, care să contribuie la construirea unei societăți mai juste și mai incluzive.

De asemenea, în cadrul inițiativelor pentru o educație incluzivă, un rol crucial îl joacă formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive. Profesorii au un rol esențial în formarea și orientarea copiilor către succesul în procesul de învățare. Prin urmare, este crucial ca aceștia să fie pregătiți și motivați să își îndeplinească responsabilitățile într-un mod profesionist și eficient, având în vedere diversitatea de nevoi și de cerințe ale copiilor din clasele lor. Formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive poate contribui la îmbunătățirea calității actului educațional și la creșterea randamentului școlar al tuturor copiilor.

Totodată, în cadrul eforturilor pentru o educație incluzivă, este important să se acorde o atenție deosebită copiilor cu nevoi speciale sau cu dizabilități. Acești copii au dreptul la o educație de calitate și la acces la resurse și servicii specifice care să le faciliteze procesul de învățare și dezvoltare. Este esențial ca sistemul educațional să fie adaptat nevoilor acestor copii și să le ofere suportul și îndrumarea necesare pentru a-și atinge potențialul maxim. Instituțiile și organizațiile implicate în domeniul educației speciale trebuie să colaboreze strâns cu autoritățile locale și centrale, cu comunitatea și cu părinții pentru a asigura accesul echitabil la educație pentru toți copiii, indiferent de diferențe.

În final, fiecare copil contează și fiecare copil are dreptul la o educație de calitate. Prin eforturi susținute, angajament și colaborare între toți factorii implicați în procesul educațional, putem contribui la construirea unei societăți mai juste, mai incluzive și mai empate∫ice, în care fiecare copil să își poată valorifica potențialul și să contribuie la progresul și bunăstarea comunității. Educația este cheia pentru un viitor mai bun și mai echitabil pentru toți copiii. Să ne unim eforturile în sprijinul unei educații incluzive și echitabile pentru fiecare copil.

Bibliografie

1. *Irina Zugravu, "Fiecare copil contează: Politici educative pentru o educație incluzivă în România", Editura Polirom, 2017.*
2. *Ana Maria Dobre, "Educație pentru incluziune socială: Abordări moderne în educația copiilor defavorizați", Editura Didactică și Pedagogică, 2019.*
3. *Gabriela Dincă, "Inițiative de promovare a educației incluzive în școlile din România", Editura Universității din București, 2018.*
4. *Ioana Ioniță, "Fiecare copil contează: Ghid practic pentru profesori în educația incluzivă", Editura ALL, 2020.*

DEPĂȘIREA BARIERELOR APLICĂRII EDUCAȚIEI INCLUSIVE ÎN MEDIUL ȘCOLAR

Prof.înv.preșcolar: Boldeanu Loredana
Grădinița cu P.P „Step by step”, Galați

Pentru un copil cu necesităţi speciale frecventarea unei şcoli de cultură generală este oportunitatea cea mai mare, dacă nu chiar unica, de a se integra în societate. Astfel, mai întâi societatea civilă, iar ulterior şi structurile guvernamentale au conştientizat acest lucru şi au lansat ample campanii şi proiecte în susţinerea incluziunii copiilor cu dizabilităţi în sistemul de învăţământ.

Dizabilitatea, în cazul societăţii noastre, poate fi factorul de decizie în soarta de mai departe a unui copil. Este adevărat, societatea noastră nu a depăşit stereotipul sovietic faţă de copilul cu dizabilităţi. În acea perioadă, apariţia unui copil cu deficienţe lasă o amprentă negativă asupra părinţilor şi îi putea marca pentru tot restul vieţii. Pentru că atunci, din lipsa de şanse de a se integra în societate, acesta devenea o povară pentru familie.

Oriunde, persoanele cu dizabilităţi necesită o atenţie specială, care se manifestă fie prin politici şi strategii guvernamentale adecvate (oportunităţi, indemnizaţii băneşti, instituţii speciale), fie prin atitudinea cetăţenilor de rând sau implicarea activă a societăţii civile în soluţionarea problemelor cu care se confruntă acestea.

Resursele umane ale şcolilor cu practici incluzive:

– *Copilul cu cerinţe educaţionale speciale (CES)* – necesită atenţie şi asistenţă educaţională suplimentară (o abordare individualizată în baza particularităţilor şi/sau caracteristice unei dizabilităţi/ tulburări de învăţare), fără de care nu se poate vorbi de egalizarea şanselor, de acces şi participare şcolară şi socială.
– *Echipa multidisciplinară* – alcătuită din învăţătorul clasei, cadrul didactic de sprijin, specialişti/ terapeuţi (medic, asistent social, psihopedagog, logoped, kinetoterapeut), părinţi. Se întrunesc în vederea adaptării curriculumului, elaborării *Planului de servicii personalizat (PSP),* care include serviciile necesare reabilitării şi dezvoltării copilului, şi *Planului de educaţie individualizat (PEI),* soluţionării tuturor dificultăţilor ce ţin de integrarea şcolară a copiilor cu CES.
– *Cadrele didactice* – care învaţă cum să facă faţă transformării şcolii în una incluzivă prin participarea la programe de formare în domeniu. În acelaşi timp, ele trebuie să fie dispuse să acorde

ajutor tuturor elevilor din clasă, stimulându-i în susţinerea reciprocă la activităţile de învăţare, în baza principiilor fundamentale privind educaţia şi dezvoltarea copilului: ***TOŢI copiii au dreptul la învăţătură*** şi ***FIECARE copil poate învăţa***.

– *Cadrele didactice de sprijin (CDS)* – dirijează eforturile întregii echipe spre a oferi copilului cu CES şanse, oportunităţi şi strategii eficiente de învăţare şi socializare; informează, mediază, consiliază, evaluează, predau, adaptează programe şi metode, cooperează cu specialişti şi părinţi. Cadrul didactic de sprijin este „avocatul” copilului cu CES.

– *Echipa managerială a şcolii* – se implică în activităţile de perfecţionare a cadrelor didactice prin măsuri specifice de popularizare a experienţelor pozitive în incluziune şi prin achiziţia de informaţii de specialitate de ultimă oră.

Integrarea şcolară a copiilor cu CES necesită transformări la nivel de instituţie educaţională. Acestea sunt cu adevărat eficiente doar atunci cînd au loc la nivelul întregii şcoli; de la strategia de dezvoltare instituţională la proiectul de lecţie; de la formarea directorilor la pregătirea profesorilor şi a personalului administrativ, de la implicarea activă a elevilor la implicarea părinţilor; de la reutilarea curţii la adaptarea şi reamenajarea fiecărei săli de clasă.

Pentru cei angajaţi în incluziunea copiilor cu dizabilităţi este important a înţelege că ***părinţii, pedagogii, colegii nu sunt medici – ei nu pot trata dizabilitatea, dar pot reduce dificultăţile cu care se confruntă aceştia,*** prin conştientizarea faptului că această categorie de copii, ajutaţi de cei din jurul lor, vor putea depăşi, într-un timp mai scurt sau mai lung, o parte din greutăţile pe care le au în prezent din cauza unor greşeli făcute cu ani în urmă.

BIBLIOGRAFIE:

1. Gherguţ, A., Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale. Strategii de educaţie integrată, Editura Polirom, Iaşi, 2001.
2. UNICEF, Dezvoltarea practicilor incluzive în şcoli, Ghid managerial, Bucureşti, 1999.
3. Vrăşmaş, E.; Vrăşmaş, T.; Nicolae, S.; Oprea, V., Ghid pentru cadre didactice de sprijin, Editura Vanemonde, Bucureşti, 2005.

Rolul activităţilor extraşcolare
în procesul educațional al copiilor cu cerințe speciale „Fiecare copil contează”
-Referat-

PROF. ÎNV. PREȘ. IONIȚĂ CAMELIA
GRĂDINIȚA PRICHINDEL, SECTOR 6, BUCUREȘTI

Educaţia extraşcolara (realizată dincolo de procesul de învățământ) își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității copiilor cu cerințe speciale.

Educația prin activitățile extrașcolare urmărește identificarea și cultivarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viață civilizat, precum și stimularea comportamentului creativ în diferite domenii. Începand de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoștințe punându-i în contact direct cu obiectele și fenomenele din natură.

Trebuinţa de se juca, de a fi mereu în mişcare, este tocmai ceea ce ne permite să împăcăm şcoala cu viaţa.

Scopul activităţilor extraşcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor cu cerințe speciale în activităţi cât mai variate şi bogate în conţinut, cultivarea interesului pentru activităţi socio-culturale, facilitarea integrării în mediul şcolar, oferirea de suport pentru reuşita şcolară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale şi corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale.

Activităţile extraşcolare se desfăşoară într-un cadru informal, ce permite elevilor cu dificultăţi de afirmare în mediul şcolar să reducă nivelul anxietăţii şi să-şi maximizeze potenţialul intelectual.

Oricât ar fi de importantă educaţia curriculară realizată prin procesul de învăţământ, ea nu epuizează sfera influenţelor formative exercitate asupra copilului.

Rămâne cadrul larg al timpului liber al copilului, în care viaţa capătă alte aspecte decât cele din procesul de învăţare scolară.

Exemple de activitati extrascolare:

- ✓ *Vizitele la muzee, expoziţii, monumente şi locuri istorice, case memoriale* -organizate selective- constituie un mijloc de a intui şi preţui valorile culturale, folclorice şi istorice ale poporului român;
- ✓ *Vizionarea emisiunilor muzicale, de teatru de copii, distractive sau sportive* - stimulează și orientează copiii spre unele domenii de activitate;
- ✓ *Excursiile si taberele scolare* - contribuie la îmbogățirea cunoștințelor copiilor despre frumusețile țării, la educarea dragostei, respectului pentru frumosul din natură, artă, cultură. Prin excursii, copiii pot cunoaste realizările oamenilor, locurile unde s-au nascut, au trăit și au creat opere de artă;
- ✓ *Spectacolele* constituie o formă de activitate extracurriculară în şcoală, prin care copilul face cunoştinţă cu lumea minunată a artei. Deşi această formă de activitate îl pune pe copil în majoritatea cazurilor în rolul de spectator, valoarea ei deosebită rezidă în faptul că ea constituie o sursă inepuizabilă de impresii

puternice, precum şi în faptul că apelează, permanent, la afectivitatea copilului sau nu, asupra dezvoltării elevilor;

- ✓ *Excursia* - ajută la dezvoltarea intelectuală şi fizică a copilului, la educarea lui cetăţenească şi patriotică. Ea este cea care îl reconfortează pe copil, îi prilejuieşte însuşirea unei experienţe sociale importante, dar şi îmbogăţirea orizontului cultural ştiinţific;
- ✓ *Serbările și festivitățile* - marcheaza evenimentele importante din viata scolarului. Din punct de vedere educativ, importanța acestor activități constă în dezvoltarea artistică a elevului, precum și în atmosfera sărbătorească instalată cu acest prilej;
- ✓ *Concursurile școlare* - sunt o metodă extrașcolară de a stârni interesul elevului pentru diferite arii curriculare având, în același timp, o importanță majoră și în orientarea profesională a elevilor, facându-le cunoscute toate posibilitățile pe care aceștia le au.

Activităţile extraşcolare, bine pregătite, sunt atractive la orice vârstă. Ele stârnesc interes, produc bucurie, faciletează acumularea de cunoştinţe, chiar dacă necesită un efort suplimentar. Copiilor cu cerințe speciale li se dezvoltă spiritul practic, operaţional, manualitatea, dând posibilitatea fiecăruia să se afirme conform naturii sale. Copiii se autodisciplinează, prin faptul că în asemenea activităţi se supun de bună voie regulilor, asumându-şi responsabilităţi.

Educatoarea are, prin acest tip de activitate, posibilităţi deosebite sa-şi cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influenţeze dezvoltarea, să realizeze mai uşor şi mai frumos obiectivul principal - pregătirea copilului pentru viaţă.

Activitatile extracurriculare sunt apreciate atat de catre copii, cât și de factorii educaționali în măsura în care: valorifică și dezvoltă interesele și aptitudinile copiilorcu cerințe speciale; organizează într-o manieră placută și relaxantă timpul liber al copiilor contribuind la optimizarea procesului de învățământ; formele de organizare sunt din cele mai ingenioase, cu caracter recreativ; copiii au teren liber pentru a-și manifesta în voie spiritul de inițiativă; participarea este liber consimțită, necoditionată, constituind un suport puternic pentru o activitate susținută; au un efect pozitiv pentru munca desfașurată în grup; sunt caracterizare de optimism și umor; creează un sentiment de siguranță și încredere tuturor participanților; urmăresc lărgirea și adâncirea influențelor exercitate în procesul de învățământ; contribuie la dezvoltarea armonioasă a copiilor.

Activităţiile extracurriculare contribuie la gândirea şi completarea procesului de învăţare, la dezvoltarea înclinaţiilor şi aptitudinilor şcolarilor, la organizarea raţională şi plăcută a timpului lor liber. Având un caracter atractiv, copiii cu cerințe speciale participă într-o atmosferă de voie bună şi optimism, cu însufleţire şi dăruire, la astfel de activităţi.

Potenţialul larg al activităţilor extracurriculare este generator de căutări şi soluţii variate. Succesul este garantat dacă ai încredere în imaginaţia, bucuria şi în dragostea din sufletul copiilor, dar să îi laşi pe ei să te conducă spre acţiuni frumoase şi valoroase.

“Să nu-i educam pe copiii noștri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.” Maria Montessori

BIBLIOGRAFIE:

1. Revista Invatamantului Prescolar nr. 3-4-2000 "Educatia in anul 2000", Bucuresti
2. Cucuteanu I., Grunzu M., Rusu T., Luca O. "Indreptari pentru suflet de copil", editura Pim, Iasi - 2003
3. Revista copiilor isteti "Ariel" editata de Comitetul National Raman UNICEF nr. 1-2, Bucuresti - 1995

Secvență individualizată de predare a unei unități de învățare (RED)

Bîndean Maria-Elena
Colegiul Tehnic „Victor Ungureanu”, Câmpia Turzii , Jud. Cluj

Unitatea de învăţare: Giving Directions

Elev cu CES

Competenţe specifice vizate:

- Identificarea unor informaţii specifice dintr-un text ascultat pe subiecte familiare, articulat clar şi cu viteză normală.
- Elaborarea – oral sau în scris – a unor descrieri simple, cu referire la evenimente sau experienţe personale, pe bază de suport vizual sau de plan de idei.
- Transferul şi medierea mesajelor orale sau scrise în situaţii variate de comunicare.

Conținuturi adaptate pentru elev cu CES :

- Aspecte din viaţa contemporană (oraşul, strada, mijloacele de transport),
- Cuvinte, sintagme corespunzând funcţiilor comunicative şi domeniilor tematice,
- Orientarea în spaţiu, deplasarea în oraş.

Metode și tehnici alese:

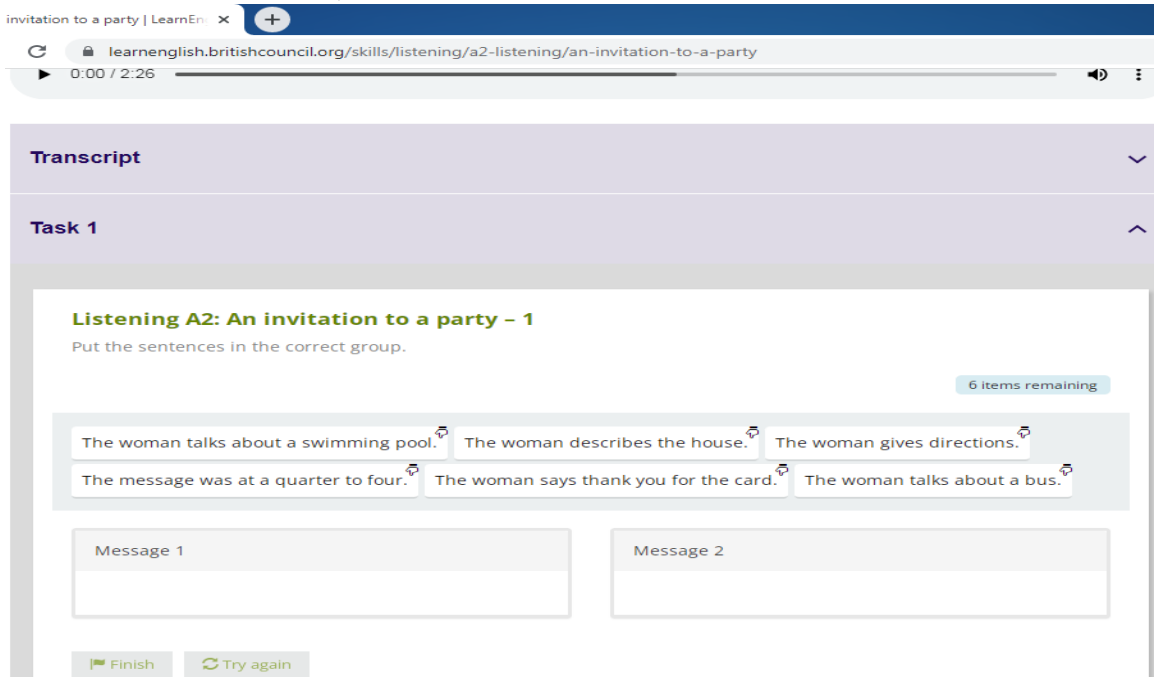
- observația directă
- exercițiul

Descriere :

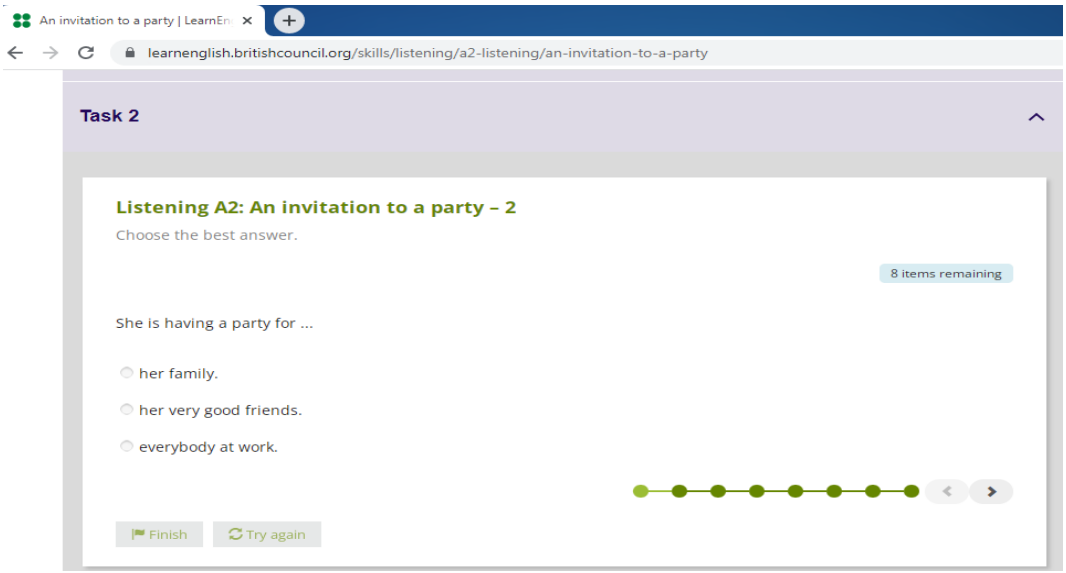
Profesorul accesează linkul *https://learnenglish.britishcouncil.org/skills/listening/a2-listening/an-invitation-to-a-party*.

Astfel eleva se familiarizează cu vocabularul specific temei şi cu expresiile de orientare în oraş. Se consolidează cunoştinţele cu ajutorul exerciţiilor utilizând imagini, document video, exerciţii de completare a propoziţiilor, cu posibilitatea de autoevaluare.

1. Message 1 or Message 2? (Așezați propozițiile în coloana potrivită)

2. Choose (Alegeți varianta corectă)

Evaluare :

Eleva prezintă drumul de la locuinţă până la şcoală (locurile pe unde trece, ce poate observa pe stradă, mijlocul de transport folosit).

METODE TRADIŢIONALE ŞI MODERNE ÎN ÎNVĂŢĂMÂNTUL PRIMAR

Prof. înv. primar Ardelean Florina Violeta
Colegiul Național Pedagogic ,,Regina Maria" Deva

Metodele de predare trebuie să pună accentul pe copil. Ele trebuie să insiste pe motivaţie şi de aceea se axează pe activităţile ludice şi pe acelea care corespund intereselor elevilor. În scopul realizării acestui deziderat, trebuie găsite procedee care să solicite activitatea elevilor. Copilul trebuie îndrumat în permanenţă ca tot ceea ce scrie să treacă prin filtrul gândirii.

,,Privită sub raport funcţional şi structural, metoda poate fi considerată drept un model sau un ansamblu organizat al procedeelor sau modurilor de realizare practică a operaţiilor care stau la baza acţiunilor parcurse în comun de profesori şi elevi şi care conduc în mod planificat şi eficace la realizarea scopurilor propuse.” (I. Cerghit).

Activitatea instructiv-educativă se desfăşoară în baza unor finalităţi, este pusă în practică prin intermediul unui sistem de metode şi procedee, apelează la o serie de mijloace tehnice de realizare, iar rezultatele sunt verificate şi evaluate prin strategii specifice. Curriculum-ul şcolar integrează toate aceste componente, dintre care o poziţie centrală revine metodelor care fac posibilă atingerea finalităţilor educaţionale.

Etimologic, termenul metodă provine din grecescul „methodos”, care înseamnă „drum spre”. Metodele de învăţământ pot fi definite ca „modalităţi de acţiune cu ajutorul cărora, elevii, în mod independent sau sub îndrumarea profesorului, îşi însuşesc cunoştinţe, îşi formează priceperi şi deprinderi, aptitudini, atitudini, concepţia despre lume şi viaţă”.(M.Ionescu, V.Chiş, p.126).

Dacă în învăţământul tradiţional, principalele metode le constituie conversaţia, expunerea, demonstraţia, metodele centrate pe profesor, transmiterea de cunoştinţe, pasivitatea elevilor, învăţământul modern solicită aplicarea metodelor active şi interactive, a celor care dezvoltă gândirea critică. Fundamentul pentru un nou cadru de predare-învăţare îl constituie proiectul ,,Lectura şi Scrierea pentru Dezvoltarea Gândirii Critice” - proiect iniţiat în România în anul 1996 prin fundaţia pentru o Societate Deschisă şi devenit un program de perfecţionare a cadrelor didactice din învăţământul preuniversitar şi universitar, care promovează metode activizatoare, cu rol esenţial în dezvoltarea personalităţii beneficiarului prin învăţarea acestuia să gândească critic. Aplicarea acestor metode care generează învăţarea activă şi prin care elevii sunt iniţiaţi în gândirea critică nu este simplă ci necesită timp, răbdare, exerciţiu şi este de preferat să se facă de la vârste fragede, la toate disciplinele, însă cu măsură.

Acestea trebuie să fie selectate şi utilizate în mod riguros, creativ, în funcţie de obiectivele propuse, de specifcul grupului educaţional şi nu trebuie să constituie un trend sau un moft al cadrului didactic. Metodele active şi interactive au multiple valenţe formative care contribuie la dezvoltarea gândirii critice, la dezvoltarea creativităţii, implică activ elevii în învăţare, punându-i în situaţia de a gândi critic, de a realiza conexiuni logice, de a produce idei şi opinii proprii argumentate, de a le comunica şi celorlalţi, de a sintetiza/esenţializa informaţiile, se bazează pe învăţarea independentă şi prin cooperare, elevii învaţă să respecte părerile colegilor.

Metodele activ-participative pun accent pe învăţarea prin cooperare, aflându-se în antiteză cu metodele tradiţionale de învăţare. Educaţia pentru participare şi democraţie face parte din gama noilor educaţii, care reprezintă cel mai pertinent şi mai util răspuns al sistemelor educative la imperativele generate de problematica lumii contemporane. Prin participare, elevii îşi pot exprima opţiunile în domeniul educaţiei, culturii, timpului liber, pot deveni coparticipanţi la propria formare. Elevii nu sunt doar un receptor de informaţii, ci şi un participant activ la educaţie.În procesul instructiv-educativ, încurajarea comportamentului participativ înseamnă pasul de la „a învăţa” la a „învăţa să fii şi să devii”, adică pregătirea pentru a face faţă situaţiilor, dobândind dorinţa de angajare şi acţiune. Principalul avantaj al metodelor activ-participative îl reprezintă implicarea elevilor în actul didactic şi formarea capacităţii acestora de a emite opinii şi aprecieri asupra fenomenelor studiate. În acest mod, elevilor le va fi dezvoltată o gândire circumscrisă abilităţilor cognitive de tip superior, gândirea critică. Aceasta reprezintă o gândire centrată pe testarea şi evaluarea soluţiilor posibile într-o situaţie dată, urmată de alegerea rezolvării optime pe baza argumentelor. A gândi critic înseamnă a deţine cunoştinţe valoroase şi utile, a avea convingeri raţionale, a propune opinii personale, a accepta că ideile proprii pot fi discutate şi evaluate, a construi argumente suficiente propriilor opinii, a participa activ şi a colabora la găsirea soluţiilor. Principalele metode de dezvoltare a gândirii critice sunt: Gândiţi, lucraţi în echipă, comunicaţi; Termeni-cheie iniţiali; Ştiu-vreau să ştiu-am învăţat; metoda Sinelg; metoda Mozaic; Cubul; Turul Galeriei; Elaborarea unui referat/eseu; Jurnalul în trei părţi; Tehnica predicţiei; Învăţarea în grupuri mici; Turneul între echipe; Linia valorilor.

Pentru ca învăţarea prin cooperare să se bucure de un real succes, se impune respectarea unor reguli. Literatura de specialitate relevă faptul că, pentru ca elevii să fie dispuşi să lucreze în echipă, se impune respectarea a două condiţii: asigurarea unui climat pozitiv în clasă; formularea unor explicaţii complete şi corecte asupra sarcinii de lucru, astfel încât aceasta să fie înţeleasă de toată lumea.

În vederea asigurării unui climat pozitiv în sala de clasă este necesar ca elevii să aibă impresia că au succes în ceea ce fac. Factorii care asigură succesul într-o clasă sunt: formularea de expectanţe pozitive faţă de elevi; utilizarea unor strategii de management educaţional eficient; stabilirea de

obiective clare şi comunicarea acestora elevilor; valorificarea la maxim a timpului destinat predării; evaluarea obiectivă.

Eficienţa muncii în grup depinde de claritatea explicaţiei pentru sarcinile de lucru. Profesorii trebuie să ofere explicaţii cât mai clare şi să se asigure că ele au fost corect înţelese de către elevi.

V. Guţu oferă o imagine fidelă asupra antitezei care se creează între metodele tradiţionale şi cele moderne utilizate în predare. Metodele tradiţionale au următoarele caracteristici:

•pun accentul pe însuşirea conţinutului, vizând, în principal, latura informativă a educaţiei;

•sunt centrate pe activitatea de predare a profesorului, elevul fiind văzut ca un obiect al instruirii;

•sunt predominant comunicative, verbale şi livreşti;

•sunt orientate, în principal, spre produsul final;

•au un caracter formal, sunt rigide şi stimulează competiţia;

•stimulează motivaţia extrinsecă pentru învăţare;

•relaţia profesor-elev este autocratică, disciplina şcolară fiind impusă.

La polul opus, metodele moderne se caracterizează prin următoarele note:

•acordă prioritate dezvoltării personalităţii elevilor, vizând latura formativă a educaţiei;

•sunt centrate pe activitatea de învăţare a elevului, acesta devenind subiect al procesului educaţional;

•sunt centrate pe acţiune, pe învăţarea prin descoperire;

•sunt orientate spre proces;

•sunt flexibile, încurajează învăţarea prin cooperare şi capacitatea de autoevaluare la elevi;

•stimulează motivaţia intrinsecă;

•relaţia profesor-elev este democratică, bazată pe respect şi colaborare, iar disciplina derivă din modul de organizare a lecţiei.

Din toate cele menţionate rezultă faptul că profesorul trebuie să-şi schimbe concepţia şi metodologia instruirii şi educării, să coopereze cu elevii, să devină un model real de integrare socioprofesională şi educaţie permanentă, să se implice în deciziile educaţionale, să asigure un învăţământ de calitate. Pregătirea managerială a profesorului, însuşirea culturii manageriale, nu numai cea tradiţională psihopedagogică şi metodică, pot asigura esenţial înţelegerea şi aplicarea relaţiei autoritate-libertate, ca nou sens al educaţiei, prin predare-învăţare şi rezolvarea altor situaţii din procesul educaţional şcolar. Metodele şi tehnicile active şi interactive au avantaje şi dezavantaje. Dezvoltarea gândirii critice, caracterul formativ şi informativ, valorificarea experienţei proprii a elevilor, determinarea elevilor de a căuta şi dezvolta soluţii la diverse probleme, evidenţierea modului propriu de înţelegere, climatul antrenant, relaxat, bazat pe colaborarea, încrederea şi respectul dintre învăţător-elev/elevi, elev-elev/elevi sunt câteva dintre avantajele metodelor şi tehnicilor active care fac din lecţie o aventură a cunoaşterii în care copilul participă activ, după propriile puteri. Dintre

dezavantaje putem menţiona pe cele de ordin evaluativ, pe cele de ordin temporal, material, de proiectare, se creează agitaţie în rândul elevilor, necesită introducerea de elemente de creativitate pentru a evita monotonia, repetiţia.

Bibliografie:

- Constantin Cucoş, Pedagogie, Ed. Polirom, Iaşi, 1996
- Ionescu, M., Radu I., Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001

PROIECT DIDACTIC

ȘTIRBU ANA MARIA SILVIA

DATA: 14.11.2022
CLASA: PREGĂTIOARE
ARIA CURRICULARĂ: Tehnologii
DISCIPLINA: Arte vizuale și abilități practice
UNITATEA DE ÎNVĂŢARE: LUMEA DIN JURUL MEU
SUBIECTUL LECȚIEI: TEHNICI SIMPLE DE PRELUCRARE A HÂRTIEI „DINOZAURUL” - JUCĂRIE
TIPUL LECȚIEI: Formare de priceperi si deprinderi
COMPETENŢE SPECIFICE VIZATE:
2.1. Observarea unor caracteristici simple ale materialelor întâlnite în mediul familiar;
2.3. Realizarea de aplicații/compoziții/obiecte/construcții simple, pe baza interesului direct.
OBIECTIVE OPERAȚIONALE: Pe parcursul și la sfârșitul orei, elevii vor fi capabili:
O1: Să decupeze după contur forma propusă; obiectivul se consideră realizat dacă fiecare dintre elevi decupează cu ajutor forma propusă.
O2: Să asambleze prin lipire elementele prelucrate pe cârlig, pentru a obţine produsul final; obiectivul se consideră realizat dacă toți elevii asamblează cel putin 8 dintre cele 10 elemente prelucrate.
STRATEGII DIDACTICE:
1. Resurse procedurale:
a) metode și procedee: conversația, explicația, demonstrația, exercițiul;
b) forme de organizare: individuală, pe echipe
2. Resurse materiale: planșe cu etapele obținerii produsului, fișe pentru decupat, instrumente specifice, lipici, calculator, PPT
3. Resurse umane: 15 elevi
4. Resurse temporale: 35 minute şi 15 minute activitate recreativă.
Bibliografie
* Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului – *Programa școlară pentru Clasa pregătitoare, 2012*
* Faliboga Violeta, Ghergu Virginia, *Abilităţi practice- clasele I - IV. Ghid metodic* , Editura Axxa, 2001

DESFĂȘURAREA LECȚIEI

Secvenţele lecţiei	**ORGANIZAREA CONȚINUTURILOR**	**Metode**	**Mijloace didactice**	**Forma de activitate**	**Evaluare**
I. Moment organizatoric	Se asigură condițiile pentru desfășurarea lecției.	Conversaţia		Frontală	
II. Captarea atenției	*Se audiază cântecul pentru copii „Dinozauri”. * Se reactualizează informațiile despre dinozauri.	Observația	Audio video, tablă smart	Frontală Orală	

III.Anunțarea subiectului lecției	* Se anunță subiectul lecției, pe înțelesul elevilor.	Explicația			
IV. Dirijarea învățării	****Intuirea modelului şi a materialelor*** Se prezintă lucrarea model și materialele din care este realizată. * ***Demonstrarea şi explicarea modului de lucru*** Se prezintă elevilor etapele de realizare ale lucrării: - decuparea după contur a elementelor componente; - asamblarea prin lipire; - lipirea elementelor de decor.	Demonstrația Exercițiul Observația Exercițiul Exerciţiul	Planșă materiale	Frontală	
V. Obținerea performan-ței	*Realizarea lucrărilor de către elevi *Se supraveghează modul în care lucrează elevii şi se oferă informaţii suplimentare acolo unde este nevoie. * Pentru asigurarea unui climat favorabil lucrului, se ascultă cântece pentru copii, după fiecare etapă de lucru: ”Dinozaurii”, ”Cantecul Dinozaurului”. *Pe măsură ce lucrările sunt finalizate, vor fi aşezate în faţa clasei, obţinându-se o mică expoziţie.	Exercițiul		Indviduală	
VI. Încheierea activității	* Expunerea lucrărilor, pe masură ce sunt finalizate. *Se oferă recompense: ciocolățele lăsate de Dino special pentru cei mai buni și silitori copii. *Activități recreative: joc de rol cu jucăria realizată	Explicaţia		Frontal	Orală

ASPECTE ALE ÎNVĂŢĂRII DIFERENŢIATE ŞI INDIVIDUALIZATE ÎN LECŢIA DE CONSOLIDARE A CUNOŞTINŢELOR DE LIMBA ROMÂNĂ

Prof. Buhosu Oana

Scoala Gimnazială *Mihai Drăgan*

Învăţământul diferenţiat şi individualizat, potrivit cu forţele intelectuale ale elevilor, cu aptitudinile şi cu nivelul lor de pregătire, reprezintă o preocupare constantă a pedagogiei.

Individualizarea actului didactic la nivelul celor trei verigi, predare-învăţare-evaluare, este o acţiune pedagogică ce are loc în condiţiile învăţământului organizat pe colectivităţi şcolare şi constă în măsuri care urmăresc să adapteze educaţia la posibilităţile intelectuale ale fiecărui elev. Ea se realizează cu ajutorul unui conţinut instructiv-educativ diferenţiat şi al unor tehnici didactice variate, adaptabile fiecărui elev, într-o ambianţă şcolară organizată pe colectivităţi; este necesară în condiţiile instrucţiei pe colectivităţi (clase) deoarece nu toţi elevii reuşesc să facă faţă exigenţelor conţinutului învăţământului actual.

Diferenţierea instruirii constă în „adaptarea acţiunii instructiv-educative la particularităţile psiho- fizice ale fiecărui elev în parte pentru a asigura o dezvoltare integrală optimă şi o orientare eficientă a aptitudinilor proprii, cu scopul integrării creatoare în activitatea socială” (*Dicţionar de pedagogie*). Adăugându-i-se şi componenta relaţională, foarte importantă în dezvoltarea personalităţii elevului, diferenţierea instruirii cunoaşte câteva forme:

- Folosirea sarcinilor diferenţiate în micro-grupuri eterogene în clasa de elevi (oferirea de sarcini diferite, în funcţie de particularităţile individuale sau oferirea aceloraşi sarcini, dar cu indicatori de eficienţă şi performanţă diferiţi);
- Folosirea de sarcini diferenţiate în micro-grupuri omogene în funcţie de performanţă (oferirea de sarcini de lucru care să corespundă particularităţilor elevilor din micro- grup)
- Interînvăţarea în microgrupuri eterogene (activităţi de tip *peer education*)
- Programe compensatorii de recuperare şi de îmbogăţire (destinate elevilor pentru obţinerea de performanţe înalte şi/ sau elevilor cu nevoi educative speciale)

În lucrarea „Tehnologia instruirii”[1], autoarea Olga Oprea consideră că instruirea individualizată se aplică în sistemele şcolare contemporane în următoarele situaţii: a) cu scop „terapeutic” pentru recuperarea elevilor care prezintă forme de întârziere în dezvoltarea intelectuală, fără să fie înapoiaţi mintal; b) pentru prevenirea şi recuperarea retardării şcolare, cauzată de motive de ordin pedagogic; c) pentru a oferi un supliment de instrucţie elevilor supradotaţi şi celor care posedă aptitudini speciale pentru anumite discipline.

Instruirea diferenţiată este eficientă, în învăţământul de masă, pe două coordonate: obţinerea de performanţe înalte de către elevii cu capacităţi sporite de învăţare şi accelerarea ritmului de învăţare al elevilor mai lenţi, cu dificultăţi de învăţare, în vederea prevenirii eşecului şcolar. În ceea ce priveşte învăţământul de masă, organizarea instruirii diferenţiate presupune îmbinarea activităţii frontale, cu activitatea pe grupe sau în perechi.

Eficienţa celor trei forme de organizare a învăţării depinde de alternarea acestora, astfel încât componenta socială, de relaţionare inter- umană, cât şi cea intrapersonală să se dezvolte simultan, armonios. Activitatea frontală, specifică mai ales în activităţi de transmitere de noi cunoştinţe, presupune executarea, în acelaşi timp, de către toţi elevii a unor sarcini de învăţare la care fiecare elev lucrează individual. Astfel, cooperarea este mai redusă în raport cu cea de-a doua formă de organizare, a instruirii pe grupe.

Un experiment interesant de individualizare a învăţământului a fost realizat de pedagogul elveţian Robert Dottrens, care a propus învăţarea cu ajutorul fişelor, stabilind patru categorii de fişe:

- fişe de dezvoltare pentru elevii foarte buni dintr-o clasă, care termină munca independentă înaintea celorlalţi; aceste fişe cuprind întrebări şi exerciţii mai grele, mai multe, cu scopul de a valorifica la maxim potenţele intelectuale ale elevilor foarte buni;
- fişe de recuperare destinate elevilor cu gândire mai lentă, mai puţin ageră; ele se alcătuiesc în legătură cu golurile în cunoştinţe, după ce acestea au fost sesizate, în prealabil;
- fişe de exerciţii menite să înlocuiască ori să completeze exerciţiile din manual, adaptate la elevii unei clase;
- fişe de autoinstruire ce cuprind cunoştinţe explicate, împreună cu teme de control destinate autoinstruirii elevilor.

Utilizarea fişelor este un procedeu care poate fi aplicat „pentru a integra activitatea individuală a elevilor în cea frontală sau colectivă”.[2]

Considerăm că această metodă a fişelor de învăţare se adaptează foarte bine în lecţiile de consolidare a cunoştinţelor. Am alcătuit fişele pe baza exerciţiilor din manual şi din culegeri de exerciţii, după ce am stabilit ce cunoştinţe dobândite în lecţiile anterioare sunt mai dificile şi trebuie abordate cu insistenţă.

Constatând, pe baza verificărilor scrise şi a temelor ce tipuri de greşeli sunt mai frecvente, am alcătuit fişe de recuperare individualizate pe care elevii le rezolvă în clasă sau acasă.

Model de fişă de recuperare pentru capitolul ORTOGRAFIE.

FIŞA 1A

Ortogramele cel/ce-l, cea/ce-a, cei/ce-i, cele/ce le

Completează spaţiile libere cu formele corecte:

- …….. a căutat fata ……. mică a împăratului la palat?
- I-a căutat pe …… doi fii mai mari sau pe ….. mic?
- …….cu tine aici, îl întreabă ea, îndată ….. văzu.

Fiul ….. mic nu ştia ….. mai bine să facă. ….. păsa fetei de el?

…… povestite ne-au impresionat şi am recunoscut că erau din volumele de poveşti ……. aveam în bibliotecă.

FIŞA 2B – Rezolvare, explicaţie

- Ce-a căutat fata cea mică a împăratului la palat?
- I-a căutat pe cei doi fii mai mari sau pe cel mic?
- Ce-i cu tine aici, îl întreabă ea, îndată ce-l văzu.

Fiul cel mic nu ştia ce-i mai bine să facă. Ce-i păsa fetei de el?

Cele povestite ne-au impresionat şi am recunoscut că erau din volumele de poveşti ce le aveam în bibliotecă.

Explicaţia pe verso:

- Pentru a te verifica înlocuieşte pe –l cu pronumele îl şi pe i cu pronumele îi sau cu verbul este. Dacă această înlocuire este posibilă înseamnă că sunt două cuvinte care se scriu cu cratimă: ce-l, ce-i.
- Pentru ortograma ce-a/cea, verifică dacă poţi pune un verb la participiu după ea; ex.: ce-a spus.
- Pentru ortograma cele/ce le înlocuieşte pronumele le cu pronumele (pe) ele. Dacă această înlocuire este posibilă înseamnă că sunt două cuvinte; ex.: ce le avem (pe ele).

În această manieră am alcătuit un fişier pentru probleme de ortografie care poate fi consultat de toţi elevii pentru actualizarea cunoştinţelor sau pentru corectarea scrierii.

Proiectarea şi desfăşurarea unor lecţii pe baza acestei tehnici de învăţare cu ajutorul fişelor contribuie la obţinerea unor rezultate mai bune în pregătirea elevilor, la ridicarea nivelului general al performanţelor şcolare, la egalizarea sau apropierea şanselor de reuşită.

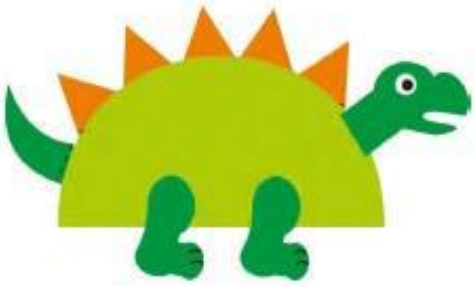
În cadrul unui învăţământ preponderent colectiv, activitatea diferenţiată şi individualizată are rolul de a contribui la optimizarea celor trei verigi ale actului didactic, predare-învăţare-evaluare şi la evitarea sau reducerea eşecului şcolar.

Bibliografie:

1. Oprea, Olga, *Tehnologia instruirii*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1979
2. Ţârcovnicu, Victor, *Învăţământ frontal, învăţământ individual şi învăţământ pe grupe,* Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1981

FIȘA 24

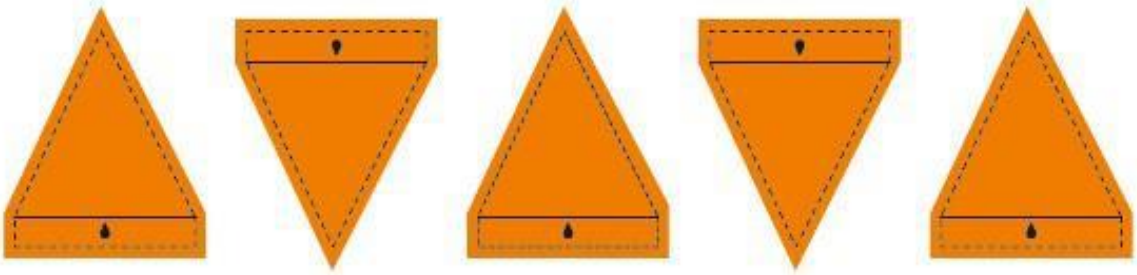
Dino Dinozaurul

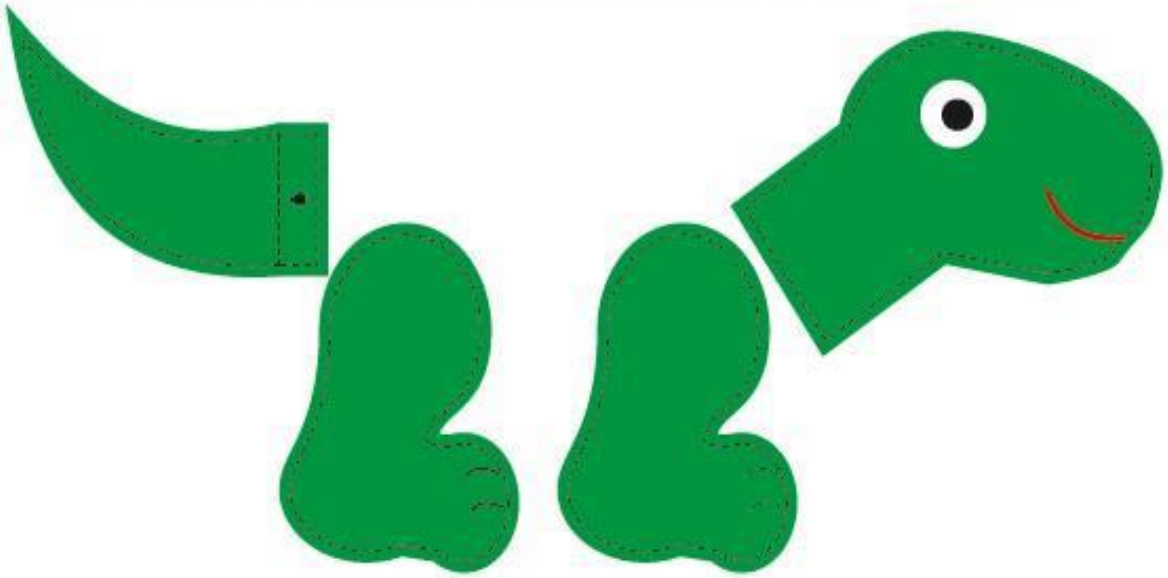
Ai nevoie de: foarfecă, lipici.

Cum procedezi?

1. Decupează elementele pe linia punctată.
2. Pliază pe linia continuă.
3. Lipește-le ca în model.

ASPECTE ALE ÎNVĂŢĂRII DIFERENŢIATE ŞI INDIVIDUALIZATE ÎN LECŢIA DE CONSOLIDARE A CUNOŞTINŢELOR DE LIMBA ROMÂNĂ

Prof. Buhosu Oana
Scoala Gimnazială *Mihai Drăgan*

Învăţământul diferenţiat şi individualizat, potrivit cu forţele intelectuale ale elevilor, cu aptitudinile şi cu nivelul lor de pregătire, reprezintă o preocupare constantă a pedagogiei.

Individualizarea actului didactic la nivelul celor trei verigi, predare-învăţare-evaluare, este o acţiune pedagogică ce are loc în condiţiile învăţământului organizat pe colectivităţi şcolare şi constă în măsuri care urmăresc să adapteze educaţia la posibilităţile intelectuale ale fiecărui elev. Ea se realizează cu ajutorul unui conţinut instructiv-educativ diferenţiat şi al unor tehnici didactice variate, adaptabile fiecărui elev, într-o ambianţă şcolară organizată pe colectivităţi; este necesară în condiţiile instrucţiei pe colectivităţi (clase) deoarece nu toţi elevii reuşesc să facă faţă exigenţelor conţinutului învăţământului actual.

Diferenţierea instruirii constă în „adaptarea acţiunii instructiv-educative la particularităţile psiho- fizice ale fiecărui elev în parte pentru a asigura o dezvoltare integrală optimă şi o orientare eficientă a aptitudinilor proprii, cu scopul integrării creatoare în activitatea socială” (*Dicţionar de pedagogie*). Adăugându-i-se şi componenta relaţională, foarte importantă în dezvoltarea personalităţii elevului, diferenţierea instruirii cunoaşte câteva forme:

- Folosirea sarcinilor diferenţiate în micro-grupuri eterogene în clasa de elevi (oferirea de sarcini diferite, în funcţie de particularităţile individuale sau oferirea aceloraşi sarcini, dar cu indicatori de eficienţă şi performanţă diferiţi);
- Folosirea de sarcini diferenţiate în micro-grupuri omogene în funcţie de performanţă (oferirea de sarcini de lucru care să corespundă particularităţilor elevilor din micro- grup)
- Interînvăţarea în microgrupuri eterogene (activităţi de tip *peer education*)
- Programe compensatorii de recuperare şi de îmbogăţire (destinate elevilor pentru obţinerea de performanţe înalte şi/ sau elevilor cu nevoi educative speciale)

În lucrarea „Tehnologia instruirii”[1], autoarea Olga Oprea consideră că instruirea individualizată se aplică în sistemele şcolare contemporane în următoarele situaţii: a) cu scop „terapeutic” pentru recuperarea elevilor care prezintă forme de întârziere în dezvoltarea intelectuală, fără să fie înapoiaţi mintal; b) pentru prevenirea şi recuperarea retardării şcolare, cauzată de motive de ordin pedagogic; c) pentru a oferi un supliment de instrucţie elevilor supradotaţi şi celor care posedă aptitudini speciale pentru anumite discipline.

Instruirea diferenţiată este eficientă, în învăţământul de masă, pe două coordonate: obţinerea de performanţe înalte de către elevii cu capacităţi sporite de învăţare şi accelerarea ritmului de învăţare al elevilor mai lenţi, cu dificultăţi de învăţare, în vederea prevenirii eşecului şcolar. În ceea ce priveşte învăţământul de masă, organizarea instruirii diferenţiate presupune îmbinarea activităţii frontale, cu activitatea pe grupe sau în perechi.

Eficienţa celor trei forme de organizare a învăţării depinde de alternarea acestora, astfel încât componenta socială, de relaţionare inter- umană, cât şi cea intrapersonală să se dezvolte simultan, armonios. Activitatea frontală, specifică mai ales în activităţi de transmitere de noi cunoştinţe, presupune executarea, în acelaşi timp, de către toţi elevii a unor sarcini de învăţare la care fiecare elev lucrează individual. Astfel, cooperarea este mai redusă în raport cu cea de-a doua formă de organizare, a instruirii pe grupe.

Un experiment interesant de individualizare a învăţământului a fost realizat de pedagogul elveţian Robert Dottrens, care a propus învăţarea cu ajutorul fişelor, stabilind patru categorii de fişe:

- fişe de dezvoltare pentru elevii foarte buni dintr-o clasă, care termină munca independentă înaintea celorlalţi; aceste fişe cuprind întrebări şi exerciţii mai grele, mai multe, cu scopul de a valorifica la maxim potenţele intelectuale ale elevilor foarte buni;
- fişe de recuperare destinate elevilor cu gândire mai lentă, mai puţin ageră; ele se alcătuiesc în legătură cu golurile în cunoştinţe, după ce acestea au fost sesizate, în prealabil;
- fişe de exerciţii menite să înlocuiască ori să completeze exerciţiile din manual, adaptate la elevii unei clase;
- fişe de autoinstruire ce cuprind cunoştinţe explicate, împreună cu teme de control destinate autoinstruirii elevilor.

Utilizarea fişelor este un procedeu care poate fi aplicat „pentru a integra activitatea individuală a elevilor în cea frontală sau colectivă”.[2]

Considerăm că această metodă a fişelor de învăţare se adaptează foarte bine în lecţiile de consolidare a cunoştinţelor. Am alcătuit fişele pe baza exerciţiilor din manual şi din culegeri de exerciţii, după ce am stabilit ce cunoştinţe dobândite în lecţiile anterioare sunt mai dificile şi trebuie abordate cu insistenţă.

Constatând, pe baza verificărilor scrise şi a temelor ce tipuri de greşeli sunt mai frecvente, am alcătuit fişe de recuperare individualizate pe care elevii le rezolvă în clasă sau acasă.

Model de fişă de recuperare pentru capitolul ORTOGRAFIE.

FIŞA 1A

Ortogramele cel/ce-l, cea/ce-a, cei/ce-i, cele/ce le

Completează spaţiile libere cu formele corecte:

- …….. a căutat fata ……. mică a împăratului la palat?
- I-a căutat pe …… doi fii mai mari sau pe ….. mic?
- …….cu tine aici, îl întreabă ea, îndată ….. văzu.

Fiul ….. mic nu ştia ….. mai bine să facă. ….. păsa fetei de el?

…… povestite ne-au impresionat şi am recunoscut că erau din volumele de poveşti ……. aveam în bibliotecă.

FIŞA 2B – Rezolvare, explicaţie

- Ce-a căutat fata cea mică a împăratului la palat?
- I-a căutat pe cei doi fii mai mari sau pe cel mic?
- Ce-i cu tine aici, îl întreabă ea, îndată ce-l văzu.

Fiul cel mic nu ştia ce-i mai bine să facă. Ce-i păsa fetei de el?

Cele povestite ne-au impresionat şi am recunoscut că erau din volumele de poveşti ce le aveam în bibliotecă.

Explicaţia pe verso:

- Pentru a te verifica înlocuieşte pe –l cu pronumele îl şi pe i cu pronumele îi sau cu verbul este. Dacă această înlocuire este posibilă înseamnă că sunt două cuvinte care se scriu cu cratimă: ce-l, ce-i.
- Pentru ortograma ce-a/cea, verifică dacă poţi pune un verb la participiu după ea; ex.: ce-a spus.
- Pentru ortograma cele/ce le înlocuieşte pronumele le cu pronumele (pe) ele. Dacă această înlocuire este posibilă înseamnă că sunt două cuvinte; ex.: ce le avem (pe ele).

În această manieră am alcătuit un fişier pentru probleme de ortografie care poate fi consultat de toţi elevii pentru actualizarea cunoştinţelor sau pentru corectarea scrierii.

Proiectarea şi desfăşurarea unor lecţii pe baza acestei tehnici de învăţare cu ajutorul fişelor contribuie la obţinerea unor rezultate mai bune în pregătirea elevilor, la ridicarea nivelului general al performanţelor şcolare, la egalizarea sau apropierea şanselor de reuşită.

În cadrul unui învăţământ preponderent colectiv, activitatea diferenţiată şi individualizată are rolul de a contribui la optimizarea celor trei verigi ale actului didactic, predare-învăţare-evaluare şi la evitarea sau reducerea eşecului şcolar.

Bibliografie:

3. Oprea, Olga, *Tehnologia instruirii*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1979
4. Ţârcovnicu, Victor, *Învăţământ frontal, învăţământ individual şi învăţământ pe grupe,* Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1981

STUDIU DE CAZ

Prof. dr. înv. primar Balercă Vasilica
Școala Gimnazială Nr. 1 Țolici- Petricani

- **DATE DESPRE SUBIECT:**
  - ✓ **Numele: M.D.**
  - ✓ **Vârsta: 33 ani**
  - ✓ **Domiciliul: mediul urban**
  - ✓ **Ocupația: contabilă**
  - ✓ **Situația familială: divorțată cu un copil**

- **PREZENTAREA CAZULUI:**

M.D. a divorțat de 1 an de tatăl copilului pe care îl are. Relațiile cu fostul soț nu sunt armonioase - comunică rar doar atunci când trebuie să se ia o hotărâre în ceea ce privește copilul. Copilul R.D. are vârsta de 8 ani și a manifestat mereu o atitudine de nesupunere față de normele și regulile impuse de părinți. În perioada în care locuia cu ambii părinți tatăl era persoana autoritară care se impunea în fața copilului, iar crizele lui erau gestionate astfel încât situația era sub control. Plecarea tatălui a atras după sine un comportament deviant din partea copilului, de neascultare a mamei. Pe fondul situației prezentate și pe fondul stresului cauzat de serviciu – nesiguranța locului de muncă, mama acționează cu un grad ridicat de iritabilitate, pedepsindu-l, utilizând violența verbală, uneori și fizică. Criza s-a acutizat ajungându-se la o lipsă de comunicare.

- DEFINIREA PROBLEMEI:

Mama simte că este depășită de situație dorindu-și ameliorarea relațiilor cu propriul copil solicitând ajutor în vederea înlocuirii metodelor punitive cu metode de disciplinare pozitivă în vederea realizării procesului de reglare comportamentală pentru a înțelege importanța comunicării asertive.

- IDENTIFICAREA FACTORILOR DE MENȚINERE ȘI ACTIVARE A PROBLEMEI:

De cele mai multe ori, părinții își pun întrebări referitoare la cauzele comportamentelor problematice ale copiilor și mai ales la cauzele nerezolvarii problemelor, in ciuda aplicarii diferitelor forme de pedeapsă. Problema stă de fapt în adoptarea unei atitudini greșite și în aplicarea unor metode care pun copilul intr-o pozitie de defensivă, acesta construindu-și strategii de înfruntare a părintelui. Un alt factor care duce la declanșarea problemei, îl reprezintă timpul minimal pe care părintele il acordă copilului, în scopul înțelegerii și satisfacerii nevoilor acestuia. Astfel, pentru obținerea atenției

părintelui, copilul poate alege să manifeste comportamente problematice, asigurându-se astfel că obține atenția necesară.

Cauzele acestor tipuri de comportament sunt:

- ✓ Adoptarea unei atitudini acuzatoare, sarcastice asupra comportamentelor copiilor,
- ✓ Pedepsirea comportamentului problematic, fără a se fi stabilit dinainte consecințeale nerespectării anumitor reguli de comportare;
- ✓ Comunicarea deficitară dintre părintele si copil;
- ✓ Nerespectarea conventiilor stabilite de membrii implicati in procesul educational;

- SCOPUL INTERVENȚIEI: dezvoltarea abilităților părinților de a diminua un comportament negativ și de a întări comportamentele dezirabile, prin identificarea cauzelor declanșării manifestărilor problematice ale copiilor, precum și îmbunătățirea procesului de comunicare între părinte și copil;
- OBIECTIVE:
  - ➢ Să recunoască acele comportamente ale copiilor socotite de către părinți a fi comportamentee, problematice;
  - ➢ Să identifice metode punitive de reglare a comportamentelor- problemă, precum și efectele aplicării lor;
  - ➢ Să recunoască metode de disciplinare pozitivă, identificând efecte ale aplicării acestora;
  - ➢ Să adopte atitudini specifice disciplinării pozitive în triada părinte-copil.
- **STABILIREA IPOTEZEI**

- ✓ Problemele comportamentale ale copilului pot fi rezolvate printr-o implicare activă a mamei și aplicarea de tehnici de disciplinare pozitivă
- ✓ Comportamentul asertiv poate surveni printr-o gestionare corectă a situațiilor conflictuale
- ✓ Implicarea tatălui în viața familiei readuce armonia si caracterul de unitate

* PLANIFICAREA DEMERSURILOR DE INTERVENȚIE: stabilirea unui număr de 4 ședințe – 1 ședință săptămânală

ȘEDINȚA NR. 1

- ✓ **Obiectivul principal:** identificarea comportamentelor considerate a fi problematice, precum și a cauzelor manifestării acestor comportamente;
- ✓ **Derularea ședinței**

*Ședința debutează cu stabilirea de comun acord a unor reguli pe care subiectul și consilierul le vor respecta pe parcursul terapiei: respectarea confidențialității, oferirea posibilității de exprimare și implicare activă de ambele părți în soluționarea problemelor subiectului.

*Tema primei ședințe va fi: ”Comportamentul problematic al copiilor și cauzele acestor manifestări”.

*Pe o foaie de hârtie este scris în mijloc: ”comportament problematic” – se cere subiectului să denumească comportamente pe care le consideră problematice la propriul copil .

*Se analizează fiecare comportament și se cere subiectului să motiveze alegerea făcută argumentând cu situații în care copilul l-a manifestat.

*Pentru fiecare situație în parte se identifică cauzele posibile ale manifestării comportamentului respectiv.

*Se analizează cauzele identificate și se caută soluții pentru remedierea acestor probleme.

*Se concluzionează că multe dintre problemele comportamentale ale copiilor sunt cauzate chiar de atitudinea nepotrivită a părintelui față de fapta copilului.

ȘEDINȚA NR. 2

- ✓ **Obiectivul principal:** identificarea unor metode și tehnici punitive de reglare a comportamentelor problematice, precum și efectele aplicării acestora;
- ✓ **Derularea ședinței**

*Ședința debutează cu o scurtă recapitulare a noțiunilor discutate la ședința anterioară insistându-se pe cuvintele cheie: comportament problematic, cauze, nevoi ale copilului, atitudini nepotrivite ale părinților.

*Tema ședinței va fi: ”Metodele punitive și efectele aplicării lor”.

*Analiza modului în care părinții reacționează la comportamentele problematice ale copiilor pe fondul nervozității accentuate – subiectul este solicitat să descrie o situație în care a reacționat violent și a fost pedepsit fără prea multe explicații.

*Se cer detalii suficiente pentru o vizualizare mai clară a întregului context.

*Subiectul este solicitat să privească din perspectiva copilului pedepsit identificându-se sentimentele acestuia.

*Selectarea metodei potrivite în soluționarea conflictului dar fără afectarea ambelor părți implicate.

*Se stabilesc o serie de indici ai limbajului verbal și nonverbal pe care părintele trebuie să îi folosească în relația cu copilul pentru a nu deteriora relația dintre cei doi.

ȘEDINȚA NR. 3

- ✓ **Obiectivul principal:** identificarea metodelor de disciplinare pozitivă a copilului, precum și identificarea efectelor pozitive ale aplicării acestor tehnici;
- ✓ **Derularea ședinței**

*Ședința debutează cu o scurtă recapitulare a noțiunilor discutate la ședința anterioară insistându-se pe cuvintele cheie: disciplinare punitivă, pedeapsăefecte ale pedepsei, persistența problemei comportamentale.

*Tema ședinței: ”Metodele non-punitive și efectele aplicării lor”.

*Se reia situația prezentată de subiect în ședința anterioară și se va solicita subiectului să gestioneze situația cu calm, într-o manieră pozitivă.

*Se solicită subiectului să se transpună și de această dată în locul copilului încercând să identifice sentimentele copilului aflat în situația respectivă.

*Se stabilește un set de reguli de disciplinare pozitivăpe care să le aplice în procesul de reglare a comportamentului copilului.

ȘEDINȚA NR. 4

- ✓ **Obiectivul principal:** exersarea de atitudini specifice disciplinării pozitive și a tehnicilor de comunicare asertivă;
- ✓ **Derularea ședinței**

*Ședința debutează cu o scurtă recapitulare a noțiunilor discutate la ședința anterioară insistându-se pe cuvintele cheie:disciplinare pozitivă, asertivitate, relații armonioase.

*Tema ședinței: ”Avantajele disciplinării pozitive și a comunicării asertive”.

*Se solicită subiectului relatarea unei situații de disciplinare pozitivă – se va descrie succint metoda și efectele obținute în urma aplicării .

*Se vor identifica avantajele utilizării metodelor non-punitive în disciplinarea comportamentală stabilindu-se un set de reguli pe care subiectul le va aplica în relația cu copilul.

*OBSERVAȚII: succesul intervenției este condiționat de motivația subiectului și de dorința acestuia de schimbare – în acest caz subiectul(mama) a manifestat dorința de ameliorare a relațiilor cu copilul. S-a implicat pe toată perioada intervenției și a analizat cu obiectivitate stolul de comportament adoptat în relația cu propriul copil.

*CONCLUZII:

-subiectul a avut posibilitatea de a reflecta asupra acțiunilor sale în raportul cu copilul;

-derularea ședințelor au contribuit la înțelegerea clară a mecanismelor de funcționare a unei relații armonioase mamă-copil;

-participarea la ședințele intervenției a oferit o modalitate de abordare a managementului conflictului și a prilejuit o mai bună gestionare a acestora;
-subiectul a considerat utilă această intervenție deoarece a avut posibilitatea de a-și însuși metode de disciplinare pozitivă – prin perseverența aplicării lor se va ajunge la comportamente dezirabile din partea copilului.

*RECOMANDĂRI:
-se recomandă subiectului punerea în practică a metodelor însușite pe parcursul intervenției;
-se recomandă notarea imediată a oricărei situații de disciplinare pozitivă(un jurnal);
-i se dă subiectului un timp stabilit de comun acord cu consilierul și se va stabili o întâlnire discutându-se despre ceea ce s-a notat în jurnal și rezultatele aplicării în practică.

*AUTOEVALUARE:
*programul a decurs bine datorită disponibilității subiectului și a dorinței de schimbare;
*ceea ce s-ar mai fi putut face ar fi fost un dialog cu copilul pentru a putea consemna și punctul lui de vedere și felul în care vede el lucrurile;
*ar fi fost benefică intervenției și o ședință sau mai multe cu cei doi: mama și copilul – consider că acest aspect ar fi eficientizat rezultatele intervenției;

VALORI ȘI ATITUDINI ÎN OPERELE LITERARE

Prof. Petronița Constantin
LICEUL TEORETIC *TUDOR VIANU* ,GIURGIU, Județul -Giurgiu

Curriculumul la disciplina Limba şi literatura română stipulează, de rând cu alte principii ce stau la baza selectării/structurării conţinuturilor educaţiei literare, și pe cel al plinătăţii axiologice: coerenţa valorilor fundamentale (Adevărul. Binele. Frumosul. Dreptatea. Libertatea), a valorilor specifice creaţiei artistice (estetice, morale, religioase, teoretice), coerenţa valorilor contextuale.

Coordonatele de bază ale funcţiei formativ-artistice însumează nu numai spirit de receptivitate faţă de nou, cultivarea motivaţiei cognitive şi a interesului pentru cunoaştere, dar și formarea la cititor/elevi a unui sistem de valori, a unei atitudini corespunzătoare faţă de acestea. Astfel, formarea unor reprezentări culturale privind evoluţia şi valorile literaturii, cultivarea unei atitudini pozitive faţă de limba maternă şi recunoaşterea rolului acesteia pentru dezvoltarea personală şi îmbogăţirea orizontului cultural, abordarea flexibilă şi tolerantă a opiniilor şi argumentelor celorlalţi, cultivarea plăcerii de a citi, a gustului estetic în domeniul literaturii, dezvoltarea interesului faţă de comunicarea interculturală etc. sunt câteva dintre valorile și atitudinile care pot/trebuie formate în procesul educației literar-artistice a elevilor. În această ordine de idei, profesorul îi va include pe elevi în diverse activități de interpretare a textului literar, în cadrul cărora ei vor „observa” ce tipuri de valori interacţionează în diegeza operei literare, în care secvenţe ale textului intră în joc valorile respective, ce tip de comportament afirmă personajul, în ce constau conflictele de valori, în cazul în care ele există în operă etc.

- Pentru balada populară **„Monastirea Argeşului”**, sarcinile orientative, pe care elevii urmează a le soluționa, pot fi următoarele:

1. Este visul care îi inspiră lui Manole soluţia sacrificiului compatibil cu morala creştină?
2. Decizia lui Manole de a recurge la sacrificiul uman pentru a putea duce la bun sfârşit construcţia începută poate fi interpretată diferit, în raport cu valorile cărora cititorul le acordă prioritate. Care dintre următoarele variante vi se pare cea mai adecvată? Argumentați cu trimiteri la text:

a) teama de-a fi ucis de domnitor;
b) conştiinţa predestinării, a unei misiuni încredinţate de către Divinitate;
c) orgoliul;
d) năzuinţa creatoare;
e) firea superstiţioasă a meşterului.

3. Cum motivați faptul că în unele variante ale baladei numai Manole din toți zidarii nu încalcă jurământul, nu dezvăluie taina înțelegerii? Alegeți varianta posibilă de răspuns și argumentați:

a) el este sortit să devină eroul care să jertfească ce are mai scump pentru desăvârșirea operei;
b) este un naiv și fără minte;
c) are prea mare încredere în tovarășii săi;
d) altă opinie.

4. Raportați decizia lui Manole de a nu încălca jurământul la una dintre valorile general-umane și formulați o concluzie.
5 Determinați, în baza afirmației lui V. Alecsandri, ce conflicte de valori există în baladă: „*Dar orice lucra / Noaptea se surpa. Superstiţiile poporului în privirea zidirilor sunt multe. Aşa, el crede că o zidire nu poate avea trăinicie dacă nu se îndeplinesc oarecare datine mistice, precum, de pildă,*

îngroparea umbrei unui om în temelie. Pietrarii au obicei a fura umbra cuiva, adică a-i lua măsura umbrei cu o trestie şi a zidi apoi acea trestie în talpa zidirei. Omul cu umbra furată moare până în 40 de zile şi devine stafie nevăzută şi geniul întăritor a casii. Fiind însă că acest obicei a produs adeseori nenorociri, spăriind mintea celor cu umbrile furate, şi aducându-i astfel la boale grele, zidarii au fost siliţi a-şi schimba datina. Când dar este a se rădica vreo casă nouă, până a nu se aşeza cea întâi peatră a temeliei, se face aghiazmă cu care se stropesc şanţurile. Apoi se taie doi miei de se face masă mare pentru zidari, carii după ce ospătează în sănătatea stăpânului casei şi întru zidirea zidurilor, îngroapă cruciş capetele mieilor în două colţuri a casii, iar în celelalte două unghiuri, ei zidesc două oale roşii pline cu apă nencepută”

În urma rezolvării cerințelor,vor constata că în această operă interacționează o serie de valori religioase (destinaţia clădirii ce urmează să fie construită, alegerea locului pentru construcţie, visul lui Manole), estetice (dorinţa de a realiza o creaţie fără precedent), morale (loialitatea meşterilor faţă de Manole, respectarea jurământului, uciderea Anei), biologice (ameninţarea cu moartea, abandonarea meşterilor pe acoperişul mănăstirii), afective (dragostea lui Manole faţă de Ana, îndârjirea Anei de a ajunge cu mâncarea la Manole, ataşamentul Anei faţă de copil), juridice (autoritatea domnitorului faţă de meşteri) etc

- În cazul interpretării romanului ***Ion*** **de L. Rebreanu** din perspectiva valorilor ce se regăsesc în el, sarcinile ajutătoare vor fi:

1. Cum apreciați comportamentul Anei din romanul Ion de L. Rebreanu? Alegeți una dintre variantele de mai jos sau formulați o opinie proprie. Argumentați-vă răspunsul:
a) devotament insuflat de dragostea pentru soț;
b) supunere faţă de voinţa bărbatului, potrivit normelor de comportament din societăţile tradiţionale.
2. Demonstrați cu referințe la roman că intriga este construită pe un conflict valoric.
3. Comentați remarca: „Și toată lumea compătimea și lăuda pe Ion, c-a fost așa de bun și de harnic...”. Este justificată această atitudine a satului ori nu? Includeți-o într-o scară a valorilor morale.
4. Motivați metamorfoza părintelui Belciug în ceea ce privește atitudinea lui față de Ion, pe care, la începutul romanului, îl numește „un stricat și un bătăuș, un om de nimic”, iar la înmormântare – „mândru creștin răposat”. Există în această atitudine-replică un conflict al valorilor? În ce constă el?
5. Împărțiți-vă în două „tabere”: apărători și acuzatori ai comportamentului (acțiunilor) lui Ion, mai apoi aduceți probe „pro” și „contra” în ceea ce privește gradul de vinovăție pentru moartea Anei, a copilului, pentru dezmembrarea cuplului conjugal George–Florica. Dacă doriți, puteți formula sentința.
6. Demonstrați, pe baza citatelor, un conflict al valorilor: „Dragostea nu ajunge în viață... dragostea e numai adaosul. Altceva trebuie să fie temelia”; „...ce folos de pământuri, dacă cine ți-e pe lume drag nu-i al tău”.
7. Numiți alte 2-3 situații și, respectiv, conflictele de valori atestate în romanul Ion.
8. Care dintre valorile enumerate le afirmă romanul Ion? Alegeți din variantele propuse și argumentați:
a) cultul vieții;
b) responsabilitatea față de propriile acțini;
c) iubirea față de aproapele tău;
d) respectul față de părinți;
e) bunătatea, toleranța etc.;
Astfel, atitudinile lui Ion manifestate față de Ana/părinți, desprinse din replicile, din comportamentul sau din felul cum gândește însuși personajul, scot în evidență un tip uman agresiv, brutal, intolerant,

nemilos. Prin urmare, caracterizarea personajului din punctul de vedere al atitudinilor manifestate presupune relevarea atitudinii acestuia faţă de sine (atitudinea faţă de sine se exprimă prin demnitate, mândrie, orgoliu, amor propriu, încredere în forţele proprii, siguranţă de sine, modestie sau lipsă de modestie, marcând astfel „stilul” comportamental al individului, precum şi relaţiile acestuia cu semenii), faţă de societate (această atitudine se diferenţiază şi se individualizează, potrivit situaţiilor create, în: atitudine faţă de muncă, atitudine faţă de normele, principiile şi etaloanele morale; atitudine faţă de familie, şcoală, biserică etc.; atitudine faţă de ceilalţi semeni etc.). Având în vedere această tipologie a atitudinilor, profesorul va putea lesne formula sarcinile care vor orienta activitatea elevilor în procesul interpetării romanului din perspectiva conceptului respectiv. Dintre întrebările-sarcini vor face parte și următoarele:

„Ce atitudine manifestă Ion față de Ana / Ana față de Ion? Cum explicați această atitudine?”, „Formulați și comentați atitudinea lui Ion față de școală / pământ”

„În ce măsură replica lui Vasile Baciu, adresată lui Ion („sărnătoc”), contribuie la crearea imaginii despre sine a protagonistului?”

„Ce consecințe are această atitudine a lui Vasile Baciu asupra lui Ion și asupra acțiunilor lui ulterioare?”

„Ce trăsături de caracter/sentimente ale lui Ion sunt determinate de atitudinea lui faţă de pământ?” etc.

- Pentru romanul **“ Enigma Otiliei”** de George Călinescu:
- 1.Citiți fragmentele de mai jos și explicați ce trăsături morale subliniază:

“*Tu nu te plictiseşti niciodată? Eu,da! Oftă Otilia. Câteodată îmi vine sa ţip, şi atuncea mă răzbun pe pian. Ştii că m-am înscris la Conservator, dar nu sunt încă bine hotărâtă. Aş fi vrut să urmez mai degrabă clasa de dramă. Dramă! Să fiu actriţă, să am admiratori.*

-Ţi-e frică să nu fug cu Pacalopol? Ipoteza aceasta n-ar fi cu totul exclusă. Pascalopol e un om care merită o astfel de bucurie,însă nu vreau să-l părăsesc pe papa şi, prin urmare, nu te las nici pe tine.

-Dacă n-ar fi moş Costache, ai fugi,va să zică! O fată ca tine poate să iubească un om cu mult mai în etate?”

- Nu m-am întrebat serios asta, dar înţeleg ce vrei să spui. Însă ce tânăr de vârsta mea îţi închipui că m-ar iubi pe mine aşa cum sunt? Sunt foarte capricioasă, vreau să fiu liberă!”

2. Lucrați în grupe de cinci-șase elevi. Realizați o piramidă a personajelor ținând cont de calitățile lor morale.

1. Personaje cu o personalitate puternică, mai mult pozitive decât negative
2. Personaje cu o personalitate estompată, mai mult pozitive decât negative
3. Personaje cu o personalitate puternică, mai mult negative decât pozitive
4. Personaje cu o personalitate estompată mai mult negative decât pozitive

În concluzie, pus în situația de a participa la viața eroilor operei literare, de a-și exprima stările de conştiinţă, de a însuşi anumite trăsături pe care le analizează în paralel cu cele ale personajului ales drept model, elevul îşi va putea dobândi anumite concepţii, care vor conduce la descoperirea treptată a propriei personalităţi. Calitatea idealului de viaţă al elevului depinde chiar şi de potenţialul moral şi etic al personajului pe care acesta îl studiază.

Cadrul didactic-promotor al bunăstării emoționale și facilitator în dezvoltarea socio-educațională a elevului

Prof. Prodănescu Fabiola
CNI Matei Basarab, Rm.Vâlcea

În aceste vremuri în care tot mai multi copii si tineri nu reușesc să-și stăpânească supararea, să asculte sau să se concentreze, saă-și domolească impulsurile, să-și asume răspunderea pentru ceea ce fac sau să-și manifeste sentimentele față de ceea ce află sau învață, demersurile care sigur merită atenția, cu totul specială, din partea sistemului educational, sunt programele de educație emoțională si comunicare empatică.

Bunăstarea socială și emoțională a copiilor este la fel de importantă ca și sănătatea fizică, influențând capacitatea lor de a se dezvolta și potențialul de a duce o viață împlinită.

Dezvoltarea socio-emoțională implică trei aspecte: felul în care se comportă copilul în societate, felul în care înțelege emoțiile altora și capacitatea de a face față propriilor emoții, felul în care gândește- cum își exprimă gândurile și importanța pe care o acordă acestora. Profesorii pot promova sănătatea socială și emoțională a copiilor în multe moduri. De pildă, pot organiza activități pentru a stimula interacțiunile sociale între copii.

Copiii se dezvoltă și învață în contextul relațiilor. O relație profesor-elev, bazată pe încredere și afecțiune, este esențială pentru dezvoltarea optimă a copiilor. Cei care construiesc o conexiune bună cu profesorii sunt mai dispuși să adreseze întrebări, să rezolve probleme, să încerce activități noi și să se exprime liber când discută cu ceilalți colegii. Urmărind ceea ce scriu oamenii de ştiinţă despre inteligenţă, se observă interesul special acordat inteligenţei emoţionale şi sociale care se referă la abilitatea de a te înţelege pe tine şi de a-i înţelege pe ceilalţi. Un număr tot mai mare de educatori şi cercetători în domeniul educaţiei recunosc faptul că la sfârşitul anilor de şcoală, elevii sunt nepregătiţi să facă faţă provocările vieţii de fiecare zi, atât ca indivizi cât şi ca membrii ai societăţii. Abordarea prin excelenţă cognitivă a demersurilor curriculare şi didactice nu este suficientă pentru a avea succes şi a fi fericit. În consecinţă, la ora actuală, aria învăţării emoţionale se dezvoltă pe baza cercetărilor în domeniu, respectiv al noilor teorii privind natura emoţiilor şi a inteligenţei în relaţie cu succesul şi fericirea. Prin învăţare socială şi emoţională, inteligenţa emoţională a copiilor este dezvoltată, constituind un bagaj enorm pentru viitorul lor personal şi profesional.

În momentul în care cadrele didactice reușesc să creeze relații apropiate, bazate pe încredere, cu elevii, aceștia beneficiază atât din punct de vedere educațional, cât și social și emoțional. De multe ori, este dificil pentru un profesor să câștige încrederea copiilor, însă, dacă se comportă respectuos de la început, manifestă empatie și are o atitudine pozitivă față de elevi, șansele de a avea succes în dezvoltarea unor relații sănătoase, bazate pe încredere, cresc considerabil. Când elevii știu care sunt așteptările celorlalți de la ei și care sunt sarcinile lor, riscul să manifeste tulburări de comportament este mai mic. În general, comportamentele dificile ale copiilor rezultă din plictiseală, frustrare, anxietate, confuzie, dar și din perfecționism, stimulare limitată și dificultăți în a găsi colegi cu interese similare.

Activitățile la școală pot fi concepute în așa fel încât nevoia de manifestare a unor astfel de sentimente să fie minimă, iar sarcinile care le sunt alocate elevilor să fie adecvate nevoilor acestora. Drept urmare, ar fi bine ca mediul de dezvoltare școlar să ofere oportunități multiple de joacă și învățare, să susțină implicarea elevilor și să să îi încurajeze să-și depășească limitele. În acest context, este indicat ca profesorii să recunoască diferențele, preferințele și stilurile de învățare ale copiilor și să

răspundă corespunzător nevoilor acestora. Totodată, pentru crearea unui mediu școlar sigur, este importantă și relația profesor-părinți, astfel încât cadrele didactice să poată ține cont, încă de la început, de personalitatea elevilor, de necesitățile și dorințele lor.

Atitudinea profesorilor joacă un rol important în dezvoltarea socio-emoțională a copiilor. Mereu pozitiv și cu zâmbetul pe buze, profesorul le poate induce elevilor o atitudine similară. Persoanele prietenoase sunt mai mai ușor de abordat, astfel că elevii pot avea mai multă încredere să le ceară ajutor profesorilor, să discute cu ei despre emoțiile și sentimentele lor și să accepte feedback din partea lor. Totodată, ar fi bine ca profesorii să evite și să limiteze, pe cât posibil, afirmațiile negative și directivele. Pe de altă parte, comunicarea pozitivă, poate fi verbală sau nonverbală. Aprecierea elevilor când rezolvă sarcini dificile („Bravo, te-ai descurcat grozav!“, „Felicitări, ai rezolvat foarte bine această problemă!“, „Ai răspuns minunat la această întrebare, meriți felicitări!“, „Eforturile tale nu au fost în zadar, ai reușit să rezolvi o sarcină dificilă, bravo!“) este necesară pentru ca aceștia să își întărească încrederea în sine și să prindă curaj pentru a accepta noi provocări. Pe de altă parte, comunicarea pozitivă nonverbală poate include, zâmbete, îmbrățișări și expresii faciale care arată interesul și bucuria din partea profesorului, când elevii spun o poveste, reușesc să rezolve probleme dificile sau comunică sănătos cu ceilalți colegi. O oră de curs destinsă, selectând și utilizând metode activ-participative stimulative menite să incurajeze exprimarea emotiilor va activa dorința și motivația elevilor de a se implica , de a colabora, de a invăța, de a acumula noi cunostințe.Jocul didactic, jocul de rol, metoda inteligentelor multiple, metoda cubului sau a pălăriilor gânditoare sunt antrenante pentru a dezvolta elevilor gândirea critică și analitică, dar și de a activa inteligența lor emotională, determinându-i să se transpună sau să se identifice situațiilor problematice și să-și gestioneze în mod eficient stările emoționale în situații de viață reală.

Felul în care un profesor vorbește și se comportă poate influența semnificativ dezvoltarea socio-emoțională a elevilor. Când cadrele didactice folosesc un ton al vocii adecvat (nici prea slab, dar nici prea sever sau ferm), copiii se simt în siguranță și sunt mai dispuși să asculte discursul acestora. Țipetele și furia pot afecta dezvoltarea unui copil. Acesta poate deveni temător și închis în sine, atât în timpul orelor, cât și în pauze. De aceea, comportamentul cadrelor didactice ar trebui să fie mereu calm, chiar și atunci când au de rezolvat situații dificile. Pe lângă tonul vocii, care poate fi un indicator al afecțiunii pe care un profesor o are pentru copil, gesturile sale pot fi, de asemenea, benefice pentru a construi o relație de încredere cu elevii. Astfel, profesorii se pot apleca la nivelul elevilor, pentru a crea o mai bună conexiune, îi pot atinge ușor pe umăr, când vin la școală sau îi pot îmbrățisa la plecare, Personal, am remarcat o deschidere si o atitudine colaborativă din partea elevilor, folosind , în procesul educativ, aceste tehnici axate pe educația emotională, complementare actului didactic. O vorbă bună, o incurajare, o comunicare deschisă și onestă, o imbrătisare, pot face minuni. Copilul simte emoțional conexiunea cu dascălul pe care îl percepe apropiat sufleteste de el și devine receptiv și coparticipant în derularea activităților educative.

De multe ori, elevilor le este dificil să-și arate emoțiile sau să-și exprime, într-o manieră adecvată, sentimentele. Pentru a sprijini dezvoltarea socio-emoțională a copiilor, profesorii îi pot încuraja să-și exprime atât frustrările, supărările și nemulțumirile, cât și bucuriile. Frica, furia și panica pot fi emoții frecvente în rândul elevilor. Dacă unii dintre ei reușesc să exprime aceste stări, cu toate că, uneori, comportamentul lor îi afectează pe ceilalți, există și elevi care își inhibă toate sentimentele, iar motivele pentru care fac acest lucru sunt diverse: de la teama de a fi criticați, neînțeleși sau marginalizați la grija de a nu-i afecta pe cei din jur. Profesorii îi pot ajuta pe elevi să identifice emoțiile pe care le trăiesc și să-și exprime sentimentele într-o manieră care să nu îi afecteze pe ceilalți.

Modalitățile eficiente de gestionare și rezolvare a situațiilor tensionate, uneori conflictuale-cu sine sau cu ceilalți- sunt: empatia, comunicarea asertivă și cooperarea. Empatia presupune a-ţi şti măsura ta, a celorlaţi şi a situaţiei, acţionând în mod adecvat având o oarecare perspectivă asupra acestor distanţe, ceea ce este deosebit de important, porecum și ientificarea sentimentelor proprii cu situaţia de rezolvat. Comunicarea în cultivarea unor relaţii de calitate are efect pozitiv asupra mediului. Entuziasmul şi optimismul sunt la fel de contagioase ca şi pesimismul şi negativitatea. A exprima îngrijorări personale fără supărare sau pasivitate este o abilitate- cheie. Cooperarea înseamnă să ştii când să preiei conducerea şi când să urmezi altora. Un leadership eficient nu se bazează pe dominare, ci pe arta de a-i ajuta pe oameni să lucreze împreună spre scopuri comune. Recunoaşterea valorii contribuţiei celorlalţi şi încurajarea participării lor poate produce mai mult bine decât a da ordine şi tendința de lamentație. De asemenea, este nevoie de asumarea unor responsabilităţi şi de înțelegera consecinţelor deciziilor şi actelor personale..Pentru a rezolva conflictele trebuie înțelese, în primul rând ,mecanismele care s-au activat.

Bibliografie selectivă

• Anderson Walter, Curs practic de încredere în sine, Editura Curtea Veche, Bucureşti, 2000
• Cosmovici Andrei, Luminiţa Iacob, Psihologie şcolară, Editura Polirom, Iaşi, 1999
• Faber A, Elaine Mazlish, Comunicarea eficientă cu copiii, acasă şi la şcoală, Editura Curtea Veche, Bucureşti, 2002
• Goleman D, Inteligenţa emoţională, Editura Curtea Veche, Bucureşti, 2001

”ÎMPREUNĂ PENTRU ȘCOALĂ, ÎMPREUNĂ PENTRU VIITOR”
-exemple de bună practică-

Prof. TRIF GABRIELA FELICIA
GRĂDINIȚA CU P.P. ”SFÂNTA MARIA”- Turda

Proiectul ”Împreună pentru școală, împreună pentru viitor” a oferit tuturor copiilor din grădinița noastră o șansă în plus la educație având ca scop reducerea și prevenirea abandonului școlar timpuriu și promovarea accesului egal la învățământul preșcolar, primar și secundar de calitate, inclusiv la parcursuri de învățare formale, non formale și informale pentru reintegrarea în educație și formare.Acesta s- a derulat pe parcursul a trei ani și a beneficiat de finanțare externă.

Printre beneficiile proiectului amintim: stimulentele educaționale sub formă de tichete valorice, programele educaționale de promovare a utilizării metodelor activ participative în activitatea didactică derulate, cursurile de formare profesională și dezvoltare personală, materiale didactice și rechizite pentru preșcolari, desfășurarea unei campanii de informare pentru înscrierea la grădiniță, organizarea de activități de animație socio- educativă, activități de consiliere a copiilor și părinților.

În cadrul programelor educaționale de promovare a utilizării metodelor activ participative în activitatea didactică temele abordate au fost educația pentru sănătate (igienă, sport, alimentație sănătoasă), educația ecologică, educația financiară, toleranța, prietenia, creativitatea, bunele maniere, diversitatea și unitatea.

În urma desfășurării acetora rezultatele nu au întârziat să apară. Astfel, părinții au conștientizat importanța participării copiilor la activități educative, au regăsit un sprijin în serviciul de educaţie timpurie, numărul de copii care frecventează grădinița s-a stabilizat, chiar dacă există totuși copii care frecventează foarte rar grădinița, preșcolarii au fost sprijiniți în însușirea cunoştinţelor, formarea priceperilor şi deprinderilor specifice diferitelor domenii de cunoaştere, activitățile desfășurate au promovat interculturalitatea, diversitatea şi toleranța, educaţia ecologică, importanța igienei personale şi a alimentaţiei sănatoase, precum şi importanţa sportului şi a artei în viaţa de zi cu zi, prin implicarea activă a copiilor în activităţi şi prin folosirea unor metode activ- participative (turul galeriei, metoda interviului, metoda cubului, explozia stelară şi altele) şi a jocurilor didactice, prin realizarea unor activităţi artistice s- a constatat o creştere a nivelului cunoştinţelor, dar şi dezvoltarea abilităţilor specifice diferitelor domenii de dezvoltare, precum şi posibilitatea de a aplica aceste cunoştinţe în situaţii noi.

Rezultate îmbucurătoare ne- au adus și cursurile de formare profesională și dezvoltare personală organizate: Metode și instrumente activ- participative, Inițiere în pedagogia Waldorf Tehnici inovative în educație și Psihoterapia pozitivă. Aceste cursuri au răspuns nevoii de dezvoltare a cadrelor didactice pentru îndeplinirea cu succes a sarcinilor și responsabilităților cadrelor didactice, au contribuit la dezvoltarea de competențe profesionale și au îmbunătățit pregătirea în vederea asigurării calității în educație și serviciile oferite copiilor în situații de risc educațional.

Activitățile de consiliere a copiilor și părinților au condus la întărirea relației grădiniță – copil – familie, la apropierea părinților de grădiniță și implicarea acestora în activitățile specifice, la facilitarea accesului părinților la resurse și informare, la identificarea dificultăților comportamentale, sociale și emoționale, precum și de învățare ale copiilor și au oferit suport copiilor în conformitate cu cerințele individuale pentru adaptarea la mediul grădiniței și pregătirea pentru școală.

Activitățile de animație socio- educativă au fost un real sprijin în realizarea activităților extracurriculare care i-au adus mai aproape pe copii de grădiniță, au favorizat comunicarea și orientarea către sarcini comune, au completat activitățile educative din grădiniță și au favorizat corectarea anumitor carențe, integrându-i pe cei neintegrați, marginalizați.

Materialele didactice și rechizitele achiziționate au reprezentat un real sprijin, mai ales pentru copiii proveniți din medii dezavantajate, pentru părinții acestora , pentru cadrele didactice și au facilitat aceesul la educație în mod concret, iar măsuțele luminoase au oferit copiilor un cadru generos pentru exolorare, cercetare și creație, au stimulat creativitatea acestora , au facilitat observarea, exersarea scrisului, dezvoltarea , motricității fine.

Campania de informare pentru înscrierea la grădiniță a avut, de asemenea rezultate îmbucurătoare, deoarece a contribuit în mare măsură la identificarea copiilor de vârstă preșcolară cu risc educațional proveniți din familii, medii dezavantajate.

ANALIZA CLUSTER
CONTRIBUŢII LA IMPLEMENTAREA REFORMEI CURRICULARE LA NIVEL NAŢIONAL

Prof. Dr. Seleţchi Emilia Dana
Colegiul Tehnic „CAROL I’’, Bucureşti

Analiza cluster (cluster în limba engleză înseamnă mănunchi, ciorchine, grup) este o tehnică de analiză multivariată care cuprinde un număr de algoritmi de clasificare a unor obiecte (elemente sau indivizi) în grupe omogene. Analiza de cluster, are ca scop identificarea unui set de grupe omogene prin gruparea elementelor astfel încât să minimizeze variaţia în cadrul grupe şi să maximizeze variaţia dintre grupe. Variabilele sau cazurile sunt sortate în grupe (clusteri) astfel încât între membrii aceluiaşi cluster să existe asemănări, similitudini cât mai mari, iar între membrii unor clustere diferite să existe asemanări cât mai slabe. În acest sens, se are în vedere în primul rând alegerea distanţei dintre elemente, apoi alegerea algoritmului de grupare şi în final se decide cu privire la nivelul. Distanţa este o funcţie definită pe mulţimea perechilor de obiecte cu ajutorul căreia se apreciază asemănarea sau diferenţele dintre elemente.

Distanţa Euclidiană (Euclidian distance)

Distanţa dintre două cazuri, x_i şi y_i, este rădăcina pătrată a sumei pătratelor diferenţelor dintre valorile acelor cazuri. $$d(x,y)=\sqrt{\sum_{i=1}^{n}(x_i-y_i)^2}$$

Distanţa City Block sau Manhattan distance (suma abaterilor) calculată ca sumă a diferenţelor (în mărime absolută) dintre valorile cazurilor.

$$d(x,y)=\sum_{i=1}^{n}|x_i-y_i|$$

Distanţa Minkowski este o generalizare atât a distanței euclidiene, cât și a distanței Manhattan. Distanţa Euclidiană generalizată se exprimă ca rădăcina de ordinul p a sumei diferenţelor (în mărime absolută) dintre valorile cazurilor.

$$d(x,y)=\left(\sum_{i=1}^{n}|x_i-y_i|^p\right)^{\frac{1}{p}}$$

Determinarea acestor distanţe presupune un volum de calcul destul de mare şi prin urmare se apelează la prelucrarea automată a datelor cu pachete de programe specializate de tipul STATISTICA sau SPSS.

Alegerea unui algoritm de grupare

Există două categorii de metode generale de clustering ierarhice: separatorii şi aglomerative. Tehnicile separatorii încep prin preluarea unui singur grup, fragmentând acel grup în subgrupe, acele subgrupe la rîndul lor în subgrupe şi aşa mai departe până când fiecare individ (obiect) formează propriul subgrup. Tehnicile aglomerative încep cu fiecare obiect reprezentând un grup şi apoi acestea se combină în grupe asemănătoare până când se ajunge la un singur grup. Distanţa dintre grupe poate fi calculată la rândul ei aplicând mai multe metode. Cele mai uzuale dintre metodele de calcul a distanţelor dintre grupe sunt:

a) **Metoda legăturii simple** sau a celui mai apropiat vecin (SINGLE sau nearest neighbor în SPSS) calculează distanţa dintre două subgrupuri ca distanţa minimă între oricare dintre doi membri ai subgrupurile distincte respective;
b) **Metoda legăturii totale** sau a celui mai îndepărtat vecin (COMPLETE sau furthest neighbor în SPSS) implică calculul distanţelor dintre grupe la fiecare pas ca maximul distanţei dintre oricare două obiecte din grupe diferite;
c) **Metoda legăturii centrale** (Centroid method) calculează distanţele dintre subgrupuri la fiecare pas ca medie a distanţelor dintre obiectele a două subgrupuri.
d) **Metoda legăturii medii** (Average method)
În cadrul acestei metode distanţa dintre două clustere este definită ca fiind media distanţelor dintre toate perechile de obiecte, unde un membru al perechii este din fiecare cluster. Această metodă foloseşte informaţia obţinută din toate perechile de distanţe, nu doar din cele minime sau maxime. Din acest motiv, de obicei este preferată celorlalte metode.

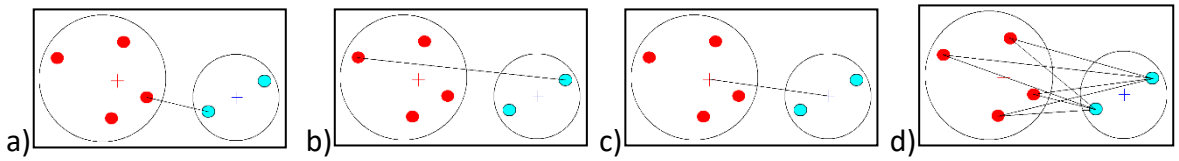

Figura1. – (a) Legătură simplă, (b) Legătură totală (completă), (c) Legătură centrală (d) Legătură medie
- Metoda BAVERAGE (Between groups linkage în SPSS) care implică calculul mediei distanţelor dintre elementele celor două grupe;
- Metoda WAVERAGE (Within-groups linkage în SPSS) care presupune alegerea acelei perechi de clusteri pentru care media distanţelor dintre elementele posibilului cluster reunit pentru fiecare pereche de clusteri existenţi la acel moment este cea mai mică;
e) **Metoda WARD** (Ward's method) în care se determină pentru fiecare cluster media fiecărei variabile, distanţa dintre clusteri fiind determinată ca medie a distanţelor de la elementul mediu la toate elementele celuilalt cluster;

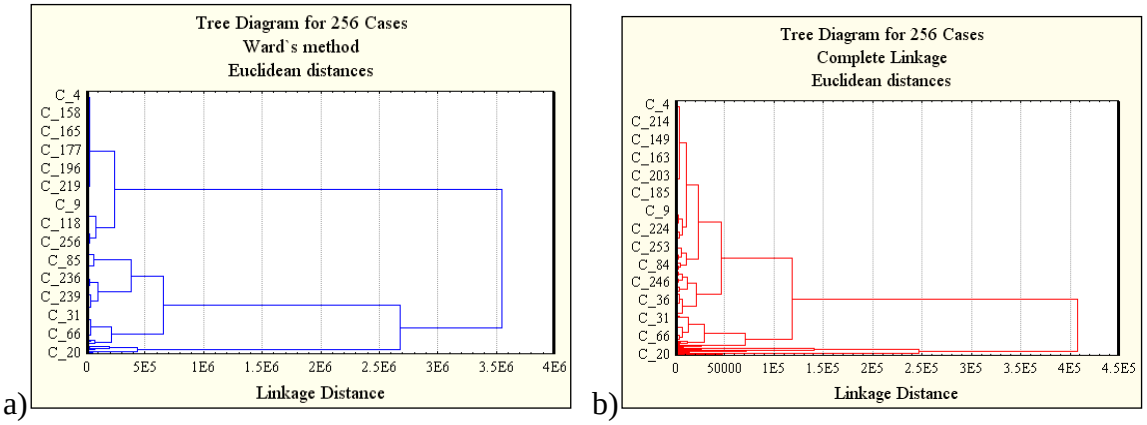
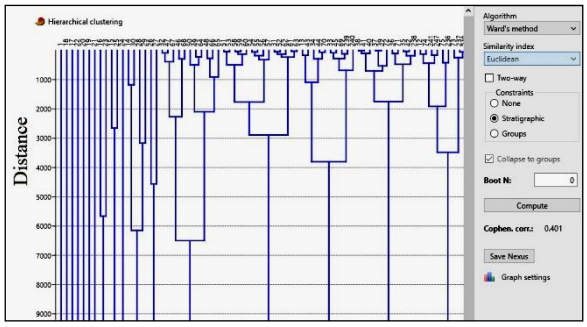

Figura 2. – Diagrama tip Arbore (The Tree Diagram): (a) Metoda Ward, (b) Metoda legăturii totale (Complete Linkage) – Aplicaţii STATISTICA

a)

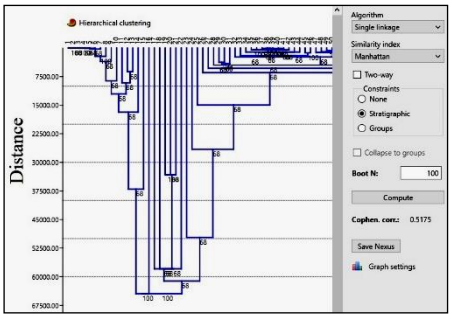

b)

Figura 3. – Algoritmi de analiză cluster de tip ierarhic (Hierarchical clustering): (a) Metoda Ward (Euclidian distances) (b) Metoda Single Linkage (Manhattan distances) – Aplicaţii PAST 4.03

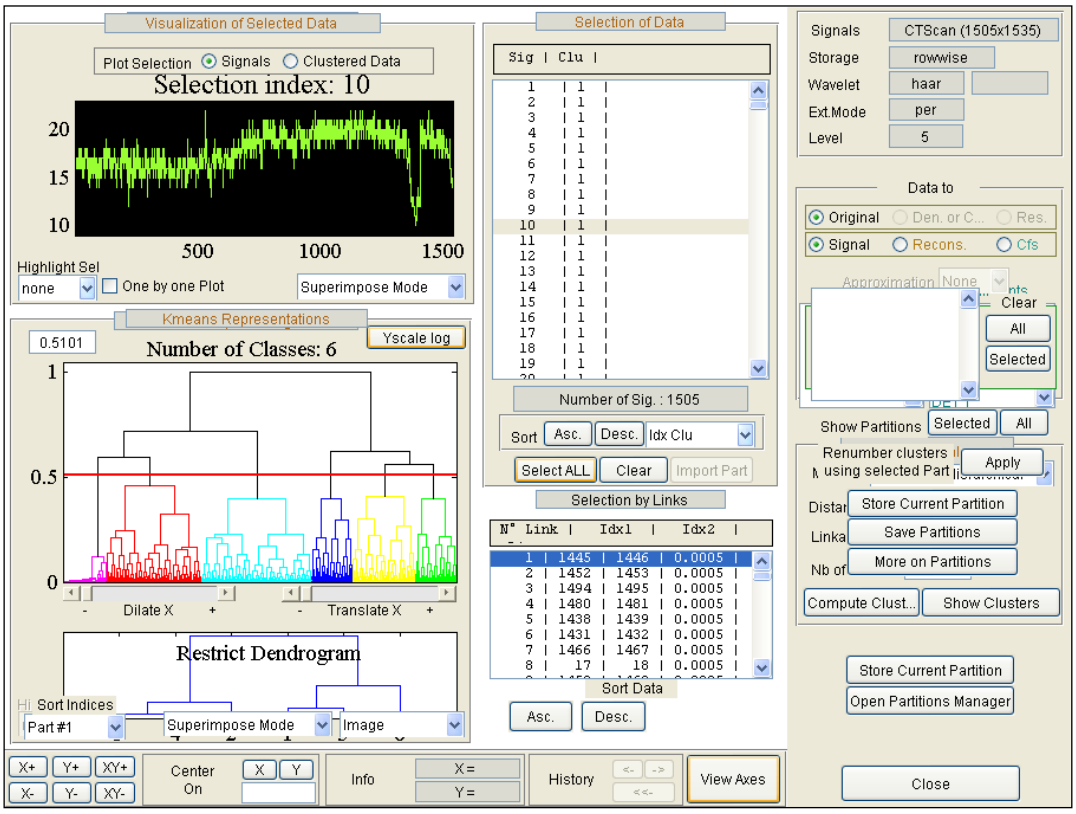

Figura 4. - Dendograma realizată cu Programul MATLAB

Dendograma este una dintre metodele de reprezentare a grupărilor care oferă o sinteză cu privire la clasificare. O dendogramă care diferenţiază clar grupele de obiecte va avea distanţe mici la ramurile mai îndepărtate ale arborelui şi diferenţe mari la ramurile apropiate. Ea poate fi utilă şi pentru identificarea acelor obiecte care nu pot fi alăturate nici unui grup fiind excepţii ale structurii de grupare şi care nu se alătură nici unui grup până la ultimul pas.

BIBLIOGRAFIE

[1] Gian Luca Casali - Creating Managerial Ethical Profi les: An Exploratory Cluster Analysis, Electronic Journal of Business Ethics and Organization Studies, Vol. 13, No. 2, 27-34, 2008
[2] Y H Chan - Biostatistics 304., Cluster analysis, Basic Statistics For Doctors, Singapore Med J, 46(4) : 153-160, 2005
[3] Lucia Fazzo, Stefano Belli, Fabrizio Minichilli, Francesco Mitis, Michele Santoro, Lucia Martina, Renato Pizzuti, Pietro Comba, Marco Martuzzi, Fabrizio Bianchi and the Working Group - Cluster analysis of mortality and malformations in the Provinces of Naples and Caserta (Campania Region), Ann Ist Super Sanità, Vol. 44, No. 1, 99-111, 2008
[4] Wendy C. Moore, Deborah A. Meyers, Sally E. Wenzel, W. Gerald Teague, Huashi Li, Xingnan Li, Ralph D'Agostino, Jr., Mario Castro, Douglas Curran-Everett, Anne M. Fitzpatrick, Benjamin Gaston, Nizar N. Jarjour, Ronald Sorkness, William J. Calhoun, Kian Fan Chung, Suzy A. A. Comhair, Raed A. Dweik, Elliot Israel, Stephen P. Peters, William W. Busse, Serpil C. Erzurum, and Eugene R. Bleecker - Identification of Asthma Phenotypes Using Cluster Analysis in the Severe Asthma Research Program, Am J Respir Crit Care Med, Vol 181, 315–323, 2010
[5] Walter J. Psoter, David G. Pendrys, Douglas E. Morse, He-ping Zhang, Susan T. Mayne - Caries Patterns in the Primary Dentition: Cluster Analysis of a Sample of 5,169 Arizona Children 5-59 Months of Age, ECC Patterns: Cluster Analysis, Int J Oral Sci, 1(4): 189–195, 2009
[6] Tomasz M. Rutkowski, Danilo P. Mandic, Andrzej Cichocki, Andrzej W. Przybyszewski – EMD Approach to Multichannel EEG Data – The Amplitude and Phase Components Clustering Analysis, World Scientific Publishing Company, Journal of Circuits, Systems, and Computers
Vol. 19, No. 1, 215-229, 2010
[7] ImageJ 1.53 Software
[8] STATISTCA Software & Tutorial
[9] PAST 4.03 Software
[10] MATLAB Software & Tutorial

Educaţia şi problematica lumii contemporane
LITERATURA ÎNTRE ETICĂ ŞI ESTETICĂ

Prof.Andriiciuc Carmen Daniela
Colegiul Tehnic *Laţcu Vodă*, oraş Siret, jud.Suceava

Rezumat: În contextul societății contemporane, elevul trebuie să devină în mod concret un subiect al educației continue. Pregătirea pentru o viitoare carieră, dar și pentru viața matură pornește mai întâi din cadrul familiei și mai apoi în școală. Noi, profesorii, devenim într-un fel sau altul responsabili pentru devenirea lor. Consider că, în procesul de învățare pe lângă abordarea hermeneutică, asimilarea valorilor morale este deosebit de importantă. Literatura are capacitatea de a forma atitudini și comportamente prin oferirea de exemple multiple de viață și de oameni, exercitând cu succes funcția educativă.

Cuvinte cheie: societății contemporane, elevul, educației continue, valorilor morale.

Tot ce e frumos e şi moral. Morala frumosului e singura care se cere unei opera de artă. (Eugen Lovinescu, *Literatura şi critica noastră* în *Paşi pe nisip*, volumul I, pagina 51)

Eticul şi esteticul îşi au originea în concepția potrivit căreia Binele, Adevărul şi Frumosul sunt valori complementare care se justifică şi se explică reciproc. Acestea sunt expresia speranței omeneşti spre o viaţă desăvârşită.

Frumosul îşi găseşte sensul adevărat doar dacă e în deplină concordanţă cu valorile etice. Arta, literatura în speță, va îngloba atât morala cât şi esteticul, deoarece arta este văzută că un mijloc de perfecționare morală a oamenilor. Literatura este, de cele mai multe ori morală şi se inspiră din adevărurile vieții. Frumosul din planul estetic corespunde binelui din plan moral, iar urâtul corespunde răului. Deci, frumosul devine rezultatul binelui, iar binele e fondul frumosului. Esteticul devine încorporat eticului, nu neapărat subordonat acestuia.

Literatura oferă o oglindire a realităţii: să ne imaginăm locuri îndepărtate sau vremuri apuse, să evadăm în viitor, dar şi să descoperim aspecte noi ale unor realități pe care le credeam pe deplin cunoscute, să explorăm în profunzime sufletele oamenilor. Aflăm, aşadar, o funcție de cunoaştere a realității, proprie literaturii.

Realitatea reprezintă punctul de plecare al oricărui demers creator, modul în care apare în actul creației diferă de estetica literară, cuvântul artistic adoptat de autor, şi de intențiile acestuia. Apropiind elevul de literatură, îl apropiem de viaţă, de trăire, în diversele ei ipostaze. Nu se încearcă o evadare în lumea ficţională a operei literare, ci oferirea unei alternative, o poartă către cunoaştere, către descoperirea unor valori fundamentale. O poartă la care pot să aibă acces într-un mod facil: doar deschizând cartea şi abandonându-se lecturii. Textul literar este un real suport axiologic, oferind pe lângă valori estetice şi valori etice. Literatura ocupă un loc important în formarea atât a personalității, cât şi a gândirii determinând elevul să se implice în viată eroilor, să judece, să se alieze sau din contra să dispreţuiască un anumit personaj. Astfel, va gândi critic şi va fi stimulat să-şi găsească un anumit model pe care să-l considere demn de urmat. Constantin N. Arseni enunță în revista „Flacăra” rolul important al literaturii în cristalizarea personalității, sub aspect măreț şi spiritual: ,,Specialist mare, fără orizont, nu există. Orizont mare, fără limită şi literatură maternă, nici vorba. Numai literatura şi arta dezvoltă mintea, sensibilitatea, spiritul omului. Literatura şi arta formează tot ce e frumos în creierul nostru.” (Arseni, N., Constantin, articolul din ”*Flacăra*”, nr. 11/ 9 martie, 1974, pag. 4)

Efectele morale şi estetice, un impact asupra dezvoltării infantului, pot surveni prin apropierea de protagoniştii din literatura studiată. Valențele educative importante ale omenirii, descifrate cu ajutorul conținuturilor predate îşi vor pune amprenta pe cunoştințele generale ale elevului, creând astfel o baza solidă a viitoarei personalități a acestuia. ,,Valoarea, totalitatea însuşirilor care dau preț sau importanţa unui lucru sau unei persoane” (Dicţionarul limbii române contemporane, 1986, pag. 635) depinde de modul în care „forțele binelui” şi ale culturii reuşesc să ocupe în mod plăcut interiorul individului. O dată luptă câştigată îi va oferi

înțelegerea numeroaselor ipostaze ale existenţei şi îi va da posibilitatea de a se adapta mediului în calitatea unui individ integru.

Pe altă parte, literatura poate modela atât personalitatea, cât şi gândirea şi capacitatea de a (se) comunică. Trăind intens alături de eroii lor preferați sau disprețuiți, participând la viaţă lor, vor reuşi să-şi înțeleagă propriile situații de conştiinţă, să-şi descopere trăsături de caracter comune sau nu, cu cele ale personajelor cu care empatizează sau pe care le iau drept modele. Astfel, se va observă că nivelul gândirii critice va fi ridicat în acel moment în care apare indentificarea elevului cu un anumit personaj - situație – trăire.

Un curent literar care dovedeşte o cât mai fidelă apropiere a lectorului de viaţă, este realismul. Acest curent, stâns legat de termenii: veridicitate şi verosimil, încearcă o cât mai adevărată apropiere de realitate, în contradicţie cu idealizarea şi fantezia. Realismul doreşte o reflectare cât mai veridică a existenţei. Literatura realistă se inspiră exclusiv din prezent. Mimesis-ul (imitarea) atinge în acest curent o epocă glorioasă.

Realiştii sunt preocupaţi de crearea de tipuri umane, caracteristice societăţii vremii. Nu mai apare interesul pentru omul abstract clasic, nici pentru tipul inadaptatului idealist al romantismului, interesul dezvoltându-se în direcţia omului real, concret. El va fi construit în funcţie de pasiunea lui dominantă, fapt ce va genera apariţia unor tipuri umane: avarul, demagogul, parvenitul, ambiţiosul, aristocratul, arivistul, tiranul etc. Scriitorul realist surprinde omul în mediul său natural, social şi istoric, portretul şi descrierea întemeindu-se pe analiza morală şi psihologică.

Educația morală trebuie să îndeplinească, utilizând de literatură, un loc important în clasificarea tipurilor de educație, deoarece lumea creației literare va fi trăită emoțional şi analitic de către elev. Experiență de viaţă a lectorului poate să fie îmbogățită prin comprehensiunea situației ficţionale, prin asemănări raportului dintre opera şi realitate, dintre ficțiune şi autenticitate. E de evidențiat faptul că ficțiunea, simbolică şi analogică, este un punct de sprijin în dezvoltarea probabilităţiilor cognitive ale creației literare. Existenţă eroilor, ca un puzzle ce trebuie reasamblat, alcătuită din realitate şi ficțiune, va oferi elevului competenţă de a analiza, a observă, a privi sub lupă fenomenele în cele mai mici detalii, că mai apoi să fie capabil să emită judecați de valoare similare interiorului lui.

Dezvoltarea gândirii critice va face posibilă interpretarea textelor, argumentarea opiniilor proprii, descrifrarea şi asimilarea numeroaselor situații cu care se vor întâlni în viitor şi cărora le vor putea face faţă cu brio, atât în viaţa profesională cât şi în cea socială. Întâlnirea cu lectura care acționează educația etică şi pe cea civică, cât şi formarea spiritului etic va duce către dezvoltarea elevului, oferindu-i un sprijin în descoperirea identității proprii. Modelele sau contraexemplele, concretizate prin protagoniştii operelor şi situațiile conflictuale întâlnite în discursurile ficţionale pot fi folosite pentru o creşte morala acestora. „Persoanele de hârtie” fiind preluate din lumea reală, vor constitui o simulare a existenţei, a sentimentelor şi trăirilor interioare ale indivizilor reali.

În umbra realității surprinse de textul literar se va identifica o ipostază a vieții şi timpului de care aparține elevul, astfel putând să se realizeze o mai bună îndrumare în înțelegerea ei şi în înţelegerea valențelor etice specifice vremurilor.

În concluzie, lecțiile de literatură trebuie să surprinda valențele umane, identificate prin lectură. Literatura nu reprezintă doar o sursa de documentare. Prin literatură elevul descoperă, se redescoperă şi poate promova mai apoi valorile morale.

Bibliografie:

Arseni, N., Constantin, articolul din ”*Flacăra*”, nr. 11/ 9 martie, 1974, pag. 4
Dicţionarul limbii române contemporane, 1986, pag. 635
Eugen Lovinescu, *Literatura şi critica noastră* în *Paşi pe nisip*, volumul I, pagina 51

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ÎN GRĂDINIȚĂ

Prof.pt.înv.preșc: PERȚA LIVIA RAFILA

Liceul Tehnologic „Grigore C.Moisil ”Tg.Lăpuș-GPN Borcut

„Eu sunt copilul! Tu ţii în mâinile tale destinul meu.Tu determini în cea mai mare măsură, dacă voi reuşi sau voi eşua în viaţă! Dă-mi, te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire. Educă-mă , te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume". (Din „Child's Appeal”, Mamie Gene Cole)

EDUCAŢIA INCLUZIVĂ presupune un process permanent de îmbunataţire a instituţiei şcolare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susţine participarea la procesul de învaţământ a tuturor copiilor din cadrul unei comunităţi. Ideea de incluziune pleacă de la principiul că orice individ, oricat ar fi de diferit, aparţine de fapt şi de drept grupului social. Există un loc de drept pentru el, şi există o recunoastere a acestui drept.

Ainscow (1998), Booth (2001), Dyson (2001) şi alţii pledează în favoarea unei largi conceptualizări a învăţământului incluziv şi accentuează ideea că:

• învăţământul incluziv trebuie să se adreseze TUTUROR copiilor/elevilor;
• învăţământul incluziv necesită mobilizarea pentru eliminarea barierelor din calea
• învăţării şi are în vedere participarea oricărui copil, elev sau tînăr, nu doar a acelora despre care se spune că au nevoie de un sistem de învăţământ special;
• incluziunea se referă în egală măsură la participarea cu drepturi depline indiferent de rasă, clasă socială, sex sau condiţie socială – precum sărăcia (Booth, 2001)

De fapt, cercetările au demonstrat că aproape toţi copiii se descurcă mai bine din punct de vedere academic şi social în structuri incluzive.

Prin urmare, din acest motiv educaţia incluzivă nu mai este percepută ca o abordare necesară pentru anumite grupuri de copii.Astăzi, în toate contextele naţionale diferite în care se aplică, mesajul de bază al educaţiei incluzive este că educaţia de bună calitate reprezintă un DREPT fundamental al omului şi copiii au dreptul la educaţie generală. Educaţia incluzivă caută “să răspundă tuturor necesităţilor copiilor, tinerilor sau adulţilor, cu un accent deosebit pe cei vulnerabili la marginalizare şi excludere socială”(UNESCO, 1994).

Fiecare copil este diferit, special şi are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu dizabilităţi. Toţi copiii au dreptul la educaţie în funcţie de nevoile lor. Educaţia incluzivă are ca principiu fundamental un învăţământ pentru toţi, împreună cu toţi, care constituie un deziderat şi o realitate ce câștigă adepți și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare/ incluziune.

Copiii cu cerinţe educative speciale integraţi în programul grădiniţei trebuie să dispună de o bună colaborare între educatoare, părinţi, psihologi şi profesorul logoped. Părinţii sunt parteneri la educaţie pentru că deţin cele mai multe informaţii despre copiii lor. Relaţia de parteneriat între părinţi şi grădiniţă presupune informarea părinţilor cu privire la programul grupelor, la conţinuturile şi metodele didactice, dar presupune şi întâlniri cu aceştia, participări la expoziţii, excursii, serbări, vizite, etc., în care sunt implicaţi proprii lor copii.Această relaţie a noastră cu părinţii copiilor cu cerinţe educative speciale este necesară şi benefică, ea furnizând, informaţional, specificul dizabilităţii preşcolarului, precum şi date despre contextul de dezvoltare a acestuia. Părinţii ne informează şi despre factorii de influenţă negativă care ar trebui evitaţi (fobii, neplăceri, stimuli negativi, atitudini care determină inhibarea / izolarea copiilor). Angajarea şi responsabilizarea familiei în educaţia copiilor este fundamentală pentru reuşita participării la programul instructiv- educativ al grădiniţei. La orice

copil, în mod particular la copiii cu dizabilităţi, gradul de interes şi de colaborare a părinţilor cu grădiniţa este, cel mai adesea, proporţional cu rezultatele obţinute de aceştia. De aceea, putem afirma că familia este primul educator şi are cel mai mare potenţial de modelare.

Educatoarea trebuie să cunoască deficiențele copiilor pe care îi va primi în grupăîn scopul înțelegerii acestora și pentru a-și putea modela activitățile, în funcție de necesitățile copiilor. Grupa în care va fi integrat copilul cu cerințe speciale va trebui să primească informații într-o manieră corectă și pozitivă despre acesta. Este foarte importantă sensibilizarea copiilor și pregătirea lor pentru a primi în rândurile lor un coleg cu dizabilități. Sensibilizarea se face prin stimulări: crearea și aplicarea unor jocuri care permit stimularea unor deficienţe (motorie, vizuală, auditivă), ceea ce determină copiii să înţeleagă mai bine situaţia celor ce au dizabilităţi: prin povestiri, texte literare, prin discuţii, vizitarea/ vizita unor persoane cu deficienţe.

Primirea în grupă a copilului cu cerinţe educative speciale, atitudinea faţă de el trebuie să păstreze o aparenţă de normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel cu ceilalţi copii din grupă. Conduita şi atitudinea educatoarei trebuie să demonstreze celorlalţi copii că i se acordă preşcolarului cu dizabilităţi. De aceea trebuie să exprime aceleaşi aşteptări şi să stabilească limite similare în învăţare ca şi pentru ceilalţi copii din grupă. Ea trebuie să îşi asume rolul de moderator , să promoveze contactul direct între copiii din grupă şi să direcţioneze întrebările şi comentariile acestora către copilul cu cerinţe educative speciale.

Bibliografie:

-Ecaterina Vrăşmaş-,, Educaţia copilului preşcolar”, Editura ProHumanitas, Bucureşti, 1999;
-Ecaterina Vrăşmaş-,,Introducere în educaţia cerinţelor speciale”, Editura Credis, Bucureşti, 2004.
http://www.isjcj.ro/crei/crei/pdfeuri/formare/ghiduri%20formare/Ghid%201_RO.pdf

INIȚIATIVE PENTRU O EDUCAȚIE INCLUZIVĂ: PROMOVAREA DIVERSITĂȚII ȘI EGALITĂȚII ÎN SISTEMUL EDUCAȚIONAL

PETRAȘ ANAMARIA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „MIHAI VELICIU "ȘEPREUȘ

Într-o societate tot mai diversă, promovarea unei educații incluzive reprezintă un angajament esențial pentru asigurarea accesului echitabil la educație pentru toți copiii, indiferent de diferențele lor individuale. Educația incluzivă reprezintă o abordare educațională care promovează accesul la educație pentru toți copiii, indiferent de diferențele lor individuale, abilități sau nevoi speciale. Această abordare recunoaște și celebrează diversitatea în cadrul sistemului educațional și se angajează să ofere oportunități egale de învățare și dezvoltare pentru fiecare copil. Conform lui Martinez R. (2016) "Într-o lume în continuă schimbare, educația incluzivă este cheia pentru a construi o societate mai tolerantă, mai înțelegătoare și mai empatică."

În ultimele decenii, au fost implementate numeroase inițiative la nivel global pentru a promova o educație incluzivă, abordând aspecte precum accesul la educație, adaptabilitatea curriculumului, sprijinul pentru copiii cu nevoi speciale și promovarea unei culturi a incluziunii în școli și în comunități. Acest referat analizează câteva dintre aceste inițiative și impactul lor în promovarea diversității și egalității în sistemul educațional.

1. *Convenția Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului (CRC)*

Adoptată în 1989, CRC recunoaște dreptul fiecărui copil la educație și stabilește principiile de bază pentru asigurarea unei educații incluzive și echitabile pentru toți copiii. CRC a servit drept catalizator pentru adoptarea unor politici și programe care să promoveze accesul universal la educație și să combată discriminarea în școli.

CRC stabilește o serie de drepturi fundamentale ale copilului, inclusiv dreptul la educație de calitate, dreptul la participare, principiul nediscriminării și dreptul la dezvoltare și la îngrijire specializată. CRC obligă statele semnatare de a asigura accesul la educație pentru toți copiii și de a adopta măsuri pentru promovarea unei educații incluzive și echitabile, care să răspundă nevoilor și drepturilor fiecărui copil.

2. *Declarația de la Salamanca (1994)*

Această declarație, adoptată în cadrul Conferinței Mondiale a Educației Speciale, a reiterat angajamentul pentru educația incluzivă și a subliniat importanța asigurării accesului la educație pentru toți copiii, indiferent de dizabilități sau alte nevoi speciale. Declarația de la Salamanca a contribuit la schimbarea paradigmelor în educația specială și la promovarea unei abordări mai incluzive și mai centrare pe elev în sistemul educațional.

3. *Programul pentru Educație Incluzivă UNESCO*

UNESCO a dezvoltat numeroase inițiative și programe pentru promovarea educației incluzive la nivel global, inclusiv ghiduri practice pentru profesori și cadrele didactice, programe de formare și dezvoltare profesională, și sprijin pentru elaborarea politicilor educaționale incluzive la nivel național. Acest program vizează crearea unui sistem educațional care să ofere oportunități egale de învățare și dezvoltare pentru toți copiii, indiferent de diferențele lor individuale. "O abordare incluzivă în educație

este esențială pentru promovarea unei societăți mai echitabile și mai incluzive, în care fiecare copil să poată atinge întregul său potențial." (Salamanca Statement and Framework for Action on Special Needs Education, UNESCO, 1994)

UNESCO oferă asistență și sprijin tehnic pentru țările în curs de dezvoltare pentru a le ajuta să își dezvolte și să își implementeze programe și politici educaționale incluzive. Această asistență poate include furnizarea de resurse, expertiză și consultanță pentru a consolida capacitățile sistemelor educaționale în promovarea unei educații incluzive și echitabile.

UNESCO promovează cercetarea în domeniul educației incluzive și facilitează schimbul de bune practici între țări și organizații din întreaga lume. Prin aceste eforturi, este încurajată inovația și îmbunătățirea continuă a practicilor educaționale incluzive în întreaga lume.

4. *Legislație și Politici Naționale pentru Educație Incluzivă*

Multe țări au adoptat legislații și politici care să promoveze educația incluzivă și să asigure dreptul la educație pentru toți copiii. Aceste politici includ măsuri precum integrarea copiilor cu nevoi speciale în școli mainstream, asigurarea sprijinului și a resurselor necesare pentru acești copii și promovarea unei culturi a incluziunii în comunitate.

Conform lui Carol Tomlinson (1998), "educația incluzivă nu este doar despre a aduce copiii cu nevoi speciale în școli mainstream, ci despre a transforma întreaga cultură a sistemului educațional pentru a promova respectul, acceptarea și valorizarea diversității."

Prin adoptarea și implementarea unei legislații și politici naționale pentru educația incluzivă, statele pot crea un cadru legal și instituțional care să promoveze accesul echitabil la educație pentru toți copiii și să asigure că fiecare copil beneficiază de sprijinul și resursele necesare pentru a atinge succesul în școală și în viață.

5. *Parteneriate cu Organizații Non-Guvernamentale (ONG-uri) și Sectorul Privat*

Colaborarea între sectorul public, organizațiile non-guvernamentale și sectorul privat joacă un rol crucial în promovarea unei educații incluzive. Prin parteneriate strategice și programe de responsabilitate socială corporativă, aceste entități pot contribui la dezvoltarea și implementarea unor proiecte educaționale incluzive și la furnizarea de resurse și sprijin pentru copiii și familiile lor.

Roger Slee spune că inițiativele pentru o educație incluzivă "trebuie să fie axate pe colaborare și parteneriate între toți actorii implicați în educație, inclusiv guverne, organizații non-guvernamentale, sectorul privat, cadrele didactice și comunitatea."

ONG-urile și sectorul privat pot contribui cu resurse financiare și materiale pentru a sprijini programele și inițiativele de educație incluzivă. Aceste fonduri pot fi utilizate pentru a furniza echipamente și materiale didactice, pentru a susține programe de formare profesională și pentru a dezvolta resurse educaționale adaptate la nevoile copiilor cu dizabilități sau alte nevoi speciale.

Parteneriatele cu ONG-uri și sectorul privat pot facilita colaborarea între școli, părinți, comunitate și alte entități locale pentru a sprijini implementarea unei educații incluzive la nivel local. Aceste parteneriate pot implica organizarea de evenimente comunitare, programe de voluntariat și alte inițiative care să promoveze o cultură a incluziunii în comunitate.

Sectorul privat poate să-și asume un angajament față de educația incluzivă prin intermediul programelor de responsabilitate socială corporativă. Prin finanțarea proiectelor educaționale incluzive, oferirea de burse școlare pentru copiii defavorizați și implicarea în alte inițiative sociale, companiile pot contribui la creșterea accesului la educație pentru toți copiii.

Inițiativele pentru o educație incluzivă reprezintă un angajament vital pentru promovarea diversității și egalității în sistemul educațional. Prin adoptarea unor politici și programe care să asigure accesul la educație pentru toți copiii și să promoveze o cultură a incluziunii în școli și în comunități, putem crea un mediu educațional care să fie cu adevărat receptiv și susținător pentru toți copiii, indiferent de diferențele lor individuale.

Bibliografie:

- Martinez, R. (2016). "Inclusive Education: Nurturing Compassion and Understanding in Tomorrow's Leaders." Journal of Educational Diversity, 9(2), 201-215.
- Slee, Roger, "Inclusive Education isn't Dead, it Just Smells Funny", Australasian Journal of Special Education, vol. 32, nr. 1, 2008
- Tomlinson, Carol A., "The Goals of Inclusive Education", Educational Leadership, vol. 56, nr. 1, 1998
- UNESCO, ”Salamanca Statement and Framework for Action on Special Needs Education”, UNESCO, 1994

EDUCAŢIA INCLUZIVĂ -O ȘANSĂ EGALĂ PENTRU TOȚI COPIII

PROF. ÎNV. PREȘCOLAR: SALA IOANA
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.52, ORADEA

Motto: „ Toți trăim sub același cer dar nu toți aveam același orizont.” -Konrad Adenauer

Fiecare copil este diferit şi special şi are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu dizabilităţi.Toţi copiii au dreptul la educaţie în funcţie de nevoile lor. Educaţia incluzivă are ca principiu fundamental un învăţământ pentru toţi,împreună cu toţi, care constituie un deziderat şi o realitate ce câștigă adepți și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare/ incluziune.

Educația de tip incluziv este o educaţie de calitate, accesibilă şi care își îndeplinește menirea de a se adresa tuturor copiilor, fără discriminare. În întreaga lume, din ce în ce mai mulți copii care provin din medii defavorizate urmează grădinițele, școlile primare sau gimnaziale.În cele mai multe țări se stipulează prin lege că toți copiii trebuie să beneficieze de educație.

Principiile pe care GRUPUL ROMÂN EDUCAȚIE INCLUZIVĂ le promovează sunt simple, clare și de maximă generalitate:

- fiecare copil este unic și valoros în cadrul sistemului de educație;
-fiecare copil poate învăța;
-politicile școlare sunt cele care trebuie să încurajeze mai curând ideea de școală pentru copil, decât cea de copil pentru școală;
-încurajează dezvoltarea și susținerea serviciilor de sprijin în școală , pentru a oferi oportunități de dezvoltare tuturor elevilor, dar și pentru a forma și sprijini profesorii;
- susțin parteneriatul educațional dintre profesori, părinți, elevi, alături de toți profesioniștii care dau valoare adăugată actului educațional; educație incluzivă înseamnă sprijin și educație pentru toți, grijă și atenție pentru fiecare.

În acest sens, integrarea educativă vizează reabilitarea și formarea persoanelor cu nevoi speciale, aflate în dificultate psihomotorie, de intelect, de limbaj, psihocomportamentală, senzorială, printr-o serie de măsuri de natură juridică, politică, socială, pedagogică. Astfel, conștiința copiilor, de la cea mai fragedă vârstă, trebuie formată și dezvoltată , învățându-i pe aceștia că primirea copiilor „diferiți”, alături de toți ceilalți, trebuie făcută nu de dragul lor, în primul rând, și nu din milă pentru ei, ci pentru dreptul fiecărui individ de a participa la acțiuni comune pentru dezvoltarea lui ulterioară , pentru a contribui și el la dezvoltarea comunității în care trăiește.

Grădinița are ca scop crearea unui program coerent și coordonat de incluziune a copiilor preșcolari cu diferite dizabilități, de alte etnii, proveniență socială etc. și pregătirea celorlalți copii în vederea acceptării acestora alături de ei, fără diferențe de manifestare comportamentală sau verbală.

Grădinița care îi receptează în colectivitatea sa pe copiii defavorizați și își determină intern „direct și indirect”, atitudinea față de aceștia este alcătuită din: educatoare, părinți, copii, iar la nivel extern, societatea cu numeroase instituții și diverși factori media.

Educatoarea trebuie să cunoască deficiențele copiilor pe care îi va primi în grupă în scopul înțelegerii acestora și pentru a-și putea modela activitățile, în funcție de necesitățile copiilor. Grupa în care va fi integrat copilul cu cerințe speciale va trebui să primească informații într-o manieră corectă și pozitivă despre acesta. Este foarte importantă sensibilizarea copiilor și pregătirea lor pentru a primi în rândurile lor un coleg cu dizabilități. Sensibilizarea se face prin stimulări: crearea și aplicarea unor jocuri care permit stimularea unor deficienţe (motorie, vizuală, auditivă), ceea ce determină copiii să înţeleagă mai bine situaţia celor ce au dizabilităţi: prin povestiri, texte literare, prin discuţii, vizitarea/ vizita unor persoane cu deficienţe.

Primirea în grupă a copilului cu cerinţe educative speciale, atitudinea faţă de el trebuie să păstreze o aparenţă de normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel cu ceilalţi copii din grupă.

Conduita şi atitudinea educatoarei trebuie să demonstreze celorlalţi copii că i se acordă preşcolarului cu dizabilităţi. Ea trebuie să îşi asume rolul de moderator , să promoveze contactul direct între copiii din grupă şi să direcţioneze întrebările şi comentariile acestora către copilul cu cerinţe educative speciale.

De asemenea, trebuie să-i încurajeze şi să-i stimuleze ori de câte ori este nevoie pe aceştia, dându-le încrederea în forţelele proprii, în propria reuşită în acţiunile întreprinse, evidenţiind unele abilităţi sau interese speciale lor în dezvoltarea şi sprijinirea cărora trebuie implicate şi familiile copiilor. Copiii cu cerinţe educative speciale integraţi în programul grădiniţei trebuie să dispună de o bună colaborare între educatoare, părinţi, psihologi şi profesorul logoped. Părinţii sunt parteneri la educaţie pentru că deţin cele mai multe informaţii despre copiii lor.

Această relaţie a grădiniţei cu părinţii copiilor cu cerinţe educative speciale este necesară şi benefică. Părinţii informează grădiniţa şi despre factorii de influenţă negativă care ar trebui evitaţi (fobii, neplăceri, stimuli negativi, atitudini care determină inhibarea / izolarea copiilor). Angajarea şi responsabilizarea familiei în educaţia copiilor este fundamentală pentru reuşita participării la programul instructiv- educativ al grădiniţei. La orice copil, în mod particular la copiii cu dizabilităţi, gradul de interes şi de colaborare a părinţilor cu grădiniţa este, cel mai adesea, proporţional cu rezultatele obţinute de aceştia. De aceea, putem afirma că familia este primul educator şi are cel mai mare potenţial de modelare.

Grădiniţa are rolul de a sprijini familiile să aibă încredere în resursele proprii, să facă faţă greutăţilor cu care acestea se confruntă. Educaţia părinţilor şi consilierea acestora au un rol important în integrarea copiilor cu afecţiuni de natură psihică, emoţională ori de altă natură în grădiniţă. Rezultatele muncii pentru promovarea incluziunii, atât directe cât şi indirecte, faţă de partenerii educaţionali, părinţi, apar după intervale mari de timp şi sunt efectul unui exerciţiu asiduu, susţinut.

Grădiniţa este incluzivă printr-un curriculum flexibil şi deschis ce permite adaptări succesive. Nu copilul urmează curriculumul, ci acesta este un instrument menit să sprijine dezvoltarea lui, se adaptează nevoilor şi particularităţilor acestuia. Când spunem „grădiniţă incluzivă”, nu trebuie să ne ducem cu gândul la copiii cu CES, ci la fiecare copil în parte, pentru că fiecare are un ritm propriu de dezvoltare şi la un moment dat poate avea nevoie de anumite cerinţe speciale în ceea ce priveşte educaţia. Există, de asemenea, şi anumite situaţii de risc, în care educatoarea trebuie să cunoască trăirile şi comportamentele copilului, pentru a-l sprijini.

Pentru a evalua copilul, educatoarea trebuie să aibă în vedere competenţele şi capacităţile educaţionale ale fiecărui copil şi să identifice:

- cum este fiecare;
- ce ştie fiecare;
- ce face fiecare;
- cum cooperează cu ceilalţi.

În concluzie, pentru abordarea unei educaţii incluzive în grădiniţă, educatoarea trebuie să respecte următorii paşi:

-să elaboreze un plan de dezvoltare a grădiniţei în care să se precizeze concret parteneriatul cu familia şi comunitatea;

-să fie pregătit întregul personal al grădiniţei pentru a primi toţi copiii, fără discriminări;

-să asigure un climat primitor şi deschis prin organizarea mediului educaţional cât mai eficient şi stimulator;

-să aibă discuţii, în prealabil, cu copiii pentru a se accepta unii pe alţii, pentru a negocia, a colabora şi a lucra împreună;

-să asigure un curriculum flexibil şi deschis la care să aibă acces şi părinţii;

-să evalueze fiecare copil prin observaţie directă şi indirectă pentru a asigura participarea lui adecvată la activităţile curriculare;

-să asigure accesul tuturor copiilor la programul grădiniţei, dar şi la modificările şi adaptările acestuia;

-să asigure participarea tuturor familiilor la decizii şi acţiuni în favoarea tuturor copiilor;
-să evalueze permanent şi periodic progresele pe care le fac toţi copiii, nu numai di punctul de vedere al achiziţiilor intelectuale, dar şi al relaţiilor sociale, al cooperării şi colaborării, al dezvoltării imaginii de sine şi încrederii în forţele proprii;
-să elaboreze planuri individualizate, personalizate pentru copiii care au nevoie de sprijin în anumite componente ale dezvoltării şi la anumite momente;
-să ajusteze permanent curriculumul pentru a-l adapta la nevoile educative ale copiilor;
-să realizeze un permanent schimb de idei, experienţe şi soluţii cu celelalte colege, din grădiniţă sau din alte instituţii, precum şi cu familiile copiilor.

Bibliografie:

-Ecaterina Vrăşmaş-,, Educaţia copilului preşcolar”, Editura ProHumanitas, Bucureşti, 1999;
-Ecaterina Vrăşmaş-,,Introducere în educaţia cerinţelor speciale”, Editura Credis, Bucureşti, 2004.

EDUCAŢIA INCLUZIVĂ DE CALITATE

PROF: MOCAN RAMONA TEODORA
GRĂDINIŢA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.52-ORADEA

„Eu sunt copilul! Tu ţii în mâinile tale destinul meu.Tu determini în cea mai mare măsură, dacă voi reuşi sau voi eşua în viaţă! Dă-mi, te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire. Educă-mă , te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume".
(Din „Child's Appeal”, Mamie Gene Cole)

Educaţia incluzivă şi integrată s-au impus nu doar ca alternative educaţionale moderne, ci au devenit, în ultimii 20 de ani, o realitate a sistemului educaţional românesc. Acest proces de integrare se regăseşte în primul rând în acceptarea diversităţii. Încurajarea condiţiilor de acceptare a „celuilalt” înseamnă o intervenţie din start în reducerea posibilelor greşeli cu caracter educativ, didactic, psihologic sau medical.

Printre acţiunile prioritare privind asigurarea accesului la o educație incluzivă de calitate sunt incluse:

- asigurarea dreptului la educaţie, prin promovarea programelor de intervenţie timpurie, informarea părinţilor referitor la drepturile copiilor lor, promovarea unei culturi incluzive, în cadrul căreia copiii cu dizabilităţi învaţă împreună cu semenii lor şi dobândesc abilităţi şi competenţe sociale, asigurarea respectării drepturilor copiilor în procesul de luare a deciziilor, eliminarea barierelor, inclusiv a barierelor în comunicare, a barierelor atitudinale şi a celor fizice, cu care se confruntă copiii cu mobilitate redusă etc.;
- respectarea dreptului la educaţie al copiilor cu dizabilităţi, prin promovarea respectului pentru identitatea copiilor, respectarea drepturilor la participare ale copiilor (susţinerea şi implicarea activă a copiilor în procesul de luare a deciziilor cu privire la problemele care le afectează viaţa, precum şi dreptul de a influenţa deciziile referitor la viaţa şcolară).

De asemenea, un aspect important al asigurării accesului la o educație incluzivă de calitate îl reprezintă implicarea copiilor în procesul de luare a deciziilor. Însă, studiile în domeniu menționează că în majoritatea cazurilor, copiii cu dizabilităţi sunt excluși din procesele de luare a deciziilor care îi afectează, opinia lor fiind neglijată și ignorată de autorități.

Toți copiii, fără discriminare , au dreptul de a participa la jocuri și activități recreative proprii vârstei, precum și la viața culturală și artistică.

În concluzie, ca obiective prioritare pentru implementarea unei educații de calitate pentru toți copiii, se regăsesc:

- asigurarea șanselor egale la o educaţie de calitate pentru fiecare copil, tânăr, adult, la toate nivelurile și ciclurile sistemului de învăţământ;
- formarea unei culturi şi a unei societăţi incluzive în vederea incluziunii în comunitate a copiilor şi tinerilor cu cerinţe educaţionale speciale;
- elaborarea și dezvoltarea cadrului de asigurare a calităţii pe dimensiunea educaţie incluzivă;
- consolidarea capacităţilor instituţionale la toate nivelurile de învăţământ pentru asigurarea accesului, relevanţei și calităţii educaţiei incluzive;
- prevenirea și combaterea violenţei, neglijării şi exploatării copiilor;
- redimensionarea semnificaţiei sociale a maternităţii şi a paternităţii şi a rolului ambilor părinţi în creşterea şi educarea copiilor.

Toate acestea au menirea atingerii unui scop final care se constituie într-un corpus ce variază în funcție de particularitățile socio-economice și culturale ale unei societăți.

Bibliografie:
UNICEF, Analiza situației privind formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul centrării pe copil și educației incluzive, 2016
Mareș T., Ivan S., Egalitatea de șanse în educație, dezvoltarea personală și integrare socială, Editura Universitară, București, 2013
Alexandru, C., Copiii cu dizabilități multiple. Educația incluzivă – deziderat al societății contemporane , Editura MacPixel, Timișoara, 2008

INIȚIATIVE PENTRU O EDUCAȚIE INCLUZIVĂ

Prof. Heler Ramona Mirela
Centrul Școlar de Educație Incluzivă Caransebeș

Educația incluzivă este un concept care se concentrează pe integrarea tuturor copiilor, indiferent de nevoile lor individuale, într-un sistem educațional comun. Aceasta presupune adaptarea curriculumului, a metodologiilor de predare și a mediului de învățare pentru a răspunde diversității elevilor.

Educația incluzivă se referă la un sistem educațional în care toți copiii, indiferent de abilitățile sau dizabilitățile lor, au acces egal la oportunități de învățare și dezvoltare. Acest concept presupune integrarea copiilor cu nevoi speciale în școlile de masă și asigurarea că aceștia primesc sprijinul necesar pentru a învăța împreună cu colegii lor.

Iată câteva inițiative pentru promovarea educației incluzive:

1. Formare și Dezvoltare Profesională pentru Profesori

Inițiativă: Organizarea de programe de formare continuă pentru profesori privind strategiile de educație incluzivă.

Descriere: Aceste programe pot include module despre gestionarea claselor diverse, adaptarea materialelor didactice și utilizarea tehnologiilor asistive.

2. Adaptarea Curriculumului

Inițiativă: Dezvoltarea și implementarea unui curriculum flexibil care să permită adaptări pentru elevii cu nevoi speciale.

Descriere: Curriculumul ar trebui să fie suficient de flexibil pentru a permite adaptări individualizate și să includă resurse suplimentare pentru diferite tipuri de dizabilități.

3. Tehnologie Asistivă

Inițiativă: Integrarea tehnologiilor asistive în școli pentru a sprijini învățarea elevilor cu dizabilități.

Descriere: Utilizarea de software specializat, dispozitive de asistență și alte tehnologii care pot ajuta elevii să participe activ la procesul de învățare.

4. Colaborarea cu Părinții și Comunitatea

Inițiativă: Implicarea activă a părinților și a comunității în procesul educațional.

Descriere: Organizarea de ateliere, seminarii și întâlniri periodice pentru a crea un parteneriat puternic între școală și familie.

5. Suport Psihologic și Consiliere

Inițiativă: Asigurarea de servicii de suport psihologic și consiliere pentru elevi.

Descriere: Angajarea de consilieri școlari și psihologi care să ofere sprijin emoțional și psihologic elevilor, contribuind astfel la o mai bună integrare și adaptare în mediul școlar.

6. Politici și Legislație Suportivă

Inițiativă: Promovarea de politici și legi care susțin educația incluzivă.

Descriere: Lobby pentru adoptarea și implementarea unor politici educaționale care să asigure resurse și suport adecvat pentru școlile care practică educația incluzivă.

7. Programe de Tutorat și Mentorare

Inițiativă: Dezvoltarea de programe de tutorat și mentorare pentru elevii cu nevoi speciale.

Descriere: Implicarea elevilor mai mari sau a voluntarilor din comunitate pentru a oferi suport individualizat și mentorat elevilor cu dificultăți de învățare.

8. Campanii de Conștientizare

Inițiativă: Lansarea de campanii de conștientizare pentru a promova incluziunea și a reduce stigmatizarea.

Descriere: Utilizarea mass-mediei, a rețelelor sociale și a altor canale de comunicare pentru a educa publicul despre importanța incluziunii și a diversității în educație.

Aceste inițiative, implementate corespunzător, pot contribui semnificativ la dezvoltarea unui sistem educațional care să fie accesibil și echitabil pentru toți elevii, indiferent de abilitățile sau nevoile lor specifice.

Educația incluzivă are ca obiectiv principal eliminarea barierelor și crearea unui mediu de învățare care să răspundă nevoilor fiecărui elev, contribuind astfel la dezvoltarea unei societăți mai echitabile și mai incluzive.

Educația incluzivă prezintă atât avantaje, cât și dezavantaje. Este important să le analizăm pentru a înțelege mai bine cum poate fi implementată și îmbunătățită.

Avantajele educației incluzive

1. **Promovarea echității și egalității**:
- Toți copiii au acces egal la oportunități de învățare, indiferent de abilitățile lor.
- Educația incluzivă ajută la reducerea discriminării și la promovarea respectului pentru diversitate.
2. **Dezvoltarea socială**:
- Elevii învață să interacționeze și să colaboreze cu colegi de diferite abilități și medii, ceea ce le dezvoltă abilitățile sociale și empatia.
- Copiii fără dizabilități devin mai toleranți și mai înțelegători.
3. **Îmbunătățirea performanței academice**:
- Metodele de predare diferențiate și suportul suplimentar pot beneficia tuturor elevilor, nu doar celor cu nevoi speciale.
- Un mediu de învățare divers poate stimula inovația și gândirea critică.
4. **Pregătirea pentru viața în societate**:
- Educația incluzivă reflectă diversitatea societății și pregătește elevii pentru a trăi și a lucra într-un mediu divers.
- Elevii învață abilități de viață esențiale, cum ar fi colaborarea și rezolvarea problemelor în echipă.
5. **Suport emoțional și moral**:
- Elevii cu dizabilități se simt valorizați și integrați, ceea ce le poate îmbunătăți stima de sine și motivația de a învăța.

Dezavantajele educației incluzive

1. **Resurse insuficiente**:
- Implementarea educației incluzive necesită resurse financiare, umane și materiale semnificative, care nu sunt întotdeauna disponibile.
- Fără resurse adecvate, calitatea educației poate suferi atât pentru elevii cu nevoi speciale, cât și pentru ceilalți elevi.
2. **Formare inadecvată a personalului**:
- Profesorii și personalul școlar pot să nu aibă pregătirea necesară pentru a răspunde eficient nevoilor diverse ale elevilor.
- Lipsa formării poate duce la frustrări și la un mediu de învățare mai puțin eficient.
3. **Suprasolicitarea profesorilor**:

- Profesorii pot fi suprasolicitați de cerințele suplimentare ale educației incluzive, ceea ce poate duce la burnout și la scăderea calității predării.
- Managementul unui mediu de învățare divers poate fi dificil și solicitant.

4. **Impact asupra elevilor fără dizabilități**:

- În unele cazuri, atenția și resursele necesare pentru a sprijini elevii cu nevoi speciale pot diminua timpul și resursele disponibile pentru ceilalți elevi.
- Unii părinți și profesori pot percepe că elevii fără dizabilități nu primesc atenția necesară pentru a-și atinge potențialul maxim.

5. **Dificultăți în adaptarea curriculumului**:

- Adaptarea curriculumului și a metodologiilor de predare pentru a se potrivi tuturor elevilor poate fi complexă și consumatoare de timp.
- Nu toate școlile au infrastructura necesară pentru a sprijini educația incluzivă eficient.

Concluzie

Educația incluzivă are numeroase avantaje care pot contribui la crearea unui mediu educațional mai echitabil și mai bogat pentru toți elevii. Totuși, pentru a realiza acest lucru, este esențial să se abordeze provocările legate de resurse, formare și suport, astfel încât toți elevii să poată beneficia pe deplin de acest sistem.

Bibliografie:

1. **"The Effectiveness of Inclusive Education: A Review of the Literature" de Lindsay, G. - O analiză a eficacității educației incluzive (Educational Review, 2007).**

ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE PENTRU ELEVII CU TULBURĂRI DE ÎNVĂȚARE

Prof. Daniela DUMITRAȘCU
Școala Gimnazială DRAGOMIREȘTI, Județul DÂMBOVIȚA

În prezența elevilor cu cerințe educaționale speciale, trebuie îndeplinite anumite proceduri pentru implementarea intervențiilor menite să favorizeze integrarea acestora. Domeniul de intervenție, la nivel de reglementare, se extinde la întreaga zonă care include: elevii cu dizabilități, elevii cu tulburări de învățare specifice și/sau tulburări de dezvoltare specifice, elevii cu dezavantaje sociale și culturale; elevii dezavantajați de lipsa de cunoaștere a limbii române.

Termenul tulburare de învățare specifică (DSI) se referă la o tulburare care investește funcții legate de procesele de învățare ale abilităților instrumentale de bază: citire, scriere și calcul. Aceste tulburări afectează un domeniu specific de îndemânare/deprindere, dar în cadrul unei funcționări intelectuale în cadrul normei.

Acestea aparțin tot DSI: dislexia (tulburarea specifică a cititului), disgrafia (tulburare de scriere specifică în aspectele practice), disortografia (tulburarea specifică a scrisului înțeleasă în componentele sale metafonologice, fonologice și ortografice), discalculia (tulburare specifică a abilităților în aritmetică). Succesul școlar al unui elev cu DSI presupune ca școala, în sinergie cu familia și cu asistența medicală de specialitate (psihologi/psihiatri/pediatri), să însoțească procesul de conștientizare al elevului în ceea ce privește cunoașterea abilităților proprii de învățare și utilizarea autonomă a strategiilor compensatorii.

Evaluarea diagnosticului revine specialiștilor clinici de specialitate (neuropsihiatri pediatri sau psihologi) sau entităților acreditate și aprobate de legea în vigoare (psihiatri și psihologi pentru copii sau structuri private în care își desfășoară activitatea acești specialiști). Scrisorile medicale de specialitate cuprind diagnosticul cu codul său de referință și descrierea scrisă a competențelor pe care copilul le are specifice, pe baza căruia cadrele didactice definesc instrumentele și măsurile compensatorii și dispensative adaptate nevoii elevului, care trebuie luate. Familia are sarcina de a prezenta cu promptitudine toată documentația (completată cu diagnostic și raport clinic de către specialist) la școală.

Familia unui copil cu DSÎ trebuie să fie implicată atât în momentul în care este trimisă la serviciile de sănătate pentru evaluarea copilului, cât și în momentul în care sunt identificate măsurile dispensative și măsurile compensatorii aferente cazuisticii copilului. Familia este implicată în pregătirea temelor și a studiului și este necesară o confruntare constantă și colaborarea cu instituțiile școlare și de sănătate pentru dezvoltarea celor mai eficiente strategii de învățare. Această colaborare este utilă pentru a facilita utilizarea instrumentelor compensatorii atât la școală, cât și la domiciliu.

Introducerea măsurilor dispensative și a instrumentelor compensatorii se referă la aptitudinile individuale și la amploarea tulburării și poate avea caracter temporar. În programul de dezvoltare personalizat, cadrele didactice identifică propuneri de predare care iau în considerare abilitățile posedate de elev și întăresc funcțiile care nu sunt implicate în tulburare. Periodic, necesitatea și eficacitatea strategiilor și a măsurilor introduse prin adaptarea acestora la nevoile și evoluția elevului trebuie reevaluate, într-un mod comun cu familia.

În sens larg, învățarea poate fi definită ca „un proces evolutiv, de esență formativ-informativă, constând în dobândirea (recepționarea, stocarea şi valorificarea internă) de către ființa vie, într-o manieră activă, explorativă a experienței proprii de viață şi, pe această bază, în modificarea selectivă şi sistematică a conduitei, în ameliorarea şi perfecționarea controlată şi continuă sub influența acțiunilor variabile ale mediului ambiant”.

Învățarea are nu numai un caracter adaptativ la solicitările tot mai complexe ale mediului, dar constituie şi principala modalitate de împlinire. În acest sens, în locul unor tipuri de învățare anacronice, dinamismul fără precedent al timpului istoric actual impune învățarea de tip inovator (care are drept caracteristici esențiale: caracterul anticipativ şi participativ). Cei patru piloni ai educătiei în secolul XXI sunt: a învăța să cunoşti; a învăța să faci; a învăța să fii; a învăța să conviețuieşti.

În sens restrâns, învățarea este sinonimă cu învățarea şcolară, care are particularități specific. Învățarea poate fi abordată din triplă perspectivă: ca proces, în funcție de diverşi factori şi ca produs. Insistând asupra caracterului procesual al învățării, subliniem faptul că ea se realizează în etape, parcurgând mai multe faze. Mai mulți teoreticieni (Ausubel, Robinson, Gagń, Giordan) au subliniat că învățarea are loc tocmai plecând de la ceea ce ştiu elevii despre subiectul respectiv la un moment dat, elementele noi integându-se activ în structurile anterioare.

Calitatea acestei experieńte anterioare este o premisă importantă a unei învățări eficiente şi, de aceea, educatorii trebuie să facă un efort de a o cunoaşte şi valorifica în procesul de predare-învățare. Experiențele anterioare: pot fi utilizate şi ca element al cursului; evocarea lor este o sursă de motivație; sunt un material de tratament didactic; trebuie să fie folosite; scoase la suprafață; opuse; reorganizate; trebuie să li să facă opoziție; să fie evacuate; să fie respinse; să fie extirpate; să fie zdruncinate; să fie contrazise; să fie modificate; să fie confruntate; trebuie să li să facă față; să fie transformate prin interferări. O astfel de pedagogie îi dezvoltă elevului curiozitatea, încrederea în forțele proprii, capacitatea de comunicare, îi dă o libertate mai mare în alegerea obiectivelor ținând cont de interesele sale. Învățarea are loc nu numai prin confruntarea experieńtei noi cu cea anterioară a elevului, dar şi printr-un „conflict socio-cognitiv” cu experieńta celorlalți. Psihologia socială genetică a argumentat (prin mai multe experimente) că interacțiunile dintre indivizi sunt constructive numai dacă are loc o confruntare între soluțiile divergente ale unor parteneri de niveluri cognitive diferite.

Numai într-un mediu educativ care evită complezeńta, asimetria şi cultivă reciprocitatea „se poate realiza o coordonare sociocognitivă într-un ansamblu mai echilibrat, din punct de vedere cognitiv, a diferitelor cercetări". Școala neopiagetiană de la Geneva are tocmai meritul de a fi demonstrat că învățarea în grupul mic constituie un cadru favorabil dezvoltării structurilor intelectuale ale elevilor. În acest context al argumentației se pune şi problema competiției şi cooperării în cadrul unui grup. Jean-Marc Monteil concluzionează, pe baza unor cercetări experimentale, că „simpla anticipare a unei interacțiuni competitive este suficientă pentru a da naştere unor reprezentări negative ale celuilalt, influeńtând, la rândul lor, comportamentele ce decurg de aici". Dimpotrivă, situațiile de învățare întemeiate pe cooperare sunt mult mai eficiente decât cele structurate competitiv. Cooperarea în cadrul grupului nu trebuie să conducă la uniformizarea conduitelor membrilor săi. Dezvoltarea motivației învățării se realizează, pe de o parte, prin valorizarea elementelor pozitive ale fiecărui elev în parte (cu accent pe aspectele de ordin afectiv) şi construirea, pe această bază, a unei atitudini favorabile față de învățarea din şcoală şi din afara ei. Pe de altă parte, modelul educatorului este determinant, deoarece lui îi revine misiunea de a face să emeargă dorińta de a învăța, adică de a face din ştiińtă o enigmă şi de a cultiva enigma cu bună ştiińtă. Altfel spus, trebuie să-i învățăm pe elevi să învețe, să-i abilităm cu diferite tehnici de învățare eficientă, pregătindu-i, în acelaşi timp, pentru

autoînvățare şi educăție permanentă. În eseňtă, învățarea este (ar trebui să fie tot mai mult) un proiect personal al elevului, asistat de către un educator care este, mai degrabă, un organizator, un animator, un manager al unor situații de instruire care să faciliteze învățarea eficientă. De fapt, pe baza acestor variabile multiple ale învățării (noi am punctat doar câteva), educatorul trebuie să proiecteze un dispozitiv pedagogic de calitate. Școala trebuie să devină un ansamblu de ateliere de lucru diversificate şi de tutorat sistematic. Dezvoltarea gândirii critice constituie un important obiectiv de tip formativ şi se realizează prin folosirea cu precădere a unor strategii activ-participative. Aceste strategii nu trebuie rupte de cele tradiționale, ele marchează un nivel superior în spirala modernizării strategiilor didactice. Prin metode activ-participative înțelegem toate situațiile şi nu numai metodele active propriu-zise în care elevii sunt puşi şi care-i scot pe aceştia din ipostaza de obiect al formării şi-i transformă în subiecți activi, coparticipanți la propria lor formare. Puşi în situații variate de instruire, educatorii, împreună cu elevii trebuie să folosească acele strategii didactice de tip activ-participativ, având în vedere şi valeňtele formative-educative ale acestor metode, procedee, mijloace de învățământ, moduri de organizare a învățării. Efectele în plan formativ-educativ se referă la implicătiile lor asupra dezvoltării structurilor intelectuale ale copilului (care vor conduce la noi acomodări, ce vor permite – în spiritul teoriei lui Piaget- asimilări superioare). Sunt încercări în psihopedagogia contemporană de constituire a unei adevărate didactici a intelectului, care să valorifice poteňtialul intelectual al individului. Omul nu are numai intelect, el are în substaňta sa originară şi capacitatea de vibra în făta lumii (prin intermediul valorilor morale, estetice, religioase, profesionale, al „noilor educătii”). Acestor domenii trebuie să le acordăm ateňtia cuvenită deoarece aici ne confruntăm cu cele mai mari probleme, care vor avea conseciňte negative asupra proiectării viitorului. De asemenea, folosirea unor strategii de tip euristic, similare cercetării ştiiňtifice a dat rezultate bune în planul însuşirii temeinice a cunoştiňtelor, al formării priceperilor, deprinderilor etc. Puşi în ipostaza unor mici cercetători, elevilor le face plăcere să redescopere adevăruri ale ştiiňtei, confirmând sugestia pe care o făcea Rousseau în lucrarea Emil sau despre educătie. Educatorii trebuie să se preocupe de găsirea unor metode şi procedee variate adaptate diferitelor situații de instruire în care elevii vor fi puşi. Pe baza metodelor pe care le stăpâneşte, educatorul va încerca noi metode de predare. Este loc în acest domeniu pentru manifestarea imaginătiei şi creativităție didactice, cu efecte pozitive nu numai asupra elevilor, ci şi asupra dascălului. Învățământul românesc se confruntă şi cu nota sa predominant teoretizantă, chiar cu tendiňte de supraîncărcare informațională. De aceea, efortul educatorilor trebuie canalizat în direčtia operăționalizării cunoştiňtelor, care va conduce la o creştere a interesului şi motivătiei elevilor pentru diferite domenii ale cunoaşterii, îi va pregăti mai bine pe aceştia din perspectiva integrării în viăta socială.

Învățarea asistată de calculator (IAC), îmbinarea activităție frontale cu cea pe grupe şi individuale, realizarea diferențierii şi personalizării activităție de instruire constituie alte direčtii importante ale modernizării strategiilor de predare-învățare.

Activitate practică: Dați o definiție a învățării și a procesului de învățat precum și a laturilor sale (predarea, învățarea, evaluarea)

ÎNVĂȚAREA PRIN COOPERARE

Prof. Ștefania-Mariana DUMITRAȘCU
Școala Gimnazială MOGOȘANI
Județul DÂMBOVIȚA

Învățarea prin cooperare este o metodă care se numără printre cele mai cercetate pentru efectele generate de procesul de învățare și se bazează pe intenția pedagogică de formare și dezvoltare a competențelor cheie și abilităților personale, într-o perspectivă a multiplelor inteligențe și în ceea ce privește clasa și școala - ca o comunitate de cercetare și învățare.

Cu ajutorul acestor proceduri, elevii lucrează de obicei în grupuri suficient de mici și eterogene, astfel încât fiecare să poată participa activ la îndeplinirea sarcinilor atribuite de către profesor. Munca în grup în procesul de învățare în colectiv este aceea de a lucra împreună pentru a atinge obiective comune, în situații de cooperare, în care fiecare membru al grupului încearcă să obțină rezultate pentru el și pentru alții. Astfel, în învățarea prin cooperare, o funcție educațională și intenționată este atribuită grupurilor mici, prin intermediul cărora elevii colaborează și învață să-și aducă propria învățare și cea a altora la cel mai înalt nivel. Modalitățile prin care se organizează contextul grupului și al clasei mici permit utilizarea resurselor grupului însuși pentru a întări atitudinile de cooperare, interacțiune și echitate a statutului elevilor din clasele multiculturale (diferențe de gen, de origine geografice, culturale, competențe).

Învățarea prin cooperare este acea învățare care să permită elevilor să dobândească atât cunoștințele necesare disciplinelor, cât și responsabilitățile sociale ce decurg din activitatea în curs de desfășurare cu alții. Elevii învață că și ei au propria răspundere, și imitându-i pe alții învață în același timp de la proprii colegi. Clasa organizată sub aspectul învățării prin cooperare, trebuie să fie luată în considerare și organizată ca un set de grupuri mici de elevi, relativ permanente și a căror compoziție este de tip eterogen. Grupurile sunt formate pentru a finaliza o activitate și pentru a produce o serie de proiecte sau produse. În cadrul grupului mic de membri se cere o anumită responsabilitate individuală în dobândirea abilităților necesare atingerii obiectivelor individuale și de grup.

Astfel, învățare prin cooperare transformă clasa dintr-un grup de indivizi într-o rețea de grupuri care transformă structura socială a clasei. Aceasta din urmă devine un sistem incluziv al tuturor părților în interacțiune, mai degrabă decât o serie de interpreți individuali, concentrați pentru o perioadă lungă de timp pe performanța lor exclusivă.

Pe de o parte, găsim dezvoltarea potențialului fiecărui elev, pe de altă parte interacțiunile care servesc la transformarea contextului într-un mecanism puternic de dezvoltare a cooperării și a coeziunii sociale. Acest aspect al modului în care elevii interacționează cu ceilalți când învață, este un fapt de obicei ignorat în procesul de predare, deși poate avea efecte puternice. Prin învățarea prin cooperare este posibil să ieșiți din vechea paradigmă didactică și să adoptați una nouă bazată pe teorii și cercetare.

Această nouă paradigmă a predării se bazează pe câteva principii:

- ✓ cunoașterea este construită, descoperită, transformată și este extinsă de către elevi, învățarea este o întreprindere socială, în care elevii trebuie să interacționeze cu profesorul și colegii de clasă;
- ✓ nevoile clasei ar trebui să se adreseze dezvoltării abilităților și talentelor elevilor;
- ✓ este necesar ca învățarea să aibă loc într-un context de cooperare;
- ✓ predarea este presupusă ca o acțiune complexă de legătură între teorie și cercetare, care necesită perfecționări continue și inovații pentru predarea procedurilor cognitive.

În special, îndrumarea colegilor, dacă este structurată, reprezintă o metodologie eficientă pentru realizarea funcției de schemă. În această perspectivă, învățarea prin cooperare constituie, de fapt, un sistem continuu de schemă; diversele sale structuri de aplicare permit să aplice învățarea cooperativă ca modalitate care, prin însăși natura sa, facilitează diseminarea în clasă a practicilor de sprijin reciproc.

Beneficiile învățării prin cooperare:

a) interdependență pozitivă;
b) interacțiunea de promovare față în față;
c) cererea explicită de consolidare și utilizare a competențelor sociale;
d) responsabilitatea individuală și de grup;
e) revizuirea metacognitivă (monitorizarea și prelucrarea grupului) a activității desfășurate;
f) eterogenitatea grupurilor;
g) participarea echitabilă;
h) interacțiunea simultană;
i) realizarea continuă a artefactelor sau a produselor care demonstrează măiestria cognitivă realizată;
j) clasa tip laborator de creativitate interpretată de copii în contextul grupurilor mici;
k) evaluarea individuală și a grupului.

Organizarea grupurilor în a aplica caracteristicile fundamentale înseamnă atribuirea fiecăruia de oportunități și responsabilități egale, atribuirea sarcini și roluri specifice pentru fiecare elev, un accent pe interacțiunea socială și comunicare, revizuire și evaluare continuă a activității, atât individuale, cât și de grup. Definirea explicită a competențelor necesare și stăpânirea lor de către toți membrii grupurilor, și apoi de către clasă, devine o perspectivă esențială care presupune distribuția conducerii și reflecția asupra modului în care a fost folosit puterea atribuită fiecăreia dintre acestea.

Învățarea școlară la elevii cu cerințe educaționale speciale

Prof. înv. primar Dragomir Maria Mădălina
Școala Gimnazială Gura Vitioarei, județul Prahova

Literatura de specialitate redă diferite definiții ale învățării, dar în toate se prezintă existența unei constante, și anume, se specifică faptul că ea reprezintă modificarea, schimbarea comportamentului pe baza experienței trăite. Conceptul de învățare după Pantelimon Golu reprezintă „acel proces evolutiv, de esență informativ-formativă, constând în dobândirea (recepționarea, stocarea, valorificarea internă) de către ființa vie – într-o manieră activă explorativă – a experienței de viață și, pe această bază, în modificarea selectivă și sistematică a conduitei, în ameliorarea și perfecționarea ei controlată și continuă sub influența acțiunilor variate ale mediului ambient” (Golu, 1985, p. 24). Autorul ne prezintă și definiția învățării școlare, care ilustrează „forma tipică, specifică, în care se efectuează învățarea la om, forma ei completă și cea mai înaltă, deoarece la nivelul ei învățarea nu decurge pur și simplu de la sine, ci este concepută, anticipată și proiectată să decurgă într-un fel anume, ca activitate dominantă” (Golu, 1985, p.23).

În opinia unui alt autor din domeniu, „procesul învățării reprezintă rezultatul unei interacțiuni de durată a proceselor psihice interne ale individului cu contextul extern. Învățarea nu se rezumă doar la acumularea în memorie a unui volum de informații, ci presupune și restructurarea lor și transformarea în moduri de operare, în structuri cognitive care să poată fi adaptate diferitelor situații.” (Gherguț, 2006, p. 100). Așa că prin învățare se formează voința, gândirea, sentimentele, deci personalitatea fiecărui individ. Performanța școlară este expresia învățării dar și indicativul activității de învățare.

Majoritatea autorilor precizează că în învățare sunt implicați factori cognitivi și noncognitivi.

Învățarea are două forme: învățare spontană – neorganizată (în familie, grup de prieteni.) și învățare sistematică – organizată (în școală sau în alte tipuri de instrucție). La copii, învățarea în primii ani de viață se realizează în familie, în grupurile de joacă și prieteni, apoi în școală unde se realizează conform unor idealuri și scopuri educative bine stabilite. În lucrarea Strategii didactice în educația incluzivă, Daniel Mara precizează că „învățarea reprezintă modalitatea caracteristică ființei umane de achiziție a cunoștințelor, de formare a percepțiilor, deprinderilor și competențelor” (Mara, 2009, p. 32). Același autor susține că învățarea este un ansamblu de activități realizate de profesor prin proiectarea lecțiilor, care au ca scop schimbarea comportamentală a personalității elevului și dobândirea de către școlar a deprinderilor, cunoștințelor și strategiilor cognitive. Etapele parcurse de o persoană când învață sunt: achiziția – individul are contact cu informațiile noi; interiorizarea – includerea informațiilor noi în sistemul personal folosindu-se experiențele anterioare; modificarea – noile informații sunt puse în practică, persoana înțelege că a învățat ceva nou care poate fi util; aplicarea – se formează prin aceste modificări, abilități și comportamente.

În acest fel se realizează învățarea eficientă, bazată pe înțelegere, pe descoperirea activă de către cel care învață a căutării de soluții și rezolvarea situațiilor problemă. Prin exerciții repetate se acumulează experiență, se urmărește stocarea informațiilor pentru a putea fi puse în practică la nevoie. Stocarea se realizează mai bine prin înțelegerea învățării, dar este folosită uneori și memorarea mecanică. Aceste etape sunt valabile și la copiii cu deficiență și cu nevoi speciale dar, în funcție de tipul și gravitatea dificultăților cu care se confruntă acestea pot fi stânjenite sau blocate. Tipurile de învățare stabilite în literatura de specialitate sunt:

- învățarea cognitivă – reprezintă acumularea de deprinderi și cunoștințe intelectuale, prin înțelegere și exersare;
- învățarea psihomotorie – constă în însușirea schemei corporale, a orientării, ritmului și vitezei;
- învățarea instrumentală – bazată pe însușirea mijloacelor de comunicare: limbaj oral și scris, numerație, calcul etc.;
- învățarea practică – constă în formarea deprinderilor de joc, activități de autoservire, activități școlare și practice;
- învățarea afectivă – se însușesc reacțiile adecvate la situații și stări afectogene;
- învățarea morală – se formează conceptele de etică în conduita socială, în respectarea regulilor de conviețuire în comunitate.

Aceste tipuri de învățare sunt într-o strânsă interdependență și condiționare reciprocă. În cazul copiilor cu deficiență raportul între tipurile de învățare este mai mult sau mai puțin modificat, depinzând de tipul și gradul de deficiență dar și de decalajul dintre vârsta cronologică și cea mentală. Emil Verza (1998) afirmă că elevii cu deficiență în perioadele de instruire întâmpină mari dificultăți în învățarea cognitivă, de aceea un accent deosebit trebuie pus pe învățarea „preponderent afectivă și motivațională. Aceste forme de învățare vor fi însoțite întotdeauna de alte două forme și anume de învățarea morală și învățarea motrică.” (Verza, 1998, p. 34).

În lucrarea Educația incluzivă și pedagogia diversității, Alois Gherguț afirmă că fiecare persoană e unică și de aceea are moduri diferite de a învăța, astfel încât apar conceptele de „stiluri de învățare” și „inteligențe multiple”. Unii învață singuri, alții învață în grup sau observându-i pe alții, în schimb altora le place să facă câte ceva din fiecare. Tot așa cum unii copii învață mai ușor citind, alții învață folosind imagini și diagrame, iar o parte dintre ei ascultând și luând notițe. Cu alte cuvinte, fiecare are stilul său de a învăța. „Stilurile de învățare numite și stiluri cognitive, reprezintă acele caracteristici cognitive, afective și în general psihice care indică modurile în care persoanele care învață, percep, interacționează și răspund la mediul de învățare. Reprezintă totalitatea caracteristicilor cognitive care au un rol determinant în procesul de învățare.” (Elthes, 2013, p. 76 -77). Cercetarea interdisciplinară se axează pe analiza posibilităților oferite de învățarea contemporană din perspectiva stilurile de învățare ale studenților (Covaci, 2016). În opinia autoarei Elena Cocoradă, „stilurile de învățare descriu modul în care oamenilor le place să învețe” (Cocoradă, 2010 p. 184). La clasă cadrele didactice ar trebui să cunoască stilurile de învățare ale majorității elevilor și să predea în funcție de acestea, ajutându-i totodată să-și dezvolte și alte stiluri de învățare, în acest fel, școlarul este ajutat să-și atingă potențialul maxim. Există mai multe clasificări ale stilurilor de învățare, dar cea mai cunoscută este cea realizată de Fleming şi Mills în 1992 şi se centrează pe modalităţile senzoriale prin care percepe informaţia o persoană care învaţă; astfel, se identifică următoarele stiluri de învăţare: vizual, auditiv, kinestezic (apud Pârvulescu, 2016).

Stilul de învățare vizual – caracteristici:
• Reține mai ușor atunci când învață folosindu-se de diagrame, hărți, imagini.
• Este important să vizualizeze textul scris.
• Iar ca metodă de fixare folosește rescrierea.

Stilul de învățare auditiv – caracteristici:
• Pentru a învăța verbalizează acțiunea.
• Reține din explicațiile profesorului.
• Sunt eficiente discuțiile în grup.

Stilul de învățare kinestezic – caracteristici:

• Atunci când nu are activitate elevul devine agitat și este catalogat drept copil cu tulburări de comportament.
• Se implică fizic în activitatea de învățare.
• Atunci când experimentează învață mai ușor.
• Își mișcă mâinile și folosește comunicarea nonverbal.

În prezent, în cele mai multe școli, dat fiind faptul că sunt din ce în ce mai mulți copii cu dificultăți de învățare, se pune problema adaptării școlii la copil și nu a copilului la exigențele școlii. Se urmărește găsirea unor modalități de organizare eficientă a situațiilor de învățare. Inadaptarea școlară a elevului, eșecul școlar, randamentul scăzut la învățătură sunt analizate pluri-receptiv și pluri-cauzal, nu ca prelungire a neputinței copilului de a face față învățării și disciplinei școlare. Așa că sunt analizate situațiile care pot construi experiențe de viață și de învățare a copilului, dar și factorii declanșatori sau frenatori într-o anumită situație de învățare. Numai o analiză atentă a acestor factori pot crea o imagine clară asupra dificultăților de învățare cu care se confruntă elevul și în acest fel se pot lua hotărâri și se pot găsi soluții adecvate. Pe parcursul școlarității, oricare elev poate avea la un moment dat o dificultate de învățare. Aceasta poate fi depășită în unele cazuri de către copil prin forțe proprii, iar în altele e nevoie de ajutor – aici poate interveni profesorii, familia și în unele situații mai complicate specialiștii (logoped, psiholog, medic).

Bibliografie

• Cocoradă, E.,(2010), Introducere în teoriile învățării, Editura Polirom, Iași;
• Covaci M.,(2016), Educația online ca factor de exprimare a libertății religioase și de conștiință, Conferința științifică internațională: Libertatea religioasă și de conștiință în contextul securității sociale, vol. Journal for freedom of conscience, 2016.internet paper disponibil pe www.researchgate.net/publication/322437900_Limits_and_Liberties_in_Liturgy_Communication_and_Communion_in_a_Digital_Age_Theological_Perspectives_in_Orthodoxy
• Élthes Z., (2013), Condiţiile eficienţei e-learning în învăţământul superior, International Conference on Virtual Learning (ICVL) 2013, p. 76-80.disponibil pe intenet paper docplayer.net/amp/185758457-Journal-of-education-studies.html
• Gherguț, A., (2006), Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale, Strategii diferențiate și incluzive în educație, Ediția a II a, Editura Polirom , Iași;
• Golu,P.,(1985), Învățare și dezvoltare, Editura Științifică și Enciclopedică, București
• Mara, D., (2009), Strategii didactice în educația incluzivă, Editura Didactică și Pedagogică, București;
• Verza E.,(1998), Psihologie specială, Editura Didactică și Pedagogică, București.

Școala incluzivă – o necesitate în educația actuală

Prof. Dragomir Ioan Cristian
Școala Gimnazială Poiana Copăceni, județul Prahova

Există multe provocări in spațiul educativ românesc. O astfel de provocare, menită să insereze un echilibru între idealul educațional și idealul social, este reprezentat de educația integrată a copiilor cu CES, cu asigurarea unor resurse și modalități de intervenție și de sprijin. Pentru cadrele didactice din unitățile integratoare, implicațiile majore se structurează pe cel puțin trei direcții principale: schimbarea atitudinii, perfecționarea/ dezvoltarea profesională și modificarea practicii la grupă.

Copiii cu cerinţe educative speciale fac parte din societatea noastră, aceştia mai mult decât ceilalţi copii au nevoie de o permanentă socializare şi colaborare cu alţi copii pentru asigurarea integrării sociale a lor. Prin contactul direct cu elevii din alte instituţii şcolare şi prin participarea alături de ei la diverse activităţi se realizează diminuarea izolării şi înlăturarea, în mare măsură, a tendinţelor de agresivitate, contribuind la îmbunătăţirea modului lor de viaţă. Tendinţa de a crea şi sprijini cadrul necesar integrării sociale a copiilor cu dizabilităţi este cu cât mai activă, cu atât mai eficientă, argumentul suprem constituindu-l beneficiile psihosociale ale incluziunii, aceasta facilitând asumarea de roluri sociale proprii în comunitate şi stabilirea de relaţii sociale.

Crearea unor parteneriate între şcoală, familie şi comunitate dar şi între diverse instituţii şcolare, presupune succesul elevilor la şcoală şi mai târziu în viaţă. Atunci când părinţii, elevii şi ceilalţi membri ai comunităţii se consideră unii pe alţii parteneri în educaţie, se creează în jurul elevilor o comunitate de suport care începe să funcţioneze. „Unde-s mulţi, puterea creşte” spune învăţătura populară şi numai prin unirea efortului părinţilor, cadrelor didactice, a şcolii şi a comunităţii se poate face o mai bună integrare a copiilor cu CES. Asistenţa psihopedagogică specifică acordată acestor elevi este şi ea foarte importantă. Aceasta se realizează de către psihopedagog, profesor itinerant, consilier şcolar, ca şi de alţi profesionişti (inclusiv medici) sau de echipe de intervenţie multidisciplinară. Există, în principal, două etape importante în modificarea comportamentelor: observarea sistematică a comportamentelor în cauză, inclusiv a faptelor care precedă şi a celor care urmează; ascultarea activă – angajarea într-o relaţie de parteneriat cu copilul – este foarte importantă mai ales la vârsta preşcolară şi şcolară mică; manipularea acestor conduite şi evenimente în scopul obţinerii conduitei dezirabile.

Din experiența personală pot afirma că profesorul poate folosi în procesul de predare-învăţare-evaluare diverse strategii şi intervenţii utile: în primul rând trebuie să ţină cont de crearea unui climat afectiv-pozitiv. Stimularea încrederii în sine şi a motivaţiei pentru învăţare, încurajarea sprijinului şi cooperării din partea colegilor, formarea unei atitudini pozitive a colegilor, încurajarea independenţei şi creşterea autonomiei personale sunt aspecte semnificative de care cadrul didactic trebuie să ţină cont în vederea facilitării integrării şcolare a acestor copii. Este foarte important ca noi, cadrele didactice, să le încurajăm eforturile, să îi sprijinim, să îi apreciem pozitiv în realizarea sarcinilor şcolare, fără a crea dependenţă.

De asemenea, folosirea frecventă a sistemului de recompense, laude, încurajări, întărirea pozitivă, astfel încât să fie încurajat şi evidenţiat cel mai mic progres, centrarea învăţării pe activitatea practică nu sunt de neglijat când vorbim despre copii cu CES. De cele mai multe ori, când lucrăm cu elevi cu cerinţe educative speciale, ne gândim la sarcini împărţite în etape mai mici, realizabile, la folosirea învăţării afective, la adaptarea metodelor şi mijloacelor de învăţare, evaluare, dar şi la sprijinirea elevului să devină membru al unui grup. Este bine să organizăm activităţi de grup care să stimuleze

comunicarea şi relaţionarea interpersonală (jocuri, excursii, activităţi extraşcolare, activităţi sportive, de echipă), să îi sprijinim emoţional, să folosim un limbaj simplu, accesibil elevului şi nivelului lui de înţelegere.

Aşezarea în prima bancă a elevilor cu deficienţe de vedere, îmbunătăţirea calităţii iluminării, adecvarea materialelor didactice sunt aspecte pe care profesorul nu le omite când lucrează cu astfel de copii. Poziţia profesorului trebuie să fie astfel încât fiecare elev să-l poată vedea, iar în dialogul profesor-elev, profesorul să vorbească stând numai cu faţa spre elevi. O altă perspectivă ce nu poate fi omisă de către cadrul didactic este aşezarea copiilor cu hiperactivitate şi deficit de atenţie în primele banci, astfel încât să nu le distragă atenţia restul colectivului şi să fie aşezaţi în apropierea elevilor care sunt acceptaţi de colectiv ca modele pozitive.

Încurajarea oricărei tentative de comunicare, indiferent de natura ei este importantă. Profesorul trebuie să fie ferm, consecvent, să folosească înţelegerea şi calmul ca modalitate de stingere a manifestării agresive a elevului, să fie comentată acţiunea elevului şi nu personalitatea lui. Este indicat ca profesorul să aprecieze limita de suportabilitate a elevului (să nu-l jignească sau umilească), să folosească o mimică binevoitoare şi o atitudine deschisă (să nu încrucişeze braţele şi să nu încrunte privirea).

Într-o abordare incluzivă, toţi elevii trebuie consideraţi la fel de importanţi, fiecăruia să îi fie valorificate calităţile, pornind de la premisa că fiecare elev este capabil să realizeze ceva bun. Consider că nu există „reţete” pentru integrarea copiilor cu CES în învăţământul de masă. Cei care manifestă deschidere pentru integrarea acestora vor găsi şi strategiile potrivite. Fiecare copil are dreptul la educaţie şi merită să i se acorde o şansă. Învăţând împreună, copiii învaţă să trăiască împreună, să se accepte şi să se ajute la nevoie. Subtilele devieri de la normele fireşti, constituie bariere puternice, care împiedică derularea procesului de integrare în învăţământul de masă a copiilor cu deficienţe mintale şi/sau tulburări de comportament. Se impune, în această situaţie, renunţarea, cât mai curând, la inerţia instalată în activitatea educaţională, culturală şi socială în care sunt antrenaţi atât copiii cu deficienţe, cât şi familiile lor.

Bibliografie

1. Dumitru G.; Bucurei C.; Cărăbuţ C., „Integrarea elevilor cu cerinţe educative speciale”, Timişoara, Editura Mirton, 2006.

2. Cucoş, C.,“Pedagogie”,Iaşi, EdituraPolirom, 2006.. 3. Tomşa, G., Consiliere şcolară, Credis, Bucureşti, 2000.

„FIECARE COPIL CONTEAZĂ’’
- INIȚIATIVE PENTRU O EDUCAȚIE INCLUZIVĂ –

DOBRE ANA-MARIA
Grădinița cu program prelungit, nr.56, Oradea, Bihor

Educația incluzivă este o necesitate și în același timp o provocare. Toți copiii, cu sau fără dizabilități, trebuie să învețe împreună, indiferent de mediul social sau cultural din care provin, de religie, etnie, limbă. Este foarte important să reducem, ba chiar să eliminăm excluziunea și discriminarea, indiferent ce formă ar avea ele, să oferim copiilor cu tipuri și niveluri diferite de handicap șanse egale să participe la educație în cadrul sistemului general de învățământ.

Cu siguranță că fiecare cadru didactic a încercat să răspundă, la un moment dat, la întrebări, precum: De ce nu toţi elevii mei progresează în acelaşi fel? Cum pot să-i ajut pe toţi să înţeleagă? Cum pot să-i ajut pe cei care învaţă mai greu? Cel mai greu e să găsim metodele potrivite pentru a-i sprijini pe acești elevi să învețe, să progreseze, să se adapteze, să răspundem nevoilor lor atât de diferite. De ce? Pentru că fiecare este unic și chiar și atunci când crezi că ai descoperit o metodă potrivită, poate deveni imediat mai puțin eficientă.

Toți profesorii ar trebui să accepte, în primul rând, diversitatea dintr-o clasă, și anume: faptul că fiecare copil are propriile sale capacităţi intelectuale, diferite de cele ale altor colegi, că fiecare are stilul său propriu de a învăţa şi fiecare are nevoile sale în privinţa asimilării de informaţii. Aşadar, unul dintre cele mai importante aspecte ale învăţământului actual este nevoia sa de adaptare la necesităţile copiilor, oricare ar fi acele necesităţi şi oricare ar fi copiii – fie că sunt copiii cu CES, fie că pur şi simplu sunt copii cu un ritm mult mai încet de învăţare.

Fiecare copil are nevoie de școală. Integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă este un proces complex. Toți copiii au dreptul la educație și fiecare copil este capabil să învețe în ritm propriu.. Tipul dizabilității, atitudinea cadrelor didactice, a copiilor, implicarea familiei sunt factori care influențează educația incluzivă.

Copiii cu CES nu se pot adapta ritmului și cerințelor școlii, ei pot participa conform abilităților și propriului nivel de dezvoltare. De aceea, școala, în general, a început să se transforme pentru a răspunde nevoilor de învățare și dezvoltare ale copilului. Câți pași a făcut spre incluziune…? Cred că depinde de fiecare școală și nu numai. Incluziunea școlară este o treaptă spre incluziunea la nivelul societății.

Beneficiind de servicii de sprijin corespunzătoare în cadrul școlii unde sunt integrați, persoanele deficiente au posibilitatea de a ajunge la niveluri funcționale fizice, psihice și sociale care le pot schimba viața, le pot da un mai mare grad de independență. Totodată, copiii tipici vor învăța ce înseamnă toleranța, acceptarea, întrajutorarea, vor deveni mai buni.

Educația incluzivă este un proces permanent, care presupune școlarizarea copiilor cu cerințe educative speciale, adaptarea școlii la nevoile acestora, participarea lor la activități educative formale și nonformale, care să le asigure învățarea și dezvoltarea. Incluziunea presupune identificarea și eliminarea barierelor, bariere care pot avea legătură cu modul de organizare a școlilor, cu modalitățile de predare și evaluare a progresului elevilor.

Integrarea unui copil cu CES în învățământul de masă depinde de familia acestuia. Mulți părinți refuză să accepte că proprii lor copii ar avea probleme. Pentru a-i determina să conștientizeze deficiențele pe care le are copilul, cadrele didactice pot apela la consilierul școlar. Colaborarea familiei cu echipa de caz este necesară.

Un alt factor important este copilul cu CES, nevoile acestuia. De exemplu, un copil cu deficiențe senzoriale, auditive sau vizuale nu va putea fi integrat într-o școală de masă, unde nu există specialiști. De asemenea, atitudinea lui negativă față de acceptarea sprijinului, instabilitatea emoțională, factorii temperamentali pot îngreuna derularea unui program de intervenție.

Educația incluzivă presupune schimbarea atitudinilor, a mentalităților, a politicilor şi practicilor de excludere şi segregare. Aceasta este promovată prin documente naționale de politică educațională care promovează o educație centrată pe elev, o educație de calitate care se poate realiza prin programe de învățământ adecvate, o bună organizare, alegerea unor strategii optime de predare-învățare-evaluare, folosirea unor resurse și tehnologii variate etc..

O școală incluzivă pune accent pe progresul individual și nu pe diferențele dintre elevi; este promovată învățarea prin cooperare, în cadrul căreia copiii sunt încurajați să se ajute, învață unii de la alții și fiecare elev este valorificat. O școală și un profesor bun sunt aceia care obțin progres cu toți elevii.

Concluzionând, putem spune că incluziunea nu-i implică numai pe copiii cu CES; ea este de fapt o realitate şi recunoaşterea faptului că fiecare copil este unic. Şcoala incluzivă ne demonstrează, aşadar, că suntem unul, dar nu unul şi acelaşi.

Bibliografie

• Gheorghiu, F. (2005), Modalități de intervenție personalizată în cadrul învățământului integrat, Presa Universitară Clujeană.
• Gherguț, A. (2001), Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale, Editura Polirom, Iași.
• Vrăjmaș, E. și alții (2005), Ghid pentru cadre didactice de sprijin, Editura Vanemonde, 2005

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ CA ABORDARE PENTRU ÎMBUNĂTĂȚIREA REZULTATELOR TUTUROR ELEVILOR

Prof. Fighiuc Mirela
Liceul Teoretic „Emil Racoviță” Vaslui

Promovarea unei culturi a incluziunii școlare este un proiect care trebuie să privească nu doar profesorii, ci pe toți cei implicați în contextul școlar pentru a garanta un proiect de incluziune integral. Incluziunea școlară este o problemă care nu trebuie subestimată, deoarece toți copiii trebuie să aibă posibilitatea de a învăța în același mod. Fiecărui elev trebuie să i se pună la dispoziție instrumentele pentru a-și putea continua drumul de formare în cel mai simplu și natural mod posibil. Într-un mediu incluziv, potrivit pentru toată lumea, copiii pot avea posibilitatea de a crește nu doar din punct de vedere cultural, ci și personal, îmbunătățind relațiile cu ceilalți. Prin urmare, este necesară revizuirea predării tradiționale pentru a crea una mai incluzivă și mai inovatoare.

Ce este predarea incluzivă?

Cel mai simplu mod de a garanta incluziunea școlară este, fără îndoială, promovarea predării incluzive. Este o abordare școlară care își propune să pună în valoare și să respecte toți elevii, indiferent de caracteristicile acestora. Această predare își propune să exalteze particularitățile fiecărui individ prin evidențierea elementelor sale puternice care pot fi folosite pentru a crea un grup coeziv în clasă și pentru a crește sentimentul de apartenență. Prin urmare, este necesar ca elevii să fie învățați să elimine orice tip de discriminare bazat pe diferența de gen, limbă, orientare sexuală, rasă, religie sau dizabilitate. În predarea incluzivă, diversitatea nu reprezintă un dezavantaj ci mai degrabă un plus, o valoare adăugată care poate fi valoroasă și educativă pentru toți elevii. Prin urmare, școala trebuie să se angajeze să se asigure că acest lucru este posibil prin educație, drept la care toți elevii trebuie să aibă acces fără nicio distincție.

Cum să punem în practică cultura incluziunii la școală?

Predarea incluzivă, deși fundamentală, nu este ușor de pus în practică la școală, deoarece trebuie folosite strategiile potrivite pentru ca simțul identității individului să nu se termine în reducerea și conformarea excesivă la un standard. Prin urmare, sunt multe dificultăți care pot fi întâmpinate în atingerea acestui obiectiv. Pentru a putea veni în întâmpinarea nevoilor tuturor elevilor, este indicat în primul rând realizarea unui Plan de Intervenție Personalizat, caracterizat prin utilizarea unor instrumente care pot ajuta elevii să învețe mai bine, în special pentru elevii cu CES (cerințe educaționale speciale) sau pentru cei cu dificultăți de învățare. Profesorii trebuie, prin urmare, să ia în considerare faptul că acești elevi nu pot dobândi cunoștințe academice în același mod ca alți colegi de clasă, ci au nevoie de un program personalizat, bazat pe nevoile lor. Un element important care nu trebuie subestimat este crearea unui mediu de predare primitor și funcțional. Acesta din urmă nu include doar birouri, scaune și sala de clasă, ci trebuie considerat ca un spațiu cultural în care fiecare se poate exprima în cel mai bun mod posibil. Mediul de învățare trebuie să încurajeze comunicarea, ascultarea, respectul, creativitatea și colaborarea cu ceilalți. Elevii trebuie să se simtă în largul lor nu doar cu colegii de clasă, ci și cu profesorii care trebuie să faciliteze acest proces, de exemplu prin modificarea lecției frontale clasice.

Strategii didactice utile pentru promovarea incluziunii

Pentru a încuraja incluziunea, profesorii pot implementa câteva strategii de predare eficiente. Una dintre acestea constă cu siguranță în utilizarea dispozitivelor electronice care constituie un aliat

valabil pentru profesori și elevi. Printre acestea trebuie să ne amintim mai întâi de IWB (tabletă interactivă multimedia) care, în comparație cu tabla tradițională, vă permite să creați trasee multidisciplinare și să capteze atenția elevilor la clasă. Prin utilizarea IWB este posibil să profitați de imagini, sunete, hărți conceptuale, videoclipuri și instrumente audiovizuale care vă permit să tratați un subiect într-un mod diferit. Cu acest tip de tablă, elevii dobândesc cunoștințe mai rapid și în același timp se pot distra. Există și alte dispozitive electronice care pot fi foarte utile la școală precum smartphone-uri, tablete și computere. De fapt, tehnologia este prezentă astăzi în viața tuturor, adulților și copiilor, prin urmare poate fi exploatată într-un mod educațional chiar și la școală. Pe smartphone, elevii pot descărca aplicații în care să-și testeze abilitățile: prin chestionare, jocuri și exerciții este posibil să-i provoace pe colegii de clasă să-și testeze cunoștințele și abilitățile pe diferite discipline. Mai mult, aceste aplicații pot constitui un aliat valabil pentru copiii cu dizabilități, promovând integrarea acestora în grup. De fapt, există programe care vă permit să creați rezumate mai ușor și imediat, altele care permit citirea automată a unui text și altele care oferă posibilitatea asocierii imaginilor cu cuvinte.

Alte metode care pot fi aplicate la școală

Alte metode de predare care pot fi folosite de profesorii școlii pentru a îmbunătăți cultura incluziunii sunt învățarea prin cooperare și educația între egali. Prima reprezintă o metodologie care constă în colaborare și cooperare între elevi: profesorul împarte clasa în grupuri nu prea mari (formate în general din maximum cinci persoane) în care fiecare primește un rol diferit. Fiecare elev își asumă așadar responsabilitatea propriei sarcini și trebuie să o ducă la bun sfârșit astfel încât echipa să beneficieze de ea și să poată obține un rezultat satisfăcător. Apoi, toate grupurile își pot prezenta munca profesorului care va face evaluările. Datorită învățării prin cooperare, copiii își pot îmbunătăți semnificativ abilitățile relaționale, simțul datoriei, creativitatea și capacitatea de a-i asculta pe ceilalți. Educația între egali se bazează, de asemenea, pe colaborare, dar spre deosebire de învățarea prin cooperare, aceasta implică de obicei doi oameni care sunt la același nivel. În acest tip de strategie cele două părți se ajută reciproc în așa fel încât una să-și transmită celeilalte abilitățile. Prin urmare, elevii acționează ca profesori față de colegii lor, ajutându-i să depășească obstacolele legate de învățare. Educația între egali vă permite să stabiliți relații mai puternice, să creșteți socializarea și să vă îmbunătățiți gestionarea îndatoririlor. Muzica și arta sunt alte două instrumente foarte valide pentru creșterea incluziunii în școală, deoarece promovează unitatea și permit dezvoltarea imaginației. Desigur, fiecare instrument folosit trebuie să fie potrivit vârstei elevului: la copiii de școală primară, de exemplu, este posibil să se concentreze pe jocuri simple și intuitive, în timp ce la copiii mai mari pot fi create cursuri educaționale mai complexe. În toate aceste cazuri, profesorii au responsabilitatea de a interveni pentru a sprijini nu numai copiii cu dificultăți mai mari, ci și pe ceilalți elevi care vor trebui să înțeleagă pe deplin sensul incluziunii. O școală incluzivă este de fapt o școală mai conștientă, mai modernă și mai atentă la nevoile elevilor dar mai ales mai unită și educativă.

O modalitate prin care tehnologia îmbunătățește educația incluzivă este prin utilizarea instrumentelor de tehnologie de asistență care îi ajută pe elevii cu dizabilități să acceseze și să participe la aceleași activități de învățare ca și colegii lor fără dizabilități.

Iată câteva modalități în care tehnologia ajută la educația incluzivă:

1. Instrumente de tehnologie de asistență - Instrumentele de tehnologie de asistență, cum ar fi software-ul de transformare a textului în vorbire, cititoarele de ecran și software-ul de recunoaștere a vorbirii, ajută elevii cu dizabilități să acceseze și să interacționeze cu materialele de învățare. De exemplu, studenții cu deficiențe vizuale pot folosi cititoare de ecran pentru a accesa manualele digitale,

în timp ce cei cu dificultăți de învățare pot folosi software-ul text-to-speech pentru a asculta instrucțiunile și temele.

2. Platforme de învățare online - Platformele de învățare online devin din ce în ce mai populare și oferă un mediu de învățare flexibil, în ritm propriu, care se adresează diferitelor stiluri și nevoi de învățare. Aceste platforme oferă studenților acces la o gamă largă de resurse, inclusiv videoclipuri, podcasturi și activități interactive care îmbunătățesc învățarea.

3. Instrumente de învățare colaborativă - Instrumentele de învățare colaborativă, cum ar fi conferințele video și forumurile de discuții online, permit elevilor să lucreze împreună la proiecte de grup, să împărtășească idei și să colaboreze la sarcini. Aceste instrumente îmbunătățesc abilitățile de lucru în echipă și de comunicare, care sunt esențiale pentru succesul secolul 21.

4. Învățare personalizată – Cu tehnologia, acum este posibil să personalizați învățarea pentru a satisface nevoile unice ale fiecărui elev. Tehnologia joacă un rol esențial în promovarea educației incluzive, oferind instrumente care permit tuturor elevilor să acceseze și să participe la aceleași activități de învățare. Prin adoptarea tehnologiei, educatorii pot crea un mediu de învățare favorabil și incluziv, care să răspundă nevoilor diferite ale tuturor elevilor.

Bibliografie:

Jorgensen, C. M., McSheehan, M., Sonnenmeier, R. P., *Essential Best Practices in Inclusive Schools*, Institute on Disability, University of New Hampshire, Durham, 2009;

Save the Children, Schools for All. *Including disabled children in education*, London, 2002;

Canevaro, A. (ed.) *L'integrazione scolastica degli alunni con disabilità.Trent'anni di inclusione nella scuola italiana*. Trento: Erickson, 2007.

INTEGRAREA COPIILOR CU CES ȘI IDEI DE REZOLVARE A PROBLEMELOR ACTUAE. EXEMPLE DE BUNE PRACTICI

Prof. Ivan Cristina Daniela
Grădinița cu Program Prelungit Nr. 13-Focșani/Vrancea

Integrarea copiilor cu CES (Cerințe Educaționale Speciale) în învățământul preuniversitar este o preocupare importantă pentru a asigura accesul la educație și dezvoltarea lor într-un mediu adecvat. Iată câteva idei de rezolvare a problemelor actuale în acest domeniu:

1. **Evaluare și diagnostic precoce:** Identificarea timpurie a copiilor cu CES este esențială. Sistemele de evaluare trebuie să fie sensibile la nevoile lor și să ofere un diagnostic precis pentru a începe intervenția cât mai devreme.
2. **Planuri individualizate de învățare:** Fiecare copil cu CES ar trebui să aibă un plan individualizat de învățare (PII) care să ia în considerare nevoile și abilitățile lor unice. Acest plan ar trebui să fie flexibil și să fie revizuit periodic pentru a asigura progresul.
3. **Formare adecvată pentru cadrele didactice:** Profesorii și personalul școlar ar trebui să primească formare specializată în lucrul cu copiii cu CES. Aceasta ar trebui să includă strategii de învățare individualizate, tehnici de gestionare a comportamentului și abordări de comunicare eficientă.
4. **Resurse și facilități adecvate:** Școlile ar trebui să ofere resurse și facilități adecvate pentru a susține nevoile copiilor cu CES. Acest lucru ar putea include tehnologii asistive, materiale didactice adaptate și asistență personală atunci când este necesar.
5. **Incluziune socială:** Promovarea incluziunii sociale este crucială pentru dezvoltarea copiilor cu CES. Școlile ar trebui să creeze medii care să faciliteze interacțiunea și colaborarea între toți elevii, eliminând astfel stigma și izolarea.
6. **Parteneriate cu comunitatea:** Implicarea familiei și comunității în educația copiilor cu CES este esențială. Colaborarea strânsă între școală, familie și resursele din comunitate poate oferi un sprijin semnificativ pentru acești copii.
7. **Promovarea autonomiei și abilităților de viață:** Educația pentru independență și abilități de viață ar trebui să facă parte integrantă din curriculumul copiilor cu CES. Acestea includ abilități practice, sociale și de comunicare care să îi pregătească pentru viața de adult.
8. **Monitorizare și evaluare continuă:** Progresul copiilor cu CES ar trebui să fie monitorizat și evaluat continuu pentru a asigura că intervențiile sunt eficiente și că nevoile lor sunt îndeplinite în mod corespunzător.

Prin implementarea acestor idei și prin angajamentul tuturor părților implicate, putem crea un mediu educațional mai incluziv și susținător pentru copiii cu CES în învățământul preuniversitar.

Iată câteva exemple de bune practici în integrarea copiilor cu CES în învățământul preuniversitar:

1. **Programul "Peer Tutoring" (Tutoriat între colegi):** Acest program implică angajarea elevilor fără CES în roluri de tutori pentru colegii lor cu CES. Tutorii sunt instruiți și încurajați să ofere sprijin academic și social colegilor lor, promovând astfel incluziunea și interacțiunea între toți elevii.
2. **Adaptarea curriculumului și a materialelor didactice:** Profesorii adaptează materialele didactice și metodele de predare pentru a se potrivi nevoilor individuale ale elevilor cu CES. De exemplu, utilizarea de materiale tactile pentru elevii cu deficiențe de vedere sau utilizarea tehnologiilor asistive pentru elevii cu dizabilități de învățare.
3. **Grupuri de suport și consiliere:** Școlile pot organiza grupuri de suport și sesiuni de consiliere pentru elevii cu CES, oferindu-le un spațiu sigur unde să își exprime emoțiile și să își dezvolte abilitățile de socializare și reziliență.
4. **Program de mentorat:** Elevii mai mari sau foști elevi cu CES pot fi implicați în programe de mentorat pentru elevii mai mici. Acești mentori oferă sfaturi, sprijin și încurajare colegilor lor mai tineri, ajutându-i să se adapteze la mediul școlar și să își dezvolte încrederea în sine.
5. **Parteneriate cu organizații non-guvernamentale și instituții specializate:** Școlile pot colabora cu organizații non-guvernamentale și instituții specializate pentru a oferi resurse suplimentare și sprijin în educația copiilor cu CES. Acest lucru poate include servicii de terapie, formare pentru cadrele didactice și furnizarea de echipamente și materiale speciale.
6. **Evenimente și activități inclusiv:** Organizarea de evenimente și activități care să promoveze incluziunea și diversitatea în școală poate contribui la crearea unui mediu mai prietenos și mai receptiv pentru toți elevii. De exemplu, organizarea de evenimente culturale sau sportive în care toți elevii să poată participa și să se implice.

Aceste exemple de bune practici demonstrează diverse moduri în care școlile pot promova incluziunea și sprijinul pentru elevii cu CES în învățământul preuniversitar. Prin adoptarea acestor practici și adaptarea lor la nevoile specifice ale comunității școlare, putem crea un mediu educațional mai echitabil și mai accesibil pentru toți elevii.

Bibliografie:

1. Ainscow, M., Booth, T., & Dyson, A. (2013). *Understanding and developing inclusive practices in schools: A collaborative action research network*. Routledge.
2. Florian, L., & Black-Hawkins, K. (2011). *Exploring inclusive pedagogy*. Routledge.
3. Ruijs, N. M., & Peetsma, T. T. (2009). *Effects of inclusion on students with and without special educational needs reviewed*. Educational Research Review, 4(2), 67-79.
4. Scruggs, T. E., & Mastropieri, M. A. (2009). *Policy and practice implications of meta-analysis of the social competence of children with disabilities*. Exceptional Children, 75(4), 419-434.
5. UNESCO. (2009). *Policy guidelines on inclusion in education*. UNESCO.

Comportamentul de tip bullying

Szűcs Krisztina
Profesor psihopedagog
Centrul Şcolar de Educaţie Incluzivă ”Bonitas” Oradea, Județul Bihor

Olweus defineşte intimidarea (bullying) ca o expunere repetată de-a lungul timpului la acţiuni negative din partea unuia sau mai multor persoane (Olweus, 1999). Înţelesul expresiei de acţiuni negative se referă la momentele când cineva, în mod intenţionat, cauzează sau încearcă să provoace daune sau disconfort unei alte persoane, ceea ce se regăseşte şi în definiţia comportamentului agresiv. Aceste acţiuni negative se pot evidenţia în cuvinte (verbal), de exemplu, prin ameninţare, tachinare, folosirea în sens batjocoritor a unor nume (porecle). Un alt exemplu de acţiune negativă poate fi atunci când cineva loveşte, împinge, agresează sau împiedică o persoană să facă ceva, folosind forţa fizică. Este posibil, de asemenea, ca aceste acţiuni negative să nu se concretizeze verbal sau prin forţa fizică ci prin arătarea diferitor gesturi sau feţe cu scopul de a exclude o persoană dintr-un anumit grup sau de a refuza în a fi de acord cu dorinţele respectivului individ. Chiar dacă o singură întâmplare de hărţuire poate fi considerată ca intimidare în anumite circumstanţe, definiţia dată de Olweus subliniază faptul că aceste acţiuni negative trebuie să aibă loc în mod repetat si de-a lungul timpului. Este important de exclus anumite acţiuni ocazionale direcţionate către un elev la un moment dat şi împotriva altuia la o ocazie diferită. Olweus vorbeşte de o imbalanţă a puterii. Elevul care este victima nu se poate apăra faţă de cel sau cei care îl hărţuiesc.

Comportamentul de intimidare poate fi manifestat de către un singur individ – agresor (bully) – sau de un grup (Buda, 2009). Ţinta intimidării poate fi de asemenea un singur individ – victimă – sau un grup. În contextul şcolar, ţinta este de cele mai multe ori un singur elev. Studiile anterioare indică faptul că în majoritatea cazurilor victima este hărţuită de către un grup sau 2-3 elevi. Un alt lucru important de menţionat cu privire la intimidare este acela că nu se poate vorbi de acest comportament în cazul în care 2 elevi cu aceeaşi putere (fizică sau psihologică) se luptă sau au anumite dispute/conflicte. Pentru a putea vorbi de intimidare (bullying) ar trebui sa fie prezentă o inegalitate de putere sau forţă (o relaţie asimetrică de putere): elevul care este expus la diferite acţiuni negative are dificultăţi în a se apăra şi este oarecum neajutorat în faţa celuilalt elev sau elevi care îl agresează. Astfel, putem vorbi de acţiuni de intimidare directe – atacuri destul de evidente asupra unei victime – şi acţiuni de intimidare indirecte – manifestate prin izolare socială şi excluderea intenţionată dintr-un grup.

Studiile au arătat faptul că există o tendinţă a băieţilor să fie mai expuşi la intimidare decât fetele (Cowie şi Dawn, 2008). Această tendinţă este evidentă în perioada gimnaziului si a liceului. Aceste rezultate confirmă prezenţa acţiunilor de intimidare directă în rândul băieţilor (atacuri

deschise), ceea ce a dus la întrebarea firească dacă în rândul fetelor se observă mai des tipul de intimidare indirectă (izolare socială şi excluderea intenţionată dintr-un grup de prieteni)**.** Rezultate au confirmat această ipoteză şi anume că fetele sunt mai expuse la forme mai subtile de intimidare decât la altele mai directe (gen atacuri directe). Totuşi, în acelaşi timp, procentul băieţilor expuşi la tipul de intimidare indirectă a fost aproximativ egal cu cel al fetelor.

Studiile întreprinse de Olweus au subliniat faptul că băieţii manifestă cel mai adesea acest comportament de intimidare. Un procent mai mare de 60% de fete (clasele 5-7) au fost intimidate de băieţi, 20% din fete au fost intimidate atât de băieţi, cât şi de fete iar marea majoritate a băieţilor, peste 80% au fost intimidaţi de alţi băieţi. În perioadă gimnazială şi a liceului numărul băieţilor agresori în comparaţie cu cel al fetelor este de 4 ori mai mare. Important de menţionat este faptul că acest comportament de intimidare manifestat prin forţa fizică este mai comun în rândul băieţilor. În opoziţie (Craig et all, 2009), mai des întâlnit în rândul fetelor sunt acţiuni de răspândire a zvonurilor, hărţuire indirectă, manipulare a relaţiilor de prietenie (privarea de anumite prietene). Cu toate acestea, hărţuirea manifestată la nivel de vorbe, gesturi este cea mai întâlnită formă şi în rândul băieţilor.

Ca şi concluzie la cele menţionate anterior, băieţii sunt în mare parte atât victime a intimidării indirecte, cât şi autori/agresori. Această concluzie vine în sprijinul cercetărilor privind diferenţe în funcţie de sex în cazul comportamentului agresiv (Maccoby & Jacklin, 1986). De asemenea, o mulţime de studii atestă faptul că relaţiile dintre băieţi sunt mai puternice, mai dure şi mai agresive decât cele în rândul fetelor. Aceste diferenţe se datorează cu siguranţă moştenirii biologice şi sociale/de mediu.

Bibliografie

1. Buda, M. (2009).*Közérzet és zaklatás az iskolában*, Revista Iskolakultúra nr. 5–6/ 2009.p. 3-20 Debrecen
2. Cowie, H., Dawn, J. (2008). *New perspectives on bullying,* Ed. Open University Press, England.
3. Craig, W., Harel-Fisch, Y., Dostaler, S., Hetland, J., Simons-Morton, B., Molcho M., (2009).*A cross-national profile of bullying and victimization among adolescents in 40 countries*, Ed. Int. J. Public Health.
4. Maccoby, E.E. (1986). *Social groupings in childhood: their relationship to prosocialand antisocial behavior in boys and girls.* In D. Olweus, J. Block & M. Radke-Yarrow (Eds.), *Development of antisocial and prosocial behavior*. New York: Academic Press.
5. Olweus, D. (1999): *Iskolaizaklatás*. Educatio, 1999/4, p. 717–739.

Metode activ-participative în dezvoltarea gândirii critice

Prof. înv. primar. Matei Magdalena
Liceul Teoretic Aurel Vlaicu, oraș Breaza

1. Conștientizarea de sine

Conștientizarea de sine (să te înțelegi pe tine însuți) începe cu recunoașterea și identificarea emoțiilor, nevoilor, punctelor forte și limitărilor.

De exemplu, aceasta implică gestionarea anxietății, stresului și îngrijorării. Explorați conștiința de sine prin introducerea vocabularului emoțional. Învață-i pe copii cum să modeleze un comportament adecvat. Tehnica de Mindfulness (stare mentală obținută prin conștiința momentului prezent prin înțelegere și acceptarea propriilor trăiri gânduri), precum și a rămâne concentrat și pe drumul cel bun, fac, de asemenea, parte din conștientizarea de sine.

A avea o evoluție a modului de gândire, împreună cu ceilalți factori, va duce la încredere în sine. Folosirea cărților pentru copii – Găsiți literatură pentru copii de calitate pentru a-i învăța pe copii să conștientizeze stările emoționale. Apoi, folosiți activitățile din carte pentru a vă implica, a avea discuții și pentru a le spori capacitatea de a-și exprima emoțiile.

Jurnal – Instruiți elevii să țină un jurnal special pentru a înregistra provocările și emoțiile, evenimentele și amintirile. Încurajați-i să încerce să se gândească la un lucru pozitiv în fiecare zi. Această activitate de autoreglare și mindfulness poate include și sugestii de scriere. Mintea de creștere – Folosiți citate pozitive pentru a pregăti copiii să învețe. Puteți folosi postere ce pot fi colorate și apoi agățate prin casă ca mementouri, să perseverați și să nu renunțați când lucrurile se îngreunează.

Gestionarea emoțiilor, anxietatea, stresul, îngrijorarea;

Tabloul de viziune – Rugați copiii să creeze un panou de viziune cu lucrurile pe care doresc să le facă în viitor. Le puteți sugera să se gândească la ziua de mâine, săptămâna viitoare, vara sau chiar anul școlar viitor!

Carduri de autoafirmare – Petreceți ceva timp creând carduri de autoafirmare acasă și postați-le în casă .

Oglinda „Eu sunt” – Sugerați familiilor să găsească o oglindă mică și să posteze zicala „Eu sunt” în partea de sus. Adăugați post-it-uri care să conțină cuvinte pozitive, cum ar fi special, amabil și muncitor, în jurul oglinzii pe care le pot recita.

2. Autogestionare - Autogestionarea implică gestionarea impulsurilor, emoțiilor și stresului. Disciplina, motivația, rezistența și perseverența fac, de asemenea, parte din auto-gestionare. Ajutați copiii să continue să-și dezvolte abilitățile de auto-gestionare acasă, cu următoarele activități.

Ajută-i pe ceilalți – Amintește-le copiilor că se pot oferi să facă o favoare pentru cineva din familia lor. Faceți din acesta un obiectiv pentru care să lucrați – o dată pe săptămână, sau poate în fiecare zi!

Întâlniri de dimineață – Folosiți diapozitivele *Mind + Heart Morning Meeting* pentru a ghida elevii într-o întâlnire virtuală de dimineață pentru a vă începe cursul online. Acest exercițiu îi va ajuta să-și dezvolte abilitățile de autogestionare. Copiii se vor bucura să se întâlnească și să petreacă timp cu profesorul și colegii lor online.

Automotivare, perseverență și rezistență – Lucrează cu copiii pentru a învăța că pot depăși provocările cu perseverență și muncă grea. Amintiți-le familiilor să aibă răbdare, și să nu se grăbească

să îi ajute, astfel încât copilul lor să poată învăța singur. Cereți-le să folosească un limbaj care să îl încurajeze, cum ar fi „sunt mândru de tine” și „*Veți trece peste asta*” și veți fi atât de fericit de progresul dvs.

3. Conștientizarea socială - Conștientizarea socială înseamnă înțelegerea celorlalți și sentimentele și perspectivele lor. Începe cu recunoașterea și aprecierea faptului că fiecare este diferit. Cu această înțelegere, empatia și respectul pentru ceilalți sunt pași esențiali în conștientizarea socială. Empatie cu filmele – Cu învățarea la distanță și timpul prelungit acasă, videoclipurile vor fi probabil populare. Rugați elevii să se oprească pentru a discuta despre sentimente, emoții, consecințe și alte concepte valoroase. Aceste cărți și videoclipuri care încurajează empatia oferă exemple utile!

Acte aleatorii de bunătate – Creați o listă de modalități de a fi amabil acasă și apoi faceți un calendar de acte pe care să le finalizați într-o lună. Încurajați elevii și familiile lor să le facă împreună.

Donații – Încurajați elevii să colecteze jucării și cărți nefolosite pentru a le dona când totul se termină. Conectați-vă cu ceilalți – Asigurați-vă că vă adresați numelui fiecărui copil în timpul chat-ului online. Încurajează-i să se simtă liber să vorbească direct cu tine. De exemplu, încercați să limitați orele în care elevii trebuie să nu vorbească. Sau, acordați câteva minute la începutul sau la sfârșitul întâlnirii cu ei pentru a le permite să se vadă și să vorbească între ei. Partajați-vă adresa de e-mail și permiteți-le să vă trimită e-mail. Deși este greu, încercați să răspundeți fiecăruia personal. Încheiați e-mailul cu comentarii calde pentru a le spune că sunt speciali și iubiți.

Activitate practică- *Inimă încrețită* – Tăiați o inimă de hârtie și scrieți pe ea: „*Înainte de a vorbi, gândiți-vă și fiți inteligent, este greu să remediați o inimă șifonată.*” După aceea, deschide inima din nou. Discutați cum nu puteți elimina ridurile așa cum nu puteți elimina acele cuvinte dureroase.

4. Relationship Skills

Există o nevoie continuă de a construi relații acasă. Comunicarea, cooperarea și rezolvarea conflictelor sunt esențiale pentru relații sănătoase în și în afara casei. Jocul de rol de succes, lucrul în grupuri și interacțiunea cu părinții vor ajuta la dezvoltarea abilităților de relație. Încercați aceste activități în timpul învățământului la distanță pentru a încuraja copiii să se conecteze cu membrii familiei și colegii online.

Inimi de hârtie – Instruiți elevii să decupeze inimi de hârtie. Rugați-i să scrie mesaje personale de mulțumire, bunătate sau apreciere pentru ceilalți. Le pot lăsa pe ferestre sau pe ușa din față pentru ca ceilalți să le vadă. Alternativ, le-ar putea posta în casă pentru ca membrii familiei să le găsească.

„Întâlniri de joacă” virtuale – Încurajează familiile să-și conecteze copilul online cu un prieten pentru un chat virtual pe o platformă, cum ar fi Zoom, Facebook Messenger Kids sau un apel Facetime.

Scrieți și trimiteți un e-mail - După o scurtă lecție despre cum să scrieți un e-mail, puneți-i pe copii să scrie unul profesorului lor, unui prieten din clasă sau unui membru al familiei. Se vor bucura să primească un mesaj de e-mail în schimb!

Sunați la un prieten sau un membru al familiei – Încurajați copiii să se conecteze cu un prieten sau un membru al familiei la telefon în fiecare săptămână. Acest exercițiu este benefic pentru toată lumea!

Cărți și videoclipuri despre prietenie – Amintește-le copiilor cum să fie buni prieteni.

Petrece timp de calitate în familie – Copiii petrec în mod natural mai mult timp cu familia. Oferă-le idei de conectare la domiciliu care construiesc o bază solidă de familie. Sugerați o seară de

jocuri în familie, luând masa împreună la masă, discutând zilnic despre cum merg lucrurile și așa mai departe.

5. Luare responsabilă a deciziilor

Luarea responsabilă a deciziilor implică gândirea la părțile unei probleme și identificarea diferitelor soluții și consecințe. Discutarea și prezicerea situațiilor cu profesorii sau părinții îi poate ajuta pe copii să învețe să analizeze, să evalueze și să reflecte singuri.

Responsabilitate – Folosiți această unitate pentru a ghida elevii să învețe ce înseamnă responsabilitatea și cum pot fi responsabili.

Încrederea – Construiește-le copiilor tăi încrederea, punându-i să exerseze să ia propriile decizii. Încurajați părinții să se abțină de la a alerga la salvare de fiecare dată când există o luptă. Amintește-le să se concentreze pe punctele lor forte și să-și hrănească abilitățile și trăsăturile unice. Oferă-le responsabilitate și pregătește-le pentru succes cu obiective realizabile.

Borcan pentru realizări noi – De fiecare dată când copilul realizează ceva nou, rugați-l să-l noteze pe o foaie de hârtie și să îl așeze într-un borcan special. După ceva timp, încurajați copiii să le distribuie pentru a vedea creșterea.

Abilități de organizare – Încurajează familiile să stabilească rutine și un loc dedicat pentru învățare în casă. Furnizați un program și cereți familiilor să îl posteze în mod vizibil pentru copii. Învață-i pe copii cum să organizeze munca pe care o finalizează sau să facă fotografii cu munca lor pentru a le partaja virtual.

Cercul de control – Discutați situații pe care le puteți sau nu le puteți controla. Creați un poster cu un cerc pe el. În interiorul cercului, desenează și scrie lucruri pe care le POȚI controla. În afara cercului, desenează și scrie situații pe care NU le poți controla. Acest lucru va ajuta la calmarea copiilor care suferă de anxietate în perioadele nesigure.

Stabilirea obiectivelor – Ajutați copiii să stabilească un obiectiv de învățare acasă și să discute despre lucrurile pe care le pot face pentru a-l atinge. Creați un plan!

– Încurajați familiile să-și „prindă” copiii atunci când sunt responsabili acasă. De fiecare dată când sunt de ajutor cu treburi suplimentare, amintindu-și responsabilitățile sau lucrând din greu la temele lor școlare, ei pot primi o răsplată. .

Învățarea nu poate avea loc cu copiii aflați în haos, incapabili să se autoregleze. O minte calmă, concentrată, centrată este necesară pentru o creștere și o dezvoltare maximă.

Bibliografie

Cerghit, Ioan, *Metode de invatamant*, Editura Polirom, Iasi, 2006.
****Evaluarea curenta si examenele. Ghid pentru profesori*, coord. Adrian Stoica, Editura Prognosis, Bucuresti, 2001.
*** *Ghid de Evaluare si examinare*, SNEE, Editura Prognosis, Bucuresti, 2001.
*** *Ghid metodologic Aria curriculata Limba si comunicare*, CNC, Bucuresti, 2002.
****Pedagogie si elemente de psihologie scolara*, coord. Elena Joita, Editura Arves, Craiova, 2003.

ABORDĂRI POZITIVE ÎN ȘCOALA INCLUZIVĂ

PROF. MUȘOIU MIHAELA
LICEUL TEORETIC ȘTEFAN ODOBLEJA, BUCUREȘTI

Imaginează-ți că mai sunt zece minute dintr-o oră monotonă, auzi vocea profesorului ca prin vis, în depărtare, iar tu te lupți să-ți ții ochii deschiși în timp ce încerci să te concentrezi la lecție. Nu e o situație ideală în clasă, nu-i așa? Niciun profesor nu și-ar dori un astfel de auditoriu. Și totuși, pentru o categorie aparte de elevi, aceasta este o provocare zilnică. Din fericire, coșmarul poate să dispară! E nevoie de un strop de bunăvoință, acceptare și informare!

În prezent, numeroși profesori încearcă să evite astfel de scenarii, încercând să implice mai activ elevii în procesul de învățare prin explorarea la maxim a potențialului acestora, mai ales în situația în care colectivul are și elevi cu cerințe speciale. În esență, abordarea didactică eficace poate fi diversă, plasând educabilul în centrul activității de învățare și conferind cadrului didactic un rol accentuat de negociator și moderator. Având în vedere faptul că peisajul educațional evoluează rapid, cerându-le tuturor actorilor implicați să fie la curent și să se adapteze la strategii contemporane, ignorarea nevoilor speciale și personalizate ar putea face dificilă integrarea fără probleme.

Sistemul educațional național are un caracter deschis și pluralist. În acest mediu, incluziunea școlară este și se va dovedi în continuare o necesitate. Abordarea integrată a copiilor cu cerințe educaționale speciale este un aspect care se reflectă pe o gamă largă de paliere: educațional, familial, social și nu în ultimul rând emoțional.

În ceea ce privește domeniul educațional, dificultățile ritmului de învățare sunt evidente. Adaptarea la mediul școlar este îngreunată, parțial din cauza afectării concentrării și incapacității controlului impulsurilor. Aceste neajunsuri se corijează prin conștientizare, voință și perseverență, prin exersarea deprinderilor de control, cheia succesului fiind în mare parte un profesor informat și implicat.

Din punct de vedere social, se înregistrează accentuarea comportamentelor disruptive și de inadaptare socială, dificultăți în interpretarea indiciilor sociale și accentuarea conflictelor pe fondul capacității reduse de decizie. In extremis, se poate merge până la însingurare, marginalizare și excludere, ceea ce își lasă amprenta și asupra mediului familial unde se observă o discordanță privind nivelul așteptărilor și rezultatele școlare obținute, astfel fiind afectate relațiile și dinamica din funcționarea familiei.

Latura emoțională este la fel de vulnerabilă. Este vizibilă insecuritatea socio- emoțională în contextul bully-ingului din mediul școlar, ceea ce duce la afectarea stimei de sine și toleranță scăzută la stres. Copilul cu cerințe educaționale speciale este de cele mai multe ori demotivat și suferă de sindromul de burnout. Este din nou rândul profesorului să elimine stereotipurile și prejudecățile, asigurând un climat emoțional stabil pentru întregul colectiv cu care își desfășoară activitatea.

Facilitarea incluziunii școlare în cazul copiilor cu cerințe școlare speciale este posibilă doar în cazul în care se cunoaște în profunzime copilul care prezintă o simptomatologie aparte. Fără implicarea constantă și informată a cadrului didactic nu poate exista o garanție a succesului. Este de preferat că profesorul să cunoască mediul familial din care provine elevul, manifestările simptomatice, capacitățile, competențele, dar și limitele acestuia. Așadar, cadrul didactic trebuie să fie capabil să evalueze, să diagnosticheze și să intervină. Intervenția presupune ajustarea așteptărilor și atribuirea de sarcini realiste, și nu in ultimul rând, asigurarea climatului de siguranță, adică securitate emoțională și sprijin în învățare.

În loc de încheiere, merită menționat aportul lucrului în echipă. Intervenția eficientă presupune întotdeauna terapie comportamentală, terapie de reeducare a abilităților de învățare, consiliere psihologică, măsuri de sprijin educațional, dar și deschiderea și disponibilitatea tuturor celor implicați.

BIBLIOGRAFIE:

Barkley R. A. (2000), Taking charge of ADHD: The complete, authoritative guide for parents (rev ed), New York: Guilford.

Blândul, V., (2005), Introducere în problematica psihopedagogiei speciale, Editura Universităţii din Oradea.

Dr. Smith, C. și Strick , L., (2011), Dizabilitățile legate de învățare explicate de la A la Z, Ed Aramis Print, București.

Neamţu, C.; Gherguţ, A., (2000), Psihopedagogia specială, Editura Polirom, Iaşi.

Piaget, J., (2022), Probleme de psihologie genetică. Copilul și realitatea, Ed TREI, București.

Drumul de la absenteism la abandon școlar

Prof. psihopedagog Hurbă Alexandra
Școala Profesională Specială “Trinitas”, Tg. Frumos

Abandonul şcolar este definit prin încetarea frecventării şcolii și părăsirea sistemului educațional. Aceast fenomen vine ca o continuare sau un rezultat al absenteismului. Cadrele didactice joacă un rol important în prevenţia abandonului şcolar deoarece, odată pierdută legătura cu şcoala, elevului îi este din ce în ce mai greu să revină la cursuri. De multe ori abandonul școlar este asociat cu delincvenţa juvenilă, cu folosirea anumitor substanțe, cu viaţa de familie dezorganizată. Fenomenul se înregistrează în special în mediul rural unde copiii sunt folosiţi ca sursă de venit sau văzuţi ca indivizi cu responsabilităţi în gospodărie.

În literatură sunt descrise următoarele forme ale absenteismului:

➢ absenteism selectiv (fuga de la şcoală este frecventă la o singură disciplină sau doar la câteva discipline)

➢ absenteism generalizat (fuga de la şcoală este frecventă şi generalizată, prefigurează abandonul şcolar)

➢ căutarea singurătăţii (reacţie la tensiunea puternică intra- sau interpersonală)

➢ dorinţa de a fi cu partenerul (la adolescenţi)

➢ dorinţa de apartenenţă la grup (,,ritualuri de iniţiere’’)

➢ atitudine defensivă faţă de autoritatea unui sistem**.**

Cauzele absenteismului în rândul elevilor:

1. Cauze care ţin de personalitatea şi starea de sănătate a elevului (motivaţie şcolară scăzută, lipsă de interes, încredere scăzută în educaţia şcolară, oboseală, anxietate, autoeficacitate scăzută, imagine de sine deteriorată, sentimente de inferioritate, abilităţi sociale reduse, pasivitate, refuzul de a adera la o alegere făcută de alţii, etc.).
2. Cauze care ţin de familie (condiţiile socio-economice ale familie, sărăcia, stil parental indiferent, neglijent**,** familii dizarmonice, părinţi foarte ocupaţi sau plecaţi în străinătate).
3. Cauze care ţin de contextul şcolar specific (presiunea grupului, stigmatizarea, discriminare, supraîncărcarea şcolară, comunicarea defectuasă elev-profesor (ironizarea, umilirea elevului, evaluarea subiectivă, frica de evaluare), conflict cu colegii, practici educative percepute de elevi ca fiind nedrepte, frustrante, incompatibilitate între aspiraţiile, trebuinţele de învăţare şi oferta educaţională a şcolii, formă de apărare –împotriva disciplinei excesiv de rigidă şi severă.
4. La elevii de vârstă școlară mică - fuga de la şcoală poate fi o manifestare a ,,fobiei şcolare’’ cauzată de dependenţă crescută de părinţi, părinţi care valorizează excesiv educaţia şcolară; stiluri parentale supraprotectoare, autoritare sau indiferente; strategie defensivă faţă de colegii violenţi, eşecul şcolar, situaţii umilitoare.
5. La elevii mari - fuga de la ore este rezultatul unei opţiuni - luarea unei decizii (cauzată de frica de evaluare, de eşec, fobia / anxietatea socială (frecventă în perioada adolescenţei, manifestată prin anxietate faţă de situaţia de a fi observat de colegi, teama de a vorbi în public, teama de a interacţiona

cu persoane de sex opus, teama de critică, stimă de sine scăzută); teama de pedeapsă, teama de pierdere a statutului în grup.

Printre factorii favorizanți ai abandonului școlar:

- Cadrul didactic – unele comportamente ale cadrelor didactice, pot fi factori favorizanţi ai eşecului şcolar (comportamentul exagerat de permisiv, tratarea cu superficialitate a unor teme sau capitole din materia pe care o predau, absenţa sau întârzierea, în mod repetat, la ore, inconsecvenţa în verificarea şi notarea elevilor); lipsa atractivităţii în predare şi evaluare, folosirea, încă, a metodelor clasice.
- Elevul – unele particularităţi psihice ale elevului pot influenţa în mod negativ performanţele şcolare ale acestuia (timiditatea, lipsa de încredere în forţele proprii, antipatia faţă de un anumit profesor, antipatia faţă de o anumită materie, nivelul intelectual scăzut etc).
- Jocurile de noroc – chiar dacă toţi copiii trebuie să se şi joace, dezvoltându-şi astfel atenţia, memoria, logica, trebuie evitate jucurile de noroc, care, dacă sunt practicate în exces, mai ales pe bani, pot „ruina” nu numai cariera elevului sau situaţia sa financiară, dar chiar şi sănătatea fizică a acestuia;
- Fumatul – reprezintă un risc major pentru sănătatea tuturor, dar mai ales a copiilor, care sunt influenţaţi atât de comportamentul adulţilor, cât şi de reclamele sau comportamentul eroilor din filme;
- Drogurile – fenomenul a început să devină îngrijorător, iar elevii trebuie să ştie că dependenţa de droguri le pune în pericol sănătatea pe termen lung;
- Alcoolul – din păcate, există elevi care sunt obişnuiţi, uneori chiar de către părinţi, să consume alcool, acest lucru fiind privit, în mod greşit, ca un semn de maturitate;

Câteva măsuri în vederea reducerii riscului de abandon școlar au în vedere:

- centrarea educaţiei pe elev (alegerea metodelor didactice, adaptarea conţinuturilor la nivelul de înzestrare de care dispune elevul, creşterea gradului de atractivitate a orelor de clasă) urmărindu-se motivarea permanentă a copilului pentru învăţare;
- intervenţie personalizată în echipă interdisciplinară (diriginte, profesor psihopedagog, părinţi, reprezentanţi ai Poliţiei, asistent social etc);
- consilierea psihopedagogică specializată a elevilor, părinţilor şi cadrelor.

Bibliografie

1. Wikipedia
2. https://acced.isjtulcea.ro/wp-content/uploads/2019/02/Absenteism-si-abandon-scolar-in-comunitatile-din-proiect-1.pdf
3. Curs prevenirea și reducerea abandonului școlar, Consult Education

„FIECARE COPIL CONTEAZĂ’’- INIȚIATIVE PENTRU O EDUCAȚIE INCLUZIVĂ

Prof. înv.preșc.-BURTICĂ GABRIELA
G.P.P. DUMBRAVA MINUNATĂ- HUNEDOARA

CE PRESUPUNE ?

Incluziunea înseamnă a personaliza activităţile în funcţie de nevoile fiecărui individ în parte, astfel încât oricine, indiferent de deficienţă, să poată fi tratat ca un membru al comunităţii din care face parte, iar diversele forme de sprijin de care are nevoie să fie furnizate în cadrul serviciilor sociale, educaţionale, medicale sau al altor servicii puse la dispoziţia tuturor membrilor societății.

Altfel spus, INCLUZIUNEA este un concept mai larg care se referă la integrarea copilului cu cerinţe educaţionale speciale atât în sistemul educaţional, cât şi în cel comunitar, în ansamblul său. Incluziunea joacă un rol fundamental în viaţa omului.

Incluziune şcolară se poate defini prin acceptarea de către instituţiile de învăţământ a tuturor copiilor, indiferent de sex, apartenenţă etnică şi socială, religie, naţionalitate, rasă, limbă, infirmitate, naştere sau situaţia copilului ori a părinţilor sau tutorilor săi.

Incluziunea este strâns legată de recunoaşterea şi acceptarea diversităţii, care, la rândul ei, este bazată pe ideologia democraţiei.

Caracteristicile individuale diferă, dar aceasta este condiţia normală a convieţuirii umane, deci semnificaţia adevărată a conceptelor se poate afla din răspunsul la întrebarea : “Cum putem trăi diferiţi în acelaşi grup?

Incluziunea în educaţie presupune:

- Valorizarea egală a tuturor elevilor şi a personalului.
- Creşterea participării tuturor elevilor la educaţie şi, totodată, reducerea numărului celor excluşi din cultura, curricula şi valorile comunităţii promovate prin şcoala de masă
- Restructurarea culturii, a politicilor şi a practicilor din şcoli, astfel încât ele să răspundă diversităţii elevilor din localitate.
- Reducerea barierelor în învăţare şi participare pentru toţi elevii, nu doar pentru cei cu dizabilităţi sau cei etichetaţi ca având „nevoi educaţionale speciale”.
- Insuşirea învăţămintelor rezultate din încercările de depăşire a barierelor de accesare a şcolii şi de participare din partea unor elevi.
- Înţelegerea diferenţelor dintre elevi ca resursă pentru procesul de învăţare, nu ca o problemă ce trebuie depăşită.
- Recunoaşterea dreptului elevilor la educaţie în propria lor localitate

-Evoluţia gradului de incluziune în şcoli, atât în privinţa personalului, cât şi în privinţa elevilor.

-Creşterea rolului şcolilor în construirea comunităţilor şi a valorilor lor, precum şi în creşterea performanţelor.- Cultivarea unor relaţii de susţinere reciprocă între şcoli şi comunităţi.- Recunoaşterea faptului că incluziunea în educaţie este un aspect al incluziunii în societate.

PRINCIPIILE INCLUZIUNII

Principiul drepturilor egale pentru o dezvoltare conform potenţialului propriu

Principiul unicităţii caracteristicilor, intereselor,abilităţilor, motivaţiei şi nevoilor de învăţare

Principiul diversităţii,al respectării abaterii de la standardele normale

Principiul accesului şi participării tuturor preşcolarilor conform abilităţilor şi nivelului de dezvoltare.
SCOP-Implementarea unor strategii coerente de dezvoltare a conştiinţei şi a comportamentelor copiilor în spiritul toleranţei şi nediscriminării, a acceptării de şanse egale pentru toţi copiii
- Crearea unui sistem coerent şi coordonat de incluziune al copiilor preşcolari cu diferite dizabilităţi, sau de alte etnii şi pregătirea celorlarlalţi copii în vederea acceptării acestora alături de ei, fără diferenţe de manifestare comportamentală sau verbal
OBIECTIVE-Promovarea unei atitudini tolerante ,deschise, de acceptare şi înţelegere firească a raporturilor dintre români şi rromi; dintre copiii cu nevoi speciale şi copiii consideraţi “normali” {restul grupului}
-Pregătirea copiilor preşcolari de a răspunde pozitiv la provocarea diversităţii pentru a face faţă varietăţii existente în mod normal în rândul copiilor.
-Schimbarea atitudinii faţă de copilul deficient.
-Prevenirea apariţiei prejudecăţilor la copiii preşcolari şi înlăturarea celor formate
-Recunoaşterea şi respectarea diferenţelor culturale prin valorificarea pozitivă a coexistenţei interculturale, în vederea descoperirii unor relaţii reciproce şi desfiinţarea barierelor de orce natură
O categorie de copii pentru care educaţia incluzivă reprezintă o şansă la învăţământul de masă, în care ei să se dezvolte alături de viitorii lor semeni, colegi de serviciu, vecini, prieteni, lideri de echipă, subordonaţi, sunt cei care manifestă tulburare de hiperactivitate cu deficit de atenţie. Hiperactivitatea specifică preşcolarilor şi şcolarilor mici cu ADHD este cauzată de o serie de deficienţe cerebrale ale copiilor, de faptul că impulsurile şi informaţiile nu se transmit într-o manieră normală datorită insuficienţei secreţiei neurotransmiţătorilor. Conform cercetărilor realizate de specialişti, alte cauze ar fi plictiseala, supradotarea, conflictele psihice, tulburările emoţionale, depresie, mediu familial conflictual, deficit de atenţie, deficit de învăţare, auz sau văz, tulburări tiroidiene, alergii alimentare. Educaţia incluzivă promovează egalitatea şanselor, oferind sprijin pentru învăţare şi acestor copii, care nu reuşesc să se adapteze la exigenţele şcolii, care întâmpină dificultăţi în învăţare, care uneori vor, dar…nu pot. Incluziunea presupune nu doar acceptarea, tolerarea copiilor cu nevoi speciale într-o clasă din învățământul de masă ci şi adaptare la cerinţele acestor copii, cuprinderea acestora în programele educaţionale alături de copii normali, dar şi responsabilitatea de a le asigura în acelaşi timp servicii de specialitate, programe de sprijin individualizate. Înseamnă asumarea unor schimbări în organizarea şi dezvoltarea activităţilor instructiv – educative derulate în şcoală. Dar în condiţiile actuale, într-o perioadă de transformări continue, patronate de lipsuri materiale, când numărul de copiii la clasă este încă destul de mare, când prezenţa unui profesor de sprijin care să fie alături de copilul cu ADHD reprezintă doar o dorinţă a învăţătorului, responsabilitatea pentru educarea unui astfel de copil pentru sprijinirea familiei lui cade pe umerii profesorilor şi a psihologului din şcoală (acolo unde acesta există).
CE ADUCE NOU CONCEPTUL DE INCLUZIUNE?
În condiţiile actuale,grădinița trebuie să-şi extindă scopul şi rolul pentru a putea răspunde unei mai mari diversităţi a copiilor. Învăţământul, în calitatea sa de prestator de servicii, trebuie să se adapteze cerinţelor preşcolarilor şi nu invers. Altfel spus, este necesar să se facă trecerea de la integrare la incluziune.
INTEGRAREA...?-adaptarea preşcolarului la cerinţele grădiniței
-Integrarea este asimilarea unui preşcolar în educaţia de masă, unde acesta se adaptează sau nu, politicilor, practicilor şi curriculei existente în grădinița respectivă.
INCLUZIUNEA...?

- adaptarea grădiniței, oferind servicii educaţionale speciale, pentru a veni în întâmpinarea nevoilor de învăţare şi de participare a tuturor preşcolarilor, la toate activităţile
.- Incluziunea se măsoară prin creşterea gradului de participare şi reducerea gradului de excluziune, sub orice formă s-ar putea manifesta.
Pentru a înțelege mai ușor, am apelat la Lumea poveștilor, prin exemplul de activitate de acceptare a diversității.
Povestea este nouă, dar cu personaje bine cunoscute de către copii Fetița cu chibriturile, Cățelușul șchiop, Rățușca cea urâtă, Sperie-Ciori.
Aceste personaje, din cauza tristeţilor prin care au trecut în poveştile lor, nu sunt acceptate de către un împărat la curtea împărăţiei sale.Deşi sunt respinse de acesta, personajele îl ajută pe împărat când se află la nevoie, dovedindu-i că, în ciuda lipsurilor pe care le au, ele sunt în măsură să îşi ajute semenii, sunt bune, miloase şi cu un caracter frumos.
Copiii sunt împărțiți în două grupe și au argumentat răspunsul la întrebarea- “Își va schimba împăratul părerea după ce a fost salvat de cei patru prieteni?”
DA -“Împăratul îi va primi în împărăţie pentru că şi-a dat seama că sunt oameni buni, chiar dacă el le-a văzut doar defectele.”
NU-“Împăratul nu-i va primi pentru că oamenii răi nu se pot schimba dintr-o dată!”
Bineînţeles că au câştigat cei care au optat pentru sfârşitul fericit al poveştii şi i-au convins şi pe ceilalţi să treacă de partea lor. Deci, în urma acestei povești, am rămas cu ideea că: Deși suntem diferiți, trebuie să ne acceptăm unii pe alții, să nu ne jignim, deoarece suntem egali!
Tocmai pentru a demonstra că noi nu facem diferenţe de nici un fel, am hotărât să ne împărţim pe grupe şi să realizăm un colaj sau un desen, în care fiecare să îşi aducă contribuţia lui: să deseneze un personaj din povestea de astăzi.
●Concluzii: lntegrare sau incluziune?
-Pentru ca grădiniţa din învățământul de masă să devină factor de incluziune în realitate, este nevoie de o colaborare între mai mulţi factori cu putere de decizie în spaţiul educaţional: inspectoratele şcolare, consiliile locale, instituţii, părinţi,etc
-Educaţia incluzivă este un act responsabil, asumat de personalul grădiniţei, de comunitate, de familie şi trebuie perceput ca un proces în asigurarea calităţii vieţii persoanelor aflate în dificultate şi ca o măsură de conştientizare a rolului de instituţie publică a grădiniţei, în care toţi au dreptul să aibă acces, ca şi cetăţeni cu drepturi egale ai comunităţii.
-O societate bună este o societate în care fiecare membru se simte inclus, valorizat şi în care fiecare participă
.-Educaţia incluzivă este educaţia pentru o astfel de societate.
Integrarea școlară a copiilor cu cerințe educative speciale alături de copiii tipici există ca tendință în toată lumea. Chiar dacă se înregistrează poziționări contradictorii ale teoreticienilor și practicienilor, precum și ale persoanelor în cauză și ale familiilor acestora față de beneficiile integrării, discuția este menită să aducă în prim plan persoana și întâmpinarea nevoilor ei speciale în mediul instituțional al școlii.
Educația incluzivă, în plus, se orientează spre transformarea mediului larg educațional, pe calitatea și eficiența întregului sistem educativ, formal și nonformal, având în atenție toți copiii și pornind de la premiza că fiecare copil este special și poate avea nevoi diferite de ale celorlalți, la un moment dat al dezvoltării sale.

BIBLIOGRAFIE

1. Ghergut A.(2001),”Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale – Strategii de Educaţie integrată”, Ed. Polirom, Iaşi.
2. Cucos, Constantin, Finaliățile educației, Editura Polirom, Iasi, 1996.
3. Ungureanu D. ”Educaţia integrată şi şcoala incluzivă”, Editura de Vest, Timişoara
4. Ionescu, Miron, Radu, Ion, Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj Napoca, 2000.
5. Breben S. , Gongea E. , Ruiu G. , Fulga M. -„Metode interactive de grup-ghid metodic”, Ed. Arves, 2002.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ÎN SCOLII

Istodor Mariana Loredana
Colegiul Național Bănățean Timișoara

”Există un singur fel de a înțelege oamenii, anume de a nu ne grăbi să-i judecăm, ci de a trăi în preajma lor, de a-i lăsa să se explice, să se dezvăluie zi de zi, să se zugrăvească ei înșiși în ei....” (Charles Augustin Saine-Beune)

Incluziunea este filozofia bazată pe credinţa că toţi oamenii au drepturi egale şi trebuie să fie respectaţi şi valorizaţi.

La Conferinţa Mondială “Educaţia pentru toţi; satisfacerea nevoilor de bază ale învăţării”, de la Jomtiem – Thailanda, 1990, s-a elaborat o nouă strategie a educaţiei, fundamentată pe paradigma “educaţia pentru toţi”, iar „educaţia incluzivă” a devenit parte integrantă a educaţiei pentru toţi. Astfel, incluziunea şi “educaţia incluzivă” pun accentul pe necesitatea ca sistemul educaţional şi şcolile să se schimbe şi să se adapteze continuu pentru a răspunde diversităţii copiilor şi nevoilor ce decurg din acestea.

Educaţia incluzivă se defineşte prin următoarele particularităţi:
• susţine şi confirmă că toţi copiii pot învăţa şi au nevoie de o formă de sprijin pentru învăţare;
• urmăreşte să identifice şi să minimizeze barierele învăţării;
• este mai cuprinzătoare decât educaţia formală obişnuită cuprinzând: educaţia pentru familie, pentru comunitate, alte oportunităţi de educaţie în afara şcolii;
• presupune schimbare de atitudini, comportamente, curriculum, care să satisfacă diversitatea copiilor, inclusiv a celor cu cerințe speciale;

În contextul actual naţional, educaţia incluzivă devine tipul de educaţie responsabil de asigurarea dreptului la educaţie al tuturor copiilor, fără nici o discriminare şi, mai ales, de asigurarea unei educaţii de calitate.

Educaţia incluzivă şi integrată s-au impus nu doar ca alternative educaţionale moderne, ci au devenit, în ultimii 20 de ani, o realitate a sistemului educaţional românesc. Acest proces de integrare se regăsește în primul rând în acceptarea diversităţii. Încurajarea condiţiilor de acceptare a „celuilalt” înseamnă o intervenţie din start în reducerea posibilelor greşeli cu caracter educativ, didactic, psihologic sau medical.

Printre acţiunile prioritare privind asigurarea accesului la o educație incluzivă de calitate sunt incluse:

- asigurarea dreptului la educaţie, prin promovarea programelor de intervenţie timpurie, informarea părinţilor referitor la drepturile copiilor lor, promovarea unei culturi incluzive, în cadrul căreia copiii cu dizabilităţi învaţă împreună cu semenii lor şi dobândesc abilităţi şi competenţe sociale, asigurarea respectării drepturilor copiilor în procesul de luare a deciziilor, eliminarea barierelor, inclusiv a barierelor în comunicare, a barierelor atitudinale şi a celor fizice, cu care se confruntă copiii cu mobilitate redusă etc.;
- respectarea dreptului la educaţie, prin crearea unui mediu centrat pe copil, stimulativ, sigur şi sănătos, formarea cadrelor didactice cu competenţe necesare pentru a preda în medii diferite de învăţare, organizarea diferenţiată şi individualizată a învăţării, precum şi valorificarea potenţialului şi punctelor forte ale fiecărui copil;

- respectarea dreptului la educaţie al copiilor cu dizabilităţi, prin promovarea respectului pentru identitatea copiilor, respectarea drepturilor la participare ale copiilor (susţinerea şi implicarea activă a copiilor în procesul de luare a deciziilor cu privire la problemele care le afectează viaţa, precum şi dreptul de a influenţa deciziile referitor la viaţa şcolară).

Procesul de implementare a educației incluzive este complex și implică participarea tuturor actorilor: autorități publice centrale, instituțiile de învățământ general, familia, instituțiile de formare profesională inițială și continuă, societatea civilă.

În acest context, trebuie avut în vedere modificarea strategiei de coordonare și implicare activă a cadrelor didactice, părinților, elevilor și comunității în procesul decizional și în politicile de dezvoltare a școlii. Astfel, parteneriatul școală-familie-comunitate trebuie să devină o prioritate a strategiilor orientate către asigurarea unei educații de calitate pentru toți copiii.

Dezvoltarea parteneriatelor cu familia și comunitatea este esențială în asigurarea unui proces educațional incluziv de calitate. Cadrul didactic trebuie să asigure relații de colaborare și respect cu familia și comunitatea, să motiveze implicarea părinților și a membrilor comunității, dezvoltând parteneriate, menite să antreneze structurile asociative ale copiilor /elevilor și ale părinților și instituțiile partenere din comunitate la elaborarea proiectelor educaționale, în scopul sporirii calității educației la nivel de clasă sau instituție.

Formarea cadrelor didactice din perspectiva asigurării unei educații de calitate pentru toți copiii vizează redefinirea domeniilor de competență, care reflectă profilul cadrului didactic incluziv, după cum urmează :

− oferă elevilor un spaţiu de manifestare şi afirmare a valorilor diversităţii;
− acordă suport tuturor elevilor;
− cooperează/colaborează cu alţii (cu alţi specialişti).

În același timp, studiile arată că, în prezent, formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive nu oferă suficient suport metodologic practic în dezvoltarea competențelor necesare cadrului didactic pentru lucrul în echipă și suport individualizat fiecărui elev.

De asemenea, un aspect important al asigurării accesului la o educație incluzivă de calitate îl reprezintă implicarea copiilor în procesul de luare a deciziilor. Însă, studiile în domeniu menţionează că în majoritatea cazurilor, copiii cu dizabilităţi sunt excluși din procesele de luare a deciziilor care îi afectează, opinia lor fiind neglijată și ignorată de autorităţi.

Toți copiii, fără discriminare , au dreptul de a participa la jocuri și activități recreative proprii vârstei, precum și la viața culturală și artistică.

În concluzie, ca obiective prioritare pentru implementarea unei educații de calitate pentru toți copiii, se regăsesc:

- asigurarea șanselor egale la o educaţie de calitate pentru fiecare copil, tânăr, adult, la toate nivelurile și ciclurile sistemului de învăţământ;
- formarea unei culturi şi a unei societăţi incluzive în vederea incluziunii în comunitate a copiilor şi tinerilor cu cerinţe educaţionale speciale;
- elaborarea și dezvoltarea cadrului de asigurare a calităţii pe dimensiunea educaţie incluzivă;
- consolidarea capacităţilor instituţionale la toate nivelurile de învăţământ pentru asigurarea accesului, relevanţei și calităţii educaţiei incluzive;
- prevenirea și combaterea violenţei, neglijării şi exploatării copiilor;

- redimensionarea semnificaţiei sociale a maternităţii şi a paternităţii şi a rolului ambilor părinţi în creşterea şi educarea copiilor.

Toate acestea au menirea atingerii unui scop final care se constituie într-un corpus ce variază în funcție de particularitățile socio-economice și culturale ale unei societăți.

Bibliografie:

UNICEF, Analiza situației privind formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul centrării pe copil și educației incluzive, 2016

Mareș T., Ivan S., Egalitatea de șanse în educație, dezvoltarea personală și integrare socială, Editura Universitară, București, 2013

Alexandru, C., Copiii cu dizabilități multiple. Educația incluzivă – deziderat al societății contemporane , Editura MacPixel, Timișoara, 2008

Autoritatea dascălului versus autoritatea părintească

Prof.înv.primar Stîrcea Denisa
Colegiul Național de Informatică Matei Basarab, Rm. Vâlcea

Familia şi şcoala reprezintă cei mai importanţi factori educaţionali, fiind adevăraţii piloni ai educaţiei. Mediul familial îi oferă copilului modele de comportament, pe care le imită cu stricteţe. În cadrul mediului şcolar, instrucţia şi educaţia se împletesc în mod armonios, într-un mod gradat, îşi dirijează acţiunile spre un scop comun.

Copilul trebuie "învăţat să înveţe". Dincolo de a deprinde să citească şi să socotească, a învăţa înseamnă să aibă o activitate dirijată, să amâne satisfacţia propriilor dorinţe şi să lucreze pentru scopuri mai îndepărtate.

Copilul trebuie să înveţe să fie perseverent, să capete gustul lucrului bine făcut. Va fi încurajat să încerce mereu şi să repete, ajutat de părinţi în mod discret, pentru a evita insuccesul.

Pe măsură ce se desăvârşeşte cunoaşterea, şcolarul va dobândi gândirea logică, va învăţa să aprofundeze un subiect, să stabilească analogii, diferenţe, cauze şi efecte, să caute explicaţii, devine capabil să gândească critic despre ceea ce aude sau vede în jur, despre ceea ce spun şi fac părinţii.

În această perioadă părinţii şi dacălii se vor abţine de a-l trata prea autoritar, de a-l culpabiliza pentru orice gest. În raporturile dintre părinţi şi copii sau dacăli – copii este bine să fie un "dialog" permanent, adesea de la egal la egal.

Asemenea relaţii se răsfrâng favorabil asupra atmosferei din familie cât şi asupra randamentului şcolar.

„Educaţia este un proces al vieţii şi nu o pregătire pentru viaţă. Cred că şcoala trebuie să reprezinte viaţa actuală, viaţa tot atât de reală şi de vitală pentru copil ca şi aceea pe care el o duce în familia sa, cu vecinii săi, pe locurile lui de joacă.”
John Dewey

Personalitatea educatorului este factorul decisiv pentru reuşita învăţământului.Pentru a-şi îndeplini adevaratul rol de mentor,profesorul şi învăţătorul trebuie să fie permanent ân mijlocul elevilor,să constituie pentru fiecare dintre ei o personalitate vie ,dinamică.O asemenea prezenţă îi va ajuta in conturarea idealului lor etic.Educaţia nu trebuie să devină însă nici o obsesie nici pentru profesor ,nici pentru elevi.

În căutarea unor modele de viaţă,de conduită,de spirit si de morală ,tinerii elevi îşi îndreaptă atenţia spre acei dascăli cu o bună pregătire de specialiate şi orizont de cultură, dar in primul rând ,spre cei cu vocaţie pedagogică.Problema se conturează clar ,mai ales acum când se recunoaşte locul deosebit al ciclului primar în sistemul de învăţământ,când se reevaluează modul de formare şi perfecţionare a învătătorului.

Se pun multe întrebări atunci când se face referire la locul şi rolul învăţătorului in relaţiile cu elevii săi.Comparativ cu alţi factori care intevin în procesul de învăţământ , personalitatea învăţătorului se situează în prim plan.Rolul lui e de a selecta si a organiza informaţiile ce vor fi asimilate de elevi, de a comunica inteligibil si a încuraja elevii, de a stabili cauzele unor eventuale insuccese dupa evaluarea rezultatelor si de a-i ajuta pe elevi sa le înlăture.

O componentă de bază a aptitudinii didactice este capacitatea de a comunica cu clasa de elevi.Acest aspect fundamental al actului educaţional ,include alături de limbajul oral (care trebuie să

tindă către perfecţiune ,spre artă) şi aşa numita comportare nonverbală , aptitudine de mare complexitate ,fineţe si utilitate.

Dascălii cu vocaţie-fauritori de personalităţi-construiesc, cu migala şlefuitorului de diamante ,edificiile umane şi ,prin aceasta, rămân pentru totdeauna în memoria afectivă a învăţaceilor . Atitudinea calmă,binevoitoare a educatorului , manifestă prin răbdare şi înţelegere faţă de copii ,ajutorul acordat acestora pentru a depăşi dificultăţile , sunt de natura să micşoreze distanţa dintre învăţător si elevi, să-i încurajeze să se apropie,ca parteneri şi colaboratori. Lauda şi încurajarea copiilor(întăririle pozitive) sunt incomparabil mai eficiente în educaţie decat ocara ,blamul sau corecţia fizica. Distanţa spaţiala dintre catedră şi bănci nu trebuie să devină o piedică ,o barieră in calea fluxului afectiv-informaţional care trebuie să circule liber în ambele sensuri.Nici apropierea exagerată faţă de elevi nu este benefică pentru un climat de muncă si comportament disciplinat.

Învăţătorul trebuie să formeze la copii convingerea că el nu poate trăi singur, ci în colaborare cu colgii sai, cu care învaţa şi se joacă.În relaţie cu colegul de banca si chiar de clasă,copilul observă identitatea opiniilor sau apropierea lor ,uneori şi deosebirea lor ,care nu este confortabilă sub raport psihic.Aici învăţătorul trebuie să intervină pentru a apropia opiniile şi a reduce efectele.Inteligenţa şi iscusinţa învaţatorului trebuie dovedite atât in abordarea şi folosirea diferitelor strategii,căt si in stilul de munca ,şi in relatiile cu elevii.Animat de optimism pedagogic,de devoţiune si altruism , pasionat de profesia pe care şi–a ales-o învatatorul va vibra cu si pentru elevii săi.Va combina diverse metode, procedee,forme de organizare,va crea un climat de cooperare cu colectivul pe care îl î ndruma.

Înconjurat permanent de o ambianţă de dragoste,căldură,inţelegere şi bunătate,încredere şi respect,copilul de vârsta şcolară mica va da masura întregii sale personalităţi,dobândind cunoştinţe , priceperi, deprinderi şi atitudini pe un evantai larg, realizând astel deziderateleînvăţământului primar.

Condiţie fundamentală pentru buna desfasurare a activităţii informativ-formative,disciplina şcolară consta in esenţă ,in circumscrierea întregii activităţi in sistemul de instrucţiuni,norme si regulamente existent. Pentru a-i sublinia importanţa,parintele didacticii , J.A.Comenius susţinea că ,,şcoala fără disciplină este ca o moara fara apă”.

Disciplina elevilor la orele de curs este dependentă de autoritatea profesorului, de gradul de antrenare a lor în activităţile de învăţare,de modul cum educatorul ştie să se impună si să transforme lecţia într-o activitate de învăţare colectivă efectivă.In condiţile de gălăgie şi dezordine ,dispare atenţia la lecţie,fiind blocate căile de receptare a mesajelor informative transmise de profesori.Vorbind unor elevi neatenţi e ca si cum te-ai adresa unor obiecte neînsufleţite.

Autoritatea de care trebuie să se bucure educatorul pentru a se impune în faţa claselor de elevi nu este înnăscută,nu este transmisă genetic,nici nu este obiect de studiu în şcoala normala sau în facultate.Ea se dobândeşte,fiind un coloral al temeinicii pregătiri de cultură generală şi de specialitate,al calităților intelectual-morale şi al experienţei dobândite în practica pedagogică .De o reală autoritate,de un înalt prestigiu se bucură dascălii care și-au însuşit și respectă codul de norme al deontologiei didactice.Autoritatea,capacitatea de a stăpăni si conduce competent activitatea de învăţare a unei clase de elevi sunt lucruri esenţiale în educaţia școlara.

Se impune ca în partea pregătitoare a fiecărei lecţii să se asigure captarea atenţiei elevilor,crearea disponibilităţii acestora pentru receptarea si stocarea cunoştintelor ce urmează a fi dobîndite.Aşadar lecţia trebuie să înceapă numai după ce ne- am convins că toți copiii și-au deschis larg ferestrele si uşile minţii şi sunt gata sa înceapă învăţarea. Dacă pe parcursul lecţiei elevii dau semne că şi-au pierdut răbdarea sau au obosit,se recomandă introducerea unor scurte secvenţe

relaxante,menite să reconecteze intelectul elevilor la tensiunea emoţional-spirituală a activităţii de învăţare.

De ce este necesară autoritatea? Deoarece copilul nu este un caracetr încă deplin format şi nici nu are o întelegere matură a comportamantului corect ,moral,este extrem de uşor influenţabil nu doar in bine ,ci şi în rău.Astfel,iubirea blânda şi înţelegătoare a mamei este cel mai adesea dezarmantă şi ineficientă. Copilul trebuie sa ştie că există o forţă peste care nu se poate trece,o forţă care ii vrea binele si careia trebuie sa i se supună.Autoritatea este aşadar nu numai o condiţie a educaţiei,ci şi o metodă educativă.Ce se cere pentru a nu greşi in aplicarea ei?Ca şi în alte cazuri şi în aplicarea ei se poate greţi doar în două moduri prin defect şi prin exces.Autoritatea greşeşte prin defect atunci cînd este prea moale,când inchide ochii la diferite abateri,cînd foloseste unităţile de masura preferenţiale de la copil la copil fără o motivaţie serioasă si cand se contrazice sigură de la o situaţie la alta.

Bibliografie:

Salavastru D.- ,,Psihologia Educaţiei” -Editura Polirom,Bucureşti,2004
Vlăsceanu M.-,,Psihologia educaţiei si învăţământului”- Editura Paideia,Bucureşti,1993
Revista ,,Armonii din suflet de copil” nr.9 Iasi, sep-nov 2008
Fetescu V.-,,Educator adevărat”- Editura Pim,Iaşi ,2004
A. Orban - ,,Dacă îţi pasă de copilul tău” - Ed. All, 2007

JOCUL DIDACTIC, FORMĂ DE ACTIVITATE ATRACTIVĂ PENTRU ELEVII CU DEFICIT DE ATENȚIE -STUDIU DE SPECIALITATE –

Prof. înv. primar Ștefănescu Liliana Silvia
Şcoala Gimnazială „Nanu Muscel”, Câmpulung, Argeş

Jocul este puntea ce poate uni şcoala cu viaţa, activitatea ce-i permite copilului să se manifeste conform naturii sale, să treacă pe nesimţite la munca serioasă. Datorită faptului că elevul acumulează sentimente şi interese, îşi structurează operaţiile şi acţiunile fără a resimţi efortul, învăţarea prin intermediul jocului se realizează economicos şi eficient. De aceea jocul este considerat azi, în teoria pedagogică, ca modalitate de asimilare a realului la activitatea proprie (Jean Piaget), asigurând elevului largi posibilităţi de activism intelectual.

Jocul este activitatea care dă specific copilariei și care își găsește motivația și împlinirea în sine însuși. Spre deosebire de învățare, nu țintește în mod explicit obținerea de noi cunoștințe sau alte produse ale învățării iar în comparație cu munca, jocul nu are ca finalitate obținerea unor bunuri materiale.

Unul din mijloacele folosite din ce în ce mai frecvent în cadrul procesului de instruire și educare și a cărui eficiență a fost dovedită printr-o serie de studii sau cercetări de specialitate este jocul didactic.

Jocul devine ,,didactic” atunci când prin modul de formulare al sarcinii de învățare copilul este adus în situația de a-și utiliza energiile și potențialul psiho-fizic pentru a-și optimiza parametrii comportamentali.

Jocul didactic este o formă de activitate , atractivă și accesibilă copilului, prin care se realizează o bună parte din sarcinile instructiv-educative .

Valoarea practică a jocului didactic constă în faptul că în procesul desfășurării lui copilul are posibilitatea să-și aplice cunostințele, să-și exerseze priceperile și deprinderile ce s-au format în cadrul diferitelor activități. Folosirea jocului didactic ca activitate obligatorie aduce variație în procesul de instruire a copiilor, făcându-l mai atractiv. De exemplu, prin jocul didactic „Găsește aceste culori” se precizează și se verifică învățarea denumirii diferitelor culori. Jocul „Cu ce construim” fixează denumirile diferitelor unelte și materiale folosite în construcție: prin jocul „Cine are aceeași figură?” se fixează , se actualizează reprezentări de forme precum: cerc, patrat, triunghi etc.

Jocul didactic contribuie și la dezvoltarea proceselor psihice, influențând în mod nemijlocit activitatea tuturor analizatorilor. Jocurile „Spune ce faci?” sau „Cine face așa?” contribuie la dezvoltarea sensibilității auzului. În jocul „Ghicește ce ai gustat” accentul cade pe perfecționarea sensibilității gustative și olfactive.

Un rol deosebit îl au jocurile didactice în educarea calității memoriei. De exemplu „Ce s-a schimbat ?” sau „Ghicește ce lipsește!”, îl solicită pe copil să rețină felul obiectelor și așezarea lor pentru a putea arăta modificarea făcută de conducătorul jocului, ceea ce duce la dezvoltarea memoriei voluntare.

O caracteristică esențială a jocului didactic constă în crearea unor condiții favorabile pentru aplicarea multilaterală a cunoștințelor și pentru exersarea priceperilor și deprinderilor sub forma unor activități plăcute și atractive.

Jocul didactic devine metoda de instruire în cazul în care el capătă o organizare și se succede în ordinea implicată de logica cunoașterii și a învățăturii.

BIBLIOGRAFIE

1 CERGHIT, I., *Metode de învăţământ*, Editura Polirom, Iaşi, 2006
2. PÂNIŞOARĂ, I., *Comunicarea eficientă*, Editura Polirom, Iaşi., 2003
3. RADU, D., PLOSCARIU, N., *Jocuri didactice matematice*, Editura Aramis, Bucureşti, 2008
4. ANTONOVICI, Ş., NICU, G. – *Jocuri interdisciplinare*, Editura Aramis, Bucureşti, 2008
5. LOVINESCU, A. – *Jocuri mici pentru pitici*, Editura Aramis, Bucureşti, 2007

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ – SUPORT BIBLIOGRAFIC PENTRU ÎNCEPĂTORI

prof. dr. Sofian Dana-Alexandra,
Colegiul Național de Informatică „Spiru Haret” din Suceava

În contextul educației de astăzi care propune viziuni, inițiative și chiar metode noi, considerăm necesară discutarea conceptului de educație incluzivă, deoarece aceasta a generat schimbări fundamentale în percepția asupra procesului educativ. Astfel, analizând particularitățile procesului de învățare pentru copiii care aparent ies din marea masă, se constată că una dintre calitățile esențiale ale curriculumului școlar este flexibilitatea ridicată.

În școala incluzivă, toți se simt bineveniți și fiecare elev este la fel de valoros, școala manifestând grijă și depunând eforturi susținute pentru a asigura cadrul optim în care fiecare elev să învețe și să progreseze. În contextul obișnuit, tendința din cadrul școlii este să privim elevii ca pe o categorie omogenă, grupați pe clase în care toți au aproximativ aceeași vârstă, au trecut de aceleași probe de examinare care le-au permis să ajungă aici. Ca urmare, așteptarea noastră este ca ei să se comporte cât mai asemănător, să se raporteze comparabil la cerințele curriculare, la activitățile de învățare propuse, să parcurgă sarcinile de învățare într-un ritm asemănător, testat pe mai multe generații de aceeași vârstă, să atingă aceleași standarde de performanță ca toți ceilalți din categoria lor. Sensul adevărat al centrării pe elev este că ne ocupăm de ființa complexă care învață cu sprijinul nostru, față de care școlii îi revine responsabilitatea de a îndepărta barierele care îi stau în calea învățării.

Cine sunt cei care întâmpină bariere?

- elevii care provin din familii cu venituri mici (care pot întâmpina bariere socio-economice),
- elevii discriminați pe baza identității/etniei, inclusiv elevii romi (care se lovesc de bariere socio-culturale și socio-emoționale),
- elevii care trăiesc în zone rurale sau alte zone în care nu există școli în proximitate (bariere geografice și implicit socio-economice),
- elevii având unul sau ambii părinți care lucrează în străinătate (bariere socio-emoționale, care la bază pot fi determinate de cauze socio-economice),
- elevii care au cerințe educaționale speciale (bariere fizice, bariere educaționale).[12]

Pornind de la această premisă, propunem o listă bibliografică necesară celor care nu sunt inițiați în domeniu și care se confruntă în mod practic și pentru prima dată cu o astfel de situație. Aceste propuneri sunt făcute pentru a oferi un sprijin concret, avizat.

1. Site-uri
   a) Inclusive Schools Network - Un site dedicat educației incluzive, oferind resurse și strategii pentru profesori și părinți: Inclusive Schools Network
   b) Understood.org - O platformă cuprinzătoare care oferă resurse pentru părinții și educatorii copiilor cu cerințe speciale: Understood.org
   c) The IRIS Center - Un centru de resurse pentru profesori care se concentrează pe instruirea în educația specială și incluzivă: IRIS Center
2. Ghiduri

[12] Maria Kovacs, Educația incluzivă. Ghid pentru licee. (programul ROSE), https://www.rose-edu.ro/wp-content/uploads/2023/01/Educatie-incluziva_ghid-pentru-licee_TIPAR.pdf, accesat astăzi 10.05.2024.

a) Ghidul educației incluzive de la UNICEF - O resursă detaliată care abordează principii și practici pentru educația incluzivă: UNICEF Guide
b) Creating an Inclusive School Environment - Un ghid oferit de National Education Association pentru crearea unui mediu școlar incluziv: NEA Guide

3. Cărți
   a) *Educația incluzivă și pedagogia diversității* de Alois Gherguț – Volumul sintetizează principalele aspecte ale politicilor și practicilor educaționale destinate elevilor cu cerințe speciale și aduce unele clarificări necesare cu privire la fondul teoretic al incluziunii școlare. Totodată, își propune să ofere soluții pentru proiectarea și aplicarea programelor educaționale desfășurate în școlile incluzive, venind astfel în ajutorul cadrelor didactice și al specialiștilor care susțin aceste practici.
   b) *Educația incluzivă. Ghid metodologic* de Lucian Frumos - Materialele incluse în acest volum au rolul de a oferi câteva repere în proiectarea demersului didactic în acord cu exigențele, valorile și specificul educației incluzive.
   c) *Intervenții educaționale în școala incluzivă românească* de Alina Georgeta Mag - Lucrarea surprinde experiențele practice pline de provocări, dificultăți și încercări progresive de soluționare a unor cazuri particulare de incluziune școlară. Vocea practicienilor, profesori în școlile de masă, care fac un efort constant pentru a învăța și descoperi cum funcționează fiecare copil în parte, indiferent cu ce probleme se confruntă, merită cunoscută și ascultată.

Aceste resurse te vor ajuta să înțelegi mai bine principiile și practicile educației incluzive și să te pregătești pentru a lucra într-un astfel de context.

JOCUL DIDACTIC ŞI ROLUL SĂU ÎN STIMULAREA CREATIVITĂŢII

PROF. ÎNV. PRIMAR, PETRESCU ENACHE MIRELA DIANA,
ŞCOALA GIMNAZIALĂ „SFÂNTUL ANDREI’’, BUCUREŞTI

„*Copilul râde: bucuria şi înţelepciunea mea este jocul*.”(L Blaga)

Jocul didactic este o formă de activitate accesibilă copilului, prin care se realizează o parte din sarcinile instructiv-formative ale activităţilor obligatorii, dar şi ale celor alese, într-o atmosferă distractivă, antrenantă şi motivantă.

Valoarea practică a jocului didactic constă în faptul că în procesul desfăşurării lui, copilul are ocazia să-şi aplice cunoştinţele dobândite în diverse tipuri de activităţi, să îşi exerseze priceperile şi deprinderile în cadrul unei activităţi plăcute, în care sarcina şi condiţiile de învăţare sunt stabilite de cadrul didactic, dar elementul ludic este prezent prin integrarea unor momente de surpriză, aşteptare, încercare a capacităţilor personale şi întrecere între copii.

Utilizând jocul în procesul de predare-învăţare îmbinând ineditul şi utilul cu plăcutul, activitatea didactică devine mai interesantă, mai atractivă. Prin jocul didactic elevul îşi angajează întreg potenţialul psihic, îşi angajează întreg potenţialul psihic, îşi ascultă observaţiile, îşi cultivă creativitatea, iniţiativa, voinţa, inventivitatea, flexibilitatea gândirii, îşi dezvoltă spiritul de cooperare, de echipă.

Figurile de stil clasice(*epitetul, comparaţia, metafora, personificarea, hiperbola*), chiar dacă la ciclul primar nu le numim, pot fi făcute familiare elevilor sub formă de joc, conceput de regulă ca o competiţie. Odată familiarizaţi cu ele, copiii le folosesc cu deosebită dexteritate în texte, iar mai târziu, în gimnaziu, le vor identifica, crea sau defini cu multă uşurinţă. Foarte important este ca în faza iniţială să se ofere un material ilustrativ bogat. Faza următoare este aceea a creaţiei de figuri retorice originale, care, orientate spre o temă anume, constituie oricând o rezervă strategică la dispoziţia producătorului de texte.

*Jocul „**Cum este***” este un joc care *stimulează crearea epitetelor.*

Ca *obiective* pe care ni le propunem prin acest joc, por enumera: dezvoltarea fluidităţii, flexibilităţii şi originalităţii gândirii, a capacităţilor de analiză, comparaţie şi selectare, activizarea şi îmbogăţirea vocabularului.

Sarcina didactică propusă: enunţarea însuşirilor unui anumit obiect, animal, etc., gruparea lor în însuşiri esenţiale şi neesenţiale, obişnuite sau neobişnuite.

Desfăşurarea jocului: Jocul se poate juca individual, pe grupe sau colectiv. Dacă se desfăşoară individual, elevului i se cere să scrie pe tablă cât mai multe însuşiri ale unui obiect timp de două minute. Pentru fiecare însuşire corectă va primi un punct, pentru cele inedite, originale, va primi câte două puncte, iar pentru un cuvânt fără însuşire nu va obţine nici un punct. Dacă jocul se desfăşoară pe grupe, elevii din bănci au voie să adauge însuşirile omise de concurent. O dată încheiată „lista” de însuşiri, concurentul le va grupa în esenţiale şi neesenţiale. Pentru fiecare însuşire grupată corect va primi încă un punct. Vor fi evidenţiaţi acei elevi care au găsit cel mai mare număr de însuşiri şi le-au grupat corect, dar mai ales cei care le-au formulat într-un mod cât mai deosebit, original.

Jocul „***Cum se spune?****”* este de asemenea un joc pe care-l putem folosi pentru a *stimula crearea comparaţiilor.*

Obiective: îmbogăţirea expresivităţii vorbirii şi activizarea vocabularului prin reproducerea orală sau scrisă a unor expresii.

Sarcina didactică: completarea unor expresii uzuale, cu cuvinte cu sens deosebit (figurativ).

Pentru buna desfăşurare a jocului, conducătorul va pregăti din timp şi îşi va nota diferite expresii uzuale în care, pentru a se reliefa mai pregnant semnificaţia şi pentru o mai bogată expresivitate a limbajului, sunt folosite ca termeni de comparaţie cuvinte cu sens figurativ.

Exemplu: Era……ca racul. (roşu)
Se făcuse …ca varul.(alb)
Era……ca turta de ceară.(galben)
Avea ochii……ca cerul. (albaştri)
……ca plumbul.(greu)

Desfăşurarea jocului:

Se dă copiilor o foaie de hârtie. Se scriu exemple pe tablă, fără cuvintele din paranteză, şi se acoperă. Se explică elevilor sarcina didactică şi se completează una din propoziţii pentru exemplificare. Se anunţă timpul acordat pentru formularea răspunsurilor. După ce fiecare elev şi-a iscălit fişa de hârtie pe care o are în faţă, se descoperă exemplele şi jocul poate începe. După expirarea timpului dat, se adună lucrările, se citesc de către învăţător sau de către elevi şi se apreciază în colectiv.

Pentru fiecare exemplu completat corect se va acorda un punct, iar cele greşite sau necompletate se notează cu zero puncte. Vor fi evidenţiaţi elevii care au întrunit maximum de puncte.

Crearea personificărilor, de asemenea poate fi stimulată prin folosirea jocului didactic.

Copilului i se pare ceva normal să personifice obiectele din jurul său, făcând ca totul să prindă viaţă. Pentru el scaunul este bătut pentru că l-a răsturnat, floarea din fereastră îi zâmbeşte dacă o udă zilnic, căţeluşul îl cheamă la joacă etc.

În vederea organizării jocurilor care stimulează crearea personificărilor sunt bine venite ieşirile în natură, cu acest prilej jocul putându-se desfăşura chiar în prezenţa obiectului vizat.

Jocul „***Telefonul naturii***” este un joc care stimulează fantezia.

Obiective vizate: dezvoltarea originalităţii, a imaginaţiei creatoare, stimularea creativităţii.

Sarcina didactică: crearea unor personalităţi cât mai variate şi originale.

Desfăşurarea jocului:

Înainte cu câteva zile de desfăşurarea jocului elevii vor primi sarcina de a studia comportamentul unui anumit animal şi mediul de viaţă al acestuia. Mai interesant va fi atunci când li se va cere să-şi imagineze o convorbire telefonică pe care au avut-o, cu un animăluţ, insectă, gâză etc. Pentru a-i ajuta să creeze personificări, învăţătorul îi va cere elevului să relateze această convorbire, pornind de la o introducere.

Exemplu: „*M-a sunat greieraşul şi mi-a spus că…”* Această introducere presupune că animalul vorbeşte şi are comportament uman.

Având clasa I în acest an şcolar, eu folosesc des la clasă jocul „***Dansul literelor***”, care îi antrenează într-un mod deosebit pe micii mei şcolărei. După ce elevul învaţă o literă le-o prezint şi într-un mod deosebit, caricatural, în diferite ipostaze umane, pe o planşetă pictată. De exemplu „B” poate apărea sub forma unui bucătar grăsuţ, cu o bonetă imensă pe cap. Pornind de la forma literelor se poate cere elevilor să inventeze personaje sau să atribuie fiecărei litere câte o însuşire omenească. Astfel se vor alcătui numeroase personificări care pot fi adunate într-un text intitulat: „Dansul literelor”.

Va câştiga elevul care va crea cele mai multe personificări.

Dacă ne gândim la clasele mai mari, cls. II-IV, aici sunt foarte eficiente ***jocurile care stimulează crearea poveştilor.***

Poveştile copiilor reprezintă o altă modalitate de stimulare a potenţialului creativ; ele demonstrează capacitatea copilului de a exprima într-o altă creaţie viziunea şi atitudinea faţă de un model literar. Acestea sunt scurte, fără divagaţii, fără explicaţii întinse, o înlănţuire spontană de imagini. Ei se centrează pe întâmplări cu animale sau cu oameni în care întrevăd , în acelaşi timp, umorul, dar şi conflictele, problemele ascunse direct sau indirect. Experienţa personală este punctul de plecare. Copiii vor fi stimulaţi să introducă personaje noi şi să complice acţiunile, să organizeze logic discursul verbal, să introducă în aceeaşi poveste personaje din poveşti diferite, să se îndepărteze de subiecte ştiute, combinându-le sau chiar transformându-le.

Un joc interesant care stimulează crearea poveştilor este jocul „***fabrica de poveşti***”.

Obiective: dezvoltarea flexibilităţii gândirii, a imaginaţiei creatoare, îmbogăţirea şi activarea vocabularului.

Sarcina didactică: crearea unor poveşti pornind de la cuvinte date.

Desfăşurarea jocului: învăţătorul pregăteşte o pălărie conţinând bucăţele de hârtie pe care este scris câte un cuvânt (legat, mai mult sau mai puţin de subiectul respectiv).

Unul dintre participanţi extrage un cuvânt şi începe fraza cu „a fost odată…” şi utilizează cuvântul extras. Pe rând, fiecare dintre participanţi extrage un cuvânt şi completează povestea cu ajutorul câtorva fraze, folosind şi cuvântul extras. Ultimul participant încheie povestea cu „Morala” urmată de o formulă care să conţină ultimul cuvânt extras din pălărie.

Jocul secretelor

Secretele pot determina crearea unor descrieri sau întâmplări care ar putea constitui dezvăluirea acelui secret. Copiii sunt întotdeauna fascinaţi de secrete şi caută să le explice în felul lor, folosindu-şi imaginaţia.

Exemple: „*Pisicuţa mea are un secret, pe care nu l-a spus nimănui. Oare care ar fi acest secret?”*

„*Mergând spre casă mi s-a aşezat o păsărică pe umăr şi mi-a povestit şoptit ceva. Ce credeţi că mi-a povestit*?”

Realizaţi o compunere cu titlul „Secrete” pornind de la următoarea introducere:

„*În faţa casei văd un câine şi o pisică. Se privesc unul pe celălalt şi par mulţumiţi. Ca prin minune îi aud zicând: „-Îţi voi spune secretul meu, dacă şi tu mi-l spui pe-al tău.”.”*

O altă *modalitate de stimulare* a creării poveştilor este „***greşind poveştile***”.

Copiilor mai mici le place să asculte aceeaşi poveste de mai multe ori. Ei au nevoie de ordine şi siguranţă, de aceea, la început, nu acceptă nici o modificare a poveştii, comportându-se ca nişte conservatori.

O altă metodă foarte productivă de a stimula crearea poveştilor este ***metoda predicţiilor***.

Metoda predicţiilor este o tehnică de instruire prin care elevii sunt solicitaţi să anticipeze derularea evenimentelor care vor fi prezentate într-un text, pornind de la câţiva termeni cheie care vor apărea în text sau în povestire.

Activitatea de predicţie presupune următorii paşi:

-elevii sunt înştiinţaţi că vor citi şi studia o poveste interesantă. Profesorul extrage din timp 4-5 termeni cheie din textul care urmează a fi citit. Scrie aceşti temeni pe tablă şi le cere elevilor să realizeze, individual, o scurtă povestire, pornind de la termenii scrişi. În câteva minute elevii realizează această sarcină.

-apoi elevii, lucrând în perechi, comunică partenerilor ceea ce s-a gândit fiecare. Se încearcă să se ajungă oarecum la un acord privind povestirea acestora.

-elevii citesc povestea., apoi se reia lucrul în perechi. Partenerii compară povestea imaginată de ei cu conţinutul de idei al textului, constatând apropierile sau, dimpotrivă, diferenţele majore dintre acestea.

Deosebirile şi divergenţele dintre interpretările elevilor conduc la conştientizarea faptului că orice text suscită comentarii şi interpretări diverse şi că un număr mic de termeni comuni, primiţi de fiecare dintre elevi în mod identic, conduc la crearea unor povestioare atât de diferite.

Voi descrie un astfel de exemplu de activitate:

Se scrie pe tablă un ciorchine cu cuvintele: ***căciulă, Petrică, sanie, se strică, mama.***

Elevii, mai întâi individual apoi în perechi scriu câte un scurt text folosind toate aceste cuvinte, dar şi altele. După 5 minute discută cu perechea, cad de acord asupra unui conţinut comun al textului scris. Fiecare pereche, printr-unul din ei îşi prezintă din scaunul autorului textul scris. Ceilalţi ascultă cu multă atenţie.

Exemple de texte alcătuite de copii:

*„**Petrică** stă supărat că a nins afară şi nu poate să meargă la **sanie**. El nu are **căciulă**, este sărac. Dacă merge aşa se răceşte. Mama îi spune că până acum a fost ascultător şi acum vrea să fie rău. Petrică ştie că nu **strică** să o asculte pe **mama** sa.”*

*„**Mama** lui **Petrică** observă că afară ninge şi se gândeşte ce bucurie va avea Petrică când va vedea zăpada.*

***Mama** îl trimite să se uite pe geam. **Petrică** se bucură foarte tare. Mănâncă şi iese la **sanie**. Un copil propune să facă un om de zăpadă. Toţi sunt de acord. După ce îl termină, în cap îi pun o oală în loc de **căciulă**. O sanie vine peste el şi omul **se strică**. Copiii pleacă supăraţi acasă.”*

După ce citim textele lor, le citesc textul nou iar ei observă care au reuşit să anticipeze conţinutul povestirii şi care nu au găsit nimic în comun cu textul prezentat. Astfel vor concluziona câte povestiri diferite putem alcătui cu aceleaşi cuvinte-cheie date.

Folosind jocul didactic în crearea textelor literare, prin care am creat fără ca ei să ştie unele figuri de stil, în orele de lectură în clasa a IV-a elevii ajung să facă compuneri consistente şi cu mult gust. Anul trecut, pentru a vedea efectul folosirii acestor jocuri de creaţie, am dat o compunere la clasa a IV-a cu titlul „***Călătoria rândunicii***”. Le-am cerut să se joace cu metodele pe care le folosim destul de des. Le-am sugerat de asemenea şi câteva locuri pe care le-a vizitat rândunica în călătoria ei („Pădurea fermecată”, „Insula copiilor cărora le plac poveştile”, „Ţara norilor”), dar am specificat că aceste locuri nu sunt obligatoriu de amintit în compunere şi că pot să inventeze ei alte locuri. „Pădurea fermecată”, „Ţara norilor”, sunt locurile magice care le-au dat posibilitatea elevilor să creeze mai ales figuri de stil; „Insula copiilor cărora le plac poveştile” le-a sugerat modalitatea de a crea poveşti.

Studiind importanţa jocului în cadrul orelor de limba română, Ana şi Mircea Petean, sunt de părere că „*în joc şi prin joc copilul transformă lumea şi se transformă pe sine scoţând la iveală un univers pur, acela al emoţiilor şi senzaţiilor sale transferate într-o formă nouă, aceea a textului care vine să se adauge, să îmbogăţească infinita varietate de forme a lumii*.”(Petea, A., Petean, M., 1996, p.13).

Cu alte cuvinte, pasiunile din copilărie sunt cheia geniului nostru pentru că în toiul jocului copiii experimentează posibilităţi nelimitate, inconştient se debarasează de reguli şi stres, combină ingenios cuvintele sau îşi lasă imaginaţia creatoare să alcătuiască texte nebănuite, spun nestingheriţi tot ceea ce gândesc.

Bibliografie:

1. Nicola, Ioan,(2003), *Tratat de pedagogie şcolară,* Editura Aramis, Bucureşti.
2. Radu, I., Ionescu, M., (1987), „*Experienţă didactică şi creativitate*”, Editura Dacia, Cluj-Napoca.
3. Petean, M, Petean, A, (1996), „*Ocolul lumii în 50 de jocuri”,* Editura Dacia, Cluj-Napoca.
4. Şerdean, I, (2006), *Didactica Limbii şi literaturii române în învăţământul primar*, Editura Corint, Bucureşti.

STIMULAREA CREATIVITĂŢII COPIILOR PREŞCOLARI

Prof. Milea Mihaela Daniela
Şcoala Gimnazială nr. 3, Popeşti Leordeni

Preşcolaritatea este apreciată ca vârsta ce cuprinde cea mai importantă experienţă educaţională din viaţa unei persoane. Din prisma formării personalităţii, creativitatea capătă sensul de potenţial creativ, de suma de însuşiri sau factori psihici ai unor viitoare performanţe creatoare.

Sarcina educatoarei este de a educa şi descoperi capacităţile creatoare ale preşcolarului. Educatoarea trebuie să stimuleze potenţialul creator al copilului, prin activităţile desfăşurate în cadrul programului din grădiniţă iar modalităţile şi mijloacele care pot fi utilizare sunt multiple. O educatoare creativă oferă copilului învăţare autoiniţiată, atmosferă neautoritară, stimulează curiozitatea copilului spre a descoperi noul,încurajându-i procesele gândirii creative. Aceasta înseamnă că, îl îndeamnă pe copil să caute noi legături între cunoştinţe, să facă asociaţii, să-şi imagineze, să găsească noi soluţii la diferite probleme ce i se pun şi să facă propuneri

Receptivitatea şi curiozitatea copilului, bogăţia imaginaţiei, tendinţa sa spontană către nou, pasiunea pentru fabulaţie, dorinţa lui de a realiza ceva constructiv, atmosfera sau climatul psihosocial în care îşi desfăşoară activitatea copilului pot fi „alimentate” şi puse adecvat în valoare prin solicitări şi antrenamente corespunzătoare care astfel pot oferi multiple elemente pozitive în stimularea şi cultivarea potenţialului creativ propriu vârstei preşcolare. La vârsta preşcolară copilul are tendinţa de a exprima în lucrările lui, bazându-se pe experienţa personală. De aceea este bine să se acorde copilului libertatea de idei, de a găsi mijloace şi forme prezentare a propriilor impresii despre lume, în care să se reflecte emoţiile şi sentimentele trăite. Activităţile artistico-plastice constituie un mujloc de dinamizare şi exprimare a vieţii copilului. Motivaţia copilului pentru activităţile artistico-plastice este nevoia de exprimare a propriilor trăiri, nevoia de a reda imaginea într-un mod artistic sau plăcerea ce a povesti în imagini. Reprezentările plastice ale copilului evoluează treptat spre o redare cât mai realistă, alteori intervine imaginaţia creatoare şi trece spre fabulaţie, spre ireal.

Copiii de vârstă preşcolară creează cu migală şi pricepere, sub îndrumarea atentă a educatoarei, lucrări practice deosebite, originale, dar mai ales interesante prin multitudinea materialelor utilizate şi a tehnicilor de lucru folosite.

Diferitele tipuri de activităţi practice şi plastice sunt deosebit de îndrăgite, de atrăgătoare pentru copii. Prin intermediul lor, preşcolarii intră în contact cu unele forme simple de muncă fizică şi intelectuală, permiţând atât dezvoltarea capacităţilor fizice ale copiilor, cât şi a celor intelectuale. De asemenea, se asigură familiarizarea copiilor cu unele elemente simple ale activităţii de producţie, precum şi formarea unor deprinderi practice de muncă. Copiii au posibilitatea aici să aplice în practică anumite cunoştinţe însuşite în alte activităţi, ajutându-i să şi le consolideze şi aprofundeze. Prin desfăşurarea activităţilor practice şi plastice putem educa şi dezvolta multe procese psihice (percepţii, reprezentări, spirit de observaţie, atenţia, memoria, gândirea, imaginaţia) şi se pun bazele unor însuşiri de personalitate: spiritul de iniţiativă, încrederea în posibilităţile proprii, dorinţa de a lucra în colectiv, creativitatea.

La vârsta preşcolară, tehnicile care se pot folosi în activităţile artistico-plastice şi în activităţile practice sunt:

- tehnica firului de aţă;
- tehnica ştampilării;
- tehnica culorilor umede;

∗ tehnica petei de cerneală;
∗ tehnica jetului de aer;
∗ tehnica dactilopicturii;
∗ tehnica modelajului;
∗ tehnica colajului etc.

Prin folosirea diversificată a tehnicilor de lucru, copiii îşi dezvoltă capacitatea de expunere artistico-plastică, având posibilitatea de a comunica prin mijloace diverse propriile idei, trăiri, sentimente. Este important să dezvoltă la copii dorinţa de a realiza ceva inedit, iar acest lucru îl putem realiza având ca linie directoare diversitatea. Familiarizarea copiilor cu unele tehnici noi de lucru le măreşte curiozitatea şi imprimă activităţilor artistico-plastice un caracter atractiv şi creativ. Cunoaşterea limbajului şi tehnicilor de lucru de către copii duce la dezvoltarea creativităţii în realizarea ideilor în forme artistice variate.

Mai mult decât alte activităţi, activităţile artistico-plastice constituie cadrul cel mai generos de activare şi stimulare a potenţialului creativ al preşcolarilor. Formele plastice, culorile, sunt mijloacele de exprimare şi exteriorizare a dorinţelor, aşteptărilor. Rolul adultului în activităţile artistico-plastice este de a incuraja şi de a sensibiliza copilul faţă de frumos.

Cadrul didactic exersează şi descoperă predispoziţiile artistice ale copiilor: simţul culorii și simţul formei. În cadrul activităţilor artistico-plastice, preşcolarilor li se dezvoltă atenţia, spiritul de obervaţie, imaginaţia. În urma analizei unei lucrări a unui preşcolar, poţi descoperi foarte multe lucruri despre acesta, şi anume: felul lui de a fi, tipul de personalitate, caracterul acestuia, gândurile sale ascunse redate inconştient în desen.

Cadrul didactic îl va instrumenta pe copil cu principalele elemente de limbaj plastic şi îl va stimula să le reproducă.

Aceste elemente sunt (Cristea S., 1992): punctul plastic, static sau dinamic; forma spontană; culori supuse operaţiilor de amestecare, constraste; linia.

Elementele de limbaj plastic vor fi îmbinate cu cele de tehnică:

- Dactilo-pictură;
- Tehnica ştampilării;
- Tehnica tamponării;
- Tehnica pieptenelui;
- Tehnica decolorării.

În dactico-pictură li se dă libertatea să-şi aleagă tema, apoi sunt îndrumaţi să-şi aleagă materialul preferat. Prin contactul mâinii direct cu hârtia, copiii încep încă de la grupa mică să ştie cum să-şi dozeze efortul la apăsare. Folosind această tehnică, mâna copilului capătă o mare flexibilitate. Toate aceste conţinuturi sunt interiorizate şi mai târziu aplicate în alte acte creative.

Responsabilă pentru stimularea creativităţii este strategia didactică ce pune accent pe antrenarea autentică a copilului. Dintre metodele bazate pe acţiune, jocul ocupă un rol primordial. Copilul se joacă cu creionul încă de la o vârstă fragedă, când nu ştie încă să ţină creionul în mână. Activităţile din grădiniţă oferă copiilor posibilitatea de a-şi verifica talentele şi interesele pentru un anumit domeniu.

De asemenea, un rol important în stimularea creativităţii preşcolarului îl ocupă şi amenajarea spaţiului sălii de grupă. În sălile de clasă principalele centre de interes ce pot fi deschise fie toate, doar anumite centre, în funcţie de nivelul de vârstă al copiilor şi de tema abordată sunt: Centrul Construcţii, Centrul

Ştiinţă, Centrul Biblioteca, Centrul Artă, Centrul Joc de Rol, Centrul Nisip şi Apă. (Vrăsmaş., E., 2014., p.96)

FIECARE COPIL CONTEAZĂ

Prof. Învățământ Preșcolar – Zamfir Cristina
Grădinița nr.1 Voluntari, Ilfov

Fiecare copil contează, un principiu esențial pentru o societate sănătoasă și echitabilă, subliniază importanța fiecărui individ încă de la naștere. Copiii sunt viitorul și speranța unei națiuni, iar investiția în bunăstarea și educația lor aduce beneficii pe termen lung. Asigurarea accesului egal la educație, îngrijire medicală și protecție socială creează un mediu propice pentru dezvoltarea armonioasă a fiecărui copil. Este crucial ca fiecare copil să fie tratat cu respect și să aibă oportunități egale, indiferent de mediul din care provine, pentru a-și atinge potențialul maxim. În cadrul comunităților, responsabilitatea de a asigura respectarea și promovarea drepturilor copiilor revine fiecărui membru. Aceasta implică combaterea discriminării, a abuzului și a neglijării. Politicile publice trebuie să se concentreze pe nevoile copiilor, oferind programe și resurse pentru sprijinirea dezvoltării lor fizice, emoționale și intelectuale. Organizațiile internaționale precum UNICEF joacă un rol crucial în promovarea acestor valori, oferind asistență și resurse pentru îmbunătățirea condițiilor de viață ale copiilor din întreaga lume. Fiecare copil are dreptul la o viață fericită și împlinită. Implicarea activă a părinților, profesorilor și a întregii comunități în educația și creșterea copiilor este vitală. Acest principiu nu doar că protejează și susține copiii, dar contribuie și la dezvoltarea unei societăți mai bune. Educația de calitate, accesul la servicii medicale adecvate și protecția împotriva abuzurilor sunt drepturi fundamentale ce trebuie garantate fiecărui copil.

Este important să recunoaștem și să respectăm unicitatea fiecărui copil, oferindu-le un mediu în care să se simtă iubiți și apreciați. În acest sens, educația joacă un rol esențial, nu doar în dezvoltarea academică, dar și în formarea caracterului și a valorilor morale. În plus, sprijinul emoțional și psihologic este la fel de important pentru o dezvoltare echilibrată.

Fiecare copil merită să crească într-un mediu sigur și stimulant, unde să-și poată dezvolta abilitățile și talentele. Încurajarea creativității și a gândirii critice de la o vârstă fragedă are un impact profund asupra viitorului copiilor. De asemenea, este esențial să le oferim copiilor modele pozitive de urmat, pentru a le inspira un comportament etic și responsabil.

În concluzie, principiul „fiecare copil contează” este vital pentru construirea unei lumi mai bune. Respectarea și implementarea acestui principiu în fiecare aspect al vieții noastre sociale și politice este esențială pentru a asigura o societate justă și prosperă. Prin protejarea și susținerea copiilor, investim în viitorul nostru colectiv, contribuind la crearea unei lumi mai pașnice și mai echitabile pentru generațiile viitoare. Fiecare copil contează, iar acțiunile noastre de astăzi vor determina calitatea vieții de mâine.

Activități integrate în realizarea educației inclusive, eficienta lor în actul *didactic*

Prof. înv. preșcolar: Ciubotaru Ancuta
Grădinița cu P.P. Agnita

Argument

“ Lasati copilul să vadă, să audă, să descopere, să cadă, să se ridice și să se înșele. Nu folositi cuvinte când acțiunea, faptul însuși, sunt posibile.”

Pestalozzi

Pornind de la acest îndemn, trebuie să-i învățăm pe copii să învingă dificultatile prin interventii reale, posibile, sa-i situam in dialog cu mediul sau sa-i facem sa-si exerseze capacitatea de a opta si de a decide.

Si ce alt loc mai potrivit decat GRADINIȚA putem găsi pentru îndeplinirea acestui scop nobil? Aici, departe de forfota si apasarea cotidianului, copilul intra intr-un mediu cald, protector si stimulativ, un mediu pe care il putem asemui unei carti cu povesti in care literatura, muzica, artele plastice, natura, miscarea, socialul sunt intr-un permanent dialog intre ele si, implicit, cu copilul.

Programa activitatilor instructiv-educative in gradinita de copii prefigureaza doua mari tendinte de schimbare in interiorul sistemului prescolar, in acord cu prevederile programului educational care porneste de la ideea necesitatii imbunatatirii calitatii educatiei la varstele timpurii, pentru a putea raspunde exigentelor copilului prescolar de astazi. Tendintele vizeaza crearea unui mediu educational adecvat, in vederea stimularii continue a invatarii spontane a copilului si pentru introducerea acestuia in ambianta culturala a spatiului caruia ii apartine.

De asemenea, noua programa a accentuat ideea de folosire a contextului ludic si a invatarii active in stimularea rutei individuale a invatarii, fapt pentru care a propus o abordare educationala diferita. Abordarea educationala propusa de programa prescolara se orienteaza asupra folosirii metodei proiectelor tematice de grup, selectate, proiectate si elaborate cu ajutorul copilului si in care brainstorming-ul, lucrul in echipa si actiunea directa a copilului cu mediul sunt mijloacele de baza ale procesului de predare-invatare.

Integrarea curriculară în gradiniță

Literatura pedagogică actuală descrie integrarea curriculară drept o *modalitate inovatoare de proiectare* a curriculum-ului, care presupune sintetizarea si organizarea didactica a continuturilor din domenii diferite ale cunoasterii, astfel incat sa se asigure achizitia de catre copii a unei imagini coerente, unitare despre lumea reala. Termenul **curriculum integrat** , asa cum este definit de diversi autori (V. Chis,2001, Cretu. C. 1999, Cristea S. 2000) sugereaza in primul rand corelarea continuturilor, insa acest demers necesita o abordare curriculara in care punctul de pornire este cel mai adesea finalitatea/finalitatile urmarite, in functie de care sunt alese toate celelalte componente aleprocesului instructiv – formativ.

In practica educationala recomandarea proiectarii integrate a curriculum-ului este considerata o provocare pe care invatamantul prescolar si-a asumat-o atat la nivelul proiectarii documentelor curriculare cat si la nivelul micropedagogic, al practicii zilnice. Documentele curriculare care organizeaza activitatea educationala in invatamantul prescolar asigura un cadru normativ care sustine din plin abordarea integrata a curriculum-ului.

Structurarea flexibila a continuturilor ofera cadrelor didactice care lucreaza la acest nivel o libertate de decizie aproape deplina cu privire la tipurile de continuturi pe care sa le ofere copiilor si o autonomie sensibil egala in privinta metodologiei de propunere a acestor continuturi. Singura reglementare formala este data de sistemul finalitatilor cu grade diferite de generalitate, predefinite, care constituie punct de plecare pe tot parcursul procesului de instruire si formare si, in final, in actiunea de evaluare a performantelor invatarii. In plus, promovarea ideii planificarii pe teme si incurajarea utilizarii metodei proiectelor in activitatile didactice cu prescolarii sunt initiative ce expliciteaza si facilitaza acest demers al abordarii integrate a curriculum-ului.

Valente formative și provocari ale abordarii integrate a curriculum-ului

Argumentele psihopedagogice în favoarea dezvoltarii unui curriculum integrat sunt multiple. Astfel, în planul profunzimii și solidaritatii cunostintelor dobandite printr-o abordare, plusul calitativ este evident: cei care identifica mai usor relatiile dintre idei si concepte, dintre temele abordate in scoala si cele din afara ei; baza integrata a cunoasterii conduce la o mai rapida reactivare a informatiilor; timpul de parcurgere a curriculum-ului este sporit. In planul relatiilor interpersonale integrarea curriculara si, in special, metoda proiectelor incurajeaza comunicarea si reyolvarea sarcinilor de lucru prin cooperare; in timpul derularii proiectelor se dezvolta un „sens al comunicariii” si o perfectionare implicita a modurilor de grupare; elevii devin mai angajati si mai responsabili in procesul invatarii; curriculum-ul integrat promoveaza atitudini pozitive. In ce priveste rolul cadrului didactic, acesta devine un „facilitator”, mai mult decat o sursa de informatii.

Luând în considerare aceste avantaje se recomanda abordarea integrata a curriculum-ului sau a unor aspecte ale acestuia, fiind in acelasi timp constienti de probemele complexe pe care un atare demers le implica: abilitatea metodologica a cadrelor didactice pentru integrarea curriculara; realizarea unei coordonari corecte intre temele abordate din perspectiva integrata si temele abordate clasic; stabilirea modalitatilor de evaluare a performantelor individuale, mai ales in situatia invatarii prin cooperare, acomodarea corecta a proiectelor si abordarii pe teme intr-o schema orara coerenta.

Modele de integrare curriculară

Literatura de specialitate oferă o serie de modele de organizare și monitorizare a curriculum-ului integrat.

a) ***Modelul integrarii ramificate***- elementul central al acestui model este *tema studiata*, iar detalierea experientelor de invatare se face, la un prim nivel, pe domeniile de activitate prevazute in programa. La un al doilea nivel de proiectare sunt considerate experientele de formare, pe diversele dimensiuni psihofizice individuale: intelectuala, afectiva, sociala, fizica. Avand in vedere finalitatile stabilite pentru aceste 2 nivele, cadrul didactic alege continuturile ce se inscriu in sfera temei centrale si care pot contribui la atingerea finalitatilor.
b) ***Modelul integrarii liniare (modelul hibridarii)***; in acest nivel, integrarea curriculara se face in jurul unei finalitati de transfer, de tipul „dezvoltarea comportamentului social”. Prin complexitatea lor si prin specificul integrat, aceste finalitati se pot constitui ca (sub)domenii independente. Acest model al proiectarii este aplicabil pentru finalitatile urmarite pentru perioade mai indelulgate de timp si este foarte potrivit pentru proiectarea interventiei educationale diferentiate si individualizate cu scopuri recuperatorii sau de dezvoltare.
c) ***Modelul integrarii secventiale:*** in acest model, cunostintele de aceeasi sfera ideatica sunt predate in proximitate temporala:desi adordarea lor se face distinct, propunatorul faciliteaza transferul achizitiilor

invatate de la un domenii la altul, prin comentariile, trimiterile, intrebarile, sarcinile de lucru formulate. Priectarea pe teme, o cerinta de actualitate in invatamantul prescolar romanesc, ilustreaza cel mai adesea acest model de integrare curriculara.

d) ***Modelul curriculum-ului infuzionat:*** specificul acestui model consta in studierea unor teme diverse din perspectiva unui *centru de interes* care poate fi temporar (de exemplu: o finalitate complexa, precum intelegera conceptului de transformare reversibile / ireversibile, relatia timp-transformare etc., analiza structurilor si compararea structurilor naturale cu cele create de om) sau permanent (de exemplu: studierea unei discipline optionale utilizand o limba straina:educarea caracterului, continutul fiind parcurs in limba engleza.

e) ***Modelul integrarii in retea.*** Este solutia de integrare pe care o preopune metoda proiectelor de investigare-actiune. Pornind de la subiectul proiectului, copiii opteaza pentru o retea de teme si resurse de studiu corelate cu tema centrala. Domeniul central si cele corelate ale proiectului sunt ele insele teme transdisciplinare si vor fi abordate ca atare. Neajunsul acestui model este faptul ca aplicarea lui poate crea riscul multiplicarii tematicii proiectului peste posibilitatile de monitorizare a rezolvarii ei. Proiectarea dupa modelul integrarii in retea impune cel putin doua nivele de planificare: constituirea unei harti tematice in care, pornindu-se de la tema centrala, sunt identificate subtemele ce vor fi parcurse si desfasurarea pe categorii si tipuri de activitati a continuturilor ce vor rezolva tema proiectului.

f) ***Modelul polarizarii:*** implica stabilirea unui nou domeniu de cunoastere (eventual optional) in jurul caruia, pentru realizarea unor odiective specifice, sunt polarizate segmente din alte discipline. Un exemplu in acest sens il poate constitui tema ”Vremea povestilor” in care dezvoltarea deprinderilor de comuncare si alte finalitati se indeplinesc prin exploatarea continutului povestilor din perspectiva mai multor categorii de activitati prevazute in planul de invatamant.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

Prof. înv. primar Nechifor Elena
Școala Gimnazială Nr. 5, Rm. Vâlcea

Educaţia incluzivă şi integrată s-au impus nu doar ca alternative educaţionale moderne, ci au devenit, în ultimii 20 de ani, o realitate a sistemului educaţional românesc. Acest proces de integrare se regăseşte în primul rând în acceptarea diversităţii.Încurajarea condiţiilor de acceptare a „celuilalt” înseamnă o intervenţie din start în reducerea posibilelor greşeli cu character educativ, didactic, psihologic sau medical.

Printre acţiunile prioritare privind asigurarea accesului la o educație incluzivă de calitate sunt incluse:

- Asigurarea dreptului la educaţie,prin promovarea programelor de intervenţie timpurie, informarea părinţilor referitor la drepturile copiilor lor, promovarea unei culture incluzive, în cadrul căreia copiii cu dizabilităţi învaţă împreună cu semenii lor şi dobândesc abilităţi şi competenţe sociale, asigurarea respectării drepturilor copiilor în procesul de luare a deciziilor, eliminarea barierelor, inclusiv a barierelor în comunicare, a barierelor atitudinale şi a celor fizice, cu care se confruntă copiii cu mobilitate redusă etc.;
- Respectarea dreptului la educaţie, prin crearea unui mediu centrat pe copil,stimulativ, sigur şi sănătos, formarea cadrelor didactice cu competenţe necesare pentru a preda în medii diferite de învăţare, organizarea diferenţiată şi individualizată a învăţării, precum şi valorificarea potenţialului şi punctelor forte ale fiecărui copil;
- Respectarea dreptului la educaţie al copiilor cu dizabilităţi,prin promovarea respectului pentru identitatea copiilor, respectarea drepturilor la participare ale copiilor (susţinerea şi implicarea activă a copiilor în procesul de luare a deciziilor cu privire la problemele care le afectează viaţa, precum şi dreptul de a influenţa deciziile referitor la viaţa şcolară).

Procesul de implementare a educației incluzive este complex și implică participarea tuturor actorilor: autorități publice centrale, instituțiile de învățământ general, familia, instituțiile de formare profesională inițială și continuă, societatea civilă.

În acest context, trebuie avut în vedere modificarea strategiei de coordonare și implicare activă a cadrelor didactice, părinților, elevilor și comunității în procesul decizional și în politicile de dezvoltare a școlii. Astfel, parteneriatul școală-familie-comunitate trebuie să devină o prioritate a strategiilor orientate către asigurarea unei educații de calitate pentru toți copiii.

Dezvoltarea parteneriatelor cu familia și comunitatea este esențială în asigurarea unui proces educațional incluziv de calitate. Cadrul didactic trebuie să asigure relații de colaborare și respect cu familia și comunitatea, să motiveze implicarea părinților și a membrilor comunității, dezvoltând parteneriate, menite să antreneze structurile asociative ale copiilor /elevilor și ale părinților și instituțiile partenere din comunitate la elaborarea proiectelor educaționale, în scopul sporirii calității educației la nivel de clasă sau instituție.

Formarea cadrelor didactice din perspectiva asigurării unei educații de calitate pentru toți copiii vizează redefinirea domeniilor de competență, care reflectă profilul cadrului didactic incluziv, după cum urmează :

− oferă elevilor un spaţiu de manifestare şi afirmare a valorilor diversităţii;

− acordă suport tuturor elevilor;

– cooperează/colaborează cu alţii (cu alţi specialişti).

În același timp, studiile arată că, în prezent, formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive nu oferă suficient suport metodologic practic în dezvoltarea competențelor necesare cadrului didactic pentru lucrul în echipă și suport individualizat fiecărui elev.

De asemenea, un aspect important al asigurării accesului la o educație incluzivă de calitate îl reprezintă implicarea copiilor în procesul de luare a deciziilor.Însă, studiile în domeniu menţionează că în majoritatea cazurilor, copiii cu dizabilităţi sunt excluși din procesele de luare a deciziilor care îi afectează, opinia lor fiind neglijată și ignorată de autorităţi.

Toți copiii, fără discriminare , au dreptul de a participa la jocuri și activități recreative proprii vârstei, precum și la viața culturală și artistică.

În concluzie, ca obiective prioritare pentru implementarea unei educații de calitate pentru toți copiii, se regăsesc:

- asigurarea șanselor egale la o educaţie de calitate pentru fiecare copil, tânăr, adult, la toate nivelurile și ciclurile sistemului de învăţământ;
- formarea unei culture şi a unei societăţi inclusive în vederea incluziunii în comunitate a copiilor şi tinerilor cu cerinţe educaţionale speciale;
- elaborarea și dezvoltarea cadrului de asigurare a calităţii pe dimensiunea educaţie incluzivă;
- consolidarea capacităţilor instituţionale la toate nivelurile de învăţământ pentru asigurarea accesului, relevanţei și calităţii educaţiei incluzive;
- prevenirea și combaterea violenţei, neglijării şi exploatării copiilor;

Toate acestea au menirea atingerii unui scop final care se constituie într-un corp ce variază în funcție de particularitățile socio-economice și culturale ale unei societăți.

Bibliografie:

UNICEF, Analiza situației privind formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul centrării pe copil și educației incluzive, 2016

Mareș T., Ivan S., Egalitatea de șanse în educație, dezvoltarea personal și integrare socială, Editura Universitară, București, 2013

Alexandru, C., Copiii cu dizabilități multiple. Educația incluzivă – deziderat al societății contemporane ,Editura MacPixel, Timișoara, 2008

METODE DE LUCRU PENTRU ELEVII CU CES

PROFESOR PSIHOPED. SPEC : CIUBOTARIU BEATRICE LILIANA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ SPECIALĂ ”C-TIN PĂUNESCU”TECUCI/GALAȚI

Educația joacă rolul cel mai important în cadrul societății. Este baza pentru susținerea culturii, instruirea individuală,integrarea socială și pentru evoluția umanității.

Într-o societate modernă, deschisă, un învăţământ de calitate este acela în care toţi copii, indiferent de mediul de proveniență şi de nivelul dezvoltării intelectuale, religie, sunt sprijiniţi şi încurajaţi în dezvoltarea lor. Copiii trebuie considerați la fel de importanți, fiecăruia să-i fie valorificate calitățile. Pornind de la premisa afirmată de N. Iorga “ Fiecare copil pe care îl instruim este un om dăruit societăţii”, putem afirma că fiecare copil este unic și capabil să realizeze ceva bun. Fiecare copil este înţeles ca un participant activ la învăţare şi predare , pentru că fiecare aduce cu sine în procesul complex al învăţării şi dezvoltării o experienţă, un stil de învăţare, un model social, o interacţiune specifică, un ritm personal, un mod unic de abordare.

Şcoala incluzivă, școală flexibilă, transparentă care pune accent pe învățarea diferențiată, presupune înainte de orice, acceptarea faptului că toți copii pot învăța. Fiecare participant învaţă şi se dezvoltă prin faptul că interacţionează cu ceilalţi.

Diferenţierea presupune un proces de predare diversificat, care ţine cont de nevoile, posibilitățile elevilor şi de ritmul în care ei învaţă. Bunul mers al procesului de învăţământ şi rezultatele obţinute depind de metodele și tehnicile de lucru utilizate.

Metodele sunt instrumente importante aflate la dispoziţia profesorului, de a căror cunoştinţe şi utilizare depinde eficienţa muncii educative. Cunoscând particularitățile psiho-individuale ale fiecărui copil,ritmul propriu de asimilare a cunoștințelor, gradul deficienței, profesorul poate alege metodele care consideră că se pliază cel mai bine și dau randament în actul educațional.

Metodele interactive de grup sunt modalităţi moderne de stimulare a învăţării şi dezvoltării personale care pot fi aplicate încă de la vârstele timpurii și sunt instrumente didactice care favorizează inter- schimbul de idei, experienţe şi cunoştinţe.

Interactivitatea presupune o învăţare prin comunicare, prin colaborare, lucrul în echipă, produce o confruntare de idei, opinii şi argumente, creează situaţii de învăţare centrate pe disponibilitatea şi dorinţa de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă şi activă, pe influenţa reciprocă din interiorul microgrupurilor şi interacţiunea socială a membrilor unui grup. Interactivitatea presupune şi o atitudine pozitivă faţă de relaţiile umane, faţă de importanţa muncii în echipă, o atitudine de susţinere a ideilor apărute prin colaborarea cu ceilalţi.

Lecțiile cu caracter ludic sunt foarte îndrăgite și au o eficiență sporită.

*Jocul de rol este cea mai folosită şi eficientă tehnică utilizată în învăţământul școlar și preșcolar. Prin jocul de rol, copii se transpun în diferite ipostaze ale vieţii sociale reale, cu scopul de a exersa multiple comportamente şi de a dobândi abilităţi diverse, de a acţiona conform unei anumite poziţii sau funcţii sociale, de a rezolva pozitiv situaţii problemă,de a-şi adecva comportamentul în situaţii similare.

*Jocul propriu zis , cu reguli sau fără, ca modalitate de relație între individ și lumea obiectelor, constituie formula primară a acțiunii umane, o formă de organizare a cogniției, o formă de organizare a cunoașterii. Cântecul, jocurile muzicale, jocurile cu text și cântec, audițiile muzicale, modelajul,

desenul, pictura, sculptura sau alte activități din sfera terapiilor ocupaționale contribuie la sporirea atenției, la dezvoltarea memoriei, gândirii, imaginației a tuturor proceselor psihice implicate în învățarea de tip școlar. Prin teoria „inteligențelor multiple” ale lui H. Gardner se recunoaște faptul că oamenii învață în moduri diferite și obțin progrese școlare tot în moduri diferite.

Copiilor le plac aceste metode activ-participative și chiar dacă uneori copiii cu CES nu le înțeleg pe deplin, ei solicită să participe în număr cât mai mare la realizarea lecției.

Cu succes am aplicat la clasă jocul de rol (Ridichea uriașă, Capra cu trei iezi...), prin care copii intrau în pielea personajului îndrăgit,improvizând pe moment replici și mișcări haioase stârnind bună dispoziție.Fiecare copil primind un rol cât de mic se simte important, încearcă să iasă din carapacea sa și să învingă teama și nesiguranța,deci evoluează, se adaptează și trebuie încurajat tot timpul să continuie.

Folosirea metodelor activ-participative în procesul de predare-învăţare-evaluare la elevii cu CES , face ca elevii să se implice personal, să înveţe cu drag chiar în timpul orelor de curs, să fie mai activi şi să participe la provocările oferite de acestea, individual sau pe grupe, dezvoltându-le spiritul de competiţie, dând frâu liber creativităţii şi comunicării cu ceilalţi colegi.

Bibliografie

1. Gherguț Alois, (2006), Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale, Editura Polirom, Iași.;
2. Verza Emil , Verza Florin Emil (coordonatori), Tratat de psihopedagogie specială, Editura Universității din București, 2011.
3. Vrășmaș Ecaterina Adina, Introducere în Educația cerințelor speciale, Universitatea din București, Editura Credis, 2004

Dezvoltarea abilităților socio- emoționale a elevilor din ciclul primar

Prof.înv.primar Abageru Mioara
Școala Gimnazială Parava, jud. Bacău

„În mod tradiţional, puterea creierului este dată de IQ, însă cu cât lumea devine mai complexă, inteligenţa emoţională trece pe primul plan.“
(Daniel Goleman)

Şcoala are un rol important în a-i ajuta pe elevi să-şi dezvolte şi să-şi gestioneze bunăstarea fizică şi emoţională, dar şi să socializeze în diferite contexte. Dezvoltarea personală şi, implicit, cea emoţională, nu înseamnă îmbogăţirea perspectivei persoanei, obţinerea unor calificative bune, nu este legată de un singur lucru, ci reprezintă conştientizarea sinelui. Aceasta include toate trăsăturile pe care le posedă, punctele forte şi cele slabe, dar şi acceptarea slăbiciunilor pentru ale putea depăşi. Dezvoltarea emoţională putem spune că este sinonimă cu încrederea în sine şi atitudinea pozitivă.

În societatea de astăzi abilităţile sociale şi emoţionale sunt considerate a fi indicatori ai modului în care o persoană se adaptează mediului, se adaptează la schimbare şi, în cele din urmă, cât succes va avea în viaţă. De fapt, abilităţile de dezvoltare de bază, cum ar fi conştiinţa sinelui, stabilitate emoţională, dechiderea şi empatia pot fi la fel de importante sau poate chiar mai importante decât inteligenţa cognitivă în determinarea succesului. În ciuda importanţei dezvoltării personale a elevilor, este o provocare pentru educatori să găsească modalităţi eficiente de a forma şi de a evalua aptitudinile sociale şi emoţionale. Dezvoltarea acestor abilităţi de dezvoltare socială şi emoţională este esenţială pentru dezvoltarea copilului, deoarece acestea se corelează direct cu succesul şi fericirea viitorului adult.

Modele de bune practici în domeniul dezvoltării personale la vârsta şcolară mică

A învăţa un nou mod de a fi poate fi dificil pentru oricine, copil sau adult. Cadrul didactic are un rol foarte important în a insufla copiilor cu care lucrează preţuirea păcii interioare şi a calmului, tehnici ce duc la dezvoltarea inteligenţei emoţionale şi sociale a copiilor. În continuare vom prezenta succint câteva exemple de bune practici, care se pot realiza la clasa pregătitoare, dar şi unele principii ce trebuie respectate de către cadrele didactice (Lantieri L, 2013):

- *Principiul 1. Rolul cadrului didactic este de a fi partener de învăţare şi ghid.* În procesul de acumulare a propriei cunoaşteri, copiii au nevoie de un ghid care să-i îndrume, să-i ajute, nu de o autoritate atotştiutoare. Cei mai buni îndrumătoroi se consideră a fi cei care au deschiderea de a învăţa ei înşişi într-un mod autentic. Ajutându-i pe copii să se îngrijească şi să-şi hrănească viaţa interioară, ne dezvoltăm noi înşine, concomitent, căile cunoaşterii interioare. În această experienţă, rolul nostru, al cadrelor didactice este, aşadar, de a fi dispuşi să învăţăm alături de elevii noştri şi de a avea grijă să creăm în un teren fertil pentru acest act de învăţare. Obişnuindu-ne să adresăm elevilor noştri întrebări cu răspuns deschis ne va ajuta, de asemenea, să ne menţinem roul de partener de învăţare. De exemplu, o întrebare cu răspuns deschis ar putea fi formulată astfel: *Ce anume te-a impresionat astăzi în timpul petrecut împreună?* Astfel de întrebări ne eliberează de responsabilitatea de a juca rolul figurii autoritare.
- *Principiul al II-lea. Copilul învaţă cel mai bine participând activ la studiu.* La clasa pregătitoare, copiii învaţă foarte uşor prin joc şi prin activităţi practice. Tobin Hurt (apud Lantieri L., 2013, p. 40) numeşte jocul „munca sfântă a copiilor“, care îi ajută „să se descopere şi să se definească

pe ei înşişi“. Când copiii îşi construiesc propria cunoaştere printr-un asemenea joc practic, cele învăţate sunt, de obicei, mult mai deplin integrate în viaţa lor şi devin cărămizile dobândirii pe mai departe a cunoaşterii şi abilităţilor de care vor dispune. Ei devin astfel agenţi active ai învăţării, menţinându-şi intacte curiozitatea şi încrederea.

- *Principiul al III-lea. Este nevoie de timp pentru ca un obicei să se formeze.* Pentru copiii de vârstă şcolară mică, şi nu numai, a învăţa să fie prezenţi în mod conştient şi să preţuiască liniştea reprezintă un demers complex. Vor fi zile în care este posibil să vi se pară că nimic din ce faceţi nu funcţionează, apoi brusc, lucrurile vor veni de la sine. Treptat, ceea ce pe alocuri ar putea părea artificial şi forţat legat de această practică, va deveni automat şi autentic.
- *Principiul al IV-lea. Integraţi ritualuri şi obiceiuri noi în clasă*. Date fiind suprasolicitarea şi dezordinea din vieţile noastre, ne lipsesc adesea momentele contemplative. Cu cât copiii încep să experimenteze mai multe momente de linişte şi pace interioară, cu atât mai mult vor simţi un echilibru interior şi o fluiditate care compensează suprastimularea, prezentă din abundenţă în vieţile noastre. Este important să aşteptăm momentul potrivit pentru a le face cunoscute elevilor aceste noi moduri de a fi. Prin modelarea acestor practici în modul în care organizăm viaţa clasei, le transmitem elevilor că preţuim pacea interioară şi liniştea şi, de asemenea, creăm un cadru mai natural pentru a schimba deprinderi de reacţie la evenimentele stresante şi pentru a învăţa moduri sănătoase de a răspunde, care, sperăm noi, vor deveni obiceiuri ce îi vor însoţi toată viaţa.

La clasa pregătitoare putem folosi o serie de tehnici de dezvoltare personală, cum ar fi:

Crearea unui colţ al păcii interioare. Putem amenaja în clasă un colţ al păcii sau al liniştii special pentru elevii noştri. Ei pot merge acolo de câte ori au nevoie de calm şi linişte, pentru a redobândi echilibrul şi fluiditatea interioară. De asemenea poate fi utilizat de fiecare dată când cineva se simte copleşit, stresat, nervos sau experimentează în orice alt mod pierderea controlului emoţional - moment în care ajută să fii singur. Ideal ar fi să implicăm întreaga clasă în organizarea acestui spaţiu. Putem pune picturi sau imagini cu locurile preferate de relaxare ale copiilor, elemente din natură, imagini liniştitoare, instrumente liniştitoare care relaxează, cărţi de colorat etc. Spaţiun trebuie să fie suficient de mare pentru a lăsa loc copilului să se întindă şi să aibă pernuţe confortabile.

Activitatea *Păstrează-ţi calmul!* Acest exerciţiu de respiraţie în patru paşi este propus de E. Maurice, S. Tobias şi B. Friedlander (2007) şi poate fi folosi ori de câte ori elevii sunt supăraţi sau este nevoie să se controleze. Putem expune acesti paşi în colţul clasei destinat păcii interioare sau în alte locuri din clasă pentru a fi la vizibili astfel încât elevii să-şi amintească de ei. Aceşti paşi sunt:

1. Spune-ţi în gând: „Opreşte-te şi priveşte în jur!“;
2. Spune-ţi în gând: „Păstrează-ţi calmul!“;
3. Inspiră adânc pe nas în timp ce numeri până la cinci, ţine-ţi respiraţia în timp ce numeri până la doi, apoi expiră pe gură în timp ce numeri până la cinci;
3. Repetă aceiaşi paşi când te simţi calm.

Folosiţi muzica de relaxare. Pauzele şi alte momente din timpul programului şcolar sunt momente foarte bune în care elevii să seoprească pentru o clipă şi să conştientizeze trecereadela o activitate la alta. Sunetul calm, liniştit al muzicii clasice poate fi de un real ajutor pentru a schimba modul în care elevii trăiesc astfel de momente. Aceste pauze muzicale pot fi luate şi atunci când elevii se concentrează asupra unei activităţi şi au nevoie de o pauză sau când încep să manifeste simptome de intensificare a stresului. Este cunoscut faptul că ascultarea unei muzici liniştitoare este direct corelată cu scăderea ritmului respiraţiei şi a bătăilor inimii, dar şi cu schimbarea dispoziţiei noastre emoţionale.

Vorbiţi despre evenimentele violente şi tulburătoare la care elevii au fost martori. Dacă, pe neaşteptate, elevul este expus la ceva tulburător, la şcoală sau în afara orelor decurs (violenţă fizică între colegi, accidente, ştiri violente sau înspăimântătoare, ambulanţă trecând în viteză cu sirene, violenţă fizică între adulţi etc.), este bine să ne facem un obicei din a ne opri un moment, pentru a discuta şi a trimite câteva gânduri bune sau de vindecare celor aflaţi în nevoie. Mai degrabă decât să integreze reacţia de frică sau de stres, copilul se va elibera de o parte din stresul momentului având o astfel de supapă pozitivă. Să putem vorbi despre grijile copilului şi să fim pe deplin prezenţi atunci când le ascultăm problemele, întrebările, sunt, de asemenea, atitudini definitorii ce determină modul în care îşi va aminti şi va integra elevul un eveniment înspăimântător.

Respectaţi natura şi creaţi ocazii pentru a fi în aer liber. Naturaoferă momente importante de linişte, în timp ce ne conectăm la ceva mai presus de noi înşine. Când suntem în natură, ne amintim să fim atenţi la corpul nostru şi ne reconectăm mintea cu corpul. În natură este loc pentru copii să alerge, să ţipe şi să se joace, eliberând energia ţinută sub control, acumulată din cauza diverşilor factori stresanţi. În plus, având posibilitatea de a privi către un orizont îndepărtat şi către cer, copiii pot câştiga mult necesara asupra lumii noastre mici, limitată la corpurile şi la vieţile noastre. În afară de a crea ocazii elevilor să fie în natură, este necesar să-i ajutăm să fie prezenţi, folosindu-şi toate simţurile.

Folosiţi timpul pentru poveşti în mod eficient. Pot exista momente neprevăzute, în care povestea poate conduce pe fiecare elev într-un spaţiu mai profund. Este posibil ca ei să realizeze că îi preocupă un anumit lucru sau că au o întrebare profundă. Copiii iubesc să citească o carte de mai multe ori. Repetarea unei poveşti ajută la întărirea unui set de căi neuronale în creier, ceea ce conduce la memorarea lor pentru folosirea în viitor.

Copiii de 6-7 ani au o curiozitate naturală, inocentă şi bucurie în relaţie cu lumea din jurul lor. În consecinţă, vor răspunde de cele mai multe ori pozitiv, cu interes şi deschidere, la demersurile noastre de dezvoltare personală. La această vârstă, copiii sunt capabili să-şi aleagă cuvintele pentru a aduce ceea ce gândesc şi simt în conştiinţă, când li se oferă oportunitatea de a verbaliza aceste lucruri. De asemenea, copiii de clasa pregătitoare ajung la un nou nivel al conştiinţei de sine, care îi face capabili să emită judecăţi de valoare despre ei înşişi.

BIBLIOGRAFIE

Baudier , A., Celeste, B. (2004). *Le Developpment affectif et social du jeune enfant*. Paris: Editura Nathan Universite;

Bonchiş, E. (2006). *Teorii ale dezvoltării copilului*. Cluj-Napoca: Editura Dacia;

Cosmovici, A. (1996), *Psihologia generală*, Editura Pplirom, Iaşi;

Dicţionar Explicatotiv al Limbii Române. (1972). Bucureşti: Editura Enciclopedică Română;

Doron, R., Parot, F. (1999). *Dicţionar de psihologie*. Bucureşti: Editura Humanitas;

Copiii cu cerințe educative speciale

Prof. înv. Primar, Iliuță Mioara
Școala Gimnazială ,,Gheorghe Corneliu,, Domnești, Ilfov

Cerințe/nevoi educative speciale - CES - este o sintagmă ce se referă la cerințele în plan educativ ale unor categorii de persoane, cerințe consecutive unor disfuncții sau deficiențe de natură intelectuală, senzorială, psihomotrică, fiziologică sau ca urmare a unor condiții psihoafective, socioeconomice sau de altă natură; aceste cerințe plasează persoana/elevul într-o stare de dificultate în raport cu ceilalți din jur, stare care nu-i permite o existență sau o valorificare în condiții normale a potențialului intelectual și aptitudinal de care acesta dispune și induce un sentiment de inferioritate ce accentuează condiția sa de persoană cu cerințe speciale. În consecință, activitățile educative școlare și/sau extrașcolare reclamă noi modalități de proiectare și desfășurare a lor în relație directă cu posibilitățile reale ale elevilor, astfel încât să poată veni în întâmpinarea cerințelor pe care elevii respectivi le resimt în raport cu actul educațional (acest proces presupune, pe langă continuitate, sistematizare, coerență, rigoare și accesibilizare a conținuturilor, un anumit grad de înțelegere, conștientizare, participare, interiorizare și evoluție în planul cunoașterii din partea elevilor).

Altfel spus, cerințele educative speciale solicită abordarea actului educațional de pe poziția capacității elevului deficient sau aflat în dificultate de a înțelege și valorifica conținutul învățării, și nu de pe poziția profesorului sau educatorului care desfășoară activitatea instructiv-educativă în condițiile unei clase omogene sau pseudo-omogene de elevi.

Evident că această sintagmă poate avea un înțeles anume pentru fiecare elev în parte, în sensul că fiecare elev este o individualitate și, la un moment dat, într-un domeniu sau altul al învățării, reclamă anumite cerințe educaționale specifice pentru a putea înțelege și valorifica la maximum potențialul sau în domeniul respectiv (spre exemplu, un elev poate întâmpina dificultăți de învățare la matematică sau fizică, unde sunt necesare, în special, anumite categorii de operații ale gândirii la care elevul respectiv este deficitar; în schimb, la disciplinele din celelalte arii curriculare obține rezultate bune, chiar peste media clasei).

Totuși, sintagma cerințe educaționale speciale este utilizată mai ales în domeniul psihopedagogiei speciale, unde semnifică necesitatea unor abordări diferențiate și specializate ale educației copiilor cu dizabilități/deficiențe mintale, intelectuale, ale celor cu afecțiuni neuropsihice, neurofiziologice, senzoriale, fizice, somatice.

Normalizarea este un termen care se referă, în principal, la asigurarea unor condiții de viață, corespunzatoare pentru persoanele cu cerințe speciale, acceptarea acestora în cadrul societății sau comunității din care fac parte, fiindu-le asigurate aceleași drepturi, responsabilități și posibilități de acces la serviciile comunitare ca și celorlalți membri ai societății, în scopul dezvoltării și valorificării optime a potențialului de care aceste persoane dispun. Altfel spus, normalizarea se referă la sprijinul oferit persoanelor cu cerințe speciale de către componentele sistemului social pentru a permite acestora un mod de viață similar sau apropiat cu al celorlalți membri ai societății; consecințele practice ale normalizării sunt programele și acțiunile bazate pe incluziune și integrare.

Transpunerea în practică a normalizării se desfășoară pe patru niveluri funcționale:

1. normalizarea fizică
2.normalizarea funcțională

3.normalizarea socială
4. normalizarea societală

Educația integrată presupune ca relațiile dintre indivizi să se bazaze pe o recunoaștere a integrității lor, a valorilor și drepturilor comune pe care le posedă.

Educația integrată este tot o formă de educație specială, care se desfășoară în alte condiții decât cele existente în școlile speciale. În schimb, educația integrată încearcă să înlăture percepția asupra școlilor speciale ca unități școlare segregaționiste.

Educația integrată are drept obiective, următoarele:

- a educa acei copii cu cerințe speciale în școli obișnuite alături de ceilalți copii normali;
- a asigura servicii de specialitate (recuperare, terapie educațională, consiliere școlară, asistență medicală și socială) în școala respectivă;
- a acorda sprijin personalului didactic a1 managerilor școlii în procesul de proiectare și aplicare a programelor de integrare ; a permite accesul efectiv al copiilor cu cerințe speciale la programul și resursele școlii obișnuite (săli de clasă, cabinete, laboratoare, bibliotecă, terenuri de sport etc.);
- a încuraja relațiile de prietenie și comunicarea între toți copiii din clasă/școală;
- a educa și ajuta toți copiii pentru înțelegerea și acceptarea diferențelor dintre ei;
- a ține cont de problemele și opiniile părinților, încurajându-i să se implice în viața școlii;
- a asigura programe de sprijin individalizate pentru copiii cu cerințe speciale;
- a accepta schimbari radicale în organizarea și dezvoltarea activităților instructiv-educative din școală.

Dizabilitatea este termen de bază utilizat în legislația și practica românească obișnuită, alături de cel de handicap.

În literatura de specialitate, termenul dizabilitate a început să fie utilizat și promovat ca substitut de regulă, pentru termenul handicap, ce tinde să fie înlocuit în terminologia internațională.

Dizabilitatea face parte din experiența umană, fiind o dimensiune a umanității; ea este una dintre cele mai puternice provocări în ceea ce privește acceptarea diversității, deoarece limitele sale sunt foarte fluide, în categoria persoanelor cu dizabilități putând intra oricine, în orice moment, ca urmare a unor împrejurări nefericite, boli sau accidente.

Ideea integrării copiilor cu dizabilități în școala publică a apărut ca o reacție necesară și firească a societății la obligația acesteia de a asigura normalizarea și reformarea condițiilor de educație pentru persoanele cu cerințe educative speciale.

Integrarea înseamnă că relațiile dintre indivizi sunt bazate pe o recunoaștere a integrității lor, a valorilor și drepturilor comune pe care le posedă. Când lipsește recunoașterea acestor valori, se instaurează alienarea și segregarea între grupurile sociale. Altfel spus, integrarea se referă la relația stabilită între individ și societate și se poate analiza având în vedere mai multe niveluri, de la simplu la complex.

Integrarea presupune egalitatea de participare socială și egalitatea de șanse în realizarea accesului la educație. Printre valorile actuale și de perspectivă ale integrării societății democratice din lume le consideră dominante pe următoarele:

- acceptarea tuturor diferențelor;
- respectul diversității;
- solidaritatea umană și mai ales cu persoane diferite ;
- lupta împotriva excluderii și marginalizării;
- lupta împotriva inegalității sociale.

Nivelurile integrării se află în relație de interacțiune, se influențează și se îmbogățesc reciproc, creând astfel ansamblul de condiții necesar pentru schimbarea societății și transformarea într-o societate capabilă să asigure integrarea persoanelor cu handicap mintal în interiorul ei. Accesul la integrare este valabil pentru toate persoanele, inclusiv pentru cele cu un handicap, indiferent de handicapul și gravitatea acestuia. În acest sens, nu ar trebui să existe nicio restricție. Persoanele cu un anumit handicap și mai ales cu un handicap mintal sunt oameni cât se poate de obișnuiți, oameni cu vise, speranțe, aspirații, dar cu mai multe dureri și mai multe obstacole cu care se confruntă.

Conform principiilor promovate în materie de educație de către organismele internaționale, se menționează că persoanele/elevii cu diferite tipuri de deficiențe au aceleași drepturi fundamentale ca și ceilalti cetățeni de aceeași vârstă, fără discriminare pe motive de sex, limbă vorbită, religie, stare financiară sau orice altă caracteristică a persoanei în cauză sau a familiei sale.

Dacă acceptăm ideea că, după absolvirea școlii, toți copiii trebuie să beneficieze de șansa de a participa activ la viața socială, atunci trebuie să le acordăm necondiționat această șansă încă din școală; deci integrarea socială este pregătită și condiționată de integrarea școlară.

MODELUL UNUI PROIECT DE CERCETARE PRIVIND INTEGRAREA COPIILOR CU C.E.S. ÎN ŞCOLILE DE MASĂ

DOBRE VIOREL,
Liceul Teoretic, "Carol I" Feteşti, jud. Ialomiţa

Studiul se poate realiza în şcolile speciale incluzive şi normale şi urmăreşte să surprindă măsura în care integrarea copiilor cu CES în şcolile de masă influenţează relaţiile dintre ei.

Obiectivele cercetării:

- cercetarea efectuată urmăreşte să surprindă diferenţele de relaţionare în cadrul mai multor categorii de copii. În acest sens mi-am propus următoarele obiective:
- să stabilesc diferenţele dintre cele trei grupuri de cercetare (copii normali, copii cu deficienţe integraţi în învăţământul de masă, copii cu deficienţe din învăţământul special);
- să stabilesc la nivelul relaţiilor interpersonale diferenţele dintre cele trei grupuri de cercetare;
- să stabilesc diferenţele dintre cele trei grupuri de cercetare la nivelul eficienţei şcolare;
- relevarea importanţei relaţiilor de colegialitate între copii deficienţi din învăţământul integrat şi copii normali.

Ipotezele cercetării:

Ipoteza principală se rezumă la faptul că un copil deficient din învăţământul integrat are o eficienţă şcolară sporită faţă de un copil deficient din învăţământul special.

Ipoteza secundară – datorită relaţiilor de colegialitate ale copiilor cu deficienţe din învăţământul special cu elevii normali, deşi predomină relaţiile negative, presupune că aceştia vor avea o eficienţă mai mare la învăţare.

Metode şi tehnici de cercetare: experimentul, observaţia, conversaţia, chestionarul sociologic şi proba de eficienţă şcolară.

Descrierea lotului de cercetare

Pentru lotul de cercetare ne propunem un număr de 50 subiecţi. Cercetarea s-a efectuat pe un lot de 50 de subiecţi împărţiţi în 3 subloturi: sublotul A cuprinde copii normali, sublotul B cuprinde copii cu deficienţe din învăţământul integrat, sublotul C cuprinde copii cu deficienţe din învăţământul special din instituţii tradiţionale.

Subloturi	Frecvenţa subiecţilor	Procente
A	20	40%
B	10	20%
C	20	40%

Total lot – 50 Procente – 100%

Media de vârstă – 8,56 ani

Menţionăm că sublotul A şi sublotul B urmează 2 clase incluzive a câte 15 elevi fiecare (10 elevi deficienţi şi 20 elevi normali).

Analiza şi interpretarea datelor

După cum am menţionat pentru concluzionarea ipotezelor şi a obiectivelor cercetării s-au folosit 2 tipuri de teste care vor fi prezentate mai jos.

⇨ Chestionar sociologic:

1. Numeşte persoanele din clasa ta alături de care ai vrea să stai.

Ana, Ionel, Corina, Radu.

2. Numeşte persoanele din clasa ta alături de care nu ai vrea să stai.

Andreea, Costin.

⇨ 1. Proba de eficienţă şcolară

a) Emilia a mâncat o ……..portocală……..
b) În vacanţa de vară voi merge la …..mare…….
c) La şcoală Vlad are note de …… 10……..
d) De dimineaţă mama a plecat la ……. piaţă….

⇨ 2. Asociaţi cuvintele din coloanele alăturate cu o linie:

copac	roz
bancă	fericită
fular	lungă
fetiţă	înalt

⇨ 3. Compuneţi 2 propoziţii după modelul:

Subiect - predicat

Ciprian dansează.

Predicat - subiect

Învaţă Daniel!

⇨ Proba de matematică:

4. Calculaţi:

12+3= 57+15=
56+81= 9-5=

5. Calculaţi:

2X6= 8X5=
4X5= 6X3=

6. Calculaţi ţinând cont de paranteze:

9-(2X+2) +2= 3x5-(8+8)=
3-(9-4)x3= 10+(29-19)x2=

Stabilim apoi descriptorii de performanţă diferenţiat în funcţie de copii normali şi copii cu deficienţe.

- pentru copii normali:

Itemi	Suficient	Bine	Foarte bine
1.	2 răspunsuri corecte din 4	3 răspunsuri corecte din 4	4 răspunsuri corecte din 4
2.	2 răspunsuri corecte din 4	3 răspunsuri corecte din 4	4 răspunsuri corecte din 4
3.	2 răspunsuri corecte din 4	3 răspunsuri corecte din 4	4 răspunsuri corecte din 4
4.	2 răspunsuri corecte din 4	3 răspunsuri corecte din 4	4 răspunsuri corecte din 4
5.	2 răspunsuri corecte din 4	3 răspunsuri corecte din 4	4 răspunsuri corecte din 4
6.	2 răspunsuri corecte din 4	3 răspunsuri corecte din 4	4 răspunsuri corecte din 4

- pentru copii cu deficienţe:

Itemi	Suficient	Bine	Foarte bine	Excelent
1.	1 răspuns corect din 4	2 răspunsuri corecte din 4	3 răspunsuri corecte din 4	4 răspunsuri corecte din 4

2.	1 răspuns corect din 4	2 răspunsuri corecte din 4	3 răspunsuri corecte din 4	4 răspunsuri corecte din 4
3.	1 răspuns corect din 4	2 răspunsuri corecte din 4	3 răspunsuri corecte din 4	4 răspunsuri corecte din 4
4.	1 răspuns corect din 4	2 răspunsuri corecte din 4	3 răspunsuri corecte din 4	4 răspunsuri corecte din 4
5.	1 răspuns corect din 4	2 răspunsuri corecte din 4	3 răspunsuri corecte din 4	4 răspunsuri corecte din 4
6.	1 răspuns corect din 4	2 răspunsuri corecte din 4	3 răspunsuri corecte din 4	4 răspunsuri corecte din 4

În continuare prezentăm rezultatul obţinut la chestionarul sociologic. Voi nota în tabel elevii normali cu En, iar elevii cu deficienţă din şcolile incluzive cu Ed, iar elevii cu deficienţă din şcolile speciale cu E+ (+semnifică alegerile) sau cu E- (- semnifică respingerile).

Rezultatele probei de eficienţă şcolară sunt următoarele:

- tabelul de frecvenţă al calificativelor pentru elevii normali din şcolile incluzive:

Calificative	Frecvenţa	Procente
Insuficient	2	10%
Suficient	3	15%
Bine	5	25%
Foarte bine	10	50%
Total	20	100%

- tabelul de frecvenţă al calificativelor pentru elevii deficienţi din şcolile incluzive:

Calificative	Frecvenţa	Procente
Insuficient	1	10%
Suficient	3	30%
Bine	3	30%
Foarte bine	2	20%
Excelent	1	10%
Total	10	100%

- tabelul de frecvenţă al calificativelor pentru elevii deficienţi din şcolile speciale:

Calificative	Frecvenţa	Procente
Insuficient	2	10%
Suficient	5	25%
Bine	8	40%
Foarte bine	3	15%
Excelent	2	10%
Total	20	100%

Concluzii:

Prelucrarea şi analiza strategică a rezultatelor ne permite să arătăm că atât obiectivele cât şi ipotezele s-a adeverit. Făcând comparaţie între tabelele sociologice ale claselor incluzive şi ale claselor speciale, observăm că relaţiile între copii deficienţi şi cei normali sunt în număr mare, predominant de respingere.

Există şi relaţii de alegere ale copiilor normali, ceea ce înseamnă că aceştia cooperează, oferindu-le copiilor cu deficienţe exemple şi motivându-i în activitatea şcolară. Din tabelul clasei speciale rezultă că relaţiile elevilor sunt omogene, dar cele negative sunt însoţite de agresivitate, un impediment major în dezvoltarea eficienţei şcolare.

De asemenea aşa cum am concluzionat, rezultatele la testele de eficienţă şcolară sunt aceleaşi în sensul că, copii integraţi în şcolile de masă s-au descurcat mai bine la acest test decât cei din şcoala specială. Climatul educaţional, relaţiile dintre elevi, existenţa profesorilor itineranţi şi a profesorilor logopezi în şcolile incluzive, îmbunătăţeşte eficienţa şcolară a elevilor cu deficienţe, uşurându-le efortul de integrare în societate după terminarea şcolii.

COLABORAREA ȘCOALĂ-FAMILIE- FACTOR DECISIV ÎN ACTUL EDUCAȚIONAL

Autor: prof.înv.primar Aromânesei Carmen
Școala Gimnazială Nr.24 Timișoara

Motto:

“ Eu sunt copilul. Tu ţii în mâinile tale destinul meu. Tu determini, în cea mai mare măsură, dacă voi reuşi sau voi eşua în viaţă! Dă-mi, te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire. Educă-mă, te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume!”
(din Child’s Appeal)

Educația este o acțiune la care își dau concursul școala, familia, întreaga societate. Colaborarea între toți factorii educaționali, în primul rând între școală și familie este stringentă.

Școala nu-și poate realiza pe deplin sarcinile, dacă nu cunoaște condițiile familiale de muncă și viață ale copiilor.

Parteneriatul între școală și familie și-a demonstrat eficiența pretutindeni unde a fost aplicat, dacă s-au respectat anumite condiții de realizare a acestuia:

- părinții să fie percepuți de către cadrele didactice ca persoane active și valoroase pentru educarea copiilor;
- părinții să se implice în mod concret în luarea de decizii referitoare la activitățile extrașcolare, la modificarea orarului, la stabilirea disciplinelor opționale;
- responsabilitatea pentru evoluția copilului să fie împărțită între școală și familie.

Familia exercită o influenţă deosebit de adâncă asupra copiilor. O mare parte despre cunoştinţele despre natură, societate, deprinderile igienice, obişnuinţele de comportament, elevul le datorează educaţiei primite în familie. Rolul familiei este foarte important în dezvoltarea copilului din punct de vedere fizic, intelectual, moral estetic, ş.a.. Ca prim factor educativ, familia oferă copilului aproximativ 90% din cunoştinţele uzuale (despre plante, animale, ocupaţiile oamenilor, obiectelor casnice), familia este cea care ar trebuie să dezvolte spiritul de observaţie, memoria şi gândirea copiilor.

Tot în familie se formează cele mai importante deprinderi de comportament: respectul, politeţea, cinstea, sinceritatea, decenţa în vorbire şi atitudini, ordinea, cumpătarea, grija faţă de unele lucruri încredinţate. Toate acestea reprezintă de fapt ilustrarea cunoscutei expresii „a avea cei şapte ani de-acasă”. Un elev fără „cei şapte ani de acasă” va crea mereu probleme chiar şi ca viitor adult. Aici trebuie reamintit că, în general, elevii nu primesc în cadrul şcolii nici un exemplu sau sfat negativ, toate acestea influenţându-l în afara şcolii. Din cele 24 de ore ale unei zile, elevul este la şcoală 5 – 6 ore, de restul timpului fiind responsabilă familia elevului. Uneori părinţii uită că trebuie să facă front comun cu profesorii, deoarece şi unii şi alţii nu doresc decât dezvoltarea armonioasă a elevului, educarea şi îmbogăţirea cunoştinţelor acestuia.

Părinţii trebuie să vadă în noi un prieten, un colaborator, un om adevărat care-i poate ajuta prin atitudinea nepărtinitoare pe care trebuie să o afişăm. Aşadar e o sarcină a şcolii să identifice situaţiile problemă din familiile copiilor, să dirijeze pe cât este posibil strategiile educative în favoarea elevului şi să conştientizeze că relaţia de colaborare şcoala-familie este determinantă în educarea

copiilor. Educaţia în familie devine astfel un proces de pregătire pentru viaţă, prin întâmpinarea şi rezolvarea problemelor de viaţă.

Școala este interesată să colaboreze cu familia,să-și facă din ea un aliat,pentru ca acțiunea sa educativă să fie mai profundă și de durată. Colaborarea școlii cu familia este necesară și în vederea unei informări reciproce cu privire la dezvoltarea copilului,la comportarea lui, pentru cunoașterea lui din toate punctele de vedere. Cadrele didactice organizează și conduc activitatea instructiv-educativă din școală, prelucrează și transmit cunoștințele prevăzute de programele școlare, modelează personalitatea copilului, desfășoară activități extracurriculare și extrașcolare. Ele sunt responsabile de aspectele organizării școlare, de atmosfera generală. În funcție de personalitatea acestora și de stilul didactic și pedagogic se instalează un anumit climat în grupul celor pe care îi educă.

De aceea între familie şi şcoală trebuie să existe o permanentă colaborare care se poate realiza prin vizite reciproce, şedinţe şi lectorate cu părinţii.

Un parteneriat familie-şcoală este relaţia cea mai profitabilă pentru toţi cei ce participă la acest demers. Parteneriatul va fi eficient dacă fiecare parte va reţine că acelaşi subiect este copilul nostru şi şcolarul nostru. Familia și școala sunt instituții ce au un rol esențial în crearea spiritului social al copilului.Acestea îl pregătesc pentru o integrare optimă în viața socială.O bună colaborare între școală și familie este posibilă numai atunci când familia înțelege menirea școlii:aceea de a fi principalul izvor de cultură și factor de civilizație,iar școala vede în familie un aliat,un colaborator sincer,permanent și direct interesat de întregul proces instructiv-educativ.Ca orice relație partenerială,relația școală-familie trebuie construită cu migală și cu măiestrie. Cadrele didactice află cum este fiecare copil, în ce mod ajunge mai repede la succes, ce îl interesează şi-l pasionează, iar părinţii vor cunoaşte în ce momente să-l susţină pe şcolar, în ce fel să-l motiveze şi să-l ajute. Şcoala este instituţia socială în care se realizează educaţia organizată a tinerei generaţii. Ea este factorul decisiv pentru formarea unui om apt să contribuie la dezvoltarea societăţii, să ia parte activă la viaţă, să fie pregătit pentru muncă.

Sub îndrumarea școlii,familia stabilește regimul de viață al copilului și veghează la respectarea lui.Ținând seama de condițiile concrete,fiecare familie stabilește orarul de muncă și de odihnă al elevului,timpul când să înceapă pregătirea temelor,cel destinat pentru joc și ocupații recreative alese în mod liber de către copii,timpul când să presteze anumite servicii pentru familie. Atunci când prin repetare un asemenea regim devine obișnuință pentru școlar,controlul părinților va fi din ce în ce mai redus. De o mare importanță pentru ca elevul să obțină succese la școală este modul cum părinții își ajută copiii la învățătură. Ei îi vor sprijini să învingă primele dificultăți și îi vor încuraja pentru primele succese.

Parteneriatele dintre şcoală şi familii pot:

a. ajuta profesorii în munca lor;
b. perfecţiona abilităţile şcolare ale elevilor;
c. îmbunătăţi programele de studiu şi climatul şcolar;
d. îmbunătăţi abilităţile educaţionale ale părinţilor;
e. dezvolta abilităţile de lideri ale părinţilor;
f. conecta familiile cu membrii şcolii;

Cu părere de rău trebuie să spun că se constată în ultima vreme o depărtare a familiei de școală, o scădere a interesului părinților pentru rezultatele școlare. Părinții sunt îngrijorați de viitorul copiilor dar, în același timp nu mai au răbdare să le acorde atenție. Acest lucru se constituie într-un semnal de alarmă care m-a determinat să aflu care sunt adevăratele cauze ale acestui fenomen încât să

pot remedia măcar o parte dintre ele la simpla informare a părinților asupra rezultatelor la învățătură. Școala trebuie să convingă familia ca ea să devină un participant activ în procesul de instruire-educare. Influențele pe care familia le exercită asupra copilului sunt directe sau indirecte, determinând în mare măsură dezvoltarea personalității acestuia. Este bine ca elevii să învețe încă de mici, că „În căminul familiei, copiii trebuie să-i respecte pe părinți,în afara căminului pe toată lumea,iar în singurătate pe ei înșiși”,după cum spunea regele grec Demetrius.

Bibliografie:

1. Baran Pescaru A.-„Parteneriat în educație familie-școală-comunitate”-Editura Aramis-București,2004;
2. Kulcsar T.-„Factorii psihologici ai reușitei școlare”-Editura Didactică și Pedagogică-București,1978;
3. Nica, I, Ţopa, L.-„Colaborarea şcolii cu familia elevilor de clasa I”, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1974;

Educația incluzivă și de calitate în grădiniță

Prof.înv.preșc. Flora Roxana
Grădinița P.P. Nr. 14, Arad

Atunci când folosim termenul de „grădiniţă incluzivă”, nu trebuie să ne ducem cu gândul la copiii cu CES, ci la fiecare copil în parte, pentru că fiecare are un ritm propriu de dezvoltare şi la un moment dat poate avea nevoie de anumite cerinţe speciale în ceea ce priveşte educaţia.

Toată lumea cunoaște faptul că fiecare copil este special şi diferit şi are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu dizabilităţi. Și fiecare dintre noi, cadrele didactice ne confruntăm cu o situație în care încercăm să integrăm un copil cu cerințe educative speciale. Toţi copiii au dreptul la educaţie în funcţie de nevoile lor. Educaţia incluzivă are ca principiu fundamental un învăţământ pentru toţi, împreună cu toţi. Educația de tip incluziv ar trebuie să fie o educaţie de calitate, accesibilă şi care îşi îndeplineşte menirea de a se adresa tuturor copiilor, fără discriminare. Primirea în grupă a copilului cu cerinţe educative speciale, atitudinea faţă de el trebuie să păstreze o aparenţă de normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel cu ceilalţi copii din grupă. Educatoarea trebuie să îşi asume rolul de moderator, să promoveze contactul direct între copiii din grupă şi să direcţioneze întrebările şi comentariile acestora către copilul cu cerinţe educative speciale. De asemenea, educatoarea trebuie să-i încurajeze şi să-i stimuleze ori de câte ori este nevoie pe aceştia, dându-le încrederea în forţelele proprii, în propria reuşită în acţiunile întreprinse, evidenţiind unele abilităţi sau interese speciale în dezvoltarea şi sprijinirea cărora trebuie implicate şi familiile copiilor. Copiii cu cerinţe educative speciale integraţi în programul grădiniţei trebuie să dispună de o bună colaborare între educatoare, părinţi, psihologi şi profesorul logoped. Părinţii sunt parteneri la educaţie pentru că deţin cele mai multe informaţii despre copiii lor.

Copiii cu cerinţe educative speciale integraţi în programul grădiniţei trebuie să dispună de o bună colaborare între educatoare, părinţi, psihologi şi profesorul logoped. Părinţii sunt parteneri la educaţie pentru că deţin cele mai multe informaţii despre copiii lor. Relaţia de parteneriat între părinţi şi grădiniţă presupune informarea părinţilor cu privire la programul grupelor, la conţinuturile şi metodele didactice, dar presupune şi întâlniri cu aceştia, participări la expoziţii, excursii, serbări, vizite, etc., în care sunt implicaţi proprii lor copii.

Rolul grădiniței este de a sprijini familiile să aibă încredere în resursele proprii, să facă faţă greutăţilor cu care acestea se confruntă. Educaţia părinţilor şi consilierea acestora au un rol important în integrarea copiilor cu afecţiuni de natură psihică, emoţională ori de altă natură în grădiniţă. Rezultatele muncii pentru promovarea incluziunii, atât directe cât şi indirecte, faţă de partenerii educaţionali, părinţi, apar după intervale mari de timp şi sunt efectul unui exerciţiu asiduu, susţinut. Centrarea atenţiei educaţionale pe grupurile vulnerabile este un indiciu al nivelului de civilizaţie atins de o anumită societate şi aceasta impune căutarea unei noi formule de solidaritate umană, fapt ce are o semnificaţie aparte în societatea noastră. O planificare ar trebui să pornească de la personalităţile copiilor, de la caracteristicile şi particularităţile individuale. Este nevoie de un parteneriat între grădiniţă- familie- comunitate, de o construcţie comună în folosul copilului, fără prejudecăţi, bazată pe respect reciproc, acceptare, toleranţă, indiferent de situaţia economică, socială sau educaţională a părinţilor. Educatoarea, la rândul ei, trebuie să răspundă diversităţii şi unicităţii fiecărui copil, să-şi orienteze pozitiv atitudinea, limbajul şi metodele pedagogice.

Copilul preşcolar se află într-un proces de formare în care fiecare gest, fiecare cuvânt, fiecare privire din partea adulţilor care îl înconjoară poate să îi influenţeze imaginea de sine. Este foarte importantă atitudinea educatoarei la acţiunile copilului, apelativele, aprecierea pozitivă sau negativă, pentru a-i da copilului încredere în forţele proprii.

Primirea în grupă a copilului cu cerinţe educative speciale, atitudinea faţă de el trebuie să păstreze o aparenţă de normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel cu ceilalţi copii din grupă. Conduita şi atitudinea noastră trebuie să demonstreze celorlalţi copii că i se acordă preşcolarului cu dizabilităţi același tratament,toti copiii trebuie sa simtă ca sunt egali. De aceea trebuie să exprimam aceleaşi aşteptări şi să stabilim limite similare în învăţare ca şi pentru ceilalţi copii din grupă. Noi ne asumăm rolul de moderator, pentru a promova contactul direct între copiii din grupă şi să direcționăm întrebările şi comentariile acestora către copilul cu cerinţe educative speciale.

Incluziunea copiilor preșcolari întruchipează valorile politicile şi practicile care susţin drepturile fiecărui copil şi al familiei sale, indiferent de abilităţile sale, de a participa la o gamă largă de activităţi şi contexte în calitate de membri cu drepturi depline ai familiilor, comunităților şi societăţii. Rezultatele așteptate în urma experienţelor incluzive pentru copii cu şi fără dizabilităţi şi familiile lor includ un sentiment de apartenenţă şi de participant ca membru deplin, relaţii sociale pozitive şi prieteni, precum şi dezvoltarea fiecăruia pentru a-şi atinge întregul potenţial.

Ideea de a promova o educaţie pentru toţi şi pentru fiecare constituie o direcţie generală de orientare atât pentru politicile educației, cât şi pentru practicile educaţionale promovate de sistemele educaţionale din întreaga lume, dar şi o provocare la reflecţie şi analiză a principilor de bază şi a metodelor de lucru cu copiii. Educaţia timpurie este primul pas în acest demers şi înglobează toate dimensiunile care să asigure un început bun, care să corespundă acestor cerinţe. Dacă societatea se implică în învăţarea şi dezvoltarea copiilor încă de la naştere, în colaborare reală cu familile acestora, prin măsuri care să asigure respectarea valorilor individuale şi sociale, cresc exponențial şansele ca lumea viitorului să devină tot mai și să existe bunăstare pentru toţi.

Ca parte a procesului de dezvoltare educaţională care definește incluziunea, educația timpurie respectă principiile educației incluzive, propune organizarea mediului educaţional şi utilizează strategii interactive de stimulare şi implicare a copiilor în procesul de învăţare. Prin educaţie incluzivă, în cadrul instituţiilor educaţionale se elaborează şi se dezvoltă programe, se organizează activitatea din clasă, sunt elaborate planuri de activitate şi acţiuni cu scopul ca toţi copiii să înveţe şi să dezvolte împreună, valorificându-se în mod pozitiv toate diferenţele dintre ei.

Programele de educaţie timpurie incluzive de calitate sunt programe pentru toţi copiii, indiferent de particularităţile şi modelele lor de viaţă, învăţare şi dezvoltare. Pentru a răspunde adecvat nevoilor educaţionale pe care le prezintă fiecare copil, educatorii/ educatoarele se asigură că acesta este cunoscut, tratat individualizat/ personalizat, valorizat, considerat unic, prin modul lui de învăţare şi explorare. Importanţa acestui mod de lucru, în care diversitatea copiilor cu care se lucrează este considerat un beneficiu, experienţele profesionale aduc educatorilor/ educatoarelor, posibilitatea de a reflecta asupra schimbărilor necesare permanent prin practica îmbogăţită şi statuează colaborarea continuă cu familia şi cu alţi profesionişti. Când au în grupă un copil cu dizabilităţi şi sau alte CES, educatorii îşi indreaptă atenţia să cunoască potenţialul acestuia, să-i ofere cadrul necesar învăţării şi să stimuleze interrelaţiile sociale în care acesta este implicat. Activitatea sa nu se multiplică, ci se deschide către noi soluții educaţionale şi către colaborarea cu aloţi profesionişti şi familiile copiilor ca parteneri, care pot oferi prin intervenţia timpurie sprijin specific social, medical, educațional.

Aşadar, educaţia incluzivă poate avea succes dacă asigură pas cu pas transformarea actorilor educaţionali, a comunităţii, societăţii şi pentru asta este necesară cunoaşterea, aderarea şi aplicarea permanentă a principiilor incluziunii, utilizarea strategiilor incluzive în activităţile educaţionale, precum şi dezvoltarea unei atitudini pozitive faţă de acest model educaţional. De reamintit că educaţia incluzivă nu se opreşte la acţiunile întreprinse cu copiii, părinţii şi profesioniştii, ci este legată de cultura comunităţilor în care se dezvoltă aceste practici educaţionale. Grădiniţa şi alte centre de educaţie au nevoie de interacţiunea continuă cu familiile copiilor, dar şi cu comunitatea în care se derulează programul educaţional, în conexiune cu dezvoltarea întregii societăţi.

Programele de educaţie timpurie au ca obiectiv şi încurajarea relaţiilor de colaborare şi cooperare între copii, jucându-se împreună, copiii învaţă colaborarea, cooperarea, solidaritatea socială, întrajutorarea şi empatia, dimensiuni atât de necesare lumii sociale de azi. Să nu uităm că relaţiile dintre copii sunt alimentate de modelele părinţiilor, dar şi de modelele pe care centrul de educaţie timpurie le demonstrează prin practicile zilnice. O deosebită importanță o are programul de educaţie timpurie incluzivă, care urmăreşte calitatea intervenţiilor, este un proces de schimbare, care necesită timp, planificare şi organizare a condiţiilor de derulare, precum şi o continuă adaptare la variabilile şi factorii care intervin pe parcurs. De aceea, nu putem considera că se pot atinge obiectivele sale decît prin continua monitorizare a schimbărilor produse şi prin măsurarea progreselor obţinute. Sprijinul pentru educatori se materializează în relaţiile de colaborare profesională, dar şi în construirea de reţele profesionale, de colaborare şi cooperare, precum şi prin oferirea ocaziilor de formare continuă pentru îmbunătăţirea practicilor.

Bibliografie

- Horaţiu Catalano, Ion Albulescu, *Specificul activităţilor didactice la grupele combinate, Ghid pentru cadrele didactice din învăţământul preşcolar*, Ed. DPH, Bucureşti 2021;
- Vrasmaş, E., coordonator, (2010), *Premisele educaţiei incluzive în grădiniţă*, editura Vanemonde, Bucureşti;
- Vrasmaş, T., coordonator, (2010), *Incluziunea şcolară a copiilor cu cerinţe educaţionale speciale*, editura Vanemonde, Bucureşti;
- *https://www.teachhub.ro/resurse/resursele-profesorului/educatia-incluziva-in-gradinita;*
- *https://edict.ro/educatia-incluziva-si-de-calitate-in-gradinita/*

Metode şi tehnici de predare,învățare şi evaluare

Profesor: MOT ANA
Centrul Şcolar pentru Educatie Incluzivă D. Ciumăgeanu , Timişoara

Metodele moderne vin în sprijinul celor clasice prin faptul că ajută la stimularea dezvoltării creativității copiilor, a învățării experențiale și la exersarea capacităților de analiză. Aceste metode promovează interacțiunea dintre elevi, schimbul de cunoștințe și de idei, asigurând în același timp un demers interactiv al procesului de predare-învățare-evaluare.

Aceste metode sunt mai apreciate deoarece sunt atractive: stimulează inițiativa, o mai bună punere în practică a priceperilor, deprinderilor și cunoștințelor, implicarea activă în sarcinile didactice, originalitatea și creativitatea copiilor, încurajează responsabilitatea în rezolvarea sarcinilor și învățarea prin cooperare, copiii învață să-și argumenteze propriile acțiuni, să asculte părerile celor din jur și să comunice între ei.

Ele vin în ajutorul cadrului didactic deoarece ajută la schimbarea modului de gândire al copilului, dar și la modul de manifestare al acestuia. Pentru ca aceste metode să fie eficiente, trebuie prezentate sub forma unui joc cu reguli. Prezentate sub forma unor jocuri de cooperare, de învățare, a unor jocuri distractive, copiii vor reuși să rezolve problemele pe care aceștia le întâmpină să aplaneze conflicte și să ia decizii.

Voi prezenta câteva metode de lucru folosite şi la elevii cu cerinţe educative speciale.

Brainstormingul – „ sau furtună în creier”, „asalt de idei” are drept obiective exersarea capacităţilor de creativitate în procesul didactic. Beneficiile metodei sunt date de dezvoltarea unui climat de natură pozitivă, oferă posibilitatea unei exprimări libere şi spontane, permite reacţii în lanţ, stimulează competenţele, crează dezvoltarea unor idei noi şi originale.

Cubul – este o strategie de predare- învăţare prin intermediul căreia se face referiri la descriere, asociere, analiză, comparaţie, aplicare şi argumentare. Se poate utiliza această metodă în momentul în care se doreşte cercetarea unei teme noi sau o temă cunoscută pentru a fi completată cu informaţii noi.

Cvintetul - Constă într-o poezie formată din 5 versuri. Metoda poate fi folosită la finalul unei activități de învățare cu scopul fixării/sistematizării cunoștințelor sau în evaluare. Aceasta metoda este utila la orele de Abilitati de comunicare.

Metoda „ pălăriilor gânditoare” - implică următoarele etape: se formează grupuri de câte 6 copiii, se împart pălăriuţele gânditoare, se prezintă o temă formulată pe înţelesul copiilor, apoi copiii dezbat tema ţinând cont de culoarea pălăriei.

Fiecare pălărie are o anumită culoare şi fiecare culoare o semnificaţie anume.

Pălăria albă este cea care deţine informaţii despre tema propusă, rămâne neutră.

Pălăria roşie este cea care spune ce simte, este caracterizată de sinceritate, are multă imaginaţie, se bazează pe intuiţie, nu dă explicaţii şi nu se justifică.

Pălăria neagră are îndatorirea de a identifica greşelile în alegerea soluţiilor, judecă prudent cazul, scoate în evidenţă răul, nu exprimă sentimente negative dar nici pozitive.

Pălăria galbenă este cea care realizează beneficiile, este optimistă, pozitivă, luptătoare.

Pălăria verde propune soluţii posibile şi formulează idei.

Pălăria albastră este cea care dă verdictul, alege varianta corectă.

Metoda este benefică pentru copii, deoarece aceştia învaţă să-şi exteriorizeze emoţiile, să comunice fără reţineri, să evite greşeli şi să ia decizii.

Metoda cadranelor – este metoda prin care se rezumă sau se sintetizează conţinutul unei lecţii.

Urmăreşte implicarea elevilor în realizarea unei înţelegeri cât mai adecvate a unui conţinut informaţional. Se împarte spaţiul de lucru în patru cadrane şi în fiecare se propune câte o sarcină de lucru.

Metoda ciorchinelui - are ca obiectiv integrarea informaţiilor dobândite anterior în ciorchinele realizat, dar şi completarea acestuia cu informaţii noi. Ciorchinele ca metodă are rolul de a exersa capacitatea copiilor de a înţelege şi a pricepe un anumit conţinut.

Explozia stelară - este o metodă nouă de dezvoltare a creativităţii, similară brainstormingului. Scopul metodei este de a obţine cât mai multe întrebări şi astfel cât mai multe conexiuni între concepte. Este o modalitate de stimulare a creativităţii individuale şi de grup. Modul de organizare al acestei metode este
simplu, se începe cu scrierea problemei a cărei soluţie trebuie “descoperită” pe o foaie, apoi se înşiră cât mai multe întrebări care au legătură cu ea.

Bibliografie:

1.Alois Gherguţ , Sinteze de psihopedagogie specială,Editura Polirom,Iaşi 2007
2.Breben S., Gongea E., Metode interactive de grup, Ed. Arves, 2006

Integrarea copiilor cu CES în activitatea la clasă

Prof.înv.primar Gliga Corina
Școala Gimnazială Ibanesti

Jocurile didactice oferă un cadru propice pentru învăţarea activă, participativă, stimulând iniţiativa si creativitatea elevului. Obiectivele instructiv-educative ale fiecărui obiect de studiu pot fi mai bine realizate prin utilizarea jocului. Acesta, prin natura sa, cuprinde o motivaţie intrinsecă de a mobiliza resursele psihice ale copiilor, de a asigura participarea lor creatoare, de a le capta interesul, de a-i angaja afectiv şi atitudinal.

Elementele de joc: descoperirea, ghicirea, simularea, întrecerea, surpriza, aşteptarea vor asigura mobilizarea efortului propriu în descoperirea unor soluţii, în rezolvarea unor probleme, stimulând puterea de investigaţii şi cointeresarea continuă.

Jocul este foarte important, sub variatele sale forme, în dezvoltarea copilului, importanţe subliniate de numeroase teorii ale jocului din literatura pedagogică şi de locul acestuia în diferite sisteme de educaţie. Jocul are o valoare funcţională ce rezidă în faptul că el transpune simbolic copilul în rolurile adultului. De aici decurge importanţa îmbogăţirii impresiilor copiilor despre viaţa şi activitatea oamenilor dintr-o sferă largă, de domenii profesionale, accesibile înţelegerii lor.

Copilul se joacă de-a ceea ce a văzut sau a auzit. Modelele de urmat pe care el le transpune în joc izvorăsc din realitatea apropiată, din viaţa şi activitatea adulţilor din preajma lui. Pe această cale îşi asimilează semnificaţia socială a rolurilor care îl aşteaptă în viaţă.

Prin joc, copilul învaţă cu plăcere, devine interesat de activităţile ce se desfăşoară. Datorită conţinutului şi modului de desfăşurare, jocurile didactice sunt mijloace eficiente de activizare a întregului colectiv al clasei, dezvoltă spiritul de echipă, de întrajutorare, formează şi dezvoltă unele deprinderi elementare şi de muncă organizată.

Jocurile didactice sunt un mijloc foarte important şi pentru realizarea sarcinilor educaţiei morale. Ele contribuie la dezvoltarea stăpânirii de sine, a autocontrolului, a spiritului de independenţă, a disciplinei conştiente, a spiritului colectiv şi a altor calităţi de voinţă şi de caracter. În joc copiii învaţă să se ajute unii pe alţii, să se bucure de succesele colegilor, să aprecieze nepărtinitor succesele altora. Aşadar, jocurile didactice exercită o influenţă pozitivă asupra întregii personalităţi a copilului. Ele pot însoţi fiecare obiect de învăţământ, fiecare lecţie luând şi forma unor întreceri, concursuri între toţi elevii, între rânduri de bănci, grupe de elevi.

Voi prezenta în continuare câteva jocuri didactice folosite la educaţie plastică pentru dezvoltarea creativităţii.

Continuă tu!—este un exerciţiu care cere îmbogăţirea formei date. Se oferă spre observare o planşă pe care au fost desenate fragmente, elemente, forme: o mână, un cap de peşte, un triunghi, o pălărie, o frunză, o petală şi se cere elevilor să constituie, alegând dintre posibilităţi pe aceea care li se pare cea mai potrivită, pentru a realiza ei înşişi o compoziţie, completând partea aleasă cu elementele care întregesc forma.

Un tablou neterminat—este un exerciţiu care vizează imaginaţia, creativitatea, cât şi inteligenţa şi abilitatea de a desena. Se prezintă o lucrare neterminată (sunt trasate doar câteva linii) şi se cere elevilor să o continue.

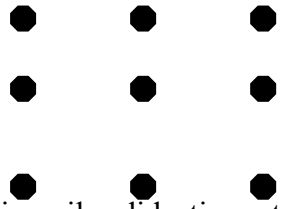
Creează un model—este un joc ce urmăreşte inventivitatea, simţul măsurii, ritmul şi originalitatea. Se cere elevilor să folosească semnele: ∩, *, ⎪, în orice poziţie, în orice ordine şi repetate de câte ori vor pentru a realiza un desen decorativ (friză, chenar sau un obiect astfel decorat).

Jocul Kim, dezvoltă memoria vizuală – grafică—o serie de 8 – 12 obiecte sunt puse pe catedră şi se lasă un timp în câmpul vizual al copiilor, apoi se acoperă cu o pânză. Copiii vor desena toate obiectele pe care şi le amintesc.

Tunelul—joc ce urmăreşte dezvoltarea memoriei vizuale, plecând de la datele percepute într-o anumită ordine. Un copil confecţionează un colier din mărgele multicolore cu o anumită alternanţă de culoare. Colierul va fi introdus sub un tunel format dintr-o bucată de carton pliat în două. Copiii trebuie să-şi imagineze şi să spună ordinea perlelor la ieşirea din tunel (ordinea directă sau ordinea inversă).

Serii de desene—joc pentru dezvoltarea memoriei vizuale şi atenţiei. Se execută la tablă, sub ochii elevilor, o serie de desene şi, în timp ce atenţia copiilor este distrasă, se şterge unul sau mai multe. Elevii trebuie să identifice desenul sau desenele care au fost şterse.

Jocul punctelor—elevii trebuie să unească cele nouă puncte cu numai patru drepte fără să ridice creionul de pe hârtie şi fără să revină pe acelaşi traseu.

Gama jocurilor didactice este foarte variată. Imaginaţia învăţătorului poate genera jocuri noi, dintre cele mai ingenioase.

Jocurile didactice contribuie la dezvoltarea unei gândiri creatoare, la formarea priceperilor şi deprinderilor de activitate independentă. De aceea, metoda jocurilor trebuie să facă parte din strategiile didactice de predare-învăţare.

Bibliografie:

Ludmila Preda, Mirela Paraschiv—Educaţia plastică în ciclul primar, Editura Didactica Nova, Craiova, 2007

Rafila Cotuna—Locul şi rolul jocului didactic în învăţare, Revista Învăţământul primar nr. 3-4, Editura Miniped, Bucureşti, 2009

Miron Ionescu, Ioan Radu—Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2010

Surse online

THE TRANSFORMATIVE POWER OF EDUCATION: ELEVATING INDIVIDUALS AND COMMUNITIES

DOROBANȚU ANDREEA MĂDĂLINA
COLEGIUL NAȚIONAL MIHAI VITEAZUL, PLOIEȘTI

Abstract
This paper delves into the transformative power of education, emphasizing its profound impact on individuals and communities. Education is explored as a beacon of hope, a catalyst for societal progress, and a tool for empowerment. Through a comprehensive examination of its role in personal and professional growth, social cohesion, and community development, this study elucidates the far-reaching effects of education on human advancement and societal evolution.

Introduction
Education stands as a luminous beacon of hope, charting the course towards enlightenment, empowerment, and societal advancement. As the cornerstone of civilizations, education is instrumental in sculpting individuals' minds and nurturing cohesive and flourishing communities. This discourse aims to explore the transformative prowess of education in sculpting a promising future for humanity.

Definition and Scope of Education
At its essence, education is the structured journey of acquiring knowledge, skills, values, beliefs, and habits. These elements collectively shape an individual's comprehension and conduct. Education transcends mere academic instruction; it encompasses personal evolution, character refinement, and the honing of critical thinking prowess. Through formal education, informal experiences, and a lifelong pursuit of knowledge, education equips individuals with the arsenal needed to navigate the intricacies of contemporary life.

The Integral Role of Education in Society
Education is pivotal to the societal fabric, acting as a catalyst for progress, growth, social unity, and cultural vibrancy. It empowers individuals to realize their latent potential, catalyzing personal and professional evolution. Moreover, education nurtures social unity by instilling shared values, promoting mutual understanding, and bridging cultural chasms. In essence, education is not merely a means to an end but an enduring voyage of self-discovery and empowerment.

Empowering Individuals through Education
Education lays a solid foundation upon which individuals can construct prosperous lives. It imparts crucial knowledge and skills vital for diverse life facets, ranging from basic literacy to specialized vocational expertise. Additionally, education fosters critical thinking and problem-solving acumen, equipping individuals to decipher intricate scenarios, make astute decisions, and adeptly navigate evolving situations. By broadening avenues for personal and professional advancement, education acts as a catalyst for individual empowerment, facilitating people to surmount obstacles and realize their dreams.

Transforming Communities through Education
Beyond individual impact, education is pivotal in metamorphosing entire communities by catalyzing economic prosperity, social cohesion, and cultural enrichment. It stands as a formidable instrument in alleviating poverty and disparity by offering individuals the means to attain higher-paying vocations, enhance their living standards, and disrupt the cycle of impoverishment. Moreover, education fosters societal cohesion and amity by championing tolerance, understanding, and appreciation for diversity.

Communities with elevated education levels tend to exhibit greater resilience, unity, and harmony, fostering an environment conducive to collective advancement and prosperity.

Case Studies Illustrating Education's Transformative Impact

Instances such as Malala Yousafzai's advocacy, Finland's exemplary education system, and the Harlem Children's Zone vividly demonstrate education's transformative impact, triumphing over adversity and achieving remarkable milestones.

Malala Yousafzai, a Nobel Peace Prize laureate, has globally championed girls' education following her survival of a Taliban assassination attempt. Her advocacy underscores education's transformative potential in contesting societal paradigms and promoting gender equality.

Finland's distinguished education system stands as a paragon of how educational reforms can bolster equity, quality, and lifelong learning, reshaping educational paradigms and societal outcomes.

The Harlem Children's Zone, a trailblazing non-profit organization in New York City, exemplifies the transformative power of comprehensive education and social services on marginalized communities, breaking the poverty cycle and nurturing positive life trajectories for children and families.

Education's Role in Addressing Global Challenges

Moreover, education plays an indispensable role in confronting pressing global challenges like climate change and social justice by fostering awareness, facilitating informed discourse, inspiring collective initiatives, and molding future generations' perspectives. Influential activists like Greta Thunberg and Martin Luther King Jr. have utilized education as a platform to mobilize public support, champion social justice, and instigate impactful change on urgent global concerns.

Conclusion

In conclusion, education remains an indomitable force propelling human advancement and evolution, with the potential to metamorphose individuals and communities alike. Its transformative capacity transcends the classroom boundaries, influencing societal values, norms, and aspirations. As conscientious global citizens, it is incumbent upon us to acknowledge our collective duty to invest in education and endorse initiatives that broaden access to quality education for all, guaranteeing a luminous future for forthcoming generations. By doing so, we can contribute to forging a more equitable, inclusive, and prosperous world where education's transformative might perpetually illuminates a brighter future, fostering sustainable advancement and positive societal transformation.

Studiu de caz

Perecz-Simo Annamária
Școala Gimnazială nr. 11 Oradea

Descrierea cazului

Locația este un sat din Bihor. Prima clasă din școala primară. Copilul, T., are șapte ani, sănătos, bine dezvoltat pentru vârsta lui, energic și vesel.

Între grădiniță și școală a devenit o practică obișnuită ca viitoarea învățătoare de clasa pregătitoare să cunoască copiii care intră în școală în cadrul ședințelor de grădiniță, iar părinții la întâlnirea părinți-profesoare de la grădiniță. Așa l-am cunoscut pe T., care a suferit o serie de operații din cauza unei boli grave, așa că a putut să participe la foarte puține activități de grădiniță.

În familia lui T., ca și în toate familiile de romi, toată lumea, inclusiv copilul, participă la toate. Dacă are timp și dorință. Dacă nu, nu intră, sau se ridică și pleacă fără nicio consecință. Ca parte a acestui lucru, este de la sine înțeles că copilului i se permite să aibă un cuvânt de spus în conversația adulților. În grădiniță (unde oricum T. a frecventat cu greu), aceste obiceiuri nu creează încă tensiune, întrucât esența activităților de grădiniță este inițiativa. Profesorul de grădiniță inițiază un fel de activitate de grup, pentru care copilul nu este pregătit, așa că dacă nu îl interesează, se ocupă de altceva. „Talking in” este de asemenea permis, iar profesoara de la grădiniță încearcă să se descurce cu tact. Prin urmare, nu există ciocniri demne de remarcat sau situații conflictuale în grădiniță din cauza diferenței de educație. În același timp, copilul se afla într-o poziție mai privilegiată decât de obicei în cadrul familiei. Din cauza bolii sale, T. a fost răsfățat de familie mai mult decât de fratele său. Au încercat să-i îndeplinească toate dorințele, de mic copil era obișnuit să poată avea totul și, prin urmare, nu este întotdeauna necesar să facă acest lucru.

Din cauza educației familiale inconsecvente, T. a încercat să-și afirme voința chiar și atunci când mergea la școală. Dacă nu reușea asta – chiar și în cel mai mic lucru – avea izbucniri de furie. El a arătat un comportament agresiv față de colegii săi, lovindu-l fără niciun motiv aparent, și era încăpățânat față de tutore, trăgându-l de umeri și spunându-i că nu o place.

Fratele lui T. era deja în clasa I-a și s-a integrat în viața școlară fără nicio dificultate, rezultatele sale la sfârșitul primului an au fost remarcabile și a primit chiar și un premiu de carte pentru performanța sa la disciplina matematică. Părinții au fost foarte mândri de performanța copilului lor mai mare și au văzut din ce în ce mai mult diferența dintre cei doi băieți.

Părinții au insistat ca școala să-l transfere pe T. la clasa „remedială”.

Analiza cazului

Familiile care locuiesc în apartamente confortabile, adesea incomod de confortabile, încearcă să rămână pe linia de plutire în condiții financiare din ce în ce mai dificile. Situația socială a familiilor individuale prezintă diferențe tot mai mari. O parte din familii încearcă să-și câștige existența din locuri de muncă ocazionale, în timp ce cealaltă parte încearcă să își câștige existența din alocațiile pentru creșterea copiilor pe care le-au primit din cauza nașterii nechibzuite. Sunt oameni care încearcă diverse afaceri, uneori chiar furturi. Deoarece fiecare familie este diferită, motivația fiecărui copil, mediul familial și valorile sunt, de asemenea, diferite.

Eficacitatea muncii școlare este de neimaginat fără ca elevii romi să ajungă din urmă. Totuși, cu acești copii putem lucra doar dacă le cunoaștem istoria, originile și tradițiile, cultura lor intelectuală și materială și mai ales familia și valorile ei. Motivele ineficienței copiilor romi sunt extrem de diverse. Opoziția față de școală este alimentată și de eșecurile școlare anterioare ale părinților. Cu toate acestea, rădăcinile problemelor se găsesc, pe de o parte, în incertitudinea abilităților de vorbire și, pe de altă parte, în diferențele de socializare familială și școlară. Intențiile părinților și ale profesorilor nu se potrivesc întotdeauna.

În zilele noastre, conform experienței noastre, cel mai mare conflict apare din faptul că părinții de etnie romă, care sunt forțați în masă să urmeze clase cu un curriculum diferit, acum doresc să-și trimită proprii copii la aceste clase, gândindu-se că este mai ușor să obții un certificat. Pentru acești părinți trebuie să demonstrăm din greu și în fiecare zi că putem obține rezultate tratându-și copilul bine, prin practică regulată și aproximând valorile familiei și ale școlii. Le este greu să înțeleagă că, cu ajutorul metodelor speciale pe care le folosim și noi, copiii lor sunt capabili să finalizeze așa-zisa școală primară normală, ba chiar pot obține o profesie sau o diplomă continuând studiile. Și cu ajutorul acestuia, ei au ocazia să iasă și să se ridice din situația lor actuală.

Rezolvarea cazului

A trebuit să ne luptăm în fiecare zi cu părinții, care și-au dat seama că T. - spre deosebire de fratele său mai mare - era rău, nu a reușit și nu merită să ne deranjăm. Trebuia să se dovedească că nu era un copil „retardat”, ci doar retardat social în comparație cu semenii săi. Eșecurile pe care le-a experimentat i-au declanșat comportamentul agresiv, faptul că a întors spatele celor care nu l-au înțeles, l-au abordat dureros. În același timp, am experimentat deja la începutul anului școlar că dacă abordez copilul cu dragoste și înțelegere, acesta acceptă dorința de a ajuta.

În prima perioadă, am desfășurat activități în care, am simțit, că va avea și un sentiment de succes. Deoarece T. avea un vocabular foarte slab, sarcina mea importantă a fost să-i extind și să-și dezvolt vocabularul. Metodele pentru acest lucru sunt: povești de un minut, citirea imaginilor, materialul ilustrat al filmelor de diapozitive, vorbirea în propoziții despre subiecte informale, secvențe de imagini, experiențe diferite. Păpușile ca instrument apar adesea în cursuri încă de la început, cu ajutorul păpușilor copilul capătă cea mai versatilă experiență și îi îmbogățește cel mai mult personalitatea. Piesele de teatru au jucat un rol semnificativ în dezvoltarea lui T. Jocul creativ dramatic este de fapt o activitate de socializare formulată cu precizie. În cazul lui T., am atribuit un rol foarte semnificativ diverselor jocuri dramatice în depășirea dificultăților inițiale, începând cu cele mai simple jocuri posibile cu el: am descoperit lumea și pe noi înșine. În plus, deoarece creativitatea începe cu percepția, jocurile de rafinament senzorial pentru dezvoltarea vederii, auzului, gustului, mirosului și atingerii au jucat un rol important în munca noastră.

Între timp, m-am întristat să văd că, din cauza șomajului, astăzi sunt mai mulți părinți „la cârlig” decât oricând, dar nu am întâlnit niciodată atât de mulți copii abandonați.

Fructele muncii de zi cu zi, a tratamentului individual și a dezvoltării diferențiate a competențelor și a unei bune relații de promovare cu familia sunt coapte. Copilul – T. - care în septembrie era incapabil de orientare spațială și orizontală, nu cunoștea direcțiile, mișcările sale fine erau subdezvoltate, cu greu putea să îndrume creionul, de multe ori nu i-a ascultat, deși a întârziat, totuși a îndeplinit cerințele din primul an școlar.

Școala incluzivă, între necesitate și provocare

Prof. înv. primar Florescu Caremen
Școala Gimnazială „Nanu Muscel” Câmpulung, Argeș

Lipsa accesului la educație incluzivă de calitate reduce dramatic șansele copiilor de a-și valorifica potențialul, de a deprinde abilități esențiale pentru viața lor și de a-și câștiga traiul că adulți. Deși situația copiilor din România s-a îmbunătățit constant în ultimii 30 de ani, provocările continuă să existe. Pentru prea mulți copii, accesul la educație de calitate este o provocare zilnică, din cauza unor factori că sărăcia, discriminarea sau lipsa de sprijin din partea părinților și a comunității.

În present, aproape 400.000 de copii nu merg la școală, unul din patru copii romi învață în clase segregate, mulți copii cu dizabilități nu merg la școală - șansele lor de a finaliza învățământul obligatoriu sunt mai mici decât ale colegilor lor, patru din zece elevi cu vârsta de 15 ani au dificultăți în a înțelege textele pe care le citesc.

Aceste statistici nu apar peste noapte. Ele se extind cu fiecare copil care nu merge la grădiniță, cu fiecare oră la care copiii nu participă. Pentru mulți școala este prea departe, familiile lor se luptă cu sărăcia sau au nevoie că ei să rămână acasă pentru a avea grijă de frații lor. Unii copii se simt discriminați sau excluși de către profesori sau colegii de clasă. Mulți părinți au rețineri în interacțiunea cu profesorii și cadrele didactice în general, iar alții consideră că educația nu este importantă. Copiii cei mai expuși riscului de abandon școlar provin din medii rurale, din familii sărace, din comunități de romi sau au o dizabilitate. Rata abandonului școlar este de trei ori mai mare în zonele rurale decât în cele urbane. Copiii romi au o probabilitate de șase ori mai mică decât alți copii să finalizeze învățământul secundar.

Cu cât abandonează școala mai devreme un copil, cu atât îi vă fi mai greu că adult să își găsească un loc de muncă. Acest lucru permite perpetuarea sărăciei din generație în generație.
Iată câteva definiții scurte și clare a ceea ce înseamnă educația incluziva.

Scoală incluziva este unitatea de învățământ în care se asigura o educație pentru toți copiii și reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare.

Scoală incluziva este scoală care nu selectează și nu exclude, este deschisa, toleranta, prietenoasa și democratica, este naturala prin eterogenitatea ei, valorizează toți elevii, se adaptează la diversitatea nevoilor educaționale și la particularitățile de învățare și dezvoltare.
Practica incluzivă poate fi definită drept atitudinile și metodele care asigură accesul tuturor elevilor la învățământul general. Toată lumea se străduiește să se asigure că toți elevii se simt bineveniți și apreciați și că primesc sprijinul potrivit pentru a-și dezvolta competențele și a-și atinge obiectivele. Atunci când educația este cu adevărat incluzivă, aceasta poate fi benefică pentru toți elevii, nu doar pentru elevii cu dizabilități.
Educația incluzivă este o necesitate și în același timp o provocare. Incluziunea copiilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă este un proces complex. Toți copiii au dreptul la educație și fiecare copil este capabil să învețe în ritm propriu. Școala și politicile școlare trebuie să se schimbe în funcție de nevoile fiecărui copil. Tipul dizabilității, atitudinea cadrelor didactice, a copiilor, implicarea familiei sunt factori care influențează educația incluzivă.
Există copii care ar vrea „să zboare”, dar, pur și simplu nu pot, pentru că nu știu cum să o facă, sau știu cum să o facă, dar, pur și simplu nu pot. Aceștia sunt copiii cu cerințe educative speciale, sau copiii cu dificultăți de învățare. Toți copiii au dreptul la educație, iar școala și noi dascălii, în principal,

suntem datori să le-o oferim. Fiecare copil are nevoie de școală și chiar și școala are nevoie de fiecare dintre ei. Astăzi, nu ni se mai pare ciudat că un elev să aibă dificultăți de învățare și pentru că ne pasă, ne punem întrebarea Cum îi putem ajuta? Cel mai greu e să găsim metodele potrivite pentru a-i sprijini pe acești elevi să învețe, să progreseze, să se adapteze, să răspundem nevoilor lor atât de diferite. De ce? Pentru că fiecare este unic și chiar și atunci când crezi că ai descoperit o metodă potrivită, poate deveni imediat mai puțîn eficientă.

Copiii cu CES nu se pot adapta ritmului și cerințelor școlii, ei pot participa conform abilităților și propriului nivel de dezvoltare. De aceea, școala, în general, a început să se transforme pentru a răspunde nevoilor de învățare și dezvoltare ale copilului. Câți pași a făcut spre incluziune…? Cred că depinde de fiecare școală și nu numai. Incluziunea școlară este o treaptă spre incluziunea la nivelul societății.

oți copiii, cu sau fără dizabilități, trebuie să învețe împreună, indiferent de mediul social sau cultural din care provin, de religie, etnie, limbă. Este foarte important să reducem, ba chiar să eliminăm excluziunea și discriminarea, indiferent ce formă ar avea ele, să oferim copiilor cu tipuri și niveluri diferite de handicap șanse egale să participe la educație în cadrul sistemului general de învățământ.

Beneficiind de servicii de sprijin corespunzătoare în cadrul școlii unde sunt integrați, persoanele deficiente au posibilitatea de a ajunge la niveluri funcționale fizice, psihice și sociale care le pot schimba viața, le pot da un mai mare grad de independență. Totodată, copiii tipici vor învăța ce înseamnă toleranța, acceptarea, întrajutorarea, vor deveni mai buni.

Educația incluzivă este un proces permanent care presupune școlarizarea copiilor cu cerințe educative speciale, adaptarea școlii la nevoile acestora, participarea lor la activități educative formale și nonformale, care să le asigure învățarea și dezvoltarea. Incluziunea presupune identificarea și eliminarea barierelor, bariere care pot avea legătură cu modul de organizare a școlilor, cu modalitățile de predare și evaluare a progresului elevilor.

Transformarea școlii și a politicilor școlare astfel încât să răspundă nevoilor educative și de dezvoltare ale fiecărui copil duce la incluziune școlară, dar mai ales la incluziune socială, unde oricine, indiferent de deficiență să poată fi tratat că un membru al comunității din care face parte.

Este deosebit de importantă atitudinea comunității față de copiii cu CES, a cadrelor didactice, a părinților, a colegilor de clasă, a cadrelor didactice. Dacă învățătorul dovedește înțelegere și o atitudine pozitivă, el poate influența atât atitudinea clasei incluzive, a părinților, dar și a copilului cu CES. Gradul de acceptare, ajutorarea și relaționarea din partea colegilor sunt și ele premise ale integrării.

Integrarea unui copil cu CES în învățământul de masă depinde de familia acestuia. Mulți părinți refuză să accepte că proprii lor copii ar avea probleme. Pentru a-i determina să conștientizeze deficiențele pe care le are copilul, cadrele didactice pot apela la consilierul școlar. Colaborarea familiei cu echipa de caz este necesară.

Un alt factor important este copilul cu CES, nevoile acestuia. De exemplu, un copil cu deficiențe senzoriale, auditive sau vizuale nu vă putea fi integrat într-o școală de masă, unde nu există specialiști. De asemenea, atitudinea lui negativă față de acceptarea sprijinului, instabilitatea emoțională, factorii temperamentali pot îngreuna derularea unui program de intervenție.

Educația incluzivă presupune schimbarea atitudinilor, a mentalităților, a politicilor şi practicilor de excludere şi segregare. Aceasta este promovată prin documente naționale de politică educațională care promovează o educație centrată pe elev, o educație de calitate care se poate realiza prin programe de învățământ adecvate, o bună organizare, alegerea unor strategii optime de predare-învățare-evaluare, folosirea unor resurse și tehnologii variate etc..

O școală incluzivă pune accent pe progresul individual și nu pe diferențele dintre elevi; este promovată învățarea prin cooperare, în cadrul căreia copiii sunt încurajați să se ajute, învață unii de la alții și fiecare elev este valorificat. O școală și un profesor bun sunt aceia care obțin progres cu toți elevii.
EU SUNT SPECIAL…pentru că sunt un copil normal, dar pot să-i ajut pe cei mai puțini norocoși că mine!
EU SUNT SPECIAL…pentru că am dificultăți în învățare, dar am nevoie să mă accepți așa cum sunt!
EU SUNT SPECIAL…pentru că sunt părinte, îmi înțeleg copilul și vreau să-l învăț ce e frumos în oameni!
EU SUNT SPECIAL…pentru că sunt cadru didactic și am înțeles că educația dată copiilor, reprezintă, de fapt, viitorul!

„Copiii sunt ca fluturii care zboară în văzduh. Unii se înalță mai sus ca alții, însă fiecare zboară cât de bine poate. De ce să-i compari între ei? Fiecare este diferit. Fiecare este special. Fiecare este frumos.”

Bibliografie

• Gheorghiu, F. (2005), Modalități de intervenție personalizată în cadrul învățământului integrat, Presa Universitară Clujeană.
• Gherguț, A. (2001), Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale, Editura Polirom, Iași.
• Vrăjmaș, E. și alții (2005), ghid pentru cadre didactice de sprijin, Editura Vanemonde, 2005.
https://www.unicef.org/romania/ro/pachetul-educa%C8%9Bie-incluziv%C4%83-de-calitate
https://totilascoala.wordpress.com/2009/09/22/știți-ce-este-educația-incluziva/

EVALUARE SUMATIVĂ

Prof. BĂLĂCEANU ELENA GABRIELA
Colegiul Național de Informatică ”Matei Basarab”, Râmnicu Vâlcea

Se dă textul următor:

”După ce ne oprirăm puțin la o colibă părăsită, cumpănirăm în valea Cracăului. Ajunși la acest pârâu limpede ca o picătură de rouă, ne stâmpărarăm setea și începurăm iarăși a urca, de-a curmezișul, un șir de coline lutoase și seci, acoperite cu tufari de aluni, mesteacăni și arini. De pe cea din urmă colină ce se înalță deasupra Văraticului, o întinsă priveliște se deschise ochilor noștri: sub noi, Valea-Seacă se răsfăța cu casele ei albe și curate între două dealuri acoperite cu grădini, fânețe și semănături. Mai departe, între răsărit și miazăzi, Bălțăteștii, cu mărețele-i grădini și așezămintele salede băi, păreau că vor să se ascundă după nesfârșitele șiruri de plopi înalți de mesteacăni blonzi și de brazi posomorâți; cu toate acestea, o rază de soare, căzută din cer peste acest cuib de zână pierdut între îndoiturile verzi ale dealurilor, răsfrângea până la noi lumina strălucitoare de peplăcile metalice cu care e acoperit. În față, orizontul era închis de cele din urmă ramuri ale râpoșilor munți de marnă cenușie ai Neamțului, care se întindeau ca o fâșie de fum plumburiu pe zarea cerului depărtat... La picioarele lor, orașul alb cu pârâul său limpede scânteia sub lumina soarelui. Alături, în umbra depărtării, stătea nemișcată și gânditoare parcă vestita Cetate a Neamțului, cetatea lui Ștefan, martoră nepieritoare a gloriei noastre trecute. Stăturăm deci la umbra unui mesteacăn, spre a ne odihni și a ne sătura ochii și sufletul de această măreață priveliște și, când soarele aproape scăpătase după Ciungi, intrarăm în Văratic.

(Calistrat Hogaș, Pe drumuri de munte)

Citește cu atenție textul și răspunde la următoarele cerințe:

Subiectul I:

1. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili corectitudinea sau incorectitudinea acestuia, bazându-te pe informaţiile din text. (10 puncte)

Enunțul	Corect	Incorect
a. Naratorul prezintă în text orașul București.		
b. Valea-Seacă este așezată între două dealuri.		
c. Pentru a se odihni, personajele se așază la umbra unuimesteacăn.		

d. Călătorii sosiră în Văratic la răsăritul soarelui.		

2. Transcrie, din text, un epitet și o comparație: (10 puncte)
_____
_____

3. Găsește sinonimele cuvintelor: (10 puncte)
nemișcată: _____
scăpătase: _____

4. Transcrie, din text, patru adjective: (10 puncte)
_____;
_____;
_____;
_____.

5. Identifică modul și timpul verbelor: (10 puncte)
începurăm – modul _____, timpul _____;
scânteia – modul _____, timpul _____ ;

6. Identifică subiectul și predicatul din enunțul: *...sub noi, Valea-Seacă se răsfăța cu casele ei albe și curate între două dealuri acoperite cu grădini, fânețe și semănături*. (10 puncte)
subiect: _____;
predicat: _____;

7. Subliniați substantivele articulate din seria: *o colibă, pârâu, casele, colină, dealuri, orizontul, ramuri, sufletul*. (10 puncte)

Subiectul al II-lea: (20 puncte)

Redactează un dialog, de 15-20 de replici, în care să-i prezinți prietenului/prietenei tău/tale o întâmplare reală sau imaginară petrecută într-o excursie.

Barem de corectare

Subiectul I:

1. A. Incorect; B. Corect; C. Corect; D. Incorect (4x2,5p=10p)
2. câte 5 p pentru transcrierea corectă a figurilor de stil indicate
(de exemplu: *pârâu limpede, coline lutoase și seci, mesteacăni blonzi, brazi posomorâți* etc. – epitete; *pârâu limpede ca opicătură de rouă, se întindeau ca o fâșie de fum plumburiu* – comparații*) (2x5p=10 p)*
3. *nemișcată* -fixă, imobilă; *scăpătase* – apusese (2x5p=10p)

4. Câte 2,5 p pentru fiecare adjectiv corect (4x2,5p=10p)
5. *începurăm*- modul indicativ, timpul perfect simplu;
   scânteia – modul indicativ, timpulimperfect (2x5p=10p)
6. subiect – *Valea-Seacă*, predicat – *se răsfăța* (2x5p=10p)
7. *o colibă, casele, orizontul, sufletul* (4x2,5p=10p)

Subiectul al II-lea:

- respectarea tiparului textual de tip dialogat - 2p;
- relatarea unei întâmplări, respectând succesiunea logică a evenimentelor - 4p;
- adecvarea conținutului la cerință - 4p;
- respectarea privind numărul de cuvinte - 2p;
- unitatea compoziției - 2p;
- coerența textului - 1p;
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului - 1p;
- ortografie și punctuație - 2p;
- așezarea corectă a textului în pagină - 1p;
- lizibilitate - 1p.

Educaţia incluzivă - educația pentru toți

NECHIFOR RALUCA
Școala Gimnazială Alexandru Macedonski Craiova

Educația incluzivă este adesea văzută ca adresându-se elevilor cu dizabilități sau cu „nevoi educaționale speciale”. De fapt, incluziunea se referă la educația școlară a tuturor copiilor, conform conceptului „școala pentru toți”.

Fiecare copil este unic și diferit, are abilități distincte, învață în ritmul și stilul său propriu, iar școala are menirea de a se adapta și valorifica aceste particularități. De aceea, mediile educaționale incluzive, prietenoase și fără bariere ar trebui să existe în fiecare școală, astfel încât toți copiii să își dezvolte maximal potențialul academic, emoțional, fizic și social. Educația incluzivă este răspunsul la această provocare adresată educației. Educația incluzivă este aceea în care ***toți copiii*** beneficiază de o ***educație de calitate***, într-un ***mediu incluziv.***

Fiecare dintre cele trei componente ale acestei definiții (toți copiii, educație de calitate, mediu incluziv) prezintă anumite caracteristici, astfel (*Ce este educația inluzivă*, educațieincluzivă.info, http://educatieincluziva.info/ce_este_educatia_incluziva, iunie 2019):

- Declarația de la Salamanca (1994), atunci când se raportează la ***toți copiii*** are în vedere „copii cu dizabilități, copii supradotați, copii fără adăpost, copii din zone izolate sau aparținând unor grupuri nomade, copii aparținând unor minorități lingvistice, etnice sau culturale, copii cu HIV sau aparținând oricăror altor grupuri vulnerabile”.

- ***educația de calitate*** vizează crearea de oportunități reale pentru obținerea succesului în învățare; performanța, promovabilitatea, infrastructura, tehnologia și confortul nu reprezintă parametri de măsurare, ci capacitatea sistemului, a școlii și a ***profesorului de a crea oportunități de învățare pentru orice copil/elev;***

- ***mediul incluziv*** se referă la mediul în care sunt bineveniți, protejați și educați ***toți*** copiii, indiferent de gen, caracteristici fizice, intelectuale, economice, lingvistice sau alte caracteristici (UNESCO).

Cu referire la educația incluzivă, UNESCO promovează modelul școlii prietenoase, în care copilul beneficiază de un mediu sigur, sănătos și protector de învățare.

Așadar, educația incluzivă prevede schimbarea și adaptarea continuă a sistemului educațional, care să răspundă diversității copiilor și cerințelor individuale de dezvoltare, pentru a oferi tuturor, oportunități și șanse egale de a beneficia de o educație de calitate.

În lucrarea *Educație incluzivă* (2017, p. 25) sunt identificate următoarele principii de bază ale educației incluzive:

- egalitatea și egalizarea șanselor;
- respectarea interesului superior al copilului;
- nondiscriminarea, toleranța și valorificarea diferențelor;
- individualizarea procesului de educație și dezvoltarea la maxim a fiecărui copil;
- cooperarea și parteneriatul social.

Principiul fundamental al școlii incluzive este acela că toți copiii trebuie să învețe împreună, iar diferențele care pot exista între ei (cognitive, aptitudinale, socio-economice, etnice, religioase, etc.) sau dificultățile în care se pot afla să nu mai aibă nici o importanță, ci să devină o sursă de învățare și progres. Prin urmare, școala incluzivă se adresează individualităților, dar oferă în același timp și oportunitatea colaborării și cooperării într-un climat educațional inclusiv și tolerant.

În condițiile actuale, pentru a răspunde diversității copiilor, școala trebuie să își extindă scopul și rolul, adaptându-se la cerințele și nevoile de învățare ale elevilor. Oferirea unor servicii educaționale de calitate, creșterea gradului de participare a tuturor elevilor la toate activitățile și reducerea nivelului de excluziune sunt parametri de măsurare a educației incluzive.

Astfel, școala incluzivă promovează:

- un mediu în care se învață acceptarea diversității fizice, psihice, sociale, economice și culturale;
- progresul individual al elevului și mai puțin comparațiile dintre elevi;
- învățarea prin cooperare, elevii fiind încurajați să se ajute unii pe alții;
- un curriculum diferențiat, în funcție de nevoile elevilor;
- valorificarea resurselor educaționale ale comunității.

În școala incluzivă sunt combătute atitudini și comportamente, precum:

- etichetarea (atribuirea unei persoane a unor caracteristici, cel mai adesea negative);
- prejudecățile (păreri, idei preconcepute, de regulă eronate și nefavorabile despre o persoană);
- stereotipurile (idei fixe, mituri sau păreri comune, în general greșite, în legătură cu diverse grupuri sau persoane);
- discriminare (nedreptățirea, persecutarea altuia, ca urmare a prejudecăților și stereotipurilor pe care cineva le are);
- marginalizarea (neglijarea, desconsiderarea, minimizarea pe nedrept a importanței și valorii cuiva);
- segregarea (separarea fizică, izolarea)

Dezideratul oricărei societăți moderne este incluziunea socială. Incluziunea școlară, ca oportunitate pentru orice copil, indiferent de particularitățile sale de dezvoltare și învățare,

apartenență etnică, religioasă și socio-economică, devine primul pas spre punerea acesteia în practică. De aici decurge rolul și importanța educației incluzive.

Bibliografie:

- Velișco, N., (coord.), 2017, *Educație incluzivă,* https://mecc.gov.md, [https://mecc.gov.md/sites/default/files/educatie_incluziva_final.pdf], accesat în iunie 2019;
- *** educatieincluziva.info, *Ce este educația incluzivă,* [http://educatieincluziva.info/ce_este_educatia_incluziva], accesat în iunie 2019.

Modalităţi de motivare a şcolarului mic în vederea formării unei atitudini pozitive faţă de lectură

Prof. înv. primar Fuioagă Oana-Maria
Școala Gimnazială ”Al. I. Cuza” Bacău

În primii ani de şcoală, învăţătorul este cel care declanşează dragostea pentru lectură cu acordul şi implicarea părinţilor. Lectura - activitate intelectuală, dezvoltă personalitatea copilului din punct de vedere cognitiv, educativ și formativ. În vederea dezvoltării gustului pentru lectură există diverse modalităţi, cum ar fi: expunerea prin povestire, conversaţia sau dezbaterea literară, convorbirea sau dialogul, munca cu cartea, recenzia unei carţi, lecţii de popularitate a unor cărţi, organizarea expoziţiilor de carte, şezători literare, medalion literar, concursuri, lectura pe parcursul vacanţei, întâlniri cu diferiţi scriitori, biblioteca familiei şi altele.

1. **Şezătorile literare** se organizează în cadrul clasei sau cu clase diferite. În cadrul acestor manifestări se invită şi părinţii elevilor. Se recită poezii, de dramatizează povestiri, se povestesc episoade mai interesante din opera unui scriitor. Tot aici se cântă în cor sau solo melodii pe versurile unor poeţi.

Şezătoarea reprezintă o formă atractivă, recreativă şi dinamizatoare, foarte potrivită pentru realizarea cu succes a obiectivelor propuse în domeniul dezvoltării vorbirii. Este cadrul cel mai adecvat manifestării libere a elevilor, cel mai eficient mijloc de exersare şi cultivare a relaţiilor de colaborare, de încredere, fiind o formă de activitate colectivă. Prin intermediul celor mai accesibile producţii literare - poezii, snoave, ghicitori, poveşti, povestiri, basme, proverbe, zicători - elevii află, culeg o bogăţie de idei, impresii, trăiesc autentic, spontan şi sincer situaţiile redate. Memorarea se realizează mai puternic atunci când fondul afectiv pozitiv este mai mare. Ceea ce s-a fixat într-un cadru plăcut, cu stimulări variate, devine mai temeinic prin conexiunile multiple. Actualizarea este mult facilitată. Aceasta dă o notă în plus, de siguranţă participanţilor la şezătoare, educându-se promptitudinea, flexibilitatea, supleţea proceselor intelectuale care susţin actul vorbirii, cu precădere gândirea și imaginaţia.

Stimularea şi educarea atenţiei este, de asemenea, o latură importantă care se realizează prin intermediul şezătorii. Varietatea răspunsurilor ce trebuie urmărite pe parcursul derulării conţinutului, intervenţia, la momentul oportun, cu răspunsul sau rolul pe care-l are de îndeplinit fiecare elev, susţinute de suportul afectiv-motivaţional, contribuie la mărirea stabilităţii atenţiei, fără a-i resimţi efortul. În felul acesta, treptat, se cultivă atenţia postvoluntară și sporeşte capacitatea de rezistenţă la efort.

Această activitate contribuie într-o măsură însemnată la realizarea laturii estetice şi morale a personalităţii. Latura artistică, declamarea, dansul, cântecul, sunt puternice stimulări ale sensibilităţii

estetice. Cadrul organizatoric, cum ar fi sala de festivităţi sau un colţ din natură, amenajate în chip sărbătoresc, adaugă sporite valenţe estetice.

Stabilirea tematicii, alegerea din timp a materialului şi ordonarea acestuia într-un repertoriu cu o temă centrală este o cerinţă la fel de importantă ca orice cerinţă didactică prin care se asigură o lecţie de bună calitate.

Pregătirea elevilor pentru şezătoare este un aspect tot atât de important ca şi pregătirea învăţătorului pentru fiecare lecţie în parte. Această cerinţă se traduce într-o acţiune ce cuprinde mai multe momente:

- comunicarea din timp a datei la care va avea loc şezătoarea;
- comunicarea temei - cunoaşterea din timp de către elevi a tematicii contribuie la orientarea interesului şi menţinerea acestuia, ceea ce favorizează receptarea în bune condiţii, a conţinuturilor informaţionale ce se prelucrează în cadrul lecţiilor și sporește eficienţa învăţării.

Desfăşurarea şezătorii cuprinde mai multe momente. Pregătirea cadrului corespunzător, pe cât posibil, să se desfăşoare într-un cadru deosebit de cel al clasei. Copiilor le face deosebită plăcere să constate şi chiar să participe la amenajarea sălii de clasă, să o transforme într-o „sală de teatru’’. Dacă este posibil, elevii vor fi aşezaţi în altă formaţie decât cea zilnică, fie pe scăunele sau chiar pe bucăţele de trunchi de lemn pregătită pentru foc, care pot servi drept scăunele sau pe un covor frumos adus în mod special.

- amenajare unei mici expoziţii de carte creşte valoarea educativă a ambianţei;
- deschiderea şezătorii printr-un cuvânt scurt al învăţătorului, prin care se precizează scopul şezătorii şi subliniază importanţa momentului orientând totodată atenţia elevilor printr-o motivaţie succintă;
- participarea efectivă a elevilor, conform rolului pe care l-a avut de îndeplinit fiecare, prezentarea contribuţiei propriu-zise a materialului cultural: recitări, povestiri, snoave, ghicitori, cântece, dramatizări, jocuri etc.;
- încheierea şezătorii reprezintă un moment căruia trebuie să i se atribuie importanţa pedagogică necesară. Învăţătorul trebuie să aprecieze în termeni laudativi, comportarea elevilor, calitatea contribuţiei fiecăruia eventual, distribuind anumite recompense sau premii.

2. **Convorbirea sau dialogul (î**n clasa a II-a) este o metodă utilizată în scopul dezvoltării vorbirii şi conversaţiei. Convorbirea nu trebuie confundată cu conversaţia, deşi în esenţa ei se bazează pe acelaşi principiu fundamental: circulaţia informaţiei între doi sau mai mulţi interlocutori.

Convorbirea este mai uşor de realizat, dar are efecte pedagogice mai scăzute, iar tema este prestabilită de către învăţător. De obicei, toţi elevii din clasă primesc aceeaşi cantitate de informaţii şi

sunt solicitaţi la sarcini comune, stabilite în ordinea dificultăţilor, la un nivel mediu. Tematica convorbirilor frontale se stabileşte conform cerinţelor formulate în programa şcolară.

Convorbirea cu grupuri mici vizează stimularea unor elevi cu reticenţe, timizi, sau cu un anume deficit verbal-logic. Atunci când constituirea grupurilor se face după norme pedagogice, dialogul duce la rezultate pozitive.

Convorbirea individuală este mai greu de realizat, mai ales în clasele cu un număr mare de elevi. Convorbirile îşi justifică valoarea lor în măsura în care sunt corelate cu celelalte forme de activitate, deoarece succesul unui dialog depinde de nivelul de dezvoltare al participanţilor. Elevii trebuie să dispună de suficiente cunoştinţe pentru a participa la dialog şi, totodată, trebuie să aibă şi deprinderile de exprimare prin care să poată participa efectiv.

3. **Medalion literar consacrat aniversării unui scriitor este o** manifestare culturală ce se organizează din timp, întocmind un program de desfăşurare a activităţii. Aceasta cuprinde: organizarea activităţii, culegerea datelor despre sărbătorit, repartizarea materialului literar elevilor cu talent - cine recită, cine cântă, cine prezintă referatul despre viaţa şi opera scriitorului sărbătorit, etc.

Tot pentru această activitate se fac repetiţii, se amenajează sala cu portretul omului de artă, se fac invitaţiile, şi se stabileşte locul şi data desfăşurării manifestării.

Cu elevii clasei a II-a este foarte greu să se organizeze o asemenea manifestare, însă, cuplarea acestui colectiv cu elevii clasei a IV-a este mai potrivită. Se invită cadre didactice, părinţi şi elevi de la alte clase.

În derularea programului se pot folosi aparate audio- vizuale.

Dezvoltarea gustului pentru lectură sau, altfel spus, de trezire și educare a interesului pentru această activitate, se realizează, prin acționarea asupra raportului dintre obiect și necesitate, asfel încât obiectul – în cazul nostru cartea – să răspundă unei necesități intelectuale și afective a copilului. Această acțiune nu impune existența unui anumit nivel de instruire din partea părintilor, dar solicită tuturor conștiința clară asupra importanței lecturii în dezvoltarea deplină a copilului și preocuparea de a-i trezi interesul pentru această frumoasă activitate.

Bibliografie:

1. Crăciun Corneliu, *Metodica predării limbii române în îmvăţământul primar,* Editura Emia, Deva, 2002
2. Alexandru Gheorghe, Şincan Eugenia, *Îndrumător metodic pentru învăţători, părinţi şi elevi,* Editura „M. Duţescu’’, 1993

ÎMPREUNĂ PENTRU EDUCAȚIE
- CONSTRUIND COMUNITĂȚI INCLUZIVE -

PROF. BODESCU MIHAELA LAURENȚIA
GRĂDINIȚA P.P. NR.3, PETROȘANI

Motto

,,Eu sunt copilul! Tu ţii în mâinile tale destinul meu.Tu determini în cea mai mare măsură, dacă voi reuşi sau voi eşua în viaţă! Dă-mi, te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire. Educă-mă, te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume".

(Din ,,Child's Appeal”, Mamie Gene Cole).

De-a lungul istoriei, şcoala şi gândirea pedagogică au abordat în diferite feluri problematica educaţiei unor copii care învaţă mai greu. Societatea şi şcoala manifestă faţă de această categorie de elevi o gamă variată de atitudini, de la acceptare şi includere în medii şcolare obişnuite, la diferite grade şi modalităţi de separare şi de izolare.

Trecerea in revistă a celor mai importante studii, documente și abordări privind incluziunea ne convinge că nu există, deocamdată, o înțelegere generală, universal valabilă asupra a ceea ce numim *educaţie incluzivă*. Nu vom găsi o definiție unică, exhaustivă, care să fie total corectă sau total greșită. Se consideră mai indicată combinația elementelor din diferite definiții pentru a o crea pe cea care se potrivește mai bine intr-un anumit context: social, cultural, educațional. Sinteza celor mai diferite definiții/abordări permite a face anumite concluzii privind ceea ce este şi ce nu este EDUCAȚIA INCLUZIVĂ..

Educaţia incluzivă este un concept nou care are la bază principiul dreptului egal la educaţie pentru toţi copiii, indiferent de mediul cultural sau social din care provin, indiferent de religie, etnie, limba vorbită sau condiţiile economice în care trăiesc. Acest concept înglobează aproape în totalitate aria semantică a conceptului de educaţie integrată. El are în vedere, atingerea obiectivului „educaţia pentru toţi‖ care impune reformarea şcolii publice şi a sistemului de învăţământ, răspunzând astfel mai bine nevoilor, potenţialului şi aspiraţiilor tuturor copiilor, inclusiv a celor cu cerinţe educative speciale. Școala incluzivă se referă în sens restrâns la integrarea/includerea tuturor copiilor, indiferent de capacitățile şi competenţele de adaptare şi deci de învăţare, într-o formă de învăţământ. În sens larg, ea înseamnă ca fiecare copil să fie sprijinit şi să se lucreze în beneficiul tuturora. Fiecare copil este înţeles ca un participant activ la învăţare şi predare pentru că aduce cu sine: o experienţă, un stil de învăţare, un model social, o interacţiune specifică, un ritm personal, un mod de abordare, un context cultural căruia îi aparţine.

Ea nu trebuie tratată ca subiect aparte ci ca o nouă abordare a dezvoltării sistemului şcolar. Un aspect primordial este acela de a şti cum să-i asiguri fiecărui elev educaţia optimă în funcţie de aptitudinile şi nevoile sale. Posibilitatea ca toţi elevii să participe la activităţile clasei este un factor determinant în planificarea acestor activităţi. Diferenţele între fiinţele umane sunt normale, contribuie la îmbogătirea fiecărei societăţi şi trebuie, bineînţeles, să fie reflectate în şcoli. Şcoala e cea care trebuie să favorizeze participarea şi întrajutorarea prin metode de lucru variate.

Adesea, educația incluzivă este asociată cu acei copii care au dizabilităţi sau care au „cerințe educaționale speciale” (copii cu CES). În realitate, termenul de „incluziune” face referire la conceptul de educație a tuturor copiilor și tinerilor, conform dezideratului „școală pentru toți”. Educația incluzivă

este o necesitate și în același timp o provocare. Incluziunea copiilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă este un proces complex. Toți copiii au dreptul la educație și fiecare copil este capabil să învețe în ritm propriu. Școala și politicile școlare trebuie să se schimbe în funcție de nevoile fiecărui copil. Tipul dizabilității, atitudinea cadrelor didactice, a copiilor, implicarea familiei sunt factori care influențează educația incluzivă.

Există copii care ar vrea „să zboare”, dar, pur și simplu nu pot, pentru că nu știu cum să o facă, sau știu cum să o facă, dar, pur și simplu nu pot. Aceștia sunt copiii cu cerințe educative speciale, sau copiii cu dificultăți de învățare. Toți copiii au dreptul la educație, iar școala și noi dascălii, în principal, suntem datori să le-o oferim. Fiecare copil are nevoie de școală și chiar și școala are nevoie de fiecare dintre ei. Astăzi, nu ni se mai pare ciudat ca un elev să aibă dificultăți de învățare și pentru că ne pasă, ne punem întrebarea Cum îi putem ajuta? Cel mai greu e să găsim metodele potrivite pentru a-i sprijini pe acești elevi să învețe, să progreseze, să se adapteze, să răspundem nevoilor lor atât de diferite. De ce? Pentru că fiecare este unic și chiar și atunci când crezi că ai descoperit o metodă potrivită, poate deveni imediat mai puțin eficientă. Copiii cu CES nu se pot adapta ritmului și cerințelor școlii, ei pot participa conform abilităților și propriului nivel de dezvoltare. De aceea, școala, în general, a început să se transforme pentru a răspunde nevoilor de învățare și dezvoltare ale copilului. Câți pași a făcut spre incluziune…? Cred că depinde de fiecare școală și nu numai. Incluziunea școlară este o treaptă spre incluziunea la nivelul societății. Sintagma „cerinţe educative speciale” desemnează acele cerinţe sau nevoi specifice faţă de educaţie care sunt suplimentare, dar şi complementare obiectivelor generale ale educaţiei pentru un copil. Fără abordarea adecvată a acestor cerinţe speciale nu se poate vorbi în mod real de egalizarea şanselor, de acces, participare şi integrare socială şi şcolară. Această sintagmă cuprinde un registru larg, de la deficienţe profunde la tulburările uşoare de învăţare. S-a dovedit că metodele utilizate în cadrul claselor incluzive pot îmbunătăţi semnificativ performanţa tuturor elevilor. In comparaţie cu educaţia în centre sau şcoli speciale, care are riscul de a-i menţine pe copii şi adolescenţi în afara societăţii, şcoala incluzivă constituie un teren de pregătire ideal pentru viitoarea lor integrare în societate. In loc să-i izolăm şi să spunem că sunt „dificili”, „turbulenţi” sau chiar „handicapaţi”, am putea să admitem faptul că aceşti copii ar putea progresa mai mult într-o clasă obişnuită, dacă noi, profesorii, am accepta că educaţia este pentru toţi.

O nouă dimensiune care începe să se contureze în peisajul învăţământului românesc este aceea de democratizare şi egalizare a şanselor fiecărui copil în parte. În acest scop a fost înfiinţată şi şcoala incluzivă – un răspuns la redimensionarea educaţiei. Scopul acestei şcoli este de a crea pentru toţi copiii un cadru prielnic învăţării, pornind de la premiza că diferenţele dintre oameni sunt normale şi ele trebuie acceptate. Un rol important în cadrul şcolii incluzive îl are pedagogia şi învăţarea centrată pe elev. Acest lucru implică automat adaptarea curriculumului şi metodelor de predare la capacitatea şi nevoia fiecărui elev în parte.

Educaţia incluzivă este cea mai bună soluţie pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor. În condiţiile şcolarizării în învăţământul de masă, autorităţile educaţionale şi cadrele didactice au obligaţia de a cunoaşte modalităţile de lucru cu elevii cu dizabilităţi integraţi, de adaptare a structurilor şi organizării şcolare, a curriculumului şi modalităţilor de examinare a progresului în învăţare.

Dezvoltată din conceptul de integrare, educatia incluzivă se focalizează pe o gamă mult mai largă de copii care puteau fi marginalizați sau exclusi din sistemul de învățământ din cauza aparentelor dificultăți cu care se confruntă. Din această perspectivă, beneficiarii educatiei inclusive sunt toti copiii, indiferent de starea materială a familiei, a mediului de reședință, apartenența etnică, lumba vorbită,

vârstă, de apartenența politică sau religioasă, starea de sănătate, de caracteristicile de învățare, de antecedente penale, inclusive copiii orfani, abandonați, lipsiti de îngrijirea părintească sau provenind din familii defavorizate, copii instituționalizați.

Cu cât școala este mai departe de idealul școlii incluzive, cu atât mai mare este nevoia de intervenție. E vorba despre comunități în care apar probleme lingvistice, în sensul în care elevii vorbesc acasă altă limbă decât româna, fapt valabil pentru toate minoritățile. Participarea la învățământul preșcolar este o condiție a succesului școlar, iar copiii care nu participa nici măcar la grupa pregatitoare, încep școala cu un handicap evident, cu atât mai mult cu cât acești copii nu pot beneficia acasă de sprijinul părinților. Din această cauză decalajul existent la început se accentuează pe parcurs, iar trecerea în clasa a cincea devine un moment foarte dificil, în care începe să se manifeste abandonul școlar.

BIBLIOGRAFIE:

1. Gheorghiu, F. (2005), *Modalități de intervenție personalizată în cadrul învățământului integrat*, Presa Universitară Clujeană;
2. Gherguţ, Alois, *Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale-strategii diferenţiate şi incluzive în educaţie, editura Polirom , Bucureşti,2006;*
3. Gherguț, A. (2001*), Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale*, Editura Polirom, Iași.;
4. Ungureanu, D*., Educaţia integrată şi şcoala incluzivă*, Editura de Vest, Timişoara, 2000;
5. Vrăşmaş, T., *Învăţământul integrat şi/sau inclusiv*, Ed. Aramis, Bucureşti, 2001;
6. Vrăşmaş, T., *Şcoala şi educaţia pentru toţi*, Ed. Miniped, Bucureşti, 2004.

Cultivarea încrederii părintelui în educator, în mediul de creștere și îngrijire pentru copilul său

Profesor învățământ primar și preșcolar:
Árkosi Lilla-Irina
Liceul Reformat

Încrederea părintelui în educator este un element fundamental pentru dezvoltarea armonioasă a copilului. Relația de încredere între părinți și cadrele didactice este esențială pentru a asigura un mediu de creștere și îngrijire propice pentru copii.

Acest eseu explorează importanța încrederii, modalitățile de cultivare a acesteia și impactul pozitiv asupra dezvoltării copilului. Importanța încrederii Încrederea este baza oricărei relații de succes. În contextul educațional, încrederea părintelui în educator joacă un rol crucial în asigurarea unui mediu stabil și sigur pentru copil. Atunci când părinții au încredere în educatori, aceștia sunt mai predispuși să colaboreze și să sprijine activitățile educative. Încrederea părintelui oferă copilului un sentiment de securitate, știind că părinții și educatorii săi lucrează împreună pentru binele său.

Comunicare deschisă și transparentă: Un dialog constant și deschis între părinți și educatori este esențial. Educatorii trebuie să informeze părinții despre progresul și dificultățile întâmpinate de copil, iar părinții ar trebui să împărtășească informații relevante despre comportamentul și nevoile copilului acasă. Implicarea părinților: Organizarea de activități și evenimente la care părinții sunt invitați să participe poate ajuta la construirea unei relații de încredere. Aceste activități pot include ședințe cu părinții, workshop-uri educative și evenimente sociale.

Transparența activităților: Educatorii ar trebui să fie transparenți cu privire la metodele și programele educative folosite. Explicarea obiectivelor și a activităților zilnice le oferă părinților o înțelegere clară a ceea ce se întâmplă în mediul educațional al copilului lor.

Empatie și respect: Educatorii trebuie să manifeste empatie și respect față de preocupările și sugestiile părinților. Ascultarea activă și răspunsul prompt la îngrijorările părinților contribuie la construirea unei relații de încredere. Impactul pozitiv asupra copilului

O relație bazată pe încredere între părinți și educatori are numeroase beneficii pentru copil. În primul rând, copilul se simte în siguranță și iubit, știind că cei doi piloni importanți din viața sa sunt în armonie. Aceasta duce la o creștere a încrederii în sine și la o atitudine pozitivă față de învățare.

În al doilea rând, colaborarea între părinți și educatori permite o abordare mai holistică a dezvoltării copilului. Părinții pot oferi informații valoroase despre nevoile și preferințele copilului, iar educatorii pot adapta metodele de predare pentru a răspunde acestor nevoi.

În al treilea rând, copilul beneficiază de un model de comportament pozitiv. Văzând că părinții și educatorii colaborează și se respectă reciproc, copilul învață să valorizeze cooperarea și respectul în relațiile sale.

Cultivarea încrederii părintelui în educator este esențială pentru crearea unui mediu de creștere și îngrijire propice pentru copii. Comunicarea deschisă, implicarea părinților, transparența activităților și manifestarea empatiei sunt metode eficiente pentru construirea acestei încrederi. Impactul pozitiv asupra copilului este semnificativ, contribuind la dezvoltarea sa armonioasă și la succesul educațional pe termen lung. În final, o relație solidă între părinți și educatori nu doar că îmbunătățește experiența educațională a copilului, ci și întărește comunitatea educațională în ansamblu.

Educarea gândirii creatoare a elevilor în cadrul orelor de comunicare în limba română

Prof.învăţ.primar Scheau Adriana Ioana
Liceul Teoretic „Nicolae Bălcescu”, Cluj-Napoca

Educarea gândirii creatoare a elevilor este o preocupare generată nu de o modă didactică, ci de înseşi necesităţile timpului actual. Creativitatea nu înseamnă numai capacitatea de a realiza produse originale, noi. În învăţământ, nu se pune problema de a forma creatori de valori originale, cât e vorba de a forma şi cultiva trăsături care vor permite manifestări creatoare: iniţiativă, perseverenţă în cautarea de soluţii, curiozitate, originalitate în punctele de vedere afirmate, etc. O definiţie largă a conceptului de creativitate vine din partea unui pedagog şi scriitor italian:

„Creativitate” e sinonim cu „gândirea divergentă”, capabilă adică să rupă continuu schemele experienţei. E „creativă” o minte totdeauna în lucru, totdeauna pornită să întrebe, să descopere probleme unde alţii găsesc răspunsuri satisfăcătoare, nestingherită în situaţiile fluide în care alţii presimt numai pericole, capabilă de judecăţi autonome şi independente (chiar despre tata, despre profesor şi despre societate), care respinge ceea ce este codificat, care manipulează din nou obiecte şi concepte fără să se lase inhibată de conformisme. Toate acestea se manifestă în procesul creativ. (Rodari, 184).

Lecţiile de limba română oferă o gamă nelimitată de posibilităţi prin care să se cultive spiritul creator.

La clasa I, există numeroase momente care pot fi valorificate în direcţia cultivării creativităţii elevilor: interpretarea ilustraţiilor din abecedar sau din alte surse, povestirea conţinutului textelor din manual studiate în perioada preabecedară, jocurile didactice etc.

Un rol important în dezvoltarea capacităţii creatoare ale elevilor din ciclul primar îl au compunerile. Pe de o parte, ele presupun reorganizarea cunoştinţelor copiilor provenite din surse diferite, iar pe de altă parte implică manifestarea imaginaţiei.

Orele de comunicare deţin ele însele componente care pot fi valorificate din punct de vedere creator. Cunoştinţele de gramatică nu se învaţă pentru a adăuga la ceea ce ştiu elevii alte informaţii, scopul predării fiind acela de a optimiza exprimarea elevilor, oferindu-le posibilitatea de a-şi exercita autocontrolul asupra propriei elaborări orale şi scrise. Din multele forme de exerciţii gramaticale practicabile la ciclul primar, unele dintre ele presupun în mai mare măsură dezvoltarea efortului creator al elevilor (compunerile gramaticale de exemplu).

Creaţiile literare din manualele de citire oferă elevilor structuri-model, pe baza cărora ei pot elabora (prin analogie) texte proprii. Lor li se va cere să nareze faptele trăite sau auzite. Unii elevi se vor menţine foarte aproape de text, alţii vor reuşi să se distanţeze, prin capacitatea de a veni cu elemente noi, obţinute din alte lecturi sau din experienţa lor de viaţă.

Pe baza experienţei cu elevii din ciclul primar, se apreciază ca utile în direcţia dezvoltării spiritului creativ al acestora povestirile prin analogie, dar la timpul viitor, şi povestirile prin contrast. În cazul primei categorii, elevii sunt puşi în situaţia de a imagina situaţii verosimile. În cel de-al doilea, pornindu-se de la un text se cere elevilor să imagineze un text paralel, în care un personaj să apară cu trăsăturile opuse din textul cunoscut.

Alte modalităţi de cultivare a capacităţilor creative ale elevilor, în cadrul lecţiei de citire, sunt: exprimarea unei atitudini personale cu privire la cele citite, continuarea într-un alt fel a naraţiunii, propunerea unui alt deznodământ, înţelegerea sensului figurat al unor structuri de limbă.

Pedagogul italian Gianni Rodari propune, în seria de jocuri care descătuşează fantezia copiilor, realizarea de enunţuri sau scurte naraţiuni pe baza aşa-numitului „binom fantastic”. El presupune căutarea sau imaginarea unor legături între două cuvinte distanţate din punct de vedere al sensului. Sunt mai multe posibiltăţi de a ajunge la aceste cuvinte: doi elevi să scrie separat pe o foaie de hârtie un cuvânt, ele urmând să fie citite de către învăţător; elevii să scrie separat pe cele două jumătăţi ale tablei; un cuvânt să fie propus de către învăţător, iar celălat de un elev (fără a cunoaşte cuvântul propus de învăţător). De exemplu, dacă apar cuvintele basm şi desen, enunţul ar putea fi: *Când am citit un basm, mi-a venit în minte cum voi face desenul pentru mâine.* Se poate continua aşa până se ajunge la o naraţiune de dimensiuni mici.

Un alt joc este al biletelor cu întrebări şi răspunsuri. Fiecare întrebare este înscrisă într-un bilet şi predată unui elev, care răspunde fără să cunoască întrebările primite de ceilalţi şi răspunsurile pe care le vor da ei. În elaborarea întrebărilor, învăţătorul va avea în vedere o posibilă succesiune de evenimente, în ideea coagulării unei naraţiuni. E adevărat că se pot obţine şi enunţuri fără logică.

Un alt joc propus de Gianni Rodari este similar compunerii cu cuvinte de sprijin, dar, în locul acestora, copiilor li se prezintă trei obiecte disparate (un stilou, o cheie şi o radieră de exemplu), ei urmând să elaboreze un text narativ:

Este ca şi cum ar inventa o poveste cu trei cuvinte, dar mult mai eficient, evident, pentru că obiectele oferă imaginaţiei un suport mult mai solid decât cuvintele; poţi să le priveşti, poţi să le mânuieşti, să scoţi din ele numeroase sugestii, care ţin de fantezie; povestea poate izvorî dintr-un gest întâmplător; dintr-un zgomot.(Rodari, 91)

În stimularea sau diminuarea creativităţii, cadrul didactic are un rol determinant. Între factorii care frânează învăţarea creativă se află negarea fanteziei: elevului i se interzice orice manifestare personală de gândire, imaginaţie şi acţiune, pentru că activitatea şcolară se desfăşoară strict în tiparele gândite, expuse şi supravegheate de învăţător.

Erika Landau motivează cu inteligenţă necesitatea ca societatea în întregul ei să se ocupe de dezvoltarea creativităţii membrilor săi, unul dintre motive fiind că prin aceasta omul va fi în stare să se raporteze la universul său de viaţă ca o parte integrată raţional în el:

Creativitate-în ce scop? Pentru a ne putea desăvârşi, realiza şi actualiza, pentru a trăi conştient, pentru a putea contribui la modelarea lumii.

Creativitate-în ce mod? Prin atitudine deschisă, receptivă faţă de mediul înconjurător, prin acceptarea provocării ce porneşte de la mediu, pentru a ne confrunta cu el- pentru a deveni o parte a acestui mediu. (110)

Bibliografie:

Crăciun, C., (2018), *Metodica predării limbii române în învăţământul primar,* Editura Emia, Deva.

Landau, E., (1979), *Psihologia creativităţii*, Traducere: Ana Aronescu, Lorentz Aronescu, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti.

Rodari, G., (1980), *Gramatica fanteziei. Introducere în arta de a inventa poveşti*, Traducere: Gheorghe Anca, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti.

„FIECARE COPIL CONTEAZĂ”-INIŢIATIVE PENTRU O EDUCAŢIE INCLUZIVĂ NOI ŞI CEILALŢI

PROF.ÎNV.PRIMAR. COSTE LAURA NICOLETA
ŞCOALA PROFESIONALĂ SÂG, JUD.SĂLAJ

Educaţia incluzivă face referire la integrarea copiilor cu CES în structurile învăţământului de masă. Şcoala poate fi considerată, după mine, a treia familie după grădiniţă şi familia propriu zisă a copiilor cu CES.

Voi face referire în continuare la incluziunea de masă a copiilor cu autism.În anul 2015 au fost diagnosticate cu autism 24.8 milioane de persoane.Se pare că anual numărul celor diagnosticaţi cu autism creşte, autismul devenind una dintre cele mai îngrijorătoare boli care afectează copiii de vărstă mică.

În ţara noastră, unul din 51 de copii este diagnosticat cu tulburări din spectrul autist TSA. Singurul tratament care se poate face pentru o recuperare totală sau parţială este terapia comportamentală. În afară de această terapie un copil cu autism are nevoie de incluziune şcolară care să îi afere exemple de socializare alături de copiii tipici.

Cred că avem datoria morală şi profesională de a face tot ce ne stă în putinţă pentru a integra copiii cu autism în şcolile de masă. După părerea mea profesorul care are în clasă copii cu autism trebuie să colaboreze foarte bine cu familia acestuia şi cu profesorul de sprijin. Profesorul întocmeşte o curriculă potrivită şi sprijină copilul, îl pune în valoare. Acesta poate să îi laude reuşitele chiar dacă ele sunt mici şi le poate valorifica prin activităţi potrivite.

Un dascăl trebuie să folosească strategii cooperative prin care elevii să înveţe să asculte activ, să fie toleranţi, să ia decizii şi să îşi asume anumite responsabilităţi în cadrul grupului.O învăţare în grupuri mici cred că asigură o interacţiune reală, o distribuire corectă de recompense, o distribuţie eficientă a sarcinilor de lucru, un simţ al ajutorului sporit.

Lecţiile care au la bază învăţarea prin cooperare duc la o interacţiune directă şi la formarea deprinderior interpersonale şi de grup mic.În cadrul acestor lecţii, elevii realizează că au nevoie unii de alţii pentru a realiza sarcinile şi obiectivele grupului, că resursele se administrează în comun, că toate recompensele vor fi comune.

Pentru a evita ca în clasele integrate activităţile să fie dominate de elevii normali , în defavoarea elevilor cu nevoi speciale , strategiile de microgrupuri trebuie să fie şi parteneriale . Acestea au rolul de a împiedica acordarea de ajutor în exces colegilor disabili , de a evita intradistribuirile preferenţiale ale sarcinilor în grup şi subevaluarea unor rezultate modeste ale colegilor disabili de către ceilalţi.

Predarea în parteneriat s-a impus ca o altă strategie de succes . Aceasta presupune prezenţa şi colaborarea a două cadre didactice în cadrul lecţiei propriu-zise .Predarea în parteneriat presupune respectarea unor condiţii şi anume: să se realizeze după asistenţă reciprocă la ore, să fie riguros planificată anterior, să desfăşoare activităţi compatibile şi complementare, să prezinte o unitate în concepţiile prezentate, în modul de a acţiona ,evitând controversele, să evalueze activitatea ulterior.

O altă strategie de success este tutoriatul între egali ,numit şi „ De la copil la copil “,şi se poate realiza în cadrul şcolii, dar şi în afara ei vizează programul de realizare a temelor dar şi de activităţi extraşcolare. Se realizează prin constituirea unei perechi compuse dintr-un copil cu CES şi unul normal . Aceasta trebuie făcută pe cât posibil informal , pe baza unor prietenii sau simpatii . Copiii care

îndeplinesc rolul de tutor trebuie aleşi discret , din rândul celor care au dovedit de-a lungul timpului disponibilitate în a acorda sprijin celorlalţi. Noul tip de şcoală, cea incluzivă, trebuie să recunoască diferite cerinţe educaţionale ale copiilor, să reacţioneze adecvat la acestea, să asigure o educaţie de calitate pentru toţi. Este vorba de o altă opţiune de politică a educaţiei, pentru ca şcolile să poată oferi răspunsuri adecvate cerinţelor educaţiei diferite ale copiilor.

Este adevărat că nu de puţine ori condiţiile de organizare şcolară - efective numeroase de elevi în clasă, programa şcolară foarte încărcată, timpul scurt de activităţi şi interacţiuni în clasă cu elevii pe parcursul unei lecţii, insuficienta pregătire psihopedagogică şi /sau de educaţie -reprezintă obstacole serioase în asigurarea unui învăţământ eficace pentru fiecare elev.

După 1990 a fost lansat un nou concept, al educaţiei incluzive, care aduce în atenţie necesitatea reexaminării şi extinderii rolului învăţământului obişnuit, pentru a se putea adapta cerinţelor copiilor şi nu invers, ca până atunci, pentru ca toţi copiii să înveţe împreună. Dar în condiţiile actuale, într-o perioadă de transformări continue, patronate de lipsuri materiale, când numărul de copiii la clasă este încă destul de mare, când prezenţa unui profesor de sprijin care să fie alături de copilul cu CES reprezintă doar o dorinţă a învăţătorului, responsabilitatea pentru educarea unui astfel de copil pentru sprijinirea familiei lui cade pe umerii profesorilor şi a psihologului din şcoală (acolo unde acesta există).

BIBLIOGRAFIE:

1. Ungureanu, D., Educaţia integrată şi şcoala incluzivă, Editura de Vest, Timişoara, 2000.
2. Vrăşmaş, T., Învăţământul integrat şi/sau inclusiv, Ed. Aramis, Bucureşti, 2001.
3. Vrășaș, T., Şcoala şi educaţia pentru toţi, Ed. Miniped, Bucureşti, 2004.
4. Vrăjmaş, Traian, *Învăţământul integrat şi/sau incluziv, Editura Aramis, Bucureşti, 2001*
5. Gherguţ, Alois, *Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale-strategii diferenţiate şi incluzive în educaţie, editura Polirom , Bucureşti,2006*
6. A. Gherguţ, *Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale. Strategii de educaţie integrată*, Ed. Polirom, Iaşi, 2001.
7. Hall si Tinklin, *Elevii cu deficienţe din învăţământul superio*r, Consiliul Scoţian de Cercetare a Educaţiei, 1998.

ROLUL FAMILIEI IN DEZVOLTAREA COPIILOR

Prof.VINTILA IONELA
SC.GIMN.NR 1 DOBROTESTI –TELEORMAN

Literatura de specialitate pune repetat în evidență importanța și rolul primordial pe care îl deține familia în dezvoltarea copilului, părinții având un impact direct și de durată asupra copiilor. Aceștia joacă un rol-cheie în educația și formarea lor ca persoane pentru societate. Astfel, putem spune că formarea copilului începe chiar de la naștere, sau chiar înainte de acest moment, prin felul părintelui de a vorbi cu copilul, de a se comporta cu acesta, de a se raporta la el, dar și prin modul de comporta părinții între ei înșiși, sau cu alți membrii ai familiei sau în societate.

Familia este un factor important şi de răspundere al educaţiei. Părinţii o conduc şi răspund de ea în faţa societăţii, a fericirii lor şi a vieţii copiilor. – A.S. Makarenko

Știm și am auzit de foarte multe ori că familia este este nucleul societății – poate uneori ni s-a părut mult, deoarece considerăm că alți mulți factori influențează traiectoria unei persoane, însă analizând mai bine, ne dăm seama că această sintagmă este adevărată, familia chiar este nucleul societății.

Părinții sunt un bun exemplu pentru proprii copii, care are cel mai mare impact și cel mai lesne exemplu de urmat, mai ales în primii ani de viață. Familia este cadrul fundamental în interiorul căruia sunt satisfăcute nevoile de bază ale copilului, atât biologice cât și psihologice și sociale. Familia și mediul familial reprezintă veriga de legătură a copilului cu societatea și constituie matricea care îi imprimă primele și cele mai importante trăsături caracteriale și morale ale copilului.

Părinții au un rol extrem de important în dezvoltarea emoțională a copilului, ambii părinți au un rol deosebit, atât mama, cât și tatăl. Este adevărat căci în primii ani de viață, rolul mamei este mult mai necesar și mai complex, față de cel al tatălui, dar crescând, copilul va avea nevoie și de modelul tatălui, care îi va inspira copilului siguranța de care acesta va avea nevoie pentru a intra în societate.

Însă, cum am amintit, foarte importantă este și relația dintre părinți, nu contează care dintre ei este cel mai important, sau care are rolul cel mai complex, ci contează foarte mult mediul ambiant, relația dintre părinți și relațiile dintre toți membrii familiei, modul de raportare al unora la ceilalți, armonia și relațiile dintre aceștia, modul în care își vorbesc, cum se ajută sau cum își împart sarcinile.

Primii ani de viață ai unui copil și implicarea părinților în acest stadiu de nevoie a satisfacerii trebuințelor este primordială. În primii ani de viață, copilul este dependent de părinți, în special de mamă, fiind o etapă de bază în dezvoltarea sa, deoarece în această perioadă se pun bazele dezvoltării viitorului adult.

În cadrul familiei, copilul are parte de primele lecții de viață, iar părinții sunt cei care îi oferă un prim model de învățare. Dar și după ce crește și copilul ajunge la grădiță/ școală, rolul părinților nu se termină, ci continua, și este în continuare la fel de important. Colaborarea între actorii implicați, elev-profesor-părinte, este foarte chiar necesară și influențează viața școlară a copilului.

Implicarea părinților în viața școlară, participarea activă a acestora în procesul instructiv-educațional, colaborarea părintelui cu profesorul, duce la o implicare mai mare a copiilor în activitatea școlară, și la obținerea de rezultate mai bune. Literatura de specialitate arată că șansele de reușită ale unui copil de a se dezvolta şi de a obţine rezultate mai bune la învățătură cresc pe măsură ce părinţii sunt implicaţi în educaţia acestuia.

Astfel, observăm ca educația nu se termină acasă, și nici nu începe la școală, ci este o continuă conlucrare a celor două medii, însă să ținem cont că mediul familial are o și mai mare influență asupra

dezvoltării personalității, atitudinilor, comportamentului şi reuşitelor copilului, având în vedere faptul că un copil preșcolar sau din clasele primare, îşi petrece mult mai mult timp acasă, în compania părinţilor și a familiei, decât la școală. Pe parcursul înaintării în vârstă își va mai face apariția în dezvoltarea copilului încă un factor, mediul social: grupul prietenii și societatea.

Așadar, fiecare actor implicat în dezvoltarea copilului (părinții, școala, societatea) au un rol important în dezvoltarea viitorului adult, însă să ținem cont de faptul că baza, fundația viitorul adult, este mult mai mult influențată de familie, aceasta având un rol cheie în evoluția sa.

„Părinții sunt modelele de bază pentru copii. Fiecare cuvânt, mișcare și acțiune au un efect.” – Bob Keeshan

Bibliografie

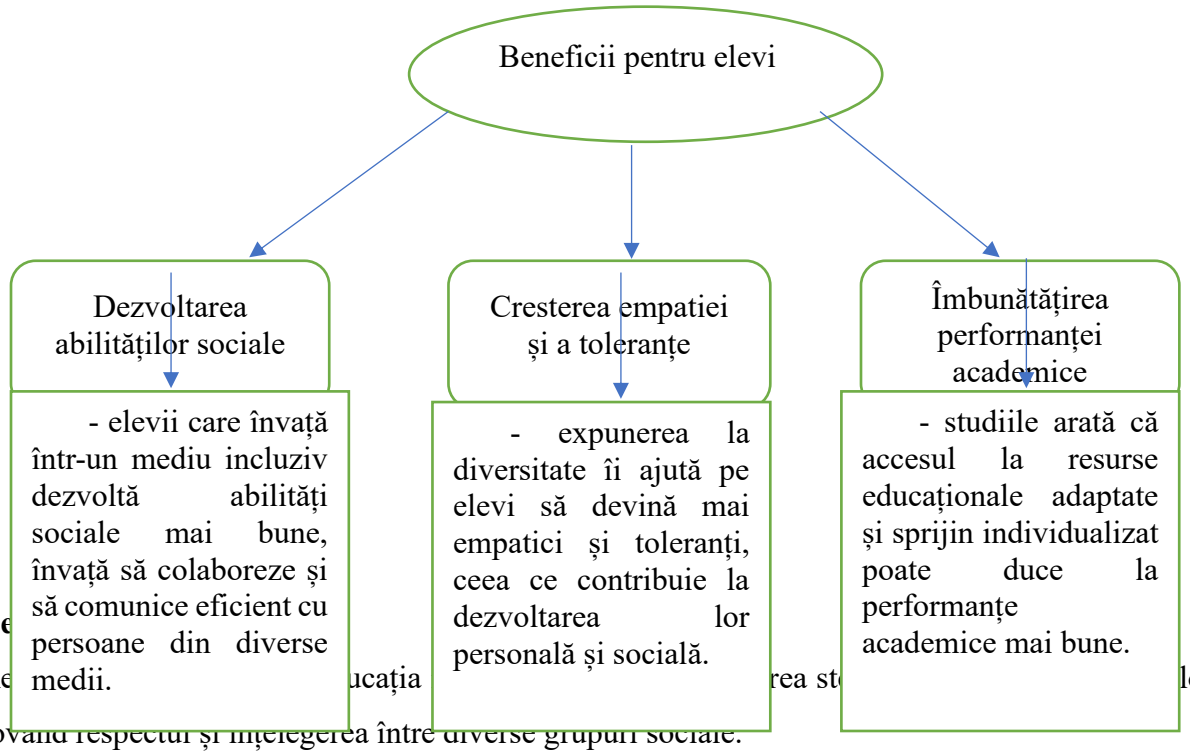
1. Colceag, F., Alexandru, F. (2018), *Copilul tău este un geniu*, Editura Tikaboo
2. Verza, E. Verza, F. E. (2017), *Psihologia copilului*, Editura Trei
3. *Citat despre familie*: http://www.citatepedia.ro/index.php?id=67884
4. *Citat despre părinți*: https://centruldeparenting.ro/31-de-citate-frumoase-si-adevarate-despre-parinti-si-parenting/

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ- INIȚIATIVE ȘI STRATEGII PENTRU EGALITATE ȘI DIVERSITATE

Prof. înv. preșc. Chindea Claudia
Școala Gimnazială Teremia Mare

Educația incluzivă reprezintă un model educațional care urmărește să asigure accesul egal la educație pentru toți elevii, indiferent de diferențele lor fizice, intelectuale, sociale, emoționale, lingvistice sau de altă natură. Aceasta se bazează pe principiul că fiecare copil are dreptul la educație într-un mediu care respectă și valorizează diversitatea. Acest referat explorează importanța educației incluzive, beneficiile sale și prezintă inițiative și strategii pentru implementarea eficientă.

Importanța educației inclusive

Be

Re ucația rea st lor, promovând respectul și înțelegerea între diverse grupuri sociale.

Promovarea echității - asigură că toți membrii societății au acces la oportunități egale, contribuind la reducerea inegalităților.

Îmbunătățirea coeziunii sociale - o societate care valorizează diversitatea este mai unită și mai armonioasă, contribuind la stabilitatea socială pe termen lung.

Inițiative pentru educație incluzivă

✓ Adoptarea unor legi clare care să garanteze dreptul la educație pentru toți copiii, inclusiv pentru cei cu nevoi speciale. Exemple de astfel de legislații includ Legea Educației pentru Persoane cu Dizabilități (IDEA) din Statele Unite și Legea Educației Incluzive din Finlanda.

✓ Alocarea de resurse financiare suficiente pentru a sprijini infrastructura și programele educaționale incluzive. Acest lucru include fonduri pentru formarea cadrelor didactice, materiale didactice adaptate și tehnologii asistive.

✓ Dezvoltarea și implementarea de programe de formare continuă pentru profesori, axate pe metode de predare incluzive și gestionarea claselor diverse.

✓ Crearea de rețele de sprijin pentru profesori, inclusiv mentorat și consiliere profesională, pentru a facilita schimbul de bune practici și experiențe.

✓ Dezvoltarea unui curriculum care să fie suficient de flexibil pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor. Acesta poate include module de învățare personalizate și adaptări ale conținutului pentru a fi accesibile tuturor elevilor.

✓ Producerea și distribuirea de materiale educaționale accesibile și relevante pentru toți elevii. Acestea pot include cărți în format braille, materiale audio, și resurse digitale accesibile.

✓ Integrarea tehnologiei asistive în procesul educațional pentru a sprijini elevii cu dizabilități. Exemple includ utilizarea tabletelor cu software educațional specializat, dispozitive de comunicare augmentativă și alternative (AAC), și tehnologie de citire asistată.

✓ Instruirea profesorilor și a elevilor în utilizarea eficientă a tehnologiei asistive, asigurându-se că toți cei implicați sunt confortabili și competenți în utilizarea acestor instrumente.

✓ Colaborarea cu ONG-uri și alte organizații pentru a sprijini educația incluzivă. Aceste parteneriate pot oferi resurse suplimentare, sprijin logistic și expertiză în domeniu.

✓ Promovarea unei comunicări deschise și a parteneriatelor între școală și familie. Părinții pot oferi informații valoroase despre nevoile și abilitățile copiilor lor și pot fi parteneri activi în procesul educațional.

Finlanda este recunoscută pentru sistemul său educațional incluziv. Toți copiii, indiferent de nevoile lor speciale, sunt integrați în școlile obișnuite. Sistemul finlandez se bazează pe o filozofie educațională care pune accent pe egalitate și incluziune, oferind suport personalizat pentru fiecare elev. Profesorii finlandezi beneficiază de formare continuă și suport pentru a implementa practici incluzive eficiente.

Canada pune accent pe diversitate și incluziune, având politici și programe bine dezvoltate care sprijină elevii din diverse medii culturale și lingvistice, precum și pe cei cu dizabilități. Sistemul educațional canadian promovează parteneriate între școli, comunități și părinți pentru a asigura succesul educațional al tuturor elevilor. Exemple de bune practici includ programele de mentorat, utilizarea tehnologiei asistive și adaptările curriculare.

Educația incluzivă este esențială pentru construirea unei societăți echitabile și armonioase. Inițiativele pentru implementarea acesteia trebuie să fie cuprinzătoare și să implice politici

educaționale clare, formarea cadrelor didactice, adaptarea curriculumului, utilizarea tehnologiei asistive și implicarea comunității. Prin eforturi comune, putem asigura că toți elevii au șanse egale de a se dezvolta și de a contribui pozitiv la societate.

Bibliografie:

1. Albu, G. (2013). Educația incluzivă: Teorie și practică. Editura Universitară.
2. Stan, L. (2015). Educația pentru toți: Politici și strategii în învățământul românesc. Editura Polirom.
3. Preda, V. (2018). Educația incluzivă în România: Provocări și perspective. Editura Didactică și Pedagogică.
4. Popescu, C. (2016). Incluziunea școlară: Metode și practici. Editura Universității din București.
5. Ionescu, M. (2017). Școala incluzivă: Ghid pentru profesori. Editura Aramis.
6. Rusu, A. (2014). Intervenții educaționale în contextul diversității. Editura Humanitas.
7. Toma, S. (2019). Educația incluzivă: De la teorie la practică. Editura Tritonic.

TEHNICI ȘI METODE DE LUCRU CU COPIII CU CES

Profesor învățământ primar, Camelia Elena Mihalache
Colegiul Tehnologic „Spiru Haret” Piatra Neamț, județ Neamț

„ Sunt doar unul. Sunt totuşi cineva. Nu pot face totul de unul singur, dar pot face ceva. Şi chiar dacă nu pot face totul, nu voi refuza sa fac ceea ce-mi stă în putință." (E.E.Hale)

Universul copiilor e universul poveştilor, al jocului, al inocenţei, e universul plin de culori frumoase, e universul florilor şi al speranţei. În universul copiilor totul e posibil, pentru că fiecare copil se visează un înger care îndeplineşte dorinţele frumoase ale tuturor.

Fiecare copil are în mâinile sale o baghetă fermecată cu care vrea să transforme lumea în care trăieşte într-o lume mai bună, într-o lume în care toate visele frumoase pot prinde aripi de înger şi pot deveni realizabile.

Copiii se bucură de lucrurile frumoase care ne înconjoară, se bucură de zborul păsărilor, se bucură de mirosul florilor, de jocul de culori de pe aripile fluturilor, se bucură de o jucărie dăruită de bunicii sau părinţii lor, maşina jucărie se transformă într-una reală în mâinile lor, avionul jucărie îi plimbă printre norii plini de stele. Ei ar vrea ca a lor copilărie să fie o armă puternică împotriva tuturor relelor din acest univers. Vor să folosească copilăria lor inocentă pentru a aduce doar bucurie în sufletele oamenilor, doar zâmbete pe chipul tuturor, doar speranţe şi fericire în casele semenilor lor. Copii vor să trăiască într-o lume fericită, într-un univers al armoniei şi iubirii, pentru ei nimic nu e imposibil!

Sa nu le distrugem, noi cei maturi, inocenta universului lor! Suntem datori să reclădim o lume a speranţei, a zâmbetului curat, a păcii, a visurilor frumoase şi îndrăzneţe, suntem datori să nu aducem să domnească în Paradisul copilăriei: răutatea, pesimismul, tristeţea, egoismul, invidia, mîndria, nedreptatea, minciuna, etc. E nedrept să molipsim cu răutatea noastră lumea copilăriei, e nedrept să distrugem tot ce e frumos şi pur pe acest pământ!

Copiii cu CES fac parte din societatea noastră, aceştia mai mult decât ceilalţi copii au nevoie de o permanentă socializare şi colaborare cu alţi copii pentru asigurarea integrării sociale a lor. Prin contactul direct cu elevii din alte instituţii şcolare şi prin participarea alături de ei la diverse activităţi se realizează diminuarea izolării şi înlăturarea, în mare măsură, a tendinţelor de agresivitate, contribuind la îmbunătăţirea modului lor de viaţă. Tendinţa de a crea şi sprijini cadrul necesar integrării sociale şi societale a copiilor cu dizabilităţi este cu cât mai activă, cu atât mai eficientă, argumentul suprem constituindu-l beneficiile psihosociale ale incluziunii, aceasta facilitând asumarea de roluri sociale proprii în comunitate şi stabilirea de relaţii sociale. Crearea unor parteneriate între şcoală, familie şi comunitate dar şi între diverse instituţii şcolare, presupune succesul elevilor la şcoală şi mai târziu în viaţă. Atunci când părinţii, elevii şi ceilalţi membri ai comunităţii se consideră unii pe alţii parteneri în educaţie, se creează în jurul elevilor o comunitate de suport care începe să funcţioneze.

Analizând particularităţile specifice procesului de învăţare a copiilor cu diferite tipuri de deficienţă, se ajunge la concluzia că una dintre calităţile esenţiale ale curriculum-ului şcolar vizează un grad cât mai mare de flexibilitate, astfel încât să permită fiecărui copil să avanseze în ritmul său şi să fie tratat în funcţie de capacităţile sale de învăţare. Pentru aceasta este nevoie ca formularea

obiectivelor, stabilirea conţinuturilor instruirii, modalităţile de transmitere a informaţiilor în clasă şi evaluarea elevilor să se facă diferenţiat.

Elaborarea unui curriculum flexibil şi uşor de adaptat cerinţelor educaţionale ale fiecărui elev are la bază mai multe argumente:

✓ respectarea dreptului fiecărui copil la instrucţie şi educaţie pe măsura potenţialului şi capacităţilor sale;

✓ formarea la copilul deficient a unui registru comportamental adecvat care să permită adaptarea şi integrarea sa socială printr-o experienţă comună de învăţare alături de copiii normali;

✓ asigurarea legăturii cu faptele reale de viaţă şi familiarizarea cu o serie de obişnuinţe privind activităţile de utilitate practică şi de timp liber;

✓ dezvoltarea capacităţilor necesare pentru rezolvarea independentă (în limitele permise de gradul deficienţei) a problemelor de viaţă, autocontrol în situaţii dificile şi practicarea unor metode şi tehnici de muncă intelectuală care să asigure eficienţă în adaptarea şi integrarea şcolară şi socială.

În scopul eficientizării procesului de învăţare pentru elevii cu cerinţe speciale sunt invocate, mai ales în ultimul timp, câteva repere fundamentale:

➢ *învăţarea interactivă*- presupune folosirea unor strategii de învăţare focalizate pe cooperarea, colaborarea şi comunicarea între elevi la activităţile didactice, precum şi pe interacţiunea dintre cadre didactice (ca o modalitate de lucru) cadre didactice şi elevi;

➢ *elaborarea în comun a obiectivelor învăţării* –(educator – elev) deoarece fiecare participant la actul învăţării are ideile, experienţele şi interesele personale de care trebuie să se ţină seama în proiectarea activităţilor didactice;

➢ *demonstraţia, aplicaţia şi feedbeckul* – orice proces de învăţare (mai ales în cazul elevilor cu cerinţe speciale) este mai eficient şi mai uşor de înţeles dacă informaţiile prezentate sunt demonstrate şi aplicate în situaţii reale de viaţă, existând şi un feedbeck continuu de-a lungul întregului proces;

➢ *modalităţile de sprijin în actul învăţării* – elevii cu cerinţe educative speciale au nevoie în anumite momente de un sprijin activ de învăţare atât în timpul activităţilor desfăşurate în clasă, cât şi la activităţile din afara clasei, prin dezvoltarea unui parteneriat educaţional cu anumite categorii de specialişti, cu familiile elevilor.

Cele mai utile metode şi tehnici de sprijinire a învăţării elevilor cu cerinţe speciale sunt:

*asigurarea unui confort socioafectiv favorabil învăţării;
*învăţarea de la copil la copil;
*colaborarea între elevi la activităţile de predare-învăţare;
*parteneriatul cu părinţii în învăţare;
*comunicarea cu alţi specialişti din afara şcolii;
*perfecţionarea formelor de învăţare;
*cunoaşterea şi analiza conduitei de învăţare specifice fiecărui elev;

➢ *evaluarea continuă a învăţării* – fiecare dascăl să demonstreze o atitudine şi o conduită flexibilă în timpul activităţilor de predare – învăţare favorabile unei evaluări permanente, concretizate în disponibilitatea de a asculta toate răspunsurile şi a aprecia fiecare intervenţie a elevilor.

Metodele şi procedeele de predare-învăţare trebuie să fie selectate în raport cu scopul şi obiectivele activităţii didactice, conţinutul lecţiei şi particularităţile elevilor (vârsta, nivelul dezvoltării psihice, tipul şi gradul deficienţelor/ tulburărilor, tipul de percepţie al elevilor – analitic sau sintetic) , stilul de lucru al educatorului.

În activităţile didactice destinate elevilor cu cerinţe speciale se pot folosi *metodele expozitiv (povestirea, expunerea, explicaţia, descrierea),* dar trebuie respectate anumite cerinţe:

*să se folosească un limbaj adecvat, corespunzător nivelului comunicării verbale;

*prezentarea să fie clară, precisă, concisă;

*ideile să fie sistematizate;

*să se recurgă la procedee şi materiale intuitive;

*să se antreneze elevii prin întrebări de control pentru a verifica nivelul înţelegerii conţinuturilor de către aceştia şi pentru a interveni cu noi explicaţii atunci când se impune acest lucru.

Experienţa practică a demonstrat necesitatea îmbinării metodelor *interogative* cu celelalte metode *expozitive, demonstrative, activ-participative,* înlăturându-se monotonia şi stimulându-se gândirea şi concentrarea atenţiei, condiţii necesare în obţinerea succesului la elevii cu cerinţe speciale.

Metodele de simulare (bazate pe jocul didactic şi dramatizare) pot fi aplicate cu succes atât în ceea ce priveşte conţinutul unor discipline (dramatizarea unor lecţii) cât şi în formarea şi dezvoltarea comunicării la elevii cu deficienţe mintale şi senzoriale. Implicarea lor cât mai directă în situaţii de viaţă simulate (jocuri - „La librărie”, „La piaţă”, „La doctor”) trezesc motivaţia şi participarea activă, emoţională a elevilor, constituind şi un mijloc de socializare şi interrelaţionare cu cei din jur.

Metoda demonstraţiei ajută elevii cu dizabilităţi să înţeleagă elementele de bază ale unui fenomen sau proces . Alături de metoda demonstraţiei, *exerciţiul* constituie o metodă cu o largă aplicabilitate în educaţia specială, mai ales în activităţile de consolidare a cunoştinţelor şi de antrenare a deprinderilor.

În activitatea educativă a copiilor cu cerinţe educative speciale se poate folosi cu maximă eficienţă *învăţarea prin cooperare*. Lecţiile bazate pe învăţarea prin cooperare permit evaluarea frecventă a performanţei fiecărui elev care trebuie să ofere un răspuns în nume personal sau în numele grupului, elevii se ajută unii pe alţii, încurajându-se şi împărtăşindu-şi ideile, explică celorlalţi, discută ceea ce ştiu, se învaţă unii pe alţii, realizează că au nevoie unii de alţii pentru a duce la bun sfârşit o sarcină a grupului.

Educaţia integrată îi va permite copilului cu cerinţe educative speciale să trăiască alături de ceilalţi copii valizi, să desfăşoare activităţi comune, dobândind abilităţi, indispensabile pentru o viaţă cât mai apropiată de cea a valizilor, pentru o adecvată inserţie socială.

Cu certitudine, elevii cu dificultăţi de învăţare au nevoie de ajutor în vederea adaptării, integrării şi devenirii lor ca şi ceilalţi elevi – cu succese şi insuccese, cu realizări şi ratări dar şi cu rezultate încurajatoare.

BIBLIOGRAFIE

1. Alois Gherguţ - *Sinteze de psihopedagogie specială*, Ed.Polirom,2005

2. Miron Ionescu - *Educaţia şi dinamica ei* , Ed. Tribuna învăţământului, Bucureşti, 1998

3. I. Stănică, M. Popa, Doru Vlad Popovici, *Psihopedagogie specială*, Ed. Pro Humanitas, Bucureşti, 2001.

Importanța aplicării diverselor metode și procedee la clasă pentru o educație inclusivă în învățământul preșcolar

Prof. înv. prescolar Atanasiu Florentina Simona,
Prof. înv. prescolar Mazilu Diana Teodora,
Grădinița cu program prelungit „Motanul Încălțat” Galați

Educația preșcolară este fundația pe care se construiesc toate cunoștințele și abilitățile ulterioare. În acest stadiu crucial de dezvoltare, este esențial să se asigure că toți copiii au acces egal la oportunități de învățare, indiferent de abilități, mediu socio-economic, cultură sau alte diferențe. Educația incluzivă urmărește să ofere un mediu de învățare echitabil și să elimine barierele care pot împiedica participarea deplină a fiecărui copil. Aplicarea diverselor metode și procedee didactice joacă un rol fundamental în realizarea acestui obiectiv. În acest eseu, vom explora importanța utilizării acestor metode și procedee în crearea unei educații incluzive în învățământul preșcolar.

1. Diversitatea Metodelor Didactice

Fiecare copil este unic, având propriul stil de învățare, ritm de dezvoltare și interese. Utilizarea unei varietăți de metode didactice asigură că toate aceste diferențe sunt luate în considerare și că fiecare copil beneficiază de o experiență educațională pozitivă și productivă.

Învățarea prin joc

Învățarea prin joc este una dintre cele mai eficiente metode în educația preșcolară. Jocul este limbajul natural al copiilor și modul lor principal de a explora și de a înțelege lumea. Prin joc, copiii își dezvoltă abilități cognitive, sociale, emoționale și fizice. Jocurile pot fi adaptate pentru a include toți copiii, indiferent de abilități, asigurând astfel participarea activă și egală.

Învățarea prin descoperire

Învățarea prin descoperire permite copiilor să exploreze, să pună întrebări și să găsească răspunsuri pe cont propriu. Această metodă stimulează curiozitatea și gândirea critică. Pentru a crea un mediu de învățare incluziv, educatorii pot oferi suport suplimentar copiilor care au nevoie și pot adapta materialele și activitățile pentru a fi accesibile tuturor.

Învățarea colaborativă

Activitățile de grup promovează interacțiunea și cooperarea între copii, ajutând la dezvoltarea abilităților sociale și emoționale. Într-un mediu de învățare colaborativ, copiii învață să lucreze împreună, să împărtășească idei și să se sprijine reciproc. Aceasta este esențială pentru construirea unei comunități incluzive în care fiecare copil se simte valorizat și respectat.

2. Adaptarea Curriculumului

Un curriculum flexibil și adaptabil este esențial pentru a răspunde nevoilor diverse ale copiilor dintr-o clasă preșcolară.

Diferențierea activităților

Diferențierea activităților implică ajustarea nivelului de dificultate al acestora pentru a se potrivi fiecărui copil. De exemplu, pentru o activitate de colorat, un copil cu abilități motorii mai dezvoltate poate fi încurajat să deseneze detalii suplimentare, în timp ce un copil care întâmpină dificultăți poate primi ajutor suplimentar pentru a-și dezvolta aceste abilități.

Personalizarea instruirii

Personalizarea instruirii implică crearea unor planuri de învățare individualizate pentru fiecare copil, luând în considerare nevoile și interesele lor specifice. Aceasta este deosebit de importantă pentru

copiii cu nevoi speciale sau talente deosebite. De exemplu, un copil cu dificultăți de vorbire poate beneficia de activități suplimentare de logopedie integrate în rutina zilnică.

3. Utilizarea Tehnologiei Asistive

Tehnologia poate juca un rol semnificativ în facilitarea educației incluzive. Dispozitivele și aplicațiile asistive pot ajuta copiii cu dizabilități să participe mai activ la activitățile de clasă.

Tabletele și aplicațiile educative pot fi utilizate pentru a oferi suport suplimentar în învățare. De exemplu, aplicațiile de recunoaștere vocală pot ajuta copiii cu dificultăți de scriere să își exprime ideile, iar aplicațiile de realitate augmentată pot oferi experiențe de învățare interactive și captivante.

Dispozitivele de suport, cum ar fi căștile pentru reducerea zgomotului, scaunele ergonomice sau tablele tactile, pot fi utilizate pentru a crea un mediu de învățare mai accesibil și confortabil pentru copiii cu nevoi speciale.

4. Formarea și Suportul pentru Educatori

Educația incluzivă nu poate fi realizată fără formarea adecvată și suportul continuu pentru educatori. Profesorii trebuie să fie echipați cu cunoștințele și abilitățile necesare pentru a implementa metode didactice diverse și adaptative.

Cursuri de formare continuă

Participarea la cursuri de formare continuă și workshop-uri pe teme de educație incluzivă ajută educatorii să înțeleagă mai bine nevoile copiilor și să aplice cele mai bune practici în clasă. Aceste cursuri pot include teme precum gestionarea comportamentului, adaptarea curriculumului și utilizarea tehnologiei asistive.

Crearea unei rețele de suport colegial în care educatorii pot împărtăși experiențe, idei și resurse este esențială pentru succesul educației incluzive. Prin colaborare și schimb de bune practici, profesorii pot învăța unii de la alții și pot găsi soluții eficiente pentru provocările întâmpinate în clasă.

Aplicarea diverselor metode și procedee didactice este esențială pentru crearea unei educații incluzive în învățământul preșcolar. Prin utilizarea unei varietăți de metode didactice, adaptarea curriculumului, utilizarea tehnologiei asistive și asigurarea formării și suportului adecvat pentru educatori, putem crea un mediu de învățare care să răspundă nevoilor tuturor copiilor. Astfel, fiecare copil va avea oportunitatea de a se dezvolta la potențialul său maxim, într-un mediu sigur, stimulant și incluziv.

Educația incluzivă- proces permanent de îmbunătățire a activității desfășurate în școală

Autor: Clopotaru Loredana
Colegiul Tehnologic „Spiru Haret”, Piatra Neamț, Județ Neamț

Educaţia incluzivă (integrată) a apărut şi s-a extins în ultimele decenii ca un principiu funcţional existent atât la nivelul politicilor şcolare, cât şi al practicilor educaţionale desfăşurate la nivel şcolar, familial, societal. Integrarea educativă, ca principiu este sugerată de mult timp în pedagogie şi s-a dezvoltat în contrast cu ideea segregării în educaţie, purtată explicit sau implicit de mai multe platforme educative. Acest concept dobândeşte o nouă semnificaţie în raport cu realitatea educaţiei speciale.

Educaţia incluzivă vizează reabilitarea şi formarea persoanelor cu nevoi speciale, aflate în dificultate psihomotorie, de intelect, de limbaj, psihocomportamentală etc. printr-o serie de măsuri conjugate de ordin juridic, politic, social, pedagogic. Ca strategie, principiul educaţiei integrate atrage incluziunea persoanelor cu handicap în medii de formare normale, generale, dar cu dispozitive de instrucţie şi educaţie diferenţiate, circumstanţiate la diversitatea situaţiilor de handicap. Scopul acestei educaţii îl constituie maximizarea abilităţilor şi performanţelor pornind de la registrele şi nivelurile deja existente, normalizarea existenţei acestor persoane, dobândirea unor competenţe sociale optime, care să le asigure o inserţie benefică şi persoanelor aflate în dificultate, şi celorlalte categorii: *„Educaţia incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătăţire a instituţiei şcolare, având drept scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susţine participarea la procesul de învăţământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunităţi.*”[13]

Dacă prin educaţia integrată se vizează mai ales obiective legate de şcolarizarea normalizată a copiilor cu cerinţe educative, incluzivitatea educaţiei are ca obiectiv principal adaptarea şcolii la cerinţele speciale de învăţare ale copiilor, iar, prin extensie, adaptarea şcolii în general la diversitatea copiilor dintr-o comunitate – ceea ce presupune reforma şi regândirea statutului şi rolului şcolii. Printre avantajele şcolii incluzive se semnalează şi optimizarea de ansamblu a calităţii educaţiei oferite, prin creşterea eficacităţii (în sensul măririi numărului de elevi care progresează corespunzător în şcoală) – de aici şi tendinţa unor autori de a utiliza în locul termenului şcoală incluzivă pe cel de *„şcoală/educaţie eficientă (eficace)*”[14].

Acest nou tip de educaţie, flexibilă, adaptată necesităţilor persoanelor cu C.E.S. presupune o detaşare de normativitatea educaţiei tradiţionale. Conceptul de strategie în educaţia integrată se distanţează de accepţia din pedagogia europeană-continentală , apropiindu-se de cea anglo-saxonă . Aceasta nu pune accent pe combinarea inspirată a metodelor şi mijloacelor clasice , ci pe *„aplicarea inspirată, originală, creativă, în orice caz, într-o nouă manieră, a unor metode şi mijloace vechi, preexistente, acceptându-se chiar modificarea acestora* “[15].

În esenţa lor, **strategiile educaţiei integrate** sunt *„strategii de micro-grup,activ-participative, cooperative, colaborative, parteneriale, implicante, organizative şi socializante*“[16]. Acestea, datorită atributelor lor, sunt adaptabile, putând fi cu uşurinţă multiplicate sau diversificate pentru a acoperi

[13] UNICEF, 1995
[14] Vrăşmaş, Traian, Învăţământul integrat şi /sau incluziv, Editura Aramis, Bucureşti, 2001
[15] Ungureanu, Dorel, Educația integrată și școala inclusivă, Editura de Vest, Timișoara, 2000
[16] Idem

situaţiile noi. Aceste atribute caracterizează şi învăţarea, care trebuie să se realizeze în grupuri mici, să fie cooperativă, partenerială, activ-participativă, să se desfăşoare într-un mediu relaxant, plăcut .

In vederea integrării şcolare a copiilor cu cerinţe speciale pot fi identificate mai multe perspective:

• perspectiva individuală care pune accentul pe identificarea şi scoaterea în relief a problemelor specifice de învăţare ale fiecărei categorii de elevi cu cerinţe speciale;

• perspectiva de grup care se referă la relaţiile elevului cu ceilalţi colegi de clasă şi la modalităţile de rezolvare în grup a problemelor de învăţare sau la modalităţile de intercunoaştere între elevii cu C.E.S. şi restul elevilor ca o condiţie a acceptării şi recunoaşterii reciproce a valorii lor în grupul-clasă;

• perspectiva curriculară care poate acţiona şi prin flexibilizarea conţinuturilor şi adaptarea mijloacelor de învăţare la particularităţile individuale ale fiecărui elev, la dificultăţile specifice de învăţare, la tehnicile specifice învăţământului integrat (învăţare interactivă, modalităţi de sprijin şi suport, apelul la profesori itineranţi etc.).

Acestor perspective li se pot adăuga strategii definite de noul cadru de referinţă:

• valorificarea experienţelor cotidiene ale elevilor prin crearea unor portofolii situaţionale cu tipuri subsecvente ce se pot actualiza de la o situaţie la alta ;

• exploatarea cunoştinţelor şi experienţelor anterioare prin rezolvarea concretă a unor sarcini noi în grupuri mici sau perechi ;

• apelul la strategiile ludice (jocuri de rol, dramatizare, jocul didactic) ;

• folosirea problematizării şi a unor metode bazate pe aspecte de evidenţiere expresivă precum desenul, povestirea, modelajul etc. ;

• rezolvarea creativă a conflictelor din clasă, colaborarea cu familia şi valorificarea resurselor din comunitate cu tehnici de sprijinire a învăţării, predării şi evaluării ;

• degajarea unor activităţi educative bazate pe cooperare, negociere şi solidarizare în îndeplinirea unor sarcini de învăţare sau de lucru .

Cunoaşterea strategiilor educaţiei integrate este indispensabilă oricărui cadru didactic, care vrea să-şi asume responsabilitatea de a răspunde tuturor exigenţelor şi cerinţelor educative ale diverşilor elevi, care le calcă pragul clasei cu speranţa reuşitei. Educatorul trebuie să se plieze după fiecare caz, să-şi flexibilizeze demersul didactic pentru a satisface cerinţele educative ale fiecărui elev luat în parte şi ale tuturor la un loc.

Bibliografie :

Cucoş, Constantin, Pedagogie, Editura Polirom, Iaşi, 2006

Ungureanu, Dorel, Educaţia integrată şi şcoala inclusivă, Editura de Vest, Timişoara, 2000

UNICEF, Cerinţe speciale în clasă: Pachet de resurse pentru instruirea profesorilor, Reprezentanţa specială UNICEF pentru România, Bucureşti, 1995

Vrăşmaş, Traian, Învăţământul integrat şi /sau incluziv, Editura Aramis, Bucureşti, 2001

Integrarea școlară a copiilor cu CES
Școala incluzivă - o necesitate în educația actuală

Prof înv primar, Frunză Ioana
Școala Gimnazială Alexandru Ioan Cuza, Tg Mureș

Motto: "Toți trăim sub același cer dar nu toți avem același orizont." - Konrad Adenauer

Poate fiecare profesor a încercat să răspundă la un moment dat la întrebări de genul: De ce nu toți elevii mei progresează în același fel? Cum pot să-i ajut pe toți să înțeleagă? Cum pot să-i ajut pe cei care învață mai greu?

Un prim pas în oferirea răspunsurilor la aceste întrebări stă în faptul că profesorul ar trebui sa accepte, în primul rând, diversitatea dintr-o clasă; faptul că fiecare elev are propriile sale capacități intelectuale, diferite de cele ale altor colegi, că fiecare are stilul său propriu de a învăța și fiecare are nevoile sale în privința asimilării de informații. Așadar, unul dintre cele mai importante aspecte ale învățământului actual este nevoia sa de adaptare la necesitățile copiilor, oricare ar fi acele necesități și oricare ar fi copiii – fie că sunt copiii cu CES, fie că pur si simplu sunt copii cu un ritm mult mai încet de învățare.

O astfel de metodă de adaptare o constituie școala incluzivă, o școală ce se axează pe includerea acelor copiii sau chiar grupuri ce au fost anterior marginalizate și care implică în procesul de învățare și de luare a deciziilor parinții, îngrijitorii și consilierii specializați.

Cel mai important lucru de luat în considerare este că predarea în cadrul diversității implică predarea pentru fiecare individ în parte. Ţinând cont de interesele fiecărui elev, de experiențele și țelurile sale facem, de fapt, un pas important în educația elevilor și integrarea lor în societate, după terminarea studiilor. Mai mult, putem spune că diferențele dintre indivizi sunt mult mai pregnante decât cele dintre grupuri. Din acest punct de vedere, poate una dintre cele mai mari provocari careia trebuie sa-i faca față un profesor este adaptarea stilului de predare astfel încât sa corespunda necesităților fiecarui elev în parte.

O noua dimensiune care începe să se contureze în peisajul învățamântului românesc este aceea de democratizare și egalizare a șanselor fiecarui copil în parte. În acest scop a fost înființata și școala incluzivă – un răspuns la redimensionarea educației. Scopul acestei școli este de a crea pentru toți copiii un cadru prielnic învățării, pornind de la premiza ca diferențele dintre oameni sunt normale și ele trebuie acceptate. Un rol important în cadrul școlii incluzive îl are pedagogia și învățarea centrată pe elev. Acest lucru implică automat adaptarea curriculumului și metodelor de predare la capacitatea și nevoia fiecărui elev în parte.

Exista anumite etape ce trebuie urmate în cadrul școlarizării copiilor cu CES, printre care, în prima faza, este acceptarea ideii că exista astfel de copii, recunoașterea dreptului lor la educație, integrarea lor treptată în cadrul școlilor obisnuite. Astfel pe masura ce acesti copii vor creste, vor deveni adulti si vor avea probabil proprii copii, incluziunea va fi deja un fapt acceptat si o masura fireasca in cadrul educatiei. Copiii educati in cadrul scolii incluzive vor fi mai bine pregatiti sa interactioneze cu diversi indivizi precum si cu diverse situatii din lumea reala.

In cadrul scolii incluzive profesorii trebuie sa colaboreze cu diferiti specialisti in domeniul educatiei, cum ar fi psihologi, consilieri, terapeuti si alti specialisti pentru ca doar impreuna vor reusi sa obtina cele mai bune rezultate. Profesorul consultant pentru CES este probabil cel care va lucra cel mai mult cu fiecare profesor in parte, el fiind si cel care va participa in cea mai mare masura la orele de curs.

Printre avantajele scolii incluzive se numara faptul ca elevii cu CES sunt tratati ca parte integranta a societatii, au ca model restul colegilor care nu au probleme, atat copiii cu CES cat si colegii

lor isi dezvolta abilitatile comunicative, devin mai creativi, accepta diversitatea,etc. Profesorii adopta metode diverse de predare-invatare, de care beneficiaza toti elevii, nu numai cei cu CES. Socializarea intre elevii si dezvoltarea prieteniilor intre colegi este destul de importanta in dezvoltarea procesului de invatare, datorita schimbului de informatii permanent.

În ceea ce priveste cadrele didactice din cadrul scolii incluzive, ele trebuie incurajate sa adopte practici moderne in cadrul orelor de curs, sa se autoperfectioneze in permanenta in ceea ce priveste copiii cu CES. Un alt rol important pe care cadrele didactice il au este acela de a-i face pe copiii fara probleme sa-si accepte si sa-si ajute colegii cu CES, fara a-i ridiculiza, sau exclude.

Trebuie precizat, de asemenea, ca alaturi de cadrele didactice si colegii de clasa, un rol important in asigurarea succesului copiilor cu CES este atribuit familiei si parintilor acestor copiii. A fost demonstrat, de altfel, ca in acele cazuri in care parintii si familia, in general s-au implicat activ in procesul de invatare, copiii cu CES au avut rezultate mult mai eficiente. Prin aceasta implicare activa a familiei se creaza, de fapt, o comunitate incluziva ce-i va ajuta pe copiii cu CES sa se integreze mai repede si cu mai mult succes in societate, dupa terminarea studiilor.

Asadar, necesitatea de redimensionare a invatamantului pentru a stabili standarde educationale si pentru a determina scolile sa devina responsabile de rezultatele elevilor, necesita un mare efort si dedicatie, atat colectiv cat si individual. Pentru aceasta trebuie sa credem ca fiecare copil in parte poate invata si reusi, ca diversitatea ne este utila tuturor si ca elevii expusi diferitelor riscuri le pot depasi printr-o atentie si implicare din parte cadrelor didactice si a comunitatii, in general.

Dezideratul actual al societatii in care traim este acela de a oferi posibilitatea fiecarui individ de a-si gasi locul in care sa simta util din punct de vedere personal dar si social. Acest lucru nu este posibil fara o schimbare de mentalitate a oamenilor vis-a-vis de persoanele cu diverse deficiente sau care au un anumit handicap. In acest sens au fost efectuate o serie de reglementari la toate nivelele, mai ales in cel al protactiei si asistentei sociale. Cu toate acestea, pentru un real ajutor, este nevoie de a se incepe de la baza problemei, deci de la scolarizarea si educarea acestor persoane.

In anul 1988, UNESCO a elaborat si lansat o noua teza care ulterior a stat la baza directivelor de actiune ale Conferintei de la Salamanca: "Educatia integrata si reabilitarea pe baza resurselor comunitare reprezinta abordari complementare care se sprijina reciproc in favoarea acordarii de servicii pentru persoanele cu cerinte speciale".

Ideea educatiei integrate a aparut ca o reactie fireasca a societatii la obligatia de a asigura cadrul necesar si conditiile impuse de specificul educatiei persoanelor cu cerinte educative speciale. Conform principiilor promovate in materie de educatie de catre organismele internationale, precum si a prevederilor incluse in Declaratia drepturilor persoanelor cu diferite tipuri de handicap, se mentioneaza ca acestea au aceleasi drepturi fundamentale ca si ceilalti cetateni de aceeasi varsta, fara discriminare pe motive de sex, religie, limba, opinii politice, origine nationala sau sociala, sau oricare alta caracteristica a persoanei in cauza sau a familiei sale.

Învăţarea individualizată este un mod de abordare educaţională care vizează contribuţia fiecărui copil adusă la situaţia predării şi învăţării. Niciodată doi copii nu încep o activitate educaţională exact în acelaşi fel; contribuie cu propriile lor experienţe, atitudini, calităţi, abilităţi, personalitate. Ideea este ca, elevul şi cadrul didactic să se influenţeze reciproc, între ei stabilindu-se o relaţie de comunicare bazată pe încredere şi sinceritate.

Principiile ce stau la baza acestui tip de învăţare sunt cele ale toleranţei şi echităţii, punându-se accentul pe angajamentul celui care învaţă.

Învăţarea individualizată consideră atât elevul, cât şi învăţătorul, ca fiind cei care construiesc o bază de cunoştinţe împreună - copilul nu mai este privit ca un "vas gol" pe care dascălul îl "umple" cu informaţii. Ea este necesară pentru "anumiţi" copii din clasă, vizându-i în mod deosebit pe cei care au un potenţial superior, sau pe cei care au deficienţe de orice fel, rolul primordial în cunoaşterea acestora avându-l învăţătorul.El are la îndemână o paletă largă de stratgii corespunzătoare stilului de învăţare şi nevoilor fiecărui copil.

Concluzionând, putem spune că incluziunea nu-i implică numai pe copiii cu CES; ea este de fapt o realitate și recunoașterea faptului că fiecare copil este unic. Şcoala incluzivă ne demonstrează, așadar, că suntem unul, dar nu unul și același.

Imaginarul liricii pentru copii – izvor de idei în stimularea creativității

Autor: Trif Flavia-Domnica
Grădinița cu Program Prelungit Nr. 26 Sibiu

Poezia pentru copii constituie un instrument educativ fructuos, aceasta contribuind la o dezvoltare multilaterală a copilului: incită curiozitatea celui mic spre a descoperi lumea înconjurătoare, dar mai ales spre a se autodescoperi, reușește să trezească sentimente dintre cele mai diverse prin intermediul ideilor și figurilor artistice (de bucurie, de tristețe, de admirație, de milă, de empatie ș.a.), antrenează memoria, exprimarea verbală sau non-verbală, invită la joc și la creație, mai exact la creativitate.

Versurile inspirate din lumea copiilor şi destinate acestora trezesc în fiecare cititor trăiri sensibile şi artistice, readuc în interes scriitori consacraţi precum George Coşbuc, Tudor Arghezi, Otilia Cazimir, Ana Blandiana, Gellu Naum, Şt. O. Iosif, Victor Eftimiu, Teodor Castrişanu ș.a., dar fac cunoscute şi nume mai puţin discutate de aparatul critic autohton precum Marta Bărbulescu, Ion Brad, Radu Cârneci, Octavian Doclin, Vasile Militaru, Ioan Ciorănescu etc. Recuperarea şi reabilitarea unor astfel de creatori ai liricii pntru copii ar putea constitui o adevărată sursă de inspirație pentru educator în alegerea corpusului de texte menite să transmită valori și să formeze atitudini.

Literatura de specialitate abordează problematica genului liric din cadrul literaturii pentru copii prin delimitarea speciilor existente (ex: cântecul de leagăn, doina populară, doina cultă și pastelul), realizând scurte analize literare pe baza textelor apartenente speciilor în discuție. Fără a nega importanța acestor demersuri, considerăm mai ofertantă cercetării de față evidențierea imaginarului creațiilor literare ca vertabilă sursă de creativitate. Ne raportăm aici la imagini, simboluri, teme și motive prin exemplificarea lor în texte, într-o manieră sintetică. Evident, acest demers poate reprezenta subiectul unei lucrări de mai mari dimensiuni.

Imaginea mamei apare în lirica pentru copii ca figură protectivă, angelică, gingașă, într-o manieră menită să vibreze cu strânsa relație mamă-copil din realitate. Spre exemplu, Mălina Cajal o conturează drept ființa venită pe lume cu un scop prestabilit, acela de protecție, ilustrând-o în puritatea „bobului de rouă”: „pentru noi, copiii,/ a venit pe lume/într-un bob de rouă/pe o floare-albastră.../Astfel, cin să poarte/ toată grija noastră?”[17] Emilia Căldăraru surprinde figura mamei în unicitatea ei, ca centru, regină a universului pentru copil, așa cum luna este între stele: „Nu-i copil în lumea-ntreagă/ Care astffel să nu spună/ Mama mea e cea mai dragă/[....]/Mamă, tu-mi ești numai una,/Cum e luna între stele.”[18] Dragostea de mamă decurge din versurile poeziei *Mamei* de Elena Dragoș: „Mamă ești pe lume/ Tot ce-i mai frumos./Ochii tăi sunt limpezi, / Glasul ți-e duios. / Dragostea ta mare/ Mie-mi este scut. / Mamă, ia-mă-n brațe, / Vreau să te sărut.”[19]. Întrucât exemplele pot continua, pentru economia lucrării de față, ne limităm la aproximativ trei creații pentru fiecare imagine/temă/simbol.

Tema anotimpurilor se întinde pe un teriroriu vast al liricii pentru copii, favorizând interacțiunea cu acestea într-un mod creativ, dar si lorgirea orizontului de cunoaștere, prin acumularea de informații, caracteristici etc.

[17] J., Batiste. *Antologie. Poezii pentru copii*.(1995). Editura Revista Învățământul preșcolar: București, p. 81.
[18] *Ibidem*, p. 83.
[19] F., Schlezak. *Poezii și basme pentru grădiniță*. (1993). Editura Dacia: Cluj Napoca, p. 35.

Primăvara este adesea văzută ca „prilej de bucurii” așa cum exprimă și eul licirc în poezia Luciei Muntean, prin capacitatea anotimpului de a readuce la viață natura, prin bucuria mieilor ce zbirdă pe câmpii: Primăvara, dragi copii / E prilej de bucurii: / Pentru cei mai mititei / Ea le-aduce ghiocei / Iar sub cerul însorit / Ea le-aduce ciripit, / Mielușei cu lâna creață / Și covoare de verdeață.”[20] Nu putem să nu amintim bine-cunocuta creație a lui George Coșbuc, Vestitorii primăverii, un monolog al eului liric prin care cheamă cu ardoare păsările călătoare, vocile sfinte ale naturii, care emoționează până la lacrimi: „Voi ați cântat cu glas fierbinte/ Naturii calde imnuri sfinte, / [....] / Aș vrea la suflet să vă strâng, / Să râd fericit, să plâng!”[21]

Tot G. Coșbuc asociază primăvara cu un adevărat concert al naturii, în cadrul căruia fiecare pasăre își are rolul bine definit: „Cucul, un solist vestit, / De prin alte țări venit, / Va cânta din flaut.”[22] G. Topîrceanu surprinde primăvara într-im tablou al veseliei, în care micile viețuitoare mișună din nou, păsările fac o zarvă mare, ajungând chiar și la ceartă, toată agitația fiind amorțită de zborul unui fluture. Imaginile auditive, kinetice, vizuale alternează într-un joc liric savuros: „Toată lumea din ogradă / cântă fără pauză. / Doi cocoși s-au luat la sfadă / Nu știu din ce cauză. / Peste toată hărmălaia / Trece-n zbor un fluture.”[23]

Vara este anotimpul soarelui, al spicului de grâu, al cireșelor, al macului, al vacanței. Georgeta Rusu o aseamănă cu o zână ai cărei cercei sunt chiar cireșele. Imaginea macilor și a spicelor de grâu dăinuie în versuri, iar prilejul vacanței aduce bucuria copiilor: „Vara, de noi toți iubită, / Vine-n Iunie, gătită / Cu cireșele-cercei / Prinse-n pom de mâna ei. /[....]/ Printre maci și albăstrele, / Cu rochița de zorele / Și cu soarele la brâu / Coace spicele de grâu. / Iar în August primitoare, / Ne întâmpină la mare / Și ne schimbă dintr-o dată / În copii de ciocolată.”[24]

Toamna este anotimpul roadelor, belșugului, al frunzelor, al ploii. La fel începerea școlii contituie un motiv frecvent în lirica anotimpului de toamnă, zarva copiilor este înseninată de clopoțel, imaginea educatoarei sau a învățătoare în pragul clasei bucurându-i pe cei mici (Daniela Crăsnaru, *Primul clopoțel*). Alături de bucurie unele versuri aduc și tristețea plecării păsărilor în țările calde, ori de apropierea iernii. Rămâne magistrală creația lui Mihai Eminescu, *Ce te legeni,* în care dialogul eului liric cu codrul, emană tristețea singurătății, a căderii frunzelor, a pustiirii naturii: „ – De ce nu m-aș legăna, / Dacă trece vremea mea! / [....] / Bate vântul,

Imaginea micilor viețuitoare, mai ales greierele și furnica, dăinuie poeziile toamnei: G. Topîrceanu, *Balada unui greier mic*, Grogore Viore, *Toamna*, Al. Doinici, *Greirele și Furnica* etc.

Iarna este anotimpul alb, al zăpezii (V. Alecsandri, *Iarna*), al bucuriei copiilor (G. Coșbuc, *Iarna pe uliță*), al sărbătorilor în cadrul căruia Moș Crăciun e nelipsit, iar colindătorii dăinuie din casă-n casă. Iarna aduce micul fulg de nea (Nichita Stănescu, *Fulg de nea*) și dă viață omului de zăpadă. Elena Dragoș surpinde casa părintească îmbrăcată-n argintiu ce asistă la petrecerea copiilor de pe derdeluș: „Ograda noastră-i argintie, / iar drumu-i argintiu și el / În pragul casei, un cățel / să ies la derdeluș / mă-mbie. / Pe deal, petrecerea e-n toi / un pui de brad în haină groasă / la joacă s-ar porni cu noi / Dar vezi?...Părinții săi nu-l lasă.”[25]

---

[20] L., Muntean. *Anotimpuri, sărbători și copii ca niște flori*. Editura Ion Creangă; București, 1998, p. 9.
[21] G., Coșbuc.(2006). *Poezii*. Editura Vox: București, p. 17.
[22] *Ibidem*, p. 71.
[23] L., P.-Săvulescu, G., Zarafu.(1999). *Versuri pentru fiecare despre soare și ninsoare*. Editura Ion Creangă: București, p. 32.
[24] *Ibidem*, p. 60-61.
[25] J., Batiste. *Op. citată*, p.16.

Poezia despre viețuitoare ocupă un loc însemnat în cadrul liricii pentru copii, aceasta prezentând în universuri de creație de la cele mai mici viețuitoare până la animalele de care, nu doar la vârsta preșcolarității ne bucurăm. Versurile care aduc în prim plan viețuitoarele, de cele mai multe ori, personalizându-le, trezesc diverse sentimente. Exemplul poeziei de Elena Farago, Gândăcelul aduce în prim plan ideea că și cele mai mici viețuitoare trebuie ocrotite, iar în prima parte a poeziei, gândăcelul îi reproșează copilului inconștient că l-a strâns prea tare în pumnul lui, momentîn care personalizarea insectei este evidentă: „Copil ca tine sunt și eu, / Și-mi place să ma joc și mie / Și milă trebuie să-ți fie / De spaima și de plânsul meu.” [26] Atfel, se transmit povețe și se educă dragostea copiilor pentru animale, de multe ori prin empatizarea cu ele. Universul micilor viețuitoare (animale, păsări, insecte) este înfățișat cu „cu admirație și nedisimulată uimire în fața miracolului alcătuirii și împlinirii rostului lor, pentru care Arghezi a fost numit poet al boabei și-al fărâmei”. Creația argheziană privește simbolic greierii, albinele, cărăbușii, buburuzele, furnicile sau lumea animalelor domestice, dar în aceșași timp și cu sensibilitate (ex. *Zdreanță*). La fel se întâmplă și în cazul Elenei Farago în poezia *Cățelușul șchiop*, creație îndrăgită și prețuită de copii.

Motivul timpului în lirica de copii este sugerat prin intemediul elementelor precum ceasul, momente ale zilei, anotimpurile etc. Un exemplu poate fi poezia lui, ”Copilul către ziua care pleacă”[27]. Aici, vocea eului liric îmbracă vocea copilului care mulțumește zilei pentru toate îndrumările, sfaturile, învățăturile: „Cale bună zi de aur / Care pleci îndepărtat, / Că m-ai mai crescut o clipă / Și la drum m-ai ajutat.”[28] Zilei îi sunt atribuite însușiri materne care-l îndrumă și-l sprijină pe copil în parcursul său.

Lista motivelor, imaginilor și a temelor ar putea continua cu imaginea visului, a ooglinzii, a copacului, a cărții, cu tema copilăriei, a dragostei de țară, cu motive precum astrele, luna, planetele și multe altele. Observăm așadar bogăția acestor universuri lirice, dornice să fie descoperite și „consumate” de copii. Iată de ce, în complexitatea lui, imaginarul liricii pentru copii poate fi considerat un adevărat izvor de idei, poezia pentru copii servind ca un important instrument în dezvoltarea creativității preșcolarilor, ajungând să fie, după cum vom vedea în continuare, o adevărată premisă în formarea unei personalități creatoare.

[26] F., Schlezak. *Op. Citată*, p. 31.
[27] V., Carianopol. (1977). *Clopoței și prichindei*. Editura Ion Creangă: București, p. 42.
[28] *Idem*, p. 42.

Educația incluzivă în gradinita

Prof. Agócs Anita Beáta
Liceul Tehnologic Nr. 1 Suplacu de Barcău

Eu sunt copilul! Tu ţii în mâinile tale destinul meu.Tu determini în cea mai mare măsură, dacă voi reuşi sau voi eşua în viaţă! Dă-mi, te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire. Educă-mă , te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume". (Din ,,Child's Appeal”, Mamie Gene Cole)

Incluziunea înseamnă un efort al fiecăruia de a vedea în fiecare şi în toţi cei care ne înconjoară semeni care au o valoare proprie, semeni în ai căror ochi se reflectă, la rândul ei, propria noastră valoare. Educaţia incluzivă aduce toţi copiii la un loc, în aceeaşi clasă, în aceeaşi comunitate, îi ajută să se simtă bine, să se simtă iubiţi, preţuiţi, apreciaţi, sprijiniţi şi stimulaţi în aceeaşi măsură, pentru a ajunge la dezvoltarea deplină a propriului potenţial.

Principalele motive ale discriminării şi ale excluziunii din sistemul de educaţie sau din societate sunt: sărăcia, inegalităţile de gen, dizabilitatea, apartenenţa la o minoritate etnică şi, implicit, a vorbi într-o altă limbă decât majoritatea, a trăi în mediul rural, în zone izolate sau a fi nomad etc.

Grădinița are ca scop crearea unui program coerent și coordonat de incluziune a copiilor preșcolari cu diferite dizabilități, de alte etnii, proveniență socială etc. și pregătirea celorlalți copii în vederea acceptării acestora alături de ei, fără diferențe de manifestare comportamentală sau verbală.

Grădinița care îi receptează în colectivitatea sa pe copiii defavorizați și își determină intern ,,direct și indirect”, atitudinea față de aceștia este alcătuită din: educatoare, părinți, copii, iar la nivel extern, societatea cu numeroase instituții și diverși factori media. O condiție esențială pentru reușita acestor acțiuni comune ale celor trei factori activi din grădiniță este existența unor relații de înțelegere, constructive care se realizează prin atitudini deschise, prin disponibilitate, printr-un ,,pozitivism” specific ce se cimentează cu voință și convingere.

Educatoarea trebuie să cunoască deficiențele copiilor pe care îi va primi în grupă în scopul înțelegerii acestora și pentru a-și putea modela activitățile, în funcție de necesitățile copiilor. Grupa în care va fi integrat copilul cu cerințe speciale va trebui să primească informații într-o manieră corectă și pozitivă despre acesta. Este foarte importantă sensibilizarea copiilor și pregătirea lor pentru a primi în rândurile lor un coleg cu dizabilități. Sensibilizarea se face prin stimulări: crearea și aplicarea unor jocuri care permit stimularea unor deficienţe (motorie, vizuală, auditivă), ceea ce determină copiii să înţeleagă mai bine situaţia celor ce au dizabilităţi: prin povestiri, texte literare, prin discuţii, vizitarea/ vizita unor persoane cu deficienţe.

Primirea în grupă a copilului cu cerinţe educative speciale, atitudinea faţă de el trebuie să păstreze o aparenţă de normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel cu ceilalţi copii din grupă. Conduita şi atitudinea educatoarei trebuie să demonstreze celorlalţi copii că i se acordă preşcolarului cu dizabilităţi. Ea trebuie să îşi asume rolul de moderator , să promoveze contactul direct între copiii din grupă şi să direcţioneze întrebările şi comentariile acestora către copilul cu cerinţe educative speciale.

De asemenea, trebuie să-i încurajeze şi să-i stimuleze ori de câte ori este nevoie pe aceştia, dându-le încrederea în forţelele proprii, în propria reuşită în acţiunile întreprinse, evidenţiind unele abilităţi sau interese speciale lor în dezvoltarea şi sprijinirea cărora trebuie implicate şi familiile copiilor. Copiii cu cerinţe educative speciale integraţi în programul grădiniţei trebuie să dispună de o bună colaborare între educatoare, părinţi, psihologi şi profesorul logoped. Părinţii sunt parteneri la educaţie pentru că deţin cele mai multe informaţii despre copiii lor.

Pentru abordarea unei educaţii incluzive în grădiniţă, educatoarea trebuie să respecte următorii paşi:

-să elaboreze un plan de dezvoltare a grădiniţei în care să se precizeze concret parteneriatul cu familia şi comunitatea;

-să fie pregătit întregul personal al grădiniţei pentru a primi toţi copiii, fără discriminări;

-să asigure un climat primitor şi deschis prin organizarea mediului educaţional cât mai eficient şi stimulator;

-să aibă discuţii, în prealabil, cu copiii pentru a se accepta unii pe alţii, pentru a negocia, a colabora şi a lucra împreună;

-să asigure un curriculum flexibil şi deschis la care să aibă acces şi părinţii;

-să evalueze fiecare copil prin observaţie directă şi indirectă pentru a asigura participarea lui adecvată la activităţile curriculare;

-să asigure accesul tuturor copiilor la programul grădiniţei, dar şi la modificările şi adaptările acestuia;

-să asigure participarea tuturor familiilor la decizii şi acţiuni în favoarea tuturor copiilor;

-să evalueze permanent şi periodic progresele pe care le fac toţi copiii, nu numai di punctul de vedere al achiziţiilor intelectuale, dar şi al relaţiilor sociale, al cooperării şi colaborării, al dezvoltării imaginii de sine şi încrederii în forţele proprii;

-să elaboreze planuri individualizate, personalizate pentru copiii care au nevoie de sprijin în anumite componente ale dezvoltării şi la anumite momente;

-să ajusteze permanent curriculumul pentru a-l adapta la nevoile educative ale copiilor;

-să realizeze un permanent schimb de idei, experienţe şi soluţii cu celelalte colege, din grădiniţă sau din alte instituţii, precum şi cu familiile copiilor.

Îmbunătățirea competențelor cadrelor didactice prin promovarea utilizării noilor tehnologii și a metodelor inovatoare de predare în învățământul profesional și tehnic. Studiu de caz – Andronic Motrescu

prof. gr.1 Baharnicean Simona
Colegiul Andronic Motrescu – Rădăuți

Agenția Executivă pentru Educație, Audiovizual și Cultură – parte a Comisiei Europene – a emis un raport, în luna august 2019, cu titlul ***„Raportul Eurydice- Educația digitală în școlile din Europa”*** prin care se arată, printre altele, că aproximativ jumătate dintre sistemele de educație europene au în desfășurare reforme curriculare legate competențe digitale pentru a se alinia dinamicii de dezvoltare a domeniilor în care se cere utilizarea tehnologiilor digitale. Prin intermediul reformelor se încearcă introducerea în curriculum a competențelor digitale acolo unde nu erau necesare înainte sau întărirea importanței acestui domeniu. Acest raport arată că de cele mai multe ori aceste reforme sunt legate de implementarea unei strategii a educației digitale.

„Integrarea tehnologiilor în sistemul educațional românesc” este analiza făcută de Ministerul Educației și Cercetării în noiembrie 2018, iar mare parte din profesorii participanți la acele focus-grupui au menționat că „folosesc rar tehnologia în predare, iar atunci când o fac se limitează la prezentări proiectate cu ajutorul unui video-proiector. Majoritatea elevilor nu beneficiază de acces la un calculator sau un dispozitiv mobil în timpul orelor, iar atunci când acest lucru se întâmplă este aproape exclusiv în cadrul orelor de Informatică. 9 din 10 elevi de la focus-grupurile amintite nu cunosc o altă modalitate de a ajunge la o informație decât cea în care se folosesc de un anumit motor de căutare”.

Potrivit strategiilor de dezvoltare regională, inclusiv a ***Strategiei de Specializare inteligentă***, unul din obiectivele importante se referă la creșterea accesului și participării la un învățământ de calitate, corelat cu cerințele pieței muncii prin dezvoltarea unei infrastructuri educaționale moderne dezvoltat pe prioritatea nr.5: NE - o regiune educată (obiectivul strategic nr.4). Pentru a contribui în mod real la atingerea acestui obiectiv, este necesar ca fiecare unitate de învățământ să ofere accesul la un viitor progres profesional prin integrarea de soluții și infrastructură digitală modernă, corelată cu un conținut educațional bazat pe tehnologii avansate care să furnizeze abilități și competențe practice digitale.

Sistemul educațional trebuie să pregătească tinerii pentru viitor. Ar trebui să ajute toți tinerii să dezvolte aptitudini pentru secolul 21, să fie adaptați schimbărilor de pe piața muncii. Noile tehnologii schimbă cerințele de aptitudini, dar, de asemenea, cresc oportunitățile de învățare și ajută la dezvoltarea aptitudinilor pentru viitor.

Abilitatea profesorilor de a utiliza instrumente pedagogice inovative joacă un rol important în dezvoltarea aptitudinilor propriilor elevi, necesare pentru viitorul acestora. Utilizând instrumente pedagogice inovative pot, de asemenea să ajute elevii care au tendința de eșec școlar atunci când sunt utilizate metode tradiționale de predare sau au nevoie de mai mult timp pentru învățare. Competențele digitale ale profesorilor sunt instrumente pentru capacitatea propriilor elevi de a beneficia din plin de noile tehnologii. Utilizarea tehnologiei în cadrul orelor poate ajuta la dezvoltarea aptitudinilor digitale și a aptitudinilor complementare necesare. În plus, instrumentele digitale pot favoriza personalizarea

instrucțiunilor, permițând elevilor să progreseze într-un ritm propriu, iar profesorilor să se poată axa pe elevii care au rămas în urmă. Tehnologia poate permite noi modalități de predare care ar putea ajuta la prevenirea eșecului școlar.

Componenta C15 Educație din cadrul PNRR abordează creșterea capacității de reziliență a sistemului educațional prin modernizarea infrastructurii educaționale și a dotării aferente în corelare cu nevoile prezente și viitoare ale pieței forței de muncă, în vederea asigurării participării la un proces educațional de calitate, modern și inclusiv. În cadrul componentei sunt prevăzute optsprezece investiții susținute de șapte reforme. Reformele sunt menite să susțină investițiile.

Proiectul ***„Smart Digital Lab Andronic Motrescu”*** a fost creat pentru a asigura un proces educațional de calitate, modern și inclusiv pentru elevii Colegiului „Andronic Motrescu” prin dotarea cu echipamente TIC de tip „Smart Lab” și materiale educaționale specifice pentru dotarea unui laborator digital inteligent. Acest laborator va fi utilizat la toate disciplinele de studiu și reprezintă un concept modern de învățare virtuală, putând fi adaptat pentru toate specializările din colegiul nostru (teoretic, servicii, industrie alimentară și medicină veterinară).

Obiectivele principale ale proiectului sunt:

- Crearea unui ecosistem de înaltă calitate și performanță în cadrul instituției prin asigurarea infrastructurii educaționale de tip laborator inteligent ce conține tehnologie și mobilier colaborativ prin care urmărim crearea, dezvoltarea și implementarea unei săli complexe de curs, de tip STEM (Science, Technology, Engineering and Maths), pentru a oferi oportunități de învățare prin experiență, astfel încât elevii, sub îndrumarea profesorilor din toate ariile curriculare să devină utilizatori independenți care pot dobândi competențe digitale avansate pentru a îmbrățișa oportunitățile oferite de noile tehnologii și meseriile viitorului.
- Creșterea competențelor digitale ale elevilor prin asigurarea accesului gratuit tuturor elevilor colegiului la infrastructura digitală avansată precum și la metode de învățare avansate pentru îmbunătățirea constantă a competențelor digitale ale tuturor elevilor noștri.
- Îmbunătățirea competențelor digitale ale cadrelor didactice prin asigurarea unui program complex de formare a cadrelor didactice ale instituției ce vizează utilizarea echipamentelor digitale achiziționate precum și aplicarea unor metode noi de pedagogie digitală ce integrează și competențe digitale precum predarea și învățarea bazată pe proiecte (project based learning), predarea și învățarea mixtă (blended learning).

Obiectivele proiectului:

- Înființarea unui laborator la nivelul colegiului care să deservească următoarele discipline: matematică, geografie, biologie, chimie, fizică, module de specialitate (în funcție de specializare și anul de studiu)
- Instruirea a 90 de cadre didactice pentru utilizarea laboratorului inteligent
- Peste 1200 elevi/anual care vor avea acces la metodele personalizate de învățare din cadrul laboratorului inteligent
- Îmbunătățirea competențelor digitale pentru minim 800 elevi/anual prin acces la educație digitală avansată

Smart Lab – Laboratorul digital inteligent funcționează ca un centru educațional gratuit, incluziv unde copiii și adolescenții sunt așteptați alături de profesori, educatori și părinți, pentru a învăța și a experimenta tehnologii de ultimă generație.

Bibliografie

1. Asociația Centrul Syene pentru Educație , **Integrarea tehnologiilor noi și emergente în sistemul educațional românesc**, București, 2018, p.76, disponibil la: https://syene.ro/2019/07/25/sondaj-de-opinie-profesorii-si-parintii-cred-ca-noile-tehnologii-sunt-un-factor-pozitiv-in-invatare-si-inovare-in-scoli/
2. Comisia Europeană, **Educația digitală în școlile de Europa**, Raport Eurydice. Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2019
3. Programul Operațional Regional Nord-Est, Article 17(3*)(a)(i)-(vii) and 17(3)(b) CPR*
4. Putri D. M., Sunaryanto Fauzan, S., Putri S.F., Palil M.R., **Training of Trainer Model in an Effort to Improve the Professionalism of Accounting Teachers, Advances in Social Science**, *Education and Humanities Research*, volume 513, 2020, p.233

Rolul profesorului în dezvoltarea creativității copiilor

Prof. Tămaș Alina
Școsala Gimnazială „Avram Iancu ” Dej

Învățământul general primar este prima etapă a învățământului general, componenta federală standard de stat . Învățământul general elementar vizează implementarea unui model de dezvoltare calitativ nou orientat spre personalitate al unei școli primare de masă și este conceput pentru a asigura îndeplinirea următoarelor obiective principale:

- dezvoltarea personalității elevului, a abilităților sale creative, a interesului pentru învățare; formarea dorinței și capacității de a învăța;
- stăpânirea sistemului de cunoștințe, abilități, experiență în implementarea diverselor activități;

Educarea sentimentelor morale și estetice, a atitudinii pozitive emoționale și valoroase față de sine și de lumea înconjurătoare;

- protecția și întărirea sănătății fizice și psihice a copiilor;
- Pastrarea si sustinerea individualitatii copilului.

Astfel, profesorii din școlile elementare au primit cerințe clar formulate și o ordine socială justificată. Societatea modernă are nevoie de oameni educați, morali, creativi, care să poată lua independent decizii responsabile. În consecință, profesorii de la nivelurile medii și superioare ale școlii așteaptă elevi care sunt capabili să obțină și să aplice în mod independent noi cunoștințe din diferite surse, abordează în mod creativ rezolvarea problemelor și nu se tem de dificultăți.

Pentru ca un copil să devină exact așa, un rol important primul un profesor care trebuie să fie el însuși o persoană creativă, în căutarea constantă de noi abordări ale predării și care dorește să educe în fiecare copil o personalitate independentă, creativă, sociabilă, capabilă să intre într-o discuție, să se perfecționeze și să poată găsi modalități eficiente de a rezolva probleme creativitatea este activitatea internă a unei persoane, asociată cu caracteristicile caracterului, intereselor, abilităților individului. Creativitatea unui copil este nașterea în lumea lui interioară a dorinței de a crea, de a compune, de a crea ceva nou.

Când un copil creează ceva ce nu a mai făcut până acum, în el se nasc noi emoții. Sentimentele lui iau nuanțe noi. Copiii, spre deosebire de adulți, sunt capabili să nu se teamă de „dificultăți” în a crea ceva nou. Elevii mai tineri încearcă sincer să se dovedească în activități creative: le place să compună, să dramatizeze, să cânte pe scenă, să participe la concerte, concursuri, chestionare, expoziții, olimpiade, să inventeze ceva. Vârsta școlarilor mai mici este considerată sensibilă, adică cea mai favorabilă dezvoltării abilităților creative.

Activitatea creativă contribuie la dezvoltarea la elevii mai tineri a unor funcții mentale superioare, precum memoria, gândirea, percepția, atenția, ceea ce afectează dezvoltarea cunoștințelor, abilităților și abilităților dobândite în clasă de către sistem.

În cele din urmă, este important ca copilul, după ce a făcut față sarcinii de natură creativă, să aibă succes. Este conștient de importanța sa și încearcă de fiecare dată mai mult, profund, să îndeplinească o sarcină creativă, să caute noi moduri de lucru în procesul de a crea ceva nou. Pe baza acestui fapt, se poate argumenta că copilul dezvoltă și o atitudine pozitivă valoroasă din punct de vedere emoțional față de sine și lumea din jurul lui.

Curiozitatea, dorința de a crea - conduce în mod intenționat elevul la implementarea reală a planului său. Interesul pentru sarcina creativă stabilită extinde experiența de viață a copilului, îl introduce în

diverse activități, activează și dezvoltă diversele sale abilități, iar acesta este, de asemenea, unul dintre obiectivele standardului de stat al învățământului primar.

Activitatea creativă dezvoltă și simțul estetic al copilului, care, după părerea mea, este important în momentul de față. Este necesar să spunem despre dorința copiilor de a-și împărtăși descoperirile, deoarece aceasta este dezvoltarea dorinței de a intra într-un dialog cu alți oameni, de a le încrede în ceea ce este semnificativ, ceea ce îi excită sufletul și îi ocupă gândurile, aceasta este dezvoltarea abilităților de comunicare, care este o necesitate în lumea modernă. Munca bogată a imaginației, care este esențială în activitatea creativă, este adesea asociată cu dezvoltarea unei trăsături de personalitate atât de importante precum optimismul. De o importanță deosebită este o astfel de formă de imaginație ca un vis - o imagine a viitorului dorit. Copilul visează la ceea ce îi dă bucurie, la ceea ce îi satisface cele mai profunde dorințe și nevoi. În vise, el își construiește programul dorit al acțiunilor, faptelor, dependențelor sale, dezvăluind în el sensul principal al vieții. Tema viselor devine cu adevărat semnificativă, necesară cercetării, creativității copiilor. Visul conține un principiu activ pentru dezvoltarea personalității copilului.

După ce am studiat literatura, am învățat natura creativității copiilor, semnificația ei pentru elevii noștri, putem concluziona că acest proces trebuie și trebuie dezvoltat. Cea mai sensibilă pentru dezvoltarea abilităților creative, așa cum am aflat deja, este perioada de studiu în școala primară, iar profesorul din școala primară este cel care ar trebui să devină un ghid pentru copil în lumea activității creative.

Fiecare copil contează- fiecare copil este unic

Prof. Bîrzăianu Carolina Lorena
Liceul Teoretic Ion Barbu, București

În societatea actuală și în cadrul învățământului românesc ne confruntăm din ce în ce mai des cu o varietate de personalități ale elevilor, precum și cu o serie de probleme care se bazează, nu atât pe acest fapt, cât pe faptul că nu suntem întotdeauna pregătiți pentru a le face față. Și poate că nu este vorba doar despre personalități, cât despre așa numitele nevoi mai speciale ale unei categorii de copii, categorie tot mai vastă și, adesea, tot mai dificil de înțeles. Este vorba despre copiii cu cerințe educaționale speciale. Indiferent dacă au un certificat în acest sens sau nu, existența acestor copii, în fiecare școală, și poate chiar, în fiecare clasă, a devenit o realitate pentru fiecare dintre noi.

Atunci când spunem copiii cu CES ne gândim adesea, la copiii care nu reușesc să facă față cerințelor școlii sau, fac față într-un ritm foarte lent, mult prea lent pentru clasa în care se află. Și totuși, această categorie de copii reprezintă o provocare pentru fiecare dascăl. Atunci când știm că avem în clasă unul sau mai mulți copii cu CES este imposibil să nu ne întrebăm ce trebuie să pregătim pentru ei, în așa fel încât să răspundem nevoilor acestora. Este imposibil să nu ne gândim la răbdarea pe care trebuie să o avem, având în vedere faptul că lucrăm cu nevoi puțin mai diferite decât suntem obișnuiți să avem în cea mai mare parte a timpului nostru. Eu predau matematică și, în cariera mea am avut de-a face de mai multe ori cu copii care necesitau o mai mare atenție și pentru care am conceput adesea materiale de un alt nivel față de restul clasei. Și totuși ce e de făcut?

Având în vedere faptul că este necesar ca fiecare copil să plece acasă cel puțin cu o parte din lecție învățată. Eu consider că o soluție ar fi realizarea unor fișe de lucru diferențiate, cât mai atractive, dar care să cuprindă esențialul fiecărei lecții predate. În acest fel, nu va mai exista o așa numită discrepanță între copiii cu CES și ceilalați. Fișa de lucru fiind bazată pe exerciții atractive, dar realizate într-o manieră simplistă va stârni curiozitatea copilului pentru a o rezolva și pentru a înțelege tema lecției. Și poate că acest lucru nu este suficient.

Pe lângă realizarea acelor fișe de lucru, consider că și modul în care se comunică cu copiii cu CES, nu doar la oră, ci și în afara acesteia, deține un rol foarte important. Poate că ar trebui să stăm de vorbă cu ei mai mult și să încercăm să înțelegem nevoile pe care le au. Cu siguranță am descoperi copii sensibili cu o capacitate de înțelegere, poate diferită, însă, nu mai puțin profundă. Am descoperi copii care și-ar dori să cunoască, să învețe și, la rândul lor, să poată dărui. Desigur, că toate astea necesită timp, răbdare și poate, o înclinație spre diferit și special. Și, nu în ultimul rând, este necesară și o capacitate de a înțelege că orice copil, indiferent cât de slab ar fi considerat la materia noastră, sau poate la materiile care se predau în școală, poate avea înclinații spre alte lucruri, înclinații cre s-ar putea materializa în realizări deosebite, dacă ar fi descoperit și dacă i s-ar oferi șansa pentru a le pune în valoare.

Consider că nu este cazul să ne referim doar la copiii care nu reușesc să facă față cerințelor medii ale școlii, ci și la acei copii considerați supradotați, care, de cele mai multe ori ajung să se plictisească, pentru ei materia și lecția predată fiind mult prea ușoară. Ce este de făcut în acest caz? Să oferim acestor copii sarcini identice cu cele ale celorlalți ar însemna să-i ținem în loc și să le diminuăm

posibilitatea de a progresa în ritmul propriu. În general, aceștia sunt copiii cu care se face pregătire pentru olimpiadă sau pentru alte concursuri naționale și internaționale. Aceștia sunt copiii care muncesc suplimentar, iar sarcinile de lucru sunt pe măsura capacității lor mult peste medie.

În ambele cazuri, acești copii reprezintă o provocare pentru fiecare dascăl și poate, pentru întreaga societate, ei reprezentând așa numitele extreme de care fiecare dintre noi ar trebui să țină cont. Eu cred că numărul acestor copii este mult mai mare decât se spune și poate, dacă am oferi acestor copii atenția cuvenită, decalajul nu ar mai fi atât de mare, iar situația nu ar mai părea una fără ieșire. Sigur că pentru asta este nevoie de timp, răbdare, dăruire și dorință de a aduce o schimbare într-o societate care, parcă acum mai mult decât oricând, suferă o continuă și tot mai bruscă transformare.

REFERAT

INIȚIATIVE PENTRU O EDUCAȚIE INCLUZIVĂ

Profesor FODOR IOSIF
ȘCOALA GIMNAZIALĂ IERNUT, Județul MUREȘ

Introducere

Educația incluzivă este un concept esențial în sistemele educaționale moderne, care promovează integrarea și participarea activă a tuturor elevilor, indiferent de diferențele lor fizice, intelectuale, sociale, emoționale, lingvistice sau de altă natură. Scopul acestui referat este de a explora diverse inițiative și practici care susțin educația incluzivă și de a evidenția importanța acestora în crearea unui mediu educațional echitabil și accesibil pentru toți.

Definiția Educației Incluzive

Educația incluzivă se referă la procesul de educare a tuturor copiilor, inclusiv a celor cu dizabilități sau cu nevoi speciale, în școli obișnuite. Aceasta presupune adaptarea curriculumului, a metodologiilor de predare și a mediului școlar pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor. Educația incluzivă promovează respectul pentru diversitate și contribuie la dezvoltarea unei societăți mai echitabile.

Importanța Educației Incluzive

1. **Accesibilitate și Egalitate**: Educația incluzivă asigură accesul egal la educație pentru toți elevii, indiferent de diferențele lor.
2. **Dezvoltare Personală**: Elevii se dezvoltă personal și social într-un mediu divers, învățând să accepte și să respecte diferențele.
3. **Pregătire pentru Viață**: Elevii care învață într-un mediu incluziv sunt mai bine pregătiți pentru a trăi și a lucra într-o societate diversă.

Inițiative pentru o Educație Incluzivă

1. **Legislație și Politici**: Implementarea legislației și a politicilor care promovează incluziunea este esențială. De exemplu, Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități cere statelor membre să asigure un sistem educațional incluziv la toate nivelurile.
2. **Formarea Cadrelor Didactice**: Cadrele didactice trebuie să fie formate pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor. Programele de formare continuă și cursurile de specializare sunt esențiale pentru dezvoltarea competențelor în educația incluzivă.
3. **Adaptarea Curriculumului**: Curriculumul trebuie adaptat pentru a fi flexibil și pentru a răspunde nevoilor tuturor elevilor. Aceasta poate include utilizarea materialelor didactice alternative și a tehnologiilor asistive.
4. **Servicii de Suport**: Asigurarea serviciilor de suport, cum ar fi consilierea, terapiile specializate și asistența personală, este vitală pentru integrarea efectivă a elevilor cu nevoi speciale.

5. **Colaborarea cu Comunitatea**: Implicarea părinților și a comunității în procesul educațional ajută la crearea unui mediu mai incluziv și mai suportiv pentru elevi.

Studii de Caz

1. **Finlanda**: Finlanda este recunoscută pentru sistemul său educațional incluziv, care pune accent pe echitate și pe nevoile individuale ale elevilor. Sistemul finlandez oferă suport personalizat și are un procent ridicat de profesori specializați.
2. **Italia**: Italia a implementat un model de integrare totală, în care majoritatea copiilor cu dizabilități învață în școli obișnuite. Profesorii de sprijin sunt disponibili pentru a ajuta la integrarea acestor elevi.

Concluzie

Educația incluzivă este esențială pentru dezvoltarea unui sistem educațional echitabil și accesibil pentru toți elevii. Prin inițiative bine implementate, cum ar fi formarea adecvată a cadrelor didactice, adaptarea curriculumului și asigurarea serviciilor de suport, putem crea un mediu educațional care să răspundă nevoilor diverse ale elevilor și să contribuie la o societate mai incluzivă și mai echitabilă.

STUDIU DE CAZ
INCLUZIUNEA ȘCOLARĂ A UNUI ELEV CU TULBURARE DE SPECTRU AUTIST

Profesor CĂRBUREAN ANDREA- CARMEN
ȘCOALA GIMNAZIALĂ IERNUT, Județul MUREȘ

Context

Școala Primară "Ion Creangă" se află într-un oraș de mărime medie și are aproximativ 300 de elevi. În acest an școlar, școala a primit un nou elev, Alex, în vârstă de 7 ani, care a fost diagnosticat cu tulburare de spectru autist (TSA). Alex prezintă dificultăți în comunicare și interacțiune socială, dar are abilități academice bune.

Obiective

1. **Integrarea lui Alex în mediul școlar general.**
2. **Crearea unui mediu de învățare incluziv și suportiv.**
3. **Sensibilizarea și educarea colegilor și profesorilor despre TSA.**

Strategie de Intervenție

1. **Evaluarea Inițială**

- O echipă multidisciplinară, formată din psihologul școlii, profesorul de sprijin, profesorul de clasă și părinții lui Alex, s-a întâlnit pentru a discuta nevoile și punctele forte ale lui Alex.
- Au fost stabilite obiective personalizate de învățare și planuri de suport.

2. **Adaptări Curriculare și Didactice**

- Profesorul de clasă a fost informat și instruit cu privire la adaptarea lecțiilor pentru a răspunde nevoilor lui Alex.
- Materialele de învățare au fost modificate pentru a include vizualizări suplimentare și suporturi grafice.
- Alex a avut acces la un asistent educațional care l-a ajutat în timpul orelor.

3. **Suport Emoțional și Social**

- Psihologul școlii a implementat sesiuni săptămânale de consiliere cu Alex pentru a-l ajuta să gestioneze anxietatea și să dezvolte abilități sociale.
- S-au organizat grupuri de joacă incluzive în timpul pauzelor, unde colegii erau încurajați să interacționeze și să se joace împreună cu Alex.

4. **Educația și Sensibilizarea Comunității Școlare**

- Profesorii și personalul școlii au participat la sesiuni de formare despre TSA și metodele de susținere a elevilor cu nevoi speciale.
- S-au organizat ateliere pentru părinți pentru a-i informa și a le oferi strategii de sprijin acasă.
- Elevii din clasa lui Alex au participat la sesiuni de informare despre TSA, promovând empatia și înțelegerea.

5. **Monitorizare și Ajustare**

- Echipa multidisciplinară s-a întâlnit lunar pentru a evalua progresul lui Alex și a ajusta planul de suport în funcție de necesități.
- Feedback-ul a fost colectat constant de la profesorii de clasă, părinți și Alex pentru a asigura că intervențiile sunt eficiente.

Rezultate

După șase luni de implementare a strategiei de intervenție:

- Alex a făcut progrese semnificative în ceea ce privește abilitățile sociale și academice.
- Colegii lui Alex au devenit mai conștienți și mai empatici față de nevoile sale, contribuind la un mediu școlar mai incluziv.
- Profesorii au raportat o creștere a competențelor lor în a gestiona diversitatea în clasă.
- Părinții lui Alex au observat o îmbunătățire în comportamentul și starea emoțională a acestuia atât acasă, cât și la școală.

Concluzii

Implementarea unei strategii bine planificate și coordonate pentru incluziunea școlară a elevilor cu nevoi speciale poate avea rezultate pozitive atât pentru elevul în cauză, cât și pentru întreaga comunitate școlară. Succesul acestui caz s-a datorat colaborării eficiente între profesori, specialiști, părinți și colegi, evidențiind importanța unei abordări integrate și personalizate în educație.

Acest studiu de caz poate servi drept model pentru alte școli care doresc să promoveze incluziunea și să ofere un mediu educațional echitabil pentru toți elevii.

ROLUL CÂNTULUI CORAL ÎN GIMNAZIU

Tablan-Popescu Valentina-Maria
Școala Gimnazială ,,Aurelian Stanciu”
Salcea și Școala Gimnazială “Cristofor Simionescu”, Plopeni

Împreună cu celelalte obiecte care se regăsesc în planul cadru, educația muzicală își aduce o contribuție deosebită la realizarea educației estetice a copiilor de gimnaziu, în sensul dezvoltării capacității lor de a înțelege frumosul, de a-l simți, de a-l crea și mai ales de a-l trăi în viața de zi cu zi. Educația estetică întregește personalitatea elevului deoarece cu ajutorul acesteia el își cultivă capacitatea de a cunoaște, învățând prin intermediul emoțiilor artistice creatoare să recunoască, să admire și să consume frumosul și arta. Educația estetică își are fundamentul în necesitatea ființei umane de a pulsa, trăi și respira frumosul sub orice formă ar fi el.[29]

Una din principalele forme prin care se poate face educația estetică este arta aceasta nefiind altceva decât o reflectare în imagini artistice a gândirii și a sentimentelor umane.

Prin muzică corală, frumusețea artistică aduce în viață multă bucurie și satisfacție, ceea ce duce în mod implicit la trezirea unor sentimente care î-l vor înnobila pe elev. Alături de toate celelalte obiecte care fac parte din această ramură, muzica corală dezvoltă o frumusețe morală aparte care presupune un complex de trăsături etice și estetice pe care copilul dacă nu le are înnăscute le poate dobândi în anii de gimnaziu.

Arta muzicală corală este una din formele cele mai sublime de manifestare a culturii umane, prin care sufletul încearcă să atingă cerul, să cunoască și să cuprindă lumea, folosind un limbaj propriu, și să disemineze rezultatele acestui demers, prin mesaje specifice, caracterizate prin structuri expresive, capabile să transmită o emoție umană care are un caracter complex, incluzând simultan afectivitate, senzorialitate și spiritualitate. Creația artistică este caracterizată, în principal, de trei funcții pe care le îndeplinește: de cunoaștere (cognitivă), educativă (etică) și emoțională (estetică).[30]

Frumusețea artei corale aduce în viața copilului multă satisfacție și bucurie ceea ce conduce la trezirea multor sentimente frumoase. Prin perceperea frumosului din arta cântului coral, elevul poate deveni mai bun, mai corect, mai moral, mai sensibil și mai sociabil.

Astfel, atunci când elevii cântă, textul muzical îndeplinește mai multe funcții: de exprimare prin limbajul intraductibil al muzicii, de cunoaștere a unei imagini și de formare a unor abilități muzicale. „Virtuțile cognitive și etice ale artei devin iluzorii dacă lucrarea muzicală nu este capabilă să declanșeze, prin elementele ei specific estetice, tocmai acea emoție caracteristică, care îi dă forța bine cunoscută. Prin intermediul cântului coral, trebuie să educăm omul profund, nobil, sărbătoresc, ascuns în fiecare dintre noi, cu pacea lui mai presus de orice înțelegere obișnuită.”[31]

Un lucru iarăși foarte bine cunoscut este faptul că ansamblu coral sau cântul coral este unul dintre cele mai pline de viață și mai active tipuri de activitate și practică muzicală a elevilor de

[29] Ana Motora-Ionescu, Elena Tudorie, *Metodica predării muzicii*, Editura didactică și pedagogică, București, 1965, p. 11
[30] Ibidem p. 12
[31] George Bălan, *Muzica, temă de meditație filosofică*, Editura Științifică, București, 1965, p. 341

gimnaziu; fiind la îndemâna lor și neavând nevoie de foarte multe în plan logistic, acesta aduce în educația elevilor foarte ușor, bucuria unui început bun dar și a lucrului bine făcut și asumat.

Vocea copilului de gimnaziu în general este unul din cele mai frumoase și minunate instrumente cu ajutorul căruia pot fi exprimate o varietate infinită de gânduri, emoții, sentimente și idei; mai ales că orice copil este tentat să cânte fără să se complexeze de lipsa unor abilități ultra necesare unei culturi interpretative deosebite sau fără a se îngriji de a avea adunate cunoștințe muzicale de specialitate.

Între o operă muzicală și om pot exista mai multe raporturi diferite: de creație, de interpretare, de audiție sau de vizionare. Creația, interpretarea și audierea sunt trei moduri total diferite de a face muzică. Cea mai facilă, cea mai la îndemână, cea mai accesibilă dar și cea care se bucură de simpatia și de considerația majorității elvilor de gimnaziu este activitatea de interpretare corală. De-a lungul timpului, în fiecare școală generală unde exista un profesor de muzică capabil și devotat, era și un cor – mai mare sau mai mic – care foarte inimos înfrumusețea orice manifestare sau serbare școlară; și acest aspect pozitiv se regăsește aproape peste tot în România.

Formarea unei culturi interpretative în rândul elevilor este condiționată de împlinirea mai multor funcții educaționale. Mai întâi învățând și apoi interpretând lucrări din repertoriul coral propus de profesorii dirijori, elevii se familiarizează cu diverse compoziții, încep să înțeleagă mai bine genurile muzicale, metodele componistice, arhitectura interioară a fiecărei piese în parte, relația dintre muzică și versuri, caracteristicile folclorului și sensibilitatea interpretării lui.

Cântarea corală lărgește orizontul elevilor, formează o atitudine pozitivă a acestora față de arta muzicală în general, și de ce nu, stimulează interesul lor față de ora de muzică. Cântul coral pe lângă rolul educativ majoritar are și un rol terapeutic dezvoltând inteligența, memoria, gândirea, limbajul, etc.

Mai apoi cântul coral în gimnaziu ameliorează sau chiar rezolvă problemele dezvoltării auzului melodic, armonic și a vocii elevilor, și formează abilități specifice de cânt la unison, în canon, pe două sau trei voci egale, abilități necesare pentru o interpretare mai emoțională, mai expresivă și mai sensibilă a piesei muzicale.

Cântul coral asigură acea stare de spirit necesară descoperirii omului în orizontul valorilor care sporesc umanul, care luminează sensul unei vieţi. Acesta asigură contactul cu întregul cultural, şi trăirea clipei cu o intensitate excepţională în orizontul culturii şi spiritualităţii. Muzica corală presupune un proces psihologic complex de senzaţii, percepţii, imaginaţii, gândire, de conştiinţă, ce adună emoţii, impresii, sentimente și idei. Muzica unește omul cu enigmatica şi complexa sa viaţă sufletească. Muzica corală în gimnaziu are rolul și de a dezvolta latura spirituală a elevilor.

Se pot aduce foarte multe argumente care să susțină ipoteza faptului că dezvoltarea spirituală prin muzica corală antrenează un complex întreg al sufletului copilului. Aceasta constituie un limbaj pur al gândurilor; cel mai bogat limbaj al sentimentelor, venind nu numai să le dea viaţă, dar să le şi lărgească orizontul, trezind emoţii şi impresii nebănuite, determinând mai mult decât oricare artă dinamismul complex al sufletului. Lucrul cel mai minunat este că nu există o limită în ce privește diversitatea sentimentelor stârnite de muzica corală. Ea dă glas acelor sentimente pe care noi nici nu le putem exprima prin cuvinte, numai că ea face acest lucru prin note, şi nu prin cuvinte. Nu trebuie să

uităm că muzica este mişcare, că ea se îndreaptă întotdeauna spre ceva, alunecând, schimbându-se, curgând de la o notă spre alta.[32] Mişcarea aceasta ne poate spune mai mult despre ceea ce simţim şi felul în care simţim, decât ar putea-o face un milion de cuvinte.

Și nu în ultimul rând, conținutul repertoriului abordat la orele de cânt coral are ca direcție determinantă dezvoltarea unor atitudini pozitive față de lumea din jur, prin înțelegerea sensului emoțional și moral a fiecărei lucrări corale studiate și prin formarea unor idei proprii vizavi de muzica interpretată. În timpul orelor de cor elevii învață să-și pună în valoare abilitățile vocale corale, învață cum se gândesc și cum se interpretează piese din diferite stiluri și epoci, învață să se concentreze pe emiterea unui sunet corect, și dobândesc experiență în cântarea corală, în concerte și concursuri. Muzica corală pe lângă faptul că este o artă, ea este și un stil foarte eficient de comunicare, comunicarea muzicală constituind una dintre necesităţile profunde şi vitale ale elevului de gimnaziu. Este un limbaj universal, dificil de definit – este o artă a exprimării inexprimabilului. Muzica corală este idee şi sentiment realizat, redat prin elementele particulare (linie melodică, ritm, armonie, culoare); ea poartă şi trezeşte în subiectul uman, cu care vine în contact, un anume fel de a trăi, stări de spirit foarte variate, îl ajută să-şi contureze o concepţie asupra vieţii. Andrei Marga susţine că, comunicarea muzicală ca orice tip de comunicare umană, nu se desfăşoară între sisteme inerte; ea are loc între individualităţi cu personalitate proprie, cu o anumită identitate.[33]

Remarcăm faptul că, mai mult ca orice alt tip de comunicare, muzica corală exprimă cu sinceritate şi cu naturaleţe, viaţa sufletului omenesc în tot ce are ea mai intim şi ideal, reuşind să satisfacă necesitatea de armonie în individ, cât şi nevoia de participare la armonia comună, în unitatea cu semenii, cu lumea.

Arta este în esență cea mai profundă expresie a creativității umane. Se spune că aceasta este rezultatul alegerii unui mediu, a unui set de reguli pentru folosirea acestui mediu și a unui set de valori care determină ce anume merită a fi exprimat prin acel mediu pentru a induce un sentiment, o idee, o senzație sau o trăire în modul cel mai eficient posibil pentru acel mediu. Prin modul său de manifestare, arta poate fi considerată înaltă formă de cunoaștere, instrument al unei adevărate amplori culturale și oază de plăcere și îmbogățire spirituală.

Bibliografie

1. Ana Motora-Ionescu, Elena Tudorie, Metodica predării muzicii, Editura didactică și pedagogică, București, 1965;
2. George Bălan, Muzica, temă de meditație filosofică, Editura Științifică, București, 1965;
3. Leonard Bernstein, Cum să înțelegem muzica, Editura Muzicală, București, 1982;
4. Andrei Marga, Raţionalitate. Comunicare. Argumentare. Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1991.

[32] Leonard Bernstein, *Cum să înțelegem muzica*, Editura Muzicală, București, 1982, p. 85
[33] Andrei Marga, *Raţionalitate. Comunicare. Argumentare.* Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1991, p. 327

Rolul anticariatului în promovarea culturii și a lecturii

Tablan Popescu Lucian Ionuț
Colegiul Național “Ștefan cel Mare”, Suceava

Deși rolul anticarului în promovarea și facilitarea sustenabilității în plan cultural, este subestimat, iată că, în mod tainic, anticariatul izbândește a făuri o lume fulminantă a conservării unui tezaur impactant progresului. Poate unul dintre cele mai importante îndatoriri ale creatorilor, indiferent că vorbim despre sfera muzicală, literară, arhitecturală sau plastică, în calitate de reprezentant al unei comunități definite de anumite constante, dar în egală măsură de trăsături individuale gata să irumpă din peisajul omogen, este de a transmite o moștenire spirituală înaintașilor, care să asigure perpetuarea speciei umane în direcția abundenței culturale, inovatoare și aplecate asupra unei ascendențe înfloritoare în planul erudiției și al cunoașterii. În mod cert, scenariul evenimențial care a cicatrizat cursul istoriei noastre, a fost cât se poate de ostil, sec, asemeni unui pământ arid, nefertil cultivării esenței lumii, a tainelor, care prin geniul creator al celor care s-au aplecat la nivel rațional, dar și afectiv asupra lor, protejându-le și amplificându-le, au fost parte integrantă unei aventuri cognitive a intuiției, revelării și iluminării, necesară progresului și civilizării.

De cele mai multe ori, munca de anticar este una sisifică, te lovești de un aspect atât de nobil și serafic – cartea. Dușmanii unora, prietenii altora și dependența celor însetați de autenticul miez al existenței, cărțile sunt incluse unei piețe cu cerere mică și caracter concurențial. Societatea, pentru a aprofunda, asimila şi elabora, trebuie să dețină o conștiință metafizică, care să redea nemărginitul, să întemeieze starea precosmică - o gândire cosmogonică, care să cuprindă viziunea panoramică a nivelului actual al cunoașterii. În acest sens, anticariatul reunește ceea ce este mai viu decât ființa umană, mai neclintit, mai statornic şi în definitiv, mai cuprinzător și valoric abundent. Cei care se ghidează după principiul „carpe librum” sunt cei care împrumută măcar într-o măruntă, dar significantă măsură, din desăvârșirea, integritatea şi plenitudinea virtuților şi învățăturilor augmentate de verva timpului. Cei care manifestă repulsie în acest sens, sunt cei al căror elan didactic s-a prăpădit în lascivitatea şi libertinajul sălbatic al „înaltelor”, de fapt răpuselor de vicii şi depravare, cercuri ale unei societăți a consumerismului şi obiectificării. Nu putem reclama, ca cetățeni ai unui stat democratic, faptul că dinamica lucrurilor nu se desfășoară într-un sens favorabil şi prielnic colectivității și individualului, dacă nu suntem participanți activi ai procesului decizional. Libertate înseamnă cunoaștere, cercetare, experimentare, informare din surse non-propagandiste şi absurde, valoroase, doldora de seminții ale adevărului și binelui. Anticariatul este cel care reunește creația şi istoria. Poate că vorbim despre obiecte valoroase, atestate istoric, ediții princeps şi autografe ale personalităților de geniu ale trecutului, însă anticariatul este mai mult unul al ideilor, o monografie a filosofiilor aclimatizării cu tot ceea ce include conglomeratul vieții și al morții.

Totodată, impulsionarea lecturii are loc prin prisma accesibilității. Într-o societate a consumerismului, a materialismului economic, a acumulării egoiste și superficiale de produse, activitățile și obiceiurile de consum sunt ostentative, discreționare și risipitoare, nu motivate de funcționalitate și utilitatea achizițiilor. De cele mai multe ori, veniturile noastre sunt orientate în direcții vicioase, care alterează autenticul realității, care conduc la alienare iremediabilă și înlocuirea sistemului de valori cu un registru perfid de referință. În prea puține achiziții gândim la nevoile primordiale ale sufletului, ceea ce îl înveşmântează cu adevărat fiind setea de cultură, de afundare şi investigare a abisului comprehensiunii omenești. Odată intrat pe drumul cunoașterii afective, omul

dezvoltă capacitatea de a se autodepăși, de a urmări nevoințele veritabile, primordiale, vitale. Astfel, pentru cei însetați de informație şi cuvânt, anticariatul poate satisface volubilitatea culturală prin prețuri accesibile, care nu devalorizează volumele, ci din contră, le pun în valoare, le avantajează, le scot din pământul acoperit de plumbul materialismului. Cărțile nu sunt obiecte, sunt moduri de existență, ipostaze ale cunoașterii, portrete spirituale, greșeli satirizate, experimențe concretizate într-o perspectivă demitizantă asupra unor situații existențiale, având capacitatea să denatureze falsele străluciri ale cotidianului. În timp ce digitalizarea, ascunderea în spatele unor ecrane pixelate şi imagini blurate înseamnă alegeri care se oxidează rapid, substitute derizorii, surogate, ale autenticului, anticariatul este o lume a bogăției de idei, a atemporalității, a eternității.

Un aspect fundamental al anticariatului este reprezentat de conservarea patrimoniului cultural literar, aceste spații, care în fapt transced limitele cronotopului, contingentul, realitatea, devenind capsule ale timpului, coconi care țin în învelișul lor aripile unei istorii multicolore, sacralitatea universului artei. Câți dintre noi nu ne-am dori să călătorim în timp, să îmbrățișăm ideile altor epoci, cu care ne identificăm mai îndeaproape, să trăim o realitate distinctă decât cea care ni se înfățișează înaintea pașilor? Acest lucru este făcut posibil de acest topos ocrotitor al tuturor ideilor care s-au perindat pe cerul gândirii. Aceste locuri se transfigurează în adăposturi calde și ademenitoare, ale giuvaierurilor culturale: cărți rare, pe cale de dispariție, ediții princeps, volume semnate, opere care s-ar putea pierde în pulberea timpului, obiecte cu însemnătate istorică și sentimentală, dovezi ale unui falnic trecut al creației, inovării, al muncii și al luptei pentru a ajunge la lumină. Am putea spune despre anticariat că este acel far călăuzitor, care ghidează pașii societății contemporane ce deține astfel integral enciclopedia cunoștințelor necesare ascendenței. În calitate de custode al memoriei literare, oferind lectorilor posibilitatea explorării sorginții culturii, a rădăcinilor adânci și amare ale direct-experimentării și a evoluției gândirii umane, anticariatul contribuie la democratizarea accesului la cultură, prin diversele perspective istorice și ideologige. Anticariatul facilitează dialogul, cu tentă vădit moralizatoare, dintre trecut și prezent, îndemnând la reflexie și însușire a sentimentelor și experiențelor strămoșilor, care în definitiv au urmărit aceleași idealuri, asemeni nouă, dar au fost nevoiți, din prisma contextului social-istoric, să confrunte direct impedimentele de ordin politic și economic, pentru ca noi să putem acum gestiona corect și deloc confuz, dificultățile care se încăpățânează a redeveni de actualitate.

Anticariatul are, înainte de toate, un real impact asupra mediului cultural și artistic local, metamorfozându-se în adevărate centre-gazdă ale istoriei și autorilor care încă trăiesc prin amprenta valoroasă a creației lor, capabilă să consemneze o filă importantă de învățătură și oglindire a realităților paralele. Cu toate că în era digitală provocările cu care se confruntă anticariatele își modifică amplitudinea, prin temperamentul clasic al omului, care indiferent de sensul societății, păstrează încrustată sufletului morala originară, perfecțiunea primordială, a simplității și autenticității, se găsește un echilibru între tradiție și inovație. Anticariatele, a căror colecție își consolidează eforturile de diseminare a patrimoniului prin mijloacele on-line, devin adevărate bastioane ale tezaurului cultural. Prin conservarea celor mai semnificative fâșii de istorie, diversificarea și facilitarea accesului la cultură, stimularea pasiunii pentru lectură și diseminarea informării cruciale perpetuării existennței în direcția progresului, anticariatele devin paznici și veghetori neobosiți, străjuind la porțile cunoașterii și ale adevărului.

INTEGRAREA COPIILOR CU CES ÎN ŞCOALĂ ŞI ÎN VIAŢA SOCIALĂ PĂRINTE – PROFESOR – SOCIETATE

Prof. Truşcă Cristina Ramona
Liceul Teoretic „Ion Barbu”, București

Pentru integrarea în viața socială și în școală a copiilor cu CES, rolul primordial revine în egală măsură, atât părintelui, cât și profesorului și societății.

Datorită rolului suplimentar de mediator, reacțiile părinților în fața unui copil cu deficiență capătă o importanță majoră. Părinții reacționează prin supraprotecție, acceptare, negare sau respingere.

Integrarea școlară

Școala este, de asemenea un mediu important de socializare. Formele de integrare a copiilor cu CES pot fi următoarele:

- ❖ clase diferențiate, integrate în structurile școlii obișnuite,
- ❖ grupuri de cate doi-trei copii deficienți incluși în clasele obișnuite,
- ❖ integrarea individuală a acestor copii în aceleași clase obișnuite.

Integrarea școlară exprimă:

- atitudinea favorabilă a elevului față de școala pe care o urmează;
- condiția psihică în care acțiunile instructiv-educative devin accesibile copilului;
- consolidarea unei motivații puternice care susține efortul copilului în munca de învățare; situație încare copilul sau tânărul poate fi considerat un colaborator la acțiunile desfășurate pentru educația sa;
- corespondența totală între solicitările formulate de scoală și posibilitățile copilului de a le rezolva;
- existența unor randamente la învățătură și în plan comportamental considerate normale prin raportarea la posibilitățile copilului sau la cerințele școlare.

În scoală, copilul cu tulburări de comportament aparține, de obicei, grupului de elevi slabi sauindisciplinați, el încălcând deseori regulamentul școlar și normele social-morale, fiind mereusancționat de către educatori. Din asemenea motive, copilul cu tulburări de comportament se simte respins de către mediul școlar (educatori, colegi). Ca urmare, acest tip de școlar intră în relații cu alte persoane marginalizate, intră în grupuri subculturale și trăiește în cadrul acestora tot ceea ce nu-i oferă societatea.

Datorită comportamentului lor discordant în raport cu normele și valorile comunității sociale,persoanele cu tulburări de comportament sunt, de regulă, respinse de către societate. Aceste persoane sunt puse în situația de a renunța la ajutorul societății cu instituțiile sale, trăind în familii problema,care nu se preocupă de bunăstarea copilului.

Ca ființă socială, omul este dependent de ceilalți oameni. Această dependență înseamnă, de fapt, ajutor, posibilitatea de a comunica și coopera. Acest lucru dă naștere la sentimentul de apartenența și solidaritate umană, precum și la sentimentul de securitate al individului.

Problema dizabilității

Întâlnim pretutindeni oameni cu deficiențe. Perceperea lor socială nu este întotdeauna constantă, ea variază de la societate la societate, furnizând semnificații diferite, funcție de cultură șide valorile promovate.

Ce se crede despre persoanele cu deficiențe?

Mulți oameni au reticențe față de acestea deoarece au o concepție greșită despre ele. Unii știu din trecut despre persoanele cu dizabilități faptul că erau cerșetori sau lăutari ori au în acest domeniu o

slabă experiență. Nici una dintre aceste idei nu oferă o imagine clară a persoanelor cu deficiențe. Și ele sunt oameni ca și ceilalți: unii dependenți,alții independenți; unii lideri, alții persoane obișnuite; unii bogați, alții săraci; unii grași, alții slabietc. Ca orice persoană, ei sunt produsul unic al eredității lor și al mediului și sunt indivizi.Dar și persoanele cu deficiențe, la rândul lor, au două păreri în ceea ce privește impedimentul lor: unele îl consideră un dezastru, iar altele un simplu inconvenient.

Socializarea în familie

Copilul diferit se adaptează greu la relațiile interpersonale, de aceea părinții trebuie să joace rolul de tampon, de mediator între copil și persoanele străine. Uneori părinții pot dramatiza excesivreacțiile inadecvate venite din partea unei persoane străine, identificând o falsă rea intenție într-ungest oricât de neutru. În alte situații, ei neagă tot ceea ce copilul observă în jurul sau legat de propria deficiență, insistă pe răutatea și ipocrizia persoanelor din anturaj, cultivând la copil convingerea călumea în care trăiește este rea.

BIBLIOGRAFIE

1. Boici, Gherghina; Stănică, Ilie, *Evaluarea copiilor cu CES în perspectiva integrării*, Timpul, Reșița, 1998.

2. Gherguţ, Alois, *Sinteze de psihopedagogie specială, Ghid pentru concursuri și examene de obținere a gradelor didactice*, Editura Polirom, Iași, 2005.

3.Apostu, Otilia, *Situația copiilor cu CES incluși în învățământul de masă,* UNICEF, Editura Vanemonde,București, 2009.

4 Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti,1976;

5 Cucoş, Constantin*, Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2001.

Strategii educaţionale pentru incluziunea cu succes a copiilor disgrafici

Profesor logoped Matei Ioana Veronica
CJRAE-Şcoala “Traian Dârjan” Cluj-Napoca

Disgrafia constă în incapacitatea copilului dezvoltat normal din punctul de vedere al limbajului, auzului si intelectului de a învaţa corect şi de a utiliza scrisul în condiţii normale.

Dificultaţile de invăţare a scrierii iau forme foarte variate , de la erori la nivelul literelor, erori sintactice şi erori de punctuaţie pâna la organizarea grafică a paragrafelor ca atare (Ungureanu, 1998).

In prezent , tulburările din sfera scrierii sunt denumite folosindu-se termeni precum, disgrafie, disortografie, tulburari a exprimarii în scris , tulburari a expresiei grafice. (Rosan, 2015).

În DSM IV, în categoria tulburărilor de învaţare este inclusă şi tulburarea exprimării în scris care vizează dificultaţile de scriere corectă sub aspectul componenţei cuvintelor, cât şi sub aspect morfosintactic. DSM V vizează scrierea corectă sub aspectul componenţei literelor, cuvintelor, scrierea corectă sub aspet grammatical şi al punctuaţiei. Disgrafia poate să apară atât izolat, cât şi în asociere cu alte tulburari. (Rosan, 2015)

Disgrafia este o perturbare a învăţării şi scrierii, manifestată prin: confuzii, inversiuni, adăugiri şi substituiri de litere, cuvinte sau chiar sintagme, neînţelegerea completă a celor scrise, lipsa de coerenţă logică a ideilor în scris (Popescu-Neveanu, 1978).

După Verza (1983) tulburările dislexo-disgrafice sunt clasificate astfel: dislexo-disgrafie specifică (propriu-zisă), de evoluţie (structurală, de dezvoltare), spaţială, pură (consecutivă, se manifestă în asociere cu alte handicapuri), lineară şi motrică.

Există diferiţi factori de risc: alţi membri ai familiei care au avut probleme similare, existenţa unor leziuni mărunte ale sistemului nervos, obligarea copilului stângaci să folosească mâna dreaptă.

Cel mai adesea, afecțiunea se descoperă în clasa întâi, în lunile ianuarie-februarie, deoarece atunci încep dictările la școală. Colaborarea dintre copil, părinte și învățătoare este foarte importantă. Adesea, copiii cu disgrafie ajung la psiholog nu pentru afecțiunea în sine, ci pentru că nu le mai place la școală, sunt foarte stresați sau dezvoltă ticuri.

În munca la clasă unde timpul este scurt, scrierea ar trebui limitată pe cât posibil. Ideale sunt exerciţiile cu spaţii lacunare în care elevul trebuie doar să completeze spaţiile lipsă. Potrivite sunt şi exerciţiile în care au doar de subliniat sau înconjurat răspunsul corect, scrierea trebuie redusă la câteva cuvinte izolate într-o lecţie. Indicat este deasemenea să se evite copierea propoziţiilor de pe tablă.

Cadrul didactic este necesar să pună accentul pe aspectele pozitive ale muncii copiilor, atât individual, cât şi in grup. Pentru a face acest lucru, este indicat să promoveze activităţi cu şanse mari de succes, cu nivel înalt de motivaţie, valorificând punctele forte ale copilului. În acelaşi timp, reducând şansele de nereuşită ale copilului. De exemplu, se va evita cititul cu voce tare în clasă, cu excepţia cazului în care textul a fost lucrat anterior individual la cabinetul logopedic, acasa sau în clasă.

În evaluări este important ca profesorul să nu se bazeze doar pe scris. Testele scrise trebuie completate de examene orale. Testul trebuie sa includă diferite tipuri de întrebări, de exemplu adevărat – fals, întrebări cu răspunsuri multiple. De asemenea, este bine sa fie stimulată auto-evaluarea şi completarea propoziţiilor cu cuvintele ţintă. Fiecare test este bine sa includă două obiective: unul care reflectă conţinutul, iar cealalt care să reflecte erorile legate de ortografie. Intervenţia merge dincolo de

aspectele academice, luând în considerare suportul emoţional, deoarece copiii cu dislexie au adesea probleme cu stima de sine, pierderea încrederii sau anxietatea.

Cadrul didactic va suplimenta timpul pentru sarcinile scrise, inclusiv luarea de notiţe, copiere şi teste, va permite copilului să înceapă proiectele sau misiunile de timpuriu, va aloca timp în programul copilului pentru a face activităţi alternative legate de materialul învăţat.

O soluţie poate fi folosirea unui copil resursă care va scrie ceea ce îi dicteaza disgraficul. Acesta va transcrie textual ceea ce va spune copilul. Copilul poate face modificări, fără asistenţă din partea copilului resursă.

De asemenea profesorul poate permite unele abrevieri, de exemplu „pt. că”, “dv.”etc. Într-o agendă separată, se va alcătui o legendă a acestor prescurtări. Această legendă va fi la îndemână pentru viitoarele luări de notiţe.

Anticiparea predării unor teme, mai devreme decât ar fi de aşteptat, va uşura gestionarea lor de către copil, datorită suplimentării timpului acordat învăţării.

Sunt permise instrumente de hârtie sau de scris de diferite culori. Este indicată utilizarea celui mai confortabil instrument de scris. Foarte populare sunt creioanele mecanice sau creioanele triunghiulare. Unii preferă creionul sau stiloul de tipul pilot frixion pentru că le permite corectarea rapidă a geşelilor. Exista şi creioane care asigură ghidajul pentru cele trei degete. Uneori însă gasirea instrumentului potrivit poate fi o adevarata provocare. Părinţii vor înţelege că nu există un instrument magic ci un instrument potrivit pentru fiecare copil.

Este foarte folositoare linierea caietului în partea stangă cu o anumită culoare. Aceasta indică locul de unde începem scrierea. Aceeaşi culoare pentru margine trebuie pastrată şi pentru tablă. Este bine să se permită folosirea unor caiete cu liniatură colorată care să marcheze mai exact spaţierea rândurilor.

La munca în grup copilul poate lua diferite roluri: organizator de informaţii, scriitor, corector şi ilustrator. Copilul va fi ajutat permanent, astfel încât să nu îi fie teamă că va rămâne în urmă. Pot fi stabilite termene-limită pentru anumite proiecte, după o consultare prealabilă cu părinţii. Poate fi oferit chiar un proiect alternativ, cum ar fi un raport oral sau un proiect vizual.

Detaliile şi gradul de independenţă depind de atitudinea copilului. În cazul în care dificultatea de scriere este severă, copilul va beneficia de terapie ocupaţională şi de alte servicii de învăţământ special, pentru o remediere intensivă. Este important să se dezvolte şi să se menţină scrisul lizibil.

Trebuie încurajată utilizarea calculatorului, copilul progresând enorm cu ajutorul unui procesor de text. Acest lucru este de nepreţuit. Este recomandat chiar programe de recunoaştere a vorbirii, întrucât copilul poate dicta propoziţii, mai degrabă decât să le tasteze. Aceste programe permite elevului să spună ce gândeşte şi să obţină un rezultat imediat. Unor copii cu dificultăţi de scriere pur şi simplu nu le place tastarea. Instruirea pentru folosirea unui astfel de program de recunoaştere a vocii nu este deloc dificilă şi nu ia nici mult timp. De obicei, se observă o îmbunătăţire a vitezei şi o acurateţe sporită, de parcă şi-a găsit inspiraţia.

Trebuie să ne va asigurăm că sala de clasă este confortabilă, este un loc plăcut, propice pentru a acumula informaţii noi. Scaunul trebuie să fie confortabil, masa la înălţimea optimă, astfel încât copilul să poată scrie confortabil, luminarea să fie potrivită, mai ales în apropierea copilului cu disgrafie.

Esenţială este însă colaborarea cu părinţii copilului, profesorul fiind un mediator în acest sens. Specialistul oferă de informaţii familiei despre ce este dislexia, care sunt manifestările ei principale şi consecinţele ei asociate. Mesajul fundamental care trebuie transmis părinţilor este că disgrafia va fi o

condiţie pe tot parcursul vieţii, că această problemă nu poate fi rezolvată rapid. O bună colaborare între specialist, familie şi şcoală poate compensa dificultăţile copilului.

Nu este obligatoriu ca părinții să-și trimită copilul la un logoped sau la un psiholog: pot lucra chiar ei cu copilul, după un anumit program. De-a lungul vieții, persoanele cu disgrafie vor face greșeli, în special când sunt stresate, dar deficiența se recuperează. De altfel, în afară de multă muncă, nu există nici un leac pentru ea.

Copilul este încurajat să fie răbdător, să depăşească frustrările. Cel mai adesea, stresul este ascociat cu disgrafia. Copilul devine stresat la gândul că trebuie să scrie, că nu va reuşi, că alţii vor râde de el. Se pierde uneori încrederea în propriile abilităţi. De aceea, răbdarea este un element esenţial în acest proces. Inclusiv profesorul va manifesta clemenţă faţă de greşelile constatate, mai ales în primele etape ale procesului de învăţare. Numai cu o atitudine potrivită poate fi diminuată frustrarea şi se pot înregistra progrese. Frustrarea provoacă adesea demotivare în învăţare, dar şi tristeţe şi chiar depresie.

Bibliografie

Ajuriaguerra, J. de, Auzias, M., *Scrisul copilului*, vol. I, II, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1980.

Crouch, A., Jakubecy, J., *Dysgraphia: How It Affects A Student's Performance and What Can Be Done About It*, 2007.

APEDA, *Le petit guide des dyslexiques, comment les dépister et les aider en classe* , 2009.

Burlea, G., *Tulburările limbajului scris – citit*, Editura Polirom, Iaşi, 2007.

Haţegan, C., *Abordări structuralist – integrate în terapia tulburărilor de limbaj şi comunicare*, Presa Universitară Clujeană, Cluj, 2011.

Păunescu, C., *Tulburările limbajului scris*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1967.

Rosan, A., *Psihopedagoie specială- Metode de evaluare si interventie*, Edituta Polirom, Iasi,2015

Verza, E., *Tratat de logopedie*, Editura Fundaţia Humanitas, Bucureşti, 2003.

PLAN DE ACȚIUNE PENTRU INTEGRAREA COPIILOR CU DIZABILITĂȚI

Șinar Valer-Cristian,
Școala Gimnazială „Grigore Silași” Beclean, jud. Bistrița-Năsăud

Copiii cu CES (cerinţe educative speciale) au nevoie de sprijinul nostru, al tuturor, pentru a avea acces la educaţie. Şcolile trebuie să ofere şanse egale la educaţie fiecărui copil, indiferent de posibilităţile sale de învăţare, participare şi dezvoltare. Comunitatea trebuie și ea pregătită să accepte nevoile acestor copiii.

Din categoria copiilor cu CES fac parte atât copiii cu deficiențe propriu-zise, la care, cerințele speciale sunt multiple, inclusiv educative, cât și copiii fără deficiențe, dar care prezintă manifestări stabile de inadapatare la exigențele școlii. Din această categorie fac parte:

– copiii cu deficiențe senzoriale: vizuale, auditive, locomotorii etc.;

– copiii cu deficiențe mintale, – copiii cu tulburări afective (emoționale);

– copiii cu handicap asociat.

Întâlnim pretutindeni oameni cu deficiențe. Perceperea lor socială nu este întotdeauna constantă, ea variază de la societate la societate, furnizând semnificații diferite, funcție de cultură și de valorile promovate.

În activitatea la clasă, cu elevi cu deficienţe, acceptăm diversitatea ca valoare. Pentru a valoriza cu adevărat potenţialul fiecărui copil cu cerinţe educative speciale, trebuie să reformulăm toate componentele educaţiei: obiective/scopuri; curriculum; resurse materiale, organizatorice; evaluare; relaţiile între partenerii educaţiei; resursele umane. Implicarea cadrelor didactice este condiţia majoră în realizarea intregrării copiilor cu cerinţe educative speciale în viaţa şcolară şi socială.

Caracteristicile comportamentale ale copiilor cu deficit de atenție sunt:

- sunt dezorganizați, uituci și visători;
- sunt ușor de distras de orice stimul irelevant, prin urmare nu se pot concentra asupra unei singure activități;
- nu reușesc să termine ceea ce au început;
- fac frecvent erori “din neglijență”;
- au frecvent dificultăți în a citi texte mai lungi;
- nu reţin reguli complexe, prin urmare nu fac față jocurilor de grup care implică respectarea unor astfel de reguli;
- într-o conversaţie sar repede de la un subiect la altul și nu își termină ideile.

Plan de acțiune pentru integrarea acestor copii:

Elevi:

Idei de activități:

- îndepărtarea stimulilor perturbatori din mediul de învățare;
- responsabilizarea prin sarcini realizabile;
- repetarea de cuvinte, scurte propoziții;
- implicarea în grupul de lucru;
- cultivarea stimei de sine prin participarea elevului la discuții unde își poate exprima opinia în fața celorlalți colegi.

Strategii de învățare:

- propunerea de obiective pe termen scurt;

- recompensarea la atingerea obiectivului;
- acordarea atenției sporite atunci cand copilul cu CES răspunde;
- explicații scurte și clare;
- atmosfera propice învățării;
- menținerea unei comunicări permanente cu familia și conlucrarea cu aceasta;
- folosirea materialului didactic adecvat.

Resurse: hârtie colorată, desene, jocuri, schițe, jetoane, imagini, material audio-video.

Evaluare: aprecieri verbale, feedback frecvent prin care elevul își poate îmbunătăți comportamentul și poate progresa.

Părinți:

Trebuie să existe o bună colaborare între părinți, diriginte, celelalte cadre didactice de la clasă, consilierul școlar și profesorul de sprijin. Cooperarea dintre familie și școală duce la schimbări pozitive în comportamentul elevului.

Idei de activități: întâlniri individuale cu dirigintele, cu profesorul de sprijin, consilierul școlar, celelalte cadre didactice, excursii, drumeții.

Strategii de învățare:

- discuții, dezbateri, chestionare, implicarea activă a părintelui în activitatea de la clasă;
- sarcini acasă cu instrucțiuni clare, simple, ghidate;
- folosirea unui ton calm, manifestarea afecțiunii față de copil;
- încurajarea permanentă să colaboreze, să se joace și cu alți copii.

Resurse: imagini, jocuri cu obiecte care să îl stimuleze pe copil, povești cu caracter educativ.

Evaluare:

- oferirea frecventă de feedback pozitiv (laude, recompense) atunci când copilul se comportă corespunzător;
- sprijinul oferit necondiționat;
- încurajarea copilului să ceară ajutor atunci când consideră că nu se descurcă.

Cadre didactice:

Este necesară o bună colaborare a dirigintelui cu părinții elevului, cu profesorii clasei, întrunirea acestora în cadrul Consiliului profesoral al clasei, împreună cu profesorul consilier școlar, profesorul de sprijin, pentru a putea realiza o bună informare asupra problemelor copilului, a progreselor făcute, propuneri de îmbunătățire a activității la clasă. Fiecare copil este diferit și nu funcționează aceleași strategii, aceleași metode pentru toți.

Idei de activități:

- urmărește curriculum-ul adaptat nevoilor speciale ale copilului;
- adaptează activitatea instructiv- educativă la ritmul de lucru al copilului/elevului;
- implică copilul/elevul în activitățile școlare și extrașcolare: lucrul în echipă, concursuri școlare, organizarea unor spectacole cu ocazia diferitelor evenimente din viața școlii, etc.;
- colaborează cu părinții copilului/elevului informându-i asupra situației sale școlare/progresului înregistrat.

Strategii de învățare (comune cu alți colegi):

- materiale didactice diversificate;
- cerințe clare, concise.

Resurse:

- imagini, jetoane, fișe de lucru adaptate, desene, jucării, carton, hârtie colorată, etc.

Evaluare:
- observare sistematică, evaluare orală, aprecieri verbale, cooperarea în realizarea activității.

Copilul educat în familie

Prof.înv.primar Ilie Anca-Adriana
Școala Gimnazială ”Duiliu Zamfirescu„Focșani/Vrancea

Familia este un factor important şi de răspundere al educaţiei. Părinţii o conduc şi răspund de ea în faţa societăţii, a fericirii lor şi a vieţii copiilor. – A.S. Makarenko

Literatura de specialitate pune repetat în evidență importanța și rolul primordial pe care îl deține familia în dezvoltarea copilului, părinții având un impact direct și de durată asupra copiilor. Aceștia joacă un rol-cheie în educația și formarea lor ca persoane pentru societate. Astfel, putem spune că formarea copilului începe chiar de la naștere, sau chiar înainte de acest moment, prin felul părintelui de a vorbi cu copilul, de a se comporta cu acesta, de a se raporta la el, dar și prin modul de comporta părinții între ei înșiși, sau cu alți membrii ai familiei sau în societate.

Știm și am auzit de foarte multe ori că familia este este nucleul societății – poate uneori ni s-a părut mult, deoarece considerăm că alți mulți factori influențează traiectoria unei persoane, însă analizând mai bine, ne dăm seama că această sintagmă este adevărată, familia chiar este nucleul societății. Părinții sunt un bun exemplu pentru proprii copii, care are cel mai mare impact și cel mai lesne exemplu de urmat, mai ales în primii ani de viață. Familia este cadrul fundamental în interiorul căruia sunt satisfăcute nevoile de bază ale copilului, atât biologice cât și psihologice și sociale. Familia și mediul familial reprezintă veriga de legătură a copilului cu societatea și constituie matricea care îi imprimă primele și cele mai importante trăsături caracteriale și morale ale copilului.

Părinții au un rol extrem de important în dezvoltarea emoțională a copilului, ambii părinți au un rol deosebit, atât mama, cât și tatăl. Este adevărat căci în primii ani de viață, rolul mamei este mult mai necesar și mai complex, față de cel al tatălui, dar crescând, copilul va avea nevoie și de modelul tatălui, care îi va inspira copilului siguranța de care acesta va avea nevoie pentru a intra în societate. Însă, cum am amintit, foarte importantă este și relația dintre părinți, nu contează care dintre ei este cel mai important, sau care are rolul cel mai complex, ci contează foarte mult mediul ambiant, relația dintre părinți și relațiile dintre toți membrii familiei, modul de raportare al unora la ceilalți, armonia și relațiile dintre aceștia, modul în care își vorbesc, cum se ajută sau cum își împart sarcinile.

Primii ani de viață ai unui copil și implicarea părinților în acest stadiu de nevoie a satisfacerii trebuințelor este primordială. În primii ani de viață, copilul este dependent de părinți, în special de mamă, fiind o etapă de bază în dezvoltarea sa, deoarece în această perioadă se pun bazele dezvoltării viitorului adult. În cadrul familiei, copilul are parte de primele lecții de viață, iar părinții sunt cei care îi oferă un prim model de învățare. Dar și după ce crește și copilul ajunge la grădiță/ școală, rolul părinților nu se termină, ci continua, și este în continuare la fel de important. Colaborarea între actorii implicați, elev-profesor-părinte, este foarte chiar necesară și influențează viața școlară a copilului.

Implicarea părinților în viața școlară, participarea activă a acestora în procesul instructiv-educațional, colaborarea părintelui cu profesorul, duce la o implicare mai mare a copiilor în activitatea școlară, și la obținerea de rezultate mai bune. Literatura de specialitate arată că şansele de reuşită ale unui copil de a se dezvolta şi de a obţine rezultate mai bune la învăţătură cresc pe măsură ce părinţii sunt implicaţi în educaţia acestuia. Astfel, observăm ca educația nu se termină acasă, și nici nu începe la școală, ci este o continuă conlucrare a celor două medii, însă să ținem cont că mediul familial are o și mai mare influență asupra dezvoltării personalității, atitudinilor, comportamentului şi reuşitelor

copilului, având în vedere faptul că un copil preșcolar sau din clasele primare, își petrece mult mai mult timp acasă, în compania părinților și a familiei, decât la școală. Pe parcursul înaintării în vârstă își va mai face apariția în dezvoltarea copilului încă un factor, mediul social: grupul prietenii și societatea.

Așadar, fiecare actor implicat în dezvoltarea copilului (părinții, școala, societatea) au un rol important în dezvoltarea viitorului adult, însă să ținem cont de faptul că baza, fundația viitorul adult, este mult mai mult influențată de familie, aceasta având un rol cheie în evoluția sa.

„Părinții sunt modelele de bază pentru copii. Fiecare cuvânt, mișcare și acțiune au un efect.” – Bob Keeshan

Activitate „Povestea ursului Cafeniu”

Prof. pentru înv. preșcolar Danciu Carla Diana
Școala Gimnazială Finteușu Mic, Maramureș

Momentul organizatoric se va realiza prin pregătirea climatului psiho-afectiv necesar desfășurării acitivității, tinând cont de funcționalitatea amenajării, aranjarea scăunelelor în semicerc, pregătirea materialului didactic.

Activitatea debutează cu întâlnirea de dimineață.
Bună dimineața, ursulețule cafeniu!

Copiii sunt așezați pe scăunele în semicerc, iar educatoarea îi salută prin recitarea poeziei:

”Dimineața a sosit *Bună*
Toți copiii au venit *dimineața*
A-nceput o nouă zi, *copii!”*

Salutul se realizează sub forma unui joc, în care toți copiii se vor saluta. Le reamintesc faptul că atunci când ne salutăm îl privi în ochi pe colegul nostru, îi zâmbim și îl salutăm cu glas tare și clar.

”După ce ne-am adunat *Colegii ne-am întâlnit*
Și frumos ne-am salutat *Oare cine n-a venit?”*

Catalogul grupei se realizează într-o manieră interactivă, fiecare copil își lipește poza pe panoul de prezență, iar cei absenți în partea de jos.

Se trece la completarea calendarului naturii, unde educatoarea împreună cu copiii vor purta o discuție, stabilindu-se anotimpul în care ne aflăm, luna, ziua și data. Vor fi adresate întrebări precum:

- *În ce anotimp suntem? Cum este vremea în acest anotimp? Cum ne îmbrăcăm?*
- *În ce lună ne aflăm?*
- *Ce zi este astăzi? Ce zi a fost ieri? Ce zi va fi mâine?*
- *În ce dată suntem azi?*

La finalul întâlnirii de dimineață o să aibă loc și prima surpriză, prin care se anunță *noutatea zilei.* În grupă o să intre o mascotă de urs cafeniu care o să aibă în mână o cutie cadou.

În cutie se vor afla mai multe obiecte, printre care și o scrisoare care a fost scrisă în secret de către ursul nostru.

„Dragi copii,

Eu sunt Ursul Cafeniu. Nu mă cunoașteți, dar eu am venit în grupa voastră, deoarece am auzit că sunteți niște copii foarte cuminți. Este adevărat? Așadar azi am venit să vă cunosc personal și să mă conving de acest lucru, aducându-vă câteva cadouri pe care le veti descoperi cu ajutorul doamnei voastre educatoare. Ce ziceți? Vreți?

Am să vă povestesc și eu puțin ce aveți de făcut, așa că ascultați foarte atent!

În cutie aveți un săculeț în care sunt mai multe ecusoane. La momentul potrivit veți merge și veți extrage cât un ecuson care reprezintă fiecare centru.

La centrul „Bibliotecă” veți face grafisme pe diferite animale de la Poli; la centrul „Artă” veți picta figurine din ipsos, iar la centrul „Știință” veți face ghețari din spumă de ras,

acuarele, iar la final o sa puteti aseza animale polare.

În cutie aveți și o cutie surpriză cu ajutorul căreia îmi veți afla povestea, pe care o veți deschide, doar la finalizarea sarcinilor de mai sus.

Ce spuneți? Sunteți gata de o nouă aventură?”

Cu drag,
Ursul Cafeniu

După citirea scrisorii, împreună cu copii se va stabili tema zilei.

Astăzi vom afla „Povestea Ursului Cafeniu”.

Pentru a-i arăta Ursului cât de cuminți suntem vom încerca să realizăm toate sarcinile.

Pentru început fiecare copil va extrage din săculeț câte un ecuson, care desemnează centru cu care începe sarcina.

Tranziții: „Sunt ursulețul dansator și mă învârtesc pe un picior”

Purtăm o scurtă discuție despre ursulețul de la noi din grupă, astfel reactualizandu-se cunoștințele:

-Ce culoare are ursul?

-Ce fac urșii iarna?

Îndrum copiii spre centrele deschise prin tranziția: ”Sunt ursulețul dansator și mă învârtesc pe un picior”

Copiii observă materialele puse la dispoziție și li se explică modul de lucru.

- La centrul „Artă” veți picta figurine din ipsos, în formă de urs sau de pește pe care le vom folosi mai târziu în decorul pregătit în grădiniță.
- La centrul „Bibliotecă” vom decora diverse animale de la poli cu elemente grafice cu ajutorul creioanelor colorate și/sau a cariocilor.
- La centrul „Știință” vom crea ghețari albi sau albastri din spumă de ras și acuarele, pe care mai târziu vom așeza diverse mini animale de la poli.

Se execută exerciții pentru încălzirea mușchiilor mici ai mâinii: deschid-închid pumnișorii, bat din palme, cânt la pian, cânt la fluier.

În timpul activității pe centre de interes voi supraveghea activitatea desfășurată în fiecare centru de interes dându-le explicațiile necesare copiilor. Aceștia trec, pe rând, prin toate centrele.

După ce sarcinile de lucru au fost îndeplinite, invit copiii să viziteze fiecare centru pentru a observa ce s-a realizat și a aprecia lucrările.

Prin tranziția: „Unul după altul, în rând ne așezăm!” mergem la masă și pe tot această tranziție ne întoarcem în grupă.

După ce copiii se întorc de la masă, îi invit în sala de grupă unde vor asculta povestirea „Povestea Ursului Cafeniu”. Copiii pășesc pe urmele de urs care duc la colțul de poveste unde se vor așeza în semicerc în fața decorului din grupă, moment în care educatoarea deschide cutia surpriză din partea ursului, din care scoate siluetele personajelor din poveste pe care le va așeza pe covorul alb, povestitor.

În expunerea poveștii voi ține cont de: adaptarea vocii și a tonului în concordanță cu importanța faptelor povestite utilizând covorașul povestitor, schimbarea ritmului vorbirii pe parcursul expunerii, respectarea pauzelor logice și gramaticale, accentuarea unor cuvinte sau

propoziții în funcție de sensul lor logic, mimică și gesticulație adecvată.

Expunerea poveștii de către educatoare cu suport intuitiv pe covorașul povestitor, respectându-se planul de idei.

La final se va fixa titlul, autorul, personajele, momentele principale ale poveștii, va explica cuvintele noi: ghețar.

Obținerea performanței se va face cu ajutorul întrebărilor:

- Cum se numește povestea?
- Cine este autorul?
- Care sunt personajele?
- Unde a mers ursul cafeniu?
- Ce sfat a primut de la pinguin Ursul cafeniu?
- Pe cine a salvat ursul?
- A fost el apreciat de către ceilalți urși?

Se va scoate în evidență faptul că bunătatea și curajul ne aduc mereu răsplată.

Asigurarea retenției și a transferului se va asigura prin activitatea din cadrul DOS- activitate practică- „Ne pregătim de carnaval”, unde copiii își vor alege animalul preferat de la Polul Nord pe care ei doresc să îl interpreteze prin purtarea unei măști, realizată prin una din cele două tehnici puse la dispoziție.

Cu ajutorul tranziției „Bat din palme” copiii vor fi împărțiți în două grupe.

Prima grupă o să realizeze măști cu animale de la poli prin mototolire și lipire de hârtie creponată, multicoloră sau în culorile specifice animalului ales. De exemplu: Gri pentru foca, maro pentru morsă sau în toate culorile puse la dispoziție; roșu, roz, maro, albastru etc.

A doua grupă o să realizeze măști cu animale de la poli prin lipire de fire de ață, multicoloră sau în culorile specifice animalului. De exemplu: negru și alb pentru pinguin, maro sau alb pentru urs sau în toate culorile de ață puse la dispoziție; mov, negru, alb, roz, portocaliu etc.

Se fac exerciții de încălzire a mâinilor:

-Cânt la pian;
-Bat din palme;
-Mișc degețelele;
-Cânt la fluier;
-Zboară păsărelele în sus și în jos.

Demonstrarea tehnicilor de lucru o să se realizeze pr rând la fiecare grupă:

-la prima grupă o să arăt cum se rupe, iar mai apoi mototolim hartia, urmând să fie atașată pe mască, unde am făcut cu lipici;

-la a doua grupă am să fac masca cu lipici, urmând să aleg o culoare din castron și să o așez pe mască.

Evaluarea se desfășoară prin jocul „Carnavalul animalelor de la poli” din cadrul activităților liber alese **(ALA2)** unde copiii vor dansa folosind măștile realizate în cadrul activității DOS.

Se fac aprecieri asupra modului de desfășurare a activității.

În încheierea activității Ursul cafeniu o să le împartă copiilor punguțe cu ursuleți ca și recompensă.

Propuneri de jocuri pentru o Educație Incluzivă

Prof. Danciu Ionuț Florin
Școala Gimnazială Finteușu Mic

Motto :

„Jocul este o pregătire pentru viaţa de mai târziu, dar mai presus de toate, el este însăşi viaţa copilului.” – Mc Dougall

Jocul a fost prezent în diferite etape, în toate timpurile şi la toate popoarele cu epoci de strălucire şi perioade de decădere.Practicat fie empiric sau ştiinţific, pus uneori în slujba idealurilor de libertate şi solidaritate, a servit cultului frumosului, a fost preţuit sau persecutat, într-o anumită perioadă a fost un privilegiu al claselor dominante, pentru a deveni astăzi un simbol al tuturor.

Jocului i s-au atribuit numeroase sinonime, fie lexicale (joaca, zbenguiala, distracţie; dans, hora; întrecere ,partida, disputa, întâlnire, meci; rol artistic, interpretare) fie metaforice (iubirea, moartea, viaţa) conturate in diverse moduri.Copii îşi văd “joaca” precum ceva serios, care trebuie pus înaintea altor lucruri. De multe ori ei ne sugerează jocul lor prin anumite simboluri, prin cuvinte cheie în operele literare care ne fac să ne gândim ore întregi la întelesul unei fraze anume.

Tipuri de jocuri care se pot desfăşura:

a) Jocuri cu şi fără obiecte;

b) Jocuri de întrecere;

c) Jocuri de cooperare;

d) Jocuri cu roluri şi multe alte tipuri.

În procesul de educaţie fizică organizat la nivelul instituţiilor de învăţământ, jocurile de mişcare ocupă un loc important, fiind principalele activităţi, prin intermediul cărora se realizează obiectivele dezvoltării motrice a copiilor. Jocul constituie principalul mijloc de antrenare a şcolarilor mici într-o activitate complexă, specifică vîrstei copilăriei. Cel mai frumos lucru în viaţa unui copil este jocul. Este posibilă supravieţuirea fără joc, dar nu şi viaţa. Jocul este o activitate atît de evidentă şi de naturală, încît noi, adulţii, suntem chemaţi să satisfacem necesitatea copilului de a se juca.

Jocul de mişcare este o activitate complexă, predominant motrică şi emoţională, este „un dans” al unor factori interdependenţi. Prin intermediul jocului dinamic se realizează dezvoltarea motrică şi psihică a copilului, se pun bazele conduitei în colectiv şi se contribuie la formarea trăsăturilor de caracter. În acest context jocul este mai mult decât un exerciţiu fizic sau o combinaţie de exerciţii. Prin jocul de mişcare se combină mişcarea cu gândirea, imaginaţia şi afectivitatea, prin el copilul se pregăteşte să se adapteze la viaţă, explorează lumea, îşi foloseşte corpul şi mintea, stabileşte relaţii de colaborare şi parteneriat sau, din contra, de luptă şi confruntare. Îmbinând utilul cu plăcutul, jocul dinamic are caracter atractiv dar şi educativ: copilul învaţă să suporte cu demnitate înfrîngerea şi, în acelaşi timp, să preţuiască victoria. El se joacă pentru bucuria de a se juca, el „învaţă” şi se dezvoltă natural de la un stadiu la altul prin joc.

Exemple :

„Culesul recoltei”

Elevii sunt împărţiţi pe grupe, în coloană câte unul; în faţa fiecărei grupe se desenează mai multe cerculeţe dispuse în zig-zag sau sub alte forme. Primul din fiecare grupă ţine în mâini mai multe pietricele: la semnalul de începere a jocului, aleargă şi plasează în fiecare cerculeţ câte 3 pietricele, după care se întoarce la şir, atin¬gând cu mâna pe următorul elev; acesta aleargă şi culege din cerculeţe recolta de pietricele ş.a.m.d. La grupele avansate, acest joc se poate complica şi prin indicarea unor

sarcini suplimentare după aşezarea pietricelelor (de exemplu, la sfârşitul cursei trebuie să arunce cu o minge mică la ţintă).

Câştigă echipa care termină prima.

“Să sărim peste muşuroaie!”

Jucătorii sunt împărţiţi în două echipe, dispuse pe șiruri, la distanță de 1-2 m între ele, în spatele unei linii de plecare. Înaintea fiecărei echipe sunt plasate ”muşuroaiele” (pentru muşuroaie se aleg mingi medicinale sau sticluţe de plastic umplute cu apă sau nisip), din loc în loc (la distanţă de 0,5-1 m). Se pot plasa atâtea muşuroaie câte avem. La semnal, primii jucători pleacă în alergare, sărind peste fiecare muşuroi. La terminarea cursei, ating peretele sau un fanion, se întoarc la şir în alergare şi predau ştafeta celui care urmează.

Se penalizează jucătorul care nu sare peste toate muşuroaiele. Câştigă echipa care termină prima şi nu-i penalizată.

„Mingea la căpitan”

Colectivul este împărțit pe şiruri, înapoia unei linii de plecare. Înaintea fiecărei echipe, la distanţă de 2 m, se aşează un jucător "căpitan", care primeşte o minge de uşoară. La semnal, "căpitanii" aruncă mingea primului jucător din echipele respective care o prind şi apoi o aruncă la "căpitani", după care trec la coada şirului. Jocul continuă până când toţi jucătorii au primit şi pasat mingea. Jocul se încheie când ultimul jucător a trecut la coada şirului.

Câştigă echipa care termină prima.Distanţa de aruncare / prindere şi greutatea mingii se stabilește în funcţie de vârsta copiilor.

„Mingea ricoşată’’

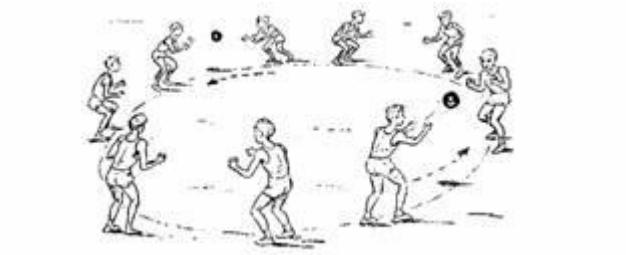
Este nevoie de un perete înalt, fără ferestre, o minge uşoară . Pe perete se trasează o linie la o înalţime de 2-3m. În faţa peretelui se trasează o linie paralelă cu peretele, la o distanţă de 2-3m de acesta, denumită linia de aruncare. Jucătorii, împartiti în 2 echipe , stau înapoia liniei de aruncare.

Un jucător dintr-una din echipe aruncă mingea în perete dinapoia liniei de aruncare. Mingea trebuie aruncată în aşa fel să lovească peretele deasupra liniei trasate pe el. Mingea ricoşată trebuie să fie prinsă de un jucător al celeilalte echipe fie direct, fie după ce s-a lovit cel mult o dată pe sol. Acesta din urmă o va arunca din nou în perete pentru a fi prinsă de unul din jucătorii primei echipe, jocul continuând în acelasi fel.

„Mingea în cerc’’

Jucătorii formează un cerc cu l-2m interval între doi jucători. Jocul se poate începe cu 2 mingi, introducându-se apoi alta, apoi alta minge. Acestea trebuie sa fie distribuite la intervale egale.

La semnalul de început, mingiile se pasează toate într-un singur sens, de la om la om, cât mai repede, fara însă să fie scăpate din mână. Jucătorul care la al doilea semnal ajunge cu 2 mingi în mâini, primeşte 1 punct penalizare. Se reia jocul însă în sens opus. După un număr de repetări, câştigă jucătorul cu cele mai puţine penalizări.

Stările afective provocate de climatul pozitiv în care se desfăşoară lecţiile (comunicare cu uşurinţă, cooperare, încurajare, motivare, susținere), generează elevilor bucuria, entuziasmul, emulaţia, încrederea şi dorinţa pentru participarea activă și afectivă la întrecerile jocurilor folosite ca sisteme de acționare.

“Trebuie să înveţi regulile jocului, iar apoi trebuie să joci mai bine decât oricine altcineva.”- Albert Einstein

BIBLIOGRAFIE

.BADIU T. BADIU G CARASTOIAN	(1980)	Exerciţii şi jocuri de mişcare pentru clasele I-IV Imprimeria Galaţi
CHATEAU J.	(1971)	Copilul şi jocul, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică,
BARCAN	(1979)	1001 jocuri pentru copii.
CHIRIŢĂ G.	(1983)	Educaţia fizică prin jocuri de mişcare. Bucureşti Editura pentru Tineret şi Sport
SCARLAT E.	(1993)	Educaţie fizică a copiilor de vârstă şcolară. Bucureşti, Editura pentru Tineret şi Sport,
ZAPLETAL MILOS	(1980)	Mica enciclopedie a jocurilor. Bucureşti- Editura Sport – Turism
SCHIOPU U.	(1955)	Psihologia vârstelor-ciclurile vieţii. Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică,

DIVERSITATE - TOLERANȚĂ - ACCEPTAREA DIFERENȚELOR

Prof. DEACONESCU MIHAELA
Biol. DURICU ALINA IONELA

Liceul Teoretic „Grigore Moisil” Timișoara

Educația incluzivă se referă la un sistem educațional care încurajează și integrează participarea tuturor elevilor, indiferent de abilități, vârstă, gen, rasă sau alte caracteristici. Scopul educației incluzive este de a asigura accesul la educație de calitate pentru toți elevii, inclusiv cei cu nevoi speciale sau cu dizabilități. Educația incluzivă presupune integrarea tuturor elevilor în sistemul de învățământ, indiferent de diferențele lor, și oferirea suportului necesar pentru ca aceștia să își atingă potențialul maxim. Scopul educației incluzive este de a promova diversitatea, de a crea un mediu prietenos și deschis pentru toți elevii și de a promova respectul și înțelegerea față de diferitele nevoi și abilități ale acestora.

Prin implementarea unui sistem educațional incluziv, se urmărește eliminarea discriminării, promovarea echității și creșterea gradului de integrare socială a tuturor elevilor. Un sistem educațional incluziv oferă oportunități egale de educație pentru elevii cu nevoi speciale, elevii proveniți din medii defavorizate, minorități etnice sau religioase, și orice alt grup marginalizat. Prin adaptarea curriculum-ului școlar la nevoile și abilitățile diferite ale tuturor elevilor, se asigură că aceștia se pot implica activ în procesul de învățare și pot obține rezultate academice satisfăcătoare. Această adaptare include diversificarea strategiilor de predare și evaluare, oferind suport suplimentar pentru elevii cu nevoi speciale sau care se confruntă cu dificultăți de învățare, precum și promovarea unui mediu de învățare incluziv și echitabil pentru toți elevii. De asemenea, adaptarea curriculum-ului școlar implică integrarea unor teme și abordări relevante pentru diverse grupuri de elevi, cum ar fi educația interculturală sau educația non-formală. Aceste practici asigură că fiecare elev se simte valorizat și încurajat să-și dezvolte în mod activ potențialul, contribuind la succesul său în școală și în viață. Prin promovarea unei pedagogii personalizate și a unei abordări centrate pe elev, sistemul educațional poate să ofere toți elevilor șanse egale de a învăța și de a reuși. Adaptarea curriculum-ului școlar este esențială pentru a asigura că fiecare copil poate beneficia de o educație de calitate, adaptată nevoilor sale individuale.

Un sistem educațional incluziv promovează diversitatea ca o valoare și încurajează toleranța și acceptarea diferențelor. Prin crearea unui mediu școlar deschis și prietenos, se creează o atmosferă propice pentru dezvoltarea unor relații pozitive între elevi și pentru promovarea unui climat de învățare sănătos și stimulant. Un mediu școlar deschis și prietenos este un mediu în care elevii se simt confortabil să își exprime gândurile, ideile și emoțiile fără teama de a fi judecați sau criticați. Acest lucru contribuie la dezvoltarea încrederii în sine și la îmbunătățirea relațiilor interpersonale dintre elevi. Atmosfera prietenoasă încurajează colaborarea între elevi, îi motivează să lucreze împreună și să învețe unii de la alții. În plus, promovează toleranța și înțelegerea față de diferențele individuale și culturale, facilitând astfel integrarea și inclusiunea tuturor elevilor în comunitatea școlară. Un mediu școlar deschis și prietenos stimulează pasiunea pentru învățare și promovează dezvoltarea abilităților sociale și emoționale ale elevilor. Elevii vor fi mai motivați să participe activ la activități școlare, să își asume responsabilități și să își îmbunătățească performanțele școlare.

Educația nu se reduce doar la predare și învățare, ci include și dezvoltarea abilităților sociale, emoționale și relaționale ale elevilor. Aceste abilități sunt esențiale pentru succesul în viață și pentru

construirea unor relații sănătoase și pozitive cu cei din jurul nostru. Educația trebuie să ofere elevilor oportunități de a învăța cum să comunice eficient, cum să colaboreze în echipă, cum să își exprime emoțiile în mod sănătos și cum să dezvolte relații pozitive și respectuoase. De asemenea, educația trebuie să promoveze empatia, compasiunea și înțelegerea față de ceilalți, pentru a construi o societate mai empatică și mai solidară. Elevii care dezvoltă aceste abilități sociale și emoționale au mai multe șanse să reușească în viață și să își îndeplinească potențialul, aducând beneficii nu doar lor înșiși, ci și comunității în care trăiesc. Prin urmare, educația trebuie să ofere un cadru în care elevii să învețe nu doar cunoștințe academice, ci și abilități esențiale pentru a deveni cetățeni responsabili, empatici și integri într-o lume din ce în ce mai complexă și interconectată.

Prin crearea unui mediu școlar deschis și prietenos, se oferă elevilor oportunitatea de a dobândi aceste abilități și de a se pregăti pentru a deveni adulți responsabili și angajați în societate. Elevii petrec majoritatea timpului lor la școală, deci este important ca mediul în care învață să fie unul pozitiv și stimulant. O atmosferă deschisă și prietenoasă îi încurajează pe elevi să se simtă în siguranță și confortabil, să își exprime gândurile și ideile și să colaboreze cu colegii și cu profesorii. Un mediu școlar deschis înseamnă că toate ideile și opiniile sunt luate în considerare, că există spațiu pentru diversitate și pentru exprimarea individualității. Elevii sunt încurajați să își dezvolte abilitățile sociale, să învețe să comunice eficient, să lucreze în echipă și să își gestioneze emoțiile și relațiile interpersonale. Toate acestea sunt abilități importante de care vor avea nevoie în viața de adult. Un mediu școlar prietenos înseamnă că relațiile dintre elevi, dar și între elevi și profesori, sunt bazate pe respect, încredere și întâmpinare. Elevii învață să fie empatici, să fie disponibili să ajute și să fie deschiși la idei noi și la colaborare. Toate acestea îi ajută să își dezvolte abilitățile sociale și emoționale și să se pregătească pentru a deveni adulți responsabili și implicați în societate. Prin crearea unui mediu școlar deschis și prietenos, școala devine nu doar un loc de învățare a cunoștințelor academice, ci și un loc în care elevii pot crește și se pot dezvolta ca indivizi, pregătindu-se pentru a deveni adulți responsabili și angajați în societate. De asemenea, un sistem educațional incluziv pune accent pe colaborarea între diferitele părți implicate în procesul de educație - părinți, profesori, consilieri școlari, psihologi, terapeuți etc. - pentru a asigura că fiecare elev primește suportul și resursele de care are nevoie pentru a atinge potențialul maxim.

Prin implementarea unui sistem educațional incluziv, se urmărește nu doar creșterea performanțelor școlare ale elevilor, ci și formarea unor cetățeni responsabili, empatici și deschiși către diversitate, care să contribuie activ la construirea unei societăți mai echitabile și mai incluzive. Educația incluzivă presupune adaptarea cerințelor și metodologiilor de predare la nevoile și abilitățile fiecărui elev în parte, oferindu-le șanse egale de dezvoltare și succes în viață.

În final, educația incluzivă are ca obiectiv creșterea calității vieții tuturor elevilor și crearea unei societăți mai echitabile, respectuoase și diversificate. Principiile educației incluzive includ respectul pentru diversitatea individuală, acceptarea și suportul pentru nevoile diferite ale elevilor, implicarea activă a elevilor în procesul educațional și promovarea unei culturi a respectului și toleranței în cadrul comunității școlare. Educația incluzivă se bazează pe ideea că fiecare elev are dreptul să fie integrat în mediul educațional obișnuit și să beneficieze de aceleași oportunități de învățare ca și ceilalți elevi. Prin promovarea educației incluzive, se urmărește creșterea nivelului de cunoștințe și de înțelegere a diversității în rândul elevilor și dezvoltarea abilităților de comunicare și cooperare între aceștia.

EVALUAREA COPIILOR CU DIFICULTĂȚI DE ÎNVĂȚARE PRIN FIȘE DE EXERCIȚII

Prof. ECATERINA TEODORA NECHITESCU
Prof. SIMONA IVAȘCU
Liceul Teoretic „Grigore Moisil” Timișoara

Proiectul Erasmus+ STREAM thiS TEAM cu numărul 2020-1-PT01-KA201-078623 s-a desfășurat în perioada decembrie 2020 – august 2023, fiind coordonat de EDUFOR Portugalia, și având drept parteneri Academia Tehnologică din Rezekne, Letonia, Directoratul Educației Naționale din provincia Kocaeli, Turcia, Asociația Dislexia din Ruse, Bulgaria și Liceul Teoretic Grigore Moisil, Timișoara, România.

Obiectivele proiectului au fost:

- crearea unui ghid STREAM care să poată fi folosit pe întreaga perioadă a proiectului și care să cuprindă explicații despre necesitățile elevilor cu dislexie și alte dificultăți de învățare, precum și despre avantajele metodologiei de predare inter-pares (peer-to-peer). Ghidul poate fi consultat la adresa https://issuu.com/nechitescu_ecaterina/docs/romanian_guide
- realizarea unei clase STREAM prin construirea de proiecte inovatoare și provocatoare realizate de cadre didactice competente în domeniile STREAM; elaborarea de planuri de lecții și activități inovative în cadrul domeniilor STREAM, având ca obiectiv principal lucrul pe citit și scris; dinamizarea orelor de curs susținute de elevi în clasele incluzive.
- alcătuirea unui Webquest axat pe intervenția asupra cauzelor dificultăților de lectură (CRD) asociate dislexiei și nu numai, destinat elevilor de clasa a II-a și a III-a. Cei interesați pot folosi acest webquest la clasă, accesând adresa următoare: https://sites.google.com/moisiltm.ro/webquest
- crearea unor Cluburi de lectura în care elevii lucrează împreună pentru a își îmbunătăți abilitățile de citire/ scriere pe baza unor texte din disciplinele STEAM.

Lucrarea de față își propune prezentarea ultimului obiectiv menționat mai sus, și anume Cluburile de lectură, precum și modul în care au fost ele folosite pentru a evalua progresul elevilor.

Cluburile de lectură au fost alcătuite din elevi-mentori din clasele a VII-a și a VIII-a, aleși din rândul elevilor dotați cu o capacitate de învățare superioară, și elevi din clasele mai mici, a V-a și a VI-a, care se confruntă cu dificultăți de citire/ scriere. Numărul elevilor dintr-un grup nu a depășit trei sau patru membri, pentru a permite o atenție sporită și o implicare mărită în rândul elevilor.

Grupurile au lucrat timp de șase luni, având întâlniri o dată sau de două ori pe săptămână, fiind coordonați de profesori de limba română, specialiști CES, sau consilieri școlari. Întâlnirile au fost față în față în majoritatea cazurilor, recurcându-se la varianta on line în cazurile în care elevii nu se puteau întâlni din motive subiective. Progresul elevilor a fost măsurat prin aplicarea primei fișe de lucru din fiecare arie verificată atât la începutul, cât și la sfârșitul perioadei.

Fișele aparțin următoarele domenii în care copiii pot avea dificultăți: exprimarea în scris, exprimarea orală, fluența în citire, înțelegerea unui text citit și înțelegerea unui text audiat. Au fost create câte cinci fișe pentru fiecare capitol, iar rezultatele elevilor au fost consemnate atât de elevii-mentori cât și de profesorii coordonatori. Ele conțin teme de interes pentru elevi, din arrile curriculare STREAM (Science/ Știință,Technology/ Tehnologie, Engineering/ Inginerie și Mathematics/ Matematică, adică STEM+Reading/Citit+Art/ Artă), precum și numeroase exerciții pe care să le

rezolve elevii pentru a își îmbunătăți capacitatea de învățare sau pentru a depăși greutățile pe care le întâmpină în procesul educativ.

La încheierea perioadei de lucru și după colectarea rezultatelor, s-a constat o îmbunătățire în aproape 78% dintre cazuri, în toate domeniile evaluate. Numărul elevilor care au stagnat a fost în jur de 15%, în timp ce cazurile în care elevii s-au descurcat mai greu la evaluarea finală față de cea inițială a fost în jur de 7%.

Concluzia la care am ajuns în cadrul consorțiului din proiect a fost că această formă de evaluare, prin fișe de lucru din diferite domenii, care să fie aplicate în cadrul unor cluburi de lectură folosind metodele predării inter-pares (peer-to-peer), a fost eficientă și pe placul elevilor. S-a putut constata că evaluare a fost percepută ca ceva de la sine înțeles, nu ca pe ceva impus din partea unei figuri autoritare de la catedră. Considerăm că aceste fișe ar putea fi folosite cu succes și în alte școli, spre beneficiul atât al elevilor cât și al instituțiilor școlare și comunității în general.

Fișele au fost adunate într-o carte care poate fi consultată gratuit la următoarea adresă https://online.fliphtml5.com/nvzss/grlh/#p=1. De asemenea, există și varianta lor în limba engleză, care poate fi folosită cu succes în cadrul orelor de limbă engleză de la gimnaziu, accesibilă la https://online.fliphtml5.com/nvzss/fcrq/

COPILUL CU CES, DE LA TIMIDITATE LA ÎNCREDERE ÎN SINE

PROF.CHERCOTĂ CODRUȚA
LICEUL TEORETIC „GRIGORE MOISIL”, TIMIȘOARA, ROMÂNIA

Există cuvinte care te impresoară, care nu îți merg doar la suflet ci te amprentează într-o manieră în care te transformă, iar această metamorfoză a ta crește, se face o lumină menită să se oglindească în cei din jur și să se reîntoarcă la tine, concomitent cu transformarea celuilalt. Am auzit cândva o cugetare plină de adevăr, care m-a pus pe gânduri: *„Doar două lucruri trebuie să le dăm copiilor noștri: rădăcini și aripi.”* Rădăcinile și aripile sunt reperele între care ne dezvoltăm, creștem, devenim, iar tot ceea ce se află între cele două, nu sunt decât trepte pe care le urcăm, le coborâm uneori, revenim, mai urcăm un pic. Uneori acest traseu, de la rădăcini la aripi, e unul circular, alteori e ca un zbor care se-aruncă spre cer, dar de cele mai multe ori se măsoară cu pasul, cu pasul anevoios și nesigur al omului neîncrezător, cu pasul hotărât al celui care e stăpân pe sine. Cu toții pornim în această călătorie și, deși la început șovăim, în ciuda entuziasmului caracteristic copilăriei, privim mereu viața cu speranța pe care rădăcinile noastre – familia, ne-o transmite.

Nu încetez să cred că fiecare părinte vrea să-i dea propriului copil rădăcini solide menite să-i insufle încrederea că, indiferent de greutățile pe care le va întâlni, există mereu ceva în noi, sufletul părinților noștri cuibărit în fiecare povață sau gând pozitiv, care să ne îndrume spre a găsi soluții.

La fel de încrezătoare sunt că, noi, profesorii, suntem acea prelungire a rădăcinilor reprezentate de părinții elevilor noștri care îi ajută pe copii să-și descopere singuri aripile destinate zborului. Noi nu-i învățăm ce e zborul, nici nu le dăm aripi, ci îi ghidăm spre a-și descoperi singuri fiecare abilitate, le oferim șansa dobândirii unor competențe, le reamintim constant să nu se abandoneze decât binelui și să alerge spre viitor când se vor simți pregătiți.

Suntem mentori prin fiecare cuvânt, gest sau mimică, iar, dacă suntem conștienți de faptul că amprentăm suflete fragede, putem asista, de-a lungul carierei de profesor, la transformări uluitoare ale copiilor.

Conștientă și plină de optimism am preluat, pentru prima dată în cariera mea de 28 de ani în învățământ, dirigenția la o clasă de liceu. Nu aveam experiență, în calitate de profesor diriginte, cu adolescenții. Ani de zile îndrumasem clase de gimnaziu, iar munca mea de diriginte al unor preadolescenți mi-a adus suficiente satisfacții. Plină de speranță, am intrat în clasă dornică să le deschid sufletele, să le câștig încrederea pas cu pas, să-i determin să comunice, să fie naturali, să ne cunoaștem. Înainte de a-i învăța română, trebuie să construiesc relația, îmi spuneam.

Aflasem că în clasa mea e un copil cu CES, cu mari probleme de vedere, cu părinți grijulii, preocupați de relația copilului cu școala. Încă din prima zi a clasei a IX-a, am remarcat-o pe S.B., în banca cea mai apropiată de catedră, privindu-mă de după lentilele groase ale ochelarilor. Stătea aproape lipită de bancă, cu bărbia proptită pe brațele încrucișate, de parcă voia să se facă una cu mobilierul. Timidă, cu o voce stinsă, abia s-a făcut auzită când i-a venit rândul să se prezinte colegilor. Stătea singură în prima bancă, gata să-și ridice propria-i fortăreață care s-o izoleze de ceilalți colegi și, totuși, oră de oră, la limba română, S.B. ridica două degete când puneam întrebări și dovedea că e un copil iubitor de lectură, cu opinii clare și bine argumentate. Știam că e un copil bun la învățătură, dar provocarea pentru mine era cum să o determin să fie încrezătoare în ceea ce știe, să o conving să se facă auzită când are ceva de spus. Uneori o simțeam că dorește să intervină în discuțiile legate de opera pe care o analizam, dar, deși o priveam cu căldură și o încurajam să spună, S. se retrăgea în sine, pleca privirea determinându-mă să caut în ochii altui copil răspunsul.

În cei patru ani de când predau și la liceu, am remarcat faptul că textul argumentativ e o oportunitate de a-i învăța pe elevi cum să-și construiască un discurs prin care să-și susțină punctul de vedere. Am îmbinat noțiunile teoretice cu elemente de public speaking, le-am făcut bilețele cu subiecte legate de viață și de problemele cu care se confruntă adolescenții (de ex. E bine să avem prieteni?, Este eșecul o oportunitate de învățare? etc) și i-am invitat să participe. Fiecare elev trăgea un bilețel, avea 10 minute la dispoziție să-și conceapă discursul și, pe rând, veneau în fața clasei pentru a-l prezenta. Înainte de a trece la fapte, le-am reamintit ce trebuie să aibă în vedere pentru a respecta structura unui text argumentativ. Cu toții au primit câte o foaie pe care aveau de notat, pentru fiecare participant:

Am apreciat...	Îți recomand...

Elementele propuse spre evaluare erau:

Pentru construcția discursului:

1) a respectat tematica;
2) a folosit în mod corect conectorii;
3) a formulat corect ipoteza;
4) a inclus două argumente corect formulate;
5) a oferit, pentru fiecare argument, câte un exemplu din experiența personală;
6) a formulat corect concluzia.

Pentru elementele de public speaking:

1) a avut o poziție relaxată, firească;

2) a avut contact vizual cu publicul;
3) a vorbit clar și suficient de tare;
4) a inclus un element de angajare a publicului;
5) discursul are o morală.

Rând pe rând, elevii veneau și își prezentau, în manieră proprie, discursul. Cu coada ochiului o urmăream pe S.B și mă întrebam dacă va fi suficient de provocatoare activitatea pentru ea. Rămăsese ultima. Mai mult de rușinea de a rămâne singura din clasă care nu și-a prezentat discursul, s-a ridicat din bancă și a venit în fața colegilor. Cu privirea proptită undeva în spatele clasei, S:B a anunțat tema: „Voi vorbi despre curaj”. Pe măsură ce vorbea, a început să privească spre colegi, dar tot aplecată ușor de spate, proptită în picioare, stătea neclintită în același loc de parcă se temea că dacă face un pas, va fugi spre bancă. Urmăream atentă și discursul fetei, dar și atenția caldă cu care o priveau colegii. Liniștea deplină parcă o încuraja să vorbească mai tare, să prindă curaj. S. și-a construit corect discursul, dar recomandările colegilor au încurajat-o să nu piardă din vedere și elementele de public speaking. După acea oră, S.a rămas cu mine în clasă și mi-a spus că e prima dată când a vorbit în fața unui public, că i se pare foarte greu pentru că o deranjează toate privirile ațintite asupra ei și că nu vrea să simtă că e judecată.

Am rămas toată pauza alături de ea explicându-i că nu putem schimba prejudecățile tuturor oamenilor, dar că printre ei vor fi mereu priviri care să ne încurajeze. Trebuie doar să căutăm acele priviri în public. „Atunci am să mă uit la dumneavoastră”, mi-a spus zâmbind la fel de timid.

Le-a plăcut atât de mult activitatea încât am decis, la propunerea lor, ca o dată pe lună, elevii să propună subiecte, să le scrie pe bilețele, să le amestece și fiecare să extragă un bilețel pentru un nou discurs. Sunt tot mai buni la argumentare, iar S.vine mereu cu reținere în fața clasei și, în timp ce-și rostește discursul, îmi caută privirea. Azi am observat că își retrage privirea din îmbrățișarea caldă a ochilor mei și, delicat, o plimbă spre chipul colegei sale de bancă (între timp, o colegă i s-a alăturat pe scaunul de de lângă ea).

S. începe să se deschidă, să privească oamenii, să caute încurajare la cei ce o tratează cu respect, să spere la prietenii, să își construiască propriile aripi. Nu știu dacă am reușit să o ajut eu sau colegii care au asimilat-o în ciuda reținerii sale sau să fi fost fiecare activitate de public speaking? Important e că reacțiile S.B îmi transmit că începe să se simtă confortabil în clasă și că, în ciuda dizabilității sale, ea e pe drumul cel bun, acela de a lupta cu propria sa prejudecată.

FIECARE COPIL CONTEAZĂ!

Ing. BERCEA GEORGETA VOICHIȚA
Prof. FOLTEAN CAMELIA
Liceul Teoretic „Grigore Moisil” Timișoara

Fiecare copil contează și merită să fie iubit, respectat și îngrijit într-un mod adecvat. Este responsabilitatea noastră, ca adulți, să ne asigurăm că fiecare copil are o copilărie fericită și sănătoasă. Trebuie să ne implicăm și să ne sacrificăm pentru binele lor, deoarece sunt viitorul nostru și al societății noastre. Este responsabilitatea noastră ca adulți să le oferim copiilor noștri un mediu sigur, sănătos și stimulant pentru a crește și a se dezvolta. Trebuie să le acordăm timpul și atenția de care au nevoie, să îi educăm și să îi îndrumăm în direcția cea mai bună pentru ei. Este important să fim modele pozitive pentru copiii noștri, să le arătăm prin acțiuni și cuvinte cum să ia decizii bune și să se comporte în mod responsabil. Prin urmare, este esențial să fim atenți la comportamentul nostru și la felul în care ne exprimăm în fața copiilor noștri. Trebuie să avem grijă să le oferim exemple de comportament etic, să le arătăm cum să-și gestioneze emoțiile și să le insuflăm încredere în ei înșiși.

De asemenea, este important să le oferim copiilor noștri sprijin și îndrumare, să îi ascultăm cu atenție și să le oferim sfaturi bune atunci când au nevoie. Copiii au nevoie să se simtă înțeleși și susținuți de către părinți în fiecare etapă a vieții lor. Prin comunicare deschisă și sinceră, putem să le oferim copiilor noștri încredere în ei înșiși și în abilitățile lor. Este important să îi lăsăm să își exprime gândurile, emoțiile și preocupările fără teama de a fi criticați sau judecați. Nevoile și dorințele copiilor se schimbă odată cu înaintarea în vârstă, iar noi, ca părinți, trebuie să fim flexibili și să ne adaptăm modul în care ne adresăm și interacționăm cu aceștia. Prin încurajarea intereselor și pasiunilor lor, îi putem ajuta să își descopere propriul potențial și să se dezvolte armonios.

În plus, este important să ne asigurăm că le oferim copiilor noștri un mediu sigur și sănătos, în care să se poată dezvolta în mod corespunzător. Prin implicarea noastră activă în viața lor și prin transmiterea unor valori solide, putem să le oferim copiilor noștri un cadru stabil și iubitor, în care să crească încredere în ei înșiși și să învețe să facă față provocărilor vieții. Este important să le arătăm copiilor noștri că suntem alături de ei, indiferent de situație, și să le oferim sprijinul nostru necondiționat. Să le ascultăm cu atenție grijile și temerile, să le oferim sfaturi și învățături înțelepte, să le fim alături în momentele dificile și să îi încurajăm să se ridice în fiecare moment în care vor cădea. Prin implicarea noastră activă în viața lor, le transmitem un exemplu pozitiv și le arătăm că sunt importanți pentru noi. Le putem oferi încredere în ei înșiși și în abilitățile lor, îndrumându-i să-și descopere pasiunile și să-și urmeze visurile. De asemenea, putem să le transmitem valori precum onestitatea, respectul, generozitatea și empatia pentru ceilalți, ajutându-i să devină adulți responsabili și conștienți. În final, prin implicarea noastră activă în viața copiilor noștri, le oferim un cadru stabil și iubitor în care să crească și să se dezvolte armonios. Le oferim un port sigur în furtuna vieții și le arătăm că pot conta întotdeauna pe noi, indiferent de obstacolele pe care le vor întâlni. Oferim o mână de ajutor în momentele dificile și suntem alături de ei în fiecare pas pe care îl fac. Suntem un sprijin puternic și încredere pentru oamenii dragi din viața noastră și nu îi vom lăsa niciodată să lupte singuri. Pentru că suntem o echipă și ne susținem reciproc în orice situație. Astfel, le pregătim pentru a deveni adulți puternici și încrezători în propriile lor forțe. Prin comunicare deschisă și sinceră, putem ajuta copiii noștri să se simtă în siguranță și sprijiniti în luarea deciziilor lor. Este important să le arătăm copiilor că suntem mereu disponibili să ascultăm și să discutăm cu ei despre orice probleme sau

nelămuriri au. Prin deschidere și sinceritate, le oferim încredere și le arătăm că pot conta întotdeauna pe noi. De asemenea, este important să îi încurajăm să își exprime gândurile și sentimentele în mod autentic, fără teama de a fi judecați sau criticați. Astfel, îi putem ajuta să își dezvolte încrederea în sine și abilitatea de a lua decizii în mod independent. Prin comunicare deschisă și sinceră, putem construi relații sănătoase și de încredere cu copiii noștri, care îi vor ajuta să se simtă sprijiniți și încurajați în procesul lor de creștere și dezvoltare personală.

În concluzie, fiind modele pozitive pentru copiii noștri, putem contribui la formarea lor ca persoane responsabile, capabile să ia decizii bune și să se comporte în mod corect în diferite situații. În plus, avem responsabilitatea de a le oferi copiilor noștri exemple de integritate și moralitate, care să îi ghideze pe drumul către o viață fericită și împlinită. Prin implicarea noastră activă în educația lor și prin respectarea valorilor și principiilor noastre, putem contribui la dezvoltarea unei generații de oameni buni și responsabili. Este esențial să ne asumăm acest rol și să fim modele autentice pentru copiii noștri, deoarece ei vor prelua aceste comportamente și le vor transmite mai departe în societate.Este o provocare, dar și o responsabilitate pe care ar trebui să o abordăm cu seriozitate și dedicare. Prin urmare, trebuie să fim conștienți de comportamentele noastre și să fim conștienți de faptul că suntem modele pentru copiii noștri. Trebuie să fim atenți la modul în care ne comportăm în diverse situații și să încercăm să fim exemple pozitive pentru ei. Este important să le arătăm copiilor noștri că suntem persoane responsabile, respectuoase față de ceilalți și că avem o atitudine pozitivă față de viață. Prin comportamentele noastre, îi învățăm pe copii cum să interacționeze cu ceilalți și cum să se descurce în diferite situații. În plus, trebuie să fim consecvenți în comportamentele noastre și să le transmitem copiilor noștri valori morale și civice importante. Prin modelul nostru, putem influența în mod pozitiv comportamentul copiilor noștri și putem contribui la formarea unei societăți mai bune și mai echilibrate. Prin investirea în copiii noștri, investim de fapt în viitorul nostru și al societății. Să nu uităm că ei vor fi cei care vor modela lumea în care trăim și că depinde de noi să îi pregătim pentru această responsabilitate. Să fim mereu acolo pentru ei, să îi învățăm să fie empatici, să aibă valori solide și să lupte pentru ceea ce cred. Astfel, vom contribui la formarea unei societăți mai bune și mai echitabile pentru toți. Nu trebuie să tolerăm abuzul, neglijarea sau discriminarea împotriva copiilor în nicio formă. Este esențial să le oferim un mediu sigur, iubitor și stimulant în care să se dezvolte în mod optim. Împreună, putem asigura un viitor mai bun pentru toți copiii noștri.

Fiecare copil are dreptul la o creștere sănătoasă, sigură și fericită și este responsabilitatea noastră ca societate să ne asigurăm că aceste drepturi sunt respectate. Acest lucru implică furnizarea accesului la servicii medicale de calitate, educație bună, condiții de locuit sigure și sprijin emoțional și social. De asemenea, trebuie să ne asigurăm că copiii sunt protejați de violență, abuz și exploatare. Fiecare copil merită să crească într-un mediu care îi încurajează să își atingă întregul potențial și să se dezvolte într-un adult sănătos și fericit. Educația și sprijinul oferit în primii ani de viață au un impact semnificativ asupra dezvoltării copilului, de aceea este esențial să investim resurse în această perioadă crucială. Este responsabilitatea noastră ca părinți, educatori, comunitate și societate să ne implicăm activ în asigurarea unui mediu propice pentru creșterea și dezvoltarea copiilor noștri. Prin acțiuni comune și colaborare putem asigura un viitor mai bun pentru toți copiii.

Nu trebuie să uităm niciodată că fiecare copil este o comoară neprețuită și o speranță pentru viitorul nostru.Este responsabilitatea noastră, ca adulți, să îi protejăm, să îi educăm și să le oferim un mediu sigur și stimulant în care să se dezvolte. Fiecare copil are dreptul la dragoste, la educație și la oportunități egale de afirmare și succes.Trebuie să ne implicăm activ în viața copiilor noștri, să le oferim sprijinul de care au nevoie și să le fim alături în fiecare pas pe care îl fac. Numai așa putem

contribui la formarea unor adulți echilibrați, responsabili și empatici. Să fim mereu conștienți de importanța și valorile copiilor noștri și să investim în ei cu toată inima și resursele noastre. Ei sunt viitorul nostru și merită tot efortul și implicarea noastră.

Educația pentru diversitate prin/pentru dezvoltarea timpurie a copiilor

prof. înv. preșc. Socol Violeta
Grădinița cu P.P. Nr. 7, Alexandria

Lumea în care trăim peste plină de provocări. Multe dintre miturile cu care eram obișnuiți sunt puse sub semnul întrebării, de exemplu, separarea dintre lumea adulților și lumea copiilor, mitul inocenței copiilor, ordinea firească a lucrurilor. Copiii trăiesc într-o lume globală și competitivă. Televiziunea, internetul și computerul fac parte din lumea copiilor, ocazie cu care aceștia au acces mai ușor la lumea adulților. Și în această lume a accelerării și nerăbdării, a competiției și a polarizării întâlnim numeroase inegalități înrădăcinate în societățile din întreaga lume, inegalități rezultate din *cine suntem* și *ce suntem*. Toate generează suferință și îi afectează pe cei care trăiesc și, deopotrivă, pe cei care le perpetuează, fie ca indivizi particulari sau ca reprezentanți ai unor instituții. Inegalitățile care pornesc de la cultură și etnie, care rezultă din faptul că cei care aparțin acelui grup au un background diferit de cel al populației majoritare, cel mai adesea se referă la discriminare.

Primii ani din viața copilului sunt esențiali pentru învățare și pentru dezvoltarea comportamentelor și atitudinilor, incluzând aici atitudini și comportamente față de cei diferiți de ei.

Educația de tip incluziv este o educaţie de calitate, accesibilă şi care îşi îndeplineşte menirea de a se adresa tuturor copiilor, fără discriminare. În întreaga lume, din ce în ce mai mulți copii care provin din medii defavorizate urmează grădinițele, școlile primare sau gimnaziale. În cele mai multe țări se stipulează prin lege că toți copiii trebuie să beneficieze de educație.

Grupul Român pentru Educație Incluzivă (GREI) are ca obiectiv general conectarea României la eforturile internaționale în realizarea educației incluzive, susținerea și dezvoltarea modelului românesc și promovarea acestuia la nivel național și european. Principiile pe care GREI le promovează sunt simple, clare și de maximă generalitate:

- fiecare copil este unic și valoros în cadrul sistemului de educație;
-fiecare copil poate învăța;
-politicile școlare sunt cele care trebuie să încurajeze mai curând ideea de școală pentru copil, decât cea de copil pentru școală;
-încurajează dezvoltarea și susținerea serviciilor de sprijin în școală , pentru a oferi oportunități de dezvoltare tuturor elevilor, dar și pentru a forma și sprijini profesorii;
- susțin parteneriatul educațional dintre profesori, părinți, elevi, alături de toți profesioniștii care dau valoare adăugată actului educațional; educație incluzivă înseamnă sprijin și educație pentru toți, grijă și atenție pentru fiecare.

Grădinița are ca scop crearea unui program coerent și coordonat de incluziune a copiilor preșcolari cu diferite dizabilități, de alte etnii, proveniență socială etc. și pregătirea celorlalți copii în vederea acceptării acestora alături de ei, fără diferențe de manifestare comportamentală sau verbală.

Grădinița care îi receptează în colectivitatea sa pe copiii defavorizați și își determină intern „direct și indirect”, atitudinea față de aceștia este alcătuită din: educatoare, părinți, copii, iar la nivel extern, societatea cu numeroase instituții și diverși factori media. O condiție esențială pentru reușita acestor acțiuni comune ale celor trei factori activi din grădiniță este existența unor relații de înțelegere, constructive care se realizează prin atitudini deschise, prin disponibilitate, printr-un „pozitivism” specific ce se cimentează cu voință și convingere.

În concluzie, pentru abordarea unei educaţii incluzive în grădiniţă, educatoarea trebuie să respecte următorii paşi:
-să elaboreze un plan de dezvoltare a grădiniţei în care să se precizeze concret parteneriatul cu familia şi comunitatea;
-să fie pregătit întregul personal al grădiniţei pentru a primi toţi copiii, fără discriminări;
-să asigure un climat primitor şi deschis prin organizarea mediului educaţional cât mai eficient şi stimulator;
-să aibă discuţii, în prealabil, cu copiii pentru a se accepta unii pe alţii, pentru a negocia, a colabora şi a lucra împreună;
-să asigure un curriculum flexibil şi deschis la care să aibă acces şi părinţii;
-să evalueze fiecare copil prin observaţie directă şi indirectă pentru a asigura participarea lui adecvată la activităţile curriculare;
-să asigure accesul tuturor copiilor la programul grădiniţei, dar şi la modificările şi adaptările acestuia;
-să asigure participarea tuturor familiilor la decizii şi acţiuni în favoarea tuturor copiilor.

Bibliografie:

-Ecaterina Vrăşmaş-,, Educaţia copilului preşcolar”, Editura ProHumanitas, Bucureşti, 1999;
-Ecaterina Vrăşmaş-,,Introducere în educaţia cerinţelor speciale”, Editura Credis, Bucureşti, 2004.

”Fiecare copil contează-Inițiative pentru o Educație Incluzivă”

Prof. Oprișor Măriuța Elena
Grădinița cu Program Prelungit Oțelu Roșu

Inițiativele pentru o educație incluzivă sunt esențiale pentru a asigura că fiecare copil primește oportunitatea de a învăța și de a se dezvolta într-un mediu care să îi recunoască și să îi susțină nevoile individuale. Educația incluzivă este un proces complex, de durată, care necesită analize, schimbări și construcții continue pentru a realiza politici și practici incluzive și a asigura bazele unei culturi incluzive. Aceste inițiative pot include adaptarea curriculumului și a mediului de învățare, formarea profesorilor în tehnici de predare inclusivă și crearea unor spații sigure și prietenoase pentru toți elevii.

Educația incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunități” (MEN&UNICEF, 1999 și HG nr.1251/2005).

Incluziunea cuprinde principiul ca școlile să primească toți copiii, indiferent de condiția lor fizică, intelectuală, socială, emoțională, lingvistică sau alte condiții și, de asemenea, să se adapteze și să răspundă nevoilor acestora. Dacă prin abordarea de tip educație integrată se aveau în vedere mai ales obiective legate de școlarizarea „normalizată” a copiilor cu CES, cât mai aproape de instituțiile școlare și clasele obișnuite – deci accentul se pune pe copii și formele de suport pentru aceștia – incluzivitatea educației are ca sens și obiectiv principal adaptarea școlii la cerințele (speciale ori adiționale) de învățare ale copiilor, iar prin extensie, adaptarea școlii în general la diversitatea copiilor dintr-o comunitate - ceea ce presupune reforma și dezvoltarea de ansamblu a școlii (din comunitate). Este nevoie așadar de o abordare la nivel de sistem educațional, în totalitatea acestuia, cu provocări însemnate pentru toate sectoarele – inclusiv pentru cel de învățământ special.

Există numeroase inițiative pentru o educație incluzivă, iar multe dintre ele se concentrează pe crearea unor medii de învățare care să fie accesibile pentru toți elevii, indiferent de abilități sau nevoi. Aceste inițiative pot include:

1. Adaptarea curriculumului: Dezvoltarea și implementarea unui curriculum flexibil, care să permită personalizarea învățării pentru diferitele nevoi ale elevilor.

2. Formarea profesorilor: Oferirea de training și resurse pentru profesori pentru a-i ajuta să înțeleagă și să gestioneze diversitatea în clasă și să aplice metode de predare incluzivă.

3. Suport individualizat: Furnizarea de suport individualizat pentru elevii cu nevoi speciale, inclusiv servicii de consiliere, terapie și asistență tehnică.

4. Crearea unui mediu sigur și acceptant: Promovarea unei culturi școlare care să sărbătorească diversitatea și să combată discriminarea și hărțuirea pe baza diferențelor.

5. Parteneriate comunitare: Colaborarea cu organizații și comunități locale pentru a oferi resurse suplimentare și suport pentru elevi și familiile lor.

În prezent, în grădinița noastră se desfășoară un proiect Internațional ERASMUS cu tema ”GRĂDINIȚA INCLUZIVĂ-O GRĂDINIȚĂ PENTRU TOȚI ȘI PENTRU FIECARE/INCLUSIVE KINDERGARTEN- A KINDERGARTEN FOR ALL AND FOR EACH” unde principalul scop este incluziunea tuturor copiilor cu CES și a copiilor din medii defavorizate în sistemul de învățământ, dorindu-se micșorarea numărului de abandon școlar.

Am dorit ca prin prezentul material să conturez câteva jaloane ale unei pedagogii actuale, apropiată sufletului și gândurilor celor care zi de zi construiesc autentice personalități în devenire, celor care au înțeles responsabilitatea ce le-o impune rolul de
educatoare și care simt nevoia de sprijin în hățișul de înnoiri teoretice, nu întotdeauna jalonate eficient în practică.

Acestea sunt doar câteva exemple, iar inițiativele pentru o educație incluzivă pot varia în funcție de nevoile și contextul specific al fiecărei școli sau comunități.

PROGRAMA PENTRU DISCIPLINA OPŢIONALĂ
Sfânta liturghie, centrul vieţii creştine
Clasa a VII-a

Prof. Vacaru Tatiana
Şcoala Gimnazială Nr.1 Oituz

NOTĂ DE PREZENTARE

În lumea de azi mulţi creştini sunt acaparaţi de grijile zilnice şi tentaţiile lumii contemporane, nu îşi mai găsesc timpul necesar sau dispoziţia de a merge la biserică pentru a-i învăţa pe copii adevăratele valori ale credinţei creştine.

Petre Ţuţea reflecta astfel: „În afara slujbelor Bisericii nu există scară către cer... Dacă Biserica ar dispărea din istorie, istoria n-ar mai avea oameni. În Biserică afli că exişti. Ce pustiu ar fi spaţiul dacă n-ar fi punctat de Biserici”.

Copilul e o persoană liberă condusă spre adevăr, maturitate şi libertate. Numai prin iubire se naşte iubirea, respectul şi prin fermitate. El trebuie să experimenteze încă de la vârsta copilăriei întâlnirea personală cu Cristos în Biserica sa. Este necesară educarea la credinţă , la deschidere faţă de Cuvânt, faţă de viaţa care emană din el. Educarea la credinţă va conduce la viaţa creştină exprimată, în mod deosebit, prin participarea activă la Sfânta Liturghie şi la viaţa Bisericii.

Religia are un rol important în viaţa omului, este o cale de a obţine un grad de unitate pentru o maturitate autentică pentru a trăi în adevăr, caritate; ea reuşeşte să dezvolte sentimentul iubirii.

Profesorului de religie le revine datoria de a-i învăţa pe copii să înţeleagă că duminica este sărbătoarea creştină prin excelenţă, ziua în care comunitatea se reuneşte pentru a-l sărbători pe Isus înviat, să trezească în ei dorinţa de a trăi sărbătoarea participând activ la Sfânta Liturghie, la Cina Domnului, precum şi la toate celelalte sacramente trăind viaţa de credinţă în sfinţenie. Viaţa de credinţă, elevul, nu o poate trăi fără jertf**ă.** Astfel vor înţelege când merg la biserică adevăratul sens al slujbelor, obiectelor de cult, al cântărilor liturgice; Vor conştientiza importanţa rugăciunii în comun pentru mântuire.

„Acolo unde sunt doi sau trei adunaţi în numele meu, acolo sunt şi eu în mijlocul lor” (Mt. 18,19),

Mântuirea nu se poate dobândi decât dacă suntem şi rămânem membri activi ai Bisericii. Trebuie să trezim în sufletele copiilor adevărate sentimente de evlavie, de smerenie, de iubire şi de respect faţă de Biserică şi toate cunoştinţele să ducă la desăvârşirea creştină în interiorul Bisericii. Prin educaţie se urmăreşte formarea şi perfectarea celor două componente de bază ale omului: sufletul şi trupul**,** aprofundarea învăţăturii de credinţă prin valorificarea Sfintei Liturghii şi participarea activă la jertfa euharistică şi la celelalte sacramente contribuie la formarea unei conştiinţe religioase

Programa şcolară pentru disciplina ***Sfânta liturghie în viaţa creştinului*** reprezintă o ofertă curriculară opţională pentru învăţământul gimnazial, clasa a VII-a, aparţine ariei curriculare *Om și societate*, și este proiectată pentru un buget de timp de o oră/săptămână, pe durata unui an şcolar.

Prezenta ofertă curriculară aduce o contribuţie importantă la atingerea finalităţilor educaţiei; vine în completarea nevoilor spirituale ale elevilor, prin care îi formează atât pentru viaţă, cât mai ales pentru Cer; contribuie la educarea în spiritul demnităţii, toleranţei şi respectării drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului cultivarea sensibilităţii faţă de problematica umană, faţă de valorile moral-civice;

Programa şcolară **„Sfânta Liturghie, centrul vieţii creştine”** îşi propune să contribuie la dezvoltarea următoarelor domenii de competenţe-cheie recomandate de Parlamentul European și de Consiliul Uniunii Europene, menţionate în Legea nr.1/2011, cu modificările şi completările următoare:

- comunicare în limba maternă;
- competențe digitale;
- spirit de inițiativă și antreprenoriat;
- competenţe de „a învăţa să înveţi”;
- competenţe sociale şi civice;
- sensibilizare și exprimare culturală.

Structura programei şcolare include următoarele elemente:

- Notă de prezentare
- Competenţe generale
- Competenţe specifice şi exemple de activități de învățare
- Conţinuturi
- Sugestii metodologice
- Bibliografie

Competenţele sunt ansambluri structurate de cunoştinţe, deprinderi şi atitudini dobândite prin învăţare, care permit identificarea şi rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte diverse.

Competenţele generale sunt aceleaşi cu cele ale disciplinei *Religie* pentru ciclul gimnazial.

Competenţele specifice sunt derivate din competenţele generale, constituie etape în dobândirea lor şi se formează pe durata unui an şcolar. Pentru dezvoltarea competenţelor specifice sunt alocate diferite ore, în funcţie de complexitatea acestora, specificul clasei, experienţa elevilor, strategia didactică utilizată de cadrul didactic.

Pentru dezvoltarea competențelor specifice, programa propune câteva **exemple de activităţi de învățare** și au rolul de a stimula participarea activă a elevilor la propria învățare.

Conţinuturile învăţării selectate, precum şi activităţile de învăţare propuse sunt corelate cu competenţele specifice avute în vedere. Ele vizează cunoştinţele despre cultul divin şi muzica sacră astfel încât să dezvolte în elevi dorinţa fierbinte de a avea o participare cât mai activă la viaţa Bisericii, la sfintele sacramente administrate de Biserică, la Sfânta Liturghie - centrul vieţii creştine, precum şi la activităţi de caritate ce se desfăşoară în sânul Bisericii formându-le conştiinţa apartenenţei la Biserica lui Cristos precum şi valori morale-creştine care contribuie la formarea caracterului elevului.

Sugestiile metodologice includ metode şi mijloace de învăţământ, elemente de evaluare şi au rolul de a orienta cadrul didactic în aplicarea programei şcolare. Această programă şcolară propune o ofertă flexibilă, care permite cadrului didactic să modifice, să completeze sau să înlocuiască activităţile de învăţare astfel încât să asigure un demers didactic adaptat nevoilor fiecărei clase sau grup de elevi, demers prin care se asigură formarea competenţelor prevăzute de programă.

COMPETENȚE GENERALE

1. Utilizarea conceptelor specifice religiei proprii, în conexiune cu diferite manifestări ale credinței **2. Manifestarea unui comportament moral, în viața personală și în societate, în acord cu valorile religioase** **3. Raportarea experiențelor din viața de zi cu zi la principiile religioase, cu respectarea identității și diversității religioase**

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1.Utilizarea conceptelor specifice religiei proprii, în conexiune cu diferite manifestări ale credinței

1.1. Prezentarea învăţăturilor religioase cu privire la importanţa participării la cele- brările liturgice; -citirea unor texte din Biblie şi cărti despre importanţa cultului divin - analizarea unor texte referitoare la jertfă, ritualul Sfintei Liturghii, participarea - realizarea de minidicționare - participarea la jocuri de rol - rezolvare de jocuri de cuvinte încrucișate realizate pe platforma learningapps - discuții problematizante **1.2. Cunoaşterea principalelor elemente de liturgică, a cântecelor bisericeşti şi religioase;** -interpretarea simbolistică a unor cuvinte şi cântări din cadrul Sfintei Liturghii - identificarea unor valori cu relevanță pentru viața copiilor și a familiei din societatea contemporană -analiza unor evenimente din istoria mântuirii sau din viaţa proprie - participarea la dezbateri despre valorile morale, cu referire la texte biblice sau evenimente cu relevanță moral-religioasă -vizite la biserică pentru discuţii -exerciţii de recunoaştere a obictelor religioase şi seminficaţia lor **1.3. Identificarea unor moduri de manifestare a diversităţii religioase în relaţie cu sistemul de valori specifice propriei identităţi religioase;** - analizarea unor imagini specifice -vizionarea unor filme pe youtube cu Sfânta Liturghie de rit latin şi de rit bizantin

-dezbateri despre asemănări şi deosebiri între cultul catolic şi ortodox

2. ***Manifestarea unui comportament moral, în viața personală și în societate, în acord cu valorile religioase***

2.1. Prezentarea unor moduri de manifestare a diversităţii religioase în relaţie cu sistemul de valori specifice propriei identităţi religioase; - participarea la dezbateri, jocuri de rol pe teme privind valorile morale - analiza unor situații din viața proprie sau a altora - exerciții de reflecție asupra diferitelor atitudini personale - analiza asemănărilor şi deosebirilor (între diferite culte creștine, între texte religioase şi laice pe teme despre valori) - realizarea de miniproiecte (PPT-uri) despre diferitele valori: iubire, respect, responsabilitate, toleranţă religioasă; - realizarea de afișe, pliante, desene, colaje care să ilustreze diferite mesaje despre importanța Sfintei Liturghii în viața proprie şi , folosind diferitele mijloace TIC **2.2. Cultivarea sentimentelor de dragoste şi respect pentru Sfânta Liturghie şi tradiţia liturgică;** - studii de caz pe tema valorilor promovate de societate - analiza unor situații din viața proprie sau a altora - exerciții de reflecție asupra diferitelor atitudini personale - exerciții de compunere a unor rugăciuni de mulțumire, de laudă sau de cerere - elaborarea în grup a unor reguli de comportament moral în biserică, în şcoală, în familie, în societate

3. ***Raportarea experienţelor din viața de zi cu zi la principiile religioase, cu respectarea identității și diversității religioase***

3.1. Argumentarea rolului acţiunilor caritabile în contexte create de celebrarea Sfintei Liturghii;

- discuții despre formele de manifestare a valorilor creștine în diferite contexte sociale (școală, familie, grup de prieteni, comunitate locală)
- elaborarea de scurte referate sau proiecte de grup pe o temă aleasă împreună;
- analiza unor modele biblice sau din viețile sfinților
- utilizarea calculatorului şi a altor mijloace audio-vizuale pentru ilustrarea unor teme, căutarea unor informaţii, documentarea pe o anumită temă

3.2. Analizarea responsabilităţilor personale şi ale diferitelor grupuri în relaţie cu celebrarea cultului liturgic

- participarea la Sfânta Liturghie şi la acţiuni caritabile
- studii de caz pe tema valorilor promovate de societate
- prezentarea unor informații despre valori, utilizând diferite surse de informare: Internetul, discuții cu preoții, părinții, consultarea unor dicționare, reviste etc.

3.3. Respectarea regulilor de comportare în biserică;

-analiza unor situații din viața proprie sau a altora;
-discuţii pe tema regulilor de comportare în biserică;
-analizarea propriului comportament în biserică;

CONŢINUTURI

Domenii de conținut	**Conținuturi**
I. Biserica	Biserica-lăcaş de cult şi comunitate a creştinilor Obiectele de cult şi culorile liturgice Veşmitele liturgice Gesturi liturgice-semnificaţie Semne şi simboluri în liturgie
II. Sfânta Liturghie-centrul vieţii creştine	Celebrarea şi importanţa Sfintei Liturghii Jertfa-în Vechiul Testament şi în Noul Testament Părţile Sfintei Liturghii-explicarea lor Ritul Latin şi Ritul Bizantin Cum mă comport la Sfânta Liturghie Familia-Mica Biserică Trimiterea la caritate

III. Cântările liturgice	Muzica sacră Psalmii Cântece creştine Colindul Cine cântă se roagă de două ori
IV. Valori umane dobândite prin participarea la cultul divin	Iubirea Iertarea Responsabiltatea Altruismul

CLIMATUL ORGANIZAȚIEI ȘCOLARE

PROF.ÎNV.PREȘC. GHEORGHIU IONELA
GRADINIȚA NR.13 FOCȘANI

O minimă cultură managerială în domeniul educaţional presupune cunoaşterea faptului că un bun proiect instituţional, pe care se bazează întreaga activitate a unei şcoli, se realizează numai printr-o comunicare eficientă intra- şi extra- organizaţională şi prin participare. Pornind de la acest principiu, indiscutabil corect, discutabilă rămâne doar aplicabilitatea sa. Se cere analizat modul în care şcoala, ca organizaţie, reuşeşte să „lege” teoria cu practica şi să realizeze o comunicare deschisă, capabilă să genereze participarea efectivă a tuturor .

Parteneri în comunicarea intra-organizaţională sunt: grupul profesoral, echipa managerială şi elevii. Pe acest segment al comunicării trebuie recunoscute o serie de disfuncţii ce potenţează negativ întreaga activitate a şcolii. Mult invocatul dialog, „permanent şi constructiv”, stabilit între toate compartimentele resurselor steril, în care fiecare vorbeşte cu fiecare, fără să comunice mare lucru sau fără să se audă unii pealţii.Pornind de la ipoteza că grupul profesoral ar trebui să fie unul dintre cele mai lucide şi mai institutive grupuri socio-profesionale, devin aproape inexplicabile atitudinile de pasivitate (afişate sau disimulate), de lipsă de receptivitate (sau chiarde refuz!) faţă de nou, sau de manifestare a unor orgolii mărunte. Slujitorii şcolii sunt datori să îşi asume, cu obiectivitate şi cu un minim efort de sinceritate, faptul că nu reuşesc întotdeauna să coopereze şi să formeze acea „echipă a resurselor umane” capabilă să susţină misiunea unităţii şcolare pe care o reprezintă..

Pentru că generalizările riscă să fie incorecte, se poate admite că există, totuşi, colective de cadre didactice care promovează şi respectă un ansamblu de valoriîmpărtăşite de toţi membrii organizaţiei respective. Această abordare este lăudabilă, chiar dacă se manifestă doar din când în când, ca o intenţie de a salva aparenţele şi ca o definiţie a ceea ce ar trebui să însemne cultura organizaţională.

O şcoală (românească, actuală) în care „fiecare învaţă de la fiecare” şi unde există o „unitate în diversitate” pare mai degrabă un model ideal şi tocmai de aceea irealizabil. Managerii şcolilor, dacă nu impuşi, măcar influenţaţi de răsturnările politice, fac şi ei ce pot şi uneori chiar fac ceea ce trebuie. Sunt însă cazuri, nu tocmai puţine, în care se remarcă autoritarismul unor directori care vor să conducă „cu mână forte” ce parcă arde de dorinţa de a se strânge pumn, ca să instaleze liniştea şi unanimitatea. La cealaltă extremă se află comoditatea, vocaţia de victimă a constrângerilor bugetare, lamentarea permanentă, fără spor şi fără soluţii, a unor directori promovaţi parcă din întâmplare. În ambele situaţii ideea de comunicare între manageri şi „restul lumii” este pur formală, incoerentă şi neproductivă. Se perpetuează (din păcate!) ideea păguboasă că echipa managerială a unei şcoli trebuie obligatoriu formată din persoane „cu experienţă”, „specialişti cu vechime”, monopolul de vârstă fiind încă foarte puternic. Excluderea mai tinerilor colegi, fie şi într-o manieră elegantă, nedeclarată, nu numai că nu încurajează, dar anulează din start orice alternativă, poate mai proaspătă şi mai îndrăzneaţă.

Eventualele iniţiativepersonale sunt ignorate sau considerate „exces de zel”, privite cu suspiciune şi tratate cu întrebări de genul „Ce vrea să ne demonstreze ?”, „Ce urmăreşte ? Astfel se perpetuează consilii de administraţie formate din adevăraţi „profesionişti ai genului” care, fie promovează unanimitatea şi-l susţin necondiţionat pe director, fiind oamenii lui, fie, dimpotrivă „îl sapă”, fiecare considerându-se îndreptăţit să vizeze o eventuală indemnizaţie .

Oricare dintre aceste variante manageriale compromit comunicarea, co-participarea şi implicit evoluţia şcolii, exclud tendinţele reglatoare interne şi desfiinţează noţiunea de gândire liberă a unei organizaţii. Sunt de amintit şi situaţiile, (comice, dacă nu ar fi triste!), în care oameni ai şcolii devin „rivali”, împărţiţi în „ tabere”, căutând permanent aliaţi de conjunctură şi consumând în dispute ieftine, energii impresionante, demne de cauze mai bune. Aceste „încrâncenate lupte”, generate de intoleranţă şi invidie, au numai „învinşi” între care se stabileşte dialog, dar acesta se consumă în termeni ce nu ar avea ce căuta în mod normal în perimetrul unor cancelarii decente.Colaborarea strânsă şi eficien între colegii de catedră este obligatoriu consemnată în planuri de activităţi.

EDUCAȚIA DE TIP INCLUZIV-UN PAS CĂTRE NORMALITATE ,SAU UTOPIE?

Prof. Constantin Săndica
G.P.P. ”Junior”-Slobozia,Ialomița

De zeci de ani, oamenii de știință susțin meritele educației incluzive. La mijlocul anilor 1990 aproape jumătate dintre națiunile lumii s-au înscris la ceea ce a fost descris drept „cel mai important” document care a apărut vreodată în domeniul educației speciale” (Ainscow & César, 2006, p. 231) – **Declarația de la Salamanca**. Această Declarație a cerut guvernelor să pună educația incluzivă în fruntea tuturor politicilor și reformelor educaționale. În ciuda acestui angajament și în pofida multitudinii de lucrări academice care au fost publicate în acest domeniu de atunci,națiunile se confruntă încă cu deficiențe în abordarea educației incluzive,pornind de la sarcina aparent simplă de a defini ceea ce este de fapt, la provocarea mai complexă a implementării sale (Schwab,Sharma & Loreman, 2018).

Acest referat își propune să ia în considerare poziția actuală a incluziunii în educație .

Educația incluzivă a apărut din sfera educației speciale și a fost inițial preocupată cu educația elevilor cu dizabilități, totuși acum presupune livrarea educației tuturor elevilor (Boyle & Sharma, 2015). Cu toate acestea, astfel de cercetători după cum Kauffman, Anastasiou, Badar și Hallenbeck (în presă) sugerează că încercarea de a avea un sistem educațional pe deplin incluziv este imposibil și nerealist. Privind acest aspect în sens exhaustiv, este ușor de înțeles de ce Slee (2011) descrie educația incluzivă ca o filozofie a educației care este legată de o paradigmă egalitaristă, iar această noțiune este ceva ce va fi explorat mai târziu.

În forma sa cea mai simplă, educația incluzivă este despre a oferi cea mai optimă oportunitate de învățare tuturor copiilor, indiferent de contextul în care aceasta este prevăzută.

Cu toate acestea, definirea unui astfel de concept aparent simplu, ca oferirea celui mai bun mediu de învățare pentru copii, s-a dovedit a fi o provocare pentru orice savant, educator sau factor de decizie politică; până în prezent neexistând, la nivel global,o definiție unanim acceptată a educației incluzive.

O altă ambiguitate a educației incluzive care trebuie explorată aici este problematica acceptată că educația incluzivă este acum un continuum, de-a lungul căruia sistemele de învățământ și școlile pot sta în tabere opuse, dar încă pretind că funcționează sub filozofia educației incluzive (a se vedea Slee, 2018). Pe de o parte se află conceptul de„incluziune deplină”, în care tuturor copiilor li se oferă suportul adecvat pentru a participala educație în aceeași clasă, iar pe de altă parte se vehiculează ideea că va exista întotdeauna un mic procent de elevi cu nevoi care nu pot fi satisfăcute în cadrul unei clase obișnuite (de exemplu, din cauza unor probleme precum dificultăți severe de învățare sau de comportament) ,iar acești elevi ar trebui să fie tratați într-un cadru de educație specială (Boyle, Anderson,Page și Mavropoulou , în presă). Sistemele educaționale adoptă educația incluzivă ,de principiu, pentru educația tuturor copiilor.Fiind un concept nou,aproape experimental,acesta se confruntă cu diverse provocări,aflându-se încă sub lupa cercetătorilor ,fiind imposibil de trasat o direcție unanim acceptată .

În ultimul sfert de secol s-a putut observa, în multe țări, o campanie de incluziune deplină ca model absolut de asigurare a educaţiei pentru elevii cu nevoi ,sau cerințe speciale .

Cu toate acestea, includerea deplină s-a dovedit a fi oarecum un vis utopic.

Abordarea italiană a educației incluzive a fost mult timp privită ca un bun exemplu de includere deplină, totuși nu este lipsită de critici (de exemplu, Lauchlan & Fadda, 2012;
Anastasiou, Kauffman & Di Nuovo, 2015; Anastasiou & Keller, 2017), deoarece se presupune că este posibil ca mulți profesori să nu fie mulțumiți de sistem, iar unii elevi cu cerințe educative speciale,ce necesită însățitor, să nu frecventeze deloc școala. Acest lucru, desigur, sugerează că educația incluzivă în Italia poate să nu fie atât de cuprinzătoare pe cât se consideră uneori. În ciuda prevederilor legale în vigoare care ar trebui să ofere piloni robusti care să consacre practica incluzivă ca fiind de jure standard (D'Alessio, 2011), lucrurile nu funcționează așa cum probabil s-a dorit.

În Țara bască , regiune autonomă din nordul Spaniei, politica educațională este aceea a susținerii procesului de educație incluzivă unde se află elevii cu nevoi educaționale speciale educați în comunitatea lor locală (Gaintza, Darretxe & Boyle, în presă). În timp ce acest focus pare a fi susținut de toți cei implicați în sistemul de învățământ din această regiune, în restul Spaniei nu pare să fie cazul. Acest lucru scoate la lumină paradoxul că tocmai pentru că ceva este scris în politica educațională sau chiar consacrat în lege, nu garantează implementare cu succes (Dixon & Verenikina, 2007).

Slee (2018) deplânge faptul că, în timp ce multe țări au în fruntea politicii lor educaționale un „angajament față de principiile și practica educației incluzive' (p. 20), acest lucru cu siguranță nu se reflectă în realitatea operațiunilor de școlarizare de zi cu zi.El descrie derularea educației incluzive la nivel de sistem educațioanl ca fiind acum „o limbă străină” (p. 20).

Trebuie pusă întrebarea - este realistă urmărirea incluziunii depline sau, într-adevăr, este cu adevărat utopia educației incluzive?

O perspectivă interesantă în această dezbatere vine de la părinți . Părinții, în calitate de avocați, pot fi considerați ca fiind buni barometre a ceea ce este necesar în educația de succes a copiilor lor. Sprijinul continuu al multor părinți pentru care forma de furnizarea educației de specialitate (Slee, 2018) indică în mod clar că există o nevoie și o dorință pentru acest tip de separare categorică de școala de masă. De fapt, într-o jurisdicție educațională din Australia, date colectate (până în 2014) de la părinții elevilor care au urmat o școală de specialitate separată au fost cel mai mulțumit grup de părinți în acest sens .

Din discuțiile pro și contra manierei de abordare a incluziunii reiese clar că la nivel global, modelele de livrare a educației sunt departe de ceea ce ar putea fi descris ca fiind pe deplin incluziv, chiar și în acele puține țări care atestă a fi modele de bună practică .

Nu există nicio îndoială că în climatul educațional actual educația incluzivă se confruntă cu multe provocări, iar unele dintre acestea au fost discutate aici.

Satisfacerea nevoilor educaționale ale tuturor elevilor din școlile care nu au infrastructură materială și personal suficient pentru a face educație diferențiată, incluziunea nu se va întâmpla, oricum nu pentru toată lumea .

Dezbaterile despre educația incluzivă - cum arată, cum ar trebui să arate și cum ar putea arăta- au intrat pe o pantă descendentă,în ultima perioadă ,semn că specialiștii analizează datele și informațiile pro și contra încercând să cuantifice rezultatele și să le transforme în recomandări care să susțină în mod real dezvoltarea potențialului copiilor cu nevoi speciale .

Până când vom avea o directivă elocventă în acest sens,noi,specialiștii în educație ,cei care ne confruntăm zilnic cu variatele probleme ce se nasc din abordarea incluziunii la nivel național,trebuie să manageriem situația astfel încât să respectăm dreptul la educație al tuturor copiilor ,făcând din

părinți aliații noștri ,specializându-ne în metode alternative de educație și adaptându-ne stilul de relaționare astfel încât ,la final,să putem afirma că educația și-a atins scopul pentru fiecare .

Referințe bibliografice :

1.Ainscow, M. (2010). Atingerea excelenței și echității: reflecții asupra dezvoltării practici într-un district local timp de 10 ani. Eficacitatea școlii și școala.
2.Ainscow, M. & César, M. (2006). Educația incluzivă la zece ani după Salamanca: Setting the agendă. Jurnalul European de Psihologie a Educației, 21(3), 231-238.
3.Anastasiou, D., Kauffman, J. M. și Di Nuovo, S. (2015). Educația incluzivă în Italia: Descriere și reflecții privind includerea deplină. Jurnalul European de Nevoi Speciale Educaţie. 30, 429-443.
4.Anastasiou, D. și Keller, C. (2017). Diferențele transnaționale în educația specială: A abordare tipologică. În J. M. Kauffman, D. P. Hallahan și P. C. Pullen (eds.), Manual de educație specială (ed. a II-a) (p. 897-910). New York
5.Anderson, J. și Boyle, C., (în presă). Educație „bună” într-o paradigmă neoliberală: Provocări, contradicții și consternații.
6.https://resilienteducator.com/classroom-resources/inclusive-education/
7. https://www.unicef.org/eca/s

”FIECARE COPIL CONTEAZĂ ”– INIȚIATIVE PENTRU O EDUCAȚIE INCLUZIVĂ

KURUCZ ALEXANDRINA MARIA
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT OȚELU ROȘU

Educația este un drept fundamental al fiecărui copil, fără excepție. Cu toate acestea, realitatea arată că nu toți copiii au acces la oportunități educaționale egale. Pentru a asigura o educație incluzivă, este esențial să se implementeze inițiative care să răspundă nevoilor diverse ale tuturor copiilor. Acest referat explorează importanța educației incluzive și prezintă câteva inițiative remarcabile care au fost implementate la nivel global și național pentru a se asigura că fiecare copil contează.

Educația incluzivă înseamnă asigurarea unui mediu educațional în care toți copiii, indiferent de abilitățile lor fizice, intelectuale, sociale, emoționale, lingvistice sau alte caracteristici, pot învăța împreună. Aceasta promovează egalitatea de șanse și contribuie la dezvoltarea unei societăți echitabile. Prin includerea tuturor copiilor în procesul educațional, se combat discriminarea și excluziunea, se stimulează empatia și se construiesc comunități mai puternice și mai unite.

Unul dintre cele mai importante angajamente la nivel global pentru educație incluzivă este cuprins în Obiectivul de Dezvoltare Durabilă (ODD) 4 al Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, adoptată de Națiunile Unite. Acesta vizează asigurarea unei educații de calitate, echitabile și incluzive pentru toți până în anul 2030. Prin această inițiativă, se urmărește eliminarea disparităților de gen și a inegalităților în educație, oferind acces egal la toate nivelurile de învățământ și formare profesională pentru persoanele vulnerabile, inclusiv copiii cu dizabilități, minoritățile etnice și copiii în situații de sărăcie extremă.

Inițiat de UNESCO, programul „Education for All” a avut ca scop principal asigurarea accesului la educație pentru toți copiii, în special pentru cei din grupurile defavorizate. Acest program a promovat politici educaționale incluzive și a oferit sprijin pentru dezvoltarea unor cadre curriculare adaptate nevoilor diverse ale elevilor. Rezultatele programului au evidențiat îmbunătățiri semnificative în ratele de înscriere și de absolvire în rândul copiilor defavorizați din diverse țări.

În România, programul "Școala pentru toți" reprezintă un efort semnificativ pentru a integra copiii cu dizabilități și pe cei din comunități dezavantajate în sistemul educațional. Acest program, implementat cu sprijinul Fondului Social European, are obiectivul de a reduce rata abandonului școlar și de a facilita accesul la educație de calitate pentru toți copiii. Prin crearea unor medii de învățare incluzive și prin formarea cadrelor didactice în tehnici de predare adaptate, programul contribuie la crearea unei școli prietenoase și accesibile pentru fiecare copil.

Acest proiect se axează pe promovarea diversității și a incluziunii în școlile din România. Prin diverse activități educaționale și de sensibilizare, proiectul urmărește să combată prejudecățile și discriminarea. Printre activitățile desfășurate se numără ateliere pentru elevi și profesori, sesiuni de formare pentru dezvoltarea competențelor interculturale și crearea de resurse educaționale care să reflecte diversitatea.

Educația incluzivă este esențială pentru dezvoltarea armonioasă a copiilor și pentru crearea unei societăți echitabile și prospere. Inițiativele prezentate în acest referat evidențiază eforturile la nivel global și național pentru a asigura că fiecare copil contează și are acces la o educație de calitate. Este responsabilitatea noastră, ca societate, să continuăm să promovăm și să susținem aceste inițiative pentru a ne asigura că toți copiii beneficiază de șanse egale în viață.

Bibliografie:

United Nations. (2015). Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development.

UNESCO. (2000). Education for All: Meeting our Collective Commitments.

Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice din România. (2021). Programul "Școala pentru toți".

Asociația pentru Educație și Formare „TopFormalis”. (2022). Proiectul "Educație pentru Diversitate".

EDUCATIA INCLUZIVĂ – O ȘANSĂ PENTRU FIECARE

CHERLEA LILIANA CARMEN
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT OȚELU ROȘU

Educația incluzivă reprezintă un concept fundamental în pedagogia modernă, având ca scop principal asigurarea accesului egal la educație pentru toți copiii, indiferent de diferențele lor individuale. Acesta include copiii cu dizabilități, pe cei proveniți din medii socio-economice defavorizate, minorități etnice, religioase sau de altă natură, precum și pe cei cu dificultăți de învățare. Principiul de bază al educației incluzive este că fiecare copil are dreptul la o educație de calitate într-un mediu care promovează diversitatea și egalitatea.

Educația incluzivă este un proces continuu de transformare a sistemelor educaționale, școlilor și practicilor didactice astfel încât acestea să răspundă nevoilor tuturor elevilor. Aceasta nu se referă doar la integrarea fizică a copiilor cu nevoi speciale în școlile obișnuite, ci și la modificarea curriculumului, a metodelor de predare și a mediului școlar pentru a facilita participarea deplină și eficientă a tuturor elevilor la procesul educațional.

Toți copiii, indiferent de contextul lor personal, au dreptul la aceeași calitate a educației. Acest principiu presupune eliminarea barierelor care împiedică accesul la educație și asigurarea condițiilor necesare pentru ca toți elevii să poată învăța eficient.

Educația incluzivă încurajează participarea activă a tuturor elevilor la toate aspectele vieții școlare. Aceasta include implicarea în activități curriculare și extracurriculare, precum și în viața socială a școlii.

Sistemele educaționale trebuie să fie suficient de flexibile pentru a răspunde diversității nevoilor elevilor. Adaptabilitatea se referă la personalizarea metodelor de predare, a materialelor educaționale și a evaluărilor pentru a se potrivi cu abilitățile și stilurile de învățare ale fiecărui copil.

Educația incluzivă necesită colaborare între profesori, părinți, specialiști și comunitate pentru a crea un mediu de sprijin care să favorizeze învățarea. Parteneriatul cu familia și comunitatea este esențial pentru succesul educației incluzive.

Educația incluzivă contribuie la dezvoltarea socială și emoțională a copiilor, ajutându-i să dezvolte abilități de comunicare, empatie și cooperare. Copiii învață să accepte și să respecte diversitatea, pregătindu-se astfel pentru o viață într-o societate pluralistă.

Studiile arată că elevii din școlile incluzive tind să aibă performanțe academice mai bune datorită atenției personalizate și a metodelor de predare adaptate. Un mediu incluziv stimulează motivația și implicarea elevilor în procesul de învățare.

Educația incluzivă promovează egalitatea și justiția socială, contribuind la reducerea discriminării și a inechităților din societate. Prin asigurarea accesului egal la educație, se creează premisele pentru o societate mai echitabilă și mai coezivă.

Una dintre principalele provocări ale educației incluzive este lipsa resurselor financiare și materiale necesare pentru adaptarea mediului educațional. Soluția constă în alocarea de fonduri suficiente și în mobilizarea resurselor comunitare pentru a sprijini inițiativele de incluziune.

Profesorii trebuie să fie bine pregătiți pentru a face față diversității din clasă și pentru a utiliza metode de predare incluzive. Formarea continuă și specializată a cadrelor didactice este esențială pentru succesul educației incluzive.

Atitudinile și percepțiile negative față de incluziune pot constitui un obstacol major. Este necesară o schimbare de mentalitate la nivelul întregii comunități educaționale, prin campanii de conștientizare și educație.

Acest proiect, implementat de Ministerul Educației Naționale și finanțat prin fonduri europene, are ca scop creșterea accesului la educație pentru copiii din grupuri vulnerabile. Activitățile includ formarea profesorilor, dezvoltarea de materiale educaționale incluzive și crearea de centre de resurse pentru părinți și profesori.

Norvegia este cunoscută pentru abordarea sa progresistă în domeniul educației incluzive. Programul "Inclusive Education" oferă suport individualizat fiecărui elev, în funcție de nevoile sale, și promovează colaborarea strânsă între școli, părinți și comunitate.

Educația incluzivă reprezintă un pilon esențial al unei societăți moderne și echitabile. Prin promovarea accesului egal la educație și prin valorizarea diversității, educația incluzivă contribuie la dezvoltarea socială, emoțională și academică a tuturor copiilor. În ciuda provocărilor, implementarea eficientă a educației incluzive este posibilă prin alocarea de resurse adecvate, formarea continuă a cadrelor didactice și schimbarea atitudinilor față de diversitate. Bunele practici internaționale și naționale demonstrează că, prin eforturi concertate, fiecare copil poate avea parte de o educație de calitate într-un mediu incluziv și sprijinitor.

Bibliografie

UNESCO. (2015). Guide to Ensuring Inclusion and Equity in Education. Paris: UNESCO. Disponibil la: http://unesdoc.unesco.org

UNICEF România. (2017). Incluziunea copiilor cu dizabilități în România. București: UNICEF România. Disponibil la: http://www.unicef.ro

Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice din România. (2016). Strategia națională pentru incluziunea socială a copiilor vulnerabili. București: Ministerul Educației. Disponibil la: http://www.edu.ro

European Agency for Special Needs and Inclusive Education. (2014). Inclusive Education in Action: Project Reports and Case Studies. Odense: European Agency. Disponibil la: http://www.european-agency.org

Pour une démarche didactique ancrée dans le quotidien de l`apprenant

Tataru Lola-Gabriela
Liceul Teoretic Mihail Kogălniceanu,Vaslui

Dans la démarche didactique actuelle, les didacticiens s`accordent à constater que la compréhension et l`expression sont deux compétences corrélatives et que la bonne maîtrise de la première entraîne le développement de la seconde.

Toutefois, il n`est pas moins vrai que la production, surtout orale, est un point faible dans l`enseignement des langues et l`un des aspects les plus difficiles du travail de l`enseignant. Deux raisons de cette difficulté : le cadre non-naturel, pour ne pas dire artificiel, de la classe de langues dans lequel l`expression personnelle et l`échange authentique seraient censés se produire et l`insécurité linguistique des apprenants issue d`habitude d`une maîtrise insuffisante ou médiocre des mécanismes de la langue. Pour éviter ces écueils, l`enseignant devrait plutôt encourager la spontanéité et la prise de parole des apprenants ; il devrait s`éloigner un peu des contraintes de la correction grammaticale pour pouvoir ainsi privilégier le capital lexical mobilisé lors de l`expression.

Nous avons à maintes reprises mis en évidence l`importance essentielle du côté concepteur de l`enseignant, de ses qualités de scénariste et de metteur en scène qui s`avèrent indispensables dans la construction cohérente et efficace d`un cours de langue.

À part les informations et les connaissances qu`il dispense aux apprenants, à part ses efforts de transmettre et de faire acquérir des savoirs langagiers, son véritable rôle se voit au niveau de la conception et de l`exploitation des activités de classe, dans la dextérité de conjuguer théorie et pratique, autrement dit dans les passages, les glissements et la progression de la compréhension vers l`expression, tout en passant par l`interaction, la médiation et le transfert.

L`intelligence et l`intuition pédagogiques de l`enseignant se manifestent pleinement dans le choix du document déclencheur servant à de nombreuses activités de compréhension, d`expression, d`enrichissement lexical ou de perfectionnement et donnant ainsi une place importante à l`univers (socio)culturel en classe de langues. Une option adéquate et judicieusement adaptée à toutes les spécificités du groupe classe (âge, niveau, centres d`intérêt, besoins langagiers, attentes, manuel, programme scolaire) garantit au moins partiellement la réussite de ces activités.

Pour qu`il suscite la créativité des apprenants et qu`il mène à une production personnelle plus libre, plus authentique, le déclencheur doit nécessairement être motivant et capable de stimuler le besoin naturel de communiquer. En plus, il est également vrai qu`un bon déclencheur anticipe et annonce déjà les consignes, en facilitant le passage de la compréhension à l`expression, avec tous les efforts que cela implique.

L`univers des documents déclencheurs est riche et foisonnant. Pour en faire le meilleur tri, il faut puiser dans le domaine illimité des documents authentiques, dans un va-et-vient constructif, en pendulant entre documents écrits, visuels, oraux, entre chansons et l`univers socioculturel des médias, entre la publicité et la bande dessinée, autrement dit dans toute une mine de supports nous permettant de travailler et de combiner les quatre compétences.

Une véritable pédagogie de la compréhension et de l`expression repose sur une analyse minutieuse du déclencheur, sur la mise en œuvre de pistes d`exploitation intéressantes et sur une approche flexible et progressive, voilà des conditions que tout enseignant doit prendre en compte pour être sûr de se trouver sur la bonne voie.

En classe bilingue, puisque le temps nous permet de diversifier et de nuancer encore davantage une approche didactique ancrée dans le quotidien de l`apprenant, nous nous sommes proposé de construire une séquence touchant à l`interculturel : **le rapport films-sentiments**. Nous avons donc choisi plusieurs films portant sur les sentiments et dont les titres contiennent littéralement le mot *sentiment*, ou un autre terme faisant partie du même vocabulaire thématique.

Scénario didactique : Films à l`affiche

Thème : Les sentiments

Niveau : B1, classes bilingues

Attention, on tourne ! Moteur !

Objectifs : sensibiliser au cinéma francophone, comprendre un article sur un sujet culturel, présenter le vocabulaire thématique en contexte, inciter à donner son avis sur un fait culturel, développer un regard critique sur le cinéma et sur certains aspects sociaux, mobiliser les compétences de communication (CE, PE, PO).

Pour cette entrée thématique le souci de variété nous a fait choisir une démarche souple, axée sur la lecture de l`image comme déclencheur des activités que nous avons conçues avec la plus grande attention.

1. Regardez attentivement les affiches de films projetées au tableau interactif et dites ce qu`elles ont en commun.

Quelles émotions et quels sentiments peuvent ressentir les personnages, selon vous ? Quels autres sentiments croyez-vous qu`ils vont ressentir tout au long du film ?

Liste des sentiments *: bonheur, surprise, tristesse, colère, désir, peur, déception, mépris, tendresse, pitié, amour, courage, crainte, joie, fierté, résignation, énervement, anxiété, indifférence, inquiétude, amertume, perplexité, stupeur*.

2. a. À partir de l`affiche et du titre du film (car celui-ci est porteur de sens), imaginons ensemble l`histoire qui va avec chaque affiche. (Remue-méninges)

b. Observez encore une fois les affiches. Décrivez les expressions des personnages.

c. Trouvez des répliques qui pourraient accompagner ces expressions.

3. a. Exprimer des préférences.

Classez les expressions suivantes du positif au négatif[34]:

a. Le cinéma, ce n`est pas mon truc.
b. Entre Madonna et Vanessa Paradis, j`ai une légère préférence pour la jeune Vanessa.
c. Je ne raffole pas des films de science-fiction.
d. J`adore l`opéra.
e. J`ai un faible pour ce chanteur.
f. Le concert de Muse, je m`en fiche complètement.
g. Je reconnais un certain penchant pour les films romantiques.
h. J`ai horreur des films violents.
i. Ce soir, je veux bien aller au théâtre ou au cinéma, peu importe.

[34] Steele, R, Zemiro, J., *Révisions 3, Tests, niveau avancé,* Paris, Hachette, 1993, p. 30.

Bibliographie

Cuq, J.-P., Gruca, I., *Cours de didactique du français langue étrangère et seconde*, Paris, PUG-FLE, 2005

Courtillon, J., *Élaborer un cours de FLE*, Paris, Hachette, 2003

Sitographie

http://www.allocine.fr

http://www.commeaucinema.com

Modalități de modificare și ameliorare a comportamentului copiilor hiperactivi

Prof.înv.preșcolar David Mihaela
Școala Gimnazială „Gheorghe Vernescu” Rm.Sărat, Buzău

Hiperactivitatea a devenit un fenomen ce se manifestă tot mai rând în rândul copiilor și el este studiat de specialiști din domenii diferite: medii de diverse specialități, psihologi, psihoterapeuți, pedagogi și asistenți sociali. Numărul părinților interesați de această problemă a crescut în ultima perioadă și vin tot timpul să ne consulte în privința dificultăților pe care le întâmpină în viața alături de copiii lor hiperactivi. Acești copii în afara stării inițiale de agitație pot avea temperamente, personalități diferite, grad de dezvoltare a inteligenței diferit.

Ce este hiperactivitatea?

Prin hiperactiv se înțelege o persoană care este în general mai activă decât media pentru un mod lipsit de finalitate comparativ cu alte persoane de aceeași vârstă în situații obișnuite: în timpul lecturării, la studiu, la somn, la masă sau la alte activități. Hiperactivul pare mereu în mișcare.

Copiii cu această tulburare sunt incapabili să își concentreze atenția asupra detaliilor sau pot face erori prin neglijență în efectuarea temelor școlare sau a altor sarcini. Activitatea este adesea dezordonată, efectuată neglijent și fără un plan bine gândit. Deci au dificultăți în a-și menține atenția asupra unor sarcini sau activități de joc și consideră că este greu să persiste în efectuarea sarcinilor până la realizarea lor. Adesea, ei par ca și cum a fi cu mintea în altă parte ca și cum nu ar asculta sau nu ar auzi ceea ce li se spune.

Manifestări comportamentale. Acești copii evită de regulă ori au o puternică aversiune față de activitățile care necesită autoexigență și efort mental sau care necesită capacități organizatorice ori o concentrare susținută cum ar fi temele pentru acasă sau lucrările scrise.

Hiperactivitatea se poate manifesta prin foi sau răsuci, prin a nu rămâne așezați când este de dorit să o facă, prin alergat sau cățărat în situații în care acest lucru este inadecvat, prin a avea dificultăți în a se juca ori în a se angaja cu calm în activități distractive, prin a părea adesea că se afle în continuă mișcare ori ca și cum ar fi împinși de un motor sau prin a vorbi excesiv de mult.

Ei au dificultăți în a rămâne așezați, se ridică frecvent în picioare, se răsucesc pe scaun, se joacă cu diverse obiecte, bat din palme, își pendulează picioarele, fac zgomot în timpul unor activități care ar trebui să se desfășoare în liniște.

Hiperactivitatea scade de obicei pe măsură ce copilul crește (mai ales atunci când este moderată) și nu se manifestă în orice situație. De obicei, ea încetează la pubertate.

Modalități de modificare și ameliorare a comportamentului copiilor hiperactivi

1. Copiii au nevoie de încurajare constantă. Aceasta înseamnă că trebuie să oferim copiilor o recompensă (care poate fi un cuvânt de laudă, o bomboană sau pur și simplu aprecierea *bine* sau *corect*) după fiecare sarcină îndeplinită, fie ea destul de mică. Dacă nu li se oferă o formă de recompensă, copii își vor pierd repede interesul pentru muncă și vor trage concluzia că nu au lucrat bine.

Tot așa, copilul trebuie să afle când nu a făcut bine ceva nu prin ceartă sau reproș, ci pur și simplu spunând că nu a procedat corect. Aceasta îl va ajuta pentru mai mult timp pe copilul hiperactiv să devină mai conștient de acțiunile sale și îl va stimula în autocontrol. Copilul hiperactiv are nevoie de apreciere constantă a performanțelor sale pozitive.

2. Copiii hiperactivi au nevoie de explicații mai detaliate pentru fiecare element nou de învățat, până ce îl asimilează. Mai avem un avantaj că el uită și ne iartă repede dacă din când în când ne pierdem răbdarea.

3. Copiii hiperactivi au nevoie să li se repete instrucțiunile de mai multe ori, mai ales când sarcina este complexă. Trebuie urmăriți și să li se repete ce au de făcut pas cu pas, deoarece ei nu lucrează elaborat.

4. Trebuie să evităm pe cât posibil certurile cu copiii hiperactivi, *trebuie* se aplică numai reguli pe care le putem impune, susține, repeta și argumenta cu calm. Odată ce am stabilit în mod ferm că un lucru trebuie făcut sau nu, trebuie să insistăm și să ne păstrăm un comportament constant.

5. Trebuie să stimulăm orice aptitudine a copilului hiperactiv pentru a înlesni cât mai multe succese. Deseori, copilul hiperactiv dorește să realizeze lucruri care depășesc posibilitățile ca să se afirme în fața lumii.

6. Este recomandat să evităm pedepsele ca atare, învățându-l pe copil cauzele și efectele unor acțiuni.

7. Nu renunțați niciodată! În experiența noastră, este una dintre cele mai frecvente probleme cu care aproape toți părinții se confruntă într-un moment sau altul. Doar prin perseverență se poate rezolva o problemă considerată la început imposibilă!

DESPRE INTEGRAREA ELEVILOR CU C.E.S. ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL DE MASĂ

Prof. înv. primar: Botezatu Mia Ștefania
Școala Gimnazială Nr.3 ,,Gh.Lazăr,, Brașov

Integrarea elevilor cu C.E.S. în şcoala de masă reprezintă un aspect important la nivel european, aspect de care se ocupă și țara noastră. La nivel național, specialiștii care activează în domeniul psihopedagogiei speciale se preocupă de îmbunătățirea și respectarea drepturilor elevilor cu C.E.S..

Accesul elevilor cu C.E.S în școala de masă, alături și împreună cu elevii „normali” reprezintă o permanentă provocare pentru toate categoriile de cadre didactice, manageri de școală, părinți și decidenții de la nivel local sau național.Integrarea şcolară a elevilor cu C.E.S. este un proces de includere în şcolile de masă sau clase obişnuite, la activităţile, a tuturor copiilor consideraţi ca având cerinţe educative speciale. Dreptul de a fi educaţi în acelaşi fel şi în acelaşi context social ca şi ceilalţi copii este apreciat a fi un drept universal de care să se bucure orice copil indiferent de dizabilitate.

Privită din perspectiva integrării, şcoala favorizează existenţa unui schimb intercultural al valorilor, într-o manieră activă, caracterizată prin participare şi implicare, o realitate ce impune organizarea şcolii după modelul diversităţii.

Persoanele deficiente, la rândul lor au două păreri în ceea ce priveşte impedimentul lor: unele îl consideră un dezastru, iar altele un simplu inconvenient. Din categoria copiilor cu C.E.S. (cerinţe educative speciale) fac parte atât copiii cu deficienţe propriu zise, cât şi copiii fără deficienţe, dar care prezintă manifestări stabile de inadaptare la exigenţele şcolii. Din această categorie fac parte:

-copiii cu deficienţe senzoriale şi fizice (tulburări vizuale, tulburări de auz, dizabilităţi mintale, paralizia cerebrală);

-copiii cu deficienţe mintale, comportamentale (tulburări de conduită, hiperactivitate cu deficit de atenţie-ADHD, tulburări de opoziţie şi rezistenţă);

-copiii cu tulburări afective, emoţionale (anxietatea, depresia, mutism selectiv, atacul de panică, tulburări de stres posttraumatic, tulburări de alimentaţie: anorexia nervoasă, bulimia nervoasă, supra-alimentarea);

-copiii cu handicap asociat;

-copiii cu dificultăţi de cunoaştere şi învăţare (dificultăţi de învăţare, sindromul Down, dislexia, discalculia, dispraxia);

-copiii cu deficienţe de comunicare şi interacţiune (tulburări din spectrul autistic, sindromul Asperger, întârzieri în dezvoltarea limbajului).

Formele de integrare a copiilor cu C.E.S. pot fi următoarele: clase diferenţiate, integrate în structurile şcolii obişnuite, grupuri de câte doi-trei copii deficienţi incluşi în clasele obişnuite, integrarea individuală a acestor copii în aceleaşi clase obişnuite. Integrarea şcolară exprimă atitudinea favorabilă a elevului faţă de şcoala pe care o urmează; condiţia psihică în care acţiunile instructive-educative devin accesibile copilului; consolidarea unei motivaţii puternice care susţine efortul copilului în munca de învăţare; situaţie în care copilul sau tânărul poate fi considerat un colaborator la acţiunile desfăşurate pentru educaţia sa; corespondenţa totală între solicitările formulate de şcoală şi posibilităţile copilului de a le rezolva; existenţa unor randamente la învăţătură şi în plan comportamental considerate normale prin raportarea la posibilităţile copilului sau la cerinţele şcolare.

În şcoală, copilul cu tulburări de comportament aparţine de obicei grupului de elevi slabi sau indisciplinaţi, el încălcând deseori regulamentul şcolar. Din asemenea motive, copilul cu tulburări de comportament se simte respins de către mediul şcolar (educatori, colegi). Ca urmare, acest tip de şcolar intră în relaţii cu alte persoane marginalizate, intră în grupuri subculturale şi trăieşte în cadrul acestora tot ceea ce nu-i oferă societatea.

Copiii cu C.E.S. au nevoie de un curriculum planificat diferenţiat, de programe de terapie lingvistică, de tratament logopedic specializat, de programe specifice de predare-învăţare şi evaluare specializate, adaptate abilităţilor lor de citire, scriere, calcul, de programe terapeutice pentru tulburări motorii. De asemenea vor beneficia de consiliere şcolară şi vocaţională personală şi a familiei.

Stilul de predare trebuie să fie cât mai apropiat de stilul de învăţare pentru ca un volum mai mare de informaţii să fie acumulat în aceeaşi perioadă de timp. Acest lucru este posibil dacă este cunoscut stilul de învăţare al copilului, dacă este făcută o evaluare eficientă care ne permite să ştim cum învaţă copilul, dar şi ce si cum este necesar să fie învăţat. Unii elevi au nevoie de o terapie a tulburărilor de vorbire şi de limbaj şi de psihoterapie individuală şi de grup pentru sprijinirea integrării pe plan social. De asemenea, copiii au nevoie de ajutor suplimentar din partea profesorilor şi colegilor, fiind nevoie să primească în activitatea şcolară conţinuturi şi sarcini simplificate.

Copiii cu tulburări vizuale, tulburări de auz, cu dizabilităţi fizice, necesită programe şi modalităţi de predare adaptate cerinţelor lor educative, programe de terapie, rampe de acces pentru deplasare, asistenţă medicală specializată, asistenţă psihoterapeutică.

Copiii ce prezintă tulburări emoţionale trebuie să fie din timp identificaţi astfel încât consultarea psihologului, a medicului neuropsihiatru şi terapia să fie făcute cât mai precoce, cu implicarea tuturor factorilor educaţionali (familie, cadre didactice). Consilierul şcolar este şi el de un real ajutor, el oferind consilierea elevului şi a familiei. Strategii şi intervenţii utile din partea cadrului didactic:

-Crearea unui climat afectiv-pozitiv;

-Stimularea încrederii în sine şi a motivaţiei pentru învăţare;

-Încurajarea sprijinului şi cooperării din partea colegilor, formarea unei atitudini pozitive a colegilor;

-Încurajarea independenţei, creşterea autonomiei personale;

-Încurajarea eforturilor;

-Sprijin, încurajare şi apreciere pozitivă în realizarea sarcinilor şcolare, fără a crea dependenţă;

-Folosirea frecventă a sistemului de recompense, laude, încurajări, întărirea pozitivă, astfel încât să fie încurajat şi evidenţiat cel mai mic progres;

-Crearea unui climat afectiv, confortabil;

-Centrarea învăţării pe activitatea practică;

-Sarcini împărţite în etape mai mici, realizabile;

-Folosirea învăţării afective;

-Adaptarea metodelor şi mijloacelor de învăţare, evaluare,etc.

Abordarea incluzivă susţine că şcolile au responsabilitatea de a-i ajuta pe elevi să depăşească barierele din calea învăţării şi că cei mai buni profesori sunt aceia care au abilităţile necesare pentru a-i ajuta pe elevi să reuşească acest lucru. Pentru aceasta şcoala trebuie să dispună de strategii funcţionale pentru a aborda măsuri practice care să faciliteze îndepărtarea barierelor cu care se confruntă elevii în calea participării lor la educaţie. Putem stabili de asemenea relaţii de colaborare cu autorităţile locale, părinţii şi reprezentanţii comunităţii.

O caracteristica speciala a acestor copii "în pericol de excludere" o constituie faptul că posibilităţile lor nu sunt în concordanţă cu nivelul obişnuit al aşteptărilor faţă de copii. Ei nu se adaptează cu uşurinţă si nu pot obţine succese în cadrul sistemului educaţional tradiţional. (Nu reuşesc la examenele de capacitate sau bacalaureat, nu reuşesc să obţină diplome). În spatele acestor probleme, stă desigur şi nivelul lor ineficient de funcţionare a proceselor cognitive, agravat de faptul că nici în cadrul familiei şi nici în şcoală, ei nu beneficiază de o stimulare cognitivă corespunzătoare. Deficitul cognitiv apărut în urma educaţiei necorespunzătoare este totuşi reversibil şi poate fi compensat chiar şi în cazul unor tulburări organice, cu condiţia ca potenţialul copilului să fie activat în mod corespunzător. Toate aceste corecturi se pot realiza în cadrul şcolii de masă şi al familiei, cu ajutorul programelor de dezvoltare cognitivă.

Copilul cu deficienţe se adaptează greu la relaţiile interpersonale, de aceea părinţii trebuie să joace rolul de mediator între copil şi persoanele străine. Uneori părinţii pot dramatiza excesiv reacţiile inadecvate venite din partea unei persoane străine, identificând o falsă rea intenţie într-un gest oricât de neutru. Pe de altă parte, unii părinţi refuză să ţină cont de dificultăţile sociale determinate de deficienţă. În acest fel, ei îi împiedică pe copii să înţeleagă şi să accepte toate aspectele legate de propria deficienţă. Datorită acestui rol suplimentar de mediator, reacţiile părinţilor în faţa unui copil cu deficienţă capătă o importanţă majoră. Părinţii reacţionează prin supraprotecţie, acceptare, negare sau respingere.

Jocurile sociale sunt esenţiale pentru copiii cu deficienţe, întrucât le oferă şansa de a se juca cu alţi copii. În aceste jocuri sunt necesare minim două persoane care se joacă şi comentează situaţiile de joc (loto, domino, table, cuburi, cărţi de joc etc.). În perioada de preşcolar se desfăşoară mai ales în grup, asigurându-se astfel socializarea. Din acest motiv, copiii cu deficienţe trebuie să fie înscrişi la grădiniţă. Copiii cu tulburări de comportament trebuie să fie permanent sub observaţie.

Copiii cu cerinţe educative speciale pot fi integraţi în mediul şcolar/preşcolar în mai multe feluri: prin integrarea individuală a acestora în clasele obişnuite, grupuri de doi-trei copii cu deficienţe incluşi în clasele obişnuite, clase diferenţiate, incluse în structura şcolii/grădiniţei obişnuite. Integrarea acestor copii în colectivul unei clase obişnuite exprimă atitudinea favorabilă a acestora faţă de unitatea de învăţământ şi faţă de cadrul didactic, ajută la consolidarea unei motivaţii puternice, care susţine efortul copilului în activitatea de învăţare, duce la realizarea unor progrese la învăţătură şi în plan comportamental.

Predispoziţia biologică nu este o sentinţă, iar mediul social este o şansă. Sentinţa produsă de societate este mai periculoasă pentru un copil în dezvoltare decât predispoziţia biologică. Pornind de aici, trebuie să înţelegem faptul că trăim într-o lume a diversităţii umane, că şcoala nu se poate eschiva de la rolul de promotor al progresului uman şi că doar ea poate facilita schimbarea, întrevăzută ca posibilă, a mentalităţii şi atitudinii faţă de cerinţele educative ale tuturor copiilor.

Şcoala va reuşi să răspundă cerinţelor speciale de educaţie ale copiilor aflaţi în dificultate şi nevoilor de educaţie ale familiilor acestora doar prin eforturile ei interne şi cu sprijinul tuturor.

BIBLIOGRAFIE:

Weihs, T. J., *Copilul cu nevoi speciale*, Editura Triade, Cluj Napoca, 1998

Arcan, P., Ciumageanu, D., *Copilul deficient mintal*, Editura Facla, 1980

Verza, F., *Introducerea în psihopedagogia specială şi asistenţa socială,* Editura Fundatiei Humanitas, 2002

Cretu, E., *Probleme ale adaptării şcolare*, Editura ALL, București,1999.

Ghergut, A., *Sinteze de psihopedagogie specială*, Editura Polirom, Iași, 2005.

Gherguţ, A., *Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale. Strategii diferenţiate şi incluzive în educaţie*, Editura Polirom, Iaşi, 2006

Descrierea–între teorie și practică

Prof. Macovei Monica
Școala Gimnazială Cleja

Descrierea este considerată un mod de expunere ce constăîn zugrăvirea unor trăsături ale obiectelor, fenomenelor, personajelor.

„Există, în fapt, doua feluri de descrieri.Unele urmăresc cu exactitate, ca cele din tehnicăși din științe sau, mai aproape de viața de toate zilele, ca rețetele din cărțile de bucate. În ele trebuie să nu se neglijeze niciun amănunt important.[…] celelalte descrieri – cele expresive (literare) – pornesc de la impresii și păreri personale. Ele nu explică, ci se străduiesc să ne facă să simțim frumusețea, măreția sau la nevoie urâțenia a ceea ce este descris”[35].

În funcție de *gradul de implicare al emițătorului* în zugrăvirea aspectelor respective, descrierea poate fi:

1. *obiectivă* (neutră) – oferăinformații cu privirela obiecte,clădiri, persoane, obiective turistice etc;

2. *subiectivă*– impresiile celui care descrie sunt exprimate direct sau numai sugerate.

Mărcile descrierii subiective sunt:

a) pronumele personale de persoana I;
b) adjectivele posesive de aceeași persoana;
c) verbele, adverbele sau îmbinări de termeni care evidențiază faptul că este vorba de o percepție subiectivă;
d) figurile de stil ca modalități particulare de percepere a realității de către eul creator.

Funcțiile descrierii în opera literară pot fi:

- de vizualizare;
- de recreare a altui univers cu o anumită valoare afectivă;
- de exprimare a viziunii artistice;
- de sensibilizare a receptorului;

Într-o poezie lirică, descrierea are rolul de a face cunoscute stările sufletești ale eului liric, stări declanșate de contemplarea unui peisaj, de evocare a unei ființe dragi etc.

În interiorul unei narațiuni, descrierea întrerupe cursul povestirii. La începutul acesteia, descrierea ajută la crearea cadrului sau a atmosferei în care se vor desfășura întâmplările povestite. În interior, pe parcursul narațiunii, are funcția de a crea o pauză în ritmul desfășurării acțiunii. La sfârșitul unei narațiuni,descrierea poate realiza simetria compoziției, revenind la decorul de început.

Modalități de realizare a descrierii:

a) prin acțiune.Aceasta poate cuprinde:
- zugrăvirea portretului unui personaj prin faptele sale;
- descrierea dinamică a unui obiect umanizat –introducerea umanuluiprin metafore.

b) prin descrierea unei acțiuni;
c) prin prezentarea unei situații. Aceasta diferă atât de descrierea obișnuita cât și de povestire, în sensul că acțiunea prezentată nu are niciun început, nici mijlocși nici sfârșit. Printr-un fel de flash (stop cadru),acțiunile sunt prezentate într-un raport de simultaneitate – timpul este suspendat.

[35]Ion Coteanu, *Gramatică. Stilistică.Compoziție*, Editura Fundației „România de Mâine”, București, 1997, p. 89.

Tipuri de descriere:

În operele literare, se identifică o varietate de tipuri de descriere. Cele mai des întâlnite sunt: peisajul, tabloul, descrierile de interioare, portretul etc. Alte tipuri:

a) descrieri de monumente, clădiri, locuințe, străzi etc.
b) descrieri de elemente cosmice, momente ale zilei și ale nopții etc.
c) descrieri de munți, ape, văi, lacuri, câmpii etc.
d) descrieri de persoane;
e) descrieri obiective.

Bibliografie:

1. Coteanu, Ion, *Gramatică. Stilistică. Compoziție*, București, Editura Fundației ,,România de Mâine’’, 1997, p. 89.
2. Condrea Irina, *Curs de stilistică*, Chișinău, EDP,2008.

INIȚIATIVE PENTRU EDUCAȚIA INCLUZIVĂ: O CĂLĂTORIE CĂTRE EGALITATE ȘI OPORTUNITATE

Prof. dr. Gabriela Dîrloman
Colegiul Economic *Nicolae Kretzulescu,* București

Educația este un drept fundamental al fiecărui individ, indiferent de vârstă, sex, etnie, abilități sau orice altă caracteristică. Însă, în multe părți ale lumii, accesul la educația de calitate este încă un privilegiu rezervat doar anumitor grupuri. În lupta pentru egalitate și oportunitate, inițiativele pentru educație incluzivă au devenit cruciale în încercarea de a asigura că niciun copil sau adult nu este lăsat în urmă.

Ce este Educația Incluzivă?

Educația incluzivă se referă la abordarea care recunoaște și răspunde la diversitatea nevoilor tuturor elevilor, asigurându-le accesul la învățare într-un mediu care să promoveze respectul, acceptarea și colaborarea. În loc să se concentreze pe diferențele individuale, educația incluzivă se axează pe creșterea participării și a performanței tuturor elevilor, oferindu-le suportul și resursele de care au nevoie pentru a atinge succesul.

Figura 1 – Școala incluzivă

Inițiative globale pentru Educație Incluzivă

Obiectivul Dezvoltării Durabile 4 (ODD 4): Educație de calitate pentru toți. Lansat de Organizația Națiunilor Unite, în cadrul Agendei pentru Dezvoltare Durabilă 2030, ODD 4 își propune să asigure accesul universal la o educație de calitate, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități, minorități etnice, copiii din medii defavorizate și alte grupuri marginalizate.

Figura 2 – Obiectivul de dezvoltare durabilă 4 -Educație de calitate

Includerea copiilor cu dizabilități în școli normale

Multe organizații non-guvernamentale și guvernamentale din întreaga lume lucrează pentru a asigura că copiii cu dizabilități au acces la școli normale și beneficiază de suportul adecvat pentru a-și dezvolta potențialul maxim.

Promovarea diversității și toleranței în educație

Inițiativele care promovează diversitatea culturală și respectul pentru diferențe sunt esențiale pentru a crea un mediu educațional incluziv, în care fiecare elev se simte valorizat și acceptat pentru cine este.

Formare continuă pentru profesori

O altă componentă importantă a educației incluzive este formarea cadrelor didactice pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor lor. Programelor de formare continuă le oferă profesorilor instrumentele și cunoștințele necesare pentru a adapta învățarea la diferite stiluri și ritmuri de învățare ale elevilor.

Figura 3 – Formarea profesorilor prin proiecte Erasmus cu tema: Educația incluzivă

Impactul Educației Incluzive

Educația incluzivă nu adduce beneficii doar pe cei direct implicați, ci aduce beneficii întregii societăți. Prin crearea unui mediu în care diversitatea este valorizată și toți elevii sunt încurajați să își atingă potențialul maxim, educația incluzivă contribuie la construirea unei societăți mai echitabile, mai creative și mai prospere.

Figura 4 – Impactul educației incluzive

Prin inițiativele pentru educație incluzivă, ne angajăm să transformăm idealurile de egalitate și oportunitate în realitate. Fiecare pas pe care îl facem în această direcție aduce lumea mai aproape de visul unei societăți în care fiecare individ este valorizat și are șansa de a-și construi un viitor luminos.

Implicarea comunității și a părinților

Implicarea comunității și a părinților este vitală pentru succesul inițiativelor de educație incluzivă. Prin colaborare și parteneriate strânse între școli, organizații neguvernamentale și comunitatea locală, se pot identifica mai bine nevoile specifice ale elevilor și se pot dezvolta strategii eficiente pentru a le satisface.

Figura 5 – Rolul părinților în educație

De asemenea, este esențial ca părinții să fie parteneri activi în procesul educațional al copiilor lor, să fie informați și implicați în deciziile care afectează parcursul lor educațional. Comunicarea deschisă între școli și părinți poate contribui la crearea unei culturi a încrederii și a colaborării, care să sprijine în mod eficient progresul elevilor.

Inovarea în Educația Incluzivă

Odată cu avansarea tehnologiei, inovarea joacă un rol tot mai important în transformarea educației inclusiv. De la aplicații și platforme digitale care oferă acces la conținut educațional adaptat nevoilor individuale, până la instrumente de asistare a elevilor cu dizabilități în învățare, inovarea continuă să deschidă noi oportunități pentru a face educația accesibilă și relevantă pentru toți.

Figura 6 – Inovație în educația incluzivă

Webografie

https://www.unicef.org/romania/ro/rapoarte/bro%C8%99ur%C4%83-educa%C8%9Bie-incluziv%C4%83-de-calitate
https://education.ec.europa.eu/ro/focus-topics/improving-quality/inclusive-education
https://edict.ro/educatia-incluziva-in-societatea-actuala/

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ – TEST PENTRU ELEVII DE LICEU

Prof. Camelia Panciu
Colegiul Economic *Nicolae Kretzulescu,* București

Date fiind provocările societății în care trăim și a schimbărilor majore, educația incluzivă devine tot mai evidentă pentru a crea o societate tolerantă, dar și reziliență. Tinerii de liceu, conștientizează mai intens aceste probleme, de aceea este benefic un test de bază care îi poate ajuta să înțeleagă conceptele fundamentale ale educației incluzive și importanța acesteia. Scopul este de a crea tineri responsabili, empatici și educați care să se dezvolte armoios și echilibrat.

În acest sens, în liceul nostru – Colegiul Economic *Nicolae Kretzulescu* din București, am efectuat o mini anchetă privind percepția tinerilor față de educația incluzivă. Testul s-a adresat tuturor elevilor de la clasele 9-12, cu vârste între 14 și 18 ani.

1. Ce este educația incluzivă?

a) Un tip de educație care se concentrează doar pe studenții cu performanțe academice ridicate;

b) Un sistem educațional care își propune să includă toți elevii, indiferent de abilitățile sau dizabilitățile lor;

c) O metodă de predare care folosește doar tehnologia digitală.

2. Care este principalul scop al educației incluzive?

a) Să separe elevii cu nevoi speciale de ceilalți elevi;

b) Să ofere șanse egale de învățare tuturor elevilor.;

c) Să reducă numărul de elevi din clase.

3. Cum contribuie educația incluzivă la dezvoltarea socială a elevilor?

a) Prin promovarea competitivității între elevi;

b) Prin încurajarea colaborării și respectului reciproc;

c) Prin izolarea elevilor cu nevoi speciale.

4. Ce rol joacă profesorii în educația incluzivă?

a) Să identifice și să excludă elevii care nu pot ține pasul cu ceilalți;

b) Să adapteze metodele de predare pentru a răspunde nevoilor tuturor elevilor;

c) Să ignore diferențele dintre elevi și să folosească o singură metodă de predare.

5. Care dintre următoarele practici este esențială pentru o clasă incluzivă?

a) Evaluarea periodică a elevilor fără a ține cont de nevoile individuale;

b) Crearea unui mediu de învățare accesibil și flexibil pentru toți elevii;

c) Concentrarea doar pe curriculumul standard, fără ajustări.

6. Ce beneficii aduce educația incluzivă elevilor fără dizabilități?

a) Niciun beneficiu semnificativ;

b) Oportunitatea de a învăța despre diversitate și de a dezvolta empatia;

c) Învățarea mai rapidă datorită lipsei distragerilor.

7. Cum pot părinții susține educația incluzivă?

a) Prin cererea ca școala să aibă clase separate pentru elevii cu nevoi speciale;

b) Prin colaborarea cu profesorii și susținerea adaptărilor necesare în clasă;

c) Prin descurajarea interacțiunii dintre copiii lor și elevii cu nevoi speciale.

8. Care este importanța tehnologiei în educația incluzivă?

a) Tehnologia nu joacă un rol semnificativ în educația incluzivă;

b) Tehnologia poate oferi instrumente și resurse care să ajute la adaptarea materialelor educaționale pentru diferite nevoi;
c) Tehnologia este importantă doar pentru predarea online.

9. Ce este un plan educațional individualizat (PEI)?
a) Un plan de studiu standardizat pentru toți elevii dintr-o clasă;
b) Un document care descrie nevoile educaționale specifice ale unui elev cu dizabilități și modul în care acestea vor fi abordate;
c) O listă de activități extracurriculare disponibile pentru toți elevii.

10. De ce este important să avem politici și legi care susțin educația incluzivă?
a) Pentru a se asigura că toți elevii au acces la o educație de calitate și drepturi egal;.
b) Pentru a complica procesul educațional cu mai multe reglementări;
c) Pentru a favoriza doar elevii cu performanțe academice înalte.

Răspunsurile corecte sunt:

1. Ce este educația incluzivă?
b) Un sistem educațional care își propune să includă toți elevii, indiferent de abilitățile sau dizabilitățile lor.

2. Care este principalul scop al educației incluzive?
b) Să ofere șanse egale de învățare tuturor elevilor.

3. Cum contribuie educația incluzivă la dezvoltarea socială a elevilor?
b) Prin încurajarea colaborării și respectului reciproc.

4. Ce rol joacă profesorii în educația incluzivă?
b) Să adapteze metodele de predare pentru a răspunde nevoilor tuturor elevilor.

5. Care dintre următoarele practici este esențială pentru o clasă incluzivă?
b) Crearea unui mediu de învățare accesibil și flexibil pentru toți elevii.

6. Ce beneficii aduce educația incluzivă elevilor fără dizabilități?
b) Oportunitatea de a învăța despre diversitate și de a dezvolta empatia.

7. Cum pot părinții susține educația incluzivă?
b) Prin colaborarea cu profesorii și susținerea adaptărilor necesare în clasă.

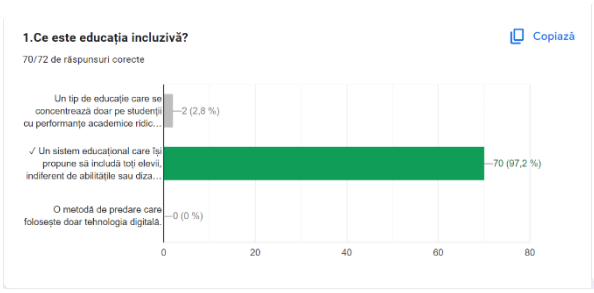
8. Care este importanța tehnologiei în educația incluzivă?
b) Tehnologia poate oferi instrumente și resurse care să ajute la adaptarea materialelor educaționale pentru diferite nevoi.

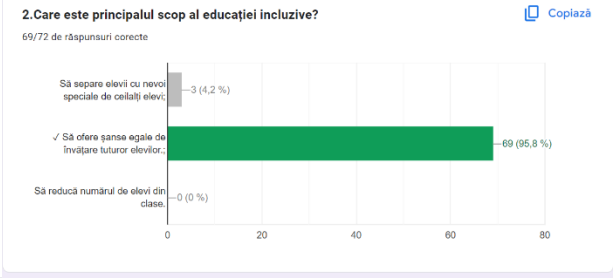
9. **Ce este un plan educațional individualizat (PEI)?**
b) Un document care descrie nevoile educaționale specifice ale unui elev cu dizabilități și modul în care acestea vor fi abordate.

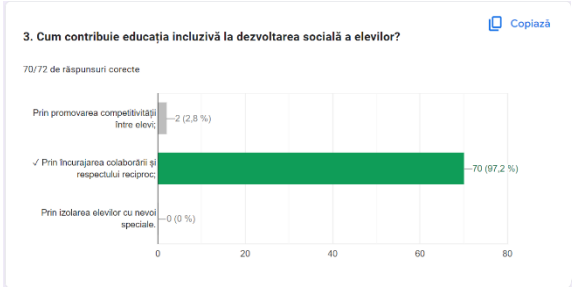
10. **De ce este important să avem politici și legi care susțin educația incluzivă?**
a) Pentru a se asigura că toți elevii au acces la o educație de calitate și drepturi egale.

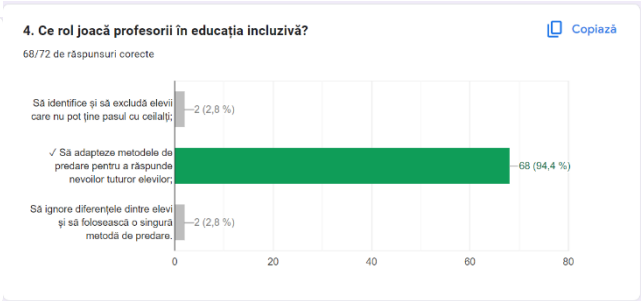
Aceste răspunsuri reflectă principiile fundamentale ale educației incluzive și rolul important pe care aceasta îl joacă în asigurarea unui mediu de învățare echitabil și accesibil pentru toți elevii.

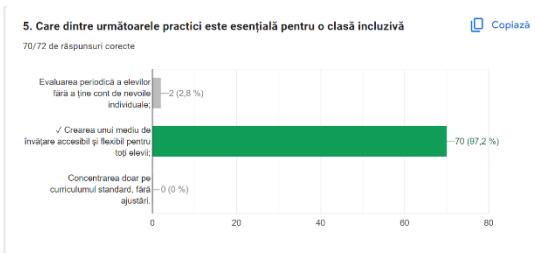
Interpretarea rezultatelor este următoarea:

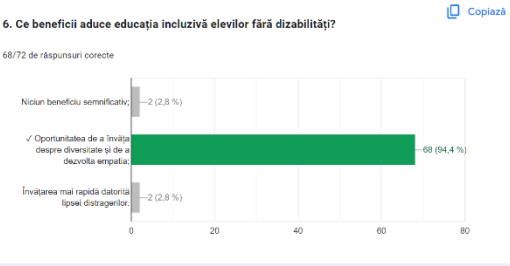

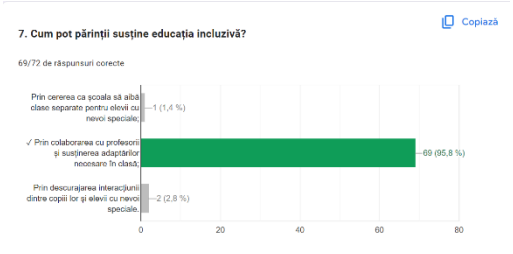

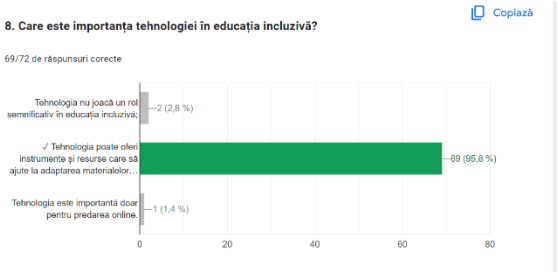

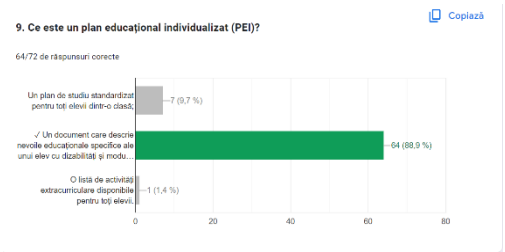

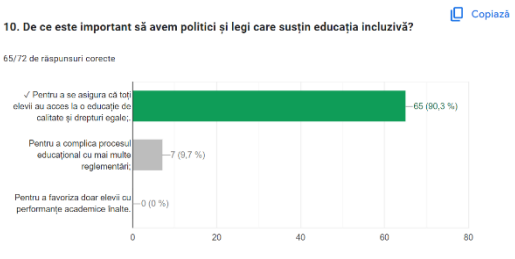

Concluzia testului despre educația incluzivă subliniază importanța unui sistem educațional care să ofere șanse egale tuturor elevilor, indiferent de abilități, dizabilități sau diferențe socio-culturale,

Educația incluzivă nu promovează doar inegrarea și participarea activă a tuturor elevilor, dar contribuie și la dezvoltarea unei societăți mai tolerante și echitabile.

Incluziunea socială – o necesitate a comunității școlare

Profesor Învățământ preșcolar Achim Ionica Monica
Grădinița PN nr2 Orbeasca de Jos
Orbeasca de Jos, Teleorman

MOTTO:

"Incluziunea nu este o chestiune de corectitudine politică. Este cheia creșterii. "- Jesse Jackson

Incluziunea socială joacă un rol fundamental în viața omului.

Incluziunea socială se referă la respectarea statutului și drepturilor tuturor oamenilor dintr-o societate, care trebuie să aibă oportunitatea de a participa în mod relevant la viața acesteia și de a se bucura de un tratament egal cu ceilalți. Incluziunea înseamnă a personaliza activitățile în funcţie de nevoile fiecărui individ în parte, astfel încât oricine, indiferent de deficienţă, să poată fi tratat ca un membru al comunităţii din care face parte, iar diversele forme de sprijin de care are nevoie să fie furnizate în cadrul serviciilor sociale, educaţionale, medicale sau al altor servicii puse la dispoziţia tuturor membrilor societăţii.

Altfel spus, INCLUZIUNEA este un concept mai larg care se referă la integrarea copilului cu cerinţe educaţionale speciale atât în sistemul educaţional, cât şi în cel comunitar, în ansamblul său.

Educaţia incluzivă înseamnă că toţi preşcolarii şi tinerii învaţă împreună în structuri obişnuite ale învăţământului preşcolar şi şcolar. Incluziunea implică ca toţi preşcolarii să participe în viaţa şi activităţile grădiniței, indiferent de nevoile pe care le au. Incluziunea este văzută ca un proces continuu de depăşire a barierelor de învăţare şi participare pentru toţi copiii.

Copiii învaţă tot timpul atât în cadrul grădiniței, cât şi în afara ei. Copiii cu dificultăţi de învăţare au o altă manieră şi un alt ritm de învăţare, spre deosebire de alţii. În momentul în care copilul întâmpină probleme în procesul de învăţare, trebuie să vedem dacă în cadrul grădiniței/şcolii nu există ceva care îl împiedică pe acesta să înveţe. Această abordare este diferită de abordarea tradiţională în care se presupune că, dacă un copil are dificultăţi de învăţare, acel copil este o problemă şi el trebuie să se schimbe şi nu grădinița/şcoala. Abordarea incluzivă cere ca instituția de învățământ să aibă atenţia concentrată asupra copiilor, să aprecieze diferenţele dintre ei şi să adapteze aceste diferenţe.

Definiția concretă a termenului incluziune socială este ,,Setul de măsuri și acțiuni multidimensionale din domeniile protecției sociale, ocupării forței de muncă, locuirii, educației, sănătății, informării și comunicării, mobilității, securității, justiției și culturii, destinate combaterii excluziunii sociale.” Mai concret, incluziunea repezintă toate măsurile și acțiunile desfășurate cu scopul de a asigura ca toți oamenii să fie capabili să participe în societate, indiferent de originea lor sau de caracteristici specifice, care pot include: rasa, limba, cultura, genul, dizabilitatea, statutul social, vârsta precum și alți factori. Scopul primar al incluziunii este cel de a combate discriminarea și excluziunea socială și, implicit, de a respecta drepturile tuturor persoanelor și grupurilor dintr-o societate, acceptând diversitatea. O societate incluzivă, prin definiție, este caracterizată de respect pentru identitatea tuturor și un echilibru rezonabil între drepturile și obligațiile persoanelor și a societății în ansamblu. Cui ii este adresata incluziunea sociala? Se confrunta cu probleme de excluziune orice persoana care este discriminată/exclusă sau căreia îi sunt îngrădite drepturi precum cele de acces la educatie, pe piata muncii sau la servicii sociale, dar și drepturi precum cele de participare la viața publică sau de exprimare a opiniei. Prin urmare, politicile de incluziune sunt realizate cu scopul de

a-i ajuta pe cei care sunt excluși să se integreze. Fiecare copil este unic şi işi are propria sa valoare, indiferent de problemele pe care le prezintă în procesul de învăţare şcolară. Recunoaşterea drepturilor egale pentru toţi oamenii, în general şi pentru toţi copiii, în mod special, fără discriminare, subliniază faptul că nevoile fiecăruia sunt la fel de importante.

Comportamentul unui copil devine cartea lui de vizită în societate, de aceea considerăm rolul dascălului și al familiei extrem de important în formarea personalității unui copil. Nu putem, oricât am dori și ne-am strădui, să îi ferim de pericole sau de conflicte, de aceea trebuie să îi învățăm să își gestioneze emoțiile și să își controleze acțiunile. Cele mai multe conflicte se nasc din orgolii, căci preșcolarii și școlarii, indiferent de vârstă își au locul lor bine determinat în colectivul clasei, iar abaterile de la rolul pe care îl au în cadrul grupului sunt aspru sancționate, căci copiii sunt cei mai aspri judecători, și cu adulții, dar și între ei înșiși. Copiii cu tulburări de comportament se manifestă agresiv și adoptă o atitudine amenințătoare față de ceilalți, inițiază frecvent bătăi, tind să își domine colegii mai timizi, răspund violent chiar și profesorilor. De obicei, acești elevi se adună în grupuri și, dacă fac parte din același colectiv, acțiunile lor pot afecta serios relațiile și atmosfera din grupul respectiv. Dacă grupul este puternic ancorat în respectarea normelor de conduită, are posibilitatea de a corija aceste abateri prin neîncurajarea comportamentului acelor elevi, izolarea sau ignorarea lor. Integrarea acestor copii nu poate fi un proces impus de anumite interese personale, de sentimente sau atitudini umanitare sau de politici educaţionale şi sociale. Ea trebuie simţită ca un act responsabil - asumat de comunitate, de familie, de personalul şcolii – ca un proces de normalizare a vieţii de zi cu zi a persoanelor aflate în dificultate.

Grădinița are ca scop crearea unui program coerent și coordonat de incluziune a copiilor preșcolari cu diferite disabilități, de alte etnii, proveniență socială, etc. și pregatirea celorlalți copii în vederea acceptării acestora alături de ei, fără diferențe de manifestare comportamentală sau verbală. De asemenea se impune și implementarea unor strategii coerente de dezvoltare a constiinței și a comportamentelor copiilor în spiritul toleranței și nediscriminării, a acceptării de șanse egale pentru toți copiii.

Educaţia incluzivă vizează reabilitarea şi formarea persoanelor cu nevoi speciale, aflate în dificultate psihomotorie, de intelect, de limbaj, psihocomportamentală etc. printr-o serie de măsuri conjugate de ordin juridic, politic, social, pedagogic. Ca strategie, principiul educaţiei integrate atrage incluziunea persoanelor cu handicap în medii de formare normale, generale, dar cu dispozitive de instrucţie şi educaţie diferenţiate, circumstanţiate la diversitatea situaţiilor de handicap. Scopul acestei educaţii îl constituie maximizarea abilităţilor şi performanţelor pornind de la registrele şi nivelurile deja existente, normalizarea existenţei acestor persoane, dobândirea unor competenţe sociale optime, care să le asigure o inserţie benefică şi persoanelor aflate în dificultate şi celorlalte categorii. „Educaţia incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătăţire a instituţiei şcolare, având drept scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susţine participarea la procesul de învăţământ a tuturor copiilor din cadrul unei comunităţi.”

Bibliografie:

Cucoş, Constantin, Pedagogie, Editura Polirom, Iaşi, 2006
Ungureanu, Dorel, Educaţia integrată şi şcoala inclusivă, Editura de Vest, Timişoara, 2000

Plan de acțiune pentru integrarea copiilor cu dizabilități

Prof. Cengher Valentina
Șc. Gimn. „Al. Ceușianu” - Reghin , Mureș

Educația incluzivă presupune extinderea scopului școlii obișnuite, transformarea acesteia pentru a putea răspunde și altor categorii de copii, în special al celor cu cerințe educaționale speciale. Procesul de incluziune a acestora depinde de mai mulți factori: de cadrele didactice, de școala în care învață elevii, dar și de factori externi.

Copiii cu nevoi speciale sunt cunoscuți ca niște copii excepționali, iar educația incluzivă presupune ca ei să fie alături de copiii fără dizabilități, într-o școală normală. Pentru ca acest lucru să poată fi posibil e nevoie de munca în echipă, de cooperareaîntre elevi, părinți, profesori.

Astfel, un plan de acțiune pentru integrarea copiilor cu dizabilități ar putea fi următorul.

•Aspecte privitoare la elevi:

Idei de activități:

-excursii;

- munca în echipă, dar formarea grupelor în așa fel încât să conțină elevi cu aptitudini diferite, elevi care se încurajează reciproc, elevi care pot îndeplini roluri diferite;

-jocuri de recunoaștere după sunet;

-modelarea obiectelor din aluat pentru a identifica obiectele;

-jocuri de rol;

-joc pe podea, deoarece acesta stimulează gândirea.

Strategii de învățare:

-învățare prin joc;

-învățare prin imitare;

-învățarea prin cooperare.

Resurse:

-fișe de lucru ajutătoare pentru elevii care au nevoie;

-materiale modelatoare;

-marionete pentru exprimarea emoțiilor ;

Evaluare: inițială, formativă, sumativă.

•Aspecte ce țin de părinți:

Idei de activități:

-jocuri de rol, chiar și în cazul părinților, pentru a se putea identifica cu copilul;

-folosirea marionetelor pentru a se pune în postura copilului când e cazul să își exprime emoțiile.

Strategii de învățare:

-discuții.

Resurse: PPT-uri, linkuri cu resurse educaționale, pliante.

Evaluare: orală

•Cadrele didactice – vor încuraja elevii să se susțină reciproc.

Idei de activități:

-munca în echipă. Avantajele muncii în echipă sunt: cultivarea toleranței, a colaborării, a spiritului colegial.

-introducerea elevilor cu CES într-o varietate de activități individuale, compensatorii, terapeutice, destinate recuperării acestora.
Strategii de învățare (comune cu alți colegi):
-folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ preponderent intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă.
-ascultare activă, modele comportamentale, medierea prin joc, deoarece aceasta creează legătura elev-cadru didactic, structurarea materiei pe elemente mai mici de învățare.
Resurse: PPT-uri, filmulețe.
Evaluare: orală, dar și folosirea unor metode și procedee prin care să evidențieze evoluția și performanța elevilor în plan intelectual și aplicativ.

E important ca fiecare cadru didactic să poată transfera idei și contexte de învățare promovate la disciplina Consiliere și dezvoltare personală, astfel formarea caracterului este cizelată indiferent de disciplină, ea are ca model omul. De asemenea,profesorul are un rol important în dezvoltarea unui mediu școlar incluziv pentru că trebuie să fie capabil să relaționeze cu elevii cu CES, să aibă abilitatea de a-i înțelege și dorința de a-i ajuta. Nu în ultimul rând, utilizarea în activitatea didactică a resurselor educaționale deschise: filmulețe de pe youtube. Astfel, elevii conștientizează necesitatea cunoașterii cât mai multor instrumente de lucru.

Bibliografie:
Gherguț A, Educația incluzivă și pedagogia diversității, Ed. Polirom, Iași, 2016
Daniela Crețu, Adriana Nicu, Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II, Ed. Univ. „Lucian Blaga” Sibiu, 2009

EDUCAŢIA INCLUZIVĂ ÎN GRĂDINIŢĂ

Prof. înv. prescolar: Cifu Olga-Maria
Grădiniţa cu P.P nr. 1- Reghin

Fiecare copil este diferit şi special şi are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu dizabilităţi.Toţi copiii au dreptul la educaţie în funcţie de nevoile lor. Educaţia incluzivă are ca principiu fundamental un învăţământ pentru toţi, împreună cu toţi, care constituie un deziderat şi o realitate ce câștigă adepți și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare/ incluziune.

Educația de tip incluziv este o educaţie de calitate, accesibilă şi care îşi îndeplineşte menirea de a se adresa tuturor copiilor, fără discriminare. În întreaga lume, din ce în ce mai mulți copii care provin din medii defavorizate urmează grădinițele, școlile primare sau gimnaziale. În cele mai multe țări se stipulează prin lege că toți copiii trebuie să beneficieze de educație.

În acest sens, integrarea educativă vizează reabilitarea și formarea persoanelor cu nevoi speciale, aflate în dificultate psihomotorie, de intelect, de limbaj, psihocomportamentală, senzorială, printr-o serie de măsuri de natură juridică, politică, socială, pedagogică. Astfel, conștiința copiilor, de la cea mai fragedă vârstă, trebuie formată și dezvoltată , învățându-i pe aceștia că primirea copiilor „diferiți”, alături de toți ceilalți, trebuie făcută nu de dragul lor, în primul rând, și nu din milă pentru ei, ci pentru dreptul fiecărui individ de a participa la acțiuni comune pentru dezvoltarea lui ulterioară , pentru a contribui și el la dezvoltarea comunității în care trăiește.

Grădinița are ca scop crearea unui program coerent și coordonat de incluziune a copiilor preșcolari cu diferite dizabilități, de alte etnii, proveniență socială etc. și pregătirea celorlalți copii în vederea acceptării acestora alături de ei, fără diferențe de manifestare comportamentală sau verbală.

Grădinița care îi receptează în colectivitatea sa pe copiii defavorizați și își determină intern „direct și indirect”, atitudinea față de aceștia este alcătuită din: educatoare, părinți, copii, iar la nivel extern, societatea cu numeroase instituții și diverși factori media. O condiție esențială pentru reușita acestor acțiuni comune ale celor trei factori activi din grădiniță este existența unor relații de înțelegere, constructive care se realizează prin atitudini deschise, prin disponibilitate, printr-un „pozitivism” specific ce se cimentează cu voință și convingere.

Educatoarea trebuie să cunoască deficiențele copiilor pe care îi va primi în grupă în scopul înțelegerii acestora și pentru a-și putea modela activitățile, în funcție de necesitățile copiilor. Grupa în care va fi integrat copilul cu cerințe speciale va trebui să primească informații într-o manieră corectă și pozitivă despre acesta. Este foarte importantă sensibilizarea copiilor și pregătirea lor pentru a primi în rândurile lor un coleg cu dizabilități. Sensibilizarea se face prin stimulări: crearea și aplicarea unor jocuri care permit stimularea unor deficienţe (motorie, vizuală, auditivă), ceea ce determină copiii să

înţeleagă mai bine situaţia celor ce au dizabilităţi: prin povestiri, texte literare, prin discuţii, vizitarea/ vizita unor persoane cu deficienţe.

Primirea în grupă a copilului cu cerinţe educative speciale, atitudinea faţă de el trebuie să păstreze o aparenţă de normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel cu ceilalţi copii din grupă. Conduita şi atitudinea educatoarei trebuie să demonstreze celorlalţi copii că i se acordă preşcolarului cu dizabilităţi. Ea trebuie să îşi asume rolul de moderator , să promoveze contactul direct între copiii din grupă şi să direcţioneze întrebările şi comentariile acestora către copilul cu cerinţe educative speciale.

De asemenea, trebuie să-i încurajeze şi să-i stimuleze ori de câte ori este nevoie pe aceştia, dându-le încrederea în forţelele proprii, în propria reuşită în acţiunile întreprinse, evidenţiind unele abilităţi sau interese speciale lor în dezvoltarea şi sprijinirea cărora trebuie implicate şi familiile copiilor. Copiii cu cerinţe educative speciale integraţi în programul grădiniţei trebuie să dispună de o bună colaborare între educatoare, părinţi, psihologi şi profesorul logoped. Părinţii sunt parteneri la educaţie pentru că deţin cele mai multe informaţii despre copiii lor.

Această relaţie a grădiniţei cu părinţii copiilor cu cerinţe educative speciale este necesară şi benefică. Părinţii informează grădiniţa şi despre factorii de influenţă negativă care ar trebui evitaţi (fobii, neplăceri, stimuli negativi, atitudini care determină inhibarea / izolarea copiilor). Angajarea şi responsabilizarea familiei în educaţia copiilor este fundamentală pentru reuşita participării la programul instructiv- educativ al grădiniţei. La orice copil, în mod particular la copiii cu dizabilităţi, gradul de interes şi de colaborare a părinţilor cu grădiniţa este, cel mai adesea, proporţional cu rezultatele obţinute de aceştia. De aceea, putem afirma că familia este primul educator şi are cel mai mare potenţial de modelare.

Grădiniţa are rolul de a sprijini familiile să aibă încredere în resursele proprii, să facă faţă greutăţilor cu care acestea se confruntă. Educaţia părinţilor şi consilierea acestora au un rol important în integrarea copiilor cu afecţiuni de natură psihică, emoţională ori de altă natură în grădiniţă. Rezultatele muncii pentru promovarea incluziunii, atât directe cât şi indirecte, faţă de partenerii educaţionali, părinţi, apar după intervale mari de timp şi sunt efectul unui exerciţiu asiduu, susţinut.

Grădiniţa este incluzivă printr-un curriculum flexibil şi deschis ce permite adaptări succesive. Nu copilul urmează curriculumul, ci acesta este un instrument menit să sprijine dezvoltarea lui, se adaptează nevoilor şi particularităţilor acestuia. Când spunem „grădiniţă incluzivă”, nu trebuie să ne ducem cu gândul la copiii cu CES, ci la fiecare copil în parte, pentru că fiecare are un ritm propriu de dezvoltare şi la un moment dat poate avea nevoie de anumite cerinţe speciale în ceea ce priveşte educaţia. Există, de asemenea, şi anumite situaţii de risc, în care educatoarea trebuie să cunoască trăirile şi comportamentele copilului, pentru a-l sprijini.

O planificare nu poate porni aşa, tradiţional, ca altă dată, de la conţinuturi, ci de la personalităţile copiilor, de la caracteristicile şi particularităţile individuale. Pe de altă parte, grădiniţa, ca instituţie, nu poate face faţă singură cerinţelor multiple ale unui program eficient de educaţie. Este nevoie de un parteneriat între grădiniţă- familie- comunitate, de o construcţie comună în folosul copilului, fără prejudecăţi, bazată pe respect reciproc, acceptare, toleranţă, indiferent de situaţia economică, socială sau educaţională a părinţilor. Educatoarea, la rândul ei, trebuie să răspundă diversităţii şi unicităţii fiecărui copil, să-şi orienteze pozitiv atitudinea, limbajul şi metodele pedagogice. Copilul preşcolar se află într-un proces de formare în care fiecare gest, fiecare cuvânt, fiecare privire din partea adulţilor care îl înconjoară poate să îi influienţeze imaginea de sine. Este foarte importantă atitudinea educatoarei la acţiunile copilului, apelativele, aprecierea pozitivă sau negativă, pentru a-i da copilului încredere în forţele proprii.

Pentru a evalua copilul, educatoarea trebuie să aibă în vedere competenţele şi capacităţile educaţionale ale fiecărui copil şi să identifice:

- cum este fiecare;
- ce ştie fiecare;
- ce face fiecare;
- cum cooperează cu ceilalţi.

În concluzie, pentru abordarea unei educaţii incluzive în grădiniţă, educatoarea trebuie să respecte următorii paşi:

-să elaboreze un plan de dezvoltare a grădiniţei în care să se precizeze concret parteneriatul cu familia şi comunitatea;

-să fie pregătit întregul personal al grădiniţei pentru a primi toţi copiii, fără discriminări;

-să asigure un climat primitor şi deschis prin organizarea mediului educaţional cât mai eficient şi stimulator;

-să aibă discuţii, în prealabil, cu copiii pentru a se accepta unii pe alţii, pentru a negocia, a colabora şi a lucra împreună;

-să asigure un curriculum flexibil şi deschis la care să aibă acces şi părinţii;

-să evalueze fiecare copil prin observaţie directă şi indirectă pentru a asigura participarea lui adecvată la activităţile curriculare;

-să asigure accesul tuturor copiilor la programul grădiniţei, dar şi la modificările şi adaptările acestuia;

-să asigure participarea tuturor familiilor la decizii şi acţiuni în favoarea tuturor copiilor;

-să evalueze permanent şi periodic progresele pe care le fac toţi copiii, nu numai di punctul de vedere al achiziţiilor intelectuale, dar şi al relaţiilor sociale, al cooperării şi colaborării, al dezvoltării imaginii de sine şi încrederii în forţele proprii;

-să elaboreze planuri individualizate, personalizate pentru copiii care au nevoie de sprijin în anumite componente ale dezvoltării şi la anumite momente;

-să ajusteze permanent curriculumul pentru a-l adapta la nevoile educative ale copiilor;

-să realizeze un permanent schimb de idei, experienţe şi soluţii cu celelalte colege, din grădiniţă sau din alte instituţii, precum şi cu familiile copiilor.

Bibliografie:

-Ecaterina Vrăşmaş-,, Educaţia copilului preşcolar”, Editura ProHumanitas, Bucureşti, 1999;

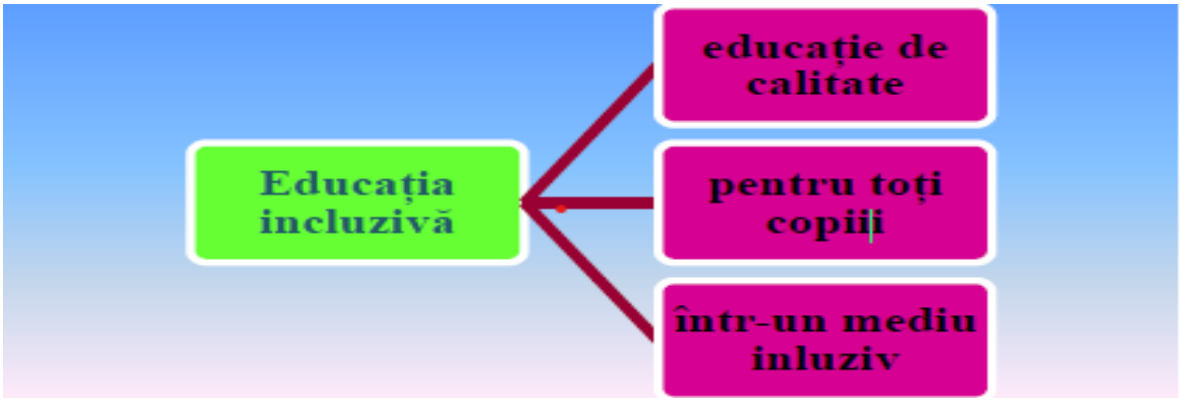
-Ecaterina Vrăşmaş-,,Introducere în educaţia cerinţelor speciale”, Editura Credis, Bucureşti, 2004.

EDUCAȚIE INCLUZIVĂ – EDUCAȚIA PENTRU TOȚI

Prof.pentru înv.preșcolar Fazekas Beáta Orsolya
Școala Gimnazială nr.1 Viișoara, Bihor

Educația incluzivă este adesea văzută ca adresându-se elevilor cu dizabilități sau cu„nevoi educaționale speciale”. De fapt, incluziunea se referă la educația școlară a tuturorcopiilor, conform conceptului „școala pentru toți”.

Fiecare copil este unic și diferit, are abilități distincte, învață în ritmul și stilul săupropriu, iar școala are menirea de a se adapta și valorifica aceste particularități. De aceea,mediile educaționale incluzive, prietenoase și fără bariere ar trebui să existe în fiecare școală,astfel încât toți copiii să își dezvolte maximal potențialul academic, emoțional, fizic și social.Educația incluzivă este răspunsul la această provocare adresată educației.Educația incluzivă este aceea în care ***toți copiii*** beneficiază de o ***educație de calitate***,într-un ***mediu incluziv.***

Fiecare dintre cele trei componente ale acestei definiții (toți copiii, educație de calitate,mediu incluziv) prezintă anumite caracteristici, astfel (*Ce este educația inluzivă*,educațieincluzivă.info, http://educatieincluziva.info/ce_este_educatia_incluziva, iunie 2019):

- Declarația de la Salamanca (1994), atunci când se raportează la ***toți copiii*** are învedere „copii cu dizabilități, copii supradotați, copii fără adăpost, copii din zone izolate sauaparținând unor grupuri nomade, copii aparținând unor minorități lingvistice, etnice sauculturale, copii cu HIV sau aparținând oricăror altor grupuri vulnerabile”.

- ***educația de calitate*** vizează crearea de oportunități reale pentru obținerea succesuluiîn învățare; performanța, promovabilitatea, infrastructura, tehnologia și confortul nureprezintă parametri de măsurare, ci capacitatea sistemului, a școlii și a ***profesorului de a creaoportunități de învățare pentru orice copil/elev;***

- ***mediul incluziv*** se referă la mediul în care sunt bineveniți, protejați și educați ***toți***copiii, indiferent de gen, caracteristici fizice, intelectuale, economice, lingvistice sau altecaracteristici (UNESCO).

Cu referire la educația incluzivă, UNESCO promovează modelul școlii prietenoase, încare copilul beneficiază de un mediu sigur, sănătos și protector de învățare.

Așadar, educația incluzivă prevede schimbarea și adaptarea continuă a sistemuluieducațional, care să răspundă diversității copiilor și cerințelor individuale de dezvoltare,pentru a oferi tuturor, oportunități și șanse egale de a beneficia de o educație de calitate.

În lucrarea *Educație incluzivă* (2017, p. 25) sunt identificate următoarele principii debază ale educației incluzive:

- egalitatea și egalizarea șanselor;
- respectarea interesului superior al copilului;
- nondiscriminarea, toleranța și valorificarea diferențelor;
- individualizarea procesului de educație și dezvoltarea la maxim a fiecărui copil;
- cooperarea și parteneriatul social.

Principiul fundamental al școlii incluzive este acela că toți copiii trebuie să învețeîmpreună, iar diferențele care pot exista între ei (cognitive, aptitudinale, socio-economice,etnice, religioase, etc.) sau dificultățile în care se pot afla să nu mai aibă nici o importanță, cisă devină o sursă de învățare și progres. Prin urmare, școala incluzivă se adresează individualităților, dar oferă în același timp și oportunitatea colaborării și cooperării într-unclimat educațional inclusiv și tolerant.

În condițiile actuale, pentru a răspunde diversității copiilor, școala trebuie să își extindă scopul și rolul, adaptându-se la cerințele și nevoile de învățare ale elevilor. Oferireaunor servicii educaționale de calitate, creșterea gradului de participare a tuturor elevilor latoate activitățile și reducerea nivelului de excluziune sunt parametri de măsurare a educațieiincluzive.

Astfel, școala incluzivă promovează:

- un mediu în care se învață acceptarea diversității fizice, psihice, sociale, economiceși culturale;
- progresul individual al elevului și mai puțin comparațiile dintre elevi;
- învățarea prin cooperare, elevii fiind încurajați să se ajute unii pe alții;
- un curriculum diferențiat, în funcție de nevoile elevilor;
- valorificarea resurselor educaționale ale comunității.

În școala incluzivă sunt combătute atitudini și comportamente, precum:

- etichetarea (atribuirea unei persoane a unor caracteristici, cel mai adesea negative);
- prejudecățile (păreri, idei preconcepute, de regulă eronate și nefavorabile despre opersoană);
- stereotipurile (idei fixe, mituri sau păreri comune, în general greșite, în legătură cudiverse grupuri sau persoane);
- discriminare (nedreptățirea, persecutarea altuia, ca urmare a prejudecăților și stereotipurilor pe care cineva le are);
- marginalizarea (neglijarea, desconsiderarea, minimizarea pe nedrept a importanțeiși valorii cuiva);
- segregarea (separarea fizică, izolarea)

Dezideratul oricărei societăți moderne este incluziunea socială. Incluziunea școlară, caoportunitate pentru orice copil, indiferent de particularitățile sale de dezvoltare și învățare,apartenență etnică, religioasă și socio-economică, devine primul pas spre punerea acesteia înpractică. De aici decurge rolul și importanța educației incluzive.

Bibliografie:

- Velișco, N., (coord.), 2017, *Educație incluzivă,* https://mecc.gov.md, [https://mecc.gov.md/sites/default/files/educatie_incluziva_final.pdf], accesat în iunie 2019;
- *** educatieincluziva.info, *Ce este educația incluzivă,* [http://educatieincluziva.info/ce_este_educatia_incluziva], accesat în iunie 2019.

FIECARE COPIL CONTEAZĂ!

prof. înv. primar Stroie Mariana- Daniela
Școala Gimnazială nr.1 Moara Vlăsiei, jud. Ilfov

1. Motivarea temei

Astăzi, educația este percepută ca o funcție vitală a societății, iar școala - principala instituție prin care societatea își perpetuează existența, transmițând noilor generații ceea ce umanitatea a învățat despre ea însăși și despre realitate în decursul istoriei.

Investit cu nobila sarcină de educare, cadrul didactic trebuie să cunoască specificul fiecărui stadiu de dezvoltare a copilului, disponibilitățile intelectuale, precum și particularitățile temperamentale și caracteriale, în vederea socializării acestuia pentru integrarea optimă în mediul școlar iar mai apoi, social.

2. Documentarea

Zburdălnicia și voioșia sunt semne sigure ale unui organism care funcționează bine. Când însă elevul își însușește obiecte ale colegilor săi, încearcă să-i domine brutal pe ceilalți, când deranjează orele, este indiferent față de învățătură, față de școală în general, situația devine o problemă.

Un astfel de comportament este și cel al copilului cu ADHD. Conform studiilor recente, se pare că un procent de 5% din copiii de vârstă școlară prezintă simptome ADHD. Simptomele copilului care manifestă această tulburare sunt: calificative și scoruri mici la testele de aptitudini, slabe abilități de organizare și planificare a actului de învățare, probleme de socializare, imagine de sine negativă și impresia că e respins de colegi.

Deși este cel mai studiat și cel mai frecvent diagnostic pus în ultima perioadă, este foarte important ca acesta să fie stabilit de către specialiști, întrucât toți copiii se comportă uneori în moduri care ar putea fi interpretate ca inatenție, hiperactivitate sau impulsivitate, simptome centrale ale ADHD. De fapt, toți visăm cu ochii deschiși, îi întrerupem pe alții, răspundem neîntrebați, ne pierdem răbdarea sau suntem agitați, dar nu toți suferim de ADHD.

3. Prezentarea cazului

Nume: S.D
Gen: masculin
Vârsta: 9 ani
Diagnostic : deficit de atenție și tulburare hiperkinetică

S.D. are 9 ani, este în clasa a III-a la o școală din jud. Ilfov și provine dintr-o familie organizată, cu resurse financiare medii şi cu un grad mediu de cultură. S.D. a prezentat încă din clasa pregătitoare tulburări uşoare de comportament, caracterizate printr-o accentuată hiperactivitate şi lipsă de concentrare.

Motivaţia pentru activităţile şcolare este aproape în totalitate externă, de tip condiţional- recompensatoriu. Colaborează bine cu adulţii dacă aceştia sunt indulgenţi cu el. Concentrarea pe parcursul unei activităţi este pe termen scurt şi este condiţionată de interesul copilului pentru subiectul activităţii, mai ales dacă acesta se referă la lumea sa concretă. Limbajul este foarte bine dezvoltat, având un vocabular activ, bogat, concret, fără erori de pronunţie. Hiperactivitatea se manifestă şi în relaţiile cu ceilalţi copii din clasă, S.D preferând să alerge, să se târască, să se “lupte” cu colegii.

În timpul orelor îşi arată permanent nerăbdarea de a ieşi în pauze ori de a se sustrage unei activităţi educative care presupune efort susţinut; emite tot felul de sunete, disturbă orele, începe o sarcină dar nu o finalizează, cere des să meargă la toaletă.

Afectiv este normal dezvoltat, fiind o fire pozitivă.

Tulburările de hiperactivitate şi de atenţie descrise mai sus au fost remarcate abia la şcoală, după ce, iniţial, au fost interpretate ca fiind comportamente deviante ale unui copil-problemă, leneş şi neascultător. În acelaşi timp, nefăcând faţă reproşurilor venite din toate părţile, copilul a început să refuze a mai veni la şcoală, devenind apatic şi ameninţându-şi părinţii cu plecarea de acasă. Abia în clasa a II-a, copilul a fost diagnosticat cu ADHD şi a fost inclus într-un program special de tratament medicamentos asociat cu intervenţie psihologică.

În urma tratamentului, atât cel medicamentos cît și prin terapie multimodală dar și cu sprijinul familiei și al cadrelor didactice, hiperactivitatea a scăzut, mărindu-se capacitatea de concentrare şi gradul de disponibilitate pentru colaborare cu învăţătoarea.

La şcoală, participă în prezent, la un proiect bazat pe terapie prin joc, realizat în colaborare cu psihologul școlar, E.N.

4. Etape demersului practic-aplicativ

4.1. *Analiza psihologică*

Din punct de vedere cognitiv, copilul are o inteligență ridicată, peste limita specifică vârstei, procesele gândirii sunt bine dezvoltate, fiind la un nivel concret, memoria vizuală este foarte bună. Dispune de o imaginaţie bogată decât atunci când doreşte să-şi impresioneze colegii cu lucruri ireale; Manifestă deficit în menţinerea atenţiei voluntare cu excepţia rezolvării sarcinilor care-l fascinează şi de care este interesat. Aprecierile şi recompensele îl ajută în acest sens dar este rapid distras de cel mai mic zgomot sau mişcare. Nu-şi manifestă afectivitatea, este de obicei rezistent la frustrări însă în relaţia cu colegii are manifestări impulsive şi exagerate, uneori violente.

În ceea ce priveşte atitudinea faţă de propria persoană este prezent sentimentul demnităţii şi vrea să se afirme dar trece rapid de la egoism la activităţi de ajutorare a unor colegi. Nu manifestă conştiinciozitate, perseverenţă şi iniţiativă în activităţile şcolare.

Este un copil sociabil, comunicativ, uneori calm dar de cele mai multe ori agresiv atât verbal cât și fizic, persistând manifestările necontrolate față de cei din jur atunci când îi sunt lezate interesele. Lipsa de stăpânire a acestor reacții indică un temperament predominant coleric. Manifestă un comportament specific persoanelor cu ADHD: este în continuă mișcare, se cațără, are dificultăţi în ceea ce privește controlul, întrerupe o conversaţie sau vorbește neîntrebat, nu se concentrează asupra sarcinilor propuse, învinuieşte pe alţii pentru greşelile proprii, renunţă la sarcinile dificile, are un scris ilizibil, acționează înainte de a gândi, nu urmează instrucțiunile date, dar se integrează uşor în clasă căutând companie.

4.2 Intuirea cauzelor

Cauza exactă a ADHD este necunoscută. În momentul de față, se consideră că etiologia este cel mai probabil de natură genetică. ADHD se transmite genetic, de la părinți la copii (în situația de față -tatăl- dar de tip inatent). La S.D se manifestă un ADHD de tip combinat observat încă de la vârsta de 3 ani.

În familie, atmosfera nu este una de calm și înțelegere ci este mai degrabă presărată cu tensiuni. Tatăl este agresiv verbal, iar când mama impune niște reguli, acestea nu sunt luate în considerare de niciunul dintre ei. Atmosfera agitată din familie se transmite emoțional și copilului.

Comportamentul agresiv este generat de nesatisfacerea nevoii fundamentale de afecțiune; el nu are un grup de prieteni din cauza comportamentului său;

Mama susține că nicio metodă nu-l motivează. Aplicarea un sistem bazat pe reguli, prin utilizarea pedepselor și recompenselor nu au dus la nicio modificare majoră a comportamentului

copilului. Familia nu susține un nivel eficient de concentrare intelectuală și afectivă (nivelul studiilor părinților fiind mediu – tata- muncitor în construcții, mama -menajeră).

În realizarea sarcinilor școlare sau a temelor de studiu nu există un orar strict, ci atunci când mama se întoarce de la serviciu și după ce termină treburile gospodărești – de obicei spre seară.

Uneori, copilul omite să-și ia tratamentul prescris iar părinții, fiind la serviciu, nu pot controla această situație.

4.3. *Plan de intervenție*

Cadrul didactic debutant va avea în vedere:

1. Urmărirea **tratamentului medicamentos prescris** pe care S.D trebuie să îl ia în fiecare zi în recreația de la ora 10.

2. Stabilirea unor **ședințe de consiliere** (cu consilierul școlar) atât a elevului cât și a părinților. S.D va merge la cabinet săptămânal, iar părinții vor ține legătura cu consilierul și învățătoarea cel puțin o dată pe lună. Cadrul didactic trebuie să stabilească împreună cu S.D un program zilnic obligatoriu pe care acesta trebuie să-l respecte, iar părinții vor avea obligația să supravegheze respectarea acestuia.

3. La nivelul clasei cadrul didactic să aibe în vedere realizarea unui **plan educațional individualizat**, integrat în programul comun elaborat pentru ceilalți elevi scopul final fiind integrarea elevului și evitarea marginalizării lui.

4. Intervenția în clasă

S.D trebuie să fie așezat în prima bancă pe rândul de la ușă (nu cel de la fereastră care i-ar distrage atenția), iar coleg de bancă să-i fie un copil care manifestă constant un comportament model atât în clasă cât și în celelalte activități.

- Realizarea a cât mai multe activități pe grupe –*învățarea prin cooperare* - acest lucru ducând la construirea unor relații pozitive între elevi. Prin colaborarea cu colegii din grupă, S.D se va simți valorizat și va căpăta încredere în sine.

- Atunci când se pregătește pentru următoarea oră, cadrul didactic să se asigure ca acesta să scoată pe bancă doar materialele necesare acelei ore.

- Cadrul didactic trebuie să planifice activităţi suplimentare cu S.D., bazate pe jocuri didactice şi materiale atractive în vederea stimulării motivaţiei pentru învăţare; elevul să fie încurajat să solicite explicaţii suplimentare şi ajutor atunci când nu reuşeşte să rezolve o sarcină, decât să o abandoneze;

- De câte ori este posibil, cadrul didactic trebuie să ignore mișcarea permanentă (jocul cu un instrument de scris, cu rigla, penarul; căutarea diferitelor obiecte în geantă sau în bancă) și să-i dea posibilitatea să se deplaseze cu un anumit scop: ”Vrei să-mi aduci cartea de pe catedră?”, ”Vrei să ștergi tabla?”, ”Vrei să împarți fișele?”, ”Vrei să strângi caietele?”.

-Realizarea unei **fișe de evaluare a comportamentului în clasă.** Fișa este prezentată lui S.D cât și părinților. La sfârșitul fiecărei săptămâni se realizează un total al punctelor obținute, iar în funcție de puncte se determină dacă vor fi aplicate stimulente.(ex. Va fi lăsat să meargă în vizită la muzeu).

C. Regulile clasei să fie reformulate mult mai scurt și mai clar.

D. Temele pentru acasă să fie diferențiate. La început, temele să fie realizate sub supravegherea cadrului didactic (după finalizarea orelor), apoi treptat să fie lăsat singur.

E. Pentru fiecare ”**reușită”** să i se acorde diferite **stimulente**: ”Pauză suplimentară” – dacă a realizat singur o sarcină; ”Jocuri recreative” – este lăsat să conducă diferite jocuri;

F. Elaborarea **unui contract care să fie semnat de către elev** în prezența unui părinte.

III. Concluzii

Problemele de concentrare și menținere a atenției determinate de ADHD impun o atenție constantă din partea unui cadru didactic asupra elevilor cu această deficiență. Este important să existe un contact vizual cât mai puternic pe parcursul unei ore, în special în cazurile în care sunt elemente mai dificile. Sarcinile didactice trebuie să fie cât mai clar și concis formulate, eventual împărțite în sub-sarcini.

Fiind vorba de managementul unor comportamente negative, în cazul copiilor cu ADHD se recomandă în primul rând empatia și înțelegerea, nu etichetarea/blamarea autorului acestora. Pe cât posibil, aceste comportamente trebuie ignorate sau pre-întâmpinate în timp ce progresele trebuie subliniate constant, recompensate activ.

Ora de religie – punte spre integrarea cu succes a elevilor cu cerințe educaționale speciale

Prof. dr. MIRCEA COSTEL
Școala Gimnazială Nr. 39 „Nicolae Tonitza”, Constanța

O abordare fundamentală pentru succesul şcolar şi recuperarea deficienţelor de învăţare ale copiilor cu CES este accentul mare pus pe solidaritate şi activitate în echipă (atât în clasă şi în şcoală, cât şi în afara ei, atât din partea celorlalţi beneficiari ai educaţiei cât şi a cadrelor didactice) şi mai puţin pe competiţie. Factorul determinant al succesului integrării şi adaptării şcolare este educatorul/învăţătorul/profesorul clasei şi în mod deosebit aşteptările acestuia faţă de copilul cu deficienţe. Dacă acesta consideră că un anumit copil este incapabil să înveţe sau este aşezat rigid într-un „pat procusian” – „acest copil doar atât poate”/ „acest copil nu poate executa această sarcină precum ceilalţi copii” – şansele de succes ale acestuia sunt minimalizate de la început. Dacă, dimpotrivă acesta are încredere în posibilităţile tuturor copiilor, chiar şi cei mai lenţi decât aceştia pot obţine rezultate mai bune.

Pentru copiii cu CES acest „efect Pygmalion” are o importanţă covârşitoare. Profesorul nu trebuie să accentueze dificultăţile copilului sau să creeze altele noi. Intreg sistemul de strategii şi metode utilizate de acesta la clasă precum şi colaborarea dintre cadrele didactice implicate în educareainstruireaadaptarea – recuperarea copilului cu CES din şcoală/grădiniţă, dintre acestea şi alte persoane din afara ei, pot pot contribui semnificativ la reuşita şcolară a copilului cu diverse deficienţe.

Educaţia este posibilă în toate perioadele vieţii omeneşti, de asemenea educaţia religioasă este posibilă în vârsta copilăriei deoarece însuşi sufletul copilului are în interiorul său cele necesare pentru aceasta. Sufletul copilului poate fi întărit ca o cetate; simţurile sunt porţile acestei cetăţi sau întăriturile lui. Se poate spune că sufletul cel mai propice pentru educaţie este sufletul curat al copilului. Educaţia religioasă creştină este posibilă numai dacă Hristos însuşi este primit în sufletul omului şi dacă acest suflet lucrează împreună cu Hristos la desăvârşirea sa.

Există copii cu deficienţe intelectuale, psihice, de dezvoltare, senzoriale, locomotorii, cu dificultăţi specifice de învăţare, cu tulburări de comportament sau de conduită socioafectivă, cu boli cronice sau genetice, copii la care tulburarea de limbaj este o consecinţă a uneia dintre aceste deficienţe.

Există mai multe tipuri de deficienţe precum: deficienţe intelectuale uşoare sau moderate, intelect liminar, retard general de dezvoltare, boli şi sindroame genetice (Down, Bardet_Biedl, sindrom Turner etc), malformaţii congenitale, autism, ADD, ADHD, Deficienţe senzoriale(hipoacuzii, tulburări de vedere), boli neurologice, disfuncţii de sistem nervos central, infecţii severe care duc la deficienţe

locomotorii, tulburări de învăţare, tulburări de comportament sau ale conduitei socioafective, tulburări metabolice şi boli autoimune.

Aria tulburărilor de limbaj la copii cu CES este vastă ca şi la copilul normal doar ca depinde in mare măsură de specificul deficienţei acestora:

- tulburări de dezvoltare generală limbajului: nedezvoltare / întârziere a vorbirii, mutism psihogen;
- tulburări de pronunţie/articulare: dislalii simple sau polimorfe, centrale sau periferice, uşoare sau severe, obişnuite sau audiogene;
- tulburări de ritm şi fluenţă a vorbirii: bâlbâiala, logonevroza, etc.;
- tulburări ale vocii: afonie, disfonie, fonastenie, mutaţia fiziologică sau patologică a vocii etc.;
- tulburări ale limbajului scris-citit:dislexie, disgrafie sau sindrom dislexico-disgrafic.

Copiii cu CES integraţi necesită: un efort mai mare din partea factorilor implicaţi în recuperarea lui pluridisciplinară, asigurarea unui suport, sprijin în învăţare-recuperare prin convergenţa eforturilor factorilor implicaţi intr-o echipă interdisciplinară, programe terapeutice adaptate particularităţilor lor de dezvoltare şi diagnostic, instrumente de lucru şi materiale specifice, uneori şi ambianţa de lucru diferită, adaptată posibilităţilor lor de acces şi învăţare-recuperare.

Metodele şi tehnicile genererale în terapia tulburărilor de vorbire la copiii cu CES sunt, în mare, aceleaşi ca şi pentru copilul normal, diferă doar accentul pus pe una sau alta dintre ele precum şi durata, ponderea ei ca timp într-o şedinţă sau pe parcursul terapiei. Astfel, putem da următoarele exemple:

- în cazul unui copil cu tetrapareză spastică sau alte tulburări neuromotorii o pondere mare va avea educarea mişcărilor articulatorii, exerciţiile pentru mobilizarea aparatului fonoarticulator necesitând mai multe şedinţe;
- în situația copilul cu bâlbâială, creşte ponderea exerciţiilor pentru educarea respiraţiei;
- în cazul copilul cu tulburări auditive, exerciţiile pentru dezvoltarea auzului.

O abordare fundamentală pentru succesul activităţii terapeutice şi recuperarea deficienţelor de limbaj şi de învăţare ale copiilor cu CES este accentul mare pus pe solidaritate şi activitate în echipă, atât în cabinetul logopedic, cât şi în afara lui, atât din partea celorlalţi factori implicaţi în creşterea, îngrijirea şi educarea copiilor cât şi a cadrelor didactice cu care aceştia intră în contact.

Cooperarea şi parteneriatul în asigurarea sprijinului la clasa pentru copiii cu CES integraţi au în vedere modalităţi de intervenţie şi sprijin în echipă pentru facilitarea instruirii acestor copii şi pentru recuperarea lor, atât în ceea ce priveşte deficienţa lor psihofizică în general cât şi a limbajului în special. Profesorul logoped are o pondere însemnată în această reuşită prin activitatea sa de recuperare, corectare a limbajului sub toate aspectele, ajutându-l pe copil atât să se facă mai uşor înţeles de ceilalţi, să comunice cu mai multă uşurinţă şi interes, precum şi să-şi însuşească mai bine actul lexico-grafic.

Cadrele didactice implicate în această echipă sunt profesorul de clasă şi celelalte persoane cu statut de cadru didactic implicate în instruirea-recuperarea copilului: profesor de sprijin, logoped, kinetoterapeut, etc

Cadrul didactic de la clasă poate oferi informaţii logopedului cu privire la comportamentul verbal al copilului şi poate semnala tulburările de scris-citit survenite pe parcurs, după examinarea logopedului; el poate sprijini la rândul lui logopedul în demersul terapeutic prin însuşirea unor tehnici specifice de corectare. Constituirea unui parteneriat între cadrul didactic de la clasa obişnuită şi cel specializat se poate realiza în forme variate, în funcţie de circumstanţe şi de preferinţele consensuale. Indiferent de maniera adoptată fiecare are o experienţă şi o importanţă crucială pentru succesul şcolar al copilului cu CES integrat.

Angajarea şi responsabilizarea familiei în demersul terapeutic este fundamentală pentru reuşita recuperării. La orice copil, în mod particular la cel cu CES, gradul de interes şi de colaborarea a părinţilor cu grădiniţa sau şcoala şi în cazul nostru cu cabinetul logopedic este cel mai adesea direct proporţional cu rezultatele obţinute de copii. Formele de colaborare şi sprijin reciproc sunt diverse, deoarece, ca şi în cazul copiilor, familiile sunt diferite, necesităţile lor de a fi sprijinite sau posibilităţile e a oferi sprijin pot fi extreme de diverse. O colaborare eficientă trebuie să se bazeze pe respect reciproc, atitudine imparţială, empatie faţă de părintele copilului cu CES.

BIBLIOGRAFIE:

1. Musu Ionel, *Ghid de predare învățare pentru copiii cu cerințe educative speciale*, Bucureşti, Editura Marlink, 2000;
2. Stancu L., *Colaborare şi parteneriat pentru recuperarea copiilor cu cerinţe educaţionale speciale integraţi*, Revista Logopedia nr.4, București, 2011;
3. Vrăşmaş Ecaterina, *Introducere în educaţia cerinţelor speciale*, Editura Credis, Bucureşti, 2004;
4. Zlate, M., *Fundamentele psihologiei*, Editura Universitarã, Bucureşti, 2006.

Educația prin diversitate și toleranță, construirea unei societăți inclusive

Prof. Ing. Csiki Levente
Liceul Teoretic “Bocskai Istvan” Miercurea Nirajului

Introducere

Într-o lume marcată de diversitate culturală, religioasă și socială, educația devine un pilon crucial pentru promovarea toleranței și înțelegerii reciproce. Educația prin diversitate și toleranță nu numai că încurajează acceptarea diferențelor, ci și dezvoltă competențe interculturale esențiale pentru conviețuirea pașnică și colaborarea într-o lume globalizată.

Importanța Educației prin Diversitate și Toleranță

1. **Promovarea Incluziunii Sociale**: Educația prin diversitate și toleranță încurajează incluziunea socială prin acceptarea și respectarea diversității în cadrul comunităților școlare și societale.
2. **Prevenirea Conflictelor și Promovarea Păcii**: Prin înțelegerea și acceptarea diversității, se reduc stereotipurile și prejudecățile, diminuând astfel riscul de conflicte interetnice sau interculturale și promovând pacea și cooperarea.
3. **Dezvoltarea Competențelor Interpersonale**: Educația prin diversitate și toleranță dezvoltă competențe precum empatia, comunicarea interculturală și rezolvarea non-violentă a conflictelor, esențiale pentru viața într-o societate diversă.
4. **Prepararea pentru Lumea Globalizată**: Într-o lume tot mai interconectată, înțelegerea și aprecierea diversității culturale și a diferitelor perspective devine crucială pentru succesul în domenii precum afacerile, diplomația și cooperarea internațională.

1. **Promovarea Incluziunii Sociale**:

Promovarea incluziunii sociale este un aspect fundamental al educației prin diversitate și toleranță, având în vedere că vizează crearea unui mediu în care toți indivizii sunt acceptați și valorizați în comunitatea lor. Iată câteva modalități prin care educația poate promova incluziunea socială:

a. **Cultivarea Respectului și Acceptării**: Prin intermediul educației, se pot promova valori fundamentale precum respectul și acceptarea fiecărui individ în ciuda diferențelor culturale, religioase, etnice sau sociale.
b. **Crearea unui Mediu Sigur și Susținător**: Școlile și instituțiile de învățământ pot crea un mediu sigur și susținător pentru toți elevii, în care aceștia să se simtă în siguranță și incluși, indiferent de background-ul lor.
c. **Promovarea Colaborării și Cooperării**: Educația prin diversitate și toleranță poate încuraja colaborarea și cooperarea între elevi din medii diferite, promovând astfel spiritul de echipă și înțelegerea reciprocă.

d. **Adoptarea Practicilor Pedagogice Incluzive**: Cadrele didactice pot adopta practici pedagogice care să țină cont de diversitatea de nevoi și perspective ale elevilor, asigurându-se că toți elevii au acces la oportunități egale de învățare și dezvoltare.
e. **Susținerea și Încurajarea Inițiativelor Elevilor**: Elevii pot fi încurajați să își exprime gândurile, opiniile și preocupările într-un mediu sigur și susținător, iar inițiativele lor pentru promovarea incluziunii sociale pot fi susținute și încurajate de către cadrele didactice și administrația școlară.

2. **Prevenirea Conflictelor și Promovarea Păcii**:

Prin implementarea acestor strategii și abordări, educația poate juca un rol activ în promovarea incluziunii sociale și în construirea unei societăți în care toți indivizii se simt acceptați, respectați și valorizați.

Reducerea prejudecăților și a discriminării este un obiectiv esențial al educației prin diversitate și toleranță. Prin educație, se pot promova înțelegerea, respectul și acceptarea diversității umane, reducând astfel tendințele discriminatorii și preconcepțiile negative. Iată câteva modalități prin care educația poate contribui la această reducere:

a. **Educație despre Diversitate**: Integrarea în curriculumul școlar a materialelor care prezintă diversitatea umană în toate aspectele sale, inclusiv culturale, etnice, religioase, de gen și de orientare sexuală, poate ajuta la combaterea prejudecăților și stereotipurilor.
b. **Dezvoltarea Empatiei și a Perspectivei**: Educația poate oferi oportunități pentru elevi să își dezvolte empatia și să înțeleagă perspectivele și experiențele altor persoane, ceea ce poate reduce tendința de a judeca sau discrimina pe baza diferențelor.
c. **Promovarea Dialogului și a Comunicării Deschise**: În cadrul mediilor educaționale, se poate încuraja deschiderea către dialog și comunicarea deschisă între elevi, oferind spațiu pentru discuții și dezbateri constructive despre diversitate și toleranță.
d. **Formarea Cadrelor Didactice**: Cadrele didactice pot beneficia de formare în domeniul diversității și al incluziunii sociale, astfel încât să poată crea un mediu în care fiecare elev se simte acceptat și valorizat.
e. **Promovarea Respectului și Toleranței în Școală**: Instituțiile de învățământ pot să promoveze un climat școlar în care respectul și toleranța sunt valori fundamentale, iar comportamentele discriminatorii sau intolerante sunt descurajate și sancționate.

Prin adoptarea acestor practici și abordări în mediile educaționale, educația poate juca un rol crucial în reducerea prejudecăților și a discriminării, contribuind la construirea unei societăți mai echitabile și mai incluzive.

3. **Dezvoltarea Competențelor Interpersonale**

Dezvoltarea competențelor interpersonale este unul dintre aspectele cheie ale educației prin diversitate și toleranță, deoarece aceste competențe sunt esențiale pentru interacțiunea pozitivă și constructivă într-o societate diversă. Iată cum educația poate contribui la dezvoltarea acestor competențe:

a. **Empatie**: Educația poate promova dezvoltarea empatiei prin înțelegerea și împărtășirea sentimentelor și perspectivelor altor persoane. Prin intermediul exercițiilor practice și a discuțiilor despre experiențele și perspectivele diferite, elevii pot învăța să se pună în locul celorlalți și să înțeleagă mai bine lumea din perspectiva lor.

b. **Comunicare Eficientă**: Prin intermediul educației, elevii pot învăța să comunice eficient și respectuos cu persoane din diferite medii culturale, sociale și lingvistice. Aceasta include abilități precum ascultarea activă, exprimarea clară a propriilor gânduri și sentimente și adaptarea stilului de comunicare în funcție de contextul cultural sau social.

c. **Rezolvarea Non-Violentă a Conflictelor**: Educația poate oferi elevilor abilitățile și strategiile necesare pentru a rezolva conflictele într-un mod constructiv și non-violent. Aceasta include învățarea tehnicii de negociere, găsirea soluțiilor de compromis și gestionarea emoțiilor în timpul conflictelor.

d. **Colaborare și Lucru în Echipă**: Prin intermediul proiectelor și activităților de grup, educația poate promova colaborarea și lucrul în echipă între elevi cu perspective și experiențe diferite. Acest lucru le permite elevilor să își dezvolte abilitățile de cooperare, leadership și încredere în ceilalți.

Prin integrarea acestor abilități și competențe în curriculumul școlar și prin promovarea practicilor pedagogice care le susțin dezvoltarea, educația poate juca un rol vital în formarea indivizilor capabili să interacționeze pozitiv și constructiv într-o lume tot mai diversă și interconectată.

4. **Prepararea pentru Lumea Globalizată**

Prepararea pentru lumea globalizată este un aspect crucial al educației prin diversitate și toleranță, deoarece elevii trebuie să fie pregătiți pentru a naviga într-o societate și o economie tot mai interconectată și diversă. Iată câteva modalități prin care educația poate contribui la pregătirea elevilor pentru lumea globalizată:

a. **Înțelegerea Diversității Culturale și a Perspectivelor Diferite**: Educația poate oferi elevilor o înțelegere mai profundă a diversității culturale și a diferitelor perspective, ajutându-i să navigheze cu succes într-un mediu global caracterizat de interacțiuni interculturale frecvente.

b. **Dezvoltarea Competențelor Lingvistice**: Învățarea unei limbi străine este esențială pentru comunicarea eficientă într-o lume globalizată. Educația poate promova învățarea limbilor

străine și dezvoltarea competențelor lingvistice necesare pentru a interacționa cu vorbitorii nativi și pentru a colabora în mediile internaționale.

c. **Promovarea Gândirii Critice și Creativității**: Într-o lume în continuă schimbare, educația trebuie să promoveze gândirea critică, creativitatea și capacitatea de adaptare a elevilor la noile provocări și oportunități ale lumii globale.
d. **Încurajarea Mobilității și Deschiderii către Diferite Culturi și Experiențe**: Educația poate încuraja elevii să fie deschiși către experiențe și culturi noi, să fie dispuși să exploreze și să învețe din diferite contexte culturale și sociale.
e. **Învățarea Competențelor Interpersonale și Interculturale**: Educația poate promova dezvoltarea competențelor interpersonale și interculturale, cum ar fi empatia, comunicarea eficientă și rezolvarea non-violentă a conflictelor, care sunt esențiale pentru interacțiunea cu persoane din diferite medii culturale și sociale.
f. **Înțelegerea Problemelor Globale și Promovarea Responsabilității Sociale**: Educația poate ajuta elevii să înțeleagă problemele globale precum schimbările climatice, sărăcia și inegalitățile sociale și să îi încurajeze să devină cetățeni activi și responsabili în rezolvarea acestor probleme la nivel global.

Prin promovarea acestor abilități și competențe, educația poate juca un rol esențial în pregătirea elevilor pentru a reuși într-o lume globalizată și în a contribui la construirea unui viitor mai just și mai sustenabil pentru toți membrii societății.

Concluzie

Educația prin diversitate și toleranță este esențială pentru construirea unei societăți mai juste, incluzive și pașnice. Prin promovarea înțelegerii și respectului față de diversitatea umană, educația devine un instrument puternic în lupta împotriva discriminării și intoleranței, contribuind la crearea unui viitor mai luminos și mai echitabil pentru toți.

Bibliografie

1. Banks, J. A., & Banks, C. A. M. (Eds.). (2010). Handbook of research on multicultural education. John Wiley & Sons.UNESCO. (2016). Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives. UNESCO.
2. Gay, G. (2018). Culturally responsive teaching: Theory, research, and practice. Teachers College Press.
3. Nieto, S., & Bode, P. (2018). Affirming diversity: The sociopolitical context of multicultural education. Pearson.
4. Bennett, M. J. (2009). Defining, measuring, and facilitating intercultural learning: A conceptual introduction to the Intercultural Education double supplement. Intercultural Education, 20(1), 2-13.

DESPRE ISTORIA ORAȘULUI NOSTRU CU AJUTORUL METODEI PROIECTELOR

prof. înv. primar Soporan Camelia
Liceul Teoretic „Grigore Moisil’’ Timişoara, Timiș

Motto:

„ Copilul trebuie învăţat să-şi folosească ochii nu numai pentru a vedea, dar şi pentru a privi; urechile nu numai pentru a auzi, ci şi pentru a asculta cu atenţie; mâinile nu numai pentru a apuca obiectele, ci şi pentru a pipăi, dar şi pentru a le simţi.”

-LONWENFELD

„Elevul viitorului va fi un explorator”- spune Marshall McLuhan. Pentru aceasta el trebuie să fie conştient de importanţa învăţării prin cercetare, prin descoperire, precum şi de realizarea conexiunilor între diferite discipline. Astfel că, învăţarea pe bază de proiect are avantajul că poate transforma şcoala într-un laborator de viaţă.

Ideea învăţării bazate pe proiect a fost lansată de William H. Kilpatrick, prin lucrarea *The project method* (1918). Proiectul este o metodă interactivă de predare-învăţare, care presupune o cercetare sau o investigare sistematică a unui subiect care prezintă interes pentru elevi.

Metoda proiect este fundamentată pe principiul învăţării prin acţiune practică, cu finalitate reală, ceea ce îi conferă şi motivaţia necesară. Opusă instrucţiei verbaliste şi livreşti, învăţarea prin realizarea de proiecte reprezintă un mod cuprinzător de organizare a procesului de învăţământ prin care pot fi satisfăcute cerinţele unei educaţii pragmatice, în spiritul acţiunii şi independenţei în gândire.

TIMIȘOARA, ORAȘUL MEU NATAL!

Elevul trebuie să înveţe să acţioneze după ce a gândit în prealabil şi să ajungă la concluzia că o activitate proiectată se desfăşoară mai rapid, iar greşelile pot fi evitate în mai mare măsură de la început, dacă efortul prealabil de gândire a fost mai mare şi mai îndelungat. Analiza unor lucrări ale elevilor permite observarea a nenumărate încercări, retuşări, reluări, greşeli etc. în care s-a investit o mare cantitate de muncă şi de timp, tocmai pentru ca a lipsit concentrarea asupra unui ,,plan” de acţiune prealabil.

Proiectul are un rol extrem de mare în dezvoltarea intelectuală, iar elevii trebuie să fie instruiţi să lucreze mai mult în faza proiectivă (pregătirea activităţilor) decât în faza acţională.

Modernizarea procesului de învăţământ consideră activităţile proiective ca metode de instruire, ca mijloace necesare pentru atingerea anumitor scopuri educative şi pentru a fi utilizate în anumite situaţii corelate cu conţinuturile învăţării şi cu vârsta elevilor. O astfel de metodă de învăţământ este necesar să se aplice tot mai insistent, , cel puţin la unele obiecte de învăţământ, dat fiind rolul ei formativ deosebit de valoros.

Învăţarea bazată pe proiecte presupune selectarea de informaţii, prelucrarea şi sintetizarea acestora, formularea de întrebări care să călăuzească investigaţia, interacţiuni în cadrul grupului, comunicarea rezultatelor, corelarea lor, realizarea unui produs final.

Din cele menţionate se desprind câteva norme ce trebuie respectate într-o astfel de activitate:

- subiectul propus spre proiectare să prezinte interes pentru elevi şi să fie acceptat ca o munca plăcută;
- elevii să elaboreze proiectul pe baza formulării clare a condiţiilor pe care acesta trebuie să le îndeplinească;
- trebuie precizate etapele de desfăşurare a lucrărilor, fie de către fiecare grupă în parte, fie prin discuţii cu profesorul;
- elevii să aibă o mare libertate de acţiune spre a se putea asigura manifestarea originalităţii şi a inventivităţii;
- în anumite momente ale lucrului şi mai ales în final, trebuie efectuată o apreciere critică a proiectelor pe baza unor criterii stabilite anterior cu elevii;

- elevii pot lucra atât individual (de pilda, pentru documentare), cât şi în grup (detalierea proiectului, analiza lui critica etc.);
- munca profesorului să se concentreze asupra asigurării mijloacelor de informare a elevilor, a cooperării cu elevii în stabilirea obiectivelor şi a condiţiilor; profesorul poate sugera posibilităţi noi, încurajează manifestările de originalitate, moderează analiza critică finală a proiectelor, pune la dispoziţia elevilor unele materiale de documentare (altele decât cele procurate de elevii înşişi), organizează unele întâlniri cu specialiştii.

Etape posibile în realizarea unui proiect sunt:

1. Alegerea temei
2. Stabilirea obiectivelor
3. Planificarea activităţilor:
4. Cercetarea sau investigarea propriu-zisă (care se derulează de regulă pe o perioadă mai mare de timp)
5. Realizarea produselor finale (rapoarte, poster, articole, albume, hărţi, cărţi, etc.)
6. Prezentarea rezultatelor/transmiterea acestora celorlalţi colegi sau/şi altor persoane (elevi din şcoală, profesori, membri ai comunităţii, etc.)
7. Evaluarea cercetării/activităţilor derulate (individual sau în grup, de către cadrul didactic sau de către potenţiali beneficiari ai proiectului produselor realizate.

Colaborînd în grupuri, elevii explorează, solutionează probleme reale, iau decizii, îşi asumă responsabilități, folosesc resurse tehnologice şi mijloace de comunicare diverse. Evaluarea produsului, dar şi a procesului, valorificarea experiențelor şi intereselor îmbunătățesc motivația şi autoreglarea învățării, competențele socioemoționale şi participarea civică. Pe lângă stimularea cognitivă şi sociointeracțională, proiectele susțin perspectiva copiilor şi tinerilor şi starea lor de bine.

BIBLIOGRAFIE :

- Preda, V. – Metode proiectelor la vârstele timpurii; Ed. Miniped, Bucureşti, 2002.
- Ghid pentru proiecte tematice, Ed. Didactica Publishing House, 2008.
- Ciubotaru, M.;Popescu, M.;Antonovici, Ş.;Fenichiu, D. – Aplicaţii ale metodei proiectelor, Ed.CD Press, Bucureşti, 2005.

PROIECT DE ACTIVITATE INTEGRATĂ

Prof. Înv. Preșc. Bițeanu Corina Simona
Grădinița cu P.P. Nr. 18 Focșani

Nivel: II (grupa mare);

Valoare: Bunătatea;

Modulul: II;

Tema anuală de studiu: „Cum este, a fost și va fi aici pe Pământ?”

Tema proiectului: „Surprizele iernii”

Tema săptămânii: „Simfonia iernii”

Tema zilei: „Ajutoarele Zânei Iarna”

Domenii experiențiale: Domeniul Științe , Domeniul Om și Societate;

Categorii de activitate: Activitate matematică și Activitate practică;

Forma de realizare: Joc didactic, decupare și lipire;

Tipul activității: consolidare/sistematizare a cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor;

DOMENII DE DEZVOLTARE:

• **E**. DEZVOLTAREA COGNITIVĂ ŞI CUNOAŞTEREA LUMII;

• **C**. CAPACITĂȚI ȘI ATITUDINI DE ÎNVĂȚARE ;

DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII:

E2. Cunoștințe și deprinderi elementare matematice pentru rezolvarea de probleme și cunoașterea mediului apropiat;

C.2. Finalizarea sarcinilor și a acțiunilor (persistență în activități);

COMPORTAMENTE VIZATE:

E.2.1. Demonstrează familiarizarea cu conceptul de număr şi cu numeraţia;

E.2.5. Rezolvă situații-problemă, pornind de la sortarea şi reprezentarea unor date;

C.2.1. Realizează sarcinile de lucru cu consecvență;

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

DOMENIUL ȘTIINȚE

<u>Pe parcursul și la sfârșitul activității, toți copiii vor fi capabili</u>:

O1: să numere corect după cel puțin un criteriu dat, folosind materialele puse la dispoziție;

O2: să raporteze corect numărul la cantitatea corespunzătoare de obiecte și cantitatea la numărul de obiecte pentru grupele formate;

O3: să identifice corect locul a cel puțin trei numere în şirul numeric format, folosind numeralul ordinal, prin numărarea obiectelor din șir;

O4: să utilizeze un limbaj matematic adecvat pentru a verbaliza acțiunile efectuate cu materialul pus la dispoziție.

DOMENIUL OM ȘI SOCIETATE

<u>Pe parcursul și la sfârșitul activității, toți copiii vor fi capabili</u>:

O5– să respecte etapele de lucru (decupare după contur, aplicarea stratului de lipici, fixarea a cel puțin 5 din cele 6 elemente);

O6 – să analizeze corect atât lucrarea proprie, cât și pe cele ale colegilor, conform criteriilor de evaluare expuse anterior.

STRATEGII DIDACTICE:

- *Metode şi procedee*: **:** conversaţia, observația, mâna oarbă, jocul didactic, brainstorming, explicaţia, demonstraţia, expunerea, exercițiul, turul galeriei.
- *Mijloace de învăţământ*: **:** Calendarul naturii cu jetoane specifice, panoul de prezență, telefon, coșuleț, ecusoane corespunzătoare celor 3 centre, fișe, culori, jetoane cu imagini de iarnă, flipchart, laptop, cartoane colorate, cufăr, cheițe, foarfece, lipici, stimulente, brazi și elemente din fetru, bețișoare de urechi, crenguțe de brad, vată, cîrlige, săculeți numerotați.
- *Forma de organizare*: frontal, pe grupe, individual.

SCOPUL JOCULUI DIDACTIC: Consolidarea si sistematizarea cunoștințelor matematice cu privire la numărul si număratul in limitele 1-5; ordonarea mulțimilor in sir crescător si descrescător; locul fiecarui număr în șirul numerelor naturale, raportarea numărului la cantitate și invers, în limitele 1-5, utilizând un limbaj matematic adecvat.

SARCINA DIDACTICĂ Consolidarea număratului în limitele 1-5, formarea raţionamentului ipotetico-deductiv prin rezolvarea sarcinilor după imagini.

REGULILE JOCULUI

- pe rând, preșcolarii vor extrage din cutie câte un plic cu sarcina, o vor rezolva, iar ca recompensă vor primi o cheiță;

  -în complicarea jocului, copiii vor rezolva probleme în versuri, respectînd limetele 1-5.

ELEMENTE DE JOC: manipularea materialului, cheițe recompensă, încurajări, aplauze.

BIBLIOGRAFIE:

- *Curriculum Pentru Educația Timpurie* (2019) - Anexa la Ordinul ministrului Educației Naționale nr. 4.694/2.08.2019;
- Scrisoarea metodică pentru anul școlar 2023-2024, Ministerul Educației, Nr. 2389/30.09.2023;
- Suport pentru explicitarea și înțelegerea unor concepte și instrumente cu care operează curriculumul pentru educație timpurie, 2019

SCENARIUL DIDACTIC

Programul zilei începe cu rutina **ÎNTÂLNIREA DE DIMINEAŢĂ**, activitate în cursul căreia copiii se așază în semicerc, pentru a se putea vedea mai bine şi a relaţiona în bune condiţii. (SALUTUL) „Dimineața a sosit /Toți copiii au venit/ În semicerc ne așezăm/ Și frumos ne salutăm”. Salutul se realizează prin tehnica comunicării rotative. Salutul pornește de la educatoare și este continuat de toți copiii grupei, fiecare salutându-și colegul din partea dreaptă. După ce toți copiii se salută, se face prezența. „Responsabilul zilei” numește copiii care sunt absenți la grupă în această zi. (PREZENȚA) Prin întrebările adresate de educatoare, se completează CALENDARUL NATURII cu ziua, luna, anotimpul, pe baza celor observate referitor la starea vremii în drumul copiilor de acasă la grădiniță. Astfel, vor fi așezate pe calenadrul naturii imagini care descriu starea vremii. După completarea calendarului naturii, educatoarea le spune copiilor: „Cum te simți azi, în această zi de iarnă?” (ÎMPĂRTĂȘIREA CU CEILALȚI). Discuția este intreruptă de primirea unui mesaj pe telefonul educatoarei , prin care este anunțată de către cavalerii Crăiesii Zăpezii, că aceasta a fost inchisă intr-un turn de către o vrăjitoare, cu multe chei. Pentru a se elibera are nevoie de aceste chei pe care copiii de la Grupa Pisicuțe le pot obține, dacă răspund corect la întrebările din cadrul activităților, se vor ajuta reciproc, vor fi buni prieteni, dar cea mai importantă este cheia pe care o vor primi dacă vor fi atenți, nu vor vorbi neîntrebați si vor fi buni și ascultători. Toate

materialele necesare , cavalerii le-au lasat cu o seara în urmă, în clasă, indicându-le locul. Copiii descoperă entuziasmați cutia cu materiale și sunt nerăbdători să înceapă activitățile pentru a obține cheile necesare eliberării Crăiesei Zăpezii.
Cu ajutorul metodei mâna oarba, copiii vor extrage ecusoane ce reprezintă centrele de interes: fulg de nea, cadou, ren . Tranziția de la întâlnirea de dimineață la activitățile pe centre de interes se va realiza prin cântecul “Bat din palme clap,clap,clap,/ Din picioare trap ,trap, trap,/Ne-nvârtim, ne răsucim/Și la centre noi pornim.”

ALA 1

- **ARTĂ**: „Mandale de iarnă”- colorare mandale (Anexa 2)

Sarcină: să coloreze mandala respectând tehnica specifică(mandala se colorează din centru spre exterior);

- **BIBLIOTECĂ**: ”Decorăm globulețe”- exerciții grafice (Anexa 1)

Sarcină: să decoreze globulețele efectuând semnele grafice ;

- **ȘTIINȚE: „**Gheața și sarea‘‘ – experiment (trasformarea unui corp solid într-un corp lichid)

Sarcina: să folosească în mod corect pipeta și să observe cum un cub de gheață se poate topi mai repede cu ajutorul apei sărate .

Cu globulețele decorate cu semne grafice realizate la centrul bibliotecă și cu mandalele frumos colorate de la centrul artă, vom realiza coronița Crăiesei Zăpezii, realizând astfel și o expoziție cu lucrările copiilor. Voi urmări ca fiecare copil să viziteze toate cele trei centre. Înainte de a începe activitățile, ne vom încălzi mânuțele cu toții recitând următoarele versuri:
„Mâna lebădă o fac,/Care dă mereu din cap./Lebedele în jur privesc:/Pumnișorii îi rotesc./Degetele-mi sunt petale,/Se deschid ca la o floare/Și mă joc cu fiecare/Boboc- floare, boboc - floare.”Voi face aprecieri cu privire la modul în care s-a desfășurat activitatea, iar după ce facem ordine la centre vom forma rândul pentru a părăsi sala de grupă. Vom merge să ne spălăm pe mâini pentru a servi gustarea.

Tranziția de la activitățile pe arii de stimulare la activitățile pe domenii experiențiale se va realiza prin cântecul *„Săniuța fuge”.* Activitatea pe domenii experiențiale va integra domeniile Domeniul Științe și Domeniul Om și Societate. La Activitatea matematică, prin intermediul unui joc didactic, preșcolarii vor avea de rezolvat anumite sarcini pentru a primi cheile pentru a o elibera pe Crăiasa Zăpezii, iar la Activitatea practică vor realiza un tablou de iarnă, în doua variante: zi și noapte. Fiecare copil are posibilitatea să aleagă varianta pe care dorește să o realizeze. Pentru a crea o atmosferă plăcută, voi asigura un fond muzical adecvat. Copiii vor fi ajutați şi îndrumaţi pe tot parcursul activităţii. La terminarea lucrului, după analiza critică și autocritică a lucrărilor, toţi copiii își vor aşeza lucrările la panoul de expunere, vor observa produsele realizate, se va aprecia modul de lucru. Vom face curăţenie în locul unde am lucrat pentru a păstra spațiul curat. *Tranziția* de la activitățile pe domenii experiențiale la jocul distractiv se va realiza prin colinda „*O, brad frumos!*”.

În etapa **ALA2**, vom desfășura jocul distractiv „*Bătaie cu bulgări* ”, bulgării fiind confecționați din coli albe mototolite.

Sarcina: să execute corect mișcările ce imită o bătaie cu bulgări evitând să se lovească

La finalul activității, se va oferi și cea mai importantă cheie, cea a atenției și a bunătății, cea care o va elebera pe Crăiasa Zăpezii. Pe parcursul zilei, se vor realiza și activități de rutină: „Știu să mă îngrijesc” – deprinderi de igienă, de ordine, servirea gustării. În evaluarea zilei se vor rememora principalele acticvități ale zilei și finalitățile fiecăreia, precizând utilitatea lor în activitățile următoare.

ROLUL PLANULUI DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Burcea Angela,
Școala Gimnazială George Bacovia

Planul de intervenție personalizat (PIP) reprezintă un pilon fundamental al educației incluzive în învățământul primar, având un impact semnificativ asupra progresului școlar și dezvoltării integrale a fiecărui elev. În acest mediu educațional, PIP-ul asigură o abordare individualizată și adaptată la nevoile specifice ale fiecărui copil, promovând incluziunea, egalitatea de șanse și respectul pentru diversitatea umană.

Unul dintre aspectele cheie ale PIP-ului este identificarea și rezolvarea nevoilor educative speciale ale elevilor. Prin intermediul unei evaluări detaliate și multidisciplinare, care implică colaborarea între cadrele didactice, specialiștii în educație specială, părinți și alți profesioniști, PIP-ul identifică și prioritizează nevoile individuale ale fiecărui elev, oferind un cadru clar și coerent pentru intervenția educațională.

PIP-ul servește drept instrument de planificare și monitorizare a progresului elevilor, stabilind obiective realiste și măsurabile și identificând strategii de intervenție eficiente pentru atingerea acestor obiective. Prin stabilirea unor indicatori de progres și evaluare a rezultatelor, PIP-ul facilitează monitorizarea continuă a evoluției elevilor și ajustarea intervenției în funcție de nevoile și progresele acestora.

Colaborarea și comunicarea eficientă între toți cei implicați în procesul educațional sunt esențiale pentru implementarea și succesul PIP-ului. Prin implicarea părinților, cadrele didactice și specialiștii în educație specială lucrează împreună pentru a asigura coerența și consistența intervenției educaționale, creând astfel un mediu de învățare stimulativ și suportiv pentru fiecare elev.

Un alt aspect important al PIP-ului este flexibilitatea și adaptabilitatea sa la schimbările în nevoile și progresele elevilor. Prin revizuiri periodice și ajustări în funcție de rezultatele obținute, PIP-ul permite răspunsuri prompte și eficiente la evoluția individuală a fiecărui elev, asigurându-se că aceștia beneficiază de suportul și resursele necesare pentru a-și atinge potențialul maxim de învățare și dezvoltare.

De exemplu, prin intermediul evaluărilor individualizate și consultării cu specialiștii în domeniul educației speciale, se poate identifica un elev care are dificultăți în dezvoltarea abilităților de comunicare verbală. Acestuia i se pot implementat tehnici de comunicare alternativă și augmentativă, terapii de vorbire și limbaj, pentru a-l sprijini în comunicarea sa și în participarea activă la procesul educațional.

În concluzie, *Planul de intervenție personalizat* reprezintă un instrument esențial în promovarea unei educații incluzive și echitabile în învățământul primar. Prin oferirea unui sprijin educațional individualizat și adaptat la nevoile fiecărui elev, PIP-ul contribuie la crearea unui mediu educațional stimulativ și incluziv, în care toți copiii au oportunitatea să-și dezvolte abilitățile, să-și atingă potențialul și să se pregătească pentru succesul în viață.

Bibliografie:

1. Gherguț, A., Psihopedagogie specială-Fundamente teoretice și perspective practice, Editura Polirom, Iași, 2023.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ȘI MIJLOACELE INFORMATICE ÎN EPOCA TEHNOLOGIZĂRII

Coșer Gheorghiță,
Școala Gimnazială “Manolache Costache Epureanu”,
Bârlad, județul Vaslui

Introducere

Educația incluzivă este un concept esențial în asigurarea accesului egal la educație pentru toți elevii, indiferent de abilitățile sau nevoile lor specifice. În contextul actual, în care tehnologia joacă un rol din ce în ce mai important, mijloacele informatice și multimedia oferă oportunități noi și inovatoare pentru sprijinirea educației incluzive.

Ce este educația incluzivă și care sunt principiile sale fundamentale?

Educația incluzivă reprezintă un model educațional care promovează integrarea tuturor elevilor în aceleași clase, indiferent de diferențele lor. Aceasta se bazează pe principiul că toți copiii au dreptul la o educație de calitate și că diversitatea în clasă contribuie la îmbogățirea procesului de învățare.

Principiile fundamentale ale educației incluzive includ:

1. **Diversitatea în clasă**: Recunoașterea și aprecierea diversității elevilor, incluzând diferențele de cultură, abilități, interese și stiluri de învățare;
2. **Curriculum personalizat și bazat pe punctele forte ale elevilor**: Adaptarea curriculumului pentru a răspunde nevoilor și punctelor forte ale fiecărui elev, promovând astfel angajamentul și motivația;
3. **Participarea și vocea elevilor**: Implicarea activă a elevilor în procesul decizional și oferirea de oportunități pentru exprimarea opiniilor și preocupărilor lor;
4. **Crearea unui mediu accesibil**: Asigurarea accesibilității fizice și informaționale prin adaptări adecvate, cum ar fi rampe pentru scaune cu rotile și resurse vizuale pentru elevii cu deficiențe de auz;
5. **Formarea continuă a cadrelor didactice**: Instruirea profesorilor pentru a utiliza practici incluzive și pentru a gestiona diversitatea în clasă.

Cum pot mijloacele informatice și multimedia să sprijine educația incluzivă?

Tehnologia poate facilita educația incluzivă prin oferirea de instrumente și resurse care sprijină învățarea personalizată și accesibilitatea. Printre modalitățile prin care mijloacele informatice și multimedia sprijină educația incluzivă se numără:

1. **Accesibilitate sporită**: Tehnologiile asistive, cum ar fi cititoarele de ecran, software-ul de recunoaștere vocală și tastaturile adaptate, permit elevilor cu dizabilități să acceseze materialele didactice și să participe activ la lecții;
2. **Materiale educaționale interactive**: Platformele online și aplicațiile educaționale oferă resurse variate și interactive care pot fi adaptate nevoilor individuale ale elevilor, promovând astfel o învățare mai eficientă și atractivă;
3. **Învățare personalizată**: Utilizarea tehnologiei permite adaptarea conținutului și a ritmului de învățare în funcție de progresele și preferințele fiecărui elev, asigurând astfel o experiență educațională relevantă și eficientă.

Care sunt avantajele utilizării tehnologiei în educația incluzivă?

Integrarea tehnologiei în educația incluzivă aduce numeroase avantaje, printre care:

1. **Îmbunătățirea accesului la educație**: Elevii din zone izolate sau cei care nu pot participa fizic la școală din diverse motive pot continua să învețe prin intermediul platformelor online, asigurând astfel continuitatea educațională;
2. **Stimularea interacțiunii și colaborării**: Instrumentele de colaborare online, cum ar fi forumurile de discuții și platformele de proiecte colaborative, permit elevilor să lucreze împreună și să împărtășească idei, dezvoltându-și astfel abilitățile sociale și de comunicare;
3. **Evaluarea și feedback-ul continuu**: Tehnologiile educaționale permit monitorizarea progresului elevilor în timp real și oferirea de feedback personalizat, ceea ce poate îmbunătăți performanța academică și motivația elevilor.

Ce provocări și riscuri apar în utilizarea mijloacelor informatice și multimedia, inclusiv dependența de tehnologie?

Deși utilizarea tehnologiei în educație oferă numeroase beneficii, aceasta poate aduce și provocări semnificative:

1. **Dependența de tehnologie**: Utilizarea excesivă a dispozitivelor tehnologice poate duce la dependență, afectând negativ capacitatea elevilor de a se concentra și de a interacționa în mod real. Elevii pot deveni prea dependenți de tehnologie pentru a învăța, ceea ce poate limita dezvoltarea abilităților critice și a gândirii independente;
2. **Inegalitatea accesului la tehnologie**: Nu toți elevii au acces la dispozitive și internet de calitate, ceea ce poate accentua inegalitățile existente și poate exclude anumiți elevi din procesul educațional. Acest lucru este deosebit de problematic în comunitățile defavorizate;

3. **Necesitatea formării profesorilor**: Profesorii trebuie să fie bine pregătiți pentru a utiliza eficient tehnologia în clasă și pentru a gestiona provocările care apar. Formarea continuă și suportul adecvat sunt esențiale pentru succesul integrării tehnologiei în educație.

Care sunt strategiile eficiente pentru a integra tehnologia în educația incluzivă în mod responsabil?

Pentru a asigura o integrare responsabilă a tehnologiei în educația incluzivă, pot fi adoptate următoarele strategii:

1. **Formarea continuă a cadrelor didactice**: Este esențial ca profesorii să fie instruiți în utilizarea tehnologiei și în adoptarea abordărilor pedagogice incluzive. Aceasta include cursuri de formare profesională, ateliere și resurse online pentru a le dezvolta competențele tehnologice și pedagogice;
2. **Politici și infrastructură adecvată**: Guvernele și instituțiile educaționale trebuie să dezvolte și să implementeze politici care să sprijine accesul egal la resurse tehnologice și să elimine barierele existente. Acestea pot include finanțarea pentru echipamente tehnologice și acces la internet pentru elevii defavorizați;
3. **Monitorizarea și evaluarea constantă**: Evaluarea impactului tehnologiei asupra procesului de învățare și ajustarea strategiilor în funcție de rezultate sunt esențiale pentru a asigura o utilizare eficientă și responsabilă a acesteia. Acest lucru poate include colectarea de date și feedback de la elevi și profesori pentru a identifica nevoile și a îmbunătăți practici.

Perspectiva educației incluzive în următorul deceniu

În următorul deceniu, se așteaptă ca educația incluzivă să evolueze semnificativ, având în vedere progresele continue în tehnologie și schimbările în politicile educaționale globale.

Avansuri tehnologice: Se preconizează că dezvoltarea rapidă a tehnologiilor asistive și a platformelor educaționale interactive va continua să îmbunătățească accesibilitatea și personalizarea educației. Inteligența artificială și învățarea automată vor juca un rol esențial în adaptarea conținutului educațional pentru a răspunde nevoilor individuale ale elevilor, oferind suport personalizat și feedback în timp real.

Politici educaționale: La nivel global, se observă o tendință crescândă de adoptare a politicilor care sprijină educația incluzivă. Organizații internaționale precum UNESCO și UNICEF promovează incluziunea educațională ca drept fundamental, iar multe țări își adaptează sistemele educaționale pentru a reflecta aceste valori. În următorii ani, se așteaptă ca guvernele să aloce resurse mai mari

pentru formarea cadrelor didactice și pentru dezvoltarea infrastructurii necesare sprijinirii educației incluzive.

Conștientizarea și schimbarea atitudinilor: Creșterea conștientizării privind importanța educației incluzive va continua să schimbe atitudinile societății. Se așteaptă ca inițiativele de sensibilizare și campaniile educaționale să reducă stigmatizarea și discriminarea, promovând un mediu educațional mai deschis și mai primitor pentru toți elevii.

Provocări și soluții: În ciuda progreselor, educația incluzivă va continua să se confrunte cu provocări, cum ar fi inegalitățile economice și accesul la tehnologie. Soluțiile pentru aceste provocări vor necesita colaborare internațională și inovație continuă. Programele de finanțare și parteneriatele public-privat vor juca un rol crucial în asigurarea resurselor necesare pentru a face educația incluzivă o realitate pentru toți elevii.

Concluzie

Educația incluzivă și tehnologia au potențialul de a transforma fundamental sistemele educaționale, oferind oportunități egale de învățare tuturor elevilor. Cu toate acestea, integrarea tehnologiei trebuie realizată cu grijă și responsabilitate pentru a evita riscurile asociate și pentru a maximiza beneficiile pentru toți elevii. Formarea continuă a profesorilor, dezvoltarea de politici adecvate și monitorizarea constantă sunt esențiale pentru succesul acestui demers.

„Fiecare copil contează”-Inițiative pentru o educație incluzivă

Domokos-Uifalvi Ana-Maria
Liceul Teoretic „Téglás Gábor”, Deva

Educația incluzivă presupune existența unei școli incluzive. Școala incluzivă este acea școală, care asigură o educație pentru toți copiii, care este deschisă, tolerantă, prietenoasă cu copilul, prin care se urmărește combaterea atitudinior de discriminare. Aici nu se selectează și nu se exclude nimeni, se valorizează toți copiii, dascălul se adaptează la nevoile educaționale, precum și la particularitățile individuale de învățare și dezvoltare. Prin excluderea anumitor copii sau tineri de la oferta educațională de masă aceștia practic se discriminează, li se încalcă drepturile lor fundamentale. Pentru a elimina aceste tendințe, legislația internațională a drepturilor omului are în componență anumite tratate, cum ar fi: Convenția UNESCO împotriva discriminării în educație (CDE), Acordul internațional asupra dreptrurilor civile și politice (AIDCP), Acordul internațional asupra drepturilor economice, sociale și culturale (AIDESC), Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială (CEDR), Convenția Națiunilor Unite asupra drepturilor copilului (CNUDC), Convenția europeană pentru protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului (CEDO), Convenția cadru pentru protecția minorităților naționale. România este semnatară a tuturor acestor tratate și are prevederi constituționale care integrează în mod expres obligațiile asumate: Articolul 6 – „Statul recunoaște și garantează persoanelor aparținând minorităților naționale dreptul la păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase”.

Educația incluzivă a devenit o necesitate, dar și o provocare în contextul în care există tot mai mulți copii cu cerințe educaționale. Ei au dreptul la educație la fel ca toți copiii, au dreptul de a învăța în ritm propriu, au dreptul de a fi ajutați, de a li se răspunde nevoilor individuale. Școala, dascălii, trebuie să ofere acestor copii educația potrivită, să îi ajute prin utilizarea unor metode adecvate, pentru a-i sprijini să învețe, să progreseze, să se dezvolte. Copiii cu cerințe educaționale speciale pot participa la lecții în propriul lor ritm de dezvoltare, de aceea, dascălii trebuie să găsească soluții de a-i apropia, de a-i educa conform posibilităților și cerințelor acestora. Indiferent de mediul de proveniență, de statutul social al părinților, de religie, de limbă, toți copiii trebuie să învețe împreună, trebuie să aibă aceeași șansă de educație, fără a fi excluși, discriminați. Această oportunitate de a învăța le poate schimba viața acestor copii, pot avea șansa de a avea un loc de muncă bun, șansa de a trăi normal. Copiii din clasele unde sunt și copii cu cerințe educaționale devin mai toleranți, mai empatici, mai sufletiști, învață să accepte mai ușor persoanele cu cerințe speciale.

Nu doar școala, dascălii trebuie să se schimbe, ci și comunitatea. Este foarte importantă atât incluziunea școlară, cât și cea socială, deoarece și copilul cu deficiențe va trebui acceptat, indiferent de deficiență și va trebui ajutat să se integreze mai ușor în comunitatea din care face parte. Un rol important îl au, în afară de învățător, colegii de clasă, părinții acestora, cadrele didactice care predau la clasă,

Integrarea unui copil cu cerințe educaționale depinde și de familia acestuia. De multe ori, învățătorul trebuie să ajute familia să accepte faptul că proprii lor copii au probleme. Acest ajutor poate veni din partea consilierului școlar, care poate face echipă bună atât cu învățătorul, cât și cu familia copilului cu probleme.

O școală incluzivă va pune întotdeauna accent pe progresul individual și nu pe diferențele dintre elevi, elevii fiind încurajați să își facă o autoevaluare, să fie mândri de ei înșiși. Va fi promovată învățarea prin cooperare, prin care copiii vor fi încurajați să se ajute, să învețe unii de la alții.

Școala va fi calificată ,,bună”, dascălul va fi văzut ,,bun”, dacă se vor obține progrese, rezultate bune cu toți elevii.

Bibliografie:

• Gheorghiu, F. (2005), Modalități de intervenție personalizată în cadrul învățământului integrat, Presa Universitară Clujeană.

• Gherguț, A. (2001), Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale, Editura Polirom, Iași.

ACTIVITĂŢILE DE CONSILIERE A PĂRINŢILOR ÎN GRĂDINIŢĂ

Profesor, Irimia Carmen
Grădiniţa PP. Nr. 33 Timişoara

Trăim într-o societate marcată de schimbări rapide şi evidente în plan social şi economic. Astfel, toţi încercăm să ne adaptam unei lumi care nu mai este la fel de sigură şi predictibilă cum a fost până acum. În acest context, s-a schimbat, firește, şi relaţia dintre părinţi şi copii. Astfel că trebuie să acordăm o importanţă deosebită consilierii familiei si a importanţei pe care o are relaţia familie – grădiniţă. Preşcolarii au mare nevoie de părinţi în formarea şi dezvoltarea personalităţii, pentru că la această vârstă părinţii sunt modelele de bază ale copiiilor. La această vârstă personalitatea lor poate fi modelată discret, cu mult tact și mai ales cu argumentele cele mai raţionale de care dispunem.

Activităţile de consiliere a părinţilor desfăşurate în grădiniţă îşi propun sprijinirea părintilor în cunoaşterea propriilor copiii, dar şi identificarea atitudinilor, comportamentelor optime în educarea preşcolarilor. Astfel, activităţile realizate împreună cu părinţii urmăresc identificarea dificultăţilor pe care le întâmpină aceştia în comunicarea cu proprii copiii, precum şi mijloacele de optimizare a comunicării cu aceştia.

Este important ca părintele să știe că mediul de viaţă și educaţia sunt factori esenţiali în dezvoltarea copilului. În orice familie, copiii au nevoie de multă iubire, grijă și atenţie, iar autoritatea părinţilor trebuie să fie rezultatul firesc al unor relaţii echilibrate, morale și umane. Ea presupune un climat de afecţiune, stăpânire de sine, înţelegere și spirit de colaborare între copil și părinte.

În acest sens în cadrul grădiniţei am realizat activităţi care au pus accent pe stabilirea alături de părinţi a unor strategii, metode educative care să îi sprijine în formarea unei personalităţi armonioase a preşcolarilor.

Principalele strategii didactice discutate în cadrul activităţilor de consiliere a părinţilor au fost:

1. **Dezvoltaţi încrederea în sine a copilului!**

Copilul trebuie să ştie că este iubit, indiferent de abilităţi, puncte forte sau slabiciuni, temperament etc. *Îmbrăţişările, mângâierile sunt de asemenea importante*. De aceea este important ca părinţii să spună permanent copilului cât de mult îl iubesc. Iar atunci când greşeşte şi părintele doreşte să îl corecteze, trebuie să aibă grijă ca preşcolarul să înţeleagă că este vorba despre ***comportamentul lui,*** nu despre el ca persoană. În loc de „Ce băiat rău esti!“, i se poate spune „Nu e frumos să o împingi pe colega ta, o poţi lovi. Te rog, nu o împinge“.

2. **Stabiliti reguli!**

Este important ca părinţii să stabilească reguli rezonabile (de ex.: stabiliţi că masa se serveşte doar în bucătărie şi nu-l lăsaţi a doua zi să mănânce în cameră uitându-se la televizor, etc.). *Reguli bine stabilite, îl ajută pe copil să se simtă mai sigur*. Uneori poate necesita repetiţie constantă a regulilor din partea părinţilor, dar curând copiii vor ştii la ce să se aştepte. Părinţii trebuie să fie *categorici şi constanţi*, pentru că numai aşa copilul poate să înţeleagă că părintele poate avea încredere în el şi aşteaptă să facă tot ce este corect.

3. **Acordaţi-i atenţie!**

Nu e nevoie de mult timp, înseamnă doar ca părinţii să se oprească din ceea ce fac dacă copilul încearcă să vorbească sau să oprească televizorul pentru a răspunde la întrebarea lui. Este important să priveascăcopilul cu atenţie, ca acesta să vadă clar că este ascultat. Astfel i se transmite mesajul că ***el este cel mai important.***

4. ***Observaţi-le comportamentul social!***

Este important ca părinţii să găsească o modalitate prin care să afle cum se comportă copiii în mijlocul prietenilor. Contrar a ceea ce cred majoritatea părinţilor, este necesară o ***implicare activa în viaţa socială a copilului. Acest lucru se poate realiza prin zece minute de observare discretă.***

5. **Staţi împreună la televizor**

Televizorul este un subiect care nu poate fi neglijat. Ori de câte ori este posibil, părinţii ar trebui să ***privească programele împreună cu copiii şi să discute cu ei despre ceea ce văd.***

6. Vorbiţi limba lor!

Răspunsurile la întrebările puse de copii trebuie să ***folosească exemple*** pe care ei să le poate înţelege. Cel mai potrivit ar fi să li se explice făcând analogii cu un domeniu care îi pasionează, pe care îl cunosc foarte bine.

Părinţii trebuie conştientizaţi că toţi copiii sunt diferiţi. Ei au nevoie de îndrumare personală, conform propriilor nevoi, iar reuşita în activităţile pe care le realizează, constă în identificarea potenţialului fiecăruia şi în transformarea punctelor slabe în calităţi.

Bibliografie:

1. Birch, A. (2000). Psihologia dezvoltării. Editura tehnică. Bucureşti.
2. Boroş, M. (1992). Părinţi şi copii. Editura didactică şi pedagogică. Bucureşti.
3. Ciofu, C. (1998). Interacţiunea părinţi-copii. Editura medicală almatea. Bucureşti.
4. Killen, K. (1998). Copilul maltratat. Editura eurobit.
5. Vrăşmaş, E. (2000). Consilierea şi educaţia părinţilor. Editura Aramis. Bucureşti
6. Law Nolte D., Harris R., (2012). Copiii invata ceea ce traiesc. Editura Humanitas, Bucureşti

ELEVUL CU CES ȘI STUDIUL FIZICII LA GIMNAZIU

Prof.GIANINA DUDUIALĂ
COLEGIUL NAȚIONAL MIHAI EMINESCU PETROȘANI

Un elev cu C.E.S. certificat, adică cu cerințe educative speciale, are nevoie de atenție specială, de programe școlare adaptate particularităților individuale caracteristice unei deficiențe sau unei tulburări, de suportul specializat al unui profesor de sprijin, precum și de o intervenție specifică, prin activități de recuperare specifice. Studiile de specialitate oferă un inventar al afecțiunilor pe baza cărora sunt stabilite diagnosticele și implicit determină orientarea diagnosticaților către învățământul de masă.

Integrarea este un proces complex și de durată, ce presupune educarea copiilor cu cerințe speciale în școli publice alături de ceilalți copii, asigurarea unor servicii minime de specialitate (consiliere școlară, asistență medicală și socială, terapie educaționala etc.) în învățământul de masă, sprijinirea cadrelor didactice nespecialiste în demersul lor de a proiecta și aplica programe adaptate, crearea acelor programe adaptate care sa vizeze și diagnosticele stabilite pentru elevii orientați spre învățământul de masă. De asemenea, integrare înseamnă și încurajarea și cultivarea relațiilor de prietenie, de colaborare și de comunicare între toți elevii unei clase sau ai unei școli în care învață elevii speciali, înțelegerea și acceptarea diferențelor atât de către profesori și elevi, dar și de către părinții elevilor normali.

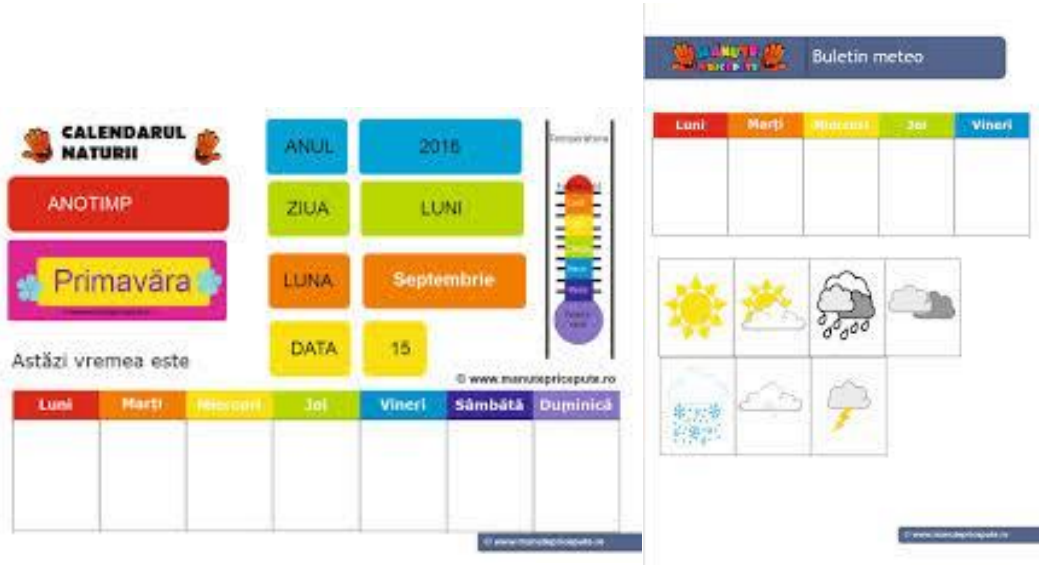
Copiii cu C.E.S. prezintă deficienţe de învăţare, de atenţie, pentru care este necesară adaptarea conţinuturilor învăţării la nivelul lor de percepţie şi asimilare. Tocmai de aceea, trebuie adaptate şi metodele de lucru cu aceşti elevi, pentru a reuşi integrarea lor deplină în colectivitatea şcolară şi implicit în colectivitatea socială după parcurgerea perioadei de şcolaritate obligatorie.

Adaptarea metodelor şi a stilului de predare nu este chiar uşoară, mai ales atunci când există o clasă numeroasă (peste 20 de elevi) în care este integrat un singur elev cu C.E.S. Dar nu putem nici să trecem cu vederea existenţa acestuia în colectivul clasei, să-l ignorăm, pentru că altfel nu facem decât să-l îndepărtăm tot mai mult. În fiecare oră, avem datoria de a găsi metodele şi resursele necesare implicării acestuia în activităţile de predare-învăţare, în aşa fel încât elevul cu C.E.S. să câştige încredere în forţele proprii, să interacţioneaze mai bine cu restul colectivităţii.

La gimnaziu, studiul fizicii începe în clasa a VI-a, când un elev cu cerințe speciale trebuie să facă față unei noi discipline, să realizeze conexiuni cu alte discipline (de exemplu matematica) să interpreteze anumite rezultate și să aplice cunoștiințe noi.Din fericire , fizica este o disciplină aplicativă, iar acești elevi obțin ,de obicei, rezultate mai bune la activitățile experimentale și se implică în realizarea temelor practice de exemplu : Confecționarea unei balanțe, Studiul circuitelor simple, Măsurarea temperaturii mediului înconjurător într-o săptămână,etc).

Câteva exemple din materialele folosite la fizică în cazul elevilor cu C.E.S.

EX1 CALENDARUL NATURII

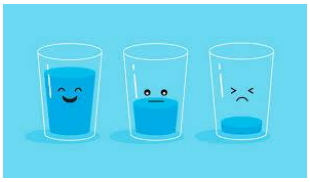

EX2.FIȘĂ DE LUCRU individuală „ PROPRIETĂȚILE CORPURILOR “– CES

1.Toate corpurile sunt alcătuite din substanțe.Substanțele pot fi naturale sau artificale.

Stabiliți care din expresiile următoare indică un corp și care o substanță.Indicați tipul substanței!

-Un pahar din plastic este plin cu apă

-Elevul a scăpat un balon cu heliu.

-Cuiul din fier este pe masă.

2.Fiecare corp se găsește într-o stare de agregare ,Cele 2 stări de agregare sunt:solidă, lichidă,gazoasă.

Completați următorul tabel:

SOLIDE	LICHIDE	GAZOASE

3.*Toate corpurile interacționează*

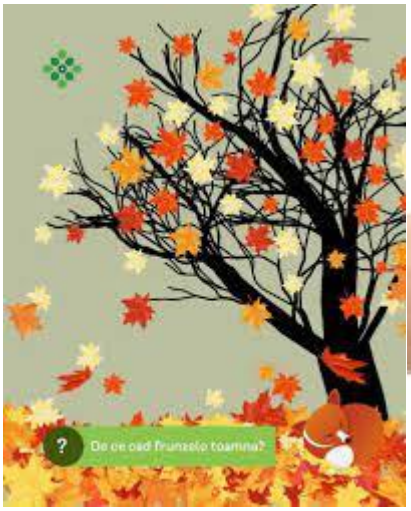
Stabiliți interacțiunile din următoarele imagini:

4.Toate corpurile sunt divizibile

Explicați următoarele imagini:

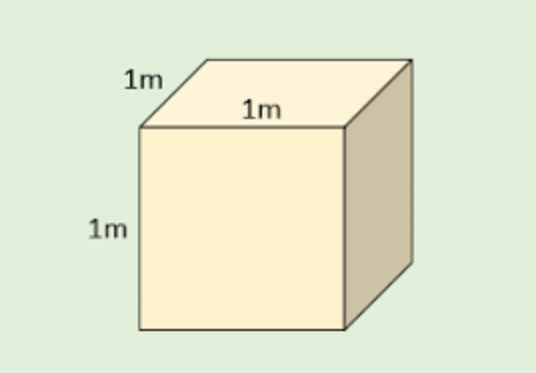

5.Inerția-proprietatea generală a corpurilor.

Explicați următoare imagine:

6.Toate corpurile ocupă un loc în spațiu.Acesta se numește volumul corpului respectiv.

Calculați volumul cibului din imaginea :

BIBLIOGRAFIE

https://luceafarul.net/formarea-abilitatilor-de-viata-la-elevii-cu-c-e-s-din-invatamantul-de-masa-in-vederea-integrarii-lor-in-societate

https://cjrae-cs.ro/assets/documente/mat_CES/Integrarea_in_scoala_de_masa_a_copiilor_cu_CES.pdf

https://app.rei.plus/planificare

didactic.ro

Puterea incluziunii în mediul școlar

Munteanu Silvia Alexandra
Colegiul Național Pedagogic „D.P.Perpessicius”, Brăila

În general, atunci când oamenii se simt incluși, sunt mai deschiși în a lua parte la activități, își împărtășesc gândurile și îi ascultă activ pe ceilalți. Din contră, atunci când se simt excluși, se întâmplă exact invers. Incluziunea – sau lipsa acesteia – poate avea un impact major asupra personalității, așa că ea ar trebui promovată încă din școală.

Iată trei convingeri pe care ar trebui să le împărtășească profesorii incluzivi:

1) Profesorii incluzivi consideră că fiecare copil are dreptul – și poate – să învețe și că, prin urmare, fiecare copil merită să fie educat. În școală, în calitate de profesor incluziv, nu ar trebui să luăm în seamă un coleg care ar putea spune că un anumit copil este o pierdere de timp pentru tine atunci când încerci să-l ajuți să învețe.

2) Profesorii incluzivi cred, de asemenea, în anumite valori, care pot fi considerate ca rădăcini care stau la baza modului în care aceștia cred că școlile și sălile de clasă ar trebui să funcționeze ca niște comunități la scară mai mică. Printre acestea, am putea enumera valori comune incluzive precum colaborarea, cooperarea, participarea, afirmarea diversității, încrederea, onestitatea, respectul, atenția, compasiunea, empatia, creativitatea, perseverența și speranța.

3) Profesorii incluzivi împărtășesc anumite convingeri legate de vocația lor. Un profesor incluziv crede că este capabil să predea oricui și că poate face o diferență pozitivă în viața fiecărui copil.

Un profesor incluziv va fi cu adevărat interesat de cursanții lui și va arăta acest lucru ascultându-i, punându-le întrebări, observându-i în acțiune, respectându-le limba maternă și experiențele de învățare a limbilor și observând caracteristicile lor, remarcând atât punctele lor tari, cât și pe cele slabe.

E de la sine înțeles însă că lucrurile nu vor merge întotdeauna în clasă conform așteptărilor noastre. Când se întâmplă acest lucru, un profesor incluziv își va aminti că incluziunea este o călătorie pas cu pas. El va reflecta la ceea ce s-a întâmplat, va vorbi cu elevii și va face un plan despre cum să facă lucrurile diferit data viitoare. El își iartă propriile greșeli, învață din ele și continuă să persevereze. Este în natura umană să acceptăm că suntem diferiți și că avem ceva de învățat pe tot parcursul vieții.

Elevii care au crescut într-un mediu de învățare incluziv vor fi mai pregătiți pentru societatea diversă și lumea complexă în care vor trebui să se integreze după terminarea studiilor. Elevii care sunt expuși la diverse culturi și contexte sociale învață să aprecieze diversitatea într-o societate multiculturală. În plus, atunci când elevii se simt incluși și sprijiniți, aceștia se implică mai mult în

activități și își aduc propriile contribuții, ceea ce duce la rezultate școlare îmbunătățite și chiar la performanță academică. Strategiile incluzive promovează colaborarea și o învățare activă. Elevii sunt în centrul atenției, iar activitățile se concentrează pe nevoile acestora. Mediul incluziv de învățare este mult mai stimulant, iar elevii sunt mult mai interesați să se implice. De asemenea, elevii analizează diverse perspective și devin conștienți de diferite puncte de vedere, ceea ce le este de un real ajutor în procesul de rezolvare de probleme. Expunerea acestora la o varietate de idei îi poartă dincolo de propria viziune asupra lumii și astfel, aceștia își dezvoltă abilitățile de gândire critică. Prin intermediul strategiilor incluzive utilizate la clasă, elevii simt realmente că aparțin unui grup. Și astfel, vor putea dezvolta mai ușor relații de prietenie, atât cu profesorii, cât și cu colegii acestora. Aceasta duce la îmbunătățirea stării de bine și, ca urmare, aceștia se simt mai încrezători și au o stimă de sine mai crescută.

Promovarea strategiilor incluzive la clasă este de un real folos nu doar pentru elevi, ci și pentru profesori. Astfel, aceștia au ocazia să reflecteze mai mult asupra propriilor strategii de predare-învățare-evaluare și își dezvoltă abilitățile de cunoaștere și de înțelegere a contextelor și nevoilor propriilor elevi. În consecință, își vor îmbunătăți strategia de predare și vor deveni din ce în ce mai buni și mai performanți.

Dacă vrei ca elevii tăi să respecte și să-și afirme diversitatea, trebuie să cauți modalități prin care pui în practică acest lucru, prin predarea și conversațiile tale cu ei la clasă.

În cele ce urmează, vă propun două exerciții care încurajează îmbrățișarea diversității. **Exercițiul 1:** Elevii sunt rugați să aleagă cinci persoane din lista de mai jos cu care ar fi cel mai interesați să vorbească și apoi să își justifice alegerea.

A. Un fotbalist celebru milionar

B. O cântăreață și compozitoare premiată

C. Un soldat care luptă într-o armată rebelă

D. Un expert economist, recent ales președinte al unei țări africane

E. Un sportiv de elită cu o listă lungă de recorduri mondiale și medalii de aur olimpice

F. Un reprezentant al unei organizații de caritate pentru copii

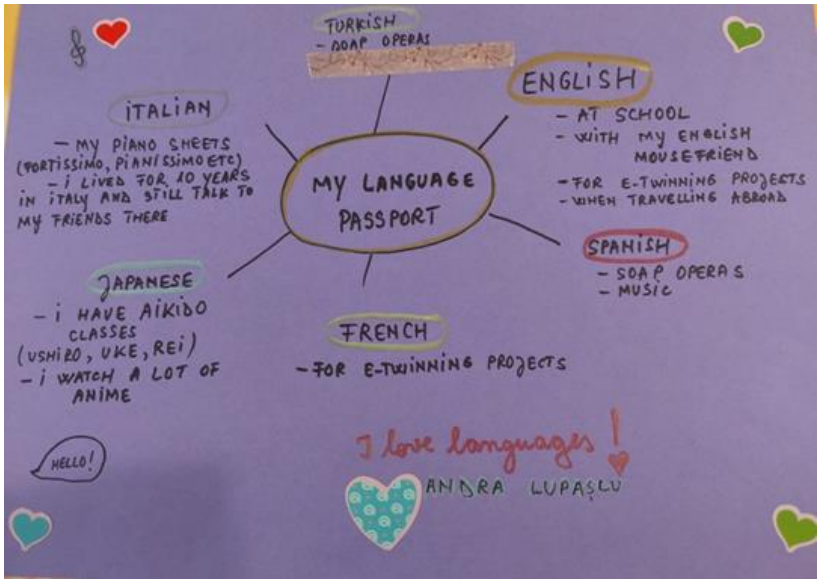
H. O fată de 13 ani

I. O bunică de 68 de ani

Exercițiul 2:

Pentru a promova diversitatea limbilor, putem realiza cu elevii pașapoarte lingvistice, instrumente ușor de realizat, în care elevii elaborează, individual, o prezentare generală a limbilor din propriul repertoriu. Pașaportul lingvistic îi ajută pe elevi să înțeleagă că, de fapt, fiecare dintre noi este multilingvist și astfel, devin mai conștienți de propiile competențe lingvistice. Profesorii creează astfel

un mediu care îmbrățișează diversitatea lingvistică, iar elevii învață să respecte colegii care provin din diverse medii culturale și comunități etnice. Atașez mai jos un exemplu de pașaport lingvistic realizat de unul dintre elevii mei.

În concluzie, promovarea unui mediu incluziv, deschis și tolerant trebuie încurajat, deoarece nu putem atinge armonia atunci când toată lumea cântă aceeași notă. Același lucru este valabil și pentru oameni.

FIECARE COPIL CONTEAZĂ!
-ÎMPREUNĂ CONSTRUIM COMUNITĂȚI INCLUZIVE-

PROFESOR DE EDUCAȚIE PLASTICĂ,
PURCĂREA CRISTIANA-MIHAELA
GRAD DIDACTIC I
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE”
ALEXANDRIA, TELEORMAN, ROMÂNIA

În școala noastră fiecare copil contează. Fiecare copil este diferit de ceilalți, din cât mai multe puncte de vedere. Psihopedagogia studiată la facultate, la timpul ei, ne pune în dificultate, totuși, întrucât societatea evoluează și, odată cu ea și nevoile ei. Dacă societatea se schimbă, metodele și procedeele folosite de dascăli trebuie adaptate noilor nevoi.

Personalitatea este susținută de educație, conform stadiilor de dezvoltare a vârstelor copiilor, de la naștere până la vârsta adultă, respectiv 21 de ani, când practic se încheie dezvoltarea completă a corpului fizic și al psihicului ființei umane. Și nici atunci nu se încheie educația, pe propriile căi de dezvoltare, pe tot parcursul vieții tot mai există câte ceva nou care poate desăvârși omul.

Dar, nu doar despre aceste etape este vorba în comunitatea noastră. Educația incluzivă este adevărata provocare, fiecare profesor ajută elevii să îi integreze pe copiii speciali în rândul colectivelor de elevi. Ei sunt integrați prin joc didactic, prin planuri de intervenție personalizate, de la caz, la caz. Avem consilieri de sprijin care ne ajută și pe noi uneori, dar satisfacția unei evoluții proprii fiind mare la final de ciclu educațional.

Elevii învață empatia, compasiunea, prietenia și iubirea necondiționată. De asemenea, acceptarea, aprecierea, bunătatea. Orice pas mic e un progres în dezvoltarea copiilor speciali, copii cu cerințe educaționale speciale (CES). Ei vor învăța să acorde prioritate educației pentru sănătate mintală și bunăstare. Vor gestiona stresul, anxietatea și alte provocări de sănătate mintală prin colaborare și comunicare eficientă.

Educația pentru viitor ar trebui să fie flexibilă, adaptabilă și receptivă la nevoile în schimbare ale societății. Elevii sunt încurajați să învețe pe tot parcursul vieții, să devină cetățeni implicați, activi,

care pot contribui pozitiv în comunitățile lor și în lume. Prin personalitate intelectuală se manifestă gândurile omului. Prin personalitate emoțională se manifestă emoțiile omului. Iar prin cea a mișcării se manifestă acțiunile efectuate de om în lumea exterioară. Toate acestea sunt incluse într-o hartă a conștiinței cu perspective asupra vieții.

Copiilor li se oferă experiența bunătății, experiența de a trăi frumos, dar și experiența adevărului. Gândirea, simțirea, voința vor lucra împreună și vor forma sufletele umane. Simțirea ne face conștienți, voința ne dă puterea să ducem la îndeplinire ceea ce trebuie să facem, iar gândirea ne dă direcția în care trebuie s-o luăm, cu bunătate, frumusețe și adevăr. Promovăm înțelegerea interculturală, aprecierea pentru diversitate și respectul pentru diferite perspective și identități. Ajutăm copiii și tinerii să-și dezvolte competențe interculturale și să facă față complexităților globale, cu empatie și respect. Copiii trebuie să trăiască liberi, fericiți, fără ură și confuzie.

A învăța pe alții este cea mai nobilă profesie. De fapt, nu e o profesie oarecare, e o artă care necesită o infinită răbdare și iubire, nu numai realizări intelectuale. Dascălul dedicat cultivă minți întrebătoare. Orice metodă modernă în educație trebuie să pornească de la cunoașterea și înțelegerea proceselor complexe care au loc în psihicul omului , astfel încât să poată fi descoperite și aplicate acele modalități prin care dascălul și elevii săi să coopereze în îndeplinirea actului educațional în armonie și bună înțelegere. Încrederea în sine și echitatea reduce inegalitățile și promovează educația incluzivă pentru toți copiii și tinerii, indiferent de rasă, sex, statut socioeconomic sau abilități.

Albert Einstein spunea că

„Dacă judeci un pește după capacitatea de a se cățăra într-un copac, va trăi toată viața cu impresia că este prost.”

DEZVOLTAREA PERSONALITĂŢII COPILULUI PRIN ACTIVITĂŢILE EXTRACURRICULARE

Prof. Nistor Luize Lavinia
Grădinița P.P. Nr.1/„Piticot”-Hunedoara
Prof. Turcu Alexandra Oana
Colegiul Economic „Emanuil Gojdu”-Hunedoara

„Să nu-i educăm pe copiii noştri pentru lumea de azi, această lume nu va mai exista când ei vor fi mari şi nimic nu ne permite să ştim cum va fi lumea lor. Atunci să-i învăţăm să se adapteze.”

Maria Montessori

Necesităţile curente ale activităţii instruciv-educative impun cerinţa de a cunoaşte cât mai bine personalitatea fiinţei umane pe care o prelucrăm, pentru a găsi mijloacele şi strategiile cele mai eficiente. Studierea şi cunoaşterea personalităţii celor care intră sub incidenţa educaţiei se impune pentru dirijarea educării şi instruirii lor.

Educaţia extracurriculară, adică educaţia de dincolo de procesul de învăţământ, apare sub două aspecte principale: educaţia informală – reprezintă influenţa incidentală a mediului social transmisă prin situaţiile vieţii de zi cu zi - şi educaţia non-formală, care se realizează fie în sistemul de învăţământ, fie în cadrul unor organizaţii cu caracter educativ.

Activităţile extracurriculare organizate de grădiniţă au conţinut cultural, artistic, spiritual, ştiinţific, tehnico-aplicativ, sportiv sau sunt simple activităţi de joc sau de participare la viaţa şi activitatea comunităţii locale. Activităţile extracurriculare de masă reprezintă activităţi care cuprind aproape întreaga masă a copiilor dintr-o grupă, mai multe grupe, sau chiar grupe de copii din mai multe grădinițe. Aceste activităţi le oferă destindere, recreere, voie bună, satisfacţiile atmosferei de grup, iar unora dintre ei posibilitatea unei afirmări şi recunoaştere a aptitudinilor.

Educația extracurriculară (realizată dincolo de procesul de învățământ) își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității copiilor nostri. Educația prin activitățile extracurriculare urmărește identificarea și cultivarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viață civilizat, precum și stimularea comportamentului creativ în diferite domenii. Începând de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoștințe punându-i în contact direct cu obiectele și fenomenele din natură. Scopul activităţilor extracurriculare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea copiilor în activităţi cât mai variate și bogate în conţinut, cultivarea interesului pentru activităţi socio-culturale, facilitarea integrării în mediul din grădiniță, oferirea de suport pentru reuşită în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale şi corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale. Activităţile extracurriculare se desfăşoară într-un cadru informal, ce permite copiilor cu

dificultăţi de afirmare în mediul educativ să reducă nivelul anxietăţii şi să-şi maximizeze potenţialul intelectual.

Formele de manifestare cele mai uzitate în procesul educaţional sunt: proiectele educaţionale, excursiile/vizitele, activităţi de educaţie ecologică, educaţie pentru sănătate, educaţie rutieră, campanii de informare, conştientizare şi prevenire a comportamentelor sau atitudinilor, ateliere, serbări, concursuri, festivaluri, expoziţii, tabere tematice etc.

Dincolo de diversitatea tematică şi organizatorică este foarte importantă corelarea activităţii educative cu dezvoltarea unei competenţe sau cu identificarea unei nevoi a organizaţiei, ce poate fi ameliorată printr-un demers coerent şi realist.

Se ştie că începând de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoştinţe punându-i în contact direct cu obiectele şi fenomenele din natură. Activităţile de acest gen au o deosebită influenţă formativă, au la bază toate formele de acţiuni turistice: plimbări, excursii, tabere. În cadrul activităţilor organizate în mijlocul naturii, al vietii sociale, copiii se confruntă cu realitatea si percep activ, prin acţiuni directe obiectele, fenomenele, anumite locuri istorice. Fiind axate în principal pe viața în aer liber, în cadrul acţiunilor turistice, copiii își pot forma sentimentul de respect și dragoste față de natură, față de om și realizările sale. Grija față de timpul liber al copilului, atitudinea de cunoaștere a dorințelor copiilor și de respectare a acestora trebuie să fie dominantele acestui tip de activități. Acestea le oferă destindere, încredere, recreere, voie bună, iar unora dintre ei posibilitatea unei afirmari și recunoaștere a aptitudinilor.

Serbările reprezintă un izvor de satisfacţie, bucurii, creează bună dispoziţie. Serbările pot lua forme variate, de la solemna evocare istorică la un vesel carnaval. La pregătirea şi realizarea serbărilor, copiii participă cu însufleţire şi dăruire, din dorinţa de a oferi spectatorilor momente de ţinută estetică, distracţie, satisfacţie, făcându-le viaţa mai frumoasă, mai plină de sens. În grădiniță se pot desfășura serbări cu diferite ocazii cum ar fi: Crăciunul, Ziua mamei, Ziua copilului, Sfârşit de an. Serbarea este modalitatea eficientă de cultivare a înclinaţiilor artistice ale copiilor contribuind la dezvoltarea armonioasă a personalităţii lor. Putem spune că activitatea extracurriculară e o componentă educaţională valoroasă şi eficientă căreia orice cadru didactic trebuie să-i acorde atenţie, adoptând el în primul rând o atitudine creatoare, atât în modul de realizare al activităţii, cât şi în relaţiile cu copiii , asigurând astfel o atmosferă relaxantă.

Vizionarea emisiunilor muzicale, de teatru de copii, distractive sau sportive stimulează și orientează copiii spre unele domenii de activitate: muzică, sport, poezie, pictură. Spectacolele constituie o formă de activitate extracurriculară în grădiniță, prin care copilul face cunoştinţă cu lumea minunată a artei. Deşi această formă de activitate îl pune pe copil în majoritatea cazurilor în rolul de

spectator, valoarea ei deosebită rezidă în faptul că ea constituie o sursă inepuizabilă de impresii puternice, precum şi în faptul că apelează, permanent, la afectivitatea copilului.

Domeniul voluntariat reprezintă o altă direcție prioritară în domeniul educației nonformale în vederea formării unei atitudini civice corecte şi a responsabilizării lor sociale. Voluntariatul poate fi definit şi perceput din unghiuri diferite, în funcţie de natura acţiunilor care-i modelează caracterul. În sens legislativ, „voluntariatul este activitatea de interes public desfăşurată din proprie iniţiativă de orice persoană fizică, în folosul altora, fără a primi o contraprestaţie materială; activitatea de interes public poate fi desfăşurată în domenii precum: asistenţă şi protecţie socială, medico-sanitar, cultural artistic, educativ, ştiinţific, umanitar, filantropic, sportiv etc”. Activităţile de voluntariat în domeniul educaţional sunt dezvoltate prin proiecte şi programe care vizează diferite domenii ale educaţiei: de la educaţie remedială şi consiliere personală, la educaţie ecologică, educaţie social-civică, acţiuni filantropice etc. Toate aceste demersuri au ca scop formarea unei atitudini corecte a copilului în relaţiile cu ceilalţi, cu comunitatea şi, mai ales cu el însuşi.

Întreaga activitate în afara clasei are conţinut variat, determinat de interesele cognitive ale copiilor şi de dorinţele lor. Cercetările recente din domeniul psihopedagogiei arată că utilizarea povestirilor ca metode de învățare dezvoltă imaginația copiilor. Metodele și tehnicile moderne, activ-participative, capabile să mobilizeze energiile copiilor, să le capteze atenția, care-i îndeamnă să-și pună în joc imaginația, înțelegerea, memoria, abilitățile artistice sunt extrem de potrivite în educarea copilului pentru problemele ridicate de societatea contemporană. Aceste metode sunt utile, pentru că dezvoltă competențele cognitive; sprijină și extind viața socială a copilului; dezvoltă gândirea creatoare individuală și de grup; facilitează comunicarea conținutului prin proiectarea în lucrările plastice a propriilor trăiri și sentimente; conduc la apariția unor raporturi noi de cunoaștere și autocunoaștere; ajută la educarea inteligenței emoționale a copilului, a empatiei ca fenomen psihic de retrăire a stărilor, gândurilor și acțiunilor celuilalt. Prin urmare, copiii trebuie ajutați să participe la activitățile educative, să se implice afectiv, cu plăcere și bucurie spontană în ceea ce fac.

În concluzie, putem menționa că activităţile extracurriculare generează relaţii de prietenie şi ajutor reciproc între copii, educă simţul responsabilităţii şi o atitudine justă faţă de scopurile urmărite. Important este ca ei să fie antrenaţi nu numai în desfăşurarea unor asemenea activităţi, ci şi în iniţierea şi organizarea lor. Valorificarea activităţilor extracurriculare în practica educaţională ar trebui să se producă sistematic şi cu mai multă eficienţă, pentru dezvoltarea armonioasă a copiilor. Oricât ar fi de importantă educaţia curriculară realizată prin procesul de învăţământ, ea nu epuizează sfera influenţelor formative exercitate asupra copilului. Rămâne cadrul larg al timpului liber al copilului, în care viaţa capătă alte aspecte decât cele din procesul de învăţare. În acest cadru, numeroşi alţi factori acţionează pozitiv.

Bibliografie

1. Cucoş, C., *Pedagogie* (ediţia a doua, revăzută şi adăugită), Polirom, Bucureşti, 2002.

2. Gârboveanu, M., *Creativitatea elevilor în procesul de învăţământ*, Litera Internaţional, Bucureşti, 1981.

3. Iucu, R., *Instruire extraşcolară. Perspective teoretice şi aplicative*, Polirom, Iaşi, 2001.

4. Ionesc, M., Chiş, V., *Mijloace de învăţământ şi integrarea acestora în activităţile de instruire şi autoinstruire*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001.

PROGRAM DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

prof. UDRIȘTE ICA-EMILIA
LICEUL TEORETIC NOVACI, jud. GORJ

1. INFORMAŢII GENERALE:

Numele: B.N.L.

Data naşterii:

Domiciliul:

Școala:

Clasa: a IX-a

Echipa de lucru:

- prof. de limba și literatura română
- prof. consilier
- prof. diriginte

Data de elaborare a programului: 02.10.2023

Durata de desfăşurarea a programului: an şcolar 2023-2024

Domeniul de intervenţie: disciplina Limba și literatura română

2. EVALUARE INIŢIALĂ

Instrumente folosite în evaluare: fişa psihopedagogică, observaţia spontană şi dirijată, convorbirea individuală şi de grup, sarcini de lucru pentru automatizarea şi comprehensiunea citirii (pretest).

Diagnostic:

- *Familial:*provine din plasament familial, este un copil introvertit, conștiincios, cu dorința de a i se acorda atenție.
- *Medical:* clinic sănătos;
- *Psihologic*: intelect liminar, deficit de atenţie, percepţie slabă, labilitate emoţională;
- *Psihopedagogic*: dificultăţi de învăţare (dislexo-disgrafie);
- *Pedagogic*: adaptare inferioară la cerinţele programei şcolare pentru clasa IX-a.

Capacităţi-competenţe-abilităţi-lacune-nevoi:

- Capacitate de comunicare orală satisfăcătoare;
- Nevoie de valorizare şi recunoaştere socială;
- Posibilităţi bune pentru dezvolatrea capacităţilor de valorizare şi recunoaştere socială;
- Feedback pozitiv în situaţiile de învăţare dirijată;

Intervenţii antecedente: a beneficiat de structuri de sprijin şi în anul şcolar trecut.

Probleme cu care se confruntă copilul la disciplina limba română:

- vocabular sărac;
- posibilităţi de exprimare reduse;
- vorbire rară, ezitantă, încetinită;
- în scris apar omisiuni şi înlocuiri de grafisme, nu face analiza şi sinteza fonematică corect, inversiuni de litere;
- automatizarea citirii la nivel de clasa III: numărul de cuvinte citite corect pe minut – 42 cuvinte;
- comprehensiunea citirii scăzută: dificultăţi în a răspunde chiar şi la întrebări literale.

3. DERULAREA PROGRAMULUI DE INTERVENŢIE

Domeniul de intervenţie: COGNITIV

Scopul programului de intervenţie: Aducerea subiectului la un nivel mai bun de funcţionalitate psihică generală pentru a putea dobândi o experienţă cognitivă superioară celei dobândite anterior. Abilitarea copilului pentru o mai bună inserţie socială în şcoală şi societate. Adaptarea la cerinţele minimale ale programei şcolare de clasa a IX-a.

4. OBIECTIVE GENERALE:

- Dezvoltarea capacităţii de receptare a mesajului oral;
- Dezvoltarea capacităţii de exprimare orală;
- Dezvoltarea capacităţii de receptare a mesajului scris;
- Dezvoltarea capacităţii de exprimare scrisă.

Obiective pe termen scurt	Activităţi de învăţare	Criterii minimale pentru evaluarea progresului
- să înţeleagă semnificaţia globală a mesajului oral; - să sesizeze intuitiv corectitudinea unei propoziţii ascultate; - să sesizeze sensul cuvintelor într-un enunţ dat; - să formuleze clar şi corect enunţuri verbale potrivite unor situaţii date	- observarea unor imagini relaţionate cu textul; - formularea de enunţuri pe baza acestor imagini; - citirea unor propoziţii cu grad de dificultate crescând; - explicarea cuvintelor necunoscute; - punerea acestor cuvinte în contextul unor propoziţii; - citirea repetată a unor paragrafe din lecturile propuse;	- înţelege semnificaţia globală a unui text scurt, după ascultarea repetată a acestuia, sau după lămuriri suplimentare; - formulează răspunsuri la întrebările puse, uneori cu imprecizii, corectate la solicitarea profesorului; - citeşte în ritm propriu silabe, cuvinte şi propoziţii alcătuite din 2-3 cuvinte, uneori cu inversiuni

- să identifice litere, grupuri de litere, silabe, cuvinte şi enunţuri în textul tipărit şi în textul de mână - să sesizeze legătura dintre enunţuri şi imaginile care le însoţesc; - să desprindă semnificaţia globală a unui text citit - să citească în ritm propriu, corect un text;	- povestirea paragrafului în cuvinte proprii; - răspunsul la întrebări literale legate de acest paragraf; - realizarea unor corespondențe simple pe baza textului; - citirea repetată a unui text de o pagină; - repetarea sarcinilor de comprehensiune după citirea întregului text;	sau repetări, corectate la intervenţia profesorului; - citeşte cuvinte scrise, formate din silabe cunoscute; - citeşte fluent şi corect enunţuri cunoscute, cu ezitări sau pauze mai lungi, atunci când întâlneşte cuvinte care conţin aglomerări de consoane, grupuri de litere etc.;

Prin acest program se urmărește:

- recuperarea laturilor disfuncţionale în ceea ce priveşte citirea conştientă;
- antrenarea elevului în activităţi plăcute pentru a-l stimula;
- dezvoltarea abilităţilor de citire a cuvintelor şi propoziţiilor;
- îmbogăţirea, precizarea şi activizarea vocabularului;
- dezvoltarea autonomiei personale şi sociale;
- dezvoltarea capacităţii de orientare şi adaptare la mediu.

Recomandări:

- se recomandă colaborare cu profesorii clasei, profesorul diriginte, părinţi;
- se constată că reluarea unor sarcini de învăţare sunt de un real folos în dezvoltarea deprinderilor de muncă independente;
- se recomandă stimularea pozitivă, întărirea motivaţiei şi a încrederii în propriile forţe, precum şi reluarea unor anumite activităţi în vederea consolidării achiziţiilor dobândite.

Incluziunea copiilor în sistemul educațional

Prof. STOICHESCU DANIELA
COLEGIUL NAȚIONAL PEDAGOGIC
“CARMEN SYLVA”, TIMIȘOARA

Educația incluzivă este un concept și o practică educațională care urmărește să asigure accesul și participarea tuturor elevilor, indiferent de nevoile lor speciale sau de diversitatea lor. Acest model de educație promovează integrarea elevilor cu dizabilități sau dificultăți de învățare în școli obișnuite, alături de colegii lor fără dizabilități. Obiectivul principal este de a crea un mediu școlar accesibil și echitabil pentru toți elevii, care să le permită să învețe și să se dezvolte împreună.

Principii de bază ale educației incluzive:

1. **Accesibilitate:** Toți elevii trebuie să aibă acces egal la educație, indiferent de nevoile lor.
2. **Participare activă:** Elevii sunt încurajați să participe activ la toate activitățile școlare și extracurriculare.
3. **Personalizare:** Curriculumul și metodele de predare sunt adaptate pentru a răspunde nevoilor individuale ale fiecărui elev.
4. **Acceptare și respect:** Promovarea unei culturi a acceptării și respectului față de diversitate în cadrul școlii.
5. **Colaborare:** Implicarea părinților, profesorilor și a comunității în procesul educațional pentru a susține nevoile elevilor.

Beneficiile educației incluzive:

1. **Îmbunătățirea rezultatelor academice:** Elevii cu dizabilități beneficiază de o educație de calitate alături de colegii lor, ceea ce poate duce la îmbunătățirea rezultatelor lor academice.
2. **Dezvoltarea abilităților sociale:** Interacțiunea cu colegii fără dizabilități ajută elevii să dezvolte abilități sociale și să formeze relații de prietenie.
3. **Toleranță și empatie:** Elevii fără dizabilități învață să accepte și să respecte diversitatea, dezvoltând toleranță și empatie.
4. **Pregătirea pentru viața de adult:** Elevii sunt pregătiți pentru integrarea în societate și pentru a deveni membri activi ai comunității.

Provocări ale educației incluzive:

1. **Lipsa resurselor:** Uneori, școlile nu dispun de resursele necesare pentru a oferi suport adecvat elevilor cu nevoi speciale.

2. **Pregătirea profesorilor:** Profesorii pot avea nevoie de formare suplimentară pentru a răspunde eficient nevoilor diverse ale elevilor.
3. **Rezistența la schimbare:** Unele școli și comunități pot fi reticente la implementarea educației incluzive din cauza lipsei de înțelegere sau a prejudecăților.
4. **Adaptarea curriculumului:** Modificarea curriculumului pentru a se potrivi nevoilor tuturor elevilor poate fi o provocare.

Strategii pentru implementarea educației incluzive:

1. **Formarea continuă a profesorilor:** Oferirea de cursuri și workshop-uri pentru profesori pentru a-i ajuta să dezvolte abilități și metode de predare incluzive.
2. **Colaborarea interdisciplinară:** Implicarea specialiștilor (psihologi, logopezi, terapeuți) în echipa educațională pentru a oferi suport integrat elevilor.
3. **Parteneriat cu părinții:** Colaborarea strânsă cu părinții pentru a înțelege și a răspunde nevoilor elevilor.
4. **Evaluare continuă:** Monitorizarea progresului elevilor și ajustarea strategiilor de predare în funcție de necesitățile acestora.

Educația incluzivă reprezintă un pas important spre o societate mai echitabilă și mai accesibilă pentru toți, unde diversitatea este valorizată și respectată.

Incluziunea copiilor în sistemul educațional este esențială pentru dezvoltarea unei societăți echitabile și armonioase. Acest proces vizează asigurarea faptului că toți copiii, indiferent de abilitățile sau dizabilitățile lor, de proveniența socială, etnică sau economică, beneficiază de oportunități egale în educație.

Aspecte importante ale incluziunii copiilor:

1. **Adaptarea mediului școlar:** Școlile trebuie să fie accesibile din punct de vedere fizic și să aibă resurse adecvate pentru a răspunde nevoilor tuturor copiilor. Aceasta include rampe de acces, materiale didactice adaptate, și tehnologii asistive.
2. **Curriculum flexibil:** Programul educațional trebuie să fie suficient de flexibil pentru a permite adaptarea conținuturilor și metodologiilor de predare în funcție de nevoile individuale ale elevilor. Acest lucru poate include planuri educaționale individualizate (PEI).
3. **Formarea cadrelor didactice:** Profesorii și personalul școlar trebuie să fie bine pregătiți pentru a lucra cu o varietate de copii, inclusiv cei cu nevoi speciale. Aceasta include formarea în metode de predare incluzive și în managementul claselor diverse.
4. **Suport psihologic și consiliere:** Asigurarea serviciilor de consiliere și suport psihologic pentru copii, pentru a ajuta la gestionarea problemelor emoționale și sociale care pot apărea.

5. **Implicarea comunității:** Crearea unui parteneriat strâns între școală, familie și comunitate pentru a susține educația incluzivă. Aceasta implică participarea activă a părinților și a altor membri ai comunității în procesul educațional.
6. **Combaterea prejudecăților și discriminării:** Promovarea unei culturi a respectului și acceptării în școală, pentru a combate stereotipurile și discriminarea. Activitățile și programele de sensibilizare pot ajuta la crearea unui mediu școlar mai incluziv.

Beneficiile incluziunii copiilor:

1. **Dezvoltarea abilităților sociale:** Interacțiunea într-un mediu divers îi ajută pe copii să își dezvolte abilități sociale și să învețe să colaboreze și să respecte diferențele.
2. **Îmbunătățirea performanțelor academice:** Elevii care învață într-un mediu incluziv au adesea performanțe academice mai bune datorită accesului la resurse și metode de predare personalizate.
3. **Cresterea stimei de sine:** Copiii se simt valorizați și acceptați, ceea ce contribuie la o imagine de sine pozitivă și la încrederea în propriile abilități.
4. **Pregătirea pentru viața de adult:** Educația incluzivă pregătește copiii pentru a deveni membri activi și productivi ai societății, capabili să interacționeze și să colaboreze cu oameni din diverse medii.

Provocări în incluziunea copiilor:

1. **Resurse insuficiente:** Lipsa resurselor materiale și umane adecvate poate împiedica implementarea eficientă a educației incluzive.
2. **Rezistența la schimbare:** Unele școli și comunități pot fi reticente la implementarea unor schimbări necesare pentru a deveni mai incluzive.
3. **Diferențele culturale:** Gestionarea diversității culturale poate fi o provocare, necesitând sensibilitate și adaptare din partea școlilor.

Exemple de bune practici:

1. **Școlile incluzive de succes:** Unele școli din diverse țări au reușit să implementeze cu succes programe de educație incluzivă, oferind un model pentru alte instituții.
2. **Programe de mentorat:** Programele în care elevii mai mari sau fără dizabilități îi ajută pe colegii lor pot fi foarte benefice pentru dezvoltarea abilităților sociale și academice.
3. **Proiecte comunitare:** Implicarea comunității în activități școlare poate crea un mediu mai incluziv și sprijinitor pentru toți copiii.

Prin promovarea și implementarea educației incluzive, se poate crea un mediu de învățare care să răspundă nevoilor fiecărui copil, oferindu-le oportunitatea de a-și atinge potențialul maxim.

EFICIENȚA JOCULUI DIDACTIC ÎN ACTIVITATEA EDUCATIVĂ

Prof. Nae Florentina Laura
Liceul Voievodul Mircea, Târgoviște

„Copilul este o fiinţă a cărui trebuinţă principală este jocul, … această trebuinţă spre joc este ceva esenţial naturii sale. Trebuinţa de a se juca este tocmai ceea ce ne va permite să îmbrăcăm şcoala cu viaţă, să procurăm şcolarului acele mobiluri de acţiune care se consideră de negăsit în sala de clasă.” (Eduard Claparede)

Meseria de dascăl este o mare şi frumoasă profesiune care seamănă cu nici o alta, o meserie care nu se părăseşte o dată cu hainele de lucru. O meserie aspră şi plăcută, umilă şi mândră, exigentă şi liberă, o meserie unde pregătirea excepţională este abia satisfăcătoare, o meserie care epuizează şi înviorează, care te distrează şi exaltă, o meserie în care **a şti** nu înseamnă nimic fără emoţie, în care dragostea este sterilă fără forţa spirituală, o meserie când apăsătoare, când implacabilă şi ingrată, când plină de farmec.

Preocuparea permanentă pentru integrarea jocului didactic în activitatea de învăţare, în scopul eficientizării acesteia a avut ca rezultat întocmirea acestei lucrări, în care mi-am îndreptat cu precădere atenţia spre lecţiile cu caracter educativ.

“Jocul” didactic este o metodă de învătământ bazată pe acţiune şi simulare. “Jocul”- este o metodă activă de însuşire şi consolidare a cunoştintinţelor, este o activitate care se poate desfăşura atât în clasă sau în afara lecţiilor ajutând profesorul să cunoască capacităţile elevilor.Prin utilizarea jocurilor se dezvoltă la elevi imaginaţia, rapiditatea şi profunzimea gândirii, memoria, spiritul de observaţie şi mai multe trăsături intelectuale care vor contribui la însuşirea corectă a noţiunilor, la o cunoaştere mai a acestora.

Jocurile didactice integrate în lecţii aduc varietate, veselie, previn monotonia şi plictiseala, integrarea jocului ca metodă activ-participativă în procesul de predare-învăţare-evaluare determină o mai mare eficienţă a lecţiilor, reflectată în rezultatele elevilor.Prin latura lor distractivă, jocurile contribuie la dezvoltarea spiritului inventiv şi creativ, al gândirii şi imaginţiei, a interesului pentru lecţii.

Ca urmare profesorul va alege acele jocuri prin care cunoştinţele elevilor sunt reactualizate, fixate, asociate într-un mod relaxant, în funcţie de obiectivele propuse şi conţinutul lecţiei. Jocurile pot fi organizate fie individual, fie pe grupe de elevi, sub formă de concurs însoţit de cadrul festiv adecvat .

Jocul didactic ca metodă activ-participativă este utilizat cu succes în procesul de învăţare, recunoscut ca având multiple valenţe formative, deoarece răspunde particularităţilor de vârstă ale elevilor.

Valoarea formativă şi informativă a jocului didactic în procesul instructiv- educativ:

- asigură participarea activă sporind interesul faţă de conţinutul lecţiilor;
- stimulează iniţiativa şi creativitatea antrenând operaţiile gândirii;
- dezvoltă spiritul de observaţie, competiţie, disciplină şi ordine;
- înlesneşte însuşirea temeinică, rapidă şi plăcută a cunoştinţelor;

- stimulează curiozitatea, perseverenţa, inventivitatea, dorinţa de afirmare;
- dezvoltă relaţiile de cooperare şi spiritul de echipă între copii;
- permite cadrului didactic să cunoască mai bine elevul.

Prin jocul didactic se precizează, se consolidează, se sintetizează, se evoluează şi se îmbogăţesc cunoştinţele copiilor, acestea sunt valorificate în contexte noi, inedite. Spre deosebire de alte tipuri de jocuri, jocul didactic are o structura aparte.

Elementele componente ale acestuia sunt:

- scopul jocului
- conţinutul jocului
- sarcina didactică
- regulile jocului
- elementele de joc

Scopul jocului - reprezintă o finalitate generală spre care tinde jocul respectiv şi se formulează pe baza obiectivelor de referinţă din programa activităţilor instructiv-educative.Scopurile jocului didactic pot fi diverse: consolidarea unor cunoştinţe teoretice sau deprinderi, dezvoltarea capacităţii de exprimare, de orientare în spaţiu şi timp, de discriminare a formelor, mărimilor, culorilor, de relaţionare cu cei din jur, formarea unor trăsături morale.

Conţinutul jocului - include totalitatea cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor cu care copiii operează în joc. Acestea au fost însuşite în activităţile anterioare. Conţinutul poate fi extrem de divers, trebuie să fie bine dozat, în funcţie de particularităţile de vârstă ale copiilor, să fie accesibil şi atractiv.

Sarcina didactică - indică ce anume trebuie să realizeze efectiv copiii pe parcursul jocului pentru a realiza scopul propus. Se recomandă că sarcina didactică să fie formulată sub formă unui obiectiv operaţional, ajutându-l pe copil să conştientizeze ce anume trebuie să realizeze. Sarcina didactică trebuie să fie în concordanţă cu nivelul de dezvoltare al copilului, accesibilă şi, în acelaşi timp, să fie atractivă.

Regulile jocului - concretizează sarcina didactică şi realizează legătura dintre aceasta şi acţiunea jocului. Precizează care sunt căile pe care trebuie să le urmeze copiii în desfăşurarea acţiunii ludice pentru realizarea sarcinii didactice. Sunt prestabilite şi obligatorii pentru toţi participanţii la joc şi reglementează conduita şi acţiunile acestora în funcţie de structura particulară a jocului didactic.

Regulile jocului prezintă o mare varietate:

- indică acţiunile de joc;
- precizează ordinea, succesiunea acestora;
- reglementează acţiunile dintre copii;
- stimulează sau inhibă anumite manifestări comportamentale.

Cu cât regulile sunt mai precise şi mai bine însuşite, cu atât sarcinile didactice uşor de realizat, iar jocul este mai interesant şi mai distractiv. Regulile trebuie să fie simple, uşor de reţinut prin formulare şi posibil de respectat de către toţi copiii, accesibile.

Elementele de joc - includ căile, mijloacele folosite pentru a da o coloratură plăcută, atractivă, distractivă activităţii desfăşurate.

Conceperea lor depinde în mare măsură de ingeniozitatea cadrului didactic. Sarcina cadrului didactic este de a găsi pentru fiecare joc, elemente de joc cât mai variate, deosebite de cele folosite în activităţile anterioare, în caz contrar existând riscul că acestea să nu mai prezinte atractivitate pentru copii, esenţă jocului fiind, în acest caz, compromisă.

Jocul didactic poate fi introdus în oricare moment al lecţiei, atunci când elevii manifestă semne de oboseală sau când observăm că scade interesul pentru învăţătură.

Dintre jocurile care pot fi organizate la clasa menţionăm:

- jocuri experimentale;
- jocuri cu functii generale;
- jocuri senzoriale;
- jocuri motorii;
- jocuri intelectuale;
- jocuri afective;
- jocuri de comunicare.

Reuşita unui joc didactic depinde şi de materialele didactice utilizate în joc. Acestea trebuie să fie adecvate conţinutului, variate şi atractive, uşor de manevrat şi să provină din mediul apropiat, familiar copiilor. Plăcerea cu care participa copiii la joc este singură justificare a recurgerii la jocul didactic.

Jocul didactic contribuie la îmbogăţirea, fixarea, sistematizarea, aprofundarea şi evaluarea cunoştinţelor şi deprinderilor elevilor.

Prin joc e antrenată toată clasa la asimilarea cunoştinţelor prin forţe proprii, elevii, participând activ şi efectiv la procesul de învăţare ca protagonişti şi nu ca spectatori.Prin joc elevii învaţă cu plăcere, cei timizi devin volubili, activi, mai curajoşi, capătă încredere în capacităţile lor, învaţă să-şi subordoneze interesele personale în faţa intereselor grupului.

Prin caracterul lui practic, jocul mijloceşte cunoaşterea directă a lumii şi, mai ales, cultivă deprinderi, trăsături complexe de caracter, convingeri şi puternice trăiri emoţionale. El este generatorul unei motivaţii puternice, intrinseci, eficiente. Motivele incită la acţiune. Ele apropie elevul de materialul cognitiv. Au drept consecinţă un randament sporit al acţiunilor de cunoaştere. Pornind de la o motivaţie bine aleasă se va instaura înclinaţia puternică spre materialul de cunoaştere (obiectul succesului personal).

Jocul influenţează pozitiv voinţa de învăţare - act care trebuie educat, inoculat precum un ser.A-i atrage pe elevi - iată o adevărată punte de încercare pe care un dascăl trebuie să o treacă. Voinţa îi va aduce elevului activism, spirit de iniţiativa, putere, perseverenţă, independenţa.

Jocul implică logic curiozitatea. Ea se manifestă prin interesul de cunoaştere - atitudinea activă , pozitivă şi perseverenţă.

„Întreaga activitate intelectuală, implicată în învăţare este substanţial potenţată de interesul de cunoaştere, deoarece motivele care stimulează şi energizează această activitate conţin în structura lor acest interes .“ *(I. Drăgan 1987)*

Bibliografie:

Bache H., Mateiaş A., Popescu E., Şerban F., 1994, *Pedagogie preşcolară.Manual pentru şcolile normale*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti;

Creţu E., *Psihopedagogia şcolară pentru învăţământul primar,* 1999, Editura Aramis, Bucureşti;

Dulamă, M. E., 2002, *Modele, strategii şi tehnici didactice activizante*, Editura Clusium, Cluj-Napoca;

Piaget J., 1969, *Psihologia copilului*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti;

EDUCAŢIA INCLUZIVĂ ÎN GRĂDINIŢĂ

Prof. VLAIC MIRELA DELIA
Grădinița cu P.P. Nr. 1 Marghita
Jud. Bihor

„Eu sunt copilul! Tu ţii în mâinile tale destinul meu.Tu determini în cea mai mare măsură, dacă voi reuşi sau voi eşua în viaţă! Dă-mi, te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire. Educă-mă , te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume".
(Din „Child's Appeal”, Mamie Gene Cole)

Fiecare copil este diferit şi special şi are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu dizabilităţi.Toţi copiii au dreptul la educaţie în funcţie de nevoile lor. Educaţia incluzivă are ca principiu fundamental un învăţământ pentru toţi,împreună cu toţi, care constituie un deziderat şi o realitate ce câștigă adepți și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare/ incluziune.

Educația de tip incluziv este o educaţie de calitate, accesibilă şi care îşi îndeplineşte menirea de a se adresa tuturor copiilor, fără discriminare. În întreaga lume, din ce în ce mai mulți copii care provin din medii defavorizate urmează grădinițele, școlile primare sau gimnaziale.În cele mai multe țări se stipulează prin lege că toți copiii trebuie să beneficieze de educație.

Integrarea educativă vizează reabilitarea și formarea persoanelor cu nevoi speciale, aflate în dificultate psihomotorie, de intelect, de limbaj, psihocomportamentală, senzorială, printr-o serie de măsuri de natură juridică, politică, socială, pedagogică. În pedagogia contemporană există o preocupare intensă pentru găsirea căilor și mijloacelor optime de intervenție educativă, încă de la vârstele mici, asupra unei categorii cât mai largi de populație infantilă. Astfel, conștiința copiilor, de la cea mai fragedă vârstă, trebuie formată și dezvoltată , învățându-i pe aceștia că primirea copiilor „diferiți”, alături de toți ceilalți, trebuie făcută nu de dragul lor, în primul rând, și nu din milă pentru ei, ci pentru dreptul fiecărui individ de a participa la acțiuni comune pentru dezvoltarea lui ulterioară , pentru a contribui și el la dezvoltarea comunității în care trăiește.

Argumentul acestei lucrări este tocmai ideea că incluziunea poate și este mai mult decât un discurs demagogic, declarativ; ea poate fi pusă în practică prin tehnici concrete de predare și adaptare curriculară individualizată, prin formarea și dezvoltarea conștiinței tuturor copiilor pentru accepțiunea diversitară de orice tip. Grădinița are ca scop crearea unui program coerent și coordonat de incluziune a copiilor preșcolari cu diferite dizabilități, de alte etnii, proveniență socială etc. și pregătirea celorlalți copii în vederea acceptării acestora alături de ei, fără diferențe de manifestare comportamentală sau

verbală. De asemenea, se impune și implementarea unor strategii coerente de dezvoltare a conștiinței și a comportamentelor copiilor în spiritul toleranței și nediscriminării, a acceptării de șanse egale pentru toți copiii.

Integrarea/ incluziunea poate fi susținută de existența unui cadru legislativ flexibil și realist, de interesul și disponibilitatea cadrelor didactice din școala de masă și din școala specială, de acceptul și susținerea părinților copiilor integrați, de implicarea întregii societăți civile, dar și de nivelul de relații ce se formează și se dezvoltă la nivelul clasei integratoare care se bazează pe toleranță și respect față de copilul cu probleme. Grădinița care îi receptează în colectivitatea sa pe c opiii defavorizați și își determină intern „direct și indirect”, atitudinea față de aceștia este alcătuită din: educatoare, părinți, copii, iar la nivel extern, societatea cu numeroase instituții și diverși factori media. O condiție esențială pentru reușita acestor acțiuni comune ale celor trei factori activi din grădiniță este existența unor relații de înțelegere, constructive care se realizează prin atitudini deschise, prin disponibilitate, printr-un „pozitivism” specific ce se cimentează cu voință și convingere.

Educatoarea trebuie să cunoască deficiențele copiilor pe care îi va primi în grupăîn scopul înțelegerii acestora și pentru a-și putea modela activitățile, în funcție de necesitățile copiilor. Grupa în care va fi integrat copilul cu cerințe speciale va trebui să primească informații într-o manieră corectă și pozitivă despre acesta. Este foarte importantă sensibilizarea copiilor și pregătirea lor pentru a primi în rândurile lor un coleg cu dizabilități. Sensibilizarea se face prin stimulări: crearea și aplicarea unor jocuri care permit stimularea unor deficienţe (motorie, vizuală, auditivă), ceea ce determină copiii să înţeleagă mai bine situaţia celor ce au dizabilităţi: prin povestiri, texte literare, prin discuţii, vizitarea/ vizita unor persoane cu deficienţe.

Primirea în grupă a copilului cu cerinţe educative speciale, atitudinea faţă de el trebuie să păstreze o aparenţă de normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel cu ceilalţi copii din grupă. Conduita şi atitudinea educatoarei trebuie să demonstreze celorlalţi copii că i se acordă preşcolarului cu dizabilităţi. De aceea trebuie să exprime aceleaşi aşteptări şi să stabilească limite similare în învăţare ca şi pentru ceilalţi copii din grupă. Ea trebuie să îşi asume rolul de moderator, să promoveze contactul direct între copiii din grupă şi să direcţioneze întrebările şi comentariile acestora către copilul cu cerinţe educative speciale.

De asemenea, trebuie să-i încurajeze şi să-i stimuleze ori de câte ori este nevoie pe aceştia, dându-le încrederea în forţelele proprii, în propria reuşită în acţiunile întreprinse, evidenţiind unele abilităţi sau interese speciale lor în dezvoltarea şi sprijinirea cărora trebuie implicate şi familiile copiilor. Copiii cu cerinţe educative speciale integraţi în programul grădiniţei trebuie să dispună de o bună colaborare între educatoare, părinţi, psihologi şi profesorul logoped. Părinţii sunt parteneri la educaţie pentru că deţin cele mai multe informaţii despre copiii lor. Relaţia de parteneriat între părinţi

şi grădiniţă presupune informarea părinţilor cu privire la programul grupelor, la conţinuturile şi metodele didactice, dar presupune şi întâlniri cu aceştia, participări la expoziţii, excursii, serbări, vizite, etc., în care sunt implicaţi proprii lor copii.

Grădiniţa are rolul de a sprijini familiile să aibă încredere în resursele proprii, să facă faţă greutăţilor cu care acestea se confruntă. Educaţia părinţilor şi consilierea acestora au un rol important în integrarea copiilor cu afecţiuni de natură psihică, emoţională ori de altă natură în grădiniţă. Rezultatele muncii pentru promovarea incluziunii, atât directe cât şi indirecte, faţă de partenerii educaţionali, părinţi, apar după intervale mari de timp şi sunt efectul unui exerciţiu asiduu, susţinut. Centrarea atenţiei educaţionale pe grupurile vulnerabile este un indiciu al nivelului de civilizaţie atins de o anumită societate şi aceasta impune căutarea unei noi formule de solidaritate umană, fapt ce are o semnificaţie aparte în societatea noastră.

Grădiniţa este incluzivă printr-un curriculum flexibil şi deschis ce permite adaptări succesive. Nu copilul urmează curriculumul, ci acesta este un instrument menit să sprijine dezvoltarea lui, se adaptează nevoilor şi particularităţilor acestuia. Când spunem „grădiniţă incluzivă”, nu trebuie să ne ducem cu gândul la copiii cu CES, ci la fiecare copil în parte, pentru că fiecare are un ritm propriu de dezvoltare şi la un moment dat poate avea nevoie de anumite cerinţe speciale în ceea ce priveşte educaţia. Există, de asemenea, şi anumite situaţii de risc, în care educatoarea trebuie să cunoască trăirile şi comportamentele copilului, pentru a-l sprijini. Riscurile pot apărea din mediul socio-cultural din care acesta face parte, din relaţiile de familie care îi determină existenţa zilnică, precum şi modul de dezvoltare, din modelele formale educaţionale ce pot exercita un stres deosebit asupra copilului care nu corespunde „normalităţii” cu care ne-am obişnuit.

O planificare nu poate porni aşa, tradiţional, ca altă dată, de la conţinuturi, ci de la personalităţile copiilor, de la caracteristicile şi particularităţile individuale. Pe de altă parte, grădiniţa, ca instituţie, nu poate face faţă singură cerinţelor multiple ale unui program eficient de educaţie. Este nevoie de un parteneriat între grădiniţă- familie- comunitate, de o construcţie comună în folosul copilului, fără prejudecăţi, bazată pe respect reciproc, acceptare, toleranţă, indiferent de situaţia economică, socială sau educaţională a părinţilor. Educatoarea, la rândul ei, trebuie să răspundă diversităţii şi unicităţii fiecărui copil, să-şi orienteze pozitiv atitudinea, limbajul şi metodele pedagogice.

Pentru a evalua copilul, educatoarea trebuie să aibă în vedere competenţele şi capacităţile educaţionale ale fiecărui copil şi să identifice cum este fiecare, ce ştie fiecare, ce face fiecare, cum cooperează cu ceilalţi.

Pentru abordarea unei educaţii incluzive în grădiniţă, educatoarea trebuie să respecte câțiva paşi: elaborarea unui plan de dezvoltare a grădiniţei în care să se precizeze concret parteneriatul cu familia şi comunitatea, pregătirea întregului personal al grădiniţei pentru a primi toţi copiii, fără

discriminări, asigurarea unui climat primitor şi deschis prin organizarea mediului educaţional cât mai eficient şi stimulator, discuţii cu copiii pentru a se accepta unii pe alţii, pentru a negocia, a colabora şi a lucra împreună, asigurarea unui curriculum flexibil şi deschis la care să aibă acces şi părinţii, evaluarea fiecarui copil prin observaţie directă şi indirectă pentru a asigura participarea lui adecvată la activităţile curriculare, asigurarea accesului tuturor copiilor la programul grădiniţei, dar şi la modificările şi adaptările acestuia, elaborarea unor planuri individualizate, personalizate pentru copiii care au nevoie de sprijin în anumite componente ale dezvoltării şi la anumite momente, ajustarea în permanență a curriculumului pentru a-l adapta la nevoile educative ale copiilor, realizarea unui schimb de idei, experienţe şi soluţii cu celelalte colege, din grădiniță sau din alte instituţii, precum şi cu familiile copiilor.

Bibliografie:

-Ecaterina Vrăşmaş-,, Educaţia copilului preşcolar”, Editura ProHumanitas, Bucureşti, 1999;
-Ecaterina Vrăşmaş-,,Introducere în educaţia cerinţelor speciale”, Editura Credis, Bucureşti, 2004.

CONCURS-FESTIVAL JUDEȚEAN DE MUZICĂ «EUTERPE» BRĂNEȘTI, ILFOV 25.04.2024

Prof. Ilie Iustina Daniela
Metodist Educație Muzicală – I.S.J. Ilfov
Prof. Educație Muzicală Liceul Teoretic «Traian Lalescu» și Școala Gimnazială Nr. 1, Brănești, Ilfov

În județul Ilfov, localitatea Brănești, la data de 25 mai 2024 s-a desfășurat la Căminul Cultural cea de-a IV-a ediție a Concursului-Festival de Muzică "***Euterpe***", organizat de Școala Gimnazilă Nr. 1. „***Euterpe***” este considerată, în mitologia greacă, muza poeziei lirice şi a muzicii fiind portretizată cu flautul dublu al Eladei.

Acesta este înscris în Calendarul Activităților Educative Județene al Ministerului Educației la poziția 4 (fără finanțare) având participanți din toate sectoarele Bucureștiului, din 18 localități ale Județului Ilfov, școli din județul Dâmbovița, 2 școli din Giurgiu, 1 din Călărași, 1 Teleorman și chiar un participant ce a reprezentat Județul Brașov.

Conceptul proiectului este concurs-festival de muzică ce are ca scop promovarea elevilor talentați, dar care nu studiază la o școală sau liceu de muzică, la cluburi sau palate ale copiilor; încurajarea elevilor emotivi de a urca pe scenă și valorificarea potențialului artistic al acestora sub coordonarea și îndrumarea profesorilor de educație muzicală de la clasă.

Concursul-festival urmărește dezvoltarea atenţiei, a concentrării, stimularea creativităţii elevilor şi conştientizarea adevăratelor valori ce se regăsesc în actul de cultură, precum şi verificarea şi fixarea cunoştiinţelor muzicale și vine în ajutorul și sprijinul elevilor ce au aptitudini muzicale şi manifestă interes pentru această disciplină de studiu, care doresc aprofundarea muzicii într-o instituţie de specialitate: şcoală de muzică, liceu vocaţional, sau, de ce nu, în mediu universitar - pedagogie muzicală, canto, muzică uşoară.

Concursul-Festival de Muzică «***Euterpe***» se desfășoară pe categorii de muzică vocală ușoară, clasică, populară, religioasă, instrumentală și vocal-instrumentală, și pe secțiuni de vârstă de la C.P - XII.

Echipa de desfășurare și organizare a concursului a fost și de data aceasta la înălțime, totul desfășurându-se la superlativ având ca parteneri instituții precum Inspectoratul Școlar Județean Ilfov, Primăria din Brănești, Parohia «Sf. Nicolae» din Brănești. Pentru a realiza un proiect de o asemenea anvergură (peste 360 de concurenți, 80 profesori coordonatori, peste 60 de profesori și elevi voluntari

din organizare) trebuie să ai alături oameni pasionați și dăruiți cărora le arăt recunoștință și multe mulțumiri.

Proiectul dorește să vină la edițiile următoare cu surprize precum secțiunea de Interpretare pentru profesori, secțiunea Creație ș.a.

În calitate de coordonator și inițiator al acestui proiect, pot spune că este minunat să ai alături o echipă formată din oameni cu suflet mare, care au făcut eforturi pentru a ajuta la organizarea și desfășurarea celui mai frumos proiect al școlii noastre, un director care să te susțină în tot ceea ce îți propui și împreună ne dorim ca să ducem acest Concurs-Festival la următorul nivel, cel regional, de ce nu chiar **național**.

Ne-am bucurat la fiecare ediție de o prezența cât mai diversă a participanților (elevi cu C.E.S. de la Centrul Școlar de Educație Incluzivă, elevi cu deficiențe de vedere, elevi cu probleme locomotorii, etc.) care au fost încurajați, aplaudați și chiar premiați pe podium, fiecare la secțiunea corespunzătoare.

Concursul-Festival de Muzică «***Euterpe***» își găsește locul în calendarul activităților școlare în ultima sâmbătă a lunii mai și își așteaptă participanții cu porțile deschise. Despre concurs se pot afla mai multe pe pagina de Facebook «Concursul de Muzică Euterpe».

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ÎN LICEE

Prof. dr. ing. Laura Maftei
Liceul Agricol „Dr. C. Angelescu”, Buzău

Practica incluzivă se referă la un set de strategii și abordări menite să asigure că fiecare persoană, indiferent de diferențele sale, este recunoscută, respectată și are acces egal la oportunități și resurse. Acest concept devine din ce în ce mai important într-o lume dinamică, diversificată și globalizată, unde diferențele între indivizi pot varia de la etnie și cultură la orientare sexuală, dizabilitate, vârstă și multe altele. Practica incluzivă implică un angajament ferm de a construi medii care îmbrățișează și valorizează diversitatea, contribuind la echitate și justiție socială.

- ***Domenii de Aplicare***

1. Educație

Adaptarea curriculumului

În educație, practica incluzivă se manifestă prin adaptarea curriculumului pentru a reflecta și include diversitatea culturală, etnică și socială a elevilor. Un curriculum inclusiv integrează perspective din diferite culturi, oferind elevilor o înțelegere mai bogată a lumii. De exemplu, studiul istoriei poate include contribuțiile diverselor grupuri etnice și culturale, iar literatura poate include lucrări de autori din diverse medii.

Metode de predare diferentiate

Profesorii pot utiliza metode de predare diferențiate, adaptându-și tehnicile pentru a satisface nevoile individuale ale elevilor. Aceasta poate include folosirea materialelor vizuale pentru elevii cu dificultăți de învățare sau integrarea tehnologiei pentru a oferi acces egal la informație pentru toți elevii, inclusiv pentru cei cu dizabilități.

Politici de anti-discriminare

Școlile pot implementa politici clare împotriva discriminării și bullying-ului, asigurând un mediu sigur și primitor pentru toți elevii. Aceste politici trebuie să fie sprijinite de programe de conștientizare și formare pentru personalul școlar, pentru a recunoaște și aborda comportamentele discriminatorii.

Participarea familiei și comunității

Implicarea părinților și a comunității în viața școlară poate contribui la o educație mai incluzivă. Școlile pot organiza întâlniri și evenimente care să faciliteze participarea diverselor grupuri din comunitate, creând un sentiment de apartenență și cooperare.

2. Locul de muncă

Recrutare și selecție incluzivă

Practica incluzivă la locul de muncă începe cu procesul de recrutare. Aceasta implică dezvoltarea unor proceduri care să elimine părtinirile și să încurajeze diversitatea în rândul candidaților. De exemplu, anunțurile de angajare pot fi redactate într-un mod care să fie accesibil și atractiv pentru o gamă largă de aplicanți, iar procesele de selecție pot include evaluări anonime pentru a reduce impactul biasurilor inconștiente.

Mediu de muncă accesibil

O organizație incluzivă asigură că mediul său de muncă este accesibil tuturor angajaților, inclusiv celor cu dizabilități. Aceasta poate include adaptări fizice, cum ar fi rampe și toalete accesibile, dar și tehnologice, cum ar fi software adaptat pentru persoanele cu deficiențe vizuale.

Politici de conștientizare și formare

Companiile pot implementa programe de formare privind diversitatea și incluziunea, pentru a educa angajații despre importanța respectării și valorificării diversității. Aceste programe pot include ateliere despre biasurile inconștiente, discriminarea de gen și culturile diferite, promovând o mai bună înțelegere și cooperare între angajați.

Sprijin pentru grupurile Subreprezentate

Sprijinul pentru grupurile subreprezentate poate lua forma rețelelor de sprijin și mentorat, programe de dezvoltare a carierei pentru femei, minorități etnice, persoane LGBTQ+ și alte grupuri. De exemplu, crearea unor rețele interne pentru angajații din diverse grupuri poate oferi un spațiu de suport și dezvoltare.

3. Politică publică

Legislație anti-discriminare

Legislația care interzice discriminarea pe baza rasei, genului, orientării sexuale, dizabilității și altor criterii este esențială pentru promovarea unei societăți incluzive. Aceste legi nu doar că protejează indivizii de tratamente nedrepte, dar creează și un cadru legal pentru promovarea egalității în diverse aspecte ale vieții, inclusiv la locul de muncă, în educație și în accesul la servicii.

Servicii publice incluzive

Serviciile publice trebuie să fie accesibile și relevante pentru toate grupurile din societate, inclusiv pentru cei marginalizați. De exemplu, autoritățile locale pot asigura accesibilitatea clădirilor publice, transportului și serviciilor pentru persoanele cu dizabilități, și pot implementa programe care să sprijine integrarea imigranților și a altor grupuri minoritare.

Participare civică și politică

Promovarea participării civice și politice a tuturor cetățenilor, inclusiv a celor din grupuri minoritare, este esențială pentru o democrație sănătoasă. Acesta poate include inițiative pentru a crește participarea la vot, programe de educație civică și susținerea candidaturii persoanelor din grupuri subreprezentate în funcții publice.

4. Comunitate

Organizarea evenimentelor și activităților incluzive

Comunitățile pot organiza evenimente și activități care să încurajeze interacțiunea și înțelegerea între diverse grupuri de persoane. Festivalurile culturale, târgurile de diversitate și atelierele comunitare sunt exemple de evenimente care pot aduce oamenii împreună, promovând respectul și cooperarea.

Crearea și menținerea spațiilor publice incluzive

Spațiile publice, cum ar fi parcurile, bibliotecile și centrele comunitare, trebuie să fie accesibile și sigure pentru toți membrii comunității. Aceasta include asigurarea că aceste spații sunt fizic accesibile pentru persoanele cu dizabilități și că sunt spații primitoare și sigure pentru toți, inclusiv pentru familii, tineri și persoane din diverse medii.

- **Beneficiile practicii incluzive**

Promovarea echității

Practica incluzivă asigură că toți indivizii au acces egal la resurse și oportunități. Aceasta contribuie la reducerea inegalităților și promovează justiția socială, creând o societate mai echitabilă.

Îmbunătățirea performanței

Diversitatea poate duce la o mai bună inovație și luare de decizii. În organizații, echipele diverse tind să fie mai creative și mai eficiente, deoarece combină perspective și experiențe variate.

Crearea unui mediu mai armonios

Incluziunea reduce conflictele și crește coeziunea socială. Prin promovarea respectului și înțelegerii reciproce, se poate construi un mediu în care toți membrii comunității sau organizației se simt valorizați și respectați.

- **Provocările implementării practicii incluzive**

Rezistența la schimbare

Unul dintre obstacolele principale în implementarea practicii incluzive este rezistența la schimbare. Indivizii sau grupurile pot fi reticenți la adoptarea unor noi practici și la abandonarea unor prejudecăți sau obiceiuri înrădăcinate.

Resurse limitate

Implementarea măsurilor incluzive poate necesita resurse suplimentare, atât financiare, cât și umane. De exemplu, adaptările pentru accesibilitate sau programele de formare pentru angajați pot necesita investiții semnificative.

Bias inconștient

Chiar și cu cele mai bune intenții, prejudecățile inconștiente pot influența deciziile și comportamentele. Aceste biasuri pot fi dificil de recunoscut și gestionat, necesitând eforturi continue pentru educație și conștientizare.

Construirea unui climat incluziv în sala de clasă este esențială pentru a asigura că toți elevii se simt respectați, valorizați și capabili să participe pe deplin la procesul educațional. Un climat incluziv promovează echitatea, reduce discriminarea și creează un mediu propice învățării. Iată metode-cheie pentru a construi și menține un astfel de climat:

Copiii n-au știut niciodată să își asculte părinții, dar au reușit întotdeauna să îi imite…

Prof. GRIGORE Mioara
Școala Gimazială Bogdănești Bacău

Într-o lume care evoluează rapid, educația incluzivă de calitate devine din ce în ce mai importantă pentru a garanta că niciun copil nu este lăsat în urmă. Într-o lume diversă și în continuă schimbare, educația incluzivă devine esențială pentru a garanta că toți copiii, indiferent de diferențele individuale, au acces la o educație de calitate. Orice elev are dreptul la o educație care să îi valorifice potențialul, indiferent de abilități, context socio-economic sau alte diferențe. "*Fiecare copil este important*" nu este doar un *slogan*, ci un angajament pentru asigurarea unei educații echitabile și incluzive. Recunoașterea și valorizarea diversității în rândul elevilor sunt esențiale. Orice copil are nevoi și talente unice, iar educația trebuie să reflecte această diversitate. Toți copiii trebuie să aibă acces la oportunitățile educaționale, fără discriminare sau bariere, să fie implicați activ în procesul de învățare și în viața școlii. Educația trebuie să fie adaptată la nevoile individuale ale fiecărui elev, utilizând strategii pedagogice variate pentru a răspunde diferitelor stiluri de învățare. O educație incluzivă eficientă necesită colaborarea între profesori, părinți, comunitate și alte părți interesate pentru a sprijini dezvoltarea completă a copilului, adaptarea curriculumului, formarea cadrelor didactice în metode de predare inclusive, dezvoltarea unor parteneriate cu organizații non-guvernamentale pentru a oferi suport suplimentar, implementarea planurilor educaționale individualizate (PEI) și asigurarea asistenței personalizate pentru elevii cu nevoi special, metode inovative de predare, cum ar fi învățarea bazată pe proiecte și utilizarea tehnologiei pentru a îmbunătăți accesul la resurse educaționale.

Studiile arată că elevii din medii incluzive tind să aibă performanțe academice mai bune datorită sprijinului personalizat și a metodelor de predare adaptative. Rolul educației inclusive contribuie la formarea unei societăți mai echitabile și mai coezive, unde fiecare individ are șansa de a-și atinge potențialul maxim. Prin adoptarea și implementarea de bune practici, școlile pot deveni medii de învățare care respectă și valorifică diversitatea, oferind tuturor copiilor șansa de a reuși. Este responsabilitatea noastră colectivă să sprijinim și să promovăm incluziunea pentru a construi un viitor mai bun pentru toți copiii. Educația incluzivă de calitate este esențială pentru dezvoltarea unei societăți echitabile și prospere.

Studiu de Caz: Elev cu Tulburare de Spectru Autist (TSA) nivel de funcționare mediu

Elevul A.A. a fost diagnosticat cu TSA la vârsta de 3 ani și a beneficiat de terapie ABA (Analiză Comportamentală Aplicată) și logopedie.

Evaluarea Inițială Elevul A.A. prezintă următoarele caracteristici: limbaj verbal limitat, utilizând fraze scurte pentru a-și exprima nevoile. Dificultăți în inițierea și menținerea interacțiunilor sociale, preferă activitățile solitare, repetitivitate în acțiuni și interese restrânse. Are episoade ocazionale de frustrare, manifestate prin autostimulare. Elevul A.A. este capabil să recunoască litere și cifre, însă întâmpină dificultăți în citire și scriere. Abilitățile matematice sunt sub medie pentru vârsta sa.

Adaptări curriculare pentru a se potrivi nivelului și ritmului de învățare al lui A.A. Strategii pentru gestionarea comportamentelor repetitive și a episoadelor de frustrare. Dezvoltarea abilităților de comunicare și socializare prin intervenții specifice. Participarea la activitățile de grup pentru a stimula integrarea socială.

Plan de Învățare Individualizat (PII): obiective clare pe termen scurt și lung, adaptate nevoilor lui A.A., materiale educaționale vizuale și interactive pentru a facilita învățarea, utilizarea sistemului de recompense pentru a încuraja comportamentele pozitive, pauze senzoriale regulate pentru a preveni supraîncărcarea senzorială, terapie logopedică pentru dezvoltarea limbajului, utilizarea pictogramelor și a altor mijloace de comunicare, activități structurate și supravegheate pentru a facilita interacțiunile sociale, parteneriat cu un coleg de clasă pentru activități de colaborare. Periodic se observă creșterea numărului de fraze verbale utilizate de A.A. în interacțiunile zilnice, reducerea comportamentelor repetitive prin utilizarea tehnicilor de redirecționare, participarea activă la cel puțin două activități de grup pe săptămână, îmbunătățirea abilităților de citire și scriere, ajungând la nivelul clasei, dezvoltarea unor relații pozitive cu colegii de clasă, creșterea autonomiei în activitățile zilnice și instructive-educative.

Un studiu de caz pentru un elev cu CES, cum ar fi elevul A.A., implică o evaluare cuprinzătoare a nevoilor sale individuale și implementarea unor strategii educaționale personalizate. Colaborarea dintre profesori, specialiști (logoped, psiholog, terapeut ABA) și părinți este esențială pentru a asigura progresul și integrarea elevului în mediul școlar.

Elevii cu cerințe educaționale speciale (CES) pot avea succes în învățare prin implementarea unor strategii adaptate nevoilor lor individuale: o evaluare detaliată a abilităților și nevoilor elevului pentru a înțelege punctele forte și domeniile care necesită sprijin, predare diferențiată, adaptarea metodelor de predare pentru a se potrivi stilurilor de învățare ale elevului (vizual, auditiv, kinestezic, verbal, secvențial, reflexiv), utilizarea instrucțiunilor simple și clare, integrarea unor materiale și activități care stimulează mai multe simțuri (vizuale, auditive, tactile) pentru a facilita învățarea, materiale didactice modificate (ex: texte mai scurte, imagini, grafice) pentru a face conținutul mai

accesibil, reducerea temelor și alternative pentru evaluări (ex: proiecte, prezentări orale) în funcție de nevoile elevului, recompense, suport emoțional prin consiliere și activități de dezvoltare personală, o comunicare regulată cu elevii și părinții pentru a discuta progresul și eventualele ajustări necesare în PII. Fiecare elev cu CES are propriul ritm de învățare. Este important să arătăm răbdare și empatie. Prin implementarea acestor strategii, profesorii pot crea un mediu de învățare inclusiv, care să sprijine succesul elevilor cu CES.

Bibliografie:

Chelcea, Septimiu, *Personalitate și societate în tranziție*, Ed. ȘTIINȚĂ& TEHNICĂ S.a, București, 1994

Stoica, Adrian, *Evaluarea progresului școlar. De la teorie la practică*, Ed. Humanitas Educațional, București, 2003

DIMENSIUNEA SOCIALĂ A ÎNVĂŢĂRII ÎN EDUCAŢIA INCLUZIVĂ

Profesor Cîrligeanu Margareta,
Central Școlar de Educație Incluzivă Suceava

Educaţia incluzivă are ca principiu fundamental - un învăţământ pentru toţi, împreună cu toţi - care constituie un deziderat şi o realitate ce câştigă adepţi şi se concretizează în experienţe şi bune practici de integrare/ incluziune. Programele de stimulare timpurie a dezvoltării reprezintă o etapă decisivă în realizarea obiectivelor educaţiei pentru toţi. Acestea au o influenţă determinantă asupra formării inteligenţei, a personalităţii şi a comportamentelor sociale.

În pedagogia contemporană există o preocupare intensă pentru găsirea căilor şi mijloacelor optime de intervenţie educativă încă de la vârstele mici asupra unei categorii cât mai largi de populaţie infantilă.

Integrarea/ incluziunea poate fi susţinută de existenţa unui cadru legislativ flexibil şi realist, de interesul şi disponibilitatea cadrelor didactice din şcoala de masă şi din şcoala specială, de acceptul şi susţinerea părinţilor copiilor integraţi, de implicarea întregii societăţi civile, dar şi de nivelul de relaţii ce se formează şi se dezvoltă la nivelul clasei integratoare. Educaţia incluzivă urmăreşte o modalitate instituţionalizată de şcolarizare a copiilor cu dizabilităţi, dar şi a altor copii cu cerinţe educative speciale în şcoli şi clase obişnuite.

Învăţământul integrat pentru copiii cu probleme are mai multe dimensiuni:

- dimensiunea legislativă şi administrativă, legată preponderent de politicile educaţionale; constă în aceea că şcolarizarea acestor copii trebuie să fie o parte integrantă şi o responsabilitate a sistemului naţional de învăţământ;
- dimensiunea pedagogică care evidenţiează necesitatea apropierii condiţiilor de predare - învăţare pentru copiii cu dizabilităţi de cele accesibile celorlalţi copii, din punct de vedere al locului de şcolarizare şi al curriculumului;
- dimensiunea socială care reliefează importanţa relaţiilor, a interacţiunii sociale dintre copii, are efecte pozitive pentru toţi copiii.

„Educaţia incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătăţire a instituţiei şcolare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susţine participarea la procesul de învăţământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunităţi”. (afirmaţie formulată de către MEN & UNICEF, 1999).

Educaţia incluzivă relevă o concepţie ecologică şi interactivă asupra problematicii dificultăţilor de învăţare şi evidenţiează posibilitatea ca schimbările organizaţionale şi metodologice,

realizate în unităţile de învăţământ, ca reacţie la dificultăţile de învăţare ale unor copii, să conducă la ameliorarea predării - învăţării pentru toţi copiii.

Pentru a avea cu adevărat o şcoală incluzivă care să funcţioneze, este necesară pregătirea acesteia, sunt necesare condiţii materiale, care să permită un învăţământ cât mai diversificat şi adaptat diferitelor cerinţe speciale: profesori intineranţi, mobilier, posibilităţi de modelare a programului zilnic, tehnici speciale de predare, adaptare curriculară individualizată etc.

Ţinând cont de introducerea şi aplicarea acestui concept de largă rezonanţă asupra modului în care este organizată şi funcţionează şcoala, există mai multe dimensiuni şi provocări contemporane, cum ar fi: - centrarea pe copil, pe unicitatea acestuia; - o şcoală deschisă, prietenoasă; - democraţie şi solidaritate umană - o şcoală echitabilă, mai naturală; - răspunsul la situaţii educaţionale diverse; - o şcoală flexibilă, care se adaptează, învaţă şi se schimbă.

Rolul formării în procesul de transformare a şcolilor în şcoli incluzive

Educaţia incluzivă înseamnă a oferi sprijin educaţional pentru a răspunde nevoilor fiecărui elev în parte. Incluziunea este strâns legată de recunoaşterea diversităţii, dar este mai mult decât atât.

Cadrele didactice sunt de acord că elevii sunt diferiţi: învaţă diferit, se manifestă diferit, au experienţe diferite, vin în şcoală cu un bagaj diferit de cunoştinţe şi deprinderi.

Caracteristicile individuale diferă şi şcoala ar trebui să ofere fiecărui copil şansa de a participa la acţiunile comune pentru propria lor educaţie într-o şcoală pentru toţi, în care contribuţia fiecăruia este apreciată şi necesară pentru ca fiecare elev să progreseze în învăţare. Cadrele didactice acceptă faptul că educaţia incluzivă pune bazele unei societăţi incluzive. Colectarea informaţiilor şi a datelor despre situaţia existentă în şcoală conduce la realizarea analizei de nevoi de formare a cadrelor didactice din şcoală.

Analiza nevoilor de formare a cadrelor didactice ce doresc să îşi desfăşoare activitatea profesională într-un mediu incluziv este un proces complex şi presupune colectarea de informaţii şi date pe trei paliere: la nivelul şcolii, la nivelul clasei şi la nivelul elevului.

Interpretarea informaţiilor şi a datelor obţinute pe cele trei paliere, unde se realizează analiza de nevoi, permite cunoaşterea detaliată a situaţiei existente în şcoală şi proiectarea unui program de formare care să răspundă nevoilor de dezvoltare profesională ale cadrelor didactice, care doresc să construiască un mediu incluziv în şcoala lor.

Comunicarea în şcoala incluzivă

Comunicarea este, în general, procesul de trimitere şi recepţionare a unui mesaj prin intermediul unui canal, implicând un emiţător şi un receptor. Comunicarea are două componente: verbală şi non-verbală. În şcoala incluzivă, o atenţie deosebită trebuie acordată componentei non-verbale, atât în cazul copiilor care au altă limbă maternă decât cea în care se realizează procesul de

predare-învăţare, cât şi în cazul copiilor cu anumite deficienţe. Ei, ca de altfel orice persoană, au un repertoriu de gesturi, expresii faciale sau corporale pe care le utilizează pentru a transmite anumite sentimente.

Cauzele pentru care elevii se implică mai puţin în comunicare, în timpul procesului de învăţare, pot fi multiple, uneori subiective, nejustificate, dar alteori obiective. Simpla constatare a acestui fapt nu rezolvă problema. Trebuie identificate cauzele şi găsite strategii comune ale cadrelor didactice pentru a le elimina.

În general, comunicarea pedagogică poate fi ameliorată prin metode activ-participative şi de învăţare, prin cooperare, pe care cadrul didactic le aplică.

În concluzie, educaţia incluzivă are ca scop adaptarea continuă a şcolii la cerinţele speciale de învăţare ale elevilor şi se realizează prin eliminarea barierelor în învăţare şi asigurarea participării tuturor celor vulnerabili la excludere şi marginalizare printr-o abordare strategică menită să faciliteze necesarul învăţării pentru toţi copiii.

BIBLIOGRAFIE:

1. Andruszkiewcz, M., Prenton, K. (2006). *Educaţia incluzivă. Concepte, politici şi activităţi în şcoala incluzivă - Ghid pentru cadrele didactice*, Proiect Phare 2003, Bucureşti;

2. Ionescu, A. S. (2007). *De la analiza nevoilor la programul de formare - Ghid pentru formatorii de cadre didactice*, Proiect Phare 2004, Editura Didactică şi Pedagogică, R.A., Bucureşti;

3. Petrescu, P., Pop, V. (2007). *Transdisciplinaritatea, o nouă abordare a situaţiilor de învăţare - Ghid pentru cadrele didactice*, Proiect Phare 2004, Editura Didactică şi Pedagogică, R. A., Bucureşti.

IMITAȚIA NONVERBALĂ – PROGRAM DE LUCRU SPECIFIC TERAPIEI ABA PENTRU COPIII CU TULBURAREA DIN SPECTRUL AUTIST (TSA)

prof. consilier școlar Chirilă Teodora
Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Iași

Tulburarea din spectrul autist (TSA) este o tulburare gravă a proceselor normale de dezvoltare care apar în primii ani de viață ai copilului. Afectează limbajul, jocul, cogniția, dezvoltarea socială și abilitățile de adaptare, provocând întârzieri din ce în ce mai mari față de copiii de aceeași vârstă. Cauza autismului este încă necunoscută. În creșterea autonomiei copiilor cu tulburarea din spectrul autist, cea mai eficientă formă de terapie este terapia ABA, realizată de un psiholog cu drept de liberă practică, acreditat și în această formă de terapie (Leaf et al., 2010).

CARACTERISTICILE TERAPIEI ABA (Leaf et al., 2010):

- CURRICULUM: Conține toate abilitățile de care o persoană are nevoie pentru a funcționa optim și a avea o stare de bine. Include și predarea unor abilități care nu sunt predate la școală (de ex: jocul și imitația).
- DURATĂ: Celor mai mulți copii li se potrivesc minim 30 ore de instrucție directă pe săptămână. Lungimea sesiunilor diferă, de obicei 2-3 ore sunt suficiente.
- MEDIUL DE PREDARE: La început, predarea se va face într-un mediu care să faciliteze reușita. Apoi, treptat se va extinde în medii obișnuite.

Terapia ABA conține o multitudine de programe de intervenție (*ex: programul de toleranță la frustrare, programul de complianță, , programul de intervenție reductiv etc.)* ***Imitația nonverbală*** este unul dintre programele terapiei ABA, ce are următoarele **obiective** (Leaf et al., 2016).:

- Elevul va învăţa să imite acţiunile altora;
- Imitaţia va deveni baza dezvoltării altor abilităţi importante (de exemplu, verbalizarea, jocul, socializarea, autoservirea etc.);
- Imitaţia îl va învăţa pe elev unul dintre cele mai importante tipuri de prompt: promptul prin exemplificare;
- Elevul va deveni mai conştient de mediul înconjurător;
- Stimularea atenţiei;
- Stabilirea sau restabilirea complianţei şi a atenţiei. în acest fel, elevul va câştiga mai uşor o recompensă.

IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI IMITAȚIA NONVERBALĂ (Leaf et al., 2016):

ETAPA 1 - Începeţi cu exerciţii care presupun manevrarea unui obiect. Predaţi fiecare item separat. Acest lucru înseamnă exerciţii repetate cu acelaşi item, fără un alt obiect în preajmă. Odată ce elevul îndeplineşte cu succes o acţiune fără să fie promptat, introduceţi la fiecare exerciţiu câte unul sau mai multe elemente distractoare. De asemenea, fiecare item trebuie folosit în mai multe feluri, pentru a capta atenţia copilului şi pentru a-l învăţa să discrimineze acţiuni diferite.

Manevrarea obiectelor	
Pune un cub într-un vas	Face să sune un clopoțel (îl scutură sau îl bate)
Apasă un buton ca să sară o jucărie	Amestecă cu lingura în castron
Bate într-o tobă	Aruncă mingea
Pune un inel pe un cilindru	Își piaptănă/perie părul
Își pune pălăria pe cap	Flutură un steguleț
Scutură o tamburină	Învârteşte un titirez
Bate cu cubul în masă	Apasă un claxon
Face un turn din cuburi	Loveşte două bețe
Duce cana la gură	Ciocneşte două maşini
Scutură un glob cu „zăpadă”	Loveşte două cuburi
Plimbă o maşinuță	Leagănă păpuşa
Își pune ochelarii de soare	Suflă într-un fluier
Încarcă/descarcă un camion	
Cântă la pian	
Răspunde la telefon	

Preluat din Leaf, R., McEachin, J., Dayharsh, J., Boehm, M. (2016). Ghid de terapie ABA partea a II-a: Programe de lucru. România: Frontiera.

ETAPA 2 - Începeţi această etapă după ce elevul stăpâneşte cinci itemi din etapa 1. Alegeţi trei itemi din lista de acţiuni de motricitate grosieră. Pe măsură ce elevul stăpâneşte un item, adăugaţi altul pe lista de lucru. Să stea jos nu trebuie să fie întotdeauna răspunsul care i se cere elevului după ce se ridică în picioare. De exemplu, îi puteţi cere să bată din palme în timp ce stă în picioare.

Mişcări de motricitate grosieră	
Ridică mâinile	Își întinde brațele lateral
Bate din palme	Bate din picior
Își atinge nasul	Face cu mâna
Se bate pe burtică	Își atinge gura
Își loveşte uşor capul	Își atinge genunchii
Își pune mâinile la urechi	Își scutură părul
Își atinge cotul	Își atinge ochii
Își atinge umerii	Își atinge degetele de la picioare
Bate cu palma în masă	
Se ridică în picioare	

Preluat din Leaf, R., McEachin, J., Dayharsh, J., Boehm, M. (2016). Ghid de terapie ABA partea a II-a: Programe de lucru. România: Frontiera.

ETAPA 3 - Imitaţii pentru care elevul se ridică de pe scaun.

Ciocăne la uşă	Atinge un loc de pe perete cu mâna întinsă
Merge în pas de marş	Se uită pe fereastră
Dă drumul unei biluțe pe un plan înclinat	Pune un obiect pe raft
Desenează cu creta pe o tablă	Deschide/închide un sertar
Pune un obiect într-un sertar	Aruncă ceva la gunoi
Aprinde/stinge lumina	Culcă o păpuşică
Dă drumul unei maşinuțe pe o rampă	Pune o formă geometrică într-un incastru

Preluat din Leaf, R., McEachin, J., Dayharsh, J., Boehm, M. (2016). Ghid de terapie ABA partea a II-a: Programe de lucru. România: Frontiera.

ETAPA 4 - Imită altă persoană. Terapeutul indică o altă persoană pe care elevul trebuie s-o imite şi spune: „Fă aşa!"

ETAPA 5 - După ce elevul stăpâneşte cinci acţiuni de motricitate grosieră (etapa 2), treceţi la acţiuni de motricitate fină.

Mişcări motorii fine	
Strânge în pumn plastilina	Rulează plastilina
Îşi atinge bărbia	Îşi atinge gura
Îşi atinge ochii	Îşi atinge urechile
Ia o monedă şi o pune într-un borcan	Apasă un buton
	Bate darabana în masă
Face semnul OK cu degetele	Ridică degetul mare
Face semnul victoriei	Strânge în mână o jucărie care piuie
Desface un cârlig de rufe	Învârteşte un titirez (cu degetele)
Arată cu degetul	

Preluat din Leaf, R., McEachin, J., Dayharsh, J., Boehm, M. (2016). Ghid de terapie ABA partea a II-a: Programe de lucru. România: Frontiera.

ETAPA 6 - Înlănţuire continuă. După ce copilul stăpâneşte zece imitaţii din etapa a 2-a, cereţi-i să vă imite în timp ce înlănţuiţi mai multe răspunsuri deodată

ETAPA 7 - Imitaţie avansată. După ce elevul stăpâneşte zece imitaţii din etapa a 2-a şi cinci din etapa a 5-a, treceţi la discriminări mai subtile.

Exemple de discriminări
Ridică o mână *vs.* două mâini
Îşi atinge nasul cu un deget *vs.* cu toată mâna
Face la revedere cu mâna dreaptă *vs.* cu mâna stângă
Bate o dată *vs.* de două ori
Bate din palme cu mânile sus *vs.* cu mânile jos

Preluat din Leaf, R., McEachin, J., Dayharsh, J., Boehm, M. (2016). Ghid de terapie ABA partea a II-a: Programe de lucru. România: Frontiera.

ETAPA 8 - Înlănţuiri de două acţiuni. Acest tip de imitaţie necesită folosirea memoriei. După ce elevul a învăţat 20 de acţiuni în oricare din etapele 1-7, începeţi să înlănţuiţi câte două acţiuni (de exemplu, să-şi pună pălăria pe cap şi să ciocăne la uşă). începeţi cu itemii predaţi în etapele 1 şi 3.

ETAPA 9 - Încrucişări (de exemplu, atinge piciorul drept cu mâna stângă; atinge umărul stâng cu mâna dreaptă).

ETAPA 10 - Două acţiuni simultane (de exemplu, atinge umărul cu mâna dreaptă şi genunchiul cu mâna stângă; îşi încrucişează braţele).

ETAPA 11 - Înlănţuiri de trei acţiuni. La fel ca la etapa a 8-a, dar elevul imită trei acţiuni în loc de două.

ETAPA 12 - Imită acţiuni din înregistrări video. Prezentaţi-i elevului stimulul vizual şi spuneţi-i: „Fă aşa!".

a. O singură acţiune

b. O acţiune formată din doi paşi (imitaţie simultană)

c. O acţiune formată din trei paşi (imitaţie simultană)

d. înlănţuire continuă

e. O acţiune formată din doi paşi (imitaţie decalată)

f. O acţiune formată din trei paşi (imitaţie decalată)

g. Imitaţia unui cadru dintr-o înregistrare video h. Imitaţia unei acţiuni dintr-o fotografie

ETAPA 13 - Imită acţiuni din imagini. Arătaţi-i elevului imaginea unei persoane care face o acţiune şi spuneţi-i: „Fă aşa!".

Referințe bibliografice

Leaf, R., Dayharsh, J., McEachin, J., Boehm, M. (2010). Ghid de terapie ABA partea I: Strategii de modificare a comportamentului copiilor autiști. România: Frontiera.

Leaf, R., McEachin, J., Dayharsh, J., Boehm, M. (2016). Ghid de terapie ABA partea a II-a: Programe de lucru. România: Frontiera.

ACTIVITĂŢILE DE TIP OUTDOOR

PROF INV. PREȘCOLAR TUDOR RAMONA
GRĂDINIȚA NR.283, BUCUREȘTI

În condiţiile unei societăţi din ce în ce mai dinamice este impetuos necesară creşterea calităţii serviciilor educaţionale oferite de instituţii beneficiarilor direcţi şi indirecţi, prin abordarea unui management activ, participativ care să producă plus valoare. Această ***„tehnologie a inovării”*** se poate realiza numai dacă pe lângă educaţia formală şi informală se apelează şi la educaţia ***nonformală***. Interesul sporit pentru programele alternative specifice acestei educaţii cum ar fi: educaţia outdoor, educaţie în afara spaţiului instituţional al şcolii, educaţia în aer liber sau activităţile extraşcolare în aer liber cu caracter interdisciplinar, demonstrează că şi natura poate fi uneori un bun şi eficient educator.

În contextul educaţiei ***outdoor*** la nivelul învăţământului primar, realizabil ca timp şi efort, aşa cum o demonstrează literatura de specialitate şi exemplele de bune practici din străinătate şi din ţară, finalităţile ocupă un loc important şi se referă, în principal, la:

- dezvoltarea personală şi socială optimă a copiilor ,
- dezvoltarea abilităţilor de management a cadrelor didactice dar şi a copiilor.

În sprijinul acestor achiziţii este suficient să ne orientăm pe dezvoltarea unei ***culturi de petrecere a timpului liber*** apelând la educaţia pentru cunoaşterea mediului, educaţia psiho motrică şi fizică, educaţia afectivă, educaţia pentru conservarea resurselor, educaţia pentru destindere şi relaxare. Educaţia în aer liber aduce schimbări benefice la nivelul deprinderilor, priceperilor, cunoştinţelor şi răspunde unei palete largi de nevoi individuale sau colective, ca: nevoaia de a fi activ, de a fi inclus social, de a se simţi în siguranţă, de a fi respectat, de a interacţiona, de a comunica, etc.

Scăpând de ***rutina sălii*** de clasă, activităţile capătă un caracter atractiv şi aplicant. Curtea şcolii, parcul sau pădurea înlocuiesc cu succes sala de clasă şi pot favoriza atingerea cu uşurinţă a unor obiective instructiv-educative elaborate prin selectarea atentă a unor activităţi interesante, satisfăcătoare şi plăcute. **Într-o activitate desfăşurată în curtea şcolii**, la clasa pregătitoare, copiii au fost puşi în situaţia concretă de a rezolva anumite sarcini matematice, de exemplu: să formeze grupe de câte cinci elemente folosind materialele din natură descoperite într-un coş de nuiele sub o bancă roşie, să măsoare lungimea unei buturugi cu un băţ descoperit sub piatra de lângă salcia pletoasă, să aşeze în jurul teiului din spatele şcolii tot atâtea pietre mari câte flori roşii şi tot atâtea pietre mici câte flori galbene au plantat fetele şi băieţii într-un anumit timp, ex. 10 minute, etc. Toate aceste demersuri au fost tot atâtea experienţe benefice care au oferit un cadru stimulativ de învăţare, au crescut gradul de implicare, au permis libertatea de manifestare şi exprimare. Pentru satisfacţia adusă de sarcina îndeplinită corect, copiii au fost răsplătiţi cu anumite recompense. Acestea se descopereau

doar parcurgând un traseu conform indicaţiilor verbale sau scrise (sărind într –un picior, mergând ca piticii, recitând anumite versuri sau cântând) sau prin deplasarea cu ajutorul unor indicatoare vizibile spre anumite puncte strategice (un topogan, o bancă, un podeţ din scânduri, un scrânciob). La final copiii au descoperit comori mult râvnite, ex.: bănuţi de ciocolată, insigne de cercetaşi, bucăţi dintru- n puzzle ce reprezenta blazonul echipei, etc. şi au înţeles beneficiul muncii în echipă, frumuseţea jocului în aer liber, efectele benefice ale interacţiunii şi comunicării.

Activităţile din afara săli de clasă pot foarte bine pune în valoare responsabilitatea individuală şi în grup, realizarea de sine prin conformism, realizarea de sine prin independenţă, atingerea unor nivele ale imaginaţie şi creativităţii, generarea unor relaţii de prietenie şi ajutor reciproc, educă simţul responsabilităţii şi statornicesc atitudini juste faţă de colectiv şi faţă de scopurile urmărite. Ziua aniversară a unui copil, pregătită şi desfăşurată în aer liber, a implicat armonios colectarea unor materiale din natură(castane, coji de nuci, frunze, conuri de brad), realizarea unor produse (felicitări, daruri, jucării) cu acestea, desfăşurarea unor jocuri distractive, relaxante, antrenante cu invitaţi speciali (clowni, personaje din poveşti sau din desene animate) şi a constituit pretextul unor obiective cu un mare impact formativ.

O **activitate de tip outdoor** ce a pus accent pe explorarea mediului şi Comunicare în limba română la clasa pregătitoare, care a necesitat o atentă proiectare şi organizare, având în vedere avantajele şi riscurile pe care le implica, a reprezentat-o ***excursie- lecţie*** de la păduricea de la Comana. Pentru reuşita activităţii au fost luate în calcul aspecte legate de informarea şi acordul părinţilor, condiţiile meteorologice, informarea copiilor asupra unor reguli, semne, moduri de orientare, pericole, starea de sănătate a acestora, condiţiile de siguranţă, securitate, cercetarea minuţioasă a locaţiei, materialele necesare, protecţia faţă de anumite riscuri ocazionale, primul ajutor, conţinutul activităţii şi în special valenţele educative. Într-o zi frumoasă de toamnă, copiii clasei pregătitoare s-au deplasat, cu sprijinul unor părinţi, la locul stabilit. Aici ei au observat plante, animale, păsări, insecte, fenomenele care au generat anumite aspente din natură, au spus ghicitori care se refereau la cele discutate, au interpretat cântece şi au spus poezii, au adunat diverse obiecte care au prezentat interes pentru ei. Copiii s-au implicat şi au participat cu mare plăcere, s-au spijinit liber şi reciproc, au învăţat unii de la alţii şi au mamifestat interes sporit pentru toate subiectele. Apoi, au ascultat foşnetul frunzelor călcate în picioare, trosnetul crenguţelor rupte de ei, clipocitul pietrelor aruncate într-o baltă, dar şi ciripitul păsărilor, zgomotele efectuate de lovituri în diferite obiecte. Pe baza unor motivaţii puternice, copiii au realizat acţiuni de protecţie a mediului şi au adunat frunzele şi deşeurile aruncate de trecători ca să se poată juca cu sania sau cu zăpada la iarnă, au confecţionat o căsuţă ca să nu le fie frig păsărelelor şi au adunat firimiturile şi resturile alimentare de la gustarea servită pentru a le hrăni. Dar cel mai frumos moment a fost acela în care au fost lăsaţi liber şi s-au jucat cum au dorit, când au efectuat

întreceri haioase, s-au când au intrat în pădure şi s-au jucat cu grămada de frunze. Consider că acest gen de activitate a constitui o modalitate benefică de a schimba atitudinea şi comporamentul faţă de mediu, faţă de copii şi adulţi, a creat relaţii puternice, bazate pe sprijin reciproc într- un mediu educativ destins, relaxant, cu libertate de manifestare. A fost generat un proces de educare puternică asupra trupului, a minţii şi a sufletului şi m-am convins cât de uşor îi putem face pe copii mai deştepţi, mai activi şi mai buni.

Este ştiut că educaţia de tip outdoor nu poate eclipsa niciodată educaţia din sala de clasă dar ***oportunităţile academice*** pe care le oferă şi rezultatele obţinute demonstrează că aspectele negative pot fi minimalizate iar, atunci când asimilarea se va baza pe ***proiecte personale***, activitatea instructiv-educativă va declanşa garantat: ***interesul superior al copilului, starea de bine a acestuia şi bucuria, plăcerea de a învăţa.***

Bibliografie:

- Binet A.1975, Ideile moderne despre copii, E.D.P., Bucureşti ;
-Stanciu M.,2003, ,,Didactica postmodernă”, Editura Universităţii Suceava;
- Oprea Crenguţa-Lăcrămioara, 2008, ,,Strategii didactice interactive “,E.D.P.,Bucureşti;
- Cucoş C. ,2008, ,,Educaţia. Iubire, edificare, desăvârşire”, Iaşi, Ed. Polirom.

Metode și strategii eficiente pentru a promova educația incluzivă în ciclul primar

Prof. Gabriela Florica Sorca
Liceul Teoretic „Nikolaus Lenau”- Timișoara/Timiș

Educația incluzivă este echivalentul educației pentru toți copiii într-un sistem educațional comun. Este acea educație din care nimeni nu este exclus, indiferent de diferențele fizice, intelectuale, sociale, emoționale, lingvistice sau alte nevoi speciale. Este un concept și o practică pedagogică care urmărește integrarea tuturor elevilor în actul educațional școlar și extrașcolar. Scopul educației incluzive este de a oferi tuturor elevilor oportunități egale de învățare și dezvoltare într-un mediu care respectă și valorifică diversitatea.

Educația incluzivă este, în esență, un angajament de a asigura că fiecare copil are șansa de a învăța și de a se dezvolta într-un mediu care îi respectă și îi valorifică unicitatea. Implementarea metodelor de educație incluzivă în ciclul primar este esențială pentru a asigura că toți elevii beneficiază de oportunități egale de învățare și dezvoltare.

Doresc să enumăr 10 metode și strategii eficiente pentru a promova educația incluzivă în ciclul primar:

1. Predarea diferențiată:

- Adaptarea lecțiilor la nevoile și posibilitățile fiecărui copil din clasă, a găsi resursele necesare pentru acestea
- Adaptarea materialelor didactice și a metodologiilor pentru a răspunde diferitelor stiluri de învățare și nevoilor elevilor
- Constituirea de grupuri mici de învățare
- Organizarea elevilor în bănci în grupuri mici pentru a le oferi suport suplimentar și a încuraja colaborarea.

2. Învățarea cooperative:

- Proiecte de grup: promovarea lucrului în echipă prin proiecte și activități de grup care necesită colaborare și comunicare.
- Roluri diferite: Atribuirea de roluri specifice fiecărui membru al grupului pentru a asigura participarea activă a tuturor elevilor.

3. Utilizarea tehnologiei:

- Software educațional: Utilizarea de software educațional care să răspundă nevoilor specifice ale elevilor, site-uri și aplicații diferite, în funție de nivelul elevului.

4. Strategii de gestionare a comportamentului:
   - Planuri individualizate de comportament: Crearea de planuri individualizate de comportament pentru elevii care au nevoie de suport suplimentar. Colaborarea cu psihologul/consilierul școlar.
   - Recompense și motivații pozitive: Folosirea tehnicilor de recompensare pentru a încuraja comportamentele pozitive și a motiva elevii.
5. Colaborarea cu părinții și specialiștii:
   - Întâlniri regulate: Organizarea de întâlniri regulate cu părinții și specialiștii (psihologi, consilieri, terapeuți) pentru a discuta progresul și nevoile elevului.
   - Planuri de suport: Dezvoltarea planurilor de suport care implică și părinții în procesul educațional.
6. Activități multisenzoriale:
   - Învățare practică: Incorporarea activităților practice și multisenzoriale (tactile, vizuale, auditive) pentru a ajuta elevii să înțeleagă și să rețină informațiile mai ușor.
   - Experimente și jocuri: Utilizarea experimentelor și a jocurilor educaționale pentru a face învățarea mai atractivă și accesibilă.
7. Evaluarea formativă și sumativă:
   - Evaluare continuă: Utilizarea evaluării formative pentru a monitoriza progresul elevilor și a adapta strategiile de predare în funcție de nevoile acestora.
   - Feedback constructive: Oferirea de feedback constant și constructiv pentru a ajuta elevii să își îmbunătățească performanțele.
8. Climat școlar pozitiv și incluziv:
   - Promovarea respectului și empatiei: Implementarea de programe și activități care să promoveze respectul, empatia și acceptarea diversității între elevi.
   - Mediu sigur și suportiv: Crearea unui mediu școlar sigur și suportiv în care toți elevii se simt acceptați și valorizați.
9. Curriculum flexibil:
   - Adaptarea curriculumului: Flexibilizarea curriculumului pentru a răspunde mai bine nevoilor individuale ale elevilor, oferind mai multe opțiuni și căi de învățare.
   - Activități extracurriculare: Includerea de activități extracurriculare care să permită elevilor să-și dezvolte abilitățile într-un mod non-tradițional.
10. Activități extrașcolare: Toate activitațile și lecțiile care se desfășoară în afara sălii de clasă
    - în parc,

- în muzeu,
- în bibliotecă,
- în excursie,
- în tabără,
- vizitele,
- expozițiile,
- activitățile din “Săptămâna verde” și din “Școala altfel” desfășurate în alte locații decât sala de clasă

Aceste metode conduc la atingerea obiectivelor pe care ni le propunem, crează acea *stare de bine* în cadrul colectivului de elevi, necesară învățării, colaborării și dezvoltării copiilor, arată că diversitatea și incluziunea trăiesc în simbioză cu educația secolului XXI.

Beneficiile educației incluzive:

- ❖ Prin aplicarea acestor metode la clasa mea am putut observa evoluția și dezvoltarea holistică a elevilor. Aceștia dezvoltă abilități sociale și emoționale prin interacțiunea cu colegii, ceea ce promovează empatia, respectul și înțelegerea reciprocă.
- ❖ Performanțe academice îmbunătățite: Studiile arată că elevii din medii incluzive tind să aibă performanțe academice mai bune datorită metodelor de predare diferențiate și suportului individualizat, ceea ce s-a confirmat și la clasa mea.
- ❖ Reducerea prejudecăților: Educația incluzivă ajută la reducerea stigmatizării și a prejudecăților legate de dizabilități și/sau alte diferențe, contribuind la formarea unei societăți mai incluzive și mai echitabile.
- ❖ Pregătirea pentru viața în societate: Elevii care învață într-un mediu incluziv sunt mai bine pregătiți pentru a trăi și a lucra într-o societate diversă, având abilități de colaborare și comunicare mai dezvoltate, necesare secolului XXI.

Bibliografie:

Bruner, J.S, 1970, “Procesul educaţiei intelectuale”, Ed. Ştiinţifică, Bucureşti,
Ionescu M.; Chiş V. – 2001, “Mijloace de învăţământ şi integrarea acestora în activităţile de instruire şi autoinstruire”, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca,
Lazăr V., Cărăşel A., 2007, “Psihopedagogia activităţilor extracurriculare”, Ed. Arves, Craiova,
Ţîru C. Maria, 2007, „Pedagogia activităţilor extracurriculare” – Suport de curs, Cluj-Napoca,

Studiu de caz: Inițiative actuale și propuneri pentru educația incluzivă din România

Dumea Mădălina-Aurelia, Grădinița cu Program Prelungit “Cuvioasa Parascheva”, Iași

În urma aprofundării subiectului incluziunii școlare din România, am identificat o școală ce poate fi privită drept un model. Școala Gimnazială Specială nr. 1 din București este un exemplu remarcabil de inițiativă de succes în domeniul educației incluzive din țara noastră. Fondată în 1954, școala oferă educație de calitate elevilor cu dizabilități severe, integrându-i cu succes în sistemul de învățământ de masă.

Inițiative implementate:

- *Clase integrate:* Elevii cu dizabilități severe sunt incluși în clasele cu elevi tipici, beneficiind de sprijinul profesorilor de sprijin și al resurselor educaționale adaptate.
- *Activități extracurriculare:* Elevii cu dizabilități severe participă la o gamă largă de activități extracurriculare, alături de elevii tipici, cum ar fi sportul, muzica, teatrul și arta.
- *Parteneriate cu școlile de masă:* Școala Gimnazială Specială nr. 1 colaborează cu școlile de masă din zonă pentru a organiza proiecte comune, evenimente și schimburi de experiență.
- *Formarea cadrelor didactice:* Profesorii din școală beneficiază de programe de formare continuă în domeniul educației incluzive, dobândind abilitățile și cunoștințele necesare pentru a sprijini elevii cu dizabilități severe.
- *Implicarea părinților:* Părinții elevilor cu dizabilități severe sunt implicați activ în viața școlii, participând la consilii consultative, ateliere de lucru și alte evenimente.

Rezultate:

- *Creșterea gradului de incluziune:* Elevii cu dizabilități severe din Școala Gimnazială Specială nr. 1 beneficiază de un mediu de învățământ incluziv și prietenos, unde își pot dezvolta potențialul maxim.
- *Îmbunătățirea abilităților sociale și emoționale:* Participarea la activități extracurriculare și la proiecte comune cu elevii tipici contribuie la dezvoltarea abilităților sociale și emoționale ale elevilor cu dizabilități severe.
- *Pregătirea pentru viață:* Elevii cu dizabilități severe dobândesc abilitățile și cunoștințele necesare pentru a se integra cu succes în societate după terminarea studiilor.

Concluzie:

Școala Gimnazială Specială nr. 1 din București este un model de urmat pentru implementarea educației incluzive în România. Inițiativele implementate de școală au demonstrat că este posibilă

crearea unui mediu de învățământ incluziv și prietenos, unde elevii cu dizabilități severe pot beneficia de o educație de calitate și se pot dezvolta la potențialul lor maxim.

Recomandări:

- *Extinderea modelului:* Experiența Școlii Gimnaziale Speciale nr. 1 din București ar trebui extinsă la alte școli din România, prin implementarea de programe de formare a cadrelor didactice și prin finanțarea adecvată a resurselor educaționale adaptate.
- *Sprijinirea cercetării:* Este necesară o finanțare mai consistentă pentru cercetarea în domeniul educației incluzive, pentru a dezvolta noi metodologii și a identifica cele mai eficiente practici.
- *Creșterea gradului de conștientizare:* Este importantă o campanie de informare și sensibilizare a publicului cu privire la importanța educației incluzive și la beneficiile pe care le oferă elevilor cu dizabilități severe.

Propuneri de inițiative viitoare pentru educația incluzivă în România

1. Dezvoltarea de programe de formare continuă a cadrelor didactice:
   - *Cursuri specializate:* Oferirea de cursuri specializate în domeniul educației incluzive pentru cadrele didactice din toate tipurile de învățământ.
   - *Ateliere de lucru:* Organizarea de ateliere de lucru practice care să permită cadrelor didactice să își împărtășească experiențele și să învețe unii de la alții.
   - *Mentoring:* Implementarea unor programe de mentoring care să ofere sprijin individual cadrelor didactice care doresc să implementeze practici incluzive în clasă.
2. Investiții în resurse educaționale adaptate:
   - *Materiale didactice:* Dezvoltarea și achiziționarea de materiale didactice adaptate nevoilor elevilor cu dizabilități.
   - *Tehnologii asistive:* Asigurarea accesului la tehnologii asistive care pot facilita învățarea elevilor cu dizabilități.
   - *Spații de învățământ accesibile:* Adaptarea spațiilor de învățământ pentru a le face accesibile elevilor cu dizabilități fizice.
3. Sprijinirea familiilor elevilor cu dizabilități:
   - *Grupuri de sprijin:* Facilitarea formării de grupuri de sprijin pentru familiile elevilor cu dizabilități.
   - *Consiliere:* Oferirea de servicii de consiliere pentru a ajuta familiile elevilor cu dizabilități să facă față provocărilor specifice.
   - *Informații și resurse:* Asigurarea accesului la informații și resurse care să le ajute pe familiile elevilor cu dizabilități să ia decizii informate cu privire la educația copiilor lor.

4. Creșterea gradului de conștientizare a publicului:
   - *Campanii de informare:* Lansarea de campanii de informare pentru a sensibiliza publicul cu privire la importanța educației incluzive.
   - *Evenimente:* Organizarea de evenimente care să promoveze educația incluzivă și să celebreze realizările elevilor cu dizabilități.
   - *Materiale media:* Dezvoltarea de materiale media care să prezinte exemple de bune practici în domeniul educației incluzive.
5. Dezvoltarea de parteneriate:
   - *Colaborare cu organizațiile nonguvernamentale:* Colaborarea cu organizațiile nonguvernamentale care activează în domeniul educației incluzive.
   - *Parteneriate cu sectorul privat:* Implicarea sectorului privat în finanțarea proiectelor de educație incluzivă.
   - *Colaborare la nivel internațional:* Schimbarea de experiență și bune practici cu alte țări care au implementat cu succes educația incluzivă.

Implementarea acestor inițiative va contribui la crearea unui sistem educațional mai incluziv și mai echitabil pentru toți copiii din România, indiferent de abilitățile sau dizabilitățile lor.

Pe lângă propunerile enumerate mai sus, este importantă și continuarea eforturilor de cercetare în domeniul educației incluzive, pentru a dezvolta noi metodologii și a identifica cele mai eficiente practici.

Educația incluzivă este un proces complex care necesită efortul conjugat al tuturor actorilor implicați. Prin implementarea unor politici eficiente și prin implicarea activă a tuturor, se poate crea un sistem educațional care să ofere șanse egale tuturor copiilor.

Resurse bibliografice:

- Hoara Alina Simona, *Educația incluzivă. Importanța serviciilor suport oferite de CSEI-uri școlilor de masă în contextul educației incluzive*, Editura Tritonic, 2020, București
- https://scoalaspeciala1buc.ro/

INTEGRAREA ȘCOLARĂ A COPIILOR CU CES

Prof. Uță Alina Cristina
Liceul Internațional,,King George”
București

Problematica integrării copiilor cu CES în învăţământul de masă aduce în discuţie conceptul de egalitate a şanselor. Prin egalitatea şanselor se înţelege acel proces prin care diversele sisteme ale societăţii şi mediului sunt puse la dispoziţia tuturor, în particular a persoanelor cu handicap. Existenţa copiilor cu CES a pus în faţa învăţământului probleme dintre cele mai diverse, de la forme de organizare a activităţii, metodologia didactică, strategiile de evaluare, strategiile de predare/învăţare, modalităţi de diferenţiere a activităţii şi/sau a conţinuturilor învăţării, etc până la complexa problemă a segregării sau/şi integrării acestor copii în învăţământul de masă.

Dacă acceptăm ideea că, după absolvirea şcolii, toţi copiii trebuie să beneficieze de şansa de a participa activ la viaţa socială, atunci trebuie să le acordăm necondiţionat această şansă încă din şcoală; deci integrarea socială este pregătită şi condiţionată de integrarea şcolară. Un criteriu fundamental de diferenţierea formelor de integrare se referă la durata prezenţei copilului cu cerinţe speciale în şcoala obiţnuită. Astfel, putem întâlni:

- forme de integrare totală - elevul cu cerinţe speciale îşi petrece tot timpul la şcoala obişnuită, cu excepţia eventualelor programe terapeutice care se pot desfăşura în spaţiul aceleiaşi şcoli (amenajarea în şcoala obişnuită a unui spaţiu pentru copiii cu dizabilităţi unde să se desfăşoare şi activităţile terapeutice) sau în afara şcolii (servicii de recuperare, cabinete specializate).
- forme de integrare parţială - elevul cu cerinţe speciale petrece doar o parte din timpul său în şcoala obişnuită (participă doar la anumite tipuri de activităţi în şcoala obişnuită sau la anumite discipline unde poate face faţă, iar restul programului şcolar este asemănător cu programul unei şcoli speciale şi se desfăşoară fie într-o unitate şcolară specializată, fie într-un centru de zi sau centru de reabilitare).
- integrarea ocazională - participarea în comun a elevilor cu dizabilităţi alături de colegii lor din şcoala obişnuită la diferite activităţi şcolare şi extraşcolare (excursii, serbări, întreceri sportive, spectacole etc.).

Strategia naţională cu privire la egalizarea şanselor pentru copiii şi tinerii cu deficienţe are la bază ideea educaţiei pentru toţi şi pentru fiecare. Şcolile trebuie să includă în procesul de învăţământ toi copiii, indiferent de condiţiile fizice, intelectuale, lingvistice sau de altă natură, învăţământul trebuie

adaptat la cerinţele copilului şi nu copilul să se adapteze la cerinţele prefabricate.

Şcoala incluzivă trebuie să recunoască şi să reacţioneze la diversele cerinţe ale elevului prin: programe de învăţământ adecvate, organizare eficientă, strategii didactice concrete, folosirea optimă a resurselor, parteneriate cu celelalte instituţii ale comunităţii.

Copilul deficient trebuie să primească întregul sprijin suplimentar de care are nevoie pentru obţinerea de performanţe proprii după posibilităţile lui. Succesul integrării poate fi realizat numai prin funcţionarea unor parteneriate autentice la nivelul instituţiilor guvernamentale, al asociaţiilor nonguvernamentale al elevilor, cadrelor didactice, părinţilor şi al comunităţii locale. Proiectarea şi realizarea unei asemene strategii, va apropia învăţământul românesc de generosul ideal al ,,educaţiei pentru toţi copiii – educaţie pentru fiecare”.

Atât părinții, cât și cadrele didactice îl pot ajuta pe copil să-și dezvolte abilitățile necesare pentru a lega prietenii în timpul unui joc, cum ar fi ascultarea, cooperarea și împărțirea jucăriilor. Acest lucru poate fi realizat prin organizarea unor întâlniri de joacă și alegerea unor jucării adecvate, amenajarea unor zone de joacă și ghidarea copiilor prin situații dificile, dar și printr-o comunicare sănătoasă cu alți părinți și copiii acestora.

De multe ori, părinții copiilor tipici nu știu cum să se comporte în preajma copiilor cu dizabilități și cum să reacționeze când cei mici nu se înțeleg. De aceea, discuțiile în parc ori la întâlnirile de la școală pot fi de ajutor pentru ceilalți părinți să înțeleagă nevoile copiilor cu dizabilități și care este comportamentul potrivit pe care să-l adopte. Totodată, aceștia le pot vorbi celor mici despre ce înseamnă să fii un copil atipic și despre necesitatea incluziunii sociale.

Fiecare copil este unic, motiv pentru care nu ar trebui comparat. Nu este indicat ca părinții ori cadrele didactice să compare felul de a se purta, modul de a se juca, rezultatele școlare, punctele forte sau capacitatea de comunicare ale copiilor. E necesar ca cei mici să aibă parte de aceleași oportunități, într-o formă sau alta, indiferent de problemele de sănătate pe care le au, astfel încât să se integreze cu ușurință în colectivitate.

Este important ca învăţătorul/profesorul să evalueze produsul activităţii copilului cu CES nu prin comparare cu rezultatele altor elevi din clasă, ci prin raportare la efortul depus de acesta. Evaluarea progresului elevului cu CES trebuie să fie un proces continuu, iar rezultatele evaluării să demonstreze nivelul de atingere a finalităţilor de învăţare, proiectate în curriculumul individualizat, şi astfel vor constitui un argument pentru eventualele modificări.

O modalitate apreciabilă de a pune în valoare rezultatele obţinute de copilul cu CES în învăţare este încurajarea acestuia de a participa la diverse concursuri şcolare şi extraşcolare.

În condiţiile şcolii incluzive, formula cea mai eficientă de proiectare şi realizare a procesului de evaluare a copiilor cu CES o constituie evaluarea diferenţiată, participativă şi consensuală, în cadrul

căreia are loc negocierea produselor şcolare necesare de realizat de către elev, anunţarea şi discutarea criteriilor de apreciere a acestor produse.

Bibliografie:

1. Gherguţ, A. (2006), Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale. Strategii diferenţiate şi incluzive în educaţie, Editura Polirom, Iaşi
2. Gherguţ, A.; Neamţu C. (2000), Psihopedagogie specială, Editura Polirom Iaşi Popovici, D.V., (2007), Orientări teoretice şi practice în educaţia integrată, Ed. Universităţii
3. Aurel Vlaicu din Arad Verza, E., (1998), Psihopedagogie specială, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogic

STUDIU DE CAZ S.I.

PROFESOR COSTEȚCHI LILIANA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NUMĂRUL 115 BUCUREȘTI

1. Date de identificare a subiectului

Numele: **S.I.**

Vârsta: 15 ani, gen feminin

Clasa: a VII – a

Şcoala: Şcoala Gimnazială nr. 115 - București

2. Diagnostic psihologic: TSA, ADHD

3. Diagnostic logopedic: disgrafie, disortografie

4. Istoricul cazului

Informaţii despre familie:

Eleva S.I. este primul copil născut din relaţia de mariaj dintre tatăl şi mama naturală. Tatăl este pensionar din cadrul armatei și mama este cosmetician. Condiţiile socio-economice şi culturale în familie sunt peste medie.

Date medicale:

- conform adeverinţei medicale anexate la dosar P.O. este sănătoasă şi aptă pentru intrarea în colectivitate ;
- dezvoltare fizică normală;
- născută la termen , fără complicaţii în timpul sarcinii sau la naştere;
- până la vârsta de 4 ani nu vorbea, medicul de familie îndrumând părinții spre un control psihiatric;
- la evaluarea psihiatrică din cadrul Clinicii de Psihiatrie a Copilului şi Adolescentului, la vârsta de 4 ani și jumătate a primit diagnosticul: TSA, ADHD (fiindu-i recomandat un tratament cu Neuro optimizer);
- conform certificatului de orientare școlară eliberat de CMBRAE București, eleva prezintă diagnosticul de: TSA,ADHD.

Informații privind traseul educațional al elevei

Eleva nu a frecventat grădinița și a fost înscrisă la școală la vârsta de 8 ani în clasa pregătitoare. Potrivit celor relatate de către învăţătoare, eleva prezenta dificultăţi în procesul de învăţare la disciplina limbă și comunicare (înţelegea şi rezolva cu dificultate sarcinile şcolare), stilul perceptiv al elevei era haotic, necesita îndrumare din partea adultului, capacitatea de rezistenţă la efort era foarte slab dozată, obosesea repede.

Atenția elevei era slab dezvoltată , nereușind să se concentreze mult timp asupra sarcinilor și activităților propuse. Numărul de repetiții în vederea fixării și întipăririi materialului era mare, iar reproducerea și recunoașterea erau influențate de interesele de moment. Motivația pentru învățare era predominant extrinsecă, ritmul activității era inegal , nu se concentra suficient. Răspundea cu mare dificultate solicitărilor cadrului didactic, necesitând monitorizare atentă și suport permanent pentru finalizarea sarcinilor școlare.

Din analiza documentelor şcolare reiese faptul că eleva frecventează şcoala şi nu are absenţe nemotivate. În relaţiile cu colegii eleva este retrasă, timidă, nu relaționează cu colegii. Gradul de maturizare psihosocială este de nivel mediu, cu probleme de control emoțional.

Eleva a beneficiat de *terapie logopedică pentru corectarea dislexo-disgrafiei* și dezvoltarea competențelor în domeniul limbajului scris și de terapie comportamentală A fost propusă pentru examinare psihologică de către medicul de familie. În urma examinării diagnosticul stabilit este TSA și ADHD.

Scopul evaluării este conturarea profilului cognitiv şi comportamental al elevei în vederea stabilirii obiectivelor de intervenţie corectiv-compensatorie.

Programul terapeutic vizează:

Realizarea ***planului de intervenţie personalizat***, care să urmărească dezvoltarea socio emoțională și comportamentală.

Se recomandă asigurarea unui climat stimulativ, echilibrat cu urmărirea exigentă a realizării sarcinilor și gratificarea fiecărui progres obținut prin încurajări și recompense.

Scopul planului de intervenţie personalizat constă în planificarea instrucției în așa fel încât să fie un suport pentru elevă în formarea unor deprinderi sau dobândirea unor cunoștințe care să asigure o funcționare adecvată a acesteia. În adoptarea structurii programului şi în alegerea activităţilor din cadrul acestuia s-a ţinut cont de particularitățile psihoindividuale și potențialul de învățare al elevei.

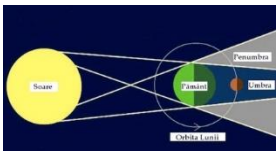
De la joc la învățare

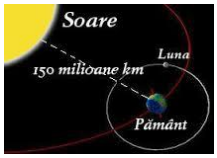
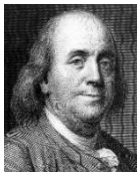
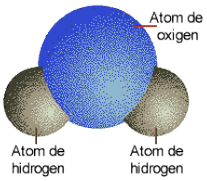
Huiu Veronica
Școala Gimnazială Unirea, jud Brăila

Fiecare om descoperă încă din copilărie ce înseamnă a te juca. Jocul este ocupaţia preferată şi cea mai captivantă pentru copii. Adulţii reneagă des şi repede amintirile legate de această activitate. Ideea de ‚Joc" ne arată, în sens pozitiv, că trebuie să îndrăznim, că trebuie să luptăm, că trebuie să ne lăsăm ademeniţi de această activitate. „A te juca" este o confruntare plăcută cu tine însuţi, cu ceilalţi, cu elemente din mediul înconjurător. Principiul performanţei, dobândirea prestigiului, comportamentul concurenţial şi răsplata materială sunt astăzi motivaţiile principale pentru joc. Jocul didactic este o formă de activitate distractivă şi accesibilă copilului, prin care se realizează o bună parte din sarcinile instructiv-educative Jocul se intercorelează cu învăţarea şi creaţia Jocul se poate defini ca fiind o activitate specific umană, dominantă în copilărie, prin care omul îşi satisface imediat, după posibilităţi, propriile dorinţe, acţionând conştient şi liber în lumea imaginară ce şi-o creează singur.

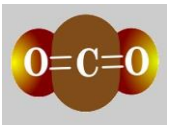
Acest joc poate fi folosit în calitate de evaluare finală la clasa a VI-a sau ca evaluare iniţială în clasa a VII-a. Se confecţionează cartonaşe cu imagini şi cartonaşe cu întrebări din cele propuse. Regulile jocului: cartonaşele cu imagini se repartizează elevilor (câte unul sau câte două, sau un cartonaş la pereche, depinde de numărul de elevi din clasă). Cartonaşele cu întrebări rămîn la facilitator. Facilitatorul poate fi profesorul sau un elev. Facilitatorul extrage la întâmplare un cartonaş cu întrebare, citeşte cu voce întrebarea. Răspunsul se găseşte pe cartonaşul cu imagini. Elevul care a găsit răspunsul cere cartonaşul cu întrebare şi acoperă imaginea respectivă. Imaginile şi răspunsurile sunt numerotate (se poate de verificat exactitatea răspunsului). Cine acoperă primul cartonaşul cu imagini este câştigător. În cadrul jocului se pot verifica cunoştinţele elevilor cu referire la mărimile fizice, unităţile de măsură corespunzătoare, multipli, submultipli, unele date despre Sistemul Solar, savanţi, fenomene, formule de calcul, ş.a.

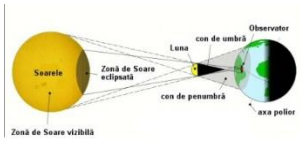
Anexa 1

1 FULGER	**2** ARHIMEDE	**3** °C °F
4 MAGNET	**5A** ECLIPSA DE LUNĂ	**6** deci

7 	**8** BENJAMIN FRANKLIN	**9** kg, g, t, q, mg, cg, dg, dag
10 ELECTROSCOP	**11** Hg mercur	**12** MOLECULA DE APĂ

13 RULETA	**14** hl, ml, kl, l, cl, dl, dal	**15** DEMOCRIT

16 FENOMEN ELECTRIC	**17** LUNA	**18** G=m·g
19 ISAAC NEWTON	**20** BUSOLA	**21** MOLECULA DE BIOXID DE CARBON
22 m, km, cm, dm, dam, mm	**23** TURNUL DIN PISA	**24** $\rho = \frac{m}{V}$

25 ECLIPSĂ DE SOARE	**26** min., s, h, zi, săptămînă, lună, an, deceniu, veac, mileniu	**27** VENUS
28 g = 9,8 N/kg	**29** GALILEO GALILEI	**30** hecto

Anexa 2

1. Efectul luminos al descărcării electrice dintre nori sau dintre regiunile aceluiaşi nor încărcate cu sarcini electrice de semne diferite.	**2.** Învăţat grec, considerat cel mai mare matematician şi fizician al antichităţii. I se atribuie invenţia unor mecanisme simple.	**3.** Unităţi de măsură pentru temperatură.	**4.** Corp care are proprietatea de a atrage corpurile ce conţin fier.	**5.** Dispariţia parţială sau totală a imaginii Lunii datorită aflării ei în conul de umbră a Pământului.
6. Submultiplul : de zece ori mai mic.	**7.** Distanţa dintre Pământ şi Soare.	**8.** Savantul care a propus o metodă de protejare a edificiilor de trăsnet: paratrăsnetul.	**9.** Unităţi de măsură pentru masă.	**10.** Instrument pentru studierea stării de electrizare a corpurilor.
11. Substanţa chimică din interiorul termometrului medical.	**12.** Molecula alcătuită dintr-un atom de oxigen şi doi atomi de hidrogen.	**13.** Instrument pentru măsurarea lungimii.	**14.** Unităţi de măsură pentru volumul lichidelor.	**15.** Filosof din Grecia Antică care a lansat ipoteza că toate corpurile ce ne înconjoară sînt compuse din particule foarte mici, numite atomi.
16. Tipul fenomenului: electrizarea părului.	**17.** Satelitul natural al Pământului.	**18.** Formula de calcul pentru determinarea forţei de greutate.	**19.** Savant englez care a adus o contribuţie esenţială la dezvoltarea mecanicii.	**20.** Instrument care indică direcţia spre polii Pământului.
21. Molecula alcătuită dintr-un atom de carbon şi doi atomi de oxigen.	**22.** Unităţi de măsură pentru distanţă.	**23.** Pentru a studia căderea liberă a corpurilor Galilei lăsa să cadă corpurile sferice de pe acest turn.	**24.** Formula de calcul pentru determinarea densităţii corpurilor.	**25.** Dispariţia parţială sau totală a imaginii Soarelui datorită faptului că între Pământ şi Soare se află Luna.
26. Unităţi de măsură pentru timp.	**27.** Denumirea populară a acestei planete este “Luceafărul”.	**28.** Constanta forţei de greutate.	**29** Fizician şi astronom Italian care a inventat termoscopul.	**30.** Multiplul: de o sută de ori mai mare.

ŞCOALA -FAMILIA ÎN PROCESUL EDUCAŢIEI INCLUZIVE

Prof. înv. preșc:Nicoară-Dan Claudia
Grădinița cu P.N Chețani, jud. Mureș

Cadrele didactice și părinţii sunt uniţi de dorinţa comună de a-i sprijini pe copii în dezvoltarea lor.În acest parteneriat, fiecărui actor îi revine un rol anume. În cadrul parteneriatului educaţional un rol deosebit revine colaborării între școală și familie, care, în calitate de parteneri, au obiective comune, bazate pe principii de reciprocitate. Rolurile parentale de bază se realizează în cadrul familiei, precum și în relaţiile de tip „școală – familie” și ţin de creștere, învăţare și modelare. În interiorul structurii extinse „familie – școală”, părinţii trebuie să realizeze roluri de învăţare, acţiune, sprijinire și luare de decizii. În mod normal, părinţii folosesc toate aceste roluri variate în complex, dar le accentuează pe unele, în funcţie de situaţia dictată de familie sau de relaţia „școală – familie” (Schaefer, 1985). Rolurile cadrelor didactice, esenţiale procesului de parteneriat, includ rolurile centrate pe familie: de sprijin, educare și îndrumare. Rolurile care vizează implicarea familiei în activităţile școlii și ale clasei ţin de îngrijire, susţinere, ghidare și luare a deciziilor. Împreună, părinţii și cadrele didactice pot sprijini parteneriatul prin comportamente de colaborare, planifi care, comunicare și evaluare. 18 (Epstein și Dauber, 1991; Swick, 1991). Părinţii și cadrele didactice au responsabilităţi multiple și sunt în permanenţă sub presiunea timpului, într-o societate în continuă schimbare. În aceste condiţii, parteneriatul „școală – familie” se integrează în procesul de învăţare, determinând succesul acestuia. Cadrelor didactice le revine rolul de liant care menţine colaborarea și, prin instrumente eficiente, maximizează beneficiile școlii pentru toţi copiii și pentru familiile acestora. În literatura de specialitate (Fruchter, 1992) au fost identificate patru principii iminente pentru îmbunătăţirea rezultatelor școlare ale copiilor:- Părinţii sunt primii profesori ai copiilor și au o influenţă permanentă asupra valorilor, atitudinilor și aspiraţiilor acestora. - Succesul educaţional al copiilor cere o congruenţă între ceea ce se predă în școală și valorile exprimate acasă. - Cei mai mulţi dintre părinţi – indiferent de statutul economic, de nivelul educaţional sau mediul cultural, sunt puternic interesaţi de educaţia copiilor și pot oferi un sprijin substanţial, dacă li se oferă cunoștinţe și oportunităţi specifi ce. - Școlile trebuie să preia conducerea în eliminarea sau cel puţin reducerea barierelor tradiţionale în implicarea părinţilor. În accepția UNICEF (1993), parteneriatul instituţiei de învăţământ cu familia/părinţii reprezintă o strategie care și-a demonstrat eficienţa acolo unde a fost aplicată, iar bunele practici implementate deja confirmă că acesta se poate realiza în baza următoarelor principii fundamentale: - părinţii sunt consideraţi de personalul școlii ca participanţi activi în educaţia copiilor, care aduc o contribuţie reală și valoroasă în acest demers; - părinţii participă realmente în luarea deciziilor referitoare la activităţile

școlii (ex.: modificarea orarului etc.); - tuturor părinţilor li se oferă oportunităţi de participare activă la experienţele educaţionale ale copiilor lor; - copilul/elevul este tratat drept actor activ în relaţia “școală – familie”; - responsabilitatea dezvoltării și evoluţiei copilului, dar și succesele obţinute, se împart între școală și părinţi; - relaţia “școală – familie” constituie fundamentul restructurării procesului educaţional, precum și al dezvoltării comunităţii; - eficienţa profesională a personalului școlii (cadrelor didactice, managerilor) se va maximiza prin dezvoltarea unor competenţe concrete, esenţiale conexiunii cu părinţii și comunitatea. Scopurile aferente acestor principii ar fi : - să ajutăm școlile să privească parteneriatele cu familiile ca pe o primă resursă, și nu ca pe un ultim refugiu în promovarea învăţării și a dezvoltării; - să stabilim colaborarea „școală-familie” la nivel naţional ca pe un standard al politicilor educative. Pe de altă parte, instituţiilor de învăţământ li se recomandă să organizeze activităţi de tipul Școala părinţilor, Academia părinţilor etc., în cadrul cărora părinţii beneficiază de informare și instruire privind educaţia incluzivă. Procesul de implicare a familiei/părinţilor în parteneriatul „școală-familie” se realizează în câteva modalităţi: activ și pasiv, formal și informal**.** **Implicarea activă** - Reprezintă sprijinirea activităților școlare și ajutorul la clasă oferit de părinți**.** **Implicarea pasivă** - Se realizează prin diverse forme, inclusiv semnarea de către părinţi a înștiinţărilor primite de la școală sau asigurarea că elevii (copiii lor) au toate cele necesare pentru școală, atunci când pleacă de acasă. **Implicarea formală** - Este participarea părintelui la activităţile unui grup de lucru (comitet) din școală, la nivelul căruia se iau decizii care vizează școala, cum ar fi : asociația părinților, Consiliul de administrație, grup/grupuri de sprijin, Grup de lucru constituit în instituție pentru realizarea unui anumit obiectiv etc**. Implicarea informal**ă - Are loc atunci când părintele vine la școală să discute despre progresele copilului său, participă la activitățile organizate în școală, activează ca voluntar etc. În școala cu practici incluzive, parteneriatul dintre personalul școlii și părinţii elevilor cu cerinţe educaţionale speciale poate contribui la progresul acestora. Dacă părinţii sunt realmente interesaţi de progresul copilului și manifestă disponibilităţi de colaborare cu personalul școlii, atunci informaţiile pe care le pot oferi cadrului didactic despre copil pot reprezenta o bază pentru luarea celor mai adecvate decizii. La rândul său, cadrul didactic poate ajuta părinţii să devină mai sistematici și mai efi cienţi în acţiunile educative realizate în mediul familial. Prin urmare, orice demers educativ eficient cere o coordonare a acţiunilor între cadrele didactice și părinţi, nu numai la nivelul obiectivelor propuse pentru realizare, dar și în privinţa metodelor, tehnicilor, formelor de activitate și a feedback-ului. În acest context, în parteneriatul educaţional, pot fi utilizate diverse forme de acordare de sprijin familiilor de către cadrele didactice, inclusiv: - Comunicarea informaţiilor. Primirea și oferirea informaţiilor părinţilor, organizarea ședinţelor cu părinţii în scopul revizuirii opţiunilor educaţionale pentru copiii acestora și identifi carea căilor de soluţionare a problemelor existente. - Accesul la comunitate. Nici un program nu poate să satisfacă integral nevoile unei familii cu un copil

cu nevoi educaţionale speciale. În procesele respective urmează a fi antrenați/contractați alţi furnizori de servicii și consolidate legăturile cu organizaţiile din comunitate, din instituţiile religioase, alte școli, grupuri civice și profesionale etc. Aceste eforturi vor oferi un răspuns vast și complet la nevoile familiilor care solicită ajutor. Accesul larg la viaţa comunităţii este de asemenea un mod de a spori considerabil resursele fi nanciare insufi ciente necesare promovării educaţiei incluzive. - Facilitarea etapei de tranziţie. Planificarea întocmită cu grijă, precum și acţiunile bine gândite, duc la diminuarea stresului care însoţește trecerea oricărui copil de la viaţa de acasă la viaţa școlară. Pregătirea copiilor cu CES pentru etapele de tranziţie de succes implică colaborarea cadrelor didactice cu familia copilului, cu furnizorii de servicii în programele noi și cele anterioare ale copilului. Pentru a facilita integrarea copiilor în noile programe, cadrele didactice trebuie să stimuleze abilităţile funcţionale ale acestora, participarea socială,și independentă de grup.

Bibliografie:

- Gerguţ A. Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe educative speciale. Strategii diferenţiate și incluziune în educaţie. Polirom, Iași, 2006.

Strategii și forme de integrare a copiilor cu cerințe educaționale speciale

Educatoare pentru învățământul special, MÎNDRU MARIANA
Școala Gimnazială Specială „Constantin Pufan” Galați

Abordarea incluzivă susţine că şcolile au responsabilitatea de a-i ajuta pe elevi să depăşească barierele din calea învăţării şi că cei mai buni profesori sunt aceia care au abilităţile necesare pentru a-i ajuta pe elevi să reuşească acest lucru. Pentru aceasta şcoala trebuie să dispună de strategii funcţionale pentru a aborda măsuri practice care să faciliteze îndepărtarea barierelor cu care se confruntă elevii în calea participării lor la educaţie.

Într-o abordare incluzivă toţi copiii trebuie consideraţi la fel de importanţi, fiecăruia să îi fie valorificate calităţile, pornind de la premisa că fiecare elev este capabil să realizeze ceva bun. Ei au nevoie doar de o abordare personalizată în ceea ce priveşte demersurile pe care le întreprindem în educaţia lor. Educaţia incluzivă (după definiţia dată de UNESCO) este un mod de educaţie adaptat la şi individualizat în funcţie de nevoile tuturor copiilor în cadrul grupurilor şi claselor echivalente ca vârstă, în care se regăsesc copii cu nevoi, capacităţi şi nivele de competenţă foarte diferite. Prin educaţia incluzivă este oferit suport - în cadrul şcolilor de masă şi al claselor normale - copiilor cu dificultăţi de învăţare, indiferent de originea lor socială sau de tulburările pe care le prezintă, acceptaţi alături de colegii lor "normali".

Educaţia incluzivă este o mişcare mondială bazată pe drepturile umane de bază,. Conform principiilor drepturilor omului, fiecare copil, indiferent de apartenenţa sa sau de nivelul de dezvoltare a capacităţilor sale, are dreptul la o educaţie de bună calitate, care să conducă în cea mai mare măsură la dezvoltarea capacităţilor sale cognitive şi de integrare socială. Diferenţierea şcolară pe baza apartenenţei la o anumita categorie socială sau a nivelului de dezvoltare individuală este nedreaptă şi nu justifică excluderea din şcoala de masă. Al doilea argument care susţine necesitatea mişcării integraţioniste este acela că şcoala de masă este cea care asigură mediul, precum şi nivelul de calitate cel mai propice învăţământului şi însuşirii aptitudinilor sociale şi cognitive. Pentru a uşura copiilor cu dificultăţi de asimilare integrarea în şcolile de masă, este necesar ca în aceste şcoli să se asigure o atmosferă mai primitoare şi de acceptare.

Copiii, majoritatea timpului lor liber şi nu numai, și-l petrec jucându-se. Jocul reprezintă pentru copii o modalitate de a-şi exprima propriile capacităţi. Prin joc, copilul capătă informaţii despre lumea în care trăieşte, intră în contact cu oamenii şi cu obiectele din mediul înconjurător şi învaţă să se orienteze în spaţiu şi timp. În timpul jocului, copilul vine în contact cu alţi copii sau cu adultul, astfel că jocul are un caracter social. Jocurile sociale sunt esenţiale pentru copiii cu deficienţe, întrucât le oferă şansa de a se juca cu alţi copii.

În perioada de preşcolară se desfăşoară mai ales în grup, asigurându-se astfel socializarea. Din acest motiv, copiii cu deficienţe trebuie să fie înscrişi la grădiniţă, alături de ceilalți. Copiii sunt curioşi, dar practici, astfel că ei vor accepta uşor un copil cu deficienţă fizică, care se deplasează în scaun cu rotile sau în cârje. Ei sunt suficient de simpli şi deschişi pentru a accepta uşor un coleg cu probleme de sănătate sau cu CES.

Perioada de preşcolar este cea mai indicată pentru începerea socializării copiilor cu deficienţe. La această vârstă, socializarea se realizează uşor prin intermediul jucăriilor şi al jocului. Copiii cu cerinţe educative speciale pot fi integraţi în mediul şcolar/preşcolar în mai multe feluri:

- prin integrarea individuală a acestora în clasele obişnuite;
- grupuri de doi-trei copii cu deficienţe incluşi în clasele obişnuite;
- clase diferenţiate, incluse în structura şcolii/grădiniţei obişnuite.

Integrarea acestor copii în colectivul unei clase obişnuite exprimă atitudinea favorabilă a includerii acestora în unitatea de învăţământ şi colectivul de copii, ajută la consolidarea unei motivaţii puternice, care susţine efortul copilului în activitatea de învăţare, duce la realizarea unor progrese la învăţătură şi în plan comportamental.

Bibliografie:

1. Weihs T.J., „*Copilul cu nevoi speciale”*, Editura Triade, Cluj Napoca, 1998
2. Verza F., „*Introducere în psihopedagogia specială şi asistenţa socială”*, Editura Fundației Humanitas, 2002
3. Vornicescu T., „*Situația copiilor cu CES incluși în învățământul de masă”*, 2018, disponibil la https://issuu.com/pedag/docs/strategii_de_integrare_a_copiilor_c

Despre creativitatea în Matematică

Ion Bogdan Ștefan,Școala Gimnazială „Nicolae Lahovary”,
Trestieni, județul Giurgiu

În cadrul activității de rezolvare a problemelor, mobilizăm și dezvoltăm multe aspecte ale capacității intelectuale a elevilor, dintre care cel mai important este gândirea, cu operațiunile ei complicate. În acest cadru, evidențiem doar cele două abilități intelectuale cele mai importante: creativitatea și inteligența.

Creativitatea este un proces al cărui produs se caracterizează prin originalitate sau noutate și valoare. Într-un sens mai larg, vorbim și de creativitate în cazul explorării de soluții, idei, sarcini și metode care nu sunt noi pentru societate, dar individul a ajuns să le găsească în mod independent. Acest lucru este și caracteristic creativității școlare, când, de exemplu, găsim o soluție mai elegantă, mai pricepută, mai imaginativă și mai neobișnuită la ora de matematică.

Elevilor, le trebuie dezvoltată capacitatea de a fi creativ încă din clasele primare, mai ales la rezolvarea de probleme. Văd adesea copiii de clasa a V a care rezolvă cu ușurință problemele de aritemetică folosind algoritmii cu ușurință, dar la o simplă întrebare „De ce?” ese produce un anumit blocaj în a oferi un răspuns.

Pentru formarea competenței specifice 6.1 din programa școlară de matematica gimnaziu din 2017: „*Modelarea matematică folosind numerele naturale a unei situații date, rezolvarea problemei obținute prin metode aritmetice și interpretarea rezultatului”*, vom considera 3 abordări diferite în funcție de nivelul elevilor.

Am să propun o rezolvare a unei probleme de clasa V- a ce se rezolvă prin metoda falsei ipoteze, printr-un desen sugestiv, pentru a dezvolta creativitatea la copii.

Cele trei abordări diferențiate, vor forma aceeași competență specifică, dar activitățile de învățare vor fi adaptate nevoilor elevilor din grupa/grupele respective.

Abordarea 1 -Grupa/grupe cu elevi cu o gandire matematică dezvoltată, ne propunem următoarele obiective prin activitățile de învățare conform programei școlare:

-să modeleze unele probleme utilizând metodele aritmetice

-să formeze o ecuație specifică cu necunoscutele problemei

-să rezolve ecuația și să interpreteze soluția

Sarcina de lucru:

„Într-un bloc sunt 25 apartamente cu 2 și cu 3 camere. Știind că blocul are 60 de camere, să se afle câte apartamente sunt cu 2 camere și câte apartamente sunt cu 3 camere.”

Indicație: -Care sunt necunoscutele problemei?

-Ce date avem cunoscute?

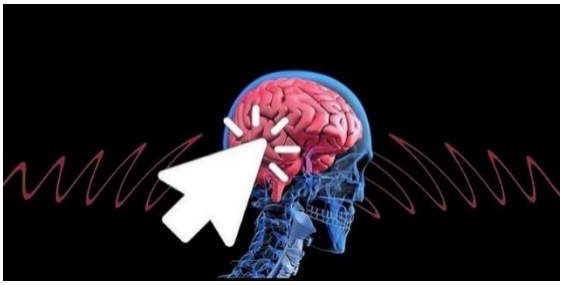
-Cum formăm ecuația sau exercițiul cu termen necunscut?

Răspuns așteptat:

Necunoscute: Numărul apartamentelor cu 2 camere și numărul apartamentelor cu 3 camere.

Cunoscute: Totalul de camere=60, totalul de apartamente =25

Elevii pot nota cu *x* apartamentele cu 2 camere și cu *y* apartamentele cu 3 camere. Altfel ținând cont că se știe numărul total, se poate nota de exemplu cu *x* apartamente cu 3 camere și cu *25-x* apartamente cu 2 camere, la indicația profesorului ce monitorizează permanent activitatea elevilor din toate grupele formate în clasa de elevi. De menționat este faptul că o abordare poate fi folosită la mai multe grupe sau deloc, în funcție de nivelul clasei.

Ecuația : 3x+2(25-x)=60

Rezolvare: 3x+50-2x=60

x=60-50

x=10 apartamente cu 3 camere , conform notației

Deci vor fi 25-10=15 apartamente cu 2 camere.

Abordarea 2 (aceeași problemă propusă) –

Elevii din această grupă nu au o gandire matematică bine dezvoltată, dar pot rezolva cu ușurință probleme de matematică folosind o metodă învățată, pe care o aplică în funcție de tipul de problemă

Obiectivele sunt:

-să includă problema într-o metodă învățată

-să cunoască metoda falsei ipoteze

-să aplice algoritmul de rezolvare al problemei corect

-să interpreteze soluția

Vom folosi **Metoda falsei ipoteze**

Algoritmul metodei:

Pas 1 Vom presupune că toate apartamentele au 2 camere
Deci vom avea 25x2=50 camere
Pas 2 Facem diferența dintre numărul de camere dat în problemă și cel rezultat.
Se observă că rămân 10 camere.
Pas 3 Facem diferența dintre camerele apartamentelor.
3-2=1, deci este diferență de o camera
Pas 4 Împărțim numărul de camere rămase la diferența de apartamente și vom obține apartamentele cu 3 camere.
Deci avem 10 apartamente cu 3 camere și 25-10=15 apartamente cu 2 camere.

Abordarea 3(aceeași problemă propusă)

Elevii din această grupă nu au o gandire matematică, încercăm să dezvoltăm competența folosind desene/simboluri.

Obiectivele sunt:
-să reprezinte grafic datele problemei folosind simboluri/desene
-să interpreteze corect desenul
-să facă calculele corect

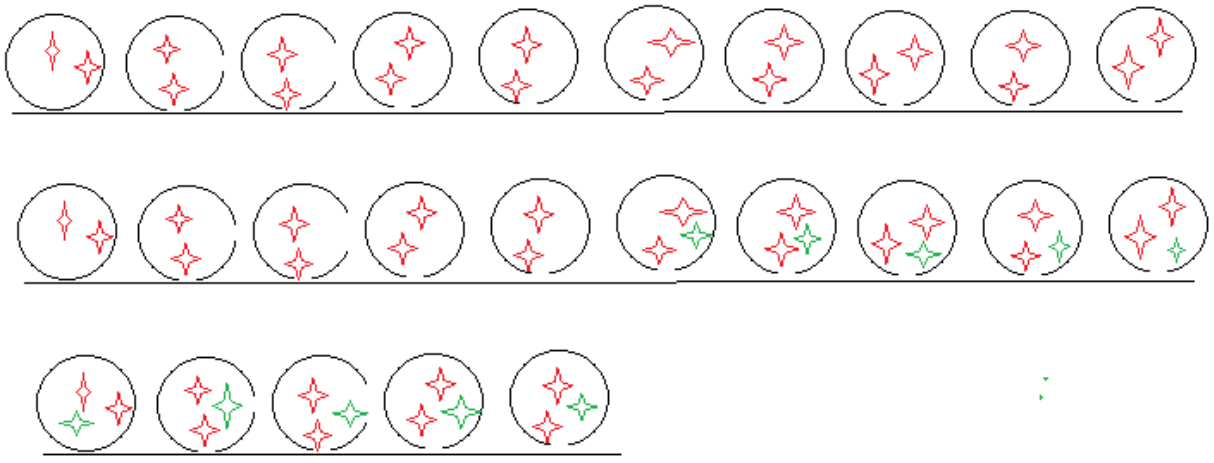

Indicație:

Reprezentați apartamentele folosind cercuri, camerele cu steluțe în interiorul cercurilor desenate.

Punem câte 2 steluțe in fiecare cerculeț, vom observa că vor fi 50 de steluțe. Pentru a forma cele 60 de apartamente cu 3 camere trebuie să mai completăm cerculetele cu 2 steluțe,pe rând,cu câte 1 steluță verde până formăm în total 60. Deci 10 apartemente vor avea 3 camere(steluțe) restul de 20 rămân cu 2 apartamente

Desenul alăturat ilustrează situația problemă

Elevii care au o gândire matematică dezvoltată vor putea rezolva cu ușurință orice problemă de matematică, folosind ecuații. La clasa a V- a elevii rezolvă problemele în special prin metoda figurativă, dar există și elevi supradotați care pot rezolva și cu ajutorul ecuațiilor.

Rezultatele obținute

Elevii la finalul activității de învățare vor avea 3 modalități de a rezolva o problemă de matematică, în funcție de nivelul lor de înțelegere se va forma competența specifică din abordări diferite.

Între abordarea 2 și abordarea 3 există o strânsă legătură deoarece algoritmul falsei ipoteze este conturat după schema logică prezentată. Primele rezultate vor fi după rezolvarea problemei dată la finalul activității, se vor dezvolta: creativitatea elevilor, imaginația, gândirea euristică.

Feedback-ul va fi unul pozitiv atât din partea elevilor cât și din partea profesorului. Studiul pe grupe dezvoltă foarte mult relația elev-elev, indicațiile pe care profesorul le dă elevilor vor dezvolta foarte mult interesul acestora, starea lor emoțională , aceștia fiind încurajați să își exprime liber ideile. Cu cât profesorul deține competențe psihorelaționale, cu atât elevii se vor implica în activitatea didactică.

COLEGI ȘI PRIETENI ÎNVĂȚĂM ÎMPREUNĂ!

Prof.înv.preșc:Trăistaru Mariana
Grădinița nr.154,București,sector 3

„Eu sunt copilul! Tu ţii în mâinile tale destinul meu.Tu determini în cea mai mare măsură, dacă voi reuşi sau voi eşua în viaţă! Dă-mi, te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire. Educă-mă , te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume".
(Din „Child's Appeal”, Mamie Gene Cole)

Fiecare copil este diferit şi special şi are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu dizabilităţi.Toţi copiii au dreptul la educaţie în funcţie de nevoile lor. Educaţia incluzivă are ca principiu fundamental un învăţământ pentru toţi,împreună cu toţi, care constituie un deziderat şi o realitate ce câștigă adepți și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare/ incluziune.

Educația de tip incluziv este o educaţie de calitate, accesibilă şi care îşi îndeplineşte menirea de a se adresa tuturor copiilor, fără discriminare. În întreaga lume, din ce în ce mai mulți copii care provin din medii defavorizate urmează grădinițele, școlile primare sau gimnaziale.În cele mai multe țări se stipulează prin lege că toți copiii trebuie să beneficieze de educație.

Grupul Român pentru Educație Incluzivă (GREI) are ca obiectiv general conectarea României la eforturile internaționale în realizarea educației incluzive, susținerea și dezvoltarea modelului românesc și promovarea acestuia la nivel național și european. Principiile pe care GREI le promovează sunt simple, clare și de maximă generalitate:

- fiecare copil este unic și valoros în cadrul sistemului de educație;
-fiecare copil poate învăța;
-politicile școlare sunt cele care trebuie să încurajeze mai curând ideea de școală pentru copil, decât cea de copil pentru școală;
-încurajează dezvoltarea și susținerea serviciilor de sprijin în școală , pentru a oferi oportunități de dezvoltare tuturor elevilor, dar și pentru a forma și sprijini profesorii;
- susțin parteneriatul educațional dintre profesori, părinți, elevi, alături de toți profesioniștii care dau valoare adăugată actului educațional; educație incluzivă înseamnă sprijin și educație pentru toți, grijă și atenție pentru fiecare.

În acest sens, integrarea educativă vizează reabilitarea și formarea persoanelor cu nevoi speciale, aflate în dificultate psihomotorie, de intelect, de limbaj, psihocomportamentală, senzorială, printr-o serie de măsuri de natură juridică, politică, socială, pedagogică. În pedagogia contemporană

există o preocupare intensă pentru găsirea căilor și mijloacelor optime de intervenție educativă, încă de la vârstele mici, asupra unei categorii cât mai largi de populație infantilă. Astfel, conștiința copiilor, de la cea mai fragedă vârstă, trebuie formată și dezvoltată , învățându-i pe aceștia că primirea copiilor „diferiți”, alături de toți ceilalți, trebuie făcută nu de dragul lor, în primul rând, și nu din milă pentru ei, ci pentru dreptul fiecărui individ de a participa la acțiuni comune pentru dezvoltarea lui ulterioară , pentru a contribui și el la dezvoltarea comunității în care trăiește.

Argumentul acestui referat este tocmai ideea că incluziunea poate și este mai mult decât un discurs demagogic, declarativ; ea poate fi pusă în practică prin tehnici concrete de predare și adaptare curriculară individualizată, prin formarea și dezvoltarea conștiinței tuturor copiilor pentru accepțiunea diversitară de orice tip. Grădinița are ca scop crearea unui program coerent și coordonat de incluziune a copiilor preșcolari cu diferite dizabilități, de alte etnii, proveniență socială etc. și pregătirea celorlalți copii în vederea acceptării acestora alături de ei, fără diferențe de manifestare comportamentală sau verbală. De asemenea, se impune și implementarea unor strategii coerente de dezvoltare a conștiinței și a comportamentelor copiilor în spiritul toleranței şi nediscriminării, a acceptării de șanse egale pentru toți copiii.

Integrarea/ incluziunea poate fi susținută de existența unui cadru legislativ flexibil și realist, de interesul și disponibilitatea cadrelor didactice din școala de masă și din școala specială, de acceptul și susținerea părinților copiilor integrați, de implicarea întregii societăți civile, dar și de nivelul de relații ce se formează și se dezvoltă la nivelul clasei integratoare care se bazează pe toleranță și respect față de copilul cu probleme. Grădinița care îi receptează în colectivitatea sa pe c opiii defavorizați și își determină intern „direct și indirect”, atitudinea față de aceștia este alcătuită din: educatoare, părinți, copii, iar la nivel extern, societatea cu numeroase instituții și diverși factori media. O condiție esențială pentru reușita acestor acțiuni comune ale celor trei factori activi din grădiniță este existența unor relații de înțelegere, constructive care se realizează prin atitudini deschise, prin disponibilitate, printr-un „pozitivism” specific ce se cimentează cu voință și convingere.

Educatoarea trebuie să cunoască deficiențele copiilor pe care îi va primi în grupăîn scopul înțelegerii acestora și pentru a-și putea modela activitățile, în funcție de necesitățile copiilor. Grupa în care va fi integrat copilul cu cerințe speciale va trebui să primească informații într-o manieră corectă și pozitivă despre acesta. Este foarte importantă sensibilizarea copiilor și pregătirea lor pentru a primi în rândurile lor un coleg cu dizabilități. Sensibilizarea se face prin stimulări: crearea și aplicarea unor jocuri care permit stimularea unor deficienţe (motorie, vizuală, auditivă), ceea ce determină copiii să înţeleagă mai bine situaţia celor ce au dizabilităţi: prin povestiri, texte literare, prin discuţii, vizitarea/ vizita unor persoane cu deficienţe.

Primirea în grupă a copilului cu cerinţe educative speciale, atitudinea faţă de el trebuie să păstreze o aparenţă de normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel cu ceilalţi copii din grupă. Conduita şi atitudinea educatoarei trebuie să demonstreze celorlalţi copii că i se acordă preşcolarului cu dizabilităţi. De aceea trebuie să exprime aceleaşi aşteptări şi să stabilească limite similare în învăţare ca şi pentru ceilalţi copii din grupă. Ea trebuie să îşi asume rolul de moderator , să promoveze contactul direct între copiii din grupă şi să direcţioneze întrebările şi comentariile acestora către copilul cu cerinţe educative speciale.

De asemenea, trebuie să-i încurajeze şi să-i stimuleze ori de câte ori este nevoie pe aceştia, dându-le încrederea în forţelele proprii, în propria reuşită în acţiunile întreprinse, evidenţiind unele abilităţi sau interese speciale lor în dezvoltarea şi sprijinirea cărora trebuie implicate şi familiile copiilor. Copiii cu cerinţe educative speciale integraţi în programul grădiniţei trebuie să dispună de o bună colaborare între educatoare, părinţi, psihologi şi profesorul logoped. Părinţii sunt parteneri la educaţie pentru că deţin cele mai multe informaţii despre copiii lor. Relaţia de parteneriat între părinţi şi grădiniţă presupune informarea părinţilor cu privire la programul grupelor, la conţinuturile şi metodele didactice, dar presupune şi întâlniri cu aceştia, participări la expoziţii, excursii, serbări, vizite, etc., în care sunt implicaţi proprii lor copii.

Această relaţie a grădiniţei cu părinţii copiilor cu cerinţe educative speciale este necesară şi benefică, ea furnizând, informaţional, specificul dizabilităţii preşcolarului, precum şi date despre contextul de dezvoltare a acestuia. Părinţii informează grădiniţa şi despre factorii de influenţă negativă care ar trebui evitaţi (fobii, neplăceri, stimuli negativi, atitudini care determină inhibarea / izolarea copiilor). Angajarea şi responsabilizarea familiei în educaţia copiilor este fundamentală pentru reuşita participării la programul instructiv- educativ al grădiniţei. La orice copil, în mod particular la copiii cu dizabilităţi, gradul de interes şi de colaborare a părinţilor cu grădiniţa este, cel mai adesea, proporţional cu rezultatele obţinute de aceştia. De aceea, putem afirma că familia este primul educator şi are cel mai mare potenţial de modelare.

Grădiniţa are rolul de a sprijini familiile să aibă încredere în resursele proprii, să facă faţă greutăţilor cu care acestea se confruntă. Educaţia părinţilor şi consilierea acestora au un rol important în integrarea copiilor cu afecţiuni de natură psihică, emoţională ori de altă natură în grădiniţă. Rezultatele muncii pentru promovarea incluziunii, atât directe cât şi indirecte, faţă de partenerii educaţionali, părinţi, apar după intervale mari de timp şi sunt efectul unui exerciţiu asiduu, susţinut. Centrarea atenţiei educaţionale pe grupurile vulnerabile este un indiciu al nivelului de civilizaţie atins de o anumită societate şi aceasta impune căutarea unei noi formule de solidaritate umană, fapt ce are o semnificaţie aparte în societatea noastră.

Grădiniţa este incluzivă printr-un curriculum flexibil şi deschis ce permite adaptări succesive. Nu copilul urmează curriculumul, ci acesta este un instrument menit să sprijine dezvoltarea lui, se adaptează nevoilor şi particularităţilor acestuia. Când spunem „grădiniţă incluzivă”, nu trebuie să ne ducem cu gândul la copiii cu CES, ci la fiecare copil în parte, pentru că fiecare are un ritm propriu de dezvoltare şi la un moment dat poate avea nevoie de anumite cerinţe speciale în ceea ce priveşte educaţia. Există, de asemenea, şi anumite situaţii de risc, în care educatoarea trebuie să cunoască trăirile şi comportamentele copilului, pentru a-l sprijini. Riscurile pot apărea din mediul socio-cultural din care acesta face parte, din relaţiile de familie care îi determină existenţa zilnică, precum şi modul de dezvoltare, din modelele formale educaţionale ce pot exercita un stres deosebit asupra copilului care nu corespunde „normalităţii” cu care ne-am obişnuit.

O planificare nu poate porni aşa, tradiţional, ca altă dată, de la conţinuturi, ci de la personalităţile copiilor, de la caracteristicile şi particularităţile individuale. Pe de altă parte, grădiniţa, ca instituţie, nu poate face faţă singură cerinţelor multiple ale unui program eficient de educaţie. Este nevoie de un parteneriat între grădiniţă- familie- comunitate, de o construcţie comună în folosul copilului, fără prejudecăţi, bazată pe respect reciproc, acceptare, toleranţă, indiferent de situaţia economică, socială sau educaţională a părinţilor. Educatoarea, la rândul ei, trebuie să răspundă diversităţii şi unicităţii fiecărui copil, să-şi orienteze pozitiv atitudinea, limbajul şi metodele pedagogice. Copilul preşcolar se află într-un proces de formare în care fiecare gest, fiecare cuvânt, fiecare privire din partea adulţilor care îl înconjoară poate să îi influienţeze imaginea de sine. Este foarte importantă atitudinea educatoarei la acţiunile copilului, apelativele, aprecierea pozitivă sau negativă, pentru a-i da copilului încredere în forţele proprii.

Pentru a evalua copilul, educatoarea trebuie să aibă în vedere competenţele şi capacităţile educaţionale ale fiecărui copil şi să identifice:

- cum este fiecare;
- ce ştie fiecare;
- ce face fiecare;
- cum cooperează cu ceilalţi.

În concluzie, pentru abordarea unei educaţii incluzive în grădiniţă, educatoarea trebuie să respecte următorii paşi:

-să elaboreze un plan de dezvoltare a grădiniţei în care să se precizeze concret parteneriatul cu familia şi comunitatea;

-să fie pregătit întregul personal al grădiniţei pentru a primi toţi copiii, fără discriminări;

-să asigure un climat primitor şi deschis prin organizarea mediului educaţional cât mai eficient şi stimulator;

-să aibă discuţii, în prealabil, cu copiii pentru a se accepta unii pe alţii, pentru a negocia, a colabora şi a lucra împreună;

-să asigure un curriculum flexibil şi deschis la care să aibă acces şi părinţii;

-să evalueze fiecare copil prin observaţie directă şi indirectă pentru a asigura participarea lui adecvată la activităţile curriculare;

-să asigure accesul tuturor copiilor la programul grădiniţei, dar şi la modificările şi adaptările acestuia;

-să asigure participarea tuturor familiilor la decizii şi acţiuni în favoarea tuturor copiilor;

-să evalueze permanent şi periodic progresele pe care le fac toţi copiii, nu numai di punctul de vedere al achiziţiilor intelectuale, dar şi al relaţiilor sociale, al cooperării şi colaborării, al dezvoltării imaginii de sine şi încrederii în forţele proprii;

-să elaboreze planuri individualizate, personalizate pentru copiii care au nevoie de sprijin în anumite componente ale dezvoltării şi la anumite momente;

-să ajusteze permanent curriculumul pentru a-l adapta la nevoile educative ale copiilor;

-să realizeze un permanent schimb de idei, experienţe şi soluţii cu celelalte colege, din grădiniţă sau din alte instituţii, precum şi cu familiile copiilor.

Bibliografie:

-Ecaterina Vrăşmaş-,, Educaţia copilului preşcolar”, Editura ProHumanitas, Bucureşti, 1999;

-Ecaterina Vrăşmaş-,,Introducere în educaţia cerinţelor speciale”, Editura Credis, Bucureşti, 2004.

Studiu privind rolul poveștilor în educația copilului preșcolar

Corbu Maria- Magdalena,
Colegiul Tehnologic ”Spiru Haret”, Piatra Neamț

Am ales povestea ca punte între copii, ca mijloc de realizare a unei dezvoltări a copiilor, într-un mediu relaxat, deoarece suntem convinşi de forţa educativă a acestui gen literar, la vârsta mirifică a copilăriei.

În această lume magică, preşcolarul se simte puternic, inteligent, capabil de fapte eroice, acţiuni spectaculoase, totul îi este permis în joc şi poate reflecta insatisfacţiile proprii asupra obiectelor cu care se joacă: hrăneşte păpuşa, ceartă ursuleţul, conduce maşina. Poveştile influenţează comportamentul copiilor, pentru că ei ascultă povestea, retrăiesc întâmplările din realitate şi proiectează altele proprii. Prin exersarea povestirii, copiii dobândesc deprinderea de a-şi exprima dorinţele, impresiile, gândurile şi de a reda în mod inteligibil, cursiv şi logic conţinutul unei poveşti, întâmplări, fapt trăit de ei, auzit de la alţii.

Este știut faptul că, încă de la vârsta preşcolară, copiii trebuie să dobândească deprinderea de a- şi exprima cu uşurinţă dorinţele, impresiile, gândurile şi de a reda în mod inteligibil, cursiv şi logic o poveste, un basm cunoscut, o întâmplare sau un fapt trăit, auzit de la alţii sau imaginat de ei. Formarea acestor deprinderi este necesară copiilor în procesul comunicării cu cei din jur, în procesul însuşirii cunoştinţelor în viitoarea lor activitate şcolară. Poeziile, povestirile, ghicitorile stimulează capacitatea creatoare a copiilor. Utilizarea unor metode şi procedee variate: povestire, convorbire, observarea ilustraţiilor din cărţi, planşe vizionarea unor diafilme, audierea unor lecturi artistice înregistrate pe casete audio sau video, reflectarea conţinutului povestirilor în cadrul jocurilor, a dramatizărilor, ajută copilul să-şi formeze priceperi şi deprinderi pentru povestit, condiţie esenţială pentru compunerea propriilor povestiri. Povestirile educatoarei, spuse în grădiniţă sunt activităţi de expunere orală a unor creaţii literare, a unor texte cu caracter realist, ştiinţific sau fantastic, menite să rezolve sarcinile educaţiei la vârsta preşcolară. Prin conţinutul lor, poveştile lărgesc orizontul de cunoştinţe al preşcolarilor prin multitudinea de aspecte din ambianţa înconjurătoare la care se face apel. Prin varietatea, bogăţia şi noutatea ideilor pe care le cuprind, dar mai ales prin felul în care scriitorul şi apoi povestitorul le prezintă şi reuşesc să-l convingă pe ascultător, povestirile contribuie la cunoaşterea mai profundă a vieţii.

În limba greacă, există cuvântul *paramythi*. Este un cuvânt compus din *para*, care înseamnă ”pe lângă, în afară” şi *mythos* ”mit”, deci "în afara mitului, pe lângă mit". În limba greacă, ”paramythi” înseamnă ”poveste, basm”. Construită pe premise reale şi pe opoziţii de tipul bine – rău, adevăr – minciună, înţelepciune – prostie, hărnicie – lene etc., povestea reflectă experienţa de viaţă şi valorile unui popor, pe care le cultivă prin mesajul care transpare din acţiunile prezentate şi din modalitatea de implicare în acestea a diferitelor tipuri de personaje. Referindu-se în egală

măsură la folclorul european şi cel românesc, B.P. Hașdeu spune: povestea este „orice fel de naraţiune, fie legendă, fie snoavă, fie anecdotă…, în care nu se întâmplă nimic miraculos sau supranatural, în timp ce în basm, supranaturalul constituie un elemen aesenţial”.

Având ca sursă de inspiraţie aspectele vieţii, în frumuseţea şi complexitatea ei, basmele şi poveştile nu pot fi tratate, interpretate separat. Autorii de basme şi- au numit creaţiile lor poveşti: Ion Creangă - Povestea lui Harap-Alb, Poveştile lui Charles Perrault, Poveştile Fraţilor Grimm, Poveştile lui H. Chr. Andersen. La începutul anilor 1800, Fraţii Grimm au dat adunat şi analizat o colecţie de poveşti populare de largă circulaţie şi au observat existenţa unor analogii mitice, incidente miraculoase, întâlnite în poveştile unor popoare care n-au venit niciodată în contact unele cu altele. Astfel, se poate vorbi despre universalitatea poveştilor, identitatea aspiraţiilor tuturor oamenilor, înclinaţia spre miraculos, fabulos, feeric. Numită şi basm (din sl. basmu: născocire, scornire), povestea este răspândită într-un număr enorm de variante la toate popoarele.

Caracteristicele poveştii se pot determina fără a recurge la noţiuni de teoria literaturii, prin întrebări:

- Cine povesteşte? / autorul

- Ce povesteşte? O întâmplare, întâmplări, o acţiune,

- Cine săvârşeşte acţiunea? / oameni, animale cărora li se atribuie însuşiri omeneşti. Bineînţeles că educatoarea are datoria de a le explica copiilor că oamenii şi animalele care săvârşesc acţiunea într-o operă literară se numesc *personaje*.

În mod firesc, copiii se simt atraşi de spiritul binelui şi participă afectiv la ceea ce se prezintă în operă, trăind un moment de satisfacţie în momentul victoriei binelui. Totalitatea întâmplărilor sau evenimentelor care se desfăşoară într-o operă literară epică constituie subiectul operei literare, care cunoaşte mai multe momente:

a) Expoziţiunea. Aici se prezintă locul, timpul şi personajele principale. Uneori pot absenta determinările de timp sau loc, atunci când aceste sunt nesemnificative pentru mesajul textului.

b) Intriga. Reprezintă motivul care determină acţiunea din operă şi urmează imediat după expoziţiune şi constă într-o acţiune, o atitudine, o afirmaţie.

c) Desfăşurarea acţiunii. Cuprinde întâmplări determinate de intrigă. În general, în lecturile destinate ciclului preşcolar, desfăşurarea acţiunii cuprinde câteva momente.

d) Punctul culminant. Este momentul în care lupta dintre personaje atinge gradul cel mai înalt.

e) Deznodământul. Stabileşte încheierea luptei între personaje sau grupuri de personaje prin triumful unuia.

Etimologic vorbind, termenul de "personaj" provine din limba italiană, "personaggio" și se traduce cu fiecare dintre persoanele care iau parte la acţiuni desfăşurate în cadrul unor opere literare.

Pentru a crea o poveste, autorul porneşte de la o realitate concretă întâlnită în viața oamenilor, cu durerile și bucuriile ei, dar și de la unele "tărâmuri îndepărtate", imaginare. Această realitate este transformată de imaginaţia creatoare a povestitorului, recreată artistic, filtrată de sensibilitatea, talentul și personalitatea autorului, apoi transfigurată în poveste, ca opera literară cu o valoare estetică.

Poveştile şi basmele au rămas de-a lungul veacurilor operele cele mai îndrăgite de copii, începând din primii ani ai copilăriei şi până aproape de adolescenţă. Producând o impresie puternică asupra imaginaţiei şi sensibilităţii copiilor, prin morala lor pozitivă şi uşor de recepţionat, ele au o deosebita însemnătate educativă.

BIBLIOGRAFIE:

1. Hașdeu, B.P., (1970) art. ,,Basm” în *Etymo Logicum Magnum Romanise*, (pagini alese), Editura Minerva, 1, pp. 342-343

2. Egan, K., (2007), Predarea ABC-ului învăţării, Editura CD Press, Bucureşti

3. Cristea, Sorin, Dicţionar de pedagogie, Editura Litera-Litera Internaţional, Bucureşti-Chişinău, 2000

4. Cristea S., Educația. Concept și analiză, Volumul 2, Didactica Publishing House, 2016, p. 24

Studiu asupra strategiilor pentru evitarea stereotipurilor de gen la preșcolari

Hîrțan Ana,
Colegiul Tehnologic ”Spiru Haret” Piatra Neamț

Dimensiunea de gen în educație la vârsta preșcolară constituie un proces investigativ care este la începuturi. Studiile întreprinse până în prezent au confirmat ipoteza conform căreia imaginea de sine a copilului, în raport cu genul, se formează încă de la vârste timpurii, iar structurarea trăsăturilor de gen urmează linia stereotipizării: băieții- puternici, curajoși, cu inițiativă, de la care se așteaptă să ocrotească, iar fetele- atente la nevoile băieților, sensibile, grijulii, cu manifestări artistice.

Trebuie specificată distincția între sex şi gen astfel:

- sexul este un element biologic care duce la împărţirea fiinţelor umane în femei şi bărbaţi, respectiv în persoane de sex femeiesc şi persoane de sex bărbătesc;
- genul reprezintă diferenţele sociale între femei şi bărbaţi care au fost învăţate, sunt modificabile în timp şi sunt diferite în interiorul culturilor şi între culturi.

În grădiniţă, copiii desfăşoară activităţi singuri, în perechi, ori în grup. Studiile de gen surprind preferinţa fetelor de a se juca în perechi, în timp ce băieţii se organizează în grupuri lărgite de joc. Odată cu grădiniţa, cercul de prieteni al copilului se lărgeşte considerabil. Vorbe precum „Prietenul la nevoie se cunoaşte!” sau „Spune-mi cu cine te împrieteneşti ca să-ti spun cine eşti!” sunt, cu siguranţa cunoscute şi sunt verificate şi confirmate de generaţii întregi. Când copilul ajunge să cunoască alţi copii, când începe să „iasă în lume” şi să „socializeze”, el devine independent. Va ajunge chiar la o vârstă la care prietenii şi părerile lor vor conta enorm. Dar până atunci mai este mult şi depinde de familie, de educaţia pe care o primeşte de la aceasta precum si cea oferita de mediul educaţional, de valorile care le sunt insuflate, ca el sa ştie să-şi aleagă în mod corect prieteni. La început, copilul se alătura instinctiv celor de vârsta lui, din nevoia naturala de a fi între indivizi asemănători lui. Treptat, va selecta după criterii simple: ”George se trânteşte în nisip ca mine, cu Alex mă joc de-a Poliţia.” Treptat, motivaţia devine mai nuanţată: ”nu mai vreau cu George, pentru ca el vrea mereu să conducă joaca, îl prefer pe Alex pentru ca nu mă părăseşte când am nevoie de el, iar Georgiana este bună și- mi da păpuşa ei” etc. Astfel, uneori fetele şi băieţii ajung să îşi dezvolte doar acele abilităţi emoţionale care sunt conforme cu normele de gen accepate de către un grup.

Comportamentul social al copiilor este puternic influenţat de convingerile părinţilor privind rolurile de gen. Dacă feminitatea şi masculinitatea se învaţă, atunci ar trebui ca mesajul către copil să fie relativ coerent, adică părinţii şi educatorii să considere că înţelesul lor se defineşte în acelaşi mod şi acţionează în aceeaşi direcţie. Deci, nu se doreste înlocuirea patriarhatului cu matriarhatul, ci

parteneriatul. Nu se susţine egalitatea de gen (toţi aceleaşi valori şi roluri în mod egal), ci echitatea de gen care presupune acceptarea participării specifice a femeilor şi bărbaţilor atât la viaţa privată, cât şi la cea publică.

Accentul pus pe formarea personalității, pe respectarea particularităților individuale şi pe tratarea diferențiată constituie o prioritate a sistemului actual de învățământ, care promovează implicit respectarea particularităților de gen. Problematica diferenţelor de gen apare din ce în ce mai frecvent când abordăm dezvoltarea adecvată a copiilor, ea având un rol decisiv în modul în care se formează abilităţile emoţionale ale acestora. Educaţia, în funcţie de nevoile de dezvoltare specifice genului se realizează de către părinţi şi educatori încă de la începutul formării identităţii de gen, în jurul vârstei de 2-3 ani, când copilul realizează că sunt două categorii: băieţi şi fetiţe, iar ei aparţin uneia dintre ele.

Dezvoltarea identităţii de gen este puternic influenţată de rolurile de gen existente intr-o societate. Copiii învaţă de foarte mici ce înseamnă să fii băiat sau fată în societatea noastră, ei fiind expuşi la mulţi factori care le influenţează atitudinile şi comportamentele cu privire la rolurile de gen. Toate acestea contrazic stereotipurile de gen, astfel încât, băieţii pot să ajute la gătit, să coase hainele păpuşii, iar fetele pot să proiecteze şi să construiască din cuburile de plastic un bloc turn care depăşeşte înălţimea lor, pot mânui uneltele din trusa mecanicului sau pot să repare mobila păpuşii. Pentru evitarea formarii stereotipurilor de gen, propunem câteva strategii pe care noi, dascălii, le putem aplica cu success în activitățile zilnice.

- să stimuleze jocul în grup al fetelor pentru că încurajează cooperarea şi jocul în perechi al băieţilor pentru a încuraja comunicarea;
- să planifice teme de joc pentru ambele genuri şi să implice şi fetele şi băieţii deopotrivă, uneori şi băieţii îşi doresc să îmbrace rochiile de prinţese, să se joace alături de fete, pe când acestea vor să fie padurari, să ocrotească animalele pădurii;
- să laude în egală măsură şi fetele şi băieţii pentru întărirea comportamentelor şi sancţionaţi în aceeaşi măsură;
- să încurajeze fetele să accepte rolul de lider în jocurile cu grupe mixte, să rezolve problemele care apar în timpul jocului;
- să se asigure că toate centrele sunt dotate cu materiale şi imagini care trezesc atât interesul fetelor cât şi al băieţilor;
- să echilibreze în formarea grupelor, în măsura în care este posibil, numărul fetelor cu cel al băieţilor;
- să nu refuze şi să nu ignore copiii care îşi doresc la serbări roluri ce nu sunt specifice în mod tradiţional genului;

- să cumpere jucării care nu sunt specifice în mod tradiţional genului şi să asiste copilul în explorarea şi descoperirea lor;
- să implice fetele în jocuri care dezvoltă nu numai abilităţile verbale, ci şi abilităţile cognitive si motorii. În acelaşi timp, implicaţi băieţii în jocuri care dezvoltă colaborarea, de tip: ”De- a familia”.

Stereotipul masculin încurajează un nivel ridicat de activare, jocuri fizice, dominare, iar stereotipul feminin se referă la preocupare faţă de ceilalţi şi pasivitate, iar într-o societate plină de roluri, copiii încearcă să le adopte pentru a se adapta la viaţa socială, deşi ele nu sunt neapărat cele mai potrivite, de cele mai multe ori luând forma unor convingeri nesănătoase de gen, denumite şi stereotipuri.

Bibliografie

1. „Despre dezvoltarea abilităţilor emoţionale şi sociale ale copiilor, fete şi băieţi cu vârsta până în 7 ani”, Ghid pentru cadrele didactice din Învăţământul preşcolar, UNICEF, 2007;
2. „Noi repere ale educaţiei timpurii în grădiniţă”, M.E.C.T.
3. Cucoş, C. „Pedagogie’’ Editura Polirom, Iaşi 1996;
4. Pânişoară, I. O. „Comunicarea eficientă’’, Editura Polirom, Iaşi, 2004;
5. Stănculescu, E. „Despre educaţie’’, Editura Cartea Universitară, Bucureşti, 2004;
6. Ionescu, M. şi Radu. I „Didactica modernă’’, Editura Dacia, Cluj Napoca, 2002;
7. Anghel, P. „Stiluri şi metode de comunicare’’, EdituraAramis, Bucureşti,2003.

Fiecare copil este unic!

ALBU CRISTIANA LAURA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.7 ALEXANDRIA

În activitatea pe care o desfăşoară, omul este o fiinţă dependentă de ceilalţi. Are nevoie permanentă de a comunica şi coopera. Întâlnim peste tot în jurul nostru oameni cu deficienţe. Ei sunt percepuţi diferit, perceperea lor socială nefiind întotdeauna constantă, ea variază de la societate la societate, furnizând semnificaţii diferite, în funcţie de cultura şi de valorile promovate.

Şcoala este de asemenea un mediu important de socializare.Deseori ne întrebăm noi, cadrele didactice, cum vom efectua integrarea copiilor cu CES?....Oare nu ar trebui să ne gândim că este prioritară realizarea procesului de înţelegere a colegilor cu privire la deficienţele lor? Copiii pot fi foarte cruzi sau foarte drăguţi cu alţi copii care sunt diferiţi de ei. Atunci când sunt în preajma lor, îi pot imita, pot râde de ei, se pot juca lânga ei fără să-i includă şi pe ei, prefăcându-se că nu există. De obicei, copiii reacţionează aşa atunci când nu înţeleg. Pentru a-i putea înţelege mai bine, se pot organiza jocuri cu ajutorul cărora pot înţelege, pe rând, diverse handicapuri. De exemplu, pentru a-i înţelege pe copiii cu deficienţe de vedere, se poate propune un joc în care, pe rând, copiii, sunt legaţi la ochi şi lăsaţi să se descurce într-un perimetru definit. În felul acesta, copiii vor înţelege mai bine situaţia în care se poate afla un copil cu deficienţe de vedere. Asemănător se pot inventa diverse jocuri adaptate la vârsta şi la puterea lor de înţelegere.

Copiii cu C.E.S. pot prin joc să-şi exprime propriile capacităţi. Astfel, copilul capătă prin joc informaţii despre lumea în care trăieşte, intră în contact cu oamenii şi cu obiectele din mediul înconjurator şi învaţă să se orienteze în spaţiu şi timp.

Integrarea şcolară exprimă atitudinea favorabilă a elevului faţă de şcoala pe care o urmează; condiţia psihică în care acţiunile instructiv-educative devin accesibile copilului; consolidarea unei motivaţii puternice care susţine efortul copilului în munca de învăţare; situaţie în care copilul sau tânarul poate fi considerat un colaborator la acţiunile desfăşurate pentru educaţia sa; corespondenţa totală între solicitările formulate de şcoală şi posibilităţile copilului de a le rezolva; existenţa unor randamente la învăţatură şi în plan comportamental considerate normale prin raportarea la posibilităţile copilului sau la cerinţele şcolare.

În şcoală, copilul cu tulburări de comportament aparţine de obicei grupului de elevi slabi sau indisciplinaţi, el încălcând deseori regulamentul şcolar. Din asemenea motive, copilul cu tulburări de comportament se simte respins de către mediul şcolar (educatori, colegi). Ca urmare, acest tip de şcolar

intră în relaţii cu alte persoane marginalizate, intră în grupuri subculturale şi trăieşte în cadrul acestora tot ceea ce nu-i oferă societatea. În astfel de cazuri, cadrul didactic trebuie să se apropie mai mult de sufletul copilului pentru ca acesta să nu se mai simtă respins.Elevii cu tulburări vizuale, tulburări de auz, cu dizabilităţi fizice, necesită programe şi modalităţi de predare adaptate cerinţelor lor educative, programe de terapie, rampe de acces pentru deplasare, asistenţă medicală specializată, asistenţă psihoterapeutică Stimularea încrederii în sine şi a motivaţiei pentru învăţare, încurajarea sprijinului şi cooperării din partea colegilor, formarea unei atitudini pozitive a colegilor, încurajarea independenţei şi creşterea autonomiei personale sunt aspecte semnificative de care cadrul didactic trebuie să ţină cont în vederea facilitării integrării şcolare a acestor copii. .

De cele mai multe ori, când lucrăm cu elevi cu cerinţe educative speciale, ne gândim la sarcini împărţite în etape mai mici, realizabile, la folosirea învăţării afective, la adaptarea metodelor şi mijloacelor de învăţare, evaluare, dar si la sprijinirea elevului să devină membru al unui grup. Este bine să organizăm activităţi de grup care să stimuleze comunicarea şi relaţionarea interpersonală (jocuri, excursii, activităţi extraşcolare, activităţi sportive, de echipă), să îi sprijinim emoţional, să folosim un limbaj simplu, accesibil elevului şi nivelului lui de înţelegere. Încurajarea oricărei tentative de comunicare, indiferent de natura ei este importantă. Fiecare copil este unic, cu necesităţi diferite. Noi, adulţii, părinţi şi dascăli deopotrivă, încercăm să-i educăm, astfel încât să devină, la rândul lor, adulţi fericiţi, iubitori şi eficienţi. Însă există copii marginalizaţi, defavorizaţi şi/sau excluşi de la educaţie. Aceştia sunt cei pentru care educaţia incluzivă a devenit o şansă pentru o dezvoltare armonioasă.

Incluziunea presupune efortul de a asigura tuturor elevilor - de limbă şi cultură diferite, din familie diferite, cu orice probleme de sănătate, cu interese şi moduri de învăţare diferite - strategii de predare-învăţare adecvate şi individualizate, fără a stigmatiza sau a separa. Includerea îmbunătăţeşte procesul de învăţare pentru toţi elevii, cu şi fără nevoi speciale. A asigura şanse egale elevilor înseamnă a asigura posibilităţi maxime de dezvoltare fiecăruia, în funcţie de aptitudinile şi interesele sale Şcoala are datoria de a asigura şanse egale tuturor elevilor. Educaţia incluzivă a devenit parte integrantă a educaţiei pentru toţi şi constituie răspunsul şcolii la nevoile ce decurg din diversitatea copiilor.Noul tip de şcoală, cea incluzivă, trebuie să recunoască diferite cerinţe educaţionale ale copiilor, să reacţioneze adecvat la acestea, să asigure o educaţie de calitate pentru toţi.

Fiecare copil este unic şi îşi are propria sa valoare, indiferent de problemele pe care le prezintă în procesul de învăţare şcolară. Recunoaşterea drepturilor egale pentru toţi oamenii, în general şi pentru toţi copiii, în mod special, fără discriminare, subliniază faptul că nevoile fiecăruia sunt la fel de importante.

Bibliografie:

1. Ionescu, S., „Adaptarea socioprofesională a deficienţilor mintali”, Bucureşti, Editura Academiei P.S.R., 1975;
2. Miftode, V. (coord.), „Dimensiuni ale asistenţei sociale: forme şi strategii de protecţie a grupurilor defavorizate”, Botoşani, Eidos, 1995;
3. Popescu, G., Pleşa, O. (coord.), „Handicap, readaptare, integrare”, Bucureşti, Pro Humanitate, 1998;

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ – O PERSPECTIVĂ EUROPEANĂ

Profesor învățământ preșcolar: Mihăilescu Cristina
Grădinița cu Program Prelungit „Junior” Slobozia, Ialomița

Diferențierea este o modalitate de a adapta/ modifica instruirea pentru a răspunde diferitelor nevoi ale elevilor. Profesorii pot diferenția procesul, conținutul, resursele sau mediul de învățare. O grupare flexibilă și o evaluare continuă pot face din diferențiere una dintre cele mai de succes strategii de instruire. Scopul diferențierii este de a se asigura că toți elevii sunt provocați și implicați în învățarea lor, indiferent de nivelul abilităților de învățare pe care le dețin sau de stilul de învățare predominant utilizat. Diferențierea se referă la crearea unor experiențe de învățare flexibile pentru diferite categorii de elevi. Adaptând instruirea pentru a satisface nevoile diferite, profesorii pot crea o experiență de învățare mai captivantă și mai eficientă pentru elevii lor. Diferențierea poate include activități care se adresează diferitelor stiluri de învățare (această teorie a fost puternic criticată, deoarece a fost scoasă din context în multe săli de clasă), cum ar fi sprijin vizual/ prezentări pentru elevii vizuali sau activități practice pentru elevii kinestezici. Diferențierea poate implica, de asemenea, ajustarea nivelului de dificultate al temelor sau oferirea de sprijin suplimentar pentru elevii cu dificultăți. În cele din urmă, scopul diferențierii este de a crea o experiență de învățare pozitivă și incluzivă, care să ajute fiecare elev să își atingă potențialul maxim.

Diferențierea este o modalitate de a preda sau chiar o filozofie care este concepută pentru a satisface nevoile întregii clase. Nu este un pachet sau o colecție de fișe de lucru. După cum explică Carol Ann Tomlinson (1999), diferențierea înseamnă oferirea mai multor opțiuni pentru ca elevii să dobândească cunoștințe. Predarea diferențiată înseamnă că profesorul va observa și identifica asemănările și diferențele dintre elevi și va folosi aceste cunoștințe pentru a concepe predarea. Cum putem preda diferențiat în sala de clasă? Potrivit lui Carol Ann Tomlinson, există patru moduri prin care profesorii își pot diferenția instruirea:

• **Conținut**: Există șase niveluri ale taxonomiei lui Bloom (o clasificare care variază de la abilități de gândire de ordin inferior la abilități de gândire de ordin superior ale), adică cunoașterea, înțelegerea conceptuală, aplicarea, analiza, evaluarea și crearea. Prin urmare, potrivit lui Carol Ann Tomlinson, profesorii trebuie să diferențieze conținutul prin crearea de activități pentru fiecare grup de elevi care acoperă diferite niveluri ale taxonomiei lui Bloom. Exemplu: Conceptul de curriculum - activități de învățare care pornesc de la relevarea experienței anterioare în legătură cu conceptul, care poate fi verbală, dar și ilustrativă: - matrice conceptuală: conceptul/ o definiție/ o ilustrare a înțelegerii

conceptului/ un exemplu din viața cotidiană (matricea se poate construi în mai multe moduri); - lectura fișelor de informații, construite în 2 – 3 moduri, care adaptează limbajul în funcție de capacitatea de înțelegere.

• **Proces:** Fiecare elev are un stil preferat de învățare, iar diferențierea cu succes permite furnizarea de informații și instrucțiuni în diferite forme: auditiv, vizual, verbal și kinestezic. Cadrul de gândire universal le permite profesorilor să proiecteze diferite călătorii de învățare care ating același obiectiv. În loc să folosească strategii generice pentru toată lumea, profesorii pot muta elevii de la un nivel introductiv la o înțelegere mai avansată a conținutului folosind diferite activități de învățare.

• **Produs:** După finalizarea unei lecții, elevii creează un produs pentru a arăta stăpânirea conținutului. Poate fi sub formă de:

• **Mediu de învățare:** condițiile optime de învățare includ atât elemente psihologice, cât și fizice. Un aspect diferențiat al sălii de clasă este esențial, inclusiv o gamă largă de aranjamente și mobilier pentru clasă pentru a sprijini atât munca personală, cât și în grup. Carol Ann Tomlinson afirmă că, pentru a susține bunăstarea psihologică a elevilor, profesorii trebuie să folosească acele strategii de management al clasei și de predare care promovează un mediu de învățare stimulativ și sigur.

Personalizarea și individualizarea sunt metode de predare care încearcă să dezvolte, în orice situație, pentru o persoană cu dizabilități sau nu, cea mai mare competență posibilă în cât mai multe zone posibil. Dezvoltarea în fiecare elev a unei metode de învățare personale și abilitatea de a aborda cunoștințele într-un mod critic și metacognitiv este un obiectiv fundamental în concepția modernă a predării. Termenul "personalizare" ar trebui diferențiat de "diferențiere", în ceea ce privește alegerea elevului în ceea ce privește ce să învețe, când și cum. Uneori, "personalizarea" este folosită abuziv ca sinonimă cu "individualizarea": cele două cuvinte au două implicații pedagogice distincte.

Individualizarea se referă la setul de strategii de instruire care urmăresc să asigure că elevii ating aceleași scopuri de învățare, cu diferite ritmuri, la momente diferite și diferite moduri de a gândi despre stilurile cognitive. Profesorul gestionează și alege cea mai bună soluție pentru cei care învață. Scopul personalizării este de a îmbunătăți potențialul cognitiv al cursantului, istoricul personal, inteligența, sensibilitatea și abilitățile (inclusiv cele emoționale), ceea ce caracterizează fiecare individ ca persoană, pentru a realiza o formă de excelență cognitivă, dezvoltând toate atitudinile, abilitățile. Rezultatele și obiectivele învățării vor fi, prin urmare, diferite pentru fiecare elev și nu va fi posibil să se stabilească la începutul procesului de învățare. Nu este atât de mult tipul de abilități care trebuie

dobândit care influențează rezultatele, ci gradul diferit de pricepere în utilizarea acelorași abilități. Cei care învață, ghidat de cei care predau, sunt codesigneri activi ai experienței de învățare și a călătoriei.

În individualizarea pedagogică, obiectivele sunt aceleași pentru toți elevii din clasă (cunoștințe, abilități, abilități), în timp ce strategiile adoptate de fiecare individ pentru a le realiza sunt diferite în ceea ce privește timpul, materialele și stilul cognitiv. învățarea individuală. În personalizarea învățământului, obiectivele pot fi modificate în funcție de modul de funcționare propriu fiecăruia și astfel în funcție de competențe, de centrele de interese, motivațiile și potențialul fiecăruia.

De-a lungul anilor, s-a dezvoltat o dezbatere intensă în jurul personalizării, atât asupra semnificației termenului, cât și asupra limitelor potențiale ale abordării. Școala ar trebui să adopte o abordare integrată deoarece, așa cum spune Guerra, i-ar permite să urmărească logica dreptului la egalitate și dreptul la diversitate. Cu alte cuvinte, rolul școlii "este de a preda anumite lucruri tuturor, folosind toate mijloacele disponibile (individualizarea) și permițând /stimulând posibilitatea ca fiecare elev să conducă căile de învățare personal (personalizare).

BIBLIOGRAFIE:

Suport curs ,,Educația incluzivă-o perspectivă europeană”

NECESITATEA TRATĂRII DIFERENŢIATE A ELEVILOR

Prof.înv.primar DOBRICĂ IUSTINICA TEODORA
Școala Gimnazială Călmățuiu, Teleorman

I. În contextul social actual , şcoala este supusă unui mare număr de idei şi alternative. Complexitatea problematicii tratării diferenţiate şi individualizate, necesitatea aplicării în practică impun fiecărui cadru didactic o serioasă investigare a studiilor teoretice, dar, mai mult decât atât, identificarea, crearea, aplicarea unor idei, situaţii de învăţare, experienţe în domeniu.

În documentele care reglementează drepturile copilului este specificat dreptul la educaţie. Astfel, „Convenţia cu privire la drepturile copilului” prevede în cadrul art. *28 „dreptul copilului la educaţie(...) în mod progresiv şi pe baza egalităţii de şanse”,* iar art. 29 subliniază în alin. a) *„dezvoltarea plenară a personalităţii, a vocaţiilor şi aptitudinilor mentale şi fizice ale copilului. ”*

Necesitatea tratării diferenţiate nu este o noutate. Acum mai bine de un secol, în 1888, la Sorbona, H. Marion realizează o pledoarie în favoarea educaţiei centratre pe elev. În anul 1978, în lucrarea „Învăţământul diferenţiat. Concepţii şi strategii”, I.T.Radu propune adaptarea activităţilor de învăţare la posibilităţile diferite ale elevilor, la capacitatea de înţelegere şi la ritmul propriu de lucru (al grupului sau al elevului).

Principiul de bază este că nu există elevi buni şi elevi slabi, ci există elevi buni la lucruri diferite. În 1985 Howard Gardner elaborează *Teoria inteligenţelor multiple*: inteligenţa nu este considerată o însuşire pusă în lumină prin teste standard, ci capacitatea de a rezolva probleme şi a realiza produse în situaţii concrete de viaţă; există inteligenţe diferite şi autonome care conduc la modalităţi diverse de cunoaştere, înţelegere şi învăţare.

Diferenţierea în activitatea educaţională include două perspective:

• perspectiva negativă („diferenţa” reflectă un statut mai scăzut, mai puţină valoare → perpetuează inegalităţile şi tratamentul inechitabil;)

• perspectiva pozitivă (recunoaşterea individualităţii, a necesităţilor şi intereselor individuale).

Atât recunoaşterea, cât şi nerecunoaşterea diferenţelor pot produce, prin exagerare, consecinţe negative, dacă ne referim la copiii cu dizabilităţi:

– dacă le recunoaştem, se poate ajunge la şcolarizarea diferită, separată → stigmatizare, devalorizare;

– dacă nu le recunoaştem, poate apărea o şcolarizare inadecvată. (T. Vrasmas).

P. Perrenoud defineşte *diferenţierea în educaţie* ca o organizare a activităţii „în aşa fel încât fiecare elev să fie constant sau cât mai frecvent confruntat cu situaţiile didactice cele mai productive pentru el.” Tratarea diferenţiată se poate realiza prin:

• Curriculum diferenţiat (trunchi comun, extindere, aprofundare);

• organizarea clasei eterogene în grupe de elevi pe niveluri (minim, mediu, maxim), în funcţie de progres, pe discipline de studiu;

• organizarea activităţii pe centre de învăţare (aplicaţie la *teoria inteligenţelor multiple* a lui H. Gardner);

• organizarea şi desfăşurarea activităţii pe grupe, în funcţie de tempoul de învăţare;

• diferenţierea temelor pentru acasă.

Individualizarea presupune personalizarea educaţiei (de exemplu, copiii cu cerinţe educative speciale, fie capabili de performanţe superioare, fie cu dizabilităţi în învăţare). Individualizarea poate fi realizată prin:

• personalizarea obiectivelor (adaptarea obiectivelor educaţionale la posibilităţile reale ale elevului);

• personalizarea activităţilor de învăţare, cu posibilitatea ca elevul să poată alege modalitatea preferată de lucru;

• adaptarea timpului necesar pentru învăţare;

• adaptarea materialelor de instruire (fişe de lucru, fişe de ameliorare, fişe de dezvoltare, suporturi audio- video etc.);

• învăţare asistată pe calculator;

• individualizarea temei pentru acasă.

O modalitate eficientă şi acceptată de elevi este *tema pentru acasă cu sarcini de lucru diferenţiate,* după următoarea structură:

➢ tema pentru acasă obligatorie (tema notată cu **O**), care cuprinde sarcini de lucru de nivel minim/ mediu;

➢tema pentru „elevii har nici” (tema notată cu ❋); nu este obligatorie, dar poate fi efectuată de elevii care doresc să lucreze suplimentar; tema include sarcini de lucru de nivel mediu/ superior;

➢ tema pentru „elevii isteţi” (notată cu , simbolizând „un bec care se aprinde”); tema nu este obligatorie şi include –în alternanţă- fie sarcini de lucru de nivel superior, fie diferenţiere pe baza *teoriei inteligenţelor multiple*.

Fiecare elev va alege acasă, după efectuarea temei obligatorii, ce şi cât poate rezolva din celelalte teme propuse. Faptul că fiecare poate face acest tip de alegere înseamnă, pentru elev: automotivare, autoevaluare (relativă, evident!), propria adaptare la ritmul de lucru, la elementele de bioritm individual. Ulterior, în evaluare, se pot face aprecieri, pot fi lăudaţi, evidenţiaţi elevii care, în unităţi mai mari de timp, dovedesc interes în realizarea temelor pentru acasă.

II. Abordare practică la nivel de clasa a II-a:

➢ **Limba şi literatura română**

Textul narativ: Degeţica (după H. Ch. Andersen)

Nivel 1 (tema pentru acasă obligatorie)

1. Răspunde în scris la întrebări.
2. Alcătuieşte două enunţuri în care cuvântul **bancă** să aibă sensuri diferite.

Nivel 2 (tema pentru „elevii harnici”)

1. Scrie întrebări potrivite pentru enunţul:

Broasca a luat-o pe Degeţica.

2. Povesteşte fragmentul din manual, apoi găseşte un final potrivit.

Nivel 3 (tema pentru „elevii isteţi”)

1. Alcătuieşte trei enunţuri în care cuvântul **bancă** să aibă sensuri diferite.
2. Realizează două desene/schiţe care să ilustreze sensuri diferite ale cuvântului **broască**.

3. Alcătuieşte şi rezolvă o problemă pe baza datelor următoare:
   ….23 broscuţe…… cu 5 broscuţe mai puţin.
   Câte……?
4. Aminteşte-ţi cântecul „Broscuţele” şi interpretează-l.
5. Caută şi notează/adună cât mai multe informaţii despre plantele şi vieţuitoarele din apropierea apelor.
6. Modelează din plastilină unul din personajele texului „Degeţica”.
7. Reciteşte textul din manual, apoi gândeşte-te şi răspunde la următoarele întrebări:
   a)Este corect gestul broaştei? Cum ar fi trebuit să procedeze?
   b)Ce crezi că a simţit Degeţica?
   c) Ce ai simţi tu dacă ai fi în locul Degeţicăi?

III. OBSERVAŢII

Este evidentă superioritatea tratării diferenţiate şi individualizate. Practicienii cunosc însă foarte bine aspectul consumului (de energie, financiar, de timp etc.) în momentul proiectării/aplicării acestei maniere de lucru. Pentru obţinerea unor reale rezultate în activitatea cu elevii este imperios necesar să se intervină cu modificări de tipul: dotarea cu un minim de mijloace didactice (computer, copiator, imprimantă, scanner, tablă interactivă) adecvate unui proces modern de predare-învăţare etc.

IV. CONCLUZII

Tema pentru acasă constituie o oportunitate pentru învăţător şi elevi de a prelungi timpul dedicat învăţării, de a stimula interesul pentru diverse domenii, de a diferenţia instruirea în sensul nevoilor şi intereselor elevilor. Astfel, elevii vor învăţa să facă alegeri bazate pe propriile interese, iar procesul de predare învăţare se va perfecţiona prin posibilitatea descoperirii mai multor perspective asupra conţinuturilor, ideilor, evenimentelor.

BIBLIOGRAFIE

Cocoradă, Elena -*„Tema pentru acasă – rezultantă a unor multiple influenţe educative”,* rev. *Înv. primar*, nr. 4/2004, Ed. *Miniped*, Bucureşti, 2004, p. 13-18

Gliga, Lucia (coord.) -*„Instruirea diferenţiată”,* Ed. *Tipogrup press*, Bucureşti, 2001

Vrasmas, Traian -*„Şcoala pentru toţi”,* Ed. *Miniped*, Bucureşti, 2004

ABSENTEISMUL ŞCOLAR

PROF. ÎNV. PREȘCOLAR: ONCEA MARIA
GRĂDINIȚA P. N. ȘTIUCA

Absenteismul desemnează un tip de conduită evazionistă stabilă, cronică, permanentizată ce prefigurează sau reflectă deja atitudinea structurată a lipsei de interes, motivaţie, încredere în educaţia şcolară.

Absenteiştii nu mai apreciază şcoala ca pe o instituţie ce oferă beneficii importante în viitor, ei fiind interesaţi mai mult de obţinerea rapidă a unor avantaje materiale. În timp ce pentru această categorie de elevi, frecventarea şcolii devine sinonimă cu pierderea de timp, pentru elevii având rezultate slabe şi o stimă de sine scăzută, prezenţa la şcoală devine traumatizantă, ea conducând la deteriorarea imaginii de sine, a statutului printre colegi.

În acest context, absenteismul școlar și prevenirea acestuia nu constituie doar o problemă a sistemului educațional, ci o problemă a întregii societăți, care generează șomajul, sărăcia, sporește delincvența și consumul de droguri, altfel spus, marchează economia țării în general, prezentul și viitorul multor familii, în particular.

Absenteismul este primul factor asociat în mod direct cu abandonul şcolar. Este prezent mai frecvent în mediul urban, în cadrul familiilor sărace. În general, cei care ajung să abandoneze şcoala sunt elevii care învaţă la şcoli profesionale.

Cauze care ţin de personalitatea şi starea de sănătate a elevului: motivaţie şcolară scăzută, lipsă de interes, încredere scăzută în educaţia şcolară, oboseală, anxietate, autoeficacitate scăzută, imagine de sine deteriorată, sentimente de inferioritate, abilităţi sociale reduse, pasivitate; refuzul de a adera la o alegere făcută de alţii (reacţie la presiu nea exercitată de dorinţele adulţilor);

Cauze care ţin de familie, condiţiile socio-economice ale familiei: sărăcia, stil parental indiferent, neglijent, familii dizarmonice, părinţi foarte ocupaţi sau plecaţi în străinătate;

Cauze care ţin de contextul şcolar specific (inclusiv relaţia profesor-elev): presiunea grupului, supraîncărcarea şcolară, comunicarea defectuoasă elev-profesor (ironizarea, umilirea elevului), evaluarea subiectivă, frica de evaluare, conflict cu colegii, practici educative percepute de elevi ca fiind nedrepte, frustrante, incompatibilitate între aspiraţiile, trebuinţele de învăţare şi oferta educaţională a şcolii; formă de apărare împotriva disciplinei excesiv de rigidă şi severă, politici proabsenteiste ale şcolii la elevii din clasele terminale foarte importantă este şi variabila vârstă.

Familia are şi ea o covârşitoare importanţă în luarea acestei decizii. Ea trebuie să-l sprijine permanent pe cel care are tendinţa de abandon, să-l înţeleagă şi, cel mai important, să nu ia măsuri drastice, severe, împotriva acestuia. În anumite cazuri, chiar şi familia poate fi consiliată pentru formarea unei atitudini potrivite, pozitive, care să se aplice cu succes în astfel de situaţii. Vizita dirigintelui/consilierului şcolar acasă la elev, poate crea premisele unui dialog mai liber, unei relaţii mai apropiate, bazate pe sinceritate şi încredere reciprocă. Sporirea numărului de activităţi comune şcoală – familie, realizarea unor proiecte împreună, sunt foarte importante pentru ca elevul să înţeleagă că ambele instituţii – atât şcoala, cât şi familia – actionează doar în interesul său. Multe studii au ajuns la concluzia că diminuarea abandonului şcolar se poate face prin îmbunătăţirea parteneriatului şcoală

– familie. În unele şcoli se recurge chiar la asigurarea mijlocului de transport necesar elevului pentru a ajunge la şcoală.

O bună colaborare între şcoală şi familie este posibilă numai atunci când familia înţelege bine rolul şcolii, acela de a fi principalul izvor de cultură şi factor de civilizaţie, iar şcoala vede în familie un aliat, un colaborator sincer, direct interesat de întregul proces instructiv-educativ.

Dascălii trebuie să găsească mijloace de a comunica şi evidenţia experienţele evolutive ale copiilor la şcoală, trebuie să pregătească un flux constant de informaţii de calitate îndreptate spre părinţi, astfel încât să-i determine să-şi reexamineze atitudinile faţă de rolul de părinte şi opiniile despre experienţele prin care trec copiii şi să abordeze mult mai preocupaţi întreaga experienţă şcolară.

Bibliografie:

1. Băran-Pescaru, Adina, 2004, Familia azi. O perspectivă sociopedagogică, Editura Aramis, Bucureşti;
2. Moisin, Anton, 2007, Arta educării copiilor şi adolescenţilor în familie şi în şcoală, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti;
3. Vrăjmaş, Anca, 2001, Consilierea părinţilor, Editura Polirom, Iaşi.

EGALITATE DE ȘANSE-INTEGRAREA COPIILOR CU CES

Gligor Liliana
Liceul Teoretic ”Vasile Alecsandri”, com. Săbăoani, jud. Neamț

Integrarea educativă vizează reabilitarea şi formarea persoanelor cu nevoi speciale aflate în dificultate psiho-motorie, cu dizabilităţi senzoriale, intelectuale, de limbaj, psiho-comportamentale, printr-o serie de măsuri de natură juridică, politică, socială şi pedagogică. Principiul de bază al acestei tendinţe este acela de a adapta şcoala şi educaţia la diversitatea tipurilor şi a posibilităţilor de învăţare, la interesele şi abilităţile de care aceştia dispun. Această nouă orientare în realitatea educaţională presupune adoptarea unor reforme atât la nivel social cât şi la nivelul sistemului de învăţământ. În sens mai larg, integrarea educativă presupune schimbarea mentalităţilor cu privire la rolul social al şcolii, schimbarea mentalităţilor în plan individual, al cadrelor didactice, al părinţilor, etc

Problematica integrării copiilor cu CES în învăţământul de masă aduce în discuţie conceptul de egalitate a şanselor. Prin egalitatea şanselor se înţelege acel proces prin care diversele sisteme ale societăţii şi mediului sunt puse la dispoziţia tuturor, în particular a persoanelor cu handicap.

Existenţa copiilor cu CES a pus în faţa învăţământului probleme dintre cele mai diverse, de la forme de organizare a activităţii, metodologia didactică, strategiile de evaluare, strategiile de predare/învăţare, modalităţi de diferenţiere a activităţii şi/sau a conţinuturilor învăţării, etc până la complexa problemă a segregării sau/şi integrării acestor copii în învăţământul de masă.

În România, conform Dicţionarului Explicativ al Limbii Române, integrarea e definită ca „acţiunea de a include, îngloba, încorpora, armoniza într-un tot”. Integrarea, ca proces psihologic de cuprindere, asimilare, implicare a unui element (impuls, semnal, operaţie, informaţie) nu se poate realiza decât în corelare cu integrarea socială care este un proces de încorporare, de asimilare a individului în unităţi şi sisteme sociale (familie, grup, grupe, clase, şcoli, colective, societate). Putem vorbi de integrare obiectivă când copilul/elevul cu deficienţe din şcoala specială este „transferat „ în şcoala publică, deoarece colectivul, clasa care îl primeşte îşi reorganizează Incluziunea diferă de integrare. Integrarea copiilor cu nevoi speciale urmăreşte includerea lor în
învăţământul de masă şi se referă la capacitatea unui grup, clasă, colectiv, şcoală de a primi noi membri care au nevoie de sprijin pentru adaptare, integrare, socializare. De obicei ei sunt mutaţi în clasele respective pentru a-şi petrece timpul în clase separate şi pentru a primi sprijinul necesar. Când această mutare a lor nu este acompaniată de o interacţiune crescută între copiii cu nevoi speciale şi ceilalţi copii, ea reprezintă doar un pas – integrarea fizică şi nu adevărata incluziune. Incluziunea implică modificări structurale şi funcţionale de ambele părţi: atât pentru cel care urmează a fi integrat dar şi pentru cei care primesc/includ in interiorul lor elemente noi.

Educaţia incluzivă se referă la ridicarea tuturor barierelor în învăţare şi la asigurarea participării tuturor celor vulnerabili la excludere şi marginalizare (UNESCO, 2000). Înainte de orice, ea este o abordare strategică desemnată pentru a facilita succesul învăţării pentru toţi copiii. Prima cerinţă pe care o adresează educaţia incluzivă este descreşterea până la eliminare a excluderii în educaţie, cel puţin la nivelul pregătirii şcolare elementare. Aceasta propune prin asigurarea accesului, participării şi succesului învăţării în educaţia de bază de calitate, pentru toţi copiii.

Şcoala de tip incluziv este şcoala de bază accesibilă, de calitate şi care îşi îndeplineşte menirea de a se adresa tuturor copiilor, a-i transforma în elevi şi a-i deprinde şi abilita cu elementele esenţiale necesare integrării lor sociale.

Educaţia incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătăţire a instituţiei şcolare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susţine participarea la procesul de învăţământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunităţi. Acesta înseamnă că şi o şcoală specială poate fi incluzivă sau poate dezvolta practici incluzive în abordarea copiilor. Şcolile deschise, prietenoase, în care se urmăreşte flexibilizarea curriculumului, calitatea predării-învăţării, evaluarea permanentă şi parteneriatul educaţional sunt şcoli incluzive.

Succesul integrării poate fi realizat numai prin funcţionarea unor parteneriate autentice la nivelul instituţiilor guvernamentale, al asociaţiilor nonguvernamentale al elevilor, cadrelor didactice, părinţilor şi al comunităţii locale.

Şcoala este un mediu important de socializare. Integrarea şcolară exprimă:

- atitudinea favorabilă a elevului faţă de şcoala pe care o urmează;
- condiţia psihică în care acţiunile instructiv-educative devin accesibile copilului;
- consolidarea unei motivaţii puternice care susţine efortul copilului în munca de învăţare;
- situaţie în care copilul sau tânărul poate fi considerat un colaborator la acţiunile desfăşurate pentru educaţia sa;
- corespondenţă totală între solicitările formulate de şcoală si posibilităţile copilului de a le rezolva;
- existenta unor randamente la învăţătură şi în plan comportamental considerate normale prin raportarea la posibilităţile copilului sau la cerinţele şcolare.

Nivelurile la care se realizează integrarea sunt:

1. integrarea fizică-permite satisfacerea trebuinţelor de bază;
2. integrarea funcţională-presupune crearea condiţiilor de utilizare efectivă a tuturor serviciilor şi facilităţilor puse la dispoziţia comunităţii;

3. integrarea socială-vizează stabilirea acelor tipuri de relaţii în comunitate care să nu excludă persoana cu handicap de la viaţa socială obişnuită;

4. integrarea personală-se referă la posibilitatea iniţierii, menţinerii şi dezvoltării unor relaţii cu persoane semnificative;

5. integrare societală – are în vedere asigurarea drepturilor cetăţeneşti normale şi a autonomiei decizionale în ceea ce priveşte propria existenţă;

6. integrarea organizaţională – priveşte participarea deplină la toate nivelurile structurilor organizaţionale în conformitate cu capacităţile şi interesele persoanei cu handicap.

Problemele legate de integrare şcolară sunt orientate în esenţă înspre,,integrarea în structurile învăţământului de masă a copiilor cu cerinţe speciale în educaţie pentru a oferi un climat favorabil dezvoltării armonioase şi cât mai echilibrate a personalităţii acestora.”(A.Gherguţ, p.12, 2001)

Un sistem ideal incluziv ar avea următoarele caracteristici:

- politicile incluzive în şcoală ar conduce la o şcoală care încearcă să includă toţi elevii din comunitate şi în care există un program eficient de integrare pentru toţi elevii noi. Elevii au dreptul să studieze orice materie şi să participe la toate activităţile. Şcoala dispune de o politică eficientă de reducere a absenteismului elevilor şi de reducere a exmatriculărilor din motive disciplinare, a încercărilor de intimidare şi de abuz asupra elevilor şi între elevi. Strategia de elaborare a curriculumului ţine seama de diversitatea elevilor în ceea ce priveşte diferenţele culturale, lingvistice, de sex, realizările şi deficienţele acestora.
- școala realizează adaptări ale clădirii care să o facă accesibilă tuturor. Sistemul de evaluare practicat de şcoală apreciază adecvat rezultatele tuturor elevilor.
- formarea continuă a cadrelor didactice are în vedere diversitatea elevilor, politicile şi serviciile de sprijin sunt coordonate global, iar politicile pentru copiii cu cerinţe educative speciale vizează stimularea participării în activităţile obişnuite în clasă.

Politicile care privesc rezolvarea dificultăţilor comportamentale sunt legate de politicile de sprijin al activităţii de învăţare.

Distribuirea resurselor şcolii se face în mod echitabil şi şcoala dispune de o strategie prin care părinţii sunt încurajaţi să devină parteneri în procesul de învăţare al copiilor lor.

Serviciile de sprijin de la nivelul şcolii (cum ar fi cele asigurate de psihologi, logopezi, consilieri şcolari, profesori de sprijin, medici etc.) asigură creşterea gradului de participare a elevilor. De asemenea, este încurajată implicarea şi participarea la managementul şcolii a tuturor cadrelor didactice.

Educația integrată are drept obiective, următoarele:

- a educa acei copii cu cerințe speciale în școli obișnuite alături de ceilalți copii normali;

- a asigura servicii de specialitate (recuperare, terapie educațională, consiliere școlară, asistență medicală și socială) în școala respectivă;

- a acorda sprijin personalului didactic, managerilor școlii în procesul de proiectare și aplicare a programelor de integrare;

- a permite accesul efectiv al copiilor cu cerințe speciale la programul și resursele școlii obișnuite (săli de clasă, cabinete, laboratoare, biblioteca, terenuri de sport etc.);

- a încuraja relații de prietenie și comunicarea între toți copii din clasa/școală;

- a educa și ajuta toți copiii pentru înțelegerea și acceptarea diferențelor dintre ei;

- a ține cont de problemele și opiniile părinților, încurajându-i să se implice în viața școlii;

- a asigura programe de sprijin individualizate pentru copiii cu cerințe speciale;

- a accepta schimbări radicale în organizarea și dezvoltarea activităților instructiv-educative din școală.

Școala incluzivă se referă în sens restrâns la integrarea/includerea tuturor copiilor, indiferent de capacitățile și competențele de adaptare și de învățare, într-o formă de școală.

În sens larg, școala incluzivă înseamnă preocuparea pentru ca fiecare copil să fie sprijinit și să se lucreze în beneficiul învățării tuturora. Școala incluzivă presupune înainte de orice acceptarea faptului că orice copil poate învăța, fiecare copil, cu sau fără CES, de dezvoltă prin faptul că interacționează cu ceilalți.

O școală incluzivă este o instituție de învățământ democratică, care sprijină și facilitează respectul reciproc între toți membrii implicați și modurile lor diferite de abilitare cognitivă/ socială. Școala de tip incluziv este accesibilă, de calitate și care își îndeplinește misiunea de a se adresa tuturor copiilor, indiferent de tipul și gradul deficienței.

Bibliografie:

1. Blândul, V.,Introducere în problematica psihopedagogiei speciale, Ed.Univ. din Oradea, 2005;
2. Gheruţ,A., Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale. Strategii de educaţie integrată, Ed.Polirom. Iaşi, 2001;
3. Verza, E., Psihopedagogie specială, manual pentru clasa a XIII-a, şcoli normale, E.D.P., Bucureşti, 1994.

Integrarea elevilor cu CES

Prof. Badea Dumitra Adriana
Școala Gimnazială Nr. 117, București

Accesul copiilor cu cerințe educaționale speciale în școala de masă, alături și împreună cu elevii „normali” reprezintă o permanentă provocare pentru toate categoriile de cadre didactice, manageri de școală, părinți și decidenții de la nivel local sau național.

Integrarea copiilor cu CES conferă instituţiei şcolare rolul de componentă fundamentală a sistemului social, aptă să răspundă concret imperativelor de moment ale evoluţiei din societatea contemporană şi să rezolve o serie de probleme referitoare la nevoile de acceptare/valorizare socială a fiecărui individ şi la capacitatea acestuia de a se adapta şi integra într-o societate aflată în continuă transformare. Privită din perspectiva integrării, şcoala favorizează existenţa unui schimb intercultural al valorilor, într-o manieră activă, caracterizată prin participare şi implicare, o realitate ce impune organizarea şcolii după modelul diversităţii. Şoala pentru diversitate, deschisă şi elevilor cu cerinţe educative speciale, pune un accent deosebit pe interrelaţia continuă a tuturor factorilor implicaţi în programul de lucru al copilului, iar programul de lucru derulat în şcoală se materializează în acţiuni şi activităţi concrete centrate pe analiza nevoilor reale ale copilului, pe valorificarea resurselor şcolii şi a resurselor existente în comunitate, pe stabilirea unor obiective care să îmbine armonios nevoile şi resursele amintite anterior.

Sintagma școală pentru diversitate este echivalentă sintagmei școală pentru toți și reprezintă dezideratul maximei toleranțe în ceea ce privește diferențele fizice, socioculturale, lingvistice și psihologice existente între copii/ elevi, misiunea fiind aceea de a le oferi tuturor posibilitatea de a învăța în funcție de ritmul, capacitățile și nevoile proprii și de a se exprima conform trăsăturilor individuale de personalitate. Ideea care animă acest tip de școală este aceea că finalitatea fundamentală a sistemului național de învățământ constă în a forma cetățeni care sunt membri ai aceleiași matrice sociale și care împărtășesc valori comune. Prin urmare, școala reprezintă numai un segment al sistemului social, iar schimbările din cadrul ei nu pot avea succes în absența unor schimbări dirijate la nivelul celorlalte segmente. Acest fapt impune gândirea unor structuri care să îmbine flexibil și eficient demersurile din toate domeniile, proces care implică formarea unei atitudini pozitive față de integrare într-o perspectivă cât mai apropiată, față de incluziune. Această atitudine manifestată la nivelul întregii societăți trebuie să respecte principiul normalizării, adică asigurarea accesului, pentru toate categoriile de persoane, la tiparele existențiale și la condițiile de viață cotidiană, cât mai apropiate de normele considerate firești pentru o viață obișnuită.

Aplicarea acestor principii în practica școlii pentru diversitate presupune, din partea personalului didactic și de specialitate, o serie de calități, cum ar fi: să aibă responsabilitatea recunoașterii nivelului de competență profesională și dorința de perfecționare a capacitaților de lucru în condițiile educației integrate și ale școlii incluzive; să manifeste o atitudine critică și constructivă, prin propuneri concrete și realiste, în sprijinul includerii copiilor cu cerințe educative speciale în clasele unde își desfășoară activitatea; să demonstreze o implicare totală în procesul didactic, astfel încât să satisfacă într-o măsură cât mai mare cerințele educaționale ale elevilor din clasă; să trateze elevii cu demnitate și respect și să dea dovada de considerație față de situația particulară în care se află copiii cu cerințe educative speciale; să aibă convingerea că educația integrată și școala incluzivă presupun cu necesitate activitatea în echipe de specialiști (profesori, educatori, profesori de sprijin, consilieri

școlari, asistenți sociali, psihopedagogi specializați în activități cu diferite categorii de copii cu cerințe speciale).

Educația incluzivă din școli trebuie să se bazeze în principal pe profesori și pe ascultare și colaborare între profesorii de la clasă, chiar dacă în majoritatea cazurilor școala nu oferă un mediu adecvat pentru aceasta. Cadrele didactice necesită competențe, instrumente și ocazii de a se confrunta cu privire la strategiile și instrumentele adoptate. Între profesorii de la clasă există păreri diferite, drept urmare acesta este un mediu de colaborare și schimb foarte bogat: o bună practică cu privire la ascultare poate fi stabilită pentru a se ajunge la diseminarea practicilor de predare eficace prin simulare și exploatare.

În conformitate cu această abordare, principalele nevoi de formare ale profesorilor au legătură cu următoarele zone de competență: gândire critică; cooperare cu colegii; spirit de inițiativă; flexibilitate în stabilirea și implementarea de strategii didactice, adaptarea la nevoile elevului; înțelegerea nevoilor elevilor; managementul relației cu părinții; schimb între profesori privind bunele practici, metodologii și instrumente; ascultare activă.

Pentru integrarea socio-profesională a persoanelor cu nevoie speciale, este nevoie de asigurarea unei traiectorii educaționale speciale nevoilor lor, de o adaptare a stilului de învăţare la fiecare elev în parte, de implicarea societății (și aici ne referim la implicare atât morală, cât și susținere materială – asigurarea de spații, săli de clase pentru școlarizare – de exemplu), și bineînțeles, ca integrarea să aibă succes este nevoie de o atitudine corespunzătoare din partea cadrelor didactice în modul de abordarea a lucrului cu elevii, de o atitudine deschisă și pozitivă în lucrul cu acești copii.

Există o relaţie indispensabilă între calitatea instruirii copilului şi succesul ulterior în cariera profesională. Instruirea în şcoală reprezintă o etapă importantă în formarea personalităţii oricărui copil. Anume în acea perioadă copilul asimilează cunoştinţele de bază, îşi dezvoltă deprinderile necesare pentru un mod de viaţă independent, calităţile adecvate unei conlucrări în echipă, unei angajări de succes în câmpul muncii şi unei ascensiuni profesionale continue. E o axiomă valabilă pentru toţi copiii, inclusiv pentru cei cu CES.

Munca în echipă este un termen care ascunde o varietate de abordări educaționale ce presupun o combinare a eforturilor atât din partea elevilor, cât mai ales a dascălilor. Este metoda care crește, cu siguranță, şansele elevilor de a atinge potenţialul maxim în toate ariile de dezvoltare, un grad cât mai mare de independenţă la vârsta adultă, de a căpăta abilităţile și deprinderile necesare pentru a desfăşura o activitate utilă, de a munci potrivit potenţialului, crescând în aceeaşi măsură şi şansele de incluziune socială, de participare şi de contribuţie a acestora la dezvoltarea comunităţii în care trăiesc. În concluzie integrarea copiilor cu CES în școli obișnuite este o necesitate a prezentului și a viitorului deoarece includerea lor în societate în forma școlară, la început, asigură o mai bună adaptare la condițiile mediului de mai târziu, ei învață treptat cum să răspundă solicitărilor tot mai diverse, cunoscând realitatea dintr-o perspectivă mai largă.

Persoanele cu cerințe educaționale speciale sunt privite ca fiind fragile, inapte în a presta un serviciu care să aducă profit angajatorului. De aceea, integrarea lor pe piața forței de muncă, includerea lor în societate, este deseori considerată ca imposibilă sau inutilă. Însă, ca orice ființă umană, persoanele cu dizabilități au dreptul la oportunități de integrare socială și profesională, care să le ofere șansa de a atinge un grad optim de independență. Dar pentru a fi integrați, ei trebuie să capete deprinderi care să-i facă capabili să-și găsească un loc de muncă.

Pentru a veni în sprijinul lor și pentru a spori şansa de reuşită a copiilor cu CES, o primă soluţie o constituie diferenţierea sau individualizarea curriculară la clasă. În funcţie de dificultăţile pe care

aceştia le au și de nivelul cunoștințelor școlare vor fi adaptate: conţinuturile, procesele didactice, mediul de învăţare şi procesul de evaluare. Învăţarea sau nevoile comportamentale pot fi sprijinite prin întocmirea instrumentelor de planificare. De asemenea, un rol deosebit în asigurarea succesului școlar al copiilor cu CES îl are atitudinea colegilor de clasă, al copiilor ”fără probleme”, care treptat trebuie să învețe să-i accepte şi să-i ajute în procesul de învăţare fără a-i ridiculariza.

Activitățile trebuie să urmărească motivarea elevilor în vederea incluziunii, a reducerii abandonului școlar, prin sporirea creativității și prin dezvoltarea competențelor de comunicare, lingvistice, informatice, artistice etc.

Un elev implicat în propria educație va fi un elev motivat să își finalizeze studiile, de aceea situațiile de învățare trebuie să fie legate de aspectele reale ale vieții, pentru că profesorul are menirea să promoveze învățarea eficientă, adică o învățare activă, participativă și creativă.

Asigurarea unei educații de calitate va contribui în mare măsură la integrarea pe piața muncii a tuturor tinerilor, inclusiv a celor cu cerințe educaționale speciale.

Bibliografie

1. Cristina Glonț, 2021, Importanța și rolul integrării socio-profesionale a elevilor cu C.E.S., EDICT – Revista educației (ISSN 1582 – 909X)
2. MagicSens, 2019, CES Ghid pentru profesori
3. Strategiei nationale privind drepturile persoanelor cu dizabilitati 2021 – 2027 http://sgglegis.gov.ro/legislativ/docs/2021/04/wfqgkt8_6ncsv3ymp0rj.pdf

ȘANSA LA EDUCAȚIE!

PROFESOR MARIN VERONA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1, BOLINTIN VALE

Integrarea elevilor cu CES în învățământul de masă, implică dezvoltarea unei culturi incluzive la nivelul școlii și al clasei.

Puține școli sunt deschise pentru școlarizarea și integrarea acestor elevi , principalele motive fiind :

- lipsa personalului calificat;
- lipsa sprijinului părinților și a copiilor pentru acceptarea acestor elevi
- gravitatea și complexitatea cazului;

Cadrul didactic care are în colectivul clasei un elev cu CES, acționează în urma unei reflecții îndelungate. Un lucru important pentru cadrele didactice îl reprezintă colaborarea cu părinții și implicarea acestora în lucrul efectiv cu copiii.

Părinții lor joacă un rol important în activitatea de învățare și socializare. Ei știu cel mai bine să relaționeze cu copiii lor, să-i aprecieze mai mult în momentele cheie. Părinții lor sunt adevărate modele pentru ei. Sunt cei care îi pot învăța să trăiască în armonie cu lumea , să socializeze cu cei din jurul lor. Părinții și cadrele didactice sunt cei care trebuie să-i învețe despre sentimente și comportamente. Relația dintre elevi, părinți și cadre didactice trebuie privită pozitiv iar pentru acest lucru este nevoie de respectarea unor reguli:

- elevul trebuie implicat în luarea deciziilor și trebuie selectate situațiile la care poate participa;
- trebuie să existe un parteneriat cât mai strâns între părinții copiilor cu CES și cadrele didactice implicate
- colaborarea părinților copiilor cu CES pentru a promova o abordare pozitivă a creșterii și disciplinării acestora;

Cadrul didactic interacționează cu elevii cu cerințe speciale cărora le oferă ajutor și suport fără a lua decizii în locul lor. În relația cu copiii cu cerințe speciale, cadrul didactic trebuie să ofere sau să asigure o serie de condiții:

- un proces didactic flexibil, astfel încât să permită fiecărui copil să avanseze în ritmul său și să fie tratat în funcție de capacitățile sale de învățare;
- adaptarea și integrarea copilului cu cerințe speciale în experiențele de învățare alături de copiii normali;
- accesibilizarea conținutului învățării la nivelul de înțelegere a fiecărui elev, având disponibilitatea pentru desfășurarea unor activități diferențiate și individualizate;
- copiii cu cerințe speciale au nevoie în anumite momente de un sprijin activ în învățare, atât în timpul învățării la clasă cât și la cele din afara clasei, prin dezvoltarea unui parteneriat educațional cu anumite categorii de specialiști cu familiile copiilor sau cu anumite instituții din comunitate.

Finalitățile educației speciale sunt acelea de a crea condițiile unei bune integrări sociale și profesionale a persoanei cu nevoi speciale.

Un obiectiv important al școlii inclusive îl reprezintă sprijinul acordat pentru menținerea în familie a copiilor cu CES. De aceea, se pune problema respectării principiului normalizării ce se referă la

condițiile de mediu și viață, la eliminarea separării copiilor cu CES și la acceptarea lor alături de ceilalți copii.

În relația pe care o are cu copiii dificili, cadrele didactice abordează strategii menite să rezolve problemele existente parcurgând anumite etape: identificarea copiilor ce întâmpină greutăți, depistarea cauzelor acestora, proiectarea unui curriculum diferențiat și personalizat, a unui proces didactic activ, formativ, cu accent pe situațiile motivaționale și pe evaluarea formativă, colaborarea cu specialiști din cadrul serviciilor de sprijin și antrenarea familiei.

Scurta trecere în revistă a acestor provocări subliniază faptul că experiența școlarizării copiilor cu CES în învățământul de masă, deși se află pe un drum bun, mai are multe lucruri de realizat pentru a respecta principiile unei educații incluzive veritabile.

Bibliografie:

Psihologia elevului, Editura didactica si pedagogica, Bucuresti, 2004.
Curs de formare E-mentor, Universitatea Dunarea de Jos, Galati, 2015.
Învățământ și/sau inclusiv, Vrasmas T, Ed. Aramis, 2001

Rolul terapeutic al jocului didactic

Prof. înv.primar EPURE NICOLETA
Școala Gimnazială DIMITRIE STURDZA, Tecuci

În literatură de specialitate, jocul este definit şi explicat în moduri foarte diferite; tot atât de diferite sunt şi funcţiile şi sensurile ce i se atribuie. Aşa cum îl defineşte J. Huizinga în “Homo ludens”, jocul este “o acţiune specifică, încărcată de sensuri şi tensiuni, întotdeauna desfăşurată după reguli acceptate de bunăvoie şi în afara sferei utilităţii sau necesităţii materiale, însoţită de simţăminte de înălţare şi de încordare, de voioşie şi destindere”(Bubuţanu, 2016, p. 17). Cel mai eficient mijloc prin care copiii iau contact cu realitate din jurul lor, prin care înţeleg evenimentele şi prin care învaţă din ele este, fără îndoială, jocul. Utilizarea şi dezvoltarea limbajului fac parte integrantă din acest proces. Jucându-se, copilul exersează înţelegerea prin comunicare, îşi dezvoltă capacitatea de discriminare, de judecată, imaginează şi formulează verbal atât realul, cât şi imaginarul (Dumitrana, 1999).

Jocul are un rol terapeutic pentru copiii care nu au dezvoltat spiritul de iniţiativă şi curajul de a intra în competiţie. Prin joc se eliberează de vechiul copil timid şi intră cu toate forţele în dinamismul jocului de rol. Nu se mai teme atât de de tare de cenzură deoarece personajul poate spune orice, iar reproşurile nu i se adresează lui personal. Prin joc copilul proiectează stări, emoții sau gânduri pe care nu are curajul, sau nu are capacitatea de a le comunica frontal.

Cunoscându-se cerinţele programei şcolare, ţinându-se seama de greşelile tipice constatate la preşcolari, se poate realiza o grupare a jocurilor didactice după cum urmează: –Jocuri didactice pentru dezvoltarea laturii fonetice a limbajului; –Jocuri didactice pentru formarea deprinderii de exprimare corectă din punct de vedere gramatical; –Jocuri didactice pentru precizarea şi activizarea vocabularului; Prin folosirea jocurilor didactice astfel grupate, copiii sunt pregătiţi pentru următoarele direcţii: –să pronunţe corect toate sunetele limbii române; –să folosească în vorbire cuvinte care denumesc obiecte şi fenomene din mediul înconjurător (substantive), cuvinte care ţin locul unor nume (pronume), cuvinte care exprimă un număr, o determinare numerică sau ordinea obiectelor prin numărare (numerale), cuvinte care denumesc acţiuni (verbe), cuvinte de legătură; –să folosească formele articulate şi nearticulate ale substantivelor la singular şi plural, precum şi şi terminaţiile cazurilor substantivelor - mai ales, la genitiv şi dativ; –să folosească în contexte diferite numeralele cardinale şi ordinale; –să schimbe formele verbului după persoană şi număr şi să deosebească timpurile verbului (prezent, trecut şi viitor); –să exprime corect acordurile gramaticale; –să realizeze analize fonetice prin metoda fonetică, analitico-sintetică. Pentru formarea unor comportamente verbale corecte la copiii preşcolari şi şcolari mici, se poate folosi o strategie didactică ce implică atât metode şi procedee tradiţionale cât şi metode moderne activizate. Dintre procedee folosite pot fi amintite: repetarea într-o formă corectă a răspunsului copilului; repetarea formei corecte de către copil; adresarea cererii de a-şi reformula singur răspunsul într-o formă corectă; corectarea ori de câte ori a fost nevoie a copilului care a greşit; activizarea tuturor copiilor; tratarea diferenţiată a copiilor; prezentarea în toate împrejurările a unor modele de exprimare corectă sub aspect gramatical. Jocul didactic, ca metodă, poate fi utilizat în toate compartimentele activităţilor instructiv-educative din grădiniţă şi şcoală (Stan, 2013). Georgeta Corniţă face o altă clasificare a jocurilor pentru dezvoltarea gândirii: RRTTLC 2019 26 1. Din punct de vedere al conţinuturilor abordate: –jocuri fonetice;- jocuri lexicale;- jocuri gramaticale;-jocuri de exprimare a relaţiilor şi a reprezentărilor;-jocuri cu caracter

creator; 2. După modalitatea de desfăşurare a locului, se pot utiliza: –jocurile- conversaţii;- jocurile- dialog;- jocurile- exerciţiu;- jocurile- povestire; 3. După materiale şi mijloace utilizate, jocurile pot fi: –jocuri cu imagini;- jocuri cu povestiri;- jocuri cu jetoane;- jocuri pe computer;- jocuri cu diferite obiecte;- jocuri fără suport material;”(Corniță, 1993). Jocul didactic ocupă un loc deosebit de important în dezvoltarea vorbirii copiilor preşcolari şi şcolari, deoarece forma de joc antrenează copilul în stimularea şi exersarea vorbirii în direcţia propusă în cadrul fiecărui joc, fără ca el să conştientizeze acest efort. Prin intermediul lui se fixează, precizează şi activează vocabularul copiilor, se contribuie la îmbunătăţirea pronunţiei, la formarea unor noţiuni, la însuşirea unor expresii, construcţii gramaticale necesare formării deprinderii de citire şi scriere în clasa pregătioare. Terapia logopedică vizează alături de corectarea defectului de pronunţie şi organizarea cunoaşterii, pregătirea copilului pentru comunicare în context social şi şcolar şi pentru actul lexicografic (Bodea Haţegan, 2014).

Jocul didactic se înscrie în categoria metodelor activ – participative, promovând un tip activ de învăţare, o învăţare activă sau operatorie. În opoziţie cu metodologia tradiţională, unde elevul este mai mult auditoriu sau un simplu spectator, gata să înregistreze paşii, ceea ce i se transmite sau se demonstrează, metodele active au capacitatea de a-l transforma într-un actor, participant activ al acţiunii de corectare-învăţare, pregătit să- şi însuşească cunoştinţele prin forţele proprii, al unei angajări optime a gândirii, a mobilizării tuturor funcţiilor intelectuale şi energiilor emoţional – motivaţionale, în raport cu sarcina de învăţare dată. Însuşirea conştientă a cunoştintelor asigură temeinicia lor şi duce la dezvoltarea intelectuală precum şi RRTTLC 2019 27 la dezvoltarea spiritului de independenţă, de investigaţie, de creativitate.

Pornind de la cunoaşterea dezvoltării psihofizice a copilului, în special a limbajului acestuia, de la cunoaşterea cerinţelor învăţământului preşcolar și primar şi a posibilităţilor de adaptare a fiecăruia la aceste cerinţe, putem considera că utilizarea jocului didactic are o importanță deosebită atât în prevenirea și depistarea tulburărilor de limbaj, cât și în corectarea, în dezvoltarea limbajului şi exersarea vorbirii. Dacă se folosesc metodele activ-participative şi când obiectivele de dezvoltare a limbajului şi a comunicării se realizează la un nivel optim, prin diferite variante de jocuri didactice concepute, adaptate și personalizate, succesul apare negreșit. Ţinând seama de cerinţele programei, şi de particularităţile de vorbire ale preşcolarilor şi şcolarilor mici, s-a avut în vedere o serie de sarcini importante în ceea ce priveşte însuşirea corectă a vorbirii de către copii, sub aspect fonetic, lexical şi gramatical, cât şi însuşirea scriscititului la școlarii mici.

Bibliografie:

Bodea Hațegan, C. (2014). Abordări terapeutice ale limbajului. Perspective actuale, volumul I, Cluj-Napoca:Presa Universitară Clujeană.

Bubuțanu, A.L. (2016). Rolul jocului didactic în depistarea, prevenirea și corectarea tulburărilor de limbaj la copilul preșcolar, Bacău: Editura Cadrelor Didactice.

Corniță, G. (1993). Metodica predării și învățării limbii și literaturii române, Baia-Mare: Editura Umbria, p.102.

Dumitrana, M. (1999). Educarea limbajului în învățământul preșcolar , Volumul I, Comunicarea orală, București: Editura Compania, p.9.

Stan, F.(2013). Jocul didactic. Jocurile exercițiului și rolul lor în dezvoltarea limbajului copiilor preșcolari, Bacău: Rovimed Publishers.

Incluziunea și echitatea în educație – abordări teoretice

Autor: Simona Maria Lobonț
Prof. Liceul Teoretic “Nikolaus Lenau”, Timișoara

Şcoala are datoria de a asigura şanse egale tuturor elevilor, iar a asigura şanse egale elevilor înseamnă a asigura posibilităţi maxime de dezvoltare fiecăruia, în funcţie de aptitudinile, interesele și capacitățile sale.

Educaţia incluzivă a devenit parte integrantă a educaţiei pentru toţi şi constituie răspunsul şcolii la nevoile ce decurg din diversitatea copiilor. Elevii sunt aduşi împreună într-o sală de clasă şi într-o comunitate, indiferent de punctele lor forte sau punctele slabe în orice domeniu, căutându-se maximizarea potenţialului tuturor.

Clarificări conceptuale

Adesea termenii incluziune si integrare sunt folosiți în mod interschimbabil, ducând la confuzii, fiind necesară o clarificare a acestora.

Integrarea este definită ca acțiunea de a include, a îngloba, a armoniza într-un tot. Integrarea înseamnă integrare în societate, condițiile generale rămând așa cum sunt, neschimbate. Când vine vorba de integrare, scopul care contează este apartenența la un grup. Oamenii implicați au voie să fie acolo, chiar dacă sunt diferiți față de ce își imaginează mulți „oameni normali”. Astfel, integrarea necesită un anumit grad de adaptare la condițiile generale și la societate.

Incluziunea înseamnă includere, în sensul adaptării mediului la oameni și nevoile lor, astfel încât fiecare să poată participa așa cum este. „Incluziune” este derivat din verbul latin „includere”. Conform definiției UNESCO, educația incluzivă înseamnă „că toți oamenii au aceleași oportunități de a participa la o educație de înaltă calitate și de a-și dezvolta potențialul, indiferent de nevoile speciale de învățare, de gen, de condițiile sociale și economice”. Nu este vorba despre integrarea într-un sistem existent, ci mai degrabă despre schimbarea sistemului școlar, astfel încât toți copiii de pretutindeni să primească sprijinul de care au nevoie.

Incluziunea și echitatea în educație

Mesajul central privind incluziunea este simplu: fiecare elev contează și contează în mod egal. Complexitatea apare atunci când se încearcă transpunerea acestui mesaj în practică. Implementarea acestui mesaj necesită schimbări în gândire și practică la fiecare nivel al unui sistem educațional, de la profesorii de la clasă, care oferă experiențe educaționale în mod direct, până la cei responsabili de

politica națională. Politica educațională poate influența și sprijini gândirea și practicile incluzive prin stabilirea dreptul egal al fiecărui individ la educație și prin conturarea formelor de predare, sprijin și conducere care pun bazele unei educații de calitate pentru toți (UNESCO, 2015b).

Elaborarea de politici incluzive și echitabile necesită recunoașterea faptului că dificultățile elevilor apar din aspecte ale sistemului de învățământ însuși, inclusiv din modurile în care sistemele de învățământ sunt organizate în prezent, din formele de predare care sunt oferite, din mediul de învățare și modalitățile în care progresul elevilor este susţinut şi evaluat.

Dar dincolo de recunoașterea unanimă a importanței educației incluzive este extrem de necesară transpunerea acesteia în reforme concrete, catalogând diferențele individuale nu ca probleme de rezolvat, ci ca oportunități de democratizare și îmbogățire a învățării. Diferențele pot acționa ca un catalizator al inovației de care pot beneficia toți elevii, indiferent de caracteristicile lor personale și de circumstanțele de acasă.

Integrarea principiilor echității și incluziunii în politica educațională implică:

- Evaluarea prezenței, participării și dezvoltării tuturor elevilor, indiferent de contextele și caracteristicile personale ale acestora.
- Recunoașterea beneficiilor diversității elevilor și a modului de a trăi cu diferența și de a învăța din aceasta.
- Colectarea și evaluarea dovezilor cu privire la barierele copiilor în calea accesului la educație, la participare și la performanță, cu o atenție specială acordată elevilor care pot fi expuși cel mai mult riscului de performanțe insuficiente, marginalizare sau excludere.
- Creșterea capacității de a promova egalitatea de gen, de a reduce inegalitățile.
- Dezvoltarea capacităților cadrelor didactice și ale sistemului de a încuraja mediile de învățare favorabile.

Aceste eforturi vor contribui, la rândul lor, la îmbunătățirea generală a calității educației. De mare importanță este și implicarea partenerilor din educație și din comunitate pentru a promova condițiile pentru învățarea incluzivă și pentru a promova o înțelegere mai largă a principiilor incluziunii și echității.

Implementarea eficientă a schimbărilor și monitorizarea lor permanentă au un rol cheie, cunoscut fiind că realizarea incluziunii și echității în educație este un proces continuu, mai degrabă decât un efort unic.

Introducerea principiilor echității și incluziunii în politica educațională necesită, de asemenea, implicarea altor sectoare, cum ar fi sănătatea, asistența socială și serviciile de protecție a copilului, pentru a asigura un cadru administrativ și legislativ comun pentru educația incluzivă și echitabilă.

Un alt aspect esențial este educația incluzivă pentru copiii cu dizabilități, aceștia fiind printre cele mai marginalizate și excluse grupuri de copii; în mod obișnuit, li se refuză dreptul la o educație de calitate (OMS și Banca Mondială, 2011). Politicile variază considerabil la nivel mondial, unele țări acordând prioritate educației pentru acești copii în diferite contexte: școli și centre speciale; clase speciale în școli integrate sau școli incluzive care lucrează pentru a identifica și înlătura barierele și pentru a permite fiecărui elev să participe și să obțină rezultate bune în mediile obișnuite.

Înființarea de școli incluzive este considerată pe scară largă ca dezirabilă pentru egalitatea și drepturile omului și are beneficii educaționale, sociale și economice (UNESCO, 2001). Mulți factori pot funcționa fie pentru a facilita, fie pentru a inhiba practicile incluzive și echitabile în cadrul sistemelor educaționale. Unii dintre acești factori sunt: abilitățile și atitudinile profesorilor, infrastructura, strategiile pedagogice și curriculumul. Toate acestea sunt variabile pe care ministerele educației fie le controlează în mod direct, fie asupra cărora pot exercita cel puțin o influență considerabilă.

Concluzii

Fiecare copil este unic, cu necesităţi diferite. Adulţii, părinţi şi dascăli deopotrivă, depun eforturi considerabile în educaţia acestora, astfel încât să devină, la rândul lor, adulţi fericiţi, iubitori şi eficienţi. În societate însă există copii marginalizaţi, defavorizaţi şi/sau excluşi de la educaţie. Aceştia sunt cei pentru care educaţia incluzivă a devenit o şansă pentru o dezvoltare armonioasă.

Incluziunea presupune efortul de a asigura tuturor elevilor - de limbă şi cultură diferite, din familie diferite, cu orice probleme de sănătate, cu dizabilităţi, cu interese şi moduri de învăţare diferite - strategii de predare-învăţare adecvate şi individualizate, fără a stigmatiza sau a separa. Incluziunea îmbunătăţeşte procesul de învăţare pentru toţi elevii, cu şi fără nevoi speciale. A asigura şanse egale elevilor înseamnă a asigura posibilităţi maxime de dezvoltare fiecăruia, în funcţie de aptitudinile, interesele și capacitățile sale.

Bibliografie

Ungureanu, D., Educaţia integrată şi şcoala incluzivă, Editura de Vest, Timişoara, 2000

UNESCO - A guide for ensuring inclusion and equity in education, disponibil online la https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000248254

Brokamp, B., Inklusion als Aufgabe und Chance für alle, 2016, disponibil online la https://www.kubi-online.de/index.php/artikel/inklusion-aufgabe-chance-alle

INTEGRAREA EFICIENTĂ A COPILULUI ÎN ACTIVITATEA ȘCOLARĂ

STUDIU DE CAZ

Prof. PLEȘ LUCICA
COLEGIUL NAȚIONAL PEDAGOGIC
CARMEN SYLVA TIMISOARA

Un pas important în educarea copiilor este integrarea acestora în școală. Ca educatori ne lovim de tot felul de situații atunci când este vorba de comportamentul elevilor noștri. Fie că provin din familii echilibrate în care educația primară ocupă un rol important, fie că mediul familial este unul deficitar, rolul nostru este acela de a ne apleca asupra nevoilor fiecărui elev din fața noastră. Voi analiza comportamentul deficitar al elevului I.C. care în perioada 2021-2023 mi-a fost elev.Utilizând piramida nevoilor umane a lui Maslow, voi încerca să explic care au fost cauzele comportamentului deficitar în cei doi ani de școală.

1. Cine este I.C.?

I.C. este un elev care rămâne repetent în clasa a șaptea la limba română și la matematică. El este repartizatîn toamna anului 2021 în clasa a șaptea A, clasa la care predau limba română. I.C. este cunoscut în școală ca și consumator și distribuitor de droguri. Dependența și-o manifestă agresându-și bunicii în grija cărora se află.

2. Primul nivel al piramidei lui Maslow cuprinde nevoile de bază, biologice și fiziologice. Deși aflat în grija bunicilor, I.C. are satisfăcute aceste nevoi. E îmbrăcat îngrijit, are întotdeauna rechizite, mâncare și apă. Locuiește împreună cu bunicii pensionari într-un apartament cu două camere, deoarece mama l-a abandonat, iar tatăl nu este prezent în viața copilului.

3. Al doilea nivel al piramidei lui Maslow cuprinde nevoia de siguranță și securitate personală.

Elevul I.C. frecventează anturaje dubioase, datorită dependenței de droguri. De multe ori vine la școală bătut. Uneori lipsește câte o săptămână și nimeni nu știe ce se întâmplă cu el. Cu toate acestea, nu intră în conflicte cu colegii, nu răspunde provocărilor din clasă sau din afara ei. În clasele primare a fost bătut de către tatăl său și a asistat la scene violente în familie. Acest comportament violent al tatălui ar putea explica consumul de droguri.

4. Al treilea nivel al piramidei lui Maslow cuprinde nevoile sociale și de apartenență

I.C. este foarte retras, nu are prieteni în clasă. Faptul că a rămas repetent îl face să se simtă inferior colegilor săi. În prima lună de școală a lipsit foarte mult, având chiar intenția de a renunța la școală. În timpul pauzelor se duce la foștii colegi și își petrece timpul cu ei. În actuala clasă este ignorat de colegi, mai ales de fetele care sunt mai preocupate de învățătură. Elevul nu prea vorbește, stă singur în ultima bancă, iar după primele trei ore pleacă de la școală. Este ignorat atât de colegi cât și de unii profesori.

5. Nevoia de recunoaștere socială este al patrulea nivel al piramidei. Elevul a avut parte de multă umilință din partea colegilor și profesorilor. Nu arată respect față de profesori, deoarece nu este tratat cu respect de aceștia. Diriginta clasei l-a așezat în ultima bancă, iar profesorii îl ignoră în timpul orelor. De asemenea, înainte de a veni în clasă i s-a pus eticheta de drogat, elevii fiind avertizați asupra problemelor lui I.C. Ca urmare, copilul se închide în sine și se adâncește tot mai mult în lumea drogurilor. Vine la școală dimineața amețit.

6. Ultima nevoie este cea de dezvoltare personală. I.C. nu are această nevoie și nu are nicio dorință de a evolua. Are o stimă de sine foarte scăzută, știe că a eșuat și nu dorește să schimbe nimic în viața lui.

7. Ce măsuri am luat pentru a integra elevul în grupul clasei.

a. Am luat legătura cu consilierul școlar și am discutat despre cazul lui I.C. Copilul este luat în atenția celor de la Direcția Antidrog. Asistenți sociali îl vizitează la domiciliu și țin legătura cu bunicii care sunt depășiți de situație.

b. Sunt conștientă că trebuie să-i cresc nevoile 4,5,6. Îl trec la tablă în timpul orei și îi explic pentru a înțelege mai bine noțiunile predate. La început nu reacționează, dar insist și apoi acceptă să scrie la tablă. În următoarele ore se duce la tablă fără să insist prea mult. După vreo săptămână îmi mărturisește că pe el nu l-a scos la tablă niciun profesor. Lucrăm foarte mult în echipe și îl pun de fiecare dată cu alți colegi în echipă, oferindu-i sarcini de lucru foarte clare. O singură dată a refuzat să lucreze, deoarece era în echipă cu fetele care îi arătau dispreț.

Pentru a-i satisface nevoia de recunoaștere socială mi-am propus să îi găsesc niște calități pe care să le pot exploata. Îl provoc la discuții în timpul orelor și treptat aflu că e pasionat de desen. Îi cer să-mi aducă din desenele lui. După câteva zile aduce câteva schițe în creion. Îl laud pentru pasiunea lui în fața clasei. Apoi caut un prilej de a-i cere ajutorul într-un proiect. Îi propun să mă ajute cu câteva desene în creion pentru un basm ilustrat. Aceeptă propunerea mea și realizează o lucrarea foarte frumoasă. Abia acum, în semestrul al doilea începe să comunice, chiar să-și dorească să vină la tablă

în ora de română. Școala online începând din martie 2020 încetinește destul de mult procesul de integrare în colectivul clasei. Participă la orele de română, însă nu deschide camera. Totuși atunci când îi pun întrebări răspunde.

c. Clasa a opta îmi rămâne pentru încercarea de a-i dezvolta nevoia de autorealizare.

Cu pași foarte mici participă la ore și la pregătirea pentru examen. Întoarcerea la școală în luna mai este decisivă. După o discuție individuală cu el, recunoaște că și-ar dori să promoveze și să ajungă la liceu. Îi propun o pregătire suplimentară după orele de curs pe care o acceptă foarte bucuros. Timp de șase săptămâni nu lipsește niciodată de la pregătire, dar nu își face temele. Totuși lucrează în ora de pregătire și este destul de atent. În ultima zi de pregătire îmi aduce o floare și îmi spune că sunt profesoara lui preferată pentru că l-am tratat cu respect, în ciuda problemelor pe care le are. La examen a luat nota 5 și a reușit să intre la liceu.

Cu răbdare și mult efort cred că am reușit să-l fac pe I.C. să-și satisfacă câteva dintre nevoile a căror lipsă i-au determinat comportamentul. Acum I.C. este elev la un liceu tehnologic din oraș. Mă salută cu foarte mult respect de câte ori ne întâlnim. Un singur lucru nu am reușit să discut cu el, despre consumul de droguri. Însă am aflat că a intrat anul acesta într-un program care să-l ajute să scape de această dependență.

Incluziunea în Grădiniță: Fundamente, Strategii și Beneficii

Mișcu Iasmina, “Liceul Teoretic David Voniga”
Structură Grădinița cu Program Prelungit Giroc,

Incluziunea în educație reprezintă un concept fundamental ce promovează accesul egal și participarea tuturor copiilor, indiferent de abilitățile, originea sau circumstanțele lor. În contextul grădiniței, incluziunea se referă la crearea unui mediu educațional în care fiecare copil se simte acceptat, valorizat și sprijinit în dezvoltarea sa. Acest referat își propune să exploreze în detaliu importanța incluziunii în grădiniță, strategiile eficiente de implementare și beneficiile acesteia pentru toți copiii și pentru societate.

Incluziunea contribuie semnificativ la dezvoltarea socială și emoțională a copiilor, învățându-i pe aceștia să dezvolte empatie, toleranță și respect față de diversitate. Prin interacțiunea zilnică cu colegi de diferite abilități și medii, copiii învață să aprecieze unicitatea fiecărui individ și să dezvolte abilități de comunicare și cooperare esențiale pentru viața de adult.

Incluziunea în grădiniță asigură egalitatea de șanse, oferind fiecărui copil posibilitatea de a participa la activități educaționale într-un mediu care susține și valorizează diversitatea. Acest lucru contribuie la reducerea inegalităților și la promovarea unei societăți mai echitabile.

Grădinița incluzivă pregătește copiii pentru școala primară și pentru restul parcursului lor educațional, oferindu-le o bază solidă de cunoștințe, abilități și atitudini pozitive față de învățare. Copiii care au experimentat un mediu incluziv sunt mai bine pregătiți să facă față diversității și provocărilor din mediul școlar.

Educatorii joacă un rol crucial în implementarea unei educații incluzive. Este esențial ca aceștia să beneficieze de formare continuă în domeniul educației speciale, gestionării comportamentului și adaptării curriculumului. Colaborarea cu specialiști (psihologi, logopezi, terapeuți) poate oferi educatorilor suportul necesar pentru a răspunde nevoilor diverse ale copiilor.

Curriculumul trebuie să fie flexibil și adaptabil pentru a răspunde nevoilor individuale ale copiilor. Utilizarea unor metode de predare diferențiate și activități variate poate asigura participarea activă și succesul fiecărui copil. Exemple de astfel de metode includ învățarea bazată pe proiecte, jocuri educative și activități multisenzoriale.

Spațiul fizic al grădiniței trebuie să fie accesibil și stimulativ pentru toți copiii. Acest lucru poate include adaptări arhitecturale (rampe, toalete accesibile) și utilizarea de materiale didactice variate, care să răspundă diferitelor stiluri de învățare. De asemenea, este important ca mobilierul și echipamentele să fie adaptate pentru a permite accesul și participarea tuturor copiilor.

Parteneriatul cu familiile este esențial pentru succesul incluziunii. Comunicarea constantă și colaborarea cu părinții ajută la înțelegerea nevoilor și progreselor copiilor, asigurând continuitatea și coerența între mediul de acasă și cel educațional. Organizarea de întâlniri periodice și activități comune poate întări relația între grădiniță și familie.

Este important ca întreaga comunitate educațională să promoveze o cultură a incluziunii. Aceasta presupune încurajarea atitudinilor pozitive față de diversitate și crearea unui climat de respect și acceptare. Activitățile de grup și proiectele care implică toți copiii pot contribui la consolidarea acestei culturi.

Copiii cu nevoi speciale beneficiază de interacțiunea cu colegii lor tipici, care le oferă modele de comportament și oportunități de învățare socială. Într-un mediu incluziv, aceștia primesc sprijin personalizat și participă la activități care le stimulează dezvoltarea globală.

Copiii tipici învață să accepte și să respecte diversitatea, dezvoltând competențe sociale și emoționale esențiale. Incluziunea îi ajută să devină mai empatici, mai toleranți și mai deschiși la colaborare. Aceștia învață să aprecieze unicitatea fiecărui individ și să colaboreze eficient într-un mediu divers.

Educatorii care lucrează într-un mediu incluziv dezvoltă competențe avansate de gestionare a diversității și de adaptare a strategiilor didactice. Aceștia devin mai flexibili și mai inovativi în abordările lor, contribuind astfel la îmbunătățirea calității educației.

O comunitate incluzivă este una mai coezivă și mai solidară. Promovarea incluziunii în grădiniță contribuie la crearea unei societăți în care toți membrii sunt valorizați și respectați, indiferent de diferențele lor. Acest lucru duce la formarea unor generații mai deschise și mai empatici.

Incluziunea în grădiniță este esențială pentru dezvoltarea armonioasă a copiilor și pentru crearea unei societăți echitabile și tolerante. Prin formarea adecvată a educatorilor, adaptarea curriculumului, crearea unui mediu accesibil și stimulativ și implicarea familiei, grădinițele pot deveni locuri în care fiecare copil se simte acceptat și valorificat. Beneficiile incluziunii se extind dincolo de granițele instituțiilor educaționale, influențând pozitiv întreaga comunitate și contribuind la dezvoltarea unei societăți mai incluzive și mai empatică. Implementarea eficientă a strategiilor de incluziune în grădiniță poate transforma educația timpurie într-o experiență pozitivă și formativă pentru toți copiii, pregătindu-i pentru un viitor în care diversitatea este valorificată și respectată.

EDUCAȚIE INCLUZIVĂ DE CALITATE ”FIECARE COPIL CONTEAZĂ”

Prof. CRIȘAN ANCA
Școala Gimnazială ” Aurel Vlaicu” Arad

Educaţia reprezintă, pentru orice societate, vectorul dezvoltării durabile și a unei societăți sănătoase. Educația incluzivă este parte a educației copilului care are ca obiectiv stimularea finalizarii învățământului obligatoriu și îmbunătățirea ratei succesului școlar pentru copiii din grupurile dezavantajate.

Organizarea unui program de remediere are un impact semnificativ în viaţa şcolii, având ca obiectiv schimbarea atitudinii faţă de fiecare elev care poate avea la un moment dat dificultăţi de învăţare.

Este necesar ca elevii să fie sprijiniţi în efectuarea asistată a temelor, în activităţi de recuperare şcolară şi ameliorare a dificultăţilor în învăţare, precum şi în activităţi de educaţie TIC sau jocuri distractive, cu scop educativ indirect. Educația incluzivă este necesar să fie aplicată atât la nivel de grup, cât și la nivel individual.

Intervenția individualizată presupune:

- identificarea punctelor slabe şi a celor forte;
- stabilirea prioritatilor de învăţare;
- alegerea celor mai adecvate metode şi strategii;
- înregistrarea progreselor elevului;
- evaluarea intervenției.

Construirea învățării pentru elevii cu dificultăți de învățare este o sarcină dificilă pentru cadrul didactic, presupunând o bună cunoaștere a situației elevilor. În cazul elevilor cu cerințe educaționale speciale, cunoașterea nivelului și tipului de deficiență și a recomandărilor din certificatul de orientare școlară și profesională eliberat de CJRAE este unul din elementele cheie de la care se construiește curriculum adaptat. Prin corelarea tuturor datelor și prin raportarea la curriculum național se poate ulterior construi curriculum adaptat pentru un an școlar unde vor fi incluse competențe specifice, activități de învățare, metode și instrumente de evaluare.

Activitățile remediale pentru elevii cu dificultăți de învățare trebuie să îndeplinească câteva cerințe:

- Sarcinile de învățare să fie fragmentate în etape scurte, succesive de la simplu la complex;
- Să poată fi realizate de elev în timp scurt;
- Să fie într-un format atractiv, agreat de elev – desene, culori, grafică;
- Să includă sarcini variate care să prevină monotonia și dezinteresul elevului.

Iată câteva exemple de activități care pot fi utilizate într-un cadru de educație incluzivă, menite să promoveze participarea și învățarea tuturor elevilor, indiferent de abilitățile lor:

- **Grupuri de lucru mixte**: Formarea de grupuri de lucru care includ elevi cu abilități și nevoi diverse poate încuraja colaborarea și sprijinul reciproc. Elevii pot învăța unii de la alții și pot dezvolta abilități sociale esențiale.
- **Jocuri și activități interactive**: Utilizarea jocurilor și activităților interactive care sunt adaptate pentru a fi accesibile tuturor elevilor. De exemplu, jocuri de memorie vizuală sau auditivă, jocuri de rol, și activități artistice.

- **Tehnologii asistive**: Integrarea tehnologiilor asistive, cum ar fi dispozitive de citire a ecranului, software de recunoaștere vocală, și tastaturi adaptate, pentru a sprijini elevii cu dizabilități.
- **Diferențierea sarcinilor**: Adaptarea materialelor și a sarcinilor de învățare pentru a răspunde nevoilor și nivelurilor de abilitate ale fiecărui elev. Acest lucru poate include modificarea complexității textului, oferirea de opțiuni pentru modalitățile de prezentare a lucrărilor și utilizarea suporturilor vizuale.
- **Activități multisenzoriale**: Implementarea activităților care implică mai multe simțuri, cum ar fi învățarea prin muzică, mișcare, și manipulare de obiecte. Acest tip de activități ajută la implicarea tuturor elevilor și la consolidarea învățării.
- **Proiecte colaborative**: Dezvoltarea de proiecte pe termen lung la care elevii pot contribui în moduri diverse, în funcție de interesele și abilitățile lor. Acestea pot include proiecte artistice, științifice sau sociale.
- **Învățare bazată pe joc**: Utilizarea jocurilor educative care pot fi adaptate pentru a include elevii cu diferite abilități. Jocurile pot fi folosite pentru a învăța concepte academice într-un mod distractiv și captivant.
- **Metode de evaluare variate**: Utilizarea unei game variate de metode de evaluare care să permită fiecărui elev să își demonstreze învățarea în moduri diferite, cum ar fi prezentări orale, proiecte, portofolii și evaluări scrise adaptate.
- **Suport emoțional și social**: Crearea unui mediu de învățare care să ofere suport emoțional și social. Activitățile de dezvoltare personală și grupurile de discuții pot ajuta elevii să se simtă valorizați și incluși.
- **Parteneriate cu familia și comunitatea**: Implicarea familiei și a comunității în procesul educațional prin activități comune și evenimente școlare. Acest lucru poate sprijini integrarea elevilor și poate crea o rețea de sprijin.

Aceste activități sunt menite să asigure că fiecare elev are șansa de a participa activ și de a învăța într-un mediu incluziv și suportiv.

Pentru ca activitățite de educație incluzivă să fie eficace se urmăresc mai multe aspecte: diversitatea, accesibilitatea şi estetica materialului didactic prezentat; cadrul ambiental personalizat cu lucrările elevilor sau schimbarea locaţiei de lucru; aplicarea unor strategii de învăţare prin cooperare ca metode de promovare a armoniei sociale; percepţia şi feed-back-ul părinţilor pe parcursul desfăşurării activităţilor de incluzive; implicarea mediatorului şcolar în buna desfăşurare a activităţii.

INIȚIATIVE PENTRU EDUCAȚIE INCLUZIVĂ LA ORELE DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT

Prof. CRIȘAN IONUȚ
Școala Gimnazială ”Virgil Iovănaș” Șofronea

Educația incluzivă reprezintă un concept fundamental în dezvoltarea unui sistem educațional care să răspundă nevoilor tuturor elevilor, indiferent de abilitățile lor fizice, intelectuale sau sociale. Orele de sport, în mod special, oferă o oportunitate unică pentru promovarea incluziunii, deoarece activitățile fizice pot fi adaptate pentru a permite participarea activă a tuturor elevilor. Acest referat își propune să exploreze diverse inițiative și strategii care pot fi implementate pentru a asigura o educație sportivă incluzivă în școli.

Principii ale educației incluzive

Educația incluzivă se bazează pe câteva principii fundamentale:

1. **Accesibilitate**: Asigurarea accesului egal la toate activitățile și resursele.
2. **Participare activă**: Promovarea participării active a tuturor elevilor, indiferent de capacitățile lor.
3. **Adaptabilitate**: Flexibilitatea de a adapta activitățile pentru a răspunde diverselor nevoi.
4. **Respect și valorizare**: Respectarea și valorizarea diversității fiecărui elev.

Strategii și Inițiative pentru Educație Incluzivă la orele de educație fizică și sport

1. **Evaluarea și planificarea individualizată**

- Realizarea unor evaluări inițiale pentru a înțelege nevoile specifice ale fiecărui elev.
- Elaborarea planurilor de învățare individualizate (PEI) care să includă obiective adaptate pentru orele de sport.

2. **Formarea profesorilor**

- Organizarea de cursuri și workshop-uri pentru formarea profesorilor în domeniul educației incluzive și a adaptării activităților sportive.
- Instruirea profesorilor pentru a recunoaște și aborda diversele nevoi ale elevilor.

3. **Adaptarea activităților fizice**

- Modificarea regulilor jocurilor pentru a permite participarea tuturor elevilor.
- Utilizarea echipamentului adaptat, cum ar fi mingile de diferite dimensiuni și greutăți, sau dispozitive de mobilitate.
- Introducerea unor activități alternative care să fie accesibile pentru elevii cu dizabilități fizice.

4. **Crearea unui mediu incluziv**

- Promovarea unei culturi a respectului și acceptării în cadrul claselor de sport.
- Încurajarea cooperării și a lucrului în echipă, astfel încât toți elevii să se simtă incluși și valoroși.

5. **Parteneriate cu organizații specializate**

- Colaborarea cu organizații non-guvernamentale și specializate în educația incluzivă pentru a beneficia de resurse și expertiză suplimentară.
- Implicarea comunității și a familiilor în procesul educațional pentru a crea un suport holistic pentru elevi.

6. **Evaluarea și feedback-ul continu**

- Monitorizarea constantă a progresului elevilor și adaptarea planurilor în funcție de necesități.
- Solicitarea feedback-ului de la elevi și părinți pentru a îmbunătăți metodele de predare și activitățile sportive.

Studii de caz și exemple de bune practici

Un exemplu de succes în implementarea educației incluzive la orele de sport este programul „Unified Sports” al Special Olympics, care promovează echipe mixte de elevi cu și fără dizabilități. Prin aceste echipe, elevii învață să colaboreze și să respecte diversitatea colegilor lor, dezvoltând în același timp abilități sportive și sociale.

Implementarea inițiativelor pentru educație incluzivă la orele de sport necesită un angajament continuu din partea tuturor actorilor implicați – profesori, elevi, părinți și comunitate. Prin adaptarea activităților fizice, formarea adecvată a profesorilor și crearea unui mediu de învățare pozitiv, școlile pot asigura că toți elevii au oportunitatea de a participa activ și de a se dezvolta armonios.

Educația incluzivă la orele de sport nu doar că promovează sănătatea fizică, dar contribuie și la dezvoltarea abilităților sociale și a încrederii în sine a elevilor, pregătindu-i astfel pentru o viață activă și independentă.

Bibliografie:

Cerghit, I.,(2002). Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, strategii și stiluri, Editura Aramis, București,

Gherguț A., (2001). Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii de educație integrată, Editura Polirom Iași,

INCLUZIUNEA ȘCOLARĂ

ALDEA CARMEN LĂCRĂMIOARA
COLEGIUL NAȚIONAL PEDAGOGIC„D.P.PERPESSICIUS”

Incluziunea şcolară reprezintă acceptarea de către instituţiile de învăţământ a tuturor copiilor, indiferent de apartenenţa etnică sau socială, religie, naţionalitate sau infirmitate .

Incluziunea şcolară se defineşte prin acceptarea de către instituţiile de învăţământ a tuturor copiilor, indiferent de apartenenţa etnică sau socială, religie, naţionalitate sau infirmitate şi este strâns legată de recunoaşterea şi acceptarea diversităţii – condiţie normală a convieţuirii umane.

Învăţământul incluziv presupune ca tinerii şi copiii cu dizabilităţi şi ceilalţi fără probleme să înveţe împreună în instituţiile de învăţământ având sprijinul corespunzător. Un început timpuriu în grupuri de joacă sau medii şcolare obişnuite este cea mai bună pregătire pentru o viaţă integrată.

Fiecare copil este diferit şi special şi are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu disabilităţi. Toţi copiii au dreptul la educaţie în funcţie de nevoile lor.
Şi copiii diferiţi au drepturi egale cu ceilalţi, iar o educaţie separată ar duce la marginalizare şi discriminare, împiedicând formarea, împlinirea de sine şi afirmarea personalităţii. Beneficiile incluziunii sunt reciproce, dar majoritatea dintre noi n-am simţit încă acest lucru.

Educaţia incluzivă vine să sprijine acest aspect deoarece ea se centrează mai ales pe învăţarea strategiilor necesare rezolvării problemelor din viaţa cotidiană, într-o manieră cooperantă şi solidară, unde procesul de învăţare este realizat în spiritul respectului şi acceptării celor din jur. Şcoala trebuie să aibă contacte cu toate instituţiile sociale interesate direct sau tangenţial de domeniul educaţiei copilului de vârstă şcolară şi să stabilească relaţii de cooperare şi colaborare. Ea contribuie la transmiterea moştenirii culturale şi facilitează învăţarea individuală şi colectivă.

Totodată şcoala face posibilă participarea grupurilor şi colectivităţilor la viaţa publică , elaborarea şi luarea deciziilor. Schimbul de informaţii favorizează interacţiunea socială şi permite unui număr mare de oameni să ia parte activă la soluţionarea problemelor care îi privesc. Actul educativ in şcoala incluzivă are şanse de reuşita dacă cei trei factori implicaţi, adică elevul cu deficienţe,familia,echipa de specialişti, cooperează, sunt parteneri care conlucrează in aceeaşi direcţie: dezvoltarea copilului cu cerinte educative speciale.

Educația incluzivă este un act responsabil, asumat de personalul unității de învățământ, de comunitate, de familie și trebuie perceput ca un proces în asigurarea calității vieții persoanelor aflate în dificultate și ca o măsură de conștientizare a rolului de instituție publică al școlii, în care toți au dreptul să aibă acces, ca și cetățeni cu drepturi egale ai comunității. O societate bună este o societate în care fiecare membru se simte inclus, valorizat și în care fiecare participă.

Educația incluzivă se bazează pe modificări, transformări ale școlii (din punctul de vedere al organizării, al scopurilor trasate, al îmbunătățirii instrucției școlare, etc.) pentru a putea susține participarea la procesul de învățământ al tuturor elevilor din cadrul unei comunități. Ea presupune un proces de adaptare continuă a instituției de învățământ, astfel încât să se asigure permanent valorificarea resurselor materiale și umane existente, în vederea susținerii și asigurării suportului necesar tuturor participanților la educație. Reabilitarea funcțională și inserția socio-profesională

reprezintă un sistem de acțiuni complexe care vizează înlăturarea barierelor de natură fizică, medicală, psihopedagogică, psihologică și socială care pot să apară în calea inserției socio-profesionale a persoanelor cu dizabilități.

Educația incluzivă implică:

a) activități de învățare individualizată, desfășurată sub îndrumarea unui cadru didactic specializat (profesorul de sprijin sau profesorul itinerant) care îl completează pe cadrul didactic de specialitate;

b) adaptarea curriculumului, realizată de către cadrul didactic specializat (profesorul de sprijin sau profesorul itinerant), împreună cu cadrul didactic de specialitate;

c) alegerea unor conținuturi ale învățării care să respecte atât cerințele curriculumului școlii de masă, cât și posibilitățile reale de comprehensiune și operare cu aceste conținuturi ale copilului cu C.E.S., toate acestea în așa fel încât să nu fie deteriorată calitatea învățării pentru ceilalți copii;

d) aplicarea unor strategii de predare-învățare care să faciliteze operarea cu conținuturile învățării, atât pentru elevul cu C.E.S. cât și pentru ceilalți elevi;

e) gestionarea diferențiată a timpului – se știe că fiecare individ are nevoie de timp pentru procesarea noilor informații; această perioadă de timp diferă de la copil la copil; una dintre caracteristicile de dezvoltare psihică a copilului cu C.E.S. (mai ales acolo unde există deficiență mintală) constă în nevoia unei perioade de timp mai îndelungate pentru procesarea informației noi;

f) organizarea spațiului clasei – trebuie să țină cont de copilul cu C.E.S. și de tipul deficienței acestuia;

g) utilizarea resurselor (atât a celor materiale, cât mai ales a celor umane) – facilitează integrarea copilului cu C.E.S. prin „ajutorul” pe care îl acordă în procesul instructiv educativ.

h) managementul clasei – trebuie să aibă în vedere organizarea activităților instructiv educative în forme flexibile de instruire; munca în echipe permite adaptări mai obiective ale procesului instructiv-educativ la particularitățile psiho-fizice ale copilului cu C.E.S., prin fixarea unor obiective operaționale diferențiate, alegerea unor conținuturi accesibile copilului cu C.E.S., aplicarea de strategii diferențiate de predare, etc.

În activitatea la clasă, cu elevi cu deficienţe, acceptăm diversitatea ca valoare. Pentru a valoriza cu adevărat potenţialul fiecărui copil cu cerinte educative speciale., trebuie să reformulăm toate componentele educaţiei: obiective/scopuri; curriculum; resurse procedurale, materiale, organizatorice; evaluare; relaţiile între partenerii educaţiei; resursele mane.
Implicarea cadrelor didactice este condiţia majoră în realizarea intregrării copiilor cu cerinte educative speciale. în viaţa şcolară şi socială. În acest demers la clasă, pentru a favoriza integrarea cât mai rapidă a copiilor cu nevoi speciale, am valorificat sensibilitatea deosebită a acestora şi disponibilitatea de a oferi şi de a primi afecţiunea celor din jur.
Fiecare persoană – copil, tânăr sau adult – trebuie să beneficieze de oportunităţi educaţionale proiectate pentru a le satisface necesităţile educaţionale de bază.

Bibliografie:

Alexandru, C. (2008). Copiii cu dizabilități multiple. Educația incluzivă – deziderat al societății contemporane , mai 2008, Timișoara: Editura MacPixel

Roșan, A. (2015). Psihopedagogie specială. Iași: Editura Polirom.

Vraşmaş,T.,(2004),”Şcoala şi educaţia pentru toţi”, Ed. Miniped, Bucureşti
Ungureanu,D.,”Educaţia integrată şi şcoala incluzivă”, Editura de Vest, Timişoara

STUDIU DE CAZ

prof. înv. preşcolar: FOTIN LAURA MIHAELA
Grădiniţa cu Program Prelungit nr. 13 Alba Iulia

DESCRIEREA CAZULUI:

Copilul M. S., băiat, este preşcolarul grupei mele de 1 an. Este crescut de ambii părinţi într-o familie legal constituită, dar în care tatăl este extrem de agresiv. Are doi fraţi care se ocupă de el, îl aduc la grădiniţă, atunci când pot, dar de fiecare dată după ora 8,30 şi îl iau atunci când sora cea mare care este clasa a VII-a termină cursurile.

Sitaţia economică a familiei este modestă, tatăl este muncitor, 40 de ani, mama confecţioner, 38 de ani. Părinţii cu echilibru nervos precar, foarte ocupaţi, astfel copilul fiind supravegheat insuficient. Destul de frecvent au apărut momente conflictuale între părinţi şi copii, urmate de pedepse fizice repetate asupra copiilor. T. A. este retras şi s-a adaptat greu la activitatea şi disciplina din grădiniţă, este mereu absent la explicaţiile mele, tresare ori de câte ori mă apropii de el şi îmi spune să nu îl pârăsc tatălui atunci când face o boacănă, pentru că o să-l bată foarte tare. La grădiniţă, copilul preferă jocurile şi activităţile care se desfăşoară în grup. Este nehotărât în organizarea jocului individual, doreşte compania anumitor copii, nu îndeplineşte sarcinile care i se dau, mai puţin pe cele cu caracter practic – aplicative. Deşi stăpâneşte percepţia formei, mărimii, culorilor, nu doreşte să le redea prin desen sau modelaj, spunând că nu poate. Îşi controlează şi coordonează mişcările în ritmul cerut, totuşi, la acest copil, nu se concretizează coordonarea ochi – mână pentru redarea unor teme plastice.

Despre ce face la grădiniţă nu se interesează nimeni niciodată iar copilul nu este motivat să-şi îndeplinească sarcinile care i se cer. Are o mobilitate medie, dă semne de lipsă de interes, plictiseală la activităţile de colorare, modelare, desen. Dă dovadă de o uşoară instabilitate a reacţiilor: este când reţinut, când exploziv, căzând în extreme în ceea ce priveşte manifestările emoţionale. Principalele trăsături de caracter ce se conturează ar putea fi: capacitatea de comunicare, sinceritatea, respectul, politeţea, corectitudinea, curajul în competiţie, dar şi timiditatea, neîncrederea în sine, şi, uneori nesiguranţa.

IDENTIFICAREA CAUZELOR:
Sunt identificate cauzele şi se constată:

CAUZE DE ORDIN INDIVIDUAL:
- instabilitate emoţională;
- deficit de atenţie;
- stimă de sine scăzută, neîncredere;
- lipsă de afectivitate;
- lipsa de comunicare
- agresivitatea.

CAUZE FAMILIALE:
- violenţa domestică;
- diferenţele de tip economic;
- transferul responsabilităţii educaţiei către fraţii lui;
- nesupravegherea/ indiferenţa;

CAUZE ŞCOLARE:
- frecvenţa neregulată a copilului la grădiniţă;
- lipsa de motivaţie;
- implicarea insuficientă a familiei în educaţie;

CAUZE SOCIALE:
- gradul de dezvoltare al comunităţii: economic şi cultural;
- lipsa accesului la informaţii;
- lipsa exemplului în imediata lui apropiere.

IDENTIFICAREA SOLUŢIILOR PENTRU REZOLVAREA CAZULUI:

Strategia pe care am folosit-o a fost ca mai întâi să realizez o mai bună colaborare cu părinţii, respectiv cu tatăl , încercând să-l determin să înţeleagă influenţa pe care o are familia în general asupra formării personalităţii copilului.

De aceea ca soluţii pentru rezolvarea cazului am aplicat:

1. participarea părintelui la activităţile zilnice organizate la nivelul grupei din care face parte copilul său;
2. acceptarea programului de recuperare, prin sosirea copilului la grădiniţă până la ora 8.00;
3. stabilirea unui timp limitat în programul zilnic al copilului, în care acesta se poate juca, restul să fie activ, să fie pus să facă ceva util;
4. stabilirea orei de culcare, nu mai târziu de ora 21.00;
5. atragerea copilului în activităţile grupei, prin joc, şi stimularea acestuia în vederea rezolvării sarcinilor primite;

În situaţia dată, adoptarea acestor soluţii propuse au fost cheia succesului intervenţiei. Pe de altă parte, consilierea familiei în ceea ce priveşte modul şi direcţia de acţiune în înlăturarea carenţelor copilului, a constituit, de asemenea, o punte către succesul întreprinderii, cunoscut fiind faptul că la vârstele mici trebuie transferată focalizarea intervenţiei de la persoana copilului către părinţi, familie. La vârsta preşcolară nu copilul trebuie consiliat, ci familia.

STABILIREA UNOR CONCLUZII:

Problema s-a creat din cauza unei comunicări ineficiente între copil şi părinte. Prin informare, părintele a descoperit cum să găsească şi să aplice soluţia eficientă în rezolvarea problemei ridicate de copil. Astfel a înţeles că printr-o bună comunicare cu educatoarea, prin răbdare, înţelegere, încurajare, prin recompensare în urma efortului depus, prin neforţarea copilului, ci trezirea dorinţei proprii de a participa la realizarea sarcinilor îşi pot ajuta copilul să treacă peste inhibiţii şi neîncredere în sine şi să înceapă să dorească să execute acele activităţi la care întâmpina dificultăţi. Prin aplicarea metodelor şi procedeelor pe care le-am enumerat, problema de comunicare şi îndeplinire a sarcinilor s-a rezolvat.

DEZVOLTAREA CREATIVITĂŢII COPILULUI PREŞCOLAR PRIN ACTIVITĂŢILE ARTISTICO-PLASTICE

Prof. învățământ preşcolar BEDELICI MIHAELA
Grădinița cu P.P. „ Paradisul Copiilor’’ Craiova

Creativitatea, în sensul cel mai larg, reprezintă acea capacitate complexă a omului, acea structură caracteristică a psihicului care face posibilă opera creatoare.

L. Taylor vorbeşte despre cele cinci niveluri ale creativităţii, dintre care, la vârsta preşcolară singurul nivel ce poate fi atins este cel al creativităţii expresive. Acest tip de creativitate se caracterizează printr-o exprimare liberă şi spontană a persoanei, fără ca aceasta să fie preocupată ca produsul activităţii sale să aibă un anume grad de utilitate sau valoare. (de ex. desenul, colajul, activităţile de modelare etc.)

Preşcolaritatea este apreciată tot mai mult ca vârsta ce cuprinde cea mai importantă experienţă educaţională din viaţa unei persoane; pe parcursul ei înregistrăm ritmurile cele mai pregnante în dezvoltarea individualităţii umane şi unele din cele mai semnificative achiziţii cu ecouri evidente pentru etapele ulterioare ale dezvoltării sale.

La această vârstă, creaţia, chiar dacă nu are valoare pentru „omenire”, este extrem de importantă pentru „devenirea umană” a copilului. Omul adult nu poate ajunge la forme superioare de expresie a creativităţii, dacă pe treptele timpurii ale evoluţiei sale nu s-a dezvoltat potenţialul creativ, nu a fost încurajat să aibă manifestări independente şi originale în răspunsuri şi soluţii la problemele ivite în copilărie şi tinereţe.

Profilul psihologic al vârstei preşcolare cuprinde multiple premise favorizante pentru cultivarea şi stimularea potenţialului creativ. Avem în vedere dinamismul, impetuozitatea şi expresivitatea proprie acestei vârste, acel freamăt permanent sau acea vibraţie şi efervescenţă lăuntrică ce conferă copiilor note specifice de dinamism creativ, disponibilităţi de exteriorizare spontană şi autoexpresie însufleţită, analoage oricărui elan creator.

Receptivitatea şi curiozitatea copilului, bogăţia imaginaţiei, tendinţa sa spontană către nou, pasiunea pentru fabulaţie, dorinţa lui de a realiza ceva constructiv, atmosfera sau climatul psihosocial în care îşi desfăşoară activitatea copilului pot fi „alimentate” şi puse adecvat în valoare prin solicitări şi antrenamente corespunzătoare care astfel pot oferi multiple elemente pozitive în stimularea şi cultivarea potenţialului creativ propriu vârstei preşcolare. La vârsta preşcolară copilul are tendinţa de a exprima în lucrările lui, bazându-se pe experienţa personală. De aceea este bine să se acorde copilului libertatea de idei, de a găsi mijloace şi forme prezentare a propriilor impresii despre lume, în care să se reflecte emoţiile şi sentimentele trăite. Activităţile artistico-plastice constituie un mujloc de dinamizare şi exprimare a vieţii copilului. Motivaţia copilului pentru activităţile artistico-plastice este nevoia de exprimare a propriilor trăiri, nevoia de a reda imaginea într-un mod artistic sau plăcerea ce a povesti în imagini. Reprezentările plastice ale copilului evoluează treptat spre o redare cât mai realistă, alteori intervine imaginaţia creatoare şi trece spre fabulaţie, spre ireal.

Copiii de vârstă preşcolară creează cu migală şi pricepere, sub îndrumarea atentă a educatoarei, lucrări practice deosebite, originale, dar mai ales interesante prin multitudinea materialelor utilizate şi a tehnicilor de lucru folosite.

Hârtia mototolită, rulată, tăiată sau pliată, resturile colorate, seminţele de dovleac, de măr, de fasole pot să se transforme în flori multicolore; hârtia glasată ia forma unor materiale; materialele din

natură iau forme nebănuite, alcătuind adevărate tablouri de toamnă, iarnă, primăvară sau vară; toate aceste materiale pot alcătui adevărate colaje tematice care împodobesc adesea spaţiul mirific al grădiniţei.

Diferitele tipuri de activităţi practice şi plastice sunt deosebit de îndrăgite, de atrăgătoare pentru copii. Prin intermediul lor, preşcolarii intră în contact cu unele forme simple de muncă fizică şi intelectuală, permiţând atât dezvoltarea capacităţilor fizice ale copiilor, cât şi a celor intelectuale. De asemenea, se asigură familiarizarea copiilor cu unele elemente simple ale activităţii de producţie, precum şi formarea unor deprinderi practice de muncă. Copiii au posibilitatea aici să aplice în practică anumite cunoştinţe însuşite în alte activităţi, ajutându-i să şi le consolideze şi aprofundeze. Prin desfăşurarea activităţilor practice şi plastice putem educa şi dezvolta multe procese psihice (percepţii, reprezentări, spirit de observaţie, atenţia, memoria, gândirea, imaginaţia) şi se pun bazele unor însuşiri de personalitate: spiritul de iniţiativă, încrederea în posibilităţile proprii, dorinţa de a lucra în colectiv, creativitatea.

Cheia succesului în realizarea de către copii a unor lucrări reuşite o constituie şi comportamentul educatoarei care trebuie să se bazeze pe dragoste faţă de copil, apropiere de el, încurajarea şi valorizarea acestuia. Pentru vârsta preşcolară, există numeroase şi variate activităţi plastice şi practice, ţinând cont de particularităţile de dezvoltare specifice fiecărui nivel de vârstă, precum şi de gradarea dificultăţii sarcinilor care duc la concretizarea temelor propuse.

La vârsta preşcolară, tehnicile care se pot folosi în activităţile artistico-plastice şi în activităţile practice sunt:

- tehnica firului de aţă;
- tehnica ştampilării;
- tehnica culorilor umede;
- tehnica petei de cerneală;
- tehnica jetului de aer;
- tehnica dactilopicturii;
- tehnica modelajului;
- tehnica colajului etc.

Prin folosirea diversificată a tehnicilor de lucru, copiii îşi dezvoltă capacitatea de expunere artistico-plastică, având posibilitatea de a comunica prin mijloace diverse propriile idei, trăiri, sentimente. Este important să dezvoltă la copii dorinţa de a realiza ceva inedit, iar acest lucru îl putem realiza având ca linie directoare diversitatea. Familiarizarea copiilor cu unele tehnici noi de lucru le măreşte curiozitatea şi imprimă activităţilor artistico-plastice un caracter atractiv şi creativ. Cunoaşterea limbajului şi tehnicilor de lucru de către copii duce la dezvoltarea creativităţii în realizarea ideilor în forme artistice variate.

Folosirea tehnicilor de lucru nu trebuie să fie un scop în sine, ci o modalitate de realizare a unor subiecte în concordanţă cu temperamentul şi sensibilitatea fiecărui copil.

Cunoaşterea şi folosirea de către copii a acestor tehnici plastice le creează un start mai bun sau egal în activitatea plastică, căci în orice clasă există copii care se descurcă mai greu când sunt puşi în faţa unor instrumente şi materiale pe care le văd pentru prima dată. Materialele şi instrumentele de lucru sunt indispensabil legate de tehnicile de lucru. Prin tehnicile plastice copiii constrâng materialele folosite să configureze altceva decât sunt ele, fără să-şi piardă propria structură. Mâna copilului, acţionând asupra acestor materiale, le conferă calităţi plastice noi.

În ceea ce priveşte evaluarea, activităţile artistico-plastice şi practice implică o analiză complexă, deoarece se referă atât la produsul muncii copiilor, cât şi la cunoştinţele despre materiale şi caracteristicile acestora, precum şi la utilizarea tehnicilor de lucru specifice vârstei în scopul prelucrării acestora şi realizării unor produse simple, dar şi la o analiză a comportamentului şi atitudinii copiilor faţă de creaţiile lor.

Bibliografie:

∗ Al. Roşca: „Creativitatea generală şi specifică”, editura Academiei, Bucureşti, 1981
∗ Revista învăţământului preşcolar nr.1-2, 2005
∗ Revista învăţământului preşcolar nr. 3-4, 2005

DEZVOLTAREA LIMBAJULUI COPIILOR ÎN GRĂDINIȚĂ

Prof. NIȚA ANA-MARIA
GRĂDINIȚA CU P.P. „ PARADISUL COPIILOR’’

În grădiniţa de copii povestirea este folosită atât ca metodă de expunere şi comunicare de cunoştinţe, cât şi ca formă de activitate destinată cunoaşterii mediului şi dezvoltării vorbirii preşcolarilor.

Cu ajutorul povestirii ca metodă, educatoarea realizează apropierea copiilor de cele mai variate aspecte de viaţă şi domenii de activitate şi-i informează asupra unor fapte şi evenimente ce nu pot fi cunoscute prin experienţa lor proprie. În acelaşi timp, prin graiul viu, li se trezesc copiilor emoţii şi li se orientează atenţia spre cele comunicate.

Povestirea devine un instrument în mâna educatoarei, o sursă de imagini mentale ale copiilor în proces de formare şi este folosită frecvent în anumite momente ale altor tipuri de activităţi.Povestirile şi basmele pe care le adresăm copiilor, prin conţinutul lor sunt pline de învăţăminte.Ele scot în evidenţă calităţile eroilor pozitivi(fie ei animale personificate sau oameni)şi influenţează pe această cale formarea personalităţii copiilor , purtarea şi atitudinea lor în diverse situaţii, precum şi limbajul lor.

Din poveşti ca ,,Maricica“, ,,Ce-a uitat Fănucă să spună?“ copiii desprind cu uşurinţă necesitatea unei bune deprinderi igienice şi de comportare civilizată şi îşi formează astfel convingerea că trebuie să le respecte.

În măsura în care educatoarea expune povestea într-o formă cât mai corectă din punct de vedere stilistic şi gramatical, pătrund în limbajul copiilor forme de exprimare specifice, atât ale limbajului literar cât şi ale celei populare („ La cireşe”, ,,La scăldat”, ,,Pupăza din tei”) se favorizează însuşirea fără dificultate a unor forme stilistice, expresii poetice; odata cu acestea se fac cunoscute şi sunt assimilate de către copii, diverse forme flexionare ale cuvintelor. Ceva mai mult ascultând povestiri, copiii sesizează mijloacele verbale folosite de educatoare, dfar şi memorează cuvintele cu care încep şi se încheie basmele (A fost odată ca niciodată….şi-am încălecat pe-o şa şi v-am spus povestea aşa). Astfel limba literară şi cea populară, cu mijloace stilistice proprii intră în limbajul current al copiilor.

Prin intermediul povestirilor expuse de către educatoare, copiii sunt familiarizaţi cu structura limbii române, cu bogăţia formelor sale gramaticale, cu frumuseţea şi expresivitatea limbajului, ceea ce contribuie la dezvoltarea vorbirii şi a gândirii lor.

De asemenea copiii pot fi convinşi de necesitatea de a asculta cunoscând consecinţele neascultării aşa cum reies din povestirile „Mălina şi ursuleţii“, „ Scufiţa Roşie“, ,,Cocoşelul cu creastă de aur“ etc.pot învăţa să dezaprobe necinstea, viclenia, lăcomia, zgârcenia şi minciuna înfăţişate în „Găinuşa cea moţată“ , ,,Ciripel cel lacom“, „ Coliba iepuraşului“, ,,Ursul păcălit de vulpe“, ,,Punguţa cu doi bani“.

Prin intermediul altor poveşti cum sunt „Mănuşa“, ,,Căciuliţă roşie şi Căciuliţă albastră“, „ Iepurele şi ariciul“, ,,Ridichea uriaşă“ etc., copiii au prilejul să aprecieze frumuseţea prieteniei, a ajutorului reciproc şi a vieţii în colectiv.

Dragostea nemărginită şi grija părinţilor faţă de copii, bunătatea şi sacrificial lor, ajutorul şi dragostea între soră şi frate, bine subliniate în povestirile ,,Nuieluşa de alun“, „ Inima mamei“, „ Lebeldele“, ,,Scoruşul“, ,,Norişor“, sensibilizează sufletul copiilor şi-I fac să trăiască mai intens aceste sentimente, şi alte trăsături morale ca: modestia şi hărnicia, necesitatea de a munci ce pot fi sesizate din povestirile : ,,Cei trei purceluşi“, ,,Fata babei şi fata moşului“, ,,Plici şi Plici-Plici“, ,,Fierarul năzdrăvan“, ,,Cenuşăreasa“ înfăţişate prin eroii şi faptele din poveşti, fac pe copii să trăiască puternice emoţii, să gândească şi să ajungă la concluzii practice privind propria lor comportare. Ei învaţă că e frumos să fii politicos, cinstit, curajos sau harnic- ca eroul din poveste.

Preşcolarii sunt fermecaţi de lumea fantastică a basmelor şi povestirilor, le ascultă cu aceeaşi plăcere chiar daca sunt repetate şi îşi manifestă întotdeauna dorinţa ca ele să dureze cât mai mult.Prin poveşti, copiii reuşesc să se elibereze de impresiile nemijlocite şi au posibilitatea să-şi reprezinte obiecte şi fenomene pe care nu le-au perceput niciodată.Cu ajutorul lor se exersează modalităţile de prelucrare a reprezentărilor în

imaginaţie, se face transpunerea în lumea acestor fiinţe în care eroii acţionează în concordanţă cu imaginaţia fecundă a copiilor, în care fiinţele apropiate şi îndrăgite (căţelușul,iepuraşul) sunt întotdeauna bune, puternice şi îndrăzneţe, în care binele şi dreptatea triumfă.Atitudinea copiilor faţă de conţinnutul fantastic al basmelor nu rămâne aceeaşi pe parcursul perioadei preşcolare.Preşcolarii de vârstă mică acceptă fără discernământ critic conţinutul basmului, ca şi când acesta ar corespunde realităţii (scaunul şi masa desenează, urşii vorbesc,etc).Cunoştinţele lor sărace despre realitate nu le permit o separare precisă a imaginilor fanteziei de realitate.

De asemenea spiritual critic al gândirii le este foarte slab dezvoltat. Atitudinea critică faţă de conţinutul fantastic al basmelo în cepe să se manifeste abia de la 5-7 ani, când copilul face o distincţie între fictive şi real. Cu toate acestea, datele experimentelor arată că preşcolarii reţin şi redau mai uşor faptele cunoscute, situaşiile familiale, cu alte cuvinte tot ceea ce poate fi asociat cu experienţa proprie. Chiar şi atunci când reproduce un basm plăsmuirile copiilor deviază în direcţia experienţei lorde viaţă.La vârsta amintită imaginaţia copiilor suferă modificări calitative, în strânsă corelaţie cu schimbările psihofiziologice ce au loc.Se dezvoltă intens funcţia analitică a scoarţei cerebrale, se perfecţionează funcţia reglatoare a limbajului şi creşte rolul inhibiţiei condiţionate.Gândirea copilului devine mai abstractă ceea ce posibilitatea lărgirii câmpului de acţiune a imaginaţiei, creşterii gradului său de creativitate. Cunoştinţele copilului devin mai precise şi mai sistematice .Toate aceste schimbări creează noi posibilităţi de transformare a reprezentărilor, la aceasta contribuind şi povestirile.

În concluzie, se poate reţine că rolul şi importanţa povestirilor – ca activităţi organizate – constă în valoarea lor cognitivă, etică şi estetică, prin care se exercită o puternică înrâuire asupra întregii personalităţi a copiilor.

Bibliografie:

Curriculum pentru învățământ preșcolar.
Revista, Învăţământulpreşcolar, nr.1-2/1992;
Salda, Dumitru, Didactica, Editura Didactică şi Pedagogică Bucureşti, 1982

Educația Incluzivă și biblioteca școlară

bibliotecar, prof. Manuela Mocanu
Școala Gimnazială „Ionel Teodoreanu” Iași

Educația incluzivă este o abordare holistică care urmărește să răspundă nevoilor de învățare ale tuturor elevilor, cu un accent deosebit pe cei care sunt adesea marginalizați sau excluși. Biblioteca școlară, este un centru esențial de învățare și joacă un rol crucial în promovarea unui mediu educațional incluziv. Prin implementarea inițiativelor de educație incluzivă, bibliotecile școlare pot asigura accesul echitabil la resurse, suport și oportunități pentru toți elevii, astfel încât aceștia să prospere atât în mediul școlar cât și în plan personal. Educația incluzivă se bazează pe convingerea că toți elevii, indiferent de abilitățile, dizabilitățile, statutul socio-economic sau background-ul cultural, au dreptul de a învăța împreună într-un mediu de sprijin. Această abordare subliniază necesitatea ca sistemele educaționale să se adapteze la nevoile diverse ale elevilor, în loc să se aștepte ca elevii să se conformeze unui model standardizat. Incluziunea în educație implică nu doar accesul fizic la sălile de clasă, ci și disponibilitatea materialelor didactice adecvate, a strategiilor de predare și a serviciilor de suport care să răspundă unei game largi de stiluri și nevoi de învățare.

Biblioteca școlară este poziționată în mod unic pentru a sprijini educația incluzivă datorită rolului său de centru de resurse pentru elevi și profesori. O bibliotecă bine echipată și gestionată eficient poate contribui semnificativ la un mediu educațional incluziv prin diverse inițiative:

Colecții diverse: Un pas fundamental către incluziune este asigurarea unei colecții de bibliotecă care reflect nevoile, experiențele, culturile și perspectivele diverse ale tuturor elevilor și cadrelor didactice. Aceasta include cărți și resurse pentru mai multe niveluri de literație, materiale didactice diverse, literatură care include personaje cu diverse abilități și experiențe. Prin furnizarea unei game largi de materiale de lectură, bibliotecile pot ajuta elevii să se vadă reprezentați și să dezvolte o înțelegere mai largă a lumii.

Resurse accesibile: Asigurarea accesului tuturor elevilor la resursele bibliotecii este esențială. Acest lucru poate fi realizat prin furnizarea de materiale în diferite formate, cum ar fi cărți audio, cărți cu caractere mari și cărți cu imagini. Resursele digitale ar trebui să fie compatibile cu cititoarele de ecran și alte tehnologii asistive.

Proiecte și activități incluzive: Bibliotecile pot organiza proiecte și activități care promovează incluziunea și se adresează nevoilor diverse de învățare. Sesiunile de povestire, cluburile de lectură și programele de lectură pot fi concepute pentru a fi incluzive prin încorporarea de materiale care răspund diferitelor interese și abilități. Atelierele de alfabetizare digitală, abilități de cercetare și alte subiecte educaționale pot fi adaptate pentru a sprijini elevii cu diverse stiluri și nevoi de învățare.

Exemplu

Ce putem face pentru ca elevii care se confruntă cu dyslexia să nu se simtă marginalizați, uitați atunci când e vorba de carte, lectură și bibliotecă? Am putea organiza un club de lectură? Sigur că da!

Un club în care putem citi … cărți fără cuvinte, cărți dincolo de cuvinte.

Cărțile fără cuvinte sunt create pentru cei care găsesc imaginile mai ușor de înțeles decât cuvintele, copii cu dificultăți de învățare și/sau autism, copii cu dislexie, persoane cu dificultăți cognitive sau de comunicare, care au dificultăți cu lectura. Fiecare carte pe care o citim ne spune o poveste, dar cărțile fără cuvinte îl lasă pe cititor să-și spună propria poveste – indiferent de ceea ce

vede în imagini. Modul în care un cititor interpretează imaginile ne poate spune multe despre felul în care înțelege o situație povestită vizual în carte, despre experiențele pe care le-a avut și despre lucrurile care contează pentru el. Aceasta este literația vizuală și este motivul pentru care nu există cuvinte în cărțile fără cuvinte.

Ca instrumente de comunicare, poveștile le dau putere oamenilor. Ele îndepărtează barierele din calea înțelegerii, reduc anxietatea și permit copiilor să-și facă auzită vocea iar literația vizuală poate transforma comunicarea.

Cum să citești o poveste dincolo de cuvinte

1. Începe de la început și citește povestea din fiecare imagine. Încurajează cititorul să întoarcă paginile în propriul ritm.

2. Indiferent dacă citești cartea cu o persoană sau cu un grup, încurajează-i pe cititori să spună povestea cu propriile cuvinte. Vei descoperi ce crede fiecare persoană că se întâmplă, ceea ce știe deja și cum se simte. S-ar putea ca tu să crezi că se întâmplă ceva diferit în imagini, dar asta nu contează. Așteaptă să vezi dacă ideile cititorilor se schimbă pe măsură ce povestea se dezvoltă.

3. Folosește întrebări pentru a aprofunda treptat povestea: „Mă întreb cine este? Mă întreb ce se întâmplă? Ce face el sau ea acum? Mă întreb cum se simte el sau ea? Simți așa? Ți s-a întâmplat ție/prietenului/familiei tale?

4. Nu trebuie să citești toată cartea într-o singură întâlnire. Acordă-le copiilor suficient timp pentru a urmări imaginile în ritmul lor.

5. Unii copii nu vor putea urmări povestea, dar pot înțelege unele dintre imagini. Zăboviți asupra imaginilor care îi interesează.

Privește, așteaptă și întreabă.

Parteneriate colaborative: Bibliotecile pot îmbunătăți inițiativele de educație incluzivă prin colaborarea cu profesori, personal de educație specială și organizații comunitare. Lucrând îndeaproape cu profesorii, se asigură că resursele și programele bibliotecii sunt aliniate la curriculum și răspund nevoilor specifice ale elevilor. Parteneriatele cu organizațiile comunitare pot furniza resurse suplimentare și servicii de suport, cum ar fi ateliere despre incluziune sau accesul la materiale specializate.

Implicarea elevilor: Incluzând elevii în planificarea și implementarea inițiativelor bibliotecii, se poate stimula un sentiment de apartenență și se poate asigura că programele răspund nevoilor lor. Consiliile consultative ale elevilor, sondajele de feedback și grupurile de discuție pot oferi informații valoroase despre cum biblioteca poate deveni mai incluzivă. Încurajarea implicării elevilor promovează, de asemenea, o cultură de respect și înțelegere în rândul elevilor.

Implementarea inițiativelor de educație incluzivă în biblioteca școlară nu este lipsită de provocări. Finanțarea limitată, formarea insuficientă și rezistența la schimbare pot împiedica progresul. Cu toate acestea, aceste provocări pot fi abordate prin planificare strategică și advocacy. Obținerea de granturi și finanțări de la organizații guvernamentale și non-guvernamentale poate furniza suportul financiar necesar. Dezvoltarea profesională continuă și angajamentul pentru învățare continuă pot echipa personalul bibliotecii cu abilitățile necesare pentru a sprijini incluziunea. Promovarea importanței educației incluzive în cadrul comunității școlare poate contribui la construirea unei culturi care valorizează și prioritizează incluziunea.

Inițiativele de educație incluzivă în biblioteca școlară sunt esențiale pentru crearea unui mediu de învățare care respectă și sprijină nevoile diverse ale tuturor elevilor. Prin furnizarea de resurse diverse și accesibile, organizarea de programe incluzive, investiția în dezvoltarea profesională, promovarea parteneriatelor colaborative și implicarea elevilor în procesul decizional, bibliotecile școlare pot juca un rol pivotal în promovarea incluziunii. Depășirea provocărilor asociate acestor inițiative necesită dedicație, creativitate și un angajament comun față de principiile educației incluzive. În cele din urmă, aceste eforturi contribuie la o experiență educațională mai echitabilă și mai îmbogățitoare pentru fiecare elev.

Adaptări și abordări pedagogice contemporane

Prof. Georgiana Gabriela Cozma
Colegiul National de Artă „Octav Băncilă"Iași

Profesorii de literatură își asumă roluri multiple – sunt veritabili exploratori ai cuvântului scris, mentori și arhitecți ai imaginației, sursă de inspirație neîntreruptă. Ei creează o atmosferă de descoperire vibrantă și plină de provocări, unde elevii sunt încurajați să pătrundă misterul și frumusețea textelor literare. Prin această călătorie, profesorul devine un partener de dialog în dezvăluirea semnificațiilor profunde ale literaturii. Rolul său este esențial în sculptarea unei înțelegeri autentice și profunde a operei literare, orientând elevii spre o apreciere mai fină a artei literare, cultivându-le gândirea critică și ajutându-i să își afirme propria voce și perspectivă. El încurajează colaborarea și interacțiunea între elevi, motivați astfel să-și exprime ideile, să-și asculte și să-și respecte reciproc punctele de vedere. El nu predă numai conținuturi, ci îi inspiră pe elevi, arătându-le că literatura este mai mult decât un simplu subiect școlar, ci o formă de artă care poate oferi o valoare profundă și semnificativă pentru viața lor, deci le dezvoltă abilitățile de viață.

Pentru a sprijini elevii în această explorare literară, este crucial să adoptăm strategii de predare dinamice și angajante, care să îi stimuleze să participe activ la propria educație și să își dezvolte competențele critice pentru analiza și interpretarea operei literare. Universul pedagogic modern propune metode inovatoare, teorii avansate și modele educative care promit o formare integrală, holistică, esențială pentru succesul în viață și pentru evoluția constantă a abilităților individuale. Printre aceste abordări se numără organizarea de discuții în grup, proiectele de cercetare, integrarea tehnologiilor educaționale de ultimă oră și amplificarea activităților de învățare între colegi(peer learning). **Învățarea de la egal la egal** este un concept amplu discutat și în teoria constructivismului și conectivismului. Învățarea constructivistă sugerează că toate cunoștințele sunt construite de fiecare elev în parte, plecând de la cunoștințele și credințele lor preexistente. Deci, învățarea este un proces activ și o activitate socială. De asemenea, conectivismul, introdus în 2005 de George Siemens, se concentrează pe tehnologie, văzută ca o componentă esențială a învățării. **Peer learning** este o metodă eficientă de învățare, deoarece elevii sunt mai motivați și implicați atunci când interacționează cu colegii lor și își împărtășesc ideile și cunoștințele. De asemenea, prin intermediul acestei metode, elevii își dezvoltă abilități de comunicare și colaborare, care sunt importante nu doar în literatură, ci și în viața de zi cu zi. Ei se învață reciproc, profesorul încurajând comunicarea și colaborarea, prin acest demers, el îi ajutându-i pe elevi să-și consolideze cunoștințele prin predarea reciprocă. Un elev care îl îndrumă pe altul într-un mediu supravegheat poate duce la o mai bună învățare și reținere pe termen lung a aspectelor avute în vedere, pentru că, pentru a preda un anumit conținut altuia, trebuie mai întâi ca elevul să înțeleagă pe deplin un concept în sine. Verbalizarea acestui concept și partajarea informațiilor cu un alt elev (deci o persoană cu statut egal) servește la consolidarea cunoștințelor dobândite. **Peer learning** implică împărțirea responsabilității de învățare între elevi, care devin atât profesori, cât și elevi în același timp. Acest lucru îi ajută pe elevi să își dezvolte încrederea în sine, să își îmbunătățească abilitățile de comunicare și să devină mai motivați în procesul de învățare. Printre metodele de peer learning, cele mai utile sunt **grupurile de lectură**, unde elevii pot discuta împreună despre o carte sau un articol literar și își pot împărtăși părerile și interpretările lor. De asemenea, elevii se pot evalua reciproc, asigurând feed-back pentru interpretările și eseurile lor, prin sugestii de îmbunătățire. Studiile de caz sunt din ce în ce mai folosite(ele se extind și la alte clase, nu doar începând

cu clasa a XI-a, cum propune curriculumul actual de liceu), grupurile de lucru participând la proiecte și prezentări, fiecare elev contribuind cu propriile idei și abilități.

O altă tehnică modernă de receptare a literaturii o reprezintă **mentoratele între elevi**, deoarece elevii sunt mai motivați și implicati atunci când interacționează cu colegii lor, care îi ghidează și îi încurajează. Acest lucru le poate îmbunătăți performanțele școlare, contribuind la dezvoltarea abilităților de comunicare, empatie și leadership. Îi ajută pe elevii mai mici să devină mai motivați, să înțeleagă mai bine textele literare, să identifice temele și să dezvolte abilitățile de analiză literară. Ei pot organiza și ghida dezbateri literare între elevii mai mici, oferindu-le feedback constructiv.

Învățarea reciprocă la literatură se poate realiza prin **proiecte digitale**, o metodă modernă și interactivă. De exemplu, cooperarea elevilor pentru crearea unui **blog literar** în care să publice recenzii de cărți, analize literare sau chiar texte proprii poate fi un mod eficient de a-i încuraja să citească mai mult și să-și dezvolte abilitățile de scriere și analiză literară. O altă metodă de peer learning ar putea fi **realizarea unui videoclip literar** în care să prezinte un personaj literar, un eveniment important dintr-o carte sau o temă literară. Acesta poate fi un mod creativ de a-i ajuta pe elevi să înțeleagă mai bine textul literar și de a dezvolta abilitățile lor de prezentare și producție video. La clasele de gimnaziu, elevii pot crea și jocuri literare online, care să implice personaje și elemente dintr-o carte, care să le consolideze cunoștințele despre literatură și să dezvolte abilitățile lor de programare și design.

Din ce în ce mai des, mai ales, după perioada pandemică, elevii pot crea o prezentare digitală în echipe prin care să descrie o temă literară, un autor important. Aceste **prezentări digitale** îi ajută să înțeleagă mai bine contextul istoric și cultural în care a fost scrisă o carte, să-și dezvolte abilitățile de cercetare și prezentare. Prin utilizarea tehnologiei și a instrumentelor digitale, elevii pot fi mai implicați și motivați în procesul de învățare, ceea ce poate duce la o mai bună înțelegere și apreciere a literaturii. O altă metodă de peer learning la care recurge profesorul de literatură este realizarea de **book trailere** ; această activitate implică lectura unei cărți și înțelegerea mesajului acesteia de către elevii care vor fi nevoiți să își sintetizeze ideile și să identifice cele mai importante aspecte ale cărții pentru a le include în trailer. Este, deci, o metodă excelentă de a îmbunătăți abilitățile lor de lectură critică și de înțelegere a textului, dar și o serie de competențe tehnice, cum ar fi editarea video și utilizarea instrumentelor digitale. Nu în ultimul rând, un booktrailer poate încuraja creativitatea, căci elevii vor trebui să găsească moduri inovatoare de a prezenta cărțile, utilizând diferite tehnici și stiluri. Această activitate de peer learning poate fi distractivă și motivantă pentru elevi, deoarece îi implică într-un mod diferit și interesant în procesul de învățare.

Foarte populare au devenit și **podcasturile**, deoarece și ele pot încuraja creativitatea elevilor. Ei pot crea propriul podcast în care să discute despre operele literare, să creeze povești originale sau să prezinte opere literare într-un mod diferit. În didactica modernă, podcasturile sunt o resursă valoroasă pentru orele de literatură, oferind o modalitate interactivă și captivantă de a înțelege și de a analiza operele literare. Ele pot fi utilizate pentru captarea atenției, moment important al lecției în care elevii pot audia podcasturi care discută despre temele și personajele dintr-o carte, înainte de a citi opera, pentru a se familiariza cu subiectul și pentru a-și construi fundalul. Podcasturile pot fi utilizate și pentru a analiza operele literare în detaliu(mesajul general, personajele și acțiunea, semnificațiile simbolice). dar și diferite interpretări ale operei literare, fiind premise utile pentru dezbateri și discuții. Podcasturile pot fi o modalitate excelentă de a îmbunătăți abilitățile de ascultare ale elevilor, de a urmări instrucțiuni și indicații, de a identifica detalii importante și de a extrage idei cheie.

Didactica modernă a literaturii include utilizarea tehnologiei digitale și a resurselor online pentru a îmbunătăți învățarea și înțelegerea. Aceasta poate include utilizarea **platformelor online** pentru a distribui conținut educațional și pentru a stimula interesul elevilor pentru literatură, precum și utilizarea instrumentelor digitale pentru a crea prezentări și proiecte educaționale interactive. Resursele didactice digitale pot fi folosite cu succes în orele de literatură pentru a spori interesul. Astfel, platformele digitale de învățare precum **Google Classroom** sau **Edmodo** sunt utilizate pentru a distribui materialele de lectură și pentru a oferi feedback elevilor în timp real, pentru a crea activități interactive, quiz-uri și teste. Există o gamă largă de aplicații pentru a urmări progresul citirii și pentru a oferi feedback personalizat elevilor, sau platforme digitale menite să ajute elevii să înțeleagă mai bine operele literare, cum ar fi **SparkNotes** sau **CliffsNotes**. De asemenea, profesorii și elevii au la dispoziție și platforme pentru a crea și organiza colecții de resurse educaționale, astfel încât elevii să le poată accesa ușor și să le folosească în procesul de învățare. De exemplu, profesorii pot utiliza **Wakelet** pentru a încărca și organiza o colecție de texte literare, dar și imagini, podcasturi, book trailere, postere relevante pentru studiul literaturii. Wakelet este un excelent organizator de activități și proiecte de învățare pentru elevi(jocuri literare, exerciții de scriere creativă, dezbateri etc)

În concluzie, actul de a preda literatura în zilele noastre se transformă într-o aventură captivantă, care merge dincolo de simpla stăpânire a materiei. Aceasta necesită adaptarea la dinamica vremurilor, apelând la un arsenal diversificat de metode didactice moderne și aliniate la sensibilitățile tinerilor de azi. Scopul? Să facem din textul literar un instrument viu de cultivare a empatiei și de îmbogățire a experienței cotidiene pentru fiecare dintre elevii noștri, transformându-le astfel perspectiva asupra lumii.

Bibliografie și sitografie:

https://www.wgu.edu/blog/peer-learning2208.html#close
https://teachforromania.org/wp-content/uploads/Digital_pack_-_curs_practic.pdf
Olimpia Meșa, *Cum învață oamenii*, București, 2020.

MANAGEMENTUL PROIECTELOR EDUCAȚIONALE
STUDIU DE CAZ

Condrache Livia
Liceul Teoretic„George Vâlsan” Făurei

Managementul proiectelor europene se refera la domeniul interdisciplinar al acțiunilor de natură antreprenorială care se aplică în învățământ la orice treaptă de educație și formare profesională. În continuare, prin managementul proiectelor educaționale vom avea în vedere inlcusiv formarea profesională si învățarea continuă.

În România conceptul de *proiect educațional* a fost fundamentat şi dezvoltat pe principiile managementului de proiect fiind introdus relativ târziu în teoria şi practica educaţională, odată cu lansarea de către Consiliul Europei prin Comisia pentru Educaţie şi Cultură a proiectelor educaţionale europene prin programele Socrates şi Leonardo da Vinci la care România a fost acceptată ca partener eligibil începând cu anul 1997. După un început timid şi urmare a unei acţiuni de promovare în cascadă pe ruta Ministerul Educaţiei şi cercetării – Agenţiile Naţionale Socrates şi Leonardo da Vinci – Inspectoratele şcolare Judeţene – toate tipurile de unităţi de învăţământ preuniversitar - se ajunge în anii 1999 şi 2000 la obţinerea unui important număr de finanţări UE pentru proiecte de tipul parteneriatelor şcolare educaţionale europene dar, în acelaşi timp, se înregistrează un număr semnificativ de respingeri de aplicaţii însoţite de frustrările inerente (MedC, 2005).

Conştientizarea faptului că managerii şcolari au întâmpinat dificultăţi serioase în elaborarea unor aplicaţii eligibile pentru astfel de proiecte a impus includerea în Programul naţional al guvernului României în cooperare cu Banca Mondială denumit „ Management şi Finanţare” pentru formarea managerilor şcolari din învăţământul preuniversitar, după începerea derulării acestuia, a modulului „Managementul proiectelor de cooperare şcolară internaţională”(Iosifescu, 2001). Iniţial au fost formaţi pe această componentă formatorii naţionali şi regionali de directori. Până la această decizie programul prevedea un modul de formare pe problematica „Proiectului de dezvoltare instituţională” care, prin structura sa, impunea la acel moment elaborarea de planuri operaţionale ca mijloace de atingere a obiectivelor strategice ce decurg din opţiunile strategice într-o perioadă determinată de timp de până la un an (MedC, 2005). Demersul a avut un impact imediat la nivelul unităţilor şcolare clarificând suportul şi mecanismele abordării manageriale a proiectelor finanţate de UE dar, în acelaşi timp, se cristalizează ideea realizării sarcinilor planurilor operaţionale la un nivel superior de eficienţă abordând, pe bază de proiect, o parte a obiectivelor strategice legate de reforma din domeniile funcţionale ale şcolii, educaţional, curricular, al modernizării bazei materiale şi al resurselor umane.

Orice proiect educațional este coordonat prin conceptul de management de proiect. Dumitru Oprea susține că „un proiect este o idee de îmbunătăţire a unei stări de lucruri, iar managementul proiectelor este procesul de coordonare a unei echipe în vederea planificării şi conducerii unui set de activităţi ce urmează a fi realizate la termene prestabilite. Deoarece este invocată coordonarea eforturilor mai multor persoane, managementul proiectelor este un proces al unei echipe” (Oprea, 2011). Managementul de proiect educațional devine un concept consacrat și o practică a lumii modern, indifferent de poziționarea geografică sau culturală a subiecților interesați.

Managementul proiectelor europene se caracterizează prin legitimitatea și oportunitatea analizelor conceptuale din domeniul proiectelor educaționale, procesul managerial, de tipurile de proiecte și programe educaționale.

Reperele manageriale în domeniul proiectelor educaționale europene se referă la principiile generale ale managementului prin proiecte, la managementul ciclului de proiect, la fazele ciclului de proiect, analiza, elaborarea proiectelor, implementarea proiectelor, monitorizarea proiectelor, evaluarea proiectelor, auditul proiectelor, managementul calității proiectelor.

Ținând cont de faptul că managementul proiectelor europene în domeniul educației este o sferă aparte, acesta dispune de strategii și instrumente manageriale specifice tipurilor de proiecte. Aici precizăm elaborarea și managementul proiectului de dezvoltare instituțională, metodologia elaborării proiectului instituțional, modelul metodologic cadru al proiectării și managementului proiectului instituțional, elaborarea și managementul proiectelor de cercetare educațională, principii metodologice în cercetările sociale și educaționale, modele structurale ale proiectului de cercetare, elaborarea și managementul proiectelor europene în domeniul educațional, caracteristicile programelor europene, etapele și sugestiile metodologice privind elaborarea și managementul proiectelor europene în domeniul educației. Proiectele europene în domeniul educației, unilaterale sau multilaterale, se realizează în baza programelor europene din această sferă.

Competențele Uniunii Europene sunt exercitate prin sistemul său instituțional. Comisia Europeană, în cazul nostru, pune în practică programele din domeniul educației și formării profesionale prin intermediul agenţiei executive. În cadrul ciclului de finanțare 2007-2014, Agenţia Europeană pentru Cultură, Educaţie şi Audiovizual a coordonat un şir de programe, inclusiv educaționale:

- învăţarea de-a lungul vieţii: acţiuni sectoriale (Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci, Grundtvig), transversale (cooperarea și inovarea la nivel de politici, limbile, informarecomunicare- tehnologii, diseminarea și implementarea rezultatelor), Jean Monnet (activitatea-cheie 1 – profesor Jean Monnet, profesor Jean Monnet *ad personam*, centru de excelență Jean Monnet, modul european, asociații de profesori și cercetători care se specializează în domeniul integrării europene, activități de informare și cercetare, grupuri de cercetare multilaterală Jean Monnet; activitatea-cheie 2 – sprijin pentru instituții specifice, specializate în domeniul studiilor de integrare europeană; activitatea cheie 3 – asociații europene active la nivel european în domeniul integrării europene, a educației și a formării profesionale), măsuri de sprijin şi reţele educaţionale (Eurydice, Europass, Euroghidare, NARIC, e-Twinning, experți Bologna, ECTS și modele de suplimente la diplome);
- Erasmus Mundus: programe comune; parteneriate cu instituții de învățământ superiordin țările terțe; promovarea învățământului superior european;
- Tempus: proiecte comune; măsuri structurale; măsuri suplimentare;
- schema de mobilitate academică Intra-APC: Africa; Caraibe; Pacific;
- cultura: sprijin pentru proiecte culturale; sprijin pentru organizaţiile active la nivel european în domeniul culturii; proiecte de cooperare între organizaţiile implicate în analiza politicii culturale;
- tineretul în acţiune: tineretul pentru Europa; serviciul voluntar european; tineretul în lume; sisteme de sprijin pentru tineret; sprijin pentru cooperarea europeană în domeniul tineretului.

Toate programele educaționale anterioare au fost înglobate în mega-programul Erasmus+. Programul Erasmus+ combină toate schemele de finanțare actuale ale Uniunii Europene pentru educație, formare profesională și tineret, inclusiv Programul de învățare pe tot parcursul vieții (Erasmus, Leonardo da Vinci, Comenius, Grundtvig), programul „Tineretul în acțiune” și cinci programe de cooperare internațională (Erasmus Mundus, Tempus, Alfa, Edulink și programul de

cooperare cu țările industrializate). Erasmus+ introduce pentru prima dată măsuri de sprijin în favoarea sportului. Programul integrat va facilita înțelegerea de către solicitanți a oportunităților de grant disponibile, în timp ce alte simplificări vor facilita la rândul lor accesul la program.

Actuala structură a programului Erasmus+ este destul de complexă, fiecare dimensiune conținând subprograme specifice sferei de aplicabilitate, fapt care permite creşterea competitivităţii cetăţenilor europeni în lume.

Programul Erasmus+ este orientat spre (Ghidul Programului Erasmus+)

- a promova oportunitățile de mobilitate deschise studenților, stagiarilor, cadrelor didactice și altor categorii de personal implicat în învățământ, tinerilor care participă la schimburile destinate lor și voluntarilor;
- a crea sau a consolida parteneriate între instituțiile și organizațiile din domeniul învățământului, formării profesionale și tineretului, pe de o parte, și operatorii economici, pe de altă parte;
- a susține dialogul și a dezvolta o bază de cunoștințe necesare pentru realizarea reformei în sistemele de educație, de formare profesională și în cele care vizează tineretul.

Consorțiile, organizațiile și grupurile de coordonare pot depune o singură cerere în numele mai multor organizații.

Pe lângă universități și instituții de formare profesională, vor beneficia de finanțare, pentru prima dată, noi parteneriate inovatoare: așa-numitele „alianțe ale cunoașterii” și „alianțe ale competențelor sectoriale” vor crea sinergii între educație și muncă, permițând instituțiilor de învățământ superior, furnizorilor de formare profesională și întreprinderilor să promoveze inovarea și spiritul antreprenorial și să dezvolte noi programe de învățământ și noi calificări pentru a atenua problema deficitului de competențe (http://www.erasmusplus.ro/).

Concluzii

Practica Uniunii Europene privind promovarea politicii în domeniul educației și formării profesionale prin intermediul sistemului de proiecte consacră un posibil model juridic, economic și social de sprijinire eficientă a sferei în baza instrumentelor financiare, prevăzute pentru a crește competitivitatea academică și excelența europeană.

Creşterea calităţii vieţii cetăţenilor, prosperitatea şi progresul se află într-o relaţie ombilicală cu educaţia şi formarea profesională de calitate, finanţate corespunzător obiectivelor Uniunii Europene.

Proiectele educaţionale reprezintă instrumente prin care se urmăreşte atingerea unor obiective ale strategiei instituţiei şcolare ce ţintesc noi dimensiuni ale personalităţii absolventului, diferite prin complexitatea structurală faţă de instrumentele consacrate , ceea ce impune abordarea lor de pe principiile managementului de proiect (Stoicescu, 2005).

Bibliografie

- Bienzle, Holger et al, *Managementul proiectelor multilaterale în cadrul Programului de învățare pe tot parcursul vieții*, Viena: „die Berater” Unternehmensberatungsgesellschaft mbH, 2010.
- Bunăiașu, Claudiu Marian, *Elaborarea și managementul proiectelor educaționale*, București: Editura Universitară, 2012.
- Gherguț, Alois, Ciobanu, Ciprian, *Elaborarea și managementul proiectelor în serviciile educaționale. Ghid practic*, Iași: Editura Polirom, 2009.
- Iosifescu,Ş (coord) (2001) *Management educaţional pentru instituţiile de învăţământ.* MEdC .Tipogrup Press.
- Oprea, Dumitru, *Managementul proiectelor europene*, Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, 2011
- Stoicescu,L (2005) *Dimensions of school management*. Editura Universităţii „L. Blaga” Sibiu.
- Ghidul Programului Erasmus+, valabil la http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus/files/files/resources/erasmus-plus-programme-guide_ro.pdf.
- MEdC (2005) *Asigurarea calităţii în educaţie. Documente privind evaluarea instituţională a unităţilor/instituţiilor de învăţământ preuniversitar*. Editura Şcoala Gălăţeană.

TEORII CU PRIVIRE LA MECANISMELE MIGRAȚIEI

Profesor, SOCEA DANIELA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ, COMUNA POIENARI, JUDEȚUL NEAMȚ

Având în vedere că migrația internațională este un fenomen foarte complex care nu se referă doar la un flux al populației dintr-o zonă spre alta, trebuie să avem în vedere și perspective care sunt ridicate din rândul altor domenii. Astfel, nu pot fi ignorate perspectivele antropologice, culturale, istorice, economice, psihologice, sociologice, ideologice, geografice, politice etc. ale migrației. De asemenea, cei care migrează au, de la caz la caz, scopuri diferite pe care ei le urmăresc. Sunt situații în care migranții pleacă pentru muncă sau afaceri, însă în alte situații ei pleacă pentru reîntregirea familiei sau pentru a face studii. Prin urmare, atunci când este studiat brain drain-ul trebuie analizate cu atenție și aceste aspecte specifice fenomenului migrației internaționale. În primă fază este necesar să realizăm o trecere în revistă a principalelor teorii cu privire la migrație.

Teoriile clasice au fost concepute în secolul al XVIII-lea. Adam Smith, care este primul economist care a scris despre migrație, a considerat că piața liberă reprezintă un element cheie pentru o dezvoltare economică cât mai susținută și pentru o utilizare eficientă a resurselor avute la dispoziție. El a analizat fenomenul migrației și a ajuns la concluzia că este mai benefic pentru economie să fie desființate barierele dintre state pentru a se putea realiza o mutare mai facilă și mai rapidă a capitalului și a populației. Smith a observat cu înțelepciune o realitate încă prezentă și astăzi, și anume că fluxurile de migrație sunt adesea mici, în ciuda diferențelor salariale internaționale foarte mari.

În anii ’70 ai secolului trecut încep să-și facă apariția teoriile neoclasice cu privire la migrația internațională. Teoria neoclasică, notează Ilie Bădescu, „înlocuiește individul ca agent de decizie privind opțiunea migrațională cu familia. Veniturile nu acționează în această nouă viziune ca termeni de referință absoluți ci prin mijlocirea unei comunități de referință, adică prin poziționarea familiei pe scara veniturilor în cadrul comunității de apartenență. Cauza migrației, așadar, nu este pur și simplu decalajul dezvoltării și al veniturilor la scara comunității internaționale, ci deteriorarea poziției gospodăriei în comunitatea de origine. Oameni se mișcă în funcție de contextul lor economic și politic.”[1] Tot în cadrul acestei școli de gândire s-a încercat găsirea răspunsului la întrebări precum: „Ce anume cauzează migrația?”, „Care sunt factorii care stau la baza luării deciziei de a migra?” etc.

Una dintre cele mai celebre teorii este cea realizată de Larry A. Sjaastad, în anul 1962. În teoria sa el pune în oglindă beneficiile și costurile migrației și formulează o relație între migrație și investiția în capitalul uman, argumentând că atunci când vorbim despre migrația internațională, trebuie să o legăm de oferta și cererea forței de muncă. În acele state în care oferta forței de muncă este redusă, însă locurile de muncă sunt numeroase, angajații au o remunerație mai mare și aceste salarii atrag migranți din țări în care locurile de muncă sunt reduse sau nu există. Prin mutare/migrație, o persoană alege piața care îi oferă cel mai mare randament al abilităților sale. În acest fel, migrație reprezintă pasul necesar pentru maximizarea veniturilor. Teoria este criticată de ceilalți specialiști pentru că acordă un statut central factorilor de ordin economic și financiar și ignoră factorii care țin de nivelul social al individului sau de legăturile sale cu familia sau comunitatea.

Alți cercetători au conceput o teorie a dependenței. Teoreticienii care au conceput această teorie conferă o importanță majoră factorilor de ordin macro în cazul migrației și consideră că economia

globală nu funcționează în mod uniform și egal pentru toate statele lumii. Statele bogate le subordonează pe cele mai sărace, acestea din urmă fiind aproape limitate la produce și exporta materii prime care au o valoare adăugată mică, în timp ce țările bogate vor avea parte de beneficii nete, prelucrând materialele, adăugându-le plus valoare. Drept consecință, statele bogate exercită o formă de exploatare față de țările sărace; aceste idei stau și la baza criticilor moderne asupra capitalismului.

O altă școală de gândire a conceput teoria sistemului global, care o dezvoltă pe cea menționată anterior. Pentru acești specialiști, migrația este un rezultat secundar al capitalismului la nivel global, întrucât cei care migrează sunt atrași de statele bogate, adică există o forță de atracție dinspre periferie spre centru. Așadar, migrația este un mecanism prin care se reglează oferta și cererea forței de muncă la nivel global sau, folosind cuvintele lui Douglas S. Massey și ale colaboratorilor săi, „migrația este un rezultat naturală a perturbărilor și al deplasărilor care apar inevitabil în procesul de dezvoltare capitalistă.”

Printre numeroase alte teorii, mai merită amintite teoria capitalului uman și cea a capitalului social. În primul caz se are în vedere că prin capitalul uman se înțelege suma educației, pregătirii, experienței și abilităților individului. Veniturile unei persoane care are studii superioare și o experiență mai bogată s-au arătat a fi considerabil mai mari decât în situația unei persoane care are o educație mai redusă.

Teoria capitalului social, numită și teoria rețelelor, are ca fundament o altă teorie, cea a cauzalității cumulative. În această teorie se susține că migranții au realizat rețele care oferă ajutor, susținere și suport noilor veniți. Aceste rețele sunt dinamice și sunt strâns legate de relațiile sociale ale migranților. Fie că este vorba despre relații de vecinătate, de prietenie sau de familie, migranții își aleg țara sau locul de destinație în acord cu prezența vecinilor, prietenilor sau a membrilor familiei care sunt prezenți la destinația respectivă.

O primă teză este cea care derivă dintr-o abordare funcționalistă. Adepții acestui curent încearcă să explice migrația prin perspectiva proceselor de piață. De pildă, teoria neoclasică explică migrația internațională la nivel macro prin diferențele la nivel geografic în ceea ce privește cererea și oferta. Diferențele de venit sunt principalii factori care determină forța de muncă să se relocheze dintr-o zonă defavorizată către o zonă unde veniturile sunt mai mari. La un nivel micro, teoria analizează migranții la nivel individual. Astfel, aceștia sunt actori rationali care decid să se mute în baza unui calcul legat de costuri și beneficii. Atât timp cât ei sunt liberi în a lua o decizie cu privire la migrație este de așteptat ca unele persoane să aleagă să migreze spre zone în care pot câștiga mai mulți bani.
Teoriile istorico-structurale propun o altă explicație cu privire la migrație. Aceasta din urmă este cauzată de o distribuție inegală a puterii politice și a celei economice în economia lumii. Adepții acestei teorii critică un aspect cheie al teoriei migrației neoclasice, și anume aceea că indivizii sunt liberi atunci când iau decizia de a migra. Structuraliștii consideră că persoanele care migrează aleg să facă acest lucru din cauza unor constrângeri.

O altă teorie cu privire la migrație este cea a lui Hein De Haas, teorie dezvoltată acum un deceniu. Cercetătorul încearcă să unească abordarea funcționalistă și cea structuralistă. El propune analiza factorilor care determină migrația, în acord cu aspirațiile migranților, capacitățile lor și oportunitățile acestora. De Haas consideră că aspirațiile migranților nu trebuie să se rezume doar la cele de ordin politic, economic sau de ordin socio-cultural. Cei care aleg să migreze sunt determinați să facă acest lucru și de alți factori, precum aspirațiile lor legate de educație, sănătate, securitate socială, egalitate, libertăți politice și personale.

În concluzie, cu trecerea timpului, teoriile au oferit o mai mare recunoaștere diferitelor tipuri de fluxuri sau mișcări între state sau regiuni, s-a pus mai mult accent pe legăturile dintre țări, s-a acordat tot mai puțină atenție mișcărilor de tip unidirecțional, dar, de asemenea s-au analizat tot mai atent diferiții factori la nivel macro și micro care afectează experiența unui individ în întreg ansamblul de procese din cadrul migrației internaționale.

BIBLIOGRAFIE:

Akira Iriye, Pierre-Yves Saunier (Eds.), *The Palgrave Dictionary of Transnational History: From the mid-19th Century to the Present Day*, Palgrave Macmillan, New York, 2009, p. 104; Nadia Sajaad, „Causes and Solutions to Intellectual Brain Drain in Pakistan”, în *The Dialogue*, Vol. 6, No. 1, 2011, p. 31-55.

John Salt, „International movements of the highly skilled, *OECD Social”,* în *Employment and Migration Working Papers*, No. 3, OECD, Paris, 1997, p. 5.

Akira Iriye, Pierre-Yves Saunier (Eds.), *op. cit.*, p. 104.

Metka Hercog, „High-skilled migration”, în Steven J. Gold, Stephanie J. Nawyn (Eds.), *Routledge International Handbook of Migration Studies*, Routledge, London, 2019, p. 166.

Simona Ionela Stănică, „Definirea conceptului de "brain drain" şi categoriile de migranţi "highly skilled"”, în *Sociologie Românească*, Vol. V, Nr. 4, 2007, p. 106.

Örn B. Bodvarsson, Nicole B. Simpson, Chad Sparber, „Migration Theory”, în Barry Chiswick, Paul Miller (eds.), *Handbook of the Economics of International Migration*, North-Holland, Amsterdam, pp. 5-6.

Ilie Bădescu, *Migraţia internaţională ca problemă social. Studiu de caz: migranţii pentru muncă din Italia*, 2013, p. 13, http://sociologia-azi.ro/wp-content/uploads/2013/10/Chestiunea-sociala-a-migratiei-pentru-munca.pdf, accesat în 03.03.2021.

Örn B. Bodvarsson, Nicole B. Simpson, Chad Sparber, *op. cit.*, pp. 9-15.

Ramon Grosfoguel, „Developmentalism, Modernity, and Dependency Theory in Latin America”, în *Nepantla: Views from South*, Vol. 1, No. 2, 2000, p. 347-356.

Douglas S. Massey, Joaquin Arango, Graeme Hugo, Ali Kouaouci, Adela Pellegrino J. Edward Taylor, „Theories of International Migration: A Review and Appraisal”, în *Development Review*, Vol. 19, No. 3, 1993, p. 445.

Ibidem, pp. 448-450.

Vesselin Mintchev, Venelin Boshnakov, Marina Richter, Paolo Ruspini, „Determinants of Migration and Types of Migration and Mobility”, in Marina Richter, Paolo Ruspini, Dotcho Mihailov, Vesselin Mintchev, Michael Nollert (eds.), *Migration and Transnationalism Between Switzerland and Bulgaria*, Springer, Cham, 2017, pp. 25-27.

EDUCAȚIE INCLUZIVĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

Prof. **CIOLAC MIRELA ZAMILIA**
Liceul Teoretic ”Grigore Moisil” Timișoara

INTRODUCERE

Educația incluzivă reprezintă un concept și o practică educațională care promovează integrarea tuturor copiilor, indiferent de abilități, mediu socio-economic sau alte diferențe, într-un sistem educațional comun. În România, educația incluzivă a câștigat tot mai mult teren în ultimii ani, datorită reformelor legislative și eforturilor societății civile de a promova egalitatea de șanse și de a combate discriminarea în mediul școlar.

CONTEXTUL LEGAL ȘI INSTITUȚIONAL

În România, cadrul legal pentru educația incluzivă este stabilit de mai multe acte normative, printre care Legea Educației Naționale nr. 1/2011 și legislația secundară specifică. Legea Educației Naționale promovează principiul accesului egal la educație pentru toți copiii și stipulează obligațiile autorităților de a asigura condiții adecvate pentru integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES).

În plus, România este semnatară a unor convenții internaționale, precum Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, care impun statelor semnatare să asigure educație incluzivă și de calitate pentru toți copiii. Implementarea acestor principii în practică este monitorizată de diverse organisme naționale și internaționale.

PROVOCĂRILE EDUCAȚIEI INCLUZIVE ÎN ROMÂNIA

1. **Lipsa resurselor**: Una dintre principalele provocări ale educației incluzive în România este lipsa resurselor materiale și umane adecvate. Multe școli nu dispun de infrastructura necesară pentru a facilita accesul și participarea copiilor cu dizabilități sau a celor din medii defavorizate.
2. **Formarea profesională a cadrelor didactice**: Un alt obstacol major este insuficienta pregătire a profesorilor în domeniul educației incluzive. Deși există programe de formare continuă, acestea sunt adesea insuficiente sau neadaptate nevoilor reale din teren.
3. **Mentalități și prejudecăți**: În ciuda eforturilor legislative, mentalitățile și prejudecățile societății față de persoanele cu dizabilități sau din medii defavorizate reprezintă încă o barieră semnificativă. Este necesară o schimbare de atitudine la nivelul întregii societăți pentru a susține cu adevărat incluziunea educațională.

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI

Există totuși și exemple de succes în implementarea educației incluzive în România. Unele școli și organizații non-guvernamentale au dezvoltat programe inovative care au demonstrat că incluziunea este posibilă și benefică pentru toți elevii. De exemplu, Școala Gimnazială "Sfântul Nicolae" din București a implementat un program pilot de educație incluzivă care a fost recunoscut la nivel național pentru rezultatele sale pozitive.

SOLUȚII ȘI RECOMANDĂRI

1. **Investiții în infrastructură și resurse**: Guvernul și autoritățile locale trebuie să prioritizeze alocarea de fonduri pentru modernizarea infrastructurii școlare și achiziționarea de materiale educaționale adaptate.
2. **Formare continuă și specializată pentru profesori**: Este esențială dezvoltarea unor programe de formare continuă pentru profesori, axate pe metodele și tehnicile de predare incluzive.

3. **Campanii de conștientizare**: Organizarea de campanii de conștientizare a publicului larg poate contribui la schimbarea mentalităților și la promovarea valorilor incluziunii și diversității.
4. **Colaborare inter-instituțională**: O mai bună coordonare între diversele instituții și organizații implicate în educația incluzivă poate duce la o implementare mai eficientă a politicilor și practicilor incluzive.

CONCLUZIE

Educația incluzivă în învățământul românesc este un obiectiv ambițios, dar realizabil, care necesită eforturi concertate din partea tuturor actorilor implicați. Prin alocarea adecvată de resurse, formarea profesională continuă a cadrelor didactice și schimbarea mentalităților societății, România poate face pași semnificativi către un sistem educațional cu adevărat incluziv și echitabil pentru toți copiii.

Fiecare copil este unic

Prof. înv.primar: PANAIT ANCA – DORIANA
Liceul Tehnologic„Grigore C. Moisil”, Tg. Lăpuș

Nu toți copiii pot fi genii, dar pentru a exista geniile, trebuie să avem grijă și de ceilalți.

Vremurile în care trăim este dominată de puternica expansiune a științei și a tehnicii, în toate domeniile de activitate și de accelerare continuă a ritmului de viață al oamenilor. Aceste caracteristici ale zilelor noastre au urmări directe asupra pregătirii generației tinere. Această generație trebuie să treacă victorioasă de cerințele societății actuale, cât și de viitoarele dezvoltări sociale.

Fiecare copil este unic și totodată copilul reprezintă cea mai mare bogăție a familiei și a societății. Fiecare copil este asemenea unui tezaur pentru țara sa, în copilul de astăzi, vom găsi refugiul de mâine.

Fiecare copil este unic și își are propria sa valoare, indiferent de problemele pe care le prezintă în procesul de învățare școlară. Recunoașterea drepturilor egale pentru toți oamenii, în general și pentru toți copiii, în special, fără discriminare, subliniază faptul că nevoile fiecăruia sunt la fel de importante. În România sunt utilizate multe concepte referitoare la persoanele care fac obiectul educației speciale: deficiență, incapacitate, handicap, dizabilitate, cerințe educative speciale. Copiii cu deficienţe medii, cu dificultăţi de învăţare şi tulburări de limbaj, cu tulburări socioafective sau comportament sunt integraţi în şcolile de masă unde pot beneficia de servicii educaţionale de sprijin.

Ciclurile curriculare în învăţământ reprezintă perioade ale școlarității, grupate mai mulţi ani de studiu, în funcție de nivelurile de dezvoltare cognitivă, afectivă și fizică ale elevilor, care au în comun anumite finalități educaționale și sisteme metodologice. Din punct de vedere structural și funcțional, periodizarea școlarității pe cicluri curriculare a stat la baza generării planurilor de învățământ, programelor și manualelor școlare pentru fiecare ciclu de învățământ.

Integrarea școlară desemnează un proces de adaptare a copilului la cerințele școlii pe care o urmează, de stabilire a unor raporturi afective pozitive cu membrii grupului școlar (clasă) și de desfășurare cu succes a prestațiilor școlare. Asimilarea de către copil a statutului de elev este rezultatul unor modificări interne în echilibrul dintre anumite dominante de personalitate cu consecințe în planul acțiunii sale. Rolul nostru al tuturor este de a participa efectiv la schimbarea mentalității societății, oferind informații și practici ancorate în realitate.

Odată ajunși la școală, mulți dintre copiii care provin din medii defavorizate nu fac față ritmului de predare, și-și pierd interesul pentru lecții, încrederea în sine și în potențialul lor.

De cele mai multe ori, acești copii se confruntă în primul rând cu un decalaj de dezvoltare a limbajului, ce nu le permite să înainteze în procesul de învățare. Pentru ca toți copiii să aibă o șansă egală la educație, este nevoie să intervenim încă de la grădiniță, cu prioritate în acele comunități în care resursele educaționale sunt prea puține sau lipsesc în totalitate.

Fiecare copil se dezvoltă diferit, în propriul său ritm. Pentru a ne da seama de acest aspect putem face comparații între copii, dar nu trebuie să forțăm proprii copii să fie la fel ca ceilalți (vecinul, prietenul, colegul). Putem face comparații, doar pentru a identificare diferențele dintre ei, unuia îi place să picteze, altuia îi place să cânte. Fiecare copil are darurile sale speciale primite la naștere, cu care a fost înzestrat de viața, aptitudinile, de asemenea sunt diferite și conferă unicitate copilului. Unele dintre

ele vor sta ascunse o vreme până când un educator, învățător, profesor, părinte le va identifica și va îndruma copilul către dezvoltarea lor.

Consider că ar fi plictisitor și haotic dacă toți am fi la fel, cu aceleași aptitudini și înclinații, cum ar fi să facem toți aceleași lucruri, să avem aceleași preferințe, să avem aceleași talente?

Averea, viitorul unei țări, și nu numai, stau în generația actuală, copiii sunt cea mai mare avere a familiei și a societății. În zilele noastre educația este centrată pe elev, nu pe profesor. Se urmărește dezvoltarea copilului și valorificarea aptitudinilor, talentelor pe care acesta le deține. La naștere fiecare animal, lucru, obiect, om are o menire pe pământ. Așa cum obiectele, animalele, lucrurile au câte o întrebuințare sau câte un rol, cum ar fi: telefonul este un obiect indispensabil al societății actuale, fiind principalul mijloc de comunicare; la fel și omul are menirea de a face ceea ce știe el mai bine.

Pentru a identifica și pentru a ști să facă ceea ce poate el mai bine, trebuie să punem bazele educației încă din vremea antepreșcolarității. Pentru a putea identifica valorile ascunse ale copilului, trebuie să îl ajutăm în procesul cunoașterii propriei persoane. Cu cât ne cunoaștem mai mult cu atât putem valorifica mai mult. Sigur că nimeni nu poate face asta în locul lor, dar îi putem ajuta să reușească.

Un aspect pe care îl consider foarte important este acela de descoperire a sinelui, fiecare individul trebuie să își afle rolul său în această viață și să descopere cine este. Omul se diferențiază dintre toate celelalte ființe datorită gândirii. În consecință, ca și ființe umane, raționale avem nevoie să știm ce vrem de la viața noastră, încotro mergem și unde vrem să ajungem. Societatea are obligația de a ocroti și de a forma tânăra generație. Investițiile în educație sunt cele mai benefice, deoarece generația tânără de astăzi va conduce în viitor

Atunci când copilul învață valorile și principiile umane, va ști să se respecte pe sine, respectându-se pe sine îi va respecta și pe ceilalți. Încă din familie, copilul face cunoștință cu dragostea părinților, bunicilor, cu bunătatea lor, cu valorile lor. În familie, timpuriu, copilul învață să fie respectuos, să nu își uite niciodată salutul în buzunar, să empatizeze cu ceilalți. Părinții au datoria morală față de copii să îi susțină, să îi sfătuiască, să le explice, să încerce să răspundă la întrebările copilului, să îi ofere atenția cuvenită. Primele modele ale copiilor sunt părinții, ulterior educatorii, copiii fac ceea ce fac adulții, nu ceea ce spun ei. În primii ani de viață, tind să absoarbe totul ca un burete și pentru asta au nevoie de informații, comportamente, atitudini corecte și o siguranță de sine mare.

Cunoașterea de sine le va da copiilor puterea interioară de a putea obiectiva mai ușor în orice moment, vor putea înțelege dacă un lucru este benefic sau mai puțin benefic pentru ei și vor reuși să facă cele mai bune alegeri în puncte cheie din viața lor. De asemenea, vor învăța să depășească fricile, să își motiveze acțiunile și să se bucure de cine sunt și de ce pot face.

Societatea trebuie să sprijine și să valorifice fiecare copil, să îi susțină fundația pe care își clădește existența. După cum știm foarte clar, peștii sunt foarte buni înotători în apă, dacă îi vom scoate pe uscat nu vor putea supraviețui, la fel și copilul, dacă îl vom lăsa să se afunde în apele ce nu sunt pentru el, îi pierdem progresul pe care îl poate avea într-un alt domeniu, propice pentru el și pentru aptitudinile, nevoile, talentele sale.

Copilul trebuie ghidat, ajutat să se descopere, dar nu obligat să facă ceva ce nu este pentru el, trebuie să îi respectăm amprenta și unicitatea. Copiii trebuie protejați deoarece ei reprezintă viitorul! Oportunitatea sau inoportunitatea, fericirea sau suferința, succesul sau reușita reprezintă doar alegerea.

Bibliografie:

Ion Radu -„Psihologia educației și dezvoltării’’, Editura Academiei, București, 1983
Dorina Sălăvăstru – „Psihologia educației”, Editura Polirom, Iași, 2004
Tinca Crețu – „Psihologia vârstelor”, Editura Polirom, Iași, 2016

Fiecare Copil Contează - Inițiative pentru o Educație Incluzivă
Studiu de Caz:

Perțea Bogdan Adrian
Școala Gimnazială nr. 129

- Introducere

Educația este un drept fundamental și o bază crucială pentru dezvoltarea personală și profesională. În ciuda acestui fapt, mulți copii din diverse medii sociale și economice se confruntă cu bariere semnificative în accesarea unei educații de calitate. Acest studiu de caz explorează inițiativa "Fiecare Copil Contează", care are ca scop promovarea unei educații incluzive în România. Inițiativa se concentrează pe incluziunea copiilor cu dizabilități, a celor din medii defavorizate și a minorităților etnice.

- Contextul Problemei

În România, sistemul de educație se confruntă cu numeroase provocări legate de incluziunea socială și echitatea educațională. Datele arată că un procent semnificativ de copii din medii defavorizate sau cu nevoi speciale nu beneficiază de o educație adecvată. Problemele identificate includ:

1. Lipsa infrastructurii adecvate pentru copiii cu dizabilități.
2. Prejudecăți și discriminare față de copiii din minorități etnice.
3. Lipsa resurselor și a formării adecvate pentru cadrele didactice.
4. Sărăcia și excluziunea socială care limitează accesul la educație.

Obiectivele Inițiativei "Fiecare Copil Contează"

1. Acces Egal la Educație: Asigurarea că toți copiii, indiferent de dizabilități, etnie sau statut socio-economic, au acces la o educație de calitate.
2. Dezvoltarea Infrastructurii: Modernizarea și adaptarea infrastructurii școlare pentru a deveni accesibilă copiilor cu dizabilități.
3. Formarea Cadrelor Didactice: Implementarea de programe de formare pentru profesori în domeniul educației incluzive.
4. Sensibilizarea Comunității: Promovarea conștientizării și schimbarea atitudinilor discriminatorii în rândul comunității.
5. Sprijin pentru Familii: Oferirea de suport și resurse familiilor din medii defavorizate pentru a-și trimite copiii la școală.

Metodologia

- Inițiativa "Fiecare Copil Contează" utilizează o abordare integrată care implică:
- Parteneriate: Colaborarea cu ONG-uri, instituții guvernamentale și comunități locale.
- Evaluarea Nevoilor: Realizarea de studii și sondaje pentru a înțelege nevoile specifice ale copiilor și comunităților.
- Proiecte Pilot: Implementarea unor proiecte pilot în diverse regiuni pentru a testa și ajusta intervențiile.
- Monitorizare și Evaluare: Monitorizarea constantă și evaluarea impactului inițiativelor pentru a asigura eficiența și eficacitatea acestora.

Implementare

Proiectele Pilot

1. Școli Incluzive în Medii Rurale:

- Adaptarea infrastructurii școlare pentru a fi accesibilă copiilor cu dizabilități (rampe, toalete adaptate, materiale didactice speciale).

- Formarea profesorilor în metode de predare incluzive și adaptative.

2. Program de Mentorat pentru Copii Romi:

- Crearea de programe de mentorat pentru copii din comunitatea romă, susținute de lideri locali și voluntari.
- Sesiuni de informare și conștientizare pentru părinții romi despre importanța educației.

3. Centru de Resurse pentru Familii:

- Deschiderea unui centru de resurse care oferă sprijin material (rechizite, uniforme), consiliere și formare pentru părinții din medii defavorizate.

Rezultate

- Creșterea Ratei de Participare Școlară: În regiunile unde proiectele pilot au fost implementate, s-a înregistrat o creștere semnificativă a ratei de participare școlară, în special în rândul copiilor cu dizabilități și a celor din comunitatea romă.
- Îmbunătățirea Performanțelor Școlare: Copiii implicați în programele de mentorat și cei care au beneficiat de infrastructură adaptată au arătat îmbunătățiri considerabile în performanțele școlare.
- Schimbarea Atitudinilor: Campaniile de sensibilizare au contribuit la reducerea prejudecăților și la crearea unui mediu școlar mai incluziv și mai tolerant.

Concluzii

Inițiativa "Fiecare Copil Contează" demonstrează că printr-o abordare integrată și colaborativă, se pot depăși barierele educaționale și se poate asigura accesul egal la educație pentru toți copiii. Succesul acestei inițiative subliniază importanța investițiilor în infrastructură, formarea continuă a cadrelor didactice și implicarea comunității în crearea unui mediu educațional incluziv.

Recomandări

- Extinderea Inițiativei: Extinderea proiectelor pilot la nivel național pentru a beneficia un număr mai mare de copii.
- Politici de Sprijin: Dezvoltarea de politici naționale care să sprijine educația incluzivă și să asigure finanțare adecvată.
- Implicarea Continuă a Comunității: Menținerea și intensificarea campaniilor de conștientizare pentru a continua schimbarea atitudinilor și a prejudecăților.

Prin implementarea acestor măsuri, România poate face pași semnificativi către un sistem educațional care să reflecte cu adevărat faptul că fiecare copil contează

„Fiecare copil contează- inițiative pentru o educație durabilă”

Profesor Cătălina Cernica
Școala Gimnazială ,,George Călinescu” Onești

Lectura- un mod de a ...!

Picătura de lectură transportă cititorul într-un univers magic unde este regizor, scenarist, construiește decoruri de neuitat și crează cu măiestrie coloana sonoră. El intră într-o lume plină de mister și rând pe rând este când personajul principal, când secundar, impactul emoțional ajutând la dezvoltarea prezentării personajelor. Lectura este instrumentul care duce la formarea interesului și gustului unui copil. A citi implică o activitate personală, formativă, care implică și dezvoltă o inteligența asimilatorie și o judecată critică. Ea îl familiarizează cu viața și cu caracterul oamenilor.
Beneficiile cititului:

- Întărește relația dintre cititor- ascultător. Lectura este o metodă de a ne deconecta de problemele de peste zi. Este un mod de a ne bucura împreună de un timp magic și consolidează relațiile dintre un părinte și copilul său, dintre profesor și elev.
- Dezvoltă abilitățile de ascultare care duce la un anumit nivel de înțelegere și de formare a unor abilități ce trebuiesc formate înainte de vârsta școlară. Este important ca pe copilași să-i încurajăm să asculte povești audio.
- Lectura dezvoltă partea cognitivă și limbajul copilașului. Sunt numeroase studii ce arată că abilitățile lingvistice și dezvoltarea cognitivă dar și capacitatea de a rezolva diverse probleme se datorează faptului că părinții au citit și vorbit mult cu ei când erau mici.
- Îmbogățește vocabularul

  Lectura ajută la extinderea numărului și varietăților de cuvinte pe care copilași le folosesc pentru că, prin intermediul cărților, părinții le fac cunoscute cuvintele pe care le folosesc în conversații cotidiene. Copilașii cărora părinții le citesc permenent în primii anișori de viață au un vocabular mult mai bogat cu aproximativ 1,4 milioane de cuvinte noi decât ceilalți copiii.

- Dezvoltă capacitatea de atenție și concentrarea

  Lectura ajuta copiii să dezvolte abilități cheie de concentrare și autodisciplina. Iar acest lucru poate fi ușor observat de părinți. De exemplu, adesea, copiii mici pot fi distrași în timpul lecturii, însă, în timp, aceștia vor deveni mai liniștiți în încercarea de a asculta și a înțelege povestea. În plus, atunci când ascultă activ, copiii își îmbunătățesc abilitățile de concentrare și chiar de memorare.

- Stimuleaza creativitatea

  Cărțile și poveștile deschid copilului un univers cu totul nou. Adesea, poveștile folosesc elemente fantastice care îi ajută pe copilași să gândească nonconformist. Copiii au oricum o imaginație bogată, iar lectura alimentează creativitatea, care este necesară atât pentru dezvoltarea intereselor și ideilor, precum și pentru stimularea sănătății emoționale.

- Oferă importante lecții de viață

  În cărți se găsesc informații despre lumea reală, situații și soluții adecvate vârstei lor, precum și diferite experiențe despre lucruri pe care le fac în viața de cu zi.

- Stimulează dezvoltarea socială și emoțională

  Lectura îi învață pe copii cum să facă față unor situații stresante sau neprevăzute, ajutându-se prin comuniune cu celălalt. Unele cărți prezintă stări emoționale sau situații cu o puternică încărcătură

emoțională și pot ajuta la conștientizarea exprimării sentimentelor pe care le trăiesc în anumite situații de zi cu zi.

- Ce le citim copiilor să fie în funcție de vârstă și de capacitatea de înțelegere

Este important să le citim copiilor cărți recomandate pentru vârsta lor. De exemplu, bebelușilor care nu au împlinit încă 6 luni le putem prezenta cărți cu imagini simple, viu colorate, luminoase, contrastante, însoțite de explicații (fără delalii) date de părinți, cu o voce blândă.[2].

Lectura individuala este importantă dar și, cititul cu voce tare copilului oferă numeroase beneficii, atât din punct de vedere academic, cât și emoțional. Mai târziu, accentul se pune pe fluența și înțelegerea lecturii.

Lectura poate îndeplini mai multe funcții: de culturalizare, de învățare, de informare și de documentare oferind omului șansa de cultivare și perfectionare continuă.[3]

Lectura, ca metodă, are dublă finalitate: dobândirea de către elevi a fondului aperceptiv necesar înțelegerii textului, în general, precum și consolidarea deprinderii de a utiliza cartea, referindu-ne la Mica Biblie.

„Lectura este o materie – instrument de care fiecare se servește viața întreagă.”[4]

Scopul lecturii e acela de a forma şi de a consolida progresiv un tânăr cu o cultură comunicaţională, capabil să înţelegă lumea din jurul său, să comunice şi să interacţioneze cu semenii, exprimându-şi emoţii şi sentimente. Dimensiunea formativă şi cea informativă a lecturii conduce la formarea unor deprinderi intelectuale, stimuleaza capacităţile creative ale fiecarui elev, modelează sfera sensibilităţii moral afective.

Sfântul Vasile cel Mare, în „Cuvântul către tineri”, recomandă să citim cât mai mult ,și nu numai din cultura creştină, însă selectiv. Azi, părintele Teofil, în spiritul cuvintelor Sfântului Vasile cel Mare ne-a vorbit de lărgirea orizontului spriritual şi cultural printr-o literatură constructivă şi nu printr-o literatură decadentă, pentru ceva ce nu au scris oamenii fără credinţa în Dumnezeu. Cartea cea mai răspândită până acum este Sfânta Scriptură. „Citind Biblia aşa cum se cuvine, avem prilejul de (…) a intra în comuniune, la rândul nostru cu Dumnezeu, autorul ei.”[5] Citirea Evangheliei este cea mai buna lectură. „Numai cu Evanghelia sau cu Noul Testament poţi trăi un veac întreg şi tot să le citeşti. Le tot citeşti şi tot nu termini de citit. De o sută de opri să le citeşti şi tot îţi rămane ceva necitit.”[6]

Nicolae Cabasila aduce o nouă perspectivă asupra lecturii biblice, și anume că ajută omul să se sature de El şi să se unească cu Hristos, iar Isaac Sirul mărturiseşte că aceasta este lumina sufletului. Părintele Teofil ne oferă un îndrumător privind citirea Sfintei Scripturi (într-un interviu realizat la Mânăstirea Brâncoveanu, în 17 septembrie 1999) : „Eu recomand celor care se lasă îndrumați de mine să citească în fiecare zi două capitole din Noul Testament, începând cu Evanghelia de la Matei continuând cu celelalte Evanghelii (…)Şi asta până la sfâşitul vieţii în scopul de a ne împodobi mintea cu gânduri cereşti şi de a le avea la îndemană pentru înlăturarea ispitelor celui rău sau pentru întărirea în bine.”[7]

---

[2] https://www.reginamaria.ro/articole-medicale/cititul-ofera-beneficii-extraordinare-pentru-copii-si-parinti, accesat în 21. 05.2024

[3] https://doxologia.ro/ce-face-lectura-din-copilul-tau , accesat astăzi 25.05.2024

[4] Ioan Cerghit – „Metode şi procedee didactice”, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti 1980, pag.146

[5] . C- tin Jinga – „Valentele primare ale Sfintei Scripturi astăzi”, în revista „Inter I” 1- 2 Editura Cluj , 2007 , pag. 134

[6] . C- tin Jinga – „Valentele primare ale Sfintei Scripturi astăzi”, în revista „Inter I” 1- 2 Editura Cluj , 2007 , pag. 134

[7] https://edict.ro/citim-impreuna-la-ora-de-religie/ , accesat în 21. 05.2024

Fericitul Augustin, marele episcop al Bisericii şi unul dintre cei mai prolifici scriitori creştini după ce a ascultat şi a împlinit cuvintele unui copil auzite în timpul convertirii „Ia și citește”. Acelaşi glas ne vorbeşte şi nouă, fiecăruia, îndemnându-ne să citim Cuvântul lui Dumnezeu.[8]

Bibliografie:

Cărţi şi lucrări de autor în edituri

*Sfânta Scriptură, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al B.O.R., Bucureşti, 1982
• Vasile cel Mare, Scrieri III, P S B vol 12, Studiu introductiv, traducere, note si indici de Pr. Prof. Dr. Constantin Cornitescu si Pr. Prof. Dr. Teodor Bodogae, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1988
• Părintele Constantin Nicula, «Metoda predării religiei- dragoste din dragoste ta, profesore!», în volumul «Să ne merităm Ortodoxia», Sibiu,2004, pag 149-151
1. Ioan Cerghit – „Metode şi procedee didactice”, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti 1980, pag.146
2. Gheorghe Virgiliu – „Efectele televiziunii asupra minţii umane şi despre creşterea copiilor în lumea de azi”, Editura Evanghelismos, Bucureşti 2005
3. C- tin Jinga – „Valentele primare ale Sfintei Scripturi astăzi”, în revista „Inter I” 1- 2 Editura Cluj , 2007 , pag. 134
4. Sfântul Teofan Zăvorâtul – „Sfaturi înţelepte”, Ed. Cartea Ortodoxiei, Editura Egumeniţa, Galţti, 2007

Resurse în format electronic

1. https://edict.ro/citim-impreuna-la-ora-de-religie/, accesat în 21. 05.2024
2. https://www.reginamaria.ro/articole-medicale/cititul-ofera-beneficii-extraordinare-pentru-copii-si-parinti, accesat în 21. 05.2024
3. https://doxologia.ro/ce-face-lectura-din-copilul-tau , accesat astăzi 25.05.2024
4. https://tribunainvatamantului.ro/lectura-activa-metoda-fundamentala-de-munca-intelectuala/, accesat în 21. 05.2024

[8] https://tribunainvatamantului.ro/lectura-activa-metoda-fundamentala-de-munca-intelectuala/, accesat în 21. 05.2024

Prevenirea și combaterea comportamentelor de tip bullying în mediul școlar pentru facilitarea incluziunii și pentru crearea unui mediu incluziv

Prof. înv. preșcolar Criste Henrieta-Cristina
Școala Gimnazială Nr. 1 Lazuri de Beiuș, Bihor

Bullying-ul se referă la acele comportamente prin care o persoană sau un grup de persoane intimidează, rănește, umilește, înjosește în mod intenționat și repetat o altă persoană, în condițiile în care între persoana/grupul care rănește și persoana rănită există un dezechilibru de putere (Olweus, 1999 apud ABIS, 2019). Din ABIS (2019) aflăm că un comportament poate fi numit bullying dacă se repetă și nu este unul izolat, dacă nu este accidental, ci făcut cu intenția de a face rău sau de a răni pe cineva și dacă în urma acestuia agresorul se simte în avantaj față de cealaltă persoană prin faptul că îi provoacă o stare dorită, adică o face să se simtă vulnerabilă.

Prevenirea comportamentelor de bullying se poate realiza la nivel individual, social, familial și la nivelul școlii. Conform ABIS (2019, p. 51) direcțiile de acțiune ale intervenției individuale sunt: dezvoltarea stimei de sine, dezvoltarea empatiei, dezvoltarea abilităților de interacțiune pozitivă cu ceilalți, exersarea unor abilități de integrare în grup, folosind strategiile prosociale și restructurarea modului de a privi lumea socială prin accesul la experiențe care să îl învețe pe copil că relațiile nu sunt doar sursă de suferință, ci și de confort.

Un cadru didactic pregătit și gata să descurajeze comportamentele de bullying va urmări să formeze o clasă care descurajează bullying-ul.

În primul rând, aceasta este clasa în care copiii sunt informați despre consecințele bullying-ului. Profesorul poate să organizeze „întâlniri” cu elevii pentru a discuta despre bullying. Conform (Turchină, p. 9) indicat este să fie alocate cel puțin 20-30 de minute pentru asemenea întâlniri, să fie organizate întâlniri în fiecare săptămână, să existe reguli de bază pentru aceste întâlniri, să fie încurajată exprimarea ideilor, iar în acest sens să fie folosite jocurile de rol sau tehnici interactive și la sfârșitul întâlnirii să fie rezumat conținutul discuției, înregistrând toate ideile pe hârtie astfel încât toată lumea să le poată vedea și analiza.

Cadrul didactic nu va permite elevilor să judece sau să ridiculizeze ideile celorlalți elevi în mod explicit sau prin tonalitatea și limbajul corpului, va încuraja discuțiile și participarea tuturor elevilor, va modera discuțiile, se va asigura că regulile de bază sunt respectate și va readuce discuția pe drumul cel bun, dacă lucrurile deraiază (ibidem).

În al doilea rând, într-o clasă care descurajează bullying-ul, elevii cu comportament potrivit, bun, adecvat sunt recompensați, iar în cazul celor care îi intimidează pe alții, vom vorbi de consecințe naturale și consecințe logice ale actelor de bullying.

Consecinţele naturale se produc fără intervenţie din partea noastră. De ex. consecința naturală a faptului că cineva a alergat este aceea că a căzut și s-a lovit (ibidem, p. 20).

Consecinţele logice sunt cele pe care le impunem pentru a descuraja comportamentele inadecvate. De ex. consecința logică a faptului că cineva și-a împins colegul pentru a sta la rând în fața lui este aceea că va fi trimis să se așeze ultimul în rând (ibidem).

Regulile care exprimă așteptarea adulţilor cu privire la modul în care copiii trebuie să se comporte, urmate de consecinţe clare, reprezintă punctul cheie al disciplinării la vârsta școlară (ABIS, 2019, p. 35). Pentru schimbarea comportamentelor de bullying, îndeosebi în școlaritatea mică este important ca la nivelul clasei să existe reguli clare, care să exprime care sunt comportamentele așteptate

de la copii într-o situație de interacțiune cu colegii; consecințe clare prin care copiii ce manifestă bullying-ul să poată repara răul pe care l-au produs; recompense pentru colegii care au o reacție potrivită și descurajează bullying-ul (ibidem, p. 38).

Ce presupune o intervenție la nivel de consecințe? După ABIS (2019, p. 33) o astfel de intervenție presupune să lucrăm individual cu copilul țintă pentru a schimba modul de reacție care alimentează comportamentul țintă, atunci când situația de bullying este moderată ca intensitate și copilul poate practica abilitățile învățate și de asemenea, să lucrăm cu grupul de copii din clasă pentru a schimba reacțiile colegilor martori care alimentează direct comportamentul de bullying prin faptul că râd, instigă sau privesc în tăcere.

Regulile clasei care descurajează bullying-ul vor fi discutate și stabilite împreună cu elevii și nu vor fi impuse în mod autoritar. Numărul de reguli variază în funcţie de vârsta elevilor și vor fi formulate în termeni de comportamente observabile și în termeni pozitivi (Turchină, p. 16). Lista va fi într-un loc vizibil și se va oferi mereu feedback pentru comportamente bune.

Un alt lucru foarte important atunci când lucrăm cu copiii si adolescenții care manifestă comportamente de bullying este să facem distincție între persoana lor și comportamentul lor. Prin urmare, e important să ne amintim că ceea ce dezaprobăm este comportamentul copilului, nu persoana lui (ABIS, 2019, p. 40).

Mesaje-cheie care ar trebui spuse copiilor agresori sunt: Oprește imediat intimidarea, comportamentele de intimidare nu vor fi tolerate, bullying-ul rănește victima și pe tine, oferă un exemplu rău pentru alții copii și poate provoca pierderea de prieteni, fiecare copil merită să fie tratat cu respect, există alte modalități de rezolvare a problemelor, cere ajutor adulților dacă te simți supărat sau furios (Turchină, p. 11).

Mesaje-cheie pentru copiii victime sunt: nu ești responsabil pentru comportamentul unui copil agresor, nu este vina ta, nu răspunde la intimidare sau agresiune prin cedare, supărare sau luptă înapoi, ci rămâi calm și pleacă, cere ajutor de la un adult de încredere (ibidem, p. 12).

Mesaje-cheie pentru copiii martori sunt: implicarea ta face diferența, ia atitudine și apără persoana victimă, utilizează fraze precum „Încetează să tachinezi!” „Nu te lupta!” „Lasă-l în pace!” și „Nu este amuzant!", nu te alătura agresorului, nu râde de victimă și nu participa la tachinări, hărțuiri sau luptă, ajută victima să se îndepărteze, încurajează alți participanți să ajute victima, cere ajutor de la un adult de încrederr, raportează incidentul, spune-i victimei că îți pare rău de ceea ce s-a întâmplat și încurajează victima să discute cu un adult (ibidem, p. 13).

O activitate pentru intervenția individuală cu copiii direct implicați în situații de bullying, conform ABIS (2019, pp. 93-94) este activitatea *Stima de sine*, cu obiectivele:

• Să identifice factorii care afectează stima de sine a unei persoane.
• Să explice de ce o persoană se simte lezată atunci când este tratată urât.
• Să formeze atitudine de respect față de ceilalți.

Timp estimat este de 35 min, vârsta de 11-15 ani (copilul-țintă, cel care inițiază bullying-ul sau copilul-martor), iar materialele: o coală A4, povestioara din Fișa resursă.

Pas cu pas

• Inițiați o discuție despre stima de sine: semnificația, cum poate fi menținută, ce o dezvoltă, cum se întâmplă că este lezată stima de sine etc.
• Atenționați că urmează să povestiți o istorioară despre o fată pe nume Diana.

• Rugați copilul să ia o coală de hârtie A4 și să deseneze un simbol care se asociază pentru el cu noțiunea de „stima de sine”. Conveniți că acest desen va reprezenta în cadrul acestei activități „stima de sine a Dianei”.
• Spuneți copilului să fie atent la povestioara ce urmează și de fiecare dată, când consideră că ceea ce se întâmplă în text îi lezează Dianei stima de sine, să rupă câte o bucățică din hârtie.
• La sfârșitul povestirii solicitați copilului să vă arate ce a rămas din coala de hârtie.

Întrebări pentru continuarea intervenției: Ce se întâmpla cu Diana de fiecare dată, când rupi un fragment din respectul ei de sine?; Ce crede Diana despre sine?; Ce cred ceilalți colegi despre Diana?; Ce cred cele două fete despre Diana?; Cum se simte Diana?; Ce se poate întâmpla cu Diana, dacă lucrurile vor continua în aceeași manieră?; Cum poate fi reparat prejudiciul provocat Dianei?

Fișa resursă

Diana este în clasa a șaptea. La fel ca mulți copii, ea este un izvor de energie. În acea dimineață frumoasă de primăvară Diana a țopăit spre stația de autobuz și a râs cu prietena ei în drum spre școală, dar de îndată ce a ajuns acolo, lucrurile au început să meargă prost. La intrarea în școală Diana era așteptată de două fete din clasă. Acestea se apropie de ea și-i spun: „Azi să taci, ai învățat sau nu, dar la istorie să faci ceea ce spunem noi!” Diana s-a speriat, dar nu a spus nimic. La prima lecție tema la matematică pe care o făcuse cu o seară înainte, nu era în ghiozdan. I-a spus profesoarei că nu o poate găsi. Dna profesoară nu i-a spus nimic, iar una dintre cele două fete nu a ezitat să arunce, cu voce tare: „Iar ți-ai uitat tema acasă? Ești foarte dezorganizată!”. O parte din colegi s-au întors și au râs cu poftă. Cealaltă colegă în acel moment i-a trimis un mesaj pe telefon: „Ei, deșteapto! Ai înțeles acum că nu ai ce demonstra că-ți place să înveți?!”.Pentru ora de istorie Diana învățase bine tema. Voia să răspundă, dar era înfricoșată și nu știa ce să facă. Cu o privire aspră una dintre cele două colege i-a spus: „Nu te băga cu răspunsul. Noi vom spune că tema a fost tare grea și nimeni nu s-a pregătit.” Diana a tăcut, când dna profesoară de istorie a întrebat cine vrea să prezinte tema. Mai târziu, în aceeași zi clasa a participat la o adunare în sala festivă. Când se întorceau în clasă, aceleași două prietene au împins-o spre un perete, făcând-o să se împiedice și să cadă. „Ești foarte dezorganizată”, au spus ele în batjocură. Cele două fete au arătat-o cu degetul și au râs. Când s-au întors în clasă, Diana privea în jos, în timp ce restul clasei discuta tema la matematică. Colega care stătea lângă ea în bancă a spus suficient de tare, încât să audă toată lumea: „Nu e de mirare că ești atât de bătută în cap.” La prânz Diana nu a putut mânca prea mult, pentru că o durea stomacul. Și tot așa, de-a lungul zilei, în autobuz, în drum spre casă, ea stătea tristă, ignorând totul din jurul ei, chiar dacă afară era aceeași zi frumoasă de primăvară care era și dimineața.

În concluzie, problema combaterii comportamentelor de tip bullying trebuie tratată cu mare seriozitate și responsbilitate, totuși, fără să uităm că "Ar trebui să învățăm să îi privim pe oameni mai mult în lumina suferințelor lor și nu în funcție de ce au făcut sau nu", după cum afirma Dietrich Bonhoeffer.

Bibliografie:

1. ABIS - Against Bullyng for a Better Inclusion in School (2019). *Strategii de prevenire a bullyingului în școli - Suport de curs*. Institutul de cercetare ”Dr. Ana Tatar” Școala Profesională Târlișua
https://childhub.org/sites/default/files/library/attachments/Practici-de-preventie-bullying.pdf

2. Turchină, T. *Prevenirea bullying-ului*. Universitatea de Stat din Moldova
https://scoalaprofesionala-tarlisua.ro/wp-content/uploads/2022/10/Suport-curs-ABIS.pdf

Psihopedagogia copilului cu ADHD

Badar Annamaria
Școala Gimnazială „Dr. Balási József” Curtuișeni

Sindromul deficitului de atenție cu hiperactivitate sau Attention-Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD) este definită astfel: ” ADHD este una dintre cele mai frecvente probleme de ordin neurocomportamental cu care se confruntă în prezent copiii, fiind marcată de seria de efecte negative provocate de lipsa atenției, impulsivitate și hiperactivitate. Simptomele sale sunt în mod evident în disonanță cu stadiul normal de dezvoltare al copilului și intră frecvent în conflict cu normele și regulile formale și informale ale culturii școlare, provocând dificultăți în viața cotidiană.” (Popenici et al, 2008)

Sindromul deficitului de atenție cu hiperactivitate este o afecțiune de tip neurobiologic. Principalele simptome care definesc ADHD sunt: lipsa atenției, hiperactivitatea, impulsivitatea. ADHD este abrevierea pentru toate tipurile acestui sindrom:
tipul predominant neatent/ tipul predominant hiperactiv sau impulsiv/ tipul combinat.

William Dikel (2015, pag. 98) prezintă că simptomele ADHD de neatenție includ atenție precară la detalii, dificultăți de menținere a atenției, impresia că nu ascultă când i se vorbește, incapacitatea de finalizare a sarcinilor, dezorganizare, evitarea sarcinilor care cer un efort mental susținut, înclinația de a-și pierde lucrurile, distractibilitate însemnată și uitare. Simptomele formei ADHD hiperactiv-impulsiv includ frecvent neastâmpăr, dificultatea de a rămâne așezat, tendința de a alerga excesiv, dificultăți de a se juca în liniște, tendința de a se afla frecvent pe picior de plecare, tendința de a răspunde la întrebări înainte ca acestea să fie rostite complet, dificultatea de a-și aștepta rândul, întreruperea și amestecul în activitățile altora.

ADHD de obicei apare la unii copii încă de la vârsta educației preșcolare sau a claselor primare. Elevii cu ADHD pot prezenta grade diferite de manifestare și intensitate a simptomelor. În foarte multe cazuri elevii cu ADHD au un nivel ridicat de inteligență și au trăsături puternice de personalitate. ADHD afectează factorii necesari copilului pentru succesul școlar. Un copil cu ADHD are dificultăți de concentrare sau de menținere a atenției atunci când realizează o anumită sarcină, problemă. Mulți copii cu ADHD nu reușesc să finalizeze activitățile începute și nici nu au capacitatea de a corecta această problemă. Până la urmă ei nu mai sunt interesați de greșelile făcute. ADHD determină pierderea consistenței controlului și a direcției. Din acest motiv elevii cu acest sindrom au manifestări de impulsivitate sau agresivitate față de alte persoane. Identifică o formă de instabilitate emoțională, sunt incapabili de a face față unor frustrări și nu se pot autoliniști. Aceste copii nu reușesc să respecte regulile conversației (vorbesc mult, vorbesc tare, vorbesc repede, întrerup partenerul de conversație).

Principii și strategii educaționale pentru elevii cu ADHD

Persoanele din jurul copiilor cu ADHD au o importanță foarte mare, ei având capacitatea de a influența în mod direct modul în care acești copii pot să învețe. Copiii cu ADHD se confruntă cu dificultăți în susținerea unor activități, a urmăririi detaliilor și indicațiilor, a fi atenți pe durata sarcinilor de lucru, impulsivitate și agitație. Aceste caracteristici afectează în mod direct performanțele școlare ale copilului.

Educația copiilor cu ADHD necesită o intervenție complexă, diferențiată în funcție de gradul de gravitate a simptomelor. Activitățile educative trebuie să implică și să mențină interesul copilului, trebuie să fie interesante, angajante pentru elevii cu acest sindrom.

Pentru a avea rezultate observabile pozitive în educația copiilor cu ADHD, profesorul în primul rând trebuie să identifice nevoile specifice, individuale ale elevului hiperactiv și cu deficit de atenție. În pasul următor cadrul didactic are sarcina de a selecta unele practici educaționale, exerciții, activități și materiale didactice care sunt adecvate pentru nevoile specifice de învățare ale elevului.

Un element important și fundamental pentru un management eficient de clasă în care este un copil cu ADHD constă în capacitatea cadrului didactic de oferire a unui climat prietenos, înțelegător. Organizarea activităților educaționale pentru ameliorarea rezultatelor școlare ale elevilor cu ADHD vor fi ghidate după MODELUL 3/C: ***claritate*** – în exprimarea cerințelor, a sarcinilor de lucru, ***constanță*** – în regulile impuse și în acordarea stimulentelor și a sancțiunilor, ***calm*** - compotament calm indiferent de context și circumstanțe.

Cunoscând faptul că copiii cu ADHD se confruntă deseori cu dificultatea de respectare a regulilor, de ascultare a indicațiilor, de îndeplinire a sarcinilor de lucru, de controlare a propriului comportament este important ca cadrul didactic să pună accentul pe diversificarea ofertei educaționale pentru a elimina plictiseala și rutina. Sarcinile de lucru trebuie să fie cât mai clar și concis formulate (litere mai mari, pagini mai puțin încărcate, eventual împărțite în sub-sarcini). Este nevoie de utilizarea unor elemente vizuale ajutătoare (simboluri, imagini, indicii vizuale). În organizarea activităților trebuie implicată în învățare imaginația elevilor. Imaginația este definită ca: ”abilitatea de a te gândi la posibil, nu numai la prezent; este sursa invenției, a noului și a flexibilității în gândirea umană; nu este distinctă de raționalitate ci este mai degrabă capacitatea care îmbogățește semnificativ gândirea rațională; este conectată cu abilitatea pe care o avem de a ne forma imagini mentale, iar formarea imaginilor implică de regulă sentimentele.” (Popenici et al, 2008).

După cum se poate observa plictiseala și lipsa implicării în activitățile din clasă reprezintă deseori aspectele cel mai clar indicate de către cadrele didactice ca simptome și totodată surse ale slabelor rezultate școlare pentru copii cu ADHD.

Activități folosite pentru îmbunătățirea tulburării de atenție, impulsivitate și hiperactivitate

- Activități pentru soluționarea neatenției
- Activități pentru reducerea impulsivității
- Activități pentru managementul simptomelor ADHD

Jocuri pentru copiii cu ADHD:

1. Prinde-mă!

Copilul va alerga și noi vom încerca să-l prindem. Dacă am reușit să-l atingem, copilul „va îngheța” și va trebui să rămână nemișcat 10 secunde. Apoi, poate fugi din nou. Jocul este distractiv și antrenează autocontrolul.

2. Ține sacul bine!

Avem nevoie de un mic săculeț umplut cu fasole ce se poate așeza pe capul copilului. Vom folosi și noi un astfel de săculeț, iar copilul va imita mișcările noastre: plimbare, ne aplecăm ușor în față, ne lăsăm pe genunchi, fără a scăpa sacul de pe cap.

3. Jocuri cu mingea

Aruncăm mingea de la unul la altul, îi explicăm copilului că în momentul în care spunem „Roșu!” va trebui să ridice mingea deasupra capului. Jocul solicită concentrarea și viteza de reacție a copilului.

4. Pământ, apă, cer

Stabilim cu copilul locațiile: la dreapta este apă, la stânga cerul, iar în mijloc pământul. Cadrul didactic va indica o direcție cu mâna, iar copilul va trebui să se așeze în locul potrivit. Uneori cadrul didactic va indica eronat: le va arăta alt loc decât a strigat. Jocul îl va ajuta pe copil în operarea cu informații de mai multe tipuri, la dezvoltarea memoriei de lucru și concentrarea atenției.

5. Twister pentru degete

Pregătim copilului o foaie cu cercuri colorate de diferite dimensiuni. Îi oferim diferite instrucțiuni: pune un deget pe un cerc roșu, pune arătătorul pe un cerc albastru, etc. Putem crește complexitatea jocului, dacă vedem că reușește să urmeze instrucțiunile (pune inelarul de la mâna stângă pe un cerc verde mic). Jocul poate contribui la îmbunătățirea concentrării, memoriei și să încurajeze controlul asupra comportamentului impulsiv.

6. Unde cântă toba?

Copilul va închide ochii, apoi vom bate într-o tobă. Trebuie identificat din care colț al camerei a auzit sunetul tobei.

7. Găsește diferențele

Vom folosi un set de obiecte (câte două din fiecare) și le vom așeza într-o anumită ordine cu mici diferențe. Copilul va analiza obiectele și va identifica diferențele. Activitatea permite copilului să maximizeze atenția acordată detaliilor.

Cel mai important lucru pentru copii este să aibă parte de experiența succesului, să se bucure de reușită în cadrul jocurilor. Copiii cu ADHD sunt la fel de inteligenți și capabili ca ceilalți copii. Acest sentiment va conduce la întărirea stimei de sine și a autoeficacității.

BIBLIOGRAFIA:

1. Dikel, W. (2015). *Sănătatea mentală a elevului,* Editura Trei, București
2. Găzdac, I. (2013). *Jocuri pentru copii mari și mici.* Accesat în 01.08.2018 de pe https://jocuripentrucopiimarisimici.blogspot.com/2013/09/
3. Popenici, Ș., Fartușnic, C., Târnoveanu, N., (2008). *Managementul clasei pentru elevii cu ADHD,* Editura Didactica Publishing House, București
4. Purcia, V.E. (2014), *Dezvoltarea abilităților sociale la elevii cu ADHD – Fișe de lucru*. Accesat în 01.08.2018 de pe https://edupsihologie.wordpress.com/2014/10/28/dezvoltarea-abilitatilor-sociale-la-elevii-cu-adhd-fise-de-lucru/
5. Purcia, V.E. (2016), *Fişe de lucru pentru dezvoltarea creativităţii şi a motricităţii fine la copiii preşcolari (3 – 6 /7 ani).* Accesat în 01.08.2018 de pe https://edupsihologie.wordpress.com/2016/06/22/fise-de-lucru-pentru-dezvoltarea-creativitatii-si-a-motricitatii-fine-la-copiii-prescolari-3-6-7-ani/
6. Purcia, V.E. (2016), *Fişe de lucru pentru dezvoltarea atenţiei şi a memoriei la copii – grup de vârstă 5-8 ani*. Accesat în 01.08.2018 de pe https://edupsihologie.wordpress.com/2016/06/07/fise-de-lucru-pentru-dezvoltarea-atentiei-si-a-memoriei-la-copii-grup-de-varsta-5-8-ani/
7. Ternar, A., *Jocuri pentru copii cu deficit de atenție și hiperactivitate (ADHD).* Accesat în 01.08.2018 de pe http://jucarii-vorbarete.ro/jocuri-pentru-copii-cu-deficit-de-atentie-si-hiperactivitate-adhd/

EXERSAREA VALORILOR SOCIALE, MORALE ȘI ETICE PRIN JOC

PROF ÎNV PREȘC TĂRNAUCĂ ELENA-ALEXANDRA
LICEUL „VASILE CONTA” – GRĂDINIȚA CU PP NR 1, TÂRGU NEAMȚ

Activitatea ludică și creativitatea sunt componente importante ale învățării și reprezintă un stil de viață pentru cea dintâi vârstă a omului. Jocul în ansamblul său, reprezintă o multitudine de acțiuni menite să inducă starea de destindere, relaxare, ce poartă un deosebit rol în dezvoltarea cognitivă și emoțională a copilului. În etapa preșcolarității, copilul este expus diferitelor situații de joacă ce îi îmbogățesc experiențele, îi conturează personalitatea, stimulându-i imaginația și creativitatea. Acestea constituie un bun prilej pentru schimburi de cunoștințe, idei, experiențe.

Jocul de rol este o metodă derivată din psihodramă, metodă terapeutică, creată de J.L.Moreno în 1921, prin care se urmărește formarea modului de a gândi, simți și acționa, specific unui anumit statut, dezvoltarea capacităților empatice, a capacității de a rezolva situații problematice, verificarea corectitudinii și eficienței comportamentelor formate la elevi și înlăturarea comportamentelor inadecvate.

Poezia, „O călătorie la Polul Nord”, oferă ocazia copiilor de a desfășura un joc de rol, reprezentat fiind de către o dramatizare în versuri cu și despre călătoria unui pinguin la Polul Nord și pățania acestuia. Rând pe rând, aceștia vor fi prezentatori ai întâmplării și respondenți la ghicitorile formulate de către colegi, având posibilitatea de a răspunde atât individual cât și în mod colectiv. Obiectivele acestui joc fac trimitere către implicarea activă a copiilor, manifestând o atitudine pozitivă, accesând valori precum: acceptarea, empatia, bunătatea, respectul, generozitatea.

O călătorie la Polul Nord

Tărnaucă Elena-Alexandra

Bună ziua, tuturor,
Doamnelor, domnișoarelor!
Ne bucurăm că ați venit
Ba chiar mă simt copleșit!

Câtă lume e aici!
Ce să vadă?
Niște pici
Gata-gata să vă spună
O istorioară bună!
Mai demult, pe când și gheața
Mai ședea la locul ei
N-auzeai atât de des
Doar despre topirea ei
N-auzeai doar despre climă, atunci când mergeai la școală
Și de cum ne afectează, încălzirea cea globală.

Dar fără să ne abatem
Și dorind să revenim
Vrem a spune o poveste
Frunțile să descrețim.
Și-am să încep: a fost o dată …

Da, da! Iarăși o poveste ..

Toți: Ei, să vezi! Astă poveste
Nici n-a fost, nici nu mai este!

Așa că fiți relaxate, ce vă spun o să vă placă
Și lăsați imaginația, în zâmbet să se prefacă.
Un prieten vechi de-al meu
Cu arzătoare dorință
Voind să se creadă zmeu
Ametitoare ființă!
Cum spuneam, dorind să vadă
Ce prin lume se petrece,
S-a așezat la o coadă

Cu avionul să plece.

Și-a plecat? S-a dus zevzecul
Și-a ajuns, urcând la bord
Mai sus unde ne-arată cercul
Taman chiar la Polul Nord.

Și prietenul, uitasem, nu pot ca să mă abțin
Cin' să fie? Cin' sa fie?
Chiar vestitul pinguin!
O să spuneți că nu-i bine,
Că de pe la Sud el vine
Dar să știți că și la Nord!
M-a învățat doamna pe mine!
Pinguinul stă la Sud, dar e unul mai frumos
Ce trăiește și la Nord, în Insulele Galapagos.

Și-ajungând din Sud, vestitul,
A rămas mut de uimire,
Văzând toată adunarea
Pregătită să-l admire.
Primul de pe listă - șeful - din ținuturile reci
Bun căutător de pește
De se poate - patruzeci
Cu blăniță albicioasă,
Călduroasă și pufoasă.
Cine credeți, așadar … că era … ?

Răspuns (toți) - Ursul polar!

Mai apoi, cea mai șireată
Dintre toate câte sunt
Doar că e puțin cam rară ..
Cine-o fi?

Răspuns (toți) - Vulpea polară!

Văd că știți! Și chiar îmi place,
Dar să văd dacă ghiciți
Ochi sticloși și colți el are ...
Să văd dacă nimeriți!

Răspuns (toți) - Lupul polar

Mititel cu blana albă, cu codița năsturaș
A ieșit de sub zăpadă
Cine credeți?

Răspuns (toți) - Un iepuraș!

Iar pe stânca înghețată
Când gerul suflă afară
Stătea ca și nemișcată
Chiar ea! Bufnița polară.

Se miră și pinguinul
Câte a descoperit
Și a vrut să fie primul
Cel care s-a lămurit.

Iar acum vă-ntreb?
Iertați-mi indiferența!
Între focă și o morsă
Care este diferența?

O păpușă gogonată
Stă pe gheață înfășată
Prin apă-i precum un pește
Pe pământ, doar se târăște

Răspuns (toți) - Foca

Foca zici?!
Și morsa, frate, se comportă cam la fel

Da! Dar morsa doi colți are
Fii mai atent puțintel!
Foca, morsa, ursul alb, chiar și bufnița polară
Lupul, iepurele, vulpea - cumătra cea tot mai rară
Toate-l așteptau unite
Gata-gata să-l invite
La o cină pe un fiord
Exact ca la Polul Nord.

Dar să vezi ce întâmplare!
Pinguinul nu dorește
Să participe la cină
Și mulțimea o uimește.

Iar apoi, cu voce tare,
Lămurește, întâmplarea:
-Fraților, că v-am văzut
Chiar este o bucurie!
Dar am avut ghinionul
Ca să încurc avionul.
Îmi doream mai la căldură
Sub un soare arzător
Aflat, sub un palmier
Puțin înspre .. Ecuator.

Dar acum că am aflat, multe despre Polul Nord
Voi rămâne - aici o vreme. Puteți să fiți de acord?
Ce contează cum e Polul? Nord sau Sud, Ecuator
Cu toții suntem copiii, aceluiași Creator.

Povestea noastră se termină
Și alte timpuri or să vină
Vă spunem că vă mulțumim
Și că din suflet vă iubim!
Și înclinăm o pălărie
Noi, cei din grupa mijlocie.

Importanța mediului educațional în grădinița de copii

Prof. Înv. Preșcolar Cojocaru Andreea Mihaela
Școala Gimnazială „Gheorghe Bibescu” Craiova

Copilăria este cea mai fericită perioadă a vieții, copilul are privilegiul de a se juca continuu, de a nu avea griji, de a fi iubit de toți din jurul lui, de a cere și a i se oferi sau așa ar trebui să fie pentru toți copiii. Primul mediu de viată al unui copil este familia, acesta influențând dezvoltarea ulterioară a copilului prin modelele comportamentale oferite, climatul afectiv si educativ. Familia trebuie sa ofere securitate copilului, astfel încât acesta să înflorească.

Prima experiență după familie, prima experiență de viață în societate a copilului o reprezintă mediul instituționalizat, grădinița. Mediul educațional trebuie să-i stimuleze copilului dorința de a rămâne și de a descoperi lucruri noi, de a se exprima si a se angaja în relațiile sociale de grup. Acesta îl ajută să își formeze și să își dezvolte personalitatea. Fiecare educatoare trebuie să creeze un mediu educațional bogat pentru o stimulare continuă a învățării spontane a copilului.

Spaţiul educaţional oferă siguranţă emoţională şi afectivă atunci când educatoarea, cunoscându-şi bine copiii din grupă, organizează şi amenajează ambientul astfel încât aceştia să poată desfăşura activităţi potrivite dezvoltării individuale. Lucrând în grupuri mici, copiii pun întrebări, comunică între ei şi cu educatoarea, antrenându-şi structurile de bază ale limbajului.

Grădiniţa este mediul unde copiii preşcolari sunt primiţi, se mişcă şi se joacă, unde totul trebuie gândit si amenajat, astfel încât acesta sa fie o sursă din care copiii se inspiră şi învaţă, un loc plăcut, frumos, în care se simt bine, în siguranţă, un loc care le vorbeşte lor şi tuturor celor care îi vizitează, despre tot ce se întâmplă acolo.

Prin organizarea spaţiului grupei pe centre de activitate procesul de învăţare este unul activ,de socializare,în care copii interacţionează direct cu materialele, cu alţi copii, cu adulţii, individual, în perechi sau în grupuri mici. Acest tip de organizare permite dezvoltarea liberă a copilului pe domeniile de dezvoltare: dezvoltare fizică, sănătate şi igienă personală ; dezvoltarea socio-emoţională; dezvoltarea capacităţilor şi atitudinilor în învăţare ; dezvoltarea limbajului, a comunicării şi premisele citirii şi scrierii ; dezvoltarea cognitivă şi cunoaşterea lumii.

Spaţiul educaţional oferă siguranţă emoţională şi afectivă atunci când educatoarea, cunoscându-şi bine copiii din grupă, organizează şi amenajează ambientul astfel încât aceştia să poată desfăşura activităţi potrivite dezvoltării individuale. Lucrând în grupuri mici, copiii pun întrebări, comunică între ei şi cu educatoarea, antrenându-şi structurile de bază ale limbajului.

Centrul tematic este locul unde expunem materiale legate de tema proiectului în aşa fel încât copiii să le poată privi şi mânui, să se poată juca cu ele, să vorbească şi să citească, să li se citească despre ele, să poată adăuga altele noi, produse sau procurate de ei. Acesta poate fi un dulăpior, un raft, o cutie de carton, unde vom expune titlul temei şi materialele legate de aceasta.

Procurarea materialelor necesare pentru acest centru tematic se va face în urma studierii cu atenţie a temei de către educatoare. Materialele vor fi aduse, de regulă, de către copii pentru a fi arătate şi pentru a discuta despre ele, pentru a le studia.

Prin felul în care este amenajată, ea oferă copilului ocazii să se simtă bine în intimitatea lui, stimulându-i interesul şi invitându-l la învăţare prin descoperire şi explorare. Sala de grupă îi vorbeşte copilului prin ceea ce oferă ca posibilitate de acţiune şi experienţă. Aflat în faţa mai multor posibilităţi, copilul este invitat să aleagă ceea ce i se potriveşte, să decidă.

Organizarea spaţiului educativ prin delimitarea Centrelor oferă atât părinţilor, cât şi educatorului oportunitatea de a-i observa mai bine pe copii în intracţiunea lor cu materialele, cu alţi copii sau cu adulţii.

La colţul *Bibliotecă* este amenajat un raft pe care sunt aşezate cărţi cu imagini, cărţi cu poveşti, jetoane ilustrate, CD Player, cd-uri,etc. Cărţile trebuie schimbate des pentru a menţine interesul copiilor. Tot la acest colţ pe o măsuţă este aşezat un televizor, un calculator pentru a oferi copiilor prilejul de a viziona desene animate, CD-uri cu poveşti, jocuri. La această vârstă, copiii au preferinţe pentru unele povestiri şi cer să le fie repetate. Sunt atraşi de imaginile viu colorate, devin sensibili la muzică, la ritm, la melodie, la cântece pentru copii, la jocurile muzicale. Le place să cânte şi să danseze. Colţul Bibliotecă fiind dotat cu cd player, dă posibilitatea copiilor de a audia jocuri muzicale şi cântece pentru copii.

Aria de stimulare *joc de masă* cuprinde o măsuţă şi un raft pe care se găsesc jucării mici şi jocuri de masă. Este o zonă în care copilul capătă achiziţii în toate domeniile: cognitiv, socio afectiv, fizic.

Colţul *Construcţii* este adesea spaţiul cel mai frecventat de copii. Jocul de construcţii oferă posibilităţi multiple de dezvoltare a copilului. Acest colţ trebuie plasat într-un loc îndepărtat de zona liniştită, pentru a nu deranja. Materialele vor fi dispuse în cutii rotunjite la colţuri sau rafturi, pe categorii: cuburi, figuri geometrice, Lego, maşinuţe, animale mici de jucărie.

Jocul de rol îşi are sursa în imaginaţia copiilor. Adulţii pot încuraja un joc de rol bogat confecţionând şi păstrând la îndemână echipamente speciale care sunt, în esenţă, cutii (truse) umplute cu diferite obiecte pe care copiii le vor utiliza jucându-se de-a doctorul, de-a poştaşul, de-a mecanicul, de-a vânzătorul, de-a frizerul, etc. Materialele confecţionate trebuie să reflecte viaţa comunităţii în care trăim.

Sectorul Ştiinţă (plante, mici animale de casă, acvariu cu peştişori, seminţe, vase pentru experimente, etc.). Aici este locul unde copiii îşi asumă diferite responsabilităţi, realizează mici experimente sub îndrumarea educatoarei, fac diferite observaţii.

Colţul *Artă* oferă posibilitatea copiilor să exprime ce gândesc, să simtă şi să vadă lumea şi astfel îşi pot exprima şi potenţialul creator. Rolul cel mai important al educatoarei este să asigure un mediu, o atmosferă care încurajează şi sprijină potenţialul de exprimare creatoare al copilului. Spaţiul acestui colţ trebuie să fie suficient pentru copiii care lucrează, astfel încât să nu se stânjenească, să nu existe senzaţia de înghesuială. Trebuie să fie ales în aşa fel, încât lumina să vină din partea stângă şi să nu fie o zonă de trecere, pentru a nu fi deranjaţi micuţii artişti.

Am constatat că folosind materiale din natură în diferite activităţi, copiii sunt mai captivaţi, mai dornici de noi experienţe, mai activi şi energici cu zâmbete pe faţă, cu dorinţa de a mai lucra cu o stare de bine, pozitivă, constructivă, care poate fi recunoscută prin satisfacția, bucuria și plăcerea copiilor,

pentru că aceștia sunt relaxați și exprimă pace interioară, exprimând în același timp energie și vitalitate. Ei sunt deschiși la mediul care îi înconjoară, accesibili din punct de vedere emoțional și social.

Bibliografie:

1. Curriculum pentru educația timpurie, M.E.N., 2019
2. Învățământul preșcolar în Mileniul III, Nr.29/30, 2019

Abordarea textului dramatic O scrisoare pierdută de Ion Luca Caragiale din perspectiva Teoriei inteligențelor multiple

Prof. Oargă Magdalena-Ruxandra
Școala Gimnazială „Nicolae Labiș”

Opera dramatică a lui I. L. Caragiale permite abordarea din perspectiva teoriei inteligențelor multiple, întrucât oferă un spațiu educativ și de formare a gândirii critice, care îi va asigura elevului dezvoltarea capacității de analiză a realității. Am pornit de la premisa că operele comice ale lui Caragiale sunt de actualitate și am încercat să descopăr ce impact au asupra elevilor din gimnaziu și care sunt metodele adecvate studierii textelor dramatice ale scriitorului. Consider că o condiție pentru obținerea performanțelor așteptate de la elevi o constituie adaptarea strategiilor didactice la stilul de învățare al elevilor.

Mi-am propus să abordez opera *O scrisoare pierdută* de I. L. Caragiale” din perspectiva teoriei inteligențelor multiple, deoarece vizează educația centrată pe elev. Consider că aplicarea acestei perspective de abordare a învățării oferă elevilor posibilitatea de a-și valorifica potențialul creator, iar folosirea mijloacelor variate de lucru îi va stimula pe elevi în vederea implicării în activitate, creând un cadru plăcut și motivant al învățării.

În vederea identificării profilului de inteligență, am observat atent comportamentul fiecărui elev pentru a stabili care sunt activitățile în care se implică, ce activități evită și ce coduri de exprimare folosește cu plăcere. De asemenea, i-am rugat pe elevi să completeze chestionarul care viza stabilirea tipului de inteligență.

Elevii au fost grupați în funcție de inteligența dominantă și au primit sarcini specifice.

În demersul didactic, experimentul a vizat abordarea textului dramatic din perspectivă transdisciplinară și a avut următoarele obiective:

1. Implicarea activă a fiecărui elev în demersul didactic, acesta devenind subiect al propriei formări.

2. Stimularea elevilor în vederea receptării şi interpretării textului dramatic, precum și a generării propriilor mesaje specifice: texte, desene, reprezentări grafice, ritmuri muzicale, dramatizarea unor scene etc.

Sarcinile date elevilor au vizat exerciții care se focalizează pe tipul de inteligență dominant.

Grupa 1- Sarcini de lucru care vizează inteligența verbală/lingvistică :

- Prezentați subiectul operei „O scrisoare pierdută “ de I. L. Caragiale.
- Comentați titlul operei „O scrisoare pierdută “ de I. L. Caragiale.
- Exprimaţi-vă opinia referitoare la situaţia în care se află Caţavencu.
- Imaginaţi alt final comic al operei.
- Ce vă sugerează numele personajelor?
- Ilustraţi comicul de limbaj, identificând confuziile paronimice, neologismele deformate fonetic, etimologia populară, lipsa de proprietate a termenilor, încălcarea regulilor gramaticii şi a logicii, ticurile verbale ale personajelor.
- Exprimaţi-vă opinia despre modul în care se organizează şi se câştigă alegerile.

Grupa 2- Sarcini de lucru care vizează inteligența logico-matematică:

- Ordonați cronologic evenimentele prezentate în comedia „O scrisoare pierdută “ de I. L. Caragiale.

- Enumeraţi locurile în care se petrec acţiunile.
- Reprezentaţi printr-un grafic relaţiile dintre personaje.
- Prezentaţi printr-un grafic traseul scrisorii de amor pe care Zoe a primit-o de la Tipătescu.
- Aduceţi argumente pentru a justifica faptul că opera „O scrisoare pierdută “ de I. L. Caragiale este text dramatic.
- Valorificând conţinutul operei, concepeţi un rebus, astfel încât pe verticala A-B să aveţi numele personajului care câştigă alegerile, generând evoluţia inversă a lui Nae Caţavencu.
- Cu ce personaj dintr-o altă comedie a lui I. L. Caragiale îl asociaţi pe Zaharia Trahanache? Dar pe Ştefan Tipătescu? Argumentaţi-vă răspunsul.

Grupa 3 - Sarcini de lucru care vizează inteligența muzicală/ritmică:

- Compuneți o melodie potrivită pentru a evidenția starea de spirit a lui Tipătescu când află de la Trahanache că Nae Cațavencu are scrisoarea care demonstra relația amoroasă dintre el și Zoe.
- Identificați ritmurile pe care le considerați adecvate următoarelor secvențe: intrările repetate în scenă ale Cetățeanului turmentat, anunțarea susținerii candidaturii lui Agamemnon Dandanache, recuperarea scrisorii compromițătoare.

Grupa 4- Sarcini de lucru care vizează inteligența vizuală/spațială:

- Recunoașteți secvențele ilustrate de următoarele desene. Elevilor li se prezintă imagini care surprind scena în care Trahanache, Farfuridi și Brânzovenescu cercetează listele electorale și scena în care Pristanda citește scrisoarea la lumina lumânării.
- Realizați o ilustrație sugestivă pentru un volum care se deschide cu opera „O scrisoare pierdută “ de I. L. Caragiale.
- Realizați caricatura unui personaj și explicați-le colegilor ce ați urmărit prin deformările operate.

Grupa 5- Sarcini de lucru care vizează inteligența corporală/chinestezică:

- Folosiți gesturile pentru a prezenta reacțiile lui Cațavencu când descoperă că a pierdut scrisoarea în încăierarea de la primărie.
- Dramatizați secvențe pe care care le considerați ilustrative pentru tipurile de comic identificate în comedia „O scrisoare pierdută “ de I. L. Caragiale.

Grupa 6- Sarcini de lucru care vizează inteligența naturalistă:

- Găsiți un echivalent în lumea plantelor sau a animalelor pentru fiecare personaj.
- Încadrați fiecare personaj într-o tipologie/într-un tip de temperament și prezentați comicul de caracter.
- Imaginați-vă cum s-ar comporta Nae Cațavencu în natură. Păstrați-i temperamentul, dar oferiți-i o altă identitate. Prezentați o întâmplare din viața lui.

Grupa 7- Sarcini de lucru care vizează inteligența interpersonală/socială:

- Prezentați, pe rând, câte un tip de comic.
- Cooperați pentru a defini relațiile dintre personajele comediei.
- Imaginați-vă că sunteți avocatul lui Nae Cațavencu. Pledați pentru a justifica modul în care se comportă.

Grupa 8- Sarcini de lucru care vizează inteligența intrapersonală:

- Imaginați-vă că sunteți în aceeași postură cu un personaj al comediei și prezentați ce gândiți și ce simțiți în această situație.
- Explicați sentimentele pe care le aveți față de personaje.
- Ce greșeli credeți că a făcut Cațavencu? Ce ați învățat din experiența lui?

Elevii au rezolvat sarcinile pe parcursul unei ore de curs, următoarea oră fiind dedicată prezentării produselor. Elevii au avut o atitudine pozitivă și au participat activ la rezolvarea sarcinilor.

Modul în care au fost rezolvate sarcinile a fost prezentat de membrii fiecărei echipe prin activități specifice.

În urma acestui experiment am observat că abordarea unei opere din perspectiva teoriei inteligențelor multiple dezvoltă atitudini activ-participative la elevi, oferindu-le posibilitatea de a-și pune în valoare abilitățile și dezvoltându-le încrederea în sine. De asemenea, permite abordări originale ale textului dramatic, demonstrează creativitatea elevilor și diminuează stresul datorită nivelului motivațional, elevul îndeplinindu-și sarcina pe calea care i se pare accesibilă. Trebuie menționat că o astfel de abordare răspunde cerințelor Curriculumului Național, vizând dezvoltarea învățării active și creative.

Fiecare copil este unic!

ALBU CRISTIANA LAURA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.7 ALEXANDRIA

În activitatea pe care o desfăşoară, omul este o fiinţă dependentă de ceilalţi. Are nevoie permanentă de a comunica şi coopera. Întâlnim peste tot în jurul nostru oameni cu deficienţe. Ei sunt percepuţi diferit, perceperea lor socială nefiind întotdeauna constantă, ea variază de la societate la societate, furnizând semnificaţii diferite, în funcţie de cultura şi de valorile promovate.

Şcoala este de asemenea un mediu important de socializare.Deseori ne întrebăm noi, cadrele didactice, cum vom efectua integrarea copiilor cu CES?....Oare nu ar trebui să ne gândim că este prioritară realizarea procesului de înţelegere a colegilor cu privire la deficienţele lor? Copiii pot fi foarte cruzi sau foarte drăguţi cu alţi copii care sunt diferiţi de ei. Atunci când sunt în preajma lor, îi pot imita, pot râde de ei, se pot juca lânga ei fără să-i includă şi pe ei, prefăcându-se că nu există. De obicei, copiii reacţionează aşa atunci când nu înţeleg. Pentru a-i putea înţelege mai bine, se pot organiza jocuri cu ajutorul cărora pot înţelege, pe rând, diverse handicapuri. De exemplu, pentru a-i înţelege pe copiii cu deficienţe de vedere, se poate propune un joc în care, pe rând, copiii, sunt legaţi la ochi şi lăsaţi să se descurce într-un perimetru definit. În felul acesta, copiii vor înţelege mai bine situaţia în care se poate afla un copil cu deficienţe de vedere. Asemănător se pot inventa diverse jocuri adaptate la vârsta şi la puterea lor de înţelegere.

Copiii cu C.E.S. pot prin joc să-şi exprime propriile capacităţi. Astfel, copilul capătă prin joc informaţii despre lumea în care trăieşte, intră în contact cu oamenii şi cu obiectele din mediul înconjurator şi învaţă să se orienteze în spaţiu şi timp.

Integrarea şcolară exprimă atitudinea favorabilă a elevului faţă de şcoala pe care o urmează; condiţia psihică în care acţiunile instructiv-educative devin accesibile copilului; consolidarea unei motivaţii puternice care susţine efortul copilului în munca de învăţare; situaţie în care copilul sau tânarul poate fi considerat un colaborator la acţiunile desfăşurate pentru educaţia sa; corespondenţa totală între solicitările formulate de şcoală şi posibilităţile copilului de a le rezolva; existenţa unor randamente la învăţătură şi în plan comportamental considerate normale prin raportarea la posibilităţile copilului sau la cerinţele şcolare.

În şcoală, copilul cu tulburări de comportament aparţine de obicei grupului de elevi slabi sau indisciplinaţi, el încălcând deseori regulamentul şcolar. Din asemenea motive, copilul cu tulburări de comportament se simte respins de către mediul şcolar (educatori, colegi). Ca urmare, acest tip de şcolar intră în relaţii cu alte persoane marginalizate, intră în grupuri subculturale şi trăieşte în cadrul acestora tot ceea ce nu-i oferă societatea. În astfel de cazuri, cadrul didactic trebuie să se apropie mai mult de sufletul copilului pentru ca acesta să nu se mai simtă respins.Elevii cu tulburări vizuale, tulburări de auz, cu dizabilităţi fizice, necesită programe şi modalităţi de predare adaptate cerinţelor lor educative, programe de terapie, rampe de acces pentru deplasare, asistenţă medicală specializată, asistenţă psihoterapeutică Stimularea încrederii în sine şi a motivaţiei pentru învăţare, încurajarea sprijinului şi cooperării din partea colegilor, formarea unei atitudini pozitive a colegilor, încurajarea independenţei şi creşterea autonomiei personale sunt aspecte semnificative de care cadrul didactic trebuie să ţină cont în vederea facilitării integrării şcolare a acestor copii. .

De cele mai multe ori, când lucrăm cu elevi cu cerinţe educative speciale, ne gândim la sarcini împărţite în etape mai mici, realizabile, la folosirea învăţării afective, la adaptarea metodelor şi

mijloacelor de învăţare, evaluare, dar si la sprijinirea elevului să devină membru al unui grup. Este bine să organizăm activităţi de grup care să stimuleze comunicarea şi relaţionarea interpersonală (jocuri, excursii, activităţi extraşcolare, activităţi sportive, de echipă), să îi sprijinim emoţional, să folosim un limbaj simplu, accesibil elevului şi nivelului lui de înţelegere. Încurajarea oricărei tentative de comunicare, indiferent de natura ei este importantă. Fiecare copil este unic, cu necesităţi diferite. Noi, adulţii, părinţi şi dascăli deopotrivă, încercăm să-i educăm, astfel încât să devină, la rândul lor, adulţi fericiţi, iubitori şi eficienţi. Însă există copii marginalizaţi, defavorizaţi şi/sau excluşi de la educaţie. Aceştia sunt cei pentru care educaţia incluzivă a devenit o şansă pentru o dezvoltare armonioasă.

Incluziunea presupune efortul de a asigura tuturor elevilor - de limbă şi cultură diferite, din familie diferite, cu orice probleme de sănătate, cu interese şi moduri de învăţare diferite - strategii de predare-învăţare adecvate şi individualizate, fără a stigmatiza sau a separa. Includerea îmbunătăţeşte procesul de învăţare pentru toţi elevii, cu şi fără nevoi speciale. A asigura şanse egale elevilor înseamnă a asigura posibilităţi maxime de dezvoltare fiecăruia, în funcţie de aptitudinile şi interesele sale Şcoala are datoria de a asigura şanse egale tuturor elevilor. Educaţia incluzivă a devenit parte integrantă a educaţiei pentru toţi şi constituie răspunsul şcolii la nevoile ce decurg din diversitatea copiilor.Noul tip de şcoală, cea incluzivă, trebuie să recunoască diferite cerinţe educaţionale ale copiilor, să reacţioneze adecvat la acestea, să asigure o educaţie de calitate pentru toţi.

Fiecare copil este unic şi îşi are propria sa valoare, indiferent de problemele pe care le prezintă în procesul de învăţare şcolară. Recunoaşterea drepturilor egale pentru toţi oamenii, în general şi pentru toţi copiii, în mod special, fără discriminare, subliniază faptul că nevoile fiecăruia sunt la fel de importante.

Bibliografie:

1. Ionescu, S., „Adaptarea socioprofesională a deficienţilor mintali”, Bucureşti, Editura Academiei P.S.R., 1975;
2. Miftode, V. (coord.), „Dimensiuni ale asistenţei sociale: forme şi strategii de protecţie a grupurilor defavorizate”, Botoşani, Eidos, 1995;
3. Popescu, G., Pleşa, O. (coord.), „Handicap, readaptare, integrare”, Bucureşti, Pro Humanitate, 1998;

Copiii sunt imprevizibili

Barbura Mihaela-Alina,
Școala Gimnazială ”Nicolae Popoviciu”, Beiuș, Bihor

Nu întâmplător am ales acest titlu. Da, consider că toți copiii sunt imprevizibili, talentați, isteți, inteligenți și pot crea numeroase lucruri frumoase. Dar, condiția este să fie lăsați să creeze, să se exprime. Nu există copil care să nu fie înzestrat de Dumnezeu cu anumite talente. Important este să fie descoperite și dezvoltate.

Aici mă refer și la elevii cu CES, la educația **incluzivă** care are ca scop oferirea posibilității ca toți copiii să aibă șanse egale și de a învăța la aceeași școală, un sistem deschis, flexibil adaptat cerințelor persoanei, accentul punându-se pe cooperare, valorizarea relațiilor interumane, valorificarea resurselor și experiențelor existente prin oferirea sprijinului copiilor aflați în dificultate.

Educatie incluzivă – proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea în procesul de învățământ a tuturor persoanelor din cadrul unei comunități. Accentul este pus pe obiectivele și finalitățile educației pentru toți.

Integrarea, însă, are în vedere copilul problemă pornindu-se de la nevoile individuale speciale, un curriculum adaptat, adaptarea copilului la cerințele școlii, scopul final fiind îndeplinirea obiectivelor și finalităților educației speciale și nu pentru toți ca la educația incluzivă.

Educația incluzivă este foarte importantă pentru copil deoarece, în ciuda unor impedimente (prejudecățile unor părinți pe care, uneori , greu îi poți convinge că toți copiii au drepturi egale și că fiecare e diferit în felul său) are oportunitatea de a se dezvolta într-un mediu adecvat vârstei sale, să socializeze, un act foarte important în opinia mea, să-și facă prieteni și, în timp, toți din jur îl vor accepta pe acel copil, vor avea grijă de el și vor glumi împreună. Cunosc o asemenea situație în care a trebuit să duc multă muncă de convingere cu părinți din clasă. Dar copilul a fost acceptat, în cele din urmă, și stă cu elevii ceilalți. Este importantă și implicarea părinților copiilor speciali, să fie deschiși și realiști și atunci când, inevitabil, mai apare câte o problemă. Și, în opinia mea, este important ca acești copii să simtă că și cadrul didactic îi iubește și apreciază pentru orice mică realizare. Astfel ei devin mai curajoși și încrezători. Surprinderea plăcută a fost când am constat cum poate citi în engleză.

E adevărat că e nevoie de PIP, fapt ce presupune o bună cunoaștere a programei, a elevului și o bună colaborare cu profesorii de sprijin din unitatea școlară.

În ceea ce privește acapararea atenției la ore, se pot aduce jucării (dacă are elevul o jucărie preferată acasă se poate vorbi cu părintele să vină cu ea la școală). Folosindu-ne de ea se pot crea scurte dialoguri uzuale care pot fi prezentate și părintelui pentru a exersa acasă. Insistarea pe o pronunție corectă poate conduce spre o dicție mai bună și în limba română, de exemplu deoarece în acest mod copilul trebuie să pronunțe corect sunetele.

Ce am mai observat e că le place tehnica actuală (telefon, calculator). Prin urmare, folosind diverse exerciții prin Wordwall, Kahoot, Jamboard, etc. ei pot învăța /aprofunda prin joc. În plus, pe Youtube sunt numeroase guessing games, flashcards,desene tematice care le menține atenția trează. Îmi amintesc că la opțional le-am pus filmul ”Vrăjitorul din Oz”. A stat nemișcat și la final a învățat și cuvintele cheie din filmuleț (witch, wizard, Tin Man, lion, road, brick...).

Nu e ușor să lucrezi cu acești copii. Dar e o bucurie imensă dacă reușești, ca și cadru didactic, să-i incluzi în grup pentru a socializa, să le transmiți necesarul de cunoștințe.acest lucru, în opinia mea, nu se poate realiza decât printr-o bună comunicare cu părintele și părinții clasei, răbdare și iubire.

Bibliografie:

Bodorin Cornelia, Botnaru Valentina, Bulat Galina, Lumos Moldova, Chicu Valentina, Etodi Agnesa, Lumos Moldova, Gînu Domnica, Pereteatcu Maria, Prițcan Valentina, Racu Aurelia, Educația incluzivă, Unitate de curs, Chișinău, 2012

Educaţia incluzivă- o necesitate și o provocare

Prof. înv. primar **PERȚA ADRIANA**
Liceul Tehnologic ,,Grigore C.Moisil ’’Târgu Lăpuș

”Există un singur fel de a înțelege oamenii, anume de a nu ne grăbi să-i judecăm, ci de a trăi în preajma lor, de a-i lăsa să se explice, să se dezvăluie zi de zi, să se zugrăvească ei înșiși în ei....” (Charles Augustin Saine-Beune)

Educaţia incluzivă şi integrată s-au impus nu doar ca alternative educaţionale moderne, ci au devenit, în ultimii 20 de ani, o realitate a sistemului educaţional românesc. Acest proces de integrare se regăseşte în primul rând în acceptarea diversităţii. Încurajarea condiţiilor de acceptare a „celuilalt” înseamnă o intervenţie din start în reducerea posibilelor greşeli cu caracter educativ, didactic, psihologic sau mediu.

Educaţia incluzivă este un proces complex, de durată care necesită analize, schimbări şi construcţii continue pentru a realiza politici şi practici incluzive şi a asigura bazele unei culturi incluzive.

Educaţia incluzivă a apărut ca o reacţie firească a societăţii la obligaţia acesteia de a asigura cadrul necesar şi condiţiile impuse de specificul educaţiei persoanelor cu cerinţe educative speciale. Bogăţia spirituală a lumii contemporane rezidă tocmai din respectul şi valorizarea tuturor indivizilor, pentru că lumea modernă acceptă faptul că fiecare individ este o dimensiune care îmbogăţeşte şi potentează, împreuna cu celelalte experienţe, lumea de azi.

Educaţia incluzivă, respectiv integrarea elevilor cu cerinţe educaţionale speciale în învăţământul de masă a apărut ca o provocare spre schimbarea atitudinilor şi mentalităţilor, dar şi a politicilor şi practicilor de excludere şi segregare. Integrarea elevilor cu cerinţe educaţionale speciale în învăţământul de masă are ca scop rezolvarea câtorva dintre problemele pe care le întâmpină copiii în procesul educaţiei şi dezvoltării lor.

Educaţia de bună calitate reprezintă un DREPT fundamental al omului şi copiii au dreptul la educaţie generală, iar modelul incluziunii socio-educaţionale are la bază acest drept, înglobat în dreptul internaţional. Fiecare copil, indiferent de apartenenţă sau de nivelul de dezvoltare a capacităţilor sale, are dreptul la o educaţie de bună calitate care să conducă în cea mai mare măsură la dezvoltarea capacităţilor sale cognitive şi de integrare socială.

Dezvoltarea parteneriatelor cu familia și comunitatea este esențială în asigurarea unui proces educațional incluziv de calitate. Cadrul didactic trebuie să asigure relații de colaborare și respect cu familia și comunitatea, să motiveze implicarea părinților și a membrilor comunității, dezvoltând parteneriate, menite să antreneze structurile asociative ale copiilor /elevilor și ale părinților și instituțiile partenere din comunitate la elaborarea proiectelor educaționale, în scopul sporirii calității educației la nivel de clasă sau instituție.

Formarea cadrelor didactice din perspectiva asigurării unei educații de calitate pentru toți copiii vizează redefinirea domeniilor de competență, care reflectă profilul cadrului didactic incluziv, după cum urmează :

- oferă elevilor un spaţiu de manifestare şi afirmare a valorilor diversităţii;
- acordă suport tuturor elevilor;
- cooperează/colaborează cu alţii (cu alţi specialişti)

De asemenea, un aspect important al asigurării accesului la o educație incluzivă de calitate îl reprezintă implicarea copiilor în procesul de luare a deciziilor. Însă, studiile în domeniu menţionează că în majoritatea cazurilor, copiii cu dizabilităţi sunt excluși din procesele de luare a deciziilor care îi afectează, opinia lor fiind neglijată și ignorată de autorităţi.

Toți copiii, fără discriminare , au dreptul de a participa la jocuri și activități recreative proprii vârstei, precum și la viața culturală și artistică.

În concluzie, ca obiective prioritare pentru implementarea unei educații de calitate pentru toți copiii, se regăsesc:

- asigurarea șanselor egale la o educaţie de calitate pentru fiecare copil, tânăr, adult, la toate nivelurile și ciclurile sistemului de învăţământ;
- formarea unei culturi şi a unei societăţi incluzive în vederea incluziunii în comunitate a copiilor şi tinerilor cu cerinţe educaţionale speciale;
- elaborarea și dezvoltarea cadrului de asigurare a calităţii pe dimensiunea educaţie incluzivă;
- consolidarea capacităţilor instituţionale la toate nivelurile de învăţământ pentru asigurarea accesului, relevanţei și calităţii educaţiei incluzive;
- prevenirea și combaterea violenţei, neglijării şi exploatării copiilor;
- redimensionarea semnificaţiei sociale a maternităţii şi a paternităţii şi a rolului ambilor părinţi în creşterea şi educarea copiilor.

Toate acestea au menirea atingerii unui scop final care se constituie într-un corpus ce variază în funcție de particularitățile socio-economice și culturale ale unei societăți.

Fiecare copil este înţeles ca un participant activ la învăţare şi predare şi pentru că fiecare aduce cu sine în procesul complex al învăţării și dezvoltării o experienţă, un stil de învăţare, un model social, o interacţiune specifică, un ritm personal, un mod de abordare, un context cultural căruia îi aparţine.

Conceptul de „educaţie pentru toţi” a fost lansat în 1990 în Tailanda la Conferinţa Internaţională a Ministerului Educaţiei, iar în 1994 la Salamanca, în Spania, s-au lansat dimensiunile educaţiei pentru toţi care constau în calitatea actului educaţional şi acces pentru toţi copiii: „ Școlile trebuie să primească toţi copiii, fără nici o deosebire privind condiţiile lor fizice, sociale, emoţionale, lingvistice sau de altă natură. Acestea se referă şi la copiii cu dizabilităţi sau talentaţi, copiii străzii şi copiii care muncesc, copii din populaţii îndepărtate sau nomade, copii aparţinând minorităţilor lingvistice si etnice… “

Pentru ca activitatea instructiv – educativă să fie profitabilă pentru toţi elevii, aceasta trebuie să se realizeze diferenţiat. Educaţia diferenţiată vizează adaptarea activităţii de instruire la posibilităţile diferite ale elevilor, la capacitatea de înţelegere şi ritmul de lucru propriu unor grupuri de elevi sau chiar fiecărui elev în parte.

Pentru ca educaţia copiilor cu cerinţe speciale să fie eficientă, pe de o parte trebuie să aibă un caracter integrat, iar pe de altă parte trebuie să aibă un caracter diferenţiat, să fie adaptată particularităţilor elevilor.

Pentru copilul cu handicap aceasta înseamnă a fi înţeles şi acceptat, cu tot ce are el pozitiv, cu tot ce poate aduce vieţii de grup. Această normalizare a relaţiilor este benefică şi pentru ceilalţi elevi, care învaţă să respecte dreptul la diferenţă, sa fie solidari cu semenii lor care întâmpină dificultăţi în viaţă.

Procesul de integrare educaţională a elevilor cu CES include elaborarea unui plan de intervenţie individualizat, în cadrul căruia, folosirea unor modalităţi eficente de adaptare curriculară joacă rolul esenţial.

Bibliografie:

1. A. Ghergut, Sinteze de psihopedagogie speciala, Editura Polirom, 2005
2. UNICEF, Analiza situației privind formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul centrării pe copil și educației incluzive, 2016
3. Mareș T., Ivan S., Egalitatea de șanse în educație, dezvoltarea personală și integrare socială, Editura Universitară, București, 2013

„FIECARE COPIL CONTEAZĂ- ”INIȚIATIVE PENTRU O EDUCAȚIE INCLUZIVĂ”!

RADOSAVLEVICI KLERMENTINA
LICEUL TEHNOLOGIC „CLISURA DUNĂRII”

Incluziunea este un cuvânt cheie în educație,inclus în Curriculum-ului Național ,de anvergură pentru școli și profesori care asigură învățare eficientă tuturor elevilor în funcție de nevoile lor individuale.Dar ce înseamnă incluziunea de fapt,în contextul școlilor și educației?Cum se manifestă procesul de incluziune în clasă?Și cel mai important,cum pot profesorii crea o clasă incluzivă de care să beneficieze toți elevii,indiferent de nevoile lor?În cei mai simpli termeni,incluziunea în educație înseamnă accesul fiecărui copil la învățare și oportunități egale în vederea depășirii barierelor.Incluziunea în școli nu înseamnă doar oferirea de suport adițional copiilor cu nevoi speciale educaționale.Este crearea unui mediu propice de învățare care funcționează pentru toți copiii,copii cu dizabilități,copii cu dificultăți în vorbire,copii membri într-o comunitate minoritară,copii cu venit mic în familie sau copii care au dificultăți de învățare din motive variate.Cum se asigură incluziune pentru toți acești copii cu nevoi diverse,copii cu dificultăți la școală și acasă?Este necesar a se pune în practică un plan specific pentru detectarea copiilor cu nevoi speciale și crearea unui mediu sigur,plăcut,cu scopuri precise.Strategiile incluzive în clasă sunt:definirea clară a standardelor comportamentale,tratarea cu tact a unor situații dificile,crearea oportunităților de ascultare a tuturor copiilor,crearea unui mediu calm și cu scop precis de învățare,permiterea elevilor să aleagă cum să prezinte ce au învățat,accentul să fie pe progresul personal al fiecărui elev și nu pe compararea lor.

Fiecare copil trebuie să beneficieze de instrucțiuni clare și simple,pe înțelesul lor,simțindu-se în siguranță și respectați.Exemple de comportare pozitivă sunt blândețea,respectul și exprimarea potrivită în fața elevilor.În ceea ce privește rezolvarea conflictelor,profesorul alocă suficient timp ca fiecare elev aflat în conflict să își prezinte partea și explicațiile detaliat.Crează oportunități zi de zi,în timpul procesului instructiv-educativ,elevii să fie ascultați de asemenea și să fie incluși în proces,utilizând strategii benefice pentru toți elevii.Învățarea nu este o competiție,este o călătorie,așadar,nu trebuie să comparăm progresul elevilor.Incluziunea funcționează deoarece le dă elevilor ceea ce avem nevoie cu toții:sensul apartenenței.O clasă incluzivă unde fiecare elev se simte valorizat este foarte benefică.Un profesor poate fi considerat de un elev sau mai mulți ca fiind cea mai valoroasă persoană din viața lor,cel pe care nu o să îl uite niciodată,cel care a avut cel mai mare impact asupra vieții elevului sau elevilor,acei elevi simțindu-se permanent valorizați și în siguranță.

Educatorii și profesorii trebuie să își creeze oportunități pentru repetiție și recapitulare cu elevii.Practicarea diversă și folosirea de materiale variate pot ajuta elevii,care beneficiază de ajutor când se confruntă cu o sarcină nouă sau neînțeleasă.Ajutorul din partea educatorilor sau profesorilor se poate reduce cu timpul după ce educabilii devin mai încrezători și independenți.Atenția elevilor trebuie susținută în permanență în timpul instruirii și verificării înțelegerii sarcinilor.Unii elevi au nevoie de timp adițional pentru a finaliza o sarcină cu succes așa că ei pot beneficia de extra timp din partea educatorilor sau profesorilor.Pentru ca instrucțiunile și sarcinile să fie înțelese de elevi,ele trebuie să fie scurte,clare și interesante,astfel elevii concentrându-se pe îndeplinirea lor.Educatorii și profesorii pot cere ajutorul părinților sau specialiștilor la nevoie pentru a rezolva și încuraja un proces colaborativ între părți.Lucrând împreună,se poate ajunge la înțelegere,atingerea țelurilor comune și întărirea strategiilor de bază vitale în mediul școlar,cel de acasă și din comunitate.Interacțiunea între

elevi trebuie încurajată și lucrul în perechi și grupe.Printr-un efort considerabil,elevii care se află în dificultate pot fi ajutați corespunzător,în funcție de provocări,acceptând inclusiv ajutor specializat.

Bibliografie:

https://planbee.com
https://www.ifip.group
www.worldbank.org/inclusive-education-initiative

ROLUL SPORTULUI ÎN DEZVOLTAREA ȘI ÎMBUNĂTĂȚIREA CALITĂȚII VIEȚII COPIILOR CU C.E.S.

prof.IONICĂ IULIANA ANIȘOARA ,
CENTRUL ȘCOLAR PENTRU EDUCAȚIE INCLUZIVĂ BĂBENI,VÂLCEA

Motto: „Nimic nu îl epuizează şi nu îl ruinează mai mult pe om decât inactivitatea fizică permanentă.” (Aristotel)

Sportul a fost întotdeauna asociat cu un stil de viață sănătos și echilibrat. Prin exerciții fizice regulate și participarea la activități sportive, oamenii își pot îmbunătăți sănătatea și bunăstarea fizică, mentală și emoțională. Sportul este o componentă fundamentală a vieții noastre, având un impact semnificativ asupra sănătății fizice și mentale, precum și asupra dezvoltării personale și sociale.

Sportul poate oferi elevilor cu C.E.S. o serie de beneficii semnificative, inclusiv îmbunătățirea sănătății fizice și mentale, dezvoltarea abilităților sociale și emoționale, creșterea respectului de sine și integrarea în comunitate. Prin promovarea participării acestor elevi la activități sportive adaptate și incluzive, putem contribui la dezvoltarea lor globală și la îmbunătățirea calității vieții lor. Este esențial să se promoveze accesibilitatea și inclusivitatea în sport și să se ofere copiilor cu C.E.S. oportunitatea de a se implica și de a se bucura de beneficiile pozitive ale activității fizice și sportului. Elevii cu C.E.S. se confruntă cu diverse provocări fizice și emoționale, iar sportul poate juca un rol esențial în îmbunătățirea calității vieții acestora. Sportul ajută la îmbunătățirea capacităților fizice precum mobilitatea, echilibrul și rezistența musculară. Prin participarea la activități sportive, elevii cu C.E.S. pot avea un stil de viață mai sănătos și pot reduce riscul unor complicații de sănătate. Activitățile sportive adaptate le oferă oportunitatea de a-și îmbunătăți abilitățile motorii și de a-și dezvolta încrederea în propriile capacități. Participarea la activități sportive poate contribui la îmbunătățirea stării de sănătate fizică a copiilor cu C.E.S. Exercițiile fizice regulate pot întări musculatura, îmbunătăți flexibilitatea și coordonarea, reducând riscul de complicații de sănătate asociate, cum ar fi obezitatea și afecțiunile musculo-scheletice.

Sportul oferă copiilor cu C.E.S. oportunități de a lucra la dezvoltarea și îmbunătățirea abilităților motorii. Prin participarea la activități precum înotul, atletismul adaptat, baschetul, tenisul de masa sau fotbalul, aceștia își pot îmbunătăți echilibrul, coordonarea și controlul mișcărilor lor. Exercițiile sportive adaptate pentru elevii cu C.E.S. trebuie să fie concepute astfel încât să se țină cont de nevoile și capacitățile individuale ale fiecărui elev.

Exemple de exerciții sportive adaptate pentru elevii cu C.E.S., care pot fi integrate într-un program de educație fizică:

Îmbunătățirea funcției motorii: Prin participarea regulată la activități sportive și exerciții fizice, elevii cu C.E.S. pot îmbunătăți controlul muscular și coordonarea mișcărilor.

Dezvoltarea abilităților sociale: Participarea la echipe sportive sau la activități fizice în grup oferă elevilor cu C.E.S. oportunități de a-și dezvolta abilitățile sociale, interacționând cu colegii lor și lucrând în echipă.

Îmbunătățirea stimei de sine: Obținerea succeselor în activități sportive și atingerea obiectivelor individuale poate crește încrederea și stima de sine a elevilor cu C.E.S.

Reducerea riscului de obezitate și afecțiuni asociate: Activitatea fizică regulată poate ajuta la menținerea unei greutăți sănătoase și poate reduce riscul de obezitate, diabet și alte afecțiuni asociate.

Îmbunătățirea sănătății mentale: Activitatea fizică este asociată cu reducerea stresului, anxietății și depresiei, oferind elevilor cu C.E.S. beneficii semnificative pentru sănătatea lor mentală.

Modalități de promovare a sănătății prin sport pentru elevii cu C.E.S.:

Programarea regulată a activităților fizice: Este important să se stabilească programe regulate de activități fizice adaptate nevoilor individuale ale elevilor cu C.E.S. Aceste programe ar trebui să includă o varietate de activități, cum ar fi exerciții de întindere, aerobic, echitație terapeutică, înot și alte activități care să stimuleze funcția motorie și să promoveze sănătatea generală.

Instruirea personalului și a voluntarilor: Cadrele didactice și voluntarii care lucrează cu elevii cu C.E.S. ar trebui să fie instruiți în mod corespunzător în ceea ce privește nevoile specifice ale acestor elevi și modalitățile adecvate de a-i sprijini în activitățile sportive. Aceasta poate include instruire în tehnicile de adaptare a exercițiilor și în modul de a oferi sprijin emoțional și motivațional.

Accesibilitatea infrastructurii: Școlile și facilitățile comunitare ar trebui să fie proiectate și echipate pentru a fi accesibile pentru elevii cu dizabilități, inclusiv cei cu C.E.S., care să faciliteze accesul la facilități și echipamente sportive.

Educația și conștientizarea: Este important să se promoveze educația și conștientizarea în rândul elevilor, părinților și comunității în ceea ce privește beneficiile activității fizice pentru sănătatea și bunăstarea elevilor cu C.E.S. Acest lucru poate ajuta la eliminarea stereotipurilor și a barierei sociale care pot împiedica participarea acestor elevi la activități sportive.

Sprijinul familial și comunitar: Familia și comunitatea joacă un rol crucial în sprijinirea și încurajarea participării elevilor cu C.E.S.la activități sportive. Prin oferirea de sprijin emoțional, logistic și motivațional, părinții și membrii comunității pot contribui la creșterea încrederii și a motivației acestor elevi în ceea ce privește implicarea în activități sportive.

Exemple de bune practici în promovarea sănătății prin sport pentru elevii cu C.E.S.:

Echipamente și facilități adaptate: Școli și centre comunitare investesc în echipamente și facilități special adaptate pentru a permite accesul și participarea elevilor cu C.E.S. la activități sportive.

Programe de instruire și sprijin pentru cadrele didactice: Școlile și organizațiile comunitare oferă programe de instruire și sprijin pentru cadrele didactice și antrenorii care lucrează cu elevii cu C.E.S.

Competiții, voluntariat și evenimente incluzive: Organizarea de competiții și evenimente sportive inclusive pentru elevii cu CES promovează integrarea și participarea activă a acestora în comunitatea sportivă. Aceste evenimente oferă elevilor oportunitatea de a-și demonstra abilitățile și de a interacționa cu alți sportivi.***Parteneriate cu organizații, școli și instituții locale:*** Școlile și centrele comunitare formează parteneriate cu organizații și instituții locale pentru a oferi programe și resurse suplimentare pentru elevii cu C.E.S.

Aceste exemple de bune practici demonstrează angajamentul în crearea unui mediu incluziv și sprijin pentru elevii cu C.E.S., oferindu-le oportunități egale de a se bucura de beneficiile activității fizice și sportului.

Prin promovarea accesului la sport și facilitarea participării lor la activități fizice și sportive adaptate, putem contribui la îmbunătățirea calității vieții acestor elevi și la creșterea nivelului lor de trai, iar sportul poate avea un impact pozitiv semnificativ asupra stării de bine a copiilor cu C.E.S. contribuind la o mai bună calitate a vieții și la un sentiment general de fericire și mulțumire.

Bibliografie:

1. Dr. Gheorghe Dumitru - „Sănătate prin sport pe înţelesul fiecăruia”, Federaţia Română pentru toţi, Bucureşti ,1997

2. Cârstea Gheorghe-„Teoria si metodica educației fizice și sportului”, Editura AN-DA, București, 2000

STUDIU DE CAZ- ANALIZĂ ASUPRA FENOMENULUI VIOLENȚEI ȘCOLARE

PROF. BUTUCARU LAVINIA-OANA
LICEUL TEHNOLOGIC „PETRU PONI”- ONEȘTI

SCENARIUL CARE A CAUZAT BULLYINGUL:

- Intimidare directă

CAUZELE DETERMINĂRII APARIȚIEI BULLYINGULUI:

- Nespecificat

DESCRIEREA EVENIMENTULUI:

Analiza fenomenului violenţei şcolare a pornit de la un caz de violenţă fizică între doi elevi manifestate în timpul orelor de curs, precum şi de manifestarea unui comportament inadecvat al unuia dintre elevi faţă de un cadru didactic (exprimare inadecvată şi tulburarea desfăşurării orelor).

Pornind de la acest caz, s-a încercat analiza fenomenului de violenţă şcolară, menţionarea unor dificultăţi curente sau potenţiale cu care se confruntă elevii, cadrele didactice, părinţii si echipa managerială din acest punct de vedere, precum şi identificarea unor măsuri de prevenire şi intervenţie dezvoltate la nivelul şcolii, cu sau fără implicarea altor factori sociali.

RĂSPUNS PUS ÎN APLICARE:

În primul rând, cadrul didactic implicat a aplanat conflictul dintre elevi pentru a preveni escaladarea şi transformarea acestuia într-un caz de vătămare corporală.

Ulterior, cazul a fost supus atenţiei Comisiei de prevenire şi combatere a violenţei în mediul şcolar. La întâlnire au participat, alături de membrii Comisiei, psihologul şcolar, asistentul social, un specialist al Centrului de zi, părinţii elevilor şi cei doi copii implicaţi direct. S-a analizat în pricipal situaţia premergătoare conflictului şi cauzele care au dus la declanşarea comportamentului violent. De asemenea, elevii au fost invitaţi să identifice comportamente non-conflictuale pe care le-ar fi putut aborda în situaţia descrisă. Psihologul a consiliat elevii în acest demers.

Al treilea demers a vizat luarea măsurilor legale conform ROI şi implicarea celor doi elevi în activităţi educaţional-terapeutice specifice.

IMPACTUL ACȚIUNII DE INTIMIDARE:

Comportamentul celor doi elevi a fost monitorizat timp de trei luni, în mediul şcolar, în Centrul de zi şi în mediul familial. La finalizarea termenului, nici unul dintre copii nu mai abordase un comportament agresiv/violent şi nu a mai fost implicat în nici un fel de conflict.

PUNCTUL DE VEDERE AL VICTIMEI:

Elevul agresat: „nu este prima oară când sunt pus în această situaţie, însă recunosc că şi eu am fost vinovat. Dacă nu-l sâcâiam, el nu se enerva. Dar putea să-mi spună să-l las în pace. Nu trebuia să dea în mine.”

Profesorul agresat verbal de elev: „având în vedere specificul copiilor cu care lucrăm, nu este prima oară când sunt pus în această situaţie. Elevii noştri nu-şi pot controla întotdeauna stările de nervozitate, însă nici nu conştientizează riscurile unor astfel de comportamente. Sub nici o formă nu este cazul să vorbim despre o agresiune conştientă, voită a unui minor asupra unui adult”.

Elevul agresor: „nu-mi place să iau bătaie şi nici să fiu înjurat. Şi eu îi sâcâi pe colegi şi cred că nu le place”.

Părinte: „şi eu înţeleg că avem copii care sunt într-o situaţie specială nerealizând întotdeauna cât de grave pot fi urmările comportamentelor lor. Şi mie mi se întâmplă să am conflicte cu băieţii mei

şi ei să ridice tomul la mine însă niciodată nu am reuşit să rezolv conflictele dacă am ţipat la ei. Nici noi, părinţii şi nici profesorii nu trebuie să se considere victime în astfel de situaţii pentru că, aşa cum s-a mai menţionat, cele mai multe comportamente agresive ale acestor copii vin pe un fond emoţional şi psihic tarat”

Elev neimplicat în conflict: „cred că nu m-aş fi simţit bine dacă aş fi fost în locul colegului meu bătut. Sunt mulţi copii mai mari care ţipă la noi sau care ne bat şi de multe ori noi nu am făcut nimic. Nu-mi place să iau bătaie şi de aceea eu nu bat alţi copii”.

În concluzie, atât elevii cât şi adulţii au fost de acord ca sunt multe situaţii de violenţă între elevi sau între elevi şi profesori, principala cauză fiind lipsa unor modele comportamentale non-conflictuale pentru copii şi tulburările psiho-emoţionale caracteristice deficientului mintalal care îi împiedică să gestioneze constructiv astfel de situaţii.

PUNCTUL DE VEDERE AL ELEVULUI BULLYING (S):

Elevul agresor: „l-am pocnit pentru că mă enervase foarte tare. I-am zis să mă lase în pace. Şi în pauză se tot ţinea după mine. Ştiu că nu trebuia să îl bat, puteam să-i spun doamnei”.

Părinte: „fiecare dintre noi avem momente în care suntem obosiţi, tracasaţi, nervoşi şi cu toate acestea nu ridicăm tonul la cei din jur. Sunt şi situaţii în care o facem şi copiii văd acest lucru. Poate ar fi bine să ne gândim la faptul că, mai ales copiii noştri învaţă comportamentele prin imitaţie şi nu înţeleg explicaţiile verbale. Noi putem raţiona şi putem bloca astfel de comportamente şi cu toate acestea nu o facem întotdeauna. Nu ne place să fim victime, dar sunt nenumărate momente în care nu ne gândim la cei care ne enervează ca la nişte victime. Cu atât mai mult copiii noştri nu pot face acest lucru. Noi trebuie să le oferim un climat de calm şi bună înţelegere în care astfel de conflicte să nu aibă motiv să apară”.

Cadru didactic: „nu este deloc plăcut să fii agresat verbal sau fizic, cu atât mai mult pentru noi, profesorii în relaţia cu elevii. Cu toate acestea, nu trebuie să dăm curs unor astfel de provocări nici în relaţiile adult-copil, nici în relaţiile dintre elevi. Ar trebui să fim conştienţi că şi faptul că elevii ne văd pe noi nervoşi sau agasaţi duce la astfel de situaţii. Rolul nostru este mai important în prevenirea unor astfel de comportamente şi în rezolvarea situaţiilor ca cea prezentată fără a apela la măsuri coercitive”.

În concluzie, atât copiii cât şi adulţii, au fost de acord că violenţa atrage violenţă şi un comportament agresiv nu poate fi benefic în construirea unui climat care să favorizeze relaţii de cooperare şi înţelegere.

PUNCTUL DE VEDERE AL ALTOR ELEVI:

Toţi elevii participanţi la întâlnire au menţionat că au fost martori la astfel de conflicte şi niciodată nu s-au simţit bine după astfel de situaţii. Cu toate acestea, recunosc că au fost situaţii în care au fost tentaţi să se alăture uneia dintre părţi cu toate că ştiu că nu e bine.

PUNCTUL DE VEDERE AL CADRELOR DIDACTICE:

Cadrele didactice consideră că, de cele mai multe ori, la nivelul şcolii un număr mare de elevi pe clasă, poate cauza deteriorarea climatului educativ prin scăderea posibilităţii de contact personal a profesorului cu toţi elevii clasei.

De asemenea, unanim de acord s-a exprimat opinia necesităţii menţinerii unui climat securizant pentru elevi, mai ales prin oferirea de modele comportamentale prosociale.(calm, înţelegere, toleranţă etc.)

PUNCTUL DE VEDERE AL DIRECTORILOR DE ȘCOLI:

Din punctul de vedere al directorilor, conduitele violente ale elevilor din şcoala noastră s-au redus în ultima perioadă, acesta fiind un aspect pozitiv al activităţii cadrelor didactice dar şi a creerii

la nivelul şcolii a unor oportunităţi educaţionale şi terapeutice (Cercuri educative, art-terapie, competiţii sportive etc.) care oferă elevilor cu nevoi speciale mediul propice pentru preluarea şi exersarea de modele comportamentale prosociale. Mai există încă astfel de situaţii conflictuale între elevi, uneori implicând şi componente de violenţă verbală între elevi şi adulţi şi aceste situaţii trebuie gestionate cu mare responsabilitate şi cu respectarea prevederilor Regulamentelor de Ordine Interioară de către întreg personalul instituţiei.

PUNCTUL DE VEDERE AL PĂRINȚILOR ELEVILOR IMPLICAȚI:

Părinţii consideră că una dintre cele mai importante influenţe în procesul de dezvoltare comportamentală a elevilor o constituie cadrul didactic însuşi, prin atitudinea, conduita şi competenţele psihopedagogice de care dispune. Exemplul personal, comunicarea educaţională, calmul şi tactul pot stimula comportamentul elevilor. De asemenea, părinţii poartă o mare responsabilitate în acest sens, pentru că familia este mediul în care copilul se formează şi exersează comportamentele învăţate.

PUNCTUL DE VEDERE AL CONSILIERULUI DIN ȘCOALĂ:

În ceea ce priveşte motivele comportamentului neadecvat al elevilor , opiniile specialiştilor sunt următoarele:

Motivele sunt legate de specificul vârstei elevilor: vor să pară puternici răspund la provocări; pubertatea fiind perioada în care tinerii tind să-şi demonstreze ascendentul în raport cu ceilalţi (forţa, autoritatea, promptitudinea reacţiilor, curajul de a riposta), dar şi perioada în care ei se dovedesc extrem de fragili şi acceptă cu uşurinţă influenţele celor din jur (grupul de prieteni).

De asemenea, alături de influenţa grupului, anturajului, familia are şi ea un rol covârşitor în dezvoltarea personalităţii prin promovarea unui anumit tip de comportament ce modelează copilul în plin proces de formare.

Nu în ultimul rând, colaborarea şcoală-familie poate face ca astfel de conflicte să fie prevenite.

PUNCTUL DE VEDERE AL FACTORILOR DE DECIZIE POLITICĂ:

Reprezentantul Poliţiei consideră că în acest caz s-a procedat corect încercându-se în primul medierea conflictului şi dezbaterea lui în Comisia de prevenire şi combatere a violenţei în mediul şcolar, abia apoi aplicându-se măsurile legale.

Avându-se în vedere specificul elevilor şcolarizaţi în această instituţie precum şi nivelul de gravitate al conflictului (nu a fost un conflict cu urmări majore) acest demers este cel mai recomandat. Cu toate că nivelul de înţelegere al copiilor este redus, ei trebuie învăţaţi să-şi asume responsabilitatea faptelor.

DEDUCERI CONCLUDENTE:

În concluzie, se impune sporirea preocupărilor în ceea ce priveşte prevenirea fenomenului violenţei în mediul şcolar, identificarea cauzelor particulare, desfăşurarea de activităţi de comunicare interpersonală, intensificarea colaborării cu toţi factorii implicaţi (psihopedagog, ONG, poliţie etc.) Discuţiile de grup au constituit ocazii de nuanţare a opiniilor actorilor şcolari.

Fiecare copil merită un rol activ în învățare

Prof.înv.preșc. Cardoș Carmen-Victoria
Școala Gimnazială ”Zelk Zoltan”
Grădinița cu program prelungit nr.3
Valea lui Mihai

Probabil că ne-am întrebat cu toții, la un moment dat, de ce este important să învățăm? Este important să reținem că învățarea nu înseamnă doar memorarea informațiilor. Printre multe altele, înseamnă disciplină, exersarea funcțiilor cognitive, dobândirea abilităților sociale și de ce nu, pregătirea pentru o carieră de succes.

Creierul copilului se dezvoltă în proporție de 85% în primii ani de viață. Acesta este extrem de maleabil, mai ales în primii 7 ani. Putem spune că, creierul un copil mic este ca un burete care absoarbe informațiile din jur, lucru care va pune bazele întregii sale personalități. Deci învățarea este deosebit de importantă în cazul unui copil și aceasta nu trebuie neglijată în nici un fel. Copiii trebuie pregătiți, educați, îndrumați pe tot parcursul anilor școlari. Învățarea în mediul școlar se bazează pe dezvoltarea unor competențe enumerate și descrise de către Ministerul Educației în mod concret. Aceste competențe sunt formulate astfel încât să atingă toate ariile de dezvoltare necesare pentru un elev.

Competențele de bază sunt valabile pentru toți elevii, nu trebuie să ne descurajeze dacă observăm că unii elevi se confruntă cu dificultăți la școală. Pentru fiecare copil integrat în sistemul de învățământ există măcar o soluție, care poate fi implementată cu succes. Trebuie doar să descoperim ceea ce funcționează pentru respectivul elev.

Fiecare cadru didactic cunoaște reperele în jurul cărora se construiește un proces de învățare eficient. Pentru buna desfășurare a actului didactic avem în vedere următoarele:

- Specificul vârstei
- Caracteristicile individuale
- Ritmul de dezvoltare al fiecărui copil

Un copil participă cu plăcere la activități și lecții dacă acestea au loc într-un cadru prietenos, într-o atmosferă primitoare, care să le confere siguranță și să îi încurajeze spre adoptarea unui rol activ în învățare.

Ritmul de dezvoltare este diferit la fiecare copil. Există copii care au nevoi speciale și sunt înscriși în învățământul de masă. Există clase în colectivul căreia sunt integrați 2-3 copii cu diferite nevoi. Bineînțeles că, și acești elevi merită să aibă un rol activ în învățare.

Învățarea este un proces care se desfășoară pe tot parcursul vieții și, în aceeași ordine de idei amintesc competențele care, se construiesc cu grijă, în timp, pe toată durata copilăriei. Tot aici reținem ideea că toți copiii au dreptul la învățământul de masă și la educație.

În 2002 a avut loc Sesiunea Specială pentru Copii a Adunării Generale a Națiunilor Unite la care au participat peste 7000 de persoane, inclusiv copii, și care a fost la momentul respectiv cea mai importantă reuniune internațională privind copiii. La această reuniune a fost adoptat un document *O lume demnă pentru copii (2003)* reprezentând un fel de angajament al comunității internaționale pentru rezolvarea problemelor importante ale copiilor la nivel global.

Toți copiii merită un învățământ de calitate ceea ce a fost hotărât în cadrul a numeroase conferințe dealungul anilor 1990-2010. Declarația de la Salamanca (Spania, 1994) susținea *Ideea educației incluzive.* De asemenea, Declarația Conferinței Mondiale despre Educația pentru toți (Thailanda, 1990) numeroși specialiști în educație și-au arătat preocuparea pe această temă a educației pentru toți, *Education for all – EFA.*

Pentru o bună desfășurare a procesului de învățământ, toți participanții la acest proces trebuie să devină parteneri. Când părintele este partenerul profesorului și cooperează permanent, se obțin rezultate bune. ”Școala, pentru a da roade, are nevoie de sprijinul conștient și de colaborarea părinților. Educația dată în școală se dovedește a fi muncă irosită și ineficace, dacă familia e ostilă și indiferentă.” (H.H. Stern).

O floare înflorește în condiții optime de lumină și umiditate. La fel, copiii se deschid și se dezvoltă într-un mediu adecvat în care sunt ascultați și susținuți din toate punctele de vedere. Această susținere se poate realiza pe diferite planuri însă obligatoriu să vină atât de la profesori, cât și din partea familiei. Iată câteva idei principale pe care le putem aplica.

1. **Explorează posibila sau posibilele cauze.** Dacă ai un copil nemotivat în legătură cu școala, cel mai bine este să elimini întâi orice cauză medicală – cum ar fi tulburarea de atenție, hiperactivitatea, tulburarea din spectrul autist. Doar știind cauza, poți trata efectul corespunzător. Spre exemplu, dacă copilul tău are ADHD, este posibil ca acesta să aibă nevoie de medicație, terapie sau chiar însoțitor la școală.
2. **Fii alături de el.** Știm că sună ca un clișeu, dar este important să te concentrezi pe efortul său și pe rezultate, mai degrabă decât pe ce nu a putut să facă. Așadar, implică-te în progresul său cât mai mult. Un mod prin care poți face asta, este să comunici frecvent și deschis cu profesorii, pentru a găsi împreună cele mai bune soluții.
3. **Încurajează-l să fie încrezător în el și să pună câte întrebări simte nevoia.** Mulți dintre noi avem un soi de rușine să spunem ”Nu” atunci când suntem întrebați ”Ai înțeles?”. Asigură-l că este normal să punem întrebări atunci când nu înțelegem ceva. Nu uita că de aceea merge la școală, să învețe.

4. **Asigură-te că adaptezi mediul de acasă nevoilor sale.** Asta înseamnă să îi oferi copilului liniște, atunci când își face temele, sau chiar să creați împreună o rutină a temelor, în funcție de preferințele lui. Este important să îl ajuți când se poticnește și să îi creezi un mediu propice pentru a învăța. Învățarea trebuie să fie activitatea de bază a școlarului.

5. **Descoperă ceea ce-l motivează cel mai mult pe copil.** Copiii sunt motivați de o mulțime de lucruri. Poate fi vorba despre ceva bun de mâncare, o jucărie, o activitate, sau chiar o îmbrățișare strânsă. Este important să fructifici motivația copilului, pentru că aceasta este strâns legată de învățare. Iar în momentul în care obține rezultate remarcabile să fii pregătit să îl lauzi și să îl recompensezi.

6. **Ajută-l să-și descopere stilul și ritmul de învățare.** Spre exemplu, cel mic învață foarte repede, atunci când i se arată, mai degrabă decât atunci când citește. În acest caz, ai putea să îl ajuți la teme punându-i în practică lecția, în loc să-l pui să o citească. Folosiți-vă de tot felul de materiale și de texte, schițe, inventați jocuri, citiți povești și lăsați-vă creativitatea să zburde.

7. **Asigură-te că copilul tău are parte de un somn odihnitor.** Există numeroase studii care vorbesc despre importanța somnului în viața unei persoane. Somnul este în strânsă legătură cu învățarea. În timpul somnului, se transferă informațiile din memoria de scurtă durată, în memoria de lungă durată. Calitatea odihnei va influența, de asemenea, și capacitatea atenției în timpul orelor de curs.

Fiecare zi din viață este diferită. Nu funcționăm optim chiar în fiecare moment al zilei. Se poate întâmpla să fim mai obosiți sau neatenți, important e să acceptăm aceste minusuri și să nu certăm copiii atunci când fac greșeli. Nimeni nu poate face totul perfect, iar de cele mai multe ori notele nu reflectă cu adevărat performanțele copiilor. Așadar, haideți să le permitem copiilor să greșească, să-și recunoască greșelile și să le dăm ocazia să le îndrepte. Să acceptăm că nu toți copii sunt la fel și să le permitem să fie acceptați la școală așa cum sunt ei, și să facă atât cât poate ei în acel moment. Sigur că asta nu înseamnă să spunem că este în regulă să ia doar nota 4, ci trebuie să găsim echilibrul în tot și să introducem empatia în întreaga noastră activitate.

Bibliografie:

Stan L. *Dezvoltarea copilului și educația timpurie,* 2016, Ed. Polirom

Ionescu T. *Copiii și oamenii mari,* 2022, Ed. Universitară Clujeană

Educația incluzivă în școlile din România: perspective, provocări și soluții

Prof. APARASCHIVEI Ovidiu,
Liceul Tehnologic Silvic ”Dr. N. Rucăreanu” Brașov

I: Introducere

În ultimele decenii, educația inclusivă a devenit un subiect central în discuțiile despre sistemul educațional din întreaga lume, inclusiv în România. Principiul fundamental al educației inclusiv este acela că toți elevii, indiferent de nevoile lor individuale, ar trebui să aibă acces la o educație de calitate și să fie integrați în mediul școlar în mod egal și adecvat. În contextul românesc, promovarea și implementarea educației inclusiv au fost recunoscute ca fiind esențiale pentru construirea unei societăți mai juste și mai incluzive. Totuși, deși progrese importante au fost făcute în acest sens, există încă provocări semnificative și aspecte nerezolvate în ceea ce privește asigurarea unei educații inclusiv pentru toți elevii din România.

În această introducere, ne propunem să examinăm starea actuală a educației inclusiv în școlile din România, să identificăm provocările majore cu care se confruntă și să explorăm soluțiile propuse pentru a îmbunătăți acest aspect vital al sistemului educațional. Prin analizarea acestor aspecte, ne propunem să evidențiem importanța și urgența promovării unei educații inclusiv în România și să oferim o perspectivă cuprinzătoare asupra acestui subiect complex și relevant pentru dezvoltarea societății noastre.

Educația inclusivă în contextul românesc reprezintă un domeniu cheie al sistemului educațional, care își propune să ofere acces egal la educație pentru toți elevii, indiferent de nevoile lor speciale sau de alte diferențe individuale. În România, promovarea și implementarea educației inclusiv au devenit priorități naționale, reflectate în legislația educațională și în politicile publice. Cu toate acestea, există încă provocări semnificative și progrese necesare pentru a asigura că fiecare elev beneficiază de o educație de calitate și deplină participare în mediul școlar.

II: Legislația și politicile Educației Inclusive

Legea Educației Naționale nr. 1/2011, împreună cu alte acte normative, constituie cadrul legal principal pentru promovarea educației inclusiv în România. Această lege afirmă dreptul fiecărui elev la o educație de calitate, adaptată nevoilor și potențialului său, și prevede obligația sistemului educațional de a fi deschis și adaptabil pentru toți elevii, inclusiv pentru cei cu nevoi speciale.

În plus, există mai multe strategii și planuri naționale care vizează promovarea educației inclusiv în România, inclusiv Strategia Națională de Educație Incluzivă 2021-2024, care oferă un cadru strategic pentru dezvoltarea și implementarea practicilor educaționale incluzive în școli.

Provocările și obstacolele întâmpinate

Implementarea educației inclusiv în România se confruntă cu diverse provocări și obstacole:

- Resurse limitate: Bugetele reduse ale școlilor pot limita capacitatea acestora de a furniza resurse și servicii adecvate pentru elevii cu nevoi speciale, inclusiv echipamente și personal suplimentar;
- Infrastructură inadecvată: Multe școli nu sunt adaptate pentru a facilita accesul persoanelor cu dizabilități, ceea ce poate crea bariere fizice pentru participarea elevilor cu nevoi speciale;
- Formare profesională insuficientă: Cadrele didactice au nevoie de formare profesională adecvată pentru a putea să ofere sprijin și îndrumare adecvată elevilor cu nevoi speciale. Cu toate acestea, oferta de formare în domeniul educației inclusiv este încă limitată;
- Atitudini și conștientizare: Există încă prejudecăți și stereotipuri în rândul cadrelor didactice, părinților și comunității în general față de elevii cu nevoi speciale. Aceste atitudini pot crea bariere suplimentare pentru accesul egal la educație.

III: Perspective și soluții

Pentru a depăși aceste provocări și pentru a promova o educație inclusivă de succes în România, sunt necesare mai multe măsuri:

- Investiții suplimentare în educație: Guvernul ar trebui să aloce resurse financiare suplimentare pentru educație, pentru a sprijini achiziționarea de echipamente și materiale speciale și pentru a asigura adaptarea infrastructurii școlare;
- Dezvoltarea programelor de formare profesională: Ministerul Educației ar trebui să dezvolte programe de formare profesională continuă pentru cadrele didactice, pentru a le îmbunătăți competențele în domeniul educației inclusive;
- Promovarea conștientizării și acceptării: Organizațiile non-guvernamentale, instituțiile de învățământ și alte organizații relevante ar trebui să organizeze campanii de conștientizare și programe de sensibilizare pentru a promova acceptarea și incluziunea persoanelor cu nevoi speciale în școli și comunități;

- Dezvoltarea parteneriatelor și colaborarea: Este important să existe o colaborare strânsă între școli, organizații non-guvernamentale, autorități locale și alte părți interesate pentru a aborda provocările educației inclusiv într-un mod holistic și eficient.
-

Concluzii

Implementarea educației inclusiv în școlile din România reprezintă un pas esențial pentru construirea unei societăți mai echitabile și mai incluzive. Cu toate că există provocări și obstacole în calea acestui obiectiv, există și soluții și strategii viabile pentru a le depăși.

Investiția în resurse, infrastructură și formare profesională continuă pentru cadrele didactice este crucială pentru crearea unui mediu educațional care să fie adaptat nevoilor tuturor elevilor. Promovarea conștientizării și acceptării în rândul comunității este, de asemenea, esențială pentru a sprijini integrarea și participarea activă a persoanelor cu nevoi speciale în societate.

Beneficiile educației inclusiv sunt multiple și se extind dincolo de sfera educațională, contribuind la dezvoltarea unei societăți mai tolerante, mai diversificate și mai echitabile. Prin promovarea principiilor și practicilor educației inclusiv, România poate să își consolideze angajamentul față de drepturile și demnitatea fiecărui individ, indiferent de abilități sau diferențe.

În final, promovarea educației inclusiv în România este esențială pentru a asigura că fiecare elev are oportunitatea de a-și atinge potențialul maxim și de a contribui la o societate mai echitabilă și mai incluzivă. Prin adoptarea unor politici și măsuri concrete, România poate să avanseze în direcția unei educații cu adevărat incluzive și accesibile.

BIBLIOGRAFIE

1. Ghioșiu, Ioana Maria. (2019). Educație Inclusivă: Abordări și Practici. Editura Polirom.
2. Stoian, Daniela Maria. (2017). Educația Inclusivă: Teorie și Practică. Editura Didactică și Pedagogică.
3. Vasile, Elena-Iuliana. (2018). Educația Inclusivă în România: Provocări și Perspective. Editura Universității din București.
4. Roșca, Mihaela. (2020). Educația Inclusivă: Strategii și Recomandări pentru Cadrele Didactice. Editura Ars Docendi.
5. Stere, Adina. (2016). Educația Inclusivă în Practică: Ghid pentru Părinți și Educatori. Editura Cartea Copiilor.
6. Ministerul Educației și Cercetării. (2020). Strategia Națională de Educație Incluzivă 2021-2024.
7. Legea Educației Naționale nr. 1/2011.

Educația incluzivă, un deziderat al școlii moderne

Prof. Gavrilă Ana-Cătălina
Liceul Teoretic „Vasile Alecsandri” Săbăoani

Educația incluzivă reprezintă un concept cheie în contextul unei societăți care recunoaște și sărbătorește diversitatea. În actualul sistem educațional, educația incluzivă reprezintă un aspect fundamental pentru promovarea egalității de șanse și acces la educație pentru toți elevii, indiferent de diferențele dintre ei, dezvoltând o societate în care fiecare individ este valorizat și încurajat să își atingă potențialul maxim. Educația incluzivă este un model educațional care promovează accesul și participarea tuturor elevilor, indiferent de abilitățile lor individuale sau de orice altă caracteristică care ar putea determina discriminare sau excludere. Ea vizează asigurarea accesului la educație pentru toți elevii, indiferent de diferențele lor individuale, abilități, sau background socio-economic, cultural și etnic, oferindu-le oportunități egale de învățare și participare.

Principii ale educației incluzive

- Accesul echitabil la educație pentru toți elevii.
- Respectarea și valorizarea diversității individuale.
- Participarea și implicarea activă a tuturor elevilor în procesul educațional.
- Adaptarea curriculumului, a metodologiilor de predare și a mediului fizic pentru a răspunde nevoilor diferite ale elevilor.
- Colaborarea între profesori, părinți și comunitate pentru a asigura succesul elevilor.

Beneficiile educației incluzive

Promovarea diversității: Educația incluzivă încurajează respectul și aprecierea diversității în rândul elevilor, contribuind la formarea unui mediu școlar mai deschis și mai receptiv.

Îmbunătățirea performanțelor academice: Elevii care beneficiază de un mediu incluziv au șanse mai mari de a-și îmbunătăți performanțele școlare, deoarece primesc suportul și resursele necesare pentru a-și dezvolta abilitățile.

Dezvoltarea abilităților sociale: Interacțiunea cu colegii de diverse background-uri și abilități îi ajută pe elevi să-și dezvolte abilitățile sociale și să învețe să coopereze într-un mediu divers.

Strategii de implementare

Formare și Sensibilizare: Personalul educațional trebuie să fie instruit și sensibilizat cu privire la principiile și practicile educației incluzive pentru a putea oferi suport adecvat tuturor elevilor.

Adaptarea Curriculumului: Curriculumul trebuie să fie flexibil și adaptabil pentru a răspunde nevoilor diferite ale elevilor cu diverse abilități și stiluri de învățare.

Colaborare cu Părinții și Comunitatea: Implicarea părinților și a comunității în procesul educațional este crucială pentru susținerea și succesul elevilor într-un mediu incluziv.

Resurse și instrumente

Materiale Didactice Adaptate: Utilizarea materialelor didactice adaptate poate ajuta elevii cu diverse nevoi să înțeleagă și să asimileze informațiile într-un mod accesibil pentru ei.

Tehnologie Asistivă: Tehnologiile asistive, cum ar fi aplicațiile și dispozitivele specifice, pot facilita accesul elevilor cu dizabilități la informație și le pot oferi suport în procesul educațional.

Servicii de Suport și Consiliere: Furnizarea serviciilor de suport și consiliere poate fi esențială pentru a oferi sprijin emoțional și academic elevilor cu nevoi speciale.

Strategii și Practici pentru Implementarea Educației Incluzive

A. Evaluarea și identificarea nevoilor individuale:

Utilizarea evaluarilor inițiale pentru a identifica nevoile și abilitățile elevilor.

Colaborarea cu specialiști în domeniul educației speciale pentru evaluări detaliate.

B. Curriculum adaptat și diferențiat:

Adaptarea curriculumului pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor.

Utilizarea diferitelor stiluri de învățare și strategii de predare pentru a susține succesul tuturor elevilor.

C. Suport și resurse suplimentare:

Furnizarea de asistență individuală sau în grup mic pentru elevii care au nevoie de sprijin suplimentar.

Accesul la tehnologii asistive și alte resurse care facilitează învățarea.

D. Mediu fizic incluziv:

Asigurarea unui mediu fizic care este accesibil pentru toți elevii, incluzând adapări pentru elevii cu dizabilități.

E. Formare și dezvoltare profesională:

Furnizarea de formare și suport continuu pentru cadrele didactice pentru a îmbunătăți abilitățile lor în gestionarea diversității în clasă.

F. Implicarea părinților și a comunității:

Implicarea părinților în procesul educațional și în luarea deciziilor legate de nevoile elevilor.

Colaborarea cu organizații comunitare pentru a oferi sprijin suplimentar elevilor și familiilor lor.

Concluzie

Implementarea educației incluzive în contextul educațional reprezintă un proces complex, dar esențial pentru promovarea egalității și succesului pentru toți elevii. Prin adoptarea unor strategii adecvate și prin utilizarea resurselor potrivite, instituțiile educaționale pot crea un mediu inclusiv și receptiv, care să sprijine dezvoltarea și învățarea tuturor elevilor, indiferent de diferențele lor individuale.

Educaţia incluzivă - educația pentru toți

Prof. Înv. Preș. PREJBAN ADINA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ ORȚIȘOARA

Fiecare dintre cele trei componente ale acestei definiții (toți copiii, educație de calitate, mediu incluziv) prezintă anumite caracteristici, astfel (*Ce este educația inluzivă*, educațieincluzivă.info, http://educatieincluziva.info/ce_este_educatia_incluziva, iunie 2019):

- Declarația de la Educația incluzivă este adesea văzută ca adresându-se elevilor cu dizabilități sau cu „nevoi educaționale speciale”. De fapt, incluziunea se referă la educația școlară a tuturor copiilor, conform conceptului „școala pentru toți”.

Fiecare copil este unic și diferit, are abilități distincte, învață în ritmul și stilul său propriu, iar școala are menirea de a se adapta și valorifica aceste particularități. De aceea, mediile educaționale incluzive, prietenoase și fără bariere ar trebui să existe în fiecare școală, astfel încât toți copiii să își dezvolte maximal potențialul academic, emoțional, fizic și social. Educația incluzivă este răspunsul la această provocare adresată educației. Educația incluzivă este aceea în care ***toți copiii*** beneficiază de o ***educație de calitate***, într-un ***mediu incluziv.***

Așadar, educația incluzivă prevede schimbarea și adaptarea continuă a sistemului educațional, care să răspundă diversității copiilor și cerințelor individuale de dezvoltare, pentru a oferi tuturor, oportunități și șanse egale de a beneficia de o educație de calitate.

Integrarea poate fi susținută de existența unui cadru legislativ flexibil și realist, de interesul și disponibilitatea cadrelor didactice din școala de masă și din școala specială, de acceptul și susținerea părinților copiilor integrați, de implicarea întregii societăți civile, dar și de nivelul de relații ce se formează și se dezvoltă la nivelul clasei integratoare care se bazează pe toleranță și respect față de copilul cu probleme. Grădinița care îi receptează în colectivitatea sa pe c opiii defavorizați și își determină intern „direct și indirect”, atitudinea față de aceștia este alcătuită din: educatoare, părinți, copii, iar la nivel extern, societatea cu numeroase instituții și diverși factori media. O condiție esențială pentru reușita acestor acțiuni comune ale celor trei factori activi din grădiniță este existența unor relații de înțelegere, constructive care se realizează prin atitudini deschise, prin disponibilitate, printr-un „pozitivism” specific ce se cimentează cu voință și convingere.

Educatoarea trebuie să cunoască deficiențele copiilor pe care îi va primi în grupăîn scopul înțelegerii acestora și pentru a-și putea modela activitățile, în funcție de necesitățile copiilor. Grupa

în care va fi integrat copilul cu cerințe speciale va trebui să primească informații într-o manieră corectă și pozitivă despre acesta. Este foarte importantă sensibilizarea copiilor și pregătirea lor pentru a primi în rândurile lor un coleg cu dizabilități. Sensibilizarea se face prin stimulări: crearea și aplicarea unor jocuri care permit stimularea unor deficienţe (motorie, vizuală, auditivă), ceea ce determină copiii să înţeleagă mai bine situaţia celor ce au dizabilităţi: prin povestiri, texte literare, prin discuţii, vizitarea/ vizita unor persoane cu deficienţe. Primirea în grupă a copilului cu cerinţe educative speciale, atitudinea faţă de el trebuie să păstreze o aparenţă de normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel cu ceilalţi copii din grupă.

Conduita şi atitudinea educatoarei trebuie să demonstreze celorlalţi copii că i se acordă preşcolarului cu dizabilităţi. De aceea trebuie să exprime aceleaşi aşteptări şi să stabilească limite similare în învăţare ca şi pentru ceilalţi copii din grupă. Ea trebuie să îşi asume rolul de moderator , să promoveze contactul direct între copiii din grupă şi să direcţioneze întrebările şi comentariile acestora către copilul cu cerinţe educative speciale. De asemenea, trebuie să-i încurajeze şi să-i stimuleze ori de câte ori este nevoie pe aceştia, dându-le încrederea în forţelele proprii, în propria reuşită în acţiunile întreprinse, evidenţiind unele abilităţi sau interese speciale lor în dezvoltarea şi sprijinirea cărora trebuie implicate şi familiile copiilor. Copiii cu cerinţe educative speciale integraţi în programul grădiniţei trebuie să dispună de o bună colaborare între educatoare, părinţi, psihologi şi profesorul logoped.

Părinţii sunt parteneri la educaţie pentru că deţin cele mai multe informaţii despre copiii lor. Relaţia de parteneriat între părinţi şi grădiniţă presupune informarea părinţilor cu privire la programul grupelor, la conţinuturile şi metodele didactice, dar presupune şi întâlniri cu aceştia, participări la expoziţii, excursii, serbări, vizite, etc., în care sunt implicaţi proprii lor copii. Această relaţie a grădiniţei cu părinţii copiilor cu cerinţe educative speciale este necesară şi benefică, ea furnizând, informaţional, specificul dizabilităţii preşcolarului, precum şi date despre contextul de dezvoltare a acestuia.

Părinţii informează grădiniţa şi despre factorii de influenţă negativă care ar trebui evitaţi (fobii, neplăceri, stimuli negativi, atitudini care determină inhibarea / izolarea copiilor). Angajarea şi responsabilizarea familiei în educaţia copiilor este fundamentală pentru reuşita participării la programul instructiv- educativ al grădiniţei. La orice copil, în mod particular la copiii cu dizabilităţi, gradul de interes şi de colaborare a părinţilor cu grădiniţa este, cel mai adesea, proporţional cu rezultatele obţinute de aceştia. De aceea, putem afirma că familia este primul educator şi are cel mai mare potenţial de modelare. Grădiniţa are rolul de a sprijini familiile să aibă încredere în resursele proprii, să facă faţă greutăţilor cu care acestea se confruntă. Educaţia părinţilor şi consilierea acestora

au un rol important în integrarea copiilor cu afecţiuni de natură psihică, emoţională ori de altă natură în grădiniţă.

Rezultatele muncii pentru promovarea incluziunii, atât directe cât şi indirecte, faţă de partenerii educaţionali, părinţi, apar după intervale mari de timp şi sunt efectul unui exerciţiu asiduu, susţinut. Centrarea atenţiei educaţionale pe grupurile vulnerabile este un indiciu al nivelului de civilizaţie atins de o anumită societate şi aceasta impune căutarea unei noi formule de solidaritate umană, fapt ce are o semnificaţie aparte în societatea noastră. Grădiniţa este incluzivă printr-un curriculum flexibil şi deschis ce permite adaptări succesive. Nu copilul urmează curriculumul, ci acesta este un instrument menit să sprijine dezvoltarea lui, se adaptează nevoilor şi particularităţilor acestuia. Când spunem ,,grădiniţă incluzivă”, nu trebuie să ne ducem cu gândul la copiii cu CES, ci la fiecare copil în parte, pentru că fiecare are un ritm propriu de dezvoltare şi la un moment dat poate avea nevoie de anumite cerinţe speciale în ceea ce priveşte educaţia. Există, de asemenea, şi anumite situaţii de risc, în care educatoarea trebuie să cunoască trăirile şi comportamentele copilului, pentru a-l sprijini. Riscurile pot apărea din mediul socio-cultural din care acesta face parte, din relaţiile de familie care îi determină existenţa zilnică, precum şi modul de dezvoltare, din modelele formale educaţionale ce pot exercita un stres deosebit asupra copilului care nu corespunde ,,normalităţii” cu care ne-am obişnuit. O planificare nu poate porni aşa, tradiţional, ca altă dată, de la conţinuturi, ci de la personalităţile copiilor, de la caracteristicile şi particularităţile individuale.

Pe de altă parte, grădiniţa, ca instituţie, nu poate face faţă singură cerinţelor multiple ale unui program eficient de educaţie. Este nevoie de un parteneriat între grădiniţăfamilie- comunitate, de o construcţie comună în folosul copilului, fără prejudecăţi, bazată pe respect reciproc, acceptare, toleranţă, indiferent de situaţia economică, socială sau educaţională a părinţilor. Educatoarea, la rândul ei, trebuie să răspundă diversităţii şi unicităţii fiecărui copil, să-şi orienteze pozitiv atitudinea, limbajul şi metodele pedagogice.

Copilul preşcolar se află într-un proces de formare în care fiecare gest, fiecare cuvânt, fiecare privire din partea adulţilor care îl înconjoară poate să îi influienţeze imaginea de sine. Este foarte importantă atitudinea educatoarei la acţiunile copilului, apelativele, aprecierea pozitivă sau negativă, pentru a-i da copilului încredere în forţele proprii.

În concluzie, pentru abordarea unei educaţii incluzive în grădiniţă, educatoarea trebuie să respecte următorii paşi:

-să elaboreze un plan de dezvoltare a grădiniţei în care să se precizeze concret parteneriatul cu familia şi comunitatea;

-să fie pregătit întregul personal al grădiniţei pentru a primi toţi copiii, fără discriminări;

-să asigure un climat primitor şi deschis prin organizarea mediului educaţional cât mai eficient şi stimulator;

-să aibă discuţii, în prealabil, cu copiii pentru a se accepta unii pe alţii, pentru a negocia, a colabora şi a lucra împreună;

-să asigure un curriculum flexibil şi deschis la care să aibă acces şi părinţii; -să evalueze fiecare copil prin observaţie directă şi indirectă pentru a asigura participarea lui adecvată la activităţile curriculare;

-să asigure accesul tuturor copiilor la programul grădiniţei, dar şi la modificările şi adaptările acestuia; -să asigure participarea tuturor familiilor la decizii şi acţiuni în favoarea tuturor copiilor; socio-economică, devine primul pas spre punerea acesteia în practică.

De aici decurge rolul și importanța educației incluzive.

Bibliografie:

- Velișco, N., (coord.), 2017, *Educație incluzivă,* https://mecc.gov.md,

-Ecaterina Vrăşmaş-,,Introducere în educaţia cerinţelor speciale”, Editura Credis, Bucureşti, 2004.

[https://mecc.gov.md/sites/default/files/educatie_incluziva_final.pdf], accesat în iunie 2019;

- *** educatieincluziva.info, *Ce este educația incluzivă,*

[http://educatieincluziva.info/ce_este_educatia_incluziva], accesat în iunie 2019.

FIECARE COPIL CONTEAZĂ

prof. înv. primar Alexandrescu Rodica
Școala Gimnazială „Sfânta Vineri” Municipiul Ploiești

Racordarea învățământului românesc la valorile și particularitățile lumii contemporane, în care individul beneficiază nu numai de drepturi și libertăți universal recunoscute, ci și de accesul la mijloacele moderne de comunicație și informare, pune în fața personalului didactic cerințe, sarcini și standarde cu mult mai complexe față de perioadele anterioare. Psihicul uman este un dat natural complex, care-l diferențiază pe om de celelalte viețuitoare ale Terrei. El s-a format de-a lungul întregii evoluții a umanității și-l particularizează pe fiecare individ. Ca urmare, copilul nu este un robot pe care-l poți programa să stea tot timpul în poziție de drepți sau să execute mecanic anumite funcțiuni sau comenzi.

La clasele primare, se poate observa existența unor diferențe însemnate între nivelurile de pregătire a elevilor, având la bază, pe de o parte, creșterea calității învățământului preșcolar, iar pe de altă parte, mediul familial și social tot mai informatizat, grație mijloacelor de comunicare.

Când intră în clasa pregătitoare, mulți copii știu deja să scrie și să citească, să efectueze calcule numerice, să vorbească cursiv și logic, să opereze cu o serie de cunoștințe acumulate intuitiv sau prin revenirea și prelucrarea mnemotehnică din emisiunile pentru copii ale posturilor de televiziune etc.

Sunt însă și mulți elevi care provin din mediile mai sărace, din familii dezbinate sau din medii viciate, sub raport moral și educațional. Aceștia întâmpină greutăți în procesul de integrare și de adaptare la cerințele învățării sistematice.

În fața acestor realități, obiectivul primordial al cadrului didactic este acela de a cunoaște, în cel mai scurt timp, nivelul de pregătire, particularitățile fizice și intelectuale ale fiecărui elev în parte, pe baza cărora să-și stabilească strategia didactică pentru întregul ciclu.

Unii părinți se plâng de faptul că ai lor copii nu sunt ascultători, că stau prea mult pe afară, neglijându-și lecțiile sau neparticipând la unele treburi gospodărești, fără a uita să-i compare cu copiii altora, care „nu ies din vorba părinților” sau care „stau numai cu nasul în carte”.

O analiză sumară arată că este vorba de o gravă neînțelegere a psihologiei copilului, care vede în joc nu numai o formă obiectivă naturală a creșterii și dezvoltării fizice și psihice, ci și propria natură a ființei umane. Pentru o dezvoltare fizică și nervoasă normală, copiii au nevoie de aproximativ patru ore de joacă pe zi. Jocul nu mai trebuie înțeles în mod eronat ca „o pierdere de timp”, ci ca pe o cerință obiectivă a dezvoltării personalității. În felul acesta, energia copiilor este folosită benefic. În caz contrar, interdicțiile devin o frustrare, o stare de stres, un posibil factor deviaționist.

Realitatea socială arată că, în lume, sunt milioane de analfabeți. Din păcate, statistica oficială arată că și în țara noastră mulți copii de vârstă școlară sunt analfabeți sau au abandonat cursurile. Eforturile școlilor de atragere a tuturor elevilor la școală se lovesc de condiții sociale care frânează exercitarea dreptului constituțional la învățătură. Pe fondul acestor fenomene, la mulți copii se fixează ideea că învățătura nu este obligatorie. Datoria școlii, a cadrelor didactice, este de a analiza distinct fiecare caz în parte, căutând soluțiile optime, fie printr-o manieră didactică și psihologică de apropiere de copil, fie prin luarea unor măsuri sociale de sprijinire a familiilor.

Unul dintre principiile didacticii este participarea elevului la propriul proces de formare. Aceasta presupune din partea cadrelor didactice o activitate deosebit de nuanțată pentru a face ca fiecare copil să conștientizeze importanța acestui proces de interacțiune. Sunt însă și cazuri de copii care nu cooperează, care suportă cu greu rigorile învățământului. Optimismul pedagogic îl obligă pe fiecare dascăl să acționeze prin mijloace psihopedagogice la formarea copilului pentru viață, receptivitatea și înțelegerea formându-se în timp.

Unul dintre obiectivele formative și educaționale ale școlii este acela de a-i proiecta prin instrucție, educație morală și civică dimensiunile de persoană și trăsăturile de personalitate cu care să plece în viață și să se integreze în societate.

Ce poate fi mai frumos pentru un dascăl decât satisfacția că-și aduce contribuția la formarea pentru viață a copiilor!

STRATEGII DIDACTICE SPECIFICE ELEVILOR CU CES – EXEMPLU DE BUNĂ PRACTICĂ

Prof. Curelaru Mihaela
Liceul Tehnologic ”Petru Rareș” Bârlad

Copiii cu CES fac parte din societatea noastră, aceştia mai mult decât ceilalţi copii au nevoie de o permanentă socializare şi colaborare cu alţi copii pentru asigurarea integrării sociale a lor. Prin contactul direct cu elevii din alte instituţii şcolare şi prin participarea alături de ei la diverse activităţi se realizează diminuarea izolării şi înlăturarea, în mare măsură, a tendinţelor de agresivitate, contribuind la îmbunătăţirea modului lor de viaţă.Tendinţa de a crea şi sprijini cadrul necesar integrării sociale şi societale a copiilor cu dizabilităţi este cu câtmai activă, cu atât mai eficientă, argumentul suprem constituindu-l beneficiile psihosociale ale incluziunii, aceasta facilitând asumarea de roluri sociale proprii în comunitate şi stabilirea de relaţii sociale. Crearea unor parteneriate între şcoală, familie şi comunitate dar şi între diverse instituţii şcolare, presupune succesul elevilor la şcoală şi mai târziu în viaţă.

În scopul eficientizării procesului de învăţare pentru elevii cu cerinţe speciale sunt invocate, mai ales în ultimul timp, câteva repere fundamentale:

➢ învăţarea interactivă- presupune folosirea unor strategii de învăţare focalizate pe cooperarea, colaborarea şi comunicarea între elevi la activităţile didactice, precum şi pe interacţiunea dintre cadre didactice (ca o modalitate de lucru) cadre didactice şi elevi;

➢ elaborarea în comun a obiectivelor învăţării –(educator – elev) deoarece fiecare participant la actul învăţării are ideile, experienţele şi interesele personale de care trebuie să se ţină seama în proiectarea activităţilor didactice;

➢ demonstraţia, aplicaţia şi feedbeckul – orice proces de învăţare (mai ales în cazul elevilor cu cerinţe speciale) este mai eficient şi mai uşor de înţeles dacă informaţiile prezentate sunt demonstrate şi aplicate în situaţii reale de viaţă, existând şi un feedbeck continuu de-a lungul întregului proces;

➢ modalităţile de sprijin în actul învăţării – elevii cu cerinţe educative speciale au nevoie în anumite momente de un sprijin activ de învăţare atât în timpul activităţilor desfăşurate în clasă, cât şi la activităţile din afara clasei, prin dezvoltarea unui parteneriat educaţional cu anumite categorii de specialişti, cu familiile elevilor.

Cele mai utile metode şi tehnici de sprijinire a învăţării elevilor cu cerinţe speciale sunt:

*asigurarea unui confort socioafectiv favorabil învăţării;
*învăţarea de la copil la copil;
*colaborarea între elevi la activităţile de predare-învăţare;
*parteneriatul cu părinţii în învăţare;
*perfecţionarea formelor de învăţare;
*cunoaşterea şi analiza conduitei de învăţare specifice fiecărui elev;

În activitatea educativă a copiilor cu cerinţe educative speciale se poate folosi cu maximă eficienţă învăţarea prin cooperare. Lecţiile bazate pe învăţarea prin cooperare permit evaluarea frecventă a performanţei fiecărui elev care trebuie să ofere un răspuns în nume personal sau în numele grupului, elevii se ajută unii pe alţii, încurajându-se şi împărtăşindu-şi

ideile, explică celorlalţi, discută ceea ce ştiu, se învaţă unii pe alţii, realizează că au nevoie unii de alţii pentru a duce la bun sfârşit o sarcină a grupului.

O metodă de învățare bazată de cooperare pe care am aplicat-o la clasă, la disciplina: Consiliere și orientare este metoda **Cercul complimentelor.**

Modul tematic: Autocunoaștere și dezvoltare personală

Subcomponenta: Autocunoaștere

Tema lecţie: **Cum mă văd eu, cum mă văd ceilalți**

Scopul lecţiei:

Explorarea resurselor personale care influenţează autocunoașterea și atitudinea pozitivă față de sine și ceilalți.

Obiective specifice:

- Să recunoască calităţile şi defectele proprii
- Să-si caracterizeze colegii pintr-o trasatura dominanta pozitivă;
- Să compare autoportretul cu portretul realizat de colegi;
- Să analizeze diferentele intre propria imagine si modul in care e perceput de ceilalti
- Să comunice cu fiecare coleg în parte

Strategia didactică– interactivă

RESURSE:

Resurse materiale: fişe, flip-chat, markere, video-proiector, calculator, post-it-uri, platforma pentru jocuri si activităţi WORDWALL

Resurse procedurale/metode: conversaţia, lectura, explicaţia, expunerea, reflecţie individuală, exerciţiul, studiu de caz, metoda cercul complimentelor, argumentarea autoanaliza,

Locul de desfăşurare: sala de clasă

Forma de organizare: Frontal

Concepte cheie: imagine de sine, autocunoaștere, intercunoaștere

VALORI ȘI ATITUDINI:

- respect şi încredere în sine şi în ceilalţi;
- aprecierea unicităţii fiecăruia;

SCENARIUL DIDACTIC

1. MOMENTUL ORGANIZATORIC:

- verificarea prezenței elevilor;
- discutarea unor aspecte legate de activitatea de pe parcursul săptămânii anterioare;
- stabilirea cauzelor şi măsurilor ce se impun pentru ameliorarea situaţiilor negative;
- pregătirea celor necesare începerii lecţiei.

2. DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII:

Înainte de a începe lecţia se stabilește, de comun acord, o lista cu reguli. Trebuie să se creeze un mediu prielnic, cerându-se elevilor să nu se tachineze, să nu se jignească şi să se acorde șanse egale şi fetelor şi băieţilor pentru a participa la această activitate.

Secvențele activității:

Captarea atenției – anunțarea temei și obiectivelor fixate, după care elevii sunt informați că vor participa la un exercițiu de spargere a gheții care va anticipa tema orei respective.

Exercițiu de spargere a gheții: *„Nume-adjectiv”*

Fiecare elev trebuie să-și spună prenumele și un adjectiv care îi reprezintă și începe cu aceeași literă ca și prenumele lor – Marian cel muncitor, Renato cel respectos, Andrei cel ambițos, etc.

1. Este prezentat elevilor povestea scrisă de Anthony de Mello, de la care va fi inițiată discuția pe marginea întrebării centrale ”Cine sunt eu?”.

Care a fost întrebarea la care nu a putut să răspundă femeia?Cum s-a definit ea? De ce nu a putut să răspundă?Cum credeți că ar fi trebuit să răspundă? Faceți o listă a însușirilor, aptitudinilor prin care credeți că ar fi trebuit să se definească?

Discuția este dirijată spre conceptul de autocunoaștere și spre imaginea de sine, conceptele fiind definite și analizate împreună cu elevii.

2. Se prezintă elevilor componentele imaginii de sine și factorii care determină imaginea de sine și cum, anume pot influența comportamentul lor.

3. Le sunt prezentate, elevilor, metodele/căile prin care își pot contura o imagine de sine cât mai corectă

Pe flip-chat se va face un ciorchine cu tema : ”Cine mă poate ajuta să mă cunosc mai bine”. Elevii vor completa ciorchinele, astfel încât să să identifice de la cine sau de unde pot primi informații care să-i ajute să se autocunoască. Discuția este dirijată, astfel încât printre cei enumerați să apară și ”colegii”.

4. Activitate în perechi *,,Așa mă văd eu! vs Așa mă văd ceilalți!* Fiecare elev va primi o fișă pe care o completează individual. Fişa are pe ambele feţe, interiorul unei inimi desenate și împărțite în 4 cămăruțe După completare fac schimb cu colegul de banca care va scrie pe imaginea desenată pe cealaltă parte părerea despre colegul său. Timp de aproximativ 5-6 minute, elevii vor reflecta la aspectele consemnate pe cele două fețe ale colii de lucru, comparându-le și stabilind eventualele asemănări și deosebiri.

5. Activitatea CERCUL COMPLIMENTELOR

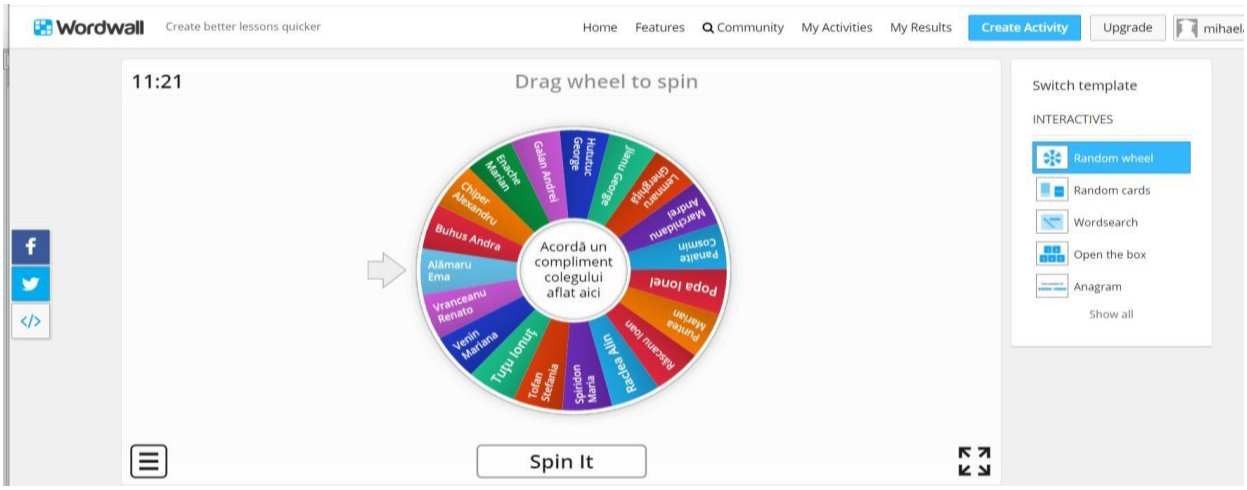
Elevii vor fi aşezaţi în cerc. Un elev va trece în centrul cercului. Pentru desemnarea acestuia se roteşte cercul cu numele elevilor, creat pe platforma pentru jocuri si activităţi WORDWALL. Fiecare coleg trebuie să identifice un compliment sincer şi onest despre cel aflat în centrul cercului. Toti elevii vor fi pe rând în centrul cercului şi vor primi complimente.

Discutii:-Cum v-ati simtit cand aţi complimentat un coleg cu care te inţelegi? Dar unul cu care nu te inţelegi? De ce te-ai simţit aşa? Ce ai gandit atunci?Cum o sa va inţelegeti de acum incolo? Cum este bine şi cum este greşit?

Impact:

- Elevii au devenit mai încrezători în forțele proprii, prin consolidarea imaginii de sine pozitive, au avut rezultate mai bune la învățătură și purtare, au depășit blocajele de comunicare.
- Aplicarea metodei a contribuit la dezvoltarea personalităţii elevilor, a capacităţii de a relationa şi comunica, de a rezista în situaţii de stres, conducând la o mai bună adaptare şi integrare socio-profesională.

Metodă cercul complimentelor, consolidează imaginea de sine pozitivă faţă de propria persoană, dezvoltă personalitatea copiilor inclusiv a celor cu CES, capacitatea de a relationa şi comunica, de a rezista în situaţii de stres, conducând la o bună capacitate de adaptare.

Exemplu de utilizare a platformei şi desfăţurare a activităţii:

Exemple de complimente primite:

Eşti un coleg foarte bun!

Mă ajuţi ori de câte ori am nevoie.
Eşti foarte bun la instruire practică!
Îmi face plăcere să lucrez cu tine!
Esti un coleg care sprijină echipa.

Bibliografie:

1. Alois Gherguţ - Sinteze de psihopedagogie specială, Ed.Polirom,2005
2. Miron Ionescu - Educaţia şi dinamica ei , Ed. Tribuna învăţământului, Bucureşti, 1998
3. I. Stănică, M. Popa, Doru Vlad Popovici, Psihopedagogie specială, Ed. Pro Humanitas, Bucureşti,2001.
4. Sursa online http://www.e-scoala.ro/psihologie/formarea_imaginii_de_sine_rolul_ei.html

Vizita Doamnei Ministru Ligia Deca la Școala Gimnazială Nr.2 Hulubești

Prof. Soare Elena
Liceul Tehnologic Mihai Viteazul, Călugăreni, județul Giugiu

Elevii Școlii Gimnaziale Nr. 2, Hulubești, Giurgiu, au fost gazde la întâmpinarea doamnei Ministru al Educației Ligia Deca împreună cu domnul Inspector General Ion Ghimpețeanu de la Inspectoratul Județean Giurgiu și autoritățile locale domnul Primar Iordache Dumitru și domnul Viceprimar Epure Daniel, domnul Secretar de stat în Ministerul Educației Bogdan Cristescu, doamna Director a Direcției de Management al Proiectelor pentru modernizarea Rețelei Școlare și Universitare Mirela Otilia Dîrstaru și o delegație a Băncii Mondiale condusă de Dna vicepreședinte Antonella Bassini la o vizită de lucru în cadrul proiectului SISS.

Ministerul Educației prin Unitatea de Management al Proiectelor pentru modernizarea Rețelei Școlare și Universitare derulează în perioada decembrie 2021-iunie 2027 proiectul „Școli mai Sigure, Incluzive și Sustenabile, finanțat integral de către Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare de 100 milioane EUR.

În data de 14.06.2024, elevii prezenți la acest eveniment (printre care și elevi cu C.E.S.) au prezentat un moment artistic celor prezenți, sub coordonarea și îndrumarea subsemnatei. Copiii au fost încântați de întrebările adresate de către acești domni, răspunzând la toate întrebările.

La sfârșitul acestui proiect vor reveni în aceeași formulă pentru finalizare și îi vom aștepta cu același entuziasm și bucurie.

Nevoile speciale ale copiilor cu deficiențe multiple

Prof. psih. Pădeanu Luciana,
Centrul de Resurse și Asistență Educațională „Speranța” Timișoara

Abordarea nevoilor complexe ale copiilor cu deficiențe multiple este un efort continuu, implicând angajamentul atât al familiei, cât și al școlii și comunității. Pentru că educația are ca scop incluziunea socială și îmbunătățirea calității vieții, aceasta trebuie să ofere fiecărui individ oportunități egale de a-și dezvolta autonomia și de a participa cât mai mult în viața comunității (Jackson, 2005). În Statele Unite, Guvernul federal sprijină prin lege educația incluzivă pentru copiii cu nevoi speciale, asigurând și suport financiar pentru agențiile educaționale care pun în aplicare aceste prevederi.

Sub incidența IDEA (The Individuals with Disabilities Education Act Amendments), copiii cu nevoi speciale și cei cu deficiențe multiple sunt identificați și sprijiniți de timpuriu, încă din primii ani de viață, printr-un model medical (Jackson, 2005). Familiile copiilor cu risc de a dezvolta dizabilități beneficiază de servicii de intervenție timpurie, majoritatea oferite de serviciile publice de sănătate. Prin aceste intervenții, familia și comunitatea sunt pregătite să înțeleagă și să gestioneze impactul dizabilității asupra vieților lor. De asemenea, aceste servicii pregătesc familiile să participe activ la planificarea și luarea deciziilor legate de tranzițiile importante din viața copilului. Astfel, intervenția timpurie și educația timpurie sunt considerate extrem de eficiente în prevenirea sau minimizarea multora dintre consecințele pe termen lung ale dizabilității.

Conform unor prevederi în domeniul psihopedagogiei speciale, literatura de specialitate din ultimii ani subliniază câteva sarcini psihopedagogice esențiale pentru a răspunde optim nevoilor copiilor cu deficiențe. Aceste sarcini includ: *intervenția timpurie*; *implicarea familiei*, care trebuie mai întâi să accepte situația și apoi să se implice activ în procesele terapeutice și educaționale; *educația timpurie*; *munca într-o echipă multidisciplinară* pentru recuperare; și *integrarea școlară și socială* a copilului.

Din perspectivă psihopedagogică, există câteva caracteristici comune în ceea ce privește performanța școlară și învățarea la copiii cu deficiențe multiple, caracteristici care trebuie luate în considerare în elaborarea și planificarea programelor terapeutice și educaționale personalizate.

În continuare, voi prezenta o sinteză a acestor caracteristici, conform lui McGuire, (2001), care oferă și recomandări adecvate pentru fiecare caracteristică:

- cantitatea/numărul de abilități pe care le pot achiziționa elevii cu deficiențe multiple – acești copii învață mai încet decât colegii lor, având o rată de achiziție mai lentă. Cadrele didactice

trebuie să se asigure că abilitățile predate sunt complet funcționale și îi ajută concret pe copii în viața de zi cu zi.

- complexitatea achizițiilor – multe abilități complexe sunt inaccesibile copiilor cu deficiențe multiple. Ei pot achiziționa abilități mai complexe doar cu alocarea de timp și efort din partea cadrelor didactice, a familiei și a tuturor factorilor implicați.
- numărul oportunităților de învățare și cantitatea de timp necesară pentru achiziție – majoritatea copiilor cu deficiențe multiple au nevoie de mai multe ferestre de învățare pentru a dobândi o anumită abilitate.
- uitarea și procesul de recuperare – mulți elevi cu deficiențe multiple, după ce au achiziționat o abilitate, vor demonstra o scădere a performanței dacă nu o folosesc o perioadă de timp. Acești elevi au nevoie de mai mult timp și instruire pentru a reveni la nivelul inițial de performanță.
- transferul și generalizarea – nu putem presupune că, odată dobândită într-un anumit mediu, o abilitate va fi automat aplicată în alt mediu. Elevii cu deficiențe multiple au dificultăți în transferul abilităților între contexte diferite și pot necesita instruire specifică pentru fiecare mediu în care se aplică abilitatea respectivă.
- capacitatea de sinteză – elevii cu deficiențe multiple au dificultăți în sintetizarea abilităților învățate în contexte diferite pentru a le aplica într-un nou context.

Două dintre cele mai comune cazuri în care sunt prezente deficiențele multiple sunt: sindromul Down, TSA/autismul.

1. **Tulburarea de spectru autist**

De la Victor, copilul sălbatic descoperit de doctorul Itard în 1799 și considerat primul caz documentat de autism, până astăzi, autismul a generat numeroase studii și lucrări care au dus la importante controverse. *Diagnosticul de autism* necesită manifestarea a cel puțin șase simptome din cele trei domenii: deteriorare calitativă în interacțiunea socială, deteriorări calitative în comunicare și patternuri stereotipe și repetitive de comportament.

Tabloul clinic al autismului este complex și divers, variind în funcție de gradul de afectare al fiecărui individ. Literatura de specialitate indică, pentru fiecare arie afectată, următoarele simptome (Verza, 1994; Gherguț, 2007; Mureșan, 2007):

- dificultăți în limbaj și comunicare: întârziere în dezvoltarea limbajului, vorbire cu deficite semnificative, vocabular sărac, utilizare inadecvată a cuvintelor, ecolalie, tendința de a folosi comunicarea nonverbală (care este și ea afectată), incoerență și dificultăți de concentrare.
- deficite în relaționare: lipsa interesului în stabilirea relațiilor sociale, inhibiție socială, izolare și incapacitatea de a menține contactul vizual.

- percepția diminuată sau exagerată: unii indivizi răspund slab la stimuli (prag ridicat al durerii), în timp ce alții sunt suprastimulați de stimuli minori sau inofensivi.
- tulburări acționale sau comportamentale: automutilare, autostimulare (manifestată prin diverse forme kinestezice, tactile, auditive, vizuale), și comportamente stereotipe (rotirea brațelor, fluturarea degetelor, mersul pe vârfuri).

În ceea ce privește *incidența*, se estimează o medie de 5 cazuri la 10.000 de indivizi, variind între 2 și 20 de cazuri la 10.000. Verza menționează o incidență a autismului de tip Kanner de 1/20.000 de copii (Verza, 1994). Peeters (2009) citează cercetări epidemiologice recente care sugerează o incidență dublă față de estimarea inițială, adică 10 cazuri la 10.000.

Nevoile speciale ale copiilor cu autism variază considerabil, necesitând intervenții personalizate și integrate (Gherguț, 2011). Principiile de intervenție includ:

- intervenția timpurie – aceasta accelerează dezvoltarea generală a copilului, reduce comportamentele problemă și oferă rezultate funcționale pe termen lung (Gherguț, 2011).
- intervenții educațional-comportamentale – terapia autismului se bazează în principal pe educație, fiind eficace de-a lungul timpului (Gherguț, 2007).

Tratamentul autismului poate include: terapia comportamentală ABA (Applied Behavior Analysis) care este considerată una dintre cele mai eficiente, bazându-se pe acumularea abilităților cognitive, sociale și comunicaționale prin recompense și pedepse (Jackson, 2005). De asemenea, folosirea suportului vizual, învățarea de comportamente funcționale și stimularea senzorială, programele de integrare și socializare sunt metode eficiente care ajută adaptarea subiectului la mediul înconjurător.

2. Sindromul Langdon Down (Trisomia 21)

Descris pentru prima dată în 1866 de medicul britanic Langdon Down, sindromul care îi poartă numele este una dintre cele mai frecvente tulburări care implică deficiențe multiple la nivel mondial. Sindromul Down este o condiție genetică, cromozomială, caracterizată prin triada: dismorfie particulară, întârziere în dezvoltarea psihică și aberație cromozomială (Gherguț, 2007; Verza, 1994). Această afecțiune este cauzată de prezența unui cromozom suplimentar în perechea 21, de unde și denumirea de „trisomie 21”.

Cauza exactă a acestei anomalii nu este cunoscută, dar se presupune că ar fi implicați factori precum tulburări hormonale, expunerea mamei la radiații, infecții virale sau probleme imunologice. Singurul factor corelat cu incidența sindromului Down este vârsta mamei. Probabilitatea de a naște un copil cu această afecțiune crește odată cu vârsta mamei, în special după vârsta de 35 de ani.

Progresele medicale recente, în special în domeniul obstetricii, au jucat un rol crucial în prevenirea acestei dizabilități prin dezvoltarea testelor și investigațiilor prenatale care pot identifica foarte timpuriu prezența sa. Conform Asociației Europene a Sindromului Down, *rata incidenței* acestei maladii este de 1 caz la aproximativ 600 – 1000 de nașteri. O statistică mai detaliată arată o incidență de 1 caz la 2500 – 3000 de nașteri pentru mamele de 20 de ani, 1 caz la 350-400 de nașteri pentru mamele de 35 de ani și 1 caz la 100 de nașteri pentru mamele de 40 de ani sau mai mult (Gherguț, 2007). În România, conform unui raport UNICEF din 2013, numărul copiilor diagnosticați cu sindrom Down, raportat la o incidență medie mondială de 1 la 800 de nașteri, este de aproximativ 30.000 de persoane.

În ceea ce privește *tabloul clinic*, sindromul Down afectează atât condiția medicală a persoanei diagnosticate, cât și dezvoltarea cognitivă. Unii subiecți cu Down pot avea probleme grave de sănătate, în timp ce la alții pot să nu se manifeste afecțiuni asociate. În general, toți subiecții cu sindrom Down prezintă o deficiență mintală într-un grad mai mult sau mai puțin sever. Nivelul dezvoltării copiilor cu sindrom Down variază foarte mult la fiecare individ și "este important să îl valorizăm pe fiecare în parte, ca persoană cu drepturi depline și să ținem cont că nu este posibilă prognosticarea exactă a dezvoltării unui bebeluș cu sindrom Down" (recomandările Asociației Europene a Sindromului Down, www.edsa.eu/html/downsyndrome.html).

Tabloul clinic poate fi conturat de următoarele caracteristici (Gherguț, 2007):

- cap mic, față caracteristică (aspect mongoloid), urechi mici, gât scurt, degete scurte, plică palmară transversală unică, macroglosie, dinți implantați neregulat, torace evazat, abdomen hipoton, picioare scurte și plate;
- dezvoltare întârziată, cu malformații congenitale frecvente (cardiace, digestive, pulmonare), afecțiuni oculare, tulburări metabolice și imunologice;
- toate cazurile prezintă grade diferite ale deficienței mintale;
- dezvoltare psihomotorie întârziată;
- atenție labilă la toate vârstele, memorie mecanică, comprehensiune redusă, întârzierea dezvoltării limbajului.

Caracteristicile psihopedagogice ale sindromului Down sunt:

- hipotonia musculară – duce la dificultăți în coordonarea mișcărilor (motricitate grosieră și fină);
- macroglosia și hipotonia limbii – implică apariția tulburărilor de limbaj și pronunție;
- întârzierea în dezvoltarea cognitivă – duce la întârzierea dezvoltării limbajului;

- ritmul lent de dezvoltare în sfera cognitivă – are drept consecințe caracterul inconstant al stilului de învățare și specificul procesării informației;
- capacitate mnezică scăzută;
- dificultăți în menținerea concentrării atenției;
- nevoia de suport emoțional constant.

Pornind de la premisa că atingerea potențialului maxim de dezvoltare în cazul copiilor cu sindrom Down depinde și de o bună condiție medicală și de păstrarea sănătății fizice, prof. Alberto Rasore-Quartino, alături de o echipă internațională de medici și specialiști în sindromul Down, a elaborat un program complet de abordare a acestui diagnostic pe grupe de vârstă, începând din perioada prenatală și până la maturitate. Programul este gândit pe linii medicale, dar nu se limitează la acestea, oferind recomandări din multiple arii și indicând frecvența cu care trebuie îndeplinite aceste recomandări.

Bibliografie:

Gherguţ, A. (2007). *Sinteze de psihopedagogie specială. Ghid pentru concursuri şi examene de obţinere a gradelor didactice*. Iaşi: Ed. Polirom.

Gherguţ, A. (2011). *Evaluare şi intervenţie psihoeducaţională. Terapii educaţionale, recuperatorii şi compensatorii.* Iaşi: Ed. Polirom.

Jackson, R. (2005). Curriculum Access for Students with Low-Incidence Disabilities: The Promise of Universal Design for Learning. Wakefield, MA: National Center on Accessing the General Curriculum. Recuperat de la http://aim.cast.org/learn/historyarchive/backgroundpapers/promise_of_udl în 29.05.2024.

McGuire, L. (2001). *Creating opportunities for students with intellectual or multiple disabilities.* Saskatchewan Learning, Special Education Unit, USA.

Mureşan, C. (2007). *Autismul infantil. Structuri psihopatologice şi terapie complexă.* Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană.

Rasore-Quartino, A. et alii, *Health care guidelines for people with Down Syndrome, European Down Syndrome Association,* accesat la adresa http://www.edsa.eu/files/essentials/edsa_essentials_2_healthcare.pdf, în 29.05.2024

Verza, E. (1994). *Psihopedagogie specială*. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică.

http://jama.jamanetwork.com/article.aspx?articleid=1104609#AuthorInformation

Fiecare copil contează - inițiative pentru o educație incluzivă

Enușoiu Andreea
Grădinița nr.30, București

Educația este un drept fundamental al fiecărui copil, indiferent de contextul social, economic sau cultural din care provine. Conceptul de educație incluzivă subliniază necesitatea de a asigura accesul egal la educație pentru toți copiii, inclusiv pentru cei cu dizabilități, din medii defavorizate sau aparținând minorităților etnice. În acest referat, vom analiza inițiativele și măsurile care sunt implementate pentru a promova o educație incluzivă, subliniind importanța acestora în construirea unei societăți echitabile și prospere.

Conceptul de educație incluzivă

Educația incluzivă reprezintă un proces de schimbare sistematică a mediului educațional pentru a răspunde nevoilor diverselor categorii de elevi. Acest proces include adaptarea curriculumului, metodele de predare și evaluare, precum și infrastructura școlară, astfel încât să fie accesibile și relevante pentru toți copiii. În acest context, incluzivitatea nu înseamnă doar integrarea fizică a copiilor cu nevoi speciale în școlile obișnuite, ci și asigurarea unei participări active și a unei experiențe educaționale de calitate pentru toți elevii.

Inițiative pentru promovarea educației incluzive

1. Legislația și politicile educaționale

Una dintre cele mai importante inițiative pentru promovarea educației incluzive este dezvoltarea unui cadru legislativ și a unor politici educaționale adecvate. În România, Legea educației naționale nr. 1/2011 și Strategia națională pentru incluziune socială și reducerea sărăciei (2015-2020) sunt documente esențiale care promovează educația incluzivă. Acestea subliniază importanța asigurării accesului la educație pentru toate categoriile de copii și includ măsuri specifice pentru susținerea copiilor cu dizabilități, a celor din medii rurale și a minorităților.

2. Formarea cadrelor didactice

Pentru a implementa efectiv principiile educației incluzive, este crucial ca profesorii să fie bine pregătiți și conștienți de diversitatea nevoilor elevilor. Programele de formare continuă pentru cadrele didactice, care includ module despre tehnici de predare incluzive, gestionarea diversității în clasă și utilizarea tehnologiilor asistive, joacă un rol crucial în acest proces. În plus, formarea inițială a profesorilor trebuie să integreze aceste aspecte, pentru a asigura că noile generații de educatori sunt echipate pentru a crea un mediu educațional incluziv.

3. Adaptarea infrastructurii școlare

Un alt aspect esențial al educației incluzive este adaptarea infrastructurii școlare pentru a fi accesibilă tuturor copiilor. Aceasta include rampă de acces, lifturi, grupuri sanitare adaptate și echipamente speciale pentru copii cu dizabilități. De asemenea, este important ca spațiile de învățare să fie flexibile și să permită organizarea diferitelor activități educaționale, pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor.

4. Suportul educațional personalizat

Fiecare copil are propriile nevoi și ritm de învățare, motiv pentru care educația incluzivă pune un accent deosebit pe personalizarea suportului educațional. Aceasta poate include planuri educaționale individualizate, consiliere psihopedagogică, asistență specializată și programe de recuperare și dezvoltare. De asemenea, implicarea familiei și a comunității în procesul educațional este esențială pentru a asigura un suport holistic și coerent pentru fiecare copil.

Exemple de bune practici

În România, există numeroase exemple de bune practici în domeniul educației incluzive. De exemplu, programul „*Școală după școală*” oferă suport suplimentar pentru elevii din medii defavorizate, ajutându-i să își îmbunătățească performanțele școlare și să rămână în sistemul educațional. De asemenea, proiectele finanțate prin fonduri europene, cum ar fi *„Educație pentru toți”,* au contribuit la dezvoltarea unor centre de resurse pentru educația incluzivă, care oferă suport material și metodologic pentru școli și cadre didactice.

Concluzie

Educația incluzivă este o componentă esențială a unui sistem educațional modern și echitabil. Asigurarea accesului la o educație de calitate pentru toți copiii, indiferent de nevoile și circumstanțele lor individuale, nu doar că promovează echitatea și justiția socială, dar contribuie și la dezvoltarea unei societăți mai prospere și mai coezive. Inițiativele descrise în acest referat demonstrează că, prin angajament și colaborare, putem crea un mediu educațional care să răspundă nevoilor tuturor copiilor, confirmând astfel principiul că fiecare copil contează.

Educația incluzivă în contextul actual

Tabacariu Constantin-Claudiu
Liceul Teoretic „Vasile Alecsandri” Săbăoani, Jud.Neamț

Educația incluzivă (integrată) a apărut și s-a extins in ultimele decenii ca un principiu funcțional existent atât la nivelul politicilor școlare, cât și al practicilor educaționale desfășurate la nivel școlar, familial, societal. Integrarea educativă, ca principiu este sugerată de mult timp în pedagogie și s-a dezvoltat în contrast cu ideea segregării în educație, purtată explicit sau implicit de mai multe platforme educative. Acest concept dobândește o nouă semnificație în raport cu realitatea educației speciale.

Incluziunea” se referă la faptul că oricine, indiferent de deficiența sa sau de dificultățile pe care le întâmpină în învățare, trebuie tratat ca un membru al societății, iar diversele servicii speciale de care are nevoie, trebuie furnizate în cadrul serviciilor sociale, educaţionale, medicale și celelalte servicii puse la dispoziția tuturor membrilor societății” (ap. Popovici D., 1999).

Educația incluzivă se definește prin următoarele particularități:

- susține și confirmă că toți copiii pot învăța și au nevoie de o formă de sprijin pentru învățare;

- urmărește să identifice și să minimizeze barierele învățării;

- este mai cuprinzătoare decât educația formală obișnuită cuprinzând: educația pentru familie, pentru comunitate, alte oportunități de educație în afara școlii

- presupune schimbare de atitudini, comportamente, curriculum, care să satisfacă diversitatea copiilor, inclusiv a celor cu C.E.S;

- este un proces dinamic, care se dezvoltă continuu în funcție de cultură și context

Realizarea educației incluzive presupune:

- existența și aplicarea principiilor incluziunii: principiul drepturilor egale, principiul nondiscriminării, principiul egalizării șanselor în educație, principiul centrării pe copil, principiul intervenției timpurii, principiul educației de bază pentru toți copiii, principiul asigurării serviciilor de sprijin, principiul cooperării și parteneriatului.

- punerea în aplicare a unei pedagogii incluzive, o pedagogie a diversității, care conține în esența ei atributele de a fi: pedocentristă, progresistă, personalizată, optimistă, socială, o pedagogie a iubirii.

- elaborarea unui curriculum “incluziv “, care să se definească prin flexibilitate și diversitate: curriculum-ul adaptat la nevoile copilului; diversitatea situațiilor de învățare și a materialelor suportive; metodologie didactică diversificată, interactivă, adecvată stilurilor și tipurilor de învățare diferite ale elevilor; diversitate în evaluare: forme, metode, instrumente.

Școala incluzivă presupune îmbunătățirea sistemului educațional pentru toți elevii. Implică schimbări în curriculum, în modul de predare al profesorilor, în modul de învățare al elevilor, precum și schimbări în modul cum interacționează copiii cu CES cu colegii lor și viceversa.

În concluzie:

- **Școala Incluzivă** exprimă extinderea scopului școlii obișnuite, în mare măsură, transformarea acesteia pentru a putea răspunde unei diversități mai mari de copii, în speță copiilor marginalizați, defavorizați și/sau excluși de la educație.
- **Educația Incluzivă** presupune un proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a menține participarea la procesul de învățare a tuturor elevilor din cadrul unei comunități
- **Educația / Școala** Incluzivă accentuează necesitatea dezvoltării școlii, pentru a oferi acces necondiționat și a răspunde adecvat nevoilor educaționale diferite ale tuturor copiilor, astfel încât să armonizeze diferențele de învățare, diferențele între grade de reușită școlară, să asigure o educație eficientă pentru toți. (Vrăşmaş, T., 2011).

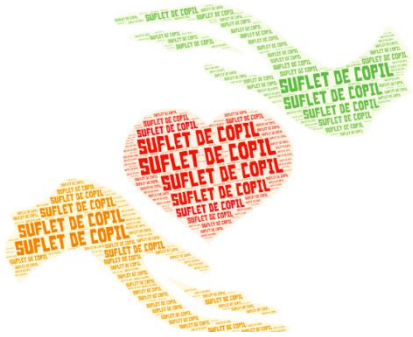
Bibliografie:

- Vrasmaş, T., coordonator, (2010), Incluziunea școlară a copiilor cu cerințe educaționale speciale, editura Vanemonde, București.

- Vrasmaş, T., Vrasmaş, E., coordonatori, (2011) Modele și forme de sprijin educațional în contexte incluzive, editura A.P.D. „Simion Mehedinți”, Focșani.

EDUCAŢIE INCLUZIVĂ- EDUCAŢIE PENTRU DIVERSITATE

Prof. Matei Constantin
Liceul Tehnologic Auto

MOTTO:

“Adevăratul dascăl este caracterizat prin aceea că mintea sa se mişcă în armonie cu minţile elevilor săi, trăind împreună dificultăţile şi victoriile intelectuale deopotrivă.”(J. DEWEI)

În cadrul unei școli, profesorii nu trebuie să uite că ei sunt cei care pun în mișcare curriculumul școlar și că acesta nu este stăpânul lor. Principala preocupare a activităţilor didactice este firesc să fie integrarea școlară a tuturor copiilor care frecventează școala. O integrare care să însemne învăţare, participare, implicare, parteneriat.

De fapt, incluziunea se referă la educaţia școlară a tuturor copiilor și tinerilor, conform conceptului "școlii pentru toţi". Principiile necesare pentru a construi o societate inclusivă, se aplică unei școli inclusive prin: nediscriminare, egalitatea în drepturi și în șanse, evaluarea nevoilor, dreptul la înţelegere, accesibilitate.

În acest sens, am desfășurat ***Proiectul educaţional intercultural “Suflet de copil”.*** Proiectul „Suflet de copil” și-a propus să confrunte idei, metode, tehnici și modalităţi deosebite de lucru în echipă sau individual în cadrul unor activităţi extrașcolare atractive și diversificate, precum și de formare a competenței interculturale care se formează prin toate dimensiunile educației, prin diferite arii curriculare și activități extracurriculare. Ea rareori este formalizată în subiect concret de învățare, mult mai des fiind dezvoltată indirect, prin crearea unor contexte specifice, iar noi, profesorii, urmând să le oferim elevilor modele practice de comportament. În acest sens s-au organizat campanii de conștientizare asupra importanţei egalităţii de șanse care cuprind o serie de activităţi specifice.

Scopul proiectului: promovarea egalităţii de șanse

Acest proiect urmăreşte trezirea unor sentimente de toleranţă şi apropiere faţă de copiii de etnie care sunt nevoiţi să îşi ducă viaţa într-un centru de plasament, deoarece nu au familie şi casă. În acelaşi timp, în activităţile proiectului sunt implicaţi direct şi elevii unor centre de plasament. Activităţile derulate reprezintă o oportunitate valoroasă de învăţare pentru toţi copiii implicaţi. Aceasta este un tip

de învăţare care provine din implicarea activă şi personală în procesul de învăţare, reprezentând o experienţă educaţională care implică mintea, inima şi mâinile.

Obiectivul general:

Creșterea conștientizării în rândul elevilor cu privire la importanța egalităţii de șanse ca formă de participare activă la viața societății.

Obiective secundare:

- Cultivarea unor atitudini civilizate în rândul elevilor, părinților, altor persoane implicate, conștiente de rolul egalităţii de șanse pentru stoparea discrimnării, a etichetării, segregării;
- Conștientizarea cadrelor didactice privind educarea elevilor pentru educaţie interculturală într-un mod cât se poate de original și creativ;
- Schimbarea mentalităților și îndreptarea atenției asupra responsabilităților de a participa la acţiuni în colaborare cu copiii instituţionalizaţi de etnie, luând în calcul oportunitățile, cât și piedicile care pot apărea pe parcursul asumării unor responsabilități;
- Asumarea responsabilității în rezolvarea problemelor concrete care afectează integritatea fizică și mentală;
- Transformarea și diversificarea raporturilor dintre copiii care sunt depreciaţi din punct de vedere al referinţelor lor culturale și modalităţilor proprii de expresie.

Grupul ţintă: *Beneficiari direcţi*: elevi, cadrele didactice implicate în proiect, copiii instituţionalizaţi de etnie, instituţiile partenere, instituţiile/organizaţiile/ întreprinzătorii care au colaborat la realizarea proiectului;

Beneficiari indirecţi: membrii familiilor implicate în proiect, colegii elevilor implicaţi în proiect, beneficiarii efortului de promovare a acţiunilor proiectului.

Impactul educativ estimat asupra grupului ţintă a constat în promovarea principiilor de interculturalitate prin egalitatea de șanse oferită tuturor copiilor indiferent de etnie, religie sau naţionalitate, însușirea unor noţiuni despre educaţie financiară, promovarea unor campanii de comercializare a propriilor produse; valorificarea experienţei pozitive a profesorilor cu privire la facilitarea relaţionării dintre copiii aflaţi în dificultate materială; realizarea unei colaborări instituţionale și a cooperării în vederea desfășurării altor proiecte.

Concluziile analizei cauzelor și efectelor problemei identificate **(arborele problemei).**

Cauze:

- interes scăzut în promovarea interculturalităţii în oferta educațională non-formală a școlii;
- slaba cooperare în domeniul promovării educației interculturalităţii între reprezentanții organizațiilor în mediul școlar;

- lipsa unor materiale pliante, broșuri cu reguli de bază, articole, legislație sau panouri publicitare de atenționare, de învățare, de exemplificare, de informare adresate locuitorilor, populației școlare, duce la ignoranță, informația te ajută, te face mai puternic, mai implicat;
- implicarea scăzută la nivelul educației interculturale în cadrul programei școlare;
- lipsa proiectelor de educație interculturală, informare și conștientizare cu privire la copiii instituţionalizaţi/cu deficienţe.

Efecte:

- atitudinea negativă din partea unor părinţi;
- slaba participare a elevilor la acțiuni comune cu copiii aflaţi sub tutela unor asociaţii/ fundaţii;
- generațiile viitoare vor dezvolta un comportament ignorant la tematica responsabilității față de copiii instituţionalizaţi de etnie.

Problema identificată este reală, concretă și stringentă. Caracterul stringent al acestei probleme este dat de faptul că efectele negative au un impact puternic și direct, nu doar asupra activităţilor de voluntariat, ci și asupra înțelegerii de către elevi a importanței participării active la viața societății.

Problema identificată este abordabilă în sensul posibilității diminuării acesteia. Proiectul a abordat o problemă de natură educațională a persoanelor din grupul țintă, încadrabilă în sistemul de referință a competențelor – cheie, așa cum le definește Comisia Europeană, sub aspectul atitudinilor, abilităților și cunoștințelor.

Proiectul a contribuit la diminuarea problemei prin:(a) urmărirea dezvoltării în principal de atitudini și de abilități de viață în rândul participanților (din spectrul competențelor civice, competențelor de a învăța să învețe și a competențelor de antreprenoriat, (b) utilizarea unor metode și instrumente de educație experiențială, precum și (c) prin stimularea participării active a elevilor vizați la fiecare dintre etape (pregătire, implementare, evaluare) (d) conștientizarea integrării copiilor de etnie instituţionalizaţi și importanța desfășurării unor activităţi comune pe parcursul derulării proiectului (opt luni).

Proiectul a constat în implicarea elevilor alături de copiii de etnie instituţionalizaţi la o serie de ateliere de lucru pentru confecţionarea de obiecte handmade și comercializarea acestora cu diverse ocazii -Crăciun, Paște- (Târgul “Dăruim Crăciunul”, “Mărţișoare cu suflet”, “Obiceiuri pascale”), precum și participarea la o serie de activităţi cu caracter sportiv, programe artistice generic denumite “Serbarea prieteniei”.

Prin participarea la acest proiect, principiul egalităţii de şanse a fost conceptul de bază, prin aplicarea căruia acesta a contribuit la anularea diferenţelor de valorizare bazate pe criterii subiective de ordin etnic sau social. Incluziunea la nivel şcolar s-a realizat prin respectarea şi valorizarea diferenţelor socio-culturale existente în rândul elevilor şi prin promovarea bogăţiei şi a diversităţii experienţei educative care a rezultat din aceste diferenţe, elevii participând cu interes la activităţile propuse alături de copiii instituţionalizaţi.

Bibliografie:

1. Creţu C, 1998, *Curriculum diferenţiat şi personalizat,* Ed. Polirom, Iaşi
2. POPOVICI, Dumitru, *Sociologia educaţiei*, Ed. Institutul European, Iaşi, 2003.

Integrarea copiilor cu deficiențe auditive

Prof. înv. preșc. Rotariu Roxana
Școala Gimnazială Bârghiș

Expresia „deficienţe auditive” cuprinde, în esenţă, 2 categorii mari de deficit auditiv, surditatea (pierderea totală a auzului) şi hipoacuzia (pierderea parţială a auzului). Indiferent de tipul de surditate, apariţia acesteia la copii înaintea achiziţionării limbajului poate avea consecinţe serioase în planul dezvoltării psihice, cu deosebire asupra structurării limbajului verbal.

Problema „integrării” şcolare a copiilor cu deficienţă de auz este una dintre cele mai controversate pe plan mondial. Unul dintre aspectele care prezintă o importanţă deosebită este nevoia acută a educaţiei preşcolare, cât mai de timpuriu. Integrarea sau nu într-o grădiniţă ori şcoală obişnuită depinde de mai mulţi factori, fiind însă în esenţă o problemă individuală. Există şi soluţii intermediare (grupe/clase speciale sau frecvenţă alternativă). Sarcina cea mai importantă a şcolii vis-à-vis de copiii cu deficienţe auditive este - la fel ca pentru toţi copiii - să le dea acestora cunoştinţele şi valorile esenţiale necesare pentru a deveni membri ai societăţii (UNESCO, 1987).

Atunci când un asemenea copil începe şcoala, învăţătorul sau profesorul care lucrează cu el tebuie să încerce să obţină toate informaţiile relevante despre acesta, familia si comunitatea din care provine. Observaţiile făcute în timpul primelor săptămâni si luni de şcoală asupra conduitei copilului cu deficienţă auditivă pot oferi de asemenea informaţii extrem de utile pentru facilitarea integrării şcolare a acestuia. Uneori durează foarte mult timp ca profesorul să-şi poată forma o opinie exactă în legătură cu nivelul auzului şi/sau capacităţile reale de comunicare. Accesul cadrelor didactice din şcoala obişnuită la expertiza şi serviciile unor profesori specializaţi (itineranţi, consultanţi, etc.) este o resursă deosebită.

Organizarea şcolii şi a clasei

Compensarea auzului prin afişarea de variate imagini în şcoală şi în clasă este o primă condiţie pentru a facilita mai buna cunoaştere a realităţii - desene, fotografii (mai ales din cadrul unor acţiuni, ca de pildă excursiile la care au participat respectivii elevi), hărţi, desene şi reproduceri diverse. Organizarea clasei se face în aşa fel încât fiecare copil să poată vedea atât profesorul cât şi pe ceilalţi copii din clasă, ceea ce presupune un număr cât mai redus de elevi în clasă. Maniera optimă de organizare spaţială a băncilor/clasei - practicată în şcolile sau clasele speciale de acest tip - este în formă de semicerc. Pentru a facilita citirea labială (de pe buze), se recomandă ca scaunul pe care stă profesorul să fie situat la aceeaşi înălţime cu cele pe care stau elevii, iar iluminarea să fie cât mai adecvată, atât spre elevi cât şi spre profesor. Tabla clasică sau un flip-chart sunt mai utile în clasele

unde învaţă copiii cu handicap auditiv decât la ceilalţi copii. Retroproiectorul sau alte mijloace de învăţământ similare sunt, de asemenea, foarte utile pentru vizualizarea unor informaţii, scheme etc.

Strategii de comunicare în clasă

Pentru a realiza comunicarea educaţională necesară în clasă, cadrul didactic trebuie să ţină cont, pe cât posibil, de următoarele cerinţe:

a) să nu le vorbească elevilor atunci când aceştia nu privesc spre profesor;

b) să se vorbească sau să se comunice non-verbal cu elevul cu probleme auditive având întotdeauna orientarea corpului spre acesta;

c) să utilizeze ori de câte ori este posibil diverse modalităţi de ilustrare vizuală a conţinutului celor prezentate;

d) copiii trebuie să conştientizeze mereu pe timpul dialogului cine este persoana care comunică în clipa respectivă;

e) cadrul didactic trebuie să fie pregătit continuu pentru a repeta comentarii, întrebări sau răspunsuri ale unui anumit copil, pentru ca toţi elevii să beneficieze de ceea ce se comunică;

f) elevii vor fi solicitaţi să pună în discuţii subiecte şi probleme ridicate de ei, chiar dacă profesorul nu le agrează sau nu înţelege limbajul non-verbal.

Unele consideraţii privind metodele şi conţinuturile de învăţare

1. Activităţi care dezvoltă limbajul şi lumea cunoaşterii

Întrucât copiilor deficienţi de auz le lipsesc multe dintre cunoştinţele şi abilităţile pe care le regăsim la ceilalţi copii de aceeaşi vârstă, cadrul didactic trebuie să acorde o mare pondere activităţilor care integrează învăţarea limbajului cu asimilarea deprinderilor practice şi a cunoştinţelor despre lume şi viaţă. Jocurile şi experienţa de cunoaştere directă, cu deosebire la vârstele mici au o importanţă covârşitoare. O importanţă deosebită o are la aceşti copii formarea percepţiei timpului. Vizualizarea poate lua în acest context forma unui calendar elaborat treptat în clasă cu ajutorul elevilor. Lecţiile şi excursiile în afara şcolii reprezintă o cale eficientă de a familiariza copiii cu lumea normală din jurul lor. Povestirile şi lecturile sunt de asemenea o metodă importantă de predare învăţare pe diferite trepte de şcolarizare. Pot fi utilizate diferite modalităţi de comunicare-verbală, mimico-gesticulara, pantomima, comunicarea prin desene etc.

2. Elemente specifice de curriculum

După unii autori (UNESCO, 1987), diferenţa principală în învăţare dintre copiii auzitori şi cei neauzitori este dată mai ales de maniera în care anumite subiecte sunt predate. Se poate urma adeseori curriculumul obişnuit - desigur în funcţie şi de asocierea sau nu a altor deficienţe (mintale mai ales), de gradul şi momentul pierderii auzului, etc. Este necesar însă un timp mai îndelungat de studiu precum şi metode specifice. Educaţia specială auditivă, a articulării (tehnica vorbirii), labiolectura şi exersarea

resturilor auditive sunt componente curriculare vitale la aceşti copii. Percepţia limbajului scris de copilul surd - mult mai uşoară decât a limbajului oral - este diferită faţă de a celorlalţi copii, faţă de a profesorului. Auzitorii folosesc scrierea ca o formă secundară de limbaj, pentru care baza este însă vorbirea. Pentru copilul surd limbajul scris este forma primară, care poate eventual servi şi ca o premisă a articulării. Surditatea poate deveni ea însăşi o temă de predare-învăţare atunci când copilul în cauză devine încrezător în calitatea sa nouă de şcolar, se percepe ca membru al unui grup de elevi (posibil surzi ca şi el). Se poate arăta ce este surditatea, ce este sunetul, care este diferenţa dintre copiii auzitori şi cei neauzitori. Este foarte important ca aceşti copii să înţeleagă de asemenea consecinţele situaţiei de a fi surd - faptul că s-ar putea să nu asimileze niciodată limbajul verbal, că din această cauză şansele lor în viaţă sunt mai reduse, dar că, în acelaşi timp pot deveni foarte buni în anumite domenii de activitate (exemplul tehnicienilor dentar).

3. Echipamente tehnice în şcoli

În ultima vreme s-au produs diverse echipamente care sprijină educaţia şcolară a copiilor surzi, în primul rând pentru a le facilita achiziţia limbajului verbal. Cel mai important mijloc tehnic este proteza auditivă individuală. Alegerea şi utilizarea corectă a protezei implică însă o serie de cerinţe, care este bine să fie cunoscute atât de părinţi cât şi de cadrele didactice. Aceasta trebuie introdusă cât mai de timpuriu posibil, trebuie să fie bine adaptată urechii şi întreţinută continuu. Pentru a se putea utiliza eficient protezele auditive, proprietăţile acustice ale clasei trebuie să fie corespunzătoare - nivelul de zgomote trebuie să nu fie prea ridicat, iar reverberaţia (ecoul) nu trebuie să fie prea puternică. Există numeroase tipuri de amplificatoare ale vocii, utilizabile în laboratoare speciale-amplificatoare de grup. Cel mai modern mijloc de amplificare este miniaturizat şi portabil, permiţând transmiterea prin radio a vocii profesorului spre proteza auditivă a fiecărui elev.

4. Unele cerinţe ale integrării în şcoala obişnuită a copiilor cu dis funcţii auditive au în vedere următoarele (cu referire la un anumit copil):

- să nu prezinte un decalaj de dezvoltare mai mare de 18 luni;
- să aibă o personalitate puternică;
- să aibă acces la servicii şi ajutor specializate, potrivit nevoilor sale;
- să posede şi să folosească echipament audiologic de foarte bună calitate;
- să aibă deprinderi auditive şi de labiolectură adecvate;
- să utilizeze cu eficienţă resturile auditive.

Este necesar, de asemenea, ca profesorii din şcolile obişnuite să manifeste înţelegere fată de aceşti elevi, să-i accepte în clasă, sa ceară sprjjinul atunci când au nevoie si să beneficieze, dacă este posibil, de o pregătire specială în acest sens. Nu mai puţin importantă este atitudinea părinţilor, nivelul de implicare şi de aşteptare al acestora privind rezultatele şcolare (şi sociale) ale fiului/fiicei.

Bibliografie:

Preda, V., Hathazi, A., Bodea-Hațegan, C. (2014).*„FUNDAMENTELE PSIHOPEDAGOGIEI SPECIALE”*, suport de curs, Cluj-Napoca

Studiu - Importanța relației profesor-elev în procesul educațional

Prof. Eftenie Ramona

În general, relaţiile dintre profesor şi elev se polarizează în jurul sentimentelor de simpatie şi încredere reciprocă sau, dimpotrivă, de antipatie, neîncredere și ostilitate. Sunt situaţii în care contactul spiritual dintre profesor şi elev rămâne în zona indiferenţei, cei doi actori ai actului educativ ignorându-se reciproc. În acest caz profesorul trebuie să ia atitudine aplicînd o condiţie esenţială a relaţiilor afective interumane, potrivit căreia simpatia şi încrederea nasc simpatie și încredere, în timp ce antipatia şi ostilitatea trezesc sentimente de asemănătoare. Profesorul trebuie să implementeze aceste relaţii, materializându-le în colaborare şi respect reciproc.Studiile efectuate în domeniu au relevat că unii profesori nu reacţionează principial nici atunci când elevii răspund corect, nici când răspund eronat. După cum afirmă elevii, unii profesori nu numai că nu se bucură când aceştia dau răspunsuri corecte, dar chiar îşi arată surprinderea, îi ironizează și ezită să îi noteze în catalog. Aceste reacţii prezintă un interes deosebit pentru studiile psihologice, care în urma cercetărilor au evidenţiat, că în acest fel se încalcă un principiu fundamental al educaţiei – stimularea prin utilizarea corectă a laudei sau a dojanei. Dacă un profesor laudă mai puțin, dar dojeneştemai mult mult, în mod evident foloseşte eronat criteriile aprecierii pozitive pentru formarea comportamentului elevului şi influenţarea pozitivă a acestuia.Utilizarea unor strategii şi tehnologii didactice moderne, centrate pe aspectul formativ al educaţiei, asigură selecţionarea şi întărirea comportamentelor adecvate, realizarea în condiţii optime a conexiunii inverse, aprecierea performanţelor şcolare ale elevilor pe baze ştiinţifice, obiective. Conform constatărilor unor sondaje realizate în rândul elevilor, unii profesori pun accentul, în aprecierile pe care le fac asupra acestora, cu precădere pe eşecurile lor, fac prognoze descurajatoare, pierzând din vedere perspectiva optimistă a evoluţiei.Autoritatea profesorului bazată pe principiul „magister dixit” trebuie înlocuită cu una întemeiată pe relaţii în care profesorul are rol de îndrumător, coordonator şi partener al activităţii elevului. Controlul agresiv al profesorului asupra elevilor are consecinţe dezastruoase. Orice încercare de a umili sau încurca un elev, mai ales în prezenţa colegilor săi, va genera un rezultat nedorit: elevul ori se inchide în sine, refuzând să mai comunice, ori reacţionează violent.Ignorarea personalităţii elevului de către profesor ameninţă nevoile şi trebuinţele spirituale de bază ale acestuia, respectul de sine, nevoia de răspuns afectiv din partea celor din jur, nevoia de securitate pe termen lung, de succes, precum şi nevoia de a aparţine unui grup şi de a fi acceptat de acesta.Metodele şi tehnicile educative tradiţionale au lăsat imaginea profesorului care încearcă să-şi domine elevii, subordonându-i, impunându-le ascultare prin metode coercitive.Este necesar ca profesorii, în totalitate, să adopte față de elevii lor, relații bazate pe colaborare, respect interpersonal, îndrumare, cu accentul mutat de pe „ce ştie” elevul, pe „ce ştie să facă” acesta. Astfel, principala activitate în procesul educativ nu este

predarea, ci angajarea elevilor în investigaţii şi lucrări independente sau în echipe.Stima şi respectul reciproc între elevi și profesori presupun și un limbaj adecvat.Expresiile ironice și jignitoare tulbură atitudinea elevilor faţă de profesorul lor, îi provoacă pe aceştia, obstrucţionează crearea unui climat favorabil în activitatea educativă. Cercetările psihopedagogice au pus în evidență faptul că folosirea abuzivă a formelor de penalizare, cum sunt ironia, jignirea, ridiculizarea, notele proaste, duce la scăderea sau chiar la dispariţia efectului lor.Cadrele didactice care stimulează elevii prin laudă, obţin rezultate mai bune în procesul educaţional. Aceștia apreciază pozitiv elevii așa-zis „problemă” chiar şi pentru unele progrese minore, încercând astfel, să le dezvolte acestora, în mod permanent, încrederea în forţele proprii. Dacă profesorul foloseşte corect aprecierea elevului, va asigura succesul demersului său educativ. Atunci când un profesor îi spune unui elev „nimic n-o să se aleagă de tine”, el nu apreciază numai o situaţie prezentă, ci îşi exprimă convingerea personală, previziunea asupra dezvoltării viitoare a acestuia, ceea ce ar putea conduce la influenţarea decisivă a viitorului acestuia, prin scăderea stimei de sine, prin demoralizare şi abandon. Performanţele elevului nu numai că nu vor creşte, ci vor scădea atât de mult încât ar putea pune în pericol dezvoltarea psihică viitoare a acestuia.Profesorul/ educatorul trebuie să conştientizeze răspunderea covârşitoare pe care o are în configurarea premiselor succesului sau eşecului şcolar al elevului, să aibă grijă ca, în derularea procesului instructiv-educativ, să nu-i lezeze acestuia personalitatea, demoralizându-l. El are obligaţia, legală şi morală, să contribuie la formarea şi dezvoltarea personalităţii elevului, să-l stimuleze pe acesta să înveţe să gândească şi să acţioneze singur, pentru ca, la finalul studiilor, să îşi poată construi singur viitorul.

Bibliografie

1. Iucu, R., 2001. Managementul şi gestiunea clasei de elevi fundamente teoretico - metodologice”. Editura Polirom: Iaşi, 2001.
2. Şoitu, L., 1997. Pedagogia comunicării. Editura Didactică şi Pedagogică:Bucureşti.
3. Răşcanu, R., 2002. Psihologie şi comunicare. Editura Universității: București.
4. Pânişoară, I.O., 2004. Comunicarea eficientă. Editura Polirom: Iaşi.
5. Stanton, N., 1995. Comunicarea. Editura Ştiinţă şi Tehnică: Bucureşti.
6. Cosmovici, A. & Iacob, L, 1999, Psihologie şcolară. Editura Polirom: Iaşi.

IMPORTANŢA STUDIULUI DE CAZ ÎN REALIZAREA PROGRAMULUI EDUCAŢIONAL RECUPERATORIU AL COPILULUI CU CES

Crinela Grigorescu, prof. înv. primar,
Şcoala Gimnazială Nr. 84 Bucureşti, sectorul 3
Marin Constanța, prof. înv. primar,
Școala Gimnazială Nr. 84 București, sectorul 3

Şcoala trebuie să asigure şanse egale tuturor elevilor. A asigura şanse egale elevilor înseamnă a asigura posibilităţi maxime de dezvoltare fiecăruia, în funcţie de aptitudinile, interesele sale.

Pentru ca activitatea instructiv-educativă să fie profitabilă pentru toţi elevii, aceasta trebuie să se realizeze diferenţiat. Educaţia diferenţiată vizează adaptarea activităţii de instruire la posibilităţile diferite ale elevilor, la capacitatea de înţelegere şi ritmul de lucru propriu unor grupuri de elevi sau chiar fiecărui elev în parte. Pentru ca educaţia copiilor cu cerinţe speciale să fie eficientă, pe de o parte trebuie să aibă un caracter integrat (să nu rupă copilul de familie şi societate şi să nu-l izoleze în instituţii), iar pe de altă parte trebuie să aibă un caracter diferenţiat, să fie adaptată particularităţilor elevilor.

Pentru ca educaţia integrată să fie eficientă, cadrele didactice trebuie să aibă o atitudine pozitivă faţă de copiii cu cerinţe educative speciale şi trebuie să cunoască bine problemele particulare ale elevilor deficienţi din clasă. De asemenea, cadrele didactice trebuie să fie sprijinite de medici, psihologi, logopezi şi alţi specialişti din domeniul psihopedagogiei speciale.

Copilul cu CES trebuie considerat ca făcând parte din societate. Nu-l putem ascunde, el nu are nevoie de mila noastră, ci de ajutorul nostru, lăsându-l să crească alături de ceilalţi copii. Fiecare cadru didactic pus în ipostaza de a avea în colectivitatea sa un copil cu cerinţe educative speciale acţionează în urma unei reflecţii îndelungate, a unei analize amănunţite a capacităţilor şi comportamentelor acestuia, folosind metoda studiului de caz, studiu care îl va ajuta să dezvolte un program educaţional recuperatoriu al acestui copil. Astfel, în continuare, prezentăm un studiu de caz al unui copil cu deficienţă mintală uşoară, integrat în şcoala noastră.

I. Date personale:

Nume şi prenume: A. S.

Vârsta: 11 ani şi 9 luni

Clasa: a IV-a

Şcoala Gimnazială Nr. 84 Bucureşti, sectorul 3

Diagnostic: deficienţă mintală uşoară, comportament cu note autiste, dislexie, limbaj fragmentat, ecolalie, bizarerii comportamentale, instabilitate psihomotorie.

II. Date familiale:

Numele şi prenumele părinţilor:

Tata: : Mohamed Kamal

Mama: : Daniela

Vârstă şi profesie:

Tata: 46 de ani, comerciant;

Mama: 40 de ani, economist.

Natura familiei : elevul provine dintr-o familie organizată, de condiţie socio- economică şi culturală ridicată.

Bugetul familiei : mai mult decât suficient.

Numărul fraţilor : un frate de 14 ani

Eventuale antecedente familiare deficitare : nu există.

Relaţii familiale : familie în care predomină afecţiunea şi interesul faţă de copii şi preocupările lor.

Atitudinea familiei faţă de copil : familia se preocupă de copil în permanenţă, discută cu el şi manifestă afecţiune faţă de acesta, îl încurajează în multe activităţi, părinţii fiind interesaţi de reuşita copilului.

Colaborarea cu şcoala : părinţii se implică activ în demersul educativ al copilului, colaborând fructuos cu învăţătoarea acestuia.

III. Date psihologice semnificative:

1. Nivelul de inteligenţă:

- necorespunzător vârstei.

2. Percepţii şi reprezentări:

- câmp perceptiv îngust, imagini perceptive sărace, fragmentare, desprinde din imagini detalii puţine;

- bagaj sărac de reprezentări.

3. Memoria:

- are un ritm lent de însuşire a informaţiilor;

- păstrarea este instabilă;

- memoria mecanică mai dezvoltată decât cea logică;

- eficienţa memoriei este diminuată.

4. Atenţia:

- insuficientă concentrare şi stabilitate a atenţiei (hiperactivitate cu deficit de atenţie);

- distributivitatea şi flexibilitatea atenţiei sunt aproape inexistente;

- volumul atenţiei este redus.

5. Gândirea:

- este elementară, legată de concret, lentă;

- operaţia de analiză este superficială, incompletă (pus în faţa unei sarcini trece direct, impulsiv la rezolvarea ei, fără să o analizeze, orientându-se după situaţii desfăşurate anterior);

- dificultăţi în înţelegerea conceptelor, în trecerea de la concret la abstract, de la particular la general;

- nu se descurcă singur în rezolvarea unei sarcini de învăţare, aplică greu cele învăţate într-o situaţie nouă.

6. Limbajul:

- tulburări de pronunţie (articulează greu sunete, vorbirea fiind aproape de neînţeles pentru cel care îl ascultă);

- vocabularul este sărac, întâmpinând dificultăţi în exprimarea gândurilor, în formularea propoziţiilor;

- nu cunoaşte semnificaţia multiplă a cuvintelor;

- tulburări ale citit-scrisului (citeşte greoi, silabisind cuvintele, expresivitatea citirii fiind aproape inexistentă, conştientizează cu dificultate cele citite; copiază şi transcrie literă cu literă cuvinte şi propoziţii; la dictare înlocuieşte sau substituie litere, omite sau adaugă litere în cuvinte; scrisul este ilizibil, literele sunt mari şi depăşesc spaţiul de scriere).

7. Psihomotricitatea:

- rigiditate în mişcări, lipsă de precizie, viteză scăzută;

- se orientează în spaţiul apropiat;

- lateralitate manuală – stângă;

- agitaţie psihomotorie.

8. Afectivitate:

- instabilitate emotivă (ieşiri necontrolate dacă i se atrage atenţia că a greşit);

- manifestă opoziţionism când este solicitat în rezolvarea sarcinilor de învăţare.

9. Stilul de muncă:

- dezorganizat;

- îi lipseşte motivaţia.

10. Conduita elevului la lecţie şi în clasă:

- la lecţii este de obicei pasiv, răspunde doar la solicitări;

- în timpul orelor, câteodată, se plimbă prin clasă, vorbeşte singur şi incoerent, gesticulează.

11. Conduita în grup, integrarea socială a elevuului:

- preferă să stea singur, retras faţă de ceilalţi;

- participă la activitatea de grup numai dacă este solicitat;

- colegii îi sunt alături, empatizează.

12. Trăsături de personalitate:

- câteodată agresiv, nesigur, se adaptează greu şi nu este rezistent la solicitări repetate;
- reacţionează exagerat la schimbări;
- capacitate redusă de autocontrol şi autoreglare;
- atitudine pozitivă faţă de sine (stimă de sine crescută).

IV. Servicii terapeutice de care beneficiază copilul:

Activităţi suplimentare de terapie a tulburărilor de limbaj în cadrul Centrului “Napocensis Medical Center”.

V. Strategii concrete folosite de cadrul didactic în vederea integrării elevului:

- tratarea diferenţiată a elevului cu CES (curriculum adaptat, plan de intervenţie personalizat);
- aplicarea unor strategii diferite de evaluare;
- menţinerea unei colaborări permanente între familie, colectivul profesoral, şi profesorul de terapie a tulburărilor de limbaj, în vederea aflării celei mai bune modalităţi de progres şcolar;
- participarea la toate activităţile extracurriculare ale clasei;
- stimularea motivaţiei pentru învăţare, folosind metoda premierii.

Pe baza acestui tablou psiho – comportamental cadrul didactic poate realiza adaptarea curriculară şi planul de intervenţie personalizat, insistând cu precădere asupra deficienţelor de limbaj şi a celor cognitive. Programul educaţional recuperatoriu îl orientează în activitatea sa de stimulare a elevului în vederea reducerii dificultăţilor de învăţare prin exersarea şi dezvoltarea proceselor psihice (memorie, atenţie, motivaţie), a unor trăsături pozitive de personalitate din domeniul afectiv şi motivaţional, a deprinderilor de muncă individuală.

FIECARE COPIL CONTEAZĂ....

Prof. Pică Costel
Școala Gimnazială Nr.3, Mangalia, jud. Constanța

Şcoala are datoria de a asigura şanse egale tuturor elevilor. A asigura şanse egale elevilor înseamnă a asigura posibilităţi maxime de dezvoltare fiecăruia, în funcţie de aptitudinile şi interesele sale. Educaţia incluzivă a devenit parte integrantă a educaţiei pentru toţi şi constituie răspunsul şcolii la nevoile ce decurg din diversitatea copiilor. Sunt aduşi elevii împreună într-o sală de clasă şi într-o comunitate, indiferent de punctele lor forte sau punctele slabe în orice domeniu, cautându-se maximizarea potenţialului tuturor. Fiecare copil este unic, cu necesităţi diferite. Noi, adulţii, părinţi şi dascăli deopotrivă, încearcăm să-i educăm, astfel încât să devină, la rândul lor, adulţi fericiţi, iubitori şi eficienţi. Însă există copii marginalizaţi, defavorizaţi şi/sau excluşi de la educaţie. Aceştia sunt cei pentru care educaţia incluzivă a devenit o şansă pentru o dezvoltare armonioasă. Rolul esenţial în educaţia integrată îl deţine dirigintele clasei, care devine principalul factor de acţiune şi de coordonare a realizării programului pedagogic individual pentru elevi. Acesta trebuie :

- să elaborareze un program pedagogic individualizat.

- să-şi îmbogăţească pregătirea cu elemente care să-i faciliteze includerea optimă în clasă a acestor elevi şi asigurarea de şanse egale pentru aceştia la educaţie;

- să manifeste interes continuu pentru identificarea, evaluarea şi reprogramarea periodică a conţinuturilor învăţării pentru fiecare elev;

- să coopereze cu ceilalţi membri ai echipei educaţionale, dar şi cu familia elevului.

Educaţia incluzivă promovează egalitatea şanselor, oferind sprijin pentru învăţare şi acestor copii, care nu reuşesc să se adapteze la exigenţele şcolii, care întâmpină dificultăţi în învăţare, care uneori vor, dar…nu pot. Incluziunea presupune nu doar acceptarea, tolerarea copiilor cu nevoi speciale într-o clasă din învătământul de masă ci şi adaptare la cerinţele acestor copii, cuprinderea acestora în programele educaţionale alături de copii normali, dar şi responsabilitatea de a le asigura în acelaşi timp servicii de specialitate, programe de sprijin individualizate. Înseamnă asumarea unor schimbări în organizarea şi dezvoltarea activităţilor instructiv – educative derulate în şcoală. Dar în condiţiile actuale, într-o perioadă de transformări continue, patronate de lipsuri materiale, când numărul de copiii la clasă este încă destul de mare, când prezenţa unui profesor de sprijin care să fie alături de copilul cu ADHD reprezintă doar o dorinţă a dirigintelui, responsabilitatea pentru educarea unui astfel de copil

pentru sprijinirea familiei lui cade pe umerii profesorilor şi a psihologului din şcoală (acolo unde acesta există).

La un nivel fundamental, incluziunea este, de fapt, corectitudine. Depinde şi de noi să le deschidem drumul pe care pornesc, pentru că nu putem să-i ignoram şi nici să-i excludem. Ei vor fi cei alături de care vor trăi copiii noştri, ei sunt copiii noştri, adulţii de mâine. Este nevoie ca profesorul să aibă în vedere faptul că “fiecare om în acelaşi timp seamănă cu toţi, seamănă cu unii şi nu seamănă cu nimeni”(V.Pavelcu), căci aşa cum nu există doi fulgi de nea în natură care să aibă acelaşi desen, două apusuri de soare identice, tot aşa omul – copil este unic - unicitate irepetabilă. Esenţială este modalitatea prin care putem stârni curiozitatea şi imaginaţia fiecărui copil. Stă în puterea educatorului să găsească bobul de rouă şi raza de lumină pe care să le insereze în sămânţa cu rod curat a minţii copilului, astfel încât acesta să rodească şi să înflorească. Şi totuşi, cel mai important lucru este să putem să facem ca rozul zâmbetului să persiste pe feţele pure ale copiilor noştri. Zâmbetul este un gest tandru de prietenie. El destinde sufletul împovărat şi redă speranţa celui descumpănit. Este nevoie uneori de un singur zâmbet, căci el dureză un moment, dar se păstrează în minte, veșnic!

Există tot mai mulți copii cu CES care sunt integrați în învățământul de masă și care necesită o atenție deosebită din partea dirigintelui sau a profesorilor care predau la clasa respectivă. Pentru a se realiza un progres în activitatea didactică, pentru un astfel de copil cu CES, este necesară o muncă în plus pentru profesorii clasei. Reușita va fi mai mare și feed-back-ul mai bun dacă se realizează un Plan de Intervenție Personalizat pentru un elev cu CES, de unde putem pleca cu o evaluare inițială și putem ajunge la o evaluare finală, realizând un progres în asimilarea informațiilor și a deprinderilor de comportament, bineînteles ajutați și de o programă adaptată nevoilor elevului respectiv. Strategia didactică aleasă de profesor, empatia, atenția acordată elevului cu cerințe educaționale speciale, încrederea oferiă, sprijinul colegilor elevului pentru integrarea lui în cadrul colectivului de elevi, implicarea familiei elevului, toate acestea pot duce la o educație de calitate oferită de către sistemul de învățământ actual.

Iată un model de raport individualizat de activitate școlară pentru un elev cu CES:

Raport individualizat de activitate școlară pentru elev cu cerințe educative speciale

Numele şi prenumele beneficiarului: N.L.G., clasa a VIII-a D

Școala Gimnazială Nr.3, Mangalia

Clasa: a VIII-a / An școlar: 2022/ 2023

Prof.**:** PICĂ COSTEL

Problemele cu care se confruntă elevul (rezultatele evaluării complexe):

În perioada 20 septembrie – 15 octombrie 2022, am desfăşurat evaluarea iniţială, în urma căreia am constatat:

-nu cunoaşte toate datele despre universul său de cunoaştere;

- îşi adaptează răspunsurile cu ajutorul profesorului;

-vocabular redus, posibilităţi de exprimare reduse; vorbire ezitantă, încetinită;

-în scris apar omisiuni şi înlocuiri de litere;

-deficit de menţinere a atenţiei concentrate;

-memorie mecanică, sunt necesare multe exerciţii de memorare pentru fixarea unui material;

-rezolvă cu ajutorul profesorului cerinţele;

-operaţiile gândirii sunt slab dezvoltate;

-imaginaţia este medie;

-uneori este pasivă, aşteaptă să fie solicitată la lecţie;

-nu scrie corect cuvintele care cuprind grupuri de litere;

La evaluarea iniţială a obţinut nota 6 deoarece deţine puțină informaţie de specialitate, nu operează cu concepte religioase.

Prin programul de intervenţie personalizat îmi propun un progres al elevului N.L.G.

La evaluarea finală a obţinut un progres, urcând la nota 9, reuşind să dobândească mai multe informaţii și deprinderi de comportament moral-religios.

Bibliografie

1. Vrăjmaş, Traian, Învăţământul integrat şi/sau incluziv, Editura Aramis, Bucureşti, 2001;

2. http://educatieincluziva.info/ce_este_educatia_incluziva

Predarea Limbii Engleze pentru Copiii cu Cerințe Educaționale Speciale (CES): O Abordare Integrată și Personalizată

Dr. PUSKAS-BAJKO ALBINA

În era globalizării, cunoașterea limbii engleze devine din ce în ce mai importantă. Totuși, predarea acestei limbi poate prezenta provocări semnificative, mai ales când se adresează copiilor cu Cerințe Educaționale Speciale (CES). Acești copii necesită metode de predare adaptate nevoilor lor specifice pentru a asigura o învățare eficientă și incluzivă.

Identificarea și Evaluarea Nevoilor

Primul pas în predarea limbii engleze copiilor cu CES este evaluarea nevoilor specifice ale fiecărui elev. Acest proces implică colaborarea dintre profesori, părinți, psihologi și alți specialiști pentru a crea un profil detaliat al elevului. Evaluarea ar trebui să includă:

Nivelul de cunoaștere a limbii materne: Este esențial să se înțeleagă nivelul de competență lingvistică al elevului în limba maternă, deoarece aceasta poate influența învățarea unei limbi străine. Este nevoie de un diagnostic specific: Înțelegerea tipului de CES (de exemplu, dislexie, autism, ADHD) și a implicațiilor acestuia asupra învățării. Se iau în considerare abilități cognitive și stiluri de învățare: Evaluarea modalităților prin care elevul învață cel mai eficient (vizual, auditiv, kinestezic).

Metode și Strategii de Predare. Diferențierea și Personalizarea Învățării

Diferențierea în predare este crucială pentru a răspunde diverselor nevoi ale copiilor cu CES. Aceasta poate fi realizată prin adaptarea conținutului, procesului, produsului și mediului de învățare.

Adaptarea Conținutului: Utilizarea materialelor de învățare care sunt accesibile și relevante pentru elevi. De exemplu, folosirea textelor simplificate sau a resurselor vizuale pentru a sprijini înțelegerea.

Adaptarea Procesului: Implementarea tehnicilor multisenzoriale care implică folosirea simultană a mai multor simțuri (de exemplu, combinarea vizualului cu auditivul și kinestezicul) pentru a facilita învățarea.

Adaptarea Produsului: Permisiunea elevilor de a-și demonstra învățarea în moduri diferite (de exemplu, prin prezentări orale, desene, jocuri de rol).

Adaptarea Mediului de Învățare: Crearea unui mediu de învățare sigur și incluziv care să reducă stresul și anxietatea. Acest lucru poate implica aranjarea fizică a clasei pentru a minimiza distragerile sau folosirea tehnologiilor asistive.

Tehnici Specifice pentru Diverse Tipuri de CES : **Dislexie**: Utilizarea fonturilor speciale (de exemplu, OpenDyslexic), accentuarea învățării fonetice, și oferirea de mai mult timp pentru citit și scris. **Autism**: Structurarea lecțiilor într-un mod clar și predictibil, folosirea suporturilor vizuale și asigurarea unui mediu de învățare stabil. **ADHD**: Implementarea activităților care necesită mișcare și interacțiune, precum și împărțirea sarcinilor mari în pași mici și gestionabili.

Importanța Evaluării Continue

Evaluarea continuă este esențială pentru a monitoriza progresul și a ajusta strategiile de predare. Aceasta poate include evaluări formale și informale, feedback regulat și ajustări în timp real ale planurilor de lecție.

Colaborarea între Specialiști

Predarea limbii engleze copiilor cu CES necesită o abordare integrată, implicând colaborarea între profesori, părinți, terapeuți și alți specialiști. Comunicarea constantă și partajarea de informații pot contribui la dezvoltarea unor strategii educaționale eficiente și la succesul pe termen lung al elevilor. Se recomandă folosirea jocurilor didactice în cadrul relor de limbi străine, categorizate după rostul lor. În cadrul acestei categorisiri, reunim jocuri didactice (adaptate și preluate din Kolozsvari, 2009, Muntean, 2011, Ivanov, 2015). precum: jocul didactic „Scara”: exersarea pronunțării corecte cu claritate, exactitate și siguranță a consoanelor și a grupurilor de consoane (Kolozsvari, 2009); jocul didactic „Atenție, începe!”: formarea deprinderii de pronunție corectă a sunetelor limbii (Kolozsvari, 2009); jocul didactic „Spune ce face”: realizarea asocierilor cuvânt – imagine – acțiune și aprofundarea și precizarea noțiunilor legate de mijloacele de locomoție, realizarea oscilației verbale între obiectele și fenomenele date (Kolozsvari, 2009); jocul didactic „Ce faci?”: fixarea reprezentării de timp: ziua, noaptea, dimineața, prânz, seara (Kolozsvari, 2009); jocul didactic „La cine zboară porumbelul?”: exprimarea clară, în propoziții simple și corecte, denumirea corectă a numelui copilului la care zboară porumbelul (Kolozsvari, 2009); jocul didactic „Mai spune ceva!”: pronunțarea corectă a cuvintelor și alcătuirea de propoziții plecând de la un cuvânt dat (Kolozsvari, 2009); jocul didactic: „La șezătoare”: recitarea expresivă a poeziilor, ghicitorilor, cântecelor învățate, exersarea memoriei (Kolozsvari, 2009); jocul didactic „Traista cu povești”: repetarea unor povești învățate, formarea unor deprinderi de a povesti pe baza unui material intuitiv (Kolozsvari, 2009); jocul didactic „Deschide urechea bine”: dezvoltarea auzului fonematic (Kolozsvari, 2009); jocul didactic „Repetă ce spun eu!”: dezvoltarea acuității auditive în scopul distingerii sunetelor și pronunțării corecte a fiecărui cuvânt și a cuvintelor (Kolozsvari, 2009); jocul didactic „Recunoaște sunetul!”: dezvoltarea percepției auditive, a preciziei localizării în funcție de specificul sunetului, distanța și direcția de emisie, dezvoltarea atenției (Kolozsvari, 2009); jocul didactic „Spune unde mă găsesc?”: dezvoltarea auzului fonematic (Kolozsvari, 2009); jocul didactic „Uite-așa!”:

dezvoltarea auzului fonematic, pronunțarea corectă a cuvintelor și exprimarea clară, în propoziții simple și corecte (Muntean, 2011); jocul didactic „Străfurnica și strălicuriciul”: corectarea stigmatismului – pentru sunetul S (Ivanov, 2015); jocul didactic „Străfurnica și bufnița magistrat”: optimizarea mecanismelor de articulație pentru consoanele F și V (Ivanov, 2015); jocul didactic „Străfurnica și bobul de piper”: optimizarea mecanismelor de articulație pentru consoana P și B (Ivanov, 2015); jocul didactic „Străfurnica și elefantul Elmo”: optimizarea mecanismelor de articulație pentru vocala E (Ivanov, 2015); jocul didactic „Străfurnica și pisica Volga”: optimizarea mecanismelor de articulație pentru

consoana V (Ivanov, 2015); jocul didactic „Străfurnica și jderul magician”: optimizarea mecanismelor de articulație pentru sunetul J (Ivanov, 2015); jocul didactic „Străfurnica și leuțul Lukis”: optimizarea mecanismelor de articulație pentru sunetul L (Ivanov, 2015);

Concluzie

Predarea limbii engleze copiilor cu Cerințe Educaționale Speciale este o provocare, dar și o oportunitate de a dezvolta practici educaționale inovatoare și incluzive. Prin identificarea și evaluarea corectă a nevoilor elevilor, adaptarea metodelor de predare și colaborarea între specialiști, putem asigura un mediu de învățare în care toți elevii să aibă șansa de a excela.

Bibliografie:

1. Bodea-Hațegan, C., 2016, „Logopedia- terapia tulburărilor de limbaj. Structuri deschise, Editura Trei, București

2. Gherguţ, Alois, 2006, Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale, Editura Polirom, Iaşi.

3. Ivanov, C., 2015, „Străfurnica și prietenii săi: Manual de dicție pentru copii între 3 și 12 ani”, Editura Favorit, București

4. Kolozsvari, A., 2009, „Jocul didactic în activitățile de stimulare a limbajului la copiii cu ces”, Editura Eurotip, Baia Mare

5. Ministerul Educației, 2021, „Programa școlară pentru disciplina Citire – Scriere – Comunicare”, Învățământ special, Clasele pregătitoare – a IV-a, Dizabilități intelectuale ușoare și moderate,

6. Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 520 bis/19.V.2021: Anexa nr. II la Ordinul Ministrului Educației, nr. 3702 / 21.04.2021, București

7. Popescu, G., & Pleșa, O. (coord). (1998). Handicap, readaptare, integrare. București: Pro Humanitate.

8. Verza, E., & Paun, E. (1998). Educatia integrată a copiilor cu handicap. Unicef.

9. Vrăjmaș, T. (2001). Învăţământul integrat şi/sau incluziv pentru copiii cu cerinţe educative speciale. București: Aramis.

Provocări şi dileme în integrarea copiilor cu CES

Prof. înv. primar dr. Mărgărit-Bărăitaru Monica
Şcoala Gimnazială „I.G.Duca”, Bucureşti

„Poate că nu suntem capabili să pregătim viitorul pentru copiii noştri, dar putem cel puţin să ne pregătim copiii pentru viitor.”

Franklin Delano Roosevelt

În ultima perioadă, învăţământul românesc a devenit din ce în ce mai deschis la ideea de incluziune a copiilor cu CES. O multitudine de proiecte-pilot, care s-au efectuat în ţara noastră, au scos în evidenţă faptul că integrarea copiilor cu CES în şcolile obişnuite se poate face. Dintr-un studiu recent reiese faptul că un număr semnificativ de copii cu CES, înscrişi în învăţământul de masă şi părinţii lor se declară mulțumiți de experienţa de învăţare din şcolile de masă şi de serviciile educaţionale de care au beneficiat. Cel mai complicat este procesul de incluziune a elevilor ce provin din medii defavorizate.

Foarte dificil este de schimbat mentalităţile, având în vedere faptul că, în ţara noastră, a existat obişnuinţa ca elevii cu CES sau cei care nu se adaptau în şcolile de masă să fie orientaţi spre reţeaua de şcoli speciale.

Învăţământul românesc se confruntă cu o serie de dificultăţi: slaba finanţare, performanţe scăzute la testări, o rată ridicată a abandonului şcolar, număr limitat de şcoli cu adevărat incluzive. Aceste motive, fac ca principiul incluziunii, poate determina situaţii de neadaptare şcolară sau de absolvire a învăţământului obligatoriu, dar fără a li se asigura elevilor o educaţie de bază, care să-i ajute în integrarea lor socială şi profesională.

În vederea găsirii celei mai bune forme de educaţie pentru copiii cu CES, a programelor care să-i ajute să le fie stimulat potenţialul şi să le sprijine dezvoltarea, se pune accent pe identificarea şi evaluarea dizabilităţilor, precum şi a cerinţelor speciale de educaţie.

Dileme în integrarea copiilor cu CES

- care este şcoala cea mai potrivită pentru copil – cea de masă sau cea specială;
- păstrarea copilului în familie ori instituţionalizarea lui.

Specialiştii recomandă înscrierea copilului într-o şcoală de masă, motivând faptul că palierele de dezvoltare pot cunoaşte o evoluţie inegală, ceea ce dă impresia că este o deficienţă, dar, în timp, acel copil poate recupera stagnarea. În plus, o dată intrat într-o şcoală specială, revenirea în învăţământul de masă se va face cu mai dificil. În astfel de cazuri, riscul cel mai mare este de a marca negativ traseul şcolar al unui copil (Vrăsmaş, 2010: 29).

Nu este recomandată integrarea în şcoala de masă a copiilor cu deficienţe mentale moderate sau severe. Dacă copilul este diagnosticat cu deficienţă mentală uşoară, cu hiperkinezie, cu autism, cu intelect conservat se preferă ca el să frecventeze învăţământul de masă.

Chiar şi susţinătorii incluziunii copiilor cu cerinţe educative speciale sunt de părere că „nu toţi copiii pot şi nu toţi copiii trebuie menţinuţi în şcoala de masă” (Bolea, 2007: 244).

Din cauza faptului că se lucrează foarte greu cu colective diverse de elevi, și a presiunii părinţilor copiilor obişnuiţi care doresc rezultate bune de la copii la diferite concursuri şcolare şi extraşcolare, profesorii încearcă să niveleze clasele, sau să-i ignore pe copiii cu CES. Deoarece se pune accent atât pe performanţă şi pe educaţie de calitate, cât şi pe individualizarea educaţiei pentru elevii cu CES, este nevoie de o pregătire a cadrelor didactice, să fie rezistente la stres şi să utilizeze metode moderne de predare–învăţare–evaluare.

Strategii şi intervenţii utile în integrarea elevilor cu CES în şcolile de masă

Copiii cu C.E.S. pot să-şi exprime propriile capacităţi prin joc, astfel căpătând informaţii despre lumea în care trăieşte, intră în contact cu oamenii şi cu obiectele din mediul înconjurator şi învaţă să se orienteze în spaţiu şi timp. Datorită faptului că se desfăşoară mai ales în grup, jocul asigură socializarea. Jocurile sociale sunt necesare pentru persoanele cu handicap, întrucât le oferă şansa de a juca cu alţi copii, orice joc având nevoie de minim două persoane pentru a se desfăşura. Jocurile trebuie însă să fie adaptate în funcţie de deficienţa copilului. Copiii cu tulburări de comportament trebuie să fie permanent sub observaţie, iar la cei cu ADHD jocurile trebuie să fie cât mai variate.

Unii elevi au nevoie de o terapie a tulburărilor de vorbire şi de limbaj şi de psihoterapie individuală şi de grup pentru sprijinirea integrării pe plan social.

De asemenea copiii au nevoie de ajutor suplimentar din partea profesorilor şi colegilor, fiind nevoie să primească în activitatea şcolară conţinuturi şi sarcini simplificate.

Elevii cu tulburări vizuale, tulburări de auz, cu dizabilităţi fizice, necesită programe şi modalităţi de predare adaptate cerinţelor lor educative, programe de terapie, rampe de acces pentru deplasare, asistenţă medicală specializată, asistenţă psihoterapeutică.

Elevii ce prezintă tulburări emoţionale trebuie să fie din timp identificaţi astfel încât consultarea psihologului, a medicului neuropsihiatru şi terapia să fie facute cât mai precoce, cu implicarea tuturor factorilor educaţionali (familie, cadre didactice). Consilierul şcolar este şi el de un real ajutor, el oferind consilierea elevului şi a familiei.

Din experienţa personală putem afirma că profesorul poate folosi în procesul de predare-învăţare, evaluare diverse strategii şi intervenţii utile:

- Crearea unui climat afectiv-pozitiv, confortabil și stimularea încrederii în sine şi a motivaţiei pentru învăţare;

- Încurajarea sprijinului şi cooperării din partea colegilor, formarea unei atitudini pozitive a colegilor, încurajarea independenţei, eforturilor, creşterea autonomiei personale;
- Folosirea frecventă a sistemului de recompense, laude, încurajări, întărirea pozitivă, astfel încât să fie încurajat şi evidenţiat cel mai mic progres;
- Centrarea învăţării pe activitatea practică şi folosirea învăţării afective ;
- Sarcini în etape mici și adaptarea metodelor şi mijloacelor de învăţare, evaluare;
- Sprijinirea elevului să devină membru al unui grup;
- Organizarea unor activităţi de grup care să stimuleze comunicarea şi relaţionarea interpersonală (jocuri, excursii, activităţi extraşcolare, activităţi sportive, de echipă);
- Folosirea unui limbaj simplu, accesibil elevului şi nivelului lui de înţelegere;
- Instrucţiuni clare privind sarcinile şi elaborarea unor programe individuale de lucru;
- Stabilirea foarte clară a regulilor şi consecinţelor nerespectării lor în clasă şi aplicarea lor constantă;
- Aşezarea copiilor cu hiperactivitate şi deficit de atenţie în primele banci, pentru a nu distrage atenţia restul colectivului, eventual în apropierea elevilor care sunt acceptaţi de colectiv ca modele pozitive;

Abordarea incluzivă susţine că şcolile au responsabilitatea de a-i ajuta pe elevi să depăşească barierele din calea învăţării şi că cei mai buni profesori sunt aceia care au abilităţile necesare pentru a-i ajuta pe elevi să reuşească acest lucru. Pentru aceasta şcoala trebuie să dispună de strategii funcţionale pentru a aborda măsuri practice care să faciliteze îndepărtarea barierelor cu care se confruntă elevii în calea participării lor la educaţie. Putem stabili relaţii de colaborare cu autoritaţile locale, părinţii şi reprezentanţii comunităţii.

Într-o abordare incluzivă, toţi elevii trebuie consideraţi la fel de importanţi, fiecăruia să îi fie valorificate calităţile, pornind de la premisa că fiecare elev este capabil să realizeze ceva bun.

Concluzii

Toate aceste premise ale integrării copiilor cu CES rămân cel puțin parțial la stadiul de teorie. Obișnuiți cu un sistem tradiționalist, bine înrădăcinat, educația din România nu de puține ori creează disconfort și neplăcere elevilor, părinților sau chiar și cadrelor didactice. De cele mai multe ori acest fenomen, extrem de răspândit, se remarcă în cazurile copiilor integrați în învățământul de masă, care trebuie să facă față acelorași standarde educaționale ca și ceilalți copii, apărând astfel fenomene de excludere și de ignorare, în însăși instituțiile care se autointitulează incluzive. Un rol dominant îl au profesorii sau educatorii de la clasele cu copii cu CES integrați, care ar trebui în mod normal să se ocupe de acești elevi, urmărind o programă adaptată, abordând o metodologie de predare - învățare - evaluare care să se preteze atât pe nevoile și capacitățile copiilor normali cât și ale celor cu CES, să

prezinte interes față de progresul acestor elevi și să supervizeze în permanență nivelul lor de achiziție alături de o echipă formată la nivelul școlii din profesorul de la clasă, profesorul de sprijin, directorul școlii, părinți, asistenți sociali etc.

Cele mai utilizate metode şi tehnici de sprijinire a învăţării în clasă sunt: climatul social favorabil, cunoaşterea ritmului de învăţare şi a posibilităţilor fiecărui elev, învăţarea în perechi, echipa de profesori în predare, părinţii ca parteneri, îmbunătăţirea formelor de întâlnire cu părinţii. Accesul copiilor cu CES în învăţământul de masă nu trebuie privit ca fiind rodul unor acte de caritate, ci ca un drept legitim, întrucât societatea aparţine tuturor cetăţenilor şi nu există niciun argument de discriminare. Procesul de integrare, fiind un proces dificil, depinde foarte mult de atitudinea celor care sunt chemaţi să-i dea viaţă şi de profesionalismul lor.

Școala incluzivă asigură cel puțin la nivel teoretic o educație de calitate tuturor educabililor, în alt sens decât cel consacrat de școala obișnuită și școala specială. În România, totuși, eforturile vor trebui să fie mult mai mari pentru ca diferența între învățământul tradițional și școala de tip incluziv să fie semnificativă și la nivel practic, nu doar teoretic.

Bibliografie:

1) Bolea, A., (2007), *Şcoala românească – şcoală incluzivă,* în „Analele Institutului de Istorie G. Bariţ din Cluj-Napoca, Seria Humanistica”, p. 233–254;

2) Moldovan, O., Bălaş-Timar, **D**., (2006), *Psihopedagogia copiilor cu handicap de vedere*, Arad, Editura Universităţii „Aurel Vlaicu”;

3) Vrăsmaş, T. (coord.), (2010), *Incluziunea şcolară a copiilor cu cerinţe educaţionale speciale. Aspiraţii şi realităţi*, Bucureşti, Editura Vanemonde;

RESPONSABILITATEA MANAGERULUI ÎN ASIGURAREA ACCESULUI LA EDUCAȚIE PENTRU TOȚI ELEVII. PROMOVAREA UNEI EDUCAȚII INCLUSIVĂ ȘI ECHITABILĂ.
- studiu de caz -

prof. înv. primar Grad Maria,
Școala Gimnazială ,,Dragoș Vodă”, Moisei – Maramureș

Responsabilitatea managerului în asigurarea accesului la educație pentru toți elevii este de o importanță crucială în contextul unei societăți moderne și echitabile. Într-o lume în continuă schimbare și dezvoltare, educația joacă un rol esențial în pregătirea noilor generații pentru viitor și în crearea unei societăți informate și progresiste. Astfel, managerul școlar trebuie să fie un lider vizionar și implicat activ în promovarea accesului la educație pentru toți copiii, indiferent de originea socio-economică, etnie, sex sau alte diferențe. Asigurarea accesului la educație înseamnă crearea unui mediu școlar incluziv și deschis tuturor.

Managerul trebuie să se asigure că toți copiii sunt primiți cu brațele deschise în instituție și că sunt tratați cu respect și egalitate. Trebuie să se lupte împotriva discriminării și să promoveze o cultură a diversității și a acceptării în școală. Pentru a asigura accesul la educație, poate fi necesară și implementarea unor măsuri de sprijin suplimentar pentru elevii cu nevoi speciale sau care provin din medii defavorizate.

Managerul școlar are responsabilitatea de a asigura că resursele educaționale sunt distribuite în mod echitabil și eficient. Alocarea resurselor financiare, materiale și umane trebuie să fie făcută în așa fel încât să răspundă nevoilor reale ale elevilor și să sprijine o educație de calitate. Este important ca managerul să identifice nevoile specifice ale elevilor și să aloce resursele în mod corespunzător pentru a asigura oportunități egale de învățare pentru toți. Acesta trebuie să colaboreze cu comunitatea locală și cu alte instituții pentru a asigura că toți copiii au acces la educație. Pot fi dezvoltate parteneriate cu organizații non-guvernamentale, cu mediul de afaceri sau cu alte școli și instituții pentru a oferi sprijin și oportunități suplimentare elevilor care au nevoie.

Comunicarea și colaborarea cu părinții și cu familia elevilor sunt, de asemenea, esențiale pentru a implica întreaga comunitate în asigurarea accesului la educație. Responsabilitatea managerului în asigurarea accesului la educație pentru toți elevii este o misiune nobilă și complexă. Prin implicare activă, leadership vizionar și colaborare cu comunitatea, managerul poate asigura crearea unui mediu școlar incluziv și deschis tuturor, în care fiecare copil să primească o educație de calitate și să își poată atinge potențialul maxim. Asigurarea accesului la educație nu este doar un drept al copilului, ci și o investiție în viitorul societății, iar rolul managerului școlar este esențial în acest proces.

Dezvoltarea unui mediu incluziv și respectuos față de diversitate reprezintă o prioritate în gestionarea educației și în dezvoltarea unei culturi școlare sănătoase și progresiste. Într-o lume din ce în ce mai diversă, educația trebuie să fie un instrument de integrare și de promovare a respectului și al toleranței față de toți indivizii, indiferent de etnie, religie, gen, orientare sexuală sau alte caracteristici personale. Managerul școlar are un rol esențial în crearea și susținerea unui mediu incluziv, care să promoveze diversitatea ca o valoare și să sprijine dezvoltarea armonioasă a tuturor elevilor.

Un prim pas în dezvoltarea unui mediu incluziv este conștientizarea și acceptarea diversității. Managerul școlar trebuie să promoveze o cultură a respectului și a deschiderii către diferitele identități și experiențe ale elevilor și ale comunității școlare. Educația trebuie să fie un spațiu în care fiecare individ să se simtă acceptat și valorizat pentru ceea ce este, fără a fi judecat sau discriminat în funcție de caracteristicile sale personale. Un alt aspect important al unui mediu incluziv este adaptarea și personalizarea abordărilor educaționale. Elevii au nevoi și abilități diferite, iar educația trebuie să fie adaptată la particularitățile fiecărui individ.

Managerul școlar trebuie să ofere sprijin și resurse suplimentare pentru elevii care au nevoi speciale sau care se confruntă cu anumite dificultăți de învățare. De asemenea, este important să se ofere provocări și oportunități de dezvoltare pentru elevii talentați și de a încuraja creativitatea și originalitatea în procesul de învățare. Elevii trebuie să se simtă încurajați să-și exprime opiniile și să participe activ la procesul de învățare. Managerul școlar poate organiza activități de grup și de colaborare care să încurajeze interacțiunea și înțelegerea reciprocă între elevi cu background-uri și experiențe diferite. De asemenea, este important să se promoveze o comunicare eficientă între profesori, elevi și părinți, pentru a spori implicarea și sprijinul în procesul educațional.

Dezvoltarea unui mediu incluziv și respectuos față de diversitate este o misiune esențială pentru fiecare instituție de învățământ. Prin promovarea diversității ca o valoare, personalizarea abordărilor educaționale, încurajarea dialogului și a comunicării deschise, managerul școlar poate crea un mediu școlar în care fiecare elev se simte acceptat și valorizat, și are oportunitatea de a-și dezvolta potențialul maxim. Un mediu incluziv nu doar îmbunătățește performanțele academice ale elevilor, ci contribuie și la formarea unor cetățeni responsabili și înțelegători, care să contribuie pozitiv la societatea în care trăiesc.

Bibliografie:

- Mulford, Bill. "Silence as Resistance: Principals and Passive Resistance to Educational Change." Journal of Educational Administration, vol. 42, no. 3, 2014
- Marzano, Robert J., Waters, Timothy, McNulty, Brian A. School Leadership that Works: From Research to Results. Alexandria, VA: ASCD, 2015.

ROLUL POVEȘTILOR TERAPEUTICE PENTRU COPII

-studiu de caz-

Prof. înv. primar COMAN CĂLINA,
Scoala Gimnazială nr. 9, Borșa- Maramureș

Cu mult timp înainte ca limbajul scris să devină metodă formală de a transmite informații, poveștile transmise prin viu grai erau folosite ca mijloc de comunicare a cunoștințelor, a informațiilor și a tradițiilor din generație în generație.

De-a lungul timpului, acestea au jucat un rol important în educație, prin ajutarea tinerilor să-și dezvolte abilitățile și sistemul de valori. Poveștile au avut, de asemenea, un rol important și în terapia cu copiii și adolescenții, ajutându-i să se regăsească și să-și dezvolte abilitățile de a face față și de a supraviețui tumultoasei vieți cotidiene. În cele mai multe cazuri, poveștile sunt cele mai eficiente mijloace de comunicare cu copiii și adolescenții care refuză să discute direct despre problemele care îi macină.

Multe dintre lucrurile pe care ne-am dori ca un copil să le dezvolte i le putem transmite prin intermediul unei povești, el reușind astfel să integreze mult mai ușor valori, soluții și modele de comportament. De asemenea, citindu-i povești, îi stimulăm dorința de a citi și inteligența verballingvistică.

Poveștile terapeutice nu sunt simple povești, ele sunt croite într-un fel aparte. Se axează foarte mult pe empatie și pe a-l ajuta pe erou să-și descopere propriile resurse, fie prin intervenția unui personaj magic, precum o zână sau un spiriduș care îl ghidează, fie învățând singur din propriile experiențe. Printr-o poveste terapeutică, cel mic se identifică cu personajul poveștii și cu problemele pe care acesta le are și este încurajat să ia singur anumite decizii, asemenea personajului din poveste. Tot prin povești terapeutice, copilul reușește să își gestioneze anumite emoții și să își depășească fricile. Părinții pot folosi poveștile pentru a deschide o discuție cu cei mici despre un subiect pe care vor să-l abordeze. Poveștile sunt căi blânde care te duc către sufletul copilului.

Poveștile terapeutice au ca personaje oameni, animale sau chiar obiecte. Lumea poveștilor este magică pentru copii, iar această lume este plină de imaginație, culoare, întâmplări frumoase. Copilul va ști să-și ia din povestea terapeutică exact ce are nevoie pentru el. Orice poveste citită sau ascultată de copil îl conectează pe acesta cu propriile emoții, într-o manieră potrivită vârstei sale, prin metafore, imagini și analogii care depășesc limitele limbajului obișnuit.

Poveștile terapeutice sunt benefice din punct de vedere educațional deoarece:

- îmbunătățesc abilitățile de comunicare

- duc la dezvoltarea capacității de a rezolva și a stăpâni evenimente mai plăcute sau mai puțin plăcute ale vieții
- dezvoltă încrederea în sine, universul emoțional și respectul de sine
- ajută la exprimarea emoțiilor și a sentimentelor negative și pozitive într-o manieră sănătoasă
- favorizează autoaprecierea și dezvoltarea încrederii în forțele proprii.

Descoperind lumea poveștilor, copiii se identifică cu personajele lor preferate, învățând din experiența acestora, trăind emoții și sentimente odată cu ele, înțelegând sensul întâmplărilor prin care trec într-o cheie educativă, moralizatoare. Dacă vor învăța să adopte de la vârsta copilăriei valorile prieteniei, cinstei, corectitudinii, altruismului, iubirii și respectului față de natură, vor deveni adulți responsabili pentru o viață mai bună, atât pentru ei cât și pentru cei din jur!

Bibliografie:

- „Basmul terapeutic”, Filipoiu S. , Fundația Culturală Forum, Cluj-Napoca, 1998
- www.romedic.ro -www.jucariieducationale.ro

FIECARE COPIL CONTEAZĂ
(studiu de caz)

PROF. DR. ALEXA ANA MARIA
Liceul Teologic Ortodox „Sfântul Antim Ivireanul”, Timișoara

A conta –1. a se încrede în cineva, a se bizui pe cineva sau pe ceva. 2. A reprezenta o valoare, a avea însemnătate, zice DEX că înseamnă...Dacă pornim de la sensul 2 și atribuim fiecărui copil valoarea cuvenită, vom avea o întreagă clasă valoroasă, apoi o întreagă școală valoroasă și într-un final, o întreagă societate valoroasă. dar chiar și așa, ”lanțul slăbiciunilor” se rupe undeva, pentru că până a ajunge la nivelul societății, undeva, pe parcurs, se pierde și valoarea și ajungem din nou să vorbim despre actualiatea lui Caragiale.

Privim în jur și observăm o mână de copii ce se joacă agitați în curtea școlii. Nu par a fi în largul lor, dar nici deranjați de prezența vreunuia dintre ei. Fac eforturi să rămână acolo, să rămână uniți, chiar daca sunt mereu pe punctul de a fugi...nu o fac, rămân acolo. Oare de ce? Pentru că ei au înțeles că fiecare copil contează, fiecare suflet este neprețuit și acceptarea este acel ceva ce nu poate fi combătut cu nicio forță. Aveam să înțeleg și eu mai tărziu, când prima ora la o anume clasa a V-a se dovedea plină de suspans. Printre capetele micuțe și agitate, în ultima bancă se făcea remarcat un băiețel însoțit de mama sa, G. A. Și de ce era însoțit? Pentru că era cu cerințe educaționale speciale. Mama mai avea 3 copii acasă, sănătoși, el fiind singurul care suferea de o boală ce îi punea la grea încercare atât rațiunea, capacitatea de a înțelege, cât și limbajul verbal și nonverbal. Prezența mamei, poate puțin incomfortabilă la început, era de bun augur. A era ascultător, lucra, muncea, era atent atât cât putea el, dar doar în prezența mamei. Dacă aceasta s-a întâmplat să lipsească, A. era preocupat de lucruri atît de insignifiante, pe care, noi, ceilalți, nici nu le-am văzut. Spre exemplu, panglica ce atârna misterios de pe dulap, pare a-i fi pe plac. Și de aici pornim o întreagă poveste despre ce ar putea face panglica, dacă ar vorbi și dacă ar pleca acasă cu A. Și nu, nu eu sunt cea care derulează firul narațiunii, ci elevul meu se dovedește un foarte inspirat ”narator”. Ne uimește cu imaginația lui și ne dorim din ce în ce mai mult, dar resursele-i sunt limitate și este nevoit să se oprească și să o ia de la început. Nu-i nimic! Am descperit un prim punct, dezvoltarea scrisului prin intermediul vizualizării concrete a obiectelor din clasă.

Odată descoperit acest lucru, îl putem folosi ca metodă de lucru, iar A devine parte componentă a grupului din care face parte. Putem lucra pe propriile texte pentru a lămuri și mici, dar importante probleme de gramatică. Se poate folosi de ele pentru a descoperi substantive, verbe și adjective. Este

mai interesant să subliniezi cuvinte dintr-un text redactat de tine. Parcă și lecția este înțeleasă mai ușor, Și timpul trece mai repede și vine iarși pauza.

Și ora viitoare mai descoperim ceva. A. are acasă un pisic. Nu suntem lămuriți dacă este real sau din desene animate, dar irelevant. Ne bucurăm că și-a dorit să ne scrie o compunere despre pisoi. Profităm și îl punem să ni-l descrie, oral, la început, iar mai apoi îl punem să scrie. Și uite așa se creează o carcaterizare de toată frumusețea, o compunere descriptivă de tip portret. Nu îi vom spune așa, pentru că riscăm să îl pierdem pe A și două săptămâni sunt pedepsită și nu mai scoate un cuvânt și nici tema nu își mai face. Nici măcar nu cred că este pedeapsă, ci doar un strigăt deznădăjduit de ajutor, într-o lume mare, mare, unde el este mic, mic și nu poate cuprinde întreaga măreție și frumusețe.

Profităm de compunerea lui A. cu pisoiul și înțelegem și mijloacele de caracterizare a personajelor și cum funcționează caracterizarea directă și cea indirectă și îl rugăm ca pentru ziua următoare să o caracterizeze pe mama. Nu vrea...dar vine cu compunerea făcută, semn că cineva se ocupă de partea aceatsa intelectuală și își dorește să valorifice orice părticică de creier care poate fi pusă la muncă.

Într-o clasă de copii socialbili și-a găsit locul și A. Astăzi este copil în clasa a VI-a, vine însoțit de mama, dar are deja un bagaj de cunoștințe. Nu suficient pentru a trece un examen, dar suficient pentr a dovedi că a trecut prin școală. Și este simpatic, și are nevoie de ajutor specializat și un specialist ar putea face mai mult decât o fac eu și totuți o fac, pentru că orice copil contează. Dar ce să vezi? Și ceilalți copii contează.

Din păcate, sistemul ne limitează, nu ne oferă capacitatea de a fi instruiți în acest sens și problemele copiilor sunt atât de diverse și ei au nevoie de a fi ascultați și iubiți necondiționat, pentru că ei contează!

Acceptare, incluziune și toleranță la preșcolari

Prof. Înv. Preșc. Benedic Maria Cristina
Școala Gimnazială ,,George Călinescu” Onești

Un principiu călăuzitor al educaţiei împotriva discriminării este că ea porneşte de la început – chiar de la intrarea celor mai mici copii în sistemul de învăţământ.

Copiii care sunt diferiţi de majoritate, în vreun fel, pot chiar încerca sentimente negative faţă de ei înşişi, dacă simt că deosebirea aceasta este percepută ca ceva „mai puţin normal“ sau „mai puţin bun“. De aceea, este important ca adulţii să aibă atitudini pozitive faţă de diferenţe, astfel încît, în loc să dezvolte sentimente negative, trebuie să-i îndrume pe copii să crească fiind conştienţi că şi oamenii care sunt diferiţi de ei sunt interesanţi, atractivi, sunt colegi de joacă plăcuţi etc. Dacă li se oferă imagini, povestiri şi informaţii despre tipuri diferite de oameni, copiii se obișnuiesc sa primească mesaje pozitive despre deosebiri, de mici, și își formează propria opinie. Dar se subliniază importanța grădiniței în socializarea copiilor, deoarece acesta este locul unde mulţi copii au prima întîlnire cu oameni din medii diferite. Ca adulţi care lucrează în domeniul educaţiei timpurii, avem toţi responsabilitatea să fim conştienţi în special de prejudecăţile şi credinţele pe care noi înşine le-am dezvoltat în timpul devenirii noastre. Avem responsabilitatea să înfruntăm ignoranţa şi prejudecata şi să ne asigurăm că prejudecăţile şi stereotipurile nu sunt transmise de la o generaţie la alta.

Prin educaţie putem dezvolta conştiinţa individului pentru ca de mic să fie pregătit să accepte drepturile şi valoarea individului cu diferite nevoi, indiferent de ce natură sunt acestea. În acest sens, conştiinţa copiilor, de la cea mai fragedă vârstă trebuie formată şi dezvoltată învăţându-i pe cei mici că acceptarea copiilor “diferiţi”alături de toţi ceilalţi trebuie făcută nu de dragul lor şi nu din milă pentru ei, ci pentru dreptul fiecărui individ de a participa la acţiuni comune pentru dezvoltarea lui ulterioară, pentru a contribui şi el la dezvoltarea comunităţii în care trăieşte.

Toţi copiii trebuie să înţeleagă că o persoană instruită are o şansă în plus pentru o viaţă mai bună, mai sănătoasă, cînd se va afla în situaţia de a lua propriile decizii şi a-şi decide drumul în viaţă. Educatorii şi părinţii trebuie să stimuleze toleranţa şi acceptarea faţă de persoanele cu CES, iar practica demonstrează că în grădiniţă contactele interpersonale reduc prejudecata faţă de astfel de copii prin diminuarea concentrării atenţiei asupra diferenţelor intergrupale şi creşterea atenţiei asupra relevării individualităţilor. Acestea se pot realiza prin atitudini deschise şi disponibilitate, printr-un pozitivism specific ce se cimentează cu voinţă şi convingere. Acceptarea necondiţionată a diversităţii într-un grup şi stimularea toleranţei este o adevărată provocare pentru educatori, care cu măiestrie trebuie să

identifice acel potenţial ascuns pe care îl are copilul cu cerinţe educative speciale şi să răspundă necesităţilor sale de dezvoltare.

Educatoarea trebuie să acorde o atenție deosebită integrării diversității în activitatea didactică pe care o desfășoară cu preșcolarii, să încerce să integreze mesaje pozitive despre diversitate în toate aspectele muncii ei. Nu supune atenţiei subiecte de echitate doar la o activitate specială. Conceptul de a aprecia şi valoriza diversitatea este atît de important, încît trebuie să fie parte integrală a tot ceea ce intervine în instituţia preşcolară.

Copiii, majoritatea timpului lor liber şi nu numai, și-l petrec jucându-se. Jocul reprezintă pentru copii o modalitate de a-şi exprima propriile capacităţi. Prin joc, copilul capătă informaţii despre lumea în care trăieşte, intră în contact cu oamenii şi cu obiectele din mediul înconjurător şi învaţă să se orienteze în spaţiu şi timp. În timpul jocului, copilul vine în contact cu alţi copii sau cu adultul, astfel că jocul are un caracter social. Jocurile sociale sunt esenţiale pentru copiii cu deficienţe, întrucît le oferă şansa de a se juca cu alţi copii. În aceste jocuri sunt necesare minim două persoane care se joacă şi comentează situaţiile de joc (loto, domino, table, cuburi, cărţi de joc etc.). La grădiniță, jocul se desfășoară mai ales în grup, asigurându-se astfel socializarea. Din acest motiv, copiii cu dizabilităţi trebuie să fie înscrişi la grădiniţă, alături de copiii sănătoşi. Copiii sunt curioşi, dar practici, astfel că ei vor accepta uşor un copil cu deficienţă fizică, care se deplasează în scaun cu rotile sau în cârje. Ei sunt suficient de simpli şi deschişi pentru a accepta uşor un coleg cu probleme de sănătate. Perioada de preşcolar este cea mai indicată pentru începerea socializării copiilor cu deficienţe. La această vârstă, socializarea se realizează uşor prin intermediul jucăriilor şi al echipamentelor de joc. Jocul de rol plasează copiii în ipostaze noi, tocmai pentru a-i ajuta să înţeleagă unele situaţii diferite, să se adapteze, să accepte şi să înţeleagă diferenţele de opinii dintre persoane. Interpretând rolurile unor personaje comune (părinţi, copiii aflaţi în anumite situaţii) sau mai puţin obişnuite, conform experienţei lor, copiii vor înţelege mai bine propriul rol şi rolul celor din jur şi îşi vor putea dezvolta capacităţile empatice, gândirea critică şi puterea de decizie. Jocul de rol evidenţiază modul corect sau incorect de comportare al unui sau altui copil. Astfel de jocuri pot fi: „De-a familia”, „La spital”, „La grădiniţă”, „La casa de copii”, „Astăzi eu sunt primar”, „Eu stabilesc reguli”, „În ospeţie la……..”, ș.a. Totuşi, trebuie acordată o atenţie aparte unor probleme deosebite. Unii copii cu deficienţe au avut experiența neplăcută a spitalizării şi a separării de părinţi. De aceea, pot apărea reacţii intense, mai ales în primele zile de grădiniţă.

Aplicarea metodei numită brainstorming, conduce la formarea comportamentelor creative prin exersarea gândirii divergente, care solicită elaborarea unor noi soluţii personale pentru problemele identificate în diverse situaţii. În cazul în care în grupă apar incidente prin care se încearcă îndepărtarea unui copil dintr-un grup sau o altă situaţie de aceeaşi natură, este indicat să li se amintească copiilor

regulile discutate despre drepturile fiecăruia, despre modul în care trebuie să ne comportăm unii cu alţii. Se pot împărţi copiii în grupuri a câte 3-4 să-şi spună ideile, să găsească soluţii pentru incidentul produs. Se acceptă toate ideile, părerile şi se notează în lista de opinii, apoi se pot citi pe rînd, se analizează împreună, se caută soluţia cea mai bună pentru toţi. Copiii pot fi ajutați să-şi formuleze ideile şi soluţiile prin întrebări de genul:

• Ce aţi face dacă aţi fi în locul ..... ?
• Ce ştiţi despre ..... ?
• Ce l-aţi sfătui pe ..... ?
• Ce soluţii credeţi că aveţi..... ?
• Cum vă aşteptaţi să procedeze ..... ?
• De ce credeţi că a procedat aşa .....

O importanță deosebită o au exerciţiile pentru formarea unor valori. În cazul unor controverse, copiii pot fi solicitați la conturarea unei opinii ferme care permite adoptarea de poziţii extreme. Să luăm ca exemplu poziţia: *„Eu nu mă joc cu ţiganii/ cu copiii bolnavi, cu copii care nu pot vorbi! Aşa mi-a spus mama”.* Copiii se aşază de-o parte şi de alta a unei linii – cei care sunt de acord cu afirmaţia făcută de-o parte a liniei, cei care nu sunt de acord, de cealaltă parte a liniei. Fiecare subgrup format îşi va expune punctul de vedere; pe parcurs, copiii îşi pot schimba grupul dacă se conving să-şi schimbe părerea, ideea pe care au avut-o la început. Cei care rămîn cu idei „extreme”, pot fi puși faţă în faţă pentru a-şi motiva disputa. După astfel de dispute, deseori copiii îşi schimbă părerea din negativă în pozitivă. Personajele din poveşti şi basme dezvăluie copilului curajul, bunătatea, hărnicia, altruismul, prin opoziţie cu trăsăturile negative respective. Copiilor le plac poveştile, poeziile şi aderă afectiv la comportamentele pozitive ale eroilor preferaţi. Pentru dezvoltarea spiritului de compasiune şi solidaritate, despre persoane aflate în dificultate sau neajutate, se pot purta discuţii cu copiii după lecturarea unor povești ca: “Fetiţa cu chibrituri”, „Hansel şi Gretel”„Puiul”, „Povestea ursului cafeniu” etc. Se poate cere copiilor să spună câteva idei despre: ce s-ar fi putut face pentru aceste personaje; ce ar face ei dacă ar întâlni o asemenea situaţie; se poate găsi un alt sfârşit al povestirii, la alegerea copiilor, acesta fiind redat de copii prin desen, în dramatizare şi în jocurile de rol ale copiilor. Trebuie acordată o atenție deosebită copiilor în vederea dezvoltării spiritului de toleranţă şi empatie faţă de persoanele cu dizabilităţi, perceprea deosebirilor dintre oameni ca ceva pozitiv prin poveşti/povestiri.

Și activităţile artistico-plastice au valenţe interesante pentru educaţia morală. Copiii învaţă să se bucure atunci când pregătesc un dar, să-l ofere politicos, să fie mândri că participă cu forţe proprii la bucuria unui coleg sau prieten. Putem învăţa copiii să deseneze/picteze cu ajutorul palmelor şi apoi să le cerem să coloreze desenele; să deseneze copii şi nu doar unul, ci doi, trei copii şi să-i coloreze

diferit, aşa cum sunt ei în lume. Solicităm desene cu copii în anumite situaţii (în cărucior, cu ochelari, etc). Desenele pot fi organizate în expoziţii, fiind apreciate lucrările unde copiii sunt de toate culorile, cu ochelari, în cărucior, cu cârje, se ţin de mînă, se află în natură, în alte împrejurări deosebite. Por aparea discuții pe marginea desenelor (Copiii aceştia se deosebesc de copiii obişnuiţi?, Prin ce?, Cum îi putem ajuta?).

Prin toate activitățile derulate cu copiii preșcolari, educatoarea cu o maiestrie deosebita călăuzește pașii celor mici către formarea de atitudini corecte de acceptare și toleranță.

BIBLIOGRAFIE

1. *Acces la educaţie a copiilor cu cerinţe educative speciale,* Ministerul Educaţiei şi Cercetării, Bucureşti, Mai 2000

2. *Metode și tehnici de evaluare a copiilor cu CES,* Anca Maria, Editura, Presa Universitară Clujeana, 2007.

3. *Metode interactive de grup*, Breben, S., Gongea, E., Ruiu, G., Fulga, Ed. Arves, Bucureşti, 2007.

4. Educaţia părinţilor, Strategii şi programe, E.D.P., Bunescu, G. , Alecu, G. , Badea, D. Bucureşti, 1997

5. *Cerinţele speciale în clasă. Pachet de resurse pentru instruirea profesorilor, UNESCO,* 1993, versiunea în limba română cu sprijinul UNICEF, 1995.

GESTIONAREA RELAȚIILOR SOCIO-EMOȚIONALE ÎN PERIOADA ADOLESCENȚEI

Doina Mirabela Istrate,
Liceul de Turism și Alimentație ”Dumitru Moțoc”, Galați

Adolescența (14/15-18/20 ani), considerată *a doua naștere*, reprezintă un moment esențial în dezvoltarea psihică umană. Dacă în planul dezvoltării fizice, adolescentul tinde spre echilibru și o constituție asemănătoarea cu cea a adultului, în planul dezvoltării psihice se observă adoptarea de noi conduite și modalități de relaționare, forme inedite de adaptare și înțelegere. Oportunitățile de creștere ale adolescenței se regăsesc atât în privința dimensiunilor fizice, dar mai ales în privința competenței cognitive și a celei sociale, autonomiei, stimei de sine și intimității.

Se pot distinge câteva aspecte care definesc rolul adolescenței în procesul dezvoltării/devenirii ființei umane: *avans cognitiv remarcabil*; *depășirea identificării cu părinții, ieșirea de sub tutela școlii și integrarea în viața socială și culturală a comunității; intensificarea conștiinței de sine și a căutării a identității de sine, a unicității și originalității proprii; parcurgerea unei faze decisive în cucerirea independenței și autonomiei – se produce o modificare a dependențelor; apariția conștiinței apartenenței la generație; construirea unor noi componente ale personalității și dezvoltarea lor într-o structură unitară care mediază adaptările eficiente la toate tipurile de situații* (Crețu, 2016, pag. 270).

În stadiul adolescenței, ființa umană atinge, din punct de vedere cognitiv, cel mai înalt nivel al dezvoltării operațiilor formale, în care își dezvoltă gândirea abstractă: se dezvoltă acum raționamentul ipotetico-deductiv. Acest progres este strâns legate de creșterea capacității memoriei de lucru și a cantității de cunoștințe ce pot fi stocate în memoria de lungă durată. Chiar dacă dezvoltarea cognitivă este la cote maxime în adolescență, se constată că există și adolescenți - elevi de liceu, care au dificultăți la disciplinele formale studiate (geometrie, algebră, fizică, logică etc). Printre situațiile care sunt responsabile de acest lucru, se află: alegerea liceului pe care-l va urma copilul de către părinți; dificultăți ale unor elevi la discipline înrudite cu cele enunțate anterior încă din gimnaziu; dificultăți ce țin de fondul genetic (mai greu de depășit); dificultăți datorate mediului socio-economic de proveniență; dificultăți ce țin de etnie, gen motivația pentru învățare etc.

Indiferent de dificultățile pe care le are adolescentul în cale dezvoltării laturii abstracte a gândirii, unul din factorii care poate face ca lipsurile/carențele acumulate să poată fi depășite îl reprezintă motivația pentru învățare: dacă motivația intrinsecă este cea dominantă, atunci elevul poate să obțină rezultate bune și foarte bune. Un adolescent care este motivat să învețe *de* dragul învățării și nu pentru a lua o notă mare sau a trece un examen, va depune un efort constant pentru recuperarea

lacunelor informaționale, alocând un timp mai îndelungat pentru asimilarea și înțelegerea informațiilor; obținerea unor rezultate slabe pe moment nu-l descurajează, de obicei.

Cadrele didactice ar trebui în primul rând să dezvolte motivația intrinsecă a liceenilor pentru învățare, în principal, prin identificarea importanței informațiilor prezentate pentru aspirațiile de viitor ale elevului (profesie, continuarea liceului cu studii superioare etc). De asemenea, prezentarea noilor informații într-o manieră interactivă, în care teoria se îmbină cu exemple reprezentative și cu reliefare aspectelor practice ale cunoștințelor sunt de natură a dezvolta motivația intrinsecă a elevilor și a favoriza reținerea facilă a informațiilor.

Aspectele maturizării sociale sunt în strânsă legătură cu cele ale dezvoltării personalității. Adolescentul trece acum printr-o adevărată *criză de originalitate, care* se remarcă prin renunțarea la comportamentele imitative adoptate în copilărie, opoziția față de sarcinile impuse, analizarea critică și respingerea sarcinilor și ideilor care nu sunt pe placul său. În același timp, adolescentul se descoperă pe sine pe baza multiplelor și din ce în ce mai complexe relații cu mediile școlar, familial, al grupului de prieteni (anturajul). În adolescență, relațiile sociale se multiplică și devin mai complexe. Un rol important îl are grupul informal (anturajul) din care face parte adolescentul – crește timpul petrecut cu prietenii. De asemenea, grupuile devin mai complexe, cresc în mărime și este din ce în ce mai important sentimentul loialității față de acestea.

Datorită acestor schimbări ale individului din perioada adolescenței, pot apărea adesea conflicte de relaționare între adolescenți și părinți; de felul cum sunt rezolvate acestea pot depinde foarte mult stima de sine a adolescentului și rezultatele școlare ulterioare. Părinții ar trebui să înțeleagă nevoia de libertate și originalitate a adolescenților, dorința acestora de a petrece timpul cu prietenii, explicându-le, totodată, riscurile la care se supun dacă nu își lasă timp și pentru odihnă și școală, de exemplu; de asemenea, părinții trebuie să fie atenți la eventualele probleme emoționale ce pot apăra, la comportamentele și anturajele în care adolescenții își petrec timpul liber.

În fața fenomenului de criză adolescentină, atitudinile parentale adoptate sunt: *nemulțumirea față de copil, care este altul în comparație cu cel care a fost, datorită slăbiciunilor educației și se hotărăsc să pună ordine; se simt jigniți și se retrag, răniți moral; indiferența, lăsând lucrurile să se desfășoare de la sine; neștiința de a proceda, neadoptând comportamente potrivite pentru adolescenți; depășirea dificultăților păstrând legătura cu școala și cu specialiștii* (*apud.* Crețu, 2016, pag. 311).

Adoptarea unor atitudini parentale inadecvate, de cele mai multe ori, este o realitate amară (primele 4 dintre cele enumerate mai sus, doar o mică parte din părinți adoptând cea de-a 5 variantă), de cele mai multe ori adolescenții adoptând o atitudine de revoltă față de dorințele părinților, de abandon al mediului familial și refugiu „la prieteni”, mergând chiar spre adoptarea unor conduite antisociale (delincvență juvenilă), cu impact negativ evident asupra dezvoltării ulterioare a individului.

În mediul școlar, cele mai frecvente sunt „violența și vandalismul” (Golu, 2015, pag.190).

Atitudinea parentală de înțelegere, de manifestare a încrederii în deciziile adolescentului, dezvoltă relații de încredere și prietenie sinceră între părinți și copii. Având în vedere realitatea lumii în care trăim, în care schimbările economice și sociale se petrec rapid și pot avea un marea impact asupra viitorului unei familii, părinții trebuie să depună un efort susținut pentru a înțelege complexitatea relațiilor în care este prins adolescentul, să înțeleagă că și greșelile, comportamentele eronate sau atitudinile inadecvate ale adolescenților fac parte din propria lor dezvoltare și maturizare; eforturile părinților trebuie să se îndrepte înspre discuțiile sincere cu adolescenții, în acceptarea acestora așa cum sunt, dar mai ales în a-i face pe adolescenți să fie conștienți de propriile greșeli și în ghidarea acestora către soluțiile pozitive, în manifestarea încrederii în capacitățile copiilor lor pentru a trece peste dificultățile vieții, asigurându-i de sprijinul necondiționat al familiei. Părintele trebuie să conștientizeze că trebuie să fie, în primul rând, prietenul adolescentului, această atitudine contribuind la formarea și manifestarea unor trăsături pozitive de caracter ca „încrederea în sine, demnitatea personală, respectul față de sine și față de altul, responsabilitatea față de alegerile și deciziile proprii” (Crețu, 2016, pag. 310).

Un aspect important al dezvoltării sociale a adolescentului îl reprezintă apariția relațiilor de dragoste, care contribuie la dezvoltarea intimității și a identității: este perioada *primei iubiri* și, uneori, a începerii vieții sexuale. În privința intimității, adolescenții se bazează „mai mult pe prieteni decât pe părinți” (Papalia, Olds, Feldman, 2010, pag. 412). Calitatea relațiilor de dragoste este influențată atât de relații de cu co-vârstnicii, cât și de cele cu părinții; relația de dragoste/căsnicia părinților reprezintă de multe ori un model pentru adolescent.

Părinții, dar nu numai aceștia, trebuie să depășească atitudinea și concepțiile clasice despre dragoste și relații intime, încercând să-i ajute pe adolescenți să înțeleagă complexitatea dragostei și a iubirii, prin acceptarea alegerilor adolescenților și încercând să le împărtășească din experiențelor de viață. Părinții și cei apropiați adolescenților trebuie să fie foarte atenți la suferințele din dragoste ale adolescenților (care, inevitabil, se întâmplă), fiindu-le aproape, fără a-i certa/învinui, deoarece sunt, încă, la începuturile vieții intime și nu au experiența necesară.

O decepție în dragoste, la care se adaugă și alte acuze din partea celor apropiați, în loc de încurajări/ajutor pentru a trece peste acest moment dificil, sunt foarte dăunătoare, putând duce la instalarea unei depresii de durată, care necesită de cele mai multe ori intervenția specialiștilor, pentru a nu duce la soluții inadecvate de rezolvare a problemelor emoționale din partea adolescenților răniți din dragoste. (diminuarea riscului de suicid).

Bibliografie

1. Crețu, Tinca - *Psihologia vârstelor*, Polirom, Iași, 2016;
2. Golu, Florinda – *Manual de psihologia dezvoltării*, Polirom, Iași, 2015;
3. Papalia, Diane E.; Olds, Sally Wendkos; Feldman, Ruth Duskin – *Dezvoltarea umană*, Trei, București, 2010

INIȚIATIVE PENTRU EDUCAȚIA INCLUSIVĂ

Seitan Aura Zlatita, prof. inv.primar
Liceul Teoretic ” William Shakespeare” Timisoara

Educația inclusivă este un concept care promovează accesul la educație pentru toți elevii, indiferent de diferențele lor individuale sau de nevoile speciale. Ea încurajează integrarea elevilor cu dizabilități sau nevoi speciale în școlile obișnuite, oferindu-le suportul necesar pentru a-și atinge potențialul maxim. Aceasta implică adaptarea curriculumului, mediului fizic și a metodelor de predare pentru a asigura participarea și progresul tuturor elevilor. Există o varietate de metode și strategii de predare folosite în educația inclusivă pentru a asigura că toți elevii se simt incluși și pot învăța în mod eficient. Iată câteva exemple:

1. Diferențierea instruirii: Adaptarea materialelor și metodelor de predare pentru a răspunde nevoilor individuale ale fiecărui elev.
2. Colaborarea între profesori și specialiști: Lucrul în echipă între profesori, consilieri școlari, terapeuți și alți specialiști pentru a dezvolta și implementa planuri de învățare personalizate.
3. Instruirea cooperativă: Promovarea colaborării între elevi pentru a învăța unii de la alții și pentru a dezvolta abilități sociale.
4. Utilizarea tehnologiei asistive: Folosirea dispozitivelor și a software-ului specializat pentru a sprijini învățarea și comunicarea elevilor cu dizabilități.
5. Evaluarea flexibilă: Adaptarea modului în care se evaluează progresul elevilor pentru a lua în considerare nevoile și abilitățile lor individuale.
6. Învățarea bazată pe proiecte: Angajarea elevilor în proiecte practice și în activități relevante pentru a le stimula interesul și a le dezvolta abilitățile.

Aceste metode sunt concepute pentru a asigura că toți elevii primesc suportul de care au nevoie pentru a învăța și a se dezvolta într-un mediu educațional incluziv.

Diferențierea instruirii este o metodă esențială în educația inclusivă și constă în adaptarea materialelor didactice, a metodelor de predare și a evaluărilor pentru a răspunde nevoilor individuale ale fiecărui elev. Aceasta poate implica:

1. Adaptarea conținutului: Oferirea de materiale de învățare în diferite forme și niveluri de complexitate, astfel încât toți elevii să poată accesa informațiile.
2. Variația metodelor de predare: Utilizați o gamă largă de strategii de predare, cum ar fi lecțiile interactive, învățarea bazată pe proiecte sau colaborarea în grupuri mici, pentru a atinge nevoile diverse ale elevilor.

3. Colaborarea între profesori și specialiști este fundamentală în educația inclusivă pentru a asigura că fiecare elev primește suportul adecvat pentru succesul său în școală. Această colaborare poate implica:

- Dezvoltarea și implementarea planurilor individualizate de învățare: Profesorii și specialiștii lucrează împreună pentru a identifica nevoile specifice ale fiecărui elev și pentru a crea planuri personalizate care să abordeze aceste nevoi.
- Schimbul de informații: Profesorii și specialiștii împărtășesc informații relevante despre progresul elevilor, strategiile eficiente de predare și intervențiile care funcționează cel mai bine.
- Consultarea și îndrumarea: Specialiștii oferă consultanță și îndrumare profesorilor în ceea ce privește adaptarea materialelor didactice, utilizarea tehnologiilor asistive și gestionarea comportamentului în clasă.
- Formarea profesională comună: Profesorii și specialiștii participă la sesiuni de formare profesională comună pentru a-și îmbunătăți abilitățile în lucrul cu elevii cu nevoi speciale și pentru a învăța cele mai recente metode și tehnici de predare.

Prin colaborarea strânsă între profesori și specialiști, școlile pot crea un mediu care să sprijine în mod eficient toți elevii, inclusiv cei cu nevoi speciale, pentru a-și atinge potențialul maxim în învățare și dezvoltare.

Instruirea cooperativă în cadrul educației inclusive este esențială pentru promovarea egalității și integrării sociale. Această metodă implică colaborarea între elevi cu diverse abilități și nevoi, promovând înțelegerea reciprocă, empatia și solidaritatea. Prin lucrul în echipă, elevii învață să se sprijine unii pe alții și să valorifice diversitatea ca resursă. Astfel, instruirea cooperativă nu numai că îmbunătățește performanțele academice, ci și promovează incluziunea și respectul față de diferențe.

Tehnologia asistivă este esențială pentru îmbunătățirea vieții persoanelor cu diverse dizabilități. Aceasta include o gamă largă de dispozitive și aplicații care facilitează comunicarea, mobilitatea, accesul la informație și multe alte aspecte ale vieții zilnice. De exemplu, aceste tehnologii pot include ecrane tactile adaptate, cititoare de ecran, dispozitive de control al scaunelor cu rotile și multe altele. Utilizarea lor poate face o diferență semnificativă în autonomia și calitatea vieții persoanelor cu dizabilități.

PROIECT DIDACTIC

PROPUNĂTOR: SCARLAT MAGDALENA- LIDIA
ŞCOALA GIMNAZIALĂ SPECIALĂ “C-TIN PĂUNESCU” TECUCI

DATA: 15.03.2024
CLASA: a- III – a

ARIA CURRICULARĂ: TERAPIE EDUCAȚIONALĂ COMPLEXĂ ȘI INTEGRATĂ

MODUL: STIMULARE COGNITIVĂ

SUBIECTUL:PEȘTIȘORII FERMECAȚI

TIPUL LECŢIEI: CONSOLIDARE DE CUNOŞTINŢE

DURATA : 45 minute

SCOPUL LECȚIEI: Stimularea dezvoltării intelectuale prin exersarea și dezvoltarea proceselor psihice

COMPETENȚE GENERALE:

1. Utilizarea capacităților psiho-individuale pentru stimularea cunoașterii și învățării
2. Manifestarea unor comportamente cognitive în relaționare și integrare în grup

COMPETENŢE SPECIFICE:

1.1. Exersează reprezentări vizuale, auditive, tactile, kinestezice necesare stimulării intelectuale

2.1. Utilizează relaţii numerice între obiecte, fiinţe

3.1. Utilizează relaţii numerice între simboluri, unităţi de măsură

COMPETENȚE OPERAȚIONALE:

COGNITIVE:

C1- să numere corect în concentrul 0-10,;

C2- să recunoască cifrele și locul lor în formaţie;;

C3- să rezolve exercițiile matematice în concentrul 0-10;

C4- să găsească mulțimea corespunzătoare cifrei;

C5.- să identifice cantitatea corectă a fiecărei specii în parte

PSIHOMOTORII:

C6- să mânuiască corect instrumentele de lucru;

AFECTIVE:

C7- să participe cu interes la activitate **.**

STRATEGII DIDACTICE:

a) METODE SI PROCEDEE: conversaţia, explicaţia,demonstraţia,exerciţiul, ,aprecierea verbală.

MIJLOACE DIDACTICE: acvariu cu pești,undiță,scrisoare,imagini cu pești în acvariu,marker ,flip-chart,imagini cu pești numerotați în concentrul 0-10,marker, imagini cu adunări matematice,imagini cu animale marine,recompense,carioci

FORME DE ORGANIZARE: individual, frontal.

BIBLIOGRAFIE:

Mușu,I. şi Taflan, A. – „Terapie educaţională complexă şi integrată” ; Bucureşti: Editura Pro-Humanitate, 1997.
Stimulare cognitivă - Programă şcolară - Aprobat prin ordin al ministrului - Nr. 5234/ 01.09.2008 - Bucureşti, 2008;
Peneş , Marcela - „ Comunicare, culegere de exerciţii pentru clasele I – IV”, Editura Aramis, 1998
Stratica Iordache – coordonator - „ Provocări ludice”- Editura Spiru Haret – Iaş

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII

ETAPELE LECȚIEI	OB. REF	ACTIVITATEA PROFESORULUI	ACTIVITATEA ELEVILOR	METODE SI PRCEDEE	MIJLOACE DE INVATARE	FORME DE ORGANIZARE	EVALUARE
1.MOMENT ORGANIZATORIC		Asigur un climat psihopedagogic optim desfăşurării activităţii.	Elevii se pregătesc pentru începerea orei.	Conversația		Frontală	
2.CAPTAREA ATENȚIEI		Prezint elevilor sub formă de surpriză un **”Acvariu cu pești”.** .Indemn elevii să pescuiască pentru a identifica animalele marine.Peștisorul Nemo va avea și o scrisoare pentru elevi.	Elevii sunt atenți.	Conversația Observația	Acvariu cu pești Undiță Scrisoare	Frontală În grup	Observare sistematică
3.ANUNȚAREA TEMEI ŞI A OBIECTIVELOR		*Citesc scrisoarea pentru a afla mesajul conținut*. (Anexa 1) Anunţ tema și obiectivele pe înțelesul copiilor.	Reţin tema şi obiectivele	Conversaţia Explicația		Frontală Frontală	

A4.DIRIJAREA ÎNVĂȚĂRII 5.FIXAREA CUNOȘTINȚELOR 6.EVALUAREA CUNOȘTINȚELOR	C1. C6 C7 C2 C3 C4 C5 C6 C7	Anunț elevii că astăzi vom ajuta peștișorul să-și îndeplinească visul,dar pentru aceasta este nevoie să rezolvăm sarcinile de lucru scrise pe papirusurile gasite în acvariu. Astăzi ne vom juca cu cifrele în concentrul 0-10. ***<u>„Câți pești sunt în acvariu?„</u>*** Explic elevilor că vor trebui să numere câți pești sunt în acvariu și să scrie cifra corespunzătoare.Invit elevii la flip-chart să realizeze sarcina de lucru. (Anexa 2) ***<u>„Scrie numărul lipsă!„</u>*** -Explic elevilor că sarcina lor este de a găsi în șirul peștișorilor 0-10,cifra care lipsește și să o scrie la locul corespunzător. **„Adunări marine”** Propun elevilor să rezolvăm câteva exerciții matematice cu ajutorul peștișorilor.	Elevii numără și scriu cifra corespunzătoare Elevii identifică și scriu cifra care lipsește Elevii rezolvă exercițiile matematice Elevii realizează coresponde nța cantitate-număr	Observația Exercițiul Explicația Conversația Explicația Exercițiul Problematizarea Conversația Explicația Demonstrația Exercițiul	Imagini cu pești în acvariu Marker Flip-chart Imagini cu pești numerotați în concentrul 0-10 Marker Flip-chart Imagini cu adunări matematice marker Imagini cu animale marine Marker Flip-chart	Individuală Frontală Individuală Frontală Individuală	Observare sistematică Observare sistematică

7.ÎNCHEIEREA ACTIVITĂȚII		***„Realizează corespondența”*** Îndemn elevii să meargă la flip-chart și să realizeze corespondența între cantitate și număr. **„Câte animale marine sunt?”** Prezint elevilor imaginea mobilă,explic acestora că vor trebui să numere animalele marine de același fel și vor nota cifra corespunzătoare. (Anexa 3) Felicit elevii pentru activitatea realizată și le impart recompensele trimise de **Nemo** în semn de mulțumire(câte un animal marin pe care il vor colora si transforma într un breloc).	Elevii numără și scriu cifra corespunzătoare Elevii realizează brelocul	Explicația Demonstrația Exercițiul	Imagini cu animale marine Recompense Carioci	Frontală Individuală	

Anexa 1

“ Bună dimineața, copii,

Sunt un pește mic , care își dorește foarte mult să învețe lumea misterioasă a cifrelor. Dacă veți răspunde corect la sarcini mă veți ajuta să îmi împlinesc visul.

Mă puteți ajuta să îmi îndeplinesc visul?

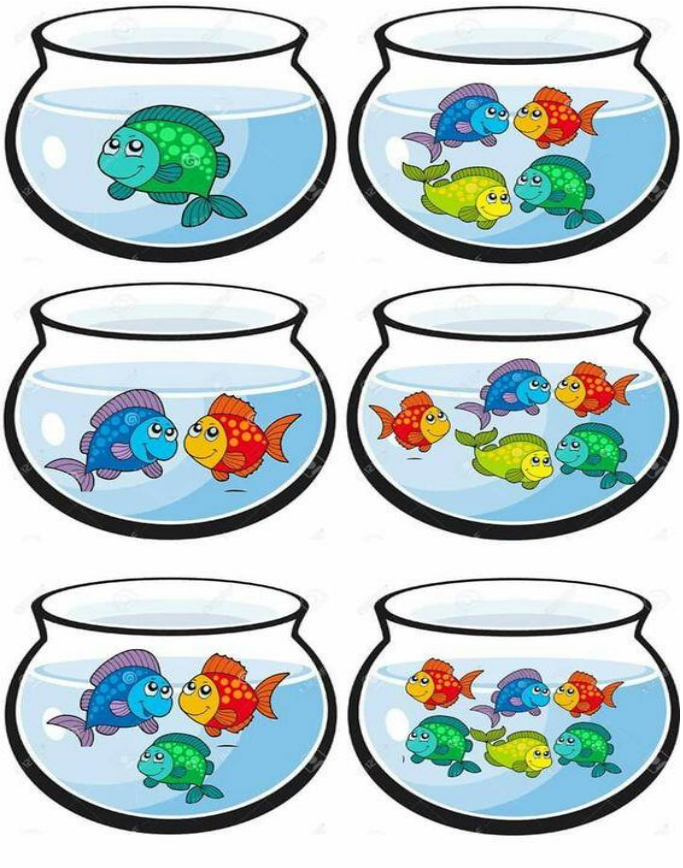

Sunt sigur că vă veți descurca de minune și am încredere în voi.

Cu drag,

Peștișorul care vrea să învețe

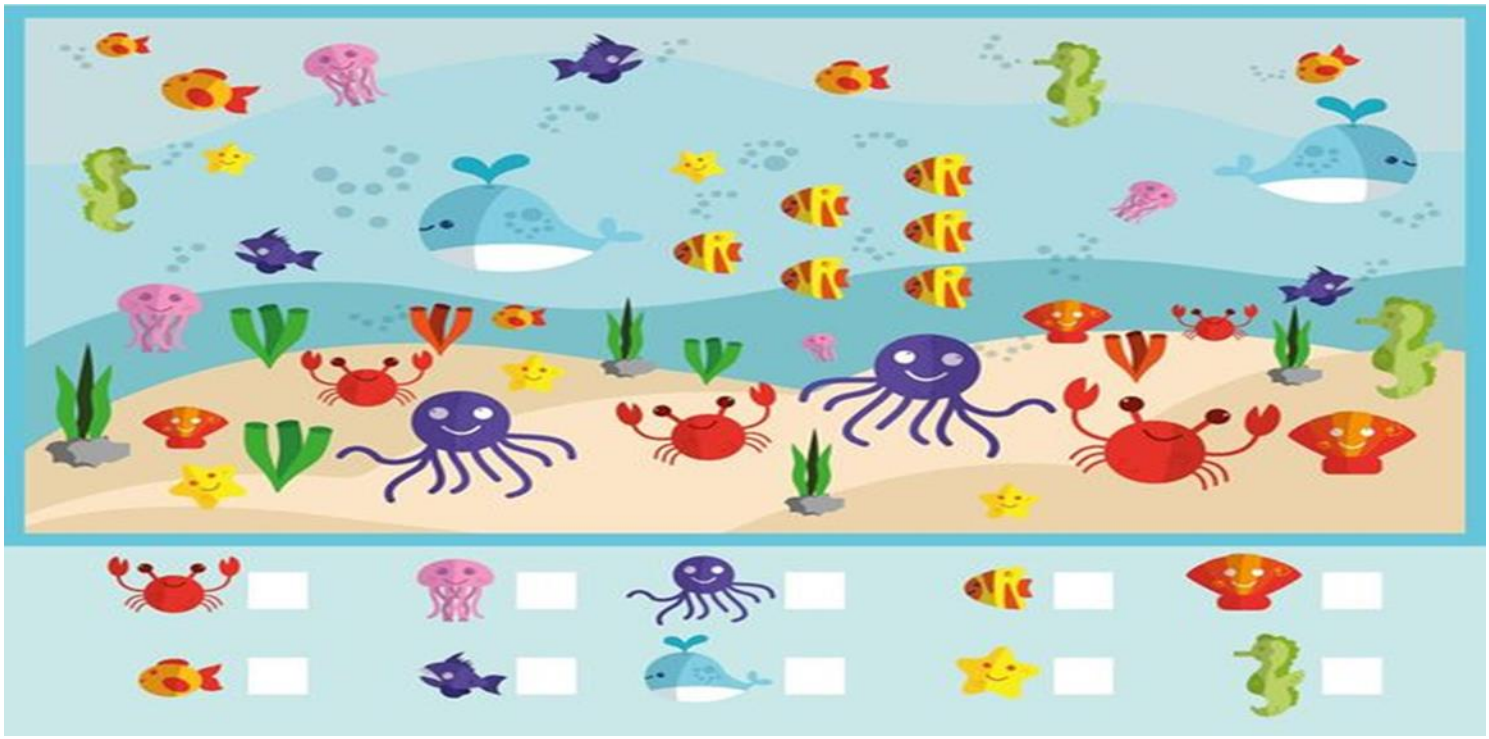
Anexa 2

ANEXA 3

Câte animale marine sunt?

Numără animalele marine de același fel și scrie cifra corespunzătoare.

Practici de evaluare eficiente pentru elevii cu cerințe educaționale speciale și/sau dizabilități

Prof. Mișcoci Manuela
Col. Naț. „Gheorghe Lazăr”, București

Există anumite ***principii de bază*** în definirea unor practici de evaluare eficiente în materie de cerințe educaționale speciale și/sau dizabilități.

Acestea includ:

1. Stabilirea unei culturi a clasei care încurajează interacțiunea și utilizarea instrumentelor de evaluare.
2. Stabilirea obiectivelor învățării și urmărirea progreselor individuale ale elevilor în atingerea acestor obiective.
3. Utilizarea unor metode de instruire variate pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor.
4. Utilizarea unor abordări variate pentru a evalua ce au înțeles elevii.
5. Feedback privind performanța elevilor și adaptarea instruirii pentru a răspunde nevoilor identificate.
6. Implicarea activă a elevilor în procesul de învățare

Există ***cinci factori*** care contribuie la o evaluare de calitate la clasă. Fiecare dintre aceștia necesită un set de competențe ale profesorului:

1. **Scopuri clare**: instrumentele, procesele și rezultatele evaluării au scopuri clare și adecvate.

Profesorul trebuie:

• să identifice principalii utilizatori ai informațiilor obținute în urma evaluării la clasă.
• să înțeleagă utilizările evaluării formative și sumative și să știe când să o aplice pe fiecare.

2. **Obiective clare**: evaluările reflectă obiective ale procesului de învățare clare pentru elevi.

Profesorul trebuie:

• să știe cum să identifice obiectivele procesului de învățare.
• să știe cum să transforme enunțurile generale ale standardelor de conținut în obiective ale procesului de învățare la nivelul clasei.
• să înceapă planificarea instruirii cu obiective clare ale procesului de învățare.
• să exprime obiectivele procesului de învățare într-un limbaj accesibil elevilor.

3. **Proiectare solidă**: obiectivele procesului de învățare sunt transpuse în evaluări care măsoară cu acuratețe performanțele elevilor.

Profesorul trebuie:

• să proiecteze evaluarea astfel încât să servească scopurilor formative și sumative avute în vedere.

• să selecteze metode de evaluare care să corespundă obiectivelor procesului de învățare preconizate.

• să înțeleagă și să aplice corespunzător principiile învățării verificării celor învățate prin sondaj.

• să redacteze și/sau să selecteze itemii de evaluare, sarcinile de lucru, indicațiile privind notarea și rubrici conform standardelor de calitate.

• să identifice și să evite atitudinile părtinitoare care denaturează rezultatele.

4. **Comunicare eficientă**: rezultatele evaluării contribuie la îmbunătățirea performanțelor elevilor prin gestionare și comunicare eficiente.

Profesorul trebuie:

• să utilizeze informațiile obținute în urma evaluării pentru a planifica instruirea.

• să ofere feedback eficient elevilor în timpul învățării.

• să înregistreze cu acuratețe informațiile obținute în urma evaluării formative și sumative.

• să combine și să sintetizeze informațiile în mod adecvat pentru a reflecta cu acuratețe nivelurile actuale de învățare ale elevilor.

5. **Implicarea elevilor**: elevii sunt participanți activi la procesul de evaluare prin autoevaluare, stabilirea obiectivelor urmărire, reflecție pe marginea celor învățate.

Profesorul trebuie:

• să identifice elevii ca utilizatori importanți ai informațiilor obținute în urma evaluării.

• să comunice elevilor obiectivele învățării și standardele de calitate.

• să proiecteze evaluări astfel încât elevii să se poată autoevalua și să își poată stabili obiective în funcție de rezultate.

• să implice elevii în urmărirea propriilor progrese în materie de învățare, încurajându-i să reflecteze și să discute despre cele învățate și progresele realizate.

Cu alte cuvinte, pentru ca evaluarea să fie validă pentru procesele de învățare și progresele unui elev, acesta trebuie să se afle în centrul procesului.

Pentru ca aprecierile elevului să devină fiabile și valide, acesta trebuie să aibă:

• criterii bine înțelese privind succesul.

• „alți“ actori (colegi, adulți) implicați în susținerea procesului de emitere a aprecierilor.

• convingerea că participarea la evaluare este importantă și dorința de a acționa în baza concluziilor desprinse în urma evaluărilor.

RESURSĂ :

Descrierea resursei. Un set de instrumente utile cu informații din întreaga lume despre evaluarea incluzivă, însoțit de un manual de formare care poate fi utilizat în diferite unități și sisteme de învățământ. Există cinci activități practice care pot fi utilizate în mod independent pentru dezvoltarea întregii școli. Acestea sunt concepute pentru a fi utilizate de școli și/sau comunități de practică în scopul de a înțelege mai bine ceea ce se întâmplă în prezent în propria școală, în propria clasă și de a planifica demersurile următoare.

Link: https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000250054

FIECARE COPIL CONTEAZĂ
EDUCAŢIA INCLUZIVĂ ÎN GRĂDINIŢĂ

Prof. înv. preșc. Vîlcan Camelia Marinela
Gradinița cu P.P. Poroschia

Fiecare copil este diferit şi special şi are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu dizabilităţi.Toţi copiii au dreptul la educaţie în funcţie de nevoile lor. Educaţia incluzivă are ca principiu fundamental un învăţământ pentru toţi,împreună cu toţi, care constituie un deziderat şi o realitate ce câștigă adepți și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare/ incluziune.

Educația de tip incluziv este o educaţie de calitate, accesibilă şi care îşi îndeplineşte menirea de a se adresa tuturor copiilor, fără discriminare. În întreaga lume, din ce în ce mai mulți copii care provin din medii defavorizate urmează grădinițele, școlile primare sau gimnaziale.În cele mai multe țări se stipulează prin lege că toți copiii trebuie să beneficieze de educație.

Integrarea educativă vizează reabilitarea și formarea persoanelor cu nevoi speciale, aflate în dificultate psihomotorie, de intelect, de limbaj, psihocomportamentală, senzorială, printr-o serie de măsuri de natură juridică, politică, socială, pedagogică. Astfel, conștiința copiilor, de la cea mai fragedă vârstă, trebuie formată și dezvoltată , învățându-i pe aceștia că primirea copiilor „diferiți”, alături de toți ceilalți, trebuie făcută nu de dragul lor, în primul rând, și nu din milă pentru ei, ci pentru dreptul fiecărui individ de a participa la acțiuni comune pentru dezvoltarea lui ulterioară , pentru a contribui și el la dezvoltarea comunității în care trăiește.

Grădinița are ca scop crearea unui program coerent și coordonat de incluziune a copiilor preșcolari cu diferite dizabilități, de alte etnii, proveniență socială etc. și pregătirea celorlalți copii în vederea acceptării acestora alături de ei, fără diferențe de manifestare comportamentală sau verbală.

Grădinița care îi receptează în colectivitatea sa pe copiii defavorizați și își determină intern „direct și indirect”, atitudinea față de aceștia este alcătuită din: educatoare, părinți, copii, iar la nivel extern, societatea cu numeroase instituții și diverși factori media. O condiție esențială pentru reușita acestor acțiuni comune ale celor trei factori activi din grădiniță este existența unor relații de înțelegere, constructive care se realizează prin atitudini deschise, prin disponibilitate, printr-un „pozitivism” specific ce se cimentează cu voință și convingere.

Educatoarea trebuie să cunoască deficiențele copiilor pe care îi va primi în grupă în scopul înțelegerii acestora și pentru a-și putea modela activitățile, în funcție de necesitățile copiilor. Grupa în care va fi integrat copilul cu cerințe speciale va trebui să primească informații într-o manieră corectă și pozitivă despre acesta. Este foarte importantă sensibilizarea copiilor și pregătirea lor pentru a primi

în rândurile lor un coleg cu dizabilități. Sensibilizarea se face prin stimulări: crearea și aplicarea unor jocuri care permit stimularea unor deficienţe (motorie, vizuală, auditivă), ceea ce determină copiii să înţeleagă mai bine situaţia celor ce au dizabilităţi: prin povestiri, texte literare, prin discuţii, vizitarea/ vizita unor persoane cu deficienţe.

Primirea în grupă a copilului cu cerinţe educative speciale, atitudinea faţă de el trebuie să păstreze o aparenţă de normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel cu ceilalţi copii din grupă. Conduita şi atitudinea educatoarei trebuie să demonstreze celorlalţi copii că i se acordă preşcolarului cu dizabilităţi. Ea trebuie să îşi asume rolul de moderator , să promoveze contactul direct între copiii din grupă şi să direcţioneze întrebările şi comentariile acestora către copilul cu cerinţe educative speciale.

De asemenea, trebuie să-i încurajeze şi să-i stimuleze ori de câte ori este nevoie pe aceştia, dându-le încrederea în forţelele proprii, în propria reuşită în acţiunile întreprinse, evidenţiind unele abilităţi sau interese speciale lor în dezvoltarea şi sprijinirea cărora trebuie implicate şi familiile copiilor. Copiii cu cerinţe educative speciale integraţi în programul grădiniţei trebuie să dispună de o bună colaborare între educatoare, părinţi, psihologi şi profesorul logoped. Părinţii sunt parteneri la educaţie pentru că deţin cele mai multe informaţii despre copiii lor.

Această relaţie a grădiniţei cu părinţii copiilor cu cerinţe educative speciale este necesară şi benefică. Părinţii informează grădiniţa şi despre factorii de influenţă negativă care ar trebui evitaţi (fobii, neplăceri, stimuli negativi, atitudini care determină inhibarea / izolarea copiilor). Angajarea şi responsabilizarea familiei în educaţia copiilor este fundamentală pentru reuşita participării la programul instructiv- educativ al grădiniţei. La orice copil, în mod particular la copiii cu dizabilităţi, gradul de interes şi de colaborare a părinţilor cu grădiniţa este, cel mai adesea, proporţional cu rezultatele obţinute de aceştia. De aceea, putem afirma că familia este primul educator şi are cel mai mare potenţial de modelare.

Grădiniţa are rolul de a sprijini familiile să aibă încredere în resursele proprii, să facă faţă greutăţilor cu care acestea se confruntă. Educaţia părinţilor şi consilierea acestora au un rol important în integrarea copiilor cu afecţiuni de natură psihică, emoţională ori de altă natură în grădiniţă. Rezultatele muncii pentru promovarea incluziunii, atât directe cât şi indirecte, faţă de partenerii educaţionali, părinţi, apar după intervale mari de timp şi sunt efectul unui exerciţiu asiduu, susţinut.

Grădiniţa este incluzivă printr-un curriculum flexibil şi deschis ce permite adaptări succesive. Nu copilul urmează curriculumul, ci acesta este un instrument menit să sprijine dezvoltarea lui, se adaptează nevoilor şi particularităţilor acestuia. Când spunem „grădiniţă incluzivă”, nu trebuie să ne ducem cu gândul la copiii cu CES, ci la fiecare copil în parte, pentru că fiecare are un ritm propriu de dezvoltare şi la un moment dat poate avea nevoie de anumite cerinţe speciale în ceea ce priveşte

educaţia. Există, de asemenea, şi anumite situaţii de risc, în care educatoarea trebuie să cunoască trăirile şi comportamentele copilului, pentru a-l sprijini.

O planificare nu poate porni aşa, tradiţional, ca altă dată, de la conţinuturi, ci de la personalităţile copiilor, de la caracteristicile şi particularităţile individuale. Pe de altă parte, grădiniţa, ca instituţie, nu poate face faţă singură cerinţelor multiple ale unui program eficient de educaţie. Este nevoie de un parteneriat între grădiniţă- familie- comunitate, de o construcţie comună în folosul copilului, fără prejudecăţi, bazată pe respect reciproc, acceptare, toleranţă, indiferent de situaţia economică, socială sau educaţională a părinţilor. Educatoarea, la rândul ei, trebuie să răspundă diversităţii şi unicităţii fiecărui copil, să-şi orienteze pozitiv atitudinea, limbajul şi metodele pedagogice. Copilul preşcolar se află într-un proces de formare în care fiecare gest, fiecare cuvânt, fiecare privire din partea adulţilor care îl înconjoară poate să îi influienţeze imaginea de sine. Este foarte importantă atitudinea educatoarei la acţiunile copilului, apelativele, aprecierea pozitivă sau negativă, pentru a-i da copilului încredere în forţele proprii.

Pentru a evalua copilul, educatoarea trebuie să aibă în vedere competenţele şi capacităţile educaţionale ale fiecărui copil şi să identifice:

- cum este fiecare;
- ce ştie fiecare;
- ce face fiecare;
- cum cooperează cu ceilalţi.

În concluzie, pentru abordarea unei educaţii incluzive în grădiniţă, educatoarea trebuie să respecte următorii paşi:

-să elaboreze un plan de dezvoltare a grădiniţei în care să se precizeze concret parteneriatul cu familia şi comunitatea;

-să fie pregătit întregul personal al grădiniţei pentru a primi toţi copiii, fără discriminări;

-să asigure un climat primitor şi deschis prin organizarea mediului educaţional cât mai eficient şi stimulator;

-să aibă discuţii, în prealabil, cu copiii pentru a se accepta unii pe alţii, pentru a negocia, a colabora şi a lucra împreună;

-să asigure un curriculum flexibil şi deschis la care să aibă acces şi părinţii;

-să evalueze fiecare copil prin observaţie directă şi indirectă pentru a asigura participarea lui adecvată la activităţile curriculare;

-să asigure accesul tuturor copiilor la programul grădiniţei, dar şi la modificările şi adaptările acestuia;

-să asigure participarea tuturor familiilor la decizii şi acţiuni în favoarea tuturor copiilor;

-să evalueze permanent şi periodic progresele pe care le fac toţi copiii, nu numai di punctul de vedere al achiziţiilor intelectuale, dar şi al relaţiilor sociale, al cooperării şi colaborării, al dezvoltării imaginii de sine şi încrederii în forţele proprii;

-să elaboreze planuri individualizate, personalizate pentru copiii care au nevoie de sprijin în anumite componente ale dezvoltării şi la anumite momente;

-să ajusteze permanent curriculumul pentru a-l adapta la nevoile educative ale copiilor;

-să realizeze un permanent schimb de idei, experienţe şi soluţii cu celelalte colege, din grădiniţă sau din alte instituţii, precum şi cu familiile copiilor.

Bibliografie:

-Ecaterina Vrăşmaş-,, Educaţia copilului preşcolar”, Editura ProHumanitas, Bucureşti, 1999;

-Ecaterina Vrăşmaş-,,Introducere în educaţia cerinţelor speciale”, Editura Credis, Bucureşti, 2004.

“Fiecare copil contează”- inițiative pentru o educație incluzivă

Man Adina-Roxana
Școala Gimnazială „Traian Dârjan”, Cluj-Napoca

“Fiecare copil contează” este un concept care promovează educația incluzivă, asigurându-se că toți copiii, indiferent de condițiile lor sociale, economice sau fizice, au acces la o educație de calitate. Educația incluzivă este cea mai eficientă modalitate de a oferi tuturor copiilor o șansă echitabilă de a merge la școală, de a învăța și de a-și dezvolta competențele de care au nevoie pentru a se dezvolta.

Inițiativele pentru o educație incluzivă pot include:

1. Adaptarea Curriculumului: Elaborarea unui curriculum flexibil care să răspundă nevoilor diverse ale elevilor, inclusiv celor cu dizabilități sau nevoi educaționale speciale.
2. Formarea Cadrelor Didactice: Organizarea de cursuri și ateliere pentru profesori, astfel încât aceștia să fie echipați cu tehnicile și cunoștințele necesare pentru a sprijini toți elevii, inclusiv cei cu dificultăți de învățare.
3. Accesibilitatea Fizică a Școlilor: Asigurarea că infrastructura școlilor este accesibilă pentru toți copiii, inclusiv rampă de acces pentru scaune cu rotile, lifturi și toalete adaptate.
4. Suport Psihologic și Consiliere: Oferirea de servicii de consiliere și suport psihologic pentru elevi și familiile acestora, pentru a ajuta la depășirea dificultăților personale și academice.
5. Programe de Sprijin pentru Părinți: Organizarea de programe și resurse pentru părinți, astfel încât aceștia să poată sprijini educația copiilor lor și să colaboreze eficient cu școala.
6. Utilizarea Tehnologiei Asistive: Implementarea și folosirea tehnologiei asistive (cum ar fi software-uri educaționale, dispozitive de comunicare) pentru a sprijini învățarea copiilor cu dizabilități.
7. Parteneriate cu Comunitatea: Crearea de parteneriate între școli, organizații non-guvernamentale și comunitate pentru a oferi resurse și suport adițional pentru elevi.
8. Combaterea Discriminării: Implementarea unor politici și practici anti-discriminare în școli, promovând un mediu de învățare incluziv și respectuos pentru toți elevii.
9. Programe de Remediere și Recuperare: Oferirea de programe suplimentare pentru elevii care au nevoie de ajutor suplimentar în învățare, asigurându-se că niciun copil nu este lăsat în urmă.
10. Educația Inclusivă în Politici Publice: Promovarea educației incluzive în cadrul politicilor publice și a planurilor educaționale naționale pentru a asigura sustenabilitatea și extinderea acestei abordări.

Aceste inițiative pot contribui semnificativ la crearea unui sistem educațional echitabil și accesibil pentru toți copiii, reflectând principiul că fiecare copil contează.

Educația incluzivă presupune schimbarea atitudinilor, a mentalităților, a politicilor şi practicilor de excludere şi segregare. Aceasta este promovată prin documente naționale de politică educațională care promovează o educație centrată pe elev, o educație de calitate care se poate realiza prin programe de învățământ adecvate, o bună organizare, alegerea unor strategii optime de predare-învățare-evaluare, folosirea unor resurse și tehnologii variate etc..

O școală incluzivă pune accent pe progresul individual și nu pe diferențele dintre elevi; este promovată învățarea prin cooperare, în cadrul căreia copiii sunt încurajați să se ajute, învață unii de la alții și fiecare elev este valorificat. O școală și un profesor bun sunt aceia care obțin progres cu toți elevii.

“Fiecare copil contează”- inițiative pentru o educație incluzivă

Bodea Raluca-Ioana
Școala Gimnazială „Traian Dârjan”, Cluj-Napoca

Educația incluzivă este un concept educațional și social care promovează integrarea tuturor copiilor, indiferent de abilitățile, dizabilitățile, condițiile socio-economice sau alte diferențe, în sistemul educațional obișnuit. Scopul este de a asigura acces egal la educație de calitate și de a elimina barierele care împiedică participarea deplină și eficientă a tuturor elevilor.

Principiile educației incluzive

1. Accesibilitate: Toți elevii au acces la un mediu educațional adecvat nevoilor lor.
2. Egalitate de șanse: Elevii beneficiază de oportunități egale pentru a-și dezvolta potențialul.
3. Participare activă: Toți elevii participă activ la activitățile educaționale, sociale și culturale din școală.
4. Adaptabilitate: Curriculumul și metodele de predare sunt adaptate pentru a răspunde diversității elevilor.
5. Sprijin personalizat: Elevii primesc suportul necesar pentru a depăși dificultățile și pentru a se dezvolta armonios.

Beneficiile educației incluzive

- Dezvoltarea competențelor sociale: Elevii învață să colaboreze și să respecte diversitatea.
- Îmbunătățirea rezultatelor academice: Studiile arată că educația incluzivă poate duce la rezultate academice mai bune pentru toți elevii.
- Promovarea egalității: Reduce stigmatizarea și marginalizarea copiilor cu nevoi speciale.
- Pregătirea pentru viața de adult: Elevii sunt mai bine pregătiți să trăiască și să lucreze într-o societate diversă.

Provocările educației incluzive

- ✓ Resurse insuficiente: Necesitatea de resurse materiale și umane adecvate pentru a sprijini educația incluzivă.
- ✓ Formarea cadrelor didactice: Profesorii au nevoie de formare specifică pentru a gestiona clasele incluzive.
- ✓ Mentalități și atitudini: Unele cadre didactice, părinți sau elevi pot avea atitudini negative față de incluziune.

- ✓ Politici și legislație: Implementarea politicilor adecvate și asigurarea conformității cu legislația națională și internațională.

Există copii care ar vrea „să zboare”, dar, pur și simplu nu pot, pentru că nu știu cum să o facă, sau știu cum să o facă, dar, pur și simplu nu pot. Aceștia sunt copiii cu cerințe educative speciale, sau copiii cu dificultăți de învățare. Toți copiii au dreptul la educație, iar școala și noi dascălii, în principal, suntem datori să le-o oferim. Fiecare copil are nevoie de școală și chiar și școala are nevoie de fiecare dintre ei. Astăzi, nu ni se mai pare ciudat ca un elev să aibă dificultăți de învățare și pentru că ne pasă, ne punem întrebarea Cum îi putem ajuta? Cel mai greu e să găsim metodele potrivite pentru a-i sprijini pe acești elevi să învețe, să progreseze, să se adapteze, să răspundem nevoilor lor atât de diferite. De ce? Pentru că fiecare este unic și chiar și atunci când crezi că ai descoperit o metodă potrivită, poate deveni imediat mai puțin eficientă.

Copiii cu CES nu se pot adapta ritmului și cerințelor școlii, ei pot participa conform abilităților și propriului nivel de dezvoltare. De aceea, școala, în general, a început să se transforme pentru a răspunde nevoilor de învățare și dezvoltare ale copilului.

Toți copiii, cu sau fără dizabilități, trebuie să învețe împreună, indiferent de mediul social sau cultural din care provin, de religie, etnie, limbă. Este foarte important să reducem, ba chiar să eliminăm excluziunea și discriminarea, indiferent ce formă ar avea ele, să oferim copiilor cu tipuri și niveluri diferite de handicap șanse egale să participe la educație în cadrul sistemului general de învățământ.

„MIRAJUL PROFESIEI DE EDUCATOR”

prof. inv. preșc. Maftei Alina
Liceul „Vasile Conta”
Grădinița NR.1 PPN
Tg. Neamț, jud. Neamț

A TRĂI, A IUBI, A ÎNVĂŢA, A LĂSA O MOŞTENIRE

„ Menirea cea mai înaltă a profesorului constă nu atât în a împărtăşi cunoaşterea cât în a stimula elevul să o cunoască şi să o caute. Arta de a fi profesor înseamnă a şti cum să sugerezi”.

(Henri Amiel)

Managementul educaţional presupune o relaţie nemijlocită cu copiii, tinerii, iar în activitatea sa educatorul trebuie să se raporteze la cei pe care îi educă. Educatorii transmit copiilor imaginea lumii adulţilor.

Cea mai importantă persoană din viaţa unui om ar putea fi un educator (profesor, învăţător, etc.). Învăţământul şi educatorii sunt o parte importantă a temeliei competenţelor şi capacităţilor noastre, a valorilor şi convingerilor noastre, a societăţii şi a modului nostru de viată.

Managementul clasei de elevi are ca preocupare dominantă capacitatea de învăţare. Clasa (grupa), ca grup social, este un „ ansamblu de indivizi", constituit istoric, între care există diverse tipuri de interacţiuni. La baza construcţiei clasei (grupei) stau seturi de norme explicite - reguli clar exprimate şi norme implicite -care se stabilesc în cadrul grupului. Repetarea normelor duce la rezolvarea unor situaţii conflictuale şi permite dezvoltarea unor relaţii care să ducă la motivarea elevilor.

Cadrele didactice realizează prin întreaga lor activitate o influenţă educaţională puternică. Relaţiile care se stabilesc între educator şi copil sunt influenţate de personalitatea cadrului didactic. Aceasta determină stilul educaţional.

Educatorii deţin cheia care va dezlega înţelepciunea atemporală a principiilor înrădăcinate în capacităţile naturale ale copiilor. Principiile nu se schimbă, dar dacă le onorăm, ne pot schimba ele pe noi.

Consider că principiul care stă la baza activităţii educatorului este „a trăi cu onoare" - o căutare care durează toată viaţa. Acest principiu ar putea fi sintetizat în următoarele : a trăi, a iubi, a învăţa, a lăsa o moştenire.

„Raţiunea ne ajuta să ştim câte ceva despre adevăr, dar niciodată nu ne poate oferi adevărul. Nu putem cunoaşte nici un principiu pe care nu îl trăim"

(Roducy Tumer –pedagog)

Actuala situaţie a învăţământului ar putea fi descrisă ca un deşert minat. Direcţia viitoare a educaţiei rămâne netrasată pe hartă. Definirea şi prevederea succesului educaţiei este nesigură, iar nesiguranţa creează controverse. Educatorii doresc sincer să pregătească generaţia următoare, dar societatea doreşte ca învăţământul să se ocupe de toate relele sale fundamentale, de problemele sale cele mai profunde.

O VIZIUNE ASUPRA EDUCATORULUI

În sens literar, a educa înseamnă a aduce la suprafaţa ceva latent, ascuns sau neexprimat; a presupune sau a înţelege pornind de la nişte fapte date, a chema. a aduce în faţă, a aduce în minte prin numire sau sugerare.

Majoritatea şcolilor au câţiva profesori excelenţi. Profesorii cei mai buni pot imprima stilul şi ritmul unei şcoli. Ei creează condiţii care să le permită copiilor să înflorească, plivind , fertilizând şi îndepărtând uscăturile precum marii grădinari, dar recunoscând cu respect că forţa şi viaţa se află deja în copii.

Marii profesori nu dau pur şi simplu răspunsuri, ci îi ajută pe copii să descopere valoarea şi posibilităţile din ei înşişi. Aceasta necesită multă blândeţe, dar produce schimbări de bine în vieţile copiilor.

Dintr-o poezie aflăm că un grup de copii a găsit într-o zi o broască ţestoasă mică şi doreau ca şi ea „să se joace". Dar ţestoasa, uluită şi înfricoşată, şi-a ascuns repede capul. Apoi unul dintre copii a luat un băţ şi a încercat să forţeze ţestoasa să „iasă să se joace". În ciuda bunelor intenţii, copiii au ucis ţestoasa.

Uneori noi suntem ţestoasa, alteori suntem copilul cu băţul, bine intenţionat, dar prost îndrumat Profesorii trebuie să aibă înţelepciunea şi îndemânarea de a manifesta iubirea severă, echilibrând cu atenţie aceeaşi fermitate şi blândeţe, curaj şi respect, spontaneitate jucăuşă. Aceşti profesori ne fac să credem în ei înşişi şi în noi înşine. Începem să credem în noi înşine deoarece credem în ei. Şi toată viaţa vom lăuda relaţiile care rezultă în acest fel.

Profesorii care îşi onorează elevii, care construiesc relaţii caracterizate de sinceritate, răbdare, iubire, disciplină sunt rari şi minunaţi.

Toţi profesorii buni au în comun faptul că se consideră gânditori, locuitori ai lumii ideilor. Ceea ce este valabil atât pentru un educator de grădiniţă cât şi pentru un profesor din cea mai distinsă universitate. Monedele comune sunt ideile, dar ideile transmise cu ajutorul relaţiilor.

Oricine poate duce nişte copii într-o clasă, dar numai un profesor îi poate duce spre învăţătură. Copiii trebuie să simtă că libertatea le aparţine. Ei trebuie să simtă frisonul victoriei şi de asemenea cum li se strânge inima de dezamăgire.

Aceasta este esenţa muncii profesorului.

A spune nu e totuna cu a-i învăţa pe alţii; dincolo de cuvinte ceea ce trăim şi simţim ne afectează mult. Profesorii care influenţează cu onoare văd dincolo de moment, ştiu că ei construiesc pentru viitor. Niciodată nu ezită şi nu le este teamă să propună parteneriate cu elevii şi părinţii. Ei ştiu că mulţi ochi sunt aţintiţi asupra lor aşa că judecă mai puţin şi îndrumă mai mult. Ei ştiu că nu vor ajunge la inima fiecărui elev, dar au învăţat şi că nu se poate şti întotdeauna dinainte care vieţi vor fi influenţate de ceea ce fac ei. Aşa că investesc mai mult timp în deschiderea de uşi, decât în închiderea lor.

Ei fac bine pentru că le pasă şi pentru că ei continuă să încerce principiul „a trăi, a iubi, a învăţa, a lăsa moştenire". Mesajul lor este auzit.

Nu există o provocare mai mobilizatoare pentru educatori decât posibilitatea exercitării unui efect pozitiv şi benefic prin influenţarea şi modelarea unui mediu şcolar bazat pe principii pentru copii şi implicit, pentru generaţiile viitoare.

„Dă-i unui om un peşte şi îl vei hrăni o zi.

Învaţă-l să pescuiască şi îl vei hrăni pe tot restul vieţii".

Arta de a preda şi actul de a învăţa au loc în primul rând fiindcă un educator creează mediul, combină resursele disponibile, capitalizează momentele de predare, uneori dă la o parte băncile şi face ceea ce trebuie să facă pentru a-i ajuta pe copii. Ca educatori nu putem să atingem sau să învăţăm pe toţi. Fiecare proaspăt profesor porneşte cu visul de a influenţa lumea, fiecare persoană, fiecare elev, fiecare clasă.

Dacă copiii nu învaţă sau nu comportă bine în şcoală, mulţi dintre membrii personalului şcolii trăiesc un sentiment de eşec şi se simt lipsiţi de putere dintr-un sentiment de dezamăgire şi mânie.

Caracterul educatorului e întemeiat pe un complex de deprinderi. Se cunoaşte zicala

„Semeni un gând, culegi o faptă. Semeni o faptă, culegi un obicei. Semeni un obicei, culegi un caracter. Semeni un caracter, culegi un destin."

Deci, aşa cum menţiona Aristotel **„Suntem ceea ce facem în mod repetat. De aceea măiestria nu este un act, ci o deprindere.**

Educatorii care influenţează cu onoare produc in mod constant schimbări în bine în vieţile elevilor bazându-şi activitatea pe două scopuri care nu se exclud reciproc: menţinerea disciplinei şi menţinerea unei relaţii cu elevul.

CARE ESTE PUTEREA EDUCATORULUI? CÂT DUREAZĂ INFLUENŢA ACESTUIA?

A fi educator...

Uneori o propoziţie sau un cuvânt, premeditate sau nu, spuse într-un moment important, de sinceritate sau vulnerabilitate, precipită o acţiune, adaugă un impuls încurajator sau declanşează deliberarea ce însoţeşte înţelepciunea.

Pe acestea ni le amintim întotdeauna şi, ele ne influenţează în mod durabil. În cuvintele pe care le folosim există o mare putere.

Folosirea cuvintelor pozitive, pline de forţă, este o cale excelentă de a construi încredere în cadrul relaţiilor. Uneori suntem afectaţi în mod fericit şi plăcut. Alteori cuvintele ne înţeapă în mod urât şi dureros. Când elevii se revoltă, sunt indisciplinaţi, forţând limitele politicii şcolii şi răbdarea fiecărui profesor, adevăratul mesaj este de fapt o întrebare despre valoare, acceptare, normalitate. De exemplu: „Mă iubiţi, dacă nu citesc la fel de bine ca Ana?"; „Sunt eu o persoana agreabilă, deşi tatăl meu are probleme cu băutura şi ne face pe toţi să ne simţim prost?" Astfel de întrebări sunt rareori formulate direct.

La copiii mici, întrebarea este formulată prin comportament. Dacă ţipi la ei, îi pedepseşti, nu îi bagi în seamă şi nu te ocupi de întrebarea nerostită, înseamnă că le spui: „Nu te plac, eşti o persoană stupidă, care vine dintr-o familie cu probleme'".

Cuvintele pe care le pronunţăm au puterea lor. Ele pot deveni punţi pentru începerea unei relaţii, atunci când îi invităm pe copii să îşi schimbe ideile şi comportamentul faţă de ei înşişi şi faţă de noi.

Acţiunea educatorului duce la schimbări relativ permanente de comportament. Puterea de a educa, bazată pe principii, ne sugerează să folosim cuvinte care nu demolează, ci construiesc, astfel încât schimbările de comportament să fie pozitive.

Un educator înţelept şi plin de însufleţire spunea că dacă vrei să ridici pe cineva, să-1 încurajezi să trăiască mai bine, nu trebuie să-i demolezi casa, ci doar să-i arăţi o casă mai bună în care să locuiască.

Axându-ne viaţa pe principii corecte, menţinând un echilibru între activitate şi perfecţionare, ne fortificăm, devenim mai apţi de a ne crea o viaţă eficientă, paşnică şi folositoare pentru noi şi pentru cei ce ne vor urma.

FORMAREA CAMPIONILOR

Copiii (tinerii) sunt aluatul pe care educatorii îl modelează pentru a-1 aduce la o formă cât mai apropiată de cerinţele educaţiei actuale. În lucrarea „Conducerea bazată pe principii", autorul Stephen R. Covey scrie un capitol intitulat „Faceţi din copiii voştri campioni". Acesta arată că în formarea campionilor sunt esenţiali zece paşi pe care îi enumeră astfel:

1. Consolidarea respectului de sine al copilului. Copiii nu trebuie comparaţi între ei, din ziua în care s-au născut să credem în ei, să îi susţinem şi să le oferim multe reacţii pozitive, să le consolidăm respectul de sine.
2. Încurajarea măreţiei principale. Măreţia principală constă într-un caracter bazat pe principii.
3. Încurajarea copiilor de a se ocupa de ceea ce îi pasionează, când descoperim un real talent la copiii noştri îl încurajăm să se dezvolte.

4. Crearea unei culturi de familie plăcute. Copiii trebuie să găsească în familie mai multă distracţie şi satisfacţie decât la şcoală. Ei nu trebuie să găsească nimic împotriva căruia să se revolte; ei trebuie să fie menţinuţi într-o notă pozitivă şi încurajaţi.

5. Pregătirea dinainte a evenimentelor familiale.

6. Părinţii încearcă să dea copiilor exemple de excelenţă, excelând la rândul lor în tot ceea ce fac.

7. Copii sunt învăţaţi să-şi dea seama de propriul potenţial.

8. Părinţii „adoptă" prietenii copiilor. Când familia, prietenii, şcoala, biserica, urmăresc aceleaşi scopuri se formează un puternic sistem educaţional.

9. Copiii sunt învăţaţi să aibă credinţă; să aibă încredere în ceilalţi; să îi susţină.

10.Copiii sunt sprijiniţi moral de părinţi care îşi manifestă întotdeauna reacţii sincere faţă de proprii copii.

Formarea campionilor cere efort constant.

Este o strădanie fără sfârşit.

Desprinde-te

Încă îmi amintesc clipa când tatăl meu mi-a spus că e timpul
Să mă desprind. El spunea că,
Deşi aripa pansată îi redase cântecul,
Pasărea la care ţineam nu era chiar a mea.
„Dă-i drumul..."
„A te desprinde", a spus el, „Îţi frânge inima.
Şi vindecarea nu pare să înceapă."
Deşi durerea mă ardea
El m-a ţinut strâns, ca să-i pot da drumul.
De atunci au trecut anii şi a trecut şi el, dar încă îi aud vorbele,
„Dă-i drumul..."

Atât de mult din viaţă nu poate fi trăit
Când te agăţi de ura şi supărarea din adâncul tău —
Desprinde-te ! Asta îţi deschide inima
O nouă zi îşi caută începutul cu foame.
Nu poţi schimba ceea ce te-a rănit,
Dar te vei vindeca dacă te poţi desprinde.
De tot ce e greşit în viaţa ta...Desprinde-te!
Doar iubirea...Merită păstrată.
Iubirea te va îmbrăţişa strâns.
Iubirea îţi ridică povara şi îţi dă lumină.
Numai iubirea ne hrăneşte astfel;
Dacă nu e iubire, atunci pur şi simplu
Desprinde-te.

IN LOC DE CONCLUZII

Majoritatea mamelor şi mulţi taţi nutresc o iubire necondiţionată pentru copiii lor. Poate că suferinţa prin care trece mama pentru a aduce copilul pe lume îi dă o astfel de iubire necondiţionată şi de credinţă neîntreruptă în bunătatea şi posibilităţile fundamentale ale fiului sau fiicei ei.

Cei care se bazează pe principii au şi ei aceeaşi capacitate. Astfel de indivizi pot schimba totul în vieţile noastre.

Fiecare dintre noi am avut un profesor, un sfătuitor care a crezut în noi când noi înşine nu credeam. Cineva era lângă noi în pofida a toate! Nu cineva slab care să ne permită totul, care renunţa în favoarea noastră, ci cineva care nu renunţă niciodată la noi.

Pentru mine este o impresionanta provocare să fii conştient de modul în care poţi fi o astfel de persoană pentru alţii.

BIBLIOGRAFIE

1.Lee Blaine ,2002-*„Principiul puterii”*,Allfa ,Bucuresti ;
2.Liviu Antonesei , 2002 -*„O introducere in pedagogie”*, Polirom ,Iasi ;
3.Stephen R.Covey,2002-*„Conducerea bazata pe pricipii”*,Allfa,Bucuresti ;

Conceptul de ”bugetul de timp liber ” în zilele noastre

Bondar Emil
ȘCOALA GIMNAZIALA ”OLTEA DOAMNA”, ORADEA

Timpul liber nu înseamnă sfârșitul muncii, ci munca înseamnă sfârșitul timpului liber[9]
Aristotel.

Gestionarea bugetul timpului liber este foarte importantă în momentul actual al societății contemporane, pentru că dinamica de evoluție și dezvoltare a societății actuale este atât de rapidă, încât determină o continuă perfecționare a actualilor specialiști, pentru a nu fi depășiți de noutăți într-un interval de timp foarte mic. Astfel că, complexitatea vieții actuale, îl determină pe omul contemporan la eforturi neuro-psihice constante și intense, pentru a se actualiza permanent cu noile cuceriri ale tehnologiei, eforturi care pot duce la surmenaje psihice. În acest context, includerea activităților sportive în timpul liber, poate oferi soluții pentru evitarea oboselii, surmenajului și a dereglărilor neuro-psihice, care pot apărea.

Lucaciu Gh. citându-l pe Russel B., spune că, *folosirea înțeleaptă a timpului liber este un produs al culturii și al educației. Omul care toată viața a muncit de dimineața până seara, nu va ști ce să facă atunci când dintr-o dată, va dispune de timp liber. Căci fără un anumit cuantum de timp liber, omul se simt izolat de multe lucruri din cele mai bune*.[10]

Cuvinte cheie **: *buget, timp liber, recreere***

Karl M. citat de către Lucaciu Gh. arată că *timpul liber reprezintă timpul afectat dezvoltării depline, multilaterale a omului…. și poate fi privit ca o producție a capitalului de bază; acest capital este omul însuși….reprezintă atît timpul pentru recreere, cât și cel afectat unei actvități mai elevate, îl transformă desigur pe el ce dispune de el într-un alt subiect și, ca alt subiect, el intră în procesul nemijlocit de producție*[11].

Desigur această perspectivă citată mai sus nu mai este actuală, dar ne prezintă un punct de vedere și modul cum acest concept de timp liber a evoluat pe parcursul timpului.

[9] Lucaciu, Gheorghe (2004)- Activități recreative- note de curs, Editura Universității Oradea, Oradea, p. 4
[10] Lucaciu, Gheorghe (2004)- *Activități recreative- note de curs*, Editura Universității Oradea, Oradea, p. 8
[11] Lucaciu, Gheorghe (2004)- Activități recreative- note de curs, Editura Universității Oradea, Oradea, p. 8

Cristea D. îl citează pe Mazilu V. : *Împreună cu sportul, educația fizică a reușit să formeze un cuplu de mijloace dintre cele mai valoroase pentru sănătate și recreere, servind în aceeași măsura idealurile de mișcare ale omului.*[12]

Marea varietate de mijloace de lucru din activitățile motrice de timp liber, poate asigura ”trasee personalizate”, conduse atent de specialiști astfel încât satisfacția de moment să-i corespundă beneficii pe termen lung în ceea ce privește starea de sănătate, eficiența în plan social, reușita socială etc.[13], după Cristea D., citându-l pe Bota A.

Lucaciu Gh. Citându-l pe Prudenski, împarte fondul de timp liber:

- *Fond de timp liber – timp de lucru- timp de muncă și timp de muncă suplimentară;*
  - timp nelucrător- timp afectat muncii casnice ; timp pentru masă și somn; timp legat de munca de producție; tip liber[14]

Mișcarea este aspectul fundamental al vieții, iar lipsa ei și scăderea acesteia duce la un inevitabil la regres și chiar moarte. Astfel că e important a integra permanent în sfera activităților cotidiene, mișcarea corpului, sub forme diverse și variate :

- *Mișcarea de viața de toate zilele;*
- *Mișcarea profesională;*
- *Mișcările artistice – cele cu mesaj afectiv puternic.*[15]

Lucaciu Gh. prezintă următoarea clasificare a timpului liber:

1. *Timp liber pentru activități profesionale;*
2. *Timp cheltuit pentru activități agricole în gospodăria personală, în industria casnică și meșteșugărească;*
3. *Timp cheltuit pentru munci casnice și deservire în gospodărie;*
4. *Timp cheltuit pentru satisfacerea nevoilor fiziologice;*
5. *Timp cheltuit cu activități culturale și recreative;*
6. *Alte activități*.[16]

Gestionarea bugetul timpului liber este foarte importantă în momentul actual al societății contemporane, pentru că dinamica de evoluție și dezvoltare a societății actuale este atât de rapidă, încât

[12] Cristea, Dana(2013) – *Exercițiul fizic, timp liber, cercetășie,* Editura Galaxia Gutenberg, Târgu-Lăpuș p.10
[13] Cristea, Dana(2013) – *Exercițiul fizic, timp liber, cercetășie,* Editura Galaxia Gutenberg, Târgu-Lăpuș p.10
[14] Lucaciu, Gheorghe (2004)- Activități recreative- note de curs, Editura Universității Oradea, Oradea, p. 5

[15] Brata, Maria (1996) – *Metodica educației fizice școlare*, Editura Universtății Oradea, Oradea, p. 65
[16] Lucaciu, Gheorghe (2004)- *Activități recreative- note de curs*, Editura Universității Oradea, Oradea, p. 6

determină o continuă perfecționare a actualilor specialiști, pentru a nu fi depășiți de noutăți într-un interval de timp foarte mic. Astfel că, complexitatea vieții actuale, îl determină pe omul contemporan la eforturi neuro-psihice constante și intense, pentru a se actualiza permanent cu noile cuceriri ale tehnologiei, eforturi care pot duce la surmenaje psihice. În acest context, includerea activităților sportive în timpul liber, poate oferi soluții pentru evitarea oboselii, surmenajului și a dereglărilor neuro-psihice, care pot apărea.

Lucaciu Gh. citându-l pe Russel B., spune că, *folosirea înțeleaptă a timpului liber este un produs al culturii și al educației. Omul care toată viața a muncit de dimineața până seara, nu va ști ce să facă atunci când dintr-o dată, va dispune de timp liber. Căci fără un anumit cuantum de timp liber, omul se simt izolat de multe lucruri din cele mai bune*.[17]

În timpurile noastre, tot mai puțin, tânăra generație este implicată în activități sportive, atât în cadrul lecțiilor de educație fizică, cât și în afara programului școlar. (scutiți medical)[18]. Timpul liber este alocat din ce în ce mai mult spre activități care implică în special eforturi psihice și mai puțin eforturi neuro-musculare. De asemenea, presiunea socială asupra părinților, care se răsfrânge și asupra copiilor, de a reuși în viață, în special prin intermediul activităților ce presupun o muncă psihică, duce la reducerea activităților sportive încă de la vârste fragede.

Modelul actual al viitorului om al societății moderne, proiectat de către societate și de către familie asupra copilului, din păcate se reduce la tipologia unei ființe care prestează o muncă la birou și care nu include aproape deloc, activități fizice. Sub presiunea și impulsul acestui model, încă de la vârste fragede, copiii fac meditații, cursuri sau se inițiază în diferite domenii de activități care includ doar eforturi psihice, preponderent.

Atât adulții cât și copiii, în contextul actual, sunt obligați să presteze munci cu un consum nervos considerabil, iar pentru aceasta ponderea activităților sportive în bugetul de timp liber trebuie să fie îmbunătățită, pentru a evita oboseala, surmenajul sau chiar anumite dereglări neuro-psihice.

Conform sociologului Vasilescu A., citat de Lucaciu Gh., *timpul liber reprezintă unitatea de timp liber și cheltuită prin autodeterminare.*[19] Această autodeterminare este mult mai specifică și mai prezentă la persoanele adulte, la generația tânără, trebuie educat acest concept de timp liber și de conștientizată importanța activităților sportive în timpul liber.

Lucaciu Gh. enunță funcțiile conceptului de timp liber:

1. *Funcția educativă*
2. *Funcția compensatoare*

[17] Lucaciu, Gheorghe (2004)- *Activități recreative- note de curs*, Editura Universității Oradea, Oradea, p. 8
[18] Marcu, V., Stoica, A. (2008)- *Proiectarea didactică în ciclul liceal*, Editura Universității din Oradea, p.170
[19] Lucaciu, Gheorghe (2004)- *Activități recreative- note de curs*, Editura Universității Oradea, Oradea, p. 10

3. *Funcția recreativă*
4. *Funcția integrativă* [20]

Educația contemporană trebuie să conțină și aspecte care să producă o creștere a calității timpului liber la copii și adolesenți și nu numai. Filosofii greci s-au preocupat printre primii de timpul liber, acordându-i o importanță deosebită în viața lor cotidiană.

Teoreticienii contemporani, consideră că timpul liber sau în unele țări conceptul a căpătat numele de *loisir*, *este esențial pentru o viață sănătoasă, pentru o personalitate completă și pentru o integrare aromnioasă în societate*[21]; Cucoș C. citat de către Cristea D.

Un alt concept similar al timpului liber este cel de recreere și *reprezintă aspectul pozitiv al loisirului, ce presupune activism și nu atitudine pasivă,*[22] după Bota A. citat de către Cristea D.

Alți specialiști dau alte definiții ale acestui concept:

- *Activitate intreprinsă voluntar în timpul liber, motivată prin dorința dea avea satisfacții personale induse de aceasta.... un instrument al terapiei mentale și prin mișcare (Kaplan, 1975 citat de Bota A., 2006)*
- *Ansamblu de experiențe sau activități la care subiectul participă în timpul liber, în scopul dobândirii plăcerii, satisfacției sau educației (Zeigler, 1974, citat de Bota A., 2006)*
- *Un concept apropiat de cel al jocului... semnifică la propriu re-creerea, revigorarea în plan fizic și mental. Activitate non-utilitară, limitată în timp și spațiu, care nu reclamă nici un fel de pregătire (Edwards, 1973 citat de Bota A., 2006)*[23], citat de către Cristea D.

Recreerea fizică presupune desfășurarea unor activități de natură fizică, în general derivate din disciplinele sportive și fără caracter competițional, sau fără existența unor prevederi regulamentare.[24]

[20] Lucaciu, Gheorghe (2004)- *Activități recreative- note de curs*, Editura Universității Oradea, Oradea, p. 10
[21] Cristea, Dana(2013) – *Exercițiul fizic, timp liber, cercetășie,* Editura Galaxia Gutenberg, Târgu-Lăpuș p.28
[22] Cristea, Dana(2013) – *Exercițiul fizic, timp liber, cercetășie,* Editura Galaxia Gutenberg, Târgu-Lăpuș p.29
[23] Cristea, Dana(2013) – *Exercițiul fizic, timp liber, cercetășie,* Editura Galaxia Gutenberg, Târgu-Lăpuș p.29
[24] Cristea, Dana(2013) – *Exercițiul fizic, timp liber, cercetășie,* Editura Galaxia Gutenberg, Târgu-Lăpuș p.29

Rolul auzuluifonematic în formarea abilităților de citit-scris

Petre Mihaela
Profesor psihopedagogie specială
C.S.E.I., Comuna Filipeștii de Târg, Prahova

Auzul fonematic, sau conștientizarea fonematică, joacă un rol esențial în procesul de învățare a cititului și scrisului. Auzul fonematic se referă la capacitatea de a recunoaște și manipula fonemele, care sunt unitățile de sunet dintr-o limbă. Aceasta include abilitatea de a izola sunetele individuale în cuvinte, de a le combina pentru a forma cuvinte și de a le segmenta. Iată câteva aspecte esențiale ale rolului auzului fonematic în citit și scris:

Dezvoltarea abilităților de citire:

Recunoașterea cuvintelor: Copiii care au o bună conștientizare fonemică pot recunoaște și decoda cuvintele mai ușor. Aceasta le permite să identifice relațiile dintre sunete și litere, facilitând procesul de citire.	**Fluiditatea lecturii**: Capacitatea de a segmenta și de a combina sunetele contribuie la o lectură fluentă. Copiii pot citi mai rapid și cu mai puține întreruperi atunci când pot recunoaște și manipula sunetele din cuvinte.

Dezvoltarea abilităților de scriere:

Ortografia corectă: Auzul fonematic ajută la scrierea corectă a cuvintelor. Copiii care pot auzi și diferenția sunetele din cuvinte pot să le transcrie mai precis.	**Compunerea textelor**: Înțelegerea structurii fonetice a cuvintelor le permite copiilor să se concentreze mai mult pe conținutul și structura propozițiilor, deoarece ortografia corectă devine mai automatizată.

Îmbunătățirea înțelegerii limbajului:

Interpretarea mesajelor scrise: Auzul fonematic contribuie la înțelegerea cuvintelor scrise, deoarece copiii pot asocia sunetele corecte cu literele și grupurile de litere. Aceasta le permite să decodeze și să înțeleagă mai bine mesajele din texte.	**Îmbunătățirea abilităților de comunicare orală**: **Articularea clară**: Copiii care au o bună conștientizare fonemică tind să articuleze mai clar, deoarece sunt conștienți de diferențele subtile dintre sunete.

	Ascultarea activă: Auzul fonematic îi ajută pe copii să devină ascultători mai atenți, deoarece sunt mai capabili să distingă sunetele și cuvintele în vorbirea celorlalți.

Dezvoltarea și stimularea auzului fonematic la copii sunt esențiale pentru a le facilita achiziția abilităților de citire și scriere. Iată câteva modalități eficiente de a realiza acest lucru:

1. Jocuri fonetice

Jocuri de rime: Învățarea rimei ajută copiii să recunoască sunetele similare din cuvinte. Puteți juca jocuri în care copiii trebuie să găsească cuvinte care rimează cu un cuvânt dat (de exemplu, „ce rimează cu „masă”? - „casă”).

„Cuvântul ascuns”: Spuneți un cuvânt și cereți copilului să găsească cuvântul ascuns în interior (de exemplu, în cuvântul „masă”, sunetul ascuns este „m”).

2. Exerciții de segmentare și combinare a sunetelor

Segmentarea cuvintelor: Alegeți un cuvânt simplu și segmentați-l în sunete (de exemplu, „m-a-s-ă”). Încurajați copilul să facă același lucru cu alte cuvinte.

Combinarea sunetelor: Oferiți copilului sunete izolate și cereți-i să le combine pentru a forma un cuvânt (de exemplu, „m” + „a” + „s” + „ă” = „masă”).

3. Activități de manipulare a sunetelor

Adăugare de sunete: Spuneți un cuvânt și cereți copilului să adauge un sunet la început, la mijloc sau la sfârșit pentru a forma un nou cuvânt (de exemplu, „as” + „m” = „mas”).

Ștergerea de sunete: Spuneți un cuvânt și cereți copilului să elimine un sunet pentru a forma un nou cuvânt (de exemplu, „masă” fără „m” = „asă”).

Înlocuirea de sunete: Spuneți un cuvânt și cereți copilului să înlocuiască un sunet cu altul pentru a forma un cuvânt nou (de exemplu, „casă” înlocuind „c” cu „m” devine „masă”).

4. Lectură interactivă

Lectură cu repetare: Citiți o poveste împreună cu copilul și încurajați-l să repete anumite cuvinte sau fraze. Discutați despre sunetele inițiale și finale ale cuvintelor.

Discuții despre sunete și cuvinte: Întrebați copilul despre sunetele pe care le aude în cuvintele din poveste (de exemplu, „Ce sunet auzi la începutul cuvântului 'pisică'?”).

5. Jocuri și aplicații educative

Aplicații pentru tablete și telefoane: Există numeroase aplicații educative care se concentrează pe conștientizarea fonemică. Acestea pot oferi exerciții interactive și jocuri care să stimuleze auzul fonematic.

Jocuri de societate: Unele jocuri de societate sunt concepute pentru a dezvolta abilitățile de conștientizare fonemică, cum ar fi „Scrabble Junior” sau „Boggle”.

6. Activități muzicale și ritmice

Cântece și poezii: Cântecele și poeziile pentru copii sunt pline de rime și ritmuri care ajută la dezvoltarea conștientizării fonemice. Încurajați copiii să cânte și să recite împreună cu voi.

Jocuri de ritm: Bateți ritmul unor cuvinte sau fraze și încurajați copilul să recunoască și să repete ritmul. Aceasta poate ajuta la segmentarea sunetelor în mod natural.

7. Activități de ascultare activă

Detectarea sunetelor: Jocuri în care copiii trebuie să asculte cu atenție și să identifice sunetele specifice dintr-o serie de cuvinte (de exemplu, „Care cuvânt începe cu sunetul 's'? - 'soare', 'mare', 'sare'”).

Povești audio: Ascultarea poveștilor audio și discutarea despre sunetele și cuvintele întâlnite poate îmbunătăți abilitățile auditive ale copiilor.

8. Activități practice cu litere și sunete folosind și strategii multisenzoriale

Cartonașe cu litere: Folosiți cartonașe cu litere pentru a forma cuvinte și pentru a asocia sunetele cu literele corespunzătoare.

Alfabetare pe sunete: Activități în care copilul să scrie cuvinte, segmentându-le în sunete și asociind fiecare sunet cu litera corespunzătoare.
Prin integrarea acestor activități în rutina zilnică a copiilor, veți contribui semnificativ la dezvoltarea și stimularea auzului fonematic, pregătindu-i pentru succesul în citit și scris

În jurul vârstei de 5-6 ani, copiii ar trebui să manifeste următoarele abilități:

Recunoașterea și producerea rimei: Copiii ar trebui să poată identifica și crea rime.

Segmentarea cuvintelor în sunete: Ar trebui să fie capabili să descompună cuvintele în sunetele componente (de exemplu, „pisică” în „p-i-s-i-c-ă”).

Combinarea sunetelor pentru a forma cuvinte: Ar trebui să poată combina sunetele pentru a forma cuvinte (de exemplu, „m” + „a” + „s” + „ă” = „masă”).

Identificarea sunetelor inițiale și finale din cuvinte: Copiii ar trebui să poată identifica sunetele de la începutul și sfârșitul cuvintelor.

Tulburările de auz fonematic, sau dificultățile în conștientizarea fonematică, pot fi detectate la copii de obicei în jurul vârstei de 5-6 ani, când aceștia încep să fie expuși în mod formal la învățarea cititului și scrisului în mediul școlar. Cu toate acestea, este important de reținut că dezvoltarea abilităților fonematice poate varia de la un copil la altul.

Dacă un copil de 5-6 ani sau mai mare prezintă dificultăți semnificative în ariile menționate mai sus, ar putea fi un semn de tulburare a auzului fonematic. De asemenea, persistența în timp a unor probleme de pronunție, care nu se ameliorează, dificultăți în învățarea literelor și sunetelor corespunzătoare.

În aceste situații, se recomandă evaluarea copilului de către un logoped pentru a vedea exact natura dificultăților și apoi a trata tulburările de vorbire și limbaj, incusiv pe cele de conștientizare fonetică.

În concluzie, auzul fonematic este o componentă esențială în procesul de învățare a cititului și scrisului, influențând direct abilitățile de decodare, ortografie, și înțelegere a limbajului. Dezvoltarea acestei abilități în primii ani de educație este fundamentală pentru succesul academic ulterior.

EXEMPLE DE EFICIENTIZARE A RELAȚIEI ȘCOALĂ-FAMILIE

Profesor Petrovici Gabriela Claudia
Liceul Teoretic „George Vâlsan”, Făurei

Substantivul polisemantic „școală” oferă multiple înțelegeri, sensurile regăsindu-se atât în textele literare, cât și în scrierile de specialitate. Instituție de învățământ public, școala presupune activitatea de transmitere a unor cunoștințe de bază, de la profesori la elevi, într-un cadru organizat. Fiind sursă de informații sau spațiu generator de experiențe, școala se asociază semantic altor termeni care pun în evidență ideea de formare: „a face școală”, „a avea școală”, „școala vieții”, „a umbla prin școli”.

Ideea emancipării maselor prin cultură este veche, concretizându-se în perioada iluministă în apariția a numeroase școli cu predare în limbi naționale și în amplificarea interesului pentru studiu. Relaționată cu evoluția societății de-a lungul timpului, școala s-a proiectat fie pe fundalul idealist al Renașterii, care promova rațiunea, armonia dintre om și natură, încrederea în posibilitățile de emancipare ale omului (școala ca instituție trebuia să fie „abis de știință”, după expresia lui Rabelais), fie pe un fundal rigid, când conceptul de educație s-a asociat cu cel de coerciție. Școala și educația au evoluat o dată cu societatea. De fapt, această evoluție înseamnă căutarea celor mai eficiente modalități de transmitere a informațiilor, de construire a unui fundament cultural și de modelare a personalităților viitorilor adulți.

O preocupare constantă a dascălilor de astăzi este, cu certitudine, optimizarea relației dintre școală și familie. Familia a devenit partener în procesul de dezvoltare și de conturare a rolului social pe care îl va alege copilul, proces care s-a dovedit de multe ori dificil, dar mereu însoțit de clipe frumoase. Statutul de partener presupune acordarea de drepturi, dar și implicarea activă a familiei în relația cu școala. În relația cu părinții, dascălii trebuie să manifeste transparență, deschidere, să accepte observațiile și sugestiile pertinente, să informeze corect.

Mediul familial are cea mai mare influență asupra copilului, suportul afectiv al familiei fiind de neînlocuit în efortul de instruire a acestuia. Unitatea de opinii dintre școala și familie se realizează printr-un proces de colaborare, ce are ca efect eficientizarea procesului educativ. În atât de dinamica societate contemporană, când familia se confruntă cu numeroase provocări, părinții trebuie să cultive relația cu dascălii, însă comunicarea eficinetă și permanentă este binevenită pentru toți „actorii” implicați în actul educativ: elev, familie, școală. În cadrul ședințelor cu părinții, de exemplu, părinții pot învăța cum să-și ajute copiii în efortul lor de asimilare a cunoștințelor și de realizare a temelor.

Contestate uneori, alteori considerate necesare, temele pentru acasă le formează elevilor o anumită disciplină intelectuală, le dezvoltă obișnuința de a studia individual, îi responsabilizează pe copii cu realizarea unor sarcini mici, simple și le dovedesc că le pot rezolva singuri sau cu un minim ajutor. Temele aprofundează învățarea la clasă și pregătesc copiii pentru trecerea la următoarele etape ale învățării.Nu în ultimul rând, temele ajută la dezvoltarea inițiativei, a responsabilității și a independenței copiilor.

Menționez câteva sfaturi care pot fi de ajutor părinților ai căror copii, implicați în procesul de instruire și formare, pot întâmpina uneori obstacole.

1. Discutați cu copiii despre temele și testele primite, despre realizarea diferitelor proiecte școlare. Spuneți-le că pot apela la dumneavoastră ori de câte ori întâmpină dificultăți.

2. Puterea exemplului personal este extraordinară. Este mult mai probabil ca fiul/fiica dumneavoastră să pună în aplicare sfaturile pe care i le dați dacă își văd părinții urmându-le (de regulă, în familiile în care părinții citesc, de pildă, și copiii devin lectori pasionați etc.).

3. Explicați copilului că își va face temele mai bine și mai repede dacă se concentrează asupra sarcinilor în liniște, fără ca atenția să le fie distrasă de muzică, telefon, televizor. Utile ar putea fi discuțiile cu un coleg de clasa referitoare la o temă sau un proiect.

4. Există copii care invață și lucrează bine după-amiază și copii care sunt eficienți la ore mai târzii. Respectați acest „ritm” de lucru al copiilor.

5. Când copilul este copleșit de multe sarcini didactice, încurajați-l să-și împartă munca în mai multe secvențe pe care să le rezolve treptat. Nelucrând continuu, luând și scurte pauze, nu se va simți epuizat.

6. Încurajați copilul să găsească singur răspunsul corect și permiteți-i să facă greșeli. Puteți să îl ajutați cu sugestii, dar temele el trebuie să le facă.

7. Participați la evenimentele organizate de școală și nu ezitați să întrebați profesorii despre cum consideră ei că trebuie să se implice un părinte în educația copilului (inclusiv în rezolvarea temelor).

Obiceiul de a-și face temele este deprins în primii ani de școală, iar părinților le revine rolul de a-și sprijini copiii să-și însușească această deprindere. Copiii sunt motivați diferit pentru teme și studiu, adulții trebuie doar să găsească modalitatea potrivită. De aceea recomand în primul rând, o comunicare eficientă părinte-copil. De asemenea este nevoie de răbdare pentru ca elevul începător să se obișnuiască cu un program de teme. Nu în ultimul rând, apreciați efortul pe care îl depune copilul pentru teme și încurajați-l să nu abandoneze.

Fiecare copil are un mare potențial neexplorat pe care, în condiții favorabile, îl va conștientiza la un moment dat. În mod evident, școala nu poate suplini cu totul lipsa de preocupare a unui părinte. Numai când partenerii se susțin reciproc în actul educației, acest proces va deveni eficient.

Bibliografie

1. Stern, H. H., „Educarea părinților în lume”, 1972, E.D.P., București
2. Vrășmaș, Ecaterina, „Educația și consilierea părinților”, 2004, Editura Aramis, București
3. Jayson, Dinah, „Să înțelegem comportamentul copiilor”, Editura Minerva, București, 2008

METODE DE EVALUARE ÎN EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT

Prof. Angelica Otilia Olteanu
Școala Gimnazială Nr.189,București

Evaluarea în educația fizică reprezintă un proces complex care implică măsurarea și analiza performanțelor fizice, competențelor motrice și atitudinilor elevilor față de activitățile fizice. Metodele de evaluare trebuie să fie variate și adaptate pentru a reflecta diferitele aspecte ale dezvoltării fizice și psihosociale ale elevilor. În acest referat vom explora câteva dintre cele mai utilizate metode de evaluare în educația fizică și vom oferi exemple de implementare a acestora în cadrul sistemului educațional.

1. Evaluarea prin observație sistematică presupune observarea atentă și sistematică a elevilor în timpul activităților fizice. Profesorii utilizează grile de evaluare pentru a nota performanțele elevilor pe baza unor criterii predefinite, cum ar fi tehnica de execuție, nivelul de efort și colaborarea în echipă.
Avantaje: Oferă o evaluare directă și imediată a performanțelor elevilor, permite identificarea rapidă a punctelor forte și a ariilor care necesită îmbunătățire, facilitează feedback-ul imediat și specific.
Exemplu: Un profesor poate utiliza o grilă de evaluare pentru a nota corectitudinea execuției unei sărituri în înălțime, acordând punctaje pentru postura corporală, coordonarea mișcărilor și aterizare.

2. Evaluarea prin teste standardizate ce sunt utilizate pentru a măsura diferite aspecte ale condiției fizice, cum ar fi forța, viteza, rezistența și flexibilitatea. Aceste teste oferă date obiective care pot fi comparate cu norme sau standarde stabilite.
Avantaje: oferă date cuantificabile și obiective, permit monitorizarea progresului în timp, pot fi utilizate pentru a compara performanțele elevilor cu standardele naționale sau internaționale.
Exemplu: Testul Cooper, care măsoară rezistența aerobă prin evaluarea distanței parcurse într-un timp de 12 minute, este un test standardizat utilizat frecvent în educația fizică.

3. Evaluarea prin portofolii reprezintă colecții de lucrări și materiale care reflectă progresul și realizările elevilor într-o perioadă de timp. Acestea pot include jurnale de activitate fizică, fotografii, videoclipuri și reflecții personale.
Avantaje: Oferă o imagine comprehensivă asupra dezvoltării elevului, încurajează auto-reflecția și responsabilitatea personală, permit personalizarea evaluării în funcție de nevoile fiecărui elev.
Exemplu: Un portofoliu poate include un jurnal în care elevul își înregistrează activitățile fizice zilnice, fotografii ale participării la competiții sportive și reflecții asupra obiectivelor atinse.

4. Evaluarea cu ajutorul tehnologiei oferă numeroase instrumente pentru evaluarea educației fizice, cum ar fi aplicațiile mobile pentru monitorizarea activității fizice, sistemele de captare a mișcării și platformele online pentru teste teoretice și chestionare.
Avantaje: Oferă date precise și în timp real, motivează elevii prin utilizarea unor instrumente interactive, facilitează urmărirea progresului și adaptarea antrenamentelor.
Exemplu: Utilizarea unui pedometru pentru a monitoriza numărul de pași făcuți zilnic de elevi sau a unui pulsometru pentru a evalua răspunsul cardiovascular la efort.

5. Autoevaluarea, metoda implică elevii în procesul de evaluare, crescându-le responsabilitatea și conștientizarea propriilor performanțe. Autoevaluarea presupune ca elevii să își analizeze și să își noteze propriile performanțe, în timp ce evaluarea inter-pares implică schimbul de feedback între colegi.

Avantaje: Dezvoltă capacitățile de auto-reflecție și auto-corectare, încurajează sprijinul reciproc și **învățarea colaborativă, permite o evaluare continuă și formativă.**

Exemplu: Elevii pot completa fișe de autoevaluare după fiecare lecție de educație fizică, analizându-și performanțele și stabilind obiective pentru îmbunătățire.

Evaluarea sportivilor de performanță a cunoscut o revoluție odată cu integrarea tehnologiei avansate. Utilizarea dispozitivelor de măsurare precise și a software-urilor specializate permite antrenorilor și cercetătorilor să obțină date detaliate despre performanțele sportivilor, să analizeze eficiența antrenamentelor și să optimizeze strategiile de pregătire. În această secțiune, vom explora diverse metode tehnologice utilizate pentru evaluarea sportivilor de performanță și vom include referințe la autori români relevanți în domeniu.

1. Tehnologia de captare a mișcării

Sistemele de captare a mișcării, precum Vicon sau Motion Analysis, sunt utilizate pentru a analiza biomecanica mișcărilor sportivilor. Acestea utilizează camere de mare viteză și markeri reflectorizanți pentru a crea o reprezentare tridimensională a mișcărilor având ca avantaj precizie în analiza tehnicii de execuție, identificarea eventualelor dezechilibre sau deficiențe tehnice

2. Monitorizarea Fiziologică

Dispozitivele de monitorizare a parametrilor fiziologici, cum ar fi pulsul, variația ritmului cardiac, VO2 max, și nivelurile de lactat, sunt esențiale pentru a evalua starea de fitness a sportivilor și răspunsul lor la antrenament, având ca avantaj monitorizarea în timp real a răspunsurilor fiziologice la efort, personalizarea antrenamentelor în funcție de datele individuale

3. Analiza Video și Software de Evaluare

Utilizarea analizelor video combinate cu software specializat, precum Dartfish sau Coach's Eye, permite antrenorilor să revadă și să analizeze performanțele sportivilor în detaliu.

Avantaje: Feedback vizual imediat pentru sportivi, compararea performanțelor cu standardele internaționale

4. Utilizarea Senzorilor de Mișcare și a GPS-ului

Senzorii de mișcare și dispozitivele GPS sunt folosiți pentru a monitoriza parametrii de mișcare și localizarea sportivilor în timpul antrenamentelor și competițiilor, rol în monitorizarea distanțelor parcurse și a vitezei.

Metodele de evaluare în educația fizică trebuie să fie diverse și adaptate pentru a acoperi toate aspectele dezvoltării fizice și psihosociale ale elevilor. Prin combinarea evaluărilor observaționale, testelor standardizate, portofoliilor, tehnologiei și autoevaluării, profesorii pot oferi o evaluare comprehensivă și motivantă care să încurajeze progresul continuu și implicarea activă a elevilor în activitățile fizice.

Bibliografie

1. **Dragnea, A. (2006). Metodica educației fizice și sportului. Editura ASE.**
2. **Niculescu, G. (2015). Tehnologia în sport. Editura Universității "Aurel Vlaicu" din Arad.**
3. **Rădulescu, G. (2010). Evaluarea funcțională a sportivilor. Editura Sport-Turism.**
4. **Teodorescu, S. (2011). Fiziologia efortului fizic și sportiv. Editura Universității Transilvania din Brașov.**
5. **Tudor, V. (2013). Teoria și metodica antrenamentului sportiv. Editura Universitaria Craiova**

Educaţia incluzivă în contextul şcolii contemporane

Prof. înv. primar Moldovan Camelia
Școala Gimnazială Omega - Nazna

Adaptarea la permanentele cerinţe schimbătoare ale unei lumi care evoluează rapid, care necesită abordări multiple ale fenomenelor naturale şi/ sau sociale şi care impune adoptarea de strategii eficiente în vederea atingerii tuturor obiectivelor sale, presupune implicarea activă a întregii societăţi pentru a pune în centrul preocupărilor sale *OMUL*.

Printre atributele acestei societăţi se pot enumera: schimbarea, transformarea, egalitatea şanselor, continua formare, cooperarea, evoluţia tehnologiei, preocuparea pentru oameni şi pentru nevoile lor în ceea ce priveşte dezvoltarea, integrarea şi inovarea.

Elementul central al societății, element care poate contribui în mod valoros și radical la evoluţia tuturor elementelor componente ale societăţii este *EDUCAŢIA*.

Educaţia incluzivă este un proces complex, de durată care necesită analize, schimbări şi construcţii continue pentru a realiza politici şi practici incluzive şi a asigura bazele unei culturi incluzive.

Educaţia incluzivă a apărut ca o reacţie firească a societăţii la obligaţia acesteia de a asigura cadrul necesar şi condiţiile impuse de specificul educaţiei persoanelor cu cerinţe educative speciale.

Educaţia incluzivă, respectiv integrarea elevilor cu cerinţe educaţionale speciale în învăţământul de masă a apărut ca o provocare spre schimbarea atitudinilor şi mentalităţilor, dar şi a politicilor şi practicilor de excludere şi segregare. Integrarea elevilor cu cerinţe educaţionale speciale în învăţământul de masă are ca scop rezolvarea câtorva dintre problemele pe care le întâmpină copiii în procesul educaţiei şi dezvoltării lor.

Educaţia de bună calitate reprezintă un drept fundamental al omului şi copiii au dreptul la educaţie generală, iar modelul incluziunii socio-educaţionale are la bază acest drept, înglobat în dreptul internaţional. Fiecare copil, indiferent de apartenenţă sau de nivelul de dezvoltare a capacităţilor sale, are dreptul la o educaţie de bună calitate care să conducă în cea mai mare măsură la dezvoltarea capacităţilor sale cognitive şi de integrare socială.

Fiecare copil este înţeles ca un participant activ la învăţare şi predare şi pentru că fiecare aduce cu sine în procesul complex al învăţării şi dezvoltării o experienţă, un stil de învăţare, un model social, o interacţiune specifică, un ritm personal, un mod de abordare, un context cultural căruia îi aparţine.

Conceptul de „educaţie pentru toţi” a fost lansat în 1990 în Thailanda la Conferinţa Internaţională a Ministerului Educaţiei, iar în 1994 la Salamanca, în Spania, s-au lansat dimensiunile educaţiei pentru toţi care constau în calitatea actului educaţional şi acces pentru toţi copiii: „ Şcolile trebuie să primească toţi copiii, fără nici o deosebire privind condiţiile lor fizice, sociale, emoţionale, lingvistice sau de altă natură. Acestea se referă şi la copiii cu dizabilităţi sau talentaţi, copiii străzii şi copiii care muncesc, copii din populaţii îndepărtate sau nomade, copii aparţinând minorităţilor lingvistice și etnice… “

Pentru ca activitatea instructiv – educativă să fie profitabilă pentru toţi elevii, aceasta trebuie să se realizeze diferenţiat. Educaţia diferenţiată vizează adaptarea activităţii de instruire la posibilităţile diferite ale elevilor, la capacitatea de înţelegere şi ritmul de lucru propriu unor grupuri de elevi sau chiar fiecărui elev în parte.

Caracterul integrat al învăţământului ne pune în faţa problematică a situaţiei în care un copil cu handicap este integrat într-o clasă obişnuită. În fapt este vorba pe de o parte de situaţia copilului respectiv, iar pe de altă parte, de situaţia clasei în care este integrat. Sub ambele aspecte, ceea ce

urmărim este o bună înţelegere reciprocă, o existenţă socială normală a copiilor, în ciuda diferenţelor existente. Pentru copilul cu handicap aceasta înseamnă a fi înţeles şi acceptat, cu tot ce are el pozitiv, cu tot ce poate aduce vieţii de grup. Această normalizare a relaţiilor este benefică şi pentru ceilalţi elevi, care învaţă să respecte dreptul la diferenţă, să fie solidari cu semenii lor care întâmpină dificultăţi în viaţă.

Procesul de integrare educaţională a elevilor cu CES include elaborarea unui plan de intervenţie individualizat, în cadrul căruia, folosirea unor modalităţi eficente de adaptare curriculară joacă rolul esenţial.

Raporturile ce se stabilesc cu fiecare elev în parte sunt foarte importante. Elevul trebuie să simtă că este apreciat ca individ. Astfel, elevii vor participa la procesul de învăţământ după posibilităţile fiecăruia, cadrele didactice trebuind să-şi adapteze metodele pedagogice în consecinţă.

Copiii sunt o categorie socială care în ciuda aparenţelor nu au timp să aştepte: dacă sunt lăsaţi să crească fără ajutorul de care au nevoie, personalitatea viitorului adult are cu siguranţă de suferit.

Bibliografie:

1. A. Ghergut, Sinteze de psihopedagogie speciala, Editura Polirom, 2005
2. Surse de pe internet

Educația incluzivă – acceptarea diversității

Prof. înv. primar Banea Maria Laura
Școala Gimnazială „Ioan Vlăduțiu” Luduș

Educaţia incluzivă şi integrată s-au impus nu doar ca alternative educaţionale moderne, ci au devenit, în ultimii douăzeci de ani, o realitate a sistemului educaţional românesc. Acest proces de integrare se regăseşte în primul rând în acceptarea diversităţii. Încurajarea condiţiilor de acceptare a „celuilalt” înseamnă o intervenţie din start în reducerea posibilelor greşeli cu caracter educativ, didactic, psihologic sau medical.

Printre acţiunile prioritare privind asigurarea accesului la o educație incluzivă de calitate sunt incluse:

- asigurarea dreptului la educaţie, prin promovarea programelor de intervenţie timpurie, informarea părinţilor referitor la drepturile copiilor lor, promovarea unei culturi incluzive, în cadrul căreia copiii cu dizabilităţi învaţă împreună cu semenii lor şi dobândesc abilităţi şi competenţe sociale, asigurarea respectării drepturilor copiilor în procesul de luare a deciziilor, eliminarea barierelor, inclusiv a barierelor în comunicare, a barierelor atitudinale şi a celor fizice, cu care se confruntă copiii cu mobilitate redusă etc.;
- respectarea dreptului la educaţie, prin crearea unui mediu centrat pe copil, stimulativ, sigur şi sănătos, formarea cadrelor didactice cu competenţe necesare pentru a preda în medii diferite de învăţare, organizarea diferenţiată şi individualizată a învăţării, precum şi valorificarea potenţialului şi punctelor forte ale fiecărui copil;
- respectarea dreptului la educaţie al copiilor cu dizabilităţi, prin promovarea respectului pentru identitatea copiilor, respectarea drepturilor la participare ale copiilor (susţinerea şi implicarea activă a copiilor în procesul de luare a deciziilor cu privire la problemele care le afectează viaţa, precum şi dreptul de a influenţa deciziile referitor la viaţa şcolară).

Procesul de implementare a educației incluzive este complex și implică participarea tuturor actorilor: autorități publice centrale, instituțiile de învățământ general, familia, instituțiile de formare profesională inițială și continuă, societatea civilă.

În acest context, trebuie avut în vedere modificarea strategiei de coordonare și implicare activă a cadrelor didactice, părinților, elevilor și comunității în procesul decizional și în politicile de dezvoltare a școlii. Astfel, parteneriatul școală-familie-comunitate trebuie să devină o prioritate a strategiilor orientate către asigurarea unei educații de calitate pentru toți copiii.

Dezvoltarea parteneriatelor cu familia și comunitatea este esențială în asigurarea unui proces educațional incluziv de calitate. Cadrul didactic trebuie să asigure relații de colaborare și respect cu familia și comunitatea, să motiveze implicarea părinților și a membrilor comunității, dezvoltând parteneriate, menite să antreneze structurile asociative ale copiilor /elevilor și ale părinților și instituțiile partenere din comunitate la elaborarea proiectelor educaționale, în scopul sporirii calității educației la nivel de clasă sau instituție.

Formarea cadrelor didactice din perspectiva asigurării unei educații de calitate pentru toți copiii vizează redefinirea domeniilor de competență, care reflectă profilul cadrului didactic incluziv. Aceștia oferă elevilor un spaţiu de manifestare şi afirmare a valorilor diversităţii, acordă suport tuturor elevilor, cooperează/colaborează cu alţii (cu alţi specialişti).

În același timp, studiile arată că, în prezent, formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive nu oferă suficient suport metodologic practic în dezvoltarea competențelor necesare cadrului didactic pentru lucrul în echipă și suport individualizat fiecărui elev.

De asemenea, un aspect important al asigurării accesului la o educație incluzivă de calitate îl reprezintă implicarea copiilor în procesul de luare a deciziilor. Însă, studiile în domeniu menţionează că în majoritatea cazurilor, copiii cu dizabilităţi sunt excluși din procesele de luare a deciziilor care îi afectează, opinia lor fiind neglijată și ignorată de autorităţi.

Toți copiii, fără discriminare , au dreptul de a participa la jocuri și activități recreative proprii vârstei, precum și la viața culturală și artistică. În concluzie, ca obiective prioritare pentru implementarea unei educații de calitate pentru toți copiii, se regăsesc:

- asigurarea șanselor egale la o educaţie de calitate pentru fiecare copil, tânăr, adult, la toate nivelurile și ciclurile sistemului de învăţământ;
- formarea unei culturi şi a unei societăţi incluzive în vederea incluziunii în comunitate a copiilor şi tinerilor cu cerinţe educaţionale speciale;
- elaborarea și dezvoltarea cadrului de asigurare a calităţii pe dimensiunea educaţie incluzivă;
- consolidarea capacităţilor instituţionale la toate nivelurile de învăţământ pentru asigurarea accesului, relevanţei și calităţii educaţiei incluzive;
- prevenirea și combaterea violenţei, neglijării şi exploatării copiilor;
- redimensionarea semnificaţiei sociale a maternităţii şi a paternităţii şi a rolului ambilor părinţi în creşterea și educarea copiilor.

Toate acestea au menirea atingerii unui scop final care se constituie într-un corpus ce variază în funcție de particularitățile socio-economice și culturale ale unei societăți.

Bibliografie:

UNICEF, Analiza situației privind formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul centrării pe copil și educației incluzive, 2016

Mareș T., Ivan S., Egalitatea de șanse în educație, dezvoltarea personală și integrare socială, Editura Universitară, București, 2013

Alexandru, C., Copiii cu dizabilități multiple. Educația incluzivă – deziderat al societății contemporane , Editura MacPixel, Timișoara, 2008

INTEGRAREA COPIILOR ÎN ACTIVITĂȚI DE VOLUNTARIAT

Prof. MINDA CORINA
LICEUL TEORETIC “ALEXANDRU MOCIONI” CIACOVA

Voluntariatul înseamnă iubire ! Nu contează resursele folosite, oamenii implicați , contează doar ceea ce rămane în urma activității susținute. Asta am gândit împreună cu elevii când am pregătit cele două activități care au umplut de bucurie inimile persoanelor vârstnice asistate în centrul de bătrâni. “Dacă vom avea grijă de bătrâni,care sunt ai nostri, ai tuturor,atunci copiii noștri vor fi buni, sensibili ,umani și vor aprecia înțelepciunea poporului român . “ Am mobilizat elevii pentru a desfășura două frumoase activități în preajma a două sărbători de suflet –Crăciunul și Ziua de 8 Martie .

,, Colindăm pentru bunicii noștri,,

Acest proiect a urmărit trezirea în copii unor sentimente de toleranţă şi apropiere faţă de persoanele în vârstă care sunt nevoite să-şi ducă viaţa într-un cămin . Copiii au învăţat să fie mai buni, încercând să creeze mici momente de bucurie bătrânilor care locuiesc în cămine.

Elevii au confecționat felicitări și obiecte decorative pe care le-au oferit în dar peroanelor asistate în centre . Au prezentat un program de colinde specifice Crăciunului, au recitat poezii închinate sărbatorii Nașterii Domnului.

Am dorit să le aducem un strop de bucurie prin cântecele, poeziile și dansurile noastre, prin darurile făurite de mânuțele copilașilor care i-au surprins pe bunicii aflați în cămine.

Școlarii au fost așteptați cu nerăbdare la centrul pentru bătrâni . Lacrimi de emoție și bucurie au inundat fețele bunicuțelor și bunicilor când copiii au prezentat momentul artistic. Bătrânii i-au primit cu drag și astfel și-au amintit de vremurile în care, în prag de sărbători, aveau familia aproape.

’’Cu drag , din drag pentru bunica’’

Vrem să aducem un zâmbet pe fețele acestor « trecători prin viață »,să fim nepoții pe care și i-ar fi dorit, să le deschidem ușa de sărbători importante prin darurile făurite de mânuțele copilașilor .

’’Cu drag ,din drag pentru bunica’’ a fost un proiect prin care școlarii au mers la căminele de bătrâni și au dăruit flori și felicitări persoanelor asistate în centre , dar și tuturor angajatelor care muncesc acolo.. Elevii au susținut un scurt program artistic în cinstea zilei de 8 Martie.

Prin acest proiect ne-am propus să lărgim sfera de cunoaștere umană, copiii să trăiască în relație cu cei din jur, să-si dezvolte stări afective pozitive,să cunoască aspecte ale vieții unor persoane singure, bolnave sau abandonate . Am urmărit stabilirea unei punți de legătură între cele două medii diferite și adaptarea comportamentului la cerințele grupului cu care vin în contact.

BIBLIOGRAFIE:

- Goleman, D. (2006). *Inteligența socială: noua știință a relațiilor umane* (2 ed.). (S. I. Relationships, Trans.) București: Curtea Veche.
- Manifestul pentru voluntariat în Europa 2006,
  Pe: https://www.cev.be/Documents/CEvManifesto_RO Programul uNv (united Nations volunteers), ONu, 1970.
  Pe: https://www.unv.org/fileadmin/docdb/ pdf/2007/NR034924

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ÎN ȘCOALA DE ASTĂZI

Prof.Înv.Preșcolar:Ristache Andreea Maria
Grădinița cu Program Prelungit”Sf.Ana”,Craiova,Dolj

Educaţia incluzivă vizează totalitatea beneficiarilor primari cu caracteristici, interese, abilităţi şi nevoi de învăţare unice, cu o atenţie specială în ceea ce priveşte copiii expuşi riscului de marginalizare, excludere sau de a avea rezultate şcolare scăzute.

Educația incluzivă este cea mai eficientă modalitate de a oferi tuturor copiilor o șansă echitabilă de a merge la școală, de a învăța și de a-și dezvolta competențele de care au nevoie pentru a se dezvolta.

Practica incluzivă poate fi definită drept atitudinile și metodele care asigură accesul tuturor elevilor la învățământul general. Toată lumea se străduiește să se asigure că toți elevii se simt bineveniți și apreciați și că primesc sprijinul potrivit pentru a-și dezvolta competențele și a-și atinge obiectivele. Atunci când educația este cu adevărat incluzivă, aceasta poate fi benefică pentru toți elevii, nu doar pentru elevii cu dizabilități.

Filozofia educației incluzive trebuie să se răsfrângă asupra tuturor dimensiunilor din cadrul vieții școlare.

Educația incluzivă este un proces permanent care presupune școlarizarea copiilor cu cerințe educative speciale, adaptarea școlii la nevoile acestora, participarea lor la activități educative formale și nonformale, care să le asigure învățarea și dezvoltarea. Incluziunea presupune identificarea și eliminarea barierelor, bariere care pot avea legătură cu modul de organizare a școlilor, cu modalitățile de predare și evaluare a progresului elevilor.

Transformarea școlii și a politicilor școlare astfel încât să răspundă nevoilor educative și de dezvoltare ale fiecărui copil duce la incluziune școlară, dar mai ales la incluziune socială, unde oricine, indiferent de deficiență să poată fi tratat ca un membru al comunității din care face parte.

Dimensiunea culturală - Toți membrii din cadrul instituțiilor școlare trebuie să se ghideze după dezideratul comun al școlii incluzive, iar acest lucru poate fi văzut foarte ușor în modul de abordare la nivel de instituție școlară.

Dimensiunea strategică – Epicentrul culturii școlare și dezvoltării strategiilor viitoare ale școlii trebuie să aibă la bază filosofia educației incluzive. Acest lucru poate lua naștere prin adoptarea unor strategii care să vizeze implicarea tuturor elevilor în activități comune, ce au ca scop consolidarea relațiilor dintre aceștia.

Strategiile vizează capacitatea de rezolvare a problemelor din viața cotidiană a copiilor, având la bază un spirit cooperant și solidar.

Dimensiunea practică are în vedere aplicarea la nivelul clasei de elevi și la nivelul școlii per ansamblu a tuturor strategiilor ce vizează incluziunea copiilor indiferent de apartenență etnică sau socială, religie, naționalitate sau deficiență.

Educația incluzivă presupune schimbarea atitudinilor, a mentalităților, a politicilor şi practicilor de excludere şi segregare. Aceasta este promovată prin documente naționale de politică educațională care promovează o educație centrată pe elev, o educație de calitate care se poate realiza prin programe de învățământ adecvate, o bună organizare, alegerea unor strategii optime de predare-învățare-evaluare, folosirea unor resurse și tehnologii variate etc..

O școală incluzivă pune accent pe progresul individual și nu pe diferențele dintre elevi; este promovată învățarea prin cooperare, în cadrul căreia copiii sunt încurajați să se ajute, învață unii de la alții și fiecare elev este valorificat. O școală și un profesor bun sunt aceia care obțin progres cu toți elevii.

S-a dovedit că metodele utilizate în cadrul claselor incluzive pot îmbunătăţi semnificativ performanţa tuturor elevilor. In comparaţie cu educaţia în centre sau şcoli speciale, care are riscul de a-i menţine pe copii şi adolescenţi în afara societăţii, şcoala incluzivă constituie un teren de pregătire ideal pentru viitoarea lor integrare în societate. In loc să-i izolăm şi să spunem că sunt „dificili”, „turbulenţi” sau chiar „handicapaţi”, am putea să admitem faptul că aceşti copii ar putea progresa mai mult într-o clasă obişnuită, dacă noi, profesorii, am accepta că educaţia este pentru toţi.

Cel mai important lucru de luat în considerare este că predarea în cadrul diversităţii implică predarea pentru fiecare individ în parte. Ţinând cont de interesele fiecărui elev, de experienţele şi ţelurile sale facem, de fapt, un pas important în educaţia elevilor şi integrarea lor în societate, după terminarea studiilor. Mai mult, putem spune că diferenţele dintre indivizi sunt mult mai pregnante decât cele dintre grupuri. Din acest punct de vedere, poate una dintre cele mai mari provocări căreia trebuie să-i facă faţă un profesor este adaptarea stilului de predare astfel încât să corespundă necesităţilor fiecărui elev în parte.

O nouă dimensiune care începe să se contureze în peisajul învăţământului românesc este aceea de democratizare şi egalizare a şanselor fiecărui copil în parte. În acest scop a fost înfiinţată şi şcoala incluzivă – un răspuns la redimensionarea educaţiei. Scopul acestei şcoli este de a crea pentru toţi copiii un cadru prielnic învăţării, pornind de la premiza că diferenţele dintre oameni sunt normale şi ele trebuie acceptate. Un rol important în cadrul şcolii incluzive îl are pedagogia şi învăţarea centrată pe elev. Acest lucru implică automat adaptarea curriculumului şi metodelor de predare la capacitatea şi nevoia fiecărui elev în parte.

Predarea la elevii cu nevoi speciale solicită aceleaşi strategii şi practici ca şi predarea la orice alt tip de clasă. Cu alte cuvinte, o bună metodă de predare în general va fi o bună metodă de predare şi pentru elevii cu nevoi speciale. Toţi elevii au dreptul să aştepte de la învăţământ cele mai bune şi eficiente metode, iar elevii cu CES nu fac diferenţă.

Şcoala incluzivă reprezintă o provocare pentru şcolile obişnuite, însă ea nu trebuie privită ca o ameninţare pentru performanţa acestor şcoli. Multe dintre aceste instituţii găsesc ca fiind dificil să integreze elevii cu nevoi speciale în cadrul claselor obişnuite. Însă această teamă poate fi depăşită prin educaţie, resurse didactice adecvate, sprijin şi nu în ultimul rând credinţa că incluziunea este un drept moral şi social ce nu poate fi negat nimănui.

Incluziunea în educaţie presupune:

- Valorizarea egală a tuturor elevilor şi a personalului.
- Creşterea participării tuturor elevilor la educaţie şi, totodată, reducerea numărului celor excluşi din cultura, curricula şi valorile comunităţii promovate prin şcoala de masă
- Restructurarea culturii, a politicilor şi a practicilor din şcoli, astfel încât ele să răspundă diversităţii elevilor din localitate.
- Reducerea barierelor în învăţare şi participare pentru toţi elevii, nu doar pentru cei cu dizabilităţi sau cei etichetaţi ca având „nevoi educaţionale speciale”.
- Insuşirea învăţămintelor rezultate din încercările de depăşire a barierelor de accesare a şcolii şi de participare din partea unor elevi.
- Înţelegerea diferenţelor dintre elevi ca resursă pentru procesul de învăţare, nu ca o problemă ce trebuie depăşită.
- Recunoaşterea dreptului elevilor la educaţie în propria lor localitate.
- Evoluţia gradului de incluziune în şcoli, atât în privinţa personalului, cât şi în privinţa elevilor.
- Creşterea rolului şcolilor în construirea comunităţilor şi a valorilor lor, precum şi în creşterea performanţelor.
- Cultivarea unor relaţii de susţinere reciprocă între şcoli şi comunităţi.
- Recunoaşterea faptului că incluziunea în educaţie este un aspect al incluziunii în societate.

BIBLIOGRAFIE:

Gherguț, A. (2001), Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale, Editura Polirom, Iași.
Vrăjmaș, E. și alții (2005), ghid pentru cadre didactice de sprijin, Editura Vanemonde, 2005.
Vrăşmaş, T., Învăţământul integrat şi/sau inclusiv, Ed. Aramis, Bucureşti, 2001.
Ungureanu, D., Educaţia integrată şi şcoala incluzivă, Editura de Vest, Timişoara, 2000.

WEBOGRAFIE:

https://www.kinderpedia.co/ro/educatia-incluziva-in-sala-de-clasa.html

Studiu de caz – Discriminare copil cu sindrom Down

Profesor pentru învățământul primar, Deac Teodora
Școala Gimnazială „Grigore Moisil” Satu Mare

I. Descrierea cazului

B.R. este un băiețel de 7 ani și a fost diagnosticat cu sindromul Down la scurt timp după naștere. Anul acesta, B.R. a fost supus unei evaluări de specialitate, care a confirmat dizabilitatea intelectuală dar care îi permite să fie înscris în școala de masă. B.R. era non-verbal când s-a înscris la grădiniță și avea nevoi funcționale în ceea ce privește comunicarea, curriculum-ul, mediul de învățare, sănătatea, îngrijirea personală și siguranța.

Are o statură mică și are nevoie de sprijin total pentru a merge la toaletă, deși în prezent este învățat să meargă la toaletă. Are nevoie de sprijin atunci când traversează strada deoarece are o ușoară deficiență de vedere. De asemenea, poartă atele pentru picioare.

B.R. a făcut tranziția de la un centru școlar de educație incluzivă (intervenție timpurie) la o clasă obișnuită (cu normă întreagă) de 25 de elevi. El este sprijinit de un asistent educațional pentru nevoi speciale. Pentru a-și dezvolta competențele, asistentul educațional a beneficiat de cursuri de formare din partea Asociației Sindromului Down.

La sosirea în școală, B.R. nu răspundea la numele său și era predominant non-verbal. Șase luni mai târziu, el este capabil să folosească fraze din două cuvinte. B.R. poate înțelege o instrucțiune socială și o instrucțiune singulară în clasă. B.R. poate rămâne concentrat pe sarcină doar câteva minute. În general, el are o memorie vizuală bună, dar o capacitate de atenție scurtă. În plus, el obosește ușor. Cu toate acestea, cu asistență individuală, el este capabil să lucreze la o sarcină timp de până la zece minute.

B.R. are un plan de învățare personalizat elaborat în colaborare cu consilierul școlar, iar doamna învățătoare îi revizuiește periodic obiectivele. Planul său se bazează în prezent pe obiectivele curriculumului de capacități generale. Acest lucru presupune o instruire foarte individualizată. B.R. beneficiază zilnic de terapie logopedică din partea unui logoped din afara școlii pentru a-și dezvolta înțelegerea și limbajul expresiv.

Părinții săi îl sprijină și, pe lângă colaborarea cu profesorii, participă la diverse terapii ca sprijin suplimentar pentru dezvoltarea optimă a copilului.

II. Descrierea problemei

Datorita particularităților lui B. R., acesta este respins de către colegii lui. Deși nivelul de înțelegere a copiilor de 6-7 ani a ceea ce înseamna dizabilitate și dezvoltare atipică este redusă, comportamentele discriminatorii pot lua multe forme, dar toate implică o anume formă de excludere sau respingere sau de tratament inegal și de aceea trebuie să intervenim în această direcție.

III.Descrierea procedurii de intervenție

Intervenția are loc în primul rând la nivel de grupul clasei pentru a-i face pe ceilalți copii să realizeze de ce B. R. este diferit de ei și cum îl pot ajuta să se integreze mai bine în clasă. Doamna

învățătoare rezervă zilnic 20-30 de minute pentru a realiza activități de intercunoaștere și coeziune a grupului, pe patru mari paliere:

1. **Dezvoltarea identității și a stimei de sine:**

- *Evenimente din calendar*: elevii își dezvoltă abilitatea de a povesti relatându-le celorlalți evenimente importante din viata lor;
- *Numele meu*: în perechi, elevii își dezvoltă comunicarea eficientă folosind ascultarea activă, limbaj politicos și așteptându-și cu răbdare rândul;
- *Cine e în clasa noastră?* Elevii se uită atent unii la alții încercând să rețină cât mai multe detalii despre ceilalți iar apoi trebuie să ghicească pornind de la întrebările doamnei învățătoare copilul descris.
- *Colajul „Eu”:* elevii trebuie să identifice lucruri care le plac, mâncăruri preferate, culori preferate etc. Apoi ei trebuie să descrie un obiect drag lor (o jucărie, un animal de companie).
- *Toate formele și mărimile:* elevii trebuie să descrie caracteristicile care îi fac asemănători cu ceilalți dar și pe ceilalți care îi fac unici.

2. **Acceptarea diferențelor**

- *Reflecții:* elevii denumesc părți ale corpului, numesc funcțiile acestora și recunosc asemănări și deosebiri între ei și alții.
- *Autoportret:* elevii vor realiza o carte a clasei și fiecare copil va include autoportretul său în acea carte.
- *Familia mea:* elevii vorbesc despre propria familie și despre cei care îi iubesc pe ei.

3. **Intelegerea discriminării**

- *Povești clasice:* îndrumați de doamna învățătoare elevii vor discuta ilustrațiile și părți de text din poveștile clasice care subliniază diferențe dintre personaje (Blondina și cei trei ursuleți, etc.);
- *Spațiul comun:* elevii trebuie să comunice ceea ce simt, ceea ce au nevoie, opinii și idei proprii despre ce înseamnă a fi în spațiul comun al clasei și a împărți cu ceilalți acest spațiu;
- *Dintr-o altă perspectivă:* Elevii dirijați de doamna învățătoare învață să fie empatici și să se pună în locul celuilalt și să vadă ce gândește și ce simte acesta într-o anumită situație;

4. **Acțiune contra discriminării**

- *Nu pârâm!*: Elevii vor anunța doamna învățătoare doar dacă s-au rănit sau au nevoie de ajutor și nu pentru a pârî un coleg;
- *Dar dacă?:* Elevii compun povești pentru a-și comunica sentimentele, nevoile, opiniile și ideile;
- *Principiile clasei:* elevii demonstrează modalități de a ajuta, încuraja și de a avea grijă de colegii care au nevoie.

IV. Rezultate

Dupa primele șase luni de implementare a măsurilor de mai sus, comportamentele discriminatorii ale copiilor în raport cu B. R. s-au diminuat considerabil. Mai mult decat atât, acum B. R. primește tot sprijinul și atenția colegilor, atât în activitățile din grupul clasei dar și în timpul recreațiilor când se întâlnesc cu ceilalți elevi ai școlii. Comportându-se astfel influențează în bine atitudinile și comportamentele celorlalți elevi care au contact indirect și restrâns cu B. R., intervenția având succes nu doar la nivelul clasei ci și la nivel de unitate școlară.

DIFERIȚI, DAR ÎMPREUNĂ

Profesor, Breazu Daniela Maria
Școala Gimnazială „Nicolae Bălcescu” Ploiești

Atunci când ne referim la fenomenul de „integrare” al elevilor, de cele mai multe ori vorbim despre copiii cu C.E.S. Cu siguranță că aceștia ocupă numeric o poziție fruntașă în zona categoriilor vulnerabile, doar că nu sunt singurii. Consider că este important să vedem întreg ansamblul de categorii de copii/elevi care au nevoi și particularități, care necesită o atenție specială și care sunt vulnerabili din motive exterioare lor, categorii de copii aflaţi într-o situaţie deficitară din perspectiva valorilor, drepturilor, nevoilor şi intereselor legitime. Fără a avea pretenția unei abordări exhaustive, iată câteva categorii de elevi vulnerabili:

a). Copii care fac obiectul unor violenţe fizice, psihice şi abuzuri sexuale: violenţă fizică, abuzuri produse în familie, violenţă psihică, marcată de abuzuri verbale şi emoţionale, violenţă asupra copiilor produsă în comunitate.

b). Copii agresaţi în mediul social, cu dificultăți sociale și emoționale. Aceasta poate include copiii care au experimentat traume, abuz sau care se confruntă cu probleme emoționale sau comportamentale. Această categorie de copii, este caracterizată de un sentiment de umilinţă şi degradare produs de acţiunile celorlalţi. Trebuie să adăugăm, în această categorie persoanele agresate în mediul online. Este tot mai des întâlnit fenomenul de „hate”, de „cyberbullying”, iar pe unii copii aceste atitudini îi destabilizează emoțional, acest lucru reflectându-se în rezultatele lor școlare.

c). Copii care trăiesc în comunităţi sărace sau au o situație materială precară. În cazul acestei categorii de copii trebuie precizat faptul că există o limitare a posibilităţilor sau oportunităţilor în viaţa socială, sunt copii ai căror părinți nu au posibilitatea să le achiziționeze haine, încălțăminte, rechizite, tehnologia, etc. necesare desfășurării procesului educațional.

d). Copii instituţionalizaţi sau abandonați.

e). Copii cărora le lipseşte adăpostul, lezaţi în ceea ce priveşte viaţa, educaţia, sănătatea.

f). Copii cu nevoi speciale, cu dizabilități, această categorie incluzând copiii cu dizabilități fizice, intelectuale sau senzoriale care necesită sprijin special în procesul educațional.

g). Copii care aparţin unor grupuri etnice, minoritare sau familii de imigranţi. Deși în ultimii ani, gradul de toleranță și nediscriminare a scăzut, încă mai persistă atitudini de respingere în mediul școlar a unor elevi care sunt romi, sau aparțin unor grupuri etnice minoritare, inclusiv elevi imigranți, mai nou ucrainieni, care sunt în școlile românești și care necesită atenție specială neștiind limba română, deci nereușind să comunice cursiv cu profesorii și elevii români.

h). Elevi cu oportunități educative reduse: copiii care provin din zone geografice defavorizate, în care accesul la educație de calitate este limitat, pot fi considerați vulnerabili.

i). Elevi cu risc de abandon școlar: unii elevi pot fi în pericol de a părăsi școala din diverse motive, cum ar fi presiunile economice, absenteismul, lipsa sprijinului familial, probleme în familie sau probleme de sănătate mintală.

j). Eu aș mai adăuga acestor categorii și **elevii supradotați**. Deși pare că nu există motive de excludere, practica mea pedagogică mi-a demonstrat că acești copii au mare nevoie să fie acceptați așa cum sunt, întrucât cel mai adesea ei se confruntă cu bullyingul din partea colegilor.

k). Tot vulnerabili sunt din punctul meu de vedere și **elevii care au părinții separați sau divorțați**. Am observat la aceștia o stare de revoltă și de demotivare, de tristețe și dezinteres pentru școală.

l). O altă categorie vulnerabilă consider că este formată din **copiii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate**. Îmi povestesc la ore ce fericiți sunt de Crăciun, de Paști, în vacanță, sau ori de câte ori petrec timp cu ambii părinți, și sunt dezamăgiți și apatici când aceștia lipsesc din viața lor cotidiană. Unii au chiar o stare de revoltă și se comportă inclusiv violent, necesitând o atenție specială, dar în fond având nevoie de iubire.

Conceptul sau sintagma ,,toți înseamnă toți” face referire la integrarea tuturor copiilor care fac parte din toate aceste categorii în învățământul de masă, dar mai ales în tot ce înseamnă procesul educațional. Prin implementarea unor politici și programe educaționale incluzive, se poate contribui la creșterea șanselor de succes pentru toți elevii. În mod cert, pentru fiecare categorie în parte, dar mai cu seamă, pentru fiecare elev în parte, metodele de abordare sunt și trebuie să fie adaptate, particularizate, individualizate. Nevoile fiecărui elev sunt unice, de aceea și aplicarea metodelor se face diferit și specific.

Ministerul Educației propune școlilor în politicile sale de incluziune diferite ancore menite să încerce să dea șanse reale la o educație de calitate fiecărui elev. Aceste programe pot include o serie de inițiative și măsuri pentru a sprijini integrarea și succesul școlar al acestor elevi. Iată câteva exemple de astfel de programe:

- **Programe de Bursă și ajutoare financiare.** Oferirea de burse și ajutoare financiare pentru elevii proveniți din familii defavorizate sau care se confruntă cu dificultăți financiare. Acestea pot acoperi costurile materiale ale școlarizării, cum ar fi manualele școlare, uniforme sau alte resurse necesare.
- **Consiliere școlară.** Majoritatea școlilor au consilier școlar care lucrează la cererea profesorilor și părinților cu elevii cu astfel de vulnerabilități și prin ședințe de consiliere elevii au parte de îndrumări, înțelegere, empatie, metode care să le ofere un confort psihic-emoțional optim.
- **Resurse educaționale suplimentare.** Furnizarea de resurse educaționale suplimentare, precum ore de pregătire suplimentare sau programe extracurriculare, pentru a asigura că elevii vulnerabili au acces la toate resursele necesare pentru a-și dezvolta potențialul maxim.
- **Adaptarea curriculumului.** Adaptarea curriculumului pentru a răspunde mai bine nevoilor elevilor vulnerabili, luând în considerare stilurile de învățare diferite și ritmurile de învățare.
- **Program de incluziune școlară.** Implementarea unui program care promovează un mediu școlar inclusiv, în care se lucrează la eliminarea discriminării și se promovează acceptarea diversității.
- **Parteneriate cu Organizații Non-Guvernamentale și comunități locale.** Colaborarea cu organizații neguvernamentale și comunități locale pentru a beneficia de expertiza și resursele acestora în sprijinirea elevilor vulnerabili.
- **Programe de formare pentru cadrele didactice.** Oferirea de programe de formare pentru cadrele didactice pentru a le ajuta să înțeleagă mai bine nevoile specifice ale elevilor vulnerabili și să adopte strategii eficiente în clasă.

Din păcate, realitatea ne arată că numărul elevilor care se află în situații vulnerabile este în creștere, ceea ce înseamnă că profesorilor le va fi din ce în ce mai greu să poată gestiona situațiile particulare de la clase. Consider că este nevoie de o scădere a numărului de elevi la clase pentru a putea aplica metode individualizate și a aloca timp pentru situațiile ce necesită nevoi de integrare.

Integrarea elevilor cu vulnerabilități la clase necesită prezența unui buchet extrem de variat de calități pedagogice ale profesorilor, precum: iubirea, empatia, sensibilitatea, carisma, buna pregătire

de specialitate și psihopedagogică, umor, echilibru, pasiune, adaptabilitate, fermitate cu căldură, generozitate, etc.

Bibliografie:

Luciana Frumos , Alois Ghergut, *Educatia incluziva. Ghid metodologic*, Editura Polirom, Iași, 2019
Elena Marin, *Formarea cadrelor didactice pentru perspectiva sistemului educațional incluziv,* Editura Universităţii din Bucureşti, 2020

Webografie:

https://www.edu.ro/acces-educatie-grupuri-dezavantajate
https://www.salvaticopiii.ro/ce-facem/protectie
https://razvidiaco.wordpress.com/2014/09/19/vulnerabilitatea-copiilor-in-romania-contemporana/

DIFICULTĂȚI ÎN INTEGRAREA COPIILOR CU CES

HUDIȚĂ NICOLETA ROXANA
GRĂDINIȚA NR. 10, PLOIEȘTI, PRAHOVA

Comportamentele violente apar, în cadrul grupului de preșcolari, sub mai multe forme și din mai multe cauze. Violența se poate manifesta fizic și verbal sau simbolic (bullying). Violența fizică este cea mai des întâlnită la preșcolari fiind și forma de violență specifică vârstei, din cauza lipsei capacităților de exprimare verbală și de impunere a propriilor reguli, în cadrul unui grup sau într-o situație.Violența verbală poate apărea de la varsta de patru ani, atunci cand exprimarea copilului se îmbunătățește atăt din punct de vedere lexical căt și din punct de vedere fonetic și modul de percepție este, de cele mai multe ori, exagerat.

Cauzele apariției comportamentului violent pot fi: abuzul, imitația, nemulțumirea.

Această lucrare este menită să explice modul în care se manifestă și se amplifică comportamentele violente ale unui copil care se simte exclus din grup, din diferite motive, precum și modalități de prevenire și combatere ale acestora.

Motivele pentru care un copil schimbă grupul de preșcolari sunt variate. Schimbarea domiciliului sau divergențe apărute în vechiul grup pot fi unele dintre acestea. Modul în care acest copil este perceput de noul grup precum și modul în care “nou- venitul” percepe noul grup sunt aspecte care merită toată atenția și care, dacă nu sunt definite corect, de la bun început, pot duce la apariția unor comportamente violente. Acest lucru este valabil și în cazul în care un copil este respins de ceilalți copii, din diferite motive (defecte fizice, lipsa frecvenței, comportamente pe care ceilalti nu le agreează). Acestea sunt datorate “distanței psihologice” (Milcu, p. 25) existente între individ și restul grupului din cauza faptului că aceștia au un trecut împreună, găsesc ușor subiecte de discuție și au creat legături de prietenie. Lipsa de comunicare este percepută de individ ca o formă de violență, respingere, motiv pentru care el se simte nevoit să răspundă tot cu violență. Gestionate corect, aceste comportamente pot fi “oprite” pentru a nu ajunge la situații în care individul să fie “batausul clasei” și să fie stigmatizat. Intr- o astfel de situație, ceilalți copii din grup s- ar simți agresați și ar răspunde și ei violent, devenind aliați împotriva lui.

Acest tip de situație este cauza fenomenului de tip bullying sau expunerea repetată a unui individ la acțiuni negative din partea uneia sau a mai multor persoane (vezi Olweus, p. 9). Astfel, respins și de către copii,și de catre adulți (din cauza comportamentelor violente), copilul agresat, devenit agresor, va continua comportamentele violente și va începe să se “răzbune” pe toți cei din jurul lui, căutând sa acționeze “pe dos”.

O altă situație posibilă este refuzul participării corespunzător la activitățile desfășurate atât în clasă, cu grupul și cu educatoarea cât și acasă, cu părinții. De cele mai multe ori, comportamentele violente și refuzul participării sunt însoțite de hiperactivitate, agitație și lipsa de concentrare care duc la un diagnostic greșit de ADHD. (Egan, p. 11). Acest copil încearcă, de fapt, să atragă atenția asupra faptului că nu se simte bine în mediul în care traiește și se simte neînțeles și nu găsește alte metode “la îndemană” pentru a atrage atenția.

Una dintre metodele care dau rezultate în prevenirea și combaterea comportamentelor violente ale unui copil care se simte exclus din grup este comunicarea cu preșcolarul dar și cu părintele. Trebuie încurajată comunicarea între copil și părinții săi dar și între copil și noii colegi. Copilul trebuie să se simtă, în continuu, iubit iar dacă ceilalti copii din grup nu reușesc să- i satisfacă nevoia de apartenență,

lipsurile trebuie acoperite de adulți. El trebuie ajutat să- și găsească echilibrul interior și să înțeleagă că un comportament violent nu- l ajută să- și facă prieteni. Consilierea poate fi o soluție pentru copil dar și pentru părinți.

O alta metodă, de grup, de data aceasta, este sublinierea comportamentelor pozitive ale preșcolarului, în cauză, în timpul activităților, neaparat public. Lauda, chiar și de moment, poate ajuta la creșterea stimei de sine a copilului și, astfel, el poate spera că se poate apropia de grup. In același mod, ignorarea comportametelor negative poate convinge copilul că acestea nu reprezintă o modalitate de a atrage atenția.

BIBLIOGRAFIE:

Milcu, Marius. Psihologia relațiilor interpersonale, Ed. Polirom, București, 2008.
Olweus, Dan. What we know and what we can do, Blackwell Publishing, UK, 1993
Egan, Kieran si Popenici, Stefan, Educația elevilor hiperactivi și cu deficit de atenție, Ed. Didactica Press, București, 2007.

FIECARE COPIL CONTEAZĂ - INIȚIATIVE PENTRU O EDUCAȚIE INCLUZIVĂ ÎN GRĂDINIȚĂ

PROF. ÎNV. PREȘCOLAR: STRĂINU-CIOCLEI GEORGIANA
UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT: GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT ROVINARI

Văzând specificul personalităţii la vârsta preşcolară și lucrând zilnic cu cei mici, observ anumite caracteristici, trăsături de caracter, de temperament, trăsături aptitudinale, precum și o serie de faze în demersul pedagogic pentru antrenarea copilului în activităţi, în vederea dezvoltării personalităţii şi intelectului acestuia, fie că este sau nu un copil cu dizabilităţi.

Educația incluzivă și de calitate se poate realiza în multiple domenii, în tot ceea ce este nou, inovativ, incert, inventiv şi neconformist, iar sarcina cadrului didactic nu este numai să transfere mecanic notiuni, ci să inițize acele „minți” în formare, să le dezvolte creativitatea și să ofere o stare de bine tuturor preșcolarilor din sala de grupă, fără discriminare.

Sub incidenţa influenţelor instructiv – educative cumulate dealungul anilor, copiii cu cerințe educative speciale progresează, se transformă atât mental, psihomoral cât și psihocomportamental, deoarece cresc indicii de competenţă, autoinstruire, autoeducare si independenţă. Prin activitățile practice și cu ajutorul unor obiecte concrete, folosind simțurile, explorând sau povestind lumea din jurul lor, copiii cu dizabilități și nu numai aceștia învață mult mai repede, iar jocul fiind metoda cea mai plăcută si mai eficientă în acest proces al educației.

Observăm că generaţiile actuale nu mai seamănă cu generaţiile noastre sau ale părinţilor noştri. În societatea actuală, evoluția științei, folosirea televizorului, computerului, tabletei, telefonului mobil, a schimbat modul de comportare, de a simți și de a reacționa în diferite situații și ipostaze. Observăm în jurul nostru că sunt destul de mulţi copii cu carenţe în educaţie. Indiferent de domenile de activitate, nu există frontiere privind creativitatea la copii, aceştia au nevoie de dirijare, îndrumare, materie primă pentru a-şi manifesta spiritul creativ, iar toate activitățile realizate vin din instinct.

Tot ce se întâmplă în jurul nostru ne duce cu gândul la o revalorizare a locului educației în contextul vieții contemporane. Pe de o parte, este din ce în ce mai acută nevoia de a oferi individului instrumente reale de a se înțelege pe sine și pe de altă parte, pentru o mai bună conviețuire într- o lume complexă.

Copiii lipsiți de părinți sau care provin din familii dezorganizate, cu greu pot fi educați în spiritul moral, fapt recunoscut în pedagogie încă de la Comenius, care afirma că părinții sunt primii educatori din viața copilului, iar educaţia primită până la vârsta de şase ani, în primul rând de la mama, este determinantă pentru dezvoltarea sa ulterioară.

Unii copii au tot ce vor, au la dispoziție tehnologie nouă, însă le lipsește afecțiunea, persoana cu care să comunice și să-i îndrume atunci când au nevoie, pentru că de cele mai multe ori, părinții sunt prinși în treburi cotidiene sau cred că banii pot înlocui prezența lor.

De asemenea unii părinți exagerează cu o dragoste sufocantă, educând copii care nu vor putea lua mai târziu o decizie singuri, iar în societate se vor simți stingheriți. Sunt și cazuri de copii răsfățați până la exces, care au totul fără nici cel mai mic efort, iar aceștia vor fi mai târziu exemple de nonșalanță, nonconformism și neintegrare în colectivitate și societate, având impresia că știu totul, că li se cuvine totul.

Sub aspectul acestor câteva exemple , consider că educația trebuie făcută încă de la început și continuu de către familie, în vederea unor cât mai bune relații viitoare cu comunitatea din care vor face

parte. Părinții trebuie să asculte sfaturile și îndemnurile cadrului didactic, să accepte, chiar dacă nu le place și aspectele negative despre comportamentul copiilor lor și să încerce împreună să le înlăture.

Grădiniţa are rolul de a sprijini familiile să aibă încredere în resursele proprii, să facă faţă greutăţilor cu care acestea se confruntă. Educaţia părinţilor şi consilierea acestora au un rol important în integrarea copiilor cu afecţiuni de natură psihică, emoţională ori de altă natură în grădiniţă.

Meseria de cadru didactic se referă în primul rând la valorile și starea de bine pe care reușim să le deprindem dar și să le transmitem celor pe care îi instruim și îi formăm, aceste valori ne consolidează și ne ghidează viața, determinându-ne să trăim frumos.

Preşcolaritatea este etapa în care copiii sunt puși să facă lucruri noi, să fie dirijați, sunt valorizați, iar creativitatea se conturează vizibil în această perioadă, deoarece acum se cosolidează nevoia de cunoaştere, de acţiune asupra obiectului, cu anumite materiale, instrumente de lucru, iar rezultatele sunt chiar uimitoare uneori.

Procesul educational reprezintă o modalitate eficientă într-o dezvoltare armonioasă, liberă și eficientă a individualității umane, iar cadrul didactic trebuie să emane un sentiment de respect, admirație sau simpatie, să se implice practic în comunicarea educabililor, în suportul emoțional al acestora și în provocarea acestor minți tinere încercând să modeleze comportamentele copiilor în spiritul toleranței şi nediscriminării, a acceptării de șanse egale pentru toți copiii.

Pentru a avea o școală de calitate trebuie să existe schimbări, să învățăm sa fim mai creativi, mai toleranți, să avem o relație de context în care sa evidențiem bunăstarea copilului alături de toți ceilalți și să avem în vedere un ansamblu de factori precum: climatul școlar, mediul fizic, curriculum-ul, copiii, comunitate, etc. În acest proces de incuziune trebuie să desfășurăm activități și acțiuni comune, într-un climat favorabil, prietenos, în care educatoarea sa fie aproape de toți copiii, să emită idei, să găsească soluții la problemele pentru accepțiunea diversitară de orice tip, pentru dezvoltarea lui ulterioară, pentru a contribui și el la dezvoltarea comunității în care trăiește.

Concluzionând putem spune că pentru o educație incluzivă și de calitate, grădiniţa nu poate face faţă singură eventualelor cerinţelor multiple. Este nevoie de un parteneriat între grădiniţă-familie-comunitate, iar educatorul trebuie să îşi stabilească cu exactitate obiectivele urmărite, conţinuturile, strategiile didactice, pe care dorește să le aplice și să se focuseze pe trăirile şi comportamentele copilului, pentru a-l sprijini spre o educație eficientă.

TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI ȘI COMUNICĂRII (TIC) LA ELEVII CU DIFICULTĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Profesor psihopedagog Manea Gheorghița
Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Periș
Localitatea Periș; Județul Ilfov

Studii recente au arătat că tehnologia poate avea un rol semnificativ în activitatea persoanelor cu diferite tipuri de deficiențe. Ea poate face acest lucru prin furnizarea de mijloace de comunicare pentru a facilita comunicarea și educația, dar și alte forme de comunicare. Studiile, au investigat, de asemenea, modul în care TIC poate influența educația elevilor cu tulburări de învățare.

Instrumente adaptate specifice Tehnologiei Asistive pentru elevii cu tulburări de învățare

Tehnologia asistivă este orice echipament, program software sau sistem de produse care este utilizat pentru a crește, menține sau îmbunătăți capacitățile funcționale ale persoanelor cu dizabilități.

Varietatea de computere, softuri și nenumărate alte instrumente au fost incluse în categoria „Tehnologie asistivă” , fiind special concepute pentru a îmbunătăți învățarea elevilor cu dificultăți de învățare.

Scopul utilizării Tehhologiei asistive la elevii cu CES:

- **Sprijinirea procesului de învățare** – elevii cu dificultăți de învățare au oportunitatea de a utiliza Tehnologia Asitivă pentru a sprijini și consolida procesul de învățare, precum și pentru a reduce impactul funcional al dificultăților de învățare;
- **Reduce o parte din dificultățile de învățare** – ca și în cazul altor adaptări la clasă, scopul utilizării Tehnologiei asistive nu este acela de a oferi elevului un avataj ci, mai degrabă de a reduce o parte din povara unui nivel scăzut de citire/scrire sau calcul matematic;
- **Oferă elevului un avantaj – permite oportunități de predare** multisenzoriale de car vor beneficia toți elevii cu dificultăți de învățare.

Exemple:

- *Multe cărți electronice au fișiere audio, iar smartphone-urile și tabletele vin cu software(text-to-speech) care poate citi cu voce tare ce se află pe ecranul copilului.*
- *Dacă un copil are dificultăți de scrie sau de a lua notițe, un aparat de înregistrare audio poate capta ceea ce spune profesorul în clasă, astfel încât să poată asculta din nou acasă.*

Tehnologia asistivă este una din strategiile de bază pe are școlile le folosesc pentru a ajuta în cazul diferențelor de învățare și gândire. Unele instrumente de adaptare sunt slab tehnologizate, iar altele destul de sofisticate:

- **player audio și înregistratoare audio** – îl poate ajuta pe copil să asculte cuvintele în timp ce le citește pe pagină; multe cărți electronice au fișiere audio; smartphone-urile și tabletele vin cu software text-to-speech care poate citi cu voce tare ce se află pe ecranul copilului;

- *cronometre* – pot fi folosite ca ajutoare vizuale pentru a observa timpul rămas până la finalizarea unei activități; Îi ajută să se pregătească mental pe copiii care au dificultăți în tranziția de la o sarcină la alta; ceasurile de mână sau crononometrele cu clepsidră îi ajută pe copiii care au probleme cu ritmul;

- *ghiduri de lectură* –sunt instrumente care îi ajută pe copiii care au probleme cu urmărirea vizuală sau care au nevoie de ajutor pentru a rămâne concentrați pe o pagină; banda de plastic evidențiază un

rând din text în timp ce blochează cuvintele din jur care ar putea distrage atenția și care este ușor de mutate în josul paginii pe măsură ce copilul citește;

- pernele de scaun – o pernă gonflabilă poate ajuta un copil cu probleme de procesare senzorială și atenție, în sensul că poate oferi suficientă mișcare și stimulare pentru ca un copil să se concentreze la maxim, fără să fie nevoit să se ridice și să se plimbe;

- sisteme de ascultare FM – acestea pot reduce zgomotul de fond din clasă și pot amplifica ce spune profesorul; ajută în cazul problemelor de procesare auditivă și a deficitului de atenție; profesorul poate purta un microfon care emite fie către difuzoarele amplsate în jurul sălii de clasă , fie către un receptor personal purtat de elev; sunt de asemenea utilizate pentru copiii cu deficiențe de auz; TSA sau logopedice;

- **calculatoare**- sunt folosite în problemele legate de înțelegerea matematicii; sunt adecvate calculatoarele cu afișaj mare și calculatoarele vorbitoare (au o ieșire vocală încorporată pentru a citi cu voce tare numrele, simbolurile și tastele de operare).;

- suporturi de scriere – sunt necesare suporturi de plastic pentru creioane sau calculator pentru copiii du dificulăți de scriere; programele de procesare a textelor vin cu funcții care pot ajuta la rezolvarea problemelor de ortografie sau gramatică; pentru copiii care nu corelează gândirea cu capacitatea de scriere a cuvintelor există software de predicție a cuvintelor după care le oferă opțiuni de cuvinte care încep cu o anumită literă; software de recunoaștere a vorbirii, ce îi permite copilului să vorbească și textul să apară pe ecran.... găsim aceste fincții integrate în cele mai multe smartphone-uri și tablete;

- organizatori grafici – fac parte din categoria low-tech pentru a ajuta copiii să scrie; există modele diferite care îi pot ajuta pe copii să își organizeze gâddurilr pentru o temă de scris, dar sunt și instrumente mai sofisticate, cum ar fi organizarea de programe, care îi ajută pe copii să își planifice gândurile.

Tehnologia asistivă poate ajuta copiii să depășească dificultățile asociate cu:

- **Citire, scriere și ortografie**: accesibilitate încorporată pentru smartphone-uri și tablete; încorporată pentru PC; conversie de la voce la text și citire de text; cărți auio și cărți electronice;
- **Matematică și numere**: în acest caz vobim despre aplicațiile matematice VIRTUAL MANIPULATIVES (ajută copiii să înțeleagă vizual relațiile dintre procente, fracții și zecimale), SQUEEBLES (se adresează copiilor între 5-11 ani pentru a-și îmbunătăți abilitățile de matematică și calcul, colorate și distractive); NUMBRESHARK, este un program de calculator care utilizează 50 de jocuri pentru a preda și consolida cunoștințele de calcul și pentru a îmbunătăți înțelegerea și utilizarea numerelor;
- **Luarea de notițe și memorare;**
- **Abilități de învățare și studio.**

Organizarea și gestionarea timpului

Tehnologia asistivă poate fi folosită într-o varietate de moduri în cadrul clasei pentru a sprijini procesul general de predare-învățare și pentru a oferi un sprijin suplimentar de remediere, deoarece permite repetarea și exersarea abilităților învățate. De asemenea, oferă elevilor oportunitatea de:

- a-și îmbunătăți înțelegerea și implicarea în procesul de învățare;
- a-și demonstra mai bine abilitățile și cunoștințele în mod independent și la un nivel proporțional cu înțelegerea.

Aplicațiile Tehnologiei asistive sunt foarte variate, iar utilitatea ei variază pentru fiecare elev în funcție de ușurința cu care se utilizează Tehnologia asistivă și în funcție de nevoile și dificultățile individuale ale acestuia, astfel:

- utilizarea de informații multimedia și elecrtronice permite elevului cu dificultăți de citire să își îmbunătățească înțelegerea unui subiect sau a unei idei fără a depinde de capacitatea lor de gândire;
- o fotografie realizată cu orice dispozitiv care are un aparat foto poate fi folosită în locul copierii informațiilor de pe tablă. Aceste informații pot fi stocate în format digital și, în unele cazuri pot fi convertite în text;
- calculatoarele și procesoarele de text pot reduce povara editării și rescrierii temelor, făcând ca procsul de scriere să fie mai rapid și elevii să poată lucra mai independent;
- un recorder MP3 pe orice dispozitiv poate înregistra ideile și poate ajuta la depășirea dificultăților de memorie pe termen scurt.

Pentru elevii cu CES, oprtunitatea de a utiliza **Tehnologia asistivă** pentru a sprijini și consolida procesul de învățare, precum și pentru a reduce impactul funcțional al dificultăților de învățare, înseamnă ca nivelul general de succes al lor este mult îmbunătățit.

Fiecare copil contează!- pledoarie pentru integrarea copiilor cu tulburări comportamentale

Prof. Găină Lăcrămioara
Școala Gimnazială “Mihai Eminescu” Buhuși, jud. Bacău

„Copiii cu dizabilități sunt ca fluturii cu aripile frânte: sunt la fel de frumoși ca ceilalți, dar au nevoie de ajutor pentru a-și întinde aripile!”

Veronica este un copil special din clasa a V-a. O remarci imediat pentru că este cuminte, nu prea socializează, are o privire pierdută, are probleme cu concentrarea la ore, întâmpină dificultăți cu socializarea si integrarea în colectiv. De altfel, a venit în această clasă catre jumătatea anului școlar, prin transfer de la o altă școală din oraș. Părinții au motivat că, la fosta școală, Veronica nu s-a înțeles cu colegii, profesorii au neglijat-o, iar ea s-a simțit abandonată. Cu neliniște în priviri și cu noi speranțe în suflet, părinții au ales școala noastră, ca pe o șansă pentru Veronica, fetița în ai cărei ochi se oglindește cerul întreg.

Colegii au primit-o cu brațele deschise pe noua colegă și și-au dat seama imediat că fetița nu a alergat cu același entuziasm către ei. Îi privea ca pe foștii ei colegi, iar domnului diriginte i-a răspuns lacunar si cu răceală. A refuzat dialogul cu mine, profesoara ei de limba română, dar m-am înarmat cu răbdare, mi-am folosit arsenalul de zâmbete pe care i le-am dăruit fără zgârcenie fetiței cu ochi albaștri și îmbrăcata mereu în uniformă. Nu am ripostat când în caietul ei nu am găsit teme, când nu scria totul de pe tablă, când refuza sa răspundă. Mi-am zis că este un copil care are nevoie de o atenție specială, care se simte timorat să vorbească, căruia îi este teamă de reacția colegilor la un eventual răspuns.

Într-una din ore, am observat că Veronica desenează ceva pe o foaie, nu am în teles ce și nici nu i-am invadat spatiul intim. Altă dată am sesizat că înșira niște mărgeluțe pe un fir pentru a confecționa o brățară, apoi că îi place să facă figurine dintr-um material cleios pe care îl mai zărisem la elevi. Am văzut că nu era atentă la ceea ce eu predam, că noțiunile de gramatică o plictiseau, iar răspunsurile gălăgioase ale colegilor la lecție o oboseau. I-am cerut să facă un exemplu simplu, pe baza unei noțiuni predate, dar a refuzat comunicarea și asta mi-a dat de gândit că noi toți trebuie să facem ceva pentru ea. Am trecut la lecția despre basm, iar elevii au primit sarcina de a face o bandă desenată pentru a reda scena preferată din basm. Toți s-au entuziasmat că nu mai au de făcut exerciții sau texte, așa că am putut observa chipuri fericite. M-au întrebat dacă pot să facă desene 3D, dacă pot folosi calculatorul, dacă pot atașa muzică și animație. Le-am oferit toată libertatea de care aveau nevoie.

La următoarea oră de română, când am verificat benzile desenate, sub banca Veronicăi, am observat câteva hârtiuțe, pe care încerca să le ascundă. Pe fața ei se chinuia să se ivească un zâmbet ghiduș, reținut, pe un fond ușor roșiatic. Mi-am dat seama că Veronica încearcă să-mi spună ceva, dar nu am insistat. Am verificat și am evaluat benzile desenate ale celorlalți elevi, le-am făcut observații și aprecieri celor care au vrut să-și prezinte produsele. Dintr-odată, fetița cu ochi ca marea ridică timid mâna că ar vrea să răspundă. Privirea mea poposește mai mult timp pe ea, ceea ce nu a trecut neobservat de către ceilalți copii din clasă, care se uitau la mine cu mirare. Mi-am dat seama că Veronica pregătise o bandă desenată pentru ora aceea, doar că nu îndrăznea să o prezinte. Am încurajat-o zâmbitor să o prezinte într-o liniște cum nu știu dacă fusese în clasa gălăgioasă a celor dintr-a cincea. Veronica pregătise câteva pagini cu desene frumos și atent colorate din basmul studiat de noi, le legase cu ață între ele, pe care înșirase și câteva mărgele colorate, iar pe o planșă confecționase, din clei colorat, câteva personaje din basm aranjate frumos într-un decor fantastic. Se vedea foarte clar că muncise la aceste produse. Colegii au aplaudat fascinați, i-au adresat cele mai sincere aprecieri, iar eu i-am învăluit

pe toti într-o privire mândră. Veronica a fost eroina zilei. Din acel moment, copiii au început s-o privească altfel, s-o integreze ușor-ușor în grupurile lor, să se plimbe și cu ea prin curtea școlii. Fata a început să capete încredere în ea și în oamenii din jur, să zâmbească mai mult, să scrie teme. Nu a evoluat foarte mult în privința cunoștințelor, dar avem răbdare să facă pași din ce în ce mai mari și mai siguri.

Am învățat cu toții ceva din povestea Veronicăi, atât eu, ca adult, cât și elevii de clasa a V-a. Veronica ne-a predat lecția toleranței, a acceptării, a răbdării și a empatiei. Și încă mai avem de învățat: și ea, și noi. Timpul este darnic cu noi dacă știm să-l gestionăm în favoarea noastră și a aproapelui nostru. Puterea stă în noi, în mentalitatea și în comportamentul nostru.

Nu este ușor de lucrat cu copiii cu cerințe educaționale speciale. Consider că este o provocare pentru noi, educatorii timpurilor de azi, să aduci zâmbetul pe chipurile acestea inocente și neajutorate precum cel al Veronicăi din clasa a V-a dintr-o școală modernă din România. Fiecare copil este unic, cu necesităţi diferite. Dacă părinţii şi dascălii deopotrivă, ar încerca sa le acorde răbdare pentru a-i educa, ar deveni și ei, la rândul lor, adulţi fericiţi, iubitori şi eficienţi. Însă există copii marginalizaţi, defavorizaţi şi/ sau excluşi de la educaţie. Aceştia sunt cei pentru care educaţia incluzivă a devenit o şansă pentru o dezvoltare armonioasă. Incluziunea presupune efortul de a asigura tuturor elevilor – de limbă şi cultură diferite, din familie diferită, cu orice probleme de sănătate, cu interese şi moduri de învăţare diferite – strategii de predare-învăţare adecvate şi individualizate, fără a stigmatiza sau a separa. Includerea îmbunătăţeşte procesul de învăţare pentru toţi elevii, cu şi fără nevoi speciale. A asigura şanse egale elevilor înseamnă a asigura posibilităţi maxime de dezvoltare fiecăruia, în funcţie de aptitudinile şi interesele sale. Pentru ca activitatea instructiv-educativă să fie profitabilă pentru toţi elevii, aceasta trebuie să se realizeze diferenţiat. Educaţia diferenţiată vizează adaptarea activităţii de instruire la posibilităţile diferite ale elevilor, la capacitatea de înţelegere şi ritmul de lucru propriu unor grupuri de elevi sau chiar fiecărui elev în parte. Educaţia incluzivă promovează egalitatea şanselor, oferind sprijin pentru învăţare şi acestor copii, care nu reuşesc să se adapteze la exigenţele şcolii, care întâmpină dificultăţi în învăţare. Incluziunea presupune nu doar acceptarea, tolerarea copiilor cu nevoi speciale într-o clasă din învățământul de masă, ci şi adaptare la cerinţele acestor copii, cuprinderea acestora în programele educaţionale alături de copii normali, dar şi responsabilitatea de a le asigura în acelaşi timp servicii de specialitate, programe de sprijin individualizate. Înseamnă asumarea unor schimbări în organizarea şi dezvoltarea activităţilor instructiv – educative derulate în şcoală.

Experiențele trăite în școlile românești au demonstrat faptul că pentru cei mai mulți copii/ elevi cu dizabilități mintale moderate sau severe, profunde și/sau asociate, școala specială este cel mai bun loc unde aceștia pot înregistra reale progrese în toate ariile de dezvoltare. Aici ei primesc exact ajutorul de care au nevoie, sunt cooptați atât în activități/terapii de grup cât și individuale, alegându-se întodeauna abordarea potrivită pentru fiecare dintre ei, activitățile din învățământul special sunt gândite și defășurate într-un mod complex, integrându-se în fiecare disciplină noțiuni din alte discipline, astfel încât elevii să poată pună în practică destul de repede ceea ce învață și să înțeleagă mai ușor anumite concepte, le sunt respectate stilul și ritmul de învățare, sunt îndrumați spre cele mai bune metode de gestionare a emoțiilor și sunt ajutați să depășească „crizele emoționale” prin creșterea treptată și în ritm propriu a rezistenței la frustrare, li se oferă timp și atenție, susținere și consiliere și li se alocă o cantitate infinită de răbdare.

Bibliografie

• Ofertă program ȘDȘ 2022- 2023
• Gherguț, A. (2001), Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale, Editura Polirom, Iași.
• Vrăjmaș, E. și alții (2005), ghid pentru cadre didactice de sprijin, Editura Vanemonde, 2005.

Educația incluzivă necesitate sau provocare

Prof. IOANEȘ ALINA PATRICIA
Grădinița cu Program Prelungit Nr.1 Hunedoara

Copiii cu cerințe educaționale speciale trebuie să beneficieze de educație. Incluziunea copiilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă este un proces complex. Fiecare copil în parte are dreptul la educație și fiecare copil este capabil să învețe în ritm propriu. Școala și politicile școlare trebuie să se schimbe în funcție de nevoile fiecărui copil. Tipul dizabilității, atitudinea cadrelor didactice, a copiilor, implicarea familiei sunt factori care influențează educația incluzivă, este esențială. Trebuie să existe un parteneriat strâns între toți factorii implicați.

Există copii care ar vrea „să zboare”, dar, pur și simplu nu pot, pentru că nu știu cum să o facă, sau știu cum să o facă, dar, pur și simplu nu pot. Aceștia sunt copiii cu cerințe educative speciale, sau copiii cu dificultăți de învățare. Toți copiii au dreptul la educație, și suntem datori să le-o oferim. Fiecare copil are nevoie de școală și chiar și școala are nevoie de fiecare dintre ei. Astăzi, nu ni se mai pare ciudat ca un elev să aibă dificultăți de învățare și pentru că ne pasă, ne punem întrebarea Cum îl putem ajuta? Cel mai greu e să găsim metodele potrivite pentru a-i sprijini pe acești elevi să învețe, să progreseze, să se adapteze, să răspundem nevoilor lor atât de diferite. De ce? Pentru că fiecare este unic și chiar și atunci când crezi că ai descoperit o metodă potrivită, poate deveni imediat mai puțin eficientă. Avem nevoie nu doar metode potrivite ci și de personal bine pregătit și de ce nu, un număr mai mare de cadre la clasă (profesor de sprijin).

Uneori școala nu poate oferi copiilor cu CES resursele necesare pentru a se adapta ritmului și cerințelor școlii, ei pot participa conform abilităților și propriului nivel de dezvoltare. De aceea, școala, în general, a început să se transforme pentru a răspunde nevoilor de învățare și dezvoltare ale copilului. Incluziunea școlară este o treaptă spre incluziunea la nivelul societății.

Toți copiii, trebuie să învețe împreună, indiferent de mediul social sau cultural din care provin, de religie, etnie, limbă sau dacă au dizabilități. Este foarte important să reducem, ba chiar să eliminăm excluziunea și discriminarea, indiferent ce formă ar avea ele, să oferim copiilor cu tipuri și niveluri diferite, șanse egale să participe la educație în cadrul sistemului general de învățământ.

Copiii cu CES care beneficiază de sprijin corespunzător, au posibilitatea să ajungă adulți cu funcții fizice, psihice și sociale cât de cât normale. Totodată, copiii tipici vor învăța ce înseamnă toleranța, acceptarea, întrajutorarea, vor deveni mai buni.

Incluziunea presupune identificarea și eliminarea barierelor, bariere care pot avea legătură cu modul de organizare a școlilor, cu modalitățile de predare și evaluare a progresului elevilor. Educația incluzivă este un proces permanent care presupune școlarizarea copiilor cu cerințe educative speciale, adaptarea școlii la nevoile acestora, participarea lor la activități educative formale și nonformale, care să le asigure învățarea și dezvoltarea.

Transformarea școlii și a politicilor școlare astfel încât să răspundă nevoilor educative și de dezvoltare ale fiecărui copil duce la incluziune școlară, dar mai ales la incluziune socială, unde oricine, indiferent de deficiență să poată fi tratat ca un membru al comunității din care face parte.

Un rol deosebit de important este atitudinea comunității față de copiii cu CES, a cadrelor didactice, a părinților, a colegilor de clasă, a cadrelor didactice. Dacă învățătorul dovedește înțelegere și o atitudine pozitivă, el poate influența atât atitudinea clasei incluzive, a părinților, dar și a copilului

cu CES. Gradul de acceptare, ajutorarea și relaționarea din partea colegilor sunt și ele premise ale integrării.

De cele mai multe ori, ne „lovim” de indiferența familiei, refuzul acceptării că, copilul lor are probleme. Integrarea unui copil cu CES în învățământul de masă depinde de familia acestuia. Pentru a-i determina să conștientizeze deficiențele pe care le are copilul, cadrele didactice pot apela la consilierul școlar. Colaborarea familiei cu echipa de caz este necesară.

Un alt factor important este copilul cu CES, nevoile acestuia. De exemplu, un copil cu deficiențe senzoriale, auditive sau vizuale nu va putea fi integrat într-o școală de masă, unde nu există specialiști. De asemenea, atitudinea lui negativă față de acceptarea sprijinului, instabilitatea emoțională, factorii temperamentali pot îngreuna derularea unui program de intervenție.

Educația incluzivă presupune schimbarea atitudinilor, a mentalităților, a politicilor şi practicilor de excludere şi segregare. Aceasta este promovată prin documente naționale de politică educațională care promovează o educație centrată pe elev, o educație de calitate care se poate realiza prin programe de învățământ adecvate, o bună organizare, alegerea unor strategii optime de predare-învățare-evaluare, folosirea unor resurse și tehnologii variate etc..

O școală incluzivă pune accent pe progresul individual și nu pe diferențele dintre elevi; este promovată învățarea prin cooperare, în cadrul căreia copiii sunt încurajați să se ajute, învață unii de la alții și fiecare elev este valorificat. O școală și un profesor bun sunt aceia care obțin progres cu toți elevii.

EU SUNT SPECIAL…pentru că sunt un copil normal, dar pot să-i ajut pe cei mai puțini norocoși ca mine!

EU SUNT SPECIAL…pentru că am dificultăți în învățare, dar am nevoie să mă accepți așa cum sunt!

EU SUNT SPECIAL…pentru că sunt părinte, îmi înțeleg copilul și vreau să-l învăț ce e frumos în oameni!

EU SUNT SPECIAL…pentru că sunt cadru didactic și am înțeles că educația dată copiilor, reprezintă, de fapt, viitorul!

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ESTE O NECESITATE ȘI ÎN ACELAȘI TIMP O PROVOCARE!

Bibliografie

• Gheorghiu, F. (2005), Modalități de intervenție personalizată în cadrul învățământului integrat, Presa Universitară Clujeană.
• Gherguț, A. (2001), Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale, Editura Polirom, Iași.
• Vrăjmaș, E. și alții (2005), ghid pentru cadre didactice de sprijin, Editura Vanemonde, 2005.

DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR SOCIALE ȘI EMOȚIONALE ÎN CREȘTEREA PERFORMANȚEI ȘCOLARE

Prof. TECSI ANA-MARIA
LICEUL TEORETIC ANA IPĂTESCU, GHERLA, CLUJ

Analizând cercetările referitoare la competențele necesare pentru obținerea performanței organizațiilor, Daniel Goleman (autorul conceptului de inteligență emoțională) nu numai că a adăugat setului de competențe tehnice și cognitive pe cea emoțională, dar a plasat-o pe un loc central în ceea ce privește leadershipul. El descrie inteligența emoțională ca pe un amestec de stăpânire de sine, motivație, empatie, gândire liberă, tact și diplomație. *Inteligența emoțională* este capacitatea personală de identificare și gestionare eficientă a propriilor emoții în raport cu scopurile personale (carieră, familie, educație etc.). Finalitatea ei constă în atingerea scopurilor unei persoane, cu un minim de conflicte inter și intra personale.

Modelul introdus de psihologul american are următoarele elemente:

Cunoașterea propriilor emoții (self-awareness), abilitatea de a le identifica, de a le numi, de a le conștientiza cauzele și de a le recunoaște impactul asupra modului de manifestare.

Gestionarea emoțiilor (self-management), constând în controlul emoțiilor și alegerea celei mai bune modalități de exprimare a acestora în diferite împrejurări (să stăpânești mânia, să tolerezi frustrările, să exprimi furia fără agresivitate, să scapi de anxietatea socială și de singurătate, să manipulezi stresul etc.)

Conștientizarea responsabilității sociale (social awareness) – recunoașterea emoțiilor celorlalți, abilitatea de a înțelege și reacționa la emoțiile celor din jur.

Managementul relațiilor (relationship management) – abilitatea de a inspira, influența și dezvolta relații interpersonale astfel încât să se comunice eficient și să se evite conflictele.

Toate aceste elemente sunt mai mult decât necesare în lucrul cu elevii, dacă nu chiar imperative, atât pentru starea de bine a profesorului, cât și pentru cea a copiilor.

Spre deosebire de inteligența cognitivă, cea emoțională poate fi învățată și îmbunătățită de-a lungul vieții. Pentru a reuși în viață, Goleman consideră că fiecare dintre noi ar trebui să învețe și să exerseze principalele dimensiuni ale inteligenței emoționale. Profesorii împreună cu familia au sarcina de a le descoperi și dezvolta și acest tip de inteligență, atât de utilă în viața de adult.

În mediul școlar, elevii se confruntă cu un carusel de emoții și sentimente, uneori confuze, dureroase și dăunătoare, ceea ce-i împiedică efectiv să învețe, iar perioada de pandemie prin care elevii au trecut a accentuat și mai tare acuratețea propriilor emoții, gânduri și valori, lucru vizibil în familie, dar și în viața școlară.

Cadrele didactice trebuie să încurajeze exprimarea emoțiilor dezvoltate de elevi la școală sau în mediul online, să ofere ajutor elevilor în evaluarea emoțiilor și sentimentelor, învățându-i să clasifice cuvintele care denumesc emoții, să găsească cuvinte pentru trăirile lor, să le acorde oportunitatea de a alege și de a fi ajutați în rezolvarea nevoilor lor, cât și să le acorde atenție, învățându-i să-și rezolve singuri problemele folosind empatia, compasiunea și respectul pentru ceilalți.

Școala reprezintă contextul în care elevii pot să își dezvolte abilitățile socio-emoționale. Vrem să educăm elevi care să gândească și să aplice decizii conform propriilor valori și principii, și să își asume consecințele acestor decizii. Vrem să educăm elevi care să arate compasiune și empatie pentru cei din jur, să aibă încredere în ei, să viseze, să aibă curajul să lupte pentru visurile lor. Însă, nu cred că putem

face acest lucru dacă nu îi ajutăm să se dezvolte social și emoțional, pentru că învățarea socială și emoțională este procesul prin care copiii înțeleg și învață să își gestioneze emoțiile, își fixează și ating obiective pozitive, simt și manifestă empatie față de ceilalți, stabilesc și mențin relații pozitive, și nu îl ultimul rând iau decizii responsabile. În ciuda importanței pe care o au abilitățile intelectuale în viața școlară, emoțiile joacă un rol deosebit, fiindcă modelează comportamentele intra și interpersonale. Astfel, elevii care au abilități emoționale și sociale bine dezvoltate au șanse mai mari să fie eficienți în ceea ce fac, să se accepte, să fie satisfăcuți de ceea ce întreprind și să aibă succes școlar.

Dezvoltarea încrederii în sine, a auto-eficacității și stimei de sine este un obiectiv important care poate influența diferite dimensiuni ale vieții elevilor: personal (ceea ce simt, gândesc despre ei), social (modul în care își construiesc relațiile și relaționează cu ceilalți), școlar (ceea ce realizează prin învățare la școală). Dacă elevii știu și acceptă cine sunt, își pot stabili obiective realiste de viață, iar dacă au încredere în ei și cred că sunt capabili, își pot atinge obiectivele. Cadrele didactice pot întări atitudinile, comportamentele și abilitățile pozitive ale elevilor, mai ales în cazul elevilor cu stimă de sine scăzută și cu probleme de comportament, probleme de internalizare, cum ar fi anxietatea, depresia și retragerea socială, și a celor de externalizare, și anume violență, agresivitate și consum de substanțe. Elevii trebuie să învețe să ia decizii bazate pe propriile obiective, valori și credințe, care să le ofere un sentiment sigur de împuternicire personală, care să contribuie la dezvoltarea propriei identități. De aceea, trebuie să-i oferim elevului autonomie prin gândire și acțiuni independente.

Dezvoltarea perseverenței, a motivației și angajamentului este un alt obiectiv care trebuie promovat prin acțiuni, pentru că ajută elevii să -și definească obiectivele într-un mod clar, realist, motivator, pas care crește rata de succes. Acest obiectiv se atinge formând la elevi o mentalitate pozitivă, care să aibă un impact considerabil asupra sănătății mintale, emoționale și fizice a acestora. Când elevii au o mentalitate pozitivă, se simt mai motivați și nivelul de stres scade, deoarece pot gândi modalități de a rezolva situația fără negativitate. În acest sens, se pot realiza activități în care elevii să identifice care sunt caracteristicile unei persoane cu o mentalitate pozitivă, să identifice perspective diferite pentru a rezolva probleme, schimbându-le pe cele negative cu unele pozitive.

Dezvoltarea capacității de a stabili, menține și remedia relații sociale, de a comunica, asculta și coopera cu ceilalți, este un alt aspect care trebuie promovat în activitățile didactice. Cooperarea și împărtășirea sunt abilități care permit elevilor să lucreze împreună, să învețe unul de la celălalt, precum și să dezvolte noi abilități, necesare pentru a deveni cetățeni activi și de succes. Se adaugă promovarea unei comunicări pozitive care ajută în dezvoltarea unor relații armonioase între elevi.

Este foarte importantă receptivitatea cadrelor didactice la momentele care se întâmplă în clasă, în mod natural, momentele când se observă schimbarea stărilor și a dispozițiilor, când apar conflictele, actele de grijă față de ceilalți, respectul, atenția, conduitele manifestate în diverse situații, eforturile făcute de orice elev pentru a ajuta.

Suntem cu toții de acord că unui cadru didactic îi revine sarcina de a media conflictele între elevi, lucru ce presupune în același timp o atenție sporită la emoțiile celor implicați și descifrarea acestora, dar și obiectivitate în a privi problema, astfel încât niciunul dintre cei implicați să nu se simtă nedreptățit la final. O bună gestionare a emoțiilor contribuie la îmbunătățirea abilității de a lua decizii în timp record, în situații de criză, în contexte tensionate sau în situații conflictuale. Capacitatea de a ne controla emoțiile și de a le interpreta pe ale celorlalți poate oferi obiectivitate în luarea deciziilor și o privire de ansamblu asupra situațiilor în care suntem implicați.

Cum poți crește copii inteligenți emoțional?

- Fii tu un exemplu de inteligență emoțională pentru elevul tău!

- Deschide-ți sufletul, cu onestitate și pe înțelesul copilului, cu o abordare adaptată vârstei sale. Astfel, acesta va învăța să fie la fel și să nu-i fie rușine să vorbească deschis despre sentimentele lui.
- Ascultă-l și ajută-l să ia cele mai bune decizii.
- Exersează cu elevul tău diverse situații de viață și învață-l cum să reacționeze.
- Copiii au nevoie de socializare și de joacă, deci asigură-te că au parte de aceste activități cât mai des.

În concluzie, o dezvoltare socială și emoțională echilibrată îl ajută pe copil să identifice sentimente și emoții, să le exprime și să le facă față corespunzător în anumite situații, să perceapă și să identifice trăirile prin care trec cei cu care interacționează, gestionând astfel situația și dialogul în funcție de acestea.

Putem să-i facem pe elevi să se simtă importanţi, înţeleşi şi iubiţi, dacă reuşim să fim cât se poate de receptivi la problemele lor sociale și emoţionale, pentru că elevul zilelor noastre dorește să învețe într-un climat școlar sigur și pozitiv, care să-l ajute să aibă o mentalitate pozitivă și optimistă necesară să rezolve cu succes anumite situații de muncă sau de învățare, să se dezvolte personal și profesional, dar și să se adapteze la noile provocări socio-economice și culturale aflate într-o lume în continuă schimbare şi transformare. Deci, învățarea socială și emoțională a elevilor este decisivă pentru succesul școlar și pentru reușita în viață.

Ca profesori, unul dintre cele mai bune aspecte ale dezvoltării propriilor abilități socio-emoționale este acela că îi putem sprijini pe elevi să facă același lucru și în loc să ne simțim epuizați, suntem plini de entuziasm și putem deveni profesorii care ne-am dorit întotdeauna să fim.

Bibliografie

1. Goleman, D.- “ *Inteligența emoțională în Leadership”,* Editura Curtea Veche, București, 2007
2. Gardner, H. – “*Mintea disciplinată”*, București, Editura Sigma, 2008
3. Vernon Ann, Dezvoltarea inteligenţei emoţionale, Editura ASCR, Cluj Napoca, 2006
4. Aurora-Adina Colomeischi, Promovarea sănătății mintale în școală, Editura Universității “Ștefan cel Mare”, Suceava, 2021.

FIECARE COPIL CONTEAZĂ - INIȚIATIVE PENTRU O EDUCAȚIE INCLUZIVĂ

IRIMIA OFELIA-JEANINA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 46 BUCUREȘTI

„Copiii sunt ca fluturii care zboară în văzduh.
Unii se înalţă mai sus ca alţii,
Însă fiecare zboară cât de bine poate.
De ce să-i compari intre ei?
Fiecare este diferit.
Fiecare este special.
Fiecare este frumos.”

Abordarea predării, învățării și evaluării în clasele care includ elevi cu cerințe educaționale speciale (CES) necesită o atenție specială și adaptări pentru a asigura succesul tuturor elevilor. Iată câteva metode, procedee și tehnici care pot fi incluse în aceste clase.

1. Diferențierea instruirii: Adaptarea conținutului și procesului în funcție de nevoile individuale ale elevilor cu CES este esențială. Aceasta poate include oferirea de materiale didactice alternative, utilizarea modalităților multiple de prezentare a informației și oferirea de opțiuni pentru evaluare.
2. Învățarea cooperativă: Promovarea lucrului în echipă și colaborarea între elevi poate fi benefică pentru toți elevii, inclusiv cei cu CES. Activitățile de învățare cooperativă pot oferi oportunități pentru elevii cu nevoi speciale să își dezvolte abilitățile sociale, să primească suport din partea colegilor și să contribuie la succesul comun.
3. Utilizarea tehnologiei asistive: Integrarea tehnologiei asistive, cum ar fi software-ul de recunoaștere vocală, cititoarele de ecran sau dispozitivele de comunicare augmentativă și alternativă, poate ajuta elevii cu CES să acceseze informația și să își demonstreze cunoștințele și abilitățile într-un mod eficient.
4. Învățarea prin experiență și activități practice: Oferirea elevilor cu CES oportunități de învățare prin experiență și activități practice poate fi foarte benefică. Aceste activități pot fi mai tangibile și mai relevante pentru elevi, facilitând înțelegerea și asimilarea conceptelor.
5. Evaluarea formativă: Utilizarea evaluării formativă poate oferi informații utile despre progresul elevilor și poate ghida instrucțiunea viitoare. Feedback-ul frecvent și specific poate ajuta elevii cu CES să identifice punctele forte și să identifice domeniile în care mai trebuie să lucreze.
6. Colaborarea cu părinții și specialiștii: Colaborarea între educatori, părinți și specialiști (de exemplu, psihologi școlari, logopezi, terapeuți ocupaționali etc.) este esențială pentru a asigura că nevoile individuale ale elevilor cu CES sunt înțelese și abordate în mod corespunzător.
7. Învățarea autonomă și auto-reglarea: Încurajarea elevilor cu CES să își dezvolte abilitățile de învățare autonomă și auto-reglare poate fi benefică pentru independența lor și pentru abordarea reușită a sarcinilor școlare.

Prin implementarea acestor metode și tehnici, educatorii pot crea medii de învățare incluzive și de succes pentru toți elevii, contribuind la dezvoltarea lor personală și academică.

Diferențierea instruirii pentru copiii cu nevoi speciale este un proces esențial pentru a asigura că fiecare elev primește o educație adaptată nevoilor sale individuale. Aceasta presupune ajustarea metodologiei, materialelor, mediului de învățare și evaluării pentru a răspunde diverselor necesități și abilități ale copiilor. Iată câteva aspecte și strategii importante în diferențierea instruirii:

1. Evaluarea inițială și continuă

Pentru a diferenția eficient instruirea, este crucial să se evalueze nivelul actual al fiecărui copil. Aceasta poate include evaluări formale și informale, observații, și discuții cu părinții și specialiștii. Evaluările periodice ajută la ajustarea continuă a planurilor de instruire.

2. Planuri educaționale individualizate (PEI)

Pentru fiecare copil cu nevoi speciale, se elaborează un Plan Educațional Individualizat (PEI). PEI-ul stabilește obiective clare și strategii specifice pentru a atinge aceste obiective, luând în considerare abilitățile și necesitățile unice ale copilului.

3. Adaptarea conținutului

Adaptarea conținutului se referă la ajustarea materialelor și a temelor de studiu pentru a fi accesibile și relevante pentru elevi. De exemplu, pentru un copil cu dificultăți de citire, materialele pot fi simplificate sau prezentate vizual.

4. Varietatea metodelor de predare

Profesorii pot utiliza o gamă largă de metode de predare, cum ar fi învățarea bazată pe proiecte, lucrul în grupuri mici, utilizarea tehnologiilor asistive și abordările multisenzoriale. Aceste metode pot ajuta la implicarea elevilor și la facilitarea învățării.

5. Suportul și resursele suplimentare

Elevii cu nevoi speciale pot beneficia de suport suplimentar, cum ar fi asistenți educaționali, terapeuți ocupaționali, logopezi sau consilieri. Resursele tehnologice, precum software-urile educaționale adaptate, pot fi de asemenea foarte utile.

6. Mediul de învățare adaptat

Mediul de învățare trebuie să fie flexibil și să răspundă nevoilor fizice și emoționale ale elevilor. Acest lucru poate include ajustarea mobilierului, crearea de spații calme pentru lucru individual sau utilizarea de stimuli vizuali și auditivi pentru a facilita învățarea.

7. Evaluarea diferențiată

Evaluarea progresului elevilor cu nevoi speciale ar trebui să fie flexibilă și adaptată capacităților lor. Acest lucru poate însemna utilizarea unor forme alternative de evaluare, cum ar fi portofoliile, prezentările orale sau proiectele practice.

8. Formarea profesională continuă a cadrelor didactice

Profesorii trebuie să fie bine pregătiți pentru a lucra cu elevi cu nevoi speciale. Formarea profesională continuă și accesul la resurse de specialitate sunt esențiale pentru dezvoltarea abilităților și cunoștințelor necesare.

Prin implementarea acestor strategii, profesorii pot crea un mediu de învățare inclusiv și echitabil, care să permită fiecărui copil să își atingă potențialul maxim. Diferențierea instruirii nu doar că sprijină elevii cu nevoi speciale, dar îmbunătățește calitatea educației pentru toți elevii.

“Fiecare copil este precum o floare, toate sunt diferite și minunate, cu propriile lor miresme și culori, împreună însă fac din lumea aceasta o minunată grădină!”

1. Joita E., (2000), Management educational. Profesorul manager: roluri și metodologie, Ed. Polirom,;
2. Joița Elena, (2007), Formarea pedagogică a profesorului. Instrumente de învățare cognitiv-constructivistă,Editura Didactică și Pedagogică, București.
3. Vrăşmaş, Traian, Învăţământul integrat şi /sau incluziv, Editura Aramis, Bucureşti, 2018

EȘTI UNIC ȘI TE RESPECT!

Prof. ROGOZEA ELENA ANDREEA
LICEUL TEHNOLOGIC AGROMONTAN *ROMEO CONSTANTINESCU* VĂLENII DE MUNTE, PRAHOVA

Fiecare copil are un ritm propriu de dezvoltare ceea ce îi conferă un caracter de unicitate. El posedă caracteristici personale, preferințe, aptitudini și abilități care îl fac o ființă unică. Anumite caracteristici țin de factorii ereditari sau genetici (sex, înălțime, culoarea pielii, temperament...), în timp ce alții sunt în strânsă legătură cu factorii de mediu: condițiile economice, culturale, sociale, educative...). Toate acestea determină unicitatea copilului.

Cadrului didactic îi revine sarcina de a observa și a descoperi fiecare copil, de a-i respecta diferențele și particularitățile individuale și de a-l trata în funcție de acestea. Comunicarea cu părinții/tutorii, observarea atentă a comportamentului acestuia constituie instrumente esențiale în cunoașterea unui copil și aflarea unicității lui. Discuțiile cu părinții permit cadrului didactic să cunoască și să se familiarizeze cu realitatea familială a copilului și să-i descopere gusturile, preferințele, interesele, obiceiurile. De-asemenea, permit, în egală măsură, accesul la valorile și obișnuințele din familie ceea ce va ușura înțelegerea comportamentului copilului la școală. Ăn același timp părintele va fi informat despre regulamentul instituției de învățământ și va lua cunoștință printr-un contract educațional. Dar o relație de colaborare este mai mult decât un schimb de informație. Ea presupune ca părintele să se simtă binevenit când dorește să vorbească cu un cadru didactic care se ocupă de educația copilului său, că poate să pună întrebări și să ofere răspunsuri, să își exprime părerea și să conștientizeze că toate cadrele didactice contribuie la dezvoltarea și educarea copilului său.

Recunoașterea și respectarea diferențelor și particularităților fiecărui copil favorizează adaptarea copilului la mediul școlar, iar în timp formarea lui ca individ.

Pentru copiii cu nevoi speciale integrați în învățământul de masă se aplică aceleași criterii de cunoaștere și de identificare a nevoilor. Aceștia se joacă, învață, se conformează nevoilor grupului și își dezvoltă abilitățile. Dacă locul, materialul sau intervenția adultului se adaptează în funcție de nevoile copiilor (elevii cu handicap locomotor, de exemplu), acești copii sunt de-altfel ca toți copiii și sunt tratați ca atare. În continuare, vă prezint un exemplu de activitate pe care o practic la clasele V-VIII, limba franceză, pentru a-i familiariza cu exprimarea emoțiilor, a culorilor, formelor și interacțiunea cu ceilalți. Un elev aruncă un obiect către un alt elev, acesta la rândul lui altuia .... se face apel la abilitățile motrice de manipulare și coordonare a gesturilor, dar și interacțiunea cu ceilalți copii, preferințele lor. Deci, copilul învață să împartă materialul și spațiul cu alții (dimensiunea socială) și apoi el simte și își exprimă bucuria (la joie) sau frustrarea (la frustration) (dimensiunea afectivă). El verbalizează sau spune celorlalți ce vrea să facă sau cum vrea să facă sau comentează efectele acțiunii sale (dimensiunea verbală). La final explorează proprietățile obiectelor pe care le manipulează comparându-le (mai gros, mai mic/mare, mai greu/ușor) sau clasându-le în funcție de culoare sau formă (dimensiunea cognitivă).

În concluzie, este important să fie respectată unicitatea unui copil și să se pună accent mai degrabă pe proces decât pe produs, deoarece este de preferat ca elevul să își dezvolte capacitatea de a interacționa într-o manieră constructivă și din ce în ce mai diversificată cu mediul. Astfel, cadrul didactic devine mediator între copil și universul care îl înconjoară dându-i acestuia un sens în legătură cu ceea ce el vede, aude și face. Să nu uităm: copilul este actorul principal al propriei dezvoltări.

STUDIU DE CAZ

Prof. înv. primar ISĂCHIOAIA DUMITRA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.7 „REMUS OPREANU” CONSTANȚA

Studiul de caz pe care doresc să vi-l prezint face parte din experiența mea didactică. Este vorba despre elevul S.B., un copil care a întâmpinat probleme în adaptarea socială, în special din cauza dificultăților de vorbire. La început, era foarte retras și nu voia să socializeze cu nimeni. Avusese antecedente care i-au afectat dorința de exprimare și de implicare în activități, ceea ce l-a determinat să se autoizoleze.Acest context m-a motivat să acord o atenție deosebită cazului său, să cercetez și să mă documentez pentru a identifica și implica factorii care ar putea remedia sau îmbunătăți situația. Am considerat că aveam suficiente date despre trecutul acestui copil, cunoscând familia și sora sa, care fusese eleva mea cu ani în urmă. Informațiile suplimentare pe care nu le dețineam le puteam obține ușor, având deja o legătură strânsă cu familia.

Pentru a-l ajuta pe S.B., am considerat esențial să facilitez relaționarea lui cu persoane cunoscute și să mențin o colaborare strânsă cu părinții, astfel încât să putem sprijini împreună procesul său de adaptare și dezvoltare socială.

I. DATE GENERALE:

NUMELE ŞI PRENUMELE ȘCOLARULUI: **S.B.**
DATA NAŞTERII: 27.12.201x, Constanța
DOMICILIUL: Constanța
DATE DESPRE FAMILIE:
MAMA: - studii postuniversitare; - medic; - stare de sănătate bună
TATA: - studii universitare; - medic; - stare de sănătate bună
FRAȚI/ SURORI: - T. A. – soră în vârstă de 17 ani, care frecventează liceul

II. PREZENTAREA CAZULUI

1. DIAGNOSTIC: nu prezintă un diagnostic medical/psihiatric

În urma evaluării psihologice realizate în colaborare cu profesorul logoped și consilierul școlar, s-a constatat:

- tulburare de adaptare şcolară de natură socio-emoţională
- tulburări de limbaj – dislalie polimorfă

2. ISTORICUL PROBLEMEI

Copilul a fost în grija unui asistent maternal timp de 3 ani și nu a frecventat cu regularitate cursurile învățământului preșcolar. Adoptarea și integrarea în noua familie, schimbările care au intervenit și tulburările pe care le avea au condus la adoptarea unui comportament de autoizolare.

Încă de la intrarea în școală, s-a prezentat ca un copil retras, interiorizat, cu o stimă de sine scăzută, refuzând să vorbească și să socializeze. Îi era greu să se concentreze mai mult timp asupra unei sarcini școlare și uneori punea întrebări care nu aveau legătură cu subiectul discutat în acel moment, precum „Când e pauză?” sau „Cât este ceasul?”. În timpul activităților școlare, imita gesturile mele sau ale colegilor, cerea să meargă la baie și încerca să se sustragă.

Deși elevul refuză să vorbească și să colaboreze cu cei din jur, este atașat îndeosebi de colegul de bancă, deși uneori manifestă comportamente de repulsie și față de acesta. Prezintă dificultăți în

pronunțare, omite sunete sau silabe (r, s, z, ș, j, ț) și deformează sunetele, nearticulându-le corect și omite finalul cuvintelor. Citirea este greoaie și necesită ajutor, iar copierea literelor, silabelor și cuvintelor este mecanică. Formularea enunțurilor este greoaie și distorsionată.

Petrece timp cu familia și este înscris la diferite activități extrașcolare, cum ar fi baschet, înot și pictură, la care participă în mod voluntar. Dezvoltă relații de prietenie cu membrii noii familii și socializează atât cât poate, uneori prin semne și alteori renunțând dacă nu este înțeles.

III. EVALUAREA PSIHOPEDAGOGICĂ

1.DEZVOLTARE PSIHOMOTRIE: copilul are o coordonare motrică bună, cunoaște și identifică elementele din schema corporală, și-a stabilit lateralitatea (este dreptaci) și are formate structurile perceptiv-motrice pentru culoare, formă și mărime.

II. PROCESE COGNITIVE ŞI STILUL DE MUNCĂ INTELECTUALĂ

- ✓ *Gândirea:* înțelege și operează cu noțiuni simple, înțelege relațiile de cauză-efect.
- ✓ *Memoria:* memorie de scurtă durată, predominant mecanică, o bună memorie vizuală.
- ✓ *Limbaj și comunicare:* vocabular redus, prezentând tulburări de limbaj.
- ✓ *Atenția:* se poate concentra pe durate scurte de timp, istabilitatea atenției este fluctuantă.
- ✓ *Motivația de învățare:* motivația de învățare este predominant extrinsecă.
- ✓ *Receptivitatea, participarea și implicarea:* participă inegal și fluctuant la activități, uneori refuză sau renunță ușor.
- ✓ *Relații sociale:* este retras, izolat și puțin comunicativ, manifestând uneori agresivitate fizică. S-a adaptat cu greu, își cunoaște colegii, dar socializează foarte puțin și doar atunci când este necesar. În pauze, stă izolat și se ocupă de jocurile și jucăriile pe care și le aduce de acasă.
- ✓ *Nivelul achizițiilor școlare:* nu are deprinderi de scris, citit și calcul.
- ✓ *Temperamentul:* predominant melancolic, manifestând un dezechilibru emoțional.
- ✓ *Însușiri aptitudinale - aptitudini speciale:* are aptitudini speciale în domeniul sportiv și al artelor.
- ✓ *Trăsături de caracter:* are încredere slabă în propriile forțe și o stimă de sine scăzută.
- ✓ *Atitudini față de alții:*
  - Pozitive: manifestă atașament față de colegul de bancă.
  - Negative: prezintă lipsă de respect și uneori răutate.
- ✓ *Atitudini față de muncă:* are o motivație redusă, necesită încurajare și sprijin în desfășurarea activităților de învățare, manifestând uneori neglijență și nepăsare.

Având în vedere complexitatea tulburărilor, s-a implementat un plan de intervenție personalizat, vizând atât îmbunătățirea abilităților de comunicare, cât și starea emoțională a copilului și relațiile acestuia cu colegii de vârstă.

IV. PLAN DE INTERVENȚIE

Intervenția cadrului didactic:

a) O cunoaștere detaliată a elevului prin colectarea informațiilor de la părinții adoptivi, asistentul maternal, consilierul școlar și profesorul logoped.

b) Informarea copilului despre regulile clasei și consecințele nerespectării acestora, monitorizarea comportamentului său și încurajarea comportamentelor pozitive.

c) Utilizarea metodelor active pentru implicarea elevului în activitățile de învățare: activități în grupuri mici, tratarea diferențiată în învățare și întocmirea unui plan curricular adaptat.

d) Rezolvarea imediată a problemelor prin controlul proximității (apropierea fizică de copil) și comunicarea asertivă, folosind mesaje pozitive la persoana întâi (de exemplu, "Vreau ca tu să..." sau "Eu mă simt bine dacă...").

e) Crearea unui cadru de interacțiune pozitivă și sigur pentru toți copiii.

f) Punerea accentului pe întăririle pozitive: s**imbolice**-buline, fețe zâmbitoare, steluțe care pot fi preschimbate în alte obiecte; **sociale**-laude, încurajări, zâmbete, aplauze, manifestarea interesului și surprinderii; **activități**-timp de joacă, dans, timp liber.

V. COLABORAREA CU FAMILIA

- consiliere cu membrii familiei – periodioc, când situația o impune;
- angrenarea familiei în activitățile de învățare ale copilului;
- exemplificări despre activitatea desfășurată, de răbdarea de care este nevoie, de implicare
- oferirea de materiale părinţilor pentru informarea şi sensibilizarea în acest sens;

VI. COLABORAREA CU PSIHOLOGUL ŞCOLII

- consiliere pe probleme emoţionale (abilitate afectivă, anxietate, depresie, agresivitate) pe care le are copilul;
- psihoterapie/ intervenţie (primară, secundară).

VII. COLABORAREA CU PROFESORUL LOGOPED

Intervenţii/ terapii individuale, având ca obiective:

- formarea, exersarea abilității de structurare a mesajului oral
- formarea abilităților în plan logico-grafic

REZULTATELE PLANULUI DE INTERVENȚIE

În acest an școlar, în urma intervenției multidisciplinare constituite la nivelul școlii, s-a monitorizat permanent progreseul copilului. S-a remarcat o îmbunătățire a comportamentului elevului, atât în ceea ce privește relaționarea cu profesorii și colegii, cât și față de învățare. Astfel că numărul situațiilor în care refuza efectuarea sarcinilor de lucru sunt în scădere, stima de sine a crescut și participă cu oarecare interes la activități. Greutățile în vorbire, citire, scriere au fost treptat înlăturate, astfel că rezultatele înregistrate au crescut.

Prin terapia logopedică efectuată s-a urmărit corectarea tulburărilor de limbaj, iar în cadrul întâlnirilor cu consilierul psihopedagogic s-au avut în vedere aspecte ce țin de dezvoltarea stimei de sine și a încrederii în forțele proprii, îmbunătățirea relațiilor cu colegii, acceptarea.

BIBLIOGRAFIE:

1. Enache, Rodica, Matei, Silvia (coord),2019, *Optimizarea calităţii vieţii copiilor şi adolescenţilor. Studii şi cercetări în psihopedagogie specială şi asistenţă socială*, Editura Universitară, Bucureşti,

2. Vrăşmaş, Ecaterina, Vrăşmaş, Traian; Stanciu, Monica , 2010*, Incluziunea şcolară a copiilor cu CES. Aspiraţii şi realităţi*, Editura Vanemonde, Bucureşti

3. Vrăşmaş, Traian, *Cerinţele educaţionale speciale în psihopedagogie, „Repere”.* Revistă de Ştiinţele Educaţiei, 2001, nr. 4

Educația Incluzivă: Fundamente, Provocări și Beneficii

Profesor de limba și literatura română,
Pompilia Georgeta Chifu,
Colegiul Național „Alexandru Ioan Cuza”, Galați

Introducere

Educația incluzivă reprezintă un concept și o practică pedagogică ce promovează accesul egal la educație pentru toți elevii, indiferent de abilități, dizabilități, origine etnică, gen sau alte caracteristici care ar putea crea bariere în procesul de învățare. Acest model educațional își propune să elimine segregarea și să încurajeze participarea activă și completă a tuturor elevilor într-un mediu educațional comun. În acest articol, vom explora fundamentele teoretice ale educației incluzive, provocările pe care le întâmpină implementarea acesteia și beneficiile pentru elevi și societate.

Fundamente Teoretice ale Educației Incluzive

Educația incluzivă își are rădăcinile în principiile drepturilor omului și în recunoașterea diversității ca valoare adăugată în procesul de învățare. Documente internaționale, precum Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, subliniază dreptul fiecărui individ la o educație de calitate, fără discriminare.

În educația incluzivă, accentul se pune pe adaptarea mediului educațional pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor, în loc să se încerce adaptarea elevilor la un sistem educațional rigid. Teoriile constructiviste ale învățării, care pun accent pe experiența și perspectiva individuală în procesul de învățare, susțin acest model educațional. De asemenea, pedagogia diferențiată și învățarea cooperativă sunt strategii esențiale în educația incluzivă, permițând fiecărui elev să participe activ și să contribuie în mod unic la procesul de învățare.

Provocările Educației Incluzive

Implementarea educației incluzive întâmpină numeroase provocări, atât la nivel sistemic, cât și la nivel individual.

Provocări Sistemice

1. **Resurse Insuficiente**: Unul dintre principalele obstacole în calea educației incluzive este lipsa resurselor adecvate. Școlile necesită fonduri pentru a adapta infrastructura, a achiziționa materiale didactice speciale și a angaja personal calificat, cum ar fi asistenți educaționali și terapeuți.
2. **Formarea Profesională a Cadrelor Didactice**: Cadrele didactice au nevoie de formare specifică pentru a putea implementa strategii de predare incluzive. Lipsa unor programe de formare continuă poate duce la reticență și inabilitatea profesorilor de a gestiona clase diverse.
3. **Politici Educaționale Inadecvate**: În multe țări, politicile educaționale nu susțin suficient integrarea și incluziunea. Există încă practici de segregare a elevilor cu nevoi speciale în instituții separate, ceea ce contravine principiilor educației incluzive.

Provocări Individuale

1. **Atitudini și Prejudecăți**: Atitudinile negative și prejudecățile față de elevii cu dizabilități sau din grupuri minoritare pot reprezenta un obstacol major. Acestea pot proveni nu doar de la colegi, ci și de la profesori și părinți.
2. **Diversitatea Nevoilor Elevilor**: Elevii au nevoi extrem de diverse, iar adaptarea curriculumului și a metodelor de predare pentru a răspunde acestor nevoi poate fi o provocare complexă. Fiecare elev necesită o abordare personalizată, ceea ce implică un efort suplimentar din partea cadrelor didactice.

3. **Participarea Familiei**: Implicarea familiei în procesul educațional este esențială pentru succesul educației incluzive. Cu toate acestea, familiile pot avea resurse limitate sau pot întâmpina dificultăți în a sprijini copiii în cadrul unui sistem educațional incluziv.

Beneficiile Educației Incluzive

În ciuda provocărilor, educația incluzivă aduce numeroase beneficii semnificative atât pentru elevi, cât și pentru societate în ansamblu.

Beneficii pentru Elevi

1. **Dezvoltarea Abilităților Sociale și Emoționale**: Elevii care învață într-un mediu incluziv dezvoltă abilități sociale și emoționale superioare. Interacțiunea cu colegi din diverse medii îi ajută să devină mai empatici, mai toleranți și mai capabili să colaboreze.
2. **Îmbunătățirea Performanțelor Academice**: Studiile arată că elevii cu dizabilități care sunt educați în medii incluzive au performanțe academice mai bune comparativ cu cei din medii segregate. De asemenea, elevii fără dizabilități beneficiază de pe urma abordărilor pedagogice diferite și inovative aplicate în clasele incluzive.
3. **Creșterea Încrederii în Sine**: Participarea activă și succesul într-un mediu educațional comun contribuie la creșterea încrederii în sine a elevilor cu nevoi speciale. Ei se simt acceptați și valorizați pentru contribuțiile lor unice.

Beneficii pentru Societate

1. **Promovarea Egalității și Incluziunii Sociale**: Educația incluzivă contribuie la construirea unei societăți mai echitabile și mai incluzive, unde diversitatea este respectată și apreciată. Acest lucru reduce stigmatizarea și marginalizarea grupurilor vulnerabile.
2. **Pregătirea pentru Piața Muncii**: Elevii care au fost educați într-un mediu incluziv sunt mai bine pregătiți pentru a face față provocărilor și diversității de pe piața muncii. Ei au abilități de colaborare, comunicare și rezolvare a problemelor, care sunt esențiale în orice domeniu profesional.
3. **Reducerea Costurilor pe Termen Lung**: Deși educația incluzivă poate necesita investiții inițiale semnificative, pe termen lung, aceasta poate reduce costurile asociate cu segregarea și marginalizarea, precum și costurile sociale și economice legate de excluderea socială.

Școala incluzivă – șanse egale pentru toți

Profesor înv. primar: Brînză Ionela
Școala Gimnazială nr.1 Bragadiru, Ilfov

Societatea contemporană este caracterizată printr-un ritm accelerat de evoluție, cu consecințe asupra devenirii umane și impune adoptarea unor măsuri și soluții educative în concordanță cu sensul și esența dezvoltării sale.

Școala incluzivă este școala care valorifică potențialul fiecărui elev. Acest concept se bazează pe principiul dreptului egal la educaţie pentru toţi copiii, indiferent de religie, etnie, limbă, mediu social sau cultural din care provin. Copilul se poate dezvolta , ca ființă umană, respectiv ființă socială doar stabilind relații și prin conviețuirea cu ceilalți, iar cele mai bune rezultate se vor obține dacă există o strânsă colaborare între toți factorii implicați în educația copilului. În plan psihologic, sentimentul apartenenței îi oferă copilului o vibrație interioară și o ocrotire psihologică. Colectivul de elevi reprezintă un cadru propice care vine în întâmpinarea exprimării sentimentului de apartenență. În funcție de modul în care este satisfăcută aceasta trebuință și de implicațiile ce modelează personalitatea umană se vor răsfrânge asupra personalității viitorului adult. Copilul simte nevoia stabilirii de relații cu semenii săi, iar pe măsură ce aceste relații sunt orientate în spiritul cooperării , ei se vor convinge de necesitatea adoptării unor comportamente adecvate. Adeziunea va fi mai puternică cu cât vor fi prezente sentimente de simpatie, prietenie, solidaritate, ajutor reciproc, modestie. O educație în spirit cooperant, social, incluziv, presupune pregătirea copiilor pentru complexul sistem al relațiilor sociale din care ei vor face parte. Această pregătire presupune activități de colaborare și confruntare cu ceilalți. În România, educația copiilor este susținută și de UNICEF, sprijinind formarea unor legături trainice între școală, familie și comunitate. Școala incluzivă are la bază o serie de principii ca suport teoretic pentru identificarea celor mai potrivite mijloace practice necesare sistemului educațional. După Nirje, principiul normalizării este aplicabil și util în orice societate și reprezintă baza pentru acțiunile educaționale, psihologice, medicale,sociale, etc. Acesta presupune o,, acțiune corectă, atunci când lași persoana cu deficiențe să obțină aceleași sau cele mai apropiate condiții de viață, pe care le-ai prefera tu, dacă ai fi în locul ei”(Nirje, 1976) . Un alt principiu important este cel al integrării și presupune recunoașterea integrității relațiilor dintre indivizi, astfel încât să nu existe segregare în cadrul grupurilor sociale. Aplicarea celor două principii în țările dezvoltate a determinat apariția principiului incluziunii, care urmărește egalizarea șanselor tuturor persoanelor, acceptarea pentru ceea ce sunt.

Declaraţia de la Salamanca (Spania, 1994), susține că o şcoală cu o orientare incluzivă poate reprezenta modul cel mai eficient prin care pot fi combătute atitudinile de discriminare, în care se vor crea comunităţi primitoare, construind astfel o societate incluzivă care poate oferi șanse egale pentru toţi.

BIBLIOGRAFIE:

- Doru Vlad Popovici ,, Orientări teoretice și practice în educația integrată, Editura Universității Aurel Vlaicu, Arad, 2007
  https://www.unicef.org/romania/ro/pachetul-educa%C8%9Bie-incluziv%C4%83-de-calitate
- *Declarația de la Salamanca asupra educației cerințelor speciale* adoptată la conferința mondială „Acces și calitate“ organizată de UNESCO și Ministerul Educației din Spania, 7-10 iunie 1994

Jurnalul reflexiv

Profesor Petranici Diana-Mihaela
Școala Gimnazială Nr.3 Slobozia

La clasa a VI-a, in cadrul unității de învățare „Pasiuni.Hobby-uri” am parcurs două ore din „Dialogul în textul literar”;Text suport „Cititorul din peșteră” de Rui Zink.

Ce am intenționat?

Am intenționat să dezvolt competențele-cheie comunicare în limba maternă, sensibilizare și exprimare culturală,competențe sociale și civice printr-o activitate desfășurată pe 6 grupe a câte patru elevi, care au avut următoarele sarcini de lucru:

GRUPA 1

1.Rezumați fragmentul din „Cititorul din peșteră” de Rui Zink în 80-100 de cuvinte.
2.Numiți modurile de expunere prezente în text.

GRUPA 2

1.Precizați tipul naratorului în fragmentul dat.
2.Scrieți trei trăsături ale textului narativ identificate în fragmentul dat.

GRUPA 3

1.Titlul este adecvat fragmentului citat? Motivați.
2.Ce semnificație are numele personajului Anibalector?

GRUPA 4

1.Scrieți două trăsături ale personajului-narator și două trăsături ale lui Anibalector.
2.Din ce reies aceste trăsături?

GRUPA 5

1.Prezintă, în 30-50 de cuvinte, semnificația cuvintelor lui Anibalector:
„Cititul înseamnă să faci lucrurile să se întâmple în capul tău”.
2. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, semnificația cuvintelor personajului-narator:
„Pentru Anibalector, o carte era o întâlnire între două voci: a noastră și a cărții.Și să faci sublinieri într-o carte nu e nimic rău, e aproape ca și cum ai citi dublu; e semn că ai întâlnit un pasaj, o frază, un paragraf, cre-ți spune ceva, iar asta, după el, era de neprețuit.”

GRUPA 6

1.Realizați un desen care să surprindă conținutul fragmentului din „Cititorul din peșteră” de Rui Zink.
2. Imaginați-vă un dialog de 8-10 replici între cele două personaje în care Anibalector încearcă să-l convingă pe băiat să citească.

Ce am obținut?

Am dezvoltat competența de comunicare orală și competența de lectură, am format deprinderi de lucru în echipă, prin antrenarea tuturor elevilor în activitate.Răspunsurile elevilor au demonstrat că dețin cunoștințe solide despre textul narativ, că manifestă interes pentru a da răspunsuri personale, creative și critice pe marginea textului studiat.

Ce reacții au avut elevii?

Elevii și-au manifestat bucuria de a lucra în echipă,interesul pentru a citi textul integral, au fost încântați că au putut să-ți manifeste exprimarea artistică printr-un desen care să surprindă conținutul textului suport și prin redactarea unui dialog între cele două personaje.

Ce feedback am oferit elevilor?

Pe parcursul orelor, am monitorizat permanent activitatea grupelor, am oferit explicații suplimentare, am încurajat exprimarea propriilor păreri și am apreciat verbal răspunsurile.

Ce aș fi putut face mai bine?

Deși elevii au avut de citit integral textul „Cititorul din peșteră”, doar cinci elevi au realizat lectura până la momentul studierii fragmentului la clasă. Ar fi trebuit să-i motivez mai mult în a citi, găsind strategii potrivite.

Ce îmi propun pentru data viitoare?

Redactarea unui text în care să relateze o experiență personală legată de lectură.

Bune practici în educația incluzivă: colaborarea copil-profesor-școală

Prof. înv. preșc. Puie Irina Camelia
Liceul Ortodox „Episcop Roman Ciorogariu”, Oradea

În cadrul unor sesiuni bisăptămânale, sunt implementate, cu ajutorul terapiei prin artă, dar și a unor strategii variate de consiliere de grup, principii și tehnici de comunicare și inter-relaționare. Copii cu CES și non-CES lucrează câte două ore săptămânal la ei înșiși, învățând (de la consilierul școlar, în colaborare cu profesorul de sprijin) să colaboreze, să prevină comportamentele agresive discriminatorii, să recunoască și să gestioneze emoții, în permanență sprijinindu-se și învățând unii de la alții. La rândul lor, profesorii și părinții discută, învață și aplică (în sesiuni lunare oferite de consilierul școlar, în colaborare cu diverși parteneri) tehnici de lucru și comunicare incluzive și integrative, pe care le pot aplica în clasă/în mediul familial, pentru a sedimenta ceea ce copiii învață în cabinetul de consiliere. Caracterul interdisciplinar al activităților, alături de metodele inovative și sarcinile de lucru colaborative întăresc gradul de plus-valoare adus de proiect.

Scopul activității

Optimizarea procesului de incluziune școlară a elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES), utilizând o abordare interdisciplinară, multinivelară și implicând toți actorii antrenați în procesul instructiv-educativ: copii, profesori, părinți.

Obiectivele educaționale ale activității

Activitatea vizează trei mari grupuri țintă:

- Elevi cu CES și non-CES
- Profesori din școli incluzive
- Părinții elevilor cu CES și non-CES

Obiective generale centrate pe elevi:

a. Copii cu cerințe educaționale și emoționale speciale:

- Facilitarea unui proces de incluziune autentic, valid, bazat pe eforturi reale mutuale
- Prevenirea tulburărilor fobice, de anxietate, reacție la stres și tulburări de adaptare, în cazul elevilor cu cerințe educaționale și emoționale speciale
- Utilizarea artei ca mijloc de facilitare a incluziunii școlare, prin demersuri de învățare a modurilor de exprimare a emoțiilor utilizând tehnici creative
- Asimilarea unor strategii eficiente de comunicare și relaționare în context școlar, social și familial
- Cultivarea creativității și utilizarea acesteia în forme explicative și de normalizare a trăirilor negative
- Cultivarea unor relații bazate pe respect, egalitate și prietenie între elevii cu CES si cei non-CES
- Gestionarea/normalizarea stărilor negative resimțite ca urmare a potențialelor comportamente de tip discriminatoriu ale colegilor
- Utilizarea mijloacelor de comunicare prin artă cu actorii procesului de învățământ (profesori, colegi)

b. Pentru elevii fără CES:

- combatarea discrimării elevilor (colegilor) cu CES
- facilitarea, asumarea, integrarea unor mijloace de comunicare autentică și deschisă față de elevii cu CES
- cultivarea empatiei
- asumarea unui rol activ în procesul de incluziune a copiilor cu CES

Obiective generale centrate pe profesori:

- Cultivarea unor relații bazate pe respect, egalitate și prietenie față de elevii cu CES
- Gestionarea/normalizarea stărilor negative resimțite de elevii cu CES ca urmare a potențialelor comportamente de tip discriminatoriu ale colegilor
- Prevenția comportamentelor discriminatorii față de copiii cu cerințe educaționale și emoționale speciale
- Gestionarea/normalizarea stărilor negative resimțite ca urmare a potențialelor situații școlare generate de anumite situații ce implică elevi cu CES sau părinții acestora
- Informarea privind CES: definiții, factori implicați, aspecte legislative, actori implicați etc.
- Cunoașterea unor forme de cultivare și utilizare a creativității în normalizarea trăirilor negative
- Fundamentarea unor practici inovative de gestionare a situațiilor școlare ce implică elevi cu CES sau părinții acestora
- Identificarea și aplicarea unor practici educaționale inovative de gestionare a conținuturilor școlare în cazul elevilor cu CES
- Obiective centrate pe părinți:
- Gestionarea/normalizarea stărilor negative resimțite ca urmare a potențialelor situații stresante generate de CES
- Cunoașterea unor forme de cultivare și utilizare a creativității în normalizarea trăirilor negative și utilizarea acestora pentru o mai bună relație părinte-copil
- Identificarea și aplicarea unor strategii de comunicare inovative față de profesorii implicați în actul instructiv-educativ
- Gestionarea/normalizarea stărilor negative resimțite ca urmare a potențialelor comportamente de tip discriminatoriu ale altor părinți (non-CES)
- Cultivarea unor relații bazate pe respect, egalitate și prietenie față de profesorii și elevii implicați în actul instructiv-educativ
- Asimilarea unor strategii eficiente de comunicare și relaționare în context școlar, social și familial
- Prevenirea tulburărilor fobice, de anxietate, reacție la stres și tulburări de adaptare, generate de situațiile sociale dificile ce, uneori, apar în cazul CES
- Identificarea și aplicarea unor strategii de comunicare inovative față de copiii cu CES

Relevanța activității

Proiectul este dedicat în mare parte elevilor aflați în situații emoționale vulnerabile, așadar – în situații de risc de abandon școlar / neadaptare la cerințele educaționale. Relevanța activităților este redată de puternicul impact personal, educațional, social și interpersonal pe care acestea le au atât asupra copiilor, cât și asupra părinților și profesorilor. La vârste fragede, copiii nu pot opera eficient cu concepte abstracte ci mai degrabă au nevoie de o reprezentare fizică, un obiect material asupra căruia să-și poată direcționa supărarea, frica sau furia. Aceste reacții de răbufnire sunt considerate de către cei din jur ca fiind deviante și problematice, ele putându-se dezvolta în tulburări psihologice de natură emoțională sau recidivă dacă nu sunt controlate de către fiecare persoană în parte. În acest context, arta, ca limbaj în terapie, folosește toate deprinderile unei persoane pentru a găsi alternative, resurse și soluții creative la dificultățile sale.

„FIECARE COPIL CONTEAZĂ”- INIȚIATIVE PENTRU O EDUCAȚIE INCLUZIVĂ

Prof. Hărșan Anca-Mirela
Școala: Liceul Silvic Gurghiu, Jud. Mureș

„Adevăratul dascăl este caracterizat prin aceea că mintea sa se mișcă în armonie cu mințile elevilor săi, trăind împreună dificultățile și victoriile intelectuale deopotrivă” (J.Dewey)

În spațiul educativ românesc există multe provocări. O astfel de provocare, menită să insereze un echilibru între idealul educațional și idealul social, este reprezentat de educația integrată a copiilor cu CES, cu asigurarea unor resurse și modalități de intervenție și de sprijin. Copiii cu cerinţe educative speciale fac parte din societatea noastră, aceştia mai mult decât ceilalţi copii au nevoie de o permanentă socializare şi colaborare cu alţi copii pentru asigurarea integrării sociale a lor. Prin contactul direct cu elevii din alte instituţii şcolare şi prin participarea alături de ei la diverse activităţi se realizează diminuarea izolării şi înlăturarea, în mare măsură, a tendinţelor de agresivitate, contribuind la îmbunătăţirea modului lor de viaţă. Tendinţa de a crea şi sprijini cadrul necesar integrării sociale a copiilor cu dizabilităţi este cu cât mai activă, cu atât mai eficientă, argumentul suprem constituindu-l beneficiile psihosociale ale incluziunii, aceasta facilitând asumarea de roluri sociale proprii în comunitate şi stabilirea de relaţii sociale.

Conceptul de educație incluzivă nu poate fi abordat dintr-o perspectivă simplă, mai ales că evoluția societății a adus în actualitate, în ultimii ani, ideea de diversitate umană sau de unitate în diversitate. Educația incluzivă reprezintă un proces permenent de îmbunătățire a serviciilor instituțiilor de învățământ cu scopul valorificării resurselor existente și mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesului de învățământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunități (MEN și UNICEF, 1999). Altfel spus, educația incluzivă este un proces prin care răspundem diversității nevoilor copiilor prin creșterea gradului de participare la învățare și reducerea excluziunii.

Incluziunea persoanelor cu cerințe educaționale speciale presupune un ansamblu de măsuri menite să ofere bazele culturii și civilizației umane, astfel încât oamenii să beneficieze de acestea și să le dezvolte mai departe în maniera proprie fiecăruia. Întegrarea elevilor cu CES În învățământul de masă a apărut ca o provocare spre schimbarea atitudinilor și mentalităților, dar și a politicilor și practicilor de excludere și segregare.

Educația este un drept fundamental al omului, de aceea fiecare elev are dreptul la o educație de calitate, fie că e cu cerințe educaționale speciale, fie nu. Indiferent de apartenență sau de nivelul de dezvolatre a capacităților sale, fiecare elev are dreptul la o bună educație care să conducă în cea mai mare măsură la dezvolatrea capacităților sale cognitive și de integrare socială.

„Educaţie pentru toţi” este un concept lansat în 1990 în Tailanda la Conferinţa Internaţională a Ministerului Educaţiei, iar în 1994 la Salamanca, în Spania, s-au lansat dimensiunile educaţiei pentru toţi care constau în calitatea actului educaţional şi acces pentru toţi copiii: „ Şcolile trebuie să primească toţi copiii, fără nici o deosebire privind condiţiile lor fizice, sociale, emoţionale, lingvistice sau de altă natură. Acestea se referă şi la copiii cu dizabilităţi sau talentaţi, copiii străzii şi copiii care muncesc, copii din populaţii îndepărtate sau nomade, copii aparţinând minorităţilor lingvistice şi etnice… “ Într-adevăr e nevoie de o educaţie diferenţiată ce vizează adaptarea activităţii de instruire la posibilităţile diferite ale elevilor, la capacitatea de înţelegere şi ritmul de lucru propriu unor grupuri de elevi sau chiar fiecărui elev în parte.

Ideea de caracter integrat al învăţământului ne pune în faţa problematică a situaţiei în care un copil cu handicap este integrat într-o clasă obişnuită. În fapt este vorba pe de o parte de situaţia copilului respectiv, iar pe de altă parte, de situaţia clasei în care este integrat. Sub ambele aspecte, ceea ce urmărim este o bună înţelegere reciprocă, o existenţă socială normală a copiilor, în ciuda diferenţelor existente. Pentru copilul cu handicap aceasta înseamnă a fi înţeles şi acceptat, cu tot ce are el pozitiv, cu tot ce poate aduce vieţii de grup. Această normalizare a relaţiilor este benefică şi pentru ceilalţi elevi, care învaţă să respecte dreptul la diferenţă, sa fie solidari cu semenii lor, care întâmpină dificultăţi în viaţă. Procesul de integrare educaţională a elevilor cu CES include elaborarea unui plan de intervenţie individualizat, în cadrul căruia, folosirea unor modalităţi eficente de adaptare curriculară joacă rolul esenţial.

Copiii sunt o categorie socială care în ciuda aparenţelor nu au timp să aştepte, ei cresc, se dezvoltă, își formează felul propriu de a fi, iar dacă sunt lăsaţi să crească fără ajutorul de care au nevoie, personalitatea viitorului adult va avea cu siguranţă de suferit. Raporturile ce se stabilesc cu fiecare elev în parte sunt foarte importante, deoarece joacă un rol important în crearea și modelarea presonalității. Așadar, într-o abordare incluzivă, toţi elevii trebuie consideraţi la fel de importanţi, fiecăruia să îi fie valorificate calităţile, pornind de la premisa că fiecare elev este capabil să realizeze ceva bun. Consider că nu există „reţete” pentru integrarea copiilor cu CES în învăţământul de masă. Cei care manifestă deschidere pentru integrarea acestora vor găsi şi strategiile potrivite.

Fiecare copil contează, fiecare copil învață importanța acceptării altor persoane și faptul că deși toți suntem diferiți, fiecare are abilități unice. Orice copil are dreptul la educaţie şi merită să i se acorde o şansă.

Bibliografie:

- Cucoş, C.,“Pedagogie”,Iaşi, EdituraPolirom, 2006.. 3. Tomşa, G., Consiliere şcolară, Credis, Bucureşti, 2000.
- Ghergut. A, „*Sinteze de psihopedagogie specială*”, Editura Polirom, 2005.
- Daniel. M. „*Mentorat al persoanelor cu dizabilități*”, Editura Universității „Lucian Blaga”, Sibiu, 2015.
- Vrăjmaș. T. „*Școala și educația pentru toți*”, Editura Miniped, București, 2004.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ

VASILE ELENA
Școala Gimnazială ”Nicolae Labiș”, București, Sector3

Educația incluzivă este atât necesară, cât și provocatoare. Încorporarea copiilor cu nevoi educaționale speciale în învățământul general este un proces cu multiple fațete. Fiecare copil are dreptul la educație și fiecare copil poate crește în propriul ritm. Politicile școlare și educaționale ar trebui să fie ajustate în funcție de nevoile fiecărui copil. Factorii care influențează educația incluzivă sunt nivelul dezabilităților, atitudinea cadrului didactic, copiii, implicarea familiei.

Copiii sunt ca niște fluturii care zboară. Deși fiecare face tot ce poate, niciunul dintre ei nu este la fel de mare ca ceilalți. Ce ar trebui să comparăm între ei? Fiecare dintre ei este unic. Fiecare este minunat.

Sunt copii care doresc să „să zboare”, dar pur și simplu nu pot pentru că nu știu cum să o facă. Acești copii au nevoi educaționale speciale sau se luptă cu învățarea. Fiecare copil are dreptul la educație, iar școlile și noi, părinții, mai presus de toate, avem datoria de a o oferi. Fiecare copil are nevoie de școala sa și chiar și școala are nevoie de fiecare dintre ei. În zilele noastre, nu mai considerăm că este ciudat ca un elev să se lupte cu învățarea și, ca urmare, ne întrebăm: „Cum putem ajuta?”. Cel mai greu este să găsim strategii de predare adecvate pentru a-i ajuta pe acești elevi să crească, să avanseze, să se adapteze și să răspundă nevoilor lor diverse. De ce? Deoarece fiecare persoană este unică și diferită. Chiar dacă găsiți metoda potrivită, s-ar putea ca aceasta să nu funcționeze la fel de bine la început.

Copiii cu CES nu se pot adapta la ritmul și la programele școlare; în schimb, ei pot participa în funcție de stadiul lor de dezvoltare și de abilitățile proprii. Ca urmare, școlile au început, în general, să se schimbe pentru a răspunde nevoilor de învățare și dezvoltare ale copilului. Cine a făcut trecerea spre incluziune? Luați în considerare faptul că depinde de fiecare școală și nu doar de una singură. Scopul incluziunii școlare este de a avansa incluziunea la nivelul societății.

Toți copiii, cu sau fără dizabilități, trebuie să crească împreună, indiferent de contextul social sau cultural în care au fost crescuți, de religia, etnia sau limba lor. Este esențial să se diminueze, dacă nu să se eradicheze complet, discriminarea și excluderea, indiferent de forma pe care o ia, și să se ofere copiilor cu diferite tipuri și niveluri de handicap șanse egale de a participa la educație în cadrul sistemului de învățământ general.

Beneficiind de servicii de sprijin esențiale în cadrul școlilor integrate, persoanele cu dizabilități au posibilitatea de a atinge niveluri mai ridicate de funcționare fizică, psihologică și socială, care au potențialul de a-și transforma viața și de a-și crește gradul de independență. În plus, acești copii vor învăța ce înseamnă să fie toleranți, să accepte și să coopereze pentru a deveni oameni mai buni.

Incluziunea în educație este un proces continuu care implică înscrierea copiilor în clase de educație specială, adaptarea școlilor pentru a răspunde nevoilor lor și includerea lor în activități educaționale formale și informale pentru a le asigura învățarea și dezvoltarea. Este necesar să se identifice și să se elimine barierele din calea incluziunii, bariere care pot fi legate de modul în care sunt organizate școlile sau de modalitățile de monitorizare și evaluare a progresului elevilor.

Reforma educației și politicile școlare care abordează nevoile educaționale și de dezvoltare ale fiecărui copil duc la incluziune școlară, dar în primul rând la incluziune socială, în care fiecare, indiferent de abilități, este tratat ca un membru al comunităților în care participă.

Deosebit de semnificativă este atitudinea pe care o au comunitățile față de copiii cu nevoi educaționale speciale, față de educatori, părinți, profesori de clasă și alți educatori. Dacă învățătorul dă dovadă de înțelegere și de o atitudine pozitivă, el sau ea poate avea un impact asupra atitudinii clasei incluzive, precum și asupra atitudinii copilului cu CES. Acceptarea, cooperarea și relațiile din partea colegilor sunt, de asemenea, condiții prealabile pentru integrare.

Includerea unui copil cu nevoi educaționale speciale în clasă depinde de familia copilului. Mulți părinți nu sunt dispuși să recunoască faptul că proprii lor copii pot avea probleme. Pentru a determina deficiențele pe care le are copilul, profesioniștii din domeniul educației se pot consulta cu consilierul școlar. Colaborarea în familie cu echipa de urgență este esențială.

O altă componentă semnificativă este reprezentată de nevoile copilului, în special cele ale CES. De exemplu, un copil cu deficiențe senzoriale, auditive sau vizuale nu se va putea integra într-o școală generală fără ajutorul specialiștilor. În plus, o atitudine negativă față de acceptarea sprijinului, instabilitatea emoțională și factorii temperamentali pot contribui la deraierea unui program de intervenție.

Schimbarea atitudinilor, mentalităților, politicilor și practicilor de excludere și segregare este necesară pentru o educație incluzivă. Acest lucru este promovat de documentele politice naționale în domeniul educației care susțin o educație de înaltă calitate care poate fi obținută prin programe educaționale adecvate, organizare eficientă, selectarea celor mai bune strategii de predare, prindere și evaluare, utilizarea unei varietăți de resurse și tehnologii etc.

Într-o școală incluzivă, accentul este pus pe progresul unic al fiecărui elev mai degrabă decât pe diferențele dintre ei; este încurajată cooperarea, iar copiii sunt încurajați să se ajute reciproc și să se prețuiască ca indivizi. Un profesor bun și o școală bună sunt cele care fac progrese cu fiecare elev.
EU SUNT SPECIAL...de vreme ce sunt un copil tipic, dar am capacitatea de a-i ajuta pe cei mai puțin norocoși decât mine!
EU SUNT SPECIAL...întrucât îmi este greu să învăț, dar trebuie să mă acceptați așa cum sunt!
EU SUNT SPECIAL...pentru că sunt părinte, îmi înțeleg copilul și vreau să-l învăț ce este frumos la oameni!
EU SUNT SPECIAL...deoarece sunt în cadrul didactic și înțeleg că educația copiilor reprezintă de fapt viitorul!

Bibliografie

• Gheorghiu, F. (2005), Modalități de intervenție personalizată în cadrul învățământului integrat, Presa Universitară Clujeană.
• Gherguț, A. (2001), Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale, Editura Polirom, Iași.
• Vrăjmaș, E. și alții (2005), ghid pentru cadre didactice de sprijin, Editura Vanemonde, 2005.

Provocări și oportunități în integrarea copiilor cu CES

Profesor înv. primar Pîrvu Adina
Școala Gimnazială Nr. 1 Sibiu

Pentru orice profesor, un elev cu CES reprezintă o mare provocare – un test al răbdării şi al dragostei.

A avea un copil cu dizabilități în colectivul de elevi pe care îl coordonezi este o experiență care îți schimbă viața constant și pe termen lung.

Profesorul trebuie să acționeze pe două direcții:

➢ În primul rând trebuie să-și gestioneze propriile emoții pentru a face față manifestărilor speciale ale copilului cu CES, pentru a gestiona cu calm și înțelepciune situațiile conflictuale care apar inevitabil la nivelul colectivului de elevi. Profesorii trebuie să înțeleagă faptul că rolul lor nu este să-i vindece pe acești copii, ci să le ofere un spațiu sigur și confortabil în care ei să se dezvolte în ritmul lor, să nu îi eticheteze și să nu permită etichetarea lor de alți copii, să îi ajute să se integreze, să explice celorlalți copii care sunt suferințele copilului special, prin povești vindecătoare despre ființe diferite, să se asigure că ceilalți copii sunt în siguranță atunci când interacționează cu copilul diferit, să indentifice punctele forte ale copilului și să le stimuleze. Profesorul nu trebuie să renunțe ușor. E greu, e foarte greu, însă miza e viața unui copil care deja a suferit enorm.

Dacă acesta este empatic şi se implică cu multă dăruire, căutând cele mai bune soluţii împreună cu consilierul şcolar, rezultatele pot fi notabile.

➢ În al doilea rând, e necesară o activitate de consiliere a grupului de elevi pentru acceptarea elevului cu CES și integrarea lui.

E nevoie de multă răbdare și toleranță, e nevoie să învățăm copiii cum să se apere și cum să privească copilul diferit cu empatie, nu cu ură. Un suflet crescut cu ură și teamă față de semeni nu crește frumos. Includerea este un lucru benefic. Copiii cu nevoi speciale prosperă în prezența semenilor lor. Există atât de multe lecții pe care copiii cu nevoi speciale le pot învăța de la alți copii și atât de multe prietenii de format. Concentrați-vă pe punctele forte ale elevilor. Dacă un copil este interesat de dinozauri, baseball, câini sau sporturi acvatice, el are nevoie de oportunitatea de a prezenta expertiză în acest subiect.

Exemple de bune practici pentru integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES) în colectivul școlar:

1. Cooperarea dintre profesori și specialiști: O bună practică constă în colaborarea strânsă între profesori, terapeuți, asistenți sociali și alți specialiști pentru a dezvolta și implementa planuri individualizate de intervenție și a oferi suport adecvat fiecărui copil cu CES.
2. Peer tutoring și mentorat: Copiii fără CES pot fi implicați în programe de peer tutoring sau mentorat, în care își oferă ajutorul și încurajarea colegilor lor cu nevoi speciale, promovând în același timp relații pozitive și empatice.
3. Adaptarea materialelor și a mediului: Utilizarea materialelor didactice și a mediului fizic adaptate pentru diverse nevoi (cum ar fi materialele tactile pentru copiii cu deficiențe de vedere sau îmbunătățirea accesibilității pentru copiii cu mobilitate redusă) poate facilita participarea și învățarea în mod eficient.

4. Includerea în activități extracurriculare: Evenimentele și activitățile extracurriculare trebuie să fie deschise tuturor copiilor, mai ales celor cu CES, pentru a promova integrarea și a construi o comunitate unită.

Integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES) în sistemul de învățământ și în comunitate poate fi însoțită de diverse provocări:

- Stigmatizarea și discriminarea: Copiii cu CES se pot confruna cu stigmatizarea și discriminarea din partea colegilor, părinților sau chiar a cadrelor didactice, ceea ce poate afecta încrederea și stima de sine a acestora și poate împiedica integrarea lor socială și academică.
- Lipsa resurselor și suportului adecvat: Uneori, lipsa resurselor financiare și a personalului calificat poate îngreuna furnizarea suportului necesar pentru copiii cu CES în cadrul școlilor și comunităților lor, afectând calitatea și eficacitatea intervențiilor și serviciilor oferite.

Bibliografie:

✓**Badea, A., & Georgescu, D. (2010).** *Educația Incluzivă: Fundamente Teoretice și Aplicații*. București: Editura Universitară.

✓**Marian, M. (2012).** *Strategii de Integrare a Copiilor cu CES în Învățământul de Masă*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

✓**Stan, E. (2008).** *Incluziunea Școlară și Socială a Copiilor cu CES*. București: Editura Aramis.

Fiecare copil contează

Rodina Mariana
Scoală Gimn. „Mărcuș Aurelius’’ Creaca

„Daca dorești progrese de la copiii tai , lasă-te să te audă cum spui altora lucruri bune despre ei’’. Hăim Ginott

În societatea de azi scoală este un model, fiind componenta principala în care elevii se dezvolta emoțional și cognitiv , învață să comunice , leagă prietenii și sunt motivați să coopereze sau să se sprijine reciproc. Desigur și climatul familial are un rol foarte important în dezvoltarea armonioasa a personalității copilului , prin felul în care îl educa sau îl creste, prin influenta pe care o are asupra conturării personalității și a stimei de sine, sau printr-o educație adecvata.

Integrarea tuturor copiilor în climatul scolar educațional, indiferent daca au anumite probleme de sănătate sau nu , daca au anumite dificultăți de învățare sau cerințe educaționale speciale, este foarte importanta pentru sănătatea lor fizica și mentala, vizând formarea și educarea lor . Noi profesorii, trebuie să-i ajutam să se adapteze și să le dam posibilitatea să învețe, să se formeze și să crească frumos, ajutandu-i să își puna în valoare abilitățile și aptitudinile sau talentele proprii.

Mai mult decât atât, fiecare copil trebuie să simtă că i se acorda toată atenția de care are nevoie , că este înțeles și susținut să își îndeplinească sarcinile pe care le are de realizat ,să fie ajutat de cate ori întâmpină o dificultate de învățare sau scriere, deci noi profesorii trebuie să cream un climat scolar și educațional adecvat , să adoptam metodele cele mai potrivite în timpul orelor de curs la fiecare disciplina , să realizam predare diferențiată daca este necesar, în funcție de profilul elevilor , să adaptam conținuturile predării și învățării cu responsabilitate și implicare, permițând tuturor elevilor să asimileze cât mai multa informație , realist.

Succesul scolar al tuturor copiilor poate fi îndeplinit numai printr-o colaborare strânsă cu elevii, cu ceilalți profesori de la clasa și cu părinții acestora ,prin încercarea de a-i atrage cât mai mult înspre materia predata, folosind metode și mijloace moderne de predare , folosind activități de tip joc atunci când credem de cuviință.

De asemenea, este foarte important să intervenim prompt ori de cate ori suntem solicitați, să răspundem tuturor elevilor cu calm și răbdare,să-i stimulam și să le încurajam eforturile prin aprecieri verbale sau scrise, astfel încât să se simtă confortabil și în siguranță în scoală unde ei învață.

Trebuie să-i ajutam și să-i motivam constant, să-i facem să se simtă toți la fel de importanți , să le oferim un climat educațional primitor și favorabil și să-i încurajam să participle la diferite activități, competiții școlare , extrașcolare, sau concursuri , încercând să le oferim tuturor șansă de a nu se simți diferiți unii fata de ceilalți, separați de ceilalți elevi sau marginalizați , să avem o atitudine deschisa și cooperanta prin dorință de a le oferi ajutor, de fiecare data când suntem solicitați.

„Copilăria e cadoul pe care ni-l da viață.’’ Horațiu Mălăele

COPIL CA TINE SUNT ȘI EU

DETEȘAN OANA ALINA
DETEȘAN ANCA MARIA
Școala Gimnazială ”Liviu Rebreanu”, Tg-Mureș
Structură Grădinița Cu Program Prelungit ”Licurici”, Tg-Mureș

”Dacă un copil trăiește într-un spirit de acceptare și prietenie, el învață să găsească iubirea pretutindeni”.
– Dorothy Law Neițe -

Pe parcursul vieții noastre suntem înconjurați de tot felul de oameni. Unii dintre aceștia fiind cu diferite deficiențe. Într-adevăr unii dintre noi, la prima vedere, probabil îi percepem diferit, doar pentru că Dumnezeu i-a creat în acest mod. Mulți dintre oameni au reticențe față de acest tip de persoane deoarece au o concepție greșită despre ele. Ceea ce trebuie să înțelegem este faptul că oamenii cu deficiențe sunt oameni la fel ca și noi și trebuie să îi acceptăm așa cum sunt.

Copiii cu cerințe educaționale speciale își exprimă propriile capacități prin joc. Astfel, toate informațiile despre lumea în care trăiește capătă sens prin joc, de asemenea și faptul de a intra în contact cu oamenii, cu obiectele din mediul înconjurător îl ajută să se orienteze în spațiu și timp. Tot prin joc se desfășoară și socializarea. Mediul cel mai important unde se pot desfășura cele ai variate jocuri pentru socializare este în cadrul instituțiilor școlare, grădiniță, școală.

Formele de integrare a copiilor cu Cerințe Educaționale Speciale pot fi următoarele : clase diferențiate, integrate în structurile unităților școlare obișnuite, grupuri de câte doi-trei copii deficienți incluși în clasele obișnuite, integrarea individuală a acestor copii în aceleași clase obișnuite. Integrarea şcolară exprimă atitudinea favorabilă a copilului faţă de unitatea şcolară pe care o urmează; condiţia psihică în care acţiunile instructive-educative devin accesibile copilului; consolidarea unei motivaţii puternice care susţine efortul copilului în munca de învăţare; situaţie în care copilul sau tânărul poate fi considerat un colaborator la acţiunile desfăşurate pentru educaţia sa; corespondenţa totală între solicitările formulate de şcoală şi posibilităţile copilului de a le rezolva; existenţa unor randamente la învăţătură şi în plan comportamental considerate normale prin raportarea la posibilităţile copilului sau la cerinţele şcolare.

În şcoală, copilul cu tulburări de comportament aparţine de obicei grupului de elevi slabi sau indisciplinaţi, el încălcând deseori regulamentul şcolar. Din asemenea motive, copilul cu tulburări de comportament se simte respins de către mediul şcolar (educatori, colegi). Ca urmare, acest tip de şcolar intră în relaţii cu alte persoane marginalizate, intră în grupuri subculturale şi trăieşte în cadrul acestora tot ceea ce nu-i oferă societatea. Datorită comportamentului lor discordant în raport cu normele şi valorile comunităţii sociale, persoanele cu tulburări de comportament sunt, de regulă, respinse de către societate. Aceste persoane sunt puse în situaţia de a renunţa la ajutorul societăţii cu instituţiile sale, trăind în familii problemă, care nu se preocupă de bunăstarea copilului.

Copiii cu C.E.S. au nevoie de un curriculum planificat diferenţiat, de programe de terapie lingvistică, de tratament logopedic specializat, de programe specifice de predare-învăţare şi evaluare specializate, adaptate
abilităţilor lor de citire, scriere, calcul, de programe terapeutice pentru tulburări motorii. De asemenea vor beneficia de consiliere şcolară şi vocaţională personală şi a familiei. Stilul de predare trebuie să fie cât mai apropiat de stilul de învăţare pentru ca un volum mai mare de informaţii să fie acumulat în

aceeaşi perioadă de timp. Acest lucru este posibil dacă este cunoscut stilul de învăţare al copilului, dacă este făcută o evaluare eficientă care ne permite să ştim cum învaţă copilul, dar şi ce si cum este necesar să fie învăţat. Unii copii au nevoie de o terapie a tulburărilor de vorbire şi de limbaj şi de psihoterapie individuală şi de grup pentru sprijinirea integrării pe plan social. De asemenea copiii au nevoie de ajutor suplimentar din partea profesorilor şi colegilor, fiind nevoie să primească în activitatea şcolară conţinuturi şi sarcini simplificate. Copiii cu tulburări vizuale, tulburări de auz, cu dizabilităţi fizice, necesită programe şi modalităţi de predare adaptate cerinţelor lor educative, programe de terapie, rampe de acces pentru deplasare, asistenţă medicală specializată, asistenţă psihoterapeutică. Copiii ce prezintă tulburări emoţionale trebuie să fie din timp identificaţi astfel încât consultarea psihologului, a medicului neuropsihiatru şi terapia să fie făcute cât mai precoce, cu implicarea tuturor factorilor educaţionali (familie, cadre didactice). Consilierul şcolar este şi el de un real ajutor, el oferind consilierea copilului, precum şi a familiei.

Din experienţa personală putem afirma că un cadru didactic poate folosi în procesul de predare-învăţare-evaluare diverse strategii şi intervenţii utile: - Crearea unui climat afectiv-pozitiv; - Stimularea încrederii în sine şi a motivaţiei pentru învăţare; - Încurajarea sprijinului şi cooperării din partea colegilor, formarea unei atitudini pozitive a colegilor; - Încurajarea independenţei, creşterea autonomiei personale ; - Încurajarea eforturilor; - Sprijin, încurajare şi apreciere pozitivă în realizarea sarcinilor şcolare, fără a crea dependenţă; - Folosirea frecventă a sistemului de recompense, laude, încurajări, întărirea pozitivă, astfel încât să fie încurajat şi evidenţiat cel mai mic progres; - Crearea unui climat afectiv, confortabil; - Centrarea învăţării pe activitatea practică;
- Sarcini împărţite în etape mai mici, realizabile; - Folosirea învăţării afective; - Adaptarea metodelor şi mijloacelor de învăţare, evaluare; -Sprijinirea elevului să devină membru al unui grup; - Organizarea unor
activităţi de grup care să stimuleze comunicarea şi relaţionarea interpersonală (jocuri, excursii, activităţi extraşcolare, activităţi sportive, de echipă); - Sprijin emoţional; - Folosirea unui limbaj simplu, accesibil elevului şi nivelului lui de înţelegere; - Instrucţiuni clare privind sarcinile şi elaborarea unor programe individuale de lucru;

Aşadar, de exemplu la școală aşezarea în prima bancă a elevilor cu deficienţe de vedere, îmbunătăţirea calităţii iluminării, adecvarea materialelor didactice; Atât la grădiniță cât și la școală, poziţia cadrului didactic să fie astfel ca fiecare copil să-l poată vedea, iar în dialogul cadru didactic-copil, cadrul didactic să vorbească numai stând numai cu faţa spre copii; Stabilirea foarte clară a regulilor şi consecinţelor nerespectării lor în clasă şi aplicarea lor constantă; Aşezarea copiilor cu hiperactivitate şi deficit de atenţie în primele bănci ale clasei, iar la grădiniță aşezarea copiilor cât mai aproape de educatoare, astfel încât să nu le distragă atenţia restul colectivului sau să fie aşezat în apropierea elevilor care sunt acceptaţi de colectiv ca modele pozitive; Încurajarea oricărei tentative de comunicare, indiferent de natura ei;

Cadrul didactic să fie ferm, consecvent, să folosească înţelegerea şi calmul ca modalitate de stingere a manifestării agresive a elevului; Să fie comentată acţiunea copilului şi nu personalitatea lui; să aprecieze limita de suportabilitate a copilului(să nu-l jignească sau umilească); să folosească o mimică binevoitoare şi o atitudine deschisă (să nu încrucişeze braţele şi să nu încrunte privirea); Orice activitate să fie bine planificată, organizată şi structurată; să dea dovadă de consecvenţă şi corectitudine în evaluare;

Abordarea incluzivă susţine că școlile au responsabilitatea de a-i ajuta pe copii să depăşească barierele din calea învăţării şi că cei mai buni profesori sunt aceia care au abilităţile necesare pentru a-

i ajuta pe elevi să reuşească acest lucru. Pentru aceasta unitățile școlare trebuie să dispună de strategii funcţionale pentru a aborda măsuri practice care să faciliteze îndepărtarea barierelor cu care se confruntă copiii în calea participării lor la educaţie. Putem stabili de asemenea relaţii de colaborare cu autorităţile locale, părinţii şi reprezentanţii comunităţii. Poate fi dezvoltat un mediu afectiv pozitiv în care copiii să poată discuta cu lejeritate despre dificultăţile pe care le pot întâlni şi să aiba curaj să ceară ajutor.

Într-o abordare incluzivă toţi copiii trebuie consideraţi la fel de importanţi, fiecăruia să îi fie valorificate calităţile, pornind de la premisa că fiecare copil este capabil să realizeze ceva bun.

Bibliografie,

Alois Ghergut, Luciana Frumos -*Educatia incluziva. Ghid metodologic*, Editura POLIROM
Cindy Terebush, *Educatia integrata a prescolarilor. Cum sa le stimulam mintile aflate in dezvoltare,* Editura TREI
Surse internet

STUDIU DE CAZ

Prof.înv. preșcolar, DETEȘAN OANA ALINA
Prof.înv. preșcolar, DETEȘAN ANCA MARIA
Școala Gimnazială ”Liviu Rebreanu”, Tg-Mureș
Structură Grădinița Cu Program Prelungit ”Licurici”, Tg-Mureș

1. **Date de identificare**

- Preșcolarul P.P.
- Vârsta: 6 ani, genul feminin
- Locuiește împreună cu tatăl său, deoarece mama a decedat

2. **Profilul**

- Din punct de vedere fizic preșcolarul este dezvoltat conform vârstei.
- Preșcolarul P.P. este un copil căruia, din cauza unor complicații la naștere mama a decedat, acesta urmând a fi crescut doar de tată. Are o soră mai mare care este plecată în străinătate. Cu toate acestea, tatăl a încercat să se împartă între muncă și grădiniță. Se poate observa faptul că partea feminină din casă lipsește deoarece copilul se prezintă câteodată a fi neîngrijit, venind cu aceleași haine mai multe zile la rând, cu toate acestea fiindu-i dezvoltate deprinderile igienico-sanitare, aceasta își face singură toaleta, conștientizează faptul că hainele trebuie schimbate în fiecare zi, că trebuie să fie spălate, spunând câteodată faptul că tati nu are timp să pună haine la spălat pentru că merge la muncă. În acest ”peisaj” apare o vecină care îl mai ajută pe tată cu copilul, aceasta mai stă cu copilul în timp ce tatăl este la muncă.
- Comunicarea cu colegii de grupă este slabă, preferând să stea să se joace singură, în marea parte a timpului.
- Memoria este foarte bine dezvoltată, deși îți dă impresia că nu ascultă, reține poezii, recitative, povești, jocuri etc.
- Trece ușor de la o stare la alta din punct de vedere emoțional.
- Nu creează probleme comportametale (foarte rar devine agresivă în momentul în care își dorește o anumită jucărie, iar alt copil nu i-o cedează) dimpotrivă este retrasă și liniștită necesitând încurajări și aprecieri.
- Problemele cu care se confruntă sunt: agitația, lipsa de încredere în forțele proprii, lipsa de afecțiune, indisciplina, agresivitatea(în anumite momente), acestea fiind permanente atât în colectivul de copii cât și în mediul familial. Starea de agitație apare în momentul în care preșcolarul este antrenat într-un grup aglomerat, în acel moment devine haotic, agitat. Starea de liniște apare în momentul în care preșcolarul se află cu un adult acasa sau în momentul în care este cu educatoarea la grădinița, ocupându-i atenția cu diferite sarcini antrenante.
- Factorii ce au dus la concluzionarea faptului că preșcolarul este stresat sunt:
  - dificultate în a se concentra/ a fi atent la o activitate (ascultarea unei povești, de exemplu)
  - dificultate în a se concentra/ a fi atent realizarea unor sarcini
  - incapacitatea copilului de a se mobiliza constant și organizat pe sarcini de lucru individual
  - carențe în achiziții educative
  - lipsa de concentrare pe o anumită activitate
  -nesiguranța
  - prezintă gânduri precum: ”eu sunt prea mic să fac asta...”, ”eu nu pot/nu știu...”, ”eu nu am voie să fac asta...”

- Preșcolarul este stresat nu pentru ca nu știe un anumit tip de rezolvare a unei activități, ci pentru că nu are o siguranță că ceea ce face, face corect, este lipsit de încredere, iar din dorința de a realiza sarcinile corect (probabil că în alt mediu i s-a spus că ceea ce face nu face bine, că nu știe, că e prea mic etc.). În momentul în care i se adresează, de exemplu, o întrebare, reacțiile lui sunt: privirea în altă parte, agitație, lipsă de concentrare, acuză dureri de burtă. Uneori plânge deoarece susține că nu poate rezolva sarcinile cerute în anumite fișe de lucru.
- Alte simptome ar mai fi: adoarme foarte greu, fiind agitat, își mișcă mereu picioarele, mâinile, mănâncă mai mult cu mâna, nu utilizează tacâmurile. Relațiile cu ceilalți copii din colectivitate: are preferințe, de obicei fete, se joacă cu 2-3 copii, în rest preferă să se joace singură, nu împarte jucăriile, trage jucăriile din mâna copiilor, în momentul în care dorește o anumită jucărie, nu cere frumos, iar dacă nu i se dă jucăria recurge la agresivitate, împinge, trage copiii, face crize de furie în momentul în care un anumit coleg nu face cum dorește ea. Deși aceste episoade sunt rare, ele există, așa cum am menționat mai sus trece foarte rapid de la o stare la alta. Atenția și concentrarea implică selectarea activităților la care dorește să facă parte. Este un copil dinamic, cu multă energie, nu manifestă o frică fața de ceva anume, mereu spune că este curajoasă.
- **Intervenția**
- Împreună cu doamna psiholog a unității noastre școlare am vorbit foarte deschis cu tatăl preșcolarei, i-am prezentat toate notițele luate în urma observării acestor comportamente exprimate de către copilul dânsului, dânsul la rândul lui ne-a confirmat multe dintre acestea se regăseau și în activitățile desfășurate acasă, și împreună am propus de comun acord să începem să desfășurăm activități care să vină în sprijinul copilului.
- Activitățile propuse sunt bazate, în principal pe încurajare, stimulare, consiliere, atât individuală cât și de grup, activități bazate pe exemple de relaționări pozitive, în cadrul unui grup, atât cu adulții cât și cu copii de vârsta ei, consiliere la nivelul grupei de copii pentru integrarea, acceptarea și susținerea în situații stresante, jocuri și activități prin care se urmărea a se conștientiza anumite comportamente negative (de exemplu: jocuri de genul: ”Așa da, așa nu!”), recompensarea comportamentelor pozitive dobândite, dezvoltarea capacității de empatie și abordarea unei atitudini pozitive.
- Jocuri și activități: ”Și tu poți!”, ”Așa da, așa nu!”, ”Aș putea face ca tine!” etc.
- De asemenea, am încercat să îl facem pe părinte să înțeleagă cât de important este să îi fie valorizat copilului fiecare progres făcut și să îl încurajeze mereu și să îl recompenseze (după putință). Acest lucru a făcut ca P.P. să devină mai sociabilă, comunicativă, să aibă încredere în forțele proprii, iar starea comportamentală a acesteia s-a îmbunătățit semnificativ obținând rezultate pozitive la fise, la diferite evaluări, dar și în relaționarea cu colegii săi de grupă.
- Ca și o concluzie, este foarte important sa fim deschiși, să comunicăm ceea ce observăm în comportamentul copiilor, să acceptam că fiecare copil este unic, să sprijinim fiecare copil și să îi ajutăm să depășească eventualele bariere care apar în diferite situații, sa oferim dragoste, încredere, siguranță, și ce este cel mai important să punem mereu copilul pe primul loc, să fim uniți, părinți, cadre didactice, specialiști pentru că doar împreună putem ajunge la rezultate pozitive și la ”clădirea” cât mai sănătoasă a viitorului om.

PROIECTELE EUROPENE - ORIZONTURI CULTURALE

Daniela Cutuș
Școala Gimnazială de Artă „Victor Karpis’’ Giurgiu

Nevoia de participare dinamică la viața socială şi cerinţele impuse de progresul accelerat în toate domeniile impun necesitatea de a îmbunătăţi abilităţile în permanenţă, iar preferinţele culinare, poezie, arte vizuale, muzica, teatru, sport reprezintă un adevărat portal prin care ajungem să cunoaștem tradițiile și obiceiurile diferitelor popoare, prin care ne cunoaştem mai bine și prin care ne îmbogăţim paleta de diversitate culturală fiind în același timp cartea de vizită și de indentitate.

Schimbarea continuă a societăţii actuale atrage şi o foarte rapidă uzură morală a cunoştinţelor semnalând nevoia de actualizare permanenta şi asimilare a diferitelor tehnici de muncă intelectuală în vederea autoinstruirii prin schimbul de bune practici împărtășite în cadrul proiectelor comune.

Formarea conceptiei despre lume (dincolo de satul meu, dincolo de ţara mea) nu se poate realiza fără interacţionarea,cunoaşterea şi lărgirea orizontului cultural.

Discriminarea ca piedică în calea educaţiei unui copil frustrează copilul care priveşte neputiincios cum i se frâng aripile. Această frustrare se revarsă asupra părinţilor, dar şi asupra profesorului, care trebuie să-l sprijine pe copil, să minimalizeze piedicile (etnice, religioase sau de altă natură) evidenţiind identitătea culturală ca fiind un aport la lărgirea paletei numită diversitate culturală şi nu ca element ce se poate constitui în ţintă de discriminare.

Expunerea la diferite culturi și tradiții ajută la înțelegerea și aprecierea diversității culturale , la construirea relațiilor și rețelelor între oameni prin proiecte ca oportunități de colaborare, comunicare și adaptabilitate favorizând un plus de valoare prin prietenii de lungă durată.

Proiectele europene pun adesea accentul pe sprijinirea tinerelor talente oferindu-le vizibilitate și posibilitatea de a performa pe scene internaționale, deschizând uși catre cariere de succes, iar la acest lucru contribuie substanțial sprijinul financiar esențial pentru dezvoltarea unor proiecte culturale ambițioase.

Impactul pozitiv pe care îl pot avea astfel de proiecte asupra comunității locale este demn de luat în seamă ca modalitate de promovare și încurajare a comunității privind implicarea și atragerea atenției asupra problemelor sociale și culturale.

Colaborarea internațională stimulează inovația și creativitatea prin faptul ca fiecare participant implicat în proiect aduce o perspectivă unică și învață în același timp de la ceilalți istoriile, tradițiile, stilurile altor culturi aducînd profunzime în înțelegerea și respectul între culturi, iar combinarea diferitelor influențe culturale poate duce la compoziții inovatoare și chiar la apariția unor noi genuri.

Lucrînd împreună, oamenii din diferite culturi învăța sa aprecieze și să respecte diferențele dintre ei promovînd un climat de toleranță și cooperare în paralel cu împărtășirea propriei culturi și identitate consolidîndu-se sentimentul de apartenență, evitîndu-se uniformizarea în același timp.

Proiectele au impact asupra audienței prin sensibilizare și încurajează aprecierea din toate colțurile lumii. Așa se construiesc punțile între culturi promovând astfel pacea și buna înțelegere.

În tentativa de a identifica trunchiul de valori comune din care mai apoi se ramifică diversitatea se pune accentul pe deschiderea culturală pe baza dialogului, respectului pentru ceea ce nu este neapărat la fel cu ce cunoaștem se trasează deopotrivă și limitele dincolo de care dreptul la diferenţă dispare, pentru că ar submina organicitatea comunitară.

Schimburile de filosofie culturala sunt rețeta pentru promovarea valorilor culturale prin expunere, iar arta este un portal extraordinar in acest sens. Arta hraneste dialogul in cautarea elementelor comune dintre culturi, dar si a diferentelor care aduc diversitate. De exemplu, etnomuzicologia care studiaza aspectele culturale muzicale traditionale in context local si global subliniaza componentele etnografice, la inceputuri punand accent pe valorile transmise oral, dar extinzând cercetările in ultimii ani la nivel global.

Astfel, procesul globalizarii ne pune în fata unei continue resituari a raporturilor majoritate/minoritate, în spatii culturale concrete si la nivel global, si ne îndeamna la o continua întelegere, acceptare si afirmare și deschidere a minții, dacă ne gândim și la personalitatea copiilor profund influențată de interacțiunea cu diverse culturi și la cum se deschid orizonturile prin colaborare.

Aceștia învață sa fie mai toleranți, să aprecieze diferențele între oameni, să-și dezvolte abilitățile sociale, dar și emoționale esențiale cum ar fi empatia și comunicarea eficientă. Se cunoaște faptul că tinerii și copiii care interacționează cu persoane din alte culturi își dezvoltă gândirea critică și creativitatea ceea ce contribuie la dezvoltarea holistică.

Lărgirea orizonturilor este esențială, iar setul de competențe diverse absolut necesar pentru găsirea soluțiilor inovatoare la problem complexe, iar proiectele comune între diverse culturi promoveaza învățarea reciprocă, găsirea de puncte commune și soluții pregătind pentru provocările unei lumi interconectate.

MUZICA și SENSURILE EI MULTIPLE

Cristina Cătălina TUDORIE
Școala Gimnazială de Artă ”Victor Karpis” Giurgiu

De atât de multe ori urmărim această fluidă realitate sonoră - MUZICA - nedumeriți, extaziați, curioși și impresionați de nemărginirea ei. Fiecare capodoperă luată în sine este un microcosmos, iar muzica, în totalitatea ei, un veritabil univers.

În definirea semnificațiilor ei, nu vom reuși, nici pe departe să atingem aceeași precizie și unanimitate pe care le întâlnim în părerile privitoare la problemele de bază ale fizicii, matematicii sau biologiei, deoarece unii văd în ea ecoul unor idei filosofice cu implicații cosmice, alții le cer să coboare cu picioarele pe pământ; unii au prezentat muzica ca imagine a afectelor, a pasiunilor, pentruca, intrigați de această romantizare, analiștii cu Priviri severe să riposteze, ca să nu mai vorbim de încercarea explicării literaturizate a muzicii... În fiecare din ele este o doză mai mică sau mai mare a adevărului.

Vom încerca să analizăm enigmatica lume a muzicii, pătrunzând în interiorul ei din felurite direcții:

EXPRESIVITATE ȘI DESCRIPTIVITATE ÎN MUZICĂ

Deși sfera descriptivă a muzicii s-a aflat într-o continuă lărgire, a generaliza acest aspect, făcând din el unitatea de măsură a muzicii ar fi profund greșit, pentru că am pierde din vedere un element de importanță hotărâtoare pentru justa înțelegere a acestei arte: îndeletnicirile plastico-descriptive ale compozitorilor, ce reprezintă nu tendința majoră a dezvoltării muzicii, ci preocupări pentru exprimarea unui elocvent limbaj spiritual. A dezvălui prin sunete procesele sufletești, cu legile, conflictele, ascunzișurile și nuanțele inefabile ale acestora, a răspunde la întrebările cele mai generale ale conștiinței, însetată să găsească un sens vieții, iată linia fundamentală a evoluției muzicale.

Rațiunea de existență a muzicii nu este ilustrativă, ci expresivă, nu plastică sau onomatopeică, ci psihologică, filosofică și etică. Opera compozitorului trebuie să deschidă o fereastră spre regiunile superioare ale conștiinței umane; dacă nu o face, consumându-se în imitații exterioare, ea trădează cauza însăși a muzicii, cauza vitală a acestei arte.

Beethoven spunea: ”Cine pătrunde sensul muzicii mele, va fi eliberat de toată mizeria în care se târăsc ceilalți oameni”. De aceea, domeniul spiritual al muzicii, al capacității sale de a exprima procese psihologice și sensuri filosofico-etice, este incomparabil mai important, mai definitoriu, mai impunător decât progresul realizat pe linia efectelor plastico-descriptive.

MESAJ ȘI CONSTRUCȚIE MUZICALĂ

Muzica nu este numai mesaj, ci și construcție, nu numai trăire afectivă ci și arhitectură minuțios elaborată; mesajul liric nu poate ajunge la ascultător fără această construcție arhitecturală organizată într-o structură inteligibilă. Organizarea materialului sonor de la sunet, motiv, frază până la părțile mari ale unui ciclu simfonic, este ea însăși o sursă de încântare estetică, căci constituie expresia năzuinței spre armonia interioară a întregului.

Astfel, satisfacția artistică va spori, iar înțelegerea operei va fi mai profundă, dacă urmărirea muzicii se va face în deplină cunoștință a structurii ei formale, acest aspect ajutându-ne să depășim treptat senzația de derută pe care o încercăm atunci când, pierduți în ascultare sentimentală, nu sesizăm organizarea internă a operei.

SENS ȘI SONORITATE ÎN MUZICĂ

Muzica deține, așa cum se repetă foarte des, un sens emoțional.

Din exprimarea unor trăiri, a unei atitudini afective în fața vieții se încheagă conținututl ei și pe această poziție este necesar să ne situăm ori de câte ori încercăm să răspundem la întrebarea ”ce ne spune muzica”?.

A compune înseamnă pentru un muzician a făuri un mic univers sonor, ale cărui legi interioare de organizare vor fi înțelese de ascultător grație receptivității și inteligenței sale muzicale, însușiri strâns legate de finețea și gradul de cultivare a simțului auditiv. Dar, adevăratul sens emoțional-poetic al muzicii nu este cel inventat printr-o ascultare sentimentală, visătoare, contemplativă, ci cel descoperit prin pătrunderea legilor acestui univers sonor. Ritmul și armonia sunt atât de intim integrate discursului muzical încât aproapre nici nu ne dăm seama de ele în mod distinct, efectul lor estetic fiind perceput subconștient de ascultător.

Apoi desfășurarea sonoră este inseparabilă și de culoarea ei timbrală. Caracterul instrumentului sau aliajul său joacă un rol considerabil în definirea acestuia. Culoarea sonoră face parte din structura intimă a gândirii compozitorului. Acesta nu își concepe temele și peripețiile lor în abstract, ci asociindu-le anumitor timbre. Încă o dovadă că la sensul muzicii nu putem ajunge decât ascuțindu-ne la maxim receptivitatea față de structura sonoră a operei, în toată finețea articulațiilor și individualitatea componentelor ei.

AUTONOMIE ȘI DEPENDENȚA ÎN MUZICĂ

Să ne gândim la muzica ”Patimilor după Matei” de J.S.Bach. Aceasta exercită o influență covârșitoare ca o adevărată minune a omului, mai impresionantă chiar decât descrierea învierii lui Iisus Hristos. Se explică acest efect miraculos prin aceea că muzica lui Bach, cu melodiile, polifonia și întreaga ei arhitectură, ne vorbește despre ceva mult mai larg, mai etern și mai esențial uman. Muzica lui Bach desfășoară în fața noastră frumuseți care ne înfioară, indiferent dacă înțelegem sau nu textul citat. Aceasta este calitate marii muzicicare, concepută în legătură cu unn subiect literar, posedă o autonomie care-i permite să se facă înțeleasă prin propriile-i mijloace. Vom sublinia în continure 3 componente importante ale autonomiei: 1. Forța de ganearalizare psihologică, grație căreia muzica se poate dispensa de serviciile literaturii. 2. construcția lăuntrică, a cărei logică și unitate fac din compoziția muzicală un organism de sine stătător. 3. valoarea intrinsecă, imanentă a sonorității, care constituie un izvor de încântare estetică atât prin puterea ei de a sugera, cât și prin desenele pur muzicale realizate de arabescurile sonore. Toate acestea, conjugate, asigură muzicii suveranitatea ei de artă autonomă, o fac să poată vorbi cu elocvență, independent de prezența sau absența literaturii, iar uneori chiar în ciuda acesteia. Capabilă să convingă și să se impună prin propriile-i mijloace, muzica apelează adesea la ajutorul celorlalte arte, limitându-și astfel autonomia.

Lăsînd la o parte cazurile când spiritul literaturii, picturii, cinematografiei alterează esența expresivă și muzicală a compoziției, dependența în care intră compozitorul nu are nimic umilitor pentru creația sa; dimpotrivă, îi îmbogățește viziunea, obiectivând-o și intelectualizând-o, îl îndeamnă spre deosebiri sonore. Este o dependență ce nu intră în conflict cu necesitatea autonomieie, căci muzica, legându-și ființa de un poem, o pictură sau o dramă, rămâne mai presus de toate ea însăși.

VERIDICITATE ȘI FRUMUSEȚE ÎN MUZICĂ

Cât ar fi ea de relativă și mobilă, granița dintre veridicitate și frumusețe are totuși o existență reală, ceața din jurul ei risipindu-se mai ales atunci când un compozitor înclinat spre exprimare aspră și pătimașă simte nevoia unui intermezzo liniștit, dând frâu liber aspirației spre o organizare armonioasă a existenței. Între cele două modalități nu este o incompatibilitate, ci ele sunt, dimpotrivă, adânc înrudite ca necesități deopotrivă de firești ale vieții umane și ale artei.

Dacă veridicitatea și frumusețea se apropie în unele cazuri până șa confundare, nu este mai puțin adevărat că sub înrudirea anumitor împrejurări socio-spirituale, compozitorul poate transforma contrastul lor armonios într-un conflict ireductibil, prima transformându-se treptat în cea de-a doua, ceea ce este destinat să ne tulbure și mai puternic sufletul, ajungând cu vremea să ne desfete și să ne înalțe.

ROMANTISMUL ȘI CLASICISMUL MUZICAL

Strâns legată de antinomia directă dintre veridicitate și frumusețe este aceea a romantismului și clasicismului. Nu este, cum s-ar părea, o problemă de istoria muzicii; ea privește însăși esența acestei arte, dincolo de particularitățile pe care le poate căpăta într-o anumită epocă. Expresie nemijlocită a vieții sufletești, muzica poate fi considerată o artă romantică prin însăși natura ei: exprimarea nestingherită (ajungând uneori până la revărsare) a freamătului sufletesc, a visului lăuntric, a viziunilor exaltate, ceea ce dă muzicii un caracter de confesiune patetică tulburătoare. Romantismul este legat de primatul eului, al sensibilității și subiectivității, el insuflă expresiei un curent de vibrantă afectivitate, înălțând muzica pe piscul celor mai cutezătoare aspirații, face din ea totodată imaginea omului autentic, cu tot zbuciumul pe care-l cunoaște ca ființă prinsă în vâltoarea încercărilor vieții. Nu definim prin romantism muzica însăși, pe care n-am putea-o concepe altfel decât ca pe o generoasă exteriorizare lirică? Romantismul nu e numai un curent sau o școală, el e un principiu esențial al creației. Muzica ar fi de neconceput fără acea manifestare sinceră și vibrantă a sensibilității, fără acea pasionată dăruire de sine și autoexprimare de care asociem întotdeauna ideea romantismului.

După cum spiritul romantic nu poate fi circumscris la o perioadă istorică, năzuința clasică nu este nici ea apanajul școlii vieneze. Precumpănirea rațiunii, obiectivitatea expresiei, armonia viziunii artistice, distincția și elegnța stilului, simetria structurii formale, clasicismul este atras mai ales de idealul frumuseții, romantismul simțind afinități îndeosebi pentru cel al veridicității. Această dublă natură, clasică și romantică, permite muzicii să exprime omul în toată contradictoria lui complexitate. Antinomia dintre spiritul clasic și cel romantic nu este de ordinul excluderii, ci de cel al completării. Indiscutabil romantică în esența ei, muzica nu se poate dispensa de idealul clasic. Menirea acestuia este de a tempera aprinderile excesive ale sensibilității, asigurând muzicii frumusețe, echilibru și soliditate și totodată de a oferi o viziune liniștitoare, reconfortantă sufletului tulburat al eroului romantic.

DIVERTISMENT ȘI GRAVITATE ÎN MUZICĂ

Ceea ce caută o mare parte a publicului în muzică poartă încă pecetea genurilor distractive din viața colectivității. Va cere unei simfonii sau unei sonate să-i mângâie auzul, să-l destindă, să-i creeze o stare euforică, să-i dinamizeze organismul, să-i lase eventual, o melodie pentru fluierat pe stradă la ieșirea din sala de concert, senzații agrabile prilejuite de efluviile de sentimente, și-atâta tot. Dacă nu va încerca aceste senzații, la răspundere va fi tras, desigur, compozitorul, care a putut compune un lucru atât de greoi, de arid, complicat, cerebral și încâlcit. Pe de altă parte, compunerea unei opere este un act grav, istovitor și dureros, compozitorul extrăgând din inima sa tot ce este mai bun, mai înălțător, mai frumos, mai adânc și mai nobil, muzica fiind, prin excelență domeniul de manifestare a gândurilor elevate, a sentimentelor profunde și ale problemelor majore ale conștiinței umane.

Caracterul interiorizat și reflexiv al muzicii face ca această artă să excleze în exprimarea trăirilor profunde și grave: meditație, aspirație spre culmi, iubirea generos revărsată, zbuciumul sufletesc torturat de întrebări și obsesii, revelația marilor adevăruri. Muzica oferă un teren prielnic de înflorire a genului dramatic și tragic: omul prins în vâltoarea marilor încercări ale vieții, în a căror confruntare el dă la iveală toată măreția sa spirituală. Opoziția dintre divertisment și gravitate este cu

totul relativă, ea reprezentând polaritatea dialectică a doi termeni care se completează și se suprapun reciproc: prin golirea de conținut spiritual, divertismentul se trivializează, iar gravitatea lipsită de atractivitate devine pedantă și plictisitoare.

UNIVERSALITATE ȘI SPIRIT NAȚIONAL

Prin specificul ei, muzica este poate arta cea mai chemată să dea expresie acelui ideal pe care-l cânta Beethoven în finalul Simfoniei a IX a: înfrățirea popoarelor în numele aspirației comune spre libertate, bucurie, dragoste. Inspirația națională nu reprezintă un obstacol în calea acestei aspirații universaliste, ci se poate armoniza de minune cu ea.

Sunt melomani pentru care Enescu e înaine de toate autorul Rapsodiilor române: ”Adevăratul , marele Enescu, spun ei, este cel care pune în strălucitoare lumină frumusețea specificului național”. nemaioferindu-le aceeași colorată desfășurare de ritmuri și intonații folclorice, o lucrare ca Oedip îi încântă mai puțin, ba unii se întreabă dacă nu cumva acest aspect, universalist al creției enesciene, este mai puțin valoros decât cel național-folclorist. Trebuie să ne deprindem a deslușI sensibilitatea unui popor și prin acele opere care nu-și afișează apartenența națională prin melodii sau ritmuri de izbitoare proveniență folclorică, după cum trebuie să învățăm a privi specificul național din perspectiva năzuinței spre universalitatea pe care întotdeauna compozitorii au nutrit-o, în grade variabile, de-a lungul istoriei muzicii.

Ce fenomen complex și nedeslușit pe deplin este muzica! Este ca marea: liniștită, dar adâncă, plină de mistere, de culoare, de freamăt și frumos. Stăm pe mal și privim în depărtare, în larg, dar este cu neputință să vedem celălalt mal.

Romantică sau clasică, descriptivă sau expresivă, veridică, frumoasă, gravă sau distractivă, exprimând un mesaj într-o construcție arhitecturală măreață, cu sensuri și sonorități fremătătoare, depinzând sau nu de un text literar, muzica ne fascinează întotdeauna. Nu putem decât să-i dăm dreptate marelui compozitor Franz Liszt: ”Muzica e o minune de care omul are nevoie ca să poată trăi”.

Implicarea elevilor în activități extrașcolare

Prof. Oană Cristina
Școala Gimnazială Nicolae Groza Fibiș,Timiș

Educaţia extracurriculară îşi are rolul şi locul bine stabilit în formarea personalităţii copiilor noştri.

Participarea efectivă şi totală a elevilor în cadrul proiectelor extrașcolare le oferă şansa de a cunoaşte oameni şi idei noi, de a socializa, configurându-şi viziuni ample şi deschise asupra vieţii şi societăţii în care trăiesc şi în care trebuie să se formeze.

Cadrul didactic are posibilitatea, prin acest tip de activităţi, să-şi cunoască mai bine elevul, să-l dirijeze şi să-i influenţeze dezvoltarea, să realizeze mai uşor şi mai frumos obiectivul prioritar al învăţământului – pregătirea copilului pentru viaţă.

Într-o lume în care goana după avuţiile materiale primează îmbogăţirii spirituale, în care mijloacele media parcă şi-au stabilit normă în a discredita şcoala, şi, mai ales, pe cei care o slujesc, cea mai mare provocare a dascălului o reprezintă sarcina de a contracara, prin toate mijloacele de care dispune, loviturile primite de la aşa zişi parteneri de educaţie. Acest lucru se poate realiza numai prin identificarea şi utilizarea corectă a modalităţilor şi strategiilor de promovare a exemplelor de bune practici, a activităţilor curriculare şi extracurriculare, pe care le desfăşoară împreună cu elevii în şcolile unde lucrează.

Proiectele m-au învăţat că lumea nu se rezumă la orizontul literaturii, care să le ofere elevilor un spaţiu privilegiat al reflecţiilor, al evadării din cotidian, al găsirii unor răspunsuri facile şi mulţumitoare. Nu se rezumă nici la felul cum încerc să îmi educ elevii, cu privire la comunicarea interumană, la exprimarea elevată, elegantă, pertinentă, argumentată a opiniilor. Nici la curajul de a expune ideile personale într-un cadru potrivit, cu graţie, dar fermitate.

Am constatat că ceea ce fac în orele de limbă română e util pentru spirit, pentru dezvoltarea ulterioară a copiilor, că îi învăţ multe lucruri importante, pentru examenele cu care se confruntă, că îi ajut să urce treptele cunoaşterii de sine.

Predau o materie de studiu care le oferă şansa de a găsi în cărţi ceea ce nu găsesc în realitate. Dar, odată cu implicarea în proiecte, am înţeles că sunt atât profesor şi, în acelaşi timp, sunt parte integrantă, ca cetăţean, a lumii în care trăiesc, aşa cum elevii nu sunt doar componente esenţiale ale procesului de învăţământ, ci şi actanţi în universul cotidian, în existenţa lor de zi cu zi.

Consider că derularea activităţilor extracurriculare are o importanţă deosebită pentru elevi, deoarece reprezintă o modalitate de a li se oferi acestora un nou orizont de aşteptare, acela al devenirii lor ca adulţi, al responsabilizării, al înţelegerii modului în care, fiecare dintre ei, trebuie să participe activ la viaţa de zi cu zi.

Am fost implicată în mai multe proiecte extracurriculare, încă din primii ani de învăţământ. Noi, cadrele didactice ce am alcătuit echipa de proiect, am dorit, astfel, să oferim elevilor posibilitatea de a-şi pune în valoare calităţile, abilităţile, capacitatea creativă şi în afara orelor de curs.

Consider că prin proiectele extracurriculare s-a creat în şcoală o atmosferă deschisă şi de sprijin, care a permis tinerilor să îşi pună în valoare abilităţile, calităţile, să îşi asume responsabilităţi, să înţeleagă rolul lor în viaţa comunităţii. De asemenea, toate proiectele desfăşurate în şcoală şi-au propus să mediatizeze eforturile tinerilor de participare la aceste programe, prin diseminarea informaţiilor în alte şcoli din judeţ şi din ţară.

Am crezut multă vreme că rolul meu, ca profesor de limba română, se limitează, pe de-o parte, la a oferi elevilor posibilitatea de a pătrunde într-un univers fascinant, cel al literaturii, dar şi de a-şi îmbogăţi orizontul cultural, iar pe de altă parte, la a-i ajuta să se descopere pe ei înşişi, ca oameni, ca personalităţi distincte, de a le da aripi, încredere, forţă spirituală.

Mărturisesc că, atunci când am fost de acord să fac parte din echipa de proiect la diferite activități extrașolare, nu m-am gândit la impactul pe care acesta îl va avea asupra mea şi a elevilor mei. Am acceptat invitaţia de a lua parte la el, din dorinţa permanentă de autodepăşire, cu speranţa că voi învăţa lucruri noi, utile,

aplicabile la clasă, care să mă ajute în demersurile mele pedagogice. Am fost convinsă că proiectul îi va ajuta totodată pe elevii mei să înţeleagă multe aspecte din viaţa de zi cu zi, să le deschidă noi orizonturi, să le permită expunerea unor idei proprii, să le uşureze comunicarea interumană. Am înţeles, mai târziu, că proiectul a însemnat cu mult mai mult.

A fost nevoie de aceste activități extrașolare ca să observ un anumit aspect al vieţii mele de profesor. Era firesc să îmi lărgesc mereu orizontul de cunoaştere, atât pentru mine, cât şi pentru elevii mei şi, consideram că orele de consiliere, îmi ofereau suficiente posibilităţi, ca diriginte, să abordez diferite teme, utile elevilor la a căror educaţie contribuiam.

Activitățile extrașcolare mi-au deschis o altă poartă, într-un domeniu ce nu îmi era totdeauna accesibil: educaţia civică sau educaţia pentru cetăţenie.

Mi-a trebuit răbdare să găsesc lucrurile de care aveam nevoie, în multitudinea de informaţii, din acest domeniu. Bibliografia vastă de la finalul textelor pe care le-am utilizat pentru lecţiile de deliberare, mi-a permis să descopăr un nou orizont, referitor la diferitele aspecte ale educaţiei pentru cetăţenie. Am constatat că atât şcolile din Statele Unite ale Americii, cât şi şcolile din multe ţări europene au integrate, în curriculum obligatoriu liceal, ore de educaţie pentru cetăţenie, în care elevii învaţă efectiv noţiuni despre tot ceea ce înseamnă societate, drepturi şi obligaţii cetăţeneşti, dar, mai mult decât atât, participă activ la viaţa societăţii şi învaţă în şcoală cum să facă acest lucru.

Aşadar, se poate uşor constata că astfel de proiecte extracurriculare aduc un plus de informaţie elevilor şi stimulează dorinţa acestora de a aprofunda înţelegerea problemelor actuale ale democraţiei. Ei dobândesc capacităţi şi abilităţi necesare acţionării ca cetăţeni, dar, în acelaşi timp, duc la creşterea încrederii de sine acestora şi a dorinţei de implicare în discutarea unor probleme de civism.

Bibliografie:

- Valeriu Marinescu, *Metodica predării limbii şi literaturii române*, Bucureşti, Editura Fundaţiei România de Mâine, 2004.
- Constantin Parfene, *Metodica studierii limbii şi literaturii române în şcoală. Ghid teoretico-aplicativ,* Iaşi, Editura Polirom, 1999.
- Corneliu Crăciun, *Metodica predării limbii şi literaturii române în gimnaziu şi liceu,* Editura Emia, Deva, 2007.

TEHNICI DE LUCRU CU COPIII DIFICILI

prof. Balan Anca
Liceul cu program Sportiv Alba Iulia, Școala Gimnazială Ciugud

Managementul clasei tinde să ocupe tot mai mult timp din oră și chiar să ia locul predării. Participarea constructivă și de calitate a elevilor la oră devine o țintă tot mai dificil de atins. Pe de altă parte, nu toți copiii sunt angajați în comportamente indezirabile, de aceea este prioritară identificarea copiilor dificili și urmarea unei metode particulare de predare pentru aceștia.

Aproape în fiecare clasă de școală sunt cel puțin unul sau doi copii care tulbură bunul mers al lecțiilor, strică sau lovesc, se împrietenesc cu greutate cu ceilalți. Sunt o reală provocare pentru profesori. Câteva exemple de manifestări, copiii dificili pot să explodeze în momente de furie intensă, să lovească sau să distrugă. Se ceartă cu adulții și se simt nedreptățiți “numai pe mine mă pedepsiți, pe colegul meu de bancă nu l-ați văzut când a vorbit.” Sfidează profesorul sau refuză să se conformeze cererilor sau regulilor clasei, își mănâncă pachetul de acasă în timpul orei, refuză să ia parte la activitățile clasei atunci când profesorul o cere. Vorbesc în timpul orei, le este greu să își asume consecințele propriilor comportamente, îi învinovățesc pe ceilalți pentru propriile greșeli: “așa este, l-am lovit, dar dacă nu mă mișca când scriam l-aș fi lăsat în pace.” Își necăjesc colegii și nu se opresc la disconfortul evident al acestora: le deranjează jocul, pentru că nu știu cum să se integreze, pot să strice lucrurile sau să își lovească colegii.

Toate aceste comportamente pot să aibă grade variate de intensitate iar cauzele acestor comportamente sunt: abilitatea scăzută de a înțelege situații sociale; interpretarea interacțiunilor sociale neutre ca fiind agresive, rău intenționate la adresa lor; abilități insuficiente de rezolvare neagresivă a problemelor.

Analiza funcțională pentru identificarea scopului din spatele opțiunilor comportamentale ale copilului este primul pas în să înțelegerea situației și o facem punând următoarele întrebări : Care este exact comportamentul ce nu mi-a plăcut?(avem în vedere comportamente specifice: nu se conformează, pleacă din bancă, nu scrie, întreabă tot felul de lucruri, se cere la baie, vorbește singur, cântă în oră, etc) ; Ce anume s-a întâmplat în mediu înainte de acel comportament?(cauza) ; Ce anume s-a întâmplat în mediu după acel comportament? (consecința)

Pentru ca să poată fi influențat pozitiv, profesorul trebuie să identifice apoi și scopul comportamentului inadecvat al acestuia (ex.să obțină ceva, să ia ceva de la cineva, să obțină lucrul dorit, să îndepărteze lucrul nedorit). Alte scopuri posibile urmărite de copil pot fi câștigarea atenției (copilul vrea să fie remarcat, văzut, apreciat de cei din jur sau de către anumite persoane) ; evadarea sau evitarea învățării (copilul nu vrea să depună efort în realizarea sarcinile de lucru și face altceva decât ceea ce i se cere) ; contracontrolul (copilul opune rezistență la sarcini, vrea să aibă el ultimul cuvânt, să impună un anumit mod de lucru, recompensa), autostimularea (acțiuni repetitive: legănat cu scaunul, onicofagia, desenatul, privitul în gol, ruperea sau mototolirea hârtiei, tremuratul piciorului, mâncat în timpul orei etc.).

Predarea prin învățarea fără erori

Oamenii au tendința de preferare a lucrurilor care au șanse de reușită și care aduc recompense. În schimb, dacă vor acumula erori, se vor teme de greșeli și vor evita prin diverse mijloace să învețe. La fel și copilul, cu cât are mai multe șanse de reușită, cu atât mai mult îi va plăcea procesul de învățare și va rămâne implicat. De aceea, cel mai bun mod de predare este predarea prin învățare fără erori sau

arta promptului descendent. Promptul reprezintă ajutorul fizic sau verbal, acele indicații pentru realizarea sarcinilor. Copiii dificili vor fi promptați total la început, urmând mai apoi, sprijinul nostru să fie redus sistematic. În tot acest proces, vom folosi aliații predării, mediu structurat, comportamentul verbal.

În predare trebuie să deținem controlul asupra spațiului, în măsura posibilităților, prin ordine și limitarea accesului la alte materiale decât cele necesare predării. Pe lângă mediul structurat (modificat intenționat), aliații predării pot fi și Obiectivele clasei, regulile de comportament clar stabilite, orice nerespectare duce la amânarea recompensei, reluarea cerinței/sarcinii până ce aceasta va fi îndeplinită. Proclamarea unui limbajul imperativ poate fi redată succint prin cuvintele ”nici o promisiune, nici o scuză, nici o a doua șansă, nici un avertisment, nici o negociere” fără a certa și fără a umili. Comportamentul verbal sau comportamentul stabilit și menținut prin recompensa primită de la un alt individ, este însoțit întotdeauna de respectul și încrederea arătată copilului.

Cea mai importantă parte a predării este pairing-ul sau construirea relației. Predarea începe cu o asociere intenționată și temeinică, între educator și copil, educatorul participând gratuit la ceea ce copilul iubește sau de care se bucură. Practic, relația ar trebui să înceapă cu o cerere scăzută și cu o recompensă mare. Apoi, se fixează un obiectiv de învățare și se creează un antecedent semnificativ pentru acesta, verbal sau nonverbal. Este important să creăm experiențe, deprinderi, implicări în antecedent, în istoric. Pentru predarea părților unei plante, folosim indicii din mediul natural (tot ce văd, aud, miros, simt, gust) sau aducem în fața copiilor un ghiveci cu o floare, fasole crescută într-un pahar, rădacinoase cu frunze, le cerem copiilor să le observe cu atenție. Apoi le cerem să arate fiecare parte și să le deseneze. Urmăresc realizarea obiectivului notând cu ”+” fiecare realizare. Dacă obiectivul are 3 „+” atunci îl eliminăm, înlocuindu-l cu unul nou.

Motivația

Este orice element din mediu care modifică valoarea recompensei: ajutorul profesorului, acordarea atenției etc. În general, când cerem ceva, îl punem pe copil într-o poziție de putere. Pentru un copil obișnuit aceasta funcționează în mod firesc, el se supune natural, fără a problematiza în nici un fel. Copilul dificil, va alege, își va selecta sarcinile care îi convin, va decide dacă va face sau nu. De aceea, pentru el, trebuie în mod special să controlăm motivația. Vedem că nu a respectat cerința, verificăm dacă avem aliații predării de partea noastră și așteptăm momentul ca el să ne ceară ceva. Atunci vom repeta cerința din nou. Procesul se termină când sarcina este realizată și atunci oferim recompensa. Obiectivul important este să se obișnuiască să facă alegeri dificile.

Câteva sugestii în câștigarea motivației: sarcini diversificate; alternarea gradelor de dificultate în sarcini; prompturi utilizate eficient, recompensarea încercărilor copilului de a realiza sarcinile, de a se integra; menținerea elanului comportamental.

Recompensa

În general, orice lucru pe care și-l dorește copilul poate fi recompensă, mâncare, telefon, telecomanda, jucării, activități: muzică, baloane, gâdilat, îmbrățișat, legănat, etc Recompensa recunoaște și celebrează succesul.

La școală, fiecare profesor ar trebui să aibă propriul set de stimulente/ recompense/ premii creative, pe care le oferă elevilor atunci când ating obiectivele. Iată câteva exemple pentru grupul întreg: oricine poate sta oriunde, clasa afară, pauză suplimentară, timp liber(5-10 min), un joc, fun friday, un film în timp ce mâncăm, excursie. Exemple de recompense ce pot fi oferite individual: lauda socială, nota de încurajare, temă ”pas”, puncte bonus, scaunul profesorului, stai cu un prieten, stickere,

conduce învățarea, notă pozitivă/mesaj trimis părinților, pot aduce un prieten de învățare(pluș, jucăria preferată), dulciuri, profesor la clasa mai mică, etc

Recompensa este folosită cu succes dacă se aplică imediat (la 3 secunde dacă abilitatea predată este realizată), este suficient de mare ca să depășească alte dorințe cu care intră în competiție; este contingentă cu abilitatea predată; nu este sătul de acea recompensă. . Obiectivul principal urmărit este finalizarea sarcinii să ajungă să fie recompensă în sine.

Pedeapsa negativă

Se aplică prin eliminarea unui element din mediu după un anumit comportament. Este de dorit să decidem într-o clipă care comportament este adecvat și care nu, și să păstrăm controlul instrucțional. Fiecare greșeală va aduce un efort de corectare nu la pedeapsă pozitivă.

Un obiectiv important este înțelegerea faptului că orice interacțiune, orice comportament contează și că acestea au o consecință. Ele pot aduce recompensă sau pedeapsă. Dacă acasă i se permite acest comportament, vom eșua în planul nostru de învățare.

Situația de învățare produce rezultate doar dacă decizia cui îi aparține controlul instrucțional (CI) îi aparține profesorului. Obținerea CI înseamnă că am câștigat din partea copilului permisiunea de-a decide cum vom interacționa. Copilul nu este lăsat să evite sarcina și să-și îndeplinească obiectivul. I se repetă insistent ceea ce are de făcut, evitând folosirea cuvântului NU, i se oferă prompt fizic sau verbal. Doar dacă realizează corect sarcina i se acordă recompensa.

Opțiunile comportamentale ale copilului sunt esențiale în reușita procesului de predare-învățare. Misiunea noastră este să oferim copiilor motive pentru o mai bună atenție, concentrare și interacțiune și singuri să prefere contextul de predare oricărei alte activități. Dacă ei simt în schimb o presiune directă pentru îndeplinirea unei sarcini de învățare, atunci motivația de a o evita crește. Scopul nostru nu este să îi pedepsim ci ei să învețe care sunt motivele din spatele relației ofer-primesc, relație atât de importantă pentru conectarea la lumea socială.

Bibliografie :

Schram, Robert, Motivație și recompensă, Editura Frontiera, 2020

STUDIU DE CAZ – COPIL CU CES

IVANCEA DANIELA NICOLETA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ "GEORGE BACOVIA"

Maria are 6 ani și este elevă în clasa pregătitoare. Ea a fost diagnosticată de către medicul specialist cu tulburare hiperkinetica însoțită de deficit de atenție și tulburare de comportament. Conform DSM IV simptomele ADHD sunt:

Incapacitatea copilului de a-și menține atenția și aceasta este ușor perturbată de stimulii din jur;

- ✓ ignoră detaliile;
- ✓ greșește din neglijență;
- ✓ își menține cu greutate concentrarea la lucru sau la joacă;
- ✓ pare să nu asculte atunci când cineva i se adresează direct;
- ✓ nu respectă instrucțiunile;
- ✓ nu termină ceea ce a început;
- ✓ are dificultăți în a-și organiza sarcinile și activitățile;
- ✓ evită activitățile care necesită efort intelectual susținut;
- ✓ pierde lucruri de care are nevoie;
- ✓ este distras de zgomote exterioare;
- ✓ este uituc în activitățile lui.

- Hiperactivitatea, ducând la un comportament inadecvat;

- ✓ aleargă sau se cațără atunci când nu ar trebui;
- ✓ vorbește excesiv;
- ✓ se agită sau se foiește;
- ✓ trebuie să se ridice de pe scaun;
- ✓ are dificultăți în desfășurarea activităților de timp liber nezgomotoase;
- ✓ este în mișcare, parcă ar fi animat de un motor.

- Impulsivitatea (afectarea ariilor cerebrale de inhibiție) care îl determina pe copil să se implice în diverse activități chiar foarte riscante fără a putea evalua gravitatea riscurilor.

- ✓ răspunde înainte ca întrebările să fie complete;
- ✓ are dificultăți în a-și aștepta rândul;
- ✓ întrerupe sau deranjează alte persoane.

Date familiale: Maria este primul nascut al familiei. Ea mai are o sora de 4 ani față de care nutrește puternice sentimente de afecțiune (încearcă să o înlocuiască pe mama în îngrijirea acesteia). Față de părinți (ca și în mediul școlar) dezvoltă comportamente deviante (agresiunea și neascultarea). Neascultarea constă în refuzul de a-și achita sarcinile date de părinți. Prezintă rezistență scazută la frustrare. In cazul în care nu se întampla lucrurile cum dorește ea dezvoltă agresivitate manifestă atât fizica cât și verbală (ca și în mediul școlar). In urma acestor comportamente familia a hotărât să îi accepte aceste comportamente și chiar să le întarească „numai pentru a fi liniște în casa’’. Acest fapt s-a repercutat într-un mod negativ în momentul înscrierii la școala.

Motivul aducerii elevei la Cabinetul de Asistenta Psihopedagogica:

Maria este adusa la Cabinetul de Asistenta Psihopedagogica de către mama, la recomandarea doamnei învatatoare care se plange de starea ei de agitație (pleacă din clasa fără să anunțe motivând că se duce să se plimbe și că s-a plictisit în clasa); de nerespectarea sarcinilor date (nu poate sta în sarcina mai mult de 2 minute); de faptul că uita ce are de facut; de faptul că își uita lucrurile la școala; de faptul că nu are răbdare să termine de vorbit și vorbește peste ea și peste ceilalti elevi; de deranjarea celorlalți elevi (le rupe fișele de lucru) precum și de manifestările agresive (fizice și verbale) în relația cu învatatoarea și ceilalți elevi. Este un copil extravert. Ii place să se joace cu colegii, mai ales, cu baietii, dar de cele mai multe ori ii agresează fizic și îi jigneste.

Recomandari propuse învățătoarei :

A. Modificarea comportamentului implica :

a. Medicație
b. Consiliere
c. Terapia combinata (medicatie +terapia comportamentală)

B. Măsuri de intervenție

a. Creșterea timpului pe sarcina
b. Imbunătățirea timpului de lucru
c. Implicarea în activități școlare și extrașcolare

C. Colaborarea dintre parinti, invatatoare si consilier psihopedagogic

Pentru o buna colaborare între cei trei factori implicați în modificarea comportamentală a Mariei s-a avut în vedere următoarele proceduri:

a. Folosirea recompensei

Mariei îi este greu să-și controleze comportamentele indezirabile. Ea nu își poate regla ușor nici dispoziția nici acțiunile datorită faptului că nu este conștientă de ele. De aceea, atunci când încearcă să realizeze o sarcina, Maria depune un mare efort pentru a o realiza, iar satisfacția pe care o simte în momentul în care noi o apreciem laudativ sau îi oferim o recompensă, devine o motivație pentru a își termina acea sarcin. In acest caz:

✓ Lauda trebuie să fie specifică (nu generala) - Ex: „Ai rezolvat corect jumătate din întrebari. Foarte bine!’’
✓ Trebuie să se evite laudele: „Vezi că stii să desenezi corect când vrei?’’
✓ Lauda trebuie să sublinieze sentimentele elevului - „Ai terminat fișa. Cred că te simți minunat!’’

b. Trebuie ajutată să se concentreze

Datorita faptului că este foarte ușor distrasă de alte obiecte din jur sau de zgomote și sunete, Maria trebuie așezata în clasa în prima bancă, în apropierea doamnei învatatoare, nu cu fața spre geam și la o distanță destul de mare de un coleg, dar nu separat de restul elevilor, iar în jurul său să fie cât mai puține lucruri care să-i distraga atenția. Pe banca trebuie să aibă doar materialele de care are nevoie doar pentru o singura activitate și nimic în plus.

c. Ignorarea și redirecționarea

Studiile au aratat că toți copiii cu ADHD se pot concentra mai bine dacă au ceva în mâna, pe care pot sa-l manipuleze, de aceea este bine ca Maria să țina ceva în mâna (o mingiuță de cauciuc, un ghemotoc de hârtie, etc). De asemenea, ar fi bine, ca de câte ori ar fi posibil, Maria să fie implicată într-o activitate curentă (ex: să aducă din dulap o carte de care are nevoie doamna învățătoare).

d. Implicarea în alte activități

Pentru creșterea capacității de concentrare a atenției, a unui efect relaxant și un mai bun control al mișcarilor le-am sugerat parinților să o înscrie peMaria la un sport.

In concluzie, dificultățile elevilor cu ADHD includ achiziționarea unui număr mai mic de cunoștințe chiar daca au un IQ peste medie. Ei nu sunt capabili să-și mențină atenția la o sarcină și de cele mai multe ori uită sarcinile. Prin comportamentul lor impulsiv tulbură activitatea la clasa.

Recuperarea acestor elevi se poate realiza doar prin efortul comun al parintilor, medicului, cadrelor didactice, profesorului consilier și a profesorului de sprijin (unde este cazul).

Studiu de caz - conflict educațional

Gintaru Liana Florentina
Liceul Tehnologic”Nicolae Bălcescu”Oltenița

Rezumat
Maria, elevă în clasa a IX-a , este o fată frumoasă, ce încearcă să epateze, să atragă atenția tuturor asupra ei prin comportament și vestimentație. Maria dă dovadă de lipsă de respect față de școală, colegi și dascăli. Ea are un comportament neadecvat și o atitudine sfidătoare, de opoziție și protest, obrăznicie și aroganță. Indisciplina, lipsa de punctualitate, de responsabilitate în raport cu sarcinile școlare, nerespectarea regulilor clasei, neefectuarea temelor, superficialitate în pregătirea lecțiilor ca și vestimentația indecentă și provocatoare sunt doar câteva dintre problemele pe care le are Maria.
Cauzele conflictului:
Comportamentele agresive ale adolescenților sunt determinate de o serie de cauze. Cauzalitatea comportamentului poate fi internă și analizăm trăsăturile de personalitate, stima de sine, reactivitatea emoțională la stimuli, cât și externă când adolescentul este în conexiune cu factorii responsabili pentru dezvoltarea personală cum ar fi: familia, profesorii și ceilalți elevi. Abordarea sistemică consideră persoana ca un element integrat în sistem, astfel încât, modificarea sistemului determină schimbări la nivelul fiecărui element al său. În psihoterapia sistemică, adolescentul nu este singurul responsabil de conduita sa, ci este puternic influențat de familie, de relațiile dintre părinți, de prieteni, educatori. În această lucrare voi ilustra modalitatea de intervenție psihoterapeutică utilizând abordarea sistemică în combaterea comportamentului agresiv si provocator la un adolescent din mediul școlar.
Încercând să vorbesc cu ea, pentru a afla ce o determină să se comporte astfel, Maria se închide în sine, evitând a dezvălui problemele pe care le are.
Mergând la domiciliul Mariei, am aflat că parinții acesteia au divorțat, că mama ei a plecat în străinătate, lăsând-o în grija bunicii. Prin comportamentul ei, Maria își exprimă revolta și durerea, simțindu-se abandonată. Este tot timpul ostilă și agresivă, refuză să participe la ore, să fie atentă.
Modalități de soluționare:
- apropierea comunicațional-afectivă față de tânără
- contactarea familiei, discuții cu părinții și consilierea lor
- vizite la domiciliul elevei; este foarte indicat ca dirigintele să cunoască mediul familial al tinerilor; mulți dintre cei care se manifestă agresiv în relațiile cu ceilalți au probleme emoționale
- profesorul trebuie să se comporte empatic, să devină sfătuitor, să ofere sprijin afectiv, și nu în ultimă instanță să apeleze la psihologul școlii.
- consiliere psihopedagogică, discuții individuale cu eleva dar și cu familia
- dirigintele trebuie să se sfătuiască cu ceilalți profesori
- o bună comunicare și colaborare între diriginte și consilierul școlii
- stabilirea unui parteneriat şcoală–familie–comunitate care trebuie să devină o prioritate a strategiilor orientate către dezvoltarea educaţiei
- dirigintele trebuie să asigure relaţii de colaborare cu familia şi comunitatea, dezvoltând parteneriate.
- antrenarea membrilor familiei şi ai comunităţii în eficientizarea procesului educaţional.
- facilitarea implicării elevei în realizarea proiectelor comunitare şi a acţiunilor de voluntariat.
- identificarea, organizarea şi conducerea resurselor disponibile pentru a atinge scopul propus .

ACTIVITĂȚI *STEAM* ÎN GRĂDINIȚĂ, PENTRU TOTI COPIII

Trif Carla, prof.înv.preșcolar,
Liceul cu Program Sportiv Florin Fleșeriu,, Sebeș, G.P.P. Nr. 4

Activitățile au fost realizate respectând recomandările Educației STEAM (Science, Technology, Engineerng, Art and Mathematics).Activitățile au fost realizate respectând recomandările Educației STEAM (Science, Technology, Engineering, Art and Mathematics).

Aceasta este o abordare despre a cărei importanță se vorbește tot mai mult și în învățământul românesc, fiind interdisciplinară (integrează mai multe domenii într-o metodă de învățare coerentă, cu aplicații desprinse din realitate).

La grădiniță este extrem de importantă organizarea de astfel de activități, deoarece îi ajută pe cei mici să își dezvolte cele mai eficiente strategii de rezolvare de probleme, creativitatea, gândirea critică și gândirea analitică.

Exemple de activități STEAM realizate la grupa mijlocie:

PICTURĂ PE GHEAȚĂ (Science and Art)

Scopul activității: Îmbogățirea cunoștințelor preșcolarilor despre modul de transformare al apei, înghețare-dezghețare.

Pe parcursul activității le-am spus la ce temperatură gheața se topește și la ce temperatură îngheață, am vorbit despre stările de agregare în general.

- Le-am permis să observe și să experimenteze cât de mult au dorit.
- O activitate care îmbină știința cu arta – un experiment artistic și științific de sezon: **pictură pe (și în) gheață**.
- Am pregătit gheața din timp, am așezat bucățile de gheață în vase și le-am spus copiilor să atingă gheața și să spună cum este, apoi i-am rugat să presare puțină sare peste aceasta.
- Au observat cum sarea sapă mici canale în gheață. Între timp am pregătit acuarelele și le-am propus copiilor să picteze gheața „sărată,,. Vopseaua a colorat tunelele săpate de sare, astfel au rezultat mici opere de artă contemporană în timpul procesului de topire.

EXPERIMENT *CURCUBEUL*:

Scopul activității: Îmbogățirea cunoștințelor preșcolarilor cu informații referitoare la fenomenul de dizolvare.

Pentru a realiza acest experiment am folosit o farfurie, o pungă de bomboane m

& m și aproximativ 200 ml apă.

Am așezat bomboanele în farfurie, în formă de cerc, apoi am turnat apă călduță peste ele până le-am acoperit. Am așteptat câteva minute observând ce se întâmplă.

- Prin intermediul acestui experiment copiii au descoperit faptul că anumite substanțe solide (bomboane) se dizolvă în contact cu alte substanțe lichide (apa).
- **Dupa experiment am analizat:**
- - Ce s-a întâmplat în timpul experimentului?
- - Ce putem face diferit data viitoare?
- - Ce s-a întamplat cu bomboanele folosite și ce mix de culori s-a format?
- Copii au învățat despre solubilitate, despre culori și bineînțeles despre curcubeu.
- Au învățat ce înseamnă de fapt celebrul acronim ROGVAIV și de ce culorile se așează în această ordine atunci când apare curcubeul.

PROIECTAREA UNEI SECVENȚE DE *ÎNVĂȚARE PRIN EXPERIENȚĂ* UTILIZATĂ ÎN CADRUL PROGRAMULUI A DOUA ȘANSĂ SAU ȘCOALĂ DUPĂ ȘCOALĂ

prof. Meze Maria Margareta
Școala Gimnazială „George Coșbuc”, Baia Mare, județul Maramureș

Educația experiențială aduce în prim-plan o abordare diferită față de teoriile clasice ale educației. Acest tip de educație promovează implicarea activă a elevilor în procesul de învățare. Unul dintre teoreticienii acestui tip de educație, David Kolb, consideră experiența un factor esențial de învățare și dezvoltare. Acesta propune un model de învățare experiențială (1984), ce are la bază patru etape:

Etapa I: Trăim experiența (aici se poate propune un joc sau o povestire cu tâlc);

Etapa a II-a: Observația și reflecția cu privire la experiență (reflectăm asupra experienței pe care am trăit-o);

Etapa a III-a: Interpretăm și generalizăm (se interpretează ceea ce s-a discutat în etapa de reflecție pentru a vedea care sunt „lecțiile” învățate);

Etapa a IV-a: Aplicație, transfer (în această etapă se fac conexiuni între situațiile create în activitatea propusă și situațiile din viața de zi cu zi).

În derularea unei activități experiențiale, profesorul este un facilitator, iar rolul lui este să găsească activități care măresc încrederea și încurajează elevii să se dezvolte ca un grup unit.

Pentru a conduce un joc în mod eficient, facilitatorul trebuie să-i facă pe participanții la joc să aibă încredere în el. Profesorul facilitator concepe jocul sau adaptează un joc având un anumit scop, un obiectiv de învățare. Rolul facilitatorului este acela de a ajuta elevii care participă la joc să conceptualizeze experiențe, astfel încât să aibă date concrete pe baza cărora să tragă concluzii și să generalizeze. Fără reflecție nu putem învăța din experiență, trăim experiența și atât. De aceea, la finalul unui joc se realizează debrief-ul (momentul de reflecție). Pentru ca această metodă să devină o experienţă relevante de învăţare, este nevoie să urmăm cele 4 etape: etapa experimentării, a reflecţiei, a generalizării şi a transferului/aplicării.

Joc următor este un joc adaptat, pe care l-am realizat la ora de dirigenție și care a plăcut foarte mult elevilor mei (clasa a V-a, 25 de elevi). Este un joc de cunoaștere și promovează valori precum înțelepciune și cunoaștere, curaj și încredere, onestitate și respect.

899

Titlul jocului: Persoana mea
Timp necesar: între 15-30 de minute
Materiale necesare: pixuri, coli colorate, coli albe, scotch
Obiectivele jocului (din perspectiva cunoştinţelor, abilităţilor, atitudinilor) Implicându-se în joc, participanții vor putea**:**

- să descopere percepțiile celorlalți despre propria-i persoană;
- să dobândească mai multe informații despre sine și ceilalți;
- să identifice caracteristicile personale pozitive;
- să exerseze comunicarea cu ceilalți membri ai grupului.

Regulile jocului:

- nu se scriu defecte;
- se recomandă durata jocului

Etapa de pregătire

- Fiecare copil își alege o coală colorată și una albă.

Descrierea jocului:

1. Scrieți pe tablă o întrebare: Ce-mi place la mine? Cereți elevilor să o copieze pe foaia colorată. Solicitați-le, apoi, să scrie pe foaie 5 calități personale și să le numeroteze de la 1 la 5, în ordinea importanței lor. După ce au terminat, rugați-i să pună foile deoparte.

2. Se cere elevilor să se așeze în cerc. Prindeți o altă foaie fiecărui elev pe spate cu scotch și cereți-le să treacă pe la colegii lor ca să le scrie câte o calitate pe care o apreciază la acel coleg. Se urmărește ca fiecare elev să treacă pe la colegi.

3. Cereți elevilor să se așeze la locurile lor și să compare listele de la spatele lor cu cele completate de ei. Discutați în ce măsură se suprapun caracteristicile personale considerate pozitive cu ceea ce apreciază alții la propria persoană.

Întrebări de debriefing şi evaluare

Reflecție

- Ce ați avut de făcut ? Ce reguli trebuiau respectate?
- V-a fost greu să alegeți însușirile pozitive?

Generalizare și interpretare

- Ce ai descoperit din această experiență?
- Ce caracteristici personale pozitive sunt mai evidente pentru cei din jur?
- Este ceva nou ce ai descoperit despre tine? Dar despre ceilalți colegi?
- În ce măsură autocunoașterea este influențată de părerea celorlalți?
- Culoarea colii alese de tine reprezintă ceva?
- În ce situații similare din viața reală ați fost pus în această ipostază?
- Transferul sau aplicarea
- Cum vi s-a părut jocul? A fost util? De ce?
- Acum ai schimba ordinea calităților de pe foaia ta? De ce?
- Ce-ți propui în viitor?

Recomandări pentru facilitatori

- să ofere laude și cuvinte de încurajare tuturor participanților;
- să fie creativ în formularea întrebărilor de debriefing;
- să folosească întrebări deschise cât mai mult.

Putem spune că jocurile reprezintă învățarea bazată pe acțiune. Când elevii participă la propria lor experiență de învățare, ei învață mai eficient și sunt mai implicați decât în alte activități. Pentru ca elevii să se implice în jocurile propuse de cadrul didactic, în procesarea experiențelor, în discuții generate de povești ori în evaluarea proiectelor, ei trebuie să realizeze sensul. Când ei înțeleg sensul se implică și învață. De aceea, a facilita învățarea cu succes e un proces condiționat de capacitatea fiecărui profesor de a da sens tuturor activităților.

Practici educaționale incluzive

Oprescu Ionela Nineta
Colegiul Economic ”Ghe. Chițu”, Craiova

Promovarea principiilor școlii incluzive, prin aplicarea prevederilor actelor normative naționale și internaționale referitoare la drepturile copilului, egalitatea de șanse, combaterea discriminării, integrarea sau incluziunea tuturor copiilor, vizează asigurarea unui climat potrivit de studiu majorității elevilor în cadrul școlilor de stat din învățământul de masă.

Pornind de la realitatea că oamenii sunt diferiți, școlile care dezvoltă practici incluzive își adaptează condițiile de învățare în funcţie de nevoile copilului, în loc să se aștepte din partea copilului să se adapteze la procesul educațional. Spre deosebire de integrare, prin care se asigură elevilor posibilitatea de a se adapta la aspectele sociale și curriculumul predat în şcolile obişnuite, plasând accentul pe adaptarea fiecărui elev, incluziunea se concentrează asupra adaptării mediului de învăţare astfel încât acesta să devină accesibil tuturor elevilor.

Dezvoltarea unor practici incluzive permite şcolilor ca prin adaptarea sistemelor, politicilor, procedurilor şi curriculum-ului să răspundă unor nevoi tot mai variate ale elevilor, inclusiv ale celor cu cerinţe educaţionale speciale. Şcolile care urmează aceste practici devin treptat mai capabile să servească comunitatea din care fac parte şi să răspundă nevoilor populaţiei locale.
Implementarea într-o unitate de învățământ a unei abordări incluzive nu este un proces ușor, necesită timp și resurse, reprezentând o transformare continuă care presupune adoptarea și integrarea unui set de valori și credințe incluzive, dezvoltarea strategiilor de funcționare a unității, a conținuturilor și metodelor didactice, cu respectarea principiilor incluziunii.

Practicile incluzive se referă la ceea ce fac principalii actori în procesul de predare și învățare, la ceea ce se predă și se învață precum și la modul în care se realizează acest proces. Din perspectiva incluziunii, cadrele didactice ar trebui să structureze predarea și să dirijeze învățarea astfel încât:

- activitățile de învățare să se adreseze nevoilor tuturor elevilor;
- toți elevii să fie încurajați să învețe și să se implice activ în propriul proces de învățare;
- gândirea critică a elevilor să fie încurajată;
- elevii să învețe unul de la celălalt;
- să fie facilitată înțelegerea faptului că între oameni există asemănări și deosebiri;
- evaluarea să se realizeze constructiv, să stimuleze progresul;
- activitățile extrașcolare și extracurriculare să fie organizate cu implicarea tuturor copiilor;
- resursele școlii să fie cunoscute și utilizate transparent.

Pentru conceperea strategiilor didactice, este necesar ca profesorii să conştientizeze că, atunci când ajung la o şcoală, elevii vin cu anumite experienţe şi aşteptări, au stiluri de învăţare diferite, unii dintre ei au nevoi sau cerinţe educaţionale speciale, aspecte care vor influenţa modul în care aceştia vor învăţa.

Pentru a asigura participarea efectivă și implicarea tuturor elevilor la ore, este recomandat profesorilor să își planifice și structureze procesul de predare astfel încât să creeze situații de învățare în care toţi elevii să se simtă în largul lor, fiecare elev să fie capabil să contribuie corespunzător la lecţie, potrivit nevoilor proprii, să aprecieze şi să privească în mod pozitiv diferenţele pe care le observă la ceilalţi, asumându-şi răspunderea pentru propriile comportamente şi acţiuni.

Tehnicile adoptate pe parcursul orei trebuie să capteze elevii și să-i motiveze, prin folosirea unor metode de predare adecvate diferitelor stiluri de învăţare, prin modalităţi de organizare variate şi prin diferențierea conţinutului şi prezentării curriculumului, astfel încât să răspundă nevoilor elevilor şi să creeze tuturor posibilitatea de a învăţa efectiv şi de a progresa.
În stabilirea ţintelor pentru învăţare, profesorii au datoria de a cunoaște experienţele, cunoştinţele, interesele şi punctele forte ale elevilor pentru a reduce slăbiciunile şi a demonstra progresele înregistrate de-a lungul timpului. Este indicat ca obiectivele stabilite să fie realizabile şi să stimuleze elevii ajutându-i să devină mai încrezători în capacitatea lor de a învăţa, dobândid astfel mai multă încredere și mai mult respect de sine.

De asemenea, având în vedere că posibilităţile elevilor sunt diferite, este necesar ca profesorul să sprijine elevii în depăşirea potenţialelor obstacole în calea învăţării iar pentru elevii cu cerințe speciale, planificarea curriculumului şi a evaluării trebuie raportată direct la tipul şi gravitatea dificultăţii cu care se confruntă elevul.

Una dintre abordările incluzive ale procesului de predare-învățare este cea structurată pe stilurile de învățare ale elevilor, adresându-se în mod egal tuturor, în funcție de stilul de învățare predominant. Elevii primesc sarcini diferite, de scriere și citire sau studiu bazat pe materiale vizuale, diagrame și clipuri video, pentru stilul vizual, activități experimentale sau de documentare cu elaborarea de materiale scrise și diagrame desenate, pentru stilul chinestezic, sau activități de urmărire de materiale audio, prelegeri și dezbateri, pentru stilul auditiv. Conceperea și desfășurarea activității în acest fel are următoarele avantaje:

- permite dezvoltarea experienţelor pozitive, favorabile învăţării, elevul având posibilitatea de a face ceea ce ştie şi poate el cel mai bine;
- cunoştinţele sunt descoperite de către elev;
- elevii sunt activ implicaţi în soluţionarea problemelor;
- accentul se pune pe înţelegerea și conexiunea interdisciplinară a conceptelor;
- elevii învaţă să-şi asume responsabilităţi indiferent dacă lucrează lucrează în grupuri mici sau individual;
- evaluarea este văzută ca o modalitate de perfecţionare individuală.

Conform Declaraţiei UNESCO de la Salamanca (1994) „incluziunea şi participarea sunt esenţiale pentru demnitatea umană şi pentru a te bucura şi a-ţi exercita drepturile umane”. În educaţie aceasta se reflectă în realizarea unei egalităţi autentice de şanse, incluziunea în educație fiind pasul spre viitoarea incluziune socială.
În concluzie, într-o școală incluzivă nu elevii se adaptează procesului, ci procesul de predare și învățare este adaptat nevoilor elevilor. Pornind de la premisa că oamenii sunt diferiți, că asemănările și deosebirile există și acest lucru este normal, practicile incluzive sunt concepute și axate pe metode de predare eficiente pentru toți elevii, care îi implică activ, îi încurajează și motivează, îi determină să participe și îi valorizează.

Bibliografie:

1. Bernat, S.E., „Tehnica învăţării eficiente”, Editura Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2003 2. Gerguţ, A.; Neamțu, C., Psihopedagogie specială, Editura Polirom, Iași, 2000
3. Popovici, D.V., „Elemente de psihopedagogia integrării”, Editura Pro Humanitte, Bucureşti, 1999

INTEGRAREA COPIILOR ÎN ACTIVITĂȚI DE VOLUNTARIAT

Prof.MINDA CORINA
LICEUL TEORETIC “ALEXANDRU MOCIONI” CIACOVA

Voluntariatul înseamnă iubire ! Nu contează resursele folosite, oamenii implicați , contează doar ceea ce rămane în urma activității susținute. Asta am gândit împreună cu elevii când am pregătit cele două activități care au umplut de bucurie inimile persoanelor vârstnice asistate în centrul de bătrâni. “Dacă vom avea grijă de bătrâni,care sunt ai nostri, ai tuturor,atunci copiii noștri vor fi buni, sensibili ,umani și vor aprecia înțelepciunea poporului român . “ Am mobilizat elevii pentru a desfășura două frumoase activități în preajma a două sărbători de suflet –Crăciunul și Ziua de 8 Martie .

,, Colindăm pentru bunicii noștri,,

Acest proiect a urmărit trezirea în copii unor sentimente de toleranţă şi apropiere faţă de persoanele în vârstă care sunt nevoite să-şi ducă viaţa într-un cămin . Copiii au învăţat să fie mai buni, încercând să creeze mici momente de bucurie bătrânilor care locuiesc în cămine.

Elevii au confecționat felicitări și obiecte decorative pe care le-au oferit în dar peroanelor asistate în centre . Au prezentat un program de colinde specifice Crăciunului, au recitat poezii închinate sărbatorii Nașterii Domnului.

Am dorit să le aducem un strop de bucurie prin cântecele, poeziile și dansurile noastre, prin darurile făurite de mânuțele copilașilor care i-au surprins pe bunicii aflați în cămine.

Școlarii au fost așteptați cu nerăbdare la centrul pentru bătrâni . Lacrimi de emoție și bucurie au inundat fețele bunicuțelor și bunicilor când copiii au prezentat momentul artistic. Bătrânii i-au primit cu drag și astfel și-au amintit de vremurile în care, în prag de sărbători, aveau familia aproape.

’’Cu drag , din drag pentru bunica’’

Vrem să aducem un zâmbet pe fețele acestor « trecători prin viață »,să fim nepoții pe care și i-ar fi dorit, să le deschidem ușa de sărbători importante prin darurile făurite de mânuțele copilașilor .

’’Cu drag ,din drag pentru bunica’’ a fost un proiect prin care școlarii au mers la căminele de bătrâni și au dăruit flori și felicitări persoanelor asistate în centre , dar și tuturor angajatelor care muncesc acolo.. Elevii au susținut un scurt program artistic în cinstea zilei de 8 Martie.

Prin acest proiect ne-am propus să lărgim sfera de cunoaștere umană, copiii să trăiască în relație cu cei din jur, să-si dezvolte stări afective pozitive,să cunoască aspecte ale vieții unor persoane singure, bolnave sau abandonate . Am urmărit stabilirea unei punți de legătură între cele două medii diferite și adaptarea comportamentului la cerințele grupului cu care vin în contact.

BIBLIOGRAFIE:

- Goleman, D. (2006). *Inteligența socială: noua ştiință a relațiilor umane* (2 ed.). (S. I. Relationships, Trans.) București: Curtea Veche.
- Manifestul pentru voluntariat în Europa 2006,
  Pe: https://www.cev.be/Documents/CEvManifesto_RO Programul uNv (united Nations volunteers), ONu, 1970.
  Pe: https://www.unv.org/fileadmin/docdb/ pdf/2007/NR034924

„ Valorificarea strategiilor educationale utilizate în prevenirea și combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii”

Prof. înv. Preșc. Pisică Rodica
Grădinița cu P.P. Nr.6, Brăila

Abandonul școlar și părăsirea timpurie a școlii sunt probleme semnificative care afectează sistemele de educație din întreaga lume. Aceste fenomene au consecințe negative pe termen lung asupra individului și societății în ansamblu. Cu toate acestea, există strategii educationale eficiente care au fost dezvoltate pentru a preveni și combate aceste probleme, punând accentul pe identificarea factorilor de risc și implementarea intervențiilor adecvate.

Identificarea factorilor de risc

Strategiile educationale eficiente în prevenirea și combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii încep prin identificarea factorilor de risc care contribuie la aceste fenomene. Printre acești factori se numără: mediul familial instabil, sărăcia, discriminarea, lipsa sprijinului emoțional și psihologic, absența resurselor educaționale, probleme de sănătate mintală și fizică, lipsa motivației școlare și lipsa perspectivei asupra viitorului.

Implementarea de strategii educationale

Odată ce factorii de risc sunt identificați, este crucială implementarea de strategii educationale eficiente pentru a preveni și combate abandonul școlar și părăsirea timpurie a școlii.

1.*Crearea unui mediu școlar sigur și incluziv*

Un mediu școlar care promovează siguranța și incluziunea este vital pentru reducerea abandonului școlar. Aceasta implică crearea unui climat pozitiv care să ofere suport emoțional, social și academic tuturor elevilor. În plus, promovarea diversității și acceptarea diferențelor este esențială pentru a asigura că toți elevii se simt parte a comunității școlare.

2. *Intervenții bazate pe individualitatea elevilor*

Este important ca strategiile educationale să fie adaptate nevoilor individuale ale elevilor. Aceasta poate implica identificarea și abordarea dificultăților de învățare, oferirea de suport pentru elevii cu probleme de comportament, sau furnizarea de consiliere și ghidare pentru cei care se confruntă cu probleme personale sau familiale.

3. *Dezvoltarea de programe de mentorat și consiliere*

Programele de mentorat și consiliere pot oferi un suport vital elevilor care se confruntă cu dificultăți în școală sau acasă. Aceste programe pot furniza modele pozitive pentru elevi și îi pot ajuta să își descopere potențialul, să-și stabilească obiective și să depășească obstacolele.

4. *Implicarea părinților și comunității*

Implicarea părinților și a comunității poate juca un rol semnificativ în prevenirea abandonului școlar. Comunicarea și colaborarea între școală, părinți și comunitate pot contribui la crearea unui suport extins pentru elevi și la identificarea și abordarea timpurie a problemelor.

5. *Adaptarea curriculumului școlar*

Îmbunătățirea relevanței și importanței curriculumului școlar poate contribui la menținerea motivației elevilor. Abordarea subiectelor care sunt relevante pentru interesele și experiențele elevilor poate crește implicarea și succesul în învățare.

6. *Promovarea educației non-formale și a învățării experiențiale*

Învățarea prin experiență și educația non-formală pot oferi oportunități alternative de învățare pentru elevii care se confruntă cu dificultăți în cadrul sistemului tradițional de învățământ.

7. *Monitorizarea și intervenția timpurie*
Colectarea și analiza datelor privind absenteismul școlar și rezultatele academice pot ajuta la identificarea elevilor cu risc crescut de abandon și la intervenția timpurie pentru a le oferi suport suplimentar.
8. *Integrarea tehnologiei în procesul educațional*
Utilizarea tehnologiei educaționale poate spori interesul și implicarea elevilor, oferindu-le noi modalități de acces la resurse educaționale și de învățare.

Beneficiile valorificării strategiilor educationale

Valorificarea strategiilor educationale în prevenirea și combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii aduce multiple beneficii atât elevilor, cât și societății în ansamblu. Prin implementarea acestor strategii, se pot obține următoarele avantaje:
- Creșterea ratei de absolvire a școlii
- Îmbunătățirea succesului academic al elevilor
- Reducerea inechității în educație
- Creșterea nivelului de calificare și inserția pe piața muncii
- Reducerea criminalității și a sărăciei în comunități
- Dezvoltarea unei societăți mai echitabile și prospere

Concluzie

În concluzie, valorificarea strategiilor educationale în prevenirea și combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii este esențială pentru a asigura succesul și bunăstarea viitoare a fiecărui individ și a societății în ansamblu. Abordarea acestor probleme necesită o atenție deosebită acordată factorilor de risc, precum și implementarea unor intervenții eficiente care să răspundă nevoilor elevilor în mod holistic. Prin adoptarea strategiilor educationale adecvate, putem construi un sistem educațional care să ofere șanse egale și să contribuie la dezvoltarea durabilă a societății.

PROVOCĂRI ALE ACTIVITĂȚII DIDACTICE – ELEVII CU CES

Profesor: Bobeică Roxana Luiziana
Școala Gimnazială ”Eroilor”, comuna Lipănești

Învățarea, creativitatea și interacțiunea umană se dezvoltă în școală și orice vârstă ar avea elevii noștri, ei trebuie să se simtă întotdeauna confortabil în sala de clasă, tocmai pentru a învăța și a evolua. Totuși, nu toți elevii au șanse egale. Elevii cu cerințe educaționale speciale pot fi dezavantajați în clasă dacă nu beneficiază de resursele adecvate, simțindu-se copleșiți sau pierduți.

Astfel, cea mai mare responsabilitate îi revine profesorului, care trebuie să gestioneze clasa de elevi. Acesta trebuie să adapteze activitățile școlare nevoilor individuale ale fiecăruia. Cadrele didactice trebuie să identifice aceste nevoi, să creeze un mediu incluziv, să aplice strategii eficiente de gestionare a comportamentului pentru a păstra un climat pozitiv în sala de clasă și, în același timp, să adapteze strategiile de predare pentru a răspunde diversității din clasa respectivă. Și pentru ca toate acestea să fie încununate de succes (iar copiii cu CES să aibă oportunitatea de a învăța alături de ceilalți copii), este extrem de util ca profesorii să colaboreze cu profesorul de sprijin pentru elevii cu CES pentru a elabora strategii personalizate de învățare pentru elevul respectiv, dar să și creeze un plan individualizat care să stabilească obiective clare și să abordeze nevoile sale specifice.

Problemele pot apărea oricând, iar una dintre situațiile provocatoare pe care le întâlnesc frecvent este aceea în care elevii cu cerințe educaționale speciale nu se pot concentra în timpul lecției sau nu pot sta liniștiți deoarece sunt distrași de obiecte din jurul lor, care, în mod obișnuit nu se află acolo (de exemplu, dezordinea după o oră de arte sau după pauza de masă). Pentru a mă asigura că atenția îmi este acordată, înainte de începerea orei îi rog pe elevi să așeze lucrurile la locul lor, implicându-i și pe cei cu CES, astfel încât să se simtă implicați, acceptați și puși în valoare. Astfel, păstrând sala de clasă organizată și curată poate ajuta la minimalizarea stresului și a distragerii atenției.

Atitudinea negativă a colegilor fără cerințe educaționale speciale și stereotipiile acestora față de cei cu CES pot cauza situații neplăcute la școală. Tot cadrul didactic are sarcina de a-i apropia pe elevi, de a găsi modalități prin care elevii să socializeze între ei, să-și descopere reciproc punctele forte, visurile și pasiunile. În acest fel toți elevii își dezvoltă abilitățile sociale și de comunicare, se pot inspira reciproc și pot da naștere unor prietenii care să dureze o viață.

Ritmul lent al elevilor cu cerințe educaționale speciale este o altă situație pe care cadrele didactice trebuie să o aibă în vedere și să o gestioneze corect. În acest caz, este necesar ca profesorii să dea dovadă de flexibilitate, astfel încât să răspundă tuturor metodelor de învățare ale elevilor; trebuie să exploreze diferite stiluri de predare și să le folosească pe cele potrivite unicității fiecărui elev. Cu cât sarcinile de lucru sunt mai simple și mai ușor de gestionat, cu atât elevii se vor descurca mai bine și mai repede; se evită astfel confuzia și frustrarea care se află deja pe lista provocărilor.

Activitatea de predare elevilor cu cerințe educaționale speciale este o provocare pentru fiecare profesor deoarece acest lucru presupune o abordare specială și adaptată nevoilor specifice ale fiecărui elev: de la niveluri de învățare diferite până la necesități speciale sau diferite stiluri de învățare.

Elevii cu CES au nevoi individuale și nu toți vor atinge cel mai înalt nivel de pregătire, însă în urma unui feedback pozitiv, în urma recompenselor oferite pentru progresele realizate (fie ele cât de mici) și dacă sunt permanent încurajați și susținuți, ei își pot depăși limitele și își pot îmbunătăți cunoștințele, abilitățile de comunicare și abilitățile sociale.

Bibliografie:

Westwood, P. (2018). Inclusive and adaptive teaching: Meeting the challenge of diversity in the classroom. New York: Routledge

ACTIVITĂȚILE EXTRAȘCOLARE ȘI ROLUL LOR ÎN FORMAREA ȘI EDUCAREA COPILULUI

Prof. înv. Primar LUPAȘ SIMONA-ANCA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ GIARMATA

Prin educaţie se urmăreşte formarea unei personalităţi în concordanţă cu cerinţele obiective ale societăţii, dar şi ale individului. Ca orice fenomen social, educaţia are în mod implicit şi un caracter istoric. Ea a aparut odată cu societatea, evoluează şi se schimbă în funcţie de transformările ce se produc în cadrul societăţii.

Cel mai important criteriu care impune si justifică educaţia permanentă este factorul social schiţat de accelerarea schimbărilor, dinamismului, mobilitatea profesiilor, evoluţia ştiinţelor, sporirea timpului liber, criza modelelor relaţionale si de viaţ, precum şi de creşterea gradului de democratizare a vieţii sociale. Necesitatea educaţiei este impusă şi de o serie de factori individuali cum ar fi necesitatea integrării dinamice a omului în societate, nivelul crescut al aspiraţiilor individuale, sentimentul demnitatii personale, nevoia de încredere în viitor şi în progres.

Aşadar, educaţia ca proces de modelare a personalităţii, realizat de familie, şcoală, societate are ca scop pregătirea copilului pentru viaţă. Autoeducaţia evidenţiează faptul că omul nu reprezintă un produs inert al unor forţe externe sau interne. Fiinţa umană este în mare măsură rezultatul voinţei proprii. Pregătirea pentru educaţie se realizează prin întreg procesul educaţional.

Educaţia permanentă este un sistem educaţional deschis, compus din obiective, conţinuturi, forme şi tehnici educaţionale, care asigură întreţinerea şi dezvoltarea continua a potenţialului cognitiv, afectiv şi acţional al personalităţii, al capacităţilor şi deprinderilor de autoeducaţie, formarea de personalităţi independente şi creative.

“Folosirea înţeleaptă a timpului liber este un produs al culturii şi al educaţiei”, afirma Bertrand Russel.

Trei factori pot influenţa pozitiv modul prin care îşi petrece copilul timpul liber: familia, şcoala prin profesori şi colegi şi societatea, prin mijloacele materiale aferente; precum şi mijloacele mass-media, inernetul, care sunt cele mai indrăgite de elevi.

Dintre mijloacele educaţiei pentru timpul liber se evidenţiază exemplul părinţilor, al profesorilor si colegilor, al personajelor pozitive din operele literare, filme, organizarea de competiţii, orele de dirigentie, cercurile de elevi, serbările şcolare, excursiile, drumeţiile, vizite la muzee, case memorile, vizionari de spectacole, turismul.

Timpul liber care reprezintă o parte din sistemul educativ, trebuie să asigure rezolvarea unor imperative din structura personalităţii: informarea şi formarea tânărului, recreerea şi divertismentul , satisfacerea si împlinirea unor opţiuni.

Rolul de esenţă în înţelegerea folosirii utile a timpului liber de către elev îl are familia, profesorul sau învăţătorul care trebuie să ştie să îmbine munca şi distracţia, acţiunile în masă cu cele de grup şi individuale, inoculând elevului experienţa necesară formării şi dezvoltării fizice şi spirituale pentru a avea succes şcolar şi pentru a-şi atinge aspiraţiile profesionale.

Ei au nevoie de acţiuni care să le largească lumea lor spirituală, să le împlinească setea de cunoaştere, să le ofere prilejuri de a se emoţiona puternic, de a fi în stare să iscodească singuri pentru a-şi forma convingeri durabile.

Activitatea în afara clasei şi cea extraşcolară trebuie să cuprindă masa de copii.

Creativitatea copiilor este stimulată încă de la vârsta preşcolară şi este continuată la şcoală.

Activităţile extraşcolare care contribuie la formarea şi educarea elevilor sunt:

Jocul care este esenţa şi raţiunea de a fi a copilăriei. El socializează, umanizează, realizează cunoaşterea realităţii. Jocul are rolul de a bucura, destinde, delecta, de a crea confort spiritual, de a compensa terapeutic neimplinirile individuale.Concursurile pe diferite teme sunt deosebit de atractive pentru cei mici. Ele demonstrează practic ce au învăţat copiii la şcoală, acasă, dezvoltă creativitatea şi presupun o cunoaştere aprofundată a materiei învăţate. Întrebările pot cuprinde interpretare, recitare, priceperi şi deprinderi practice

Serbarea şcolară – evalueaza talentul, munca şi priceperea colectivului clasei şi transformă în plăcere străduinţele acestuia şi ale fiecărui copil în parte. Elevul trebuie să aibă un loc bine definit în cadrul programului pentru a se simţi parte integrantă din el, să fie conştient că de participarea lui depinde reuţinta serbării.

Serbările şcolare se desfasoară cu diferite ocazii: la începutul şi sfârşitul anului şcolar, de Moş Crăciun, 8 Martie, 1Iunie, zile omagiale etc.

Repertoriul serbărilor trebuie să aibă conţinut acccesibil vârstei elevilor şi să cuprindă diverse forme de manifestare artistică, într-o concepţie echilibrată. Versul, muzica vocală cea instrumentală, gimnastica ritmică, scenetele scurte, pline de haz, armonios îmbinate asigură varietatea şi dinamismul spectacolului.

Excursia este o altă activitate deosebit de placută. Ea ajută la dezvoltarea intelectuală şi fizică a copilului, la educarea lui cetăţenească şi patriotică. Îl reconfortează pe elev, îi prilejuieşte însuşirea unei experienţe sociale importante, dar şi îmbogăţeşte orizontul cultural-ştiinţific. Prin excursii elevii îşi suplimentează şi consolidează instrucţia şcolară prin însuşirea de noi cunoştinţe.

Ea reprezintă finalitatea unei activităţi îndelungate de pregătire psihologică a elevilor care trebuie să înţeleagă prin excursie nu numai evadarea din atmosfera de muncă ci şi un act de ridicare a nivelului cultural.

Filmul – este o activitate foarte indrăgită de copii nu numai datorită fascinaţiei ci şi a dorinţei de a se afla în grupul prietenilor şi colegilor cu care să facă schimb de impresii. Trebuie să avem mare grijă atît ca părinţi dar şi ca dascăli ce filme vizionează ei şi cu cine merg. Emisiunile tv constituie un aport substanţial la lărgirea orizontului cultural-ştiinţific al elevului. Dacă în clasele mici sunt mult mai atraşi de „desene animate”, pe măsura înaintării lor în vârstă urmăresc şi alte emisiuni (filme cu caracter istoric, emisiuni legate de viaţa plantelor, a animalelor, divertisment, muzică).

Biblioteca şcolară – stimulează creativitatea şi îl pune pe copil în contact cu cărţi pe care nu le poate procura. Lectura îl ajută mult la dezvoltarea şi îmbogăţirea vocabularului cu cuvinte şi expresii frumoase pe care le poate folosi oriunde.

Trebuie avut în vedere că în ultimul timp elevii citesc mult mai puţin decât citeam noi sau decât cei care au terminat şcoala. Să facem în aşa fel încât să-i determinăm pe elevi să citească pentru dezvoltarea şi îmbogăţirea vocabularului.

Cartea citită în copilărie rămâne prezentă în amintire aproape toată viaţa şi îl influenţează asupra dezvoltării ulterioare a personalităţii lui.

Ca o concluzie pot afirma cî activităţile extracurriculare îşi au rădăcinile în orele de curs, contribuind la adâncirea şi completarea procesului de învăţamânt, la dezvoltarea înclinaţiilor şi aptitudinilor elevilor, la organizarea raţională şi plăcută a timpului liber.

BIBLIOGRAFIE:

Ţîrcovnicu Victor, Învăţământ frontal, Învăţământ pe grupe, E.D.P, Bucureşti, 1981
Radu T., Ezechil Liliana, Didactica. Teoria instruirii, Ed. Paralela 45, Piteşti, 2005
Cerghit Ioan, Metode de învăţământ, E.D.P, Bucureşti, 1980
Popescu, Pelaghia, Lecţii în spiritul metodelor active, E.D.P., Bucureşti, 1980
Călin, M. Educarea creativităţii, Ed. All, Bucureşti, 1996

Relaţia de consiliere educaţională, ca relaţie de comunicare şi incluziune socială

Prof. Fricosu Ionelia
Şcoala Gimnazială Nr. 2, 2 Mai – Constanţa

“Cât de bine comunicăm este determinat nu de cât de bine vorbim, ci de cât de bine suntem înţeleşi.” (Andy Grove)

În sistemul social de educaţie şi învăţământ, cadrul didactic se raportează la cei pe care îi educă, desfăşurând o muncă de creştere şi dezvoltare, de conducere şi direcţionare. Prin activitatea sa, el contribuie la formarea şi dezvoltarea elevului. De aceea, cadrul didactic trebuie să manifeste o mare grijă în atitudinea lui faţă de elevi şi faţă de alegerea strategiilor folosite.

Altfel spus, cadrul didactic trebuie să renunţe la rolul de atotştiutor şi să accepte rolul de însoţitor competent, de consilier tehnic şi afectiv, de persoană cu experienţă, dispusă să împărtăşească din aceasta.

Profesorul devine sfătuitor, membru al colectivităţii şi participant la viaţa grupului şcolar, sursă de competenţă şi tehnician în problemele afective ale elevilor. Repertoriul său comportamental are cerinţa de a recepta sensul schimbării şi al încorpora în stilul său profesional-didactic. De aici şi rolul esenţial al ***consilierii educaţionale sau psihopedagogice*** pentru buna desfăşurare a actului educativ.

Consilierea ducaţională / consilierea psihopedagogică definită ca **„**ansamblu de acţiuni psiho-pedagogice destinate copiilor, adolescenţilor, părinţilor şi educatorilor; explică motivele unor probleme educaţionale - abateri comportamentale, deficienţe relaţionale din familie, probleme de învăţare; oferă repere psiho-educaţionale pentru sănătatea mentală, emoţională, fizică, socială şi spirituală a copiilor şi adolescenţilor; previne manifestarea unor probleme socio-educaţionale diverse”(Moraru, M., 2000, p. 10) vine ca apanaj al acestei relaţii pedagogice, oferind suport emoţional şi apreciativ în funcţie de nevoie.

Comunicarea este o caracteristică esenţială a fiinţei umane, un sistem de înţelegere între oameni, un proces de transferare de informaţii. Termenul ***comunicare*** îşi are rădăcina în limba latină *communis, communico* - ***a face ceva împreună, a pune împreună, a amesteca, a uni.***

Actul comunicaţional trebuie, astfel, privit ca o unitate a informaţiei cu dimensiunea relaţională, aceasta însăşi fiind purtătoare de informaţii. După codul folosit de către profesori şi elevi se diferenţiază comunicarea: *verbală, nonverbală, paraverbală.*

Totodată, acesta este un act interactiv în care simultan cei doi locutori –profesorul şi elevii – transmit şi recepteaz informaţii; comunicarea se „reglează şi autoreglează cu ajutorul unor retroacţiuni” (feed-back-ul şi feed-back-forward).

Profesorul şi elevul comunică prin tot ceea ce exteriorizează, începând cu prezenţa fizică şi continuând cu vorbele rostite, până la cel abia perceptibil zâmbet îngăduitor sau tăcere. Orice comportament al fiecăruia dintre cei doi termeni ai relaţiei are valoare de mesaj. Nu numai ceea ce spune educatorul, ci tot ceea ce face el în contextul educaţional sau extraşcolar dar tangent, este recepţionat de elevi şi are influenţă asupra lor.

Cunoscând particularităţile de vârstă şi individuale ale elevilor, observând atent posibilităţile lor, prevăzând dificultăţile pe care le-ar putea întâmpina aceştia, sesizând cât mai de timpuriu orice manifestare de pierdere a ritmului de muncă, orice fel de neajunsuri în însuşirea cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor, alături de cunoașterea cerințelor educaționale speciale ale unora dintre elevi și nevoia de adaptare a programei și de integrare eficientă a acestora în grupul clasei, învăţătorul îşi asigură premisele unei intervenţii eficiente în dirijarea evoluţiei şcolare a fiecărui elev, în funcție de nevoile individuale de educație și cerințele educaționale speciale cu care elevul se confruntă.

Trăsăturile consilierii educaţionale/psihopedagogice

În sens larg, consilierea psihopedagogică este o componentă importantă a procesului educaţional, oferind asistenţă şi suport psihopedagogic elevilor şi părinţilor, în scopul dezvoltării personale şi prevenţiei situaţiilor de criză socio-educaţională.

În sens restrâns, consilierea psihopedagogică este implicată în relaţia educaţională profesor-elevi și raporturile educative pe care aceștia le au.

Sarcina consilierii psihopedagogice nu este aceea de a instrui, ci ***de a oferi un demers educativ-formativ specific, centrat pe elev*** (Moraru, M., 2000, p. 14).

Consilierea trebuie să îndeplinească acele condiţii care sunt esenţiale pentru aceste tipuri de activităţi.

Trăsăturile definitorii ale consilierii psihopedagogice sunt următoarele:

- ✓ este un proces de dezvoltare personală, profesională şi socială;
- ✓ urmăreşte valorificarea capacităţilor şi disponibilităţilor necesare adaptării la solicitările psiho-sociale (de învăţare, de relaţionare, de autocontrol, de comunicare etc.);
- ✓ identifică posibile obstacole în procesul dezvoltării elevului: dizabilităţi, traume, probleme psiho-sociale: sărăcie, violenţă, abuz etc.;
- ✓ asigură suport psiho-educaţional părinţilor şi copiilor pentru compensarea unor deficienţe;
- ✓ implică responsabilitatea consilierului atât faţă de cel consiliat cât şi faţă de şcoală;
- ✓ are un rol proactiv: oferă soluţii, construieşte proiecte de dezvoltare personală sau socio-profesională;
- ✓ conduce la optimizarea relaţiei pedagogice și promovează incluziunea școlară și socială.

Ca tip de activitate analizată de la aspectele sale generale până la cele particulare consilierea este: relaţie, comunicare, conversaţie, sfătuire, intervenţie.

Tehnologia procesului de consiliere este alcătuită din tehnici, metode, procedee, modalităţi de lucru psihologice (de exemplu conversaţia), pedagogice (de exemplu problematizarea), sociologice (de exemplu cooperarea), psihoterapeutice (de exemplu jocul de rol, psihodrama) de natură cognitiv-comportamentală, centrate pe probleme şi soluţii, de durată relativ scurtă. Specificul acestei tehnologii constă în caracterul ei creativ şi activ-participativ.

Tehnologia procesului de consiliere este alcătuită din tehnici, metode, procedee, modalităţi de lucru psihologice (de exemplu conversaţia), pedagogice (de exemplu problematizarea), sociologice (de exemplu cooperarea), psihoterapeutice (de exemplu jocul de rol, psihodrama) de natură cognitiv-comportamentală, centrate pe probleme şi soluţii, de durată relativ scurtă.

Specificul acestei tehnologii constă în caracterul ei *creativ şi activ-participativ*. Astfel fie că se adresează lucrului cu un subiect educaţional, fie cu un grup, sau cu toată clasa, cele mai eficiente metode, tehnici şi procedee de consiliere educaţională ar putea fi clasificate astfel:

✓ ***Metode:*** observaţia; conversaţia euristică; problematizarea; brainstorming-ul; cooperarea; psiho-drama; dezbaterea în grupuri şi perechi; studiul de caz; exerciţii de învăţare; elaborarea de proiecte; elaborarea de portofolii; jocul de rol; ciorchinele; masa rotundă;bulgărele; etc.

✓ ***Tehnici:*** activităţi ludice; completarea de fişe de lucru şi scări de autoevaluare; vizionarea de filme şi comentarea lor; completarea unor teste şi imagini; jocuri experimentale; realizarea de colaje şi postere.

✓ ***Procedee:*** reflexia; argumentarea; desenul; lista de probleme; lista cu soluţii; ascultarea activă; empatia; acceptarea necondiţionată; congruenţa; parafrazarea; sumarizarea; feed-back-ul.

Activitatea ludică *(jocul cu toate formele lui)* este una dintre cele mai eficiente modalităţi de exprimare, antrenare şi dezvoltare a personalităţii elevilor. Spre deosebire de învăţare sau muncă care au scopuri şi obiective bine determinate, jocul oferă un grad mare de libertate persoanei, de antrenament funcţional şi dezvoltare a personalităţii.

Aceste activităţi se folosesc în scopul realizării unei atmosfere relaxante, care să faciliteze abordarea unor teme mai complexe. Totodată ele ajută la spargerea barierelor în relaţionarea interpersonală şi în comunicare. Exerciţiile facilitatoare, numite şi exerciţii de “încălzire” sunt utilizate în general la începutul oricărei ore de consiliere pentru cunoaşterea, autocunoaşterea, înţelegerea, colaborarea dintre membri grupului.

Trebuie să reţinem că nici o metodă nu este perfectă. Important este adaptarea metodei sau tehnicii utilizate la obiectivele pe care le urmărim. Dacă obiectivele activităţii sunt neclare şi confuze, atunci nici metodele utilizate nu vor avea efectul dorit. Rolul profesorului consilier este să-l ajute pe elev sa găsească cele mai relevante informaţii pentru ca acesta să poată lua decizii responsabile.

Profesorul este un catalizator şi facilitator al procesului de dezvoltare personală a copilului şi adolescentului, abilitând astfel elevul să găsească soluţii proprii la problemele cu care se confruntă.

CONCLUZII

“La început a fost cuvântul...”

Nu există consiliere fără comunicare, aşa cum nu există educaţie fără elevi. Doar comunicând eficient putem consilia educaţional elevii şi părinţii, atât în cadrul orelor de consiliere cu aceştia, cât şi în cadrul fiecărei ore de curs, atunci când este nevoie.

Aşadar, comunicarea este un element cheie în procesul de consiliere și integrare educațională a elevilor. Relaţiile de comunicare au o importanţă deosebită, deoarece acestea conferă procesului valoarea unei intervenţii educaţionale complexe, bazate pe un limbaj didactic care determină în structura personalităţii elevului modificări de natură cognitivă, afectivă, atitudinală, acţională.

Din punct de vedere al cadrului didactic, discutăm despre cunoaşterea: tipurilor de activităţi, managementul informaţiilor, metode şi tehnici de consiliere educaţională, elemente de design şi proiectare a activităţilor, modalităţi de selecţie a conţinuturilor, cunoaşterea caracteristicilor de vârstă corelate cu nevoile specifice ale grupului de elevi în general şi ale copiilor cu CES în articular.

Consilierea sprijină orientarea elevilor şi părinţilor în activităţile şcolare dar şi în cele extraşcolare, prin ajutorare, prin sfaturi, prin orientarea culturală şi axiologică a acestora.

BIBLIOGRAFIE

- Băban, A., *Consiliere educaţională, Ghid metodologic pentru orele de dirigenţie şi consiliere*, Cluj-Napoca, 2001.
- Moraru, M., *Consiliere psihopedagogică*, Ed. Ovidius University Press, Constanţa, 2013
- Roho, M., *Creativitatea şi inteligenţa emoţională*, Ed. Polirom, Iaşi, 2001.
- Universitatea de Vest din Timişoara, *Revista de psihologie aplicată, Revista Centrului de Studii şi cercetări psihologice – anul 2*, nr. 1, 2000.

STRATEGII DIDACTICE ÎN CONTEXTUL EDUCAȚIEI INCLUZIVE

Prof.înv.primar, Buliga Iozefina
Școala Gimnazială ”Mihail Sadoveanu” Galați

Educația incluzivă este cea mai eficientă modalitate de a oferi tuturor copiilor o șansă echitabilă de a merge la școală, de a învăța și de a-și dezvolta competențele de care au nevoie pentru a se dezvolta. Aceasta se concentrează pe integrarea tuturor elevilor, indiferent de abilități, dizabilități, origini socio-economice sau culturale, într-un mediu de învățare comun.

Fiecare cadru didactic, a încercat să găsească la un moment dat, răspunsul la întrebări de genul: De ce nu toți elevii mei progresează în același fel? Cum pot eu să-i ajut pe toți să înțeleagă? Cum pot să-i ajut pe cei care învață mai greu? Un prim pas în oferirea răspunsurilor la aceste întrebări stă în faptul că trebuie să acceptăm, în primul rând, diversitatea dintr-o clasă, faptul că fiecare elev are propriile sale capacități intelectuale, diferite de cele ale altor colegi, că fiecare are propriu stil de învățare și fiecare are nevoile sale în privința asimilării de informații.

Un rol important în cadrul școlii incluzive îl are pedagogia și învățarea centrată pe elev. Acest lucru implică adaptarea curriculumului și metodelor de predare la capacitatea și nevoia fiecărui elev în parte.

Creșterea numărului de elevi cu CES, la momentul actual, reprezintă o problemă care necesită atenție, dar și o aplecare sporită din partea cadrelor didactice, în găsirea soluțiilor, aplicarea corectă a strategiilor în predare-învățare-evaluare, astfel încât acești copii să se poată integra în societate, să devină independenți în viața de zi cu zi.

Aplicarea strategiilor incluzive permit elevului cu nevoi speciale să participle la experiențe de învățare echitabile, asemeni celorlalți colegi. Acest lucru se realizează prin efectuarea de ajustări în ceea ce privește modul de evaluare sau de învățare. Incluziunea educațională a copiilor cu CES este în cel mai direct mod legată de organizarea și furnizarea suportului aditional de învățare, acesta având diferite forme, tipuri, modalități de abordare. Acesta se întemeiază pe o serie de principii de bază, de care urmează să țină cont responsabilii cu organizarea/realizarea activităților de suport :

- Promovarea și realizarea unor politici instituționale coerente și efective
- Intervenția timpurie intensivă
- Prevenirea eșecului școlar
- Direcționarea resurselor către elevii care au cele mai mari necesități
- Colaborarea între actorii relevanți, implicarea lor.

Valoarea educaţiei incluzive, pentru orice elev, constă în faptul că este împreună şi poate să colaboreze cu ceilalţi copii. Copiii cu cerinţe speciale au nevoie de sprijin. De aceea, ei nu vor avea decât de câştigat dacă activitatea de predare este orientată către nevoile lor speciale. Profesorii trebuie

să pornească în rezolvarea problemelor din clasă de la următoarele acțiuni care determină maniera incluzivă:

1.Legate de elev:

- cunoașterea individualității în mod global și pe anumite componente care dovedesc nevoia de intervenție
- detectarea ariilor de dificultate în special când acestea sunt intermitente și temporale

2.Legate de grup:

-cunoașterea relațiilor din clasa sa

-folosirea tehnicilor de negociere, cooperare, colaborare, comunicare în activitățile de grup

3. Legate de propria sa persoană (cadrul didactic)

- să-și folosească experiența într-un mod reflexiv și empatic
- să folosească colaborarea cu ceilalți profesori și cu managerul școlii
- să se informeze permanent de practici și teorii noi pe care să le implementeze în activitățile sale

Analizând particularitățile specifice procesului de învățare a copiilor cu diferite tipuri de deficiență, se ajunge la concluzia că una dintre calitățile esențiale ale curriculum-ului școlar vizează un grad cât mai mare de flexibilitate. Pentru aceasta este nevoie ca formularea obiectivelor, stabilirea conținuturilor instruirii, modalitățile de transmitere a informațiilor în clasă și evaluarea elevilor să se facă diferențiat.

Cele mai utile metode și tehnici de sprijinire a învățării pentru elevii cu cerințe speciale sunt:

- asigurarea unui climat sociofectiv favorabil învățării
- învățarea de la copil la copil
- colaborarea între elevi la activitățile de predare-învățare
- parteneriatul cu părinții în învățare
- comunicarea cu alți specialiști din afara școlii
- perfecționarea formelor de învățare
- cunoașterea și analiza conduitei de învățare specifice fiecărui elev
- evaluarea continuă a învățării- fiecare cadru didactic să manifeste o atitudine și o conduită flexibilă în timpul activităților de predare, învățare favorabilă unei evaluări permanente, concretizate în disponibilitatea de a asculta toate răspunsurile și a aprecia fiecare intervenție a elevilor

Metodele de predare-învățare trebuie să fie selectate în raport cu scopul și obiectivele activității didactice, conținutului lecției și obiectivele și particularităților elevilor (vârsta, nivelul dezvoltării psihice, tipul și gradul deficiențelor/tulburărilor, tipul de percepție al elevilor- analitic sau sintetic), stilul de lucru al educatorului. În activitățile didactice destinate elevilor cu cerințe educaționale

speciale, se pot folosi metode expozitive (povestirea, expunerea, explicația, descrierea), dar trebuie respectate anumite cerințe:

- să se folosească un limbaj adecvat, corespunzător nivelului comunicării verbale
- prezentarea să fie clară, precisă, concisă
- ideile să fie sistematizate
- să se recurgă la procedee și materiale intuitive
- să se antreneze elevii prin întrebări de control pentru a verifica nivelul înțelegerii conținuturilor de către aceștia și pentru a interveni cu noi explicații atunci când se impune acest lucru.

Pentru elevii cu deficiențe mintale, utilizarea povestirii ca metodă didactică, trebuie să fie însoțită de suport ilustrativ (imagini sugestive sau filmate) deoarece este captată mai ușor atenția și este facilitată implicarea afectiv-emoțională a elevilor în sevențele lecției. Experiența practică a demonstrat eficiența îmbinării metodelor interogative cu celelalte metode expozitive, demonstrative, activ-participative, înlăturându-se monotonia și stimulându-se gândirea și concentrarea atenției, condiții necesare în obținerea succesului la elevii cu cerințe educaționale speciale.

Metoda simulării (bazată pe jocul didactic și dramatizare) poate fi aplicată cu succes atât în ceea ce privește conținutul unor discipline(dramatizarea unor lecții), cât și în formarea și dezvoltarea comunicării la elevii cu deficiențe mintale și senzoriale. Implicarea lor în ”jocuri de rol” care să simuleze situații de viață reale (” La cumpărături”, ”La bibliotecă”, ”La doctor”, etc.), trezesc motivația și participarea activă, emoțională a elevilor, constituind totodată un mijloc de socializare și interrelaționare cu cei din jur.

Metoda demonstrației ajută elevii cu dizabilități să înțeleagă elementele de bază ale unui fenomen sau proces. Alături de această metoda, execițiul, reprezintă o metodă cu o largă aplicabilitate în educația specială, mai ales în activitățile de consolidare a cunoștințelor și de formare a deprinderilor.

În aplicarea strategiilor centrate pe elev, cadrul didactic trebuie să aibă în vedere în activitatea desfășurată, următoarele lucruri:

- corelarea modului de predare cu modul de învățare al elevului
- prezentarea informațiilor într-o manieră structurată și organizată, care să creeze premisele învățării
- elaborarea unei variante de structurare a temei, care să le ofere elevilor o viziune sistemică și să le faciliteze identificarea modului în care diferite părți ale materialului se corelează, (inter)relaționează și ierarhizează
- să se asigure că procesul de predare, învățare și evaluare nu se rezumă doar la furnizarea de informații ci sprijină/îndrumă/ajută elevii să învețe și să gândească

- să încurajeze elevii să reflecteze la materialul prezentat, să-l integreze în propriul sistem cognitiv, să-l relaționeze cu ceea ce ei cunosc deja, să încerce să dea sens noii cunoașteri în propria lor viziune, să identifice posibilități de aplicare și valorificare a ei în viitor
- să-i stimuleze să reflecteze asupra propriului proces de cunoaștere, astfel încât să devină conștienți de punctele lor tari, dar și de cele slabe.

Efortul susținut și colaborativ al tuturor factorilor implicați în formarea, educarea și dezvoltarea copilului cu cerințe educaționale speciale va duce la integrarea cu succes a acestuia în comunitatea din care face parte.

Bibliografie:

- Alois, Gherghuț, Educația incluzivă și pedagogia diversității, Editura Polirom, București, 2016
- Alois, Gherghuț, Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale- strategii diferențiate și incluzive în educație, Editura Polirom, București, 2006.

MATEMATICA ÎN VIAȚA COTIDIANĂ

Profesor: BURLACU MĂDĂLINA
Liceul Teoretic Ștefan cel Mare, Rm. Sărat, județul Buzău

”Matematica este regina științelor” (*Carl Friederich Gauss*)

Matematica este în general definită ca știința ce studiază relațiile cantitative, modelele de structură (relații calitative), de schimbare și de spațiu. În sens modern, matematica este investigarea structurilor abstracte definite în mod axiomatic folosind logica formală.

Istoria matematicii nu are un început clar definit, însă apariția acesteia este strâns legată de evoluția omului. Este posibil ca oamenii să-și fi dezvoltat anumite abilități matematice încă înainte de apariția scrierii

Din punct de vedere istoric, ramurile majore ale matematicii au derivat din necesitatea de a face calcule comerciale, de a măsura terenuri și de a predetermina evenimente astronomice cu scopuri agriculturale. Aceste domenii specifice pot fi folosite pentru a delimita în mod generic tendințele matematicii până în ziua de astăzi, în sensul delimitării a trei tendințe specifice: studiul structurii, spațiului și al schimbărilor.

Cu toți știm că matematica a avut un efect asupra omenirii încă din antichitate. Matematica este știința creatoare, fără de care nu am avea astăzi acces la internet, telefoane, televizoare, deci trebuie să-i fim recunoscători.

Matematica este disciplina care, prin însăşi esenţa ei de ştiinţă a structurilor creatoare de modele şi limbaje ştiinţifice ale realităţii, ce foloseşte cu precădere modele analogice poate şi are menirea de a forma o gândire investigatoare, creatoare, o apropiere de necunoscut printr-un adevărat stil de cercetare.

Matematica este folosită în viața de zi cu zi, în lucruri simple, când spunem cât este ora sau când facem cumpărături, din ce în ce mai mult în științele sociale, economie, industrie cât și în companiile ce au nevoie de cercetare și planificare.

Chiar și animalele și insectele o folosesc în viața lor cotidiană: melcii în cochiliile lor, păianjenii în pânzele lor, albinele pentru a-și construi hexagonalele adăposturi.

Matematica este una dintre cele mai importante materii studiate în școală. Rolul ei este de a forma un raționament, o gândire mai analitică și de a vedea lucrurile în perspectivă. În principiu, matematica îți dezvoltă capacitățile cognitive, te poate ajuta să iei anumite decizii optime pentru tine în viață.

Matematica este nu numai interesantă şi frumoasă, ea nu oferă numai bucurie, ci este şi utilă. Matematica îşi dovedeşte importanţa deosebită participând cu mijloace proprii la dezvoltarea personalităţii nu numai sub aspect intelectual, ci şi sub aspect estetic şi moral, motiv pentru care se completează foarte bine cu alte discipline cum ar fi: literatura, muzica, arta.

Însă toate aceste lucruri nu pot exista fără o motivație personală, fără înțelegerea conștientă a importanței matematicii în viețile noastre cotidiene. Una dintre cele mai grele misiuni ale profesorului este să explice elevilor săi importanța fundamentală a noțiunilor matematice și existența lor permanentă în jurul nostru.

Matematica, prin înaltul său grad de abstractizare și generalizare, prin capacitatea sa de sinteză, de contragere a esențelor și de exprimare a lor cu ajutorul simbolurilor dobândește tot mai mult atributele pluridisciplinarității. A crescut roul ei de știință interdisciplinară și a sporit posibilitatea de aplicare în aproape toate științele.

Așadar, matematica are un rol decisiv în multe domenii de activitate, de aceea e bine ca în cadrul lectiilor de matematică profesorii să le prezinte elevilor și partea practică a acesteia, și nu să-i îndemne doar la memorarea unor formule, întrucât, evident, le dispare motivația de a o învăța.

Prin rezolvarea de probleme elevii își formează deprinderi eficiente de muncă intelectuală, care se vor reflecta pozitiv și în studiul altor discipline. Rezolvarea problemelor de matematică contribuie la clarificarea, aprofundarea și fixarea cunoștințelor învățate la acest obiect de studiu.

Experiența spune că învățarea matematicii este mai ușoară și mai plăcută dacă se folosesc activități matematice și jocuri. Puzzle-urile matematice și jocurile încurajează și atrag o atitudine deschisă printre tineri și ajută la dezvoltarea clarității gândirii.

Oriunde am privi, găsim dovezi palpabile ale prezenței matematicii în viața noastră. Este misiunea noastră să îi facem pe copii să înțeleagă și îndrăgească acest domeniu și beneficiile matematicii în viețile noastre.

Bibliografie:

V., Barbu, I., Tomescu-Pagini din istoria matematicii românești, Editura Academiei române, 2018;

L., Burtan-Rolul intuiției în matematică, Editura Sapnaa Art, 2020;

C., Câmpeanu-Jocul didactic mathematic, Editura Rovimed, 2017.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ – “FIECARE COPIL CONTEAZĂ”

Prof. înv. primar Gavrilenco Mihaela Cristina
Școala Gimnazială Nr. 84

Introducere

Educația incluzivă reprezintă un concept fundamental în dezvoltarea unui sistem educațional echitabil și just. Aceasta se bazează pe ideea că fiecare copil, indiferent de abilități, origine sau circumstanțe, merită o șansă egală la educație și dezvoltare personală. Acest referat explorează principiile educației incluzive, beneficiile acesteia, și analizează diverse inițiative și strategii implementate pentru a asigura că fiecare copil contează.

Educația incluzivă este un proces care urmărește să răspundă diversității tuturor elevilor prin crearea unor medii de învățare care să fie flexibile și adaptabile nevoilor individuale.

Principiile de bază ale educației incluzive

- Modernizarea infrastructurii școlare pentru a fi accesibilă tuturor elevilor, inclusiv celor cu dizabilități fizice este esențială. Acest lucru include instalarea rampelor, a ascensoarelor și a echipamentelor adaptate.
- Accesibilitatea**:** asigurarea că toți elevii au acces la resursele educaționale necesare.
- Participarea**:** crearea unui mediu în care fiecare elev este încurajat și sprijinit să participe activ.
- Acceptarea diversității**:** recunoașterea și valorizarea diferențelor individuale ca un atu și nu ca o barieră.
- Echitatea**:** oferirea de oportunități egale pentru toți elevii, indiferent de diferențele lor.

Beneficiile educației incluzive

✓ Beneficii pentru elevi

- Dezvoltare socială**:** educația incluzivă favorizează interacțiunea dintre elevii cu nevoi diferite, contribuind la dezvoltarea empatiei și a abilităților sociale. Elevii învață să colaboreze, să comunice eficient și să respecte diversitatea. Aceste experiențe sunt esențiale pentru dezvoltarea lor emoțională și pentru formarea unor relații sănătoase în viitor.
- Cresterea respectului de sine**:** elevii cu nevoi speciale care sunt incluși într-un mediu educațional obișnuit se simt acceptați și valorizați. Aceasta contribuie la creșterea respectului de sine și a motivației lor, ceea ce poate avea un impact pozitiv asupra performanțelor academice și a comportamentului.

- ✓ Beneficii pentru profesori
  - Îmbunătățirea abilităților pedagogice**:** predarea într-un mediu incluziv dezvoltă competențe variate ale profesorilor.
  - Satisfacția profesională**:** profesorii se simt mai împliniți când văd progrese la toți elevii.
- ✓ Beneficii pentru comunitate
  - Coeziune socială**:** promovarea incluziunii în școli poate reduce discriminarea și poate contribui la o societate mai echitabilă.
  - Economie pe termen lung**:** investiția în educația incluzivă poate reduce costurile asociate cu excluziunea socială și inegalitățile.

Inițiative și strategii pentru o educație incluzivă

- ➢ Programe educaționale

- Curriculum flexibil**:** adaptarea curriculum-ului pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor.
- Tehnologii asistive**:** utilizarea tehnologiei pentru a sprijini învățarea elevilor cu dizabilități.

- ➢ Formarea profesorilor

- Programele de formare continuă pentru cadrele didactice sunt esențiale pentru a le pregăti să gestioneze diverse nevoi educaționale. De exemplu, cursurile de formare în educație incluzivă, organizate de ministere sau organizații non-guvernamentale, ajută profesorii să adopte metode de predare adaptate fiecărui elev.
- Resurse și suport**:** accesul la resurse educaționale și suport continuu pentru profesori.

- ➢ Implicarea părinților și a comunității

- Parteneriate cu părinții**:** crearea unor relații strânse cu părinții pentru a asigura sprijinul necesar acasă.
- Colaborare cu organizații locale**:** implicarea organizațiilor non-profit și a altor instituții în promovarea educației incluzive.
- Universitățile joacă un rol crucial în formarea inițială a cadrelor didactice. Prin colaborări cu instituțiile de învățământ superior, școlile pot beneficia de programe de practică și stagii care pregătesc viitorii profesori pentru a lucra într-un mediu incluziv.

Provocări și perspective

- ➢ Provocări în implementarea educației incluzive

- Resurse insuficiente**:** lipsa de resurse financiare și materiale adecvate.
- Resistență la schimbare**:** atitudini conservatoare și lipsa de suport din partea unor membri ai comunității școlare.

- ➢ Perspective și direcții viitoare

- Inovație și cercetare**:** promovarea inovației și a cercetării în domeniul educației incluzive.

- Politici sustenabile**:** dezvoltarea de politici sustenabile care să sprijine pe termen lung educația incluzivă.

➢ **Concluzii**

Educația incluzivă este esențială pentru dezvoltarea unui sistem educațional echitabil și just, care să valorizeze fiecare copil. Prin implementarea unor politici clare, programe educaționale adaptabile, formarea continuă a profesorilor și implicarea activă a părinților și a comunității, putem asigura că fiecare copil are acces la o educație de calitate. Inițiativele prezentate în acest referat demonstrează că, deși există provocări, beneficiile educației incluzive sunt semnificative și de lungă durată.

EDUCATIA OUTDOOR

EDUCATOARE :NAIPEANU MADALINA
GRADINITA CU PROGRAM NORMAL NR.9-GIURGIU

Educația de tip outdoor este o formă organizată de învățământ care îl pregătește pe copil pentru viață și care se desfășoară în aer liber. „Pe copil îl educă tot ce îl înconjoară: câmpul, pădurea, râul, marea, munţii, rândunelele, cucul. Faceţi tot posibilul ca şi copiii dumneavoastră să iubească tot ce-i înconjoară, pentru că fără dragostea f%aţă de natură şi animale omul nu poate să simtă din plin, ceea ce numim, cu cel mai minunat dintre cuvinte – VIAŢA.” Copiii care stau din ce în ce mai mult în casă în faţa monitoarelor de orice fel, cunosc natura numai din „poze” şi din filme. Este momentul şi avem obligaţia de a-i scoate „afară”. Este motivul pentru care de câţiva ani a apărut conceptul de activitate outdoor, ca alternativă pentru educaţia formală, tradiţională. Există mai multe accepţiuni pentru termenul de outdoor, cea mai simplă fiind aceea de activitate în aer liber, în afara spaţiului instituţional al şcolii. Un aspect important al educaţiei outdoor este acela că răspunde atât nevoilor de bază ale individului, cât şi celor care îl particularizează în grupul din care face parte: Nevoia de a fi respectat – derularea de diferite activități în aer liber încurajează copilul să se simtă în largul său, astfel el va fi mult mai deschis, va comunica,își va exprima propriile opinii, se va simți băgat în seamă și va simți ca deciziile sale contează pentru ceilalți; copiii pot fi consultați cu privire la diferite jocuri sau activități. Nevoia de a fi responsabil – activităţile outdoor permit copilului oportunitatea de a primi diferite sarcini, responsabilităţi pentru atingerea scopului propus (spre exemplu dacă se optează pentru o activitate de ecologizare, un copil poate primi sarcina de a curăţa pomii, un altul sarcina de a uda florile, important este însă, ca prin comunicarea cu copilul, profesorul să-i transmită acestuia sentimentul că mediul va fii mai curat, astfel el va conştientiza că are o responsabilitate faţă de protejarea mediului).

Obiectivele generale ale educaţiei outdoor sunt:

Dezvoltarea abilităţilor socio-personale: îmbunătăţirea spiritului de echipă, îmbunătăţirea relaţiilor sociale, dezvoltarea competenţelor de conducere, etc Dezvoltarea abilităţilor de management: organizare, coordonare, evaluare, atât a celor care o aplică, cât şi elevilor.

Caracteristicile cheie ale educatiei outdoorsunt:

-ofera posibilitatea contactului direct cu natura,in conditiile in care protectia mediului reprezinta un subiect de interes mondial iar urbanizarea masiva a produs un efect nociv asupra mediului si prin faptul ca oamenii nu constientizeaza impactul pe care actiunile lor non-ecologice le au asupra mediului.

-reprezinta o puternica sursa de experienta de invatare,beneficiind de un mediu relaxant ,liber si fara constrangeri.

-poate oferii copiilor nenumarate provocari,astefel ca procesul de educare devine puternic.

-asigura dezvoltarea spiritului de echipa,cresterea gradului de participare activa.

-ofera un cadru stimulativ de invatare prin varietatea mediului.

-ofera un mediu relaxant si motivant in functie de problema identificata ,deoarece permite escaladarea unor nivele inalte de imaginatie in vederea obtinerii rezultatelor propuse.

Educaţia incluzivă, calea de acces la educaţie de calitate pentru toţi copiii

Cojocariu Iuliana,
Creşa Neghiniţă, Bucureşti

Educația incluzivă este un concept fundamental în societatea noastră, care se axează pe acceptarea și încurajarea diversității în mediul educațional. Aceasta presupune oferirea posibilității tuturor copiilor, indiferent de abilitățile și nevoile lor, de a avea acces la o educație de calitate.

Educația incluzivă este esențială pentru fiecare copil, deoarece fiecare copil contează și merită oportunitatea de a învăța și de a se dezvolta la potențialul său maxim. O educație incluzivă recunoaște diversitatea și individualitatea fiecărui copil și se asigură că toți copiii beneficiază de un mediu educațional stimulant și susținut. Este responsabilitatea noastră să asigurăm că toți copiii sunt incluși în sistemul educațional și că li se oferă sprijinul necesar pentru a-și atinge potențialul maxim

Inițiativele pentru o educație incluzivă pot include ajustarea curriculumului pentru a se potrivi cu nevoile și interesele individuale ale fiecărui copil, oferirea de sprijin și resurse suplimentare pentru copiii cu nevoi speciale, precum și promovarea unei culturi a acceptării și a respectului pentru diversitatea umană în cadrul comunităților școlare. Ele sunt esențiale pentru a asigura că niciun copil nu este marginalizat sau exclus din procesul educațional. Acestea pot include implementarea unor politici și programe care promovează diversitatea și integrarea, formarea cadrelor didactice în domeniul educației incluzive, facilitarea accesului la resurse, precum și sensibilizarea comunității și promovarea unei culturi a acceptării și respectului reciproc.

Prin aceste inițiative, putem crea un mediu educațional în care fiecare copil se simte valorizat, susținut și încurajat să-și dezvolte abilitățile și să-și atingă potențialul maxim. Astfel, putem contribui la construirea unei societăți mai echitabile și incluzive, în care diversitatea este privită ca o resursă și nu ca o limitare. În acest sens, ar trebui să se aibă în vedere următoarele aspecte:

1. Crearea unor programe de formare și instruire pentru profesori care să îi ajute să își adapteze metodele de predare și evaluare pentru a ține cont de nevoile diferite ale elevilor cu dizabilități sau alte nevoi speciale.
2. Dezvoltarea de resurse educaționale accesibile, cum ar fi manuale școlare în format digital, materiale didactice adaptate sau instrumente de asistență tehnologică pentru elevii cu dizabilități.
3. Implementarea unui program de consiliere și suport pentru elevi, părinți și profesori pentru a promova conștientizarea și inclusivitatea în școală.

4. Organizarea de ateliere și evenimente de sensibilizare pentru comunitatea școlară și pentru publicul larg pentru a promova înțelegerea și acceptarea diferențelor.
5. Colaborarea cu organizații non-guvernamentale și alte instituții pentru a oferi sprijin suplimentar și resurse educaționale pentru elevii cu nevoi speciale.
6. Crearea unui mediu școlar sigur, inclusiv și empatic, care să susțină și să încurajeze participarea și implicarea tuturor elevilor, indiferent de nevoile lor.

Prin susținerea și promovarea educației incluzive, putem crea un mediu educațional echitabil și accesibil pentru toți copiii, indiferent de diferențele lor individuale. Fiecare copil contează și are dreptul la o educație care să îl ajute să-și atingă potențialul maxim și să se dezvolte în mod armonios și echilibrat.

În concluzie, fiecare copil contează și are dreptul la o educație de calitate. Fiecare copil are o viață plină de aventuri, în care descoperă lucruri noi, se amuză, învață și se dezvoltă. Fiecare copil are propriile lui speranțe, vise și temeri, care îl fac să fie special și deosebit. Fiecare copil contează în lumea asta mare și are puterea de a schimba lucrurile în bine. Așa că trebuie să aibă șansa să-și spună povestea și să-și aștearnă culoarele și aventurile, pentru că fiecare copil contează! Prin intermediul inițiativelor pentru o educație incluzivă, putem asigura că niciun copil nu este lăsat în urma și că toți au șanse egale de a-și construi un viitor mai bun. Este responsabilitatea noastră să ne implicăm activ în promovarea unei educații incluzive și să creăm un mediu în care fiecare copil este acceptat și încurajat să-și urmeze visurile și aspirațiile.

Bibliografie:

1. Dinu M., Roşeanu F. (2015). Practici de educație incluzivă. Editura Arves
2. Florescu L. (2020). Educația incluzivă în România: perspective și provocări. Editura Polirom.
3. Hăisan I., Mureșan A. (2018). Educația incluzivă în școli și grădinițe: resurse și strategii practice. Editura Didactică și Pedagogică.
4. Udrea T. (2017). Educația incluzivă: repere conceptuale și metodologice. Editura Universității din București.

STUDIU DE CAZ

Prof. psihopedagogie specială
OȚELARU ELENA DANIELA
Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă
„Rudolf Steiner” Hunedoara

Date personale şi familiale

Date personale

Nume şi prenume: Iulia, V.

Sex: feminin

Data şi locul naşterii: 09.04.2014, Deva, judeţul Hunedoara

Diagnosticul medical: polineuropatie axonală senzitivo-motorie, sindrom hipoton, cifoză dorsală ortezată, sechele rahitism thoracic, displazie de șold, deficiență mintală medie, întârziere în dezvoltarea limbajului, dislalie polimorfă, imaturitate psihosocială, dizabilități de învățare.

Școala și clasa în care învață: Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Rudolf Steiner Hunedoara, clasa I.

Date despre familie:

- Ocupația părinților:

- tata: mecanic auto

- mama: asistent medical

- Structura și componența familiei, tipul familiei:

- normală

- alte persoane (rude) apropiate în familie care contribuie la creștere și educarea copilului sunt bunicii din partea mamei (locuiesc în aceeași curte).

- Atmosfera și climatul educativ în familie:

- raporturi armonioase, de înțelegere între părinți, părinți și copii.

Condițiile de viață și de muncă ale elevei sunt foarte bune.

Dezvoltarea fizică și starea sănătății.

Caracteristici ale dezvoltării fizice: dezvoltarea staturo-ponderală armonioasă. Îmbolnăviri anterioare intrării în școală: sensibilitate la frig, răceli ușoare, operație hernie. Pe parcursul școlarității: răceli în sezonul rece.

Anamneza.

Sarcină fiziologică, primul copil, naștere programată prin cezariană, retard de creștere intrauterină, 2600g., dismatur, dublă circulară de cordon, cervicala strânsă și abdominal, Apgar 5/6, acidoză

metabolică, șoc neonatal, asfixie albă, necesită resurscitare, reechilibrare metabolică și electrolitică, fototerapie.

Se remarcă retard în dezvoltarea motorie pe etape de vârstă, a ținut capul la 12 luni, a achiziționat poziția șezând la 1,3 ani, are ușoară instabilitate, prinde obiectele, le transferă, nu le duce la gură, trage cearceaful pentru a ajunge la obiecte. La 1,5 ani gângurește emite silabe: ma, ta, pa.

La 2 ani duce jucăriile rar la gură, se rostogolește, spune 2-3 cuvinte, deficit mare de atenție. Evaluarea funcțională: motricitatea grosieră și cea fină 10,5 luni, percepție/cognitive 9,5 luni, limbaj expresiv/impresiv 8,5/10,5 luni, comportament social 10 luni, autoservire 7 luni. Diagnostic moderat/grav, retard psihomotor și de limbaj**.**

La 3 ani merge singură în picioare, motricitatea grosieră și cea fină deficitare, limbajul și comunicarea nedezvoltate, folosește gesturile pentru a-și exprima nevoile, înțelege mesajele transmise dacă sunt scurte și la obiect (exemplu: ne îmbrăcăm!).

La 4 ani este înscrisă la grădiniță mergând frecvent, aici se joacă mai mult singură și stă deoparte de unde observă copiii. Totuși, faptul că a mers la grădiniță a contribuit pozitiv pe partea comportamentului social. Tot acum o dată pe săptămână face în particular kinetoterapie și terapii specifice și de compensare.

La 7 ani, pe baza certificatului de grad, primește orientare școlară pentru Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Rudolf Steiner Hunedoara, clasa pregătitoare. Aici beneficiază pe lângă orele de clasă pregătitoare, ore de kinetoterapie și ore în cadrul cabinetului de asistență psihopedagogică.

Până la această vârstă familia s-a implicat foarte intens în recuperare pe toate planurile deficienței copilului.

Evaluare inițială: a fost făcută prin metoda observației asupra comportamentului comunicativ al copilului în diferite situații: discuții cu părinții, buncii, cadrele didactice (de la clasă și kinetoterapeut), personal auxiliar care intră în contact cu copilul (asistent medical, infirmieră), metoda vorbirii independente, Scala Portage.

Dezvoltare cognitivă.

Nu verbalizează acțiunile, nu recunoaște cauza și efectul unei acțiuni, nu anticipează evenimentele următoare, are reacții adecvate la stimulii de natură diferită.

Cunoaște locul unde sunt ținute jucăriile/obiectele personale nu denumește obiectele, nici pe cele personale dar cunoaște utilitatea lor și folosește un obiect într-un anumit scop, prezintă joc simbolic. Atunci când un obiect nu se mai află în câmpul său vizual/ în contact cu corpul său nu îl caută, ține minte unde a lăsat un obiect cu câteva ore, zile în urmă. Înțelege noțiunile: înăuntru/afară, pe/dedesupt, în față/în spate/lângă, deschis/închis, mult/puțin.

Este conștientă de prezența unui obstacol pe care nu încearcă să îl depășească, încearcă să îndepărteaze obiectul prin utilizarea forței

Atenția și memoria. Atenția voluntară este eficientă, prezintă rezistență scăzută la factorii distractori, obosește dacă sarcina depășește 15min., capacitatea de memorare, păstrare și reactualizare este de nivel mediu, memorarea este predominant verbală și afectivă.

Prerechizite pentru scris-citit. Se află încă în perioada pregrafică, are poziție corespunzătoare pentru scris (ține cotul pe bancă), ține corect creionul, nu se orientează corect în pagină, respectă cerințele de scris (de sus în jos, de la stânga la dreapta), apar în desen forme nedeslușibile, reproduce doar cercul.

Competențe matematice. Grupează obiectele în mulțimi după diferite cerințe (culoare, mărime), numără cu ajutor până la 10 dar nu recunoaște cifrele.

Competențe verbale:

Se observă o întârziere în dezvoltarea limbajului și comunicării, vocabularul este sărac, nespecific vârstei cronologice.

Limbajul expresiv se face la nivel de cuvânt. Vocabularul cuprinde 10-15 cuvinte. Este conștientă când nu pronunță corect un cuvânt, uneori refuză să îl repete în cadrul exercițiilor.

Limbajul receptiv este mai bine dezvoltat, înțelege mesajul interlocutorului dacă îi este susținută privirea, atenția, mesajul trebuie să fie scurt și la obiect. Îi place să asculte cântece pentru copii, participă afectiv la activitățile care presupun cântec și mișcare, înțelege cântecele, încearcă să reproducă cuvinte, părți din acestea.

Psihomotricitatea

Motricitatea globală este deficitară datorită dizabilității. Face pasul înainte și înapoi, nu stă pe vârfuri sau călcâie, nu aleargă, nu urcă treptele alternând picioarele, nu sare, nu merge pe un teren denivelat. Coordonarea bimanuală puțin deficitară, bate din palme, nu prinde întotdeauna mingea.

Motricitatea fină și coordonarea vizual-motorie este deficitară. Reușește să desfășoare acțiuni care presupun motricitatea fină dar este nesigură în mișcări, nu apreciază forța mișcării în concordanță cu scopul propus. Ține corect creionul în mână între index și arătător, dar foarte lejer, nu decupează după contur, nu relizează jocuri tip puzzle, înșiră cu greutate mărgele pe ață.

Cunoașterea schemei corporale este însușită, o poate identifica la ea, partener sau păpușă. Corporalitatea trăită: se ridică în picioare, stă în picioare, se culcă pe spate, pe burtă pe o parte, se așază pe genunchi doar cu sprijin, se târăște, se rostogolește pe o parte și pe alta. Recunoaște, identifică obiectele, utilitatea lor și relația dintre ele.

Lateralitatea este dominantă dreapta.

Orientarea spațială. Se poate orienta în spațiul familiar, apropiat, se orientează în spațiul școlii, curtea școlii, cunoaște un traseu de câțiva kilometrii pe care l-a mai parcurs (drumul la kinetoterapeutul din altă localitate, drumul la bazinul de înot).

***Structurarea temporală*.** Reacționează la expresia: ”e timpul să...”, înțelege noțiunile: așteaptă, acum. Nu cunoaște momentele zilei și rutinele acestora, nu cunoaște utilitatea orarului și nu se folosește de el.

Competențe sociale și emoționale.

Prezintă imaturitate afectivă și emoțională, își exteriorizează exagerat emoțiile, trăirile atât cele pozitive cât și cele negative. Este sociabilă, caută grupul, îi place să fie în centrul atenției, caută să capteze atenția celor din jur, se adaptează bine schimbărilor dacă este pusă în temă cu acestea.

Autonomia personală

Alimentație: se spală pe mâini înainte de masa, mănâncă singură, încet față de alți copii de aceiași vârstă; are mâncăruri preferate; mușcă din mâncare, o mestecă și o înghite; folosește lingura și furculița pentru a servi masa; mănâncă normal; folosește un șervețel în timpul mesei; bea din pahar în timp ce îl ține cu ambele mâini; deschide (deșurubează) o sticlă pentru a bea din ea (dacă nu e strâns capacul); toarnă apa în pahar; poate desface ambalajul unei ciocolate dacă i se oferă ajutor; nu cunoaște orarul meselor dar anticipează activitatea după anumiți indici (așezarea farfuriilor pe masă); contribuie la așezarea mesei; are o atitudine socializantă în timpul mesei.

Îmbrăcăminte: nu se îmbracă/ dezbracă singură; este pasivă și se lasă îmbrăcată/ dezbrăcată; întinde mâinile, picioarele pentru a fi îmbrăcată/ dezbrăcată; își recunoaște hainele, pantofii proprii, nu își alege singură hainele cu care se îmbracă; nu știe să aleagă hainele potrivite vremii (cald, rece), nu-și îngrijește îmbăcămintea; nu se încalță singură; nu își leagă șireturile; nu-și încheie/descheie nasturii; nu trage fermoarul sus/jos.

Igiena personală: acceptă și cooperează atunci când este spălată, se spală singură pe mâini, pe față și pe dinți, folosește prosopul pentru a se șterge. Nu se piaptănă singură, nu-și poate aranja singură părul. Spune când are nevoie la baie. Nu are tulburări de somn, doarme liniștită.

COMPETENȚELE MANAGERULUI DE SUCCES

Prof. Tudor Mihaela,
Colegiul Economic „Mihail Kogălniceanu” Focșani

Actualmente, în contextul schimbărilor din domeniul educaţional, managerii sunt chemaţi să cultive valori, să creeze competenţe care să asigure instituției de învățământ în care activează, suportul necesar integrării într-o lume a modernizării educaționale. Caracteristicile competenţelor, care denotă importanţa şi valoarea acestora în sistemul de învăţământ: caracterul finalist, disciplinar, inter-transdisciplinar; evaluabilitatea, mobilizarea unui ansamblu de resurse etc.

Philippe Perrenoud cercetează noţiunea de competenţă relaționând-o cu disciplinele studiate şi practica soc ia l. Competenţa presupune sintetizarea cunoştinţelor, abilităţilor cognitiveşi a strategiilor, a componentelor sociale şi comportamentale (valori, motivaţii), a aptitudinilor şi abilităţilor practice.

Managerul modern trebuie să cunoască metodologia de conducere a organizației, structura carierei profesionale, formele și instrumentele de stabilire a puterii în organizație, metodele deconducere; să determine eficient mijloacele de integrare a colectivului prin formare de echipe forte; să poată lua decizii corecte, și să manifeste dorință de a activa în calitate de cadru managerial, care poate conduce o organizație școlară, care poate forma o echipă ca un adevărat consilier competent pentru angajați, ca manager model.

Competența profesională este ansamblu de capacităţi cognitive, afective, motivaţionale şi manageriale, care interacţionează cu trăsăturile de personalitate, conferindu-i calităţile necesareefectuării unei prestaţii didactice care să asigure îndeplinirea obiectivelor proiectate. Tipuri de competenţe care formează competenţa profesională: competenţa de specialitate; psiho-pedagogică, psihosocială şi managerială. Managerul îşi îndeplineşte rolul eficient numai dacă se bazează pe calităţile sale analitice, de comunicare, organizatorice, morale .

Competenţa profesională este capacitatea de a selecta, combina şi utiliza adecvat cunoştinţe, abilităţi şi alte achiziţii (valori şi atitudini) în vederea rezolvării cu succes a une anumite categorii de situaţii de muncă sau de învăţare, circumscrise profesiei.

Competențe profesionale necesar a fi asimilate de un manager:

- referitoare la viaţa grupului;
- competenţele necesare în raporturile cu colegii;
- competenţele asociate disciplinelor de studiu;
- competenţele impuse de societate şi cele generate de propria persoană

Competenţa pedagogică consistă în rolurile, responsabilităţile şi funcţiile acestuia ca pedagog. Sorin Cristea, care a evidenţiat funcţia, structura şi clasificarea competenţelor pedagogice: funcţia de bază a competenţei pedagogice vizează valorificarea la maximum a tuturor resurselor psihologice şi sociale ale personalităţii educatorului angajate în activitatea de educaţie / instruire, deoarece competenţa pedagogică „reprezintă un reper valoric psihologic şi social…”

Structura de bază a competenţei pedagogice, conform opiniei prof. S. Cristea, vizează „integrarea cunoştinţelor, strategiilor cognitive şi a atitudinilor la nivelul unor capacităţi complexe care asigură realizarea sarcinilor specifice activităţii de educaţie/instruire în context deschis” şi poate fi divizată în două categorii.

S. Cristea delimitează două categorii de funcţii ale competenţei pedagogice:

- funcţia de bază
- funcţii specifice:

Funcţia de bază: valorificarea resurselor psihologice şi sociale;

Funcţiile specifice:

a.) procesarea cunoştinţelor declarative la nivel de informaţii eseţiale;

b.) concentrarea cunoştinţelor procedurale la nivel de strategii cognitive în sesizarea şi rezolvarea situaţiilor-problemă;

c.) perfecţionarea atitudinilor faţă de cunoaştere în context deschis-psihologic (afectiv, motivaţional, caracterial) şi social (cultural, comunitar etc.)

Un manager al clasei de elevi, dar și un manager al școlii trebuie să posede pe lângă competenţele de specialitate, şi alte tipuri indispensabile funcției respective: şi orală în limba maternă, cunoaşterea unei limbi străine, luarea deciziilor etc.); critice şi autocritice etc); de creativitate, de voinţă, spirit de iniţiativă etc).

S. Cristea mai evidenţiază patru tipuri de competenţe generale:

- competenţa politică,demonstrată prin receptarea şi angajarea corectă a responsabilităţilor directe şi indirecte transmisela nivelul finalităţilor macrostructurale (idei pedagogice – scopuri pedagogice);
- competenţa psihologică, demonstrată prin receptarea şi angajarea corectă a responsabilităţilor transmise de la nivelul finalităţilor microstructurale;
- competenţa ştiinţifică, demonstrată prin calitatea proiectelor elaborate la linie de continuitate dintre cercetarea fundamentală-aplicată;
- competenţa socială, dependentă prin resursele de adaptare ale actorilor educaţiei la cerinţele comunităţii educative naţionale.

Limbajul este hotărâtor în activitatea managerială, şi acesta este ana lizat ca un proces, atunci când se realizează ca mesaj comunicativ. Managerul modern trebuie să știe a mobiliza colectivul în activitate nu prin intermediul ordinelor, dar posedând arta convingerii, prin intermediul competenței de limbaj adecvat. Pentru desfăşurarea performantă a activităţii sale, managerul șc olii trebuie să-şi formeze calităţi şi competenţe care să-l definească ca specialist: pedagog, conducător, om de ştiinţă, om de cultură, model comunicativ, cetăţean.

Perspectivele calității proceselor universitare se regăsesc în următoarele perspective:

- Excelenţa – presiunea de a fi recunoscută drept un „centru de excelenţă” preponderant din perspectiva cercetării a transferului de tehnologii;
- Standardele – reflectă dacă sistemele educaţionale, instituţiile sau membrii individuali respectă şi implementează standarde prescrise la nivel instituţional, naţional sau internaţional.
- Relevanţa – incitarea instituţiilor de învăţământ superior de a contribui la dezvoltarea regional economică şi socială, de a fa c ilita transferul tehnologiilor şi de a le eficientiza, de a elabora şi aplica noi cerinţe în finanţarea cercetării la nivel naţional;
- Eficienţa financiară – cerinţa înaintată faţă de universităţi de a stabili mecanisme interne de utilizare corectă şi eficientă a resurselor financiare, prin redirecţionarea acestora în vederea sporirii productivităţii în realizarea misiunilor universitare;
- Transformarea – adaptabilitatea instituţiei la cerinţele şi presiunile externe, dar şi capacitatea instituţiei de a influenţa „lumea din exterior”, fapt care ar constitui şi un indicator al calităţii.

Competențe profesionale relevante pentru următorii 5 ani:

- capacitatea de a soluționa problem complexe;
- coordonarea altora;
- managementul resurselor umane; gîndire critică;
- negociere;
- controlul calității;
- orientarea la servicii;
- capacitatea de a lua decizii;
- ascultare activă;
- creativitate și antreprenoriat.

În găsirea primului job, competenţele transversale sunt mult mai importante decât cele specifice. Atât pentru absolvenţi cât şi pentru recrutori, competenţele specifice, dobândite în cadrul programelor de studii, sunt importante, însă ocupă un loc secundar faţă de cele transversale.

Angajatorii sunt interesaţi de competenţele pe care le au absolvenţii, de experienţa anterioară de lucru şi mai puţin de specializarea absolvită sau de prestigiul universităţii.

Universitățile au misiunea de a dezvolta competențele antreprenoriale ale viitorilor absolvenți, acest imperativ fiind reflectat de diverse documente de politici educaționale: antreprenoriatul este o competență-cheie în Cadrul European al calificărilor, dar și o acțiune concretă propusă de Comisia Europeană în scopul reconceptualizării educației.

Școala modernă este chemată să promoveze și să faciliteze educația antreprenorială, având ca obiective consolidarea spiritului şi competențelor antreprenoriale, educația antreprenorială, în cadrul formării universitare, favorizează apropierea viitorilor specialiști de piața muncii, inițiază studenții în lansarea afacerilor și practica antreprenorială, sporește șansele studenților de a-și începe afaceri proprii, modifică mentalitatea tinerilor de la „a fi angajat” la „a fi angajator”.

BIBLIOGRAFIE

1. Armstrong M. Managementul resurselor umane. Manual de practică, București: CODECS, 2003
2. Baban, A.(coord.), Consiliere educaţională. Ghid metodologic pentru orele de dirigenţie şi consiliere, Editura PSINET, Cluj- Napoca, 2003
3. Barbu I. Climatul educaţional şi managementul şcolii. Bucureşti: E.D.P., R.A., 2009
4. Cristea S. Managementul organizației școlare. București: E.D.P., 2003
5. Dragomir M. ş.a. Manual de management educaţional pentru directorii unităţilor de învăţământ, Turda: Hiperborea, 2000
6. Corcodel Roxana, Implicațiile stilului de conducere în performanța profesorilor, Editura Lumina, București, 2014
7. Cojocariu V. Introducere în managementul educaţiei. Bucureşti: Didactică şi Pedagogică, 2004

Iniţiative pentru o educaţie incluzivă

Prof. Înv. Preşcolar : Simionescu Amalia Valentina
G.P.P. NR.1 Căsuţa Piticilor – Horezu

“Educatoarea este cea care dăruieste fiecarui copil la pornirea lui pe drumul spre lumină, primele elemente călăuzindu-i paşii spre marele titlu de om.”

O educaţie solidă se fundamentează în familie având continuarea la grădiniţă prin încheierea unor parteneriate în scop educativ.

Familia trebuie să creeze acasă un mediu potrivit unei bune creşteri a copiilor.

Pentru copiii cu Cerinţe Educative Speciale , liniştea căminului, înţelegerea dintre părinţi, sunt factori importanţi în dezvoltarea socio-emoţională a celor mici. Desigur că există şi exemple negative care au un impact nepotrivit asupra pshicului copiilor , aceste aspecte îngreunează remedierea problemelor. În acest caz educatoarea printr-un program special de acţiune remedială ajută la îndepărtarea acestor limite.

Grădiniţa le oferă tuturor copiilor un început bun, indiferent de mediul din care provin copiii, aici sunt primiţi cu iubire, cu căldură de către doamnele educatoare prin varietatea de activităţi, ajutându-i sa depăşească obstacolele.

În sprijinul copiilor speciali vin parteneriatele educaţionale dintre familie şi şcoală. Parteneriatul educaţional este un termen cheie al pedagogiei contemporane , aşadar parteneriatul reprezintă un fenomen de colaborare între două sau mai multe părţi care acţionează împreună pentru realizarea unor interese sau scopuri comune.

Un parteneriat reuşit implică identificare scopurilor, organizarea şi conducerea resurselor disponibile. Prin încheierea parteneriatelor cu părinţi, aceştia sunt încurajaţi să participe la planificarea şi derularea unor programe educative.

“Copiii sunt ca futurii care zboară în văzduh. Unii se înalţă mai sus ca alţii, însă fiecare zboară cat poate de bine. De ce să-i compari între ei?Fiecare este diferit. Fiecare este special.Fiecare este frumos.”

Incluziunea copiilor cu cerinţe educaţionale speciale în învăţământul de masă este un proces care presupune unele schimbări la nivelul şcolii:

- Atitudine pozitivă a cadrelor didactice
- Un management al clasei care să faciliteze forme mai flexibile de instruire cu activităţi în comun, interacţiuni şi comunicare între elevi.

- Adaptarea materialelor şi a mijloacelor didactice, planuri de învăţământ şi programe individualizate adaptate la particularităţile fiecarui copil cu cerinţe speciale.

Integrarea copiilor cu cerinţe educative speciale în invăţământul de masă nu este un proces simplu. De cele mai multe ori aceşti copii întampină barierele sociale cum ar fi etichetarea socială , refuzul celorlalţi copii de a interacţiona cu ei.

Integrarea acestor copii în invăţământul de masă se face treptat , în funcţie şi de diagnosticul primit.

Copii cu deficienţe sunt tot mai des întâlniţi şi ajutaţi sa se integreze în învăţământul de masă.

O adaptare totală presupune un ansamblu de măsuri fundamentale şi complementare , servicii speciale care facilitează confortul psihologic al copilului.

Copilul special se adaptează greu la relaţiile interpersonale, de aceea părinţii trebuie să-i ajute şi să-şi asume rolul de mediator.. De cele mai multe ori părinţii nu pot să gestioneze reacţiile şi comportamentele inadecvate ale copiilor şi tind să nege mult în faţa celor din jur deficienţa copiilor.

Există câteva repere fundamentale care vin în sprijinul copiilor cu Cerinţe Educative Speciale:

- colaborarea între elevi la activităţile de predare-învăţare
- învăţarea de la copil la copil
- Asigurarea unui confort socio activ pe fondul învăţării.

Bibliografie:

- I. Stanică, Doru Vlad Popovici , Psihopedagogie specială, Ed. Pro Humanitas, Bucureşti, 2001
- Verza, E, Paun, E – Educaţia integrată a copiilor cu handicap, “Unicef 1998”
- Vraşmaş, T - Învăţământ incluziv , Ed. Aramis, 2001

Modalități de valorificare a diferențelor culturale în rândul elevilor

Prof. înv. primar, Luția Ana
Școala Gimnazială ”Iulian Vesper”, Horodnic de Sus, Jud. Suceava

Școala incluzivă reprezintă un mediu educațional care nu doar acceptă, ci și îmbrățișează diversitatea și diferențele individuale, contribuind astfel la combaterea discriminării și la promovarea unei societăți incluzive. Aceasta presupune un angajament ferm pentru a asigura că toți elevii sunt tratați cu respect și că li se oferă șanse egale de învățare și dezvoltare, indiferent de caracteristicile lor personale sau de contextul lor socio-cultural.

Una dintre caracteristicile esențiale ale unei școli incluzive este capacitatea sa de a construi și întări relații solide cu comunitatea locală. O astfel de școală nu funcționează izolat, ci se implică activ în răspunsul la nevoile specifice ale comunității din care face parte. Aceasta poate implica colaborarea cu organizații non-guvernamentale, autorități locale, părinți și alte instituții relevante pentru a identifica și aborda problemele comune și pentru a oferi servicii și resurse adecvate. De asemenea, învățarea continuă este un element fundamental într-o școală incluzivă. Nu doar elevii, ci și cadrele didactice și personalul administrativ sunt implicați în activități de dezvoltare profesională continuă. Aceasta poate include participarea la cursuri, seminarii și workshop-uri care să îmbunătățească abilitățile și cunoștințele necesare pentru a lucra într-un mediu incluziv. De asemenea, schimbul de bune practici și experiențe între membrii personalului școlar poate să fie un instrument valoros pentru îmbunătățirea calității învățământului.

Aspectul fizic al școlii și al curții școlii joacă un rol crucial în influențarea atitudinii elevilor față de învățare și în crearea unui mediu propice pentru dezvoltarea lor. Iată câteva moduri în care aspectul școlii poate influența experiența de învățare a elevilor:

I. Personalizarea spațiului: Este important ca spațiul școlii să fie personalizat în așa fel încât să reflecte identitatea și valorile comunității școlare. Plăcuțele, posterele, lucrările de artă și alte elemente decorative ar trebui să reflecte diversitatea culturală și să promoveze valorile inclusivității și respectului reciproc.

II. Implicarea elevilor în decorarea spațiului: O modalitate eficientă de a implica elevii în viața școlii este să li se ofere oportunități de a contribui la decorarea spațiului. Astfel, ei vor simți că au un rol activ în modelarea mediului în care învață și se vor simți mai conectați la școală.

III. Organizarea spațiului pentru colaborare și interacțiune: Modul în care sunt aranjate băncile sau mobilierul în sălile de clasă poate influența gradul de colaborare și interacțiune între elevi.

Mobilierul modular și flexibil poate fi utilizat pentru a crea spații care să faciliteze lucrul în echipe mici sau în grupuri de lucru, stimulând astfel colaborarea și schimbul de idei între elevi.

IV. Promovarea unui mediu sigur și inclusiv: Un aspect crucial al aspectului fizic al școlii este crearea unui mediu sigur și inclusiv în care toți elevii se simt bineveniți și acceptați. Acest lucru poate fi realizat prin implementarea unor politici și practici care să combată bullying-ul și discriminarea și să promoveze respectul și toleranța între elevi.

V. Implicarea părinților și comunității în îmbunătățirea spațiului școlar: Implicarea părinților și a comunității în proiecte de îmbunătățire a spațiului școlar poate să creeze un sentiment de apartenență și responsabilitate față de școală. Aceasta poate implica organizarea de evenimente

Reorientarea proiectării activității didactice și a realizării lecțiilor pentru a răspunde diversității nevoilor de învățare ale elevilor este un aspect esențial al unei școli incluzive. Acest lucru implică următoarele elemente:

- privirea elevului ca o persoană complexă: cadrele didactice sunt conștiente că fiecare elev este unic și are nevoi individuale de învățare. Ele iau în considerare experiențele anterioare diferite ale elevilor și își adaptează abordarea în funcție de acestea.
- selectarea metodelor de învățare adecvate: cadrele didactice aleg metode de învățare care să fie potrivite pentru diversitatea nevoilor și stilurilor de învățare ale elevilor. Acestea pot include activități practice, colaborative, interactive și experiențiale care să activeze procesul de învățare și să ofere oportunități de aplicare a cunoștințelor în contexte relevante.
- utilizarea experiențelor de învățare anterioare: experiențele de învățare pe care elevii le-au dobândit în mediul familial sau în alte medii sunt valorificate și integrate în procesul de învățare. Cadrele didactice încurajează elevii să împărtășească cunoștințele și experiențele lor și să le folosească ca bază pentru a construi noi înțelesuri și competențe.
- promovarea colaborării între elevi: Elevii devin resurse de învățare pentru colegii lor prin schimbul de idei, cunoștințe și experiențe. Cadrele didactice încurajează colaborarea și cooperarea între elevi, astfel încât aceștia să poată învăța unii de la alții și să-și dezvolte abilități sociale și academice.
- adaptarea curriculumului: Curriculumul școlar este adaptat pentru a răspunde nevoilor și intereselor elevilor, precum și cerințelor și contextului comunității locale. Se pot introduce discipline noi sau se pot modifica abordările și metodele de predare pentru a asigura o învățare relevantă și motivantă pentru toți elevii.
- promovarea activităților extracurriculare: activitățile extracurriculare oferă elevilor oportunități suplimentare de a-și valorifica talentele și interesele în afara programului școlar regulat.

Cadrele didactice îi încurajează pe elevi să participe la diverse activități care să le dezvolte abilitățile și să le ofere experiențe pozitive în afara sălilor de clasă.

Prin implementarea acestor practici, cadrele didactice pot să creeze un mediu de învățare inclusiv și stimulativ în care toți elevii să se simtă valorizați și să aibă oportunități egale de a-și atinge potențialul maxim.

Relația între școală și comunitate este esențială pentru succesul și dezvoltarea ambelor entități. Iată câteva aspecte-cheie ale acestei relații și modul în care contribuie la îmbunătățirea calității învățământului și a vieții comunitare:

a) participarea activă a părinților și a membrilor comunității: școala încurajează implicarea activă a părinților și a altor membri ai comunității în viața școlii. Aceasta poate include participarea la evenimente și activități școlare, implicarea în consiliile școlare sau în alte organisme de decizie și colaborarea cu cadrele didactice pentru a sprijini procesul educațional.

b) parteneriate și proiecte comunitare: o relație de sprijin reciproc între școală și comunitate implică și inițierea de proiecte și colaborări care să răspundă nevoilor și intereselor ambelor părți. Aceste proiecte pot viza îmbunătățirea infrastructurii școlare, oferirea de servicii sociale și de sănătate pentru elevi și familiile lor sau dezvoltarea resurselor educaționale și culturale în comunitate.

c) dezvoltarea profesională continuă: cadrele didactice beneficiază de oportunități de dezvoltare profesională continuă pentru a-și îmbunătăți abilitățile și cunoștințele în domeniul educației. Participarea la programe de formare și la schimburi de bune practici îi ajută să facă față provocărilor din mediul școlar în continuă schimbare și să ofere un învățământ de calitate tuturor elevilor.

d) crearea unei comunități de învățare: în cadrul școlii se formează o comunitate de învățare în care toți membrii - elevi, părinți, cadre didactice și personal administrativ - sunt dedicați punerii în practică a principiilor incluziunii și calității educației. Prin colaborare și schimb de experiențe, aceștia contribuie la îmbunătățirea continuă a procesului de învățare și dezvoltare.

e) mediatori școlari și acces la educație de calitate: mediatorii școlari joacă un rol important în promovarea valorilor educației în comunitate și în asigurarea accesului tuturor copiilor și tinerilor la o educație sistematică și de calitate. Aceștia facilitează comunicarea între școală, familie și comunitate și oferă suport și resurse pentru a asigura succesul educațional al fiecărui elev.

Prin construirea și menținerea unei relații strânse și colaborative între școală și comunitate, se creează un mediu propice pentru dezvoltarea academică, socială și personală a elevilor și pentru îmbunătățirea vieții comunității în ansamblu.

Permanenta schimbare în școală nu este un eveniment izolat, ci un proces în curs de desfășurare care necesită angajament pe termen lung și eforturi constante. Aceasta implică evaluarea constantă a

practicilor și a rezultatelor, precum și adaptarea la nevoile și cerințele în schimbare ale elevilor și ale comunității.

Schimbările eficiente în școală apar atunci când sunt implementate la nivelul întregii instituții, inclusiv la nivelul conducereii, al cadrelor didactice, al personalului administrativ și al elevilor. Fiecare individ din cadrul școlii are un rol important în promovarea și susținerea schimbării.

Fiecare copil este perceput ca un participant activ în procesul de învățare și dezvoltare, iar școala trebuie să recunoască și să valorifice diversitatea experiențelor, stilurilor de învățare, modelelor sociale și contextelor culturale ale elevilor săi. Într-o școală incluzivă, se acordă atenție individualităților și se promovează colaborarea și cooperarea pentru învățare.

Predarea este concepută ca un proces interactiv în care atât profesorii, cât și elevii sunt implicați activ. Cooperarea între profesori și între aceștia și părinți este esențială pentru a crea un mediu de învățare stimulativ și susținut.

Prin recunoașterea și promovarea unei abordări colaborative și incluzive în școală, se creează un cadru propice pentru dezvoltarea academică și personală a tuturor elevilor, precum și pentru îmbunătățirea relațiilor și a vieții în comunitate.

BIBLIOGRAFIE:

- Ainscow, M., (1999), Dezvoltarea practicilor incluzive în şcoli, Editura Bucureşti
- Creţu, V., (1999), Educaţia pentru drepturile copilului, FICE *România*, Editura Semn, Bucureşti
- Nuţ, S., (2003) Problematica educaţiei şi a curriculum-ului, Editura Eurostampa, Timişoara,
- Popescu – Butucea, M. (2003) Redimensionarea competenţelor cadrului didactic în şcoala incluzivă, material prezentat la Simpozionul Naţional „De la şcoala incluzivă, la comunitatea incluzivă”

STIMULAREA CREATIVITĂŢII COPILULUI PREŞCOLAR PRIN ACTIVITĂŢILE ARTISTICO-PLASTICE INCLUZIVE DIN GRĂDINIŢĂ

SĂPUN MARIA MAGDALENA
PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT „VIS DE COPIL” TÂRGU JIU

Noul curriculum pentru învăţământul preşcolar presupune câteva mutaţii semnificative, printre care trecerea de la învăţarea centrată pe acumularea de informaţii lastructurarea de capacităţi şi competenţă, de la “a spune ” la “a face”. Reforma prin noul curriculum înseamnă creativitate, ceea ce presupune schimbarea ta ca dascăl, găsirea noului pentru fiecare activitate. Preşcolaritatea este apreciată tot mai mult ca vârsta ce cuprinde cea mai importantă experienţă educaţională din viaţa unei persoane; pe parcursul ei înregistrăm ritmurile cele mai pregnante în dezvoltarea individualităţii umane şi unele din cele mai semnificative achiziţii cu ecouri evidente pentru etapele ulterioare ale dezvoltării sale.

La această vârstă, creaţia, chiar dacă nu are valoare pentru „omenire”, este extrem de importantă pentru „devenirea umană” a copilului. Omul adult nu poate ajunge la forme superioare de expresie a creativităţii, dacă pe treptele timpurii ale evoluţiei sale nu s-a dezvoltat potenţialul creativ, nu a fost încurajat să aibă manifestări independente şi originale în răspunsuri şi soluţii la problemele ivite în copilărie şi tinereţe.

Profilul psihologic al vârstei preşcolare cuprinde multiple premise favorizante pentru cultivarea şi stimularea potenţialului creativ. Avem în vedere dinamismul, impetuozitatea şi expresivitatea proprie acestei vârste, acel freamăt permanent sau acea vibraţie şi efervescenţă lăuntrică ce conferă copiilor note specifice de dinamism creativ, disponibilităţi de exteriorizare spontană şi autoexpresie însufleţită, analoage oricărui elan creator.

Receptivitatea şi curiozitatea copilului, bogăţia imaginaţiei, tendinţa sa spontană către nou, pasiunea pentru fabulaţie, dorinţa lui de a realiza ceva constructiv, atmosfera sau climatul psihosocial în care îşi desfăşoară activitatea copilului pot fi „alimentate” şi puse adecvat în valoare prin solicitări şi antrenamente corespunzătoare care astfel pot oferi multiple elemente pozitive în stimularea şi cultivarea potenţialului creativ propriu vârstei preşcolare. La vârsta preşcolară copilul are tendinţa de a exprima în lucrările lui, bazându-se pe experienţa personală. De aceea este bine să se acorde copilului libertatea de idei, de a găsi mijloace şi forme prezentare a propriilor impresii despre lume, în care să se reflecte emoţiile şi sentimentele trăite. Activităţile artistico-plastice constituie un mujloc de dinamizare şi exprimare a vieţii copilului. Motivaţia copilului pentru activităţile artistico-plastice este

nevoia de exprimare a propriilor trăiri, nevoia de a reda imaginea într-un mod artistic sau plăcerea ce a povesti în imagini. Reprezentările plastice ale copilului evoluează treptat spre o redare cât mai realistă, alteori intervine imaginaţia creatoare şi trece spre fabulaţie, spre ireal.

Copiii de vârstă preşcolară creează cu migală şi pricepere, sub îndrumarea atentă a educatoarei, lucrări practice deosebite, originale, dar mai ales interesante prin multitudinea materialelor utilizate şi a tehnicilor de lucru folosite.

Hârtia mototolită, rulată, tăiată sau pliată, resturile colorate, seminţele de dovleac, de măr, de fasole pot să se transforme în flori multicolore; hârtia glasată ia forma unor materiale; materialele din natură iau forme nebănuite, alcătuind adevărate tablouri de toamnă, iarnă, primăvară sau vară; toate aceste materiale pot alcătui adevărate colaje tematice care împodobesc adesea spaţiul mirific al grădiniţei.

Diferitele tipuri de activităţi practice şi plastice sunt deosebit de îndrăgite, de atrăgătoare pentru copii. Prin intermediul lor, preşcolarii intră în contact cu unele forme simple de muncă fizică şi intelectuală, permiţând atât dezvoltarea capacităţilor fizice ale copiilor, cât şi a celor intelectuale. De asemenea, se asigură familiarizarea copiilor cu unele elemente simple ale activităţii de producţie, precum şi formarea unor deprinderi practice de muncă. Copiii au posibilitatea aici să aplice în practică anumite cunoştinţe însuşite în alte activităţi, ajutându-i să şi le consolideze şi aprofundeze. Prin desfăşurarea activităţilor practice şi plastice putem educa şi dezvolta multe procese psihice (percepţii, reprezentări, spirit de observaţie, atenţia, memoria, gândirea, imaginaţia) şi se pun bazele unor însuşiri de personalitate: spiritul de iniţiativă, încrederea în posibilităţile proprii, dorinţa de a lucra în colectiv, creativitatea.

Cheia succesului în realizarea de către copii a unor lucrări reuşite o constituie şi comportamentul educatoarei care trebuie să se bazeze pe dragoste faţă de copil, apropiere de el, încurajarea şi valorizarea acestuia. Pentru vârsta preşcolară, există numeroase şi variate activităţi plastice şi practice, ţinând cont de particularităţile de dezvoltare specifice fiecărui nivel de vârstă, precum şi de gradarea dificultăţii sarcinilor care duc la concretizarea temelor propuse.

La vârsta preşcolară, tehnicile care se pot folosi în activităţile artistico-plastice sunt:

- tehnica culorilor umede;
- tehnica petei de cerneală;
- tehnica jetului de aer;
- tehnica dactilopicturii;
- tehnica desenului cu lumânarea;
- desenul cu pic, cu cretă, cu tempera, cu acuarela;

- tehnica modelajului;
- tehnica colajului etc.

Prin folosirea diversificată a tehnicilor de lucru, copiii îşi dezvoltă capacitatea de expunere artistico-plastică, având posibilitatea de a comunica prin mijloace diverse propriile idei, trăiri, sentimente. Este important să dezvoltă la copii dorinţa de a realiza ceva inedit, iar acest lucru îl putem realiza având ca linie directoare diversitatea. Familiarizarea copiilor cu unele tehnici noi de lucru le măreşte curiozitatea şi imprimă activităţilor artistico-plastice un caracter atractiv şi creativ. Cunoaşterea limbajului şi tehnicilor de lucru de către copii duce la dezvoltarea creativităţii în realizarea ideilor în forme artistice variate.

Folosirea tehnicilor de lucru nu trebuie să fie un scop în sine, ci o modalitate de realizare a unor subiecte în concordanţă cu temperamentul şi sensibilitatea fiecărui copil.

Cunoaşterea şi folosirea de către copii a acestor tehnici plastice le creează un start mai bun sau egal în activitatea plastică, căci în orice clasă există copii care se descurcă mai greu când sunt puşi în faţa unor instrumente şi materiale pe care le văd pentru prima dată. Materialele şi instrumentele de lucru sunt indispensabil legate de tehnicile de lucru. Prin tehnicile plastice copiii constrâng materialele folosite să configureze altceva decât sunt ele, fără să-şi piardă propria structură. Mâna copilului, acţionând asupra acestor materiale, le conferă calităţi plastice noi.

În ceea ce priveşte evaluarea, activităţile artistico-plastice implică o analiză complexă, deoarece se referă atât la produsul muncii copiilor, cât şi la cunoştinţele despre materiale şi caracteristicile acestora, precum şi la utilizarea tehnicilor de lucru specifice vârstei în scopul prelucrării acestora şi realizării unor produse simple, dar şi la o analiză a comportamentului şi atitudinii copiilor faţă de creaţiile lor.

BIBLIOGRAFIE

- Al. Roşca: „Creativitatea generală şi specifică”, editura Academiei, Bucureşti, 1981
- Revista învăţământului preşcolar nr.1-2, 2005
- Revista învăţământului preşcolar nr. 3-4, 2000

„FIECARE COPIL CONTEAZĂ” – INIŢIATIVE PENTRU O EDUCAŢIE INCLUZIVĂ EDUCAŢIA INCLUZIVĂ ÎN GRĂDINIŢĂ

Educatoare Micu Anca Larisa
Grădiniţa cu P.P. „Prichindeii”, Giurgiu

Educaţia incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătăţire a instituţiei şcolare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susţine participarea la procesul de învaţământ a tuturor copiilor din cadrul unei comunităţi. Ideea de **incluziune** pleacă de la principiul că orice individ, oricat ar fi de diferit, aparţine de fapt şi de drept grupului social. Există un loc de drept pentru el, şi există o recunoastere a acestui drept.

Ainscow (1998), Booth (2001), Dyson (2001) şi alţii pledează în favoarea unei largi conceptualizări a învăţământului incluziv şi accentuează ideea că:

• învăţământul incluziv trebuie să se adreseze TUTUROR copiilor/elevilor;

• învăţământul incluziv necesită mobilizarea pentru eliminarea barierelor din calea

• învăţării şi are în vedere participarea oricărui copil, elev sau tînăr, nu doar a acelora despre care se spune că au nevoie de un sistem de învăţământ special;

• incluziunea se referă în egală măsură la participarea cu drepturi depline *indiferent de rasă, clasă socială, sex sau condiţie socială – precum sărăcia* (Booth, 2001)

De fapt, cercetările au demonstrat că aproape toţi copiii se descurcă mai bine din punct de vedere academic şi social în structuri incluzive.

Prin urmare, din acest motiv educaţia incluzivă nu mai este percepută ca o abordare necesară pentru anumite grupuri de copii.Astăzi, în toate contextele naţionale diferite în care se aplică, mesajul de bază al educaţiei incluzive este că educaţia de bună calitate reprezintă un DREPT fundamental al omului şi copiii au dreptul la educaţie generală.

Integrarea pune accent pe:

a)nevoile “copiilor cu CES”;

b)schimbarea, remedierea elevului vizat;

c)profesionişti, expertiză specializată şi sprijin formal.

Incluziunea pune accent pe:

a)schimbările din grădiniţă;

b)beneficiile aduse copiilor/elevilor prin faptul că îi include pe toţi;

c)sprijinul informal şi expertiza şcolilor generale;

Conceptul de *educaţie incluzivă* a apărut ca urmare a recunoaşterii faptului că integrarea nu era suficientă pentru a împiedica marginalizarea copiilor cu nevoi speciale, copiilor cu deficienţe sau celor care diferă în alt mod faţă de „norma“ generală. Se recunoaşte acum faptul că nu putem să ne aşteptăm ca copiii să se adapteze în mod miraculous pentru a se armoniza cu politici şi practici şcolare ce au fost iniţial elaborate în vederea educării unei majorităţi dominante de copii, omogenă din punct de vedere cultural şi fără dizabilităţi.

Recunoscînd necesitatea educaţiei incluzive, ne plasăm, în sfarşit, în punctul în care se acceptă că ***principiul de bază*** al unui sistem educaţional public este acela că grădiniţa trebuie să fie pentru TOŢI COPIII, că aceştia pot şi trebuie să fie educaţi împreună dacă urmează să trăiască împreună şi că grădiniţa/şcoala trebuie să fie pregătită să se schimbe pentru a răspunde nevoilor copiilor pe care îi educă.

Grădinița are ca scop crearea unui program coerent și coordonat de incluziune a copiilor preșcolari cu diferite dizabilități, de alte etnii, proveniență socială etc. și pregătirea celorlalți copii în vederea acceptării acestora alături de ei, fără diferențe de manifestare comportamentală sau verbală.

Primirea în grupă a copilului cu cerinţe educative speciale, atitudinea faţă de el trebuie să păstreze o aparenţă de normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel cu ceilalţi copii din grupă. Conduita şi atitudinea educatoarei trebuie să demonstreze celorlalţi copii că i se acordă preşcolarului cu dizabilităţi. Ea trebuie să îşi asume rolul de moderator , să promoveze contactul direct între copiii din grupă şi să direcţioneze întrebările şi comentariile acestora către copilul cu cerinţe educative speciale.

De asemenea, trebuie să-i încurajeze şi să-i stimuleze ori de câte ori este nevoie pe aceştia, dându-le încrederea în forţelele proprii, în propria reuşită în acţiunile întreprinse, evidenţiind unele abilităţi sau interese speciale lor în dezvoltarea şi sprijinirea cărora trebuie implicate şi familiile copiilor. Copiii cu cerinţe educative speciale integraţi în programul grădiniţei trebuie să dispună de o bună colaborare între educatoare, părinţi, psihologi şi profesorul logoped. Părinţii sunt parteneri la educaţie pentru că deţin cele mai multe informaţii despre copiii lor.

Grădiniţa are rolul de a sprijini familiile să aibă încredere în resursele proprii, să facă faţă greutăţilor cu care acestea se confruntă. Educaţia părinţilor şi consilierea acestora au un rol important în integrarea copiilor cu afecţiuni de natură psihică, emoţională ori de altă natură în grădiniţă. Rezultatele muncii pentru promovarea incluziunii, atât directe cât şi indirecte, faţă de partenerii educaţionali, părinţi, apar după intervale mari de timp şi sunt efectul unui exerciţiu asiduu, susţinut.

Grădiniţa este incluzivă printr-un curriculum flexibil şi deschis ce permite adaptări succesive. Nu copilul urmează curriculumul, ci acesta este un instrument menit să sprijine dezvoltarea lui, se adaptează nevoilor şi particularităţilor acestuia. Când spunem „grădiniţă incluzivă”, nu trebuie să ne

ducem cu gândul la copiii cu CES, ci la fiecare copil în parte, pentru că fiecare are un ritm propriu de dezvoltare şi la un moment dat poate avea nevoie de anumite cerinţe speciale în ceea ce priveşte educaţia. Există, de asemenea, şi anumite situaţii de risc, în care educatoarea trebuie să cunoască trăirile şi comportamentele copilului, pentru a-l sprijini.

O planificare nu poate porni aşa, tradiţional, ca altă dată, de la conţinuturi, ci de la personalităţile copiilor, de la caracteristicile şi particularităţile individuale. Pe de altă parte, grădiniţa, ca instituţie, nu poate face faţă singură cerinţelor multiple ale unui program eficient de educaţie. Este nevoie de un parteneriat între grădiniţă- familie- comunitate, de o construcţie comună în folosul copilului, fără prejudecăţi, bazată pe respect reciproc, acceptare, toleranţă, indiferent de situaţia economică, socială sau educaţională a părinţilor. Educatoarea, la rândul ei, trebuie să răspundă diversităţii şi unicităţii fiecărui copil, să-şi orienteze pozitiv atitudinea, limbajul şi metodele pedagogice. Copilul preşcolar se află într-un proces de formare în care fiecare gest, fiecare cuvânt, fiecare privire din partea adulţilor care îl înconjoară poate să îi influienţeze imaginea de sine. Este foarte importantă atitudinea educatoarei la acţiunile copilului, apelativele, aprecierea pozitivă sau negativă, pentru a-i da copilului încredere în forţele proprii.

Pentru a evalua copilul, educatoarea trebuie să aibă în vedere competenţele şi capacităţile educaţionale ale fiecărui copil şi să identifice:

- cum este fiecare;
- ce ştie fiecare;
- ce face fiecare;
- cum cooperează cu ceilalţi.

În concluzie, pentru abordarea unei educaţii incluzive în grădiniţă, educatoarea trebuie să respecte următorii paşi:

-să elaboreze un plan de dezvoltare a grădiniţei în care să se precizeze concret parteneriatul cu familia şi comunitatea;

-să fie pregătit întregul personal al grădiniţei pentru a primi toţi copiii, fără discriminări;

-să asigure un climat primitor şi deschis prin organizarea mediului educaţional cât mai eficient şi stimulator;

-să aibă discuţii, în prealabil, cu copiii pentru a se accepta unii pe alţii, pentru a negocia, a colabora şi a lucra împreună;

-să asigure un curriculum flexibil şi deschis la care să aibă acces şi părinţii;

-să evalueze fiecare copil prin observaţie directă şi indirectă pentru a asigura participarea lui adecvată la activităţile curriculare;

-să asigure accesul tuturor copiilor la programul grădiniţei, dar şi la modificările şi adaptările acestuia;

-să asigure participarea tuturor familiilor la decizii şi acţiuni în favoarea tuturor copiilor;

-să evalueze permanent şi periodic progresele pe care le fac toţi copiii, nu numai din punctul de vedere al achiziţiilor intelectuale, dar şi al relaţiilor sociale, al cooperării şi colaborării, al dezvoltării imaginii de sine şi încrederii în forţele proprii;

-să elaboreze planuri individualizate, personalizate pentru copiii care au nevoie de sprijin în anumite componente ale dezvoltării şi la anumite momente;

-să ajusteze permanent curriculumul pentru a-l adapta la nevoile educative ale copiilor;

-să realizeze un permanent schimb de idei, experienţe şi soluţii cu celelalte colege, din grădiniţă sau din alte instituţii, precum şi cu familiile copiilor.

Bibliografie:

- *Să înţelegem şi să răspundem la cerinţele elevilor din clasele incluzive*,UNESCO, 2001, publicat în limba română cu sprijinul Reprezentanţei UNICEF în România, RO MEDIA, 2002

- Shea, T.,M., Bauer, A., M., *Learners with disabilities.* A social Systems Perspective of Special Education, Brown & Benchmark, 1994

-Ecaterina Vrăşmaş-,, Educaţia copilului preşcolar”, Editura ProHumanitas, Bucureşti, 1999;

-Ecaterina Vrăşmaş-,,Introducere în educaţia cerinţelor speciale”, Editura Credis, Bucureşti, 2004.

FIECARE COPIL ESTE UNIC

SURDU ELENA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR 3 PIATRA-NEAMȚ

Epoca în care trăim este dominată de puternica expansiune a științei și a tehnicii, în toate domeniile de activitate și de accelerare continuă a ritmului de viață al oamenilor. Aceste caracteristici ale zilelor noastre au urmări directe asupra pregătirii generației tinere. Această generație trebuie să treacă victorioasă de cerințele societății actuale, cat și de viitoarele dezvoltări sociale. Fiecare copil este unic și totodată copilul reprezintă cea mai mare bogăție a familiei șia societății.Fiecare copil este asemenea unui tezaur pentru țara sa, în copilul de astăzi vom regăsi refugiul de maine.

Fiecare copil se dezvoltă diferit,în propriul său ritm iar pentru a ne da seama de acest aspect putem face comparații între copii, dar nu trebuie să forțăm proprii copii să fie la fel ca ceilalți.Putem face comparații, doar pentru a identifica diferențele dintr ei, unuia îi place să picteze, altuia să cante etc. Fiecare copil are darurile sale special primite la naștere, cu care a fost înzestrat de viată iar unele dintre ele vor sta ascunse pană cand un educator, învățător,profesor sau părinte le va identifica și va îndruma copilul către dezvoltarea lor.

Averea, viitorul unei țări și nu numai stau în generația actuală,copiii sunt cea mai mare avere a familiei și a societății.Pentru a identifica și pentru a identifica valorile ascunse ale copilului, trebuie să îl ajutăm în procesul cunoașterii propriei personae. Iar cu cat ne cunoaștem mai mult cu atat putem valorifica mai mult.Sigur că nimeni nu poate face asta în locul lor, dar îi putem ajuta să reușească, iar societatea are obligatia de a ocroti și de a forma tanăra generație.Investițiile în educatie sunt cele mai benefice, deoarece generația tanără de astăzi va conduce în viitor.

Atunci cand copilul învață valorile și principiile umane, va ști să se respecte pe sine și să îi respecte pe ceilalți.Încă din familie, copilul face cunoștință cu dragostea părinților a bunicilor și cu valorile lor.Primele modele ale copiiilor sunt părinții, ulterior educatorii, iar în primii ani de viață, tind să absoarbă totul ca un burette și pentru asta au nevoie de informații, comportamente, atitudini corecte și o siguranță de sine mare.

Cunoașterea de sine le va da copiiilor puterea interioară de a putea obiectiva mai ușor în orice moment, vor putea înțelege dacă un lucru este benefic sau mai puțin benefic pentru ei și vor reuși să facă cele mai bune alegeri în momentele importante din viața lor.De asemenea vor învăța să depășească fricile să își motiveze acțiunile și să se bucure de cine sunt și de ce pot face.

Nu toți copiii pot fi genii, dar pentru a exista geniile trebuie să avem grijă și de ceilalți.

Fiecare copil contează!

P.î.p. Smădu Loredana Mihaela
Școala Gimnazială “George Bacovia”

Într-o lume ideală, fiecare copil ar trebui să aibă șansa de a se dezvolta, de a-și atinge potențialul și de a contribui la societate. Realitatea este, însă, diferită. De multe ori, copiii sunt neglijați, marginalizați sau tratați cu indiferență. Prin urmare, este esențial să subliniem faptul că "fiecare copil contează". Acest principiu nu este doar o formulare frumoasă, ci o necesitate morală și socială. În cele ce urmează, voi explora importanța acestui concept din perspectiva educațională, socială și morală.

Educația ca fundație

Educația reprezintă un pilon fundamental în dezvoltarea fiecărui copil. Este important ca fiecare copil să aibă acces la o educație de calitate, indiferent de mediul său social sau economic. Un copil educat are mai multe șanse de a se dezvolta armonios și de a deveni un adult responsabil. În plus, educația deschide uși și oportunități care altfel ar rămâne închise. În multe părți ale lumii, însă, copiii nu au acces la educație sau sunt nevoiți să abandoneze școala din cauza sărăciei, discriminării sau conflictelor. Este esențial să ne asigurăm că fiecare copil are șansa de a învăța și de a se dezvolta intelectual.

Importanța sprijinului social

Sprijinul social este la fel de important ca educația. Copiii cresc și se dezvoltă în comunități, iar aceste comunități au responsabilitatea de a-i susține. Fiecare copil are nevoie de afecțiune, îngrijire și protecție. Comunitățile sănătoase sunt cele care investesc în bunăstarea copiilor lor, oferindu-le acces la servicii de sănătate, programe extracurriculare și spații sigure de joacă. Când copiii sunt sprijiniți de comunitate, ei se simt valorizați și învață să aibă încredere în ceilalți. În același timp, copiii care cresc în comunități dezvoltate au mai multe șanse de a deveni adulți implicați și responsabili.

Valoarea morală a fiecărui copil

Dincolo de aspectele educaționale și sociale, există o dimensiune profund morală în a recunoaște că fiecare copil contează. Fiecare copil are o valoare intrinsecă, independent de abilitățile sau circumstanțele sale. Respectarea drepturilor fiecărui copil este o datorie morală a fiecărei societăți. Este esențial să recunoaștem demnitatea fiecărui copil și să ne angajăm să-l protejăm de abuzuri, neglijare și discriminare. Prin respectarea și promovarea drepturilor copiilor, nu doar că le îmbunătățim viețile, dar construim și o societate mai justă și mai empatică.

Concluzie

În concluzie, principiul "fiecare copil contează" trebuie să fie mai mult decât o simplă declarație. Este un angajament pe care trebuie să-l luăm în serios la nivel individual, comunitar și global. Prin asigurarea accesului la educație, oferirea de sprijin social și respectarea valorii morale a fiecărui copil, putem construi o lume în care fiecare copil are șansa de a-și atinge potențialul. Este responsabilitatea noastră colectivă să ne asigurăm că niciun copil nu este lăsat în urmă și că toți copiii au oportunitatea de a trăi o viață demnă și plină de realizări.

TOȚI DIFERIȚI…, TOȚI EGALI

Prof. Bălțatu Laura
Școala Gimnazială Frâncești

Educaţia este un drept fundamental al omului, (toţi copiii trebuie să aibă dreptul la o educaţie gratuită şi de calitate) ce permite fiecăruia să dobândească cunoştinţele necesare pentru a înţelege lumea de astăzi şi pentru a putea participa în mod activ la aceasta. Ea contribuie la păstrarea valorilor, stă la baza învăţării de-a lungul vieţii, creează încredere, te face mai independent şi totodată conştient de drepturile şi posibilităţile proprii. Ea îl învaţă pe individ cum să se comporte în calitate de cetăţean responsabil şi informat. Instituţiile de învăţământ trebuie să ia măsuri potrivite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare prezente în interiorul lor.

Factorii de bază care ajută copilul în desăvârșirea propriei educaţii sunt şcoala şi familia. Funcţia educativă a familiei constă în formarea priceperilor, deprinderilor de viaţă, sentimentelor. Rolul familiei este important în dezvoltarea copilului din punct de vedere fizic, intelectual, moral si estetic. Şcoala, alături de familie, influenţează, prin condiţiile concrete în care se desfăşoară procesul de învățământ, personalitatea copilului.

Școala este leagănul copilăriei în care toate speranţele pot deveni realitate, dacă cei care iau parte la activităţile de învăţare, pofesori și elevi, conştientizează diversitatea şi complexitatea naturii umane și valorifică fiecare talent sau latură creativă dăruită de Dumnezeu.

O nouă dimensiune care începe să se contureze în peisajul învăţământului românesc este aceea de democratizare şi egalizare a şanselor fiecărui copil în parte. În acest scop a fost înfiinţată şi şcoala incluzivă – un răspuns la redimensionarea educaţiei

Educaţia incluzivă a apărut ca o reacţie firească a societăţii la obligaţia acesteia de a asigura cadrul necesar şi condiţiile impuse de specificul educaţiei persoanelor cu cerinţe educative speciale. Pentru aceasta şcoala trebuie să dispună de strategii funcţionale pentru a aborda măsuri practice care să faciliteze îndepărtarea barierelor cu care se confruntă elevii în calea participării lor la educaţie. Primul lucru cu care începe intervenţia didactică adecvată este realizarea unui mediu de învăţare stimulativ şi adecvat pentru toţi copiii. Crearea unui climat favorabil în colectivele de elevi de unde fac ei parte contribuie la dezvoltarea motivaţiei pentru învăţare.

Incluziunea presupune nu doar acceptarea, tolerarea copiilor cu nevoi speciale într-o clasă din învățământul de masa, ci şi adaptarea la cerinţele acestor copii, cuprinderea acestora în programele educaţionale alături de copii normali, dar şi responsabilitatea de a le asigura în acelaşi timp servicii de specialitate, programe de sprijin individualizate

Şcoala reprezintă spaţiul propice pentru a pune bazele unei prietenii. În clasele incluzive elevii cu sau fără probleme ajung să înveţe împreună dar şi unul de la celălalt. Un climat de prietenie este foarte important în dezvoltarea învăţarii; fiind capabili să stabilească astfel de relaţii între ei, se creează un mediu optim de învăţare. Toţi membrii clasei beneficiază aşadar de pe urma acestui tip de educaţie. Copiii care învaţă împreună, învaţă să trăiască împreună. Importanţa cunoaşterii copilului de către profesor este vitală pentru actul didactic. Practic, întreg demersul porneşte de la tabloul particularităţilor psihoindividuale pe care dascălul le identifică şi în funcţie de acestea sunt alese metode şi strategii didactice care să vină în sprijinul copilului, pentru a-i asigura o învăţare şi implicit o integrare cât mai eficientă.

În stimularea motivației pentru învățare este importantă atitudinea și comportamentul profesorului față de întreaga clasă și față de copiii cu cerințe educative speciale. Este important ca profesorul să empatizeze cu acești copii, să le ofere sprijin necondiționat și să le faciliteze integrarea in colectiv. Profesorul model pentru a crea cadrul optim de învăţare este necesar să ţină cont de anumite criterii în aplicarea metodelor moderne de învăţare, cum ar fi: competenţele ce urmează a fi dezvoltate la elevi, nivelul intelectual şi capacităţile elevilor, resursele materiale accesibile şi gradul de complexitate al conţinutului. Dascălul are sarcina de a insufla elevilor săi nevoia şi dorinţa de educare şi autoeducare permanentă şi în acest demers e necesar ca el să devină un fel de „partener de învăţare”, care să descopere adevăruri împreună cu elevii săi.

La fel activitățile extracurriculare și extraşcolare, proiectele de grup contribuie în mare măsură la integrarea cu succes a elevilor cu cerințe educative speciale în activitatea didactică și la obținerea unor succese menite să-i motiveze în perspectivă. Jocul didactic se numără printre mijloacele de mare eficienţă instructiv-educativă, contribuind la dezvoltarea copilului şcolar cu cerințe educative speciale pe plan intelectual, etic, estetic, şi fizic. Jocurile au valoare formativă în viaţa copilului şcolar mic cu cerințe educative speciale, deoarece prin joc se exersează şi se dezvoltă toate capacităţile psihice şi fizice ale copilului. Prin joc se îmbogăţeşte viaţa afectivă deoarece reflectarea realităţii observate şi trăirile permit copilului să-şi adâncească cunoştinţele despre realitatea înconjurătoare.

Cadrul didactic trebuie să fie animat de o puternică receptivitate faţă de tot ce este nou și important în specialitatea sa şi în pedagogie, iar în practică să dovedească un efort continuu spre autodepăşire, pentru a face faţă sarcinilor pe care le ridică învăţământul.

Toţi elevii care participă la procesul de educaţie trebuie să beneficieze de o diferenţiere educaţională pentru că: au abilităţi diferite, au interese diferite, au experienţe anterioare de învăţare diferite, provin din medii sociale diferite, au diferite comportamente afective (timiditate, emotivitate), au potenţial individual de învăţare, învaţă în ritmuri diferite, au stiluri de învăţare diferite.

Educaţia incluzivă reprezintă aşadar soluţia nu doar pentru creşterea şanselor de acces egal tuturor copiilor la educaţie, ci şi pentru ameliorarea calităţii în educaţia contemporană. Aşadar o şcoală incluzivă este o şcoală deschisă către orice elev, o şcoală care primeşte orice elev. Îi valorizează şi îi fac să se simtă ca acasă, o şcoală care oferă sprijin accentuat pentru acei copii, o şcoală ideală unde sunt ajutaţi să-şi atingă potenţialul nativ, **unde toți sunt diferiți, dar egali** în șansa de a se educa.

Așadar, școala incluzivă contribuie la îmbunătățirea sistemului educațional pentru toți elevii. Fiecare copil poate învăța și reuși. Are nevoie doar de atenție, susținere și de un mic avânt. Incluziunea în școală și nu numai, este un drept și nu poate fi negat nimănui. Lipsa accesului la educația incluzivă reduce dramatic șansele copiilor de a-și valorifica adevăratul potențial și de a-și croi propriul drum în viață.

Bibliografie:

1. Gherguţ, A. – *Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale. Strategii de educaţie integrată*, Iaşi, Editura Polirom, 2001;
2. Vrăjmaș, T. „ *Învățământul integrat și/sau incluziv pentru copiii cu cerințe educative speciale”,* Ed. Aramis, București, 2001;
3. Vrășmaș, T., *Școala și educația pentru toți*, Ed. Miniped, București, 2004.

Fiecare Copil Contează: Inițiative pentru o Educație Incluzivă

Prof. Popovici Paul Dumitru
Școala Gimnazială nr. 2 Iaslovăț

Educația incluzivă reprezintă un principiu fundamental care asigură accesul tuturor copiilor la educație de calitate, indiferent de diferențele lor fizice, intelectuale, sociale, economice sau culturale. Conceptul "Fiecare copil contează" subliniază ideea că fiecare elev are dreptul la educație și la șanse egale de succes. În acest referat, vom explora inițiativele și strategiile esențiale pentru promovarea unei educații incluzive, ilustrând importanța acestora în dezvoltarea unei societăți echitabile și prospere.

Educația incluzivă se bazează pe câteva principii fundamentale:

- *Egalitatea de Șanse:* Toți copiii, indiferent de abilitate sau context socio-economic, au dreptul la aceeași calitate a educației.
- *Participare Activă*: Elevii trebuie să fie implicați activ în toate aspectele vieții școlare, incluzând activități curriculare și extra-curriculare.
- *Adaptabilitatea*: Curriculumul și metodele de predare trebuie să fie flexibile și adaptabile pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor.
- *Sprijin Individualizat*: Este esențial ca fiecare elev să primească sprijinul necesar pentru a-și atinge potențialul maxim.

Există numeroase inițiative și programe care promovează educația incluzivă. Acestea includ politici la nivel național, regional și local, programe de formare a cadrelor didactice, dezvoltarea resurselor educaționale și parteneriate cu comunitatea.

1. **Politici și Legislație**

- **Legislația Națională și Internațională**: Multe țări au adoptat legi care protejează drepturile copiilor cu dizabilități și promovează incluziunea educațională. De exemplu, Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități solicită statelor membre să asigure un sistem educațional incluziv la toate nivelurile.
- **Strategii Naționale:** Guvernele dezvoltă strategii naționale care vizează promovarea incluziunii în educație. Aceste strategii includ alocarea de fonduri pentru resurse educaționale, formarea cadrelor didactice și dezvoltarea infrastructurii școlare.

2. **Formarea Cadrelor Didactice**

- **Programe de Formare Continuă:** Formarea continuă a profesorilor este esențială pentru a-i pregăti să gestioneze diversitatea în clasă. Aceste programe includ cursuri de specializare în educația incluzivă, tehnici de predare diferențiată și managementul claselor diverse.
- **Sprijin și Mentorat:** Crearea de rețele de sprijin și mentorat pentru profesori ajută la împărtășirea bunelor practici și la dezvoltarea continuă a competențelor necesare pentru educația incluzivă.

3. **Resurse Educaționale**

- **Materiale Didactice Adaptate:** Dezvoltarea de materiale didactice adaptate nevoilor diverse ale elevilor, inclusiv manuale în formate accesibile, tehnologie asistivă și resurse digitale.
- **Centre de Resurse:** Înființarea de centre de resurse pentru profesori și elevi, care oferă acces la materiale și echipamente speciale, precum și la consiliere și sprijin.

4. **Parteneriate cu Comunitatea**

- Colaborarea cu ONG-uri și Organizații de Caritate: Parteneriatele cu organizații non-guvernamentale și de caritate pot aduce resurse suplimentare și expertiză în implementarea programelor de incluziune.
- Implicarea Părinților și a Comunității: Participarea activă a părinților și a comunității în procesul educațional este crucială pentru succesul inițiativelor incluzive. Programele de educație parentală și consiliere pot sprijini familiile în a-și ajuta copiii să se dezvolte armonios.

Exemple de Bune Practici

1. **Proiectul "Școala pentru Toți" din România**: Acest proiect finanțat prin fonduri europene are ca scop creșterea accesului la educație de calitate pentru copiii din grupuri vulnerabile, inclusiv romi și copii cu dizabilități.
2. **Sistemul Educațional din Finlanda**: Finlanda este cunoscută pentru sistemul său educațional incluziv, care se concentrează pe nevoile individuale ale elevilor, oferind sprijin personalizat și integrare completă în școlile obișnuite.

Educația incluzivă este esențială pentru a asigura că fiecare copil contează și are șansa de a-și atinge potențialul maxim. Prin politici adecvate, formarea continuă a cadrelor didactice, dezvoltarea resurselor și parteneriatele cu comunitatea, putem crea un mediu educațional în care toți copiii se simt valorizați și sprijiniți. Implementarea acestor inițiative nu doar îmbunătățește viețile copiilor, dar contribuie și la construirea unei societăți mai echitabile și incluzive.

Importanța aplicațiilor practice, activităților instructive și implicării partenerilor de practică pentru formarea elevilor cu cerințe educative speciale în România

Abert Andrei
Liceul Tehnologic Special „Vasile Pavelcu” Iași

Educația elevilor cu cerințe educative speciale (CES) reprezintă o provocare semnificativă și necesită o abordare personalizată care să răspundă nevoilor specifice ale fiecărui copil. În România, integrarea acestor elevi în sistemul educațional general este esențială pentru a le oferi șanse egale și pentru a asigura dezvoltarea lor completă. Un rol crucial în această integrare îl joacă aplicațiile practice, activitățile instructive și implicarea partenerilor de practică. Aceste elemente contribuie nu doar la dezvoltarea abilităților academice, ci și la formarea unor competențe sociale și profesionale esențiale.

Aplicațiile practice

Aplicațiile practice sunt activități care permit elevilor să aplice cunoștințele teoretice în contexte reale sau simulate. Pentru elevii cu CES, aceste activități sunt deosebit de importante deoarece le oferă oportunități de a învăța prin experiență directă, ceea ce poate fi mai eficient decât învățarea tradițională. Prin participarea la activități practice, elevii își dezvoltă abilități motorii, cognitive și sociale.

De exemplu, în cadrul unor programe de formare profesională, elevii pot participa la ateliere de lucru unde învață meserii practice, cum ar fi tâmplăria, grădinăritul sau cusutul. Aceste activități nu doar că le oferă o formare profesională utilă, dar contribuie și la creșterea stimei de sine și a independenței lor.

Un exemplu remarcabil al aplicării acestor principii este mobilitatea VET (Vocational Education and Training) în cadrul proiectului Erasmus+. Prin acest program, elevii cu CES din multe școli de învățământ profesional special au avut oportunitatea de a face practică la operatori economici de top din Europa. Acest tip de mobilitate oferă elevilor experiențe valoroase într-un mediu profesional internațional, ajutându-i să își dezvolte abilități profesionale și să își crească șansele de angajare. Reușitele acestor elevi în cadrul stagiilor de practică din străinătate demonstrează eficiența și impactul pozitiv al aplicațiilor practice în educația lor.

Activitățile instructive

Activitățile instructive, precum orele de lectură, exercițiile matematice interactive și jocurile educative, sunt esențiale pentru dezvoltarea abilităților academice ale elevilor cu CES. Aceste activități

sunt de obicei adaptate pentru a răspunde nevoilor specifice ale fiecărui elev, utilizând metode și materiale care facilitează învățarea.

Un exemplu de activitate instructivă este utilizarea tehnologiilor asistive, cum ar fi tabletele și software-urile educaționale, care ajută la adaptarea conținutului în funcție de nivelul de înțelegere al elevului. Prin intermediul acestor instrumente, elevii pot învăța într-un mod interactiv și atractiv, ceea ce le sporește interesul și motivația pentru studiu.

Implicarea partenerilor de practică

Partenerii de practică, cum ar fi organizațiile non-guvernamentale, instituțiile de învățământ superior și companiile private, joacă un rol esențial în formarea elevilor cu CES. Implicarea acestor parteneri poate aduce resurse suplimentare, expertiză și oportunități de formare practică.

De exemplu, o companie poate oferi stagii de practică pentru elevii cu CES, oferindu-le astfel oportunitatea de a-și dezvolta abilitățile profesionale într-un mediu real de muncă. În plus, parteneriatele cu universități pot facilita accesul la cercetări și metodologii noi, care pot fi implementate în programele de educație specială.

Un exemplu de succes este colaborarea prin programul Erasmus+, unde elevii cu CES au beneficiat de stagii de practică în companii de top din Europa. Aceste stagii nu doar că le-au oferit experiențe de muncă valoroase, dar au contribuit și la dezvoltarea lor personală și profesională. Succesul lor în aceste medii profesionale a demonstrat că, atunci când li se oferă oportunități adecvate, elevii cu CES pot atinge performanțe remarcabile.

Beneficiile pentru elevi

Integrarea aplicațiilor practice, a activităților instructive și a implicării partenerilor de practică aduce numeroase beneficii elevilor cu CES. Acestea includ:

1. **Dezvoltarea abilităților practice și profesionale**: Elevii învață meserii și abilități care le pot facilita accesul la piața muncii.
2. **Îmbunătățirea competențelor sociale**: Participarea la activități de grup și stagii de practică ajută la dezvoltarea abilităților de comunicare și cooperare.
3. **Creșterea stimei de sine și a independenței**: Realizarea unor sarcini practice și implicarea în activități instructive contribuie la creșterea încrederii în sine și a autonomiei.
4. **Acces la resurse și suport**: Partenerii de practică pot furniza resurse și sprijin suplimentar, îmbunătățind calitatea educației.

Provocări și soluții

Implementarea eficientă a acestor strategii necesită depășirea unor provocări, cum ar fi lipsa de resurse, formarea inadecvată a personalului didactic și atitudinile negative față de integrarea elevilor cu CES. Printre soluțiile posibile se numără:

- **Finanțarea adecvată**: Alocarea de fonduri suplimentare pentru programele de educație specială.
- **Formarea profesională continuă a cadrelor didactice**: Oferirea de cursuri de formare și perfecționare pentru profesori.
- **Campanii de sensibilizare**: Desfășurarea de campanii pentru schimbarea percepțiilor negative și promovarea incluziunii.

Concluzie

Aplicațiile practice, activitățile instructive și implicarea partenerilor de practică sunt elemente esențiale pentru formarea elevilor cu cerințe educative speciale în România. Acestea contribuie la dezvoltarea abilităților practice și profesionale, îmbunătățesc competențele sociale și cresc stima de sine și independența elevilor. Programul Erasmus+ și mobilitatea VET sunt exemple excelente de cum pot aceste elemente să fie integrate cu succes, demonstrând că, prin oportunități adecvate și suport corespunzător, elevii cu CES pot atinge performanțe remarcabile. Pentru a maximiza beneficiile, este necesar să se abordeze provocările existente și să se implementeze soluții eficiente care să sprijine integrarea completă și de succes a elevilor cu CES în sistemul educațional și în societate.

PROIECT EDUCAȚIONAL TRANSFRONTALIER - „FIECARE COPIL CONTEAZĂ” INIȚIATIVE PENTRU O EDUCAȚIE INCLUZIVĂ

Combei Claudia Ștefania
Școala Gimnazială Nr. 97
București

Ascultam cum o colegă de breaslă afirma cu entuziasm că „ei, copiii, sunt darul cel mai de preț de la Dumnezeu pentru noi, oamenii.” Ei pot fi comparați când sunt mici „cu niște fluturași” și „fiecare zboară cum poate și cât poate de sus”. Dar la fel ca și noi, oamenii mari, și ei sunt diferiți și „fiecare e frumos în felul lui’’ și este special! Nu trebuie să facem comparații! Să ne străduim să îi cunoaștem, să îi înțelegem, să îi apropiem, să îi ajutăm cât de mult se poate!

De ani buni încoace, ne-am obișnuit să nu ni se mai pară ciudat că avem în clasă copii cu dizabilități, cu CES, cu dificultăți de învățare și comportament de etnii și limbi diferite, atât noi, cadrele didactice, cât și colectivul de elevi și părinții acestora. Întreaga societate românească realizează deja de ce trebuie să avem cu toții o atitudine binevoitoare incluzivă și ce beneficii majore avem după adaptarea acestui fel de educație.

Școala incluzivă este cea care poate face acest lucru și constituie o necesitate în educația actuală. Aceasta rezolvă problemele sociale pe termen scurt și lung.

Unul dintre cele mai importante aspecte ale învățământului actual este nevoia sa de adaptare la necesitățile copiilor, oricare ar fi ele și oricare ar fi copiii, unii având CES, alții poate un ritm de învățare mai lent. O astfel de abordare se axează pe includerea acestor copii în procesul de învățare, alături de copiii fără probleme deosebite și constituie școala incluzivă. Pe copiii cu probleme de genul „turbulenți, dificili sau chiar cu handicap” trebuie să ii înțelegem și să admitem că ei vor progresa mai repede și mai mult într-o clasă obișnuită de elevi. Este dovedit deja că toate metodele utilizate în clasele incluzive îmbunătățesc performanțele elevilor cu dizabilități. De aceea, trebuie să fim pregătiți să facem față acestor provocări.

Să adoptăm un stil al nostru de predare, astfel încât să corespundă fiecărui elev în parte, să creăm pentru toți copiii un cadru prielnic învățării, pornind de la premisele că diferențele dintre oameni sunt normale și ele trebuie acceptate.

În educația incluzivă, un rol esențial îl constituie cunoașterea pedagogiei și principiile ei, iar învățarea să fie centrată pe elev. Noi, cadrele didactice din învățământul de masă, în principal, suntem datori să le oferim dreptul la educație tuturor copiilor. De multe ori, în activitatea mea

didactică m-am întrebat „Cum aș putea să îi ajut pe elevii mei să progreseze, să aibă rezultate foarte bune? Cum pot să îi ajut pe cei care învață mai greu? Cum pot să îi fac să înțeleagă mai bine?”. Munca aceasta nu este deloc ușoară, așa cum am mai afirmat, dar merită făcută, pentru că în final, ne va aduce satisfacții tuturor. Răspunsul l-am găsit și mi-am construit un ghid personal profesional și moral ajutător, axându-mă pe: studiu individual intens în domeniu, recunoașterea dreptului la educație al tuturor copiilor, acceptarea diversității într-o clasă, integrarea lor treptată în cadrul școlii obișnuite, pregătirea temeinică de zi cu zi, conceperea unui portofoliu ajutător proiectului „Fiecare copil contează” cu obiective clare, căutarea unor metode și procedee de succes din materiale de specialitate, colaborarea permanentă dintre toți copiii din clasă, între cei normali și cei cu dificultăți, colaborarea permanentă între copii și școală, colaborarea între școală și familiile copiilor, colaborarea unor instituții abilitate, consilieri, medici, logopezi, școlari mari, fundații, kinetoterapeuți, procurarea unor materiale ajutătoare precum calculatorul, imprimanta, aparat foto, camera de filmat, lucrări ale copiilor, CD-uri, fotografii și filmulețe, pliante, materiale din natură pentru lucrări practice, diplome, panouri pentru expoziții, spații pentru expunerea lucrărilor, cărți de povești, legende, poezii, reviste pedagogice, softuri educaționale, costume populare românești, costume pentru personaje din povești, teatrul de păpuși etc.

În atingerea obiectivelor proiectului „Fiecare copil contează”, de un real folos mi-au fost unele activități și aș dori să împărtășesc din experiența mea:

- lecția deschisă de Ziua Mamei unde atât elevii tipici, cât și atipici, au participat alături de părinți și au colaborat cu toții frumos și îndeajuns pentru a se cunoaște și ajuta, copiii devenind independenți în unele acțiuni.

- folosirea tehnicii Mandale, specifică educației incluzive, ca tehnică a armoniei. A fost un simbol al creativității, echilibrului și al unității prin creațiile artistice realizate din diferite materiale precum hârtie, semințe, fructe, frunze uscate, legume, petale presate, sfoară, lipici, pânză etc, prin tehnici diferite, desen fără contur, pictură liberă, aplicații practice pe diverse suprafețe, obiecte și forme din lemn și sticlă. Acest eveniment a creat o zi specială pentru toți participanții și o rampă pentru derularea și a altor activități în comun.

- metoda de mare succes pe care am folosit-o pentru educație incluzivă s-a realizat prin activitățile extrașcolare de genul excursiei la Salina Slănic, dar și două zile de weekend la Moeciu. Au participat elevii și părinții acestora, implicându-se întregul colectiv. S-au organizat jocuri în grup și pe echipe, concursuri ca „Cel mai bun recitator”, „Cel mai bun povestitor”, „Cine cântă mai frumos”, jocuri sportive precum „Mingea la coș”, săritura peste

coardă și multe altele. Au fost echipe mixte de adulți și copii, formate prin tragere la sorti sau reprezentând familii. Întregul colectiv a luat masa împreună la pensiunea Arnica și timpul de două zile, petrecut împreună, a constituit un liant extraordinar între toți participanții. S-au ajutat și stimulat reciproc. Colaborarea între părinți a fost foarte frumoasă, a oferit modele pentru copiii prezenți și a creat legături trainice de prietenie.

- concursul de desene pe asfalt, din Parcul Tineretului, în cazul nostru, unde copiii normali i-au ajutat pe colegii lor cu dificultăți să își exprime creația alături de părinți.
- activitatea „Schimb de jucării” a apropiat copiii cu dizabilități de cei normali la modul lacrimilor.
- teatrul de păpuși „Fiecare copil contează” unde am urmărit ca fiecare să se simtă bine primit în școală. Aceștia au învățat să se ajute unul pe altul și s-a creat o atitudine de respect reciproc.
- la biserica din cartier – unde au participat toți copiii din clasă cu program de colinde, iar cei cu dificultăți de învățare au primit roluri adaptate nevoilor lor.
- am mai organizat jocuri de mișcare, „Găsește-ți locul”, „Să zburăm mereu unul către celălalt”, „Să avem grijă unii de alții, să învățăm unii de la alții”, „Împreună vom reuși”.

Educația a fost centrată pe elev în toate activitățile menționate.

Bunele practici în educația incluzivă au atins obiectivele pe care mi le-am propus și anume desfășurarea activităților de învățare individualizate, adaptarea conținutului pe teme incluzive, gestionarea diferențiată a timpului de învățare, participarea fiecărui copil la reușita unei activități, valorificându-și potențialul creativ, aptitudinile, capacitatea de învățare și cunoștințele, dezvoltarea abilităților de recunoaștere, acceptare și de respect al diversității, socializarea copiilor și educarea abilității de a relaționa cu ceilalți copii și cu părinții acestora.

Educația incluzivă constituie cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor copiilor. Atitudinea noastră, a dascălului de la clasă, și măiestria de care dăm dovadă, are efect superior. Pentru șanse egale și posibilități maxime de dezvoltare a fiecărui copil și pentru ca activitatea instructiv educativă să fie de calitate ,”ceea ce oferim, aceea vom forma si vom primi”.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ DE CALITATE

Prof. Niculesc Lidia Carmen
Liceul Prof. Bora Tit Liviu Baru
Com. Baru, Jud. Hunedoara

”Există un singur fel de a înțelege oamenii, anume de a nu ne grăbi să-i judecăm, ci de a trăi în preajma lor, de a-i lăsa să se explice, să se dezvăluie zi de zi, să se zugrăvească ei înșiși în ei....” (Charles Augustin Saine-Beune)

Educaţia incluzivă şi integrată s-a impus nu doar ca alternativă educaţională modernă, ci a devenit, în ultimii 20 de ani, o realitate a sistemului educaţional românesc. Acest proces de integrare se regăseşte în primul rând în acceptarea diversităţii. Încurajarea condiţiilor de acceptare a „celuilalt” înseamnă o intervenţie din start în reducerea posibilelor greşeli cu caracter educativ, didactic, psihologic sau medical.

Printre acţiunile prioritare privind asigurarea accesului la o educație incluzivă de calitate sunt incluse:

- asigurarea dreptului la educaţie, prin promovarea programelor de intervenţie timpurie, informarea părinţilor referitor la drepturile copiilor lor, promovarea unei culturi incluzive, în cadrul căreia copiii cu dizabilităţi învaţă împreună cu semenii lor şi dobândesc abilităţi şi competenţe sociale, asigurarea respectării drepturilor copiilor în procesul de luare a deciziilor, eliminarea barierelor, inclusiv a barierelor în comunicare, a barierelor atitudinale şi a celor fizice, cu care se confruntă copiii cu mobilitate redusă etc.;
- respectarea dreptului la educaţie, prin crearea unui mediu centrat pe copil, stimulativ, sigur şi sănătos, formarea cadrelor didactice cu competenţe necesare pentru a preda în medii diferite de învăţare, organizarea diferenţiată şi individualizată a învăţării, precum şi valorificarea potenţialului şi punctelor forte ale fiecărui copil;
- respectarea dreptului la educaţie al copiilor cu dizabilităţi, prin promovarea respectului pentru identitatea copiilor, respectarea drepturilor la participare ale copiilor (susţinerea şi implicarea activă a copiilor în procesul de luare a deciziilor cu privire la problemele care le afectează viaţa, precum şi dreptul de a influenţa deciziile referitor la viaţa şcolară).

Procesul de implementare a educației incluzive este complex și implică participarea tuturor actorilor: autorități publice centrale, instituțiile de învățământ general, familia, instituțiile de formare profesională inițială și continuă, societatea civilă.

În acest context, trebuie avut în vedere modificarea strategiei de coordonare și implicare activă a cadrelor didactice, părinților, elevilor și comunității în procesul decizional și în politicile de

dezvoltare a școlii. Astfel, parteneriatul școală-familie-comunitate trebuie să devină o prioritate a strategiilor orientate către asigurarea unei educații de calitate pentru toți copiii.

Dezvoltarea parteneriatelor cu familia și comunitatea este esențială în asigurarea unui proces educațional incluziv de calitate. Cadrul didactic trebuie să asigure relații de colaborare și respect cu familia și comunitatea, să motiveze implicarea părinților și a membrilor comunității, dezvoltând parteneriate, menite să antreneze structurile asociative ale copiilor /elevilor și ale părinților și instituțiile partenere din comunitate la elaborarea proiectelor educaționale, în scopul sporirii calității educației la nivel de clasă sau instituție.

Formarea cadrelor didactice din perspectiva asigurării unei educații de calitate pentru toți copiii vizează redefinirea domeniilor de competență, care reflectă profilul cadrului didactic incluziv, după cum urmează :

− oferă elevilor un spaţiu de manifestare şi afirmare a valorilor diversităţii;

− acordă suport tuturor elevilor;

− cooperează/colaborează cu alţii (cu alţi specialişti).

În același timp, studiile arată că, în prezent, formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive nu oferă suficient suport metodologic practic în dezvoltarea competențelor necesare cadrului didactic pentru lucrul în echipă și suport individualizat fiecărui elev.

De asemenea, un aspect important al asigurării accesului la o educație incluzivă de calitate îl reprezintă implicarea copiilor în procesul de luare a deciziilor. Însă, studiile în domeniu menţionează că în majoritatea cazurilor, copiii cu dizabilităţi sunt excluși din procesele de luare a deciziilor care îi afectează, opinia lor fiind neglijată și ignorată de autorităţi.

Toți copiii, fără discriminare , au dreptul de a participa la jocuri și activități recreative proprii vârstei, precum și la viața culturală și artistică.

În concluzie, ca obiective prioritare pentru implementarea unei educații de calitate pentru toți copiii, se regăsesc:

- asigurarea șanselor egale la o educaţie de calitate pentru fiecare copil, tânăr, adult, la toate nivelurile și ciclurile sistemului de învăţământ;
- formarea unei culturi şi a unei societăţi incluzive în vederea incluziunii în comunitate a copiilor şi tinerilor cu cerinţe educaţionale speciale;
- elaborarea și dezvoltarea cadrului de asigurare a calităţii pe dimensiunea educaţie incluzivă;
- consolidarea capacităţilor instituţionale la toate nivelurile de învăţământ pentru asigurarea accesului, relevanţei și calităţii educaţiei incluzive;
- prevenirea și combaterea violenţei, neglijării şi exploatării copiilor;

- redimensionarea semnificaţiei sociale a maternităţii şi a paternităţii şi a rolului ambilor părinţi în creşterea şi educarea copiilor.

Toate acestea au menirea atingerii unui scop final care se constituie într-un corpus ce variază în funcție de particularitățile socio-economice și culturale ale unei societăți.

Bibliografie:

1. Alexandru, C., Copiii cu dizabilități multiple. Educația incluzivă – deziderat al societății contemporane , Editura MacPixel, Timișoara, 2008;
2. Mareș T., Ivan S., Egalitatea de șanse în educație, dezvoltarea personală și integrare socială, Editura Universitară, București, 2013;
3. UNICEF, Analiza situației privind formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul centrării pe copil și educației incluzive, 2016.

Parkour – competenţa de a străbate un teritoriu

Doina IOVA,
Liceul Tehnologic Special Nr.3, Bucureşti

Pentru profesorul de educaţie fizică şi activităţi sportive, în procesul de instruire, un loc important îl ocupă găsirea şi utilizarea celor mai eficiente metode şi mijloace care să asigure dezvoltarea competenţelor.

În activitatea de dezvoltare a acestora se stabilesc anumite priorităţi în învăţarea motrică. Învăţarea motrică ocupă un loc însemnat în cadrul tipurilor de învăţare, ea stă la baza formării a numeroase acte comportamentale.

„Învăţarea motrică constă într-un set de procese asociate exersării sau experienţei care conduc la schimbări relativ permanente în capacitatea de a răspunde la stimuli” (R. Schmidt, 1982).

Aceasta se referă la dobândirea unor modalităţi comportamentale definite prin performanţe motrice, fiind caracterizată prin:

- îmbunătăţirea procesuală a coordonării motrice;
- optimizarea factorilor condiţionali interni şi exterini;
- dobândirea unor capacităţi şi a unor comportamente adevate situaţiilor.

Montpellier propune trei tipuri de învăţare motrică:

- învăţarea senzori – motrică, constă din modificarea comportamentului ca adaptare a unei forme de răspuns performant, la condiţiile perceptive noi şi care implică formarea de noi coordonări senzori-motrice sau creşterea preciziei sau a fineţei coordonării răspunsului preexistent (schi, tir talere);
- învăţarea motrică, se caracterizează prin aceea că reacţiile de răspuns sunt legate de componentele senzoriale de origine kinestezică sau proprioceptivă (înot, patinaj etc.);
- învăţarea inteligent – motrică, are la bază formarea comportamentelor în funcţie de determinările exterioare, sociale din mediul în care acestea se manifestă.

În învăţarea motrică propriu-zisă, elementele exteroceptive, proprioceptive sau raţionale sunt implicate cu ponderi diferite, în funcţie de natura activităţii şi acţiunilor care le compun.

O importanţă deosebită o reprezintă transferul deprinderilor motrice însuşite în cadrul lecţiilor în viaţa cotidiană. „Transferul în învăţare este procesul prin care participarea unei persoane la o activtate influenţează în mod favorabil sau defavorabil practicarea de către aceeaşi persoană a unei activităţi ulterioare şi, în consecinţă, rezultate sau efectele acestui proces.” (P.Parlebas, E.Dugas, 1998).

În lecţiile de educaţie fizică şi sport, transferul este utilizat ca principiu metodic aplicat în vederea formării deprinderilor motrice.

Deprinderile motrice sunt „abilităţi dobândite care permit obţinerea unor rezultate optime, cu maximum de siguranţă şi minimum de cheltuială energetică.” (B.Kapp, 1963)

O caracteristică important a motricităţii umane este aceea că, la naştere, schemele motoare sunt inexistente, conduita motrică (bagajul de deprinderi şi priceperi motrice) nu este determinată genetic, ea trebuind să fie inventată pe parcursul evoluţiei ontogenetice a omului, fiind supusă astfel condiţiilor mediului înconjurător fizic, social sau cultural.

Principalele deprinderi motrice se formează prin activitatea spontană a copiilor (aruncarea, mersul, alergarea, săritura etc), puţine dintre ele fiind supuse unui proces educaţional adecvat (scrisul, desenatul etc).

Formarea oricărui act motric are la bază coordonarea activităţii diferitelor grupe musculare, care nu este posibilă decât prin intermediul sistemului nervos central.

Deprinderile motrice, sub forma unor mişcări naturale de activitate sportivă, se realizează în

condiţii extrem de complexe. Din punct de vedere biomecanic, mişcările sunt efectuate de mai mulţi muşchi sau grupe musculare care, în timpul efectuării aceleiaşi sarcini motrice, pot interacţiona în mod diferit.

Clasificarea deprinderilor motrice se poate face în functie de mai multe criterii:

1. În funcţie de aria de automatizare:

a. elementare, care sunt complet automatizate, cuprind mişcări cu caracter fazic, care se repetă în aceeaşi succesiune – cele cu caracter ciclic: mers, alergare, ciclism;

b. complexe, care sunt parţial automatizate (aciclice). Sunt formate din cele elementare şi alte mişcări neautomatizate sau incomplete automatizate.

2. În funcţie de finalitatea folosirii:

a. de baza şi utilitar aplicative, folosite în viaţa cotidiană, dar şi în sport (mers, alergare, sărituri, aruncare-prindere, transport de greutăţi, căţărare-escaladare, târâre);

b. specifice ramirilor şi probelor sportive (elementele şi procedeele tehnice).

3. În funcţie de nivelul participării sistemului nervos la formarea lor, se clasifică în:

a. propriu-zise, care se obţin prin exersări stereotipe, cu număr mare de repetări (gimnastică, patinaj, sărituri de la platformă etc.);

b. perceptiv-motrice, la care învaţarea este influenţată de ambienţă (oina, tir, tir cu talere, jocuri dinamice);

c. inteligent-motrice, unde apare adversarul (jocuri sportive, lupte, box)

Locul pe care-l ocupa deprinderile motrice de bază în sfera deprinderilor motrice constau în faptul ca pot fi transferate şi utilizate cu eficienţă în toate activităţile specific umane care conţin şi o componentă motrică.

Deprinderile motrice de bază formează nucleul sociomotricităţii umane şi se constituie într-un obiectiv instructiv-educativ fundamental al educatiei fizice şcolare.

Locul pe care îl ocupă deprinderilor motrice de baza în lecţie:

- dacă stadiul didactic este de învăţare sau consolidare, aceasta veriga se plasează după influenţarea selectivă a aparatului locomotor;
- dacă stadiul didactic este de perfecţionare, veriga respectivă se plasează mai spre sfarşitul lecţiei;
- deprinderile care solicită organismul în regim de efort, de viteză – îndemanare se plasează înaintea deprinderilor care solicită organismul în regim de forţă sau rezistenţă.

Perfecţionarea calităţilor motrice reprezintă unul din principalele obiective ale procesului de pregătire a elevilor.

Definiţie:

Calităţile motrice sunt însuşiri ale organismului concretizate în capacitatea de efectuare a acţiunilor de mişcare cu anumiţi indici de viteză, forţă, rezistenţă şi îndemânare. (V,Î,R,F) Calităţile motrice au un caracter nativ al cărui nivel de manifestare iniţială depinde de fondul genetic ereditar.

Dezvoltarea lor ulterioară ca dealtfel şi formarea deprinderilor motrice, se realizează odată cu evoluţia procesului de creştere şi dezvoltare, ele fiind influenţate de specificul activităţilor desfăşurate, condiţiile de viaţă, ereditatea, mediul geografic şi climateric şi activităţile desfăşurate în mediul şcolar.

În literatura de specialitate precum şi în limbajul specialiştilor se folosesc mai mulţi termeni precum: calităţi fizice, calităţi motrice, calităţi bio-motrice, calităţi ale activităţii motrice, funcţii motrice de bază, etc

În cadrul procesului instructiv educativ, dezvoltarea calităţilor motrice trebuie să ocupe un loc prioritar deoarece:

- calităţile motrice condiţionează şi determină în mare măsură formarea şi în special consolidarea deprinderilor motrice;
- dezvoltarea calităţilor motrice favorizează creşterea capacităţii de efort a organismului;
- dezvoltarea calităţilor motrice se poate realiza şi în condiţii materiale simple;
- dezvoltarea calităţilor motrice se poate face şi în cadrul activităţii independente a

elevilor.

Sistematizarea (clasificarea) calităţilor motrice:
I. Calităţi motrice de bază: viteza, îndemânarea, rezistenţa, forţa.
Calităţi motrice: - condiţionale: viteza, forţa, rezistenţa
- coordinative: îndemânarea
- intermediare: mobilitatea şi supleţea

II. Calităţi motrice utilitar aplicative:
Nespecifice: mersul, alergările, săriturile, aruncările.
Specifice: echilibrul, târârea, căţărarea şi escaladarea, ridicarea şi transportarea de greutăţi, tracţiuni şi împingeri.

Locul calităţilor motrice în lecţia de educaţie fizică:

Alături de deprinderile motrice, calităţile motrice sunt obiective primordiale ale conţinutului lecţiei de educaţie fizică. Indiferent de condiţii materiale (sală, aparaturi, materiale) sau atmosferice (ploaie, zăpadă, ceaţă, frig), educarea calităţilor motrice este primordială, esenţială.

Este indicat ca în lecţia de educaţie fizică, calităţile motrice să nu fie aşezate la întâmplare. Locul acţiunilor pentru dezvoltarea calităţilor motrice în lecţia de educaţie fizică trebuie stabilit în funcţie de natura efortului respectiv pentru a putea asigura un volum sau o intensitate optimă şi asigurarea revenirii organismului.

Dezvoltarea Vitezei şi Îndemânării se va plasa după veriga a III-a a lecţiei (influenţarea selectivă a aparatului locomotor), iar forţa şi rezistenţa se vor situa înaintea verigii de revenire a organismului după efort.

În planificarea dezvoltării calităţi motrice trebuie să ţinem cont de:

- necesitatea acţionării continue asupra dezvoltării calităţilor motrice pe durata întregului an şcolar şi în mod prioritar în anumite perioade;
- îndemânarea este calitatea motrică asupra căreia se poate acţiona în amândouă semestrele;
- forţa, viteza şi rezistenţa vor fi dezvoltate prioritar în anumite etape ale anului fără a fi neglijate nici celelalte calităţi.
- pentru dezvoltarea mobilităţii este indicat să se lucreze pe tot parcursul lecţiei chiar şi în veriga a trei-a sub forma exerciţiilor de Streaching sau exerciţii articulare cu şi fără rezistenţă, efectuată individual şi cu partener.

Noua tendinţă, a sportului contemporan, este de a aplica în viaţa cotidiană a elementelor motrice dobândite în cadrul lecţiilor de educaţie fizică şi sport în viaţa cotidiană.

Astfel, dobândirea deprinderilor motrice de bază şi utilitar – aplicative au condus la practicarea unui nou sport care poartă denumirea de parkour.

Parkour este o activitate, care se află la graniţa între sport şi arta.

Parkour este sportul în care te deplasezi, dintr-un punct A, într-un punct B, în cel mai eficient şi rapid mod cu putinţă, indiferent de obstacolele ce iţi ies în cale.

Pentru practicarea acestui sport este nevoie de un riguros antrenament fizic şi mental, deoarece solicitările la care este supus un practicant de parkour sunt extreme.

În acest sport sunt folosite elemente din desprinderile motrice cum ar fi: târâste, sarituri sau căţărare pe diferite obstacole, practicantul de parkour trebuie sa ajungă la destinaţie. Cu cât nivelul de antrenament este mai mare, cu atât mai graţioase şi mai rapide sunt mişcările pe care acesta le face.

Free-running şi Parkour

In trecut cei doi termeni erau atribuiţi aceleiaşi discipline, însă în prezent Free-running este definit ca o ramura aparte. În vreme ce Parkour se bazează mai mult pe eficienţa şi rapiditate, Free-running este mai mult o activitate spectaculoasă prin care practicanţii işi pun în valoare talentul, făcând fel de fel de acrobaţii.

Cele două discipline se deosebesc prin competiţie.

În practicarea Parkour-ului accentul se pune pe dezvoltare personală.

În Free-running competiţia este cea care face legea.

Scurt istoric

Antrenamentul Parkour este inspirat din "L'éducation Physique Virile Et Morale Par La Méthode Naturelle" (metoda naturală de educaţie fizică şi morală), concepută de Georges Hebert (1875-1957), fost ofiţer naval care în călătoriile sale în Africa a fost uimit de abilităţile fizice ale populaţiei indigene.

Cel care a preluat şi a adaptat metoda naturala a fost David Belle (nascut pe 29 aprilie 1973), inspirat de tatal sau, Raymond Belle (1939 - 1999), fost militar în Vietnam recunoscut pentru faptele sale de eroism in cadrul "sapeurs-pompiers" - pompierii militari din Paris.

David Belle s-a lăsat de şcoala la 15 ani şi s-a dedicat în totalitate dezvoltării artei sale, Le Parkour. Pe acest drum l-au urmat mai multe persoane.

După cum se poate observa la baza activităţii Parkour, stau deprinderile motrice. Ceea ce realizează un profesor de educaţie fizică şi sport în cadrul activităţilor sale poate avea o însemnătate importantă în viaţa cotodiană. A învăţa să străbaţi un teritoriu într-un timp foarte scurt este o competenţă indispensabilă.

Bibliografie:

- Adrian Dragnea şi colab. - Educaţie fizică şi sport, Ed Fest, Bucureşti 2006.
- Adrian Dragnea - Antrenamentul sportiv, Ed. Didactică şi Pedagogică, Bucreşti 1996.
- Adrian Dragnea, A. Bota - Teoria acitivităţilor motrice, Ed. Didactică şi Pedagogică, Bucureşti 1999.
- Eugeniu Scarlat - Educaţia fizică a copiilor de vârstă şcolară, Ed pentru Tineret şi Sport, Bucureşti, 1993.
- Grigore V. - Bazele teoretice ale antrenamentului sportiv, Editura Semne, Bucuresti, 2001.
- S. Cătaneanu şi colab. - Metodica predării Educaţiei Fizice şi Sportului, Ed. „Gh. Alexandru”, Craiova 2002.
- S. Teodorescu; A. Bota; M. Stănescu - Educaţie fizică şi sport adaptat pentru personae cu deficienţe mintale şi senzoriale. Ed. Semne, Bucureşti 2003.
- V. Horghidan - Problematica psihomotricităţii, Ed. Globus, Bucureşti 2000.

INCLUZIUNEA ELEVILOR CU CES ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

PROF. NIDELEA IRINA VERONICA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ACAD. MARIN VOICULESCU”
GIURGIU, JUD. GIURGIU

Includerea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) în sistemul de învățământ este un subiect esențial în educație, având ca scop asigurarea accesului egal la educație pentru toți elevii, indiferent de nevoile lor specifice.

Elevii cu CES sunt aceia care necesită resurse suplimentare sau adaptări ale curriculumului pentru a-și atinge potențialul educațional. Printre aceștia se numără elevii cu dizabilități fizice sau intelectuale, elevii cu tulburări de învățare, cum ar fi dislexia, elevii cu tulburări de comportament sau emoționale, elevii cu tulburări de spectru autist, elevii supradotați care necesită stimulare suplimentară.

Principiile incluziunii sunt:

1. *Accesibilitatea*, care pune accent pe asigurarea accesului fizic și curricular la educație pentru toți elevii. Aceasta include adaptări fizice, tehnologice și metodologice.
2. *Participarea* ce evidențiază promovarea participării active a tuturor elevilor în activitățile școlare și extrașcolare.
3. *Acceptarea* care stimulează cultivarea unui mediu școlar incluziv și acceptant pentru toți elevii, prin educație în spiritul diversității și empatiei.

Ca strategii ale incluziunii pot fi enumerate următoarele:

1. *Adaptarea curriculumului* prin ajustarea conținutului educațional și a metodelor de predare pentru a se potrivi nevoilor fiecărui elev.
2. *Echipa de suport* ce necesită formarea unei echipe multidisciplinare care să includă profesori, psihologi, consilieri, terapeuți și alți specialiști pentru a sprijini elevii cu CES.
3. *Tehnologii de asistență* prin utilizarea tehnologiilor care pot ajuta elevii cu CES să acceseze materialele educaționale și să participe la activități școlare.
4. *Formarea cadrelor didactice* prin instruirea profesorilor pentru a recunoaște și a răspunde în mod eficient la nevoile elevilor cu CES.
5. *Implicarea familiilor* accentuând colaborarea strânsă cu familiile elevilor pentru a asigura un suport continuu și coerent între școală și casă.

Beneficiile incluziunii în general sunt accesul la educație de calitate, oportunități de socializare și dezvoltare a abilităților sociale, creșterea stimei de sine pentru elevii cu CES, dezvoltarea empatiei, înțelegerea diversității, și pregătirea pentru o societate incluzivă pentru elevii fără CES și crearea unui

mediu educațional mai bogat și diversificat, în care toți elevii pot învăța unul de la altul pentru comunitatea școlară.

Unele școli pot avea resurse financiare și umane limitate pentru a implementa eficient strategiile de incluziune. Soluții pot include atragerea de fonduri externe, parteneriate cu ONG-uri și programe guvernamentale.

Nu toți profesorii sunt pregătiți pentru a lucra cu elevi cu CES. Soluțiile includ programe de formare continuă și workshop-uri specializate.

Combaterea prejudecăților și promovarea unei culturi școlare pozitive și incluzive prin campanii de conștientizare și educație.

Incluziunea elevilor cu CES în sistemul educațional nu este doar o necesitate legală și morală, ci și o oportunitate de a crea un mediu educațional echitabil și îmbogățit pentru toți elevii. Implementarea eficientă a strategiilor de incluziune necesită angajament și colaborare din partea întregii comunități educaționale.

EDUCAŢIA INCLUZIVĂ ÎN GRĂDINIŢĂ

Prof. înv. preșcolar Coroi Monica Simona
Liceul Tehnologic “Stefan Hell” Sântana

Educația incluzivă este o educaţie de calitate, accesibilă şi care îşi îndeplineşte menirea de a se adresa tuturor copiilor, fără discriminare. În întreaga lume, din ce în ce mai mulți copii care provin din medii defavorizate urmează grădinițele, școlile primare sau gimnaziale.În cele mai multe țări se stipulează prin lege că toți copiii trebuie să beneficieze de educație.

Fiecare copil este diferit şi special şi are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu dizabilităţi.Toţi copiii au dreptul la educaţie în funcţie de nevoile lor. Educaţia incluzivă are ca principiu fundamental un învăţământ pentru toţi,împreună cu toţi, care constituie un deziderat şi o realitate ce câștigă adepți și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare/ incluziune.

Grupul Român pentru Educație Incluzivă (GREI) are ca obiectiv general conectarea României la eforturile internaționale în realizarea educației incluzive, susținerea și dezvoltarea modelului românesc și promovarea acestuia la nivel național și european. Principiile pe care GREI le promovează sunt simple, clare și de maximă generalitate:

- fiecare copil este unic și valoros în cadrul sistemului de educație;
-fiecare copil poate învăța;
-politicile școlare sunt cele care trebuie să încurajeze mai curând ideea de școală pentru copil, decât cea de copil pentru școală;
-încurajează dezvoltarea și susținerea serviciilor de sprijin în școală , pentru a oferi oportunități de dezvoltare tuturor elevilor, dar și pentru a forma și sprijini profesorii;
- susțin parteneriatul educațional dintre profesori, părinți, elevi, alături de toți profesioniștii care dau valoare adăugată actului educațional; educație incluzivă înseamnă sprijin și educație pentru toți, grijă și atenție pentru fiecare.

În acest sens, integrarea educativă vizează reabilitarea și formarea persoanelor cu nevoi speciale, aflate în dificultate psihomotorie, de intelect, de limbaj, psihocomportamentală, senzorială, printr-o serie de măsuri de natură juridică, politică, socială, pedagogică. În pedagogia contemporană există o preocupare intensă pentru găsirea căilor și mijloacelor optime de intervenție educativă, încă de la vârstele mici, asupra unei categorii cât mai largi de populație infantilă. Astfel, conștiința copiilor, de la cea mai fragedă vârstă, trebuie formată și dezvoltată , învățându-i pe aceștia că primirea copiilor „diferiți”, alături de toți ceilalți, trebuie făcută nu de dragul lor, în primul rând, și nu din milă pentru

ei, ci pentru dreptul fiecărui individ de a participa la acțiuni comune pentru dezvoltarea lui ulterioară , pentru a contribui și el la dezvoltarea comunității în care trăiește.

Integrarea/ incluziunea poate fi susținută de existența unui cadru legislativ flexibil și realist, de interesul și disponibilitatea cadrelor didactice din școala de masă și din școala specială, de acceptul și susținerea părinților copiilor integrați, de implicarea întregii societăți civile, dar și de nivelul de relații ce se formează și se dezvoltă la nivelul clasei integratoare care se bazează pe toleranță și respect față de copilul cu probleme. Grădinița care îi receptează în colectivitatea sa pe copiii defavorizați și își determină intern „direct și indirect”, atitudinea față de aceștia este alcătuită din: educatoare, părinți, copii, iar la nivel extern, societatea cu numeroase instituții și diverși factori media. O condiție esențială pentru reușita acestor acțiuni comune ale celor trei factori activi din grădiniță este existența unor relații de înțelegere, constructive care se realizează prin atitudini deschise, prin disponibilitate, printr-un „pozitivism” specific ce se cimentează cu voință și convingere.

Educatoarea trebuie să cunoască deficiențele copiilor pe care îi va primi în grupă în scopul înțelegerii acestora și pentru a-și putea modela activitățile, în funcție de necesitățile copiilor. Grupa în care va fi integrat copilul cu cerințe speciale va trebui să primească informații într-o manieră corectă și pozitivă despre acesta. Este foarte importantă sensibilizarea copiilor și pregătirea lor pentru a primi în rândurile lor un coleg cu dizabilități. Sensibilizarea se face prin stimulări: crearea și aplicarea unor jocuri care permit stimularea unor deficienţe (motorie, vizuală, auditivă), ceea ce determină copiii să înţeleagă mai bine situaţia celor ce au dizabilităţi: prin povestiri, texte literare, prin discuţii, vizitarea/ vizita unor persoane cu deficienţe.

Primirea în grupă a copilului cu cerinţe educative speciale, atitudinea faţă de el trebuie să păstreze o aparenţă de normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel cu ceilalţi copii din grupă. Conduita şi atitudinea educatoarei trebuie să demonstreze celorlalţi copii că i se acordă preşcolarului cu dizabilităţi. De aceea trebuie să exprime aceleaşi aşteptări şi să stabilească limite similare în învăţare ca şi pentru ceilalţi copii din grupă. Ea trebuie să îşi asume rolul de moderator , să promoveze contactul direct între copiii din grupă şi să direcţioneze întrebările şi comentariile acestora către copilul cu cerinţe educative speciale.

De asemenea, trebuie să-i încurajeze şi să-i stimuleze ori de câte ori este nevoie pe aceştia, dându-le încrederea în forţelele proprii, în propria reuşită în acţiunile întreprinse, evidenţiind unele abilităţi sau interese speciale lor în dezvoltarea şi sprijinirea cărora trebuie implicate şi familiile copiilor. Copiii cu cerinţe educative speciale integraţi în programul grădiniţei trebuie să dispună de o bună colaborare între educatoare, părinţi, psihologi şi profesorul logoped. Părinţii sunt parteneri la educaţie pentru că deţin cele mai multe informaţii despre copiii lor. Relaţia de parteneriat între părinţi şi grădiniţă presupune informarea părinţilor cu privire la programul grupelor, la conţinuturile şi

metodele didactice, dar presupune şi întâlniri cu aceştia, participări la expoziţii, excursii, serbări, vizite, etc., în care sunt implicaţi proprii lor copii.

Fiecare gradiniţă care doreşte să fie deschisă şi flexibilă, prin aplicarea principiilor incluziunii, trebuie să demonstreze, prin managementul pe care il propune următoarele:

- înţelegerea reală şi recunoaşterea incluziunii ca o parte a politicilor de egalizare a şanselor persoanelor cu cerinţe speciale şi nu ca o simplă plasare a copiilor împreuna;
- recunoaşterea legăturilor dintre educaţia incluzivă şi valorizarea diversităţii umane prin promovarea unui etos şcolar care valorizează toţi copiii şi familiile lor;
- valorizarea unui climat de sprijin flexibil şi oferirea unor răspunsuri adecvate cerinţelor individuale prin oferta educaţională a şcolii;
- susţinerea implicării comunităţii locale în dezvoltarea programelor şi a ofertelor educaţionale pentru toate categoriile de copii;
- favorizarea accesului personalului didactic la ocazii de dezvoltare a practicilor incluzive.

Grădiniţa este incluzivă printr-un curriculum flexibil şi deschis ce permite adaptări succesive. Nu copilul urmează curriculumul, ci acesta este un instrument menit să sprijine dezvoltarea lui, se adaptează nevoilor şi particularităţilor acestuia. Când spunem „grădiniţă incluzivă”, nu trebuie să ne ducem cu gândul la copiii cu CES, ci la fiecare copil în parte, pentru că fiecare are un ritm propriu de dezvoltare şi la un moment dat poate avea nevoie de anumite cerinţe speciale în ceea ce priveşte educaţia. Există, de asemenea, şi anumite situaţii de risc, în care educatoarea trebuie să cunoască trăirile şi comportamentele copilului, pentru a-l sprijini. Riscurile pot apărea din mediul socio-cultural din care acesta face parte, din relaţiile de familie care îi determină existenţa zilnică, precum şi modul de dezvoltare, din modelele formale educaţionale ce pot exercita un stres deosebit asupra copilului care nu corespunde „normalităţii” cu care ne-am obişnuit.

În concluzie, pentru abordarea unei educaţii incluzive în grădiniţă, educatoarea trebuie să respecte următorii paşi:

-să elaboreze un plan de dezvoltare a grădiniţei în care să se precizeze concret parteneriatul cu familia şi comunitatea;

-să fie pregătit întregul personal al grădiniţei pentru a primi toţi copiii, fără discriminări;

-să asigure un climat primitor şi deschis prin organizarea mediului educaţional cât mai eficient şi stimulator;

-să aibă discuţii, în prealabil, cu copiii pentru a se accepta unii pe alţii, pentru a negocia, a colabora şi a lucra împreună;

-să asigure un curriculum flexibil şi deschis la care să aibă acces şi părinţii;

-să evalueze fiecare copil prin observaţie directă şi indirectă pentru a asigura participarea lui adecvată la activităţile curriculare;

-să asigure accesul tuturor copiilor la programul grădiniţei, dar şi la modificările şi adaptările acestuia;

-să asigure participarea tuturor familiilor la decizii şi acţiuni în favoarea tuturor copiilor;

-să evalueze permanent şi periodic progresele pe care le fac toţi copiii, nu numai di punctul de vedere al achiziţiilor intelectuale, dar şi al relaţiilor sociale, al cooperării şi colaborării, al dezvoltării imaginii de sine şi încrederii în forţele proprii;

-să elaboreze planuri individualizate, personalizate pentru copiii care au nevoie de sprijin în anumite componente ale dezvoltării şi la anumite momente;

-să ajusteze permanent curriculumul pentru a-l adapta la nevoile educative ale copiilor;

-să realizeze un permanent schimb de idei, experienţe şi soluţii cu celelalte colege, din grădiniţă sau din alte instituţii, precum şi cu familiile copiilor.

Bibliografie:

-Ecaterina Vrăşmaş-,, Educaţia copilului preşcolar”, Editura ProHumanitas, Bucureşti, 1999;

-Ecaterina Vrăşmaş-,,Introducere în educaţia cerinţelor speciale”, Editura Credis, Bucureşti, 2004.

-Incluziunea în educaţie. Ghid de politici (2009), UNESCO, traducere RENINCO, Bucureşti, 2011.

-Mara Daniel, ,”Strategii didactice în educaţia incluzivă”, Editura Didactică şi Pedagogică,București, 2009;

PLANIFICAREA CALENDARISTICĂ ANUALĂ C.E.S.(anul şcolar 2018-2019)
Terra – elemente de geografie umană. Europa

Opincariu-Mihinda Mihaela
Colegiul Naţional ,,Horea, Cloşca şi Crişan” Alba Iulia

UNITATEA ŞCOLARĂ: ŞC. GIMNAZIALĂ ,,MIHAIL KOGĂLNICEANU” SEBEŞ
PROFESOR: OPINCARIU-MIHINDA MIHAELA
CLASA:A VI-A A, B (1 ORĂ/SĂPTĂMÂNĂ)
AN ŞCOLAR: 2018-2019
PROGRAMA VALABILĂ: nr. 3393 / 28.02.2017
NR. TOTAL ORE: SI=18h; SII=15h+1h ,,Şcoala altfel”
NUME ELEV: T A, N A, M I, T L

Domeniul de conținut	Competenţe specifice	Conţinuturi	Nr. de ore	Săptă-mâna	Observaţii/Evaluare
SEMESTRUL I (10 septembrie 2018 – 1 februarie 2019)					
Cunoaşterea lumii în care trăim	1.1. Precizarea prin cuvinte proprii a sensului termenilor geografici 2.1. Poziţionarea elementelor geografice pe reprezentări cartografice 2.3. Utilizarea informaţiilor oferite de suporturile cartografice, grafice şi alte materiale vizuale în contexte/situaţii diferite	• Terra – elemente de geografie fizică. (recapitulare) • Repere ale cunoaşterii Terrei – de la marile descoperiri geografice la explorarea modernă • Continente şi ţări – reprezentări cartografice. Harta politică a lumii	**5**	**1 – 5** (11 sept. – 11 oct. 2018)	Evaluare iniţială Evaluare orală Probe practice

		• Aplicaţii practice: Exerciţii de apreciere a distanţelor şi suprafeţelor pe suporturi cartografice clasice şi/sau digitale			
Antroposfera - omul şi activităţile umane	1.1. Precizarea prin cuvinte proprii a sensului termenilor geografici 1.2. Descrierea relaţiilor dintre elementele şi fenomenele geografice utilizând termeni specifici 2.1. Poziţionarea elementelor geografice pe reprezentări cartografice 2.2.Ordonarea spaţială şi/sau cronologică a elementelor, fenomenelor şi proceselor geografice după criterii date 2.3. Utilizarea informaţiilor oferite de suporturile cartografice, grafice şi alte materiale vizuale în contexte/situaţii diferite 3.3. Prezentarea diversităţii naturale, umane şi culturale realizând corelaţii interdisciplinare 4.1. Construirea unui demers investigativ dirijat 4.2. Caracterizarea elementelor, fenomenelor şi proceselor după un algoritm dat	• Populaţia Terrei: evoluţia numerică, răspândirea geografică, diversitatea umană, mobilitatea teritorială • Aşezările omeneşti – forme de locuire şi diferenţieri teritoriale • Resursele naturale şi valorificarea acestora • Domeniile activităţilor economice pe Terra: agricultura, industria, serviciile (caracteristici generale)	**10**	**6 – 15** (16 oct. – 20 dec. 2018)	Evaluare orală Probă scrisă de evaluare Probe practice
Vacanţa de iarnă (22 decembrie 2018 – 13 ianuarie 2019)					
Antroposfera - omul şi activităţile umane	1.1. Precizarea prin cuvinte proprii a sensului termenilor geografici 1.2. Descrierea relaţiilor dintre elementele şi fenomenele geografice utilizând termeni specifici 2.1. Poziţionarea elementelor geografice pe reprezentări cartografice 2.2.Ordonarea spaţială şi/sau cronologică a elementelor, fenomenelor şi proceselor geografice după criterii date 2.3. Utilizarea informaţiilor oferite de suporturile cartografice, grafice şi alte materiale vizuale în contexte/situaţii diferite 4.1. Construirea unui demers investigativ dirijat 4.2. Caracterizarea elementelor, fenomenelor şi proceselor după un algoritm dat	• Efectele activităţilor umane asupra mediului şi calitatea vieţii • Aplicaţii practice: Analiza şi interpretarea caracteristicilor demografice şi de locuire din orizontul local şi apropiat, Provocări locale în context mondial, Trasee turistice aplicate pe domenii de interes, Regiuni turistice	**3**	**16 – 18** (15 ian. –31 ian. 2019)	Evaluare orală Probă scrisă de evaluare
Vacanţă intersemestrială (2– 10 februarie 2019)					

SEMESTRUL al II-lea (11 februarie - 14 iunie 2019)					
Europa - identitate geografică	1.1. Precizarea prin cuvinte proprii a sensului termenilor geografici 1.2. Descrierea relaţiilor dintre elementele şi fenomenele geografice utilizând termeni specifici 2.1. Poziţionarea elementelor geografice pe reprezentări cartografice 2.2.Ordonarea spaţială şi/sau cronologică a elementelor, fenomenelor şi proceselor geografice după criterii date 2.3. Utilizarea informaţiilor oferite de suporturile cartografice, grafice şi alte materiale vizuale în contexte/situaţii diferite 3.3. Prezentarea diversităţii naturale, umane şi culturale realizând corelaţii interdisciplinare 3.4. Descrierea patrimoniului local, naţional, european şi mondial utilizând diverse surse 4.2. Caracterizarea elementelor, fenomenelor şi proceselor după un algoritm dat	• Mediul natural ca suport al locuirii umane - Poziţia geografică. Ţărmurile: golfuri, insule, peninsule şi strâmtori - Caracteristici generale ale reliefului. Unităţi majore - Hidrografia - Diferenţieri climatice şi biogeografice • Oameni şi locuri - Harta politică – state și regiuni - Răspândirea geografică a populaţiei. Elemente de diversitate umană (diversitate etnică, lingvistică, confesională şi culturală) - Mari oraşe europene • Economia - Resursele naturale şi valorificarea lor - Activităţile economice: agricultura, industria, serviciile	**9**	**19 – 27** (12 febr. – 11 aprilie 2019)	Evaluare orală Probe practice
Vacanţa de primăvară (20 aprilie – 5 mai 2019)					
Europa - identitate geografică	2.1. Poziţionarea elementelor geografice pe reprezentări cartografice 2.3. Utilizarea informaţiilor oferite de suporturile cartografice, grafice şi alte materiale vizuale în contexte/situaţii diferite 3.4. Descrierea patrimoniului local, naţional, european şi mondial utilizând diverse surse 4.2. Caracterizarea elementelor, fenomenelor şi proceselor după un algoritm dat	• Uniunea Europeană • Caracterizarea geografică a unor state (cel puțin un stat din fiecare regiune geografică)	**4**	**28 - 31** (18 aprilie - 23 mai 2019)	Evaluare orală

					Probe practice
Europa în lumea contemporană	1.2. Descrierea relaţiilor dintre elementele şi fenomenele geografice utilizând termeni specifici 3.3. Prezentarea diversităţii naturale, umane şi culturale realizând corelaţii interdisciplinare 3.4. Descrierea patrimoniului local, naţional, european şi mondial utilizând diverse surse	• Valori culturale şi umane europene • Calitatea vieţii în Europa	**1**	**32** (04,06 iunie 2019)	Evaluare orală
Saptamana 27-31.05.2019 „Şcoala altfel”					
Terra – elemente de geografie umană. Europa	1.1…. ……..4.3	• Recapitulare. Sinteză	**1**	**33** (11,13 iunie 2019)	Evaluare finală

GRĂDINIȚA INCLUZIVĂ – O GRĂDINIȚĂ PENTRU FIECARE

prof. înv. preșc. VODĂ ANA-MARIA
COLEGIUL TEHNOLOGIC „SPIRU HARET”, PIATRA NEAMȚ

Eu pot să fac ceea ce tu nu poți face, iar tu poți face ceea ce eu nu pot face. Împreună putem face lucruri mari. Nimeni nu poate realiza vreodată singur ceea ce poate realiza prin parteneriat cu alții.

(Maica Tereza)

Educaţia este un drept fundamental al omului (toţi copiii trebuie să aibă dreptul la o educaţie gratuită şi de calitate) ce permite fiecăruia să dobândească cunoştinţele necesare pentru a înţelege lumea de astăzi şi pentru a putea participa în mod activ la aceasta. Ea contribuie la păstrarea valorilor, stă la baza învăţării de-a lungul vieţii, creează încredere, te face mai independent şi totodată conştient de drepturile şi posibilităţile proprii. Ea îl învaţă pe individ cum să se comporte în calitate de cetăţean responsabil şi informat.

Educaţia incluzivă are ca principiu fundamental - un învăţământ pentru toţi, împreună cu toţi - care constituie un deziderat şi o realitate ce câştigă adepţi şi se concretizează în experienţe şi bune practici de integrare / incluziune.

Educaţia pentru toţi copiii este determinată de nevoile acute ale timpului prezent fiind o cerinţă fermă şi clară a epocii noastre. Procesul educativ trebuie să se adreseze tuturor şi fiecăruia, să se concentreze pe soluţii rapide şi adecvate la adaptarea faţă de diversitatea şi unicitatea umană. Societatea este caracterizată prin diversitate şi unicitate. Așa cum este și firesc, educaţia trebuie să se adreseze tuturor, pentru că societatea este alcătuită din toţi.

Pornind de la deschiderea oferită de sintagma „educaţie pentru toţi”, prin acces şi participare, pas cu pas, se ajunge la educaţia incluzivă care se defineşte ca o *schimbare* majoră ce presupune politici, practici şi culturi incluzive.

Educaţia incluzivă presupune existenţa sprijinului care să *egalizeze* şansele tuturor şi să se adreseze fiecăruia. Putem sintetiza că educaţia pentru toţi devine coerentă dacă se bazează pe educaţia incluzivă şi dacă se defineşte ca:

- educaţie de calitate;
- eficienţă;
- responsabilitate;
- pluridisciplinaritate;
- proces complex;
- strategie de respectare a drepturilor;

• evidenţiere a valorii individuale umane.

Educaţia pentru toţi abordează actul formării tinerei generaţii dintr-o perspectivă nouă, a drepturilor individuale şi a valorizării fiecărui om.

Educaţia trebuie înţeleasă ca un *proces* pe tot parcursul vieţii, începând cu perioada prenatală. Ea nu este numai responsabilitatea educatorilor, ci şi a familiei şi comunităţii în care se naşte şi creşte copilul şi trebuie să devină o cerinţă internă a fiecăruia. Educaţia de calitate se transformă în autoeducaţie. Responsabilitatea trece de la cei care o promovează spre cei care sunt formaţi.

Atunci când vorbim de educaţie incluzivă, ne referim la programe de educaţie cât mai adecvate şi adaptate, adică programe care să asigure accesul şi participarea tuturor, valorizând diversitatea şi acordând importanţă fiecărui copil în parte.

Nu este suficientă includerea unui copil într-un grup educativ sau în cadrul unui program. Este nevoie ca programul să se schimbe în aşa fel încât fiecare copil să fie bine primit. Aşadar, unul dintre cele mai importante aspecte a le învăţământului actual este nevoia sa de adaptare la necesităţile copiilor, oricare ar fi acele necesităţi şi oricare ar fi copiii – fie că sunt copiii cu CES, fie că pur şi simplu sunt copii cu un ritm mult mai încet de învăţare. Programul educativ al grădiniţei trebuie să fie flexibil şi deschis către răspunsuri adecvate individualizate şi personalizate. Curriculum-ul preşcolar trebuie să răspundă nevoilor de educaţie şi formare a tuturor copiilor.

O astfel de metodă de adaptare o constituie grădinița incluzivă, o grădiniță ce se axează pe includerea acelor copiii sau chiar grupuri ce au fost anterior marginalizate şi care implică în procesul de învăţare şi de luare a deciziilor părinţii, îngrijitorii şi consilierii specializaţi. Grădiniţa îşi poate îndeplini sarcinile de lucru numai în parteneriat cu familia şi cu comunitatea. Parteneriatul presupune respect reciproc, acceptare, toleranţă şi lipsa judecăţilor de valoare, a prejudecăţilor cu privire la situaţia economică, socială sau educaţională a părinţilor. Dacă se realizează cu adevărat un parteneriat, se poate vorbi de o construcţie comună de relaţii din care educatoarele primesc informaţii, părinţii câştigă experienţă, iar copiii cresc mai bine şi mai siguri pe ei.

Copilul preşcolar este actorul unui proces de formare în care fiecare gest, privire, cuvânt din partea adulţilor cu care vine în contact poate să îi influenţeze imaginea de sine. Este firesc ca programul din grădiniţă să îi ofere şansa de a se forma într-un sens pozitiv, cu încredere în forţele sale.

S-a dovedit că metodele utilizate în cadrul grupelor incluzive pot îmbunătăţi semnificativ performanţa tuturor copiilor. În comparaţie cu educaţia în centre sau şcoli speciale, care are riscul de a-i menţine pe copii şi adolescenţi în afara societăţii, şcoala incluzivă constituie un teren de pregătire ideal pentru viitoarea lor integrare în societate. În loc să-i izolăm şi să spunem că sunt „dificili”, „turbulenţi” sau chiar „handicapaţi”, am putea să admitem faptul că aceşti copii ar putea progresa mai mult într-o clasă obişnuită, dacă noi, profesorii, am accepta că educaţia este pentru toţi.

Predarea la copiii cu nevoi speciale solicită aceleaşi strategii şi practici ca şi predarea la orice alt tip de clasă. Cu alte cuvinte, o bună metodă de predare în general va fi o bună metodă de predare şi pentru elevii cu nevoi speciale. Toţi elevii au dreptul să aştepte de la învăţământ cele mai bune şi eficiente metode, iar elevii cu CES nu fac diferenţă.

Şcoala incluzivă reprezintă o provocare pentru şcolile obişnuite, însă ea nu trebuie privită ca o ameninţare pentru performanţa acestor şcoli. Multe dintre aceste instituţii găsesc ca fiind dificil să integreze elevii cu nevoi speciale în cadrul claselor obişnuite. Însă această teamă poate fi depăşită prin educaţie, resurse didactice adecvate, sprijin şi nu în ultimul rând credinţa că incluziunea este un drept moral şi social ce nu poate fi negat nimănui.

În cadrul şcolii/ grădiniței incluzive profesorii trebuie să colaboreze cu diferiţi specialişti în domeniul educaţiei, cum ar fi psihologi, consilieri, terapeuţi şi alţi specialişti pentru că doar împreună vor reuşi să obţină cele mai bune rezultate. Şcoala incluzivă presupune îmbunătăţirea sistemului educaţional pentru toţi elevii. Implică schimbări în curriculum, în modul de predare al profesorilor, în modul de învăţare al elevilor, precum şi schimbări în modul cum interacţionează copiii cu CES cu colegii lor şi viceversa.

Participarea tuturor copiilor la programul educativ. Fiecare după forţele şi posibilităţile sale. Copiii sunt diferiţi, capacităţile lor sunt diferite, dar în grupul de la grădiniţă fiecare poate avea un loc, un rol şi o valoare.

Educaţia preşcolară este parte a educaţiei timpurii, adică a acelor programe care desăvârşesc o abordare complexă cu privire la valoarea influenţelor educaţionale la vârstele mici. Educaţia timpurie nu înseamnă numai educaţie în grădiniţă, ci se adresează copiilor, părinţilor şi membrilor comunităţii pentru a construi împreună proiecte şi programe care să stimuleze dezvoltarea adecvată din primele momente ale vieţii. Este vorba de a valoriza adecvat un timp crucial pentru toţi copiii, inclusiv pentru cei cu nevoi speciale de educaţie.

Educaţia incluzivă este o schimbare care priveşte copilul şi actul educaţiei printr-o altă „fereastră”, care focalizează intervenţiile educaţionale pe valorile democratice ale relaţiilor sociale şi pe fiinţa umană înţeleasă în sens pozitiv şi profund, relativ la potenţialul ei.

„Educaţia incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătăţire a instituţiei şcolare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susţine participarea la procesul de învăţământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunităţi” (Dezvoltarea practicilor incluzive în şcoli - Ghid managerial, MEC, UNICEF, Bucureşti,1999, pag. 9).

Bibliografie:

- ✓ Gherguț, Alois, Frumos, Luciana - *Educația incluzivă. Ghid metodologic*, Iași: Polirom, 2019
- ✓ Vrasmaș, Ecaterina, Vrasmaș, Traian - *Educaţia incluzivă în grădiniţă: dimensiuni, provocări şi soluţii*, Buzău: Alpha MDN, 2012

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ÎN SALA DE CLASĂ: DEFINIRE, METODE CHEIE ȘI RESURSE

FILIP MONICA
GRĂDINIȚA NR. 256, BUCUREȘTI

Educația incluzivă este cea mai eficientă modalitate de a oferi tuturor copiilor o șansă echitabilă de a merge la școală, de a învăța și de a-și dezvolta competențele de care au nevoie pntru a se dezvolta.

Educația incluzivă și oportunități reale de învățare

Se estimează că în întreaga lume există 240 de milioane de copii cu nevoi speciale. La fel ca toți copiii, au ambiții și visuri pentru viitorul lor. Au nevoie de o educație de calitate pentru a-și dezvolta abilitățile și a-și atinge potențialul. De cele mai multe ori, se confruntă cu bariere persistente în calea educației, care provin din discriminare, stigmatizare și eșecul obișnuit al factorilor de decizie de a accepta dizabilitatea în serviciile școlare. Educația incluzivă înseamnă oportunități reale de învățare pentru grupurile care au fost excluse în mod tradițional - nu numai pentru copiii cu dizabilități, ci și pentru vorbitorii de limbi minoritare. Sistemele incluzive apreciază contribuțiile unice pe care elevii din toate mediile le aduc în clasă și permit grupurilor diverse să se dezvolte unul lângă altul, în beneficiul tuturor.

Ce este practica incluzivă?

Practica incluzivă poate fi definită drept atitudinile și metodele care asigură accesul tuturor elevilor la învățământul general. Toată lumea se străduiește să se asigure că toți elevii se simt bineveniți și apreciați și că primesc sprijinul potrivit pentru a-și dezvolta competențele și a-și atinge obiectivele. Atunci când educația este cu adevărat incluzivă, aceasta poate fi benefică pentru toți elevii, nu doar pentru elevii cu dizabilități.

Filosofia educației incluzive printre elevi

Filozofia educației incluzive trebuie să se răsfrângă asupra tuturor dimensiunilor din cadrul vieții școlare.

Dimensiunea culturală - Toți membrii din cadrul instituțiilor școlare trebuie să se ghideze după dezideratul comun al școlii incluzive, iar acest lucru poate fi văzut foarte ușor în modul de abordare la nivel de instituție școlară.

Dimensiunea strategică – Epicentrul culturii școlare și dezvoltării strategiilor viitoare ale școlii trebuie să aibă la bază filosofia educației incluzive. Acest lucru poate lua naștere prin adoptarea unor strategii care să vizeze implicarea tuturor elevilor în activități comune, ce au ca scop consolidarea relațiilor dintre aceștia.Strategiile vizează capacitatea de rezolvare a problemelor din viața cotidiană a copiilor, având la bază un spirit cooperant și solidar.

Dimensiunea practică are în vedere aplicarea la nivelul clasei de elevi și la nivelul școlii per ansamblu a tuturor strategiilor ce vizează incluziunea copiilor indiferent de apartenență etnică sau socială, religie, naționalitate sau deficiență.

5 metode-cheie în construirea unui climat incluziv în sala de clasă

1. Cunoaște elevii și lasă-i și pe ei să te cunoască pe tine

Stabilirea unei legături cu elevii necesită timp, dar putem începe chiar cu primele zile de școală. Creând oportunități pentru ca elevii să vă împărtășească interesele, provocările și aspirațiile lor, dar și invers, se creează o legătură care poate continua să crească. Gândiți-vă la ceea ce a funcționat pentru tine în trecut și la ceea ce nu a funcționat; ce puteți face în mod constant pentru a vă conecta cu fiecare elev?

2. Creează un spațiu sigur pentru ca elevii să împărtășească valori cheie în procesul de incluziune

Elevii au nevoie, de asemenea, de timp explicit pentru a stabili conexiuni cu colegii lor. Împărțiți în mod regulat elevii în noi grupuri mici și folosiți strategia "Văd, gândesc, mă întreb" pentru a digera ceva despre care au învățat sau un eveniment de actualitate care ar putea fi în mintea lor. Prin modelarea modului în care ar trebui să funcționeze acest lucru și prin crearea unor norme de grup, elevii pot avea conversații fructuoase care să dezvolte empatia și să împărtășească opinii diferite într-un mod respectuos. Consolidarea abilităților socio-emoționale, cum ar fi empatia, recunoștința și compasiunea, în sala de clasă încurajează interacțiunile pozitive între elevi.

3. Planifică procesul didactic într-o varietate de moduri

Există din ce în ce mai multe dovezi care arată că lecțiile gamificate influențează în mod pozitiv implicarea elevilor. Pentru a apela la diferite stiluri de învățare, reimaginați lecțiile existente, în special cele care au senzația că sunt încărcate de prelegeri, cu videoclipuri noi, cărți și activități digitale, care să încurajeze o învățare activă. Un studiu realizat de Canadian Journal of Action Research, care a comparat implicarea elevilor cu lecțiile gamificate față de lecțiile tradiționale alternative, a constatat că elevii au prezentat scoruri medii mai mari în clasă atât pentru concentrare, cât și pentru atenție în timpul învățării bazate pe jocuri digitale.

Un conținut de învățare variat, care face apel la diferite interese ale elevilor, la diferite metode și strategii este la fel de esențial ca și stilul de instruire. Oferiți elevilor șansa de a învăța despre provocările societății, istorie, echitate și egalitate, dar și despre evenimente actuale prin diferite mijloace și faceți ca unitatea să culmineze cu un proiect bazat pe echipă.

4. Alegeți literatură care să sublinieze importanța incluziunii

O parte a predării sensibile la cultură include oferirea elevilor de povești și opere literare care evidențiază experiența umană. Includeți povești despre diferite culturi, etnii, refugiați, precum și povești care includ explicații despre diferitele deficiențe.

5. Împărtășiți poveștile cu tematică incluzivă sau aduceți un invitat extern care să vorbească despre asta

Potrivit unui articol publicat în Economics of Education Review, atunci când elevii se pot identifica cu originea rasială sau etnică a unui profesor sau a unui vorbitor invitat, este mai probabil ca aceștia să aibă performanțe mai bune și să fie mai implicați, deoarece văd un potențial model de rol sau mentor în acea persoană. Prin invitarea unui vorbitor, le oferi elevilor acces la o experiență de învățare autentică pe care altfel nu ar putea să o aibă niciodată.

Strategii care susțin incluziunea în sala de clasă

Strategiile incluzive permit elevului cu nevoi speciale să participe la experiențele de învățare echitabile, asemeni celorlalți colegi Acest lucru se realizează prin efectuarea de ajustări în ceea ce privește modul de evaluare sau de învățare.

Ajustările la predare, învățare și evaluare nu ar trebui să aibă impact asupra judecăților făcute cu privire la rezultatele elevilor. Ajustările în materie de predare, învățare și evaluare pot fi grupate în cinci domenii generale:

1. Calendarul - cantitatea de timp alocată
2. Programarea - momentul în care are loc evaluarea
3. Cadrul - locul în care se realizează evaluarea
4. Prezentare - modul în care o evaluare apare sau este comunicată transparent tuturor elevilor
5. Răspuns - modul în care un elev răspunde la evaluare.

Școlile incluzive sunt cele mai eficiente mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, de creare a unor comunități primitoare, de construire a unei societăți incluzive și de realizare a educației pentru toți. Declarația de la Salamanca, UNESCO 1994

Elaborarea strategiilor incluzive

- Oferiți mai multe oportunități pentru ca elevii să demonstreze ceea ce știu și pot face.
- Planificați din timp orice schimbare și vorbiți cu elevii despre asta.
- Selectați anumite schimbări care sunt adecvate pentru fiecare elev în parte.
- Implicați elevul în alegerea strategiei.
- Asigurați-vă că elevul este familiarizat cu strategia care urmează să fie utilizată.
- Țineți cont de punctele forte ale elevului în materie de învățare atunci când planificați activitățile.
- Revizuiți și perfecționați în mod regulat strategiile și metodele folosite.

UNICEF - politici care sprijină incluziunea

Pentru a reduce decalajul educațional pentru copiii cu nevoi speciale, UNICEF sprijină eforturile guvernelor de a promova și monitoriza sistemele de educație incluzivă. Activitatea noastră se concentrează pe patru domenii cheie:

UNICEF promovează educația incluzivă în cadrul unor discuții, evenimente la nivel înalt și alte forme de informare orientate către factorii de decizie politică și publicul larg.

Conștientizare: UNICEF atrage atenția asupra necesităților copiilor cu nevoi speciale prin efectuarea de cercetări și organizarea de mese rotunde, ateliere de lucru și alte evenimente pentru partenerii guvernamentali.

Consolidarea capacităților: UNICEF consolidează capacitatea sistemelor educaționale din țările partenere prin formarea profesorilor, a administratorilor și a comunităților și prin oferirea de asistență tehnică guvernelor.

Sprijin pentru implementare: UNICEF oferă asistență în ceea ce privește monitorizarea și evaluarea în țările partenere pentru a reduce decalajul de implementare dintre politică și practică.

Astfel că, indiferent de cultură, etnie, religie sau deficiențe, școala ar trebui să devină locul în care toți elevii se simt în siguranță, se simt respectați și ascultați.

Bibliografie

https://www.kinderpedia.co/ro/educatia-incluziva-in-sala-de-clasa.html?format=html

Profesorul consultant pentru CES

Prof. Hulpe Liliana-Laura
Liceul teoretic „Samuil Micu”, loc. Sărmașu, jud. Mureș

Rolul de profesor consultant pentru cerinţele speciale de educaţie, relativ recent apărut, se bucură de o atenţie crescândă, pe măsura accelerării tendinţei internaţionale de integrare a copiilor cu deficienţe în şcolile obişnuite. Experienţa şi literatura de specialitate au relevat că serviciul de consultanţă este esenţial pentru integrarea cu succes a copiilor cu CES în şcolile obişnuite. Se apreciază că modelul profesorului consultant diferă de modelul „profesorului camerei de resursă” prin faptul că el presupune existenţa unui profesor, învăţător (educator) special itinerant (care se deplasează în mai multe şcoli), a cărui obiectiv principal este de a sprijini copiii cu handicap, prin dezvoltarea directă a abilităţilor cadrelor didactice din şcolile obişnuite pentru a lucra cu aceşti elevi (Miller şi Sabatino, 1978, apud Jonson K., 1987). Distincţia faţă de profesorul itinerant rezidă în faptul că acesta din urmă realizează atât sarcini de'suport cât si de consiliere, în vreme ce profesorul consultant îşi axează mai mult activitatea pe consilierea şi sprijinirea informării şi perfecţionării cadrelor didactice din unităţile şcolare obişnuite. O descriere sugestivă a sarcinilor pofesoriior de educaţie specială care acţionează ca şi consultanţi în şcolile obişnuite este realizată de autorităţile şcolare scoţiene:

- Sensibilizarea profesorilor de diferite discipline cu privire la gama completă a cauzelor dificultăţilor de învăţare;
- Sensibilizarea acestora cu privire la nevoia de recapitulare şi repetare a celor învăţate în clase cu număr mare de elevi;
- Alertarea cadrelor didactice în legătură cu importanţa deosebită a discuţiilor individuale sau de grup mic cu copiii, pentru a se identifica cauzele dificultăţilor de învăţare;
- Consilierea profesorilor cu privire la nivelul abilităţilor de limbaj şi de lectură presupuse de conţinuturile lecţiilor pe care le predau;
- Consilierea profesorilor cu privire la informaţia de tip „diagnostic" care trebuie desprinsă din realizarea diferitelor sarcini şi exerciţii de învăţare în clasă;
- Sfătuirea profesorilor cu privire la problemele pe care le întâmpină anumiţi copii, ca şi asupra domeniilor în care aceştia învaţă cu succes;
- Exprimarea disponibilităţii pentru a oferi sfaturi copiilor, atunci când au ales anumite discipline sau cursuri opţionale;

- Relaționarea cu managerii şcolari, prin participarea la deciziile care se iau referitor la politica şcolară privind dificultăţile de învăţare;
- Situarea în centrul discuţiilor din şcoală, atunci când acestea au caracter de consultare şi colaborare cu persoane şi instituţii din exterior, pe probleme specifice copiilor cu dificultăţi de învăţare.
- Focalizarea atenţiei în şcoală pe experienţa care o au aceştia în aplicarea şi interpretarea unor proceduri de screening, testare în masă .

Pentru realizarea acestor sarcini complexe si dificile, deoarece includ interacţiune şi inter-relaţionare umană, aceleaşi autorităţi pretind ca profesorul consultant să aibă credibilitate care, la rândul ei, depinde de:

• cunoaşterea corespunzătoare a aspectelor de curriculum, pentru a putea participa la dezbateri pe această temă;

• experienţă personală anterioară şi reputaţie de profesor eficace (a consultantului), care să-i permită abordarea oricăror probleme în activitatea de predare-învăţare la clasă; această condiţie face puţin probabilă refugierea pe aceste posturi â unor cadre didactice neavizate;

• capacitatea de a decela cauzele posibile ale dificultăţilor de învăţare;

• capacitatea de relaţionare cu cadrele didactice, cu alţi profesionişti, cu managerii şcolari, etc.

Cooperarea şi parteneriatul dintre cadrele didactice de sprijin şi cele de la clasă în asigurarea suportului pentru învăţare

Cunoştinţele si abilităţile acumulate tradiţional în educaţia specială trebuie cunoscute şi făcute disponibile pe scară mai largă decât până acum.Cooperarea personalului din şcolile speciale cu cele obişnuite se referă atât la profesori cât şi la asistenţii de clasă. Sensul de bază al colaborării personalului didactic este de regulă dinspre scoală specială spre cea generală. Profesorii din şcoala specială se pot angaja în trei feluri de activităţi în şcoala generală: predare, sprijin pentru colegii din această şcoală şi monitorizarea cooperării dintre cele două unităţi. Predarea poate fi realizată la elevii care provin din şcoala specială sau se poate extinde şi la alţi elevi din şcoala generală. În anumite situaţii, mai rare, un profesor din scoală specială îşi poate lua întreaga clasă şi poate realiza cu ea predarea-învătarea în incinta şcolii generale, ceea ce desigur este mai mult o schimbare de context fizic, dar poate fi şi un pas util spre familiarizarea copiilor din şcoala specială cu particularităţile şcolii generale. Atunci când elevi din şcoala specială sunt trecuţi în clase din şcoala obişnuită profesorii din şcoala specială pot fi în continuare implicaţi în activitatea de predare-învăţare cu aceşti copii, atât direct cât şi în colaborare

(în parteneriat, în echipă) cu profesorii clasei obişnuite. Sprijinul poate fi acordat în bună măsură şi altor copii decât celor care provin din şcoala specială, precum şi cadrelor didactice care lucrează cu aceştia - respectiv acei elevi din şcoala generală care întâmpină dificultăţi de învăţare. Din acest punct de vedere profesorii de educaţie specială sunt o resursă foarte utilă: sursa generală de informare cu privire la specificul predării-învăţării la copiii cu CES (literatura de specialitate relevantă, metode şi materiale, etc.), sursa de informare cu privire la serviciile pentru copii si familii în dificultate. Ei pot asigura consiliere şi în privinţa unor situaţii particulare de copii care prezintă dificultăţi de învăţare.

Personalul şcolii speciale nu trebuie să preia şi responsabilitatea colegilor din şcoala generală, ci doar să reţină o doză de răspundere pentru elevii care provin din şcoala specială, în măsura în care aceasta este necesară. Parteneriatui cadrului didactic specializat cu cel de la clasa obişnuită este din ce în ce mai mult abordat. Acesta se poate realiza în forme variate, în funcţie de circumstanţele particulare şi "preferinţele individuale. Multe aspecte depind de credibilitatea profesorului de educaţie specială, de capacitatea lui demonstrată de a oferi sprijin şi consiliere, sau, acolo unde este necesar, ajutor practic direct. Slavin insista asupra nevoii de coordonare dintre cadrele didactice de la clasele obişnuite şi profesorii de educaţie specială. Cadrele didactice care lucrează în clasa obişnuită pot participa la diferite activităţi (de tipul conferinţă, seminar, analiză de caz, etc.) realizate în comun cu personalul de educaţie specială, în afara interacţiunii directe dintre cele două grupuri de personal didactic - la activitatea din clasă sau în cadrul consultărilor axate pe evoluţia unui (unor) copil (copii). Oricare ar fi însă maniera de cooperare dintre aceştia, fiecare în parte trebuie să recunoască că are o experienţă şi o importanţă crucială pentru succesul şcolar al copilului cu CES integrat. Profesorul clasei obişnuite este expert în organizarea şi funcţionarea clasei, în curriculum şi în tehnologia didactică utilizată, în proiectarea aşteptărilor cu privire la performanţele elevilor etc. Profesorul de educaţie specială este expert în cunoaşterea specificului unui anumit grup de copii cu handicap, în posibilităţile şi deficienţele particulare ale acestuia cu privire la învăţare, în tehnicile specifice de instruire a acestora, etc. Toate aceste informaţii şi abilităţi la un loc sunt extrem de importante pentru succesul integrării şcolare, de aceea comunicarea dintre profesorii din şcoala obişnuită şi cei specializaţi este foarte necesară.

ŞANSE EGALE PRIVIND INTEGRAREA ŞCOLARĂ ŞI SOCIALĂ A ELEVILOR CU C.E.S.

Prof. FILIPIUC CAMELIA ELENA
CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ SUCEAVA

Motto:

„Educaţia este îmblânzirea unei flăcări, nu umplerea unui vas.” (Socrate)

Din perspectiva pedagogiei moderne, a preda devine un demers educativ în cadrul căruia sunt mobilizate resursele clasei de elevi, aceasta fiind motivată permanent să parcurgă procesul instructiv. O altă componentă a învăţării este evaluarea, modalitate prin care profesorul stabileşte măsura în care obiectivele au fost atinse şi prin care va pune la punct o strategie didactică mai eficientă pentru următorul proces instructiv. Activitatea independentă desfăşurată de elevi devine, astfel, concludentă şi necesară, ea dând dovada utilităţii metodelor abordate. Profesorul va organiza şi va coordona acest demers instructiv, exercitând funcţii diverse, de organizare a activităţii, de impunere a unor metode, de dezvoltare a unor capacităţi şi de personalizare a activităţii didactice.

Deci, învăţământul modern nu caută să scoată în evidenţă rolul profesorului, ci vine în întâmpinarea cerinţelor societăţii, propunând strategii didactice potrivite pentru formarea elevilor.

Experienţa tradiţiei şi capacitatea de inovare şi de creativitate sunt noile repere ale şcolii, care propune educaţii noi, în acord cu societatea globală: educaţia pentru pace, educaţia ecologică ori educaţia pentru o societate multiculturală. De asemenea, metoda predominantă de desfăşurare a instrucţiei este metoda euristică, deoarece învăţarea prin descoperire asigură elevilor o dobândire conştientă a conţinutului curricular, acesta fiind uşor de reactualizat, o dată trecut prin filtrul propriu.

Şcoala trebuie să încurajeze formarea unui spirit critic, a unor atitudini pozitive şi a studiului individual, antrenând elevii în activităţi diverse şi diversificate, pentru a-i face să renunţe la rolul pasiv.

Din experienţa proprie, putem spune că am învăţat şi noi odată cu elevii noştri şi am acumulat noi informaţii, noi cunoştinţe care ne-au ajutat mai departe. Orice curs ne-a adus ceva nou, o nouă informaţie, o nouă deprindere.

În procesul de învăţământ, creativitatea este un factor important, atât pentru profesor, cât şi pentru elevi. Un profesor care nu are simţ creativ, nu va atrage elevii, lecţiile vor deveni monotone, neatractive şi vor conduce la o slabă colaborare elevi-profesor. Elevii şi profesorii sunt implicaţi în procesul de învăţământ şi sunt responsabili pentru practicile educaţionale şi pentru rezultatele acestora.

Prezentăm câteva sugestii de ordin metodologic pentru conceperea situaţiilor de instruire, care să contribuie la stimularea creativităţii elevilor în cadrul activităţilor şcolare şi extraşcolare:

- Valorificarea valenţelor formative şi informative ale problemelor-întrebări/exerciţiilor problematizate.
- Realizarea de scheme, modele materiale sau ideale cu ajutorul gândirii critice.
- Elaborarea de produse noi, originale.
- Completarea unor desene, figuri, legături motrice.
- Conceperea şi rezolvarea de exerciţii, organizarea şi desfăşurarea de jocurididactice.

Copiii cu cerinţe educaţionale speciale fac parte din societatea noastră.

Tipologia categoriilor de C.E.S. include: tulburări emoţionale şi de comportament, deficienţă / întârziere mintală, deficienţe fizice / motorii / vizuale / auditive, tulburări de limbaj, tulburări / dificultăţi / dizabilităţi de învăţare. Fără abordarea adecvată a acestor cerinţe speciale nu se poate vorbi în mod real de egalizarea şanselor de acces, participare şi integrare şcolară şi socială a acestor elevi.

Angajarea efectivă într-o activitate didactică în cadrul Centrelor Şcolare de Educaţie Incluzivă, solicită şi dezvoltă un anumit profil psihologic al personalităţii cadrului didactic:

-capacitatea de selecţie şi dozarea materiei, accesibilitatea informaţiilor predate

-flexbilitate, spontaneitate, creativitate

-procesarea informaţiei la diverse niveluri

-claritatea, precizia, volumul şi expresivitatea limbajului

-obiectivitate în evaluare

-intuiţia şi empatia în relaţia cu elevii

-dorinţa şi capacitatea de perfecţionare continuă sau deschiderea la nou

-uşurinţă în stabilirea relaţiilor interpersonale

-echilibrul emoţional-afectiv şi capacitatea de autocontrol în situaţii neaşteptate

-crearea unui climat securizant în clasă

-stimularea elevilor bazată pe o bună cunoaştere a clasei de elevi

-gestionarea situaţiilor dificile

-managementul timpului

-forţa exemplului personal, verticalitatea morală

-crearea unui parteneriat şcoală-familie

Eficienţa profesorului este determinată de măsura în care el dispune de următoarele competenţe:

1-competenţa de specialitate-se referă la stăpânirea la un nivel ridicat a cunoştinţelor din domeniul respectiv (nu întotdeana un bun specialist este un bun profesor);

2-competenţa pedagogică-constă în capacitate de a face materialul accesibil prin găsirea celor mai adecvate metode de prezentare;

3-competenţa psiho-socială-este capacitatea de a adopta un rol diferit, de a influenţa grupul de elevi, precum şi indivizi izolaţi, de a comunica uşor cu grupul de elevi.

Există o multitudine de activităţi specifice pentru o cât mai bună derulare a demersului didactic la elevii cu dificultăţi de învăţare. Ne vom opri doar la câteva din aceste modalităţi.

- Modalităţi de stimulare a autocunoaşterii şi intercunoaşterii elevilor cu C.E.S.:

1-Cartea mea de vizită

2-Diploma mea

3-Universul meu-.

- Modalităţi de stimulare a procesului instructiv-educativ a elevilor cu C.E.S.:

1-Tehnica întăririi

2-Tehnica modelării

3- Tehnica asertivă

4-Tehnica contractului

5-Consilierea centrată pe realitate

Exemple de exerciţii:

**Pizza umană*

**Îmi placi deoarece……*

**Baloon bop*

**Evantaiul pozitiv*

- Modalităţi de stimulare a abilităţilor sociale

1-Tehnica” ziarului vorbitor”

2-Tehnica „grupurile zumzăitoare”

3-Tehnica” obiecte găsite”

4-**Tehnica “ochelarii vorbitori**”

5-Tehnica “mângâierea îngerilor”

6-Tehnica” desenul grupului”

7-Tehnica „rotaţia desenelor”

În concluzie, un cadru didactic pentru a asigura o educaţie de calitate trebuie să aibă calităţi pedagogice desăvârşite, o bună pregătire de specialitate, pentru a-i poate conduce prin diverse metode, mijloace, parteneriate, proiecte, activităţi etc., pe elevi pas cu pas, treptat, spre a-i pregăti pentru sarcinile prezente şi de viitor ale societăţii, fiind astfel mesagerul unor valori sociale, al unui ideal de viaţă.

În ziua de astăzi, dascălul trebuie să-şi joace foarte bine rolul pe scena şcolii, deoarece rolurile sale sunt multiple: expert al actului de predare-învăţare-evaluare, agent motivator, lider, consilier, model, manager .

«*Cei mai buni profesori sunt cei care te învaţă încotro să te uiţi, dar nu îţi spun şi ce să vezi*».

Bibliografie :

1. **Amabile, T. M.,** (1997), *Creativitatea ca mod de viaţă. Ghid pentru părinţi şi profesori* Editura Ştiinţă şi Tehnică, Bucureşti **.**
2. **Chiş, V.,** (2002), *Provocările pedagogiei contemporane*, Universitatea „Babeş- Bolyai”, Presa Universitară Clujeană, Cluj- Napoca.
3. **Cosmovici, A.** (1996), *Psihologie generală.* Iasi: Ed. Polirom.
4. **Golu, M., Dicu, A.** (1972). *Introducere în psihologie.* Bucuresti: Ed. Științifică.
5. **Ionescu, M.,** (1991), *Preocupări actuale în didactică,* Editura Universităţii “Babeş-Bolyai”, Cluj-Napoca.
6. **Miclea, M., Radu, I.** (1991). *Creativitatea și arhitectura cognitivă, în* Introducere în psihologia contemporană.coord. I. Radu, Cluj-Napoca: Editura „SINCRON”.
7. **Rosca, Al.** (1971). *Psihologie generala.* Bucuresti: Ed. Didactică și pedagogică.
8. **Sdorow, L.** M. (1993). *Psychology.* Dubuque, USA: Wm. C. Brown Communications, Inc.
9. **Tucicov-Bogdan, A.** (1973). *Psihologie generală și psihologie socială.* Bucuresti: Ed. Didactică și pedagogică.
10. **Zlate, M.** (1996). *Introducere în psihologie.* București: Ed. Șansa.

Promovarea incluziunii

Prof. înv. preșcolar Nadiu Monica
Liceul Tehnologic „Stefan Hell”, Sântana

Promovarea incluziunii implică colaborarea între diferite instituții și comunități pentru a crea un mediu educațional și social care să fie acceptabil și să ofere oportunități egale pentru toți.

Copiii cu dizabilitäti fizice sau psihice au nevoie de o abordare personalizată în ceea ce privește demersurile pe care le întreprindem în educaţia lor.Pentru ca acest lucru sa se realizeze avem nevoie de o colaborare eficientă între școală și diverși membri ai societății.

Cadrele didactice: - au nevoie de abilităţi specifice pentru implementarea unei abordări incluzive în organizarea mediului educaţional al clasei de elevi și în practicile educaţionale adoptate atat în relaţia cu copilul, cat și cu familia acestuia.Aceștia vor adopta unele metode adecvate pentru o educaţie timpurie incluzivă, focalizată pe problematica copiilor cu dizabilităţi și pe nevoile specifice ale acestora.

Școala trebuie să ofere şanse egale la educaţie fiecărui copil, indiferent de posibilităţile sale de învăţare, participare şi dezvoltare. De asemenea școala se ocupă deorganizarea de programe şi proiecte antiviolenţă în mediul educaţional. Pentru copiii cu CES trebuie întocmit un program educational personalizat ,care constă în stabilirea obiectivelor,continuturilor învățării,strategiilor didactice și a modalitätilor de evaluare.

Școala este un factor cheie în promovarea incluziunii. Aici, profesorii ar trebui să ofere o educație adecvată și individualizată pentru fiecare elev, să dezvolte abilități sociale, emoționale și de comunicare, să încurajeze interacțiunea și colaborarea între elevi și să creeze un mediu de învățare acceptabil pentru toți. La nivelul școlii, este esențială colaborarea dintre profesorul de sprijin și ceilalți profesori pentru o bună adaptare a materialelor de studiu dar și a instrumentelor de evaluare. De asemenea, profesorul consilier poate contribui ca mediator în acest scop, adică să ofere clarificări cadrelor didactice pentru motivarea nevoii de accesibilizare a materialului de învățat pentru elevii cu CES. Profesorul logoped poate oferi ore de terapie pentru corectarea dislaliei și disgrafiei.
În principiu și conform legii, orice cadru didactic poate informa Direcția de Asistență Socială pentru a face o anchetă socială în scopul stabilirii situației elevilor cu potențial de CES.

În cazul în care într-o școală nu există profesor de sprijin, dar există elevi cu CES, școala poate face o solicitare către Inspectoratele Școlare pentru a înființa un astfel de post în școala respectivă. În principiu, este necesar un număr de minim 4-6 pentru a stabili o jumătate de normă de profesor itinerant și de sprijin.

Parintii au nevoie să fie implicați în activităţi specifice unei relaţii eficiente şcoală-familie-comunitate, ca bază a adaptării şcolare şi a integrării sociale a copiilor.De asemenea ei pot juca rolul de profesor acasă.Ei pot supraveghea lectiile si modul de învățare al copilului. Părinții și familiile joacă un rol important în promovarea incluziunii prin sprijinul lor pentru copiii lor și colaborarea cu școala și comunitatea în general. Aceștia ar trebui să fie implicați în deciziile și activitățile legate de educația și dezvoltarea copiilor lor, să ofere sprijin suplimentar acasă și să încurajeze implicarea copiilor în activități comunitare.

Comunitatea locală trebuie și ea pregătită să accepte nevoile acestor copii. Aceasta poate oferi sprijin suplimentar pentru elevii cu nevoi speciale sau defavorizați. Comunitatea locală poate fi un partener important în promovarea incluziunii prin implicarea în activități sociale și de voluntariat care să aducă împreună diferite grupuri de oameni și să promoveze toleranța și diversitatea. Aceasta poate oferi, de asemenea, sprijin suplimentar pentru elevii cu nevoi speciale sau defavorizați.

CJRAE are un rol foarte important in includerea copiilor cu nevoi special.Acest lucru presupune:

a) cuprinderea şimenţinerea în sistemul de învăţământ obligatoriu a tuturor copiilo indiferent de particularităţile lor psihologice şi sociale;

b) asigurarea suporturilor suplimentare necesare desfăşurăriieducaţiei de calitate în funcţie de potenţialul biopsihosocial al fiecărui copil.

Şcoala incluzivă se referă în sens restrâns la integrarea tuturor copiilor, indiferent de capacităţile şi competenţele de adaptare şi deci de învăţare, într-o formă de şcoală. În sens larg, ea înseamnă preocuparea pentru ca fiecare copil să fie sprijinit şi să se lucreze în beneficiul învăţării tuturor. Fiecare copil este înţeles ca un participant activ la învăţare şi predare şi pentru că fiecare aduce cu sine în procesul complex al învăţării şi dezvoltării o experienţă, un stil de învăţare, un model social, o interacţiune specifică, un ritm personal, un mod de abordare, un context cultural căruia îi aparţine. Şcoala incluzivă ridică învăţarea la rang de principiu general şi presupune înainte de orice acceptarea faptului ca orice copil poate invata. Predarea este un act de cooperare, reflectie şi descoperire, la care participă atât profesorul (care poate coopera cu colegii săi) cât şi elevii unei clase. O resursă importantă pentru profesor în predare este cooperarea elevilor. Pregătirea predării şi de multe ori realizarea ei se completează cu cooperarea între profesori şi chiar cooperarea cu unii părinţi. Fiecare şcoală care doreşte să fie deschisă şi flexibilă, abordând maniera incluzivităţii, trebuie să asigure, prin managementul pe care îl propune:

✓ o înţelegere reală a ceea ce este incluziunea, definirea procesului ca atare, nu numai o simplă plasare a copiilor împreună ;

✓ să recunoască legăturile dintre educaţia incluzivă şi valorizarea diversităţii umane. Această manieră asigură promovarea ethosului şcolar care valorizează toţi copiii şi familiile lor.

să favorizeze un climat de sprijin flexibil si raspunsuri creative la nevoile / cerintele individuale. Lipsa de succes la răspunsurile iniţiale nu trebuie să constituie un motiv pentru a abandona incluziunea ci să devină un punct de plecare;

✓ recunoaşterea incluziunii ca o parte a politicilor de egalizare a şanselor cu aranjamentele clare pentru implementare, fundamentare şi monotirizare;

✓ să asigure ca toate dezvoltarile şcolilor si politicilor şcolare să ţină cont de principiile incluzivităţii;

✓ să asigure ca admiterea copiilor cu cerinţe educateive speciale în structuri educative este orientată pozitiv şi cu sensibilitate. În unele cazuri trebuie să se ia în calcul prezenţa unui sprijin adecvat, a unui sfat potrivit si a unei orientări cât mai eficiente pentru a se asigura că toate nevoile copiilor sunt rezolvate pozitiv, că toţi copiii si părinţii trebuie să se simtă acceptaţi;

✓ să lucreze în colaborare cu autorităţile locale si agenţiile pentru a identifica barierele posibile şi să ia în considerare cum pot fi mai bine depăşite;

✓ să recunoască că schimbările în practicile educative vor necesita sprijinul întregului personal al scolii şi al comunităţii locale. Toţi trebuie implicaţi şi consultaţi în dezvoltarea incluzivă a şcolii;

✓ să susţină accesul personalului la ocazii de dezvoltare profesională care să susţină/sprijine dezvoltarea unor practici inclusive

Politicile educaționale sunt bazate pe valorificarea principiilor educației pentru toți, indiferent de cerințele speciale cu care se confruntă, pentru a deveni utili în familiile lor, dar și utili societății în care reușesc să se integreze. Integrarea pune accentul pe cerințele copiilor, expertiză specializată, intervenție specializată până la recuperarea copiilor. Procesul de integrare trebuie să fie un proces de normalizare a vieții persoanelor aflate în dificultate.

Școala trebuie să ofere o paletă cât mai largă de servicii educaționale care să atragă copiii și să le satisfacă cerințele. În această școală trebuie să existe în primul rând comunicare, înțelegere, într-un cuvânt un spațiu dominat de acceptare, toleranță și diversitate. Este știut faptul că din categoria copiilor cu cerințe speciale fac parte nu numai copii cu deficiențe, dar și copii care, chiar dacă nu au dizabilități organice sau fiziologice, prezintă manifestări repetate de inadaptare la cerințele programei școlare.

Colaborarea cu factorii educaţionali implicaţi în dezvoltarea personalităţii elevilor în scopul integrării optime a acestora în viaţa şcolară, socială şi profesională duce la o buna promovare a școlii inclusive.

Educația în aer liber

Țapicu Bogdana Raluca
CȘEI ”Delfinul”, Constanța

Activitățile desfășurate în aer liber ”ni se potrivesc mănușă” de fiecare dată! Întotdeauna activitățile școlare și extrașcolare din cadrul centrului se desfășoară în armonie cu natura și cu mediul înconjurător – doar așa elevii noștri reușesc să interiorizeze informațiile noi și să le aplice în viața de zi cu zi.

Chiar și noțiunile de bază în matematică își au originea în natură. Culorile, formele, dimensiunile, așezarea în spațiu sunt mai ușor și mai plăcut percepute în parc. Comportamentul pentru matematică începe cu ideea de alcătuire și comparare a mulțimilor de obiecte - și atunci de ce să nu alcătuim mulțimea scoicilor albe, pe care mai târziu o comparăm cu cea a cochiliilor de melci, melci ce observăm fără prea mult efort că sunt ca dimensiune mai mari decât scoicile.

Elevii cu CES învață cu predilecție din contactul nemijlocit cu realitatea înconjurătoare, experimentând și testând soluțiile în încercarea de a îndeplini sarcina primită. Astfel, senzațiile, percepțiile, reprezentările, memoria, gândirea creatoare sunt antrenate și stimulate pentru a face natural și ușor trecerea către activitățile preponderent statice desfășurate în sala de clasă.

În urmă cu trei ani, școala noastră a inaugurat o grădină senzorială – un proiect la care visam și pentru care am muncit cu toții. În jurul acestei grădini, am montat căsuțe pentru păsări, sperând că vor deveni o parte integrantă a ei și vor contribui la stimularea senzorială vizuală și auditivă în momentul în care vor fi populate. Am plantat împreună cu elevii multe flori și plante aromatice care să ne ajute pe partea de stimulare olfactivă. Anul acesta am reușit să oferim și insectelor căsuțe. În prezent, ieșim periodic pentru a îngriji plantele, pentru a curăța căsuțele pentru păsări, pentru a așeza materiale de cuibărire și mai ales pentru a hrăni păsările, îndeosebi în perioada sezonului rece.

Fascinația elevilor noștri pentru natură ne- a oferit ocazia acum trei ani să înscriem o parte din elevii școlii la Olimpiada 2 speciilor – un concurs național, de recunoaștere a speciilor de păsări, reptile, insecte și amfibieni. Ca la orice olimpiadă există faza locală, județeană, regională și națională. Se califică mai departe elevii care au cel mai mare număr de răspunsuri corecte oferite într- un interval de timp cât mai scurt. Anul acesta au participat 7100 de elevi din toată țara, în special elevi ai școlilor de masă – de aceea suntem tare mândri că am avut trei elevi calificați la faza națională a concursului.

În general, activitățile în grădina senzorială se desfășoară potrivit unui program bine stabilit, astfel încât toți elevii centrului să beneficieze de momente de neuitat în aer liber. De la cei mai mici de grădiniță și până la cei mai mari, de clasa a X- a, cu toții de- abia așteaptă să iasă afară. Pot sări în

trambulină, pot cânta la ”instrumentele” montate pe cortul de stimulare senzorială (clopoței, tobe, maracas, tamburină, diverse tuburi de metal sau bețe de lemn, etc), pot experimenta senzații cutanate atingând diverse texturi cu mâna sau desculți, cu picioarele (nisip, iarbă, pietre, bureți, lemn, scoici, monede, conuri, cauciuc etc), se pot relaxa, cânta, citi pe pufuri colorate așezate la umbra copacilor, pot face diverse activități în foișorul de lemn înconjurat de plante aromatice.

Avem norocul de a beneficia de o grădină mare, colorată și antrenantă din toate punctele de vedere – flori, pomi fructiferi, zone de relaxare, dar și zone populate nu doar de copii veseli și frumoși, ci și de păsări, fluturi și pisicuțe. Nu de puține ori, am pregătit momente artistice: dansuri, piese de teatru sau interpretare vocală în mijlocul naturii. Este mult mai plăcut, iar succesul este și el garantat. Musafirii noștri, voluntarii din școlile de masă, preferă ca întâlnirile noastre să aibă loc în grădină, pentru că realitatea demonstrează că sunt foarte puține școli în momentul de față care să beneficieze de un asemenea spațiu. Au fost micuți care nu realizau, datorită vârstei, ce reprezintă un Centru Școlar pentru Educație Incluzivă, și în consecință spuneau că își doresc să se mute la școala noastră pentru că este ”atât de frumoasă”!

Concluzia, lesne de înțeles, este că activitățile de acest gen, desfășurate într- un astfel de spațiu, nu pot decât să aducă beneficii tuturor categoriilor de elevi, nu doar celor cu CES. Chiar dacă, conform definiției, activitățile din ”Grădina senzorială” nu sunt tocmai extrașcolare, ele sunt cu siguranță un plus ce dă valoare și întărește actul educațional de tip formal. Este locul în care elevul și profesorul devin parteneri în universul învățării.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ- EDUCAȚIA PENTRU SCHIMBARE

Prof. Dumitru Violeta
Grădinița cu P.P.Nr.8, Brăila

Conceptul de educație incluzivă, prin modalităţile de abordare a educaţiei copilului în şcoala pentru toţi, a devenit o strategie de educaţie a copiilor cu CES, care acordă valoare egală fiecărui copil în corespundere cu particularităţile sale de învăţare şi dezvoltare. Procesul de evoluţie a noţiunilor de integrare şi incluziune a distins o paralelă între şcoala integrată şi şcoala incluzivă, care scoate sintetic în evidenţă esenţa, ce exprimă în fond diferenţele dintre educaţia integrată şi educaţia incluzivă.

Una dintre legităţile dezvoltării lumii contemporane este schimbarea continuă şi permanentă a educaţiei, care prevede democratizarea, diversificarea, accesibilitatea şi adaptabilitatea sistemelor de învățământ. Printre priorităţile politicilor educaţionale promovate pe plan internaţional şi susţinute în România se numără asigurarea accesului la educaţie de calitate pentru toţi copiii.

În acest context, educaţia incluzivă a devenit o prioritate în sistemele educaţionale şi în politicile sociale ale statelor democratice.

Focalizarea eforturilor cercetătorilor şi politicienilor, ale instituţiilor guvernamentale şi organizaţiilor neguvernamentale reprezintă condiţia obţinerii unui spectru de oportunităţi pentru dezvoltarea fiecărui copil. Îndeosebi pentru acceptarea şi includerea în medii obişnuite a copiilor cu CES, pentru valorificarea maximă a potenţialului psihofizic şi intelectual alacestora şi pregătirea pentru inserţia social- profesională deplină.

Educaţia este un drept fundamental al omului, pornind de la acesta s-aconsolidat şi educaţia incluzivă, care are ca principiu fundamental un învăţământ pentru toţi, împreună cu toţi, constituind actualmente nu doar un deziderat, ci şi o realitate ce câştigă adepţi şi se concretizează în practici bune în întreaga lume. Fundamentată pe paradigma educaţiei pentru toţi, educaţia incluzivă este o abordare potrivit căreia toţi copiii trebuie să aibă şanse egale de a frecventa aceeaşi şcoală şi de a învăţa, indiferent de apartenenţa lor culturală, socială, etnică, rasială, religioasă şi economică sau de abilităţile şi capacităţile lor intelectuale sau fizice.

Educaţia incluzivă prevede schimbarea şi adaptarea continuă a sistemului educaţional pentru a răspunde diversităţii copiilor şi nevoilor ce decurg din aceasta, pentru a oferi educaţie de calitate tuturor în contexte integrate şi medii de învăţare comună.

Educaţia incluzivă constă în reducerea tuturor tipurilor de obstacole în calea învăţării şi în dezvoltarea şcolilor obişnuite, astfel încât să fie în stare să satisfacă necesităţile tuturor elevilor. Educaţia incluzivă este o parte a unei mişcări mai ample spre o societate în care toţi cetăţenii să beneficieze de dreptul la egalitate şi constituie o parte importantă din mişcarea spre educaţie care promovează abilităţi de convieţuire în pace şi în bună înţelegere. Doar prin implicarea şi

participarea înacest proces a întregii societăţi vom reuşi să soluţionăm multiplele probleme cu care se confruntă zi de zi copiii aflaţi în dificultate.

Termenul ,,integrare” este corelat derivativ cu alţi termeni din aceeaşi familie semantică: integral, întreg, în sensul de ansamblu, sau sistem coeziv şi unitar. Din această perspectivă, un element sau un subsistem este integrat într -un ansamblu supraordonat, numai dacă el reprezintă în mod real o parte componentă, adică importantă, compatibilă şi necesară, atât structural, cât şi funcţional pentru acel ansamblu/sistem.

Transpunând consideraţiile în plan socio-cultural şi economic, societate în globalitatea sa reprezintă cel mai integrat, dar şi mai integrator sistem posibil. În acest caz, integrare înseamnă acceptarea necondiţionată, includerea organică a tuturor persoanelor luate împreună, dar şi a fiecărui individ uman luat în parte, încondiţiile unei enorme diversităţi a acestora, în limitele condiţiei umane şi ale,,eternului uman”.

Prin extensie, în acelaşi plan socio-cultural şi economic, integrare înseamnă aceeaşi atitudine factual-pragmatică de includere, luare în seamă a grupurilor mici(minoritare) de indivizi de către grupurile mari, majoritare şi de către orice sisteme sociale configurate de regulă în cadre naţionale. În enorma complexitate şi diversitate, se vorbeşte curent despre: integrare socială, în general, cu sensuri ce converg, mai mult sau mai puţin, spre acceptanţa în comunităţi de diferite dimensiuni; integrare economică, deja specifică, dată fiind focalizarea spre aspectul profesionalizării şi judecării prin prisma acesteia a utilităţii sociale a indivizilor; integrare culturală, cu referire la valorizarea numitorului comun existent înorice cultură umană zonală şi la coarticularea funcţională şi benefică a diferitelor culturi din arii, sub-arii şi zone geo-culturale, etno-culturale etc.

Integrare religioasă, având în mod legitim multe similitudini cu integrarea culturală, în măsura în care religia este totuşi un sumum de tradiţii, credinţe, atitudini, convingeri, ritualuri şi, în general, un cadru de referinţă de mare semnificaţie similar moralei ş.a.

Oricum, în toate aceste cazuri şi din toate-aceste perspective, esenţa integrării constă în faptul că i se permite şi chiar garantează individului/grupului minoritar de a fi, de a se manifesta ca atare, de-a rămâne el însuşi, unic şi diferit, printre ceilalţi semeni. Această acceptare a specificităţii şi irepetabilităţii indivizilor/grupurilor minoritare, din partea cadrului larg al socialului sau al
grupurilor majoritare, trebuie, cu necesitate, dublată simultan de asigurarea cu certitudine şi fără restricţie a sentimentelor şi experienţelor indivizilor/grupurilor minoritare că aparţin efectiv cadrului social supraordonat, oricât de larg, că pot oricând să opteze şi să ia decizii proprii, în deplină cunoştinţă de cauză, dar şi cusuficientă responsabilitate. Aceasta înseamnă că se poate pendula între două extreme ale gradului de A. Lacey, 1993:
sporirea şi cultivarea, chiar cu obstinaţie, a specificităţii, unicităţii individului/grupului minoritar; sporirea, dimpotrivă, a similitudinii, până aproape de identificare cu grupul majoritar.

Ideile definitorii ale concepţiei de integrare a copiilor cu CES în învăţământul preuniversitar se bazează pe lucrări fundamentale, cum ar fi teoriile psihologiei pedagogice în contextul cercetării variabilelor sociale ale mediilor educaţionale propice proceselor de dezvoltare, învăţare şi integrare a copiilor cu CES.

Educaţia incluzivă - presupune extinderea sarcinilor şcolii obişnuite,transformarea acesteia pentru a putea răspunde și altor categorii de copii, în special celor cu CES.

Educaţia incluzivă reprezintă un proces permanent de îmbunătăţire ainstituţiei şcolare, având ca scop valorificarea optimă a resurselor existente, mai ales a celor umane, pentru a susţine participarea la procesul de învățământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunităţi.

Educaţia incluzivă vine să răspundă cerinţelor educative speciale ale copiilor prin individualizarea educaţiei, prin asigurarea accesului la educaţie pentru toţi din perspectiva drepturilor copilului.

Educaţia incluzivă este o abordare şi un proces continuu de dezvoltarea politicilor şi practicilor educaţionale, orientate spre asigurarea oportunităţilor şi şanselor egale pentru persoanele excluse/marginalizate de a beneficia de drepturile fundamentale ale omului la dezvoltare şi educaţie în condiţiile diversităţii umane.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ: STRATEGII PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE

Prof. COPACIU CĂTĂLINA,
Școala Gimnazială Sânpetru, jud.Brașov

Educația incluzivă este esențială pentru asigurarea unei societăți echitabile și echilibrate, în care fiecare copil are acces la oportunități egale de învățare și dezvoltare. Educația incluzivă este un concept și o abordare educațională care se concentrează pe asigurarea accesului la învățare și participarea activă a tuturor elevilor, indiferent de diferențele lor individuale, în cadrul aceluiași mediu școlar. Această abordare promovează integrarea și sprijină diversitatea în cadrul sistemului de învățământ, recunoscând că fiecare elev are nevoi unice și că fiecare poate contribui la învățarea celorlalți. Educația incluzivă nu se referă doar la integrarea copiilor cu dizabilități în școli, ci și la crearea unui mediu în care fiecare copil se simte acceptat, valorizat și sprijinit în dezvoltarea sa. Este o abordare care contribuie la promovarea egalității de șanse și la construirea unei societăți mai juste și mai incluzive. Mai jos sunt câteva inițiative și strategii care pot fi implementate pentru a promova o educație incluzivă:

Pentru a promova o educație incluzivă pot fi implementate următoarele strategii:

1. **Adaptarea curriculumului** prin adaptarea materialelor de învățare pentru a răspunde nevoilor diferite ale copiilor și prin învățare diferențiată folosind metode didactice care țin cont de diversitatea elevilor.
2. **Formarea și pregătirea cadrelor didactice** prin programe de formare continuă, cursuri și ateliere pentru profesori despre metodele de educație incluzivă sau prin instruirea cadrelor didactice pentru a înțelege și a răspunde empatic la nevoile speciale ale copiilor.
3. **Infrastructură și resurse** prin adaptarea infrastructurii școlare pentru a fi accesibilă copiilor cu dizabilități fizice și implementarea de tehnologii care să sprijine copiii cu dizabilități de învățare sau de alt tip.
4. **Politici și reglementări** prin elaborarea și implementarea unor politici care să sprijine incluziunea educațională.
5. **Colaborare și implicare** comunitară prin stabilirea de parteneriate cu organizații nonguvernamentale și comunități locale pentru a sprijini educația incluzivă și programe care încurajează implicarea activă a părinților în procesul educațional.

În România sunt câteva inițiative care ilustrează diverse abordări și strategii care pot fi implementate pentru a crea un mediu educațional incluziv: proiectul "Școala pentru toți"-inițiat de diverse ONG-uri în parteneriat cu Ministerul Educației, urmărește crearea unui mediu școlar incluziv prin formarea profesorilor și adaptarea curriculumului, programul "A doua șansă": - proiect destinat

copiilor care au abandonat școala, oferindu-le oportunități de a reveni în sistemul de educație și de a-și finaliza studiile, inițiativa "Incluziunea copiilor romi"- proiecte specifice pentru integrarea copiilor romi în sistemul educațional, reducerea discriminării și promovarea diversității culturale,"Educația incluzivă - Dreptul fiecărui copil"-campanii naționale de conștientizare despre drepturile copiilor cu nevoi speciale și despre importanța educației incluzive.

Prin implementarea acestor inițiative și strategii, putem contribui la construirea unui sistem educațional care respectă și valorizează diversitatea, oferind fiecărui copil șansa de a-și atinge potențialul maxim.

Iată și câteva idei noi și inovatoare pentru promovarea educației incluzive, care pot fi implementate pentru a asigura că fiecare copil are acces egal la oportunități educaționale: utilizarea VR și AR pentru a crea simulări interactive care ajută elevii să înțeleagă concepte complexe și să învețe într-un mod mai captivant și accesibil, oferirea de tururi virtuale ale locurilor istorice, muzeelor sau altor locații educative, adaptate pentru a fi accesibile elevilor cu diverse dizabilități, dezvoltarea de aplicații AI care să ofere suport educațional personalizat, adaptat nevoilor fiecărui elev, utilizarea tehnologiei de recunoaștere vocală pentru a ajuta elevii cu dificultăți de scriere sau citire, instruirea elevilor în tehnici de gestionare a stresului și a emoțiilor, pentru a crea un mediu școlar mai sigur și mai incluziv, organizarea de întâlniri între elevi și persoane din diverse profesii sau medii culturale pentru a încuraja înțelegerea și aprecierea diversității,crearea unor zone dedicate liniștii și relaxării, precum și a unor spații senzoriale pentru elevii cu nevoi speciale, organizarea de cluburi de știință, tehnologie, inginerie și matematică (STEM) care să fie accesibile tuturor elevilor, incluzând activități adaptate pentru diverse nevoi. Programele de artă, muzică și teatru care să fie deschise tuturor elevilor și care să celebreze diversitatea culturală și artistică, angajarea de consilieri școlari cu formare specializată în lucrul cu elevii cu nevoi speciale și în educație incluzivă, organizarea de competiții bazate pe jocuri educaționale care să încurajeze colaborarea și incluziunea între toți elevii, implicarea elevilor în proiecte de serviciu comunitar care să promoveze incluziunea și să sprijine comunitățile vulnerabile pot contribui semnificativ la crearea unui sistem educațional mai incluziv și mai echitabil, asigurându-se că fiecare copil, indiferent de provocările sale, are acces la o educație de calitate și oportunități de dezvoltare personală și profesională.

Implementarea cu succes a educației incluzive necesită eforturi concertate din partea tuturor părților implicate – guverne, școli, cadre didactice, părinți și comunitate – pentru a asigura că fiecare copil are șansa de a învăța și de a se dezvolta la potențialul său maxim.

FIECARE COPIL CONTEAZĂ-INIȚIATIVĂ PENTRU O EDUCAȚIE INCLUZIVĂ
REFERAT
Fiecare copil este o stea care strălucește și aduce lumină lumii

András Teréz,
Școala Gimnazială Orbán Balázs, Odorheiu Secuiesc, Harghita

La elevii cu dificultăți de învățare, ne referim la copiii, cărora le este dificil să învețe din cauza unor motive de dificultate cognitivă sau emoțională. Aceste dificultăți pot include, de exemplu, dislexie, discalculie, tulburare de hiperactivitate cu deficit de atenție (ADHD), tulburare din spectrul autist (ASD) sau alte tulburări de învățare sau de dezvoltare. Pentru elevii cu astfel de dificultăți de învățare, este esențial, să se asigure detectarea timpurie și sprijinul adecvat. Dificultățile de învățare sunt adesea evidente la începutul școlii și, dacă nu sunt ajutate la timp, se pot agrava, și pot avea un impact negativ asupra performanței și stimei de sine a elevilor.

Multe studii au arătat că, cu sprijinul potrivit, elevii cu dificultăți de învățare pot, de asemenea, să învețe și să se dezvolte cu succes. De exemplu, la elevii dislexici, metodele eficiente, cum ar fi învățarea multisenzorială sau tehnicile speciale de citire, pot îmbunătăți semnificativ abilitățile de citire și scriere. Iar pentru elevii cu ADHD sau autism, un mediu structurat de învățare, atenția individuală și sprijinul îi pot ajuta să învețe eficient.

De asemenea, este important ca elevii cu dificultăți de învățare să nu fie victime ale prejudecăților negative sau ale discriminării în sistemul de învățământ. Profesorii și instituțiile ar trebui, de asemenea, să recunoască aceste dificultăți, și să ofere sprijin personalizat tuturor elevilor. Introducerea unui model integrat de educație, introducerea metodelor diferențiate de predare și a strategiilor de educație incluzivă, formarea profesorilor pot contribui la învățarea și dezvoltarea cu succes a elevilor cu dificultăți de învățare.

Este important de subliniat faptul că acești copii nu sunt „leneși“ sau „muți“, pur și simplu necesită o abordare diferită a învățării, și au nevoie de un mediu de susținere și de planuri individuale de dezvoltare. Astfel de elevi ar trebui să li se acorde atenție atât ca profesori, cât și ca părinți, pentru a-i ajuta să-și depășească dificultățile de învățare, și să dezvolte în continuare utilizarea metodelor și instrumentelor de învățare, care le plac sau se potrivesc cu punctele lor forte, pentru a-i ajuta să se dezvolte și să învețe cu succes.

Este important să fiim răbdători și înțelegători cu copiii cu dificultăți de învățare și să nu-i judeci în funcție de performanța lor. Mai degrabă, să-i ajutăm să-și găsească propriul mod de a învăța și să le oferim sprijinul și asistența de care au nevoie, astfel încât să poată ajunge din urmă cu succes, să-i încurajăm să nu-și piardă încrederea în ei înșiși și să își continue eforturile în ciuda dificultăților întâmpinate. Să fie încurajați să își descopere pasiunile și talentele și să li se ofere oportunități de a se exprima și de a-și dezvolta abilitățile. Prin sprijinul nostru constant și înțelegător, putem contribui la creșterea și dezvoltarea lor într-un mod armonios și plin de succes.

A ajuta copilul să își descopere și să își valorifice punctele forte îi va oferi încredere în sine și o mai mare motivație pentru învățare. Prin încurajarea și susținerea sa în dezvoltarea acestor abilități, va fi capabil să depășească mai ușor provocările și să se dezvolte în mod armonioss. Să nu uităm, că fiecare copil este unic si special, iar noi trebuie sa oferim tuturor posibilitatea de a-si arata talentul si de a se împlini. Copiii cu dificultăți de învățare merită, de asemenea, oportunitatea de a reuși în viață și de a primi ajutor sub formă de empatie, înțelegere și sprijin.

În concluzie, este extrem de important să îi sprijinim pe copii să își descopere și să își valorifice punctele forte, oferindu-le încredere în sine și motivația necesară pentru a-și atinge potențialul maxim. Fiecare copil are dreptul la oportunități egale de dezvoltare și succes, iar susținerea lor în acest proces este esențială pentru a le asigura un viitor plin de realizări și fericire. Acest sprijin cu răbdare, înțelegere și susținere constantă pentru a le oferi cel mai bun cadru de creștere și dezvoltare.

Copiii sunt viitorul nostru și investiția în ei este cea mai valoroasă investiție pe care o putem face. Prin construirea unei relații puternice și armonioase cu copiii noștri, le oferim șansa de a deveni adulți echilibrați, încrezători și realizati, care să contribuie la o societate mai bună și mai prosperă.

INCLUZIUNEA COPIILOR CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE

Dragoș Violeta
Liceul Teoretic Sebiș

Educația copiilor înseamnă o preocupare deosebită din partea tuturor factorilor implicați în această misiune fundamentală. Alături de copiii din școlile de masă cresc și se dezvoltă și o altă categorie de copii și anume, cei cu cerințe sau nevoi speciale (CES). Fiecare copil prezintă particularități individuale și de relație cu mediul, trăsături care necesită o evaluare și o abordare personalizate. Copiii cu deficiențe au și ei aceleași trebuințe de bază în creștere și dezvoltare ca toți copiii: nevoia de afectivitate și securitate, de apreciere și întărire pozitivă, de încredere în sine, de responsabilitate și independență.

Incluziunea lor, integrarea socială și educarea acestora necesită solidaritate între instituții și oameni, compasiune, respectul acordat necondiționat persoanei umane și nediscriminare.

Educația incluzivă este un proces permanent care presupune școlarizarea copiilor cu cerințe educative speciale, adaptarea școlii la nevoile acestora, participarea lor la activități educative formale și nonformale care să le asigure învățarea și dezvoltarea. Toți copiii au dreptul la educație, iar școala și noi dascălii ,în principal suntem datori să le-o oferim. Fiecare copil are nevoie de școală și chiar și școala are nevoie de fiecare dintre ei.

Copiii cu cerințe educaționale speciale nu se pot adapta ritmului și cerințelor școlii, ei pot participa conform abilităților și propriului nivel de dezvoltare. De aceea școala, în general, a început să se transforme pentru a răspunde nevoilor de învățare și dezvoltare ale copilului. Incluziunea școlară este o treaptă spre incluziunea la nivelul societății. Toți copiii, cu sau fară dizabilități, trebuie să învețe împreună, indiferent de mediul social sau cultural din care provin, de religie, etnie, limbă .Este foarte important să reducem, ba chiar să eliminăm excluziunea și discriminarea, indiferent ce formă ar avea ele, să oferim copiilor cu tipuri și niveluri diferite de handicap șanse egale să participe la educație în cadrul sistemului general de învățământ. Beneficiind de servicii de sprijin corespunzătoare în cadrul școlii unde sunt integrați, persoanele deficiente au posibilitatea de a ajunge la niveluri funcționale fizice, psihice și sociale care le pot schimba viața, le pot da un mai mare grad de independență. Totodată, copiii tipici vor învăța ce înseamnă toleranța, acceptarea, întrajutorarea, vor deveni mai buni. Integrarea unui copil cu CES în învățământul de masă depinde de familia acestuia. Mulți părinți refuză să accepte că proprii lor copii ar avea probleme. Pentru a-i determina să conștientizeze deficiențele pe care le are copilul, cadrele didactice pot apela la consilierul școlar. Colaborarea familiei cu echipa de caz este necesară.

Integrarea individuală a copilului cu nevoi speciale în clasa obișnuită presupune unele implicații. Se oferă sprijin educațional după nevoile copiilor, aceștia nu sunt excluși, se asigură dezvoltarea personală a fiecăruia, adaptarea programelor și a resurselor organizatorice și procedurale la nevoile sale, învață în clase omogene, crește motivația pentru învățare, fiindcă este stimulat de mediul competițional și de performanțele școlare ale colegilor valizi, scade nivelul de izolare al copilului cu deficiență și crește nivelul de contact cu copiii obișnuiți, sporind nivelul de socializare, copiii valizi, ca urmare a contactului cu copiii \ elevii cu nevoi speciale, îi vor înțelege, îi vor accepta și își vor forma chiar atitudini de protejare a acestora în grupurile obișnuite. Pornim de la constatarea că părinții sunt cei mai importanți factori de sprijin în viața copilului cu deficiențe sau a copilului sănătos ,viața familiei sau cel puțin a unuia dintre părinți se va adapta, se va plia după programul copilului cu deficiențe profunde sau medii. Pentru a-și putea sprijini copiii aflați în dificultate , părinții trebuie să participe la următoarele acțiuni , asigurate de echipa de intervenție: informare asupra potențialului real al copilului și asupra și asupra mijloacelor susceptibile să-i favorizeze dezvoltarea, informarea asupra tipurilor de servicii care pot asigura cel mai bine educarea și dezvoltarea copilului cu nevoi speciale, convingerea părinților că nu sunt singuri în demersurile lor educative cu copilul, însușirea unor abilitați și tehnici speciale de educație a copilului cu deficiențe, conlucrând adecvat cu profesioniștii, elaborarea programelor educaționale în conlucrare cu membrii echipei transdisciplinare.

În activitatea la clasă cu elevi cu deficiențe, acceptăm diversitatea ca valoare. Pentru a valoriza cu adevărat potențialul fiecărui copil cu cerințe educative speciale, trebuie să reformulăm toate componentele educației: obiective- scopuri, curriculum, resurse procedurale, materiale organizatorice, evaluare, relațiile între partenerii educației. Fiecare persoană- copil, tânăr sau adult- trebuie să beneficieze de oportunități educaționale proiectate pentru a le satisface necesitățile educaționale de bază.

Bibliografie:

Gherghuț , A (2001), Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale, Editura Polirom, Iași.

Gheorghiu F.(2005), Modalități de intervenție personalizată în cadrul învățământului integrat, Presa Universitară Clujeană.

Ungureanu D., Educația integrată și școala incluzivă, Editura de Vest, Timișoara.

INTEGRAREA ELEVILOR CU CES

Prof. Stănescu Mihaela
Colegiul Național ”Traian Doda” Caransebeș, Jud. Caraș-Severin

Copilăria este o perioadă crucială în dezvoltarea unui individ, iar investiția în bunăstarea și educația copiilor are un impact profund asupra societății în ansamblu.

Educația este un drept fundamental al fiecărui copil și reprezintă baza pe care se construiește o viață prosperă și împlinită. Accesul egal la educație de calitate asigură că toți copiii au șansa de a-și atinge potențialul maxim. În absența unei educații adecvate, copiii sunt privați de oportunitățile de a se dezvolta intelectual, emoțional și social, ceea ce poate avea consecințe negative pe termen lung atât pentru individ, cât și pentru societate. Asigurarea accesului egal la educație, protecție socială și incluziune socială sunt elemente esențiale pentru dezvoltarea armonioasă a copiilor și pentru construirea unei societăți echitabile. Este responsabilitatea tuturor – guverne, comunități, familii și indivizi – să contribuie la crearea unui mediu în care fiecare copil are șansa de a-și atinge potențialul maxim și de a trăi o viață împlinită și fericită.

Toți copiii, indiferent de gen, rasă, religie sau statut social, ar trebui să aibă acces egal la resurse și oportunități. Combaterea discriminării și promovarea egalității sunt esențiale pentru a asigura că fiecare copil contează cu adevărat.

Familia și comunitatea joacă un rol esențial în susținerea dezvoltării copiilor. Un mediu familial stabil și sigur, precum și o comunitate care oferă sprijin și resurse adecvate, contribuie semnificativ la bunăstarea copiilor. Părinții și îngrijitorii sunt primii educatori ai copiilor și au o influență majoră asupra valorilor și comportamentelor acestora. În același timp, comunitatea trebuie să ofere infrastructura și serviciile necesare pentru a sprijini familiile în acest rol.

Integrarea copiilor cu Cerințe Educaționale Speciale (CES) în sistemul educațional obișnuit și în societate în general necesită o abordare cuprinzătoare și bine coordonată. Aceasta presupune eliminarea barierelor care împiedică accesul egal la resurse și oportunități pentru toți copiii, inclusiv cei cu dizabilități, cei din minorități etnice sau din familii sărace. Incluziunea socială nu înseamnă doar acceptarea diversității, ci și adoptarea unor măsuri active pentru a asigura participarea deplină a tuturor copiilor în societate.

Iată câțiva pași și strategii esențiale pentru a reuși această integrare:

- **Evaluare precoce**: Identificarea timpurie a nevoilor speciale este crucială pentru a oferi sprijin adecvat. Aceasta poate include evaluări de dezvoltare, teste de diagnostic și evaluări psihologice.

- **Planuri individualizate**: Dezvoltarea Planurilor Educaționale Individualizate (PEI) care să specifice obiectivele și adaptările necesare pentru fiecare copil.
- **Curriculum adaptat**: Modificarea curriculumului pentru a se potrivi nevoilor specifice ale copiilor cu CES. Acest lucru poate include adaptări ale materialelor didactice, metode de predare și evaluare.
- **Tehnologii asistive**: Utilizarea tehnologiilor asistive care să ajute copiii cu CES să participe activ la activitățile de învățare.
- **Pregătirea profesorilor**: Instruirea profesorilor și a altor cadre didactice în metodele de predare și management al clasei care sunt eficiente pentru copiii cu CES.
- **Echipe multidisciplinare**: Colaborarea între profesori, psihologi, logopezi, terapeuți ocupaționali și alți specialiști pentru a asigura un sprijin complet.
- **Clasa incluzivă**: Crearea unei atmosfere de acceptare și respect în clasă, unde toți elevii se simt valorizați și încurajați să participe.
- **Activități de grup**: Promovarea activităților de grup și a cooperării între elevi pentru a încuraja interacțiunea socială și sprijinul reciproc.
- **Comunicare constantă**: Menținerea unei comunicări deschise și regulate cu familiile copiilor cu CES pentru a discuta progresul și orice dificultăți întâmpinate.
- **Suport pentru părinți**: Oferirea de resurse și suport pentru părinți, inclusiv consiliere și grupuri de suport.
- **Politici clare**: Implementarea unor politici educaționale clare care să susțină integrarea copiilor cu CES.
- **Resurse financiare și umane**: Alocarea resurselor necesare pentru a sprijini integrarea, inclusiv personal specializat, echipamente și materiale adaptate.
- **Monitorizare continuă**: Evaluarea constantă a progresului copiilor cu CES și ajustarea planurilor educaționale în funcție de necesitățile acestora.
- **Feedback și îmbunătățire**: Colectarea feedback-ului de la profesori, părinți și copii pentru a îmbunătăți continuu strategiile de integrare.
- **Școli incluzive**: Școlile care au adoptat modele incluzive de succes și care pot servi ca exemplu pentru alte instituții.
- **Programe de mentorat**: Implementarea programelor de mentorat în care copiii cu CES sunt ajutați de colegii lor pentru a facilita integrarea socială și academică.

Integrarea copiilor cu CES este un proces dinamic și complex, care necesită eforturi concertate și colaborare din partea tuturor părților implicate. Cu sprijinul adecvat, acești copii pot atinge potențialul lor maxim și pot contribui activ la comunitate.

Fiecare copil contează

Profesor: Bejan Liana Maria

Liceul Teoretic Sebiș

Viața de zi cu zi ne impune o permanentă adaptare la situații diferite și inedite; societatea însăsi în evoluția ei ne impune să ne adaptăm,să ținem ritmul, să facem față provocărilor.

În meseria de dascăl trebuie să ne adaptăm situațiilor cu atât mai mult. Intrând într-o sală de clasă încercăm să descifrăm atmosfera întalnită. Sunt atâtea cazuri, am putea zice mereu altă scenă cu alți actori.

Suntem constienți ca și dascăli că în cele “50” de minute trebuie să ne atingem anumite obiective, am intrat cu un scop și trebuie să facem tot posibilul pentru a-l atinge, însă nu întotdeauna lucrurile sunt așa cum ne dorim, iar dacă debutul nu e unul propice nu avem cum să ne așteptăm la eficiență în acea zi la acea clasă de elevi. Totul ține de experiența noastră de comunicare și de soluția mare a problemelor pentru că rolul nostru este atât de a informa, cât, mai ales de a forma caractere.

Fiecare dintre noi își doreste să cunoască cât mai bine factorii eșecului școlar, metodele de prevenire ale acestuia, formele inadaptării școlare și profilaxia comportamentului deviant al elevior.

Copiii noștri la rândul lor trebuie să se adapteze situațiilor. Ei sunt cei ce au cea mai mare nevoie de sprijinul și încurajarea noastră atunci când sunt într-un impas sau la un pas de eșec școlar. E foarte important să știe că există acolo undeva o persoană care îi ascultă, îi acceptă așa cum sunt, îi susține pentru a depași momentele critice și pentru a face progrese, pentru ei progresul realizat prin propria muncă e cel mai mare premiu.

În condițiile în care instruirea a devenit factorul determinant al integrării socio-economice și cultural-politice, prima problemă care se pune este aceea a realizării educației in zonele defavorizate, îmbunătățirea colaborării dintre școală și familie, creșterea rolului învățământului preșcolar, o bună pregatire psihopedagogică, evaluare centrată pe progresele elevilor, ameliorarea practicilor educaționale din clasă și o orientare școlară și profesională adecvată care să țină seama de interesele și aptitudinile elevilor, dar și de cererea de pe piața muncii.

În viziunea Dr. Jukka Kangaslahti, Senior Advisor la Parlamentul European calitatea economiei depinde de calitatea resurselor umane, calitatea resurselor umane depinde de calitatea educației, calitatea educației depinde de caliatea predării și învățării, calitatea predării și învățării depinde de

caliatea profesorilor, calitatea profesorilor depinde de calitatea educației profesorilor și învățării continue.

Calitatea unui sistem școlar nu poate depași calitatea profesorilor săi. Singurul mod de a îmbunătăți rezultatele este să îmbunătățim instruirea. Trebuie să se asigure că sistemul este capabil să livreze cea mai bună instruire pentru fiecare copil (egalitate). Trebuie fixate așteptări înalte pentru ceea ce elevul ar trebui să obțină.

Așteptările ar trebui să reflecte noi cunoștințe și abilități ale lumii în schimbare.

BIBLIOGRAFIE

1. Ionescu,M.,Chis,V.,1992,Strategii de predare si invatare, Editura Stiintifica Bucuresti
2. Mialaret,Gaston, 1991, Pedagogie generale, PUF, Paris

Dezvoltări atipice ale comportamentului copiilor

Incze Erica
Grădinița cu Program Prelungit Mica Sirenă Cluj-Napoca

Manifestările comportamentale ale copiilor preșcolari sunt variate și necesită o atenție deosebită pentru asigurarea evoluției optime a acestora, fiind baza în dezvoltarea unei personalități adaptate cerințelor societății. Cele mai frecvente probleme comportamentale de natură psihologică sunt: opoziționism față de reguli de disciplină și cerințele educaționale, crize de afect, agresivitate sau timiditate.

Problemele emoționale și de comportament (PEC) sunt caracterizate prin prezența unor reacții emoționale negative intense și a unor comportamente în exces sau în deficit, care afectează adaptarea școlară și socială a copiilor, probleme caracterizate prin dezvoltarea cognitivă, emoțională, socială atipică normelor vârstei, problemele de externalizare (ADHD, tulburările de conduită) – simptome: - furie - impulsivitate – iritabilitate; probleme de internalizare (anxietatea, depresia)- simptome: anxietate/depresie izolare; probleme emoționale și de comportament vs. patologie (tulburare). PEC presupun variații de vârstă, gen și atitudini ale cadrelor didactice.

Problemele de externalizare mai frecvente la vârsta preșcolară, tind să se reducă odată cu vârsta, mai frecvente la băieți, indiferent de vârstă, problemele de internalizare mai frecvente la vârsta școlară mică și mare, comparativ cu vârsta preșcolară, existând un raport egal fete-băieți (vârsta preșcolară), mai frecvente la fete (vârsta școlară mică/mare); problemele de externalizare sunt percepute ca fiind mai frecvente și mai severe decât cele de internalizare.

Identificarea și intervenția în cazul copiilor cu PEC se realizează prin interviu clinic și diagnostic, chestionare de evaluare a PEC și screening-ul abilităților;

Consecințe ale PEC sunt probleme în a face față cerințelor școlare, în a stabili relații de prietenie cu copiii de aceeași vârstă, implicarea în comportamente de risc (mai ales la adolescenți), probleme de adaptare în viața adultă.

Factori predispozanți pentru problemele de externalizare și internalizare: factori genetici- crește riscul dacă părinții au avut probleme de internalizare sau externalizare, temperament – caracteristici relativ stabile care constituie fundamentul dezvoltării personalității prezic riscul pentru probleme de externalizare sau internalizare, inhibiția comportamentală scăzută, reactivitatea emoțională crescută, probleme cu gestionarea furiei, rezistența la control – externalizare, inhibiție comportamentală ridicată, reactivitate emoțională crescută, dificultăți în gestionarea reacțiilor de tristețe, teamă - internalizare

Factori de mediu presupun atitudini parentale eronate, **externalizare**- comportamentul parental autoritar – sfidare, rezistență la control, pedepse fizice care sunt ineficiente în abordarea comportamentelor negative, modelarea unor comportamente agresive, monitorizare redusă – implicarea minimală a părintelui afectează relația de încredere părinte-copil și favorizează sfidarea; **internalizare**- hiperprotecția – evitarea anumitor contexte, situații (uneori este expresia problemelor părintelui), criticile, stabilirea unor standarde extrem de înalte – favorizează autoevaluarea negativă, neîncrederea și teama (https://vdocuments.site/dezvoltarea-atipica.html).

Accesele de furie și colapsul senzorial

Uneori incapacitatea de reglare a emoțiilor are cauze diferite cum ar fi:

- ADHD- într-un studiu realizat de Ay Roy, de la Universitatea de la Fordham, mai mult de 75 % dintre copiii care prezintă izbucniri severe temperamentale se potrivesc și criteriilor de ADHD. Nu toți au fost diagnosticați cu ADHD dintre cei care au fost agresivi temperamental. Psihologul clinician Vasco Lopez explica faptul că mulți nu înțeleg că o capacitate scăzută de concentrare, dificultătile de a duce o sarcină la bun sfârșit și toleranța scăzută la plictiseală, pot duce la aceste izbucniri explozive.

- Anxietate- copiii care prezintă dificultăți de învățare, chiar dacă nu au fost diagnosticați, cei care au trecut printr-o traumă sau neglijare, pot suferi de colaps senzorial când se confruntă cu o situație incomodă, dureroasă.

- Depresie și iritabilitate- Dr. Lopes descrie copiii iritabili, precum apa la temperatura de 90 grade, oricând pe punctul de a fierbe. Aceste stări apar la copiii care au accese de furie în mod frecvent.

- Autism: -copiii care prezintă aceste tulburări sunt predispusi colapsului senzorial. Acestia sunt rigizi, dependenți de o rutină consistentă, care le oferă confort emoțional, orice schimbare le poate declanșa o izbucnire. Lipsa limbajului și a posibilităților de comunicare, amplifică reacțiile.

- Dificultăți de învățare- se manifestă atunci când apar în mod frecvent la școală sau acasă în timpul realizării temelor, chiar dacă nu au fost diagnosticate. Ca reacții ar fi ruperea foilor pe care lucrează sau aruncarea caietelor prin cameră.

Abilitățile care pot fi îmbunătățite, după cercetători sunt: controlul impulsurilor, rezolvarea de probleme, amânarea gratificării, comunicarea nevoilor și dorințelor adulților, cunoașterea a ceea ce e așteptat, potrivit pentru o situație, auto- control, posibilitatea de a se autoliniști.

Strategii: există diferențe între accesele de furie și colapsul senzorial, în primul caz copilul mai are control asupra comportamentului său, pe când în al doilea caz, copilul nu stie ce vrea. În cazul acceselor de furie este necesară explicarea de către adult copilului că știe ce urmărește prin comportamentul său, iar în cazul colapsului senzorial, e importantă oferirea unui loc retras în care se va simți în siguranță și liniștit, pentru depășirea situației problematice (http://www.neuropsiholog.ro/accesele-de-furie-si-colapsul-senzorial-partea-a-ii-a-cauze-si-strategii/).

Funcționarea executivă

Funcțiile executive sunt reprezentate de abilități mentale care ajută creierul să se organizeze, să acționeze pe baza informațiilor. Aceste abilitati permit oamenilor să planifice, să organizeze, să își reamintească lucrurile, să prioritizeze, să acorde atenție și să realizeze sarcini. Se bazează pe utilizarea unor informații din trecut, pentru rezolvarea unor situații actuale. Dacă copilul are abilități executive slabe, atunci chiar și realizarea unor sarcini simple este dificilă pentru acesta.

Cauzele problemelor de funcționare executivă: genele și ereditatea- studiile arată că diferențele dintre copii sunt aproape în întregime determinate de gene; **d**iferențele creierului- funcționarea executivă este determinată de activitatea cortexului prefrontal. Cei care prezintă tulburări, boli sau leziuni ale cortexului prefrontal pot dezvolta probleme de funcționare executivă.

Alte dizabilități și tulburări- copiii cu ADHD, autism, dislexie, tulburări de dispoziție, leziuni cerebrale dobândite pot determina probleme de funcționare executivă (http://www.neuropsiholog.ro/functionarea-executiva/).

Modalități de dezvoltare a funcției executive:

- Jocul cu cărți și jocurile de societate- de exemplu „Nu te supăra, frate”, „Monopoly”, „Sus- jos”, „Piticot”, care au rolul de dezvoltarea strategiilor, a memoriei, a flexibilității gândirii, a cooperării pentru realizarea unor sarcini pe grupuri, a autocontrolului.
- Jocuri fizice/ motrice- jocuri care solicită atenția, răspunsurile rapide, practicarea inhibiției, a concentrării, cum ar fi „Scaunele muzicale”, „Statuile”, „Cuvântul magic”; jocuri cu mingi -„Rațele și vânătorii”, „Castelul fermecat”, care implică reguli, atenție, promptitudine, luarea deciziilor, control; „Simon spune..”, „Fă ce spun, nu ce fac”!, dezvoltă atenția, inhibiția, flexibilitatea cognitivă; practicarea sporturilor, cum ar fi

fotbalul, basketul, handbalul, karate sau yoga le dezvoltă autocontrolul, atenția, capacitatea de interrelaționare, capacități de coordonare motrică.

- Jocuri cu cântece- jocuri de imitat, care repetă și apoi adaugă secvențe noi, jocuri de memorie, prin care să repete ce au făcut cei dinaintea lor și apoi să adauge elemente noi; cântatul în runde pentru copiii mai mari, ritmuri de bătut din palme complicate care dezvoltă memoria, inhibiția, flexibilitatea cognitivă.
- Activități liniștite care determină capacitatea de reflecție și strategie- puzzle-ul, care solicită concentrarea si atenția, jocuri de potrivire, de găsire a unor cuvinte simple, labirintul, toate solicită memoria și flexibilitatea cognitive: -jocuri de logică și raționament; jocuri de ghicit, care se bazează pe memorie și gândire flexibilă, prin utilizarea unor culori, forme, mărimi.

Este necesară observarea cu atenție a reacțiilor copiilor la diferite situații, dacă acestea se repetă frecvent și descoperită cauza, iar în cazuri în care nu se identificăm modalități de rezolvare a problemelor doar prin documentare, e importantă apelarea la consilierul școlar și comunicarea permanentă cu familia. În perioada actuală se diagnostichează cu o mai mare ușurință anumite probleme de comportament care apar la copii și se pot aplica metode variate, adaptate fiecărui copil. Este foarte importantă disponibilitatea cadrului didactic pentru a înțelege fiecare situație cu care se confruntă copiii, comunicarea cu persoanele care pot remedia comportamentele nedorite, cum ar fi consilierul școlar, psihologul sau terapeutul. Cadrul didactic trebuie să mijlocească o bună relaționare a copiilor, în sensul acceptării în jocul copiilor și a celor care prezintă anumite probleme de comportament și stimularea pozitivă, întărirea comportamentelor optime a acestora. Este necesară comunicarea în timp real cu părinții pentru ca aceștia să cunoască evoluția comportamentului copiilor și pentru adoptarea unor strategii de rezolvare a problemelor atât la grădiniță/ școală cât și acasă. Părinții trebuie educați în sensul conștientizării existenței unor probleme, acceptării acestora și a faptului că intervenția cât mai timpurie asigură o remediere mai rapidă.

Webografie

(1) https://vdocuments.site/dezvoltarea-atipica.html
(2) http://www.neuropsiholog.ro/accesele-de-furie-si-colapsul-senzorial-partea-a-ii-a-cauze-si-strategii/
(3) http://www.neuropsiholog.ro/functionarea-executiva/

Creativitate în predare

Vârtosu Lala
Grădinița cu P.N. nr.1 Drăgănești, Galați

Creativitatea nu înseamnă doar receptarea și consumul de nou,ci in primul rând crearea noului. După C.Rogers (1961)adaptarea creativă naturală pare a fi singura posibilitate prin care omul poate ține pasul cu schimbarea caleidoscopică a lumii sale.

Metode creative și tehnici interactive de grup în predarea disciplinelor științe se pot clasifica astfel:

1. Metode de predare-învățare interactivă în grup sunt: metoda predării/ învățării reciproce (Reciprocal teaching – Palinscar), metoda Jigsaw (Mozaicul), metoda cubului, știu/vreau să știu/am învățat, organizatorul grafic, metoda piramidei.
2. Metode de fixare și sistematizare a cunoștințelor și de verificare: harta cognitivă sau harta conceptuală (Cognitive map, Conceptual map), matricele, lanțurile cognitive, scheletul de pește, diagrama cauzelor și a efectului, tehnica florii de nufăr.
3. Metode de rezolvare de probleme prin stimularea creativității: brainstorming, metoda nominală, explozia stelară, metoda Pălăriilor gânditoare, studiul de caz, Phillips 6/6, tehnica 6/3/5, metoda Schimbă perechea, metoda Frisco, învățarea prin cooperare.
4. Metode de cercetare în grup: tema sau proiectul de cercetare în grup, experimentul pe echipe, investigația de grup.

Voi prezenta în continuare cele mai interesante metode și care sunt aplicate cu succes în cadrul orelor de Științe / cunoașterea mediului și anume:

Metoda predării/ învățării reciproce (Reciprocal teaching – Palinscar) – este o strategie instrucțională de învățare a tehnicilor de studiere a unui text științific, care are aplicare în toate disciplinele. Mai întâi elevii sunt familiarizați cu metoda, și li se prezintă detalii privind rolul profesorului pe care îl interpretează, după care la rândul său își va instrui colegii. Metoda are ca scop dezvoltarea comunicării elev – elev. Avantajele acestei metode sunt:

• Metoda se poate desfășura pe grupe sau frontal.

• Metoda predării-învă?ării reciproce este centrată pe patru strategii de învățare folosite de oricine care face un studiu de text pe teme științifice: – rezumarea; – punerea de întrebări; – clarificarea datelor; – prognosticarea.

Se pot propune două variante de desfășurare a strategiei astfel:

1) Varianta numărul 1 : Se oferă întregii clase același text spre studiu. Clasa este împărțită în 4 grupuri care corespund celor patru roluri, membrii unui grup cooperând în realizarea aceluiași rol. De exemplu grupul A este responsabil cu rezumarea textului, grupul B face o listă de întrebări pe care le va adresa în final tuturor colegilor, grupul C are în vedere clarificarea termenilor noi și grupul D dezvoltă predicții. În final fiecare grup își exercită rolul asumat.

2) Varianta numărul 2: Pentru textele mai mari se procedează în felul următor: – se împarte textul în părți logice; – se organizează colectivul în grupe a câte 4 elevi; – aceștia au fiecare câte un rol, după cum urmează: 1. rezumător (R); 2. întrebător (I); 3. clarificator (C); 4. prezicător (P); – se distribuie părțile textului fiecărui grup în parte; – echipele lucrează pe text, fiecare membru concentrându-se asupra rolului primit. Trebuie precizat că pentru a încuraja învățarea prin cooperare, în cadrul unui grup mai numeros, același rol poate fi împărțit între doi sau trei elevi. – în final fiecare grup află de la celălalt elev despre ce a citit; membrii fiecărui grup își exercită rolurile, învățându-i pe ceilalți colegi (din alte grupe) textul citit de ei, stimulând astfel discuția pe temele studiate, comunicarea între ei.

Avantajele acestei metode sunt următoarele: este o strategie de învățare în grup, care stimulează și motivează elevii pentru dorința de cunoaștere; ajută elevii în învățarea metodelor și tehnicilor de lucru cu textul, tehnici de muncă intelectuală, bazată pe observația directă pe care le poate folosi apoi și în mod independent; dezvoltă capacitatea de exprimare, încrederea de sine, atenția, gândirea cu operațiile ei (analiza, sinteza, concretizarea, generalizarea, abstractizarea) și capacitatea de ascultare activă; stimulează capacitatea de concentrare asupra textului de citit și priceperea de a selecționa esențialul și nu dezvoltă gândirea reproductivă. Exemplu: Relații trofice în ecosistem-categorii trofice.

Grupa A Materiale necesare: manualul de științe, dicționar, imagini cu viețuitoare din diferite ecosisteme, atlas ecologic.

Tipul activității – REZUMAREA Cerințe: citiți cu atenție textul de mai jos. Expuneți ceea ce credeți că este mai important din ceea ce ați citit (se prezintă un text în care se descriu categoriile trofice).

Grupa B Materiale necesare: manualul de științe , dicționar, imagini cu viețuitoare din diferite ecosisteme, atlas ecologic.

Tipul activității – PUNEREA DE ÎNTREBĂRI Cerințe: citiți cu atenție textul de mai jos. Formulați apoi o serie de întrebări despre informațiile citite (se prezintă același text în care se descriu categoriile trofice).

Grupa C Materiale necesare: manualul de științe, dicționar, imagini cu viețuitoare din diferite ecosisteme, atlas ecologic.

Tipul activității – CLARIFICAREA Cerințe: citiți cu atenție textul de mai jos. Găsiți termenii necunoscuți apelând la diverse dicționare (se prezintă acelașii text).

Grupa D Materiale necesare: la fel cu celelalte grupe.

Tipul activității – PROGNOSTICAREA Cerințe: citiți cu atenție textul de mai jos. Analizați în grup imaginea prezentată în fișă. Formulați apoi o serie de predicții referitoare la aplicațiile temei în practică.

Concluzii

În lucrarea de față am prezentat doar câteva dintre metodele interactive care se pot aplica cu succes în predarea disciplinei științe , dar cu adevărat, fiecare profesor, poate să-și dezvolte și să-și creeze propria metodă de lucru la clasă în funcție de interesul educabililor săi manifestat pentru disciplina sa de studiu. Nu există un „manual” riguros în abordarea unor metode și tehnici de predare-învățare-evaluare a tuturor disciplinelor ci există creativitate și flexibilitate în alegerea metodelor.

“Copilul să nu știe nimic pentru că i-ai spus , ci pentu că a înțeles el însuși; să nu învețe știința , ci să o descopere “

JEAN-JACQUES ROUSSEAU

Biblliografie : Programa activitatilor instructiv-educative in gradinita -2005
-Landau, Erica –Psihologia creativitatii- E.D.P.Bucuresti 1979
-A.Cosmovici-Luminita Iacob- Psihologia scolara –polirom2005
-Mihaela Roco-Creativitate si inteligenta emotionala - polirom 2004
-Revista invatamantul prescolar nr.3 – 4/ 1996

INTEGRAREA COPIILOR CU CES ÎN GRĂDINIȚĂ

Prof. Înv. Preșcolar CAMELIA AL-KHEMESY
Școala gimnazială “M. Eminescu” cu structura
G.P.P. nr. 4 Roșiorii de Vede, jud. Teleorman

Integrarea copiilor cu CES (cerințe educaționale speciale) în grădiniță reprezintă un aspect crucial al educației incluzive. CES cuprinde un spectru larg de nevoi și provocări, cum ar fi dizabilitățile fizice, senzoriale, intelectuale sau comportamentale, și fiecare copil are nevoi individuale unice.

Integrarea în grădiniță nu doar că le oferă copiilor cu CES oportunitatea de a învăța și dezvolta abilități sociale, dar contribuie și la sensibilizarea celorlalți copii și adulți cu privire la diversitatea și valoarea fiecărui individ.

Acesta este un proces complex și de durată, ce se poate realiza cu succes în învățământul preșcolar, cu scopul de a deveni apoi adulți independenți și fericiți, ce se vor integra în viața profesională și socială.

Educatia integrată permite copiilor cu CES să trăiască alături de ceilalți copii, să desfașoare activități comune, să socializeze, dobândind astfel abilități în vederea adaptării, integrării și devenirii lor ca și ceilalti din jur.

Ca educatoare, am fost pusă deseori în situația de a avea la clasă preșcolari cu cerințe educative speciale și, în astfel de situații, am încercat să găsesc cele mai bune metode de predare-învățare pentru a-i determina pe toți participanții la actul educațional să se implice conștient în activitățile derulate.

În opinia mea, sunt două valori foarte importante în integrarea copiilor cu CES si anume, încrederea și dragostea. Trebuie să le acordăm încredere și iubire, pentru a reusi să îi ajutăm.

Abordarea pozitiva a comportamentului copiilor și exprimarea încrederii în posibilitatile fiecarui copil de a reuși, sunt de asemeni factori decisivi în reușita integrării copiilor cu CES.

În activitatea educativă a copiilor cu cerințe educative speciale, metoda cea mai eficientă este bazată pe învățarea prin cooperare.

rădinița ar trebui să faciliteze interacțiunea socială și comunicarea între copiii cu CES și colegii lor. Activitățile de grup și proiectele în echipă pot promova colaborarea și înțelegerea reciprocă între toți copiii. De asemenea, este important să se creeze o atmosferă de acceptare și respect, unde fiecare copil să se simtă valorizat și integrat.

Suportul emoțional este un alt aspect crucial al integrării copiilor cu CES în grădiniță. Înțelegerea și empatia din partea adulților și colegilor pot face diferența pentru un copil care se

confruntă cu provocări specifice. Educatorii și personalul școlar ar trebui să fie instruiți să ofere sprijin emoțional adecvat și să încurajeze toți copiii să se ajute reciproc.

Tehnologia poate juca, de asemenea, un rol semnificativ în integrarea copiilor cu CES. Utilizarea tehnologiei asistive și a aplicațiilor educaționale specifice poate facilita învățarea și dezvoltarea abilităților copiilor cu dizabilități. De exemplu, există aplicații care ajută la îmbunătățirea comunicării pentru copiii cu probleme de limbaj sau dispozitive tehnologice adaptate pentru a sprijini copiii cu mobilitate redusă.

Activități pentru integrarea elevilor cu CES: Jocuri de socializare

„Poștașul”- este un joc iubit atât la grădiniță, cât și în clasele primare. Un copil ține o scrisoare în mână și poartă un dialog introductiv cu întregul colectiv:

-Cine este?

-Poștașul!

-Și ce ne aduce?

-O scrisoare?

-Pentru copiii care…(mănâncă, dansează, cântă la pian, se spală pe dinți etc).

Copiii încearcă să gesticuleze cât mai bine provocarea lansată de către poștaș, iar acesta îl va alege pe următorul, în funcție de cât de bine au îndeplinit sarcina.

Fiind un joc simplu, care implică mimica, mai mult decât comunicarea, elevul cu CES se va simți în largul său, va realiza că poate face aceleași lucruri cu cei din clasa lui. Starea de bine pe care o trăiește la școală un elev este cea mai puternică armă pentru integrare și pentru obținerea succesului școlar.

„Deschide urechea bine!”- cred că toată lumea cunoaște regulile simple ale acestui joc. Un elev stă pe un scaun, în fața clasei și, după ce ascultă cântecelul („Deschide urechea bine să vedem ghicești ori ba, cine te-o striga pe nume, hai ghicește, nu mai sta!”) trebuie să spună numele colegului care l-a strigat. Jocul este extrem de util pentru toți copiii care formează un nou colectiv, este o modalitate facilă de a învăța numele colegilor.

Activități pentru integrarea elevilor cu CES: Jocuri de stimulare senzorială

Orele de muzică și mișcare; arte vizuale și abilități practice, precum și cele de joc și mișcare sunt cele mai generoase pentru includerea în programă a jocurilor senzoriale distractive pentru elevii cu CES. Iată câteva exemple care vor cuceri întregul colectiv:

Cursa broscuțelor. Într-o cutie se pun două broscuțe făcute din hârtie (origami). Fiecare copil primește câte un pai de suc în care trebuie să sufle până când animălușul său ajunge la linia de final.

Activitățile care implică suflatul ajută de asemenea și la corectarea dificultăților de vorbire, pronunție a sunetelor.

Modelaj din aluat – copiii amestecă făină cu apă și din aluatul rezultat pot modela animăluțe, figuri geometrice, oameni de zăpadă, etc. După uscare, își pot picta figurinele cu acuarele de apă.

Împerechează obiectele după sunet- în cutiuțe mici de plastic (gen de surpriză de ou Kinder) se ascund diverse obiecte mici: boabe de fasole, bănuți, mărgele, bomboane etc. Copiii trebuie să agite fiecare recipient și să le potrivească după sunetul emis, două câte două.

Activități pentru integrarea elevilor cu CES: Jocuri de autonomie personală

Numită ludoterapie, terapie ocupațională, acțiunea de stimulare a autonomiei personale se poate face și la școală, nu numai la ședintele de terapie individuală, doar că un pic altfel, împreună cu elevii tipici!

Astăzi ne ordonăm lucrurile! Fiecare copil trebuie să își deseneze propriul simbol ori să-și scrie numele complet pe dulapul sau pe portofoliul personal, pe care să-l recunoască cu ușurință. Odată pe săptămână, profesorul îi îndrumă pe copii să-și ordoneze lucrările, proiectele, testele. Elevii cu CES pot învăța, prin această acțiune repetată, că toate lucrurile au locul lor la școală, că trebuie să aibă grijă de obiectele personale.

Jocurile de rol– sunt ideale pentru orice arie de dezvoltare, dar, în cazul autonomiei personale, elevii speciali pot învăța ușor principii esențiale ale vieții de zi cu zi: „De-a magazinul”, „La spectacol”, „În vizită la muzeu”, „În excursie”, „Curățenie în camera mea”. Observând de fiecare dată comportamentul colegilor, imitându-l și generalizând fiecare noțiune dobândită într-o situație reală, autonomia personală va fi îmbunătățită semnificativ.

Exerciţii perceptiv-motrice de orientare şi organizare temporală: „Mergi în ritmul dat de mine!”, „Baloanele cu zilele săptămânii”, „Stai pe roşu, treci pe verde!”; exerciţiu-joc de memorare a zilelor săptămânii; exerciţiu-joc de asociere a momentelor zilei cu activităţile corespunzătoare („Orarul în imagini”).

Activități pentru integrarea elevilor cu CES: Jocuri de dezvoltare cognitivă

Gândirea, memoria, atenția, motivația, creativitatea reprezintă elemente esențiale în obținerea reușitei școlare. Elevul cu CES trebuie să urmeze o programă adaptată conform cu nivelul dezvoltării sale intelectuale. Profesorul poate folosi însă câteva trucuri, care-l vor ajuta pe cel mic să învețe cu ușurință:

* folosirea în predare a mijloacelor audio-vizuale (în cazul elevilor cu ADHD si autism au un randament destul de bun)

* evaluarea prin metoda proiectelor (și nu prin teste de evaluare clasice care de obicei au și limită de timp în rezolvarea lor)

* jocuri de sinteză perceptuală în cadrul software-ului educativ (manuale digitale)

înlocuirea scrisului de mână cu cel de tipar sau chiar folosirea calculatorului la majoritatea materiilor (da, legea permite asta!)

* alegerea diverselor jocuri didactice precum: jocuri cu elemente de abstractizare și generalizare, jocul omisiunilor (excluderea elementelor nepotrivite dintr-un ansamblu/ sesizarea elementelor lipsă dintr-un ansamblu); jocuri asociative („Jocul categoriilor”, „Familia de animale“; „Salata de legume”; „Care este casa lui?”, „La ce folosește …?”); – jocul ghicitorilor.

Bibliografie:

- https://totuldespremame.ro/copilul-tau/activitati-pentru-integrarea-elevilor-cu-ces ;
- https://revistaprofesorului.ro/modalitati-de-integrare-a-copiilor-cu-ces-in-gradinita/ ;
- https://revistaeducatie.ro/wp-content/special/diferite/Cupliu%20Daniela_Modalitati%20de%20integrare%20a%20copiilor%20cu%20CES%20%C3%AEn%20gr%C4%83dini%C8%9B%C4%83.pdf;
- https://edu.freepedia.ro/modalitati-integrare-copii-ces .

FIECARE COPIL CONTEAZĂ! ORICARE AR FI ÎNTREBAREA, EDUCAȚIA E CHEIA!

GRAURE FLORENTINA DANIELA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1 OINACU

Fiecare copil este diferit şi special şi are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu dizabilităţi. Toţi copiii au dreptul la educaţie în funcţie de evoile lor.

Educaţia incluzivă are ca principiu fundamental un învăţământ pentru toţi,împreună cu toţi, care constituie un deziderat şi o realitate ce câștigă adepți și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare/ incluziune. Educația de tip incluziv este o educaţie de calitate, accesibilă şi care îşi îndeplineşte menirea de a se adresa tuturor copiilor, fără discriminare.

În întreaga lume, din ce în ce mai mulți copii care provin din medii defavorizate urmează grădinițele, școlile primare sau gimnaziale.În cele mai multe țări se stipulează prin lege că toți copiii trebuie să beneficieze de educație.

În calitate de educator, am fost pusă deseori in situația de a avea la clasă preșcolari cu cerințe educative speciale si, in astfel de situații, am incercat să găsesc cele mai bune metode de predare-invatare pentru a-i determina pe toți participanții la actul educațional să se implice constient în activitățile derulate.

Copiii cu cerințe educative speciale nu doar că pot fi integrați, **ci pot fi integrați cu succes** în gradiniță și ulterior in scoală, ajutându-i să devină **adulți independenți si fericiți**.

Ce este integrarea?

- a educa copiii cu CES in grădinițe obisnuite, alături de copii tipici;
- a face adaptări curriculare periodice;
- a crea planuri individualizate de intervenție în funcție de stadiul de dezvoltare al fiecărui copil prin implicarea unei echipe multidisciplinare formată din educator, psiholog, logoped, consilier școlar;
- a permite accesul copiilor cu CES la programul si resursele gradiniței;
- a tine cont de problemele părinților;
- a asigura programe de sprijin personalizate fiecarui copil cu CES;
- a acorda ajutor cadrelor didactice in procesul de aplicare si implementare a programelor de integrare.

Ce nu este integrarea?

- a încerca integrarea copiiilor cu CES in grădinițe obisnuite fără pregătirea și ajutorul necesar;

- a izola copiii cu CES in grădinițile obisnuite sau pozitionarea claselor speciale in extremitatea clădirii grădiniței sau separate de clădirea principala a grădiniței, departe de copiii tipici;
- a ignora problemele si ingrijorarile parintilor;
- a ignora nevoie individuale ale copilului;

Ce metode aplicam pentru a integra copiii cu cerinte educative speciale, armonios, in gradinita?

- Sensibilizarea, luarea deciziei, tranzitia, trainingul si evaluarea, sunt etape vitale in integrarea copiilor cu CES.

Din punctul meu de vedre mai exista doua etape/comportamente/sentimente cheie, si anume, **încrederea si dragostea.** Fără să acordam încredere și iubire copiilor cu CES, nu vom reusi să îi ajutăm.

Abordarea pozitiva a comportamentului copiilor și exprimarea încrederii în posibilitațile fiecarui copil de a reusi sunt de asemenea factori decisivi în reușita integrării copiilor cu CES.

În activitatea educativă a copiilor cu cerințe educative speciale se poate folosi cu maximă eficientă **învățarea prin cooperare** .

Lecțiile bazate pe învatarea prin cooperare permit evaluarea frecventă a performanței fiecarui copil care trebuie să ofere raspuns în nume personal sau în numele grupului, copiii se ajuta unii pe ceilalți, încurajandu-se si împartasindu-si ideile, explică celorlalti, discută ceea ce stiu, invată unii de la altii, realizează că au nevoie unii de altii pentru a duce la bun sfarsit o sarcina a grupului.

Integrarea copiilor cu CES se poate realiza atât prin activitati educaționale cât ci si prin activitati extracurriculare. Activitati extracurriculare de tipul vizitelor la muzee, excursiilor si adrumetiilor, evenimente culturale și sportive permit dezvoltarea relatiilor interpesonale si o mai buna relationare a copiilor cu societatea.

Educația integrate va permite copiilor cu CES să traiască alături de celalți copii, să desfasoare activitati comune, dobandind abilitati in vederea adaptarii, integrarii si devenirii lor ca si ceilalti.

ÎNVĂŢAREA GEOGRAFIEI ÎN ÎNVĂŢĂMÂNTUL INTEGRAT
Studiu

TODORAN -FER MONICA- NICOLETA
COLEGIUL NAȚIONAL HOREA ,CLOȘCA ȘI CRIȘAN
ALBA IULIA

ABSTRACT.- În lucrare se detaliază mai intâi semnificaţia conceptelor de învăţământ integrat şi de învăţământ incluziv şi se remarcă unele diferenţe si contradicţii. În partea a doua a lucrării se prezintă un chestionar aplicat la 10 profesori de geografie referitor la învăţământul integrat in lecţiile de geografie. S-a ajuns la concluzia că profesorii de geografie au dificultăti in proiectarea şi desfăşurarea optimă a unui învăţământ integrat la geografie.

Keyords:integrat ,incluziv ,lecție,geografie ,proiectare

În România, după anul 1989, a avut loc o schimbare a atitudinii față de copiii cu cerințe speciale, astfel, mulți dintre aceștia nu au mai fost incluși în școli speciale, ci in cele destinate tuturor elevilor. Ungureanu (2000, p. 61) consideră acest proces ca o normalizare deoarece “asigură accesul la tiparele existenţiale şi la condiţiile de viaţă cotidiană, pentru toate categoriile de persoane”. Desigur, ne intrebăm în ce măsură profesorii de geografie sunt pregătiți pentru a construi medii de învățare optime pentru acești copii cu cerințe speciale.

Ce înseamnă învăţământul integrat?

Ilyes Ibolya afirma că ,,integrarea şcolară, în sens larg, înseamnă adaptarea oricărui copil la viaţa şi la programul şcolar, dar, în sens restrâns, reprezintă procesul de includere în şcolile de masă, la activităţile educative formale şi nonformale, a copiilor consideraţi ca având cerinţe educative speciale’’.

https://docs.google.com/:staticlb.didactic.ro/uploads/material/106/19/16//nvatamantul_integrat.docx).

Conform *Dicţionarului Explicativ al Limbii Române* (1998) (http://dexonline.ro/definitie/integrat), adjectivul ,,integrat,, înseamnă inclus, înglobat într-un tot şi verbul ,,a integra,, inseamna a (se) include, a (se) îngloba, a (se) încorpora, a (se) armoniza într-un tot. Privitor la învăţământ, sensul acestor termeni este modificat şi nu include intereseltuturor elevilor, ci numai a celor cu nevoi speciale. Din această perspectivă, frecvent, mulți elevi se consideră sacrificaţi în folosul celor cu nevoi speciale.

Din perspectiva, psihopedagogiei, Narcisa Coadă subliniază caracteristicile esențiale ale integrării elevilor cu cerințe speciale în școlile obișnuite:

„- a educa acei copii cu cerinţe speciale în şcoli obişnuite alături de ceilalţi copii normali;

- a asigura servicii de specialitate (recuperare, terapie educaţională, consiliere şcolară, asistenţă medicală şi socială) în şcoala respectivă;

- a acorda sprijin personalului didactic şi managerilor şcolii în procesul de proiectare şi aplicare a programelor de integrare;

- a permite accesul efectiv al copiilor cu CES la programul şi resursele şcolii obişnuite-a încuraja relaţiile de prietenie şi comunicarea între toţi copiii din clasă/şcoală;

- a educa şi ajuta toţi copiii pentru înţelegerea şi acceptarea diferenţelor dintre ei;

- a ţine cont de problemele şi opiniile părinţilor;

- a asigura programe de sprijin individualizate pentru copiii cu CES;

- a accepta schimbări radicale în organizarea şi dezvoltarea activităţilor instructiv educative din şcoală’’ (http://www.scribd.com/doc/86787482/Pro-Sau-Contra-Integrare).

Aceeași autoare, în același document, pune in oglindă si evidențiază și ce nu este integrarea:

- a cuprinde copiii cu CES în programul şcolilor obişnuite fără pregătirea şi suportul necesar;

- a izola copiii cu CES în şcolile obişnuite sau a plasa clasele speciale în extremitatea clădirii şcolii ori în spaţii separate de clădirea principală a şcolii;

- a grupa copii cu CES foarte diferite în acelaşi program;

- a ignora cerinţele strict individuale ale copilului;

- a expune copilul unor riscuri nejustificate;

- a solicita sarcini nerealizabile în aplicarea programului de integrare a personalului didactic şi managerilor şcolii;

- a ignora problemele şi opiniile părinţilor;

- a plasa copiii cu CES în instituţii şcolare obişnuite alături de copii mai mici ca vârstă;

- a structura un orar separat pentru copiii cu CES aflaţi în şcoli obişnuite.

Dumitraşcu prezintă atributele educaţiei incluzive: şcoala este primitoare pentru toată lumea; şcoala îşi dezvoltă în mod activ relaţiile cu comunitatea reală;diversitatea copiilor este privită ca o resursă de valoare; elevii sunt valorizaţi în mod egal; cadrele didactice se sprijină reciproc în rezolvarea problemelor şi în luarea deciziilor; include toţi copiii indiferent de gradul şi tipul de deficienţă; dispune de o strategie eficientă pentru diminuarea încercărilor de intimidare şi abuz asupra elevilor şi între elevi;adaptează clădirea în aşa fel încât aceasta să fie accesibilă tuturor copiilor (mobilier, cabinete specifice pentru recuperare/reabilitare); asigură programe de servicii personalizate şi politici de sprijin ce privesc rezolvarea dificultăţilor comportamentale; distribuie resursele în şcoală în mod deschis şi echitabil; încurajează implicarea şi participarea tuturor cadrelor didactice la managementul şcolii (http://forum.portal.edu.ro/index.php?showtopic=90022).

Același autor, subliniază unele principii si recomandări referitoare la proiectarea si organizarea activității didactice într-o şcoală incluzivă: planificarea lecţiilor au în vedere toţi elevii; lecţiile dezvoltă înţelegerea şi sentimentul de respect pentru diferenţe; elevii sunt încurajaţi să-şi asume răspunderea pentru propria lor învăţare; se utilizeaza o varietate mare de stiluri şi strategii de predare-învăţare; elevii sunt încurajaţi să lucreze împreună în timpul lecţiilor; profesorii îşi adaptează lecţiile în funcţie de elevi; dificultăţile în învăţare sunt considerate oportunitati de dezvoltare a practicilor incluzive; părintii se implică activ în viaţa şcolii.

Remarcăm o asociere forţată între „integrat” şi „incluziv” deoarece învățământul integrat înseamnă si o abordare a demersului didactic în sensul armonizării conţinuturilor predate într-un sens pluri-, multi-, inter-, şi de ce nu transdisciplinar, cu scopul appropierii elevilor de realitate. Această abordare a specialiştilor în domeniul instrucţiei şi educaţiei celor cu nevoi speciale subminează exact sensul de a integra în normalitate, creând o anumită ambiguitate prin sinonimie între cuvintele „integrat” şi „incluziv”. Conform *Dicţionarului Explicativ al Limbii Romana* (1998) (http://dexonline.ro/definitie/incluziv), adjectiv incluziv înseamnă, „împreună cu; şi cu.; cuprinzând şi..„ Conform acestei definiții, educaţia şi instrucţia incluzivă ar trebui să aibă în vedere aducerea în sala de clasă , la cursuri, a tuturor copiilor din societate, urmărind combaterea absenteismului şcolar.

Prezentarea cercetării

Pornind de la aceste atribute ale învățământului integrat, am investigat 10 profesori de geografie din judetul Alba referitor la acest subiect. Chestionarul a cuprins intrebări:

1.Ce credeți că înseamnă învățământul integrat?

2.În formarea inițială desfășurată la nivel de licență, cât de multe informații ați primit despre învățământul integrat?

3.Ați participat la cursuri de formare continuă care au vizat pregătirea dvs. ca profesor de geografie pentru învățământul integrat? Da/Nu

4.La cursurile de formare continuă la care ați participat au fost abordate teme care vizau proiectarea si desfășurarea activitaților de învățare pentru a integra copiii cu cerințe speciale? Da/Nu

5.Cum identificați in clasele cu care lucrați copiii care au cerințe speciale?

6.Cine vă oferă sprijin în educarea copiilor cu cerințe speciale?

a.Conducerea școlii; b.părinții elevilor cu cerințe speciale; c.psihologul școlii; d.profesorul de sprijin; e.comitetul de parinți; f.ONG-rile.

7.Ce materiale didactice utilizați pentru educarea copiilor cu cerințe speciale?

Rezultatele cercetării

La intrebarea ,,*Ce credeți că înseamnă învățământul integrat?,,* profesorii de geografie, au dat răspunsuri diferite: ,,o școală pentru toți copiii,,; ,,un învățământ pentru toți elevii,,; ,, acces la același nivel de educație a tuturor elevilor,,; ,,șanse egale pentru toți copiii școlii,,; ,, un sistem de învățământ unitar pentru toți elevii,,;.

La întrebarea ,,*În formarea inițială desfăsurată la nivel de licență, cât de multe informații ați primit despre învățământul integrat?,* 80% dintre profesorii de geografie au precizat că nu au primit informații despre învățământul integrat.

La întrebarea ,,*Ați participat la cursuri de formare continuă care au vizat pregătirea dvs. ca profesor de geografie pentru învățământul integrat?* 80% dintre profesorii de geografie au răspuns că nu au participat la asfel de cursuri de formare profesională, prin urmare ei nu au avut contexte formale in care să se pregătească pentru educarea elevilor cu cerințe speciale.

La intrebarea ,,*La cursurile de formare continuă la care ați participat au fost abordate teme care vizau proiectarea si desfășurarea activităților de învățare pentru a integra copiii cu cerințe speciale?,* 60% dintre profesorii de geografie au scris că nu abordat astfel de teme.

La intrebarea ,,*Cum identificați în clasele cu care lucrați copiii care au cerințe speciale?,* profesorii de geografie au menționat următoarele modalități: ,,observ copiii care au multe absențe in catalog,,; ,,observ copiii care au note mici sau corigențe ,,; ,, observ copiii care au dificultăți vizibile în vorbire, în scriere, în comunicarea cu ceilalți ,,; observ copiii care au deficit de atenție ,,; ,, observ copii care au ritm mai lent decât clasa,,; observ copiii care nu se pot concentra decât pentru puțin timp,,; ,, observ copiii care au probleme personale și sunt tot timpul triști,,;

La intrebarea ,,*Cine vă oferă sprijin în educarea copiilor cu cerințe speciale?* profesorii de geografie au răspuns că primesc sprijin de la:

conducerea școlii (30%); parinții elevilor cu cerințe speciale (50%); psihologul școlii (60%); profesorul de sprijin (10%); comitetul de părinți (20%); ONG-ri (30%).

La intrebarea ,,*Ce materiale didactice utilizați pentru educarea copiilor cu cerințe speciale?,* profesorii de geografie au menționat că utilizează aceleași materiale didactice ca la o clasă obisnuită deoarece nu au materiale elaborate pentru copiii cu cerințe speciale.

Discuții si concluzii

Din cele prezentate în lucrările de specialitate (Coadă, 2013) ne dăm seama că integrarea copiilor cu cerințe speciale în școala obișnuită necesită desfăşurarea unui sistem închegat de acţiuni, din domenii diverse (psihologie, pedagogie, sociologie, asistenţă socială, asistenţă medicală, organizatoric, juridic, politic etc.). Cu toate acestea, răspunsurile profesorilor de geografie nu ne

confirmă existența unor astfel de acțiuni în cadrul școlilor în care lucrează sau acțiunile efectuate sunt prea puține pentru a asigura o educație de bună calitate a copiilor cu cerințe speciale.

Cu toate că decizia asupra integrării unui copil cu cerinţe educative speciale (CES) în învăţământul de masă ar trebui să se ia în urma unei expertize complexe asupra copilului, a consultării factorilor direct implicaţi în acest proces şi a evaluării situaţiilor de risc (Coadă, 2013), totuși, în școli există elevi care au nevoie de asigurarea unor condiții speciale, iar profesorii de geografie nu au fost consultați sau sprijiniți pentru rezolvarea acestor probleme.

În mod firesc, integrarea elevilor cu cerințe speciale în școala obișnuită nu ar trebui fie un proces impus de anumite interese personale (ale părinţilor, ale reprezentanţilor unei instituţii etc.), de sentimente sau atitudini umanitare sau de politici educaţionale şi sociale cu caracter propagandistic (Coadă, 2013), totuși, în școli există copiii cu cerințe speciale de existența cărora profesorii nu au fost informați.

Cu toate ca experții psihopedagogi susțin că educaţia integrată ar trebui sa fie un act responsabil, asumat de personalul şcolii, de comunitate, de familie şi nu ar trebui să fie perceput ca un proces de „subminare” a şcolilor obişnuite, ci ca un proces de normalizare a vieţii persoanelor aflate în dificultate (ajunse în această stare ca urmare a unor evenimente independente de voinţa lor) şi ca o măsură de conştientizare a rolului de instituţie publică al şcolii, în care toţi au dreptul să aibă acces în calitate de cetăţeni cu drepturi egale ai comunităţii (Coadă, 2013), totusi, încă, în multe școli educația elevilor cu cerințe speciale întâmpină o serie de dificultăți, în special, din cauza nivelului scăzut de competență a profesorilor cu privire la educația copiilor cu cerințe speciale și a lipsei resurselor materiale elaborate cu acest scop.

B I B L I O G R A F I E

Coadă, Narcisa*, Integrarea o provocare sau un eșec real*? http://www.scribd.com/doc/86787482/Pro-Sau-Contra-Integrare)

http://forum.portal.edu.ro/index.phpshowtopic=90022) (Accesat in 2 septembrie 2013)

Ilyes, Ibolya *, Învăţământul integrat,*

https://docs.google.com/:staticlb.didactic.ro/uploads/material/106/19/16//învtamantul_integrat.docx (Accesat in 10 august 2013)

Dumitrașcu Vasile , ***

http://forum.portal.edu.ro/index.php?showtopic=90022

*Dicţionarul Explicativ al Limbii Rom*ane (1998)

http://dexonline.ro (Accesat in 10 august 2013)

STUDIU DE CAZ

Prof. înv. primar ISĂCHIOAIA DUMITRA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.7 „REMUS OPREANU” CONSTANȚA

Studiul de caz pe care doresc să vi-l prezint face parte din experiența mea didactică. Este vorba despre elevul S.B., un copil care a întâmpinat probleme în adaptarea socială, în special din cauza dificultăților de vorbire. La început, era foarte retras și nu voia să socializeze cu nimeni. Avusese antecedente care i-au afectat dorința de exprimare și de implicare în activități, ceea ce l-a determinat să se autoizoleze.Acest context m-a motivat să acord o atenție deosebită cazului său, să cercetez și să mă documentez pentru a identifica și implica factorii care ar putea remedia sau îmbunătăți situația. Am considerat că aveam suficiente date despre trecutul acestui copil, cunoscând familia și sora sa, care fusese eleva mea cu ani în urmă. Informațiile suplimentare pe care nu le dețineam le puteam obține ușor, având deja o legătură strânsă cu familia.

Pentru a-l ajuta pe S.B., am considerat esențial să facilitez relaționarea lui cu persoane cunoscute și să mențin o colaborare strânsă cu părinții, astfel încât să putem sprijini împreună procesul său de adaptare și dezvoltare socială.

I. DATE GENERALE:

NUMELE ŞI PRENUMELE ȘCOLARULUI: **S.B.**
DATA NAŞTERII: 27.12.2014, Constanța
DOMICILIUL: Constanța
DATE DESPRE FAMILIE:
MAMA: - studii postuniversitare; - medic; - stare de sănătate bună
TATA: - studii universitare; - medic; - stare de sănătate bună
FRAȚI/ SURORI: - T. A. – soră în vârstă de 17 ani, care frecventează liceul

II. PREZENTAREA CAZULUI

1. DIAGNOSTIC: nu prezintă un diagnostic medical/psihiatric

În urma evaluării psihologice realizate în colaborare cu profesorul logoped și consilierul școlar, s-a constatat:

- tulburare de adaptare şcolară de natură socio-emoţională
- tulburări de limbaj – dislalie polimorfă

2. ISTORICUL PROBLEMEI

Copilul a fost în grija unui asistent maternal timp de 3 ani și nu a frecventat cu regularitate cursurile învățământului preșcolar. Adoptarea și integrarea în noua familie, schimbările care au intervenit și tulburările pe care le avea au condus la adoptarea unui comportament de autoizolare.

Încă de la intrarea în școală, s-a prezentat ca un copil retras, interiorizat, cu o stimă de sine scăzută, refuzând să vorbească și să socializeze. Îi era greu să se concentreze mai mult timp asupra unei sarcini școlare și uneori punea întrebări care nu aveau legătură cu subiectul discutat în acel moment, precum „Când e pauză?” sau „Cât este ceasul?”. În timpul activităților școlare, imita gesturile mele sau ale colegilor, cerea să meargă la baie și încerca să se sustragă.

Deși elevul refuză să vorbească și să colaboreze cu cei din jur, este atașat îndeosebi de colegul de bancă, deși uneori manifestă comportamente de repulsie și față de acesta. Prezintă dificultăți în

pronunțare, omite sunete sau silabe (r, s, z, ș, j, ț) și deformează sunetele, nearticulându-le corect și omite finalul cuvintelor. Citirea este greoaie și necesită ajutor, iar copierea literelor, silabelor și cuvintelor este mecanică. Formularea enunțurilor este greoaie și distorsionată.

Petrece timp cu familia și este înscris la diferite activități extrașcolare, cum ar fi baschet, înot și pictură, la care participă în mod voluntar. Dezvoltă relații de prietenie cu membrii noii familii și socializează atât cât poate, uneori prin semne și alteori renunțând dacă nu este înțeles.

III. EVALUAREA PSIHOPEDAGOGICĂ

1.DEZVOLTARE PSIHOMOTRIE: copilul are o coordonare motrică bună, cunoaște și identifică elementele din schema corporală, și-a stabilit lateralitatea (este dreptaci) și are formate structurile perceptiv-motrice pentru culoare, formă și mărime.

II. PROCESE COGNITIVE ŞI STILUL DE MUNCĂ INTELECTUALĂ

- ✓ *Gândirea:* înțelege și operează cu noțiuni simple, înțelege relațiile de cauză-efect.
- ✓ *Memoria:* memorie de scurtă durată, predominant mecanică, o bună memorie vizuală.
- ✓ *Limbaj și comunicare:* vocabular redus, prezentând tulburări de limbaj.
- ✓ *Atenția:* se poate concentra pe durate scurte de timp, istabilitatea atenției este fluctuantă.
- ✓ *Motivația de învățare:* motivația de învățare este predominant extrinsecă.
- ✓ *Receptivitatea, participarea și implicarea:* participă inegal și fluctuant la activități, uneori refuză sau renunță ușor.
- ✓ *Relații sociale:* este retras, izolat și puțin comunicativ, manifestând uneori agresivitate fizică. S-a adaptat cu greu, își cunoaște colegii, dar socializează foarte puțin și doar atunci când este necesar. În pauze, stă izolat și se ocupă de jocurile și jucăriile pe care și le aduce de acasă.
- ✓ *Nivelul achizițiilor școlare:* nu are deprinderi de scris, citit și calcul.
- ✓ *Temperamentul:* predominant melancolic, manifestând un dezechilibru emoțional.
- ✓ *Însușiri aptitudinale - aptitudini speciale:* are aptitudini speciale în domeniul sportiv și al artelor.
- ✓ *Trăsături de caracter:* are încredere slabă în propriile forțe și o stimă de sine scăzută.
- ✓ *Atitudini față de alții:*
  - Pozitive: manifestă atașament față de colegul de bancă.
  - Negative: prezintă lipsă de respect și uneori răutate.
- ✓ *Atitudini față de muncă:* are o motivație redusă, necesită încurajare și sprijin în desfășurarea activităților de învățare, manifestând uneori neglijență și nepăsare.

Având în vedere complexitatea tulburărilor, s-a implementat un plan de intervenție personalizat, vizând atât îmbunătățirea abilităților de comunicare, cât și starea emoțională a copilului și relațiile acestuia cu colegii de vârstă.

IV. PLAN DE INTERVENȚIE

Intervenția cadrului didactic:

a) O cunoaștere detaliată a elevului prin colectarea informațiilor de la părinții adoptivi, asistentul maternal, consilierul școlar și profesorul logoped.

b) Informarea copilului despre regulile clasei și consecințele nerespectării acestora, monitorizarea comportamentului său și încurajarea comportamentelor pozitive.

c) Utilizarea metodelor active pentru implicarea elevului în activitățile de învățare: activități în grupuri mici, tratarea diferențiată în învățare și întocmirea unui plan curricular adaptat.

d) Rezolvarea imediată a problemelor prin controlul proximității (apropierea fizică de copil) și comunicarea asertivă, folosind mesaje pozitive la persoana întâi (de exemplu, "Vreau ca tu să..." sau "Eu mă simt bine dacă...").

e) Crearea unui cadru de interacțiune pozitivă și sigur pentru toți copiii.

f) Punerea accentului pe întăririle pozitive: s**imbolice**-buline, fețe zâmbitoare, steluțe care pot fi preschimbate în alte obiecte; **sociale**-laude, încurajări, zâmbete, aplauze, manifestarea interesului și surprinderii; **activități**-timp de joacă, dans, timp liber.

V. COLABORAREA CU FAMILIA

- consiliere cu membrii familiei – periodioc, când situația o impune;
- angrenarea familiei în activitățile de învățare ale copilului;
- exemplificări despre activitatea desfășurată, de răbdarea de care este nevoie, de implicare
- oferirea de materiale părinţilor pentru informarea şi sensibilizarea în acest sens;

VI. COLABORAREA CU PSIHOLOGUL ŞCOLII

- consiliere pe probleme emoţionale (abilitate afectivă, anxietate, depresie, agresivitate) pe care le are copilul;
- psihoterapie/ intervenţie (primară, secundară).

VII. COLABORAREA CU PROFESORUL LOGOPED

Intervenții/ terapii individuale, având ca obiective:

- formarea, exersarea abilității de structurare a mesajului oral
- formarea abilităților în plan logico-grafic

REZULTATELE PLANULUI DE INTERVENȚIE

În acest an școlar, în urma intervenției multidisciplinare constituite la nivelul școlii, s-a monitorizat permanent progreseul copilului. S-a remarcat o îmbunătățire a comportamentului elevului, atât în ceea ce privește relaționarea cu profesorii și colegii, cât și față de învățare. Astfel că numărul situațiilor în care refuza efectuarea sarcinilor de lucru sunt în scădere, stima de sine a crescut și participă cu oarecare interes la activități. Greutățile în vorbire, citire, scriere au fost treptat înlăturate, astfel că rezultatele înregistrate au crescut.

Prin terapia logopedică efectuată s-a urmărit corectarea tulburărilor de limbaj, iar în cadrul întâlnirilor cu consilierul psihopedagogic s-au avut în vedere aspecte ce țin de dezvoltarea stimei de sine și a încrederii în forțele proprii, îmbunătățirea relațiilor cu colegii, acceptarea.

BIBLIOGRAFIE:

1. Enache, Rodica, Matei, Silvia (coord),2019, *Optimizarea calităţii vieţii copiilor şi adolescenţilor. Studii şi cercetări în psihopedagogie specială şi asistenţă socială*, Editura Universitară, Bucureşti,

2. Vrăşmaş, Ecaterina, Vrăşmaş, Traian; Stanciu, Monica , 2010*, Incluziunea şcolară a copiilor cu CES. Aspiraţii şi realităţi*, Editura Vanemonde, Bucureşti

3. Vrăşmaş, Traian, *Cerinţele educaţionale speciale în psihopedagogie, „Repere”.* Revistă de Ştiinţele Educaţiei, 2001, nr. 4

EXERCIȚII PENTRU ÎMBUNĂTĂȚIREA DEZVOLTĂRII FIZICE ȘI PSIHICE A COPIILOR CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE

Lepciuc Gabriela
Școala Gimnazială Rădeni, Iași

În cadrul educației fizice și sportului, întâlnim adesea copii cu diverse probleme fizice și psihice care le pot împiedica participarea la activitățile sportive. Aceste deficiențe necesită o abordare individualizată pentru a facilita dezvoltarea lor fizică și psihică.

- **DEFICIENȚELE FIZICE**

Deficiențele fizice afectează în special componentele motrice ale persoanei, limitându-le capacitatea de mișcare și implicit integrarea socială. Cele mai frecvente deficiențe includ:

1. Boli genetice și congenitale:

⇨ *Sindromul Down:* caracterizat prin hipotonie musculară, dificultăți în coordonare și echilibru.
⇨ *Malformații ale aparatului locomotor:* diverse deformări care pot afecta mobilitatea.

2. Boli de creștere:

⇨ *Rahitism:* afecțiune cauzată de deficitul de vitamina D, ducând la oase moi și deformate.
⇨ *Picior plat:* lipsa arcului plantar, care poate provoca dureri și dificultăți la mers.
⇨ *Hipotrofia staturală (nanism):* creștere insuficientă a staturii.
⇨ *Inegalitatea membrelor:* diferențe de lungime între membre, afectând postura și mersul.
⇨ *Malformații ale coloanei vertebrale:* scolioza, cifoză, lordoză, care pot limita mobilitatea și provoca dureri.

3. Sechele posttraumatice:

⇨ *Paraplegia posttraumatică:* paralizie a membrelor inferioare cauzată de leziuni ale măduvei spinării.
⇨ *Paralizia obstetricală:* paralizie brahială cauzată de leziuni la naștere.
⇨ *Alte pareze:* slăbiciune parțială a mușchilor datorită leziunilor nervoase.

4. Deficiențe osteoarticulare și musculare:

⇨ *Traumatisme musculotendinoase:* leziuni ale mușchilor și tendoanelor care pot limita mișcările.
⇨ *Retracții musculare (torticolis):* contracții involuntare ale mușchilor, cauzând rigiditate și durere.

5. Deficiențe neurologice predominante:

⇨ *Distrofii musculare:* grup de boli genetice care provoacă slăbiciune musculară progresivă.
⇨ *Sechele poliomielitice:* paralizie și atrofie musculară cauzate de poliomielită.

- **DEFICIENȚELE PSIHOMOTRICE**

Din perspectiva psihomotricității, pot apărea:

⇨ *Tulburări de coordonare motrică:* dificultăți în sincronizarea mișcărilor.
⇨ *Tulburări ale conduitelor neuromotorii și structurilor perceptiv-motrice*.
⇨ *Tulburări de schemă corporală*: dificultăți în conștientizarea propriei structuri corporale.
- Probleme de lateralizare: dificultăți în diferențierea stângii de dreapta.
- Probleme de organizare spațială și temporală: dificultăți în percepția și navigarea în spațiu și înțelegerea secvențialității temporale.

- **COPIII CU NEVOI SPECIALE**

Copiii cu nevoi speciale nu sunt doar cei cu deficiențe fizice sau psihice, ci și cei cu probleme de adaptare la cerințele școlii sau de integrare socială. Fiecare copil necesită o abordare și un program personalizat.

- **JOCURI ȘI EXERCIȚII PENTRU C.E.S.**

✓ *Exerciții motrice și senzori-motorii:*

- *Coordonare și dinamică:*

- Mișcări simultane: ridicarea brațelor odată cu genunchii.
- Echilibru: mers pe banca de gimnastică.
- Îndemânare: aruncarea mingii la coș.

- Coordonare a mișcărilor: realizarea nodurilor, înșirat perle.
- Mimică: activități zilnice precum îmbrăcatul sau urcatul scărilor.

- **Jocuri cu mingea:**
  - *Aruncare-prindere:*
    - Jucat inițial în doi, de la distanțe mici, cu numărul de jucători crescând treptat.
    - Folosirea unei mingi moi și mari, care poate fi înlocuită cu una mai mică pe măsură ce se progresează.
- **Jocul cu popice:**
- ✓ ***Adaptare:***
  - Folosirea sticlelor goale în loc de popice și adaptarea mingii în funcție de nevoile copilului.
- **Jocul "aruncă la coș":**
- ✓ ***Adaptare:***
  - Coșul poate fi realizat din diverse recipiente (găleată, cutie, bol).
  - Mingea poate fi înlocuită cu un balon, o pereche de șosete, o minge de hârtie.
- **Exerciții de echilibru:**

- Mers pe o linie marcată: menținerea echilibrului pe minge de gimnastică din diverse poziții.
- Ajustarea dificultății: reducerea bazei de susținere, schimbarea pozițiilor de lucru și creșterea complexității mișcărilor.

- **Exerciții fizice și jocuri pentru conștientizarea corpului:**
- *Denumirea și recunoașterea părților corpului:*
  - Activități față în față și utilizarea imaginii în oglindă pentru a învăța stânga-dreapta.
- **Jocuri pentru membrele inferioare:**

- Sărituri într-un picior: desenarea unui traseu pe care copilul să-l parcurgă sărind pe un picior, alternând apoi cu celălalt picior.
- Echilibru pe un picior: mers cu un obiect pe un picior, fără să cadă, alternând apoi picioarele.
- Jocul Șotron: diverse variante de sărituri (pe un picior, pe ambele, alternativ).

- **Jocuri de trăirea corporalității:**
- *Conștientizarea existenței și utilității părților corpului:*
  - Lupta cocoșilor, roaba, aplaudatul, pedalatul, rularea unei mingi medicinale.

În concluzie, abordarea individualizată în educația fizică și sportul pentru copiii cu cerințe educaționale speciale este crucială pentru a facilita dezvoltarea lor fizică și psihică. Adaptarea exercițiilor și activităților la nevoile fiecărui copil nu doar că promovează participarea activă, dar contribuie și la îmbunătățirea calității vieții acestora, oferindu-le oportunități de integrare socială și de dezvoltare personală.

Bibliografie

1. **Briciu, M., & Cristea, M. (2017).** "Educație fizică și sport pentru elevii cu cerințe educaționale speciale". Editura Universității Transilvania din Brașov.
2. **Ionescu, A. (2016).** "Metode de intervenție în kinetoterapia pentru copii". Editura Medicală.
3. **Popescu, C., & Rusu, M. (2015).** "Ghid practic de activități fizice pentru copii cu nevoi speciale". Editura Didactică și Pedagogică.
4. **Todor, I., & Barna, S. (2018).** "Psihomotricitatea în contextul educației speciale". Editura Universității din Oradea.
5. **Ministerul Educației Naționale. (2014).** "Strategii educaționale pentru integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale în școlile de masă". Ghidul profesorului. Disponibil la: http://www.edu.ro

STUDIU DE CAZ
BASM CULT (*POVESTEA LUI HARAP-ALB* – ION CREANGĂ)
SAU DESPRE „SACRUL CAMUFLAT ÎN PROFAN” (MIRCEA ELIADE)

prof. dr. Nicoleta Rotaru-Terteleac
Liceul Energetic Constanța, Constanța

Clasa a X-a

Competențe specifice: 2.4. Folosirea unor modalităţi diverse de înţelegere şi de interpretare a textelor literare

1. Definiţie:

Basmul este specia genului epic în proză, de factură populară sau cultă, în care se prezintă o lume fabuloasă, supranaturală, ale cărei conflicte se finalizează cu victoria binelui asupra răului.
CONTINUUMUL spațiu-timp (viață-moarte = „tinerețe fără bătrânețe”) simbolizat prin BANDA LUI MÖBIUS = suprafața simplu răsucită cu o singură față și o singură muchie – simbolul continuității infinite
Conceptul transdisciplinar (care aparține, unește și traversează disciplinele literatură – matematică) = CONTINUUMUL SPAȚIU–TIMP = REGENERAREA CONTINUĂ PRIN CĂLĂTORIA ÎN TIMP

Max Bill, *Endless twist*, 1953-56/
mel.vadeker.net/arts/sculptures/ruban_mobius/sculptures_ruban_mobius.html

2. **Structura** basmelor:

1. basmele -> tiparul narativ format din: situaţie iniţială de echilibru, prejudiciere (lipsă), probe, situaţie finală (restabilirea echilibrului, răsplătirea eroului, pedepsirea falsului erou).
2. clişee compoziţionale -> formule iniţiale („Amu cică era odată într-o ţară…”), formule mediane („cuvântul din poveste, înainte mult mai este”), formule finale („Şi a ţinut veselia ani întregi şi acum mai ţine încă.”)
3. cronotop nedeterminat: timp mitic, primordial, („a fost odată”); spaţiu nedefinit „într-o ţară…”) => acţiunile eroului au valoare general – umană, devin universale
4. personajele -> instanţe antropomorfe = cu formă umană (ex. Harap-Alb), fabuloase (ex. Setilă, Flămânzilă, Ochilă, Gerilă, Păsări-Lăţi-Lungilă, calul năzdrăvan, Sf. Duminică); eroul (protagonistul) intră în conflict cu antagonistul (adversarul) pentru a obţine un obiect de valoare. El este secundat de adjuvanţi (donatori): obiecte şi formule magice, fiinţe supranaturale cu capacităţi metamorfice, dar este împiedicat în acţiunea sa de către opozanţi.
5. Personajele îşi asumă, în cursul acţiunii, anumite roluri: Destinatorul îl trimite pe Subiect să caute un Obiect de valoare pe care să îl transmită Destinatarului prejudiciat, pentru a se restabili echilibrul iniţial al lumii narate. Subiectul întâlneşte personaje cu rol de Adjuvant, dar şi cu rol de Opozant.

3. **Trăsături** ale basmului cult: autorul cunoscut îşi fixează în scris viziunea artistică asupra lumii şi propriul limbaj, prin care prelucrează tiparul basmului popular; personaje complexe, dinamice; povestirea se îmbină cu dialogul şi cu descrierea

4. **Tema**: basmul este un Bildungsroman cu subiect fabulos, în care se prezintă iniţierea unui neofit în tainele vieţii, maturizarea lui, cunoaşterea binelui şi a răului, în vederea accederii la statutul de împărat.

Constantin Brâncuși, *Începutul lumii*, 1920
brancusi.1dez.com/opere/Inceputul-Lumii.htm

5. **Construcţia subiectului**

- universul diegetic fabulos - acţiune de tip continuu şi liniar
- conflict exterior de natură morală: între forţele binelui (Harap-Alb, Sf. Duminică) şi reprezentanţii răului (Spânul, Împăratul Roş); conflict interior de natură psihologică: Harap-Alb luptă cu limite umane (ex. Sf. Duminică:„după cât văd, eşti mai fricos decât o femeie!”)
- există o structură de basm în basm, cu două prejudicieri, două scheme contractuale şi mai multe probe.

TIPARUL NARATIV al basmului cult „Povestea lui Harap-Alb”

SITUAȚIA INIȚIALĂ: echilibrul existențial în împărățiile celor doi frați (Craiul și Verde-Împărat)

1. PRIMA PREJUDICIERE: lipsa unui moștenitor la tronul lui Verde-Împărat
2. **Prima schemă actanțială**:

DESTINATOR	SUBIECT	DESTINATAR
Verde-Împărat	Craiul	Verde-Împărat
ADJUVANT	OBIECT DE VALOARE	OPOZANT
Sf. Duminică	fiul destoinic	pielea de urs

Destinatorul, Verde-împărat îi cere Subiectului, Craiul, să caute Obiect de valoare, un fiu destoinic, pe care să îl trimită urmaş la tronul lui. Verde-împărat este şi Destinatarul „contractului”. Adjuvantul indirect al Craiului este Sf. Duminică (instanţă sacră, iniţiat care anticipează, într-un discurs proleptic, finalul glorios al mezinului: „Puţin mai este şi ai să ajungi împărat, care n-a mai stat altul pe faţa pământului, aşa de iubit, de slăvit şi de puternic.”); ea îl sfătuieşte pe mezin să ceară tatălui său calul, armele şi hainele cu care fusese el mire (elemente consacrate = impregnate de sacru); Opozantul Craiului: pielea de urs pe care o poartă, ascuns sub pod (= simbol al curajului).

Interdicţie: tatăl îşi sfătuieşte mezinul să nu se asocieze cu omul spân şi cu omul roşu (Împăratul Roş). Prin încălcarea interdicţiei, neofitul este păcălit de Spân, instanţă sacră cu posibilităţi metamorfice, să îl ia tovarăş de drum pentru a ieşi cu bine din spaţiul labirintic al pădurii, simbol al rătăcirii spirituale, generate de forţele răului. Spânul îl iscodeşte pe fiul Craiului încotro merge, iar el divulgă secretul. Mezinul este supus prin vicleşug, devenind sluga Spânului, din momentul coborârii în fântână, simbol al labirintului întunecat. Pentru a rămâne în viaţă, neofitul acceptă complicitatea cu Spânul.

3. A DOUA PREJUDICIERE: pierderea identităţii de către mezinul Craiului, aceasta fiindu-i furată de Spân, care îi dă un nou nume (Harap-Alb).
4. **A doua schemă actanţială:** Spânul, în rolul Destinatorului şi al Destinatarului, îi solicită Subiectului-actanţial, Harap-Alb trei Obiecte de valoare: 1. salatele din Grădina Ursului (Opozantul lui Harap-Alb este Ursul, iar Adjuvanţii sunt calul năzdrăvan, pielea de urs dată de către Crai, Sf. Duminică şi licoarea sa magică, narcotizantă (lapte, miere şi „somnoroasă”)); 2. pielea şi capul Cerbului (Opozantul este Cerbul, care, cu privirea sa malefică (cu „ochiul otrăvit”) omoară pe oricine îndrăzneşte să îl vadă. Adjuvanţii sunt calul năzdrăvan şi Sf. Duminică, cea care îi dă lui Harap-Alb masca şi sabia lui Statu-Palmă-Barbă-Cot, cu care eroul retează capul cu pietre preţioase al Cerbului.); 3. fata Împăratului Roş (Opozantul, tatăl fetei, îl supune pe Harap-Alb la cinci probe suplimentare:

- ❖ înnoptarea lui Harap-Alb şi a tovarăşilor săi într-o cameră încinsă. Adjuvant: Gerilă
- ❖ consumarea unor mari cantităţi de mâncare şi băutură. Adjuvanţi: Setilă, Flămânzilă
- ❖ separarea macului de nisip. Adjuvant: aripa de furnică
- ❖ păzirea fetei Împăratului Roş, care în timpul nopţii se prefăcea în pasăre şi ieşea din palat. Adjuvanţi: Ochilă, Păsări-Lăţi-Lungilă
- ❖ identificarea adevăratei fete de împărat. Adjuvant: aripa de albină. În urma probelor, Împăratul Roş cedează fata, care îl supune pe Harap-Alb la o ultimă încercare: calul năzdrăvan împreună cu turturica fetei trebuie să aducă trei surcele de măr, apă vie şi apă moartă (obiecte sacre folosite de fata de împărat la învierea ritualică a lui Harap-Alb). Fata Împăratului Roş îl demască pe falsul erou; Spânul taie capul lui Harap-Alb, împlinind ultima etapă a traseului iniţiatic al lui Harap-Alb (moarte simbolică).

5. SITUAŢIA FINALĂ, de restabilire a echilibrului iniţial al lumii fabuloase: fata Împăratului Roş, ultimul iniţiat, asigură renaşterea spirituală a eroului, folosind, în final, apa vie. Falsul eroul este ucis de calul năzdrăvan. Fiul Craiului se căsătoreşte cu fata Împăratului Roş, devenind împărat.

6. Construcţia discursului narativ

- instanţele narative : Naratorul omniscient povesteste la persoana a III-a, adoptă o perspectivă obiectivă asupra lumii fabuloase. El realizează o naraţiune cu focalizare zero (neutră).

- secvenţele narative: îmbinate în text prin înlănţuire. Există o sincronie între ordinea povestirii evenimentelor şi ordinea întâmplării evenimentelor.
- relaţiile spaţiale: parcursul eroului cuprinde cele trei etape ale unui **scenariu iniţiatic**:

1. naşterea simbolică -> eroul pleacă de acasă pentru a-şi împlini destinul de împărat; secvenţa trecerii podului (Eroul pleacă de acasă pentru a face cale întoarsă spre temeiurile/ rădăcinile sacre ale ființei sale.)
2. moartea ritualică -> eroul se află la graniţa dintre moarte şi viaţă; secvenţa coborârii în fântână, spaţiu al pragului dintre întuneric şi lumină spirituală.
2. renaşterea spirituală -> eroul devine împărat; secvenţa învierii eroului de către fata Împăratului Roş;

REALISMUL MAGIC: Rob Gonsalves, *High Park Pickets* https://www.sapergalleries.com/Gonsalves.html

7. MESAJUL BASMULUI: binele (iniţierea) se cucereşte prin învingerea răului, cu ajutorul lumii supranaturale, miraculoase.

8. **Caracterizarea personajelor** (personajele: instanţe fictive cu trăsături antropomorfe, dar şi fabuloase, supranaturale; simbolizează valori morale: binele şi răul)

- ❖ **Harap-Alb**: caracterizare directă: Sf. Duminică -> fricos, „slab de înger”. Eroul se diferenţiază de Făt-Frumos, prin faptul că nu are statut supraomenesc, nu poate anticipa anumite situaţii, nu se metamorfozează, nu se luptă direct cu forţele răului. Este puternic umanizat, ezită, se teme, se plânge, este naiv, milos, loial. Se ruşinează de ironia tatălui. Are deci, un comportament atipic şi o atitudine

de antierou; caracterizare indirectă: prin acţiuni, gesturi, modul de a gândi. Numele Harap-Alb -> trecerea de la întunericul necunoaşterii vieţii la lumina spirituală. Fiul Craiului -> evoluează de la statutul de neofit la cel de iniţiat.

❖ **Spânul:** instanţă ambivalentă, întruchiparea răului necesar în parcurgerea drumului iniţiatic al mezinului.

❖ **calul năzdrăvan**: instanţă sacră, având capacităţi umane (vorbirea), dar şi supranaturale (metamorfozarea)

❖ **personaje fabuloase**, proiecţii imaginare, supranaturale, cu rol de donatori sau Adjuvanţi: calul năzdrăvan, Sf. Duminică, crăiasa furnicilor, crăiasa albinelor, cei cinci tovarăşi ai lui Harap-Alb (instanţe fabuloase umanizate).

În concluzie, „Povestea lui Harap-Alb” de Ion Creangă este un basm cult, prin umanizarea şi localizarea fabulosului, prin individualizarea comică a personajelor, prin îmbinarea stilului oral cu proverbe.

SUPRAREALISMUL

https://www.britannica.com/biography/Salvador-Dali ; Salvador Dali, *Naşterea unui om nou*

IDEI CU EFECT DE „ÎNAINTARE”!

❖ Vizionează: Interviu cu Gabriel Liiceanu despre „Nebunia de a gândi cu mintea ta”: https://www.youtube.com/watch?v=lUvSD2LWhqA&t=312s

❖ DEZBATETI IDEEA: „Hotarul e tot ce e mai superficial, la prima vedere: este ca pielea ta, ca numele tău. Te delimitezi prin hotar, dar nici nu-ți trece prin minte că, în felul acesta, te și definești. Îți primești, uneori îți schimbi, sau lași ca alții să-ți schimbe numele, fără să simți, în prima clipă, că prin denumire îți determini esența, codul tău intim. (…) Ești acolo unde îți sunt granițele (…) sau mai degrabă: conturul tău este și conținutul tău de viață.” (Constantin Noica: 1987, 168-169)

Bibliografie:

1. De Bono, Edward, *Șase pălării gânditoare*, Editura Curtea Veche, București, 2007.
2. Eliade, Mircea, *Morfologia religiilor. Prolegomene*, ed. a II-a, Editura Jurnalul literar, București, 1993.
3. Marcus, Solomon, *Paradigme universale*, ed. integrală, Editura Paralela 45, Pitești, 2011.
4. Nicolescu, Basarab, *Transdisciplinaritatea. Manifest*, trad. de Horia Mihail Vasilescu, Editura Polirom, Iași, 1999.
5. Noica, Constantin, *Cuvânt împreună despre rostirea românească*, Editura Eminescu, București, 1987.
6. Pamfil, Alina, *Didactica literaturii. Reorientări*, Editura Art, București, 2016.
7. Sâmihăian, Florentina, *O didactică a limbii și literaturii române*, Editura Art, București, 2014.

PARTICULARITĂȚILE ȘI ÎNVĂȚAREA DE TIP ȘCOLAR LA COPIII CU C.E.S.

PROF.ÎNV. PRIMAR VLEJU NICULINA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ, COMUNA TIMIȘEȘTI, JUDEȚUL NEAMȚ

Învăţarea umană reprezintă o activitate psihică foarte complexă, deosebit de importantă pentru adaptare, constând în însuşirea de cunoştinţe (învăţare cognitivă), de operaţii mintale(învăţare formativă), de deprinderi în domeniul vorbirii, citirii,scrierii şi calculului (învăţare instrumentală), de sentimente(învăţare afectivă), de comportamente şi deprinderi manuale(învăţare practică), de atitudini şi comportamente civice (învăţare morală).

Învăţarea eficientă se bazează pe înţelegere, pe descoperirea activă de cel care învaţă a demersurilor proprii domeniului studiat, pe căutarea de soluţii şi rezolvarea situaţiilor problemă.La elevii cu C.E.S, în raport cu tipul şi gravitatea dificultăţilor întâmpinate sau de caracterul handicapului, atât înţelegerea,stocarea, cât şi aplicarea informaţiei şi a experienţei sunt stânjenite sau chiar blocate.

Didactica învăţării pentru aceste categorii de persoane îşi propune să găsească sau să elaboreze acele modalităţi de abordare a elevilor respectivi, care să asigure deblocarea procesului învăţării, diminuarea dificultăţilor întâmpinate în acest proces, înlăturarea barierelor din calea adaptării.În acest scop, se pune un accent deosebit pe orientarea ludică si afectivizarea activităţilor de învăţare, pe eşalonarea materialului de învăţat în secvenţe bine delimitate, dar temeinic înlănţuite între ele, pe utilizarea de metode de lucru intuitive, verbale şi practice, pe însuşirea unor instrumente specifice de comunicare şi învăţare (limbaj mimico-gestual, alfabet Braille s.a.), pe asocierea şi integrarea activităţilor de învăţare cu activităţi de terapie complexă şi specifică (ergoterapie, meloterapie,terapia tulburărilor de limbaj, terapia tulburărilor de psihomotricitate) .

Copiii cu dificultăţi de învăţare au nevoie de organizarea învăţării în functie de cerinţele lor educative.

Acest tip de problematică cere educatorilor si profesorilor în primul rând urmatoarele actiuni complexe care se referă la întreaga clasa,deci la toti copiii :

a) cunoasterea copiilor , a particularitatilor lor si a diferentelor dintre ei;
b) individualizarea invatarii;
c) folosirea strategiilor deschise;
d) amenajarea corespunzatoare a ambientului astfel incat el sa devina factor de interventie in invatarea si remedierea problemelor de invatare**;**
e) valorizarea relatiilor sociale de la nivelul clasei si al scolii in favoarea procesului de invatare prin cooperare si a parteneriatului educational.

Caracteristicile strategiilor incluzive, ca strategii ce se adresează tuturor copiilor si caută căile să atingă şi să rezolve problemele de învăţare ale tuturor, sunt următoarele: flexibilitatea, efectivitatea, eficienţa, diversitatea, dinamica, interactiunile şi cooperarea, creativitatea, globalitatea, interdisciplinaritatea. Flexibilitatea strategiilor se referă la posibilitatea de a se schimba şi restructura în funcţie de cerinţele şi nevoile procesului de învăţare şi ale evaluării sale. Profesorul trebuie să fie în stare să schimbe intenţiile iniţiale, planificate şi structurate înaintea învăţării propriu-zise, dacă evaluarea continuă defineşte această nevoie.

Dinamica strategiilor este determinate de nevoia de schimbare, cautare de solutii şi spontaneitate, în actul didactic. Orice ocazie de învăţare are o doză de neprvăzut. Într-o manieră

pozitivă şi optimistă, acest neprevăzut trebuie acceptat si considerat ca sursa de noi experienţe de învăţare. Astfel, invăţarea se poate extinde, aprofunda şi adecva fiecărui elev.

Creativitatea care caracterizează aceste strategii, se referă la faptul că în învăţarea incluzivă se acceptă ca soluţii toate ideile care vin de la copii, fără sa se respinga sau sanctiona. Copiii trebuie să înţeleagă prin propria lor judecată şi acţiune de ce o soluţie este bună şi alta nu.

Interactiunea şi cooperarea se refera la nevoia cultivării relaţiilor sociale ca resursă de învătare în clasa de elevi. Învăţarea în cooperare, negocierea obiectivelor învăţării si a soluţiilor de rezolvare a unor probleme, ascultarea si acceptarea opiniilor, luarea împreuna a unor decizii, constituie toate momente active şi efervescente ale predării si învăţării în clasă.

Înţelegând rolul social al învăţării în clasă, aceste strategii potenţează adaptarea pentru viaţa sociala, prin cultivarea competenţelor psihosociale de bază şi a relaţiilor de cooperare între membrii grupului şcolar, indiferent de capacitatea şi performanţenle lor, valorizand partile positive ale personalitatii fiecaruia.

aGlobalitatea este trăsătura care se referă la modul de abordare a personalităţii copiiilor din clasă. Învăţarea este şi ea considerată în mod global, ca instrument al adaptării şcolare si sociale a elevilor. Copiii trebuie abordaţi global, pentru ca indiferent de problemele pe care le pot avea la un moment dat, sunt elevi în formare si pot să se schimbe şi să învete.

Interdisciplinaritatea strategiilor şcolii incluzive vine din faptul că ele sunt interactive, participative, euristice, experientiale, de descoperire si de problematizare, aplicându-se la toate disciplinele şcolare.

Bibliografie :

Bucureşti, Ed. Printech. 3. Gherguţ, A. (2005), Sinteze de psihopedagogie specială

Școala incluzivă

Prof. înv. primar Borș-Humulescu Elena-Iulia
Colegiul Național „Ștefan cel Mare”, Tg. Neamț, jud. Neamț

În ceea ce privește școala incluzivă, două afirmații sunt cele care contează: Fiecare copil este valoros și Fiecare copil are dreptul la educație. Asta pentru că toți au nevoie de şcoală şi şcoala are nevoie de ei toţi. E vorba de drepturi, responsabilităţi, dar şi de viitorul nostru al tuturora. Experienţă pe care o acumulează copilul în şcoală este startul lui pentru viaţă. Fiecare copil este valoros prin felul lui de a fi (atitudine, comportament, relaționare, receptare, asimilarea cunoștințelor,etc). Trebuie să scoatem în evidență,adevarata valoare a elevului, indiferent de dificultățile lui de învățare, achiziția instrumentelor cunoaşterii, cititul şi scrisul dar şi prin primele calcule matematice constituie baza viitoarei dezvoltări. Dimensiunile educaţiei şcolare se referă însă nu numai la felul cum răspunde elevul la solicitările, presiunile sau provocările acesteia ci şi la a găsi căile pentru a facilita şi a organiza eficient situaţiile de învăţare, fiecare copil cu dificultăţi de învăţare are dreptul de a fi considerat un copil cu șanse de dezvoltare și felul cum îl apelăm este important pentru imaginea lui. Munca didactică trebuie să pună în centru copilul, nu problema acestuia!

Există trei forme de sprijin posibil în clasa obişnuită pentru copii cu dizabilităţi de învăţare :

- Sprijin de localizare, adică copii urmează unităţi de şcolarizare diferite dar localizate în acelaşi tip de şcoală,
- Sprijin social, în care copiii merg în clase separate dar împreună cu ceilalţi copii în cadrul unor activităţi, cum ar fi cele de joc, recreaţie, anumite activităţi artistice sau sportive sau servirea mesei de prânz,
- Sprijin funcţional, când copiii merg la aceleaşi şcoli, aceleaşi clase şi beneficiază de acelaşi curriculum.

Se poate face un sumar că: şcolarizarea copiilor cu dificultăţi de învăţare se poate realiza în şcoli obişnuite sau în şcoli speciale. Se folosesc tot mai mult combinaţii de clase în cadrul şcolilor obişnuite, pentru a crea un mediu comun, natural, eficient tuturor. Actual, orientarea, sau tendinţa sistemelor de învăţământ, este de cuprindere a elevilor cu dificultăţi de învăţare, cu precădere, în şcolile obişnuite, organizate şi structurate cât mai accesibil şi participativ. Asistenţa elevilor în dificultate, s-a realizat, la început în clase specializate. Aceste clase se găsesc atât în instituţii speciale denumite şcoli speciale, cât şi ca forme specifice de sprijin, în interiorul unor şcoli obişnuite prin specialişti pregătiţi pentru intervenţie. În ambele cazuri este vorba de clase specializate. Clasele cu elevi în dificultate sunt organizate pentru copiii cu dificultăţi de învăţare pentru un număr mai mic de elevi. În aceste clase numărul elevilor este de 8-12 şi există posibilitatea unui profesor de sprijin. Metodele de predare-învăţare sunt adaptate şi este de dorit ca aceşti elevi sa participe împreună cu colegii din clasele obişnuite la anumite ore. În toate aceste cazuri trebuie consultaţi părinţii şi, în măsura posibilităţii, şi elevii. Orientarea către integrarea şcolară a realizat şi o critică a inconvenientelor claselor speciale, în special referitor la segregarea elevilor. Susţinătorii integrării şcolare au demonstrate inconvenientele clasei specializate în principal datorită segregării elevilor şi excluderii lor din mediul original.

Ca reproşuri la acest tip de servicii, se exprima faptul că ca învăţământul specializat stigmatizează, etichetează elevii şi contribuie la dezvoltarea slabă a respectului de sine precum şi a unui sentiment de inferioritate. Practic, creşterea într-un “mediu paralel” vieţii obişnuite, oricât ar fi de bun acesta, construieşte persoane care trăiesc într-o lume “paralelă”. Unii copii pot face faţă în clasa obişnuită dacă învăţătorii / profesorii fac apel la metode alese cu grijă. Alegerea şi organizarea

materialului didactic în funcţie de nevoile de învăţare specifice fiecărui elev, la începutul procesului şi pe parcursul activităţilor didactice poate fi sprijinită în acest caz de un consilier pedagog sau un professor consilier. Activitatea în clasele obişnuite se organizează pornind de la o pedagogie mai flexibilă, deschisă, incluzivă care antrenează resursele tuturor actorilor actului didactic pentru a sprijini învăţarea copiilor.

Pentru a înlătura efectele negative şi a realiza un cadru cât mai aproape de normalitate, au fost dezvoltate clasele (unităţile) flexibile / resursă. În cadrul acestora, elevii (care frecventează o clasă obişnuită) primesc un serviciu suplimentar specializat, în afara orelor obişnuite. Acest lucru se realizează de câteva ori pe zi, sau de doua-trei ori pe săptămână. Activităţile se desfăşoară individualizat: pe grupe mici sau personalizat. Acest model de intervenţie este utilizat, cu precădere, la elevii învăţământului primar. Pentru elevii cu dificultăţi de învăţare, prin acest model, se consideră că au nevoie de sprijin parţial în afara clasei de elevi. Acesta se realizează în grupuri mici sau individual. La acest nivel poate interveni un consilier şcolar sau un cadru didactic de sprijin sau chiar un ajutor de învăţător / profesor. Unităţile resursă se mai numesc şi clase sau unităţi de educaţie clinice, (termen de origine medicală care precizează chiar o orientare spre medical şi medic) şi sunt forme de sprijin care completează activitatea didactică în clasa obişnuită. Este vorba de serviciile care se pot da în afara orelor în cabinete de consiliere, logopedie, etc. Mai nou însă şi acest sistem al claselor resursă este criticat. I se identifică ca dezavantaje dificultăţile de generalizare şi transferare în activităţile din clasa obişnuită a competenţelor şi deprinderilor primite în serviciul suplimentar. Pe de altă parte este fundamental să existe o colaborare perfectă între profesorul din clasa resursă şi profesorul de la clasă. De asemenea, faptul că urmează un curs suplimentar, poate obosi, demotiva sau chiar stigmatiza elevul. Să mai adăugăm şi că lipsa de coerenţă între activităţile celor două tipuri de învăţare poate dăuna procesului în sine. Aceste critici au făcut să crească interesul pentru ceea ce se denumeşte includere totală / incluziune sau integrare şcolară completă. Un nou model, al anilor 90, propune stimularea învăţării şcolare şi sociale prin măsuri de păstrare a elevilor cu dificultăţi de învăţare în interiorul clasei obişnuite, precum şi sprijinul acordat şcolii, profesorului şi elevilor. Este vorba de abordarea incluzivă care este o alternativă interesantă şi eficientă pentru a răspunde maibine nevoilor particulare şi individuale ale copiilor cu dificultăţi de învăţare.

Această perspectivă presupune:

1. Perfecţionarea şcolii ca instituţie de relaţii, structura şi conducere:
2. Perfecţionarea profesorului ca formator şi partener educaţional:
3. Perfecţionarea procesului de învăţare de la nivelul clasei în aşa fel încât să se folosească strategiile integrate de tip comprehensive, care să asigure învăţarea în clasă, prin relaţii eficiente între elevi şi între elevi şi profesor.

Cele 9 reguli de aur pentru profesori când au la clasa copii cu CES sunt următoarele:

1. Includerea tuturor copiilor – să nu lase nici un copil în afara activităţii didactice obişnuite;
2. Comunicarea: să asigure o comunicare eficientă în clasă şi în afara ei între copii şi între aceştia şi profesori, dar şi o comunicare permanentă cu familiile elevilor.
3. Organizarea clasei: clasa să fie organizată în aşa fel încât să ofere ocazii, oportunităţi de învăţare tuturor;
4. Planificarea lecţiilor: fiecare unitate didactică trebuie proiectată şi planificată pentru a realiza integrarea tuturor;
5. Planuri individuale: fiecare copil are particularităţile sale în învăţare de aceea este nevoie

de planuri individuale prin care fiecare să pornească pas cu pas la asigurarea învăţării;
6. Acordarea de sprijin individual: atât elevii cu dificultăţi cât şi profesorii au nevoie de sprijin pentru a parcurge traseul şcolarităţii;
7. Utilizare de mijloace suplimentare de sprijin: acolo unde se simt nevoia profesorul trebuie să apeleze la sprijin din partea unor colegi sau a altor profesionişti pentru a adecva învăţarea elevilor;
8. Managementul (controlul) comportamentului: comportamentul trebuie condus spre eficienţă şi participare;
9. Munca în echipă; activitatea în echipă este eficientă, atât pentru elevi cât şi pentru profesori.

Avantajele perspectivei incluzive: Integrarea totală / incluziunea, minimalizează inconvenientele atribuite celorlalte tipuri de servicii care se realizează în afara clasei obişnuite. Aceasta abordare favorizează acceptarea elevului, creşte interacţiunile sociale între elevii în dificultate şi cei care nu au probleme, creşte şi ameliorează imaginea de sine a elevilor cu dificultăţi de învăţare. Inconvenientele semnalate la clasa specială şi la clasa resursă par să fie înlăturate, prin aceea ce denumim integrarea totală sau incluziune. Acest nou model de intervenţie aduce un rol profesional nou. Elevii cu dificultăţi de învăţare aflaţi în clasa obişnuită pot primi servicii prin intermediul specialistului consultant / profesorului de sprijin, care devine o persoană resursă pentru profesor, elev şi familie. El oferă sprijin şi consiliere profesorului pentru a-şi adapta predarea cerinţelor speciale ale elevilor în dificultate. Consultantul şi profesorul se găsesc intr-o relaţie de colaborare care permite dezvoltarea abilităţilor şi competenţelor lor. În zona noastră nu există cadre didactice de sprijin,deocamdată.

Bibliografie:

1- Alina Simona Hoara - Educația incluzivă. Importanța serviciilor suport oferite de CSEI, Editura Tritonic, 2020
2- Alina Georgeta Mag - Intervenții educaționale în școala incluzivă românească, Editura ProUniversitaria, 2023
3- Alois Ghergut, Luciana Frumos - Educatia incluziva-ghid metodologic, Editura Polirom, 2019

ELEVII CU CES ȘI ORELE DE MATEMATICĂ

Prof. Gabor Elisabeta
Colegiul Național „Ștefan cel Mare” Tg. Neamț

Problematica elevilor cu CES a devenit în ultimii ani prioritară atât pentru sistemul național de învățământ cât și pentru educatori, profesori și nu în ultimul rând pentru părinți și chiar bunici uneori. Toți luptăm pentru o viață normală pentru acești copii. În cele ce urmează, exemplific câteva dintre posibilele situații de învățare activă care se pot organiza în orele de matematică:

Metoda Brainstorming înseamnă formularea a cât mai multor idei - oricât de fanteziste ar putea parea acestea, ca răspuns la o situație enunțată, dupa principiul cantitatea genereaza calitatea. Conform acestui principiu, pentru a ajunge la idei viabile si inedite este necesara o productivitate creativa cat mai mare. Etape metodei sunt: alegerea sarcinii de lucru, solicitarea exprimării într-un mod cât mai rapid, a tuturor ideilor legate de rezolvarea problemei (sub niciun motiv, nu se vor admite referiri critice), înregistrarea tuturor ideilor în scris (pe tablă sau flipchart), anunțarea unei pauze pentru așezarea ideilor (de la 15 minute până la o zi), reluarea ideilor emise pe rând și gruparea lor pe categorii, simboluri, cuvinte cheie etc; analiza critică, evaluarea, argumentarea, contra-argumentarea ideilor emise anterior, selectarea ideilor originale sau a celor mai apropiate de solutii fezabile pentru problema supusa atenției, afișarea ideilor rezultate în forme cât mai variate și originale: cuvinte, propozitii, colaje, imagini, desene, etc. De exemplu: se propune o problemă. Cereți elevilor să propună strategii de rezolvare a problemei. Pot aparea, de exemplu, sugestii legate de realizarea unei figuri corecte, de verificare a proprietăților cerute în concluzia problemei, de măsurare a unor unghiuri sau segmente. Lăsați elevii să propună orice metoda le trece prin minte. Notați toate propunerile elevilor. La sfârșitul orei, puneți elevii să transcrie toate aceste idei și cereți-le ca, pe timpul pauzei, să mai reflecteze asupra lor. Pentru problema analizată, cuvintele-cheie ar putea fi: măsurare, congruență, asemănare, paralelism. Puneți întrebări de tipul: Am putea rezolva problema folosind măsurători pe o figură corectă? Este util să studiem un caz particular al problemei? Au întrebările problemei legatură între ele? Ce anume trebuie să demonstrăm? Ca urmare a discuțiilor avute cu elevii, trebuie să rezulte strategia de rezolvare a problemei. Aceasta poate fi sintetizată sub forma unor indicații de rezolvare, de tipul: construim figura, aplicăm un criteriu de asemănare, folosim teorema bisectoarei. Rețineți că obiectivul fundamental constă în exprimarea liberă a opiniilor prin eliberarea de orice prejudecăți. De aceea, acceptați toate ideile, chiar trăznite, neobișnuite, absurde, fanteziste, asa cum vin ele in mintea elevilor, indiferent dacă acestea conduc sau nu la rezolvarea problemei. Pentru a determina progresul în învățare al elevilor cu rămâneri în urmă, este necesar să îi antrenați în schimbul de idei; faceți astfel încât toți elevii să își exprime opiniile.

Investigația la matematică implică rezolvarea unor probleme întâlnite în cotidian sau în alte domenii ale disciplinelor școlare și, pe de altă parte, explorarea unor concepte matematice necunoscute, utilizând metode, tehnici, concepte cunoscute. Investigația presupune rezolvarea de probleme cât și crearea de probleme. Exemplu: determinarea și compararea distanțelor din mediul apropiat, la clasa a V-a; materiale necesare: o hartă a zonei locale, înzestrată cu o scală. Elevii culeg informații despre distanțele pe care le parcurg colegii lor de acasă până la școală, înregistrează aceste informații în tabele, compară și clasifică informațiile, cu scopul de a extrage mai ușor date relevante pentru întrebările puse. Activitatea începe în clasă, prin explicarea sarcinilor de către profesor și se continuă extrașcolar, prin culegerea datelor de către elevi, organizați în grupe de câte patru. Datele pot fi notate pe hărți, integrând în acest fel și cunoștințele de geografie locală. De asemenea, datele pot fi sistematizate într-un tabel în care se precizează: numele elevului, distanța pe care o parcurge de acasă până la școală, mijlocul de transport folosit etc. Acolo unde distanța nu poate fi determinată cu prea mare precizie, se utilizează aproximări. Elevii sunt sfătuiți să obțină cât mai multe date, inclusiv de la celelalte echipe, în care nu sunt membri. Prelucrarea datelor vizează obținerea de răspunsuri la următoarele tipuri de întrebări: Cine locuiește cel mai aproape de școală? Dar cel mai departe? Cu cât este mai scurtă prima distanță față de a doua? De câte ori? Câți copii locuiesc la o distanță mai lungă de 1 km față de școală? Comparați cu numărul copiilor care locuiesc la o distanță mai scurtă de 1 km. Efectuați și alte comparatii. Elevii sunt stimulați să formuleze cât mai multe întrebări. Timp de lucru alocat în clasă: 15-20 minute pentru explicarea activității, în prima ora; 30 de minute pentru discutarea modului de organizare și prezentare a datelor, o săptămână mai târziu; 30 de minute pentru evaluarea activității desfășurate de câțiva elevi. Evaluarea investigației se face holistic pentru toți membrii unei grupe, ținând cont de claritarea prezentării și a argumentării, precum și de gradul de finalizare a sarcinii. Investigația pune toți elevii în situația să acționeze. Deoarece sarcinile de lucru nu vizează doar sfera cognitivă, în cadrul investigației se găsește un rol pentru fiecare elev; de aceea, toți elevii conștientizează propria importanță pentru derularea activității.

Metoda Proiectului înseamnă realizarea unui produs, ca urmare a colectării și prelucrării unor date referitoare la o temă anterior fixată. Proiectul este o activitate centrată pe elevi. Este un produs al imaginației acestora, menit să permită folosirea liberă a cunoștințelor însușite, într-un context nou și relevant. Proiectul este o activitate personalizată, elevii putând decide nu numai asupra conținutului său, dar și asupra formei de prezentare. În plus, proiectul încurajează cel mai bine abordarea integrată a învățării: elevilor li se creează ocazia de a folosi în mod unitar cunoștinte și tehnici de lucru dobândite la mai multe discipline. Fiind o activitate centrată pe elev, îi dă acestuia posibilitatea de a asambla într-o viziune personală cunoștințele pe care le are, răspunzând astfel unei întrebări esențiale: „Ce pot face cu ceea ce am învățat la școală?”. Proiectul începe în clasă, prin conturarea obiectivelor, formularea

sarcinii de lucru și a echipei care îl realizează. În afara orelor de curs, dar sub îndrumarea profesorului, elevii stabilesc metodologiile de lucru, își definesc statutul și rolul în cadrul grupului și fixează termene pentru diferite etape ale proiectului. După colectarea datelor și organizarea materialului, proiectul se încheie în clasă, prin prezentarea rezultatelor obținute. Proiectul prezintă avantajul antrenării elevilor în activități complexe, ce presupun identificare și colectare de date, prelucrarea și organizarea acestora într-un mod original. Sfaturi: ajutați elevii să stabilească o listă de întrebări esențiale, legate de tematica proiectului și să centreze conținutul proiectului în jurul acestor întrebări. Acordați elevilor libertate în privința organizării și structurării proiectului, dar conturați împreună elemente obligatorii (de exemplu: introducere, concluzii, bibliografie etc.). Nu zoriți desfășurarea activităților, dar cereți elevilor să întocmească un calendar al activităților cu termene realiste de finalizare a diferitelor etape. Urmăriți activitatea de elaborare a proiectelor, cerând elevilor să raporteze periodic gradul de realizare. Interveniți în activitatea unui elev sau a unui grup numai dacă este strict necesar. Lăsați elevii să se descurce cât mai mult singuri. Evaluați atât calitatea proiectului (respectarea temei, completitudinea, structurarea, semnificația datelor, creativitatea), cât și calitatea activității elevilor (având în vedere documentarea, modul de comunicare, calitatea rezultatelor). Exemplu: proiectul următor permite abordarea unității de învățare „Funcții de forma: x→ax+b” într-o manieră coerentă și atractivă. Titlul proiectului: „Consumul casnic de energie electrică: ce tip de abonament este mai eficient?” Pașii în derularea proiectului sunt: familiarizare (investigarea ofertei de abonamente pentru consumul casnic de energie electrică - abonament uzual sau abonament social), structurare (obținerea de informații cu privire la facilitățile oferite de fiecare tip de abonament; înregistrarea consumului casnic pe o perioadă de timp și extrapolarea acestuia la o lună; modelarea situațiilor înregistrate prin intermediul funcțiilor afine; compararea graficelor unor astfel de funcții în scopul alegerii contractului optim), aplicare (identificarea modalităților de încadrare în consumul preconizat prin utilizarea conceptului de funcție afină x→ax+b). În urma derulării unor proiecte, se pot realiza broșuri, pliante, postere, pagini de revistă sau ziar etc.

Organizarea unor lecții centrate pe astfel de metode presupune imaginație și inițiativă, atât din partea profesorului, cât și a elevilor. Se pot propune:

Povestiri cu subiect dat - alegeți un concept oarecare (de exemplu: triunghiul dreptunghic) și cereți elevilor să creeze o povestire în care personajul principal este conceptul ales, iar alte personaje sunt triunghiul oarecare si dreptunghiul. În acest fel, elevii ajung în mod natural la caracterizarea unei noi noțiuni, sesizarea asemănărilor și deosebirilor dintre noțiunea nouă și alte noțiuni, anterior studiate. Entuziasmul și imaginația elevilor, în rezolvarea acestei sarcini de lucru, compensează din plin „timpul pierdut” cu o astfel de activitate.

Puteți înlocui demonstrațiile matematice (care, de multe ori, depășesc puterea de înțelegere a elevilor), prin experimente ce pot crea convingeri matematice. Pentru aceasta, cereți elevilor să imagineze și să desfășoare experimente diverse, iar apoi să interpreteze concluziile. În acest mod, aplicați la matematică metode specifice științelor naturii. De exemplu, le puteți propune elevilor următoarea situație-problemă: ce relație există între volumul unei prisme și volumul unei piramide care au baze și înălțimi respectiv congruente? O posibilă argumentare este compararea (prin cântărire) a maselor a două corpuri geometrice realizate din lemn. Remarcați că, la nivelul claselor de gimnaziu, o demonstrație matematică a relației cerute este nerealistă.

Jocul de rol se realizează prin simularea unei situații, care pune participanții în ipostaze care nu le sunt familiare, pentru a-i ajuta să înțeleagă situația respectivă și să înțeleagă alte persoane care au puncte de vedere, responsabilități, interese, preocupări și motivații diferite. Un joc de rol poate fi, de exemplu, organizat în jurul următoarei situații: bisectoarea și înălțimea unui triunghi discută: ce își spun? Pentru desfășurarea jocului, este util să decideți, împreună cu elevii, împărțirea rolurilor, să stabiliți modul de desfășurare a jocului de rol, să pregătiți fișele cu descrierile de rol și să instruiți elevii în legătură cu desfășurarea propriu-zisă. Astfel, fișele ar putea puncta câteva dintre proprietățile pe care actorii le pot invoca (concurență, măsuri de unghiuri, distanță etc), iar rolurile ar putea să pornească de la deosebiri („noi, înălțimile suntem mai importante, pentru ca...”) și să ajungă la asemănări („de fapt, în triunghiul isoscel suntem surori gemene”). După desfășurarea jocului de rol, este utilă realizarea unei analize din perspectiva experiențelor de învățare avute și evaluarea activității împreună cu actorii și observatorii. Sunt utile întrebări de tipul: „Ce sentimente aveți în legătură cu rolurile/ situațiile interpretate? A fost o interpretare conformă cu realitatea? A fost rezolvată problema conținută de situație? Dacă da, cum? Dacă nu, de ce? Ce ar fi putut fi diferit în interpretare? Ce alt final ar fi fost posibil? Ce ați învățat din această experiență?”

Diversificarea metodelor de învățare, a modurilor și formelor de organizare a lecției, a situațiilor de învățare, constituie cheia curriculumului bine aplicat. Asigurarea unor situații de învățare multiple creează premise pentru ca elevii să poată valorifica propriile abilități de învățare, în special în cazul elevilor cu cerințe educative speciale.

Resurse:

- Valentin Cosmin Blandul - Psihopedagogia elevilor cu dificultăți de învățare școlară, Editura Didactică și Pedagogică, 2024
- https://cdn.edupedu.ro/wp-content/uploads/2023/03/Ghid-metodologic-CES-matematica.pdf

Politici publice de combatere a abandonului şcolar

Prof. Gramadă Elisabeta
Liceul Tehnologic „Ion Creangă”, Pipirig, jud. Neamț

Pentru profesor a educa, alături de a instrui, înseamnă folosirea unor metode care să formeze elevilor atenţia pentru munca independentă, să întărească încrederea elevilor în propria valoare, să dezvolte virtuţi sociale, ajutându-i să-şi găsească identitatea. Un sistem educaţional şi de formare continuă competitiv este acela capabil să dezvolte resursa umană prin contribuţia sa la promovarea abilităţilor, a creativităţii, a inteligenţei, a discernamantului, a initţativei, a originalităţii, a admiraţiei lucide faţă de valoare, precum şi la corectarea carenţelor de comportament civic vizibile în spatiul public românesc

Pe lângă forţa de muncă bine pregatită, piaţa europeană impune standarde ridicate de mobilitate, flexibilitate şi reconversie în munca. Paradoxal, cu cât o societate este mai educată şi mai înstarită cu atât impactul ei negativ asupra mediului este mai mare, dar şi necesităţile în dezvoltarea durabilă în educaţie cresc. Politica publică este calea de acţiune adoptată de către un reprezentant al unei autoritaţi publice pentru rezolvarea unei probleme ce reflectă interesul unei comunităţi sau al unui segment particular al societăţii. Ea reprezintă o cale de acţiune în acord cu un interes public, un proces în care deciziile referitoare la alocarea resurselor asumate de societate sunt orientate spre realizarea unui scop de interes general.

Procesul de formulare şi implementare a politicii publice se derulează în trei faze:

1. Identificarea sau definirea problemelor:

   Generarea posibilitaţilor tehnice de rezolvare a problemelor legate de dezvoltarea durabilă în educaţie, de către colective speciale cu consultarea societaţii civile. Crearea unui model eficient de dezvoltare durabilă prin îmbunataţirea calitaţii procesului educativ şi descoperirea unui echilibru între cunostinţele viitorului şi modul tradiţional de viaţă. Problemele legate de educaţie fac parte din acea categorie de probleme care se acumulează treptat, dar într-un timp relativ scurt, şi care necesită apoi o mai mare perioadă de timp pentru a fi rezolvate. Aceasta înseamnă ca administraţia este în masură să anticipeze cel mai bine aceste probleme printr-o atentă planificare a politicii de dezvoltare durabilă astfel încat aceasta să nu devină o problemă majoră de amploare. Prin planificare şi pregatire, guvernul are posibilitatea sa deţină un control eficient şi politica nu va mai fi dictată de dezastre sau de implicarea critică a mass-media.

2. Formularea politicilor

   Căutarea informaţiilor referitoare la cresterea calitaţii predării-învaţării, îmbunatăţirea accesului la educaţie pe bază de calitate, reorientarea programelor educative, dezvoltarea înţelegerii a şi conştientizării publice, asigurarea unor programe de formare.

   Obiectivul general al dezvoltării durabile este de a găsi un optim al interacţiunii dintre sistemele: educativ, pedagogic, cultural, uman, ambiental, sanitar, democratic şi tehnologic, într-un proces dinamic şi flexibil de funcţionare. Nivelul optim corespunde acelei dezvoltări de lunga durată, care poate fi susţinută de aceste sisteme. Prin educaţie urmărindu-se atingerea maximului de potenţial

3. Implementarea politicii de către reprezentantul unei autorităţi publice

   Activităţile prin care politica este pusă în aplicare prin intermediul planului alcătuit sunt:

   - Analiza, dezvoltarea şi implementarea de politici educaţionale

- Servicii de consultanţă şi expertiză de specialitate pentru analiză şi dezvoltarea de politici educaţionale, formarea în domeniul elaborării şi implementării de politici educaţionale de tip instituţional; elaborarea şi aplicarea unor strategii locale de dezvoltare durabilă prin educaţie; managementul programelor educaţionale de diverse tipuri; realizarea de lucrări de specialitate în domeniul teoriei şi practicilor educaţionale.

➢ Dezvoltare de capacitaţi instituţionale:

- dezvoltare şi ameliorare şcolară; problematica relaţiilor dintre şcoală şi comunitate; implicarea părinţilor în actul educaţional; educaţia în mediul rural; ameliorarea educaţiei în zonele dezavantajate şi în comunitaţile multiculturale; dezvoltarea educaţiei în comunitaţile cu romi.

➢ Procesul de elaborare a politicilor publice este supus urmatoarelor condiţionări:

- Să corespundă nevoilor şi obiectivelor conţinute în strategia în care se integrează; Să fie aplicate da către persoane cu roluri şi atribuţii clare; Să fie în concordanţă cu resursele financiare, cerinţele de investiţii şi priorităţile fixate în strategia în care se integrează; Să se aplice în termenul fixat de strategie (potrivit planului de acţiune); Să fie corelate cu alte programe şi proiecte .

Prin politicile publice o autoritate publică centrală sau locală încearcă să modifice mediul economic, social, cultural al actorilor sociali.

Procesul de realizare a unei politici publice cuprinde 6 etape:

1. Identificarea problemei

Grupul ţintă îl reprezintă generaţia viitoare, actualii şi viitorii participanţi în procesul instructiv-educativ.

2. Punerea în agenda politică a problemei identificate

Problema dezvoltării durabile în educaţie este pusă în discuţia analistilor politici, organelor de conducere competente, a agenţiilor guvernamentale şi nonguvernamentale, care trebuie să ia o decizie în aprobarea formulării unei politici, propun informaţii şi sprijină alegerile, cercetează relativ politica pentru problema dezvoltării şi implementării de politici educţionale, a dezvoltării resurselor umane în/pentru educaţie, dezvoltarea de capacităţi instituţionale şi integrarea europeană şi regională prin educaţie.

3. Formularea cadrului de politică publică. O autoritate dezvoltă un program ce urmareşte rezolvarea problemei

- Formarea formatorilor şi a furnizorilor de formare
- Dezvoltarea profesională a personalului didactic în ceea ce priveste: învaţarea activă, gândirea critică, consiliere şi orientare scolară/profesională, management educaţional,
- modalităţi de implementare a inovaţiei la nivelul şcolii.
- Educarea în spiritul valorilor pro-sociale a unor copii defavorizaţi

Un program implică existenţa în sfera de activitate guvernamentală a unui pachet de măsuri care cuprind reglementări, organizare şi resurse. Se poate vorbi de programul acordării asistenţei sociale pentru copii. Programul este privit ca un mijloc prin care guvernul încearcă să atingă anumite scopuri.

4. Adoptarea politicii publice

Suma eforturilor pentru ca un anumit program sa fie adoptat ca program guvernamental, negocierea între entitaţile implicate, dictate de anumite interese, pot schimba viziunea iniţiala a unei politici. Se va alege soluţia programului optim pentru rezolvarea dezvoltării durabile în procesul educativ.

Rezultatele practice obţinute în urma aplicării programelor optimizarea, la nivelul Ministerului:

- Alegerea programelor ce oferă o varietate de servicii sunt adresate întregii comunităţi nu doar unor

anumiţi membri ai acesteia.

- Proiectele pornesc de la ideea ca numai printr-o asistenţă complexă, posibilă prin implicarea beneficiarilor se pot obţine rezultate concrete în ceea ce priveşte educaţia adultilor,
- Învăţare comunitară, învăţământ la distanţă, consilierea între copii şi vârstnici, învăţare electronică, vizite de studiu şi schimburi de experientă pentru profesori şi experţi din România şi din alte ţări, etc.

5. Implementarea Politicii publice

Studiu critic în care administraţia are rol decisiv.

Întocmirea unei anchete sociale pentru evaluarea rezultatelor obţinute în urma aplicării programului ales, întocmirea de anchete sociale pentru copii, pentru orientare scolară; reanchetarea beneficiarilor care au suferit modificări în ceea ce priveşte componentul faţă de societate şi familie, aplicarea, monitorizarea şi evaluarea politicilor de dezvoltare a învăţământului obligatoriu; dezvoltarea optimă a sistemului de monitorizare a pregătirii şi evoluţiei în carieră a personalului didactic; pregătirea în domeniul managementului educaţional, a membrilor administraţiei locale cu responsabilităţi în învăţământ (inclusiv a celor aleşi);

6. Evaluarea politicii publice şi determinarea eficienţei acesteia

Se analizează modul în care activităţile au condus la îndeplinirea scopurilor iniţiale, realizarea şi stabilirea indicatorilor de evaluare a eficienţei:

1. Indicatori cantitativi:

- Numărul beneficiarilor programului,
- Număr de familii reintegrate în comunitate,
- Număr de copii menţinuţi în familii,
- Număr de familii care au depaşit situaţia de criză,
- Număr de cazuri care şi-au rezolvat situaţia legată de conflictul dintre generaţii.

2. Indicatori calitativi:

- Îmbunătăţirea performanţelor şcolare a copiilor,
- Demonstrată prin rezultate excelente la învăţătură,
- Cresterea încrederii părinţilor şi copiilor în autorităţi şi justiţie securitatea;
- Îmbunătăţirea stării de sănătate a copiilor şi familiilor;
- Eradicarea săraciei, pacea, etica, democraţia, drepturile omului, sănătatea,
- Echitatea socială, diversitatea culturală, economia, protecţia mediului, managementul resurselor umane

Rezultatele vizate au fost: ameliorarea relaţiilor intrafamiliale, intersociale şi culturale, precum şi asigurarea unui climat de viaţă favorabil dezvoltarii copilului şi familiei.

Bibliografie

- Conf. univ.dr. Luminiţa - Gabriela Popescu „Administraţie şi Politici Publice” -editura Economică, Bucureşti 2006

METODE MODERNE DE EVALUARE CENTRATE PE ELEV

Prof. Mălai Maria
Colegiul Tehnic Nr. 1 Vadu Crișului

Evaluarea este o componentă distinctă a procesului de preare-învăţare care permite măsurarea cunoştinţelor şi a competenţelor dobândite de elevi. Evaluarea implică trei părţi: verificarea, aprecierea şi respectiv notarea.

Evaluarea face parte din responsabilitatea cadrului didactic şi din competenţele sale evaluative. Ea trebuie tratată cu profesionalism având o mare valoare educativă. Înainte de a fi o problemă tehnică evaluarea este un act de conştiinţă, de etică, de responsabilitate în raport cu prezentul şi devenirea lui. O evaluare trebuie să fie obiectivă, justă şi onestă, astfel ea devine o luptă a profesorului cu propria sa subiectivitate. (Ioan Cerghit, Sisteme de instruire alternative şi complementare- structuri, stiluri şi strategii, Ed Polirom, 2008)

Scopul fundamental al evaluării şcolare este acela de a oferi cadrului didactic şi şcolii pe de o parte, elevilor şi părinţilor pe de altă parte un feed-back despre eficienţa actului de predare –învăţare, astfel încât toţi actorii implicaţi în procesul educaţional să poată lua măsurile care se impun pentru eficientizarea demersului didactic sub toate aspectele sale. Dintre metodele de evaluare centrate pe elev o să abordez metoda 3-2-1, metoda R.A.I. și investigația.

Metoda 3-2-1 este folosită pentru aprecierea rezultatelor unei secvenţe sau a unei activităţi. Numele metodei vine din faptul ca li se solicită elevilor să scrie 3 termeni din ceea ce au învăţat, 2 idei despre care ar dori să înveţe mai mult în continuare, o capacitate, o pricepere sau o abilitate pe care o consideră ei că au dobândit-o în urma activităţilor de predare-învăţare.

Această metodă de evaluare al cărei scop principal este cel de ameliorare şi nu de sancţionare răspunde scopurilor educaţiei postmoderniste de a asigura un învăţământ cu un profund caracter formativ-aplicativ. Este un instrument al evaluării formative şi formatoare ale cărei funcţii principale sunt de constatare şi de sprijinire continuă a elevilor.. Metoda 3-2-1 se poate utiliza şi ca o metodă de autoevaluare cu efecte formative în învăţarea din clasă având valoare constatativă şi de feed-back.

Dintre avantajele ale acestei metode amintesc**:** elevii devin conştienţi de urmările procesului instructiv-educativ şi responsabili de rezultatele obţinute **şi** implcarea elevilor în învăţare creşte direct proporţional cu înţelegerea importanţei şi a necesităţii însuşirii unui conţinut ori a dobândirii unei priceperi încă din faza iniţială a predării.

Metoda R.A.I. are la bază stimularea şi dezvoltarea capacităţilor elevilor de a comunica ceea ce tocmai au învăţat. Denumirea provine de la iniţialele cuvintelor Răspunde Aruncă Interoghează şi se desfasoară astfel / la sfârşitul unei lecţii sau a unei secvenţe din lecţie profesorul împreună cu elevii săi printr-un joc de aruncare a unei mingi mici şi uşoare de la un elev la altul. Cel care aruncă mingea răspunde la întrebare şi apoi aruncă mai departe altui coleg punând o nouă întrebare. Evident interogatorul trebuie să cunoască şi răspunsul întrebării adresate. Elevul care nu cunoaşte răspunsul iese din joc iar răspunsul va veni din partea celui care a pus întrebarea. Acesta are ocazia de a mai arunca încă o dată mingea şi deci de a mai pune o întrebare. În cazul în care cel care interoghează este descoperit ca nu cunoaşte răspunsul la propria întrebare este scos din joc în favoarea celui căruia i-a adresat întrebarea. Eliminarea celor care nu au răspuns corect sau a celor care nu au dat nici un răspuns conduce treptat la ramânerea în grup a celor mai bine pregătiţi.

Metoda R.A.I. poate fi folosită la sfarşitul lecţiei, pe parcursul ei, sau la începutul activităţii când se verifică lecţia anterioară înaintea începerii noului demers didactic în scopul descoperirii de către profesor a eventualelor lacune în cunoştinţele elevilor. Este o metodă de a realiza un feedback rapid într-un mod plăcut energizant şi mai puţin stresant decât metodele clasice de evaluare. Se desfaşoară în scopuri constatativ –ameliorative şi nu în vederea sancţionării prin notă sau calificativ. Există un oarecare suspans care intreţine interesul pentru metoda R.A.I. Tensiunea este dată de faptul ca nu ştii la ce întrebări să te aştepţi din partea colegilor tăi şi din faptul ca nu ştii dacă mingea iţi va fi sau nu adresată. Această metodă este şi un exerciţiu de promtitudine atenţia participanţilor trebuind să rămână permanent treză şi distributivă.

Metoda R.A.I. poate fi organizată cu toată clasa sau pe grupe mai mici fiecare deţinînd câte o minge. Membrii grupurilor se autoelimină treptat rămânând cel mai bun grup. Acesta intră apoi în finala caştigătorilor de la celelalte grupe jocul desfăşurându-se pană la rămânerea în cursă a celui mai bine pregătit. Cadrul didactic supraveghează desfăşurarea jocului şi în final lămureşte problemele la care nu s-au găsit soluţii.

Avantaje ale acestei metode: permite reactualizarea şi fixarea cunoştinţelor dintr-un domeniu pe o temă dată; exersează abilităţile de comunicare interpersonală capacităţile de a formula întrebări şi de a găsi cel mai potrivit răspuns; antrenaţi în acest joc cu mingea chiar şi cei mai timizi elevi se simt încurajaţi comunică cu uşurinţă şi participă cu plăcere la o activitate care are în vedere atât învăţarea cât şi evaluarea.

Limitele acestei metode pot fi următoarele: consum mare de timp; răspunsuri incomplete sau incorecte, în condiţiile în care profesorul nu monitorizează cu atenţie activitatea grupului; nonimplicarea unor elevi sau etichetarea elevilor care au nevoie de mai mult timp pentru formularea întrebărilor/răspunsurilor; marginalizarea sau autoizolarea elevilor care împărtăşesc anumite opinii; dezinteres, neseriozitate manifestată de unii elevi; aparentă dezordine.

Investigaţia se foloseşte de regulă ca metodă de învăţare pentru a-i deprinde pe elevi să gândească şi să acţioneze independent atât individual cât şi în echipă.

La începutul semestrului profesorul stabileşte lista de teme pe care elevii urmează să le abordeze cu ajutorul investigaţiei, perioada investigaţiei, modul de lucru, de prezentare şi de valorificare a rezultatelor. Investigaţia se poate realiza individual sau colectiv. Li se solicită elevilor să rezolve o problemă teoretică sau să realizeze o activitate practică pentru care elevul trebuie să întreprindă o investigare într-un interval de timp stabilit. Este de preferat ca rezultatele să fie analizate cu clasa de elevi pentru ca profesorul să poată formula observaţii, aprecieri şi concluzii. Pe baza analizei activităţii elevilor şi a rezultatelor obţinute de ei în cadrul investigaţiei profesorul poate acorda note valorificând în felul acesta funcţia evaluativă a investigaţiei.

Folosind inteligent această metodă profesorul poate aprecia: gradul în care elevii îşi definesc şi înţeleg problema investigată; capacitatea de a identifica şi a selecta procedeele de obţinere a informaţiilor de colectare şi organizare a datelor; abilitatea de a formula şi testa ipotezele; modul în care elevul prezintă metodele utilizate în investigaţie; conciziunea şi validitatea raportului analiză a rezultatelor obţinute.

Această metodă de învăţare îşi aduce un aport important asupra dezvoltarii capacităţilor de ordin aplicativ ale elevilor cu precădere în cazul rezolvării de probleme al dezvoltării capacităţii de argumentare al gândirii logice. Corelând şi cu gradul de complexitate al sarcinii de lucru şi natura disciplinei de studiu investigaţia devine un instrument de analiză şi apreciere a cunoştinţelor capacităţilor şi a personalităţii elevilor.

Deoarece evaluarea este o componentă distinctă a actului didactic, care permite evidenţierea achiziţiilor de cunoştinţe şi abilităţi dobândite, precum şi valoarea acestora, întreg procesul de instruire depinde de modul în care aceasta este proiectată.

Rezultatele evaluării sunt foarte importante, deoarece, pe lângă faptul că au rol de feed-back pentru profesori, elevi, părinţi şi comunitare, ele sunt şi elemente de sprijin pentru aplicarea deciziilor referitoare la întreg procesul didactic, de la proiectarea şi modificarea curriculum-ului, la emiterea de prognoze, decizii şi anticiparea costurilor educaţiei.

În concluzie, învățământul din zilele noastre trebuie să aibă la bază o metodologie axată pe acțiune, pe avansarea metodelor euristice și activ-participative, care acționează asupra creativității, imaginației și modului de gândire al elevilor.

Bibliografie

1. Radu I.T, 2000- *Evaluarea în procesul didactic*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti
2. Roşu E., Vaşadi A., 2013- *Ghid metodic de pregătire pentru susţinerea examenului de titularizare în învăţământ şi a examenului de definitivat Istorie, Geografie, Ştiinţe Socio-Umane*, Editura Didactica Militans- Casa Corpului Didactic Oradea
3. Roşu E, 2014- *Portofoliul profesorului de geografie*, Editura Didactica Militans- Casa Corpului Didactic Oradea
4. Stan L., 2003- *Elemente de Didactica Geografiei*, Editura Polirom, Iaşi
5. Vogler J., 2000- *Evaluarea în învăţământul preuniversitar*, Editura Polirom, Iaşi
6. Muşata B., Dana J.,2007- *Teoria şi metodologia instruirii. Teoria şi metodologia evaluării*, Ed. Paralela 45, Piteşti

ÎNVĂŢAREA GEOGRAFIEI ÎN ÎNVĂŢĂMÂNTUL INTEGRAT
Studiu

TODORAN -FER MONICA- NICOLETA
COLEGIUL NAȚIONAL HOREA ,CLOȘCA ȘI CRIȘAN , ALBA IULIA

În România, după anul 1989, a avut loc o schimbare a atitudinii față de copiii cu cerințe speciale, astfel, mulți dintre aceștia nu au mai fost incluși în școli speciale, ci in cele destinate tuturor elevilor. Ungureanu (2000, p. 61) consideră acest proces ca o normalizare deoarece “asigură accesul la tiparele existenţiale şi la condiţiile de viaţă cotidiană, pentru toate categoriile de persoane”. Desigur, ne intrebăm în ce măsură profesorii de geografie sunt pregătiți pentru a construi medii de învățare optime pentru acești copii cu cerințe speciale.

Ce înseamnă învăţământul integrat?

Ilyes Ibolya afirma că ,,integrarea şcolară, în sens larg, înseamnă adaptarea oricărui copil la viaţa şi la programul şcolar, dar, în sens restrâns, reprezintă procesul de includere în şcolile de masă, la activităţile educative formale şi nonformale, a copiilor consideraţi ca având cerinţe educative speciale’’.

https://docs.google.com/:staticlb.didactic.ro/uploads/material/106/19/16//nvatamantul_integrat.docx).

Conform *Dicţionarului Explicativ al Limbii Române* (1998) (http://dexonline.ro/definitie/integrat), adjectivul ,,integrat,, înseamnă inclus, înglobat într-un tot şi verbul ,,a integra,, inseamna a (se) include, a (se) îngloba, a (se) încorpora, a (se) armoniza într-un tot. Privitor la învăţământ, sensul acestor termeni este modificat şi nu include intereseltuturor elevilor, ci numai a celor cu nevoi speciale. Din această perspectivă, frecvent, mulți elevi se consideră sacrificaţi în folosul celor cu nevoi speciale.

Din perspectiva, psihopedagogiei, Narcisa Coadă subliniază caracteristicile esențiale ale integrării elevilor cu cerințe speciale în școlile obișnuite:

,,- a educa acei copii cu cerinţe speciale în şcoli obişnuite alături de ceilalţi copii normali;

- a asigura servicii de specialitate (recuperare, terapie educaţională, consiliere şcolară, asistenţă medicală şi socială) în şcoala respectivă;

- a acorda sprijin personalului didactic şi managerilor şcolii în procesul de proiectare şi aplicare a programelor de integrare;

- a permite accesul efectiv al copiilor cu CES la programul şi resursele şcolii obişnuite-a încuraja relaţiile de prietenie şi comunicarea între toţi copiii din clasă/şcoală;

- a educa şi ajuta toţi copiii pentru înţelegerea şi acceptarea diferenţelor dintre ei;

- a ţine cont de problemele şi opiniile părinţilor;

- a asigura programe de sprijin individualizate pentru copiii cu CES;

- a accepta schimbări radicale în organizarea şi dezvoltarea activităţilor instructiv educative din şcoală’’ (http://www.scribd.com/doc/86787482/Pro-Sau-Contra-Integrare).

Aceeași autoare, în același document, pune in oglindă si evidențiază și ce nu este integrarea:

- a cuprinde copiii cu CES în programul şcolilor obişnuite fără pregătirea şi suportul necesar;

- a izola copiii cu CES în şcolile obişnuite sau a plasa clasele speciale în extremitatea clădirii şcolii ori în spaţii separate de clădirea principală a şcolii;

- a grupa copii cu CES foarte diferite în acelaşi program;

- a ignora cerinţele strict individuale ale copilului;

- a expune copilul unor riscuri nejustificate;
- a solicita sarcini nerealizabile în aplicarea programului de integrare a personalului didactic şi managerilor şcolii;
- a ignora problemele şi opiniile părinţilor;
- a plasa copiii cu CES în instituţii şcolare obişnuite alături de copii mai mici ca vârstă;
- a structura un orar separat pentru copiii cu CES aflaţi în şcoli obişnuite.

(http://forum.portal.edu.ro/index.php?showtopic=90022).

Prezentarea cercetării

Pornind de la aceste atribute ale învățământului integrat, am investigat 10 profesori de geografie din judetul Alba referitor la acest subiect. Chestionarul a cuprins intrebări:

1.Ce credeți că înseamnă învățământul integrat?

2.În formarea inițială desfășurată la nivel de licență, cât de multe informații ați primit despre învățământul integrat?

3.Ați participat la cursuri de formare continuă care au vizat pregătirea dvs. ca profesor de geografie pentru învățământul integrat? Da/Nu

4.La cursurile de formare continuă la care ați participat au fost abordate teme care vizau proiectarea si desfășurarea activitaților de învățare pentru a integra copiii cu cerințe speciale? Da/Nu

5.Cum identificați in clasele cu care lucrați copiii care au cerințe speciale?

6.Cine vă oferă sprijin în educarea copiilor cu cerințe speciale?

a.Conducerea școlii; b.părinții elevilor cu cerințe speciale; c.psihologul școlii; d.profesorul de sprijin; e.comitetul de parinți; f.ONG-rile.

7.Ce materiale didactice utilizați pentru educarea copiilor cu cerințe speciale?

Rezultatele cercetării

La intrebarea ,,*Ce credeți că înseamnă învățământul integrat?,,* profesorii de geografie, au dat răspunsuri diferite: ,,o școală pentru toți copiii,,; ,,un învățământ pentru toți elevii,,; ,, acces la același nivel de educație a tuturor elevilor,,; ,,șanse egale pentru toți copiii școlii,,; ,, un sistem de învățământ unitar pentru toți elevii,,;.

La întrebarea ,,*În formarea inițială desfăsurată la nivel de licență, cât de multe informații ați primit despre învățământul integrat?,* 80% dintre profesorii de geografie au precizat că nu au primit informații despre învățământul integrat.

La întrebarea ,,*Ați participat la cursuri de formare continuă care au vizat pregătirea dvs. ca profesor de geografie pentru învățământul integrat?* 80% dintre profesorii de geografie au răspuns că nu au participat la asfel de cursuri de formare profesională, prin urmare ei nu au avut contexte formale in care să se pregătească pentru educarea elevilor cu cerințe speciale.

La intrebarea ,,*La cursurile de formare continuă la care ați participat au fost abordate teme care vizau proiectarea si desfășurarea activităților de învățare pentru a integra copiii cu cerințe speciale?,* 60% dintre profesorii de geografie au scris că nu abordat astfel de teme.

La intrebarea ,,*Cum identificați în clasele cu care lucrați copiii care au cerințe speciale?,* profesorii de geografie au menționat următoarele modalități: ,,observ copiii care au multe absențe in catalog,,; ,,observ copiii care au note mici sau corigențe ,,; ,, observ copiii care au dificultăți vizibile în vorbire, în scriere, în comunicarea cu ceilalți ,,; observ copiii care au deficit de atenție ,,; ,, observ copii care

au ritm mai lent decât clasa,,; observ copiii care nu se pot concentra decât pentru puțin timp,,; ,, observ copiii care au probleme personale și sunt tot timpul triști,,;

La intrebarea ,,*Cine vă oferă sprijin în educarea copiilor cu cerințe speciale?* profesorii de geografie au răspuns că primesc sprijin de la:

conducerea școlii (30%); parinții elevilor cu cerințe speciale (50%); psihologul școlii (60%); profesorul de sprijin (10%); comitetul de părinți (20%); ONG-ri (30%).

La intrebarea ,,*Ce materiale didactice utilizați pentru educarea copiilor cu cerințe speciale?,* profesorii de geografie au menționat că utilizează aceleași materiale didactice ca la o clasă obisnuită deoarece nu au materiale elaborate pentru copiii cu cerințe speciale.

Discuții si concluzii

Din cele prezentate în lucrările de specialitate (Coadă, 2013) ne dăm seama că integrarea copiilor cu cerințe speciale în școala obișnuită necesită desfăşurarea unui sistem închegat de acţiuni, din domenii diverse (psihologie, pedagogie, sociologie, asistenţă socială, asistenţă medicală, organizatoric, juridic, politic etc.). Cu toate acestea, răspunsurile profesorilor de geografie nu ne confirmă existența unor astfel de acțiuni în cadrul școlilor în care lucrează sau acțiunile efectuate sunt prea puține pentru a asigura o educație de bună calitate a copiilor cu cerințe speciale.

Cu toate că decizia asupra integrării unui copil cu cerinţe educative speciale (CES) în învăţământul de masă ar trebui să se ia în urma unei expertize complexe asupra copilului, a consultării factorilor direct implicaţi în acest proces şi a evaluării situaţiilor de risc (Coadă, 2013), totuși, în școli există elevi care au nevoie de asigurarea unor condiții speciale, iar profesorii de geografie nu au fost consultați sau sprijiniți pentru rezolvarea acestor probleme.

În mod firesc, integrarea elevilor cu cerințe speciale în școala obișnuită nu ar trebui fie un proces impus de anumite interese personale (ale părinţilor, ale reprezentanţilor unei instituţii etc.), de sentimente sau atitudini umanitare sau de politici educaţionale şi sociale cu caracter propagandistic (Coadă, 2013), totuși, în școli există copiii cu cerințe speciale de existența cărora profesorii nu au fost informați.

B I B L I O G R A F I E

Coadă, Narcisa*, Integrarea o provocare sau un eșec real*? http://www.scribd.com/doc/86787482/Pro-Sau-Contra-Integrare)
http://forum.portal.edu.ro/index.phpshowtopic=90022) (Accesat in 2 septembrie 2023)
Ilyes, Ibolya , *Învăţământul integrat*,
https://docs.google.com/:staticlb.didactic.ro/uploads/material/106/19/16//învtamantul_integrat.docx
(Accesat in 10 august 2023)
Dumitrașcu Vasile , ***
http://forum.portal.edu.ro/index.php?showtopic=90022
*Dicţionarul Explicativ al Limbii Rom*ane (1998)
http://dexonline.ro (Accesat in 10 august 2023)

Modalităţi de incluziune a copiilor cu deficienţe senzoriale de văz şi de auz

Prof.înv.preşcolar Smîntînă Corina
Grădiniţa cu PP NR.15 Vaslui

Educatia incluzivă înseamnă sprijin şi educaţie pentru toţi,grijă şi atenţie pentru fiecare copil în parte.Dacă *integrarea* reprezintă procesul de educare a copiilor cu sau fără dizabilităţi în acelaşi spaţiu şi în aceleaşi condiţii, având drept scop final participarea deplină a tuturor copiilor la activităţile şcolare,*incluziunea* presupune ca școala să se adapteze la cerințele copilului,cu accent preponderant pe finalitățile educației pentru toți și alocarea de resurse care să potențeze potențialul individual al elevului, aplicarea unui curriculum flexibil care să permită respectarea dreptului tuturor copiilor la educație.

În România,educaţia incluzivă preuspune existenţa sprijinului pentu elevi,pentru copiii din grădiniţe,cât şi pentru cadrele didactice,care să se adreseze fiecaruia în parte şi să egalizeze şansele tuturor.Şcoala trebuie să îndeplinească condiţiile necesare îndeplinirii acestui proces continuu de incluziune,şi nu trebuie să creeze condiţii de discriminare între copii/elevi.Rolul central al unei şcoli sau grădinţe incluzive este acela de a se adapta nevoilor şi particularităţilor fiecaruia în parte,de a oferi ocazii de învăţare şi dezvoltare,pentru că fiecare are dreptul la educaţie.

Fiecare copil cu dizabilităţi integrat într-o grădiniţă/şcoală normală din Romania are interese,abilităţi şi cerinţe de învăţare unice,şi de aceea pentru ca dreptul la educaţie să aibă un sens,este nevoie de sisteme educaţionale şi programe educaţionale care să ţină seama de marea diversitate a acestor cerinţe şi nevoi.

Procesul integrării educaționale a copiilor cu cerințe speciale în educație presupune elaborarea și aplicarea unui plan de intervenție individualizat, centrat pe folosirea unor modalități eficiente de adaptare a curriculumului și pe diversificarea ofertelor de învățare în cadrul lecțiilor.

Un preşcolar / elev cu dizabilităţi vizuale trebuie integrat şi privit în mediul şcolar la fel ca ceilalţi colegi ai săi, fără a fi privit cu o atenţie deosebită şi favorizat mai mult faţă de elevii normali.

Copiii cu deficienţe senzoriale trebuie încurajați să se deplaseze prin clasă, pentru a învăța să evite obstacolele și să identifice cu mai multa ușurință locurile unde să acorde o atenție deosebită, să fie apreciati mai ales cu ajutorul expresiilor verbale sau cu atingeri tactile.

Pentru integrarea elevilor cu deficienţe senzoriale trebuie respectate o serie de măsuri:

-pregatirea grupei / clasei în care va învăţa elevul- spaţiul trebuie amenajat astfel încât să raspundă nevoilor celor care învaţă acolo,să ofere căldură,lumină,protecţie şi mai ales să fie un spaţiu primitor unde copilul se poate simţi în siguranţă.

-pregătirea părinţilor- este de asemeni foarte importantă, deoarece ar putea exista în acea clasă elevi care nu ar avea un comportament tocmai primitor şi o atititudine discriminatorie faţă de acel copil cu probleme.

-pregătirea cadrelor didactice-parintii copilului cu probleme au datoria de a informa cadrele didactice despre problemele cu care se confruntă copilul,tocmai pentru ca aceştia să ştie cum să lucreze cu acel copil şi să adopte măsurile necesare care conduc spre o educaţie egală pentru toţi.Atitudinea profesorilor din şcolile normale faţă de nevoile şi cerintele acestor elevi,care le solicită un efort enorm, gradul de înţelegere faţă de ei, precum şi atitudinea părinţilor este foarte importantă.

Copiii cu deficienţe senzoriale trebuie să realizeze în principiu aceleași sarcini ca și colegii lor de clasă, iar acolo unde nu este posibil, să se adapteze mijloacele de învățământ și conținutul sarcinilor de lucru la posibilitatile reale ale acestor elevi.

Activitățile de predare-învățare- în grupele unde sunt integrați copiii cu vedere slabă trebuie să se acorde o atenție deosebită unor elemente care să asigure egalizarea șanselor în educația școlară

-lucrul în perechi între copiii cu dizabilităţi de vedere şi copiii cu vedere bună.

-alocarea unui timp suficient pentru sarcinile de învăţare,precum şi încurajarea deprinderilor de autoservire şi organizare personală.

-sprijinul părinţilor şi comunicarea permanentă cu cadrele didactice este foarte importantă pentru motivaţia copilului pentru învăţare şi reuşita progresului şcolar.

-limbajul expresiv şi clar,pe înţelesul celor cu probleme; trebuie înlocuite semnalele vizuale cu semnalele auditive şi cele tactile.

-trebuie folosite imaginile pe suport media, tabla de scris, desenele, jetoanele,etc.

-textele prezentate trebuie să fie însoţite de imagini, scrise cu litere mari şi cu efecte vizuale care să permită citirea uşoară şi să atragă copilul.

-utilizarea alfabetului Braille ca şi a vocii sintetice la calculator. Manualele în alfabetul braille, foarte utile nevăzătorilor, ridică anumite probleme legate de costurile şi volumul acestora. Ele sunt însă surse de cunoaştere extrem de importante în şcolile speciale de profil.

- în cazul preşcolarilor / elevilor cu deficienţe de auz,pentru a facilita citirea labială (de pe buze), se recomandă ca scaunul pe care stă profesorul să fie plasat la aceeaşi înălţime cu cele pe care stau elevii.

-mijloacele de învăţământ folosite, precu tabla magnetică, videoproiectorul sunt foarte importante deoarece oferă copiilor posibilitatea de a vizualiza imagini,schiţe,etc.

- organizarea clasei trebuie facută în astfel încât fiecare copil să poată vedea atât profesorul cât şi pe ceilalţi copii din clasă, ceea ce presupune un numar mai redus de elevi în clasă;maniera optimă de organizare spaţială a băncilor/scaunelor clasei - practicată în şcolile sau clasele speciale de acest tip - este în formă de semicerc.

-pentru a se asigura că informaţia a ajuns la copil, educatoarea trebuie să le vorbească elevilor doar atunci cand aceştia privesc spre el.

Pentru dezvoltarea cognitivă şi psiho-motorie a copiilor care prezintă deficienţe senzoriale este nevoie de participarea acestora la activităţi destinate învăţării limbajului, percepţiei timpului, familiarizării cu lumea normal din jurul lor, lecţii şi exercusii desfăşurate în afara şcolii şi comunităţii din care fac parte.

Bibliografie:

1.Gherguţ, A. (2006), *Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale.Stategii diferenţiate şi incluzive în educaţie*,EdituraN Polirom, Iaşi;

2. Neamţu, C., Gherguţ, A., (2000) – *Psihopedagogie specială*, Ed. Polirom, Iaşi;

3.Popovici, D. (1998) – *Învăţământul integrat sau incluziv,* Editura Corint, Bucureşti;

4.Verza, E., F., (1998). *Psihopedagogia specială.* Editura Polirom. Bucureşti;

5.Gherguţ A. (2001)**,** *Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale;Strategii de educaţie integrată,*E. Polirom;

FIECARE COPIL CONTEAZĂ-INIȚIATIVE PENTRU O EDUCAȚIE INCLUZIVĂ

Înv.,Iancu Florentina Simona

Târgsoru vechi,Prahova

Întâlnim peste tot în jurul nostru oameni cu deficienţe. Ei sunt percepuţi diferit, perceperea lor socială nefiind întotdeauna constantă, ea variază de la societate la societate, furnizând semnificaţii diferite, în funcţie de cultura şi de valorile promovate. Mulţi oameni au reticenţe faţă de persoanele cu deficienţe, deoarece au o concepţie greşită despre ele. Trebuie însă să înţelegem că sunt nişte oameni la fel ca ceilaţi, fiind produsul unic al eredităţii lor şi al mediului.

Persoanele deficiente, la rândul lor au două păreri în ceea ce priveşte impedimentul lor: unele îl consideră dezastru, iar altele un simplu inconvenient.

Fiecare dintre noi s-a întrebat cum va face față dacă va avea un copil special la clasă (da, special), cum vor reacționa ceilalți copii, care va fi relația dintre el și ceilalți copii, cum vor reacționa părinții celorlalți copii? Ne lovim de neajunsuri de tot felul: de la lipsa unor politici inclusive clare, a claselor suprapopulate, la absența profesorului de sprijin. E adevărat că ai noștri colegi care predau la ciclurile preșcolar, primar și gimnazial trebuie să răspundă adesea întrebărilor de acest gen, dar nici colegii de la liceu nu sunt ocoliți(așa cum nici eu nu am fost). Să ai un copil special la clasă nu trebuie să fie o provocare de netrecut. Trebuie să pornim de la ideea că fiecare copil are drepturi fundamentale la educație și fiecărui copil trebuie să i se asigure șansa de a atinge și de a menține un nivel acceptabil al învățării, fiecare copil are particularități, interese, abilități și necesități de învățare unice, fiecare copil este UNIC şi VALOROS în cadrul sistemului de educație. Și nu trebuie să gândim astfel doar noi, profesorii de la clasa cu un elev special, ci întreaga școală ar trebui să manifeste caracter inclusiv.

Integrarea copiilor cu nevoi speciale a devenit o prioritate a școlii moderne. Educația inclusivă definește procesul educațional care răspunde diversității copiilor/ elevilor/ tinerilor și cerințelor individuale de dezvoltare și oferă oportunități și șanse egale de a beneficia de drepturile fundamentale ale omului la dezvoltare şi educație.

Din categoria copiilor cu C.E.S (cerinţe educative speciale) fac parte atât copiii cu deficienţe propriu zise, cât şi copiii fără deficienţe, dar care prezintă manifestări stabile de inadaptare la exigenţele şcolii. Din această categorie fac parte:
- copiii cu deficienţe senzoriale şi fizice (tulburări vizuale, tulburări de auz, dizabilităţi mintale, paralizia cerebrală);
- copiii cu deficienţe mintale, comportamentale (tulburări de conduită, hiperactivitate cu deficit de atenţie-ADHD, tulburări de opoziţie şi rezistenţă);
- copiii cu tulburări afective, emoţionale (anxietatea, depresia, mutism selectiv, atacul de panică, tulburări de stres posttraumatic, tulburări de alimentaţie: anorexia nervoasă, bulimia nervoasă, supra-alimentarea);
- copiii cu handicap asociat;
- copiii cu dificultăţi de cunoaştere şi învăţare (dificultăţi de învăţare, sindromul Down, dislexia, discalculia, dispraxia);
- copiii cu deficienţe de comunicare şi interacţiune (tulburări din spectrul autistic, sindromul

Asperger, întârzieri în dezvoltarea limbajului).

Copiii cu C.E.S. pot prin joc să-şi exprime propriile capacităţi. Astfel copilul capătă prin joc informaţii despre lumea în care trăieşte, intră în contact cu oamenii şi cu obiectele din mediul înconjurator şi învaţă să se orienteze în spaţiu şi timp.

Datorită faptului că se desfăşoară mai ales în grup, jocul asigură socializarea. Jocurile sociale sunt necesare pentru persoanele cu handicap, întrucât le oferă şansa de a juca cu alţi copii, orice joc având nevoie de minim două persoane pentru a se desfăşura. Jocurile trebuie însă să fie adaptate în funcţie de deficienţa copilului.

Copiii cu tulburări de comportament trebuie să fie permanent sub observaţie, iar la cei cu ADHD jocurile trebuie să fie cât mai variate.

Şcoala este de asemenea un mediu important de socializare.

Învăţarea umană reprezintă o activitate psihică foarte complexă, deosebit de importantă pentru adaptare, constând în însuşirea de cunoştinţe (învăţare cognitivă), de operaţii mintale(învăţare formativă), de deprinderi în domeniul vorbirii, citirii,scrierii şi calculului (învăţare instrumentală), de sentimente(învăţare afectivă), de comportamente şi deprinderi manuale(învăţare practică), de atitudini şi comportamente civice (învăţare morală).

După Gh. Radu, 1999, “ învăţarea şcolara(se desfăşoară organizat, instituţionalizat în şcoală) reprezintă forma tipică specifică prin care se efectuează învăţarea la om, forma ei completă cea mai înaltă, deoarece la nivelul ei învăţarea nu decurge pur şisimplu de la sine, ci este concepută, anticipată şi proiectată să decurgă într-un fel anume, ca activitate dominantă”

Învăţarea eficientă se bazează pe înţelegere, pe descoperirea activă de cel care învaţă a demersurilor proprii domeniului studiat, pe căutarea de soluţii şi rezolvarea situaţiilor problemă.La elevii cu C.E.S, în raport cu tipul şi gravitatea dificultăţilor întâmpinate sau de caracterul handicapului, atât înţelegerea,stocarea, cât şi aplicarea informaţiei şi a experienţei sunt stânjenite sau chiar blocate.

Din experienţa personală pot afirma că profesorul poate folosi în procesul de predare-învăţare, evaluare diverse strategii şi intervenţii utile:

Crearea unui climat afectiv-pozitiv;

Încurajarea sprijinului şi cooperării din partea colegilor, formarea unei atitudini pozitive a colegilor;

Stimularea încrederii în sine şi a motivaţiei pentru învăţare;

Încurajarea eforturilor;

Încurajarea independenţei, creşterea autonomiei personale;

Sprijin, încurajare şi apreciere pozitivă în realizarea sarcinilor şcolare, fără a crea dependenţă;

Folosirea frecventă a sistemului de recompense, laude, încurajări, întărirea pozitivă, astfel încât să fie încurajat şi evidenţiat cel mai mic progres;

Sarcini împărţite în etape mai mici, realizabile;

Organizarea unor activităţi de grup care să stimuleze comunicarea şi relaţionarea interpersonală (jocuri, excursii, activităţi extraşcolare, activităţi sportive, de echipă);

Folosirea unui limbaj simplu, accesibil elevului şi nivelului lui deînţelegere;

Încurajarea oricărei tentative de comunicare, indiferent de natura ei;

Profesorul să fie ferm, consecvent, să folosească înţelegerea şi calmul ca modalitate de stingere a manifestării agresive a elevului;

Într-o abordare incluzivă toţi elevii trebuie consideraţi la fel de importanţi, fiecăruia să îi fie

valorificate calităţile, pornind de la premisa că fiecare elev este capabil să realizeze ceva bun. Copiii cu C.E.S. pot prin joc să-şi exprime propriile capacităţi. Astfel copilul capătă prin joc informaţii despre lumea în care trăieşte, intră în contact cu oamenii şi cu obiectele din mediul înconjurator şi învaţă să se orienteze în spaţiu şi timp.
Datorită faptului că se desfăşoară mai ales în grup, jocul asigură socializarea. Jocurile sociale sunt necesare pentru persoanele cu deficiențe auditive, întrucât le oferă şansa de a juca cu alţi copii, orice joc având nevoie de minim două persoane pentru a se desfăşura. Jocurile trebuie însă să fie adaptate în funcţie de deficienţa copilului.

De asemenea, un copil cu C.E.S, la fel ca un copil tipic, are puncte forte și slăbiciuni. E important însă ca părinții, cadrele didactice și persoanele care intră în contact cu el să se concentreze, în special, asupra a ceea poate face, astfel încât să-l ajute să treacă peste provocări. Abilitățile sunt mai importante decât dizabilitățile.

Felul în care părinții își educă și sprijină copiii atipici depinde de convingerile personale legate de creșterea copiilor, de vârsta micuților și de natura dizabilității. Însă, majoritatea provocărilor și situațiilor din etapele copilăriei se vor aplica și în cazul copiilor cu C.E.S.

Copiii timizi sunt încurajați să se implice mai mult în relațiile cu ceilalți, cei care sunt agitați sunt învățați să fie temperați, cei care au talente artistice sunt îndrumați să le practice, fie că au sau nu dizabilități. Nu toți copiii sunt la fel, însă ar fi bine ca toți să aibă aceleași oportunități de dezvoltare.

De la membrii familiei și personalul didactic până la necunoscuții cu care intră în contact, fiecare persoană poate sprijini integrarea în colectivitate a unui copil cu C.E.S.

STUDIU DE SPECIALITATE
Timpuri noi, perspective noi

Corbeanu Elena Doina,
C. N. "Mircea cel Bătrân", Râmnicu Vâlcea

Educația s-a schimbat atât de mult de-a lungul timpului și a suferit foarte multe transformări datorită tehnologiei, astfel încât, astăzi putem vorbi despre o nouă pedagogie și de un nou profil, atât al elevului cât și al profesorului.

Când vorbim despre noua pedagogie ne referim practic la transformarea școlii într-un loc de practică democratică în care fiecare are posibilitatea de a beneficia de propria învățare, de a fi creativ, de a explora și de a reflecta asupra propriilor nevoi personale. Noua pedagogie este practic ansamblul de noi metode de învățare care nu sunt axate doar pe predarea sau evaluarea elevilor. Este un mod de a învăța care îi ajută pe elevii noștri să învețe mai activ, ceea ce înseamnă că aceștia își asumă un rol activ în propria lor educație.

Scopul noii pedagogii este de a-i învăța pe elevi cum să învețe și cum să gândească critic, ceea ce îi va ajuta să devină elevi mai buni mai dinamici. Rolul acesteia este să formeze viitori adulți autonomi, capabili să aibă grijă de ei înșiși. Aceasta este o schimbare pentru viziunea tradițională a educației, care se concentra mai mult pe memorare și pe respectarea regulilor. Această nouă pedagogie își propune să pună accent pe dezvoltarea abilităților și competențelor pentru o viață mai bună.

Această nouă perspectivă de abordare a pedagogiei permite elevilor să experimenteze informații din mai multe perspective și folosește curiozitatea pentru a afla despre diferite subiecte dincolo de interesele lor actuale. Învățând elevii cum să găsească informații, această pedagogie activă creează un cursant mai independent. În momentul în care abordăm această nouă perspectivă, trebuie să conștientizăm și faptul că trebuie să actualizăm noi principii. Astfel, conform acestei tendințe, se pune accent pe unicitatea fiecărui copil, pe importanța copilăriei, pe promovarea propriei dezvoltări a copilului. Noua pedagogie trebuie să fie activă și deschisă.

Recunoașterea și identificarea abilităților unice ale fiecărui elev este un prim pas important în dezvoltarea propriilor puncte forte, pentru a-l ajuta să-și atingă visele. Această nouă filozofie afirmă că fiecare elev are un set unic de abilități intelectuale și academice. Recunoașterea și cultivarea cu succes a acestor abilități este o modalitate excelentă de a le îmbunătăți succesul. Noua pedagogie promovează ideea de a regândi și considera copilăria mai degrabă ca o etapă necesară în procesul de acces la maturitate decât o simplă fază temporară.

Spunem că este o pedagogie activă pentru că se concentrează pe stimularea creativității profesorilor și a învățării elevilor. În plus, este centrată pe cursant și pe participarea activă a acestuia la procesul de învățare. Într-adevăr, în această nouă lume a învățării, elevii au un cuvânt de spus în ceea ce învață. Ei nu mai urmăresc sau ascultă prelegeri sau citesc manuale, ci participă activ la procesul de învățare. O școală activă este aceea care permite oamenilor să învețe noi abilități făcând singuri munca. Conține activități individualizate și colaborative care conduc la o educație mai flexibilă și personalizată.

Noua pedagogie este o pedagogie deschisă în care educația și viața sunt strâns legate. Este un proces de învățare bazat pe experiențe și participare mai degrabă decât pe informații sau cunoștințe.

Începe cu dorințele și nevoile emergente ale copiilor, aducându-i mai aproape de viața lor, spre deosebire de modul în care educația tradițională a fost concepută în trecut.

În concluzie, această nouă perspectivă încearcă să integreze educația și viața prin dezvoltarea dezvoltării personale a copilului, precum și a învățării acestuia, într-un mod care să nu-l separe de lume, deoarece copilul trebuie înțeles ca un întreg, cu propriile moduri de a gândi, de a se exprima sau chiar de a simți.

Bibliografie:

1. Montessori, Maria, Descoperirea copilului, trad. Editura Didactică şi Pedagogică, București, 1977.
2. Stanciu, Gh. Ion, Şcoala şi doctrinele pedagogice în secolul XX, ediţia a III-a, revăzută, Editura Institutul European, Iaşi, 2006.

Școala actuală- școala viitorului

Prof. Moghiroiu Ana
Colegiul Economic „Dionisie Pop Marțian” Alba Iulia

Școala viitorului: o școală cu un sistem intern digitalizat, eficientă și transparentă, o școală incluzivă, versatilă și conștientă de schimbările inerente, o școală în care să primeze ajutorul reciproc, formarea pe tot parcursul vieții, empatia

Transformarea digitală reprezintă o soluție viabilă la provocările actuale ale sistemului educațional. De asemenea, prin intermediul instrumentelor digitale, noua învățare online schimbă granițele dintre educația și formarea profesională formală și non-formală și conduce la creșterea masivă a posibilităților de învățare individuală.

Consider că educația unui copil, dezvoltarea sa psihică, afectivă, cognitivă și socială nu poate fi fragmentată. Este vorba despre dezvoltarea unui întreg la care trebuie să participe deopotrivă părinții, profesorii, societatea.

O comunicare transparentă între școală și familie creează un parteneriat care stă la baza succesului copiilor atât la școală, cât și în viață.

Modelele și metodele de învățare evoluează constant în direcția digitalizării, iar elevii din prezent au nevoie de o pregătire adecvată pentru profesiile din viitor. În învățământ, nu mai putem vorbi doar despre „digitalizare”, ci despre o **„incluziune digitală**” și despre accesul la toate activitățile care fac mai accesibile instrumentele online și tehnologia pentru cei care au nevoie, precum și la activitățile prin care aceștia învață cum să beneficieze de oportunitățile pe care le oferă. Consider astfel că, pentru sistemul educativ din România, incluziunea digitală devine esențială pentru dobândirea unor abilități noi, pentru eficientizarea proceselor, pentru sistemul educațional sau pentru integrarea pe piața muncii.

Noi, profesorii trebuie să identificăm cele mai performante strategii și metode de lucru cu elevii. Pentru ca ei să devină eficienți pe piața muncii este nevoie ca noi să ne îmbunătățim abilitățile și competențele digitale și **să ne transformăm în vectori ai schimbării**.

Și da, să nu mai încercăm să ne acoperim de dosare, ci, prin intermediul instrumentelor și platformelor digitale, să ne dorim să ne modernizăm mai repede, să fim mai eficienți, să adoptăm strategii clare și predictibile. Acest lucru presupune **să fim conectați și interconectați la tot ce înseamnă digitalizare, tehnologie, reformă**.”

În școala viitorului, profesorul nu va mai fi un transmițător de cunoștințe ci, va avea ca principală misiune orientarea elevului în propriul său proces de învățare. Curriculumul va fi personalizat, pe măsura necesității fiecărui elev, și se va pune accent pe abilitățile personale și practice mai mult decât cele academice. Internetul va fi principala sursa de cunoaștere, profesorul având rolul de a-l dirija în căutarea celor mai utile informații.

NOI ABORDĂRI ALE PROCESULUI ÎNVĂȚĂRII LA ELEVII CU CES

Prof. Bădoi Daria
Școala Gimnazială “Academician Marin Voiculescu” Giurgiu

„… în livadă ne place să avem copaci care rodesc mai devreme sau mai târziu [...] toate aceste roade sunt bune, nici unul nu este de aruncat. De ce să nu acceptăm în şcoli, minţi mai agere sau mai încete? De ce nu i-am ajuta? Pierdem timp, dar câştigăm satisfacţie şi respect... ” Comenius

Problematica elevilor care au cerințe educaționale speciale a devenit în ultima perioadă de timp prioritară atât pentru sistemul național de învățământ cât și pentru cadrele didactice și părinții acestor elevi.

Progresele care s-au înregistrat în domeniul psihologiei şi pedagogiei diferenţiate, perfecţionarea tehnicilor de cunoaştere a dezvoltării psihice a copiilor au făcut posibilă evidențierea unor categorii mai nuanţate de copii în raport cu capacitatea lor de răspundere la exigenţele şcolare. Dintre aceștia, alături de elevii cu cerințe speciale care sunt integraţi individual, există şi elevi cu dificultăţi de învăţare, cu ritm lent de acumulare de achiziţii, vorbitori de limbi minoritare, dar cu intelect normal. Școala presupune adaptarea permanentă la nevoile tuturor elevilor, dar și a celor cu nevoi speciale, integrarea acestora cu succes în învățământul de masă, dându-le oportunitatea de a învăța împreună cu toți copiii, însemnând oportunități reale de învățare pentru toți cei care au fost excluși în mod tradițional.

Educaţia incluzivă şi integrată s-au impus nu doar ca alternative educaţionale moderne, ci au devenit, în ultimii 20 de ani, o realitate a sistemului educaţional românesc. Acest proces de integrare se regăseşte în primul rând în acceptarea diversităţii. Încurajarea condiţiilor de acceptare a celuilalt înseamnă o intervenţie din start în reducerea posibilelor greşeli cu caracter educativ, didactic, psihologic sau medical.

Educaţia integrată, ca alternativă a învăţământului special, se referă la integrarea elevilor cu CES în învățământul de masă, pentru a oferi un climat favorabil dezvoltării lor armonioase şi mult mai echilibrate. Procesul de integrare al acestora ar trebui, de fapt, să fie un proces de monitorizare a vieții elevilor aflați în dificultate. Printre acţiunile prioritare privind asigurarea accesului la o educație incluzivă de calitate sunt incluse:

- asigurarea dreptului la educaţie, prin promovarea programelor de intervenţie timpurie, informarea părinţilor referitor la drepturile copiilor lor, promovarea unei culturi incluzive, în cadrul căreia copiii cu dizabilităţi învaţă împreună cu semenii lor şi dobândesc abilităţi şi competenţe sociale, asigurarea respectării drepturilor copiilor în procesul de luare a deciziilor, eliminarea barierelor, inclusiv a barierelor în comunicare, a barierelor atitudinale şi a celor fizice, cu care se confruntă copiii cu mobilitate redusă;
- respectarea dreptului la educaţie, prin crearea unui mediu centrat pe copil, stimulativ, sigur şi sănătos, formarea cadrelor didactice cu competenţe necesare pentru a preda în medii diferite de învăţare, organizarea diferenţiată şi individualizată a învăţării, precum şi valorificarea potenţialului şi punctelor forte ale fiecărui copil;
- respectarea dreptului la educaţie al copiilor cu dizabilităţi, prin promovarea respectului pentru identitatea copiilor, respectarea drepturilor la participare ale copiilor.

Procesul de implementare a educației incluzive este complex și implică participarea tuturor actorilor: autorități publice centrale, instituțiile de învățământ general, familia, instituțiile de formare profesională inițială și continuă, societatea civilă.

În acest context, trebuie avut în vedere modificarea strategiei de coordonare și implicare activă a cadrelor didactice, părinților, elevilor și comunității în procesul decizional și în politicile de dezvoltare a școlii. Astfel, parteneriatul școală-familie-comunitate trebuie să devină o prioritate a strategiilor orientate către asigurarea unei educații de calitate pentru toți copiii.

Dezvoltarea parteneriatelor cu familia și comunitatea este esențială în asigurarea unui proces educațional incluziv de calitate. Cadrul didactic trebuie să asigure relații de colaborare și respect cu familia și comunitatea, să motiveze implicarea părinților și a membrilor comunității, dezvoltând parteneriate, menite să antreneze structurile asociative ale copiilor /elevilor și ale părinților și instituțiile partenere din comunitate la elaborarea proiectelor educaționale, în scopul sporirii calității educației la nivel de clasă sau instituție.

În vederea integrării copiilor cu nevoi speciale scopurile principale ale relaţiei dintre şcoală, familie şi comunitate, sunt:

- să informeze și să sensibilizeze comunitățile locale cu privire la posibilitatea recuperării acestora, a educației;
- să schimbe mentalitatea şi atitudinea opiniei publice faţă de copiii cu nevoi speciale;
- să dezvolte o reţea de cooperare în domeniul educaţiei, implicată în procesul de integrare (ex.: poliţia, serviciile sociale, spitale, etc.);
- să implice părinţii elevilor din clasă în vederea reacţionării mai rapide la probleme și comunitățile în sprijinul acordat elevilor cu nevoi educaționale speciale;
- să elaboreze programe şcolare de informare şi pregătire a comunităţii locale pentru educaţia incluzivă, pentru adaptarea şcolii la cerinţele speciale ale fiecărui copil, indiferent de problemele acestuia, şi nu a copilului la cerinţele şcolii, pentru găsirea unor strategii didactice adecvate, a unor metode şi tehnici de lucru specifice pentru planificarea activităților, instruirea, evaluarea elevilor.

Integrarea şcolară a elevilor cu cerinţe educaționale speciale în învatamântul de masă presupune:

- a educa elevii cu cerinţe educaționale speciale în şcoli obişnuite, alături de ceilalți copiii;
- a asigura servicii de specialitate (recuperare, terapie educaţională, consiliere şcolară, asistenţă medicală şi socială etc.) în şcoala respectivă;
- a acorda sprijinul necesar personalului didactic şi conducerii şcolii în procesul de proiectare şi aplicare a programelor de integrare;
- a încuraja relaţiile de prietenie şi comunicarea între toţi elevii din clasă/şcoală;
- a educa şi ajuta toţi elevii pentru înţelegerea şi acceptarea diferenţelor dintre ei;
- a asigura programe de sprijin individualizate pentru elevii cu cerinţe educaționale speciale;

Studiile arată că, în prezent, formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive nu oferă suficient suport metodologic practic în dezvoltarea competențelor necesare cadrului didactic pentru lucrul în echipă și suport individualizat fiecărui elev.

În educația elevilor cu cerințe educaționale speciale rolul principal îl are cadrul didactic care ar trebui:

- să își îmbogățească permanent pregatirea psiho-pedagogică privind includerea optimă în clasă a elevilor cu cerințe educaționale speciale și asigurarea de șanse egale pentru toți elevii clasei;

- să coopereze cu profesorul de sprijin și cu familia elevului, implicarea lor directă în calitate de participanți activi și nu doar de observatori;
- să participe la elaborarea programului de intervenție individualizat pentru elev;
- să utilizeze metode sau tehnici de lucru adaptate vârstei și nivelului de performanță al fiecărui elev;

Un mediu educațional primitor și divers poate îmbunătăți mult bunăstarea elevilor. Clasele incluzive permit elevilor să își îmbunătățească capacitatea de a comunica unul cu celălalt și de a își consolida abilitățile de comunicare și adaptare la un nivel variat de interacțiune socială, altfel cercurile lor sociale ar fi mult mai mici.

Cadrele didactice vor avea, de asemenea, stiluri și ritmuri diferite de predare, lecțiile fiind adaptate potrivit nevoilor tuturor elevilor. Metodele activ-participative contribuie atât la educarea elevului, cât și la socializarea sa ducând la o învățare mai activă, cu rezultate pozitive.

Printre metodele care au dus la obținerea unui progres școlar al copiiilor cu deficiențe se remarcă:

- Predicțiile în perechi;
- Știu-Vreau să știu-Am învățat;
- Brainstorming;
- Ciorchinele;
- Gândiți-lucrați în perechi, comunicați;
- Metoda RAI;

De asemenea, un aspect important al asigurării accesului la o educație incluzivă de calitate îl reprezintă implicarea copiilor în procesul de luare a deciziilor. Însă, studiile în domeniu menționează că în majoritatea cazurilor, copiii cu dizabilităţi sunt excluși din procesele de luare a deciziilor care îi afectează, opinia lor fiind neglijată și ignorată de autorităţi.

Toți copiii, fără discriminare, au dreptul de a participa la jocuri și activități recreative proprii vârstei, precum și la viața culturală și artistică.

Bibliografie:

- UNICEF, Analiza situației privind formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul centrării pe copil și educației incluzive, 2016
- Mareș T., Ivan S., Egalitatea de șanse în educație, dezvoltarea personală și integrare socială, Editura Universitară, București, 2013
- Alexandru, C., Copiii cu dizabilități multiple. Educația incluzivă – deziderat al societății contemporane , Editura MacPixel, Timișoara, 2008

Împreună suntem capabili de mai mult decât singuri!

Lakatos Erzsébet-Enikő
Școala Gimnazială Turulung

Fiecare copil este un mic univers și are propriile caracteristici care îi formează personalitatea, având propriul ritm de dezvoltare. Noi, cadrele didactice, trebuie să alegem cele mai potrivite metode clasei noastre, să le aplicăm cu creativitate pentru a obține rezultatele necesare. Demersurile didactice trebuie să fie în corcondanță cu particularitățile de vârstă, posibilitățile cognitive și practice ale copiilor.

Sistemul educațional trebuie să funcționeze pentru în ritm accelerat, ceea ce înseamnă că noi dascălii predăm îmbinând metodele tradiționale cu cele inovative. Avem nevoie de metode noi pentru rezulate deosebite obținute în pregătirea elevilor cu cerințe educaționale speciale integrați în învățământul de masă, cu statut social economic sau cultural scăzut, proveniți din comunități izolate; pentru îmbunătățirea prezenței la școală a elevilor, fiind în risc de abandon școlar; pentru creșterea motivației elevilor. Acești factori m-au determinat să particip la un curs de perfecționare unde am însușit programa Complex Instruction Program pe care le aplic cu succes într-o clasă eterogenă de șase ani.

Programa Complex Instruction Program a fost elaborată de către universitatea americană Stanford în anii `70 de către Elizabeth G. Cohen și Rachel Lotan și a fost preluată și adaptată de către Școala Generală „IV. Béla” din Hejőkeresztúr, Ungaria, programa fiind numită Komplex Instrukciós Program (KIP) – Programă de Instrucție Complexă.

În contextul acestui model de învățare, elevii devin, unii pentru alții, resurse, iar profesorul are ca sarcină principală crearea condițiilor de interacțiune și egalitate de status în grupul de lucru.

Metoda KIP este o metodă cooperativă specială care face posibil profesorilor organizarea unui lucru în echipă de nivel înalt clase în care există diferențe mare între nivelul de cunoștință și expresia culturală, și metodă care – ca urmare a lucrului în echipă – încetinează sau oprește abandonul școlar.

O caracteristică a programului este faptul că consideră la fel de importante componentele cognitive, cât și pe cele morale și afective ale procesului de învățare; dezvoltarea științifico-intelectuală, dezvoltarea competențelor socile și civice și dezvoltarea personalității sunt la același nivel de importanță.

În orele KIP elevul este subiect al actului didactic; favorizează interacțiunea directă; contribuie la dezvoltarea încrederii în forțele proprii și la rezolvarea unor probleme de status; asigură oportunități de dezvoltare în funcție de propriile posibilități; facilitează comunicarea; contribuie la dezvoltarea abilităților sociale și de autonomie personală (autodisciplină, efort voluntar); dezvoltă creativitatea, încurajează inițiativa personală și gândire critică; favorizează învățarea trans și croscurriculară; asigură un permanent proces de evaluare/autoevaluare.

În urma aplicării acestei metode la clasă am obținut rezultate excepționale în rândul elevilor din medii defavorizate din punct de vedere cognitiv și comportament.

PROBLEMATIZAREA ȘI GÂNDIREA MATEMATICĂ

Prof. Bălănoiu Georgiana-Maria
Școala Gimnazială Jupânești, jud. Gorj

Problematizarea (predarea prin rezolvare de probleme) este una dintre cele mai folositoare metode datorită caracterului ei euristic, activizator și puternic formator. Ea creează dificultăți practice sau teoretice a căror rezolvare trebuie să fie rezultatul propriei activități de cercetare a elevului.

Situațiile create de profesor prin care elevul este determinat ca prin activitate proprie să găsească definiția unei noțiuni, enunțul unei propoziții matematice, un algoritm de calcul sau o nouă metodă de demonstrație se numesc *situații-problemă.*

Situațiile problemă pot fi de mai multe tipuri:

- contradicții între posibilitățile existente ale elevului și cerințele în care este pus de noua problemă;
- necesitatea selectării din cunoștințele anterioare a celor care sunt folositoare;
- integrarea noțiunilor selectate într-un sistem, stabilirea ineficienței sale operaționale și precizarea necesității completării acestuia.

Pentru utilizarea acestei metode, trebuie să fie îndeplinite mai multe condiții: este necesar să existe la elevi un fond aperceptiv suficient, dozarea dificultăților se face în funcție de o anumită gradație; se alege cel mai potrivit moment pentru plasarea problemei în lecție; se manifestă un real interes pentru rezolvarea problemei.

Misiunea profesorului este dificilă, deoarece el trebuie să descopere, să genereze ”situații problemă” care să solicite gândirea elevilor, să clarifice datele, să regrupeze cunoștințele deschizând căi de rezolvare a situațiilor date.

Problematizarea nu trebuie să se confunde cu rezolvarea de probleme matematice. Se poate aplica pentru activități destinate asimilării enunțurilor și pentru demonstrații.

Vom evidenția acest lucru prin câteva exemple.

1. La clasa a VIII-a, studiul poliedrelor (prisma, piramidă, trunchi de piramidă) se realizează punând în evidență: definiția, elemente, aria laterală și aria totală, volumul și proprietăți.

Când se începe studiul corpurilor rotunde apare necesitatea ca elevul să stabilească aceiași pași după care, apoi, se rezolvă probleme inclusiv cu corpuri înscrise.

În predarea - învățarea matematicii prin problematizare, profesorul are ca scop principal să-i facă pe elevi să gândească. Mijlocul îl reprezintă rezolvarea problemelor care cer un anumit grad de creație de către elevi. Problemele trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- să aibă sens și să țină seama de cunoștințele anterioare ale elevului;
- să fie adresate în momentul cel mai oportun din punct de vedere al elevului;
- să trezească interesul și să solicite efort din partea elevului.

Etapele de rezolvare a unei situații - problemă sunt:

- prezentarea situației-problemă de către profesor;
- definirea problemei de către elev;
- formularea de ipoteze de către elev care pot fi aplicate în vederea unei soluții;
- realizarea verificării ipotezelor, până când se găsește una care conduce la soluția căutată.

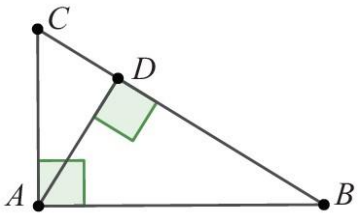
2. La lecţia de clasa a VIII-a : “Axa numerelor reale” poate fi folosită prin următoarea situaţie problemă creată:

”Pe o şosea, borna kilometrică pe care scrie 48 apare întotdeauna înaintea bornei pe care scrie 61? ”

Altă situaţie problemă, de data aceasta folosită la lecţia de geometrie “Tetraedrul şi piramida”:

Care este numărul maxim de triunghiuri echilaterale ce se pot forma cu ajutorul a şase beţe de chibrit?

solicită din partea elevului o imagine în spaţiul tridimensional a corpului geometric ce se formează din cele şase beţe de chibrit şi-l provoacă să descopere triunghiurile căutate.

3. La clasa a V-a, putem propune următoarea situație problemă:

Dacă scădem dintr-un număr necunoscut pe rând, numerele 11, 13 și 16, găsim trei diferențe care, adunate, ne dau numărul necunoscut. Care este acest număr?

În încercarea de a răspunde întrebării, elevii vor da câteva variante de soluții, însă prima dificultate apare atunci când vor trebui să răspundă la întrebarea: ”ce rămâne dacă din numărul necunoscut *x* scădem pe 11?”

În această situație, elevii vor nota diferențele sub forma:

$x - 11$ prima diferență
$x - 13$ a doua diferență
$x - 16$ a treia diferență

Apoi, profesorul le reamintește elevilor că ” … *găsim trei diferențe care, adunate, ne dau numărul necunoscut*”, iar ei sunt conduși la ideea adunării celor trei diferențe:

$$(x - 11) + (x - 13) + (x - 16)$$

după care, li se repetă faptul că suma diferențelor este ”.. *numărul necunoscut*”, adică se sugerează faptul că urmează o egalitate ” =” între suma de mai sus și numărul necunoscut *x*.

Obținem ecuația:

$$(x - 11) + (x - 13) + (x - 16) = x$$

care se rezolvă fără dificultăți, și se obține: $x = 20$ este numărul căutat.

4. Putem propune elevilor să demonstreze teorema lui Pitagora: Într-un triunghi dreptunghic, pătratul lungimii ipotenuzei este egal cu suma pătratelor lungimilor catetelor.

Soluție (*demonstrație*). Elevii sunt invitați să se gândească cum s-ar putea demonstra această teoremă, folosindu-se de cele două teoreme studiate anterior, respectiv teorema înălțimii și teorema catetei.

”Construim mai întâi înălțimea *AD* corespunzătoare ipotenuzei” spune un elev. Apoi profesorul aprobă acest pas, și se trece la scrierea demonstrației.

În triunghiul dreptunghic *ABC* ($\sphericalangle A = 90°$), notăm cu *D* proiecția lui *A* pe *BC*. Deoarece unghiurile *B* și *C* sunt ascuțite, rezultă că *D* se găsește pe latura *BC*, iar segmentele *BD* și *CD* sunt proiecțiile catetelor *AB* respectiv *AC* pe ipotenuză.

”Aici putem scrie teoreama catetei pentru catetele triungiului dreptunghic *ABC*”, mai completează un elev. Profesorul îi dă dreptate, și de aici decurge restul demonstrației.

Folosind teorema catetei, obținem $BD = \frac{AB^2}{BC}$ și $= \frac{AC^2}{BC}$, dar cum $BD + CD = BC$, prin înlocuire, deducem:

$$\frac{AB^2}{BC} + \frac{AC^2}{BC} = \frac{BC^2}{BC} = BC$$

deci, $AB^2 + AC^2 = BC^2$.

La final, profesorul mai face câteva observații, referitoare la aplicarea teoremei, iar elevii sunt rugați să exprime laturile AB și AC ale triunghiului cu ajutorul relației obținute mai sus.

Observație. Teorema lui Pitagora permite aflarea lungimii unei laturi a unui triunghi dreptunghic atunci când cunoaștem lungimile celorlalte două laturi:

1) cunoscând lungimile catetelor, lungimea ipotenuzei este: $BC = \sqrt{AB^2 + AC^2}$;

2) cunoscând lungimea unei catete și lungimea ipotenuzei, cealaltă catetă este:

$$AB = \sqrt{BC^2 - AC^2} \text{ sau } AC = \sqrt{BC^2 - AB^2}.$$

Bibliografie

1. Ardelean, L., Secelean, N., *Didactica matematicii: noțiuni generale; comunicare didactică specifică matematicii*, Editura Universității ”Lucian Blaga”, Sibiu, 2007.
2. Basarab, C., Ivășchescu, N., Nanu, I., Niculescu, L., Pătrașcu, I., Tălău, N., *Probleme de matematică pentru clasele V – VIII,* Editura Cardinal, Craiova, 1994.
3. Bălăucă, A., Negrescu, A., Gându, Gh., Chirilă, C., Pârlog, L., Gloambeș, L., *Matematică , teme pentru actvități opționale, clasele V-VIII*, Ediția a II-a, Editura Taida, Iași,
4. Cîrjan, F., *Didactica matematicii,* Editura Corint, București, 2008.
5. Dan, C.T., Chiosa, S.T., *Didactica matematicii,* Editura Universitaria, Craiova, 2008.
6. Dăncilă, I., *Matematică distractivă, clasele a V-a și a VI-a*, Editura Art, București, 2012.
7. Dăncilă, I., *Matematică distractivă pentru clasele a VII-a și a VIII-a*, Editura Art, București, 2012.
8. Smărăndoiu, Ș., *Magia performanței - magia numerelor, metode și principii de rezolvare,* Editura ”Școala cu Ceas”, Râmnicu Vâlcea, 2015.

Practici educaționale incluzive

Oprescu Ionela Nineta
Colegiul Economic ”Ghe. Chițu”, Craiova

Promovarea principiilor școlii incluzive, prin aplicarea prevederilor actelor normative naționale și internaționale referitoare la drepturile copilului, egalitatea de șanse, combaterea discriminării, integrarea sau incluziunea tuturor copiilor, vizează asigurarea unui climat potrivit de studiu majorității elevilor în cadrul școlilor de stat din învățământul de masă.

Pornind de la realitatea că oamenii sunt diferiți, școlile care dezvoltă practici incluzive își adaptează condițiile de învățare în funcţie de nevoile copilului, în loc să se aștepte din partea copilului să se adapteze la procesul educațional. Spre deosebire de integrare, prin care se asigură elevilor posibilitatea de a se adapta la aspectele sociale și curriculumul predat în şcolile obişnuite, plasând accentul pe adaptarea fiecărui elev, incluziunea se concentrează asupra adaptării mediului de învăţare astfel încât acesta să devină accesibil tuturor elevilor.

Dezvoltarea unor practici incluzive permite şcolilor ca prin adaptarea sistemelor, politicilor, procedurilor şi curriculum-ului să răspundă unor nevoi tot mai variate ale elevilor, inclusiv ale celor cu cerinţe educaţionale speciale. Şcolile care urmează aceste practici devin treptat mai capabile să servească comunitatea din care fac parte şi să răspundă nevoilor populaţiei locale.
Implementarea într-o unitate de învățământ a unei abordări incluzive nu este un proces ușor, necesită timp și resurse, reprezentând o transformare continuă care presupune adoptarea și integrarea unui set de valori și credințe incluzive, dezvoltarea strategiilor de funcționare a unității, a conținuturilor și metodelor didactice, cu respectarea principiilor incluziunii.

Practicile incluzive se referă la ceea ce fac principalii actori în procesul de predare și învățare, la ceea ce se predă și se învață precum și la modul în care se realizează acest proces. Din perspectiva incluziunii, cadrele didactice ar trebui să structureze predarea și să dirijeze învățarea astfel încât:

- activitățile de învățare să se adreseze nevoilor tuturor elevilor;
- toți elevii să fie încurajați să învețe și să se implice activ în propriul proces de învățare;
- gândirea critică a elevilor să fie încurajată;
- elevii să învețe unul de la celălalt;
- să fie facilitată înțelegerea faptului că între oameni există asemănări și deosebiri;
- evaluarea să se realizeze constructiv, să stimuleze progresul;
- activitățile extrașcolare și extracurriculare să fie organizate cu implicarea tuturor copiilor;
- resursele școlii să fie cunoscute și utilizate transparent.

Pentru conceperea strategiilor didactice, este necesar ca profesorii să conștientizeze că, atunci când ajung la o şcoală, elevii vin cu anumite experienţe şi aşteptări, au stiluri de învăţare diferite, unii dintre ei au nevoi sau cerinţe educaționale speciale, aspecte care vor influenţa modul în care aceştia vor învăța.

Pentru a asigura participarea efectivă și implicarea tuturor elevilor la ore, este recomandat profesorilor să își planifice și structureze procesul de predare astfel încât să creeze situații de învăţare

în care toţi elevii să se simtă în largul lor, fiecare elev să fie capabil să contribuie corespunzător la lecție, potrivit nevoilor proprii, să aprecieze şi să privească în mod pozitiv diferenţele pe care le observă la ceilalţi, asumându-şi răspunderea pentru propriile comportamente şi acţiuni.

Tehnicile adoptate pe parcursul orei trebuie să capteze elevii și să-i motiveze, prin folosirea unor metode de predare adecvate diferitelor stiluri de învăţare, prin modalităţi de organizare variate şi prin diferențierea conţinutului şi prezentării curriculumului, astfel încât să răspundă nevoilor elevilor şi să creeze tuturor posibilitatea de a învăţa efectiv şi de a progresa.

În stabilirea ţintelor pentru învăţare, profesorii au datoria de a cunoaște experienţele, cunoştinţele, interesele şi punctele forte ale elevilor pentru a reduce slăbiciunile şi a demonstra progresele înregistrate de-a lungul timpului. Este indicat ca obiectivele stabilite să fie realizabile şi să stimuleze elevii ajutându-i să devină mai încrezători în capacitatea lor de a învăţa, dobândid astfel mai multă încredere și mai mult respect de sine.

De asemenea, având în vedere că posibilităţile elevilor sunt diferite, este necesar ca profesorul să sprijine elevii în depăşirea potenţialelor obstacole în calea învăţării iar pentru elevii cu cerințe speciale, planificarea curriculumului şi a evaluării trebuie raportată direct la tipul şi gravitatea dificultăţii cu care se confruntă elevul.

Una dintre abordările incluzive ale procesului de predare-învățare este cea structurată pe stilurile de învățare ale elevilor, adresându-se în mod egal tuturor, în funcție de stilul de învățare predominant. Elevii primesc sarcini diferite, de scriere și citire sau studiu bazat pe materiale vizuale, diagrame și clipuri video, pentru stilul vizual, activități experimentale sau de documentare cu elaborarea de materiale scrise și diagrame desenate, pentru stilul chinestezic, sau activități de urmărire de materiale audio, prelegeri și dezbateri, pentru stilul auditiv. Conceperea și desfășurarea activității în acest fel are următoarele avantaje:

- permite dezvoltarea experienţelor pozitive, favorabile învăţării, elevul având posibilitatea de a face ceea ce ştie şi poate el cel mai bine;
- cunoştinţele sunt descoperite de către elev;
- elevii sunt activ implicaţi în soluţionarea problemelor;
- accentul se pune pe înţelegerea și conexiunea interdisciplinară a conceptelor;
- elevii învaţă să-şi asume responsabilităţi indiferent dacă lucrează lucrează în grupuri mici sau individual;
- evaluarea este văzută ca o modalitate de perfecţionare individuală.

Conform Declaraţiei UNESCO de la Salamanca (1994) „incluziunea şi participarea sunt esenţiale pentru demnitatea umană şi pentru a te bucura şi a-ţi exercita drepturile umane”. În educaţie aceasta se reflectă în realizarea unei egalităţi autentice de şanse, incluziunea în educație fiind pasul spre viitoarea incluziune socială.

În concluzie, într-o școală incluzivă nu elevii se adaptează procesului, ci procesul de predare și învățare este adaptat nevoilor elevilor. Pornind de la premisa că oamenii sunt diferiți, că asemănările și deosebirile există și acest lucru este normal, practicile incluzive sunt concepute și axate pe metode de predare eficiente pentru toţi elevii, care îi implică activ, îi încurajează și motivează, îi determină să participe și îi valorizează.

Bibliografie:

1. Bernat, S.E., „Tehnica învăţării eficiente”, Editura Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2003 2. Gerguţ, A.; Neamţu, C., Psihopedagogie specială, Editura Polirom, Iași, 2000
3. Popovici, D.V., „Elemente de psihopedagogia integrării”, Editura Pro Humanitte, Bucureşti, 1999

SUCCESUL INSTRUCTIV-EDUCATIV ÎN CONTEXT EUROPEAN

PROF. PĂVĂLUȚĂ MARIANA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ ”RĂDUCANU ROSETTI” CĂIUȚI, BACĂU

„Să nu-i educăm pe copii pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari. Şi nimic nu ne permite să ştim cum va fi lumea lor. Atunci să-i învăţăm să se adapteze.”

(Maria Montessori)

Consilierea şi orientarea elevilor reprezintă un proces complex de pregătire şi îndrumare a acestora prin diferite forme de activitate şcolară, studii care să le permită apoi alegerea unor domenii profesionale şi ocupaţii distincte care să concorde cu aptitudinile şi interesele lor. Pentru ca acest tip de consiliere şi orientare să fie eficace, el trebuie să includă o gamă largă de activităţi, care pornesc de la abordarea problemelor specifice individului şi continuă cu problemele conexe şcolii, familiei şi comunităţii sociale respective.

Consilierea şcolară se axează pe unitatea triadică familie-copil-şcoală, ea fiind preocupată de realizarea unei armonii între cei trei termeni ai relaţiei, în vederea desfăşurării unei educaţii eficiente şi a dezvoltării optime a personalităţii copilului.

Practicile didactice care nu urmăresc decât transmiterea în mod autoritar a cunoştinţelor conduc, de multe ori, la dificultăţi de receptare, incapacitatea elevilor de a avea iniţiative, uitarea rapidă a cunoştinţelor învăţate la curs, oboseală, plictiseală şi chiar refuz.

În asemenea condiţii, eficienţa folosirii metodelor este dată de măsura în care ele, fie că sunt tradiţionale, fie că sunt moderne, fie că se bazează pe exprimarea orală sau pe cea scrisă, trebuie să fie folosite de aşa manieră încât să angajeze efortul intelectual al elevilor, astfel ca aceştia să devină coautori ai propriei lor formări. Ponderea şi particularităţile folosirii lor ţin de ceea ce are specific fiecare disciplină, precum şi de particularităţile de vârstă ale şcolarilor mici.

Desfăşurarea procesului de învăţământ implică o riguroasă activitate de organizare şi conducere ştiinţifică, folosirea unui complex de modalităţi de lucru care să-i angajeze pe elevi efectiv în procesul învăţării. Dirijarea de către dascăli a acestei activităţi se realizează prin conceperea unei modalităţi de abordare a predării, a învăţării şi a evaluării, de combinare optimă a metodelor, mijloacelor şi a tehnicilor de instruire, prin luarea în considerare a unor cerinţe obiective în vederea asigurării succesului în procesul învăţării.

I. C. Petrescu, promotor al şcolii active, spune: "...nici un progres sufletesc nu se poate realiza fără efort. Încât scopul principal al metodei active nu este de a înlătura efortul elevilor, ci de a le provoca activitatea spontană care, în desfăşurare, nu se opreşte de îndată ce apar piedici."

Se consideră că un bun cadru didactic este acela capabil de o mare varietate de stiluri didactice, având astfel posibilitatea să-şi adapteze munca sa diferitelor circumstanţe, să confere predării flexibilitate şi mai multă eficienţă.

Astăzi, competenţa profesională în învăţământ este mai complexă: un dascăl responsabil atrage elevii, îi motivează, îi activează, îi încurajează să înveţe împreună şi totodată să-şi împărtăşească experienţele de învăţare şi cunoaştere. Învăţarea prin cooperare este o continuă provocare pentru un cadru didactic, care trebuie să structureze activitatea de grup, astfel încât să faciliteze învăţarea maximă pentru toţi elevii. Ei trebuie să înveţe să ia iniţiative, să îşi construiască opinii, să le argumenteze şi să le împărtăşească, să asculte activ, să accepte alte opinii, să ofere sprijin, să primească sprijin.

Metodele activ-participative sunt proceduri care pornesc de la ideea că învăţarea este o activitate personală, care încurajează elevii să gândească independent şi să reflecteze. Specific metodelor interactive de grup este faptul că ele promovează interacţiunea dintre minţile participanţilor, dintre personalităţile lor, ducând la o învăţare mai activă şi cu rezultate evidente. Interactivitatea presupune cooperarea între elevi, dar şi competiţia, ambele implicând un anumit grad de interacţiune.

O lecţie activă se sprijină pe metode şi procedee active în special, fructificând nevoia spontană de activitate a copilului, pe care îl eliberează de constrângere şi îl asociază la propria lui formare. Se exercită, în acest fel, o influenţă profundă asupra personalităţii elevilor, permiţându-le să-şi dezvolte capacităţile de cunoaştere, viaţa emoţională, comportamentele dezirabile la nivel social.

Într-o lecţie expozitivă, elevii sunt determinaţi să urmărească şi să înregistreze ceea ce le comunică dascălul. Spiritul critic, dorinţa de a-şi afirma propriile idei şi opinii, aspiraţiile şi motivaţiile, satisfacţiile şi insatisfacţiile sunt prea puţin exprimate.

Însă, provocat de cadru didactic, elevul caută să învingă dificultăţile, dobândind noi cunoştinţe. Pentru ca un asemenea tip de învăţare să fie posibilă, elevii trebuie să realizeze incursiuni în propriul lor univers cognitiv, să facă apel la memorie şi reflecţie, să realizeze conexiuni care să faciliteze descoperirea de noi cunoştinţe. Întrebările plasează elevul la graniţa dintre cunoaştere şi necunoaştere. La noile cunoştinţe se va ajunge realizându-se o investigaţie în sfera informaţiilor deja dobândite, care urmează să fie valorificate în noua experienţă cognitivă. Întrebările închise permit dascălului să aibă iniţiativă în iniţierea şi desfăşurarea discuţiei, dirijează strâns judecata elevilor, restrângând opţiunea de răspuns a acestora, încătuşează gândirea elevului fără a-i lăsa prea multe posibilităţi de diversiune, decizie, alegere. Întrebările cuprinzătoare sau deschise încurajează iniţiativa elevului, exprimarea sentimentelor şi a ideilor sale, provoacă judecata acestora şi eleborarea individuală a raţionamentelor, elevul are posibilitatea de a analiza, compara, aprecia el însuşi datele cunoscute, permit alegerea între răspunsuri, între mai multe căi, mijloace şi tehnici, între mai multe puncte de vedere, elevul poate critica şi evalua activitatea sa şi pe cea a colegilor.

Demersul instructiv-educativ este mai mult eficient dacă îl centrăm pe elev şi activitatea sa, fapt pentru care rolul dascălului se modifică. El nu mai reprezintă singura sursă de informaţii pentru elevi, iar pe de altă parte, funcţia sa nu se reduce la transmiterea de cunoştinţe, ci constă în organizarea şi îndrumarea activităţii de învăţare, astfel ca aceasta să favorizeze realizarea unor obiective mult mai complexe şi mai importante, cum sunt capacitatea de autoinstruire şi de adaptare la situaţii noi.

Totuşi, recursul la strategii expozitive este, adesea, inevitabil. Există obiective care pot fi atinse prin intermediul expunerilor, după cum există şi obiective care pot fi realizate mai curând prin activităţile centrate pe iniţiativa elevilor.

Viaţa de cadru didactic european înseamnă în primul rând să înveţi şi să-ţi dezvolţi permanent cunoştinţele teoretice şi practice în domeniul educaţiei, să ai acces la informaţii cât mai interesante şi cât mai variate, participarea la conferinţe şi dezbateri, naţionale şi internaţionale, pe diverse teme şi contribuţie la promovarea strategiilor moderne la predarea activă şi la dezvoltarea interesului elevilor pentru cunoaşterea şi înţelegerea valorilor europene

Rolul cadrului didactic european interesat de metode de lucru noi, dinamice este de a facilita şi modera învăţarea, este partener de învăţare şi ajută elevii să înţeleagă şi să explice puncte de vedere proprii, îndrumă şi favorizează elevului cunoaşterea de sine necesară pentru o dezvoltare morală sănătoasă, cât şi cunoaşterea ceorlalţi, pentru înţelegerea şi acceptarea diferenţelor şi asemănărilor dintre oameni în evoluţia societăţii.

În ceea ce priveşte modul de realizarea a învăţării are loc prin formare de competenţe şi deprinderi practice şi prin cooperare:
- oferirea posibilităţii elevilor de a utiliza şi relaţiile interpersonale (atracţie,prietenie, sprijin reciproc, colaborare, empatie, aspiraţii) în rezolvarea unor sarcini de învăţare, pe lângă alte teme de colaborare (vizite, activităţi în cercuri, efectuarea temelor pentru acasă, participarea la concursuri, dezbateri şi alte activităţi extraşcolare);
- solicitarea grupului fie la rezolvarea unor sarcini comune pentru toate grupurile formate în clasă, fie la rezolvarea subsarcinilor derivate din cea generală, echivalente ca dificultate întâi, apoi cu sintetizarea lor;
- oferirea cadrului pentru diversificarea procedeelor de aplicare a metodelor de învăţare prin cercetare şi aplicare, cu consecinţe asupra antrenării capacităţilor, deprinderilor intelectuale, dar şi sociale, asupra afirmării creativităţii;
- antrenarea elevilor, odată cu rezolvarea sarcinilor, în formarea, consolidarea deprinderilor de organizare, de asumare a rolurilor, de respectare a normelor de colaborare, de a dezbate soluţii conturate, de comunicare şi arumentare, de integrare în situaţia specifică, de participare echilibrată cu ceilalţi elevi în rezolvare.

Creşterea investiţiilor în educaţie şi formare profesională generează cele mai importante câştiguri în participarea ulterioară a individului pe piaţa muncii.

Cadrul didactic format european trebuie să se autopregărească pentru a fi competitiv pe această piaţă, să îi pregătească pe copii şi tineri pentru piaţa muncii.

Evoluţiile în timp au demonstrat faptul că orice creştere a nivelului de pregătire profesională a forţei de muncă constituie un important factor de creştere economică.

Pentru fiecare individ, şansa de a accede la o educaţie de calitate înseamnă şansa de a-şi dezvolta la un nivel superior abilităţile, de a beneficia de consiliere şi orientare în alegerea unei profesii şi de a avea oportunităţi sporite la angajare.

Un sistem educaţional de calitate reprezintă premisa unei performanţe sporite pe piaţa muncii, în condiţiile în care aderarea României la Uniunea Europeană şi implicit la piaţa unică, impune un nivel crescut al competenţelor.

Bibliografie:

1. Gheorghe, Dumitriu, Psihopedagogie, Editura Alma Mater, Bacău, 2002
2. Simona, Bernat, Tehnica învăţării eficiente, Editura Presa Clujeană, 2003
3. Elena Ţarălungă, Strategii de predare - învăţare, Editura Egal, Bacău, 2003

ȘCOALA INCLUZIVĂ – ȘCOALA TUTUROR

PROF. ÎNV. PRIMAR - MARTIN RAMONA NICOLETA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ ”RĂDUCANU ROSETTI” CĂIUȚI, BACĂU

O scoală incluzivă este o școală democratică**.** Ea încearcă să realizeze respectul reciproc între membrii implicați și modurile lor diferite de experiență și viață. Școala incluzivă cere ca toți să lucreze împreună în mod creativ în așa fel încât fiecare elev să învețe.

Educaţia incluzivă este un proces complex, de durată care necesită analize, schimbări şi construcţii continue pentru a realiza politici şi practici incluzive şi a asigura bazele unei culturi incluzive.

Educaţia incluzivă a apărut ca o reacţie firească a societăţii la obligaţia acesteia de a asigura cadrul necesar şi condiţiile impuse de specificul educaţiei persoanelor cu cerinţe educative speciale. Bogăţia spirituală a lumii contemporane rezidă tocmai din respectul şi valorizarea tuturor indivizilor, pentru că lumea modernă acceptă faptul că fiecare individ este o dimensiune care îmbogăţeşte şi potentează, împreuna cu celelalte experienţe, lumea de azi.

Educaţia incluzivă, respectiv integrarea elevilor cu cerinţe educaţionale speciale în învăţământul de masă a apărut ca o provocare spre schimbarea atitudinilor şi mentalităţilor, dar şi a politicilor şi practicilor de excludere şi segregare. Integrarea elevilor cu cerinţe educaţionale speciale în învăţământul de masă are ca scop rezolvarea câtorva dintre problemele pe care le întâmpină copiii în procesul educaţiei şi dezvoltării lor.

Fiecare copil este înţeles ca un participant activ la învăţare şi predare şi pentru că fiecare aduce cu sine în procesul complex al învăţării şi dezvoltării o experienţă, un stil de învăţare, un model social, o interacţiune specifică, un ritm personal, un mod de abordare, un context cultural căruia îi aparţine.

Pentru ca activitatea instructiv – educativă să fie profitabilă pentru toţi elevii, aceasta trebuie să se realizeze diferenţiat. Educaţia diferenţiată vizează adaptarea activităţii de instruire la posibilităţile diferite ale elevilor, la capacitatea de înţelegere şi ritmul de lucru propriu unor grupuri de elevi sau chiar fiecărui elev în parte.

Pentru ca educaţia copiilor cu cerinţe speciale să fie eficientă, pe de o parte trebuie să aibă un caracter integrat, iar pe de altă parte trebuie să aibă un caracter diferenţiat, să fie adaptată particularităţilor elevilor.

Caracterul integrat al învăţământului ne pune în faţa problematică a situaţiei în care un copil cu handicap este integrat într-o clasă obişnuită. În fapt este vorba pe de o parte de situaţia copilului respectiv, iar pe de altă parte, de situaţia clasei în care este integrat. Sub ambele aspecte, ceea ce urmărim este o bună înţelegere reciprocă, o existenţă socială normală a copiilor, în ciuda diferenţelor existente. Pentru copilul cu handicap aceasta înseamnă a fi înţeles şi acceptat, cu tot ce are el pozitiv, cu tot ce poate aduce vieţii de grup. Această normalizare a relaţiilor este benefică şi pentru ceilalţi elevi, care învaţă să respecte dreptul la diferenţă, sa fie solidari cu semenii lor care întâmpină dificultăţi în viaţă.

Procesul de integrare educaţională a elevilor cu CES include elaborarea unui plan de intervenţie individualizat, în cadrul căruia, folosirea unor modalităţi eficente de adaptare curriculară joacă rolul esenţial.

Raporturile ce se stabilesc cu fiecare elev în parte sunt foarte importante. Elevul trebuie să simtă că este apreciat ca individ. Astfel, elevii vor participa la procesul de învăţământ dupa posibilităţile fiecăruia, cadrele didactice trebuind să-şi adapteze metodele pedagogice în consecinţă.

Copiii sunt o categorie socială care în ciuda aparenţelor nu au timp să aştepte: dacă sunt lăsaţi să crească fără ajutorul de care au nevoie, personalitatea viitorului adult are cu siguranţă de suferit.

S-a dovedit că metodele utilizate în cadrul claselor incluzive pot îmbunătăţi semnificativ performanţa tuturor elevilor. In comparaţie cu educaţia în centre sau şcoli speciale, care are riscul de a-i menţine pe copii şi adolescenţi în afara societăţii, şcoala incluzivă constituie un teren de pregătire

ideal pentru viitoarea lor integrare în societate. In loc să-i izolăm şi să spunem că sunt „dificili”, „turbulenţi” sau chiar „handicapaţi”, am putea să admitem faptul că aceşti copii ar putea progresa mai mult într-o clasă obişnuită, dacă noi, profesorii, am accepta că educaţia este pentru toţi.

Cel mai important lucru de luat în considerare este că predarea în cadrul diversităţii implică predarea pentru fiecare individ în parte. Ţinând cont de interesele fiecărui elev, de experienţele şi ţelurile sale facem, de fapt, un pas important în educaţia elevilor şi integrarea lor în societate, după terminarea studiilor. Mai mult, putem spune că diferenţele dintre indivizi sunt mult mai pregnante decât cele dintre grupuri. Din acest punct de vedere, poate una dintre cele mai mari provocări căreia trebuie să-i facă faţă un profesor este adaptarea stilului de predare astfel încât să corespundă necesităţilor fiecărui elev în parte.

O nouă dimensiune care începe să se contureze în peisajul învăţământului românesc este aceea de democratizare şi egalizare a şanselor fiecărui copil în parte. În acest scop a fost înfiinţată şi şcoala incluzivă – un răspuns la redimensionarea educaţiei. Scopul acestei şcoli este de a crea pentru toţi copiii un cadru prielnic învăţării, pornind de la premiza că diferenţele dintre oameni sunt normale şi ele trebuie acceptate. Un rol important în cadrul şcolii incluzive îl are pedagogia şi învăţarea centrată pe elev. Acest lucru implică automat adaptarea curriculumului şi metodelor de predare la capacitatea şi nevoia fiecărui elev în parte.

Predarea la elevii cu nevoi speciale solicită aceleaşi strategii şi practici ca şi predarea la orice alt tip de clasă. Cu alte cuvinte, o bună metodă de predare în general va fi o bună metodă de predare şi pentru elevii cu nevoi speciale. Toţi elevii au dreptul să aştepte de la învăţământ cele mai bune şi eficiente metode, iar elevii cu CES nu fac diferenţă.

Şcoala incluzivă reprezintă o provocare pentru şcolile obişnuite, însă ea nu trebuie privită ca o ameninţare pentru performanţa acestor şcoli. Multe dintre aceste instituţii găsesc ca fiind dificil să integreze elevii cu nevoi speciale în cadrul claselor obişnuite. Însă această teamă poate fi depăşită prin educaţie, resurse didactice adecvate, sprijin şi nu în ultimul rând credinţa că incluziunea este un drept moral şi social ce nu poate fi negat nimănui.

Există anumite etape ce trebuie urmate în cadrul şcolarizării copiilor cu CES, printre care, în primă fază, este acceptarea ideii că există astfel de copii, recunoaşterea dreptului lor la educaţie, integrarea lor treptată în cadrul şcolilor obişnuite. Astfel pe măsură ce aceşti copii vor creşte, vor deveni adulţi şi vor avea probabil proprii copii, incluziunea va fi deja un fapt acceptat şi o măsură firească în cadrul educaţiei. Copiii educaţi în cadrul şcolii incluzive vor fi mai bine pregătiţi să interacţioneze cu diverşi indivizi precum şi cu diverse situaţii din lumea reală.

În cadrul şcolii incluzive profesorii trebuie să colaboreze cu diferiţi specialişti în domeniul educaţiei, cum ar fi psihologi, consilieri, terapeuţi şi alţi specialişti pentru că doar împreună vor reuşi să obţină cele mai bune rezultate. Profesorul consultant pentru CES este probabil cel care va lucra cel mai mult cu fiecare profesor în parte, el fiind şi cel care va participa în cea mai mare măsură la orele de curs. Şcoala incluzivă presupune îmbunătăţirea sistemului educaţional pentru toţi elevii. Implică schimbări în curriculum, în modul de predare al profesorilor, în modul de învăţare al elevilor, precum şi schimbări în modul cum interacţionează copiii cu CES cu colegii lor şi viceversa.

Ideea este ca şcolile, centre de învăţare şi educaţie, să se schimbe astfel încât să devină comunităţi educaţionale în care nevoile tuturor elevilor şi profesorilor să fie îndeplinite. Şcolile incluzive nu mai asigură o educaţie obişnuită sau o educaţie specială, ci asigură o educaţie incluzivă, iar ca rezultat elevii vor putea învăţa împreună. Cu alte cuvinte, acest tip de şcoală este deschisă tuturor elevilor, astfel încât toţi elevii să participe şi să înveţe. Pentru ca acest lucru să se întâmple, profesorii şi şcolile, în general, au nevoie de o schimbare, pentru a întâmpina cu mai mult succes diversitatea nevoilor elevilor. Educaţia incluzivă este un proces de facilitare a procesului de învăţare pentru toţi elevii, chiar şi pentru cei ce au fost anterior excluşi.

Printre avantajele şcolii incluzive se numără faptul că elevii cu CES sunt trataţi ca parte integrantă a societăţii, au ca model restul colegilor care nu au probleme, atât copiii cu CES cât şi colegii lor îşi dezvoltă abilităţile comunicative, devin mai creativi, acceptă diversitatea,etc. Profesorii adoptă

metode diverse de predare-învăţare, de care beneficiază toţi elevii, nu numai cei cu CES. Socializarea între elevii şi dezvoltarea prieteniilor între colegi este destul de importantă în dezvoltarea procesului de învăţare, datorită schimbului de informaţii permanent.

În ceea ce priveşte cadrele didactice din cadrul şcolii incluzive, ele trebuie încurajate să adopte practici moderne în cadrul orelor de curs, să se autoperfecţioneze în permanenţă în ceea ce priveşte copiii cu CES. Un alt rol important pe care cadrele didactice îl au este acela de a-i face pe copiii fără probleme să-şi accepte şi să-şi ajute colegii cu CES, fără a-i ridiculiza, sau exclude.

Trebuie precizat, de asemenea, că alături de cadrele didactice şi colegii de clasă, un rol important în asigurarea succesului copiilor cu CES este atribuit familiei şi părinţilor acestor copiii. A fost demonstrat, de altfel, că în acele cazuri în care părinţii şi familia, în general s-au implicat activ în procesul de învăţare, copiii cu CES au avut rezultate mult mai eficiente. Prin această implicare activă a familiei se crează, de fapt, o comunitate incluzivă ce-i va ajuta pe copiii cu CES să se integreze mai repede şi cu mai mult succes în societate, după terminarea studiilor.

Aşadar, necesitatea de redimensionare a învăţământului pentru a stabili standarde educaţionale şi pentru a determina şcolile să devină responsabile de rezultatele elevilor, necesită un mare efort şi dedicaţie, atât colectiv cât şi individual. Pentru aceasta trebuie să credem că fiecare copil în parte poate învăţa şi reuşi, că diversitatea ne este utilă tuturor şi că elevii expuşi diferitelor riscuri le pot depăşi printr-o atenţie şi implicare din parte cadrelor didactice şi a comunităţii, în general.

BIBLIOGRAFIE:

1.Ungureanu, D., Educaţia integrată şi şcoala incluzivă, Editura de Vest, Timişoara, 2000;
2.Vrăşmaş, T., Învăţământul integrat şi/sau inclusiv, Ed. Aramis, Bucureşti, 2001.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ

Mocan Corina Elena
Școala Gimnazială „Mircea Sântimbreanu” Brad

Educația incluzivă se referă la un sistem educațional care își propune să includă toți elevii, indiferent de abilități, etnie, statut socio-economic sau alte caracteristici. În ultimii ani, au fost lansate numeroase inițiative pentru promovarea educației incluzive. Iată câteva exemple de inițiative și practici care pot contribui la o educație incluzivă:

1. Formarea cadrelor didactice

- Programe de formare continuă: organizarea de cursuri și ateliere pentru profesori, pentru a le oferi competențele necesare pentru a gestiona clase diverse.
- Materiale didactice adaptate: dezvoltarea de materiale și resurse educaționale care să răspundă nevoilor tuturor elevilor, inclusiv a celor cu dizabilități.

2. Curriculum adaptat

- Curriculum flexibil: adaptarea curriculumului pentru a permite personalizarea în funcție de nevoile fiecărui elev.
- Incluziunea competențelor sociale și emoționale: integrarea educației socio-emoționale în programa școlară pentru a dezvolta empatia și toleranța.

3. Tehnologii asistive

- Utilizarea tehnologiei: implementarea de tehnologii asistive, cum ar fi software-uri de citire a textelor pentru elevii cu deficiențe de vedere, sau dispozitive de comunicare pentru cei cu dificultăți de vorbire.
- Acces la internet și dispozitive: asigurarea accesului la internet și dispozitive electronice pentru toții elevii, în special pentru cei din medii defavorizate.

4. Politici incluzive

- Politici educaționale: adoptarea unor politici la nivel național și local care să promoveze educația incluzivă și să asigure resursele necesare pentru implementare.
- Colaborare inter-instituțională: parteneriate între școli, autorități locale, organizații non-guvernamentale și comunitatea locală pentru a susține educația incluzivă.

5. Sensibilizarea și implicarea comunității

- Companii de conștientizare: lansarea de campanii pentru a sensibiliza comunitatea cu privire la importanța educației incluzive.
- Implicarea părinților și a comunității: promovarea implicării părinților și a comunității în viața școlară pentru a crea un mediu suportiv pentru toți elevii.

6. Suport psihologic și consiliere

- Servicii de consiliere: furnizarea de servicii de consiliere pentru elevi, profesori și părinți pentru a gestiona diversele provocării legate de incluziune.
- Programe de suport psihologic: implementarea de programe de suport psihologic pentru a ajuta elevii să depășească barierele emoționale și sociale.

Conceptul de educație incluzivă se bazează pe principiul că fiecare elev are dreptul la o educație de calitate într-un mediu care îl acceptă și îl sprijină.

Principiile educației incluzive

1. Accesibilitate universală: toții elevii să aibă acces la educație, fără bariere fizice, sociale sau economice.

2. Participarea activă: elevii sunt încurajați să participe la toate aspectele vieții școlare, inclusiv în activități academice și extracurriculare.

3. Respect și valorizare a diversității: diversitatea elevilor este respectată și considerată o resursă valoroasă pentru învățare și dezvoltare

4. Echitate și egalitate de șanse: toți elevii trebuie să aibă șanse egale de a reuși, iar resursele sunt alocate pentru a asigura că nevoile specifice ale fiecăruia sunt îndeplinite.

5. Educația centrată pentru elev: procesul educațional este adaptat pentru a răspunde nevoilor individuale ale elevilor, ținând cont de ritmul și stilul de învățare al fiecăruia.

Beneficiile educației incluzive:

1. Dezvoltare personală și socială: elevii dezvoltă abilități sociale și emoționale, învață să colaboreze și să respecte diversitatea.

2. Reducerea discriminării și segregării: educația incluzivă contribuie la crearea unei societăți mai tolerante și mai incluzive, reducând discriminarea și segregarea.

3. Performanțe academice îmbunătățite: studiile arată că toții elevii, inclusiv cei fără dizabilități, pot beneficia academic într-un mediu incluziv.

4. Pregătirea pentru viața adulților: elevii sunt mai bine pregătiți pentru a trăi și a lucra într-o societate diversă, fiind capabili să înțeleagă și să aprecieze diferențele dintre oameni.

Educația incluzivă nu doar că oferă tuturor elevilor șansa de a învăța împreună, dar și contribuie la construirea unei societăți mai echitabile și mai coezive.

Impactul educației incluzive

Educația incluzivă nu doar că beneficiază direct elevii cu nevoi speciale, dar are un impact pozitiv asupra întregii comunități școlare. Prin promovarea incluziunii, școlile devin locuri mai deschise și mai primitoare, unde toți elevii pot să se dezvolte la potențialul lor maxim. Beneficiile includ:

- Îmbunătățirea climatului școlar: un mediu școlar inclusiv contribuie la crearea unui climat de respect și cooperare.
- Dezvoltarea abilităților sociale: elevii învață să colaboreze și să interacționeze cu persoane diverse, dezvoltând abilități sociale esențiale.
- Reducerea abandonului școlar: elevii care se simt acceptați și sprijiniți sunt mai puțin predispuși să abandoneze școala.
- Pregătirea pentru societatea modernă: elevii sunt pregătiți să trăiască și să lucreze într-o societate diversă și incluzivă, contribuind la coeziunea socială pe termen lung.

Concluzii

Educația incluzivă este esențială pentru a construi o societate echitabilă și prosperă. Prin asigurarea accesului și participării tuturor elevilor și procesul educațional, promovarea diversității și dezvoltarea abilităților de colaborare și empatie, școlile pot construi semnificativ la formarea unor cetățeni responsabili și implicați. Implementarea cu succes e educației incluzive necesită un efort concentrat din partea tuturor actorilor implicați – profesori, părinți, autorități și comunitatea largă și o abordare continuă de adaptare și îmbunătățire a practicilor și politicilor educaționale.

„FIECARE COPIL CONTEAZĂ”INIȚIATIVE PENTRU O EDUCAȚIE INCLUZIVĂ

Prof. MARINELA MĂNCUȚ
Școala Gimnazială Nr.3,Mangalia ,Constanța

Fiecare copil este diferit, special şi are propriile nevoi, fie că este sau nu copil cu dizabilităţi. Toţi copiii au dreptul la educaţie în funcţie de nevoile lor. Educaţia incluzivă are ca principiu fundamental un învăţământ pentru toţi, împreună cu toţi, care constituie un deziderat şi o realitate ce câștigă adepți și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare/ incluziune.

Noi cunoaștem deficiențele copiilor pe care îi primim în grupă/clasă în scopul înțelegerii acestora și pentru a ne putea modela activitățile, în funcție de necesitățile copiilor. Grupa/clasa în care va fi integrat copilul cu cerințe speciale va trebui să primească informații într-o manieră corectă și pozitivă despre acesta. Este foarte importantă sensibilizarea copiilor și pregătirea lor pentru a primi în rândurile lor un coleg cu dizabilități. Sensibilizarea se face prin stimulări: crearea și aplicarea unor jocuri care permit stimularea unor deficienţe (motorie, vizuală, auditivă), ceea ce determină copiii să înţeleagă mai bine situaţia celor ce au dizabilităţi: prin povestiri, texte literare, prin discuţii, vizitarea/ vizita unor persoane cu deficienţe.

Primirea în grupă a copilului cu cerinţe educative speciale, atitudinea faţă de el trebuie să păstreze o aparenţă de normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel cu ceilalţi copii din grupă. Conduita şi atitudinea noastră trebuie să demonstreze celorlalţi copii că i se acordă preşcolarului cu dizabilităţi acelaşi tratament,toti copiii trebuie sa simtă ca sunt egali. De aceea trebuie să exprimam aceleaşi aşteptări şi să stabilim limite similare în învăţare ca şi pentru ceilalţi copii din grupă. Noi ne asumăm rolul de moderator, pentru a promova contactul direct între copiii din grupă şi să direcționăm întrebările şi comentariile acestora către copilul cu cerinţe educative speciale.

Voi prezenta un **studiu de caz** ce are la bază ca ,,terapie “ povestea și basmul

Făt Frumos şi Făt Urât

Victor are 8 ani şi este clasa întâi la şcoală. A fost diagnosticat la 1 an cu paraplegie spastică şi hipotonie axială şi a suferit mai multe operaţii chirurgicale. Este un copil cu intelect normal, comunică verbal cu uşurinţă. Îşi poate folosi mâinile pentru autoservire şi scris, dar nu poate merge, se deplasează cu căruciorul şi, mai rar, cu cadrul. Din acest motiv grădinița nu a frecventat-o. Locuieşte cu mama sa, care se ocupă foarte mult de recuperarea lui. Deoarece mama şi-a dorit foarte mult copilul şi tata era angajat în altă relaţie de cuplu, mama şi-a asumat de la început rolul de mamă singură. Tatăl îl vizitează foarte rar şi se implică în special financiar în relaţia cu băiatul. Deci putem spune că Victor a fost de la început „copilul mamei”. Victor este dependent de mama sa în multe dintre activităţile zilnice.

La şcoală Victor este bine integrat în grupul de copii. Colegii îl plac şi îl ajută când are nevoie. În general, face faţă cu bine cerinţelor şcolare, numai că scrie mai lent comparativ cu ceilalţi colegi.

Mama a solicitat intrarea într-un program psihoterapeutic pentru că i se părea că de ceva vreme Victor devenise mai apatic, nesigur şi se implica puţin în exerciţiile de recuperare fizică. Ea dorea ca băiatul să fie ajutat să devină mai încrezător în el însuşi şi mai deschis spre cunoaştere. Din dialogul cu mama am observat că în relaţia cu Victor oscilează între hiperprotecţie şi o atitudine critică când

consideră că nu face anumite lucruri pe care ar putea să le facă singur. Nu îşi mai dă seama uneori dacă ceea ce îi cere copilului este realist sau nu. Frica cea mai mare a mamei este aceea că Victor va rămâne al nimănui când ea nu va mai fi. Ea visează că într-o zi Victor se va ridica şi va merge spre ea.

Cunoscându-l atât pe băiețel cât și pe mama lui , am cerut permisiunea de a participa și eu la întâlnirile cu psihoterapeutul. Așa am pornit, împreună, **construirea poveştii** de la Desenul Persoanei. Victor a desenat iniţial un băiat foarte schematic, care nu i-a plăcut cum a ieşit. A dorit să deseneze unul mai frumos, cu corpul bine conturat. Mi-a spus că primul este Făt Urât şi celălalt este Făt Frumos, ca în poezia: „Mă duc urât, mă întorc frumos,/ Mă duc pe sus, mă întorc pe jos” pe care a învăţat-o la şcoală. Lui Făt Frumos i-a desenat şi o motocicletă cu care se deplasa.

Basmul personal: *Făt Urât se speria şi de umbre. Fugea de parcă avea foc în spatele lui. Făt Frumos nu avea temeri. Se lupta cu Zmei. Mama , tata şi fratele lui îl aşteptau acasă. Ei nu ştiau să lupte.*
Făt Urât, în loc să lupte el cu inamicii, îi pune pe alţii să lupte. El stă într-un loc ca să nu vină nimeni să-l omoare, ceilalţi luptând în locul lui. Îi este frică de orice. Şi de un om curajos. Stă ca belferul. Făt Urât îşi doreşte să stea Făt Urât îşi doreşte să se lupte.
Lui Făt Urât nu-i plăcea absolut nimic să facă.
Făt Frumos ar putea să-l ajute pe Făt Urât şi să-i spună „Învinge-ţi frica. ” Făt Urât, de fapt, nu vrea.
În prăpastie era un jeg de nu putea să stea.
Făt Urât căzuse în prăpastie. A săpat cu sabia un tunel mic. A obosit. A făcut numai jumătate din tunel. Sus era Făt Frumos care avea o sabie mai mare decât a lui. Până săpa Făt Urât tot tunelul îi venea rău. Stătea jos, culcat. În sfârşit a săpat Făt Frumos.
Făt Urât: „Mulţumesc!”
Făt Frumos: „Dar tu de ce nu vrei să lupţi?” Făt Urât: „Fiindcă mi-este frică.”
Făt Frumos: „Ba trebuie să lupţi. Dacă eu sunt în altă luptă şi sună telefonul şi nu-l aud, tu o să dormi în prăpastie până o să vin eu?”
Făt Urât: „Ori dorm acolo şi te aştept ori vin eu pe jos la o cabană şi te aştept acolo.”

Concluzii interpretative

Poezia care l-a impresionat pe Victor este o metaforă a situaţiei lui prezente. În cei doi eroi Făt Urât şi Făt Frumos exprimă părţile opuse ale Eului său. În Făt Urât apare partea sa slabă, nesigură, dependentă, fricoasă. Este partea din el de care vrea să scape.

În Făt Frumos apare partea sa puternică, masculină, activă, care doreşte să iasă învingătoare. Este interesant că apare referirea la partea sa puternică de la începutul poveştii. Făt Frumos este imaginea de sine ideală şi accesibilă. În ciuda problemelor sale de sănătate, Victor nu are reprezentarea interioară a unui copil cu totul neputincios.

Prăpastia este asimilată simbolic arhetipului mamei, iubită şi înfricoşătoare (interpretare întâlnită frecvent în psihologia abisală a lui C.G. Jung). Acolo Făt Urât se simte confortabil, protejat, dar mediul devenise neplăcut, „era jeg”, vroia să iasă, dar se simţea prea slab. În sabie se regăseşte un simbol al masculinităţii. Începutul poveştii conduce la ideea că Victor doreşte să scape de dependenţa maternă şi să-şi acceseze masculinitatea: Făt Frumos are o sabie mai mare decât a lui Făt Urât care era prizonier al prăpastiei. Temerile îl împiedică însă să se lupte.

După poveste a urmat dramatizarea. Victor a ales marionete care să îi reprezinte pe Făt Frumos şi pe Făt Urât şi a pus în scenă povestea. Concretizarea părţilor opuse ale Eului lui şi externalizarea au condus la o schimbare de perspectivă. El a devenit actor al dramei sale personale. În sceneta pe care a

realizat-o, Făt Frumos l-a ajutat pe Făt Urât să iasă din prăpastie şi apoi s-a luptat cu un Balaur, dându-i lui Făt Urât un exemplu de vitejie.

În următoarele întâlniri l-am încurajat pe Victor să dramatizeze **continuarea poveştii** când Făt Urât se întâlnea cu Fricile lui. Se temea de tornadă, de umbră. Dacă venea un om cu sabia şi era bun, el se speria.

„Luptă-te tu, Făt Frumos!”, „Du-te în luptă şi cheamă pe cineva să stea cu mine că mie mi-e frică!” Mai ales noaptea îi era frică lui Făt Urât. Nu putea să fugă.

Victor a arătat în joc cum Făt Urât se întâlneşte cu fricile sale, concretizate cu ajutorul unor marionete. Jucând rolul Fricilor, le-a putut stăpâni, iar jucând rolul lui Făt Frumos, ajutorul lui, a devenit mai încrezător în capacitatea sa de a se confrunta cu obstacolele.

Într-un alt joc în care Făt Urât se lupta cu Fricile sale şi-a ales ca aliat o altă marionetă pe care a numit- o Păcală, personaj ce părea celorlalţi prost, dar care ieşea din situaţii făcând feste oamenilor, râzând de defectele lor.

În Păcală este transpusă resursa sa cognitivă, isteţimea.

Într-unul din jocuri a reieşit că cea mai temută frică este Vrăjitoarea cea Rea. A dramatizat cu ajutorul marionetelor confruntarea dintre Făt Urât, ce devenise mai puternic acum, şi Vrăjitoarea cea Rea. Ca aliat, apare Zâna cea Bună care îi îndeplineşte trei dorinţe: să fie curajos, să aibă o armă puternică, să-i crească mâna pentru a prinde de gât pe cel ce-l sperie. Vrăjitoarea cea Rea a fost omorâtă în final.

Concluzii finale:

Pentru a-şi integra masculinitatea are nevoie să se confrunte cu imaginea negativă a mamei temute, simbolic ilustrată în Vrăjitoarea cea Rea şi să fie susţinut de Zâna cea Bună, expresie simbolică, idealizată a mamei bune. Dacă Vrăjitoarea cea rea îl privează pe Erou de puteri, anihilându-l, paralizându-l, Zâna cea Bună îi conferă puteri active: forţă, curaj, acţionând în sens pozitiv asupra masculinităţii Eroului.

Relaţia noastră cu părinţii copiilor cu cerinţe educative speciale este necesară şi benefică, ea furnizând, informaţional, specificul dizabilităţii preşcolarului, precum şi date despre contextul de dezvoltare a acestuia. Părinţii ne informează şi despre factorii de influenţă negativă care ar trebui evitaţi (fobii, neplăceri, stimuli negativi, atitudini care determină inhibarea / izolarea copiilor). Angajarea şi responsabilizarea familiei în educaţia copiilor este fundamentală pentru reuşita participării la programul instructiv- educativ al unității de învățământ. La orice copil, în mod particular la copiii cu dizabilităţi, gradul de interes şi de colaborare a părinţilor cu instituţia este, cel mai adesea, proporţional cu rezultatele obţinute de aceştia. De aceea, putem afirma că familia este primul educator şi are cel mai mare potenţial de modelare.

Noi avem rolul de a sprijini familiile să aibă încredere în resursele proprii, să facă faţă greutăţilor cu care acestea se confruntă.

FORMAREA ŞI DEZVOLTAREA CAPACITĂŢII VIZUALE FIECĂRUI COPIL PRIN EXERCIŢII DE STUDIERE A NATURII

Liceul „Tudor Vladimirescu” Draganesti-Olt
Prof. Marcel Dutu

În procesul cunoaşterii distingem comunicaţia vizuală, comunicaţia auditivă şi comunicaţia mixtă. Comunicaţia vizuală priveşte sistemul nostru de relaţii cu lumea, stabilite prin intermediul privirii. Tot ce există in jurul nostru apare ca un univers de semne prezente ce comunică ceva din ceea ce le este propriu.

„Pe măsură ce cunoaşterea noastră se desfăşoară pe linia unor experienţe tot mai amplificate, lumea din jur îşi dezvăluie progresiv esenţa sa specifică*”*.

Procesul dobândirii conştiinţei realităţii determină natura noastră şi imaginea noastră despre ambianţa în care trăim.

Datorită aparenţei culorii, formei, sunetului, mirosului, durităţii, un lucru devine real pentru noi (perceptibil). Copilul prin structura lui este un foarte bun receptor, posesor al unei sensibilităţi şi discernământ pentru diferite valori. Viziunea lui nu trebuie folosită numai ca suport al afirmaţiilor verbale şi conceptuale şi potenţialul ei activ, specific, trebuie exploatat, copilul trebuie format să gândească vizual. De aici necesitatea îmbogăţirii stimulilor în câmpul senzorial de desfăşurare a percepţiei. Mecanismele percepţiei vizuale, departe de a fi o înregistrare pasivă a stimulilor, au un caracter activ. Sunt ordonatoare în fluxul de senzaţii din câmpul vizual pe care le selectează, clarifică şi ordonează.

Organizarea şi invenţia vizuală sunt elemente derivate din funcţii cognitive ale minţii cum sunt: percepţia vizuală a lumii exterioare, elaborarea experienţei în cadrul gândirii vizuale şi intelectuale, conservarea experienţei în memorie, de aceea intensificarea antrenamentului de educaţie vizuală a copilului sub o corectă îndrumare îl ajută să-şi îmbogăţească percepţia senzorială printr-o intensă experienţă cu lumea exterioară. Acest antrenament îl determină pe copil să-şi mărească numărul de structurări senzorio-motorii, dublate de operaţii analitico-sintetice de ordin intelectual, ajutându-l să descopere singur şi intuitiv lumea din jur.

În acest sens, în cadrul orelor de educaţie artistică-plastică, cu accent pe educaţia vizuală a elevului, se întreprind exerciţii de antrenament pentru a privi, a vedea, a căuta şi a extrage informaţii despre culoarea, formă,textură, structură etc.

Aceste exerciţii sunt pregătite de fiecare dată de o prealabilă stare de set (montaj) necesară actului perceptiv, printr-un instructaj verbal susţinut în legătură cu ce urmează să se înfăptuiască. În acest moment al orei, profesorul trebuie să folosească toată măiestria profesională de care este capabil pentru a trezi elevilor interesul *„*curiozitatea, dorinţa*”* pentru a obţine de la toţi acea aşteptare activă care să le optimizeze potenţele psihologice, având in vedere că ei se află la vârsta curiozităţii neistovite de ordin intelectual dublate de o disponibilitate sufletească. Ceea ce îi îndeamnă să participe cu sinceritate şi bucurie, este atmosfera de exaltare a intelectului şi a sensibilităţii în care trebuie să se desfăşoare aceste activităţi, bogăţia de impresii şi emoţii cu care se încarcă. Natura atât de neglijată şi oprimată de omul grăbit al timpului nostru trebuie privită cu atenţie şi dragoste deoarece ea aduce bucurie şi relaxare celui trudit şi soluţii celui care caută.

*„*Fiecare floare cu tulpina ei, fiecare copac sau trestie constituie o demonstraţie a temei pe care trebuie s-o rezolve un designer*”* aminteşte J.J. Beljon.

Contemplarea naturii fiind primul pas către cristalizarea unui sentiment estetic care se formează in urma experienţei estetice de sesizare a ordinii, armoniei şi echilibrului elevii sunt deprinşi să aducă obiecte naturale cu care se amenajează in sala de desen o colecţie permanent îmbogăţită. Colecţia cuprinde: roci, scoici, melci, cuiburi de păsări, ouă, pene, oase, insecte, fructe uscate, plante presate, rădăcini, crengi etc.

Antrenarea elevilor la căutarea acestor obiecte naturale şi aducerea lor în sala în care se desfăşoară orele de educaţie artistică-plastică, pentru a fi studiate constituie un prim pas de selectare a formelor expresive din natură, dar şi crearea unui cadru ambiental estetic şi funcţional. Copilul trebuie pus în contact cu armonia în primul rând în mediul şcolar.

Studiul, noţiune uitată cu atâta uşurinţă de toată lumea, este un cuvânt de origine latină însemnând-zel, muncă, cercetare, acţiune, ardoare, aplicaţie, adică strădanie metodică a spiritului care doreşte să cunoască, să înveţe, să înţeleagă.

Pentru detectarea şi sesizarea *texturii*, elevii primesc mai întâi obiecte naturale: fructe, oase, roci, seminţe, scoarţă de copac, apoi obiecte artificiale: mătase, catifea, pânză de sac, ceramică, pe care le cercetează folosindu-se atât de văz (simţ estetic fundamental) cât şi de simţurile tactil şi olfactiv(simţuri auxiliare).

Pipăind obiectul, frecându-l uşor de obraz, mirosindu-l, observându-l prin lupă, printr-un joc nou *„*de-a cercetarea*”*, se stabilesc senzaţiile declanşate în funcţie de densitate, asperitate, alunecare. Elevii percep suprafaţa uniformă care caracterizează materialul respectiv, individualizându-l.

În concluzie se constată că materia are nişte sensibilizări ale suprafeţei pe care noi le putem sesiza si reda grafic.

Urmărind ca elevii singuri să caute şi să extragă informaţii necesare de înţelegere a aranjamentului definit al părţilor unui obiect-*structura lui*-se secţionează şi se desfac diferite fructe, legume şi flori pătrunzându-se în viaţa lor intimă identificând alcătuirea elementelor componente ale diferitelor obiecte se observă că în ordinea şi dezordinea aparentă a obiectului natural, el este călăuzit de nişte principii de organizare care îl ajută să *„* funcţioneze*”*, că nimic nu este la întâmplare şi că fiecare parte componentă are un rost al ei dând ansamblului unitate, echilibru. Se constată de asemenea că structurile sunt repetiţii de forme egale sau similare, legate intre ele, având două sau trei dimensiuni.

Pornind de la ideea clasică a simplităţii structurale a naturii, a faptului că varietatea multor forme naturale este numai exterioară că structura trebuie să fie cel puţin guvernată de ordine, s-a descoperit că exemplele cele mai elocvente de ordonare sunt cele ale structurilor de cristale şi cele ale fagurilor de albine. Desenele cu aceste studii dovedesc o înţelegere a mediului vizual prin cunoaştere directă, formativă.

Când studiile după măr, varză, usturoi, ardei, lămâie etc., au fost terminate, se realizează şi se expun montaje pe subiecte, dând posibilitatea să se vadă comparativ varietatea exprimării (în funcţie de factorii psihologici şi intelectuali) aceluiaşi obiect.

Prezentând un album – Ion Gheorghiu - elevii pot să vadă cum un artist se apleacă cu mare seriozitate şi dragoste asupra naturii, cum o studiază, dar mai ales cum o interpretează, dându-i o nouă personalitate. Aceasta constituie un imbold ca să încerce şi ei, plecând de la studiile făcute, să realizeze forme noi în spiritul sugestiilor luate de la obiectele naturale. Astfel străzile unui oraş pot fi structurate pe principiul nervurilor de frunză decoraţiunea unei rochii porneşte de la secţiunea unui ardei, aripa de

fluture sugerează o bluză, vertebrele unui peşte, un turn de televiziune, de la o scoică se ajunge la o orgă de lumini etc.

De la vârsta de 12-13 ani se produce o modificare mai accentuată a percepţiei vizuale a copilului, care se caracterizează acum prin creşterea interesului pentru obiect, pentru reprezentarea exactă şi completă a obiectului şi asemănarea dintre desen şi obiect. Odată cu dezvoltarea gândirii abstracte se creează şi premise pentru trecerea la reprezentarea în perspectivă a obiectelor. Noţiunile de desen tehnic şi proiectiv obţinute în clasele a VII-a şi a VIII-a vin în ajutorul încercărilor pe care le întreprinde un copil pentru a reda un obiect aşa cum şi-l doreşte. Această vârstă-din ajunul şi din timpul pubertăţii-cu alte nelinişti, interese şi tendinţe, este mai puţin potrivă activităţilor sub formă de joc fiind disponibilă mai degrabă unor activităţi de cercetare responsabilă şi de studiu. Este perioada când copilul poate selecta serios principiile de organizare structurală a obiectelor studiate pentru a realiza proiecte de obiecte utile urmărind analogia lor.

În această idee se dau câteva explicaţii:

- frapat de modul în care construcţia picioarelor de lăcustă o ajută să sară, un elev a realizat proiectul unui aparat de zbor care foloseşte la decolare un sistem analog care îl împinge în sus;
- altul, studiind capsula care îmbracă castana, a realizat un proiect de aparat de stors lămâi. Aparatul are un bazin format din două forme concave asemănătoare cu cele ale capsulelor dar cu ţepii dispuşi în interior pentru a pătrunde în fructul care urmează să fie stors.
- cel de-al treilea propune un hotel în care camerele sunt structurate pe principiul seminţelor de la conul de brad.

Aceste proiecte, ca şi celelalte desene de altfel, sunt însoţite de un comentariu scris.

Procesul de structurare poate fi definit ca o acţiune de construire intuitivă şi logică. Studiul mecanismelor naturale a făcut posibilă constatarea existenţei unui mod unic de generare a formelor, universal şi controlabil. Structura este direct determinată de ritm, număr, cadenţă, repetiţie, elemente care pot da senzaţia de echilibru sau dezechilibru, de ordine sau dezordine. Înarmaţi cu aceste noi date, elevii au stabilit structurile de bază (pătratul, triunghiul, dreptunghiul etc.) şi au hotărât construirea unor structuri spaţiale sau semispaţiale.

Aceste obiecte modulare au fost realizate de echipe de lucru cu sarcini precise pentru fiecare membru. Materialul folosit a fost din forme obţinute prin plierea şi lipirea cartonului, ipsos dentar, resturi ceramice.

S-a luat un element primar unic care apoi a fost multiplicat şi repetat, montat pe un suport colorat de la închis spre deschis.

În alte cazuri mărimea modulului a fost modificată şi transpusă în ordinea spaţială a geometriei obiectele create având la bază numere, cantităţi şi rapoarte deduse din calcule matematice abstracte.

Aceste exerciţii de studiu trebuie realizate în şcoală în scopul folosirii potenţialului activ specific viziunii copilului, deoarece conştiinţa sa vizuală diferă în raport cu mediul vizual ce se propune. Experienţa arată că facultăţile vizuale ale copilului hrănit cu imagini artistice având calităţi estetice se dezvoltă precumpănitor, faţă de cei cărora li se oferă materialele lipsite de calităţi artistice.

Posesor al unei sensibilităţi si discernământ natural pentru diferenţe de valori, copilul este puternic influenţat de întâlnirea cu natura şi exemplele artistice; sensibilitatea iniţială poate fi anihilată în cazul unor exemple lipsite de valoare sau a frustrării valorii.

Inițiative pentru o educația incluzivă în gradinița de copii

Prof. înv. preşc. Contanu Gina – Amalia
Grădinița cu Program Prelungit Nr. 34 – Braşov

Educația de tip incluziv este un concept și o practică educațională care își propune să asigure accesul egal la educație pentru toți copiii, indiferent de abilitățile lor, dizabilitățile, mediul socio-economic, etnia sau alte diferențe individuale. Acest tip de educație urmărește să creeze un mediu de învățare în care toți elevii sunt respectați și valorizați, și în care li se oferă sprijinul necesar pentru a-și atinge potențialul maxim.

Educația incluzivă în grădinițe este esențială pentru a asigura dezvoltarea armonioasă și echitabilă a tuturor copiilor, indiferent de abilitățile lor. Inițiativele pentru o educație incluzivă în grădinițe se concentrează pe integrarea copiilor cu nevoi speciale într-un mediu de învățare comun. Iată câteva inițiative și practici care pot sprijini acest obiectiv:

Formarea cadrelor didactice

*Training și ateliere de formare***:** Organizarea de cursuri și ateliere pentru educatori, axate pe metode de predare incluzive, gestionarea diversității și tehnici de adaptare a curriculumului pentru a satisface nevoile tuturor copiilor.

Parteneriate cu specialiști: Colaborarea cu psihologi, terapeuți ocupaționali și alți specialiști pentru a oferi suport educativ și emoțional copiilor și pentru a îmbunătăți competențele personalului didactic.

Adaptarea Curriculumului și materialelor didactice

Materiale didactice diverse: Crearea și utilizarea de materiale didactice care să răspundă diferitelor stiluri de învățare și niveluri de abilități ale copiilor.

Activități diferențiate**:** Planificarea de activități care să permită copiilor să învețe în ritmul lor, să-și dezvolte abilitățile sociale și cognitive într-un mod care să le fie accesibil.

Crearea unui mediu incluziv și accesibil

Modificări fizice ale spațiului: Adaptarea sălilor de clasă și a echipamentelor pentru a asigura accesibilitatea pentru copiii cu mobilitate redusă.

Zone senzoriale: Crearea de zone senzoriale pentru copiii cu nevoi speciale senzoriale, unde aceștia să se poată relaxa și stimula adecvat.

Promovarea interacțiunii sociale

Jocuri și activități de grup: Încurajarea participării copiilor la jocuri și activități de grup pentru a dezvolta abilitățile sociale și a promova incluziunea.

Mentorat și peer suport: Implementarea de programe de mentorat în care copiii să poată învăța unii de la alții și să se sprijine reciproc.

Implicarea părinților și a comunității

Work*shopuri pentru părinți:* Organizarea de workshopuri și sesiuni informative pentru părinți despre importanța educației incluzive și cum pot susține acasă învățarea și dezvoltarea copilului.

Colaborare cu comunitatea: Stabilirea de parteneriate cu organizații locale și comunități pentru a sprijini inițiativele de incluziune și a oferi resurse suplimentare.

Evaluare și monitorizare continuă

Evaluări periodice: Realizarea de evaluări periodice ale progresului copiilor pentru a ajusta strategiile educaționale și a asigura că toți copiii beneficiază de un mediu de învățare adecvat.

Feedback de la toate părțile implicate: Colectarea de feedback de la educatori, părinți și copii pentru a îmbunătăți constant practicile incluzive.

Programe și proiecte pilot

***Inițiative pilot*:** Implementarea unor proiecte pilot pentru a testa și perfecționa metodele și strategiile de educație incluzivă înainte de aplicarea lor pe scară largă.

Parteneriate: Crearea de parteneriate cu organizații non-guvernamentale, universități și alte instituții pentru a sprijini dezvoltarea și implementarea inițiativelor incluzive.

Sensibilizarea comunității

Campanii de conștientizare: Organizarea de campanii de conștientizare pentru a informa și educa comunitatea despre importanța educației incluzive.

Evenimente comunitare: Organizarea de evenimente și activități care să promoveze incluziunea și să faciliteze integrarea copiilor cu nevoi speciale în comunitate.

Implementarea acestor inițiative necesită angajamentul și colaborarea tuturor părților implicate în procesul educațional – cadre didactice, părinți, specialiști și comunitate. Scopul este de a crea un mediu educațional în care fiecare copil să se simtă valorizat și să aibă șanse egale de dezvoltare, creându-se un mediu educațional preșcolar care să fie accesibil și benefic pentru toți copiii, contribuind astfel la dezvoltarea unei societăți mai incluzive și echitabile.

Bibliografie:

1.Pedagogia preşcolară şi Educaţia Incluzivă, Ecaterina Vrasmaş

3. Formarea cadrelor didactice pentru abordarea Educaţiei Incluzive, Ecaterina Vrasmaş

4. GRĂDINIŢA – un prim pas spre o Educaţie Incluzivă, Viorica Preda

5. Ghid de Educaţie Incluzivă pentru părinţi, Proiect Grundtvig

Educație incluzivă – Posibil plan de lecție

Prof. Ghirasim Aurora Mădălina
Liceul Teoretic “Nikolaus Lenau” Timișoara

Într-un mediu educațional incluziv este esențial să se creeze un mediu de clasă care încurajează acceptarea și celebrarea diversității printre elevi. Școlile, în special, au un rol crucial în formarea atitudinii elevilor față de incluziune și acceptare. Un mod de promovare a acestor valori importante este prin intermediul unui plan de lecție conceput pentru a promova acceptarea și joaca între elevii de diferite background-uri în timpul orelor de dezvoltare personala.

Un plan de lecție pentru promovarea acceptării și jocului între elevi într-o oră de dezvoltare personală ar putea include o serie de activități menite să spargă barierele și să promoveze înțelegerea între elevi. Prima activitate implică o discuție de grup despre importanța diversității și avantajele incluziunii. Elevii vor fi încurajați să împărtășească experiențe personale sau povești legate de diversitate și incluziune, permițându-le să înțeleagă mai bine provocările cu care se confruntă colegii lor.

După discuție, elevii participă la un exercițiu de reflecție ghidată în care să-și noteze gândurile și sentimentele despre incluziune și acceptare. Acest exercițiu i-ar ajuta pe elevi să reflecteze asupra propriilor lor prejudecăți și presupuneri, și să-i provoace să gândească critic despre importanța incluziunii într-o societate diversă.

Dupa exercițiul de reflecție, elevii sunt implicați într-o serie de activități de construire a echipei menite să promoveze cooperarea și înțelegerea între colegi. Aceste activități ar putea include jocuri de grup, scenarii de rol sau proiecte colaborative care să îi facă pe elevi să lucreze împreună pentru a atinge un obiectiv comun. Prin lucrul împreună într-un mediu de susținere și incluziune, elevii ar învăța să aprecieze punctele forte și perspectivele unice pe care fiecare individ le aduce cu sine.

Pentru a consolida conceptul de acceptare și joc, elevii vor primi de asemenea un proiect de grup în care să fie însărcinati cu realizarea unei prezentări pe tema diversității și incluziunii. Acest proiect i-ar incuraja pe elevi să se implice mai profund în subiect, permițându-le să exploreze diferite perspective și experiențe legate de incluziune. Prin prezentarea proiectelor în fața clasei, elevii ar avea oportunitatea de a împărtăși ideile și înțelegerile lor cu colegii lor, promovând astfel un sentiment de comunitate și înțelegere în cadrul clasei.

In concluzie, promovarea acceptării și jocului între elevi de diferite condiții într-o oră de dezvoltare personală este crucială pentru dezvoltarea unei culturi de incluziune și înțelegere în școli. Prin implementarea unui plan de lecție care incorporează discuții de grup, exerciții de reflecție, activități de construire a echipelor și proiecte colaborative, educatorii pot ajuta elevii să dezvolte o apreciere mai profundă pentru diversitate și importanța incluziunii în societatea de astăzi. Prin aceste activități, elevii vor învăța să celebreze diferențele, să construiască conexiuni semnificative cu colegii lor și, în final, să contribuie la crearea unui mediu școlar mai inclusiv și mai acceptant.

”PLAN DE ACȚIUNE PENTRU INTEGRAREA COPIILOR CU DIZABILITĂȚI – studiu de caz”

Prof. Constantin Dorina,
Școala Gimnazială ”George Bacovia”, București

Specificul dizabilităților cognitive, emoționale, motrice, deficitului de atenție, hiperactivității, dificultăților de învățare, comportamentale, relaționare etc., îl putem descoperi prin studiul următoarele documente relevante pentru integrarea copiilor cu CES în școala de masă*: Ordinul MEN Nr. 3124/2017 privind aprobarea Metodologiei pentru asigurarea suportului necesar elevilor cu tulburări de învățare* și *Ordinul Nr. 1985/2016 MEN privind aprobarea metodologiei pentru evaluarea și intervenția integrată în vederea încadrării copiilor cu dizabilități în grad de handicap, a orientării școlare și profesionale a copiilor cu CES, precum și în vederea abilitării și reabilitării copiilor cu dizabilități și/sau CES.*

Pornind de la specificul unei dizabilități și implicațiile asupra învățării, se pot stabili care sunt modalitățile prin care putem răspunde nevoilor de sprijin pentru învățare, având în vedere dimensiunea cognitivă, dar și aspectele socio-emoționale.

Studiu de caz: *Elaborarea unui plan de acțiune pentru crearea unui mediu de învățare incluziv*, în vederea integrării în școala de masă a copiilor cu CES, având în vedere desfășurarea unor activități cu elevii, părinții, cadrele didactice și comunitatea. Abordarea va fi din perspectiva elevilor.

Elevul la care fac referire este diagnosticat cu **dislexie** și **disgrafie**, din categoria tulburărilor specifice de învățare (TSI), conform Certificatului de Orientare Școlară și Profesională eliberat de CMBRAE.

În conformitate cu prevederile Ordinului MEN cu Nr. 3124/2017 privind aprobarea *Metodologiei pentru asigurarea suportului necesar elevilor cu tulburări de învățare*, ”art. 5, a) **tulburările specifice de învăţare** (TSI) - desemnează un grup eterogen de tulburări ce afectează procesul tipic de achiziţie a abilităţilor şcolare (de citire, exprimare în scris şi matematice): dislexie, disgrafie (inclusiv disortografia), discalculie. Aceasta nu este o consecinţă a lipsei oportunităţilor de învăţare sau a lipsei motivaţiei pentru învăţare, nu este rezultatul unei dizabilităţi intelectuale, a unui intelect liminar, deficit senzorial (de exemplu, auditiv, vizual, motor), a tulburărilor afective şi emoţionale de natură psihiatrică, a altor tulburări de (neuro) dezvoltare (de exemplu, TSA - tulburări de spectru autist, ADHD - tulburarea de deficit de atenţie şi hiperactivitate) şi nu este cauzată de nicio formă de traumă cerebrală sau maladie de achiziţie. Dislexia, disgrafia şi discalculia pot apărea izolat sau se pot asocia. Acestea reprezintă o tulburare de origine biologică, nefiind o consecinţă a absenţei

oportunităţilor de învăţare, a existenţei unor condiţii incapacitante sau a unor condiţii defavorabile învăţării.

b) **dislexia** este o tulburare specifică a abilităţilor de citire (în privinţa corectitudinii, fluenţei, comprehensiunii), care nu sunt dezvoltate la nivelul aşteptat prin raportare la nivelul de dezvoltare intelectuală, nivelul de şcolarizare şi vârsta persoanei;

c) **disgrafia** cuprinde toate formele de perturbări ale procesului tipic de achiziţie a exprimării în scris (erori la nivelul literelor, erori sintactice şi erori de punctuaţie, organizarea grafică a paragrafelor);”.

Modalitățile prin care se poate răspunde nevoilor de sprijin pentru învățare:

Pe parcursul procesului de predare-învăţare se vor aplica *strategii didactice adecvate pentru elevii cu tulburări de învățare* (TSI), ţinând cont de următoarele: utilizarea de metode multisenzoriale, noţiunile se prezintă sub forme variate (scheme, cuvinte cheie, ilustraţii, înregistrări video etc.); utilizarea de scheme şi hărți conceptuale pentru facilitarea înţelegerii; folosirea metodelor didactice care au la bază învăţarea prin experienţă; împărțirea obiectivelor unei teme de studiat în “sub-obiective”; oferirea din timp a schemelor grafice legate de tema de studiat, pentru a orienta elevul cu TSI în evidenţierea informaţiilor esenţiale; promovarea de interferenţe, integrări şi legături între cunoştinte şi discipline; promovarea învăţării colaborative, în grupuri mici; verificarea gradului de înţelegere (a sarcinilor, enunţurilor, noţiunilor nou introduse); promovarea simplificării textului care urmează a fi studiat, reducându-se din complexitatea lexicală şi sintactică dacă este nevoie; crearea de situaţii şi activităţi care să conducă la dezvoltarea expresiei orale; adaptarea în mod flexibil la stilul de învăţare al copilului cu TSI; reducerea din efortul de lectură a documentelor prin adaptarea fonturilor, dimensiunea spaţiilor între rânduri, asigurarea de fotocopii, fraze scurte; limitarea efortului de scriere prin reducerea din lungimea dictărilor, din obligaţia de a lua notiţe, de a redacta lucrări în scris; ajutarea copilului cu TSI să-şi gestioneze o agendă pentru a-şi nota corect temele şi lecţiile; alegerea temelor care au şi un caracter practic-aplicativ; aplicarea unui sistem de evaluare care să permită elevului cu TSI să-şi poată vizualiza progresele; ajutarea copilului cu TSI să-şi descopere competenţele/talentele; promovarea flexibilității didactice pe parcursul activităţilor de predare şi de evaluare, punând accent şi pe motivarea copilului, valorizarea lui, găsirea punctelor forte, a talentelor şi dezvoltarea lor.

Idei de activități:

- să fie așezat optim în clasă, respectiv să stea în prima bancă, cu un coleg cooperant și empatic, care îl va ajuta la nevoie;
- să nu fie agitaţie în jurul lui, ca să nu-i distragă atenţia, în jurul lui să fie elevi liniștiți;
- să fie la îndemâna lui materialele didactice care îl vor ajuta la învăţare;

- să se utilizeze jocuri de integrare în colectiv și de cunoaștere mai bine a acestuia (”*Pânza încrederii*”, ”*Schimbă locul!*”, ”*Inima mea este un puzzle*” etc.);

Exemplu: ”***Inima mea este un puzzle***” ♥

Copiii vor primi o inimă care este împărțită în bucăți. Acestea se îmbină ca un puzzle. Prima sarcină va fi completarea fiecărei bucăți cu un cuvânt sau propoziție sau vers dintr-un cântec sau desen, care să-i reprezinte și să fie una dintre piesele care îl formează pe el sau pe ea ca persoană. A doua sarcină presupune personalizarea acestui puzzle. Fiecare copil își va lăsa imaginația și personalitatea să lucreze pentru a finaliza acest puzzle despre el sau ea. Ultima sarcină va fi decuperea inimii. Bucățelele vor fi puse într-un plic. Cadrul didactic va strânge plicurile și le va împărți în clasă. Fiecare copil va avea de asamblat inima unui alt copil și va trebui să ghicească a cui este.

- să se folosească tehnici dramatice, jocul de rol pentru dezvoltarea abilităților sociale și de comunicare (”*Bingo*”, ”*Statuile*” etc.);
- să se vizioneze filmulețe educative, a unor povești terapeutice, în funcție de cazul de dizabilitate: ”*Castelul de nisip*”, de Andreea Ciocâlteu: ?https://www.youtube.com/watch?v=DzqxvWGuw6Q&list=PLWYKeyloLhptHObfAnWFb8jBQO5_pe-m_&index=9&t=0s

”*Povestea unui suflet de copil*”, de Andreea Buhuși-Tanasă: https://www.youtube.com/watch?v=J8EgiA0_m9g

- să se adapteze conținuturile activităților în funcție de dizabilitate prin elaborarea Planului educaţional personalizat (PEP) care este ataşat Planului de servicii individualizat (PSI) – tipul de servicii/intervenție: servicii educaționale;

Strategii de învățare: învățarea individualizată sau individualizarea unor secvențe de învățare; tratarea diferențiată; metode activ-participative şi practice (jocul de rol, jocul didactic, Explozia stelară, Ciorchinele, Cubul, Turul galeriei etc. - adaptate); învățarea prin cooperare: în perechi, în echipă; valorizarea activității în fiecare oră; ancorarea de interesele copilului, hobby-urile lui, activităţile extraşcolare, pentru motivare.

Resurse: Măsurile compensatorii care se pot asigura elevilor cu TSI sunt:

a) mijloace IT (computer/tabletă cu sofware - sintetizator vocal, care transformă tema de citire într-o temă de ascultare; cu program de scriere video, cu corector ortografic, care permite realizarea unor texte suficient de corecte fără un efort suplimentar de recitire şi de corectare a eventualelor greşeli, videoproiector, tabletă, CD-uri etc.);

b) aparat de înregistrare care permite elevului să îşi completeze notiţele în timpul lecţiei (tabletă, reportofon etc.), cu respectarea prevederilor legale în vigoare;

c) hărţi mentale, mape conceptuale ale unităţii de studiu; sofware pentru realizarea hărţilor mentale;

d) manuale, cărţi, reviste, dicţionare, vocabulare în format digital (audio-book), resurse educaționale deschise etc.;

e) planșe tematice, texte cu imagini, sinteze, scheme;

f) prezenţa cadrului didactic care să citească itemii textului din manual, sarcinile de rezolvat, chestionarele cu răspunsuri multiple;

Evaluarea: poate fi sub formă de: observare sistematică a comportamentului; evaluări orale și scrise diferențiate și cu sprijin (indicații); autoevaluare, dacă e cazul; aprecieri verbale; fișe de observare a comportamentului, a progresului.

Recomandările pentru evaluarea copilului cu TSI sunt:

a) testele şi verificările se anunţă cu cel puțin 24 de ore înainte;

b) se asigură timp suplimentar (30 - 60 de minute) pentru execuţia probelor sau se asigură verificări cu mai puţine cerinţe;

c) se introduc probe informatizate;

d) se asigură citirea cu voce tare de către profesor a sarcinilor de efectuat în timpul verificărilor. subiectele se citesc pe rând, în ordinea în care se elaborează lucrarea;

e) se asigură folosirea instrumentelor compensatorii atât la probele scrise cât şi la cele orale;

f) se vor prevedea verificări orale ca alternativă la cele scrise;

g) în notarea la probele orale se va ţine cont de capacităţile lexicale şi expresive ale elevului;

h) în funcţie de situaţie, evaluările vor fi concepute astfel încât să limiteze scrisul (de ex. exerciţii cu spaţiu de completat, exerciţii de bifat, unit etc.);

i) la notarea/evaluarea testelor scrise se va ţine cont de conţinut, nu de formă;

j) se asigură folosirea calculatorului de buzunar/birou, tablă pitagoreică sau tabele cu formule.

BIBLIOGRAFIE:

1. Creţu, Carmen – *Curriculum individualizat şi personalizat*, Editura Polirom, Iaşi, 1998
2. Cucoş, Constantin – *Pedagogie generală*, Editura Polirom, Iaşi, 2000
3. Gherguţ, Alois – *Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale. Strategii diferenţiate şi incluzive în educaţie*, Editura Polirom, Iaşi, 2006

Program de intervenţie personalizat

Prof. înv. preşcolar Perjariu Paula
Grădiniţa P.N. Mândruloc

I. Informaţii de bază

Numele preşcolarului: M. Daniel

Data naşterii: 26.11. 2018

Localitatea de domiciliu: Mândruloc, județul Arad

Grupa mare

Durata programului: anul școlar 2023-2024

Prof. logoped:Raţiu Alina

Pror. Înv. preşcolar: Perjariu Paula

Frecvenţa activităţilor logopedice este de o şedinţă pe săptămână (40-45 de minute) şi în cadrul activităţilor instructive-educative de educarea limbajului.

II. Starea actuală a preşcolarului

Autonomie personală: autoservirea și autoîngrijirea prezente.

Psihomotricitate: schemacorporală bine dezvoltată; dificultăți în orientarea spațio-temporală.

Limbaj şi comunicare: vorbirea independentă cu înlocuirea sunetului “ș” cu sunetul “s”și a sunetului “r” cu sunetul “i”.

Diagnostic: sigmatism, pararotacism (dislaliepolimorfă)și dificultăți de învățare (elemente de dislexo-disgrafie).

Capacităţi, competenţe, abilităţi, lacune, slăbiciuni, nevoi:

- Auz fonematic slab dezvoltat;
- Dificultăți de orientare spațio-temporală;

- Dificultăți în pronunţarea unor sunete;
- Dificultăți de concentrare și menținerea atenției la o activitate.
-

III. Planificarea intervenţiei

A. Scopurile programului de intervenţie:

1. Dezvoltarea auzului fonematic;
2. Emiterea sunetului “Ș”;
3. Introducerea sunetului “Ș” în silabe și cuvinte în diferite pozitii și dificultăți;
4. Vorbirea independentă a sunetului încuvinte;
5. Emiterea sunetului “R”;
6. Introducerea sunetului “R” în silabe și cuvinte în diferite pozitii și dificultăți;
7. Vorbirea independentă a sunetului în cuvinte;
8. Dezvoltarea capacității de a transforma cuvinte prin înlocuiri de sunete sau silabe;
9. Compuneri de cuvinte, propoziții și texte cu suport și fără suport (după imagini, din cuvinte resursă, etc.);
10. Citirea după imagine;
11. Formarea conduitei perceptiv-motrice de orientare, organizare și structurare spațio-temporală.

Obiectivele intervenţiei	**Strategii**	**Desfăşurarea intervenţiei**	**Mijloace metodologice**	**Resurse materiale**	**Intervenţii**	**Termen**
	Exerciții de respirație, inspir–expir pe un timp,	Se va începe activitatea cu câteva exerciţii de respiraţie în care i se va sugera preşcolarului să fie cât mai liniştit şi să inspire profound	Exerciţii de respiraţie Instructajul verbal	Planșe		Octombrie - Noiembrie 2023

1.Dezvoltarea auzului fonematic	doi timpi etc Pronunţarea de silabe opuse; identificarea sunetelor dintr-un cuvânt.	(un timp) după care să expire pe o perioadă dublă inspiraţiei (doi timpi). Pe parcursul efectuării acestui exerciţiu, mâinile preşcolarului vor sta pe genunchi. Pronunțarea unor serii de silabe opuse luate din cuvinte paronime: pa-pe-pi-po-pu-pa;ba-be-bi-bo-bu-ba. Identificarea poziţiei sunetelor într-o silaba sau cuvânt. Introducerea sunetelor în silabe/cuvinte, exerciţii de despărțire în silabe a unor cuvinte.	Demonstraţia Observaţia Jocul silabelor Exercițiul Explicația	Imagini colorate Obiecte litere	Dezvoltarea limbajului	Octombrie - Noiembrie 2023
2. Perceperea vizuală, articulator-motorie și acustică a fonemului « Ș »	Exerciții analitico-sintetice în plan motric executoriu	Explic modul de pozitionare corectă a limbiișa buzelor pentru fonemul “Ș”. Explicația este susținută de gestul cu dosul mâinii pentru a simți jetul de aer cald expirat pe gură. Se vor face exerciții în plan motric-executoriu. Se vor utilize și onomatopeele.	Demonstraţia Explicaţia Exerciţiul Jocuri onomatopeice	Imagini Obiecte	Dezvoltarea limbajului	Noiembrie - Decembrie 2023

3. Producția articulatorie primară a sunetului « Ș »	Exerciții de derivare	Buzele sunt orientate în față sub forma unui sărut, limba sub formă de ceșcuță atinge cu vârful partea anterioară a cerului gurii iar marginile ei ating molarii superiori; jetul de aer expirat pe gură este cald.	Exercițiul Explicația Demonstrația Observația		Terapia sigmatismului	Noiembrie - Decembrie 2023
4. Producția articulatorie complexă a sunetului “Ș”		Presupune exersarea sunetului “ș” în soaptă, cu tonalitate medie și cu tonalitate înaltă. Copilul trebuie să se familiarizeze cu recenta producție.	Exerciţiul			Noiembrie - Decembrie 2023
5. Consolidarea sunetului « Ș »	Exerciții care cuprind sunetul deficitar în diferite poziții.	Se va introduce noul fonomen în structure fonetice diverse: silabe directe, silabe inverse, structure bisilabice intervocalice, structure silabice interconsonantice, structure bisilabice repetitive, cuvinte monosilabice, cuvinte polisilabice cu “ș” în toate pozițiile posibile: i se prezintă copilului imagini iar el trebuie să denumească toate obiectele care apar și în cadrul cărora există noul fonem.	Exercițiul Observația	Imagini Planșe	Terapia sigmatismului	Ianuarie 2024
6. Diferenţierea sunetului “Ș”		Se vor face diferite exerciții utilizând perechi de cuvinte	Observația	Cărți	Dezoltarea vocabularului	Februarie 2024

		paronime care conțin sunetele “ș” și “s”.	Exercițiul	Imagini Jetoane	și terapia sigmatismului	
7. Automatizarea sunetului “Ş”	Exerciții cu noul fonem.	Se va introduce noul fonem în structure fonetice diverse: - Sintagme cu parte finală constantă - Sintagme cu parte inițială constantă - Sintagme cu frecvență mare a sunetului “ș” - Povestiri și repovestiri după imagini, planșe, cd-uri - Memorări de scurte poezii și ghicitori - Dialoguri Propoziţii cu cuvinte date.	Explicația Demonstrația Exercițiul	Cărți Imagini Fișe	Dezvoltarea vocabularului	Februarie 2024
8. Perceperea vizuală, articulator-motorie și acustică a fonemului « R »	Exercitii analitico-sintetice in plan motric executoriu.	Explic modul de poziționare corectă a limbii pentru fonemul “R”. Explicatia este susținută de gestul cu palma întoarsa în sus și cu extremitatea degetelor mișcata, sugerând vibrarea vârfului limbii. Se vor face exerciții în plan motric executoriu, cu ajutorul onomatopeelor: ”Cum face tractorul?”, “Cum face soneria?”	Explicaţia Exerciţiul Jocuri onomatopeice	Imagini Obiecte	Dezvoltarea limbajului	Martie 2024

		Copilul este pus să palpeze zona laringuală a logopedului și cu cealaltă mână își va palpa propriul laringe încercând să obțină același effect vibratil.				
9. Producția Articulatorie primară a sunetului « R »	Exerciții de derivare	T-D se poziționeaza limba ca pentru T și se expiră aerul foarte puternic. T-D se repeta de câteva ori grupurile: td, td, td, ttttttt, tum, dum, tum, dum, tum, dum, lt, dl, tl, dl. De la sunetul Z se va încerca obținerea vibrației, prin retragerea ușoară a vârfului limbii și prin pronunția accentuată ZZZZ sau BÂZZZ	Exercițiul Explicația Demonstrația Observația		Terapia rotacismului	Martie 2024
10. Producția articulatorie complexa a sunetului “R”		Presupune exersarea sunetului “R” în șoapta, cu voce tare și foarte tare. Copilul trebuie să se familiarizeze cu recenta producție.	Exercițiul			Martie 2024

11. Consolidarea sunetului « R »		Se va introduce noul fonem în structure fonetice diverse: Silabe directe, silabe inverse, structure bisilabice intervocalice, structure silabice interconsonantice, structure bisilabice repetitive, cuvinte monosilabice. Cuvinte polisilabice cu “R” în toate pozițiile posibile. I se prezintăcopilului imagini iar el trebuie sa denumească toate obiectele care apar și care conțin sunetul R.	Exercițiul Observația	Imagini Planșe Fișe de lucru	Terapia rotacismului	Aprilie-Mai 2024
12. Diferențierea sunetului « R »		Se vor efectua exerciții utilizând perechi de cuvinte care conține sunetele R și L.	Exercițiul Explicația	Cărți Planșe	Dezoltarea vocabularului și terapia rotacismului	Aprilie-Mai 2024
13.Automatizarea sunetului« R »		Se va introduce noul fonem in structure fonetice diverse: - Sintagme cu parte finala și inițială constanta - Sintagme cu frecvență mare a sunetului R - Povestiri si repovestiri dupa imagini, planse, cd-uri - Memorări de scurte poezii, ghicitori - Texte scurte - Dialoguri Compuneri cu cuvinte date.	Explicația Demonstrația Exercițiul	Cărți Imagini Fișe	Dezvoltarea vocabularului	Mai – Iunie 2024

IMPACTUL ACTIVITĂŢILOR EXTRACURRICULARE CU SPECIFIC DE HIP-HOP ASUPRA FITNESS-ULUI ELEVILOR

Daniela Marinău
Colegiul National „Onisifor Ghibu” Oradea

1. Introducere

În învăţământ educaţia fizică se organizează având la bază procesul instructiv-educativ, desfăşurat pe clase, ani de studiu şi lecţii, pe baza programelor realizate diferit pentru tipurile de învăţământ, în acord cu programa şcolară şi în funcţie de opţiunea elevilor.

Astfel, faţă de modul de reprezentare la nivel curricular se cunosc două tipuri de lecţii: lecţii prevăzute în planul cadru – lecţiile din trunchiul comun, lecţiile la decizia şcolii, lecţii de curriculum diferenţiat şi lecţii extracurriculare.(A. Dragnea,2006, pag.170)

Activităţile extracurriculare din cadrul sistemului educaţional sunt activităţi sportiv-recreative realizate în programul de şcoală a elevilor şi în afara lui prin activităţi competiţionale şi necompetiţionale, având ca scop oferirea unei alternative de perecere a timpului liber al elevilor într-un mod organizat şi educativ.

Lecţiile extracurriculare din regimul de şcoală al elevului se pot concretiza în ansamblu sportiv, organizat pentru o petrecere plăcută a timpului liber, prin intermediul mişcării orientate în vederea ameliorării condiţiei fizice generale.

Anii 1990 au adus o noua perspectivă istorică asupra exerciţiului fizic, fitness-ului şi activităţii fizice, prin redirecţionarea de la exerciţiile stricte şi intensive la o gamă mai larga de activităţi fizice orientate în vederea îmbunătăţirii sănătăţii.

Deşi activitatea fizică susţinută este recomandată pentru îmbunatăţirea activităţii cardio-respiratorii, se aduc din ce în ca mai multe argumente care sugerează că activitatea fizică moderată poate, de asemenea, aduce beneficii semnificative în privinţa sănătăţii şi a condiţiei fizice în general.

Noţiunii de fitness i se acordă astfel o importanţă din ce în ce mai mare , atât din perspectivă teoretică cât şi practică. În literatura de specialitate întâlnim numeroase încercări de definire a ei. Astfel fitness-ul este considerat: „sinteză a capacităţii de mişcare” (A. Dragnea şi A. Bota, 1999), „capacitatea întregului corp şi a sistemelor acestuia de a raspunde eficient tot timpul” (C. Corbin si R. Lindsey, 1985, citat de Virgil, T., 2005), „sinonim cu condiţia fizică” (M. Epuran, 2005). C. Ulrich (2000) defineşte condiţia fizică ca fiind: „capacitatea corpului omenesc de a funcţiona cu vigoare şi voiciune, fără oboseală exagerată, cu suficientă energie pentru a se angaja în activităţi de timp liber şi pentru a preântâmpina stresul fizic. Puterea musculară, anduranţa, deplinătatea cardiovasculară şi voiciunea sunt semne vizibile ale condiţiei fizice”.

Finness-ul general caracterizează nivelul de adaptare la solicitările vieţii profesionale şi sociale, ca atribut al calităţii vieţii, având, după Asociaţia Americană de Fizioterapie, şase elemente: capacitatea aerobă, structura corporală, constituţie corporală, echilibru corporal, flexibilitate musculară, forţă musculară. (T. Virgil, 2005). Dezvoltarea acestor componente constitue o prioritate şi a programei şcolare de educaţie fizică şi sport pentru elevii de ciclu gimnazial (M.E.C., 2003).

J. Comiti, fost ministru al tineretului şi sportului (Franţa), spunea că “educaţia sportivă trebuie să fie atractivă şi să-şi găsească prelungirea în afara şcolii”.

Dansul în activitatea de educaţie fizică şi sport se situează între lumea artei, lumea sportului şi cea a şcolii. Dansul prin aporturile sale oferă perspective educative unice în educaţie fizică şi sport, având ca finalitate creerea de sensuri şi emoţii precum şi realizarea unei expresivităţi motrice prin angajarea individului în procesul de creaţie artistică. În funcţie de o serie de factori (nivelul pregătirii

colectivului, vârstă, sex) stimulând totodată imaginaţia şi creativitatea elevilor, profesorul poate compune un ansamblu de dans de diferite genuri care poate fi pus în scenă cu diferite ocazii.

2. Ipoteza

În condiţiile în care în învăţământul preuniversitar din România, din motive mai mult sau mai puţin obiective, numărul elevilor scutiţi temporar sau de durată de efort la lecţiile de educaţie fizică este tot mai mare, considerăm că în faţa profesorului de educaţie fizică apare ca o provocare profesională convingerea a cât mai multor “cazuri” fără o motivare medical reală să renunţe la această practică a “scutirilor” şi să participe activ la lecţiile de educaţie fizică şi la cele de cerc sportiv.

Credem că unul din mijloacele prin care s-ar putea realiza acest lucru îl constitue dansul “hip-hop”. Aceasta deoarece este foarte popular în rândul elevilor de ciclul gimnazial şi este practicat în asociaţii sportive private de un număr din ce în ce mai mare de elevi, iar în plus el poate constitui şi un mijloc complementar care poate contribui la îndeplinirea obiectivelor educaţiei fizice în ceea ce priveşte elevii de ciclul gimnazial.

Aplicarea judicioasă a mijloacelor şi metodelor de pregătire specifice dansului “hip-hop” ameliorează de o manieră semnificativă condiţia fizică generală a elevelor de ciclul gimnazial.

Astfel, în cadrul acestui demers stiinţific am elaborat, pus în practică şi evaluat un program de pregătire în care mijloacele şi metodele de pregătire specifice hip-hop-ului au fost preponderente, program direcţionat în vederea ameliorării condiţiei fizice generale a elevelor de ciclu gimnazial.

3. Subiecţi şi metodă

3.1 Subiecţi

Experimentul l-am realizat la Liceul “Onisifor Ghibu” din Oradea unde din rândul elevelor de clasa a V-a şi a VI-a în funcţie de aptitudinile şi opţiunile elevelor am alcătuit 3 grupe:

- Grupa experiment: 20 de fetiţe de ciclul gimnazial (clasele a V-a şi a VI-a) de la Lic. Teoretic „O. Ghibu Oradea”, talia 158.1±6.7, greutate: 46.8±7.2 la care pe parcursul derulării experimentului am acţionat săptămânal în cadrul lecţiilor de cerc sportiv cu mijloace şi metode specifice hip-hopului,
- Grupa martor I: 17 de fetiţe de ciclul gimnazial (clasele a V-a şi a VI-a) de la Lic. Teoretic „O. Ghibu Oradea”, talia 161.0±5.4, greutate: 49.1±8.7 alese aleator care înafara celor 2 lecţii de educaţie fizică obligatorii nu practică o altă formă de mişcare regulată,
- Grupa martor II: 25 de fetiţe de ciclul gimnazial (clasele a V-a şi a VI-a) de la Lic. Teoretic „O. Ghibu Oradea”, talia 164.7±5.9, greutate: 49.8±6.9 care la lecţiile de cerc sportiv se pregătesc cu echipele reprezentative şcolare de volei, handbal, atletism şi tenis de masă.

Testările iniţiale au fost efectuate in săptămâna 13-24 octombrie 2008, iar cele finale în 30 martie-10 aprilie 2009. Experimentul propriu-zis s-a desfăşurat în perioada 27 octombrie - 30 martie, mai precis 19 săptămâni, excluzând din aceasată perioadă cele 3 săptămâni de vacanţă (vacanţa de Craciun şi vacanţa intersemestrială din luna februarie). Numărul subiecţilor, la fiecare dintre grupe, este mai mic decât efectivul cu care s-a pornit deoarece, din motive obiective, nu toate fetiţele au putut susţine cele două testări.

3.2 Metodă

3.2.1. Pe parcursul experimentului subiecţii din grupele experimental şi martor II, au participat la lecţiile de cerc sportiv desfăşurate săptămânal cu o durată de 60-80 minute. În ceea ce priveşte activitatea depusă de subiecţii din grupa expeimentală am utilizat lecţii de cerc sportive cu durata de 70 de minute. Am utilizat lecţii de dans “hip-hop” cu 5 faze distincte:

a. încălzire (8-12’) ~ cardio-respiratorie şi muscular-ligamentară;

b. învăţare (20-25’) ~ lucru efectiv pentru însuşirea unor noi pasi de dans şi a unor elemente acrobatice;

c. legare (12-15’) ~ legare de paşi de dans şi de elemente acrobatice anterior învăţate pe secvenţe muzicale;

d. dezvoltarea calităţilor motrice (10-12’) ~ în special următoarele forme de manifestare: forţa în regim de rezistenţă, rezistenţă aerobă, coordonare generală şi mobilitate articulară;

e. încheiere (5’) ~ revenirea organismului după efort care, de regulă, cuprinde: exerciţii de inspiratii–expiraţii pe muzică relaxantă, streching şi salutul.

3.2.2. *Sistemul probelor de control.*

Măsurătorile efectuate de noi asupra subiecţilor pot fi grupate în două categorii:

- măsurători efectuate în cabinetul medical: talia, greutatea corporală şi procentul de ţesut adipos (tabelul nr. 1) şi
- măsurători efectuate pe teren la următoarele probe de control: alergare *(Naveta 10x5 m.* şi *VMA/Luc Léger),* Testul *Ruffier Dickinson*, forţă explozivă orizontală (*săritura în lungime fără elan, L.f.e.*), probele de forţă explozivă verticală *(squat jump, S.J.* şi *countermouvement jump, C.M.J.)*, de rezistenţă în regim de forţă *(menţinut atârnat)*, de mobilitate *(flexia trunchiului înainte)* şi de îndemânare *(proba Tapping)* (tabelul nr. 2).

4. Rezultate - discuţii

Activitatea depusă la grupa experimentală a dus la un câştig semnificativ superior la subiectele din grupa experimentalăcoparativ cu cele din grupa martor I. Astfel, media progresului (exprimat în procente) înregistrat la fiecare probă de control este de 8.8% la grupa experimentală faţă de doar 3.7% la grupa martor I.

Comparativ cu rezultatele subiectelor din grupa martor II subiectele din grupa experimental deşi obţin progrese (exprimate în procente) mai mici sunt, la majoritatea probelor de control, în apropierea acestora.

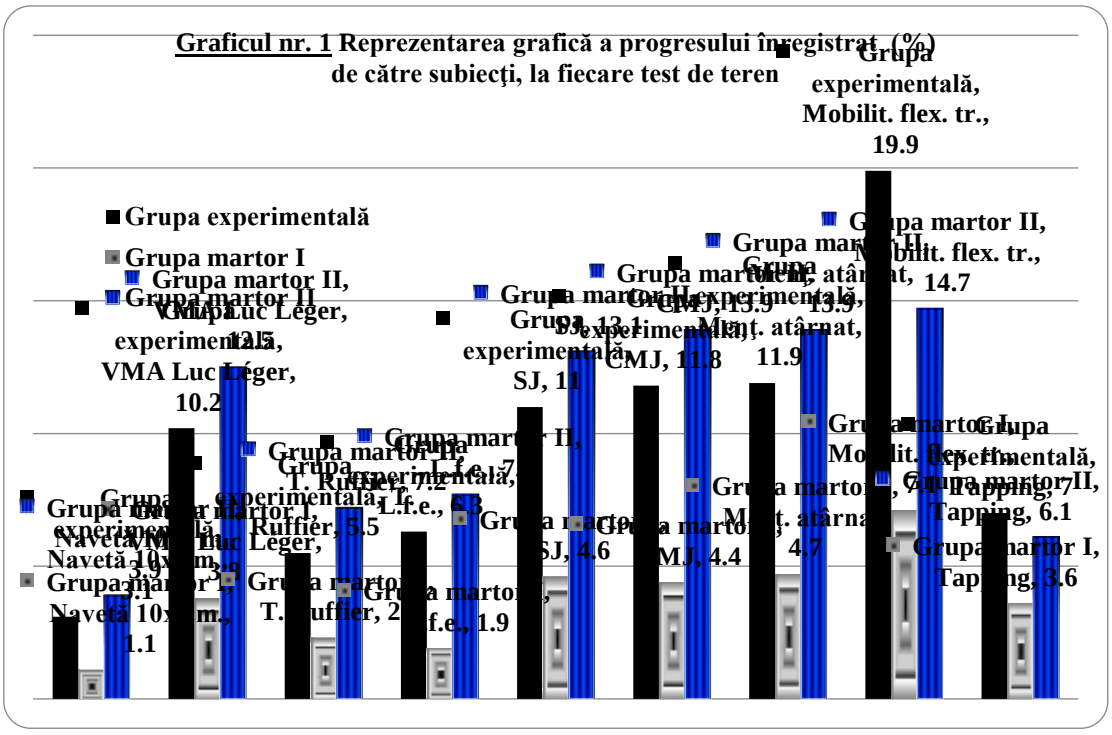
La testele de teren utilizate pentru a evalua eficienţa muncii depuse în perioada experimentului în vederea ameliorării condiţiei fizice generale a elevelor de ciclul gimnazial, observăm la toate probele de control, un progres net superior la cele din grupa experimentală comparativ cu cele din grupa martor I, dar inferior totuşi celor din grupa martor II, aşa cum reiese din tabelul nr. 2. Doar în ceea ce priveşte mobilitatea şi coordonarea subiecţii din grupa experimentală obţin un progress superior celor din grupa martor II.

Tabelul nr. 1 Mediile aritmetice şi diferenţele dintre ele, în ceea ce priveşte măsurătorile efectuate în cabinetul medical, la cele 3 grupe (experimentală, martor I şi martor II) la fiecare din cele 2 testări (iniţială şi finală)

Grupa	Testarea iniţială (T.I.)				Testarea finală (T.F.)			
	Talia	Greutatea corporală	Ţesut adipos	Indicele de masă	Talia	Greutatea corporală	Ţesut adipos	Indicele de masă
	(cm.)	(kg.)	(%)	IMC	(cm.)	(kg.)	(%)	IMC
Experimentală	158	46.8	23.1	18.7	160	47.5	21.9	18.6
Martor I	161	49.1	22.8	18.9	162	51.6	22.5	20.2
Martor II	164	49.8	22.9	18.5	161	47.2	21.5	18.2

Tabelul nr. 2 Media aritmetică a rezultatelor înregistrate, în probele de control utilizate, de către subiecţii din cele 3 grupe (experimentală, martor I şi martor II) la fiecare din cele 2 testări (iniţială şi finală) şi diferenţele dintre ele (în procente, %)

PROBA	Grupa experimentală			Grupa martor I			Grupa martor II		
	T.I.	T.F.	Dif. (%)	T.I.	T.F.	Dif. (%)	T.I.	T.F.	Dif. (%)
Navetă 10x5 m.	45.5	44.1	**3.1**	46.0	45.5	**1.1**	43.5	41.8	**3.9**
VMA Luc Léger	7.44	8.20	**10.2**	7.46	7.74	**3.8**	8.22	9.25	**12.5**
T. Ruffier	12.7	12.0	**5.5**	13.3	13.0	**2.3**	11.3	10.5	**7.2**
L.f.e.	1.59	1.69	**6.3**	1.61	1.64	**1.9**	1.67	1.80	**7.7**
SJ	29.9	33.2	**11.0**	28.5	29.8	**4.6**	33.6	38.0	**13.1**
CMJ	31.3	35.0	**11.8**	29.4	30.7	**4.4**	34.0	38.7	**13.9**
Menţ. atârnat	26.5	29.7	**11.9**	25.8	27.0	**4.7**	28.1	32.0	**13.9**
Mobilit. flex. tr.	11.5	13.4	**19.9**	11.3	12.1	**7.1**	12.2	13.9	**14.7**
Tapping	35.6	38.1	**7.0**	33.0	34.2	**3.6**	37.8	40.1	**6.1**

5. Concluzii

Diversificarea, promovarea şi aplicarea unor activităţi sportive cu specific extracurricular va evita monotonia şi apariţia oboselii psihice sau o demotivare la elevi, le va determina o atitudine pozitivă şi interes pentru practicarea intr-o formă sau alta a exerciţiului fizic.

În urma realizării acestui experiment putem constata că prin organizarea activităţilor extracurriculare elevii îşi pot crea obişnuinţa de mişcare, obişnuinţă care îi poate însoţi pe tot parcursul vieţii, aducând beneficii starii de sănătate şi ameliorându-şi fitnessul.

Cadrele didactidactice specialiste in educaţie fizică şi sport trebuie să acorde o mai mare importanţă activităţilor extracurriculare cu specific sportiv, cu valoare euristică şi ludică, pentru că pe lângă efectele ameliorării fitnessului contribuie şi la formarea personalităţii elevilor.

Rezultatele obţinute confirmă ipoteza cercetării.

Condiţia fizică generală a subiecţilor din grupa experimentală, evaluată prin intermediul probelor de control din Bateria Eurofit, s-a ameliorat în mod semnificativ, progresul înregistrat fiind comparabil cu cel obţinut de subiecţii din grupa martor II şi net superior celui înregistrat de subiecţii din grupa martor I.

Pe parcursul derulării experimentului am constatat că lecţiile de dans hip-hop (datorită faptului că previn apariţia monotoniei în cadrul lecţiei de educaţie fizică) şi creează un cadru organizat de participare la activităţile extracurriculare, sunt foarte bine primite de către elevii de ciclu gimnazial, iar pentru a obţine din partea copiilor o implicare totală şi o participare regulată la lecţiile de educaţie fizică şi activitîţi extracurriculare, trebuie ca mijloacele utilizate să fie cât mai variate şi mai agreabile posibil. De aceea, considerăm că dansul hip-hop poate deveni un mijloc viabil în lecţiile de educaţie fizică şi activităţile extracurriculare desfăşurate în sală, chiar şi atunci când obiectivul urmărit este dezvoltarea unor calităţi motrice.

Alături de dascăli, atragerea părinţilor şi implicarea lor în procesul educaţional, creşterea interesului pentru asigurarea unei sănătăţi naturale şi a unei condiţii fizice a propriilor copii, bazată pe practicarea liberă a formelor de mişcare organizate într+un mediu curat şi sigur, trebuie să constituie o preocupare permanentă.

Bibliografie:

1. Dragomir, P., Scarlat, E., *„Educaţie fizică şcolară. Repere noi–mutaţii necesare”*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucuresti, 2004
2. Dragnea, Bota, A., *„Teoria activităţilor motrice”*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucuresti, 1999
3. Drăgan, D.L.E., *„Metodica predării tehnicii probelor de atletism”*, Editura Universităţii din Oradea, 2003
4. Virgil, T., „*Măsurare şi evaluare în cultură fizică şi sport”,* Editura Alpha, 2005
5. Willmore, J., Costill, D. - *"Physiologie du sport et du exercice",* De Boeck, Bruxelles, 2002
6. *„Fitness-Iniţiere într-un mod de viaţă sănătos”*, Agenţia Naţională pentru Sport, Institutul Naţional de Cercetare pentru Sport, colecţia „Biblioteca antrenorului”, nr. 1/2006, Bucuresti 2006
7. Ministerul Educaţiei Naţionale, Consiliul naţional pentru curriculum – *Curriculum naţional – Programe şcolare pentru clasele a V-a – a VIII-a*, volumul 9, Bucureşti, 1999.

Educația incluzivă

Prof.Oros Cristina
G.P.P.Curcubeul copiilor Arad

Educația incluzivă reprezintă o abordare care presupune că toți copiii trebuie să aibă șanse egale de a frecventa aceași școală și a învăța împreună cu semenii lor. Indiferent de capacitățile lor intelectuale sau fizice, de apartenența lor culturală, social, etnică, rasială, religioasă, astfel, educația incluzivă presupune extinderea misiunii instituției de învățământ, de a satisfice nevoile unei mari diversități de copii din cadrul comunității.

Abordată din perspectivă conceptuală, educația incluzivă are la bază fundamente sociale, pedagogice și psihologice.

Fundamentele sociale vizează echilibrul dinamic dintre personalitate și societate, adaptarea și integrarea individului în societate.

Fundamentele pedagogice fac referire la teoriile educației și ale învățării, la conceptul de educabilitate.

Fundamentele psihologice se raportează la teoriile dezvoltării personalității, la teoria intervenției timpurii în dezvoltarea copilului, la teoriile evaluarii structurilor psihice ale personalității.

Incluziunea și educația incluzivă pun accentul pe necesitatea ca, întreg sistemul educațional și grădinițele și școlile să se schimbe și să se adapteze continuu pentru a răspunde diversității copiilor și nevoilor ce decurg din acestea.

Realizarea unei educații inclusive presupune:

- **Elaborarea unui curriculum „incluziv**”- care să definească, prin flexibilitate și diversitate, curriculum-ul adaptat la nevoile copilului, diversitatea situaţiilor de învăţare şi a materialelor suportive; metodologie didactică diversificată, interactivă, adecvată stilurilor şi tipurilor de învăţare diferite ale elevilor; diversitate în evaluare: metode, formeinstrumente.
- **Existenţa şi aplicarea principiilor incluziunii**: principiul drepturilor egale, principiul nondiscriminării, principiul egalizării şanselor în educaţie, principiul centrării pe copil, principiul intervenţiei timpurii, principiul educaţiei de bază pentru toţi copiii, principiulasiguării serviciilor de sprijin, principiul cooperării şi parteneriatului.
- **Punerea în aplicare a unei pedagogii incluzive**, o pedagogie a diversităţii, care conţine în esenţa ei atributele de a fi: pedocentristă, progresistă, personalizată, optimistă, socială, o pedagogie a iubirii.

- **Crearea şi funcţionarea unui sistem de servicii de sprijin** la toate nivelurile învăţământului: asistenţă psiho-pedagogică (psiholog, logoped), asistenţă socială, medicală, sprijin în învăţare (învăţător/profesor de sprijin).

În acest sens, conştiinţa copiilor, de la cea mai fragedă vârstă trebuie formată şi dezvoltată învăţându-i că toţi copiii trebuie să participe la acţiuni comune care îi ajută să crească, să se dezvolte, pentru ca atunci când vor fi mari să participe şi ei la dezvoltarea comunităţii în care trăiesc.

Se ştie că la venirea în grădiniţă copiii, nu toți se ajută între ei, nu cedează jucăria cu care se joacă sau sunt copilași care dau mâna unui coleg dacă nu-i convine ceva în aspectul lui, nu se joacă cu un copil care stă retras. În acest sens, un rol important îl au jocurile de rol care îi plaseaza pe copii în ipostaze noi, ajutându-i să înţeleagă situaţii diferite, diferenţele de opinii dintre persoane.

Interpretând rolurile unor personaje comune (părinţi, copii), sau mai puţin comune, în funcţie de experienţa lor, ei vor înţelege mai bine propriul rol, ca şi pe al celor din jur, dezvoltându-şi astfel capacităţile empatice, gândirea critică şi puterea de decizie.

Educaţia incluzivă acoperă şi problema integrării copiilor cu tulburări/deficienţe de limbaj şi comunicare, care sunt cuprinşi în activitatea de terapie logopedică desfăşurată de profesorul logoped, educatoarea desfăşurând în paralel o activitate susţinută pentru:

- dezvoltarea/ exersarea auzului fonematic şi a respiratiei verbale;
- dezvoltarea vocabularului uzual/ funcţional şi exersarea comunicării.

Copilul cu cerinţe speciale trebuie acceptat de colegi şi acest lucru trebuie pregătit de educatoare prin informarea acestora cu scopul de a se comporta normal cu el.

O grădiniţă poate fi incluziva şi poate dezvolta practici incluzive în abordarea copiilor, dacă se doreşte cu adevărat acest lucru.

În acest sens, activitatea cu preşcolarii continuă până când nu se vor mai face diferenţieri şi segregări în cadrul grupului, iar părinţii vor accepta toţi “colegii” copilului lor.

Bibliografie:

1. Tradiţional şi modern în învăţământul preşcolar- O metodică a activităţilor instructiv-educative”, Monica Lespezeanu, Editura Omfal Esential, Bucuresti, 2007
2.“Curriculum pentru educație timpurie, 2019

STRATEGIE DE INTEGRARE A CONȚINUTURILOR ÎN ACTIVITĂȚILE DIDACTICE DESTINATE GRUPEI DE PREȘCOLARI ÎN COMPONENȚA CĂREIA EXISTĂ ȘI COPIL/ COPII CU CES

Prof.I Mocanu-Tudor Florentina,
G.P.P. “Voinicelul” Slobozia, Județul Ialomița

Din punct de vedere practic, integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă este o problemă sensibilă, care necesită din partea cadrelor didactice atenție, tact pedagogic, sensibilitate, creativitate și imaginație pedagogică, abilități de comunicare empatică și știință privind utilizarea eficientă a elementelor de comunicare nonverbală, toate în folosul stabilirii și menținerii unei relații apropiate cu copiii din această categorie.

Sunt cunoscute nevoile afective ale copilului cu cerințe educaționale speciale, amplificate de cele mai multe ori de grija excesivă a membrilor familiei din care provine. Orice dizabilitate, fie ea de natură fizică sau psihică, antrează și o sensibilitate socio-emoțională sporită. De aici, obligația cadrului didactic de a se ocupa nu numai de remedierea deficiențelor care îl situează în această categorie, ci și de confortul lui emoțional, ceea ce practic înseamnă a “ se simți bine” în colectivitatea în care își petrece cea mai mare parte din timpul zilei. Cu alte cuvinte, integrare în grupa de copii, șanse egale, relații interpersonale pozitive cu colegii și educatoarea, siguranță, încredere în propriile puteri. El are nevoie de o colectivitate deschisă, relaxată, comunicativă, cooperantă, dispusă să aceepte în mod firesc diferențele, empatică față de nevoile sale.

Gândindu-ne la colectivitatea școlară în care integrăm un copil cu cerințe speciale, este de subliniat obligația cadrul didactic de a lua în calcul și faptul că, tratarea diferită, pozitivă sau negativă, este percepută instinctiv și poate avea consecințe majore asupra dezvoltării ulterioare a fiecărui copil.

Tratarea diferită a copilului cu cerințe educaționale speciale i-ar putea genera acestuia plăcere, atașament față de educatoare, dar și răsfăț excesiv. În egală măsură, ne putem aștepta și la reacții de respingere și marginalizare a acestuia din partea celorlalți copii, care pot percepe atenția educatoarei ca o formă de discriminare.

În practică, de cele mai multe ori, educatoarea muncește individual cu copilul cu cerințe speciale, învățarea diferențiată rezumându-se la activitățile de învătare țintite pe curricumul adaptat și obiectivele stabilite prin Planul de intervenție personalizată (PIP), iar ca instrumente de învățare-evaluare, de utilizează fișele de lucru cu sarcini diferentiate.

Cred însă că, o astfel de abordare nu este cea mai bună cale. De exemplu, dacă îi oferi unui copil cu cerințe speciale o fisă de lucru cu sarcini difențiate, efectul ar putea să fie unul nedorit: apariția sentimentului de frustrare, de excludere, scăderea încrederii în propriile puteri și a stimei de sine, știut

fiind că specific copiilor de vârstă preșcolară este să-și dorească aceeași jucărie, aceeași carte, aceleași fișă de lucru ca a partenerilor de învățare și joacă.

Reflectând asupra acestui aspect, consider că soluția este un comportament echilibrat al cadrului didactic în raport cu toți copiii, evident fără a neglija nevoile emoționale ale copilului cu cerințe speciale și utilizarea unor strategii didactice care să asigure participarea lui, *pe picior de egalitate*, la toate activitățile realizate cu întreaga grupă, chiar dacă sarcinile lui vor fi diferite și adaptate la nevoile și posibilitățile sale individuale.

Participarea copilului cu cerințe speciale la toate activitățile instructiv-educative desfășurate cu grupa de preșcolari din care face parte depinde prin urmare de modul în care cadrul didactic proiectează activitatea de predare-învățare-evaluare. El trebuie să găsească soluții de integrare a sarcinilor diferentiate destinate copilului cu cerințe speciale în ansamblul conținutului didactic destinat celorlalți preșcolari.

Sarcinile *discret diferențiate*, integrate în ansamblul conținutului de predat-învățat- evaluat într-o succesiune logică asigură copilului cu dificultăți o poziție egală cu a celorlalți copii, evident cu consecințe pozitive asupra stării sale emoționale. În plus, dacă în astfel de scenarii didactice sunt incluse și sarcini în care copilul cu cerințe educaționale speciale se poate *implica voluntar*, *fără constrângere*, evident în condiții de prioritate, sporește numărul posibilităților de intervenție a acestuia.

Un alt avantaj al unei astfel de activități este faptul că, preșcolarul cu cerințe speciale, astfel integrat în grupa de participanți la activitate, are posibilitatea să urmărească firul scenariului și să învețe prin imitare de la ceilalți copii. Ar putea fi o cale prin care obținem depășirea limitelor pe care le-am avut în vedere la proiectarea sarcinilor sale.

Pentru exemplificarea aspectelor enunțate, cred că este relevant suportul didactic (carte digitală realizată în Power Point) pe care l-am utilizat într-o activitate de Educare a Limbajului, destinată evaluării vocabularului activ al copiilor dintr-o grupă de preșcolari în care există și copii cu CES (cu tulburări de limbaj), intitulată *“Poveștile ne învață să vorbim corect în viață”,* .

Suportul cuprinde *sarcini diferentiate, dar integrate* într-un tot unitar, astfel:

- slide-urile cu **marginea verde** conțin *sarcini pentru toți copiii;* participarea copilului/ copiilor cu cerințe speciale este *facultativă;* ele oferă acestuia/acestora posibilitatea să se implice în funcție de propria voință (dacă poate, știe și vrea*)*;

Exemple:

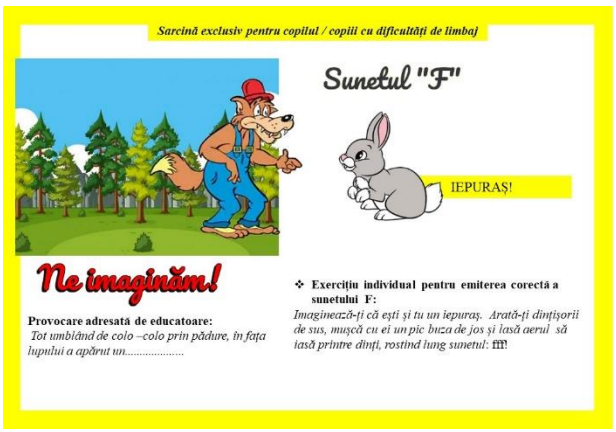

- slide-urile cu **marginea galbenă** conțin sarcini *destinate exclusiv copilului/copiilor cu cerințe speciale* (tulburări accentuate de pronunție); el/ei este/sunt solicitat /solicitați de educatoare în mod direct;

Exemple:

- slide-urile cu **marginea portocalie** conțin *sarcini comune* pentru întreaga grupă; participarea tuturor copiilor la exercițiile de automatize oferă copilului/copiilor cu cerințe speciale exerciții repetate de pronunțare corectă, având rolul de a-l/a-i sprijini efortul.

Exemple

Menționez faptul că suportul a fost astfel proiectat, încât *să asigure alternanța sarcinilor* destinate copilului/ copiilor cu cerințe speciale, cu cele destinate celorlalți copii, derularea secvențelor didactice asigurând o *succesiune logică* a conținutului). În acest fel, toți copiii, inclusiv cei cu CES, vor avea șanse egale de a participa activ la activitate (intervenția *echilibrată* a tuturor copiilor).

Modalități și strategii de stimulare a motivației învățării la elevul cu CES

PROF. DURNYE LUCIA MARIOARA
Liceul Tehnologic nr.1 Suplacu de Barcău

Abordarea motivaţiei ca factor declanşator şi susţinător al activităţii de tip instructiv-educativ accentuează importanţa pe care calitatea informaţiilor informaţiilor, învăţarea experenţială, învăţarea mediată sau atitudinea pozitivă faţă de actul de cunoaştere o au în obţinerea performanţei şcolare şi nu numai. Potrivit concepţiei general acceptate , în urma consultării literaturii de specialitate în ceea ce priveşte abordarea fenomenului motivaţional, putem afirma ca, la baza bunei funcţionări a componentelor acţiunii umane stă **motivaţia,** indiferent de activitatea desfăşurată sau de nivelul de achiziţii ale celui care depune efort în realizarea acesteia. Orice acţiune cu caracter finalist real trebuie completată cu o susţinere motivaţională bine realizată, în mod contrar putându-se instala lipsa de productivitate, caracterizată prin raportul invers proporţional stabilit între rezultatele obţinute şi efortul depus.

Societatea modernă, caracterizată printr-un progres semnificativ în toate domeniile și printr-o schimbare a mentalităţilor, are ca scop să integreze în structurile sale toate categoriile de persoane, valorizând principiul nondiscriminării și promovând drepturi egale pentru toţi. În această direcţie se înscriu și iniţiativele privind problematica persoanelor cu dizabilităţi, care de multe ori se „lovesc” de etichetări sau marginalizare. A devenit o necesitate și o prioritate modificarea reprezentărilor și a atitudinilor în ceea ce îi privește, de aceea s-au adoptat politci sociale și educaţionale care să le permită participarea totală și activă în viaţa comunităţii, să faciliteze accesul la o educaţie și o profesionalizare corespunzătoare, în acord cu propriile disponibilităţi.

Referitor la educaţia copiilor cu *cerinţe speciale*, sistemul de învăţământ românesc s-a aliniat tendinţelor și cerinţelor internaţionale, susţinând integrarea și incluziunea școlară a acestora, mai exact pot fi incluși în școlile de masă, la activităţile formale și/sau nonformale, li se asigură o adapatare a curriculumului, iar resursele umane și materiale existente la nivelul instituţiei școlare sunt valorificate și îmbunătăţite pentru a răspunde nevoilor de formare ale acestor copii.

Termenul cerinţe educaţionale speciale desemnează o abordare educativă diferenţiată și specializată a elevilor cu deficienţe mentale, dizabilităţi fizice, afecţiune somatice, etc. Este o provocare să lucrezi cu copiii cu CES, având în vedere caracteristicile și manifestările tulburărilor cu care se confruntă, dar nu este imposibil deoarece și ei au potenţial pentru dezvoltare, doar că este necesar să se descopere cele mai potrivite moduri prin care să fie activat.

Procesul instructiv-educativ și compensator-recuperator în educaţia specială se subordonează principiilor didacticii generale, cu menţiunea că este nevoie de flexibilitate și adaptare la particularităţile aptitudinale ale elevilor. În proiectarea și desfășurarea lecţiilor, cadrele didactice pot valorifica cele mai operante modalităţi de lucru, mixând strategiile didactice tradiţionale cu cele moderne, utilizând diverse tehnici terapeutice, obiectivul fiind acela de a crea competenţe ce vor asigura autonomia personală și integrarea socio-profesională.

Conceptul de CES corespunde unei abordări care: - postulează ideea că fiecare copil este unic; - admite/demonstrează faptul că orice copil poate învăța; - valorizează unicitatea tipului de învățare determinată de particularitățile individuale; - cultivă diversitatea copiilor că un mijloc de învățare care sprijină și întărește învățarea dacă este folosită adecvat; - consideră curriculum-ul școlar ca un instrument necesar de a fi flexibil, adaptabil la nevoile/cerințele elevilor

Utilizarea unor mijloace didactice interactive în cadrul orelor s-a dovedit a fi un factor de succes. De cele mai multe ori este dificil să captezi atenția elevilor cu CES, dar utilizarea unor mijloace didactice diversificate poate fi un prim pas în transmiterea și receptarea mesajului, fixarea și consolidarea noilor noțiuni. Jocul de rol, descoperirea, ciorchinele, pălăriile gânditoare, organizatorii grafici, aruncă mingea, scaunul autorului sunt doar câteva metode ce i-ar antrena pe copii.

În stimularea motivației pentru învățare este importantă și atitudinea și comportamentul profesorului față de întreaga grupă și față de copiii cu CES. Este important ca profesorul să empatizeze cu acești copii, să le ofere sprijin necondiționat și să le faciliteze integrarea în colectiv. De modul în care profesorul îi privește depinde și felul în care vor fi percepuți de întreaga grupă.

Studiile din domeniu au relevat influenţa pozitivă asupra calităţii actului educativ pe care o are aplicarea metodelor și procedeelor didactice interactive, având ca rezultat creșterea motivaţei pentru învăţare, crearea anumitor deprinderi, dezvoltarea autonomiei personale, faciltarea învăţării în ritm propriu, încurajarea cooperării între preșcolari pentru rezolvarea unor sarcini, ceea ce conduce la cunoștere și acceptare reciprocă, respectarea altor opinii, înţelegerea realităţii.

Alois Gherguţ descrie câteva metode de învăţare prin cooperare eficiente și în cazul copiilor cu cerinţe educative speciale. Printre acestea se numără:

- Brainstormingul: elevii prezintă sau scriu tot ce știu despre un anumit subiect.
- Știu/Vreau să știu/ Am învăţat : se vorbește despre ceea ce elevii știu deja despre o temă anume și după aceea se formulează întrebări la care se așteaptă găsirea răspunsului în timpul lecţiei, iar la finalul ei se verifică ce au aflat elevii după parcurgerea conţinuturilor.

- Turul Galeriei : în grupuri de trei sau patru elevi se lucrează la o sarcină ce are ca rezultat un produs, care poate fi expus în clasă. Fiecare grup va examina atent lucrările celorlalte grupe, rotindu-se de la un produs la altul și se poate discuta pe margine acestora. Astfel, prin feedbackul oferit de colegi se consolidează anumite cunoştinţe și se valorizează produsul obţinut în grup.

Există o multitudine de tehnici și metode care favorizează învăţarea prin interacţiunea cu ceilalţi colegi, iar aceste metode pot fi selectate, reformulate și chiar îmbogătite cu alte variante în funcţie de tipul disciplinei, de vârsta și nivelul de dezvoltare al elevului (Alois Gherguţ, Sinteze de psihopedagogie specială, pag 281, 282).

Pentru optimizarea intervenţiilor la elevii cu dizabilităţi, nu trebuie neglijată nici utilitatea mijloacelor și materialelor didactice variate și personalizate. Totodată, un rol important în recuperarea și integrarea acestor elevi îl au și activităţile de terapie educaţională (terapia ocupaţională, meloterapia, dezvoltarea autonomiei personale, ludoterapia), scopul fiind acela de a forma deprinderi de viaţă cotidiană (asigurarea îngrijiri propriului corp și a locuinţei, folosirea serviciilor din comunitate) cultivare a capacităţilor și aptitudinilor pentru muncă (elevii cu dizabilităţi pot fi învăţaţi să realizeze diverse activităţi productive care îl pot ajuta ulterior în găsirea unui loc de muncă specific) și educarea abilităţilor pentru petrecerea timpului liber. Experienţa proprie mi-a demonstrat utilitatea deosebită pe care o poate avea și jocul în procesul educativ al copiilor cu CES, făcând mai atractive conţinuturile învăţării care nu mai sunt văzute ca un efort prea mare de concentrare, având în vedere disponibilitatea scăzută în sensul acesta. Jocul poate stimula copilul pe mai multe planuri: senzorio-motor, intelectual, social, creativ, al conştiinţei de sine şi chiar terapeutic.

Pentru integrarea și recuperarea copiilor cu cerinţe educative speciale este necesară tratarea demersului educativ într-o manieră interactivă astfel încât aceștia să cunoască, să înţeleagă lumea în care trăiește și să aplice ceea ce a învăţat în diferite situaţii de viaţă

Învățământul special și integrat se confruntă cu probleme numeroase legate de absența unei utilizări uniforme a terminologiei, de aplicare unitară a unor standarde și proceduri care nu sunt suficient detaliate prin metodologia de organizare a serviciilor de sprijin educațional pentru elevii cu CES integrați în învățământul de masă. Învăţarea diferitelor discipline reprezintă elemente importante ale întregului învăţământ modern. Chiar şi pentru elevii cu dificultăţi de învăţare, acestea reprezintă un punct cheie care solicită profesorul să adapteze conţinuturile la diferitele dificultăţi pe care le au elevii, apelând la o metodologie variată, activ-participativă şi bogată în material concret-intuitiv.

Bibliografie:

1.Alois Gherguţ, 2006, *Psihologia persoanelor cu cerinţe speciale,* Editura Polirom, Iaşi

2.Carmen Creţu, 1999, *Curriculum diferenţiat şi personalizat,* Editura Polirom, Iaşi

3.Cucoş, Constantin. Pedagogie, Editura Polirom ,Iasi, 2001;

4.Ecaterina Vrăjmaş, 2001, *Strategiile educaţiei inclusive,* Editura Polirom 2000

5. *Ghid de predare – învaţare pentru copii cu C.E.S.,* UNICEF si Asociaţia Reninco, Bucureşti, 2000

6.Seach Diana. Jocul interactive pentru copii cu autism, Editura Fides, Iasi, 2011.

RAPORTUL DINTRE STRUCTURA PERSONALITĂŢII PROFESORULUI ŞI PREFERENŢIALITATEA AFECTIVĂ A ELEVULUI FAŢĂ DE EL

Petruț-Ticuleanu Mihaela-Roxana
Liceul Tehnologic ”Grigore C. Moisil” Târgu Lăpuș, Maramureș

Comunicarea pedagogică reprezintă un fenomen complex multifazial şi prin mai multe canale ale informaţiilor între două entităţi (indivizi sau grupuri) ce îşi asumă simultan sau succesiv rolurile de emiţători şi receptori semnificând conţinuturi dezirabile în contextul procesului instructiv – educativ. Comunicarea presupune o interacţiune de tip feed – back, privind atât informaţiile explicite, cât şi cele adiacente (Constantin Cucoş, 1996).

Noţiunea de comunicare implică o anumită reciprocitate, fiind mult mai completă şi generală decât informarea, pe când aceasta din urmă nu este decât o varietate sau o latură a comunicării.

Locul ocupat de personalitatea profesorului în cadrul cuplului educator – educat , în procesul comunicării, este foarte important pentru evoluţia fenomenului educaţional. Eficienţa acţiunii educaţionale depinde în bună măsură de particularităţile personalităţii care întreprinde şi dirijează această acţiune. În cadrul cuplului educator – educat, nu numai elevul se dezvoltă ca personalitate unică, ci şi cel care produce acest proces; el reprezintă o structură unică de trăsături bio – psiho – sociale. Chiar dacă educatorul cunoaşte şi exprimă un model optim de comportament în activitatea didactică (dobândit prin învăţare), amprenta personalităţii sale se va reliefa pregnant determinând un anumit „stil didactic”. Există o individualizare a modului de a desfăşura activitatea didactică. Măiestria pedagogică înseamnă o modalitate optimă, dar unică de structurare a relaţiilor dintre educator şi educat, în funcţie de particularităţile personalităţii fiecăruia dintre ei. Prin măiestrie pedagogică se exprimă un complex de însuşiri ale personalităţii, cum sunt: atracţia pentru munca cu elevii, calmul, răbdarea, simţul măsurii, supleţea, fermitatea, spiritul de inventivitate şi creativitatea.

Preferinţa pentru aspectele neintelectuale poate fi explicată prin mai multe cauze. În primul rând, capacitatea intelectuală, buna pregătire a profesorului sunt mai greu de sesizat de către elevi. Se poate aprecia gradul de pregătire al cuiva doar când se deţin mai multe informaţii sau cel puţin aproximativ cât cunoaşte el. De aceea, pe măsură ce înaintează în vârstă şi cunosc mai multe într-un domeniu, elevii încep să aprecieze mai mult capacitatea intelectuală şi volumul cunoştinţelor profesorului. Cu toate acestea, calităţile neintelectuale ale personalităţii în aprecierea profesorului rămân în prim plan, chiar şi la omul matur.

Pentru a-şi realiza rolul de factor educativ, de a organiza şi stabili strategia acţiunii educaţionale, de a media accesul la informaţii, de a se armoniza la sistemul de decodaj al elevului, de a urmări sistematic achiziţiile comportamentale şi de a evalua randamentul şcolar, cadrul didactic

trebuie să cunoască psihologia elevului şi să se transpună în conţinutul acesteia. Educatorul trebuie să urmărească schimbarea locului şi rolului elevului în actul educaţional, să stimuleze activitatea şi angajarea lui în procesul propriei sale formări. În dialogul deschis între profesori şi elevi, trebuie să solicite spontaneitatea acestora, să dezvolte gândirea divergentă, spiritul de integrare, curiozitatea ştiinţifică şi creativitatea în rezolvarea problemelor.

Între calitatea elevului de obiect al influenţei şi subiect al formării sale trebuie să existe un raport dialectic, eficienţa acţiunii educative fiind dependentă de gradul de angajare şi participare a acestuia la propria formare.

Autoritatea şi libertatea sunt elemente indispensabile ale procesului educaţional. Autoritatea, în accepţia pedagogiei moderne, este înţeleasă nu ca o forţă de dominaţie şi constrângere care menţine pasivitatea şi dependenţa, ci ca un factor care mediază accesul la cultură, suscită căutarea, stimulează spiritul de iniţiativă şi participarea activă şi creatoare a elevilor în procesul educaţional.

Există unele încercări de tipologizare a relaţiei profesor – elev. M. Marchard încearcă să fixeze trei cupluri educative tipice, în funcţie de evoluţia pedagogică a profesorului, în funcţie de elevi şi în funcţie de mediul social al acestora.

Primul este tipul de profesor amorf, egoist, indiferent, care ignoră viaţa intimă a elevului, apoi, tipul de profesor egocentric, care dă naştere la tensiuni şi conflicte între el şi elevi, în sfârşit, cel de-al treilea tip de profesor, care stabileşte contacte cu elevii, legături de camaraderie, abnegaţie şi renunţare, sub semnul schimbului afectiv şi intelectual cu elevii. M. Marchard comentează această tipologie, arătând că „aptitudinea de a se deschide în faţa elevului este dominanta personalităţii unui adevărat profesor”. La rândul său, Vasile Pavelcu descrie o tipologie a relaţiei dintre educator şi elev, redusă la trei tipuri: tipul autoritar (care le supune voinţa, fără a ţine cont de părerile şi reacţiile elevilor), tipul democratic (măsurile sunt luate de comun acord cu clasa), tipul liberal şi indiferent (care lasă lucrurile să meargă de la sine, fără să intervină).

Aceste forme, relativ tipice de desfăşurare a relaţiei profesor – elev, îmbracă o gamă variată de manifestări concrete, deschizând largi posibilităţi de aplicare în activitatea didactică, a unor iniţiative pedagogice multiple şi care măresc la nesfârşit „dosarul experienţei” de comunicare între profesor şi elev.

Profesorul şi elevii formează împreună un ansamblu organizat, un sistem în cadrul căruia relaţiile ce se stabilesc între elemente sunt deosebit de complexe. Cei doi termeni ai relaţiei nu există decât împreună, se presupun reciproc. Abordarea izolată a unui termen, fără raportare la complementul său, este, din punct de vedere teoretic, nesemnificativă şi, în fond, inutilă, iar, din punct de vedere practic, în planul acţiunii educative, ineficientă. Procesul instructiv – educativ se desfăşoară în prezenţa fizică sau simbolică a profesorului, iar activitatea lui se exercită asupra elevilor.

Locul şi rolul termenilor în relaţia profesor – elev nu sunt nici simetrice, nici egale. De aceea, viziunea paradisiacă a profesorului despre echilibru şi armonie cu clasa este iluzorie, ca şi viziunea elevilor despre o emancipare totală de sub „dominarea” profesorului. Tendinţa spre echilibru, ca şi tendinţa elevilor de emancipare, există şi au un obiectiv determinat de natură psiho – socială a omului şi de contextul social în care funcţionează structura educaţională.

Caracterul contradictoriu al relaţiei profesor – elev se manifestă mai ales sub forma unor tendinţe deosebite ale termenilor şi, fiind o relaţie dirijată, opoziţia şi conflictul apar ca anomalii, ca situaţii perturbatorii în evoluţia firească a sistemului.

Rolul instituţional al profesorului îşi pune apăsat amprenta asupra prezentării pe care el şi-o construieşte despre elev. Aceasta este structurată de caracteristicile socotite de profesor predictive pentru succesul sau eşecul şcolar. Succesul sau eşecul sunt ele insele concepute din perspectiva normelor instituţiei educative. În afara acestui cadru de referinţă, pentru definirea succesului şi eşecului, profesorii ţin seama de progresele elevilor, precum şi de performanţele elevilor de aceeaşi vârstă. Reprezentările inteligenţei, aşa cum le dezvoltă profesorii, asigură echilibrul sistemului lor cognitiv, furnizând explicaţii acceptabile pentru fenomenul diferenţelor individuale. În plus, aceste reprezentări au menirea de a conferi o identitate pozitivă, menajând stima de sine a subiecţilor prin negarea responsabilităţii lor, în cazul eşecului şcolar.

Eficienţa comunicării între educatori şi educaţi depinde, în mare măsură, de tonul afectiv. Profesorul este acela care hotărăşte tonul afectiv al relaţiei sale cu elevii. Prin comportamentul lui afectiv, el impune elevilor un anumit comportament individual şi de grup. Trăsăturile temperamentale inadecvate trebuie controlate permanent în vederea experimentării unei atitudini echilibrate în relaţia cu elevii. Comportamentul emoţional al profesorului influenţează direct comportamentul elevilor, prin contagiune, şi indirect, prin climatul afectiv pe care îl determină în clasă. Acest comportament poate fi factor de stimulare a unor stări afective tonice sau de diminuare a capacităţii de muncă a elevilor şi de blocare a relaţiilor de comunicare între elevi şi profesor.

.

Tonul afectiv optim al relaţiei profesor – elev exclude autoritarismul, înfricoşarea, ameninţarea elevilor, precum şi atmosfera pesimistă şi formalismul. Profesorul este răspunzător de tonul afectiv al raportului dintre elevi în grup, raport care trebuie să fie dominat de o afectivitate pozitivă, de natură socială. Grupul depinde, în mare măsură, de felul relaţiei din cadrul grupului, de sprijinul, afecţiunea, simpatia şi încrederea reciprocă.

Tactul pedagogic se înscrie ca o componentă esenţială şi specifică a aptitudinii pedagogice a profesorului. J.Stepanovic prezintă opiniile unui grup de profesori şi elevi din clasele mari cu privire la această aptitudine. În cadrul unor compuneri, le-a solicitat să prezinte nişte evenimente din anii de

şcoală, câte o întâmplare cu ecou emoţional pozitiv şi alta cu ecou emoţional negativ. Profesorii concep tactul pedagogic ca o abilitate de a înţelege elevii, de a fi omenos, de a aprecia şi nota corect, de a sprijini şi îndemna elevul, de a-i ierta greşelile minore, de a fi drept în acordare recompensei şi a pedepsei, de a nu-l persecuta. Elevii apreciază, la rândul lor, însuşirea de bun psiholog, înţelegerea sentimentelor specifice tinerilor, ignorarea micilor abateri, discreţie în problemele personale sau de familie ale elevilor, simţul umorului (J. Stepanovic, „Psihologia tactului pedagogic al profesorului”, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1979).

În relaţiile cu elevii, profesorul influenţează elevii, dar este, la rândul său, influenţat de acţiunile acestora. Profesorul îşi adaptează comportamentul, ia măsuri, impune şi dispune, se consultă cu elevii sau hotărăşte independent, în funcţie de situaţia concretă şi datele personale: cunoştinţe, convingeri, stil de muncă, temperament. Adaptarea permanentă a comportamentului profesorului la personalitatea copilului este necesară pentru a-i trezi dorinţa şi voinţa de a răspunde printr-un comportament pozitiv acţiunii educative. Profesorul „trebuie să se adapteze omeneşte tuturor şi fiecăruia din cei care i-au fost încredinţaţi. Aceasta nu este posibil decât cu condiţia ca să renunţe la învăţătura şi practica celor care sunt consideraţi până acum meseria sa pentru ca să înveţe să trăiască împreună cu copiii” (Doltrens).

Consilierea Cadrelor Didactice pentru un Învățământ Centrat pe Elev: Activitate de Grup pentru un Demers Didactic Diferențiat, Interactiv, Inovativ și Incluziv.

Prof. POPA NICOLETA ŞCOALA
GIMNAZIALĂ „GHEORGHE CORNELIU”
COMUNA DOMNEŞTI, JUDEȚUL ILFOV.

Introducere

Astăzi, în cadrul comisiei pentru curriculum, vom discuta despre importanța consilierii cadrelor didactice pentru a asigura un demers didactic diferențiat, interactiv, inovativ și incluziv. Această activitate face parte din campania noastră „Împreună pentru Viitor: Campania de Sprijin pentru Educația Elevilor - Anul Școlar 2023-2024”, derulată în Școala Gimnazială „Gheorghe Corneliu”. Scopul nostru este să ne adaptăm metodele de predare pentru a răspunde eficient nevoilor diverse ale elevilor și să creăm un mediu de învățare centrat pe dezvoltarea competențelor cheie și pe incluziune. Vom încheia sesiunea cu un moment aplicativ, un atelier care ne va permite să punem în practică ideile discutate.

1. Importanța Consilierii Cadrelor Didactice

Consilierea cadrelor didactice reprezintă un proces de suport și dezvoltare profesională care vizează îmbunătățirea practicilor educaționale. Aceasta are ca scop:

- **Îmbunătățirea competențelor pedagogice**: Formări și workshop-uri interactive ne permit să dezvoltăm abilități de predare adaptate nevoilor elevilor.
- **Actualizarea cunoștințelor**: Ne informăm despre noile tendințe și metode didactice, precum și despre utilizarea tehnologiei în educație.
- **Suport emoțional și profesional**: Oferim suport pentru gestionarea stresului și a provocărilor din mediul educațional.

2. Demers Didactic Diferențiat

Demersul didactic diferențiat presupune adaptarea conținutului și a metodelor de predare în funcție de nevoile individuale ale elevilor. Aceasta include:

- **Identificarea nevoilor elevilor**: Prin evaluări inițiale și observare continuă, identificăm punctele forte și ariile de dezvoltare ale fiecărui elev.
- **Planificarea lecțiilor**: Adaptăm materialele și activitățile în funcție de nivelul de înțelegere și ritmul de învățare al elevilor.
- **Evaluare continuă și feedback**: Utilizăm metode diverse de evaluare pentru a monitoriza progresul și a oferi feedback constructiv.

3. Demers Didactic Interactiv

Un demers didactic interactiv încurajează implicarea activă a elevilor în procesul de învățare. Elementele cheie includ:

- **Metode participative**: Utilizăm discuții de grup, dezbateri și proiecte de grup pentru a stimula gândirea critică și colaborarea.
- **Tehnologii educaționale**: Integrăm instrumente digitale, precum platforme de învățare online și aplicații educaționale, pentru a crea un mediu de învățare dinamic.
- **Învățare prin joc**: Implementăm jocuri educative pentru a face învățarea mai atractivă și motivantă.

4. Demers Didactic Inovativ

Inovația în educație presupune utilizarea unor metode și strategii noi pentru a îmbunătăți procesul de învățare. Aceasta implică:

- **Metode pedagogice inovative**: Adoptăm strategii de învățare bazate pe probleme (PBL), învățare prin proiecte și utilizare a metodelor de învățare experiențială.
- **Integrarea tehnologiilor emergente**: Folosim inteligența artificială, realitatea augmentată și alte tehnologii de vârf pentru a îmbunătăți experiența de învățare.
- **Promovarea creativității și a gândirii critice**: Creăm un mediu de învățare care încurajează inovația și explorarea.

5. Educația Incluzivă

Educația incluzivă presupune integrarea tuturor elevilor, indiferent de diferențele individuale, într-un mediu de învățare comun. Aceasta implică:

- **Adaptarea curriculumului**: Personalizarea materialelor didactice și a strategiilor de predare pentru a satisface nevoile tuturor elevilor, inclusiv ale celor cu dizabilități sau dificultăți de învățare.
- **Crearea unui mediu de învățare accesibil**: Asigurarea accesului la resurse și tehnologii asistive care să faciliteze învățarea pentru toți elevii.
- **Promovarea respectului și a toleranței**: Dezvoltarea unei culturi școlare incluzive care să valorizeze diversitatea și să promoveze respectul reciproc.

Moment Aplicativ: Atelier Practic

Obiectivul Atelierului

Să aplicăm principiile discutate într-o activitate practică, dezvoltând planuri de lecție diferențiate, interactive, inovative și incluzive.

Desfășurarea Atelierului

1. **Împărțirea în grupuri**: Vom forma grupuri mixte de învățători, profesori și educatori.
2. **Tematica**: Fiecare grup va alege o temă de predare (ex. matematică, științe, limba română).

3. **Elaborarea unui plan de lecție**: Fiecare grup va elabora un plan de lecție care să includă:
    - Elemente diferențiate pentru diverse niveluri de învățare.
    - Activități interactive (discuții de grup, jocuri, utilizarea tehnologiei).
    - Elemente inovative (proiecte, utilizarea tehnologiilor emergente).
    - Aspecte incluzive (adaptarea materialelor și strategiilor pentru a integra toți elevii).
4. **Prezentarea planului de lecție**: Fiecare grup va prezenta planul de lecție elaborat și va discuta despre metodele folosite și beneficiile acestora.

Concluzii și Discuții

După prezentarea planurilor de lecție, vom discuta despre:

- Experiențele și provocările întâmpinate în elaborarea planurilor.
- Modalități de îmbunătățire și adaptare a demersurilor didactice în funcție de feedback.
- Importanța colaborării și a schimbului de bune practici între cadrele didactice.

Implementarea unui demers didactic diferențiat, interactiv, inovativ și incluziv are un impact semnificativ și pozitiv asupra dezvoltării și performanțelor elevilor. Această abordare contribuie la:

1. **Îmbunătățirea Performanțelor Școlare**: Adaptarea conținutului și a metodelor de predare la nevoile individuale ale elevilor duce la o înțelegere mai profundă a materialelor și rezultate academice mai bune.
2. **Dezvoltarea Competențelor Cheie**: Gândirea critică, creativitatea și abilitățile de rezolvare a problemelor pregătesc elevii pentru provocările viitoare și pentru viața cotidiană.
3. **Creșterea Angajamentului și Motivației**: Metodele interactive și inovative fac învățarea mai atractivă și motivantă, sporind implicarea elevilor în procesul educațional.
4. **Promovarea Incluziunii și a Egalității**: Educația incluzivă asigură integrarea tuturor elevilor, promovând respectul, toleranța și dezvoltarea unei comunități școlare armonioase.
5. **Îmbunătățirea Abilităților Sociale și Emoționale**: Activitățile de grup și proiectele colaborative dezvoltă abilități sociale esențiale și inteligența emoțională.
6. **Adaptabilitate și Flexibilitate**: Introducerea inovațiilor și tehnologiilor noi în educație pregătește elevii pentru a face față unei lumi în continuă schimbare.

Concluzie Finală

Consilierea cadrelor didactice pentru a implementa un demers didactic diferențiat, interactiv, inovativ și incluziv are un impact profund și durabil asupra elevilor. Aceasta îmbunătățește performanțele academice și contribuie la formarea unor indivizi capabili să se dezvolte armonios și să contribuie pozitiv la societate, asigurându-ne că fiecare elev își atinge potențialul maxim.

PROIECT DE LECŢIE- PORTRET DE COPIL

Prof. Dodiș Elena
Școala Gimnazială Lucian Grigorescu Medgidia

CLASA:a V a
ARIA CURRICULARĂ: Arte
DISCIPLINA: Educaţie plastică
TEMA LECŢIEI: Nuanţele
SUBIECTUL: Portret de copil
TIPUL LECŢIEI: formare de priceperi şi deprinderi
DURATA: 50 min
COMPETENŢE GENERALE:
2.Utilizarea de instrumente și tehnici variate specifice artelor vizuale, plastice și decorative
COMPETENŢE SPECIFICE:
2.2. Explorarea registrului expresiv al limbajului plastic utilizând tehnici specifice
COMPETENŢE OPERAŢIONALE :
C.O. 1 - recunoaşterea pe imagini a culorilor pure şi a celor în amestec
C.O.2 - realizarea unei lucrări plastice utilizând nuanţele
C.0.3- exprimarea unor judecăţi de valoare atât despre propria lucrare, cât şi despre lucrările celorlalţi.

STRATEGII DIDACTICE: conversaţia , explicaţia , observaţia , activitatea independentă
MATERIALE DIDACTICE:
Imagini cu lucrări unde s-au utilizat nuanţele preponderent
Imagini cu desene pentru inspiraţie la realizarea lucrării practice
Bibliografie:
Manual Educatie plastica clasa a V a . Elena Stoica . Ionela Carstea, Adina Grigore, Editura Ars Libri, 2017
Desfăşurarea lecţiei:

Competenţe	Timp	Momentele lecţiei - timp-	CONŢINUT ŞTIINŢIFIC	Strategii didactice	Evaluare
	2min	Moment organizatoric	Postarea materialului didactic; Notarea absenţilor;	Conversaţia	
1	2min	Captarea atenţiei	Vă mai amintiţi ce lucrare aţi realizat data trecută? Care a fost tema noastră?	Conversaţia	Frontala şi individuală
2.2	3min 15min	Anunţarea temei şi a subiectului Predarea noului conţinut	Prezentarea pe scurt a cerințelor temei: - voi anunța tema : „Nuanţele” Nuante = culori rezultate din amestecul a doua culori vecine (UNA PRIMARA+UNA SECUNDARA) din spectru (ROGVAIVi). Sau mai pe scurt spus: nuantele unei culori sunt obtinute prin virarea unei culori catre o alta culoare (prin adaugarea unei cantitati diferite din culoarea spre care vireaza). Ex.: rosul vireaza catre galben, prin oranj. - voi preciza subiectul lecţiei: „Portret de copil”, apoi le explic ce au de desenat şi ce amestecuri trebuie să folosească. Tema practică propusă este să realizeze portretul celei/celui mai bun prieten. Elevii vor identifica elementele care pot fi desenate, pictura fiind realizată preponderent din nuanţe, culorile pure fiind mai reduse ca suprafată, folosite doar ca accente de culoare.	Explicatia Observaţia Conversaţia	 Frontală şi individuală

			Detaliile pot fi realizate cu creioane colorate şi carioci. - elevii observă materialul didactic şi sunt atenţi la explicaţii. Se explică termenii neînțeleși și demersul realizarii unei lucrări bune. Se urmărește fiecare elev și se dau indicații individuale sau generale		
C.O. 1 C.O. 2	25min	Lucrul practic al elevilor	Elevii sunt rugaţi să lucreze,explicindu-le pe parcurs eventualele nelămuriri.	Activitatea independentă	Individuală
C.O. 3	6 min	Evaluarea şi autoevaluarea lucrărilor însoţită (sau nu)de notarea acestora	La sfârşitul procesului de creaţie lucrările vor fi prezentate colegilor şi vor fi apreciate de aceştia ,dar şi autoapreciate de autorul lor .Se vor face aprecieri generale asupra modului în care s-a desfaşurat ora de educaţie plastică, notîndu-se lucrările în care au fost respectate criteriile mai sus amintite.	Conversaţia	Frontală şi individuală

METODE DE EVALUARE

prof. Radu Bogdan-Călin
Colegiul Național ”Preparandia-Dimitrie Țichindeal ” Arad

Evaluarea didactică este o formă extinsă a verificării și se realizează în mod etapizat, pe parcursul mai multor activități școlare, la capătul cărora cadrul didactic poate să aprecieze nivelul de pregătire pe care îl are elevul în acel moment.

O evaluare didactică eficientă presupune reglarea instruirii prin însuși activitatea elevului, acesta fiind cel care prefigurează strategiile de reglare a acțiunii de învățare, astfel evaluarea devine un instrument de formare de care elevul poate să dispună pentru a-și crea propriile modalități de învățare pentru a conduce la atingerea propriilor obiective.

Clasificarea metodelor de evaluare solicită raportarea la un criteriu relevant din punct de vedere pedagogic, coerent şi consecvent în contextul paradigmei afirmate istoric ca model de abordare a teoriei generale a instruirii/didacticii generale.

Paradigma curriculumului, afirmată istoric în pedagogia/societatea postmodernă, impune, în plan normativ superior, axiomatic, integrarea continuă a acţiunii de evaluare în structura de funcţionare a activităţii de instruire, angajată strategic, cu funcţie de reglare-autoreglare a acesteia, realizată permanent la nivel de activitate de predare-învăţare-evaluare.

Putem identifica următoarele categorii:

a) metodele de instruire sunt concepute ca metode de predare-învăţare-evaluare;

b) orice metodă de instruire poate fi valorificată curricular ca:

b-1) metodă de evaluare;

b-2) tehnică de evaluare, integrabilă în structura altor metode de instruire care au resurse docimologice limitate – de exemplu, metoda conversaţiei utilizabilă ca tehnică de evaluare integrată în structura unei metode cu resurse docimologice limitate (prelegerea);

c) criteriul utilizat pentru clasificarea metodelor de instruire poate fi valorificat la nivelul metodelor de evaluare – vezi metodele de evaluare bazate predominant pe:

c-1) comunicare (conversaţia, dezbaterea; lucrările scrise etc.);

c-2) investigarea realităţii (observarea, experimentul, descoperirea, demonstraţia, investigaţia, proiectul etc.);

c-3) acţiune practică (lucrările practice, jocul didactic etc.);

c-4) tehnici de instruire programată (instruirea pe calculator).

Clasificarea consacrată, în ultimii ani, în literatura de specialitate apelează la criteriul istoric sau cronologic care induce, în mod artificial, o delimitare valorică între metodele de evaluare tradiţionale/clasice şi metodele de evaluare moderne/alternative. Din această perspectivă, sunt delimitate două categorii de metode de evaluare: a) metode de evaluare tradiţionale, clasice, bazate pe: a-1) probe orale, a-2) probe scrise, a-3) probe practice; a-4) teste docimologice; b) metode de evaluare moderne, alternative, bazate pe: a) observaţie/observare sistematică; b) investigaţie; c) elaborare de proiecte; d) autoevaluare; e) elaborare de portofoliu (clasic, electronic, digital).

Cursurile şi tratatele de pedagogie publicate în România preiau, de regulă, în mod necondiţionat acest model de clasificare a metodelor de evaluare, plasate în raporturi de opoziţie, întreţinute şi în cadrul unor cercetări pedagogice obiectivate la nivel de lucrări de licenţă, de disertaţie şi de doctorat. Sunt semnalate însă şi poziţii nuanţate care au ca premisă ideea că „această clasificare este una relativă, flexibilă“. Validarea sa este infirmată de realitatea docimologică existentă la nivelul procesului de învăţământ, care probează faptul că: a) poziţionarea tranşantă a celor două categorii de metode de evaluare (tradiţionale/clasice – moderne/alternative) nu este întotdeauna convingătoare; b) „metodele tradiţionale şi cele moderne pot să coexiste în diferite combinaţii“, necesare în cadrul paradigmei curriculumului care impune în plan normativ, axiomatic: b-1) integrarea deplină, permanentă a acţiunii de evaluare în orice activitate de instruire; b-2) aprecierea calitativă a rezultatelor evaluate, în termeni de produs, dar şi de proces.

Critica modelului de clasificare analizat trebuie realizată şi din perspectivă epistemologică. La acest nivel, semnalăm o dublă inconsistenţă (şi inconsecvenţă): a) istorică – metoda conversaţiei euristice, fixată în zona metodelor tradiţionale, având o evidentă actualitate modernă şi chiar postmodernă (vezi reconstrucţia acesteia sub formula de „dialog socratic“); b) logistică/axiomatică – metodele tradiţionale de evaluare fiind definite în termeni de probe docimologice (orale, scrise, practice), în timp ce metodele moderne de evaluare reiau în titulatura lor formula consacrată la nivelul unor metode de instruire bazate prioritar pe cercetare (observaţia, investigaţia, proiectul).

Se poate realiza o învățare pertinentă și eficientă doar dacă profesorul ține cont de feedback-ul oferit de evaluare, prin operațiile de măsurare și apreciere a rezultatelor școlare obținute de elevi. Evaluarea completează intervenția cadrului didactic asupra elevului. Aceasta ghidează activitatea profesorului și a elevului și contribuie la adoptarea deciziilor legate de optimizarea procesului instructiv-educativ.

Bibliografie:

Ion-Ovidiu Pânișoară, Enciclopedia metodelor de învățământ, Ed. Polirom, București, 2022

Cristina Vasile, Denisa Ene, Metodica și evaluarea, Ed. Rovimed, București, 2017

METODE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE CENTRATE PE ELEV

prof. Radu Mihaela Adela
Colegiul Național ”Moise Nicoară” Arad

Metodele didactice centrate pe elevi fac parte din categoria metodelor interactive care, întemeiate pe ideea îmbunătăţirii gândirii şi acţiunii, determină elevii să cerceteze şi să descopere singuri cunoştinţele, să le prelucreze şi să găsească soluţii la problemele apărute. Eficienţa acestor metode se datorează faptului, că ele mobilizează voinţa, educă interese cognitive, dezvoltă memoria, gândirea, creativitatea.

Din perspectiva centrării pe elev şi formării competenţelor sunt relevante pentru realizarea unui proces educaţional de calitate la biologie următoarele metode:

Demonstraţia– metodă care se aplica de regulă, la prezentarea, descrierea şi explicarea unui material demonstrativ sau efectuarea unui experiment. Necesitatea recurgerii la această metodă rezultă din faptul că în procesul cunoaşterii unor obiecte şi fenomene ea este uneori de neînlocuit, alteori este cea mai eficientă, iar în multe cazuri, favorizează învăţarea. Această metodă o considerăm ca una din metodele de bază în studiul biologiei. În contextul majorării eficienţei acestei metode se vor utiliza materiale grafice (*modele, tabele, schiţe, diagrame* etc.) şi TIC, „experimentului de laborator”, tabla electronică– folosind desenul ca un material auxiliar preţios, care însoţeşte expunerea verbală uşurând înţelegerea şi asimilarea cunoştinţelor.

Observarea– una din cele mai eficiente şi accesibile metode practice. Observaţiile efectuate de elevi în mod independent asupra fenomenelor biochimice constituie una din metodele fundamentale folosite în predarea–învăţarea biologiei. Observaţiile independente sporesc randamentul activităţii elevului şi permit învăţarea prin descoperire. Pe baza perceperii directe, cu ajutorul observaţiei, elevii participă activ la procesul cunoaşterii, privesc lumea înconjurătoare, văd obiectele şi fenomenele, dar nu ştiu să observe, să sesizeze ceea ce au comun şi ceea ce le deosebeşte. De aceea profesorul trebuie să formeze la elevi priceperea şi deprinderea de a observa. Observarea poate fi organizată în grup sau individual.

Observarea poate fi indirectă pe baza percepţiei, pentru obiectele şi fenomenele biologice care nu pot fi direct accesibile înţelegerii lor, decât cu ajutorul materialului intuitiv: tablouri, ilustraţii, filme didactice, diafilme, diapozitive, desene schematice, etc.

Pentru a trezi interesul elevilor către observarea, recunoaşterea şi identificarea elementelor, profesorul nu trebuie să le sugereze mai dinainte rezultatele acestora, ci el trebuie să dirijeze elevii pentru a descoperi singuri rezultatele observărilor efectuate şi a le corecta constatările şi deducţiile.

Pentru realizarea observaţiilor le propunem elevilor un algoritm de lucru. Algoritmul reprezintă câteva indicaţii precise cu privire la operaţiile ce trebuie efectuate succesiv pentru realizarea sarcinii. În urma realizării observaţiilor le propun elevilor prezentarea rezultatelor acestora prin descriere, comparaţia, etc. Observaţiile le aplic cu succes în cadrul prezentării noilor cunoştinţe şi dirijării învăţării, la fel ca şi în realizarea feedback-ului.

Brainstorming-ul (*Asaltul de idei*) este o metodă de stimulare a creativităţii de grup, care îi oferă profesorului posibilitatea de a-i implica pe toţi elevii clasei la soluţionarea problemei propuse.

Metoda CVINTET (Cinguin)- este utilă pentru sintetizarea unor informaţii complexe şi pentru stimularea creativităţii. Această metodă se utilizează ca instrument de sistematizare a unor informaţii, ca mijloc de exprimare a creativităţii, ca mijloc de evaluare a nivelului de asimilare a materiei de către elevi.

Clustering-ul (ciorchinele) este o tehnică de organizare grafică a informaţiei prin structurarea, sistematizarea şi stabilirea unor conexiuni dintre elementele constituente. Elaborarea clustering-ului presupune câteva etape:

1. Profesorul anunţă subiectul şi îl scrie în centrul unei foi.

2. În timpul brainstorming-ului se lansează idei, care se fixează pe fişe separate.

3. Fişele cu ideile acumulate se plasează într-un cluster.

4. Fişele pot fi mutate până nu li se determină amplasarea adecvată.

5. Se marchează conexiunea dintre idei.

Tehnica clustering poate fi utilizată cu succes la diferite etape ale lecţiei, atât pentru evocare cât şi în cadrul reflexiei.

Organizatorul grafic-presupune esenţializarea unui material informativ care urmează să fie exprimat sau scris, prin schematizarea, sistematizarea şi vizualizarea ideilor.

Prin intermediul organizatorului, se obţin:

- eliminarea redundanţei din informaţie
- structurarea informaţiei
- reprezentarea vizuală a unor noţiuni, fenomene, concepte

Organizatorul grafic poate fi structurat pe cinci domenii:

1.comparaţia

2.descrierea

3.structurarea pe secvenţe

4.relaţia cauză-efect

5.detectarea problemei şi găsirea soluţiei

*S*e poate utiliza atât la lecţiile de predare, cât şi la cele de evaluare a cunoştinţelor. Dacă la lecţiile de predare – învăţare organizatorul grafic este completat de către profesor şi elevi, atunci la lecţiile de sinteză se poate de propus elevilor să redacteze de sine stătător un organizator grafic la subiectul propus, sau acest lucru să fie efectuat în grup. Dacă se efectuează un organizator grafic în grup, ar fi binevenit ca după finalizarea lucrărilor să fie afişate postere şi să fie completate după necesitate.

Explozia stelară- este o metodă de stimulare a creativităţii, de relaxare a elevilor, care se bazează pe formularea de întrbări în vederea rezolvării de probleme şi realizării de noi descoperiri, prin stabilirea de conexiuni într ideile emise de elevi în comun şi individual.

Desfăşurarea:

a. Elevilor li se propune problema de rezolvare. Pe steaua mare se srie ideea centrală.

b. Pe fiecare dintre cele 5 steluţe se scrie cîte o întrebare: Ce? Cine?

Unde? De ce? Cînd? Se aleg 5 lideri, fiecare lider îşi alege 3-4 colegi, astfel organizîndu-se 5 grupuri. Un reprezentant al grupului extrage o întrebare.

c. Grupurile cooperează în elaborarea întrebărilor.

d. La explirarea timpului afectat, liderii vin în jurul steluţei mari, şi prezintă întrebările elaborate. Membrii celorlalte grupuri răspund la întrbări sau formulează întrbări la întrebări.

e. Se apreciază calitatea şi corectitudinea întrebărilor, efortul elevilor, precum şi modul de cooperare şi interacţiune în cadrul grupurilor.

Metodele de predare-învăţare-evaluare interactive centrate pe elev contribuie eficient la formarea personalităţi creative, inovatoare, uşor adaptabile la condiţiile în continuă schimbare a societăţii. Anume generaţia tânără, formată ca personalităţi creatoare, inovatoare va fi cea care va contribui la progresul ţării noastre.

Bibliografie:

Ion-Ovidiu Pânișoară, Enciclopedia metodelor de învățamânt, Ed. Polirom, București, 2022

Cristina Vasile, Denisa Ene, Metodica și evaluarea, Ed. Rovimed, București, 2017

ȘCOALA INCLUZIVĂ – CLIMAT EDUCAȚIONAL INCLUSIV ȘI TOLERANT

PROF. ÎNV. PREȘCOLAR CHIRIAC ALBOMIȚA
GPN COCHIRLEANCA/BUZĂU

Copiii sunt ca fluturii care zboară în văzduh. Unii se înalță mai sus ca alții, însă fiecare zboară cât de bine poate. De ce să-i compari între ei? Fiecare este diferit. Fiecare este special. Fiecare este frumos.

Educația incluzivă este o necesitate și în același timp o provocare. Incluziunea copiilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă este un proces complex. Toți copiii au dreptul la educație și fiecare copil este capabil să învețe în ritm propriu. Școala și politicile școlare trebuie să se schimbe în funcție de nevoile fiecărui copil. Tipul dizabilității, atitudinea cadrelor didactice, a copiilor, implicarea familiei sunt factori care influențează educația incluzivă.

Educația incluzivă este un proces permanent care presupune școlarizarea copiilor cu cerințe educative speciale, adaptarea școlii la nevoile acestora, participarea lor la activități educative formale și nonformale, care să le asigure învățarea și dezvoltarea. Incluziunea presupune identificarea și eliminarea barierelor, bariere care pot avea legătură cu modul de organizare a școlilor, cu modalitățile de predare și evaluare a progresului elevilor.

Este deosebit de importantă atitudinea comunității față de copiii cu CES, a cadrelor didactice, a părinților, a colegilor de clasă, a cadrelor didactice. Dacă învățătorul dovedește înțelegere și o atitudine pozitivă, el poate influența atât atitudinea clasei incluzive, a părinților, dar și a copilului cu CES. Gradul de acceptare, ajutorarea și relaționarea din partea colegilor sunt și ele premise ale integrării.

Integrarea unui copil cu CES în învățământul de masă depinde de familia acestuia. Mulți părinți refuză să accepte că proprii lor copii ar avea probleme. Pentru a-i determina să conștientizeze deficiențele pe care le are copilul, cadrele didactice pot apela la consilierul școlar. Colaborarea familiei cu echipa de caz este necesară.

Educația incluzivă presupune schimbarea atitudinilor, a mentalităților, a politicilor și practicilor de excludere și segregare. Aceasta este promovată prin documente naționale de politică educațională care promovează o educație centrată pe elev, o educație de calitate care se poate realiza prin programe de învățământ adecvate, o bună organizare, alegerea unor strategii optime de predare-învățare-evaluare, folosirea unor resurse și tehnologii variate etc..

Principiul fundamental al școlii incluzive este acela că toți copiii trebuie să învețe împreună, iar diferențele care pot exista între ei (cognitive, aptitudinale, socio-economice, etnice, religioase, etc.) sau dificultățile în care se pot afla să nu mai aibă nici o importanță, ci să devină o sursă de învățare și progres. Prin urmare, școala incluzivă se adresează individualităților, dar oferă în același timp și oportunitatea colaborării și cooperării într-un climat educațional inclusiv și tolerant.

În condițiile actuale, pentru a răspunde diversității copiilor, școala trebuie să își extindă scopul și rolul, adaptându-se la cerințele și nevoile de învățare ale elevilor. Oferirea unor servicii educaționale de calitate, creșterea gradului de participare a tuturor elevilor la toate activitățile și reducerea nivelului de excluziune sunt parametri de măsurare a educației incluzive.

Astfel, școala incluzivă promovează:

- un mediu în care se învață acceptarea diversității fizice, psihice, sociale, economice și culturale;
- progresul individual al elevului și mai puțin comparațiile dintre elevi;
- învățarea prin cooperare, elevii fiind încurajați să se ajute unii pe alții;
- un curriculum diferențiat, în funcție de nevoile elevilor;
- valorificarea resurselor educaționale ale comunității.

În școala incluzivă sunt combătute atitudini și comportamente, precum:

- etichetarea (atribuirea unei persoane a unor caracteristici, cel mai adesea negative);
- prejudecățile (păreri, idei preconcepute, de regulă eronate și nefavorabile despre o persoană);
- stereotipurile (idei fixe, mituri sau păreri comune, în general greșite, în legătură cu diverse grupuri sau persoane);
- discriminare (nedreptățirea, persecutarea altuia, ca urmare a prejudecăților și stereotipurilor pe care cineva le are);
- marginalizarea (neglijarea, desconsiderarea, minimizarea pe nedrept a importanței și valorii cuiva);
- segregarea (separarea fizică, izolarea)

O școală incluzivă pune accent pe progresul individual și nu pe diferențele dintre elevi; este promovată învățarea prin cooperare, în cadrul căreia copiii sunt încurajați să se ajute, învață unii de la alții și fiecare elev este valorificat. O școală și un profesor bun sunt aceia care obțin progres cu toți elevii.

Integrarea educativă vizează reabilitarea şi formarea persoanelor cu nevoi speciale aflate în dificultate psiho-motorie, cu dizabilităţi senzoriale, intelectuale, de limbaj, psiho-comportamentale, printr-o serie de măsuri de natură juridică, politică, socială şi pedagogică. Principiul de bază al acestei tendinţe este acela de a adapta şcoala şi educaţia la diversitatea tipurilor şi a posibilităţilor de învăţare, la interesele şi abilităţile de care aceştia dispun. Această nouă orientare în realitatea educaţională presupune adoptarea unor reforme atât la nivel social cât şi la nivelul sistemului de învăţământ.

Şcoala incluzivă reprezintă un pas mai departe în procesul de permeabilizare şi eliminare treptată a barierelor educaţionale dintre copiii obişnuiţi şi cei cu diverse dizabilităţi.

Integrarea copiilor cu CES conferă instituţiei şcolare rolul de componentă fundamentală a sistemului social, aptă să răspundă concret imperativelor de moment ale evoluţiei din societatea contemporană şi să rezolve o serie de probleme referitoare la nevoile de acceptare/valorizare socială a fiecărui individ şi la capacitatea acestuia de a se adapta şi integra într-o societate aflată în continuă transformare.

BIBLIOGRAFIE:

1. Creţulescu,L.; Stoicescu,D.; Voineag,A.M.; Bîrză - G.,Elemente de educaţie incluzivă pentru managerii şcolari - ghid, ianuarie 2019

2. Gerguţ, A.; Neamţu, C., Psihopedagogie specială, Editura Polirom, Iaşi, 2000.

3. Gerguţ, A., Sinteze de psihopedagogie specială, Editura Polirom, Iaşi, 2005.4.

4. Vrăşmăş, T., Învăţământul integrat şi / sau incluziv pentru copiii cu cerinţe speciale, Editura Aramis, Bucureşti, 2001.

Abandonul scolar: definire, caracterizare, semnificatii

Prof. ȘTEFAN IONELA LILIANA
Școala Gimnazială „ Gheorghe Corneliu”
Comuna Domnești, Ilfov

Abandonul şcolar nu este o problemă nouă, de-a lungul timpului au fost realizate multiple cercetări pentru identificarea şi prevenirea lui. Odată cu trecerea timpului şi apariţia unor noi factori ce contribuie la acest fenomen negativ în rândul elevilor, schimbarea viziunii educativ – informative şi formative , egalitatea de şanse privind educaţia, suportul psihopedagogic oferit în şcoli, este necesară o implicare a tuturor factorilor ce contribuie la educaţia şcolară pentru stoparea şi eventual eradicarea acestui fenomen.Abandonul scolar este un fenomen periculos, deoarece el determină efecte negative atât în plan psihologic individual, respectiv o alterare a imaginii de sine a elevului în cauză, care-şi va pierde tot mai mult încrederea în propriile posibilităţi şi capacităţi ajungând să dezvolte o teamă de eşec, cât şi pe plan social, pentru că eşecul şcolar permanentizat „stigmatizează”, „etichetează” şi conduce la o marginalizare socială cu un nivel crescut de comportamente deviante şi infracţionale.

O educaţie adevărată, reală se fundamentează în familie iar apoi, ea se continuă în grădiniţă şi şcoală. Intervenția cadrului didactic prin însuşi procesul educativ pe care-l desfăşoară cu copiii poate constitui un mijloc de prevenire a abandonului şcolar prin intervenţia acestuia la nivelul factorilor de risc – individuali, familiali, şcolari a celor determinaţi de mediul cu potenţial delictogen care-l pot acuza.

Pentru o mai bună intervenţie se propune realizarea unui program care să urmărească dezvoltarea competenţelor cadrelor didactice de lucru în echipă şi de folosire a planificării strategice în vederea identificării factorilor care ar favoriza apariţia unor astfel de situaţii de risc la nivelul şcolii, pentru prevenirea şi în ultimă instanţă pentru rezolvarea unor situaţii de criză cu efect de abandon şcolar.

Factorii de risc cum ar fi cei comportamentali sunt factori care reprezintă ansamblul încălcărilor şi abaterilor tinerilor de la normele de convieţuire socială. Delincvenţa juvenilă se referă la violarea normelor legale de către cei care sunt sub vârsta la care legea tratează oamenii ca adulţi.

Factorii psihologici in evaluarea diferitelor manifestări delictuale ale tinerilor trebuie ţinut cont de factorul, agresivitate, sau de cel de "frustare", de instabilitatea afectivă sau comportamentală. Factorii sociali şi alţi factori care pot provoca abanonul şcolar.

Există şi cazuri în care părinţii încurajează să încalce normele valorilor şcolare prin atitudinea lor faţă de şcoală. Ca forme principale de manifestare a deviaţiei şcolare putem aminti ca fiind mai

grave din punct de vedere social şi comportamental: fuga de la şcoală, absenteismul, abandonul şcolar, vandalismul, conduitele violente, toxicomania, copiatul şi suicidul.

S-a constatat că elevii tind tot mai mult să părăsească băncile şcolii. Ei au fost încurajaţi şi de atitudinea părinţilor pentru care cartea nu mai reprezintă o prioritate, nici garanţia asigurării unui loc de muncă. Mai mult, emigrarea forţei de muncă îi afectează tot mai tare pe elevi, care fie că-şi urmează părinţii fie sunt lăsaţi în grija unor rude sau cunoştinţe apropiate care se ocupă superficial de situaţia şcolară a copiilor. De asemenea se are în vedere reinserţia şcolară a celor în cauză prin încredinţarea unor responsabilităţi în cadrul colectivelor şcolare din care fac parte, depistarea şi corectarea anomaliilor comportamentale în relaţia copil-părinte, intensificarea colaborării şcoală-familie, pentru identificarea anturajului elevilor şi luarea măsurilor adecvate pentru scoaterea lor de sub influenţa negativă a acestuia.

Sărăcia este de asemenea un factor de abandon şcolar care se reflectă la toate nivelurile de vârstă şi învăţare.De asemenea, este menţionată aprecierea (fară vreo susţinere) potrivit căreia, în mediul rural, abandonul şcolar creşte iarna, ,,în condiţiile lipsei de subsistenţă’’ şi din cauza ,,lipsei hranei sau îmbrăcămintei necesare’’. E o simplă părere fără cunoaşterea generală a realităţii. Pe de altă parte, încălzirea vremii, crearea condiţiilor naturale de practicare a unor îndeletniciri îi fac pe copii să-şi urmeze părinţii la muncă, abandonând şcoala. Şcoala a ajuns să fie abandonată, înainte de toate, pentru că, în ziua de azi, nu contează în ierarhii, nu e percepută ca valoare în sine.

Trebuie plecat de la premisa că fiecare copil are valoare şi este unic şi că fiecare copil poate învăţa, indiferent de nevoile lui sociale. Pentru o mai bună prevenire a abandonului şcolar trebuie cunoscute aptitudinile şi nevoile fiecărui copil integrat în sistemul de educaţie fie el de religie sau etnie diferită faţă de restul copiilor. În cazul etniei rrome, cunoaşterea obiceiurilor şi tradiţiilor, faţa necunoscută şi nebănuită a existenţei membrilor ei pune în valoare ceea ce ei înşişi nu mai ştiu ori nu au reuşit să răzbată prin opacitatea segregaţionismului. Copiilor le oferă identitate şi apartenenţă la neam, le redă mândria de descendenţi ai poporului lor, răspândit prin numeroase teritorii, le crează o "unicitate pozitivă" – adică aceea care ascunde comoara trăsăturilor caracteristice unui popor.

Se impun masuri de prevenire a abandonului scolar:

- psiho-pedagogice si psiho-sociologice (urmaresc cultivarea unor relatii interpersonale adecvate pentru realizarea unei insertii socio-familiale pozitive);
- socio-profesionale – ele decurg din masurile psiho-pedagogice si psihosociale, urmarind prevenirea riscurilor de abandon;
- psihiatrice (depistarea precoce a minorilor cu diferite probleme caracteriale, comportamentale, emotionale, tendinte agresive)

Abandonul şcolar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării şcolii, părăsirea sistemului educativ indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obţinerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii actului de studii început.

Cauzele principale ale abandonului şcolar: acestea sunt cele economice, socioculturale sau religioase, psihologice şi pedagogice. Elevii care abandonează şcoala sunt cei care s-au făcut remarcaţi pentru absenteism şi alte dificultăţi de comportament, pentru care au fost sancţionaţi în repetate rânduri în şcoală. Elevul care prezintă un risc înalt de abandon şcolar-incapabil să se adapteze şi să funcţioneze adecvat în contextul clasei tradiţionale, rezultatele şcolare sub medie – nu-şi stabileşte obiective profesionale, prezintă absenteism, ostilitate faţă de adulţi şi reprezentanţii autorităţii şcolare, provine dintr-o familie ce experimentează un stres existenţial cu probleme economice serioase, nu este implicat în nici-o activitate organizată de şcoală, nonformală sau formală.

Printre alte cauze, mai pot fi enumerate:

- cele care ţin de personalitatea şi starea de sănătate a elevului: motivaţie şcolară scăzută, lipsă de interes, încredere scăzută în educaţia şcolară, oboseală, anxietate, autoeficacitate scăzută, imagine de sine deteriorată, sentimente de inferioritate, abilităţi sociale reduse, pasivitate; refuzul de a adera la o alegere făcută de alţii (reacţie la presiunea exercitată de dorinţele adulţilor)
- cele care ţin de familie, condiţiile socio-economice ale familie: sărăcia, stil parental indiferent, neglijent, familii dizarmonice, părinţi foarte ocupaţi sau plecaţi în străinătate
- cele care ţin de contextul şcolar specific (inclusiv relaţia profesor-elev): presiunea grupului, supraîncărcarea şcolară, comunicarea defectuasă elev-profesor (ironizarea, umilirea elevului) evaluarea subiectivă, frica de evaluare, conflict cu colegii, practici educative percepute de elevi ca fiind nedrepte, frustrante, incompatibilitate între aspiraţiile, trebuinţele de învăţare şi oferta educaţională a şcolii; formă de apărare –împotriva disciplinei excesiv de rigidă şi severă, politici proabsenteiste ale şcolii la elevii din clasele terminale (în şcolile de ‚elită’’)
- cele care tin de vârstă: la elevii mici - fuga de la şcoală poate fi o manifestare a ,,fobiei şcolare’’; cauze: dependenţă crescută de părinţi, părinţi care valorizează excesiv educaţia şcolară; stiluri parentale supraprotectoare, autoritare sau indiferente; strategie defensivă faţă de colegii violenţi, eşecul şcolar, situaţii umilitoare; la elevii mari - fuga de la ore este rezultatul unei opţiuni (proces de deliberare, luare a deciziei); cauzele pot fi: frica de evaluare, de eşec, fobia / anxietatea socială (frecventă în perioada adolescenţei, manifestată prin anxietate faţă de situaţia de a fi observat de colegi, teama de a vorbi în public, teama de a interacţiona cu persoane de sex opus, teama de critică, stimă de sine scăzută); teama de pedeapsă, teama de pierdere a statutului în grup; riscurile fugii de la şcoală: depresia, consum de toxice legale şi ilegale, acte delictuale, abandon şcolar.

Metodele de predare-învăţare constituie o a doua problemă a nereuşitei. De cele mai multe nu gardul de dificultate al unor materii este problema, ci metodele folosite de profesor. Utilizarea metodelor care favorizează o învăţare activă, precum problematizarea,învăţarea prin descoperire, studiul de caz, jocul de rol, dezbaterea, determină o schimbare în activitatea şcolară a elevului. Rigiditatea metodelor de predare-învăţare, accentul pus pe memorare şi reproducere, precum şi activităţile de tip exclusiv frontal generează probleme de învăţare multor elevi. Nu se poate impune întregii clase un ritm de lucru şi metode care să le convină numai câtorva copii, deoarece s-ar ajunge la un nivel scăzut de învăţare. Tot mai mult se vorbeşte despre strategii de diferenţiere ţi personalizare care să vizeze conţinuturile, metodele de predare-învăţare, formele de organizare a învăţării şi metode de evaluare.

Efectele abandonului scolar: sociologii considera ca abandonarea scolii este o problema sociala care genereaza are un set de consecinte cu bataie lunga. Cercetarile arata ca cei care abadoneaza scoala nu numai ca nu au sanse sa castige pe piata muncii,dar nu au nici sanse sa fie integrati in forta de munca. Cei care si-au interupt studiile sunt intr-o mult mai mare masura dependenti de programele de intretinere si ajutor decit restul populatiei.

Transformarea educației cu deschidere spre incluziune

Prof. Anicolaesei Alexandra
Colegiul Național „Mihail Sadoveanu” Pașcani

Educația incluzivă reprezintă o prioritate esențială pentru un sistem educațional modern și echitabil. Programul Erasmus+, prin oportunitățile de mobilitate oferite profesorilor, joacă un rol crucial în promovarea acestor valori. Experiența mea la cursul „Inclusive education-peer learning in the academic education of inclusive students” desfășurat în Berlin, Germania, sub egida Sherlock Edu și coordonat de Monika Stawska, a fost fundamentală în înțelegerea și aplicarea unor metode educaționale inovative și incluzive. Acest eseu dezvoltă impactul acestui curs asupra practicilor educaționale, cu accent pe aplicabilitatea concretă la orele de limbi străine.

Începutul cursului a fost dedicat clarificării conceptelor de incluziune, integrare, segregare și excludere, esențiale pentru înțelegerea educației incluzive. Activitățile interactive și discuțiile comparative asupra sistemelor educaționale din Europa au oferit un cadru de reflecție asupra practicilor noastre didactice. De exemplu, la orele de limbi străine, aceste concepte pot fi aplicate prin adaptarea materialelor didactice pentru a include texte și exerciții care reflectă diversitatea culturală și lingvistică a elevilor.

Apoi am descoperit tehnici de energizare și calmare în clasă, utile în gestionarea elevilor cu cerințe educaționale speciale. De exemplu, la orele de limbi străine, pot fi introduse exerciții de energizare, precum jocuri de vocabular dinamice, pentru a menține atenția elevilor. De asemenea, tehnicile de calmare, cum ar fi exercițiile de respirație, pot fi integrate în activitățile de ascultare și vorbire pentru a reduce anxietatea legată de exprimarea într-o limbă străină.

În continuare, am identificat emoțiile și valorile elevilor, esențiale pentru a răspunde nevoilor lor. La orele de limbi străine, strategiile de comunicare nonviolentă pot fi aplicate prin activități de „role-playing”, unde elevii învață să exprime sentimente și nevoi într-o manieră constructivă. De exemplu, un exercițiu de simulare a unor situații de viață cotidiană într-o limbă străină poate ajuta elevii să practice observarea și exprimarea sentimentelor și cerințelor într-un mediu sigur și controlat.

De asemenea, cursul a accentuat importanța descoperirii și utilizării punctelor forte ale elevilor. Metodologiile EduSCRUM și Jigsaw classroom, alături de abordarea PERMA, oferă instrumente valoroase pentru a încuraja colaborarea și învățarea activă. La orele de limbi străine, aceste metode pot fi aplicate prin organizarea de proiecte de grup unde fiecare elev contribuie cu punctele sale forte. De exemplu, un proiect de creare a unui ziar școlar în limba străină studiată poate include activități de scriere, editare și prezentare, adaptate abilităților și intereselor fiecărui elev.

Am ales să vă prezint Jigsaw Classroom, o metodă de învățare colaborativă care implică grupuri de elevi care lucrează împreună pentru a învăța și a rezolva probleme. A fost dezvoltată de psihologul social Elliot Aronson în anii 1970. Metoda implică împărțirea unei sarcini sau a unui subiect complex în părți mai mici, iar apoi fiecare membru al grupului devine expert pe una dintre aceste părți. Apoi, membrii grupului se reunesc pentru a-și împărtăși cunoștințele și a rezolva sarcina sau problema în ansamblu. Această abordare promovează colaborarea, încrederea în sine și încrederea în ceilalți, precum și înțelegerea profundă a subiectului prin predarea reciprocă și cooperarea între membrii echipei. Pentru detalii suplimentare puteți consulta site-ul oficial: https://www.jigsaw.org/

Jigsaw Classroom este o metodă de învățare care aduce numeroase beneficii pentru elevii cu nevoi educaționale speciale, contribuind la creșterea lor în cadrul mediului educațional. Iată cum această metodă poate fi deosebit de benefică pentru acești elevi:

Incluziune socială: prin încurajarea colaborării și interacțiunii între membrii grupului, Jigsaw Classroom promovează un mediu de învățare incluziv, în care elevii cu NES se pot simți mai acceptați și mai integrați.

Acces la informații în mod diferit: metoda Jigsaw permite fiecărui elev să devină expert pe o parte specifică a subiectului, ceea ce poate face procesul de învățare mai accesibil pentru elevii cu NES. Ei pot alege o parte a subiectului care se potrivește mai bine stilului lor de învățare sau nivelului lor de abilitate.

Îmbunătățirea abilităților de comunicare și interacțiune socială: participarea la Jigsaw Classroom îi ajută pe elevii cu nevoie educaționale speciale să își dezvolte abilitățile de comunicare și interacțiune socială prin colaborarea cu ceilalți membri ai echipei. Aceste abilități sociale sunt esențiale pentru succesul lor în școală și în viața de zi cu zi

Creșterea încrederii în sine: odată ce elevii cu NES devin experți într-o anumită parte a subiectului și își împărtășesc cunoștințele cu ceilalți, ei pot simți o creștere a încrederii în sine și a stimei de sine. Această realizare poate avea un impact pozitiv asupra motivației lor și asupra atitudinii față de învățare.

Promovarea respectului reciproc și a empatiei: Jigsaw Classroom încurajează elevii să își asculte și să își respecte colegii de echipă, să își ofere sprijin reciproc și să își împărtășească cunoștințele în mod pozitiv. Această interacțiune pozitivă poate contribui la dezvoltarea empatiei și a înțelegerii față de diversele nevoi și perspective ale celorlalți.

Promovarea independenței și autonomiei: participarea la Jigsaw Classroom îi încurajează pe elevii cu nevoie educaționale speciale să devină mai independenți în procesul lor de învățare. Fiind responsabili pentru o anumită parte a subiectului și pentru împărtășirea cunoștințelor lor, aceștia pot dobândi o mai mare încredere în abilitățile lor și pot învăța să își gestioneze mai eficient timpul și

resursele. Această creștere a independenței poate fi esențială pentru pregătirea lor pentru viața de după școală.

Aplicare la clasă: am ales să aplic metoda Jigsaw Classroom în cadrul clasei a IX-a pentru a explora subiectul „Les fêtes partout en France” (Sărbătorile în întreaga Franță).

Subiectul „Les fêtes partout en France” este extrem de vast, acoperind o varietate de sărbători și tradiții culturale din întreaga țară. Prin împărțirea subiectului în părți mai mici și atribuirea fiecărei echipe a unei sărbători sau a unei regiuni specifice, elevii au putut explora în profunzime subiectul și au înțeles mai bine diversitatea culturală a Franței. Prin organizarea elevilor în echipe mici și în care fiecare elev a avut ocazia să-și aducă contribuția și să împărtășească cunoștințele cu ceilalți membri ai echipei. Această interacțiune între elevi a promovat schimbul de idei și a facilitat înțelegerea mai profundă a subiectului prin discuții și colaborare.

Fiecare elev contribuie la produsul final

Lucrul în echipă

Produsul final al echipelor

Fiecare membru al echipei a fost responsabil pentru învățarea și prezentarea informațiilor despre sărbătoarea sau regiunea alocată. Această responsabilitate individuală a stimulat implicarea activă a fiecărui elev în procesul de învățare și a încurajat asumarea propriilor roluri în echipă.

La orele de limbi străine, toate aceste experiențe culturale (pentru că participarea la cursuri implică și vizite culturale ale locurilor unde se susțin) pot fi integrate prin explorarea literaturii, filmelor și muzicii din diverse culturi, contribuind la o înțelegere mai profundă a contextelor lingvistice și culturale studiate.

Participarea la cursul „Inclusive education-peer learning in the academic education of inclusive students” a fost o experiență transformatoare, care a subliniat importanța unei educații deschise și incluzive. Metodele și strategiile învățate sunt cuprinse într-un site pe care l-am realizat (https://fiiprof2.wixsite.com/acreditare-erasmus) pentru a putea fi aplicate în activitatea didactică și a

profesorilor care nu au șansa de a participa la astfel de cursuri, contribuind la crearea unui mediu educațional mai echitabil pentru cadrele didactice și mai empatic pentru toți elevii.

În concluzie, fiecare copil contează, iar inițiativele Erasmus+ joacă un rol crucial în asigurarea acestui principiu fundamental. Implementarea acestor practici la orele de limbi străine va contribui la dezvoltarea competențelor lingvistice și interculturale ale elevilor, pregătindu-i pentru o lume globalizată și diversă.

Metode inovative aplicate elevilor cu C.E.S.

Prof. înv. primar Guleş Anca-Silvia
Liceul Teoretic Alexandru Mocioni, Ciacova

Societatea modernă, caracterizată printr-un progres semnificativ în toate domeniile și printr-o schimbare a mentalităţilor, are ca scop să integreze în structurile sale toate categoriile de persoane, valorizând principiul nondiscriminării și promovând drepturi egale pentru toţi.

În această direcţie se înscriu și iniţiativele privind problematica persoanelor cu dizabilităţi, care de multe ori se „lovesc” de etichetări sau marginalizare. Modificarea reprezentărilor și a atitudinilor în ceea ce îi privește, a devenit o necesitate. Politicile sociale și educaţionale au fost adoptate pentru a le permite participarea totală și activă în viaţa comunităţii, facilitarea accesului la o educaţie și o profesionalizare corespunzătoare, în acord cu propriile posibilităţi.

Pentru integrarea și recuperarea elevilor cu cerinţe educative speciale este necesară tratarea demersului educativ într-o manieră interactivă astfel încât aceștia să cunoască, să înţeleagă lumea în care trăiește și să aplice ceea ce a învăţat în diferite situaţii de viaţă.

Procesul instructiv-educativ și compensator-recuperator în educaţia specială se subordonează principiilor didacticii generale, cu menţiunea că este nevoie de flexibilitate și adaptare la particularităţile aptitudinale ale elevilor. În proiectarea și desfășurarea lecţiilor, cadrele didactice pot valorifica cele mai operante modalităţi de lucru, mixând strategiile didactice tradiţionale cu cele moderne, utilizând diverse tehnici terapeutice, obiectivul fiind acela de a crea competenţe ce vor asigura autonomia personală și integrarea socio-profesională.

Metodele care favorizează înțelegerea conceptelor și ideilor, valorifică experiența proprie a elevilor sunt: discuția, dezbaterea, jocul de rol. Metodele care stimulează gândirea și creativitatea îi determină pe elevi să caute și să dezvolte soluții pentru diferite probleme, să compare și să analizeze situații date sunt: studiul de caz, rezolvarea de probleme, exercițiul.

Pornind de la principiul dreptului egal la educație pentru toți copiii, metodele activ-participative permit elevului satisfacerea interesului pentru cunoaștere, facilitează contactul cu realitatea înconjurătoare, sporind gradul de socializare a elevilor, stimulează și dezvoltă învățarea prin cooperare.

Studiile din domeniu au relevat influenţa pozitivă asupra calităţii actului educativ pe care o are aplicarea metodelor și procedeelor didactice interactive, având ca rezultat creșterea motivaţei pentru învăţare,crearea anumitor deprinderi, dezvoltarea autonomiei personale, faciltarea învăţării în ritm propriu, încurajarea cooperării între elevi pentru rezolvarea unor sarcini, ceea ce conduce la cunoștere și acceptare reciprocă, respectarea altor opinii, înţelegerea realităţii.

Alois Gherguţ descrie câteva metode de învăţare prin cooperare eficiente și în cazul copiilor cu cerinţe educative speciale. Autorul precizează faptul că există o multitudine de tehnici și metode care favorizează învăţarea prin interacţiunea cu ceilalţi colegi, iar aceste metode pot fi selectate, reformulate și chiar îmbogătite cu alte variante în funcţie de tipul disciplinei, de vârsta și nivelul de dezvoltare al elevului.

Iată câteva metode aplicate în cadrul lecțiilor, care au dus la obținerea unui progres școlar al copiilor cu deficiențe.

Știu -Vreau să știu- Am învățat este o metodă des întâlnită mai ales în cadrul orelor de Limba română. Se alege o temăt, elevii spun cee ace știu deja despre tema respectivă, apoi se formulează

întrebări la care se așteaptă găsirea răspunsului în timpul lecției, iar la sfârșit se verifică ce au aflat nou după desfășurarea lecției.

Ciorchinele este o metodă grafică de organizare şi integrare a informaţiei în cursul învăţării. Poate fi folosit la începutul lecţiei numindu-se ,,ciorchinele iniţial” sau după lectura textului, numindu-se ,,ciorchine revăzut”. Este o metodă de brainstorming neliniară care stimulează găsirea conexiunilor dintre idei, presupunând următoarele etape:

• se scrie un cuvânt sau temă care urmează a fi cercetat în mijlocul tablei;
• se notează toate ideile care vin în minte în legătură cu tema respectivă în jurul acestuia, trăgându-se linii între acestea şi cuvântul iniţial;
• pe măsură ce se scriu cuvinte se trag linii între toate ideile care par a fi conectate;
• activitatea se opreşte când se epuizează toate ideile; încurajează elevii să gândească liber şi deschis;

Este o tehnică de căutare a căilor de acces spre propriile cunoştinţe pentru a înţelege un anumit conţinut. Această metodă poate fi folosită în orele de limba și literatura română, educație civică, istorie, geografie, științe ale naturii.

Brainstormingul este o metodă aplicată individual sau în perechi în care elevii scriu pe hârtie toate lucrurile despre un subiect dat. De exemplu, elevii scriu ce le vine în minte la auzul cuvântului copilărie în cadrul orei de limba și literatura română, bunătate, la ora de educație civică, munte, la ora de geografie. Inclusiv elevii cu C.E.S. au reușit să scrie numeroase cuvinte, mai ales că este mult mai simplu pentru aceștia să se exprime prin cuvinte sau scurte formulări, decât s-ar exprima prin formularea de propoziții.

Metoda R.A.I. „Răspunde-Aruncă- Interoghează” este o metodă de fixare şi sistematizare a cunoştinţelor, dar şi de verificare. Are la bază stimularea şi dezvoltarea capacităţilor copiilor de a comunica (prin întrebări şi răspunsuri) ceea ce au învăţat. Urmăreşte realizarea feed-back-ului printr-un joc de aruncare a unei mingi uşoare. Copilul care aruncă mingea trebuie să formuleze o întrebare din cunoştintele însuşite, copilului care o prinde. Cel care prinde mingea răspunde la întrebare, apoi o aruncă mai departe altui coleg, punând o nouă întrebare. Copilul care nu ştie răspunsul iese din joc, la fel ca şi cel care este descoperit că nu cunoaşte răspunsul la propria întrebare.

Această metodă – joc de constatare reciprocă a rezultatelor obţinute este pe placul elevilor, dar şi o strategie de învăţare ce îmbină cooperarea cu competiţia. Este o metodă de a realiza un feed-back rapid, într-un mod plăcut, energizant şi mai puţin stresant decât metodele clasice de evaluare. Se desfăşoară cu scopul de a constata sau ameliora, şi nu în vederea acordării unui calificativ.

Antrenaţi în acest joc cu mingea, chiar şi cei mai timizi elevi se simt încurajaţi, comunică cu uşurinţă şi participă cu plăcere la o activitate care are în vedere atât învăţarea cât şi evaluarea. Această metodă este şi un exerciţiu care antrenează atenţia participanţilor trebuind să rămână permanent treză şi distributivă.

Metoda Explozia stelară este o metodă care dezvoltă creativitatea. Scopul metodei este de a obţine cât mai multe întrebări şi astfel cât mai multe conexiuni între concepte. Este o modalitate de stimulare a creativităţii individuale şi de grup. Organizată în grup, metoda Starbursting facilitează participarea întregului colectiv, stimulează crearea de întrebări la întrebări. Procedura este simplă. Se scrie problema a cărei soluţie trebuie „descoperită” pe o foaie, apoi se înşiră cât mai multe întrebări care au legătură cu ea, de tipul: Ce?, Când?, Cum?, Cum?, De ce? – unele întrebări ducând la altele din ce în ce mai complexe care necesită o concentrare tot mai mare.

Turul galeriei este o metodă prin care, grupuri de 3-4 elevi lucrează la o problemă care are drept rezultat un produs (schema, desen, compunere). După expunerea produselor, fiecare grup examinează

produsele celorlalte grupe, discută, apoi fac recomandări. Această metodă facilitează învățarea prin cooperare, ascultarea și acceptarea opiniilor, luarea împreună a deciziilor.

Interviul în etape.este o modalitate simplă şi rapidă de învăţare prin colaborare, prin care, profesorul adresează o întrebare elevilor organizați pe grupe de câte 3-4. Fiecare elev găsește o soluție și o formulează în scris, apoi elevii se consultă reciproc în legătură cu răspunsul, după care perechile se alătură altor perechi formând grupuri în care fiecare elev prezintă soluția partenerului.

Prin confruntarea răspunsurilor în perechi şi între perechi există premisele organizării informaţiilor acumulate în structuri cognitive prin realizarea de contexte noi de exersare a acestor conţinuturi şi duc la o învăţare bună.

Predicțiile în perechi este o metodă prin care, elevii vor fi grupați în perechi, având fiecare o foaie de hârtie și un creion. Profesorul le oferă o listă cu câteva cuvinte dintr-o povestire. În urma discuțiilor elevii vor trebui să alcătuiască o compunere sau un scenariu pe baza unor predicții în jurul unei liste oferite. Prin această metodă, elevii învață să lucreze prin cooperare, să asculte și să folosească opiniile celuilalt.

Metodele activ-participative contribuie nu numai la educaţia elevului ci şi la socializarea sa, ducând la o învăţare mai activă, cu rezultate pozitive. Procesul de integrare a copiilor cu C.E.S. în învăţământul de masă poate fi uşurat prin utilizarea de către profesor a unor strategii didactice îmbogățite, în funcție de imaginația și creativitatea acestuia, care să-i dezvolte elevului abilităţi, deprinderi şi priceperi care să-i modifice comportamentul.

Bibliografie

Ungureanu, Dorel, Educaţia integrată şi Şcoala inclusivă, Editura de Vest, Timişoara, 2000
Verza, Emil, Psihopedagogia integrării şi normalizării, în Revista de educaţie specială, nr. 1 /1992

STUDIU DE CAZ

VIȘINICĂ MARIA CLARA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ VEDEA, TELEORMAN

1. Descrierea succintă a cazului :

C.R. este elevă în clasa a VI-a la o școală din mediul rural, din județul Teleorman. Are vârsta de 11 ani și provine dintr-o familie legal constituită care are 8 copii, ea fiind cea mai mare. Părinții nu au niciun venit și sunt depășiți de greutățile cu care se confruntă pentru a le asigura copiilor strictul necesar, motiv pentru care nu se achită cu responsabilitate de sarcinile parentale: îngrijire, educare. Este un copil care a preluat din responsabilitățile părinților și care prezintă tulburări de comportament; este impulsivă, incapabilă de concentrarea atenţiei, trece uşor de la o activitate la alta, prezintă dificultăți de adaptare socială care se reflectă într-un randament școlar scăzut, precum și o criză de identitate. Recent, minora a părăsit casa în care locuia alături de părinții și frații săi și s-a mutat în casa unei mătuși care are o singură fiică(aceasta fiind căsătorită de la vârsta de 16 ani și care locuiește în aceeași casă cu mama, soțul și verișoara ei, C.R).

2. Identificarea şi descrierea problemei :

Tabloul elevei :

Eleva frecventează școala. Are un aspect fizic plăcut, este normal dezvoltată din punct de vedere fizic şi intelectual pentru vârsta ei, dar are un comportament impulsiv în clasă, în timpul activităţilor de instruire, învăţare, evaluare, dublat de hiperactivitate şi neatenţie, are probleme la învăţătură

Întrerupe activitatea prin intervenţii fără legătură cu tema dezbătută, afectând ceilalți elevi. Nu are răbdare să ducă la bun sfârşit o sarcină dată, trecând uşor de la o activitate la alta, fără a duce la sfârşit niciuna. Are un bagaj minim de cunoştinţe și întâmpină dificultăţi în relatarea unor întâmplări, în formularea unor răspunsuri, cauzate de agitația sa. Dă răspunsuri la repezeală, se pripeşte, multe nu le gândeşte. Este dezinteresată de școală, nu e sigură pe forţele ei, şi atunci încearcă să grăbească lucrurile pentru a scăpa din situaţie, pe care ea o consideră tensionată, cât mai repede şi asta o determină să greşească. Nu are răbdare în rezolvarea sarcinilor de lucru și nici în activităţile practice. Încearcă să își facă prieteni , dar este respinsă de ceilalți copii din cauza caracterului ei dificil, ajungând să-I jignească pe toți. Are capacitate redusă de concentrare, oboseşte uşor. Imaginaţia este în general de tip reproductiv iar memoria este mecanică şi de scurtă durată. Voinţa este slab dezvoltată; este nehotărâtă, nu are răbdare, este uşor influenţabilă. Prezintă dezechilibre afective majore, oscilează între dispoziţii pozitive şinegative în perioade foarte scurte de timp, este hiperemotivă.

Tabloul familiei:

Copilul locuieşte cu mătușa, verișoara ei mai mare (17 ani) și soțul verișoarei (21 ani) într-un sat aflat la 15 Km de școală, dar la 200 m de locuința părinților săi. Tatăl este casnic, mama casnică, iar relaţiile dintre membrii familiei sunt bune. Totuși, copilul a crescut într-un mediu familial agitat, pe fondul unor lipsuri materiale, într-un climat educativ improriu creşterii şi dezvoltării sale.

Stând de vorbă cu părinţii, am constatat că C.R. se manifestă ca un copil răsfăţat care face numai ceea ce vrea, intrând destul de des în conflict cu părinţii. Se enervează și se răzvrătește împotriva părinților care i-au solicitat ajutorul în creșterea celorlalți minori sau în gospodărie, alegând să plece de acasă înr-un mediu unde nu are parte de supravegherea adulților și nu are responsabilități.

3. Componenţa echipei care poate contribui la rezolvarea (ameliorarea) problemelor: Profesorul diriginte, părinţii, mătușa, eleva.

4. Stabilirea obiectivelor :

Obiective pe termen lung**:**

- diminuarea comportamentului hiperactiv şi impulsiv în timpul orelor şi în familie;
- îmbunătăţirea capacităţii de concentrare şi a vigilenţei;
- îmbunătăţirea productivităţii şi a performanţelor şcolare;
- îmbunătăţirea relaţiilor sociale, accepatrea sa de către colegii de clasă;
- îmbunătăţirea interacţiunii părinţi-copil.

Obiective pe termen scurt:

- să se integreze cu succes în colectivul de elevi;
- să își menţină atenţia concetrată pentru mai mult timp;
- să respecte regulile școlii;
- să ia parte la activităţile de învăţare;
- să ia parte la activitățile din gospodărie;
- să scadă numărul comportamentelor impulsive la școală şi în familie;
- să revină în mijlocul familiei sale;
- să se realizeze o relaţie de colaborare şi parteneriat între școală şi familie.

Stabilirea locului de desfăşurare :

- sala de clasă

5. Plan de intervenţie personalizat– strategii şi metode :

Cu ajutorul familiei, am încercat să o cunosc mai bine pe C.R. pentru a înţelege ce determină un astfel de comportament, unde trebuie acţionat atât în privinţa elevei, cât şi în privinţa familiei, pentru a înlătura condiţiile care menţin starea și comportamentul conflictual al elevei. Am observat cu mare atenţie şi am încercat să corectez comportamentul ei cu multă blândeţe, căldură, răbdare, prin diferite strategii şi metode educaţionale .

1.Terapia cognitiv-comportamentală

Se acţionează la nivel personal prin:

- creşterea încrederii în forţele proprii;
- stimularea motivaţiei pentru învăţare;
- modificarea atitudinii elevei faţă de învăţătură;
- modificarea atitudinii elevei faţă de colegi şi relațiile cu aceştia;
- şedinţe de psihoterapie;
- se acţionează la nivelul clasei de elevi;
- înlesnirea integrării în grup;
- solicitarea elevei în realizarea unor activităţi desfăşurate în grup;
- participarea la activităţi extraşcolare : excursii, programe distractive;
- se acţionează la nivelul tuturor factorilor: părinţi, profesori, colegi, anturaj.
- adaptarea sarcinilor de lucru la posibilităţile elevei.

6. Consilierea familiei (Programul părinte-copil)

Pentru reuşita demersului nostru am considerat că este necesară colaborarea cu familia printr-un program de acţiune comun. Scopul acestui demers este de a îmbunătăţii relaţia părinte – copil în vederea reducerii problemelor comportamentale ale copilului în familie, la școală şi în societate.

Am stabilit mai întâi, cum influenţează caracteristicile copilului, ale părinţilor sau problemele din familie, comportamentul elevei, percepţia comportamentului elevei de către părinţi şi reacţiile părinţilor la comportamentul elevei.

1.Activităţii specifice ale programului părinte – copil:

- discuţii cu părinţii cu privire la activitățile pe care eleva trebuie să le desfășoare în gospodărie(activități specific grupei sale de vârstă).

- stabilirea unui program cu activități zilnice, care să-i ofere stabilitate emoțională;

- excluderea cauzelor emoţionale datorate familiei (familia să-i ofere afectivitate, să nu uite că este un copil care are nevoie de dragoste necondiționată).

2.Etapele programului:

- îmbunătăţirea relaţiei părinte-copil;

- modificarea comportamentului impulsiv în situaţii bine definite prin utilizarea consecventă a unor tehnici pedagogice şi terapeutice;

-utilizarea de către părinţi a întăririlor comportamentelor dezirabile;

-folosirea unor întăriri verbale specifice (lauda sau dezaprobarea);

-recurgerea la întăriri consistente;

- observarea calităţilor elevei;

- stabilirea de comun acord a îndatoririlor ce revin elevei în cadrul familiei;

-formularea cerinţelor într-un mod eficient.

7. Realizarea evaluării :

Pentru a demara planul de intervenție personalizat am aplicat elevei C.R. diverse chestionare și fișe de lucru, am purtat discuții cu profesorii și părinții săi și am realizat un plan educațional individualizat, în care am consemnat datele privind evaluarea elevei atât la început, pe perioda derulării intervenției cât și la final. Am realizat și o schemă personalizată de sprijin pentru părinți unde am consemnat nevoile părinților la început, ce competențe sunt necesare pentru dezvoltarea individualizată a acestora și participarea lor la activități de educație parentală pentru gestionarea situațiilor conflictuale.

8. Concluzii:

Reuşita unui astfel de demers depinde de o bună colaborare în cadrul echipei, de susţinerea şi sprijinul reciproc. Mediul propice pentru a se concentra şi a se dezvolta trebuie creat acasă şi la școală. Acasă, trebuie să i se creeze o atmosferă liniştită,comfortabilă fără prea multe activități care-i pot distrage atenția, iar la școală trebuie creată o ambianţă potrivită, pozitivă, în care eleva să se simtă bine, pentru a favoriza dorința de a participa la ore, de a învăța.

În urma intervenţiei educative am reuşit să realizăm un progres favorabil prin revenirea elevei în mijlocul familiei. Rezultatele școlare s-au îmbunătățit iar eleva a reușit să se integreze în colectivul clasei. Comportamentul său față de colegi s-a îmbunătățit și eleva și-a recâștigat stima de sine. Relațiile familiale au fost detensionate.

BIBLIOGRAFIE :

- Consiliere psihopedagogică, Baze teoretice și sugestii practice, Ion Al. Dumitru, Editura Polirom
- Consiliere educațională, Ghid metodologic pentru orele de dirigenție și consigliere, Coordonator Adriana Baban

FIECARE COPIL DIN LUME MERITĂ O ȘANSĂ!

Prof. înv.primar IUGA MARIA-LILIANA
Şcoala Gimnazială Pârteștii de Sus-jud. Suceava

Educația incluzivă reprezintă un concept esențial în contextul educației moderne, având ca scop principal asigurarea accesului egal la educație pentru toți elevii, indiferent de particularitățile lor individuale. Aceasta se bazează pe principiul drepturilor egale și pe necesitatea de a crea un mediu educațional care să răspundă nevoilor diversificate ale tuturor copiilor.

Educația incluzivă se referă la integrarea tuturor copiilor în școlile obișnuite, indiferent de dizabilitățile fizice, intelectuale, sociale, emoționale sau alte dificultăți de învățare. Scopul este de a oferi o educație de calitate care să permită fiecărui elev să își atingă potențialul maxim. Aceasta implică ajustarea curriculei, a metodelor de predare și a mediului școlar pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor.

- Principiile educației incluzive:

1. Acces egal: Toți elevii au dreptul la o educație de calitate, indiferent de particularitățile lor individuale.
2. Participare activă: Elevii sunt încurajați să participe activ la toate aspectele vieții școlare.
3. Personalizare: Educația este adaptată pentru a răspunde nevoilor individuale ale fiecărui elev.
4. Colaborare: Implicarea activă a tuturor părților interesate, inclusiv a profesorilor, părinților, comunității și autorităților, pentru a sprijini incluziunea.
5. Respect și demnitate: Toți elevii sunt tratați cu respect și demnitate, promovându-se un mediu școlar pozitiv și incluziv.

- Importanța educației incluzive:

Educația incluzivă are multiple beneficii, nu doar pentru elevii cu nevoi speciale, ci și pentru întreaga comunitate școlară:

- Dezvoltare personală: Elevii învață să accepte și să respecte diversitatea, ceea ce contribuie la dezvoltarea lor personală și socială.
- Performanță academică: Studiile arată că școlile incluzive pot duce la îmbunătățirea performanțelor academice atât pentru elevii cu nevoi speciale, cât și pentru ceilalți elevi.
- Cooperare și prietenii: Educația incluzivă promovează formarea de prietenii și relații de cooperare între elevi, ceea ce contribuie la dezvoltarea unui mediu școlar armonios.
- Pregătirea pentru viață: Elevii învață să trăiască și să lucreze împreună într-o societate diversă, pregătindu-se mai bine pentru viața de adult.

- Provocări în implementarea educației incluzive

Implementarea educației incluzive nu este lipsită de provocări:

- Resurse limitate: Lipsa resurselor adecvate (financiare, materiale, umane) poate reprezenta un obstacol major.
- Pregătirea profesorilor: Profesorii trebuie să fie bine pregătiți și să aibă competențele necesare pentru a face față diversității din clasă.
- Atitudini și prejudecăți: Atitudinile negative și prejudecățile din partea unor membri ai comunității școlare pot împiedica implementarea efectivă a educației incluzive.

- Lipsa suportului: Uneori, lipsa suportului din partea autorităților sau a politicilor educaționale adecvate poate fi o barieră.

- Exemple de bune practici:

1. Școli model de incluziune: Implementarea unor programe pilot în anumite școli care pot servi drept model pentru alte instituții educaționale.
2. Formare continuă: Oferirea de cursuri de formare continuă pentru profesori și personalul școlar în domeniul educației incluzive.
3. Parteneriate comunitare: Crearea de parteneriate cu organizații non-guvernamentale, părinți și alte instituții pentru a sprijini incluziunea.
4. Evaluare și monitorizare: Implementarea unor mecanisme de evaluare și monitorizare pentru a urmări progresul și a identifica zonele care necesită îmbunătățiri.

Educația incluzivă este esențială pentru construirea unei societăți echitabile și pentru asigurarea dezvoltării personale și academice a fiecărui elev. Prin promovarea accesului egal, a respectului pentru diversitate și a participării active, educația incluzivă contribuie la formarea unor cetățeni responsabili și empatici, pregătiți să trăiască într-o lume diversă și interconectată. Implementarea cu succes a educației incluzive necesită eforturi susținute din partea tuturor părților interesate, resurse adecvate și o schimbare de atitudini în cadrul comunității școlare.

"Fiecare copil contează" este un subiect de o importanță majoră în domeniul educației și al dezvoltării sociale. Este crucial să înțelegem și să aplicăm principiile care promovează incluziunea și bunăstarea fiecărui copil, indiferent de circumstanțele lor. Acest referat va explora diverse aspecte legate de această temă, inclusiv importanța educației incluzive, drepturile copiilor și rolul comunității în sprijinirea dezvoltării fiecărui copil.

"Fiecare copil contează" reprezintă o filosofie și un angajament care recunoaște că fiecare copil are dreptul la oportunități egale de a se dezvolta și de a-și atinge potențialul maxim. Aceasta implică accesul la educație de calitate, îngrijire sănătoasă, protecție împotriva abuzurilor și discriminării, precum și un mediu de susținere care să le permită copiilor să prospere.

- Rolul comunității

Comunitatea joacă un rol vital în sprijinirea dezvoltării fiecărui copil. Implicarea activă a părinților, educatorilor, autorităților locale și organizațiilor non-guvernamentale este esențială pentru a crea un mediu favorabil dezvoltării copilului.

- Implicarea părinților

Părinții sunt primii și cei mai importanți educatori ai copilului. Sprijinul și implicarea lor activă în educația și viața socială a copilului contribuie semnificativ la dezvoltarea acestuia.

- Parteneriatul cu școlile

Școlile trebuie să colaboreze strâns cu familiile și comunitatea pentru a crea programe educaționale relevante și pentru a asigura un mediu de învățare sigur și incluziv. Aceste parteneriate pot include programe de mentorat, activități extracurriculare și servicii de sprijin pentru familii.

Copiii au o importanță fundamentală în lume din mai multe perspective, inclusiv socială, economică, culturală și emoțională. Iată câteva aspecte care ilustrează această importanță:

1. Viitorul societății: Copiii reprezintă viitorul societății. Investiția în educația și sănătatea lor este esențială pentru dezvoltarea durabilă și prosperitatea pe termen lung. Ei sunt cei care vor continua să dezvolte și să inoveze în diverse domenii.

2. Economia viitoare: Copiii de astăzi sunt lucrătorii și liderii de mâine. O bună educație și o dezvoltare sănătoasă a copiilor contribuie la crearea unei forțe de muncă competente și inovative, esențială pentru creșterea economică și competitivitatea globală.
3. Cultura și tradițiile: Copiii sunt cei care vor prelua și transmite mai departe valorile, tradițiile și cultura unei societăți. Ei asigură continuitatea culturală și diversitatea culturală a lumii.
4. Inovație și progres: Copiii aduc noi perspective și idei inovatoare. Având o minte deschisă și curiozitate naturală, ei pot contribui la soluționarea problemelor globale și la progresul tehnologic și științific.
5. Unitatea și coeziunea socială: Creșterea și educația copiilor într-un mediu sănătos și fericit promovează valori precum empatia, respectul și cooperarea, esențiale pentru o societate unită și armonioasă.
6. Familia și legăturile emoționale: Copiii aduc bucurie și sens în viața familiilor și comunităților. Ei întăresc legăturile emoționale și promovează responsabilitatea și solidaritatea între membrii comunității.
7. Drepturile copiilor: Respectarea și protejarea drepturilor copiilor sunt esențiale pentru construirea unei lumi echitabile și umane. Convenția ONU privind Drepturile Copilului subliniază importanța protejării și promovării drepturilor copiilor pentru bunăstarea lor generală.
8. Schimbări pozitive: Investiția în copii și protejarea drepturilor lor pot duce la schimbări pozitive în domenii precum educația, sănătatea și justiția socială, având un impact pe termen lung asupra întregii societăți.

"Fiecare copil contează" este mai mult decât un slogan; este un angajament față de bunăstarea și dezvoltarea fiecărui copil. Prin promovarea educației incluzive, respectarea drepturilor copiilor și implicarea activă a comunității, putem crea o societate în care fiecare copil are șansa de a prospera și de a-și atinge potențialul maxim. Este responsabilitatea noastră colectivă să asigurăm că niciun copil nu este lăsat în urmă și că toți copiii au oportunitatea de a avea un viitor luminos și prosper.

Bibliografie:

1. Ainscow, M., Booth, T., & Dyson, A. (2006). Improving Schools, Developing Inclusion. Routledge.
2. Florian, L. (2014). Reimagining Special Education: Why New Approaches are Needed. Routledge.
3. UNESCO. (2009). Policy Guidelines on Inclusion in Education. Paris: UNESCO.
4. European Agency for Special Needs and Inclusive Education. (2018). Inclusive Education in Action: Project Results.

STUDIU DE CAZ - MEMORIA DE LUCRU

Prof.înv.primar PĂDURARU VICTORIȚA DORINA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ VEDEA

1.1.Date generale:

- Nume : V. A. N.
- Sex masculin
- Vârsta 12 ani
- Clasa a V-a

1.2. Date medicale: o sarcină cu evoluție fiziologică, naștere la termen, spontan, greutatea de 3000g, scorul Apgar 9, cu retard în efectuarea achizițiilor**.**

Diagnostic: fenilcetonurie, retard psihic mediu QI=59, tulburare de dezvoltare motorie cu deficit de manipulare a obiectelor.

1.3. Date familiale şi şcolare

Structura şi componenţa familiei - Familie normală, mai are doi frați.

1.3.1. Atmosfera şi climatul educativ - Relaţii normale între părinţi cât şi cele părinţi şi copil. Nivelul cultural este ridicat.

1.3.2. Condiţiile de muncă şi de viaţă - Condiţiile materiale sunt peste medie. Mama este foarte implicată în viaţa şcolară, în efectuarea temelor.

1.3.3. Analiza situaţiei şcolare

A început clasa I la 8 ani şi jumătate. În colectivul clasei s-a integrat bine. La debutul şcolarităţii limbajul, în special cel expresiv, era foarte slab dezvoltat. Răspundea cu un singur cuvânt şi nu era capabilă să povestească evenimente din trecut.

Pe parcurs, a reuşit să comunice mai bine, scrie cu litere magnetice, citeşte literele dar nu reuseste sa formeze cuvantul, reţine informaţiile esenţiale. Are o serie de ticuri şi stereotipii verbale. La matematică rezolvă sarcini numai cu suport concret. Este foarte emotiv; uneori nu este capabil să atribuie valenţe pozitive sau negative diferitelor situaţii. Prezintă hiperactivitate şi deficit de atenţie. Este ordonat, curat şi ascultător, dar nu lucrează din proprie iniţiativă. Necesită supraveghere permanentă. Rezultatele şcolare au fost tot timpul bune, obţinând media B.

2. Evaluarea psihopedagogică

2.1. Tipuri de evaluare

S-au efectuat următoarele tipuri de evaluare:

- evaluare informala(din dosarul personal al elevului),
- aplicarea probelor de verificare a nivelului de achizitii prin urmatoarele teste: *Touluse-Peron (gradul de atentie),*

Teste de aptitudini cognitive:

- Abilitatea generală de învățare;
- Aptitudinea verbală;
- Aptitudinea numerică;
- Aptitudinea spațială;
- Aptitudinea de percepție a formei;
- Abilități funcționărești;

- Rapiditatea în reacţii;
- Capacitatea decizională,
- Capacitatea organizatorică

Teste de abilitate manuală, prin observare curentă şi evaluarea memoriei de lucru prin aplicarea Testului Rey verbal.

2.2. Rezultatele evaluării:

Competenţe:

- Citeşte literele dar nu reușește să formeze cuvinte;
- Desprinde cu sprijin informaţii esenţiale dintr-un text citit;
- Redă prin cuvinte proprii, cu sprijin, un fragment dintr-un text citit;
- Răspunde, cu sprijin, la întrebări referitoare la conţinutul textelor;
- Reţine explicaţia unor cuvinte noi din lecţiile studiate;
- A crescut gradul de inteligibilitate a vorbirii;
- Utilizează sensul cuvintelor noi în enunţuri proprii, formulând cu sprijin propoziţii în scris
- Alege cuvântul cu acelaşi sens/cu sens opus din mai multe variante date;
- Scrie cu ajutorul cifrelor magnetice şi citeşte numere până la 100;
- Recunoaşte locul unităţilor, zecilor şi sutelor;
- Ordonează un şir de 3– 4 numere

Dificultăţi academice:

- Pronunţă greşit unele cuvinte;
- Uită forma unor litere de mână , are nevoie să vadă literele de tipar corespondente sau să i se reamintească forma literei prin asocierea cu alte litere sau scriere cu degetul pe masa;
- Povesteşte cu dificultate cele citite.

Dificultăţi psihice:

- Coordonare oculo-motorie slab dezvoltată;
- Incapacitate de a reda prin desen figuri geometrice/obiecte;
- Mişcări greoaie, ritm de lucru foarte lent;
- Vorbire telegrafică, presărată cu greşeli gramaticale;
- Auz fonematic deficitar;
- Imaginaţie săracă, neproductivă;
- Memorie de scurtă durată mecanică;
- Atenţie intelectivă, memorie de lucru, categorizare deficitare;
- Capacitate de concentrare redusă, rezistenţă scăzută la efort intelectual;
- Greutăţi în înţelegerea sarcinilor de lucru;

- Folosirea strategiilor de evitare în faţa unor provocări cognitive;
- Dependenţă de adult;
- Evitarea contactului vizual

“Fiecare copil contează”- Inițiative pentru o educație incluzivă
Activitățile extrașcolare în educației fizică și sport

Prof. Potre Bucur Viorel
Liceul Tehnologic “Felix’’ Sânmartin, jud. Bihor

Lucrul independent, din cadrul activitatilor extracurriculare, face parte din algoritmii de realizare a temelor cu sarcini din consolidare, perfecţionare sau dezvoltarea calităţilor motrice. Nu se aplică la teme care vizează învăţarea unui nou element, deoarece realizarea acestora necesită în mod imperios prezenţa profesorului şi îndrumarea lui directă şi îndeaproape a activităţii de exersare a elevului. Acesta se mai poate aplica şi în cadrul pregătirii organismului pentru efort, spre finalul acestei verigi, în veriga„influenţarea selectivă a aparatului locomotor şi în situaţia elevilor cu deficienţe fizice.

Activitatile extrașcolare au la bază participarea conştientă şi activă a elevului. În lecţii lucru independent începe prin activităţi curriculare prin care elevii sunt înarmaţi cu cunoştinţe, deprinderi şi priceperi motrice. Esenţial este efortul de gândire, voinţă şi acţiune.

Activitatea extracurriculară este o exersare realizată de către fiecare elev în parte. Elevii lucrează în mod independent, nedirijat, profesorului revenindu-i în principal sarcina de supraveghere, îndrumare şi corectare.

Lucrul individual pretinde o bază materială foarte bună, un spaţiu de desfăşurare suficient şi un nivel crescut de conştiinţă şi motivaţie. Poate fi folosit în execuţia exerciţiilor pentru dezvoltarea fizică, pentru dezvoltarea aptitudinilor motrice, dar şi pentru formarea deprinderilor motrice specifice sporturilor individuale. Necesită din partea profesorului atenţie sporită şi un efort la fel de mare, determinat atât de necesitatea cunoaşterii reale a predispoziţiilor elevilor cât şi a efectelor produse de exersarea mişcărilor

Elevii lucrează independent şi individual în mai multe situaţii:

• în cadrul rezolvării aceleiaşi teme de către toţi elevii clasei sau grupei exemplu: în cadrul exersării unor elemente tehnice din atletism, jocuri sportive, unor elemente acrobatice şi legări de elemente acrobatice, profesorul poate acorda câteva minute pentru activitatea individuală;

• în cadrul unor activităţi opţionale desfăşurate în lecţie;

• în cadrul executării exerciţiilor cu dozare diferenţiată sub aspectul volumului, încărcăturii, intensităţii;

• în cadrul algoritmului de dezvoltare fizică generală, pentru corectarea deficienţelor fizice;

• în cadrul executării unor sarcini suplimentare.

Activitatea extracurriculară presupune exersarea în funcţie de predispoziţiile elevilor şi specificul ramurii, probei sportive. Are mare influenţă în creşterea performanţelor sportive, având următoarele avantaje:

• asigură o densitate mare;

• ajută la corectarea deficienţelor fizice prin folosirea exerciţiilor adecvate;

•asigură o dezvoltare, formare, educare în ritm propriu, dat de particularităţile individuale;

• asigură tratarea diferenţiată a elevilor conform preferinţelor.

În folosirea acestui procedeu metodic apar şi o serie de dezavantaje, ce constau în:

• imposibilitatea profesorului de a fi atent la fiecare execuţie pe Etot timpul lecţiei;

• imposibilitatea organizării, atunci când numărul de elevi dintr-o clasă este mare, întrucât aceştia nu pot fi urmăriţi;

• imposibilitatea organizării, dacă nu dispunem de o bază materială deosebită.

Există mai multe căi prin care elevii pot ajunge la un nivel de înţelegere încât să acţioneze în lecţie în mod independent.

• organizarea de lecţii atractive;
• îndeplinirea pe linia dorinţelor a interesului şi utilului în lecţie;
• stimularea permanentă a iniţiativei creatoare a elevilor;
• organizarea în raport cu posibilităţile elevilor a grupelor de lucru;
• folosirea celor mai potrivite procedee de organizare a activităţii elevilor cu precădere cele care favorizează activitatea independentă.

Bibliografie:

1. Adrian, Dragnea “Teoria educației fizice și sportului”, Editura Fest, București, 2002
2. Gheorghe, Cârstea “Teoria și metodica educației fizice și sportului”, Editura Universul, 1993
3. Mitra Gheorghe, Mogoș Alexandru “Metodica educației fizice școlare”, Editura Sport-Turism, București,1980

Digitalizarea - provocarea bibliotecilor școlare

Potre Delia Anca
Liceul Tehnologic ”Felix” Sânmartin

”O bibliotecă performantă, așadar, respectă dreptul la informare corectă, directă și rapidă a clienților ei, reușește să asigure accesul fizic și virtual al acestora la un univers extrem de amplu, variat și bine organizat de date, documente și informații. Dacă accesul fizic (direct) se referă la posibilitatea cititorilor a consulta documentele aflate în colecțiile bibliotecii, contactul virtual presupune asigurarea accesului la diferite resurse electronice, dublat de posibilitatea interogării cataloagelor online și consultarea unor biblioteci digitale sau a altor tipuri de resurse electronice.”, spune dna. Liliana Moldovan în cartea sa ”Introducere în managementul serviciilor de bibliotecă”. (Moldovan, L., 2017, p. 176)

Tehnologiile digitale pot oferi posibilități interesante pentru bibliotecile școlare, inclusiv servicii noi, reimaginarea celor existente și găsirea de noi modalități de a răspunde nevoilor dinamice ale comunităților noastre.

Dar tehnologia nu există într-un vid. Este mai important ca niciodată să avem abilitățile și cunoștințele necesare pentru a conduce transformarea digitală în moduri care să se alinieze cu rolul etic și de custodie, de încredere al bibliotecilor în comunitate. În prezent, bibliotecile sunt atât spații fizice în comunitate, cât și spații virtuale disponibile de oriunde și în orice moment. Transformarea digitală a bibliotecilor nu se referă doar la utilizarea sporită a instrumentelor digitale. Este vorba, de asemenea, despre transformarea proceselor noastre și a modului în care lucrăm.

Noile tehnologii oferă modalități de a dezvolta noi servicii orientate către utilizatori și de a extinde raza de acțiune a serviciilor noastre actuale. Instrumentele și platformele digitale au sporit foarte mult raza de acțiune a bibliotecilor. Utilizatorii noștri pot accesa acum colecțiile noastre online, oricând și de oriunde. În prezent, bibliotecile pot susține colecții digitale mult mai mari și mai variate, fără limitările impuse de spațiile fizice.

Cărțile electronice, cărțile audio și platformele de streaming au contribuit la o schimbare fundamentală a modului în care oamenii folosesc biblioteca.

În perioada 2020-2024, bibliotecile publice au înregistrat o accelerare a utilizării colecțiilor digitale și o transformare a modului în care bibliotecile sprijină comunitățile online. A avut loc o schimbare fundamentală în modul în care bibliotecile oferă sprijin, inclusiv o trecere de durată la servicii de bibliotecă hibride în multe domenii. Utilizatorii bibliotecii nu se mai limitează la cei care vizitează spațiul fizic al bibliotecii.

Apar noi versiuni digitalizate ale serviciilor existente, printre care se numără:

- Evenimente online, transmise în flux prin intermediul platformelor de socializare
- Sesiuni de povești înregistrate, bazate pe înregistrări video
- Sprijin și formare online în domeniul competențelor digitale
- Programe de creație digitală și de alfabetizare digitală interactivă

Noile evoluții tehnologice vor continua să perturbe bibliotecile și să transforme sprijinul pe care bibliotecile publice îl oferă comunității.

Raportul Cox identifică impactul potențial al inteligenței artificiale (AI) și al automatizării asupra serviciilor de bibliotecă, inclusiv cazurile de utilizare viitoare, cum ar fi:

- ”Utilizarea învățării automate și a altor tehnici de inteligență artificială în cadrul interfețelor de căutare și al sistemelor de descoperire
- Automatizarea robotică a proceselor și a fluxurilor de lucru
- Noi tipuri de interfețe conversaționale inteligente, cum ar fi chatbots (software conceput pentru a simula conversații cu utilizatorii). ((Cox, Andrew (2021) *The impact of AI, machine learning, automation and robotics on the information professions: A report for CILIP*. [Online] Disponibil pe: https://www.cilip.org.uk/page/researchreport. [Accesat: 20.01.2023]).

Acestea și alte tehnologii sunt catalizatori pentru noi tipuri de servicii și modalități diferite de a oferi sprijin comunității în bibliotecile publice, precum și în bibliotecile școlare. Tehnologia în sine nu este motorul schimbării în biblioteci, dar poate permite schimbările necesare pentru a răspunde nevoilor utilizatorilor. Depinde de noi, bibliotecarii școlari, să reușim să înțelegem rolul crucial pe care îl joacă bibliotecile în asigurarea egalității de acces la tehnologiile digitale și la spațiile creative digitale. Odată ce înțelegem importanța creativității digitale vom putea accesa beneficiile încurajării creativității digitale și a altor tipuri de angajament creativ cu tehnologiile digitale în bibliotecile școlare. Aceasta va face biblioteca școlară un spațiu atractiv pentru utilizatorii tineri.

Bibliotecarul școlar trebuie să contribuie la o cultură organizațională incluzivă și încurajatoare, sprijinindu-i pe ceilalți membri ai unității de învățământ să învețe, să experimenteze, să contribuie și să colaboreze cu tehnologia. Nu este vorba de competențe tehnice, ci de mediul cultivat și de capacitatea de a încuraja încrederea digitală în ceilalți.

Stimularea creativității digitale în bibliotecile publice și mai ales în bibliotecile școlare poate juca un rol important în eliminarea decalajelor de competențe digitale. A fi creativ cu tehnologia este o modalitate accesibilă, jucăușă și flexibilă de a învăța noi competențe digitale.

Creativitatea digitală poate ajuta, de asemenea, bibliotecile:

1) Să ajungă la noi audiențe și să implice utilizatorii existenți în moduri noi
2) Să sporească rolul și impactul bibliotecii noastre în comunitate
3) Să inspire utilizatorii să colaboreze și să inventeze în moduri noi.

Bibliotecile școlare pot oferi genul de spații care să încurajeze jocul, experimentarea și "eșecul" - atunci când lucrurile nu merg conform planului. Alegerile pe care le facem cu privire la spațiile noastre digitale, precum și la cele fizice, pot avea un impact important asupra capacității utilizatorilor noștri (atât a elevilor, cât și a personalului) de a participa în mod creativ.

Este important să ne întrebăm:

Sunt spațiile noastre digitale primitoare?

Sunt optimizate pentru creativitate și colaborare?

Sunt ele accesibile și disponibile pentru toți?

Mai apoi este important ca biblioteca școlară să asigure spațiu pentru experimentare, să asigure spațiu și timp pentru explorarea de noi idei. Trebuie să fim pregătiți de la început pentru că nu toate ideile vor funcționa. Acesta este principalul motiv pentru care trebuie să creăm un mediu în care este în regulă, este acceptat să eșuați.

Pentru a cultiva încrederea și deschiderea spațiului bibliotecii școlare înspre creativitate digitală este necesar să:

- încurajați interacțiunile jucăușe și creative cu tehnologia. Tehnologia poate fi distractivă! Experiența practică este o modalitate excelentă de a învăța noi abilități. Jocul face ca experiențele creative să fie mai atractive.

- faceți creativitatea digitală accesibilă tuturor. Pentru aceasta este necesar să furnizați instrumentele și sprijinul potrivit pentru a vă asigura că, creativitatea digitală este accesibilă tuturor.
- încurajați colaborarea - Găsiți timp pentru schimbul de competențe, unde puteți învăța de la utilizatorii sau colegii dvs. și ei pot învăța și ei de la dvs.
- fiți intenționat în ceea ce privește creativitatea, respectiv să folosiți creativitate deliberată. Aceasta nu se întâmplă doar din întâmplare.
- să stimulați rezolvarea creativă a problemelor și invenția.
- permiteți moduri diferite de participare - Nu toată lumea învață în același mod sau are același nivel de încredere.
- oferiți modalități diferite pentru ca oamenii să contribuie, în moduri care funcționează cel mai bine pentru ei.

S-ar putea spune că vechea funcție a unei biblioteci de a oferi acces la resursele de învățare va deveni mai puțin importantă. Elevii și profesorii pot deja accesa resurse digitale din orice loc din lume, atât timp cât există o conexiune la internet. Cu toate acestea, nu toți elevii au o conexiune (suficient de bună) la internet acasă, sau nu au un terminal, laptop, calculator performant, astfel încât pentru ei biblioteca va continua să fie un loc de acces la resurse digitale. Un alt lucru care joacă un rol și mai important în acest sens este faptul că resursele online devin atât de abundente, încât am putea vorbi de o inundație totală de informații. Există milioane de site-uri web, bloguri, instrucțiuni online, videoclipuri online. Problema pentru elevi nu este de a găsi resurse pe internet, ci de a separa sursele proaste de cele bune. Aici biblioteca are un rol mai important ca niciodată. În epoca hârtiei, cernerea era făcută de comitetul bibliotecii sau de bibliotecar, prin alegerea cărților sau a revistelor pe care să le cumpere și să le expună în bibliotecă. În era digitală, acest tip de cenzură este foarte greu de realizat. Desigur, există posibilitatea de a bloca site-urile web nepotrivite. Dar acest lucru nu este ușor de realizat, deoarece dezvoltarea tehnică a site-urilor web și a browserelor este foarte rapidă. Rolul bibliotecarului școlar este mai mult acela de a-i învăța pe elevi cum să caute corect în oceanul de informații și să evalueze valoarea sursei de informații.

Oamenii, mai ales elevii sunt consumatori de resurse ale bibliotecilor de mii de ani. Cu toate acestea, pe măsură ce informația crește exponențial, devine important ca elevii să învețe cum funcționează această producție de informații și cum să devină parte a acestei noi societăți informaționale. Biblioteca școlară îi poate ajuta pe elevi să devină creativi digitali. Crearea de lucrări scrise este o modalitate cunoscută de a permite elevilor să lucreze cu materiale didactice. În actuala eră digitală, putem adăuga la aceasta crearea de artefacte digitale precum videoclipuri, site-uri web, bloguri, e-learning. Noul rol al bibliotecii poate fi acela de a asista elevii în procesul de producție a acestor artefacte digitale. Acest lucru ar putea consta în sprijinirea în alegerea suportului, de exemplu, hârtie, video, web, audio. Biblioteca ar fi necesar să poată pune la dispoziția utilizatorilor săi computere, camere, microfoane și programe de editare, camere de înregistrare, camere de editare și camere de repetiție pentru prezentări.

Conștientizarea contextului și lucrul în cadrul constrângerilor care ne sunt impuse pot oferi noi tipuri de oportunități de inovare. Limitările bugetare, organizaționale sau tehnologice, de exemplu, ne pot forța să restrângem domeniul de aplicare și să ne concentrăm asupra problemei de rezolvat. Aceasta poate fi pentru a demonstra impactul serviciilor dumneavoastră. Sau pentru a contribui la dezvoltarea unor servicii care să răspundă nevoilor actuale și viitoare ale comunității.

Bibliotecile școlare trebuie să depună eforturi pentru a crește gradul de informare a comunității și de conștientizare a serviciilor pe care le oferă, ajungând la comunități care ar putea să nu știe despre ofertele lor, făcând din biblioteci adevărate centre comunitare pentru un set divers de utilizatori.

"Într-o lume care se digitalizează cu repeziciune, bibliotecile au devenit punți cruciale pentru a traversa decalajul digital, indiferent dacă sunt sau nu pregătite și susținute în mod adecvat pentru a juca acest rol. Din acest punct de vedere, este clar că abordarea provocărilor unui decalaj digital persistent și pernicios înseamnă să ne ocupăm de oameni la fel de mult ca și de tehnologie." ((Dr Allmann, K., 2021, p. 4)

Bibliografie

1. Moldovan, Liliana (2017) *Introducere în managementul serviciilor de bibliotecă*. Cluj-Napoca: Editura Ecou Transilvan
2. Cox, Andrew (2021) *The impact of AI, machine learning, automation and robotics on the information professions: A report for CILIP*. . [Online] Disponibil pe: https://www.cilip.org.uk/page/researchreport. [Accesat: 20.01.2023]
3. Dr Allmann, Kira; Dr Blank, Grant; Wong, Annique (2021) *Libraries on the front lines of the digital divide:* Oxfordshire Digital Inclusion Project Report. Oxford: University of Oxford

Metode și Practici ale Educației Incluzive

Luiza Bănică
Colegiul Național ”Tudor Vladimirescu”

Educația incluzivă reprezintă un model educațional care urmărește integrarea tuturor elevilor, indiferent de abilități, nevoi speciale sau diverse backgrounduri socio-culturale, într-un mediu educațional comun. Scopul este de a crea o societate mai echitabilă și de a asigura că toți copiii beneficiază de oportunități egale de învățare și dezvoltare personală. În acest referat vom analiza principalele metode și practici utilizate în educația incluzivă.

Metode și Practici ale Educației Incluzive

Diferențierea Curriculară

Diferențierea curriculară presupune adaptarea conținutului, procesului, produsului și mediului de învățare în funcție de nevoile individuale ale elevilor. Profesorii trebuie să ofere sarcini de învățare variate, care să răspundă diferitelor stiluri de învățare și niveluri de abilități. Aceasta poate include utilizarea de materiale didactice diferite, activități personalizate și ritmuri de învățare ajustate.

Învățarea Cooperativă

Învățarea cooperativă este o metodă prin care elevii lucrează împreună în grupuri mici pentru a atinge obiective comune. Aceasta promovează colaborarea, dezvoltarea abilităților sociale și acceptarea diversității. Prin împărțirea responsabilităților și susținerea reciprocă, elevii își dezvoltă empatia și înțelegerea față de colegii lor.

Tehnologii Asistive

Utilizarea tehnologiilor asistive este esențială pentru a sprijini elevii cu nevoi speciale. Aceste tehnologii pot include software specializat, dispozitive de comunicare augmentativă și alternative, și echipamente care facilitează accesul fizic și intelectual la materialele educaționale. Tehnologia permite personalizarea învățării și ajută elevii să participe activ în procesul educațional.

Planuri Educaționale Individualizate (PEI)

Planurile Educaționale Individualizate sunt documente formale care stabilesc obiectivele specifice de învățare și strategiile de intervenție pentru elevii cu nevoi educaționale speciale. PEI-urile sunt dezvoltate în colaborare cu echipe multidisciplinare, inclusiv profesori, părinți, consilieri și specialiști în educație specială. Aceste planuri sunt revizuite și ajustate periodic pentru a reflecta progresul elevului și pentru a asigura că intervențiile rămân relevante.

Clasa Incluzivă

Clasa incluzivă este un model în care elevii cu și fără nevoi speciale învață împreună într-un mediu educațional comun. Profesorii din clasele incluzive trebuie să fie bine pregătiți și să aibă abilități de gestionare a diversității. Aceasta presupune utilizarea unor metode de predare variate și flexibile, astfel încât toți elevii să se simtă valorizați și incluși.

Colaborarea între Profesioniști

O practică esențială în educația incluzivă este colaborarea între diferiți profesioniști. Profesorii, consilierii, terapeuții și alți specialiști trebuie să lucreze împreună pentru a dezvolta și implementa strategii educaționale eficiente. Comunicarea și cooperarea între acești profesioniști asigură că nevoile complexe ale elevilor sunt abordate în mod complex. De asemenea colaborarea professor-părinte este

esențială. Ambele părți pot coopera și își pot împărtăși experiența și concluziile obținute în urma lucrului cu copiii.

Formarea și Dezvoltarea Profesională

Educatorii trebuie să fie instruiți și susținuți în mod constant pentru a implementa eficient educația incluzivă. Aceasta include participarea la cursuri de formare continuă, workshop-uri și sesiuni de mentorat care să le dezvolte competențele în gestionarea diversității și în aplicarea metodelor de predare incluzive.

Beneficiile Educației Incluzive

Educația incluzivă aduce numeroase beneficii atât elevilor, cât și societății în ansamblu. Elevii cu nevoi speciale se simt acceptați și apreciați, ceea ce le îmbunătățește stima de sine și motivația pentru învățare. Elevii fără nevoi speciale își dezvoltă empatia și abilitățile sociale, învățând să aprecieze diversitatea și să colaboreze eficient. Societatea beneficiază de formarea unor cetățeni mai responsabili și mai toleranți, capabili să contribuie la un mediu social echitabil și inclusiv.

Concluzie

Educația incluzivă este o abordare esențială pentru asigurarea egalității de șanse în educație. Metodele și practicile discutate contribuie la crearea unui mediu de învățare adaptat nevoilor diverse ale elevilor, promovând astfel dezvoltarea personală și academică a fiecărui copil. Implementarea cu succes a educației incluzive necesită angajament, colaborare și resurse adecvate, dar beneficiile pe termen lung pentru indivizi și societate sunt inestimabile.

“Fiecare copil contează”- Inițiative pentru o educație incluzivă

Prof. Bondar Delia Camelia
Școala Gimnazială Nr.1 Tărian, jud. Bihor

Activitatile extrașcolare au la bază participarea conştientă şi activă a elevului. În lecţii lucru independent începe prin activităţi curriculare prin care elevii sunt înarmaţi cu cunoştinţe, deprinderi şi priceperi motrice. Esenţial este efortul de gândire, voinţă şi acţiune.
Activitatea extracurriculară este o exersare realizată de către fiecare elev în parte. Elevii lucrează în mod independent, nedirijat, profesorului revenindu-i în principal sarcina de supraveghere, îndrumare şi corectare.

Lucrul independent, din cadrul activitatilor extracurriculare, face parte din algoritmii de realizare a temelor cu sarcini din consolidare, perfecţionare sau dezvoltarea calităţilor motrice. Nu se aplică la teme care vizează învăţarea unui nou element, deoarece realizarea acestora necesită în mod imperios prezenţa profesorului şi îndrumarea lui directă şi îndeaproape a activităţii de exersare a elevului. Acesta se mai poate aplica şi în cadrul pregătirii organismului pentru efort, spre finalul acestei verigi, în veriga„influenţarea selectivă a aparatului locomotor şi în situaţia elevilor cu deficienţe fizice.

Lucrul individual pretinde o bază materială foarte bună, un spaţiu de desfăşurare suficient şi un nivel crescut de conştiinţă şi motivaţie. Poate fi folosit în execuţia exerciţiilor pentru dezvoltarea fizică, pentru dezvoltarea aptitudinilor motrice, dar şi pentru formarea deprinderilor motrice specifice sporturilor individuale. Necesită din partea profesorului atenţie sporită şi un efort la fel de mare, determinat atât de necesitatea cunoaşterii reale a predispoziţiilor elevilor cât şi a efectelor produse de exersarea mişcărilor
Elevii lucrează independent şi individual în mai multe situaţii:
• în cadrul rezolvării aceleiaşi teme de către toţi elevii clasei sau grupei exemplu: în cadrul exersării unor elemente tehnice din atletism, jocuri sportive, unor elemente acrobatice şi legări de elemente acrobatice, profesorul poate acorda câteva minute pentru activitatea individuală;
• în cadrul unor activităţi opţionale desfăşurate în lecţie;
• în cadrul executării exerciţiilor cu dozare diferenţiată sub aspectul volumului, încărcăturii, intensităţii;
• în cadrul algoritmului de dezvoltare fizică generală, pentru corectarea deficienţelor fizice;
• în cadrul executării unor sarcini suplimentare.
Activitatea extracurriculară presupune exersarea în funcţie de predispoziţiile elevilor şi specificul ramurii, probei sportive. Are mare influenţă în creşterea performanţelor sportive, având următoarele avantaje:
• asigură o densitate mare;
• ajută la corectarea deficienţelor fizice prin folosirea exerciţiilor adecvate;
•asigură o dezvoltare, formare, educare în ritm propriu, dat de particularităţile individuale;
• asigură tratarea diferenţiată a elevilor conform preferinţelor.
În folosirea acestui procedeu metodic apar şi o serie de dezavantaje, ce constau în:
• imposibilitatea profesorului de a fi atent la fiecare execuţie pe Etot timpul lecţiei;
• imposibilitatea organizării, atunci când numărul de elevi dintr-o clasă este mare, întrucât aceştia nu pot fi urmăriţi;
• imposibilitatea organizării, dacă nu dispunem de o bază materială deosebită.

Există mai multe căi prin care elevii pot ajunge la un nivel de înţelegere încât să acţioneze în lecţie în mod independent.

• organizarea de lecţii atractive;
• îndeplinirea pe linia dorinţelor a interesului şi utilului în lecţie;
• stimularea permanentă a iniţiativei creatoare a elevilor;
• organizarea în raport cu posibilităţile elevilor a grupelor de lucru;
• folosirea celor mai potrivite procedee de organizare a activităţii elevilor cu precădere cele care favorizează activitatea independentă.

Bibliografie:

1. Adrian, Dragnea “Teoria educației fizice și sportului”, Editura Fest, București, 2002
2. Gheorghe, Cârstea “Teoria și metodica educației fizice și sportului”, Editura Universul, 1993
3. Mitra Gheorghe, Mogoș Alexandru “Metodica educației fizice școlare”, Editura Sport-Turism, București,1980

Educația incluzivă – provocări și dileme

Luca Mihaela
Creșa Pinocchio, București, Sector 6

Educația incluzivă este un fenomen complex și în același timp provocator atât pentru unitățile de învățământ cât și pentru întreaga societate.

Noua paradigma a educației incluzive promovează conceptul de „educație pentru toți”, oferind șanse egale tuturor copiilor la educație și învățare inclusiv pentru cei cu cerințe educaționale speciale.

Incluziunea cuprinde principiul ca şcolile să primească toţi copiii, indiferent de condiţia lor fizică, intelectuală, socială, emoţională, lingvistică sau alte condiţii şi, de asemenea, să se adapteze şi să răspundă nevoilor acestora. Nevoia de incluziune în educaţie a început să devină astfel o parte integrantă a sistemului naţional de planificare a învăţământului; dezvoltare a curriculum-ului; dezvoltare a organizării şcolare.

Procesul educativ trebuie să se adreseze tuturor şi fiecăruia, să se concentreze pe soluţii rapide şi adecvate la adaptarea faţă de diversitatea şi unicitatea umană - educaţiei pentru toţi care devine coerentă dacă se bazează pe educaţia incluzivă şi dacă se defineşte ca:

- educaţie de calitate;
- eficienţă;
- responsabilitate;
- pluridisciplinaritate;
- proces complex;
- strategie de respectare a drepturilor omului;
- evidenţiere a valorii individuale umane.

Dintre competențele pe care un cadru didactic se regăsesc următoarele:

-cunoaște procesul de incluziune educațională a copiilor cu CES şi este la curent cu schimbările produse în acest domeniu;

-contribuie la formarea unei atitudini nondiscriminatorii a membrilor comunității, a cadrelor didactice, a părinților față de copiii cu CES;

-desfășoară activități de informare și de sensibilizare ale cadrelor didactice, precum şi ale părinților cu referire la incluziunea educațională;

-acordă asistenţă familiei, cadrelor didactice în vederea incluziunii educaționale a copiilor cu CES;

-contribuie la crearea unui mediu psihofizic adecvat pentru incluziunea educațională a copiilor cu CES;

-cunoaște curriculumul școlar pentru treptele de învățământ în care sunt incluși copiii cu CES;

-studiază particularitățile de vârstă şi individuale ale copiilor cu CES și le valorifică în cadrul activităților educaționale;

-cunoaște necesitățile de instruire și de educație ale fiecărui copil cu CES, în baza evaluării complexe și a recomandărilor făcute de către specialiști;

-conlucrează eficient cu profesorul de sprijin și cu părinții;

-elaborează/adaptează/aplică materiale didactice necesare pentru activitatea cu copiii cu CES;

-aplică metodele de lucru cu copiii cu CES și principiile de incluziune școlară şi socială a copiilor cu CES.

Este evident faptul că asigurarea accesului fiecărui copil la educație de calitate, inclusiv a copilului cu CES, implică o pregătire profesională foarte bună a personalului didactic. Prin urmare, cadrele

didactice trebuie să beneficieze de o gamă variată de activități de formare pentru a înțelege filozofia incluziunii, a conștientiza importanța educației incluzive pentru școală şi comunitate și pentru a fi motivați intrinsec să lucreze cu copiii cu CES.

Pentru a putea implementa o educație incluzivă de calitate este necesară o cunoaștere legislativă temeinică, o atitudine deschisă către nou, empatie, încredere, dar și identificarea principalelor nevoi care pot exista într-o clasă incluzivă.

EDUCAŢIA INCLUZIVĂ ÎN GRĂDINIŢĂ

Prof.în înv.preș. Chivu Vasilica Gabriela

Grădinița cuPP”Prichindeii”,Giurgiu

„Eu sunt copilul! Tu ţii în mâinile tale destinul meu.Tu determini în cea mai mare măsură, dacă voi reuşi sau voi eşua în viaţă! Dă-mi, te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire. Educă-mă , te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume".
(Din „Child's Appeal”, Mamie Gene Cole)

Fiecare copil este diferit şi special şi are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu dizabilităţi.Toţi copiii au dreptul la educaţie în funcţie de nevoile lor. Educaţia incluzivă are ca principiu fundamental un învăţământ pentru toţi,împreună cu toţi, care constituie un deziderat şi o realitate ce câștigă adepți și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare/ incluziune.

Educația de tip incluziv este o educaţie de calitate, accesibilă şi care îşi îndeplineşte menirea de a se adresa tuturor copiilor, fără discriminare. În întreaga lume, din ce în ce mai mulți copii care provin din medii defavorizate urmează grădinițele, școlile primare sau gimnaziale.În cele mai multe țări se stipulează prin lege că toți copiii trebuie să beneficieze de educație.

Grupul Român pentru Educație Incluzivă (GREI) are ca obiectiv general conectarea României la eforturile internaționale în realizarea educației incluzive, susținerea și dezvoltarea modelului românesc și promovarea acestuia la nivel național și european. Principiile pe care GREI le promovează sunt simple, clare și de maximă generalitate:

- fiecare copil este unic și valoros în cadrul sistemului de educație;
-fiecare copil poate învăța;
-politicile școlare sunt cele care trebuie să încurajeze mai curând ideea de școală pentru copil, decât cea de copil pentru școală;
-încurajează dezvoltarea și susținerea serviciilor de sprijin în școală , pentru a oferi oportunități de dezvoltare tuturor elevilor, dar și pentru a forma și sprijini profesorii;
- susțin parteneriatul educațional dintre profesori, părinți, elevi, alături de toți profesioniștii care dau valoare adăugată actului educațional; educație incluzivă înseamnă sprijin și educație pentru toți, grijă și atenție pentru fiecare.

În acest sens, integrarea educativă vizează reabilitarea și formarea persoanelor cu nevoi speciale, aflate în dificultate psihomotorie, de intelect, de limbaj, psihocomportamentală, senzorială, printr-o serie de măsuri de natură juridică, politică, socială, pedagogică. În pedagogia contemporană există o preocupare intensă pentru găsirea căilor și mijloacelor optime de intervenție educativă, încă de la vârstele mici, asupra unei categorii cât mai largi de populație infantilă. Astfel, conștiința copiilor, de la cea mai fragedă vârstă, trebuie formată și dezvoltată , învățându-i pe aceștia că primirea copiilor „diferiți”, alături de toți ceilalți, trebuie făcută nu de dragul lor, în primul rând, și nu din milă pentru ei, ci pentru dreptul fiecărui individ de a participa la acțiuni comune pentru dezvoltarea lui ulterioară , pentru a contribui și el la dezvoltarea comunității în care trăiește.

Argumentul acestui referat este tocmai ideea că incluziunea poate și este mai mult decât un discurs demagogic, declarativ; ea poate fi pusă în practică prin tehnici concrete de predare și adaptare

curriculară individualizată, prin formarea și dezvoltarea conștiinței tuturor copiilor pentru accepțiunea diversitară de orice tip. Grădinița are ca scop crearea unui program coerent și coordonat de incluziune a copiilor preșcolari cu diferite dizabilități, de alte etnii, proveniență socială etc. și pregătirea celorlalți copii în vederea acceptării acestora alături de ei, fără diferențe de manifestare comportamentală sau verbală. De asemenea, se impune și implementarea unor strategii coerente de dezvoltare a conștiinței și a comportamentelor copiilor în spiritul toleranței şi nediscriminării, a acceptării de șanse egale pentru toți copiii.

Integrarea/ incluziunea poate fi susținută de existența unui cadru legislativ flexibil și realist, de interesul și disponibilitatea cadrelor didactice din școala de masă și din școala specială, de acceptul și susținerea părinților copiilor integrați, de implicarea întregii societăți civile, dar și de nivelul de relații ce se formează și se dezvoltă la nivelul clasei integratoare care se bazează pe toleranță și respect față de copilul cu probleme. Grădinița care îi receptează în colectivitatea sa pe c opiii defavorizați și își determină intern „direct și indirect”, atitudinea față de aceștia este alcătuită din: educatoare, părinți, copii, iar la nivel extern, societatea cu numeroase instituții și diverși factori media. O condiție esențială pentru reușita acestor acțiuni comune ale celor trei factori activi din grădiniță este existența unor relații de înțelegere, constructive care se realizează prin atitudini deschise, prin disponibilitate, printr-un „pozitivism” specific ce se cimentează cu voință și convingere.

Educatoarea trebuie să cunoască deficiențele copiilor pe care îi va primi în grupăîn scopul înțelegerii acestora și pentru a-și putea modela activitățile, în funcție de necesitățile copiilor. Grupa în care va fi integrat copilul cu cerințe speciale va trebui să primească informații într-o manieră corectă și pozitivă despre acesta. Este foarte importantă sensibilizarea copiilor și pregătirea lor pentru a primi în rândurile lor un coleg cu dizabilități. Sensibilizarea se face prin stimulări: crearea și aplicarea unor jocuri care permit stimularea unor deficienţe (motorie, vizuală, auditivă), ceea ce determină copiii să înţeleagă mai bine situaţia celor ce au dizabilităţi: prin povestiri, texte literare, prin discuţii, vizitarea/ vizita unor persoane cu deficienţe.

Primirea în grupă a copilului cu cerinţe educative speciale, atitudinea faţă de el trebuie să păstreze o aparenţă de normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel cu ceilalţi copii din grupă. Conduita şi atitudinea educatoarei trebuie să demonstreze celorlalţi copii că i se acordă preşcolarului cu dizabilităţi. De aceea trebuie să exprime aceleaşi aşteptări şi să stabilească limite similare în învăţare ca şi pentru ceilalţi copii din grupă. Ea trebuie să îşi asume rolul de moderator , să promoveze contactul direct între copiii din grupă şi să direcţioneze întrebările şi comentariile acestora către copilul cu cerinţe educative speciale.

De asemenea, trebuie să-i încurajeze şi să-i stimuleze ori de câte ori este nevoie pe aceştia, dându-le încrederea în forţelele proprii, în propria reuşită în acţiunile întreprinse, evidenţiind unele abilităţi sau interese speciale lor în dezvoltarea şi sprijinirea cărora trebuie implicate şi familiile copiilor. Copiii cu cerinţe educative speciale integraţi în programul grădiniţei trebuie să dispună de o bună colaborare între educatoare, părinţi, psihologi şi profesorul logoped. Părinţii sunt parteneri la educaţie pentru că deţin cele mai multe informaţii despre copiii lor. Relaţia de parteneriat între părinţi şi grădiniţă presupune informarea părinţilor cu privire la programul grupelor, la conţinuturile şi metodele didactice, dar presupune şi întâlniri cu aceştia, participări la expoziţii, excursii, serbări, vizite, etc., în care sunt implicaţi proprii lor copii.

Această relaţie a grădiniţei cu părinţii copiilor cu cerinţe educative speciale este necesară şi benefică, ea furnizând, informaţional, specificul dizabilităţii preşcolarului, precum şi date despre contextul de dezvoltare a acestuia. Părinţii informează grădiniţa şi despre factorii de influenţă negativă

care ar trebui evitaţi (fobii, neplăceri, stimuli negativi, atitudini care determină inhibarea / izolarea copiilor). Angajarea şi responsabilizarea familiei în educaţia copiilor este fundamentală pentru reuşita participării la programul instructiv- educativ al grădiniţei. La orice copil, în mod particular la copiii cu dizabilităţi, gradul de interes şi de colaborare a părinţilor cu grădiniţa este, cel mai adesea, proporţional cu rezultatele obţinute de aceştia. De aceea, putem afirma că familia este primul educator şi are cel mai mare potenţial de modelare.

Grădiniţa are rolul de a sprijini familiile să aibă încredere în resursele proprii, să facă faţă greutăţilor cu care acestea se confruntă. Educaţia părinţilor şi consilierea acestora au un rol important în integrarea copiilor cu afecţiuni de natură psihică, emoţională ori de altă natură în grădiniţă. Rezultatele muncii pentru promovarea incluziunii, atât directe cât şi indirecte, faţă de partenerii educaţionali, părinţi, apar după intervale mari de timp şi sunt efectul unui exerciţiu asiduu, susţinut. Centrarea atenţiei educaţionale pe grupurile vulnerabile este un indiciu al nivelului de civilizaţie atins de o anumită societate şi aceasta impune căutarea unei noi formule de solidaritate umană, fapt ce are o semnificaţie aparte în societatea noastră.

Grădiniţa este incluzivă printr-un curriculum flexibil şi deschis ce permite adaptări succesive. Nu copilul urmează curriculumul, ci acesta este un instrument menit să sprijine dezvoltarea lui, se adaptează nevoilor şi particularităţilor acestuia. Când spunem „grădiniţă incluzivă”, nu trebuie să ne ducem cu gândul la copiii cu CES, ci la fiecare copil în parte, pentru că fiecare are un ritm propriu de dezvoltare şi la un moment dat poate avea nevoie de anumite cerinţe speciale în ceea ce priveşte educaţia. Există, de asemenea, şi anumite situaţii de risc, în care educatoarea trebuie să cunoască trăirile şi comportamentele copilului, pentru a-l sprijini. Riscurile pot apărea din mediul socio-cultural din care acesta face parte, din relaţiile de familie care îi determină existenţa zilnică, precum şi modul de dezvoltare, din modelele formale educaţionale ce pot exercita un stres deosebit asupra copilului care nu corespunde „normalităţii” cu care ne-am obişnuit.

O planificare nu poate porni aşa, tradiţional, ca altă dată, de la conţinuturi, ci de la personalităţile copiilor, de la caracteristicile şi particularităţile individuale. Pe de altă parte, grădiniţa, ca instituţie, nu poate face faţă singură cerinţelor multiple ale unui program eficient de educaţie. Este nevoie de un parteneriat între grădiniţă- familie- comunitate, de o construcţie comună în folosul copilului, fără prejudecăţi, bazată pe respect reciproc, acceptare, toleranţă, indiferent de situaţia economică, socială sau educaţională a părinţilor. Educatoarea, la rândul ei, trebuie să răspundă diversităţii şi unicităţii fiecărui copil, să-şi orienteze pozitiv atitudinea, limbajul şi metodele pedagogice. Copilul preşcolar se află într-un proces de formare în care fiecare gest, fiecare cuvânt, fiecare privire din partea adulţilor care îl înconjoară poate să îi influienţeze imaginea de sine. Este foarte importantă atitudinea educatoarei la acţiunile copilului, apelativele, aprecierea pozitivă sau negativă, pentru a-i da copilului încredere în forţele proprii.

Pentru a evalua copilul, educatoarea trebuie să aibă în vedere competenţele şi capacităţile educaţionale ale fiecărui copil şi să identifice:

- cum este fiecare;
- ce ştie fiecare;
- ce face fiecare;
- cum cooperează cu ceilalţi.

În concluzie, pentru abordarea unei educaţii incluzive în grădiniţă, educatoarea trebuie să respecte următorii paşi:
-să elaboreze un plan de dezvoltare a grădiniţei în care să se precizeze concret parteneriatul cu familia şi comunitatea;
-să fie pregătit întregul personal al grădiniţei pentru a primi toţi copiii, fără discriminări;
-să asigure un climat primitor şi deschis prin organizarea mediului educaţional cât mai eficient şi stimulator;
-să aibă discuţii, în prealabil, cu copiii pentru a se accepta unii pe alţii, pentru a negocia, a colabora şi a lucra împreună;
-să asigure un curriculum flexibil şi deschis la care să aibă acces şi părinţii;
-să evalueze fiecare copil prin observaţie directă şi indirectă pentru a asigura participarea lui adecvată la activităţile curriculare;
-să asigure accesul tuturor copiilor la programul grădiniţei, dar şi la modificările şi adaptările acestuia;
-să asigure participarea tuturor familiilor la decizii şi acţiuni în favoarea tuturor copiilor;
-să evalueze permanent şi periodic progresele pe care le fac toţi copiii, nu numai di punctul de vedere al achiziţiilor intelectuale, dar şi al relaţiilor sociale, al cooperării şi colaborării, al dezvoltării imaginii de sine şi încrederii în forţele proprii;
-să elaboreze planuri individualizate, personalizate pentru copiii care au nevoie de sprijin în anumite componente ale dezvoltării şi la anumite momente;
-să ajusteze permanent curriculumul pentru a-l adapta la nevoile educative ale copiilor;
-să realizeze un permanent schimb de idei, experienţe şi soluţii cu celelalte colege, din grădiniţă sau din alte instituţii, precum şi cu familiile copiilor.

Bibliografie:
-Ecaterina Vrăşmaş-,, Educaţia copilului preşcolar”, Editura ProHumanitas, Bucureşti, 1999;
-Ecaterina Vrăşmaş-,,Introducere în educaţia cerinţelor speciale”, Editura Credis, Bucureşti, 2004.

„FIECARE COPIL CONTEAZĂ’’- INIȚIATIVE PENTRU O EDUCAȚIE INCLUZIVĂ

Prof. înv. primar DĂNESCU ELENA EVELINA
Școala Gimnazială „Rareș Vodă’’ Ploiești

Educația incluzivă nu este doar despre a pune copii cu dizabilități în școli obișnuite. Este despre schimbarea sistemului de educație pentru a răspunde nevoilor tuturor elevilor.” **— UNESCO**

Acest citat subliniază esența educației incluzive, care nu se rezumă doar la integrarea fizică a elevilor cu dizabilități, ci la transformarea întregului sistem educațional pentru a fi mai receptiv și adaptabil la diversitatea elevilor.

Educația incluzivă este un sistem de educație care recunoaște și valorifică diversitatea elevilor, asigurându-le tuturor, indiferent de abilități, origini etnice, socio-economice sau de altă natură, acces egal la învățare și la participarea în toate aspectele vieții școlare. Aceasta implică adaptarea curriculumului, metodelor de predare și mediului de învățare pentru a răspunde nevoilor individuale ale fiecărui elev, promovând astfel echitatea și respectul reciproc.

Educația incluzivă reprezintă un principiu fundamental al societății moderne, bazat pe ideea că fiecare copil are dreptul la o educație de calitate, indiferent de abilități, origine sau condiție socială. Motto-ul „Fiecare copil contează” subliniază importanța de a oferi oportunități egale tuturor elevilor. Acest referat explorează bunele practici în educația incluzivă, evidențiind metode și strategii care promovează incluziunea și diversitatea în mediul educațional.

1. Adaptarea Curriculumului și Metodelor de Predare

- **Diferențierea instruirii:** Adaptarea materialelor didactice și a metodelor de predare pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor, inclusiv a celor cu dizabilități, tulburări de învățare sau alte nevoi speciale.
- **Utilizarea tehnologiei asistive:** Implementarea de instrumente și resurse tehnologice care să faciliteze învățarea pentru toți elevii, inclusiv software specializat și dispozitive de suport.

2. Crearea unui Mediu Incluziv

- **Promovarea diversității și incluziunii:** Învățarea despre și celebrarea diversității culturale, etnice și de abilități pentru a crea un mediu școlar respectuos și deschis.
- **Accesibilitate fizică:** Asigurarea că toate clădirile și facilitățile școlare sunt accesibile pentru elevii cu dizabilități fizice (de exemplu, rampe, lifturi, toalete adaptate).

3. Suport pentru Elevi și Familii

- **Servicii de suport specializat:** Colaborarea cu consilieri, psihologi și alți specialiști pentru a oferi suport emoțional și academic elevilor care au nevoie.
- **Implicarea părinților:** Crearea unor canale de comunicare deschise și colaborative cu familiile pentru a sprijini educația copiilor și a înțelege mai bine nevoile lor individuale.

4. Formarea și Dezvoltarea Profesională a Cadrelor Didactice

- **Training continuu:** Organizarea de cursuri și workshop-uri pentru profesori pe teme de educație incluzivă, gestionarea diversității în clasă și utilizarea tehnologiei asistive.
- **Mentorat și colaborare:** Încurajarea colaborării între profesori prin programe de mentorat și schimb de bune practici în predarea incluzivă.

5. Politici și Proceduri de Susținere

- **Politici anti-discriminare:** Implementarea și respectarea unor politici clare care să prevină orice formă de discriminare sau excludere a elevilor.
- **Evaluare continuă:** Monitorizarea și evaluarea constantă a progresului fiecărui elev și adaptarea planurilor educaționale în funcție de nevoile individuale.

6. Programe și Activități Extracurriculare

- **Activități extracurriculare inclusive:** Organizarea de cluburi și activități care să permită participarea tuturor elevilor, indiferent de abilități.
- **Programe de tutoriat:** Implementarea de programe de tutoriat între elevi, unde elevii mai avansați sau cu mai puține dificultăți îi ajută pe colegii lor să înțeleagă și să învețe mai bine.

7. Colaborarea Interdisciplinară

- **Echipe multidisciplinare:** Formarea echipelor multidisciplinare, care includ profesori, asistenți sociali, terapeuți, consilieri școlari și părinți, poate oferi suport cuprinzător elevilor. Aceste echipe colaborează pentru a dezvolta planuri educaționale individualizate (PEI) și pentru a monitoriza progresul elevilor, asigurând o abordare holistică a educației.
- **Proiecte interdisciplinare:** Implementarea de proiecte interdisciplinare care să integreze diverse materii și să permită elevilor să-și exploreze interesele și să-și dezvolte abilități multiple. Astfel de proiecte încurajează colaborarea între elevi și valorificarea punctelor forte ale fiecăruia.

8. Crearea unui Mediu de Învățare Flexibil

- **Clase flexibile:** Reorganizarea sălilor de clasă pentru a crea un mediu flexibil și adaptabil, care să permită diverse aranjamente de învățare, de la grupuri mici la activități individuale. Utilizarea mobilierului modular și a spațiilor de lucru diferite poate ajuta la satisfacerea nevoilor variate ale elevilor.
- **Învățare bazată pe proiecte:** Adoptarea unei abordări de învățare bazată pe proiecte (PBL), unde elevii lucrează pe parcursul unor perioade extinse de timp pentru a investiga și răspunde la întrebări complexe, autentice și captivante. PBL promovează gândirea critică, colaborarea și aplicarea cunoștințelor în contexte reale, fiind adaptabilă pentru elevi cu diverse abilități și stiluri de învățare.

Implementarea acestor bune practici contribuie la crearea unui mediu educațional în care fiecare copil contează și este valorificat pentru unicitatea sa, facilitând astfel o experiență de învățare mai echitabilă și incluzivă.

Aceste bune practici contribuie la crearea unui mediu educațional în care fiecare copil contează și are oportunitatea de a-și atinge potențialul maxim.

Educația incluzivă, fundamentată pe principiul „Fiecare copil contează”, este esențială pentru dezvoltarea unei societăți echitabile și prospere. Prin adaptarea curriculumului, crearea unui mediu incluziv, oferirea de suport adecvat și implicarea activă a tuturor părților interesate, putem asigura că fiecare copil are șansa de a-și atinge potențialul maxim. Implementarea acestor bune practici nu doar că îmbunătățește experiența educațională a elevilor cu nevoi speciale, dar contribuie și la construirea unei comunități școlare mai puternice și mai unită.

„FIECARE COPIL CONTEAZĂ„ - INIȚIATIVE PENTRU O EDUCAȚIE INCLUZIVĂ INTEGRAREA COPIILOR CU C.E.S ÎN GRĂDINIŢĂ

NUMELE AUTORULUI: LASZLO JUDITH
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „S.ILLYES LAJOS„ SOVATA

Educaţia integrată se referă la includerea în structurile învăţământului de masă a copiilor cu cerinţe educative speciale, pentru a oferi un climat favorabil dezvoltării armonioase şi cât mai echilibrate a personalităţii acestora.Şcoala are datoria de a asigura şanse egale tuturor elevilor, a asigura posibilităţi maxime de dezvoltare fiecaruia, în funcţie de aptitudinele şi interesele sale.

Copiii cu C.E.S. pot prin joc să-şi exprime propriile capacităţi, astfel copilul capătă prin joc informaţii despre lumea în care trăieşte, intră în contact cu oamenii şi cu obiectele din mediul înconjurator şi învaţă să se orienteze în spaţiu şi timp. Datorită faptului în grădiniţa de copii se desfăşoară mai ales în grup, jocul asigură socializarea. Jocurile sociale sunt necesare pentru copiii cu C.E.S, întrucât le oferă şansa de a juca cu alţi copii, orice joc având nevoie de minim două persoane pentru a se desfăşura. Formele de integrare a copiilor cu C.E.S. pot fi următoarele: grupe diferenţiate, integrate în structurile grădiniţei obişnuite, grupuri de câte doi-trei copii cu C.E.S incluşi în grupele obişnuite, integrarea individuală a acestor copii în aceleaşi grupe obişnuite. În grădiniţă copilul cu tulburări de comportament aparţine de obicei grupului de copii slabi sau indisciplinaţi, el încălcând deseori regulamentul grupei. Din asemenea motive, copilul cu tulburări de comportament se simte respins de catre educatoare, colegi.

Elevii cu C.E.S. au nevoie de un curriculum planificat diferenţiat, de programe de terapie lingvistică, de tratament logopedic specializat, de programe specifice de predareînvăţare şi evaluare specializate, adaptate abilităţilor lor de citire, scriere, calcul, de programe terapeutice pentru tulburări motorii. De asemenea vor beneficia de consiliere şcolară şi vocaţională personală şi a familiei. Acest lucru este posibil dacă este cunoscut stilul de învăţare al copilului, dacă este facută o evaluare eficientă care ne permite să ştim cum învaţă copilul, dar şi ce si cum este necesar să fie învăţat. De asemenea copiii au nevoie de ajutor suplimentar din partea educatoarelor şi colegilor, fiind nevoie să primească în activitatea desfăşurată conţinuturi şi sarcini simplificate. Elevii cu tulburări vizuale, tulburări de auz, cu dizabilităţi fizice, necesită programe şi modalităţi de predare adaptate cerinţelor lor educative, programe de terapie, rampe de acces pentru deplasare, asistenţă medicală specializată, asistenţă psihoterapeutică. Elevii ce prezintă tulburări emoţionale trebuie să fie din timp identificaţi astfel încât consultarea psihologului, a medicului neuropsihiatru şi terapia să fie facute cât mai precoce, cu implicarea tuturor factorilor educaţionali (familie, cadre didactice.)

Poveste terapeutică: Brumi
Scopul poveștii: prezentarea efectelor negative ale furiei și propunerea de forme corecte de comportament

Era o zi superbă de mai. Pe pajiștea înverzită și-au dat întâlnire animalele pădurii și se joacă voioase, bucurându-se de vremea frumoasă. Pe pajiște a ieșit la picnic și familia Urs. Ei înfulecau cu poftă din mierea, afinele și zmeura aduse de acasă. Alături de ei era familia Cerb cu alte multe bunătăți aduse tot de acasă. Mai încolo numeroasa familie Iepure mânca de zor morcovi și varză. Mai erau multe animale prezente pe câmpul înflorit. După ce au mâncat, puii au început să se joace, să alerge. Se cunoșteau de multă vreme, au crescut împreună. Aveau jocuri comune pe care le practicau des.

- Haideți să ne jucăm cu mingea! a spus Brumi, puiul de urs.
- O, nu, Brumi! Din nou cu mingea? Și ieri ne-am jucat cu mingea! Ar fi timpul să inventăm un alt joc! a spus Fifi, iepurașul.
- Bine, Fifi! Dacă tu nu vrei să te joci cu mingea, atunci nu te juca! Mă voi juca cu ceilalți! – a spus Brumi. Apoi s-a întors către ceilalți:
- Haideți să alegem locul pentru jocul cu mingea!
- Ne pare rău, Brumi, dar și noi ne-am săturat deja de acest joc! – au spus puii de arici.
- Știi! Am putea încerca un alt joc! – a spus mistrețul.
- Dacă nu vreți să vă jucați cu mine, înseamnă că nu vreți să fiți prietenii mei!- a spus Brumi jignit.
- Nu despre acest lucru este vorba!- au replicat toți în cor.
- Ba da! Dacă nu vreți să vă jucați ceea ce doresc eu, înseamnă că nu îmi sunteți prieteni!

Brumi s-a retras singur și supărat într-un colț al pajiștii. Se gândea la un plan de răzbunare împotriva foștilor prieteni. Se uita de departe la ei și, dintr-o dată i-a venit o idee. A pornit spre ei.

- Brumi, te-ai răzgândit? Vrei, totuși să te joci cu noi? – au întrebat puii de bufniță.
- Nu! Am venit doar să vă întreb dacă voi v-ați răzgândit cumva?
- Nu, Brumi! Acum ne jucăm: „De- a prinsea”! Hai și tu! Joacă-te cu noi! a răspuns Fifi iepurașul.
- Pentru asta veți plăti strașnic! – a mormăit Brumi sărind de furie în băltoaca din apropiere pentru a-i stropi pe cei din jur, apoi trist și singur a pornit-o spre pădure.

Brumi reflecta la cele întâmplate. Era sigur de un lucru: ceilalți nu mai vor să-i fie prieteni! Deodată se întâlni cu un mistreț:

- De ce ești posomorât ursulețule?
- Cine nu ar fi dacă și-ar pierde prietenii?- a răspuns Brumi dezamăgit.
- Cum? Ce s-a întâmplat? – s-a interesat mistrețul.
- Prietenii mei n-au vrut să se joace cu mingea, iar eu i-am stropit cu noroi.
- Înțeleg! Hai Brumi să ne odihnim puțin! Îți povestesc ceva! Știi, odată, când eram un purcelaș și eu m-am supărat pe prietenii mei și am aruncat cu pietre în ei. Un urs înțelep,

- nu altul decât bunicul tău, a văzut toată tărășenia și m-a sfătuit că răzbunarea nu este o soluție. Și m-a mai povățuit că în cazul în care mă enervez, să stau nițel deoparte, să iau o gură de aer și mă voi liniști. Dacă ceilalți nu vor să se joace cu mingea, acest lucru nu înseamnă că nu doresc să fie prieteni cu tine! Sau ți-au spus așa ceva?
- Nu, nu mi-au spus... au spus doar că vor să se joace altceva. Cred că acum sunt supărați pe mine! Vai! Dacă stau să mă gândesc și eu puteam să mă joc ceea ce le place lor! Mulțumesc frumos, dragă mistrețule! M-ai ajutat să înțeleg că totuși mai am prieteni! Fug să le cer iertare! Mai avem timp până deseară să ne jucăm!

(poveste tradusă din lb. maghiară)

Bibliografie:

1. https://eduacces.ro/ro/resources/rolul-familiei-i-al-grdiniei-n-dezvoltarea-personalitii-precolarului-cu-ces/document/930/preview,
2. www. Roland – toys.eu,
3. (2002) – Ghiduri de bună practică în asistenţa socială a copilului şi familiei. Bucureşti:Editura Lumen Krueger, A., R., Casey, M., A.,

INTEGRAREA COPIILOR CU DIZABILITĂŢI PRIN ACTIVITĂŢI EDUCAŢIONALE NONFORMALE INTERCULTURALE

Prof. înv. preșcolar: Tehei Carmen Nicoleta
Grădinița cu Program Prelungit ”Elena Farago” Craiova

Trecerea la societatea contemporană a fost caracterizată de schimbări în atitudinea comunităţii faţă de persoanele cu probleme specifice. În cadrul grupurilor şi categoriilor de persoane cu nevoi speciale, cei marcaţi de handicapuri fizice şi psihice reprezintă o entitate aparte care necesită servicii sociopsihopedagogice complexe. Din aceste considerente, asistenţa persoanelor cu cerinţe speciale constituie o activitate complex ce include: prevenţia, depistarea, diagnosticul, terapia, recuperarea, educarea, orientarea şcolară şi profesională, integrarea socială şi monitorizarea evoluţiei ulterioare a persoanei aflate în dificultate. Pentru realizarea acestor scopuri este necesară formarea psihologică, pedagogică, medicală, juridică şi socială a profesorilor angajaţi în educarea copiilor cu nevoi speciale. De menţionat că termenul de „cerinţe educative speciale” (C.E.S.) s-a încetăţenit în ultimii ani şi a dobândit o largă circulaţie, îndeosebi după publicarea documentelor rezultate în urma Conferinţei mondiale în problemele educaţiei speciale, desfăşurată între 7-10 iunie 1994 în oraşul Salamanca, Spania, cu genericul „Acces şi calitate”. Exigenţele educaţiei incluzive nu pot fi tratate izolat. Ele trebuie să facă parte dintr-o strategie educativă globală. În ultimul deceniu au devenit vizibile eforturile de angajare a învăţământului într-un proces de restructurări profunde, menit a schimba grila de valori a educaţiei în acord cu democratizarea întregii societăţi, unde asigurarea respectării dreptului la educaţie pentru toţi copiii (art. 28 din Convenţia Drepturilor Copilului) şi egalizarea şanselor de succes ale acestora au reprezentat şi continuă să reprezinte obiectivele esenţiale. Una dintre aceste provocări este şi necesitatea schimbării viziunii asupra copiilor cu C.E.S. şi încercarea de a le oferi o viaţă normală prin transformarea reprezentărilor sociale şi renunţarea la etichetări şi stigmatizări. Unul dintre drepturile fundamentale ale copilului este acela de a fi susţinut în valorificarea maximală a propriilor capacităţi, ceea ce reprezintă criteriul şanselor egale în educaţie ce nu poate fi realizat decât în condiţiile unei abordări diferenţiate, nu izolate sau segregate. În fond C.E.S. se raportează la sprijinul necesar acordat copilului, pentru a putea depăşi dificultăţile cu care se confruntă şi care reprezintă obstacole în procesul adaptării sociale. Fiecare copil are capacităţi diferite, posibilităţi diferite de dezvoltare. Recunoastrea particularităţilor fiecăruia, respectându-le unicitatea, ne obligă să oferim oportunităţi egale tuturor copiilor. . Pentru copilul cu dizabilităţi aceasta înseamna a fi inţeles şi acceptat, cu tot ce are el pozitiv, cu tot ce poate aduce vieţii de grup. Această normalizare a relaţiilor este benefică şi pentru ceilalţi elevi, care învaţă să respecte dreptul la diferenţă, să fie solidari cu semenii lor care întâmpină dificultăţi în viaţă. Atitudinea pozitivă zilnică a adultului şi a celorlalţi copii

faţă de copilul cu dizabilităţi îl poate ajuta efectiv în dezvoltarea capacităţilor de comunicare. Copilul va comunica mai uşor dacă doreşte să o facă, dacă doreşte să exprime lucrurile pe care le trăieşte. Folosind eficient capacităţile noastre de comunicare, vom putea stimula modul de comunicare al copilului. Este foarte important ca un copil cu dizabilităţi să fie ajutat să devină cât mai independent posibil în toate acţiunile pe care le întreprinde . Activităţile extraşcolare şi extracurriculare ocupă un loc aparte în viata şcolară a elevilor cu CES. Ele vizează implicarea unui număr cât mai mare de elevi în diverse activităţi organizate atât în şcoală cât şi în afara ei. Prin natura lor, activităţile extracurriculare vin să completeze foarte bine latura educativă a elevilor. De aceea, şcoala noastră încurajează astfel de activităţi. Proiectele educative derulate în cadrul parteneriatelor cu diverse instituţii au ca scop implicarea, comunicarea, sprijinul reciproc, prietenia, încrederea, dăruirea. Aceste parteneriate sprijină dezvoltarea unei atitudini pozitive, autonome, care să armonizeze relaţiile cu sine şi cu ceilalţi, cu mediul înconjurător. Relaţia de prietenie nu este numai o posibilitate, ci şi o necesitate. Prin intermediul acestor proiecte, copiii au posibilitatea de a-şi lărgi cercul de cunoştinţe prin cunoaşterea altui mod de viaţă, a altor persoane, atât normale cât şi cu dizabilităţi, a altor spaţii geografice. Aceste oportunităţi ajută la integrarea lor socială, dezvoltarea personalităţii, formarea capacităţii de a comunica şi cu alte categorii de tineri. Şcoala trebuie să îi pregătească să trăiască în lumea auzitorilor, să le formeze acele capacităţi şi competenţe care să le permită un răspuns eficient şi rapid la provocările lumii reale, o lume plină de contradicţii şi dezechilibre, compusă în proporţie de 98 % din auzitori. Dar şi această lume, societatea postmodernă, trebuie să se deschidă, să îi accepte, să îi includă în rândurile ei pe cei care, din cauze independente de voinţa lor sunt diferiţi, dar egali în drepturi, cu toţi ceilalţi. Educaţia nonformală reprezintă ansamblul influenţelor educative structurate şi organizate într-un cadru instituţionalizat dar desfăşurate în afara sistemului de învăţământ. Notele carcateristice ale acestei forme de educaţie sunt legate de caracterul opţional al activităţilor organizate, participarea elevilor la stabilirea a ceea ce se va învăţa şi se va inteprinde , rolul discret al dascălului şi renunţarea la evaluari. Activităţiile extracurriculare contribuie la gândirea şi completarea procesului de învăţare, la dezvoltarea înclinaţiilor şi aptitudinilor elevilor, la organizarea raţională şi plăcută a timpului lor liber. Având un caracter atractiv, copiii participă într-o atmosferă relaxantă , cu însufleţire şi dăruire, la astfel de activităţi. Potenţialul larg al activităţilor extracurriculare este generator de căutări şi soluţii variate. Succesul este garantat dacă ai încredere în imaginaţia, bucuria şi în dragostea din sufletul copiilor, dar să îi laşi pe ei să te conducă spre acţiuni frumoase şi valoroase. Scopul activităţilor extraşcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activităţi cât mai variate şi bogate în conţinut, cultivarea interesului pentru activităţi socio-culturale, facilitarea integrării în mediul şcolar, oferirea de suport pentru reuşita şcolară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale şi corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale. Activităţile extraşcolare se desfăşoară

într-un cadru nonformal, ce permite elevilor cu dificultăţi de afirmare în mediul şcolar să reducă nivelul anxietăţii şi să-şi maximizeze potenţialul intelectual. Oricât ar fi de importantă educaţia curriculară realizată prin procesul de învăţământ, ea nu epuizează sfera influenţelor formative exercitate asupra copilului. Rămâne cadrul larg al timpului liber al copilului, în care viaţa capătă alte aspecte decât cele din procesul de învăţare şcolară. Au menirea de a valorifica timpul liber al elevilor într-un mod plăcut şi util şi de a-l transforma într-o sursă educaţională.Activităţile extraşcolare au un rol important în cultivarea gustului pentru lectura,pentru carte. Elevii pot fi stimulaţi să citească prin vizionarea de piese de teatru, filme istorice, comedii, participând la lansări de cărţi,prin dramatizarea unor opere literare cu diferite ocazii, prin implicarea în desfăşurarea sezătorilor literare, a cercurilor de lectură şi a atelierelor de scriere creativă. Dacă avem grijă ca obiectivele instructiv – educative să primeze, dar să fie prezentate în mod echilibrat şi momentele recreative, de relaxare, atunci rezultatele vor fi întotdeauna deosebite. În legătură cu dezvoltarea creativităţii copiilor, pot fi date dascălilor următoarele îndrumări: gândirea creativă şi învăţarea din proprie iniţiativă trebuie încurajate prin laudă. Trebuie promovat modul variat de abordare a problemelor de manipulare a obiectelor şi a ideilor. Elevii trebuie să fie îndrumaţi să dobândească: o gândire independentă, nedeterminată de grup, toleranţă faţă de ideile noi, capacitatea de a descoperi probleme noi şi de a găsi modul de rezolvare a lor şi posibilitatea de a critica constructiv. Înainte de toate, este însă important ca profesorul însăşi să fie creativ,pentru că numai aşa poate să aducă în atenţia elevilor săi tipuri de activităţi extraşcolare care să le stârnească interesul, curiozitatea, imaginaţia şi dorinţa de a participa necondiţional la desfăşurarea acestora. Educaţia interculturală propune o abordare pedagogică a diferenţelor culturale, strategie prin care se iau în consideraţie specificităţile spirituale (diferenţe culturale) sau de alt gen (diferenţa de sex, diferenţa socială sau economică etc.), evitându-se, pe cât posibil, riscurile ce decurg din schimburile inegale dintre culturi sau, şi mai grav, tendinţele de atomizare a culturilor. Educaţia interculturală se referă la teme ca “acceptare şi participare”, “învăţarea convieţuirii – a învăţa să trăieşti împreună”, evitarea “stereotipiilor şi a prejudecăţilor” şi propune soluţii pentru promovarea valorilor democraţiei şi interculturalităţii/multiculturalităţii. Dezvoltarea abilităţilor de comunicare interculturală presupune învăţarea acestora atât în cadrul organizat (educaţia formală), cât şi în şi prin activităţi de educaţie non-formală şi informală.

BIBLIOGRAFIE:

1. Abrudan C., Psihopedagogie specială, Editura Imprimeriei deVest, Oradea, 2003;
2. Cucoş C., Educaţia. Dimensiuni culturale şi interculturale, Editura Polirom, Iaşi, 2000;

Copil ca tine sunt și eu

Profesor învățământ preșcolar: Pîrtac Daniela
Grădinița „Mărțișor”, București

MOTTO:

„ ... în livadă ne place să avem copaci care rodesc mai devreme sau mai târziu [...] toate aceste roade sunt bune, niciunul nu este de aruncat. De ce să nu acceptăm în şcoli, minţi mai agere sau mai încete? De ce nu i-am ajuta? Pierdem timp dar câştigăm satisfacţie şi respect... ” (Comenius)

Fiecare copil este unic și își are propria sa valoare, indiferent de problemele pe care le prezintă în procesul de învățare școlară. Recunoașterea drepturilor egale pentru toți oamenii, în general și pentru toți copiii, în special, fără discriminare, subliniază faptul că nevoile fiecăruia sunt la fel de importante.

În Declarația Mondială asupra „Educației pentru toți”, la articolul 3, se afirmă: „Nevoile școlare ale persoanelor deficiente/ cu handicap cer o atenție specială. Trebuie întreprinse măsuri pentru asigurarea accesului la educație fiecărei categorii de personae deficiente, ca parte integrantă a sistemului de învățământ”.

Integrarea constă în considerarea defectelor ca făcând parte din identitatea proprie la fel de mult ca și calitățile, întrucât aceste deficiențe intră în componența emoțiilor, deciziilor, acțiunilor și relațiilor interumane a copilului cu CES. De aceea, părerea mea, ca și cadru didactic, este că anturajul apropiat și cadrele didactice să ajute copilul cu CES să învețe că a se accepta și a se iubi înseamnă a se considera o ființă independentă, egală cu ceilalți, demnă de dragoste, înzestrată cu un anumit număr de calități care îi sunt proprii și dintre care unele constituie un adevărat talent și liberă să-și dezvolte capacitățile și să-și realizeze țelul în viață..

În grupa mea există un copil cu autism, o să-i spunem G.D. copilul provine dintr-o familie modestă, tata lucrează în două locuri pentru a face față cheltuielilor, iar mama este cea care însoțește copilul. Copilul merge la diverse terapii, acasă are tot felul de jocuri educaționale, loc de joacă personal construit de către bunică. Colegii copilului G.D. sunt învățați să-l protejeze, să îl cheme la joacă, să-l ajute când întâmpină dificultăți, iar el este bucuros și încântat.

G.D. a reușit abia anul acesta să mănânce cu lingura (fiind al doilea an în grădiniță) și să mestece mâncarea, din cauza faptului că el a mâncat tot timpul mâncarea pasată sau lapte cu biberonul. Faptul că tot timpul a fost încurajat, aplaudat a reușit lucruri pe care acasă nu putea să le facă. În astfel de cazuri, noi, cadrele didactice trebuie să avem răbdare și să-i obișnuim pe cei mici să nu facă diferențe și să accepte faptul că suntem la fel.

De asemenea nu tot ceea ce noi ne propunem întotdeauna reușim, deoarece educația pornește încă de la vârste fragede și din sânul familiei, unii părinți nu își lasă copiii să se apropie de cei cu nevoi speciale și este puțin mai greu de discutat cu acei copii care au fost învățați să stea departe de copiii cu CES.

La grădiniță, metoda cea mai des folosită pentru a integra un copil cu CES, este jocul. Astfel, copilul, capătă prin joc informații despre lumea în care trăiește, intră în contact cu oamenii și cu obiectele din mediul înconjurător și învață să se orienteze în spațiu și în timp. Copilului îi plac foarte mult jocurile de rol, deoarece interpretează rolurile personajelor preferate de el. De asemenea îi plac și jocurile de mișcare, jocurile distractive, jocurile imitative sau cele muzicale.

Exemple de jocuri desfășurate la grupă pentru dezvoltarea memoriei sau a atenției:

„ Cum este îmbracat?”

- educatoarea le spune copiilor sa se privească atenţi unii pe alţii, după care un copil va trebui să închidă ochii şi să descrie îmbrăcămintea colegului său.
- se pot pune întrebări ajutătoare: „Ce culoare are bluza colegului? Dar pantofii?”. Acest timp de joc le dezvoltă memoria și atenția.

„ Ghici unde este?”

Dezvoltarea capacităţii de concentrare a atenţiei

Educatoarea va ascunde diferite obiecte sau jucării în grupă, atenţionând copilul că trebuie să fie atent unde şi ce a ascuns pentru că va trebui să le găsească. Pentru a stimula capacitatea de memorare concomitent cu cea de concentrare a atenţiei, i se va cere copilului să denumească obiectul şi locul în care acesta a fost ascuns (ex: maşina este în dulap, cheile sunt în sertar etc.). Jocul poate fi complicat funcţie de participanţii la joc: contra timp, lucruri complexe etc.

„Poștașul”

Un copil ține o scrisoare în mână și poartă un dialog introductiv cu întregul colectiv:

-Cine este?

-Poștașul!

-Și ce ne aduce?

-O scrisoare?

-Pentru copiii care…(mănâncă, dansează, cântă la pian, se spală pe dinți etc).

Copiii încearcă să gesticuleze cât mai bine provocarea lansată de către poștaș, iar acesta îl va alege pe următorul, în funcție de cât de bine au îndeplinit sarcina. Fiind un joc simplu, care implică mimica, mai mult decât comunicarea, elevul cu CES se va simți în largul său, va realiza că poate face aceleași lucruri cu cei din clasa lui.

„Pachețelele”

Educatoarea le dă comanda „pachețelele închise”, iar copiii se apleacă și își acoperă ochii. Educatoarea le spune că din pachețele să iasă un fluturaș, iar ei se ridică și imită un fluturaș. Se pot imita divese animale, insecte, chiar și obiecte.

Jocul didactic este pentru copiii cu nevoi speciale forma preponderentă a procesului de învățare. Prin jocul didactic, copilul își antrenează întregul potențial psihicși își dezvoltă spiritul de cooperare, de echipă. Am folosit jocul didactic la majoritatea domeniilor și în momente diferite ale activităților, pentru a-l ajuta pe G.D. să își dezvolte vocabularul, spiritul de observație și modul de a comunica cu ceilalți colegi.

Pentru consolidarea deprinderii de a folosi corect songularul și pluralul substantivelor, de a formula propoziții corecte am folosit jocul: **„Eu spun una, tu spui multe”.**

Pentru fixarea numerației crescătoare și descrescătoare am folosit jocul: **„Ce numere lipsesc?”** și multe alte jocuri.

Prezența în colectivul grupei a unor astfel de copii, solicită efort crescut din partea dascălului sub toate aspectele: pregătirea pentru lecții, pentru activități extrașcolare; atitudinea față de toți copiii grupei. Educatoarea trebuie să ofere copilului cu CES tratarea individuală de care are nevoie în toate etapele unei activități, pentru ca acesta să recupereze neajunsurile, să valorifice în mod compensatoriu potențialul sănătos, dar să nu neglijeze pe ceilalți copii din grupă. Intervenția educațională trebuie însoțită de atitudinea pozitivă a cadrelor didactice și a familiei față de copiii cu cerințe educative speciale.

Ca și concluzie, pentru a putea crea o lume mai bună, în care toți oamenii să fie și să se simtă egali, este necesar ca fiecare să fie dornic de a primi cu brațele deschise orice persoană, indiferent de cât de diferită este, iar pentru ca acest lucru să fie posibil este necesar să existe comunicare și o dorință de a acumula cât mai multe metode pentru a integra persoanele cu CES.

Bibliografie:

1. Cocorada E., Năstasă L., “Fundamentele psihopedagogiei speciale. Introducere în logopedie”, Editura Psihomedia, Sibiu, 2007
2. Purcia S., “Ocrotirea și integrarea copiilor handicapați”, Editura Psihomedia, Sibiu, 2003
3. „Integrarea școlară a copilului cu dificultate/cu nevoi speciale” – Ghid pentru directorul de școală, Colecția CRIPS – Resurse pentru formare, 2002
4. http://ier.gov.ro/wp-content/uploads/2021/06/ONU-CRPD-C-GC-4-RO.pdf

"Fiecare copil contează în învățământul preșcolar"

Educator: Chelmuș Maricica

Școala Ginazială Tg. Trotuș, G.P.N. TUTA

Introducere

În educația preșcolară, fiecare copil reprezintă o individualitate unică, cu propriile nevoi, abilități și potențial. A recunoaște și a valorifica aceste diferențe este esențial pentru a asigura un mediu de învățare incluziv și eficient. Educația preșcolară joacă un rol crucial în dezvoltarea timpurie a copiilor, pregătindu-i pentru etapele ulterioare ale vieții și ale educației.

Importanța individualității în educația preșcolară

1. Dezvoltarea holistică: Fiecare copil are un ritm propriu de dezvoltare și interese personale. Educația preșcolară trebuie să ofere un mediu în care copiii să poată explora și dezvolta diverse aspecte ale personalității lor - cognitive, emoționale, sociale și fizice.

2. Nevoile individuale: Este esențial să se recunoască și să se răspundă nevoilor individuale ale fiecărui copil. Aceasta include adaptarea activităților pentru a se potrivi nivelului de dezvoltare al fiecărui copil și oferirea de suport suplimentar pentru cei care au nevoie.

3. Stimularea creativității: Încurajarea creativității și a exprimării de sine este vitală. Fiecare copil ar trebui să aibă oportunități de a se implica în activități artistice, muzicale și jocuri de rol care să le permită să-și exprime personalitatea și ideile.

Metode de predare centrate pe copil

1. Învățarea prin joc: Jocul este o componentă esențială a învățământului preșcolar. Prin joc, copiii își dezvoltă abilitățile cognitive, sociale și motorii într-un mod natural și plăcut. Jocurile trebuie să fie diverse și să ofere oportunități pentru învățare individuală și în grup.

2. Abordarea integrată a curriculumului: Curriculumul preșcolar ar trebui să fie integrat și flexibil, permițându-le educatorilor să adapteze conținutul și activitățile la nevoile și interesele copiilor. Aceasta include învățarea bazată pe proiecte, unde copiii explorează teme și subiecte prin activități practice și interacțiuni cu mediul înconjurător.

3. Evaluarea formativă: Evaluarea în educația preșcolară trebuie să fie continuă și formativă. Scopul principal este de a monitoriza progresul copiilor și de a ajusta strategiile de predare pentru a răspunde nevoilor acestora. Evaluarea ar trebui să fie descriptivă și centrată pe observații, mai degrabă decât pe teste standardizate.

Rolul educatorului

Educatorii preșcolari au un rol esențial în crearea unui mediu de învățare care să respecte și să valorizeze fiecare copil. Aceștia trebuie să fie sensibili la diferențele individuale și să aibă abilități de observare și adaptare. De asemenea, educatorii trebuie să colaboreze cu părinții pentru a asigura o abordare unitară în educația copilului.

Concluzie

Fiecare copil contează în învățământul preșcolar și este responsabilitatea educatorilor să creeze un mediu în care fiecare copil să se simtă valorificat și susținut. Prin recunoașterea și respectarea individualității fiecărui copil, se poate asigura o dezvoltare armonioasă și echilibrată, pregătindu-i pentru succesul în etapele ulterioare ale educației și vieții.

Inițiative cheie pentru valorizarea fiecărui copil

Introducere

Educația preșcolară reprezintă fundația pe care se construiesc cunoștințele și abilitățile viitoare ale copiilor. A recunoaște valoarea fiecărui copil și a implementa inițiative care să susțină această filozofie este esențial pentru a crea un mediu de învățare echitabil și incluziv. În acest context, inițiativele educaționale au un rol crucial în asigurarea unei dezvoltări optime pentru toți copiii, indiferent de nevoile și capacitățile lor individuale.

Inițiative cheie pentru valorizarea fiecărui copil

1. Dezvoltarea unui curriculum centrat pe copil

- Curriculum flexibil și integrat: Este esențial să se dezvolte un curriculum care să fie flexibil și adaptabil, permițând personalizarea învățării în funcție de nevoile fiecărui copil. Aceasta înseamnă integrarea unor activități variate care să acopere diferite arii de interes și să stimuleze dezvoltarea cognitivă, emoțională și fizică.

- Învățarea bazată pe proiecte: Această abordare permite copiilor să exploreze teme de interes prin activități practice, stimulându-le curiozitatea și creativitatea. Proiectele trebuie să fie gândite astfel încât să implice toți copiii, indiferent de abilitățile lor, și să le ofere oportunități de colaborare și învățare activă.

2. Promovarea incluziunii și diversității

- Educație incluzivă: Implementarea unor practici educaționale care să includă și să susțină toți copiii, inclusiv cei cu nevoi speciale, este esențială. Acest lucru poate fi realizat prin formarea continuă a educatorilor în metode de predare incluzivă și adaptarea resurselor educaționale pentru a răspunde diverselor nevoi.

- Celebrating diversity: Organizarea de activități și evenimente care să celebreze diversitatea culturală, lingvistică și de abilități contribuie la crearea unui mediu de învățare deschis și tolerant. Aceste inițiative ajută copiii să înțeleagă și să aprecieze diferențele dintre ei și să dezvolte abilități de empatie și respect reciproc.

3. Implicarea părinților și a comunității

- Colaborarea cu părinții: Inițiativele de educație preșcolară trebuie să includă implicarea activă a părinților în procesul educațional. Acest lucru poate fi realizat prin organizarea de întâlniri regulate, ateliere de formare pentru părinți și crearea unor canale eficiente de comunicare între părinți și educatori.

- Parteneriate cu comunitatea: Colaborarea cu diverse organizații și instituții din comunitate poate oferi resurse suplimentare și oportunități de învățare pentru copii. Parteneriatele cu biblioteci, muzee,

teatre și alte instituții culturale pot îmbogăți experiențele educaționale ale copiilor și pot contribui la dezvoltarea lor holistică.

4. Utilizarea tehnologiei în educația preșcolară

- Resurse digitale educative: Integrarea tehnologiei în procesul educațional poate oferi resurse interactive și captivante care să sprijine învățarea. Aplicațiile educative, jocurile digitale și resursele online pot fi folosite pentru a diversifica metodele de predare și pentru a răspunde nevoilor individuale ale copiilor.

- Formarea educatorilor în utilizarea tehnologiei: Pentru a valorifica la maximum beneficiile tehnologiei în educație, este important ca educatorii să fie instruiți în utilizarea eficientă a resurselor digitale. Acest lucru poate include cursuri de formare continuă și accesul la platforme de învățare online.

Concluzie

Inițiativele educaționale care valorizează fiecare copil în învățământul preșcolar sunt esențiale pentru a crea un mediu de învățare echitabil, incluziv și stimulativ. Prin dezvoltarea unui curriculum centrat pe copil, promovarea incluziunii și diversității, implicarea părinților și a comunității, și utilizarea tehnologiei, se poate asigura o educație de calitate care să răspundă nevoilor fiecărui copil și să le ofere oportunități egale de dezvoltare și succes.

TULBURĂRILE DE ÎNVĂŢARE

Prof.înv.primar CEAUREANU IONELA – MIRELA
Liceul de Arte ” I. ȘT. Paulian”Dr. Tr. - Severin

Tulburările de învățare sunt tulburări observate în procesul acumulării cunoștințelor școlare: scrisul, cititul, calculul matematic și învățarea regulilor gramaticale.

Şcoala, prin modul de organizare a procesului instructiv-educativ, contribuie la formarea şi dezvoltarea unor abilităţi, capacităţi, la copii.

Actul de predare-învăţare vizează, în esenţă, trei arii fundamentale: de dezvoltare sau instruire, de recreare, corectivă.

Prima arie, cea de *dezvoltare sau instruire* vizează învăţarea sistematică a cunoştinţelor şi i se acordă, la nivelul curriculum-ului, cea mai mare atenţie, prin ponderea pe care o ocupă. Ea se bazează pe diagnoza nevoilor de învăţare şi se adresează tuturor elevilor, indiferent de nivelul de performanţă la care aceştia ajung.

Cea de a doua arie, cea de *recreare*, vizează aplicarea cunoştinţelor, informaţiilor dobândite în noi contexte în vederea îmbogăţirii lor.

Cea de a treia arie - *corectivă* bazată pe ideea de unicitate a personalităţii fiecărui elev, impune ca profesorul, cadrul didactic să reia o serie de informaţii, cunoştinţe anterioare predate, în vederea corectării acurateţei lor, ajustării la o serie de situaţii date.

Tot mai frecvent, la nivelul literaturii de specialitate, se vorbeşte de o categorie aparte de elevi, şi anume, de *elevii cu tulburări de învăţare*.

Aceştia sunt adeseori denumiţi “copii cu tulburări de învăţare”, “elevi cu deficienţe de învăţare” sau “elevi cu dificultăţi de învăţare”.

Principalele tulburări întâlnite la elevii cu deficienţe de învăţare sunt:

-deficienţe de atenţie;
-deficienţe de motricitate generală şi fină cu dificultăţi de coordonare spaţială a motricităţii fine;
-dificultăţi în prelucrarea informaţiilor perceptive vizuale şi auditive;
-lipsuri în dezvoltarea unor strategii cognitive de învăţare;
-tulburări ale limbajului oral, legate de recepţie, slaba componentă lingvistică şi prezenţa deficienţelor de limbaj;
-dificultăţi de citire;
-dificultăţi de scriere;
-dificultăţi în rezolvarea activităţilor matematice;
-tulburări de comportament social, determinate de nivelul foarte scăzut al formării deprinderilor sociale.

Structura programelor de intervenţie destinate recuperării elevilor cu deficienţe de învăţare cuprinde obiective legate de :

- sprijinirea elevilor în a-şi compensa deficienţele prin antrenarea capacităţilor şi deprinderilor bine dezvoltate;
- modificarea curriculară pentru aceşti elevi, astfel încât să le ofere posibilitatea de a obţine performanţe superioare;

- construirea unui mediu stimulator, care să le educe creativitatea şi să le dezvolte capacităţile intelectuale.

Elaborarea unui program de recuperare educaţională se face prin cunoaşterea potenţialului de învăţare, pe de o parte, iar pe de altă parte, prin cunoaşterea ritmului individual de învăţare. Evaluarea în cadrul programului de recuperare trebuie să se facă pe baza „nivelurilor de progres”, realizate de către subiect la sfârşitul unei sarcini de învăţare.

Direcţiile de realizare a unui program de recuperare educaţională a elevilor cu tulburări de învăţare sunt: *comportamentală, de comunicare, de coordonare şi transfer.* Fiecare sarcină este gândită gradual, pe principiul de la simplu la complex.

Realizarea unui program de recuperare educaţională a elevilor cu tulburări de învăţare presupune din partea cadrului didactic rigoare ştiinţifică, multă răbdare, tact pedagogic, imaginaţie în creearea materialelor didactice auxiliare. Obţinerea unor progrese depinde şi de modul în care copilului/elevului cu tulburări de învăţare i-a fost câştigată încrederea din partea cadrului didactic.

Bibliografie selectivă:

1. Popovici D. V., *Elevii cu tulburări de învăţare*, în : Educaţia integrată a copiilor cu handicap, UNICEF România, noiembrie, 1998
2. Ureea R., *Relaţia dintre şcoala specială şi şcoala de masă în sistemul educaţiei speciale*, în: „Revista Învăţământul Preşcolar” nr. 1-2/1999.

Dezvoltarea competențelor cheie la copiii cu CES prin intermediul codării și roboticii pentru învățământul preșcolar

Prof. înv. preșcolar Vîlcea Cătălina-Elena
Grădinița cu P.P. ”Dumbrava Minunată” Fieni, jud. Dâmbovița

Educația incluzivă reprezintă unul dintre cele mai provocatoare aspecte ale educației moderne. În ultimii ani, o provocare majoră în atingerea incluziunii în educație a fost găsirea de instrumente moderne care ar putea adapta procesul de predare la nevoile copiilor cu dizabilități.

Dezvoltarea gândirii critice la copiii de vârstă preșcolară constituie un obiectiv important, de tip formativ și se realizează prin folosirea cu precădere a unor strategii interactive care îi scot pe copii din ipostaza de obiect al formării și îi transformă în subiecți activi, coparticipanți la propria formare. Trebuie avut în vedere că, formarea unor deprinderi de învăţare interactiv-creativă, antrenând efortul intelectual din partea copilului, cu cât sunt mai de timpuriu formate, fixate şi consolidate, cu atât au un efect formativ mai eficient, materializat în dezvoltarea capacităţilor intelectuale superioare.

A gândi critic înseamnă a fi curios, a pune întrebări, a căuta răspunsuri, a căuta cauze și implicații, a găsi alternative la atitudini deja fixate, a adopta o poziție pe baza unei întemeieri argumentate și a analiza logic argumentele celorlalți.

Competențele STEAM în general și de codare în special sunt o necesitate în timpurile nostre, având multiple beneficii în ceea ce privește însușirea și fixarea cunoștințelor matematice, dar și formarea și consolidarea deprinderilor de orientare în spațiu și planificare a activității.

Aceste activități au un caracter de joc, sunt distractive pentru copii și constituie un bun prilej de fixare a pozițiilor spațiale și a numerației, de exersare a gândirii, creativității în special pentru copiii cu dificultăți de învățare. Deși sunt activități ce vizează dezvoltarea de competențe de codare, majoritatea nu se desfășoară cu utilizarea ecranelor.

În activitatea cu preșcolarii, utilizarea tehnologiei informatice are un ecou pozitiv. În demersul de pregătire se pornește de la premisa că, alături de mijloacele didactice clasice, dispozitivele și softurile moderne reprezintă instrumente didactice care pot fi folosite în scopul eficientizării activităților.

Utilizarea codării și roboticii în activitatea didactică crește randamentul profesorului, încurajează inovația și modernizarea procesului de predare-învățare-evaluare, facilitează înțelegerea fenomenelor de către copii, în special în cazul copiilor cu CES, promovează învățarea prin cooperare și prin propriile experiențe, dezvoltând abilități de lucru în echipă, creativitatea, cunoașterea științifică și creativitatea, oferind de asemenea o învățare centrată pe copil.

Poveștile și jocurile de codare sunt modalități interactive și practice prin care copiii pot explora și experimenta programarea timpurie.

Acestea oferă oportunități de interacțiune și de învățare colaborativă. Deși conceptul de codare este relativ nou în învățământul preșcolar, vom descoperi că se bazează pe multe concepte timpurii familiare de matematică și alfabetizare.

Există multe activități de învățare deja utilizate zilnic de către copiii preșcolari care se referă la codare / programare. Copiii învață despre crearea comenzilor sau despre utilizarea limbajului direcțional atunci când creează și folosesc hărți pentru a localiza o comoară în timpul jocului de rol sau când își dau reciproc instrucțiuni în timp ce includ în joc mașinuțe.

Activitățile legate de crearea și urmărirea comenzilor pot fi asemănătoare cu un joc, cum ar fi mutarea unei piese de joc într-un anumit număr de spații pe o grilă. Copiii sunt atrași în mod natural de experiențe aventuroase în care pot explora mișcarea, direcția și locația. Multe dintre aceleași concepte susținute în aceste activități, cum ar fi raționamentul spațial și numărarea, sunt o parte fundamentală a codificării pe care copiii o pot practica fără computer.

Codarea este ca un joc! Este foarte captivant pentru copiii cărora le place să spună povești, să folosească grile și hărți. Copiii cu vârsta cuprinsă între 3 și 6 ani sunt capabili să deseneze hărți care reprezintă relațiile dintre obiecte și locuri. Când încorporăm programarea în setările de învățare timpurie, cufundăm copiii în activități versatile care se aliniază standardelor din mai multe domenii, cum ar fi matematica, rezolvarea problemelor, comunicarea și alfabetizarea.

Activitățile de precodare oferă copiilor oportunități de interacțiune și de învățare colaborativă.

Codarea utilizează matematica. Codarea implică raționament și logică spațială. Ajutând copiii să se gândească la direcție, locație și mișcare, le întărește abilitățile de matematică. Copiii trebuie să numere spațiile pe care trebuie să se miște și să indice în ce direcție se îndreaptă în timp ce relaționează cu obiectele și locațiile. Codarea integrează o serie de abilități matematice într-o singură experiență semnificativă.

Codarea încurajează rezolvarea de probleme. Atunci când activități precum codificarea reprezintă o provocare pentru utilizator sau când există mai multe modalități de a rezolva aceeași problemă, copiii pot lua în considerare mai multe căi pentru a ajunge la o soluție și pot alege cea mai eficientă strategie. În aceste activități, planificarea din timp este cheia succesului.

Codarea îmbunătățește comunicarea. Când un copil codifică, trebuie să transmită indicații către o altă persoană (sau către un computer). Comunicarea trebuie să fie succintă, adică nu pot fi utilizate foarte multe cuvinte. Când doi copii joacă jocuri de codare, copilul care primește instrucțiunile trebuie să asculte activ pentru a muta piesele în mod corect. Comunicarea clară și alternarea corectă ”programator” / ”executant” sunt esențiale pentru codificare.

Codarea promovează alfabetizarea. Jocurile de codare spun adesea o poveste – există o cale pe care programatorul o parcurge pentru a muta un obiect ocolind obstacole și respectând anumite setări, ajungând în cele din urmă la o destinație.

Poveștile imaginare ale copiilor sau povestirile preferate pot fi folosite ca bază pentru jocurile de codare. Acest lucru îi ajută pe copii să își dezvolte vocabularul și duc la o mai bună înțelegere a textelor. Copiii pot face conexiuni între literatură și viața lor personală. Ei pot chiar schimba încheierea unei povești prin explorarea diferitelor finaluri ale activității de codare.

Roboții educaționali STEM

Înțelegerea roboților educaționali și a beneficiilor pe care le pot aduce în sistemul de învățământ modern este esențială în contextul tehnologic actual.

Roboții educaționali STEM pot fi programați să îndeplinească o varietate de sarcini, de la rezolvarea de probleme matematice și programare, până la construirea și programarea altor roboți. Roboții educaționali pot fi utilizați in diferite contexte, cum ar fi acasă, în instituții de învățământ sau în centre de educație.

Domeniul de utilizare al roboților educaționali poate varia de la educația STEM (știință, tehnologie, inginerie si matematică), până la dezvoltarea abilităților sociale și emoționale ale copiilor.

Utilizarea roboților educaționali în curriculumul școlar promovează invățarea activă prin intermediul interacțiunii directe cu tehnologia și prin experimentare. Elevii sunt încurajați să își asume

un rol activ în procesul de invățare și să își dezvolte abilitățile de gândire critică și de rezolvare a problemelor.

Beneficiile directe ale utilizării roboților educaționali

1. Roboții educaționali contribuie la dezvoltarea abilităților de rezolvare a problemelor. Programarea și interacțiunea cu roboții implică rezolvarea unor probleme complexe și dezvoltarea unor soluții creative. Copiii trebuie sa gândească critic, să analizeze situații și să găsească modalități eficiente de a interacționa cu roboții pentru a obține rezultatele dorite.

2. Utilizarea roboților educaționali STEM încurajează interesul pentru științe și tehnologie, precum mecanica. Mulți copii sunt atrași de tehnologie, iar prin intermediul roboților educaționali au ocazia să exploreze și să înțeleagă mai bine aceste domenii. Interacțiunea cu roboții îi ajută să înțeleagă cum funcționează tehnologia și să descopere potențialul acesteia în diferite contexte. Acest interes poate fi un punct de plecare pentru o carieră in domeniul tehnologic sau științific, care sunt în continuă creștere si oferă numeroase oportunități.

3. Roboții educaționali STEM oferă și posibilitatea personalizării educației. Aceștia pot fi programați să se adapteze la nevoile individuale de invățare ale fiecarui copil. Feedback-ul în timp real oferit de roboți poate ajuta copiii să identifice punctele slabe și să își îmbunătățească performanța. Astfel, cei mici pot învăța în propriul ritm și pot fi ghidați pe parcursul procesului de învățare într-un mod eficient și adaptat nevoilor lor individuale.

Exemple de roboți educaționali STEM și STEAM destinați utilizării în învățământul preșcolar:

a. Bee-Bot sau roboțelul-albinuță este este un robot captivant conceput special pentru utilizarea de către copiii mici. Acest robot plin de culoare, ușor de operat și prietenos este un instrument perfect pentru a preda numărarea, secvențierea, direcțiile, rezolvarea problemelor sau estimarea.

b. Prezentând foarte multe similitudini cu Bee-Bot, Mouse Robot (robotul șoricel) este mai rapid, mai amuzant și este echipat cu accesorii care sprijină crearea de numeroase scenarii și situații problemă ce necesită rezolvare.

c. Robotul educațional Botley. Cu robotul educațional STEM Botley, micuții vor invăța noțiuni primare de logică și codare, contribuind la dezvoltarea gândirii analitice și critice, la rezolvarea de probleme, la dezvoltarea spiritului de echipă, a comunicarii și la îmbunătățirea orientării în spațiu.

Copiii pot programa peste 80 de acțiuni pe care roboțelul le poate executa, cum ar fi deplasarea înainte, la stânga sau la dreapta, înapoi, identificarea și evitarea unui obiect, scoaterea unui sunet, repetarea unui pas sau a unei secvențe de pasi.

d. Robotul educațional STEAM Qobo este o jucărie inteligentă care poate să cânte, să citească, să se miște, să strălucească în diverse culori și să execute diverse instrucțiuni de codare.

Spre deosebire de Bee-bot, Mouse și Botley, lui Qobo nu i se vor insera secvențele de codare prin intermediul unor butoane ci se va realiza secvența de codare dorită folosind cardurile incluse pe care robotul le va scana și ulterior va executa programul.

e. Roboții educaționali Spero Bolt și Sphero Bolt Spark+ îmbină pasiunea copiilor pentru jucării cu bucuria de a învăța cum sa controleze un robot. Cu ajutorul aplicatiei Sphero instalată pe smartphone vor putea controla cu ușurință robotul, vor putea alege culoarea preferată pentru iluminarea acestuia și vor putea evita obstacolele. Sphero Bolt SPRK este destul de simplu pentru a fi potrivit pentru începătorii de toate vârstele.

Roboții educaționali menționați se concentrează și pe copiii cu tulburări (ADHD, ADD, din spectrul autist) sau dificultăți de învățare. Profesorii și terapeuții sunt liberi să adapteze activitățile cu

utilizarea roboților educaționali STEAM pentru a satisface nevoile unui anumit copil, concentrându-se pe dezvoltarea abilităților specifice și consolidarea domeniilor lor cheie.

Bibliografie:

1. Cucoș, C. (2006). Informatizarea în educație. Aspecte ale virtualizării formării. Iași: Editura Polirom.
2. Logofătu, M. F. (2008). Instruire asistată de calculator. Proiectul pentru Învățământul Rural.
3. Moașa S., Copiii cu CES. Editura Century.

INCLUZIUNEA ELEVILOR CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE

Prof. Diaconu Marius Constantin, CSEI Roman
Prof. consilier școlar Diaconu Daniela, CJRAE Neamț

Într-o lume tot mai complexă și diversă, incluziunea școlară devine un subiect tot mai important. Copiii cu dificultăți de învățare reprezintă un grup vulnerabil, care necesită o atenție specială în ceea ce privește integrarea lor în școli și în societate în general. În cele ce urmează, vom explora importanța incluziunii școlare a copiilor cu dificultăți de învățare, precum și modalitățile prin care se poate asigura o integrare eficientă bazată pe acceptare, respect, toleranță a acestor copii în mediul școlar.

Copiii cu dificultăți de învățare sunt copii care întâmpină dificultăți în a înțelege și învăța materiile școlare într-un ritm normal și într-un mod eficient. Aceste dificultăți pot fi cauzate de o varietate de factori, cum ar fi probleme de sănătate, tulburări de învățare sau probleme emoționale și comportamentale. Indiferent de cauze, copiii cu dificultăți de învățare au nevoie de suport și ajutor pentru a reuși în școală și pentru a se integra în societate.

Incluziunea școlară a copiilor cu dificultăți de învățare este importantă din mai multe motive. În primul rând, aceasta permite copiilor cu dificultăți de învățare să beneficieze de o educație adecvată, care să le ofere oportunități egale de a-și dezvolta abilitățile și cunoștințele. În al doilea rând, incluziunea școlară ajută la dezvoltarea unui mediu școlar mai divers și mai respectuos, care să promoveze toleranța și înțelegerea între elevi. În al treilea rând, incluziunea școlară ajută la reducerea stigmatizării și a discriminării față de copiii cu dificultăți de învățare, promovând astfel o societate mai tolerantă și mai incluzivă.

Modalități de asigurare a incluziunii școlare a copiilor cu dificultăți de învățare

Pentru a asigura o incluziune școlară eficientă a copiilor cu dificultăți de învățare, este nevoie de o abordare holistică și individualizată, care să țină cont de nevoile specifice ale fiecărui copil. În continuare, vom explora câteva modalități de asigurare a incluziunii școlare a copiilor cu dificultăți de învățare.

1.Adaptarea curriculumului și a metodologiei de predare este o modalitate importantă de asigurare a incluziunii școlare a copiilor cu dificultăți de învățare. În acest sens, este important ca profesorii să fie pregătiți și să dispună de resursele necesare pentru a putea adapta curriculumul și metodologia de predare astfel încât să se potrivească cu nevoile individuale ale fiecărui copil.

De exemplu, unele modalități de adaptare a curriculumului și a metodologiei de predare pot include utilizarea de materiale didactice alternative, jocuri și activități interactive, a tehnologiei moderne sau a strategiilor de învățare diferite, metodele vizuale sau împărțirea materiei în bucăți mai mici pentru a permite elevilor cu dificultăți de învățare să își poată gestiona mai bine timpul și atenția. De asemenea, este important să se ofere elevilor cu dificultăți de învățare mai multe oportunități de practică și de a-și dezvolta abilitățile, și să se ofere feedback regulat pentru a-i ajuta să-și îmbunătățească performanța.

De asemenea, sprijinul suplimentar, cum ar fi orele de recuperare, activitățile realizate cu profesor de sprijin, consilierea sau terapia poate fi necesar pentru a ajuta elevii să depășească dificultățile lor de învățare. Este important ca profesorii și personalul școlar să fie bine pregătiți pentru a oferi acest sprijin și pentru a identifica și aborda nevoile individuale ale elevilor.

Este important ca elevii cu CES să fie implicați în procesul lor de învățare și să aibă oportunități de a-și exprima opiniile și preocupările.

De asemenea, promovarea valorilor de toleranță și respect este importantă în dezvoltarea unei culturi a incluziunii în școală. Este important ca elevii să fie învățați să valorizeze diversitatea și să fie încurajați să colaboreze și să interacționeze cu toți colegii lor, indiferent de abilitățile lor.

Implementarea incluziunii școlare poate fi un proces dificil și poate necesita resurse considerabile, dar beneficiile sunt semnificative pentru elevii cu dificultăți de învățare și pentru întreaga comunitate școlară. Îmbunătățirea incluziunii școlare poate ajuta la crearea unui mediu de învățare pozitiv, la reducerea bullying-ului și stigmatizării, și la pregătirea elevilor pentru integrarea în societatea mai largă.

Este important să recunoaștem că fiecare elev are dreptul la o educație de calitate și oportunități de dezvoltare adecvate, indiferent de abilitățile lor. Prin implementarea incluziunii școlare, putem construi o societate mai incluzivă, echitabilă și respectuoasă cu toți cetățenii săi.

2. Implementarea unor metode de învățare personalizate

Implementarea unor metode de învățare personalizate poate fi o altă modalitate de asigurare a incluziunii școlare a copiilor cu dificultăți de învățare. Aceasta poate include utilizarea de tehnologii educaționale, precum tablete sau programe software, pentru a ajuta elevii cu dificultăți de învățare să învețe într-un mod mai eficient și mai interactiv.

De exemplu, există programe software care pot ajuta elevii cu dificultăți de învățare să își dezvolte abilitățile de citire, scriere sau matematică, oferindu-le feedback și oportunități de practică individualizate. De asemenea, utilizarea de tehnologii educaționale poate ajuta elevii să își dezvolte abilitățile sociale și emoționale, prin intermediul jocurilor interactive și a activităților de colaborare.

3. Asigurarea unui mediu școlar incluziv

Asigurarea unui mediu școlar incluziv este o altă modalitate importantă de asigurare a incluziunii școlare a copiilor cu dificultăți de învățare. Acest lucru implică crearea unui mediu de învățare care să promoveze toleranța, respectul și înțelegerea între elevi și să încurajeze colaborarea și participarea activă a tuturor elevilor.

Pentru a asigura un mediu școlar incluziv, profesorii pot utiliza diferite strategii, cum ar fi împărțirea elevilor în grupuri de lucru mixte, în care să fie prezenți și elevi cu dificultăți de învățare, organizarea de activități de voluntariat și proiecte care să încurajeze implicarea și participarea activă a tuturor elevilor, precum și promovarea valorilor de toleranță și respect prin intermediul programelor de educație civica și morală.

De asemenea, este important să se ofere sprijin educational și asistență elevilor cu dificultăți de învățare în afara clasei, pentru a ne asigura că aceștia pot beneficia de aceleași oportunități și avantaje precum ceilalți elevi. Aceasta poate include organizarea de programe de îngrijire după școală sau de susținere pentru studiu, precum și furnizarea de servicii de sprijin, de consiliere și suport psihologic pentru elevi și părinții lor.

4. Colaborarea cu părinții și familia

Colaborarea cu părinții și familia este o altă modalitate importantă de asigurare a incluziunii școlare a copiilor cu dificultăți de învățare. Acest lucru poate include informarea părinților cu privire

la progresele elevilor lor și la modul în care aceștia sunt implicați în activitățile școlare, precum și furnizarea de sfaturi și recomandări cu privire la modul în care aceștia își pot sprijini copiii acasă.

De asemenea, este important să se țină cont de feedback-ul și sugestiile părinților, și să se colaboreze cu aceștia pentru a găsi soluții și a asigura un sprijin adecvat pentru copiii lor. Profesorii pot organiza întâlniri periodice cu părinții, pentru a discuta progresele elevilor și a împărtăși strategii și tehnici de învățare care pot fi utilizate acasă.

5. Formarea și pregătirea continuă a profesorilor

Formarea și pregătirea continuă a profesorilor este esențială pentru asigurarea incluziunii școlare a copiilor cu dificultăți de învățare. Aceasta implică furnizarea de formare adecvată pentru profesori, astfel încât aceștia să fie pregătiți să lucreze cu copiii cu nevoi educaționale speciale.

De exemplu, profesorii ar putea beneficia de formare în domenii precum metode de adaptare a curriculumului, tehnologii educaționale și abordări personalizate de învățare. De asemenea, este important să se ofere profesorilor oportunități de a lucra în echipă și de a-și împărtăși experiențele și cunoștințele, astfel încât aceștia să poată beneficia de sprijinul și feedback-ul colegilor lor.

Incluziunea școlară a copiilor cu dificultăți de învățare reprezintă un obiectiv important pentru sistemul de învățământ. Implementarea unui cadru adecvat de sprijin și a unei abordări personalizate de învățare poate ajuta la asigurarea unei educații adecvate și a oportunităților de dezvoltare pentru toți elevii.

Este important să se țină cont de nevoile individuale ale fiecărui elev și să se ofere sprijinul adecvat pentru a asigura succesul lor în școală și în viață. Colaborarea dintre profesori, părinți și elevi este esențială în acest proces, precum și implicarea comunității și promovarea valorilor de toleranță și respect.

Îmbunătățirea incluziunii școlare a copiilor cu dificultăți de învățare reprezintă un obiectiv continuu și necesită eforturi constante pentru a asigura că toți elevii au acces la o educație de calitate și oportunități de dezvoltare adecvate.

Implementarea unor strategii de incluziune școlară poate avea efecte benefice nu doar pentru elevii cu dificultăți de învățare, ci și pentru întreaga comunitate școlară. Acesta poate îmbunătăți climatul școlar, promovând un mediu de învățare pozitiv și cooperativ, și poate contribui la reducerea bullying-ului și stigmatizării.

În plus, incluziunea școlară poate ajuta la pregătirea elevilor pentru integrarea în societatea mai largă și în piața muncii. Elevii cu dificultăți de învățare care primesc sprijin adecvat în școală pot dezvolta abilități și competențe necesare pentru a-și atinge potențialul și a-și găsi locul în societate.

Cu toate acestea, este important să se recunoască că implementarea incluziunii școlare poate fi un proces dificil și necesită resurse considerabile, inclusiv formare, sprijin logistic și financiar. De aceea, este important să existe un angajament și sprijin adecvat din partea administrației școlare și a autorităților locale și naționale.

În final, incluziunea școlară a copiilor cu dificultăți de învățare este un proces esențial pentru a asigura că toți elevii au acces la o educație de calitate și oportunități de dezvoltare adecvate. Prin abordarea nevoilor individuale ale fiecărui elev și prin implicarea tuturor părților implicate în procesul de învățare, putem construi o societate mai incluzivă și mai echitabilă.

Bibliografie:

Mihăilescu, A., & Rață, G. (coord.). (2016). Educația elevilor cu cerințe educative speciale: abordări și practici incluzive. Editura Universității din București.

Roșca, R., & Păsărin, L. (coord.). (2013). Integrarea școlară a copiilor cu CES: metode și strategii de intervenție. Editura Universității din București.

Roșca, R., & Grigore, M. (coord.). (2014). Resurse psihopedagogice pentru educația incluzivă a copiilor cu CES. Editura Universității din București.

Surdu, A., & Alexe, V. (2016). Motivația în învățarea elevilor cu CES. Editura Polirom.

Surdu, A., & Coman, M. (coord.). (2014). Incluziunea școlară a copiilor cu CES. Editura Polirom.

Program de intervenție individualizat

Prof.Ion Georgeta
Grădinița cu Program Prelungit Junior

Numele şi prenumele preșcolarului: P.I.S(5ani)
Domiciliul: X
Unitatea şcolară: GRADINITA CU PROGRAM PRELUNGIT JUNIOR
Grupa : MIjlocie
Educatoare: Ion Georgeta
AN SCOLAR: 2023-2024
ALTE DATE DESPRE FAMILIE: Face parte dintr-o familie monoparentală (prin divorț). Împreună cu ei stă și bunica din partea mamei. Condițiile materiale cred că sunt departe de a fi suficiente, întrucât mama, susținătorul legal al minorului, este unicul întreținător al familiei. Familia, prin natura studiilor, are o cultură apreciabilă, cu o morală creștină sănătoasă, o educație civică solidă. Între mamă și fiu, precum și între bunică și nepot, sunt relații sănătoase bazate pe respect. Mama urmărește îndeaproape evoluția copilului. Fiind o fire retrasă, are puțini prieteni; grupul de joacă este restrâns.

Starea de sănătate: Dezvoltarea fizică a preșcolarului este normală vârstei, atât ca înălțime, cât și greutate.
Psihodiagnostic: deficiență mentală, gradul ușor

Particularități ale comportamentului copilului în situații concrete

La activități - nu e turbulent, dimpotrivă, de cele mai multe ori ”pare absent”; participă numai dacă este solicitat; nu intervine niciodată cu completări; receptiv la îndrumări pentru scurtă durată, după care revine la vechea obișnuință; *rezolvă sarcini minime din programă;* necesită ajutor repetat la munca independentă (nu înțelege sarcina).

La activități practice –nu are deprinderi de tăiere pe contur, de îndoire, de lipire.

Acasă - e supravegheat și ajutat de mama și de aceea totdeauna vine cu sarcinile rezolvate mai frumos (deseori ilizibil) și rezolvate corect.

Relațiile cu a) cadrele didactice- manifestă respect, receptiv în limita posibilităților, e modest, tăcut, cu tendințe de izolare.

b) cu grupa- are puține opinii proprii, nu se sustrage de la activități, se bucură când e dorit de vreun coleg în echipa sa. Se bucură când este ”aplaudat la scenă deschisă” de colegi pentru răspunsuri bune.

Particularități psihice

Percepția: Confundă formele geometrice; slabă orientare în timp, spațiu. Operațiile intelectuale de analiză/ sinteză/ comparație/clasificare sunt destul de slabe în raport cu vârsta. Deseori face greșeli în privința înțelegerii raporturilor cantitative (scade din cel mic pe cel mare). Limbaj sărac,exprimare neclară fonetic, expresivitate săracă, fluență sacadată. Memorie de scurtă durată și scurte conținuturi. Atenția deficitară (privire intr-un punct fix și nu revine decât la atingerea mea), nu are distributivitate și nici putere de concentrare până la terminarea sarcinii. Afectiv, tinde spre singurătate, necomunicativitate. Iese însă din această stare dacă este chemat și antrenat de colegi. Are voință să lucreze , dar e dependent de ajutor (acasă – mama, la grădiniță- eu/colegii). Deprinderi grafice - plastice slabe, sportive – satisfăcătoare, muzicale, aplicativ –utilitare – bune.

Temperament: introvertit

Intervenţia:

Preșcolarul frecventează grupa mica. La sfârșitul grădiniței a obținut progrese mulțumitoare la educarea limbajului, activitate matematică și cunoașterea mediului. La școală va beneficia de ajutorul unui profesor itinerant.

Informaţii educaţionale

Am constatat următoarele:

-dificultăţi de pronunţie a sunetelor;
-memorie lentă;
-vocabular redus;
-formulează propoziţii cu greutate;
-vorbire sacadată;
-scrierea cu dificultate și cu imprecizii a cifrelor;
-număratul și socotitul doar cu obiecte și cu sprijinul educatoarei numai până la 5.

Având în vedere cele constatate mai sus, am considerat că acest plan mă va ajuta să-l recuperez pe preșcolarul P.I.S.

Resurse materiale: planificare, metodică, caiete, planșe, instrumente de scris, reviste, cărţi, fişe de lucru de recuperare, fişe de evaluare, panoul cu recompense.

Partenerii: educatoarea, mama;

Pentru a face cât mai atractiv acest program de intervenţie i-am spus că voi folosi panoul de recompense. La panou va fi desenat sau confecţionat din hârtie colorată un cer din culoare albastră pe care voi lipi pentru fiecare reuşită câte o steluţă. În situaţia în care va fi o nereuşită atunci în locul steluţei vom aşeza un norişor.

Obiective urmărite:

-să pronunțe în ritm propriu silabe, cuvinte şi propoziţii;
-să înţeleagă semnificaţia globală a mesajului dat;
-să formuleze răspunsuri la întrebările date;
-să se încadreze corect într-o pagină/ fișă de lucru;
-să cunoască cifrele de la 1 la 5;
-să compare şi să ordoneze de la 1 la 5: <, >, =;

- ***Modalităţi concrete de lucru – conţinuturi:***

-exerciţii de dicţie, frământări de limbă;
-exerciţii de memorare;
-exerciţii de formulare de răspunsuri şi întrebări;

<u>Am considerat ca fiind esenţiale următoarele competenţe:</u>

-observarea zilnică a elevului;
-stabilirea concretă a obiectivelor;
-stabilirea metodelor de lucru adecvate situaţiei de învăţare, lucrul diferenţiat;
-evaluarea orală şi reevaluarea;
-evaluarea scrisă, autoevaluarea;
-colaborarea cu familia.

Mi-am propus ca alături de aceste activităţi să folosesc şi jocul didactic deoarece este o activitate atrăgătoare şi care antrenează plăcut preșcolarul în realizarea sarcinilor.

Rezultate aşteptate

Prin activităţile propuse în acest plan de intervenţie urmăresc ca preşcolarul să-şi formeze deprinderi de pronunție în ritm propriu a sunetelor, silabelor, cuvintelor, propoziţiilor; să formuleze întrebări şi răspunsuri corecte, să-şi formeze deprinderile de scriere corectă, să se exprime corect oral şi în scris. De asemenea, el trebuie să-și formeze deprinderi minimale de numărat și socotit (adunare și scădere), până la finalizarea învățământului preșcolar.

Abilitățile socio-emoționale pozitive – cheia spre succesul academic, profesional și personal

prof. Vișan Carmen Corina,
Colegiul Economic „Mihail Kogălniceanu” Focșani

Omul este o ființă bio-psiho-socială cu un potențial crescut de adaptabilitate la diferite contexte socio-emoționale.

Familia are un rol important în crearea unui climat afectiv și socio-emoțional sănătos pentru copil și viitorul adolescent prin asigurarea tuturor nevoilor:

- Nevoi de bază:
- ✓ nevoi fiziologice: mâncare, haine, spațiu corespunzător pentru dormit etc.;
- ✓ nevoia de siguranță și securitate personală: securitate personală, control medical autorizat, resurse financiare;
- Nevoi psihologice:
- ✓ nevoi sociale și de apartenență: familia, cercul de prieteni, colegii de școală;
- ✓ nevoia de stimă: respect, încredere în sine;
- Nevoi de autoîmplinire: creativitate, moralitate, spontaneitate, implicarea în activități de voluntariat, dezvoltare spirituală.

Fig. 1. Piramida lui Maslow – Ierahia nevoilor umane

Sursa imagine:
https://www.google.ro/search?q=piramida+lui+maslow&tbm=isch&chips=q:piramida+lui+maslow,g_1:explicata

Siguranța mediului familial asigură dezvoltarea armonioasă a copilului din punct de vedere socio-emoțional. Copilul va fi extrovertit, comunicativ, încrezător în sine, conștient de propria valoare,

poate să facă diferența între ceea ce e bine și ceea ce e rău, pentru a lua deciziile cele mai potrivite, va fi capabil să empatizeze și să ofere ajutorul său celor din jur.

Nesiguranța mediului familial manifestată prin certuri între părinți, consumul de alcool sau droguri poate avea un impact negativ asupra copilului și viitorului adolescent, care se manifestă prin: nesiguranță, incapacitate de comunicare și colaborare, agresivitate fizică și verbală, rezultate slabe la învățătura, sentiment de neajutorare, lipsa de implicare în activitățile școlare și extrașcolare, lipsa de empatie etc.

Sistemul educațional oferă copilului un set de valori socio-emoționale pozitive care contribuie la dezvoltarea caracterului său prin: implicarea în activități de voluntariat, dezvoltarea abilităților prosociale, cultivarea empatiei, a toleranței și acceptării sociale, evidențierea impactului (pozitiv sau negativ) pe care comportamentul adolescentului îl are asupra celor din jur, deschiderea pentru a învăța prin descoperire, motivarea pentru autodepășire.

Pentru dezvoltarea abilităților socio-emoționale pozitive, parteneriatul educațional școală-familie are un rol important în dezvoltarea personalității viitorului adolescent.

Școala noastră are întotdeauna deschiderea pentru incluziune, pentru a asigura un climat socio-educațional de calitate, care se adaptează la nevoile de învățare și emoționale ale elevului, pentru ca acesta să se simtă în siguranță, dorit și bine-venit.

Rolul jocurilor didactice în învățământul special-inițiative pentru o educație incluzivă

Profesor Cazan Laura
CSEI SUCEAVA

Clasicii psihopedagiei speciale au acordat jocului un rol central în procesul educaţional – terapeutic, un simptom discriminativ în precizarea diagnosticului. Obiectivul imediat al jocului este educaţional, iar cel final este terapeutic de ameliorare, a imaturităţii cognitive a deficitului mintal. Jocul ca învăţare şi terapie se înscrie în noua tendinţă de evoluţie a metodelor de predare- învăţare, care urmăresc să transforme rolul profesorului - terapeut şi să acorde noi posibilităţi copilului deficient.

Fiecare joc didactic trebuie să i instruiască pe copii, să le consolideze cunoştinţele despre lumea înconjurătoare, să îmbine elementul instructiv cu elementul distractiv. În procesul desfăşurării jocului, copilul are posibilitatea să- şi exerseze priceperile şi deprinderile ce şi le-a format în cadrul diferitelor activităţi, astfel jocul capătă o valoare practică. Fiecare joc didactic cuprinde patru laturi constitutive: a) conţinutul; b) sarcina didactică; c)regulile jocului; d) acţiunea de joc.

Jocul didactic rămâne pentru elevii cu cerinţe speciale forma preponderentă a procesului de învăţare. Prin jocul didactic, elevul îşi antrenează întregul potenţial psihic, îşi ascute observaţia, îşi cultivă iniţiativa, inventivitatea, flexibilitatea gândirii, îşi dezvoltă spiritul de cooperare, de echipă .

În ciclul primar şi gimnazial, la copiii cu cerinţe educative speciale, jocul didactic se poate organiza cu succes la toate disciplinele şcolare, în orice moment al lecţiei, într-o anumită etapă a ei, sau întreaga activitate se poate desfăşura pe baza lui. Folosirea jocurilor didactice constituie prima treaptă în realizarea învăţământului formativ .

În vederea stimulării acuităţii de observare şi a perspicacităţii, am folosit jocuri precum :

- ***''jocul omisiunilor''***(li se cere elevilor să precizeze elementul omis dintr-o serie de imagini paralele – una completă şi alta cu elemente lacunare, elevii trebuind să descopere omisiunile);
- ***''labirintele''***(prin care i se cere elevului să străbată traseul dintre două puncte de reper şi să le marcheze sau să le arate).

În vederea dezvoltării gândirii , imaginaţiei , limbajului , am folosit:

- *''**Este adevărat ?''***(dezvoltă capacitatea de a sesiza realul dintr-o situaţie dată);
- ***''rebusul şcolar''*** - dezvoltă gândirea, limbajul, memoria, atenţia, creativitatea, voinţa. Rebusul, bine pregătit şi organizat, contribuie prin rezolvarea sarcinilor didactice, la exersarea deprinderilor la consolidarea şi la valorificarea lor creatoare.

Rebusul oferă posibilitatea observării comportamentului elevului la nivelul tuturor componentelor personalităţii, deoarece în rezolvarea rebusului elevul depune efort voluntar şi rezolvă motivat de bucuria succesului o multitudine de probleme, în care este implicată inteligenţa, afectivitatea, temperamentul, caracterul. Rebusul şcolar sprijină succesul şcolar prin :

a) cunoştinţele însuşite; capacităţile intelectuale; abilităţile de aplicare a cunoştinţelor în rezolvarea unor probleme; trăsături de personalitate;

b) evaluarea- măsura în care sunt îndeplinite obiectivele activităţii didactice.

Succesul are un efect mobilizator, stimulativ asupra elevului.

Rebusul şcolar poate fi folosit în orice tip de activitate şcolară în momente diferite ale lecţiei, la multe discipline şi la orice vârstă şcolară .

Am folosit jocul didactic la majoritatea disciplinelor din planul de învăţământ şi în momente diferite ale lecţiei. La limba română pentru recunoaşterea literelor am folosit jocul :***’’Cu ce literă începe ?’’*** Pentru dezvoltarea vocabularului, a gândirii creatoare şi formarea deprinderii de scris corect şi rapid, am folosit jocurile :***’’Ce silabă lipseşte ? ’’Cine scrie mai multe cuvinte ?’’ , ‘’Jocul cuvintelor’’***, iar pentru consolidarea deprinderii de a folosi singularul şi pluralul substantivelor, de a formula enunţuri corecte am folosit jocul :***’’Eu spun una , tu spui multe’’.*** În predarea matematicii, obiect cu un grad mare de abstractizare, mijlocul cel mai eficient de învăţare este jocul. La geometrie pentru formarea reprezentărilor despre formele geometrice se poate folosit :***’’jocul figurilor geometrice’’*** şi ***‘’Ce formă ai primit ?’.*** La aritmetică pentru fixarea numeraţiei crescătoare şi descrescătoare am folosit jocul :***’’Ce numere lipsesc ?’’*** **(**completarea unui şir lacunar), jocul :***’’Ce lipseşte?’’*** (descoperirea unei cifre lipsă a rezultatului unei operaţii aritmetice).

BIBLIOGRAFIE :

Cerghit Ioan – *Metode de învăţământ* – Editura POLIROM , 2006
Popovici Doru Vlad – *Elemente de psihopedagogia integrării* – Editura PRO HUMANITATE , 1999

ROLUL DISCIPLINEI ”EDUCAȚIE SOCIALĂ” ÎN PROMOVAREA EDUCAȚIEI INCLUZIVE: DE LA TEORIE LA PRACTICĂ

Prof. Suto Kalman-Zsolt
Liceul de Arte ”Aurel Popp” Satu Mare

Disciplina Educație socială a fost introdusă în România începând cu anul școlar 2017-2018 din mai multe motive esențiale, fiecare având rolul de a răspunde unor nevoi educaționale și sociale actuale:

- Promovarea valorilor democratice și a cetățeniei active
- Combaterea discriminării și promovarea incluziunii
- Dezvoltarea competențelor sociale și emoționale
- Formarea unei conștiințe civice și etice
- Pregătirea pentru viața cotidiană și profesională
- Îmbunătățirea mediului școlar
- Răspuns la provocările sociale contemporane
- Sprijinirea educației incluzive

Disciplina Educația socială poate sprijini educația incluzivă în mai multe moduri:

1. Lecții despre diversitate culturală:
Exemplu concret: O unitate de învățare care explorează diferite culturi și tradiții din jurul lumii. Elevii pot cerceta și prezenta tradiții specifice ale unei culturi alese, promovând astfel respectul și aprecierea diversității culturale.

2. Programe anti-bullying:
Exemplu concret: Implementarea unui program anti-bullying în care elevii învață despre formele de bullying, efectele acestuia și strategii pentru a-l combate. Activitățile pot include jocuri de rol, discuții de grup și campanii de conștientizare.

3. Ateliere de empatie:
Exemplu concret: Organizarea unor ateliere unde elevii sunt implicați în activități care îi ajută să înțeleagă perspectivele altora. De exemplu, un exercițiu în care elevii trebuie să rezolve o problemă din perspectiva unei persoane cu dizabilități.

4. Proiecte de grup interdisciplinare:
Exemplu concret: Proiecte care necesită colaborarea între elevi cu diverse abilități și interese. Aceste proiecte pot include realizarea unui afiș comun despre drepturile omului sau organizarea unui eveniment de caritate, promovând astfel munca în echipă și cooperarea.

5. Incluziunea elevilor cu nevoi speciale:
Exemplu concret: Crearea unui plan individualizat pentru elevii cu nevoi speciale care să includă activități de sensibilizare pentru colegii lor. De exemplu, prezentarea unor informații despre autism și discuții despre cum pot fi mai buni prieteni și susținători.

6. Ore de educație civică și cetățenie activă:
Exemplu concret: Elevii pot participa la simulări de procese democratice, cum ar fi alegeri școlare sau dezbateri despre probleme de interes comun. Aceste activități încurajează elevii să se implice activ și să respecte opiniile diferite.

7. Proiecte de serviciu comunitar:

Exemplu concret: Elevii se implică în proiecte de voluntariat în comunitatea locală, cum ar fi ajutorarea unor centre pentru persoane cu dizabilități sau organizarea unor campanii de colectare de alimente pentru familii nevoiașe.

8. Săptămâna diversității:

Exemplu concret: Organizarea unei "Săptămâni a Diversității" în școală, unde fiecare zi este dedicată unei teme specifice (de exemplu, diversitate culturală, incluziune socială, combaterea discriminării). Activitățile pot include prezentări, expoziții și discuții de grup.

9. Filme și discuții tematice:

Exemplu concret: Vizionarea unui film care abordează subiecte legate de diversitate și incluziune, urmată de o discuție de grup unde elevii își împărtășesc impresiile și reflectează asupra mesajelor din film.

10. Cluburi școlare pentru diversitate și incluziune:

Exemplu concret: Formarea unui club școlar dedicat promovării diversității și incluziunii, unde elevii pot organiza activități și evenimente care să susțină aceste valori.

În concluzie, educația socială contribuie semnificativ la educația incluzivă prin promovarea respectului, empatiei, comunicării și colaborării, precum și prin combaterea discriminării și sprijinirea integrării elevilor cu nevoi speciale. Aceasta ajută la construirea unui mediu școlar în care toți elevii se simt acceptați și valorizați.

Bibliografie:

Ann Cheryl Armstrong, Derrick Armstrong, Ilektra Spandagou (2009). *"Inclusive Education: International Policy & Practice"*. SAGE Publications.

Peter S. Westwood (2013). *”Inclusive and adaptive teaching: meeting the challenge of diversity in the classroom.”* Routledge.

Programa școlară pentru disciplina Educație socială, clasele a V-a – a VIII-a (2017). Ministerul Educației Naționale.

FIECARE COPIL CONTEAZĂ-LABORATORUL STEAM LA GRĂDINIȚĂ

Prof. Costin Angelica,
Grădinița cu Program Prelungit Nr.3 Vaslui

Activitatea face parte din cadrul Proiect de mobilități Erasmus+, în domeniul educației școlare (acțiunea ka1).” Inovația începe de la grădiniță cu STEAM” (2023-1-ro01-ka122-sch-000130120). Educația STEM îi învață pe copii despre lucrul în echipă. STEAM este o metodă de învățare importantă pentru copii, pe lângă cunoștințele necesare vieții de zi cu zi. STEAM ajută într-un mod desăvârșit la rezolvarea problemelor, dezvoltarea gândirii critice și creative, inovare, dezvoltarea laturii inventive, a logicii, curiozității și autonomiei. Astfel, această metodă încurajează curiozitatea, experimentarea colectivă și încrederea în sine, legând experiențele învățate la grădiniță de concepte din lumea reală. Folosirea metodei STEAM înseamnă și a oferi copiilor și anumite competențe digitale, care vor trebui să evolueze zilnic și care le vor fi de ajutor. Pentru a putea să pun în practică această metodă, am folosint instrumente adecvate, inclusiv jocuri adaptate vârstei. Copiilor le plăce să învețe astfel, făcând predarea mai distractivă și astfel să învețe mai rapid. De exemplu, jocurile de logică ajută la dezvoltarea inteligenței spațiale, promovează rezolvarea problemelor și copilul își exersează astfel simțul logic și planificarea. Știu, sună complicat, însă pentru copii este o simplă joacă și totul a deveni natural. Din dorința de a satisface curiozitățile preșcolarilor și de a-i pregăti pentru viitor am căutat idei deosebite și proiecte inovative care să stimuleze interesul copiilor, să le aducă experiențe variate în cadrul a cât mai multor activități. Majoritatea proiectelor STEAM implică copii care lucrează în echipă sau în doi pentru a descoperi o soluție la o anumită problemă. Astfel se creează un mediu în care copiii învață să colaboreze, să asculte activ și să implementeze ideior altora.

Exemple de activități STEAM:

I. /1.Denunirea activității ” Acadeaua magică!”

2.Obiective:

- ✓ Promovarea bunelor practici în activități STEAM
- ✓ Implicarea activă a copiilor preșcolari
- ✓ în activități care urmăresc diversificarea procesului de învățare și facilitarea învățării copilului prin acțiune și experiență.

3.Mijloace:Experiment

4.Grup tinta:Cadru didactic si copiii de la grupa mică ”Fluturașii”

5.Materiale folosite:

- Un recipient plat;
- Apă;
- săpun lichid,
- bicarbonat de sodiu
- bat de frigăruie,
- paie pentru suc porționat în bucăți,
- bandă adezivă, carton**.**

6. Desfășurarea experimentului:

Experimentul se poate desfășura cu un grup restrâns de copii sau cu toți copiii. La îndemnul educatoarei, copiii vor participa, prin adaugarea produselor folosite respectând etapele de lucru, Se amesteca apa, sapunul si bicarbonatul obtinandu-se o emulsie consistenta, se inmoaie acadeaua in ea si se obtinene baloane cu ajutorul aerului prin suflare.

II/1. Denunirea activității ” Porumbul dansator!”

2.Obiective:

- ✓ Promovarea bunelor practici în activități STEAM
- ✓ Implicarea activă a copiilor preșcolari
- ✓ în activități care urmăresc diversificarea procesului de învățare și facilitarea învățării copilului prin acțiune și experiență.

3.Mijloace:Experiment

4.Grup tinta:Cadru didactic si copiii de la grupa mică ”Fluturașii”

5.Materiale folosite:

- Un recipient de sticlă;
- Apă;
- Boabe de porumb;
- Oțet, bicarbonat de sodiu

6. Desfășurarea experimentului: Experimentul se poate desfășura cu un grup restrâns de copii sau cu toți copiii. La îndemnul educatoarei, copiii vor participa, prin adaugarea produselor folosite respectând etapele de lucru, bucurându-se de reacțiile produse, gazul rezultat din reacția bicarbonatului cu oțetul care împinge boabele de porumb în sus făcând-le să danseze.

III/1.Denunirea activității” Sunetul magic!”

2.Obiective:

- ✓ Promovarea bunelor practici în activități STEAM
- ✓ Implicarea activă a copiilor preșcolari în activități care urmăresc diversificarea procesului de învățare și facilitarea învățării copilului prin acțiune și experiență.

3.Mijloace:Experiment

4.Grup tinta:Cadru didactic si copiii de la grupa maică ”Fluturașii”

5.Materiale folosite:

- ➢ Un recipient de sticlă;
- ➢ Folie alimentară;
- ➢ Bucați minuscule de hârtie;

6. Desfășurarea experimentului: Experimentul se poate desfășura cu un grup restrâns de copii sau cu toți copiii. La îndemnul educatoarei, copiii vor exersa, folosind undele sonore în timpul mișcarii acestora și facând să se miște bucățile de confeti, astfel au primit răspunsul la întrebarea. Poți vedea sunetul?

Prin aceste activități copiii beneficiază de următoarele:

- învață să aibă inițiative – educația STEAM contribuie la creșterea copiilor curioși, încrezători și care se ocupă mai bine de provocări. Ei își pot gândi singuri proiectele pentru a rezolva problemele.
- consolidarea alfabetizării mediatice – Spre deosebire de sistemul clasic de învățare, preșcolarii STEM învață prin cercetare și investigare. Ancheta solicită copiilor să se angajeze într-o învățare activă generându-și întrebările și căutând răspunsuri. Deci, ei pot aplica ceea ce au învățat în viața de zi cu zi.
- stimulează învățarea social-emoțională – Abilitățile social- emoționale aduc fericire și succes în viață. Educația STEAM încurajează copiii să-și îmbunătățească abilitățile SEL înainte de a deveni membri activi ai societății.

Educația STEAM împletește: Știința, Tehnologia, Ingineria, Matematica și Arta dând viață unui proces de învățare complex, potrivit oricărui copil, cu scopul de a-l pregăti pentru un viitor excelent. Proiectele STEAM sunt metode uimitoare de învățare.

BIBLIOGRAFIE:

- ✓ Eryl Nash, “Transformă știința în artă! –Ghidul esențial STEAM.”, Editura Niculescu Kids, 2021;
- ✓ Cassie. F Quiglei, Danielle Herro “An educator’s guide to STEAM”, Editura Teachers College Press, 2019
- ✓ www.revistaprofesorului.ro

Despre respect, câteva gânduri...

Prof. Mihaela-Viorica NEMEȘ

Școala Gimnazială „Nicolae Popoviciu” Beiuș

Sincer nici nu știu de unde să încep! O temă actuală, mai actuală decât putem crede. Viața noastră are nevoie de acest „respect”. Și am să încep cu definiția respectului: **Respectul** reprezintă atitudinea sau sentimentul de apreciere, stimă și considerație față de o persoană, o idee sau o instituție. Acesta poate fi exprimat verbal sau prin gesturi. Apoi cu etimologia cuvântului „respect” este un substantiv neutru, care provine din latinescul *respectus* adică „considerație”. Și explicația științifică după cum o găsim în Wikipedia: Respectul reprezintă o valoare morală care se manifestă în multiple feluri. Respect înseamnă să ne manifestăm politicos și amabil în relație cu ceilalți. De asemenea, respectul se observă și în modul în care vorbim, arătând înțelegerea, corectitudine, punctualitate, apreciere și grija pentru comportamentele și sentimentele interlocutorilor. Respectul se manifesta nu numai față de sine sau de ceilalți oameni, dar și față de comunitate. Respectul pentru comunitate se poate manifesta prin: cunoașterea realizărilor și promovarea tradițiilor comunității, purtarea cu mândrie a numelui si a portului popular. Cred că nu ați descoperit nimic nou, definiții, teorii, dar viața, viața așa cum este ea? Există respect în viața noastră? E o întrebare pe care inevitabil o repetăm fiecare zilnic. Eu cred că da, există. Pe ce mă bazez când spun asta? Pe întâmplările din viața mea, căci așa îmi place să le numesc!

Sunt profesor, deci lucrez cu copii. Ceea ce mă ghidează în fiecare zi sunt următoarele citate: „Secretul educației constă în respectul față de elev.” – Ralph Waldo Emerson și „Când mă apropii de un copil, el inspiră în mine doua sentimente: sensibilitate pentru ceea ce este, şi respect pentru ceea ce poate deveni.” – Louis Pasteur. Le-am descoperit pe vremea când eram elevă la liceul pedagogic și mă pregăteam să devin învățătoare. Mi-au ghidat cariera și sunt fericită că am înțeles lucrurile la timp. De la „copiii mei” am învățat multe, de la fiecare generație câte ceva, am rămas cu amintiri, lecții, multă iubire și respect. Da pentru că nu există iubire fără respect. Respectul reprezintă unul dintre pilonii de bază ai oricărei relații. Fie că vorbim de relațiile interpersonale, de cuplu sau muncă, respectul este motorul care îi face pe oameni să construiască împreună lucruri, să se simtă demni și valoroși, să trăiască în armonie și asta am simțit și simt alături de „copiii mei”. A respecta pe cineva înseamnă a-i respecta credințele și valorile, a i le recunoaște, a le accepta, chiar dacă nu ești de acord cu ele. Înseamnă a avea răbdare să-l asculți, să încerci să-l înțelegi fără a emite judecăți de valoare sau critici. Cu toții ne dorim să fim ascultați, respectați, acceptați pentru ceea ce suntem noi, pentru individualitatea noastră. Respectul înseamnă, de fapt, acceptarea diferențelor dintre noi. Înțelegerea faptului că opiniile noastre, viziunea noastră despre lume și viață, modul în care am ales să trăim, nu reprezintă un adevăr absolut după care toți ceilalți ar trebui să se ghideze. Reprezintă doar percepția noastră subiectivă care s-a format în urma felului în care am fost crescuți, educației și experiențelor noastre.

În momentul în care încercăm să ne impunem părerea cu orice preț sau încercăm să-i convingem pe ceilalți că avem dreptate ori că ar trebui să procedeze ca noi, nu demonstrăm respect, ci intoleranță. Fiecare om își făurește existența în acord cu structura sa de personalitate, concepțiile și

nevoile sale. Chiar dacă avem impresia că noi știm mai bine, în momentul în care îi impunem unui om să urmeze calea noastră ori să-și schimbe convingerile, îi transmitem de fapt că nu îl acceptăm așa cum este, că îl desconsiderăm sau îi minimalizăm capacitățile. Nu ne place să fim judecați, însă îi judecăm pe alții, pentru că nu le acceptăm dreptul de a fi așa cum își doresc ei să fie. A-i respecta pe ceilalți înseamnă a înțelege faptul că libertatea noastră se termină acolo unde începe libertatea lor și că fiecare om are dreptul de a trăi așa cum își dorește, atât timp cât nu face rău celor din jur.

Însă înainte de a-i respecta pe ceilalți, trebuie să ne respectăm pe noi înșine, la fel cum înainte de a putea să le arătăm altora iubire, trebuie să ne iubim pe noi înșine. Respectul de sine ne ajută să construim și să menținem în viața noastră relații sănătoase și frumoase. În momentul în care ne respectăm, nu mai putem să acceptăm să fim tratați cu lipsă de respect de către alții, nu mai putem tolera compromisuri, renunțări la sine, abuzuri, umilințe, jigniri.

O persoană care nu se respectă și nu se iubește pe sine, care nu consideră că este un om valoros și important, care nu crede că „merită” sau „poate”, este, cumva, o persoană căreia îi va fi mult mai ușor să se „predea” altora, să-și pună destinul în mâinile altor oameni, să devină dependentă de alții pentru că nu are încredere în ea sau pentru că nu și-a acordat șansa de a se descoperi pe sine și a-și dezvolta capacitățile și talentele. Poate va atrage în viața sa exact acei oameni care să-i confirme „profețiile” – că nu poate, că nu merită. Poate „își va duce crucea” în relații abuzive și toxice, neavând încredere că se poate și altfel.

Însă respectul de sine începe de la chestiuni aparent mărunte, dar care fac diferența. Înseamnă să fii sincer cu tine însuți și cu ceilalți, să ai curajul să te privești așa cum ești în loc de a distorsiona realitatea și a te afunda în autoamăgire și iluzii, presupune să-ți confrunți și aspectele mai puțin plăcute, să le accepți ori să cauți să le schimbi. Înseamnă să te bucuri de realizările tale și să-ți „oferi credit” pentru tot ce ai reușit să faci, pentru toate obstacolele pe care le-ai depășit. Înseamnă să nu-ți faci rău cu mâna ta, căutând, în schimb, calea spre binele tău cel mai înalt. Să-ți asumi greșelile, să înveți din ele, să-ți asumi responsabilitatea pentru viața ta. Să ai încredere în tine și, chiar dacă mai ai de lucrat la acest aspect, să-ți fii alături și atunci când cazi, când greșești. Să nu te judeci prea aspru, să nu te condamni. Să te ridici, să te scuturi de praf și să mergi înainte. Respectul de sine înseamnă să-ți onorezi trupul acordând atenție nevoilor sale, felului în care te hrănești, faci mișcare, dormi, te relaxezi; să-ți hrănești mintea cu informații de calitate, să cauți să te dezvolți în permanență, să-ți faci planuri și obiective, să pui în fiecare zi câte o cărămidă la îndeplinirea visurilor tale.

Și cred că s-ar putea spune încă foarte multe despre respect… E foarte important însă să înțelegem că totul ține de noi, de felul nostru de a fi, ca dascăli e important să nu uităm că putem ajuta și modela caractere nu numai să transmitem informații. Pentru a avea o societate mult mai sănătoasă din punct de vedere moral mâine, e important cum ne creștem copiii astăzi, pentru că, dacă noi o să-i „creștem frumos” și societatea va fi „frumoasă”, aici mă refer la toate valorile morale pozitive și constructive.

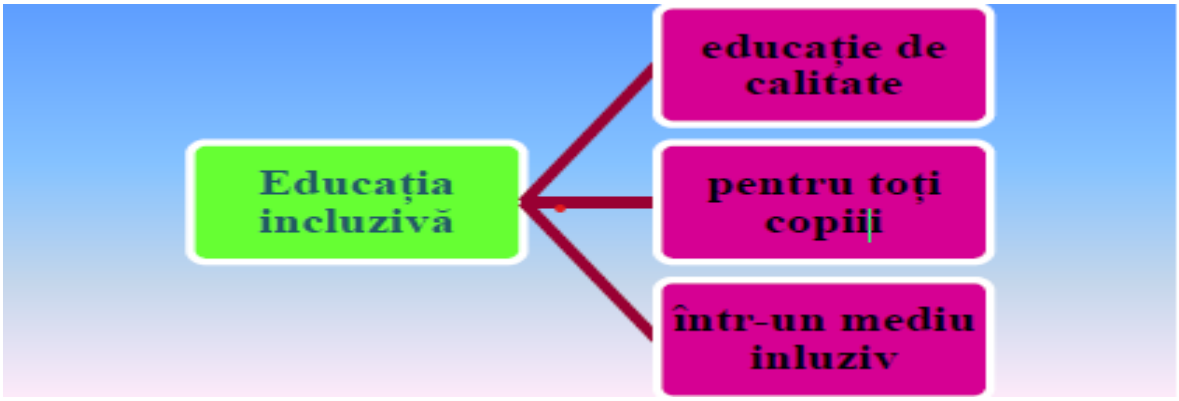
Și ca un îndemn de final ținești cont de sfatul din următorul citat: „Căută respectul, nu atenția. Durează mai mult.” – Ziad K. Abdelnour

Fiecare copil conteaza

INITIATIVE PENTRU O EDUCATIE INCLUZIVA

Prof:BUCURESCU ELENA-MIHAELA
GRADINITA„CASUTA-COPILARIEI„BUFTEA

Fiecare copil este unic și diferit, are abilități distincte, învață în ritmul și stilul său propriu, iar școala are menirea de a se adapta și valorifica aceste particularități. De aceea, mediile educaționale incluzive, prietenoase și fără bariere ar trebui să existe în fiecare școală, astfel încât toți copiii să își dezvolte maximal potențialul academic, emoțional, fizic și social. Educația incluzivă este răspunsul la această provocare adresată educației. Educația incluzivă este aceea în care ***toți copiii*** beneficiază de o ***educație de calitate***, într-un ***mediu incluziv.***

Fiecare dintre cele trei componente ale acestei definiții (toți copiii, educație de calitate, mediu incluziv) prezintă anumite caracteristici, astfel (*Ce este educația inluzivă*, educațieincluzivă.info, http://educatieincluziva.info/ce_este_educatia_incluziva, iunie 2019):

- Declarația de la Salamanca (1994), atunci când se raportează la ***toți copiii*** are în vedere „copii cu dizabilități, copii supradotați, copii fără adăpost, copii din zone izolate sau aparținând unor grupuri nomade, copii aparținând unor minorități lingvistice, etnice sau culturale, copii cu HIV sau aparținând oricăror altor grupuri vulnerabile”.

- ***educația de calitate*** vizează crearea de oportunități reale pentru obținerea succesului în învățare; performanța, promovabilitatea, infrastructura, tehnologia și confortul nu reprezintă parametri de măsurare, ci capacitatea sistemului, a școlii și a ***profesorului de a crea oportunități de învățare pentru orice copil/elev;***

- ***mediul incluziv*** se referă la mediul în care sunt binevenițI, protejați și educați ***toți*** copiii, indiferent de gen, caracteristici fizice, intelectuale, economice, lingvistice sau alte caracteristici (UNESCO).

Cu referire la educația incluzivă, UNESCO promovează modelul școlii prietenoase, în care copilul beneficiază de un mediu sigur, sănătos și protector de învățare.

Așadar, educația incluzivă prevede schimbarea și adaptarea continuă a sistemului educațional, care să răspundă diversității copiilor și cerințelor individuale de dezvoltare, pentru a oferi tuturor, oportunități și șanse egale de a beneficia de o educație de calitate.

În lucrarea *Educație incluzivă* (2017, p. 25) sunt identificate următoarele principii de bază ale educației incluzive:

 egalitatea și egalizarea șanselor;

 respectarea interesului superior al copilului;
 nondiscriminarea, toleranța și valorificarea diferențelor;
 individualizarea procesului de educație și dezvoltarea la maxim a fiecărui copil;
 cooperarea și parteneriatul social.

Principiul fundamental al școlii incluzive este acela că toți copiii trebuie să învețe împreună, iar diferențele care pot exista între ei (cognitive, aptitudinale, socio-economice, etnice, religioase, etc.) sau dificultățile în care se pot afla să nu mai aibă nici o importanță, ci să devină o sursă de învățare și progres. Prin urmare, școala incluzivă se adresează individualităților, dar oferă în același timp și oportunitatea colaborării și cooperării într-un climat educațional inclusiv și tolerant.

În condițiile actuale, pentru a răspunde diversității copiilor, școala trebuie să își extindă scopul și rolul, adaptându-se la cerințele și nevoile de învățare ale elevilor. Oferirea unor servicii educaționale de calitate, creșterea gradului de participare a tuturor elevilor la toate activitățile și reducerea nivelului de excluziune sunt parametri de măsurare a educației incluzive.

Astfel, școala incluzivă promovează:

 un mediu în care se învață acceptarea diversității fizice, psihice, sociale, economice și culturale;
 progresul individual al elevului și mai puțin comparațiile dintre elevi;
 învățarea prin cooperare, elevii fiind încurajați să se ajute unii pe alții;
 un curriculum diferențiat, în funcție de nevoile elevilor;
 valorificarea resurselor educaționale ale comunității.

În școala incluzivă sunt combătute atitudini și comportamente, precum:

 etichetarea (atribuirea unei persoane a unor caracteristici, cel mai adesea negative);
 prejudecățile (păreri, idei preconcepute, de regulă eronate și nefavorabile despre o persoană);
 stereotipurile (idei fixe, mituri sau păreri comune, în general greșite, în legătură cu diverse grupuri sau persoane);
 discriminare (nedreptățirea, persecutarea altuia, ca urmare a prejudecăților și stereotipurilor pe care cineva le are);
 marginalizarea (neglijarea, desconsiderarea, minimizarea pe nedrept a importanței și valorii cuiva);
 segregarea (separarea fizică, izolarea)

Dezideratul oricărei societăți moderne este incluziunea socială. Incluziunea școlară, ca oportunitate pentru orice copil, indiferent de particularitățile sale de dezvoltare și învățare, apartenență etnică, religioasă și socio-economică, devine primul pas spre punerea acesteia în practică. De aici decurge rolul și importanța educației incluzive.

Schimbările remarcabile, care se produc în domeniul învățământului, promovarea reformelor şi a noilor abordări în educație, implică schimbarea şi adaptarea continuă a sistemului şi a unităților educaționale. Necesitatea de schimbare este determinată, înainte de toate, de rațiunea şi filozofia educației, misiunea căreia este să formeze personalități capabile să se adapteze la dinamismul vieții, să adopte noi modele de gîndire, să achiziționeze şi să valorifice noi competențe, să exploreze noi domenii/idei etc. Privită din această perspectivă, schimbarea este foarte importantă, necesară şi inevitabilă

Managementul școlii incluzive reprezintă valorile, practicile, principiile, sistemul de lucru adoptat într-o şcoală, prin intermediul căruia cadrele didactice, elevii, cadrele didactice de sprijin, personalul administrativ, părinții, comunitatea, resursele de toate tipurile, curriculumul, provocările şi succesele sunt gestionate astfel încât şcoala, prin tot ceea ce face, va reuşi să răspundă necesităților şi aşteptărilor tuturor copiilor.

Educaţia pentru toţi la nivelul şcolilor înseamnă nu numai integrarea copiilor cu CES în şcoală, ci presupune o altă abordare a pedagogiei şcolare, abordarea incluzivă sau curriculară, care surprinde şi valorizează în esenţa ei două concepte de bază: unicitatea şi diversitatea. Educaţia incluzivă în şcoală presupune o folosire adecvată a resurselor umane, materiale şi metodologice, în favoarea tuturor copiilor, în aşa fel încât fiecare „actor” din procesul educaţional să înveţe şi să se dezvolte. Educaţia incluzivă presupune parteneriatul educaţional în care profesorii, copiii, părinţii şi alte persoane din comunitate participă împreună la proiectarea, derularea şi evaluarea programelor educative. Este insuficient ca într-o clasă să fie integrat un copil cu CES pentru a spune că acolo se dezvoltă o educaţie incluzivă. Este nevoie de o proiectare care să implice toate activităţile, de parteneriat educaţional şi de practici educative adecvate care să se adreseze tuturor copiilor. Este necesar ca toată şcoala să se schimbe. Nimeni nu trebuie să se teamă de această abordare, pentru că este vorba, în fapt, de educaţie de calitate, care respectă drepturile tuturor copiilor şi demnitatea dezvoltării fiecăruia, fără a neglija implicarea, dezvoltarea profesională şi valorizarea cadrelor didactice. De aceea trebuie să gândim foarte departe, dar să acţionăm pas cu pas şi cu răbdare pentru a nu uita că în educaţie fiecare „actor” are un rol de jucat şi fiecare învaţă. Avem nevoie să ne reamintim de faptul că fiecare copil este o promisiune şi are o şansă care depinde de atitudinea şi acţiunea celor care îl cresc şi îl educă.

Managementul școlii incluzive reprezintă valorile, practicile, principiile, sistemul de lucru adoptat într-o școală, prin intermediul căruia cadrele didactice, elevii, cadrele didactice de sprijin, personalul administrativ, părinții, comunitatea, resursele de toate tipurile, curriculumul, provocările și succesele sunt gestionate astfel încât școala, prin tot ceea ce face, va reuși să răspundă necesităților și așteptărilor tuturor copiilor. Măsura, gradul în care o entitate educațională reușește să răspundă principiilor incluziunii și să asigure/confirme statutul de școală incluzivă poate fi constatat în baza diferitor instrumente de evaluare, precum Indexul incluziunii școlare și alte instrumente operaționale.

Complexitatea atribuţiilor pe care le exercită zilnic cadrul didactic impune o foarte bună cunoaștere de către acesta a informațiilor care țin strict de specialitatea sa, dar și a unor conținuturi trans-disciplinare pentru a realiza obiectivele unei educaţii de calitate. În această ordine de idei, este necesar ca sistemul de formare inițială a cadrelor didactice să cuprindă programe ce abordează în complexitate problematica educației incluzive, să conducă spre dobândirea de astfel de cunoștințe și abilități care să asigure că toate cadrele didactice sunt familiarizate cu metodologiile centrate pe copil, sunt capabile să predea în medii diferite și să realizeze în mod adecvat predarea diferențiată, să valorifice punctele forte ale copiilor și să răspundă necesităţilor lor.

Promovarea incluziunii și predarea din perspectivă incluzivă necesită o viziune largă și competențe specifice pe care trebuie să le posede toate cadrele didactice, nu doar, cum se crede în mod eronat, cele care asistă direct un copil cu cerințe educaționale speciale. Educația incluzivă și sistemele de învățământ, în general, au evoluat până în punctul în care toate cadrele didactice trebuie să știe că diversitatea este prezentă în grupurile de copii la toate nivelurile de educație și că abordarea diferitelor cerințe ale copiilor este ceea ce marchează fundamental noile tendințe

Bibliografie:

- Velișco, N., (coord.), 2017, *Educație incluzivă,* https://mecc.gov.md, [https://mecc.gov.md/sites/default/files/educatie_incluziva_final.pdf], accesat în iunie 2019;
- *** educatieincluziva.info, *Ce este educația incluzivă,* [http://educatieincluziva.info/ce_este_educatia_incluziva], accesat în iunie 2019.

FIECARE COPIL CONTEAZĂ – INIȚIATIVĂ PENTRU O EDUCAȚIE INCLUZIVĂ

ISPAS GABRIELA LOREDANA
LICEUL TEHNOLOGIC BÂLTENI

STUDIU DE CAZ

Numele si prenumele: C.E.M
Nascută in anul 2014, luna mai, ziua 8
Domiciliată în GORJ
Elevă la Școala Primară Nr. 2
Date privind situația familiei elevei:
Tatăl Constantin: lucrează
Mama Ionela : casnică

Părinții sunt căsătoriți, iar familia se compune din 4 membri: tatăl, mama si doi copii; locuiesc împreună cu bunica din partea tatălui. Eleva nu participă activ la viața de familie, deoarece este imobilizată in scaunul mobil.

Interesul fată de activitatea școlară a elevei de către părinți este pozitivă și i se acordă atenție , frecventând cu regularitate cursurile .

În familie există unele neînțelegeri cu influentă nefavorabilă asupra elevei. Relația dintre părinți nu este tot timpul una bună. Parinții au studii medii și vor ca eleva să promoveze clasa.

Eleva este dezvoltată fizic mediu, starea de sănătate este medie , are multiple probleme de sănătate.

In cadrul lectiilor nu este activă, dornică de afirmare, isi rezolvă uneori temele pentru acasă, nu isi duce la îndeplinire toate sarcinile primite. Nu deține suficiente cunoștințe teoretice matematice, abilități practice de experimentare. Nu are putere de concentrare , scrie cu dificultate doar ajutată.

Ca stil de muncă se observă pregătirea inegală, inconstantă cu nivel de preocupare și randament variabil. Este atrasă de activitățile desfășurate în clasă sau în afara acesteia, dă dovadă de interes. Îi place să participe la serbările școlare, execută cu promptitudine sarcinile comunicate de colectiv. De colegi este apreciată pentru implicarea în activitățile clasei și este ajutată ori de câte ori este nevoie.

De regulă, este calmă, memorează relativ greu informațiile, înțelege si explică greoi relațiile esențiale, omite litere în comunicarea scrisă, are un vocabular mediu dezvoltat, imprimă greu expresivitatea ideilor spuse, posedă capacitați creative medii in planul activităților practice productive, are inclinatii spre arte plastice.

Este incapabilă de a finaliza o acțiune intelectuală, nu refuză sarcinile scolare,dar nu are încredere deplină în ea , este sociabilă și îi place compania colegilor.

Nu prezintă spirit de inițiativă, simț critic și exigență în muncă, nu posedă spirit autocritic, este modestă dar își dorește să se afirme in societate.

Solicită deseori sprijinul cadrului didactic, nu intră in stări conflictuale cu colegii.

Achizițiile școlare sunt medii - dexteritate manuală redusă, memorie de lungă durată slabă, raţionament inductiv slab dezvoltat, imposibilitatea concentrării atenţiei, motivaţie slabă, puternic intrinsecă, voință slabă.

Strategii de interventie ale cadrului didactic

1. Identificarea situatiei:

Relația față de colegii de clasă;

Comportament pozitiv;
Dezinteres față de sarcinile școlare;
Adaptare școlară bună;
2. Diagnoză și prognoză

Colectarea informaţiilor s-a realizat prin discuții cu subiectul și întrevederi cu părinții , discuții cu colegii de clasă, analiza produselor activităţii, observarea comportamentului şcolar.

Comportamentul școlar

Indicatori de conduită	**Elem. relevante**	**Motivare comportament**
Membru informal al grupului	Dorinţa de a realiza sarcini școlare Nu are o atenție constantă; Este nesigură și timidă	Lipsă de interes faţă de disciplinele şcolare,
Nu răspunde la cerințele pro gramei școlare .	Dorește să îndeplinească sarcinile, dar nu finalizează o activitate intelectuală singură .	Dependenţă faţă de o prezenţă adultă . Incapacitatea de a finaliza o sarcină şcolară

1.Criterii de analiză a situației:

- elemente ale unui comportament timid ;
- atenția și concentrarea reduse;
- dependența permanentă de cineva;

2. Strategii de intervenție

♦ Strategii de fraternizare

- dezvoltarea relaţiilor de colegialitate; încurajarea elevilor să o ajute atunci când este nevoie;
- sprijin individual în rezolvarea sarcinilor;
- întrajutorare în echipă ;
- organizarea unor activităţi comune de clasă, în colaborare cu liderul grupului;
- acordarea rolului de lider informal pe o perioadă limitată de timp;

♦ Strategii de negociere

A) prin compromis:

- îndeplinirea responsabilităţilor pe care le are în clasă;
- atitudine corespunzătoare faţă de colegi;

B) prin colaborare

- tehnica timpului datorat, prin fixarea unui interval de timp şi a formei de activitate pe care o va realiza prin comun acord;
- stabilirea în comun a unui nivel de succes pe care să îl atingă;
- alegerea rolului, responsabilităţilor pe care le va îndeplini în clasă ;
- alegerea rolului pe care îl va îndeplini în diverse jocuri şi activităţi şcolare;
- alegerea tipului de activitate la care să participe;
- monitorizarea performanţelor obţinute, cu sprijin în timpul activităţii;
- aspectul cantitativ al temelor ;

- colegul de bancă, banca în care să stea, grupul din care să facă parte în îndeplinirea unor sarcini şcolare;

C) discuţii cu eleva - individuale pentru a identifica nevoile acesteia;

♦ Strategii de ritual si rutină

Integrarea în activitatea de grup prin:

- roluri şi responsabilităţi în grup în echipă cu un coleg ales ;
- formarea unor grupe de lucru, în care va fi integrată;

♦ Strategii de motivare:

- sprijin suplimentar
- încurajări
- aprecieri verbale a efortului de a realiza sarcinile primite
- satisfacţii spontane
- recompense sau autorecompense
- recunoașterea progresului elevei

FIECARE COPIL MERITĂ O ŞANSĂ

Studiu de caz

Prof. înv. primar IANCU MARIANA
Şcoala Gimnazială Nr. 97, sector 4, Bucureşti

Date personale şi familiale:
Numele şi prenumele: B.S.A.
Data naşterii: 10.0x.201x
Sexul: masculin
Clasa a II-a

Contextul cazului:
Copilul se află în plasament de la vârsta de trei luni. După spusele mamei, acesta s-a născut la 7 luni. Pe parcursul creşterii şi dezvoltării sale a avut diferite probleme, în special de comportament, fără însă a se acţiona pentru remedierea acestora. A fost şcolarizat la vârsta de 6 ani şi 5 luni. Socializarea cu ceilalţi elevi s-a realizat cu greutate din cauza comportamentului violent şi a limbajului agresiv. Progresele şcolare se realizează în ritm lent.

Relaţiile dintre părinţi:
În familie există unele neînţelegeri cu influenţă nefavorabilă asupra elevului. Relaţia dintre mamă şi copil este autoritară, cu ameninţări verbale frecvente şi injurii. Mama are studii medii şi nu vrea altceva decât ca elevul să promoveze clasa. Nu există rude care să se implice activ în educarea şi îngrijirea elevului, nu are prieteni.

Atitudinea părinţilor faţă de problemele de educaţie a copilului:
Părinţii nu sunt interesaţi în mod deosebit de instruirea şi educarea copilului. Interesul mamei faţă de activitatea şcolară a elevului B.S.A. este scăzută şi i se acordă doar în situaţii speciale, atunci când este chemată la şcoală, o zi cel mult două după care revine la aceeaşi atitudine de dezinteres total, mama implicându-se foarte puţin în educarea elevului.

Prezentarea cazului

Identificarea situaţiei:

Reacţii violente faţă de colegii de clasă
Opoziţie faţă de sarcinile şcolare.

Date cu privire la evoluţia copilului:
Elevul este dezvoltat fizic mediu, starea lui de sănătate este bună. Comportamentul lui este violent atât în familie cât şi în cadrul colectivului de elevi din care face parte încă din clasa pregătitoare.
În cadrul lecţiilor, elevul nu este activ, nu are dorinţă de afirmare, nu îşi rezolvă temele pentru acasă, nu îşi duce la îndeplinire sarcinile primite. Nu deţine suficiente cunoştinţe teoretice matematice, nu are abilităţi de exprimare, nu îi place să citească. Nu este atras de activităţile desfăşurate în clasă sau în afara acesteia, nu dă dovadă de interes. Este incapabil de a finaliza o acţiune intelectuală, refuză uneori să accepte sarcinile şcolare.

Achiziţiile şcolare sunt medii - dexteritate manuală redusă, memorie de lungă durată slabă, limbaj inadecvat, raţionament inductiv slab dezvoltat, imposibilitatea concentrării atenţiei, motivaţie slabă, puternic extrinsecă, voinţă slabă, manifestată prin refuz.

Comportament

Elevul B.S.A. este încordat, nervos, între-o permanentă stare de tensiune, se manifestă gălăgios în clasă şi pe stradă, ţipă, aleargă, se urcă pe scaune şi bănci, este într-o continuă mişcare. Perturbă în permanenţă activităţile, este uşor de distras, nu se poate concentra, vorbeşte singur sau fără a fi întrebat. De multe ori l-am surprins distrugând propriile bunuri sau pe cele ale colegilor. Refuză să îndeplinească sarcinile care i se cer, motivând că şi-a uitat caietele acasă sau închide caietele le pune în ghiozdan spunând că nu le are, acesta fiind felul lui de a refuza să lucreze. Îşi deranjează colegii în timpul orelor, dar mai ales pe parcursul pauzelor. Cu toate că de cele mai multe ori se manifestă agresiv fizic şi verbal acestea a reuşit să se integreze în colectivul de elevi al clasei în care îşi desfăşoară activitatea. Este acceptat de ceilalţi colegi, care au înţeles că acesta are unele probleme.

Relaţiile în grupul de elevi

Evitat iniţial de colegi, acum este acceptat şi integrat pe cât se poate în jocurile lor, cu toate acestea de cele mai multe ori se nasc incidente. Acceptă să fie ajutat de colegi la anumite activităţi, dar nu manifestă interes pentru rezolvarea sarcinilor. Singurele activităţi care îl mai stimulează sunt jocurile motrice, cele muzicale şi experimentale.

Modalităţi de reabilitare şi integrare a subiectului analizat:

Susţinerea cea mai eficientă presupune un efort de colaborare între părinţi şi cadru didactic. Dacă părintele solicită ajutor şi colaborează cu cadrul didactic pentru ameliorarea problemelor, copilul are şansa de a progresa, în comparaţie cu cel ai cărui părinţi manifestă o atitudine agresivă sau combatantă. Încă de la începutul clasei pregătitoare, am luat legătura cu mama acestuia propunându-i o colaborare în vederea contracarării simptomelor afecţiunii, explicându-i că dacă vom conlucra şi vom aplica anumite strategii împreună va fi un sprijin extrem de benefic pentru copil. Mama a părut receptivă, la început, părând să înţeleagă că furnizarea reciprocă de informaţii cu privire la evoluţia comportamentului copilului ne va fi de ajutor atât mie, cât şi dumneaei. De asemenea, am sugerat mamei că este necesar ca copilul să fie dus la un logoped şi că ar fi indicat să contacteze şi consilierul şcolar pentru a putea rezolva împreună problemele cu care se confruntă copilul. Să asigure un mediu familial ordonat, nu haotic, să încurajeze copilul la cel mai mic progres.

În ceea ce priveşte activitatea în cadrul colectivului de elevi, am încercat să evit marginalizarea copilului, dar totodată i-am acordat atenţie în mod distinct, pentru a mă asigura că pot controla eventualele reacţii nepotrivite.

Strategii de intervenţie:

Strategii de fraternizare:

- ✓ dezvoltarea relaţiilor de colegialitate;
- ✓ încurajarea elevilor să îl ajute în cadrul activităţilor;
- ✓ sprijin individual în rezolvarea temelor;
- ✓ integrarea în grupuri de elevi şi colaborarea cu aceştia;
- ✓ desfăşurarea unor activităţi comune cu clasa;

- ✓ întrajutorare în echipă cu un elev bun;
- ✓ înlăturarea barierelor de comunicare in relaţia profesor –elev, elev-elev;
- ✓ atribuirea de sarcini în cadrul grupului.

Strategii de negociere:

Prin compromis:

- ✓ prezenţa zilnică la şcoală;
- ✓ îndeplinirea responsabilităţilor pe care le are în clasă;
- ✓ atitudine corespunzătoare faţă de colegi;
- ✓ recompense în cazul în care are un comportament adecvat în anumite situaţii.

Prin colaborare:

- ✓ stabilirea unor reguli de comportament în clasă şi în afara ei;
- ✓ precizarea comportamentelor acceptate şi a celor neacceptate;
- ✓ precizarea măsurilor ce vor fi luate în cazul nerespectării acestor norme;
- ✓ alegerea rolului, responsabilităţilor pe care le va îndeplini în clasă;
- ✓ monitorizarea performanţelor obţinute, cu sprijin în timpul activităţii;
- ✓ alegerea colegului de bancă, banca în care să stea, grupul din care să facă parte.

Discuţii individuale cu elevul

- ✓ pentru a identifica motivele neacceptării şi neîndeplinirii cerinţelor şcolare la anumite discipline;
- ✓ pentru a afla cauza comportamentului neadecvat faţă de colegi;
- ✓ pentru descoperirea aptitudinilor şi încurajarea dezvoltării acestora:
- ✓ pentru trasarea parcursului educativ al elevului.

Strategii de ritual şi rutină:

Integrarea în activitatea de grup prin:

- ✓ roluri şi responsabilităţi în grup în echipă cu un coleg ales;
- ✓ formarea unor grupe de lucru, în care va fi integrat alături de acei elevi cu care a intrat în conflict;
- ✓ discuţii cu elevul, atunci când comportamentul negativ persistă sau se repetă;
- ✓ stabilirea de comun acord a unor reguli de comportament.

Strategii de motivare:

- ✓ încurajări; sprijin suplimentar;
- ✓ aprecieri verbale a efortului de a se comporta adecvat; recompense;
- ✓ recunoaşterea publică a progresului făcut de elev.

Concluzii

Dacă la orele desfăşurate de mine acesta reuşeşte cât de cât să se concentreze, încercând să fie atent şi să stea liniştit, nu acelaşi lucru pot spune că se întâmplă la celelalte discipline, unde intră în contact cu alţi profesori, care cu greu reuşesc să-l stăpânească.

Ceilalţi elevi din clasă au înţeles că trebuie să colaboreze cu el, chiar dacă acesta deseori îi bruschează şi le adresează vorbe urâte, îl acceptă aşa cum este şi îl ajută fără a-l marginaliza.

Colaborarea cu mama copilului nu este mulţumitoare, aceasta continuă să vină la şcoală numai atunci când este chemată, nu îl ajută la teme, continuând să vină la şcoală fără ca acestea să fie vreodată rezolvate, nu a fost dus la un logoped, copilul neavând posibilitate să-şi rezolve deficienţele de

pronunţie. Singurul sfat de care a ţinut cont a fost acela că a luat legătura cu consilierul şcolii şi a fost de acord ca acesta să se ocupe o dată pe săptămână de elev, fără însă a se interesa de progresul sau regresul copilului.

Consider că dacă mama ar fi acceptat colaborarea, elevul ar fi avut mult mai multe şanse să-şi modifice atât comportamentul cât şi rezultatele şcolare.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ DE CALITATE

Prof. înv. primar: Pîrvu Carmen Monica
Școala Gimnazială Găneasa, Jud. Olt

”Există un singur fel de a înțelege oamenii, anume de a nu ne grăbi să-i judecăm, ci de a trăi în preajma lor, de a-i lăsa să se explice, să se dezvăluie zi de zi, să se zugrăvească ei înșiși în ei....” (Charles Augustin Saine-Beune)

Educaţia incluzivă şi integrată s-au impus nu doar ca alternative educaţionale moderne, ci au devenit, în ultimii 20 de ani, o realitate a sistemului educaţional românesc. Acest proces de integrare se regăseşte în primul rând în acceptarea diversităţii. Încurajarea condiţiilor de acceptare a „celuilalt” înseamnă o intervenţie din start în reducerea posibilelor greşeli cu caracter educativ, didactic, psihologic sau medical.

Printre acţiunile prioritare privind asigurarea accesului la o educaţie incluzivă de calitate sunt incluse:

- **asigurarea dreptului la educaţie**, prin promovarea programelor de intervenţie timpurie, informarea părinţilor referitor la drepturile copiilor lor, promovarea unei culturi incluzive, în cadrul căreia copiii cu dizabilităţi învaţă împreună cu semenii lor şi dobândesc abilităţi şi competenţe sociale, asigurarea respectării drepturilor copiilor în procesul de luare a deciziilor, eliminarea barierelor, inclusiv a barierelor în comunicare, a barierelor atitudinale şi a celor fizice, cu care se confruntă copiii cu mobilitate redusă etc.;
- **respectarea dreptului la educaţie, prin crearea unui mediu centrat pe copil**, stimulativ, sigur şi sănătos, formarea cadrelor didactice cu competenţe necesare pentru a preda în medii diferite de învăţare, organizarea diferenţiată şi individualizată a învăţării, precum şi valorificarea potenţialului şi punctelor forte ale fiecărui copil;
- **respectarea dreptului la educaţie al copiilor cu dizabilităţi,** prin promovarea respectului pentru identitatea copiilor, respectarea drepturilor la participare ale copiilor (susţinerea şi implicarea activă a copiilor în procesul de luare a deciziilor cu privire la problemele care le afectează viaţa, precum şi dreptul de a influenţa deciziile referitor la viaţa şcolară).

Procesul de implementare a educației incluzive este complex și implică participarea tuturor actorilor: autorități publice centrale, instituțiile de învățământ general, familia, instituțiile de formare profesională inițială și continuă, societatea civilă.

În acest context, trebuie avut în vedere modificarea strategiei de coordonare și implicare activă a cadrelor didactice, părinților, elevilor și comunității în procesul decizional și în politicile de dezvoltare a școlii. Astfel, parteneriatul școală-familie-comunitate trebuie să devină o prioritate a strategiilor orientate către asigurarea unei educații de calitate pentru toți copiii.

Dezvoltarea parteneriatelor cu familia și comunitatea este esențială în asigurarea unui proces educațional incluziv de calitate. Cadrul didactic trebuie să asigure relații de colaborare și respect cu familia și comunitatea, să motiveze implicarea părinților și a membrilor comunității, dezvoltând parteneriate, menite să antreneze structurile asociative ale copiilor /elevilor și ale părinților și instituțiile partenere din comunitate la elaborarea proiectelor educaționale, în scopul sporirii calității educației la nivel de clasă sau instituție.

Formarea cadrelor didactice din perspectiva asigurării unei educații de calitate pentru toți copiii vizează redefinirea domeniilor de competență, care reflectă profilul cadrului didactic incluziv, după cum urmează :

− oferă elevilor un spaţiu de manifestare şi afirmare a valorilor diversităţii;

− acordă suport tuturor elevilor;

− cooperează/colaborează cu alţii (cu alţi specialişti).

În același timp, studiile arată că, în prezent, formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive nu oferă suficient suport metodologic practic în dezvoltarea competențelor necesare cadrului didactic pentru lucrul în echipă și suport individualizat fiecărui elev.

De asemenea, un aspect important al asigurării accesului la o educație incluzivă de calitate îl reprezintă implicarea copiilor în procesul de luare a deciziilor. Însă, studiile în domeniu menționează că în majoritatea cazurilor, copiii cu dizabilităţi sunt excluși din procesele de luare a deciziilor care îi afectează, opinia lor fiind neglijată și ignorată de autorităţi.

Toți copiii, fără discriminare , au dreptul de a participa la jocuri și activități recreative proprii vârstei, precum și la viața culturală și artistică.

În concluzie, ca obiective prioritare pentru implementarea unei educații de calitate pentru toți copiii, se regăsesc:

- asigurarea șanselor egale la o educaţie de calitate pentru fiecare copil, tânăr, adult, la toate nivelurile și ciclurile sistemului de învăţământ;
- formarea unei culturi şi a unei societăţi incluzive în vederea incluziunii în comunitate a copiilor şi tinerilor cu cerinţe educaţionale speciale;
- elaborarea și dezvoltarea cadrului de asigurare a calităţii pe dimensiunea educaţie incluzivă;
- consolidarea capacităţilor instituţionale la toate nivelurile de învăţământ pentru asigurarea accesului, relevanţei și calităţii educaţiei incluzive;
- prevenirea și combaterea violenţei, neglijării şi exploatării copiilor;
- redimensionarea semnificaţiei sociale a maternităţii şi a paternităţii şi a rolului ambilor părinţi în creșterea și educarea copiilor.

Toate acestea au menirea atingerii unui scop final care se constituie într-un corpus ce variază în funcție de particularitățile socio-economice și culturale ale unei societăți.

Bibliografie:

UNICEF, Analiza situației privind formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul centrării pe copil și educației incluzive, 2016

Mareș T., Ivan S., Egalitatea de șanse în educație, dezvoltarea personală și integrare socială, Editura Universitară, București, 2013

Alexandru, C., Copiii cu dizabilități multiple. Educația incluzivă – deziderat al societății contemporane , Editura MacPixel, Timișoara, 2008

MODALITĂȚI DE COMBATERE A DISCRIMINĂRII ÎN MEDIUL ȘCOLAR PRIN INTERMEDIUL ORELOR DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Prof. Mechenici Florina-Ancuța
Liceul Teoretic „Mihai Viteazul” Caracal

În secolul al XXI-lea, societatea întâmpină provocări complexe, una dintre acestea fiind discriminarea tot mai des întâlnită în mediul scolar. Instituția de învățământ ar trebui să fie locul în care orice elev să se simtă acceptat, respectat și apreciat pentru unicitatea sa. Prevenirea discriminării în scoală nu este doar o necesitate morală, ci și o condiție esențială pentru a crea o comunitate educativă echitabilă.

Discriminarea este o problemă veche, care a afectat omenirea încă din trecut și poate fi observată şi astăzi în diferite forme în funcție de contextul social, cultural şi geografic. De-a lungul istoriei, discriminarea a îmbrăcat mai multe forme.

Discriminarea rasială sub forma sclaviei, care a afectat milioane de oameni, mai ales în perioada colonială şi a comerțului cu sclavi. În Africa de Sud, secolul al XX-lea, s-a experimentat un sistem de apartheid, o politică oficială de segregare rasială şi discriminare împotriva populației negre.

Discriminarea de gen prin drepturile femeilor, cărora li s-a negat accesul la vot, oportunități profesionale şi educație. Mișcarea pentru drepturile femeilor a fost crucială pentru schimbarea acestor criterii discriminatorii.

Discriminarea religioasă care s-a manifestat prin persecutarea, în diferite perioade istorice, a unor grupuri religioase din motive religioase. Inchiziția Spaniolă a vizat eliminarea ereticilor şi convertirea forțată.

Discriminarea etnică simțită cel mai puternic în cel de-al Doilea Război Mondial. Regimul nazist a comis un genocid împotriva evreilor şi a celorlalte grupuri considerate "inamici".

Discriminarea pe baza orientării sexuale în care homosexualitatea a fost considerată drept o abatere morală şi criminalizată.

În context actual, discriminarea în educație este un subiect serios pentru că afectează accesul la oportunități de învățare echitabile. Discriminarea în școli afectează atât elevii, cât și personalul școlar. În țara noastră încă există acces inegal la educație în zonele defavorizate economic din cauza resurselor limitate, atât materiale, cât şi umane. Mai există elevi tratați diferit din cauza rasei sau etniei prin punerea în aplicare a unor standarde disciplinare inechitabile,așteptări diferite cu privire la performanță şi interes în anumite domenii. Încă există, elevi cu dizabilități care întâmpină dificultăți în privința accesului la servicii corespunzătoare de educație specială sau la facilități fizice. Toate acestea pot împiedica progresul școlar.

La nivel educațional egalitatea de șanse pentru copii înseamnă oferirea de opţiuni pentru capacități și aptitudini diferite, o șansă la educație pentru toți și pentru fiecare elev în funcţie de nevoile sale specifice. Prin politica de egalizare de șanse se pune accentul pe formarea de competenţe de bază pentru toţi copiii cu rolul de a combate excluziunea socială, iar incluziunea presupune o serie de măsuri al căror scop este ca cel aflat într-o categorie defavorizată să se simtă și să devină egalul tuturor. Ca profesori, putem realiza incluziunea celor aflaţi în situații vulnerabile prin acțiuni de tip comportamental, comunicațional, educațional. Consider că în colaborare cu profesioniștii (psihologi, psihiatri, logopezi etc.), cu familia, cu inspectorii școlari, consilierul școlar, echipa managerială a unci școli, se poate asigura egalitatea de șanse.

Materia pe care o predau și noile programe școlare îmi oferă diversificate posibilităţi de abordare eficientă a unor metode și procedee prin care se poate preveni discriminarea în școală. Operele recomandate de către profesori elevilor pot cuprinde autori cu diverse perspective culturale și sociale, oferind astfel acestora o mai mare expunere la diversitatea umană. Noile metode de abordare a literaturii permit elaborarea de răspunsuri personale prin care cititorul își exprimă ideile, sentimentele și emoțile generate de textele citite și poate face o serie de conexiuni cu proprile experienţe de viaţă sau cu alte texte pe care le-a citit. Discuţiile deschise pe baza acestor opere conduc și la înţelegerea unor puncte de vedere diferite , aceste dialoguri putând contribui la prevenirea stereotipurilor şi a discriminării. Pe de altă parte, răspunsul critic îi încurajează pe elevi să analizeze în profunzime textele literare, să fie mai atenți la detalii, să argumenteze un punct de vedere, să-şi susțină interpretarea folosind secvențe relevante din text.Cititorul învață să își fundamenteze întotdeauna judecățile cu exemple, dar devine şi mai conştient de diversele situații în care personajele se confruntă cu marginalizarea,excluderea socială sau diverse forme de bullying. Toate aceste discuții cresc gradul de conştientizare a ceea ce înseamnă discriminarea. Răspunsurile creative oferă posibilitatea cititorilor de a-şi exprima înțelegerea textului prin diverse produse artistice: desen, joc de rol, dramatizare, mima, realizarea de postere. Lecțiile tip dezbatere, procesele literare, dramatizarea operelor literare sunt agreate de elevi şi îi determină să colaboreze, să-şi susțină punctul de vedere într-un mod argumentat, să intre în pielea personajului şi să-l înțeleagă mai bine.Prin aceste tipuri de activități, elevii construiesc semnificațiile unui text într-o manieră care indică înțelegerea în profunzime a textului.

Printre operele recomandate copiilor de-a lungul timpului fie ca lectură obligatorie, fie ca lectură suplimentară amintesc doar câteva:” Fata cu palton albastru” de Monica Hesse, „ Eu sunt Malala" de Malala Yousafz, „Arsă de vie" de Souad, „Vândută la 13 ani" de Patricia Mc Cormick, „Băiatul cu pijmale în dungi"de John Boyne, „Jurnalul Annei Frank". Sunt doar câteva din operele discutate la orele de limbă sau literatură română sau la cluburile de lectură care reflectă diversitatea culturală şi socială a lumii în care trăim, abordând subiecte precum multiculturalismul, migrația sau identitatea culturală. Astfel de cărți care explorează experiențe variate şi dificultăți cu care se confruntă diverse grupuri sociale au rolul de a dezvolta empatia în rândul elevilor față de persoanele diferite de ei.

Vizionarea unor piese de teatru sau a unor filme poate constitui variante educaționale prin care elevii pot înțelege şi aprecia diversitatea, contribuind astfel la prevenirea discriminării în școli. Filme precum „Pianistul", „Lista lui Schindler",, „Băiatul cu pijamale în dungi" sau piese de teatru precum”Take, lanke şi Cadâr" după Victor Ioan Popa explorează experiențe variate şi dificultăți cu care se confruntă diverse grupuri sociale. Scopul unor asfel de activități este acela de a dezvolta empatie în rândul elevilor față de persoanele diferite de ei.

Realizarea de proiecte şi de activități care să încurajeze colaborarea între elevi şi să promoveze diversitatea, nu poate fi decât de bun augur.

Într-o clasă, profesorul lucrează cu individualități, și nu cu o masă omogenă de elevi. Fiecare are propriul ritm, are motivații proprii pentru a învăța sau nu, iar mediile din care provin își lasă, fie că ne place sau nu, amprenta asupra personalității lor. Tratarea nediferențiată a elevilor sau acordarea atenției doar unui anumit grup de elevi poate duce la eşec făcându-ne direct vinovați de discriminare. Pentru evitarea unor astfel de situații, pentru cadrele didactice, toți elevii şi fiecare în parte trebuie să conteze.

BIBLIOGRAFIE:

1. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminarii-Ghid Practic pentru Profesori-Combaterea Discriminării în Clasă
2. Pamfil Alina, Didactica literaturii. Reorientări, Editura Art, Bucureşti, 2016.

IMPORTANŢA EVALUĂRII INIŢIALE ÎN ÎNVĂŢĂMÂNTUL PRIMAR

Prof. înv. primar. Galambosi Ibolya
Şcoala Gimnazială Rákóczi Ferenc Satu Mare

Evaluarea nu este un scop în sine, ci trebuie să conducă la optimizarea întregului proces desfăşurat în şcoală. Ea trebuie să fie formativă, situativă şi să dezvolte un proces de autoevaluare. Calitatea presupune mişcare şi de aceea evaluarea nu trebuie să se rezume doar la un singur instrument, ci să se refere la o serie de tehnici cât mai diverse.

Cunoaşterea rezultatelor, a criteriilor de evaluare, îi face pe indivizi mai conştienţi şi îi motivează să se implice în sarcină.Evaluarea eficientă este urmată de dezvoltare. O posibilitate de a spori eficienţa evaluărilor şcolare este de a muta accentul de pe măsurarea produselor pe constatarea efectelor acţiunilor valorizatoare şi pe stimularea capacităţii de autoevaluare.

Misiunea noastră ca dascăli este de a pregăti elevul pentru „a fi” şi „a deveni”, pentru autonomie, pentru autoeducaţie şi autoevaluare.În condiţiile învăţământului românesc de astăzi, se impune o altă manieră de abordare a evaluării rezultatelor şcolare, un model de proiectare / realizare a procesului integrat de predare – învăţare – evaluare mai eficient, centrat, cu adevărat, pe elev. Activităţile de evaluare trebuie proiectate din perspectiva nevoilor de formare ale celui educat. Este necesar ca evaluarea să fie centrată pe aspectele ei formative, astfel încât să cultive şi să susţină interesul elevilor pentru studiu, să-i îndrume în activitatea de învăţare.Scopul comun, de care trebuie să se ţină cont, este cel de dezvoltare a capacităţii de autoevaluare la elevi, concomitent cu schimbarea viziunii asupra rolului evaluării, cel de ameliorare şi corectare mai mult decât de sancţionare.

Învăţătorul trebuie să stăpânească toate metodele şi instrumentele de evaluare şi să le aplice în funcţie de particularităţile clasei de elevi. Utilizarea eficientă a strategiilor, metodelor şi instrumentelor de evaluare va pune în valoare aspectul creativităţii, al gândirii critice, al manifestării individuale, proprii fiecărui elev, rezultatul final vizat fiind formarea, la nivelul individului, a culturii generale, formarea de abilităţi, atitudini, competenţe, priceperi şi deprinderi necesare integrării sociale a acestuia.

Opţiunea pentru una sau alta dintre metodele de evaluare cunoscute (metodele tradiţionale şi metodele complementare) constituie rezultanta mai multor factori: scopul şi obiectivele evaluării, tipul acesteia, specificul conţinuturilor supuse aprecierii, particularităţile populaţiei şcolare vizate, achiziţiile cadrelor didactice privind exersarea / practicarea / experimentarea diverselor modalităţi de procedare.Se pune aşadar problema modului în care cadrele didactice aleg una sau alta dintre metodele/tehnicile de evaluare.

Procesul de evaluare necesită demersuri şi atitudini metodologice concretizate în: parcurgerea unor etape definite, înregistrarea exactă şi conservarea datelor, utilizarea de instrumente diverse (fişe, rapoarte, documente rubricate etc.), asigurarea validităţii, a relevanţei, a fidelităţii demersului evaluativ.

Alegerea celor mai adecvate metode şi instrumente de evaluare reprezintă o decizie importantă în vederea realizării unui demers evaluativ pertinent şi util. Pedagogul belgian Gilbert De Landsheere aprecia că: „O evaluare corectă a învăţământului nu va putea fi posibilă niciodată cu ajutorul unui instrument unic şi universal. Trebuie să ne orientăm ferm spre o abordare multidimensională (...)". (Stanciu, M., 2003, p.284)

Evaluarea iniţială identifică nivelul achiziţiilor iniţiale ale elevilor în termeni de cunoştinţe, competenţe şi abilităţi, în scopul asigurării premiselor atingerii obiectivelor propuse pentru etapa imediat următoare;“este indispensabilă pentru a stabili dacă subiecţii dispun de pregatirea necesare creării de premise favorabile unei noi învăţări” (Ioan Cerghit, 2002),se efectuează la începutul unui program de instruire (ciclu de învăţământ, an şcolar, semestru, începutul unui capitol şi chiar al unei lecţii),este interesată de “acele cunoştinţe şi capacităţi care reprezintă premise pentru asimilarea noilor conţinuturi şi formarea altor competenţe” (I. T. Radu), premise “cognitive şi atitudinale” capacităţi, interese, motivaţii), necesare integrării în activitatea următoare Evaluarea iniţială poate fi realizată prin mai multe modalităţi:harta conceptuală; investigaţia;chestionarul;testele Are avantaje şi dezavantaje:oferă atât profesorului cât şi elevului posibilitatea de a avea o reprezentare cât mai exactă a situaţiei existente (potenţialul de învăţare al elevilor, lacunele ce trebuiesc completate şi remediate) şi a formula cerinţele următoare;pe baza informaţiilor evaluării iniţiale se planifică demersul pedagogic imediat următor şi eventual a unor programe de recuperare, dar nu permite o apreciere globală a performanţelor elevului şi nici realizarea une ierarhii.

Pentru a crește impactul pozitiv al evaluării inițiale, am evidențiat reușitele elevilor până în acel moment. Aceste reacții au contribuit la creșterea încrederii în forțele proprii și au catalizat energii noi în direcția realizării planului individualizat de învățare. Atenția va fi concentrată întotdeauna pe aspecte care pot face obiectul schimbării,cu evitarea supraîncărcării elevilor cu excesiv de mult feedback transmis într-o singură sesiune. Se vor urmări căile de mers împreună înainte, prin împărtășirea ideilor și explorarea soluțiilor posibile și nu prin formularea excesivă de sugestii. Întotdeauna am ales cu mare atenție itemii care au alcătuit evaluarea inițială,ținând seama de prevederile curriculumului pentru învățământul primar și pentru ca aceasta să reflecte cât mai obiectiv nivelul de pregătire al elevilor,pe care să se plieze cât mai bine pregătirea următoare.
Evaluarea în general,deci și cea inițială, are rolul de a regla permanent și a forma în spiritul unor decizii realiste atât cu privire la curriculum cât și la resursele umane implicate

Pentru ca evaluarea inițială să fie urmată de rezultatele scontate,e nevoie să se țină seama de următoarele: tratarea diferențiată a elevilor; selecția riguroasă a conținutului învățării; utilizarea a acelor metode și procedee didactice care să antreneze cel mai mult capacitățile intelectuale,care asigură învățarea activă și formativă;îmbinarea eficientă și alternarea formelor de activitate la clasă (frontală, individuală și pe grupe).Procesul evaluativ își îndeplinește pe deplin funcția majoră numai atunci când,atât dascălul cât și școlarii reușesc să colaboreze nu pentru că trebuie, ci pentru că își doresc acest lucru, fiecare îmbunătățindu-și comportamentul în funcție de reacțiile celuilalt.

Referitor la importanţa evaluării iniţiale Ausubel preciza,,ceea ce influenţează cel mai mult învaţarea sunt cunoştinţele pe care elevul le posedă la plecare. Asiguraţi-vă de ceea ce el ştie şi instruiţi-l în consecinţă”.

BIBLIOGRAFIE:

Nicola, Ioan , Pedagogie, Editura Didactică şi Pedagogică, RA, Bucureşti, 1994.

Radu, Ion .Teorie şi practică în evaluarea eficienţei învăţământului, Bucureşti, E.D.P., 1981

Stoica, A., Evaluarea progresului şcolar. De la teorie la practică, Ed. Humanitas Educaţional, Bucureşti, 2003

STUDIU DE CAZ

Prof. învățământ primar: Adelina-Laura Țînțaș
Școala Gimnazială Nr. 1, Alternativa educațională „Step by step”, Gherla- jud. Cluj

Numele și prenumele elevului: Ț.A.T. -9 ani
Clasa I, Step by step
Deficiențe constatate la începutul clasei I: dificultăți de învățare, carențe în dezvoltarea intelectuală și emoțională, intelect liminar probleme de echilibru emțional;
Descriere : un copil modest, liniștit cu puține manifestări de nemulțumire, în general are un comportament conformist, cuminte, afectuos. Nu doarme la amiază, nu își face singur temele, nu reușește chiar dacă se străduiește. Nu solicită ajutor.
Particularități individuale:
- Memoria: volum scăzut, ușor sub nivelul de dezvoltare al vârstei;
- Gândirea: ușoare dificultăți de înțelegere a instrucției, are nevoie adesea de explicații suplimentare;
- Limbaj: rostește corect sunete;
- Atenția: capacitate de concentrare ușor redusă în raport cu vârsta;
- Afectivitatea: foarte afectuos, rezervat față de cei din jur ;
- Trăsături de caracter: Pozitive - amabil, temperat în acțiuni: Negative – ușor retras, poate fi considerat dezinteresat.
- Motivația: nu participă dacă activitatea implică relaționarea, nu finalizează sarcina fiind temător să nu râdă copiii, să nu fie judecat;
- Trăsături de comportament: necooperant, manifestă tulburări comportamentale.
Comportamentul la școală :
-Nu are capacitatea de a duce la bun sfârșit sarcina dată;
- Manifestă interes scăzut față de grupul de copii, de adulți;
-Activitate motrică redusă;
Echipa implicată în acest caz : învățătoarele , consilierul școlar , profesorul de sprijin.
Planul de intervenție a fost conceput pe baza a câtorva obiective urmărite pe parcursul anului școlar :
-Comunicare verbală și non-verbală plină de blândețe, căldură și multă răbdare;
-Așezarea în mijlocul grupului de copii în timpul activităților, încurajându-l să interacționeze cu cât mai mulți copii, să facă schimb de informații, să ceară și să ofere ajutor;
-Menținerea atenției pe o perioadă mai îndelungată de timp prin jocuri și exerciții;
- Aprecierea și încurajarea progreselor, acordarea de stimulente, aplauze, stickere, zâmbete și mângâieri;
- Compararea acțiunilor lui cu cele ale unor eroi/personaje pozitive din povești;
-Îmbunătățirea abilităților de scriere și comunicare;
- Implicarea în activități sociale (vizite, drumeții, expoziții);
Evaluare inițială: - test matematică și științe:
Nu cunoaște figurile geometrice- nu cunoaște culorile-nu știe număra.
Socializare: redusă –aproape inexistentă;
Participare și implicare: este prezent doar fizic, stă ascuns sub măsuță, nu participă la activități.

Raport privind rezultatele elevului la sfârșit de an școlar

Elevul Ț.A.T. a fost înscris în clasa I în luna decembrie . Pentru că nu a frecventat deloc grădinița, nici clasa pregătitoare, elevul deține vagi cunoștințe despre culori, zilele săptămânii, anotimpuri, cifre, animale etc. Nu știa să numere, nu cunoștea nicio literă iar despre citit nici nu putea fi vorba.

Din cunoștințele mele și din experiența mea la clasă, am încercat , prin intermediul câtorva tehnici de comunicare, să stabilim exact de unde trebuie să pornim. Am început cu un studiu de caz. A fost foarte greu, fiindcă nu reușeam să comunicăm sub nicio formă, copilul stătea mereu ascuns sub măsuță fără a participa la activități. Era prezent doar fizic. După un timp destul de îndelungat am reușit să-l determinăm , prin încurajări și cu multă susținere din partea clasei de elevi, să participe la *Întâlnirea de dimineață,* etapă ce are ca scop comunicarea , actualizarea și dobândirea de noi cunoștințe. Încet ,încet, elevul a început să își dorească să participe la activitățile de grup, reușind să își exprime preferințele, având în permanență drept exemplu colectivul de elevi, aprecierea și susținerea acestora și a cadrelor didactice, în egală măsură. Am trecut la următorul nivel și anume completarea fișelor de lucru, realizate în funcție de potențialul elevului. Abia reușea să unească punctulețele în vederea obținerii unei forme, figuri, desen etc, deoarece nu avea formate deprinderi motrice: nu putea să țină instrumentul de scris între degețele .

Am început cu realizarea a câtorva jetoane cu imagini care reprezentau cerul, iarba, soarele etc apoi am încercat să învățăm despre culori, să alcătuim propoziții, să recunoaștem literele de tipar , să le scriem, să ne scriem numele, să știm data în care este ziua noastră, să cunoaștem cifrele, să identificăm mulțimi formate din diverse elemente, să numărăm până la 10 crescător și descrescător, deci totul cu ajutorul jetoanelor și a obiectelor de sprijin: bețișoare, boabe de fasole, creioane etc.

Până la sfârșitul semestrului I abia dacă am reușit să ne cunoaștem cât de cât ,deoarece copilul era foarte timid și nu vorbea deloc, doar aproba sau dezaproba prin mișcări ale capului.

Am continuat și în semestrul al II-lea în aceeași formulă și cu aceleași tehnici . În timpul activităților desfășurate la clasă elevul avea nevoie de multă atenție și afecțiune, încurajări, aprecieri recompense. Am constatat că se descurca mai bine la MEM decât la CLR.

Evaluarea inițială la CLR s-a realizat cu mare dificultate, fiindcă așa cum am mai spus ,elevul nu comunica mai deloc. Totuși am aflat că mâncarea preferată erau cartofii cu carne și prăjitura cu mere. Din comportamentul său am dedus , mai târziu , că este un copil foarte harnic, fiind mereu de acord să șteargă tabla, să aranjeze hăinuțele în dulăpioare, să ude florile etc.

Concluzii :

Pe parcursul anului școlar elevului i s-a dat același test, cu formele geometrice. Sarcinile testului au fost:

a) Denumește figurile geometrice ;

b) Precizează ce culoare are fiecare figură geometrică;

c) Enumeră câte pătrate sunt ;

d) Enumeră câte dreptunghiuri sunt;

e)Enumeră câte cercuri sunt;

f)Enumeră câte triunghiuri sunt;

d) Construiește un model asemănător celui alăturat.

Joc :construcție figuri geometrice: 9 figuri - 1 triunghi, 3 pătrate, 2 cercuri, 3 dreptunghiuri.

Itinerariul elevului pe parcursul anului școlar se prezintă astfel:

Evaluare inițială: - Test Matematică și explorarea mediului:

Dificultăți în cunoașterea figurilor geometrice;
Dificultăți în cunoașterea culorilor;
Dificultăți în numărarea obiectelor.
Socializare: redusă –aproape inexistentă;
Participare și implicare: este prezent doar fizic, stă ascuns sub măsuță, nu participă la activități.
Joc :construcție figuri geometrice: incomplet, probleme reale de înțelegere a sarcinii - fișă desen din figuri geometrice: 9 figuri - 1 triunghi, 3 pătrate, 2 cercuri, 3 dreptunghiuri
Evaluare sumativă: - Test Matematică și explorarea mediului
Joc :construcție figuri geometrice: incomplet, probleme reale de înțelegere a sarcinii - fișă desen din figuri geometrice: 9 figuri - 1 triunghi, 3 pătrate, 2 cercuri, 3 dreptunghiuri
Cunoaște doar cercurile și pătratele.
Cunoaște anumite culori;
Întâmpină dificultăți la reproducerea figurii alăturate.
Joc :construcție figuri geometrice: incomplet, fișă desen din figuri geometrice: 9 figuri - 1 triunghi, 3 pătrate, 2 cercuri, 3 dreptunghiuri
Socializare: redusă .Cere ajutor în rezolvarea sarcinii.
Participare și implicare: nivel scăzut.
Evaluare finală: - Test matematică și științe: 70 puncte,
Socializare: redusă . Cerința este precizată de d-na învățătoare și apoi rezolvă singur.
Cunoaște figurile geometrice și le denumește;
Numără figurile geometrice și spune câte sunt din fiecare;
Cunoaște culorile și chiar le asociază cu elemente din mediul înconjurător;
Joc : construcție figuri geometrice: complet, fișă desen din figuri geometrice: 9 figuri - 1 triunghi, 3 pătrate, 2 cercuri, 3 dreptunghiuri.
Reproduce figura prezentată cu ajutorul figurilor din lemn.
Participare și implicare: nivel normal

În urma intervenției, s-au putut observa rezultate simțitoare, mai bune la matematică, o creștere a nivelului de socializare, mai multă implicare în activități. Are achizițiile sub vârsta cronologică, competențele aferente clasei I, fiind încă în curs de achiziționare, dar s-a integrat în clasa de elevi, participând cu interes la activitățile de grup.

Educația incluzivă timpurie

Prof. Înv. Preșcolar Luca Elena
Școala Gimnazială „Ioan Luca”, Farcașa, Neamț

„Educaţia incluzivă caută să răspundă nevoilor de învăţare ale tuturor copiilor, tinerilor și adulților, cu un accent deosebit pe cei vulnerabili din punctul de vedere al marginalizării și excluziunii sociale”.

Dezvoltarea la vârstele mici are o semnificație decisivă pentru viitorul adult. Dezvoltarea este susținută prin învățare, realizată prin trăirea experienței proprii, experimentare, reflecție, studiu etc. Copilul mic are nevoie să fie sprijinit în dezvoltarea abilităților sale fizice, sociale, emoționale, cognitive.

Integrarea educativă vizează reabilitarea și formarea persoanelor cu nevoi speciale, aflate în dificultate psihomotorie, de intelect, de limbaj, psihocomportamentală, senzorială, printr-o serie de măsuri de natură juridică, politică, socială, pedagogică. Conștiința copiilor, de la cea mai fragedă vârstă, trebuie formată și dezvoltată, învățându-i pe aceștia că primirea copiilor „diferiți”, alături de toți ceilalți, trebuie făcută nu de dragul lor, în primul rând, și nu din milă pentru ei, ci pentru dreptul fiecărui individ de a participa la acțiuni comune pentru dezvoltarea lui ulterioară, pentru a contribui și el la dezvoltarea comunității în care trăiește.

Grupul Român pentru Educație Incluzivă (GREI) are ca obiectiv general conectarea României la eforturile internaționale în realizarea educației incluzive, susținerea și dezvoltarea modelului românesc și promovarea acestuia la nivel național și european: fiecare copil este unic și valoros în cadrul sistemului de educație, fiecare copil poate învăța, iar politicile școlare sunt cele care trebuie să încurajeze mai curând ideea de școală pentru copil, decât cea de copil pentru școală.

Grădinița are ca scop crearea unui program coerent și coordonat de incluziune a copiilor preșcolari cu diferite dizabilități, de alte etnii, proveniență socială etc. și pregătirea celorlalți copii în vederea acceptării acestora alături de ei, fără diferențe de manifestare comportamentală sau verbală. De asemenea, se impune și implementarea unor strategii coerente de dezvoltare a conștiinței și a comportamentelor copiilor în spiritul toleranței și nediscriminării, a acceptării de șanse egale pentru toți copiii.

Integrarea/ incluziunea poate fi susținută de existența unui cadru legislativ flexibil și realist, de interesul și disponibilitatea cadrelor didactice din școala de masă și din școala specială, de acceptul și susținerea părinților copiilor integrați, de implicarea întregii societăți civile, dar și de nivelul de relații ce se formează și se dezvoltă la nivelul clasei integratoare care se bazează pe toleranță și respect față de copilul cu probleme. Grădinița care îi receptează în colectivitatea sa pe copiii defavorizați și își determină intern „direct și indirect”, atitudinea față de aceștia este alcătuită din: educatoare, părinți, copii, iar la nivel extern, societatea cu numeroase instituții și diverși factori media. O condiție esențială pentru reușita acestor acțiuni comune ale celor trei factori activi din grădiniță este existența unor relații de înțelegere, constructive care se realizează prin atitudini deschise, prin disponibilitate, printr-un „pozitivism” specific ce se cimentează cu voință și convingere.

Grupa în care va fi integrat copilul cu cerințe speciale va trebui să primească informații într-o manieră corectă și pozitivă despre acesta. Este foarte importantă sensibilizarea copiilor și pregătirea lor pentru a primi în rândurile lor un coleg cu dizabilități. Sensibilizarea se face prin stimulări: crearea și aplicarea unor jocuri care permit stimularea unor deficienţe (motorie, vizuală, auditivă), ceea ce

determină copiii să înţeleagă mai bine situaţia celor ce au dizabilităţi: prin povestiri, texte literare, prin discuţii, vizitarea/ vizita unor persoane cu deficienţe.

Copiii cu cerinţe educative speciale integraţi în programul grădiniţei trebuie să dispună de o bună colaborare între educatoare, părinţi, psihologi şi profesorul logoped. Părinţii sunt parteneri la educaţie pentru că deţin cele mai multe informaţii despre copiii lor. Relaţia de parteneriat între părinţi şi grădiniţă presupune informarea părinţilor cu privire la programul grupelor, la conţinuturile şi metodele didactice, dar presupune şi întâlniri cu aceştia, participări la expoziţii, excursii, serbări, vizite, etc., în care sunt implicaţi proprii lor copii.

Această relaţie a grădiniţei cu părinţii copiilor cu cerinţe educative speciale este necesară şi benefică, ea furnizând, informaţional, specificul dizabilităţii preşcolarului, precum şi date despre contextul de dezvoltare a acestuia. Părinţii informează grădiniţa şi despre factorii de influenţă negativă care ar trebui evitaţi (fobii, neplăceri, stimuli negativi, atitudini care determină inhibarea / izolarea copiilor). Angajarea şi responsabilizarea familiei în educaţia copiilor este fundamentală pentru reuşita participării la programul instructiv- educativ al grădiniţei. La orice copil, în mod particular la copiii cu dizabilităţi, gradul de interes şi de colaborare a părinţilor cu grădiniţa este, cel mai adesea, proporţional cu rezultatele obţinute de aceştia. De aceea, putem afirma că familia este primul educator şi are cel mai mare potenţial de modelare.

Grădiniţa are rolul de a sprijini familiile să aibă încredere în resursele proprii, să facă faţă greutăţilor cu care acestea se confruntă. Educaţia părinţilor şi consilierea acestora au un rol important în integrarea copiilor cu afecţiuni de natură psihică, emoţională ori de altă natură în grădiniţă. Rezultatele muncii pentru promovarea incluziunii, atât directe cât şi indirecte, faţă de partenerii educaţionali, părinţi, apar după intervale mari de timp şi sunt efectul unui exerciţiu asiduu, susţinut. Centrarea atenţiei educaţionale pe grupurile vulnerabile este un indiciu al nivelului de civilizaţie atins de o anumită societate şi aceasta impune căutarea unei noi formule de solidaritate umană, fapt ce are o semnificaţie aparte în societatea noastră.

Grădiniţa este incluzivă printr-un curriculum flexibil şi deschis ce permite adaptări succesive. Nu copilul urmează curriculumul, ci acesta este un instrument menit să sprijine dezvoltarea lui, se adaptează nevoilor şi particularităţilor acestuia. Când spunem „grădiniţă incluzivă”, nu trebuie să ne ducem cu gândul la copiii cu CES, ci la fiecare copil în parte, pentru că fiecare are un ritm propriu de dezvoltare şi la un moment dat poate avea nevoie de anumite cerinţe speciale în ceea ce priveşte educaţia. Există, de asemenea, şi anumite situaţii de risc, în care educatoarea trebuie să cunoască trăirile şi comportamentele copilului, pentru a-l sprijini. Riscurile pot apărea din mediul socio-cultural din care acesta face parte, din relaţiile de familie care îi determină existenţa zilnică, precum şi modul de dezvoltare, din modelele formale educaţionale ce pot exercita un stres deosebit asupra copilului care nu corespunde „normalităţii” cu care ne-am obişnuit.

Este nevoie de un parteneriat între grădiniţă-familie-comunitate, de o construcţie comună în folosul copilului, fără prejudecăţi, bazată pe respect reciproc, acceptare, toleranţă, indiferent de situaţia economică, socială sau educaţională a părinţilor. Copilul preşcolar se află într-un proces de formare în care fiecare gest, fiecare cuvânt, fiecare privire din partea adulţilor care îl înconjoară poate să îi influienţeze imaginea de sine.

Pentru a evalua copilul, educatoarea trebuie să aibă în vedere competenţele şi capacităţile educaţionale ale fiecărui copil şi să identifice: cum este fiecare, ce ştie fiecare, ce face fiecare, cum cooperează cu ceilalţi.

În concluzie, pentru abordarea unei educaţii incluzive în grădiniţă, educatoarea trebuie să respecte următorii paşi:

-să elaboreze un plan de dezvoltare a grădiniţei în care să se precizeze concret parteneriatul cu familia şi comunitatea;

-să asigure un climat primitor şi deschis prin organizarea mediului educaţional cât mai eficient şi stimulator;

-să aibă discuţii, în prealabil, cu copiii pentru a se accepta unii pe alţii, pentru a negocia, a colabora şi a lucra împreună;

-să asigure un curriculum flexibil şi deschis la care să aibă acces şi părinţii;

-să evalueze fiecare copil prin observaţie directă şi indirectă pentru a asigura participarea lui adecvată la activităţile curriculare;

-să asigure accesul tuturor copiilor la programul grădiniţei, dar şi la modificările şi adaptările acestuia;

-să asigure participarea tuturor familiilor la decizii şi acţiuni în favoarea tuturor copiilor;

-să evalueze permanent şi periodic progresele pe care le fac toţi copiii, nu numai din punctul de vedere al achiziţiilor intelectuale, dar şi al relaţiilor sociale, al cooperării şi colaborării, al dezvoltării imaginii de sine şi încrederii în forţele proprii;

-să elaboreze planuri individualizate, personalizate pentru copiii care au nevoie de sprijin în anumite componente ale dezvoltării şi la anumite momente;

-să ajusteze permanent curriculumul pentru a-l adapta la nevoile educative ale copiilor;

-să realizeze un permanent schimb de idei, experienţe şi soluţii cu celelalte colege, din grădiniţă sau din alte instituţii, precum şi cu familiile copiilor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Ecaterina Vrăşmaş, „Educaţia copilului preşcolar”, Editura ProHumanitas, Bucureşti, 1999;
2. Ecaterina Vrăşmaş, „Introducere în educaţia cerinţelor speciale”, Editura Credis, Bucureşti, 2004.

Fiecare Copil Contează - O Abordare Integrată a Drepturilor și Dezvoltării Copiilor

Prof.inv.prim.Varga Delia Sabina
Școala Gimnazială “Serafim Duicu” Tg-Mureș

Într-o societate echitabilă și progresistă, fiecare copil trebuie să fie valorizat și să aibă acces la oportunități egale. Conceptul "Fiecare copil contează" este esențial în promovarea drepturilor copilului și în asigurarea unui mediu favorabil dezvoltării lor armonioase. Acesta reflectă angajamentul de a oferi tuturor copiilor șanse egale de a-și atinge potențialul maxim, indiferent de contextul socio-economic, cultural sau geografic.

În abordarea subiectului, vom explora diverse dimensiuni ale acestui concept, inclusiv accesul la educație, protecția și siguranța, sănătatea și nutriția, dezvoltarea emoțională și socială, și participarea activă a copiilor în societate.

1. **Acces Egal la Educație**

Educația este piatra de temelie a dezvoltării umane și sociale. Fiecare copil are dreptul la o educație de calitate care să le ofere competențele necesare pentru a contribui pozitiv în societate. Educația nu doar că sporește oportunitățile economice, dar contribuie și la dezvoltarea personală și socială a copiilor.

Educația este un drept fundamental al fiecărui copil, stipulat în Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului. Educația de calitate și accesibilă pentru toți copiii este esențială pentru dezvoltarea personală și profesională.

- **Educația universală**: Implementarea educației obligatorii și gratuite la nivel primar și secundar, reducând barierele de acces prin facilități adecvate, transport școlar și suport financiar pentru familiile defavorizate.
- **Calitatea educației**: Asigurarea unor standarde înalte prin formarea continuă a cadrelor didactice, curricula modernizată și echipamente educaționale corespunzătoare.
- **Incluziune**: Adaptarea programelor educaționale pentru copiii cu nevoi speciale și promovarea diversității și a respectului intercultural.

2. Protecție și Siguranță

Protecția copiilor de orice formă de abuz, neglijență și exploatare este esențială pentru bunăstarea lor. Aceasta include un cadru legislativ puternic și mecanisme eficiente de intervenție și suport.

- **Legislație și politici**: Adoptarea și implementarea de legi clare care să protejeze drepturile copiilor și să penalizeze abuzurile.
- **Instituții de protecție**: Rolul vital al organizațiilor de protecție a copilului, serviciilor sociale și ONG-urilor în monitorizarea și intervenția în cazurile de abuz.
- **Educație preventivă**: Campanii de informare și educare a părinților și copiilor privind drepturile și protecția acestora.

3. Sănătate și Nutriție

Sănătatea fizică și mentală a copiilor este crucială pentru dezvoltarea lor. Accesul la servicii medicale de calitate și o nutriție adecvată sunt fundamentale.

- **Servicii medicale**: Acces universal la îngrijiri medicale, vaccinări, controale periodice și tratamente necesare.
- **Nutriție adecvată**: Programe de alimentație școlară și suport pentru familiile cu venituri reduse, promovând o dietă echilibrată și sănătoasă.

- **Sănătate mentală**: Suport psihologic prin consilieri școlari și servicii specializate pentru copii și familii.

4. Dezvoltare Emoțională și Socială

Dezvoltarea emoțională și socială a copiilor este la fel de importantă ca și cea intelectuală. Implicarea în activități extracurriculare și suportul emoțional sunt esențiale.

- **Activități extracurriculare**: Participarea la sporturi, arte și alte activități care dezvoltă abilități sociale și competențe non-cognitive.
- **Sprijin emoțional**: Crearea unui mediu de susținere în familie, școală și comunitate, unde copiii să se simtă în siguranță și încurajați.
- **Promovarea empatiei și colaborării**: Programe educaționale care încurajează empatia, respectul și colaborarea între copii.

5. Participare și Voce

Implicarea activă a copiilor în deciziile care îi privesc este esențială pentru dezvoltarea lor ca cetățeni responsabili și conștienți.

- **Dreptul la opinie**: Încurajarea copiilor să-și exprime opiniile și să participe la deciziile familiale, școlare și comunitare.
- **Foruri de participare**: Crearea consiliilor elevilor și forumurilor de tineret unde copiii pot discuta și influența politicile și deciziile relevante.
- **Educație civică**: Oferirea de educație despre drepturile și responsabilitățile civice, pentru ca tinerii să înțeleagă rolul lor în societate.

În concluzie putem afirma ca "**Fiecare copil contează**" este mai mult decât un slogan; este un angajament față de drepturile și bunăstarea copiilor. Implementarea acestor principii necesită colaborare între guverne, organizații non-guvernamentale, comunități și familii. Doar printr-o abordare integrată putem asigura că fiecare copil își poate atinge potențialul maxim, contribuind astfel la construirea unei societăți echitabile și prospere.

VALORIFICAREA POTENȚIALULUI COPIILOR PRIN EDUCAȚIA TIMPURIE

Prof. Gorgan Laura Simona
Grădinița P.P. ,,Grădinița Prieteniei”, Arad

Educaţia timpurie oferă copiilor de la naştere până la 6-7 ani condiţii specifice pentru dezvoltarea lor generală în concordanţă cu caracteristicile individuale şi de vârstă.

Educaţia timpurie reprezintă prima etapă de pregătire pentru educaţia formală, asigură intrarea copilului în învăţământul obligatoriu (în jurul vârstei de 6 ani), prin formarea capacităţii de a învăţa.

În România, educaţia timpurie cuprinde educaţia copilului în intervalul de vârstă de la naştere până la intrarea acestuia în şcoală. Modul în care copilul îşi începe viaţa este hotărâtor pentru evoluţia sa socială şi individuală, iar educaţia acestuia începe de la naştere.

Cele mai importante descoperiri din domeniul educațional, al ştiinţelor sociale şi al psihologiei au identificat factorii care dau un start cât mai adecvat în viaţă fiinţei umane.Accentul este pus pe educaţia timpurie şi pe anii preşcolarităţii deoareceaceasta este perioada în care copiii se dezvoltă rapid. În cazul în care procesul dedezvoltare este neglijat în acest stadiu, este mult mai dificil ca pierderile să fie compensatemai tarziu. Acţiunile întreprinse de părinţi şi societate în copilăria timpurie au o influenţă puternică şi de durată asupra progresului individual al copilului.

Termenul de educație și îngrijire timpurie se referă la orice aranjament/acord/care oferă educație și îngrijire pentru copiii de la naștere până la vârsta școlară obligatorie - indiferent de tip/așezământ/înființare, finanțare, orele de funcționare sau conținutul programului, incluzând aici serviciile antepreșcolare și preșcolare (pre- primare). Conceptul de educaţie timpurie şi îngrijire presupune o abordare holistică a copilului, pluridisciplinară, înseamnă preocuparea pentru sănătatea, nutriţia, educaţia şi protecţia copilului, din perioada prenatală până la începerea şcolii.

Educația timpurie valorifică potențialul copiilor în următoarele domenii:

• **Socializarea**: un element fundamental pentru abilitatile de relationare ale copilului. Pe lângă familie, piticul trebuie să fie expus la socializarea cu alții copii, experiență care îl ajută să treacă peste timiditate și să-și întărească încrederea în sine.

• **Cooperarea:** un concept folositor pentru relațiile pe care le creează cel mic. Foarte util mai ales în cazul copiilor care nu sunt obișnuiți să împartă cu cei din jur, învățarea ideii de cooperare, împărțire și perseverare se deprinde tot în primii ani de viață, printr-un program de educație timpurie.

• **Respectul:** o atitudine necesară atât în relațiile cu sine, cât și în relațiile cu ceilalți. Într-un mediu al educației timpurii unde se învață conceptul de a împărți și manierele în mod organic, termenul de respect față de oameni și obiecte personale se învață în același timp cu respectul față de mediul urban sau natură.

• **Entuziasmul pentru învățare:** cu cât își însușește acest entuziasm mai devreme, cu atât va învăța mai ușor și mai cu drag. Dragostea față de lectură, simțul curiozității și nevoia avidă de cunoaștere sunt lucruri care se dezvoltă în grădiniță și chiar și înainte de aceasta. Lecțiile servite într-o manieră distractivă și totodată interactivă îi ajută pe cei mici să învețe mai eficient și îi inspiră să-și dorească să știe din ce în ce mai mult.

• **Lucrul în echipă:** o abilitate extrem de utilă pentru tot restul vieții. Activitățile centrate pe lucrul în echipă ajută copiii să învețe cum să lucreze cu alți membri, cum să asculte opiniile celorlalți, desprinzând astfel ideea de a coopera și a livra în mod egal, în funcție de rolul fiecăruia.

• **Concentrarea:** modalitatea prin care poate ignora zgomotul de fond, pentru a se dedica acțiunii pe care o intreprinde în acel moment. Având o imaginație bogată și o energie debordabilă, micuții nu pierd nicio șansă de a descoperi lucruri noi, de a trăi experiențe diferite de cele de până acum și de a-și face alți prieteni. Educatorii, însă, trebuie să încerce să mențină un echilibru între această energie și să insufle piticilor abilitatea de ascultare sau urmărire a unor direcții, participare în activități de grup și rezolvare a cerințelor date.

• **Răbdarea:** o abilitate ce poate fi dezvoltată la vârste fragede prin implicarea celor mici în experiențe sociale unde pot practica răbdarea. Prin diverse exemple, experiențe sau conturarea unor modele, precum împărțirea atenției educatorului sau așteptarea rândului, copiii au posibilitatea de a-și dezvolta răbdarea, ceea ce îi face mai disciplinați și mai înțelegători.

O educație timpurie de calitate reprezintă o bază solidă pe care copilul va putea construi mai departe.

DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR SOCIALE LA VÂRSTE TIMPURII

Prof. Barna Cristina
Grădinița P.P. „Grădinița Prieteniei”, Arad

În 2015, cercetătorii de la Pennsylvania State University au publicat un studiu longitudinal în care se arăta că tinerii care demonstrează cele mai bune abilități sociale în grădiniță, au șansele cele mai mari de a fi fericiți la 25 de ani. De asemenea, dezvoltarea abilităților sociale este benefică și ca măsură de prevenire a violenței la integrarea copilului in grup (grădiniță sau școală).

Iată o scurtă descriere a acestor abilități și câteva recomandări utile pentru părinți (mai ales părinților de școlari mici):

Capacitatea de a se juca cu ceilalți:

- Jocul este un catalizator puternic al dezvoltării în primii ani. Jucându-se cu ceilalți, copiii învață să negocieze, să rezolve probleme, să își aștepte rândul, să împartă, să experimenteze și să piardă. Vă puteți ajuta copilul să-și dezvolte aceste abilități făcându-i timp pentru joc liber cu alți copii.
- În timp ce orele de dans, limbi străine și înot au, cu certitudine, valoarea lor, copiii au nevoie de mult timp de joacă nestructurată cu alți copii, unde pot fi DOAR supravegheați – dar nu instruiți – de adulții din jurul lor.

Recomandări:

- nu vă preocupați să le puneți la dispoziție copiilor jucării sau jocuri, atunci când se întâlnesc. Copiii sunt creativi și vor găsi ce să facă.
- aranjați întâlniri cu prietenii și colegii de clasă. Joaca în afara școlii stimulează prietenia din clasă.
- nu interveniți în cazul micilor conflicte. Vor învăța mai mult dacă rezolvă singuri problema.

Abilitatea de a rezolva probleme

- Este foarte tentant să intervenim și să rezolvăm problemele copilului: confiscăm jucăria pe care se ceartă, separăm copiii etc. Pentru noi este ușor, ca părinți avem în permanență probleme de rezolvat. Ca să devină ușor și pentru copii, trebuie să îi învățăm să rezolve probleme, implicându-i în proces. Cereți-i copilului să se gândească la ce se întâmplă, să găsească soluții și să încerce una din ele.
- Învățând copilul să rezolve probleme îl învățăm și să greșească și să încerce din nou (ceea ce este o altă abilitate importantă de viață.
- ”- Ce putem face acum? Ce soluții crezi că avem? Cum ar fi mai bine să rezolvăm asta? Dacă facem așa, ce crezi că va ieși?”

Recomandări:

- luați în serios problemele copilului, pentru el sunt cu adevărat importante.
- lăsați-i timp să găsească soluții, indiferent cât de bune sunt.
- sprijiniți-l mai degrabă din postura de observator
- discutați variantele de rezolvare posibile
- acceptați eșecul ca parte a învățării
- fiți alături de copil în cazul în care soluția aleasă dă greș

Abilitatea de a-și recunoaște și denumi emoțiile

- Copiii care percep emoțiile celor din jur sunt mai capabili să se înțeleagă bine cu ceilalți. Puteți spori această abilitate, atrăgând atenția asupra indiciilor emoționale și denumind emoțiile. Puteți face acest lucru acasă dar și în diverse situații (“Mă uit la fața fratelui tău chiar acum și nu cred că se distrează“, “Ai arătat atât de fericit când ai câștigat, zâmbetul tău era ca un fascicul laser!”), ci și despre emoțiile din povestiri. (“Cum crezi că s-a simțit când s-a întâmplat asta?”)
- Povestirile sunt pline de conflicte și de emoție iar conversațiile despre emoțiile observate sunt mai ușoare, deoarece copilul dvs. nu este prins în emoțiile proprii. Un alt lucru de care trebuie ținut cont este faptul ca cercetările au arătat ca utilizarea excesiva a ecranului poate interfera cu capacitatea copilului de a recunoaște emoții la alte persoane. Deci asigurați-vă că proprii copii au o destul timp pentru joacă și interacționează direct cu alți oameni, nu prin intermediul unui ecran

Recomandări

- nu ignorați emoțiile copilului. Spuneți-i că îl înțelegeți și că, probabil, ați simți la fel dacă vi s-ar întâmpla același lucru
- denumiți ceea ce vedeți: ”Văd că ești furios”, ”Pari supărat”, ”La școală erai așa de bucuros…”
- lăsați copilul să își trăiască emoția, nu îi spuneți: ”Nu mai plânge, că nu ai de ce”, ”Ce te bucuri atât de nota asta, stai să vezi ce medie îți iese”,
- încercați să vorbiți despre emoțiile celorlalți copii în diverse situații: ”Oare cum s-o fi simțit…?”, ”Cred ca era supărat…”

Abilitatea de a-și controla impulsurile

- Controlul impulsurilor este o parte a funcțiilor executive realizate de către cortexul prefrontal. Această zonă nu se dezvoltă complet decât la vârsta adultă, dar unele dintre cele mai rapide dezvoltări se petrec în anii copilăriei. De aceea, copiii au nevoie de oportunități de a-și exersa această abilitate.
- Jocurile de mișcare care cer copilului să se oprească și să meargă ca *Lumina Roşie/Lumina Verde, Scaunele muzicale* și *Simon spune* îi face pe copii să practice schimbarea rapidă și controlul impulsului de a se mișca.
- Jocul de rol este, de asemenea, o modalitate foarte bună de a construi aceste abilități. Prin asumarea unui rol nou și a unei povestiri imaginate, copiii trebuie să planifice înainte de a acționa, să își aștepte rândul și să facă reguli pe care să le respecte. Ei practică și gândirea în afara propriei lor perspective și acționează așa cum ar acționa altcineva, în loc să își urmeze propriile impulsuri.

Recomandări

- jucați-vă cu copilul
- insistați să se respecte regulile
- sugerați copilului să acționeze ca un alt om (personaj, ruda etc.)
- faceți schimb de roluri cu copilul, în joacă
- lăsați copilul să piardă la jocuri

Societatea noastră cu ritm rapid de dezvoltare vă poate da impresia că îi trebuie mai multe aptitudini academice copilului și mai devreme decât oricând. Cu toate acestea, realitatea este că abilitățile sociale pe care le câștigă în copilăria timpurie – prin joc nestructurat și interacțiunea cu ceilalți – îi va aduce mai multe beneficii și pe termen mai lung. De asemenea, dobândirea acestor abilități îl vor ajuta pe copil să gestioneze mai bine situațiile dificile și, ca urmare, va fi primul pas spre prevenirea agresivității și violenței la integrarea în școală.

ROLUL PROFESORULUI ÎN ȘCOALA MODERNĂ

Prof. Bătrânuț Neptina
Școala Gimnazială ” Andrei Șaguna”, Arad

Stategiile uzuale de implicare a părinților presupun participarea acestora în activități realizate în clasă,în excursii,la bibliotecă etc.Pentru părinții din zone dezavantajate,adesea cu venituri mici,este necesară însă o abordare mai largă și strategii care să aibă în vedere cultura comunității și abilitățile părinților de a contribui la educația propriilor copii.Prezint în cele ce urmează rolul profesorului în școala modernă:

-Cunoașterea familiilor copiilor

-Uneori,profesorii știu puține lucruri despre părinți,fiind necesară inițierea unei comunicări pro-active cu părinții.A reuși să cunoști părinții înseamnă mai mult decât a invita să se implice,înseamnă a face eforturi active de a ajunge la ei.Cercetările arată că atunci când se fac astfel de eforturi reale, nivelul socio-economic și nivelul educațional al părinților devin factori secundari în dorința lor de a participa la viața școlii.

-Cunoașterea comunității

-Identificarea liderilor comunității și liderilor părinților(părinți respectați în comunitate) care pot facilita conexiunile cu grădinița.

-A învăța despre comunitate înseamnă a cunoaște organizațiile și agențiile care pot oferi ajutor familiilor.Uneori profesorii nu sunt conștienți de aceste resurse și nu pot sprijini suficient în accesarea acestor surse de suport.

-Ajutor oferit părinților.Părinții cu venituri mici se luptă să asigure nevoile de bază ale familiei Ei pot fi sprijiniți prin trimiteri cștre servicii medicale,stomatologice,de consiliere etc.De asemenea poate fi oferit în cadrul școlii un program educațional de suport care să răspundă nevoilor părinților(comunicarea,stima de sine,rezolvarea conflictelor,importanța educației,consiliere carierei,marketingul personal,modalități de identificare a unui loc de muncă,antreprenoriatul).

-Formarea pentru profesori

-Pe lângă serviciile oferite părinților uneori sunt necesare programe de formare pentru personalul școlii,(grădiniței).Temele pot varia,iar consilierul școlar poate fi catalizatorul acestui proces prin identificarea celor mai relevante teme pentru fiecare școală în parte(analiză de nevoi),pentu că și profesorii pot simți nevoia de a învăța cum să comunice cu părinții,iarpărinții și liderii comunității îi pot ajuta pe profesori să integreze cultura comunității în procesul educațional

-Utilizarea capitalului cultural al părinților

-Este important ca personalul școlii să îmbrățișeze cultura părinților.Aceasta înseamnă valorizarea capitalului social al părinților,a modului în care aceștia văd lumea și în care pot contribui la activitățile școlii,indiferent de nivelul lor educațional.Ceea ce presupune mutarea accentului de la deficitul pe care îl are familia,la punctele tari ale acesteia și recunoașterea expertizei pe care familiile diferite o aupentru succesul copiilor lor.Spre exemplu,părinții pot furniza informații esențiale despre stilul de învățare al copiilor și modalități de a răspunde acestor nevoi.Consilierul școlar poate facilita procesul de autocunoaștere a părinților.Acesta va respecta punctele tari,va afirma nevoia părinților de a se implica în educația copiilor,va celebra noile metode și acțiuni de implicare a părinților în viața școlii.Valorizarea contribuțiilor familiei înseamnă că personalul școlii învață nu doar de la părinți,ci și de la reprezentanți ai familiei extinse:mătuși/unchi,bunici sau vârstnici respectați în comunitate.

-Părinții au abilități și talente,iar odată cu descoperirea și valorificarea lor,crește încrederea în ei înșiși și în abilitatea lor de a-și spijini copiii în activitățile școlare.
-Colaborarea cu familia ajută școala și părinții să dezvolte un consens în ceea ce privește comportamentele dezirabile,astfel încât copiii să primească un mesaj noncontradictoriud de la școală și de acasă.

- Consilierea părinților-soluție în construirea parteneriatelor școală-familie

Una dintre premisele creării parteneriatului școală-familie este să reușim să angajăm părinții și școala într-o relație autentică și pozitivă.În acest mod părinții devin parteneri activi și nu doar spectatori la procesul educațional și la ce se întâmplă în școală.

Angajarea părinților este văzută ca implicare motivată ,eficientă și diferită foarte mult de simpla participare.Spre exemplu,atunci când părinții asistă la serbarea copiilor,vorbim despre participare.Însă atunci când părinții contribuie cu mici idei la construirea decorului,costumelor,scenariului spectacolului sau creează modalități de premiere și se implică în organizarea evenimentului,atunci putem vorbi de angajare,implicare.Agajarea presupune ca cel implicat să devină parte esențială a procesului,nu pentru că trebuie,ci pentru că îi pasă și dorește.În acest fel,autoritatea este împărtășită,scopurile și eforturile sunt comune iar beneficiile reciproce.
Consilierea asigură realizarea acestui cadru de angajare/implicare prin principiile,metodele și abilitățile specifice ale celor care o implementează.În consecință,consilierea este o soluție pentru parteneriatul școală-familie.Parteneriatul nu se produce instantaneu,ci presupune o lungă călătorie la finalul căreia școala și familia câștigă.Cu alte cuvinte,găsesc rezolvarea,în care partenerii(școala,familia) reușesc să pună în comun resursele pe care le dețin pentru a construi împreună viitorul educațional și profesional al copiilor.
Una dintre ideile de bază ale consilierii,din perspectivă constructivistă este aceea că orice persoană este invitată să-și descopere resursele necesare pentru a face față schimbărilor pe care le dorește în viață.În ceea ce privește părinții,sarcina consilierului este de a-i sprijini să identifice resursele personale,punctele tari și posibilitățile de acțiune pentru schimbările dorite.În ceea ce privește școala,consilierul va încuraja profesorii să dezvolte relații pozitive cu părinții,inițiind și oferind modele de comunicare și interacțiune cu aceștia.Studiile au identificat 18 comportamente de rol necesare parteneriatelor care sunt în același timp specifice consilierii școlare,printre care:
-sprijin pentru familii,părinți,comunitate de a organiza programe suport pentru elevi
-colaborare cu diferite servicii comunitare
-oferire de workshop-uri și seminarii pentru părinți
-colaborare cu organizații și companii
-vizite la domiciliu
Principiile care stau la baza construirii unei relații de colaborare școală-părinți sunt:
Încrederea:construirea unui mediu securizant atât în planul relațiilor cu părinșii cât și în cel al organizării spațiului.Încrederea reciprocă se construiește cu argumente fără a depăși limitele respectate și asumate reciproc.
Respectul pentru părinți:abilitățile,valorile,interesele părinților vor fi evidențiate în mod necondiționat,fără a încălca regulile de comunicare stabilite de comun acord.
Valorizarea părinților:cadru pentru afirmarea pozitivă a părinților este construit prin înțelegerea,corectitudinea,empatia și neutralitatea consilierului școlar.
Abilitarea părinților
Comunicarea eficientă

Oferta și vizibilitatea serviciilor
Informarea părinților
Stabilirea limitelor profesionale
Confidențialitatea
Responsabilitatea profesională

În derularea activităților sunt esențiale respectarea principiilor menționate,utilizarea abilităților și atitudinilor specifice consilierii.Doar în aceste condiții programul de consiliere a părinților va atinge rezultate estimate.

„Fiecare copil contează”
Incluziunea digitală

Anghel Florina
Școala Gimnazială Serafim Duicu

Într-o lume din ce în ce mai digitalizată, accesul la tehnologie și internet a devenit esențial pentru dezvoltarea și educația copiilor. Totuși, nu toți copiii au acces egal la aceste resurse, creându-se astfel o discrepanță între cei care beneficiază de avantajele digitalizării și cei care nu au această oportunitate. Conceptul de „Fiecare copil contează" subliniază importanța de a ne asigura că toți copiii, indiferent de mediul lor socio-economic, au acces la resursele digitale necesare pentru a reuși în viața modernă.

Incluziunea digitală se referă la eforturile de a ne asigura că toate persoanele și comunitățile, în special cele defavorizate, au acces la tehnologiile informaționale și abilitățile necesare pentru a le utiliza. Aceasta include accesul la internet, dispozitive digitale (computere, tablete, smartphone-uri) și educația digitală. Incluziunea digitală este esențială pentru a reduce inegalitățile și pentru a oferi tuturor copiilor șanse egale de a participa și de a reuși în societatea digitală de astăzi.

Există multiple obstacole care pot împiedica accesul copiilor la tehnologiile digitale:

1. Lipsa accesului la internet - în multe zone rurale sau comunități sărace, accesul la internet este limitat sau inexistent.
2. Costul dispozitivelor - mulți părinți nu își pot permite să cumpere computere sau tablete pentru copiii lor.
3. Lipsa de competențe digitale - atât copiii, cât și părinții lor pot avea cunoștințe limitate despre utilizarea eficientă și sigură a tehnologiei.
4. Infrastructura insuficientă - în unele comunități, infrastructura necesară pentru a susține conectivitatea digitală este inadecvată.

Am încercat să găsesc câteva soluții pentru promovarea incluziunii digitale, iar pentru a ne asigura că fiecare copil contează și beneficiază de incluziune digitală, trebuie implementate o serie de măsuri.

Cea dintâi este îmbunătățirea accesului la internet. Guvernele și organizațiile non-guvernamentale ar trebui să colaboreze pentru a extinde infrastructura de internet în zonele rurale și sărace. Programele de subvenții pentru conexiuni la internet pot ajuta familiile cu venituri mici.

Următoarea ar fi distribuirea dispozitivelor digitale, firmele, sau instituțiile abilitate ar trebui să ofere programe de donare de computere și tablete, precum și inițiative de reciclare a dispozitivelor vechi. Acestea pot oferi copiilor șansa de a avea propriul dispozitiv pentru studiu și dezvoltare personală.

Educația digitală trebuie să devină o parte integrantă a curriculei școlare. Copiii trebuie să învețe nu doar să utilizeze tehnologia, dar și să o folosească în mod responsabil și sigur. Cursurile de formare pentru părinți și profesori sunt de asemenea esențiale.

Nu în ultimul rând cred că companiile din sectorul tehnologic pot juca un rol important prin inițiative de responsabilitate socială corporativă, oferind resurse și sprijin pentru programe de incluziune digitală.

Sunt câteva exemple în acest sens de inițiative de succes, în lume, dar și la noi în țară:

Programul "One Laptop per Child" (OLPC), care este un proiect non-profit care își propune să ofere laptopuri educaționale ieftine copiilor din țările în curs de dezvoltare. Acesta a avut un impact semnificativ în multe comunități, oferind copiilor acces la resurse educaționale digitale.
Proiectul Google Loon inițiat de Google, a utilizat baloane de mare altitudine pentru a oferi acces la internet în zonele izolate. Această tehnologie inovatoare a ajutat multe comunități să depășească barierele geografice și să beneficieze de conectivitate digitală.
Programul Dăm Click pe România, educlick, împreună cu partenerii strategici, care a dotat cu 4.000 de calculatoare recondiționate 258 din instituțiile de învățământ deficitare la acest capitol.

Un caz concret este situația copiilor din România în perioada Pandemiei COVID-19 care a scos la iveală numeroase probleme legate de accesul la educație, în special în rândul copiilor din mediul rural și din familii cu venituri reduse. În acest context, organizații non-guvernamentale, apoi cele de stat au lansat programme ca „Școala de Acasă" pentru a sprijini incluziunea digitală și pentru a asigura accesul copiilor la educație online. Acest demers a reprezintat un exemplu de succes în promovarea incluziunii digitale în România și ilustrează modul în care inițiativele bine coordonate și susținute de parteneriate între sectorul privat, public și organizațiile non-guvernamentale pot face o diferență semnificativă în reducerea decalajului digital și în asigurarea accesului egal la educație pentru toți copiii.

Incluziunea digitală este esențială pentru a ne asigura că fiecare copil contează și are șansa de a-și atinge potențialul maxim. Este responsabilitatea noastră colectivă să eliminăm barierele care împiedică accesul egal la tehnologie și să construim o societate în care toți copiii, indiferent de circumstanțele lor, pot beneficia de avantajele erei digitale. Investiția în incluziunea digitală este o investiție în viitorul nostru comun.

EDUCAŢIA INCLUZIVĂ ÎN GRĂDINIŢĂ

Prof. MUSTAȚĂ IULIANA - RELLY
Liceul Tehnologic oraș Pătârlagele

Educaţia incluzivă are ca principiu fundamental un învăţământ pentru toţi,împreună cu toţi, care constituie un deziderat şi o realitate ce câștigă adepți și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare/ incluziune. Fiecare copil este diferit şi special şi are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu dizabilităţi.Toţi copiii au dreptul la educaţie în funcţie de nevoile lor

Educația de tip incluziv este o educaţie de calitate, accesibilă şi care îşi îndeplineşte menirea de a se adresa tuturor copiilor, fără discriminare. În întreaga lume, din ce în ce mai mulți copii care provin din medii defavorizate urmează grădinițele, școlile primare sau gimnaziale.În cele mai multe țări se stipulează prin lege că toți copiii trebuie să beneficieze de educație.

Grupul Român pentru Educație Incluzivă (GREI) are ca obiectiv general conectarea României la eforturile internaționale în realizarea educației incluzive, susținerea și dezvoltarea modelului românesc și promovarea acestuia la nivel național și european. Principiile pe care GREI le promovează sunt simple, clare și de maximă generalitate:

- fiecare copil este unic și valoros în cadrul sistemului de educație;
- fiecare copil poate învăța;
- politicile școlare sunt cele care trebuie să încurajeze mai curând ideea de școală pentru copil, decât cea de copil pentru școală;
- încurajează dezvoltarea și susținerea serviciilor de sprijin în școală , pentru a oferi oportunități de dezvoltare tuturor elevilor, dar și pentru a forma și sprijini profesorii;
- susțin parteneriatul educațional dintre profesori, părinți, elevi, alături de toți profesioniștii care dau valoare adăugată actului educațional; educație incluzivă înseamnă sprijin și educație pentru toți, grijă și atenție pentru fiecare.

În acest sens, integrarea educativă vizează reabilitarea și formarea persoanelor cu nevoi speciale, aflate în dificultate psihomotorie, de intelect, de limbaj, psihocomportamentală, senzorială, printr-o serie de măsuri de natură juridică, politică, socială, pedagogică. În pedagogia contemporană există o preocupare intensă pentru găsirea căilor și mijloacelor optime de intervenție educativă, încă de la vârstele mici, asupra unei categorii cât mai largi de populație infantilă. Astfel, conștiința copiilor, de la cea mai fragedă vârstă, trebuie formată și dezvoltată , învățându-i pe aceștia că primirea copiilor „diferiți”, alături de toți ceilalți, trebuie făcută nu de dragul lor, în primul rând, și nu din milă pentru ei, ci pentru dreptul fiecărui individ de a participa la acțiuni comune pentru dezvoltarea lui ulterioară , pentru a contribui și el la dezvoltarea comunității în care trăiește.

Argumentul acestui referat este tocmai ideea că incluziunea poate și este mai mult decât un discurs demagogic, declarativ; ea poate fi pusă în practică prin tehnici concrete de predare și adaptare curriculară individualizată, prin formarea și dezvoltarea conștiinței tuturor copiilor pentru accepțiunea diversitară de orice tip. Grădinița are ca scop crearea unui program coerent și coordonat de incluziune a copiilor preșcolari cu diferite dizabilități, de alte etnii, proveniență socială etc. și pregătirea celorlalți copii în vederea acceptării acestora alături de ei, fără diferențe de manifestare comportamentală sau verbală. De asemenea, se impune și implementarea unor strategii coerente de dezvoltare a conștiinței

și a comportamentelor copiilor în spiritul toleranței și nediscriminării, a acceptării de șanse egale pentru toți copiii.

Integrarea/ incluziunea poate fi susținută de existența unui cadru legislativ flexibil și realist, de interesul și disponibilitatea cadrelor didactice din școala de masă și din școala specială, de acceptul și susținerea părinților copiilor integrați, de implicarea întregii societăți civile, dar și de nivelul de relații ce se formează și se dezvoltă la nivelul clasei integratoare care se bazează pe toleranță și respect față de copilul cu probleme. Grădinița care îi receptează în colectivitatea sa pe c opiii defavorizați și își determină intern „direct și indirect”, atitudinea față de aceștia este alcătuită din: educatoare, părinți, copii, iar la nivel extern, societatea cu numeroase instituții și diverși factori media. O condiție esențială pentru reușita acestor acțiuni comune ale celor trei factori activi din grădiniță este existența unor relații de înțelegere, constructive care se realizează prin atitudini deschise, prin disponibilitate, printr-un „pozitivism” specific ce se cimentează cu voință și convingere.

Educatoarea trebuie să cunoască deficiențele copiilor pe care îi va primi în grupăîn scopul înțelegerii acestora și pentru a-și putea modela activitățile, în funcție de necesitățile copiilor. Grupa în care va fi integrat copilul cu cerințe speciale va trebui să primească informații într-o manieră corectă și pozitivă despre acesta. Este foarte importantă sensibilizarea copiilor și pregătirea lor pentru a primi în rândurile lor un coleg cu dizabilități. Sensibilizarea se face prin stimulări: crearea și aplicarea unor jocuri care permit stimularea unor deficienţe (motorie, vizuală, auditivă), ceea ce determină copiii să înţeleagă mai bine situaţia celor ce au dizabilităţi: prin povestiri, texte literare, prin discuţii, vizitarea/ vizita unor persoane cu deficienţe.

Primirea în grupă a copilului cu cerinţe educative speciale, atitudinea faţă de el trebuie să păstreze o aparenţă de normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel cu ceilalţi copii din grupă. Conduita şi atitudinea educatoarei trebuie să demonstreze celorlalţi copii că i se acordă preşcolarului cu dizabilităţi. De aceea trebuie să exprime aceleaşi aşteptări şi să stabilească limite similare în învăţare ca şi pentru ceilalţi copii din grupă. Ea trebuie să îşi asume rolul de moderator , să promoveze contactul direct între copiii din grupă şi să direcţioneze întrebările şi comentariile acestora către copilul cu cerinţe educative speciale.

De asemenea, trebuie să-i încurajeze şi să-i stimuleze ori de câte ori este nevoie pe aceştia, dându-le încrederea în forţelele proprii, în propria reuşită în acţiunile întreprinse, evidenţiind unele abilităţi sau interese speciale lor în dezvoltarea şi sprijinirea cărora trebuie implicate şi familiile copiilor. Copiii cu cerinţe educative speciale integraţi în programul grădiniţei trebuie să dispună de o bună colaborare între educatoare, părinţi, psihologi şi profesorul logoped. Părinţii sunt parteneri la educaţie pentru că deţin cele mai multe informaţii despre copiii lor. Relaţia de parteneriat între părinţi şi grădiniţă presupune informarea părinţilor cu privire la programul grupelor, la conţinuturile şi metodele didactice, dar presupune şi întâlniri cu aceştia, participări la expoziţii, excursii, serbări, vizite, etc., în care sunt implicaţi proprii lor copii.

Această relaţie a grădiniţei cu părinţii copiilor cu cerinţe educative speciale este necesară şi benefică, ea furnizând, informaţional, specificul dizabilităţii preşcolarului, precum şi date despre contextul de dezvoltare a acestuia. Părinţii informează grădiniţa şi despre factorii de influenţă negativă care ar trebui evitaţi (fobii, neplăceri, stimuli negativi, atitudini care determină inhibarea / izolarea copiilor).

Grădiniţa are rolul de a sprijini familiile să aibă încredere în resursele proprii, să facă faţă greutăţilor cu care acestea se confruntă. Educaţia părinţilor şi consilierea acestora au un rol important în integrarea copiilor cu afecţiuni de natură psihică, emoţională ori de altă natură în grădiniţă.

Rezultatele muncii pentru promovarea incluziunii, atât directe cât şi indirecte, faţă de partenerii educaţionali, părinţi, apar după intervale mari de timp şi sunt efectul unui exerciţiu asiduu, susţinut. Centrarea atenţiei educaţionale pe grupurile vulnerabile este un indiciu al nivelului de civilizaţie atins de o anumită societate şi aceasta impune căutarea unei noi formule de solidaritate umană, fapt ce are o semnificaţie aparte în societatea noastră.

Grădiniţa este incluzivă printr-un curriculum flexibil şi deschis ce permite adaptări succesive. Nu copilul urmează curriculumul, ci acesta este un instrument menit să sprijine dezvoltarea lui, se adaptează nevoilor şi particularităţilor acestuia. Când spunem „grădiniţă incluzivă”, nu trebuie să ne ducem cu gândul la copiii cu CES, ci la fiecare copil în parte, pentru că fiecare are un ritm propriu de dezvoltare şi la un moment dat poate avea nevoie de anumite cerinţe speciale în ceea ce priveşte educaţia. Există, de asemenea, şi anumite situaţii de risc, în care educatoarea trebuie să cunoască trăirile şi comportamentele copilului, pentru a-l sprijini. Riscurile pot apărea din mediul socio-cultural din care acesta face parte, din relaţiile de familie care îi determină existenţa zilnică, precum şi modul de dezvoltare, din modelele formale educaţionale ce pot exercita un stres deosebit asupra copilului care nu corespunde „normalităţii” cu care ne-am obişnuit.

O planificare nu poate porni aşa, tradiţional, ca altă dată, de la conţinuturi, ci de la personalităţile copiilor, de la caracteristicile şi particularităţile individuale. Pe de altă parte, grădiniţa, ca instituţie, nu poate face faţă singură cerinţelor multiple ale unui program eficient de educaţie. Este nevoie de un parteneriat între grădiniţă- familie- comunitate, de o construcţie comună în folosul copilului, fără prejudecăţi, bazată pe respect reciproc, acceptare, toleranţă, indiferent de situaţia economică, socială sau educaţională a părinţilor. Educatoarea, la rândul ei, trebuie să răspundă diversităţii şi unicităţii fiecărui copil, să-şi orienteze pozitiv atitudinea, limbajul şi metodele pedagogice. Copilul preşcolar se află într-un proces de formare în care fiecare gest, fiecare cuvânt, fiecare privire din partea adulţilor care îl înconjoară poate să îi influienţeze imaginea de sine. Este foarte importantă atitudinea educatoarei la acţiunile copilului, apelativele, aprecierea pozitivă sau negativă, pentru a-i da copilului încredere în forţele proprii.

Pentru a evalua copilul, educatoarea trebuie să aibă în vedere competenţele şi capacităţile educaţionale ale fiecărui copil şi să identifice:

- cum este fiecare;
- ce ştie fiecare;
- ce face fiecare;
- cum cooperează cu ceilalţi.

În concluzie, pentru abordarea unei educaţii incluzive în grădiniţă, educatoarea trebuie să respecte următorii paşi:

-să elaboreze un plan de dezvoltare a grădiniţei în care să se precizeze concret parteneriatul cu familia şi comunitatea;

-să fie pregătit întregul personal al grădiniţei pentru a primi toţi copiii, fără discriminări;

- să asigure un climat primitor şi deschis prin organizarea mediului educaţional cât mai eficient şi stimulator;

- să aibă discuţii, în prealabil, cu copiii pentru a se accepta unii pe alţii, pentru a negocia, a colabora şi a lucra împreună;

- să asigure un curriculum flexibil şi deschis la care să aibă acces şi părinţii;

- să evalueze fiecare copil prin observaţie directă şi indirectă pentru a asigura participarea lui adecvată la activităţile curriculare;
- să asigure accesul tuturor copiilor la programul grădiniţei, dar şi la modificările şi adaptările acestuia;
- să asigure participarea tuturor familiilor la decizii şi acţiuni în favoarea tuturor copiilor;
- să evalueze permanent şi periodic progresele pe care le fac toţi copiii, nu numai di punctul de vedere al achiziţiilor intelectuale, dar şi al relaţiilor sociale, al cooperării şi colaborării, al dezvoltării imaginii de sine şi încrederii în forţele proprii;
- să elaboreze planuri individualizate, personalizate pentru copiii care au nevoie de sprijin în anumite componente ale dezvoltării şi la anumite momente;
- să ajusteze permanent curriculumul pentru a-l adapta la nevoile educative ale copiilor;
-să realizeze un permanent schimb de idei, experienţe şi soluţii cu celelalte colege, din grădiniţă sau din alte instituţii, precum şi cu familiile copiilor.

Bibliografie:

- Ecaterina Vrăşmaş -,, Educaţia copilului preşcolar”, Editura ProHumanitas, Bucureşti, 1999;
- Ecaterina Vrăşmaş -,,Introducere în educaţia cerinţelor speciale”, Editura Credis, Bucureşti, 2004.

EFICIENTIZAREA PROCESULUI INSTRUCTIV –EDUCATIV PRIN UTILIZAREA STRATEGIILOR DIDACTICE

Prof. lb.română Ionescu Alina Elena-
Liceul Tehnologic Agromontan „Romeo Constantinescu” Valenii de Munte, Prahova

Având în vedere tendinţele actuale, activitatea instructiv-educativă trebuie să se prezinte sub forma unui proces dinamic care să se plieze după specificul nevoilor, preferinţelor şi rezistenţelor elevilor, încurajându-se participarea acestora la construirea ei, încercându-se astfel crearea şi susţinerea plăcerii de a învăţa, descoperind şi aplicând, prin antrenarea tot mai pronunţată a motivaţiei intrinseci.

Tocmai acestor cerinţe răspund strategiile didactice interactive, întrucât ele urmăresc provocarea şi susţinerea învăţării active în cadrul căreia cel ce învaţă acţionează asupra informaţiei pentru a o transforma în una nouă, personală, proprie. Prin utilizarea acestui tip de strategii profesorul îl determină pe elev să devină răspunzător şi participant în procesul instruirii, prin rezolvări de probleme, prin explorări şi cercetări sau aplicând ceea ce a dobândit în contexte noi, diferite. Astfel că, pentru a imprima caracterul interactiv demersului său didactic, profesorul trebuie să cunoască temeinic şi să organizeze foarte bine materialul de studiu, să-şi imagineze soluţii diverse la reacţiile şi răspunsurile elevilor şi să conceapă trasee de învăţare diferenţiată, adaptate elevilor săi.

Rolul strategiilor didactice interactive în procesul instructiv-educativ este unul major

întrucât prin utilizarea acestora se urmărește nu numai realizarea obiectivelor de ordin cognitiv, ci şi atingerea obiectivelor de ordin socioafectiv (dezvoltarea capacităţilor de comunicare, de dialogare interpersonală şi intrapersonală, stimularea încrederii în sine, stimularea capacităţilor de reflectare asupra propriilor demersuri de învăţare şi asupra relaţiilor interumane etc.).

Strategiile didactice interactive îşi dovedesc importanţa desăvârşită în plan instructiv-educativ prin faptul că vizează învăţarea prin cooperare şi învăţarea prin competiţie constructivă interindividuală şi intra/intergrupală, două dintre modalităţile cele mai eficiente ce vizează dezvoltarea cognitivă, afectivă şi volitivă a elevilor. Trebuie specificat însă faptul că nu orice activitate desfăşurată în grup poate fi considerată învăţare prin cooperare/prin competiţie, întrucât aceasta implică în mod obligatoriu prezenţa a două componente convergente, anume una de natură didactică (vizează o anume organizare a elevilor şi distribuirea corespunzătoare a sarcinilor ce urmează a fi îndeplinite) şi alta de natură psihosocială (constă în ţesătura de relaţii între elevi, în funcţie de participarea lor la realizarea sarcinilor).

În cadrul strategiilor didactice interactive elevii învaţă să îşi formuleze propriile idei, opinii, le testează, le argumentează, concluzionează, colaborează etc. Descoperind, experimentând, căutând şi rezolvând probleme, elevii devin participanţi activi la construirea propriei cunoaşteri reflectând asupra felului în care îşi modifică propria înţelegere asupra lumii.

De asemenea, strategiile didactice interactive contribuie la eficientizarea procesului instructiv-educativ chiar prin intermediul trăsăturilor definitorii pe care le deţin, anume dinamismul şi flexibilitatea, întrucât aceste strategii se construiesc din mers, deoarece nu

întotdeauna pot fi prevăzute reacţiile subiecţilor, profesorul încurajând spontaneitatea elevilor săi, dând astfel dovadă de deschidere şi flexibilitate, prin toate acestea eliminându-se şi aspectul monoton al activităţilor didactice, atenţia elevilor fiind captată mult mai uşor şi menţinută pe întreg parcursul demersului didactic, elevii devenind cu adevărat interesaţi de a fi subiecţi activi ai propriei formări. Astfel, prin normele pe care le presupun, prin metodele, mijloacele şi formele de organizare a activităţii, în corelaţie cu resursele disponibile, oferind ocazii subiecţilor de a-şi asuma răspunderea propriilor demersuri cognitive, participând entuziast la propria formare, colaborând pentru a obţine cele mai bune rezultate, sau dimpotrivă, intrând în competiţie, strategiile didactice interactive îşi probează locul important pe care îl ocupă în rândul factorilor determinanţi ai succesului şcolar.

Procesul instructiv-educativ este un tot unitar în asigurarea eficienţei căruia fiecare parte componentă deţine un rol primordial. Astfel, strategia didactică se impune drept un reper fundamental al organizării procesului de predare-învăţare-evaluare, căci prin ansamblul de metode, tehnici, mijloace de învăţământ şi forme de organizare a activităţii pe care le implică, în funcţie de obiective şi situaţii, urmăreşte întotdeauna a crea condiţiile optime desfăşurării eficiente a demersului didactic. Cadrului didactic îi revine dificila sarcină de a opta întotdeauna pentru cele mai potrivite strategii didactice (ţinând cont de finalităţile educaţionale vizate, de conţinutul abordat, de resursele materiale şi umane implicate, de necesităţile de evaluare a procesului didactic), el urmărind astfel a veni în sprijinul elevilor în

încercarea acestora de a face paşi mărunţi, dar siguri pe calea evoluţiei cognitive, afective, psihomotorii, volitive etc. Altminteri, prin alegerea necorespunzătoare a strategiei didactice, orice activitate didactică este menită eşecului, aceasta deoarece obiectivele sale nu vor fi îndeplinite, iar elevii, cei în sprijinul cărora este stabilită strategia didactică de urmat, nu vor fi beneficiarii acelui plus educaţional dorit a fi obţinut prin respectivul demers instructiv-educativ.

În opinia mea, dintre numeroasele tipuri de strategii didactice, se remarcă, mai ales în practica educaţională contemporană, strategiile didactice interactive, cele ce aduc un plus de dinamism demersului didactic, eliminând aspectul monoton al orelor obişnuite de curs, sporind totodată eficienţa procesului instructiv-educativ prin implicarea totală a elevului în propria sa formare, căci ele presupun colaborarea profesor-elevi şi elevi-elevi în vederea atingerii obiectivelor preconizate, fenomen a cărui eficienţă consider eu că poate fi observată şi în cadrul lecţiilor de limba şi literatura română.

Pe tărâm educaţional, literatura română este un domeniu cu numeroase paliere, deopotrivă de valoroase şi de bine reprezentate: literatura epică, cea lirică, dar şi cea dramatică. Dintre toate acestea consider că dramaturgia este uşor vitregită de programele şcolare în vigoare (studiul său începând abia în clasa a VIII-a, vizând în fiecare an şcolar concentrarea atenţiei asupra unei singure opere dramatice), deşi aceasta, prin împletirea armonioasă cu arta teatrală, ar putea contribui încă de la vârste mai fragede la conturarea unei atitudini culturale în rândul elevilor (vizând lectura, vizionarea de spectacole de teatru, organizarea de dramatizări ale fragmentelor din opere literare studiate etc.). Drept urmare, în realizarea prezentei lucrări metodico-ştiinţifice mi-am concentrat atenţia asupra dramaturgiei

românești, alegând ca reper creaţia celui mai de seamă dramaturg român, în opinia mea, I. L. Caragiale. Pentru a reuşi să îi apropii pe elevii mei de creaţia literară a marelui dramaturg, consider că modalitatea de abordare didactică a operelor sale are o importanţă covârşitoare, strategiile didactice alese influenţând pozitiv sau negativ gradul de receptare a operelor literare vizate.

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT (PIP)

- NUMELE ŞI PRENUMELE ELEVULUI : G. A. A.
- DATA NAŞTERII:
- DOMICILIUL:
- CLASA : I
- ANUL ȘCOLAR: 2022/2023
- Nr. de înregistrare în unitatea școlară a planului de servicii individualizat
- DIAGNOSTICUL/ PROBLEMELE cu care se confruntă copilul (rezultatele evaluării complexe - *deficiențele / afectările din certificatul de orientare școlară și profesională eliberat de CJRAE, numărul și data eliberării acestui document):* ***Deficiență mentală, Autism , Certificat ....., eliberat de CJRAE Buzau***
- ECHIPA DE INTERVENȚIE

  Prof de sprijin/itinerant: Niță Ana-Maria

  Prof. înv primar: Zahiu Cristina

  Prof. consilier școlar V.A

  DISCIPLINA/DOMENIUL /DOMENIILE DE INTERVENŢIE: Comunicare în limba română/ Cognitiv
- SCOPUL (comportamentul țintă/rezultatul așteptat) Stimularea gândirii și a atenției
- OBIECTIVE/ COMPETENȚE SPECIFICE DIN ADAPTAREA CURRICULARĂ :

  1.2. Identificarea unor informaţii variate dintr-un mesaj rostit cu claritate

  1.3. Identificarea unor sunete, silabe, cuvinte în enunţuri rostite cu claritate

  2.1. Formularea unor enunţuri proprii în diverse situaţii de comunicare

  2.2. Transmiterea unor informaţii prin intermediul mesajelor simple

3.1. Citirea unor cuvinte şi propoziţii scurte, scrise cu litere de tipar sau de mână

3.2. Identificarea mesajului unui scurt text care prezintă întâmplări, fenomene, evenimente familiare

- DURATA planului de intervenţie personalizat:
- Data elaborarii PIP:3.10.2022
- Data revizuirii PIP: 31.01.2023

STRUCTURA PLANULUI DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT:

Nr. crt.	OBIECTIVE OPERAȚIONALE	CONȚINUTUL ACTIVITĂȚILOR	STRATEGII DE TERAPIE ŞI RECUPERARE		PERIOADA DE INTERVENȚIE	EVALUARE ŞI APRECIEREA EVOLUȚIEI	
						INDICATORI	METODE ŞI INSTRUMENTE DE EVALUARE
1	Să folosească corect formule de salut	**municare orală: Acte de vorbire: a saluta**		conversaţia, explicaţia, exerciţiul, jocul de rol, încurajarea -imagini, fișe de lucru	3.10 - 21.10 2022 MODUL I	-folosește corect formulele de salut	-evaluare orală -observarea sistematică
				link https://www.youtube.com/watch?v=tjR-qr-TR_0		-folosește corect formulele de salut cu prof.	-evaluare orală
2	-să identifice personajele dintr-un text audiat, cu	**tire/lectură: Cartea Literele mici și mari de tipar**		conversația, explicația, metoda fonetică analitico-sintetică, încurajarea permanentă, lauda	03.10 .2022 – 27.01	-identifică personajele dintr-un text audiat, cu sprijin din partea prof.	-evaluare frontală -evaluare orală -obsevarea sistematică

	sprijin din partea prof. itinerant - să recunoască literele dintr-o mulțime de litere date				. 2023 I,II,III	-recunoaște literele dintr-o mulțime de litere -citește pe silabe/integral cuvinte scrise cu litere de tipar cu sprijin din partea prof.	
	-să citească pe silabe/integral cuvinte scrise cu litere de tipar cu sprijin din partea prof. itinerant			-laptop, tabletă/smartphone, manualul digital , link-uri cu jocuțe despre literele mici și mari de tipar		-identifică personajele dintr-un text audiat, cu sprijin din partea prof. -recunoaște literele dintr-o mulțime de litere aflate pe fișele de lucru -citește pe silabe/integral cuvinte scrise cu litere de tipar din manualul digital sau din fișele primite, cu sprijin din partea prof.	-evaluare frontală -evaluare orală
3	-să identifice cuvintele care conțin sunetul dat, sugerate de imagini, cu	**tire/lectură:** **Literele mici şi mari de tipar și de mână**		-conversaţia, explicaţia, dialogul, exercițiul, jocul didactic, metoda fonetică, analitico-sintetică,lauda, încurajarea permanentă	03.10 .2022 – 27.01	-identifică cuvintele care conțin sunetul dat, sugerate de imagini, cu sprijin din partea prof. itinerant	evaluare frontală -evaluare orală -obsevarea sistematică

	sprijin din partea prof. itinerant - să compună la alfabetul mobil silabe și cuvinte din literele învățate -să citească pe silabe/integral cuvinte scrise cu litere de tipar cu sprijin din partea prof. - să asocieze literele mari/mici de mână cu sunetul dat pe baza intuirii literei model, cu sprijin din partea prof.	**Citirea silabelor/cuvintelor mono și plurisilabice**			. 2023 I,II,II I	-compun la alfabetul mobil silabe și cuvinte din literele învățate -citesc pe silabe/integral cuvinte scrise cu litere de tipar , cu sprijin din partea prof. itinerant -asociază literele mari/mici de mână cu sunetul dat pe baza intuirii literei model, cu sprijin din partea prof.	
				- texte suport, resurse educaționale deschise, link-uri transmise de profesor -manualul tipărit/digital, texte suport,		-identifică cuvintele care conțin sunetul dat, sugerate de imagini transmise cu sprijin din partea prof. -compun silabe și cuvinte din literele învățate folosind alfabetarul cu sprijin din partea prof -citește pe silabe/integral cuvinte scrise cu litere de tipar, din manual sau din	evaluare frontală -evaluare orală -obsevarea sistematică

						fișele date, cu sprijin din partea prof. -asociază literele mari/mici de mână cu sunetul dat pe baza intuirii literei model, prezentate în imagini , cu sprijin din partea prof.	

DIALOGUL INTERCULTURAL ȘI EDUCAȚIA CONTEMPORANĂ

Profesor Rotaru Cremona
Liceul Tehnologic Agromontan „ Romeo Constantinescu‘’ Vălenii de Munte/Prahova

Fundamentul cultural al educaţiei asigură temeiul raportării noastre la alte ţări, popoare, naţiuni, grupuri etnice. Coexistenţa naţiunilor, popoarelor, grupurilor etnice presupune coexistenţa, în mod obiectiv, a culturilor lor.

Identitatea naţională, etnică, acceptată şi trăită autentic, este reperul de acceptare, asimilare şi respectare a culturii altor comunităţi. În condiţiile social-istorice de mobilitate demografică, convieţuirea naţionalităţilor este asigurată şi garantată de un climat socio-politic favorabil şi de mediul pluricultural. În aceste condiţii, numai dialogul intercultural creează suportul optim pentru buna convieţuire. În contextul interferenţei culturilor, dialogul intercultural creează deschideri de cunoaştere reciprocă a membrilor comunităţilor prin valorile proprii, de acceptare şi respectare a diferenţelor.

Comunicarea interetnică are ca mobil interesele sociale, economice, politice, culturale şi are ca fundament dialogul cultural. Dialogul intercultural facilitează relaţiile de colaborare, de înţelegere şi de armonie socială sprijinându-se pe dualitatea identitate/alteritate, se motivează pe nevoia de identitate a individului şi pe corelativul ei, nevoia de alteritate.

Din punct de vedere psihologic, nevoia de identitate (etnică, culturală, lingvistică) este o condiţie a echilibrului psihic uman, iar nevoia de alteritate, de raportare la celălalt, asigură posibilitatea dialogului intercultural. Identitatea şi alteritatea sunt inseparabile şi trebuie tratate ca atare, deoarece ele exprimă esenţa fiinţei umane ca fiinţă culturală.

Şcoala, valorificând principii ca toleranţa, respectul reciproc, egalitatea, va putea pune în relief diferenţele culturale şi valorile spirituale ale elevilor, raportându-le la valorile generale ale comunităţii. Astfel, obiectivul unei educaţii interculturale ar putea constitui o tentativă de ieşire din culturo-centrism prin crearea unui spaţiu intermediar între două coduri culturale.

Raportările interculturale antrenează noi poziţionări faţă de realităţile culturale, determină extragerea de noi semnificaţii sau înzestrarea cu noi sensuri a aceloraşi simboluri culturale din perspectiva unor referinţe modificate. Intercultural înseamnă deci interdependenţă, reciprocitate, schimb, iar cele două dimensiuni, de cunoaştere (cognitivă) şi a experienţei (subiectivă, relaţională) vin să accentueze conotaţia dinamică a interculturalităţii. Prima dimensiune vizează achiziţionarea unor arii conceptuale ce ar permite o mai bună integrare în viaţa de zi cu zi, de a renunţa la prejudecată şi stereotip, de a dezvolta o formă de dialog ce ar permite comunicarea într-o lume diferită. Cealaltă dimensiune vizează modul de a trăi într-un anumit fel, acceptarea alterităţii, cooperarea şi înţelegerea mutuală.

Stabilirea perspectivelor şi obiectivelor educaţiei interculturale moderne presupune şi precizarea sensului termenului „educaţie”. Acesta îşi are etimologia în latinescul „educo, educare” – a alimenta, a îngriji, a creşte cu referire la oameni, animale şi plante. Se încearcă o deducere a semnificaţiei sale şi din alt termen latin „educo, educere” – a duce, a conduce, ambele fiind considerate corecte. Educaţia se referă astfel la un proces complex de transformare a omului dintr-o stare primitivă – starea de natură, la o stare evoluată – starea de cultură, definind astfel educaţia în context cultural şi intercultural.

Educaţia interculturală este una dintre „noile educaţii” definite drept o formulă ce corespunde unei schimbări paradigmatice a actului educativ în favoarea unei învăţări inovatoare. Valorile avansate de noile educaţii sunt specifice societăţii contemporane: pacea şi cooperarea, toleranţa, democraţia, comunicarea şi mass-media, schimbarea şi dezvoltarea etc. Aceste valori îmbogăţesc conţinutul axiologic al educaţiei făcându-l mult mai dinamic şi orientează sensul educaţiei de la modelul pluridisciplinar clasic la modelul interdisciplinar.

Noile educaţii obligă şcoala să cultive valori universale autentice prin realizarea a patru obiective: luarea în consideraţie a dimensiunii culturale a dezvoltării, afirmarea şi îmbogăţirea identităţilor culturale, lărgirea participării elevilor la viaţa culturală şi promovarea cooperării culturale internaţionale.

În consecinţă, programele de învăţământ au fost racordate la diversitatea culturilor şi a interacţiunilor culturale promovând astfel o nouă mentalitate care ilustrează faptul că dezvoltarea societăţii cuprinde două dimensiuni: cultură şi educaţie.

Educaţia interculturală este un răspuns la pluralismul cultural care constituie o sinteză de elemente definitorii ale unui anumit spaţiu pentru a constitui un mediu moderator în vederea construirii unei civilizaţii noi. Această dimensiune este cultivată de şcoală, care percepe cel mai bine faptul că toate culturile sunt egale prin demersul lor umanist, deci nu

sunt diferite, ci complementare, de aceea şcoala va realiza un consens între valorile naţionale şi diferenţele culturale ale umanităţii, formându-i astfel elevului un orizont cultural naţional-universal.

Scopul educaţiei interculturale constă în cultivarea receptivităţii faţă de diferenţă, mărirea permisivităţii faţă de alteritate, formarea unei competenţe interculturale. Părăsirea valorilor culturii de origine, a instrumentelor proprii de cunoaştere în explorarea culturii din alteritate nu este nici posibilă, nici recomandabilă deoarece individul nu va putea renunţa niciodată la schemele culturale achiziţionate pe parcursul vieţii.

Competenţa interculturală este rezultatul complex al unui proces cognitiv care presupune realizarea a două obiective:

- lărgirea orizontului de percepţie a ceea ce este străin;
- capacitatea de a-l accepta pe celălalt ca fiind diferit de sine.

Aderarea la alteritate comportă caracteristici contradictorii, care pot provoca reacţii de adversitate, respingere sau de admiraţie, de acceptare. De exemplu, poţi uşor să-i accepţi pe străini din punctul de vedere al manifestării atitudinale culturale, dar să-i respingi ca popor. Raportarea la alteritate are un caracter secvenţial, cauzat de identitatea personală care se organizează în jurul unui nucleu valoric relativ stabil, ce poate polariza valori adiţionale.

În studiile de specialitate s-au sintetizat următoarele etape de formare a atitudinilor interculturale:

- Cunoaşterea: informarea asupra culturii din alteritate, apropierea valorilor acesteia, cunoaşterea empatică a celuilalt.
- Acceptarea: efortul pentru apropiere prin ascultarea celuilalt, în special pentru cunoaşterea şi înţelegerea codurilor lingvistice sau simbolice care nu coincid cu ale tale.
- Comunicarea nonverbală: detaliile contextului comunicativ (vestimentaţie, organizarea spaţiului, poziţia locutorilor, mişcări, mimică) sunt relevante pentru comprehensiunea interculturală.
- Contactul cu mediul: deplasările în contextul fizic, socio-cultural străin sunt importante în relaţia dintre culturi, deoarece fac din alteritate o parte a experienţei personale.
- Raportarea la timpul celuilalt: descoperirea universului celuilalt este un demers temporal ce imprimă o altă dimensiune evenimentelor percepute.

Trecerea către o altă cultură angajează mai multe niveluri de realizare a educaţiei interculturale:

- nivelul instituţional care constă în deschiderea şcolii spre asociaţii culturale;
- nivelul grupal care constă în constituirea unor grupuri mixte de educatori: educatori-părinţi, educatori-cercetători;
- nivelul relaţional care constă în crearea unui raport dialectic între identitate şi diferenţă în relaţia cu altul;
- nivelul psihologic care constă în reperarea propriilor reprezentări şi efortul de a depăşi prejudecăţile.

În mare măsură, şcoala reprezintă spaţiul universalizării fiinţei umane în care elevul vine să facă cunoştinţă cu valorile generale. Pentru a realiza perspectiva interculturală în cadrul instituţional este necesară aplicarea mai multor formule: propagarea unei pedagogii active, învăţarea cooperativă ce antrenează toţi copiii în scopul egalării şanselor educaţionale.

Activităţile şcolare se pot diversifica prin îmbinarea reuşită a diferitelor forme de organizare cu mijloace didactice noi şi chiar prin preluarea unor practice sau strategii specifice manifestărilor culturale la nivel local sau european: invitarea în şcoală a unor persoane competenţe în domeniu, din exterior (aceste contacte vor fi şi mai benefice dacă sunt împărtăşite diferite viziuni, iar persoanele respective fac parte din medii sociale şi culturi diferite); utilizarea bibliotecilor, a unor centre de documentare audio-vizuale existente în instituţie; utilizarea noilor tehnologii ale comunicării; participarea la evenimentele culturale şi sărbătorile locale; studiul aportului reciproc al culturilor; organizarea unor întâlniri între persoane de culturi diferite; exprimarea unor păreri cu privire la evenimentele culturale locale şi internaţionale.

Profesorii implicaţi în educaţia interculturală trebuie să aibă în vedere următoarele obiective:

- să asigure o gestionare democratică a clasei, pentru a oferi fiecăruia posibilitatea de a se exprima, de a dezbate, de a ţine cont de părerea celuilalt, de a-şi asuma responsabilităţi;
- să acorde fiecărui elev şansa de a experimenta roluri diferite, de a percepe şi a analiza relaţiile din grup;
- să supravegheze calitatea interacţiunilor dintre elevi;
- să stăpânească fenomenele de violenţă: elevii care au tendinţe autoritare trebuie trataţi cu înţelegere şi puşi în situaţia de a colabora în diferite împrejurări cu cei către care îşi îndreaptă ura sau violenţa;
- să asigure deschiderea grupului spre exterior şi să favorizeze o atitudine de empatie cu membrii altor grupuri;

- să extindă colaborarea dintre educatori şi părinţii elevilor.

Educaţia interculturală presupune, în primul rând o integrare care semnifică atât promovarea culturii clasei, şcolii, comunităţii, cât şi a experienţei culturale a unui elev nou în experienţa comună a clasei. Astfel, şcoala devine un spaţiu al universalizării sociale. Când în cadrul instituţional intră un „altul” acesta este îndemnat să se conformeze standardelor deja existente, dar în acelaşi timp, el are şi posibilitatea să-şi promoveze propriile valori.

O posibilă şi necesară definire a educaţiei interculturale ar trebui să includă următoarele idei:

- interculturalitatea în cadrul instituţiilor de învăţământ lărgeşte orizontul axiologic fiind un mijloc de difuzare culturală, de promovare a democraţiei şi a toleranţei;
- instituţiile de învăţământ trebuie să cultive diferenţele create, revalorizând însă noile expresii culturale în contextul comunităţii;
- reevaluarea criteriilor sociocentriste şi renunţarea la acestea pentru a ajunge la o redimensionare culturală;
- practica interculturală şi înţelegerea între elevi sunt în raport direct cu managementul proceselor educaţionale, şi cu calitatea relaţiilor dintre profesor şi elev; relaţiile de înfrăţire dintre şcoli din ţări diferite, schimburile de elevi sau de cadre didactice constituie nişte strategii suplimentare de realizare a obiectivelor educaţiei interculturale;
- conţinutul învăţământului trebuie să fie în concordanţă cu exigenţele interculturalităţii;
- formarea cadrelor didactice trebuie să se facă şi din perspectivă interculturală prin reconsiderarea strategiilor, metodologiilor, obiectivelor şi practicilor de formare profesională iniţială şi continuă a acestora.

Privită din perspectiva integrării, şcoala reprezintă spaţiul în care se desfăşoară un schimb intercultural al valorilor, într-o manieră activă, caracterizată prin participare şi implicare.

Pornind de la premisa că într-o societate există persoane şi grupuri diferite, există motivaţii, experienţe de viaţă, idei şi puncte de vedere diferite, educaţia interculturală presupune reducerea inegalităţilor de natură socială, etnică, religioasă sau de altă natură şi posibilitatea manifestării elementelor specifice fiecărei culturi.

EDUCAŢIA INCLUZIVĂ ÎN GRĂDINIŢĂ

Prof. MUSTAȚĂ IULIANA - RELLY
Liceul Tehnologic oraș Pătârlagele

Educaţia incluzivă are ca principiu fundamental un învăţământ pentru toţi,împreună cu toţi, care constituie un deziderat şi o realitate ce câștigă adepți și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare/ incluziune. Fiecare copil este diferit şi special şi are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu dizabilităţi.Toţi copiii au dreptul la educaţie în funcţie de nevoile lor

Educația de tip incluziv este o educaţie de calitate, accesibilă şi care îşi îndeplineşte menirea de a se adresa tuturor copiilor, fără discriminare. În întreaga lume, din ce în ce mai mulți copii care provin din medii defavorizate urmează grădinițele, școlile primare sau gimnaziale.În cele mai multe țări se stipulează prin lege că toți copiii trebuie să beneficieze de educație.

Grupul Român pentru Educație Incluzivă (GREI) are ca obiectiv general conectarea României la eforturile internaționale în realizarea educației incluzive, susținerea și dezvoltarea modelului românesc și promovarea acestuia la nivel național și european. Principiile pe care GREI le promovează sunt simple, clare și de maximă generalitate:

- fiecare copil este unic și valoros în cadrul sistemului de educație;
- fiecare copil poate învăța;
- politicile școlare sunt cele care trebuie să încurajeze mai curând ideea de școală pentru copil, decât cea de copil pentru școală;
- încurajează dezvoltarea și susținerea serviciilor de sprijin în școală , pentru a oferi oportunități de dezvoltare tuturor elevilor, dar și pentru a forma și sprijini profesorii;
- susțin parteneriatul educațional dintre profesori, părinți, elevi, alături de toți profesioniștii care dau valoare adăugată actului educațional; educație incluzivă înseamnă sprijin și educație pentru toți, grijă și atenție pentru fiecare.

În acest sens, integrarea educativă vizează reabilitarea și formarea persoanelor cu nevoi speciale, aflate în dificultate psihomotorie, de intelect, de limbaj, psihocomportamentală, senzorială, printr-o serie de măsuri de natură juridică, politică, socială, pedagogică. În pedagogia contemporană există o preocupare intensă pentru găsirea căilor și mijloacelor optime de intervenție educativă, încă de la vârstele mici, asupra unei categorii cât mai largi de populație infantilă. Astfel, conștiința copiilor, de la cea mai fragedă vârstă, trebuie formată și dezvoltată , învățându-i pe aceștia că primirea copiilor „diferiți”, alături de toți ceilalți, trebuie făcută nu de dragul lor, în primul rând, și nu din milă pentru ei, ci pentru dreptul fiecărui individ de a participa la acțiuni comune pentru dezvoltarea lui ulterioară , pentru a contribui și el la dezvoltarea comunității în care trăiește.

Argumentul acestui referat este tocmai ideea că incluziunea poate și este mai mult decât un discurs demagogic, declarativ; ea poate fi pusă în practică prin tehnici concrete de predare și adaptare curriculară individualizată, prin formarea și dezvoltarea conștiinței tuturor copiilor pentru acceptiunea diversitară de orice tip. Grădinița are ca scop crearea unui program coerent și coordonat de incluziune a copiilor preșcolari cu diferite dizabilități, de alte etnii, proveniență socială etc. și pregătirea celorlalți copii în vederea acceptării acestora alături de ei, fără diferențe de manifestare comportamentală sau verbală. De asemenea, se impune și implementarea unor strategii coerente de dezvoltare a conștiinței și a comportamentelor copiilor în spiritul toleranței şi nediscriminării, a acceptării de șanse egale pentru toți copiii.

Integrarea/ incluziunea poate fi susținută de existența unui cadru legislativ flexibil și realist, de interesul și disponibilitatea cadrelor didactice din școala de masă și din școala specială, de acceptul și susținerea părinților copiilor integrați, de implicarea întregii societăți civile, dar și de nivelul de relații ce se formează și se dezvoltă la nivelul clasei integratoare care se bazează pe toleranță și respect față de copilul cu probleme. Grădinița care îi receptează în colectivitatea sa pe c opiii defavorizați și își determină intern „direct și indirect”, atitudinea față de aceștia este alcătuită din: educatoare, părinți, copii, iar la nivel extern, societatea cu numeroase instituții și diverși factori media. O condiție esențială pentru reușita acestor acțiuni comune ale celor trei factori activi din grădiniță este existența unor relații de înțelegere, constructive care se realizează prin atitudini deschise, prin disponibilitate, printr-un „pozitivism” specific ce se cimentează cu voință și convingere.

Educatoarea trebuie să cunoască deficiențele copiilor pe care îi va primi în grupăîn scopul înțelegerii acestora și pentru a-și putea modela activitățile, în funcție de necesitățile copiilor. Grupa în care va fi integrat copilul cu cerințe speciale va trebui să primească informații într-o manieră corectă și pozitivă despre acesta. Este foarte importantă sensibilizarea copiilor și pregătirea lor pentru a primi în rândurile lor un coleg cu dizabilități. Sensibilizarea se face prin stimulări: crearea și aplicarea unor jocuri care permit stimularea unor deficienţe (motorie, vizuală, auditivă), ceea ce determină copiii să înţeleagă mai bine situaţia celor ce au dizabilităţi: prin povestiri, texte literare, prin discuţii, vizitarea/ vizita unor persoane cu deficienţe.

Primirea în grupă a copilului cu cerinţe educative speciale, atitudinea faţă de el trebuie să păstreze o aparenţă de normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel cu ceilalţi copii din grupă. Conduita şi atitudinea educatoarei trebuie să demonstreze celorlalţi copii că i se acordă preşcolarului cu dizabilităţi. De aceea trebuie să exprime aceleaşi aşteptări şi să stabilească limite similare în învăţare ca şi pentru ceilalţi copii din grupă. Ea trebuie să îşi asume rolul de moderator , să promoveze contactul direct între copiii din grupă şi să direcţioneze întrebările şi comentariile acestora către copilul cu cerinţe educative speciale.

De asemenea, trebuie să-i încurajeze şi să-i stimuleze ori de câte ori este nevoie pe aceştia, dându-le încrederea în forţelele proprii, în propria reuşită în acţiunile întreprinse, evidenţiind unele abilităţi sau interese speciale lor în dezvoltarea şi sprijinirea cărora trebuie implicate şi familiile copiilor. Copiii cu cerinţe educative speciale integraţi în programul grădiniţei trebuie să dispună de o bună colaborare între educatoare, părinţi, psihologi şi profesorul logoped. Părinţii sunt parteneri la educaţie pentru că deţin cele mai multe informaţii despre copiii lor. Relaţia de parteneriat între părinţi şi grădiniţă presupune informarea părinţilor cu privire la programul grupelor, la conţinuturile şi metodele didactice, dar presupune şi întâlniri cu aceştia, participări la expoziţii, excursii, serbări, vizite, etc., în care sunt implicaţi proprii lor copii.

Această relaţie a grădiniţei cu părinţii copiilor cu cerinţe educative speciale este necesară şi benefică, ea furnizând, informaţional, specificul dizabilităţii preşcolarului, precum şi date despre contextul de dezvoltare a acestuia. Părinţii informează grădiniţa şi despre factorii de influenţă negativă care ar trebui evitaţi (fobii, neplăceri, stimuli negativi, atitudini care determină inhibarea / izolarea copiilor).

Grădiniţa are rolul de a sprijini familiile să aibă încredere în resursele proprii, să facă faţă greutăţilor cu care acestea se confruntă. Educaţia părinţilor şi consilierea acestora au un rol important în integrarea copiilor cu afecţiuni de natură psihică, emoţională ori de altă natură în grădiniţă. Rezultatele muncii pentru promovarea incluziunii, atât directe cât şi indirecte, faţă de partenerii educaţionali, părinţi, apar după intervale mari de timp şi sunt efectul unui exerciţiu asiduu, susţinut.

Centrarea atenţiei educaţionale pe grupurile vulnerabile este un indiciu al nivelului de civilizaţie atins de o anumită societate şi aceasta impune căutarea unei noi formule de solidaritate umană, fapt ce are o semnificaţie aparte în societatea noastră.

Grădiniţa este incluzivă printr-un curriculum flexibil şi deschis ce permite adaptări succesive. Nu copilul urmează curriculumul, ci acesta este un instrument menit să sprijine dezvoltarea lui, se adaptează nevoilor şi particularităţilor acestuia. Când spunem „grădiniţă incluzivă”, nu trebuie să ne ducem cu gândul la copiii cu CES, ci la fiecare copil în parte, pentru că fiecare are un ritm propriu de dezvoltare şi la un moment dat poate avea nevoie de anumite cerinţe speciale în ceea ce priveşte educaţia. Există, de asemenea, şi anumite situaţii de risc, în care educatoarea trebuie să cunoască trăirile şi comportamentele copilului, pentru a-l sprijini. Riscurile pot apărea din mediul socio-cultural din care acesta face parte, din relaţiile de familie care îi determină existenţa zilnică, precum şi modul de dezvoltare, din modelele formale educaţionale ce pot exercita un stres deosebit asupra copilului care nu corespunde „normalităţii” cu care ne-am obişnuit.

O planificare nu poate porni aşa, tradiţional, ca altă dată, de la conţinuturi, ci de la personalităţile copiilor, de la caracteristicile şi particularităţile individuale. Pe de altă parte, grădiniţa, ca instituţie, nu poate face faţă singură cerinţelor multiple ale unui program eficient de educaţie. Este nevoie de un parteneriat între grădiniţă- familie- comunitate, de o construcţie comună în folosul copilului, fără prejudecăţi, bazată pe respect reciproc, acceptare, toleranţă, indiferent de situaţia economică, socială sau educaţională a părinţilor. Educatoarea, la rândul ei, trebuie să răspundă diversităţii şi unicităţii fiecărui copil, să-şi orienteze pozitiv atitudinea, limbajul şi metodele pedagogice. Copilul preşcolar se află într-un proces de formare în care fiecare gest, fiecare cuvânt, fiecare privire din partea adulţilor care îl înconjoară poate să îi influienţeze imaginea de sine. Este foarte importantă atitudinea educatoarei la acţiunile copilului, apelativele, aprecierea pozitivă sau negativă, pentru a-i da copilului încredere în forţele proprii.

Pentru a evalua copilul, educatoarea trebuie să aibă în vedere competenţele şi capacităţile educaţionale ale fiecărui copil şi să identifice:

- cum este fiecare;
- ce ştie fiecare;
- ce face fiecare;
- cum cooperează cu ceilalţi.

În concluzie, pentru abordarea unei educaţii incluzive în grădiniţă, educatoarea trebuie să respecte următorii paşi:
-să elaboreze un plan de dezvoltare a grădiniţei în care să se precizeze concret parteneriatul cu familia şi comunitatea;
-să fie pregătit întregul personal al grădiniţei pentru a primi toţi copiii, fără discriminări;
- să asigure un climat primitor şi deschis prin organizarea mediului educaţional cât mai eficient şi stimulator;
- să aibă discuţii, în prealabil, cu copiii pentru a se accepta unii pe alţii, pentru a negocia, a colabora şi a lucra împreună;
- să asigure un curriculum flexibil şi deschis la care să aibă acces şi părinţii;

- să evalueze fiecare copil prin observaţie directă şi indirectă pentru a asigura participarea lui adecvată la activităţile curriculare;
- să asigure accesul tuturor copiilor la programul grădiniţei, dar şi la modificările şi adaptările acestuia;
- să asigure participarea tuturor familiilor la decizii şi acţiuni în favoarea tuturor copiilor;
- să evalueze permanent şi periodic progresele pe care le fac toţi copiii, nu numai di punctul de vedere al achiziţiilor intelectuale, dar şi al relaţiilor sociale, al cooperării şi colaborării, al dezvoltării imaginii de sine şi încrederii în forţele proprii;
- să elaboreze planuri individualizate, personalizate pentru copiii care au nevoie de sprijin în anumite componente ale dezvoltării şi la anumite momente;
- să ajusteze permanent curriculumul pentru a-l adapta la nevoile educative ale copiilor;
-să realizeze un permanent schimb de idei, experienţe şi soluţii cu celelalte colege, din grădiniţă sau din alte instituţii, precum şi cu familiile copiilor.

=

Bibliografie:

- Ecaterina Vrăşmaş -,, Educaţia copilului preşcolar”, Editura ProHumanitas, Bucureşti, 1999;
- Ecaterina Vrăşmaş -,,Introducere în educaţia cerinţelor speciale”, Editura Credis, Bucureşti, 2004.

METODE ACTIV-PARTICIPATIVE UTILIZATE PENTRU OBȚINEREA PROGRESULUI ÎN EDUCAREA ELEVILOR CU CES

Prof. înv. preșc. Iovi Roxana-Cristina
Grădinița PN ”Căsuța poveștilor” Constanța –
structură a Școlii Gimnaziale Nr.6 ”Nicolae Titulescu” Constanța

Școala pentru diversitate pune în centrul atenției sale persoana umană ca ființă originală, unică și irepetabilă, accentuând ideea că în fiecare societate există persoane diferite, grupuri diferite, motivații, rațiuni și puncte de vedere diferite. (M.L. Melero,1998)

Pregătirea corespunzătoare a profesorilor și a altor categorii de specialiști este o condiție fundamentală pentru valorificarea diversității culturale în câmpul relațiilor sociale și comunitare. Abordarea problematicii conținuturilor educației în condițiile integrării copiilor cu CES în învățământul de masă trebuie să se finalizeze cu realizarea unui curriculum diferențiat sau adaptat. Acest curriculum trebuie să fie flexibil astfel încât fiecare elev să avanseze într-un ritm propriu în funcție de capacitățile sale de învățare.

În practica instructiv-educativă am întâlnit numeroase cazuri de elevi deficienți care au fost integrați în clase de elevi fără deficiențe și au avut evoluții spectaculoase la unele discipline. În cadrul activităților, au fost aplicate cu precădere metodele activ-participative care stimulează interesul pentru cunoaștere, facilitează interacțiunea cu realitatea înconjurătoare. Lucrul în perechi sau în grupe mici de elevi au facilitat comunicarea între ei, colaborarea sau sprijinul reciproc în realizarea sarcinilor sau temelor avute. Au fost toleranți unii cu alții, au luat decizii prin consultarea între ei, și-au exprimat opinii realizând o participare activă și înțelegere a realității înconjurătoare.

În cadrul lecțiilor se pot utiliza o serie de metode sau tehnici de lucru adaptate vârstei elevilor și nivelului lor de performanță. Prezint câteva metode aplicate în cadrul lecțiilor, care au dus la obținerea unui progres școlar al copiilor cu deficiențe.

Predicțiile în perechi au fost folosite în cadrul orelor de Limba și literatura română, Educație Civică sau Consiliere. Această activitate presupune o listă de cuvinte dintr-o povestire sau un text. Fiecare pereche trebuie să alcătuiască o scurtă compunere pe baza unei predicții în jurul listei de cuvinte. Elevii sunt încurajați să emită idei și să-și valorifice experiența personală pe care o au.

Știu -Vreau să știu- Am învățat este o metodă des întâlnită mai ales în cadrul orelor de Limba română. Se alege o temă/ un subiect, se spune ce știu deja elevii despre tema respectivă, apoi se

formulează întrebări la care se așteaptă găsirea răspunsului în timpul lecției, iar la sfârșit se verifică ce au aflat nou după desfășurarea lecției.

Brainstormingul este o metodă aplicată individual sau în perechi în care elevii scriu pe hârtie toate lucrurile despre un subiect dat. De exemplu am cerut elevilor să scrie ce le vine în minte la auzul cuvântului copilărie în cadrul lecției de Limba și literatura română „La scăldat” după Ion Creangă. Inclusiv elevii cu CES au reușit să scrie numeroase cuvinte.

Ciorchinele este o metodă grafică de organizare şi integrare a informaţiei în cursul învăţării. Poate fi folosit la începutul lecţiei numindu-se ,,ciorchinele iniţial” sau după lectura textului, numindu-se ,,ciorchine revăzut”. Este o metodă de brainstorming neliniară care stimulează găsirea conexiunilor dintre idei, presupunând următoarele etape:

• se scrie un cuvânt sau temă care urmează a fi cercetat în mijlocul tablei;

• se notează toate ideile care vin în minte în legătură cu tema respectivă în jurul acestuia, trăgându-se linii între acestea şi cuvântul iniţial;

• pe măsură ce se scriu cuvinte se trag linii între toate ideile care par a fi conectate;

• activitatea se opreşte când se epuizează toate ideile; încurajează elevii să gândească liber şi deschis;

Este o tehnică de căutare a căilor de acces spre propriile cunoştinţe pentru a înţelege un anumit conţinut.

Metoda R.A.I. „Răspunde-Aruncă- Interoghează” este o metodă de fixare şi sistematizare a cunoştinţelor, dar şi de verificare. Are la bază stimularea şi dezvoltarea capacităţilor copiilor de a comunica (prin întrebări şi răspunsuri) ceea ce au învăţat. Urmăreşte realizarea feed-back-ului printr-un joc de aruncare a unei mingi uşoare. Copilul care aruncă mingea trebuie să formuleze o întrebare din cunoştintele însuşite, copilului care o prinde. Cel care prinde mingea răspunde la întrebare, apoi o aruncă mai departe altui coleg, punând o nouă întrebare. Copilul care nu ştie răspunsul iese din joc, la fel ca şi cel care este descoperit că nu cunoaşte răspunsul la propria întrebare.

Antrenaţi în acest joc cu mingea, chiar şi cei mai timizi elevi se simt încurajaţi, comunică cu uşurinţă şi participă cu plăcere la o activitate care are în vedere atât învăţarea cât şi evaluarea. Există şi un oarecare suspans care întreţine interesul pentru metoda R.A.I. Tensiunea este dată de faptul că nu ştii la ce întrebări să te aştepţi din partea colegilor tăi şi din faptul că nu ştii dacă mingea îţi va fi sau nu adresată. Această metodă este şi un exerciţiu de promptitudine, atenţia participanţilor trebuind să rămână permanent trează şi distributivă.

Cadrul didactic supraveghează desfăşurarea jocului şi în final lămureşte problemele la care nu s-au găsit soluţii.

Emil Verza arată că terapiile ocupaționale sunt de mai multe feluri, dar pentru persoanele cu

deficiențe cele mai semnificative se referă la ludoterapie, muzicoterapie, terapia prin dans și ergoterapia.

Specialiștii care aplică diferite forme de terapie ocupațională sunt preocupați, în principal, de următoarele aspecte:

– să relizeze însușirea de către subiect a unei deprinderi pierdute sau cu un nivel redus de funcționare;

– să contribuie la învățarea de noi deprinderi și abilități menite să le compenseze pe cele care au dispărut din diverse motive.

Copiilor le plac aceste metode activ-participative și chiar dacă uneori copiii cu CES nu le înțeleg pe deplin ei solicită să participe în număr cât mai mare la realizarea lecției.

Lista metodelor și tehnicilor este foarte vastă și poate fi folosită și îmbogățită în funcție de imaginația și creativitaea dascălului și în funcție de nivelul clasei la care predă.

Progresul școlar se obține treptat prin muncă și efort uriaș depus atât de cadrul didactic cât și de elev. Capacitatea de învățare a elevilor cu CES, ambianța și sprijinul familiei și a societății în general, influențeză foarte mult obținerea unui progres școlar real.

Bibliografie

1. Alois, Gherguț, 2016, Educția incluzivă și pedagogia diversității, Editura Polirom.
2. Alios, Gherguț, 2001, Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale, Editura Polirom.
3. Oprea Crenguta, 2006, Strategii didactice interactive – repere teoretice și practice, Editura Didactică și Pedagogică.

PROIECT DIDACTIC

Profesor învățământ primar Vasilescu Mihaela
Liceul Tehnologic „Căpitan Nicolae Pleșoianu” Râmnicu Vâlcea

CLASA: Pregătitoare
ARIA CURRICULARĂ: Consiliere şi orientare
DISCIPLINA: Dezvoltare personală (D.P.)
UNITATEA TEMATICĂ: „Care e superputerea mea?“
TEMA ZILEI : „În căutarea lui Moș Nicolae“
SUBIECTUL LECŢIEI: „Cum mă simt?“ (Emoţiile de bază)
TIPUL LECŢIEI: mixtă
DURATA: 50 min.

SCOPUL LECŢIEI:

- îmbunătățirea capacității de comunicare și optimizarea abilităților de relaţionare socială;

COMPETENŢE GENERALE:

- 2. Exprimarea adecvată a emoțiilor în interacțiunea cu copii și adulți cunoscuți

COMPETENŢE SPECIFICE:

- **2.1.** Recunoaşterea emoţiilor de bază în situaţii familiare, simple
- **2.2.** Identificarea regulilor de comunicare în activitatea școlară

OBIECTIVE OPERAŢIONALE:

O1 – să audieze cântecul „Moș Nicolae”;
O2 – să identifice emoţiile pe care le-au avut la vederea cadourilor;
O3 – să identifice propriile emoţii în diverse situaţii;
O4 – să simbolizeze grafic o bucurie sau o tristeţe.

STRATEGII DIDACTICE:

Metode şi procedee: conversaţia, explicaţia, demonstraţia, problematizarea, exerciţiul, observarea,

Resurse materiale: Calendarul naturii, laptop, videoproiector, baloane, fișe de lucru, cartonașe cu emoții

Forme de organizare: frontal, individual

BIBLIOGRAFIE:

- *Programa şcolară pentru clasa pregătitoare,* Ministerul Educaţiei, Cercetării, Tineretului şi Sportului, Bucureşti, 2013;
- *Ghidul învăţătorului pentru clasa pregătitoare,* Editura Delta Cart, 2013;
- *Metodica predării matematicii în ciclul primar,* M. Neagu, M. Mocanu, Editura Polirom, Bucureşti, 2007;

PRIMA ORĂ - DEZVOLTARE PERSONALĂ

MOMENTELE LECŢIEI	B. P.	DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII		STRATEGII DIDACTICE			EVALU-ARE
		ACTIVITATEA ÎNVĂŢĂTOAREI	ACTIVITATEA ELEVILOR	METODE	MIJLOACE	FORME DE ACTIV.	
1. MOMENT ORGANIZATO-RIC 15 min.		Asigur condiţiile necesare desfăşurării în bune condiţii a lecţiei solicitând elevilor să pregătească materialele necesare, să-şi corecteze poziţia în bancă şi să păstreze ordinea şi disciplina. Prima activitate debutează cu „Întâlnirea de dimineaţă“: - salutul; - completarea „Calendarului naturii“ unde se stabilesc: anotimpul, luna, ziua săptămânii şi condiţiile meteorologice; - prezenţa; - cântecelul de înviorare: https://www.youtube.com/watch?v=WuRgw0kjYfU - mesajul zilei.	Elevii îşi pregătesc materialele necesare; îşi corectează poziţia în bancă. Elevii participă la întâlnirea de dimineață.	Conversaţia	Calendarul naturii Laptop Videoproiec-tor	Frontal	

2. CAPTAREA ATENŢIEI 4 min.	1	Le pun copiilor cântecelul „Moș Nicolae” (https://www.youtube.com/watch?v=I6GHhj_K5BA) și le cer să spună despre ce este vorba în acest cântecel.	Elevii audiază cântecelul și vorbesc despre ce este vorba în cântecel.	Conversaţia Exerciţiul	video	Frontal	Aprecierea verbală
3. ANUNŢAREA TEMEI ŞI A OBIECTIVELOR LECŢIEI 1 min.		Anunţ tema activităţii de astăzi - „Cum mă simt?“. Se vor anunţa clar şi pe întelesul elevilor obiectivele operaţionale.	Elevii ascultă explicaţiile.	Conversaţia		Frontal	
4. DIRIJAREA ÎNVĂŢĂRII 10 min.	2	Elevii primesc cartonașe cu emoțiile și le cer să spună cum s-au simțit dimineață, la vederea cadourilor primite de la Moș Nicolae. În timp ce spun cum s-au simțit la vederea cadourilor, elevii ridică cartonașul cu emoția reprezentativă.	Elevii spun ce au primit în ghetuțe și cum s-au simțit atunci când au văzut cadourile. Elevii ridică cartonașul cu emoția reprezentativă.	Explicaţia Exerciţiul Conversaţia	Cartonașe cu emoțiile	Frontal Individual	Observarea sistematică A precierea verbală
5.OBŢINEREA PERFORMANŢEI 5 min.	3 4	Elevii primesc fișe cu imagini în dreptul cărora trebuie să deseneze fața corespunzătoare emoției reprezentate de acțiunea respectivă (Anexa 1).	Elevii lucrează fișele primite.	Observarea Conversaţia	Fișe de lucru Culori	Frontal Individual	Analiza produselor Aprecieri verbale

6. ACTIVITATE RECREATIVĂ 8 min.	3	***Joc: Balonaşe vesele şi triste*** Pe baloane umflate în prealabil sunt desenate cele 2 feţe ce exprimă următoarele stări: bucurie şi tristeţe. Baloanele sunt aruncate în aer, iar elevii care le prind trebuie să identifice stările emoţionale şi să exprime verbal o bucurie sau o tristeţe, în funcţie de ceea ce este desenat pe balonul prins.	Elevii prind baloanele şi recunosc stările, exprimând verbal o bucurie sau o tristeţe.	Conversaţia Explicaţia	Baloane	Frontal Individual	Observarea sistematică
7. ÎNCHEIEREA ACTIVITĂȚII 2 min.		La finalul activităţii fac aprecieri generale şi individuale asupra participării elevilor în cadrul acesteia, precum şi asupra comportamentului lor pe parcursul orei.					Aprecieri verbale

Anexa 1

Nume: Data:

Fișă

Desenează fața care reprezintă emoția pe care o ai atunci când vezi imaginea respectivă:

Fiecare copil contează- Inițiative penru o educație incluzivă-

Lukács Hajnal Profesor învățământ preșolar
Școala Gimnazială “S.Illyés Lajos”Sovata

Incluziunea şcolară reprezintă acceptarea de către instituţiile de învăţământ a tuturor copiilor, indiferent de apartenenţa etnică sau socială, religie, naţionalitate sau infirmitate .

Educaţia este recunoscută ca fiind unul din drepturile fundamentale ale omului şi a fost inclusă în Convenţia Naţiunilor Unite asupra Drepturilor Persoanelor cu Dizabilităţi. Mişcările organizaţiilor şi persoanelor cu dizabilităţi de la sfârşitul anilor `60 au declanşat modificarea atitudinii societăţii (inclusiv la nivel legislativ) faţă de persoanele cu nevoi educative speciale (C.E.S.) în direcţia depăşirii statutului de „Celălalt” inferior şi încadrarea acestora într-o categorie a diversităţii umane.

Motto: „Şcolile inclusive trebuie să recunoască si să răspundă diferitelor nevoi ale elevilor, să permită stiluri si ritmuri diferite de învătare, precum si să asigure o educatie de calitate prin intermediul unor programe adecvate de învătare, unor aranjamente organizationale, tehnici de predare, folosirea resurselor si parteneriat cu comunitătile.” UNESCO- Declaratia de la Salamanca
După cum se recunoaste în conventia ONU asupra drepturilor persoanelor cu dizabilitãti, precum si în conventia ONU asupra drepturilor copilului, educatia oferă fiecărui copil sau tânăr oportunitãti pentru a-si spori potentialul de dezvoltare intelectuală si socială. De asemenea, scolile sunt medii sociale, ce oferă copiilor si tinerilor ocazia să se întâlnească si să învete diverse lucruri unii de la altii, și, bineînteles, să se distreze. Educația inclusivă este, așadar, esențială pentru copiii și tinerii cu dizabilități intelectuale. Este, de asemenea, esentială pentru crearea unei societăti incluzive.
În declaratia de la Salamanca (1994) se stipulează: ”principiul fundamental al scolii incluzive este că toti copiii trebuie să învete împreună, oricând acest lucru este posibil, indiferent de dificultătile pe care acestia le pot avea sau de diferentele care pot exista între ei.”

Şcolile incluzive trebuie, să înteleagă foarte clar că incluziunea nu înseamnă doar acceptarea, tolerarea copiilor cu CES într-o clasă din învătământul de masă., ci înseamnă adaptare la cerintele copiilor cu CES, cuprinderea acestora în programele lor, alături de copii normali, dar și de a le asigura în același timp servicii de specialitate, programe de sprijin individualizate.

Incluziunea” se referă la faptul că oricine, indiferent de deficiența sa sau de dificultățile pe care le întâmpină în învătare, trebuie tratat ca un membru al societătii, iar diversele servicii speciale de care are nevoie, trebuie furnizate în cadrul serviciilor sociale, educationale, medicale si celelalte servicii

puse la dispozitia tuturor membrilor societãtii”. Astfel, **incluziunea si educatia incluzivã** pun accentul pe necesitatea ca sistemul educațional și școlile/grădinițele să se schimbe si să se adapteze continuu pentru a răspunde diversității copiilor și nevoilor ce decurg din acestea.

Educaţia incluzivă vine să sprijine acest aspect deoarece ea se centrează mai ales pe învăţarea strategiilor necesare rezolvării problemelor din viaţa cotidiană, într-o manieră cooperantă şi solidară, unde procesul de învăţare este realizat în spiritul respectului şi acceptării celor din jur. Școala trebuie să aibă contacte cu toate instituţiile sociale interesate direct sau tangenţial de domeniul educaţiei copilului de vârstă şcolară şi să stabilească relaţii de cooperare şi colaborare. Ea contribuie la transmiterea moştenirii culturale şi facilitează învăţarea individuală şi colectivă Totodată şcoala face posibilă participarea grupurilor şi colectivităţilor la viaţa publică , elaborarea şi luarea deciziilor.

Integrarea individuală a copilului cu nevoi speciale în clasa obişnuită persupune următoarele implicaţii:

¬ se oferă sprijin educaţional după nevoile copiilor, aceştia nu sunt excluşi

¬ se asigură dezvoltarea personală a fiecăruia

¬ adaptarea programelor şi a resurselor organizatorice şi procedurale la nevoile sale;

¬ învaţă în clase omogene;

¬ creşte motivaţia pentru învăţare, fiindcă este stimulat de mediul competiţional şi de performanţele şcolare ale colegilor valizi;

¬ scade nivelul de izolare al copilului cu deficienţă şi creşte nivelul de contact cu copiii obişnuiţi,sporind nivelul de socializare;

¬ copiii valizi, ca urmare a contactului cu copiii/elevii cu nevoi speciale, îi vor înţelege, îi vor accepta şi îşi vor forma chiar atitudini de protejare a acestora în grupurile obişnuite.

Educația integrată se defineşte ca „ansamblu de măsuri aplicate categoriilor de populaţie ce urmăreşte înlăturarea segregării sub toate formele şi constituie o tendinţă dominantă în abordarea persoanelor cu dizabilităţi, la nivelul politicilor sociale şi educative, reflectând un proces de trecere de la studiere, constatare şi explicare spre instituţionalizare şi normativizare (prin legi, declaraţii şi reglementări), devenind o practică obişnuită atât în lume, cât şi în ţara noastră. Educaţia integrată reprezintă o „modalitate instituţionalizată de şcolarizare a copiilor cu dizabilităţi (ca şi a altor copii cu cerinţe speciale) în şcoli şi clase obişnuite sau în structuri şcolare cât mai apropiate de cele obişnuite. Adoptarea, de către şcoala de masă, a ideologiilor educaţiei integrate impune adaptări la nivelul procesului de predare-învăţare-evaluare – prin întocmirea unor documente speciale concretizate în programele de intervenţie personalizată (PIP) şi programele educative personalizate (PEP).

Acestea implică:

a) activităţi de învăţare individualizată, desfăşurată sub îndrumarea unui cadru didactic specializat ,care îl completează pe cadrul didactic de specialitate;

b) adaptarea curriculumului, realizată de către cadrul didactic specializat împreună cu cadrul didactic de specialitate;

c) alegerea unor conţinuturi ale învăţării care să respecte atât cerinţele curriculumului şcolii de masă, cât şi posibilităţile reale de comprehensiune şi operare cu aceste conţinuturi ale copilului cu C.E.S., toate acestea în aşa fel încât să nu fie deteriorată calitatea învăţării pentru ceilalţi copii;

d) aplicarea unor strategii de predare-învăţare care să faciliteze operarea cu conţinuturile învăţării, atât pentru elevul cu C.E.S. cât şi pentru ceilalţi elevi;

e) gestionarea diferenţiată a timpului –

f) organizarea spaţiului clasei – trebuie să ţină cont de copilul cu C.E.S. şi de tipul deficienţei acestuia;

g) utilizarea resurselor (atât a celor materiale, cât mai ales a celor umane) – facilitează integrarea copilului cu C.E.S. prin „ajutorul” pe care îl acordă în procesul instructiv educativ.

h) managementul clasei – trebuie să aibă în vedere organizarea activităţilor instructiv educative în forme flexibile de instruire- alegerea unor conţinuturi accesibile copilului cu C.E.S., aplicarea de strategii diferenţiate de predare, etc.

i) adaptări ale instrumentelor de evaluare, cu accent pe formele de evaluare continuă care monitorizează progresul individual şi facilitează planificarea activităţilor instructiv-educative pentru toţi elevii.

Scopurile educaţiei integrate prezintă particularitatea de a avea ca obiect principal copilul cu C.E.S., dar vizează modificări atitudinale şi comportamentale ale copilului valid faţă de copilul cu C.E.S., părând adesea mai degrabă consecinţe implicite ale aplicării politicilor de educaţie integrată. Scopurile educaţiei integrate vizează următoarele aspecte:

- Dezvoltarea sentimentului de apartenenţă la aceeaşi societate/comunitate
- Dezvoltarea unor comportamente adaptative naturale pentru toţi copiii
- Dezvoltarea relaţiilor de prietenie între toţi copiii
- Dezvoltarea unor conduite dezirabile
- Sensibilizarea elevilor valizi faţă de capacităţile şi nevoile copiilor cu CES 11
- Dezvoltarea încrederii în sine a copiilor cu C.E.S. prin interacţiunile cu ceilalţi membri ai comunităţii
- Dezvoltarea capacităţilor intelectuale şi a abilităţilor pentru toţi elevii (elevii valizi şi elevii cu C.E.S.).

Bibliografie:

1. Alexandru, C. (2008). Copiii cu dizabilități multiple. Educația incluzivă – deziderat al societății contemporane , mai 2008, Timișoara: Editura MacPixel.

2. Cucoș, C. (1996). Pedagogie. Iași: Editura Polirom

3. Stanciu, M., Petrescu, E. (2013). Copiii cu dizabilități. București: UNICEF, România

4 Mara, D.,(2004)Strategii didactice în educatia incluzivã, Editura Didacticã si Pedagogicã, Bucuresti,

5 Roșan, A. (2015). Psihopedagogie specială. Iași: Editura Polirom.

6.Ungureanu, D. (2000)Educatia integratã si scoala incluzivã, Editura de Vest, Timisoara,

7.Vraşmaş,T.,(2004),”Şcoala şi educaţia pentru toţi”, Ed. Miniped, Bucureşti.

Integrarea elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale (CES) la liceu

Prof. NICODEI CEZARINA,
Colegiul Tehnic „Ion Mincu” Focșani, jud. Vrancea

Integrarea elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale (CES) reprezintă un proces complex și esențial pentru asigurarea dreptului la educație pentru toți copiii, indiferent de nevoile lor specifice. În contextul liceului, această integrare devine și mai crucială, având în vedere tranziția către învățământul superior sau piața muncii. De aceea, în continuare, voi prezenta unele aspectele teoretice și practice ale integrării elevilor cu CES în liceu, provocările întâmpinate și strategiile eficiente pentru a facilita acest proces.

Definirea și clasificarea CES

Elevii cu CES sunt cei care necesită suport suplimentar pentru a beneficia pe deplin de procesul educațional, din cauza unor dizabilități fizice, intelectuale, senzoriale sau comportamentale. Clasificarea CES poate include:

- dizabilități fizice (mobilitate redusă, afecțiuni medicale cronice);
- dizabilități intelectuale (retard mintal, dificultăți de învățare);
- dizabilități senzoriale (surditate, orbire);
- tulburări de comportament și emoționale (ADHD, autism);

Legislația și politicile educaționale

În România, legislația asigură dreptul la educație pentru toți copiii, inclusiv pentru cei cu CES. Legea Învățământului Preuniversitar nr. 198 din 4 iulie 2023 stipulează măsurile necesare pentru integrarea acestora în învățământul de masă. Acestea includ accesul la resurse educaționale adaptate, servicii de asistență psihopedagogică și formarea cadrelor didactice (Teorie si Practica in Resurse Umane) (Cdep).

Provocările integrării

Integrarea elevilor cu CES la liceu se confruntă cu multiple provocări:

1. Lipsa resurselor: dotările materiale și resursele umane specializate sunt adesea insuficiente.
2. Atitudinile și percepțiile: există încă prejudecăți și lipsă de informare în rândul profesorilor, colegilor și chiar al părinților.
3. Adaptarea curriculumului: programa școlară trebuie adaptată nevoilor individuale ale elevilor, ceea ce poate fi dificil de implementat fără resurse adecvate.

Strategii de integrare

Pentru a facilita integrarea eficientă a elevilor cu CES în liceu, se pot adopta următoarele strategii:

- formarea continuă a cadrelor didactice. Pregătirea profesorilor pentru a lucra cu elevii cu CES este crucială. Acest lucru poate include cursuri de specializare și workshop-uri;
- echipe multidisciplinare. Colaborarea între profesori, consilieri școlari, psihologi și asistenți sociali poate asigura un suport comprehensiv pentru elevi;
- utilizarea tehnologiei asistive. Dispozitivele și software-urile educaționale specializate pot facilita învățarea elevilor cu CES;
- implicarea comunității și a părinților. Sprijinul din partea comunității și implicarea activă a părinților sunt esențiale pentru succesul procesului de integrare.

Studii de caz și exemple de bune practici

Exemplele de bune practici din diverse licee din România și din străinătate demonstrează eficiența unor abordări integrate și personalizate. De exemplu, implementarea programelor de mentorat, în care elevii voluntari oferă sprijin colegilor cu CES, s-a dovedit a fi o metodă eficientă de integrare socială și academică.

Integrarea elevilor cu CES în liceu este un proces esențial pentru asigurarea egalității de șanse în educație. Prin adoptarea unor strategii adecvate și prin implicarea activă a tuturor factorilor implicați, se poate asigura un mediu educațional incluziv și suportiv, care să permită fiecărui elev să își atingă potențialul maxim.

Bibliografie

1. Legea Învățământului Preuniversitar nr. 198 din 4 iulie 2023, disponibilă la: edu.ro;
2. UNESCO (2020). "Inclusive Education: Ensuring Inclusion and Equity in Education," disponibilă la: unesco.org;
3. European Agency for Special Needs and Inclusive Education (2018). "Inclusive Education in Europe: Putting Theory into Practice," disponibilă la: european-agency.org;
4. Opriș, D. (2019). "Rolul tehnologiei asistive în educația elevilor cu dizabilități," în Journal of Special Education Technology, Vol. 14, Nr. 3, pp. 54-70;
5. Șerban, M. (2015). "Provocări și soluții în integrarea elevilor cu CES în școlile de masă din România," în Revista de Pedagogie, Vol. 63, Nr. 2, pp. 32-45.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ

GENCZ ANDRONIUS
ȘCOALA GIMNAZIALĂ ȘIMAND

Educația incluzivă reprezintă un concept esențial în societatea contemporană, având scopul de a asigura accesul egal la educație pentru toți copiii, indiferent de capacitățile lor fizice, intelectuale, sociale, emoționale, lingvistice sau alte caracteristici. Acest tip de educație promovează respectul pentru diversitate și recunoașterea valorii fiecărui individ, contribuind la construirea unei societăți echitabile și integrate. În acest referat, vom explora importanța educației incluzive din perspective multiple, evidențiind beneficiile pentru elevi, profesori și societate în ansamblu.

Beneficiile educației incluzive pentru elevi

- Dezvoltarea competențelor sociale și emoționale

Educația incluzivă oferă elevilor oportunitatea de a interacționa cu colegi care au diverse nevoi și abilități, contribuind la dezvoltarea competențelor sociale și emoționale. Prin colaborarea și învățarea într-un mediu diversificat, copiii își dezvoltă empatia, toleranța și respectul pentru diferențe. Aceste competențe sunt esențiale pentru integrarea armonioasă în societate și pentru formarea unor relații interpersonale sănătoase.

- Îmbunătățirea performanțelor academice

Studiile au arătat că educația incluzivă poate avea un impact pozitiv asupra performanțelor academice ale tuturor elevilor. Atunci când școlile adoptă metode de predare diferențiate și personalizate pentru a răspunde nevoilor fiecărui elev, toți copiii beneficiază de o atenție mai mare și de oportunități de învățare adaptate. De asemenea, mediul incluziv încurajează colaborarea și sprijinul reciproc, ceea ce poate conduce la îmbunătățirea rezultatelor școlare.

- Pregătirea pentru viața adultă

Educația incluzivă joacă un rol crucial în pregătirea elevilor pentru viața adultă. Prin participarea la activități școlare alături de colegi cu diverse abilități, copiii învață să se adapteze și să colaboreze într-un mediu diversificat, similar cu cel din lumea reală. Aceste experiențe îi ajută să dezvolte abilități esențiale pentru locul de muncă și pentru viața de zi cu zi, cum ar fi rezolvarea problemelor, munca în echipă și comunicarea eficientă.

Impactul educației incluzive asupra profesorilor

- Dezvoltarea profesională continuă

Implementarea educației incluzive necesită ca profesorii să își extindă și să își actualizeze constant cunoștințele și competențele profesionale. Aceasta implică formare continuă în domenii

precum managementul diversității, metode didactice diferențiate și tehnici de evaluare adaptate. Prin participarea la programe de dezvoltare profesională, profesorii devin mai bine pregătiți pentru a răspunde nevoilor variate ale elevilor lor și pentru a crea un mediu de învățare incluziv și suportiv.

- Îmbunătățirea practicilor didactice

Educația incluzivă încurajează profesorii să adopte practici didactice mai flexibile și mai inovatoare. Aceștia sunt încurajați să folosească o varietate de metode și strategii de predare, precum învățarea prin proiecte, utilizarea tehnologiilor educaționale și aplicarea învățării cooperative. Aceste abordări nu doar că răspund nevoilor elevilor cu dizabilități sau cu dificultăți de învățare, dar îmbunătățesc calitatea educației pentru toți elevii, creând un mediu de învățare dinamic și interactiv.

- Creșterea satisfacției profesionale

Pentru mulți profesori, satisfacția profesională este strâns legată de capacitatea de a face o diferență pozitivă în viețile elevilor lor. Prin implementarea educației incluzive, profesorii pot vedea impactul direct al muncii lor asupra dezvoltării personale și academice a fiecărui elev. Aceasta le poate oferi un sentiment profund de împlinire și motivație, contribuind la reducerea stresului și la creșterea satisfacției profesionale.

Importanța educației incluzive pentru societate

- Promovarea egalității și justiției sociale

Educația incluzivă este un instrument esențial în promovarea egalității și justiției sociale. Asigurând accesul egal la educație pentru toți copiii, indiferent de diferențele lor, societatea face un pas important către eliminarea discriminării și marginalizării. Aceasta contribuie la construirea unei societăți mai echitabile, în care fiecare individ are șanse egale de a-și atinge potențialul maxim.

- Reducerea prejudecăților și a stereotipurilor

Prin expunerea copiilor la diversitate de la o vârstă fragedă, educația incluzivă ajută la reducerea prejudecăților și a stereotipurilor. Elevii care cresc într-un mediu incluziv învață să aprecieze și să respecte diferențele, devenind mai puțin susceptibili la formarea de prejudecăți bazate pe dizabilități, etnie, gen sau alte caracteristici. Aceasta contribuie la crearea unei societăți mai deschise și mai tolerante.

- Creșterea coeziunii sociale

O societate care valorizează și promovează incluziunea este una în care coeziunea socială este puternică. Educația incluzivă contribuie la dezvoltarea unui sentiment de apartenență și solidaritate între membri comunității. Când toți cetățenii se simt valorizați și incluși, crește probabilitatea de a avea o comunitate unită, în care cooperarea și sprijinul reciproc sunt la ordinea zilei.

Concluzie

Educația incluzivă reprezintă un pilon fundamental al unei societăți echitabile și prospere. Beneficiile sale sunt multiple și extinse, impactând pozitiv elevii, profesorii și întreaga comunitate. Prin asigurarea unui mediu educațional care respectă și valorizează diversitatea, educația incluzivă contribuie la dezvoltarea unor indivizi empatici, competenți și pregătiți pentru viața adultă. În plus, aceasta promovează egalitatea, justiția socială și coeziunea comunitară, fiind un element esențial în construcția unei societăți armonioase și incluzive.

Dezvoltarea creativităţii şi a gândirii critice prin utilizarea metodelor moderne activ-participative în sprijinul unei educații incluzive

prof. Fulga Iulia,
„ Liceul Teoretic Constantin Noica ” Sibiu , jud. Sibiu

Comparativ cu metodologia tradiţională, pentru care elevul rămâne mai mult un reproducător al informaţiilor prezentate de profesor, metodele activ-participative fac din acesta un participant activ în procesul învăţării, pregătit să-şi însuşească cunoştinţele prin efort propriu, prin angajarea gândirii şi mobilizarea tuturor funcţiilor intelectuale în raport cu sarcina de învăţare dată.

Educaţia incluzivă presupune crearea unei şcoli care să permit facilitarea accesului către educaţie a tuturor copiilor, indiferent de competenţele şi capacităţile lor de adaptare, așadar să se realizeze o integrarea a tuturor copiilor într-o formă de învățământ. Cadrele didactice trebuie să fie preocupate de sprijinirea fiecărui copil pentru a se integra, fiind necesar ca acestea să creeze situaţii de învăţare care să ducă la trăirea unor experienţe de învăţare adaptate tuturor copiilor, obiectivele vizând nivelul proximei dezvoltări a acestora.

Astfel, metodele activ-participative determină profesorul să creeze situaţii în care elevii să utilizeze o gamă vastă de procese şi operaţii mintale ; să aibă în vedere o abordare multiplă a ceea ce este de predat încât să ofere elevului posibilitatea să capete experienţa punerii în mişcare a unor multiple şi variate operaţii mintale adecvate situaţiilor date. Astfel, sub genericul *metode activ-paticipative sunt incluse toate acele metode în stare să provoace o „învăţare activă", o învăţare care lasă loc liber activităţii proprii şi spontaneităţii*[1](Cerghit,2006,p.72).

Acestea dezvoltă:gândirea divergentă, gândirea critică, gândirea laterală – capacitatea de a privi şi a cerceta lucrurile în alt mod, de a relaxa controlul gândirii

Metoda Blazonului a fost utilizată în cadrul unității **Lectura prozei narativă** –*Proza de analiză psihologică –Moara cu noroc de Ioan Slavici.* Caracterizarea personajlului principal-Ghiţă, a fost fixată cu ajutorul metodei Blazonului, pe care elevii au considerat-o insolită, stărnind curiozitatea şi interesul acestora pentru diferite simboluri. De aceea, foarte util în rezolvarea sarcinilor de lucru, a fost apelul la un dicţionar de mituri si simboluri. Tehnica blazonului presupune fixarea, sistematizarea cunoştinţelor printr-o abordare transdisciplinară a unei teme. Aceasta propune completarea compartimentelor unei scheme cu desene, jetoane, cuvinte, propoziţii etc, care prezintă sinteza unui

[1] Ibidem, p. 72.

aspect real. Astfel că, blazoanele pot fi realizate cu întreaga clasă de copii sau se pot forma grupe de 4-5 elevi. Timpul de lucru variază în funcţie de dificultatea sarcinii, de numărul membrilor grupului.

Etapele de realizare a Blazonului:

1. **Comunicarea sarcinii de lucru**

Elevii au fost împărţiţi în grupele de 5-6 elevii, având la dispoziţie 15 minute pentru a realiza blazonul, care a avut drept temă –*Trăsăturile caracteriale ale personajului Ghiţă*. **Realizarea Blazonului de către fiecare grup:**

Timp de lucru:15 minute;

Fiecare grup primeşte o coală mare de carton, compartimentată, conturată ca un blazon. Se precizează regulile –fiecare grupă indică pentru fiecare chenar o plantă , un animal , un obiect şu un loc , care să definească personajul –Ghiţă . Aceştia au fost sprijiniţi în sarcina lor de o fişă , în care am notat posibile simboluri . Rolul elevilor a fost acela de a utiliza simbolurile şi a argument folosirea lor. Rolul profesorului a fost acela de a-i sprijini în timpul lucrului, , în demersul lor , încurajându-i, dându-le sfaturi, ghidându-i.

2. **Expunerea şi evaluarea frontală a Blazonului**

Fiecare grup îşi prezintă blazonul, cu detalii despre imaginile desenate în chenarele blazonului. Liderul fiecărui grup explică alegerea conţinuturilor şi simbolurilor din fiecare compartiment al blazonului. Acestei metode îi poate urma *“turul galeriei*”, fiecare grup observând şi analizând lucrările. Fiecare poate completa ceea ce lipsea din conţinutul blazonului, chiar dacă n-au făcut parte din grupul respectiv, astfel că, prin cooperare, s-a obţinut un blazon cât mai fidel pentru fiecare temă.

Moara cu noroc de Ioan Slavici

Realizează un blazon , avand în centru personajul Ghiţă . Explică :

1. **Indică o plantă care să-l reprezinte pe Ghiţă**

- Mătrăguna -simbol al otrăvirii vieţii
- Salcia- doliul , lacrimi , moarte
- Mimoza –înfloreşte , doar atunci când totul în jur este armonie

Una dintre grupe a ales drept plantă *mimoza* , observând asemănarea dintre protagonist şi această plantă . Incipitul , îl prezintă pe Ghiţă drept un om fericit, trăinind în tihnă alături soţia lui , în ciuda greutăţilor materiale ,transformându-se însă, odată cu pătrunderea în spaţiul malefic al hanului . Apropierea de Lică, *om rău şi primejdios*, declanşează în Ghiţă transformări radicale, eroul se interiorizează, se închide în sine, îndepărtându-se de familie, ofilindu-se .

2. **Indică un animal care să-l reprezinte pe Ghiţă**

- **Lupul**- simbol al iniţierii vânătorilor , luptător neobosit

- **Cameleonul** - simbol al transformării, metamorfozei
- **Cotoiul si iedul(capra, ţapul)** – animale identificate cu Necuratul

Animalul indicat a fost *cameleonul*, elevii catalogând comportamentul personajului, drept unul cameleonic. Ghiţă, cizmarul onest, blajin şi modest se transformă până în finalul nuvelei în ucigaş al propriei soţii, sub impacul distrugător al banului , dar şi al maleficului Lică.

3. Indică un obiect care să-l definească pe acesta

- **Roata** -obiect ritualic învestit cu semnificaţii legate de existenţa umană
- **Banu**l -simbol malefic ce erodează fondul de umanitate
- **Oglinda** –Simbol al narcisismului personajului

  Banul este obiectul pentru care elevii optează. Ei vorbesc despre pervertirea sufletului lui Ghiţă sub puterea nefastă a aurului. Ghiţă devine o victimă a propiei sale slăbiciuni, banul este cel care erodează fondul său de umanitate.

4.**Indică un loc preferat al protagonistului**

- **Moar**a este un loc care semnifică faptul că timpul macină existenţele într-o permanentă mişcare
- **Hanul-** spaţiu aflat la întretăierea drumurilor loc al petrecerii şi deşertăciunii , al dezechilibrului sufletesc
- **Padurea -** spaţiu labirintic

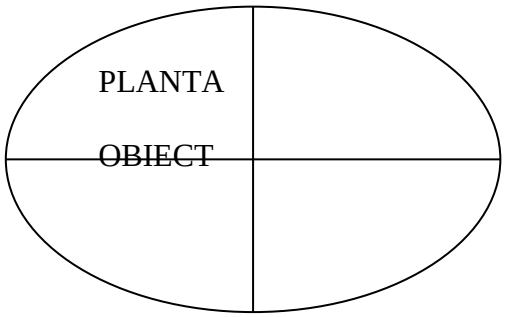

Figura nr. II.- Blazonul

Elevii susţin ideea alegerii *pădurii*, drept spaţiu definitoriu, aceasta reprezentând labirintul, care se ţese treptat în sufletul lui Ghiţă. Personajul nu mai are niciun punct de sprijin, se rătăceşte în propriile presupuneri şi ezitări devenind un om pierdut în labirintul căutărilor unei bogăţii, pentru depăşirea statutului social si asigurarea demnităţii existenţei.Conştient că se afundă pe zi ce trece în necinste, Ghiţă nu găseşte totuşi în soţia sa, de care patima banului îl izolase, sprijinul necesar pentru a pune capăt tentaţiei nesăbuite. El ajunge ,în finalul operei , să o ucidă pe Ana; prin gestul său, cârciumarul consideră că salvează sufletul femeii, luând asupra sa păcatele acesteia.

În urma discuţiilor din cadrul grupelor , elevii au concretizat mai multe blazoane. Unul dintre acestea poate fi observat mai jos.

Figura nr. III. – Blazonul reprezentând personajul Ghiţă realizat de clasa a X-a B-grupa I

În urma utilizării acestei metode s-au identificat următoarele avantaje precum : favorizează un mediu de învăţare interactiv, incitator şi dinamic, prin antrenarea elevilor în soluţionarea unor probleme de tip divergent; angajează elevii cu CES în prelucrarea, organizarea şi reorganizarea datelor iar, formele de grupare, munca în echipă creează premisa valorificării conţinuturilor în direcţia stimulării cooperării şi comunicării între elevi.

Se poate sublinia idea că, metoda blazonului reprezintă una dintre metodele prin care procesul de însuşire cunoştintelor de către elevi este mult mai eficient prin intermediul unor acţiuni personale, dirijate de către profesor, decât prin procedee de simpla repetiţie a ceea ce s-a primit şi înregistrat. Abilităţile elevilor cu CES în ceea ce priveşte analiza literară, caracterizarea persoanjelor s-a îmbunătăţit, această metodă permiţând şi o stimulare a creativităţii şi originalităţii.

Bibliografie :

1. Cerghit, Ioan, *Metode de învăţământ*, Editura Polirom, 2006
2. Chevalier James, Alain Gheerbrant, *Dicţionar de simboluri, mituri, vise, obiceiuri, gesturi, culori, numere,* vol.III,Editura Artemis,1994
3. Marino Adrian, *Dicţionar de idei literare*Vol. I, Editura Eminescu, 1973
4. Oprea, Crenguţa, L.,*Strategii didactice interactive*, Editura Didactică şi Pedagogică , 2009
5. Petraş, Irina, *Teoria literaturii,dicţionar-antologie*, Editura Didactică şi Pedagogică, 1999

MANAGEMENTUL CLASEI DE ELEVI
≈ PROFESORUL – SURSĂ DE AUTORITATE SAU DE PUTERE ≈

Profesor: Cloanda Ioana Florina
Școala Gimnazială „Nicolae Popoviciu”
Localitatea: Beiuș, Județul: Bihor

Louis Cohen şi Lawrence Manion propun două concepte cheie în abordarea controlului pe care profesorul trebuie să-l exercite în clasă: **putere şi autoritate.**

Deşi corelative, aceste concepte acoperă sfere semantice diferite mai ales în domeniul controlului social. În concepţia lui R. Peters, puterea denotă mai ales modalităţile brutale lipsite de normativitate consensuală, prin care un individ îi supune pe ceilalţi voinţei sale. În acest sens amintim în primul rând modalităţile de coerciţie fizică (pedeapsă dureroasă, restricţia de a ieşi afară la joacă etc.), apoi pe cele de coerciţie psihologică (ameninţări), dar şi manipularea unor forme mai puţin externe de sancţiune (jocul subtil al pedepselor şi recompenselor, de pildă), exclusiv influenţa personală (hipnotismul, atracţia sexuală etc.).

Spre deosebire de putere, autoritatea se susţine pe un sistem impersonal de norme şi valori care întruneşte măcar parţial consensul celor aflaţi în sfera sa control. În situaţii de anomie, puterea devine una dintre cele mai eficiente de susţinere a autorităţii. Clasa constituie un context social specific, deci şi cele două concepte – putere şi autoritate – vor căpăta accepţii diferite specifice.

În concepţia lui K. Wadd , de pildă, profesorul sintetizează patru componente:

1. *charisma* – capacitatea de a atrage ţi de a influenţa oamenii prin propria personalitate;
2. *ascendenţa* – capacitatea de a obţine controlul asupra unei situaţii prin simpla prezenţă a persoanei respective;
3. *puterea intelectuală* – puterea expertului, a celui care ştie;
4. *resurse de putere* - capacitatea unui ins de a organiza elementele unei activităţi în clasă.

Eficienţa profesorului depinde atât de funcţionarea fiecărei componente în parte, cât şi de proporţia în care fiecare participă la ansamblu. În concluzie, controlul pe care profesorul îl exercită asupra elevilor este rezultatul unui amestec subtil de autoritate şi putere personală, derivate atât din statutul său de profesor, cât şi din sistemul de reguli care operează în şcoală şi în clasă.

Dacă sistemul de reguli dintr-o şcoală poate fi anterior venirii profesorului în instituţia respectivă, sistemul de reguli care funcţionează în clasă trebuie să poarte amprenta negocierii dintre profesor şi elev. Se obţin astfel câteva avantaje:

- există un sistem de norme „impersonal”, deci elevii ştiu că nu depind da capriciile profesorului;
- regulile respective s-au format prin negociere, deci n-au fost impuse de către profesor;
- elevii înţeleg raţiunea unei pedepse, cauzată de încălcarea unei reguli, micşorându-se riscul apariţiei unor reacţii afective necontrolate atunci când sunt pedepsiţi;
- elevii învaţă că orice grup social există atâta timp cât funcţionează anumite reguli;
- managementul clasei se va sprijini preponderent pe autoritate şi nu pe putere.

Dozajul dintre autoritate şi putere a configurat, in concepţia lui E. Wragg, mai multe tipuri de control din partea profesorilor:

1. *autoritar* – acest tip de control pleacă de la afirmaţia că profesorul este obligat să menţină ordinea şi să ia decizii în toate situaţiile care apar. Această obligaţie se întemeiază pe cantitatea mult mai mare de cunoştinţe pe care o posedă, ca şi pe o experienţă mult mai bogată. Obiecţia adusă acestui tip de control este că prea uşor poate deveni represiv, descurajând astfel formarea unor personalităţi autonome, independente;
2. *permisiv* – în contrast cu tipul anterior, acesta pleacă de la libertatea individuală şi de la dreptul de a alege al elevilor. În acelaşi timp, se încearcă restrângerea la minimum a constrângerilor exercitate asupra elevilor, în scopul dezvoltării autonomiei lor şi a capacităţii de a lua singuri decizii. Obiecţia adusă: poate degenera uşor într-o relaxare de tip *laissez-faire* fără relevanţă educativă.
3. un tip care se centrează pe *modificările de comportament.* Conform psihologiei comportamentiste, dubletul pedeapsă/recompensă joacă un rol important în controlul comportamentului. Prin administrarea eficientă a acestui dublet, profesorul poate încuraja comportamentului dorit şi poate înlătura comportamentul indezirabil. Obiecţia adusă vizează reducerea fiinţei umane la nivelul unor reacţii primitive, de tipul reflexelor condiţionate, care intră în ansamblul tehnicilor de dresură;
4. un tip centrat pe cultivarea unor *relaţii de parteneriat* cu elevii; deci accentul se pune pe sugestie şi negociere, pe participare. În climatul astfel creat în clasă, învăţarea se va produce oarecum de la sine. Obiecţia adusă: neglijarea într-o oarecare măsură a procesului de învăţare – care trebuie să constituie totuşi scopul fundamental al şcolii – în favoarea cultivării abilităţilor de socializare ale elevilor;
5. *ştiinţific* – conform acestui tip, predarea este o activitate care poate fi analizată şi studiată sistematic. Studiile efectuate vor releva cele mai bune modalităţi de predare – învăţare,modalităţi care vor include inerent, şi tehnicile de management al clasei. Reproşul adus pleacă de la premisa că predarea este o artă şi că nu poate fi supusă unei analize relevante. Predarea, deci şi managementul clasei, reprezintă ceva intuitiv;

6. un tip centrat pe *conexiunile şcolii cu alte subsisteme sociale.* Conform supoziţiilor acestui tip, şcoala ca intuiţie şi elevii suportă influenţe importante de natură politică, financiară, socială, emoţională. Aceste influenţe marchează climatul din clasă, chiar învăţarea, deci aceasta din urmă este un proces individual. Din această perspectivă, rolul profesorului ar trebui să constea în administrarea acestor influenţe şi a efectelor acestuia. Criticii acestui tip susţin că un asemenea lucru este imposibil, pentru că profesorul nu poate controla decât într-o măsură prea mică factorii respectivi.

Tipurile de control stabilite pot fi identificate cu ceea ce în literatura de specialitate se numeşte mult mau frecvent stiluri de conducere. Stiluri de conducere, conform unei clasificări clasice, sunt:

- **stilul autoritar;**
- **stilul democratic;**
- **stilul laissez-faire (permisiv).**

Stilul autoritar se suprapune tipului de control autoritar, stilul laissez-faire, tipului de control permisiv, iar stilul democratic, tipului de control centrat pe relaţii de parteneriat.

Calităţile personale ale profesorului joacă un rol semnificativ în stilul de conducere pe care îl preconizează;

- un **lider autoritar** posedă următoarele caracteristici personale: *impunător, dominator, aspru, înclinat spre critică, sever;*
- **liderul democratic** are alt suport în planul caracteristicilor personale: *stimulativ, cald, grijuliu, cinstit, amuzant, interesant;*
- **profesorul înclinat spre stilul de conducere de tip laissez-faire** este afectuos şi permisiv.

Toate aceste componente sunt antrenate de personalitatea profesorului în relaţiile sale cu elevii. Indiferent de stil, profesorii vor să obţină cooperarea elevilor, acordul lor pentru ceea ce urmează să se desfăşoare în sala de clasă. Indiferent de tipul de personalitatea profesorului, succesul în interacţiunea cu elevii va fi legat de simpatia lor genuină pentru elevi, de bucuria de a preda, tratându-i pe elevi cu respect şi corectitudine, permiţându-le să se simtă în clasă ca acasă şi comunicându-le preocuparea pentru ei.

Printre alte consideraţii, ar trebui să amintim că nu există stiluri de conducere în stare pură, că în fiecare clipă profesorul antrenează nuanţe şi elemente în funcţie de situaţie şi că nu sunt recomandate dominantele autoritare.

În urma unui proiect de cercetare mai amplu, Wragg a sintetizat mai multe reguli, fără vreo legătură între ele şi fără un suport teoretic, dar care, asimilate de către profesori, pot constitui una dintre premisele reuşitei sale în ceea ce priveşte managementul clasei:

1. Începe prin a fi ferm cu elevii: poţi deveni mai relaxat, ulterior.

2. Impune liniştea în sala de clasă înainte de a începe să vorbeşti.
3. Dacă este posibil, controlează intrarea elevilor în sala de clasă.
4. Învaţă şi utilizează numele elevilor.
5. Pregăteşte lecţiile în amănunţime.
6. Dacă este posibil, să fii în sala de clasă înaintea elevilor.
7. Pregăteşte materialele şi aparatele necesare înainte de venirea elevilor.
8. Profesorul trebuie să ştie modul de utilizare a aparatelor şi să fi executat măcar o dată experimentele respective înainte de ale executa la oră.
9. Fii dinamic, mergi printre bănci.
10. Începe lecţia cu ceva captivant şi încearcă să menţii interesul şi curiozitatea.
11. Oferă instrucţiuni clare.
12. Învaţă să-ţi controlezi vocea.
13. Pentru a face faţă nevoilor de claritate ala elevilor este bine să ai întotdeauna pregătite exemple alternative şi materiale auxiliare.
14. Când vorbeşti, priveşte clasa şi învaţă cum să observi totul.
15. Când fixezi teme pentru acasă, ţine cont de vârsta, abilităţile şi fondul cultural al elevilor.
16. Structurează lecţiile în aşa fel încât învăţarea să se producă în perioadele de timp optime.
17. Utilizează tehnici de predare cât mai variate.
18. Anticipează, problemele de disciplină şi acţionează rapid.
19. Fii ferm şi consecvent în aplicarea pedepselor.
20. Evită confruntarea cu elevii.
21. Expune standardele proprii cu claritate şi insistă asupra lor.
22. Priveşte-te ca pe un sprijinitor al elevilor.
23. În situaţii adecvate, utilizează-ţi resursele de umor în sens pozitiv.

Bibliografie:

Iucu, B. Romiţă, *Managementul clasei – gestionarea situaţiilor de criză,* Editura Bolintinianu, Bucureşti, 1999

Niculescu, Rodica, *Să fii un bun manager,* Editura Port, Tulcea, 1994

Ulrich, Cătălina, *Managementul clasei de elevi – învăţarea prin cooperare,* Editura Corint, Bucureşti, 2000

TOLERANŢA ÎN MEDIUL ŞCOLAR

Podar Claudia
Școala Gimnazială Iernut

„A pleca de la probleme care sunt cu adevărat probleme și a căror soluție poate să aducă o îmbunătățire operei școlare, aceasta este regula de conduită care nu trebuie niciodată pierdută din vedere.”

E. Planchard

A şti să trăieşti în condiţiile diversităţii care ne înconjoară reprezintă una dintre cele mai mari provocări, cărora trebuie să le facă faţă societăţile în care cresc copiii noştri. Într-o lume în care culturile sunt în contact reciproc şi se interpătrund din ce în ce mai mult, educaţia trebuie să promoveze, în primul rând, valorile şi competenţele indispensabile acelora care învaţă arta convieţuirii.

Societatea contemporană pune tot mai mult accentul pe diversitate. Educaţia pentru diversitate este un răspuns la pluralismul de toate felurile cu care ne confruntăm. Valorificarea diversităţii permite toleranţa; recunoaşte, apreciază şi facilitează procese implicate în explorarea şi descoperirea noului, conduce la întărirea relaţiilor în cadrul comunităţii şi măreşte posibilităţile tinerilor de a se realiza într-o societate pluralistă, din ce în ce mai complexă.

Ca termen, toleranţa este la ,,vârsta copilăriei” în țara noastră. Competenţele esenţiale necesare pentru practicarea cu succes a toleranţei, după părerea lui B. Reardon, sunt: a trăi în condiţiile diversităţii; a trata conflictele într-o manieră constructivă, a exercita propria responsabilitate. Toleranţa ca atitudine şi comportament, se învaţă, se însuşeşte pe baza de modele de la cea mai fragedă vârstă, şcoala devenind laboratorul principal pentru participarea, exersarea acesteia, dar şi un agent de integrare socială şi un centru cultural al comunităţii. Pedagogia toleranţei este destinată nu doar şcolii, ci întregii societăţi, această problemă fiind una mondială, globală. Crearea unei societăţi cu adevărat tolerante constituie un ideal educaţional internaţional. Şcoala este mica societate, unde ar fi bine să se conştientizeze fenomenul şi să se înveţe a se practica în multiple împrejurări şi relaţii. Sentimentul dat nu se moşteneşte prin naştere, el se dobândeşte prin educaţie, dar pentru aceasta avem nevoie de un arsenal impunător de cunoştinţe şi de formarea unei mentalităţi noi. Principiile de bază pentru practicarea toleranţei în şcoli şi pentru edificarea unei pedagogii a toleranţei sunt:

- asumarea de către şcoală a responsabilităţii de a educa prin şi pentru toleranţă;
- abordarea pozitivă a diversităţii sociale;
- dezvoltarea unui mod pozitiv de a gândi despre ceilalţi;

- concentrarea permanentă asupra similitudinilor, asupra lucrurilor care ne unesc şi ne fac să ne simţim bine împreună;

- combaterea naţionalismului şi a rasismului;

- crearea unei atmosfere pozitive şi cooperante în şcoală.

Noile alternative educaţionale îşi vor găsi aplicabilitate şi, condiţionate de un discernământ sănătos pot oferi soluţii optime pentru veritabila educaţie completă şi modernă.

Unul din obiectivele importante ale reformei educaţionale este formarea comportamentelor şi atitudinilor tolerante pe baza cărora elevii să acţioneze cu înţelegere şi responsabilitate în diverse circumstanţe ale vieţii. Noile educaţii includ educaţia pentru toleranţă ca prioritate, paralel cu educaţia pentru pace şi democraţie şi educaţia pentru drepturile omului. Este foarte important ca fiecare dintre noi să continue să dea un nou sens cuvântului toleranţă şi să înţeleagă că, capacitatea noastră de a recunoaşte valoarea fiecărei persoane reprezintă fundamentul etic al păcii, al securităţii şi al dialogului intercultural. Cea mai buna soluţie pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedeşte a fi educaţia incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educaţie pe baza egalităţii şanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educaţie sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilităţi; şcoala se adaptează la nevoile elevilor; diferenţele individuale între elevi constituie o sursă de bogăţie şi diversitate, şi nu o problemă. Şcoala este leagănul copilăriei în care toate speranţele pot deveni realitate dacă cei care iau parte la activităţile de învăţare, profesori şi elevi, conştientizează diversitatea şi complexitatea naturii umane şi valorifică fiecare talent sau latură creativă dăruită de Dumnezeu. Şcoala românească se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără şi şcolarizarea copiilor defavorizaţi sau celor cu cerinţe educative speciale.

Rolul şcolii este de a-i învăţa pe tineri cum să conviețuiască într-o lume marcată de diferenţe lingvistice, culturale sau sociale, prin acceptarea acestora, dar şi prin identificarea şi însuşirea valorilor care îi unesc. Cel mai adesea prezenţa oamenilor diferiţi conduce la dezinteres şi indiferenţă, ceea ce în cele din urmă nu înseamnă altceva decât o formă de discriminare. Ea se manifestă şi în educaţie. Copiii cu diverse dizabilităţi, copiii de etnie rromă, elevii emigranţi sunt adeseori marginalizaţi de către colegi, dar cadrele didactice trebuie să realizeze anumite activităţi în care să se integreze şi copiii menţionaţi anterior, deoarece prejudecăţile unor profesori sau elevi pot genera un comportament discriminatoriu.

Spre exemplu, copiii rromi constituie una dintre cele mai defavorizate categorii de copii şi au nevoie de mult sprijin pentru a depăşi situaţia în care se află. Sărăcia şi lipsurile familiilor rrome, prejudecăţile care persistă în mentalitatea populaţiei, inerţia unor părinţi rromi faţă de perspectivele pe

care educaţia le oferă copilului şcolarizat, toate acestea contribuie la marginalizarea copiilor rromi, la limitarea accesului la şansele egale la care au dreptul toţi copiii.

Marginalizarea rromilor merge de la atitudinea mai puţin binevoitoare faţă de elevi, aşezarea lor în ultimele bănci până la lăsarea de izbelişte a claselor şi şcolilor în care învaţă copiii rromi. Mulţi dintre elevii rromi ajung de multe ori în situaţii de eşec şi abandon şcolar. Discriminarea elevilor rromi în cadrul sistemului de învăţământ, sărăcia, tradiţiile etniei se transformă în cauze principale ale abandonului şcolar.

Instituţiile de învăţământ trebuie să ia măsuri potrivite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare prezente în interiorul lor. Profesorii au nevoie să îşi conştientizeze propriile prejudecăţi, să fie corect formaţi, să ia în considerare condiţiile sociale şi nevoile elevilor. Copiii trebuie pregătiţi să înveţe să trăiască şi să interacţioneze pozitiv în această lume diversă. Multiculturalitatea este un fenomen care ne îmbogăţeşte cu diversitate. Şcoala trebuie să formeze deprinderea preţuirii valorilor pluriculturale, ideea că nu există valori superioare sau valori inferioare. Există valori specifice care trebuie preţuite prin aportul lor la nuanţarea şi îmbogăţirea celorlalte culturi cu care vin în contact.

Educaţia pentru diversitate se poate realiza prin toate disciplinele de învăţământ, pentru că toate pot să invite la toleranţa, la respectarea drepturilor omului, la dezvoltare. Cadrele didactice trebuie să identifice obiective şi conţinuturi care pot promova interculturalitatea, şi să valorifice diversitatea culturală din clasa de elevi, ca resursă în procesul instructiv-educativ.

La nivelul activităţilor extracurriculare, se pot organiza activităţi care să implice comunitatea, activităţi în cadrul cărora participanţii să se cunoască mai bine, să coopereze şi să trăiască împreună, diferite evenimente (activităţi muzicale şi sportive, evenimente culturale şi sărbători locale, înfrăţiri etc). Recunoaşterea, respectul diferenţelor etnice, culturale sau sociale şi egalitatea de şanse sunt provocări pentru instituţia şcolară. Directorilor de şcoli, cadrelor didactice le revin o multitudine de sarcini pentru a construi medii şcolare incluzive.

Şcoala românească trebuie să construiască diverse strategii pentru o tratare pluralistă a diversităţii culturale, cum ar fi: aprecierea patrimoniului cultural pe care îl aduc cu ei elevii şi utilizarea acestuia pentru a ajuta profesorii şi directorii să înveţe culturile elevilor; utilizarea conflictelor etnice pentru producerea unor schimburi culturale şi sociale pozitive; crearea unui mediu de cooperare între elevi, profesori şi familiile elevilor; facilitarea succesului tuturor prin asigurarea accesului egal şi eficient la instituţia şcolară; înlăturarea prejudecăţilor legate de rasă, clasă socială sau etnie; eliminarea unor practici care dezavantajează persoane şi grupuri de elevi.

Diversitatea culturală a elevilor poate deveni o oportunitate şi o resursă de îmbogăţire pentru copii şi cadre didactice, numai dacă şcoala proiectează activităţi de învăţare care să o valorifice şi dacă

asigură şanse egale pentru copiii defavorizaţi prin implicarea tuturor părinţilor, a profesorilor şi a instituţiilor locale abilitate.

Toleranţa ar putea însemna faptul de a recunoaşte şi a accepta modul de a fi al altor persoane sau grupuri, adică faptul de a nu interzice, a nu împiedica şi a nu interveni în comportamentul respectivei persoane sau a grupului. Este vorba de respectarea libertăţii celuilalt, a modului său de a gândi, simţi şi acţiona, a convingerilor sale.

Deosebirea fundamentală dintre toleranţă şi indulgenţă constă în faptul că indulgenţa ar putea fi privită ca un exces de toleranţă, în sensul că, din dorinţa de a nu se leza specificitatea nimănui, se permite, în numele toleranţei, încălcarea oricărui principiu moral.

Educaţia pentru toleranţă poate beneficia de aportul mai multor discipline de învăţământ. Iată câteva dintre ele:

- ✓ **Cultura civică**: presupune favorizarea acţiunilor de identificare şi respectare a diversităţii, de respectare a drepturilor celorlalţi prin analogie cu drepturile proprii, armonizarea individualităţii cu grupul, promovarea toleranţei ca atitudine activă;
- ✓ **Istoria,** poate realiza această cerinţă prin punerea accentului pe convieţuirea paşnică dintre diferite etnii şi popoare, pe iniţiativele de pace. Din prisma toleranţei ar putea fi privite diversele orânduiri social – politice care au marcat evoluţia omenirii, documentele care reglementau, în diversele epoci, conduitele indivizilor, diversele tipuri de dictaturi, împreună cu doctrinele lor intolerante, modul cum s-au constituit diverse organizaţii internaţionale, viaţa şi activitatea unor personalităţi care au luptat pentru respectarea drepturilor omului.
- ✓ **Religia** are la bază principiul unităţii fundamentale a spiritului religios, principiul neutralităţii confesionale, principiul toleranţei care înseamnă acceptare.
- ✓ **Filosofia**, disciplină cu vocaţie complexă, poate dezvolta la elevi spiritul toleranţei, abordând şi problematica drepturilor omului şi a egalităţii dintre oameni.
- ✓ **Geografia** îşi manifestă potenţialul formativ mai ales în ceea ce priveşte educaţia interculturală şi pentru acceptarea diversităţii.
- ✓ **Consilierea şi orientarea**, prin realizarea unor activităţi în cadrul cărora elevul să fie ajutat să se cunoască pe el însuşi şi să-şi îmbunătăţească imaginea de sine.

Metode susceptibile de a fi aplicate pentru educarea elevilor în spiritul toleranţei:

- **Expunerea,** poate fi utilizată şi când li se prezintă elevilor unele elemente de ordin istoric, sau referitoare la drepturile omului, la democraţie, la nediscriminare.
- **Problematizarea** are ca nucleu o situaţie-problemă, având ca temă necesitatea limitării toleranţei, conflictele valorice, infirmarea unor stereotipuri.

- **Dezbaterea**, având drept cerinţă esenţială desfăşurarea unei discuţii la care să participe toţi elevii, pe teme ca: necesitatea toleranţei în societatea actuală, limitele toleranţei, documente ONU, prezenţa unor stereotipuri în societate şi efectele lor asupra relaţiilor interumane.
- **Studiul de caz**, având drept punct de pornire manifestări de intoleranţă, discriminare sau excludere, situaţia în care s-au confruntat şi se confruntă persoanele sau categoriile de persoane supuse marginalizării, exemple de bune practici.
- Jocul de rol
- Brainstorming-ul
- Linia valorilor
- Eseul
- Proiectul
- Portofoliul

Activităţile extraşcolare pot contribui şi ele la realizarea acestei dimensiuni a educaţiei.

- Întâlniri ale elevilor cu anumiţi invitaţi: specialişti şi activişti în domeniul drepturilor omului, reprezentanţi ai ONG–urilor, persoane aparţinând unor minorităţi naţionale, persoane cu dizabilităţi, reprezentanţi ai asociaţiilor persoanelor cu deficienţe, reprezentanţi ai diferitelor culte religioase.
- Clubul drepturilor omului, unde s-ar putea organiza activităţi cu participarea unor invitaţi, precum şi alte dezbateri pe tema drepturilor omului.
- Întâlniri cu elevi aparţinând altor popoare, altor rase sau altor culturi.
- Voluntariatul.
- Colaborarea cu revista şcolii sau cu presa locală.
- Celebrarea Zilei Internaţionale a Toleranţei.

În calitate de cadru didactic, pot contribui la **educarea elevilor în spiritul toleranţei** prin:

- Afişarea într-un loc vizibil din clasă a principiilor care stau la baza toleranţei;
- Sărbătorirea Zilei Internaţionale a Toleranţei;
- Întâlniri ale elevilor cu anumiţi invitaţi: specialişti şi activişti în domeniul drepturilor omului, reprezentanţi ai ONG–urilor, persoane aparţinând unor minorităţi naţionale, persoane cu disabilităţi, reprezentanţi ai asociaţiilor persoanelor cu deficienţe, reprezentanţi ai diferitelor culte religioase;
- Concurs „Să fim toleranţi!”;
- iniţierea de activităţi care au în vedere sprijinirea persoanelor aflate în dificultate;

După părerea mea, acţiunea educativă pentru promovarea în cât mai mare măsură a toleranţei în rândul viitorilor cetăţeni, ar trebui concepută şi realizată în mod unitar, la nivelul tuturor şcolilor, fie sub forma unui opţional, fie ca un proiect educativ naţional, cu popularizarea rezultatelor în presa naţională.

Bibliografie

Cucoş, C.: Educaţia. Dimensiuni culturale şi interculturale, Ed. Polirom, Iaşi, 2000

Mara D. – Strategii didactice în educaţia incluzivă, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2004.

Şchiopu, U (1997): Dicţionar de psihologie, Ed. Babel, Bucureşti, 1997

INTEGRAREA COPIILOR CU CES ÎN GRĂDINIȚĂ

Prof.BURTESCU VESNA SLAVIȚA
Grădinița P.P.”Sf. Stelian”Moldova Nouă

Educația incluzivă este o educaţie de calitate, accesibilă şi care îşi îndeplineşte menirea de a se adresa tuturor copiilor, fără discriminare. În întreaga lume, din ce în ce mai mulți copii care provin din medii defavorizate urmează grădinițele, școlile primare sau gimnaziale.În cele mai multe țări se stipulează prin lege că toți copiii trebuie să beneficieze de educație.

Fiecare copil este diferit şi special şi are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu dizabilităţi. Toţi copiii au dreptul la educaţie în funcţie de nevoile lor. Educaţia incluzivă are ca principiu fundamental un învăţământ pentru toţi, împreună cu toţi, care constituie un deziderat şi o realitate ce câștigă adepți și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare/ incluziune.

Educaţia incluzivă a apărut ca răspuns la neajunsurile educaţiei integrate, care nu a reuşit să împiedice marginalizarea copiilor care prezentau diferenţe faţă de “norma” generală a populaţiei şcolare.

Termenul de CES a fost lansat în UK în 1978 şi adoptat în 1990 de UNESCO pentru a desemna „necesităţile complementare obiectivelor generale ale educaţiei şcolare”, concretizate într-o „şcolarizare adaptată particularităţilor individuale, caracteristice unei deficient, precum şi printr-o intervenţie specifică, prin reabilitare sau recuperare corespunzătoare”. (Mara, 2009, p.79)

Copilul cu CES este cel care manifestă:

- deficienţe senzoriale sau fizice: de auz, de vedere, locomotorii
- deficienţe de intelect
- tulburări de spectru autist
- tulburări emoţionale sau comportamentale: anxietate, ADHD etc.
- dificultăţi de învățare: dislexie, disgrafie, discalculie
- supradotare.

Pentru părinţii unui copil cu cerinţe educative speciale, pasul acceptării unui diagnostic poate fi greu de făcut şi întârzie demararea unei terapii corespunzătoare, atât de necesare. Etapele prin care trece, de obicei, familia, variază de la stare de şoc, negare, neîncredere, (auto) învinuire până la acceptare, resemnare şi lupta pentru viitorul mai bun al copilului.

Uneori, dificultăţile prin care trece copilul scot la iveală alte calităţi nebănuite (capacitate de memorare extraordinară, procesarea rapidă a informaţiei, talent în diverse arii de dezvoltare sau chiar, geniu). Cooperarea dintre familie şi specialiştii în domeniu are ca efect integrarea cu succes a copilului în grădiniţă/ şcoală, creându-i acestuia sentimentul apartenenţei, crescând încrederea în forţele proprii şi ajutându-l să devină adult independent, cu şanse reale la o viaţă fericită.

Curriculum-ul școlar trebuie considerat un instrument necesar, suficient de flexibil, adaptat şi individualizat, încât să asigure condiţii de învăţare fiecărui copil. Adaptarea curriculumului la clasă pentru predarea, învăţarea şi evaluarea diferenţiată se poate realiza prin:

- adaptarea mediului de învăţare din punct de vedere fizic, psihologic şi social);
- adaptarea conţinuturilor (cantitativ şi calitativ), la capacitatea de învăţare a copilului;
- adaptarea proceselor didactice (metode utilizate, material didactic, timp de lucru alocat), nivelul de sprijin acordat elevului;
- adaptarea procesului de evaluare.

Pentru o educaţie incluzivă de succes, părinţii trebuie să participe direct la viaţa grădinitei şi pot influenţa anumite decizii care privesc procesul educaţional. Dedicarea unei perioade de timp extinse pentru sprijinirea copilului în timpul activităţilor la clasă este o condiţie esenţială reuşitei integrării. Neimplicarea sau indiferenţa părinţilor în ceea ce priveşte problemele educaţionale ale copilului, prin plasarea responsabilităţii în sarcina şcolii, vine în opoziţie cu ideea de incluziune. Sprijinul redus din partea autorităţilor abilitate, posibilităţile materiale reduse sau percepţia celor din jur pot îngreuna integrarea socială şi şcolară a copilului cu dizabilităţi. Învăţământul de masă trebuie să includă copiii cu CES, dar integrarea reală presupune, printre altele, adaptarea numărului de copii la clasă, implicarea personalului specializat, motivaţia cadrelor didactice, susţinere reală şi cooperare facilitată prin legi, asigurarea condiţiilor necesare etc.

În practică, ne lovim de situaţii de tot felul, care nu pot decât să influenţeze negativ dezvoltarea copilului. Răspunsurile părinţilor de genul „copilul este doar răsfăţat, de aceea se comportă aşa” , „este energic doar/ are personalitate puternică, de aceea loveşte” sau „ce vreţi să insinuaţi, copilul meu are o problemă?” creează o barieră în calea integrării şi a comunicării dintre factorii educaţionali din viaţa copilului.

Dincolo de porţile grădiniţei, rămâne cadrul didactic; omul care încercă să se descurce cu ceea ce ştie să facă şi cu ceea ce are. Acesta nu uită cât este de importantă abordarea pozitivă a specificului copiilor și exprimarea încrederii în posibilităţile fiecăruia de a reuşi, indiferent de condiţiile din jur. Încurajarea, oferirea posibilităţii de reuşită şi integrarea în grupuri mici în timpul activităţilor

contribuie la creşterea încrederii în forţele proprii, dar şi în ceilalţi. Copilul cu CES descoperă astfel că, lumea poate fi bună şi ofertantă pentru el.

Copilul cu CES are dreptul de a fi tratat ca o persoană completă, de a fi el însuși și de a fi integrat în mediul social, are dreptul de a primi sprijinul necesar pentru a depăși dificultățile cu care se confruntă și care reprezintă obstacole în procesul adaptării sociale.

Bibliografie

- Mara, D., Strategii didactice în educaţia incluzivă, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2009.
- Vrăşmaş, T., Incluziunea şcolară a copiiilor cu cerinţe educaţionale speciale. Aspiraţii şi realităţi. UNICEF.
- “Curriculum pentru învăţământul preşcolar (3-6/7 ani)”, 2008

Comunicarea, un act important în educație

Prof. înv. Preşcolar. Butnaru Elena-Condina

Grădiniţa cu Program Prelungit „Sfântul Mucenic Mina”, Ploiești, Prahova

Să fii părinte este experiență cea mai dificilă, solicitantă și generatoare de satisfacții pe care o oferă viață. Este o mare responsabilitate să crești un copil care să devină o persoană sănătoasă și care să –și ocupe locul sau în generația următoare. Viitorul lumii se află în mâinile oamenilor care vor ieși din copii nostri. Educația de acasă și de la grădiniță este esențială în primi7 ani ,pentru ca copilul să crească armonios și sănătos.

Există ceva mai important decât copiii, există fiinițe pe care să le iubim mai mult? Merită să avem success în toate celelalte domenii și sa eșuăm în cel esential? Educația copiilor trebuie să fie o prioritate absolută pentru părinții din ziua de astăzi, părinți care,în multe cazuri, au o bună situație economică și profesională, dar care au carențe în relația cu cei mici și în demersurile educative de care aceștia vor avea parte.

Comunicarea cu copiii poate să ne învețe multe lucruri despre comunicare în general. Majoritatea dintre noi am ajuns la stadiul de adult învățând să vorbim și să scultam suficient de bine că ceilalți oameni să ne înțeleagă. Foarte important este să alegem cuvintele potrivite în comunicarea cu copiii, dar și modul cum le rostim. Petru copii, cuvintele au o mare însemnătate și din fericire există diferite metode de a spune lucrurile într- o manieră încurajatoare, folosind cuvinte și fraze specific care sunt mult mai potrivite pentru acest scop.

Ca și educatoare dar și părinte încerc să comunic cât mai eficient cu copiii , într o manieră pozitivă și încurajatoare , care să îi ajute pe copii să depășească frica, nesiguranța, să capete încredere în sine. Foarte important cum facem îndrumările,să fie într o manieră pozitivă, nu una negativă. Copilul are mai multă încredere în el atunci când simte că poate să aleagă singur ce dorește să facă. Alegerea cuvintelor și tonul vocii îl fac pe copil să aibă încredere și să se simtă în siguranță, nu vinovat sau rușinat.

Relația dintre părinte-educatoar trebuie să fie una deosebită, comunicarea să fie deschisă, amabla va duce la o relație extraordinară între copil și educatoare. Un părinte se poate considera împlinit atunci când împreună cu grădiniță reușesc să educe copilul astfel încat el să aprecieze munca, să fie util în societate.

O importantă deosebită o are comunicarea și cooperarea în cazul copiilor cu CES și integrarea aestora în învățământul de masă. creându-le acestora sentimentul de apartenența, crescad încrederea în forțele proprii și ajutandu-l să devină un viitor adult independent. Familiile copiilor cu cerințe eduvative speciale sunt îndrumați să participle în diferite activități extrașcolare astfel încât să observe cu răbdare și înțelegere progresul copiilor lor. Incluziunea se caracterizează prin promovarea egalitaţîi în drepturi şi responsabilităţîi, flexibilitatea programelor şcolare, implicarea activă a comunităţii în programele şcolii, parteneriat cu familia. Pentru un act educațional incluziv de calitate ii revine familiei, care joacă un rol important. Relaţia familie-grădiniță se bazează pe încredere și comuniccare eficientă , asigurând încrederea reciprocă. Pentru că această comunicare să fie eficientă cadrele didactice trebuie să apeleze la bune deprinderi de ascultare. Ascultând atent părintele se poate stabili o relaţie deschisă cu sprijin reciproc. A şti să asculţi înseamnă a fi capabil să creezi premisele colaborării. Ascultarea activă înseamnă a fi cu adevărat activ .

INCLUZIUNE ȘI INTEGRARE SOCIALĂ

Prof.înv.preșcolar Botiș Mărioara
Grădinița cu Program Prelungit Nr.4
Baia Mare,Maramureș

Educaţia incluzivă are ca principiu fundamental-un învăţământ pentru toţi care constituie un deziderat şi o realitate ce câştigă adepţi şi se concretizează în experienţe şi bune practici de integrare/incluziune.Este o educaţie bazată pe şcoală ca partener al familiilor şi comunităţii şi pe înţelegerea comunităţii ca principalul susţinător şi partener al acesteia.

Educaţia pentru toţi/incluzivă este o adevarată provocare pentru şcoală dar şi pentru educaţie în general.Integrarea este un proces de inserţie activă şi eficientă a individului în activităţile sociale, în grupurile sociale şi într-o accepţiune mai largă în viaţa socială. Pe ansamblu,acest proces se realizea prin diverse forme şi mijloace, cum ar fi: instruirea, educaţia şi serviciile sociale. Integrarea socială a copiilor este indisolubil legată de procesul de socializare al acestora precum şi de diferitele forme de acţiune educativă la care participă. Sistemul şcolar este un instrument de integrare socială a copiilor şi adolescenţilor în sistemul existent.

Educaţia incluzivă este un drept uman. Este educaţie bună, de calitate, care dă o orientare pozitivă, democratică tendinţelor dezvoltării practicilor educative. Suntem la începutul unui nou mileniu. Omenirea a acumulat rezerve uriaşe de istorie, cultură şi civilizaţie. Istoria lumii se confundă cu istoria evoluţiei gândirii despre educaţie, despre modul cum se transmite zestrea umanităţii şi cum se formează noile generaţii.

În mod firesc, educaţia trebuie să se adreseze tuturor copiilor. Lumea în care trăim are nevoie de puterea minţii şi spiritul tuturor membrilor ei.Societatea de azi, trebuie să-şi propună valorizarea tuturor oamenilor şi să ofere şanse la dezvoltare şi educaţie tuturor. Faptul ca suntem atât de diferiţi este o şansă a dezvoltării şi nu o limită.

Diferenţa între integrare şi incluziune este diferenţa între două moduri de a aborda educaţia copiilor în societate. Educaţia integrată se referă la copiii cu dificultăţi de dezvoltare şi adaptare şi la soluţii speciale pentru aceştia Ea pune în centru problema specială a copilului. Educaţia incluzivă se referă la toţi copiii, pentru a le acoperi adecvat nevoile educative şi de dezvoltare, pornind de la ideea ca fiecare este special şi are nevoi speciale în anumite perioade. Ea pune în centru copilul, ca univers complex şi ca partener în educaţie.

Educaţia integrată a apărut ca o reacţie la marginalizare şi excludere, educaţia incluzivă este un pas înainte pe calea schimbării societăţii, prin grija către toţi membrii acesteia şi valorizarea

diferenţelor dintre oameni şi eliminarea oricărei forme de discriminare.Actual, politicile educaţionale merg pe transformarea şcolilor şi politicilor şcolare în aşa fel încat, să se realizeze educaţie incluzivă în fiecare.Viitorul nostru depinde de modul în care lumea de azi va reuşi în mod creativ să răspundă la aceste probleme. Copiii sunt speranţa noastră şi de modul în care creştem, educăm şi sprijinim dezvoltarea lor va depinde configuraţia şi dimensiunea democratică a lumii de mâine.

Educaţia incluzivă nu se referă doar la copiii cu cerințe educative speciale ci şi la copii proveniţi din diferite medii sociale: copii proveniţi din familii înstărite dar şi copii din familii monoparentale, dezorganizate sau copii cu tulburări de limbaj,dizabilitați etc. Copilul preşcolar este actorul unui proces de formare în care fiecare gest, privire, cuvânt din partea adulţilor cu care vine în contact poate să îi influenţeze imaginea de sine. Este firesc ca programul din grădiniţă să îi ofere şansa de a se forma într-un sens pozitiv, cu încredere în forţele sale.

Studii numeroase au demonstrat că mediul de viaţă din copilărie influenţează puternic şi de durată componentele personalităţii individului. În cadrul mediului, comunicarea copilului cu educatoarea este extrem de importantă; comunicarea verbală şi cea non-verbală. Contează foarte mult aprecierile educatoarei, apelativele, modul pozitiv sau negativ în care ea reacţionează la acţiunile copilului.

Educaţia incluzivă are la bază câteva principii esenţiale:

• fiecare copil are dreptul inerent la educaţie pe baza egalităţii şanselor;

• copiii nu pot fi excluși din educaţie sau supusi discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, sex, limbaj, etnie, dizabilităţi etc;

• toţi copiii pot să înveţe şi să beneficieze de pe urma educaţiei ;

• grădinița se adaptează la nevoile copiilor, nu copiii se adaptează la nevoile grădiniței;

• diferenţele individuale între copii constituie o sursă de bogăţie şi diversitate, nicidecum o problemă.

Incluziunea este susţinută de:acceptul şi susţinerea părinţilor copiilor integraţi; implicarea întregii societăţi;relaţiile ce se formează la nivelul grupei de preşcolari, care se bazează pe toleranţă şi respect faţă de copilul cu probleme.

Educaţia pentru toţi se sprijină pe un curriculum flexibil şi deschis, care porneşte de la cerinţe educative ale copiilor reali, nu imaginari, de la particularităţile şi caracteristicile personale ale copiilor pentru a sprijini dezvoltarea adecvată. Altfel spus, cerinţele educative ale fiecărui copil, mai mult sau mai puţin speciale sunt la baza deciziilor educative şi a proiectelor individualizate în grădiniţă. Desigur, această recunoaştere cere ca orice acţiune să fie precedată de buna cunoaştere a fiecărui copil. O planificare nu poate porni, aşa cum era tradiţional, de la conţinuturi, ci de la personalităţile copiilor, de la caracteristicile şi particularităţile lor ca persoane şi ca grup. Modelul etalon, perfect, devine un simplu reper şi nu un criteriu de acţiune sau de excludere.

Pentru integrarea copiilor cu cerinţe educative speciale în grădiniţă trebuie să existe între factorii activi care participă la integrarea acestora, relaţii de înţelegere, constructive care se realizează prin atitudini deschise.Educatoarea care are în grupă copii cu deficienţe, trebuie să cunoască deficienţele acestora pentru a putea modela activităţile în funcţie de nevoile copiilor. Este foarte important ca educatoarea să sensibilizeze şi să pregătească copii pentru a primi în grupa lor un coleg cu dizabilităţi, dar în acelaşi timp trebuie păstrată o aparenţă de normalitate, copilul trebuind a fi tratat la fel ca ceilalţi copii din grupă. Părinţii dispun de cele mai multe informaţii despre copiii lor, astfel ei devin parteneri la educaţia copiilor. Prin şedinţele cu părinţii, prin participarea acestora la expoziţii, drumeţii, excursii, serbări, vizite, la conţinuturile didactice, se dezvoltă o bună relaţie între părinţi şi grădiniţă spre binele copiilor. Prin informare părinţii descoperă cum să găsească şi să aplice soluţii eficiente în rezolvarea problemelor pe care le întâmpină în educaţia copiilor.

Educaţia preşcolară este parte a educaţiei timpurii, adică a acelor programe care desăvârşesc o abordare complexă cu privire la valoarea influenţelor educaţionale la vârstele mici. Educaţia timpurie nu înseamnă numai educaţie în grădiniţă, ci se adresează copiilor, părinţilor şi membrilor comunităţii pentru a construi împreună proiecte şi programe care să stimuleze dezvoltarea adecvată din primele momente ale vieţii. Este vorba de a valoriza adecvat un timp crucial pentru toţi copiii, inclusiv pentru cei cu nevoi speciale de educaţie.

Bibliografie:

Vrăjmaş T.,(2004)*Şcoala şi educaţia pentru toţi*, Editura Miniped, Bucureşti

Ciobotărică, G., & Iorga, E. (coord.). (2015)*Educația incluzivă. Perspective și Provocări*.Editura Polirom,Iasi

Negovan, V. (coord.). (2014)*Incluziune și integrare socială. Perspectiva educației Speciale,* Editura Didactică și Pedagogică,Bucuresti.

FIECARE COPIL CONTEAZĂ

Prof. DICU MARINELA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „GHEORGHE CORNELIU”
DOMNESTI, ILFOV

Educația incluzivă este esențială, pentru că pregătețtecopiii pentru o viață integrată în societate și oferă tuturor copiilor șansa de a se dezvolta la potențialul maxim și a contribui la societate.

Copiii cu dizabilități nu sunt diferiți de ceilalți. Au aceleași drepturi și merită aceleași oportunități. Educația separată îi marginalizează și îi discriminează, limitându-le șansele de a se dezvolta și a se integra în societate.

Incluziunea este importantă pentru construirea unei societăți mai juste și mai tolerante.

Copiii cu dezabilități au nevoie să învețe și să se joace alături de ceilalți copii pentru a se forma ca personalități și pentru a-și descoperi potențialul.

Integrarea școlară este proces de adaptare a copilului la cerințele școlii pe care o urmează, de stabilire a unor raporturi afective pozitive cu membrii grupului școlar, de desfășurare cu succes a activităților școlare.

Copilul cu CES are nevoie de condiții de învățare care să stimuleze și să sprijine dezvoltarea sa, un curriculum adaptat și individualizat.Adaptarea la clasă pentru predarea, învățarea, evaluarea diferențiată se realizează prin:

-adaptarea conținuturilor cantitativ și calitativ, la potențialul de învățare al elevului

-adaptarea proceselor didactice (metode utilizate, material didactic, timp de lucru alocat) nivelul de sprijin acordat elevului

-adaptarea procesului de evaluare

Deseori, este nevoie de programe individualizate de intervenție pentru integrarea școlară și socială a copiilor cu CES.

Nr. 2386/30.05.2024

PROGRAM DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT (P.I.P.)
ELEV CU CES –a VIII-a (an şcolar: 2023-2024)
Disciplina: MATEMATICĂ
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „GHEORGHE CORNELIU”, DOMNEȘTI JUD. ILFOV
AUTOR: Prof. DICU MARINELA

Numele şi prenumele beneficiarului: **A.I.**

Data naşterii:06.07.2009

Domiciliul: DOMNESTI, JUD ILFOV

Şcoala: ȘCOALA GIMNAZIALĂ „GHEORGHE CORNELIU”, DOMNEȘTI

Clasa: a VIII-a C

Profesor matematică: DICU MARINELA

Problemele cu care se confruntă copilul (rezultatele evaluării complexe):

Certficat de orientare şcolară şi profesională Nr. 118. Data 23.06.2020.

de la CJRAE ILFOV, valabil până la data până la finalizarea ciclului gimnazial

Diagnostic:

Tulburare hiperkinetica cu deficit de atenție

Observații asupra elevului la clasă

-memoria de scurta durata e buna, dar cea de lunga durata slaba;

-menținerea ritmului lent de efectuare a sarcinilor;

-posibilități de exprimare reduse;

-nu reușește să scrie după dictare;

-nu înţelege suficient noţiunile simple astfel că nu poate să opereze cu ele,

-nu folosește limbaj matematic;

- cunoaște ordinea efectuării operațiilor si o aplica numai in exercitii simple;

-cunoaște instrumentele de geometrie;

-cunoaște corpurile geometrice;

-desenează figurile matematice studiate;

-nu reușește să rezolve probleme de geometrie;

-desenează corpurile geometrice simple (cubul, paralelipipedul dreptunghic, cilindrul)

Aspecte psihopedagogice observate:

- este sociabilă, dar s-a integrat in grupul clasei;

-in activitățle de invatare in grup nu-și asumă nicio sarcină, nu participă la activitați;

- execută sarcinile individuale, pune întrebări și este preocupat de situația ei școlară;

- nu este refractară când este solicitata sa raspundă;

Scopul programului de interventie:

-dezvoltarea potențialului cognitiv;

- recuperarea ramânerii in urma la matematică;

Nivelul de plecare:este apreciat în funcție de rezultatele obținute la testul inițial (nota 5,00), la începutul cl a VIII-a:

- Cunoaște cele patru operații și efectuează exercitii simple;
- Nu aplică cunoștințele de geometrie la rezolvarea problemelor;
- Întâmpină dificultăți la rezolvarea ecuațiilor;
- Nu reține definiții și teoreme;

Competențe vizate spre a fi dezvoltate:

-formarea unei culturi generale (nivel mediu)

-asimilarea tehnicilor de munca intelectuală

Priorităţi pentru perioada: 11 SEPTEMBRIE 2023-14 IUNIE 2024:

Lucrul diferenţiat, în funcţie de realităţile imediate (aptitudinile elevului, competenţele deja dobândite, voinţa de implicare personală şi a părinţilor, etc.);

- Diminuarea dependenţei faţă de adulţi şi nevoia de protecţie şi încurajare;
- Însuşirea termenilor de bază din matematică, la nivelul minim acceptat de programa şcolară pentru eleval cu CES.;
- Întocmirea mai multor fişe de lucru, adaptate nevoilor personale şi nivelului intelectual al elevului cu CES, mai ales pentru situaţiile când toţi elevii lucrează individual sau în grup;
- Să scrie, să citească, să compare numere;
- Să rezolve corect exerciții folosind ordinea operațiilor;
- Diminuarea dificultăţilor de învăţare la matematică;
- Organizarea la nivelul grupei astfel încât să prevină/combată dezinteresul elevilor faţă de şcoală;

Rolul și modul de implicare a părinților

Familia manifestă o atitudine corespunzătoare față de școală. Este receptivă la sugestiile noastre pentru că își dorește integrarea copilului .Contribuie la realizarea sarcinilor/temelor, contribuie la dezvoltarea autonomiei personale.

Revizuirea programului de intervenție în funcție de evaluarea periodică- *revizuirea PIP în funcție de rezultatele evaluărilor periodice*

Bibliografie

https://edict.ro/proiect-educational-de-educatie-incluziva-la-nivel-prescolar-sa-le-dam-si-lor-o-sansa/

https://edict.ro/integrarea-copiilor-cu-cerinte-educationale-speciale-ces-in-scolile-de-masa/

Fiecare copil contează

Profesor în învățământul primar, Copos Elena
Școala Gimnazială “Mihai Eminescu”, Dej

Epoca în care trăim este dominată de puternica expansiune a științei și a tehnicii, în toate domeniile de activitate și de accelerare continuă a ritmului de viață al oamenilor. Aceste caracteristici ale zilelor noastre au urmări directe asupra pregătirii generației tinere. Această generație trebuie să treacă victorioasă de cerințele societății actuale, cât și de viitoarele dezvoltări sociale. Fiecare copil este unic și totodată copilul reprezintă cea mai mare bogăție a familiei și a societății. Fiecare copil este asemenea unui tezaur pentru țara sa, în copilul de astăzi, vom găsi refugiul de mâine.

Fiecare copil se dezvoltă diferit, în propriul său ritm. Pentru a ne da seama de acest aspect putem face comparații între copii, dar nu trebuie să forțăm proprii copii să fie la fel ca ceilalți (vecinul, prietenul, colegul). Putem face comparații, doar pentru a identificare diferențele dintre ei, unuia îi place să picteze, altuia îi place să cânte. Fiecare copil are darurile sale speciale primite la naștere, cu care a fost înzestrat de viața, aptitudinile, de asemenea sunt diferite și conferă unicitate copilului. Unele dintre ele vor sta ascunse o vreme până când un educator, învățător, profesor, părinte le va identifica și va îndruma copilul către dezvoltarea lor. Consider ca ar fi plictisitor si haotic dacă toți am fi la fel, cu aceleași aptitudini si înclinații.

Un aspect pe care îl consider foarte important este acela de descoperire a sinelui, fiecare individul trebuie să își afle rolul său în această viață și să descopere cine este. Omul se diferențiază dintre toate celelalte ființe datorită gândirii. În consecință, ca și ființe umane, raționale avem nevoie să știm ce vrem de la viața noastră, încotro mergem și unde vrem să ajungem. Societatea are obligația de a ocroti si de a forma tânăra generație. Investițiile în educație sunt cele mai benefice, deoarece generația tânără de astăzi va conduce în viitor.

Nu toți copiii pot fi genii, dar pentru a exista geniile, trebuie să avem grijă și de ceilalți.

Societatea trebuie să sprijine și să valorifice fiecare copil, să îi susțină fundația pe care își clădește existența. După cum știm foarte clar, peștii sunt foarte buni înotători în apă, dacă îi vom scoate pe uscat nu vor putea supraviețui, la fel și copilul, dacă îl vom lăsa să se afunde în apele ce nu sunt pentru el, îi pierdem progresul pe care îl poate avea într-un alt domeniu, propice pentru el și pentru aptitudinile, nevoile, talentele sale. Copilul trebuie ghidat, ajutat să se descopere, dar nu obligat să facă ceva ce nu este pentru el, trebuie să îi respectăm amprenta și unicitatea. Copiii trebuie protejați

deoarece ei reprezintă viitorul! Oportunitatea sau inoportunitatea, fericirea sau suferința, succesul sau reușita reprezintă doar alegerea.

Eu, asemeni ţie, sunt un suflet printre milioane de alte suflete, căruia îi place viaţa. Pentru a putea duce o viață plină de bucurie și fericire este nevoie să ne cunoaștem, să ne înțelegem, să ne respectăm și să ne ajutăm aproapele pentru a putea trăi împreună, fără a ne face rău unul altuia.

Copilul are un mod specific de a înțelege și de a intra în relație cu lumea. Numai atunci când adultul este capabil să înțeleagă și să recunoască particularitățile psihologice și comportamentale ale copilului aceste dileme relaționale pot fi rezolvate pozitiv.

Un copil cu dizabilități, la fel ca un copil tipic, are puncte forte și slăbiciuni. E important însă ca părinții, cadrele didactice și persoanele care intră în contact cu el să se concentreze, în special, asupra a ceea poate face, astfel încât să-l ajute să treacă peste provocări. Abilitățile sunt mai importante decât dizabilitățile.

Felul în care părinții își educă și sprijină copiii atipici depinde de convingerile personale legate de creșterea copiilor, de vârsta micuților și de natura dizabilității. Însă, majoritatea provocărilor și situațiilor din etapele copilăriei se vor aplica și în cazul copiilor cu dizabilități.

Copiii timizi sunt încurajați să se implice mai mult în relațiile cu ceilalți, cei care sunt agitați sunt învățați să fie temperați, cei care au talente artistice sunt îndrumați să le practice, fie că au sau nu dizabilități. Nu toți copiii sunt la fel, însă ar fi bine ca toți să aibă aceleași oportunități de dezvoltare.

De la membrii familiei și personalul didactic până la necunoscuții cu care intră în contact, fiecare persoană poate sprijini integrarea în colectivitate a unui copil cu dizabilități.

Părinții și profesorii pot sprijini integrarea în colectivitate a copilului cu dizabilități învățându-l să-și exprime emoțiile negative într-un mod sănătos și prudent. De multe ori, copiii care au anumite probleme, fie cognitive, fie motorii, acumulează multe frustrări. La școală pot avea dificultăți de învățare și în relaționarea cu ceilalți elevi, în parc pot întâmpina probleme în timpul jocurilor, iar acasă se pot simți nedreptățiti când li se impun anumite activități uzuale (să mănânce, să se schimbe, să aibă grijă de igiena personală). Copiii se pot simți necăjiți când observă că sunt singurii care au anumite probleme, în vreme ce părinții, rudele, profesorii sau ceilalți copii nu se confruntă cu aceleași dificultăți ca și ei.

Părinții și cadrele didactice pot vorbi cu ei despre gestionarea emoțiilor, despre exprimarea lor într-un mod care să nu îi rănească pe ceilalți și despre pârghiile cu ajutorul cărora pot trece peste sentimentele negative.

Motivația joacă un rol important în realizarea sarcinilor zilnice pentru orice copil. Pentru cei cu dizabilități, orele petrecute la școală pot fi, de multe ori, mai grele și mai provocatoare decât pentru un copil tipic. Identificarea „cârligului“ care să-l motiveze să meargă în fiecare zi la școală este primul

pas spre dezvoltarea unui comportament educațional sănătos. Fie că e vorba despre un coleg alături de care îi face plăcere să-și petreacă pauzele, de o activitate care îl bucură (pictura, lectura, muzica etc) sau un profesor preferat, este esențial ca părinții să-i reamintească în permanență aspectele plăcute ale mersului la școală.

Copiii care au probleme de comunicare își exprimă mai greu nevoile, plăcerile și antipatiile, iar dacă cei din jur nu îi înțeleg pot avea un comportament dificil în relația cu ceilalți. Cei mici pot fi agresivi, când nu reușesc să comunice eficient, sau să se retragă și să refuze orice formă de interacțiune.

Unele dizabilități presupun ca cel mic să se exprime neclar sau foarte lent, însă este necesar ca părinții și cadrele didactice să găsească o formă de a comunica cu copilul.

Copiii cu dizabilități au multe moduri diferite de a comunica. Ei pot folosi dispozitive de vorbire, **expresii faciale** unice, sunete sau gesturi. De exemplu zâmbesc, se încruntă, sunt bosumflați, râd sau plâng, întorc capul într-o parte, într-un gest care înseamnă „nu“, își folosesc privirea pentru a indica oameni sau obiecte. Aproape fiecare sunet și acțiune pe care copilul le face au sens și, pentru că fiecare comunică diferit, este important ca părinții și cadrele didactice să identifice modul prin care cel mic se exprimă și să îi acorde atenția cuvenită.

Printre oportunitățile de care ar fi bine să aibă parte copiii se numără și șansa de a-și asuma sarcini din ce în ce mai mari, pentru a deveni responsabili și independenți. Pot exista multe moduri prin care un copil se poate ajuta pe sine sau pe alți membri ai familiei, inclusiv să facă treburi prin casă. Totodată, la școală poate fi îndemnat să se implice în organizarea activităților, să coordoneze anumite echipe sau să strângă jucăriile ori obiectele pe care le folosesc.

Toate sarcinile, oricât de mărunte ar fi ele, sunt necesare pentru ca cel mic să simtă că aparține unui grup și că ceea ce face el este important. Desigur, trebuie alese activități ținând cont de dizabilitățile și capacitățile copilului.

Jocurile și relațiile de prietenie pot fi un real ajutor pentru copiii cu dizabilități pentru a-și dezvolta abilități sociale, să se simtă bine, să se relaxeze, să se distreze și să simtă că aparțin unui grup.

Atât părinții, cât și cadrele didactice îl pot ajuta pe copil să-și dezvolte abilitățile necesare pentru a lega prietenii în timpul unui joc, cum ar fi ascultarea, cooperarea și împărțirea jucăriilor. Acest lucru poate fi realizat prin organizarea unor întâlniri de joacă și alegerea unor jucării adecvate, amenajarea unor zone de joacă și ghidarea copiilor prin situații dificile, dar și printr-o comunicare sănătoasă cu alți părinți și copiii acestora.

De multe ori, părinții copiilor tipici nu știu cum să se comporte în preajma copiilor cu dizabilități și cum să reacționeze când cei mici nu se înțeleg. De aceea, discuțiile în parc ori la întâlnirile de la școală pot fi de ajutor pentru ceilalți părinți să înțeleagă nevoile copiilor cu dizabilități și care

este comportamentul potrivit pe care să-l adopte. Totodată, aceștia le pot vorbi celor mici despre ce înseamnă să fii un copil atipic și despre necesitatea incluziunii sociale.

Fiecare copil este unic, motiv pentru care nu ar trebui comparat. Nu este indicat ca părinții ori cadrele didactice să compare felul de a se purta, modul de a se juca, rezultatele școlare, punctele forte sau capacitatea de comunicare ale copiilor. E necesar ca cei mici să aibă parte de aceleași oportunități, într-o formă sau alta, indiferent de problemele de sănătate pe care le au, astfel încât să se integreze cu ușurință în colectivitate.

Bibliografie:

1.Weihs T J “Copilul cu nevoi speciale”, Ed Triade, Cluj Napoca, 1998

FACEȚI EDUCAȚIA MUZICALĂ INCLUZIVĂ PENTRU TOȚI ELEVII!

Prof. Anca Luminița Macavei
Liceul de Arte „Victor Brauner” Piatra Neamț

Dacă ești profesor de muzică, atunci sunt șanse mari ca elevii tăi să reprezinte toate tipurile, abilitățile și culturile.

Este posibil să aveți un elev care a studiat pianul de la trei ani, în timp ce un alt elev nu are o pregătire formală, dar ascultă hip hop 24/7. Un alt elev are probleme disciplinare, iar un al patrulea are deficiențe de învățare.

În calitate de educator, cum puteți ajunge la fiecare dintre acești elevi cu perspectivele și nevoile lor unice?

Răspunsurile nu sunt ușoare, dar merită să căutați modalități de a face muzica mai incluzivă. Prin actualizarea metodologiei de predare care a fost folosită în sala de clasă de muzică tradițională, ar putea fi posibilă implicarea tuturor elevilor, indiferent de cultura, mediul lor și nivelul de interes.

Renunțați la idealurile elitiste

Pentru a ajunge la toți elevii, este esențial ca programele să fie oferite tuturor copiilor, indiferent de nivelul lor de abilități sau de experiența anterioară. Muzica ar merita să fie o materie de bază în școală, și nu una care este rezervată doar celor cu aptitudini bine dezvoltate.

Este rezonabil să oferim cursuri de muzică care să se adreseze elevilor de toate abilitățile. În consecință, deși pot exista ansambluri pentru elevii care au petrecut ani de zile studiind instrumentele lor , un program de educație muzicală cu adevărat incluzivă oferă șanse egale elevilor care poate nu au avut niciodată ocazia de a primi o educație muzicală înainte.

Țineți cont de diversitatea studenților

Diversitatea poate atinge multe aspecte ale elevilor tăi, inclusiv culoarea pielii, educația, cultura, sexul, statutul socio-economic și multe altele. Aceasta înseamnă că este imperativ ca un profesor de muzică să-și cunoască fiecare elev. Însă, doar astfel este posibilă înțelegerea numeroaselor fațete care compun identitatea fiecărui elev.

Cu cât știi mai multe despre fiecare dintre elevii tăi la nivel individual, cu atât vei fi mai pregătit pentru a oferi programe care vorbesc pentru fiecare dintre ei; gândiți-vă cu atenție la muzica pe care o includeți, la activitățile alese, la cărțile pe care le citesc.

Includeți o parte din experiența fiecărui elev în cel puțin un modul pe care îl predați în timpul anului școlar?

Concentrați-vă pe abilități diferite

Fiecare persoană este un individ unic, cu abilități unice. În mod similar, fiecare are propriile stiluri de învățare preferate. Majoritatea experților în educație clasifică diferitele stiluri de învățare astfel: *Vizual*, *Auditiv*, *Verbal*, *Fizic*, *Logic*, *Social*, *Solitar*

Elevii pot excela la învățare în unul sau mai multe dintre aceste stiluri. Cu toate acestea, fiecare elev poate avea preferințe diferite. În consecință, dacă doriți să aveți o clasă de muzică cu adevărat incluzivă, atunci este necesar să planificați tot felul de activități care să atragă diferitele stiluri de învățare pe care le predați.

Acest lucru poate însemna că folosiți o mulțime de imagini colorate, le cereți copiilor să deseneze imagini, redați diferite sunete muzicale și le cereți copiilor să pună împreună mișcarea și muzica. Folosind tot felul de activități, vei putea atrage cel mai mare număr de copii cu diferitele lor stiluri de învățare.

Mai mult, încercați să aflați care elevi au planuri de comportament sau alte programe speciale în cadrul școlii. Ce abordări puteți folosi care ar putea fi mai incluzive pentru acești elevi?

Amintiți-vă, de asemenea, că deficitele fizice, mentale și emoționale nu trebuie să stea în calea unei educații muzicale de calitate. Toată lumea poate învăța și se poate bucura de muzică, dar poate fi necesar să fii creativ în modul în care o abordezi.

Dacă aveți îngrijorări cu privire la adaptarea sau modificarea oricăror planuri de lecție, astfel încât acestea să fie mai incluzive, nu ezitați să cereți sugestiile altor profesori, unui mentor sau unui coleg.

Fii atent la cuvintele și acțiunile tale

De obicei, predarea muzicii este o experiență plină de bucurie, care este plină de satisfacții pentru profesor și elevi. Din păcate, acele zile frustrante vin la toată lumea. Este practic inevitabil ca în cele din urmă să nu existe o zi mai puțin bună pentru tine sau unul dintre elevi. Modul în care vă manifestați în acea zi... poate face o mare diferență.

Pentru a face educația muzicală cu adevărat incluzivă, este esențial să fii atent la cuvintele și acțiunile tale în orice moment. Ascultă-te cu atenție în timpul următoarelor sesiuni de clasă. După fiecare clasă, notează răspunsurile tale la aceste întrebări:

- Ce cuvinte am folosit cel mai mult în timpul orelor?
- Care a fost tonul general al lucrurilor pe care le-am spus în clasă?
- Am țipat sau am devenit agitat cu studenții?
- Am avut succes la includerea tuturor elevilor, indiferent de capacitatea, identitatea, rasa sau credințele lor religioase?

- Există o modalitate mai bună de a ajunge la acel student care pare supărat, retras sau nu vrea să participe?

Reflectând asupra răspunsurilor dumneavoastră la aceste întrebări, puteți începe să observați anumite tipare care apar. Te concentrezi pe folosirea cuvintelor calmante în clasă sau este mai probabil ca alegerea ta să provoace frică sau un răspuns nervos? Vorbești pe un ton ferm, dar respectuos? Este posibil să existe modalități mai bune de a ne asigura că toată lumea se simte ca un participant binevenit la clasa de muzică?

Luați în considerare adăugarea tehnologiei

Indiferent de cât de confortabil sau de inconfortabil ai putea fi cu tehnologia, sunt șanse mari ca studenții tăi să o placă- este o modalitate de comunicare cu prietenii și familia, de recreere, distracție și nu în ultimul rând de educare.

Din păcate, tehnologia este prea des ignorată în sala de muzică. Copiii sunt incredibil de alfabetizați din punct de vedere tehnologic și ar fi păcat ca educatorul muzical cu o mentalitate incluzivă să treacă cu vederea acest lucru.

Răscrucea dintre tehnologie și muzică se găsește practic peste tot în zilele noastre. Dacă nu l-ați explorat încă, atunci poate merită să petreceți ceva timp pe YouTube căutând lecții de teorie muzicală. Este disponibilă o multitudine de aplicații educaționale pentru muzică, la fel și multe jocuri care merită.

Profesorii au avut un mare succes folosind Digital Audio Workspaces sau DAW. Asta pentru că majoritatea studenților sunt încântați de oportunitatea de a învăța să compună și să producă propria lor muzică folosind aplicații precum SoundTrap și Soundation.

Nu uitați să pivotați

Un profesor de muzică care dorește să creeze un program cu adevărat incluziv la școala lor trebuie să fie versatil. Asta poate însemna să conduci o orchestră dimineața, să înveți pianul imediat după prânz și să conduci un ansamblu de jazz după-amiaza. Nu uitați să rezervați un timp câteva după-amiezi pe săptămână pentru a oferi îndrumări trupei rock a școlii.

Practic, un program muzical incluziv se adresează unei game largi de interese și niveluri de abilități. Ați putea lua în considerare adăugarea unor cursuri de compoziție muzicală sau teorie. Cu cât programele pe care le oferiți sunt mai diverse, cu atât sunt mai mari șansele dumneavoastră. de a ajunge la un interes crescut pentru școala de muzică.

Aflați ce ascultă studenții dvs

Cine spune că lecțiile de muzică trebuie să fie întotdeauna despre muzică clasică ? Deși este grozav să îi descoperim pe Bach, Beethoven sau Mozart, luați în considerare adăugarea la repertoriu a lucrărilor artiștilor moderni sau contemporani.

Întrebați-vă elevii ce muzicieni, interpreți sau compozitori admiră. Apoi, alegeți câțiva dintre aceștia pentru a-i studia- explorați diferite stiluri și genuri muzicale.

Datorită tezaurului bogat și flexibilității muzicii, chiar și cea mai simplă activitate permite participarea tuturor copiilor, indiferent de abilitățile lor. Prin urmare, programa școlară ar trebui să fie bine planificată și organizată, pentru a întări motivația și pentru a încuraja individual activitatea muzicală a copiilor în clasă. Muzica îi ajută pe copiii excepționali să învețe cum să proceseze și sa reacționeze la stimularea senzorială. Sentimentul, imaginile, mișcarea și ascultarea muzicii favorizează abilitățile psihomotorii, afective și percepția senzorială .

Profesorul trebuie să fie experimentat, dotat și să realizeze intervenții comportamentale adecvate pentru a produce rezultate de succes în clasă. Crearea unei atmosfere pozitive în sala de clasă este esențială. Dacă un elev cu nevoi speciale nu se simte binevenit în sala de clasă, elevul va prezenta comportament impulsiv.

Eficiente și adaptabile au fost demonstrate următoarele abordări metodice:

- Găsiți modalități de a evita problemele de comportament; rugați elevul să vă fie „ajutor” în clasa pentru a fi implicat într-un mod pozitiv.
- Utilizarea instrumentelor ritmice pentru copii, cum ar fi clopoței, tobe, triunghi, castaniete și altele care motivează elevul,
- bătând din palme și cântând,
- Însoțirea unui cântec cunoscut cu instrumente muzicale sau cu un dans,
- O selecție independentă de instrumente muzicale pentru interpretare
- Dirijarea cântecului de către elevi
- Participarea activă la dansurile muzicale pentru copii
-Găsiți o activitate muzicală pe care elevul o desfășoară bine și lăsați-l să dezvolte leadership.
-Puneți elevii să execute sarcini muzicale separat - să citească versurile sau să bată din palme un ritm.
-Folosiți ajutoare vizuale colorate strălucitor pentru a indica tempo, ritm, cuvinte și note.

Educația muzicală în incluziune permite, de asemenea, tuturor copiilor să participe în grup la activități muzicale care, conform cercetărilor științifico-pedagogice încurajează plăcerea (sentimentul de apartenență) și, astfel, duce spre o mai mare încredere în sine, autocontrol și adaptare față de ceilalți, ceea ce în total oferă o mai mare motivație pentru învățare și înțelegere.

Incluziunea între educație și provocare

Prof. Cupar Norina Cornelia
Școala Gimnazială „ Nichita Stănescu” Baia Mare

Conceptul de incluziune școlară se poate defini prin acceptarea de către instituțiile de învățământ a tuturor copiilor, indifent de naționalitate, religie, limbă, capacități intelectuale, situația economică a părinților, zestrea genetică. Incluziunea este strâns legată de recunoașterea diversității, care stă la baza democrației, precum și de a nu pierde acei copii care din diverse motive sunt amenințați cu excluderea.

În eforturile de modernizare a învățământului s-au inițiat proiecte care subliniază rolul educației copiilor ca element de spijin în acordarea șanselor egale de dezvoltare generală și individuală.

De ce să fim incluzivi?

Incluziunea școlară vizează implementarea unor strategii coerente de dezvoltare a conștiinței și a formării comportamentelor copiilor în principiul toleranței, al nediscriminării, al oferirii de șanse egale pentru toți. În acest sens trebuie educați copiii de la cele mai fragede vârste, învățându-i că primirea celor diferiți de ei nu trebuie făcută din milă sau obligație, ci pentru că orice copil are dreptul să participe la acțiuni comune care să aibă ca rezultat dezvoltarea sa. Toți copii trebuie să înțeleagă că o persoană educată are mai multe șanse la o viață mai bună, mai sănătoasă și e capabilă ulterior să ia cele mai bune decizii pentru drumul său în viață.

Profesorii și familia trebuie să stimuleze toleranța față de unele categorii de persoane mai diferite, iar practica a demonstrat că în școală contactele interpersonale reduc prejudecata față de grupuri prin diminuarea concentrării atenței asupra diferențelor intergrupale și creșterea atenției asupra relevării individualităților.

Pentru educatori este o provocare imensă stimularea toleranței copiilor și acceptarea necondiționată a diversității într-un grup. Profesorii trebuie să încurajeze cooperarea, lucrul în echipă, formarea de echipe eterogene, cunoașterea și discutarea diverselor obiceiuri,valori și tradiții.

Rezultatele apar după intervale mari de timp, sub efectul unui exercițiu asiduu, susținut având ca puncte tari automatisme întreținute de activități educative bine stabilite pe baza unor obiective clar precizate și accesibile copiilor.

Strategii în domeniul educației incluzive:

a. Din punctul de vedere al unei culturi incluzive, școala este primitoare pentru toată lumea
b. Din punctul de vedere al unor politici incluzive, școala încearcă să includă toți copiii din comunitatea locală, derulând programe eficiente de intregrare, copiii au dreptul să participe la toate activitățile, strategii de adaptare a curriculumului ținând cont de diversitatea copiilor, existența unor servicii de sprijin(logopezi, consilieri, psihologi)
c. Din punctul de vedere al unor practici incluzive, se urmărește participarea tuturor copiilor la activități, copiii să își asume răspunderea pentru propria lor învățare, profesorii să-și adapteze activitățile în funcție de necesitățile elevilor

Incluziunea este o politică de educație, dar în același timp, o provocare necesară într-un grup de elevi pentru formarea lor ca adevărați cetățeni într-o școală a democrației incipiente. Diversitatea din cadrul grupului poate cauza probleme care prezintă riscul de a conduce la neglijare sau la segregare. Provocările de grup și pentru cei responsabili de grup sunt de a menține grupul împreună și de a lupta împotriva nevoii de excludere sau segregare care ar putea să apară.

În acest sens munca cu elevii trebuie continuată până când nu se vor mai face diferențieri și segregări în interiorul grupuilui, iar părinții copiilor îi vor accepta pe toți colegii copilului lor, chiar dacă aceștia dim urmă sunt încadrați în categoria copiilor speciali.

Bibliografie

Fluieraș Vasie, Teoria și practica învățării prin cooperare, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj Napoca, 2005

Vrasmas Traian, Școala și educația pentru toți, Editura Miniped, București, 2004

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ȘI IMPORTANȚA EI

Brațan Bianca- Ramona,
Liceul Tehnologic ,,Ion Creangă” – Grădinița P.N. Curtici

Educația incluzivă se concentrează pe oferirea unei educații școlare de calitate tuturor copiilor, nu doar celor cu dizabilități sau nevoi educaționale speciale. Fiecare copil are propriile abilități, ritm și stil de învățare, iar școala ar trebui să se adapteze pentru a le valorifica. Prin urmare, este important ca școlile să ofere medii educaționale incluzive, prietenoase și fără bariere, pentru a permite tuturor copiilor să-și atingă potențialul maxim în aspecte academice, emoționale, fizice și sociale. Educația incluzivă reprezintă soluția pentru a asigura o educație de calitate pentru toți copiii într-un mediu incluziv.

Fiecare dintre cele trei aspecte ale acestei definiții (toți copiii, educație de calitate, mediu incluziv) are anumite caracteristici distincte. Conform Educației Incluzive (educațieincluzivă.info, http://educatieincluziva.info/ce_este_educatia_incluziva, iunie 2019): - Declarația de la Salamanca (1994) consideră că termenul "toți copiii" include o gamă largă de categorii, cum ar fi copiii cu dizabilități, copiii supradotați, copiii fără adăpost, copiii din zone izolate sau din grupuri nomade, copiii din minorități lingvistice, etnice sau culturale, copiii cu HIV sau din alte grupuri vulnerabile. - Educația de calitate se concentrează pe oferirea de oportunități reale pentru succesul în învățare, punând accent pe capacitatea sistemului educațional, a școlii și a profesorului de a crea aceste oportunități pentru fiecare copil/elev. - Mediu incluziv se referă la un mediu în care toți copiii sunt bineveniți, protejați și educați, indiferent de caracteristicile lor fizice, intelectuale, economice, lingvistice sau alte caracteristici (UNESCO). UNESCO promovează un model de școală prietenoasă, care oferă un mediu sigur, sănătos și protector pentru învățare. Prin urmare, educația incluzivă implică adaptarea continuă a sistemului educațional pentru a răspunde diversității copiilor și a le oferi oportunități egale de a beneficia de o educație de calitate.

”Există un singur fel de a înțelege oamenii, anume de a nu ne grăbi să-i judecăm, ci de a trăi în preajma lor, de a-i lăsa să se explice, să se dezvăluie zi de zi, să se zugrăvească ei înșiși în ei....” (Charles Augustin Saine-Beune)

Educaţia incluzivă şi integrată s-au impus nu doar ca alternative educaţionale moderne, ci au devenit, în ultimii 20 de ani, o realitate a sistemului educaţional românesc. Acest proces de integrare se regăseşte în primul rând în acceptarea diversităţii. Încurajarea condiţiilor de acceptare a „celuilalt” înseamnă o intervenţie din start în reducerea posibilelor greşeli cu caracter educativ, didactic, psihologic sau medical.

Printre acţiunile prioritare privind asigurarea accesului la o educație incluzivă de calitate sunt incluse:

- asigurarea dreptului la educaţie, prin promovarea programelor de intervenţie timpurie, informarea părinţilor referitor la drepturile copiilor lor, promovarea unei culturi incluzive, în cadrul căreia copiii cu dizabilităţi învaţă împreună cu semenii lor şi dobândesc abilităţi şi competenţe sociale, asigurarea respectării drepturilor copiilor în procesul de luare a deciziilor, eliminarea barierelor, inclusiv a barierelor în comunicare, a barierelor atitudinale şi a celor fizice, cu care se confruntă copiii cu mobilitate redusă etc.;
- respectarea dreptului la educaţie, prin crearea unui mediu centrat pe copil, stimulativ, sigur şi sănătos, formarea cadrelor didactice cu competenţe necesare pentru a preda în medii diferite de învăţare, organizarea diferenţiată şi individualizată a învăţării, precum şi valorificarea potenţialului şi punctelor forte ale fiecărui copil;
- respectarea dreptului la educaţie al copiilor cu dizabilităţi, prin promovarea respectului pentru identitatea copiilor, respectarea drepturilor la participare ale copiilor (susţinerea şi implicarea activă a copiilor în procesul de luare a deciziilor cu privire la problemele care le afectează viaţa, precum şi dreptul de a influenţa deciziile referitor la viaţa şcolară).

Procesul de implementare a educației incluzive este complex și implică participarea tuturor actorilor: autorități publice centrale, instituțiile de învățământ general, familia, instituțiile de formare profesională inițială și continuă, societatea civilă.

În acest context, trebuie avut în vedere modificarea strategiei de coordonare și implicare activă a cadrelor didactice, părinților, elevilor și comunității în procesul decizional și în politicile de dezvoltare a școlii. Astfel, parteneriatul școală-familie-comunitate trebuie să devină o prioritate a strategiilor orientate către asigurarea unei educații de calitate pentru toți copiii.

Dezvoltarea parteneriatelor cu familia și comunitatea este esențială în asigurarea unui proces educațional incluziv de calitate. Cadrul didactic trebuie să asigure relații de colaborare și respect cu familia și comunitatea, să motiveze implicarea părinților și a membrilor comunității, dezvoltând parteneriate, menite să antreneze structurile asociative ale copiilor /elevilor și ale părinților și instituțiile partenere din comunitate la elaborarea proiectelor educaționale, în scopul sporirii calității educației la nivel de clasă sau instituție.

Formarea cadrelor didactice din perspectiva asigurării unei educații de calitate pentru toți copiii vizează redefinirea domeniilor de competență, care reflectă profilul cadrului didactic incluziv, după cum urmează :

− oferă elevilor un spaţiu de manifestare şi afirmare a valorilor diversităţii;

− acordă suport tuturor elevilor;

− cooperează/colaborează cu alţii (cu alţi specialişti).

În același timp, studiile arată că, în prezent, formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive nu oferă suficient suport metodologic practic în dezvoltarea competențelor necesare cadrului didactic pentru lucrul în echipă și suport individualizat fiecărui elev.

De asemenea, un aspect important al asigurării accesului la o educație incluzivă de calitate îl reprezintă implicarea copiilor în procesul de luare a deciziilor. Însă, studiile în domeniu menţionează că în majoritatea cazurilor, copiii cu dizabilităţi sunt excluși din procesele de luare a deciziilor care îi afectează, opinia lor fiind neglijată și ignorată de autorităţi. Toți copiii, fără discriminare , au dreptul de a participa la jocuri și activități recreative proprii vârstei, precum și la viața culturală și artistică.

În concluzie, ca obiective prioritare pentru implementarea unei educații de calitate pentru toți copiii, se regăsesc:

- asigurarea șanselor egale la o educaţie de calitate pentru fiecare copil, tânăr, adult, la toate nivelurile și ciclurile sistemului de învăţământ;
- formarea unei culturi şi a unei societăţi incluzive în vederea incluziunii în comunitate a copiilor şi tinerilor cu cerinţe educaţionale speciale;
- elaborarea și dezvoltarea cadrului de asigurare a calităţii pe dimensiunea educaţie incluzivă;
- consolidarea capacităţilor instituţionale la toate nivelurile de învăţământ pentru asigurarea accesului, relevanţei și calităţii educaţiei incluzive;
- prevenirea și combaterea violenţei, neglijării şi exploatării copiilor;
- redimensionarea semnificaţiei sociale a maternităţii şi a paternităţii şi a rolului ambilor părinţi în creşterea şi educarea copiilor.

Toate acestea au menirea atingerii unui scop final care se constituie într-un corpus ce variază în funcție de particularitățile socio-economice și culturale ale unei societăți.

Bibliografie:

UNICEF, Analiza situației privind formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul centrării pe copil și educației incluzive, 2016

Mareș T., Ivan S., Egalitatea de șanse în educație, dezvoltarea personală și integrare socială, Editura Universitară, București, 2013

Alexandru, C., Copiii cu dizabilități multiple. Educația incluzivă – deziderat al societății contemporane , Editura MacPixel, Timișoara, 2008

EDUCAŢIA INCLUZIVĂ

PROF. Sârghie Raluca Dana
CN Dr. Ioan Meșotă Brașov

Educația incluzivă se referă în primul rând la trecerea de la modelul tradițional al învățării la activități de învățare centrate pe elev. Actul educațional va fi proiectat diferențiat și va avea drept obiectiv o implicare activă a fiecărui elev în procesul învățării pe tot parcursul orei. Un astfel de proces de învățare activ îi solicită pe elevi în timpul orei. Ei vor interacționa atât cu profesorul cât și între ei, vor pune întrebări, vor dezbate diverse teme și ora va deveni mai interactivă. Se va pune accentul pe dezvoltarea critică în cadrul unui proces de învățare activ, dinamic și diferențiat.

Pornind de la faptul că educaţia este un drept fundamental al omului (adică toţi copiii trebuie să aibă dreptul la o educaţie gratuită şi de calitate) putem defini **incluziunea şcolară ca fiind** acceptarea de către instituţiile de învăţământ a tuturor copiilor, indiferent de sex, apartenenţă etnică şi socială, religie, naţionalitate, rasă sau limbă. Incluziunea este strâns legată de recunoaşterea şi acceptarea diversităţii, care este la rândul ei bazată pe ideologia democraţiei.

Educaţia incluzivă are ca principiu fundamental - un învăţământ pentru toţi, împreună cu toţi - care constituie un deziderat şi o realitate ce câştigă adepţi şi se concretizează în experienţe şi bune practici de integrare/incluziune. Programele de stimulare timpurie a dezvoltării reprezintă o etapă decisivă în realizarea obiectivelor educaţiei pentru toţi. Acestea au o influenţă determinantă asupra formării inteligenţei, a personalităţii şi a comportamentelor sociale.

În pedagogia contemporană există o preocupare intensă pentru găsirea căilor şi mijloacelor optime de intervenţie educativă încă de la vârstele mici asupra unei categorii cât mai largi de populaţie infantilă.

Învăţământul incluziv presupune ca tinerii şi copiii cu dizabilităţi şi ceilalţi, fără probleme, să înveţe în instituţiile de învăţământ având sprijinul corespunzător. Indiferent de *deficienţa sau dificultatea de învăţare*, copiii au un rol de jucat în societate după terminarea şcolii. Copiii cu dizabilităţi au drepturi egale cu ceilalţi, o educaţie separată ar duce la marginalizare şi discriminare împiedicând formarea, împlinirea de sine şi afirmarea personalităţii

Beneficiile incluziunii sunt reciproce, dar majoritatea dintre noi n-am simţit încă acest lucru. Separarea ne limitează înţelegerea reciprocă. Conştiinţa copiilor de la cea mai fragedă vârstă trebuie formată şi dezvoltată învăţându-i pe copii ca primirea copiilor ,,diferiţi’’ alături de toţi ceilalţi trebuie făcută nu de dragul lor, şi nu din milă pentru ei, ci pentru dreptul fiecărui individ de a participa la acţiuni comune pentru dezvoltarea lui ulterioară , pentru a contrubui şi el la dezvoltarea comunităţii în care trăieşte. Toţi copiii trebuie să înţeleagă că educaţia tuturor este o ieşire din sărăcie, dependenţă şi exploatare. O persoană care ştie să citească, să scrie, are o şansă în plus la o viată mai bună, are acces la oportunităţile educaţionale şi este în situaţia de a lua propriile decizii, de a-şi deschide singură drumul în viaţă.

Diminuarea prejudecăţilor se poate face prin identificarea şi caracterizarea atitudinilor entice şi rasiale ale copiilor şi descoperirea modului în care ele pot fi modificate în procesul de instruire.

Educaţia ajută la eliminarea prejudecăţilor la adresa unor grupuri deoarece învăţăm să trăim împreună întâlnindu-ne unii cu alţii, vorbind, mâncând, jucându-ne împreună, promovând astfel, alegerea, toleranţa şi respectul reciproc. Cel mai important rol este al educaţiei care dezvoltă conştiinţa individului pentru ca de mic să fie pregătit să accepte drepturile şi valoarea individului cu nevoi diferite, indiferent de ce natură sunt acestea.

Educaţia înseamnă mai mult decât cunoştinţele acumulate, înseamnă să învăţăm pentru viată. Pentru educatori este o adevărată provocare stimularea toleranţei şi acceptarea necondiţionată a diversităţii dintr-un grup. Ei trebuie să încurajeze cooperarea, lucrul în perechi şi formarea de grupuri eterogene, cunoaşterea şi discutarea diverselor obiceiuri, tradiţii, valori.

Scopul incluziunii şcolare este implementarea unor strategii coerente de dezvoltare a conştiintei şi a comportamentelor copiilor în spiritul toleranţei şi nediscriminarii, a acceptării de şanse egale pentru toţi copiii. Crearea unui sistem coerent şi coordonat de incluziune al copiilor preşcolari cu diferite dizabilităţi sau de alte etnii şi pregătirea celorlalţi copiii în vederea acceptării acestora alături de ei, fără diferenţe de manifestare comportamentală sau verbală.

Incluziune socială

O societate pentru toţi în care fiecare se simte parte a acesteia.

- Diferenţele dintre oameni sunt normale.
- Diferenţele conduc la progres.
- Diferenţele presupun respect, nu toleranţă şi nici milă.

Incluziunea şcolară

Procesul de pregătire a unităţilor de învăţământ pentru a cuprinde în procesul de educaţie toţi membrii comunităţii, indiferent de caracteristicile, dezavantajele sau dificultăţile acestora.. **(în conformitate cu prevederile anexei nr. 1 din HG. 1251/2005)**

Integrare-incluziune

Integrarea este procesul de asimilare a elevului în cadrul învăţământului normal, proces prin care elevul se adaptează şcolii în timp ce aceasta rămâne, în cea mai mare parte, neschimbată. Incluziunea presupune ca şcolile şi sistemul educaţional, în general, să se schimbe şi să se adapteze nevoilor elevului (M. Ainscow, 1998, Kisaji, 1999)

Educaţia incluzivă

Proces permanent de îmbunătăţire a instituţiei şcolare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susţine participarea la procesul de învăţământ a tuturor persoanelor din cadrul unei comunităţi. (în conformitate cu anexa nr. 1 din HG 1251/2005)

Educaţia incluzivă promovează :

- dreptul la nondiscriminare;
- dreptul la a frecventa şcoala şi comunitatea;
- dreptul la o educaţie centrată pe dezvoltarea personalităţii copilului;
- dreptul la o viaţă adultă activă.

Şcoala incluzivă

- unitate de învăţământ în care se asigură o educaţie pentru toţi copiii;
- reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare.

Copiii din aceste unităţi de învăţământ beneficiază de toate drepturile şi serviciile sociale şi educaţionale conform principiului „resursa urmează copilul”. (anexa nr. 1 din HG. 1251/2005)

Poate fiecare profesor a încercat să răspundă la un moment dat la întrebări de genul: De ce nu toţi elevii mei progresează în acelaşi fel? Cum pot să-i ajut pe toţi să înţeleagă? Cum pot să-i ajut pe cei care învaţă mai greu?

Un prim pas în oferirea răspunsurilor la aceste întrebări stă în faptul că profesorul ar trebui să accepte, în primul rând, diversitatea dintr-o clasă; faptul că fiecare elev are propriile sale capacităţi intelectuale, diferite de cele ale altor colegi, că fiecare are stilul său propriu de a învăţa şi fiecare are nevoile sale în privinţa asimilării de informaţii. Aşadar, unul dintre cele mai importante aspecte a le învăţământului actual este nevoia sa de adaptare la necesităţile copiilor, oricare ar fi acele necesităţi şi oricare ar fi copiii – fie că sunt copiii cu CES, fie că pur şi simplu sunt copii cu un ritm mult mai încet de învăţare.

O astfel de metodă de adaptare o constituie şcoala incluzivă, o şcoală ce se axează pe includerea acelor copiii sau chiar grupuri ce au fost anterior marginalizate şi care implică în procesul de învăţare şi de luare a deciziilor părinţii, îngrijitorii şi consilierii specializaţi.

S-a dovedit că metodele utilizate în cadrul claselor incluzive pot îmbunătăţi semnificativ performanţa tuturor elevilor. În comparaţie cu educaţia în centre sau şcoli speciale, care are riscul de a-i menţine pe copii şi adolescenţi în afara societăţii, şcoala incluzivă constituie un teren de pregătire ideal pentru viitoarea lor integrare în societate. In loc să-i izolăm şi să spunem că sunt „dificili”, „turbulenţi” sau chiar „handicapaţi”, am putea să admitem faptul că aceşti copii ar putea progresa mai mult într-o clasă obişnuită, dacă noi, profesorii, am accepta că educaţia este pentru toţi.

Cel mai important lucru de luat în considerare este că predarea în cadrul diversităţii implică predarea pentru fiecare individ în parte. Ţinând cont de interesele fiecărui elev, de experienţele şi ţelurile sale facem, de

fapt, un pas important în educaţia elevilor şi integrarea lor în societate, după terminarea studiilor. Mai mult, putem spune că diferenţele dintre indivizi sunt mult mai pregnante decât cele dintre grupuri. Din acest punct de vedere, poate una dintre cele mai mari provocări căreia trebuie să-i facă faţă un profesor este adaptarea stilului de predare astfel încât să corespundă necesităţilor fiecărui elev în parte.

O nouă dimensiune care începe să se contureze în peisajul învăţământului românesc este aceea de democratizare şi egalizare a şanselor fiecărui copil în parte. În acest scop a fost înfiinţată şi şcoala incluzivă – un răspuns la redimensionarea educaţiei.

Scopul acestei şcoli este de a crea pentru toţi copiii un cadru prielnic învăţării, pornind de la premiza că diferenţele dintre oameni sunt normale şi ele trebuie acceptate. *Un rol important în cadrul şcolii incluzive îl are pedagogia şi învăţarea centrată pe elev*. *Acest lucru implică automat adaptarea curriculumului şi metodelor de predare la capacitatea şi nevoia fiecărui elev în parte*.

Predarea la elevii cu nevoi speciale solicită aceleaşi strategii şi practici ca şi predarea la orice alt tip de clasă. Cu alte cuvinte, o bună metodă de predare în general va fi o bună metodă de predare şi pentru elevii cu nevoi speciale. Toţi elevii au dreptul să aştepte de la învăţământ cele mai bune şi eficiente metode, iar elevii cu CES nu fac diferenţă.

Şcoala incluzivă reprezintă o provocare pentru şcolile obişnuite, însă ea nu trebuie privită ca o ameninţare pentru performanţa acestor şcoli. Multe dintre aceste instituţii găsesc ca fiind dificil să integreze elevii cu nevoi speciale în cadrul claselor obişnuite. Însă această teamă poate fi depăşită prin educaţie, resurse didactice adecvate, sprijin şi nu în ultimul rând credinţa că incluziunea este un drept moral şi social ce nu poate fi negat nimănui.

Există anumite etape ce trebuie urmate în cadrul şcolarizării copiilor cu CES, printre care, în primă fază, este acceptarea ideii că există astfel de copii, recunoaşterea dreptului lor la educaţie, integrarea lor treptată în cadrul şcolilor obişnuite. Astfel pe măsură ce aceşti copii vor creşte, vor deveni adulţi şi vor avea probabil proprii copii, incluziunea va fi deja un fapt acceptat şi o măsură firească în cadrul educaţiei. Copiii educaţi în cadrul şcolii incluzive vor fi mai bine pregătiţi să interacţioneze cu diverşi indivizi precum şi cu diverse situaţii din lumea reală.

În cadrul şcolii incluzive profesorii trebuie să colaboreze cu diferiţi specialişti în domeniul educaţiei, cum ar fi psihologi, consilieri, terapeuţi şi alţi specialişti pentru că doar împreună vor reuşi să obţină cele mai bune rezultate. Profesorul consultant pentru CES este probabil cel care va lucra cel mai mult cu fiecare profesor în parte, el fiind şi cel care va participa în cea mai mare măsură la orele de curs.

Şcoala incluzivă presupune îmbunătăţirea sistemului educaţional pentru toţi elevii. Implică schimbări în curriculum, în modul de predare al profesorilor, în modul de învăţare al elevilor, precum şi schimbări în modul cum interacţionează copiii cu CES cu colegii lor şi viceversa.

Ideea este ca şcolile, centre de învăţare şi educaţie, să se schimbe astfel încât să devină comunităţi educaţionale în care nevoile tuturor elevilor şi profesorilor să fie îndeplinite. Şcolile incluzive nu mai asigură o educaţie obişnuită sau o educaţie specială, ci asigură o educaţie incluzivă, iar ca rezultat elevii vor putea învăţa împreună. Cu alte cuvinte, acest tip de şcoală este deschisă tuturor elevilor, astfel încât toţi elevii să participe şi

să înveţe. Pentru ca acest lucru să se întâmple, profesorii şi şcolile, în general, au nevoie de o schimbare, pentru a întâmpina cu mai mult succes diversitatea nevoilor elevilor. Educaţia incluzivă este un proces de facilitare a procesului de învăţare pentru toţi elevii, chiar şi pentru cei ce au fost anterior excluşi.

Printre avantajele şcolii incluzive se numără faptul că elevii cu CES sunt trataţi ca parte integrantă a societăţii, au ca model restul colegilor care nu au probleme, atât copiii cu CES cât şi colegii lor îşi dezvoltă abilităţile comunicative, devin mai creativi, acceptă diversitatea,etc. Profesorii adoptă metode diverse de predare-învăţare, de care beneficiază toţi elevii, nu numai cei cu CES. Socializarea între elevii şi dezvoltarea prieteniilor între colegi este destul de importantă în dezvoltarea procesului de învăţare, datorită schimbului de informaţii permanent.

În ceea ce priveşte cadrele didactice din cadrul şcolii incluzive, ele trebuie încurajate să adopte practici moderne în cadrul orelor de curs, să se autoperfecţioneze în permanenţă în ceea ce priveşte copiii cu CES. Un alt rol important pe care cadrele didactice îl au este acela de a-i face pe copiii fără probleme să-şi accepte şi să-şi ajute colegii cu CES, fără a-i ridiculiza, sau exclude.

Trebuie precizat, de asemenea, că alături de cadrele didactice şi colegii de clasă, un rol important în asigurarea succesului copiilor cu CES este atribuit familiei şi părinţilor acestor copiii. A fost demonstrat că în acele cazuri în care părinţii şi familia, în general, s-au implicat activ în procesul de învăţare, copiii cu CES au avut rezultate mult mai eficiente. Prin această implicare activă a familiei se crează o comunitate incluzivă ce-i va ajuta pe copiii cu CES să se integreze mai repede şi cu mai mult succes în societate, după terminarea studiilor.

Aşadar, necesitatea de redimensionare a învăţământului pentru a stabili standarde educaţionale şi pentru a determina şcolile să devină responsabile de rezultatele elevilor, necesită un mare efort şi dedicaţie, atât colectiv cât şi individual. Pentru aceasta trebuie să credem că fiecare copil în parte poate învăţa şi reuşi, că diversitatea ne este utilă tuturor şi că elevii expuşi diferitelor riscuri le pot depăşi printr-o atenţie şi implicare din parte cadrelor didactice şi a comunităţii, în general.

Pe măsură ce va interveni această redimensionare a învăţământului, incluziunea nu va mai fi privită ca o acţiune izolată, distinctivă, ci va deveni o acţiune naturală, simultană.

Concluzionând, putem spune că incluziunea nu-i implică numai pe copiii cu CES; ea este de fapt o realitate şi recunoaşterea faptului că fiecare copil este unic. Şcoala incluzivă ne demonstrează, aşadar, că suntem unul, dar nu unul şi acelaşi.

Şcoala incluzivă este şcoala care :

- ❖ nu selectează şi nu exclude;
- ❖ este deschisă, tolerantă, prietenoasă şi democratică;
- ❖ este naturală prin eterogenitatea ei
- ❖ valorizează toţi elevii;
- ❖ se adaptează la diversitatea nevoilor educaţionale şi la particularităţile de învăţare şi dezvoltare.

O şcoală incluzivă trebuie să aiba in vedere :

- ❖ Cuprinderea tuturor copiilor în actul educaţional;
- ❖ Ameliorarea curriculum-ului;
- ❖ Metodologii de predare – învaţare – evaluare centrate pe copil;
- ❖ Participarea comunităţii;
- ❖ Formarea cadrelor didactice din perspectiva educaţiei incluzive**.**

Bibliografie

- Andruskiewicz, Maria; Prenton, Keith – Educaţia incluzivă/Ghidul cadrului didactic, nr.1, Program Phare 2004 “Acces la educaţie pentru grupuri dezavantajate”, Bucureşti, EDP S.A, 2007
- *** – Dezvoltarea practicilor incluzive în şcoli, Bucureşti, MEC – UNICEF, 1999

FIECARE COPIL CONTEAZĂ

Profesor pentru învățământul primar, Chirac Maria Alis
Școala Gimnazială Nr. 7 Galați

Educația este un drept fundamental al fiecărui copil, indiferent de originea socială, etnică sau de capacitățile sale. Într-o societate modernă și democratică, educația incluzivă este esențială pentru a asigura oportunități egale și pentru a valorifica potențialul fiecărui elev. Prin promovarea unei educații incluzive, putem construi o societate mai echitabilă și mai prosperă.

Ce înseamnă educația incluzivă?

Educația incluzivă se referă la abordarea care recunoaște și respectă diversitatea tuturor elevilor și le oferă șanse egale de a învăța și de a se dezvolta. Aceasta implică adaptarea curriculumului, a metodologiilor de predare și a mediului educațional pentru a răspunde nevoilor specifice ale fiecărui copil. Educația incluzivă nu înseamnă doar integrarea copiilor cu dizabilități în școli obișnuite, ci și asigurarea că toți copiii, inclusiv cei proveniți din medii dezavantajate, au acces la o educație de calitate.

Principalele inițiative pentru o educație incluzivă

- Politici educaționale și legislative

Guvernele și instituțiile educaționale trebuie să elaboreze și să implementeze politici care să sprijine educația incluzivă. Acestea pot include legislații care garantează dreptul la educație pentru toți copiii, precum și alocarea de resurse adecvate pentru a susține școlile în procesul de incluziune.

- Formarea cadrelor didactice

Profesionalizarea și formarea continuă a cadrelor didactice sunt esențiale pentru succesul educației incluzive. Profesorii trebuie să fie instruiți în metode de predare diferențiată, gestionarea claselor diverse și utilizarea tehnologiilor asistive. Programele de formare ar trebui să includă module specifice despre incluziunea socială și educațională.

- Adaptarea curriculumului și a metodologiilor de predare

Curriculumul trebuie să fie flexibil și adaptabil pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor. Acest lucru poate include modificarea conținutului, a metodelor de evaluare și a materialelor didactice. Utilizarea abordărilor pedagogice interactive și participative poate facilita învățarea pentru toți elevii.

- Asistența și suportul pentru elevi

Școlile ar trebui să asigure accesul la servicii de suport, cum ar fi consilierea psihologică, logopedia și asistența specializată pentru elevii cu dizabilități. De asemenea, este important să se promoveze implicarea părinților și a comunității în procesul educațional.

- Crearea unui mediu educațional incluziv

Mediul fizic al școlii trebuie să fie accesibil pentru toți elevii. Aceasta include infrastructura adaptată, cum ar fi rampe de acces și toalete pentru persoane cu dizabilități, precum și utilizarea tehnologiilor asistive în clasă. De asemenea, promovarea unui climat școlar bazat pe respect, toleranță și colaborare este crucială pentru incluziune.

Exemple de bune practici

Există numeroase exemple de bune practici în domeniul educației incluzive. De exemplu, în Finlanda, sistemul educațional se concentrează pe individualizarea învățării și pe suportul personalizat pentru fiecare elev. În România, programul „Școala pentru toți” promovează integrarea copiilor romi și a celor cu dizabilități în școlile obișnuite, oferind resurse și formare pentru profesori.

Concluzie

Educația incluzivă este un obiectiv esențial pentru societatea contemporană. Fiecare copil contează și merită șansa de a se dezvolta într-un mediu educațional care îi respectă și îi valorifică unicitatea. Prin implementarea inițiativelor pentru o educație incluzivă, putem asigura un viitor mai bun pentru toți copiii și, implicit, pentru întreaga societate.

Bibliografie:

1. Alexandru, C. (2008). Copiii cu dizabilități multiple. Educația incluzivă – deziderat al societății contemporane , mai 2008, Timișoara: Editura MacPixel.

2. Roșan, A. (2015). Psihopedagogie specială. Iași: Editura Polirom

Studiu de caz
Educatie fizică

PROF. NIȚĂ MIHAELA
SCOALA GIMN. „ M. EMINESCU „ PITEȘTI

Numele / Prenumele elevului: S.S.

Data naşterii: 03.02.2009

Sex: Masculin.

Locul naşterii: Pitesti

Date familiale:

Elevul provine dintr-o familie a cărui mamă S.M. a decedat, iar tata S.D.este angajat.

Familie : monoparentală

S.S, locuieşte cu bunicii

Situaţia şcolară: medie spre bună

Probleme de comportament şi adaptare surprinse :

-emotivitate combinată cu ieşiri nervoase;

-răspunsuri obraznice;

-fire voluntară;

-învaţă doar când vrea;

-doreşte să fie luat în seamă de ceilalţi, situaţie care de multe ori degenerează în mici conflicte cu -- colegii;

-neastâmpăr permanent (vorbeşte neîntrebat);

MOTIVUL ÎNTOCMIRII PREZENTULUI STUDIU DE CAZ

Elevul S.S. prezintă deficienţe de adaptare şi integrare şcolară şi socială

Atmosfera şi climatul educativ în cadrul familiei este unul general pozitiv. Relaţiile normale dintre părinţi (bunici), cât şi cele părinţi-copii sunt tulburate uneori de mici conflicte interfamiliale datorate unor neajunsuri materiale, dar au caracter temporar. Totuşi, datorită programului şi condiţiilor de lucru ale părinţilor, cât şi propriei pregătiri modeste, aceştia nu se implică activ în demersul educativ al copilului, plasând şcolii aceasta responsabilitate în totalitate.

Condiţii de muncă şi viaţă ale elevului: S.S. locuieşte alături de bunicii săi într-un apartament cu 2 camere, spaţiul locativ fiind amenajat aşa încât fiecare membru, în special elevul, să beneficieze de condiţii optime de învăţare dar şi de petrecere a timpului liber. În urma unei vizite la domiciliu am observat preocuparea constantă a familiei de a-şi asigura condiţii de trai civilizate, de a se adapta la

noutăţile tehnologiei şi de a pune la dispoziţia copiilor mijloace moderne de învăţare şi recreere, pe lângă cele tradiţionale. Elevul S.S.a dovedit aptitudini deosebite catre sport şi matematică, iar familia n-a ezitat să-i creeze condiţii şi mijloace pentru a-şi cultiva aceste pasiuni, însă de multe ori copilul este inconsecvent în rezolvarea temelor propuse şi nu aprofundează cunostinţele necesare. Elevul beneficiază de calculator, internet, televizor cu D.V.D., combină audio, s.a., dar în ultima perioadă a arătat că timpul acordat acestora este unul exagerat, în detrimentul timpului mult mai restrâns alocat activităţilor deînvăţare şi de pregătire a temelor.

Influenţe extrafamiliale: Elevul S.S. a dezvoltat relaţii de prietenie cu adolescenţi din aceeaşi grupă de vârstă, cu preocupări şi interese asemănătoare, ceea ce-i influenţează modalitatea şi durata de petrecere a timpului liber. De exemplu, noi am observat personal, în calitate de profesori, cum hobby-uri ale elevului au fost rapid înlocuite de altele mai recente –cele realizate în compania noului grup de covârstnici din care face parte. Acelaşi aspect ni l-au sesizat şi bunicii elevului, care privesc aceasta nouă influenţă nu ca pe una tocmai constructivă.

DATE MEDICALE: În afară de problemele medicale inerente creşterii şi dezvoltării, sau a bolilor specifice copilăriei, elevul nu este în evidenţă cu afecţiuni clinice şi/sau cronice. Dezvoltarea fizică este una normala vârstei, chiar peste medie, iar starea sănătăţii este bună.

EXPERIENŢE RELEVANTE :

1.*Anterioare* : Pe parcursul anului şcolar precedent (cls.a VI-a),noi am remarcat aptitudini deosebite ale elevului S.S. având înclinaţii către sport.

Pe de alta parte, în ceea ce priveşte diciplinele cu profil real, elevul a reuşit să facă faţă cerinţelor curriculare şi aceasta numai în urma unui oarecare efort, însoţit de rezultate mediocre.

2.*Curente* :Încă de la debutul anului şcolar prezent, respectiv cls.aVII-a, elevul S.S. a început să acumuleze absenţe nemotivate la disciplinele neagreate de către acesta, ceea ce a generat o situaţie şcolară critică în cazul lui şi a atras dezaprobarea profesorilor vizaţi care au considerat o ofensă personală adusă lor; a fost subiect de dezbatere în cadrul şedinţelor cu părinţii şi cele cu colectivul clasei a VII-a A; i s-a pus în vedere atât elevului cât şi tatălui iminenţa unei scăderi a notei la purtare conform regulamentului de ordine interioară al şcolii.

Un lucru foarte important de amintit este că acest elev a fost transferat la începutul clasei a VII-a la o şcoală sportivă, însă datorită neadaptării sale, acesta a revenit în şcoala noastră în timpul semestrului al doi-lea, motivând faptul că acolo nu se făcea şcoală…

Mai mult, în calitate de profesori care predau la această clasă, am purtat discuţii private atât cu elevul, cât şi cu bunicii, în care am atras atenţia asupra comportamentului şcolar al elevului, evidenţiind consecinţele nefavorabile care decurg din aceasta. Atât bunicii, cât şi elevul au declarat că vor lua

măsuri astfel încât să remedieze situaţia creată, însă până în prezent conduita elevului a ramas neschimbată, ceea ce contribuie zilnic la agravarea situaţiei acestuia.

REZULTATE ÎN ACTIVITĂŢILE ELEVULUI :

1.*Rezultate la învăţătură*: Rezultatele la învăţătură pe parcursul cls.0 –VII îl încadrează în categoria elevilor « buni », care au dovedit preocupare pentru studiu, mediile generale fiind în jurul notei 8-10, aşa cum reiese din foaia matricolă, iar mediile la purtare pe durata gimnaziului sunt numai de 10.

Rezultatele la învăţătură pe parcursul cls.a VI- a au fost fluctuante, însă rezultatele globale pe an de studiu indică adaptare la noul mediu şcolar, obţinând media generală 8, însoţită de media 10 la purtare.

CONDUITA LA LECŢII ŞI ÎN COLECTIVUL ŞCOLAR

Conduita elevului la lecţii - În timp ce la obiectele de studiu preferate manifestă interes, participă activ si îşi aduce contribuţia personală în realizarea sarcinilor, vorbind uneori chiar şi neântrebat, la disciplinele dificile pentru S.S., acesta este inactiv, participă numai dacă este solicitat, nu este receptiv. Relevant este faptul că exact la aceste discipline problematice pentru el, pe lângă recente abateri comportamentale, a deprins obiceiul absenteismului şcolar, nemotivat medical şi nejustificat raţional, ca reacţie de evitare la inadaptarea puternică pe care o resimte.

Activitatea şi conduita elevului în colectiv: Deşi este uşor retras şi interiorizat, participă cu entuziasm la viaţa colectivului clasei atunci când este solicitat, mai ales cand sarcinile vizează o contribuţie creativă şi libertatea alegerii mijloacelor de exprimare în cadrul unei teme.

Colegii săi îl privesc ca pe o persoană individualistă, centrată pe propriile sale preocupări şi probleme, dar comunică cu el şi îi cer sprijinul în realizarea anumitor sarcini.

COMPORTAREA GENERALĂ A ELEVULUI

Deşi nu ridică probleme, în prezent comportarea generală a elevului s-a degradat vizibil comparativ cu cls.aVII-a ,dar şi cu rezultatele la purtare obţinute pe parcursul celorlalţi ani. Această realitate indică o dezadaptare progresivă şi relativ recentă, survenită ca urmare a rezultatelor proaste obţinute la disciplinele cu profil real. Deoarece a încercat , fără succes, să-şi redreseze situaţia, atitudinea afişată în prezent este una de dezinteres total, cel puţin aparent, faţă de obiectele de studiu neagreate de către elevul S.S. Aversiunea puternică resimţită faţă de conţinuturile acestor discipline, cu evaluările specifice la care obţine rezultate umilitoare, l-au determinat să abordeze opţiunea absenteismului nemotivat şi repetat ca modalitate de sustragere de la toate acestea.

Schimbările negative în comportamentul elevului au fost aduse la cunoştinţă bunicilor săi, care au declarat că acelaşi fapt l-au observat şi ei, întrucât urmările insatisfacţiilor de la şcoală se regasesc şi în conduita manifestată în timpul petrecut în familie.

TRĂSĂTURI DE PERSONALITATE

Firea şi temperamentul elevului : S.S .este predominant *introvertit*, *melancolic*, uşor rezervat, centrat pe preocuparile sale. În privinţa *comportamentului*, deşi sensibil şi reţinut, a dovedit reacţii neaşteptate atunci când a fost constrâns să realizeze sarcini impuse şi rigide. *Dispoziţia afectivă generală* este caracterizată de interiorizare, melancolie, înclinat spre meditaţie.

Echilibrul emotiv este fragil, ceea ce îi perturbă uneori ritmul activităţilor intreprise.

Trăsături dominante de caracter :**Pozitive**-interesat, implicat, cooperant, conştiincios.

Negative-evaziv, duplicitar, nonconformist, nesigur, refractar, rezistenţă scăzută la stres.

Având în vedere comportamentul neadecvat al elevului la disciplinele cu profil real, agravarea situaţiei şcolare şi inadaptarea comportamentală pronunţată a acestuia, am elaborat următoarele :

PROPUNERI ŞI STRATEGII de ameliorare a eşecului şcolar parţial , din partea **prof. NIȚĂ MIHAELA, profesor de educaţie fizică :**

-Discutii cu tatăl şi bunicii elevului în care s-a clarificat importanţa implicării şi a sprijinului afectiv oferit adolescentului în familie, precum şi importanţa interesului lor manifestat faţă de conduita şcolară generala a fiului/nepotului lor cât şi recomandarea făcută familiei de a-l supraveghea mai mult.
-Discuţii cu profesorii disciplinelor de studiu problematice pentru elevul S.S, în urma cărora am obţinut includerea acestuia într-un program suplimentar în vederea acoperirii lacunelor în cunoştinţe.
-Eliminarea decalajului dintre cunoştinţele elevului şi cele dobândite de colectivul clasei, conform programelor de studiu.
-Atitudine suportivă din partea mea, încurajarea acestuia şi întărirea comportamentelor aşteptate prin recompense de tip şcolar, determinând astfel ca motivaţia extrinsecă a elevului să devină una intrisecă.
-Sprijinirea elevului în deprinderea modalităţilor de învăţare eficientă şi adaptarea acestora stilui său personal, astfel încât obiectele de studiu dificile pentru acesta să nu mai fie percepute drept inaccesibile, rigide, ca un factor de stres.
-Înlăturarea aversiunii şi dispreţului faţă de disciplinele de studiu neagreate prin responsabilizarea elevului cu diverse sarcini potrivite lui, exact în desfăşurarea acestor ore.
-Prevenirea reluării compotamentelor nedorite- absenteism, dezinteres, evitare-prin facilitarea unei bune relaţionări între S.S.şi colectivul clasei, armonizarea relaţiilor sale cu colectivul profesoral.
-Includerea elevului în diverse activităţi extraşcolare în cadrul cărora elevul are iniţiative, îşi manifestă creativitatea şi îşi pune în valoare aptitudile sale speciale.
-Întărirea motivaţiei de autorealizare personală prin prisma rolului şcolii în acest demers; educarea progresivă a aptitudilor speciale ale acestui elev.

-Gratificarea fiecarui progres obţinut pe parcursul schimbării conduitei sale, prin încurajări şi recompense.

-Menţinerea unei colaborări permanente cu familia elevului.

-Monitorizarea permanentă a evoluţiei şcolare şi personale a acestuia.

-Limitarea numărului de ore petrecute în faţa calculatorului şi a televizorului.

-Discuţii cu psihologul şcolii.

-Stabilirea unor sarcini precise în cadrul grupului educaţional pentru a simţi că are o anumită responsabilitate şi o importanţă socială în grup

Propuneri ale unor colegi profesori :

Prof. matematică Mihai Burdusa:

-lucru diferenţiat pentru a-i menţine trează atenţia şi pentru a nu se plictisi .

-implicarea elevului în concursuri şcolare care solicită imaginaţia şi logica (acest copil fiind înzestrat nativ).

-consilierea părinţilor/bunicilor ori de câte ori este nevoie

-studierea unei bibliografii de specialitate şi realizarea unor direcţii de acţiune.

-direcţii viitoare pentru îmbunătăţirea adaptării şcolare.

-capacitatea de a analiza critic diverse concepte şi practici şi de a oferi un feedback constructiv cu privire la realizările colegilor.

Prof. educaţie fizică Nita Mihaela:

-propunerea de direcţii de intervenţie.

-valorizarea potenţialului intelectual de care dispune.

-pedepse morale nu fizice.

-instrumente, metode, sisteme de evaluare autentică a competenţelor sportive ale elevului.

-se recomandă exerciţiu fizic permanent cu scopul de a întări disciplina, de a-l integra într-o echipă şi a-i diminua hiperchinezia.

-părintele trebuie să verifice carnetul de note (pe care îl vor semna în cadrul şedinţei de consiliere) şi catalogul.

ÎNLĂTURAREA EŞECULUI ŞCOLAR PRIN TEHNICI DE MODIFICARE COMPORTAMENTALĂ

Niţă-Dobrin Iulia, profesor la
Şcoala Gimnazială “Alexandru Davila”, Piteşti

A învăţa să înveţi este una din competenţele cheie în societatea de astăzi, care este o societate bazată pe cunoaştere. Pentru a se putea adapta unei astfel de societăţi, oamenii trebuie să ştie cum să înveţe. Cadrelor didactice le revine rolul de a forma la elevi, abilităţi de învăţare permanentă. Ele se confruntă, din ce în ce mai des, cu unele situaţii aparent de nerezolvat care afectează bunul mers al activităţilor din clasă.

Fiecare om se naşte şi se dezvoltă astfel încât ajunge să aibă unele particularităţi psihofizice, mai ales psihice, deosebite, particulare, care alcătuiesc individualitatea fiecăruia. Este deosebit de important faptul că sarcina educaţiei şi instrucţiei trebuie să fie transformarea individualităţilor în personalităţi care să corespundă idealului educativ al societăţii noastre.

Un rol important în obţinerea succesului şcolar îl are sistemul de recompense şi pedepse. Este bine cunoscut mecanismul condiţionării operante, studiat de reprezentanţii „şcolii comportamentaliste” (Thorndike, Tolman, Guthrie) dacă un anumit tip de comportament este în mod consecvent urmat de o întărire, comportamentul respectiv are o mai mare probabilitate de a se produce din nou. Comportamentele însoţite de pedepse se vor manifesta cu o frecvenţă mai mică. Întărirea este reprezentată de orice stimul care are consecinţe pozitive asupra subiectului şi determină creşterea frecvenţei de manifestare a comportamentului. Pedeapsa este reprezentată de orice stimul care are consecinţe negative asupra subiectului şi care determină o scădere de manifestare a comportamentului propus spre modificare. În folosirea sistemului de recompense şi pedepse este necesară alegerea momentului optim. Recompensele sau pedepsele trebuiesc administrate imediat după realizarea comportamentului vizat şi este necesară evidenţierea relaţiei dintre comportament şi consecinţă. Programul de modificare comportamentală a eşecului şcolar trebuie să fie foarte bine fundamentat teoretic, sistemul de recompense şi pedepse particularizat nevoilor elevului în cauză şi alternate. Comportamentele caracteristice eşecului şcolar trebuiesc însoţite de pedepse, iar comportamentele specifice succesului şcolar trebuiesc însoţite de recompense. Programele de modificare comportamentală necesită fixarea unor obiective intermediare clare şi precise. Concomitent cu obiectivele intermediare este necesară şi realizarea unor evaluări intermediare, realizate obiectiv şi marcate de încrederea în posibilităţile de progres ale elevului, care vor avea drept efect întărirea motivaţiei pozitive a elevilor respectivi faţă de activitatea lor de învăţare. Felul în care îl tratezi pe copil, atenţia pe care i-o acorzi, răbdarea cu care îl ajuţi să depășească probleme, comunicarea, stilul

disciplinar pe care îl aplici, toate acestea contribuie la dezvoltarea emoţionala a copilului – crucială în reușita școlară. Primii 4 ani de viață ai celui mic sunt esenţiali în dezvoltarea lui emoţională și felul în care te comporţi și îl lași să își exprime și să își controleze emoţiile până la această vârstă.

Psihologul susţine că mulţi părinţi greșesc în abordarea și educarea copiilor lor astfel:

- le ignoră sentimentele, trăirile, emoţiile sau le tratează superficial;
- sunt prea indulgenţi;
- dispreţuiesc sau arată lipsa de respect pentru sentimentele lor.

Toate contactele sau schimburile dintre părinți și copii au un substrat emoţional și contribuie la dezvoltarea inteligenţei lor emoţionale. Daca cel mic va avea sau nu succes la școală se poate prezice în funcţie de abilităţile și înclinaţiile lui emoţionale și sociale. Iată care sunt principalele elemente de care depinde reușita școlară a micuţului:

- încredere (în propriile forţe, puterea controlului și stăpânirii de sine etc.);
- intenţie (dorinţa, perseverenţa, nevoia de a-și pune amprenta asupra unor lucruri sau probleme și de a le rezolva);
- curiozitate;
- comunicare (dorinţa de a comunica, de a stabili relaţii verbale cu ceilalţi, de a-și exprima sentimentele, trăirile, emoţiile în cuvinte);
- cooperare (capacitatea de a împărţi lucruri, de a-și aștepta rândul, "spiritul de echipă", adaptarea nevoilor personale la nevoile unui grup etc.);
- implicare (capacitatea de a se implica, de a-i înţelege pe ceilalţi și de a fi înțeles).

Educaţia specială este forma de educaţie adoptată şi destinată tuturor copiilor cu C.E.S. care nu reuşesc singuri să atingă, în cadrul învăţământului obişnuit, temporar sau pe toata durata şcolarităţii, un nivel de educaţie corespunzător vârstei şi cerinţelor societăţii pentru un om activ, autonom şi independent.

Principiile care stau la baza educaţiei speciale sunt:

1. Garantarea dreptului la educaţie al oricărui copil.

a) Copiii au dreptul să înveţe împreună, indiferent de dificultăţi şi de diferenţe.

b) Fiecare copil este unic şi are un anume potenţial de învăţare şi dezvoltare.

c) Şcoala şi comunitatea asigură şanse egale de acces la educaţie pentru toţi copiii.

2. Asigurarea de servicii specializate centrate pe nevoile copiilor cu C.E.S.

a) corelarea tipurilor de educaţie şi a formelor de şcolarizare în funcţie de scopul educaţiei, obiectivelor generale si specifice, precum şi de finalităţile educaţiei.

b) asigurarea conexiunii educaţionale.

Finalitatea educaţiei speciale este aceea de a crea condiţiile unei bune integrări sociale şi profesionale a persoanei cu nevoi speciale. Educaţia specială reprezintă o şansă pentru integrare a copiilor cu cerinţe educative. În această interpretare sintagma „cerinţe educative speciale” desemnează:

- necesităţile educaţionale complementare obiectivelor generale ale educaţiei şi învăţământului;
- educaţie adaptată particularităţilor individuale şi caracteristicilor unei anumite deficienţe de învăţare;
- intervenţie specifică (prin reabilitare/recuperare).

În cadrul grupurilor şi categoriilor de persoane cu nevoi speciale, cei marcaţi de handicapuri fizice şi psihice reprezintă o entitate aparte care necesită servicii sociopsihopedagogice complexe. Din aceste considerente, asistenţa persoanelor cu cerinţe speciale constituie o activitate complexă ce include: prevenţia, depistarea, diagnosticul, terapia, recuperarea, educarea, orientarea şcolară şi profesională, integrarea socială şi monitorizarea evoluţiei ulterioare a persoanei aflate în dificultate. Pentru realizarea acestor scopuri este necesară formarea psihologică, pedagogică, medicală, juridică şi socială a profesorilor angajaţi în educarea copiilor cu nevoi speciale.

În concluzie, nu capacitatea copilului de a citi sau de a face socoteli este esenţială în procesul de învățare și în reușita școlară, ci mai degrabă capacitatea de a ști cum să înveţe lucruri și să facă faţă provocărilor la nivel emoţional.

Lasă-mă să fac parte din lumea ta!

Prof.Raicu Laura,
Şcoala Gimnazială Nr.11 Ştefan Octavian Iosif” – Braşov

Integrarea copiilor cu CES în învăţământul de masă este **un imperativ** al societăţii moderne, dacă se dorește un ***viitor*** pentru această societate. Copiii cu cerinţe educaţionale speciale au nevoie de cadre didactice pregătite și în acest sens, nu doar din punct de vedere academic, cadre didactice care sunt capabile să facă faţă acestei provocări. Nu este simplu să lucrezi cu un colectiv de 30 de elevi, cu personalităţi diferite, cu necesităţi și cu capacităţi diferite de înţelegere, și în același timp să încerci să integrezi un copil cu CES în acest colectiv.

Ignorarea acestei situaţii, ar fi o greșeală majoră care, în timp, ar duce societatea într-un impas. A te preface că nu există o problemă, când ea este o realitate, nu înseamnă că ea se va rezolva de la sine. Prin integarea copiilor cu CES, în învăţământul de masă, se încearcă oferirea unei normalităţi pentru acești copii, redată printr-o adaptare a curriculumului la nevoile lor. Se simte nevoia formării unor specialiști capabili să înţelegă necesităţile copiilor cu CES, fără însă a ignora restul copiilor din colectiv, cadre didactice care să știe să aplice metode și tehnici potrivite íntegrării lor în clasă. Din această perspectivă, pot afirma că sunt bine venite cursurile de formarea profesională cu tema integrării copiilor cu CES.

Pentru integrarea copiilor cu cerinţe speciale în colectivul de copii, sunt utile și activităţile de integrare, desfășurate la orele de dirigenţie, jocuri didactice, de genul: ***Acceptă-mă așa cum sunt! Lasă-mă să fac parte din viaţa ta!, Şi eu sunt valoros!, etc.*** Practic, prin intermediul acestor jocuri didactice, se urmărește sensibilizarea copiilor la situaţia prezentă în colectiv. Astfel se ajunge la acceptarea și la integrarea copilului cu CES.

Făcând parte din societate, copilul cu CES are dreptul la o educaţie, așa cum o au toţi copiii. Prin urmare, noi avem obligaţia morală să recuperăm acești copii, să descoperim în ei acel talant cu care au fost înzestraţi de Dumnezeu, talant care, dacă este descoperit și se lucrează cu el, acela le va oferi șansa la normalitate, la vârsta maturităţii.

Recuperarea și integrarea copiilor cu cerinţe speciale duce la progresul societăţii. Din „povară” pentru societate, copiii cu CES devin utili acestei societăţi. Prin urmare, gestionarea corectă a acestui fenomen este în favoarea copilului cu cerinţe speciale, a familiei acestuia și a celor cu care interacţionează copilul cu CES și în final, în favoarea întregii societăţi.

Poster realizat de prof. Raicu Laura, în cadrul cursului „Practica integrării și incluziunii copiilor cu

https://www.ziaruldeiasi.ro/stiri/s-a-dat-startul-campaniei-a-iubesc-sa-strang-lumea-la-piepta--185464.html
https://www.iexplore.ro/integrarea-copiilor-cu-dizabilitati/
https://fism.gov.md/sites/default/files/document/attachments/educatia_incluziva_vol_1.pdf
https://proform.snsh.ro/baza-de-date-online-cu-resurse-educationale-pentru-sustinerea-educatiei-incluzive-de-calitate/integrarea-si-incluziunea-scolara

Educația incluzivă
„Fiecare copil contează. Școala pentru toți”

Prof. Popa Maria - Simona
Liceul Bănățean Oțelu Roșu

Educația incluzivă este adeseori asociată cu elevi care au dizabilităţi sau care au „nevoi educaţionale speciale”. De fapt, incluziunea se referă la educaţia şcolară a tuturor copiilor şi tinerilor, conform conceptului „şcolii pentru toţi”.

Educația incluzivă este o necesitate și în același timp o provocare. Incluziunea copiilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă este un proces complex. Toți copiii au dreptul la educație și fiecare copil este capabil să învețe în ritm propriu.

Copiii sunt ca fluturii care zboară în văzduh. Unii se înalță mai sus ca alții, însă fiecare zboară cât de bine poate. Fiecare este diferit. Fiecare este special. Fiecare este frumos.

Există copii care își doresc „să zboare”, dar, pur și simplu nu pot, pentru că nu știu cum să o facă, sau știu cum să o facă, dar, pur și simplu nu pot. Aceștia sunt copiii cu cerințe educative speciale, sau copiii cu dificultăți de învățare. Toți copiii au dreptul la educație, iar școala și noi dascălii, în principal, suntem datori să le-o oferim. Fiecare copil are nevoie de școală și chiar și școala are nevoie de fiecare dintre ei. Incluziunea școlară este o treaptă spre incluziunea la nivelul societății. Toți copiii, cu sau fără dizabilități, trebuie să învețe împreună, indiferent de mediul social sau cultural din care provin, de religie, etnie, limbă. Este foarte important să reducem, ba chiar să eliminăm excluziunea și discriminarea, indiferent ce formă ar avea ele, să oferim copiilor cu tipuri și niveluri diferite de handicap șanse egale să participe la educație în cadrul sistemului general de învățământ.

Beneficiind de servicii de sprijin corespunzătoare în cadrul școlii unde sunt integrați, persoanele deficiente au posibilitatea de a ajunge la niveluri funcționale fizice, psihice și sociale care le pot schimba viața, le pot da un mai mare grad de independență. Totodată, copiii tipici vor învăța ce înseamnă toleranța, acceptarea, întrajutorarea, vor deveni mai buni.

Educația incluzivă este un proces permanent care presupune școlarizarea copiilor cu cerințe educative speciale, adaptarea școlii la nevoile acestora, participarea lor la activități educative formale și nonformale, care să le asigure învățarea și dezvoltarea. Incluziunea presupune identificarea și eliminarea barierelor, bariere care pot avea legătură cu modul de organizare a școlilor, cu modalitățile de predare și evaluare a progresului elevilor.

Este deosebit de importantă atitudinea comunității față de copiii cu CES, a cadrelor didactice, a părinților, a colegilor de clasă, a cadrelor didactice. Dacă învățătorul dovedește înțelegere și o atitudine pozitivă, el poate influența atât atitudinea clasei incluzive, a părinților, dar și a copilului cu

CES. Gradul de acceptare, ajutorarea și relaționarea din partea colegilor sunt și ele premise ale integrării.

Integrarea unui copil cu CES în învățământul de masă depinde de familia acestuia. Mulți părinți refuză să accepte că proprii lor copii ar avea probleme. Pentru a-i determina să conștientizeze deficiențele pe care le are copilul, cadrele didactice pot apela la consilierul școlar. Colaborarea familiei cu echipa de caz este necesară.

Un alt factor important este copilul cu CES, nevoile acestuia. De exemplu, un copil cu deficiențe senzoriale, auditive sau vizuale nu va putea fi integrat într-o școală de masă, unde nu există specialiști. De asemenea, atitudinea lui negativă față de acceptarea sprijinului, instabilitatea emoțională, factorii temperamentali pot îngreuna derularea unui program de intervenție.

Educația incluzivă presupune schimbarea atitudinilor, a mentalităților, a politicilor şi practicilor de excludere şi segregare. Aceasta este promovată prin documente naționale de politică educațională care promovează o educație centrată pe elev, o educație de calitate care se poate realiza prin programe de învățământ adecvate, o bună organizare, alegerea unor strategii optime de predare-învățare-evaluare, folosirea unor resurse și tehnologii variate etc..

O școală incluzivă pune accent pe progresul individual și nu pe diferențele dintre elevi; este promovată învățarea prin cooperare, în cadrul căreia copiii sunt încurajați să se ajute, învață unii de la alții și fiecare elev este valorificat. O școală și un profesor bun sunt aceia care obțin progres cu toți elevii.

EU SUNT SPECIAL…pentru că sunt un copil normal, dar pot să-i ajut pe cei mai puțini norocoși ca mine!
EU SUNT SPECIAL…pentru că am dificultăți în învățare, dar am nevoie să mă accepți așa cum sunt!
EU SUNT SPECIAL…pentru că sunt părinte, îmi înțeleg copilul și vreau să-l învăț ce e frumos în oameni!
EU SUNT SPECIAL…pentru că sunt cadru didactic și am înțeles că educația dată copiilor, reprezintă, de fapt, viitorul!

Bibliografie

• Gheorghiu, F. (2005), Modalități de intervenție personalizată în cadrul învățământului integrat, Presa Universitară Clujeană.
• Gherguț, A. (2001), Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale, Editura Polirom, Iași.
• Vrăjmaș, E. și alții (2005), ghid pentru cadre didactice de sprijin, Editura Vanemonde, 2005.

INCLUZIUNE PRIN LECTURĂ

Prof. Mazilu Oana Andrada
Liceul Teoretic „Nikolaus Lenau”, Timișoara

În activitățile educaționale prin care ne propunem să formăm caracterul copiilor, să le dezvoltăm gândirea critică și să le transmitem valori, lectura poate fi instrumentul ce leagă, precum o baghetă magică, obiectivele noastre didactice de universul copiilor. Abordarea pe care o propunem este denumită în literatura de specialitate internațională „book based approach” și presupune tratarea globală a unei tematice, pornind de la o poveste.

Am ales această abordare, deoarece în activitățile didactice realizate în decursul timpului am avut numeroase experiențe pozitive, iar studiile din domeniu susțin acest demers educațional.

Lectura este extrem de importantă, având un impact semnificativ asupra dezvoltării cognitive, emoționale și sociale. Printre beneficiile realizării activităților integrate pornind de la povești, amintim:

1. Dezvoltarea limbajului și a vocabularului, expunând copiii la structuri gramaticale complexe și descoperind o exprimare variată.

2. Stimularea imaginației și a creativității, vizualizând scenarii și trăind alături de personaje experiența acestora.

3. Creșterea gradului de concentrare, atenție și răbdare

4. Dezvoltarea empatiei și a înțelegerii emoționale, descoperind emoțiile personajelor și înțelegându-le trăirile

5. Dezvoltarea gândirii critice și rezolvarea problemelor prin discuții ghidate, argumentative și observând diferite tipare ale gândirii

6. Stimularea curiozității și a setei de cunoaștere, conectând cartea cu alte domenii care fac parte din viață

7. Stimularea unui obicei sănătos și modelarea mentalității legate de lectură. Transmiterea ideii că lectura poate fi o modalitate de a ne căuta răspunsuri în diferite situații ori probleme de viață.

În abordarea tematicii legate de incluziunea socială și fenomenul de bullying se remarcă titlul unei cărți ilustrate pentru copii „Girafele nu știu să danseze”, ce reprezintă cu succes un antidot împotriva bullyingului. Cartea a fost scrisă de Giles Andreae și Guy Parker-Rees și a apărut în anul 2017 la editura Pandora. Povestea ne prezintă viața girafei Gerald care iubește dansul și își dorește să participe la marele bal african alături de celălalte animale. Abilitățile sale de dans nu sunt însă apreciate de participanții petrecerii. Mai mult decât atât, când ajunge pe scenă, Gerald este umilit, batjocorit,

exlus și trăiește o situație de bullying foarte dureroasă. Aceasta îl determină să renunțe la dans, iar Gerald își dorește să se izoleze complet, simțind că nu este bun de nimic. Din fericire, un greiere pasionat de muzică îi ascultă oftatul, oferindu-i încrederea de care are nevoie. Cuvintele sale de încurajarea sterg lacrimile de pe fața lui Gerlad, iar girafa reușește să depășească toate barierele anterioare, impresionând auditoriul cu dansul său.

Scrisă în rime, cu un limbaj relativ simplu și accesibil, povestea poate fi ascultată de elevii din ciclul primar, dar și de preșcolari deopotrivă. Situația pe care o trăiește Gerald poate fi ușor înțeleasă de copii și deschide cadrul în care putem vorbi despre comportamente de bullying, dar mai ales cum să le descoperim și evităm.

Lucrarea de față propune metode prin care pot fi realizate activități educaționale integrate, pornind de la tematică cărții și parcurgând diferite domenii esențiale în dezvoltarea copiilor.

Câteva metode care ne pot ajuta în utilizarea poveștii:

- „Lectura educatoarei” nu se pretează doar pentru activitățile din ciclul preșcolar. Experiența de „ascultător”, crește puterea de înțelegere a textului și conectează ascultătorul cu încărcătura emoțională a textului, oferindu-i ocazia de a se bucura și de ilustrații.
- Tehnica întrebărilor socratice reprezintă o modalitate eficientă de a explora ideile în profunzime și a dezvolta gândirea critică și analitică.

Întrebări precum cele de mai jos pot deschide o serie de conversații personale de descoperire și autoreflecție în sala de clasă:

- Care este o activitate care ție îți face plăcere și la care simți că te descurci bine?
- Ce ți-ai dori să înveți în această viață?
- Cine a fost „un greiere” în viața ta? În ce fel ți-a dat putere sau curaj?

- Teatrul Forum, un concept de teatru în care elevii înlocuiesc protagonistul și improvizează variații ale acțiunilor sale oferă copiilor diferite perspective noi asupra unei situații.
- Tehnica comunicării non-violente este o modalitate extraordinară de soluționare a conflictelor și poate fi introdusă cu ocazia descoperirii acestei povești. Abordarea propusă de Marshall Rosenberg propune un model în 4 pași, ușor de explorat cu copiii:

  1. Observare
  2. Identificarea emoției
  3. Identificarea nevoii
  4. Formularea cererii

Metoda dezvoltată de Marshall Rosenberg, denumită și „limbajul girafei” este o modalitate empatică de comunicare prin care elevii reușesc să înțeleagă mai bine emoțiile și bazele unei interacțiuni bazate pe respect.

Activitatea poată fi completată la muzică și mișcare de învățarea unui dans, la arte vizuale și abilități practice de realizarea unui afiș pentru marele bal african, la dezvoltare personală și educație civică de informații despre lumea emoțiilor, la cunoașterea și explorarea mediului de învățarea despre diverse medii de viață, la geografie despre continente și multe altele, căci este o carte ofertantă pe baza căreia putem realiza activități deosebite.

Bibliografie

- M. Rosenberg, 2014, Comunicare non-violentă, editura Ponte
- G. Andreae, Guy Parker-Rees, 20217, Girafele nu știu să danseze, Pandora
- CLPE, Power of Reading, 2023, https://clpe.org.uk/research/power-reading-impact-report-2023
- https://www.bookshark.com/blog/benefits-of-book-based-learning/

IMPLEMENTAREA EDUCAȚIEI INCLUZIVE LA PREȘCOLARI

Prof. înv. preșcolar Iacobescu Liliana,
Grădinița cu P.P.Nr. 3

Educația incluzivă la nivel preșcolar este esențială pentru a asigura o bază solidă pentru dezvoltarea ulterioară a copiilor și pentru a promova echitatea și incluziunea de la o vârstă fragedă. În acest context, este important să înțelegem și să implementăm strategii eficiente care să răspundă nevoilor diverse ale preșcolarilor. La nivel preșcolar copiii sunt într-o perioadă crucială de dezvoltare fizică, cognitivă, socială și emoțională. În această etapă, o educație incluzivă este eficientă dacă:

- *Promovează dezvoltarea armonioasă*: Copiii beneficiază de interacțiunea cu colegi cu diverse abilități și experiențe, ceea ce le dezvoltă empatia, înțelegerea și abilitățile sociale.
- *Previne discriminarea și marginalizarea:* Introducerea principiilor de incluziune de la o vârstă fragedă ajută la construirea unei mentalități deschise și acceptante.
- *Asigură accesul la educație de calitate:* Toți copiii, indiferent de nevoile lor speciale, au dreptul la o educație care să le permită să își atingă potențialul maxim.

La nivel preșcolar există câteva principii ale educației incluzive :

1. *Acceptarea și valorizarea diversității* sunt fundamentale în crearea unui mediu incluziv. Acest principiu presupune recunoașterea și respectarea diferențelor individuale și culturale ale fiecărui copil. Organizarea activităților îi încurajează pe copiii să-și împărtășească experiențele și tradițiile proprii.
2. *Crearea unui mediu educațional accesibil fizic și emoțional* este esențială pentru incluziunea preșcolarilor. Spațiile fizice trebuie să fi accesibile tuturor copiilor, inclusiv celor cu dizabilități fizice..
3. *Utilizarea unor metode didactice flexibile și adaptabile* care să răspundă nevoilor individuale ale copiilor. Utilizarea jocului ca metodă principală de învățare, le permite copiilor să exploreze și să învețe într-un mod natural și plăcut

Strategiile care stau la baza implementării educației incluzive la preșcolari sunt:

a. Formarea continuă a educatorilor. Educatorii trebuie să fie bine pregătiți pentru a face față diversității în clasă și pentru a aplica metode incluzive.

b. Colaborarea cu părinții și comunitatea. Implicarea părinților și a comunității în procesul educațional este crucială pentru succesul inițiativelor de incluziune. Trebuie organizate întâlniri și ateliere pentru părinți, pentru a-i informa și a le oferi suport în ceea ce privește educația incluzivă și crearea de parteneriate cu organizații locale și ONG-uri care pot oferi resurse și sprijin suplimentar.

c. *Utilizarea tehnologiei asistive.* Tehnologia asistivă poate juca un rol important în facilitarea accesului la educație pentru copiii cu nevoi speciale.

Implementarea educației incluzive la nivel preșcolar reprezintă un pas esențial în asigurarea accesului egal la educație de calitate pentru toți copiii, indiferent de abilitățile sau nevoile lor speciale. Prin promovarea acceptării diversității, crearea unui mediu educațional accesibil și suportiv, utilizarea unor metode pedagogice flexibile și adaptabile, și implicarea activă a părinților și comunității, instituțiile preșcolare pot contribui semnificativ la dezvoltarea armonioasă a copiilor și la construirea unei societăți mai echitabile și incluzive.

.În concluzie, investiția în educația incluzivă la nivel preșcolar nu doar că oferă fiecărui copil șansa de a-și atinge potențialul maxim, dar și contribuie la dezvoltarea unor cetățeni empatici și responsabili, capabili să accepte și să valorizeze diversitatea. Aceasta este fundamentul unei educații de calitate și a unei societăți echitabile, în care toți membrii au oportunitatea de a participa și de a contribui pe deplin.

Bibliografie:

1. Ainscow, M., Booth, T., & Dyson, A. (2006). Improving Schools, Developing Inclusion. Routledge.
2. Florian, L., & Black-Hawkins, K. (2011). Exploring Inclusive Pedagogy. British Educational Research Journal, 37(5), 813-828.
3. Mitchell, D. (2014). What Really Works in Special and Inclusive Education: Using Evidence-Based Teaching Strategies. Routledge.
4. Smith, R., Polloway, E. A., Patton, J. R., & Dowdy, C. A. (2012). Teaching Students with Special Needs in Inclusive Settings. Pearson.
5. Tomlinson, C. A. (2001). How to Differentiate Instruction in Mixed-Ability Classrooms. ASCD.
6. UNESCO. (1994). The Salamanca Statement and Framework for Action on Special Needs Education.

Consilierea elevilor cu cerințe educaționale speciale

Profesor: Gavriloaia Daniela
Instituția de învățământ: Clubul Copiilor Târgu Neamț, județul: Neamț

În contextul educației incluzive, este foarte importantă asigurarea echității, astfel încât elevii cu cerințe educaționale speciale, să-și poată realiza potenţialul şi aspiraţiile să dobândească cunoștințe și aptitudini aplicabile și utile în viața de zi cu zi.

Tulburările din spectrul autist afectează abilitățile de comunicare și interacțiune socială și pot include prezența comportamentelor, intereselor și activităților stereotipice. Autismul afectează modul în care informațiile sunt preluate și stocate în creier și se caracterizează prin: probleme în interacțiunea socială cu alții, acest lucru poate include dificultăți de a menține o comunicare, de a lucre, de a se juca cu ceilalți.

Părinţii elevilor cu cerințe educaționale speciale, trebuie să se asigure că-l vor sprijini pe elev, să ia o decizie liberă, în baza intereselor și abilităţilor acestuia şi să nu-şi impună punctul de vedere, propria profesie ca model. În vederea alegerii carierei, părinţii trebuie: să cunoască temerile, ezitările, succesele copiilor; să-şi trateze copiii cu respect şi să aibă încredere în aspiraţiile şi interesele lor; să fie informaţi în ceea ce priveşte ofertele de educaţie, formare, angajare. Modelele comportamentale prezente în familie şi atitudinile parentale: autoritare, neuter, de tip compensator vor fi preluate de copii, contribuind la conturarea alegerilor. Datorită legăturilor psiho-afective intrafamiliale specifice, unii părinţi îşi supraapreciază copiii şi le impun trasee educaţionale şi profesionale la care aceştia nu aderă, care nu sunt compatibile cu potenţialul, cu aptitudinile şi interesele lor. Dezacordul dintre părinţi şi copii cu privire la traseul educațional și profesional va influenţa alegerea, în sensul că aceasta se va contura dificil, iar adeziunea la decizie va fi redusă. Perioada adolescenței, este la fel de complexă și complicată pentru adolescenții cu dizabilități. Schimbările de dezvoltare la nivel mintal, fizic și social și criza de identitate din adolescență în cazul elevilor cu cerințe educaționale speciale, și în special cu dizabilități, pot fi la fel provocătoare. Prin urmare, următoarele aspect, trebuie tratate în mod special: relațiile cu părinții și cu alți membri ai familiei, participarea la activitățile școlare și sociale, normele și valorile sociale, interacțiunea dintre diverși factori de risc și rezistența în momentele când adolescenții se confruntă cu diverse provocări.

Scopul programului de intervenție: orientarea vocaţională;

Obiectivele programului de intervenție: să își cunoască abilităţile; să își descopere interesele profesionale; să înţeleagă importanţa relaţiilor sociale; să își descopere trasăturile de personalitate: răbdare, perseverenţă, energie, creativitate. formarea structurii perceptiv-motrice de formă şi culoare, dezvoltarea capacităţii de orientare şi adaptare la mediu.

Activităţi educative în cadrul programului de intervenție:

1. Cercul relațiilor sociale este un instrument de diagnostic social, utilizat în lucrul cu elevii cu diferite tipuri cerințe educaționale speciale. În centrul cercului se include numele persoanei. În fiecare cadran al cercului se includ numele persoanelor care relaționează cu persoana evaluată, în funcție de tipul relației: membrii familiei, colegii, prietenii, specialiștii care îi acordă suport sau îi prestează diferite servicii. Cu cât relațiile dintre persoana evaluată și o anumită persoană: prieten, membru de familie, coleg, specialist, sunt mai apropiate, cu atât numele persoanei respective se va afla mai aproape de centrul cercului și vice-versa.

Dacă există relații între persoanele incluse în același cadran sau

în cadrane diferite ale cercului, numele acestor persoane se vor uni printr-o linie. În final se obține o rețea de nume, respectiv persoane, care reflect relațiile sociale ale persoanei evaluate.

2. Evaluarea intereselor: chestionarul va fi folosit pentru evaluarea intereselor, ideilor și preferințelor personale ale elevului referitor la viitorul loc de muncă.

3. Evaluarea abilităților: următoarea activitate va fi utilizată pentru a evalua abilitățile elevului, și va putea servi drept punct de plecare pentru procesul de ghidare în carieră și consiliere.

Tenacitatea fizică – Sunt puternic fizic, sunt rezistent.

Abilitățile manuale – Am abilități manuale bune.

Abilitățile tehnice – Am o bună înțelegere tehnică, pentru mine este ușor să rezolv o problemă tehnică. știu cum lucrează motoarele.

Abilitățile verbale – Am abilități verbale bune.

Creativitatea – Sunt creativ, întotdeauna am idei noi, pot desena, inventa o istorioară.

Capacitatea de memorare – Țin minte lucrurile cu ușurință atunci când sunt interesat de ceva.

Capacitatea de observație – Sunt un bun observator, recunosc foarte repede schimbările care se produc la oameni, atunci când fac cunoștință cu cineva, observ foarte bine persoana.

Cititul – Citesc bine, pot citi diferite tipuri de texte și le pot înțelege.

Abilitățile pentru munci grele- Îmi place să lucrez mult și repede, sunt ambițios.

Exactitatea – Sunt foarte exact, atunci când trebuie să fac un lucru, sunt cu adevărat conștiincios.

Flexibilitatea – Sunt flexibil, pot cu ușurință să mă adaptez la situații noi și la oameni.

Spiritul de echipă – Sunt în stare să lucrez într-o echipă, pot coopera cu alții și aud ce spun

Abilitatea de relaționare –Este ușor pentru mine să fac cunoștință cu persoane noi.

Scrisul – Pot scrie texte fără greșeli gramaticale și de ortografie

Înțelegerea – Sunt înțelegător, manifest empatie și înțelegere.

Asertivitatea – Sunt în stare să realizez lucruri, sunt energic și insistent.

Fiabilitatea/ capacitatea de a inspira încredere – Sunt de încredere, pot ține promisiunile, sunt punctual.

Perseverența – Sunt persistent și răbdător.

Abilitățile organizatorice – Organizez bine lucrurile, am capacitatea de învățare, vreau să învăț lucruri noi.

Capacitatea de concentrare – Mă concentrez foarte bine.

Ordinea –Este important ca lucrurile, caietele mele să fie îngrijite și în ordine.

Abilitățile matematice – Fac bine calculele. știu regulile fundamentale ale aritmeticii.

Viteza – Lucrez repede.

Spiritul practic – Implementez ideile în practică, am răbdare.

Comportamentul – Cred în puterile mele și am maniere bune.

4. Evaluarea Abilităților Sociale-unul din instrumentele utilizate eficient în lucrul cu elevii cu tulburări din spectrul autist, dar și cu cei cu dizabilități intelectuale, îl reprezintă poveștile sociale. Majoritatea acestor povești au scopul de a educa și instrui persoana cu autism, despre ce trebuie să facă în anumite situații, precum și de a o ajuta să recunoască situații, pe care le poate întâlni în viața de zi cu zi.

Obiective: formarea deprinderilor de scriere corectă şi respectare a spaţiului de scris; îmbogăţirea, precizarea şi activizarea vocabularului; dezvoltarea autonomiei personale şi sociale; dezvoltarea atitudinilor pozitive de relaţionare în grup, dezvoltarea capacităţii de receptare a mesajului oral, dezvoltarea capacităţii de exprimare orală, dezvoltarea capacităţii de receptare a mesajului scris, citirea, lectura, dezvoltarea capacităţii de exprimare scrisă.

Metodele si tehnicile utilizate în cadrul ședintelor de consiliere familială: observația, comunicarea, exercițiul, demonstrația, interviu nondirectiv, interviul circular, ciorchinele, jocuri de socializare și interrelaționare, arborele cu probleme, feed-beck-ul, ascultarea activă, comunicarea empatică, dezbaterea, interviu focalizat, explicația, dezbaterea, brainstrorming-ul, jocul de rol, cubul, ciorchinele, piramida dorințelor, chestionare, teste de personalitate, comunicarea empatică.

Principii: Autocunoaștere, comunicare, intercunoaștere, libertate de exprimare, flexibilitate, creativitate.

Evaluare obiective:

-Analiza finală;

-Impresiile subiecților;

-Feed-back participanților.

Metode și tehnici: - exerciții de interevaluare, feed- back-ul, focus-grup, jocuri de socializare, observația, dezbaterea, interviu focalizat, explicația, interviul circular, inter-evaluare și autoevaluare, conversația, chestionarul, scala de notare. fişe de lucru utilizate la diferite activităţi; proba de evaluare; convorbire individuală şi în grup; observaţia spontană şi dirijată.

Stilul de învăţare, a elevilor cu cerințe educaționale speciale, reprezintă modul diferit, în care ajung să-şi însuşească cunoştinţele şi deprinderile, abilitățile şi care influenţează strategiile didactice, ce trebuie adaptate pentru a oferi sprijin şi oportunităţi pentru fiecare nevoie individuală și pentru a avea şanse egale. Integrarea cu avizul specialiștilor în domeniu, presupune, realizarea normalizării, focalizarea pe elev, examinarea elevului de către specialiști, realizarea unor programe pentru elevi și plasarea elevilor în programe adecvate, punând accentul pe nevoile copiilor cu cerinte speciale și recuperarea acestora prin intervenții specializate. Incluziunea reprezintă orientarea și concentrarea acțiunilor pe școală ca instituție deschisă pentru toți copiii, presupune focalizarea pe clasă, examinarea copilului de către factorii implicați, în desfășurarea procesului instructiv-educativ, crearea de condiții pentru sprijinirea elevilor în clasă, punând accentul pe predare- instruire- evaluare, pe drepturile tuturor copiilor.

Bibliografie:

Albu Emilia, „Manifestări tipice ale devierilor de comportament la elevii preadolescenți, prevenire și terapie”, Ed. Aramis, Bucuresti, 2002.

Alois G., (2006), „Psihopedagogia Persoanelor Cu Cerinţe Speciale”, Editura Polirom;

Conf. univ. dr. Tatu Cornelia, „Consilierea familiei și terapii de familie.”

Dumnitru Al. Ion, „Consiliere Psihopedagogică”, Ed. Polirom, Iasi, 2008.

Dumitru-Tiron Elena, „Consiliere Educațională”, Ed. Institutul European, Iasi, 2005.

Mitrofan Iolanda, Vasile Diana, „Terapii de familie”, Editura SPER, Bucuresti, 2001.

Verza E., Verza F. E., (2011) „Tratat de psihopedagogie specială”, editura Universităţii din Bucureşti.

„FIECARE COPIL CONTEAZĂ”
INIȚIATIVE PENTRU O EDUCAȚIE INCLUZIVĂ

Prof. BORȘ ALINA ANNA-MARIA
Școala Gimnazială Nr.3,Mangalia ,Constanța

Primirea în grupă a copilului cu cerinţe educative speciale, atitudinea faţă de el trebuie să păstreze o aparenţă de normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel cu ceilalţi copii din grupă. Conduita şi atitudinea noastră trebuie să demonstreze celorlalţi copii că i se acordă preşcolarului cu dizabilităţi același tratament, toti copiii trebuie să simtă ca sunt egali. De aceea trebuie să exprimăm aceleaşi aşteptări şi să stabilim limite similare în învăţare ca şi pentru ceilalţi copii din grupă. Noi ne asumăm rolul de moderator, pentru a promova contactul direct între copiii din grupă şi să direcționăm întrebările şi comentariile acestora către copilul cu cerinţe educative speciale.Voi prezenta situația unui preșcolar , care l am avut la grupă cu multi ani în urmă. La momentul de față copilul are 15 ani .

Studiu de caz

Participant: M.C.
Data nașterii: 11.04.2009
Naționalitate: română
Natura afecțiunii: Tulburarea abilităților școlare, deficiență mintală severă în dezvoltarea psihică asociată cu tulburare mixtă de dezvoltare a limbajului expresiv/receptiv.
Momentul depistării afecțiunii: 4 ani-grupa mijlocie
Date despre mediul familial:
Mama, M.L.
Tata, M.I.
Frați: M.S., M.A., M.C., M.M., V.D. (căsătorită cu V.V. și au 2 copii minori), M.G. (are 2 copii), M.N. (are 2 copii), M.D. (are 2 copii), M.C. (are un copil) și doi frați au decedat.
Atitudinea copilului în contextul instituționalizării: Minorul ajunge din nou în familie (14.07.2009) în urma părăsirii de către mama lui în spital la vârsta de 2 luni și jumătate, în timpul unei internări datorate prematurizării, greșelilor alimentare și neglijenței din partea familiei. Copilul este din nou internat de către o nepoată cu diagnosticul de enterocolită și anemie. Se hotărăște plasarea acestuia, în regim de urgență, la asistentul maternal D.G., dar în lipsa banilor pentru curele de terapie, M.C. este instituționalizat la Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă, Constanța. Familia biologică menține legături personale cu copilul la intervale extrem de lungi, deoarece pleacă cu frecvență în străinătate.

Mama manifestă față de copil acte de tandrețe maternă,iar copilul reacționează uneori la stimulare afectivă.

Date medicale generale: Conform Scrisorii Medicale eliberată de Spitalul Județean Constanța, secția Neonatologie, minorul s-a născut prin cezariană, 33 de săptămâni, având o greutate de 1960 g și scor Agar 8, având la naștere umătorul diagnostic „Hipoxie perinatală ușoară”. Conform certificatului de încadrare într-o categorie de handicap, copilul mai este diagnosticat și cu paralizie cerebrală și parapareză spastică. În Ianuarie 2019 a fost supus unei operații chirurgicale la picior varus equin spastic drept, alungire de tendon Achillian, imobilizare aparar gipsat. A fost externat în stare bună, ameliorat.

Aspecte educativ-compensatorii: La recomandările specialiștilor, copilul face parte din programe terapeutice (psiholog, terapeut, ergoterapeut, logoped, terapeut ocupațional) și programe de kinetoterapie și masaj medical. La activități primește ajutor parțial sau total din partea educatorului, deoarece prezintă interes slab pentru ele. Frecventează cursurile școlare la C.Ș.E.I „Delfinul,, fiind elev în clasa pregătitoare.

Concluzii interpretative

Fiindu-mi preșcolar în acea perioadă și cunoscându-i foarte bine familia precum și traseul medical , am cerut permisiunea sa-l vizitez la centru. M.C. este singurul copil care nu a reușit să participe la vreo activitate în timpul vizitei mele la centru. Interesul lui, despre care îmi vorbea și doamna asistent social, parcă nu mai exista deloc. Progresul lui se înregistrează foarte greu, asta și din cauza numeroaselor afecțiuni pe care le are. Am observat legătura strânsă dintre ei pentru că cei din jurul lui încercau în diferite moduri să îi stârnească, măcar puțin, curiozitatea asupra jocurilor recreeative.

Concluzii finale

Relaţia noastră cu părinţii copiilor cu cerinţe educative speciale este necesară şi benefică, ea furnizând, informaţional, specificul dizabilităţii preşcolarului, precum şi date despre contextul de dezvoltare a acestuia. Părinţii ne informează şi despre factorii de influenţă negativă care ar trebui evitaţi (fobii, neplăceri, stimuli negativi, atitudini care determină inhibarea / izolarea copiilor). Angajarea şi responsabilizarea familiei în educaţia copiilor este fundamentală pentru reuşita participării la programul instructiv- educativ al unității de învățământ. La orice copil, în mod particular la copiii cu dizabilităţi, gradul de interes şi de colaborare a părinţilor cu instituția este, cel mai adesea, proporţional cu rezultatele obţinute de aceştia. De aceea, putem afirma că familia este primul educator şi are cel mai mare potenţial de modelare.

Noi avem rolul de a sprijini familiile să aibă încredere în resursele proprii, să facă faţă greutăţilor cu care acestea se confruntă.

Strategii de optimizare a mediului de învăţare

Prof. Goicea Gabriela,
Liceul Teoretic “ George Moroianu”-Săcele

Crearea şi menţinerea unui mediu de învăţare adecvat, în care elevii să participe activ şi cu mult entuziasm la activităţi, reprezintă o adevărată provocare pentru orice profesor, mai ales în contextul şcolii actuale, când elevii se plictisesc repede, nu sunt atenţi ori motivaţi. O clasă activă la ore este o clasă unde elevii sunt antrenaţi în permanenţă în activităţi diverse, iar sarcinile de lucru se adresează tuturor, iar câteodată ele pot fi diferentiate, ţinând cont de atenţia şi capacitatea de receptare şi concentrare a elevului. Astfel , profesorul atinge obiectivele propuse, elevii asimilează noi cunoştinţe, ţinând cont de sarcinile primite.

Un profesor trebuie să aibă o nouă viziune asupra clasei, trebuie să îşi asume un nou rol în contextul şcolii actuale, trebuie să aplice strategii de învăţare diferentiate. Trebuie luat în calcul mediul incluziv şi educaţia incluzivă, ca direcţii în asigurarea unui climat educaţional egal pentru toţi elevii.

Profesorul respectă, înainte de toate, ritmul personal de învăţare ; elevii sunt verificaţi înainte de a trece la predarea unor noi conţinuturi sau a unei noi unităţi de învăţare ; dacă aceştia stăpânesc noţiunile şi materia, pot lucra independent în cadrul unor activităţi ce presupun un ritm mai alert. Ei pot lucra independent, sau în grupuri mici la un proiect mai mare, transdisciplinar. Pe de altă parte, elevii care arată un interes puternic faţă de o anumită disciplină, pot realiza proiecte individuale, cu sarcini de lucru bine trasate şi cu acordarea unui timp corespunzător. Ideea de a lucra şi în afara sălii de clasă , cu mijloace computerizate este primită cu bucurie, deoarece elevii de azi sunt prieteni foarte buni cu tehnologia. Astfel , profesorul poate realiza o evaluare corectă şi elevii sunt extrem de motivaţi , pentru ca astfel de activităţi proiect le testează creativitatea, le motivează alegerea şi antrenează cercetarea şi puterea de sinteză.

Predarea iconică rămâne în continuare de bază, cu întrebări adresate elevilor , pentru a-i încuraja să gândească asupra unei teme, dar este de preferat să o dublăm cu partea de cercetare, documentare, pentru a-i face să analizeze, să compare, să calculeze, să sintetizeze.

Pe lângă metodele de lucru diferenţiate, mărimea şi gradul de dificultate al sarcinii de lucru, materialele didactice şi timpul de lucru nu trebuiesc neglijate. Materialele didactice intuitive, de corelaţie , de descoperire, de imaginaţie ajută elevii în rezolvarea multor sarcini de lucru (mai ales dacă avem în clasă şi elevi cu cerinţe educaţionale speciale). Timpul de lucru trebuie şi el adaptat , în funcţie de dificultatea rezolvării unei sarcini.

Inainte de toate, atmosfera de lucru şi mediul de învăţare trebuie să fie permisive, de susţinere şi securizare; un mediu adecvat de lucru va garanta reuşita şcolară, iar încurajarea exprimării opiniilor garantează comunicarea.

In context european, o educaţie reuşită şi garantată este o educaţie care se practică într-o şcoală care respectă particularităţile elevilor, o educaţie ce presupune o abordare diferenţiată a procesului de predare-învăţare-evaluare, iar acest lucru se poate realiza doar într-un sistem ce respectă principiul accesului liber şi al egalităţii de şanse pentru toţi cei care au nevoie de educaţie.

Bibliografie:

Kovacs, Maria. Invăţarea într-un mediu incluziv. Ghidul cadrului didactic, 2006, Bucureşti

Ghid UNESCO, Să înţelegem şi să răspundem la cerinţele elevilor din clasele incluzive,2002

FIECARE COPIL CONTEAZĂ
-EGALITATEA DE ȘANSE-

Ciobanașu Valentina, profesor Limba și Literatura română
Liceul Tehnologic “Ștefan cel Mare și Sfânt” – Vorona, Botoșani

Egalitatea de şanse reprezintă conceptul conform căruia toate fiinţele umane sunt libere să-şi dezvolte capacităţile personale şi să aleagă fără limitări impuse de anumiți factori sociali. Egalitatea de şanse are la baza asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități etc.

Conceptul de *egalitate* îreprezintă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii. Aceasta face, de fapt, referire la o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltare.

Acest concept a fost susţinut de politicile de egalizare a şanselor care au avut ca obiective combaterea excluziunii şi selecţiei exacerbate, formarea competenţelor de bază pentru toţi indivizii, mai mult decât atât educaţia de tip *a doua şansă* pentru cei care au părăsit sistemul educativ, integrarea educaţiei formale cu educaţia non-formală şi educaţia informală, astfel încât să se extindă situaţiile de învăţare.

Cea mai bună soluţie pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedeşte a fi educaţia incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educaţie pe baza egalităţii şanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educaţie sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilităţi; şcoala se adaptează la nevoile elevilor; diferenţele individuale între elevi constituie o sursă de bogăţie şi diversitate, şi nu o problemă. Şcoala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor.

Principiul fundamental al școlii incluzive este ca toți copiii trebuie să învețe împreună, oricând acest lucru este posibil, indiferent de dificultățile pe care aceștia le pot avea sau de diferențele care pot exista între ei. Școlile incluzive trebuie să recunoască și să raspundă nevoilor diferite ale elevilor, ținând cont de existența atât a unor stiluri diferite de învățare cât și a unor ritmuri diferite și asigurând o educație de calitate pentru toți prin intermediul unor curriculum-uri adecvate, a unor măsuri organizaționale, strategii de predare, a unui anumit mod de utilizarea resurselor și parteneriatelor cu comunitățile din care fac parte.

Educaţia pentru diversitate este un răspuns la pluralismul de toate felurile cu care ne confruntăm. Valorificarea diversităţii permite toleranţa; recunoaşte, apreciază şi facilitează procese implicate în explorarea şi descoperirea noului, conduce la întărirea relaţiilor în cadrul comunităţii şi măreşte posibilităţile tinerilor de a se realiza într-o societate pluralistă, din ce în ce mai complexă. Instituţiile de învăţământ trebuie să ia măsuri potrivite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare prezente în interiorul lor.

Este foarte important de precizat faptul că, profesorii au nevoie să îşi conştientizeze propriile prejudecăţi, să fie corect formaţi, să ia în considerare condiţiile sociale şi nevoile elevilor. Copiii au nevoie să fie pregătiţi să înveţe să trăiască şi să interactioneze pozitiv în această lume diversă. Multiculturalitatea este un fenomen care ne îmbogăţeşte cu diversitate. Şcoala trebuie să formeze

deprinderea preţuirii valorilor pluriculturale, ideea că nu există valori superioare sau valori inferioare. Există valori specifice care trebuie preţuite prin aportul lor la nuanţarea şi îmbogăţirea celorlalte culturi cu care intră în contact.

În altă ordine de idei școala are nevoie să construiască diverse strategii pentru o abordare pluralistă a diversităţii culturale, cum ar fi: utilizarea conflictelor etnice pentru producerea unor schimburi culturale şi sociale pozitive; crearea unui mediu de cooperare între elevi, profesori şi familiile elevilor; facilitarea succesului tuturor prin asigurarea accesului egal şi eficient la instituţia şcolară; înlăturarea prejudecăţilor legate de rasă, clasă socială sau etnie; eliminarea unor practici care dezavantajează persoane şi grupuri de elevi. Din acest considerent, proiectarea sistemelor educaţionale şi implementarea programelor şcolare trebuie să ţină seama de marea diversitate a caracteristicilor şi trebuinţelor elevilor incluşi în procesul instructiv-educativ, care trebuie să asigure şanse egale pentru copiii defavorizaţi prin implicarea tuturor cadrelor didactice, părinţilor şi a instituţiilor locale abilitate. Din perspectiva reglementărilor adoptate de statul român, copiii cu cerinţe educative speciale pot fi integraţi fie în unităţi şcolare de educaţie specială, fie în grupe şi clase speciale din unităţi preşcolare şi şcolare obişnuite, fie în mod individual în unităţi de învaţământ obişnuite. Aceste şcoli trebuie să se adapteze unei pedagogii centrate asupra copilului, capabilă de a veni în întâmpinarea trebuinţelor fiecărui copil în parte.

Bibliografie:

1. Cristea, S. – Dicționar de termeni pedagogici, E.D.P. Bucuresti, 1998
2. Dumitru, A., coordonator- Calitatea în educație, modul 6, 2011
3. Gherguţ A. 2005 – Sinteze de psihopedagogie specială, Ed. Polirom
4. Gherguţ A. 2001– Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale, Ed. Polirom

LUCRUL CU FIȘELE, METODĂ EFICIENTĂ ÎN REALIZAREA EDUCAȚIEI DIFERENȚIATE, REMEDIALE

Metodă de predare-învățare-evaluare inovativă

Studiu de specialitate

Prof. Dașu Narcisa Gabriela
Liceul Special pentru Deficienți de Vedere Buzău
Școala Gimnazială nr 7 Buzău

Educația diferențiată rămâne un deziderat imperios și în etapa actuală. Lucrul cu fișele este o metodă eficientă în realizarea educației diferențiate, ce ține de particularitățile native ale fiecărui copil. Educația diferențiată se face pentru a obține maximum de randament din partea fiecăruia, pentru a-i învăța pe copii cum sa învețe, cum sa se autoinstruiască.

Metoda lucrului cu fișele sporește munca independenta a elevului, îi solicita efort propriu, atitudine creatoare, muncă de cercetare, de descoperire. Această metodă constituie una dintre cele mai eficiente metode de sporire a randamentului școlar ținând cont de particularitățile de vârstă si individuale ale elevului.

Fișele de lucru sunt unul dintre cele mai frecvent utilizate materiale. Prin activitate independentă elevul este pus în situația de a se folosi de achizițiile însușite, în mod independent, formându-i-se primele deprinderi de muncă intelectuala. Acest tip de activitate îl obișnuiește pe elev cu responsabilitatea față de anumite sarcini încredințate; solicită efort propriu in rezolvare, capacitate de concentrare, un anumit ritm de lucru. Elevul știe că, în urma rezolvării sarcinilor, este verificat și apreciat, ceea ce ii sporește încrederea în forțele proprii.

Fișele de lucru sunt instrumente de învățare care implică elevul într-o învățare semnificativă, cum ar fi învățarea unei abilități, aplicarea acesteia sau pot fi un instrument de auto-învățare.

Metoda lucrului cu fișele aduce benefici. Fișele de lucru pot fi utile în multe feluri în ceea ce privește rezultatele academice.

- oferă elevilor oportunități de a lucra independent
- îi solicită efort propriu
- elevii pot lucra în ritmul propriu
- le dezvoltă atitudinea creatoare, de cercetare și de descoperire
- constituie una dintre cele mai eficiente metode de sporire a randamentului
- sprijină gândirea elevilor

Ca instrument de evaluare, fișele de lucru pot fi folosite de profesori pentru a evalua cunoștințele anterioare ale elevilor, rezultatul învățării și procesul de învățare; în același timp, ele pot fi utilizate pentru a le permite elevilor să-și monitorizeze progresul propriei învățări.

Diferențierea sarcinilor in cadrul activităților independente presupune o bună cunoaștere a elevilor sub aspectul particularităților de vârstă și psiho-individuale. Cadrul didactic trebuie să cunoască exact nivelul pregătirii anterioare a elevului: care noțiuni sunt însușite corect, care eronat, care priceperi și deprinderi sunt formate corect, care nu sunt bine consolidate, care sunt greșite.În funcție de toate acestea, profesorul va diferenția sarcinile de activitate independenta.

O activitate de munca independenta, pe care o folosesc uzual la disciplina Informatică și TIC este cea în care elevii dobândesc noile cunoștințe cu ajutorul fișelor de documentare și/sau de lucru,

fiind o metoda activă în care elevii desfășoară o munca independentă, realizează sarcinile în ritm propriu, conform capacităților și nivelului lor de cunoștințe, priceperi și deprinderi.

Fișele se pot clasifica în:

- Fișe pentru dobândirea cunoștințelor, conțin cunoștințe ce urmează a fi însușite de elevi sau care servesc la sistematizarea si recapitularea lor. Se pot folosi pentru: a. Exersarea informațiilor noi; b. Sistematizarea și recapitularea cunoștințelor.
- Fișe de recuperare (remediale) - Se adresează elevilor care au goluri în pregătire sau care au un ritm mai lent de învățare.
- Fișe de dezvoltare - Se adresează elevilor buni, cu scopul de a le oferi prilejul să-și valorifice la maximum cunoștințele, capacitățile, inteligența și voința.
- Fișe de exercițiu (de evaluare) - cuprind aplicații, probleme, exerciții a căror rezolvare îi ajuta pe elevi să se asigure că au inteles ceea li s-a predat și că pot aplica cunoștințele dobândite. Elevii vor fi capabili să exerseze autoevaluarea și să reflecte asupra punctelor lor forte și slabe.

Elevii cu dificultăți de învățare sunt mai puțin competenți în înțelegerea limbajului scris. Prin urmare, profesorii ar trebui să ofere elevilor instrucțiuni scurte și clare, atunci când utilizează fișele de lucru, pentru a evita confuzia.

Profesorii ar trebui să țină cont de următoarele puncte atunci când elaborează fișele de lucru remediale:

- Fișele de lucru trebuie să aibă obiective clare și să se potrivească nivelului și nevoilor elevilor;
- Forma și conținutul fișelor trebuie să dezvolte auto-învățarea și abilitățile de colaborare ale elevilor;
- Profesorii ar trebui să folosească fișele și ca instrument de evaluare și feedback pentru a spori motivația și eficacitatea învățării.

Principiile pentru proiectarea fișelor de lucru ar putea fi împărțite în linii mari în două categorii, una, legată de conținut și considerații pedagogice și cea de a doua legată de proiectarea, aspectul și prezentarea acestora.

a. Conținut și considerații pedagogice:

- Fișele de lucru ar trebui să fie concepute ținând cont de rezultatele învățării și de competențele relevante pentru materie.
- Pentru a face din fișele de lucru o resursă eficientă de învățare, este important ca sarcinile să fie proiectate cu atenție. Unul dintre principiile ar fi furnizarea de sarcini care nu se limitează la gândirea de ordin inferior, cum ar fi reamintirea, copierea și repetarea procedurilor. Sarcinile ar trebui să implice utilizarea înțelegerii conceptuale de către elev, gândirea de ordin superior.
- Fișele de lucru ar trebui să includă o varietate de sarcini; deoarece fișele de lucru trebuie să includă învățarea anterioară, ele pot avea un set divers de sarcini – începând de la cele mai simple până la cele care provoacă în mod adecvat cursantul. Fișele de lucru ar trebui să ajute treptat cursantul să demonstreze abilitățile de aplicare, analiză și rezolvare de probleme.
- Fișele de lucru ar trebui să includă materiale și sarcini autentice pentru învățarea experențială.

Odată ce conținutul foii de lucru este finalizat folosind principii pedagogice solide, următorul lucru important de reținut este designul foii de lucru. Câteva lucruri simple trebuie reținute.

- Dimensiunea fontului trebuie să fie suficient de mare pentru ca elevii să citească textul clar.
- Trebuie să existe un număr adecvat de spații de rând pentru a permite cursanților să-și exprime complet răspunsurile.
- Aspectul general și prezentarea, în special pentru copiii mai mici, ar trebui să fie atractive și primitoare.

- Ar trebui să existe claritate în instrucțiuni. Calitatea îndemnurilor și instrucțiunilor furnizate în fișele de lucru influențează foarte mult capacitatea elevilor de a rezolva fișele de lucru. Sarcinile în care instrucțiunile sunt specifice și simple sunt ușor de rezolvat de către cursant.

  Așadar, profesorii folosesc fișele de lucru în scopul de a sprijini studiul, de a promova învățarea activă, de a crește interesul pentru învățare și pentru evaluare. Lucrul cu fișele este o metodă foarte eficientă pentru adaptarea procesului educațional la potențialitățile individuale ale elevului, la ritmul și stilul de învățare al elevului, la interesele și abilitățile fiecărui copil.

  Fișele de lucru vor continua să fie o metodă didactică foarte importantă în recuperarea pierderilor de învățare și în sprijinirea elevilor în continuarea învățării. Dispunerea și prezentarea foilor de lucru ar trebui să fie simple și atractive și ar trebui să aibă cantitatea potrivită de informații în funcție de vârsta cursantului și complexitatea conceptului abordat în fișa de lucru. Dimensiunea fontului, ilustrațiile, imaginile și instrucțiunile utilizate trebuie să fie clare, simple și lipsite de ambiguitate. În plus față de design, este, de asemenea, important să se dezvolte în mod judicios conținutul – fișele de lucru ar trebui să fie văzute ca o resursă de învățare care oferă elevului o schelă cognitivă pentru a se implica profund în conceptele învățate. Conținutul din fișele de lucru ar trebui să fie bine corelat cu rezultatele învățării. O mare varietate de sarcini, de la întrebări și activități la sarcini din lumea reală, ar trebui incluse în fișele de lucru. De asemenea, este recomandabil să organizați secvențial întrebările sau sarcinile de la cele simple la cele complexe. În afară de proiectarea foilor de lucru, este, de asemenea, necesar să discutăm despre modul de utilizare a acestora, acestea ar putea fi utilizate atât pentru auto-învățare, cât și pentru învățarea de la egal la egal/în grup. Fișele de lucru bine dezvoltate pot fi, de asemenea, folosite ca o resursă de evaluare pentru a colecta și a aduna dovezi despre învățarea elevilor și pentru a ajuta profesorul să își planifice lecțiile mai eficient.
  Exemplu de fișă de lucru pentru activități remediale:

FIȘĂ DE LUCRU PRACTIC APLICATIVĂ
Disciplina ITIC
Clasa a 8-a
Activități remediale
Google Sites (pagini web)

Obiectivele urmărite:

1. Să creeze un site în Google Sites;
2. Să utilizeze instrumentele Google Sites pentru formatare text, fundaluri, antet etc
3. Să seteze drepturi de editare asupra fișierului creat;
4. Să trimită link-ul pe email

Cerințele sunt următoarele:

Fiecare elev va realiza un site Google Sites folosind facilitățile aplicației, pe un subiect din lista de subiecte de la sfârșitul fișei.

La realizarea site-ului fiecare elev vă respecta cerințele de mai jos:

1. Creează în Google Drive fișierul **GOOGLE SITES** cu denumirea ***numeelev_clasa.***
2. Alege o temă pentru site.
3. Completează numele site-ului (care apare în antet și în bara de titlu a browserului de Internet): numeelev_clasa;
4. Inserează cel puțin 1 pagină web în site, denumită sugestiv.
5. Completează în pagină titlul și introduce conținutul necesar, folosind butoanele disponibile din meniul Inserează (casete text, poze, carusel de imagini, hartă, linie/separator samd).
6. Modifică/introduce în antet, o imagine sau o culoare de fundal și va alege un tip de antet diferit de cel implicit. (Copertă, Banner mare, Numai titlu).
7. Formatează atât titlul, cât și textul din corpul paginii site-ului, folosind bara de formatare specifică (stiluri, font, mărime, culoare, aliniere, aldin, cursiv, subliniat, spațiere linii paragraf, inserare liste ordonate, neordonate etc).
8. Personalizează fundalul secțiunilor din corpul paginii site-ului folosind butoanele din stânga fiecărei secțiuni;
9. Introduce pe pagină, pe lângă conținutul referitor la tema aleasă și un link extern către un site din WWW.
10. Publică site-ul.
11. Trimite linkul profesorului pe adresa de email profesor@gmail.com; la subiectul mesajului scrie numele și clasa.

Teme din care puteți realiza site-ul:

1. Alimentația sănătoasă. Tipuri de alimente, obiceiuri alimentare la noi și în alte state, eticheta alimentelor (ce semnificație are fiecare informație inscripționată pe etichetă), norme de igienă referitoare la alimente, efecte asupra sănătății a unei alimentații incorecte samd (orice altceva legat de alimentația sănătoasă)
2. Stilul de viaţă sănătos: date generale despre sănătate, exerciții fizice/ sport, echilibru mental, stimulare intelectuală, muncă şi somn de calitate, relația cu mediul și activitatea socială/școlară.
3. Fenomenul violenței în școală. Violența în general și/sau violența în școală (cauze, ce efecte are asupra copiilor, reguli/sfaturi). Bullyingul (ce este, ce efecte are asupra copiilor, reguli/sfaturi, Când să ceri ajutor și cum).
4. Toleranța și acceptarea diversității

5. Siguranța pe Internet: Cyberbullingul (ce este, ce efecte are asupra copiilor, reguli/sfaturi, Când să ceri ajutor și cum), Reputația online, Cum să păstrezi informația privată, Cum depistezi dezinformarea online, Frauda și Înșelăciunea pe Internet, Protecția împotriva fraudei în mediul online, Riscuri asociate folosirii serviciilor Internet și reguli pentru utilizarea în siguranță a Internetului.
6. Apa: Apa factor esențial pentru echilibrul și sănătatea omului, apa factor esențial pentru echilibrul mediului, poluarea și protecția apelor, apa și securitatea alimentară, apa și energia, Apa și dezastrele.
7. Abandonul școlar: cauze și metode de intervenție pentru ajutorarea elevilor în risc de abandon, prevenirea abandonului școlar.

Sitografie:
https://cdn.azimpremjiuniversity.edu.in/media/publications/downloads/magazine/LC_Issue-12_Dec-2022.f1649697968.pdf;
https://www.talentedladiesclub.com/articles/ways-to-use-worksheets-in-the-process-of-education/
https://www.linkedin.com/pulse/remedial-classes-enables-child-gain-positive-impact-filling-sudhakar/

Sa le citim copiilor povesti

prof. înv. preșcolar Anton Otilia Costinela
Grădinița cu Program Prelungit nr.32,
Ploiești

“O carte bine scrisă este asemeni unui covor fermecat
care te poartă într-o lume în care nu ai putea avea acces alt fel”

(Caroline Gordon)

Poveștirile și basmele constituie un mijloc important care contribuie la lărgirea orizontului copiilor. Ele scot în evidență trăsăturile personajelor, dându-le preșcolarilor posibilitatea să învețe să deosebească frumosul de urât, binele de rău și să urmeze exemplul personajelor pozitive. Charles Perrault vorbind despre rolul educativ al basmelor pe care le-a creat cu atâta măestrie, spunea “oricât de simple și ușoare ar părea aceste povești, ele nasc, fără îndoială între copii , dorința de a fi asemănători cu cei buni care ajung fericiți, în același timp se naște în sufletul lor teama față de nenorocirile ce li s-ar putea întâmpla dacă i-ar urma pe cei răi.”

Povestirile influentează în mod indirect comportamentul copiilor, contribuie la lărgirea orizontului de cunoaștere prin multitudinea de aspecte din ambianța înconjurătoare la care face apel. În procesul ascultării unei povestiri este antrenată în mare măsură activitatea psihică a copilului. Aceste povestiri solicită imaginația creatoare, gândirea, limbajul și realizează trecerea de la o etapă stereotipă, la o etapă care permite găsirea de soluții pentru o anumită temă.

În anii copilăriei, personajele din basme, oferă modele de urmat în viața adultă, ca tipar comportamental sau emoțional, de aceea poveștile joacă un rol foarte important din punct de vedere educativ în viața/ activitatea copiilor. Povestitorul Charles Perrault susținea că „Toate poveştile tind să arate foloasele pe care le ai dacă eşti cinstit, răbdător, muncitor, ascultător, cât şi nenorocirile care-i pasc pe toţi cei care nu sunt astfel (…) Ele stârnesc dorinţele copiilor de a se asemui cu cei buni şi, totodată, teama de nenorocirile în care cad cei răi, datorită răutăţii lor.” Copilul poate învăța ce înseamnă și cum să prețuiască prietenia, loialitatea, generizotitatea, care sunt aspectele pozitive ale vieții, ce înseamnă bunătatea, hărnicia şi să respingă răutatea, dușmănia, lenea, din poveștile lui Ion Creangă și Petre Ispirescu. Din desfășurarea poveștii „Capra cu trei iezi”, copiii înțeleg prin intermediul metaforei faptul că până la o anumită vârstă trebuie să asculte și să respecte sfatul părinților pentru a evita pericolele iminente din viața reală. Multe povești conțin exemple educative prin care copilul este expus în plan imaginar unor primejdii cu care s-ar confrunta, dacă ar „ieși” din cuvântul părinților, dacă n-ar respecta sfaturile acestora. Finalul acestor povești aduce, întotdeauna, soluția salvatoare prin implicarea factorilor educaționali formatori, care îi pot explica celui mic diversele aspecte, clarificate pentru o bună înțelegere a mesajului poveștilor și însușirea lecției de viață.

În basmele fantastice copilul descoperă existenta unor lumi complexe, ce sunt guvernate de reguli si principii care pot fi preluate, ulterior, ca modele de viață. Astfel, copilului îi este activat interesul pentru înțelegerea și fixarea unor concepte care, altfel, ar fi fost foarte greu de înțeles. Atunci când despre zmeul din basmul „Greuceanu”, se spune că a furat de pe cer Soarele și Luna, copilului îi va fi stârnit interesul să descopere informații despre Univers și corpurile cerești. El poate întreba, de exemplu, cum se ajunge la Soare, cum s-a format cerul sau ce este Luna. În aceste situații, părinții

trebuie să reacționeze pozitiv în sensul explicării acestor concepte, în funcție de vârstă și de cunoștințele deja deținute de copilul care întreabă, hrănindu-i și stimulându-i curiozitatea.

De aceea, datoria noastră a tuturor, părinți și educatori, este să conducem copilul spre a iubi poveștile și spre a le asculta cu plăcere.

Folosirea instrumentelor digitale în predarea limbilor straine

Prof.Daniela Tomoiaga
Colegiul Național “ Gheorghe Șincai “, Cluj-Napoca

În ultima perioadă, accesul pe scară largă la tehnologie a transformat modul în care funcționează sistemul educațional convențional, producand o schimbare de paradigmă cu implicații asupra cunoașterii in general,si asupra invațarii in special.Utilizarea internetului în procesul de învățământ favorizează accesul în timp real la informații și oferă noi posibilitați de învățare prin crearea unui cadru interactiv , centrat pe nevoile elevilor.Astfel,folosirea tehnologiei reprezintă un mijloc eficient prin care elevii reușesc sa exploreze idei, să dobândească anumite abilitați, procesul educațional devenind din ce in ce mai individualizat,personalizat și eficient.

În practica pedagogică sunt utilizate mai multe tipuri de softuri educaționale :

- *Softul interactiv de învăţare*, care îl conduce pe elev pas cu pas în rezolvarea sarcinii, asigură dialogul între elev și programul respectiv, permite feedback-ul şi controlul permanent, determină individualizarea parcursului în funcţie de nivelul de pregătire al elevului;
- *Softul de exersare* intervine ca un supliment al lecției din clasă, realizând exersarea individuală necesară formării unor deprinderi, aptitudini, competențe specifice; permite fiecărui elev să lucreze în ritm propriu și să aibă aprecierea activității sale;
- *Softul de simulare* permite reprezentarea controlată a unui fenomen sau sistem real prin intermediul unui model cu comportament analog;
- *Softul de investigare*: elevului nu i se prezintă informaţiile deja structurate (calea de parcurs), ci este un mediu de unde acesta poate să îşi extragă singur informaţiile necesare rezolvării sarcinilor propuse;
- *Softul tematic* sau de prezentare, care abordează diferite teme, propunându-şi oferirea unor oportunităţi de lărgire a orizontului cunoaşterii
- *Softul de testare/evaluare*: utilizarea lui depinde de mulţi factori, momentul testării, scopul, tipologia interacţiunii (feedback imediat sau periodic);
- *Softuri educative*: prin aplicarea inteligentă a unui set de reguli, elevul este implicat într-un proces de rezolvare de probleme/situaţii; softul, sub forma unui joc educativ, duce la atingerea un scop didactic.

In ceea ce privește învățarea limbilor străine, folosirea tehnologiei reprezintă un cadru favorabil de învățare ,oferind un real suport in realizarea unor sarcini de lucru eficiente. Câteva dintre avantajele folosirii mijloacelor moderne în învațarea unei limbii străine includ: actualitatea (materiale de calitate, autentice şi de actualitate), flexibilitatea, autonomia elevilor (au posibilitatea de a-şi organiza singuri propriul proces de învăţare), abordarea diferențiată, facilitarea unui tip de învăţare contextuală. Fie că este vorba de clipuri educative ,platforme sau aplicații pe tablete sau telefon, tehnologia este un element cheie al procesului de predare – învățare a unei limbi străine. Scopul tehnologiei este acela de a face mai ușoară predarea și învățarea limbii și este folosită indiferent de vârsta sau nivelul cursanților, oferindu-le profesorilor șansa de a-și organiza mai bine lecțiile și de a-i antrena pe cursanți într-un mod atractiv în activitățile specifice.De exemplu, o platforma care poate fi folosita cu

succes pentru verificarea noțiunilor de vocabular sau de gramatică este *Kahoot!*. *Kahoot!* este un instrument informatic creat pe o platformă gratuită de învățare bazată pe joc și tehnologie educațională. Lansată în august 2013 în Norvegia, în prezent platforma *Kahoot!* este folosită de peste 50 miloane de oameni din 180 de țări. Aceasta platformă a fost proiectată pentru a fi accesibilă la clasă și în alte medii de învățământ .Aplicațiile si jocurile de pe Kahoot pot fi create si accesate de fiecare profesor sau elev pe orice dispozitiv telefon,tableta,laptop sau desktop.Avantajele folosirii acestei platfome includ: dezvoltarea interactivității si a distributivității atenției,oferă un feedback imediat elevului,reduce factorul de stres.

Videoclipurile reprezintă un alt mod eficient de predare a unei limbii străine. De exemplu,pentru predarea presentului perfect la limba engleză se poate folosi filmuletul *Lego Story* . Desfașurarea lecției include urmatoarele etape :

Elevii lucrează pe grupe si desenează jucării care au diferite funcții: eg. a remote controlled car which can fetch things for you, a robot which can do different household chores,etc

2. Elevii urmaresc filmulețul “ The Lego Story”.

3.În timp ce vizionează filmul, elevii trebuie sa pună evenimentele in ordine cronologică:

A …… Ole lost his wife.

B…… Ole received a letter from the wholesaler.

C……. Ole started making toys.

D…….The wholesaler made a big order.

E……. They worked hard so that the wholesaler could get the toys in time.

F……. Ole named the company LEGO.

G…….Ole’s company was set on fire.

H…….He was able to trade his toys for food instead of money.

4. După terminarea filmului, elevii trebuie să scrie o reclamă pentru jucaria pe care au proiectat-o.

Alte tipuri de activități care presupun folosirea instrumentelor digitale includ:

Exerciţiile de completare (tip cloze tests). Aceste exerciţii sunt asemănătoare cu exerciţiile de completare a spaţiilor libere (Fill-in the blank exercises). Aceste tipuri de exercitii si nu numai pot fi accesate la https://www.englishaula.com/

Textele, eseurile sau exerciţiile electronice de corectat şi comentat. Atunci când unui student îi este solicitat un text în formă electronică nu este un exerciţiu bun doar să îl tipărească şi să facă nişte comentarii asupra lui folosind demodata cerneală roşie. Ar fi mult mai funcţional ca profesorul să introducă pe parcursul textului sugestii folosind un procesor word sau programe special concepute să facă acest lucru. Un exemplu de program pentru introducerea de comentarii pe marginea textelor poate fi găsit la adresa: http: // www. cict.co.uk/software/markin/index.htm.

Rebusurile. Rebusurile au o mare popularitate în rândul elevilor şi, când sunt create pe baza unui vocabular cu care elevii au mai operat, acestea constituie un instrument bun şi pentru exerciţiile ulterioare sarcinilor didactice. Aceasta este o activitate care poate fi creată uşor, în intervalul a câteva minute, cu un program intitulat “Hot Potatoes” care se poate descărca gratuit la urmatoarea adresă http://hotpot.uvic.ca.

In concluzie, utilizarea tehnologiei are un impact pozitiv asupra calității predării unei limbi străine și contribuie la formarea competenței lingvistice a elevilor. Integrarea instrumentelor digitale în procesul de predare a limbilor străine contribuie la organizarea eficientă a procesului de învățare, crește eficiența

formării competenței comunicative, oferă o motivație pozitivă în procesul de învățare și facilitează activarea muncii independente.

Bibliografie

http://www.elearning.ro/invatarea-limbilor-straine-prin-utilizarea-noilor-tehnologii-pentru-formare
https://www.talktoteach.com/blog/teaching-english-with-technology-at-home
https://edict.ro/integrarea-tehnologiilor-multimedia-in-procesul-instructiv-educativ/
https://abest.ro/ro/metoda-clasica-vs-metoda-comunicativa-de-predare-a-limbilor-straine-avantaje-si-dezavantaje/
http://www.elearning.ro/hot-potatoes-un-software-util-pentru-predarea-limbilor-strine
https://www.englishaula.com/

Dezvoltarea cunoașterii științifice la copiii cu CES prin intermediul Realității Augmentate și Realității Virtuale

Director, prof. Suditu Petruța-Raluca

Grădinița cu P.P. ”Dumbrava Minunată” Fieni, jud. Dâmbovița

Educația incluzivă oferă educație pentru toate categoriile de copii (inclusiv copiii cu dizabilități) și este considerată una dintre cele mai eficiente modalități de combatere a discriminării și de asigurare a șanselor egale pentru toți copiii.

În România, noul cadru legislativ al educației se bazează pe două principii importante, după cum urmează:

1. principiul nediscriminării — conform căruia accesul la educație de calitate se realizează fără nicio discriminare;

2. principiul asigurării egalității de șanse — conform căruia diferențele pentru toți beneficiarii de educație fără nicio discriminare sunt înlăturate

Educație incluzivă și tehnologiile Virtual Reality (Realitatea Virtuală) / Augmented Reality (Realitatea Augmentată)

Potrivit mai multor autori, scopul educației incluzive este de a îmbunătăți diversitatea și de a asigura acces egal la educație la toate programele și mediile educaționale pentru toți elevii. Ei au afirmat că toți copiii, cu sau fără dizabilități, ar trebui să fie în aceeași clasă. Ainscow, Slee și Best susțin ideea că „fiecare copil contează în mod egal” și el/ea are dreptul de a primi oportunități eficiente de învățare. Ei susțin necesitatea de a concentra sistemul de învățământ pe educația incluzivă, susținând un model organizațional de „abordare a întregului sistem”. Acest sistem funcționează numai dacă procesul de incluziune are loc în mai multe medii, și anume în comunitate, instituție de învățământ și grupă / clasă, cu sprijinul profesorilor și copiilor. Ainscow mai susține că, pentru a deveni eficientă, educația incluzivă trebuie să sprijine toți copiii.

Educația incluzivă se bazează în principal pe principiul conform căruia sistemul educațional trebuie să includă toți copiii, iar unită trebuie să fie pregătite să răspundă nevoilor individuale ale acestor copii.

Specialiștii în domeniu notează că educația incluzivă este un proces fără sfârșit care necesită întotdeauna îmbunătățiri și instrumente noi. Aceste instrumente nu ar trebui doar să îmbunătățească situația la un moment dat, dar ar aduce și schimbări majore în educație.

Realitatea Virtuală (VR) și Realitatea Augmentată (AR) reprezintă un sprijin real în educația copiilor cu dizabilități, permițându-le acestora să își formeze și să își îmbunătățească abilitățile sociale și emoționale, să își dezvolte gândirea critică, creativitatea și cunoașterea științifică.

Obiectivul VR este de a oferi utilizatorilor o experiență autentică, plasându-i într-un mediu sigur și controlabil. Accesibilitatea din ce în ce mai mare a aplicațiilor IT creează condiții favorabile și oferă oportunități tot mai mari de utilizare a VR în procesele educaționale, putând astfel răspunde diferitelor nevoi de învățare ale copiilor cu dizabilități. Două atribute ale VR pot contribui la creșterea accesibilității procesului de educație – „simțul prezenței și posibilitățile încorporate ale gestului și manipulării în cea de-a treia dimensiune (3D).

În sistemele de educație incluzivă, VR poate transforma stilul de învățare al copiilor oferind mai multe provocări, poate atrage și focaliza atenția copiilor, poate oferi un control adecvat al mediului de învățare și, de asemenea, poate implica emoțional participanții.

Acest lucru poate fi valabil și pentru copiii cu dizabilități, în special pentru cei cu dizabilități intelectuale care refuză experimente și interacțiuni reale, deoarece VR oferă o descriere a lumii reale fără componente imaginare, conceptele abstracte pot fi prezentate prin mijloace vizuale, iar copiii pot fi poziționați în anumite contexte în care nu pot fi poziționați în condiții reale. De exemplu, pentru copiii cu autism, VR oferă autenticitate și realism într-un mediu controlat, astfel încât poate îmbunătăți procesele de învățare și percepție, permițând dobândirea de abilități din lumea reală.

Utilizarea mediilor virtuale create cu tehnologia VR poate facilita învățarea despre concepte logico-matematice sau chiar activități de agrement, cum ar fi evitarea rănilor neintenționate. Realitatea Virtuală poate fi folosită pentru a crește stima de sine și pentru a preveni depresia, ajutând la depășirea barierelor legate de dizabilități.

Exemple:

Tehnologia *Augmented Reality - Realitate Augmentată* - permite accentuarea caracteristicilor specifice unor obiecte sau imagini din lumea reală cu ajutorul unui smartphone, tabletă sau i-pad și a unui soft special creat, adăugând informații prin intermediul mai multor modalități senzoriale (vizuale, auditive, uneori chiar și olfactive).

Informațiile pe care copilul le percepe referitor la lumea înconjurătoare sunt puternic îmbogățite prin intermediul acestei tehnici, devine interactivă și poate fi manipulată (obiectele pot fi atinse, rotite prin intermediul dispozitivului folosit pentru augmentare.

Exemple de aplicații practice – Realitate Augmentată

1. Softurile și aplicațiile puse la dispoziție de *Octagon Studio* (companie de Realitate Augmentată). Cardurile pot fi achiziționate de pe site-ul producătorului sau pot fi utilizate cele din varianta ”mostră gratuită” la adresa web: https://octagon.studio/, secțiunea ”Produse”.

2. *ROLF Education* oferă o varietate de produse educaționale moderne, printre care și puzzle-urile Rolf AR – ”Cicluri de viață și Peisaje”. Puzzle-urile pot fi achiziționate de pe site-ul producătorului: https://www.rolfeducation.com/.

a. Rolf AR –Cicluri de viață

Fiecare ciclu de viață (fluture, buburuză, broască sau broască țestoasă) este compus din câte 4 puzzle-uri de lemn, fiecare reprezentativ pentru o etapă din dezvoltarea viețuitoarei respective.

Prin scanare, utilizând aplicația Rolf AR Lifecycle, imaginea obținută prinde viață, ducând la o înțelegere aprofundată a unei etape din viața buburuzei, broscuțelor sau fluturelui.

b. Rolf AR – Peisaje

Utilizând același concept ca ”Cicluri de viață”, Rolf AR ”Peisaje” pune la dispoziția copiilor 6 puzzle-uri (peisaj montan, recif de corali, zona mlăștinoasă, zona polară, balta și pădurea tropicală).

Fiecare puzzle ilustrează zona și animalele care trăiesc în mediul respectiv. Prin scanarea cu ajutorul aplicației a puzzle-ului finalizat, copiii văd animalul în mediul său natural.

3. *Play Shifu – Orboot*

Colecția de globuri interactive ORBOOT de la Play Shifu aduc experiențe magice în viața copiilor prin intermediul Realității Augmentate. Globurile pot fi achiziționate de pe site-ul producătorului https://www.playshifu.com/orboot sau de la părți terțe care comercializează produsele Play Shifu, fiind disponibile în trei variante: Earth, Dinosaurs și Mars iar scanarea AR se realizează prin intermediul aplicațiilor disponibile pe AppStore sau Magazin Play.

II. Realitatea Virtuală (Virtual Reality) este o tehnologie care simulează o lume reală sau dimpotrivă, o lume imaginară. La momentul actual este utilizată în domeniul educațional, militar, medical, astronomic, etc.

Comparativ cu Realitatea Augmentată, Realitatea Virtuală simulează prezența copilului în mediul virtual, oferind posibilitatea de a se întoarce la 360 de grade și oferă experiementarea unor situații care ar fi fost imposibilă sau dificil și costisitor de realizat fără această tehnologie (vizitarea unor muzee, orașe, spațiul cosmis, lumea subacvatică, etc).

Deoarece oferă un mediu sigur de învățare și experimentare, realitatea virtuală a început să fie utilizată chiar și în terapia bătrânilor cu Alhzeimer sau în terapia copiilor cu Autism, ca modalitate de a preda și de a repeta abilitățile sociale, de comunicare sau pentru desensibilizare și expunere progresivă la stimuli variați.

Există o gamă foarte largă a situațiilor de învățare la care ne putem expune copiii, fără pericolele lumii externe (vulcani, animale sălbatice, mediul subacvatic, călătorii).

Până în prezent, au fost identificate o multitudine de avantaje ale utilizării acestor tehnologii în procesul de predare-învățare-evaluare atât pentru copiii cu cerințe educaționale speciale cât și pentru colegii lor:

- îmbunătățirea abilităților sociale și de comunicare;
- dezvoltarea gândirii critice și a creativității;
- stimularea memoriei pe termen lung și a imaginației;
- îmbogățirea cunoașterii științifice;
- reglarea și adaptarea comportamentală pentru a face față unor situații noi;
- generalizarea conceptelor învățate;
- identificarea emoțiilor și dezvoltarea unor reacții potrivite situației simulate.

Realitatea Virtuală și-a demonstrat deja rolul pozitiv și în viața copiilor cu diverse afecțiuni fizice sau psihologice, oferindu-le oportunitatea de a trăi experiențe benefice sănătății lor, experiențe care ar fi imposibile fără această tehnologie avansată.

Exemple de aplicații practice – Realitate Virtuală

Dispozitive utilizate: headset VR cu căști, compatibil cu smartphone sau i-phone.

Softuri utilizate: Videoclipuri 360 cu opțiunea VR; aplicații VR disponibile în AppStore sau Magazin Play

1. Aplicația VR ZOO Safari Park transpune utilizatorul într-o altfel de realitate, cea virtuală, făcându-l să se simtă ca un veritabil vizitator al unei păduri sau al savanei africane. Astfel, copilul are oportunitatea unică de a observa animale sălbatice de aproape, în mediul lor natural, fără a fi în pericol.

2. Aplicațiile VR Abyss și Underwater VR sunt concepute în scop educațional oferind posibilitatea explorării virtuale a oceanului la cele mai îndrăznețe adâncimi. Copiii pot observa cu ușurință diverse specii de pești, viețuitoare și plante subacvatice asemenea unui adevărat scafandru.

Concluzii:

Din punct de vedere educațional, Realitatea Virtuală este inegalabilă în facilitarea înțelegerii lumii înconjurătoare și a conceptelor științifice de către copii.

Dispozitivele moderne, prin intermediul softurilor educaționale, pot, în egală măsură, să instruiască, să ajute în rezolvarea unor sarcini și să creeze o stare de bine, ambianța educațională specifică situațiilor de învățare tradiționale fiind înlocuită cu mediul virtual de învățare.

Bibliografie:

1. Cucoș, C. (2006). Informatizarea în educație. Aspecte ale virtualizării formării. Iași: Editura Polirom.
2. Logofătu, M. F. (2008). Instruire asistată de calculator. Proiectul pentru Învățământul Rural.
3. https://edu.google.com/products/vr-ar/expeditions
4. https://octagon.studio
5. http://www.elearning.ro

COPILUL CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE

Prof. Slav Aristica
Grădinița *Panseluța,* București

Educaţia integrată va permite copiilor cu CES să trăiască alături de ceilalţi copii, să desfăşoare activităţi comune, dobândind abilităţi în vederea adaptării, integrării şi devenirii lor ca şi ceilalţi. În ţara noastră, elevii cu cerinţe educative speciale au învăţat în şcoli speciale, cu cadre didactice pregătite pentru a lucra cu astfel de copii, dar în ultimii ani, s-a ajuns la concluzia că procedându-se astfel, aceşti elevi sunt oarecum excluşi din viaţa socială şi s-a decis întegrarea lor în învăţământul de masă.

Şcoala, ca instituţie publică de formare şi socializare umană trebuie să răspundă cerinţelor tuturor elevilor, atât celor care au un ritm de învăţare şi un potenţial intelectual şi aptitudinal peste medie, dar şi celor care manifestă deficienţe de învăţare. Ambele categorii pot fi considerate cu cerinţe educative speciale şi necesită un program individualizat de învăţare. În calitate de profesor, am fost pusă în situaţia de a avea la clasă elevi cu cerinţe educative speciale şi, în astfel de situaţii, am încercat să găsesc cele mai bune metode de predare-învăţare pentru a-i determina pe toţi participanţii la actul educaţional să se implice conştient în activităţile derulate. Am ţinut cont de faptul că elevii integraţi au nevoie de sprijinul nostru, al cadrelor didactice şi de sprijinul colegilor de clasă. Ei nu trebuie marginalizaţi în niciun fel, nu trebuie "uitaţi" în clasă pornind de la ideea că nu vor putea ajunge niciodată ca şi ceilalţi elevi.

Obiectivul principal al şcolilor de masă în care învaţă elevii cu CES este asigurarea integrării acestora în mediul şcolar. Şcoala trebuie să aibă în vedere transformarea elevului într-o persoană capabilă să-şi creeze propriile procese şi strategii de raţionament, utile pentru rezolvarea problemelor reale şi apropiate. Adaptarea curriculum-ului la nivelul clasei reprezintă una dintre soluţiile propuse de către factorii abilitaţi. O calitate esenţială a curriculum-ului şcolar actual este aceea că vizează un grad mare de flexibilitate, astfel încât să permită fiecărui copil să avanseze în ritmul său şi să fie tratat în funcţie de capacităţile sale de învăţare. Pentru aceasta este nevoie ca formularea obiectivelor, stabilirea conţinuturilor instruirii, modalităţile de transmitere a informaţiilor în clasă şi evaluarea elevilor să se facă diferenţiat. Astfel, în urma analizei amănunţite a evaluărilor iniţiale, am proiectat conţinuturile individualizat şi diferenţiat, astfel încât să poată fi înţelese de către elevi, am avut în vedere faptul că învăţarea trebuie văzută ca un proces la care elevii participă în mod activ, îşi asumă roluri şi responsabilităţi. Planificarea individualizată a învăţării presupune adaptarea educaţiei la nevoile individuale din perspectiva diferenţelor dintre elevi.

Diferenţierea curriculumului, atât pentru copiii cu dizabilităţi, cât şi pentru cei cu potenţial de învăţare ridicat se întemeiază pe aceleaşi premize: sistemul de învăţământ se poate adapta unor abilităţi

şi trebuinţe diferite; aceleaşi scopuri educaţionale pot fi atinse prin mai multe tipuri de programe adaptate; realizarea scopurilor educaţionale este facilitată de selecţia şi organizarea obiectivelor educaţionale conform diferenţelor individuale; diferitele trebuinţe educaţionale pot fi întâmpinate prin oportunităţi educaţionale variate.

Diferenţierea curriculară necesită astfel selecţionarea sarcinilor de învăţare după criteriul maturităţii intelectuale, ritmul de lucru şi nu după criteriul vârstei cronologice. Este nevoie de o adaptare a procesului instructiv educativ la posibilităţile intelectuale, la interesele cognitive, la ritmul şi stilul de învăţare al elevului. Toţi elevii care participă la procesul de educaţie trebuie să beneficieze de o diferenţiere educaţională pentru că: au abilităţi diferite, au interese diferite, au experienţe anterioare de învăţare diferite, provin din medii sociale diferite, au diferite comportamente afective (timiditate, emotivitate) au potenţial individual de învăţare, învaţă în ritmuri diferite, au stiluri de învăţare diferite.

Adapatrea curriculum-ului realizat de cadrul didactic la clasă pentru predarea, învăţarea, evaluarea diferenţiată se poate realiza prin:

♣ adaptarea conţinuturilor, având în vedere atât aspectul cantitativ, cât şi aspectul calitativ, planurile şi programele şcolare fiind adaptate la potenţialul de învăţare al elevului prin extindere, selectarea obiectivelor şi derularea unor programe de recuperare şi remediere şcolară;

♣ adaptarea proceselor didactice având în vederea mărimea şi gradul de dificultate al sarcinii, metodele de predare (metode de învăţare prin cooperare, metode active-participative, jocul didactic), materialul didactic(intuitiv), timpul de lucru alocat, nivelul de sprijin (sprijin suplimentar prin cadre didactice de sprijin);

♣ adaptarea mediului de învăţare fizic, psihologic şi social;

♣ adaptarea procesului de evaluare, având ca finalitate dezvoltarea unor capacitaţi individuale ce se pot exprima prin diverse proiecte şi produse (scrise, orale, vizuale, kinestezice).

În activităţile didactice destinate elevilor cu CES se pot folosi metodele expozitive (povestirea, expunerea, explicaţia, descrierea), dar trebuie respectate anumite cerinţe: să se folosească un limbaj adecvat, corespunzător nivelului comunicării verbale, prezentarea să fie clară, precisă, concisă, ideile să fie sistematizate, să se recurgă la procedee şi materiale intuitive, să se antreneze elevii prin întrebări de control pentru a verifica nivelul înţelegerii conţinuturilor de către aceştia şi pentru a interveni cu noi explicaţii atunci când se impune acest lucru.

Metodele de simulare (jocul didactic, dramatizarea) pot fi aplicate cu succes atât în ceea ce priveşte conţinutul unor discipline, cât şi în formarea şi dezvoltarea comunicării la elevii cu deficienţe mintale şi senzoriale. Implicarea lor cât mai directă în situaţii de viaţă simulate, trezesc motivaţia şi

implică participarea activă, emoţională a elevilor, constituind şi un mijloc de socializare şi interrelaţionare cu cei din jur. Integrarea copiilor cu CES se poate realiza nu numai prin activităţi educative şcolare, ci şi prin activităţi extracurriculare. Este necesară o riguroasă planificare, organizare şi desfăşurare a acestor tipuri de activităţi în relaţie directă cu posibilităţile reale ale elevilor şi pentru a veni în întâmpinarea problemelor pe care elevii respectivi le resimt în raport cu actul educaţional. Rolul terapeutic al activităţilor extracurriculare constă în faptul că prin ele se poate realiza mai uşor socializarea copiilor cu CES.

În funcţie de specificul lor, aceste activităţi dezvoltă la elevi priceperi, deprinderi şi abilităţi cognitive şi comportamentale, mult mai solide, pentru că, desfăşurându-se în afara cadrului tradiţional al sălii de clasă, ele permit contactul direct cu realitatea socială. Activităţile extracurriculare de tipul vizitelor, excursiior şi drumeţiilor, permit dezvoltarea relaţiilor interpersonale şi o mai bună relaţionare a copiilor cu societatea, sporirea interesului de cunoaştere a frumuseţilor naturale şi de patrimoniu, formarea şi dezvoltarea unor sentimente de preţuire a mediului natural, în vederea adoptării unui comportament ecologic adecvat.

Concursurile cu tematică diferită (sportive, artistice, pe discipline de studiu etc.) dezvoltă la elevii cu CES, spiritul de competiţie, de echipă, încrederea în forţele proprii, îi mobilizează la cooperare. Educaţia integrată va permite copiilor cu CES să trăiască alături de ceilalţi copii, să desfăşoare activităţi comune, dobândind abilităţi în vederea adaptării, integrării şi devenirii lor ca şi ceilalţi.

Bibliografie:

- Gherguţ, A. (2006), Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale.Stategii diferenţiate şi incluzive în educaţie, Editura Polirom, Iaşi
- Popovici, D. (1998) – Învăţământul integrat sau incluziv, Editura Corint, Bucureşti

Îmbunătățirea performanțelor la matematică în rândul elevilor cu CES utilizând metode inovatoare

Autor: profesor Movilă Cornelia Florina
Liceul Tehnologic Special Nr. 1 Oradea

Copiii cu cerințe educaționale speciale sunt o realitate, și da, de la ei nu așteptăm recompense de nivel olimpic. Lângă aceștia înveți ca și cadru didactic, că, cea mai mică achiziție poate avea o mare însemnătate. Cerințele educative speciale desemnează acele cerințe ori nevoi speciale față de educație, care sunt suplimentare dar și complementare obiectivelor generale ale educației pentru copil. Fără abordarea adecvată a acestor cerințe speciale nu se poate vorbi de egalizarea șanselor de acces, participare și integrare școlară, socială și profesională.

Sintagma generică „Dificultăţi de învăţare” este folosită pentru un grup heterogen de tulburări manifestate prin greutăţi în achiziţia şi folosirea vorbirii, citirii scrierii, raţionării și a abilităţilor matematice.

În primele studii pe această temă, S. Kirk în 1962 propunea următoarea definiție: „O tulburare de învăţare se referă la retard, boală sau întârziere în dezvoltarea unuia sau mai multor procese precum: limbaj, vorbire, citire sau calcul aritmetic; acestea pot să apară datorită unei disfuncţii cerebrale şi/sau tulburări emoţionale şi comportamentale, dar nu se datorează retardului mental, deprivării senzoriale sau factorilor culturali sau instrucţionali.”

Dificultăți întâlnite la elevii cu CES: copiii prezintă întârzieri semnificative faţă de nivelul obişnuit al achiziţiilor şcolare, în raport cu programa şi cu cadrul de referinţă constituit de majoritatea colegilor. Ei pot fi recuperaţi în totalitate în urma unei intervenții psihopedagogice adecvate, prin înlăturarea condiţiilor care au dus la instalarea retardului în învăţare.

În comparaţie cu colegii lor, acestia se confruntă cu dificultăţi mult mai mari în:

- dobândirea abilităţilor de scris, citit, calcul aritmetic;
- înţelegerea conceptelor.
- pot avea întârziere de vorbire şi limbaj, asociate;
- respect de sine scăzut;
- nivel scăzut de concentrare;
- abilităţi sociale insuficient dezvoltate.
- Discalulia – tulburare specifică de învățare.

În domeniul matematicii, dificultățile de învățare sunt considerate situaţiile în care apare o discrepanţă severă între ceea ce ar trebui să realizeze copilul, ca sarcină şcolară complexă conform vârstei sale, şi ceea ce realizează el efectiv, în cazul în care nu exisă o deficiență intelectuală, deficienţe senzoriale, deficienţe neuropsihice, tulburări emoţionale semnificative, tulburări comportamentale pregnante, instruire şi educaţie precare sau inadecvate.

Suzanne Borel-Maisony spune că discalculia “înglobează toate dificultățile care se referă la achiziția conceptului de număr, a calculului matematic, precum și a raționamentului matematic” iar Beslay o consideră “o tulburare provenită din dificultatea specifică de învățare a calculului, în stadiul elementar, independentă de nivelul mintal, de metodele pedagogice folosite, de frecvența școlară și de tulburările afective”. (Ungureanu, D. 1998)

Principalele dificultăţi la copiii de vârstă preşcolară şi şcolară mică cu discalculie pot să apară în :

- sortarea obiectelor după formă, mărime, culoare;

- recunoaşterea grupurilor, a patternurilor;
- folosirea conceptelor de comparaţie şi de contrast: mic/ mare, scund / înalt;
- orientare stânga – dreapta;
- scrierea, citirea şi recunoaşterea numerelor;
- memorarea cifrelor şi înţelegerea semnificaţiei lor numerice;
- memorarea numerelor din şirul numeric;
- numărare crescătoare, descrescătoare, pe intervale;
- stabilirea corespondenţelor între numere şi mulţimi de obiecte;
- memorarea semnelor de operaţie şi înţelegerea semnificaţiei lor;
- învăţarea operaţiilor matematice de bază şi înţelegerea semnificaţiei lor;
- reversibilitatea operaţiilor aritmetice;
- respectarea unui anumit algoritm pentru a efectua corect operaţiile aritmetice;
- respectarea ordinii de rezolvare a operaţiilor;
- utilizarea limbajului matematic;
- însuşirea, înţelegerea, reamintirea conceptelor matematice, a regulilor, algoritmilor şi formulelor de calcul;
- rezolvarea problemelor simple de adunare, scădere, înmulţire, împărţire;
- analiza şi înţelegerea relaţiilor dintre datele problemelor;
- urmărirea procedurilor secvenţiale şi a paşilor unei probleme ;
- formularea răspunsului problemei ;
- compunerea de probleme;
- organizarea problemelor în pagină, menţinerea numerelor aliniate ;
- înţelegerea conceptelor legate de timp ;
- măsurarea unor obiecte, însuşirea unităţilor de măsură ;
- înţelegerea fracţiilor ;
- abilitatea de vizualizare ;
- abilitatea strategică de a face planuri .

Tipurile de dificultăţi de învăţare care pot să apară la matematică sunt:

- discalculia de factură numerică (dificultăţi în înţelegerea simbolurilor numerice sau a termenilor matematici specifici care generează dificultăţi în citirea şi scrierea numerelor);
- discalculia operaţiilor matematice (dificultăţi în efectuarea de adunări, scăderi, înmulţiri, împărţiri simple);
- discalculia procedurală (dificultăţi în planificarea şi desfăşurarea secvenţială ordonată a operaţiilor necesare realizării calculelor complexe).

Tipuri de discalculie: o altă clasificare făcută de cercetătorii din acest domeniu au identificat 6 tipuri de discalculie:

- ✓ Discalculie verbală – constând în dificultăţi de denumire a cantităţilor matematice, a numerelor, a termenilor, a simbolurilor şi a relaţiilor matematice;
- ✓ Discalculia practognostică – dificultăţi în a enumera, a compara, a manipula cantităţile matematice simbolice;
- ✓ Discalculia lexicală – dificultăţi în citirea semnelor şi simbolurilor matematice;
- ✓ Discalculia grafică – deficienţe în scrierea semnelor şi simbolurilor matematice;

- ✓ Disacalculia ideognostică – dificultăţi în a face operaţii mentale şi în a înțelege unele concepte matematice;
- ✓ Discalculia operațională – dificultăți în execuţia operaţiilor metamatice, de calcul numeric, de rezolvare de exerciţii şi probleme, chiar dacă sunt însuşiţi anumiţi algoritmi matematici. (Purcia, D.C. 2006) .

Exemplu de activitate practică desfășurată la clasă la elevii cu CES:
Aria curriculară: Terapie educațională complexă și integrată
Modulul: Stimulare cognitivă – Activitate matematică
Subiectul: Repetăm și ne jucăm, matematică învățăm!
Tipul activității: Recapitulare și sistematizare de cunoștințe
Scopul activității:
-formarea și consolidarea unui sistem de cunoștințe, priceperi și deprinderi matematice referitoare la operațiile matematice învățate (adunare, scădere, înmulțire, împărțire).
-activizarea limbajului matematic și dezvoltarea operațiilor gândirii.
-dezvoltarea deprinderilor de lucru cu calculatorul și instrumentele on-line.
Metoda STIU/VREAU SĂ ȘTIU/ AM AFLAT

Bibliografie

- Dâmbeanu,C; Moga, A; Petterfy, C; (2016) Dezvoltarea deprinderilor de învățare a matematicii la ciclul primar. Ghidul profesorului de sprijin. Cum să devină copilul cu CES mai performant, Târgu-Mureș.
- Petrescu, A (2007); Psihopedagogia copilului cu dificultăți de învățare; Editura Universității Petrol-Gaze; Ploiești.
- Purcia, D.C; (1998); Etiologia și patologia dificultăților de învățare a scris cititului și matematicii la elevi; Editura Psiho media; Sibiu.
- Ungureanu, D. (1998); Copiii cu dificultăți de învățare; Editura Didactică și Pedagogică; București

NOI ÎI PUTEM AJUTA PE COPII SĂ CONSTRUIASCĂ PREZENTUL!

PROF. ÎNV. PRIMAR ALEXANDRU STELUȚA
ȘCOALĂ GIMNAZIALĂ NR. 7, LOC. GALAȚI, JUD. GALAȚI

Pornind de la definiția școlii incluzive putem spune că aceasta este: unitate de învățământ în care se asigură o educație pentru toți copiii, care reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare.

Școala incluzivă este școala care: nu selectează și nu exclude, este naturală prin eterogenitatea ei, este deschisă, toleranță, prietenoasă și democratică care valorizează toți elevii și se adaptează la diversitatea nevoilor educaționale și la particularitățile de învățare și dezvoltare.

În școală nu e loc pentru discriminare. Cunoaște-mă înainte să mă judeci.

Excluderea copiilor, tinerilor și adulților de la oferta educațională de masă este acum recunoscută ca discriminare care echivalează cu o violare a drepturilor lor fundamentale.

Incluziunea şcolară se referă la acceptarea de către instituţiile de învăţământ a tuturor copiilor, indiferent de apartenenţa lor, iar învăţământul incluziv presupune că tinerii şi copiii cu dizabilităţi şi ceilalţi fără probleme să înveţe împreună. „Incluziunea” se referă la faptul că oricine, trebuie tratat ca un membru al societăţii.

Începutul învatamântului incluziv din România este timid, dar experienţa ţărilor europene arată cu rezultate concrete că o implicare activă şi o preocupare deosebită de a integra aceşti elevi, este o chestiune ce se poate realiza, care duce la un real progres. Educaţia pentru toţi poate să fie un mijloc de îmbunătăţire a educaţiei în general prin sprijinul care se acordă anumitor copii. Societatea şi şcoala manifestă, faţă de această categorie de elevi, o gamă variată de atitudini precum acceptarea şi includerea lor în medii şcolare obişnuite. Pornim de la constatarea că părinţii sunt cei mai importanţi factori de sprijin în viaţa copilului cu deficienţe sau a copilului sănătos, insistăm asupra ideii că părinţii trebuie să participe la diverse acţiuni, asigurate de echipa de intervenţie din cadrul şcolii. Grav este când cadrul didactic deja sufocat de “scriptologia numeroasă” ce o are de întocmit, de numărul mare de elevi la clasa, trebuie să acorde suficient timp pentru consilierea părinților care refuză cu desăvârșire acceptarea unui copil cu probleme speciale sau a acelor copii care nu le sunt pe plac. Aici intervine tactul pedagocic al fiecărui cadru didactic care cu diferite metode “educă” adulții. Copiii au drepturi egale, iar o educaţie separată ar duce la marginalizare şi discriminare, împiedicând formarea, împlinirea de sine şi afirmarea personalităţii. Copilul este o ființă care simte. Indiferent de gradul de inteligență, de caracter, copilul simte când nu este egal cu ceilalți și suferă. Ideea de incluziune pleacă de la principiul că orice individ , oricât ar fi de diferit, aparţine de fapt şi de drept grupului social. Educaţia incluzivă are rolul de a sprijini acest aspect deoarece ea se centrează mai ales pe învăţarea strategiilor necesare rezolvării problemelor din viaţa cotidiană, într-o manieră cooperantă şi solidară, unde procesul de învăţare este realizat în spiritul respectului și acceptării celor din jur. Trebuie eliminat principiul de discriminare și izolare a copiilor cu nevoi speciale. Un alt aspect important este că în activitatea didactică să utilizăm fișe de muncă independentă cât mai atractive. Orice cadru didactic care își centrează activitatea pe copil trebuie să ia în considerare că fiecare copil este important pentru societate, are nevoi sociale, dar în acelaşi timp fiecare copil are tendinţe și particularităţi speciale, întrucât fiecare copil este unic şi are drepturi egale.

„Incluziunea” se referă la faptul cã oricine, indiferent de deficienţa sa, sau de dificultăţile pe care le întâmpină în învăţare, trebuie tratat ca un membru al societăţii. Astfel, incluziunea și educaţia incluzivă pun accentul pe necesitatea că sistemul educaţional să se schimbe și să se adapteze continuu pentru a răspunde diversităţii copiilor și nevoilor ce decurg din acestea.

Bibliografie:
Mara,D.,Strategii didactice în educația incluzivă,Editura Didactică şi Pedagogică,Bucureşti,2004
Ungureanu, D., Educaţia integrativă şi şcoala incluzivă, Editura de Vest, Timişoara, 2000
Vrăşmăş, E., Introducere în educaţia cerinţelor speciale, Editura Credits, Bucureşti, 2004

DIMENSIUNEA ERGONOMICĂ-SUCCESUL ACTIVITĂŢII LA CATEDRĂ

Prof. înv. primar, Iuliana Iacob
Liceul Tehnologic,,Ion Creangă’’ Pipirig
Jud. Neamț

Managementul clasei are o structură dimensională ce cuprinde: dimensiunea ergonomică, dimensiunea psihologică, dimensiunea socială, dimensiunea normativă, dimensiunea operaţională şi dimensiunea inovatoare. Problemele structurii ergonomice, dispunerea mobilierului în clasă, vizibilitatea şi amenajarea sălii de clasă, nu pot fi considerate ca secundare sau lipsite de importanţă pentru succesul activităţii la catedră a cadrului didactic, ci din contră, conform ultimelor investigaţii moderne, sunt considerate ca fiind fundamentale în economia generală a procesului didactic.

Vizibilitatea este condiţionată de:

-dispunerea mobilierului în clasa de elevi (orientarea după anumite surse de lumina)

-starea de sănătate a elevilor (copiii cu deficiente de vedere, cu deficiente de auz, cu deficiente structurale ale scheletului precum şi copiii care din punct de vedere fizic sunt variabili după înălţime)

Un model de aranjament estetic pentru sala de clasă,dar împreună cu elevii.Orice profesor ştie că o clasă curată, plăcută şi atractivă poate stimula învăţarea şi dezvolta relaţii constructive între elevi. Dar aranjarea mediului fizic din clase poate fi o problemă grea pentru multe cadre didactice, în special când clădirile şcolilor sunt vechi, clasele prea aglomerate şi spaţiul liber prea puţin. De multe ori, nici nu este nevoie de foarte multe resurse, eforturi sau bani, pentru a aranja sala de clasă astfel încât fiecare elev să se simtă bine şi stimulat.

Decorarea sălii de clasă: Încurajez elevii să simtă că sala de clasă le aparţine, le permit să contribuie la decorarea sălii şi-i îndemn să-şi asume responsabilitatea pentru întreţinerea acesteea.***Decorarea peretilor:*** Materialele vizuale interesante şi atractive, precum panourile cu informaţii şi posterele, reprezintă o parte din elementele cheie ale unei clase eficiente. Pereţii trebuie decoraţi cu materiale viu colorate, atrăgătoare şi relevante pentru activitatea curentă din clasă. Materialele expuse trebuie schimbate prin rotaţie sau înlocuite des. Ţin cont de mediile culturale din care provin elevii, atunci când decorez pereţii. Încerc să reprezint diversitatea elevilor prin intermediul posterelor şi al panourilor informative. Rezerv o secţiune din panoul informativ sub titlul ,,Muzeul lucrărilor elevilor,, şi expun aici desene, lucrări scrise şi proiecte ale elevilor. Nu uit să expun lucrări ale fiecărui elev. Crearea uni mediu care înlesneşte concentrarea, studiul şi învăţarea înseamnă mai mult decât imagini,atracţie şi stimulante, sunete relaxante şi o bună ventilaţie a aerului. Un astfel

de loc va fi un mediu propice pentru dezvoltarea respectului reciproc într-o atmosferă prietenoasă şi lipsită de ameninţări, un loc în care fiecare îşi poate atinge potenţialul.

Dispunerea mobilierului în sala de clasă.

Ergonomia spaţiului de învăţământ - clasa - dezvolta teza modularităţii mobilierului şcolar: să poată fi organizat şi reorganizat, compus şi descompus, în funcţie de sarcina didactică fundamentală şi de stilul educaţional al cadrului didactic.

O dispunere a mobilierului în manieră tradiţională, favorizează mai ales expunerea cadrului didactic şi atitudinea pasivă a elevilor şi se pretează la activităţi educaţionale de tip predare, prelegere. Din contra o dispunere a mobilierului pe sistem semicerc sau chiar oval, pe grupe de cate 4 sau 6, în rând schimba accentul interpersonal al relaţiei educaţionale, favorizând şi încurajând interacţiunile permanente şi activismul elevilor.

Acesta se poate schimba de la o activitate la alta dar şi în funcţie de specificul fiecarei teme.

EDUCAŢIA INCLUZIVĂ
PROCES PERMANENT DE ÎMBUNĂTĂŢIRE A ACTIVITĂŢII DESFĂŞURATE ÎN ŞCOALĂ

Prof. Georgeta Dumitru
Liceul Teoretic „Ion Barbu”, Sector 5, București

"Adevăratul dascăl este caracterizat prin aceea că mintea sa se mişcă în armonie cu minţile elevilor săi, trăind împreună dificultăţile şi victoriile intelectuale deopotrivă." (J.Dewey)

Educaţia incluzivă (integrată) a apărut şi s-a extins în ultimele decenii ca un principiu funcţional existent atât la nivelul politicilor şcolare, cât şi al practicilor educaţionale desfăşurate la nivel şcolar, familial, social.

Principiul şcolii incluzive, susţinut atât de legislaţia naţională, cât şi internaţională, conferă dreptul tuturor copiilor la învăţătură împreună, oriunde este posibil, indiferent de starea lor fizică, intelectuală, emoţională sau de diferenţele de origine etnică, religioasă, culturală. Trebuie eliminat principiul de discriminare şi izolare a copiilor cu nevoi speciale.

Integrarea educativă, ca principiu este sugerată de mult timp în pedagogie şi s-a dezvoltat în contrast cu ideea segregării în educaţie, purtată explicit sau implicit de mai multe platforme educative. Acest concept dobândeşte o nouă semnificaţie în raport cu realitatea educaţiei speciale. Dacă în România începutul învăţământului incluziv este timid, experienţa ţărilor europene demonstrează cu rezultate concrete că acest deziderat este realizabil.

Incluziunea este adeseori asociată cu elevi care au dizabilități, sau care au „nevoi educaţionale speciale”.

De fapt, incluziunea se referă la educaţia şcolară a tuturor copiilor şi tinerilor, conform conceptului „școlii pentru toţi”.

Printre iniţiativele actuale de îmbunătăţire a sistemului educaţional se urmăreşte nu numai creșterea performanţelor şcolare ci şi educaţia elevilor pe relaţii de colaborare şi pe îmbunătăţirea mediului de învăţare şi predare. Pentru atingerea acestor deziderate copiii şi tinerii sunt implicaţi activ, integrând ceea ce li se predă cu propria lor experienţă de viaţă. Educaţia incluzivă vizează reabilitarea şi formarea persoanelor cu nevoi speciale, aflate în dificultate psihomotorie, de intelect, de limbaj, psihocomportamentală etc. printr-o serie de măsuri conjugate de ordin juridic, politic, social, pedagogic.

Ca strategie, principiul educaţiei integrate atrage incluziunea persoanelor cu handicap în medii de formare normale, generale, dar cu dispozitive de instrucţie şi educaţie diferenţiate, circumstanţiate la diversitatea situaţiilor de handicap. Scopul acestei educaţii îl constituie maximizarea abilităţilor şi performanţelor pornind de la registrele şi nivelurile deja existente, normalizarea existenţei acestor persoane, dobândirea unor competenţe sociale optime, care să le asigure o inserţie benefică şi persoanelor aflate în dificultate, şi celorlalte categorii: „Educaţia incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătăţire a instituţiei şcolare, având drept scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susţine participarea la procesul de învăţământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunităţi.”

Dacă prin educaţia integrată se vizează mai ales obiective legate de şcolarizarea normalizată a copiilor cu cerinţe educative, incluzivitatea educaţiei are ca obiectiv principal adaptarea şcolii la cerinţele speciale de învăţare ale copiilor, iar, prin extensie, adaptarea şcolii în general la diversitatea copiilor dintr-o comunitate – ceea ce presupune reforma şi regândirea statutului şi rolului şcolii.

Şcoala incluzivă devine astfel o şcoală deschisă tuturor, o şcoală prietenoasă, flexibilă, o şcoală care abordează procesul de predare – învăţare – evaluare într-un mod dinamic şi atractiv, o şcoală care, prin sprijinul pe care îl oferă tuturor copiilor, se constituie într-un factor de bază al incluziunii sociale, contribuind la eliminarea prejudecăţilor legate de apartenenţa la un anumit mediu şi la spargerea barierelor existente între diferitele grupuri din interiorul unei comunităţi.

Printre avantajele şcolii incluzive se semnalează şi optimizarea de ansamblu a calităţii educaţiei oferite, prin creşterea eficacităţii (în sensul măririi numărului de elevi care progresează corespunzător în şcoală) – de aici şi tendinţa unor autori de a utiliza în locul termenului şcoală incluzivă pe cel de „şcoală/educaţie eficientă (eficace)”. Acest nou tip de educaţie, flexibilă, adaptată necesităţilor persoanelor cu C.E.S. presupune o detaşare de normativitatea educaţiei tradiţionale. Conceptul de strategie în educaţia integrată se distanţează de accepţia din pedagogia europeană-continentală, apropiindu-se de cea anglo-saxonă. Aceasta nu pune accent pe combinarea inspirată a metodelor şi mijloacelor clasice, ci pe „aplicarea inspirată, originală, creativă, în orice caz, într-o nouă manieră, a unor metode şi mijloace vechi, preexistente, acceptându-se chiar modificarea acestora“. În esenţa lor, strategiile educaţiei integrate sunt „strategii de micro-grup, activ-participative, cooperative, colaborative, parteneriale şi socializante“.

Acestea, datorită atributelor lor, sunt adaptabile, putând fi cu uşurinţă multiplicate sau diversificate pentru a acoperi situaţiile noi. Aceste atribute caracterizează şi învăţarea, care trebuie să se realizeze în grupuri mici, să fie cooperativă, partenerială, activ-participativă, să se desfăşoare într-un mediu relaxant, plăcut .

Datorită strategiilor cooperative toţi elevii învaţă să asculte activ, să fie toleranţi, să ia decizii şi să-şi asume responsabilităţi în cadrul grupului.

Învăţarea în grupuri mici, activă şi colaborativă asigură o reală interacţiune şi intercomunicare; o redistribuire corectă de recompense sociale (apreciere, considerare , respect); o distribuţie eficientă a sarcinilor de lucru; un simţ al disponibilităţii şi al artei solicitării sau acordării ajutorului, mult sporite.

Lecţiile bazate pe învăţarea prin cooperare influenţează în mod pozitiv formarea răspunderii individuale (elevii trebuie să comunice rezultate în nume personal sau în numele grupului), interacţiunea directă şi formarea deprinderilor interpersonale şi de grup mic. De asemenea, ele creează între elevi o interdependenţă pozitivă (aceştia realizează că au nevoie unii de alţii pentru a realiza obiectivele şi sarcinile grupului, că au resurse pe care trebuie să le administreze în comun, că recompensele vor fi comune).

In vederea integrării şcolare a copiilor cu cerinţe speciale pot fi identificate mai multe perspective:

• perspectiva individuală care pune accentul pe identificarea şi scoaterea în relief a problemelor specifice de învăţare ale fiecărei categorii de elevi cu cerinţe speciale;

• perspectiva de grup care se referă la relaţiile elevului cu ceilalţi colegi de clasă şi la modalităţile de rezolvare în grup a problemelor de învăţare sau la modalităţile de intercunoaştere între elevii cu C.E.S. şi restul elevilor ca o condiţie a acceptării şi recunoaşterii reciproce a valorii lor în grupul-clasă;

• perspectiva curriculară care poate acţiona şi prin flexibilizarea conţinuturilor şi adaptarea mijloacelor de învăţare la particularităţile individuale ale fiecărui elev, la dificultăţile specifice de învăţare, la tehnicile specifice învăţământului integrat (învăţare interactivă, modalităţi de sprijin şi suport, apelul la profesori itineranţi etc.). Acestor perspective li se pot adăuga strategii definite de noul cadru de referinţă:

•valorificarea experienţelor cotidiene ale elevilor prin crearea unor portofolii situaţionale cu tipuri subsecvente ce se pot actualiza de la o situaţie la alta;

•exploatarea cunoştinţelor şi experienţelor anterioare prin rezolvarea concretă a unor sarcini noi în grupuri mici sau perechi;

• apelul la strategiile ludice (jocuri de rol, dramatizare, jocul didactic) ;

•folosirea problematizării şi a unor metode bazate pe aspecte de evidenţiere expresivă precum desenul, povestirea, modelajul etc. ;

•rezolvarea creativă a conflictelor din clasă, colaborarea cu familia şi valorificarea resurselor din comunitate cu tehnici de sprijinire a învăţării, predării şi evaluării;

•degajarea unor activităţi educative bazate pe cooperare, negociere şi solidarizare în îndeplinirea unor sarcini de învăţare sau de lucru.

Cunoaşterea strategiilor educaţiei integrate este indispensabilă oricărui cadru didactic, care vrea să-şi asume responsabilitatea de a răspunde tuturor exigenţelor şi cerinţelor educative ale diverşilor elevi, care le calcă pragul clasei cu speranţa reuşitei.

Educatorul trebuie să se plieze după fiecare caz, să-şi flexibilizeze demersul didactic pentru a satisface cerinţele educative ale fiecărui elev luat în parte şi ale tuturor la un loc.

Bibliografie :

- Cucoş, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iaşi, 2006;
- Ungureanu, Dorel, *Educaţia integrată şi şcoala inclusivă*, Editura de Vest, Timişoara, 2000;
- UNICEF, *Cerinţe speciale în clasă: Pachet de resurse pentru instruirea profesorilor, Reprezentanţa specială UNICEF pentru România*, Bucureşti, 1995;
- Vrăşmaş, Traian, *Învăţământul integrat şi /sau incluziv,* Editura Aramis, Bucureşti, 2001.

DIVERSITATE ȘI DIFERENȚE ÎN DEZVOLTARE PROMOVAREA EDUCAȚIEI DE CALITATE, INCLUZIVĂ, ÎN GRĂDINIȚĂ

Prof. Ana Voicu
Școala Gimnazială Răzvad
Structura Grădiniţa cu Program Prelungit Răzvad

La naștere există posibilități de dezvoltare pentru orice copil, indiferent de particularitățile sale. Fiecare copil, în funcție de unicitatea sa și de nevoi, prezintă pentru educatoare anumite cerințe educative. Acest lucru este valabil pentru toți copiii, fie că sunt considerați obișnuiți, fie speciali sau de excepție. Fiecare copil este unic, este valoros și se dezvoltă în funcție de comunicarea sa cu lumea în care trăiește.

Acceptarea în grădinița a copiilor cu CES este o nevoie determinată de importanța intervenției timpurii și de valoarea integrării educaționale pentru fiecare copil, dar și pentru toți. Primirea copiilor cu CES în grădiniță este firească și constituie un prim pas spre normalizarea vieții, punând în aplicare dreptul tuturor copiilor la educație și sprijinirea dezvoltării fiecăruia.

”*Eu sunt copilul! Tu ţii în mâinile tale destinul meu.Tu determini, în cea mai mare măsură, dacă voi reuşi sau voi eşua în viaţă! Dă-mi, te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire. Educă-mă, te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume.*”(Din ”Child’s Appeal”, Mamie Gene Cole.

La vârstele mici, ca de altfel la orice vârstă, există o serie de cerințe educative valabile pentru toți copiii. Este vorba de acele cerințe legate de creștere, dezvoltare și educație, ca procese vitale în devenirea individualității. Sunt cerințele de bază, esențiale care trebuie să satisfacă esența umană, ritmurile relative ale dezvoltării, nevoiea de acțiune și de construcție a personalității.

În funcție de ecuația deja personală a copiilor, fiecarea are și cerințe particulare determinate de ereditatea sa biologică și socio- culturală, dar și de modul în care își construiește experiența.

Când copilul vine în grădiniță, zestrea ereditară, mediul inițial de viață și elementele primare ale personalității constituie parametrii care determină cerințele sale educative. În procesul complex al dezvoltării, capacitățile generale și particulare pe care copilul și le formează sunt determinate în special de experiența lui. În funcție de stimulările mediului, capacitățile sale instrumentale se realizează într-o construcție personală. În formarea capacităților, competențelor și comportamentelor la vârstele mici, rolul important revine substratului ereditar, dar în aceeași măsură și influențelor mediului primar de viață. Astfel, dacă copilul are o deficiență organică înnăscută, mediul inițial poate să-i ofere condițiile să o compenseze în mare parte, prin propunere și organizarea situațiilor de învățare, la vârstele mici. Sau, dacă copilul se naște fără nicio problemă organică, prin funcționarea deficitară a capacităților lui de instrumentare a experienței de viață primară, el poate să prezinte deja, după primii ani, deficiențe funcționale.

De aici apar cerințele educative speciale. Acestea se referă atât la probleme care țin de deficiențe senzoriale, mentale, de deficiențe și tulburările determinate de sfera funcțională, dar și de mediul social, cultural care limitează, marginalizează sau vulnerabilizează copiii.

UNESCO se referă în acest sens la mai multe situații care sunt adevărate riscuri pentru copilăria mică.

- ✓ au dizabilități;

- ✓ trăiesc în mediile geografice vulnerabile, cum ar fi cele izolate sau rurale;
- ✓ sunt dezavantajați de un mediu de viață marginalizat sau sărac din punct de vedere social sau cultural.

Reiese că educația este cel mai important remediu în problematica dizabilității, la fel ca pentru orice altă limitare funcțională a copilului. Cerințele speciale ale copiilor devin în educația timpurie obiective de atins, prin măsuri adaptate și adecvate.

Educația timpurie este parte a educației incluzive și deschiderea grădiniței către toți copiii constituie condiția unei educații de calitate, cu influențe puternice în dezvoltarea copiilor pentru viitor, pentru participare și responsabilizare socială, dar și aprecierea și înțelegerea valorii umane.

Fiecare persoană trebuie să beneficieze de oportunități care să răspundă adecvat nevoilor sale educaționale de bază.

Educația incluzivă se referă la ridicarea tuturor barierelor în învățare și la asigurarea participării la educație a tuturor celor vulnerabili la excludere și marginalizare. În abordarea educației incluzive se valorizează nu numai posibilitățile și premisele de dezvoltare ale fiecărui copil, ci și potențialul și motivația de schimbare și dezvoltare profesională a fiecărei educatoare. Dacă promovăm politici și practici cât mai incluzive în educația preșcolară, dacă ne focalizăm atenția asupra accesului, participării și implicării tuturor copiilor de vârstă preșcolară în programe de educație, vom avea generații din ce în ce mai bine pregătite, care se vor integra cu mai mare succes în societate.

Trebuie să pornim de la ideea că fiecare copil are dreptul de a i se acorda șansa unei vieți cât mai apropiată de normalitate și integrare socială. Diferențele între copii pot deveni, de cele mai multe ori, prilej de învățare și dezvoltare.

Toți copiii sunt diferiți și necesită atenție și sprijin pentru a crește și a se dezvolta. Unii au nevoi mai mari, determinate de particularitățile care îi diferențiază de ceilalți, mai mult decât ne-am obișnuit noi să acceptăm. Trebuie să ne gândim și la faptul că și familiile acestor copii au nevoi speciale în ceea ce privește educația și că întreaga comunitate se cere a fi sprijinită pentru a deveni mai puțin discriminativă.

Pentru cadrele didactice se pune problema cum să identifice problemele/ cerințele educaționale ale acestor copii, și mai important, cum să le trateze de pe o poziție care să nu frâneze dezvoltarea, ci să o faciliteze.

Bibliografie:

Vrășmaș, Ecaterina (2010). Premisele educației incluzive în grădiniță. București: Editura Vanemonde.
Vrășmaș, Traian (2004). Școala și educația pentru toți. București: Editura Miniped.

Activitatea extraşcolară şi viitorul copiilor

Prof. POSTOLACHE MONALISA ELENA
Şcoala Gimnazială nr. 1, Băcani, Jud. Vaslui

Să nu-i educăm pe copiii noştri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari si nimic nu ne permite să ştim cum va fi lumea lor. Atunci să-i învăţăm să se adapteze.” (Maria Montessori –”Descoperirea copilului”)

Pedagogul american Bruner (1970) consideră că „oricărui copil, la orice stadiu de dezvoltare i se poate preda cu succes, într-o formă intelectuală adecvată, orice temă”, dacă se folosesc metode şi procedee adecvate stadiului respectiv de dezvoltare, dacă materia este prezentată „într-o formă mai simplă, astfel încât copilul să poată progresa cu mai multă uşurinţă şi mai temeinic spre o deplină stăpânire a cunoştinţelor”

Modelarea, formarea şi educaţia omului cere timp şi dăruire. Timpul istoric pe care îl trăim cere oameni în a căror formaţie caracterul şi inteligenţa se completează pentru propria evoluţie a individului. În şcoala contemporană eficienţa educaţiei depinde de gradul în care se pregăteşte copilul pentru participarea la dezvoltarea de sine şi de măsura în care reuşeşte să pună bazele formării personalităţii copiilor. În acest cadru, învăţământul are misiunea de a-i forma pe copii sub aspect psihointelectual, fizic şi socioafectiv, pentru o cât mai uşoară integrare socială.

Complexitatea finalităţilor educaţionale impune îmbinarea activităţilor curriculare cu cele extracurriculare, iar parteneriatul educaţional, ca set de intervenţie complementară, apare ca o necesitate. Oricât ar fi de importantă educaţia curriculară realizată prin procesul de învăţământ, ea nu epuizează sfera influenţelor formative exercitate asupra copilului. Rămâne cadrul larg al timpului liber al copilului, în care viaţa capătă alte aspecte decât cele din procesul de învăţare şcolară. În acest cadru, numeroşi alţi factori acţionează, pozitiv sau nu, asupra dezvoltării elevilor.

Educaţia extracurrriculară (realizată dincolo de procesul de învăţământ) îşi are rolul ei locul bine stabilit în formarea personalităţii copiilor noştri
urmărind identificarea şi cultivarea corespondenţei optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viaţă civilizat, precum şi stimularea comportamentului creativ în diferite domenii. Începând de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoştinţe punându-i în contact direct cu obiectele şi fenomenele din natură. Trebuinţa de se juca, de a fi mereu în mişcare, este tocmai ceea ce ne permite să împăcăm şcoala cu viaţa.

Dacă avem grijă ca obiectivele instructiv – educative să fie prezentate în mod echilibrat şi momentele recreative, de relaxare, atunci rezultatele vor fi întotdeauna deosebite. În cadrul acestor activităţi elevii se deprind să folosească surse informaţionale diverse, să întocmească colecţii, să sistematizeze date, *învaţă să înveţe.* Prin faptul că, în asemenea activităţi se supun de bună voie regulilor, asumându-şi responsabilităţi, copiii se autodisciplinează. Cadrul didactic are posibilităţi deosebite să-şi cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influenţeze dezvoltarea, să realizeze mai uşor şi mai frumos obiectivul principal al scolii şi al învăţământului primar – pregătirea copilului pentru viaţă.

Oricât ar fi de importantă educaţia curriculară realizată prin procesul de învăţământ, ea nu epuizează sfera influenţelor formative exercitate asupra copilului. Rămâne cadrul larg al timpului liber al copilului, în care viaţa capătă alte aspecte decât cele din procesul de învăţare şcolară.

Integrarea copiilor cu CES

Prof. GIURA ROMANȚA MARTA
LICEUL TEORETIC SEBIȘ, Județul ARAD

Cerinţele educative speciale (C.E.S.) reprezintă necesităţile educaţionale care solicită o şcolarizare adaptată particularităţilor individuale şi o intervenţie specifică, prin recuperare. Din categoria copiilor cu C.E.S fac parte copiii cu deficienţe propriu-zise, cu deficienţe senzoriale şi fizice, mintale, comportamentale; copii cu tulburări afective, emoţionale; copii cu handicap asociat; copii cu dificultăţi de cunoaştere şi învăţare; copii cu deficienţe de comunicare şi interacţiune.

Copiii cu cerinţe educative speciale fac parte din societatea noastră, aceştia mai mult decât ceilalţi copii au nevoie de o permanentă socializare şi colaborare cu alţi copii pentru asigurarea integrării sociale a lor. Prin contactul direct cu elevii din alte instituţii şcolare şi prin participarea alături de ei la diverse activităţi se realizează diminuarea izolării şi înlăturarea, în mare măsură, a tendinţelor de agresivitate, contribuind la îmbunătăţirea modului lor de viaţă. Tendinţa de a crea şi sprijini cadrul necesar integrării sociale a copiilor cu dizabilităţi este cu cât mai activă, cu atât mai eficientă, argumentul suprem constituindu-l beneficiile psihosociale ale incluziunii, aceasta facilitând asumarea de roluri sociale proprii în comunitate şi stabilirea de relaţii sociale.

Parteneriatele dintre şcoală, familie şi comunitate dar şi între diverse instituţii şcolare, presupun succesul elevilor la şcoală şi mai târziu în viaţă. Atunci când părinţii, elevii şi ceilalţi membri ai comunităţii se consideră unii pe alţii parteneri în educaţie, se creează în jurul elevilor o comunitate de suport care începe să funcţioneze. „Unde-s mulţi, puterea creşte” spune învăţătura populară şi numai prin unirea efortului părinţilor, cadrelor didactice, a şcolii şi a comunităţii se poate face o mai bună integrare a copiilor cu CES. Asistenţa psihopedagogică specifică acordată acestor elevi este şi ea foarte importantă. Aceasta se realizează de către psihopedagog, profesor itinerant, consilier şcolar, ca şi de alţi profesionişti (inclusiv medici) sau de echipe de intervenţie multidisciplinară. Există, în principal, două etape importante în modificarea comportamentelor: observarea sistematică a comportamentelor în cauză, inclusiv a faptelor care precedă şi a celor care urmează; ascultarea activă – angajarea într-o relaţie de parteneriat cu copilul – este foarte importantă mai ales la vârsta preşcolară manipularea acestor conduite şi evenimente în scopul obţinerii conduitei dezirabile.

Profesorul poate folosi în procesul de predare-învăţare-evaluare diverse strategii şi intervenţii utile: în primul rând trebuie să ţină cont de crearea unui climat afectiv-pozitiv. Stimularea încrederii în sine şi a motivaţiei pentru învăţare, încurajarea sprijinului şi cooperării din partea colegilor, formarea unei atitudini pozitive a colegilor, încurajarea independenţei şi creşterea autonomiei personale sunt aspecte semnificative de care cadrul didactic trebuie să ţină cont în vederea facilitării integrării şcolare a acestor copii. Este foarte important ca noi, cadrele didactice, să le încurajăm eforturile, să îi sprijinim, să îi apreciem pozitiv în realizarea sarcinilor şcolare, fără a crea dependenţă.

Relatia dintre părinți, cadre didactice și copii cu CES are nevoie de respectarea unor reguli, iar fiecare cadru didactic, pus in ipostaza de a avea în colectivitatea sa un copil cu CES, acționează în urma unui plan elaborat de strategii şi intervenţii utile

- Crearea unui climat afectiv-pozitiv;
- Stimularea încrederii în sine şi a motivaţiei pentru învăţare;
- Încurajarea sprijinului şi cooperării din partea colegilor, formarea unei atitudini pozitive a colegilor;
- Încurajarea eforturilor;

- Sprijin, încurajare şi apreciere pozitivă în realizarea sarcinilor şcolare, fără a crea dependenţă;
- Folosirea frecventă a sistemului de recompense, laude, încurajări, întărirea pozitivă, astfel încât să fie încurajat şi evidenţiat cel mai mic progres;
- Crearea unui climat afectiv, confortabil;
- Centrarea învăţării pe activitatea practică;
- Adaptarea metodelor şi mijloacelor de învăţare, evaluare.
- Folosirea învăţării afective.

În concluzie, strategiile incluzive au un impact mai profund în comparație cu cele tradiționale care își propun cultivarea relațiilor de prietenie si înțelegere între copii, Ele pun acent pe acceptare și colaborare în vederea realizării obiectivelor de interes comun.

Bibliografie :

1. Verza, Emil, Tratat de psihopedagogie specială, Editura Universității, București, 2011
2. Dumitru G.; Bucurei C.; Cărăbuţ C., „Integrarea elevilor cu cerinţe educative speciale”, Timişoara, EdituraMirton, 2006.
3. Cucoş, C.,“Pedagogie”,Iaşi, EdituraPolirom, 2006.. 3. Tomşa, G., Consiliere şcolară, Credis, Bucureşti, 2000.

STUDIU DE SPECIALITATE PRIVIND IMPORTANTA JOCURILOR LOGICO - MATEMATICE ÎN DEZVOLTAREA COGNITIVĂ A PREŞCOLARILOR

Prof. înv.preşc:Tocaciu Diana Mădălina
Grădiniţa cu P.P. „Căsuța Fermecată”,Jud.Mureş

Ipoteza cercetării

Ipoteza de la care am pornit în desfăşurarea acestei activităţi de cercetare a fost aceea că utilizarea frecventă a jocului logico-matematic, folosind metodele şi procedeele adecvate, va duce la progres evident în dezvoltarea întregii personalităţi a preşcolarului.

Obiectivele cercetării

Obiectivele urmărite pe parcusul cercetării sunt:

Utilizarea unor metode şi tehnici eficiente şi adecvate, de determinare obiectivă anivelului de pregătire a preşcolarilor;

Determinarea nivelului general de pregătire a preşcolarilor implicaţi în cercetare;

Variabilele cercetării

Variabila independentă:

Utilizarea sistematică a jocurilor logico-matematice folosind metode şi tehnici specifice matematice pentru dezvoltarea intelectuală a copilului preşcolar.

Variabilele dependente:

Folosirea frecventă a truselor Logi II, va duce la atingerea unui nivel mai ridicat al performanţelor intelectuale ale copiilor preşcolari.

Locul de desfăşurare a cercetării şi perioada:Cercetarea s-a desfăşurat la Grădiniţa cu Program Normal Chetani, judeţul Mureş, unde îmi desfăşor activitatea în calitate de educatoare.

Metode folosite în cadrul experimentului:metoda experimentală,metoda observatiei,metoda testelor.

Eşantionul de subiecţi

Cercetarea didactică am organizat-o pe două eşantioane de subiecţi de aceeaşi vârstă (5- 6 ani). Colectivul grupei mari pe care îl conduc eu a fost denumit eşantionul experimental iar colectivul grupei mari program prelungit condus de colegele mele de la aceeaşi grădiniţă a reprezentat eşantionul de control.

Etapele experimentului didactic:

În cadrul experimentului didactic organizat am parcurs trei etape majore:etapa experimentala etapa preexperimentală, etapa experimentului formativ şi etapa postexperimentală.

Etapa experimentală:presupune introducerea la eşantioanele experimentale a variabilei independente - intervenţiei, respectiv utilizarea sistematică a jocurilor logico-matematice.

Etapa preexperimentală:

A constat în elaborarea unui pretest, având rolul de a stabilii nivelul existent în momentul iniţierii cercetării, adică nivelul cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor intelectuale cu conţinut logico-matematic al copiilor.

Etapa postexperimentală:

Constă în evaluarea copiilor din cele două eşantioane printr-o probă de evaluare finală care evidenţiază progresul copiilor în timpul unui an şcolar prin folosirea jocurilor-logice.

Concluzii

Prin conţinutul jocurilor logice, prin modul lor de organizare au stimulat şi cultivat trăsături

psihice pozitive ca iniţiativă, curajul, voinţă, independenţa. De asemenea, prin caracterul lor dinamic, prin stimularea interesului competitivităţii au contribuit la dezvoltarea atenţiei, a rapidităţii şi corectitudinii operaţiilor gândirii.

Jocurile matematice din grădiniţă nu urmăresc numai dezvoltarea laturii formative ci şi anumite laturi educative dezvoltând la copii spiritul de întrajutorare, de dragoste şi ataşament faţă de colectivul sau echipa din care face parte, atitudinea creatoare şi activă faţă de muncă, încrederea în forţele proprii.

Ca o concluzie generală pot să afirm că activitatea matematica contribuie la pregătirea copiilor pentru o lume a performanţelor tehnice cultivându-le în acelaşi timp deprinderile şi capacităţile de readaptare profesională rapidă în acord cu schimbările sociale impuse de viaţă .

BIBLIOGRAFIE

Avram, I.; Sărmăşan, E.;Kovacs, I.; Nagy, Z., (2000),*Cartea educatoarei*- Ghid practic-aplicativ, Târgu Mureş.

Bocoş, M., (2003),*Cercetarea pedagogică - suporturi teoretice şi metodologice*, Casa Cărţii de Ştiinţă, Cluj- Napoca.

Bocoş, M.; Avram, I.; Catalano, H.; Someşan, E.;(2009), *Pedagogia învăţământului preşcolar. Instrumente didactice*, Presa Universitară Clujeană.

Pentru o copilărie egală

Profesor învățământ preșcolar: Szakács Beáta Ottilia
G.P.P. ”Toldi” – Structura G.P.P.” Făt-Frumos” Salonta

”O educaţie adevărată, reală se fundamentează în familie, apoi ea se continuă în grădiniţă şi şcoală prin intermediul cadrelor didactice. În primul rând, ea se realizează prin puterea exemplului. O bună intervenţie a cadrului didactic prin însuşi procesul educativ pe care-l desfăşoară cu copiii poate constitui un mijloc de prevenire a abandonului şcolar, care a devenit din ce în ce mai frecvent.”

Cercetările în domeniul psihologiei au arătat că cea mai puternică influență în dezvoltarea copilului o are familia , iar al doilea factor important este școala (grădinița).
Copiii a căror părinți mențin în mod constant legătura cu școala sunt avantajați atât din punct de vedere academic , cât și comportamental.

După 1989 , în societatea românească se observă schimbări ale valorilor familiei , practicilor educaționale și atitudinilor față de independența copiilor , de aici rezultă că familiile au nevoie să cunoască metode adecvate de educație și consiliere pentru a face față acești situații. Noile condiţii au în vedere: creşterea ratei divorţurilor, existenţa
unor standarde de viaţă şi venituri scăzute, tranziţia la economia de piaţă, criza valorilor morale, promovarea unei atitudini pragmatice în cazul copiilor.

Cauzele abandonului școlar sunt multiple, poate fi vorba fie de inadaptarea copilului la activitățile de învățare, fie de inadaptarea școlii la factorii psihologici și / sau socioeconomici , socioculturali ai copilului. Copilul are nevoie de suport emoțional susținut de siguranța și de apartenența la grup. Orice dezechilibru al stării emoționale a copilului îl dezorientează și îl descurajează atunci când trebuie să depună un efort semnificativ în ceea ce privește activitățile școlare. Un copil care resimte un disconfort în plan fizic, psihic sau emoțional poate manifesta la un moment dat, tendința de a abandona școala.

De cele mai multe ori ne întâlnim cu factori de risc social , care poate determina dificultăți ale familiei și tulburări ale comportamentul copilului , sunt:

- Munca fluctuantă, șomajul ;
- Instabilitatea la locul de muncă, schimbarea acestuia;
- Vagabondaj , activități ilegale;
- Asocierea cu alți infractori;
- Lipsa educației și a formări profesionale;
- Supervizarea nesistematică , discontinuă din punct de vedere social și educațional , slabă cooperare cu personalul didactic.

Acești factori sunt asociați des cu o serie de cauze de ordin familial și educațional:

- Familie vulnerabilă : sărăcie , lipsă de educație
- Degradare situației familiei din punct de vedere material , social și psiho afectiv;
- Perturbarea relațiilor în cadrul familiei;
- Devalorizarea instituțiilor de educație;
- Mediul social;
- Marginalizarea;
- Boli psihice, retardarea mentală;
- Nivel educațional inadecvat.

În cele amintite mai sus putem vorbi despre marginalizarea părinților. Într-un colectiv de adulți unde părinții marginalizați simt asigurarea unui echilibru emoțional , sprijin necondiționat , un climat familial adecvat , se simt egali fără dispreț vor lăsa copiii în acest grup, vor simți lipsa de a fi și ei oameni ca și ceilalți , vor înțelege importanța de a fi om , om educat , om cu școală.

În prevenirea abandonului școlar au o importanță mare cadrele didactice dar și colectivul de oameni, colectivul de părinți au o răspundere mare față de acești copii pentru a avea și ei o viață normală.

Pentru fiecare copil, părintele sau persoana în grija căruia se află copilul sunt ”oglinda”. Adulții care îngrijesc copilul, trebuie să știe că prin implicarea în educația și formarea copilului pun bazele de care acesta are nevoie pentru a se dezvolta și a-și construi un viitor de succes .

Părinți din straturi mai sărace sau cu altă tradiție sau chiar analfabeți trebui incluși într-un grup care este consiliat de consilieri școlari și psihologi pentru de readuce încrederea in sine , încrederea în educatori (cadre didactice). Consilierii şcolari încurajează stabilirea unor relaţii benefice între familie şi şcoală. Prin reunirea forţelor şcolii şi familiei, se dezvoltă parteneriate, care asigură succesul elevilor, pe plan şcolar şi social.

Iar ca altă cauză putem vorbi de cauze sociale ce întâmpinăm zi de zi în România.

Încă la vârsta preșcolară copii cei cu vârste fragede nu au sentimentul negativ format față de colegii, acesta se învață , se imită de la părinți. Ar trebui să punem un accent mare pe prevenirea abandonului școlar (preșcolar) de a deveni o societate egală și pentru toate acestea am opta la îmbunătățirea accesului egal la educație de înaltă calitate de la vârste fragede.

Mai putem vorbi de intervenție și de compensarea elevilor.

Din toate acestea rezultă o copilărie egală și o societate echilibrată.

Diversitatea educației inclusive

Prof. Oana-Viorela Mirică
Liceul cu Program Sportiv, Brăila

În România, confom Dicționarului Explicativ al Limbii Române, integrarea este definită ca „acțiunea de a include, îngloba, încorpora, armoniza într-un tot”. Integrarea, ca proces psihologic de cuprindere, asimilare, implicare a unui element (impuls, semnal, operație, informație), nu se poate realiza decât în corelare cu integrarea socială, care este un proces de încorporare, de asimilare a individului în unități și sisteme sociale (familie, grup, grupe, clase, școli, colective, societate). Integrarea este procesul de asimilare a elevului în cadrul învățământului de masă, proces prin care elevul se adaptează școlii în timp ce aceasta rămâne în cea mai mare parte neschimbată (Mykytyn, 2004).

Prin educaţie integrată se pune accentul pe copii şi formele de suport pentru aceştia; educaţia incluzivă are ca obiectiv principal adaptarea şcolii în general la diversitatea copiilor dintr-o comunitate, presupune un proces de îmbunătăţire a instituţiei şcolare vizând valorificarea tuturor resurselor, mai ales a celor umane, pentru a susţine participarea la procesul de învăţământ a tuturor elevilor din comunitate.

Educaţia incluzivă este o provocare pentru şcoala obişnuită pentru că presupune o schimbare de ansamblu a acesteia, pentru a primi şi satisface corespunzător participarea copiilor cu dizabilităţi în medii şcolare obişnuite, ca elemente componente ale diversităţii umane. „Educaţia incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătăţire a instituţiei şcolare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susţine participarea la procesul de învăţământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunităţi” (Dezvoltarea practicii inclusive 1999, pag.9)

Semnal de alarmă

Atragem atenţia asupra unei posibile imagini false şi anume aceea a impresiei că educaţia incluzivă este legată în mod special de copiii cu C.E.S., ignorând alte grupuri marginalizate sau care pot fi marginalizate, cum ar fi: handicapurile de tip economic, persoane care trăiesc în zone greu accesibile sau ducând o viaţă nomadă, copii şi persoane aparţinând minorităţilor lingvistice, culturale ori chiar copiii foarte dotaţi.

Conceptul educație incluzivă a luat naștere ca răspuns la abordările tradiționale și perimate, conform cărora anumite categorii de copii au fost excluși din școlile de masă din motivul dizabilității, dificultăților/problemelor de învățare, vulnerabilității familiei sau din alte motive. Conceptul incluziunii își are originile în Declarația Universală a Drepturilor Omului (ONU, 1948), care recunoaște că toate ființele umane se nasc libere și egale în demnitate și drepturi. Această declarație induce ideea că incluziunea este acceptarea tuturor oamenilor, independent de diferențele dintre ei. Este vorba despre aprecierea persoanelor pentru ceea ce sunt și competențele lor, mai degrabă decât despre felul în care merg, vorbesc sau se comportă. Incluziunea permite oamenilor să valorifice diferențele dintre ei, prin aprecierea că fiecare persoană este unică în felul său.

Incluzivitatea, dacă nu a fost anticipată, trebuie cel puţin acum însoţită de o educaţie pentru diversitate de la copil la adult, pentru a înţelege şi accepta diversitatea.

Întotdeauna vor exista diferenţe între oameni, chiar şi în condiţiile omogenizării mediului ambiant Identitatea dintre indivizi este mai degrabă un deziderat social decat unul genetic.

Promovarea incluziunii și predarea din perspectivă incluzivă necesită o viziune largă și competențe specifice pe care trebuie să le posede toate cadrele didactice, nu doar, cum se crede în mod eronat, cele care asistă direct un copil cu cerințe educaționale speciale. Educația incluzivă și sistemele de învățământ, în general, au evoluat până în punctul în care toate cadrele didactice trebuie să știe că diversitatea este prezentă în grupurile de copii la toate nivelurile de educație și că abordarea diferitelor cerințe ale copiilor este ceea ce marchează fundamental noile tendințe în educație.

Pedagogii trebuie să fie pregătiți pentru inovarea continuă în domeniul tehnologiilor educaționale, astfel încât să răspundă necesităților diferite și în continuă schimbare ale celor care învață. Aspectul-cheie al inovării, care trebuie să guverneze predarea și procesul educațional în general, este flexibilitatea: o abordare flexibilă și sensibilă la cerințele speciale ale fiecărui copil/tânăr.

Educația incluzivă nu înseamnă numai oportunitate, ci sprijinirea persoanelor cu dizabilităţi pentru celebrarea distincţiei lor, sprijinirea fiecăreia în vederea atingerii „propriei excelenţe”.

O ABORDARE CONSTRUCTIVĂ A ELEVILOR CU CES ÎN CADRUL ORELOR DE CURS

Prof. Mariana Corcodel
Colegiul Tehnologic Grigore Cerchez

Intâlnim peste tot în jurul nostru oameni cu deficiențe și din ce în ce mai mulți elevi cu deficiențe. Ei sunt percepuți diferit iar modul în care sunt percepuți variază de la societate la societate, furnizând semnificații diferite, în funcție de cultura și de valorile acesteia. Deși mulți oameni au reticențe fată de persoanele cu deficiențe, deoarece au o trebuie să înțelegem că este vorba de oameni care sunt produsul unic al eredității lor și al mediului. Din categoria copiilor cu C.E.S (cerințe educative speciale) fac parte atât copiii cu deficiențe propriu zise, cât și copiii fără deficiențe, dar care prezintă manifestări stabile de inadaptare la exigențele școlii. Din această categorie fac parte:

a. copiii cu deficiențe senzoriale și fizice (tulburări vizuale, tulburări de auz, dizabilități mintale, paralizia cerebrală);

b. copiii cu deficiențe mintale, comportamentale (tulburări de conduită, hiperactivitate cu deficit de atenție-ADHD, tulburări de opoziție și rezistență);

c. copiii cu tulburări afective, emoționale (anxietatea, depresia, mutism selectiv, atacul de panică, tulburări de stres posttraumatic, tulburări de alimentație: anorexia nervoasă, bulimia nervoasă, supra-alimentarea);

d. copiii cu handicap asociat;

e. copiii cu dificultăți de cunoaștere și învățare (dificultăți de învățare, sindromul Down, dislexia, disgrafia, discalculia, dispraxia);

f. copiii cu deficiențe de comunicare și interacțiune (tulburări din spectrul autistic, sindromul Asperger, întârzieri în dezvoltarea limbajului).

Copiii cu C.E.S. trebuie abordați diferit în sala de clasă.

Cei mici pot de exemplu prin joc să-şi exprime propriile capacități. Astfel copilul capătă prin joc informații despre lumea în care trăiește, intră în contact cu oamenii și cu obiectele din mediul înconjurător şi învață . Datorită faptului că se desfășoară mai ales în grup, jocul asigură socializarea. Jocurile trebuie însă să fie adaptate în funcție de deficiența copilului.

Copiii cu tulburări de comportament trebuie să fie permanent sub observație, iar la cei cu ADHD jocurile trebuie să fie cât mai variate.

Școala este de asemenea un mediu important de socializare. Formele de integrare a copiilor cu C.E.S. pot fi următoarele: clase diferențiate, integrate în structurile școlii obișnuite, grupuri de câte doi-trei copii deficienți incluși în clasele obișnuite, integrarea individuală a acestor copii în aceleași clase obișnuite. Integrarea școlară exprimă atitudinea favorabilă a elevului fată de școala pe care o urmează, condiția psihică în care acțiunile instructiv-educative devin accesibile copilului, consolidarea unei motivații puternice care susține efortul copilului în munca de învățare. La școală, copiii cu C.E.S. au nevoie de un curriculum planificat diferențiat, de programe de terapie lingvistică, de tratament logopedic specializat, de programe specifice de predare-învățare și evaluare specializate, adaptate abilităților lor de citire, scriere, calcul, de programe terapeutice pentru tulburări motorii. De asemenea vor beneficia de consiliere școlară și vocațională personală și a familiei.

Stilul de predare trebuie să fie cât mai apropiat de stilul de învățare pentru ca un volum mai mare de informații să fie acumulat în aceeași perioadă de timp.

Acest lucru este posibil dacă este cunoscut stilul de învățare al copilului, dacă este făcută o evaluare eficientă care ne permite să tim cum învață copilul, dar și ce si cum este necesar să fie învățat.

Unii elevi au nevoie de o terapie a tulburărilor de vorbire și de limbaj și de psihoterapie individuală și de grup pentru sprijinirea integrării pe plan social.

De asemenea, copiii au nevoie de ajutor suplimentar din partea profesorilor și colegilor, fiind nevoie să primească în activitatea școlară conținuturi și sarcini simplificate.

Copiii cu tulburări vizuale, tulburări de auz, cu dizabilități fizice, necesită programe și modalități de predare adaptate cerințelor lor educative, programe de terapie, rampe de acces pentru deplasare, asistență medicală specializată, asistență psihoterapeutică.

Copiii ce prezintă tulburări emoționale trebuie să fie din timp identificați astfel încât consultarea psihologului, a medicului neuropsihiatru și terapia să fie făcute cât mai precoce, cu implicarea tuturor factorilor educaționali (familie, cadre didactice). Consilierul școlar este și el de un real ajutor, el oferind consilierea elevului și a familiei.

Strategii și intervenții utile din partea cadrului didactic:

- Crearea unui climat afectiv-pozitiv;
- Stimularea încrederii în sine și a motivației pentru învățare;
- Încurajarea sprijinului și cooperării din partea colegilor, formarea unei atitudini pozitive a colegilor;
- Încurajarea independenței, creșterea autonomiei personale;
- Încurajarea eforturilor;
- Sprijin, încurajare și apreciere pozitivă în realizarea sarcinilor școlare
- Folosirea frecventă a sistemului de recompense, laude, încurajări, întărirea pozitivă, astfel încât să fie încurajat și evidențiat cel mai mic progres;
- Centrarea învățării pe activitatea practică;
- Sarcini împărțite în etape mai mici, realizabile;
- Folosirea învățării afective;
- Adaptarea metodelor și mijloacelor de învățare, evaluare, etc.

Educația incluzivă presupune că școlile au responsabilitatea de a-i ajuta pe elevi să depășească barierele din calea învățării și că cei mai buni profesori sunt aceia care au abilitățile necesare pentru a-i ajuta pe elevi să reușească acest lucru. Pentru aceasta școala trebuie să dispună de strategii funcționale pentru a aborda măsuri practice care să faciliteze îndepărtarea barierelor cu care se confruntă elevii în calea participării lor la educație. Putem stabili de asemenea relații de colaborare cu autoritățile locale, părinții și reprezentanții comunității.

Educația incluzivă (după definiția dată de UNESCO) este un mod de educație adaptat și individualizat în funcție de nevoile tuturor copiilor în cadrul grupurilor și claselor echivalente ca vârstă, în care se regăsesc copii cu nevoi, capacități și nivele de competentă foarte diferite. Prin educația incluzivă este oferit suport – în cadrul școlilor de masă și al claselor normale - copiilor cu dificultăți de învățare, indiferent de originea

lor socială sau de tulburările pe care le prezintă, acceptați alături de colegii lor "normali".

Educația incluzivă este o mișcare mondială bazată pe drepturile umane de bază.

Conform principiilor drepturilor omului, fiecare copil, indiferent de apartenența sa sau de nivelul de dezvoltare a capacităților sale, are dreptul la o educație de bună calitate, care să conducă în cea mai mare măsură la dezvoltarea capacităților sale cognitive și de integrare socială. Diferențierea școlară pe baza apartenenței la o anumită categorie socială sau a nivelului de dezvoltare individuală este nedreaptă și nu justifică excluderea din școala de masă. Al doilea argument care susține necesitatea mișcării integraționiste este acela că școala de masă este cea care asigură mediul, precum și nivelul de calitate cel mai propice învățământului și însușirii aptitudinilor sociale și cognitive.

Surse bibliografice

1.Weihs T.J., *Copilul cu nevoi speciale*, Ed Triade, Cluj Napoca, 1998
2. Verza F., *Introducere în psihopedagogia specială şi asistenţa socială*, Ed Fundatiei Humanitas, 2002
3. Vornicescu T., *Situația copiilor cu CES incluși în învățământul de masă*, 2018, disponibil la https://issuu.com/pedag/docs/strategii_de_integrare_a_copiilor_c

Educația incluzivă la fizică

Prof. Lupulescu Manuela Elena
Liceul Teoretic ”Iulia Hasdeu” Lugoj, județul Timiș

Un număr tot mai mare de copii cu nevoi speciale trebuie încadrați în învățământul de masă, în special în învățământul liceal, deoarece sunt puține școli cu specializări dedicate exclusiv acestei categorii defavorizate de elevi. Cazurile foarte grave ar trebui totuși să rămână în cadrul învățământului special.

Copiii cu CES au nevoie de sprijinul nostru, al tuturor, pentru a avea acces la educaţie. Şcolile trebuie să ofere şanse egale la educaţie fiecărui copil, indiferent de posibilităţile sale de învăţare, participare şi dezvoltare.

Trebuie să existe o bună colaborare între părinți, diriginte, celelalte cadre didactice de la clasă precum și cu consilierul școlar și profesorul de sprijin, acolo unde acesta există. Cooperarea dintre familie și școală duce la schimbări pozitive în comportamentul elevului. Procesul de integrare educațională a elevilor cu CES în cadrul învățământului liceal include elaborarea unui plan de intervenție individualizat, în cadrul căruia folosirea unor modalități eficiente de adaptare curriculară joacă rolul esențial.

Adaptarea curriculară se referă la corelarea conținuturilor componentelor curriculum-ului național cu posibilitățile elevului cu cerințe educative speciale, din perspectiva finalităților procesului de adaptare și de integrare școlară și socială a acestuia. Problemele de adaptare curriculară sunt diferite atunci când sunt integrați elevi numai cu tulburări de învățare față de situația în care sunt integrați elevii care posedă suplimentar diverse categorii de handicapuri mentale, senzoriale sau motrice.

Pentru elevii cu tulburări de învățare este suficientă introducerea elevului în cadrul unui program suplimentar de pregătire la disciplinele unde întâmpină dificultăți. În cazul elevilor cu handicap, principalele modalități de integrare ce pot fi folosite, constau în:

- selectarea unor părți din curriculum-ul național general ce pot fi parcurse de elevii cu CES și renunțarea la altele, de obicei mai complexe;
- accesibilitatea prin simplificarea tuturor părților din curriculum, pentru a fi înțelese și învățate de elevii cu CES;
- completarea curriculum-ului general cu elemente noi, care constau în introducerea elevilor cu CES într-o serie de activități individuale, compensator terapeutice, destinate recuperării acestora și asigurării restabilirii participării lor eficiente la procesul de învățământ.

Pentru un elev care suferă de dislexie cu dificultăți de învățare specifice în ceea ce privește cititul, scrisul și ortografia, acesta poate avea rezultate medii. Se recomandă încurajarea acestuia și asigurarea unui număr cât mai mare de situații care să-l conducă spre reușite la toate materiile, pentru motivare și ameliorarea stimei de sine, prin folosirea tehnologiilor informatizate și a unor mijloace care să le permită consemnarea a ceea ce știu, a jocurilor de memorare, a fișelor de lucru, colaborarea cu profesorii de sprijin. Câteva idei de activități pentru acest tip de handicap sunt: responsabilizarea prin sarcini realizabile; repetarea de cuvinte, scurte propoziții; cultivarea stimei de sine prin participarea elevului la discuții unde își poate exprima opinia în fața celorlalți colegi.

Strategiile de învățare ce pot fi utilizate cu succes în cadrul integrării elevului cu dislexie constau în: învățarea individualizată sau individualizarea unor secvențe de învățare; acordarea atenției

sporite atunci când copilul cu CES răspunde; utilizarea unor explicații scurte şi clare; crearea unei atmosfere propice învățării; prezența cadrului didactic care să citească itemii textului din manual, respectiv sarcinile de rezolvat; folosirea materialului didactic adecvat acestui tip de handicap.

În cadrul orelor de fizică se pot realiza diferite experimente simple în care elevul să poată efectua aceste activități sub îndrumarea cadrului didactic. Elevul va fi astfel pus în valoare, va avea sarcini de lucru concrete și poate explica experimentul făcut, poate descrie materialele avute la dispoziție folosind propriul limbaj. De asemenea, elevul poate fi integrat în efectuarea experimentelor pe grupe, alături de ceilalți colegi, care îl vor sprijini atunci când este nevoie. Chiar dacă explicarea fenomenelor fizice nu este făcută utilizând un limbaj științific, consider că acest tip de învățare este eficient, pentru a-i putea include pe acești elevi în colectivul unei clase.

În activitatea educativă a elevilor cu CES se poate folosi cu eficiență și învățarea prin cooperare. În cadrul acestui tip de învățare, lecțiile permit evaluarea frecventă a performanței fiecărui elev, aceștia încurajându-se și explicând celorlalți ceea ce știu, realizând un schimb de idei și de noțiuni pentru a duce la bun sfârșit sarcina primită de grup.

Educația incluzivă îi va permite elevului cu CES să colaboreze cu ceilalți elevi, să desfășoare activități comune, dobândind astfel abilități indispensabile pentru o inserție școlară și socială adecvată.

Bibliografie:

1. Dumitru A., *Pedagogie şi elemente de psihologia educației,* Editura Cartea Universitară, București, 2005;

2. Gherguț A., *Psihopedagogia persoanelor cu nevoi speciale,* Editura Polirom, Iași, 2001;

3. Partenie A., *Pedagogie,* Editura Eurostampa, Timișoara, 1999;

4. Ungureanu D., *Copiii cu dificultăți de învățare,* Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998.

PRINCIPIILOR EDUCAȚIEI INCLUZIVE ÎN MEDIUL EDUCAȚIONAL, ÎN SITUAȚIILE DE ÎNVĂȚARE, ÎN ORICE INTERACȚIUNE CU COPILUL ȘI ÎNTRE COPII

Prof.înv.preșcolar Ungurean Loredana Luminita-Școala Gimnazială Nr.27/Structură G.P.P.Nr.3,Timișoara,Timiș.

Pentru a evolua, copilul are nevoie de un model, de un punct de referință, care să-l îndrume pe calea cea bună în viață. Un model veritabil îl va face pe copil să acționeze, îl va invita la reflecții, îl va schimba...

Conceptul de educație incluzivă stipulează că elevul cu CES trebuie susținut și încurajat de educatoare ca să-și dezvolte personalitatea, să-și valorifice și să-și dezvolte potențialul.

Din punct de vedere conceptual, educația incluzivă se întemeiază pe următoarele principii:

- Principiul egalizării șanselor
- Principiul interesului superior al copilului
- Principiul nondiscriminării, toleranței și al valorificării tuturor dif.
- Principiul interven.timpurii
- Principiul individualizării procesului educativ și al dezvoltării maximale a potențialului fiecărui copil
- Principiul managementului ed. participativ
- Principiul dreptului părintelui de a alege
- Principiul cooperării și almparteneriatului.
- Principiile și valorile culturale școlare incluzive ghidează deciziile cu privire la politicile și practicile de zi cu zi la grupă, astfel încât procesul dezvoltării școlare devine un proces continuu.

Pentru ca într-adevăr copilul să beneficieze de tot sprijinul, se va pune accent întâi pe consolidarea comunității:

- Fiecare se simte acceptat în grupa din care face parte
- Copiii se ajută reciproc
- Membrii personalului școlii colaborează
- Personalul unității și copiii se respectă reciproc
- Există relații de parteneriat între personalul grădiniței și părinți
- Comunitatea locală este implicată în viața școlii
- Grădinița se străduiește să lichideze toate formele de discriminare

<u>Desfășurarea practicilor incluzive</u>

Această dimensiune dezvoltă practicile școlare care reflectă culturile incluzive. Practici înseamnă activitatea și modul în care ele se desfășoară – în interiorul și în afara sălii de grupă, astfel încât să motiveze includerea tuturor copiilor și să respecte diversitatea acestora.

Educaţia incluzivă are ca principiu fundamental - un învățământ pentru toti, împreună cu toți - care constituie un deziderat şi o realitate ce câștigă adepți și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare / incluziune. Programele de stimulare timpurie a dezvoltării reprezintă o etapă decisivă în realizarea obiectivelor educației pentru toți. Acestea au o influență determinantă asupra formării inteligenței, a personalității și a comportamentelor sociale. În pedagogia contemporană există o

preocupare intensă pentru găsirea căilor şi mijloacelor optime de intervenție educativă încă de la vârstele mici asupra unei categorii cât mai largi de populație infantilă.

De ce să fim incluzivi şi să realizăm o educație incluzivă?

Pentru a nu pierde calitățile și competentele acelora care sunt amenințați cu excluderea-indivizi cu valoare egală cu alții. În acest sens, conștiința copiilor, de la cea mai fragedă vârstă trebuie formată și dezvoltată învățându-i că toți copiii trebuie să participe la acțiuni comune care îi ajută să crească, să se dezvolte, pentru ca atunci când vor fi mari să participe și ei la dezvoltarea comunității în care trăiesc.

Problema care se pune este deci, cât de bine sunt pregătiți copiii, părinții acestora dar și educatoarea pentru diversitatea existentă și identificată în fiecare grup preșcolar și cât de bine sunt pregătiți să o accepte. Ne referim aici la incluziunea copiilor care provin din medii sociale diferite, copii cu diferite dizabiliăți, sau de alte etnii și pregătirea celorlalți în vederea acceptării acestora alături de ei, fără diferențe de manifestare comportamentală sau verbală.Mai întâi trebuie însă ca părinții să cunoască această diversitate la care ne referim. În acest sens, personal, înlesnim comunicarea între părinți prin cursuri ,,Educați,asa!”, prin antrenarea acestora la actțuni din cadrul proiectelor intreprinse: ,,Copii către copii”, ,,De la suflet la suflet”, discutăm individual cu aceștia ori de câte ori este nevoie.Doresc sa detaliez acum in ce consta munca educatoarei cu copiii grupei pentru a-i determina sa raspunda pozitiv la provocarea diversitatii, pentru a face fata varietatii existente in mod normal intr-o grupa.Se stie ca la venirea in gradinita copiii nu se ajuta intre ei, nu cedeaza jucaria cu care se joaca, nu dau mana unui coleg daca nu-i convine ceva in aspectul lui, nu se joaca cu un copil care sta retras etc. In acest sens un rol important il au jocurile cu rol care ii plaseaza pe copii in ipostaze noi, ajutandu-i sa inteleaga situatii diferite, diferentele de opinii dintre persoane. Interpretand rolurile unor personaje comune (parinti, copii), sau mai putin comune, in functie de experienta lor, ei vor intelege mai bine propriul rol, ca si pe al celor din jur,dezvoltandu-si astfel capacitatile empatice, gandirea critica si puterea de decizie.

Educația incluzivă acoperă și problema integrării copiilor cu tulburări/deficienţe de limbaj şi comunicare, care sunt cuprinşi în activitatea de terapie logopedică desfășurată de profesorul logoped, educatoarea desfășurând în paralel o activitate susținută pentru:

- dezvoltarea/ exersarea auzului fonematic şi a respiratiei verbale;
- dezvoltarea vocabularului uzual/ funcțional şi exersarea comunicării.

Copilul cu cerințe speciale trebuie acceptat de colegi și acest lucru trebuie pregătit de educatoare prin informarea acestora cu scopul de a se comporta normal cu el.Este foarte importantă sensibilizarea copiilor şi pregătirea lor pentru a primi în rândurile lor un asemenea coleg. Sensibilizarea se face prin stimulări:

- crearea şi aplicarea unor jocuri care permit stimularea unor deficiențe (motorie, vizuală, auditivă), ceea ce determină copiii să înțeleagă situația celor care au dizabilități: vizitarea/ vizita unor persoane cu deficiențe;
- exersarea/ dezvoltarea psiho – motricității, motivației şi afectivității. În aceste situații părinții sunt cei mai reali parteneri deoarece ei dețin cele mai multe informații despre copiii lor. Aceasta relație a grădiniței cu părinții copiilor cu cerințe educative speciale este necesară şi benefică, ea furnizând informațional specificul dizabilitatii preșcolarului, precum şi date despre contextul de dezvoltare a acestuia. Părinții informează şi despre factorii de influență negativă care ar trebui evitați (fobii, neplăceri, stimuli negativi, atitudini, care determină inhibarea/izolarea copiilor). În privința deficitului de atenție, copilul:

•de multe ori eșuează în încercarea de a-și menține atenția asupra unor sarcini, activități, chiar și în ceea ce privește, de exemplu, regulile unui joc pe care îl joacă cu prietenii săi;
•de multe ori ai senzatia că nu te ascultă atunci când îi spui ceva, chiar dacă în mod evident te adresezi lui direct;
•adesea nu e în stare să rezolve sarcina pâna la capăt; se opune, și nu pentru că nu a înțeles ce trebuie să facă, ci evită aceste activități, care îi displac în mod evident;
•pierde ușor lucrurile, uită ușor ce are de făcut și este foarte ușor distras de stimuli externi.
Un copil hiperactiv:
•este mereu neliniștit, adesea se ridică de pe scaun, în situații în care se presupune că trebuie să stea așezat, aleargă, se mișcă necontrolat și nu e capabil să stea în jocuri care nu implică agitație și zgomot;
•vorbește excesiv și se agită excesiv, ca și cum ar fi “motorizat”;
•îi întrerupe pe ceilalți, nu așteaptă sfârșitul unei întrebări pentru a da răspunsul, îi e greu să își aștepte rândul.
•de cele mai multe ori când alții îi vorbesc dă impresia că nu ascultă.

O grădiniță poate fi incluzivă și poate dezvolta practici incluzive în abordarea copiilor, dacă se dorește cu adevărat acest lucru. În acest sens, munca cu copiii continuă până când nu se vor mai face diferențieri și segregări în cadrul grupului, iar părinții vor accepta toți “colegii” copilului lor.

Şedinţele cu părinţii sunt prilejuri pentru a-i informa pe aceştia referitor la modul cum se comportă copilul lor în relaţia cu ceilalţi copii, cum se descurcă acesta în cadrul activităţilor educative, etc. Tot la aceste şedinţe, educatoarea este informată de părinţi despre problemele pe care aceştia le parcurg şi de cele mai multe ori le oferă soluţii.Aşadar, dialogul dintre educatoare şi părinţi este foarte necesar, de exemplu: educatoarea constată că sunt copii care vin la grădiniţă obosiţi. În acest caz, li se adresează părinţilor, fie atrăgându-le atenţia să solicite mai puţin copilul în activităţi gospodăreşti, fie să petreacă mai puţin timp privind programul TV.

Grădiniţa/Școala, prin metodele şi procedeele pedagogice, are datoria de a interveni direct în cazurile de îndrumare greşită a copilului în familie. Toate îndrumările şi intervenţiile trebuie să aibă în vedere viitorul om ce ar putea altera atmosfera în propriul său cămin şi, chiar, la locul de muncă în care acesta va ajunge.

Familia, ca prim grup cu care ia contact copilul, rămâne reperul permanent şi fundamental în condiţia indivizilor, în manifestarea unor atitudini civice, moral-comportamentale.

BIBLIOGRAFIE :

1.Silvia Borțeanu,Rodica Brănișteanu,Silvia Breben,Mihaela Fulga,Gabriela Necula,Irinela Nicolae,Carmela Popescu, 2009 ,“Curriculum pentru învăţământul preşcolar (3-6/7 ani)”, Editura Didactica Publishing House
2. – Teodor Cozma , 2001,“O noua provocare pentru educatie: Interculturalitatea”, Editura Polirom, Iasi,
3. Monica Lespezeanu , 2007 ,“Tradiţional şi modern în învăţământul preşcolar- O metodică a activităţilor instructiv-educative”, , Editura Omfal Esential, Bucuresti,
4.-Truta Elena, Mardar, Sorina, (2007), *Relaţia profesor-elevi: blocaje şi deblocaje*, Editura Aramis, Bucureşti.

Plan de adaptare a clasei la cerințele unui copil cu devieri comporatmentale

Popa Valentina
Grădinița nr.273

În cazul unui copil care manifestă impulsivitate cel mai indicat este:
-să se ignore comportamentele necorespunzătoare de importanță minoră;
- să fie recompensat sau pedepsit imediat cecomportamentul s-a produs;
- să fie, pe cât de mult posibil, supravegheat în pauze.
Copilul trebuie instruit și ajutat să-şi controleze propriul comportament. Astfel:
-i se spune că nu va fi numit să răspundă la lecție decât dacă ridică mâna;
- sub nici o formă nu se vor lua în considerație răspunsurile date de acesta într-o manieră dezordonată.
Fiecare comportament pozitiv, indiferent dacă este de importanță minoră, trebuie imediat evidențiat şi subliniat. Ca tehnică, se recomandă chiar încheierea unui contract comportamental între cadrul didactic și copil, câştigându-i astfel încrederea.
În cazul în care copilul are dificultăți în susținerea atenției la sarcină, este indicat:
- să fie aşezat într-o zonă liniştită a clasei, departe de fereastră.
Este bine ca unui astfel de copil să i se acorde mai mult timp pentru realizarea sarcinilor. De regulă, sarcinile lungi se fragmentează în secvențe mai scurte.
Cerințele față de acest copil pentru obținerea unui calificativ mai bun trebuie să fie adaptate, pentru a-i da sentimentul reuşitei. De asemenea, este indicat să i se dea teme mai scurte.
Cei mai mulți copii cu tulburări comportamentale sunt dezorganizați sau împrăştiați, astfel că se recomandă utilizarea de material vizual în predarea lecției si va fi ajutat să-şi organizeze activitatea (i se poate chiar impune să aibă o agendă în care să-şi noteze toate sarcinile şi temele pentru acasă). Un astfel de copil trebuie controlat regulat dacă şi-a făcut temele şi încurajat să-şi țină lucrurile în ordin.
Este bine să i se dea sarcinile pe rând, pentru a evita confuzia. În acest sens, cadrul didactic îl poate ajuta să-şi stabilească scopuri pe termen scurt, pentru a savura mici succese ce au darul de a-i îmbunătăți stima de sine.
Când vorbeşte cu un copil cu dificultăți atenționale, cadrul didactic trebuie: să-l privească în ochi (de asemenea, el poate stabili un semnal confidențial cu copilul. Astfel, atunci când acesta iese din sarcină, cadrul didactic poate să-l atenționeze fără a-l pune în inferioritate în fața colegilor).
Este foarte important ca educatorul / învățătorul / profesorul să evite criticarea copilului în fața clasei (se va discuta numai între patru ochi cu copilul în ceea ce privește comportamentele inadecvate sesizate și pentru care împreună vor lucra să găsească o modalitate de gestionare a lor).
De regulă aceşti copii au o dispoziție proastă, fapt pentru care ei au nevoie să fie în permanență încurajați. Este bine să fie lăudați pentru rezultatele obținute şi pentru comportamentul pozitiv.
Profesorul trebuie să-i vorbească cu calm, fără amenințare, chiar dacă el manifestă nervozitate. Înainte de a-i face reproşuri, trebuie să ne asigurăm că a înțeles instrucțiunile.
Sunt extrem de utile discuțiile individuale ale învățătorului cu copilul şi consultările frecvente cu părinții.
În planul socializării, este indicat:
-să se evidențieze comportamentul social pozitiv, iar copilul să fie încurajat să observe un coleg-model.
Se evită, pe cât posibil:

- implicarea copilului în activități sociale cu grad competițional ridicat, acestea putând provoca supraactivare, dezorganizare şi frustrare.

În schimb:

- se încurajează învățarea în colaborare cu alți colegi şi chiar se dau sarcini de acest tip.

Un astfel de copil trebuie recompensat frecvent, pentru a-i creşte stima în clasă. I se pot da chiar responsabilități sociale, pentru a fi privit într-o lumină pozitivă de către colegi.

Toate aceste măsuri au şi rolul de a susține un demers psihoterapeutic atunci când copilul beneficiază de un astfel de serviciu. În acest caz, programul implementat în clasă se stabileşte împreună cu psihoterapeutul şi cu părinții copilului.

Un rol extrem de important îl are relația care se stabileşte între părinții unui copil cu comportament deviant şi învățătorul acestuia. Printr-o bună colaborare și prin monitorizarea activă a comportamentului copilului, rezultatele nu vor întârzia să apară.

Rolul jocului în activitățile extrașcolare la elevii cu CES

Prof. Rădulescu Loredana
CSEI Suceava

Elevii cu Cerințe Educaționale Speciale (CES) se confruntă adesea cu diverse provocări care le afectează dezvoltarea socială, emoțională și cognitivă și necesită metode și abordări educaționale personalizate care să le sprijine dezvoltarea integrală . Jocul, ca activitate naturală și plăcută pentru copii, devine un instrument esențial în intervenția educațională și terapeutică pentru acești elevi, reprezentând una dintre cele mai eficiente modalități prin care aceștia pot învăța și evolua într-un mod natural și plăcut.. Activitățile extrașcolare, prin caracterul lor mai puțin formal și flexibil, oferă un cadru ideal pentru integrarea jocului în procesul educațional.

Beneficiile jocului pentru elevii cu CES

1. Dezvoltarea socială: Jocul facilitează interacțiunea dintre elevii cu CES și colegii lor, contribuind la îmbunătățirea abilităților sociale. Prin participarea la jocuri de grup, elevii învață să colaboreze, să își împartă responsabilitățile și să respecte regulile. Aceasta poate duce la o mai bună integrare socială și la reducerea izolării.

2. Dezvoltarea emoțională: Jocul permite elevilor să își exprime emoțiile într-un mod sănătos și să învețe să le gestioneze. Prin activități ludice, aceștia pot explora și înțelege sentimentele de bucurie, tristețe, frustrare sau furie, ceea ce contribuie la dezvoltarea inteligenței emoționale.

3. Dezvoltarea cognitivă: Activitățile de joc stimulează gândirea critică, creativitatea și capacitatea de rezolvare a problemelor. Elevii cu CES pot beneficia de jocuri educative care să le sporească atenția, memoria și abilitățile de planificare și organizare.

4. Îmbunătățirea abilităților motorii: Jocurile care implică activitate fizică ajută la dezvoltarea abilităților motorii fine și grosiere. Elevii își pot dezvolta coordonarea, echilibrul și forța musculară, aspecte esențiale pentru dezvoltarea lor generală.

Tipuri de jocuri utilizate în activitățile extrașcolare

1. Jocuri de rol: Acestea permit elevilor să exploreze diferite situații sociale și să practice comportamente adecvate în contexte variate. Prin simularea unor situații din viața reală, elevii își pot îmbunătăți abilitățile de comunicare și relaționare.

2. Jocuri educative: Jocurile de tip puzzle, jocurile de construcție și jocurile pe calculator concepute special pentru educație pot stimula gândirea

3. Jocuri fizice: Activitățile sportive și jocurile de mișcare nu numai că promovează sănătatea fizică, dar și sprijină dezvoltarea abilităților motorii și sociale prin colaborare și competiție.

4. Jocuri senzoriale: Acestea sunt esențiale pentru elevii cu tulburări senzoriale, ajutându-i să se adapteze la diferiți stimuli și să își dezvolte simțurile într-un mod controlat și sigur.

Implementarea jocului în activitățile extrașcolare

Pentru a maximiza beneficiile jocului, educatorii și terapeuții trebuie să țină cont de următoarele aspecte:

1. Adaptarea activităților: Jocurile trebuie personalizate în funcție de nevoile și abilitățile fiecărui elev. Este important să se creeze activități care să fie accesibile și motivante pentru toți copiii.

2. Implicarea părinților: Colaborarea cu părinții este crucială pentru asigurarea unei continuități între mediul școlar și cel de acasă, astfel încât copiii să beneficieze de un suport constant și coerent.

3. Formarea personalului: Profesorii și terapeuții trebuie să fie instruiți în utilizarea jocului ca metodă educațională și terapeutică, având acces la resurse și suport continuu.

4. Monitorizarea și evaluarea: Este esențial să se evalueze periodic impactul jocului asupra dezvoltării elevilor pentru a putea ajusta intervențiile și activitățile în funcție de nevoile și progresul observant.

Jocul este un element crucial în dezvoltarea elevilor cu CES, oferind multiple beneficii sociale, emoționale, cognitive și fizice. Integrat în activitățile extrașcolare, jocul devine un instrument valoros pentru îmbunătățirea calității vieții și a succesului educațional al acestor copii. Prin abordări personalizate și colaborative, educatorii și terapeuții pot maximiza potențialul jocului în sprijinul dezvoltării elevilor cu CES.

Bibliografie

1. Ginsburg, K. R. (2007). The Importance of Play in Promoting Healthy Child Development and Maintaining Strong Parent-Child Bonds. Pediatrics, 119(1), 182-191.

2. Smith, P. K. (2010). Children and Play. Wiley-Blackwell.

3. Frost, J. L., Wortham, S. C., & Reifel, S. (2011). Play and Child Development. Prentice Hall.

4. Bruce, T. (2015). Early Childhood Education. Hodder Education.

5. Parten, M. B. (1932). Social participation among pre-school children. The Journal of Abnormal and Social Psychology, 27(3), 243-269.

6. Vygotsky, L. S. (1978). Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes. Harvard University Press.

Dizabilitate – implicații asupra învățării

Prof. Maria Ostafe
Școala Gimnazială Nr. 11 Botoșani

Deficiența de vedere este inclusă, cum este și firesc, în cadrul deficiențelor senzoriale datorate afectării organelor de simț, fiind studiată prioritar de tiflopedagogie(ramură a defectologiei având ca obiect educarea și instruirea copiilor nevăzători).

Spre deosebire de defect, *deficiența* reprezintă ansamblul consecințelor defectului sub aspectul adaptării copilului la viața înconjurătoare și al structurii individualității lui.

Etimologic, termenul ambliopie provine din cuvintele grecesti “amblys” (slab, tocit) și “ops” (vedere), desemnând , așadar, vedere slabită, vedere scazută, vedere parțial, vedere slabă.

In sens restrâns, ambliopia se definește ca “diminuarea vederii fără leziune organică sau cu leziune organică, a cărei importanță nu e proporțională cu scăderea vederii. Această definiție se delimitează de cecitate (orbire), care, definită în sens larg, înseamnă lipsa vederii.

Conform unor definiții în termeni educaționali, ambliopii sunt persoane care, datorită unei vederi deficitare, nu pot urma cursurile unei școli obișnuite fără a-și afecta vederea sau dezvoltarea lor educațională, dar pot fi educați prin metode speciale implicand vederea, iar orb este acela care nu are vedere sau al cărui văz este atât de diminuat încât necesită metode educaționale care să nu implice vederea.

Din această perspectivă educațională se include în prima categorie copiii cu “vedere scazută”, cei cu “vedere limitată” și cei cu “vedere parțială”, toți putând participa, în condiții speciale, la o “educație integrată în clase obișnuite”.

SFATURI PENTRU PĂRINȚI ȘI PROFESORI de a observa comportamentul copiilor:

· Ţine obiectele aproape de faţă (ochi). Își freacă des ochii. Are ochi roșii, pleoape umflate, ulcioare recurente. Se atestă secreţii ale ochilor (umezire). Întotdeauna întoarce capul într-o parte, folosindu-se de văzul periferic. Poate avea ochi încrucişaţi. Apleacă capul jos spre masă. Pleoapelesuntexcesiv de mari. Se încruntă . Evită luminile aprinse. Clipeşte des. Întâlneşte dificultăţi la citire, la scriere. Posedă memorie bună, de lungă durată. Evită argila, nisipul, plastilina etc. Se loveşte de obiecte şi cade Este distras cu uşurinţă de sunete care îi provoacă frică .Evită implicarea în activităţi. Nu respectă spaţiul personal. Începecufricăactivităţinoi. Nu poate găsi drumul prin sala de clasă. Nu foloseşte eficient materialele. Preferă un singur loc în clasă, la masă. Ţine capul în jos atunci când vorbeşte. Manifestămanierisme (loveştebraţele de corp, priveşte fix sursa de lumină, se leagănă) Se sperie . Cade frecvent.

Măsuri de sprijin pentru elevii cu deficienţă de vedere. Stabilirea locului, de unde respectivul elev vede cel mai bine. Încurajarea copilului să-şi folosească văzul. Folosirea inscripţiilor vizibile. Potrivirea iluminării, reducând reflexele. Reducerea zgomotului din încăpere şi a stimulenţilor vizuali externi . Utilizarea dispozitivelor şi materialelor ajutătoare. Observarea primelor semne de oboseală: căscatul, frecarea ochilor, clipitul, etc. Citirea cu voce tare a sarcinilor şi instrucţiunilor. Încurajarea copilului în efectuarea activităţilor de rutină care i-ar încuraja independenţa . Prevenirea copilului înainte de a-l atinge sau de a-l mişca. Mărirea imaginilor. Utlizarea unei voci, a unui timbru şi a unei intensităţi potrivite. Oferirea la scriere, a unor file de hârtie cu linii pronunţate. Deplasarea în faţa copilului sau în rând cu el şi nicidecum în spatele acestuia. Folosirea semnelor de carte. Încurajarea copilului în explorarea cât mai activă a mediul (mai ales tactil). Observarea şi evitarea sunetelor puternice sau a altor stimulente, care îl sperie pe copil. Acordarea şansei de a mânui obiectele. Folosirea culorilor aprinse, fluorescente (roşu, galben, roz, portocaliu). La orele de matematică puneţi la dispoziţia copilului un abac. Utilizarea mijloacelor audio în predare – învăţare - evaluare. Convertirea unor texte şi sarcini în format Braille. Folosirea laudei verbale; atingerea pentru stimulare, încurajare. Încurajarea copilului care poartă ochelari prin fraze de tipul: *Ştiaţi că cei ce poartă ochelari sunt consideraţi oameni foarte inteligenţi, deştepţi?*

Tehnologii de acces

Termenul tehnologii de acces (TA) se referă la echipamentele hardware şi aplicaţiile software cu ajutorul cărora persoanele cu dizabilităţi vizuale pot utiliza tehnologia informaţională, respectiv computerul, cu tot ceea ce ţine de acesta, inclusiv internetul şi serviciile de comunicare aferente acestuia.

Afişajul Braille, Magnificatorul electronic de birou(dispozitiv ce mărește și citește documentele scrise), Scanner-ul cu interpretare vocală, este un dispozitiv independent care este dedicat scanării, recunoaşterii (OCR) şi interpretării vocale a textului, Aparat pentru realizarea diagramelor tactile – realizează imagini sau diagrame tactile, Cititoarele sau player-ele Daisy sunt aparate care permit ascultarea cărţilor create în standardul Daisy, Cititorul de ecran este o aplicaţie software care convertește textul de pe ecran în voce, Programele pentru conversia textelor în fişiere audio (Text-to-Speech), sunt nişte aplicaţii software care permit conversia fişierelor cu conţinut text în fişiere audio, Lupa electronică (screen magnifier) pentru ecranul calculatorului, este o aplicaţie concepută pentru persoanele cu deficienţe de vedere (ambliopi), care permite vizualizarea mărită a ecranului de calculator, RoboBraille este un serviciu de e-mail și web-based capabil de a transforma în mod automat documente într-o varietate de formate alternative pentru persoanele cu deficiențe de vedere și dificultăți de citire.

Obiectivul TA este de a sprijini și promova independența persoanelor cu nevoi speciale, pe parcursul sistemului de educație și pe piața muncii.

Bibliografie:

UNICEF, Analiza situației privind formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul centrării pe copil și educației incluzive, 2016

Mareș T., Ivan S., Egalitatea de șanse în educație, dezvoltarea personală și integrare socială, Editura Universitară, București, 2013

Alexandru, C., Copiii cu dizabilități multiple. Educația incluzivă – deziderat al societății contemporane , Editura MacPixel, Timișoara, 2008

„FIECARE COPIL CARE CONTEAZĂ” INIțIATIVE PENTRU O EDUCAȚIE INCLUZIVĂ

Szabó Ella
Școala Gimnazială „Jakó Zsigmond”
Roșiori

„Eu sunt copilul! Tu ţii în mâinile tale destinul meu. Tu determini în cea mai mare măsură, dacă voi reuşi sau voi eşua în viaţă! Dă-mi, te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire. Educă-mă, te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume.” (Din „Child’s Appeal”, Mamie Gene Cole)

Importanța asigurării unui acces egal efectiv la o educație de înaltă calitate a devenit din ce în ce mai evident, iar schimbarea este posibilă doar cu ajutorul cadrelor didactice.

Educația incluzivă este un proces permanent care presupune școlarizarea copiilor cu cerințe educative speciale, participarea lor la activități educative formale și nonformale.
Școala incluzivă este o unitate de învătământ în care se asigură o educație pentru toți copiii și reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare.
Școala incluzivă este o școală care nu selectează și nu exclude, este deschisă, tolerantă, prietenoasa, este naturală prin eterogenitatea ei,valorizează toți elevii și se adaptează la diversitatea nevoilor educaționale și la particularitățile de învățare și de dezvoltare.

Este deosebit de importantă atitudinea comunității față de copiii cu CES, a cadrelor didactice, a părinților, a colegilor de clasă. Dacă profesorul dovedește o atitudine pozitivă și înțelegere, el poate influența atât atitudinea clasei incluzive, a părinților, dar și a copilului cu CES. Ajutorarea, acceptarea și relaționarea din partea colegilor sunt foarte importante. Educația incluzivă presupune schimbarea atitudinilor, a mentalităților
Integrarea unui copil cu CES depinde de multe ori și de familia acestuia. Mulți părinți refuză să accepte că proprii lor copii ar avea probleme. Pentru a-i determina să conștientizeze deficiențele pe care le are copilul, cadrele didactice pot apela la consilierul școlar. Colaborarea familiei cu echipa de caz este necesară.
Într-o școală în care educația e centrată pe elev, de calitate care se poate realiza prin programe de învățământ adecvate, o bună organizare, alegerea unor strategii optime de predare-învățare-evaluare, folosirea unor resurse și tehnologii variate pune accent pe progresul individual și nu pe diferențele dintre elevi. Copiii sunt încurajați și fiecare elev este valorificat. O școală și un profesor bun sunt aceia care obțin progres cu toți elevii.
Într-o educație incluzivă, toţi copiii trebuie consideraţi la fel de importanți, fiecăruia să îi fie valorificate calitățile, pornind de la premisa afirmată de N. Iorga “Fiecare copil pe care îl instruim este un om dăruit societăţii”, cu alte cuvinte fiecare copil este capabil să realizeze ceva bun.
Toți copii, inclusiv cei cu cerințe educaționale speciale, trebuie să fie capabili să trăiască pozitiv experiența comunității clasei, să dezvolte sentimente de apartenență, să creeze legături stabile și durabile și să experimenteze un climat valoros.
Fiecare elev trebuie să se simtă important și respectat. Un profesor bun este atent la nevoile tuturor elevilor săi și îi ghidează individual.

Este important să învăţăm să lucrăm cu aceşti copii, deoarece au multe talente ascunse, mult potenţial şi multe de oferit.

În concluzie, școala incluzivă are un rol important în viața unui om, aceasta ajutându-ne sa ne dezvoltăm, și ne ajută sî devenim oameni de succes.

METODE ŞI TEHNICI INTERACTIVE DE GRUP
METODA/TEHNICA LOTUS(FLOARE DE NUFĂR)
(Lotus Blossom Technique)

Prof. înv. preşcolar Szilágyi Ella-Mónika
Grădinița cu Program Prelungit Nr.52 Oradea

Este o modalitate interactivă de lucru în grup care oferă posibilitatea stabilirii de relaţii între noţiuni pe baza unei teme principale din care derivă alte opt teme. Stimulează munca colaborativă în echipă şi efortul creativ al fiecărui membru al grupului în soluţionarea sarcinii date. Elevii lucrează cu plăcere în cadrul acestei tehnici, mai ales dacă grupurile au fost alese preferenţial.

Tehnica Lotus poate fi aplicată cu succes atât la şcolarii mici cât şi la adolescenţi şi adulţi. Este compatibilă cu multe domenii de activitate şi poate fi un excelent mijloc de stimularea creativităţii elevilor/preşcolarilor şi de activizare a energiilor, capacităţilor şi structurilor cognitive la diferite obiecte de învăţământ. Este o modalitate de lucru în grup cu mari valenţe formativ-educative. Stimulează şi dezvoltă capacităţi ale inteligenţei lingvistice, ale inteligenţei interpersonale (capacitatea de a înţelege intervenţiile, motivaţiile, dorinţele celorlalţi), ale inteligenţei intrapersonale (capacitatea de autoînţelegere, autoapreciere corectă a propriilor sentimente, motivaţii), ale inteligenţei naturaliste (care face omul capabil să recunoască, să clasifice, să se inspire din mediul înconjurător), ale inteligenţei sociale (capacitatea de relaţionare).

Scopul central - este participarea tuturor elevilor la un exerciţiu creator şi, în unele cazuri, la găsirea unei soluţii la o problemă dată.

Obiectiv

Stimularea inteligenţelor multiple şi a potenţialului creativ în activităţi individuale şi de grup pe teme din domenii diferite.

Etape:

Paşii parcurşi în demersul tehnicii sunt:

1. Construirea schemei/diagramei tehnicii de lucru.
2. Plasarea temei principale în mijlocul schemei grafice.
3. Grupa de copii se gândeşte la conţinuturile/ideile/cunoştinţele legate de tema principală. Acestea se trec în spaţiile desenate (cadrane) de la 1 la 8 înconjurând astfel tema principală (sau de la A la H, în sensul acelor de ceasornic).
4. Abordarea celor opt teme principale pentru cadranele libere.
5. Stabilirea - în grupuri mici de noi legături/relaţii/conexiuni pentru cele opt teme şi trecerea lorîn diagramă.
6. Prezentarea rezultatelor muncii în grup. Are loc analiza produselor activităţii, aprecierea în mod evaluativ, sublinierea ideilor noi ce pot avea aplicaţii într-o etapă viitoare.

La stabilirea obiectivelor prioritare în proiectarea unei activităţi bazate pe tehnica/metoda *Lotus* se pot utiliza **verbele:**

- Să conceapă/să construiască;
- Să identifice;
- Să exemplifice;
- Să elaboreze un plan;
- Să aplice cunoştinţe, deprinderi, priceperi în situaţii noi;
- Să distingă asemănări şi deosebiri;
- Să utilizeze noţiuni, termeni în contexte noi;
- Să stabilească legături;
- Să clasifice, obiecte, imagini;
- Să analizeze, elemente, obiecte;
- Să argumenteze rezultatele obţinute;
- Să aprecieze acţiuni;
- Să combine modele;
- Să aleagă exemple, raportându-se la ele;
- Să discute cu colegii din grup;
- Să accepte puncte de vedere;
- Să aprecieze.

Ca orice metodă didactică şi tehnica/metoda *Lotus*, are avantajele şi dezavantajele ei.

- **Printre avantaje enumerăm:**
- Stimularea potenţialului creativ al copiilor;
- Dezvoltarea unor capacităţi şi abilităţi:
- Cognitive;
- De relaţionare;
- De lider de grup;
- De autoevaluare şi autoapreciere.
- **Dezavantajele metodei/tehnicii**

Ţin mai mult de faptul că fiind repartizaţi în grupuri mici este mai greu să fie supravegheaţi şi îndrumaţi corespunzător.

Educatoarei îi este greu să îşi distribuie atenţia astfel încât să poată nota fiecare idee lansată de către copii sau să poată corecta informaţiile greşite.

TEHNICA/METODA LOTUS
ADE: DEC – ACTIVITATE ARTISTICO-PLASTICĂ

- **GRUPA**: Mare
- **TEMA ANUALĂ**:”Când,cum şi de ce se întâmplă?”
- **TEMA ACTIVITĂŢII:** “Culorile Primăverii” - ADE: DEC (Activitate artistico-plastică)
- **FORMA DE REALIZARE:** individual, frontal, activitate în grupuri
- **TIPUL ACTIVITĂŢII**: consolidare de priceperi şi deprinderi
- **SCOPUL:** Consolidarea deprinderii tehnice de a realiza o lucrare prin tehnica picturii
- Obiective operaţionale:

- să identifice materialele şi instrumentele de lucru puse la dispoziţie;

- să obţină efecte plastice, forme spontane prin tehnica picturii;
- să utilizeze culori adecvate în realizarea temei;
- să colaboreze cu colegii în redarea temei.

- ***Strategii didactice:***

a) Metode si procedee: conversaţia, explicaţia, demonstraţia, exerciţiul, metoda/tehnica Lotus

***b) Material didactic*:** acuarele, pahar cu apă, şerveţele umede, pensule, petale de nufăr din hârtie, jeton cu cele opt culori pentru petalele de nufăr, ecusoane în cele opt culori pentru preşcolari

Material bibliografic:

*** Curriculum pentru învăţământul preşcolar, Bucureşti – Didactica Publishig House, 2009
Silvia Breben, Elena Gongea, Georgeta Ruiu, Mihaela Fulga, *Metode interactive de grup – ghid metodic – metode şi aplicaţii practice pentru învăţământul preşcolar, Editura Arves, 2009*

Desfăşurarea activităţii

Petale de nufăr – vor constituii suprafaţa de lucru pe care vor picta. Preşcolarii vor începe lucrul pe un fond muzical „Valsul Primăverii”.

1. Se stabileşte împreună cu educatoare tema principală: “Culorile Primăverii”.
2. Copii menţionează fiecare câte o culoare de primăvară. Cei care vor răspunde primii vor fi aleşi cei opt lideri.
3. Educatoarea lipeşte pe diagramă (petală) culorile menţionate de către lideri care va individualiza fişa de lucru .
4. Liderii îşi vor alege membrii cu care vor lucra în echipă. Aceştia vor denumi şi motiva ce culoare au ales şi de ce. Jetonul (culoarea) aleasă se anexează petalei de nufăr. Liderii împreună cu ceilalţi membrii vor primii în piept aceeaşi culoare.
5. Sarcina de lucru este de a picta elemente de primăvară în culoarea aleasă de către lideri. În 3-5 minute vor picta cât mai multe elemente de primăvară în funcţie de creativitatea fiecăruia.
6. La un sunet al clopoţelului lucrările (petalele) se vor schimba de la stânga la dreapta, iar spaţiile rămase libere vor fi completate cu elemente corespunzătoare temei. Se va continua schimbul (rotirea) de “petale de nufăr” şi adăugarea altor elemente până când se ajunge la copilulcare a ales iniţial culoarea.
7. La finalul activităţii se face evaluarea fiecărei lucrări. Se centralizează elementele pentru a se vedea dacă sunt în concordanţă cu tema aleasă şi culoarea potrivită. Petalele de nufăr vor fi aşezate pe un panou constituind rochiţa Zânei Primăvara.

EDUCAȚIA APARȚINE TUTUROR

GHEORGHIȚĂ CĂTĂLIN
ȘCOALA GIMNAZIALĂ I. GH.PLEȘA ALMĂJ

Dreptul la educație constituie unul dintre Drepturile fundamentale ale Convenției internaționale pentru Drepturile Copilului. Copilul are dreptul de a primi o educație care să îi permită dezvoltarea, în condiții nediscriminatorii, a aptitudinilor și personalității sale.

De asemenea, copilul are dreptul la educație gratuită și obligatorie la un nivel elementar care să contribuie la cultura generală și să-i permită, în condiții de egalitate a șanselor, să-și dezvolte capacitățile, judecata, responsabilitatea morală și socială, pentru a deveni util societății.

Din păcate, acest lucru nu se întâmplă tuturor copiilor. Motivele sunt diverse și depind de factori multipli: de la familie, la nivelul de trai, la comportamentul celor din jur. Astfel, se ajunge chiar la un abandon școlar. Abandanonul școlar este o problemă gravă a societății cu consecințe majore asupra viitorilor tineri. Din statisticile realizate, în România, numărul copiilor care merg la grădiniță și la școală este în ”scădere constantă”, se arată în proiectul de ”Strategie Națională pentru susținerea părinților 2024-2030”.

Sărăcia și lipsa de sprijin din familie și, de multe ori, pasivitatea, ignoranța și neputința factorilor de decizie, împiedică mulți copii din România să meargă la școală, limitandu-le orizonturile dezvoltării personale și profesionale. De aceea, întâlnim în rândul minorilor în risc de sărăcie o rată mare a abanadonului școlar, ceea ce duce la oportunități reduse pentru dezvoltarea lor și îi vulnerabilizează pe termen lung. De asemenea, problemele de sănătate fizică și psihică nu le sunt străine și rezolvarea lor nu este o opțiune pentru mulți dintre ei.

O parte dintre copii care provin din familii defavorizate sfârșesc în centre de detenție și educative deoarece ajung să comită infracțiuni pentru a se întreține și acolo găsesc confortul unui acoperiș deasupra capului și al unor mese regulate. Când ies din centre au o rată mult mai mare de recidivă decât majorii și reajung în centre sau chiar în penitenciare.

Absenteismul sau abandonul școlar are efecte pe termen lung asupra elevilor, astfel că cei care nu merg constant la ore sau renunță la școală nu-și dezvoltă suficient abilitățile sociale și de comunicare, au șanse mai mici să obțină o calificare, să se angajeze și au salarii mici. Un elev care merge rar la școală sau deloc va ajunge să fie inadaptat social, va avea frustrări și va ajunge să renunțe la visuri și dorințe, generând astfel o suferință și o nemulțumire față de propria persoană.

Din păcate, în mediul rural, în România, un copil din patru nu merge la școală, iar 400.000 de copii de vârstă școlară sunt în afara sistemului educațional, deoarece nu toți părinții își permit să le cumpere copiilor rechizite sau haine. În mediul rural sunt familii întregi care iau în calcul inclusiv abandonul școlar, din cauza neajunsurilor. Singura lor șansă la o viață mai bună este tocmai școala la care, constrânși de situația economică, renunță.

Un alt motiv pentru care o parte din copii abandonează școala este bullyingul. Copiii își petrec o bună parte din timp la școală, prin urmare, aceasta trebuie să fie un loc esențial pentru conturarea stării lor generale de bine, cu toate aspectele sociale, fizice și emoționale. Starea de bine a elevilor le influențează capacitatea de a-și atinge întregul potențial școlar. Calitatea relaţiilor pe care le au copiii între ei, pe care le au cu adulţii, precum şi

calitatea mediului de învăţare, influenţează fundamental progresele lor şcolare. Copiii au o capacitate înnăscută de a învăța, dar această capacitate poate fi compromisă și, uneori, distrusă. O școală prietenoasă recunoaște, încurajează și sprijină capacitățile în creștere ale copiilor care învață. Şcoala trebuie să reprezinte un mediu prietenos şi sigur de muncă şi joacă. Rolul profesorului include grija pentru bunăstarea psihică a elevilor.

Absenţa contactului între şcoală şi familie, duce la trecerea neobservată a problemelor şi schimbărilor majore din viaţa copilului, în timp ce un climat pozitiv în şcoală şi o relaţie bună şcoală-familie vor asigura mediul pentru dezvoltarea unor niveluri ridicate de auto-încredere şi stimă de sine.

Asadar, bullyingul în școală ori în clasă și perpetuarea lui în mediul online, acestea afectând emoțional, an de an, sute de mii de elevi care devin victime ale situațiilor de violență fizică și de amenințare sau ale mesajelor umilitoare transmise online, este un factor de descurajare de a merge la școală.

Elevul care abandonează școala nu mai păstrează legătura cu foștii colegi. Deși le este greu să recunoască, există motive de jenă și rușine. În momentul în care un copil care abandonează școala este întrebat despre situația sa, există sentimente de reținere din partea acestuia în ceea ce privește relația pe care o are cu foștii colegi de aceeași vârstă, colegi care între timp au ajuns să fie în clase mai mare, sau la liceu. Implicarea familiei în traseul şcolar al copilului este unul dintre principalii contributori la realizările şi performanţele şcolare. Cel mai precis predictor al succesului şcolar este reprezentat de gradul de implicare şi susţinere al familiei. Astfel, este foarte important să fie asigurat un sprijin cât mai mare al părinţilor în viața școlară a copiilor.

Bibliografie:

Crețu, T., 2016, Psihologia vârstelor, Editura Polirom, Iași;
Deju, A., 2014, Consecințele abandonului familial asupra dezvoltării psiho-sociale a copiilor, Editura Rovimed, Bacău;
Păun, E., Școala viitorului sau viitorul școlii ?, 2022, Editura Polirom, Iași.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ
ȘANSE EGALE LA EDUCAȚIE PENTRU TOȚI COPIII

Autor: MINEA LILIANA ELENA
Școala Gimnazială nr. 115

Educația incluzivă reprezintă un concept fundamental în sistemul educațional modern, care promovează accesul echitabil și participarea activă a tuturor copiilor, indiferent de abilități sau nevoi speciale. Educația incluzivă este o abordare esențială pentru a asigura accesul la educație de calitate pentru toți copiii, indiferent de nevoile lor speciale.

Inițiativele de educație incluzivă vizează integrarea copiilor cu cerințe educative speciale în cadrul procesului educațional tradițional, oferindu-le astfel șansa de a se dezvolta și de a învăța alaturi de colegii lor fără nicio discriminare.

Inițiativele de educație incluzivă, care promovează această abordare, sunt esențiale pentru a asigura un mediu sigur și suportiv pentru toți copiii. Aceste initiative pot varia de la training-uri pentru profesori și personalul școlar, la adaptarea programelor de învățământ și la facilitarea accesului la resurse și tehnologii educaționale adecvate.

Pentru a asigura șanse egale la educație pentru toți copiii, inclusiv cei cu CES, este important ca sistemul educațional să ofere sprijin și susținere adecvată acestora, să promoveze toleranța, acceptarea și integrarea socială a tuturor elevilor. De asemenea, este esențial ca profesorii să fie pregătiți și informați cu privire la nevoile și dificultățile specifice ale copiilor cu CES, pentru a putea oferi ajutorul și sprijinul necesar în procesul lor de învățare.

Un ghid de bune practici în educația incluzivă este esențial pentru facilitarea implementarii acestui concept în grădinițe, școli și centre de învățare. Acest ghid ar trebui să ofere recomandări concrete privind adaptarea curriculumului, evaluarea și susținerea copiilor cu nevoi speciale, formarea cadrelor didactice și colaborarea cu parinții și comunitatea pentru a crea un mediu educațional incluziv și sigur pentru toți elevii. Acest tip de ghid poate include strategii de învățare diferențiată, metode de evaluare adaptate și modalități de susținere emoțională și socială pentru toți copiii.

Pentru a realiza integrarea acestor copii cu cerințe educative speciale în învățământul de masă, se pot folosi diverse metode și practici. Printre acestea se numără adaptarea curriculumului pentru a se potrivi nevoilor specifice ale copiilor cu CES, utilizarea materialelor didactice adaptate, colaborarea strânsă cu parinții și specialiștii în domeniu pentru a identifica și implementa cele mai eficiente strategii de învățare.

Alte practici eficiente includ formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive, crearea unui mediu școlar prietenos și suportiv pentru toți copiii, încurajarea interacțiunii și colaborării între copii, indiferent de nevoile educative speciale pe care le au.

Pentru a asigura succesul integrării copiilor cu CES în sistemul de învățământ de masă, este necesar să se adopte o abordare holistică, care să țină cont atât de nevoile educaționale specifice ale acestor copii, cât și de resursele și suportul necesar pentru a le oferi o educație de calitate.

Prin implementarea unor strategii adecvate de educație incluzivă și prin promovarea unui mediu educațional deschis și adaptabil, putem contribui la dezvoltarea abilităților și potențialului fiecărui copil, indiferent de eventualele dificultăți cu care se confruntă.

Fiecare copil contează în educația incluzivă, deoarece fiecare individ are dreptul la o educație de calitate și la o șansă egală de a-și împlini potențialul. Prin promovarea valorilor de acceptare, respect și diversitate, putem contribui la construirea unei societăți mai echitabile și mai incluzive, in care fiecare copil se simte valorizat si sustinut in parcursul sau educational.

Astfel, educatia incluziva nu este doar un concept, ci o responsabilitate pe care o avem față de generațiile viitoare. Prin implicarea tuturor părților interesate și prin respectarea principiilor educației incluzive, se pot obține rezultate benefice și durabile pentru toți copiii, indiferent de nevoile lor speciale.

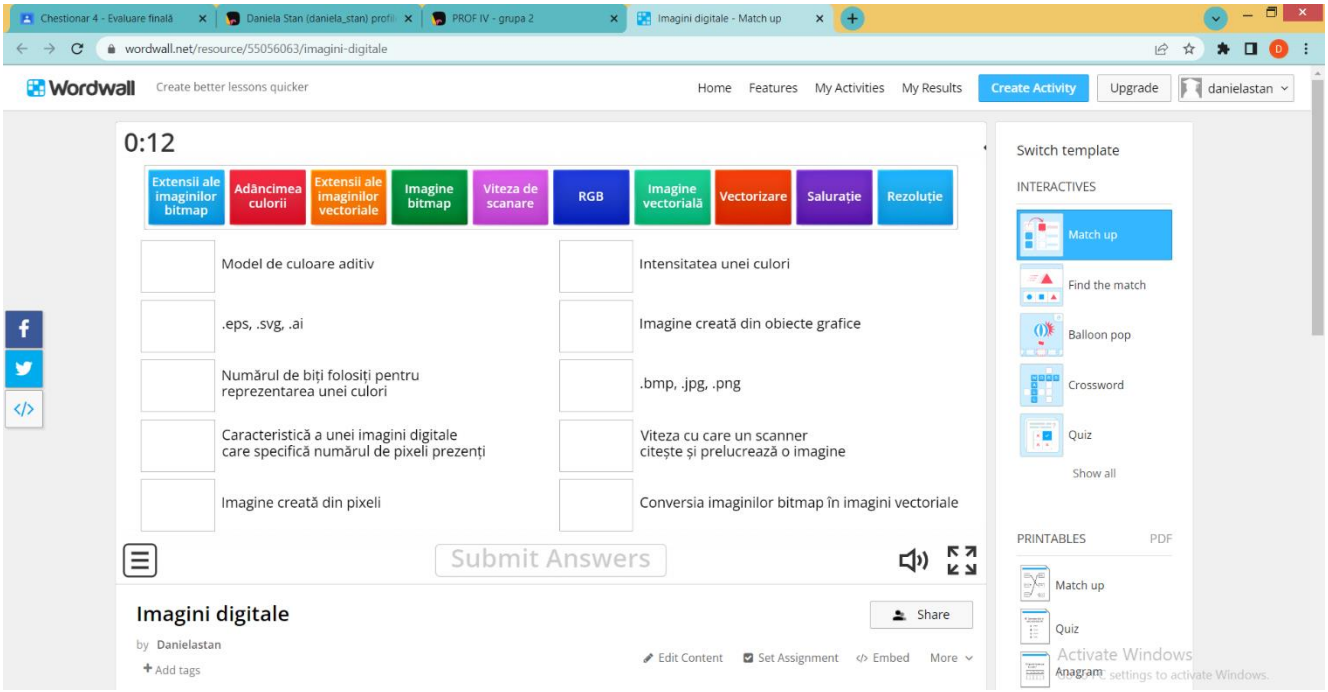
Asigurarea incluziunii elevilor cu CES în clasa de elevi prin utilizarea tehnologiei digitale în procesul de predare-învățare-evaluare

Prof. Stan Daniela
Liceul de Arte ”Bălașa Doamna” Târgoviște

Asigurarea incluziunii elevilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă este, de multe ori, o provocare pentru profesorul care se află la catedră. Alături de adaptarea curriculum-ului și crearea unui plan de intervenție personalizat, planificarea fiecărei lecții de curs din perspectiva asigurării incluziunii tuturor elevilor este foarte importantă. În cele ce urmează voi exemplifica cum în cadrul orelor de procesare computerizată a imaginii, disciplină ce face parte din curriculum diferențiat în liceele cu profil artistic, am adaptat întregul proces de predare-învățare-evaluare astfel încât acesta să fie potrivit tuturor elevilor din grupă, chiar dacă în acea grupă se află și un elev cu cerințe educaționale speciale.

Disciplina: PROCESAREA COMPUTERIZATĂ A IMAGINII
Clasa: a XI-a
Specializarea: arhitectură, grupa 1 (disciplina face parte din curriculum diferențiat și se studiază pe grupe)
Colectivul grupei: 12 elevi (7 fete, 5 băieți, 1 elev cu CES – dislaxie, 1 elev absent)
Tema: FOLOSIREA FILTRELOR ÎN APLICAȚIA GIMP
Scop:
– Definirea efectelor speciale de tip filtru;
– Identificarea tipurilor de filtre care se pot adăuga unei imagini în aplicația Gimp;
– Adăugarea diferitelor filtre asupra unei imagini, asupra unui strat al imaginii și asupra unei selecții;
– Adăugarea de filtre din categoria Alpha to logo asupra textelor.
Desfășurarea activității:

În prima etapă a activității am realizat reactualizarea cunoștințelor folosind un joc cu întrebări din ultimele lecții predate creat pe platforma wordwall.net disponibil la adresa: https://wordwall.net/resource/55056063/imagini-digitale ;

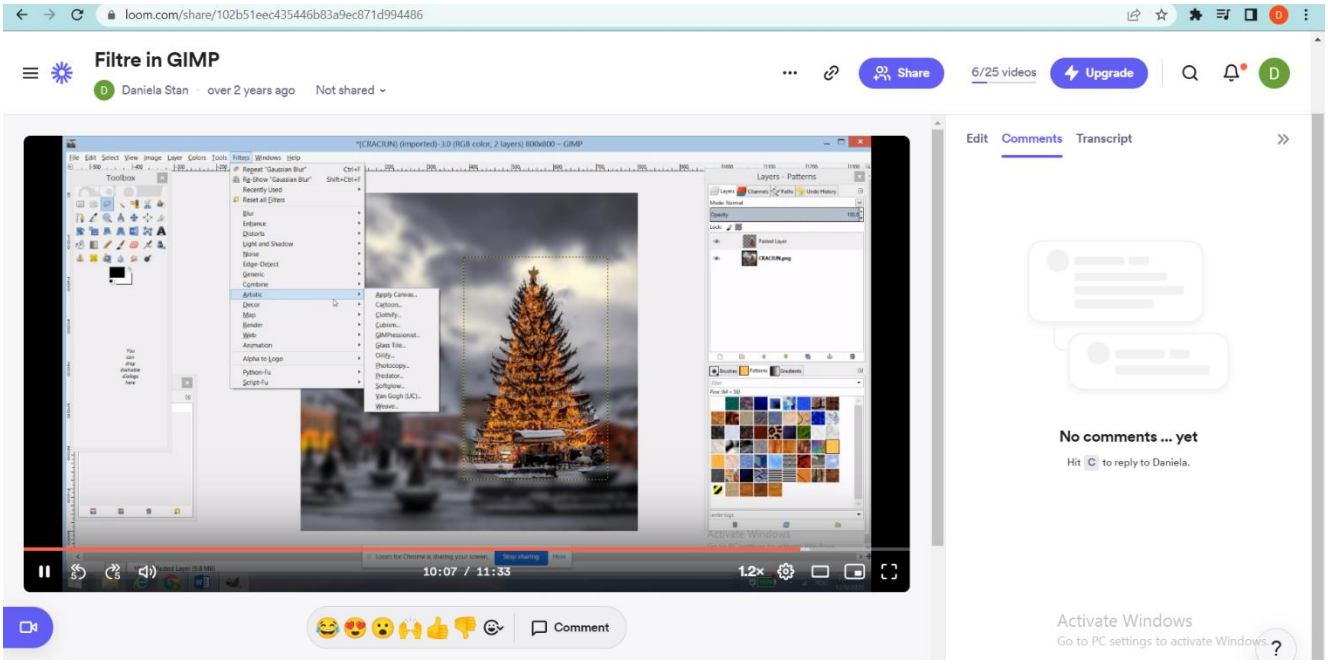

Am ales acestă metodă de reactualizare a cunoștințelor și datorită faptului că elevul cu CES înțelege mult mai bine mesajul scris și poate da într-un timp mult mai scurt răspunsurile la întrebări. Cu toate acestea am mărit cu 5 minute timpul de rezolvare pentru el.

Am prezentat ulterior mai multe imagini prelucrate cu ajutorul filtrelor, iar elevii au avut ca sarcină să identifice care sunt diferențele față de imaginile neprelucrate, fiind astfel momentul de captare a atenției.

Prezentarea noului conținut s-a realizat prin exemplificarea modului de adăugare a filtrelor, dar și folosind o prezentare cu noțiunile teoretice (ce înseamnă filtru, câte tipuri sunt etc.), moment în care elevii au contribuit prin a descrie ei pașii de prelucrare. Au efectuat și ei aceleași transformări ca și profesorul în calculatoarele personale, realizând transformarea unei imagini suport folosind diverse filtre.

În timpul activității elevul cu CES a lucrat alături de un coleg pentru a fi ajutat la nevoie. De asemenea, prezentarea cu noțiunile teoretice a fost transmisă prin Classroom cu specificarea că tot acolo am adăugat și un tutorial unde elevii pot relua acțiunile descrise la ora (material foarte util și elevului absent), iar elevul cu CES poate exersa acasă etapele adăugării de efecte de tip filtre.

Tutorialul trimis pe Classroom a fost realizat pe platforma loom.com și disponibil la adresa: https://www.loom.com/share/102b51eec435446b83a9ec871d994486

La etapa de fixare a cunoștințelor elevii au avut de prelucrat o imagine plecând de la cerințe existențe într-o fișă de lucru folosind noile noțiuni.

FIȘĂ DE LUCRU

Descărcați imaginea puzzle.xcf de pe adresa *https://padlet.com/daniela_stan/fise*. Deschideți imaginea cu aplicația GIMP și faceți următoarele modificări:

1. Stabiliți pentru fundalul imaginii culoarea având pentru modelul RGB valorile: R=84 , G=71 , B=16.
2. Tăiați stratul ***iarna*** în 4 straturi cu forma corespunzătoare celor 4 piese din stratul ***Puzzle***.
3. Ștergeți straturile *puzzle* și *iarna*.
4. *Redenumiți cele 4 straturi noi cu numele Piesa1, Piesa2, Piesa3, Piesa4.*
5. Pentru stratul Piesa 1 adăugați filtrul Pixelize din categoria Blur
6. Pentru stratul Piesa 2 adăugați filtrul Lighting Effects din categoria Light and Shadow
7. Pentru stratul Piesa 3 adăugați filtrul Glass tile din categoria Artistic
8. Pentru stratul Piesa 4 adăugați un filtru la alegere
9. Adăugați imaginii o bordură folosind efectul potrivit din categoria Decor
10. Creați o imagine nouă în care scrieți Sărbători. Adăugați pentru textul creat un filtru din categoria Alpha to logo. Mutați textul modificat în imaginea cu piesele de puzzle.
11. Salvați imaginea rezultată cu numele tău.

Exportați imaginea cu extensia .jpg sau .png și postați-o pe *https://padlet.com/daniela_stan/fise*

Elevul cu CES a avut o fișă adaptată unde punctele 1-4 și 10 erau deja rezolvate, el având de rezolva numai punctele de la 5 la 9 și 11.

După rezolvarea fișei au postat imaginile rezultate în padlet-ul clasei, acolo unde, de obicei, facem discutarea lucrărilor/imaginilor realizate de ei.

S-au facut discuții despre modul de rezolvare a fișei, elevii făcând ei aprecierile/ recomandările.

La final, am solicitat să se conecteze pe menti.com și să scrie cât mai multe cuvinte care descriau lecția (cu referire la cunoștințele transmise, la cum s-au simțit etc.).

mentimeter.com/s/0c77fc8c1c695423b0bdf9019f02ff83/09ec4e7ec0fd
Go to www.menti.com and use the code 12 01 68 1
Scrieți cât mai multe cuvinte care descriu lecția de astăzi! (noțiuni teoretice, cum te-ai simțit etc.)
Mentimeter
office
oficе
mișto
mouse
imagine
minunat
bagheta magică
distractiva
woow
frumoasa
extraordinar
breath taking
profesoara super
super tare
wow
extraordinara
culoare
unitate
interactiva
interesanta
grafică digitală
microsoft excess
educativa
minunată
prelucrare
power point
show
gimp
paint
excelent
amuzanta
browser
incredibil
amuzantă
minunat
Activate Windows

Inițiative pentru o educație incluzivă

Prof. Lucaciu Adriana-Livia
Școala Gimnazială ”Liviu Rebreanu”, Localitatea Cluj-Napoca

Educația incluzivă reprezintă un model educațional care urmărește să asigure accesul egal la educație pentru toți elevii, indiferent de diversitatea lor culturală, socio-economică, lingvistică, sau de nevoile speciale. Într-o lume în continuă schimbare, educația incluzivă este esențială pentru dezvoltarea unei societăți echitabile și pentru promovarea drepturilor fundamentale ale fiecărui individ.

Principii ale Educației Incluzive

1. **Echitatea**: Toți elevii trebuie să aibă acces la oportunități educaționale de calitate, care să le permită să își atingă potențialul maxim.
2. **Diversitatea**: Diversitatea este valorizată și respectată, fiecare elev fiind recunoscut pentru unicitatea sa.
3. **Participarea**: Elevii sunt încurajați să participe activ în procesul educațional și în viața școlii.
4. **Suportul**: Se oferă suport personalizat pentru a răspunde nevoilor specifice ale fiecărui elev.

Inițiative pentru o Educație Incluzivă

1. **Programe de formare pentru profesori**
   - **Descriere**: Organizarea de cursuri și ateliere pentru cadrele didactice cu scopul de a le oferi competențele necesare pentru a implementa practici incluzive în sălile de clasă.
   - **Obiective**: Îmbunătățirea abilităților pedagogice și creșterea gradului de conștientizare cu privire la diversitatea elevilor.
2. **Curriculum adaptat**
   - **Descriere**: Elaborarea unui curriculum flexibil care să permită adaptarea conținutului și a metodologiilor de predare pentru a răspunde nevoilor variate ale elevilor.
   - **Obiective**: Asigurarea relevanței și accesibilității materialelor didactice pentru toți elevii.
3. **Tehnologie asistivă**
   - **Descriere**: Implementarea și utilizarea tehnologiilor asistive pentru a facilita învățarea elevilor cu dizabilități.
   - **Obiective**: Creșterea autonomiei și îmbunătățirea performanțelor academice ale elevilor prin utilizarea tehnologiei.
4. **Programe de mentorat și consiliere**
   - **Descriere**: Crearea de programe de mentorat și consiliere pentru a sprijini elevii în dezvoltarea personală și academică.
   - **Obiective**: Oferirea de sprijin emoțional și academic, promovând astfel incluziunea socială și reducerea abandonului școlar.
5. **Parteneriate cu comunitatea**
   - **Descriere**: Colaborarea cu organizații non-guvernamentale, părinți și comunitatea locală pentru a sprijini inițiativele educaționale incluzive.
   - **Obiective**: Crearea unui mediu educațional suportiv și implicarea activă a comunității în procesul educațional.

Exemple de Bune Practici

1. **Proiectul "Școala pentru Toți"** din România, care promovează incluziunea școlară prin activități extracurriculare și suport pentru elevii din medii defavorizate.
2. **Programul "Incluziunea prin Sport"**, care utilizează sportul ca un mijloc de integrare a elevilor cu dizabilități în activitățile școlare.
3. **Inițiativa "Biblioteci Incluzive"**, care urmărește să dezvolte colecții de resurse educaționale accesibile pentru toți elevii, inclusiv cei cu nevoi speciale.

Educația incluzivă nu este doar o responsabilitate a sistemului educațional, ci și o oportunitate de a construi o societate mai echitabilă și mai prosperă. Prin implementarea inițiativelor descrise și prin angajamentul continuu al tuturor părților implicate, putem asigura că fiecare elev are acces la o educație de calitate, contribuind astfel la dezvoltarea armonioasă a societății.

Bibliografie

1. **Cucoș, C. (coord.). (2013).** *Educația incluzivă. Ghid metodologic pentru cadrele didactice.* Editura Polirom.
2. **Manea, M. (2012).** *Managementul educației incluzive.* Editura Universitară.
3. **Ministerul Educației Naționale. (2011).** *Strategia Națională pentru Educația Incluzivă.* Ministerul Educației Naționale.
4. **Florian, L. (2008).** *Inclusion: Special or Inclusive Education: Future Trends.* British Journal of Special Education, 35(4), 202-208.
5. **UNESCO. (2009).** *Policy Guidelines on Inclusion in Education.*

STUDIU DE CAZ

Prof. înv. preșcolar Echimescu Ionela
Gr. Cu P. P. Nr. 13 Focșani

P.P.N -băiat, născut în Marea Britanie, 2018

Diagnosticul:

1.Sindrom autist prin discontact; agresivitate psihică asupra propriei persoane, manifestări hiperchinetice.

2.Întârziere în dezvoltarea psihică şi de limbaj

Anamneză personală:

În cursul nașterii, copilul a ramas fără oxigen cateva secunde (5 sec). Naşterea la 9 luni; gânguritul normal; mersul după 1 an; primele cuvinte după 2 ani.

Dezvoltarea somatică, staturală şi toracală în limitele normalului: aspect atrăgător, corp proporţionat, expresie inteligentă.

Anamneza familială:

Este singurul copil. La naştere mama avea 32 ani şi tatăl 38. Mama este casnică, tatăl a fost şomer şi în prezent este paznic la un liceu din oraș. Regimul de viaţă este ordonat, echilibrat. Mama este o bună gospodină, devotată şi interesată de reuşita lui. În relaţia cu ceilalţi membri evoluţia este bună, de la slabă cooperare şi izolare într-o lume a lui cu dese crize, la relaţii bune cu toată lumea. Copilul este în evidenţa Şcolii Incluzive din oraș.

Examenul neurologic: EEG cu anomalii bioelectrice difuze fără leziuni decelabile cerebrale.

Recomandările:

-tratament cu neuroleptice, Respolept, Encefabol, Vitamine şi Ritalin;

-integrarea în colectivitate şi instituirea unui program educaţional recuperatoriu, cuprinzând stimularea psihică şi tratament logopedic.

De-a lungul internărilor avute până în prezent, câte două şi apoi una în fiecare an observaţia clinică şi reevaluările dezvoltării şi comportamentului relevă evoluţia favorabilă a Sindromului autist ***Scurtă caracterizare a modului de manifestare a sindromului autist (la începutul activităţii de terapie)***:

Prezintă puternice tulburări ale afectivităţii: la început nu-și recunoștea mama, nefiind ataşat de ea (făcea confuzii între mamă şi alte femei c); nu reacţionează când mama se îndepărtează. Râsul, plânsul, zâmbetul sunt neadecvate situaţiei în care e pus copilul. Are reacţii coleroase îndreptate asupra obiectelor şi asupra propriei persoane. Prezintă opoziţionism, labilitate neurovegetativă cu predominarea excitaţiei, atenţie labilă, slabă putere de concentrare. Se constată o mare dexteritate în mişcări, sereotipii (se poate juca la infinit cu acelaşi tip de joc). Nu suportă să fie atins, nu-l interesează jucăriile care întruchipează oameni sau animale. Are mişcări graţioase, manipulează cu uşurinţă obiectele, este fascinat de obiectele mecanice. Vorbirea este aproape inexistentă, fără participarea emoţională.

Se remarcă caracterul reproductiv-imitativ (ecolalie) şi nu cel de comunicare al limbajului, ecolaliile sunt imediate sau întârziate; foloseşte neadecvat pronumele personal (vorbeşte despre sine la persoane a III-a). Nu este atent la ce i se spune; dă impresia că nu aude, nu-şi fixează privirea asupra persoanelor din jur, nu caută contactul vizual cu acestea. Îi place muzica. Manifestă o mare abilitate în a-i manipula pe ceilalţi pentru a-şi satisface necesităţile, evită contactul cu ceilalţi copii.

Limbajul şi posibilităţile de articulare -cunoaşte mai multe cuvinte în limba spaniolă decât în limba română (rezultatul statului îndelungat în faţa televizorului); nu se constată anomalii buco-linguo-faciale; vocea este normală; imaginile fonematice sunt labile şi difuze; stereotipul dinamic articulator tulburat; discrepanţă între posibilităţile intelectuale şi vorbire (în sfera limbajului expresiv). De exemplu: este capabil să se joace cu jocuri tip „puzzles” aranjând imagini care pentru copiii cu 2-3 ani mai mari ca el prezintă dificultăţi.

Examinarea:

Metoda de bază a fost observarea înregistrându-se dezvoltarea motrică, cunoaşterea părţilor corpului, recunoaştera formelor, culorilor, orientarea spaţială, noţiuni, răspunsuri la comenzi, număratul , folosirea creionului (înregistrarea comportamentului s-a făcut, pe cât posibil, în timp şi medii diferite). În evaluare s-a folosit scara PORTIGE.

Principiul de bază în terapie a fost acela de a construi pornind de la ce poate copilul (folosind chiar sereotipurile şi preferinţele); de asemenea am urmărit reducerea treptată a ajutorului acordat copilului, stimularea şi recompensarea iniţiativelor ce vin din partea acestuia. Programul a fost foarte flexibil pentru a asigura adaptarea la situaţii noi, neprevăzute în program sau la dispoziţia în care s-a aflat copilul şi la posibile progrese.

Obiectivul fundamental al terapiei: formarea şi dezvoltarea abilităţilor de comunicare. În acest scop instrucţiunile au fost simple, concrete, exprimate verbal şi simultan cu imaginea Al doilea obiectiv: formarea unei reprezentări generale despre lume şi mediul în care ea se desfăşoară, perceperea succesiunii momentelor zilei, formarea motivaţiei, dezvoltarea capacităţii de a înţelege că te poţi face înţeles, dobândirea unei experienţe în legătura cu ceea ce este la un moment dat semnificativ.

Programul educaţional terapeutic a fost alcătuit în conformitate cu aceste obiective, în vederea acţionării pe diferite laturi: limbaj, memorie, atenţie, gândire, afectivitate. Am urmărit iniţial trezirea interesului şi crearea unui tonus pozitiv. Am început cu emiterea onomatopeelor (izolat, în cântec, poezii), iniţierea unor jocuri: umflat baloane, suflat în lumânări, etc). În activitate am antrenat toţi analizatorii. Învăţarea cuvintelor şi propoziţiilor s-a realizat după modelul descris în literatura de specialitate pentru alalie (silabe duble, silabe, cuvinte asociate cu fenomene din natură, stări afective, cuvinte monosilabice, bisilabice şi trisilabice).

Pentru trezirea interesului, dezvoltarea proceselor psihice cognitive, am apelat la procedee nonverbale: sortări de obiecte, domino-uri, puzzles, reproducerea gesturilor, formarea deprinderii de a asculta poveşti. Am lucrat mult cu setul de imagini Portige, cu diapozitive care urmăresc formarea noţiunilor de mărime, formă, culoare, poziţie, succesiune spaţială şi temporală, denumire de acţiuni, formarea şi dezvoltarea vocabularului (noţiuni ca: familie, fructe, legume, îmbrăcăminte, mobilier, rechizite). Permanent cuvintele însuşite au fost legate de obiecte, imagini, demonstraţii. Propoziţiile au fost reluate, repetate de mai multe ori. Pentru memorarea, înţelegerea, compararea noţiunilor, folosirea propoziţiilor şi orientarea spaţială şi temporală am folosit mult material intuitiv şi demonstraţia. Jocurile folosite au fost de tipul: „Ghiceşte ce am ascuns!”, „Eu întreb tu răspunzi!”; am lucrat mult cu trusa Logi . Am trecut treptat la extensia propoziţiei de la 2-3 la 4-5 cuvinte. Am pus din ce în ce mai mult accent pe analiza şi sinteza fonematică la nivel de propoziţie, cuvânt, silabă. Pe bază de imagini am trecut la însuşirea unor momente semnificative din poveste.

Progresele au fost semnificative, referitor la numărul de cuvinte însuşite corect cât şi la capacitatea de flexionare după număr şi gen; a însuşit şi mimica şi gestica, orientarea în schema corporală proprie şi a altuia, în spaţiu şi timp. Fiind vorba de un copil autist a făcut salturi semnificative şi pe linia socializării. Evoluţia a fost de la ignorarea iniţială a celor din jur şi izolare, până la dorinţa de a coopera şi de a fi remarcat. În prezent se simte bine în grup, comunică, cooperează.
Efectul tratamentului cu Ritalin s-a făcut simţit destul de repede: a dispărut instabilitatea psihomotorie, a crescut gradul de concentrare al atenţiei în timpul activităţilor. În relaţia afectivă cu profesorul logoped evoluţia a fost foarte bună (simte dorinţa de a fi luat în braţe, mângâiat), îi place să fie lăudat şi evidenţiat. În cea mai mare parte, stereotipiile au dispărut: nu-l deranjează dacă ceva se modifică în mediul ambiant.
Continuă să fecventeze Cabinetul Logopedic pentru problemele de vocabular, expresivitatea citirii şi povestirii, fiind supus unui program de terapie specifică. Terapia logopedică se desfăşoară într-o atmosferă relaxantă, jocul fiind una dintre modalităţile principale ale obiectivelor învăţării. Prin urmare, logopedul va ţine seama de implicarea copilului şi de plăcerea pe care trebuie să o resimtă în această activitate.

Colaborarea cu familia:

Părinţii sunt cei mai aproape de copil, iar progresele se evidenţiază mai repede dacă ei vor realiza o repetare a unor exerciţii, cu frecvenţa şi intensitatea pe care o recomandă logopedul. Ei trebuie să formeze o echipă cu acesta, creând, astfel, un mod de viaţă propice în care copilul să poată învăţa. În acest sens, au loc întâlniri cu părinţii, în mod regulat (o dată pe săptămână), când se discută progresul copilului şi recomandările în ceea ce priveşte implicarea tot mai acută în recuperarea copilului, prin formarea abilităţilor şi deprinderilor sociale.

EDUCAȚIA APARȚINE TUTUROR

GHEORGHIȚĂ CĂTĂLIN
ȘCOALA GIMNAZIALĂ I. GH.PLEȘA ALMĂJ

Dreptul la educație constituie unul dintre Drepturile fundamentale ale Convenției internaționale pentru Drepturile Copilului. Copilul are dreptul de a primi o educație care să îi permită dezvoltarea, în condiții nediscriminatorii, a aptitudinilor și personalității sale.

De asemenea, copilul are dreptul la educație gratuită și obligatorie la un nivel elementar care să contribuie la cultura generală și să-i permită, în condiții de egalitate a șanselor, să-și dezvolte capacitățile, judecata, responsabilitatea morală și socială, pentru a deveni util societății.

Din păcate, acest lucru nu se întâmplă tuturor copiilor. Motivele sunt diverse și depind de factori multipli: de la familie, la nivelul de trai, la comportamentul celor din jur. Astfel, se ajunge chiar la un abandon școlar. Abandanonul școlar este o problemă gravă a societății cu consecințe majore asupra viitorilor tineri. Din statisticile realizate, în România, numărul copiilor care merg la grădiniță și la școală este în ”scădere constantă”, se arată în proiectul de ”Strategie Națională pentru susținerea părinților 2024-2030”.

Sărăcia și lipsa de sprijin din familie și, de multe ori, pasivitatea, ignoranța și neputința factorilor de decizie, împiedică mulți copii din România să meargă la școală, limitandu-le orizonturile dezvoltării personale și profesionale. De aceea, întâlnim în rândul minorilor în risc de sărăcie o rată mare a abanadonului școlar, ceea ce duce la oportunități reduse pentru dezvoltarea lor și îi vulnerabilizează pe termen lung. De asemenea, problemele de sănătate fizică și psihică nu le sunt străine și rezolvarea lor nu este o opțiune pentru mulți dintre ei.

O parte dintre copii care provin din familii defavorizate sfârșesc în centre de detenție și educative deoarece ajung să comită infracțiuni pentru a se întreține și acolo găsesc confortul unui acoperiș deasupra capului și al unor mese regulate. Când ies din centre au o rată mult mai mare de recidivă decât majorii și reajung în centre sau chiar în penitenciare.

Absenteismul sau abandonul școlar are efecte pe termen lung asupra elevilor, astfel că cei care nu merg constant la ore sau renunță la școală nu-și dezvoltă suficient abilitățile sociale și de comunicare, au șanse mai mici să obțină o calificare, să se angajeze și au salarii mici. Un elev care merge rar la școală sau deloc va ajunge să fie inadaptat social, va avea frustrări și va ajunge să renunțe la visuri și dorințe, generând astfel o suferință și o nemulțumire față de propria persoană.

Din păcate, în mediul rural, în România, un copil din patru nu merge la școală, iar 400.000 de copii de vârstă școlară sunt în afara sistemului educațional, deoarece nu toți părinții își permit să le cumpere copiilor rechizite sau haine. În mediul rural sunt familii întregi care iau în calcul inclusiv abandonul școlar, din cauza neajunsurilor. Singura lor șansă la o viață mai bună este tocmai școala la care, constrânși de situația economică, renunță.

Un alt motiv pentru care o parte din copii abandonează școala este bullyingul. Copiii își petrec o bună parte din timp la școală, prin urmare, aceasta trebuie să fie un loc esențial pentru conturarea stării lor generale de bine, cu toate aspectele sociale, fizice și emoționale. Starea de bine a elevilor le influențează capacitatea de a-și atinge întregul potențial școlar. Calitatea relaţiilor pe care le au copiii între ei, pe care le au cu adulţii, precum şi calitatea mediului de învăţare, influenţează fundamental progresele lor şcolare. Copiii au o capacitate înnăscută de a

învăța, dar această capacitate poate fi compromisă și, uneori, distrusă. O școală prietenoasă recunoaște, încurajează și sprijină capacitățile în creștere ale copiilor care învață. Şcoala trebuie să reprezinte un mediu prietenos şi sigur de muncă şi joacă. Rolul profesorului include grija pentru bunăstarea psihică a elevilor.

Absenţa contactului între şcoală şi familie, duce la trecerea neobservată a problemelor şi schimbărilor majore din viaţa copilului, în timp ce un climat pozitiv în şcoală şi o relaţie bună şcoală-familie vor asigura mediul pentru dezvoltarea unor niveluri ridicate de auto-încredere şi stimă de sine.

Asadar, bullyingul în școală ori în clasă și perpetuarea lui în mediul online, acestea afectând emoțional, an de an, sute de mii de elevi care devin victime ale situațiilor de violență fizică și de amenințare sau ale mesajelor umilitoare transmise online, este un factor de descurajare de a merge la școală.

Elevul care abandonează școala nu mai păstrează legătura cu foștii colegi. Deși le este greu să recunoască, există motive de jenă și rușine. În momentul în care un copil care abandonează școala este întrebat despre situația sa, există sentimente de reținere din partea acestuia în ceea ce privește relația pe care o are cu foștii colegi de aceeași vârstă, colegi care între timp au ajuns să fie în clase mai mare, sau la liceu. Implicarea familiei în traseul şcolar al copilului este unul dintre principalii contributori la realizările şi performanţele şcolare. Cel mai precis predictor al succesului şcolar este reprezentat de gradul de implicare şi susţinere al familiei. Astfel, este foarte important să fie asigurat un sprijin cât mai mare al părinţilor în viaţa şcolară a copiilor.

Bibliografie:

Crețu, T., 2016, Psihologia vârstelor, Editura Polirom, Iași;
Deju, A., 2014, Consecințele abandonului familial asupra dezvoltării psiho-sociale a copiilor, Editura Rovimed, Bacău;
Păun, E., Școala viitorului sau viitorul școlii ?, 2022, Editura Polirom, Iași.

Inițiative pentru o educație incluzivă

Prof. Lucaciu Adriana-Livia
Școala Gimnazială ”Liviu Rebreanu”, Localitatea Cluj-Napoca

Educația incluzivă reprezintă un model educațional care urmărește să asigure accesul egal la educație pentru toți elevii, indiferent de diversitatea lor culturală, socio-economică, lingvistică, sau de nevoile speciale. Într-o lume în continuă schimbare, educația incluzivă este esențială pentru dezvoltarea unei societăți echitabile și pentru promovarea drepturilor fundamentale ale fiecărui individ.

Principii ale Educației Incluzive

5. **Echitatea**: Toți elevii trebuie să aibă acces la oportunități educaționale de calitate, care să le permită să își atingă potențialul maxim.
6. **Diversitatea**: Diversitatea este valorizată și respectată, fiecare elev fiind recunoscut pentru unicitatea sa.
7. **Participarea**: Elevii sunt încurajați să participe activ în procesul educațional și în viața școlii.
8. **Suportul**: Se oferă suport personalizat pentru a răspunde nevoilor specifice ale fiecărui elev.

Inițiative pentru o Educație Incluzivă

6. **Programe de formare pentru profesori**
   - **Descriere**: Organizarea de cursuri și ateliere pentru cadrele didactice cu scopul de a le oferi competențele necesare pentru a implementa practici incluzive în sălile de clasă.
   - **Obiective**: Îmbunătățirea abilităților pedagogice și creșterea gradului de conștientizare cu privire la diversitatea elevilor.
7. **Curriculum adaptat**
   - **Descriere**: Elaborarea unui curriculum flexibil care să permită adaptarea conținutului și a metodologiilor de predare pentru a răspunde nevoilor variate ale elevilor.
   - **Obiective**: Asigurarea relevanței și accesibilității materialelor didactice pentru toți elevii.
8. **Tehnologie asistivă**
   - **Descriere**: Implementarea și utilizarea tehnologiilor asistive pentru a facilita învățarea elevilor cu dizabilități.
   - **Obiective**: Creșterea autonomiei și îmbunătățirea performanțelor academice ale elevilor prin utilizarea tehnologiei.
9. **Programe de mentorat și consiliere**
   - **Descriere**: Crearea de programe de mentorat și consiliere pentru a sprijini elevii în dezvoltarea personală și academică.
   - **Obiective**: Oferirea de sprijin emoțional și academic, promovând astfel incluziunea socială și reducerea abandonului școlar.
10. **Parteneriate cu comunitatea**
    - **Descriere**: Colaborarea cu organizații non-guvernamentale, părinți și comunitatea locală pentru a sprijini inițiativele educaționale incluzive.
    - **Obiective**: Crearea unui mediu educațional suportiv și implicarea activă a comunității în procesul educațional.

Exemple de Bune Practici

4. **Proiectul "Școala pentru Toți"** din România, care promovează incluziunea școlară prin activități extracurriculare și suport pentru elevii din medii defavorizate.
5. **Programul "Incluziunea prin Sport"**, care utilizează sportul ca un mijloc de integrare a elevilor cu dizabilități în activitățile școlare.
6. **Inițiativa "Biblioteci Incluzive"**, care urmărește să dezvolte colecții de resurse educaționale accesibile pentru toți elevii, inclusiv cei cu nevoi speciale.

Educația incluzivă nu este doar o responsabilitate a sistemului educațional, ci și o oportunitate de a construi o societate mai echitabilă și mai prosperă. Prin implementarea inițiativelor descrise și prin angajamentul continuu al tuturor părților implicate, putem asigura că fiecare elev are acces la o educație de calitate, contribuind astfel la dezvoltarea armonioasă a societății.

Bibliografie

6. **Cucoș, C. (coord.). (2013).** *Educația incluzivă. Ghid metodologic pentru cadrele didactice.* Editura Polirom.
7. **Manea, M. (2012).** *Managementul educației incluzive.* Editura Universitară.
8. **Ministerul Educației Naționale. (2011).** *Strategia Națională pentru Educația Incluzivă.* Ministerul Educației Naționale.
9. **Florian, L. (2008).** *Inclusion: Special or Inclusive Education: Future Trends.* British Journal of Special Education, 35(4), 202-208.
10. **UNESCO. (2009).** *Policy Guidelines on Inclusion in Education.*

POVESTIREA CA MIJLOC DE ÎNȚELEGERE A DIVERSITĂȚII CULTURALE ŞI ETNICE DE CĂTRE COPII

Prof. Todirică Adriana Liliana
Școala Gimnazială ”Nicu Albu” Piatra Neamț

Educația incluzivă reprezintă una dintre cele mai eficiente modalități de a oferi copiilor de pretutindeni o șansă echitabilă de a merge la școală, de a învăța și de a-și dezvolta competențele de care au nevoie pentru a se dezvolta. Pe lângă altele, promovează cunoaşterea si respectarea culturii, a tradiţiilor şi a stilului de viată ale comunităţilor entice, de către toti locuitorii din ţara respectivă.

Interculturalitatea presupune o cunoaştere minimă a culturii celorlalte etnii care trăiesc alături de noi respectarea lor, a tradiţiilor şi obiceiurilor a religiei. Există copii care aparţin etniei rrome, dar acelei părţi care s-a rupt de tradiţii, de limba lor şi practic şi-au pierdut identitatea etnică. Sunt acei rromi de la marginea oraşelor care nu aparţin din punct de vedere cultural nici etniei lor şi nici a restului populaţii, cea română.

Cum putem vorbi acestor copii şi părinţi despre cultură, obiceiuri, tradiţii, dacă pe cea care au avut-o o reneagă? Ce să îi învăţăm? Să fie ţigani, sau români ? Nu ar fi nici o problemă, dar nu se simt nici români! La şcoală, amestecaţi cu ceilalţi vor simţi diferenţele, treptat şi asta nu din cauza învăţătoarelor şi a profesorilor, ci a celorlalţi copii, care încet-încet îi vor percepe ca fiind diferiţi şi îi vor marginaliza. Observăm acest fenomen de ani buni, nu am întâlnit încă un copil ,,român’’care să meargă acasă la un rrom, poate datorită părinţilor, a ideii preconcepute că sunt periculoşi, murdari, vorbesc urât, şi se comportă urât. Însă, nu putem vorbi, cel puţin în ultimii ani, că aceşti copii sunt murdari, mulţi dintre ei nu duc lipsă nici de rechizite, haine, sau alte lucruri. Şi atunci de ce nu sunt priviţi la fel ca ceilalţi copii? Este greu pentru aceşti oameni să se integreze, în primul rând pentru că nu au cultură în sensul larg al cuvântului şi asta datorită faptului că abandonează şcoala foarte timpuriu. De ce? Cred că nu au motivaţia necesară învăţării. Este surprinzător cât de senini îşi acceptă soarta şi cât de puţin fac pentru a-şi schimba viaţa.

M-am întrebat de multe ori cum sunt priviţi aceşti copii de cei italieni şi spanioli?

Aceşti copii defavorizaţi nu se percep ca fiind diferiţi faţă de ceilalţi , dar va veni, din păcate, şi momentul în care vor fi percepuţi de colegi ca fiind ,,altfel’’. Este nevoie ca ei să ştie că oamenii sunt diferiţi, că sunt din păcate oameni pentru care contează culoarea pielii sau locul în care locuieşte cineva, că de multe ori după aceste criterii este judecat cineva şi nu după faptele sale. Pentru a-i face să înţeleagă că oamenii sunt diferiţi le putem arăta imagini cu oameni negri, asiatici, nordici, laponi, le-am spus poveşti specifice diferitelor ţări sau zone geografice, insistând asupra faptului, că orice culoare ar avea pielea, oamenii sunt alcătuiţi din aceleaşi organe, toţi muncesc pentru a trăi şi toţi îşi cresc copiii cu dragoste şi grijă. În scopul înţelegerii de către copii a diversităţii fiinţei umane, a faptului că din păcate există pe lume oameni defavorizaţi, că sărăcia este o situaţie care poate fi remediată, am desfăşurat mai multe povestiri care au ca subiect sărăcia şi nedreptatea arătată de oameni sau animale (în cazul unei fabule) semenilor lor.

Unul din cele mai emoţionante basme din literatura pentru copii este ,,Fetiţa cu chibrituri’’ de H. C. Andersen, unde este vorba despre o fetiţă săracă, orfană de mamă, care sfârşeşte tragic în noaptea de Crăciun, noapte care pentru majoritatea copiilor înseamnă bucurie, seninătate, alături de familie. Acest basm îl povestesc copiilor în preajma Crăciunului şi rămân de fiecare dată surprinsă de emoţia

pe care o trăiesc copiii ascultânu-l. Este greu de imaginat cum nişte copii atât de mici, sunt suficient de maturi pentru a fi emoţionaţi până la lacrimi, pentru că este nevoie şi de puţină maturitate pentru a înţelege suferinţa altora.

O altă povestire emoţionantă şi care ilustrează o întâmplare despre o fetiţă neagră şi mama ei, despre descriminările la care era supusă populaţia de culoare din America este „Pantofii roşii’’ de N. Calma. Şi această povestire i-a emoţionat pe copii şi i-a făcut să înţeleagă că unii oameni sunt trataţi nedrept de către semenii noştri doar pentru că au pielea mai închisă la culoare. Acestă povestire este desuetă pentru situaţia actuală din S.U.A., care au fost printre ultimele din lume care au abolit sclavia, şi au continuat să discrimineze populaţia de culoare decenii de-a rândul, dar cu o politică înţeleaptă, o educaţie adecvată a populaţiei au rezolvat în timp relativ scurt integrarea lor în societatea democrată.

„Povestea ursului cafeniu’’ de Vladimir Colin este o altă poveste pe care le-am spus-o copiilor. Un urs cafeniu ajunge la polul nord printre urşii albi, aceştia nu îl acceptă între ei pentru că îl considerau murdar, dar cînd el salvează un pui de urs alb, şi-au dat seama că nu culoarea pielii contează, ci curajul şi capacitatea de sacrificiu de care a dat dovadă ursul cafeniu.

„Prin povestire învățătoarea îi antrenează pe copii la o viaţă imaginativă care prelungeşte, colorează sau transfigurează faptele, domeniu al viselor şi al entuziasmului încărcat de emoţii, împodobotit de ficţiuni şi de simboluri...Sub influenţa povestirii, sensibilitatea fiecărui copil se deschide în fiecare clipă, sentimentele se dezvoltă şi se exprimă mai clar’’. (Madelaine Faure, *Le jardin d’enfant,* Paris, P.U.F. 1957).

Nu ştiu dacă este bine, dacă este moral, să le atragem atenţia asupra identităţii lor etnice, dar consider că ei trebuie pregătiţi, până când noi, societatea vom putea lăsa deoparte prejudecăţile şi să îi ajutăm mai eficient să îşi găsească un loc alături de noi în această lume.

M. Rey a spus că,, educaţia interculturală este *calea obligatorie pentru educaţia drepturilor omului,* care urmareşte să depăşească etnocentrismul’’.

Bibligrafie:

Bratu, Bianca, *Preşcolarul şi literatura,* Editura Didactică şi PedagogicăBucureşti, 1977

Gherghina, Dumitru, *Metodica activităţilor instructiv-educative în învăţământul preprimar*, Editura DIDACTICA NOVA, Craiova, 2007

RESURSE EDUCAȚIONALE DESCHISE PENTRU IMPLEMENTAREA ACTIVITĂȚILOR DE ÎNVĂȚARE REMEDIALĂ LA PARCURGEREA TEMEI „DEFINIREA ÎMBRĂCĂMINTEI”

Prof. Andrei Doina
Liceul Tehnologic Special pentru Copii cu Deficiențe Auditive Buzău

RESURSA NR. 1:
Fișa de documentare *Definirea îmbrăcămintei*

Îmbrăcămintea reprezintă, în sens larg, totalitatea obiectelor care îmbracă corpul omenesc (exceptând încălțămintea), iar *veşmântul* este un nume generic pentru un produs de îmbrăcăminte.

Diferitele tipuri de produse de îmbrăcăminte s-au individualizat de-a lungul epocilor istorice, odată cu evoluția vestimentației, în funcție de raportul corp - produs de îmbrăcăminte și de modul concret în care rezolvă protejarea părților principale ale corpului. Din punct de vedere anatomic, corpul uman este divizat în 5 părți principale, așa cum rezultă din figura 1.

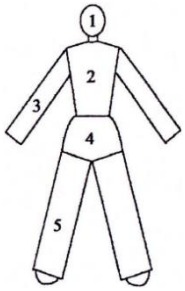

Fig. 1. ***Părțile principale ale corpului omenesc:***
***1** – cap și gât; **2** – torace; **3** – membre superioare;*
***4** – bazin; **5** – membre inferioare.*

Legătura dintre părțile principale ale corpului și modul în care acestea pot fi protejate de un anumit tip de produs, sau o parte componentă a unui tip de produs, este următoarea:

1 – gluga – protejează capul și gâtul;
2 – vesta – protejează partea superioară a trunchiului (toracele);
3 – mânecile – protejează membrele superioare;
4 – chiloții – protejează bazinul;
5 – pantalonul – protejează membrele inferioare.

În tabelul 1 se exemplifică modul în care sunt constituite unele tipuri de produse.

Acest mod de divizare permite diferențierea mulțimii produselor de îmbrăcăminte în două grupe constructive, în funcție de suprafața de sprijin a produselor pe corp: *produse cu sprijin pe umeri* și *produse cu sprijin în talie*.

Prin *suprafață de sprijin* se înțelege zona (zonele) de contact maxim corp - produs, la nivelul cărora gradul de cuprindere al corpului de către produs este maxim.

- La *produsele de îmbrăcăminte cu sprijin pe umeri*, care acoperă partea superioară a corpului, suprafața de sprijin este delimitată superior de linia umerilor și de baza gâtului, anterior de partea cea mai proeminentă a toracelui, iar posterior de proeminența omoplaților.
- La *produsele de îmbrăcăminte cu sprijin în talie*, care îmbracă zona inferioară a corpului, suprafața de sprijin este delimitată superior de linia taliei, lateral de proeminența șoldurilor, anterior de proeminența abdomenului iar posterior de proeminența feselor.

Tabelul 1. ***Constituirea tipurilor de produse din părți componente corespunzătoare părților corpului***

Tipul produsului	Părți componente	Părți de corp protejate
Hanorac	**1** + **2** + **3**	Cap și gât, torace, membre superioare
Bluză, cămașă	**2** + **3**	Torace și membre superioare
Jachetă, sacou	**2** + **3** + **4**	Trunchi și membre superioare
Pantaloni	**4** + **5**	Bazin și membre inferioare
Rochie, palton	**2** + **3** + **4** + **5**	Torace, bazin, membre superioare și membre inferioare
Combinezon	**1** + **2** + **3** + **4** + **5**	Cap și gât, torace, bazin, membre superioare și membre inferioare

Tipurile de produse se pot defini în funcție de poziția suprafeței de sprijin și de modul de protejare a părților corpului.

În figura 2 sunt reprezentate modelele tipice ale unor tipuri de bază ale produselor de îmbrăcăminte, iar în cele ce urmează, sunt date definițiile câtorva produse de îmbrăcăminte:

- *maioul* este un produs cu sprijin pe umeri, care acoperă trunchiul, are răscroială pentru gât și brațe și se îmbracă direct pe piele;
- *chilotul* este un produs cu sprijin în talie, care acoperă bazinul sau parțial și coapsele, separat, și se îmbracă nemijlocit pe corp;
- *cămașa* pentru bărbați este un produs cu sprijin pe umeri, care acoperă trunchiul și membrele superioare, are închidere pe fețe, guler și este confecționat dintr-un singur strat de material;
- *bluza* pentru femei este un produs de îmbrăcăminte cu sprijin pe umeri, care protejează trunchiul, are sau nu are închidere, este cu sau fără mâneci, fiind confecționată dintr-un strat de material cu grosime mică;
- *fusta* pentru femei este un produs de îmbrăcăminte cu sprijin în talie, care protejează bazinul și membrele inferioare, parțial sau total;
- *pantalonul* pentru ambele sexe este un produs de îmbrăcăminte cu sprijin în talie, care protejează bazinul și membrele inferioare, separat, parțial sau total;
- *rochia* este un produs de îmbrăcăminte pentru femei, care protejează trunchiul, facultativ membrele superioare și parțial membrele inferioare, se constituie din corsaj și fustă, indivizibile sau croite separat și asamblate pe linia taliei;

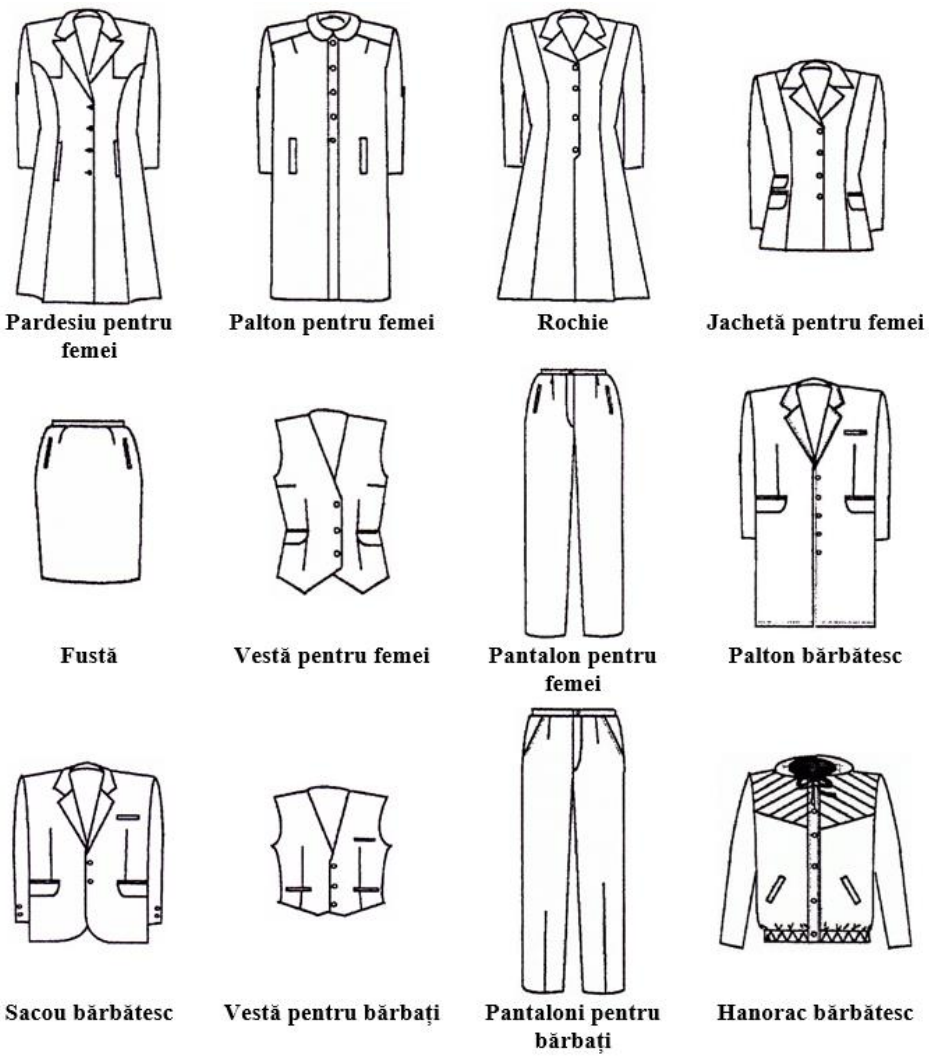
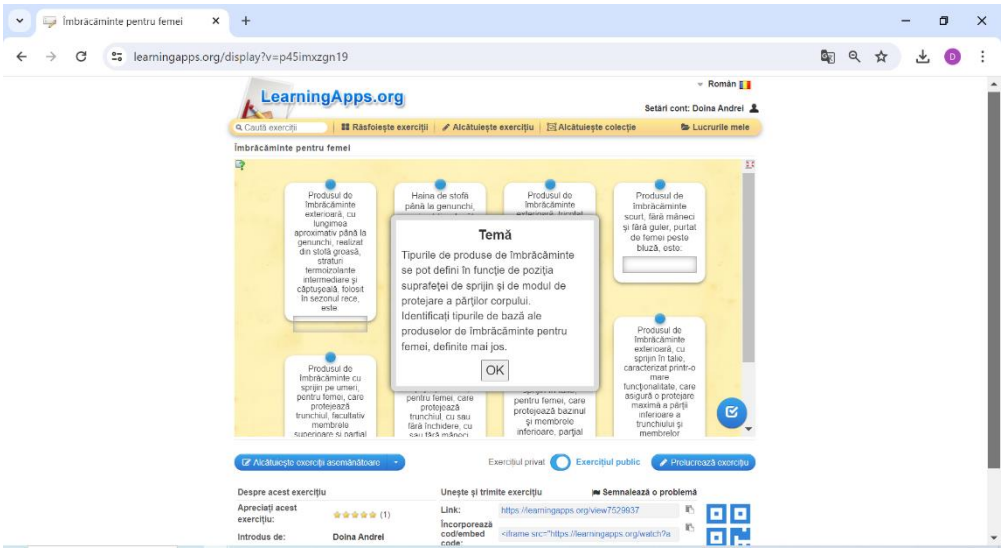

Fig. 2. ***Tipuri de bază ale produselor de îmbrăcăminte***

- *impermeabilul* este un produs de îmbrăcăminte exterioară ce protejează trunchiul, membrele superioare și parțial membrele inferioare, are închidere pe toată lungimea feței și este destinat protecției corpului de intemperii (vânt, ploaie); stratul exterior este confecționat, de obicei, dintr-un material cu permeabilitate redusă la aer și apă;
- *hanoracul* este o haină scurtă, confecționată din materiale cu compactitate mare, de obicei impermeabile, este prevăzut cu glugă și este folosit în anumite competiții sportive sau în excursii;
- *pelerina* este o haină largă, de lungimi variabile, fără mâneci, adesea cu glugă, care se poartă peste altă îmbrăcăminte; este în formă de guler mare, acoperă umerii și bustul și se poartă peste pantalon sau peste rochie;
- *pardesiul* constituie obiectul de îmbrăcăminte exterioară mai subțire decât paltonul, care se poartă primăvara și toamna peste îmbrăcăminte uzuală;
- *paltonul* este o haină de iarnă, executată din stofă groasă și căptușită, care se poartă peste celelalte obiecte de îmbrăcăminte.

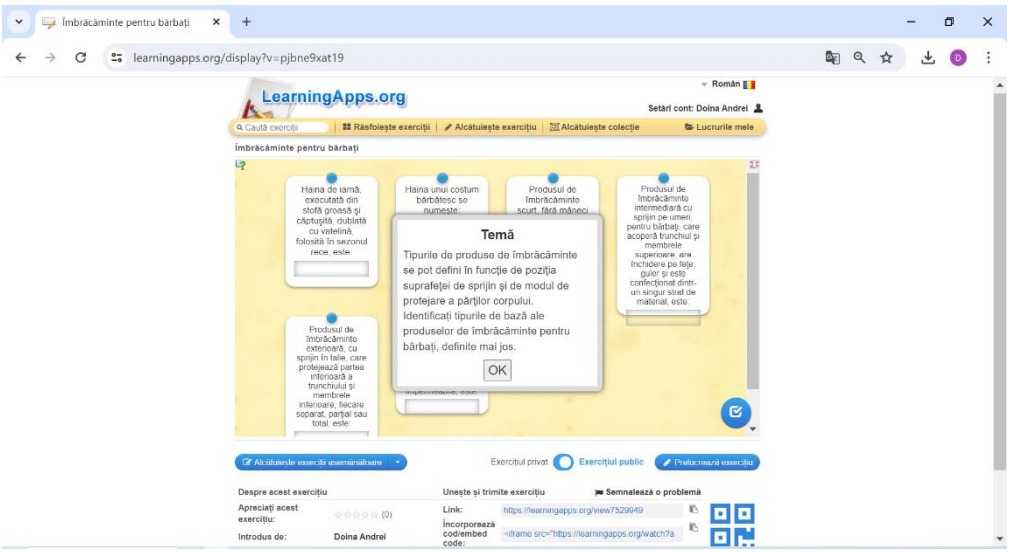
RESURSA NR. 2:
Exercițiul interactiv *Îmbrăcăminte pentru femei*,
creat pe platforma educațională LearningApps.org

Link RED: https://learningapps.org/7529937
Tipul exercițiului: *Răspuns text liber*
Sarcina de lucru vizează identificarea de către elevi a tipurilor de bază ale produselor de îmbrăcăminte pentru femei, pe baza definițiilor acestora.

RESURSA NR. 3:
Exercițiul interactiv *Îmbrăcăminte pentru bărbați*,
creat pe platforma educațională LearningApps.org

Link RED: https://learningapps.org/7529949
Tipul exercițiului: *Răspuns text liber*
Sarcina de lucru vizează identificarea de către elevi a tipurilor de bază ale produselor de îmbrăcăminte pentru bărbați, pe baza definițiilor acestora.

RESURSE EDUCAȚIONALE DESCHISE PENTRU IMPLEMENTAREA ACTIVITĂȚILOR DE ÎNVĂȚARE REMEDIALĂ – MATCHING WORKSHEETS

Prof. Andrei Elena
Colegiul Economic „Regele Mihai I” Buzău

FIȘA DE LUCRU nr. 1

Complete each part sentence with one of the endings.	
a. I sent my friend a post	1. suit with you to the beach.
b. I fastened my seat	2. table turned out to be wrong.
c. We stayed on a small camp	3. belt, and waited for takeoff.
d. I always forget my guide	4. port, you must tell the police.
e. Don’t forget to take your swim	5. hiking can be dangerous.
f. If you lose your pass	6. side when I was a little.
g. We stayed in a quiet guest	7. card of the town where I stayed.
h. The train time	8. book when I visit old cities.
i. I used to like going to the sea	9. house down by the river.
j. Nowadays I’m afraid that hitch	10. site just outside the town.

FIȘA DE LUCRU nr. 2

Match a prefix to each of the words below.	
1. un-	a. large
2. re-	b. ability
3. super-	c. religious
4. en-	d. ligible
5. multi-	e. media
6. ir-	f. decided
7. dis-	g. arrange
8. in-	h.consider
9. il-	i. functional
10. pre-	j. human

FIȘA DE LUCRU nr. 3

Match the adjectives to their opposites.	
1. far	a. immature
2. wrong	b. ugly
3. hot	c. short
4. mature	d. right
5. selfish	e. stupid
6. smart	f. quiet
7. talkative	g. unselfish

8. long	h. cold
9. pretty	i. impolite
10. polite	j. close

FIȘA DE LUCRU nr. 4

Choose the correct meaning of these words.	
1. intelligent	a. clever; b. modern
2. essential	a. necessary; b. wanted
3. latest	a. very last; b. most recent
4. far-sighted	a. being able to see a long way; b. able to imagine future needs
5. sophisticated	a. advanced; b. old-fashioned
6. solution	a. touch; b. answer
7. conventional	a. traditional; b. new
8. similar to	a. like; b. different from
9. virus	a. something which causes damage; b. something which helps
10. afford	a. have enough time for; b. have enough money for

BIBLIOGRAFIE:

- Andrei, Elena, *English for High School: Auxiliar curricular pentru elevii din învățământul liceal*, Editura Carmel Print, Arad, 2020

VALORIFICAREA TEORIEI INTELIGENŢELOR MULTIPLE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

Prof. inv. primar Matei Andreea
Școala Gimnazială “Mihai Eminescu”, Pitești, jud. Arges

În condiţiile reformei procesului de învăţământ, implementarea noilor teorii este extrem de necesară. Pentru valorificarea şi dezvoltarea fiecărui individ în parte, trebuie să ţinem seama de particularităţile lui şi de modul de manifestare al fiecaruia. Aşadar, e necesară o nouă abordare a teoriei instruirii, instruire care trebuie să răspundă necesităţilor curriculumului, dar şi nevoilor elevilor, instruire care trebuie să fie răspunsul educatorului în planul predării-învăţării-evaluării, deci o instruire diferenţiată.

Educatorii pot diferenţia conţinuturile, adică ceea ce elevii ar trebui să ştie, să înţeleagă, să fie în stare să facă, drept rezultat al învăţării. Totodată, se pot diferenţia procesele, adică acele activităţi destinate să ajute elevii să înţeleagă. Modalităţile în care elevul demonstrează ceea ce a ajuns să cunoască şi să fie capabil să facă, pot îmbrăca, de asemenea, forme diferite.

Instruirea diferenţiată se aplică în acord cu disponibilităţile elevilor, cu interesele lor şi cu profilul lor de învăţare, printr-o gamă de strategii manageriale şi educaţionale, cum ar fi:

- instruirea în grup mic;
- studiul asociat;
- studiul individual;
- succesiune de lecţii

Instruirea diferenţiată are la bază teoriile cognitiv-contextuale ale inteligenţei. Aceste teorii tratează modul în care procesele cognitive operează în diferite contexte.

Reprezentanţii cei mai de seamă ai teoriilor cognitive-contextuale sunt Howard Gardner şi R. Sternberg.

În activitatea didactică suntem tentaţi să apreciem că este “deştept” cel care are un punctaj mare la testele de inteligenţă. Despre aceştia spunem că sunt “născuţi inteligenţi”. În funcţie de acest aspect, ne putem aştepta la următoarele situaţii: dacă un copil este inteligent, va avea rezultate bune, dacă un elev are inteligenţă medie, rezultatele pot fi satisfăcătoare, dacă are inteligenţa scăzută, speranţele sunt slabe. Tendinţa generală este de a-i considera “inteligenţi” pe cei care sunt buni la matematică sau la limba română si “talentaţi”, pe cei cu alte înclinaţii.

Gardner a fost preocupat de aceste diferenţe pentru că “a contribui la dezvoltarea societăţii înseamnă mai mult decât a fi bun la matematică”. În acest sens, propune o nouă viziune asupra inteligenţei: “Teoria inteligenţelor multiple”.

Teoria lui Gardner privind inteligenţele multiple porneşte de la ideea existenţei unor inteligenţe definite şi autonome, ce conduc la modalităţi diverse de cunoaştere, înţelegere şi învăţare. El consideră că inteligenţa nu este o însuşire pusă în lumină prin forţe standard, ci capacitatea de a rezolva probleme şi a realiza produse în situaţii concrete de viaţă. Astfel, capacitatea cognitivă a omului este descrisă printr-un set de abilităţi, talente, deprinderi mentale, pe care Gardner le numeşte ”inteligenţe”. Toţi indivizii normali posedă fiecare din aceste inteligenţe într-o anumită măsură. Ceea ce îi diferenţiază este gradul de dezvoltare şi natura unică a combinării lor.

Teoria lui Gardner justifică anume că nu putem învăţa în acelaşi mod, că avem stiluri şi atitudini de învăţare diferite şi, ca urmare, avem nevoie de un tratament diferit, individualizat, pe parcursul procesului de instruire şi formare.

Howard Gardner identifică 8 tipuri de inteligenţă: verbală / lingivstică; matematică / logică; ritmică / muzicală; corporală / kinestezică; interpersonală; intrapersonală; naturistă.

El a identificat şi un al nouălea tip de inteligenţă, cea “existenţială”, dar datorită faptului că nu a reuşit să determine care zonă de pe scoarţa cerebrală este responsabilă de activitatea acestui tip de inteligenţă, ea nu este recunoscută.

1. INTELIGENŢA VERBALĂ / LINGVISTICĂ

   A gândi în cuvinte; a comunica verbal; a folosi limba pentru a exprima şi înţelege realităţile complexe ale existenţei, ale vieţii în familie şi societate; a medita asupra mesajelor proprii sau primite.
2. INTELIGENŢA MATEMATICĂ / LOGICĂ

   A gândi în spiritul determinării cauză-efect; a înţelege raporturile dintre acţiuni, obiecte şi idei; a gândi conceptual; a reacţiona; a pătrunde esenţele; a analiza; a sintetiza; a clasifica; a cuantifica; a abstractiza.
3. INTELIGENŢA VIZUALĂ / SPAŢIALĂ

   A gândi în imagini; a percepe cu acurateţe si acuitate (agerime) lumea vizuală; a sesiza cele trei dimensiuni; a recrea aspecte ale experienţei vizuale cu ajutorul imaginaţiei; a înţelege realităţile din spaţiu.
4. INTELIGENŢA RITMICĂ / MUZICALĂ

   A gândi în sunete, ritmuri, melodii şi rime; a fi sensibil la ton, intensitatea, înălţimea şi timbrul sunetelor, la comunicarea non-verbală, la sunetele şi zgomotele din mediul înconjurător.
5. INTELIGENŢA CORPORALĂ / KINESTEZICĂ

   A gândi în mişcări; a folosi corpul în moduri abile şi complicate, periculoase chiar; a avea simţul coordonării în mişcări ale întregului corp şi ale mâinilor în manipularea obiectelor; a crea produse folosind corpul sau diferite părţi ale corpului.
6. INTELIGENŢA INTERPERSONALĂ

   A gândi despre alte personae şi a le înţelege; a şti să le abordezi şi cum să lucrezi cu ele; a avea capacităţi simpatetice şi empatetice; a diferenţia între oameni; a fi sensibil la motivele, intenţiile şi stările acestora; a reacţiona adecvat la semnalele celor din jur.
7. INTELIGENŢA INTRAPERSONALĂ

   A gândi şi forma un model despre sine; a te înţelege pe tine şi a opera cu acest model în viaţă; a te autocunoaşte; a te situa şi analiza în raport cu ceilalţi; a fi conştient de propriile-ţi puncte tari şi slabe; a programa eficient atingerea obiectivelor personale; a-ţi monitoriza şi controla propriile gânduri, sentimente şi atitudini; a lua decizii pe baza autocunoaşterii; a întelege că viaţa este o continuă experienţă de autocunoaştere pentru autodevenire.
8. INTELIGENŢA NATURISTĂ

   A înţelege lumea naturală; a recunoaşte şi a clasifica indivizi, specii şi relaţii ecologice; a interacţiona cu mediul natural descoperind schemele funcţionale legate de viaţă şi de forţele naturii; a concepe creaţia ca un sistem de tipare şi comportamente.

Pentru valorificarea tuturor categoriilor inteligenţei, în predarea conţinutului informaţional, trebuie să se ţină seama de 5 cerinţe de individualizare a învăţământului:

- parcurgerea materialului într-un timp determinant, specific structurii psihice a elevului;

- elevului să i se ofere posibilitatea să lucreze în anumite moment în condiţii care îi convin personal, ceea ce impune modificarea organizării tradiţionale a activităţii şcolare;
- posibilitatea de a aborda un subiect într-o fază anumită, în funcţie de cunoştinţele acumulate anterior; cerinţa este eficientă la obiectele cu conţinut liniar;
- posibilitatea introducerii unor unităţi de instruire în favoarea elevilor cu cunostinţe reduse sau a unora cu deprinderi bine consolidate;
- utilizarea mai multor mijloace de instruire, astfel încât el sa poată să aleagă pe cele care i se potrivesc la un moment dat.

Un element esenţial în aplicarea T.I.M la şcoală, este cunoaşterea profilului de inteligenţe ale elevilor. Aflarea punctelor “tari” şi “slabe” este esenţială pentru stabilirea strategiilor de diferenţiere şi individualizare.

BIBLIOGRAFIE:

Dragu M., Dumitru I., - “Cartea inteligenţelor multiple”, Ed. Gimnasium
Gardner H., - “Inteligenţe multiple. Noi orizonturi”, Editura Sigma, 2006
Gliga L. (coord.) – “Învăţarea activă”, “Instruirea difernţiată”, M.E.C.I, Bucureşti, 2001
Revista “Învăţământul primar”, nr. 4 / 2004, Editura Miniped, Bucureşti

PROIECTUL - METODĂ ALTERNATIVĂ DE EVALUARE

Prof. Matei Cătălin
Şcoala Gimnazială „ Ion Pillat” Pitești, jud. Argeș

„Evaluarea reprezintă o acţiune managerială proprie sistemelor socioumane care solicită raportarea rezultatelor obţinute, într-o anumită activitate la un ansamblu de criterii specifice domeniului în vederea luării unei decizii optime.” *(Sorin Cristea)*

Pentru crearea unui cadru eficient de învăţare este necesar un echilibru între învăţarea frontală, individuală şi de grup. În lecţiile centrate pe elev sunt dominante activităţile individuale şi cele în grupuri mici. Fiecare dintre aceste forme de organizare a învăţării prezintă avantaje şi dezavantaje. Profesorul trebuie să caute soluţii pentru ca activitatea să fie eficientă şi mai atractivă pentru elevi, pentru ca aceştia să devină autorii propriei învăţări.

Situarea elevului în centrul organizării procesului de predare – învăţare - evaluare a constituit o schimbare fundamentală ce a atras după sine necesitatea găsirii acelor soluţii care să stimuleze permanent performanţa elevului. Proiectul este o metodă activ participativă, apărută la începutul secolului al XX-lea, este un produs al imaginaţiei elevilor, care presupune transferul de cunoştinţe, deprinderi, capacităţi, facilitând abordările interdisciplinare şi consolidarea abilităţilor sociale ale elevului.

Metoda proiectului impune o varietate de abordare a managementului clasei, a timpului şi materialelor folosite. Se stabileşte termenul limită de prezentare a proiectului, activităţile realizate în clasă şi acasă. Profesorul sugerează şi oferă elevilor sursele bibliografice, poate organiza cu aceştia bănci de date în vederea dezvoltării abilităţilor de organizarea informaţiilor. Cheia succesului unui proiect constă în organizarea colectivului de elevi. De preferat ar fi sa fie lăsaţi elevii să-şi aleagă colegii din grupul de lucru şi să nu le fie impuşi colegi din diferite motive. Trebuie lăsat timp suficient elevilor pentru investigarea şi realizarea proiectelor.

Etapele realizării unui proiect:

- Precizarea temelor de proiect prin afişarea în loc vizibil (sala de clasă, laborator, avizier);
- Precizarea surselor de documentare şi condiţiilor de realizare;
- Constituirea grupelor de elevi;
- Împărţirea sarcinilor – fiecare membru al grupei îşi asumă o sarcină de lucru;
- Procesarea materialelor, comunicarea cu profesorul asupra conţinutului;
- Realizarea formei finale;
- Prezentarea proiectelor în faţa clasei;
- Monitorizare şi evaluarea de către profesor;
- Feed-bak de la profesor, colegi(aprecieri, întrebări, schimb de idei), autoevaluare.

Pe parcursul realizării proiectului, profesorul trebuie să ofere consultanţă grupelor de elevi încurajându-i permanent. Va discuta dificultăţile întâmpinate şi va ajuta elevii să realizeze în timp util proiectele. Evaluarea se face în urma prezentării proiectelor. Prezentarea proiectelor se poate realiza şi prin metoda „Turul galeriei”. Profesorul urmăreşte modul de realizare, creativitatea, acurateţea produsului, materialele şi mijloacele folosite, rezultatele obţinute, gradul de implicare a membrilor grupului, modul de prezentare. Profesorul motivează notele acordate elevilor.

Avantajele metodei:

- Este o metodă alternativă de evaluare ce pune elevii în situaţia de a acţiona şi rezolva sarcini în grup, autotestându-ţi capacităţile cognitive şi practice;
- Oferă şansa de a analiza în ce măsură elevul foloseşte în mod adecvat cunoştinţele, instrumentele şi materialele disponibile în atingerea finalităţilor propuse;
- Se dezvoltă abilităţi de cooperare şi comunicare între elevi;
- Creşterea responsabilizării elevului faţă de propria învăţare şi faţă de grup;
- Elevii învaţă unii de la alţii.

Este bine să manifestăm disponibilitate pentru metodele alternative, în acelaşi timp să ne îmbunătăţim cunoştinţele despre aceste metode pe care putem să le adoptăm condiţiilor şcolii noastre.

Bibliografie:

1. Cerghit, I. ***„Metode de învăţământ”,*** Editura Polirom, Iaşi, 2006
2. ***DEX,*** Editura Univers Enciclopedic, Bucureşti, 1996
3. Ionescu, M. ***„Managementul clasei. Un pas mai departe. Învăţarea bazată pe proiect,”*** Editura Humanitas, Bucureşti, 2003

Studiu sociologic despre educație și comportamente legate de colectare selectivă/reciclare

Prof. Savin Oana/ prof. Savin Cătălin
Colegiul Național de Informatică „Spiru Haret”Suceava

Studiul a fost realizat pe elevii claselor a IX-a și a XI-a de la Colegiul Național de Informatică „Spiru Haret” în perioada 15 februarie- 14 martie 2023, în cadrul săptămânii intitulate generic „Săptămâna Verde”.

Întrebări ce au vizat cunoștințele elevilor:

1. Care credeți că sunt sursele de poluare ale apei pe teritoriul județului Suceava?
2. Care credeți că sunt sursele de poluare ale solului în județul Suceava?
3. Care credeți că sunt sursele de poluare ale aerului din județului Suceava?
4. Care sunt sursele de poluare fonică din Suceava?

Întrebări ce au vizat comportamentul elevilor:

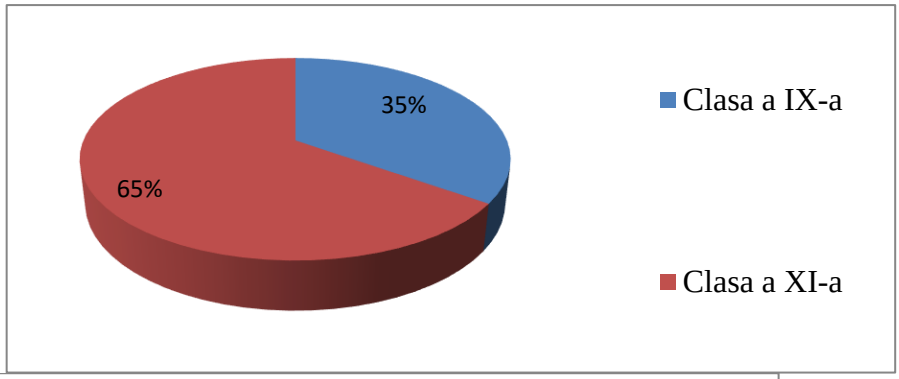
5. Dacă ați fi invitat într-o zi la ecologizarea cartierului/localității, ați fi de acord să participați?
6. Ați participat la vreo campanie de colectare (maculatură, fier vechi, sticlă, etc)?
7. Colectați gunoiul selectiv și-l depuneți în pubelele corespunzătoare?
8. Știți unde este dus și depozitat gunoiul din Suceava/din localitatea natală?

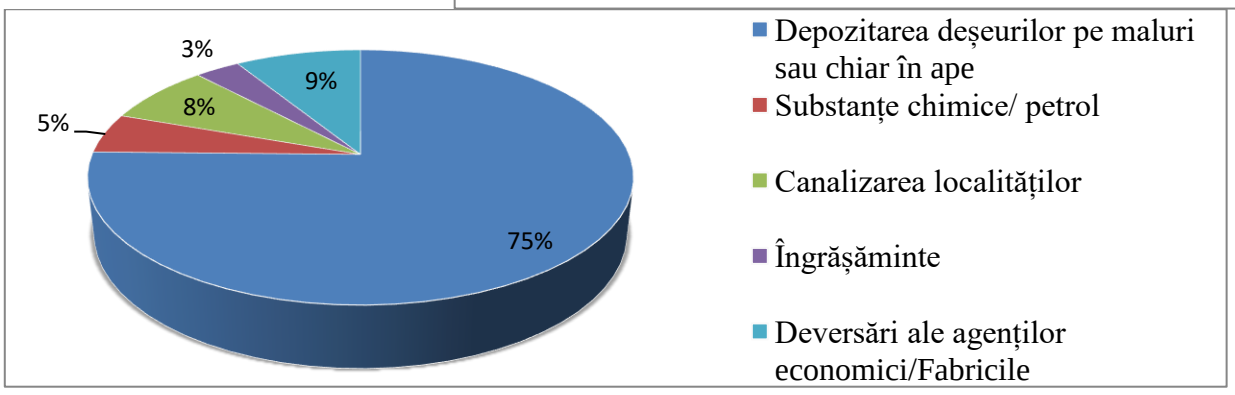
Întrebări ce vizează motivația implicării:

9. De ce credeți că populația nu respetă regulile de colectare și depozitare selectivă a gunoiului menajer?
10. Ce anume credeți că v-ar stimula să colectați selectiv gunoiul menajer?

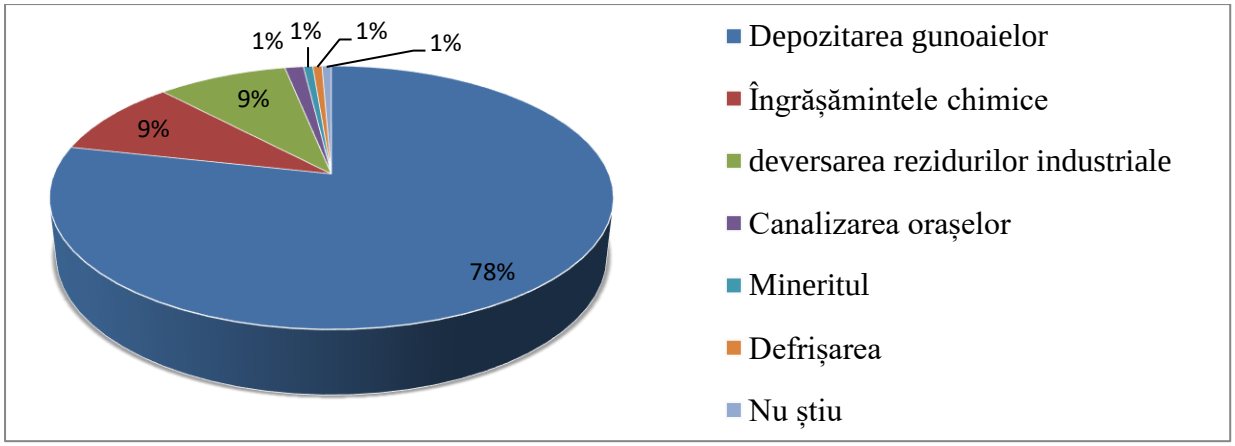
Ponderea participării la sondaj

1. **Care credeți că sunt sursele de poluare ale apei pe teritoriul județului Suceava?**

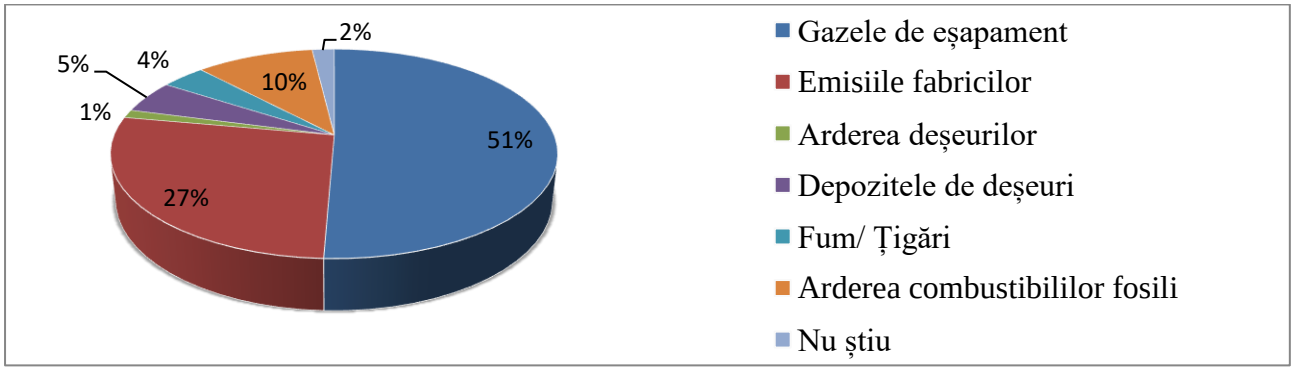

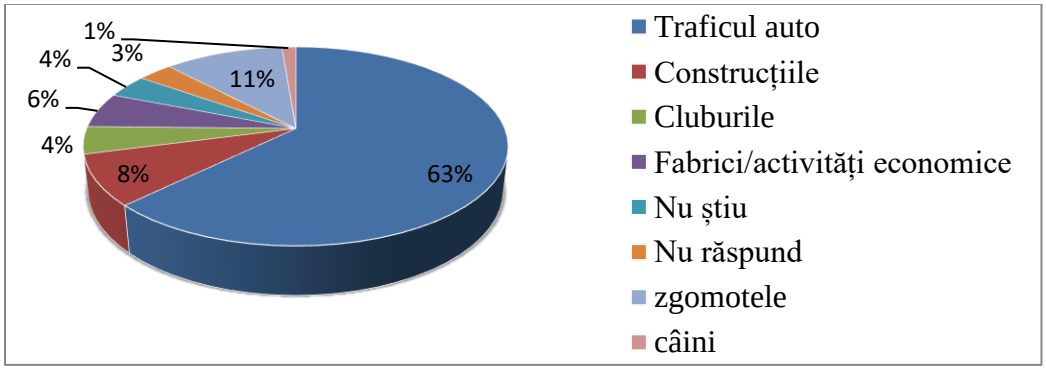

2. **Care credeți că sunt sursele de poluare ale solului în județul Suceava?**

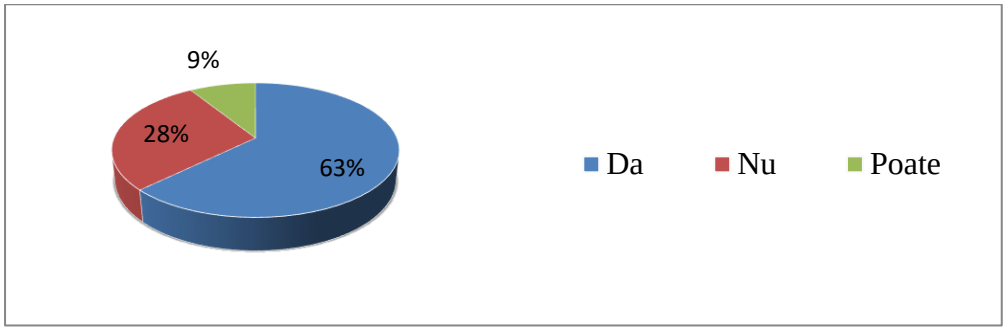

3. Care credeți că sunt sursele de poluare ale aerului din județului Suceava?

4. Care sunt sursele de poluare fonică din Suceava?

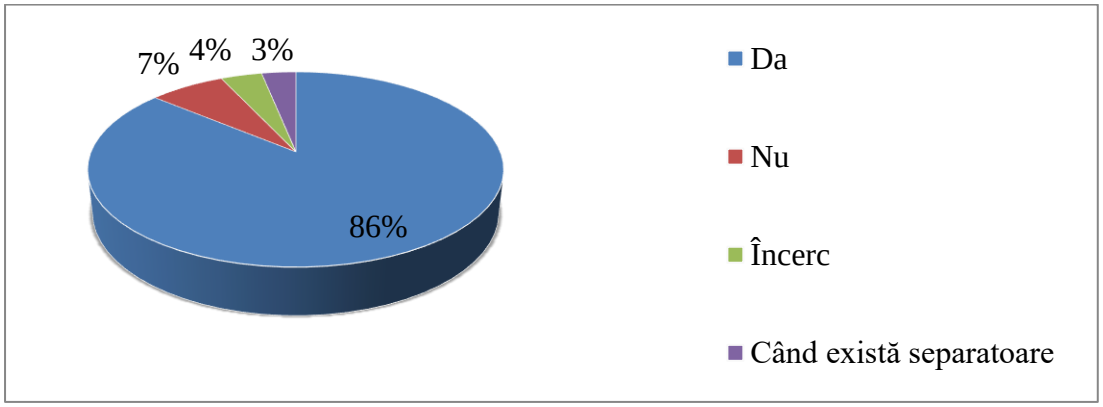

5. Dacă ați fi invitat într-o zi la ecologizarea cartierului/localității, ați fi de acord să participați?

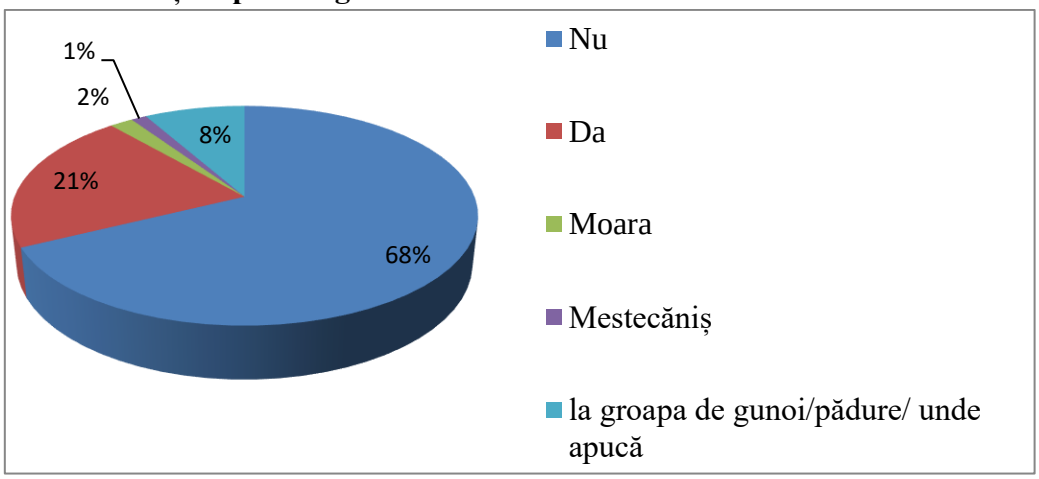
6. Ați participat la vreo campanie de colectare (maculatură, fier vechi, sticlă, etc)?

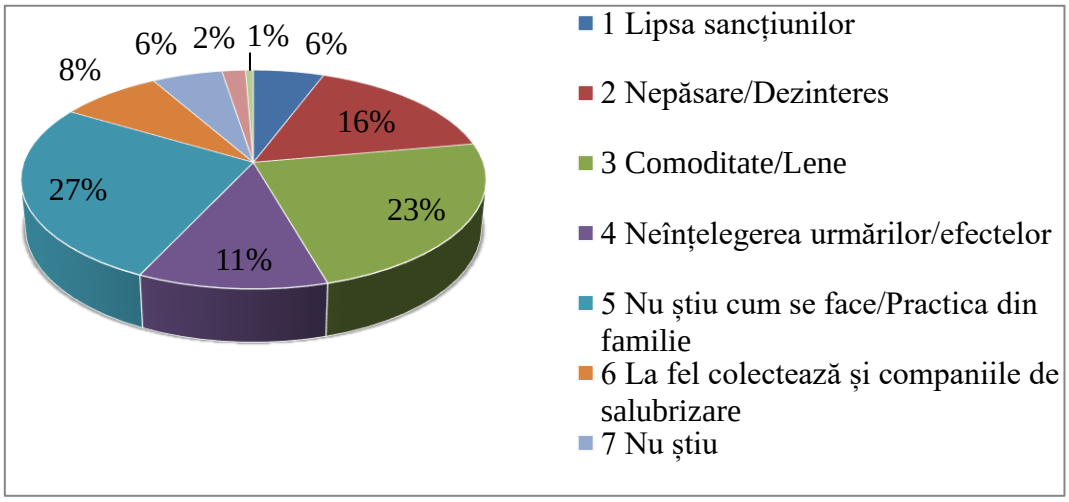

7. Colectați gunoiul selectiv și-l depuneți în pubelele corespunzătoare?

8. Știți unde este dus și depozitat gunoiul din Suceava/ localitatea natală?

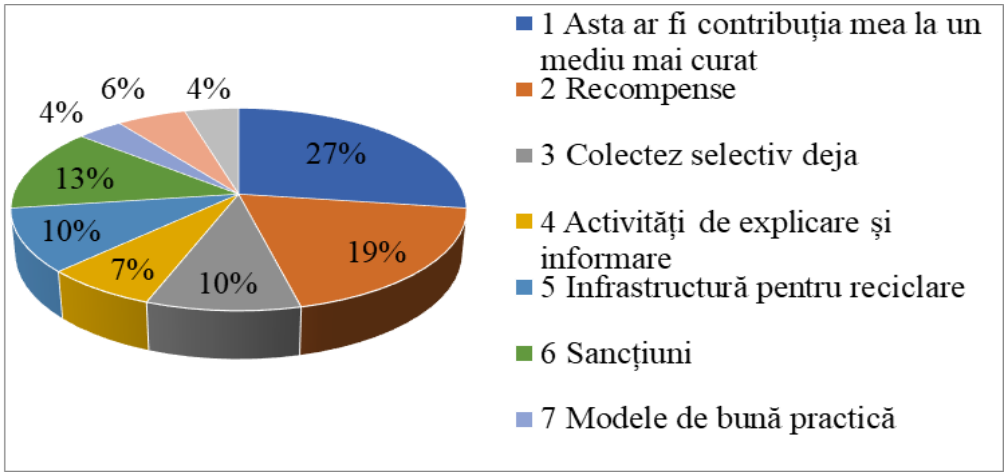

8. De ce credeți că populația nu respetă regulile de colectare și depozitare selectivă a gunoiului menajer?

9.

10. Ce anume credeți că v-ar stimula să colectați selectiv gunoiul menajer?

METODE DE STIMULARE A CREATIVITĂŢII COPIILOR

Colegiul Național de Informatică,, *Spiru Haret* ‘’Suceava
Prof.Savin Oana
Școala Gimnazială *,,Ion Creangă”*Suceava
Prof. Savin Cătălin

„Copilăria durează toată viață. Ea se întoarce mereu pentru a însufleți secțiuni mari ale vieții de adult. Poeții ne vor ajuta să găsim copilăria vie din noi, această lume permanentă, durabilă, de neclintit.” – Gaston Bachelard

Creativitatea reprezintă o capacitate complexă şi fundamentală a personalităţii care poate fi considerată şi aptitudine, dispoziţie a intelectului de a elabora idei, teorii, modele noi, originale. Elementele esenţiale prin care se poate constata existenţa creativităţii sunt: noutatea, originalitatea, ingeniozitatea.

Fiecare copil posedă o oarecare doză de creativitate. Activitatea de instruire şi educare oferă un teren vast pentru cultivarea la elevi a capacităţilor creatoare. Psihologia tradiţională a considerat multă vreme că, în cadrul procesului de învăţământ, rolul principal revine cadrului didactic. Dar copilul? Este suficient oare ca el să recepteze informaţia, sau este necesară participarea lui la prelucrarea informaţiilor? Este de ajuns ca elevul să ştie, sau să ştie ce să facă cu informaţia?

La copii, creativitate înseamnă potenţialul lor de a desfăşura jocuri şi activităţi care stimulează imaginaţia, inteligenţa, perspicacitatea. Copilul care gândeşte independent, rezolvă probleme, are păreri personale este un copil cu aptitudini creative. Important este ca acest copil care deţine potenţial creator să fie urmărit, îndrumat, încurajat, nu numai pe perioada şcolarităţii, ci şi mai departe, pentru că, de cele mai multe ori, „cel mai bun sportiv” al şcolii, „cel mai mare poet” al clasei, „cel mai bun matematician” al şcolii sau al clasei, în confruntare cu realitatea vieţii, nelipsită de contradicţii şi asperităţi, se va pierde. Însăşi şcoala, prin supraîncărcarea programelor, a elevilor şi a profesorilor, poate fi o frână în formarea unui stil de muncă creativ.

Şcoala trebuie să schimbe accentul de pe „dopingul informaţional” pe folosirea metodelor de a învăţa, pe învăţarea metodelor de a crea. Nu ne naştem creativi, ci devenim creatori prin muncă tenace, prin efort, prin propria noastră voinţă, prin autoperfecţionare continuă, prin perseverenţă.

Educaţia copiilor spre creaţie presupune, întâi de toate, dobândirea de cunoştinţe din care „creatorul” îşi va face instrumente de lucru, le va combina în noi structuri, asociaţiile făcute fiind de obicei noi şi originale. Orice formă de activitate creşte dintr-o activitate combinatorie, dintr-o plasare a lucrurilor în noi perspective.

Cercetările au scos în evidenţă că persoanele creative se disting prin încredere în forţele proprii, printr-o puternică motivaţie intrinsecă, prin iniţiativă, tendinţă de dominare; se evidenţiază rolul şcolii în dezvoltarea creativităţii şi în manifestarea spiritului creator.

Învăţarea creativă se distribuie în mod diferenţiat de la un copil la altul, de la o grupă de vârstă la alta. De aici, importanţa atmosferei de lucru permisive care să elibereze pe copii de teamă, tensiuni, frică de pedeapsă sau admonestare. Într-o atmosferă de comunicare liberă, activă şi favorabilă colaborării în muncă, chiar şi copiii consideraţi pasivi, neobişnuiţi cu efortul intelectual, îşi eliberează

energiile psihice latente. „Sforţarea depusă este răsplătită prin satisfacţia succesului. În activitatea creatoare, chinul se întâlneşte de obicei cu bucuria.” (M. Bejat)

Creativitatea copiilor se caracterizează prin aportul intelectual afectiv şi motivaţional şi prin eforturile personale care se soldează cu un pas înainte în evoluţia personală. Pentru creaţia copilului caracteristică este descoperirea nu invenţia, acesta trăind o surpriză în faţa descoperirii sale. S-a constatat însă, că un rol determinant în dezvoltarea creativităţii revine mediului şcolar şi familial al copilului; mediile libere, calde, prietenoase sunt favorabile stimulării creativităţii.

Cu cât vom aborda mai de timpuriu o metodologie activă, o învăţare prin efort propriu, prin explorarea alternativelor, cu atât vom obține rezultate surprinzătoare în dezvoltarea capacităţii intelectuale creatoare la elevii noştri. Învăţarea creativă este o formă specială a învăţării şcolare; ea pune accent pe învățarea prin cercetare-descoperire, pe echipamentul intelectual operatoriu, pe gândire şi imaginaţie creatoare. Se bazează însă pe educarea memoriei şi a capacităţilor memoriale, deoarece fără aceste instrumente intelectuale, gândirea şi imaginaţia creatoare nu ar dispune de material de prelucrare, deoarece, după spusele lui Lucreţiu, „din nimic nu poate fi creat nimic".

Bibliografie

1. Bejat, M., *Creativitatea în ştiinţă, tehnică şi învăţământ*, EDP, 1981
2. Bontaş, I., *Tratat de pedagogie*, Ed. ALL, 2001
3. Roco, M., *Creativitatea individuală şi de grup*, Ed. Academiei, 1979

Inițiative pentru o educație incluzivă

Dragnea Claudia-Mihaela
Grădinița „Castel”, București

Educația incluzivă a luat naștere ca un răspuns la abordările tradiționale, potrivit cărora o varietate mare de copii ce aparține categoriei copiilor cu dizabilități au fost respinși și excluși din cadrul școlilor de masă. Motivul excluderii lor se referă la problemele și dificultățile acestora de a învăța în același ritm ca și ceilalți copii.

Pentru ca acești copii cu dizabilități să aibă dreptul la educație tot mai adesea auzim de conceptul „clasă incluzivă”. Acest concept se referă la crearea unui spațiu în care copiii cu potențial de învățare diferit sa beneficieze de „educație incluzivă”. Pentru a putea lucra cu această categorie de copii, cadrul didactic trebuie să dețină competențele speciale de proiectare și structurare a demersului didactic. Ulterior, cadrul didactic trebuie să creeze și să asigure condițiile desfășurării activităților.

În următoarele rânduri voi prezenta câteva elemente de bază care pot fi utilizate în cadrul educației incluzive.

Așezarea incluzivă a meselor. Această așezare implică organizarea și aranjarea mobilierului astfel încât toți copiii să poată lucra în grup. Acest lucru permite încurajarea copiilor de a comunica, de a fi apropiați unii de ceilalți, în așa fel încât să se simtă membri ai grupului.

Diversele tipuri de tehnologii pot și ele, de asemenea, contribui la dezvoltarea copiilor cu CES. Ele pot oferi softuri educaționale pentru accesibilitatea curriculumului, ceea ce conduce la diferențierea sarcinilor și a modalităților de învățare.

Dispozitivele vizuale joacă un rol foarte important în dezvoltarea copiilor cu CES. Fiind de o mare diversitate ele pot capta și atrage atenția copiilor facilitând desfășurarea unei lecții sai activități.

Materialele manipulative reprezintă o metodă eficientă de învățare întrucât copiii pot manipula diverse obiecte, pot explora, analiza, observa diverse concepte conducând astfel la o înțelegere mai ușoară a activității.

Sprijinirea comportamentului pozitiv reprezintă o altă metodă prin care profesorul poate evidenția și consolida puncte tari ale elevilor și le poate oferi îndrumări pentru un comportament adecvat.

Integrarea cărților în procesul de învățare reprezintă o modalitate prin care copiii pot învăța în moduri diferite, la niveluri diferite, aceasta reprezentând un alt tip de educație incluzivă.

Jocurile reprezintă forma supremă de activitate prin care se poate obține învățarea. Jocurile au un rol important deoarece încurajează munca și comunicarea în echipă în contextul unui mediu de învățare relaxant. Prin intermediul diverselor jocuri se pot stabili relații de prietenie, iar copiii pot comunica mai eficient.

De asemenea, parteneriatele cu familia și comunitatea sunt foarte importante în asigurarea unui proces educațional incluziv de calitate.

Profesorul trebuie să asigure relații de comunicare cu familia, să motiveze părinții, să determine implicarea acestora, dar și a membrilor comunității elaborând astfel proiecte educaționale în scopul obținerii unei educații incluzive.

Prin intermediul clasei incluzive cadrul didactic poate eficientiza procesul de învățare, copiii pot înțelege și asimila mai ușor informațiile prezentate, își pot face relații de prietenie, se pot simți în largul lor fără a fi discriminați.

În concluzie, putem spune că fiecare copil merită o șansă la educație, iar educația incluzivă și modalitățile prin care se poate realiza reprezintă cea mai bună formă pentru a sprijini această categorie de copii cu dizabilități.

Bibliografie:

Bălan Vera, Bîrță Liliana, Botnari Valentina, *Educație incluzivă. Unitate de curs,* Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Rep. Moldove – Ed. rev. și compl. – Chișinău, 2017.

Educația incluzivă la ora de Limba franceza

Secu Marinela
Colegiul National Pedagogic „ Andrei Saguna „ Sibiu

Educația incluzivă este esențială pentru dezvoltarea unei societăți echitabile, unde fiecare copil, indiferent de abilități, are acces egal la educație. Acest concept subliniază importanța includerii tuturor copiilor în sistemul educațional, asigurându-le astfel șanse egale de a-și atinge potențialul maxim.

Educația incluzivă reprezintă un principiu fundamental al învățământului modern, asigurând accesul egal la educație pentru toți elevii, indiferent de abilități, origine etnică sau socio-economică. În cadrul orelor de franceză ca limbă străină, acest principiu poate fi implementat prin strategii didactice și resurse care răspund nevoilor diverse ale elevilor, promovând astfel un mediu de învățare echitabil și motivant.Predarea limbilor străine, inclusiv a limbii franceze, joacă un rol esențial în dezvoltarea competențelor de comunicare interculturală și în promovarea diversității culturale. Prin abordarea incluzivă la orele de franceză se facilitează învățarea pentru toți elevii, de exemplu elevii cu diferite abilități și stiluri de învățare beneficiază de metode de predare adaptate, ceea ce le permite să progreseze în ritmul propriu.Se promovează respectul și înțelegerea diversității astfel incat elevii învață să accepte și să valorizeze diferențele culturale și individuale, ceea ce contribuie la formarea unei comunități școlare coezive și respectuoase.Se îmbunătățesc performanțele academice deoarece abordările didactice incluzive, care se concentrează pe nevoile și interesele fiecărui elev, pot duce la rezultate mai bune și la o mai mare motivație pentru învățare.

Pentru a implementa educația incluzivă în predarea limbii franceze se pot folosi diverse strategii și resurse:

Intotdeauna este necesara o adaptare a materialelor și activităților didactice pentru a răspunde nevoilor variate ale elevilor. De exemplu, oferirea de texte cu nivele diferite de dificultate sau folosirea de resurse audio și vizuale pentru a sprijini învățarea.

Integrarea tehnologiilor digitale, cum ar fi aplicațiile de învățare a limbii, softurile de conversie a textului în vorbire și platformele online interactive, poate ajuta elevii cu dificultăți de învățare sau cu dizabilități să participe activ la lecții. Fiecare elev poate lucra in ritmul lui si poate solicita oricand ajutor. Asigurarea unei atmosfere de susținere și încurajare, unde fiecare elev se simte respectat și valorizat , amenajarea sălii de clasă pentru a fi accesibilă tuturor elevilor, inclusiv celor cu dizabilități fizice.

Pentru o educatie de calitate este necesara intotdeauna implicarea părinților și colaborarea in permanenta cu mediatorul scolar si alti specialiști în educație specială pentru a dezvolta planuri educaționale individualizate și pentru a asigura sprijin suplimentar elevilor care au nevoie.

Implementarea cu succes a educației incluzive la ora de franceză poate fi ilustrată prin următoarul exemplu de buna practica:

Joc de roluri "À la boulangerie", clasa IX , L2, nivel A2

Utilizarea jocurilor de rol și a activităților interactive încurajeaza toți elevii să participe activ și să practice limba franceză într-un context real. Aceste activități sunt adaptate pentru a include toți elevii, inclusiv pe cei cu dizabilități.

Competente vizate: Dezvoltarea abilităților de comunicare orală, învățarea vocabularului specific și promovarea colaborării între elevi.

Descriere:Pregătirea materialelor: Profesorul pregătește fișe cu roluri diferite (client, vânzător) și liste de produse de patiserie, fiecare cu prețuri diferite. De asemenea, se pot pregăti imagini cu produse și etichete pentru a face activitatea mai vizuală și accesibilă. Pot fi folosite resurse multimedia și digitale care permit elevilor să învețe în ritmul lor propriu, oferind suport suplimentar pentru cei care au nevoie.

Introducerea activității: Profesorul explică contextul și vocabularul relevant. Elevii sunt împărțiți în perechi sau grupuri mici, fiecare grup având un vânzător și unul sau mai mulți clienți.

Desfășurarea activității:

Clientul: Elevii care joacă rolul de client primesc o listă cu produse pe care trebuie să le cumpere și un buget specific.

Vânzătorul: Elevii care joacă rolul de vânzător trebuie să ofere informații despre produse, să răspundă întrebărilor și să calculeze prețurile totale.

Rotirea rolurilor: După o anumită perioadă de timp, elevii schimbă rolurile pentru a experimenta ambele situații de comunicare.

Evaluare și feedback: La finalul activității, profesorul oferă feedback constructiv, evidențiind utilizarea corectă a vocabularului și a structurilor gramaticale. De asemenea, elevii pot discuta despre dificultățile întâmpinate și soluțiile găsite.

Aspecte incluzive:

- Diferențierea sarcinilor: Profesorul poate adapta complexitatea sarcinilor în funcție de nivelul fiecărui elev. De exemplu, elevii cu dificultăți de învățare pot primi fișe cu imagini și etichete mai detaliate, în timp ce elevii avansați pot avea liste cu mai multe produse și bugete mai complexe.
- Utilizarea resurselor vizuale: Pentru a sprijini înțelegerea și participarea activă a tuturor elevilor, activitatea include imagini și etichete vizuale.
- Colaborarea între elevi: Activitatea încurajează colaborarea și comunicarea între elevi, promovând astfel incluziunea și sprijinul reciproc.

In concluzie se poate spune ca educația incluzivă la ora de franceză ca limbă străină este esențială pentru a asigura accesul egal la educație și pentru a promova diversitatea și respectul în rândul elevilor. Prin implementarea unor strategii didactice adaptate și prin utilizarea resurselor tehnologice, profesorii pot crea un mediu de învățare care răspunde nevoilor tuturor elevilor.

FIECARE COPIL CONTEAZĂ-EDUCAȚIE INCLUZIVĂ INTEGRATĂ

PIP TOTOIAN MONICA IULIA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ CIUGUD-CIUGUD,JUD.ALBA

”Există un singur fel de a înțelege oamenii, anume de a nu ne grăbi să-i judecăm, ci de a trăi în preajma lor, de a-i lăsa să se explice, să se dezvăluie zi de zi, să se zugrăvească ei înșiși în ei....” (Charles Augustin Saine-Beune)

Educaţia incluzivă şi integrată s-a impus nu doar ca alternativă educaţională modernă, ci a devenit, în ultimii 20 de ani, o realitate a sistemului educaţional românesc. Acest proces de integrare se regăseşte în primul rând în acceptarea diversităţii. Încurajarea condiţiilor de acceptare a „celuilalt” înseamnă o intervenţie din start în reducerea posibilelor greşeli cu caracter educativ, didactic, psihologic sau medical.

Printre acţiunile prioritare privind asigurarea accesului la o educație incluzivă de calitate sunt incluse:

- asigurarea dreptului la educaţie, prin promovarea programelor de intervenţie timpurie, informarea părinţilor referitor la drepturile copiilor lor, promovarea unei culturi incluzive, în cadrul căreia copiii cu dizabilităţi învaţă împreună cu semenii lor şi dobândesc abilităţi şi competenţe sociale, asigurarea respectării drepturilor copiilor în procesul de luare a deciziilor, eliminarea barierelor, inclusiv a barierelor în comunicare, a barierelor atitudinale şi a celor fizice, cu care se confruntă copiii cu mobilitate redusă etc.;
- respectarea dreptului la educaţie, prin crearea unui mediu centrat pe copil, stimulativ, sigur şi sănătos, formarea cadrelor didactice cu competenţe necesare pentru a preda în medii diferite de învăţare, organizarea diferenţiată şi individualizată a învăţării, precum şi valorificarea potenţialului şi punctelor forte ale fiecărui copil;
- respectarea dreptului la educaţie al copiilor cu dizabilităţi, prin promovarea respectului pentru identitatea copiilor, respectarea drepturilor la participare ale copiilor (susţinerea şi implicarea activă a copiilor în procesul de luare a deciziilor cu privire la problemele care le afectează viaţa, precum şi dreptul de a influenţa deciziile referitor la viaţa şcolară).

Procesul de implementare a educației incluzive este complex și implică participarea tuturor actorilor: autorități publice centrale, instituțiile de învățământ general, familia, instituțiile de formare profesională inițială și continuă, societatea civilă.

În acest context, trebuie avut în vedere modificarea strategiei de coordonare și implicare activă a cadrelor didactice, părinților, elevilor și comunității în procesul decizional și în politicile de dezvoltare a școlii. Astfel, parteneriatul școală-familie-comunitate trebuie să devină o prioritate a strategiilor orientate către asigurarea unei educații de calitate pentru toți copiii.

Dezvoltarea parteneriatelor cu familia și comunitatea este esențială în asigurarea unui proces educațional incluziv de calitate. Cadrul didactic trebuie să asigure relații de colaborare și respect cu familia și comunitatea, să motiveze implicarea părinților și a membrilor comunității, dezvoltând parteneriate, menite să antreneze structurile asociative ale copiilor /elevilor și ale părinților și instituțiile partenere din comunitate la elaborarea proiectelor educaționale, în scopul sporirii calității educației la nivel de clasă sau instituție.

Formarea cadrelor didactice din perspectiva asigurării unei educații de calitate pentru toți copiii vizează redefinirea domeniilor de competență, care reflectă profilul cadrului didactic incluziv, după cum urmează :

− oferă elevilor un spaţiu de manifestare şi afirmare a valorilor diversităţii;
− acordă suport tuturor elevilor;
− cooperează/colaborează cu alţii (cu alţi specialişti).

În același timp, studiile arată că, în prezent, formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive nu oferă suficient suport metodologic practic în dezvoltarea competențelor necesare cadrului didactic pentru lucrul în echipă și suport individualizat fiecărui elev.

De asemenea, un aspect important al asigurării accesului la o educație incluzivă de calitate îl reprezintă implicarea copiilor în procesul de luare a deciziilor. Însă, studiile în domeniu menţionează că în majoritatea cazurilor, copiii cu dizabilităţi sunt excluși din procesele de luare a deciziilor care îi afectează, opinia lor fiind neglijată și ignorată de autorităţi.

Toți copiii, fără discriminare , au dreptul de a participa la jocuri și activități recreative proprii vârstei, precum și la viața culturală și artistică.

În concluzie, ca obiective prioritare pentru implementarea unei educații de calitate pentru toți copiii, se regăsesc:

- asigurarea șanselor egale la o educație de calitate pentru fiecare copil, tânăr, adult, la toate nivelurile și ciclurile sistemului de învăţământ;
- formarea unei culturi şi a unei societăţi incluzive în vederea incluziunii în comunitate a copiilor şi tinerilor cu cerinţe educaţionale speciale;
- elaborarea și dezvoltarea cadrului de asigurare a calităţii pe dimensiunea educaţie incluzivă;
- consolidarea capacităţilor instituţionale la toate nivelurile de învăţământ pentru asigurarea accesului, relevanţei și calităţii educaţiei incluzive;
- prevenirea și combaterea violenţei, neglijării şi exploatării copiilor;
- redimensionarea semnificaţiei sociale a maternităţii şi a paternităţii şi a rolului ambilor părinţi în creșterea și educarea copiilor.

Toate acestea au menirea atingerii unui scop final care se constituie într-un corpus ce variază în funcție de particularitățile socio-economice și culturale ale unei societăți.

Bibliografie:

UNICEF, Analiza situației privind formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul centrării pe copil și educației incluzive, 2016

Mareș T., Ivan S., Egalitatea de șanse în educație, dezvoltarea personală și integrare socială, Editura Universitară, București, 2013

Alexandru, C., Copiii cu dizabilități multiple. Educația incluzivă – deziderat al societății contemporane , Editura MacPixel, Timișoara, 2018

Educație Incluzivă

Prof. Meșterca Angelina Elena
Centrul Școlar Pentru Educație Incluzivă – Roman

Am să încep acest material , plecând de la două motto- uri . Primul motto spune așa :

“ Dacă un copil nu poate învăța în felul în care îi predăm , atunci trebuie să îi predăm în felul în care el poate învăța .” (Ivan Lovaas)

Sistemele educaționale anterioare au plasat copiii care sunt diferiți și au dificultăți de învățare într-o secțiune separată “specială”. Înainte, cadrele didactice care nu erau implicate în mod specific și concret în educația specială au fost formate plecând de la premisa că elevii cu nevoie speciale nu reprezintă preocuparea lor. Pentru ei există școli speciale cu profesori formați special. Abordarea educației incluzive susține că elevii cu nevoie speciale trebuie educați împreună cu cei de vârsta lor în școlile de masă.

Astfel, educația incluzivă reprezintă un sistem educațional în care toate școlile năzuiesc să ofere “educație pentru toți”. Este un sistem care recunoște dreptul tuturor copiilor de a fi educați împreună și consideră că educația tuturor copiilor este la fel de importantă.

Privită în ansamblu , „ educația incluzivă caută să răspundă nevoilor de învățare ale tuturor copiilor, tinerilor și adulților, cu un deosebit accent pe cei vulnerabili din punct de vedere al marginalizării și excluziunii sociale’’, punând astfel bazele unei culturi incluzive, indispensabile unei societăți deschise, capabile să valorizeze aportul fiecărui individ la construcția ei. „Școala trebuie să cuprinda toți copiii, și pe cei provenind din cadrul minorităților lingvistice, etnice sau culturale, copiii din grupuri îndepărtate sau nomade, copiii străzii sau care lucrează, copiii cu deficiențe sau talentați” (Forumul Mondial pentru Educatie, Dakar, 2000).

În Declarația de la Salamanca se spune ca "Școala obișnuită cu o orientare incluzivă reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare, un mijloc care crează comunități primitoare, construiesc o societate incluzivă și oferă educație pentru toți; mai mult, ele asigură o educație eficientă pentru majoritatea copiilor și îmbunătățesc eficiența și, până la urmă, chiar și rentabilitatea întregului sistem de învățământ."

Educația sau școala incluzivă / integrată implică ideea de reformă a școlii și a societății în ansamblu,cu scopul de a răspunde dezideratului „ o societate pentru toti ”, care să răspundă mai bine nevoilor, potențialului și aspirațiilor tuturor copiilor, inclusiv ale celor cu nevoi educative speciale.

Incluziunea se realizează prin metoda pașilor mărunți și începe de la recunoașterea diferențelor dintre elevi.

Al doilea motto la care am să fac referire este următorul : **" *Toţi trăim sub acelaşi cer dar nu toţi avem acelaşi orizont.*" - Konrad Adenauer**

Şcoala are datoria de a asigura şanse egale tuturor elevilor. A asigura şanse egale elevilor înseamnă a asigura posibilităţi maxime de dezvoltare fiecăruia, în funcţie de aptitudinile şi interesele sale. Fiecare copil este unic, cu necesităţi diferite. Noi, adulţii, părinţi şi dascăli deopotrivă, încearcăm să-i educăm, astfel încât să devină, la rândul lor, adulţi fericiţi, iubitori şi eficienţi. Însă există copii marginalizaţi, defavorizaţi şi/sau excluşi de la educaţie. Aceştia sunt cei pentru care educaţia incluzivă a devenit o şansă pentru o dezvoltare armonioasă. **Educaţia incluzivă** a devenit parte integrantă a educaţiei pentru toţi şi constituie răspunsul şcolii la nevoile ce decurg din diversitatea copiilor.

O școală incluzivă este o școală democratică. Ea încearcă să realizeze respectul reciproc între membrii implicați și modurile lor diferite de experiență și viață. Școala incluzivă cere ca toți să lucreze împreună în mod creativ în așa fel încât fiecare elev să învețe.

Școala specială/centru școlar de educație incluzivă reprezintă unitatea de învățământ în care se asigură de catre profesori specializați educației și intervenție psihopedagogică persoanelor cu diferite tipuri și grade de limitări/dizabilități/deficiențe.

MEDIUL INCLUZIV înseamnă acel mediu în care sunt bineveniţi, protejaţi şi educaţi TOŢI copiii, indiferent de gen, caracteristici fizice, intelectuale, economice, lingvistice sau alte caracteristici (UNESCO). Prin mediu educaţional incluziv se înţelege atît mediul fizic şcolar — amenajarea spaţiilor, afişaje, facilităţi etc., cît şi atmosfera generală existentă în şcoală, bazată pe o anumită conduită şi anumite valori promovate. Un mediu educational incluziv ar trebui să fie în felul următor: plasarea elevilor în săli de clasă segregate pe baza nevoilor lor de învățare; ameliorarea și flexibilizarea curriculum-ului; utilizarea unor metodologii de predare – învățare - evaluare centrate pe elev; implicarea comunității în viața școlară; săli pentru centrul de resurse; cabinete pentru terapii specifice şi consiliere; bloc sanitar adaptat necesităţilor copiilor cu dizabilităţi; spaţii de joacă special amenajate pentru copii (în interiorul instituţiei şi pe teren); toate sălile de clasă sunt încălzite şi bine luminate; băncile şi scaunele elevilor au mărimea adecvată şi sunt potrivite pentru activităţi individuale şi de grup; spaţiile de depozitare şi rafturile sunt accesibile elevilor etc.

Incluziunea presupune efortul de a asigura tuturor elevilor - de limbă şi cultură diferite, din familie diferite, cu orice probleme de sănătate, cu interese şi moduri de învăţare diferite - strategii de predare-învăţare adecvate şi individualizate, fără a stigmatiza sau a separa. Includerea îmbunătăţeşte procesul de învăţare pentru toţi elevii, cu şi fără nevoi speciale. A asigura şanse egale elevilor înseamnă a asigura posibilităţi maxime de dezvoltare fiecăruia, în funcţie de aptitudinile şi interesele sale.

Pentru ca activitatea instructiv –educativă să fie profitabilă pentru toţi elevii, aceasta trebuie să se realizeze diferenţiat. Educaţia diferenţiată vizează adaptarea activităţii de instruire la posibilităţile diferite ale elevilor, la capacitatea de înţelegere şi ritmul de lucru propriu unor grupuri de elevi sau chiar fiecărui elev în parte.

Rolul esenţial în educaţia integrată îl deţine cadrul didactic de la clasă, care devine principalul factor de acţiune şi de coordonare a realizării programului pedagogic individual pentru elevi.Acesta trebuie :

· să elaborareze un program pedagogic individualizat.

· să-şi îmbogăţească pregătirea cu elemente care să-i faciliteze includerea optimă în clasă a acestor elevi şi asigurarea de şanse egale pentru aceştia la instrucţie şi educaţie;

· să manifeste interes continuu pentru identificarea, evaluarea şi reprogramarea periodică a conţinuturilor învăţării pentru fiecare elev;

· să coopereze în cu ceilalţi membri ai echipei educaţionale, dar şi cu familia elevului;

Valorile incluziunii, sînt clasificate în trei dimensiuni valorice: prima dimensiune evidenţiază importanţa respectării valorilor fundamentale privind drepturile omului (egalitate, participare, drepturi etc.) de către diferite structuri/instituţii; a doua dimensiune vizează valori determinate de relaţiile umane (respect pentru diversitate, nonviolenţă, încredere, sinceritate, curaj etc.); în timp ce al treilea grup este dedicat alimentării spiritului uman (bucurie, dragoste, speranţă, frumuseţe). Principiile incluziunii se subsumează ideii de Educaţie pentru Toţi, care presupune o nouă orientare sau schimbare de optică, ce pune accentul pe cooperare, parteneriat, învăţare socială şi valorizare a relaţiilor pozitive în educaţie. Incluziunea socială îşi propune să garanteze faptul că toţi

copiii au acces echitabil şi egal la resurse, servicii şi facilităţi care sînt favorabile pentru dezvoltarea şi bunăstarea lor.

În concluzie: educația incluzivă fiind un fenomen complex, constituie o provocare pentru instituţiile implicate şi pentru societatea în ansamblu şi are drept consecinţă nevoia de schimbare atât a mentalităţilor cât şi a politicilor educaţionale. Este recunoscut faptul că, în ultimii ani, s-au făcut progrese simţitoare în ceea ce priveşte incluziunea elevilor cu dizabilităţi în şcolile de masă însă aceste realizări/încercări rămîn a fi insuficiente pentru asigurarea șanselor egale la educație și instruire copiilor cu CES. Principalele provocări pe care le ridică incluziunea educaţională a copiilor cu dizabilităţi sunt generate și de următoarele situaţii: caracterul interinstituţional al evaluării, lucrul în echipă, colaborarea cu părinţii, eterogenitatea colectivelor de elevi din şcolile inclusive.

Educația incluzivă este o educație a valorilor globale, a practicilor comune de dezvoltare, a cooperării și a colaborării.

„Produsul” educației de calitate trebuie măsurat nu numai prin cunoștintele acumulate și competenţele formate, dar și prin deschiderea instituției catre toţi copiii, prin valorificarea potențialului individual al fiecărui elev, prin crearea unui mediu în care să înveți să-ți aperi prietenii și să răspunzi pentru greșeli împreună cu colegii, în care să simți forța unei relații de colaborare, în care să acorzi și să primești suport necondiționat.

La un nivel fundamental, incluziunea este, de fapt, corectitudine. Depinde şi de noi să le deschidem drumul pe care pornesc, pentru că nu putem să-i ignoram şi nici să-i excludem. Ei vor fi cei alături de care vor trăi copiii noştri, ei sunt copiii noştri, adulţii de mâine .

Bibliografie:

- Prof. dr. Vrăjmaş Ecaterina, curs “Educatia incluziva”
- Vrăjmaş Traian, Dănuț P, Musu I, Integrarea in comunitate a copiilor cu cerinte educative speciale, Reprezentanta UNICEF in Romania,1996
- Vrăjmaş, Traian, Învățamântul integrat si / sau incluziv pentru copiii cu cerinte educative speciale, Ed. Aramis, Bucuresti, 2001
- Prof. Univ. Dr. Ecaterina Vrăjmaş, Conf. Univ. Dr. Traian Vrăjmaş - Educatia incluziva in gradinita: dimensiuni, provocari si solutii, Bucuresti, 2012
- UNESCO 2002 – Dosar deschis al educatiei inclusive, material support, UNICEF RENINCO, Bucuresti
- Vrăjmaş, Ecaterina, Introducerea în educaţia cerinţelor speciale, Editura Cedis, Bucureşti, 2004
- Vrăjmaş, Traian, Învăţământul integrat şi/sau incluziv, Editura Aramis, Bucureşti, 2001
- Gherguţ, Alois, Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale-strategii diferenţiate şi incluzive în educaţie, editura Polirom , Bucureşti,2006

Integrarea copiilor cu CES în învățământul de masă

Ciurel Cristina Maria, prof inv primar
CNI „Matei Basarab”

Integrarea copiilor cu sindromul Down sau orice altă formă de dizabilitate intelectuală în comunitatea lor și în școli este esențială pentru dezvoltarea lor și pentru promovarea unei societăți mai incluzive. Iată câteva metode care pot ajuta la integrarea acestor copii:

Evaluare individualizată: Înțelegerea nevoilor specifice ale fiecărui copil este crucială. Fiecare copil cu sindromul Down are capacități și nevoi unice, așa că un plan de integrare ar trebui să fie adaptat pentru a răspunde nevoilor și potențialului fiecărui copil în parte.

Suport educațional: Asigurarea unui suport educațional adecvat în cadrul școlii este esențială. Acest lucru poate include profesori de sprijin, asistenți educaționali sau alte resurse specializate care să ofere asistență suplimentară copiilor cu nevoi speciale în clasă.

Promovarea incluziunii sociale: Facilitarea interacțiunii și a relațiilor sociale între copiii cu sindromul Down și ceilalți copii este importantă pentru integrare. Activități precum jocurile în echipă, proiectele de grup și activitățile extracurriculare pot ajuta la crearea unui mediu social inclusiv.

Accesibilitatea fizică: Asigurarea accesibilității fizice în școală și în comunitate este crucială pentru a permite participarea copiilor cu dizabilități. Acest lucru poate include facilități precum rampe pentru scaune cu rotile, toalete accesibile și alte ajustări fizice necesare.

Formare pentru personalul școlar: O pregătire adecvată a cadrelor didactice și a personalului școlar poate juca un rol semnificativ în asigurarea integrării copiilor cu sindromul Down. Aceasta poate include formare în tehnici de predare adaptate, gestionarea comportamentului și comunicarea eficientă cu copiii cu nevoi speciale.

Susținerea părinților: Oferirea de sprijin și resurse pentru părinți poate fi la fel de importantă ca și suportul oferit în cadrul școlii. Părinții au nevoie de informații, consiliere și rețele de sprijin pentru a-i ajuta să-și sprijine copiii în timp ce aceștia se integrează în comunitate.

Promovarea conștientizării și a acceptării: Educația și conștientizarea comunității cu privire la sindromul Down și la alte dizabilități pot contribui la crearea unui mediu mai receptiv și mai inclusiv pentru acești copii. Evenimente precum prelegeri, prezentări în școli și campanii de conștientizare pot ajuta la schimbarea percepțiilor și la promovarea incluziunii.

Monitorizare și evaluare continuă: Este important să se monitorizeze și să se evalueze progresul integrării copiilor cu sindromul Down pentru a identifica nevoile suplimentare și pentru a ajusta planurile de integrare în consecință.

Prin aplicarea acestor metode și prin angajamentul continuu al comunității, putem crea un mediu în care toți copiii, indiferent de dizabilitățile lor, să se simtă incluși, sprijiniți și respectați.

Sigur, integrarea copiilor cu autism în comunitate și în școli necesită, de asemenea, abordări specifice și adaptabile. Iată câteva metode care pot fi folosite pentru a facilita integrarea acestor copii:

Evaluare individualizată: La fel ca și în cazul copiilor cu sindromul Down, este esențial să se realizeze o evaluare individualizată a nevoilor și capacităților fiecărui copil cu autism. Un plan de integrare ar trebui să fie adaptat în funcție de nevoile și abilitățile individuale ale copilului.

Integrarea copiilor cu ADHD (Tulburare de Hiperactivitate cu Deficit de Atentie) în școli și în comunitate poate necesita strategii specifice pentru a le oferi sprijinul de care au nevoie. Iată câteva metode care pot fi utile în acest sens:

Înțelegerea individuală a nevoilor: Fiecare copil cu ADHD este unic, iar nevoile lor pot varia semnificativ. Este important să se realizeze o evaluare individuală pentru a înțelege cum poate fi sprijinit fiecare copil în mod optim.

Structură și rutină: O rutină stabilă și o structură clară pot ajuta copiii cu ADHD să se simtă mai în siguranță și să se concentreze mai bine. Ofereați un program zilnic stabil, cu ore fixe pentru diferite activități și sarcini.

Sprijin educațional individualizat: Oferiți copiilor cu ADHD sprijin educațional individualizat, inclusiv instruire suplimentară sau adaptări ale curriculumului, în funcție de nevoile lor specifice și de stilurile lor de învățare.

Tehnici de gestionare a comportamentului: Învățarea și aplicarea tehnicilor eficiente de gestionare a comportamentului pot fi esențiale pentru a ajuta copiii cu ADHD să-și controleze impulsurile și să se concentreze mai bine. Aceste tehnici ar putea include recompense, strategii de gestionare a timpului și așteptări clare.

Mediu de învățare adaptat: Adaptarea mediului de învățare pentru a se potrivi nevoilor copiilor cu ADHD poate fi benefică. Aceasta poate include aspecte cum ar fi organizarea clasei pentru a minimiza distragerile și furnizarea de spații de lucru liniștite sau zone de reglare.

Colaborare cu părinții: Implicarea părinților în procesul de sprijin și integrare a copiilor cu ADHD este crucială. Comunicarea deschisă și colaborarea strânsă cu părinții poate asigura consistență între mediul școlar și cel de acasă în ceea ce privește sprijinul și strategiile aplicate.

Formare pentru personalul școlar: Furnizarea de formare adecvată pentru profesori și personalul școlar în privința ADHD și a modului de gestionare a nevoilor acestor copii poate contribui la crearea unui mediu de învățare mai incluziv și mai eficient.

Susținerea dezvoltării abilităților de auto-reglementare: Ajutarea copiilor cu ADHD să învețe și să aplice tehnici de auto-reglementare poate fi deosebit de benefică. Aceste tehnici pot include metode de gestionare a stresului și a anxietății, precum și strategii pentru îmbunătățirea atenției și concentrării.

Prin implementarea acestor strategii și prin angajamentul continuu al comunității școlare și a celor din jurul copiilor cu ADHD, putem crea un mediu care să sprijine și să încurajeze dezvoltarea lor personală și academică.

Suport educațional: Asigurarea unui suport educațional adecvat este esențială pentru copiii cu autism. Acest lucru poate include profesori specializați în educația copiilor cu autism, terapeuți de vorbire și limbaj, terapeuți ocupaționali și alte resurse specializate.

Comunicare și interacțiune socială: Copiii cu autism pot avea dificultăți în comunicare și interacțiune socială. Prin urmare, este important să li se ofere oportunități de a învăța și a practica abilitățile sociale într-un mediu structurat și suportiv.

Mediu incluziv: Crearea unui mediu școlar incluziv și receptiv este esențială pentru integrarea copiilor cu autism. Aceasta poate implica adaptări ale programelor de studiu, a structurii clasei și a metodelor de predare pentru a răspunde nevoilor diferite ale acestor copii.

Asigurarea accesului fizic și senzorial este importantă pentru a permite participarea copiilor cu autism. Acest lucru poate include ajustări ale mediului fizic, cum ar fi reducerea stimulilor senzoriali excesivi și furnizarea de spații de reglare și de pauze pentru a face față suprasolicitării senzoriale.

Bibliografie:

Hallahan, Daniel P., et al. Învățătorii excepționali: O introducere în educația specială. Editura Polirom, 2018.

VanReusen, A. K., et al. "Crearea școlilor incluzive pentru toți elevii." Focus pe copiii excepționali, vol. 40, nr. 4, 2008.

ACTIVITĂȚI EXTRACURRICULARE ÎN EDUCAȚIA INTEGRATĂ

Prof. înv. primar : Ion Mariana Florica
Școala Gimnazială Nr 1 Chijic

„Să nu-i educăm pe copiii noştri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari şi nimic nu ne permite să ştim cum va fi lumea lor. Atunci să-i învăţăm să se adapteze”

(Maria Montessori –„Descoperirea copilului”)

Educaţia prin activităţile extracurriculare urmăreşte identificarea şi cultivarea corespondenţei optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viaţă civilizat, precum şi stimularea comportamentului creativ în diferite domenii. Începând de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoştinţe punându-i in contact direct cu obiectele şi fenomenele din natură.

Pedagogul american Bruner consideră că „oricărui copil, la orice stadiu de dezvoltare i se poate preda cu succes, într-o formă intelectuală adecvată, orice temă”, dacă se folosesc metode şi procedee adecvate stadiului respectiv de dezvoltare, dacă materia este prezentată „într-o formă mai simplă, astfel încât copilul să poată progresa cu mai multă uşurinţă şi mai temeinic spre o deplină stăpânire a cunoştinţelor”. Oricât ar fi de importantă educaţia curriculară realizată prin procesul de învăţământ, ea nu epuizează sfera influenţelor formative exercitate asupra copilului.

ARGUMENT

Scopul activităţilor extrcurriculare, şi motivul pentru care am ales această temă, este de a dezvolta copiilor unele aptitudini speciale, de a antrena elevii în activităţi cât mai variate şi bogate în conţinut, de a cultiva interesul pentru activităţi socio-culturale, de a facilita integrarea în mediul şcolar, de a oferi suport pentru reuşita şcolară în ansamblul ei, de a fructifica talentele personale şi corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale. Activităţile extracurriculare se desfăşoară într-un cadru informal, ce permite elevilor cu dificultăţi de afirmare în mediul şcolar să reducă
nivelul anxietăţii şi să-şi maximizeze potenţialul intelectual.

De ce am ales activitățile extracurriculare menționate în cele ce urmează? Această întrebare mi-o pun întotdeauna când stabilesc programul activităţilor extracurriculare pe an/semestru. În stabilirea activităţilor extracurriculare ţin seama de toţi copiii din clasă. Acest lucru presupune o bună cunoaştere a copiilor – probleme de sănătate, centrele lor de interes, visele lor.

Problematica educaţiei dobândeşte în societatea contemporană noi conotaţii, date mai ales de schimbările fără precedent din toate domeniile vieţii sociale. Accentul trece de pe informativ pe formativ. Educaţia depăşeşte limitele exigenţelor şi valorilor naţionale şi tinde spre universalitate, spre patrimoniul valoric comun al umanităţii. Un curriculum unitar nu mai poate răspunde singur diversităţii umane, iar dezideratul educaţiei permanente tinde să devină o realitate de necontestat. Astfel, fără a nega importanţa educaţiei de tip curricular, devine tot mai evident faptul că educaţia extracurrriculară, adică cea realizată dincolo de procesul de învăţământ, îşi are rolul şi locul bine stabilit în formarea personalităţii tinerilor.

FILOSOFIA mea privind incluziunea în activitățile extracurriculare

Amintesc doar câteva din principiile mele în stabilirea acestor activități extracurriculare:

- Desfășor activități extracurriculare pe placul tuturor copiilor din clasă, chiar și a copiilor cu CES.
- Tratez toți copiii în mod egal, fiecare fiind unic și special în felul lui!
- Doresc să caut cele mai eficiente modalități educative pentru valorificarea întregului potențial al fiecărui copil în parte, inclusiv a celor cu CES.
- Iubesc toți copiii în mod egal indiferent dacă au vreo dizabilitate sau nu!
- Toți copiii la care predau, inclusiv cei cu CES, ocupă un locușor în sufletul meu.
- Vreau să fiu prietena tuturor copilașilor din clasa mea, astfel aflu lucruri de preț necesare pentru adaptarea activităților pe centre de interes.
- Încerc să-i fac pe copii să se respecte reciproc, indiferent de etnie, religie, gen sau mediu din care provine!
- Prin toate activitățile școlare și extracurriculare încerc să le dezvolt tuturor copiilor încrederea în forțele proprii, respectul de sine și pentru ceilalți din jur.
- Caut să cultiv copiilor, inclusiv celor cu CES dragostea pentru frumos, estetic prin activități extracurriculare diverse.
- Încurajez toți copiii să-și spună punctul de vedere sau părerea privind subiectul abordat!

Dascălul are, prin acest tip de activitate posibilităţi deosebite să-şi cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influenţeze dezvoltarea, să realizeze mai uşor şi mai frumos obiectivul principal, **pregătirea copilului pentru viaţă.**

În concluzie, cadrul didactic poate face multe pentru educarea spiritului creativ în cadrul activităţilor extracurriculare. Dar, se vede necesitatea de a modifica destul de mult modul de gândire, să evite critica în astfel de activităţi, să încurajeze elevii şi să realizeze un feed-back pozitiv.

Bibliografie

Cucoş, C., *Pedagogie* (ediţia a doua, revăzută şi adăugită), Bucureşti, Polirom, 2002.

Crăciunescu, Nedelea, *Forme de activităţi extracurriculare desfăşurate cu elevii ciclului primar,* în "Învăţământul primar" nr. 2, 3 / 2000, Ed. Discipol, Bucureşti;

Vlăsceanu, Gheorghe, coord., Neculau, Adrian, *Şcoala la răscruce. Schimbare şi continuitate în curriculumul învăţământului obligatoriu*, Editura Polirom, 2002.

Cernea, Maria. *Contribuţia activităţilor extracurriculare la optimizarea procesului de învăţământ, în " Învăţământul primar"* nr. 1 / 2000. Bucureşti: Discipol, 2000

Cebanu, L. (2015). *Managementul activităților extrașcolare. Ghid metodologic*. Chișinău: Academia de Științe a Moldovei. Accesat online la data de 22 12.2020 de pe:

Muntean, L. (2016). *Didactica activităților extracurriculare. Suport teoretic pentru uzul studenților, Specializarea PIPP, anul III*, Universitatea din Oradea

PLANIFICAREA ACTIVITĂȚILOR EXTRACURRICULARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR
pe un semestru I

Nr. crt.	Domeniul	Tipul/ categoria de activitate	Genericul	Obiective	Resurse			Forme de organizare	Responsabili	Parteneri	Modalități de evaluare și monitorizare a rezultatelor activității
					Umane	Materiale	De timp				
1.	**Educație ecologică**	***„Natura-prietena mea!”***	***Curcubeul –*** Repetarea culorilor curcubeului https://www.youtube.com/watch?v=IdWg6CwhUQg ***Mă simt bine în parc –*** plimbare în parc La plimbare - Cântece pentru copii https://www.youtube.com/watch?v=npdREuba-Dk ***Ce este reciclarea?-*** exemple practice https://www.youtube.com/watch?v=ffbACw20BdY ***Cum ne protejăm pământul?; Planeta albastră*** https://www.youtube.com/watch?v=-yJSJkekKno https://www.youtube.com/watch?v=G3FlwVoLTK8	Formarea unei atitudini ecologice responsabile prin exersarea unor deprinderi de îngrijire și ocrotire a mediului, aplicând cunoștințele însușite	Învățători Părinți Elevi Invitați	Cărți Coli A4 Creioane Acuarele Calculator Mici filmulețe	Orele 8:00-12:00	Discuții Mese rotunde Excursii Vizite Ateliere	Învățătorii	Muzeul județean Biblioteca județeană Casa de Cultură	Grilă de monitorizare Activități practice Observația Rezultatele jocului

2.	**Educație rutieră**	***„Siguranța copiilor pe stradă!”***	***Circulația rutieră pentru cei mici*** – reguli de bază https://www.youtube.com/watch?v=Onr1X_NwyAQ ***Confecționez un semn de circulație*** https://www.youtube.com/watch?v=Onr1X_NwyAQ ***Semaforul vesel*** https://www.youtube.com/watch?v=Zqu4i7xJ56w ***Semaforul – Minuni dintr-o coală de hârtie*** https://www.youtube.com/watch?v=BFufPdW0VBA ***Mergem pe traseul mașinuțelor. Jocuri grafice.***	Cunoașterea normelor de securitate privind situațiile de urgență	Învățători Părinți Elevi Invitați	Semne de circulație Planșe Coli A4 Lipici Jocuri Filmulețe	Orele 8:00-12:00	Activități de interes comunitar Discuții Vizite	Învățătorii	Muzeul județean Sediul poliției din localitate	Grilă de monitorizare Activități practice
3.	**Educație pentru sănătate și nutriție**	***„Corpul meu și sănătatea! ”***	https://www.youtube.com/watch?v=PRSwSDt3ijs ***Numărăm și mânuțele spălăm*** https://www.youtube.com/watch?v=Zq0uytQvGXE ***Igiena apei si a alimentelor - interpretare în LMG*** https://www.youtube.com/watch?v=4oL-XoyUJD8 ***Reguli pentru un stil de viață sănătos***	Păstrarea și promovarea sănătății personale și a celor din jur; Cunoaşterea şi înţelegerea transformărilor care au loc în mediul înconjurător	Învățători Părinți Elevi Invitați	Film de prezentare Video-proiector	Orele 8:00-12:00	Excursii Vizite Ateliere	Învățătorii	Consiliul Local	Grila de evaluare criterială Observația Jocul

			https://www.youtube.com/watch?v=fG7Ogxr3vNk								
4.	**Educație cultural-artistică**	***„Călătorim, vizionăm, desenăm și ne distrăm!”***	***Ne amuzăm cu broscuțele vesele sau alte animăluțe–*** decupare din hârtie ***Învață să desenezi – Cireșele*** https://www.youtube.com/watch?v=IlPXWxJQ870 ***Întâmplările celor trei purcelușI*** - Teatru pentru copii ***Cartea formelor-*** Desene din figuri geometrice https://www.youtube.com/watch?v=XgyCLv8tia0	Dezvoltarea muncii în echipă; Dezvoltarea gândirii creative și abilității de a se implica în procesul de creație; Crearea sau implicarea în opere de teatru, arte vizuale, dans și muzică.	Învățători Părinți Elevi Invitați	Film de prezentare Video-proiector Laptop Planșe Coli A4 Lipici Jocuri Creioane Acuarele Marionete	Orele 8:00-12:00	Discuții Vizite Teatru	Învățătorii	Casa de Cultură Clubul copiilor	Grila de evaluare criterială Observația Jocul Concursuri
5.	**Bun venit vară!**	***„Copilăria veselă!”***	***Fluturașul meu –*** confecționare din hârtie sau colorare fluturaș https://www.youtube.com/watch?v=ilFqlXEKxoo https://www.youtube.com/watch?v=NFiv07zmkJ4 ***Ne jucăm cu omizile-*** confecționare din hârtie ***Lumea copiilor –*** audiții muzicale dedicate Zilei copiilor https://www.youtube.com/watch?v=IwO6oKlv-co	Dezvoltarea gândirii critice, adică acea capacitate de a analiza și aprecia diferitele forme de reprezentare în artă; Dezvoltarea gândirii creative și abilității de a se implica în procesul de creație.	Învățători Părinți Elevi Invitați	Laptop Video-proiector Film de prezentare Coli A4 Foarfece Acuarele	Orele 8:00-12:00	Discuții Competiții organizate la nivelul școlii	Învățătorii	Casa de Cultură Clubul copiilor	Jocul Concursuri Observarea Activități practice

			Copilărie https://www.youtube.com/watch?v=PqjSzXW4_04 ***Cele mai frumoase flori*** https://www.youtube.com/watch?v=fV7IwTme-kI								
6.	**Educație pentru și prin valori**	***„Surprizele Iernii!”***	***Serbare cu ocazia Crăciunului*** https://www.youtube.com/watch?v=4WG9a53C1ac ***Colinde şi cântece tradiţionale*** https://www.youtube.com/watch?v=vZf7puer6J8	Cunoașterea și aprecierea contribuției artistice a altor culturi; Crearea unei viziuni holistice, integrale despre existență; Citirea legendelor, povestirilor care să ilustreze tradițiile și obiceiurile Sfintelor Sărbători de Crăciun.	Învățători Părinți Elevi Invitați	Planșe Coli A4 Lipici Jocuri Filmulețe Laptop Video-proiector Film de prezentare	Orele 8:00-12:00	Ateliele de arte plasice Sala Festivă Vizite pentru ai colinda pe oameni	Învățătorii	Casa de Cultură Clubul copiilor	Grilă de monitorizare Activități practice

7.	**Educație pentru sănătate**	***„Dansăm și ne distrăm!”- învățăm pași de dans***	***Dansează hopa-hopa - Cântec cu dans și mișcare pentru copii*** https://www.youtube.com/watch?v=K-qcXuT7TvE ***Bat din palme - Cântece pentru copii*** https://www.youtube.com/watch?v=lWRD1IBh4r0 **Să dansăm!** https://www.youtube.com/watch?v=07HpkuLxMAo	Utilizarea limbajului specific educației pentru sănătate; Identificarea rolului educației fizice în dezvotarea armonioasa şi sănătoasă a organismului.	Învățători Părinți Elevi Invitați	Laptop Jocuri Filmulețe	Orele 8:00-12:00	Discuții Competiții organizate la nivelul școlii	Învățătorii	Casa de Cultură Clubul copiilor	Grilă de monitorizare Concurs
8.	**Educație fizică și sport**	***„Micul biciclist!”***	***Prima pedala*** https://www.youtube.com/watch?v=rIw8zHjGgNo ***Micul bicilist*** https://www.youtube.com/watch?v=wCwdbae0fCA ***Cel mai rapid biciclist-*** concurs https://www.youtube.com/watch?v=ahzJkb-LJKs	Îndrăgirea de către copii a mersului pe bicicleta; Dezvoltarea abilităţilor de a desfăşura activităţi sportive ; Conştientizarea propriilor capacităţi de mişcare în vederea îmbunătăţirii performanţelor motorii, exersandu-le;	Învățători Părinți Elevi Invitați	Laptop Jocuri Filmulețe Coli A4 Creioane Acuarele	Orele 8:00-12:00	Discuții Competiții organizate la nivelul școlii Drumeții	Învățătorii	Consiliul Local	Grilă de monitorizare Activități practice

Detalierea a cel puțin DOUĂACTIVITĂȚI EXTRACURRICULARE

ACTIVITATEA 1

Domeniul: **Educație ecologică**
Tipul de activitate: ***„Natura- prietena mea!”***
Genericul: ***Curcubeul –*** Repetarea culorilor curcubeului
https://www.youtube.com/watch?v=IdWg6CwhUQg
Mă simt bine în parc – plimbare în parc
La plimbare - Cântece pentru copii
https://www.youtube.com/watch?v=npdREuba-Dk
Ce este reciclarea?- exemple practice
https://www.youtube.com/watch?v=ffbACw20BdY
Cum ne protejăm pământul?; Planeta albastră
https://www.youtube.com/watch?v=-yJSJkekKno
https://www.youtube.com/watch?v=G3FlwVoLTK8
Scopul/ obiective: Formarea unei atitudini ecologice responsabile prin exersarea unor deprinderi de îngrijire și ocrotire a mediului, aplicând cunoștințele însușite.
Modalitățile de integrare a copiilor cu CES: Toți copii sunt primiți cu plăcere la această activitate pentru că am ales activități frumoase și vesele, diversificate și atractive atât ochiului cât și corpului(Plimbarea în parc).
Descrierea activității: Actvitatea începe prin prezentarea pe un Video-proiector a Curcubeului-dar în același timp pe fundat este și un cântecel cu Curcubeul. Apoi mergem în parc, însoțiți de părinții copiilor cu CES unde putem aduna în saci sepeciali și totodată sortăm deșeurile pe care le găsim acolo spre a fi reciclate. Revenim în clasă si o să vizionăm cele două filmulețe despre „Cum ne protejam Pământul?”.
Competențe transversale: Creativitate și Inovație, Gândire Critică și Rezolvarea problemelor, Comunicare și Colaborare
Nevoi interne atinse: Nevoia de securitate, nevoia de dragoste şi apartenenţă, nevoia de afirmare, nevoia de libertate de decizie, nevoia de amuzament
Deprinderi sociale integrate:Aici integrez, după părerea mea, mai multe deprinderi sociale- dezvoltarea specială, comunicare, Deprinderi necesare pentru integrarea profesională.
Evaluare: Îmi este de ajuns să văd reacția lor, tind să cred că atunci când vizionează filmulețele o să fie încântați, reacția lor îmi v-a spune cum au decurs activitățile, și bineînțeles am să discut cu ei la finalul orelor pentru a afla Feed-back-ul orelor propuse pentru aceea zi.

ACTIVITATEA 2

Domeniul: **Educație pentru şi prin valori**
Tipul de activitate: ***„Surprizele Iernii!”***
Genericul: **Serbare cu ocazia Crăciunului**
https://www.youtube.com/watch?v=4WG9a53C1ac
Colinde şi cântece tradiţionale
https://www.youtube.com/watch?v=vZf7puer6J8

Scopul/ obiective: Cunoașterea și aprecierea contribuției artistice a altor culturi;
Crearea unei viziuni holistice, integrale despre existență;
Citirea legendelor, povestirilor care să ilustreze tradițiile și obiceiurile Sfintelor Sărbători de Crăciun.
Modalitățile de integrare a copiilor cu CES: Este una din activitățile iubite de copii, și nu numai, toți trebuie să cunoasca obiceiurile și tradițiile poporului român,să dobândească capacitățile de a reproduce și recrea lumea cu ajutorul cuvintelor.
Descrierea activității: Activitatea extracurriculară se va desfășura în Sala festivă unde va avea loc o Serbare frumoasă de Crăciun, unde copii o să prezinte o scenetă cu Nașterea Domnului după care va veni rândul colindelor și cântece specifice Sărbătorii Crăciunului.
Competențe transversale: Creativitatea, simţul artistic, curiozitatea, imaginaţia; Inovarea, exprimarea personală; Spiritul de conducere, munca în echipă, colaborarea, cooperarea;
Nevoi interne atinse: nevoia de dragoste şi apartenenţă, nevoia de afirmare, nevoia de libertate de decizie, nevoia de amuzament.
Deprinderi sociale integrate:Integrez aici: discuţiile cu bunicile, mămicile celorlalţi copii, deprinderi sociale- dezvoltarea specială, comunicare.
Evaluare: Activitatea trebuie să fi o reușită deoarece ei știu că la final o să împartă Moșu cadouriile.

În loc de concluzii?

Bibliografie

Cucoş, C., *Pedagogie* (ediţia a doua, revăzută şi adăugită), Bucureşti, Polirom, 2002.
Crăciunescu, Nedelea, *Forme de activităţi extracurriculare desfăşurate cu elevii ciclului primar,* în "Învăţământul primar" nr. 2, 3 / 2000, Ed. Discipol, Bucureşti;
Vlăsceanu, Gheorghe, coord., Neculau, Adrian, *Şcoala la răscruce. Schimbare şi continuitate în curriculumul învăţământului obligatoriu*, Editura Polirom, 2002.
Cernea, Maria. *Contribuţia activităţilor extracurriculare la optimizarea procesului de învăţământ, în " Învăţământul primar"* nr. 1 / 2000. Bucureşti: Discipol, 2000

Cebanu, L. (2015). *Managementul activităților extrașcolare. Ghid metodologic*. Chișinău: Academia de Științe a Moldovei. Accesat online la data de 22 12.2020 de pe: https://ise.md/uploads/files/1460559060_3.-managementul-activitatilor-extrascolare.pdf
Laurian-Fitzgerald, S. (2020). *Activități extracurriculare în educația integrată. Schițe de curs*. Universitatea din Oradea. Accesat online la data de 22.12.2020 de pe: https://e.uoradea.ro/course/view.php?id=7410
Muntean, L. (2016). *Didactica activităților extracurriculare. Suport teoretic pentru uzul studenților, Specializarea PIPP, anul III*, Universitatea din Oradea
Saranciuc-Gordea, L. (2012). *Teoria și metodologia activităților extracurriculare*. Accesat online la data de 22.12.2020 de pe: http://dir.upsc.md:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/62/Saranciuc-Gordea%2C%20Liliana%20-%20Teoria%20si%20metodologia%20activ.%20extracurricul..pdf?sequence=1&isAllowed=y

FIECARE COPIL CONTEAZĂ. EDUCAȚIA REMEDIALĂ PENTRU COPIII CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE

Prof. Dr. Păun Mihaela Gabriela
Școala Gimnazială Nr. 1, Balș, Olt

Educația remedială este parte a educației preocupată de prevenirea, investigarea și tratarea dificultăților de învățare.

Scopul principal al programelor de remediere este eliminarea decalajului dintre ceea ce știu și ceea ce se așteaptă să știe elevii. Astfel, ele previn abandonul școlar şi îmbunătățirea succesului școlar pentru copiii din grupurile dezavantajate. Prin activitățile de remediere se schimbă modul de gândire şi de percepție al cadrelor didactice care se implică în astfel de programe, legate de actul educațional din interiorul şi exteriorul școlii.

Organizarea unui program de remediere are un impact semnificativ în viaţa școlară, având ca obiectiv schimbarea atitudinii faţă de fiecare copil care poate avea la un moment dat dificultăţi de învăţare. Este necesar ca elevii să fie sprijiniţi în efectuarea asistată a temelor, în activităţi de recuperare şcolară şi ameliorare a dificultăţilor în învăţare, precum şi în activităţi de educaţie plastică sau jocuri distractive, cu scop educativ indirect.

Activităţi diferenţiate ce pot fi incluse în planurile remediale:

a) *Diferentierea suportului de curs*

Invăţare bazata pe surse de informare: nivelului de cunoştinţe, notiunilor din discipline conexe, stilurile de învăţare

*Fise sintetice cu noțiuni și informații de specialitate bazale, ca punct de sprijin în întelegerea notiunilor mai complexe, corelate cu exemple din experienta de viata a elevului

*Fise suport interdisciplinare care sa permita valorificarea cunostintelor elevului din alte discipline (descoperirea unei maniere originale de a aborda un subiect al discplinei prin crearea conexiuni posibile şi necesare în vederea intelegerii notiunilor deficitare)

*Suport de curs care sa valorifice stilurile de invatare ale elevilor (harti, diagrame, explicatii audio, tutoriale etc.)

b) Diferenţierea tipurilor de sarcini şi/sau a timpului alocat

-Fise cu sarcini de lucru identice, dar cu timp diferit de rezolvare / executare, in functie de ritmul de lucru al elevilor

- Fise cu sarcini diferite ca grad de complexitate, dar cu acelaşi timp de rezolvare / executare (ex: se preda aceeasi teorie, urmând ca sarcinile sa fie diferite, dar care valorifică echitabil cunoştinţele predate)
- Fişe de lucru identice cu sarcini progresive (sarcini cu dificultate crescătoare; sarcinile de la sfârşit pot fi deschise şi pot solicita mai mult timp)

*varianta a) se lasa elevilor libertatea de a le rezolva doar pe cele pe care le pot face

*varianta b) se lasa elevului timpul necesar de a le rezolva pe toate in ritmul propriu

-„Fişe de sprijin” pentru împărţirea sarcinilor sau pentru a le face mai usoare pentru elevii mai slabi. (ex: Pentru o lucrare practică prezentată pentru clasa sub forma unei investigaţii: ”Cum aţi folosi acest aparat pentru a măsura tensiunea de suprafaţă a apei?”, elevii interesati pot cere o fisă de sprijin care să le explice exact cum să efectueze lucrarea practică în cazul în care nu-si pot da seama singuri.)

c) Diferenţierea experienţelor de învăţare ale elevilor

- Sarcini de lucru cu grade diferite de dificultate pentru grupe mici şi omogene, constituite pe baza nivelului de cunoştinţe sau abilităţi comune (ex: prin metoda cubului →descrie-compara-analizeaza-asociaza-aplica-argumenteaza, se pot da sarcini cu grade diferite de complexitate, fara a crea disconfortul unei separari a grupurilor de lucru)
- sarcini de lucru identice lucru pentru grupe mici şi eterogene (sarcini ce sunt corelate cu o metodă didactica ce valorifică învăţarea de tip peer, între egali - ex: metoda mozaic cu fise expert, lucrati-gandiți-în perechi).
- Sarcini de lucru ce valorifica teoria stilurilor de invatare, pentru grupe mici şi omogene constituite pe baza preferintei elevilor pentru un anumit stil de învațare).
- distribuirea eficienta a responsabilitatilor in grupurile de lucru, astfel incat elevul sa-si valorifice abilitatile existente si sa se implice activ in rezolvarea sarcinilor (si implicit in recuperarea decalajelor cognitive , practice etc.).
- sarcini de lucru individuale cu grade diferite de complexitate (aflate atât în concordanță cu nivelul de cunoștințe al elevului, cât și cu zona proximei sale dezvoltări).
- sarcini de lucru care valorifica mijloace, metode şi procedee didactice centrate pe elev care:

***stimulează gandirea critică (ex: ciorchinele, d-bate, studiul de caz, investigatia, metoda SiNELG etc.) si respectiv, cea divergentă (ex: brainstorming, posterul, eseul de 5 minute etc.) în vederea realizării unor conexiunii mai profunde între noțiuni.

***valorifica experienta anterioara a elevului (ex: sarcini care sa contina in enunt situatii practice, concrete, legate de experienta de viata a elevului)

***consolideaza noile cunostinte/ deprinderi insusite (ex: exercitii ce au la baza un algoritm nou invatat / cunostinte noi invatate)

*** valorifica stilurile de invatare ale elevilor, ca premise a accelerarii procesului de intelgere si invatare al elevilor (ex: PPt-uri, filme video, explicatii inregistrate pe CD, platforme de lucru etc.)

d) Diferențierea sarcinilor individuale (temelor) pentru acasă

- teme pentru acasă care să permită elevului utilizarea fișelor sintetice de specialitate/cele interdisciplinare.
- teme pentru acasă cu grade diferite de complexitate (aflate atât în concordanță cu nivelul de cunostințe al elevului, cât și cu zona proximei sale dezvoltări)
- teme pentru acasă cu sarcini identice dar deschise (mai putin restrictive), care să permită fiecărui elev:

*varianta a) valorificarea maximal a potențialului sau din punct de vedere intelectual, aptitudinal, motivațional (ex: teme de proiect care să lase elevului libertatea de construire a structurii acestora, în functie de abilitatile, cunoștințele și interesele proprii).

*varianta b) diferențierea modului de prezentare a temei (ex: raport scris, prezentare orală sau afiș - în formă de hartă mentală sau schemă) în funcție de stilul de învățare, de abilitățile sale - orale, scrise, imagistice etc., de preferința personală.

e) *Valorificarea elevului ca resursă importantă în monitorizarea progresului*

- utilizarea autoevaluării şi consemnarea progreselor şi stabilirea pasului următor împreună cu elevul. Ei își pot stabili, negocia sau li se poate atribui un obiectiv individual sau plan de acţiune pe baza unor factori precum: rezultatele inițiale ale testelor de diagnostic, capacităţile, nevoile, interesele lor, etc.
- stimularea elevilor să se autoevalueze şi să-și monitorizeze progresul prin:

- *auto-corectare* – elevul e solicitat să-şi depisteze erorile, lacunele proprii;

- *auto-notare controlată* – elevul este solicitat să-şi acorde o notă, care este apoi „negociată” cu profesorul sau împreună cu colegii. Profesorul argumenteaza şi evidenţieze corectitudinea/ incorectitudinea aprecierilor formulate;
- *inter-evaluare* (intre elevi), pe baza unei grille date (fie la lucrările scrise, fie la examinarea orală.

Cum se mărește eficienţa activităţilor de remediere?

Eficienţa activităţilor de remediere se sporește prin: Materialului didactic prezentat care trebuie să fie accesibil, divers şi să aibă o estetică atractivă; schimbarea locației de lucru sau personalizarea lui cu lucrările elevilor; implicarea mediatorului şcolar în buna desfăşurare a activităţii de educaţie remedială; percepţia şi feed-back-ul părinţilor pe tot parcursul desfăşurării activităţilor de remediere.

Copiii care participă la programe de educație remedială pot fi învățați să nu atribuie succesele lor pe seama întâmplării, a norocului sau a situațiilor facile, ci să aprecieze succesele lor ca fiind rezultat al efortului propriu sau al propriilor capacități de a învăța. Pentru reușită, ei sunt constientizați că eșecul are cauze interne, instabile - efort insuficient - și externe, stabile - dificultatea sarcinii. Elevii sunt învățați gândirea pozitivă când se află în fața unei activități dificile - *Sunt capabil să reușesc, deși este dificil!* De asemenea, sunt învățați să nu se judece prea sever şi să nu se culpabilizeze atunci când greșesc.

EDUCAŢIA INCLUZIVĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

PROF. ÎNV.PREȘCOLAR LĂZĂROIU SIMONA- NICULINA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ ”CIPRIAN PORUMBESCU” COMĂNEȘTI

„Eu sunt copilul! Tu ţii în mâinile tale destinul meu.Tu determini în cea mai mare măsură, dacă voi reuşi sau voi eşua în viaţă! Dă-mi, te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire. Educă-mă , te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume".
(Din „Child's Appeal”, Mamie Gene Cole)

Fiecare copil este diferit şi special şi are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu dizabilităţi.Toţi copiii au dreptul la educaţie în funcţie de nevoile lor. Educaţia incluzivă are ca principiu fundamental un învăţământ pentru toţi,împreună cu toţi, care constituie un deziderat şi o realitate ce câștigă adepți și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare/ incluziune.

Educația de tip incluziv este o educaţie de calitate, accesibilă şi care îşi îndeplineşte menirea de a se adresa tuturor copiilor, fără discriminare. În întreaga lume, din ce în ce mai mulți copii care provin din medii defavorizate urmează grădinițele, școlile primare sau gimnaziale.În cele mai multe țări se stipulează prin lege că toți copiii trebuie să beneficieze de educație.

Grupul Român pentru Educație Incluzivă (GREI) are ca obiectiv general conectarea României la eforturile internaționale în realizarea educației incluzive, susținerea și dezvoltarea modelului românesc și promovarea acestuia la nivel național și european.

Integrarea educativă vizează reabilitarea și formarea persoanelor cu nevoi speciale, aflate în dificultate psihomotorie, de intelect, de limbaj, psihocomportamentală, senzorială, printr-o serie de măsuri de natură juridică, politică, socială, pedagogică. În pedagogia contemporană există o preocupare intensă pentru găsirea căilor și mijloacelor optime de intervenție educativă, încă de la vârstele mici, asupra unei categorii cât mai largi de populație infantilă. Astfel, conștiința copiilor, de la cea mai fragedă vârstă, trebuie formată și dezvoltată , învățându-i pe aceștia că primirea copiilor „diferiți”, alături de toți ceilalți, trebuie făcută nu de dragul lor, în primul rând, și nu din milă pentru ei, ci pentru dreptul fiecărui individ de a participa la acțiuni comune pentru dezvoltarea lui ulterioară , pentru a contribui și el la dezvoltarea comunității în care trăiește.

Grădinița are ca scop crearea unui program coerent și coordonat de incluziune a copiilor preșcolari cu diferite dizabilități, de alte etnii, proveniență socială etc. și pregătirea celorlalți copii în vederea acceptării acestora alături de ei, fără diferențe de manifestare comportamentală sau verbală. De asemenea, se impune și implementarea unor strategii coerente de dezvoltare a conștiinței și a comportamentelor copiilor în spiritul toleranței și nediscriminării, a acceptării de șanse egale pentru toți copiii.Grădinița care îi receptează în colectivitatea sa pe copiii defavorizați și își determină intern „direct și indirect”, atitudinea față de aceștia este alcătuită din: educatoare, părinți, copii, iar la nivel extern, societatea cu numeroase instituții și diverși factori media. O condiție esențială pentru reușita acestor acțiuni comune ale celor trei factori activi din grădiniță este existența unor relații de înțelegere, constructive care se realizează prin atitudini deschise, prin disponibilitate, printr-un „pozitivism” specific ce se cimentează cu voință și convingere.Educatoarea trebuie să cunoască deficiențele copiilor pe care îi va primi în grupăîn scopul înțelegerii acestora și pentru a-și putea modela activitățile, în funcție de necesitățile copiilor. Grupa în care va fi integrat copilul cu cerințe speciale va trebui să

primească informații într-o manieră corectă și pozitivă despre acesta. Este foarte importantă sensibilizarea copiilor și pregătirea lor pentru a primi în rândurile lor un coleg cu dizabilități. Sensibilizarea se face prin stimulări: crearea și aplicarea unor jocuri care permit stimularea unor deficienţe (motorie, vizuală, auditivă), ceea ce determină copiii să înţeleagă mai bine situaţia celor ce au dizabilităţi: prin povestiri, texte literare, prin discuţii, vizitarea/ vizita unor persoane cu deficienţe.Primirea în grupă a copilului cu cerinţe educative speciale, atitudinea faţă de el trebuie să păstreze o aparenţă de normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel cu ceilalţi copii din grupă. Conduita şi atitudinea educatoarei trebuie să demonstreze celorlalţi copii că i se acordă preşcolarului cu dizabilităţi. De aceea trebuie să exprime aceleaşi aşteptări şi să stabilească limite similare în învăţare ca şi pentru ceilalţi copii din grupă. Ea trebuie să îşi asume rolul de moderator , să promoveze contactul direct între copiii din grupă şi să direcţioneze întrebările şi comentariile acestora către copilul cu cerinţe educative speciale. De asemenea, trebuie să-i încurajeze şi să-i stimuleze ori de câte ori este nevoie pe aceştia, dându-le încrederea în forţelele proprii, în propria reuşită în acţiunile întreprinse, evidenţiind unele abilităţi sau interese speciale lor în dezvoltarea şi sprijinirea cărora trebuie implicate şi familiile copiilor. Copiii cu cerinţe educative speciale integraţi în programul grădiniţei trebuie să dispună de o bună colaborare între educatoare, părinţi, psihologi şi profesorul logoped. Părinţii sunt parteneri la educaţie pentru că deţin cele mai multe informaţii despre copiii lor. Relaţia de parteneriat între părinţi şi grădiniţă presupune informarea părinţilor cu privire la programul grupelor, la conţinuturile şi metodele didactice, dar presupune şi întâlniri cu aceştia, participări la expoziţii, excursii, serbări, vizite, etc., în care sunt implicaţi proprii lor copii.Această relaţie a grădiniţei cu părinţii copiilor cu cerinţe educative speciale este necesară şi benefică, ea furnizând, informaţional, specificul dizabilităţii preşcolarului, precum şi date despre contextul de dezvoltare a acestuia. Părinţii informează grădiniţa şi despre factorii de influenţă negativă care ar trebui evitaţi (fobii, neplăceri, stimuli negativi, atitudini care determină inhibarea / izolarea copiilor). Angajarea şi responsabilizarea familiei în educaţia copiilor este fundamentală pentru reuşita participării la programul instructiv- educativ al grădiniţei. La orice copil, în mod particular la copiii cu dizabilităţi, gradul de interes şi de colaborare a părinţilor cu grădiniţa este, cel mai adesea, proporţional cu rezultatele obţinute de aceştia. De aceea, putem afirma că familia este primul educator şi are cel mai mare potenţial de modelare. Grădiniţa are rolul de a sprijini familiile să aibă încredere în resursele proprii, să facă faţă greutăţilor cu care acestea se confruntă. Educaţia părinţilor şi consilierea acestora au un rol important în integrarea copiilor cu afecţiuni de natură psihică, emoţională ori de altă natură în grădiniţă.

Grădiniţa este incluzivă printr-un curriculum flexibil şi deschis ce permite adaptări succesive. Nu copilul urmează curriculumul, ci acesta este un instrument menit să sprijine dezvoltarea lui, se adaptează nevoilor şi particularităţilor acestuia. Când spunem „grădiniţă incluzivă”, nu trebuie să ne ducem cu gândul la copiii cu CES, ci la fiecare copil în parte, pentru că fiecare are un ritm propriu de dezvoltare şi la un moment dat poate avea nevoie de anumite cerinţe speciale în ceea ce priveşte educaţia.

O planificare nu poate porni aşa, tradiţional, ca altă dată, de la conţinuturi, ci de la personalităţile copiilor, de la caracteristicile şi particularităţile individuale. Pe de altă parte, grădiniţa, ca instituţie, nu poate face faţă singură cerinţelor multiple ale unui program eficient de educaţie. Este nevoie de un parteneriat între grădiniţă- familie- comunitate, de o construcţie comună în folosul copilului, fără prejudecăţi, bazată pe respect reciproc, acceptare, toleranţă, indiferent de situaţia economică, socială sau educaţională a părinţilor. Educatoarea, la rândul ei, trebuie să răspundă diversităţii şi unicităţii fiecărui copil, să-şi orienteze pozitiv atitudinea, limbajul şi metodele pedagogice. Copilul preşcolar se

află într-un proces de formare în care fiecare gest, fiecare cuvânt, fiecare privire din partea adulţilor care îl înconjoară poate să îi influienţeze imaginea de sine. Este foarte importantă atitudinea educatoarei la acţiunile copilului, apelativele, aprecierea pozitivă sau negativă, pentru a-i da copilului încredere în forţele proprii.

Pentru a evalua copilul, educatoarea trebuie să aibă în vedere competenţele şi capacităţile educaţionale ale fiecărui copil şi să identifice:

- cum este fiecare;
- ce ştie fiecare;
- ce face fiecare;
- cum cooperează cu ceilalţi.

În concluzie, pentru abordarea unei educaţii incluzive în grădiniţă, educatoarea trebuie să respecte următorii paşi:

-să fie pregătit întregul personal al grădiniţei pentru a primi toţi copiii, fără discriminări;

-să asigure un climat primitor şi deschis prin organizarea mediului educaţional cât mai eficient şi stimulator;

-să aibă discuţii, în prealabil, cu copiii pentru a se accepta unii pe alţii, pentru a negocia, a colabora şi a lucra împreună;

-să asigure un curriculum flexibil şi deschis la care să aibă acces şi părinţii;

-să evalueze fiecare copil prin observaţie directă şi indirectă pentru a asigura participarea lui adecvată la activităţile curriculare;

-să asigure accesul tuturor copiilor la programul grădiniţei, dar şi la modificările şi adaptările acestuia;

-să evalueze permanent şi periodic progresele pe care le fac toţi copiii, nu numai di punctul de vedere al achiziţiilor intelectuale, dar şi al relaţiilor sociale, al cooperării şi colaborării, al dezvoltării imaginii de sine şi încrederii în forţele proprii;

-să elaboreze planuri individualizate, personalizate pentru copiii care au nevoie de sprijin în anumite componente ale dezvoltării şi la anumite momente;

-să ajusteze permanent curriculumul pentru a-l adapta la nevoile educative ale copiilor;

-să realizeze un permanent schimb de idei, experienţe şi soluţii cu celelalte colege, din grădiniţă sau din alte instituţii, precum şi cu familiile copiilor.

Bibliografie:

-Ecaterina Vrăşmaş-,, Educaţia copilului preşcolar”, Editura ProHumanitas, Bucureşti, 1999;

-Ecaterina Vrăşmaş-,,Introducere în educaţia cerinţelor speciale”, Editura Credis, Bucureşti, 2004.

STUDIU DE CAZ

Liceul Tehnologic „Ion Nistor”, Vicovu de Sus
Prof. dr. Cristina-Eva Sauciuc

I.1. Coordonatele majore ale cercetării:

1.1.*Procesul de incluziune socială a elevilor cu CES, sau a elevilor de etnie rromă;*
1.2.*Integrarea elevilor din grupul-țintă în clasa de elevi prin metode și tehnici adecvate care privesc incluziunea socială și gândirea critică, dar și prin utilizarea tehnologiei digitale în procesul de predare-învățare-evaluare, cu privire la asigurarea desfășurării activităților didactice în format blended-learning;*
1.3.*Dezvoltarea inteligenței emoționale și a educației rațional-emotivă și comportamentală.*

I.2. Obiectivele propuse pentru acest studiu comparativ sunt:

- O1 –analiza psihopedagogică a copiilor cu dificultăţi de învăţare generate/amplificate de marginalizarea/izolarea în grupul clasă;
- O2 – prezentarea principalelor modalităţi de integrare a copiilor cu dificultăţi de învăţare generate/amplificate în grupul clasă;
- O3 – stabilirea ţintelor pentru învăţare care ţin cont atât de tipul şi gravitatea dificultăţii cu care se confruntă elevul, cât şi de experienţele, cunoştinţele, interesele şi punctele forte ale elevilor, pentru a reduce slăbiciunile şi a demonstra progresele înregistrate de-a lungul timpului;
- O4 − asigurarea unei diferenţieri reale la nivelul conţinuturilor şi prezentării curriculumului prin metode de predare adecvate diferitelor stiluri de învăţare, utilizând modalităţi diferite de organizare a colectivului şi alocând activităţi alternative, atunci când este necesar;
- O5 – proiectarea unui demers didactic individualizat pentru unii elevi care prezintă dificultăţi de învăţare, sau sunt diagnosticați cu CES (au, în acest sens, un certificat care atestă acest lucru, eliberat de instituția competentă, la noi CJRAE);
- O6 – proiectarea unui plan de intervenţie bazat pe consiliere suportivă şi cognitiv-comportamentală.

I.3. Formularea ipotezei cercetării

Demersul cercetării își propune să testeze:

- în ce măsură realizarea planului de intervenţie personalizat pentru un elev care prezintă dificultăţi de învăţare (elev de etnie rromă, elev cu CES, sau elev care nu vorbește limba oficială a țării respective) contribuie la integrarea lui în cadrul colectivului clasei;
- în ce măsură realizarea unui plan de intervenţie bazat pe consiliere suportivă şi cognitiv-comportamentală, bazat pe autocunoaştere şi control al emoţiilor negative reduce/conduce la eradicarea efectului de marginalizare la nivelul grupului clasă.
- în ce măsură aplicarea unor metode și tehnici digitale în procesul de predare-învățare din timpul activităților de curs contribuie la integrarea lor în grupul clasei, sau la îmbunătățirea rezultatelor școlare și, prin urmare, la un real progres în formarea și dezvoltarea competențelor de incluziune socială și de gândire critică.

În demersul nostru am plecat de la ideea că atât planul de intervenţie pesonalizat, consilierea suportivă şi cognitiv-comportamentală, cât și utilizarea/aplicarea unor modalități/tehnici/platforme digitale conduc la eradicarea efectului de marginalizare/izolare/discriminare, dar și la promovarea educației incluzive, precum și a altor principii și valori, la nivelul grupului clasă. Totodată, am pornit de la ideea că atitudinea pozitivă și optimistă (laude, încurajări, recunoaşterea efortului depus etc.) conduce la creşterea stimei de sine a elevului, ceea ce va avea efecte benefice în planul gândirii critice și cognitive, dar şi în cel comportamental.

I.4. Variabilele:

- **variabila independentă:**

- planul de intervenţie personalizat şi consilierea suportivă şi cognitiv-comportamentală;
- utilizarea și aplicarea tehnologiei digitale în activitatea de predare-învățare a procesului de învățământ.

- **variabila dependentă:**

- reducerea/eradicarea efectului de marginalizare/izolare/discriminare la nivelul grupului clasă: îmbunătăţirea comunicării și socializării la nivelul grupului clasă, diminuarea stării conflictuale la nivelul grupului, diminuarea dificultăţilor de învăţare ale subiecţilor supuşi consilierii, îmbunătăţirea situaţiei şcolare a acestora.

I.5 Metodologia cercetării

Cercetarea se doreşte a fi una aplicativ-constatativă prin descrierea principalelor modalităţi de integrare și de incluziune socială a elevilor cu dificultăţi de integrare generate, favorizate şi amplificate de marginalizarea sau discriminarea socio-culturală.

S-au aplicat următoarele metode/instrumente:

1. *observaţia sistematică*;
2. *chestionarul;*
3. *studiul de caz;*
4. *analiza produselor activităţii – portofoliul subiectilor;*
5. *metode de predare- învățare: testul, harta conceptuală, jurnalul reflexiv, brainstormingul, mozaicul, cubul, integrarea RED* în activitatea de învățare etc.*;*
6. *strategii de consiliere supotivă şi cognitiv-comportamentală - planul de intervenţie.*

IV.5.1. Subiecţii – principalele date

Cercetarea s-a desfăşurat pe un eşantion de **25** elevi din clasa a IX a, (anul şcolar 2022-2023), la Liceul Tehnologic „Ion Nistor”, Vicovu de Sus, judeţul Suceava, mediul urban.

IV.5.2. Caracteristicile grupului clasă prin raportare la standardele curriculare – nivel clasa a IX-a:

- 10 elevi cu rezultate bune și foarte bune;
- 8 elevi cu rezultate satisfăcătoare;
- 4 elevi mediocri (2 elevi de etnie rromă);
- 2 elevi cu dificultăţi de învăţare şi rezultate foarte slabe – subiecţii supuşi studiului de caz şi intervenţiei personalizate, numiţi în continuare, Adrian şi Daniel. Subiecţii au situaţii similare, determinate de aceeaşi cauzalitate, cu precizare că Adrian provine dintr-o familie monoparentală, fiind orfan de tată.

Pentru a putea utiliza datele reale în acest studiu am cerut şi am obţinut acordul părinţilor, autentificat prin protocolul de parteneriat educaţional iniţiat cu familiile elevilor clasei.

IV.5.3. Etapizarea cercetării:

- – clasa a IX-a, modulul I- II – observarea comportamentelor, realizarea unei diagnoze, selectarea subiecţilor-problemă.
- – clasa a IX-a, modulul III – plan de intervenţie personalizat, cu pretest şi posttest, compararea rezultatelor şi stabilirea evoluţiei înregistrate.
- – clasa a IX-a, modulul IV – plan de consiliere, analiza rezultatelor şi concluzii.

IV.5.4. Planul de intervenţie

Test aplicat la evaluarea iniţială, intrarea în clasa a IX a.

Testul familiei

Cerința testului este simplă: “Desenează, pe o foaie de hârtie, o familie pe care ţi-o imaginezi tu, o familie din mintea ta.”

Ideea înlocuirii familiei reale cu o familie imaginară permite o mai bună exprimare în desen/pictură a tendinţelor inconştiente, pentru că, nefiind vorba de familia lui, deci nefiind constrâns de principiul realităţii, copilul îşi poate da frâu liber fanteziei, şi odată cu aceasta, dorinţelor pe care în mod normal nu le poate exprima deschis. În cazul în care copilul cere lămuriri suplimentare, îi putem spune: “Desenează tot ce vrei...”, sau ”Desenează o familie pe care ai întâlnit-o în lecturile tale și de care ți-a plăcut cel mai mult”. Trebuie să fim atenți la modul în care desenează copilul, la ordinea elementelor pe care le desenează și să surprindem diferite aspecte cu privire la manifestările psihologice, comportamentale, emoționale în timpul activității efective de lucru. De exemplu: - apariția inhibiției, marcată prin întreruperi, mai ales dacă aceasta apare înainte de desenarea unui anumit personaj; -colțul din foaie de unde începe începe desenarea și ordinea personajelor; -timpul necesar pentru fiecare personaj, grija pentru detalii, sau revenirea la un personaj anterior.

După încheierea desenului urmează ancheta. Scopul anchetei este acela de a obţine cât mai multe informaţii referitoare la personajele desenate şi la relaţiile dintre ele, mai exact preferinţele afective ale copilului faţă de personajele desenate. Putem începe prin a-i solicita copilului: “Povestește-mi ceva despre aceasta familie. Unde sunt aceşti oameni? Ce fac acolo? Descrie-mi fiecare personaj începând cu primul pe care l-ai desenat”. Pentru fiecare personaj este esenţial să obţinem rolul în familie, vârsta şi sexul. Sunt deosebit de utile următoarele întrebări: Cine este cel mai bun din familie? De ce?/ Cine este cel mai puțin drăguț/bun din familie? De ce?/Cine este cel mai fericit? De ce?/ Cine este cel mai puțin fericit? De ce?/Din această familie, tu pe cine preferi? De ce? etc. De asemenea, o importanţă deosebită în cadrul acestor desene o au culorile utilizate. Acestea pot evidenţia multe trăsături de personalitate ale copiilor, stări emoţionale care le definesc starea de spirit.

- Preferinţa pentru culoarea ***roşu*** sugerează forţa fiziologică în curs de dezvoltare, dorinţa de a se afirma. Copiii din această grupa sunt energici, dornici de a se afirma, de a desfăşura diverse activităţi.
- Preferinţa pentru culoarea ***galben*** vine să completeze semnificaţiile culorii roşu, sugerând nevoia de deschidere, bucuria de a trăi.
- Culorile ***maro şi negru*** au semnificaţia unui conflict interior şi a unei revolte.

Programul de incluziune socială elevilor cu CES, în mod special, a urmărit o serie de activități propuse în programa de curs *Educație incluzivă și dezvoltarea gândirii critice*, pentru clasa a IX a, iar pe lângă aceste activități și modalități noi de abordare am propus desfășurarea unor activități din planul Vernon, pentru clasa a IX-a, consiliere prin dezvoltarea inteligenţei emoţionale (acceptare de sine, emoţii, încredere în sine și în ceilalți şi comportamente, rezolvarea problemelor şi luarea deciziilor, relaţii interpersonale etc.). Acest plan de intervenţie personalizată a fost precedat de o consiliere a părinţilor. Ulterior, pe parcursul modulului IV, planul de consiliere a fost unul complex, cu strategii

diferenţiate pentru cei doi subiecţi. Pentru o mai bună adaptare și socializare cu cei din jurul lor, am propus pentru anul viitor aprobarea unui opțional la clasa a X a, care să valorifice și să propună noi modalități de lucru pe baza programei „Educație incluzivă și gândire critică”.

IV.5.5. Analiza rezultatelor

Analiza, prelucrarea şi interpretarea datelor obţinute s-a realizat din punct de vedere cantitativ şi calitativ, din perspectiva planului de intervenţie personalizat pentru copiii cu dificultăţi, Adrian și Daniel.

Clasa IX – *testul familiei* – indică o problemă la nivel afectiv, foaia reprezentând o schemă simbolică a familiei, cu negru pentru subiectul Adrian şi cu maro pentru subiectul Daniel. Pe parcursul celorlalte module II, III ȘI IV desenul celor doi elevi arată o evoluţie benefică, în sensul că acum e mai complex, surprinzând mai multe elemente decorative, dar sunt folosite și alte culori.

Clasa a IX-a – disciplina limba şi literatura română – planul de intervenţie personalizat determină şi evidenţiază următoarele aspecte:

- Ambii subiecţi au obținut la testarea inițială de la începutul anului școlar rezultate foarte slabe, sub media de promovare și sub media clasei. Situația nu arată altfel, din păcate, nici la celelalte discipline. Datorită strategiilor propuse și urmate, reușesc să atingă, la finalul modulului III, nivelul minim, adică nota 5, prin rotunjire, de la 4,60, respectiv 4,80 la disciplinele de bază conform standardelor curriculare de performanţă. Instrumentele care au permis cuantificarea datelor şi comparaţiile de rigoare au fost evaluările curente şi sumative de pe parcursul celor trei module de învățare din structura anului şcolar.
- Colegii realizează saltul calitativ înregistrat şi apreciază efortul şi succesul înregistrat, în parte şi datorită atitudinii consilierului – profesor al clasei (comportament indus).
- Subiectul Adrian, la chestionarul preferinţelor, la întrebarea „*ce disciplină preferi/îţi place cel mai mult/ţi se pare mai uşoară?”* răspunde educația fizică și biologie . La aceeaşi întrebare subiectul Daniel răspunde evaziv, incert, nefiind sigur pe el. Rezultatele evaluărilor adeveresc şi întăresc afirmaţia lui Adrian (la educație fizică reușește să atingă standardele minime impuse de profesor, iar la biologie, dă dovadă de o capacitate uimitoare de a reține noțiunile științifice. Drept urmare, subiectul Daniel necesită, în continuare o atenţie deosebită pentru consolidarea comportamentului indus.

Clasa a IX-a/Modulul III – plan de consiliere suportivă şi cognitiv-comportamentală.

Am procedat la studiul comparativ al rezultatelor şcolare, de la clasa a IX-a, la evaluarea inițială, cu cel al rezultatelor școlare de la evaluarea formativă, realizată pe parcursul modulului I și cea sumativă de la finalul modulului I, disciplina limba și literatura română. Am constatat următoarele:

Clasa/nota	Note între 9-10	Note între 7-8,99	Note între 5-5,99	Note între 1-4,99
Clasa a IX- a, Modulul I	**2**	**6**	**11**	**6**
Clasa a IX-a, Modulul I	**2**	**6**	**13**	**4**
Clasa a a IX-a, Modulul I	**2**	**6**	**15**	**2**

Tabel 1. ***Rezultatele școlare la disciplina limba și literatura română la începutul anului școlar 2022-***

2023, evaluare sumativă, la final de modul III. Eșantion de elevi: 25.

Clasa/nota	Note între 9-10	Note între 7-8,99	Note între 5-5,99	Note între 1-4,99
Clasa a IX-a, Modulul II	**2**	**6**	**15**	**2**
Clasa a IX-a, Modulul III	**3**	**7**	**14**	**-**
Clasa a a IX-a, Modulul III	**3**	**7**	**14**	**-**

Tabel 2. ***Rezultatele școlare la disciplina limba și literatura română pe parcursul modulului II și la final de modul III. Eșantion de elevi: 25***

În urma acestor evaluări inițiale/formative/sumative se constată faptul că dintr-un efectiv de 25 de elevi înscriși la începutul anului școlar, 2 dintre ei sunt de etnie rromă și 2 sunt diagnosticați cu dificultăți de învățare. Diferența dintre aceștia este aceea că, dacă la început, toți prezentau particularități similare, (în ceea ce privește lectura unui text de o dificultate medie, scrierea corectă a unui mesaj transmis, receptarea și înțelegerea unui text literar/nonliterar și operarea cu noțiunile de bază pe marginea acestor texte), în urma tehnicilor și metodelor moderne de predare-învățare și a integrării metodei RED în activitatea didactică, conținuturile au fost asimilate și receptate mai ușor de către elevii rromi, aceștia dând dovadă de o disponibilitate și o capacitate de adaptare și socializare mult mare decât elevii cu dificultăți de învățare.

V. CONCLUZII

În condiţiile socio-economice actuale, educaţia incluzivă şi consilierea se impun tot mai pregnant ca o realitate şi o necesitate de înlocuire a educaţiei tradiţionale. Există avantaje ale adaptării sistemului tradiţional, dar necesită un efort substanțial din partea tuturor factorilor implicaţi: familie, grădiniţă, şcoală și organe competente cu rol decisiv.

Bibliografie selectivă:

1. Horga, Irina, 2016. Educatie pentru toti si pentru fiecare: accesul si participarea la educatie a copiilor cu dizabilitati si/sau CES din scolile participante la Campania UNICEF Hai la Scoala, Buzau, Editura Alpha MDN.
2. Manea, Livius, 2016. Accesul la educatie a tinerilor cu dizabilitati in Romania. Cu focalizare pe invatamantul secundar superior, vocational si universitar, Editura Asociatiei RENINCO Romania.
3. Vrasmas, Traian, 2010. Integrarea si incluziunea scolara a copiilor cu CES in Romania. O scurta sinteza a evolutiilor din ultimii 20 de ani, in volumul Incluziunea scolara a copiilor cu cerinte educationale speciale. Aspiratii si realitati, coordonat de Traian Vrasmas, Letitia Baba si Botez Corina Murariu, Bucuresti: Vanemonde, 2010.
4. European Commission. 2009. Key Principles for Promoting Quality in Incluzive Education. Accesat la data de 17.10.2018 url: https://www.european-agency.org/sites/default/files/keyprinciples-for-promoting-quality-in-incluzive-education_key-principles-EN.pdf.

Integrarea copiilor cu CES în învățământul de masă

Ciurel Cristina Maria, prof inv primar
CNI „Matei Basarab”

Integrarea copiilor cu sindromul Down sau orice altă formă de dizabilitate intelectuală în comunitatea lor și în școli este esențială pentru dezvoltarea lor și pentru promovarea unei societăți mai incluzive. Iată câteva metode care pot ajuta la integrarea acestor copii:

Evaluare individualizată: Înțelegerea nevoilor specifice ale fiecărui copil este crucială. Fiecare copil cu sindromul Down are capacități și nevoi unice, așa că un plan de integrare ar trebui să fie adaptat pentru a răspunde nevoilor și potențialului fiecărui copil în parte.

Suport educațional: Asigurarea unui suport educațional adecvat în cadrul școlii este esențială. Acest lucru poate include profesori de sprijin, asistenți educaționali sau alte resurse specializate care să ofere asistență suplimentară copiilor cu nevoi speciale în clasă.

Promovarea incluziunii sociale: Facilitarea interacțiunii și a relațiilor sociale între copiii cu sindromul Down și ceilalți copii este importantă pentru integrare. Activități precum jocurile în echipă, proiectele de grup și activitățile extracurriculare pot ajuta la crearea unui mediu social inclusiv.

Accesibilitatea fizică: Asigurarea accesibilității fizice în școală și în comunitate este crucială pentru a permite participarea copiilor cu dizabilități. Acest lucru poate include facilități precum rampe pentru scaune cu rotile, toalete accesibile și alte ajustări fizice necesare.

Formare pentru personalul școlar: O pregătire adecvată a cadrelor didactice și a personalului școlar poate juca un rol semnificativ în asigurarea integrării copiilor cu sindromul Down. Aceasta poate include formare în tehnici de predare adaptate, gestionarea comportamentului și comunicarea eficientă cu copiii cu nevoi speciale.

Susținerea părinților: Oferirea de sprijin și resurse pentru părinți poate fi la fel de importantă ca și suportul oferit în cadrul școlii. Părinții au nevoie de informații, consiliere și rețele de sprijin pentru a-i ajuta să-și sprijine copiii în timp ce aceștia se integrează în comunitate.

Promovarea conștientizării și a acceptării: Educația și conștientizarea comunității cu privire la sindromul Down și la alte dizabilități pot contribui la crearea unui mediu mai receptiv și mai inclusiv pentru acești copii. Evenimente precum prelegeri, prezentări în școli și campanii de conștientizare pot ajuta la schimbarea percepțiilor și la promovarea incluziunii.

Monitorizare și evaluare continuă: Este important să se monitorizeze și să se evalueze progresul integrării copiilor cu sindromul Down pentru a identifica nevoile suplimentare și pentru a ajusta planurile de integrare în consecință.

Prin aplicarea acestor metode și prin angajamentul continuu al comunității, putem crea un mediu în care toți copiii, indiferent de dizabilitățile lor, să se simtă incluși, sprijiniți și respectați.

Sigur, integrarea copiilor cu autism în comunitate și în școli necesită, de asemenea, abordări specifice și adaptabile. Iată câteva metode care pot fi folosite pentru a facilita integrarea acestor copii:

Evaluare individualizată: La fel ca și în cazul copiilor cu sindromul Down, este esențial să se realizeze o evaluare individualizată a nevoilor și capacităților fiecărui copil cu autism. Un plan de integrare ar trebui să fie adaptat în funcție de nevoile și abilitățile individuale ale copilului.

Integrarea copiilor cu ADHD (Tulburare de Hiperactivitate cu Deficit de Atentie) în școli și în comunitate poate necesita strategii specifice pentru a le oferi sprijinul de care au nevoie. Iată câteva metode care pot fi utile în acest sens:

Înțelegerea individuală a nevoilor: Fiecare copil cu ADHD este unic, iar nevoile lor pot varia semnificativ. Este important să se realizeze o evaluare individuală pentru a înțelege cum poate fi sprijinit fiecare copil în mod optim.

Structură și rutină: O rutină stabilă și o structură clară pot ajuta copiii cu ADHD să se simtă mai în siguranță și să se concentreze mai bine. Ofereați un program zilnic stabil, cu ore fixe pentru diferite activități și sarcini.

Sprijin educațional individualizat: Oferiți copiilor cu ADHD sprijin educațional individualizat, inclusiv instruire suplimentară sau adaptări ale curriculumului, în funcție de nevoile lor specifice și de stilurile lor de învățare.

Tehnici de gestionare a comportamentului: Învățarea și aplicarea tehnicilor eficiente de gestionare a comportamentului pot fi esențiale pentru a ajuta copiii cu ADHD să-și controleze impulsurile și să se concentreze mai bine. Aceste tehnici ar putea include recompense, strategii de gestionare a timpului și așteptări clare.

Mediu de învățare adaptat: Adaptarea mediului de învățare pentru a se potrivi nevoilor copiilor cu ADHD poate fi benefică. Aceasta poate include aspecte cum ar fi organizarea clasei pentru a minimiza distragerile și furnizarea de spații de lucru liniștite sau zone de reglare.

Colaborare cu părinții: Implicarea părinților în procesul de sprijin și integrare a copiilor cu ADHD este crucială. Comunicarea deschisă și colaborarea strânsă cu părinții poate asigura consistență între mediul școlar și cel de acasă în ceea ce privește sprijinul și strategiile aplicate.

Formare pentru personalul școlar: Furnizarea de formare adecvată pentru profesori și personalul școlar în privința ADHD și a modului de gestionare a nevoilor acestor copii poate contribui la crearea unui mediu de învățare mai incluziv și mai eficient.

Susținerea dezvoltării abilităților de auto-reglementare: Ajutarea copiilor cu ADHD să învețe și să aplice tehnici de auto-reglementare poate fi deosebit de benefică. Aceste tehnici pot include metode de gestionare a stresului și a anxietății, precum și strategii pentru îmbunătățirea atenției și concentrării.

Prin implementarea acestor strategii și prin angajamentul continuu al comunității școlare și a celor din jurul copiilor cu ADHD, putem crea un mediu care să sprijine și să încurajeze dezvoltarea lor personală și academică.

Suport educațional: Asigurarea unui suport educațional adecvat este esențială pentru copiii cu autism. Acest lucru poate include profesori specializați în educația copiilor cu autism, terapeuți de vorbire și limbaj, terapeuți ocupaționali și alte resurse specializate.

Comunicare și interacțiune socială: Copiii cu autism pot avea dificultăți în comunicare și interacțiune socială. Prin urmare, este important să li se ofere oportunități de a învăța și a practica abilitățile sociale într-un mediu structurat și suportiv.

Mediu incluziv: Crearea unui mediu școlar incluziv și receptiv este esențială pentru integrarea copiilor cu autism. Aceasta poate implica adaptări ale programelor de studiu, a structurii clasei și a metodelor de predare pentru a răspunde nevoilor diferite ale acestor copii.

Asigurarea accesului fizic și senzorial este importantă pentru a permite participarea copiilor cu autism. Acest lucru poate include ajustări ale mediului fizic, cum ar fi reducerea stimulilor senzoriali excesivi și furnizarea de spații de reglare și de pauze pentru a face față suprasolicitării senzoriale.

Bibliografie:

Hallahan, Daniel P., et al. Învățătorii excepționali: O introducere în educația specială. Editura Polirom, 2018.

VanReusen, A. K., et al. "Crearea școlilor incluzive pentru toți elevii." Focus pe copiii excepționali, vol. 40, nr. 4, 2008.

Educația incluzivă în contextul dezvoltării comunităților de învățare, împărtășirea bunelor practici la nivel local

Prof. Tudose Ionica-Oana
Scoala Gimnaziala Cazasu

Poate fiecare profesor a încercat să răspundă la un moment dat la întrebări de genul: De ce nu toţi elevii mei progresează în acelaşi fel? Cum pot să-i ajut pe toţi să înţeleagă? Cum pot să-i ajut pe cei care învaţă mai greu?

Un prim pas în oferirea răspunsurilor la aceste întrebări stă în faptul că profesorul ar trebui să accepte, în primul rând, diversitatea dintr-o clasă; faptul că fiecare elev are propriile sale capacităţi intelectuale, diferite de cele ale altor colegi, că fiecare are stilul său propriu de a învăţa şi fiecare are nevoile sale în privinţa asimilării de informaţii. Aşadar, unul dintre cele mai importante aspecte a le învăţământului actual este nevoia sa de adaptare la necesităţile copiilor, oricare ar fi acele necesităţi şi oricare ar fi copiii – fie că sunt copiii cu CES, fie că pur şi simplu sunt copii cu un ritm mult mai încet de învăţare.

O astfel de metodă de adaptare o constituie şcoala incluzivă, o şcoală ce se axează pe includerea acelor copiii sau chiar grupuri ce au fost anterior marginalizate şi care implică în procesul de învăţare şi de luare a deciziilor părinţii, îngrijitorii şi consilierii specializaţi.

S-a dovedit că metodele utilizate în cadrul claselor incluzive pot îmbunătăţi semnificativ performanţa tuturor elevilor. In comparaţie cu educaţia în centre sau şcoli speciale, care are riscul de a-i menţine pe copii şi adolescenţi în afara societăţii, şcoala incluzivă constituie un teren de pregătire ideal pentru viitoarea lor integrare în societate. In loc să-i izolăm şi să spunem că sunt „dificili”, „turbulenţi” sau chiar „handicapaţi”, am putea să admitem faptul că aceşti copii ar putea progresa mai mult într-o clasă obişnuită, dacă noi, profesorii, am accepta că educaţia este pentru toţi.

Cel mai important lucru de luat în considerare este că predarea în cadrul diversităţii implică predarea pentru fiecare individ în parte. Ţinând cont de interesele fiecărui elev, de experienţele şi ţelurile sale facem, de fapt, un pas important în educaţia elevilor şi integrarea lor în societate, după terminarea studiilor. Mai mult, putem spune că diferenţele dintre indivizi sunt mult mai pregnante decât cele dintre grupuri. Din acest punct de vedere, poate una dintre cele mai mari provocări căreia trebuie să-i facă faţă un profesor este adaptarea stilului de predare astfel încât să corespundă necesităţilor fiecărui elev în parte.

O nouă dimensiune care începe să se contureze în peisajul învăţământului românesc este aceea de democratizare şi egalizare a şanselor fiecărui copil în parte. În acest scop a fost înfiinţată şi şcoala incluzivă – un răspuns la redimensionarea educaţiei. Scopul acestei şcoli este de a crea pentru toţi copiii un cadru prielnic învăţării, pornind de la premiza că diferenţele dintre oameni sunt normale şi ele trebuie acceptate. Un rol important în cadrul şcolii incluzive îl are pedagogia şi învăţarea centrată pe elev. Acest lucru implică automat adaptarea curriculumului şi metodelor de predare la capacitatea şi nevoia fiecărui elev în parte.

Predarea la elevii cu nevoi speciale solicită aceleaşi strategii şi practici ca şi predarea la orice alt tip de clasă. Cu alte cuvinte, o bună metodă de predare în general va fi o bună metodă de predare şi pentru elevii cu nevoi speciale. Toţi elevii au dreptul să aştepte de la învăţământ cele mai bune şi eficiente metode, iar elevii cu CES nu fac diferenţă.

Şcoala incluzivă reprezintă o provocare pentru şcolile obişnuite, însă ea nu trebuie privită ca o ameninţare pentru performanţa acestor şcoli. Multe dintre aceste instituţii găsesc ca fiind dificil să

integreze elevii cu nevoi speciale în cadrul claselor obişnuite. Însă această teamă poate fi depăşită prin educaţie, resurse didactice adecvate, sprijin şi nu în ultimul rând credinţa că incluziunea este un drept moral şi social ce nu poate fi negat nimănui.

Există anumite etape ce trebuie urmate în cadrul şcolarizării copiilor cu CES, printre care, în primă fază, este acceptarea ideii că există astfel de copii, recunoaşterea dreptului lor la educaţie, integrarea lor treptată în cadrul şcolilor obişnuite. Astfel pe măsură ce aceşti copii vor creşte, vor deveni adulţi şi vor avea probabil proprii copii, incluziunea va fi deja un fapt acceptat şi o măsură firească în cadrul educaţiei. Copiii educaţi în cadrul şcolii incluzive vor fi mai bine pregătiţi să interacţioneze cu diverşi indivizi precum şi cu diverse situaţii din lumea reală.

În cadrul şcolii incluzive profesorii trebuie să colaboreze cu diferiţi specialişti în domeniul educaţiei, cum ar fi psihologi, consilieri, terapeuţi şi alţi specialişti pentru că doar împreună vor reuşi să obţină cele mai bune rezultate. Profesorul consultant pentru CES este probabil cel care va lucra cel mai mult cu fiecare profesor în parte, el fiind şi cel care va participa în cea mai mare măsură la orele de curs. Şcoala incluzivă presupune îmbunătăţirea sistemului educaţional pentru toţi elevii. Implică schimbări în curriculum, în modul de predare al profesorilor, în modul de învăţare al elevilor, precum şi schimbări în modul cum interacţionează copiii cu CES cu colegii lor şi viceversa.

Printre avantajele şcolii incluzive se numără faptul că elevii cu CES sunt trataţi ca parte integrantă a societăţii, au ca model restul colegilor care nu au probleme, atât copiii cu CES cât şi colegii lor îşi dezvoltă abilităţile comunicative, devin mai creativi, acceptă diversitatea,etc. Profesorii adoptă metode diverse de predare-învăţare, de care beneficiază toţi elevii, nu numai cei cu CES. Socializarea între elevii şi dezvoltarea prieteniilor între colegi este destul de importantă în dezvoltarea procesului de învăţare, datorită schimbului de informaţii permanent.

Incluziunea în educaţie presupune:

- Valorizarea egală a tuturor elevilor şi a personalului.
- Creşterea participării tuturor elevilor la educaţie şi, totodată, reducerea numărului celor excluşi din cultura, curricula şi valorile comunităţii promovate prin şcoala de masă
- Restructurarea culturii, a politicilor şi a practicilor din şcoli, astfel încât ele să răspundă diversităţii elevilor din localitate.
- Reducerea barierelor în învăţare şi participare pentru toţi elevii, nu doar pentru cei cu dizabilităţi sau cei etichetaţi ca având „nevoi educaţionale speciale”.
- Insuşirea învăţămintelor rezultate din încercările de depăşire a barierelor de accesare a şcolii şi de participare din partea unor elevi.
- Înţelegerea diferenţelor dintre elevi ca resursă pentru procesul de învăţare, nu ca o problemă ce trebuie depăşită.
- Recunoaşterea dreptului elevilor la educaţie în propria lor localitate.
- Evoluţia gradului de incluziune în şcoli, atât în privinţa personalului, cât şi în privinţa elevilor.
- Creşterea rolului şcolilor în construirea comunităţilor şi a valorilor lor, precum şi în creştereaperformanţelor.
- Cultivarea unor relaţii de susţinere reciprocă între şcoli şi comunităţi.
- Recunoaşterea faptului că incluziunea în educaţie este un aspect al incluziunii în societate.

Şcoala incluzivă devine astfel o şcoală deschisă tuturor, o şcoală prietenoasă, flexibilă, o şcoală

care abordează procesul de predare – învăţare – evaluare într-un mod dinamic şi atractiv, o şcoală care, prin sprijinul pe care îl oferă tuturor copiilor, se constituie într-un factor de bază al incluziunii sociale, contribuind la eliminarea prejudecăţilor legate de apartenenţa la un anumit mediu şi la spargerea barierelor existente între diferitele grupuri din interiorul unei comunităţi.

Strategiile specifice integrării educative sunt la rândul lor flexibile, caracterizate prin diversitate. Conceptul de strategie în educaţia integrată se distanţează de accepţia din pedagogia europeană-continentală, apropiindu-se de cea anglo-saxonă. Aceasta nu pune accent pe combinarea inspirată a metodelor şi mijloacelor clasice, ci pe „aplicarea inspirată, originală, creativă, în orice caz, într-o nouă manieră, a unor metode şi mijloace vechi , preexistente, acceptându-se chiar modificarea acestora “ (Ungureanu Dorel , 2000) . Datorită strategiilor cooperative toţi elevii învaţă să asculte activ, să fie toleranţi, să ia decizii şi să-şi asume responsabilităţi în cadrul grupului.
Învăţarea în grupuri mici, activă şi colaborativă asigură o reală interacţiune şi intercomunicare; o redistribuire corectă de recompense sociale (apreciere considerare, respect); o distribuţie eficientă a sarcinilor de lucru; un simţ al disponibilităţii şi al artei solicitării sau acordării ajutorului mult sporite .

Pentru a evita ca în clasele integrate activităţile să fie dominate de elevii normali, în defavoarea elevilor cu nevoi speciale, strategiile de microgrupuri trebuie să fie şi parteneriale. Acestea au rolul de a împiedica acordarea de ajutor în exces colegilor disabili, de a evita intradistribuirile preferenţiale ale sarcinilor în grup şi subevaluarea unor rezultate modeste ale colegilor disabili de către ceilalţi.
Predarea în parteneriat s-a impus ca o altă strategie de succes. Aceasta presupune prezenţa şi colaborarea a două cadre didactice în cadrul lecţiei propriu-zise. Predarea în parteneriat presupune respectarea unor condiţii şi anume: să se realizeze după asistenţă reciprocă la ore; să fie riguros planificată anterior; să desfăşoare activităţi compatibile şi complementare; să prezinte o unitate în concepţiile prezentate, în modul de a acţiona, evitând controversele; să evalueze activitatea ulterior. De un mare succes în practică se bucură şi strategiile tutoriale. Tutoriatul se poate realiza între egali, cu inversare de roluri sau între elevi de vârste diferite.

Când tutoriatul se face reciproc, strategia devine benefic versatilă, în sensul tutoriatului cu inversare de roluri. Colegul normal poate învăţa de la cel disabil, mai ales când acesta are un talent pentru o disciplină.

EDUCAŢIA INCLUZIVĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

PROF. ÎNV.PREȘCOLAR LĂZĂROIU SIMONA- NICULINA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ ”CIPRIAN PORUMBESCU” COMĂNEȘTI

„Eu sunt copilul! Tu ţii în mâinile tale destinul meu.Tu determini în cea mai mare măsură, dacă voi reuşi sau voi eşua în viaţă! Dă-mi, te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire. Educă-mă , te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume".
(Din „Child's Appeal”, Mamie Gene Cole)

Fiecare copil este diferit şi special şi are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu dizabilităţi.Toţi copiii au dreptul la educaţie în funcţie de nevoile lor. Educaţia incluzivă are ca principiu fundamental un învăţământ pentru toţi,împreună cu toţi, care constituie un deziderat şi o realitate ce câștigă adepți și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare/ incluziune.

Educația de tip incluziv este o educaţie de calitate, accesibilă şi care îşi îndeplineşte menirea de a se adresa tuturor copiilor, fără discriminare. În întreaga lume, din ce în ce mai mulți copii care provin din medii defavorizate urmează grădinițele, școlile primare sau gimnaziale.În cele mai multe țări se stipulează prin lege că toți copiii trebuie să beneficieze de educație.

Grupul Român pentru Educație Incluzivă (GREI) are ca obiectiv general conectarea României la eforturile internaționale în realizarea educației incluzive, susținerea și dezvoltarea modelului românesc și promovarea acestuia la nivel național și european.

Integrarea educativă vizează reabilitarea și formarea persoanelor cu nevoi speciale, aflate în dificultate psihomotorie, de intelect, de limbaj, psihocomportamentală, senzorială, printr-o serie de măsuri de natură juridică, politică, socială, pedagogică. În pedagogia contemporană există o preocupare intensă pentru găsirea căilor și mijloacelor optime de intervenție educativă, încă de la vârstele mici, asupra unei categorii cât mai largi de populație infantilă. Astfel, conștiința copiilor, de la cea mai fragedă vârstă, trebuie formată și dezvoltată , învățându-i pe aceștia că primirea copiilor „diferiți”, alături de toți ceilalți, trebuie făcută nu de dragul lor, în primul rând, și nu din milă pentru ei, ci pentru dreptul fiecărui individ de a participa la acțiuni comune pentru dezvoltarea lui ulterioară , pentru a contribui și el la dezvoltarea comunității în care trăiește.

Grădinița are ca scop crearea unui program coerent și coordonat de incluziune a copiilor preșcolari cu diferite dizabilități, de alte etnii, proveniență socială etc. și pregătirea celorlalți copii în vederea acceptării acestora alături de ei, fără diferențe de manifestare comportamentală sau verbală. De asemenea, se impune și implementarea unor strategii coerente de dezvoltare a conștiinței și a comportamentelor copiilor în spiritul toleranței și nediscriminării, a acceptării de șanse egale pentru

toți copiii.Grădinița care îi receptează în colectivitatea sa pe copiii defavorizați și își determină intern ,,direct și indirect”, atitudinea față de aceștia este alcătuită din: educatoare, părinți, copii, iar la nivel extern, societatea cu numeroase instituții și diverși factori media. O condiție esențială pentru reușita acestor acțiuni comune ale celor trei factori activi din grădiniță este existența unor relații de înțelegere, constructive care se realizează prin atitudini deschise, prin disponibilitate, printr-un ,,pozitivism” specific ce se cimentează cu voință și convingere.Educatoarea trebuie să cunoască deficiențele copiilor pe care îi va primi în grupăîn scopul înțelegerii acestora și pentru a-și putea modela activitățile, în funcție de necesitățile copiilor. Grupa în care va fi integrat copilul cu cerințe speciale va trebui să primească informații într-o manieră corectă și pozitivă despre acesta. Este foarte importantă sensibilizarea copiilor și pregătirea lor pentru a primi în rândurile lor un coleg cu dizabilități. Sensibilizarea se face prin stimulări: crearea și aplicarea unor jocuri care permit stimularea unor deficienţe (motorie, vizuală, auditivă), ceea ce determină copiii să înţeleagă mai bine situaţia celor ce au dizabilităţi: prin povestiri, texte literare, prin discuţii, vizitarea/ vizita unor persoane cu deficienţe.Primirea în grupă a copilului cu cerinţe educative speciale, atitudinea faţă de el trebuie să păstreze o aparenţă de normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel cu ceilalţi copii din grupă. Conduita şi atitudinea educatoarei trebuie să demonstreze celorlalţi copii că i se acordă preşcolarului cu dizabilităţi. De aceea trebuie să exprime aceleaşi aşteptări şi să stabilească limite similare în învăţare ca şi pentru ceilalţi copii din grupă. Ea trebuie să îşi asume rolul de moderator , să promoveze contactul direct între copiii din grupă şi să direcţioneze întrebările şi comentariile acestora către copilul cu cerinţe educative speciale. De asemenea, trebuie să-i încurajeze şi să-i stimuleze ori de câte ori este nevoie pe aceştia, dându-le încrederea în forţelele proprii, în propria reuşită în acţiunile întreprinse, evidenţiind unele abilităţi sau interese speciale lor în dezvoltarea şi sprijinirea cărora trebuie implicate şi familiile copiilor. Copiii cu cerinţe educative speciale integraţi în programul grădiniţei trebuie să dispună de o bună colaborare între educatoare, părinţi, psihologi şi profesorul logoped. Părinţii sunt parteneri la educaţie pentru că deţin cele mai multe informaţii despre copiii lor. Relaţia de parteneriat între părinţi şi grădiniţă presupune informarea părinţilor cu privire la programul grupelor, la conţinuturile şi metodele didactice, dar presupune şi întâlniri cu aceştia, participări la expoziţii, excursii, serbări, vizite, etc., în care sunt implicaţi proprii lor copii.Această relaţie a grădiniţei cu părinţii copiilor cu cerinţe educative speciale este necesară şi benefică, ea furnizând, informaţional, specificul dizabilităţii preşcolarului, precum şi date despre contextul de dezvoltare a acestuia. Părinţii informează grădiniţa şi despre factorii de influenţă negativă care ar trebui evitaţi (fobii, neplăceri, stimuli negativi, atitudini care determină inhibarea / izolarea copiilor). Angajarea şi responsabilizarea familiei în educaţia copiilor este fundamentală pentru reuşita participării la programul instructiv- educativ al grădiniţei. La orice copil, în mod particular la copiii cu dizabilităţi, gradul de interes şi de colaborare a părinţilor cu

grădiniţa este, cel mai adesea, proporţional cu rezultatele obţinute de aceştia. De aceea, putem afirma că familia este primul educator şi are cel mai mare potenţial de modelare. Grădiniţa are rolul de a sprijini familiile să aibă încredere în resursele proprii, să facă faţă greutăţilor cu care acestea se confruntă. Educaţia părinţilor şi consilierea acestora au un rol important în integrarea copiilor cu afecţiuni de natură psihică, emoţională ori de altă natură în grădiniţă.

Grădiniţa este incluzivă printr-un curriculum flexibil şi deschis ce permite adaptări succesive. Nu copilul urmează curriculumul, ci acesta este un instrument menit să sprijine dezvoltarea lui, se adaptează nevoilor şi particularităţilor acestuia. Când spunem „grădiniţă incluzivă”, nu trebuie să ne ducem cu gândul la copiii cu CES, ci la fiecare copil în parte, pentru că fiecare are un ritm propriu de dezvoltare şi la un moment dat poate avea nevoie de anumite cerinţe speciale în ceea ce priveşte educaţia.

O planificare nu poate porni aşa, tradiţional, ca altă dată, de la conţinuturi, ci de la personalităţile copiilor, de la caracteristicile şi particularităţile individuale. Pe de altă parte, grădiniţa, ca instituţie, nu poate face faţă singură cerinţelor multiple ale unui program eficient de educaţie. Este nevoie de un parteneriat între grădiniţă- familie- comunitate, de o construcţie comună în folosul copilului, fără prejudecăţi, bazată pe respect reciproc, acceptare, toleranţă, indiferent de situaţia economică, socială sau educaţională a părinţilor. Educatoarea, la rândul ei, trebuie să răspundă diversităţii şi unicităţii fiecărui copil, să-şi orienteze pozitiv atitudinea, limbajul şi metodele pedagogice. Copilul preşcolar se află într-un proces de formare în care fiecare gest, fiecare cuvânt, fiecare privire din partea adulţilor care îl înconjoară poate să îi influienţeze imaginea de sine. Este foarte importantă atitudinea educatoarei la acţiunile copilului, apelativele, aprecierea pozitivă sau negativă, pentru a-i da copilului încredere în forţele proprii.

Pentru a evalua copilul, educatoarea trebuie să aibă în vedere competenţele şi capacităţile educaţionale ale fiecărui copil şi să identifice:

- cum este fiecare;
- ce ştie fiecare;
- ce face fiecare;
- cum cooperează cu ceilalţi.

În concluzie, pentru abordarea unei educaţii incluzive în grădiniţă, educatoarea trebuie să respecte următorii paşi:

-să fie pregătit întregul personal al grădiniţei pentru a primi toţi copiii, fără discriminări;

-să asigure un climat primitor şi deschis prin organizarea mediului educaţional cât mai eficient şi stimulator;

-să aibă discuţii, în prealabil, cu copiii pentru a se accepta unii pe alţii, pentru a negocia, a colabora şi a lucra împreună;

-să asigure un curriculum flexibil şi deschis la care să aibă acces şi părinţii;

-să evalueze fiecare copil prin observaţie directă şi indirectă pentru a asigura participarea lui adecvată la activităţile curriculare;

-să asigure accesul tuturor copiilor la programul grădiniţei, dar şi la modificările şi adaptările acestuia;

-să evalueze permanent şi periodic progresele pe care le fac toţi copiii, nu numai di punctul de vedere al achiziţiilor intelectuale, dar şi al relaţiilor sociale, al cooperării şi colaborării, al dezvoltării imaginii de sine şi încrederii în forţele proprii;

-să elaboreze planuri individualizate, personalizate pentru copiii care au nevoie de sprijin în anumite componente ale dezvoltării şi la anumite momente;

-să ajusteze permanent curriculumul pentru a-l adapta la nevoile educative ale copiilor;

-să realizeze un permanent schimb de idei, experienţe şi soluţii cu celelalte colege, din grădiniţă sau din alte instituţii, precum şi cu familiile copiilor.

Bibliografie:

-Ecaterina Vrăşmaş-,, Educaţia copilului preşcolar”, Editura ProHumanitas, Bucureşti, 1999;

-Ecaterina Vrăşmaş-,,Introducere în educaţia cerinţelor speciale”, Editura Credis, Bucureşti, 2004.

Rolul voluntariatului în dezvoltarea personală și profesională a tinerilor

Prof. înv. preșcolar: Petac Carmen
Grădinița Căsuța Fermecată Luduș, jud. Mureș

Voluntariatul este activitatea de interes public desfăşurată de orice persoană fizică din proprie iniţiativă, care îşi oferă timpul, talentele şi energia în folosul altora, de regulă într-un cadru organizat, fără a primi o contraprestaţie materială, dar care poate deconta cheltuielile realizate în sprijinul proiectului în care este implicată.

Programele de voluntariat au luat amploare în ultimile decenii atât ca formă de educație nonformală, cât și informală. În Legea voluntariatului, articolul 1, alineatul 2, este menționat faptul că voluntariatul este un factor important în crearea unei pieţe europene competitive a muncii şi, totodată, în dezvoltarea educaţiei şi formării profesionale, precum şi pentru creşterea solidarităţii sociale. Conform Asocieției VOLUM se pot identifica mai multe tipuri de voluntariat din perspectiva modului în care este realizat: (a)voluntariat direct/ spontan – activități realizate direct de o persoană pentru ajutorarea altor persoane, (b) voluntariatul organizațional– activități realizate benevol și cu titlu gratuit de o persoană în cadrul unei organizații. Voluntariatul organizațional poate fi realizat: în cadrul unei organizații cu scop lucrativ sau în cadrul unei organizații fară scop lucrativ sau în cadrul unei organizații de drept public (instituție) sau de drept privat (ONG, sindicat) și (c) formal- pe baza unui contract de voluntariat sau informal/ fără o relație contractuală explictă între voluntar și organizația gazdă.

Tinerii în plină dezvoltare au nevoie de experiențe care să le ofere prilejul de a-și forma și consolida misiunea și viziunea personală sau profesională, explorând oportunitățile și extinzându-și orizonturile. Astfel, în acord cu cele menționate anterior, voluntariatul poate aduce o serie de beneficii precum:

Permite formarea de noi abilități și competențe sau poate fi o oportunitate de a menține sau chiar de a dezvolta abilitățile existente. Oferă o modalitate excelentă de a obține experiență în domeniul în care vizează să activeze sau poate fi recrutat de o anumită instituție în urma prestării unor activități de voluntariat. Deoarece abilitățile de adaptare și rezolvare a problemelor devin din ce în ce mai importante în deceniile următoare, dezvoltarea acestor abilități este la fel de importantă pentru voluntarii cu experiență profesională cât și pentru cei care urmează să facă primii pași pe piața muncii.

Oferă o mare oportunitate de dezvoltarea a rețelei personale și profesionale, astfel pe baza activităților de voluntariat tinerii pot primi recomanadări de la managerii instituțiilor unde au activat, iar dacă se gândesc la o schimbare în ceea ce privește plaierul de activitate al carierei, voluntariatul este o modalitate perfectă de a explora noi domenii. Totodată, în spectul acțiunilor sociale, tinerii pot întâlni lideri ai comunității, persoane care să le ofere suport/ consiliere în alegerea carierei.

Satisfacția personală, stima de sine și sentimentul de împlinire vor crește, prin adugerea unui aport de valoare societății. Fie că este vorba despre o persoană extovertiră sau introvertită, se pot dezvolta, totodată, abilitățile de comunicare și sociale prin contactul cu diferite persoane în contexte variate.

Adesea, voluntariatul adună oamenii din medii culturale diverse, astfel tinerii vor avea contact cu situații diferite de cele de zi cu zi. Acest lucru nu include numai a cunoaște persoane de altă naționalitatea, religie, orientare politică sau persoane cu dizabilități, ci presupune interrelaționare cu mentalități și personalități diferite. Munca în echipă nu numai că favorizează abilitățile de colaborare, ci oferă și oportunități de a învăța multe lucruri din diferite perspective și crește nivelul de toleranță.

Un alt aspect important ce merită menționat, este faptul că prin voluntariat se pot crea lideri. Calitățile de conducere, luarea a inițiativei, crearea de noi viziuni, modalități de a contribui și de atingere a unor obiective prin gândire strategică sunt aspecte ce pot fi îmbunătățite în cadrul coordonării unui grup de voluntari. Gestionarea unei echipe implică abilități de leadership, capacitatea de a motiva și inpira pe ceilalți, gestionarea schimbărilor, medierea conflictelor. Alte aspecte ale dezvoltării personale/ profesionale prin intermediul voluntariatului, pe care vreau să notez, sunt dezvoltarea capacității empatice, calitatea comportamentului prosocial, creșterea gradului de conștientizare și altruismul.

Ținând cont de cele menționate supra, putem spune că voluntariatul constituie un context propice de dezvoltare personală și profesională a tinerilor prin creșterea nivelului de încredere între indivizi, întărirea și diversificarea relațiilor sociale, schimbarea viziunii față de societate și conștientizarea rolului de cetățean activ.

Bibliografie:

Asociația VOLUM,2016, Ghid pentru măsurarea efectelor și impactului voluntariatului asupra organizației gazdă;

Legea voluntariatului 195/2001, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 276 din 25 aprilie 2007.

STUDIU DE SPECIALITATE PRIVIND PRIVIND ROLUL FORMATIV AL JOCURILOR DIDACTICE ÎN FORMAREA COMPETENȚELOR DE COMUNICARE ÎN GRĂDINIȚĂ

Prof.înv.preșc. Fărcaș Andrea Timea
Grădinița ”Căsuța fermecată” Luduș

Scopul cercetării

Scopul acestei cercetări este aplicarea acestor jocuri în cadrul activităţilor specifice domeniului experiențial Limbă şi comunicare, studierea eficienţei lor, precum şi a influenţei lor asupra evoluţiei limbajului receptiv şi expresiv, dar şi asupra demersului didactic întreprins de educator .

Obiectivele cercetării:

- Identificarea nivelului de dezvoltare a competențelor de comunicare la preşcolarii cuprinşi în demersul experimental.
- Aplicarea unui program educațional bazat pe joc didactic la grupa experimentală.
- Identificarea măsurii în care competențele de comunicare ale preşcolarilor din grupa experimentală s-au dezvoltat în urma aplicării programului educațional bazat pe joc didactic.

Ipoteza cercetării

Având în vedere faptul că încă de la vârsta preşcolară copiii trebuie să dispună de capacitatea de a comunica cu cei din jur, de a-şi exprima impresiile, gândurile, ideile, constituindu-şi astfel pentru mai târziu, o bază în activitatea şcolară şi în viaţa socială, mi-am propus ca pe parcursul anului şcolar 2023-2024 să experimentez la grupă un program de intervenție educațională axat preponderent pe joc didactic, în diferite secvențe ale activităților, în cadrul activităţilor de educare a limbajului. Ipoteza cercetării este următoarea: Aplicarea, în cadrul domeniului Limbă şi comunicare a unui program de intervenție educațională axat pe joc didactic contribuie la dezvoltarea capacităților de comunicare expresivă şi de comprehensiune a mesajului oral și scris ale preşcolarilor.

Utilizarea consecventă a jocurilor și activităților liber alese care vizează dezvoltarea socială a copiilor preșcolari, contribuie la sporirea gradului de socializare, formarea comportamentului prosocial, optimizarea socializării în cadrul grupurilor, integrarea cu succes a copiilor în viața socială.

Variabilele cercetării

*** Variabila independentă**

Jocul didactic de dezvoltare a capacităților de comunicare expresivă şi de comprehensiune a mesajuloui oral și scris.

***Variabila dependentă**

Calitatea şi funcționalitatea abilităților de comunicare ale preşcolarilor.

Coordonatele majore ale cercetării

Locul de desfășurare

Cercetarea pedagogică s-a desfășurat la Grădinița ”Căsuța fermecată”

Perioada de cercetare

Activităţile organizate şi desfăşurate în vederea testării ipotezei de cercetare s-au derulat pe durata a două module, activitățile desfășurându-se cu prezență fizică a preșcolarilor.

Eșantionul de participanți

Eşantionul de cercetare cuprinde 36 de preșcolari de la Grădinița ”Căsuța fermecată”, din grupa mijlocie, cu vârste cuprinse între 4-5 ani. Copiii frecventează grădinița de la grupa mică. (20 preșcolari – grupa mijloie ”A” , 20 preșcolari – grupa mijlocie ”C”) Preșcolarii au o dezvoltare fizică și intelectuală corespunzătoare vârstei, unde s-au folosit metode de optimizare a socializării.

Eșantionul de conținut

A constat în activități desfășurate din cadrul activităților zilnice folosind metode adaptate astfel încât să conducă la formarea deprinderilor de comportare, având în vedere că la acest nivel deprinderile morale apar ca răspuns la cerințele externe sau ca urmare a imitării comportamentului altora.

Metodele și instrumentele cercetării

Metodologia cercetării reprezintă un ansamblu de tehnici, metode, procedee, instrumente de investigare supuse atenţiei cercetătorului.

În componenţa sistemului metodelor de cercetare utilizare au fost cuprinse următoarele metode: experimentul pedagogic, studiul documentelor şcolare şi analiza produselor activităţii preşcolarilor, metoda convorbirilor, observaţia sistematică.

Rolul esenţial în investigaţia psiho-pedagogică pe care am făcut-o l-au deţinut metodele generale de investigare psihologică şi pedagogică.

Aceste metode ale cercetării folosite, mi-au oferit posibilitatea de a cunoaşte cât mai clar grupa de copii prezentă în cercetare şi nivelul de socializare la care au ajuns, implicit performanţele atinse ca urmare a realizării obiectivelor propuse.

Etapele cercetării

Etapa preexperimentală (pretestul)

În etapa preexperimentală am făcut o verificare atentă a structurii colectivului de copii şi a nivelului general şi specific de pregătire. Pentru culegerea acestor date am utilizat următoarele modalități: valorificarea datelor furnizate de observația directă.

Primul demers pe care l-am întreprins a fost evaluarea iniţială care analizează datele asupra fiecărui copil, urmând ca observaţiile mele, evaluările şi informaţiile oferite de membrii familiei să fie utilizate pentru a cunoaște mai bine fiecare copil.

În cadrul acestei etape constatative, au fost avute în vedere următoarele obiective cu caracter general:

– investigarea nivelului de dezvoltare a capacităților de comunicare (limbajul receptiv şi limbajul expresiv) la preşcolarii grupei mijlocii;

– investigarea metodologiei didactice utilizate de către cadrele didactice în vederea dezvoltării capacităților de comunicare la preşcolarii grupei mijlocii. Pe lângă aceste obiective cu caracter general au fost vizate şi obiective cu caracter specific, prin care s-a urmărit:

– selectarea secvenţelor de conţinut care au constituit obiectul cercetării, adică alcătuirea eşantionului de conţinut;

– administrarea probelor de evaluare iniţială (pretestul) pentru determinarea nivelului general al preşcolarilor grupei cuprinsă în cercetare, respectiv alcătuirea eşantionului de subiecţi.

Menționez că această evaluare inițială a cercetării am efectuat-o după evaluarea inițială a cunoștințelor, la începutul lunii octombrie.

Etapa experimentului formativ

Etapa experimentală a constat în introducerea variabilei independente/ intervenţiei, respectiv a jocurilor distractive pentru a stimula și valorifica gradul de sociabilitate a grupei experimentale.

Experimentul formativ (Etapa experimentală)- este etapa în care am utilizat jocuri didactice pentru stimularea formării competențelor de comunicare la preşcolarii grupei experimentale.

Posttest (Etapa finală) – este etapa în care am măsurat nivelul final al variabilei dependente. În etapa finală, am aplicat probe de evaluare a cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor, pe baza aceloraşi tipuri de sarcini cu ale probelor iniţiale, fiind modificat conţinutul concret al probelor în funcţie de ceea ce preşcolarii au dobândit în etapa experimentală.

În etapa constatativă, am utilizat metoda observaţiei sistematice pentru a stabili nivelul de dezvoltare a capacităților de comunicare la preşcolarii grupelor mijlocii cuprinse în cercetare, având în vedere în special actele comunicării: ascultarea şi vorbirea, „citirea” şi „scrierea”. Am urmărit evidenţierea acelor factori care au influenţat pozitiv dezvoltarea, precum şi factorii ce au efecte negative şi împiedicau realizarea unei activităţi eficiente.

La finalul cercetării s-a constatat îmbunătățirea semnificativă a actelor comunicării.

Analiza rezultatelor cercetării duc la concluzia că progresul copiilor din grupa experimentală este vizibil semnificativ între etapa iniţială şi cea finală. În ceea ce privește copiii din grupa de control s-a observat , de asemenea, un progres notabil.

Bibliografie

1. Ana Tucicov-Bogdan,(1973) *Psihologie generală și psihologie socială,* Editura Didactică și Pedagogică, București

2. Catalano Horațiu, Albulescu Ion,(2018), *Pedagogia jocului și a activităților ludice*, Editura Didactică și Pedagogică, București

4. Debesse M,(1970), *Psihologia copilului de la naștere la adolescență*, Editura Didactică și Pedagogică, București

5. Edouard Claparede,(1975), *Psihologia copilului și pedagogia experimentală*, Editura didactică și pedagogică, București

EDUCAŢIA INCLUZIVĂ DE CALITATE

Prof. înv. primar: Ruţă Mihaela
Şcoala Gimnazială ,,Nicolae Titulescu’’, Caracal, Olt

Procesul de implementare a educației incluzive este complex și implică participarea tuturor actorilor: autorități publice centrale, instituțiile de învățământ general, familia, instituțiile de formare profesională inițială și continuă, societatea civilă.

În acest context, este nevoie de modificarea strategiei de coordonare și implicare activă a cadrelor didactice, părinților, elevilor și comunității în procesul decizional și în politicile de dezvoltare a școlii. Astfel, parteneriatul școală-familie-comunitate trebuie să devină o prioritate a strategiilor orientate către asigurarea unei educații de calitate pentru toți copiii.

Dezvoltarea parteneriatelor cu familia și comunitatea este esențială în asigurarea unui proces educațional incluziv de calitate. Cadrul didactic trebuie să asigure relații de colaborare și respect cu familia și comunitatea, să motiveze implicarea părinților și a membrilor comunității, dezvoltând parteneriate, menite să antreneze structurile asociative ale copiilor /elevilor și ale părinților și instituțiile partenere din comunitate la elaborarea proiectelor educaționale, în scopul sporirii calității educației la nivel de clasă sau instituție.

Adaptarea la permanentele cerinţe schimbătoare ale unei lumi care evoluează rapid, care necesită abordări multiple ale fenomenelor naturale şi/ sau sociale şi care impune adoptarea de strategii eficiente în vederea atingerii tuturor obiectivelor sale, presupune implicarea activă a întregii societăţi pentru a pune în centrul preocupărilor sale *OMUL*.Printre atributele acestei societăţi se pot enumera: schimbarea, transformarea, egalitatea şanselor, continua formare, cooperarea, evoluţia tehnologiei, preocuparea pentru oameni şi pentru nevoile lor în ceea ce priveşte dezvoltarea, integrarea şi inovarea. Educaţia incluzivă şi integrată s-au impus nu doar ca alternative educaţionale moderne, ci au devenit, în ultimii 20 de ani, o realitate a sistemului educaţional românesc.

Acest proces de integrare se regăseşte în primul rând în acceptarea diversităţii. Încurajarea condiţiilor de acceptare a „celuilalt” înseamnă o intervenţie din start în reducerea posibilelor greşeli cu caracter educativ, didactic, psihologic sau medical.

Printre acţiunile prioritare privind asigurarea accesului la o educație incluzivă de calitate sunt incluse:

- asigurarea dreptului la educaţie, prin promovarea programelor de intervenţie timpurie, informarea părinţilor referitor la drepturile copiilor lor, promovarea unei culturi incluzive, în cadrul căreia copiii cu dizabilităţi învaţă împreună cu semenii lor şi dobândesc abilităţi şi competenţe sociale, asigurarea respectării drepturilor copiilor în procesul de luare a deciziilor, eliminarea barierelor, inclusiv a barierelor în comunicare, a barierelor atitudinale şi a celor fizice, cu care se confruntă copiii cu mobilitate redusă etc.;
- respectarea dreptului la educaţie, prin crearea unui mediu centrat pe copil, stimulativ, sigur şi sănătos, formarea cadrelor didactice cu competenţe necesare pentru a preda în medii diferite de învăţare, organizarea diferenţiată şi individualizată a învăţării, precum şi valorificarea potenţialului şi punctelor forte ale fiecărui copil;
- respectarea dreptului la educaţie al copiilor cu dizabilităţi, prin promovarea respectului pentru identitatea copiilor, respectarea drepturilor la participare ale copiilor (susţinerea şi implicarea activă a

copiilor în procesul de luare a deciziilor cu privire la problemele care le afectează viaţa, precum şi dreptul de a influenţa deciziile referitor la viaţa şcolară).

Elementul central al societății, element care poate contribui în mod valoros și radical la evoluţia tuturor elementelor componente ale societăţii este *EDUCAŢIA.*

Educaţia incluzivă este un proces complex, de durată care necesită analize, schimbări şi construcţii continue pentru a realiza politici şi practici incluzive şi a asigura bazele unei culturi incluzive.

Educaţia incluzivă a apărut ca o reacţie firească a societăţii la obligaţia acesteia de a asigura cadrul necesar şi condiţiile impuse de specificul educaţiei persoanelor cu cerinţe educative speciale.

Bogăţia spirituală a lumii contemporane rezidă tocmai din respectul şi valorizarea tuturor indivizilor, pentru că lumea modernă acceptă faptul că fiecare individ este o dimensiune care îmbogăţeşte şi potenţează, împreuna cu celelalte experienţe, lumea de azi.

Educaţia incluzivă, respectiv integrarea elevilor cu cerinţe educaţionale speciale în învăţământul de masă a apărut ca o provocare spre schimbarea atitudinilor şi mentalităţilor, dar şi a politicilor şi practicilor de excludere şi segregare. Integrarea elevilor cu cerinţe educaţionale speciale în învăţământul de masă are ca scop rezolvarea câtorva dintre problemele pe care le întâmpină copiii în procesul educaţiei şi dezvoltării lor.

Educaţia de bună calitate reprezintă un DREPT fundamental al omului şi copiii au dreptul la educaţie generală, iar modelul incluziunii socio-educaţionale are la bază acest drept, înglobat în dreptul internaţional. Fiecare copil, indiferent de apartenenţă sau de nivelul de dezvoltare a capacităţilor sale, are dreptul la o educaţie de bună calitate care să conducă în cea mai mare măsură la dezvoltarea capacităţilor sale cognitive şi de integrare socială.

Fiecare copil este înţeles ca un participant activ la învăţare şi predare şi pentru că fiecare aduce cu sine în procesul complex al învăţării şi dezvoltării o experienţă, un stil de învăţare, un model social, o interacţiune specifică, un ritm personal, un mod de abordare, un context cultural căruia îi aparţine.

Conceptul de „educaţie pentru toţi” a fost lansat în 1990 în Tailanda la Conferinţa Internaţională a Ministerului Educaţiei, iar în 1994 la Salamanca, în Spania, s-au lansat dimensiunile educaţiei pentru toţi care constau în calitatea actului educaţional şi acces pentru toţi copiii: „ Şcolile trebuie să primească toţi copiii, fără nici o deosebire privind condiţiile lor fizice, sociale, emoţionale, lingvistice sau de altă natură. Acestea se referă şi la copiii cu dizabilităţi sau talentaţi, copiii străzii şi copiii care muncesc, copii din populaţii îndepărtate sau nomade, copii aparţinând minorităţilor lingvistice si etnice… “

Pentru ca activitatea instructiv – educativă să fie profitabilă pentru toţi elevii, aceasta trebuie să se realizeze diferenţiat. Educaţia diferenţiată vizează adaptarea activităţii de instruire la posibilităţile diferite ale elevilor, la capacitatea de înţelegere şi ritmul de lucru propriu unor grupuri de elevi sau chiar fiecărui elev în parte.

Pentru ca educaţia copiilor cu cerinţe speciale să fie eficientă, pe de o parte trebuie să aibă un caracter integrat, iar pe de altă parte trebuie să aibă un caracter diferenţiat, să fie adaptată particularităţilor elevilor.

Caracterul integrat al învăţământului ne pune în faţa problematică a situaţiei în care un copil cu handicap este integrat într-o clasă obişnuită. În fapt este vorba pe de o parte de situaţia copilului respectiv, iar pe de altă parte, de situaţia clasei în care este integrat. Sub ambele aspecte, ceea ce urmărim este o bună înţelegere reciprocă, o existenţă socială normală a copiilor, în ciuda diferenţelor existente. Pentru copilul cu handicap aceasta înseamnă a fi înţeles şi acceptat, cu tot ce are el pozitiv,

cu tot ce poate aduce vieţii de grup. Această normalizare a relaţiilor este benefică şi pentru ceilalţi elevi, care învaţă să respecte dreptul la diferenţă, sa fie solidari cu semenii lor care întâmpină dificultăţi în viaţă.

Procesul de integrare educaţională a elevilor cu CES include elaborarea unui plan de intervenţie individualizat, în cadrul căruia, folosirea unor modalităţi eficente de adaptare curriculară joacă rolul esenţial.

Raporturile ce se stabilesc cu fiecare elev în parte sunt foarte importante. Elevul trebuie să simtă că este apreciat ca individ. Astfel, elevii vor participa la procesul de învăţământ dupa posibilităţile fiecăruia, cadrele didactice trebuind să-şi adapteze metodele pedagogice în consecinţă.

Copiii sunt o categorie socială care în ciuda aparenţelor nu au timp să aştepte: dacă sunt lăsaţi să crească fără ajutorul de care au nevoie, personalitatea viitorului adult are cu siguranţă de suferit.

Bibliografie:

1. A. Ghergut, Sinteze de psihopedagogie speciala, Editura Polirom, 2005
2. Mareș T., Ivan S., Egalitatea de șanse în educație, dezvoltarea personală și integrare socială, Editura Universitară, București, 2013
3. Alexandru, C., Copiii cu dizabilități multiple. Educația incluzivă – deziderat al societății contemporane , Editura MacPixel, Timișoara, 2008

Fiecare copil contează - Inițiative pentru o Educație Incluzivă

Mogoș Georgiana
Școala Gimnazială „Gheorghe Lazăr” Corbu

1. Introducere

Educația incluzivă este un proces de abordare și răspuns la diversitatea nevoilor tuturor elevilor prin creșterea participării în procesul de învățare și reducerea excluderii din educație. Aceasta implică adaptarea conținutului, metodelor de predare și mediului școlar pentru a asigura că toți copiii, indiferent de capacitățile lor fizice, intelectuale, sociale, emoționale, lingvistice sau alte caracteristici, pot învăța împreună.

Importanța subiectului

Fiecare copil are dreptul la o educație de calitate. Educația incluzivă este esențială pentru a asigura că niciun copil nu este lăsat în urmă și pentru a promova echitatea, coeziunea socială și respectul pentru diversitate. Implementarea unor practici educaționale incluzive ajută la crearea unei societăți mai juste și mai echitabile.

2. Contextul global al educației incluzive

Cadru legal internațional

Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități (2006) subliniază dreptul persoanelor cu dizabilități la educație. Obiectivele de Dezvoltare Durabilă ale ONU, în special Obiectivul 4, promovează o educație de calitate, echitabilă și incluzivă pentru toți până în 2030.

Studii și rapoarte relevante

Rapoartele UNESCO arată că aproximativ 93 milioane de copii din întreaga lume trăiesc cu dizabilități, mulți dintre aceștia fiind excluși de la educație. Studiile demonstrează că educația incluzivă nu doar că îmbunătățește rezultatele educaționale pentru copiii cu dizabilități, dar beneficiază și restul elevilor, promovând empatia și înțelegerea diversității.

3. Inițiative și programe pentru educația incluzivă

Proiecte internaționale

UNICEF desfășoară numeroase proiecte pentru a sprijini educația incluzivă în țări în curs de dezvoltare. De exemplu, în Ghana, UNICEF a implementat un program de formare a profesorilor pentru a le oferi competențele necesare în predarea incluzivă.

Studii de caz

În Italia, școlile incluzive au fost implementate la scară largă, iar elevii cu dizabilități sunt integrați în clase obișnuite, cu sprijinul unor profesori specializați. Acest model a fost recunoscut la nivel internațional pentru succesul său în promovarea incluziunii sociale.

4. Situația din România

Cadrul legal național

În România, Legea Educației Naționale nr. 1/2011 prevede dreptul la educație pentru toți copiii și încurajează integrarea elevilor cu nevoi speciale în școlile de masă. Strategia Națională privind Incluziunea Socială și Reducerea Sărăciei 2015-2020 subliniază importanța educației incluzive.

Provocări

Provocările principale includ lipsa resurselor, formarea insuficientă a profesorilor în metode de predare incluzivă și atitudinile discriminatorii persistente. Infrastructura școlară și accesibilitatea rămân, de asemenea, probleme majore.

Inițiative locale

Există proiecte finanțate de Uniunea Europeană, precum "Incluziunea copiilor cu cerințe educaționale speciale în școlile de masă", care au fost implementate cu succes în anumite regiuni ale României, oferind formare profesorilor și adaptând infrastructura școlară.

5. Rolul tehnologiei în educația incluzivă

Instrumente digitale

Tehnologiile moderne, cum ar fi software-ul educațional adaptat, platformele de e-learning și aplicațiile pentru comunicare asistată, pot transforma educația incluzivă. De exemplu, tabletele și laptopurile cu software specializat pot ajuta copiii cu dificultăți de învățare să participe mai activ în clasă.

Exemple de bune practici

Proiectul "Accessible Digital Learning" din Estonia a dezvoltat resurse digitale adaptate pentru elevii cu nevoi speciale, demonstrând cum tehnologia poate îmbunătăți accesul la educație și rezultatele școlare.

6. Recomandări și concluzii

Recomandări pentru îmbunătățirea educației inclusive

- Formarea continuă a profesorilor: Organizarea de cursuri și workshop-uri pentru a dezvolta competențele profesorilor în predarea incluzivă.
- Adaptarea infrastructurii școlare: Crearea de medii școlare accesibile pentru toți elevii.
- Promovarea unei culturi incluzive: Campanii de sensibilizare și educație pentru a combate prejudecățile și stereotipurile.
- Utilizarea tehnologiei: Investiții în resurse digitale și tehnologice pentru a sprijini învățarea elevilor cu nevoi speciale.

Concluzii

Educația incluzivă este esențială pentru a asigura că fiecare copil are oportunitatea de a-și atinge potențialul maxim. Prin implementarea unor politici educaționale adecvate, formarea profesorilor, adaptarea infrastructurii și utilizarea tehnologiei, putem crea un mediu de învățare în care toți copiii contează și au șanse egale la succes.

7. Bibliografie

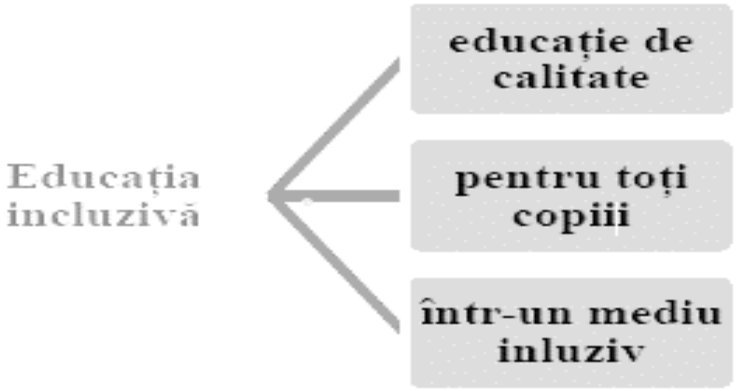
UNICEF. (2021). Inclusive Education. Retrieved from UNICEF website.
UNESCO. (2020). Global Education Monitoring Report. Retrieved from UNESCO website.
Legea Educației Naționale nr. 1/2011. Publicată în Monitorul Oficial al României.
Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități. Adunarea Generală a Națiunilor Unite, 2006.

Educaţia incluzivă - educația pentru toți

Prof. consilier școlar, Baneș elena Daniela
C.J.R.A.E. Vrancea

Educația incluzivă este adesea văzută ca adresându-se elevilor cu dizabilități sau cu „nevoi educaționale speciale”. De fapt, incluziunea se referă la educația școlară a tuturor copiilor, conform conceptului „școala pentru toți”.

Fiecare copil este unic și diferit, are abilități distincte, învață în ritmul și stilul său propriu, iar școala are menirea de a se adapta și valorifica aceste particularități. De aceea, mediile educaționale incluzive, prietenoase și fără bariere ar trebui să existe în fiecare școală, astfel încât toți copiii să își dezvolte maximal potențialul academic, emoțional, fizic și social. Educația incluzivă este răspunsul la această provocare adresată educației. Educația incluzivă este aceea în care ***toți copiii*** beneficiază de o ***educație de calitate***, într-un ***mediu incluziv.***

Fiecare dintre cele trei componente ale acestei definiții (toți copiii, educație de calitate, mediu incluziv) prezintă anumite caracteristici, astfel (*Ce este educația inluzivă*, educațieincluzivă.info, http://educatieincluziva.info/ce_este_educatia_incluziva, iunie 2019):

- Declarația de la Salamanca (1994), atunci când se raportează la ***toți copiii*** are în vedere „copii cu dizabilități, copii supradotați, copii fără adăpost, copii din zone izolate sau aparținând unor grupuri nomade, copii aparținând unor minorități lingvistice, etnice sau culturale, copii cu HIV sau aparținând oricăror altor grupuri vulnerabile”.

- ***educația de calitate*** vizează crearea de oportunități reale pentru obținerea succesului în învățare; performanța, promovabilitatea, infrastructura, tehnologia și confortul nu reprezintă parametri de măsurare, ci capacitatea sistemului, a școlii și a ***profesorului de a crea oportunități de învățare pentru orice copil/elev****;*

- ***mediul incluziv*** se referă la mediul în care sunt binevenițI, protejați și educați ***toți*** copiii, indiferent de gen, caracteristici fizice, intelectuale, economice, lingvistice sau alte caracteristici (UNESCO).

Cu referire la educația incluzivă, UNESCO promovează modelul școlii prietenoase, în care copilul beneficiază de un mediu sigur, sănătos și protector de învățare.

Așadar, educația incluzivă prevede schimbarea și adaptarea continuă a sistemului educațional, care să răspundă diversității copiilor și cerințelor individuale de dezvoltare, pentru a oferi tuturor, oportunități și șanse egale de a beneficia de o educație de calitate.

În lucrarea *Educație incluzivă* (2017, p. 25) sunt identificate următoarele principii de bază ale educației incluzive:

- egalitatea și egalizarea șanselor;
- respectarea interesului superior al copilului;
- nondiscriminarea, toleranța și valorificarea diferențelor;
- individualizarea procesului de educație și dezvoltarea la maxim a fiecărui copil;
- cooperarea și parteneriatul social.

Principiul fundamental al școlii incluzive este acela că toți copiii trebuie să învețe împreună, iar diferențele care pot exista între ei (cognitive, aptitudinale, socio-economice, etnice, religioase, etc.) sau dificultățile în care se pot afla să nu mai aibă nici o importanță, ci să devină o sursă de învățare și progres. Prin urmare, școala incluzivă se adresează individualităților, dar oferă în același timp și oportunitatea colaborării și cooperării într-un climat educațional inclusiv și tolerant.

În condițiile actuale, pentru a răspunde diversității copiilor, școala trebuie să își extindă scopul și rolul, adaptându-se la cerințele și nevoile de învățare ale elevilor. Oferirea unor servicii educaționale de calitate, creșterea gradului de participare a tuturor elevilor la toate activitățile și reducerea nivelului de excluziune sunt parametri de măsurare a educației incluzive.

Astfel, școala incluzivă promovează:

- un mediu în care se învață acceptarea diversității fizice, psihice, sociale, economice și culturale;
- progresul individual al elevului și mai puțin comparațiile dintre elevi;
- învățarea prin cooperare, elevii fiind încurajați să se ajute unii pe alții;
- un curriculum diferențiat, în funcție de nevoile elevilor;
- valorificarea resurselor educaționale ale comunității.

În școala incluzivă sunt combătute atitudini și comportamente, precum:

- etichetarea (atribuirea unei persoane a unor caracteristici, cel mai adesea negative);
- prejudecățile (păreri, idei preconcepute, de regulă eronate și nefavorabile despre o persoană);
- stereotipurile (idei fixe, mituri sau păreri comune, în general greșite, în legătură cu diverse grupuri sau persoane);
- discriminare (nedreptățirea, persecutarea altuia, ca urmare a prejudecăților și stereotipurilor pe care cineva le are);

- marginalizarea (neglijarea, desconsiderarea, minimizarea pe nedrept a importanței și valorii cuiva);
- segregarea (separarea fizică, izolarea)

Dezideratul oricărei societăți moderne este incluziunea socială. Incluziunea școlară, ca oportunitate pentru orice copil, indiferent de particularitățile sale de dezvoltare și învățare, apartenență etnică, religioasă și socio-economică, devine primul pas spre punerea acesteia în practică. De aici decurge rolul și importanța educației incluzive.

Bibliografie:

- Velișco, N., (coord.), 2017, *Educație incluzivă,* https://mecc.gov.md, [https://mecc.gov.md/sites/default/files/educatie_incluziva_final.pdf], accesat în iunie 2019;
- *** educatieincluziva.info, *Ce este educația incluzivă,* [http://educatieincluziva.info/ce_este_educatia_incluziva], accesat în iunie 2019.

ASPECTE ALE DEZVOLTĂRII PSIHICE A ŞCOLARULUI MIC ŞI IMPLICAŢIILE EI ÎN ÎNŢELEGEREA, JUDECAREA ŞI FORMULAREA PROBLEMELOR

PROF. ZAHA PAULA-CRINA,
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.11, ORADEA, JUD. BIHOR

Condiţia esenţială a organizării muncii în lecţie, în aşa fel încât aceasta să fie adecvată posibilităţilor de a învăţa, capacităţii tuturor copiilor şi fiecăruia în parte, este cunoaşterea lor profundă. Nu se poate realiza o muncă intensiv-educativă diferenţiată – aşa cum se cere astăzi încă din primul an de şcoală – fără a cunoaşte temeinic elevii sub aspectul dezvoltării psihice şi fizice. Această cunoaştere a copilului se realizează în timp.

M-am oprit asupra proceselor psihice din considerentul că aceste elemente stau cel mai mult la baza învăţării cu succes a matematicii. Nu înseamnă în acest sens că am neglijat dezvoltarea fizică a copilului sau efectele pe care mediul social le are asupra dezvoltării sale.

Este cunoscut faptul că în perioada micii şcolarităţii procesele memoriei se dezvoltă într-un ritm intens, intensitate ce depăşeşte chiar dezvoltarea gândirii logice la această vârstă. Perioada la care mă refer se caracterizează prin trecerea treptată a copilului de la memorarea neintenţionată spre memorarea intenţionată şi de la memorarea mecanică la memorarea logică.

Atenţia, cu cele două forme ale ei – voluntară şi involuntară, are în această perioadă un volum destul de scăzut. Uneori, el depăşeşte chiar limita necesară rezolvării unei probleme cu mai multe mărimi, de aceea, una din sarcinile învăţătorului este găsirea modalităţilor prin care să împlinească acest neajuns. Atenţia distributivă este dificilă în această perioadă, elevul mic neputând să cuprindă şi să rezolve în acelaşi timp mai multe activităţi. Îi vine destul de greu să urmărească în acelaşi timp, vizual, un material şi să mai şi asculte explicaţiile verbale pe care învăţătorul le face.

Starea de atenţie, indiferent că este involuntară sau voluntară, cere un consum mare de energie, de aceea şi oboseala se instalează destul de repede.

Procesul psihic care asigură însă succesul învăţării matematicii, mai mult decât cele amintite mai sus, este gândirea cu formele şi operaţiile ei. Noţiunile micului şcolar sunt cu precădere concret-intuitive. Perioada micii şcolarităţii se caracterizează tocmai prin formarea noţiunilor în diverse domenii, implicit deci şi ale celor matematice. Apar de asemenea elemente ale gândirii critice chiar dacă ele sunt puse în evidenţă în cazul unor situaţii concrete. Nu se poate vorbi în această perioadă despre existenţa unei creativităţi absolute a gândirii şcolarului, deoarece se află abia la începutul însuşirii elementelor de bază ale ştiinţelor. Totuşi este perioada în care se poate acţiona foarte bine în direcţia formării unor premise pentru dezvoltarea ulterioară a creativităţii.

Gândirea corectă, logică este condiţia de bază în însuşirea cunoştinţelor, iar o gândire matematică se realizează doar în procesul învăţării.

Operaţiile prin care se realizează gândirea sunt: analiza şi sinteza, comparaţia, abstractizarea şi generalizarea.

Analiza şi sinteza sunt operaţii opuse, dar strâns legate între ele. Analiza este procesul prin care obiectul sau fenomenul este descompus pe plan mintal în părţile componente, sau prin care, tot pe plan mintal, sunt desprinse însuşiri ale întregului respectiv. Este calea prin care se poate stabili poziţia întregului faţă de părţile sale sau a părţilor faţă de întreg. Forma de bază a analizei întâlnită în perioada micii şcolarităţii este una elementară, aceea de desfacere reală a obiectelor în părţile componente. Însă

pe plan superior aceasta devine o analiză mintală, cum este şi cazul utilizării metodei analitice în rezolvarea problemelor.

Opusă analizei este sinteza, procesul prin care se realizează, pe plan mintal, unirea într-un tot unitar a părţilor obiectului sau fenomenului studiat. Ca şi analiza, şi sinteza poate fi concretă, pe plan real. Atunci ea devine o activitate de compunere a unui obiect prin unirea elementelor sale constitutive. Dar şi în această formă concretă de sinteză este prezentă sinteza mintală prin faptul că dirijează acţiunea omului de a forma întregul din elementele sale.

Cele două operaţii, însă, constituie două laturi ale unui proces unic de gândire, ele existând în acelaşi timp şi determinându-se una pe alta. De aici rezultă şi preocuparea pe care am acordat-o dezvoltării acestor două procese pentru că numai aşa mi-am putut asigura un fundament al folosirii cu succes a metodelor analitică şi sintetică în rezolvarea problemelor.

Nu lipsită de importanţă în cadrul formării unor algoritmi de lucru sau a descoperirii unor scheme logice este comparaţia, prin care se stabilesc asemănări şi deosebiri dintre obiecte şi fenomene, în cazul nostru dintre metode şi căi de rezolvare a unor exerciţii şi probleme. Pentru a descoperi trăsăturile esenţiale ale situaţiilor matematice întâlnite, elevii trebuie să le compare, să stabilească ce au în comun şi ce au diferit. De fapt, nici analiza sau sinteza nu pot avea loc fără comparaţii, de aceea poate fi considerată ca o condiţie a manifestării celor două procese. Ca şi analiza şi sinteza, şi comparaţia se poate desfăşura pe plan concret sau pe plan mintal.

O altă pereche de procese ale gândirii strâns legate între ele este cea formată din generalizare şi abstractizare.

Generalizarea este procesul care urmăreşte descoperirea a ceea ce este general, ce este comun şi general la o anumită clasă de obiecte sau fenomene. Ea se bazează foarte mult pe analiză, sinteză, comparaţie, deoarece numai analizând, sintetizând, comparând pot fi descoperite însuşirile esenţiale, comune ale elementelor luate în discuţie. În cadrul matematicii, generalizarea este procesul care facilitează foarte mult posibilitatea elevilor de a încadra un exerciţiu, o problemă într-un anumit tip şi de a aplica cât mai uşor metoda de rezolvare cea mai plauzibilă.

Prin abstractizare, elevii au posibilitatea de a desprinde ceea ce este esenţial de ceea ce este neesenţial şi de a face gândirea să se desfăşoare tot mai mult în noţiuni, distanţându-se de lucrurile concret-intuitive. Este un proces deosebit de important în cadrul matematicii pentru că cel mai adesea elevii operează cu simboluri (sumă, diferenţă, produs, cât, număr etc).

Reversul generalizării şi abstractivităţii este concretizarea. Suntem nevoiţi să recurgem adesea şi la concretizare, mai ales atunci când noţiunile prezentate sunt prea generale, prea abstracte pentru copii, mai greu de înţeles, sau când cele două procese au avut loc forţat, fără o pregătire suficientă sau compensatoare.

Dacă ne-am preocupat suficient de dezvoltarea operaţiilor gândirii mai sus amintite, vom avea fără îndoială revelaţia muncii, manifestată în capacitatea copilului de înţelegere, rezolvare şi creare a problemelor.

BIBLIOGRAFIE

1. Aron Ioan, *Aritmetica pentru învăţători*, E.D.P. Bucureşti, 1997
2. Bejat Marian şi colaboratorii, *Creativitatea în ştiinţă, tehnică şi învăţământ*, E.D.P., Bucureşti, 1981
3. Bocoş Muşata, *Teoria şi practica cercetării pedagogice,* Ed. Casa Cărţii de Ştiinţă, 2003
4. Bocoş Muşata, *Instruire interactivă. Repere pentru reflecţie şi acţiune,* Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2002
5. Bocoş Muşata, coord., *Evaluarea în învăţământul primar. Aplicaţii practice,* Ed. Casa Cărţii de Ştiinţă, 2004
6. Cerghit Ioan, *Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă*, E.D.P. Bucureşti, 1983
7. Cherata Victoria, Voicilă Jeana, Mândruleanu Liviu, *Metode de rezolvare a problemelor de aritmetică clasele I-IV*, Ed. Sibila, Craiova, 1992
8. Chiş Vasile, *Activitatea profesorului între curriculum şi evaluare,* Ed. PUC, Cluj-Napoca, 2001
9. Chiş Vasile, *Provocările pedagogiei contemporane,* Ed. PUC, Cluj-Napoca, 2001
10. Gârboveanu Maria, Negoescu Victoria, Nicola Grigore, *Stimularea creativităţii elevilor în procesul de învăţământ*, E.D.P., Bucureşti, 1981.
11. Ionescu Miron, *Demersuri creative în predare şi învăţare*, Ed. PUC, Cluj-Napoca, 2000
12. Neacşu Ioan şi colaboratorii, *Metodica predării matematicii la clasele I-IV*, E.D.P, Bucureşti, 1988
13. Popescu-Heneanu Paul, *Creativitate şi învăţare*, Revista de Pedagogie nr. 1, 1980
14. Stan Cristian *Teoria educaţiei,* Ed. PUC, Cluj-Napoca, 2001
15. Sternberg Robert J., *Manual de creativitate*, Polirom, Bucureşti, 2005
16. Şchiopu Ursula, Verza E, *Psihologia vârstelor*, E.D.P. Bucureşti

Fiecare copil contează

Referat

Prof.înv.preșcolar , Vespan Mădălina- Antoaneta
ȘCOALA GIMNAZIALĂ ”EXPLORATOR TEODOR GHEORGHE NEGOIȚĂ” SASCUT

Introducere

"Fiecare copil contează" este o expresie care subliniază importanța fiecărui copil în societate. Această temă reflectă necesitatea de a recunoaște și respecta drepturile fiecărui copil, asigurându-le un mediu sănătos și sigur în care să se dezvolte. Copiii reprezintă viitorul unei națiuni și, prin urmare, investiția în bunăstarea lor este esențială pentru construirea unei societăți prospere și echitabile.

Drepturile Copilului

Unul dintre cele mai importante documente care subliniază importanța fiecărui copil este Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului, adoptată în 1989. Aceasta include drepturi fundamentale cum ar fi dreptul la viață, dreptul la educație, dreptul la sănătate, dreptul la protecție împotriva abuzurilor și exploatării și dreptul de a-și exprima opiniile.

Dreptul la Educație

Educația este un drept fundamental care contribuie la dezvoltarea personală și profesională a copiilor. Asigurarea accesului la o educație de calitate pentru toți copiii este esențială pentru reducerea inegalităților și promovarea dezvoltării durabile. În multe țări, însă, copiii din medii defavorizate nu au acces la educație din cauza sărăciei, discriminării sau conflictelor.

Dreptul la Sănătate

Sănătatea este un alt aspect crucial al bunăstării copiilor. Accesul la servicii medicale de calitate, nutriție adecvată și condiții de viață sănătoase sunt elemente esențiale pentru dezvoltarea fizică și mentală a copiilor. Lipsa accesului la aceste servicii poate avea consecințe grave pe termen lung.

Dreptul la Protecție

Copiii au nevoie de protecție împotriva abuzurilor, neglijării, exploatării și violenței. Instituțiile de protecție a copilului și legislația corespunzătoare sunt esențiale pentru a asigura un mediu sigur pentru dezvoltarea copiilor.

Importanța Familiei și Comunității

Familia joacă un rol esențial în creșterea și dezvoltarea copiilor. O familie iubitoare și stabilă oferă suport emoțional și îndrumare, contribuind la formarea valorilor și a comportamentelor copiilor. De asemenea, comunitatea are un rol semnificativ, asigurând un mediu sigur și sprijinind inițiativele care promovează drepturile copiilor.

Provocări și Soluții

Deși există progrese semnificative în protejarea și promovarea drepturilor copiilor, există încă multe provocări. Sărăcia, discriminarea, conflictele armate și schimbările climatice sunt doar câteva dintre problemele care afectează copiii la nivel global.

Sărăcia

Sărăcia este una dintre principalele bariere în calea realizării drepturilor copiilor. Copiii care trăiesc în sărăcie au acces limitat la educație, sănătate și nutriție adecvată. Combaterea sărăciei prin politici economice și sociale eficiente este esențială pentru îmbunătățirea situației copiilor.

Discriminarea

Discriminarea pe bază de gen, rasă, etnie sau dizabilitate afectează milioane de copii din întreaga lume. Promovarea egalității și incluziunii este crucială pentru asigurarea drepturilor tuturor copiilor, fără discriminare.

Conflictele Armate

Copiii din zonele de conflict sunt expuși riscurilor de violență, abuz și exploatare. Protejarea copiilor în timpul conflictelor și asigurarea accesului la educație și servicii medicale sunt priorități urgente.

Schimbările Climatice

Schimbările climatice au un impact major asupra sănătății și bunăstării copiilor, afectând accesul la apă potabilă, hrană și locuințe sigure. Adoptarea de măsuri pentru combaterea schimbărilor climatice și protejarea mediului este vitală pentru asigurarea unui viitor sustenabil pentru copii.

Concluzie

"Fiecare copil contează" nu este doar un slogan, ci un angajament de a asigura că fiecare copil are șansa de a trăi o viață sănătoasă, sigură și prosperă. Prin respectarea și promovarea drepturilor copiilor, prin susținerea familiei și a comunității, și prin abordarea provocărilor globale, putem construi o lume în care fiecare copil are oportunitatea de a-și atinge potențialul maxim. Fiecare copil contează și este responsabilitatea noastră colectivă să ne asigurăm că fiecare copil primește îngrijirea, educația și protecția de care are nevoie pentru a deveni un adult sănătos și fericit.

Bibliografie

1. Legea nr.272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului.
2. Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului.
3. Ministerul Educației și Cercetării, Raport anual cu privire la starea învățământului.
4. UNICEF România, rapoarte și statistici privind starea copiilor în România

Valențele educative ale educației nonformale

Prof. Înv. Preșcolar: Burada-Iancu Delia-Cristina
Grădinița cu Program Prelungit „Elena Farago” Craiova

Motto: „Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze”. (Maria Montessori – „Descoperirea copilului”)

Fiind o societate de tranziție între cea „industrială a celui de-al Doilea Val și cea tehnotronică a celui de-al Treilea Val” (Alvin Toffler, apud V. Lazăr, A. Cărășel, Psihopedagogia activităților extracurriculare), lumea în care trăim se bazează pe relațiile sociale care constituie fundamentul celei de mâine. Astfel, pentru a crea un climat psihologic sănătos este imperios necesar să ținem cont de trei elemente care își pun amprenta asupra fiecărui individ: nevoia de comunitate, de structură și de sens. Studiile de psihologie socială au atras atenția asupra faptului că societatea trebuie să genereze individului în mod constant un sentiment al apartenenței la comunitate pentru a putea rezista provocărilor. Izolarea socială este o racilă care nu ține cont de vârstă, poziție socială, nivelul de inteligență sau cetățenie, ci se manifestă încă din copilărie.

Singurătatea socială reprezintă o formă acută de maladie comunitară, cu efecte diferite la nivel macrosocial. Unii oameni încearcă să depășească problema prin achiziționarea unor animale de casă, prin dependența de imagine (TV, Internet) sau de droguri (tutun, alcool, droguri medicale și nonmedicale).

Datorită variatelor moduri de răspândire din societatea contemporană, singurătatea socială tinde să devină experiență colectivă. Ea a condus la destabilizarea sistemului școlar românesc din cauza ridicării zidului de necomunicare dintre părinți și copii, dintre profesori și elevi, dintre elevi, a lipsei de coerență în ceea ce privește viitorul, a accentuării deosebirilor dintre oameni (nu au aceleași interese, valori, gusturi, apare competiția, dispar compasiunea și întrajutorarea).

Întrucât rolul familiei în educarea propriilor odrasle a scăzut vertiginos, acestea trebuie stimulate să o facă, chiar să se implice mai mult în activitățile școlare.

Unității de învățământ îi revine rolul de a crea acel sentiment al apartenenței la grup prin crearea unor activități specifice, care să evidențieze atât rolul elevului, cât și pe cel al clasei ca sintalitate. Putem în acest fel marșa pe ideea că fiecărui membru al unui grup de elevi îi revine sarcina de a fi responsabil pentru ceilalți.

Deoarece oamenii primesc influențe educative din multiple direcții, activitățile formale (instituționalizate) trebuie conjugate cu cele nonformale (extrașcolare) și cu cele informale (difuze) pentru a-și dovedi eficiența. Deși educația formală se situează pe primul loc, cea nonformală are o acțiune mai evidentă în momentul în care educabilii ajung la autoeducație.

Educația nonformală a primit de-a lungul timpului o serie de definiții, dintre care reținem că ea constituie „ansamblul acțiunilor pedagogice proiectate și realizate într-un cadru instituționalizat extradidactic sau/și extrașcolar” (S. Cristea, Dicționar de pedagogie) văzut ca „o punte între cunoștințele asimilate la lecții și informațiile acumulate informal” (G. Văideanu, Educația la frontiera dintre milenii).

Educația nonformală înseamnă orice acțiune organizată în afara sistemului școlar, prin care se formează o punte între cunoștințele predate de profesori și punerea lor în practică. Acest tip modern

de instruire elimină stresul notelor din catalog, al disciplinei impuse și al temelor obligatorii. Înseamnă plăcerea de a cunoaște și de a te dezvolta. Trebuie să precizăm că este utilă respectarea unor reguli și principii pentru a desfășura activități nonformale de calitate. Acestea au la bază competențele și conținuturile educației formale și oferă diverse posibilități de aplicare a cunoștințelor dobândite în cadrul educației oficiale. Nu exclud efortul elevilor și sunt atractive datorită formelor lor variate (cercuri de lectură, sportive, cultural-științifice, întâlniri cu scriitori, cluburi de știință, serbări școlare, drumeții, excursii, tabere, expediții, școala de weekend, concursuri, vizionări de spectacole, vizite la muzee, biblioteci etc.). De regulă, activitățile au loc în școală și sunt constituite din cercuri pe discipline cu caracter tematic sau pluridisciplinar, competiții culturale/sportive, sesiuni de comunicări științifice, comemorări sau festivități, olimpiade etc. Au caracter formativ-educativ, sunt facultative sau opționale, cunosc modalități diferite de finanțare, nu presupun acordarea de note și evaluarea riguroasă, promovează munca în echipă, presupun un demers cross-/ trans-/interdisciplinar, sunt dirijate de personal specializat, aflat în strânsă legătură cu părinții, elevii, organizațiile socioculturale sau politice. Conținutul este organizat pe arii de interes, nu pe ani de studiu sau pe discipline academice.

Valențele educative ale activităților nonformale reliefează relația mai destinsă, mai apropiată dintre educator și educat. Chiar dacă profesorul conduce întregul demers didactic, elevii se pot manifesta spontan și liber. Adultul nu își impune punctual de vedere, cel mult sugerează, cooperează și îi sprijină să devină buni organizatori ai propriei activități. ~n prim-plan se află educabilul, în plan secund rămânând cadrul didactic, tocmai pentru ca elevul să își poată valorifica abilitățile organizatorice, de cooperare, de colaborare, de asumare a responsabilității. Paleta de strategii didactice variate oferă elevului șansa de a acumula experiențe de viață prin contactul nemijlocit cu oamenii, cu fenomenele de cultură materială și spirituală. Educatul devine resursă, producător, lider de opinie, cu alte cuvinte, participant activ la propria învățare.

În vederea creșterii interesului școlarilor pentru cunoaștere și a dezvoltării unor trăiri emoționale autentice, activitățile nonformale trebuie să țină cont de interesele, înclinațiile, preocupările, preferințele elevilor.

Pentru a stimula dezvoltarea cognitivă, spirituală, interpersonală și socială, activitățile nonformale, ca și cele formale, se adaptează cerințelor individuale ale elevilor, potențialului acestora.

Nu putem nega valențele psihologice ale educației nonformale: individul se adaptează mai ușor cerințelor ulterioare ale societății, observându-se schimbări la nivelul vieții de familie, a pieței forței de muncă, a comunității, a societății multiculturale și a globalizării.

Școala din zilele noastre nu poate ignora experiențele acumulate de elevi în cadrul acestor activități. Ca și educația formală, cea nonformală urmărește formarea unor comportamente propice învățării continue, chiar și prin mijloace proprii, achiziționarea unui volum de informații și transferarea lui în diverse domenii ale cunoașterii, dezvoltarea gândirii critice, multiplicarea experiențelor pozitive.

În ultimul timp, constatăm o tendință de apropiere între educația formală și cea nonformală: prima tinde să devină tot mai flexibilă, mai adaptată nevoilor și motivațiilor specifice educabililor, în vreme ce a doua se organizează din ce în ce mai riguros, urmărește o cât mai explicată recunoaștere publică, folosește metode deja probate și recunoscute de specialiști, urmărește asigurarea unei anumite calități.

Cu toate acestea, educația nonformală își are rolul ei, sprijinind eforturile celor care doresc sporirea coerenței procesului instructiv-educativ: educația permanentă și orientarea prospectivă a educației.

Bibliografie:

- Cristea, S. ,Creativitatea în procesul de învăţământ, în Revista de Pedagogie, 1992
- Munteanu, A., Incursiuni în creatologie, Ed. Augusta, Timişoara, 1994
- Stoica, A., Creativitatea elevilor. Posibilităţi de cunoaştere şi educare, Ed. Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1993

ACTIVITĂŢI EDUCAŢIONALE NONFORMALE INTERCULTURALE PRIVIND INTEGRAREA COPIILOR CU DIZABILITĂŢI

Prof. înv. preșcolar: Burada-Iancu Delia-Cristina
Grădinița cu Program Prelungit ”Elena Farago” Craiova

Each child has different capabilities, different development possibilities. Recognizing those particularities, respecting their uniqueness, does not oblige them to offer equal opportunities to all children. For the disabled child, this means being understood and accepted, with everything he has that is positive, with everything he can bring to group life. This normalization of relations is also beneficial for the other students, who learn to respect the right to be different, to be in solidarity with their peers who encounter difficulties in life. The daily positive attitude of the adult and other children towards the disabled child can effectively help him in developing communication skills. The child will communicate more easily if he wants to do it, if he wants to express things he experiences. It is very important that a disabled child is helped to become as independent as possible in all the actions they undertake. Extracurricular and extracurricular activities occupy a special place in the school life of students with CES.

Provocările şi necesitatea schimbării viziunii asupra copiilor cu C.E.S. în încercarea de a le oferi o viaţă normală prin transformarea reprezentărilor sociale reprezintă renunţarea la etichetări şi stigmatizări. Unul dintre drepturile fundamentale ale copilului este acela de a fi susţinut în valorificarea maximală a propriilor capacităţi, ceea ce reprezintă criteriul şanselor egale în educaţie ce nu poate fi realizat decât în condiţiile unei abordări diferenţiate, nu izolate sau segregate. În fond C.E.S. se raportează la sprijinul necesar acordat copilului, pentru a putea depăşi dificultăţile cu care se confruntă şi care reprezintă obstacole în procesul adaptării sociale. Fiecare copil are capacităţi diferite, posibilităţi diferite de dezvoltare. Recunoastrea particularităţilor fiecăruia, respectându-le unicitatea, ne obligă să oferim oportunităţi egale tuturor copiilor. . Pentru copilul cu dizabilităţi aceasta înseamna a fi inţeles şi acceptat, cu tot ce are el pozitiv, cu tot ce poate aduce vieţii de grup. Această normalizare a relaţiilor este benefică şi pentru ceilalţi elevi, care învaţă să respecte dreptul la diferenţă, să fie solidari cu semenii lor care întâmpină dificultăţi în viaţă. Atitudinea pozitivă zilnică a adultului şi a celorlalţi copii faţă de copilul cu dizabilităţi îl poate ajuta efectiv în dezvoltarea capacităţilor de comunicare. Copilul va comunica mai uşor dacă doreşte să o facă, dacă doreşte să exprime lucrurile pe care le trăieşte. Este foarte important ca un copil cu dizabilităţi să fie ajutat să devină cât mai independent posibil în toate acţiunile pe care le întreprinde . Activităţile extraşcolare şi extracurriculare ocupă un loc aparte în viata şcolară a elevilor cu CES.

Şcoala interculturală:

- are ca obiective păstrarea şi apărarea diversităţii culturale a populaţiei şi prezervarea unităţii şcolii;
- realizează un proces de integrare prin preluarea preachiziţiilor culturale pe care le posedă elevii;
- invită profesorii să înţeleagă şi să valorifice potenţialurile culturale ale elevilor;
- presupune o nouă manieră de concepere şi implementare a curriculum-urilor şcolare şi o nouă atitudine relaţională între profesori, elevi, părinţi;

Competenţa interculturală presupune atât din partea cadrului didactic,cât şi a copiilor, a părinţilor un ansamblu de elemente interiorizate şi încadrate funcţional personalităţii,care să permită

şi să susţină reacţii fireşti, adecvate în diferite contexte educaţionale, percepţii ale diversităţii culturale şi etnice fără etichetări categoriale nefondate, de tipul prejudecăţilor şi stereotipurilor sau tensionărilor.

Dobândirea acestei capacităţi se realizează prin suprapunerea mai multor tipuri de influenţe grupate în trei dimensiuni:

 cognitivă - care cuprinde elemente simple,fundamentale din domeniul psihologiei sociale, antropologiei culturale,s ociologiei etc. reînterpretate, adaptate şi armonizate în funcţie de necesităţile proprii;

 instrumental – metodologică - pedagogia interculturală apelează la acelaşi ansamblu de metode activ-participative, la aceleaşi strategii de învăţare prin cooperare,prin descoperire pe care le utilizează orice formă de pregătire modernă şi eficientă;

 expresivă (relaţional-comportamentală) - aceasta constând în efortul susţinut şi responsabil al nostru,al educatoarelor, de autoconstrucţie interioară şi în disponibilitatea transferării unor astfel de atitudini de deschidere către diversitate,către întregul spaţiu educaţional(preşcolari, părinţi, personal de sprijin etc).

Formarea noastră pentru interculturalitate ne va ajuta: să răspundem nevoilor fiecărui copil, să le recunoaştem aptitudinile,să le asigurăm medierea de care aceştia au nevoie şi să veghem ca fiecare să fie recunoscut în cadrul grupului; să descoperim, să apreciem şi să ajutăm la valorificarea aptitudinilor copiilor născuţi în medii defavorizate.

Este evident că interculturalismul devine o experienţă umană normală şi mai ales inevitabilă. Formarea şi educarea copiilor să nu fie lăsate să se deruleze de la sine, ci să constituie preocupări majore ale cadrelor didactice. Sentimentul apartenenţei la o comunitate multiculturală se formează din primii ani ai vieţii, altfel spus, în cei ,, şapte ani de acasă’’, care includ, firesc, anii petrecuţi în grădiniţă. Iată de ce revine educatoarelor ,în ansamblu, misiunea de a dezvolta în forme şi conţinut activităţi de educare şi formare multiculturală a copiilor. Cadrele didactice bine intenţionate,convinse pe drept că toţi copiii sunt egali, iar majoritarii nu sunt mai presus de ceilalţi, ignoră diferenţele dintre copii, stabilind perspectiva majoritară ca normă aplicabilă tuturor şi fără negociere. Vom considera interculturalitatea o parte componentă a realităţii zilnice din grădiniţă,şi nu o temă sau o activitate adăugată. De asemenea acordăm atenţie materialelor expuse, organizării spaţiului care să permită învăţarea prin colaborare, comunicarea, şi nicidecum marginalizarea unor copii. Am căutat să deschidem spaţiul grădiniţei către comunitate şi specificul ei organizând întâlniri, excursii, serbări cu specific intercultural. Educaţia interculturală joacă un rol important în viaţa copilului cu CES dezvoltând trăsături pozitive de character şi pregătindu-l pe copil pentru o bună integrare în viaţa socială.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cucoş C., Pedagogie, Editura Polirom, Iaşi, 1996;
2. Dasen P., Perregaux C., Rey M., Educaţia interculturală, Editura Polirom, Iaşi, 1999.

Terapia muzicală – stimul al învățării la elevi

Neagu Gelu
Școala Gimnazială „ Ștefan cel Mare”
Alexandria, Teleorman

Muzica având un efect profund asupra comportamentului uman, poate fi folosită eficient în cadrul unor strategii de terapie educațională pentru a gestiona și a reduce comportamentele problematice ale elevilor și la elevii cu cerințe educaționale speciale. Comportamentele problematice pot include agresivitatea, impulsivitatea, dificultăți de concentrare și alte manifestări disruptive care pot afecta negativ procesul de învățare și integrarea socială a elevilor. O astfel de „terapie” prin muzică oferă o abordare non-invazivă și plăcută pentru a aborda aceste provocări comportamentale.

Terapia muzicală utilizează diverse tehnici pentru a influența pozitiv comportamentul elevilor. Una dintre aceste tehnici este folosirea muzicii pentru a crea rutine structurate și previzibile.

Ritmurile regulate și melodiile repetate pot ajuta elevii să anticipeze și să se pregătească pentru tranziții, reducând astfel anxietatea și comportamentele disruptive asociate schimbărilor bruște. Acest sentiment de predictibilitate și siguranță poate fi deosebit de benefic pentru copiii cu autism sau alte tulburări de dezvoltare.

Astfel de demersuri educaționale, concretizate într-o terapia muzicală pot fi folosite pentru a canaliza energia elevilor în activități constructive; participarea la activități muzicale, cum ar fi cântatul la instrumente sau dansul, oferă o ieșire creativă pentru exprimarea emoțiilor și poate reduce comportamentele agresive sau impulsive.

Elevii învață să își controleze mișcările și să colaboreze cu ceilalți, ceea ce le îmbunătățește abilitățile de autocontrol și de cooperare.

Un alt aspect important al terapiei muzicale este utilizarea cântecelor și a versurilor pentru a învăța și a întări comportamentele pozitive. Cântecele pot fi compuse pentru a încuraja comportamentele dorite, cum ar fi respectarea regulilor, ascultarea și interacțiunile sociale adecvate.

Repetarea acestor cântece îi ajută pe elevi să interiorizeze mesajele și să le aplice în viața de zi cu zi, incluzând și tehnici de improvizație, care permit elevilor să exploreze și să exprime emoțiile într-un mod controlat. Aceste sesiuni de improvizație pot dezvălui cauzele profunde ale comportamentelor problematice, permițând terapeuților să le abordeze mai eficient. Elevii învață să își exprime frustrarea sau anxietatea prin muzică, în loc să recurgă la comportamente disruptive.

Cât privește relațiile pozitive între elevi și profesori, un mediu muzical colaborativ încurajează respectul reciproc și comunicarea deschisă, reducând tensiunile și conflictele. Elevii se simt mai înțeleși și susținuți, ceea ce contribuie la reducerea comportamentelor negative.

Poate cel mai important aspect al terapii muzicale bine argumentate și relevantă în programele educaționale școlare și extrașcolare întreprinse poate ajuta la dezvoltarea abilităților de reglare emoțională. Elevii învață tehnici de relaxare și de gestionare a stresului prin muzică, cum ar fi ascultarea melodiilor calmante sau participarea la activități de muzică relaxantă, iar aceste abilități îi ajută să gestioneze mai bine situațiile stresante și să reducă comportamentele reactive. Terapia muzicală contribuie semnificativ la autoreglarea emoțională a elevilor.

Participarea la activități muzicale, cum ar fi cântatul, ascultarea muzicii relaxante sau improvizația muzicală, ajută elevii să-și gestioneze emoțiile într-un mod controlat. Muzica poate

reduce nivelul de stres și anxietate, oferind un mediu sigur și calmant unde elevii pot să se relaxeze și să își liniștească mintea. Cântecele cu ritmuri lente și armonii plăcute au efecte calmante, reducând tensiunea și ajutând la reglarea emoțiilor negative. De exemplu, melodiile liniștitoare pot fi folosite în momente de criză pentru a calma elevii agitați sau anxioși. Acest lucru îi ajută să își recâștige controlul asupra emoțiilor lor și să își îmbunătățească starea de bine.

Se constată de asemenea o îmbunătățire stimei de sine a elevilor prin oferirea unor oportunități de exprimare creativă și succes. Participarea la activități muzicale îi face pe elevi să se simtă realizați și apreciați pentru contribuțiile lor. Fie că este vorba de cântat într-un cor, de interpretarea unui instrument sau de compunerea unui cântec, aceste activități le oferă elevilor un sentiment de mândrie și încredere în propriile abilități, primind un feedback pozitiv, acest lucru este esențial pentru creșterea stimei de sine, mai ales pentru elevii care se confruntă adesea cu provocări academice și sociale. Recunoașterea eforturilor și realizărilor lor muzicale contribuie la consolidarea unei imagini de sine pozitive.

Muzica are capacitatea de a evoca și de a exprima o gamă largă de emoții, ceea ce ajută elevii să exploreze și să înțeleagă sentimentele lor. De exemplu, analizarea versurilor unei melodii poate ajuta elevii să discute despre emoții complexe și să dezvolte empatie față de experiențele altora.

Activitățile muzicale de grup, cum ar fi cântatul în cor sau interpretarea unor piese muzicale împreună, promovează sentimentul de apartenență și cooperare; elevii învață să lucreze împreună, să se sprijine reciproc și să își aprecieze contribuțiile unul altuia, întărind legăturile sociale și dezvoltă abilitățile de comunicare și empatie.

Elevii pot folosi muzica în mod creativ pentru a exprima sentimente pe care le-ar putea găsi dificil de comunicat verbal. Cântatul, compunerea de cântece și improvizația muzicală permit elevilor să exploreze și să exprime o gamă largă de emoții într-un mod controlat și artistic. Această exprimare creativă poate avea un efect terapeutic profund, ajutând elevii să elibereze tensiunea emoțională și să își clarifice gândurile și sentimentele.

Muzica devine astfel un canal prin care elevii pot naviga prin complexitatea emoțiilor lor, contribuind la o mai bună înțelegere și gestionare a acestora.

În urma acțiunilor întreprins, inevitabil va apare și un anumit tip de autoreglarea emoțională, elevii dobândind capacitatea de a gestiona și controla propriile emoții într-o manieră adaptativă și eficientă, această abilitate fiind esențială pentru succesul lor școlar și social, iar terapia muzicală oferă un cadru unic și eficient pentru dezvoltarea autoreglării emoționale, utilizând puterea muzicii pentru a influența starea emoțională și comportamentală a elevilor.

Participarea la programe muzicale și de mișcare poate îmbunătăți abilitățile de autoreglare emoțională și reducerea comportamentelor negative la copiii cu autism. Copiii expuși la terapie muzicală au arătat îmbunătățiri în menținerea contactului vizual și în reducerea comportamentelor auto-stimulatoare

Terapia muzicală creează un mediu de susținere și încurajare, esențial pentru creșterea stimei de sine și reducerea depresiei. Sesiunile de terapie sunt structurate pentru a fi interactive și colaborative, promovând sentimentul de apartenență și suport reciproc. Elevii se simt în siguranță să își exprime emoțiile și să experimenteze fără teama de a fi judecați sau criticați.

Această atmosferă de acceptare și încurajare îi ajută pe elevi să se deschidă și să își împărtășească experiențele, contribuind la construirea unei imagini de sine mai pozitive. De asemenea, muzica poate fi folosită pentru a învăța tehnici de relaxare și gestionare a stresului, cum ar fi respirația profundă sincronizată cu ritmul muzicii, care pot ajuta la reducerea simptomelor de anxietate și depresie.

În concluzie, muzica este un instrument puternic pentru creșterea stimei de sine și reducerea depresiei în rândul elevilor chiar și în cazul elevilor cu cerințe educaționale speciale. Prin oferirea unor oportunități de exprimare creativă, dezvoltarea abilităților emoționale și crearea unui mediu de susținere, terapia muzicală contribuie semnificativ la bunăstarea emoțională și mentală a acestor elevi, oferindu-le instrumentele necesare pentru a-și atinge potențialul maxim și pentru a trăi o viață mai fericită și mai împlinită.

Dezvoltarea abilităților emoționale prin muzică este un aspect esențial al terapiei muzicale pentru elevii cu cerințe educaționale speciale; prin autoreglarea emoțională, creșterea stimei de sine, dezvoltarea empatiei și exprimarea emoțiilor, muzica contribuie semnificativ la bunăstarea emoțională și mentală a elevilor. Aceasta le oferă instrumentele necesare pentru a face față provocărilor vieții și pentru a se dezvolta armonios pe toate planurile.

Terapia muzicală oferă o abordare cuprinzătoare și eficientă pentru reducerea comportamentelor problematice la elevii cu cerințe educaționale speciale. Prin utilizarea structurilor muzicale, activităților creative și tehnicilor de reglare emoțională, muzica ajută la crearea unui mediu educațional mai pozitiv și mai productiv. Elevii își dezvoltă abilități de autocontrol, învață să își exprime emoțiile într-un mod sănătos și își îmbunătățesc relațiile sociale, contribuind astfel la o experiență educațională mai armonioasă și mai plăcută.

Pe termen lung, terapia muzicală poate avea un impact profund asupra stimei de sine și sănătății mentale a elevilor cu CES. Prin participarea constantă la activități muzicale și dezvoltarea abilităților de exprimare emoțională, elevii își pot îmbunătăți semnificativ stima de sine și pot învăța să gestioneze mai eficient simptomele depresiei.

Aceste abilități nu doar că le îmbunătățesc experiența educațională, dar le oferă și resurse valoroase pentru a face față provocărilor vieții de zi cu zi.

Referințe bibliografice

Formariz, M. N. (2020). Propuesta de intervención, a través de técnicas de intervención en Musicoterapia, para favorecer la mejora de la autoestima en contextos educativos en riesgo de exclusión social.

Garrigues Rivera, E., & Micó Sanvíctor, I. (2023). Group music therapy with students between 10 and 12 years old to improve self-esteem through the Bruscia method. Revista de investigación en musicoterapia MiSOSTENiDO

Gawlick, N. (2016). Thank You for the Music: Musical Activities as Therapy for Autistic Children. Elements, 12(2). https://doi.org/10.6017/eurj.v12i2.9353

Gee, K., Hawes, V., & Cox, N. (2019). Blue Notes: Using songwriting to improve student mental health and wellbeing. A pilot randomised controlled trial. Frontiers in Psychology, 10.

Sharma, M., & Jagdev, T. (2011). Use of music therapy for enhancing self-esteem among academically stressed adolescents. Pakistan Journal of Psychological Research, 27, 53-64.

Stephenson, J. (2006). Music Therapy and the Education of Students with Severe Disabilities. *Education and Training in Developmental Disabilities*, *41*(3), 290–299.

Taft, R. J., Hotchkiss, J. L., & Lee, D. (2016). Efficacy of music therapy and bibliotherapy as interventions in the treatment of children with EBD: A literature review. International Journal of Learning, Teaching and Educational Research.

Wu, S. (2002). Effects of music therapy on anxiety, depression and self-esteem of undergraduates. Psychologia, 45, 104-114.

„ COPIL CA TINE SUNT ȘI EU”

Prof. În înv. Preș. BOBIȘ FLORINA-MELINDA,
GRĂDINIȚA CU P. P „NEGHINIȚĂ”, CLUJ-NAPOCA

Educația incluzivă reprezintă un principiu fundamental conform căriua toți copiii, indiferent de abilități, origine socială sau etnie, au dreptul de a beneficia de o educație de o educație de calitate într-un mediu care îi susține și îi respectă.Inițiativele pentru o educație incluzivă sunt esențiale pentru a susține șansa fiecăruia de a-și atinge potențialul maxim.

Educația incluzivă promovează diversitatea si acceptarea, contribuind la crearea unei societăți echitabile și armonioase. Aceasta nu doar că îmbunătățește performanțele academice ale elevilor , dar și dezvoltă empatia, cooperarea și respectul reciproc.

Principiile cheie ale educației incluzive:

1. Accesibilitatea- toate școlile si materialele sunt accesibile tuturor copiilor
2. Participare-implicarea activă a tutror elevilor în toate activitățile școlare și extracurriculare
3. Suport personalizat- oferirea de suport care să răspundă nevoilor specifice fiecărui elev
4. Colaborare- cooperarea dintre profesori, specialiști și comunitate pentru a sprijini educația incluzivă.

O inițiativă importantă pentru educația incluzivă ar fi formarea profesorilor, prin cursuri și worshop-uri, în vederea dezvoltării competențelor necesare pentru a gestiona clase diverse și pentru a aplica metode pedagogice incluzive.
O altă inițiativă ar fi adaptarea curriculumului, prin revizuire, astfel încât să fie flexibil nevoilor tuturor elevilor.

Principiul fundamental al școlii incluzive este acela că toți copiii trebuie să învețe împreună, iar diferențele care pot exista între ei (cognitive, aptitudinale, socio-economice, etnice, religioase, etc.) sau dificultățile în care se pot afla să nu mai aibă nici o importanță, ci să devină o sursă de învățare și progres. Prin urmare, școala incluzivă se adresează individualităților, dar oferă în același timp și oportunitatea colaborării și cooperării într-un climat educațional inclusiv și tolerant.

În condițiile actuale, pentru a răspunde diversității copiilor, școala trebuie să își extindă scopul și rolul, adaptându-se la cerințele și nevoile de învățare ale elevilor. Oferirea unor servicii educaționale de calitate, creșterea gradului de participare a tuturor elevilor la toate activitățile și reducerea nivelului de excluziune sunt parametri de măsurare a educației incluzive.

Astfel, școala incluzivă promovează un mediu în care se învață acceptarea diversității fizice, psihice, sociale, economice și culturale,
progresul individual al elevului și mai puțin comparațiile dintre elevi,
învățarea prin cooperare, elevii fiind încurajați să se ajute unii pe alții,
un curriculum diferențiat, în funcție de nevoile elevilor,valorificarea resurselor educaționale ale comunității.
Scopul acestei educații îl constituie maximizarea abilităților și performanțelor pornind de la registrele și nivelurile deja existente, normalizarea existenței acestor persoane, dobândirea unor competente sociale optime, care să le asigure o inserție benefică și persoanelor aflate în dificultate, și celorlalte

categorii: „Educația incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având drept scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunitati.”

Există copii care ar vrea „să zboare”, dar, pur și simplu nu pot, pentru că nu știu cum să o facă, sau știu cum să o facă, dar, pur și simplu nu pot. Aceștia sunt copiii cu cerințe educative speciale, sau copiii cu dificultăți de învățare. Toți copiii au dreptul la educație, iar școala și noi dascălii, în principal, suntem datori să le-o oferim. Fiecare copil are nevoie de școală și chiar și școala are nevoie de fiecare dintre ei. Astăzi, nu ni se mai pare ciudat ca un elev să aibă dificultăți de învățare și pentru că ne pasă, ne punem întrebarea Cum îi putem ajuta? Cel mai greu e să găsim metodele potrivite pentru a-i sprijini pe acești elevi să învețe, să progreseze, să se adapteze, să răspundem nevoilor lor atât de diferite. De ce? Pentru că fiecare este unic și chiar și atunci când crezi că ai descoperit o metodă potrivită, poate deveni imediat mai puțin eficientă.
Copiii cu CES nu se pot adapta ritmului și cerințelor școlii, ei pot participa conform abilităților și propriului nivel de dezvoltare. De aceea, școala, în general, a început să se transforme pentru a răspunde nevoilor de învățare și dezvoltare ale copilului. Câți pași a făcut spre incluziune…? Cred că depinde de fiecare școală și nu numai. Incluziunea școlară este o treaptă spre incluziunea la nivelul societății.
Toți copiii, cu sau fără dizabilități, trebuie să învețe împreună, indiferent de mediul social sau cultural din care provin, de religie, etnie, limbă. Este foarte important să reducem, ba chiar să eliminăm excluziunea și discriminarea, indiferent ce formă ar avea ele, să oferim copiilor cu tipuri și niveluri diferite de handicap șanse egale să participe la educație în cadrul sistemului general de învățământ.
Beneficiind de servicii de sprijin corespunzătoare în cadrul școlii unde sunt integrați, persoanele deficiente au posibilitatea de a ajunge la niveluri funcționale fizice, psihice și sociale care le pot schimba viața, le pot da un mai mare grad de independență. Totodată, copiii tipici vor învăța ce înseamnă toleranța, acceptarea, întrajutorarea, vor deveni mai buni.
Educația incluzivă este un proces permanent care presupune școlarizarea copiilor cu cerințe educative speciale, adaptarea școlii la nevoile acestora, participarea lor la activități educative formale și nonformale, care să le asigure învățarea și dezvoltarea. Incluziunea presupune identificarea și eliminarea barierelor, bariere care pot avea legătură cu modul de organizare a școlilor, cu modalitățile de predare și evaluare a progresului elevilor.
Transformarea școlii și a politicilor școlare astfel încât să răspundă nevoilor educative și de dezvoltare ale fiecărui copil duce la incluziune școlară, dar mai ales la incluziune socială, unde oricine, indiferent de deficiență să poată fi tratat ca un membru al comunității din care face parte.
Este deosebit de importantă atitudinea comunității față de copiii cu CES, a cadrelor didactice, a părinților, a colegilor de clasă, a cadrelor didactice. Dacă învățătorul dovedește înțelegere și o atitudine pozitivă, el poate influența atât atitudinea clasei incluzive, a părinților, dar și a copilului cu CES. Gradul de acceptare, ajutorarea și relaționarea din partea colegilor sunt și ele premise ale integrării.

Dezvoltarea abilităților de comunicare la preșcolari

Autor: Mora Nicoleta
Grădinița cu Program prelungit ”Lumea copiilor”Cluj-Napoca

În procesul de formare a personalității copilului, perioada preșcolară se remarcă ca fiind momentul de maximă receptivitate și dezvoltare psihică intensă. Este perioada în care se înregistrează progrese semnificative în toate domeniile, cu accent deosebit pe comunicare. În această etapă, se cristalizează conduitele, se stabilesc fundațiile intelectuale și creativitatea, precum și trăsăturile comportamentale de bază și reacțiile emoționale.

Dezvoltarea abilităților de comunicare la preșcolari este considerată una dintre cele mai importante realizări în această perioadă. Conform Ordinului Ministerului nr. 4694 / 2019, Domeniul Limbă și Comunicare (DLC) se concentrează pe îmbunătățirea abilităților de exprimare orală și scrisă, și pe capacitatea de a înțelege comunicarea verbală și scrisă. Prin participarea la interacțiuni de grup, prin ascultare și exprimare, preșcolarii își lărgesc perspectivele și contribuie la îmbogățirea propriului lor repertoriu de experiențe semnificative. Scopul acestui domeniu este de a încuraja preșcolarii să comunice în mod clar, fluent și încrezător, adaptându-se la diversele audiențe. Conform directivei menționate anterior, toate instituțiile preșcolare sunt îndemnate să ofere medii propice pentru exprimare și să faciliteze utilizarea mijloacelor de comunicare. În acest cadru, studiul operelor literare adecvate vârstei este considerat benefic pentru dezvoltarea gândirii și limbajului la preșcolari, ajutându-i să înțeleagă situații interpersonale complexe și să-și îmbunătățească abilitățile de evaluare.

Limbajul, ca mijloc de comunicare între indivizi, este definit ca un sistem structurat de semne, conform regulilor semantico-sintactice, care facilitează schimbul de informații între cel care transmite mesajul (emitent/locutor) și cel care-l primește (destinatar/interlocutor). Pentru a funcționa eficient, limbajul necesită o situație semiotică, o relație de comunicare directă între cei implicați, și existența unui canal de comunicare prin care informațiile pot fi transmise.

Limbajul este esențial pentru comunicare, gândire și auto-reglare. Utilitatea sa în comunicare este evidentă, deoarece reprezintă modul specific prin care oamenii interacționează și se înțeleg unii pe alții. Prin intermediul limbajului și a tuturor mijloacelor sale, individul poate exprima conținutul gândurilor sale, trăirile afective, poate dezvolta capacități logice și critice și, în general, își poate îmbogăți patrimoniul intelectual.

Tatiana Slama-Cazacu evidențiază legătura strânsă dintre dezvoltarea limbajului și gândirii, însă subliniază că relația dintre aceste procese prezintă particularități distincte în funcție de vârstă. Pe de o parte, limbajul reflectă anumite trăsături determinate de nivelul de gândire, iar specificitatea gândirii la copii este influențată de stadiul de dezvoltare al limbajului. Pe de altă parte, interacțiunea dintre aceste două procese poate fi marcată de contradicții și uneori chiar de un decalaj între ele.

În ceea ce privește dinamica interacțiunii dintre gândire și limbaj, autori precum J. Piaget și B. Inhelder observă că elaborarea unui concept derivă din operații precum sortarea, clasificarea și gruparea. Conceptul, ca nucleu încărcat de semnificație al cuvântului, reprezintă o funcție a intelectului și, fiind parte a unei structuri, constant modifică această structură, adică intelectul și gândirea.

Despre limbaj, vorbire și importanța dezvoltării abilităților de comunicare orală s-au scris numeroase lucrări, uneori controversate, generând confuzie în rândul cadrelor didactice implicate în

dezvoltarea limbajului la copii/elevi mici. De aceea, este crucial ca toți profesorii să cunoască particularitățile specifice ale vârstei copiilor pentru care planifică activități. Este esențial să înțeleagă că preșcolarii/copiii mici nu învață structurile gramaticale sau definițiile în mod explicit, ci își dezvoltă abilitățile de vorbire sub influența modelelor din jurul lor și prin participarea la activități adecvate în grădiniță. Ei sunt corectați atunci când greșesc exprimarea și, la rândul lor, îi corectează pe alții.

Vârsta preșcolară este o etapă crucială în dezvoltarea vorbirii, deoarece în acest interval au loc schimbări semnificative, atât în ceea ce privește calitatea, cât și cantitatea, care vizează învățarea pronunției corecte a fonemelor, extinderea vocabularului de bază, dezvoltarea limbajului interior, diversificarea formelor de comunicare și intensificarea funcțiilor cognitive ale limbajului, precum și integrarea structurilor gramaticale în practica vorbirii.

Procesul de dezvoltare a vorbirii la copii este direct influențat de mediul lingvistic și de modelele de exprimare furnizate de adulți (părinți, educatoare), iar influențele sistematice joacă un rol esențial. Prin urmare, educația limbajului în rândul preșcolarilor trebuie să fie o preocupare constantă pentru educatori, care trebuie să organizeze și să planifice experiențe de comunicare adecvate.

Curriculumul actual pentru educația timpurie subliniază două concepte cheie în dezvoltarea limbajului copiilor: COMUNICAREA RECEPTIVĂ și COMUNICAREA EXPRESIVĂ. Astfel, pentru fiecare tip de "dificultate de comunicare" (privind dezvoltarea comunicării receptive sau expresive) - conform definiției Annei G. Samokhvalova (2016, p.124)/apud Angelica Hobjilă, 2023) - întâlnite în rândul preșcolarilor, pot fi propuse soluții în plan educațional, multe dintre acestea abordând chiar cauzele care au dus la aceste blocaje.

Subliniem că activitățile din acest domeniu, datorită specificului lor și atractivității pentru copii, pot fi relativ ușor integrate într-un context de activități integrate, atât pentru a facilita desfășurarea acestora, cât și pentru a capta atenția micuților. Este important de menționat că majoritatea activităților integrate, dedicate dezvoltării competențelor preșcolarilor, includ și componente specifice domeniului Limbă și Comunicare. Indiferent de tipul de activitate integrată ales de educatori, este crucial să avem în vedere că fundamentul oricărei pregătiri a activității constă într-un scenariu didactic integrat, o structură unitară și coerentă, în jurul căreia se construiește activitatea integrată (Tătaru et. al, 2014: 282-283).

Toate abilitățile dezvoltate în acest subdomeniu sunt acumulate treptat, începând de la naștere, și sunt influențate, în același timp, de contextul stimulativ în care copilul crește și se dezvoltă.

Prin intermediul activităților instructiv-educative desfășurate în grădiniță, se urmărește transmiterea cunoștințelor și deprinderilor necesare pentru o comunicare eficientă și o exprimare corectă.

BIBLIOGRAFIE:

Bratu, B. (1979), *Preşcolarul şi literatura*, E. D. P. Bucureşti;
Breaz, M., (2013), *Literatura pentru copii – Repere teoretice şi metodologice*, Editura ASCR;
Dumitru., G., Novac, C., (2005), *Didactica activităţilor instructiv-educative pentru învăţământul preşcolar*, Editura Didactica Nouă;
Lespezeanu, M., (2007), *Tradiţional şi modern în învăţământul preşcolar*, Editura Omfal Esenţial, Bucureşti;
Rogojinaru, A. (1999), *O introducere în literatura pentu copii*, București, Editura Oscarprint;
Șchiopu, U., *(*2004), *Psihologia copilului*, E. D. P. Bucureşti;
Verza, E., *Psihologia copilului*, (2017), Editura TREI;
***Curriculum pentru educaţia timpurie (a copiilor de la naştere până la vârsta de 6 ani),
M. E. N., Bucureşti, 2019.

INTEGRAREA ELEVILOR CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE PENTRU INDEPENDENȚĂ FINANCIARĂ

Prof. Jurcan Loredana
Școala Gimnazială „Avram Iancu”, Oradea

1. Introducere

Educaţia incluzivă reprezintă un concept esențial în dezvoltarea unui sistem educațional echitabil și accesibil tuturor copiilor, indiferent de abilitățile lor. Aceasta promovează integrarea elevilor cu CES în școlile obișnuite și asigură adaptarea curriculumului și a metodologiilor didactice pentru a răspunde nevoilor fiecărui elev. Un aspect crucial al educației incluzive este pregătirea elevilor cu CES pentru o viață independentă, iclusiv din punct de vedere financiar.

2. Integrarea elevilor cu CES în activități economice

Un obiectiv esențial al educației incluzive este pregătirea elevilor pentru viața adultă inclusiv pentru independența financiară. Acest proces începe în școală, prin activități specifice care dezvoltă abilități practice și economice.

2.1. Programe de orientare profesională

Programele de orientare profesională adaptate pentru elevii cu CES ar trebui să includă:

- Evaluarea intereselor și abilităților în vederea direcționării către profesii potrivite.
- Stagii de practică prin încheierea de parteneriate cu diverse companii în vederea dobândirii unei experiențe practice într-un mediu de lucru real.
- Consiliere profesională pentru a ajuta elevii să-și dezvolte planuri de carieră și să înțeleagă pașii necesari pentru a-și atinge obiectivele.

2.2. Programe de educație financiară

Educația financiară este importantă pentru independența financiară. Elevii cu CES trebuie să fie instruiți în:

- Gestionarea bugetului prin învățarea modului de a-și gestiona veniturile și cheltuielile.
- Economisire și investiții: înțelegerea acestor concepte adaptate la nivelul lor.
- Responsabilități financiare inclusiv dobândirea noțiunilor privind plata facturilor și gestionarea datoriilor.

3. Exemple de bune practici

În multe școli se organizează:

- Ateliere vocaționale: ateliere de artizanat, gătit, reparații și alte activități practice care dezvoltă abilități concrete ce pot fi monetizate.
- Proiecte de microîntreprinderi: elevii sunt încurajați să dezvolte mici afaceri sau proiecte antreprenoriale, sub îndrumarea profesorilor și a consilierilor de orientare profesională.

- Colaborări cu organizații nonprofit: parteneriate cu ONG-uri care oferă suport și formare pentru integrarea în piața muncii a persoanelor cu CES.

4. Concluzii

Educația incluzivă joacă un rol vital în pregătirea elevilor cu CES pentru o viață independentă și împlinită, inclusiv din punct de vedere financiar. Prin programe de orientare profesională, educație financiară și dezvoltarea abilităților de viață, școlile pot crea un mediu de sprijin care să permită acestor elevi să își atingă potențialul maxim și să devină membri activi și independenți ai societății. Integrarea acestor inițiative în curriculumul educațional nu este doar benefică pentru elevi, ci și pentru societate în ansamblu, promovând diversitatea, incluziunea și echitatea.

INTEGRAREA COPIILOR CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE

PROF. DEMIAN CLAUDIA
GRĂDINIȚA NR. 25 ORADEA

Omul este ființa dependentă în activitatea pe care o desfășoară de ceilalți. El are nevoie permanentă de comunicare și de cooperare. Întâlnim peste tot în jurul nostru copii cu deficiențe – pe stradă, la școală, la grădiniță, în parc, etc. Ei sunt percepuți diferit, perceperea lor socială nefiind întodeauna constantă, ea variază de la o societate la alta, furnizând semnificații diferite, în funcție de cultura și de valorile promovate. Mulți au reticențe față de persoanele cu deficiențe, deoarece au o concepție greșită despre ele. Trebuie să înțelegem însă că sunt la fel ca ceilalți. De aceea, fiecare copil are dreptul fundamental la educație și fiecărui copil trebuie să i se ofere șansa de a ajunge și de a se putea menține la un nivel acceptabil de învățare.

Ce este integrarea?

- a educa copiii cu CES în grădinițe obișnuite, alături de copii tipici;
- a face adaptări curriculare periodice;
- a crea planuri individualizate de intervenție în funcție de stadiul de dezvoltare al fiecărui copil prin implicarea unei echipe multidisciplinare formată din educator, psiholog, logoped, consilier școlar;
- a permite accesul copiilor cu CES la programul si resursele grădiniței;
- a asigura programe de sprijin personalizate fiecărui copil cu CES;
- a acorda ajutor cadrelor didactice în procesul de aplicare și implementare a programelor de integrare.

Din categoria copiilor cu C.E.S. fac parte atât copiii cu deficiențe propriu-zise, la care cerințele speciale sunt multiple, inclusiv educative, cât și copiii fără deficiențe, dar care prezintă manifestări stabile de inadaptare la exigențele unității de învățământ.

- Copii/elevi cu deficiențe mintale;
- Copii/elevi cu deficiențe senzoriale (auditive și vizuale);
- Copii/elevi cu deficiențe fizice;
- Copii/elevi cu deficiențe sau tulburări de limbaj;
- Copii/elevi sau tulburări de învățare;
- Copii/elevi cu deficiențe socio-afective și de comportament (inclusiv copiii cu autism);
- Copii/elevi cu deficiențe asociate;
- Copii și tineri cu handicap, nedeplasabili, în vârstă de până la 30 de ani, care nu se pot integra în structurile învățământului obișnuit.

Rolul grădiniței:

Grădiniţa are rolul de a sprijini familiile să aibă încredere în resursele proprii, să facă faţă greutăţilor cu care acestea se confruntă. Educaţia părinţilor şi consilierea acestora au un rol important în integrarea copiilor cu afecţiuni de natură psihică, emoţională ori de altă natură în grădiniţă. Rezultatele muncii pentru promovarea incluziunii, atât directe cât şi indirecte, faţă de partenerii educaţionali, părinţi, apar după intervale mari de timp şi sunt efectul unui exerciţiu asiduu, susţinut. Centrarea atenţiei educaţionale pe grupurile vulnerabile este un indiciu al nivelului de civilizaţie atins de o anumită societate şi aceasta impune căutarea unei noi formule de solidaritate umană, fapt ce are o semnificaţie aparte în societatea noastră.

Rolul educatoarei:

- să elaboreze un plan de dezvoltare a grădiniţei în care să se precizeze concret parteneriatul cu familia;

- să fie pregătit întregul personal al grădiniţei pentru a primi toţi copiii, fără discriminări;
- să asigure un climat primitor şi deschis prin organizarea mediului educaţional cât mai eficient;
- să aibă discuţii, în prealabil, cu copiii pentru a se accepta unii pe alţii, pentru a negocia, a colabora şi a lucra împreună;
- să asigure un curriculum flexibil şi deschis la care să aibă acces şi părinţii;
- să evalueze fiecare copil prin observaţie directă şi indirectă pentru a asigura participarea lui adecvată la
  activităţile curriculare;
- să asigure accesul tuturor copiilor la programul grădiniţei, dar şi la modificările şi adaptările acestuia;
- să asigure participarea tuturor familiilor la decizii şi acţiuni în favoarea tuturor copiilor;
- să evalueze permanent şi periodic progresele pe care le fac toţi copiii, nu numai din punctul de vedere al achiziţiilor intelectuale, dar şi al relaţiilor sociale, al cooperării şi colaborării, al dezvoltării imaginii de sine şi încrederii în forţele proprii;
- să elaboreze planuri individualizate, personalizate pentru copiii care au nevoie de sprijin în anumite componente ale dezvoltării şi la anumite momente;
- să ajusteze permanent curriculumul pentru a-l adapta la nevoile educative ale copiilor;

Cine sprijină educatoarea în activitatea cu copiii cu CES?

Pentru educatoare poate însemna acest lucru, nu neapărat sarcini în plus, ci strategii de educație care să fie cât mai flexibile. Așa cum vorbim de sprijin pentru copil în procesul educațional, trebuie să presupunem că și educatoarea are nevoie de sprijin. De unde poate ea să ia acest sprijin?

- schimbul de experiență, schimbul de idei de acțiune, de modele, participarea în echipă la anumite activități, sunt tot atâtea forme de a folosi experiența și practica colegelor în rezolvarea unor probleme.
- activitatea în echipă presupune un mod de acțiune în care educatoarea lucrează împreună cu o altă colegă pentru a organiza, desfășura și evalua activități didactice personalizate.
- activitatea sprijinită de voluntari, părinți, bunici, membrii unor asociații neguvernamentale care au în obiectiv integrarea și/sau incluziunea copiilor cu CES.
- centrele de resurse profesionale care se pot înființa la nivelul unor instituții, pentru a sprijini rezolvarea diferitelor probleme cu care educatoarea vine în contact în tratarea CES.

Rolul familiei:

- să faciliteze evaluarea şi diagnosticarea precoce a copiilor în vederea intervenţiei timpurii;
- să colaboreze cu şcoala în vederea integrării cu success a copiilor în activitatea şcolară:
- schimb permanent de informaţii între şcoală şi familie;
- sprijin reciproc în elaborarea PSP şi PIP;
- participarea la activităţi de consiliere a părinţilor;
- implicarea în organizarea unor activităţi extracurriculare;
- să acorde ajutor copiilor în pregătirea temelor;
- să se implice în organizarea timpului liber al copiilor, implicându-i în activităţi în aer liber, etc.

Rolul societății:

- existenţa unor centre de resurse, informare şi comunicare;
- formarea iniţială şi continuă a cadrelor didactice în problematica C.E.S.;
- adaptarea şi flexibilitatea curriculum-ului (pre)şcolar;
- informarea şi sensibilizarea comunităţii locale cu privire la posibilitatea recuperării, educaţiei chiar şi pentru copiii ce au abandonat şcoala;
- dezvoltarea unei reţele de cooperare în domeniul educaţiei, implicată în procesul de integrare;

- implicarea, încurajarea participării părinţilor, schimbul de informaţii, consilierea părinţilor în măsura solicitărilor şi a necesităţilor, mobilizarea resurselor disponibile şi competente.

Pentru că aceşti copiii să fie cu adevărat integraţi şi incluziunea şcolară să se realizeze la un nivel real, Alois Gherghut propune indeplinirea urmatoarelor criterii de catre învăţământul de masă:

- să existe motivaţia în rîndul cadrelor didactice de a crea un mediu incluziv în clasa de elevi;
- să existe cunoştinţe din partea cadrelor didactice pentru lucrul cu copii cu CES;
- să se realizeze un sprijin pentru cadrelor didactice;
- să se pună în practică o relație de cooperare strânsă cu părinţii copiilor cu CES;
- realizarea unui set de politici relevante, care să permită dezvoltarea unui cadru adecvat.

Bibliografie:

- Vrăsmaş, E., - ,,Educaţia incluzivă în grădiniţă: dimensiuni, provocări şi soluţi”, București, 2012.
- Vrăşmaş, E., - ,,Introducere în educaţia cerinţelor speciale”, Editura Credis, Bucureşti, 2004.
- Gherguţ, A., - ,,Educaţia incluzivă şi pedagogia diversităţii, Editura Polirom, 2016;

Firma de exerciţiu _ învăţarea prin practică.

Prof.econ. Vocheci Mădălina
Liceul Tehnologic Ion Barbu-Giurgiu

Firma de exerciţiu – descriere/particularitati.

Firma de exerciţiu este o metodă de instruire practică a elevilor în vederea formării competenţelor necesare pentru a deveni angajaţi de valoare sau întreprinzatori responsabili.
În firma de exerciţiu se aplică interdisciplinar noţiunile studiate, se realizează aprofundarea acestora într-un sistem funcţional, **firma**, şi totodată se creează demersul didactic pentru abordarea şi aplicarea unor noi concepte, utile în organizarea şi conducerea unei afaceri.
Firma de exerciţiu constituită după ***modelul unei firme reale,*** are scopul de a ghida elevii în procesul de formare şi dezvoltare a competenţelor antreprenoriale. Acest model permite ***simularea*** activităţilor dintr-o întreprindere economică reală.

Este o simulare a unei firme reale, care poate fi realizată prin implicarea directă a unui specialist coordonator. Metoda de studiu într-o firmă de exerciţiu se bazează pe observarea şi urmărirea proceselor comerciale şi a legăturilor care se stabilesc între ele, precum şi însuşirea structurii şi relatiilor administrative şi executive care susţin conducerea unei firme. Locul de desfăşurare a activităţii firmei de exerciţiu este un laborator echipat cu mobilier corespunzător, cu tehnica necesară învăţării (calculatoare şi pachete software specializate), pentru efectuarea de operaţii economice şi comerciale care să simuleze activitatea unei firme din sfera economică reală.

Scopul firmei de exerciţiu este dobândirea unor competente de baza, care să le permita absolventilor să se realizeze cu succes în economia reală.
Prin aplicarea metodei “firmă de exerciţiu” sunt preconizate următoarele rezultate:
• creşterea gradului de inserţie pe piaţa muncii a absolvenţilor;
• reducerea perioadei de acomodare la locul de muncă;
• mai buna adaptabilitate la schimbarea locului de muncă, flexibilitate;
• atitudine favorabilă în asumarea iniţiativei şi a riscului.

Structura organizatorică a firmei de exerciţiu

Structura organizatorică a firmei de exerciţiu este determinată de forma şi modul de compartimentare a acesteia, principalii factori de influenţă fiind:
- tipul şi complexitatea producţiei de bunuri şi servicii,
- dimensiunile întreprinderii,
- calificarea personalului,
- cadrul juridic şi statul juridic de funcţionare,
- strategia dezvoltării.

Conform situaţiei din practică firma de exerciţiu este structurată în departamente, cum ar fi: - resurse umane, - secretariat, - marketing, - desfacere, - financiar-contabilitate, - producţie, etc.

Posturile din structura organizatorică se stabilesc pornind de la organigrama firmei de exerciţiu, de la sarcinile şi atribuţiile fiecărui departament.

In cadrul firmei de exerciţiu rolul angajaţilor îl joacă cursanţii. Conducerea departamentelor poate fi asigurată de instructorii formatori şi de către manager, dar pe măsură ce căpătă experienţă, în special spre sfârşitul perioadei de practică, aceste funcţii pot fi preluate de către cursanţi. Personalul din cadrul firmei trebuie să îndeplinească o serie de condiţii, printre care să aibă: - cunoştinţe economice de bază, - cunoştinţe de specialitate, - cunoştinţe de limbi străine şi de informatică, - calităţi pedagogice şi de manager, etc.

Întreprinderea virtuală

Întreprinderile virtuale reprezintă o reţea temporară de companii independente care stabilesc o legătură funcţională - alianţă bazată pe tehnologiile informaţionale şi reţelele de calculatoare ca suport pentru:
- distribuirea sarcinilor concrete,
- punerea în comun cunoştinţelor şi experienţei, infrastructurilor operaţionale şi resurselor
Tehnologice cu scopul de a răspunde mai bine cererii pieţei şi de a ofereri produse sau servicii specifice cerute în economia reală.

Aceste se diferenţiază prin:
• natura participanţilor la activităţile întreprinderii care pot fi:
- grupuri în interiorul unei întreprinderi formate din indivizi care lucreaza în diferite locaţii dar au un scop comun ca o echipa ce lucreaza pe un proiect
- comunitati realizate prin asociere pe internet care manifesta un interes comun
- grupuri de specialisti din diferite întreprinderi având fiecare suport distribuit independent care asigura functii externalizate pentru o companie sau mai multe
- companii independente care se asociaza pentru a indeplini un anumit proiect
• modul de interacţiune între participanţi,
• frontierele (limitele de competenta) care delimitează participanţii,
• natura mijloacelor de comunicare şi durata de viaţa a întreprinderii.

Întreprinderile virtuale pot exista ca organizaţii comerciale, guvernamentale, universităţi, organizaţii de sănătate sau simple grupuri de oameni care au acelaşi ţel şi mod de gândire.
In prezent se formează întreprinderi virtuale care se diferenţiază prin obiective specifice,
modalităţi de asociere şi diferite grade de virtualizare a unei întreprinderi. În acest sens există:
- *firmă tehnologică* - orientată pe producţie de bunuri,
- *firmă externalizată* - în domeniul serviciilor,
- *firmă de comerţ electronic* – cyber întreprindere.

Studiu de caz realizat la firma de exercitiu FE.ECOLIFE. SRL

Firma ECOLIFE este o societate cu răspundere limitată ce îşi are sediul în Giurgiu, Liceul Tehnologic „Ion Barbu’’. Firma de exerciţiu are ca obiect de activitate reciclarea cauciucului.
Pentru o companie care se respectă, serviciile ofertite nu trebuie să fie activitati anexe,
trebuie să fie o preocupare intensă şi profesională, în permanentă căutare de noi mijloace de noi servicii, oricînd gata să intervină pentru a influenţa piaţa n favoarea sa.

În prezent problema gestionării deşeurilor se manifestă tot mai acut din cauza creşterii

cantităţii şi diversităţii acestora, precum şi a impactului lor
negativ, tot mai pronunţat, asupra mediului înconjurător.
Depozitarea deşeurilor pe sol fără respectarea unor cerinţeminime, evacuarea în cursurile de apă, şi arderea necontrolată a acestora reprezintă o serie de riscuri majore atât pentru mediul ambiantcât şi pentru sănătatea populaţiei.

Gestionarea deşeurilor cuprinde toate activităţile de colectare, transport, tratare, valorificare şi eliminare a deşeurilor, inclusiv supravegherea acestor operatii si îngrijirea zonelor de depozitare după închiderea lor .

Obiectivele prioritare ale gestionării deşeurilor sunt:
Ø prevenirea sau reducerea producerii de deşeuri şi a gradului de periculozitate al acestora prin:
• dezvoltarea de tehnologii curate, cu consum redus de resurse naturale;
• dezvoltarea tehnologiei şi comercializarea de produse care prin modul de fabricare, utilizare sau eliminare nu au impact sau au cel mai mic impact posibil asupra cresterii volumului sau periculozităţii deşeurilor, ori asupra riscului de poluare;
• dezvoltarea de tehnologii adecvate pentru eliminarea finală a substanţelor periculoase din deşeurile destinate valorificării;
Ø reutilizarea, valorificarea deşeurilor prin reciclare, recuperare sau orice alt proces prin care se obţin materii prime secundare, ori utilizarea deşeurilor că sursă de energie.

Astfel se asigura protejarea resursele naturale prin folosirea materiilor prime secundare din deşeuri şi se reduce poluarea mediuluicauzată de eliminarea lor. Acest tip de activităţi ale firmelor de exercitiu, se pot realiza între şcoli partenere. Echipele de lucru comunică şi realizează produsul final prin intermediul Internetului, urmând ca fiecare elev din grup să prezinte produsul final în şcoala sa, să adune impresii şi sugestii pe care apoi să le împărtăşească cu partenerii de lucru. O variantă este ca aceste grupurile de lucru să prezinte produsul final în cadrul unor activităţi desfăşurate în comun de şcolile partenere;

Elevii au posibilitatea de a prezenta mai multe informatii procesate cu atentie fara a mai fi implicati emotional. Spre exemplu intr-o discutie on-line, elevii introvertiti tind sa fie mai activi din mai multe motive. In mediul virtual, inhibitia cauzata de aspectul fizic este diminuata.

Firma de exerciţiu, determină dobândirea de abilităţi antreprenoriale, perfecţionarea; comportamentelor personale şi ajută la identificarea potenţialului propriu fiind o metodă practică de integrare a cunoştiinţelor de la diverse discipline

În firma de exerciţiu se realizează sinergia interdisciplinarităţii cunoştinţelor teoretice dobândite de la diverse discipline: economie, contabilitate, corespondenţă comercială, ştiinţele comunicării - limbi străine, informatică, drept şi legislaţie, etc. Aici se asigneaza funcţiile administrative şi executive şi sunt exersate tranzactile economice existente în firmele reale, fiecare firma, exerciţiu fiind structurată, în conformitate cu situaţia din practică, în servicii funcţionale: aprovizionare, resurse umane, secretariat, marketing, desfacere, financiar contabilitate,etc.

Întreaga activitatea a firmelor de exerciţiu se desfăşoară în conformitate cu legislaţia în vigoare pentru companiile din economia reală. Sunt simulate situaţii de risc sau eşec precum şi scenarii de succes care reprezintă o modalitate experimentală necesară a procesului de învăţare. Dacă în viaţă reală deciziile greşite ar putea determina punerea în pericol a funcţionalităţii întreprinderii, în firma de exerciţiu se pot analiză efectele virtual, iar fundamentarea cunoştinţelor teoretice este mult accentuate

în confruntarea cu situaţii limita, dar fără spectrul consecinţelor negative imediate. În firma de exerciţiu se însuşesc competenţe fundamentale necesare în integrarea în producţie a absolvenţilor:

- abilitate de lucru şi spirit de cooperare în echipa,
- gândire interdisciplinară,
- comunicare precisă utilizând terminologia adecvată domeniului,
- capacitatea de a lua decizii în timp determinat care asigură o flexibilitate cerută pe piaţă forţei de muncă.

Astfel elevul devine un „cautator de cunoastere, mai degraba decat un depozit”
(Freire, 1970).

Rolul activităţilor extraşcolare
în procesul educațional al copiilor cu cerințe speciale „Fiecare copil contează”
-Referat-

PROF. ÎNV. PREȘ. IONIȚĂ CAMELIA
GRĂDINIȚA PRICHINDEL, SECTOR 6, BUCUREȘTI

Educaţia extraşcolara (realizată dincolo de procesul de învățământ) își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității copiilor cu cerințe speciale.

Educația prin activitățile extraşcolare urmărește identificarea și cultivarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viață civilizat, precum și stimularea comportamentului creativ în diferite domenii. Începand de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoștințe punându-i în contact direct cu obiectele și fenomenele din natură.

Trebuinţa de se juca, de a fi mereu în mişcare, este tocmai ceea ce ne permite să împăcăm şcoala cu viaţa.

Scopul activităţilor extraşcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor cu cerințe speciale în activităţi cât mai variate şi bogate în conţinut, cultivarea interesului pentru activităţi socio-culturale, facilitarea integrării în mediul şcolar, oferirea de suport pentru reuşita şcolară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale şi corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale.

Activităţile extraşcolare se desfăşoară într-un cadru informal, ce permite elevilor cu dificultăţi de afirmare în mediul şcolar să reducă nivelul anxietăţii şi să-şi maximizeze potenţialul intelectual.

Oricât ar fi de importantă educaţia curriculară realizată prin procesul de învăţământ, ea nu epuizează sfera influenţelor formative exercitate asupra copilului.

Rămâne cadrul larg al timpului liber al copilului, în care viaţa capătă alte aspecte decât cele din procesul de învăţare scolară.

Exemple de activitati extrascolare:

- ✓ *Vizitele la muzee, expoziţii, monumente şi locuri istorice, case memoriale* -organizate selective- constituie un mijloc de a intui şi preţui valorile culturale, folclorice şi istorice ale poporului român;
- ✓ *Vizionarea emisiunilor muzicale, de teatru de copii, distractive sau sportive* - stimulează și orientează copiii spre unele domenii de activitate;
- ✓ *Excursiile si taberele scolare* - contribuie la îmbogățirea cunoștințelor copiilor despre frumusețile țării, la educarea dragostei, respectului pentru frumosul din natură, artă, cultură. Prin excursii, copiii pot cunoaste realizările oamenilor, locurile unde s-au nascut, au trăit și au creat opere de artă;
- ✓ *Spectacolele* constituie o formă de activitate extracurriculară în şcoală, prin care copilul face cunoştinţă cu lumea minunată a artei. Deşi această formă de activitate îl pune pe copil în majoritatea cazurilor în rolul de spectator, valoarea ei deosebită rezidă în faptul că ea constituie o sursă inepuizabilă de impresii puternice, precum şi în faptul că apelează, permanent, la afectivitatea copilului sau nu, asupra dezvoltării elevilor;
- ✓ *Excursia* - ajută la dezvoltarea intelectuală şi fizică a copilului, la educarea lui cetăţenească şi patriotică. Ea este cea care îl reconfortează pe copil, îi prilejuieşte însuşirea unei experienţe sociale importante, dar şi îmbogăţirea orizontului cultural ştiinţific;
- ✓ *Serbările și festivitățile* - marcheaza evenimentele importante din viata scolarului. Din punct de vedere educativ, importanța acestor activități constă în dezvoltarea artistică a elevului, precum și în atmosfera sărbătorească instalată cu acest prilej;
- ✓ *Concursurile școlare* - sunt o metodă extrașcolară de a stârni interesul elevului pentru diferite arii curriculare având, în același timp, o importanță majoră și în orientarea profesională a elevilor, facându-le cunoscute toate posibilitățile pe care aceștia le au.

Activităţile extraşcolare, bine pregătite, sunt atractive la orice vârstă. Ele stârnesc interes, produc bucurie, faciletează acumularea de cunoştinţe, chiar dacă necesită un efort suplimentar. Copiilor cu cerințe speciale li se dezvoltă spiritul practic, operaţional, manualitatea, dând posibilitatea fiecăruia să se afirme conform naturii sale. Copiii se autodisciplinează, prin faptul că în asemenea activităţi se supun de bună voie regulilor, asumându-şi responsabilităţi.

Educatoarea are, prin acest tip de activitate, posibilităţi deosebite sa-şi cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influenţeze dezvoltarea, să realizeze mai uşor şi mai frumos obiectivul principal - pregătirea copilului pentru viaţă.

Activitatile extracurriculare sunt apreciate atat de catre copii, cât și de factorii educaționali în măsura în care: valorifică și dezvoltă interesele și aptitudinile copiilorcu cerințe speciale; organizează într-o manieră placută și relaxantă timpul liber al copiilor contribuind la optimizarea procesului de învățământ; formele de organizare sunt din cele mai ingenioase, cu caracter recreativ; copiii au teren liber pentru a-și manifesta în voie spiritul de inițiativă; participarea este liber consimțită, necoditionată, constituind un suport puternic pentru o activitate susținută; au un efect pozitiv pentru munca desfașurată în grup; sunt caracterizare de optimism și umor; creează un sentiment de siguranță și încredere tuturor participanților; urmăresc lărgirea și adâncirea influențelor exercitate în procesul de învățământ; contribuie la dezvoltarea armonioasă a copiilor.

Activităţiile extracurriculare contribuie la gândirea şi completarea procesului de învăţare, la dezvoltarea înclinaţiilor şi aptitudinilor şcolarilor, la organizarea raţională şi plăcută a timpului lor liber. Având un caracter atractiv, copiii cu cerințe speciale participă într-o atmosferă de voie bună şi optimism, cu însufleţire şi dăruire, la astfel de activităţi.

Potenţialul larg al activităţilor extracurriculare este generator de căutări şi soluţii variate. Succesul este garantat dacă ai încredere în imaginaţia, bucuria şi în dragostea din sufletul copiilor, dar să îi laşi pe ei să te conducă spre acţiuni frumoase şi valoroase.

“Să nu-i educam pe copiii noștri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.” Maria Montessori

BIBLIOGRAFIE:

1. **Revista Invatamantului Prescolar nr. 3-4-2000 "Educatia in anul 2000", Bucuresti**
2. **Cucuteanu I., Grunzu M., Rusu T., Luca O. "Indreptari pentru suflet de copil", editura Pim, Iasi - 2003**
3. **Revista copiilor isteti "Ariel" editata de Comitetul National Raman UNICEF nr. 1-2, Bucuresti - 1995**

FACEȚI EDUCAȚIA MUZICALĂ INCLUZIVĂ PENTRU TOȚI ELEVII!

Prof. Anca Luminița Macavei
Liceul de Arte „Victor Brauner” Piatra Neamț

Dacă ești profesor de muzică, atunci sunt șanse mari ca elevii tăi să reprezinte toate tipurile, abilitățile și culturile.

Este posibil să aveți un elev care a studiat pianul de la trei ani, în timp ce un alt elev nu are o pregătire formală, dar ascultă hip hop 24/7. Un alt elev are probleme disciplinare, iar un al patrulea are deficiențe de învățare.

În calitate de educator, cum puteți ajunge la fiecare dintre acești elevi cu perspectivele și nevoile lor unice?

Răspunsurile nu sunt ușoare, dar merită să căutați modalități de a face muzica mai incluzivă. Prin actualizarea metodologiei de predare care a fost folosită în sala de clasă de muzică tradițională, ar putea fi posibilă implicarea tuturor elevilor, indiferent de cultura, mediul lor și nivelul de interes.

Renunțați la idealurile elitiste

Pentru a ajunge la toți elevii, este esențial ca programele să fie oferite tuturor copiilor, indiferent de nivelul lor de abilități sau de experiența anterioară. Muzica ar merita să fie o materie de bază în școală, și nu una care este rezervată doar celor cu aptitudini bine dezvoltate.

Este rezonabil să oferim cursuri de muzică care să se adreseze elevilor de toate abilitățile. În consecință, deși pot exista ansambluri pentru elevii care au petrecut ani de zile studiind instrumentele lor , un program de educație muzicală cu adevărat incluzivă oferă șanse egale elevilor care poate nu au avut niciodată ocazia de a primi o educație muzicală înainte.

Țineți cont de diversitatea studenților

Diversitatea poate atinge multe aspecte ale elevilor tăi, inclusiv culoarea pielii, educația, cultura, sexul, statutul socio-economic și multe altele. Aceasta înseamnă că este imperativ ca un profesor de muzică să-și cunoască fiecare elev. Însă, doar astfel este posibilă înțelegerea numeroaselor fațete care compun identitatea fiecărui elev.

Cu cât știi mai multe despre fiecare dintre elevii tăi la nivel individual, cu atât vei fi mai pregătit pentru a oferi programe care vorbesc pentru fiecare dintre ei; gândiți-vă cu atenție la muzica pe care o includeți, la activitățile alese, la cărțile pe care le citesc.

Includeți o parte din experiența fiecărui elev în cel puțin un modul pe care îl predați în timpul anului școlar?

Concentrați-vă pe abilități diferite

Fiecare persoană este un individ unic, cu abilități unice. În mod similar, fiecare are propriile stiluri de învățare preferate. Majoritatea experților în educație clasifică diferitele stiluri de învățare astfel: *Vizual*, *Auditiv*, *Verbal*, *Fizic*, *Logic*, *Social*, *Solitar*

Elevii pot excela la învățare în unul sau mai multe dintre aceste stiluri. Cu toate acestea, fiecare elev poate avea preferințe diferite. În consecință, dacă doriți să aveți o clasă de muzică cu adevărat incluzivă, atunci este necesar să planificați tot felul de activități care să atragă diferitele stiluri de învățare pe care le predați.

Acest lucru poate însemna că folosiți o mulțime de imagini colorate, le cereți copiilor să deseneze imagini, redați diferite sunete muzicale și le cereți copiilor să pună împreună mișcarea și muzica. Folosind tot felul de activități, vei putea atrage cel mai mare număr de copii cu diferitele lor stiluri de învățare.

Mai mult, încercați să aflați care elevi au planuri de comportament sau alte programe speciale în cadrul școlii. Ce abordări puteți folosi care ar putea fi mai incluzive pentru acești elevi?

Amintiți-vă, de asemenea, că deficitele fizice, mentale și emoționale nu trebuie să stea în calea unei educații muzicale de calitate. Toată lumea poate învăța și se poate bucura de muzică, dar poate fi necesar să fii creativ în modul în care o abordezi.

Dacă aveți îngrijorări cu privire la adaptarea sau modificarea oricăror planuri de lecție, astfel încât acestea să fie mai incluzive, nu ezitați să cereți sugestiile altor profesori, unui mentor sau unui coleg.

Fii atent la cuvintele și acțiunile tale

De obicei, predarea muzicii este o experiență plină de bucurie, care este plină de satisfacții pentru profesor și elevi. Din păcate, acele zile frustrante vin la toată lumea. Este practic inevitabil ca în cele din urmă să nu existe o zi mai puțin bună pentru tine sau unul dintre elevi. Modul în care vă manifestați în acea zi... poate face o mare diferență.

Pentru a face educația muzicală cu adevărat incluzivă, este esențial să fii atent la cuvintele și acțiunile tale în orice moment. Ascultă-te cu atenție în timpul următoarelor sesiuni de clasă. După fiecare clasă, notează răspunsurile tale la aceste întrebări:

- Ce cuvinte am folosit cel mai mult în timpul orelor?
- Care a fost tonul general al lucrurilor pe care le-am spus în clasă?
- Am țipat sau am devenit agitat cu studenții?
- Am avut succes la includerea tuturor elevilor, indiferent de capacitatea, identitatea, rasa sau credințele lor religioase?
- Există o modalitate mai bună de a ajunge la acel student care pare supărat, retras sau nu vrea să participe?

Reflectând asupra răspunsurilor dumneavoastră la aceste întrebări, puteți începe să observați anumite tipare care apar. Te concentrezi pe folosirea cuvintelor calmante în clasă sau este mai probabil ca alegerea ta să provoace frică sau un răspuns nervos? Vorbești pe un ton ferm, dar respectuos? Este posibil să existe modalități mai bune de a ne asigura că toată lumea se simte ca un participant binevenit la clasa de muzică?

Luați în considerare adăugarea tehnologiei

Indiferent de cât de confortabil sau de inconfortabil ai putea fi cu tehnologia, sunt șanse mari ca studenții tăi să o placă- este o modalitate de comunicare cu prietenii și familia, de recreere, distracție și nu în ultimul rând de educare.

Din păcate, tehnologia este prea des ignorată în sala de muzică. Copiii sunt incredibil de alfabetizați din punct de vedere tehnologic și ar fi păcat ca educatorul muzical cu o mentalitate incluzivă să treacă cu vederea acest lucru.

Răscrucea dintre tehnologie și muzică se găsește practic peste tot în zilele noastre. Dacă nu l-ați explorat încă, atunci poate merită să petreceți ceva timp pe YouTube căutând lecții de teorie muzicală. Este disponibilă o multitudine de aplicații educaționale pentru muzică, la fel și multe jocuri care merită.

Profesorii au avut un mare succes folosind Digital Audio Workspaces sau DAW. Asta pentru că majoritatea studenților sunt încântați de oportunitatea de a învăța să compună și să producă propria lor muzică folosind aplicații precum SoundTrap și Soundation.

Nu uitați să pivotați

Un profesor de muzică care dorește să creeze un program cu adevărat incluziv la școala lor trebuie să fie versatil. Asta poate însemna să conduci o orchestră dimineața, să înveți pianul imediat după prânz și să conduci un ansamblu de jazz după-amiaza. Nu uitați să rezervați un timp câteva după-amiezi pe săptămână pentru a oferi îndrumări trupei rock a școlii.

Practic, un program muzical incluziv se adresează unei game largi de interese și niveluri de abilități. Ați putea lua în considerare adăugarea unor cursuri de compoziție muzicală sau teorie. Cu cât programele pe care le oferiți sunt mai diverse, cu atât sunt mai mari șansele dumneavoastră. de a ajunge la un interes crescut pentru școala de muzică.

Aflați ce ascultă studenții dvs

Cine spune că lecțiile de muzică trebuie să fie întotdeauna despre muzică clasică ? Deși este grozav să îi descoperim pe Bach, Beethoven sau Mozart, luați în considerare adăugarea la repertoriu a lucrărilor artiștilor moderni sau contemporani.

Întrebați-vă elevii ce muzicieni, interpreți sau compozitori admiră. Apoi, alegeți câțiva dintre aceștia pentru a-i studia- explorați diferite stiluri și genuri muzicale.

Datorită tezaurului bogat și flexibilității muzicii, chiar și cea mai simplă activitate permite participarea tuturor copiilor, indiferent de abilitățile lor. Prin urmare, programa școlară ar trebui să fie bine planificată și organizată, pentru a întări motivația și pentru a încuraja individual activitatea muzicală a copiilor în clasă. Muzica îi ajută pe copiii excepționali să învețe cum să proceseze și sa reacționeze la stimularea senzorială. Sentimentul, imaginile, mișcarea și ascultarea muzicii favorizează abilitățile psihomotorii, afective și percepția senzorială .

Profesorul trebuie să fie experimentat, dotat și să realizeze intervenții comportamentale adecvate pentru a produce rezultate de succes în clasă. Crearea unei atmosfere pozitive în sala de clasă este esențială. Dacă un elev cu nevoi speciale nu se simte binevenit în sala de clasă, elevul va prezenta comportament impulsiv.

Eficiente și adaptabile au fost demonstrate următoarele abordări metodice:

- Găsiți modalități de a evita problemele de comportament; rugați elevul să vă fie „ajutor” în clasa pentru a fi implicat într-un mod pozitiv.
- Utilizarea instrumentelor ritmice pentru copii, cum ar fi clopoței, tobe, triunghi, castaniete și altele care motivează elevul,
- bătând din palme și cântând,
- Însoțirea unui cântec cunoscut cu instrumente muzicale sau cu un dans,
- O selecție independentă de instrumente muzicale pentru interpretare
- Dirijarea cântecului de către elevi
- Participarea activă la dansurile muzicale pentru copii

-Găsiți o activitate muzicală pe care elevul o desfășoară bine și lăsați-l să dezvolte leadership.
-Puneți elevii să execute sarcini muzicale separat - să citească versurile sau să bată din palme un ritm.
-Folosiți ajutoare vizuale colorate strălucitor pentru a indica tempo, ritm, cuvinte și note.

Educația muzicală în incluziune permite, de asemenea, tuturor copiilor să participe în grup la activități muzicale care, conform cercetărilor științifico-pedagogice încurajează plăcerea (sentimentul

de apartenență) și, astfel, duce spre o mai mare încredere în sine, autocontrol și adaptare față de ceilalți, ceea ce în total oferă o mai mare motivație pentru învățare și înțelegere.

Abilități lingvistice urmărite în predarea Religiei, pentru copiii cu cerințe educaționale speciale

Balan Anca
Școala Gimnazială Ciugud/Liceul cu Program Sportiv Alba Iulia

Comunicarea autentică sau a fi capabil să comunici eficient rămâne una din cele mai importante abilități care se învață și se perfecționează de-a lungul întregii vieți. Aceasta pentru că omul nu doar comunică ci se comunică; se exprimă, nu doar vorbește.

Considerate aproape egale competențelor de comunicare, abilitățile lingvistice ale copiilor influențează și sunt influențate de interacțiunile lor sociale. Pe lângă această legătură, cercetările noi arată că dezvoltarea limbajului și dezvoltarea minții sunt și ele interdependente, prin urmare, dezvoltarea comunicării funcționale este o arie importantă în educația incluzivă. La ora de Religie, abilitățile urmărite pentru dezvoltarea limbajului receptiv și al limbajului expresiv la copiii cu CES sunt abilitatea de a asculta, abilitatea de a denumi, abilitatea de a scrie și de a citi.

1. Abilitatea de a asculta

Abilitatea de a asculta în cadrul orei de Religie înseamnă a asculta explicația/povestirea și de a înțelege conceptele specifice, a urma instrucțiuni din rutina zilnică, a se conforma anumitor cerințe, a rămâne în tăcere, a colabora cu profesorul sau cu colegii, a fi atent la tonul vocii și la limbajul mimico-gestual. Vocabularul receptiv este îmbogățit prin citiri din Sfânta Scriptură, prin povestiri, cântece religioase, jocuri, prin materiale audio-video, prin prezentare de imagini și icoane.

Exemplu de activitate de învățare: Momentul de rugăciune - ne ridicăm în picioare, facem semnul Sfintei Cruci, împreunăm mâinile, spunem cu toții rugăciunea, păstrăm un ton potrivit, intonăm sau accentuăm anumite cuvinte de referință, suntem concentrați la ceea ce rostim, dar suntem atenți la ce rostesc ceilalți copii.

2. Abilitatea de a denumi

A)Capacitatea de a recunoaște și de a identifica verbal obiecte, acțiuni, evenimente (slujbe și sărbători), virtuți și persoane religioase.

Exemple de sarcini: Identifică/Arată obiecte (cruce, icoană, candelă, lumânare).

B) Capacitatea de a identifica receptiv un obiect, personaj, eveniment printr-o descriere a trăsăturilor, a funcției și a clasei din care face parte.

Exemple:

„icoana”

- Trăsătura: chip al sfinților pictat pe lemn, pânză sau pe perete.
- Funcția: suport pentru rugăciune, explică norme de credință.
- Clasa: obiect ce aparține Bisericii, cultului creștin.

„Sfântul Nicolae”

- Trăsătura: bătrân cu părul alb, fruntea înaltă, îmbrăcat cu haine de ierarh, sărbătorit la 6 decembrie.
- Funcția: ajută copiii/ familiile sărace, aduce daruri, ocrotește marinarii, face minuni.
- Clasa: sfinți ierarhi.

Exemple de sarcini: Ce folosește preotul pentru a binecuvânta pe credincioși? (funcția); Da-ți-mi exemple de obiecte ce aparțin Bisericii. (clasa); Ce obiect creștin este format dintr-o linie verticală și una orizontală?(trăsătura)

C) Capacitatea de a răspunde la întrebări și de a conversa.

Pentru succesul realizării acesteia, folosim indicii din mediul natural, tot cea ce văd, aud, miros, simt și gustă copiii. De asemenea, folosim istoricul și experiențele copiilor sau creem experiențe noi.

Exemple de sarcini : Descrie un personaj biblic, o biserică, o zi de sărbătoare în familia ta.

Pentru formarea vocabularului expresiv cerem copiilor să folosească expresii introductive „Aceasta este”, „Eu văd/observ/recunosc”; să folosească adjective „cruce mică”, „biserică frumoasă”, „oameni sfinți”, etc. ; să folosească prepoziții: „în icoană”, „la biserică”, „pe Sfântul Andrei”, precum și expresii specifice cultului: Tatăl, Fiul și Sfântul Duh; facerea lumii; crearea omului; trup și suflet; viață creștină etc.

Prin utilizarea platformelor de învățare și a softurilor educaționale, vom beneficia de resurse noi și diverse, extrem de utile în demersul didactic diferențiat. Stimularea vorbirii și gândirii prin instrumente și strategii de învățare online devine astăzi mult mai facilă, după fiecare audiție putem realiza și momentul de debriefing prin întrebări: Unde s-a petrecut acțiunea? Ce personaje au participat? Care a fost cel mai isteț/ interesant personaj? Ce ți-a plăcut? Ce nu ți-a plăcut? Ce ai simțit când s-a întâmplat….? Tu ce-ai fi făcut în locul lui? Ce am învățat din acest exemplu?

Predarea abilităților la copiii cu CES impune strategii diferite, lucrul cu recompensele și câștigarea motivației. Recompensa este folosită cu succes dacă se aplică imediat (la 3 secunde dacă abilitatea predată este realizată), este suficient de mare ca să depășească alte dorințe cu care intră în competiție; este contingentă cu abilitatea predată; nu este sătul de acea recompensă. Obiectivul principal urmărit este ca finalizarea sarcinii să ajungă să fie recompensă în sine.

Câștigarea motivației copiilor cu CES este esențială, iar acest lucru îl obținem prin sarcini diversificate; alternarea gradelor de dificultate în sarcini; prompturi utilizate eficient, recompensarea încercărilor copilului de a realiza sarcinile, de a se integra; menținerea elanului comportamental.

Dorința de contact social, de comunicare reciprocă și de împărtășire a experienței care există în noi toți, nu este uniformă în rândul copiilor. Obiectivul nostru în vederea dobândirii acestor abilități este realizarea alegerilor pozitive dorite, integrarea corectă în grupurile mici (familie, clasă, prieteni), în grupurile mari (școală, Biserică, comunitate) și să se integreze cu succes în lume.

Bibliografie și webografie:

Schram, Robert, Motivație și recompensă, Editura Frontiera, 2020
https://www.sciencedirect.com/bookseries/advances-in-child-development-and-behavior

Tendințe europene în formarea competențelor în matematică

Prof. Loredana Teleagă, Liceul cu Program Sportiv, Bacău

În epoca actuală ritmul alert al dezvoltării şi competiţiei în toate domeniile de activitate ne impune să gândim repede şi bine, iar afirmaţia că este nevoie de matematică este insuficientă. Se poate susţine că nu se poate trăi fără matematică. Matematica este ştiinţa conceptelor cele mai abstracte, de o extremă generalitate. Ca „abstracţiuni ale altor abstracţiuni”, ele se construiesc la diferite „etaje“, prin inducţie, deducţie şi transducţie.

Matematica este o excelentă şcoală de formare a gândirii în etape, care ordonează lucrurile conform complexităţii lor, care dezvoltă spiritul metodic de abstragere a faptelor date din experienţă şi intuiţie, de cele ce decurg logic din ele. Se poate afirma că matematica modernă, prin caracterul său riguros, ştiinţific şi generativ al sistemului ei noţional şi operativ pe care îl cuprinde, este investită în bogate valenţe educativ – formative, nu numai în direcţia formării intelectuale, ci şi în ceea ce priveşte contribuţia ei la dezvoltarea personalităţii umane pe plan raţional, afectiv, volitiv, având o importantă contribuţie la formarea omului ca personalitate.

În ultimii câţiva ani, au apărut mai multe documente, care schiţează reforme necesare în programa şi pedagogia matematicii în şcoală. Elevii ar trebui să înveţe să caute şabloane şi să alcătuiască probleme, „să exploreze, să presupună şi să raţioneze logic”, şi să se angajeze în argumentări matematice în cadrul unei comunităţi în care standardele dovezii matematice formează baza pronunţării corectitudinii. Curriculumul învăţământului obligatoriu este şi trebuie astfel proiectat şi aplicat încât să contribuie la o dezvoltare individuală concordantă cu cerinţele unei societăţi a cunoaşterii, ale unei societăţi bazate pe respectul pentru fiinţa umană.

Prin reforma preconizată în învăţământul românesc, sistemele şi metodele de educaţie se cer continuu perfecţionate, fiindcă învăţământul trebuie să meargă alături de viaţă, cu manifestările ei zilnice, cu tendinţele ei vitale. În învăţământul actual s-a produs o schimbare în modul de construire a programei de matematică. În cadrul procesului de învăţământ, obiectivele coroborate cu celelalte componente ale sale sunt determinante pentru alegerea modalităţilor, a mijloacelor şi căilor de realizare a activităţii instructiv-educative. Metodele folosite trebuie să aibă un caracter mobilizator, activizant, care să mărească potenţialul creator al elevilor prin angajarea lor la un efort personal în actul învăţării. Modernizarea învăţământului matematic înseamnă, pentru cei mai mulţi specialişti tocmai potenţarea valenţelor formative de care dispune matematica.

Introducerea în sistem a noilor planuri-cadru, aplicate începând cu anul 1998, a impus concepte educaţionale care au ridicat probleme de adaptare şi chiar de înţelegere la nivelul activităţilor didactice la clasă.

Utilizarea corectă a noilor concepte reprezintă o condiţie de calitate a învăţământului românesc şi de raliere a sa la educaţia europeană.

Consiliul European de la Lisabona din martie 2000 a identificat, ca principale provocări pentru statele membre ale Uniunii, adaptarea la procesul de globalizare şi tranziţia către o economie bazată pe cunoaştere. Acest fapt a fost reconfirmat în 2005, după evaluarea rezultatelor privind atingerea ţintelor stabilite la Lisabona şi odată cu revizuirea acestei strategii pentru concentrarea acţiunilor şi focalizarea pe creştere economică şi ocuparea forţei de muncă. În acest context, în 2001, Consiliul European a adoptat trei obiective strategice pentru a fi atinse până în 2010: sistemele de educaţie şi formare ar trebui organizate pentru a asigura calitate, acces şi deschidere către problematica vieţii contemporane. Se atrage atenţia asupra faptului că o abordare integrată pentru tot parcursul vieţii a educaţiei şi formării joacă un rol esenţial, atât pentru creşterea competitivităţii economice, cât şi pentru îmbunătăţirea oportunităţilor de ocupare.

În sistemul românesc de învăţământ, curriculumul oficial promovează o viziune coerentă a domeniilor de studiu, în perspectiva oferirii elevilor a unor parcursuri de învăţare coerente. Profilul de formare pentru învăţământul obligatoriu nu este încă suficient cunoscut şi luat în considerare în proiectarea didactică. Se observă, însă, că el cuprinde, în felul său, competenţele-cheie europene.

Deşi noul curriculum a oferit mult profesorilor, a adus de asemenea serioase provocări; pentru a folosi curriculum-ul cum trebuie, profesorul trebuie să-şi schimbe modul de gândire asupra matematicii, a învăţării şi predării matematicii.

Recomandările pentru reforma educaţiei matematice propun o nouă metodă de predare a matematicii. Ele presupun o practică de sprijin a dezvoltării înţelegerii matematice, una care angajează elevii în explorări şi discuţii despre idei matematice, implică elevii în a construi proceduri bazate pe înţelegerea lor şi îi sprijină în a deveni mai buni în ceea ce priveşte gândirea matematică.

Învăţământul clasic, ai cărui formabili sunt actualii profesori, susţinut de dezvoltarea industriei tehnologice, s-a bazat pe acumulare de cunoştinţe, cultivare a punctualităţii şi respectare strictă a unor algoritmi în rezolvarea unei probleme. Schimbarea contemporană impune un model al învăţării creative, bazat pe flexibilitate, anticipare a noului, receptivitate la acest nou, formare continuă şi evoluţie permanentă. În acest context subiectul educaţiei este nu doar elevul, ci şi profesorul, iar ca urmare se conferă alte dimensiuni problemei aptitudinilor specifice. Actualul profesor este impus să recunoască şi să susţină ideea că dezvoltarea aptitudinilor, în particular – a celor matematice, este una din priorităţile reformei.

Actualul curriculum are drept obiectiv crearea condiţiilor favorabile fiecărui elev de a-şi forma şi dezvolta competenţele într-un ritm individual, de a-şi transfera cunoştinţele acumulate dintr-o zonă de studiu în alta. Cadrele didactice îşi pot alege metodele şi tehnicile de predare, îşi pot adapta practicile pedagogice în funcţie de ritmul de învăţare şi de particularităţile elevilor. Prezentul curriculum îşi

propune să formeze competenţe, valori şi atitudini prin demersuri didactice care să indice explicit apropierea conţinuturilor învăţării de practica învăţării eficiente.

Dezvoltarea competenţelor de rezolvare a problemelor de matematică, obiectiv al programelor şcolare, în majoritatea cazurilor, se păstrează la nivel declarativ, sugestiile acţionale nefiind suficient de numeroase. În puţine situaţii, pot fi identificate corelări între obiective – conţinuturi - activităţi de învăţare/sugestii metodologice, care să determine realizarea efectivă a unor activităţi care să susţină dezvoltarea acestor competenţe.

Bibliografie:

1. Achiri Ion, Cara Angela, *Proiectarea didactică: orientări metodologice*, Chişinău, Editura Lyceum, 2004.
2. Banea Horea, *Metodica predării matematicii*, Editura Paralela 45, Piteşti, 1998.
3. Cerghit Ioan, *Metode de învăţământ*, EDP, Bucureşti, 1997.
4. Cârjan Florin, *Didactica matematicii*, Bucureşti, Ed. Corent, 2002.
5. Lupu Ilie, *Metodica predării matematicii*, Ed, Lyceum, Chişinău, 1996.
6. Rusu Eugen, *Matematica în liceu-probleme de metodică*, EDP, Bucureşti, 1970.

STUDIU DE CAZ

Prof. AIOANEI RĂZVAN
CSEI SUCEAVA

IDENTIFICAREA CAZULUI:

În urma asistenţelor la clasă , a observaţiilor spontane şi a celor tematice din timpul anului şcolar 2022-2023, am sesizat că la clasa a III-a, de la școala I. C., neomogenă ca pregătire şi care are un număr de 12 copii , se află un caz special , în persoana elevei C.A.

DATE PERSONALE ŞI DE FAMILIE :

Numele şi prenumele : C.A.
Data naşterii :17.09.2012
Clasa : a III-a
Şcoala : S08 ianoșda
Numele şi prenumele părinţilor : *mama : M.N.
*tata : C.I.
Ocupaţia părinţilor : *mama : muncitoare
*tata : muncitor
Fraţi şi surori (numele şi vârsta) : are o soră mai mică , clasa a II-a , elevă la aceeaşi şcoală,A.

ALTE PERSOANE CARE LOCUIESC CU COPILUL :

Condiţii de locuit : bune
Condiţii materiale şi igienico-sanitare ale familiei : acceptabile
Nivel cultural al familiei : scăzut
Relaţiile dintre părinţi : încordate ,pe baza consumului de alcool al tatălui
Relaţiile dintre părinţi şi copii : în medie bune
Atitudinea părinţilor faţă de educaţia copilului :
-Tatăl este dezinteresat în educarea copilului , nu se implică în activităţile copilului;
-Mama o ajută uneori la teme şi este mai interesată de educaţia copilului.
Atitudinea părinţilor faţă de problemele copilului:
-Tatăl este pasiv;
-Mama se implică.
Influenţe din afara familiei :
-Câteva colege de clasă o ajută după ore să îşi pregătească temele pentru ziua următoare.
Alte informaţii relevante :

DATE CU PRIVIRE LA SĂNĂTATEA ŞI EVOLUŢIA FIZICĂ :

Sarcina :
Naşterea : cezariană
Greutate la naştere:3200g
Alimentaţia :
Boli ale copilăriei : Oreon , Varicelă , Rujeolă
Boli de care suferă în prezent :-
Starea sănătăţii părinţilor şi fraţilor: bună
Alte informaţii relevante :-

ANALIZA INFORMAŢIILOR OBŢINUTE :

**DATE CULESE DIN CONVORBIRI CU PĂRINŢII :*

Din discuţiile purtate cu părinţii elevei ,am constatat că ea are şi acasă un comportament similar celui de la şcoală.În general nu există probleme cu respectarea regulilor impuse de părinţi , doar atunci când este vorba de învăţătură. C.A.de mică a fost crescută mai mult de bunici , părinţii lucrând în majoritatea perioadă a zilei, deseori pe când aceştia ajungeau acasă , eleva dormea deja.

Petrecând majoritatea timpului liber cu bunicii , înaintaţi în vârstă deja , aceasta nu a fost ajutată în scrierea şi rezolvarea temei de acasă .Bunicii au recunoscut că nu au pregătirea necesară pentru a o putea ajuta pe aceasta, aşa că , încă din clasa I ea a acumulat mari lacune în scriere , gândire logică şi vorbire corectă.

Cu un astfel de trecut, acum ea nu mai poate ţine pasul cu colegii de clasă, și,îi este greu să se pregătească de pe o zi pe alta.

**DATE CULESE PRIN OBSERVAŢII:*

Datorită faptului că părinţii au lăsat-o în grija bunicilor spre a o creşte, aceasta a profitat de lipsa de interes a bunicilor pentru evoluţia sa şcolară (din clasa I, considerând că se poate descurca şi singură) şi ca urmare au început să se manifeste tulburări de învăţătură. Nerealizările şcolare, insuccesele înregistrate tot mai des, tendinţa de introvertire singurătatea, toleranţa, supraaprecierea bunicilor şi lipsa părinţilor au făcut ca elevul să aibă o imagine de sine destul de scăzută şi o motivaţie slabă la învăţătură. Toate acestea au dus la modificarea traiectoriei dezvoltării afective şi în special a celei emoţionale a copilului.

Informaţii despre trebuinţele de deficit precum şi despre cele de dezvoltare le-am colectat pe baza testelor de cunoaştere, a observaţiilor şi în urma studierii fişei psiho-pedagogice.

Starea copilului rezultată din evaluări este următoarea:

- Are posibilităţi relative bune de comunicare orală, gestuală şi expresivă.;
- Se angajează în îndeplinirea sarcinilor primite, dacă este bine motivat, şi este receptiv şi cooperant.;
- Predomină memoria de scurtă durată.;
- Atenţia are un volum destul de redus şi puterea de concentrare este scăzută.

Eleva face foarte des trecerea de la un exerciţiu la altul, de la o activitate la alta, neavând răbdare să ducă la bun sfârşit sarcina primită. Reuşeşte să relateze întâmplări din viaţa sa .

Pe parcusul procesului instructive-educativ pare să fie atentă şi interesată, dar în momentul în care este pusă să continue citirea sau să răspundă la întrebarea adresată clasei, se pierde. Mesajul transmis de învăţătoare îl înţelege, dar nu manifestă interes pentru persoanele care dialoghează cu ea, rămânând fără cuvinte deseori.

**DATE CULESE DIN CONVORBIRI CU COPILUL*

Este o elevă mai retrasă ,vorbeşte doar când este întrebată, mărturiseşte că şi-ar dori o altfel de familie , mai interesată de activitatea ei la şcoală. Şi-ar dori să petreacă mai mult timp cu mama , să fie ajutată de aceasta la teme. O altă dorinţă a ei este ca tatăl să nu mai bea şi ca părinţii ei să nu se mai certe atâta. Îşi iubeşte mult părinţii pe care îi apreciază pentru multele ore lucrate înspre binele ei şi a surorei sale.

ANALIZA-SINTEZA DATELOR OBŢINUTE :

a) *Comportament psihomotor* :

-coordonare oculo-motorie deficitară , cauzată de deficitul de atenţie

-coordonare spaţio-temporală în limite restrânse

-dominantă în ceea ce priveşte lateritatea este partea dreaptă
-identifică culorile , zilele săptămânii (cu uşoare dificultăţi de redare) ,nu cunoaşte în schimb toate formele geometrice
-cunoaşte lunile anului , dar le redă cu probleme
-nu cunoaşte ceasul ,foloseşte doar ceas electronic
-confundă partea dreaptă cu partea stângă.

b) *Comportament cognitiv* :
*Gândire : caracteristica fundamentală este gândirea preoperaţională , nu poate manipula concepte decât cu mari dificultăţi chiar şi în mediul concret.
*Memorie : -deficit de păstrare a informaţiei noi şi de utilizare a acesteia în situaţii noi
-capacitate de reproducere a unui număr de aproximativ 2-3 elemente dintr-un şir de 6-8 elemente.
*Atenţie :-prezintă deficit de atenţie
-afecţiuni atât la nivelul concentrării atenţiei ,cât şi la nivelul distributivităţii atenţiei
Inteligenţa : *I.Q.(Raven)= 85 (inteligenţă sub nivelul mediu)

c) *Comportament verbal*:
*Limbaj : Vocabular limitat , dificultăţi de utilizare a cuvintelor potrivite pentru denumirea obiectelor.
Construcţie deficitară la nivel de propoziţii

d) *Component socio – afectiv*:
*dependentă de bunică
*trăiri afective normale , sănătoase
*adaptare anevoioasă
*indiferenţă pasivitate
*influenţabilă
FORMULAREA UNUI DIAGNOSTIC :
Prezintă dificultăţi de învăţare.
MĂSURI DE REZOLVARE A CAZULUI :
*Alocarea de sarcini personalizate, ce corespunde capacităţii sale
*Oferirrea de muncă suplimentară în mod încurajator pentru a stimula progresul

- Atragerea atenţiei mai mult asupra succeselor decât a nereuşitelor.
- Încurajarea pentru a-şi exprima liber opiniile
- Sprijinirea sa în înţelegerea erorilor
- Orientarea criticilor pe sarcina de lucru şi nu pe elev
- Alternarea adecvată a activităţilor intelectuale cu cele fizice, a celor de învăţare cu cele de exprimare a propriilor opinii.
- Aprecierea pozitivă a elevului în faţa clasei.
- Alternarea recompenselor cu sancţiuni şi cu iertare.
- Asigurarea unui climat al clasei de securitate afectivă pentru a-l motiva în obţinerea de rezultate bune.
- Încurajarea permanentă a elevului că este capabil de succes
- Promovarea motivaţiei de învăţare folosind ca strategie învăţarea prin cooperare, predare-învăţare reciprocă, jocul etc.
- Afişarea lucrărilor individuale reuşite la panoul clasei

- Participarea la şedinţe de consiliere individuală orientate pe ameliorarea deficitului de atenţie ,înlăturarea deficultăţilor de învăţare ,creşterea încrederii în sine .

SELECTAREA / ALEGEREA VARIANTEI OPTIME DE SOLUŢIONARE

CONCLUZIE

Discutând cu părinţii problema acestui copil, s-a constatat pe baza informaţiilor obţinute că are nevoie de o atenţie sporită din partea familiei şi nu numai din partea şcolii. Astfel, s-a ţinut legătura cu familia luându-se măsurile necesare atât din partea părinţilor cât şi din partea şcolii , ceea ce a dus la schimbări semnificative în comportamentul şi în activitatea de învăţare a elevei.

Studiu de caz

Prof. AIOANEI DANELUȚA
CSEI SUCEAVA

Date personale :

A.A-F, băiat, 05 martie 2010. 13 ani, D.M.S, QI=40

A.A-F, în vârstă de 13 ani, elev în clasa a V- a la .....

Este diagnosticat de: retard mintal mediu cu subdezvoltarea vorbirii, asociată unor crize de agitație psihomotrie și a unor comorbidități somatice.

Date familiale :

Elevul are doi frați din altă căsătorie a mamei, el este singurul copil al familiei legal constituită. El locuiește cu părinții într-un climat familial normal, bazat pe relații de atașament reciproc. Mama susține că, uneori, gestionează greu episoadele de criză ale copilului. Băiatul are slabe achiziții școlare, manifestă un comportament relativ bun cu cei din jur, însă mai sunt situații delicate cauzate de comportamentul lui. Locuința este proprietate personală a părinților, condiții de igienă corspunzătoare. Este integrat parțial în societate, uneori este evitat de ceilalți copii, mai ales în perioadele de agitație.

Date despre starea sănătății: parțial bună, a fost diagnosticat în jurul vârstei de 5 ani, a frecventat cursurile Grădiniței Speciale Fălticeni până la vârsta de 8 ani. Are nevoie de supraveghere permanentă.

Date psihologice (conform fișei de evaluare psihologică):

Procesele cognitive

- ✓ Senzațiile auditive, vizuale, cromatce și tactile sunt dezvoltate suficient;
- ✓ Percepțiile: recunoaște percepția formei, mărimii și culorii, poziției, spațiului și timpului;
- ✓ Reprezentarea: memoria topografică deficitară;
- ✓ Gândirea este concret –intuitivă, sinteza și analiza sunt bine definite, la fel comparația, iar generalizarea și abstractizarea sunt deficitare;
- ✓ Limbajul: vocabular redus, se exprimă greoi și incorect, nu sunt dezvoltate;
- ✓ Abilitățile de scris – citit, înțelege sensul mesajelor verbale simple, răspunde la comenzi, dificultăți de pronunție ușoare cu elemente dislalice;
- ✓ Numără fără sprijin crescător și descrescător până la 10, recunoaște parțial literele/sunetele cu suport intuitiv, are probleme în recunoașterea și citirea grupurilor de sunete/ litere che, chi, ghe, ghi, ce, ci ,ge, gi, recunoaște toate formele geometrice simple;

- ✓ Memoria este predominant mecanică, de scurtă durată;
- ✓ Imaginația este subdezvoltată;
- ✓ Jocul de grup neadecvat vârstei, relații de prietenie dezvoltate mediu;

Procesele afective și motivaționale

- ✓ Afectivitatea : imaturitate psihoactivă, uneori manifestă un comportament opozant față de sarcinile care nu îl interesează sau chiar față de mamă sau profesori;
- ✓ Motivația : extrinsecă, agitată, neliniștit, este motivant de aafecțiunea familiei și profesorilor;
- ✓ Voința: scăzută față de învățare, elemente volitive prezente, crize de agitație psihomotorie evidente pe aprcursul activităților;
- ✓ Depriderile și obișnuințe : nedezvoltate, lucrează încet și neîngrijit;
- ✓ Atenția și interesul fluctuante, inegale, este distras factori perturbatori;
- ✓ Temperament: coleric- reactivitate accentuată;
- ✓ Aptitudini: finalizează acșiunile și activitățile începute mai ales cele care îi fac plăcere;
- ✓ Caracter și atitudini: imaturitate psihoafectivă, adaptarea emoțională redusă, persistă crize de agitație psihomotrice manifestate episodic;

Traseul educațional:

Elevul a frecventat cursurile Grădiniței Speciale Fălticeni, de la vârsta de 5 ani până la vârsta de 8 ani; după absolvirea formei de învățământ preșcolar a fost înscris la Centrul Școlar de Educație Incluzivă, învățământ la domiciliu. În anul școlar 2022-2023 a fost înscris în clasa a V-a, tot în cadrul acestei unități școlare, dar învățământ gimnazial special cu frecvență la zi, extern (transportul elevului se efectuează zilnic cu microbuzul școlar). Disciplinele sunt cele prevăzute în planul cadru- pentru elevii cu dizabilități grave, severe sau profunde. Familia se implică, îl sprijină în activitățile școlare și asigură copilului tot ce este necesar pentru desfășurarea activităților școlare. Antrenarea activităților educative se face sub formă de laude și încurajări. În timpul activităților de învățare, manifestă agitație psihomotorie, întâmpină greutăți în rezolvarea sarcinilor și predomină tendințele de abandon printr-un comportament agresiv.

Metode cu impact ridicat

- Pozitiv: Jocul de rol, jocul în grup, exercițiul practic, puzzle;
- Negativ: nivel ridicat de dificultate, blocaj emoțional;

Recomandări particulare : Lauda și încurajarea este un stimulent puternic.

Concluzii :

După aplicarea programului de intervenție personalizat pe diverse activități de joc, am constatat un mic progres, dar necessită sprijin în rezolvarea sarcinilor, deorece nu și-a însușit încrederea deplină în sine. Dificultățile întânite în dezvoltarea limbajului nu au putut fi corectate în totalitat, deorece memoria este de scurtă durată, mecanică- acumulează rapid cunoștințe, uitându-le la fel de repede.

Atenția, în timpul activităților este distractibilă, prezentând tentințe de abandon, ceea ce duce la prezența unui comportament opozant. Pe parcursul activităților de joc (puzzle, jocuri de atenție, incastre, etc.), este ușor de antrenat dacă are un partener competitiv. Pe parcursul jocului, imită comportamentul celorlalți copii, făcându-i-se observație devine agitat, neliniștit.

Dacă este ajutat, încurajat, felicitat reușește să indeplinească sarcinile de lucru; în prezența factorilor perturbatori interesul pentru activitate scade.

Recomand activități de terapie în grup cu alți copii cu același nivel intelectual.

În urma aplicării programului de intervenție personalizat reiese un progres minim.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ - *FIECARE COPIL CONTEAZĂ*
DEZVOLTAREA SOCIO-EMOTIONALA A COPIILOR CU CES

Prof. BOTOŞ VERONICA
Liceul Teoretic “George Moroianu”,
Săcele/ Braşov

”Există un singur fel de a înțelege oamenii, anume de a nu ne grăbi să-i judecăm, ci de a trăi în preajma lor, de a-i lăsa să se explice, să se dezvăluie zi de zi, să se zugrăvească ei înşişi în ei....”

(Charles Augustin Saine-Beune)

Educaţia incluzivă şi integrată s-au impus nu doar ca alternative educaţionale moderne, ci au devenit, în ultimii 20 de ani, o realitate a sistemului educaţional românesc. Acest proces de integrare se regăseşte în primul rând în acceptarea diversităţii.Încurajarea condiţiilor de acceptare a „celuilalt” înseamnă o intervenţie din start în reducerea posibilelor greşeli cu character educativ, didactic, psihologic sau medical.

Vârsta preşcolară şi şcolară mică constituie o perioadă destul de lungă, în care se produc însemnate schimbări şi transformări în viaţa afectivă şi socială a copilului. Emoţiile şi sentimentele acestuia însotesc toate manifestarile lui, fie că este vorba de jocuri, de cântece, de activităţi educative de formare de priceperi şi deprinderi, fie de îndeplinirea sarcinilor primite de la adulţii din jurul său: părinţi, bunici, cadre didactice, cu aspecte specifice copiilor cu nevoi speciale.

Cercetările din domeniul psihologiei dezvoltării au dovedit faptul că nu este suficient să dezvoltăm abilităţile intelectuale ale copiilor ci mai ales pe cele care tin de latura emotionala. Studii care au urmărit copii începând cu primii ani de viaţă şi până la vârsta adultă au indicat faptul că abilităţile copiilor de a-şi conştientiza trăirile emoţionale, de a le gestiona în mod adecvat sau de a-şi

face prieteni, sunt cel puţin la fel de importante ca şi abilităţile intelectuale (inclusiv pentru reuşita şcoalara în învatamantul de masa dar si în cel special.

De fapt, ne punem frecvent întrebarea: ” Ce învăţa copiii la această vârstă fragedă?” şi în ce parametrii s-au dezvoltat?

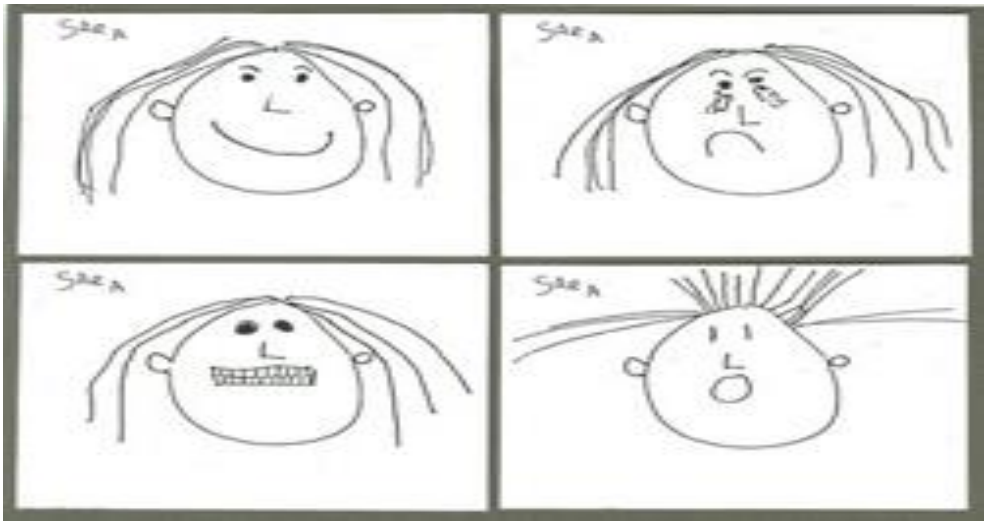
În cadrul interacţiunilor zilnice, copiii îşi dezvoltă şi optimizează abilităţile socio-emoţionale. Ei învaţă sau recuperează:

- abilităţi necesare pentru a lega prietenii (de ex. cum să se alăture altor copii care se joacă, cum să ceară şi să împartă jucăriile, cum să ofere ajutor altora, cum să îşi ceară scuze etc.)
- să îşi înţeleagă emoţiile – să identifice şi sa numească emoţiile propri şi ale celorlalţi, să le lege de contextele în care apar în mod tipic (de exemplu bucurie la primirea unui cadou, supărare atunci când îi doare ceva etc);
- Să îşi rezolve problemele apărute în interacţiunea cu ceilalţi (să îşi definească / explice problema, să caute şi să aleagă soluţii adecvate);

Surprinzător, abilităţile socio-emoţionale sunt un predictor mai bun al reuşitei la şcoală decât abilităţile intelectuale. De exemplu, copiilor le este mai dificil să înveţe şi să citească dacă se confruntă cu probleme care îi distrag de la activităţile clasei – dacă nu ştiu să ceară ajutor, nu sunt capabili să urmeze instrucţiuni, dacă nu reuşesc să se înţeleagă bine cu cei din jur, sau să îşi exprime adecvat şi să îşi gestioneze emoţiile negative.

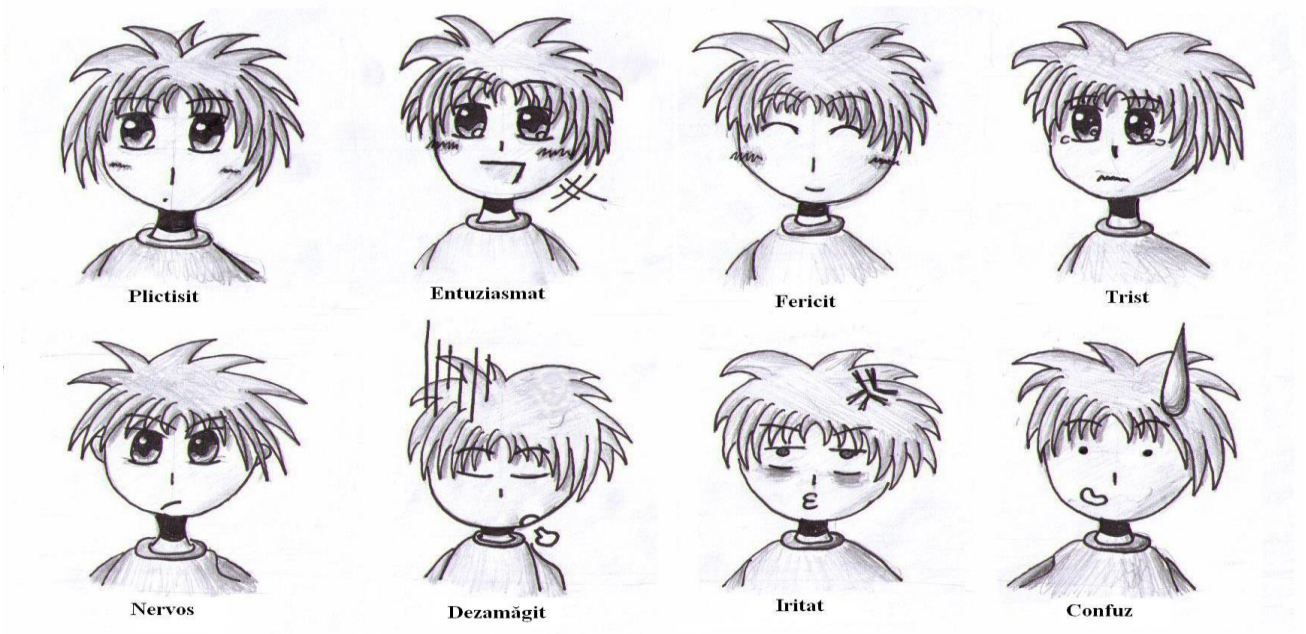
STĂRILE EMOŢIONALE – reprezentate prin desen

Bucurie Tristeţe

Furie Uimire

Ce simt eu în momentul de faţă ?

Şcolarii pot înţelege emoţiile exprimate de copiii de aceeaşi vârstă cu ei în timpul unui contact social, ceea ce îi ajută în rezolvarea conflictelor. Deasemenea acestia sunt capabili de implicare empatică în emoţiile celorlalţi şi îşi pot reda propriile emoţii în diferite situaţii sociale pentru a minimaliza efectele nesănătoase ale emoţiilor negative şi pentru a împărtăşi emoţiile pozitive cu ceilalţi. Intre 2 şi 4 ani, copiii încep să vorbească despre propriile emoţii. La această vârstă identifică şi diferenţiază expresiile faciale ale emoţiilor de bază (furie, tristeţe, frică şi bucurie). Copiii, la această vârstă manifestă accese violente de furie şi teamă de separare.Modul în care adultul reacţionează la exprimarea emoţională a copiilor determină exprimarea sau inhibarea emoţiilor viitoare ale

acestora. Expresivitatea emoţională a cadrelor didactice devine un model pentru preşcolari şi şcolari, în ceea ce priveşte exprimarea emoţională.

Exemplu: Dacă profesorul exprimă în mod frecvent emoţii negative, copiii vor exprima şi ei aceste emoţii, datorită expunerii repetate la acestea.Modul în care adulţii discută problemele legate de emoţii poate transmite sprijinul şi acceptarea lor şi poate contribui la conştientizarea de către copil a diferitelor stări emoţionale pe care le experimentează.S-a observat de-a lungul timpului că preşcolarii si şcolarii mici sunt mai precişi în denumirea emoţiilor cu ajutorul etichetelor verbale decât cu ajutorul expresiilor faciale, în mod special pentru frică şi dezgust. Fără o etichetă verbală a emoţiilor, copiii pot să nu realizeze că acel comportament provoacă o emoţie. Uneori însă, cuvintele ce denumesc emoţii pun probleme copiilor, deoarece ele se referă în parte la stări emoţionale interne, neobservabile. Cadrele didactice trebuie să încurajeze în permanenţă copiii să utilizeze cuvinte şi expresii ce denumesc stări emoţionale. Când un copil trăieşte o emoţie puternică trebuie întrebat cum se simte (Cum te simţi când colegul te jigneşte?, Eşti bucuroasă când te joci cu păpuşile?). Copiii vor învăta astfel că este normal să experimenteze diverse emoţii şi să vorbească despre ele. Abilitatea de a înţelege şi descrie emoţiile celorlalţi este necesară pentru manifestarea empatiei. Când empatia este exprimată la un nivel moderat, ea conduce la simpatie. Dacă elevii experimentează emoţii negative, puternice şi nu îşi pot regla/adapta emoţiile sau modul de exprimare a lor, aceştia se vor comporta într-un mod neadecvat prin exteriorizarea emoţiilor negative.

Jocuri senzoriale în care copiii au fost antrenaţi să descopere /exerseze diferite tipuri de emoţii.

1. “La spălătoria de maşini”: Copiii sunt invitaţi să aleagă cartonaşe cu feţe umane reprezentând diferite stări afective: bucurie-veselie, tristeţe-supărare. Feţele vesele se aşează pe două şiruri. Printre cele două coloane vor trece copiii care şi-au ales feţe triste. Acestora din urmă li se vor adresa din partea colegilor veseli cuvinte de laudă pentru a li se evidenţia calităţile, îmbrăţişări, strângeri de mână, toate acestea cu scopul de a li se schimba starea. Prin urmare fiecare copil care intră “murdar” la spălătorie, după un proces de “spălare” iese “curat”.

2. „Călătoria cu surprize” Acest joc senzorial este foarte amuzant şi plăcut pentru copii. Pot fi folosite teme diverse: o călătorie în junglă în care vă întâlniţi cu tot felul de animale, o călătorie subacvatică, schimbările vremii, realizarea unei prăjituri etc....

Spatele copilului va deveni locul unde se petrec toate aceste “călatorii”. De exemplu, pe spatele lui pot trece elefanţi, şerpi, broscuţe, iepuraşi, antilope si tigrii fioroşi. Sau poate simţi apa şi valurile cum îl ating, peştişori şi steluţe de mare. La fel, poate să picure, apoi să plouă torenţial, cu fulgere si tunete, pentru ca la final să apară soarele şi curcubeul. După aceea, îi puteţi propune copilului să vă

atingă astfel încât să transmită starea existentă în acel context, folosind una dintre teme sau chiar să inventeze o călătorie nouă dacă doreşte.In acest mod, copilul învaţă să îşi dozeze energia şi felul în care atinge. Poate diferenţia astfel tipurile de atingeri conform situaţiei, întelege când apasă prea tare şi îi poate provoca durere celuilalt, dezvoltându-şi astfel simţul chinestezic dar şi imaginaţia.Fiecare copil este diferit şi nu poate fi comparat „decât cu sine însuşi”. Şi totuşi, câteva lucruri esenţiale îi fac să fie asemenea: toţi au nevoie de dragoste, de securitate, de îngrijire şi de exerciţiu. Toţi simt nevoia de recunoaştere şi acceptare. Toţi caută un sprijin în adult şi chiar au nevoie de un anumit control din partea acestuia pe măsură ce îşi dezvoltă încrederea în sine şi îşi dobândesc propria experienţă.

Bibliografie:

1. Cosmovici, Andrei, Iacob,Luminiţa „Psihologie şcolară”, Editura „POLIROM”, Iaşi, 2008;
2. Roco Mihaela, „Creativitate şi inteligenţă emoţională”, Editura „POLIROM”, Iaşi, 2001;

RELAŢIA ÎNVĂŢARE-DEZVOLTARE LA ELEVII CU CES

Prof. înv. primar, Tuțulescu Raluca-Ioana
Școala Gimnzială “Ion Albescu” Boița

Relaţia învăţare-dezvoltare la elevii cu CES, în perspectiva recuperării se referă la faptul că diversele afecţiuni, care influenţează structura şi dinamica personalităţii lor, se plasează într-o ierarhie, unele dintre ele având un caracter primar, ca rezultat nemijlocit al lezării organismului, iar altele un caracter derivat (secundar sau terţiar), ce se adaugă ulterior, ca rezultat al interacţiunilor dintre organismul afectat primar şi mediul înconjurător.

Dereglările derivate reprezintă, de fapt, tulburări dobândite în condiţiile specifice ale dezvoltării, adică în prezenţa unor factori dereglatori ai acesteia.

În literatura de specialitate mai întâlnim, referitor la fenomenul descris, următorii termeni: abateri în dezvoltare, disontogenii (dereglări ale procesului de structurare a personalităţii în ontogeneză), întârzieri în dezvoltare.

Între tulburarea primară şi consecinţele sale secundare în planul dezvoltării, există o interacţiune complexă, rezultatele acestei interacţiuni depinzând, în mare măsură, de condiţiile de mediu în care se desfăşoară, precum şi de activismul sau, dimpotrivă, de pasivitatea cu care elevul deficient participă la procesul de educaţie compensatorie.

Datorită caracterului lor, de regulă anatomofiziologic, afecţiunile primare sunt mai rezistente la intervenţia terapeutic-compensatorie şi se tratează mai ales pe cale medicală. În schimb, afecţiunile derivate (cu caracter secundar sau terţiar) sunt mai puţin stabile, putând fi corectate, compensate sau chiar prevenite prin măsuri psihopedagogice adecvate, îndeosebi printr-un proces de învăţare compensatorie iniţiat la timpul oportun.

Tulburările specifice ale procesului de dezvoltare la deficienţi are loc în diferite paliere (sectoare) ale structurii personalităţii. Orice deficienţă este denumită după nivelul la care este defectul primar şi prezintă o constelaţie de tulburări derivate mai mult sau mai puţin accentuate şi afectând mai ales funcţiile psihice complexe (psihomotricitatea, autoreglajul conştient, autocontrolul).

Se impune cu necesitate ca intervenţia recuperatorie să se facă în perioada optimă de formare a funcţiei psihice (perioada optimă sau “senzitivă” de formare a limbajului este 2 – 5/7 ani).

Datorită afecţiunii primare a scoarţei cerebrale, cu implicaţii asupra majorităţii subsistemelor personalităţii (în special în palierele cognitiv şi al limbajului), Gh Radu consideră că deficienţa mintală poate fi considerată un “sindrom de nedezvoltare mintală”.

Tulburările procesului dezvoltării sunt diferite de la o situaţie la alta datorită interacţiunilor factorilor biofuncţionali şi socioculturali.

Când deficienţii nu sunt cuprinşi de timpuriu într-un proces organizat de modelare compensatorie, se vor afla sub influenţa negativă a unor fenomene comune:

1. la copii neglijaţi educativ în copilăria timpurie, are loc o limitare , mai mult sau mai puţin accentuată a accesului la informaţie, precum şi a capacităţii de prelucrare şi transmitere a acesteia;
2. activism limitat, capacitate redusă de automobilizare în activitate;
3. limitarea, îngustarea relaţiilor interpersonale şi de grup, prin izolare şi autoizolare;
4. inegalităţile (uneori accentuate) ale dezvoltării la unul şi acelaşi individ, sub diferite aspecte, cea ce conduce la conturare a unui profil psihologic heterocronic (dizarmonic);
5. afectarea, mai mult sau mai puţin accentuată, a procesului socializării,
6. un fenomen pozitiv, adesea, este tendinţa spontană de reechilibrare (a personalităţii) prin reacţii compensatorii (pseudocompensarea şi adesea supracompensarea sunt fenomene negative). Organismul afectat reacţionează spontan şi, de regulă, energic prin mecanisme compensatorii de substituire şi restructurare funcţională, menite să diminueze tulburările procesului dezvoltării;
7. întârziere în procesul dezvoltării;
8. scăderea şanselor de integrare, prin coborârea competenţelor (capacităţilor) sub nivelul cerinţelor minime ale adaptării sociale, ceea ce poate duce la insatlarea stării de handicap.

Asadar, la toate categoriile de deficienţi se produce o limitare a accesului la informaţie, o diminuare şi îngustare a activismului operaţional şi o tendinţă de (auto) izolare, toate acestea având drept consecinţe întârzieri în dezvoltare, inegalităţi în structurarea personalităţii şi dificultăţi în procesul de socializare. O consecinţă şi mai generală o reprezintă scăderea şanselor de integrare a tuturor deficienţilor, prin coborârea competenţelor acestora sub nivelul minim de adaptare socială.

Pe fondul tulburărilor procesului dezvoltării, prezente la toate categoriile de deficienţi, sub forma unor manifestări negative asemănătoare, se produce, de fapt instalarea stărilor de handicap, cu atât mai frecvent cu cât exigenţele sociale, concretizate în solicitări de adaptare sunt mai ridicate.

STRATEGII DE PRACTICARE A EDUCAȚIEI FIZICE PENTRU ELEVII CU NEVOI EDUCAȚIONALE SPECIALE

Prof. Dragoș Dana
Liceul cu Program Sportiv Baia Mare

Toți copiii, indiferent de capacitatea lor, ar trebui să întreprindă o anumită formă de activitate fizică zilnic. Făcând exerciții fizice regulate, copiii vor putea observa o progresie pozitivă nu doar în ce privește dezvoltarea lor fizică, ci și în dezvoltarea lor socială. Copiii cu Cerințe Educaționale Speciale ar trebui să fie implicați și să participe la cursuri sau activități de educație fizică pentru a-și îmbunătăți și dezvolta aceste abilități.

Educația fizică pentru elevii cu nevoi speciale ar trebui să fie inclusă, prioritar în fiecare școală. Școlile ar trebui să includă copiii cu CES în toate activitățile fizice, adaptând zonele de activitate în concordanță, creând astfel o ”cultură a incluziunii” și astfel, satisfăcând necesitățile acestor elevi. Prin includerea copiilor cu CES în lecțiile și activitățile de educație fizică, stilul lor de viață se poate îmbunătăți prin:

- încurajarea dezvoltării motricității;
- controlul obezității;
- îmbunătățirea încrederii de sine;
- îmbunătățirea abilităților sociale;
- promovarea unui stil de viață activ și sănătos;
- îmbunătățirea sănătății mintale;
- îmbunătățirea abilităților de rezolvare a diverselor probleme;
- creșterea capacității de concentrare;
- îmbunătățirea rezultatelor academice.

Când copiii cu CES participă la o lecție sau o activitate de educație fizică alături de ceilalți copii,

din clasă, sunt încurajați să-și dezvolte abilități vitale de comunicare și relaționare socială. Acestea sunt abilități esențiale pentru viața ulterioară, ajutând copiii cu CES:

- să se dezvolte și să se adapteze la anumite grupuri sociale;
- să își găsească un loc de muncă și
- să trăiască pe cont propriu.

Creșterea acceptării diferențelor dintre copii și îmbunătățirea conștientizării nevoilor individuale poate constitui un avantaj în evoluția societății omenești, prin modalitățile de integrare ale acestor copii cu CES. În această direcție a apărut conceptul de incluziune.

Incluziunea poate fi explicată ca fiind acea stare, care valorifică fiecare copil, indiferent de capacitatea sau dizabilitatea sa, care este (ar trebui să fie) văzut drept un membru valoros al comunității sale școlare. Ei ar trebui să se implice în toate activitățile școlare, precum și să interacționeze cu colegii lor la toate nivelurile de abilități. Astfel, oferindu-le copiilor șansa de a-și îmbunătăți încrederea de sine și de a-și creea noi grupuri de prieteni. Educația fizică incluzivă pentru elevii cu CES poate ajuta prin:

- realizarea de lecții și activități pentru satisfacerea nevoilor elevilor cu CES - prin livrarea de noi strategii de predare (activități sau abordări de învățare adaptate, modificate sau separate), diverse echipamente, medii de lucru și posibilități de evaluare.
- ofertă de sprijin copiilor cu CES care doresc să participe la activități fizice înainte, în timpul și după școală.
- permisiunea copiilor cu CES să aibă aceleași experiențe ca și prietenii lor în timpul educației fizice și a altor activități.

În momentul de față există un interes deosebit pentru adaptarea legislației pentru a se realiza cadrul potrivit pentru includerea acestor copii cu CES în sistemul educațional fără a exista vreo diferență față de alți copii. Legislația și îndrumările recente arată clar că întreg personalul didactic dintr-o școală este direct responsabil pentru integrarea elevilor cu CES și/sau dizabilități. Tot personalul ar trebui să fie implicat în elaborarea politicilor educaționale și să fie pe deplin conștienți de procedurile școlii pentru identificare, evaluare și integrarea elevilor cu CES și/sau dizabilități. Personalul ar trebui să îi ajute pe acești elevii să depășească orice bariere în calea participării la procesul educațional și să facă orice ajustări rezonabile necesare pentru a include elevii cu dizabilități în toate aspectele vieții școlare, inclusiv elevii din ciclul primar.

Din păcate, studii la nivel european indică că mare parte a copiilor cu CES nu participă la activități fizice la fel de des ca și copiii de vârsta lor. Prin urmare, implică faptul că acești copii prezintă un risc mai mare de a dezvolta obezitate infantilă decât colegii lor. Există o mulțime de motive care contribuie la acest lucru și depind și de abilitățile copilului. Cu toate acestea, cercetările au constatat că există un stigmat cu privire la includerea unui copil cu CES într-o lecție de educație fizică sau în activități extrașcolare din cauza faptului că profesorul sau antrenorul nu are suficient de multă: experienţă, încredere, resurse potrivite, pregătire de specialitate, suficient de multe informații.

Prin urmare, este important ca toți cei care lucrează alături de copiii cu CES în timpul activităților fizice (fie că este vorba de un profesor, antrenor sau profesor de sprijin), să aibă pregătirea, cunoștințele și abilitățile adecvate, astfel încât să poată include și satisface cu încredere nevoile acestor elevi. De aceea pregătirea acestor cadre didactice trebuie direcționată spre:

- înțelegerea importanței ca acești copii să participe la activități fizice împreună cu ceilalți colegi;
- răspunsul la nevoile de învățare ale acestor copii;
- planificarea, modificarea și adaptarea lecțiilor pentru a include copiii cu CES;
- alegerea obiectivelor care să răspundă nevoilor acestor copii;
- înțelegerea faptului că acești copii ”pot face” activități dacă sunt motivați suficient;
- lucrul direct cu acești copii pentru a vedea ce ”pot face” și ce ar ”dori să facă”

Odată instruiți, profesorii de educație fizică pot evalua nevoile fiecărui copil. În unele cazuri, unii copii cu Cerințe Educaționale Speciale pot avea nevoie de Educație Fizică Adaptată pentru Dezvoltare (DAPE), pentru a-și îmbunătăți starea fizică și a-și îmbunătăți abilitățile motorii fine și grosiere. În timp ce alți copii ar putea avea nevoie pur și simplu de sprijin și încurajare pentru a se alătura activității fizice. Este în sarcina profesorului de educație fizică să evalueze situația fiecărui copil și să își adapteze lecția în consecință pentru a include toți copiii. Educația fizică pentru elevii cu nevoi speciale în trecut a fost trecută cu vederea. Din fericire pentru copiii cu CES, școlile (fie că copilul este într-o școală de specialitate sau într-o școală obișnuită) oferă acum lecții de educație fizică ”incluzivă” pentru toți copiii, precum și alte activități fizice în timpul prânzului copiilor și sub formă de after-school.

Lucruri simple, cum ar fi mersul pe jos la școală, participarea la programul școli ”merg pe jos 1 km” în timpul pauzelor și utilizarea locurilor de joacă specializate sunt toate modalități fantastice de a încuraja copiii să facă o anumită formă de activitate fizică zilnică. Desigur, totul depinde de abilitățile fizice ale copilului, dar ajutorul din partea personalului, rolurile de sprijin și colegii lor care se implică în aceste activități îi vor încuraja pe copiii cu CES să participe și să-și facă plăcerea pe tot parcursul vieții de a fi activi.

Educația fizică pentru elevii cu nevoi speciale poate îmbunătăți viața copiilor CES pentru totdeauna. Încurajând copiii CES să fie activi și fizici de la o vârstă fragedă, profesorii de educație fizică și rolurile de sprijin îi pregătesc pentru o maturitate mult mai sănătoasă, socială și împlinită.

Studiile au arătat că copiii CES care participă la activități fizice au un nivel mai bun de sănătate fizică și mentală. Pentru acei copii care au dizabilități nu numai intelectuale, ci și fizice (rezultând că abilitățile lor motorii sunt sub performanța de vârstă), participarea la activități fizice regulate poate

ajuta la îmbunătățirea acestor abilități necesare. Educația fizică pentru copiii cu nevoi speciale trebuie încurajată zilnic. Odată implicați, copiii pot vedea singuri cum se îmbunătățesc anumite abilități, cum ar fi: coordonarea mână-ochi; flexibilitate; creșterea forței musculare și rezistență.

Educația fizică zilnică pentru elevii cu nevoi speciale nu este importantă doar pentru corpul lor din punct de vedere fizic, ci este și fantastică pentru sănătatea lor mintală prin:

- îmbunătățirea dispoziției generale;
- îmbunătățirea sănătății mintale la copiii care suferă de depresie și anxietate;
- îmbunătățirea stimei de sine;
- îmbunătățirea încrederii în sine.

Furnizarea de zone de activitate, incluzive, în aer liber, unde copii să poată merge atunci când se simt stresați sau deprimați îi va ajuta pe copiii cu nevoi speciale să se relaxeze și este o resursă valoroasă pentru unitatea școlară. Având zone incluzive pe care toți copiii să le folosească, copiii cu CES sunt capabili să interacționeze și să facă activități cu colegii lor. Acest lucru va spori stima de sine a unui copil cu CES prin:

- crearea unui sentiment de apartenență la colectivul clasei;
- creșterea încrederii de sine;
- îmbunătățirea abilităților sociale;
- îmbunătățirea imaginii.

Este imperativ ca profesorii de educație fizică și rolurile de sprijin să își adapteze lecțiile în consecință, satisfacând nevoile elevilor cu CES, dar și permițându-le să participe și să contribuie la toate lecțiile. Prin urmare, să se simtă membri valoroși ai clasei lor. Este conceput astfel încât copiii cu toate abilitățile să își poată îmbunătăți dezvoltarea fizică prin dezvoltarea rezistenței și forței musculare, a forței superioare și inferioare a corpului și a abilităților de coordonare.

Educația fizică pentru elevii cu nevoi speciale va îmbunătăți gândirea cognitivă prin activitatea fizică. Spre deosebire de orice alte lecții, activitățile fizice și în aer liber au o gamă diferită de seturi de abilități pe care un copil cu CES nu le-ar face în mod normal într-un mediu tipic de clasă. Prin stabilirea structurii și regulilor în activitățile fizice și lecțiile de educație fizică, copiii cu CES pot învăța tehnici de auto-reglare, de emiterea de judecăți pentru ei înșiși și pentru echipele lor, de concentrare pe obiective sau ținte bine stabilite, îmbunătățirea abilităților de comunicare și colaborare cu membrii echipei.

Bibliografie:

1. Teaching Physical Education to Children with Special Educational Needs and Disabilities, Ed. Routledge, 2018, p.89-124
2. Inclusive Physical Education Around the World, Origins, Cultures, Practices, Taylor & Frances, 2019, p.118-209.

ABORDĂRI DIDACTICE ALE PREDĂRII ISTORIEI ELEVILOR CU CES

Prof. Dragoș Bogdan Răzvan

Colegiul Național ”Mihai Eminescu” Baia Mare

Fiind o materie dinamică prin complexitatea evenimentelor, istoria trebuie înțeleasă, interpretată și adaptată contextului actual. Secolul XXI reprezintă o provocare imensă în abordarea problemelor din trecutul apropiat, deoarece nu mai există urme de îndoială cu privire la autenticitatea evenimentelor. Filmul evenimentelor se poate reface prin intermediul cărților, cercetărilor, mărturiilor sau poveștilor celor care au trăit evenimentele respective.

De aceea de multe ori, când vine vorba de a ”preda” o anumită temă, scopul nostru trebuie să fie ca cei din jurul nostru să înțeleagă, să conștientizeze, pentru a putea fi pregătiți să recunoască și să identifice anumite aspecte care s-ar putea repeta. Conținutul pe care îl redăm trebuie să fie atractiv, să creeze interes pentru a afla cât mai multe informații. Predarea istoriei pentru elevii cu dificultăți de învățare sau CES poate fi o provocare. În consecință este necesar să dezvoltăm abilități necesare pentru a înțelege conținutul:

- este esențial să se formeze o capacitate semnificativă de memorare a informațiilor;
- este imperios necesar să se utilizeze un vocabular specific;
- trebuie utilizate concepte și structuri conceptuale;
- trebuie dezvoltată capacitatea de a citi pentru a învăța și a forma noi cunoștințe.

Au fost identificate o serie de practici care trebuie implementate în sala de clasă unde se predă istoria elevilor cu cerințe speciale. Rezultatele aplicării acestor noi practici au arătat că cei mai importanți factori de luat în considerare în dobândirea cunoștințelor istorice de către elevii cu dificultăți de învățare au fost: predarea explicită, organizatori grafici, promovarea egalității între elevi, cadre conceptuale clare și texte conceptuale concrete.

Conceptele de istorie pot fi transmise prin identificarea unor obiective clare de învățare și anume, o revizuire sistematică a conținutului; adresarea unor seturi de întrebări pe parcursul procesului de predare și realizarea unui ghid pentru acordarea notelor pentru finalizarea evaluară. De asemenea, este posibilă creșterea coerenței conceptuale a predării istoriei prin organizarea informațiilor de predat în teme generale și prin accentuarea legăturilor conceptuale dintre teme. Textele pot fi restructurate prin:

- organizarea informațiilor în jurul unor teme care oferă modele conceptuale și care transcend subiectele generale,

- utilizarea unei structuri cauza-efect și a organizatorilor grafici pentru a lega conceptele și pentru a ghida scrierea elevilor și
- introducerea de întrebări și activități de revizuire în text pentru a ghida discuțiile conduse de profesor, pentru a se concentra pe concepte și principii cheie și pentru a integra informații și idei de la secțiune la secțiune.
- învățare bazată pe realizarea de proiecte.

Este important să-i învățăm pe elevi cum să folosească dovezile în sprijinul interpretării istorice. Elevii pot fi instruiți să caute dovezi în grupuri mici în care cititorii puternici sunt asociați cu cititori cu CES. Elevii pot lucra împreună în aceste grupuri eterogene pentru a citi, vizualiza și interpreta dovezile și pentru a finaliza proiecte de grup. Li se poate preda o strategie de comparare a asemănărilor și diferențelor dintre grupurile de migranți, care le sprijină înțelegerea subiectului. Informațiile pe care le colectează în timpul cercetării lor pot fi dezbătute în clasă atunci când prezintă rezultatele procesului lor de investigație. Documentele provenind dintr-o varietate de surse pot fi comparate și analizate pentru a contrasta anumite aspecte ale acestor grupuri. Cu toate informațiile pe care le-au colectat, ei pot înțelege sursele și consecințele evenimentelor.

Elevii pot fi învățați strategii cognitive pentru a-și sprijini investigațiile. Unitățile pot fi organizate în ”concepte cheie”; de exemplu, conceptul de „Stiluri de viață” va fi folosit pentru a afla informații despre economie, tehnologie, viața de zi cu zi, religie și convingeri politice; în timp ce conceptul de ”Migrație și conflict” va fi folosit pentru a interpreta și a scrie despre motivele migrației și conflictele care au apărut în urma interacțiunilor dintre grupuri cu stiluri de viață diferite. Întrebările pe care elevii le ridică pe măsură ce citesc texte istorice pot avea ca rezultat o procesare mai activă a informațiilor, auto-gestionarea înțelegerii și o mai bună reținere a informațiilor. Prin folosirea unei strategii numită ”interogarea autorului”, elevii pot învăța să se angajeze într-un dialog interior cu autorul unui text, punând întrebări despre conceptele sale și despre calitatea și claritatea afirmațiilor și concluziilor sale. Studii realizate de Marquis, Deshler și Schumaker, descriu procesul de redactare al întrebărilor și modalităților de răspuns. Aceasta presupune ca elevii să adrese o întrebare cheie care le permite să identifice ideea principală și detaliile care o susțin și să exploreze relațiile dintre idei. Organizatorii grafici pot fi folosiți pentru a ilustra concepte cheie. Pot fi predate strategii suplimentare de înțelegere pentru a răspunde la întrebări la care elevii nu au găsit răspunsuri.

Învățând să folosească o strategie explicită în trei pași, elevii cu CES își pot dezvolta capacitatea de a înțelege documente istorice autentice, de a lua notițe asupra acestor texte și de a folosi aceste note pentru a se pregăti pentru a scrie un text de tip eseu. Elevii vor avea posibilitatea să învețe să identifice informațiile incorecte sau nesigure și să se concentreze pe fapte care sunt consecvente din

mai multe surse. Predarea istoriei studenților cu CES se bazează pe practici pedagogice care implică instruire explicită, concepte clare, reflecții ghidate și întrebări de nivel înalt. Elemente precum implicarea activă a elevilor, utilizarea graficelor și luarea de note, interacțiunea între elevi și strategiile metacognitive susțin, de asemenea, înțelegerea conceptelor istorice.

Istoria și studiile sociale sunt o materie importantă pentru studenții din învățământul special, deoarece le oferă o înțelegere a lumii din jurul lor și a istoriei, culturii și societății diferitelor grupuri de oameni. Curriculum-ul poate fi adaptat pentru a satisface nevoile elevilor cu dizabilități, iar profesorii pot folosi o varietate de strategii de instruire pentru a-i implica pe acești elevi în învățare. Când predați istorie elevilor cu nevoi speciale, este important să luați în considerare punctele forte, interesele și stilurile de învățare ale fiecărui elev. Unii elevi pot beneficia de ajutoare vizuale, cum ar fi imagini sau diagrame, în timp ce alții pot prefera activități practice sau discuții. Profesorii pot folosi, de asemenea, tehnologia, cum ar fi videoclipuri sau software interactiv, pentru a-și îmbunătăți lecțiile și a le face mai atractive pentru studenți. Pot fi evidențiate figuri istorice care au susținut ideea incluziunii persoanelor cu dizabilități. Este important să abordăm nevoile diverse ale studenților cu dizabilități în curriculumul de studii sociale și să evidențiem indivizi de-a lungul istoriei în care elevii se pot vedea pe ei înșiși. Au existat multe figuri istorice care au susținut dizabilitățile și au susținut drepturile și incluziunea persoanelor cu dizabilități. Iată câteva exemple notabile:

a. Helen Keller - scriitoare americană fără auz și vedere, activistă pentru drepturi politice, devine un avocat pentru persoanele cu dizabilități, promovându-le drepturile;
b. Franklin D. Roosevelt – al 32-lea președinte al SUA a fost cunoscut pentru rolul jucat în timpul Crizei Economice și al celui de-al Doilea Război Mondial – susținător al persoanelor cu dizabilități a inițiat ”Legea privind securitatea socială” și ”Legea privind reabilitarea profesională”;
c. Temple Grandin - avocat al persoanelor cu autism, și-a folosit propriile experiențe pentru a promova înțelegerea și acceptarea bolii.
d. Albert Einstein - fizician și matematician, este considerat de unii că ar fi prezentat caracteristici ale autismului, caracterizate de anumite dificultăți în cadrul interacțiunile sociale, dar și excentricități și concentrare intensă asupra muncii și intereselor sale.
e. Judy Heumann - activistă americană pentru drepturile persoanelor cu dizabilități, pledează pentru drepturile persoanelor cu dizabilități de mai bine de 40 de ani jucând un rol cheie în adoptarea ”Legii americanilor cu dizabilități”.

Adaptarea programelor de istorie pentru elevii cu CES poate ajuta la asigurarea echității în învățare promovând ideea că toți elevii sunt capabili să acceseze și să se implice în

curriculum-ul lor. Adesea, elevii pot urma cursuri de studii sociale și istorie în sala de clasă, sau acestor elevi le este prezentată informația într-o zi specială completă sau într-o școală non-publică. Indiferent de cadru, profesorii își pot modifica curriculum-ul folosind diverse strategii. Acestea sunt specifice și vizează instruirea diferențiată, pentru a se adapta diferitelor stiluri de învățare ale elevilor din sala de clasă. De exemplu, studenții cu deficiențe de vedere pot avea nevoie de un anumit cadru care să se creeze, să beneficieze de înregistrările audio ale textelor sau suporturi Braille, în timp ce studenții cu deficiențe de auz pot avea nevoie de interpretare sau subtitrări în limbajul semnelor.

În plus, programele pot fi utilizate pentru a promova învățarea socială și emoțională pentru elevii cu dizabilități. Profesorii pot folosi lecții pe subiecte precum empatia, cetățenia și diversitatea pentru a ajuta elevii să-și dezvolte abilități sociale și să dezvolte relații pozitive cu colegii lor. În general, istoria joacă rol important în educația elevilor cu nevoi speciale, ajutându-i să-și dezvolte cunoștințele, abilitățile și atitudinile de care au nevoie pentru a reuși în viață. Exemple de strategii suplimentare pe care profesorii le pot folosi la clasă:

a. Utilizați ajutoare vizuale: Ajutoarele vizuale, cum ar fi imaginile, diagramele și hărțile, pot ajuta elevii cu dizabilități să înțeleagă și să își amintească mai bine conceptele - profesorii pot folosi imagini pentru a ajuta elevii să învețe despre diferite culturi sau evenimente istorice.
b. Furnizați activități practice: activitățile practice pot ajuta studenții cu dizabilități să se implice cu conținutul de studii sociale și să își aplice cunoștințele - elevii pot construi modele istorice sau pot crea propriile hărți.
c. Simplificați limbajul: studenții cu dificultăți de învățare se pot lupta cu limbajul complex, așa că este important să simplificați conținutul ori de câte ori este posibil - folosiți propoziții scurte, vocabular simplu și ajutoare vizuale pentru a ajuta elevii să înțeleagă concepte complexe.
d. Utilizați tehnologia: Tehnologia poate fi un instrument puternic - profesorii pot folosi software interactiv sau videoclipuri pentru a ajuta elevii să învețe despre evenimente sau culturi diferite.
e. Diferențierea instruirii: A diferenția instruirea înseamnă stabilirea unor sarcini anumitor elevi în funcție de nevoile lor individuale. Acest lucru poate fi deosebit de important într-o clasă de educație specială, unde elevii pot avea nevoi diverse de învățare.
f. Utilizați învățarea prin cooperare: Învățarea prin cooperare este o strategie de predare în care elevii lucrează împreună în grupuri mici pentru a finaliza sarcini sau pentru a rezolva probleme.

În general, adaptarea materiei pentru elevii care necesită educație specială impune creativitate și flexibilitate din partea profesorului. Profesorii pot contribui la asigurarea faptului că toți elevii sunt capabili să acceseze și să se implice în mod echitabil în conținut.

Bibliografie:

1. Bulgren,JA, Deshler,DD și Schumaker,JB - Eficacitatea unei rutine de explorare a întrebărilor pentru îmbunătățirea învățării conținutului elevilor de liceu în ”Journal of Educational Psychology”, 2011, p.103;
2. Ferretti,RP, MacArthur,CD și Okolo,CM - Predarea pentru înțelegerea istorică în sălile de clasă incluzive. Learning Disability Quarterly, 2001, p.59-71.

STUDIU DE CAZ

Cărbuneanu Valentina Petruța
CJRAE Buzău

2.1 Problema cercetării:

Problema care face obiectul acestei cercetări este atitudinea refractară, tulburări de comportament ale elevului L.A în timpul programului școlar, la începutul clasei a VI - a

2.2 Definirea obiectului cercetării:

Domeniul cercetării este reprezentat de stările de refuz, refractare , de violența fizică si verbală ale unui copil de 13 ani în timpul unor activități desfășurate în cadru organizat , în compania altor copii de aceeași vârstă.

Obiectul cercetării îl reprezintă depistarea factorilor generatori ai comportamentului mai sus amintit.

2.3 Scopul cercetării:

Scopul cercetării este ameliorarea comportamentului elevului, conștientizarea de către acesta a faptului că un comportament calm, civilizat, binevoitor este calea cea mai eficienta de a rezolva problemele ivite și de a câștiga respectul celor din jur.

2.4 Obiectivele cercetării:

Cercetarea abordează un demers inductiv, de la fapte la generalizări şi işi propune următoarele obiective:

- atragerea familiei în demersul pedagogic ;
- depistarea factorilor declanșatori ai comportamentelor neadecvate, refractare si violente;
- observarea evoluției interactiunii, comunicării cu colegii, integrării în colectivul clasei;
- formarea deprinderilor de muncă independentă si dezvoltarea gândirii, memoriei, atentiei, limbajului, imaginaţiei prin varietatea situaţiilor cărora trebuie să le facă faţă;
- optimizarea randamentului scolar.

2.5 Ipotezele cercetării:

- dacă se va dobândi colaborarea familiei privind abordarea unor comportamente calme, calde, de încurajare a activităților pozitive ale copilului, atunci acțiunile întreprinse la școală vor avea continuitate și acasa;
- dacă se va obține colaborarea tuturor elevilor din clasa, precum și a familiilor acestora, atunci ameliorarea comportamentelor violente va fi mai rapidă ;
- dacă se va urmări și analiza fiecare comportament neadecvat, atunci se va depista factorul declanșator după modelul "cauza-efect" ;

- dacă se va lucra diferentiat, atunci se vor înregistra progrese în randamentul scolar.

2.6 Designul cercetării:

Proiectul de cercetare este structurat în două etape, fiecare dintre acestea conţinând anumite operaţiuni, în conformitate cu obiectivele urmărite.

Etapa I

Operaţiuni	Obiective
Diagnoza	Stabilirea coordonatelor de analiză şi identificarea stării de fapt în ceea ce priveşte comportamentul elevului.
Prognoza	Evidenţierea şi conturarea cauzelor declanșatoare a comportamentelor elevului;

Etapa a II-a

Operaţiuni	Obiective
Intervenţia	Atragerea familiei în demersul pedagogic. Declanșarea intenționată și controlată a unor acțiuni ce urmăresc creșterea respectului de sine și încrederea în forțele proprii; Atragerea familiilor tuturor elevilor din clasa în demersul propus, prin intermediul Parteneriatului școală-familie.
Evaluarea	Evaluarea rezultatelor experimentului şi formularea de concluzii şi propuneri teoretice şi practice.
Diseminarea rezultatelor	Diseminarea rezultatelor cercetării prin prezentarea publică a acestora.

2.7 Metodele de cercetare utilizate

Pe parcursul cercetării am utilizat urmatoarele metode:

- conversația didactică;
- observația sistematică;
- studiul documentelor;
- ancheta
- analiza și sinteza.

3.DESFASURAREA CERCETĂRII

3.1 Familia . Atmosfera familială

Copilul locuieşte împreună cu părinții, dar şi bunicii materni. Situaţia materială a familiei este bună. Mamă este într-o luptă permanentă cu viaţa. Ea doreşte să-i asigure fiului său condiţii materiale bune , iar el să învețe.

Tatăl este mai sever. Copilul este pedepsit de tatăl său uneori chiar cu bătaie

Starea de sanatate: elevul nu este înregistrat în evidentele medicului de familie cu vreo boala cronică .

3.2 Parcursul educational

Elevul a frecventat cursurile școlii șase ani, timp în care s-a adaptat cu greu la program și la cerintele educaționale. Socializa cu mare greutate cu colegii, deseori având reacții violente, fiind mutat la mai multe școli.

În urma evaluării inițiale , în clasa a V-a, s-au constatat următoarele:

I . Procese cognitive superioare

Exprimare defectuoasă, , vocabular limitat , dar dornic să i se explice atunci când nu înțelege , lipsa de initiativă în comunicare.

Gândirea –bazată pe concret, pe real, lipsesc operațiile de analiză si sinteză , abstractizare.

Memoria-mecanică, de scurtă durată, reproductivă, "deseneaza " câteva litere fără a le putea denumi, numără mecanic, fără a înțelege conceptul de număr natural.

Imaginatia –reproductivă.

II. Activități și procese reglatorii

Motivația-externă ,reprezentată prin mici recompense .

Afectivitatea – scăzută, greu abordabil, socializează cu greu .

Voința – fără manifestări evidente, mai degrabă negativă și refractară.

Atenția-instabilă , se concentrează cu greu, de scurtă durată.

III. Personalitatea

Fire introvertită.

Temperament mixt-melancolic-coleric.

Creativitatea scazută, are nevoie permanent de indicații , sprijin , model concret.

IV. Activități și conduită în colectiv

În familie :

- fața de mama: afecțiune, colaborare;
- fața de tata: frică, minte pentru a nu fi bătut.

În grup- refractar la activitățile de grup, greutate în a comunica, se sustrage de la sarcini, lipsă de inițiativă, deseori vorbește urât, își lovește colegii, distruge lucrurile pe care aceștia nu i le împrumută. Ca urmare este evitat de aceștia în jocurile lor.

3.3 Analiza și interpretarea datelor

L. A. are un comportament refractar la tot ce însemnă activitate didactică și o mare neîncredere în forțele proprii .

Primul demers a fost acela de a mă apropia de băiat, de a-i câstiga încrederea.

Totul a fost bazat pe o interventie directă de tip joc .

interventie de tip joc	obiectiv urmărit
-alegerea prietenului preferat -cererea iertării atunci când a lovit pe cineva din greseală sau intentionat -impacarea cu un coleg cu care s-a certat	socializarea cu colegii
-desenarea la tablă în timpul pauzelor	familiarizarea cu scrierea la tablă
-realizarea de desene(teste)	Interpretarea testelor
citirea de povesti, discuții despre diferite comportamente întâlnite în povești	îndreptarea comportamentelor violente
sarcinile si regulile clasei	responsabilizarea , crearea unui cadru optim pentru dobândirea încrederii în sine, a respectului de sine

Pasul următor a fost reprezentat de discuțiile purtate cu mama , pentru a afla dacă elevului îi place la scoală, dacă vine cu placere sau obligat la scoală, dacă vorbește acasă despre ceea ce se petrece în clasă.

Mama a cooperat întotdeauna, sprijinindu-l pe băiat, ajutându-l la teme , impulsionându-l să participe alături de colegi la activitäti școlare și extrașcolare , acordându-i din ce în ce mai multă atentie acasă .

Fiecare comportament violent a fost urmat de o discuție profesor –elev –mamă.

Școala pentru diversitate și incluziune

Butunoi Marius Manuel,
Liceul Tehnologic Dimitrie Cantemir Fălciu

Școala este locul schimburilor interculturale ale valorilor într-o manieră caracterizată prin participare și implicare. Privită din perspectiva integrării, ea este o realitate care se impune a fi organizată după modelul diversității, al școlii pentru toți. A fi dascăl într-o școală pentru diversitate sau școală pentru toți, reprezintă o provocare și o oportunitate de a pune un accent deosebit pe interrelația continuă a tuturor factorilor implicați în educația copiilor, iar programul de lucru derulat de școală se materializează în acțiuni și activități concrete, finalizate pe analiza trebuințelor reale ale elevului, pe valorificarea resurselor școlii și a resurselor existente în comunitate, pe stabilirea unor obiective care să îmbine armonios trebuințele și resursele amintite anterior.

Ce putem face pentru includerea adevărată? Cum putem include cu succes toți elevii? Incluziunea începe dacă credem în ceea ce este posibil, nu ceea ce este imposibil. Adevărata "educație incluzivă" poate fi realizată numai dacă nu mai considerăm diversitatea drept o problemă și încercăm să facem diferența "normală", așteptările "înalte" și "cele mici", care răspund nevoilor diferite ale elevilor din cadrul unei săli de clasă. În sălile de clasă, profesorii au elevi cu deficiențe specifice de învățare. Cu toate acestea, prezența în clasă a acestor elevi este doar unul dintre obstacolele cu care se confruntă profesorii. Într-adevăr, aceștia trebuie, de asemenea, să se ocupe de un număr din ce în ce mai mare de elevi din diferite medii culturale și lingvistice și din familii aflate în primejdie sau sărăcie extremă. Această diversitate crescândă de elevi în școli este, prin urmare, subiect de o mare dezbatere și îngrijorare. Diferențele dintre elevi pot include limba, cultura, religia, genul, abilitățile diferite, preferințele sexuale, statutul socio- economic și mediul geografic. Diferențele sunt adesea tratate ca o problemă mai degrabă decât ca o oportunitate de a descoperi bogăția care există în viețile altora și cum putem fi incluși, apreciați, respectați și salutați pentru cine suntem într-o lume diferită natural.

În 1992, Grant Wiggins a scris următoarele despre valoarea diversității«. *Nu vom putea restructura școli până nu vom înceta să privim diversitatea ca pe o problemă. Provocarea noastră nu este de a face studenții "specialiști" să se adapteze mai bine la școala obișnuită. Provocarea de predare rămâne aceeași de la începutul epocii moderne două secole în urmă: pentru a se asigura tuturor studenților garantarea drepturilor lor. Ei au dreptul să încheie școala, să-și stimuleze spiritul și să descopere bucuria de a merge mai departe. Ei au dreptul la educație care obligă profesorul, ca și doctorul, să schimbe tactica atunci când nu are loc succesul. Ei au dreptul la evaluare, care oferă studenților și profesorilor cu cunoștințe de standarde reale, feedback util, oportunități de auto-evaluare și*

oportunități de dialog, sau chiar să conteste evaluatorului , care este un drept în cultura democratică. Până atunci, nu vom avea nici o idee despre potențialul uman. Până când este îndeplinită provocarea, școlile vor continua să recompenseze pe cei care sunt norocoși sau sunt deja echipați și va exclude pe cei care fac mai puțin bine. »

Practicarea diferențierii predării îi ajută pe profesori să respecte standardele stricte, satisfăcând în același timp nevoile individuale ale elevilor. Diferențierea permite profesorilor să se concentreze asupra competențelor de bază din fiecare domeniu, să fie sensibili și sensibili la diferențele individuale, să integreze evaluarea în educație și să ofere elevilor diferite metode de predare / învățare. Astfel, școala pentru diversitate se centrează mai ales pe cunoașterea modului de învățare, a strategiilor necesare rezolvării problemelor de viață cotidiană, într-o manieră cooperantă și solidară, unde procesul de predare și învățare este simultan, unde fiecare elev „învață cum se învață”, unii de la alții, fără competiție și ierarhii arbitrare, în spiritul respectului și toleranței față de cei din jur. Toate acestea vor permite copiilor și elevilor/tinerilor să trăiască diferențele dintre persoane ca pe ceva natural, mediind dezvoltarea atitudinilor de solidaritate și de apărare a drepturilor umane în cadrul aceluiași grup social, clasă, școală, comunitate, etc. Astfel, prin aceste strategii bazate pe cooperare, profesorul poate favoriza unele procese de interacțiune socială în clasele eterogene ale școlii pentru diversitate, diferențele dintre elevi putând fi percepute de către profesori, colegi și părinți ca fiind normale și nu neobișnuite.

De asemenea, prin învățământul interactiv, în grupul eterogen de elevi, clasa se organizează într-un mod în care, pe de o parte, elevii se ajută unii pe alții, iar profesorii sunt întotdeauna principalul sprijin pentru toți elevii, și, pe de alta parte, fiecare elev își poate da seama mai ușor de ceea ce știe și de ceea ce nu știe să facă, și, în același timp, să știe cum și de unde poate obține informația necesară satisfacerii cerințelor în planul formării și educării lui pentru dezvoltarea cu succes a problemelor din viața cotidiană.

Într-o societate multiculturală, educația trebuie să pună accent nu doar pe împărtășirea unor noi modele de socializare și de percepție a propriei persoane în relație cu semenii din jur, ci să faciliteze asumarea unor noi stiluri/ strategii cognitive necesare înțelegerii și acceptării unor diverse situații, contexte, moduri de viață și puncte de vedere, pornind de la premisa că într-o societate există persoane și grupuri diferite, există motivații, experiențe de viață, idei și puncte de vedere diferite care nu trebuie să genereze atitudini partizane și ierarhii arbitrare, în raport cu un set de valori aparținând unui tip de cultură sau să izoleze, să marginalizeze și, eventual, să excludă o anumită categorie socială, etnică, religioasă sau de altă natură. Altfel spus, într-o școală pentru diversitate, perspectiva interculturala presupune reducerea inegalităților dintre actorii participanți la procesul care se desfașoară în școală, reconsiderarea principiilor de egalitate și libertate de acțiune necesare dezvoltării și manifestării

elementelor specifice fiecărei culturi minoritare sau individuale. În acest mod se poate creea o cultură școlară care să permită respectarea diferențelor dintre elevi, reconsiderarea din partea profesorilor a diferențelor cognitive, sociale, etnice, culturale în scopul îmbunătățirii practicilor profesionale și nu pentru a stabili inegalități, diferențe și categorizări bazate pe o serie de stereotipuri cognitive, prejudecăți, orgolii sau ambiții subiective.

Bibliografie

• Cerchez, N., Mateescu, E. (1995). Elemente de management școlar, Iași : Ed. Spiru Haret.
• Gherguț, A., (2006). Psihopedagogia persoanelor cu cerințe special, Polirom.
• Golu, P., Mureșan. P. „Învătarea psihosocială în conduita interpersonală în grupurile de elevi”, • Verza, E., “Psihopedagogia integrării și normalizării” în Revista de Educație Specială, nr.1/1999

INTEGRAREA COPIILOR CU CES ÎN ÎNVĂŢĂMÂNTUL DE MASĂ

Butunoi Georgiana

MOTTO:

„ ... în livadă ne place să avem copaci care rodesc mai devreme sau mai târziu [...] toate aceste roade sunt bune, niciunul nu este de aruncat. De ce să nu acceptăm în şcoli, minţi mai agere sau mai încete? De ce nu i-am ajuta? Pierdem timp dar câştigăm satisfacţie şi respect... ” (Comenius)

Frumusețea omenirii constă în diversitatea etniilor de pe pământ, fiecare dintre acestea contribuind la patrimonial cultural mondial, cu specificul ei.

Fiecare copil este unic și își are propria sa valoare, indiferent de problemele pe care le prezintă în procesul de învățare școlară. Recunoașterea drepturilor egale pentru toți oamenii, în general și pentru toți copiii, în special, fără discriminare, subliniază faptul că nevoile fiecăruia sunt la fel de importante.

În Declarația Mondială asupra „Educației pentru toți”, la articolul 3, se afirmă: „Nevoile școlare ale persoanelor deficiente/ cu handicap cer o atenție specială. Trebuie întreprinse măsuri pentru asigurarea accesului la educație fiecărei categorii de personae deficiente, ca parte integrantă a sistemului de învățământ”.

Educația specială este o formă adaptată de pregătire școlară și asistență complexă (medicală, educațională, socială, culturală) destinată persoanelor care nu reușesc să atingă temporar sau pe toată durata școlarizării nivelurile instructive-educative corespunzătoare vârstei, cerute de învățământul obișnuit.

În România sunt utilizate multe concepte referitoare la persoanele care fac obiectul educației speciale: deficiență, incapacitate, handicap, dizabilitate, cerințe educative speciale.

Cerințele educative speciale (CES) desemnează necesități educaționale suplimentare, complementare obiectivelor generale ale educației, adaptate particularităților individuale și celor caracteristice unei anumite deficiențe sau tulburări/dificultăți de învățare, precum și o asistență complexă (medicală, educațională etc.).

Integrarea școlară desemnează un proces de adaptare a copilului la cerințele școlii pe care o urmează, de stabilire a unor raporturi afective positive cu membrii grupului școlar (clasă) și de desfășurare cu succes a prestațiilor școlare. Asimilarea de către copil a statutului de elev este rezultatul unor modificări interne în echilibrul dintre anumite dominante de personalitate cu consecințe în planul acțiunii sale.

Integrarea școlară a copiilor cu CES este o problemă stringentă care în ultimii ani a început să-și găsească rezolvarea și în țara noastră. O școală obișnuită cu o orientare incluzivă reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare, un mijloc care creează comunități

primitoare și construiesc o societate incluzivă care oferă educație pentru toți copiii. Mai mult, asigură o educație eficientă pentru majoritatea copiilor și îmbunătățesc eficiența, chiar și rentabilitatea sistemului de învățământ. Să nu uităm că și confortul psihologic oferit de mediu este determinant într-o evoluție a formării și dezvoltării personalității umane. Uităm adesea că ne naștem cu drepturi egale și că doar șansele nu sunt egale? Nu putem face abstracție de faptul că în țara noastră avem și copii instituționalizați. Important este să dorim să ne schimbăm atitudinea vis-à-vis de aceștia. Rolul nostru al tuturor este de a participa efectiv la schimbarea mentalității societății, oferind informații și practici ancorate în realitate. Trebuie să găsim diverse modalități de integrare socială a copiilor cu CES, pentru a diminua factorii care duc la o instabilitate emoțională, la un limbaj insuficient dezvoltat, la un comportament dificil.

Progresele înregistrate de psihologia şi pedagogia diferenţiată, perfecţionarea tehnicilor de cunoaştere a dezvoltării psihice a copiilor au permis să se distingă categorii mai nuanţate de copii în raport cu capacitatea lor de răspundere la exigenţele şcolare. În rândul acestora, alături de elevii cu CES integraţi individual, există şi elevi cu dificultăţi de învăţare, cu ritm lent de acumulare de achiziţii dar cu intelect normal. Confundaţi adesea cu elevii din prima categorie sunt nestimulaţi sau categorizaţi ca atare. Alternativă a învăţământului special, educaţia integrată permite acordarea serviciilor de sprijin pentru copiii cu posibilităţi reale de recuperare şi reintegrare, care altădată ar fi fost orientaţi către şcoala specială. Pentru a realiza integrarea copiilor cu CES, trebuie să acţionăm asupra diferitelor nivele de dezvoltare a personalităţii lor, şi anume: la nivel biologic, la nivel psihic, la nivel social.

Scopurile principale ale relaţiei dintre şcoală, familie şi comunitate, în vederea integrării copiilor cu nevoi speciale sunt:

- informarea şi sensibilizarea comunităţii locale cu privire la posibilitatea recuperării educaţiei chiar şi pentru copiii ce au abandonat şcoala;
- sporirea conştientizării din partea comunităţii şcolare a necesităţii implicării în transformarea şcolii într-o şcoală integrativă;
- schimbarea mentalităţii şi atitudinii opiniei publice faţă de copiii cu nevoi speciale;
- dezvoltarea unei reţele de cooperare în domeniul educaţiei, implicată în procesul de integrare (ex.: poliţia, serviciile sociale, spitale, etc.);
- implicarea părinţilor copiilor din clasă în vederea reacţionării mai rapide la probleme şi acordarea sprijinului suplimentar copiilor cu nevoi speciale;
- implicarea comunităţii în sprijinul acordat copiilor cu nevoi speciale;
- elaborarea programelor şcolare de informare şi pregătire a comunităţii locale pentru educaţia incluzivă, prin aceasta înţelegând adaptarea şcolii la cerinţele speciale ale fiecărui copil,

indiferent de problemele acestuia, şi nu a copilului la cerinţele şcolii, găsirea unor strategii didactice adecvate, a unor metode şi tehnici de lucru specifice: planificare, instruire, evaluare.

Integrarea şcolară a copiilor cu cerinţe speciale în învatamântul de masă presupune:

- ✓ a educa copiii cu cerinţe speciale în şcoli obişnuite, alături de copiii normali;
- ✓ a asigura servicii de specialitate (recuperare, terapie educaţională, consiliere şcolară, asistenţă medicală şi socială etc.) în şcoala respectivă;
- ✓ a acorda sprijinul necesar personalului didactic şi managerilor şcolii în procesul de proiectare şi aplicare a programelor de integrare;
- ✓ a permite accesul efectiv al copiilor cu cerinţe speciale la programul şi resursele şcolii obişnuite (biblioteca, terenuri de sport etc);
- ✓ a încuraja relaţiile de prietenie şi comunicarea între toţi copiii din clasă/şcoală;
- ✓ a educa şi ajuta toţi copiii pentru înţelegerea şi acceptarea diferenţelor dintre ei;
- ✓ a ţine cont de problemele şi opiniile părinţilor, încurajându-i să se implice în viaţa şcolii;
- ✓ a asigura programe de sprijin individualizate pentru copiii cu cerinţe speciale;
- ✓ a accepta schimbări în organizarea şi dezvoltarea activităţilor instructiv-educative din şcoală.

Toți copiii sunt educabili și au dreptul la o formă de educație pe măsură. Guvernul și autoritățile locale sunt obligate să asigure condițiile necesare pentru educația tuturor copiilor. Reformele în educație iau în considerare și copiii cu dizabilități și/sau aflați în situații de risc.

Școlile obișnuite dezvoltă o serie de servicii de sprijin pentru copiii cu diferite cerințe educative speciale:

- ➢ Pentru copiii cu tulburări de limbaj și cu dificultăți de învățare există „centre logopedice interșcolare” care au specialist care desfășoară terapii specifice pentru corectarea tulburărilor de limbaj și pentru depășirea dificultăților de învățare. În aceste cabinete au acces toți copiii care frecventează învățământul obișnuit și care au fost depistați de către profesorii logopezi care funcționează aici ca având o tulburare de limbaj.
- ➢ Pentru copiii cu tulburări de comportament și dificultăți de adaptare există „centrele de asistență psihopedagogică” care dispun de consilieri psihopedagogi care oferă servicii atât copiilor aflați în situație de risc și criză cât și familiilor acestora. Pentru copiii cu deficiențe diagnosticați în comisiile pentru protecția copilului există serviciile profesorului de sprijin/intinerant.

Copiii cu deficiențe integrați în învățământul de masă au dreptul la terapii specifice de recuperare realizate de specialiști în domeniu, în funcție de dizabilitatea lor și, în plus, profesorul de sprijin realizează un plan de intervenție personalizat și adaptarea curriculară necesară, în urma consultării cu cadrul didactic de la clasă.

Pentru integrarea cu succes a copiilor cu CES în învățământul de masă, în grupele obișnuite de copii sunt necesare:

- ✓ Existența unor centre de resurse, informare și comunicare;
- ✓ Formarea inițială și continuă a cadrelor didactice în problematica CES;
- ✓ Adaptarea și flexibilitatea curriculum-lui (pre)școlar;
- ✓ Evaluarea progresului școlar al copiilor cu CES integrați în grădinițele obișnuite;
- ✓ Implicarea, încurajarea participării părinților, schimbul de informații, consilierea părinților în măsura solicitărilor și a necesităților, mobilizarea resurselor umane disponibile și competente.

Prezența în colectivul grupei a unor astfel de copii, solicită efort crescut din partea dascălului sub toate aspectele: pregătirea pentru lecții, pentru activități extrașcolare; atitudinea față de toți copiii grupei. Educatoarea trebuie să ofere copilului cu CES tratarea individuală de care are nevoie în toate etapele unei activități, pentru ca acesta să recupereze neajunsurile, să valorifice în mod compensatoriu potențialul sănătos, dar să nu neglijeze pe ceilalți copii din grupă. Intervenția educațională trebuie însoțită de atitudinea pozitivă a cadrelor didactice și a familiei față de copiii cu cerințe educative speciale.

Bibliografie:

- Alois, Gherguț, *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale – strategii diferențiate și inclusive în educație,* Editura Polirom, București, 2006
- ****Dezvoltarea practicilor inclusive în școli*, Ghid managerial, UNICEF, 1999
- ****Integrarea școlară a copilului cu dificultate/cu nevoi speciale* – Ghid pentru directorul de școală, Colecția CRIPS – Resurse pentru formare, 2002

A învăța să înveți: Competență cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții

Profesor învățământ primar Chivu Andreea
Școala Gimnazială nr.195

Introducere

În contextul actual al societății cunoașterii și al globalizării, educația joacă un rol crucial în pregătirea indivizilor pentru a face față provocărilor economice, sociale și tehnologice. „A învăța să înveți” este recunoscută ca o competență esențială pentru învățarea pe tot parcursul vieții, permițându-le oamenilor să-și dezvolte abilitățile necesare pentru adaptare și creștere continuă. Această competență este fundamentală nu doar pentru succesul personal, ci și pentru contribuția activă la societatea globalizată și dinamică.

Definiția și Importanța Competențelor Cheie

Conceptul de competențe s-a impus datorită solicitărilor politicilor educaționale de a cunoaște ce rezultate ale învățării sunt necesare pentru ca cetățeanul să contribuie la societatea globalizată modernă. Aceste rezultate ale învățării, numite competențe, sunt de obicei compuse dintr-o combinație de cunoștințe, abilități, atitudini și valori.

Structura Competențelor

Competențele sunt adesea definite ca fiind combinații de cunoștințe, abilități și atitudini care permit unei persoane să acționeze eficient în diverse situații din lumea reală. Conform Comisiei Europene (2018), competențele sunt compuse din:

- Cunoștințe: Informații, fapte, concepte și teorii necesare înțelegerii unui anumit domeniu.
- Abilități: Capacitatea de a aplica cunoștințele în practică pentru a obține rezultate concrete.
- Atitudini: Dispozițiile și mentalitățile de a acționa sau de a reacționa în anumite situații.

Diferența dintre Competențe și Abilități

Deși termenii „competență” și „abilitate” sunt adesea folosiți interschimbabil, există o diferență semnificativă între ei. Abilitățile se referă la capacitatea de a efectua acte motorii și cognitive specifice cu ușurință și precizie. În schimb, competențele sunt sisteme de acțiune complexe, care cuprind abilități cognitive, atitudini și alte componente non-cognitive. Kegan (2002) subliniază că competențele includ capacități mentale și procese de cunoaștere, nu doar conținut stocabil.

Chisholm L. (2005) explică faptul că competențele implică aplicarea cunoștințelor și abilităților în situații reale și capacitatea de a transfera aceste abilități în diverse contexte. De asemenea, Rychen D.S. (2004) discută despre natura holistică a competențelor, care integrează abilități cognitive, atitudini și alte componente non-cognitive.

Dezvoltarea Competenței de a Învăța să Înveți

Competența de a învăța să înveți implică un set integrat de cunoștințe, capacități și atitudini, toate dezvoltate într-un anumit context prin reflecție și strategii care includ resurse cognitive, metacognitive și noncognitive (Peculea, 2016). Aceasta se referă la abilitatea de a se motiva și de a învăța pe parcursul vieții, necesară pentru a îmbunătăți practicile de învățare și pentru a înțelege contextul politico-instituțional al educației.

Elementele Competenței de a Învăța să Învăți

Conform Peculea M. (2016), competența de a învăța să înveți include:

- Reflecția:Capacitatea de a analiza și de a evalua propriile procese de învățare și de a adapta strategiile de învățare în funcție de nevoile personale și contextuale.
- Strategii cognitive: Utilizarea unor tehnici de învățare eficiente, cum ar fi organizarea informațiilor, notițele structurale și tehnicile de memorare.
- Strategii metacognitive: Abilități de planificare, monitorizare și evaluare a propriului proces de învățare.
- Resurse noncognitive: Atitudini și dispoziții pozitive față de învățare, cum ar fi motivația, perseverența și curiozitatea intelectuală.

Cadru Politico-Instituțional și Educațional

În documentele UE, conceptul de competență este înțeles ca un potențial personal pe deplin înțeles, asociat cu oportunități de… adaptare la abilități variabile și vizate bazate pe cunoștințe și experiență. Legea Republicii Lituaniene privind Educația (2011) definește competența ca fiind capacitatea de a efectua o anumită activitate pe baza cunoștințelor, abilităților și valorilor.

Competențe Cheie în Educația Europeană

Competențele sunt definite de Comisia Europeană (2018) ca o combinație de cunoștințe, abilități și atitudini adecvate contextului. Specific, acestea includ:

- Cunoștințe: Fapte și cifre, concepte, idei și teorii care susțin înțelegerea unui domeniu.
- Aptitudini: Abilitatea de a efectua procese și de a utiliza cunoștințele pentru a obține rezultate.
- Atitudini: Dispoziția și mentalitățile de a acționa sau de a reacționa la idei, persoane sau situații.

Implementarea și Evaluarea Competențelor

Evaluarea competențelor se face în relație cu sarcinile din lumea reală, nu cu abilitățile teoretice generale. De exemplu, Programul pentru Evaluarea Internațională a Elevilor (PISA) măsoară competențele elevilor de a aplica cunoștințele și abilitățile în situații practice. Rezultatele învățării, în acest context, sunt definite ca setul de cunoștințe, abilități și competențe pe care o persoană le-a dobândit și este capabilă să le demonstreze după finalizarea procesului de învățare.

Concluzie

Competențele, în special competența de a învăța să înveți, sunt esențiale pentru adaptarea la cerințele unei societăți în continuă schimbare. Acestea combină cunoștințe, abilități și atitudini într-un mod holistic, permițând indivizilor să contribuie eficient la comunitățile lor și să se dezvolte personal și profesional. Înțelegerea și dezvoltarea acestor competențe sunt critice pentru succesul pe termen lung și pentru capacitatea de a face față provocărilor viitoare.

Bibliografie

1. Chirică, I., & Aniței, M. (2011). "Competențele cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții". Editura Universitară.

2. Comisia Europeană. (2018). "Cadrul European al Competențelor". Bruxelles.

3. Gedviliene, G., & Bortkevičien, N. (2013). "Conceptualizarea competențelor în educație". Revista Europeană de Educație.

4. Kegan, R. (2002). "The Evolving Self: Problem and Process in Human Development". Harvard University Press.

5. Otten, H., & Ohana, Y. (2009). "Competence Frameworks in Education". European Youth Forum.

6. Peculea, M. (2016). "Strategii de dezvoltare a competențelor de învățare". Editura Universității din București.

7. Rychen, D. S. (2004). "Key Competencies for a Successful Life and a Well-Functioning Society". Hogrefe & Huber.

8. Tiana, A. (2004). "Competences in Education: A European Perspective". Revista Europeană de Educație.

9. Parlamentul European. (2008). "Recomandarea privind Cadrul European al Calificărilor". Bruxelles.

Dascălul creștin între datorie și dăruire

prof.dr. Dana Platona
Liceul Teoretic German ,, Friedrich Schiller”, Oradea

,,Religia nu e o teorie, ci un mod de a fi. ”
(Dumitru Stăniloae)
,, Educația unui popor se câștigă și se păstrează cu anevoie și tot atât de lesne se și pierde și se compromite o asemenea moștenire, când de sus se dau exemple de neorânduială, de nedreptate și de incoerență.”
(M.Eminescu)

Misiunea profesorului de religie este aceea de îndrumător de suflete, mai ales acum în aceste vremuri tulburi pline de întrebări, dileme și angoase existențiale . De asemenea școala e a doua Biserică , unde dascălul de religie încearcă să-L aducă pe Dumnezeu în sala de clasă. Prin multă dăruire și talent pedagogic , noi avem nobila misiune și imensa responsabilitate de a lucra atât cu ciclul primar în ochii cărora vezi iubirea puritatea și seninătatea atunci când rostesc rugăciunile în timpul orei de religie cât și cu adolescenții frământați de o multitudine de întrebări , triști și temeri printre care cele mai importante am constat că sunt: teama de a nu-și dezamăgi părinții, teama de anu fi luat în râs de colegi, teama de a nu părea o personalitate ștearsă , teama de a nu reuși în viață etc.

De-a lungul carierei mele didactice mărturisesc că am predat în paralel atât limba și literatura română cât și religie ortodoxă. Profesorul de limba română după părerea mea are o misiune mult mai ușoară, deoarece el are rolul de a învăța elevul cum să dobândească cunoștințe și deprinderi noi. Personalitatea profesorului de limba română se face remarcată printr-o bună pregătire psihopedagogică și de specialitate , competența și autoritatea sa în fața clasei. În schimb profesorul de religie se transformă de multe ori într-o icoană în ochii copiilor și are nobila și dificila misiune misiune de a fi alături de elevi în apele tulburi ale lumii contemporane.

În societatea contemporană putem observa că din familia creștină a cunoscut transformării majore , în urma implementării normelor Uniunii Europene. În urma acestor implementări doresc să mă opresc asupra faptului că pentru familia tradițională creștină s-a produs din păcate o criză reală de proporții. Multe familii au devenit monoparentale datorită plecării în străinătate la muncă a unuia dintre părinți și mai grave sunt situațiile în care a plecat mama . Aceste situații au cauzat grave tulburări în comportamentul copiilor . În aceste situații când uneori familia nu mai poate să dea sentimentul apartenenței religioase intervine sarcina deloc ușoară a profesorului de religie care adeseori se vede pus în situația de a consilia spiritual. Percepția despre creștinism , credință și Biserică a copiilor se formează în timpul orelor de religie. Observăm așadar că relația într-o comunitate dintre profesorul de religie – preot – și familie este deosebit de importantă.

În acest sens doresc să menționez că în județul nostru s-au desfășurat o multitudine de activități în parteneriat cu Inspectoratul Școlar Județean Bihor, Episcopia Ortodoxă a Oradiei , Consiliul Județean Bihor, Centrul de Cultură a Județului Bihor , Facultatea de Teologie Ortodoxă „Episcop Dr.Vasile Coman” , Oradea, Liceul Ortodox „ Episcop Roman Ciorogariu” Oradea, Asociația Părinți pentru Ora de religie – Filiala Bihor , Biblioteca Județeană, Palatul Copiilor Oradea și Muzeul Țării Crișurilor având drept scop dezvoltarea spirituală a viitorului adult. În acest ansamblu de împrejurări, profesorul de religie reprezintă liantul care face legătura dintre ora de religie și pridvorul Bisericii.

Revenind în sala de clasă, intrăm din nou în zona expectanțelor ridicate în ceea ce privește prestația metodică și didactică a profesorului de religie. Aici, profesorul de religie pe lângă virtuțiile morale binecunoscute pe care le deține în contextul cultural și social este impetuos necesar să dea dovadă de prestația unui profesor policultural, care posedă cunoștinte vaste și temeinice în urma unor studii îndelungate, care să facă față provocărilor și întrebărilor care vin din partea elevilor. În acest sens este deosebit de binevenită deschiderea spre interdisciplinaritate unde concursurile interdisciplinare: literatură și religie, artă și religie etc, permite dezvoltarea elementelor de factură spirituală prezente în toate ariile curriculare.

Prin vocația sa profesorul de religie este cel care manifestă iubire și încredere în primul rând în Dumnezeu, iar apoi în elevii săi. Este în permanență conștient importanța misiunii pe care o are și de datoria sa de a respecta și iubi elevii. A preda orice materie necesită multă răbdare dar profesorul de religie trebuie să dețină în plus și darul răbdării și pe cel al smereniei. „ În religie găsim cele mai luminoase și mai blânde livezi spirituale, dumbrăvi pure și binefăcătoare răcoare, flori de vis , dar tot în ea găsim și prezența implacabilă a meridianelor normative.” [2] Prin optimismul său educatorul creștin reușește să scoată în evidență calitățile copiilor și să le insufle multă încredere devenind adeseori un model pentru elevii săi. „ Sufletul copilului este fraged, el este în mâna educatorului ca o pastă, pe care o poate modela după dorința sa , este o ceară pe care poate imprima foarte bine sigiliul.” [3]

Dacă facem o analiză sumară în ceea ce privește viitorul, putem afirma că predarea religiei în școli , constituie un aspect important în ansamblul celorlalte discipline prin faptul că nu aduce numai un plus de cunoștințe ci vine ca o completare a acestora adăugând de asemenea noi forțe sufletești și contribuie în mod cert la o bună relație a omului cu Dumnezeu . Iar în ceea ce privește viitorul națiunii noastre primează interesul nostru de a cunoaște religia , de a fi creștini practicanți și nu în ultimul rând de a ne cunoaște identitatea noastră națională.

---

[2]V.Băncilă , *Inițierea religioasă a copilului,* Editura Anastasia, București, 1996, p.82
[3]Sf.Ioan Gură de Aur, *Despre creșterea copiilor,* în vol. *Puțul și împărțirea de grâu,* Bacău, 1995, *passim*

EDUCAŢIA INCLUZIVĂ - O ŞANSĂ PENTRU FIECARE

Prof. înv. preşcolar Văduva Elena
Grădiniţa cu P.P.,,Elena Farago” Craiova

Despre educaţie s-a vorbit şi se vorbeşte mult şi, totuşi, nu este suficient.

Educaţia pentru toţi reprezintă dezideratul ca toţi copiii să aibă acces la educaţie de calitate. Grădiniţa are datoria de a asigura şanse egale tuturor copiilor. A asigura şanse egale copiilor înseamnă a asigura posibilităţi maxime de dezvoltare fiecăruia, în funcţie de aptitudinile şi interesele sale.

Acest obiectiv include şi asigurarea posibilităţilor participării la educaţie a tuturor copiilor, indiferent de cât de diferiţi sunt ei şi de cât de mult se abat prin modelul personal dedezvoltare de la ceea ce societatea consideră a fi normal.

Astfel, grădiniţele trebuie să includă în egală măsură în procesul de învăţământ copiii cu dizabilităţi şi pe cei supradotaţi, copiii străzii şi pe cei încadraţi în muncă, copiii aparţinând populaţiilor locuind în zone greu accesibile sau ducând o viaţă nomadă, copiii aparţinând minorităţilor lingvistice, etnice sau culturale, precum şi copiii provenind din alte zone sau grupuri dezavantajate sau marginalizate.

Rolul esenţial în educaţia integrată îl deţine educatoarei, care devine principalul factor de acţiune şi de coordonare a realizării programului pedagogic individual pentru copii. Acesta trebuie :

· să elaborareze un program pedagogic individualizat.

· să-şi îmbogăţească pregătirea cu elemente care să-i faciliteze includerea optimă în grupă a acestor copii şi asigurarea de şanse egale pentru aceştia la instrucţie şi educaţie;

· să manifeste interes continuu pentru identificarea, evaluarea şi reprogramarea periodică a conţinuturilor învăţării pentru fiecare copil;

· să coopereze în cu ceilalţi membri ai echipei educaţionale, dar şi cu familia copilului;

Incluziunea presupune efortul de a asigura tuturor copiilor - de limbă şi cultură diferite, din familie diferite, cu orice probleme de sănătate, cu interese şi moduri de învăţare diferite - strategii de predare-învăţare adecvate şi individualizate, fără a stigmatiza sau a separa. Includerea îmbunătăţeşte procesul de învăţare pentru toţi copiii, cu şi fără nevoi speciale. A asigura şanse egale copiilor înseamnă a asigura posibilităţi maxime de dezvoltare fiecăruia, în funcţie de aptitudinile şi interesele sale.

Pentru ca activitatea instructiv –educativă să fie profitabilă pentru toţi copiii, aceasta trebuie să se realizeze diferenţiat. Educaţia diferenţiată vizează adaptarea activităţii de instruire la posibilităţile diferite ale copiilor, la capacitatea de înţelegere şi ritmul de lucru propriu unor grupuri de copii sau chiar fiecărui copil în parte.

O categorie de copii pentru care educaţia incluzivă reprezintă o şansă la învăţământul de masă, în care ei să se dezvolte alături de viitorii lor semeni, colegi de serviciu, vecini, prieteni, lideri de echipă, subordonaţi, sunt cei care manifestă tulburare de hiperactivitate cu deficit de atenţie. Hiperactivitatea specifică preşcolarilor şi şcolarilor mici cu ADHD este cauzată de o serie de deficienţe cerebrale ale copiilor, de faptul că impulsurile şi informaţiile nu se transmit într-o manieră normală datorită insuficienţei secreţiei neurotransmiţătorilor. Conform cercetărilor realizate de specialişti, alte cauze ar fi plictiseala, supradotarea, conflictele psihice, tulburările emoţionale, depresie, mediu

familial conflictual, deficit de atenţie, deficit de învăţare, auz sau văz, tulburări tiroidiene, alergii alimentare.

Educaţia incluzivă promovează egalitatea şanselor, oferind sprijin pentru învăţare şi acestor copii, care nu reuşesc să se adapteze la exigenţele grădiniţei, care întâmpină dificultăţi în învăţare, care uneori vor, dar…nu pot.

Incluziunea presupune nu doar acceptarea, tolerarea copiilor cu nevoi speciale într-o clasă din învătământul de masă ci şi adaptare la cerinţele acestor copii, cuprinderea acestora în programele educaţionale alături de copii normali, dar şi responsabilitatea de a le asigura în acelaşi timp servicii de specialitate, programe de sprijin individualizate. Înseamnă asumarea unor schimbări în organizarea şi dezvoltarea activităţilor instructiv - educative derulate în grădiniţă. Dar în condiţiile actuale, într-o perioadă de transformări continue, patronate de lipsuri materiale, când numărul de copiii la clasă este încă destul de mare, când prezenţa unui profesor de sprijin care să fie alături de copilul cu ADHD reprezintă doar o dorinţă a educatoarei, responsabilitatea pentru educarea unui astfel de copil pentru sprijinirea familiei lui cade pe umerii educatoarei şi a psihologului din grădiniţă (acolo unde acesta există).

La un nivel fundamental, incluziunea este, de fapt, corectitudine. Depinde şi de noi să le deschidem drumul pe care pornesc, pentru că nu putem să-i ignoram şi nici să-i excludem. Ei vor fi cei alături de care vor trăi copiii noştri, ei sunt copiii noştri, adulţii de mâine.

Este nevoie ca educatoarea să aibă în vedere faptul că “fiecare om în acelaşi timp seamănă cu toţi, seamănă cu unii şi nu seamănă cu nimeni”(V.Pavelcu), căci aşa cum nu există doi fulgi de nea în natură care să aibă acelaşi desen, două apusuri de soare identice, tot aşa omul – copil este unic - unicitate irepetabilă.

Esenţială este modalitatea prin care putem stârni curiozitatea şi imaginaţia fiecărui copil. Stă în puterea educatoarei să găsească bobul de rouă şi raza de lumină pe care să le insereze în sămânţa cu rod curat a minţii copilului, astfel încât acesta să rodească şi să înflorească. Şi totuşi, cel mai important lucru este să putem să facem ca rozul zâmbetului să persiste pe feţele pure ale copiilor noştri. Zâmbetul este un gest tandru de prietenie. El destinde sufletul împovărat şi redă speranţa celui descumpănit. Este nevoie uneori de un singur zâmbet, căci el dureză un moment, dar se păstrează în minte, veşnic!

Poate fiecare educatoare a încercat să răspundă la un moment dat la întrebări de genul: De ce nu toţi copiii mei progresează în acelaşi fel? Cum pot să-i ajut pe toţi să înţeleagă? Cum pot să-i ajut pe cei care învaţă mai greu?

Un prim pas în oferirea răspunsurilor la aceste întrebări stă în faptul că educatoarea ar trebui să accepte, în primul rând, diversitatea dintr-o grupă; faptul că fiecare copil are propriile sale capacităţi intelectuale, diferite de cele ale altor colegi, că fiecare are stilul său propriu de a învăţa şi fiecare are nevoile sale în privinţa asimilării de informaţii. Aşadar, unul dintre cele mai importante aspecte a le învăţământului actual este nevoia sa de adaptare la necesităţile copiilor, oricare ar fi acele necesităţi şi oricare ar fi copiii – fie că sunt copiii cu CES, fie că pur şi simplu sunt copii cu un ritm mult mai încet de învăţare.

O astfel de metodă de adaptare o constituie grădiniţa incluzivă, o grădiniţă ce se axează pe includerea acelor copiii sau chiar grupuri ce au fost anterior marginalizate şi care implică în procesul de învăţare şi de luare a deciziilor părinţii, îngrijitorii şi consilierii specializaţi.

S-a dovedit că metodele utilizate în cadrul grupelor incluzive pot îmbunătăţi semnificativ performanţa tuturor copiilor. In comparaţie cu educaţia în centre sau grădiniţe speciale, care are riscul de a-i menţine pe copii şi adolescenţi în afara societăţii, grădiniţa incluzivă constituie un teren de pregătire ideal pentru viitoarea lor integrare în societate. In loc să-i izolăm şi să spunem că sunt „dificili”, „turbulenţi” sau chiar „handicapaţi”, am putea să admitem faptul că aceşti copii ar putea progresa mai mult într-o clasă obişnuită, dacă noi, educatoarele, am accepta că educaţia este pentru toţi.

Cel mai important lucru de luat în considerare este că predarea în cadrul diversităţii implică predarea pentru fiecare individ în parte. Ţinând cont de interesele fiecărui copil, de experienţele şi ţelurile sale facem, de fapt, un pas important în educaţia copiilor şi integrarea lor în societate, după terminarea studiilor. Mai mult, putem spune că diferenţele dintre indivizi sunt mult mai pregnante decât cele dintre grupuri. Din acest punct de vedere, poate una dintre cele mai mari provocări căreia trebuie să-i facă faţă o educatoare este adaptarea stilului de predare astfel încât să corespundă necesităţilor fiecărui copil în parte.

O nouă dimensiune care începe să se contureze în peisajul învăţământului românesc este aceea de democratizare şi egalizare a şanselor fiecărui copil în parte. În acest scop a fost înfiinţată şi grădiniţa incluzivă – un răspuns la redimensionarea educaţiei. Scopul acestei şcoli este de a crea pentru toţi copiii un cadru prielnic învăţării, pornind de la premiza că diferenţele dintre oameni sunt normale şi ele trebuie acceptate. Un rol important în cadrul grădiniţei incluzive îl are pedagogia şi învăţarea centrată pe copil. Acest lucru implică automat adaptarea curriculumului şi metodelor de predare la capacitatea şi nevoia fiecărui copil în parte.

Aşadar, necesitatea de redimensionare a învăţământului pentru a stabili standarde educaţionale şi pentru a determina grădiniţele să devină responsabile de rezultatele copiilor, necesită un mare efort şi dedicaţie, atât colectiv cât şi individual. Pentru aceasta trebuie să credem că fiecare copil în parte poate învăţa şi reuşi, că diversitatea ne este utilă tuturor şi că copiii expuşi diferitelor riscuri le pot depăşi printr-o atenţie şi implicare din parte cadrelor didactice şi a comunităţii, în general. Pe măsură ce va interveni această redimensionare a învăţământului, incluziunea nu va mai fi privită ca o acţiune izolată, distinctivă, ci va deveni o acţiune naturală, simultană.

Bibliografie:

1. Gherguţ, Alois, Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale-strategii diferenţiate şi incluzive în educaţie, editura Polirom , Bucureşti,2006;
2. Vrăjmaş, Ecaterina, Introducerea în educaţia cerinţelor speciale, Editura Cedis, Bucureşti, 2004;
3. Vrăjmaş, Traian, Învăţământul integrat şi/sau incluziv, Editura Aramis, Bucureşti, 2001.

Lectura – metodă de dezvoltare cognitivă

Prof. MIHALCA LOREDANA
Școala Gimnazială Gârdani, jud. Maramureș

Importanța lecturii pentru copii nu poate fi subestimată. Dacă un copil citește din proprie inițiativă, acest lucru poate avea beneficii pentru educația sa, pentru dezvoltarea sa socială și cognitivă, pentru bunăstarea sa și, chiar, și pentru sănătatea mentală.

Dezvoltarea cognitivă se referă la felul în care gândim despre lumea din jurul nostru, ce determină, în același timp, și evoluția felului în care ne folosim inteligența, rațiunea, limbajul și felul în care procesăm informațiile. Copiii care citesc dezvoltă o înțelegere mai adâncă asupra lumii din jurul lor și își îmbogățesc cunoștințele. Aceste cunoștințe nou-achiziționate sunt folosite pentru a înțelege ceea ce văd, aud și citesc, lucru care îi ajută în dezvoltarea cognitivă.

Pe lângă aceasta, copiii care citesc dezvoltă și mai multă empatie, pentru că se pun în locul personajelor pe care le urmăresc în poveste. Astfel, ei pot dobândi o mai bună înțelegere a emoțiilor, chiar și a celor pe care, încă, nu le-au încercat în viața de zi cu zi. Nu doar atât, dar copiii pot construi și relații mai intense cu tine, atunci când citiți împreună sau discutați despre lumea imaginară sau reală dintr-o anumită carte. Așadar, importanța lecturii pentru dezvoltarea personală (socială și cognitivă) nu poate fi nici ea de neglijat, mai ales, că aduce foarte multe beneficii în viața copilului și servește drept sprijin pentru educația pe care o va primi mai târziu.

Conform spuselor lui Nicolae Iorga „cultura unui om se formează în primul rând prin lectură, de aceea din fragedă copilărie e bine să iubim cartea, să o citim, să o păstrăm cu grijă ca pe un bun de preţ”.

Lectura este activitatea de bază a elevului desfăşurată în cadrul tuturor disciplinelor şcolare, este instrumentul muncii sale intelectuale. Importanţa lecturii constă în faptul că ea contribuie:

- La îmbogăţirea cunoştinţelor elevilor;
- La formarea unui vocabular bogat şi colorat;
- La educarea lor etică şi estetică;
- Dezvoltă gustul elevilor pentru citit;
- Formează în mod progresiv un tânăr cu o cultură comunicaţională literară de bază- capabil să comunice cu semenii, să înţeleagă lumea din jurul său, să fie sensibil la frumosul din natură şi la cel creat de om;
- Îi ajută să-şi exprime gândurile, sentimentele, stările şi opiniile.

Cu părere de rău într-o perioadă când suntem invadaţi de vizual, internet şi televiziune, lectura pierde tot mai mult teren printre preferinţele, preocupările şi interesele manifestate în special în rândul elevilor. Lectura se numără în puţine cazuri printre acele activităţi ce au ca punct de pornire o alegere individuală, ce pornește din plăcerea, dorinţa de a avea contact cu cartea, de a-i sorbi cuvintele dătătoare de înţelepciune. Elevii din ziua de azi citesc mai greu, nu le place să citească, iar dorinţa de a se informa este mai rapidă, ei fiind dominaţi de triada calculator-telefon-televizor. Acest fapt constatat mi se pare destul de grav deoarece capacitatea de a citit corect şi de a înţelege mesajul unui text reprezintă baza

activităţii şcolare, iar această capacitate se exersează şi se dobândeşte prin lectură. Evident, nu întotdeauna e ușor să îi inoculezi copilului tău dragostea de lectură, mai ales, dacă nu ai găsit o soluție pentru integrarea educației digitale în dezvoltarea sa. Știm cu toții cât de atractivă este tehnologia pentru copiii mici! De multe ori, prezintă mai mult interes decât lectura, dar, înarmează-te cu răbdare, multe cărți și fă-ți timp pentru ora de lectură zilnică a copilului tău și, în timp, toate acestea vor da roade.

Importanța lecturii în viața omului se dezvăluie încă de mic dezvoltarea şi formarea interesului şi gustului pentru lectură nu vine de la sine ci se formează printr-o îmbinare a factorilor educaţionali (şcoală-familie) şi coincide cu perioada în care se pun bazele citirii (clasa I-IV), un rol principal revenindu-i învăţătorului. Acesta trebuie să cunoască şi să aplice cele mai eficiente metode de trezire a interesului pentru lectură, dar şi să asigure tuturor copiilor posibilitatea de a însuşi tehnica citirii corecte, conştiente şi fluente şi să-i obişnuiască pe copii să lucreze cu cartea, să se orienteze în textul citit, să utilizeze dicţionarele, fişele de lectură, fişele cu citate, etc.

A îndruma lectura suplimentară elevilor nu înseamnă numai a le indica o listă de cărţi, ci şi a le verifica permanent calitatea şi cantitatea lecturilor, acestea fiind realizate prin intermediul strategiilor evaluative. O serie de strategii pe care le folosesc în activitatea de zi cu zi sunt: şezătoarea literară, pentru care elevii sunt impulsionaţi să caute materiale, texte în versuri sau proză, ghicitori sau proverbe pentru a fi prezentate în cadrul activităţii, unde sunt invitaţi părinţii pentru a-i da evenimentului un aspect de sărbatoare. O altă strategie sunt concursurile literare, în cadrul cărora copiii demonstrează un volum de cunoştinţe şi informaţii referitor la opera şi creaţia unui anumit scriitor, precum şi medalionul literar- cu recitarea, lecturarea expresivă a fragmentelor din operele a multor scriitori în cazul aniversărilor. Recitalul de poezii, unde se pune accent pe educarea sensibilităţii, frumosului, a stării de bine şi artistismului.

Familia deasemenea îşi are un rol major în trezirea şi menţinerea educaţiei faţă de lectură, deoarece constituie primul mediu de viaţă socială şi culturală. Un copil care îi are ca exemplu pe membrii familiei ce împrumută cărţi de la bibliotecă şi citesc în timpul liber, sau posedă o bibliotecă personală acasă, discutând şi împărtăşindu-şi opiniile referitor la cărţile citite, îl vor motiva şi pe copil să citească cu plăcere. Dar deseori e important şi implicarea învăţătorului, pentru a-i explica familiei să ţină cont de faptul că dezvoltarea cognitivă şi afectivă a copiilor e diferită şi nu trebuie a fi comparaţi cu alţi copii, pentru a-i inhiba şi demotiva. Tot învăţătorul e cel ce le recomandă părinţilor lista de cărţi, ţinând cont de particularităţile de vârstă şi interesele copiilor, dar şi modalităţile de verificare a înţelegerii textului citit.

Bibliografie:

1. Ionescu, M., „Instrucţie şi educaţie”, ed. IV, Editura Erikon, Cluj-Napoca , 2010;

2. Petrescu, P., Pop, V. :Transdisciplinaritatea – o nouă abordare a situaţiilor de învăţare, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti 2007 ;

FIECARE COPIL ESTE UNIC

SURDU ELENA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR 3 PIATRA-NEAMȚ

Epoca în care trăim este dominată de puternica expansiune a științei și a tehnicii, în toate domeniile de activitate și de accelerare continuă a ritmului de viață al oamenilor. Aceste caracteristici ale zilelor noastre au urmări directe asupra pregătirii generației tinere. Această generație trebuie să treacă victorioasă de cerințele societății actuale, cat și de viitoarele dezvoltări sociale. Fiecare copil este unic și totodată copilul reprezintă cea mai mare bogăție a familiei șia societății.Fiecare copil este asemenea unui tezaur pentru țara sa, în copilul de astăzi vom regăsi refugiul de maine.

Fiecare copil se dezvoltă diferit,în propriul său ritm iar pentru a ne da seama de acest aspect putem face comparații între copii, dar nu trebuie să forțăm proprii copii să fie la fel ca ceilalți.Putem face comparații, doar pentru a identifica diferențele dintr ei, unuia îi place să picteze, altuia să cante etc. Fiecare copil are darurile sale special primite la naștere, cu care a fost înzestrat de viată iar unele dintre ele vor sta ascunse pană cand un educator, învățător,profesor sau părinte le va identifica și va îndruma copilul către dezvoltarea lor.

Averea, viitorul unei țări și nu numai stau în generația actuală,copiii sunt cea mai mare avere a familiei și a societății.Pentru a identifica și pentru a identifica valorile ascunse ale copilului, trebuie să îl ajutăm în procesul cunoașterii propriei personae. Iar cu cat ne cunoaștem mai mult cu atat putem valorifica mai mult.Sigur că nimeni nu poate face asta în locul lor, dar îi putem ajuta să reușească, iar societatea are obligatia de a ocroti și de a forma tanăra generație.Investițiile în educatie sunt cele mai benefice, deoarece generația tanără de astăzi va conduce în viitor.

Atunci cand copilul învață valorile și principiile umane, va ști să se respecte pe sine și să îi respecte pe ceilalți.Încă din familie, copilul face cunoștință cu dragostea părinților a bunicilor și cu valorile lor.Primele modele ale copiiilor sunt părinții, ulterior educatorii, iar în primii ani de viață, tind să absoarbă totul ca un burette și pentru asta au nevoie de informații, comportamente, atitudini corecte și o siguranță de sine mare.

Cunoașterea de sine le va da copiiilor puterea interioară de a putea obiectiva mai ușor în orice moment, vor putea înțelege dacă un lucru este benefic sau mai puțin benefic pentru ei și vor reuși să facă cele mai bune alegeri în momentele importante din viața lor.De asemenea vor învăța să depășească fricile să își motiveze acțiunile și să se bucure de cine sunt și de ce pot face.

Nu toți copiii pot fi genii, dar pentru a exista geniile trebuie să avem grijă și de ceilalți.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ

POȘIRCĂ-ZANCA GABRIELA
LICEUL TEHNOLOGIC FIERBINȚI-TÂRG

„Nu contează cât de încet învață unii copii, atâta timp cât îi încurajăm să nu se oprească.”
Robert John Meehan

Educaţia incluzivă şi integrată s-au impus nu doar ca alternative educaţionale moderne, ci au devenit, o realitate a sistemului educaţional românesc.

Acest proces de integrare se regăseşte în primul rând în acceptarea diversităţii. Încurajarea condiţiilor de acceptare a „celuilalt” înseamnă o intervenţie din start în reducerea posibilelor greşeli cu caracter educativ, didactic, psihologic sau medical.

Printre acţiunile prioritare privind asigurarea accesului la o educație incluzivă de calitate sunt incluse:

- asigurarea dreptului la educaţie, prin promovarea programelor de intervenţie timpurie, informarea părinţilor referitor la drepturile copiilor lor, promovarea unei culturi incluzive, în cadrul căreia copiii cu dizabilităţi învaţă împreună cu semenii lor şi dobândesc abilităţi şi competenţe sociale, asigurarea respectării drepturilor copiilor în procesul de luare a deciziilor, eliminarea barierelor, inclusiv a barierelor în comunicare, a barierelor atitudinale şi a celor fizice, cu care se confruntă copiii cu mobilitate redusă etc.;
- respectarea dreptului la educaţie, prin crearea unui mediu centrat pe copil, stimulativ, sigur şi sănătos, formarea cadrelor didactice cu competenţe necesare pentru a preda în medii diferite de învăţare, organizarea diferenţiată şi individualizată a învăţării, precum şi valorificarea potenţialului şi punctelor forte ale fiecărui copil;
- respectarea dreptului la educaţie al copiilor cu dizabilităţi, prin promovarea respectului pentru identitatea copiilor, respectarea drepturilor la participare ale copiilor (susţinerea şi implicarea activă a copiilor în procesul de luare a deciziilor cu privire la problemele care le afectează viaţa, precum şi dreptul de a influenţa deciziile referitor la viaţa şcolară).

Procesul de implementare a educației incluzive este complex și implică participarea tuturor actorilor: autorități publice centrale, instituțiile de învățământ general, familia, instituțiile de formare profesională inițială și continuă, societatea civilă.

În acest context, trebuie avut în vedere modificarea strategiei de coordonare și implicare activă a cadrelor didactice, părinților, elevilor și comunității în procesul decizional și în politicile de dezvoltare a școlii. Astfel, parteneriatul școală-familie-comunitate trebuie să devină o prioritate a strategiilor orientate către asigurarea unei educații de calitate pentru toți copiii.

Dezvoltarea parteneriatelor cu familia și comunitatea este esențială în asigurarea unui proces educațional incluziv de calitate. Cadrul didactic trebuie să asigure relații de colaborare și respect cu familia și comunitatea, să motiveze implicarea părinților și a membrilor comunității, dezvoltând parteneriate, menite să antreneze structurile asociative ale copiilor /elevilor și ale părinților și instituțiile partenere din

comunitate la elaborarea proiectelor educaționale, în scopul sporirii calității educației la nivel de clasă sau instituție.

Formarea cadrelor didactice din perspectiva asigurării unei educații de calitate pentru toți copiii vizează redefinirea domeniilor de competență, care reflectă profilul cadrului didactic incluziv, după cum urmează :

− oferă elevilor un spaţiu de manifestare şi afirmare a valorilor diversităţii;

− acordă suport tuturor elevilor;

− cooperează/colaborează cu alţii (cu alţi specialişti).

În același timp, studiile arată că, în prezent, formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive nu oferă suficient suport metodologic practic în dezvoltarea competențelor necesare cadrului didactic pentru lucrul în echipă și suport individualizat fiecărui elev.

De asemenea, un aspect important al asigurării accesului la o educație incluzivă de calitate îl reprezintă implicarea copiilor în procesul de luare a deciziilor. Însă, studiile în domeniu menţionează că în majoritatea cazurilor, copiii cu dizabilităţi sunt excluși din procesele de luare a deciziilor care îi afectează, opinia lor fiind neglijată și ignorată de autorităţi.

Toți copiii, fără discriminare , au dreptul de a participa la jocuri și activități recreative proprii vârstei, precum și la viața culturală și artistică.

În concluzie, ca obiective prioritare pentru implementarea unei educații de calitate pentru toți copiii, se regăsesc:

- asigurarea șanselor egale la o educaţie de calitate pentru fiecare copil, tânăr, adult, la toate nivelurile și ciclurile sistemului de învăţământ;
- formarea unei culturi şi a unei societăţi incluzive în vederea incluziunii în comunitate a copiilor şi tinerilor cu cerinţe educaţionale speciale;
- elaborarea și dezvoltarea cadrului de asigurare a calităţii pe dimensiunea educaţie incluzivă;
- consolidarea capacităţilor instituţionale la toate nivelurile de învăţământ pentru asigurarea accesului, relevanţei și calităţii educaţiei incluzive;
- prevenirea și combaterea violenţei, neglijării şi exploatării copiilor;
- redimensionarea semnificaţiei sociale a maternităţii şi a paternităţii şi a rolului ambilor părinţi în creşterea şi educarea copiilor.

Toate acestea au menirea atingerii unui scop final care se constituie într-un corpus ce variază în funcție de particularitățile socio-economice și culturale ale unei societăți.

Bibliografie:

UNICEF, Analiza situației privind formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul centrării pe copil și educației incluzive, 2016

Mareș T., Ivan S., Egalitatea de șanse în educație, dezvoltarea personală și integrare socială, Editura Universitară, București, 2013

Alexandru, C., Copiii cu dizabilități multiple. Educația incluzivă – deziderat al societății contemporane , Editura MacPixel, Timișoara, 2008

STUDIU DE CAZ

VIȘINICĂ MARIA CLARA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ VEDEA, TELEORMAN

1. Descrierea succintă a cazului :

C.R. este elevă în clasa a VI-a la o școală din mediul rural, din județul Teleorman. Are vârsta de 11 ani și provine dintr-o familie legal constituită care are 8 copii, ea fiind cea mai mare. Părinții nu au niciun venit și sunt depășiți de greutățile cu care se confruntă pentru a le asigura copiilor strictul necesar, motiv pentru care nu se achită cu responsabilitate de sarcinile parentale: îngrijire, educare. Este un copil care a preluat din responsabilitățile părinților și care prezintă tulburări de comportament; este impulsivă, incapabilă de concentrarea atenţiei, trece uşor de la o activitate la alta, prezintă dificultăți de adaptare socială care se reflectă într-un randament școlar scăzut, precum și o criză de identitate. Recent, minora a părăsit casa în care locuia alături de părinții și frații săi și s-a mutat în casa unei mătuși care are o singură fiică(aceasta fiind căsătorită de la vârsta de 16 ani și care locuiește în aceeași casă cu mama, soțul și verișoara ei, C.R).

2. Identificarea şi descrierea problemei :

Tabloul elevei :

Eleva frecventează școala. Are un aspect fizic plăcut, este normal dezvoltată din punct de vedere fizic şi intelectual pentru vârsta ei, dar are un comportament impulsiv în clasă, în timpul activităţilor de instruire, învăţare, evaluare, dublat de hiperactivitate şi neatenţie, are probleme la învăţătură

Întrerupe activitatea prin intervenţii fără legătură cu tema dezbătută, afectând ceilalți elevi. Nu are răbdare să ducă la bun sfârşit o sarcină dată, trecând uşor de la o activitate la alta, fără a duce la sfârşit niciuna. Are un bagaj minim de cunoştinţe și întâmpină dificultăţi în relatarea unor întâmplări, în formularea unor răspunsuri, cauzate de agitația sa. Dă răspunsuri la repezeală, se pripeşte, multe nu le gândeşte. Este dezinteresată de școală, nu e sigură pe forţele ei, şi atunci încearcă să grăbească lucrurile pentru a scăpa din situaţie, pe care ea o consideră tensionată, cât mai repede şi asta o determină să greşească. Nu are răbdare în rezolvarea sarcinilor de lucru și nici în activităţile practice. Încearcă să își facă prieteni , dar este respinsă de ceilalți copii din cauza caracterului ei dificil, ajungând să-I jignească pe toți. Are capacitate redusă de concentrare, oboseşte uşor. Imaginaţia este în general de tip reproductiv iar memoria este mecanică şi de scurtă durată. Voinţa este slab dezvoltată; este nehotărâtă, nu are răbdare, este uşor influenţabilă. Prezintă dezechilibre afective majore, oscilează între dispoziţii pozitive şi negative în perioade foarte scurte de timp, este hiperemotivă.

Tabloul familiei:

Copilul locuieşte cu mătușa, verișoara ei mai mare (17 ani) și soțul verișoarei (21 ani) într-un sat aflat la 15 Km de școală, dar la 200 m de locuința părinților săi. Tatăl este casnic, mama casnică, iar relaţiile dintre membrii familiei sunt bune. Totuși, copilul a crescut într-un mediu familial agitat, pe fondul unor lipsuri materiale, într-un climat educativ improriu creşterii şi dezvoltării sale.

Stând de vorbă cu părinţii, am constatat că C.R. se manifestă ca un copil răsfăţat care face numai ceea ce vrea, intrând destul de des în conflict cu părinţii. Se enervează şi se răzvrătește împotriva părinților care i-au solicitat ajutorul în creșterea celorlalți minori sau în gospodărie, alegând să plece de acasă într-un mediu unde nu are parte de supravegherea adulților și nu are responsabilități.

3. Componenţa echipei care poate contribui la rezolvarea (ameliorarea) problemelor: Profesorul diriginte, părinţii, mătușa, eleva.

4. Stabilirea obiectivelor :

Obiective pe termen lung**:**

- diminuarea comportamentului hiperactiv şi impulsiv în timpul orelor şi în familie;
- îmbunătăţirea capacităţii de concentrare şi a vigilenţei;
- îmbunătăţirea productivităţii şi a performanţelor şcolare;
- îmbunătăţirea relaţiilor sociale, accepatrea sa de către colegii de clasă;
- îmbunătăţirea interacţiunii părinţi-copil.

Obiective pe termen scurt:

- să se integreze cu succes în colectivul de elevi;
- să îşi menţină atenţia concetrată pentru mai mult timp;
- să respecte regulile școlii;
- să ia parte la activităţile de învăţare;
- să ia parte la activitățile din gospodărie;
- să scadă numărul comportamentelor impulsive la școală şi în familie;
- să revină în mijlocul familiei sale;
- să se realizeze o relaţie de colaborare şi parteneriat între școală şi familie.

Stabilirea locului de desfăşurare :

- sala de clasă

5. Plan de intervenţie personalizat– strategii şi metode :

Cu ajutorul familiei, am încercat să o cunosc mai bine pe C.R. pentru a înţelege ce determină un astfel de comportament, unde trebuie acţionat atât în privinţa elevei, cât şi în privinţa familiei, pentru a înlătura condiţiile care menţin starea și comportamentul conflictual al elevei. Am observat cu mare atenţie şi am încercat să corectez comportamentul ei cu multă blândeţe, căldură, răbdare, prin diferite strategii şi metode educaţionale .

1.Terapia cognitiv-comportamentală

Se acţionează la nivel personal prin:

- creşterea încrederii în forţele proprii;
- stimularea motivaţiei pentru învăţare;
- modificarea atitudinii elevei faţă de învăţătură;
- modificarea atitudinii elevei faţă de colegi şi relațiile cu aceştia;
- şedinţe de psihoterapie;

- se acţionează la nivelul clasei de elevi;
- înlesnirea integrării în grup;
- solicitarea elevei în realizarea unor activităţi desfăşurate în grup;
- participarea la activităţi extraşcolare : excursii, programe distractive;
- se acţionează la nivelul tuturor factorilor: părinţi, profesori, colegi, anturaj.
- adaptarea sarcinilor de lucru la posibilităţile elevei.

6. Consilierea familiei (Programul părinte-copil)

Pentru reuşita demersului nostru am considerat că este necesară colaborarea cu familia printr-un program de acţiune comun. Scopul acestui demers este de a îmbunătăţii relaţia părinte – copil în vederea reducerii problemelor comportamentale ale copilului în familie, la școală şi în societate.

Am stabilit mai întâi, cum influenţează caracteristicile copilului, ale părinţilor sau problemele din familie, comportamentul elevei, percepţia comportamentului elevei de către părinţi şi reacţiile părinţilor la comportamentul elevei.

1.Activităţii specifice ale programului părinte – copil:

- discuţii cu părinţii cu privire la activitățile pe care eleva trebuie să le desfășoare în gospodărie(activități specific grupei sale de vârstă).

- stabilirea unui program cu activități zilnice, care să-i ofere stabilitate emoțională;

- excluderea cauzelor emoţionale datorate familiei (familia să-i ofere afectivitate, să nu uite că este un copil care are nevoie de dragoste necondiționată).

2.Etapele programului:

- îmbunătăţirea relaţiei părinte-copil;

- modificarea comportamentului impulsiv în situaţii bine definite prin utilizarea consecventă a unor tehnici pedagogice şi terapeutice;

-utilizarea de către părinţi a întăririlor comportamentelor dezirabile;

-folosirea unor întăriri verbale specifice (lauda sau dezaprobarea);

-recurgerea la întăriri consistente;

- observarea calităţilor elevei;

- stabilirea de comun acord a îndatoririlor ce revin elevei în cadrul familiei;

-formularea cerinţelor într-un mod eficient.

7. Realizarea evaluării :

Pentru a demara planul de intervenție personalizat am aplicat elevei C.R. diverse chestionare și fișe de lucru, am purtat discuții cu profesorii și părinții săi și am realizat un plan educațional individualizat, în care am consemnat datele privind evaluarea elevei atât la început, pe perioda derulării intervenției cât și la final. Am realizat și o schemă personalizată de sprijin pentru părinți unde am consemnat nevoile părinților la început, ce competențe sunt necesare pentru dezvoltarea individualizată a acestora și participarea lor la activități de educație parentală pentru gestionarea situațiilor conflictuale.

8. Concluzii:

Reuşita unui astfel de demers depinde de o bună colaborare în cadrul echipei, de susţinerea şi sprijinul reciproc. Mediul propice pentru a se concentra şi a se dezvolta trebuie creat acasă şi la școală.

Acasă, trebuie să i se creeze o atmosferă liniştită,comfortabilă fără prea multe activități care-i pot distrage atenția, iar la școală trebuie creată o ambianţă potrivită, pozitivă, în care eleva să se simtă bine, pentru a favoriza dorința de a participa la ore, de a învăța.

În urma intervenţiei educative am reuşit să realizăm un progres favorabil prin revenirea elevei în mijlocul familiei. Rezultatele școlare s-au îmbunătățit iar eleva a reuși să se integreze în colectivul clasei. Comportamentul său față de colegi s-a îmbunătățit și eleva și-a recâștigat stima de sine. Relațiile familiale au fost detensionate.

BIBLIOGRAFIE :

- Consiliere psihopedagogică, Baze teoretice și sugestii practice, Ion Al. Dumitru, Editura Polirom
- Consiliere educațională, Ghid metodologic pentru orele de dirigenție și consigliere, Coordonator Adriana Baban

STUDIU DE CAZ

Prof. Stanciu Liliana
Grădinița nr.178, București, sector 5

Numele şi prenumele: xxxx Data naşterii: *5,5 ani*
Domiciliul: Bucuresti
Grupa/Clasa: *mare*

II. Date familiale:

a) Date despre părinţi/reprezentant legal:

Tatăl **Mama**

- numele şi prenumele: YYYY Nume și prenume: ZZZZ
- ocupaţia: ***avocat*** - ocupaţia**:** ***avocat***

b) Structura şi componenţa familiei:

Tipul familiei:

_ |**X_|** *legal constituită*

c) Alte situaţii relevante pentru evoluţia copilului:

_ |_| crescut de rude de gradul II, III: *.....bunici (în cursul săptămânii stă mai mult cu bunicii)*

d) Atmosfera şi climatul familial:

_ |_X| dezacorduri puternice în familie, conflicte frecvente

Atitudinea părinţilor faţă de grădiniță şi faţă de problemele de educaţie ale copilului*:* ignoră situațiile pe care le aducem la cunoștință, minimalizându-le. P*ărinții au program prelungit și de aceea, în cursul saptămânii, copilul stă mai mult la bunici. Aceștia nu au o relație armonioasă cu copilul, uneori simțindu-se depășiți de situație. El își dorește să petreacă timp mai mult cu părinții și de aceea le atrage atenția cu comportamente nepotrivite, încearcă să asimileze cât mai multe cunoștințe pentru a obține laude din partea părinților. Aceștia sunt foarte impresionați de cunoștințele copilului și îl încurajează să continuie, spunându-i că asta este important. Pentru comportamentele nepotrivite, părinții nu i-au nicio masură considerând că este doar o etapă din viața copilului și cu timpul, acestea se vor estompa. Ei sunt foarte mulțumiți că are multe cunoștințe (despre subiectele preferate). Au cerut educatoarei să nu-i impună nicio regulă copilului, să-l lase liber să facă ceea ce dorește la grădiniță. Îi oferă totul, răsfățându-l, considerând că nu are nevoie de multe reguli, susținând că nu vor să-I îngrădească libertatea și creativitatea. Nu au timp să se implice, alături de copil, în actiunile desfășurate la grădiniță, dar vin rar la ședințele cu părinții (atunci când au timp), totul revenind în sarcina bunicilor. Copilul asistă la certurile (discuții)dintre părinți, iar acest lucru se reflectă și în comportamentului acestuia la grupă.*

III. Starea de sănătate:

a) Starea generală de sănătate - *bună*

b) Menţiuni medicale importante pentru procesul de învăţământ*:* ***nu are diagnostic***

IV. Evaluare psihopedagogică:

a) Dezvoltare psihomotorie (coordonare motorie, schema corporală, lateralitate, structuri

perceptiv-motrice, orientare spaţiotemporală/Repere fundamentale în învăţarea şi dezvoltarea timpurie a copilului de la naştere până la 7 ani): nu prezintă probleme psihomotorii

Alte particularităţi (deficienţe şi conduite specifice*): plânge dimineață când este adus la grădiniță (are perioade), dorește în permanență să fie în centrul atenției, să câștige la toate*

Moduri de manifestare: jocurile desfășurate. Dacă nu îi sunt îndeplinite dorințele face o adevărată dramă, cu țipete și plâns nervos, socotindu-se nedreptățit. Consideră că este prea deștept ca să se joace la grădiniță, nu are prieteni și le cere colegilor să se joace doar după propriile reguli. Când nu este interest de subiect se plimbă prin clasă vorbind tare despre ce-l interesează, deranjând întreaga grupă. Dacă nu este inclus în jocurile copiilor face orice ca să-i deranjeze. Nu vrea să respecte regulile clasei și ale grupului, vrea să-și impună propriile reguli in fața colegilor, de aceea copiii evită să se joace cu el.

- *Comportament agresiv (mai ales verbal, mai puțin fizic, dar există și acesta, smulge jucării, obiecte din mâna colegilor, distruge construcțiile acestora etc) ca modalitate de obținere a atenției tuturor, precum și ca eliberare a frustărilor accumulate (acasă și la grădiniță). Agresivitatea verbală și uneori fizică, are drept consecință respingerea socială din partea copiilor.*
- *Vorbește foarte mult, pune întrebări dar nu așteaptă răspuns, vorbește peste copii;*

b) Procesele cognitive şi stilul de muncă:

Gândirea:

- Înţelege noţiuni: |_| simple |X_| complexe
- Defineşte noţiuni: |_| simple |X_| complexe
- Operează cu noţiuni: |_| simple |_X| complexe
- Înţelege relaţiile cauză-efect: |X_| da |_| nu

Memoria:

Formele memoriei: _ _ |_| de scurtă durată |_X| de lungă durată __ _ |X_| vizuală

Vocabular:_ _ |_| redus |_| mediu dezvoltat |_X| bogat

Exprimare orală:_ _ |_| nu comunică oral |_| greoaie |_| incorectă gramatical |X_| clară, corectă

Atenţia: _ _ |_X| tulburări de atenţie |_| nu prezintă tulburări de atenţie

Alte particularităţi (concentrare, stabilitate, volum etc.): volum ridicat și puternic în comunicare (concentrare doar la ce îl interesează)

Motivaţia de învăţare:_ |X_| extrinsecă |_| intrinsecă

Receptivitatea, participarea şi implicarea: |_| participă activ, cu interes |_X| interes inegal, fluctuant |_| pasiv _ _ |_x| greu de antrenat |

c) Relaţii sociale: _ _ |_X | sociabil *,dorește să impresioneze adulții* - |_| retras, izolat, – (așteaptă laude) |_X| turbulent |_X| agresivitate verbală |_| agresivitate fizică

Alte particularităţi:

d) Nivelul achiziţiilor şcolare (deprinderi, interese):

Deprinderi de citit: _ _ |_| total absente |_| slabe | _| bune |X_| foarte bune

Deprinderi de scris: _ _ |_| total absente |_| slabe |_X| bune |_| foarte bune

Deprinderi de calcul:_ _ |_| total absente |_| slabe |_| bune |_X| foarte bune

Abilităţi sau interese speciale: ***îl fascinează universul, planetele***

Alte particularităţi*: îi place să epateze cu cunoştinţele pe care le dobândeşte, şi în afara grădiniţei, despre subiectele de interes.*

V. Rezultate şcolare şi extraşcolare ale elevului

e) Factori explicativi ai reuşitei şcolare/dificultăţilor întâmpinate pe parcursul programului şcolar: *are rezultate foarte bune la activitățile care il pasionează. Are un intelect foarte bun, trebuie motivat în permanență și dorește să-și facă părinții mândri de el.*

VI. Observaţii**:** *ii place ca educatoarea să se ocupe special numai de el, să vină la măsuța lui când este vorba despre predare și lucru individual. Are nevoie de feed-back(doar pentru atenție), în permanență, la tot ceea ce face și îi place să fie lăudat. Nu îi face plăcere când sunt lăudați și alți copii.*

1. **Terapia educaţională**

Modalităţi de lucru cu copilul

Discuţii cu calm, băiatul este încurajat să explice care este motivul pentru care a devenit atât de nervos. Răspunsul lui a fost că vrea să stea cu părinții, că la grădiniță copiii nu știu și nu vor să se joace cum ar dori el, că mami și tati îi spun că el este cel mai deștept din lume și că nu trebuie să se joace cu toți copiii. Apoi i-am prezentat modalitati civilizate de a obtine ce vrea: *să discute şi să ceară, mai degrabă decât să ia ceva fără a spune nimic, să îşi aştepte rândul sau să schimbe jucăriile cu alţi copii*.

- **Confort psihic şi afecţiune.** Am făcut apel la puterea unei îmbrăţişări şi capacitatea ei de a face ca acesta să se simtă înţeles, iubit şi acceptat**.** L-am așezat lângă o fetiță, care este preferata lui, și am rugat-o pe aceasta să-l implice în jocurile lor, explicându-i regulile și i l-am dat în grijă, rugând-o să mă ajute să-l facem să se simtă acceptat și apreciat de copii.
- **Un bun exemplu.-** am căutat să fiu un bun exemplu pentru el, păstrându-mi calmul pe perioada manifestărilor, explicându-i cum că toți sunt copii deștepți dar le plac lucruri diferite, au preocupări diferite, au stări diferite de manifestare dar cu toții sunt iubiți de părinți și de către educatoare.
- **Aprecierea bunei purtări: L -**am asigurat că observ atunci când își rezolvă problemele într-un mod pozitiv**, îl** Încurajez verbal, îl laud în fața clasei atunci când manifestă toleranță, înțelegere față de colegi, când acceptă regulile jocului etc.
- Participarea copilului la activități de consiliere în grădiniță, singur, precum și alături de părinți.

Obiective vizate în terapia părinţilor:

• Consilierea părinţilor pentru a înţelege nevoile reale ale copilului;
• Formarea unui stil parental adaptat nevoilor reale ale copilului;
• Implicarea copilului în sarcini pe măsura capacităţii de înţelegere şi acţiune a acesteia;
• Formarea unui program comun de petrecerea timpului liber cu copilul;
• Redescoperirea relaţiilor afective dintre părinţi şi copil.

Aceste obiective ar putea fi realizate, în special, prin participarea părinţilor, şi chiar a bunicilor la cursuri parentale.

Se recomandă întărirea relației între părinți și grădiniță, punerea în aplicare, acasă, a recomandărilor de la educatoare și a specialiștilor.

Părinții au nevoie de terapie de cuplu iar copilul au nevoie de ajutorul unui specialist.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ÎN GRĂDINIȚĂ

Profesor învățământ preșcolar: EFTENIE IOANA
Unitatea de învățământ: GRĂDINIȚA NR.1 OTOPENI, ILFOV

Dezvoltarea copilului în perioada preşcolară constituie o preocupare nu numai a familiei, ci şi a sistemului general de învăţământ, prin programele elaborate şi derulate de grădiniţe.
Un element important este participarea tuturor copiilor la programul educativ; fiecare după forţele şi posibilităţile sale. Copiii sunt diferiţi, capacităţile lor sunt diferite, dar în grupul de la grădiniţă fiecare poate avea un loc, un rol şi o valoare.

Grădinița are ca scop crearea unui program coerent și coordonat de incluziune a copiilor preșcolari cu diferite dizabilități, de alte etnii, proveniență socială etc. și pregătirea celorlalți copii în vederea acceptării acestora alături de ei, fără diferențe de manifestare comportamentală sau verbală.

Educatoarea are un rol foarte important în educarea preşcolarilor în spiritul empatic, iar acest lucru se poate realiza la această vârstă cel mai bine prin joc. Jocul este forma de activitate cea mai plăcută prin care copiii receptează cel mai uşor ceea ce dorim să le transmitem.
Jocul de rol şi dramatizările sunt activităţi foarte agreate de copii , aceştia identificându-se cu personajul, imitându-l cum ştiu ei mai bine, având posibilitatea de a înțelege faptul că, adulții și copiii se aseamănă foarte mult cu personajele din poveşti; diferiţi unii de alţii , dar având aceleaşi drepturi, dreptul de a fi aceptaţi, sprijiniţi, încurajaţi, ajutaţi, oferindu-le multă afecţiune şi nu în ultimul rând dreptul la educaţie.

Prin versurile redate mai jos, copiii pot interpreta diferite roluri, învățând totodată cum să empatizeze unii cu alții, să ofere afecțiune, înțelegere, ajutor, constientizând faptul că toți copiii au aceleaşi drepturi.

-Dragii mei,frumoşi copii, (Educatoarea)
Am primit, în dar, o carte,
Cu poveşti multe adunate,
Din care vom extrage esenţa:
Bună nu e indiferenţa!
Noi suntem unici pe pământ
Şi chiar de suntem diferiţi,
Doar, împreună reuşim ,
O lume mai frumoasă să clădim.
Iar acum să-ncepem să povestim…

A fost odată ca niciodată, (Copil)
Într-o țară minunată,
Un frumos palat, cu prințese la ferești,
Cu prinți îndrăzneți, isteți,
Iar noi îi spunem: „Căsuța cu povești”.
A fost odată ca niciodată,
O grupă de copii minunată,

La grădiniță învățau,
Cum să se poarte-n viață
Și din orice poveste
Luau câte o povață.
Ei vor o lume-n care
Să nu găsești atâta supărare.

Cine vrea să-mi spună mie (Copilul 2)
Ce înseamnă bucurie?
Răspunsuri date pe nerăsuflate,
De nimeni nu sunt cenzurate.
Esența, însă, aceasta pare a fi;
Să- mi placă să mă joc cu alți copii,
Să-mpart cu ei jucărioare,
Să trec ușor peste orice supărare.
Să vin cu drag la grădiniță,
(Fetița)
Să mi se spună:„Ce harnică fetiță!
Să fiu mereu încurajat: (Băiat)
-Tu ai lucrat ca un bărbat!
Să merg cu mama și cu tata la plimbare (Fetița)
Sunt pentru mine bucuria cea mai mare.

Fetița cu chibrituri, sunt (Fetița cu chibrituri)
Și pe ploaie, soare, viscol, vânt,
Străbat străduțele în lat și-n lung,
Chibriturile din poală să le vând.
Nici o cutie n-am vândut,
Oamenii mai departe au trecut,
Nu vor să cumpere și mă ocolesc.
Sunt un copil fără copilărie,
Iar viața mea e tristă și pustie,
Căci n-am avut măcar o jucărie.
Dar ce vorbesc eu despre jucării,
Când eu nu am nici unde locui.
Mamă nu am, ca să-mi dea povețe,
Să mă mângâie și să mă răsfețe
Și ce e bine-n viață să mă-nvețe.
Afară e frig, în casă e ger,

Mai bine stau în noaptea plină de mister.
Flacăra firavă de chibrituri,
Luminează imagini de mister.
Mă încălzesc la lumina plăpândă
Și mă sting, devin ca o umbră.

Oameni buni și prea grăbiți, (Copil)
Priviți atent și nu ocoliți,
Un copil sărman, în zi de sărbătoare,
El nu cere bani, nu cere mâncare,
Vrea atenție, iubire, alinare.
Deschide-ți inima străine,
Orice făptură vine la tine,
Vrea s-o asculți, vrea s-o iubești,
Doar dragoste să dăruiești
Și doar iubire ai să primești.

E adevărat ce spun copiii, (Fetița)
Prietenia este floare adevărată,
Când este naturală și din suflet dată.
Ea nu e de vânzare, nu-i nici de împrumut,
Iar prețul ca s-o ai e binele făcut.

Am fost clocită de o raţă (Rățușca cea urâtă)
Şi pentru că sunt diferită,
De fraţii mei, nu sunt iubită;
Ei spun mereu că sunt urâtă
Şi-n jocul lor, nu sunt dorită,
Aşa că sunt tare mâhnită.

De când mama a murit, (Cenușăreasa)
În cenuşă am dormit.
Tatăl meu s-a însurat
Şi-o soţie rea şi-a luat.
Toata ziua mă munceşte
Şi mulţumită nu este.
Tare mult aş vrea
Să traiăscă mama mea,
Să m-alinte, să mă-nveţe,
Să ascult de ale ei poveţe.

Doar aşa ar fi mai bine
În lumea aceasta pentru mine.

-Rămâi cu noi, Cenuşăreasă, (Toți copiii)
Grădiniţa e a ta casă,
Chiar dacă diferiţi suntem,
Noi ,toţi, dreptul la educaţie şi iubire avem!

Cartea noastră s-a sfârşit, (Educatoarea)
Iar acum în încheiere,
Voi copii cu suflet bun,
Vreau să ştiţi că, grădiniţa
Este locul…
Unde vin cu drag copiii
Ca să-nveţe ce e bun.
Unii, poate, nu au mamă,
Alţii nu au jucării,
Unii,poate, n-au căldură,
Alţii suferă de-o boală
Sau de-a lor trufie goală.
Voi,aici, sunteţi prieteni,
Chiar dacă diferiţi sunteţi,
Aveţi dreptul să-nvăţaţi
Şi unii pe alţii să vă ajutaţi.
Iar, atunci,când daţi de greu,
Voi să spuneţi fără teamă:
-Copil ca tine, sunt şi eu,
Nu mă judeca în grabă!

Integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă prin folosirea metodelor activ-participative în demersul didactic

Dobrin Elena-Magdalena,
Colegiul Național „Gh. Roșca Codreanu” Bârlad, jud. Vaslui

Cu siguranță știm că în practica didactică, în general, conturarea unei strategii didactice și aplicarea ei cu succes depind de personalitatea profesorului, de stilul său pedagogic, de experiența și imaginația sa. Strategia didactică folosită de cadrul didactic trebuie să urmărească mai ales competențe care servesc la formarea personalității elevului, să corespundă intereselor acestuia, având în vedere competențele-cheie, dar și cele specifice disciplinei. O provocare pentru orice profesor este, cu siguranță, alegerea unei strategii didactice care să includă și elevii cu CES, mai ales că aceștia fac parte din grupul clasei, fiind integrați în învățământul de masă. Un astfel de elev am cunoscut în clasa a IX-a, profil uman, unde limba latină se studiază doi ani, având hipoacuzie. Întregul demers didactic realizat a urmărit competențe specifice conform curriculum adaptat pentru elevii CES (PIP), la disciplina limba latină. În urma evaluării inițiale, am constatat că elevul: nu are formate dprinderile de înțelegere a unui text în limba română/latină la prima vedere; nu folosește corespunzător dicționarul latin-român sau român-latin, nu scrie corect în limba latină după dictare, prezintă dificultăți în exprimarea unei idei/opinii. Prin urmare, am avut în vedere să acord o importanță deosebită competențelor generale și specifice pentru acest copil, și mare mi-a fost surprinderea și bucuria să realizez că la sfârșitul anului școlar, în urma evaluării finale, elevul a demonstrat conștientizarea unei competențe vizate și anume contribuția adusă de limba latină și a civilizației romane la elaborarea modelului cultural european.

Elevii cu cerințe speciale de învățare pot determina cadrul didactic să conștientizeze importanța alegerii corecte a competențelor generale și specifice și, bineînțeles, a strategiilor didactice. Desigur, metodele didactice activ-participative, pe care, de altfel, elevii le adoră, pot să susțină viziunea modernă a lecțiilor. Avantajul lor este că pot crea un cadru familiar în care elevul poate să-și învingă emoțiile, elevii fiind „prinși” în actul învățării: ascultând activ, luând interviuri, alcătuind ghiduri, călătorind cu imaginația în diverse spații reale sau imaginare, descoperind culturi noi etc. Demersul didactic este viu, cu elevi activi, cu implicare afectivă și efectivă a tuturor elevilor. Lucrul în perechi este, de asemenea, o modalitate optimă de a integra elevii cu CES în procesul didactic.

Activitățile folosite la clasă au creat mediul propice pentru ca elevul cu cerințe educative speciale să-și demonstreze abilitățile. Din pricina hipoacuziei, acesta a arătat adesea dificultate în receptarea informațiilor tip prelegere, de aceea am avut în vedere să aduc mereu în lecție și materiale video, cu imagini create pentru a ușura receptarea mesajului. Dar cel mai adesea, am realizat lecții interactive, cu metode moderne de predare-învățare-evaluare printre care și ***ghidul turistic***, prin care elementele de gramatică se pot armoniza cu elementele de cultură și civilizație latină.

Activitatea își propune să atingă competențele cheie și să dezvolte în rândul elevilor plăcerea de a lucra în echipă și de a împărtăși cu ceilalți impresii, emoții, credințe;

Clasa va fi impărțită de către profesor în 6 grupe care vor avea de realizat un ghid turistic cu titlul ”Roma, Cetatea Eternă”. Fiecare echipă va avea sarcini diferite: de prezentat un edificiu sau o personalitate marcantă pentru fiecare perioadă istorică, de a descoperi zona din punct de vedere geografic,

de a descoperi specificul civilizației romane, de a identifica posibilitățile de cazare unde se întâlnesc cele mai cunoscute edificii culturale romane, de a edita, de a traduce, de a realiza digital un material etc.

În urma activității, elevii au învățat să realizeze un ghid turistic al Romei. Pentru a crește interesul elevilor pentru proiectul dat, am denumit fiecare echipă în funcție de preocupările sale. Astfel, prima echipă a aranjat pagina site-ului, s-au ocupat de coperta digitală cu ilustrații originale. Aceștia au fost „micii informaticieni”. Competențele vizate au fost cea digitală, cu precădere, dar și cea de sensibilizare și exprimare orală. A doua echipă și a treia echipă au ales personalitățile sau edificiile. Toate locurile încărcate de istorie pe care le adăpostește Roma, au constituit baza ghidului turistic, elevii au avut și posibilitatea de a completa informațiile cu privire la fiecare obiectiv cu desene, fotografii etc. Pentru că fiecare dintre aceste edificii reprezintă o parte culturală importantă a Romei, s-au implicat, în realizarea sarcinii, două echipe care și-au împărțit atribuțiile. Denumirea echipei – „hoinarii culturali”. A patra echipă a prezentat relieful zonei – „geografii” – care au conturat o hartă, au propus traseele turistice, indicând, de asemenea, și locurile de cazare. Pentru a cunoaște îndeaproape valoarea culturală a Romei, cea de a cincea echipă s-a ocupat de specificul zonei (vestimentație, obiceiuri zilnice, gastronomia). Ultima echipă – „editorii” – editează conținutul, aceștia au tradus conținutul în limba latină, și l-au promovat. Prezentarea acestui ghid a scos în relief competențele de comunicare în limba română/străină, sensibilizare și exprimare culturală, competența digitală, însă, cel mai important fapt a fost că elevul cu hipoacuzie a putut fi în largul lui, și-a putut exprima, fără constrângeri, ideile și a contribuit activ la lecție. Fiindcă adoră să editeze, s-a ocupat de această parte a proiectului.

Chiar dacă au un neajuns aceste metode activ-participative - sunt cronofage -, totuși contribuie la dezvoltarea unor competențe ce pot marca integrarea elevilor cu CES, pentru că, indiferent de nivelul de studiu, aceste metode creează o anume interacțiune umană și contribuie pertinent la integrarea copiilor cu cerințe educative speciale în învățământul de masă.

Bibliografie:

1. Parfene, Constantin, *Metodica studierii limbii şi literaturii române în şcoală. Ghid teoretico-aplicativ*, Editura Polirom, Iași, 1999;
2. Popenici, Ștefan, *Pedagogia alternativă. Imaginarul educațional*, Editura Polirom, Iași, 2001;
3. Manea, Adriana Denisa, *Educația incluzivă. Teorie și aplicații*, Ediția a II-a, revăzută și adăugită, Editura Școala Ardeleană, 2020.

ÎMBUNĂTĂŢIREA CALITĂŢII ŞI EFICIENŢEI ÎN EDUCAŢIE

Curta Florica Alina
Școala Gimnazială „D.R.Popescu”Nojorid, Bihor

Politicile educaționale de azi vizează cu preponderență îmbunătățirea calității și eficienței în educație și prin urmare asigurarea satisfacției beneficiarilor educaționali (elevii) și îmbunătățirea sistemului de învățământ raportat la standardele Uniunii Europene.

Schimbările profunde pe care le trăim la nivel social, economic, politic, cultural, tehnologic influenţează şi sistemul de învăţământ. Pentru a face faţă noilor exigenţe, cadrele atrase în cariera didactică trebuie să aibă aptitudinile necesare, să fie bine pregătite şi motivate pentru această profesie. Este foarte importantă formarea iniţială a cadrelor didactice, dar la fel de importantă s-a dovedit a fi şi perfecţionarea profesională continuă a acestora. Pentru a realiza o educaţie de calitate, în condiţiile actuale, este imperios necesară utilizarea a noi metode de lucru cu copiii (metode activ-paricipative, studii de caz, proiecte, portofolii, lucrul în echipă, parteneriate) menite să valorifice potenţialul individual şi să fie centrate pe nevoile fiecărui copil. Pentru ca profesorii să poată dezvolta la elevi noi competenţe de comunicare, creativitatea, curiozitatea intelectuală, gândirea critică, capacităţi de colaborare, trebuie ca, în primul rând, sistemul de formare continuă a cadrelor didactice să capete o nouă orientare. Astfel, metodele tradiţionale, prin care copiii doar asimilau cunoştinţe, sunt înlocuite de metodele active menite să înlăture stereotipiile.

Calitatea și eficiența în educație sunt cerințe imperative ale timpului în care trăim din mai multe motive: moral (elevii sunt cei cărora trebuie să li se ofere o educație de calitate), contextual (școlile sunt într-o continuă interacțiune cu comunitatea și societatea din care fac parte,ceea ce presupune o creștere a interesului pentru calitate pentru toate instituțiile de învățământ), supraviețuirea (societatea de azi este una concurențială),responsabilitatea(școlile sunt supuse mereu aprecierii și evaluării celor pe care îi servește:elevi,părinți,comunitate,societate),motiv pentru care se impune existența unor strategii interne de asigurare și menținere a calității).

Calitatea este dependentă de societatea în care funcționează procesul de învățământ..Calitatea se realizează raportat la beneficiarii ei,la interesele acestora.Valorile calității în educație:democrația, umanismul, echitatea ,autonomia intelectuală și morală,calitatea relațiilor interpersonale,comunicarea,îmbogățirea comunității,inserția optimă socială și profesională,educarea individului ca membru criticși responsabil al grupului.Forța de muncă să fie competitivă,cu noi

competențe în soluționarea problemelor și cu abililtăți cognitive.Încă persistă discrepanțe între nivelul de pregătire al elevilor din școlile rurale și cei din școlile urbane,între elevii majoritari și cei aparținând grupurilor minoritare defavorizate.

Cercetările au pus în evidență legătura srânsă dintre comunicare și achizițiile elvului, dintre comunicare și satisfacția elevilor în raport cu instruirea.Au fost identificate mai multe aspecte ale comunicării,care influențează instruirea eficientă.Unul dintre ele ar fi terminologia precisă.Ceea ce înseamnă că profesorul definește conceptele clar și elimină termenii vagi. Asemeni termeni aparent inofensivi, s-a constatat că deformează mesajul de comunicare, lasă elevilor sentimentul incertitudinii și dăunează înțelegerii de către aceștia a achizițiilor pe care le fac.Un alt lement al comunicării eficiente este discursul legat.Sunt două obstacole în calea atingerii acestui scop: lecția poate fi secvențională neadecvat;la tema inițială se adaugă informații fără indicarea clară a modului cum se relaționează ele cu subiectul.

Pentru ca aceste elemente să influențeze învățarea ,elevii trebuie să fie angajați în lecție.Aceasta este focalizarea sau concentrarea-o altă abilitate a instruirii eficiente.Concentrarea propulsează elevul în lecție și-l menține alături de noi de la începutul până la sfârșitul activității de învățare.Aceasta,în virtutea legității psihologice că procesarea informației începe cu atenția,iar atenția trebuie menținută pentru ca procesarea să continue.Ceea ce furnizează profesorul prin focalizare este un sistem de stimuli de orientare.Aceștia pot să identifice motivația,prin activarea curiozității,făcând conținutul lecției atractiv.Utilizând materiale concrete și atrăgătoare-obiecte,desene,modele,informeții scrise la tablă-profesorul oferă lecției un suport obiectual și menține atenția elevilor.Din păcate,cadrele didactice,înclină adesea să ofere conținutul informațional doar cu ajutorul descrierii verbale,lipsind actul de învățare de fundamentul lui obiectual firesc.Drept urmare,lecția își pierde efectul de concentrare.(Golu,P.,Golu,i.(2002),„Psihologie educațională”,Editura EX Ponto,Constanța,pag.453-454)

Însă aici apare problema politicilor educaționale în învățământul românesc,ne dorim învățământ eficient și de calitate dar oferim profesorului acel suport obiectual de care are nevoie pentru a-și desfășura lecțiile?Au profesorii și educatoarele cu ce să capteze atenția elevilor?

Pentru a ne alinia învățământului și exigențelor Uniunii Europene trebuie mai întâi să le oferim cadrelor didactice suportul material,mijloacele dr învățământ necesare pentru o educație de calitate și eficientă.Un alt punct de plecare în educația de calitate este și calitatea spațiilor de învățare,starea în care se află școile din țara noastră și nu în ultimul rând trebuie să avem în vedere satisfacțiile materiale ale cadrelor didactice.

Fiecare personaj implicat în actul de învățare are rolul său .Prin urmare:

Cadrele didactice prin:

- Activitate didactică în conformitate cu documentele normative și bazate pe o metodologie centrată pe elev;
- Formare continuă;
- Adecvarea întregii activități la nevoile elevilor și ale comunității;
- Evaluare și autoevaluare permanentă;

Elevii prin:

- Pregătire continuă;
- Implicare activă și responsabilă în propria educație;
- Participare la viața școlii

Conducerea școlii:

- Prin asigurarea resurselor,a bazei materiale și a condițiilor pentru o educație de calitate;
- Realizarea comunicării interne și externe la nivelul școlii;
- Conducerea proceselor de dezvoltare instituțională;

Comisia pentru evaluare și asigurare a calității:

- Strategia de evaluare și asigurare a calității;
- Propuneri de îmbunătățire a calității educației;
- Colaborarea cu ceilalți „actori” implicați;
- Raportul anual de evaluare internă privind calitatea educației în școală;

Părinții:

- Comunicare permanentă cu copilul și cu cadrele didactice;
- Implicare în viața școlii și răspuns prompt la solicitările acesteia;

„Evaluarea calității educației se face pe baza valorii adăugate,adică în funcție de ceea ce are școala,educația adaugă la „zestrea” de cunoaștere,deprinderi,atitudini,competențe generale existente deja la nivelul indivizilor,grupurilor și comunităților.”(Simona Josan,2005,pag.9)

Un standard specific de calitate (acreditare) cuprinde domenii, subdomenii, criterii, indicatori de performanţă, descriptori, descriptori specifici, dovezi/evidenţe şi ponderea alocată descriptorului specific în cadrul indicatorului.

Documentul legislativ prin care sunt aprobate standardele specifice de calitate este Ordinul nr. 4688 din 29.06.2012 privind aprobarea Ghidului general - Calitate în şcoala din România prin

standarde şi standarde de referinţă, a cerinţelor minimale pentru serviciile educaţionale, respectiv a standardelor specifice de calitate pentru învăţământul preuniversitar.

Standardele specifice de calitate (acreditare) sunt definite în funcţie de nivelul de învăţământ, filieră, profil, specializare/calificare profesională.

Un standard specific de calitate (acreditare) cuprinde domenii, subdomenii, criterii, indicatori de performanţă, descriptori, descriptori specifici, dovezi/evidenţe şi ponderea alocată descriptorului specific în cadrul indicatorului.

Standardele specifice de calitate sunt prevăzute în Anexele 11-20 ale OMECTS nr. 4688/29.06.2012. Aceste anexe se găsesc postate pe site-ul ARACIP (http://aracip.edu.ro), la secţiunea „Informaţii utile pentru evaluarea externă periodică”.

Standardele specifice de calitate sunt definite în funcţie de nivelul de învăţământ, filieră, profil, specializare/calificare profesională.

O privire de ansamblu, orientată spre evoluţia curriculumului în alte state, relevă dinamica politicilor în domeniu, exprimată prin schimbări, mai mult sau mai puţin periodice, prin actualizări şi reforme, în funcţie de mai multe variabile – idealul educaţional, rezultatele unor cercetări, experimente sau studii, evoluţia societăţilor respective, natura şi amploarea schimbărilor urmărite.

Astfel, la nivel internaţional, se vorbeşte de o „reformă continuă” sau de „permanentizarea” reformelor, ca urmare a schimbărilor axiologice, sociale, economice, tehnologice.

În România, atât politicile educaţionale cât și curriculumul național elaborat și aplicat în decursul ultimului deceniu exprimă o ritmicizare a schimbărilor şi a ajustărilor, fapt care a condus la o evoluție în domeniu și, implicit, la o racordare a politicilor educaţionale ale României cu politicile la nivel european.(Curriculum pentru educația timpurie”-Copii da la naștere la 6 ani-(2018) Ministerul Educației Naționale)

În concluzie,calitatea reprezintă nivelul de satisfacție pe care îl oferă eficacitatea ofertei educaționale din domeniul învățământului și formării profesionale,stabilit prin atingerea unor standarde cerute și a unor rezultate excelente care sunt solicitate și la care contribuie participanții la procesul de învățare și ceilalți factori interesați.

Bibliografie:

1. .Curriculum pentru educația timpurie”-Copii da la naștere la 6 ani-(2018) Ministerul Educației Naționale
2. Golu,P.,Golu,i.(2002),,,Psihologie educațională”,Editura EX Ponto,Constanța
3. Josan,Simona,,,Lecții de management și calitatea educației”,,,Tribuna Învățământului” nr.649,2005
4. „Perspective interdisciplinare în învățământul românesc”(studii de specialitate),Botoșani,2004
5. http://aracip.edu.ro

Aplicații transdisciplinare . Exemplu de bună practică.

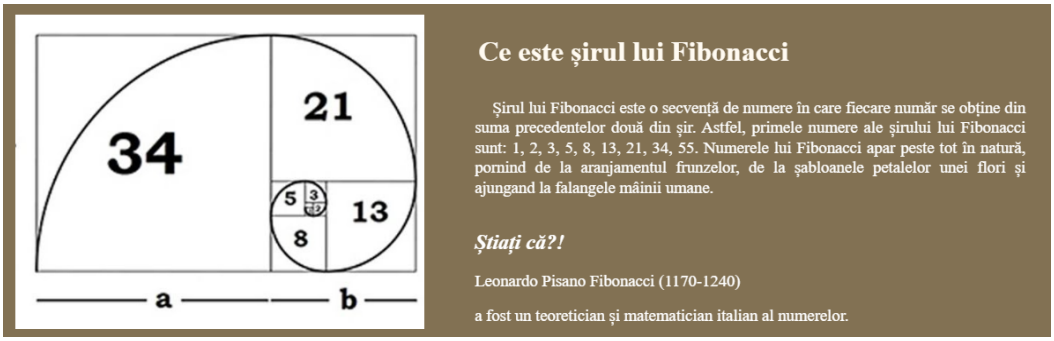
Prof. Puiu Mihaela Loredana
Colegiul de Științe ”Grigore Antipa” Brașov
Jud. Brașov

În studierea realităţii se trec limitele disciplinei, de aceea este foarte importantă studiul transdisciplinar. Noțiunile trebuie întelese astfel incât să poată fi aplicate in alt context, in funcșie e cerințele realității. Este dificil să le propunem elevilor sarcini de lucru dintro viziune interdisciplinară, însă profesorul poate aborda anumite conţinuturi din această perspectivă.

Inter- şi transdisciplinaritatea pot fi realizate cu succes în cadrul orelor, de exemplu se pot aplica metode transdisciplinare matematică- informatică, fizică-informatică, matematică-informatică-fizică, biologie-chimie, informatică - geografie etc. atât atât la gimnaziu cît și la liceu.

Un exemplu foarte bun de abordare transdisciplinară poate fi tema ”Aplicații ale șirului lui Fibonacci” (matematică , informatică, biologie, geografie, artă fotografică etc). Un exemplu de bună practică in acest sens a fost cerința conform căreia elevii au avut de realizat o pagina web cu tema ”Fibonacci in natură” la disciplina Tehnologia informației șia comunicațiilor. Pentru a realiza acest proiect elevii au folosit noțiuni de informatică (pentru a de defini șirul lui Fibonacci), de TIC (pentru a realiza pagina web - noțiuni de html, css etc), de matematică, biologie, geografie, fotografie , pictură, design etc. Proiectul a fost realizat de grupe de către trei elevi, care s-au organizat, și-au trasat responsabilități etc.

Elevii au pornit de la noțiunile invățate de la matematică și informatică referitoare la acest șir special și au studiat aplicabilitatea acestuia in diferse domenii ale cunoașterii.

Aplicații in floră și faună:

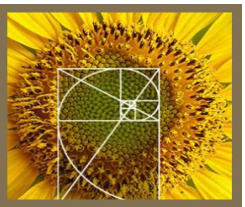
Numărul de petale al multor flori se regăsește în șir (ex.: margaretele au 34 de petale, iar crinii au 3 petale).

Conurile tuturor speciilor de conifere sunt constituite din spirale ce imită acest șir.

Inclusiv fosilele unora dintre cele mai vechi animale acvatice respectă șirul lui Fibonacci.

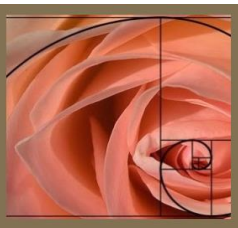
În centrul florii-soarelui se observă un model cu spirale orientate în două direcții, care se intersectează. Dacă aveți răbdare să numărați spiralele, veți găsi mereu un număr din șriul lui Fibonacci.

Forma căluțului de mare respectă de asemenea șirul lui Fibonacci, coada acestuia având acea formă spiralată.

Până să se deschidă cu totul, fiecare ramură de ferigă are forma unei spirale, ce respectă șirul.

Șirul lui Fibonacci poate fi de asemenea regăsit în forma petalelor tuturor trandafirilor, acestea respectând șirul spiralat, pornind din centrul florii.

În funcție de înclinația pe care ne-o alegem, pe coaja unui anans putem găsi 8, 13 sau 21 de rânduri paralele, toate aceste numere făcând parte din șir.

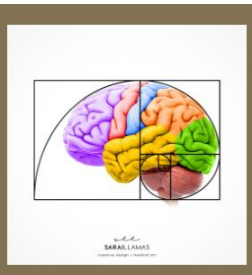
Aplicații in anatomie:

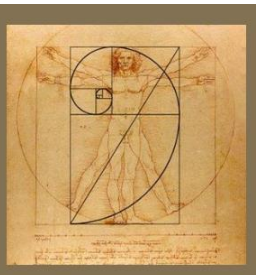
Pornind de la falanga 3 a fiecărui deget și până la osul trapezoid, raportul între două oase alăturate se găsește în șirul lui Fibonacci.

Lobul urechii respectă șirul lui Fibonacci, pornind de la șanțul helixului continuând spirala până la lobul auricular.

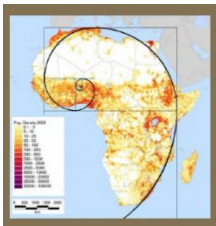

Creierul uman respectă la perfecție șirul lui Fibonacci, pornind de la punctul dintre cerebel și lobul temporal și continuând spirala până la lobul frontal.

Omul Vitruvian este o reprezentare a lui Leonadro da Vinci asupra proporțiilor perfecte a corpului uman.

Aplicații in geografie:

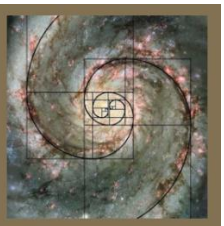
În imaginea de mai sus este reprezentat **continentul Africa** cu ajutorul șirului lui Fibonacci, pornind din Niger până în Africa de Sud, respectând spirala bine definită a șirului lui Fibonacci.

De asemenea, **uraganele, tornadele și taifunurile** sunt create și se deplasează în formă de spirală. *(click pe poză)*

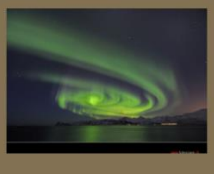
După cum se poate observa în imaginea de mai sus, **curenții de aer** împreună cu norii se deplasează în spirală, respectând astfel șirul lui Fibonacci.

Galaxia "Calea Lactee" este alcătuită din brațe spiralate, care respectă șirul lui Fibonacci. *(click pe poză)*

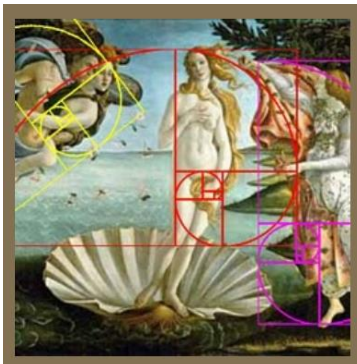

De asemenea , și **curenții marini** se formează în spirală respectând șirul lui Fibonacci. *(click pe poză)*

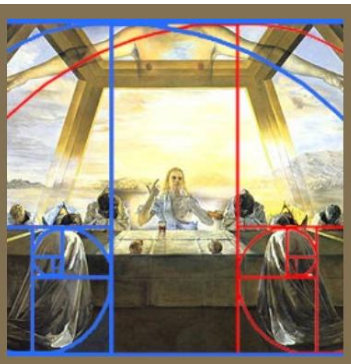

Formarea Aurorei Boreală este realizată și formată in șirul lui Fibonacci. *(click pe poză)*

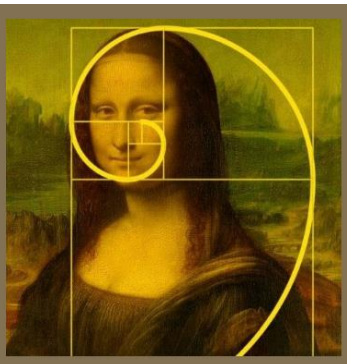
Aplicații in pictură:

"Nașterea lui Venus" după cum se poate observa , este pictată cu ajutorul proporției de aur.

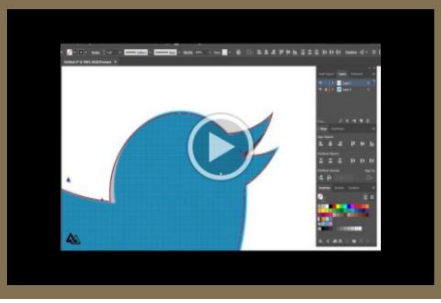
În imaginea de mai sus este reprezentată "Ultima cină". Pictura este realizată cu ajutorul șirului lui Fibonacci.

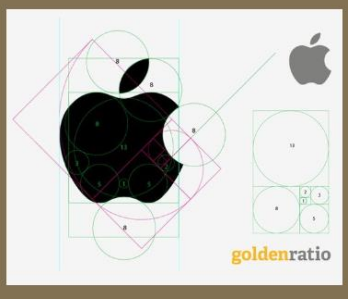
Celebra pictură a lui Leonardo da Vinci, "Mona Lisa" respectă de asemnea șirul lui Fibonacci.

Aplicații in design:

În design-ul logo-urilor

Proporția de aur poate fi regăsită și în design-ul logo-urilor, nu doar în cel al obiectelor.

Realizarea acestui proiect a pus impreună cunoștiințe din multe domenii. Imaginile de mai sus sunt parte a proiectului realizat de trei eleve de clasa a IX-a, in cadrul orelor de TIC.

https://sites.google.com/csantipa.ro/fibonacci-in-natura/

Pe lângă noțiunile de matematică, biologie, arte etc elevii și-au pus in valoare cunoștiințele dobîndite la orele de tehnologia informației. Pentru a realiza pagina web au avutnevoie de noțiuni de HTML, CSS, Javascript.

Foarte importantă in acest tip de aplicații este lucrul în echipă, socializarea, gândirea critică, organizarea logică a informațiilor, incurajarea gândirii de nivel superior. Aceste activități sporesc increderea in sine, dezvoltă simțul pentru frumos, imbunătățesc atitudinea față de invățare.

Elevii au ocazia să își asume responsabilități, să facă conexiuni intre noțiunile studiate la mai multe discipline.

Feedbackul din partea elevilor a fost unul pozitiv, atât din punct de vedere profesional cât și personal. Eu, ca profesor, am putut urmări pașii parcurși de echipă, modul in care au comunicat, in care membrii grupei s-au ajutat și sfătuit, cum s-au organizat din punct de vedere resursă de timp, cum au urmărit criteriile de evaluare prezentate la inceput. A fost foarte util să putem urmării etapele prin care a trecut site-ul până a ajunge la final.

Elevii au desfășurat activitățilr stabilite conform responsabilităților asumate.

La final au fost evaluate produsele finale prezentate , prin raportare la criteriile stabilite incă din etapa de organizare, evaluarea făcându-se pe trei niveluri : autoevaluare, evaluare intercolegială (interevaluare) și evaluare realizată de către cadrul didactic. In urma evaluării s-au purtat discuții și s-au căutat metode de îmbunătățire ale site-ului. De asemenea evaluare a fost făcută atât din punct de vedere ale cunoștiințelor cât și ale relațiilor interpersonale și ale mouluid de funcționare ale echipei.

S-a dovedit astfel că, proiectul ca metodă alternativă de evaluare transdisciplinară are un real potenţial formativ, superior celorlalte metode de evaluare.

Bibliografie

https://ro.wikipedia.org/wiki/Transdisciplinaritate
https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/5-11_6.pdf
https://limbaromana.md/index.php?go=articole&n=4068

COMUNITATEA ȘCOLARĂ ȘI ABORDAREA INCLUZIVĂ

PROF. PT. ÎNV. PRIMAR BĂLTESCU FLORINA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ VEDEA, JUD. TELEORMAN

Educaţia incluzivă se referă la sprijinirea unităţilor şcolare în depăşirea barierelor, pentru ca acestea să şi deschidă porţile tuturor copiilor, să poată progresa şi să vină în întîmpinarea nevoilor de învăţare ale acestora. Copiii învaţă tot timpul, atât în cadrul comunităţilor şcolare cât şi în afara lor. Ei deţin propriile lor experienţe de învăţare, similare şi totuşi atât de diferite. Se ştie foarte bine faptul că, elevii cu dificultăţi de învăţare au o altă manieră şi un alt ritm de învăţare, spre deosebire de ceilalţi colegi. Dacă un elev întâmpină probleme în procesul de învăţare, trebuie să observăm dacă, în cadrul mediului educaţional, nu există impedimente care îl împiedică pe copil să înveţe. Această abordare inedită este diferită de abordarea de factură tradiţională, abordare în care se presupune că, dacă un copil are dificultăţi de învăţare, acel copil este o problemă şi el trebuie să se schimbe, şi nu şcoala.

Abordarea incluzivă solicită comunităţilor şcolare să-şi concentreze atenţia asupra copiilor, să aprecieze/să valorizeze diferenţele dintre copii şi să adapteze acestor diferenţe. Efectele incluziunii în cadrul educaţiei sunt, fără discuție:

-Aprecierea, valorizarea tuturor copiilor şi a personalului în mod egal;

-Creşterea gradului de participare a acestora şi reducerea excluderii lor din culturile, curriculum-ul şi comunităţile şcolare;

- Restructurarea culturilor, politicilor şi practicilor în şcoli, încât acestea să răspundă diversităţii populaţiei şcolare;

-Identificarea şi reducerea barierelor de învăţare şi participare, a tuturor elevilor;

Principiile de bază ale incluziunii copilului cu cerințe educaționale speciale pentru școlile de masă sunt:

-Principiul egalității în drepturi – acces reglementat persoanelor cu cerințe educaționale speciale în învățământ și în alte domenii muncă în folosul comunității;

-Principiul egalității de șanse în domeniul educației – înseamnă că, ori de câte ori este posibil, copiii cu nevoi educaționale speciale ar trebui educați în cadrul sistemului de învățământ general prin eliminarea oricăror practici discriminatorii;

-Principii de acordare a serviciilor de sprijin – luând în considerare copiii cu nevoi educaționale speciale și cei care lucrează cu aceștia, inclusiv servicii de consiliere, și implicând existența mai multor categorii de resurse;

-Principiile intervenției timpurii – este demonstrată eficacitatea intervenției timpurii în reabilitarea/ reeducarea și integrarea copiilor cu nevoi educaționale speciale, din cauza diferențelor, copiii cu oportunități de învățare au șanse mult mai mari de integrare în continuare în viața școlară;

-Principii de cooperare și parteneriat – vizând experiența anterioară, s-a observat că integrarea și normalizarea pot fi realizate doar printr-o cooperare pe termen lung între partenerii relevanți: studenți, profesori, părinți, ONG-uri, consilieri etc., prin cooperarea dintre copii și profesori și alți experți.

În educația incluzivă, trebuie respectate următoarele principii:
-Toleranța și valorificarea diferențelor tuturor copiilor;
- Parteneriat în potențiale acțiuni de dezvoltare a copiilor, perfecționare instituțională;
-Flexibilitate în activitățile didactice;
- Management educațional participativ.

Scopul oricărei societăți este de a-și menține echilibrul, ordinea socială și normativă. Acest scop poate fi atins prin funcționarea optimă a elementelor structurale sociale ale grupurilor, comunităților și instituțiilor, prin integrarea armonioasă a indivizilor în toate sferele societății.

Pengtru ca aceste obiective funcționale să fie atinse, se propune asigurarea că fiecare copil are șanse egale de dezvoltare și integrare socială prin promovarea și creșterea sentimentului de comunitate, încurajând toleranța, nediscriminarea și solidaritatea cu semenii ca valori ale societății actuale; și prin promovarea calității procesului educațional și a optimizării sistemului educațional, cu accent pe formarea inițială și continuă a cadrelor didactice și a personalului suport, pregătirea adecvată în educația incluzivă din perspectivă psihoeducațională.

Obiectivele generale derivate din scopul precizat sunt rezumate astfel:
– Dezvoltarea capacității instituționale (toate resurse pure: informații despre sistemul educațional, material, financiar, uman, timp) pentru a satisface nevoile educaționale ale fiecărui copil într-un mediu bazat pe toleranța la diversitate;
– Crearea accesului egal și real la învățământul secundar general și profesional pentru copiii cu nevoi educaționale speciale;
– Valorificarea potențialului instituțiilor de învățământ general și special și optimizarea rețelelor acestora pentru a promova integrarea școlară și socială a copiilor cu nevoi educaționale speciale;
– Să informeze și să promoveze drepturile egale ale copiilor cu nevoi educaționale speciale;
– Pregătire psihopedagogică în domeniul educație incluzive a cadrelor didactice, atât în formarea profesională inițială, cât și în formarea continuă.
Conceptul de educație incluzivă pentru copiii cu nevoi educaționale speciale este o modalitate eficientă de a atinge obiectivele Educației pentru toți, deoarece:
– Reduce distanța dintre copii cu cerințele educaționale speciale și mediu familial;
– Aduce vizibilitate grupurilor comunitare, prin urmare ajută la creșterea gradului de conștientizare și implicare generală a societății;
– Presupune cooperare, colaborare, comunicare și studiu cu toți copiii;
– Motivează copiii să găsească soluții în viața de zi cu zi;
– Evidențiază problemele comunității;
– Dezvoltă comunicarea și parteneriatul între copii, părinți, experți etc.;
– Oferă oportunități de a împărtăși experiențe din viața personală.

Pentru atingerea obiectivelor propuse, consolidarea parteneriatelor dintre formele educației și departamentele guvernamentale, ONG-uri, sectorul privat, grupuri religioase, comunități locale, familii și cadre didactice, este una dintre condițiile necesare.

Incluziunea are o rațiune educațională: pentru a putea educa toți copiii împreună, școlile incluzive trebuie să dezvolte metode de predare care să abordeze diferențele individuale și să beneficieze toți copiii.

Există o rațiune socială pentru incluziune: prin educarea tuturor copiilor împreună, școlile incluzive pot schimba atitudinile față de discriminare, punând astfel bazele unei societăți echitabile care încurajează oamenii să trăiască împreună în pace.

Există o rațiune economică pentru incluziune: este mai puțin costisitor să construiești și să întreții școli care să educe toți copiii împreună decât să creăm un sistem complex de diferite tipuri de școli care se specializează în educația anumitor categorii de copii.

Putem afirma că educația incluzivă presupune sarcina extinderii școlilor obișnuite, adaptarea acestora pentru a găzdui alte categorii de copii, în mod deosebit pe cei cu nevoi educaționale speciale.

Bibliografie:

UNICEF, Analiza situației privind formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul centrării pe copil și educației incluzive, 2016

Mareș T., Ivan S., Egalitatea de șanse în educație, dezvoltarea personală și integrare socială, Editura Universitară, București, 2013

Alexandru, C., Copiii cu dizabilități multiple. Educația incluzivă – deziderat al societății contemporane , Editura MacPixel, Timișoara, 2008

Integrarea în școala de masă a copilului cu TSA

Prof. înv. primar- Vlădoiu Claudia
Scoala Gimnazială Alexandru Ștefulescu, Tg.-Jiu

Sintagma „școală incluzivă” este destul de uzitată în ultimul timp, cât să credem cu toții că este o realitate a sistemului educațional românesc. A fost un punct de plecare, o inițiativă lăudabilă pe fond, dar care nu își găsește în mod real un fundament științific în abordarea sistemică a învățământului actual.
Soluții pot fi găsite, mai degrabă adaptate cazurilor speciale care constituie ceea ce numim cerință educativă specială, dar cum actorul principal este cadrul didactic, cel care primește în mâinile sale o personalitate în formare, cu potențial, chiar și mai greu de întrevăzut, atunci, reușita este condiționată de factori precum vocația, dăruirea și implicarea.

Tulburarea de spectru autist este o tulburare de dezvoltare care afectează comunicarea și comportamentul. Deși poate fi diagnosticată la orice vârstă, i se spune „tulburare de dezvoltare” deoarece simptomele apar în primii doi ani de viață. Manualul statistic și de diagnostic al tulburărilor, DSM-5, un ghid creat de Asociația Psihiatrică Americană folosit pentru a diagnostica tulburările mentale, stipulează faptul că indivizii cu TSA au dificultăți în comunicare și interacțiune socială, arii de interese restrânse și comportamente repetitive, simptome care afectează abilitățile persoanei de a funcționa adecvat în școală, la muncă sau în alte zone ale vieții.
Comunicarea și interacțiunea socială pot include :

- evitarea contactului vizual sau inconsecvență în susținerea acestuia;
- tendința de a nu privi sau asculta persoane;
- lipsa plăcerii de a indica acțiuni sau obiecte altora;
- evitarea sau chiar refuzul de a răspunde la nume sau la alte comenzi de captare a atenției;
- monopolizarea discuției cu un subiect preferat fără a da șansa altora de a se angaja in dialog;
- expresii faciale, mișcări sau gesturi nepotrivite unui anumit context social;
- tonul vocii plat, nemodelat, ca al unui robot;
- dificultăți în a înțelege punctul de vedere al altuia;
- incapacitatea de a anticipa evenimentele sau de a înțelege acțiunile altora.

Comportamentul repetitiv sau restrictiv poate include:

- comportament neobișnuit, repetarea unor cuvinte sau fraze, chiar ecolalia;
- interesul manifestat în anumite subiecte cum ar fi numere, detalii sau fapte;
- interese exprese pentru a manipula obiecte sau părți ale acestora;
- stare de iritare la schimbările cele mai mici în rutina zilnică;
- sensibilitate crescută sau prag ridicat la impactul senzorial cum ar fi lumină, zgomot, haine sau temperatură.

Indivizii cu TSA prezintă tulburări ale somnului și iritabilitate. Ca puncte tari, ei pot fi indivizi interesați de învățarea până la cele mai mici detalii, ale unor subiecte de maxim interes, rețin cu ușurință informații pe termen lung, învățare vizuală de durată. Sunt foarte buni la matematică, știință, muzică sau artă.
Deși nu se cunosc cauzele exacte ale tulburării, cercetările sugerează o fragilitate a genelor combinata cu influențe ale mediului care duc la afecțiunea dezvoltării. Printre riscuri se numără existența bolii la alți frați, părinți cu vârstă înaintată, o anumită predispoziție genetică și greutatea foarte mică la naștere.
În 2013, DSM a schimbat clasificarea și diagnosticarea autismului astfel:

- tulburarea autistă
- sindrom Asperger
- sindrom pervaziv de dezvoltare nespecificat (PDD-NOS), toate aflate sub aceeași denumire, tulburare de spectru autist.

(National Institute of Mental Health)

10 sfaturi simple pentru tot atâtea situații complicate

• *Susțineți comunicarea folosind cerințe de tipul „ ce să faci ”*
• *Strategie comună/ Protocol pentru captarea atenției și furnizarea informației*
• *Controlul mediului de comunicare*
• *Exercițiul de a face alegeri/ de a lua decizii*
• *Orice comportament este o formă de comunicare*
• *Susțineți comunicarea folosind suport vizual*
• *Acordați timp de răspuns pentru a comunica – regula celor 10 secunde*
• *Reduceți numărul de întrebări/ Utilizați frecvent sarcini punctuale*
• *Furnizați suportul colegilor*
• *Reflectează, reîmprospătează, reîncarcă*

Bibliografie:

www.ocali.org/project/asd_tip_of_the_month
www.nimh.nih.gov/index.shtml

EDUCAŢIA INCLUZIVĂ ÎN GRĂDINIŢĂ

Prof.învăț.preșcolar LIBU GABRIELA
LICEUL TEHNOLOGIC COGEALAC
G P N COGEALAC

„Eu sunt copilul! Tu ţii în mâinile tale destinul meu.Tu determini în cea mai mare măsură, dacă voi reuşi sau voi eşua în viaţă! Dă-mi, te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire. Educă-mă , te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume". (Din „Child's Appeal”, Mamie Gene Cole)

Fiecare copil este diferit şi special şi are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu dizabilităţi.Toţi copiii au dreptul la educaţie în funcţie de nevoile lor. Educaţia incluzivă are ca principiu fundamental un învăţământ pentru toţi , împreună cu toţi, care constituie un deziderat şi o realitate ce câștigă adepți și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare/ incluziune.

Educația de tip incluziv este o educaţie de calitate, accesibilă şi care îşi îndeplineşte menirea de a se adresa tuturor copiilor, fără discriminare. În întreaga lume, din ce în ce mai mulți copii care provin din medii defavorizate urmează grădinițele, școlile primare sau gimnaziale.În cele mai multe țări se stipulează prin lege că toți copiii trebuie să beneficieze de educație.

Integrarea educativă vizează reabilitarea și formarea persoanelor cu nevoi speciale, aflate în dificultate psihomotorie, de intelect, de limbaj, psihocomportamentală, senzorială, printr-o serie de măsuri de natură juridică, politică, socială, pedagogică. În pedagogia contemporană există o preocupare intensă pentru găsirea căilor și mijloacelor optime de intervenție educativă, încă de la vârstele mici, asupra unei categorii cât mai largi de populație infantilă. Astfel, conștiința copiilor, de la cea mai fragedă vârstă, trebuie formată și dezvoltată , învățându-i pe aceștia că primirea copiilor ,,diferiți”, alături de toți ceilalți, trebuie făcută nu de dragul lor, în primul rând, și nu din milă pentru ei, ci pentru dreptul fiecărui individ de a participa la acțiuni comune pentru dezvoltarea lui ulterioară , pentru a contribui și el la dezvoltarea comunității în care trăiește.

Grădinița are ca scop crearea unui program coerent și coordonat de incluziune a copiilor preșcolari cu diferite dizabilități, de alte etnii, proveniență socială etc. și pregătirea celorlalți copii în vederea acceptării acestora alături de ei, fără diferențe de manifestare comportamentală sau verbală. De asemenea, se impune și implementarea unor strategii coerente de dezvoltare a conștiinței și a comportamentelor copiilor în spiritul toleranței şi nediscriminării, a acceptării de șanse egale pentru toți copiii.

Integrarea/ incluziunea poate fi susținută de existența unui cadru legislativ flexibil și realist, de interesul și disponibilitatea cadrelor didactice din școala de masă și din școala specială, de acceptul și susținerea părinților copiilor integrați, de implicarea întregii societăți civile, dar și de nivelul de relații ce se formează și se dezvoltă la nivelul clasei integratoare care se bazează pe toleranță și respect față de copilul cu probleme. Grădinița care îi receptează în colectivitatea sa pe c opiii defavorizați și își determină intern ,,direct și indirect”, atitudinea față de aceștia este alcătuită din: educatoare, părinți, copii, iar la nivel extern, societatea cu numeroase instituții și diverși factori media. O condiție esențială pentru reușita acestor acțiuni comune ale celor trei factori activi din grădiniță este existența unor relații de înțelegere, constructive care se realizează prin atitudini deschise, prin disponibilitate, printr-un ,,pozitivism” specific ce se cimentează cu voință și convingere.

Educatoarea trebuie să cunoască deficiențele copiilor pe care îi va primi în grupăîn scopul înțelegerii acestora și pentru a-și putea modela activitățile, în funcție de necesitățile copiilor. Grupa în care va fi integrat copilul cu cerințe speciale va trebui să primească informații într-o manieră corectă și pozitivă despre acesta. Este foarte importantă sensibilizarea copiilor și pregătirea lor pentru a primi în rândurile lor un coleg cu dizabilități. Sensibilizarea se face prin stimulări: crearea și aplicarea unor jocuri care permit stimularea unor deficienţe (motorie, vizuală, auditivă), ceea ce determină copiii să înţeleagă mai bine situaţia celor ce au dizabilităţi: prin povestiri, texte literare, prin discuţii, vizitarea/ vizita unor persoane cu deficienţe.

Primirea în grupă a copilului cu cerinţe educative speciale, atitudinea faţă de el trebuie să păstreze o aparenţă de normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel cu ceilalţi copii din grupă. Conduita şi atitudinea educatoarei trebuie să demonstreze celorlalţi copii că i se acordă preşcolarului cu dizabilităţi. De aceea trebuie să exprime aceleaşi aşteptări şi să stabilească limite similare în învăţare ca şi pentru ceilalţi copii din grupă. Ea trebuie să îşi asume rolul de moderator , să promoveze contactul direct între copiii din grupă şi să direcţioneze întrebările şi comentariile acestora către copilul cu cerinţe educative speciale.

De asemenea, trebuie să-i încurajeze şi să-i stimuleze ori de câte ori este nevoie pe aceştia, dându-le încrederea în forţelele proprii, în propria reuşită în acţiunile întreprinse, evidenţiind unele abilităţi sau interese speciale lor în dezvoltarea şi sprijinirea cărora trebuie implicate şi familiile copiilor. Copiii cu cerinţe educative speciale integraţi în programul grădiniţei trebuie să dispună de o bună colaborare între educatoare, părinţi, psihologi şi profesorul logoped. Părinţii sunt parteneri la educaţie pentru că deţin cele mai multe informaţii despre copiii lor. Relaţia de parteneriat între părinţi şi grădiniţă presupune informarea părinţilor cu privire la programul grupelor, la conţinuturile şi metodele didactice, dar presupune şi întâlniri cu aceştia, participări la expoziţii, excursii, serbări, vizite, etc., în care sunt implicaţi proprii lor copii.

Această relaţie a grădiniţei cu părinţii copiilor cu cerinţe educative speciale este necesară şi benefică, ea furnizând, informaţional, specificul dizabilităţii preşcolarului, precum şi date despre contextul de dezvoltare a acestuia. Părinţii informează grădiniţa şi despre factorii de influenţă negativă care ar trebui evitaţi (fobii, neplăceri, stimuli negativi, atitudini care determină inhibarea / izolarea copiilor). Angajarea şi responsabilizarea familiei în educaţia copiilor este fundamentală pentru reuşita participării la programul instructiv- educativ al grădiniţei. La orice copil, în mod particular la copiii cu dizabilităţi, gradul de interes şi de colaborare a părinţilor cu grădiniţa este, cel mai adesea, proporţional cu rezultatele obţinute de aceştia. De aceea, putem afirma că familia este primul educator şi are cel mai mare potenţial de modelare.

Grădiniţa are rolul de a sprijini familiile să aibă încredere în resursele proprii, să facă faţă greutăţilor cu care acestea se confruntă. Educaţia părinţilor şi consilierea acestora au un rol important în integrarea copiilor cu afecţiuni de natură psihică, emoţională ori de altă natură în grădiniţă. Rezultatele muncii pentru promovarea incluziunii, atât directe cât şi indirecte, faţă de partenerii educaţionali, părinţi, apar după intervale mari de timp şi sunt efectul unui exerciţiu asiduu, susţinut. Centrarea atenţiei educaţionale pe grupurile vulnerabile este un indiciu al nivelului de civilizaţie atins de o anumită societate şi aceasta impune căutarea unei noi formule de solidaritate umană, fapt ce are o semnificaţie aparte în societatea noastră.

Grădiniţa este incluzivă printr-un curriculum flexibil şi deschis ce permite adaptări succesive. Nu copilul urmează curriculumul, ci acesta este un instrument menit să sprijine dezvoltarea lui, se adaptează nevoilor şi particularităţilor acestuia. Când spunem „grădiniţă incluzivă”, nu trebuie să ne ducem cu gândul la copiii cu CES, ci la fiecare copil în parte, pentru că fiecare are un ritm propriu de dezvoltare şi la un moment dat poate avea nevoie de anumite cerinţe speciale în ceea ce priveşte educaţia. Există, de asemenea, şi anumite situaţii de risc, în care educatoarea trebuie să cunoască trăirile şi comportamentele copilului, pentru a-l sprijini. Riscurile pot apărea din mediul socio-cultural din care acesta face parte, din

relaţiile de familie care îi determină existenţa zilnică, precum şi modul de dezvoltare, din modelele formale educaţionale ce pot exercita un stres deosebit asupra copilului care nu corespunde „normalităţii” cu care ne-am obişnuit.

O planificare nu poate porni aşa, tradiţional, ca altă dată, de la conţinuturi, ci de la personalităţile copiilor, de la caracteristicile şi particularităţile individuale. Pe de altă parte, grădiniţa, ca instituţie, nu poate face faţă singură cerinţelor multiple ale unui program eficient de educaţie. Este nevoie de un parteneriat între grădiniţă- familie- comunitate, de o construcţie comună în folosul copilului, fără prejudecăţi, bazată pe respect reciproc, acceptare, toleranţă, indiferent de situaţia economică, socială sau educaţională a părinţilor. Educatoarea, la rândul ei, trebuie să răspundă diversităţii şi unicităţii fiecărui copil, să-şi orienteze pozitiv atitudinea, limbajul şi metodele pedagogice. Copilul preşcolar se află într-un proces de formare în care fiecare gest, fiecare cuvânt, fiecare privire din partea adulţilor care îl înconjoară poate să îi influienţeze imaginea de sine. Este foarte importantă atitudinea educatoarei la acţiunile copilului, apelativele, aprecierea pozitivă sau negativă, pentru a-i da copilului încredere în forţele proprii.

Pentru a evalua copilul, educatoarea trebuie să aibă în vedere competenţele şi capacităţile educaţionale ale fiecărui copil şi să identifice:

- cum este fiecare;
- ce ştie fiecare;
- ce face fiecare;
- cum cooperează cu ceilalţi.

În concluzie, pentru abordarea unei educaţii incluzive în grădiniţă, educatoarea trebuie să respecte următorii paşi:

-să elaboreze un plan de dezvoltare a grădiniţei în care să se precizeze concret parteneriatul cu familia şi comunitatea;

-să fie pregătit întregul personal al grădiniţei pentru a primi toţi copiii, fără discriminări;

-să asigure un climat primitor şi deschis prin organizarea mediului educaţional cât mai eficient şi stimulator;

-să aibă discuţii, în prealabil, cu copiii pentru a se accepta unii pe alţii, pentru a negocia, a colabora şi a lucra împreună;

-să asigure un curriculum flexibil şi deschis la care să aibă acces şi părinţii;

-să evalueze fiecare copil prin observaţie directă şi indirectă pentru a asigura participarea lui adecvată la activităţile curriculare;

-să asigure accesul tuturor copiilor la programul grădiniţei, dar şi la modificările şi adaptările acestuia;

-să asigure participarea tuturor familiilor la decizii şi acţiuni în favoarea tuturor copiilor;

-să evalueze permanent şi periodic progresele pe care le fac toţi copiii, nu numai di punctul de vedere al achiziţiilor intelectuale, dar şi al relaţiilor sociale, al cooperării şi colaborării, al dezvoltării imaginii de sine şi încrederii în forţele proprii;

-să elaboreze planuri individualizate, personalizate pentru copiii care au nevoie de sprijin în anumite componente ale dezvoltării şi la anumite momente;

-să ajusteze permanent curriculumul pentru a-l adapta la nevoile educative ale copiilor;

-să realizeze un permanent schimb de idei, experienţe şi soluţii cu celelalte colege, din grădiniţă sau din alte instituţii, precum şi cu familiile copiilor.

Bibliografie:

-Ecaterina Vrăşmaş-„ Educaţia copilului preşcolar”, Editura ProHumanitas, Bucureşti, 1999;

-Ecaterina Vrăşmaş-„Introducere în educaţia cerinţelor speciale”, Editura Credis, Bucureşti, 2004.

MODALITĂȚI DE DEZVOLTARE A COMUNICĂRII AFECTIVE LA ELEVII CU CES

Mateș Rodica
Școala Gimnazială ,,Horea” Horea

Comportamentul verbal este influențat de mediul extern și presupune o anumită motivație, un anumit imbold intern care pregătește și impulsionează copilul spre exprimarea anumitor stări psihice, a emoțiilor și sentimentelor, a gândirii și ideilor, a cunoștințelor și a gradului de înțelegere cât și a atitudinii față de sine.

La vârsta școlară mică limbajul capătă noi valențe și îi permite copilului să realizeze relații complexe cu adulții și cu ceilalți copii, să-și organizeze activitatea psihică, să-și exprime stările interioare dar și să înțeleagă și să acumuleze informații. Prin intermediul limbajului copiiI învață din experiența altora, se formează și se organizează sisteme în care sunt integrate cunoștințele. Copilul școlar mic este impulsiv, dar deosebit de sensibil în relațiile lui cu mediul. Râde și plânge violent, își exprimă gândurile prin vorbire nuanțată datorită emoțiilor vii pe carele trăiește. Unele contradicții interne pot fi generate de mediul familial și de colectivul de copii din care face parte. Fenomenele de negativism care pot apărea se datorează în primul rând carențelor de educație.

La copilul cu CES structurarea personalității poate îmbrăca două forme una a personalității mature și cealaltă a personalității imature. Formele personalității se dezvoltă în relațiile cu mediul social, dar la bază stau o serie de caracteristici ce țin de structura internă a individului.

Ca urmare a acestuia și sub influența condițiilor de mediu se conturează conținutul sferei afectiv-motivațională, a comportamentelor și a comunicării. Pe un asemenea fond acționează împrejurările de viață și influențele de tipul învățării, educației și activității de recuperare. Înacest sens se poate interveni pe linia formării motivației cu semnificație valorică prin acțiuni asupra evidențierii intereselor cognitive în care dominant să fie comunicarea afectivă.

Când copilul este mulțumit de întregul său comportament verbal, el trăiește o stare de confort psihic și se încarcă emoțional pentru noi acțiuni, iar când intervine insatisfacția se instalează anxietatea, stresul psihic și lipsa interesului pentru activitatea de comunicare. Prin trasăturile dizarmonice iau naștere comportamente aberante, infantile, iar comunicarea devine labilă, incoerentă și este centrată numai pe trebuințele primare ale copilului cu deficiență mintală.

Copiii cu deficiență mintală ce prezintă însușiri dominante ce țin de maturitate, se caracterizează prin sensibilitate, manifestă o atitudine pozitivă față de activitățile de învățare, sunt sociabili și dornici de afirmare. Când se află în situații mai dificile încearcă totuși să adopte conduite deliberate de evaziune în care se impune mai cu seamă latura emoțional-afectivă. Frustrarea care poate apărea are un caracter temporal și conflictele motivaționale nu duc la dizarmonii majore la nivelul comunicării.

Activitățile comune crează relații de interdependență funcțională între membrii unei clase , interacțiuni și schimburi reciproce de replici, generează raporturi de comunicare afectivă între elevi. Integrarea în colectivitate a elevilor cu CES dezvoltă norme , valori, convingeri pe baza sistemului de recompense și sancțiuni ce funcționează în interiorul unui grup. Intervenția adultului asupra dezvoltării vorbirii copilului cu CES se face fie prin canale verbale fie prin cele ocupaționale . Nivelul atins de dezvoltarea expresivă

a vorbirii este determinat nu numai de posibilitățile mentale, dar și de mediul social în care trăiește.
Un procedeu facil pentru stimularea comunicării afective o constituie *lectura după imagini.* Copilul cu CES de vârstă școlară mică descrie cu încântare elementele unei imaginiclare, viu colorate și numește acțiunile care de obicei îi fac plăcere. De exemplificat sunt jocurile: „Traista cu povești”, „Cine născocește cea mai frumoasă poveste”, „Părintele și copilul”. Jocul, propulsat de motivația existențială , organizează cu procesele afective întreaga țesătură derelații. *Jocurile de imitație* care implică o identificare cu modelul are un substrat afectivsocializant. Copilul cu CES descoperă și exersează prin joc relații active față de obiecte și persoane, relație care are nevoie de o diversitate cât mai lărgită. Rolul adaptat în acțiunea ludicăpresupune o identificare afectivă pentru că în joc copilul nu intră în competiție de performanță cu adultul ci se adultizează, acesta devenindu-i egal**.** Acțiunea ludică pune în lumină modalitățile după care jocul dezvoltă procesul de comunicare afectivă.
Jocurile de creație constituie unul din cele mai favorabile momente pentru exersareavorbirii afective și a socializării datorită comunicării intense ce se stabilește între copii. Manifestările copiilor cu CES în cadrul jocului au adeseori un caracter contradictoriu a cărei esență este necesar să fie cunoscută de învățător. Deși unii dintre acești copii pot fi retrași, ei simt mereu nevoia și tind să se apropie de ceilalți, dar sunt anumite cauze care îi împedică să facă acest lucru. O analiză atentă trebuie întotdeauna să releve cauzele motivaționale care stau la baza laturii executorii a acțiunii ludice sau cele de natură negativă , individualistă , egoistă a conduitei.

Un rol deosebit de important în stabilirea relaţiilor şi interrelaţiilor, precum şi în asigurarea unei participări afective a elevilor cu CES în comunicare îl au *dramatizările.* În clasele mici dramatizările se fac pe baza povestirilor orale ale învăţătorului, şi abia mai târziu, odată cu formarea deprinderilor de citire conştientă se apelează la textul scris.
*Dramatizarea liberă constituie o formă a jocului cu roluri***.** Faptul că în acest tip de jocuri copiii împrumută atitudini şi comportamente verbale gata elaborate, le uşurează sarcina. Reuşita activităţii depinde de gradul de cunoaştere a povestirii. În acest scop este necesar să se realizeze mai multe activităţi care să se desfăşoare în mai multe ore la clasă. În timpul desfăşurării jocului se va interveni discret atunci cand este absolut necesar pentru precizarea succesiunii evenimentelor, dinamizarea dialogului .

Având în vedere spiritul de imitaţie al şcolarului mic cu CES, capacitatea mai puţin dezvoltată de selecţie și discernământ a modelelor pe care le imită , se înțelege necesitatea de a selecta aspectele comportamentale oferite de literatură, de a găsi forma în care să se ofere şi posibilitatea de a le analiza.
Aici dramatizarea îşi găseşte rolul său în educarea comportamentelor afective a elevilor cu CES prin limbaj. Lumea basmelor oferă copiilor o complexitate de personaje, de aceea poveştile aduc în limbajul său specific, exemple concrete de manifestare a minciunii, necinstei, a falsităţii,, a îngâmfării. Copiii reuşesc în conversaţie să facă distincţie între „bine” si „rău”.

Dramatizarea poveştilor lui Ion Creangă, aduce în faţa copiilor manifestări concrete prin limbajul personajelor alături de gestică şi mimică. Expresiile folosite în limbaj dau copiilor libertatea de a râde , de a preţui sau dispreţui fapte ale personajelor.
Obiceiurile populare cu prilejul sarbătorilor de Crăciun şi Anul Nou – sunt creaţii pe care copiii le joacă cu deosebită plăcere. Stimulaţi de limbajul popular la care se adaugă jocul specific, semnificaţia acestor obiceiuri populare aduc bucurie copiilor , îmbogăţind prin forma şi specificul limbajului, imaginaţia lor.

Dramatizările presupun o pregătire prealabilă sistematică a învăţătorului: povestiri, repovestiri, audiţii, filme, interpretarea izolată a anumitor replici. În pregătirea montajelor, a carnavalurilor, elevii îşi însuşesc un număr mare de cunoştinţe referitoare la operele literare, date despre autor.

Expresiile personale ţin de mimica feţei, deschiderea ochilor, direcţia privirii, poziţiasprâncenelor, prin care exteriorizarea bucuriei, a suferinţei , a mâhnirii , a încurajării, a surprizei sunt redate de şcolarul mic prin repetate exerciţii în contextul limbajului exprimat prin rol.Învățarea limbii și dezvoltarea limbajului sunt căile principale de stimulare, restructurare și progres ale activității mintale și ale formării personalității. Învățarea limbii de către elevul cu CES are nevoie de o metodologie specială adaptată și la exigențele dezvoltării.

Activitățile de corectare a vorbirii și terapia limbajului contribuie la integrarea eficientă a elevilor cu CES în procesul învățării și al comunicării curente, la pregătirea lor pentru integrarea socială multiplă.

Bibliografie:

1. Verza E., *„Conduita verbală a școlarilor mici”,* E.D.P., București, 1973;
2. Radu Gh, *„Cerințe pentru un model adaptat de învățare decurgând din particularitățile dezvoltării la copiii cu CES”,*- Revista de educație specială -1993;
3. Păunescu C-tin, *„Deficiența mintală și organizarea personalității ”,* E.D.P., București, 1977.

Educația incluzivă – componentă importantă a sistemului de învățământ

Profesor: Constantin Daniela
Colegiul Național *Tudor Vladimirescu*
București, Sectorul 6
Profesor: Constantin Florinel-Silviu
Colegiul Național *Elena-Cuza*
București, Sectorul 6

Educația incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunități.

Lipsa accesului la un învățământ de calitate a redus foarte mult șansele copiilor de a-și pune în valoare abilitățile pentru a-și câștiga existența ca adulți. Cu toate că în ultimii 30 de ani sistemul de învățământ a înregistrat un progres constant, provocările continuă să existe. Pentru mulți copii, accesul la educație este o provocare zilnică din cauza unor factori precum sărăcia, discriminarea sau lipsa de sprijin din partea părinților și a comunității, iar numeroase statistici atestă acest fapt. Toți acești factori conduc spre abandonul școlar, iar cei mai expuși sunt copiii proveniți din medii rurale, din familii sărace, din comunități de romi sau au o dizabilitate. S-a constatat că rata abandonului școlar este de trei ori mai mare în zonele ruarale decât în cele urbane, iar copiii romi au o probabilitate de șase ori mai mică decât alți copii să finalizeze învățământul secundar. Cu cât abandonează școala mai devreme un copil, cu atât va fi mai greu ca adult să își găsească de muncă, ceea ce permite perpetuarea sărăciei din generație în generație.

Excluderea copiilor și tinerilor de la oferta educațională este cunoscută ca discriminare care echivalează cu o violare a drepturilor fundamentale. Legislația internațională a drepturilor omului conține atât interdicții exprese, cât și interdicții implicite împotriva segregării pe motive de rasă, etnie, dizabilități sau naționalitate în instituțiile educaționale, legislație ce se aplică și în România, fiind semnatară a tuturor tratatelor ce includ astfel de prevederi.

Susținerea conceptului incluziunii la nivel global se bazează pe principiul drepurilor omului care este cuprins în Declarația Națiunilor Unite privind Drepturile Omului (ONU 1948) și Convenția Națiunilor Unite privind Drepturile Copilului (ONU 1989). Conceptul a fost susținut mai departe și în Regulile Standard ale Națiunilor Unite, privind Egalizarea șanselor pentru Persoanele cu Invalidități (ONU 1993), consolidat apoi în Declarația de la Salamanca (UNESCO 1994).

Educația incluzivă este cea mai eficientă modalitate de a oferii tuturor copiilor o șansă echitabilă de a merge la școală, de a învăța și de a-și dezvolta competențele de care au nevoie pentru a se dezvolta. Ea înseamnă oportunități reale de învățare pentru grupurile care au fost excluse în mod tradițional. Sistemele incluzive apreciază contribuțiile unice pe care elevii din toate mediile le aduc în clasă și permit grupurilor diverse să se dezvolte unul lângă altul, în beneficiul tuturor. Practica incluzivă cuprinde atitudini și metode care asigură accesul tuturor elevilor la învățământul general. Toți factorii implicați în sistemul de învățământ se străduiesc să se asigure că toți elevii se simt bineveniți și apreciați și că primesc

sprijinul potrivit pentru a-și dezvolta competențele și pentru a-și atinge obiectivele. Atunci când educația este cu adevărat incluzivă, aceasta poate fi benefică pentru toți elevii, nu numai pentru elevii cu dizabilități.

Dacă această componentă a învățământului constituie de cele mai multe ori o provocare pentru școala obișnuită, în unele țări se distinge o nuanță cu privire la necesitatea realizării incluzivității școlare și pentru copiii cu deficiențe grave sau severe, excluși anterior de la orice formă de învățământ.

Înțelegerea și adeziunea la educația incluzivă pune în evidență necesitatea dezvoltării, pregătirea și schimbarea de ansamblu a acesteia, pentru a primi și satisface corespunzător participarea copiilor cu dizabilități (ca și alte grupe marginalizate) în medii școlare obișnuite, ca elemente componente ale diversității umane, cu diferențele ei specifice.

Există mai multe dimensiuni și provocări contemporane, legate de introducerea și aplicarea acestui concept, de largă rezonanță asupra modului în care este organizată și funcționează școala: centrată pe copil, pe unicitatea acestuia; răspunsul la situații educaționale diverse; comprehensivitatea, înțelegerea, acceptarea diferențelor între copii; democrație și solidaritate umană; o școală mai echilibrată, mai prietenoasă și flexibilă, care se adaptează, învață și se schimbă.

Învățarea incluzivă este cea mai bună armonizare între nevoile individuale ale persoanei care învață și prevederile sau modul în care răspunde acestor nevoi. Această armonizare face referire la elev și profesor sau între cel care învață și școală, cel care învață și serviciile de învățare disponibile în comunitate. De asemenea este vorba despre construirea unui mediu de învățare accesibil, inclusiv proceselor, echipamentelor, mediul de predare și mediul fizic, ca de exemplu: programe de învățare individuală care să promoveze progresul și învățarea; sprijin pentru învățare (specializat și general); materiale și resurse de învățare adecvate stilurilor de învățare, personal bine pregătit, săli de clasă, cantină, bibliotecă.

Cerințele educaționale speciale (CES) au fost și sunt asociate tot mai mult cu grupul de elevi care se confruntă cu variate forme și nivele de insucces școlar.

Principiul fundamental al școlii incluzive este acela că toți copiii trebuie să învețe împreună, oriunde este posibil acest lucru, iar diferențele care pot exista între ei sau dificultățile în care se pot afla să nu mai aibă nicio importanță. De asemenea, cu ajutorul unui curriculum adecvat, al unei bune organizări, al unor tehnici de predare, al folosirii resurselor și al unor parteneriate cu comunitățile lor se va crea un sistem de învățare de calitate. Trebuie să existe o susținere continuă și servicii necesare satisfacerii nevoilor speciale prezente în fiecare școală.

Schimbarea climatului unui liceu pentru a-l face mai incluziv, asumarea autentică a ehității și a învățării ca valori fundamentale, identificarea atentă a elevilor vulnerabili și a tipurilor de bariere care le stau în cale și implementarea măsurilor de sprijin adecvate, toate acestea sunt imposibile în absența unui leadership dedicat. Diferențele între manageri și lideri se pot rezuma astfel: în timp ce managerul implementează planuri, gestionează sarcini, execută operațiuni, se centrează pe sisteme și structuri, controlează funcționarea sistemelor și a oamenilor, liderul inovează, chestionează procedurile existente, creează lucruri și structuri noi, se centrează pe oameni, pe emoțiile lor, conduce oameni înspirându-i. Primul are subordonați, al doilea are oameni dornici să-l urmeze. Primul respectă regulile, al doilea încalcă regulile. Primul este precaut și se ferește de riscuri, al doilea riscă fără prea multe griji. Primul privește spre viitorul apropiat, al doilea are o viziune pe termen lung.

O componentă importantă a procesului de învățare o constituie evaluarea. *În contextul unui model curricular centrat pe competențe/rezultate ale învățării, întreg sistemul de evaluare trebuie regândit în paradigma evaluării pentru învățare* spune Institutul de Științe ale Educației. Într-o școală incluzivă, într-o clasă de liceu unde învățarea este eficientă, toți elevii sunt monitorizați continuu pentru a se observa progresul lor referitor la atingerea rezultatelor dorite ale învățării. Atât profesorii cât și elevii au nevoie să fie bine informați despre caracteristicile elevilor ca persoane care învață și despre rezultatele pe care le înregistrează în procesul de învățare. Însă simpla stabilire a nivelului de performanță al fiecărui elev sau enumerarea dificultăților cu care se confruntă în atingerea obiectivelor de învățare nu sunt suficiente. Într-un sistem incluziv, profesorii trebuie să își adapteze predarea, modul de facilitare a învățării, pentru a răspunde la nevoile unei diversități de elevi și pentru a dezvolta capacitatea fiecăruia de a învăța cât mai bine posibil, de a progresa cât mai eficient.

Cele mai utile forme de evaluare din perspectiva sprijinirii învățării au loc în sala de clasă și, în general, acolo unde are loc învățarea. Profesorii au nevoie de competențe adecvate pentru a putea stabili eficient și relevant unde anume se află fiecare elev pe drumul care îl conduce spre atingerea rezultatelor dorite. De asemenea, este posibil să fie nevoie de implicarea unor experți în procesul de evaluare: psihologi, profesori specializați în învățământul special, profesioniști din domeniul medical sau social. Profesorii pot folosi evaluările acestor experți pentru a susține o învățare cât mai eficientă în rândul elevilor. Însă, cu toate acestea, cei mai importanți parteneri ai profesorilor sunt colegii lor, elevii înșiși, dar și părinții acestora;

Evaluarea formativă este un mijloc valoros de a crește performanța elevilor, de a asigura echitatea în procesul de învățare și de a forma elevilor competențe, sub formă de cunoștințe și abilități, necesare pe tot parcursul vieții. Elevii sunt mai motivați în procesul de învățare și câștigă încredere în sine, înțeleg mai bine ce se așteaptă din partea lor și care sunt criteriile de succes pe care le urmăresc în condițiile utilizării acestui tip de evaluare. Acest tip de evaluare nu urmărește nici oferirea de recompense, nici de pedepse. Ea urmărește oferirea de feedback asupra procesului de rezolvare a unor sarcini de învățare în care este angajat fiecare elev în parte.

În ceea ce privește *evaluarea sumativă* are rolul de a selecta, de a ierarhiza elevii și de a trimite părților interesate semnale despre randamentul școlar. Într-un mediu de învățare marcat de grija pentru progresul fiecăruia, testele sumative ar trebui să fie o parte utilă a procesului învățării. Utilitatea acestor tipuri de teste poate crește dacă: elevii sunt implicați într-un proces de reflecție asupra calității muncii lor, ceea ce îi ajută să își proiecteze mai atent și mai eficient învățarea/recapitularea celor învățate; elevii sunt sprijiniți să înțeleagă procesul evaluării și modalitățile în care își pot concentra eforturile pe îmbunătățirea rezultatelor; făcând apel la inter-evaluare și la autoevaluare, elevii sunt încurajați să aplice criteriile de evaluare pentru a înțelege mai bine cum pot obține rezultate mai bune.

În final putem spune că pentru a-i ajuta pe elevi să depășească barierele din calea participării lor la educație, putem stabili relații de colaborare cu autoritățile locale, părinții și reprezentanții comunității, putem dezvolta un mediu afectiv pozitiv marcat de grija pentru colegi, în care elevii să poată discuta cu lejeritate despre dificultățile pe care le pot întâlni și să aibă curaj să ceară ajutor, putem aborda metodologia predării diferențiate care le permite elevilor să atingă obiectivele de învățare în ritmuri diferite, ne putem

schimba perspectiva asupra a ceea ce înseamnă un elev bun prin aprecierea efortului depus mai presus de acesta și nu de performanța realizată.

Bibliografie:

Educație incluzivă. Ghid pentru licee, Ministerul Educației – Maria Kovacs, București 2020
Eduform.snsh.ro – https://eduforms.snsh.ro

ROLUL PROFESORULUI DE SPRIJIN ÎN ASIGURAREA SERVICIILOR EDUCAȚIONALE PENTRU ELEVII CU C.E.S. INTEGRAȚI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL DE MASĂ

ȘTEFANIA ZAHARESCU
ȘCOALA GIMNAZIALĂ SPECIALĂ NR.8 BUCUREȘTI

Promovarea conceptelor „educaţie pentru toţi” şi „educaţie pentru fiecare” prin reformarea politicilor educaţionale, a avut un profund impact asupra dinamicii procesului de integrare şcolară a elevilor cu cerinţe educative speciale (C.E.S.). În vederea unei integrări eficiente a copiilor cu deficienţe în şcolile da masă, a fost necesară crearea unor servicii de sprijin şi asistenţă educaţională, de care să beneficieze atât elevii integraţi, cât şi cadrele didactice din şcolile incluzive. La nivelul şcolilor de masă serviciile educaţionale specializate sunt asigurate prin cadrele didactice de sprijin. Activitatea profesorului de sprijin este strâns legată de activitatea cadrelor didactice din şcoala incluzivă, a consilierului şcolar, a logopedului şi împreună cu aceştia alcătuieşte o echipă multidisciplinară de intervenţie.

Cerințele educative speciale (CES), reprezintă nevoile educaționale suplimentare și complementare obiectivelor generale ale educației, adaptate particularităților individuale și celor caracteristice unei anumite deficiențe/dizabilități sau tulburări/dificultăți de învățare ori de altă natură, precum și o asistență complexă (medicală, socială, educațională etc.). Ordinul 5574/2011 reglementează organizarea serviciilor de sprijin educațional pentru elevii cu C.E.S. și definește aceste cerințe ca „necesitățile educaționale suplimentare, complementare obiectivelor generale ale educației, adaptate particularităților individuale și celor caracteristice unei anumite deficiențe/dizabilități sau tulburări/dificultăți de învățare ori de altă natură, precum și o asistență complexă (medicală, socială, educațională etc.)”

Disfuncțiile de natură intelectuală, senzorială, fizică, psiho-afectivă sau socio-economică împiedică elevul să răspundă într-un mod satisfăcător cerințelor școlare. Eșecul școlar atrage după sine perturbări emoționale, sentimente de inferioritate și stimă de sine scăzută. Aceste frustrări pot conduce la comportamente deviante în relațiile cu colegii și profesorii, deteriorând astfel situația elevilor atât în plan educațional, cât și social.

Pentru a preveni astfel de situaţii este indicat ca elevilor cu deficienţe trebuie să le fie oferit sprijin personalizat şi individualizat conform particularităţilor individuale şi caracteristicilor deficienţei.

Un rol primordial în asigurarea intervenţiei specializate îi revine cadrului didactic de sprijin. Conform actului normativ menţionat, profesorul itinerant și de sprijin este definit ca fiind: „ cadrul didactic cu studii superioare în domeniul psihopedagogic care desfăşoară activităţi de învăţare, stimulare, compensare şi recuperare cu persoanele cu CES integrate în unităţile de învăţământ de masă, în colaborare cu toţi factorii implicaţi;”

Legislația în vigoare prevede că posturile de profesor de sprijin sunt normate în învățământul special. Norma didactică este de 16 ore pe săptămână pentru o grupă de 8-12 elevi cu deficiențe ușoare sau moderate și de 4-6 elevi cu deficiențe grave sau profunde, elevi școlarizați în învățământul de masă, începând cu învățământul preșcolar și până la terminarea studiilor.

Elevii cu cerințe educative speciale sunt cei cu certificat de orientare școlară și profesională eliberat de comisia de evaluare și orientare școlară și profesională din cadrul Comisiei Municipiului București / Județene de Resurse și Asistență Educațională (CMBRAE / CJRAE). În această categorie sunt incluși și elevii cu dificultăți de învățare, dezvoltare sau adaptare școlară care se află în risc de eșec școlar sau abandon școlar, tot la recomandarea CMBRAE / CJRAE.

Pentru asigurarea asistenţei educaţionale specializate copiilor cu CES, consider că rolul profesorului de sprijin poate fi privit din următoarele perspective:

1. Perspectiva de colaborator:

- Colaborarea cu comisia din cadrul CMBRAE / CJRAE pentru evaluarea și orientarea școlară a elevilor cu dificultăți de învățare/deficiențe.
- Colaborarea cu cadrele didactice din școala în care este înscris elevul cu CES pentru realizarea adaptării curriculare și a Programului de Intervenție Personalizat în colaborare cu echipa multidisciplinară și pentru aplicarea acestora.
- Monitorizarea evoluției elevilor aflați în programul de sprijin.

2. Perspectiva de facilitator:

- Realizarea materialelor didactice adaptate, instrumentelor de lucru şi de evaluare specifice;
- Participarea la activităţile didactice care se desfăşoară în clasă, precum şi la activităţi extraşcolare în vederea facilitării înţelegerii, participării, integrării în activităţi;
- Facilitarea înțelegerii de către cadrele didactice a caracteristicilor de personalitate ale elevilor cu CES și a particularităților proceselor cognitive și reglatorii care influențează activitatea școlară a acestor elevi.

3. Perspectiva de consilier:

- Consilierea elevilor care participă la programul de sprijin și a părinților acestora pentru depășirea situațiilor de dificultate.
- Implicarea părinților în activitățile elevului, înțelegerea necesității unui program de studiu în familie, supravegherea elevului pentru efectuarea temelor și importanța sprijinului afectiv.
- Informarea părinților privind modalitățile de control pozitiv al comportamentului copilului și importanța frecventării școlii.

4. Perspectiva de mediator:

Gestionarea situațiilor în care elevii cu CES perturbă activitatea clasei prin comportamente care nu se circumscriu disciplinei necesare la ore.

Medierea conflictelor și a tensiunilor create în cadrul școlii, intervenind ca membru al echipei multidisciplinare și interinstituționale.

Colaborarea cu instituții diverse, precum autoritatea locală, centre de resurse, cabinete medicale, poliție etc., pentru a asigura o intervenție completă și complexă pentru copil.

Concluzie

Orice lucru este posibil atunci când există voință. Antrenarea voinței în atingerea unui scop depinde de existența unei motivații corespunzătoare și, înainte de toate, de înțelegerea fenomenului. Chiar dacă diversitatea este acceptată în principiu, nu sunt rare situațiile în care se stă deoparte. Lucrul cu elevii cu CES necesită o mare disponibilitate profesională și personală, deoarece progresele sunt lente și drumul este adesea presărat cu prejudecăți. O societate incluzivă dispune de mecanisme adecvate de asigurare a incluziunii, iar lumea este așa cum o facem noi să fie.

Neadecvarea comportamentului determină perturbarea ritmului şi a calităţii activităţii pentru întreaga clasă. Situaţia nu este deloc de neglijat deoarece tensiunile create pot depăşi cadrul şcolii generând nemulţumiri în rândul părinţilor elevilor din şcoală. În special în aceste situaţii profesorul de sprijin are rol de mediator la nivelul şcolii. El este de asemenea membru în cadrul echipei multidisciplinare şi chiar interinstituţionale care asigură intervenţia pentru copil, intervenţie acre depăşeşte uneori graniţele şcolii datorită problemelor complexe la nivel familial şi şcolar şi social.

Echipa multidisciplinară de specialişti poate proveni, după necesităţi, din instituţii diferite: şcoala incluzivă, autoritate locală, centru de resurse, cabinete medicale sau ambulatorii de specialitate poliţie, etc.

Se spune că orice lucru este posibil atunci când există voinţă. Antrenarea voinţei în atingerea unui scop depinde de existenţa unei motivaţii corespunzătoare. Înainte de toate însă, trebuie să existe înţelegerea unui fenomen.

Chiar dacă se acceptă, în principiu, diversitatea cu diferitele ei formele, nu sunt rare situaţiile în care se stă deoparte. De aceea a lucra cu această categorie de elevi înseamnă o mare disponibilitate profesională şi personală, mai ales că progresele nu sunt răsunătoare, evoluţia este lentă şi drumul este de multe ori presărat cu prejudecăţi.

O societate incluzivă dispune de mecanisme adecvate de asigurare a incluziunii. Lumea este aşa cum o facem noi să fie.

Bibliografie:

1. Gherguţ, Alois – *Sinteze de psihopedagogie specială.* Ed. Polirom; Iaşi, 2005

2. *** ORDIN Nr. 5574 din 7 octombrie 2011 pentru aprobarea Metodologiei privind organizarea serviciilor de sprijin educaţional pentru copiii, elevii şi tinerii cu cerinţe educaţionale speciale integraţi în învăţământul de masă

FIECARE COPIL CONTEAZĂ – INIȚIATIVE PENTRU O EDUCAȚIE INCLUZIVĂ

Prof. Ciceu Doina
Școala Gimnazială Nr.3, Suceava

Introducere

Educația incluzivă este un concept fundamental în dezvoltarea unei societăți echitabile și justă. „Fiecare copil contează” este un principiu care stă la baza inițiativelor moderne de a asigura accesul tuturor copiilor la o educație de calitate, indiferent de diferențele lor sociale, economice, culturale sau de abilități. Acest referat își propune să exploreze importanța educației incluzive, inițiativele implementate pentru a o promova și impactul acestora asupra comunității.

Importanța educației incluzive

Educația incluzivă urmărește să integreze toți copiii în sistemul educațional, oferindu-le oportunități egale de învățare și dezvoltare. Printre beneficiile majore ale educației incluzive se numără:

1. **Acces egal la educație**: Asigurarea că toți copiii, inclusiv cei cu dizabilități sau proveniți din medii dezavantajate, au acces la școli și resurse educaționale de calitate.
2. **Dezvoltarea abilităților sociale**: Copiii învață să colaboreze și să respecte diversitatea, dezvoltând abilități esențiale pentru o viață în societate.
3. **Îmbunătățirea performanțelor școlare**: Studiile arată că incluziunea școlară poate duce la îmbunătățirea performanțelor academice atât pentru copiii cu nevoi speciale, cât și pentru ceilalți elevi.
4. **Reducerea discriminării**: Educația incluzivă contribuie la reducerea stereotipurilor și a prejudecăților, promovând egalitatea și respectul reciproc.

Inițiative pentru o educație incluzivă

În ultimele decenii, numeroase inițiative au fost lansate pentru a sprijini educația incluzivă. Acestea includ politici guvernamentale, programe educaționale speciale și proiecte ale organizațiilor non-guvernamentale.

1. **Politici guvernamentale**:
   - **Legea Educației Naționale**: În multe țări, legislația a fost adaptată pentru a include prevederi clare privind educația incluzivă. De exemplu, în România, Legea Educației Naționale nr. 1/2011 promovează educația incluzivă și accesul egal la învățământ pentru toți copiii.
   - **Strategii naționale**: Strategii și planuri de acțiune specifice sunt elaborate pentru a sprijini incluziunea educațională. Acestea pot include formarea cadrelor didactice, adaptarea infrastructurii școlare și dezvoltarea de materiale educaționale accesibile.
2. **Programe educaționale**:
   - **Clase incluzive**: Implementarea claselor incluzive unde copiii cu nevoi speciale învață alături de colegii lor fără dizabilități, cu suport suplimentar din partea profesorilor de sprijin și a asistenților educaționali.
   - **Curriculum adaptat**: Adaptarea curriculumului pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor, inclusiv prin utilizarea tehnologiilor asistive și a metodelor de predare diferențiată.
3. **Inițiative ale organizațiilor non-guvernamentale**:

- **Proiecte pilot și campanii de conștientizare**: ONG-urile joacă un rol crucial în promovarea educației incluzive prin proiecte pilot, campanii de conștientizare și programe de formare pentru profesori și părinți.
- **Parteneriate public-privat**: Colaborarea între sectorul public și cel privat pentru a dezvolta și implementa soluții inovatoare care să sprijine educația incluzivă, cum ar fi finanțarea de echipamente educaționale sau infrastructură accesibilă.

Impactul inițiativelor de educație incluzivă

Implementarea inițiativelor de educație incluzivă are un impact semnificativ asupra comunității și asupra vieților copiilor:

1. **Îmbunătățirea rezultatelor educaționale**: Elevii beneficiază de un mediu educațional mai divers și mai adaptat nevoilor lor, ceea ce duce la îmbunătățirea rezultatelor școlare și a dezvoltării personale.
2. **Integrarea socială**: Educația incluzivă facilitează integrarea socială a copiilor cu nevoi speciale, reducând marginalizarea și promovând acceptarea diversității.
3. **Dezvoltarea comunității**: O comunitate care promovează educația incluzivă devine mai coezivă, mai tolerantă și mai echitabilă, contribuind la dezvoltarea socială și economică pe termen lung.

Concluzie

Educația incluzivă este esențială pentru asigurarea unui sistem educațional echitabil și de calitate pentru toți copiii. Prin inițiativele de educație incluzivă, se creează oportunități egale pentru învățare și dezvoltare, se promovează diversitatea și se reduce discriminarea. Eforturile concertate ale guvernelor, organizațiilor non-guvernamentale și comunităților sunt cruciale pentru succesul acestor inițiative și pentru construirea unei societăți incluzive și prospere.

Bibliografie

- Legea Educației Naționale nr. 1/2011
- UNICEF România. (2023). **Educație Incluzivă și de Calitate pentru Toți Copiii**. [Online] Disponibil la: https://www.unicef.org/romania/educatie-incluziva
- UNESCO. (2021). **Inclusive Education: Guidelines for Inclusion**. [Online] Disponibil la: https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000134485

LOCUL ȘI ROLUL ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOLARE ÎN EDUCAȚIA COPIILOR

Profesor învățământ primar Barbu Maria
Școala Gimnazială „ Tudor Vladimirescu – Drăgășani

„Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci, să-i învățăm să se adapteze”. (Maria Montessori – Descoperirea copilului).

Activitățile extrașcolare sunt foarte importante pentru dezvoltarea armonioasă a copilului. Studiile de specialitate susțin că acestea ajută elevii la formarea unei atitudini pozitive față de învățare, aceștia au performanțe școlare mai ridicate, li se formează abilități practice diversificate, dar și strategii adecvate de rezolvare de probleme. Pe lângă toate acestea, activitățile extrașcolare acționează și asupra stimei de sine, iar sentimentul de împlinire este mult mai ridicat.

Activitățile extrașcolare se referă la acele activități realizate în afara mediului școlar, în afara instituției de învățământ, cu participarea clasei, a mai multor clase de elevi sau a mai multor instituții de învățământ. Activitățile extrașcolare vizează, de regulă, acele activități cu rol complementar orelor clasice de predare-învățare.

Iată câteva caracteristici de bază ale activităților extrașcolare:

- înglobează activitățile organizate de școală în afara mediului școlar sau/și de către alte instituții extrașcolare specializate (cluburi sportive, cluburi și palate ale copiilor, școli de artă/ muzică pentru copii, etc.);
- au rol complementar celui al școlii;
- dezvoltarea copiilor depinde de un întreg sistem de fenomene și relații, iar activitățile extrașcolare reprezintă un element fundamental în rețeaua școală-familie-comunitate;
- oferă posibilitatea de exprimare și explorare a identității, dezvoltă capitalul social al copiilor.

Scopul activităților extrașcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru activități socio-culturale, facilitarea integrării în mediul școlar, oferirea de suport pentru reușita școlară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale.

Activitățile extrașcolare se desfășoară într-un cadru informal, ce permite elevilor cu dificultăți de afirmare în mediul școlar să reducă nivelul anxietății și să-și maximizeze potențialul intelectual.

Exemple de activități extrașcolare, Vizitele la muzee, expoziții, monumente și locuri istorice, case memoriale – organizate selectiv – constituie un mijloc de a intui și prețui valorile culturale, folclorice și istorice ale poporului nostru. Ele oferă elevilor prilejul de a observa obiectele și fenomenele în starea lor naturală, procesul de producție în desfășurarea sa, operele de artă originale, momentele legate de trecutul istoric local, național, de viața și activitatea unor personalități de seamă ale științei și culturii universale și naționale, relațiile dintre oameni și rezultatele concrete ale muncii lor, stimulează activitatea de învățare, întregesc și desăvârșesc ceea ce elevii acumulează în cadrul lecțiilor.

Vizionarea emisiunilor muzicale, de teatru de copii, distractive sau sportive, stimulează și orientează copiii spre unele domenii de activitate: muzică, sport, poezie, pictură.

Excursiile și taberele școlare contribuie la îmbogățirea cunoștințelor copiilor despre frumusețile țării, la educarea dragostei, respectului pentru frumosul din natură, artă, cultură. Prin excursii, copiii pot cunoaște realizările oamenilor, locurile unde s-au născut, au trăit și au creat opere de artă. În urma plimbărilor, a excursiilor în natură, copiii pot reda cu mai multă creativitate și sensibilitate, imaginea realității, în cadrul activităților de desen și modelaj , iar materialele pe care le culeg, sunt folosite în activitățile practice, în jocurile de creație.

La vârsta școlară, copiii sunt foarte receptivi la tot ceea ce li se arată sau li se spune în legătură cu mediul, fiind dispuși să acționeze în acest sens . Excursia ajută la dezvoltarea intelectuală și fizică a copilului, la educarea lui cetățenească și patriotică. Ea este cea care îl reconfortează pe copil, îi prilejuiește însușirea unei experiențe sociale importante, dar și îmbogățirea orizontului cultural științific. Prin excursii elevii își suplimentează și consolidează instrucția școlară dobândind însușirea a noi experiențe.

Activitățile complementare concretizate în excursii și drumeții, vizite, vizionări de filme sau spectacole imprimă copilului un anumit comportament, o ținută adecvată situației, declanșează anumite sentimente. O mai mare contribuție în dezvoltarea personalității copilului o au activitățile extrașcolare care implică în mod direct copilul prin personalitatea sa și nu prin produsul realizat de acesta.

Activitatea în afara clasei și cea extrașcolară trebuie să cuprindă masa de copii. Dascălul are, prin acest tip de activitate posibilități deosebite să-și cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influențeze dezvoltarea, să realizeze mai ușor și mai frumos obiectivul principal - pregătirea copilului pentru viață.

Realizarea acestor obiective depinde în primul rând de educator, de talentul său, de dragostea sa pentru copii, de modul creator de abordare a temelor, prin punerea în valoare a posibilităților și resurselor de care dispune clasa de elevi . Așadar, cadrul didactic poate face multe pentru educarea spiritului creativ în cadrul activităților extracurriculare.

Dar, se vede necesitatea de a modifica destul de mult modul de gândire, să evite critica în astfel de activități, să încurajeze elevii și să realizeze un feed- back pozitiv.

Bibliografie:

Țîru C. Maria, Pedagogia activităților extracurriculare – Suport de curs, Cluj-Napoca 2007

Ionescu M.,Chiș V. – Mijloace de învățământ și integrarea acestora în activitățile de instruire și autoinstruire, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001

Lazăr V., Cărășel A., Psihopedagogia activităților extracurriculare, Ed. Arves, Craiova, 2007.

Educația incluzivă în mediul educational

Prof. Bernicki Maria
Școala Gimnazială ”Mircea Vulcănescu” Bârsana, Maramureș

Educația incluzivă este un concept și o practică educațională care urmărește integrarea tuturor elevilor, indiferent de abilitățile sau dizabilitățile lor, într-un sistem educațional comun. Aceasta are la bază principiul că fiecare copil are dreptul la o educație de calitate, într-un mediu care îi respectă și valorizează diversitatea.

Principiile Educației Incluzive

Educația incluzivă se bazează pe mai multe principii fundamentale:

- Egalitatea șanselor: Toți copiii trebuie să aibă acces egal la educație.
- Respectarea diversității: Diversitatea elevilor este considerată o resursă valoroasă.
- Participare activă: Toți elevii sunt încurajați să participe activ în procesul educațional.
-Adaptarea metodelor de predare: Metodele și materialele educaționale sunt adaptate pentru a răspunde nevoilor individuale ale elevilor.

Beneficiile Educației Incluzive

Educația incluzivă oferă multiple beneficii atât elevilor cu dizabilități, cât și celor fără dizabilități:

- Dezvoltarea competențelor sociale: Elevii învață să coopereze și să respecte diversitatea, dezvoltându-și abilitățile sociale.
- Îmbunătățirea performanțelor academice: Metodele de predare individualizate pot sprijini toți elevii în atingerea potențialului lor maxim.
- Pregătirea pentru viața adultă: Elevii învață să trăiască și să lucreze într-o societate diversă și incluzivă.
- Reducerea discriminării și a prejudecăților: Educația incluzivă contribuie la reducerea discriminării și a stereotipurilor legate de dizabilități.

Importanța Educației Incluzive pentru Societate

Educația incluzivă are un impact semnificativ asupra societății în ansamblu:

- Promovarea egalității și a drepturilor omului: Educația incluzivă susține principiile egalității și drepturilor omului, asigurând că toți copiii au acces la educație.
- Construirea unei societăți echitabile: Oferind tuturor copiilor oportunitatea de a învăța împreună, educația incluzivă contribuie la construirea unei societăți mai echitabile și mai incluzive.
- Dezvoltarea economică: O educație de calitate pentru toți copiii poate contribui la dezvoltarea economică, pregătind viitori cetățeni și angajați competenți și productivi.

Provocările Educației Incluzive

Implementarea educației incluzive poate întâmpina diverse provocări:

- Lipsa resurselor: Finanțarea insuficientă pentru materialele educaționale și personalul necesar.
- Pregătirea inadecvată a cadrelor didactice: Profesorii pot necesita formare suplimentară pentru a aborda nevoile diverse ale elevilor.

- Atitudinile negative: Percepții negative și stereotipuri privind capacitățile elevilor cu dizabilități pot constitui obstacole.

Soluții pentru Promovarea Educației Incluzive

Pentru a depăși provocările și a promova educația incluzivă, sunt necesare următoarele măsuri:

- Alocarea de fonduri adecvate: Investiții în resurse și infrastructură pentru a sprijini educația incluzivă.
- Formarea continuă a cadrelor didactice: Programe de formare pentru profesori în tehnicile de predare incluzive.
- Campanii de conștientizare: Promovarea beneficiilor educației incluzive pentru a schimba mentalitățile.
- Parteneriate public-privat: Colaborarea între guvern, sectorul privat și ONG-uri pentru a susține inițiativele incluzive.

Concluzie

Educația incluzivă este esențială pentru construirea unei societăți echitabile și incluzive. Prin adaptarea mediului educațional și a metodologiilor de predare, putem asigura că fiecare copil are oportunitatea de a-și atinge potențialul maxim. Implementarea cu succes a educației incluzive necesită angajament și colaborare din partea tuturor actorilor implicați în procesul educațional.

Bibliografie

1. Ainscow, M. (2020). *Inclusive Education: Theory and Practice*. Routledge.
2. Florian, L. (2014). *The SAGE Handbook of Special Education: Two Volume Set*. SAGE Publications Ltd.
3. Slee, R. (2018). *Inclusive Education: From Policy to School Implementation*. Taylor & Francis.
4. UNESCO. (2017). *A Guide for Ensuring Inclusion and Equity in Education*. Paris: UNESCO.
5. Mitchell, D. (2014). *What Really Works in Special and Inclusive Education: Using Evidence-Based Teaching Strategies*. Routledge.
6. Farrell, M. (2009). *Foundations of Special Education: An Introduction*. John Wiley & Sons.
7. Loreman, T., Deppeler, J., & Harvey, D. (2010). *Inclusive Education: Supporting Diversity in the Classroom*. Routledge.
8. Booth, T., & Ainscow, M. (2011). *The Index for Inclusion: Developing Learning and Participation in Schools*. Centre for Studies on Inclusive Education (CSIE).

Rezultate mai bune obţinute în urma învăţării capitolului “ Noţiuni de geometrie” utilizând manualul digital

Doctorand Doroftei Ecaterina
Şcoala Gimnazială nr 1Dochia

Capitolul “Noţiuni de geometrie” a fost predat simultan la două clase a V-a. La prima clasă (A), s-a utilizat manualul clasic tipărit, table, caiete, creioane, instrumente de geometrie şi fişe de lucru. La ce a de-a doua clasă (B), s-a utilizat manualul digital aplicat pe tabla inteligentă, fişe de lucru, instrumente de geometrie.

S- au alocat acelaşi număr de ore dar s-a constatat că la clasa B s-au putut face mai multe aplicaţii şi exerciţii şi fiecare elev a putut lucra toate exerciţiile.

La clasa A, elevii au ieşit pe rând la tablă sau au rezolvat pe caiete mai greu şi apoi se verificau.

În cadrul manualului digital se găsesc foarte multe aplicaţii, unele dintre ele interactive: filmuleţe cu explicaţii sau prezentări din lumea inconjurătoare, poze, miniteste, chenare cu definiţii şi chiar şi un joc.

Tot în cadrul acestui capitol există şi o aplicaţie ce ajută elevii să măsoare lungimi de segmente şi figuri geometrice şi unghiuri. Desenele se construiesc mult mai repede şi mai uşor utilizând aplicaţia şi este timp pentru fiecare elev să o folosească.

În manualul digital se gaseşte şi o aplicaţie care poate genera fişe de lucru individuale pentru toţi elevii simultan şi rapid. Acest lucru îi ajută mult să exerseze şi să se autoevalueze.

Elevii din clasa A au facut şi ei măsuratori practice, exerciţii, probleme, dar numărul acestora este considerabil mai mic.

Şi ora în sine era mult mai atractivă la clasa B.

La sfarşitul parcurgerii acestui capitol a urmat evaluarea. Aceeaşi evaluare pentru ambele clase: şapte exerciţii, dintre care patru grilă, cu răspuns la alegere (4puncte) şi trei exerciţii la care se cer rezolvările complete (5 puncte) şi 10 puncte se acordă din oficiu.

În urma analizei rezultatelor celor două clase am constatat urmatoarele:

Clasa A:

NOTA	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*
NR.ELEVI	*2*	*4*	*4*	*6*	*2*	*3*	*3*

Clasa B:

NOTA	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*
NR.ELEVI	-	*2*	*4*	*3*	*5*	*5*	*6*

Media clasei A a fost 6,95, în timp ce media clasei B a fost 8,00.

La clasa aV-a B nu s-au inregistrat note sub cinci.

La clasa a V-a A numărul notelor de 10 este dublu faţă de numărul notelor de 10 de la cealalalta clasă.

Având în vedere că este vorba strict de aceeaşi materie şi acelasi test, putem trage cu uşurinţă concluzia că utilizarea manualului digital a înbunataţit semnificativ rezultatele. Elevii au participat cu mai multă placere la ore, au putut exersa mai mult , au intâlnit mai multe tipuri de aplicaţii si au reţinut mai bine.

Recomand aşadar utilizarea manualului digital în cadrul orelor de matematică.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ
O șansă pentru copiii cu CES

Prof. Prunduș Ana Monica
Colegiul Național “Andrei Mureșanu” Dej

Conceptul de educaţie incluzivă are la bază principiul dreptului egal la educaţie pentru toţi copiii, indiferent de mediul social sau cultural din care provin, religie, etnie, limbă vorbită sau condiţiile economice în care trăiesc. Educația incluzivă are în prim plan o comunitate integratoare care să valorizeze copiii cu cerințe educaționale speciale și să le ofere experiențe de viață personalizate.

Educația incluzivă înseamnă oportunități reale de învățare pentru grupurile care au fost excluse în mod tradițional - nu numai pentru copiii cu dizabilități. Practica incluzivă poate fi definită drept atitudinile și metodele care asigură accesul tuturor elevilor la învățământul general.

Toată lumea se străduiește să se asigure că toți elevii se sunt bineveniți și apreciați și că primesc sprijinul potrivit pentru a-și dezvolta competențele și a-și atinge obiectivele. Atunci când educația este cu adevărat incluzivă, aceasta poate fi benefică pentru toți elevii, nu doar pentru elevii cu dizabilități.

Şcoala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor. Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conţinuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însuşite de copiii cu cerinţe special:

- introducerea elevilor cu cerinţe educative speciale într-o varietate de activităţi individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora;
- folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învăţământ intuitive, de natură să sprijine înţelegerea conţinuturilor predate la clasă.

Integrarea devine o realitate și se referă nu numai la deschiderea porților școlilor de masă pentru a-i primi pe copiii cu dizabilități ușoare,ci, mai ales la integrarea și includerea copiilor cu dizabilități severe profunde și găsirea metodelor de integrare prin diferite activități educative. Programul educativ are caracter progresiv și trebuie centrat inițial pe stimulare și dezvoltare senzorială și motorie pentru ca ulterior să fie extins pe cele *cinc*i axe fundamentale ale dezvoltării psihice, respectiv:

- *comunicare,*
- *cogniție,*
- *psihomotricitate,*
- *autonomie personală*
- *autonomie socială.*

Dacă inițial activitățile de stimilare pot fi realizate independent una de cealaltă, din momentul trecerii la etapa următoare,a formării abilităților psihice fundamentale se impune intercolerarea subiectului, temei și obiectivelor cadru ale activităților pentru a facilita transferul de informații.

Nu cu foarte mult timp în urmă, autismul era catalogat ca un polihandicap sever fără şanse spre o viaţă socială autonomă, chiar în formele uşoare, dar în prezent, din ce în ce mai mulţi specialişti consideră că persoana autistă are reale şanse de dezvoltare/ameliorare prin programe educaţionale bazate pe depistarea timpurie, intervenţie precoce şi intensivă.

Adaptarea copilului cu TSA la mediul școlar este determinată de modul în care cadrul didactic știe să gestioneze atât comportamentele dezadaptative ale acestuia, cât mai ales de modul în care știe să-l integreze în colectiv, în sensul de a-l face să fie acceptat de ceilalți copii și de a sprijini interacțiunile acestuia cu colegii lui. Deschiderea cadrului didactic de a învăța de la părinți și/sau terapeuți cum să lucreze efectiv cu un copil cu TSA este esențială pentru succesul integrării.

Pentru rezultate benefice un rol important îl ocupă munca în echipa de specialiști (colaborarea eficientă dintre diriginte, terapeut, profesor de sprijin, asistent social, kinetoterapeut).

In plan personal, am avut ocazia să lucrez cu copii cu cerințe speciale. Deși nediagnosticate de medic, acestea erau evidente în lipsa de concentare, nevoia de explicații suplimentare acordate pe cat posibil, în absența colegilor de clasă.

Se remarca și comportamentul disruptiv, care chiar daca nu era violent, reprezenta o rupere în ritmul de lucru al clasei și îi solicita la maxim pe profesorii clasei. Pe de alta parte, se remarcă și răspunsurile foarte bune pe care le dădeau, deși atenția lor parea să fie canalizată asupra altei activități, cum ar fi desenul.

Contrar impresiei generale pe care o lăsau celor din jur, aceea ca aveau gândurile concentrate pe cu totul alte activități, unii dintre acești copii înțelegeau explicațiile profesorilor și își însușeau conținuturile predate, cu mare acuratețe. Copiii cu dizabilități intelectuale au nevoie de sprijin suplimentar și de modificări în mediul lor, precum și în tipul de activități pe care le desfășoară.

- spațiu de lucru liniștit
- activități funcționale
- repetarea conceptelor de-a lungul zilei

Şcoala trebuie să fie într-o permanentă colaborare cu familiile elevilor (pentru a discuta eventualele probleme de natură comportamentală, materială sau socială și pentru a se găsi soluţii care să ducă la rezolvarea acestor probleme), cu centrele de plasament sau cu orfelinatele, în cazul copiilor orfani (pentru a aduce la cunoştinţa acestora abaterile şcolare ale elevilor şi pentru a afla despre modul lor de viaţă în aceste instituţii, activităţile extraşcolare în care sunt implicaţi etc).

CONCLUZII:

Adesea, când explorăm universul ființei umane ne confruntăm cu o mare diversitate, fiind puși în situația de a căuta mereu noi soluții la problemele ridicate. De cele mai multe ori găsim soluțiile cele mai bune pentru copii, uneori suntem puși însă în dificultate de complexitatea problemelor. Diversitatea din cadrul grupului ar putea conduce la neglijare, excludere și segregare.

Provocările pentru grup și pentru cei responsabili de grup sunt de a menține grupul închegat și de a găsi soluții de rezolvare a situațiilor care ar putea duce la excludere sau marginalizare. O școală poate fi incluzivă și poate dezvolta practici incluzive în abordarea copiilor, dacă se dorește cu adevărat acest lucru. Este nevoie de educație incluzivă deoarece copiii, indiferent de dizabilitatea sau dificultatea de învățare, au un rol de jucat în societate după terminarea școlii.

Un început timpuriu în grupuri de joacă, urmat de educația în școli și colegii normale este cea mai bună pregătire pentru o viață integrată. Educația este o parte integrantă și nu separată de restul vieților copiilor.

Surse bibliografice:

Ghoshal, S., Bad management theories are destroying good management practices. Academy of Management Learning and Education, 2015

Iosifescu, S., Proiectul instituţional al unităţii şcolare între viziune, cultură şi misiune, În: Buletinul informativ al Proiectului de reformă a învăţământului preuniversitar, Bucureşti, 2009

Stanciu, S. (coord.). Stilul de învățare și temperamentul școlarilor – instrumente pentru o educație creativă, București, Editura Comunicare.ro

„DE LA JOC LA EDUCAȚIE FINANCIARĂ”

Prof. Pământ Paula Monica
GPP Nr. 42 Constanța

Banii nu aduc fericirea, însă noi putem fi fericiți dacă știm să îi gestionăm. Aici intră în scenă educația financiară, „materia” care ne ajută să ne împrietenim cu banii noștri și să avem obiceiuri financiare sănătoase.

Cum toate obiceiurile bune își au baza în copilărie, educația financiară nu face excepție. Inteligența financiară se formează încă din primii ani de viață. Întreaga percepție despre bani pleacă din copilărie și ne va influența deciziile financiare pe tot parcursul vieții.

Educația financiară începe la grupa mică. Obiceiurile comportamentale se formează încă din prima copilărie. Copiii vor face în viața de adult ceea ce au văzut sau au învățat încă de mici, începând de-acasă, continuând cu sistemul de educație preșcolar și școlar și completând cu exemplul comportamental al persoanelor adulte din preajma lor. Aceasta înseamnă că atât comportamentul financiar sănătos, cât și cel nesănătos al adultului își au rădăcinile în copilărie. Din această perspectivă, educarea din punct de vedere financiar a copiilor mici devine necesară dacă dorim o generație viitoare responsabilă. Entuziasmul şi bucuria experimentării sunt maxime la această vârstă. Nu este niciodată prea devreme să începem! Cea mai simplă modalitate – jocul!

Ce este și cum învățăm copiii despre educația financiară?

Educația financiară este promovată în ultimii ani de educatori și părinți prin cursuri și activități pentru ca apoi copiii să învețe despre alfabetizarea financiară.

Ce este alfabetizarea financiară pentru copii?

Înțelegerea și utilizarea diferitelor abilități financiare, cum ar fi investițiile, bugetul și managementul financiar personal, ce se numește alfabetizare financiară. Baza relației cu banii este stabilită de alfabetizarea financiară, care este un proces de învățare pe tot parcursul vieții.

Îndrumarea timpurie în clasificarea banilor creează modele pentru comportamentele viitoare legate de gestionarea banilor. Este important de a le introduce copiilor ideea de a-și împărți treptat banii în categoriile „economisiți”, „cheltuiți” și „împărțiți”, astfel copiii învață că există o sumă limitată de bani și că trebuie să fie împărțită cât mai bine.

Copiii trebuie să înțeleagă că banii trebuie câștigați și nu vin ușor. Trebuie să înțeleagă că munca și banii sunt în corelare și se construiesc prin practica timpurie, câștigând sume mici de bani. Doar pentru faptul că sunt membri ai familiei, copiilor li se cere să îndeplinească unele responsabilități acasă pe măsura capacității unui copil. Copiii trebuie să înțeleagă diferența dintre îndatoririle care aduc bani și îndatoririle pe care le împărtășesc ca membri ai familiei.

Copiii sunt ființe teribil de intuitive și de inteligente, care învață din ce le arătăm, din ce trăim. Dacă primesc mereu tot ce-și doresc, vor învăța că tot ce își doresc li se cuvine. Dacă facem totul în locul lor, nu vor învăța să muncească pentru nimic din ce-și doresc. Dacă nu avem respect pentru lucruri, nu vor avea nici ei.

Dacă vrem ca ei să înțeleagă lumea în care trăiesc, trebuie să ne purtăm așa cum vrem ca ei să se poarte. Și să ne jucăm cu ei despre lucrurile pe care ne dorim să le înțeleagă. Lecțiile preferate ale copiilor sunt cele în joacă.

Ce sunt banii?

Numele și valorile diferitelor monede și bancnote care sunt folosite pentru a plăti produse și servicii trebuie să fie cunoscute copiilor. Copiii învață în această etapă numele monedelor, precum și valoarea lor în ceea ce privește puterea de cumpărare. Copiii învață cum să-și împartă câștigurile în diverse scopuri pentru a obține libertatea financiară. Urmărirea cheltuielilor este foarte importantă pentru gestionarea eficientă a banilor. Cunoașterea câți bani sunt disponibili, câți bani au fost cheltuiți și câți bani trebuie economisiți pentru cerințele viitoare fac parte din aceasta. Se poate realiza acest lucru dând sarcini simple sau comisioane în schimbul unei compensații bănești. Această activitate îi va ajuta să înțeleagă procesul de câștig și vor învăța despre câștiguri în cel mai scurt timp. Economisirea este o parte importantă a managementului financiar și a educației financiare. Pentru a ne asigura viitorul financiar, nu putem minimaliza importanța economisirii.

Cheltuiește cu înțelepciune!

Ca pas final în predarea alfabetizării financiare, copiii trebuie să învețe cum să-și cheltuiască banii cu înțelepciune și cum cheltuielile nesăbuite conduc la probleme financiare.

În primul rând, în ceea ce ține de bani, copiii trebuie să cunoască **patru principii** importante:

1. Banii se câștigă. Copiii e bine să învețe că banii se obțin prin muncă și efort.
2. Banii se economisesc, pentru a ne ajuta să îndeplinim obiectivele importante. Copiii învață să fie mai răbdători, mai cumpătați, să facă alegeri, ținând cont de efectele pe termen lung al deciziilor etc.
3. Banii se cheltuiesc pentru mici plăceri. Copiii învață ce sunt dorințele și nevoile, învață să negocieze, să estimeze valoarea unui anumit lucru etc.
4. Banii se dăruiesc. Copiii învață să fie generoși, altruiști, realiști, echilibrați.

Exemple de activități:

1. Jocul banilor este o activitate creativă, care îi va explica, prin exemplu, copilului de unde „vin banii” și încotro se „duc banii”. Totodată, jocul îl va învăța cum să stabilească și să îndeplinească obiective, cum să-și repartizeze bugetul și să observe circuitul banilor.

2. Un alt joc captivant, care poate fi utilizat drept instrument educativ este celebrul Monopoly**.** Prin intermediul acestuia, copilul va învăța să gândească strategic și va însuși concepte și noțiuni precum: ipotecă, faliment, impozit, rolul băncii și altele.

3. Banii sunt rezultatul muncii. Un concept foarte important pe care copiii trebuie să îl înțeleagă încă de la vârste fragede este proveniența banilor. Aceștia nu trebuie să privească banii ca pe resurse nelimitate din portofelele părinților, ci ca pe un rezultat al muncii. Când muncești, primești bani. Când nu muncești, nu primești bani. Pentru a pune în valoare această lecție, puteți discuta despre modurile în care copiii pot să câștige banii de buzunar sau diverse premii pe care și le doresc.

4. „Diagrama de economisire” – un instrument util și distractiv

Copiii gândesc „cu ochii”, adică vizual. De aceea, un instrument financiar contemporan, care este util, dar și interesant pentru copii, este „diagrama de economisire” – un tip de grafic care poate fi folosit pentru a încuraja economiile. Diagrama reprezintă autocolante care pot fi lipite pe un grafic de economii pentru a

arăta câți bani au fost puși deoparte. Totodată, acestea pot fi folosite pentru a ajuta copilul să stabilească obiective săptămânale de economii.

Poți crea manual propria diagramă de stickere sau poți să mergi pe calea ușoară și să folosești aplicații dedicate. Pentru varianta în format fizic, ai nevoie doar de o bucată de hârtie și de un set de markere sau creioane colorate. Desenați împreună cu copilul un grafic de economii și adăugați notițe cu valorile economisite pe stickere adezive pentru a urmări progresul. Economiile i le poți oferi copilului în valoare monetară fizică într-o pușculiță.

5. Scump-ieftin – un joc cu obiectele de prin clasă. În general, copiii cred că lucrurile mari sunt mai scumpe. Este o bună ocazie să înțeleagă, atât cât se poate, că nu proporția contează.

6. Desenăm un cerc. El reprezintă bugetul lunar. Îl împărțim în mai multe felii. Fiecărei felii îi revine o categorie (voi decideți cum le împărțiți): facturi, alimente, sănătate, dorințe, etc. Pentru dorințe avem o singură felie, deci dorințele tuturor membrilor familiei sunt incluse aici. Dorințele reprezintă doar o felie, nu cercul întreg, deci trebuie să stabilim ce ne dorim cel mai mult (să prioritizăm).

7. Copilul poate produce și vinde diverse obiecte: obiecte croșetate, bijuterii, mărțișoare, tablouri, decorațiuni, articole vestimentare pictate/personalizate, etc. Aici lecția antreprenorială este mai complexă. Putem discuta cu copiii despre: materiile prime folosite, cum alegem furnizorii, care este valoarea investiției, cum stabilim un preț de vânzare corect, care este profitul obținut.

8. Noțiunile abstracte sunt greu de înțeles de către copii, iar o simplă discuție despre bani, bugete, cheltuieli inteligente sau investiții îi va plictisi. Astfel, pentru ca totul să fie mult mai dinamic, interesant și pe placul copiilor, lecțiile despre bani pot fi transformate în povești cu eroii preferați.

Pe parcursul drumului către obiceiuri financiare sănătoase, eroii înfruntă obstacolele, precum cheltuielile impulsive, învață valoarea banilor, economisesc și fac investiții pe termen lung, iar la final ajung să fie inteligenți financiar. Copiii cu siguranță vor dori să se identifice cu idolii lor și să parcurgă aceleași călătorii pentru a înțelege cum funcționează banii.

Puteți insera în lecții exemple practice, curiozități despre bani sau îi puteți ruga pe copii să creeze propriile povești despre bani.

* Povestea monedei: confecţionarea, păstrarea, utilizarea, economisirea, donaţii;
* Ce este și la ce ne folosesc...banii, banca?- joc didactic;
* Banul muncit;
* Pinocchio;
* Pinocchio şi copacul cu monede;
* Ciubotelele ogarului de Călin Gruia;
* Rățușca risipitoare - adaptare;
* Învață să câștigi – Seria MoneyBunny (3+): https://nemira.ro/invata-sa-castigi-seria-moneybunny
* Învață să cheltuiești – Seria MoneyBunny (3+): https://nemira.ro/invata-sa-cheltuiesti-seria-moneybunny
* Învață să economisești – Seria MoneyBunny (3+): https://nemira.ro/invata-sa-economisesti-seria-moneybunny

* Mărunțilă și Bancnoțilă (3-12 ani): https://bebelind.ro/maruntila-si-bancnotila-roxana-bucur-cadou-carte-de-colorat/?fbclid=IwAR0n0KGYyGnQebWG7-LQAwttPbnnKviEHyy6b6Rqe75y8V9L-RJR-Sv2nTs

10. Alte exemple:
* https://wordwall.net/ro-ro/community/educatie-financiar%C4%83
* Banca din orașul meu – machetă/desen/colaj;
* Cum ne comportăm în magazin/ bancă?;
* De-a banca/ De-a vânzătorii/ cumpărătorii;
* Târgul de jucării- activitate de anteprenoriat;
* Trocul;
* Decorați/creați o pușculiță. Prin confecționarea unei pușculițe cu materiale pe care le avem în casă, îi învățăm pe copii să recicleze, dar și să pună bani deoparte în pușculița făcută de ei.
* Copiii își pot realiza proprii lor bani. Pot scrie pe ei valoarea, le pot atribui personajele, culoarea, etc. Apoi, încercați să faceți legătura între banii reali și cei confecționați de copil. Le va fi mult mai ușor să rețină valoarea banilor reali, să facă legătura între banii reali și cei desenați.
* Monedele vesele- modelaj;
* Jocul degetelor şi monedelor;
* https://www.youtube.com/watch?v=9XC8UlMA-lQ
* https://www.youtube.com/watch?v=bxFHUFh81TQ
* https://www.youtube.com/watch?v=p7I7mWw7N5E

Bibliografie:
1.https://www.flaviahiriscau.ro/34-de-activitati-si-jocuri-de-educatie-financiara-organizare-financiara-pentru-parinti-si-copii-12/
2. https://idei.adservio.ro/educatie-financiara-prin-joc-3-sfaturi-pentru-profesori/
3.https://www.edums.ro/resurseeducationale/files/prescolar/romana/!Z2018-2020/Sugestii%20activit%C4%83%C8%9Bi%20educative%20op%C8%9Bional%20-%20de%20la%20joc%20la%20educa%C8%9Bie%20financiar%C4%83.pdf
4. https://www.didactic.ro/cautare?&search=educatie%20financiara&page=6

Educația incluzivă

Prof. Damian Mariana

Mirela

Școala Gimnazială „Nicolae Titulescu”

Educația incluzivă se referă la asigurarea accesului la o educație de calitate pentru toți elevii prin satisfacerea eficientă a nevoilor lor diverse într-un mod care este receptiv, acceptabil, respectuos și de sprijin. Elevii participă la programul de educație într-un mediu de învățare comun cu sprijin pentru diminuarea și îndepărtarea barierelor și obstacolelor care pot duce la excludere.

Educația incluzivă se desfășoară într-un mediu de învățare comun; adică un cadru educațional în care elevii din medii diferite și cu abilități diferite învață împreună într-un mediu incluziv. Mediile comune de învățare sunt utilizate pentru majoritatea orelor obișnuite de instruire ale elevilor și pot include săli de clasă, biblioteci, sală de sport, săli de muzică, locuri de joacă, cantine. Un mediu de învățare comun nu este un loc în care elevii cu nevoi speciale învață izolat de colegii lor.

Medii comune eficiente de învățare:

- Fiecare elev participă pe deplin la mediul de învățare care este conceput pentru toții elevii și este împărtășit cu colegii din cadrul educațional ales;
- Asigurarea unui climat pozitiv, promovarea sentimentului de apartenență și asigurarea progresului elevului către obiectivele personale, sociale, emoționale și academice adecvate;
- Receptivitatea la nevoile individuale de învățare, oferind niveluri suficiente de sprijin și aplicând practici și principii de predare centrate pe elev;
- Mediu comun de învățare: un mediu incluziv în care instruirea este concepută pentru a fi oferită elevilor cu abilități mixte și cu grupul lor de colegi din școală, răspunzând în același timp la nevoile lor individuale ca elev.

Beneficiile educației incluzive

Când educația este cu adevărat incluzivă, poate avea beneficii pentru toți elevii – nu doar pentru cei care au nevoi educaționale speciale.

Studiile au descoperit abilități îmbunătățite și rezultate mai mari la elevii cu nevoi suplimentare prin educația incluzivă. Aceste studii au demonstrat că educația incluzivă stimulează prieteniile, îmbunătățește comunicarea și încurajează abilități sociale mai rafinate pentru toți cei implicați. S-a constatat că și copiii au performanțe mai bune.

Există, de asemenea, dovezi care sugerează că școlile incluzive au mai puține absențe și recomandări pentru comportamentul perturbator. Având strategii eficiente de incluziune în educația specială în sala de clasă poate cere timp pentru a le planifica înainte de a le pune în aplicare, dar este important să ne amintim că pentru a se simți bine, copiii au nevoie de strategii care sprijină nevoile lor. Modul în care se implementează un mediu educațional incluziv diferă de la o școală la alta, de la o situație la alta. Cu toate acestea, există câteva obiective cheie de care de care trebuie să se țină cont când se creează planul pentru o clasă incluzivă:

- Toți elevii au dreptul egal la educație;

- Sălile de clase ar trebui să fie formate din elevi cu abilități mixte;
- Niciun copil nu trebuie separat de grupuri pe baza discriminării;
- Ar trebui să fie planificate activități adecvate și trebuie luate în considerare nevoile personale ale fiecărui elev;
- Crearea unui mediu accesibil (de exemplu, rampe pentru scaune cu rotile și alternative vizuale la conținutul lecției pentru elevii cu deficiențe de auz).

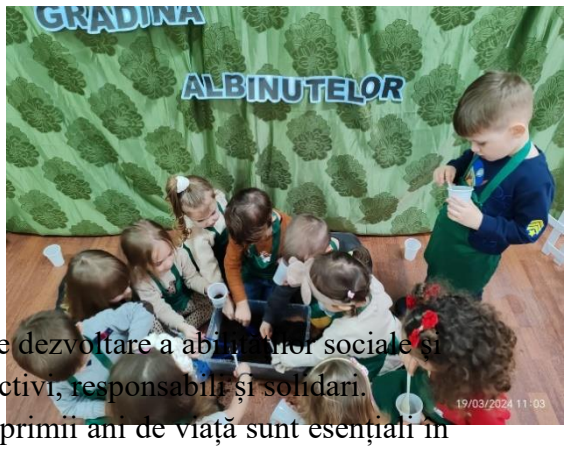
  Este clar că o clasă incluzivă poate fi benefică pentru mulți elevi; este esențial să oferim tuturor elevilor șansa echitabilă de a învăța în mediul potrivit pentru ei.

FIECARE COPIL CONTEAZĂ- INIȚIATIVE PENTRU O EDUCAȚIE INCLUZIVĂ

Robu Camelia- profesor învățământ preșcolar
Grădinița cu program prelungit nr. 42 Constanța

Caracterul reprezintă ansamblul trăsăturilor și calităților morale care definesc personalitatea unui om, influențând modul în care acesta interacționează cu ceilalți și ia decizii. Acesta nu este static; el se dezvoltă și se maturizează odata cu timpul, fiind modelat de experiențe, educație, mediu și alegeri individuale. Un caracter bine dezvoltat contribuie la succesul personal și profesional, la construirea de relații sănătoase și la o societate mai echilibrată și empatică. Adesea este privit ca un set de valori interioare stabilite, numite virtuți, cum ar fi integritatea, curajul, onestitatea, respectul, responsabilitatea și perseverența , valori ce ghidează comportamentul și îl fac mai bun pe individul uman din punct de vedere moral, intelectual sau al unui tip specific de activitate.
Calitățile personale puse în evidență prin purtare, sunt daruri înnăscute în fiecare copil, pe care acesta, în timpul activitățior zilnice, le pune în practică, le face să strălucească. Prin urmare, noi, educatorii, trezim și întărim virtuțile care sunt deja în copii și în elevi; fără să fim nevoiți să impunem valori din afară. Aceasta fiind o formă esențială de creare a unui mediu incluziv și echitabil.
Abordarea urmărește să sensibilizeze și să educe tinerii cu privire la diverse forme de discriminareș să dezvolte abilități de recunoaștere și intervenție și de asemenea să promoveze comportamente și practici care sprijină diversitatea și incluziunea.

Scopul unei abordări incluzive este acela de a crea un sistem educațional in care fiecare copil are șansa de a atinge potențialul maxim într-un mediu care respectă și valorifică diversitatea.
Educația caracterului în școli ajută la insuflarea unor valori societale pozitive, standarde etice și integritate personală benefică elevilor. Rezultă, de asemenea, rezultate academice îmbunătățite prin expunerea unui comportament pozitiv la clasă. Pentru multe școli, educația caracterului este un element crucial al succesului general al elevilor lor.

Prin intermediul curriculumului flexibil și adaptabil care permite fiecărui copil să își însușească noțiuni și să își formeze comportamente în ritmul și prin metodele care i se potrivesc cel mai bine, a activităților extracurriculare și prin exemplul personal al cadrelor didactice, instituțiile de învățământ promovează principii precum integritatea, respectul, responsabilitatea, empatia, oferă contexte de dezvoltare a abilităților sociale și de rezolvare a conflictelor, contribuind la formarea unor cetățeni activi, responsabili și solidari.
Deoarece trasăturile de caracter se formează încă din copilărie, iar primii ani de viață sunt esențiali în dezvoltarea emoțională și socială a copilului, grădinița joacă un rol fundamental în formarea acestuia, oferind un mediu structurat. În acest mediu, copiii își dezvoltă și își modelează primele noțiuni despre sine, despre relațiile cu ceilalți și despre lumea din jur.
Rolul grădiniței în acest proces este multiplu. În continuare se regăsesc doar câteva exemple:
Socializare: Educația preșcolară oferă primele contexte structurate în care copiii interacționează cu semenii lor și cu adulți care nu fac parte din familie. Aceste interacțiuni contribuie la învățarea

normelor sociale, a empatiei și a lucrului în echipă.
Dezvoltarea empatiei: Prin activități de grup și jocuri, emoțiile proprii sunt exprimate cu ușurință iar ale celor din jur înțelese și acceptate.
Învățarea prin joc: Pe lângă dezvoltarea abilităților cognitive, lingvistice, motrice, prin joc își însușesc comportamente sociale necesare unui mediu incluziv.

Lăsându-ne ghidați de ideea că niciodată „Caracterul nu e vizibil prin fapte mari. Natura omului se vede prin lucruri mărunte.” *Jean Jacques Rousseau,* nici activitățile prin care construim caracterul copiilor nu sunt speciale. Această construcție a personalității copiilor se înalță cu fiecare joc sau activitate desfășurată în grădiniță.

Experiențele timpurii pozitive, relațiile sănătoase cu personalul unității de învățământ, cu ceilalți copii, implementarea unui program de formare în combaterea discriminării precum și activitățile educative bine gândite, nnu doar îmbunătățesc climatul organizațional sau educațional , dar și contribuie semnificativ la formarea unui caracter solid și adaptativ, punând bazele unei societăți mai echilibrate și mai incluzive.

BIBLIOGRAFIE:

Janet Lansbury, Cum să educăm copiii mici cu respect și blândețe, Editura Univers, 2020
Curs Educație prin Virtuți și Povești www.eduvit.ro
Curricula Jubilee Centre *www.jubileecentre.ac.uk*

„Fiecare copil contează” - Inițiative pentru o educație incluzivă
-referat-

Duță Carmen
Școala gimnazială nr. 3, Voluntari - Ilfov

Într-o lume ideală, fiecare copil ar avea acces la o educație de calitate care să îi permită să își atingă potențialul maxim, indiferent de circumstanțele lor. Din păcate, realitatea este adesea diferită, iar mulți copii sunt lăsați în urmă din cauza diverselor bariere. De aceea, inițiativele pentru o educație incluzivă sunt esențiale.

Prin „Fiecare copil contează”, putem crea un mediu educațional în care diversitatea este nu doar acceptată, ci și celebrată. Scopul nostru este de a asigura că fiecare elev, indiferent de abilitățile sale, de mediul din care provine sau de orice alt factor, are oportunitatea de a învăța și de a se dezvolta într-un mediu sigur și susținător.

Educația este un drept fundamental al fiecărui copil, indiferent de contextul socio-economic, etnic, cultural sau de capacitățile sale fizice și intelectuale. O educație incluzivă asigură că toți copiii, indiferent de diferențele lor, au acces la aceleași oportunități de învățare. Acest concept nu numai că promovează egalitatea, dar și îmbunătățește coeziunea socială și dezvoltarea personală a fiecărui individ.

1. Educația incluzivă: Definiție și principii

Educația incluzivă se bazează pe ideea că toate școlile și sistemele educaționale ar trebui să fie accesibile și primitoare pentru toți copiii. Principiile fundamentale includ:

- **Egalitatea șanselor**: Fiecare copil are dreptul la o educație de calitate, fără discriminare.
- **Diversitatea ca resursă**: Diversitatea elevilor este văzută ca un avantaj și o resursă educațională valoroasă.
- **Participare activă**: Toți copiii sunt încurajați să participe activ la toate aspectele vieții școlare.
- **Adaptabilitate:** Curriculumul și metodele de predare sunt adaptate pentru a răspunde nevoilor individuale ale elevilor.

2. Provocările educației incluzive

Implementarea unei educații incluzive se confruntă cu numeroase provocări:

- **Resurse insuficiente**: Lipsa resurselor materiale și umane poate împiedica adaptarea mediului educațional.
- **Atitudini și prejudecăți**: Profesorii, părinții și colegii pot avea prejudecăți care împiedică incluziunea reală.
- **Formare insuficientă**: Cadrele didactice pot să nu fie pregătite adecvat pentru a gestiona clase diverse și pentru a implementa practici educaționale incluzive.
- **Lipsa infrastructurii**: Unele școli nu au infrastructura necesară pentru a fi accesibile tuturor copiilor, în special celor cu dizabilități.

3. Inițiative și bune practici pentru o educație incluzivă

Pentru a depăși aceste provocări, au fost dezvoltate diverse inițiative și bune practici:

- **Formarea continuă a profesorilor**: Programe de formare care îi ajută pe profesori să dezvolte competențe pentru a preda în mod incluziv și pentru a gestiona diversitatea.
- **Adaptarea curriculumului**: Dezvoltarea unui curriculum flexibil care poate fi ajustat pentru a răspunde nevoilor diferite ale elevilor.

- **Parteneriate comunitare**: Colaborarea cu organizații locale, părinți și alte părți interesate pentru a sprijini educația incluzivă.
- **Utilizarea tehnologiei**: Implementarea tehnologiilor asistive pentru a sprijini învățarea copiilor cu nevoi **speciale.**
- **Campanii de conștientizare**: Inițiative care vizează schimbarea atitudinilor și reducerea prejudecăților față de diversitatea elevilor.

4. Cazuri de succes în educația incluzivă

Exemple de școli și sisteme educaționale care au implementat cu succes principiile educației incluzive pot servi ca modele pentru alte instituții:

- **Finlanda**: Sistemul educațional finlandez este recunoscut pentru abordarea sa incluzivă, unde accentul se pune pe echitate și suport individualizat.
- **Italia**: Legea italiană privind integrarea elevilor cu dizabilități a condus la crearea unui sistem școlar care sprijină și integrează acești elevi în clasele obișnuite.
- **SUA:** Diverse programe, precum „Response to Intervention” (RTI), sunt folosite pentru a identifica și sprijini elevii cu dificultăți de învățare într-un stadiu incipient.

5. Recomandări pentru dezvoltarea unei educații incluzive

Pentru a îmbunătăți și extinde practicile educației incluzive, sunt necesare câteva acțiuni esențiale:

- **Investiții în educație**: Guvernele și organizațiile trebuie să aloce resurse adecvate pentru infrastructură și formarea cadrelor didactice.
- **Promovarea unei culturi a incluziunii**: Crearea unui mediu școlar care să valorizeze și să respecte diversitatea.
- **Monitorizare și evaluare**: Dezvoltarea de mecanisme pentru a monitoriza și evalua progresul în implementarea educației incluzive.
- **Suport pentru familii**: Oferirea de sprijin și resurse pentru familiile copiilor cu nevoi speciale.

Concluzie

Educația incluzivă nu este doar o obligație morală, ci și o necesitate pentru dezvoltarea unei societăți echitabile și prospere. Fiecare copil contează, iar asigurarea unui mediu educațional care să sprijine și să valorizeze diversitatea este esențială. Prin inițiative bine gândite și colaborare între toate părțile implicate, putem construi un sistem educațional în care fiecare copil are șansa de a-și atinge potențialul maxim.

Bibliografie :

1. Ion Radu -„Psihologia educației și dezvoltării’’, Editura Academiei, București, 1983
2. Velișco, N., (coord.), 2017, Educație incluzivă, https://mecc.gov.md, [https://mecc.gov.md/sites/default/files/educatie_incluziva_final.pdf], accesat în iunie 2023
3. Cucoș C. – Pedagogie , ediția a II-a, Iași, ed. Polirom, 2006

Cucu Viorica
Școala gimnazială nr.3, Voluntari - Ilfov

Educația este un drept fundamental al fiecărui copil, așa cum este stipulat în Declarația Universală a Drepturilor Omului. Totuși, accesul egal la educație rămâne o provocare globală, afectând milioane de copii. Educația incluzivă reprezintă un mod de a asigura că fiecare copil, indiferent de abilități, mediu socio-economic, etnie sau alte caracteristici, are acces la o educație de calitate. Inițiativa „Fiecare copil contează” urmărește să promoveze și să implementeze principii și practici care să sprijine o educație incluzivă, asigurând astfel că nimeni nu este lăsat în urmă.

Educația incluzivă se referă la un sistem de învățământ care este accesibil și adaptabil pentru toți copiii, indiferent de circumstanțele lor. Acesta presupune integrarea copiilor cu nevoi speciale, a celor din minorități etnice, a celor proveniți din medii defavorizate și a altor grupuri vulnerabile într-un mediu educațional comun. În cadrul unui sistem educațional incluziv, fiecare copil este valorizat și primește suportul necesar pentru a-și atinge potențialul maxim.

Obiectivele inițiativei „Fiecare copil contează”

1. **Acces egal la educație:** Asigurarea accesului egal la resursele educaționale pentru toți copiii, indiferent de condițiile lor socio-economice sau fizice. Aceasta implică eliminarea barierelor fizice și de atitudine care împiedică participarea deplină a tuturor copiilor.
2. **Formarea cadrelor didactice:** Oferirea de programe de formare și dezvoltare profesională pentru profesori, pentru a-i echipa cu abilitățile și cunoștințele necesare pentru a preda într-un mediu incluziv. Aceasta include tehnici de diferențiere a predării și strategii de gestionare a diversității în clasă.
3. **Crearea unui mediu de învățare incluziv:** Adaptarea curriculumului, a materialelor didactice și a metodelor de predare pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor. Este esențial ca școlile să fie pregătite să ofere suport individualizat și să promoveze un mediu de învățare colaborativ și respectuos.
4. **Sprijin pentru familii:** Oferirea de resurse și suport pentru părinți și familii, pentru a le ajuta să își sprijine copiii în parcursul lor educațional. Implicarea familiei este crucială pentru succesul educațional al copilului.
5. **Combaterea discriminării:** Promovarea unei culturi a respectului și a înțelegerii în școli pentru a combate prejudecățile și discriminarea. Educația incluzivă nu înseamnă doar integrarea fizică a copiilor diferiți, ci și crearea unui climat școlar în care diversitatea este acceptată și valorificată.
6. **Parteneriate comunitare:** Colaborarea cu organizații non-guvernamentale, autorități locale și alte instituții pentru a dezvolta și implementa programe de educație incluzivă. Parteneriatele comunitare pot oferi resurse suplimentare și sprijin pentru implementarea inițiativelor incluzive.

Exemple de bune practici în educația incluzivă

1. **Școli incluzive în Italia:** În Italia, școlile publice sunt obligate prin lege să accepte copii cu nevoi speciale în clasele lor obișnuite. Profesorii primesc formare specializată, iar asistenții educaționali sunt angajați pentru a oferi suport suplimentar. Acest model a dus la rezultate pozitive, cum ar fi creșterea ratei de succes școlar și îmbunătățirea abilităților sociale ale elevilor.
2. **Programul „Școala Altfel” din România:** Acest program permite școlilor să organizeze activități non-formale și extracurriculare care să promoveze incluziunea și diversitatea. Activitățile variază de la ateliere de teatru și muzică, la excursii și proiecte de voluntariat, toate având ca scop dezvoltarea abilităților sociale și a spiritului de echipă.

3. **„Inclusive Schools Network” în Statele Unite:** Această rețea oferă resurse și suport pentru școlile care doresc să devină mai incluzive. Prin intermediul programelor de formare a profesorilor, a materialelor didactice și a comunității de practică, rețeaua sprijină implementarea unor politici și practici incluzive în școlile din întreaga țară.

Provocări și soluții în implementarea educației incluzive

1. **Lipsa resurselor:** Una dintre principalele provocări în implementarea educației incluzive este lipsa resurselor financiare și umane. Soluția poate consta în atragerea de fonduri suplimentare prin parteneriate cu sectorul privat și organizațiile non-guvernamentale, precum și în utilizarea eficientă a resurselor existente.
2. **Formarea inadecvată a profesorilor:** Mulți profesori nu au pregătirea necesară pentru a lucra în medii incluzive. Programele de formare continuă și dezvoltarea profesională sunt esențiale pentru a le oferi competențele necesare.
3. **Rezistența la schimbare:** Uneori, comunitatea școlară poate manifesta rezistență la schimbările necesare pentru a crea un mediu incluziv. Este important să se desfășoare campanii de conștientizare și să se implice toți actorii educaționali în procesul de implementare a inițiativelor incluzive.

Concluzie

Inițiativa „Fiecare copil contează” subliniază importanța educației incluzive și necesitatea de a asigura că fiecare copil are acces la o educație de calitate. Prin implementarea unor politici și practici care promovează incluziunea, putem crea un sistem educațional care valorifică diversitatea și asigură succesul fiecărui elev. Educația incluzivă nu este doar un ideal, ci o necesitate pentru construirea unei societăți echitabile și prospere, în care fiecare copil are șansa de a-și atinge potențialul maxim.

Bibliografie :

1. UNICEF România (2014). Educația Incluzivă în România: Analiză de situație și recomandări. UNICEF.
2. Ministerul Educației Naționale (2016). Strategia națională privind incluziunea socială și educațională 2015-2020. Ministerul Educației Naționale.
3. Stanciu, M. (2011). Educația incluzivă: provocări și perspective. Editura Universității din București.

Fișă de evaluare

Stan Mihaela
Școala Gimnazială „Simion Balint”, Copăceni

Se dă fragmentul de text:

A fost odată un băiețel care era necăjit, necăjit că toți frații săi și toate surorile lui știau să scornească povești, numai el nu.

În fiecare seară, după ce mama stingea lumina și pleca din odaie, unul din copii începea câte o poveste și nimeni nu adormea până ce firul ei nu ajungea până la capăt.

O dată pe săptămână venea rândul băiatului celui mic și cu toate că șase zile în șir se frământa la gândul celei de-a șaptea, de fiecare dată nu găsea nimic de povestit și sora cea mare trebuia să-i țină locul.

Încercase el să învețe câteva povești pe de rost, dintr-acelea tipărite în cărți, dar frații săi le știau pe toate și-l întrerupeau, strigând:

-Vrem o poveste nouă, una nouă de tot!

Într-o zi, în timp de frații și surorile se jucau veseli pe afară, băiețelul stătea în casă amărât că îi sosea iarăși rândul la poveste și iarăși nu se simțea în stare să povestească nimic.

Și, cum stătea el singur în bucătărie și freca plita cu cenușă, auzi deodată deschizându-se ușa și în prag se ivi un armăsar alb, cu două rânduri de aripi verzi de pătrunjel.

(Marta Cozmin, *Croitorul de povești*)

Rezolvă următoarele cerințe:

1. Cine este personajul principal al fragmentului de text?. 3 p.
   .....
2. Cum se simte personajul principal? 3 p.
   .....
3. La ce se gândește? 3 p.
   .....
4. Scrie un e-mail băiețelului. Sfătuiește-l să nu mai fie trist și propune-i o soluție pentru rezolvarea problemei sale. 15 p.

To: _____
Subject: _____

_____
_____
_____

5. Găsește sinonime pentru cuvintele: necăjit, a povesti, veseli, armăsar. 8 p.
.....
.....
6. Găsește antonime pentru cuvintele: seară, a deschide, nouă, amărât . 8 p.
.....
.....
7. Scrie cinci verbe și cinci substantive din text. 10 p.
8. Scrie în căsuță A, dacă consideri că enunțul este adevărat, respectiv F, dacă consideri că este fals:
10 p.
   a) În fiecare seară, băiețelul spune povești.
   b) Băiețelul este mereu vesel.
   c) O dată pe săptămână vine rândul băiețelului să spună o poveste.
   d) El învață povești pe de rost.
   e) Armăsarul are aripi de pătrunjel.
9. Ești băiețelul din poveste. Te împrietenești cu armăsarul cel alb. Realizează un dialog de 10-12 replici, prin care îi spui armăsarului problema ta și îl rogi să-ți dea un sfat.

10 p
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....

10. Imaginează-ți că ești băiețelul din fragmentul de text, iar armăsarul cel alb te-a dus în Basmania, țara basmelor. Redactează o compunere de 80-150 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare petrecută acolo.
20 p.

În compunerea ta trebuie:
- să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a evenimentelor;
- să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecți numărul de cuvinte.

Se acordă 10 puncte din oficiu.

Succes!

ŞCOALA INCLUZIVĂ – SPRIJIN PENRU ELEVII CU C.E.S.

Prof. dr. Purcărescu Oana-Angela
Colegiul Naţional Pedagogic “Ştefan Velovan”, Craiova

*Dreptul de **incluziune şcolară** se poate defini prin acceptarea de către instituţiile de învăţământ a tuturor copiilor, indiferent de sex, apartenenţă etnică şi socială, religie, naţionalitate, rasă sau limbă. Incluziunea este strâns legată de recunoaşterea şi acceptarea diversităţii, care este la rândul ei bazată pe ideologia democraţiei*.

Educaţia este un drept fundamental al omului (toţi copiii trebuie să aibă dreptul la o educaţie gratuită şi de calitate) ce permite fiecăruia să dobândească cunoştinţele necesare pentru a înţelege lumea de astăzi şi pentru a putea participa în mod activ la aceasta. Ea contribuie la păstrarea valorilor, stă la baza învăţării de-a lungul vieţii, creează încredere, te face mai independent şi totodată conştient de drepturile şi posibilităţile proprii. Ea îl învaţă pe individ cum să se comporte în calitate de cetăţean responsabil şi informat.

Educaţia incluzivă are ca principiu fundamental - un învăţământ pentru toţi, împreună cu toţi - care constituie un deziderat şi o realitate ce câştigă adepţi şi se concretizează în experienţe şi bune practici de integrare/incluziune. Programele de stimulare timpurie a dezvoltării reprezintă o etapă decisivă în realizarea obiectivelor educaţiei pentru toţi. Acestea au o influenţă determinantă asupra formării inteligenţei, a personalităţii şi a comportamentelor sociale.

În pedagogia contemporană există o preocupare intensă pentru găsirea căilor şi mijloacelor optime de intervenţie educativă încă de la vârstele mici asupra unei categorii cât mai largi de populaţie infantilă.

Învăţământul incluziv presupune ca tinerii şi copiii cu dizabilităţi şi ceilalţi, fără probleme, să înveţe în instituţiile de învăţământ având sprijinul corespunzător. Indiferent de *deficienţa sau dificultatea de învăţare*, copiii au un rol de jucat în societate după terminarea şcolii. Copiii cu dizabilităţi au drepturi egale cu ceilalţi, o educaţie separată ar duce la marginalizare şi discriminare împiedicând formarea, împlinirea de sine şi afirmarea personalităţii

Diminuarea prejudecăţilor se poate face prin identificarea şi caracterizarea atitudinilor entice şi rasiale ale copiilor şi descoperirea modului în care ele pot fi modificate în procesul de instruire.

Cel mai important rol este al educaţiei care dezvoltă conştiinţa individului pentru ca de mic să fie pregătit să accepte drepturile şi valoarea individului cu nevoi diferite, indiferent de ce natură sunt acestea.

Educaţia înseamnă mai mult decât cunoştinţele acumulate, înseamnă să învăţăm pentru viată. Pentru educatori este o adevărată provocare stimularea toleranţei şi acceptarea necondiţionată a diversităţii dintr-un grup. Ei trebuie să încurajeze cooperarea, lucrul în perechi şi formarea de grupuri eterogene, cunoaşterea şi discutarea diverselor obiceiuri, tradiţii, valori.

Poate fiecare profesor a încercat să răspundă la un moment dat la întrebări de genul: De ce nu toţi elevii mei progresează în acelaşi fel? Cum pot să-i ajut pe toţi să înţeleagă? Cum pot să-i ajut pe cei care învaţă mai greu?

Un prim pas în oferirea răspunsurilor la aceste întrebări stă în faptul că profesorul ar trebui să accepte, în primul rând, diversitatea dintr-o clasă; faptul că fiecare elev are propriile sale capacităţi intelectuale, diferite de cele ale altor colegi, că fiecare are stilul său propriu de a învăţa şi fiecare are

nevoile sale în privinţa asimilării de informaţii. Aşadar, unul dintre cele mai importante aspecte a le învăţământului actual este nevoia sa de adaptare la necesităţile copiilor, oricare ar fi acele necesităţi şi oricare ar fi copiii – fie că sunt copiii cu CES, fie că pur şi simplu sunt copii cu un ritm mult mai încet de învăţare.

O astfel de metodă de adaptare o constituie şcoala incluzivă, o şcoală ce se axează pe includerea acelor copiii sau chiar grupuri ce au fost anterior marginalizate şi care implică în procesul de învăţare şi de luare a deciziilor părinţii, îngrijitorii şi consilierii specializaţi.

S-a dovedit că metodele utilizate în cadrul claselor incluzive pot îmbunătăţi semnificativ performanţa tuturor elevilor. În comparaţie cu educaţia în centre sau şcoli speciale, care are riscul de a-i menţine pe copii şi adolescenţi în afara societăţii, şcoala incluzivă constituie un teren de pregătire ideal pentru viitoarea lor integrare în societate. In loc să-i izolăm şi să spunem că sunt „dificili”, „turbulenţi” sau chiar „handicapaţi”, am putea să admitem faptul că aceşti copii ar putea progresa mai mult într-o clasă obişnuită, dacă noi, profesorii, am accepta că educaţia este pentru toţi.

Există anumite etape ce trebuie urmate în cadrul şcolarizării copiilor cu CES, printre care, în primă fază, este acceptarea ideii că există astfel de copii, recunoaşterea dreptului lor la educaţie, integrarea lor treptată în cadrul şcolilor obişnuite. Astfel pe măsură ce aceşti copii vor creşte, vor deveni adulţi şi vor avea probabil proprii copii, incluziunea va fi deja un fapt acceptat şi o măsură firească în cadrul educaţiei. Copiii educaţi în cadrul şcolii incluzive vor fi mai bine pregătiţi să interacţioneze cu diverşi indivizi precum şi cu diverse situaţii din lumea reală.

În cadrul şcolii incluzive profesorii trebuie să colaboreze cu diferiţi specialişti în domeniul educaţiei, cum ar fi psihologi, consilieri, terapeuţi şi alţi specialişti pentru că doar împreună vor reuşi să obţină cele mai bune rezultate. Profesorul consultant pentru CES este probabil cel care va lucra cel mai mult cu fiecare profesor în parte, el fiind şi cel care va participa în cea mai mare măsură la orele de curs.

Şcoala incluzivă presupune îmbunătăţirea sistemului educaţional pentru toţi elevii. Implică schimbări în curriculum, în modul de predare al profesorilor, în modul de învăţare al elevilor, precum şi schimbări în modul cum interacţionează copiii cu CES cu colegii lor şi viceversa.

Ideea este ca şcolile, centre de învăţare şi educaţie, să se schimbe astfel încât să devină comunităţi educaţionale în care nevoile tuturor elevilor şi profesorilor să fie îndeplinite. Şcolile incluzive nu mai asigură o educaţie obişnuită sau o educaţie specială, ci asigură o educaţie incluzivă, iar ca rezultat elevii vor putea învăţa împreună. Cu alte cuvinte, acest tip de şcoală este deschisă tuturor elevilor, astfel încât toţi elevii să participe şi să înveţe. Pentru ca acest lucru să se întâmple, profesorii şi şcolile, în general, au nevoie de o schimbare, pentru a întâmpina cu mai mult succes diversitatea nevoilor elevilor. Educaţia incluzivă este un proces de facilitare a procesului de învăţare pentru toţi elevii, chiar şi pentru cei ce au fost anterior excluşi.

Printre avantajele şcolii incluzive se numără faptul că elevii cu CES sunt trataţi ca parte integrantă a societăţii, au ca model restul colegilor care nu au probleme, atât copiii cu CES cât şi colegii lor îşi dezvoltă abilităţile comunicative, devin mai creativi, acceptă diversitatea,etc. Profesorii adoptă metode diverse de predare-învăţare, de care beneficiază toţi elevii, nu numai cei cu CES. Socializarea între elevii şi dezvoltarea prieteniilor între colegi este destul de importantă în dezvoltarea procesului de învăţare, datorită schimbului de informaţii permanent.

În ceea ce priveşte cadrele didactice din cadrul şcolii incluzive, ele trebuie încurajate să adopte practici moderne în cadrul orelor de curs, să se autoperfecţioneze în permanenţă în ceea ce priveşte

copiii cu CES. Un alt rol important pe care cadrele didactice îl au este acela de a-i face pe copiii fără probleme să-şi accepte şi să-şi ajute colegii cu CES, fără a-i ridiculiza, sau exclude.

Trebuie precizat, de asemenea, că alături de cadrele didactice şi colegii de clasă, un rol important în asigurarea succesului copiilor cu CES este atribuit familiei şi părinţilor acestor copiii. A fost demonstrat că în acele cazuri în care părinţii şi familia, în general, s-au implicat activ în procesul de învăţare, copiii cu CES au avut rezultate mult mai eficiente. Prin această implicare activă a familiei se crează o comunitate incluzivă ce-i va ajuta pe copiii cu CES să se integreze mai repede şi cu mai mult succes în societate, după terminarea studiilor.

Bibliografie

Andruskiewicz, Maria; Prenton, Keith – *Educaţia incluzivă/Ghidul cadrului didactic, nr.1, Program Phare 2004 “Acces la educaţie pentru grupuri dezavantajate”,* EDP S.A, Bucureşti, 2007

Împreună în Diversitate: Promovarea Educației Incluzive prin Inițiative Inovatoare

Simedre Florina-Hermina, Liceul
Teoretic Videle

Motto

„Diversitatea este arta de a gândi independent împreună.”
(Malcolm Forbes)

Educația incluzivă este un concept fundamental în dezvoltarea unui sistem educațional echitabil și accesibil tuturor copiilor, indiferent de abilitate, origine etnică, condiție socială sau economică. Scopul educației incluzive este de a asigura că toți elevii au acces egal la oportunități educaționale și că sunt sprijiniți în mod adecvat pentru a-și atinge potențialul maxim. În această lucrare, vom explora diverse inițiative și strategii care sunt implementate la nivel global și național pentru a promova o educație incluzivă.

Dintre inițiativele internaționale pentru educație incluzivă aș putea începe cu Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități (CRPD).Adoptată în 2006, CRPD reprezintă un angajament global de a asigura drepturile persoanelor cu dizabilități, inclusiv dreptul la educație incluzivă. Articolul 24 al acestei convenții specifică faptul că statele semnatare trebuie să asigure un sistem educațional incluziv la toate nivelurile, care să fie accesibil, adaptabil și de calitate.

Pe locul doi în ceea ce privește inițiativele, as plasa Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD).Adoptate de Națiunile Unite în 2015, ODD includ obiectivul 4, care vizează asigurarea unei educații de calitate, echitabile și incluzive pentru toți până în 2030. Acesta subliniază necesitatea de a oferi oportunități de învățare pe tot parcursul vieții și de a elimina disparitățile în educație.

O a treia inițiativă internațională este reprezentată de Programul „Educație pentru Toți” (EFA).Inițiat de UNESCO, EFA are ca obiectiv asigurarea accesului universal la educație și promovarea egalității în educație. EFA a condus la diverse proiecte și politici care vizează incluziunea copiilor marginalizați, inclusiv cei cu dizabilități și minoritățile etnice.

În ceea ce privește inițiativele naționale pentru educație incluzivă, aș putea începe cu programele și politicile guvernamentale.În multe țări, guvernele au implementat politici specifice pentru a promova educația incluzivă. De exemplu, în România, Strategia Națională pentru Incluziunea Socială și Reducerea Sărăciei (2015-2020) include măsuri concrete pentru integrarea copiilor cu dizabilități în școlile de masă și pentru a asigura sprijinul necesar acestora.

As putea continua cu proiectele de parteneriat public-privat.Parteneriatele dintre sectorul public și cel privat joacă un rol crucial în promovarea educației incluzive. Organizații non-guvernamentale, cum ar fi „Salvați Copiii” sau „Asociația Down România”, colaborează cu școlile și autoritățile locale pentru a oferi resurse, formare pentru profesori și sprijin pentru elevi și familiile acestora.

Nu în ultimul rând, putem vorbi despre formarea și dezvoltarea profesională a cadrelor didactice.Pentru a asigura succesul educației incluzive, este esențial ca profesorii să fie bine pregătiți. Programele de formare continuă pentru cadrele didactice, care includ module de pedagogie incluzivă

și management al diversității în clasă, sunt esențiale pentru a pregăti profesorii să răspundă nevoilor diverse ale elevilor.

În cele din urmă, dar nu de mai mică importanță, utilizarea tehnologiei joacă un rol esențial în facilitarea educației incluzive. Programe precum „Școala pentru Toți” în România folosesc platforme digitale și instrumente pentru a sprijini învățarea elevilor cu dizabilități. Aceste tehnologii permit personalizarea materialelor educaționale și oferă acces la resurse educaționale adaptate nevoilor specifice ale fiecărui elev.

Dintre activitățile care pot fi întreprinse pentru asigurarea unei educații incluzive, aș menționaȘ

1. Activități de Conștientizare și Sensibilizare

a. Ateliere de sensibilizare pentru elevi și profesori: Putem organiza sesiuni de formare și ateliere pentru a sensibiliza elevii și profesorii cu privire la importanța incluziunii și la modul de abordare a diversității în clasă.

b. Zile tematice: Putem desfășura zile speciale dedicate diversității și incluziunii, în care elevii să participe la activități care promovează empatia și înțelegerea diferitelor nevoi și perspective.

2. Activități de Colaborare și Integrare

a. Grupuri de lucru mixte: Formați grupuri de elevi care să includă copii cu și fără dizabilități, lucrând împreună la proiecte comune. Acest lucru promovează colaborarea și înțelegerea reciprocă.

b. Tutorat între elevi: Implementați un program de tutorat în care elevii mai mari sau mai avansați oferă sprijin celor care au nevoie de ajutor suplimentar. Acest program poate include și elevi cu dizabilități care să fie tutorii colegilor lor.

3. Adaptarea Curriculumului și Metodelor de Predare

a. Învățare diferențiată: Adaptați metodele de predare pentru a răspunde nevoilor individuale ale fiecărui elev. Acest lucru poate include utilizarea de materiale variate, adaptarea sarcinilor și oferirea de suport suplimentar pentru cei care au nevoie.

b. Utilizarea tehnologiei: Introduceți tehnologii, cum ar fi software-uri de citire a textului, table interactive sau dispozitive de amplificare a sunetului, pentru a sprijini învățarea elevilor cu dizabilități.

4. Activități extracurriculare

a. Cluburi de incluziune: Creați cluburi școlare care să promoveze incluziunea, unde elevii să participe la activități comune, să organizeze evenimente și să discute despre provocările și soluțiile legate de incluziune.

b. Proiecte de voluntariat: Încurajați elevii să se implice în proiecte de voluntariat care vizează sprijinirea comunităților dezavantajate sau a persoanelor cu dizabilități.

5. Sprijin Psihologic și Consiliere: Sesiuni de consiliere și grupuri de suport : Oferiți sesiuni de consiliere și grupuri de suport pentru elevii care au nevoie de sprijin emoțional și psihologic, pentru a-i ajuta să se adapteze și să se integreze în mediul școlar.

6. Implicarea Comunității și a Părinților

a. Ateliere pentru părinți: Desfășurați ateliere și sesiuni informative pentru părinți, pentru a-i ajuta să înțeleagă nevoile educaționale ale copiilor lor și pentru a le oferi strategii de sprijin acasă.

b. Colaborare cu ONG-uri: Colaborați cu organizații non-guvernamentale care au experiență în domeniul educației incluzive pentru a implementa programe și activități specifice.

7. Evaluare și Adaptare Continuă

a. Evaluarea nevoilor: Realizați evaluări periodice ale nevoilor educaționale ale elevilor pentru a identifica domeniile în care este necesar sprijin suplimentar și pentru a adapta strategiile educaționale.

b. Feedback constant: Culegeți feedback constant de la elevi, părinți și profesori pentru a îmbunătăți și adapta continuu programele și activitățile de educație incluzivă.

Implementarea acestor activități poate contribui semnificativ la crearea unui mediu educațional mai incluziv și la asigurarea că toți elevii au șansa de a-și atinge potențialul maxim.

Educația incluzivă nu este doar un deziderat, ci o necesitate pentru construirea unei societăți echitabile și prospere. Inițiativele internaționale și naționale joacă un rol crucial în promovarea accesului egal la educație pentru toți copiii. Este esențial ca aceste inițiative să fie susținute și extinse prin politici coerente, formare adecvată a cadrelor didactice și utilizarea inovativă a tehnologiei. Numai printr-o abordare concertată și integrată putem asigura că fiecare copil are șansa de a-și atinge potențialul maxim, contribuind astfel la dezvoltarea unei societăți incluzive și sustenabile.

Bibliografie

1. Ainscow, Mel.*„Striving for Equity: Disability Inclusion in the Education Sector”.* Routledge, 2023.
2. Booth, Tony, și Mel Ainscow.*„The Index for Inclusion: Developing Learning and Participation in Schools”.*4th ed., Centre for Studies on Inclusive Education (CSIE), 2017.
3. **Black, Rose, și Garry Hornby.**„Inclusive Special Education: Development of a New Theory for the Education of Children with Special Educational Needs and Disabilities.” *British Journal of Special Education*, vol. 39, no. 1, 2012, pp. 6-13.

METODA CIORCHINELUI

GĂLAN NARCISA
Liceul Teoretic „Ana Ipătescu” Gherla

Ciorchinele este o ***metodă de brainstorming neliniară*** care ***stimulează găsirea conexiunilor dintre idei*** și care ***presupune următoarele etape***:

- Se scrie un cuvânt /temă (care urmează a fi cercetat/ cercetată) în mijlocul tablei sau a foii de hârtie;
- Se notează toate ideile, sintagmele sau cunoștințele care vă vin în minte în legătură cu tema respectivă în jurul acestuia, trăgându-se linii între acestea și cuvântul inițial;
- Pe măsură ce se scriu cuvinte, idei noi, se trag linii sau când s-a atins limita de timp acordată;
- Activitatea se oprește când se epuizează toate ideile sau când s-a atins limita de timp acordată.

Etapele pot fi precedate de brainstorming în grupuri mici sau în perechi. În acest fel se îmbogățesc și se sintetizează cunoștințele. Rezultatele grupurilor se comunică profesorului care le notează la tablă într-un ciorchine fără a le comenta sau judeca.

Poate fi utilizat atât în **evocare**, prin inventarierea cunoştinţelor elevilor, cât şi în etapa de **reflexie**.

Este bine ca tema propusă să le fie familiară elevilor, mai ales atunci când ciorchinele se utilizează individual.

Poate fi folosit şi în perechi sau în grupe, iar ciorchinele individual poate fi comunicat fie unui partener, fie grupului.

În etapa finală a lecţiei, ciorchinele poate fi reorganizat, utilizându-se anumite concepte supraordonate găsite de elevi sau de profesor.

Avantajele metodei:

- se încurajează participarea întregii clase;
- poate fi folosită cu succes la evaluarea unei unităţi de învățare, dar şi pe parcursul predării, făcându-se apel la cunoştinţele dobândite de elevi;
- stimulează conexiunile dintre idei;
- pune în evidenţă modul propriu de a înţelege o temă anume;
- realizează asociaţii noi de idei sau relevă noi sensuri ale ideilor - caută căi de acces spre propriile cunoştinţințe;
- elevii își însusesc noul într-*un mod mai atractiv*;
- *învățarea este eficientă, de durată*, elevul participând activ la procesul de învățare;
- elevii gândesc, răspund la întrebări, cooperează, comunică, fac conexiuni, argumentează, completează;
- sunt solicitate si dezvoltate operatiile gândirii, capacitățile creatoare, realizându-se astfel *educația întelectuală* a elevilor;

- obisnuiește elevii cu modalități specifice instruirii diferențiate: utilizarea fișelor de activitate, realizarea de scheme etc.
- rezolvarea sarcinilor de lucru (unitare sau diferențiate) presupune stabilirea unor relații de cooperare, colaborare și ajutor reciproc între membrii grupului;
- se poate combina cu alte metode şi procedee;
- poate fi introdusă în diferite etape ale unei activităţi;
- învăţătorul solicită informaţii, idei, răspunsuri, sintetizează, concluzionează, formulează întrebări, monitorizează şi evaluează.

Aplicație:

Clasa: Pregătitoare

Disciplina: *Comunicare în limba română*

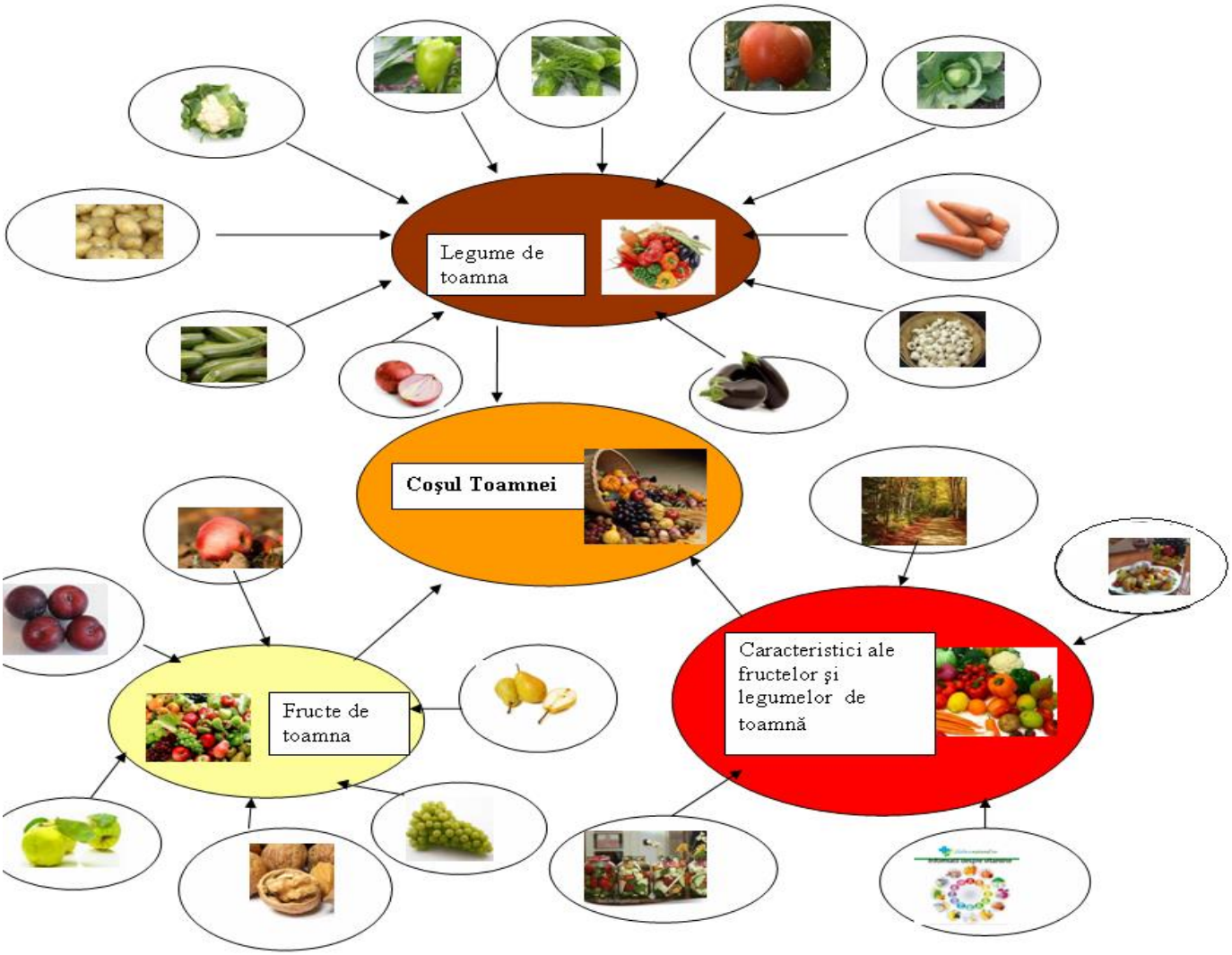
Subiectul lecției: *Coșul toamnei*

Elevii sunt împărțiți în 3 grupe.

Sarcinile grupelor:

- Prima grupă a avut ca sarcină selectarea dintre imaginile cu siluete de fructe pe cele de toamnă, după care aceste imagini le aşază cu ajutorul săgeţilor pe ovale albe în jurul ovalului galben care are inscripţionat „Fructe de toamnă”.
- A doua grupă a avut ca sarcină să selecteze imaginile cu legume de toamnă dintre imaginile cu legume. Ele vor fi așezate în jurul ovalului maro pe care sunt scrise cuvintele „Legume de Toamnă” respectând acelaşi algoritm ca şi prima grupă.
- Pentru grupa a treia, sarcina a fost de a selecta dintre imaginile puse la dispoziţie pe cele care corespund rubricii „Caracteristici ale fructelor şi legumelor de toamnă” inscripţionată pe ovalul roşu.

Pe rând, fiecare grupă va prezenta celorlalte grupe rezolvarea sarcinii, iar apoi va aşeza, cu ajutorul săgeţilor, pe coala de carton la ovalul portocaliu pe care este scris titlul temei „Coşul Toamnei” realizând astfel construirea ciorchinelui.

Legume de toamna
Coşul Toamnei
Fructe de toamna
Caracteristici ale fructelor şi legumelor de toamnă

SĂ FII FAIR-PLAY ÎN SPORT ESTE CEA MAI IMPORTANTĂ CALITATE!

Prof. Dumitru Mirela
Școala Gimnazială Nr.11 Buzău

Sportul este un fenomen social deosebit de complex, oferind ființei umane nenumărate posibilități de exprimare.

Fiecare eșalon din structura sa- sportul pentru toți,baza de masă a sportului de performanță, și sportul de înaltă performanță, se confruntă cu anumite probleme, dar cele pe care astăzi le supunem atenției-violența și fair-play-ul în sport, se pot regasi la nivelul tuturor eșaloanelor.

Esența sportului este competiția, întrecerea cu sine și cu alții. Analizând din punct de vedere psiho-social competiția, concluziile care se pot desprinde pot fi grupate în două categorii – aspecte pozitive, emulative și aspecte negative, exprimate în comportament antisocial, neloial, violent.”Tendințele de afirmare și celelalte motive pe baza cărorasportivul participă la concurs dublate de excitația emoțională stenică, declanșatoare de energie se exprimă prin combativitate[...] .Se manifestă ca o atitudine activă și constructivă”, Adler denumind-o agresiune o consideră esențială în devenirea oricărui individ.

Oricare ar fi numele pe care i l-am da, vom găsi mereu la ființele umane această mare formă de activitate- lupta în vederea ridicării de pe o poziție inferioară pe una superioară, de la înfrângere la victorie, de jos în sus.Aceasta începe din fragedă copilărie și continuă pană la sfârșitul vieții.

Supraexcitarea emoțională, unele din elementele de supramotivație, folosirea dopingului, enele particularități comportamentale generează din păcate agresivitatea, violența- tendința cu efecte negative asupra celor împotriva cărora este îndreptată, cât și asupra spiritului de fair-play.

Cu toții știm cât de important este sportul în viața noastră, ajutând la menținerea și ameliorarea sănătății, dacă este practicat corect. Prin sport, oamenii sunt capabili să construiască o societate mai bună pentru ei înșiși și pentru generațiile viitoare.

Copiii fac exerciții, își fac prieteni, se distrează. Ca membri ai unei echipe, învață să coopereze să joace echitabil și să dobândească abilități și idealuri esențiale pentru bunăstarea, respectul de sine și încrederea în sine. În centrul acestor idealuri se află cele trei valori olimpice fundamentale: excelență, prietenie și respect - respect pentru reguli, respect pentru sine și respect față de ceilalți.

Competiţia sportivă presupune obţinerea rezultatelor cât mai bune posibile, dar şi sporirea continuă a performanţelor, respectând regulile de sport şi luând în consideraţie propriile abilităţi. Comportamentul violent este incompatibil cu excelența în performanță, la fel ca și exercitarea unei presiuni excesive asupra altora cu scopul de a-i impune să obțină rezultate mai bune.

Pentru a te bucura de roadele succesului, nu este nevoie doar să câștigi. Triumful trebuie să fie măsurat cu mijloace obiective și corecte, cu onestitate, prin prisma jocului ca atare. Fairplay-ul înseamnă a nu înșela prin consumul substanțelor sau folosirea metodelor interzise. Cei care se dopează, din start ruinează jocul pentru ceilalți participanți.

Fair-play înseamnă mai mult decât respectarea regulilor, înseamnă şi prietenie, spirit sportiv, respect față de coechipier, de adversar, de spectator. A fi fair-play înseamnă, în primul rând, să participi la competiţie de dragul ei şi nu doar pentru câştigurile puse în joc, Eşti fair-play atunci când, în fotbal, eziți să ataci poarta adversă dacă observi că unul dintre adversari acuză probleme medicale. De asemenea, dai dovadă de fair-play dacă după o partidă de tenis de câmp dai mâna cu adversarul la

finalul disputei, indiferent de scor. O frumoasă imagine este și la sfârșitul jocurilor de gimnastică, când sportivii medaliați se îmbrățișează pe podium.

Sunt multe exemple, frumoase, care ne demonstrează că a fi fair-play în sport este extrem de important. Însă, din păcate, acesta este pe cale de dispariție. Pentru că trăim într-o lume în care sportivul, omul, este din ce în ce mai decis să câștige cu orice preț. O lume în care de cele mai multe ori ne ghidăm după motto-ul ‘scopul scuză mijloacele’ sau și mai grav, ‘fair-play este sinonim cu loser’.

Un exemplu de fair-play este considerat gestul Darei Torres, din Statele Unite ale Americii. La data de 15 august 2008, Dara Torres a participat la preliminariile Jocurilor Olimpice de la Beijing, la 50 de metri freestyle înot. Concura pentru a cincea oară în cadrul Jocurilor, la vârsta de patruzeci și unu ani. Se aflau la start, când, dintr-o dată, costumul de baie al unei dintre colegele sale concurente s-a rupt. Dara a încercat să o ajute, însă fermoarul nu mergea reparat. Astfel, Dara a plecat de la locul ei de pornire și a cerut oficialilor să amâne startul, pentru ca cealaltă concurentă să își poată schimba costumul. Odată ce concurenta a revenit, cursa a început. Toți au primit o șansă echitabilă, iar Dara s-a clasat în semifinală și, în cele din urmă a luat o medalie de argint la eveniment.

Orice performer care respectă olimpismul tinde spre excelență. Înainte de o competiție, propune-ţi să joci cinstit şi să nu răneşti pe nimeni în mod intenţionat! Bucură-te de joc și nu de victorie!

Să dăm dovadă de fair-play în fiecare zi! Noi suntem modelele, și mă refer aici nu la cuvinte, ci la modul cum ne comportăm unii cu ceilalți și felul în care soluționăm conflictele care ne dau credibilitate!

Violența este o denaturare a ceea ce îl îndeamnă pe om la viață, la exprimare și recunoaștere, este ostilitatea destructivă. Își face apariția atunci când cineva nu reușește să își atingă scopul într-o manieră normală. Este expresia slăbiciunii, a incapacității de a face față unei situații. Omul devine violent din cauza incapacității de adaptare la solicitările mediului extern. Tendința de a lovi, de a distruge, de a face rău sunt denaturări profunde ale nevoii umane de a concura. Această nevoie e pe deplin satisfăcută de competiția sportivă, cu condiția însă ca participanții să-și desfășoare activitatea în limitele regulamentului, ale respectului față de adversar, arbitru, spectator.

Din rândul sportivilor români, Lia Manoliu a primit Trofeul Fair-Play pentru deosebita sa longevitate sportivă, participând la șase ediții J.O., de-a lungul a 25 de ani de activitate sportivă de înaltă performanță.

Pe aceeași linie a luptei împotriva violenței se înscrie înființarea în 1968 a Asociației Internaționale Contra Violenței în Sport, precum și acțiunile doamnei Rika de Baker-Van Ocken, care în 1977, organiza un congres internațional pe tema violenței în sport, pentru ca, mai târzi, să pună bazele Asociației Internaționale pentru lupta contra violenței asociate sportului.

J.A. Samaranch spunea încă din 1977: „Violența este necinste și lașitate. Sportul este onestitate și curaj. De aceea, chiar dacă în jurul nostru marile valori se clatină, sportivii dețin cele mai bune atuuri pentru a învinge acest virus.”

Acest virus a determinat o reacție deosebit de energică din partea factorilor de răspundere din lumea sportului, din partea tuturor celor care luptă pentru păstrarea valorilor și imaginii lui nedeformate.

La începutul anilor `80, manifestările de violență tot mai numeroase au determinat luarea unor măsuri concretizate în Convenția Europeană asupra violenței spectatorilor în timpul manifestărilor sportive, în „ordinal de securitate pe stadioane” a UEFA, legea britanică asupra vânzării de alcool în

apropierea stadioanelor, simpozionul de la Monaco din 1982, cu tema „Sportul mondial și lupta contra violenței și pentru fair-play; cum se acționează eficient?”. În 1985, la 1 noiembrie, a intrat în vigoare Convenția Europeană asupra violenței în sport, ca măsură luată de Comitetul de miniștri al Consiliului Europei.

Directorul general al UNESCO (1990), Frederico Mayer declara că „Rolul UNESCO este de a veghea împreună cu Mișcarea Olimpică și alte organizații non-guvernamentale competente, că măsurile care vor fi luate în lupta contra amenințărilor denunțate, dar, din păcate, mereu prezente, care apasă asupra sportului, să se extindă.”

La nivelul marii performanțe, obținerea rezultatelor de excepție este atât de supralicitată încât unii sportivi, oficiali, antrenori, medici – cu acordul, iar uneori, la cererea expresă a federațiilor, căuta să obțină rezultatele dorite chiar cu ajutorul dopingului sau chiar cu riscul propriei accidentări. Orice victorie, obținută cu acest preț, nu are nimic comun cu ideea de fair-play, degradând individul.

Liniile de acțiune contra delicvenței sportive par a fi clare. Responsabilitățile sunt ale conducătorilor de la orice nivel: federații, antrenori, arbitrii, mass-media. Toți cei care aparțin lumii sportului trebuie educați, controlați și chiar sancționați.

De multe ori, agresivitatea apare ca o „reacție de frustrare, un protest violent la acțiunea celui care se opune realizării scopului, mai ales atunci când această opoziție este apreciată subiectiv ca incorectă, ca exemplu o deposedare de minge, un contact fizic mai dur sau o decizie nefavorabilă a arbitrului”.

Există și agresivitate învățată, dictată de motive străine spiritului sportiv, „agresivitate instrumentală”, îndreptată împotriva prietenilor de întrecere.

Nu trebuie eliminată posibilitatea tendințelor înnăscute de agresivitate, dar, în acest caz, rolul educativ al activității de practicare sistematică a exercițiilor fizice ar trebui să fie benefic. Deturnarea acestor energii primare, destructive în folosul celui care se angajează într-o activitate, se poate construi un țel al fiecărui profesor și antrenor. Sportul e mijlocul ideal de transformare , de restructurare deplina a ființei umane , deoarece răspunde nevoii vitale ale acesteia de întrecere, de comparare cu alții , de afirmare, de recunoaștere. Un sport care să contribuie la educație, la clădirea unei lumi cu mai puțină violență și mai mult fair-play este idealul spre care se tinde.

Vitală pentru competiția sportivă este desfășurarea ei în mijlocul mulțimii. Nu se poate pune problema separării sportivilor de spectatori , transformării campionilor în ființe inaccesibile, văzute doar la televizor. În premisa reacțiilor celor din tribune , reacții care pot fi amplificate de consumul de alcool sau de droguri , de parțialitate. În sporturile unde există contact direct între adversari , combativitatea se poate transforma lesne în agresivitate , cu consecințe nedorite asupra stării de spirit a celor din tribune.

A fugi de violență , făcând din locurile de desfășurare ale competițiilor adevărate fortărețe, „ filtrând ” publicul sau reducând numărul de spectatori , s-ar ucide spiritul întrecerii și ar denatura sportul de elita . Sportivii care sunt încadrați aici , demni de acest eșalon , ar trebui să aparțină unei elite morale. De aceea , sportul de performanță poate fi capabil să reziste invaziei de violență.

Cititorul , avid de a cunoaște marile probleme contemporane este uimit să constate până în ce punct violența în sport a inspirat cronicarii , ziariștii . Escaladarea violenței la sportivi în diferite situații , ca și violența spectatorilor necesita o atenție constantă din partea antrenorilor, organizatorilor , conducerilor federațiilor .

În întâmpinarea violenței sportivilor au venit modificări succesive de regulament care au încercat să crească severitatea sancțiunilor. Din păcate , multe manifestări din teren rămân ne sancționate pentru că nu se pot pedepsi prin regulament , de și sunt încălcări ale fair-play-ului.

În ceea ce privește violența spectatorilor , faptele au o gravitate mult mai mare, lucru constatat mai ales în timpul sau după desfășurarea meciurilor de fotbal. Drama care a avut loc pe stadionul Heysel din Bruxelles , pe 25 mai 1985 , cu ocazia meciului de fotbal din finala Cupei Campionilor Europeni între formațiile Juventus Torino și F.C. Liverpool a zguduit întreaga lume. 39 de spectatori au decedat ca urmare a incidentelor provocate de suporterii britanici . Măsurile juridice luate își găsesc ecoul și în anii `90.

În 1993 , în finala Cupei Belgiei la fotbal , disputată între Anderlecht și F.C. Bruges pe stadionul Sclessim, huligani infiltrați printre suporterii echipei din Bruges au smuls grilaje de fier, au aruncat obiecte in teren și în suporterii echipei Anderlecht . Pe alte meridiane , în Africa de Sud, în timpul unei partide de fotbal din prima divizie , incidentele din tribune s-au soldat cu scene de violență între suporterii celor două echipe , scene desfășurate chiar pe teren .

Nici alte discipline sportive nu au scăpat însă de acest flagel , competițiile de hochei pe gheață , baschet , base-ball prilejuind adevărate încăierări în tribune.

Furia oarbă a ” fanaticilor” suporteri se poate îndrepta si asupra sportivilor , și exemplul atentatului asupra jucătoarei de tenis Monica Selesz (de la Hamburg, în 1993) este semnificativ pentru ilustrarea acestui aspect.

În 1964, sub egida UNESCO a fost creat de către Jean Borotra, Comitetul Internațional Fair-Play, comitet care încă de la început a subliniat necesitatea introducerii conceptului respectiv în programele educative. Educația în spiritul fair-play-ului nu se adresează doar sportivilor ci și spectatorilor. Campania de susținere a fair-play-ului nu are drept unic scop condamnarea morală a sportivilor aflați în culpă ci,mai ales, dă prioritate măsurilor preventive.

„Să nu căutăm succesul cu orice preț’’ -acesta este primul îndemn al fair-play-ului. E rațiunea pentru care trebuie să dispară presiunea care se exercită asupra sportivilor și antrenorilor, care îl face să creadă că ceea ce contează este numai victoria. Spectatorii și mass-media nu trebuie să amplifice această presiune. Din păcate tinerilor amatori de spectacolesportive li se oferă prea adesea exemple de comportament lipsit de sportivitate care denaturează adevărata imagine despre sport. De aceea, CIFP decernează anual, la Paris, Trofeele Internaționale Pierre de Coubertin, Diploma de onoare și scrisorile de felicitare pentru cele mai semnificative fapte care se înscriu în acest concept.

Cultul despre efortul fizic pus în slujba corpului uman, stăpânirea de sine, loialitatea, fraternitatea, comuniunea cu publicul, dragostea de competiție, modelul de viață care poate fi îmbrățișat de oricine, sunt valori(simple certitudini cum le numea Pierre de Coubertin) care formează cel mai sigur obstacol în calea delicvenței sportive.

Educația fizică, sportul trebuie să contribuie la desăvârșirea personalității umane. Paul Vialar, fost președinte al Asociației Ziariștilor Sportivi din Franța, surprindea deosebit de sugestiv acest aspect. „Sportul era ieri o sărbătoare cavalerească pentru cei privilegiați. Astăzi el este o serbare cavalerească unde chiar învinsul este învingator pentru că s-a învins pe el însuși. Altădat numai seniorii participau la serbările cavalerești. Astăzi, dacă vrem, datorită sportului, oricare ar fi originea noastră putem fi toți o rasă de senoiri. Astfel, prin sport reîntâlnim evoluția unei lumi bazate pe egalitate”.

„Pentru mine, fair-play-ul este arta de a pierde cu demnitate, fără nici o supărare față de învingător, fără amărăciune în suflet, fără a da vina pe arbitri, pe vânt sau ploaie și este mai ales puterea de a reîncepe mereu, chiar dacă pierzi sau ai câștigat!”

Lia Manoliu

INIȚIATIVE PENTRU O EDUCAȚIE INCLUZIVĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Prof. înv. primar, Ebâncă Maria Luminița
Școala Gimnazială”Andrei Șaguna” Deva, Hunedoara

Educația incluzivă reprezintă un concept fundamental în dezvoltarea unui sistem educațional modern și echitabil. Aceasta se referă la procesul de asigurare a accesului egal la educație pentru toți elevii, indiferent de diversele lor nevoi, abilități sau contexte sociale. În România, educația incluzivă a devenit un subiect de interes major, având în vedere angajamentele internaționale și legislația națională care sprijină drepturile copiilor la o educație de calitate. Acest referat explorează inițiativele și strategiile implementate în învățământul primar pentru a promova o educație incluzivă, analizând politicile, programele și exemplele de bune practici din România.

În România, cadrul legislativ privind educația incluzivă este reglementat prin Legea Educației Naționale nr. 1/2011, care stipulează dreptul tuturor copiilor la educație. De asemenea, Strategia Națională pentru Educație Incluzivă și Drepturile Copilului 2014-2020 subliniază importanța integrării copiilor cu nevoi speciale și a celor din medii defavorizate în școlile de masă. În conformitate cu aceste documente, Ministerul Educației Naționale și Inspectoratele Școlare Județene au responsabilitatea de a implementa măsuri care să faciliteze includerea tuturor copiilor în sistemul educațional obișnuit.

Programe și inițiative pentru educația incluzivă

1. Programul "Școala pentru toți"

Una dintre inițiativele notabile este programul "Școala pentru toți", care urmărește să creeze un mediu educațional incluziv în școlile primare. Acest program este finanțat prin fonduri europene și are ca obiectiv principal reducerea abandonului școlar și integrarea copiilor din grupuri vulnerabile. Programul include măsuri precum formarea profesorilor pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor, dezvoltarea unor curricula adaptate și crearea unor resurse educaționale specifice.

2. Centrele de resurse și asistență educațională (CJRAE)

Centrele de Resurse și Asistență Educațională Județene (CJRAE) joacă un rol esențial în sprijinirea educației incluzive. Aceste centre oferă servicii de consiliere și orientare pentru elevi, părinți și cadre didactice. Ele contribuie la evaluarea nevoilor educaționale speciale și recomandă strategii și resurse pentru a asigura integrarea eficientă a copiilor cu dizabilități în școlile de masă.

3. Proiectul "Incluziunea socială prin educație"

Acest proiect, implementat de Ministerul Educației Naționale în colaborare cu diverse organizații non-guvernamentale, vizează îmbunătățirea accesului la educație pentru copiii romi și alți copii din medii defavorizate. Printre activitățile proiectului se numără formarea profesorilor în tehnici de predare incluzive, dezvoltarea materialelor educaționale adaptate și organizarea de activități extracurriculare care promovează diversitatea și incluziunea.

4. Formarea și dezvoltarea profesională a cadrelor didactice

Pentru a asigura succesul inițiativelor de educație incluzivă, formarea și dezvoltarea profesională a cadrelor didactice sunt esențiale. Profesorii trebuie să fie echipați cu cunoștințele și competențele necesare pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor. Cursurile de formare continuă, workshop-urile și seminariile pe tema educației incluzive sunt organizate periodic de către Ministerul

Educației și diverse instituții de formare. De asemenea, universitățile și colegiile care pregătesc viitorii profesori au început să includă module despre educația incluzivă în curriculă, asigurând astfel că noile generații de profesori sunt bine pregătite pentru a face față provocărilor din clasele diverse.

5. Implicarea comunității și a părinților

Educația incluzivă nu poate avea succes fără implicarea activă a comunității și a părinților. Parteneriatele între școli, părinți și organizațiile locale sunt esențiale pentru crearea unui mediu educațional suportiv și incluziv. Diverse inițiative locale au demonstrat că implicarea părinților în procesul educațional, prin participarea la activități școlare și extracurriculare, are un impact pozitiv asupra performanței și integrării elevilor.

Un Plan Individualizat de Învățare (PIP) este un document esențial pentru a asigura că elevii cu nevoi educaționale speciale primesc sprijinul și adaptările necesare pentru a-și atinge potențialul maxim. Iată un exemplu de PIP structurat pentru un elev din învățământul primar:

Plan Individualizat de Învățare (PIP)

Informații generale
- Nume elev: Andrei
- Data nașterii: 10.03.2014
- Clasa: a III-a
- Școala:
- Data întocmirii PIP: 01.09.2024

Evaluare inițială
Evaluarea nevoilor educative
1. Diagnosticul medical/psihologic: Tulburare de spectru autist (TSA)
2. Evaluare psihopedagogică: Nivel de înțelegere și exprimare verbală redus, dificultăți în interacțiunile sociale, necesitatea unui mediu structurat și a rutinelor clare.
3. Evaluarea performanțelor școlare: Andrei are dificultăți la citire și scriere, dar performează bine la matematică atunci când sarcinile sunt clar structurate.

Observații de la Profesori
- Doamna _____ (învățătoare): Andrei se descurcă bine în activitățile individuale, dar are dificultăți în activitățile de grup. Necesită suport suplimentar pentru a-și menține atenția.
- Doamna _____ (profesor de sprijin): Andrei răspunde bine la materialele vizuale și la instruirea pas cu pas.

Obiective educative individualizate:
1. Obiectiv Cognitiv: Îmbunătățirea abilităților de citire și scriere.
   - Sarcini: Utilizarea materialelor vizuale și a cărților ilustrate; exerciții de scriere ghidate.
   - Termen: 6 luni.
   - Măsurare: Teste lunare de citire și scriere.
2. Obiectiv Social: Dezvoltarea abilităților de interacțiune socială.
   - Sarcini: Participarea la activități de grup cu suportul profesorului de sprijin; jocuri de rol.
   - Termen: 6 luni.
   - Măsurare: Observații săptămânale și feedback de la profesorul de sprijin.

3. Obiectiv Emoțional: Creșterea toleranței la schimbare și dezvoltarea abilităților de autoreglare emoțională.
- Sarcini: Exerciții de respirație și tehnici de calmare; crearea unui jurnal emoțional.
- Termen: 6 luni.
- Măsurare: Jurnal săptămânal și sesiuni de consiliere.

Strategii și adaptări:
- Adaptări curriculare: Materiale didactice adaptate (cărți ilustrate, fișe de lucru personalizate).
- Metode de predare: Instruire pas cu pas, utilizarea resurselor vizuale, crearea unor rutine clare.
- Suport: Profesor de sprijin pentru 4 ore pe săptămână, consiliere psihopedagogică o dată pe săptămână.

Implicarea Părinților:
- Reuniuni Periodice: Întâlniri trimestriale pentru a discuta progresul și ajustările necesare.
- Activități la domiciliu: Exerciții de citire zilnice și activități de socializare cu familia.
- Comunicare continuă: Jurnal de comunicare între părinți și profesori.

Evaluarea progresului:
- Testare: Evaluări lunare pentru obiectivele cognitive.
- Observații: Feedback săptămânal de la profesori și profesorul de sprijin.
- Revizuiri: Ajustări ale PIP la fiecare 6 luni, pe baza evaluărilor și observațiilor.

Responsabili:
- *Învățător:
- *Profesor de Sprijin:
- *Consilier Școlar:
- *Părinți:

Acest PIP este un instrument esențial pentru a asigura că Andrei primește sprijinul necesar pentru a se dezvolta într-un mod armonios. Implicarea activă a tuturor părților – elev, profesori, părinți și specialiști – este crucială pentru succesul acestui plan.Poate fi adaptat pentru a răspunde nevoilor specifice ale fiecărui elev și pentru a fi în concordanță cu politicile și resursele disponibile în cadrul fiecărei școli.

Bibliografie:
1. Voiculescu, F. (2017). Educația incluzivă și integrarea școlară. Editura Universitară.
2. Crahmaliuc, M. (2015). Metode și tehnici de predare în educația incluzivă. Editura Didactică și Pedagogică.
3. Ionescu, D. (2016). Dezvoltarea profesională a cadrelor didactice pentru educația incluzivă. Editura Universitaria.

ORELE DE LIMBI STRAINE- O SANSA PENTRU PARTICIPARE SI AFIRMARE

Prof. Mandrea Teodora
Liceul „Stefan Procopiu” Vaslui

Educatia de azi tinde spre stabilitate si spre o traiectorie clara în ceea ce privește organizarea, iar factori precum anii de experiență sau se pot dovedi nesemnificativi atunci când profesorii se adaptează la medii de invatare si predare noi și simt că trebuie să adopte programele și practicile existente in functie de cerintele si nevoile actuale. Diverse sisteme educaționale din întreaga lume și-au stabilit tradițiile și structurile particulare de-a lungul anilor de experienta, inclusiv propriile abordări ale educației incluzive (în limbi străine) si este posibil ca profesorii de limbi străine implicați în aceste sisteme să experimenteze deja funcționarea acestora. Orice încercare de a înțelege aceste mecanisme ar trebui astfel să includă perspective multiple observate în aceste contexte de predare. Alegerile din clasă, ideile profesorilor și tiparele care sunt asociate cu acestea trebuie examinate dintr-o perspectivă interculturală și evidențiază necesitatea de a găsi platforme care să permită și să încurajeze dialogul informat și bazat pe cercetare într-un context internațional.

Deși o evaluare nu ar trebui să împiedice sau să avantajeze un cursant, inegalitățile de șanse amenință întotdeauna echitatea în sistemele de evaluare toate formele. Formele de evaluare inovatoare, cel puțin în teorie, oferă un climat de deschidere și încredere care confruntă practicile discriminatorii. Problema corectitudinii, din punctul de vedere al elevului, este un aspect fundamental al evaluării, strâns legată de conceptul de validitate. Elevii consideră adesea evaluarea tradițională ca pe o măsură inexactă a învățarii.

Stabilirea unui mediu de învățare incluziv este un efort de colaborare, care implică personalul didactic și elevii. Înainte de a începe să predăm, putem începe să abordăm incluziunea gândindu-ne la cine sunt elevii noștri și la ce trebuie să obțină prin învățare. Acest lucru ne poate ajuta să proiectăm o predare adecvată și semnificativă. Nivelul și tipul de informații pe care le cunoaștem și pe care le putem afla despre elevii noștri vor varia în funcție de tipul de predare pe care îl facem, precum și de rolul și responsabilitatea noastră. Astfel, putem lua în considerare factori relevanți, cum ar fi: abilitățile și cunoștințele pe care elevii trebuie să le construiască și să le dezvolte în timpul cursului lor, ceea ce studenții au studiat deja, cum vor fi evaluaţi elevii, ceea ce dorim să obțină elevii din predare, cerințe comune pentru studenții cu dizabilități.

Invățarea educațională este dusa la indeplinire prin limbaj. Fie ca acesta este mijloc de învățare sau material de invatat, limba este o competență-cheie in toate ariile educatiei. Prin urmare, elevii cu dificultăți de învățare a limbilor străine sunt expuși riscului de excludere si izolare. Cu toate acestea, scoala tinde să subestimeze rolul esențial pe care îl joacă competența lingvistică în educație, pe cand ar putea crea medii incluzive de învățare a limbilor străine, reducand astfel barierele în calea învățării și participării. Viziunea largă a incluziunii se concentrează pe toți elevii, inclusiv pe cei marginalizati și, prin urmare, nu se limitează la cei cu dizabilități. Diversitatea elevilor ar trebui privită ca un atu în ora de limbi străine și o perceputa ca un termen care cuprinde o serie de diferențe observate la școală, de exemplu, neurodiversitate, Totusi, construirea de sisteme școlare care să fie la înălțimea idealurilor de incluziune este încă un proces în desfășurare. Includerea grupurilor marginalizate necesită dezvoltarea și implementarea unor politici, programe și soluții de predare eficiente inclusive.

Pe de altă parte, învățarea unei limbi străine este în general un proces lung și nu un obiectiv banal de urmărit, deoarece necesită dezvoltarea unei multitudini de competențe. În timp ce unii elevi pot demonstra o aptitudine ridicată pentru limbi străine, cei care întâmpină dificultăți de învățare care decurg din cauze biologice, de mediu și psihosociale care le afectează dezvoltarea cognitivă și nivelul educațional pot avea nevoie de mai mult sprijin elaborat decât ceea ce are de oferit în mod obișnuit educația instituționalizată în limbi străine.

La nivel practic, acest lucru poate duce la dificultati de creare de medii incluzive în școli. De cele mai multe ori, profesorii au atitudini neutre sau negative față de includerea elevilor cu nevoi speciale în învățământul obișnuit. In multe cazuri, profesorii de limbi străine sunt copleșiți de perspectiva de a oferi șanse egale tuturor elevilor. Diversitatea elevilor poate, în anumite contexte, să fie percepută mai degrabă ca o piedică decât ca un atu în sala de clasă.

Cele mai importante aspecte ale educației incluzive în limbi străine sunt: interpretarea și implementarea principiilor educației incluzive în diferite contexte de educație în limbi străine, rolul jucat de diversele forme de diversitate a elevilor în educația în limbi străine; atitudinile față de educația incluzivă în limbi străine exprimate în diverse contexte culturale; tipurile de sisteme de sprijin și de soluții de predare propuse și implementate în educația incluzivă în limbi străine și în ce contexte sunt eficiente, modul în care domeniile și abordările noi pot contribui la investigarea educației incluzive în limbi străine.

Diversitatea elevilor este un factor relevant pentru predarea incluzivă a limbilor străine, precum sunt si implicațiile acesteia pentru stabilirea șanselor egale pentru toți cursanții la ora de limbi străine. Prin urmare trebuie sa fie identificate proiecte de cercetare, diseminate rezultatele noilor cercetări în educația incluzivă în limbi străine, împărtășite recenzii ale literaturii locale și comparate Este necesar

sa se caute noi oportunități de cercetare colaborativă și relevantă în lingvistică aplicată și educație lingvistică, si posibilități pentru noi cercetări multidisciplinare în educația în limbi străine, de exemplu prin legături cu științele educației, educația incluzivă sau psihologia si nu in ultimul rand sa se caute oportunități de finanțare si sa se promoveze discuția și dezvoltarea metodologiilor de cercetare adecvate în acest domeniu al lingvisticii aplicate.

Crearea unor medii incluzive de învățare a limbilor străine este, așadar, o problemă presantă în domeniul educației în limbi străine, care trebuie să primească mai multă atenție pentru a beneficia de eforturi de cercetare mai combinate. Pe de o parte, există motive teoretice importante pentru care educația în limbi străine ar trebui, într-adevăr, să fie sau să devină incluzivă și accesibilă tuturor: globalizarea, oportunitățile de călătorie și extinderea diferitelor mijloace de comunicare digitală subliniază nevoia de oameni din diferite sfere lingvistice și culturale caresa poata comunica între ei în diferite setări și în scopuri diferite. Obiectivul comun al educației instituționalizate în limbi străine este dezvoltarea competenței care în mod ideal ar trebui să conducă la realizarea obiectivului de cunoastere a trei limbi straine pentru fiecare cetățean european.

https://iteach.ro/experientedidactice/integrarea-copiilor-cu-ces-la-orele-de-limbi-straine
https://ccdar.ro/wp-content/uploads/2019/03/STAR-UP-%C3%8EN-INCLUZIUNE-%C8%98I-CARIER%C4%82.pdf
https://ccdar.ro/wp-content/uploads/2019/03/STAR-UP-%C3%8EN-INCLUZIUNE-%C8%98I-CARIER%C4%82.pdf

Strategii de promovare a educației inclusive

Prof. înv. preșc. SILAGHI DANA
Grădinița P. P. „Trenulețul Veseliei” Bistrița

Citirea nevoilor, împărtășirea metodelor și căutarea unor strategii mai potrivite pentru a răspunde acestei varietăți de stiluri de învățare sunt sarcini pe care un profesor incluziv nu le poate evita. Profesionalismul profesorului presupune, de fapt, posibilitatea/ necesitatea de a „învăța să înveți”, întrucât complexitatea și caracterul problematic al acțiunilor educaționale impun o deschidere constantă către noi interpretări ale experienței, către noi și diferite metode de operare, către noi cunoștințe și competențe, din perspectiva învățării pe tot parcursul vieții. Acțiunile profesorului incluziv ar trebui să fie următoarele:

- Stabilirea unui climat incluziv: evaluarea, acceptarea și respectarea diversității.
- Diversitatea dintre elevi este o resursă și o bogăție, care trebuie pusă în valoare și apreciată
- Încercarea de adaptare a stilurilor de predare, materialelor, timpilor, tehnologiilor
- Promovarea unei abordări cooperante în rândul elevilor
- Susținerea și încurajarea potențialului tuturor elevilor făcând să predomine un punct de vedere pozitiv în abordarea diferențelor, mai degrabă decât o logică comparativă
- Construirea și menținerea unui climat relațional pozitiv ca element esențial pentru a permite fiecărui să își dezvolte la maximum posibilitățile, ajutându-l să devină „cel mai bun sine posibil” în acel moment;
- Activarea predării metacognitive
- Pregătirea activităților transversale a celorlalte discipline
- Schimbarea strategiilor pe parcurs
- Favorizarea activării rețelelor relaționale cu colegii, familiile, teritoriul, experții.
- Actualizarea profesională continuă; predarea este o „activitate de învățare”, iar profesorii sunt responsabili pentru propria lor învățare pe tot parcursul vieții.

  Profesorul incluziv trebuie să fie capabil să depășească predarea tradițională transmisivă (lecție frontală, manual de studiat, întrebări individuale etc.) și să se îndrepte către o pluralitate de abordări diversificate, care să țină cont de multiple variabile precum: timpii lecției și ai relației, spațiile, metodele de investigare a conținuturilor cunoștințelor (învățare semnificativă prin descoperire și elaborare), respectul pentru diferite stiluri de învățare, utilizarea diferitelor stiluri de predare, diferite tipuri de relații și atitudini ale cadrelor didactice, modalități de agregare a elevilor, mijloacele, instrumentele și mediatorii didactici folosiți.

  Circulara Ministerială nr. 8 din 6 martie 2013 precizează că utilizarea anumitor strategii de management de grup, producerea de materiale adecvate și utilizarea cât mai bună a instrumentelor puse la dispoziție școlii pot permite, fără îndoială, cadrelor didactice să implice în cursurile de formare planificate fiecare elev, chiar și cei aflați în situație CES. De aceea, profesorilor li se cere să stăpânească noi metode de predare și să desfășoare activități semnificative, care să implice toți elevii din clasă în pregătirea sau adaptarea materialelor.

  Metodologiile de predare care stimulează abordarea colaborativă între elevi, cum ar fi: învățarea prin cooperare, tutoratul între egali și colaborarea între egali îi ajută pe profesori să creeze un mediu cu

adevărat incluziv în sala de clasă, în care toți elevii au posibilitatea să învețe în funcție de abilitățile lor; aceste metodologii reprezintă modele educaționale colaborative care vizează activarea unui proces spontan de transmitere a cunoștințelor, emoțiilor și experiențelor de la unii membri ai unui grup către alți membri ai aceluiași grup.

Învățarea prin cooperare sau *cooperative learning* permite tuturor elevilor să-și dezvolte și să-și îmbunătățească abilitățile în ceea ce privește materialele de studiu. Într-un mediu de învățare cooperantă, fiecare elev este chemat să-și pună la dispoziție propriile resurse și să ofere și să primească ajutor; fiecare membru al grupului, cu caracteristicile sale unice și speciale, poate contribui la învățarea tuturor și fiecare poate deveni o resursă și un instrument compensator pentru ceilalți și acest lucru permite crearea unei învățări egale și cu adevărat incluzive. În structurile de cooperare fiecare elev își găsește spațiul și se dezvoltă forme de respect reciproc între elevi. Învățarea prin cooperare transmite cunoștințe, abilități și competențe tuturor membrilor grupului și, de asemenea, în grupuri mici niciunul dintre membri nu poate scăpa de angajamentul comun și fiecare elev își experimentează potențialul punându-se în joc.

O altă strategie incluzivă eficientă de îmbunătățire a învățării elevilor, cu și fără dificultate, este predarea metacognitivă, care dezvoltă la elev o conștientizare a ceea ce face, de ce o face, când este mai potrivit să o facă din nou și în ce condiții. Predarea metacognitivă promovează conștientizarea în elev a propriilor procese cognitive și controlul exercitat asupra acestora.

Predarea metacognitivă facilitează cunoașterea și utilizarea strategiilor, îmbunătățește performanța în rezolvarea problemelor și planificarea activității, dezvoltă un sentiment de autoeficacitate, stimă de sine și motivație, întărește cunoașterea abilităților cognitive, cum ar fi atenția și memoria. Abordarea metacognitivă stimulează convingerea că situațiile pot fi schimbate grație ajutorului unor strategii adecvate, a unui angajament major, a controlului acțiunilor.

Profesorul metacognitiv trebuie să-l împingă pe copil să-și descopere propriile procese cognitive, propriile stiluri de gândire, stimulându-l să dezvolte tehnici de autoreglare. Profesorul metacognitiv trebuie:

-să îndrume elevul cu exemple de strategii, ajutoare și întrebări;

-să invite elevul să repete cu voce tare traseul elaborat;

-să ceară elevului să gândească în mintea lui: pornirea autonomiei;

-să ceară elevului să dezvolte o strategie personală: pornirea consolidării:

-să ceară elevului să dezvolte noi planuri pentru a rezolva alte probleme: pornirea generalizării.

În această nouă perspectivă incluzivă a școlii, evaluarea joacă un rol important și din acest motiv trebuie să i se acorde o atenție deosebită; întrucât, uneori, metodele de evaluare pot duce la crearea de inegalități.

Abordările de evaluare avute în vedere astăzi de sistemul nostru școlar pot fi de trei tipuri: normative sau comparative, idiografice și criteriale. Evaluarea normativă sau comparativă compară performanța individului și cea a grupului și poate fi determinată de doi parametri:

standardizată (folosește un eșantion standard ca termen de referință pentru evaluarea răspunsurilor oricărui alt subiect, care este supus acelui test)

relativă (compară rezultatele unui elev cu cele obţinute de grupul clasei şi defineşte poziţia elevului faţă de clasă, fie deasupra, fie dedesubt).

Acest sistem poate fi util pentru a avea o imagine a distribuției elevilor în funcție de obiectivele de învățare, dar favorizează competiția, care nu este pozitivă la nivel motivațional pentru elevii aflați în dificultate.

O evaluare cu adevărat incluzivă trebuie planificată, adică corelată, în mod criterial, cu o programare didactico-educativă orientată spre dezvoltarea competențelor; trebuie să fie personalizată, astfel încât fiecare să poată recunoaște „diferențialul” de învățare realizat chiar și în prezența unor abilități disciplinare diversificate; trebuie să fie orientată, adică să vizeze orientarea alegerilor personale, oferind instrumente de conștientizare de sine și documentare educațională; trebuie să fie multifactorială, adică să folosească metode diversificate de evaluare pentru a recunoaște tuturor, în momente și la niveluri diferite, ceea ce aparține tuturor și fiecăruia ceea ce aparține fiecăruia. Practic, ceea ce nu a fost conceput și implementat într-un mod incluziv nu poate fi evaluat într-un mod incluziv.

Bibliografie

• R. Ciambrone, G. Fusacchia – I BES. Come e cosa fare – ed. Giunti Scuola, 2014.
• D. Ianes, S. Cramerotti – Alunni con BES. Bisogni educativi speciali – ed. Erickson, 2013
• R. Caldin – Dispense per il Master di 1°livello “Didattica e Psicopedagogia per i Disturbi Specifici di Apprendimento” –Università di Firenze – Facoltà di Scienze della Formazione, 2011

Educația favorabilă incluziunii

Prof. înv. preșc. Ciotmonda Cecilia-Carmen
Grădinița P.P. Nr. 3, Bistrița

Poate fiecare profesor a încercat să răspundă la un moment dat la întrebări de genul: De ce nu toţi elevii mei progresează în acelaşi fel? Cum pot să-i ajut pe toţi să înţeleagă? Cum pot să-i ajut pe cei care învaţă mai greu?

Un prim pas în oferirea răspunsurilor la aceste întrebări stă în faptul că profesorul ar trebui să accepte, în primul rând, diversitatea dintr-o clasă; faptul că fiecare elev are propriile sale capacităţi intelectuale, diferite de cele ale altor colegi, că fiecare are stilul său propriu de a învăţa şi fiecare are nevoile sale în privinţa asimilării de informaţii. Aşadar, unul dintre cele mai importante aspecte a le învăţământului actual este nevoia sa de adaptare la necesităţile copiilor, oricare ar fi acele necesităţi şi oricare ar fi copiii – fie că sunt copiii cu CES, fie că pur şi simplu sunt copii cu un ritm mult mai încet de învăţare. Școala incluzivă devine astfel o școală deschisă tuturor, o școală prietenoasă, flexibilă, o școală care abordează procesul de predare – învățare – evaluare într-un mod dinamic şi atractiv, o școală care, prin sprijinul pe care îl oferă tuturor copiilor, se constituie într-un factor de bază al incluziunii sociale, contribuind la eliminarea prejudecăţilor legate de apartenenţa la un anumit mediu şi la spargerea barierelor existente între diferitele grupuri din interiorul unei comunităţi

Impunându-se ca un nou tip de educaţie , flexibilă , adaptabilă la nevoile speciale şi c.e.s. ale tuturor educabililor în general şi la cele ale celor disabili în special , educaţia integrată se detaşează de normativitatea educaţiei tradiţionale . Acest aspect se reflectă în maniera de abordare metodologico-procedurală a educabililor . Strategiile specifice integrării educative sunt la rândul lor flexibile , caracterizate prin diversitate Conceptul de strategie în educaţia integrată se distanţează de accepţia din pedagogia europeană-continentală , apropiindu-se de cea anglo-saxonă . Aceasta nu pune accent pe combinarea inspirată a metodelor şi mijloacelor clasice , ci pe „ aplicarea inspirată , originală , creativă , în orice caz , într-o nouă manieră , a unor metode şi mijloace vechi , preexistente , acceptându-se chiar modificarea acestora “ (Ungureanu Dorel , 2000) .

Multi dintre noi au o viziune proprie asupra ideii complexe precum este incluziunea. Diversitatea din sanul grupului poate cauza probleme care prezinta riscul de a conduce la neglijare, excludere sau segregare. Provocarile pentru grup si pentru cei responsabili de grup sunt de a mentine grupul impreuna si de a lupta impotriva nevoii de excludere sau segregare care ar putea sa apara. Acest lucru trebuie facut de la cea mai frageda varsta, in prima forma ,,de grup" la care participa copiii, prin modificarea modalitatilor de lucru si prin schimbarea normelor, regulilor, valorilor curriculare, strategice, de prejudecata sau stereotipice, pentru a facilita participarea deplina in activitati a tuturor copiilor.O gradinita poate fi incluziva si poate dezvolta practici incluzive in abordarea copiilor, daca se doreste cu adevarat acest lucru. In acest sens, munca cu copiii continua pana cand nu se vor mai face diferentieri si segregari in cadrul grupului, iar parintii vor accepta toti ,,colegii" copilului lor.Copiii care ne trec pragul gradinitei ne pun in situatia de a cauta mereu noi solutii la problemele ridicate. De cele mai multe ori gasim solutiile cele mai bune pentru copii. Uneori suntem pusi insa in dificultate de complexitatea problemelor. Ce este mai bine pentru copilul in cauza? Ce este bine pentru ceilalti copii din grupa? Avem disponibilitate si resurse suficiente pentru a depasi problemele aparute? Acestea sunt unele intrebari pe care ar trebui sa ni le punem, noi cadrele didactice.De asemenea, pentru o educatie

incluziva, comunitatea si multiplele modalitati de interventie, au un rol hotarator in depasirea barierelor de comunicare, a dificultatilor de ordin social si economic care ar putea sa duca la marginalizare si segregare.In acest sens, munca cu prescolarii trebuie sa continue pana cand nu se vor mai face diferentieri si segregari in cadrul grupului, iar parintii vor accepta toti "colegii" copilului lor. Conceptul de educatie incluziva se poate defini prin acceptarea de catre institutiile de invatamant a tuturor copiilor, indiferent de sex, apartenenta etnica si sociala, religie, nationalitate, rasa, limba, infirmitate, situatia materiala a copilului, a parintilor sau tutorilor sai. Educatia este strans legata de recunoasterea si acceptarea diversitatii; caracteristicile individuale difera, dar aceasta este conditia normala a convietuirii umane. De aici se poate ajunge usor la intrebarea "Cum putem trai diferiti in acelasi grup?"Este nevoie de educatie incluziva deoarece copiii, indiferent de disabilitatea sau dificultatea de invatare, au un rol de jucat in societate dupa terminarea scolii. Un inceput timpuriu in grupuri de joaca, urmat de educatia in scoli si colegii normale este cea mai buna pregatire pentru o viata integrata. Educatia este o parte integranta si nu separata de restul vietilor copiilor. Copiii cu dizabilitati pot si sunt educati in scoli obisnuite cu un sprijin adecvat. In conditiile actuale se amplifica importanta educatiei prescolare, determinata pe de o parte de parintii suprasolicitati profesional, o parte din ei plecati peste hotare, sau situatia celor din familii vulnerabile (alcoolici, familii cu multi copii), iar pe de alta parte, cerintele gradinitei presupun deja anumite cunostinte si abilitati pe care copii trebuie sa le aibe. Pentru consolidarea unui set de valori stabil si coerent care sprijina gradinita in formarea la copii a unei conduite favorabile, a unui stil de viata sanatos, este necesara eficientizarea relatiei scoala-familie. Familia reprezinta elementul cheie in socializarea copilului cu colectivul grupei fiind consultata cu privire la activitatile educative din gradinita si cu privire la activitatile optionale pe care doresc sa le desfasoare copiii.

Gradinita este o parte minora ca dimensiune a comunitatii, dar devine foarte importanta prin structura ei calitativa de a determina, prin functionarea ei, viitorul celorlalte elemente ale parteneriatului familia este prima influentata de calitatea activitatii gradinitei, apoi scoala este la fel de interesata de educatia prescolara, iar comunitatea locala este cea care cumuleaza toate influentele viitorului prin educatia prescolara. Predispozitia biologica nu este o sentinta, iar mediul social este o sansa. Sentinta produsa de societate este mai periculoasa pentru un copil in dezvoltare decat predispozitia biologica. Pornind de aici, trebuie sa intelegem faptul ca traim intr-o lume a diversitatii umane, ca scoala nu se poate eschiva de la rolul de promotor al progresului uman si ca doar ea poate facilita schimbarea, intrevazuta ca posibila, a mentalitatii si atitudinii fata de cerintele educative ale tuturor copiilor. Scoala va reusi sa raspunda cerintelor speciale de educatie ale copiilor aflati in dificultate si nevoilor de educatie ale familiilor acestora doar prin eforturile ei interne si cu sprijinul tuturor.

Bibliografie

• R. Ciambrone, G. Fusacchia – I BES. Come e cosa fare – ed. Giunti Scuola, 2014.
• D. Ianes, S. Cramerotti – Alunni con BES. Bisogni educativi speciali – ed. Erickson, 2013
• R. Caldin – Dispense per il Master di 1°livello “Didattica e Psicopedagogia per i Disturbi Specifici di Apprendimento” –Università di Firenze – Facoltà di Scienze della Formazione, 2011

Studiu de caz: "Incluziunea în educație - Inițiative și provocări pentru un viitor echitabil"

Borlea Luminița – Maria
Liceul Teoretic Sebiș

Educația incluzivă reprezintă un fundament al unei societăți echitabile și prospere, unde toți copiii, indiferent de abilități, origine socială, etnie sau alte diferențe, au acces la o educație de calitate. În România, deși au fost făcute progrese semnificative în ultimii ani, există încă multe provocări de depășit pentru a asigura un sistem educațional cu adevărat incluziv. Acest studiu de caz examinează diverse inițiative recente, impactul acestora și propune recomandări pentru îmbunătățirea sistemului educațional, având ca scop principal asigurarea că "fiecare copil contează".

Educația incluzivă în România a evoluat considerabil, datorită diverselor politici și strategii naționale. Cu toate acestea, datele statistice și studiile de specialitate arată că mulți copii din grupuri vulnerabile, precum copiii cu dizabilități, copiii romi și copiii din mediul rural, continuă să se confrunte cu obstacole semnificative în accesul la educație de calitate.

Conform unui raport al Ministerului Educației Naționale, rata abandonului școlar în România este încă ridicată în comparație cu media europeană, afectând în mod disproporționat copiii din grupuri vulnerabile. Problemele sunt multiple și includ lipsa resurselor adecvate, infrastructura școlară insuficient dezvoltată și formarea insuficientă a profesorilor în abordări incluzive.

Inițiative notabile pentru educație incluzivă

1. **Proiectul "Școala pentru Toți"**
   Lansat în 2016, proiectul "Școala pentru Toți" este o inițiativă a Ministerului Educației Naționale, în colaborare cu ONG-uri și organizații internaționale, având ca obiectiv sprijinirea incluziunii copiilor din grupuri vulnerabile prin îmbunătățirea infrastructurii școlare, formarea cadrelor didactice și oferirea de resurse educaționale adaptate. Proiectul a inclus și campanii de conștientizare în comunități pentru a reduce stigmatizarea și discriminarea.

   Impact: Până în prezent, peste 50.000 de copii au beneficiat de acest proiect, care a contribuit la reducerea ratelor de abandon școlar și la creșterea participării la activitățile școlare. De asemenea, peste 10.000 de profesori au primit formări specializate în metode de predare incluzivă.
2. **Programul "A Doua Șansă"**
   Acest program este destinat copiilor și tinerilor care au părăsit sistemul educațional și doresc să își continue studiile. Programul oferă cursuri adaptate nevoilor acestora, inclusiv pentru copii cu dizabilități, și include suport psihopedagogic și consiliere pentru reîntoarcerea la școală.
   Impact: Programul a ajutat mii de tineri să finalizeze studiile de bază, oferindu-le astfel oportunități mai bune de angajare și integrare socială. Evaluările arată o creștere semnificativă a ratei de reintegrare școlară în rândul beneficiarilor.
3. **Inițiativa "Educație pentru Toți"**
   Finanțată de Fondul Social European, inițiativa "Educație pentru Toți" se concentrează pe îmbunătățirea accesului la educație de calitate pentru copiii din mediul rural și comunitățile defavorizate. Proiectul include modernizarea infrastructurii școlare, asigurarea transportului gratuit și implementarea de programe de sprijin educațional, cum ar fi meditațiile gratuite și activitățile extracurriculare.

Impact: Această inițiativă a dus la o creștere semnificativă a participării școlare în zonele rurale și a redus diferențele educaționale dintre mediul urban și rural. Studiile arată o îmbunătățire a performanțelor școlare și a ratelor de promovabilitate în rândul copiilor din comunitățile beneficiare.

4. **Proiectul "Incluziunea Digitală"**
   În contextul pandemiei COVID-19, accesul la educație online a devenit esențial. Proiectul "Incluziunea Digitală" a fost lansat pentru a asigura că toți copiii, inclusiv cei din grupuri vulnerabile, au acces la dispozitive digitale și internet. Proiectul a inclus și formarea profesorilor pentru utilizarea eficientă a tehnologiilor digitale în predare.
   Impact: Peste 30.000 de copii din medii defavorizate au primit tablete și conexiune la internet, iar profesorii au beneficiat de formări pentru a se adapta la noile cerințe educaționale. Evaluările inițiale arată o îmbunătățire a accesului la educație și a rezultatelor școlare în contextul învățământului online.

Provocări în implementarea educației incluzive

Deși inițiativele menționate au avut succes, numeroase provocări persistă:

1. **Lipsa resurselor**: Multe școli din zonele rurale și defavorizate nu dispun de resursele necesare pentru a implementa metodele de educație incluzivă. Aceasta include lipsa materialelor didactice adaptate, a echipamentelor speciale pentru copiii cu dizabilități și a infrastructurii adecvate.
2. **Formarea insuficientă a profesorilor**: Deși au fost implementate programe de formare, acestea nu sunt întotdeauna accesibile pentru toți profesorii. Este necesară o formare continuă și extinsă pentru ca profesorii să fie bine pregătiți să răspundă nevoilor diverse ale elevilor.
3. **Stereotipurile și prejudecățile**: Atitudinile negative față de copiii din grupuri vulnerabile persistă în rândul elevilor, profesorilor și comunităților. Acestea pot împiedica integrarea eficientă a copiilor în școli și pot crea un mediu educațional ostil.
4. **Colaborarea intersectorială limitată**: Educația incluzivă necesită o abordare integrată, implicând diverse sectoare, cum ar fi sănătatea, asistența socială și justiția. Lipsa unei colaborări eficiente între aceste sectoare poate limita impactul inițiativelor de incluziune.

Recomandări pentru îmbunătățirea educației incluzive

1. **Creșterea finanțării**: Alocarea de resurse financiare suplimentare pentru școlile din zonele defavorizate și pentru programele de educație incluzivă este esențială. Aceasta ar trebui să includă fonduri pentru infrastructură, materiale didactice adaptate și formarea cadrelor didactice.
2. **Formarea continuă a profesorilor**: Implementarea unui program național de formare continuă pentru profesori în domeniul educației incluzive ar putea îmbunătăți considerabil calitatea educației. Acest program ar trebui să fie accesibil tuturor profesorilor, indiferent de locația lor, și să includă module despre diversitatea și incluziunea în educație.
3. **Campanii de conștientizare**: Este important să se desfășoare campanii de sensibilizare pentru a reduce stereotipurile și prejudecățile față de copiii din grupuri vulnerabile. Aceste campanii ar trebui să implice comunitatea, părinții și elevii, pentru a promova o cultură a incluziunii și a respectului pentru diversitate.
4. **Colaborare intersectorială**: Educația incluzivă necesită o abordare integrată, implicând diverse sectoare. O colaborare mai strânsă între sectoarele educației, sănătății, asistenței sociale și justiției ar putea asigura o abordare holistică a nevoilor copiilor vulnerabili. Acest lucru ar putea include crearea de echipe multidisciplinare pentru a sprijini copiii și familiile lor.

5. **Monitorizarea și evaluarea programelor**: Este esențială monitorizarea și evaluarea continuă a programelor de educație incluzivă pentru a asigura eficiența acestora. Acest proces ar trebui să includă colectarea de date, feedback de la beneficiari și ajustarea programelor în funcție de rezultatele obținute.

Educația incluzivă este un pilon fundamental al unei societăți echitabile și prospere. În România, inițiativele actuale au avut un impact pozitiv semnificativ, dar mai sunt multe de făcut pentru a asigura că "fiecare copil contează". Prin creșterea finanțării, formarea continuă a profesorilor, campanii de conștientizare și colaborare intersectorială, putem face pași importanți spre o educație incluzivă și de calitate pentru toți copiii.

Acest studiu de caz subliniază necesitatea continuării și intensificării eforturilor pentru a asigura că fiecare copil are acces la o educație de calitate, indiferent de provocările cu care se confruntă. Educația incluzivă nu este doar un drept al copiilor, ci și o investiție esențială în viitorul societății noastre. Prin eforturi colective și politici bine direcționate, putem construi un sistem educațional care să reflecte valorile egalității, respectului și incluziunii.

Bibliografie

1. **Asociația Națională pentru Educație Incluzivă.** (2017). *Ghid pentru implementarea educației incluzive*. București: Editura ANEI.
2. **UNICEF România.** (2019). *Educația Incluzivă în România: Progrese și provocări*. București: UNICEF România.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ÎN GRĂDINIȚĂ

Prof. înv. Preșc. Gîrdea Alina
Grădinița cu P.P. Nr. 1 Huși

Conceptul de Educație Incluzivă

Educația incluzivă reprezintă un cadru educațional în care toți copiii, indiferent de diferențele individuale, primesc o șansă echitabilă de a merge la școală, de a învăța și de a-și dezvolta competențele necesare pentru a progresa în viață. Principiul fundamental al educației incluzive este un învățământ pentru toți, împreună cu toți. Acest principiu câștigă tot mai mulți adepți și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare și incluziune.

Educația incluzivă este o educație de calitate, accesibilă și care se adresează tuturor copiilor, fără discriminare. În întreaga lume, tot mai mulți copii din medii defavorizate urmează grădinițele, școlile primare sau gimnaziale. În cele mai multe țări, legislația stipulează că toți copiii trebuie să beneficieze de educație.

Obiectivul Grădiniței Incluzive

Grădinița are ca scop crearea unui program coerent și coordonat de incluziune a copiilor preșcolari cu diferite dizabilități, de alte etnii, proveniență socială etc., și pregătirea celorlalți copii pentru acceptarea acestora fără diferențe de manifestare comportamentală sau verbală. Colectivitatea grădiniței include educatoare, părinți, copii și societatea cu numeroasele sale instituții și factori media. Pentru reușita incluziunii, este esențială existența unor relații constructive și de înțelegere.

Rolul Educatoarei

Educatoarea trebuie să cunoască deficiențele copiilor pentru a-și putea modela activitățile în funcție de necesitățile acestora. Grupa în care este integrat copilul cu cerințe educative speciale trebuie să primească informații corecte și pozitive despre acesta. Sensibilizarea copiilor se face prin diverse metode, precum jocuri, povestiri, discuții, și vizite ale unor persoane cu deficiențe.

Primirea copilului cu cerințe educative speciale trebuie să păstreze o aparență de normalitate. Educatoarea trebuie să trateze copilul cu dizabilități la fel ca pe ceilalți copii și să-și asume rolul de moderator. Ea trebuie să promoveze contactul direct între copii și să direcționeze întrebările și comentariile către copilul cu cerințe speciale. Este crucial să încurajeze și să stimuleze copiii, evidențiind abilitățile și interesele speciale ale fiecăruia.

Colaborarea cu Părinții și Comunitatea

Părinții sunt parteneri esențiali în educație, deținând cele mai multe informații despre copiii lor. Relația grădiniței cu părinții copiilor cu cerințe educative speciale este necesară și benefică, contribuind la evitarea factorilor de influență negativă. Angajarea și responsabilizarea familiei sunt fundamentale pentru reușita participării copilului la programul educativ.

Grădinița are rolul de a sprijini familiile să aibă încredere în resursele proprii și să facă față dificultăților. Educația și consilierea părinților au un rol important în integrarea copiilor cu afecțiuni de natură psihică, emoțională ori de altă natură. Rezultatele muncii pentru promovarea incluziunii apar în timp și sunt efectul unui exercițiu asiduu și susținut.

Curriculum Flexibil și Deschis

Grădinița incluzivă se caracterizează printr-un curriculum flexibil și deschis, adaptabil nevoilor și particularităților fiecărui copil. Acesta nu este un simplu set de conținuturi, ci un instrument

menit să sprijine dezvoltarea copilului. Fiecare copil are un ritm propriu de dezvoltare și poate avea nevoie de cerințe speciale la un moment dat.

Evaluarea și Planificarea Individualizată

Pentru a evalua copilul, educatoarea trebuie să ia în considerare competențele și capacitățile educaționale ale fiecărui copil, identificând:

- Cum este fiecare copil
- Ce știe fiecare
- Ce face fiecare
- Cum cooperează cu ceilalți

Pași pentru Implementarea Educației Incluzive

Pentru abordarea unei educații incluzive în grădiniță, educatoarea trebuie să urmeze următorii pași:

1. Elaborarea unui plan de dezvoltare a grădiniței, precizând parteneriatul cu familia și comunitatea.
2. Pregătirea întregului personal al grădiniței pentru a primi toți copiii, fără discriminare.
3. Asigurarea unui climat primitor și deschis prin organizarea eficientă a mediului educațional.
4. Discuții prealabile cu copiii pentru a se accepta reciproc.
5. Asigurarea unui curriculum flexibil și deschis accesibil și părinților.
6. Evaluarea fiecărui copil prin observație directă și indirectă.
7. Asigurarea accesului tuturor copiilor la programul grădiniței, inclusiv la adaptările acestuia.
8. Implicarea tuturor familiilor în decizii și acțiuni în favoarea copiilor.
9. Evaluarea periodică a progreselor tuturor copiilor din punct de vedere al relațiilor sociale și al dezvoltării imaginii de sine.
10. Elaborarea planurilor individualizate pentru copiii care au nevoie de sprijin.
11. Ajustarea permanentă a curriculumului pentru a-l adapta la nevoile educative ale copiilor.
12. Realizarea unui schimb permanent de idei și soluții cu colegele și cu familiile copiilor.

Concluzie

Educația incluzivă în grădiniță este esențială pentru dezvoltarea armonioasă a tuturor copiilor. Prin colaborare între educatoare, părinți și comunitate, se pot crea condițiile necesare pentru o educație echitabilă și de calitate, care să răspundă nevoilor fiecărui copil.

Bibliografie

- Vrășmaș, Ecaterina. *Educația copilului preșcolar*. Editura ProHumanitas, București, 1999.
- Vrășmaș, Ecaterina. *Introducere în educația cerințelor speciale*. Editura Credis, București, 2004.

COMPORTAMENTUL AGRESIV LA VÂRSTA PREȘCOLARĂ

Prof. RADU ELENA- FLORENTINA
Grădinița “BRÂNDUȘA”, sector 3, București

Protecția copiilor împotriva tuturor formelor de violență este un obiectiv strategic, pentru atingerea căruia toți partenerii educaționali se angajează cu responsabilitate, integritate și perseverență. Bullyingul este un fenomen răspândit în școlile și grădinițele din România, foarte actual în vremurile pe care le trăim care poate lasă răni adânci, iar efectele pe care le produce sunt pe termen lung. Este datoria noastră a tuturor să le oferim copiilor un mediu sigur, în care fiecare copil să fie tratat cu respect.

Climatul educațional indică atmosfera, moralul, starea afectivă a clasei, este indicatorul „sănătății” unui grup educațional și poate fi luat drept criteriu axiologic de diferențiere a unor clase de copii.

Problematica agresivității fie ca îmbracă forma actiunilor individuale, fie a celor colective, cunoaște numeroase fațade, fiind un important factor al comportamentului uman. Agresivitatea îmbracă diferite variante: individuală sau de grup, fizică sau verbală, distructivă sau violentă , insultă, furt, constrângere prin șantaj, amenințare, ostilitate, dispreț.

Agresivitatea infantilă se dezvolta în raport cu contraacțiunea pedagogică și tactul pedagogic.

În orice colectivitate, fie că este vorba despre o clasă sau un grup, apar stări tensionate din diferite cauze, manifestându-se sub forme variate , latente sau active, în mod progresiv sau regresiv, de scurtă durată sau de lungă durată, cu efecte imediate sau întârziate, rezolvate parțial, total sau amânate, direct sau printr-un complex de metode și factori. Adesea, după gradul de dezvoltare al stărilor tensionate, cadrul didactic, în rolul lui de manager dă dovada întocmai prin eficiența managementului său.

Ad litteram, se dezvoltă direct rezolvarea conflictelor apărute , atunci când deja au luat o formă vizibilă, gravă, cu efecte negative, evidente.

În sistemul educațional, principala problemă este aceea a prevenirii, a utilizării în așa mod a strategiilor de influențare a copiilor , încât să se diminueze câmpul de manifestare a cauzelor.

Evoluția stărilor tensionate, de la apariția singulară, de scurtă durată, până la izbucnirea conflictului, reflectă un drum care trebuie sesizat, analizat oportun de către profesor și rezolvat prin intervenția adecvată. Cadrul didactic trebuie să anticipeze orice abatere a sa sau a copiilor de la normele și regulile raționale, firești ale educației și să trezească imediat diferite comportamente.

Acestea se pot manifesta progresiv: mirarea la apariția unei abateri de la normal, sesizarea și identificarea situației, disconfortul cognitiv și afectiv, căutarea cauzelor, efortul de integrare , analiza, explicare, comparare și rezolvare, dacă este o abatere spontană , nerepetabilă, sesizarea repetării comportamentelor de abatere , exprimarea imediată a nemulțumirii sub formă verbală, cu rol de rezolvare mai accentuat, în cazul nerezolvării, repetării, nemulțumirea ia forme mai evidente , apar manifestări de respingere, încordare, frustrare, insatisfacție, starea tensionată începe să se manifeste deschis.

Fenomenul de bullying-ul nu apare brusc și misterios la copii. Când copiii mici intră la grădiniță și mai apoi la școală, își aduc cu ei istoria familiei și experiențele pe care le-au avut în casele lor, fie cu părinții, cu alți copii, fie chiar cu ecranele la care au fost expuși. Aceste experiențe vor influența copiii, mai mult sau mai puțin, să se angajeze într-un comportament de agresiune.

În unele familii, copiii pot suferi sau observa violență în fiecare zi: agresiune verbală sau fizică, pedepse corporale, șantaj .

Aceste experiențe în mediul familial îi pot determina pe copii, care învață din exemplul părinților lor, să adopte comportamente agresive și să fie implicați în acte de agresiune, încă din copilărie.

Accesul nerestricționat la ecrane și programe nerecomandate vârstei copilului influențează, de asemenea, implicarea potențială a copiilor în agresiune. Copiii pot învăța comportamente de agresiune vizionând filme care glorifică violența și jucând jocuri video care recompensează comportamentul violent.

În afara contextului familial, copilul poate intra în contact cu copiii agresivi; fie în parc, cu vecini, veri. Copilul va căuta apoi să imite și să experimenteze acest comportament într-un alt context, fie la gradiniță, fie cu frații și surorile sale.

În grădiniță, comportamentele agresive sau de agresiune apar și se dezvoltă într-un mod bine construit! Cei mai mici, între 2 și 4 ani, pot începe să adopte aceste comportamente pentru a-și apăra proprietatea, teritoriul și prietenia. Cei mai mari, între 4 și 6 ani, adoptă aceste comportamente pentru a amenința sau intimida alți copii.

Aceste comportamente agresive timpurii se dezvoltă în mod sistematic în funcție de reacția copilului vizat: dacă plânge și renunță la jucărie, copilul „abuziv” are mai multe șanse să țintească din nou același copil și hărțuirea va avea loc. Uneori, supunerea copilului vizat poate deveni plină de satisfacții în sine, iar copilul „agresor” poate zâmbi și se poate bucura să îl rănească pe celălalt, în mod intenționat. Dacă sunt lăsate să continue, aceste comportamente pot duce la un caz real de hărțuire.

Atunci când ceilalți copii din grupă observă o manifestare reușită de putere și dominație de către un copil agresiv, aceștia se pot alătura și astfel pot domina aceeași victimă sau pot folosi tactici similare pentru a-și viza și a-și domina propriile victime. Dacă aceste forme timpurii de agresiune directă sunt lăsate libere să continue timp de câteva luni și nimic nu îi oprește pe acești copii, se pot forma ierarhii ale puterii, grupuri de copii dominanți hărțuind în mod regulat alți copii care cedează cerințelor lor făcând tot ce li se cere.

Pentru băieți, atacurile fizice și verbale sunt cele mai frecvente și sunt legate de probleme de putere și dominație. Aceste comportamente, care necesită intervenție imediată, sunt relativ ușor de detectat și observat.

În schimb, fetele sunt mai subtile și indirecte, iar hărțuirea ține mai mult atacuri relaționale și tachinări asociate cu tiparele de afiliere și excludere. De exemplu, fetele au mai multe șanse să-și manipuleze relațiile, să-și excludă colegii de grupă, să dezvăluie secrete și să amenințe, dacă cererile lor nu sunt îndeplinite.

Prin urmare, cadrele didactice trebuie să fie atenți la copiii mici implicați în această hărțuire relațională. Mai dificil de detectat, dăunează la fel de mult, dacă nu chiar mai mult, decât forme mai directe de violență.

Dacă educatorii nu intervin pentru a opri agresiunea, copiii învață că agresiunea este un mod acceptabil de a se comporta.

Copiii care hărțuiesc vor continua să hărțuiască. Ei nu vor învăța să se angajeze în interacțiuni utile, de susținere și incluzive. Copiii victime vor continua să fie victime. Nu vor învăța să se apere, să aibă încredere în sine și să ceară ajutor de la prieteni și adulți. Fără intervenția cadrelor didactice, se pot dezvolta și persista modele de intimidare și victimizare, nu numai în condițiile copilăriei timpurii, ci și în adolescență și chiar la maturitate.

Când apare o situație de agresiune, trebuie luate măsuri imediat. Cadrele didactice pot profita de această ocazie pentru a-l transforma într-un moment de învățare, pentru a modela și schimba acțiunile și răspunsurile copiilor atunci când sunt agresați, folosind o strategie specifică:

Educatorii ar trebui să pună capăt imediat agresiunii spunând „opriți” și acordând o atenție minimă copilului care agresează. Importană este atenția acordată victimei. Nu trebuie să acordați atenție copilului abuziv, nici măcar pentru a-i reaminti că este inacceptabil comportamentul său, acest lucru nu ar face decât să sporească comportamentul negativ și chiar să fie recompensator

pentru el. Mai târziu, odată ce copilul victimă s-a liniștit, este totuși important ca educatorii să poarte o discuție cu „agresorul” copilului.

- Educatorii ar trebui să ajute copilul victimă stând alături de el și ajutându-l să reacționeze cu încredere.
- Educatorii ar trebui să încurajeze copiii să sprijine copilul agresat.

După incident, educatorii trebuie să urmărească separat fiecare dintre copii, discutând incidentul, efectele și consecințele acestuia.

- Copiii care hărțuiesc trebuie să înțeleagă că hărțuirea nu este acceptabilă și nu este permisă. Ajutați-i să înțeleagă regulile și așteptările școlare, să înțeleagă că agresiunea îi rănește pe alții și să se angajeze în comportamente sociale pozitive.
- Copiii victime trebuie să știe că adulții sunt acolo pentru a-i ajuta și a-i sprijini, că nu merită să fie hărțuiți și că pot cere adulților și altor copii să-i ajute.
- Copiii care asistă la agresiune ar trebui să înțeleagă că au puterea de a calma situația cerând agresorului să se oprească, ajutând victima să plece, primind sprijin de la alți copii, cerând ajutor sau asistarea unui adult și raportarea incidentului.

Vorbind direct și deschis despre hărțuire cu copiii, îi face să știe că adulții care îi îngrijesc iau în serios hărțuirea și nu acceptă astfel de comportamente. Vorbind despre modul în care adulții și copiii pot lucra împreună pentru a preveni și a pune capăt agresiunii, îi informează pe copii că fac parte dintr-un mediu sigur, de susținere și incluziv.

BIBLIOGRAFIE:

1. Gheorghe Tomșa(coordonator), Mirela Chelaru, Corneliu Ilade, Corina Iurea, Flavia Mălureanu, Cornelia Ștefănescu, Raluca Tomșa – PSIHOPEDAGOGIE PREȘCOLARĂ ȘI ȘCOLARĂ, București, 2005.
2. https://www.salvaticopiii.ro/ce-facem/Educatie/Educatie-prescolara/Prevenirea-Bullyingului-in-Gradinite/Resurse-Utile/Cum-incepe-agresiunea-si-hartuirea-la-gradinita

Școală pentru toți copiii

Prof. Ghirold Alina Adriana
Școala Gimnazială I.G.Duca, Petroșani

Şcoala nu reprezintă doar o instituţie unde copiii şi tinerii vin să primească informaţii, ci un loc unde trebuie să înveţe toţi cei care lucrează. Până acum, profesorul era considerat principala sursă de informaţii pentru o anumită disciplină, într-un anumit domeniu, o autoritate de necontestat. Datorită democratizării accesului la cunoştinţe, acest rol al profesorului se reduce dramatic, el devenind un organizator, o călăuză a învăţării, oferind elevilor, în locul tradiţionalei “transmiteri a cunoştinţelor”, veritabile “experienţe de învăţare”, provocând elevii să descopere şi să aplice în practică noile cunoştinţe dobândite. Acest lucru se poate realiza însă doar într-o şcoală incluzivă, cea care poate răspunde unei diversităţi mari de copii, o şcoală în care toţi participă şi sunt trataţi ca fiind la fel de importanţi.

Principiul şcolii incluzive, susţinut atât de legislaţia naţională, cât şi de cea internaţională, conferă dreptul tuturor copiilor la învăţătură împreună oriunde este posibil, indiferent de starea lor fizică, intelectuală, emoţională sau de diferenţele de origine etnică, religioasă, culturală. Incluziunea este adeseori asociată cu elevi care au dizabilităţi, sau care au „nevoi educaţionale speciale” (CES). De fapt, incluziunea se referă la educaţia şcolară a tuturor copiilor şi tinerilor, conform conceptului „şcolii pentru toţi”. În Declaraţia Conferinţei UNESCO de la Salamanca din 1994 se spune că: “Şcolile obişnuite cu o orientare incluzivă reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare, care crează comunităţi prioritoare, construiesc o societate incluzivă şi oferă forme de educaţie pentru toţi; mai mult, ele asigură o educaţie eficientă pentru majoritatea copiilor şi îmbunătăţesc eficienţa şi rentabilitatea întregului sistem de învăţământ”. Altfel spus, şcolile incluzive sunt acele şcoli deschise, prietenoase în care se urmăreşte flexibilizarea curriculumului, ameliorarea calităţii procesului de predare – învăţare, evaluarea permanentă şi formativă a elevilor, precum şi parteneriatul educaţional, iar educaţia incluzivă se referă în esenţă la înlăturarea tuturor barierelor în învăţare şi la asigurarea participării tuturor celor aflaţi în situaţii de risc sau vulnerabili la excludere şi marginalizare la activitatea de învăţare.

„Şcoala pentru toţi” reprezintă dezideratul maximei flexibilităţi şi toleranţe în ceea ce priveşte diferenţele fizice, socioculturale, lingvistice, religioase şi psihologice existente între copii/elevi, misiunea şcolii fiind aceea de a le oferi tuturor posibilitatea de a învăţa în funcţie de ritmul, capacităţile şi nevoile proprii şi de a se exprima conform trăsăturilor individuale de personalitate.

Noţiunea de incluziune este foarte complexă, mai largă decât cea de adaptare şi integrare socială. Aceasta presupune toţi copiii care au nevoie de o pedagogie specială - aceia care au dificultăţi şcolare, un handicap, o boală, tulburări de limbaj, copii precoce, copii de rromi, copii cu performanţe intelectuale deosebite, copii aparţinând altor naţii… să fie incluşi în cadrul şcolii. Cum şcoala este o societate în miniatură, problemele sociale există şi se manifestă şi în cadrul ei: rasismul, sărăcia, inacceptarea, violenţa. Societatea noastră începe să fie pluriculturală. Migrarea populaţiilor începe să fie un aspect întâlnit şi în cadrul şcolii româneşti. Nouă, dascălilor, ne revine rolul de a înfrunta aceste probleme, de a le combate, de a le rezista. La şcoală este spaţiu pentru toţi şi fiecare elev trebuie să aibă dreptul la învăţământ.

Principiile de funcţionare ale unei şcoli sunt gratuitate, obligativitate, libertate, neutralitate. Aceasta presupune că şcoala să fie deschisă tuturor, fără discriminare în ceea ce priveşte clasa socială, originea, naţionalitatea, religia, nivelul de inteligenţă. Ca urmare în scopul unei reuşite depline în includerea copiilor într-o şcoală de masă, copii ce aparţin uneia din situaţiile descrise mai sus, este nevoie de parcurgerea în timp a unor etape distincte prin care se urmăreşte crearea unor condiţii optime procesului integrării (includerii). Cele mai importante etape, în sinteză, sunt următoarele:

Atât în şcoala românească cât şi în societate există persoane care critică şi resping pe aceia care sunt diferiţi - romii, străinii, persoanele cu convingeri religioase diferite, persoanele cu cerinţe educative speciale. Cred că această atitudine reiese din teama pentru ceea ce este diferit: culoarea părului, a pielii, religia, caracterul, nivelul de dezvoltare psihologică. Intoleranţa de fapt creează rasismul, si nu diferenţele.

Pentru a nu încuraja astfel de practici în şcoli dascălii învaţă copiii să se informeze despre persoanele pe care nu le cunosc, care nu au aceeaşi origine, care nu le seamănă, să vorbească cu ei pentru a vedea cine sunt cu adevărat, să nu aibă prejudecăţi, şi să se gândească că toţi aparţinem aceleaşi rase.

Noţiunea de incluziune este de fapt traducerea într-o orientare socială şi politică a valorilor conţinute în Declaraţia Drepturilor Omului şi Cetăţeanului - Toţi oamenii se nasc şi rămân liberi şi egali in drepturi. Ea recunoaşte fiecăruia apartenenţa egalităţii drepturilor grupului în care el trăieşte: naţiune, şcoală, cartier, oraş.

Motto

"Adevăratul dascăl este caracterizat prin aceea că mintea sa se mişcă în armonie cu minţile elevilor săi, trăind împreună dificultăţile şi victoriile intelectuale deopotrivă."(J.Dewey)

BIBLIOGRAFIE

1. Gherguţ, Alois – Sinteze de psihopedagogie specială – ghid pentru concursuri şi examene de obţinere a gradelor didactice, Editura Polirom, Iaşi, 2005
2. Gherguţ, Alois – Psihologia persoanelor cu cerinţe speciale. Strategii de educaţie integrată, Editura Polirom, Iaşi, 2001
3. Ungureanu, Dorel – Educaţia integrată şi şcoala inclusivă, Editura de Vest, Timişoara, 2000
4.Vrăşmaş, Traian – Învăţământul integrat şi/sau incluziv, Editura Aramis, Bucureşti, 2001

Educația incluzivă ca parte a curriculum-ului național

Prof. Bîrsan Ioan-Dumitru
Școala Gimnazială Batoș

Trunchiul comun al disciplinelor conține și Religia, care este integrată în cadrul ariei curriculare Om și societate. Din acest motiv, printre celelalte discipline joacă un rol integrator, de echilibru, privind educația moral-religioasă a tinerilor ca o pregătire a viitorului adult, în contextul multiplelor schimbări contemporane. Rolul curriculumului național este de a stabili, la nivel național obiectivele generale, conținuturile care urmează a fi predate și, poate foarte important în societatea actuală, abilitățile care urmează a fi dobândite de elevi pentru ca aceștia să se poată integra în viitor pe o piață a muncii din ce în ce mai dinamică și în care concurența este un cuvânt de actualitate.

Desigur că acest curriculum este și el dinamic și se poate ajusta odată cu trecerea timpului având în prim plan schimbările majore care apar în societate în diferite domenii ale acesteia: economic, social, politic, istoric, religios etc. De adaptarea curriculumului se ocupă centrele specializate de politici educaționale, care au ca rol etapele esențiale care vizează schimbările reglatoare atât de utile unei educații dinamice. Între aceste etape amintim sumar câteva precum: observarea, diagnoza, analiza, statisticile oficiale, analiza politicilor cu specific educațional în alte țări ales spațiului comunitar european, propuneri publice și dezbateri ale politicilor care urmează a fi implementate pentru adaptarea demersurilor educaționale la situații și realități actuale relevante, respectiv reglări ulterioare implementărilor politicilor implementate.

Incluziunea este un termen de actualitate, intens expus, existent și în cadrul curriculum-ului național, reprezentând un proces de integrare a acelor persoane, care au diferite nevoi sau caracteristici specifice, în diferite medii, prin eliminarea oricăror forme de discriminare. În cadrul acestui proces se asigură eliminarea barierelor dintre indivizi, cu asigurarea simultană a integrării tuturor în colectivul respectiv prin egalizarea șanselor membrilor respectivei comunități. Se întâmpla ca unii indivizi care aveau diferite particularități să fie excluși, din aceste motive, aspecte care duceau la diferite urmări negative pentru ei. Grație noilor politici de incluziune se diminuează până la eliminare aceste tendințe, concomitent cu acțiuni concrete cu privire la excludere și marginalizare. Totodată, incluziunea are rolul fundamental în realizarea coexiunii sociale, în promovarea dezvoltării durabile și îmbunătățirea vieții subiecților. Deși pare ușor abstractă această teoretizare ea trebuie să îmbrace o formă practică, vizibilă, concretă, privind acțiuni imediate și conștiente cu raportare la realitatea actuală.

Din perspectivă religioasă, tinerii elevi au nevoie de suport duhovnicesc. Mulți dintre ei provin din diferite medii, dar învață să fie toleranți unii cu alții, să ierte, să îi accepte pe ceilalți, fără a fi critici, cu răbdare și iubire frățească. Modelul divin reprezintă un mod de raportare la această situație veche a inechităților sociale și economice în rândul populației. Astfel, Mântuitorul Iisus Hristos i-a privit cu aceeași dragoste pe toți oamenii, fără a face diferențe între ei, accentuând mesajul pozitiv al iertării celor care ne greșesc, al bunei conviețuiri dintre semeni. El însuși a manifestat o atenție sporită celor mici, despre care a afirmat că au sufletele nevinovate, au o puritate specială pe care este bine să o dezvolte permament. Acest aspect dezvoltat permanent poate duce la formarea unei atitudini clare de incluziune, de acceptare a celuilalt, din perspectiva dinamică a educației creștine.

Cei mici au dreptul la copilăria veselă și nevinovată, așa cum e numită de marele Ion Creangă. Aceasta exclude violența, riscurile și bullying-ul. Dragostea exprimată prin cuvinte și fapte, sprijinul

permanent în demersurile pozitive întreprinse de cei mici, oferirea celor mai potrivite resurse necesare creșterii tinerilor contribuie la dezvoltarea unor copii fericiți care vor avea capacitatea de a fi înțelegători.

Accesul egal la drepturi și libertăți constituie un deziderat în promovarea incluziunii copiilor. Acest lucru este reliefat și in Curriculum-ul național, nu doar în perspectiva religioasă.

Inițiativele incluzive reprezintă seturi de acțiuni specifice, eforturi depuse cu scopul includerii și implicării diferitelor grupuri de oameni din diferite categorii sociale, economice, culturale sau din alte domenii. Pentru aceasta este nevoie de promovarea echității, a accesibilității în luarea deciziilor privind diferitele procese de planificare și implementare a inițiativelor și a proiectelor specifice incluziunii.

Religia are un rol aparte în promovarea incluziunii în cadrul oricărei societăți, valorile promovate de aceasta fiind fundamentale pentru incluziune. Între cele mai importante valori amintim iubirea, care este regina lor și le include oarecum pe celelalte care o urmează, compasiunea, respectul față de alții, răbdarea, înțelegerea, pacea, buna-cuviință, prietenia etc. Însăși religia propune respectarea celor de alte credințe, devenind astfel model pentru celelalte tipuri de incluziune. Dialogurile interculturale și religioase pot duce la coeziune și diferite conexiuni care favorizează incluziunea.

Incluziunea școlară se realizează permanent datorită politicilor Ministerului Educației, care pune accent pe acest subiect și prioritizează nevoile elevului, aspect observat în politicile educaționale promovate și implementate durabil. Accesul la educație este garantat tuturor elevilor, fără diferențe, în sistemul educațional de stat în România, gratuit și obligatoriu. Obligatoriu reprezintă interesul superior al copilului, care nu poate fi privat de educație de calitate, în vederea realizării progresului școlar în condițiile asigurării elementelor esențiale în acest demers. Pentru a reuși incluziunea este nevoie ca profesorii să fie formați să lucreze cu grupurile de elevi care urmează a fi parte din incluziune prin cursuri de formare specifice, este nevoie de o adaptare reală a curriculum-ului, sunt necesare resursele specifice și se cere ca între factorii implicați, elevii, profesorii și părinții, să existe o conlucrare conștientă, continuă, generatoare de noi oportunități de incluziune a elevilor.

În școala noastră, există un număr mare de elevi care provin din medii defavorizate, cu părinți plecați la muncă în străinătate, elevi care sunt crescuți de bunici, elevi care provin din familii fără venituri constante, elevi aflați în plasament, elevi care sunt orfani, ori elevi în familii monoparentale etc., așadar sunt diferite cazuri speciale care necesită atenție pentru integrare.

Demersul meu, ca profesor de religie, constă în aducerea tuturor la un numitor comun, exprimarea prieteniei față de toți ceilalți, acceptare celor aflați în aceste situații care nu au depins și nu depind de voința elevilor respectivi, integrarea tuturor prin activități și jocuri didactice colective, încurajarea și susținerea elevilor din perspectivă emoțională și moral- religioasă, eliminarea și combaterea situațiilor de risc pentru acești elevi, precum marginalizarea, evitarea unor subiecte sensibile care i-ar afecta, protejarea lor de bullying etc.

Am aplicat principiile educației incluzive în activitățile didactice și extrașcolare în cadrul activităților specifice Școala Verde, sau perioada Să știi mai multe, să fii mai bun, dar și în cadrul taberelor de vară la care am participat ca organizator sau ca voluntar și în cadrul activităților specifice de editare a revistei școlii și a cercului de pictură a icoanelor pe sticlă, în excursii tematice etc.

În concluzie, educația incluzivă face parte din calea de urmat de fiecare dascăl responsabil, dedicat, iubitor, marcat de compasiune și empatie care poate deveni un model pentru elevi și colegi,

iar pentru profesorul de religie reprezintă modul de manifestare a dragostei creștine față de aproapele în situațiile concrete ale vieții. În această direcție Curriculum-ul național propune o integrare a elevilor care se poate realiza cu efort și conștinciozitate de factorii educaționali printr-o conlucrare continuă și responsabilă.

Bibliografie:

1. Opris, Monica; Opris, Dorin; Sebu, Sebastian, *Metodica predării religiei,* Ed. Reîntregirea.
2. Opris, Monica, *Demersuri investigative în educația religioasă* Ed. Reîntregirea, 2010.
3. Raport privind starea învățământului național: https://www.edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Minister/2023/Transparenta/Rapoarte_sistem/Raport-Starea-invatamantului-preuniversitar-2022-2023.pdf accesat în data de 08.06.2024.

Consilierea elevilor, coordonată a integrării tuturor elevilor în colectivul clasei

Prof. Radu Ionela

Școala Gimnazială Hodac, jud. Mureș

Fiecare individ, cu propria personalitate reprezintă o originalitate incontestabilă, are coordonate personale atât de specifice și unice încât este dificil să fie realizate generalizări privind tinerii și caracteristicile acestora. Cu toate acestea se pot face câteva afirmații general valabile privind drepturile tinerilor la educație de calitate în medii care stimulează dezvoltarea psiho-emoțională. Acest progres se poate realiza deplin prin intervenția oportună, prin facilitatea adulților care au atât rol de sprijin cât și de îndrumare și chiar un oarecare control al direcției pozitive în viața tinerilor care au nevoie de orientare și de consiliere mai mult ca niciodată în această lume dinamică.

Pentru copii este nevoie să nu precupețim niciun demers pentru formarea și dezvoltarea lor făcând investiții continue în educația acestora pentru a contribui la schimbarea în bine a acestei lumi. Ei reprezintă viitorul și merită să aibă parte de cea mai bună educație și formare. Ei pot deveni mai empatici și mai sensibili față de tot ce îi înconjoară, pot fi mai receptivi la toate problemele lumii contemporane și au capacitatea de a schimba înfățișarea lumii prin devenirea lor.

Această formare reprezintă o cale amplă, care este nevoie să fie jalonată, să fie netezită și pregătită pentru tineri de cei care au o anumită experiență a vieții și pot contribui din plin în sensul pozitiv. Șansa de a experimenta, de a descoperi, de a trăi modurile cele mai concrete ale învățării este important să fie oferită celor tineri deoarece doar așa pot să se autocunoască și să regleze diferite procese, reacții, stări sufletești, atitudini și acțiuni personale. Investirea tânărului cu încrederea unui adult experimentat oferă oportunitatea de a lua decizii, de a se implica având mereu siguranța că este sub atenta îndrumare a cuiva care îi vrea doar binele este un deziderat al consilierii elevilor. Mediul de învățare și de creștere a oricărui tânăr este important pentru devenirea acestuia, pentru formare. De aceea, consilierul școlar, dirigintele, pedagogul în general observă mediul de viață, coordonate specifice ale activităților zilnice ale elevului, în mediul școlar și familial, interacțiunile dintre acesta și părinți, respectiv alte persoane, elevi, adulți, alți tineri și poate acționa în mod reglator comunicând cu părinții pentru a oferi sprijin necondiționat.

Consilierea școlară reprezintă acțiunea specifică de sprijin a tinerilor pentru a depăși diferite bariere, piedici, situații specifice care apar în timpul dezvoltării acestora pentru a preveni problemele personale, școlare, sociale sau care le pun în pericol progresul. În aceste etape consilierii școlari, care au devenit o realitate în mediul școlar, contribuie la dezvoltarea abilităților elevilor de a rezolva problemele după ce le identifică în mod corect și natural. Modul de lucru al acestora poate să fie diferit, în funcție de situație și problemele apărute, astfel, se poate lucra individual sau cu grupul de elevi. Adeseori elevii au nevoie de consiliere privind orientarea profesională, aspect pe care l-am observat la cei din clasa a VIII-a când trebuie să aleagă opțiunile pentru licee, respectiv pentru școlile profesionale.

Din acest motiv încep consilierea și orientarea școlară spre o meserie din timp având în vedere înclinațiile, speranțele, dar și abilitățile acestor tineri. Am constatat cu bucurie că de foarte multe ori elevii au urmat calea propusă de mine și au reușit declarându-se mulțumiți de alegerile privind cariera și profilul urmat.

Elevii au nevoie să își stabilească obiective pe termen scurt, pe care le pot realiza, deoarece așa se vor simți motivați să contine și se vor obișnui cu starea de succes, de reușită, care îi va motiva să încerce din nou depășind multe limite pe care și le setau anterior începerii oricărui demers conștient de dezvoltare spre succes. Așa își vor îmbunătăți constant stima de sine, pot face față stresului mai ușor, vor mai motivați să încerce lucruri noi despre care ziceau că nu le pot demara din cauză că nu le pot duce la bun sfârșit și vor reuși să rezolve eficient orice problemă care se ivește, fără a deveni victime ale acestora.

Dirigintele contribuie constant la stabilirea și menținearea bunelor relații dintre elevi, dintre elevi și cadrele didactice, dintre elevi și părinți prin prezentarea de exemple de bună practică, prin intervențiile oportune, prin generarea unor situații pozitiv-creative de învățare pentru toți actorii implicați în formarea elevilor manifestând tact, toleranță, înțelegere, empatie, iertare, profesionalism și aspectele specifice unui părinte care vrea tot ce a mai bun pentru copii.

Îi îndemn pe elevi să manifeste colegialitate, să fie deschiși față de ceilalți, deoarece astfel vor avea parte de un mediu de învățare util și eficient, vor dezvolta relații interpersonale atât de necesare pentru viitor și își vor perfecționa abilitățile personale și ale echipei.

Toți elevii au nevoie să fie valorizați prin integrare și aprecierea calităților pe care le au și le pot dezvolta constant. Datoria celor care pot să îi consilieze și să îi orienteze pe toți este esențială și poate contibui la succesul integrării tuturor elevilor în comunitatea clasei și în cea școlară.

Bibliografie:

1. Dorina Sălăvăstru, *Psihologia educației,* Editura Polirom, 2004.
2. Adriana Baban, *Ghid metodologic pentru orele de dirigenție și consiliere*, Editura Asociatia de stiinte cognitive din Romania, 2009.
3. Violeta Enea, *Intervenții psihologice în școală*, Manualul consilierului școlar, Editura Polirom, 2019.

INTEGRAREA COPIILOR CU DIZABILITĂȚI ÎN GRĂDINIȚĂ: O ABORDARE INCLUSIVĂ

Șimonea Cristina Monica,

Grădinița cu P.P. nr.53 Timișoara

Integrarea copiilor cu dizabilități în grădiniță reprezintă un aspect esențial al educației incluzive, asigurându-se că toți copiii au acces la oportunități egale de dezvoltare și învățare. Această abordare nu doar că sprijină dezvoltarea copiilor cu dizabilități, dar contribuie și la formarea unei societăți mai empatice și mai echitabile. În acest eseu, vom explora beneficiile integrării, provocările întâmpinate și soluțiile propuse, precum și rolul legislației și al comunității în susținerea acestui proces.

Educația incluzivă aduce numeroase beneficii atât pentru copiii cu dizabilități, cât și pentru colegii lor. Din punct de vedere social, copiii cu dizabilități au ocazia să interacționeze cu colegii lor, dezvoltându-și abilitățile sociale și relațiile de prietenie. Acest lucru contribuie la creșterea stimei de sine și a sentimentului de apartenență. De asemenea, copiii fără dizabilități învață despre diversitate și dezvoltă empatie și toleranță față de diferențele individuale.

Beneficiile emoționale sunt, de asemenea, semnificative. Copiii cu dizabilități se simt acceptați și valoroși, ceea ce poate avea un impact pozitiv asupra stării lor emoționale și asupra încrederii în sine. Din punct de vedere academic, accesul la o educație obișnuită stimulează dezvoltarea cognitivă și oferă provocări și stimuli adecvați, contribuind la o dezvoltare armonioasă.

Integrarea copiilor cu dizabilități în grădiniță nu este lipsită de provocări. Lipsa resurselor și a personalului specializat reprezintă o problemă majoră. Formarea continuă a cadrelor didactice și implicarea specialiștilor, cum ar fi psihologi, logopezi și terapeuți ocupaționali, sunt soluții necesare pentru a depăși aceste bariere.

Adaptarea curriculumului pentru a răspunde nevoilor individuale ale fiecărui copil este esențială.Acest lucru poate include utilizarea de materiale educaționale speciale și tehnologii asistive, care să faciliteze învățarea și participarea activă a copiilor cu dizabilități.

Atitudinile și stereotipurile negative pot reprezenta, de asemenea, o barieră semnificativă. Este necesar să se implementeze programe de conștientizare și educație pentru a combate prejudecățile și pentru a promova acceptarea și incluziunea.

Pentru a asigura o integrare eficientă, este esențial să se elaboreze planuri educaționale individualizate (PEI) pentru fiecare copil cu dizabilități. Aceste planuri stabilesc obiective specifice și metode de atingere a acestora, adaptate nevoilor individuale ale fiecărui copil.

Prezența personalului de suport, cum ar fi asistenții educatori sau educatorii de sprijin, poate facilita integrarea, oferind ajutor suplimentar copiilor care au nevoie. De asemenea, utilizarea tehnologiilor asistive poate juca un rol crucial în succesul educațional, oferind soluții inovatoare pentru comunicare, mobilitate și învățare.

Cadrele legale naționale și internaționale susțin dreptul la educație pentru toți copiii, inclusiv pentru cei cu dizabilități. Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, de exemplu, subliniază importanța accesului egal la educație. Este esențial ca politicile educaționale să promoveze și să sprijine integrarea prin alocarea resurselor necesare și prin implementarea programelor de formare pentru personalul educațional.

Familiile joacă un rol esențial în procesul de integrare. Sprijinul și implicarea activă a părinților facilitează adaptarea copilului și colaborarea cu educatorii. De asemenea, comunitatea are un rol important în crearea unei culturi incluzive. Campaniile de conștientizare și programele comunitare pot promova acceptarea și diversitatea, contribuind la succesul integrării.

Integrarea copiilor cu dizabilități în grădiniță este un proces complex, dar esențial pentru dezvoltarea unei societăți incluzive și echitabile. Angajamentul constant din partea educatorilor, familiilor, specialiștilor și decidenților politici este necesar pentru a asigura accesul egal la educație și șansele egale de dezvoltare pentru toți copiii. Adaptările curriculare, suportul adecvat și schimbarea atitudinilor sunt cheia succesului în integrarea educațională a copiilor cu dizabilități, contribuind la construirea unei lumi mai bune și mai incluzive pentru toți.

Bibliografie

1. **Bontaș, I. (2007).** *Pedagogie*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
2. **Cojocaru, D. (2005).** *Educația Incluzivă – între Desiderat și Realitate*. Iași: Polirom.
3. **Cristea, S. (2005).** *Dicționar de Termeni Pedagogici*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
4. **Doboș, C. (2007).** *Copilul cu Dizabilități Intelectuale în Grădiniță*. București: Editura Universitară.

EDUCATIA INCLUZIVA- O NECESITATE

Prof. Oprescu Bianca Delia
Colegiul National „Andrei Mureșanu” Dej

Educația incluzivă presupune schimbarea atitudinilor, a mentalităților, a politicilor și practicilor de excludere și segregare. Aceasta este promovată prin documente naționale de politică educațională care promovează o educație centrată pe elev, o educație de calitate care se poate realiza prin programe de învățământ adecvate, o bună organizare, alegerea unor strategii optime de predare-învățare-evaluare, folosirea unor resurse și tehnologii variate etc..

Toată lumea se străduiește să se asigure că toți elevii se simt bineveniți și apreciați și că primesc sprijinul potrivit pentru a-și dezvolta competențele și a-și atinge obiectivele. Practica incluzivă poate fi definită drept atitudinile și metodele care asigură accesul tuturor elevilor la sistemul de educație.

Stabilirea unei legătura profesorului cu elevii necesită timp. Existând oportunități pentru ca elevii să împărtășească profesorului interesele , provocările și aspirațiile lor, dar și invers, se creează o legătură care poate continua să se dezvolte. Ca profesori este bine sa ne întrebăm :ce putem face în mod constant pentru a ne conecta cu fiecare elev?

Elevii au nevoie, de asemenea, de timp explicit pentru a stabili conexiuni cu colegii lor. Prin modelarea modului în care ar trebui să funcționeze acest lucru și prin crearea unor norme de grup, elevii pot avea conversații fructuoase care să dezvolte empatia și să împărtășească opinii diferite într-un mod respectuos. Consolidarea abilităților socio-emoționale, cum ar fi empatia, recunoștința și compasiunea, în sala de clasă încurajează interacțiunile pozitive între elevi.

Este deosebit de importantă atitudinea comunității față de copiii cu CES, a cadrelor didactice, a părinților, a colegilor de clasă, a cadrelor didactice. Dacă învățătorul dovedește înțelegere și o atitudine pozitivă, el poate influența atât atitudinea clasei incluzive, a părinților, dar și a copilului cu CES. Gradul de acceptare, ajutorarea și relaționarea din partea colegilor sunt și ele premise ale integrării.

S-a dovedit că metodele utilizate în cadrul claselor incluzive pot îmbunătăți semnificativ performanța tuturor elevilor. In comparație cu educație în centre sau școli speciale, care are riscul de a-i menține pe copii și adolescenți în afara societății, școala incluzivă constituie un teren de pregătire ideal pentru viitoarea lor integrare în societate. In loc să-i izolăm și să spunem că sunt „dificili”, „turbulenți” , am putea să admitem faptul că acești copii ar putea progresa mai mult într-o clasă obișnuită, dacă noi, profesorii, am accepta că educație este pentru toți.

În cadrul școlii incluzive profesorii trebuie să colaboreze cu diferiți specialiști în domeniul educației, cum ar fi psihologi, consilieri, terapeuți și alți specialiști pentru că doar împreună vor reuși să obțină cele mai bune rezultate.

Educația incluzivă este o necesitate și în același timp o provocare. Incluziunea copiilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă este un proces complex. Toți copiii au dreptul la educație și fiecare copil este capabil să învețe în ritm propriu. Școala și politicile școlare trebuie să se schimbe în funcție de nevoile fiecărui copil. Toți copiii, cu sau fără dizabilități, trebuie să învețe împreună, indiferent de mediul social sau cultural din care provin, de religie, etnie, limbă. Este foarte important să reducem, ba chiar să eliminăm excluziunea și discriminarea, indiferent ce formă ar avea ele, să oferim copiilor cu tipuri și niveluri diferite de handicap șanse egale să participe la educație.

Ca o concluzie, putem spune că incluziunea nu-i implică numai pe copiii cu CES; ci ea este o realitate și o recunoaștere a faptului că fiecare copil este unic.

Bibliografie:

1. Ungureanu, D., Educaţia integrată şi şcoala incluzivă, Editura de Vest, Timişoara, 2000.
2. Vrăjmaş, Traian, *Învăţământul integrat şi/sau incluziv, Editura Aramis, Bucureşti, 2001*
3. A. Gherguţ, *Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale. Strategii de educaţie integrată*, Ed. Polirom, Iaşi, 2001.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ

Prof. Popa Andreea Mihaela
Școala Gimnazială „ Mihai Eminescu” Craiova, Dolj

Incluziunea copiilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă este un proces complex. Toți copiii au dreptul la educație și fiecare copil este capabil să învețe în ritm propriu. Școala și politicile școlare trebuie să se schimbe în funcție de nevoile fiecărui copil. Tipul dizabilității, atitudinea cadrelor didactice, a copiilor, implicarea familiei sunt factori care influențează educația incluzivă.

Există copii care ar vrea „să zboare”, dar, pur și simplu nu pot, pentru că nu știu cum să o facă, sau știu cum să o facă, dar, pur și simplu nu pot. Aceștia sunt copiii cu cerințe educative speciale, sau copiii cu dificultăți de învățare. Toți copiii au dreptul la educație, iar școala și noi dascălii, în principal, suntem datori să le-o oferim. Fiecare copil are nevoie de școală și chiar și școala are nevoie de fiecare dintre ei. Astăzi, nu ni se mai pare ciudat ca un elev să aibă dificultăți de învățare și pentru că ne pasă, ne punem întrebarea Cum îi putem ajuta? Cel mai greu e să găsim metodele potrivite pentru a-i sprijini pe acești elevi să învețe, să progreseze, să se adapteze, să răspundem nevoilor lor atât de diferite. De ce? Pentru că fiecare este unic și chiar și atunci când crezi că ai descoperit o metodă potrivită, poate deveni imediat mai puțin eficientă.

Copiii cu CES nu se pot adapta ritmului și cerințelor școlii, ei pot participa conform abilităților și propriului nivel de dezvoltare. De aceea, școala, în general, a început să se transforme pentru a răspunde nevoilor de învățare și dezvoltare ale copilului. Câți pași a făcut spre incluziune…? Cred că depinde de fiecare școală și nu numai. Incluziunea școlară este o treaptă spre incluziunea la nivelul societății.

Toți copiii, cu sau fără dizabilități, trebuie să învețe împreună, indiferent de mediul social sau cultural din care provin, de religie, etnie, limbă. Este foarte important să reducem, ba chiar să eliminăm excluziunea și discriminarea, indiferent ce formă ar avea ele, să oferim copiilor cu tipuri și niveluri diferite de handicap șanse egale să participe la educație în cadrul sistemului general de învățământ.

Beneficiind de servicii de sprijin corespunzătoare în cadrul școlii unde sunt integrați, persoanele deficiente au posibilitatea de a ajunge la niveluri funcționale fizice, psihice și sociale care le pot schimba viața, le pot da un mai mare grad de independență. Totodată, copiii tipici vor învăța ce înseamnă toleranța, acceptarea, întrajutorarea, vor deveni mai buni.

Educația incluzivă este un proces permanent care presupune școlarizarea copiilor cu cerințe educative speciale, adaptarea școlii la nevoile acestora, participarea lor la activități educative formale și nonformale, care să le asigure învățarea și dezvoltarea. Incluziunea presupune identificarea și eliminarea barierelor, bariere care pot avea legătură cu modul de organizare a școlilor, cu modalitățile de predare și evaluare a progresului elevilor.

Transformarea școlii și a politicilor școlare astfel încât să răspundă nevoilor educative și de dezvoltare ale fiecărui copil duce la incluziune școlară, dar mai ales la incluziune socială, unde oricine, indiferent de deficiență să poată fi tratat ca un membru al comunității din care face parte.

Este deosebit de importantă atitudinea comunității față de copiii cu CES, a cadrelor didactice, a părinților, a colegilor de clasă, a cadrelor didactice. Dacă învățătorul dovedește înțelegere și o atitudine pozitivă, el poate influența atât atitudinea clasei incluzive, a părinților, dar și a copilului cu CES. Gradul de acceptare, ajutorarea și relaționarea din partea colegilor sunt și ele premise ale integrării.

Integrarea unui copil cu CES în învățământul de masă depinde de familia acestuia. Mulți părinți refuză să accepte că proprii lor copii ar avea probleme. Pentru a-i determina să conștientizeze deficiențele pe care le are copilul, cadrele didactice pot apela la consilierul școlar. Colaborarea familiei cu echipa de caz este necesară.

O școală incluzivă pune accent pe progresul individual și nu pe diferențele dintre elevi; este promovată învățarea prin cooperare, în cadrul căreia copiii sunt încurajați să se ajute, învață unii de la alții și fiecare elev este valorificat. O școală și un profesor bun sunt aceia care obțin progres cu toți elevii.

Bibliografie

• Gheorghiu, F. (2005), Modalități de intervenție personalizată în cadrul învățământului integrat, Presa Universitară Clujeană.
• Gherguț, A. (2001), Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale, Editura Polirom, Iași.
• Vrăjmaș, E. și alții (2005), ghid pentru cadre didactice de sprijin, Editura Vanemonde, 2005.

EDUCAŢIA INCLUZIVĂ, EDUCAŢIA PENTRU TOŢI

autor, Borz Mihaela
Clubul Sportiv Școlar nr.2 Baia Mare

Educaţia incluzivă a devenit parte integrantă a educaţiei pentru toţi şi constituie răspunsul şcolii la nevoile ce decurg din diversitatea copiilor. Sunt aduşi elevii împreună într-o sală de clasă şi într-o comunitate, indiferent de punctele lor forte sau punctele slabe în orice domeniu, cautându-se maximizarea potenţialului tuturor.

Fiecare copil este unic, cu necesităţi diferite. Noi, adulţii, părinţi şi dascăli deopotrivă, încearcăm să-i educăm, astfel încât să devină, la rândul lor, adulţi fericiţi, iubitori şi eficienţi. Însă există copii marginalizaţi, defavorizaţi şi/sau excluşi de la educaţie. Aceştia sunt cei pentru care educaţia incluzivă a devenit o şansă pentru o dezvoltare armonioasă.

Educația incluzivă este adesea văzută ca adresându-se elevilor cu dizabilități sau cu „nevoi educaționale speciale”. De fapt, incluziunea presupune efortul de a asigura tuturor elevilor - de limbă şi cultură diferite, din familie diferite, cu orice probleme de sănătate, cu interese şi moduri de învăţare diferite - strategii de predare-învăţare adecvate şi individualizate, fără a stigmatiza sau a separa. Includerea îmbunătăţeşte procesul de învăţare pentru toţi elevii, cu şi fără nevoi speciale. A asigura şanse egale elevilor înseamnă a asigura posibilităţi maxime de dezvoltare fiecăruia, în funcţie de aptitudinile şi interesele sale.

Fiecare copil este unic și diferit, are abilități distincte, învață în ritmul și stilul său propriu, iar școala are menirea de a se adapta și valorifica aceste particularități. De aceea, mediile educaționale incluzive, prietenoase și fără bariere ar trebui să existe în fiecare școală, astfel încât toți copiii să își dezvolte maximal potențialul academic, emoțional, fizic și social. Educația incluzivă este răspunsul la această provocare adresată educației. Educația incluzivă este aceea în care *toți copiii* beneficiază de o *educație de calitate*, într-un *mediu incluziv:*

- ✓ când spunem *toți copiii,*- avem în vedere „copii cu dizabilități, copii supradotați, copii fără adăpost, copii din zone izolate sau aparținând unor grupuri nomade, copii aparținând unor minorități lingvistice, etnice sau culturale, copii cu HIV sau aparținând oricăror altor grupuri vulnerabile”.
- ✓ *educație de calitate*- se referă la crearea de oportunități reale pentru obținerea succesului în învățare. Performanța, promovabilitatea, infrastructura, tehnologia și confortul nu reprezintă parametri de măsurare, ci capacitatea sistemului, a școlii și a *profesorului de a crea oportunități de învățare pentru orice copil/elev;*
- ✓ *mediul incluziv*- se referă la mediul în care sunt binevenițI, protejați și educați *toți* copiii, indiferent de gen, caracteristici fizice, intelectuale, economice, lingvistice sau alte caracteristici (UNESCO).

Principiul fundamental al școlii incluzive este acela că toți copiii trebuie să învețe împreună, iar diferențele care pot exista între ei (cognitive, aptitudinale, socio-economice, etnice, religioase, etc.) sau dificultățile în care se pot afla să nu mai aibă nici o importanță, ci să devină o sursă de învățare și progres. Prin urmare, școala incluzivă se adresează individualităților, dar oferă în același timp și oportunitatea colaborării și cooperării într-un climat educațional inclusiv și tolerant.

În condițiile actuale, pentru a răspunde diversității copiilor, școala trebuie să își extindă scopul și rolul, adaptându-se la cerințele și nevoile de învățare ale elevilor. Oferirea unor servicii educaționale

de calitate, creșterea gradului de participare a tuturor elevilor la toate activitățile și reducerea nivelului de excluziune, sunt parametri de măsurare a educației incluzive.

Astfel, școala incluzivă promovează:

- ✓ un mediu în care se învață acceptarea diversității fizice, psihice, sociale, economice și culturale;
- ✓ progresul individual al elevului și mai puțin comparațiile dintre elevi;
- ✓ învățarea prin cooperare, elevii fiind încurajați să se ajute unii pe alții;
- ✓ un curriculum diferențiat, în funcție de nevoile elevilor;
- ✓ valorificarea resurselor educaționale ale comunității.

În școala incluzivă sunt combătute atitudini și comportamente, precum:

- ✓ etichetarea(atribuirea unei persoane a unor caracteristici, cel mai adesea negative);
- ✓ prejudecățile(păreri, idei preconcepute, de regulă eronate și nefavorabile despre opersoană);
- ✓ stereotipurile(idei fixe, mituri sau păreri comune, în general greșite, în legătură cu diverse grupuri sau persoane);
- ✓ discriminare(nedreptățirea, persecutarea altuia, ca urmare a prejudecăților și stereotipurilor pe care cineva le are);
- ✓ marginalizarea(neglijarea, desconsiderarea, minimizarea pe nedrept a importanței și valorii cuiva);
- ✓ segregarea(separarea fizică, izolarea).

Rolul esenţial în educaţia integrată îl deţine învăţătorul/profesorul clasei, care devine principalul factor de acţiune şi de coordonare a realizării programului pedagogic individual pentru elevi. Acesta trebuie :

- ✓ să elaborareze un program pedagogic individualizat.
- ✓ să-şi îmbogăţească pregătirea cu elemente care să faciliteze includerea optimă în clasă a acestor elevi şi asigurarea de şanse egale pentru aceştia la instrucţie şi educaţie;
- ✓ să manifeste interes continuu pentru identificarea, evaluarea şi reprogramarea periodică a conţinuturilor învăţării pentru fiecare elev;
- ✓ să coopereze cu ceilalţi membri ai echipei educaţionale, dar şi cu familia elevului;

La un nivel fundamental, incluziunea este, de fapt, corectitudine. Depinde şi de noi să le deschidem drumul pe care pornesc, pentru că nu putem să-i ignoram şi nici să-i excludem. Ei vor fi cei alături de care vor trăi copiii noştri, ei sunt copiii noştri, adulţii de mâine.

Dezideratul oricărei societăți moderne este incluziunea socială. Incluziunea școlară, ca oportunitate pentru orice copil, indiferent de particularitățile sale de dezvoltare și învățare, apartenență etnică, religioasă și socio-economică, devine primul pas spre punerea acesteia în practică. De aici decurge rolul și importanța educației incluzive.

Bibliografie:

- Velișco, N., (coord.), 2017, *Educație incluzivă,* https://mecc.gov.md, [https://mecc.gov.md/sites/default/files/educatie_incluziva_final.pdf], accesat în iunie 2019;
- *** educatieincluziva.info, *Ce este educația incluzivă,* [http://educatieincluziva.info/ce_este_educatia_incluziva], accesat în iunie 2019
- Vrăjmaş, Ecaterina, *Introducerea în educaţia cerinţelor speciale, Editura Cedis, Bucureşti, 2004*
- Vrăjmaş, Traian, *Învăţământul integrat şi/sau incluziv, Editura Aramis, Bucureşti, 2001*

Gherguţ, Alois, *Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale-strategii diferenţiate şi incluzive în educaţie, editura Polirom , Bucureşti,2006*

Procesul didactic centrat pe copil

Profesor Înv. Preșcolar Veress Kinga
Grădinița cu Program Prelungit ”Manpel”, Târgu Mureș, jud.Mureș.

Centrarea pe elev este o cerinţă didactică ce presupune plasarea copilului şi nu a materiei de învăţământ în „miezul” procesului instructiv, afirmă M. Ştefan. Învăţarea centrată pe elev este o abordare pedagogică care se focusează pe nevoile elevilor, şi nu pe ale celorlalţi actanţi ai procesului educaţional, cum ar fi profesorul ori administraţia instituţiei, menţionează K. Rogers.

Introducerea paradigmei constructiviste în educație a rezultat schimbări majore, vizibile la nivelul mai multor componente ale sistemului și procesului de învățământ. Paradigma constructivistă este legată de numele reputatului om de știință Jean Piaget și a psihologului rus Vîgotski. Această concepție a constructivismului pune într-o nouă lumină modul în care copilul învață, felul în care acesta își însușește cunoștințele și participă la acest proces. Până la momentul apariției constructivismului, paradigma tradițională în educație îl vedea pe elev/copil ca pe un simplu receptor al cunoștințelor transmise de cadrul didactic. Profesorul avea cel mai important rol, el fiind deținătorul informațiilor pe care elevul trebuia să o însușească.

Constructivismul susține că în dezvoltarea intelectuală a copilului rolul cel mai important îl joacă acțiunea, cunoașterea fiind considerată unită cu acțiunea copilului asupra obiectelor. Astfel influențează întreaga activitate didactică, în alegerea metodelor, strategiilor, mijloacelor de instruire și a formelor de evaluare. De asemenea, se consideră că în dezvoltarea intelectuală un rol important îl au legăturile pe care copilul le stabilește cu alți covârstnici, dar și cu adulții. Copilul devine personajul cel mai important, iar cadrul didactic are rolul de a-l ajuta în procesul de învățare prin construirea unor activități pe fiecare domeniu experiențial și în activitățile de dezvoltare personală sau cele liber alese, care să îl stimuleze pe copil. Astfel apare conceptul de învățare centrată pe copil. Centrarea procesului educaţional asupra copilului presupune preocuparea permanentă a educatorilor pentru cunoaşterea copilului ca individualitate şi adaptarea programelor de formare la profilul acestuia, după cum afirmă prof. univ. dr. Mușata Bocoș. Fiecare copil reprezintă o provocare pentru educatoare, de a găsi soluţii, de a răspunde nevoilor afective, de cunoaştere, de acţiune şi de afirmare a propriului său potențial de învățare, afirmă prof. univ. dr. Elena Joița. În proiectarea activităților din grădinița de copii, educatoarea pornește de la principiul că fiecare copil este unic, fiecare copil este diferit din punct de vedere intelectual, afectiv, motivațional.

Centrarea pe copil pornește de la acest profil unic al fiecărui copil și îl valorifică în cadrul activităților din grădință. Centrarea pe copil este o abordare complexă, ce necesită construirea în timp real a unei experienţe de învăţare pozitive şi semnificative, într-o relaţie democratică. Experiențele de învățare pozitivă se definesc prin faptul că orice copil are o serie de puncte forte, pe care educatoarea le va valorifica pentru a-l ajuta să învețe activ. Astfel, atunci când greșește, vor fi scoase în evidență aspectele bine făcute și i se va explica elevului ce a greșit și cum ar putea să facă mai bine. Educația pozitivă înseamnă a-i crea copilului încredere în sine și a-l ajuta să valorifice potențialul pe care îl are.

Activitatea educaţională este centrată pe copil dacă:

- se bazează pe cunoaşterea de către educator a caracteristicilor tuturor copiilor din grupă şi a

potenţialului real al acestora;

- valorifică superior acest potenţial;
- porneşte de la nevoile şi interesele specifice ale copilului;
- vizează dezvoltarea de competenţe şi asimilarea de conţinuturi specifice;
- implică activ copilul în planificarea, realizarea şi evaluarea activităţilor;
- reprezintă o experienţă de învăţare pozitivă;
- permite transferul la alte situaţii educaţionale formale (activități din grădiniță) sau nonformale (din afara grădiniței);

Strategiile de predare centrate pe copil au ca scop facilitarea învăţării, a-l ajuta pe copil să se dezvolte, să înregistreze progrese. De aceea, strategiile didactice se aleg şi în funcţie de caracteristicile specifice ale fiecărui copil, de stilul de învăţare, profilul inteligenţelor multiple, dar şi de tipul de învăţare adecvat.

Prof. univ. dr. Bocoș apreciază ca instruirea interactivă este un mod de a realiza învățarea centrată pe copil. Astfel, se vor alege metode interactive, care să îl conducă pe copil în atingerea obiectivelor educaționale propuse. Metodele interactive (conversația euristică, observația, jocul de rol, pălăriile gânditoare, metoda diagramelor Venn, metoda bulelor, jocul didactic etc.) sunt instrumente pe care educatoarea le va folosi în realizarea instruirii centrată pe copil. De asemenea, și formele de organizare a activității cu preșcolarii sunt importante. Tabelul de mai jos prezintă modalități în care educatoarea poate să formuleze sarcini de învățare și să organizeze activitatea cu preșcolarii. Pentru a adapta sarcinile de învățare la profilul fiecărui copil, sunt preferate sarcinile diferențiate la nivel de grupe sau chiar la nivel individual.

Modalități de formulare a sarcinii de învățare	Modalități de organizare a activității cu preșcolarii	Modalități de dirijare a activității
Frontală (aceeași sarcină de lucru pentru toți copiii)	Colectiv/Frontal	Dirijat
		Independent
	Pe grupe	Dirijat
		Independent
	Individual	Dirijat
		Independent
Diferențiată (pe grupe sau pentru fiecare copil în parte)	Pe grupe	Dirijat
		Independent
	Individuală	Dirijat
		Independent

În învățarea centrată pe copil este foarte importantă și învățarea colaborativă (nu doar cea individuală), unde copilul interacționează cu ceilalți, schimbă păreri, negociază, învață să îi asculte pe ceilalți.

Concluzionând, învățarea centrată pe copil este o provocare continuă pentru educatoare, în care ea trebuie să proiecteze o serie de activități și contexte de învățare în care copilul este actorul principal, să se implice în dobândirea de cunoștințe și competențe, interacționând cu ceilalți.

Bibliografie:

1. Bocoș, M. D. Instruirea interactivă. Editura Polirom. Iași: 2013.
2. Iucu, R. Instruirea școlară. Editura Polirom.Iași: 2001.
3. Joița, E. Instruirea constructivistă - o alternativă. Editura Aramis. București: 2006.
4. Prițcan, V. [et. al.]. Formarea inițială a cadrelor didactice în domeniul educației timpurii: Curriculum de bază. Editura: Imprint Star. Chișinău: 2010.

FIECARE COPIL CONTEAZĂ – INIŢIATIVE PENTRU O EDUCAŢIE INCLUZIVĂ

Prof. pt. înv. primar, Alina – Mariana Nedelcu
Școala Gimnazială nr. 308, București

„Dacă un copil nu poate învăța în felul în care îi predăm, atunci trebuie să îi predăm în felul în care el poate învăța.”

(Ivar Lovaas)

Adaptarea la permanentele cerinţe schimbătoare ale unei lumi care evoluează rapid, care necesită abordări multiple ale fenomenelor naturale şi / sau sociale şi care impune adoptarea de strategii eficiente în vederea atingerii tuturor obiectivelor sale, presupune implicarea activă a întregii societăţi pentru a pune în centrul preocupărilor sale *OMUL.*

Printre atributele acestei societăţi se pot enumera: schimbarea, transformarea, egalitatea şanselor, continua formare, cooperarea, evoluţia tehnologiei, preocuparea pentru oameni şi pentru nevoile lor în ceea ce priveşte dezvoltarea, integrarea şi inovarea. Elementul central al societății, element care poate contribui în mod valoros și radical la evoluţia tuturor elementelor componente ale societăţii este *EDUCAŢIA.*

Educaţia incluzivă este un proces complex, de durată care necesită analize, schimbări şi construcţii continue pentru a realiza politici şi practici incluzive şi a asigura bazele unei culturi incluzive. Educaţia incluzivă a apărut ca o reacţie firească a societăţii la obligaţia acesteia de a asigura cadrul necesar şi condiţiile impuse de specificul educaţiei persoanelor cu cerinţe educative speciale. Bogăţia spirituală a lumii contemporane rezidă tocmai din respectul şi valorizarea tuturor indivizilor, pentru că lumea modernă acceptă faptul că fiecare individ este o dimensiune care îmbogăţeşte şi potențează, împreună cu celelalte experienţe, lumea de azi.

Educaţia incluzivă, respectiv integrarea elevilor cu cerinţe educaţionale speciale în învăţământul de masă a apărut ca o provocare spre schimbarea atitudinilor şi mentalităţilor, dar şi a politicilor şi practicilor de excludere şi segregare. Integrarea elevilor cu cerinţe educaţionale speciale în învăţământul de masă are ca scop rezolvarea câtorva dintre problemele pe care le întâmpină copiii în procesul educaţiei şi dezvoltării lor.

Educaţia de bună calitate reprezintă un DREPT fundamental al omului şi copiii au dreptul la educaţie generală, iar modelul incluziunii socio-educaţionale are la bază acest drept, înglobat în dreptul internaţional. Fiecare copil, indiferent de apartenenţă sau de nivelul de dezvoltare a capacităţilor sale, are dreptul la o educaţie de bună calitate care să conducă în cea mai mare măsură la dezvoltarea capacităţilor sale cognitive şi de integrare socială. Fiecare copil este înţeles ca un participant activ la învăţare şi predare şi pentru că fiecare aduce cu sine în procesul complex al învăţării şi dezvoltării o experienţă, un stil de învăţare, un model social, o interacţiune specifică, un ritm personal, un mod de abordare, un context cultural căruia îi aparţine.

Sistemele educaționale anterioare au plasat copiii care sunt diferiți și au dificultăți de învățare într-o secțiune separată „specială”. Înainte, cadrele didactice care nu erau implicate în mod specific și concret în educația specială au fost formate plecând de la premisa că elevii cu nevoi speciale nu reprezintă preocuparea lor. Pentru ei există școli speciale cu profesori formați special. Abordarea educației incluzive susține că elevii cu nevoi speciale trebuie educați împreună cu cei de vârsta lor în școlile de masă. Astfel, educația incluzivă reprezintă un sistem educațional în care toate școlile

năzuiesc să ofere „educație pentru toți”. Este un sistem care recunoște dreptul tuturor copiilor de a fi educați împreună și consideră că educația tuturor copiilor este la fel de importantă.

Identificarea elevilor cu nevoi educaționale speciale (CES) în sala de clasă și includerea acestora în procesul de evaluare este un proces cu dificultate ridicată. Se deosebesc două aspecte majore în evaluarea elevilor cu CES. Nu este inclusă în expertiza noastră ca profesori competența de a diagnostica nevoile speciale și de a atribui etichete cursanților. Este de datoria noastră să îi cunoaștem pe aceștia și să acordăm atenție factorilor care susțin sau împiedică învățarea lor. În calitate de profesor, putem fi prima persoană care observă dacă un elev prezintă dificultăți în a învăța în cadrul unui grup.

O definiție comună a unui caz de CES este că elevul întâmpină dificultăți semnificativ mai mari de învățare decât majoritatea copiilor de aceeași vârstă sau care îl împiedică să folosească facilitățile educaționale generale. Cea mai ușoară modalitate este de a acorda atenție elevului și învățării acestuia. În mod deosebit, trebuie să privim dincolo de orice comportament neadecvat pentru a recunoaște eventualele semne de dificultăți de învățare. Indiciile care pot sugera că un elev poate avea dificultăți de învățare sunt variate. Copilul nu urmărește sau nu înțelege instrucțiunile, chiar dacă ceilalți știu ce să facă, consideră că este dificil să se concentreze pe munca lui pentru perioade mai lungi de timp, i se pare dificil să stea în picioare și să își aștepte rândul, apare o discrepanță între abilitățile verbale și cele scrise ale elevului, elevul percepe ca fiind dificilă începerea sarcinilor sau nu pare să termine niciodată, evită să facă această sarcină, adesea prin comportamente necorespunzătoare, cum ar fi discutând cu profesorul, sau nu vorbește în cadrul grupurilor. În mod obișnuit, elevul pare să fie degajat sau visător, prezentând probleme de socializare cu colegii. Este firesc ca toți elevii să prezinte uneori astfel de comportamente, de aceea este important să observăm orice tipare de recurență la copiii de aceeași vârstă și apoi să efectuăm niște investigații suplimentare.

Atunci când au fost colectate informații suficiente, este util să ne adresăm unui psiholog școlar pentru mai mult suport și evaluare. Este important ca acest lucru să se facă în parteneriat cu părintele sau cu cel care îl are în grijă pe copil. Discutarea acestei probleme delicate cu părintele sau îngrijitorul poate crea o adversitate între familie și școală, dar folosirea unui limbaj descriptiv, mai degrabă decât al unuia de judecare poate atenua anxietatea părinților și poate accentua calitățile pozitive ale copilului.

O altă provocare pentru profesori este evaluarea și evaluarea progresului elevilor cu CES, care pot găsi metodele normale de testare ca fiind dificile și demotivante. S-ar putea să aibă probleme în a-și scrie răspunsurile în timpul necesar, în timp ce stau o perioadă lungă de timp într-un examen, iar unii ar putea să nu fie în măsură să înțeleagă cerințele de testare. De asemenea, e posibil să-și piardă încrederea în cazul în care aceștia continuă să obțină rezultate mai slabe decât ceilalți la simulări și evaluări. Diferitele legislații permit ajutor suplimentar pentru elevii cu CES în examene oficiale, cum ar fi să obțină mai mult timp sau să permită altei persoane să scrie pentru elev, poate fi posibil să rezolve examenul pe un laptop sau într-o sală mai mică. Chiar dacă testarea la sfârșitul anului este dificilă, se poate lucra cu elevul pe parcursul anului pe baza evaluării propriilor progrese. Evaluarea pentru învățare este o abordare care implică elevii în propriile evaluări și le permite să-și stabilească propriile obiective. Poate fi foarte util pentru elevii cu CES să își evalueze progresul față de obiectivele proprii, mai degrabă decât pentru ceilalți. Mai presus de toate, obiectivul este de a construi încrederea copiilor în afara examenului propriu-zis.

Unele strategii pentru a construi încrederea elevilor pot fi aplicate în clasă, furnizând oportunități de a dezvolta empatia și înțelegerea în diferite moduri. De exemplu, elevii pot realiza un joc de rol, un *podcast,* un poster, o prezentare sau un model 3D. Ei pot folosi table albe mici pentru a-și arăta răspunsurile mai degrabă decât a le produce verbal. Elevii pot să lucreze în grupuri în proiecte în care au roluri diferite. Trebuie să fie încurajați să aprecieze ceea ce știu acum, în comparație cu ceea ce știau mai devreme în acest an, lucrând continuu cu elevul, recunoscându-i sentimentele și dificultățile, dar și punctele tari. Pot fi lăudate și recompensate alte abilități, de exemplu, elevul cel mai util, elevul care este cel mai responsabil, cel mai creativ, amintindu-le în permanență că evaluăm doar un anumit tip de muncă, nu întreaga persoană.

Copiii trebuie să perceapă clar obiectivele de învățare, care trebuie să respecte principalele obiective clasificate în declarațiile Consiliului Europei, ca de exemplu, să înțeleagă și să folosească expresii comune. Însoțite de o recapitulare sistematică post-activitate, copiii vor putea să-și perceapă progresul, în multe cazuri acesta fiind în mică măsură, trebuind stabilit de către școală și de echipa de cadre didactice ca parte a politicii generale. Materialele trebuie să fie variate, accesibile și clare și să ofere o mulțime de stimuli și sprijin vizual sub formă de imagini, obiecte, păpuși, povestiri, clipuri video, TIC etc. Sarcinile trebuie să ofere un grad rezonabil de efort sau provocare în cadrul abilităților lingvistice și cognitive ale fiecărui copil și să aibă obiective pe termen scurt și pași clar stabiliți care să ducă la finalizarea cu succes, precum și rezultate obiective care să permită feedback imediat și o fixare pozitivă.

Școala poate decide că este necesar ajutorul unui profesor de sprijin sau al unui asistent didactic, care pot fi solicitați cu normă întreagă, cu normă parțială sau sezonieră, care pot lucra cu mai mulți elevi sau cu o clasă întreagă sau doar cu un grup. În orice situație în care poate funcționa un profesor de sprijin, acesta poate ajuta elevul să învețe prin faptul că are un rol clar definit în cadrul clasei, acordând timp pentru a împărtăși planificarea și evaluarea lecțiilor cu resurse adecvate. În plus, importanța rolului lor în echipa de personal didactic trebuie să fie recunoscută.

Procesul de integrare educaţională a elevilor cu CES include elaborarea unui plan de intervenţie individualizat, în cadrul căruia, folosirea unor modalităţi eficente de adaptare curriculară joacă rolul esenţial. Raporturile ce se stabilesc cu fiecare elev în parte sunt foarte importante. Elevul trebuie să simtă că este apreciat ca individ. Astfel, elevii vor participa la procesul de învăţământ după posibilităţile fiecăruia, cadrele didactice trebuind să-şi adapteze metodele pedagogice în consecinţă.

Copiii sunt o categorie socială care în ciuda aparenţelor nu au timp să aştepte: dacă sunt lăsaţi să crească fără ajutorul de care au nevoie, personalitatea viitorului adult are cu siguranţă de suferit.

Bibliografie:

Birţ, M., *Psihiatrie. Prolegomene clinice,* Editura Dacia, Cluj- Napoca, 2001
Gherguț, A., Sinteze de psihopedagogie speciala, Editura Polirom, Iași, 2005
Miclea, M., Psihologie cognitivă, Modele teoretico – experimentale, Editura Polirom, Iași, 2003
Popovici, D., Matei, R., *Terapie ocupaţională pentru persoanele cu deficienţe,* Editura Muntenia, Constanţa, 2005

Fiecare copil contează- fiecare copil este un erou

JURJIȚA ADRIAN DANIEL
LICEUL TEHNOLOGIC „SAVA BRANCOVICI„ INEU

Mă numesc Jurjița Adrian Daniel, sunt profesor de discipline tehnologice, domeniul Turism și alimentație, învățământ profesional, la Liceul Tehnologic „Sava Brancovici„ din Ineu, județul Arad.

Liceul nostru, pe lângă clase de învăţământ public, şcolarizează şi clase de învăţământ special (cu CES). În continuare am să mă refer la elevii care urmează acest tip de învăţământ.

Sunt de părere că şcolile trebuie să ofere şanse egale la educaţie tuturor copiilor, indiferent care sunt posibilităţile lor de învăţare, participare şi dezvoltare. Elevii cu CES sunt şi ei elevi cât se poate de obişnuiţi, elevi cu vise, speranţe, aspiraţii, dar cu mai multe obstacole cu care se confruntă.

Toţi colegii mei care predau la aceste clase conlucrează foarte bine atât cu copiii cât şi cu părinţii acestora. Părinţii sunt consiliaţi să fie realişti în aşteptări şi să comunice cu alţi părinţi aflaţi în situaţii similare.

Pentru a-i putea ajuta în orientarea profesională, aceşti elevi trebuie să fie înţeleşi în complexitatea contradicţiilor lor, unele proprii vârstei, altele parte a personalităţii fiecăruia dintre ei. Astfel, toţi factorii implicaţi în educarea acestor copii, trebuie să trateze problemele elevilor individualizat, cu răbdare şi tact, şi mai ales cu respect faţă de propria lor persoană. Este necesar ca tinerii să simtă faptul că noi toţi le punem la îndemână cunoştinţele şi experienţa noastră pentru a-i sprijini să ia o decizie responsabilă privind viitoarea lor meserie.

Absolvenţii claselor de învăţământ special ai Liceului Tehnologic „Sava Brancovici„ Ineu, sunt încrezători în forţele lor, în izbânda lor că vor duce o viaţă normală, ca a altor tineri care au crescut în alte condiţii şi că prin comportamentul lor îşi vor putea găsi o slujbă după absolvirea şcolii şi că vor fi apreciaţi de către cei în mijlocul cărora vor munci. Dar, un ajutor din partea cuiva pentru a-şi găsi un loc de muncă este binevenit şi, de asemenea încurajator pentru ei că cineva este interesat de soarta lor. Tinerii consideră că şcoala i-a pregătit pentru greutăţile vieţii, iar pregătirea profesională pe care au primit-o este una de calitate. După absolvire cred că se vor adapta bine în noile medii de viaţă şi vor fi priviţi de către ceilalţi semeni cu îngăduinţă.

Optimismul lor este un factor benefic şi o condiţie pentru o bună reuşită în ceea ce îşi propun, optimism care îi va ajuta să facă faţă cu succes problemelor care se vor ivi.

Fiecare copil contează

Prof. inv. primar- Ilieș Ana-Maria
Școala gimnazială I.L.Caragiale, Baia Mare

Educaţia integrată se referă la faptul că toţi copiii trebuie să înveţe împreună în medii cât mai aproape de contextul normal al vieţii şi nu în medii separate. Fiecare copil trebuie integrat într-un program adecvat de educaţie; fiecare copil are dreptul să meargă la şcoala unde merg toţi copiii din vecinătatea sa, iar şcoala să răspundă nevoilor sale educaționale.

Educația incluzivă este un act responsabil, asumat de personalul unității de învățământ, de comunitate, de familie și trebuie perceput ca un proces în asigurarea calității vieții persoanelor aflate în dificultate și ca o măsură de conștientizare a rolului de instituție publică al școlii, în care toți au dreptul să aibă acces, ca și cetățeni cu drepturi egale ai comunității. O societate bună este o societate în care fiecare membru se simte inclus, valorizat și în care fiecare participă.

Orice copil are o serie de particularităţi, caracteristici care se referă la modul, stilul, ritmul şi specificul învăţării sale. În acelaşi timp o serie de copii au particularităţi ce îndreptăţesc un sprijin suplimentar, activităţi specifice pentru realizarea sarcinilor de învăţare; este vorba de cerinţe speciale, diferite de ale majorităţii copiilor şi care determină măsuri specifice. Cerinţe speciale poate avea orice copil în anumite perioade, pentru că cerinţele speciale acoperă o realitate extrem de variată, complexă şi dinamică - de la probleme simple, determinate de dezvoltarea tipică a individualităţii şi persoanei, până la problemele unice, care nu se pot rezolva decât cu o intervenţie specială şi specifică. Să nu uităm că şi „copiii care au anumite dizabilităţi/handicapuri au trebuinţe de bază în creştere şi dezvoltare ca toţi copiii. Identificăm: nevoia de afecţiune şi securitate, de apreciere şi întărire pozitivă, de încredere în sine, de responsabilitate şi independenţă”. (E. Vrăşmaş, 1998).

O caracteristică specială a acestor copii, în pericol de excludere, o constituie faptul că posibilitățile lor nu sunt în concordanță cu nivelul obișnuit al așteptărilor față de copii. Ei nu se adaptează cu ușurință și nu pot obține imediat succese în cadrul sistemului educațional tradițional. În spatele acestor probleme, stă desigur și nivelul lor ineficient de funcționare a proceselor cognitive, agravat de faptul că, nici în cadrul familiei și nici în școală , ei nu beneficiază de o stimulare a dezvoltării corespunzătoare. Deficitul cognitiv apărut în urma educației necorespunzătoare, este totuși reversibil și, poate fi compensat chiar și în cazul unor tulburări organice, cu condiția ca potențialul copilului să fie adecvat în mod corespunzător.

Excluderea copiilor, tinerilor și adulților de la oferta educațională de masă este recunoscută ca discriminare care echivalează cu o violare a drepturilor lor fundamentale. Legislația intenațională a drepturilor lor fundamentale. Legislația internațională a drepturilor omului conține atât interdicții exprese cât și intedicții implicite împotriva segregării pe motive de rasă, etnie sau naționalitate în instituțiile educaționale.

Bibliografie:
1. Alexandru, C. (2008). Copiii cu dizabilități multiple. Educația incluzivă – deziderat al societății contemporane , mai 2008, Timișoara: Editura MacPixel.
2. Roșan, A. (2015). Psihopedagogie specială. Iași: Editura Polirom

PARTICULARITĂȚILE EMOȚIONAL- REACTIVE LA ELEVII CU CES – MIJLOACE DE PREVENIRE ȘI DIMINUARE

PROF.ITINERANT **VIOLETA WIEDERMAN**
CSEI NR 1 PLOIEȘTI

„Toată invățarea are o bază emoțională”*(Platon)*

In ultimele decenii școala a suferit mutații neașteptate, rolul său primordial diversificându-se, devenind nu doar o instituție cu scopuri instructive, ci și un mediu propice de socializare și culturalizare. Școala capătă astfel rol de modelator și reglator al comportamentelor prosociale. In context educațional, comportamentele emoțional- reactive ale elevilor la clasă nu sunt simple acte de indisciplină, ci expresia unor conduite particulare invățate, moduri particulare ale copiilor de a se exprima. In contextul inmulțirii incidenței acestor conduite in mediul școlar și extrașcolar, rolul cadrelor didactice nu este exclusiv de a sancționa abaterile comportamentale, ci de a asigura rezolvarea lor, de a elimina sau contracara cauzele acestora. Este nevoie ca profesorii să invețe să transforme situațiile disfuncționale comportamental, in situații de invățare socială, să consilieze elevii cu probleme comportamentale.Conduitele reactive, emoționale sunt evidente, observabile, măsurabile, au o cauzalitate uneori incertă, cu multiple pârghii declanșatoare. Indiferent de perspectiva din care sunt abordate, trebuie să admitem următoarele adevăruri:

- ✓ Comportamentele elevilor nu sunt intâmplătoare, au o justificare cognitivă, psiho-afectivă, socială
- ✓ Tulburările emoționale, comportamentale(T.E.C) se manifestă fie prin conduite disfuncționale, fie prin dificultăți specifice de invățare, ori combinat
- ✓ Profesorii au nevoie să aplice un management al problemelor emoțional- comportamentale

Cei mai mulți din copiii cu perturbări emoționale, comportamentale pot dezvolta dificultăți specifice de invățare, asociind in antecedente o serie de cauze, cumul de factori- *biologici* (genetici, biochimici, afecțiuni ale SNC, epilepsie, tulburări senzoriale, trăsături temperamentale), *sociali* (mediul familia, școlar- se discută factorii emoționali declanșatori de comportamente disfuncționale – imagine de sine scăzută, eșecuri repetate, un mediu familial ce nu asigură suport emoțional real, criticism excesiv, pierderea unei persoane importante, abandon, violență, stiluri parentale defectuoase, comunicare conflictuală părinți-copii, abuzuri etc), factori *cognitivi(*intelect liminar/DMU, abilități scăzute de rezolvare a problemelor, abilități sociale reduse). Toate studiile au demonstrat rolul experiențelor din primi ani de viață asupra evoluției ulterioare, in sens pozitiv sau negativ. Din experiența didactică acumulată, ca și din literatura de specialitate se poate observa o prevalență mai mare a cazurilor cu copii având ADHD/ADD, cu o frecvență ingrijorătoare statistic 5-8 cazuri/100 copii- cu manifestări negative acasă, la școală- impulsivitate, neatenție, iritabilitate, agresivitate, izolare, alterări cognitive ale capacității de invățare, se pot adăuga uneori chiar conduite antisociale și o stimă de sine scăzută. O altă categorie relativ frecventă in școala actuală o reprezintă comportamentul opozitionist sfidător, marcat de iritabilitate, nesupunere la reguli, opoziție fățișă față de reguli și autoritate parentală, școlară, socială), cu diferența că ostilitatea se poate manifesta mai ales acasă, cu frecvente izbucniri temperamentale, acaracteriale. Comorbiditatea psihologică a tulburărilor de invățare și a tulburărilor emoționale la copii și adolescenți este binecunoscută. Silver (1997, apud Ross Kidder, 1998) susțin că dificultățile specifice de invățare sunt disabilități ale intregii vieți, afectând pe lângă invățare toate fațetele vieții sale (Ungureanu, 1998). Cele mai frecvente comorbidități ale D.S.Î sunt **ADHD,**

tulburările comportamentale, depresia, multe din tulburările afectiv emoționale fiind intărite de dificultățile persistente de invățare, cu puternic impact asupra imaginii de sine. Ele pot genera *sindromul eșecului* (Harwell,1995), similar cu conceptul *neajutorării invățate* (Seliman). Copilul se percepe pe sine ca fiind *prost*, este imatur, evită să dea răspunsuri chiar dacă știe, nu-și indeplinește sarcinile de lucru, abandonează, refuză. Copiii care au experiența eșecului repetat legat de mediul academic sau de relaționarea negativă cu frații sau părinții/aparținătorii, colegii și cadrele didactice, pe fondul absenței suportului pozitiv, pot dezvolta *sindromul profeției autoimplinite* in condițiile unei stime scăzute. Copiii invață să se aștepte la eșec, nu se implică adecvat in rezolvarea sarcinilor de lucru care contribuie la progresul școlar. Eșecul este datorat, spun ei, absenței abilităților, a cunoștințelor (*eu nu pot...eu nu știu... e greu să fac asta...)*și nu implicării reduse sau in absența efortului. Practic acești copii caută atenție din partea cadrelor didactice, in modalități nepotrivite- izbucniri emoționale bruște, conduite uneori agresive, discordante, la clasă, ori retrageri in sine, temeri, blocaje, tristețe, existând riscul escaladării acestor conduite si/sau etichetării. In mediul formal școlar, in procesul didactic sunt de multe ori greu de gestionat aceste devieri de la norma școlară, având tendința de a se accentua. Emoțiile sunt importante pentru că ele asigură:

- **supravietuirea** –emoțiile sunt un sistem intern de ghidare, ne atentionează atunci când lipsește impulsul natural;
- **luarea deciziilor**- sentimentele și emoțiile noastre constituie o sursa de informații valoroasă, ne ajută să luăm hotărâri;
- **stabilirea limitelor**- in privința persoanelor al căror comportament ne deranjează; asigurând sănătatea fizică si psihică;
- **comunicarea**- verbal și nonverbal putem să stabilim relații cu ceilalți, să fim mai receptivi la problemele emoționale ale celorlalți;
- **unitatea**- sentimentele de empatie, compasiune, cooperare, iertare
  In concluzie, emotiile ne armonizează cu mediul și cu noi insine (M. Roco).

Problemele copiilor pe care incercam să-i educăm și care duc la scăderea nivelurilor de competență emoțională pot fi:

- **izolarea sau problemele sociale** (preferința de a fi singuri, lipsa de energie, sentimentele de nefericire, dependența exagerată);
- **anxietatea și depresia** (existenta unor temeri și ingrijorări, nevoia de a fi perfecți, sentimentul ca nu suntem iubiți, agitatia, tristețea);
- **probleme de atenție și gândire** (incapacitatea de a fi atenți sau calmi, visarea, incapacitatea de a-și lua gândul de la anumite lucruri);
- **delincventa sau agresivitatea** (mințitul, trișatul, certurile, răutățile, dorința de a li se acorda atenție, distrugerea, incăpățânarea, vorbitul prea mult).

Impactul acestor TCE face referire la copilul catalogat dificil cu colegii, cadrele didactice, părinții și la gradul interferenței dintre aceste probleme și capacitatea de invățare, randamentul școlar al copilului. În cazul existeței in clasă a acestor *elevi* datoria profesorului este de a aborda cu tact pedagogic și de a sancționa comportamentul, nu copilul. O dată cu apariția specialiștilor în mediul școlar (psihologi, consilieri, logopezi, asistenți sociali, mediatori, prof.itineranți/de sprijin) se poate schimba semnificativ maniera de abordare a acestor conduite disfuncționale la elevi, asigurând, atât cât se poate, facilitarea invățării, adaptării și evitarea eșecului /abandonului școlar. In aceste condiții și in fața acestor provocări, profesorul dobândește multiple roluri- **profesor facilitator** care asistă

elevul in parcursul dezvoltării sale cognitive, sociale, emoționale, **profesorul consilier-** asigurarea suportului emoțional de care are nevoie elevul aflat intr-o stare sau situație de conflict, **profesorul manager-** organizează procesul didactic, adoptă strategii instructive corespunzătoare particularităților elevilor, manageriează relațiile dintr-o clasă, mai ales când apar conduite disfuncționale.Pentru ca un elev cu T.C.E, cu impact asupra traseului educațional să nu eșueze d.p.v educațional, social, comportamental e bine să beneficieze de variate metode, strategii de intervenție recuperativ-integrativă, cu condiția să fie observat, evaluat și orientat adecvat și cât mai timpuriu, cu sprijinul familiei, aparținătorilor, cadrelor didactice. Se au in vedere intervenții de tipul:

1. **Abordării psihoterapeutice**- apreciind că *pe oameni ii tulbură nu lucrurile, ci părerile lor despre lucruri*(Epictet), se poate apela la variante psihoterapeutice, cele mai utilizate fiind terapiile de scurtă durată, terapiile cognitiv-comportamentale, rațional –emotive etc
2. **Managementul comportamentului**- incurajarea conduitelor dezirabile, prin metode cognitiv comportamentale care vizează cognițiile/ gândurile și răspunsurile comportamentale și emoționale ale persoanei. *E dovedit că un copil, un tânăr devine mai cooperant dacă i se spune ce poate să facă nu doar ce nu poate să facă!*
3. **Intărirea, redirecționarea, metoda time-out**/ pauza decisă de adult când elevul incepe să manifeste un comportament nepotrivit, apelarea la pedeapsă, numai in ultimă instanță.

Aceste metode de intervenție sunt potrivite in majoritatea situațiilor in care elevul are conduite emoțional reactive (de tip crize de afect, frică, blocaj, agresivitate, neatenție, stări anxioase, depresive).

In mediul școlar, limitat in aplicarea acestor metode specializate de ordin terapeutic, fiind apanajul psihologilor, terapeuților, psihiatrilor, după caz, utile se dovedesc *tehnicile psihopedagogice de intervenție-* 1. Alcătuire PEI 2. Programe de dezvoltare a abilităților sociale, de creștere a stimei de sine (Goldstein, Crawford, 2002).

Nu trebuie ignorată ***implicarea părinților*** mai ales in cazul copiilor /tinerilor cu CES, care prezintă un risc sporit de dificultăți școlare, neatenție, deficiențe cognitive, lentoare in realizarea sarcinilor școlare, in rezolvarea temelor pentru acasă, in acumularea cunoștințelor, deprinderilor, având in multe cazuri probleme emoționale, scor scăzut la inteligența emoțională și socială. **Predarea pozitivă** este un tip de management al clasei, o strategie dezvoltată cu scopul de a sprijini elevii care eșuează in procesul de invățare in mod constant, dezvoltă o reacție de eșec cu răspunsurile comportamentale inadecvate, cum ar fi *retragerea* (manifestare internalizată), comportamente provocatoare, externalizate. Indiferent de natura dificultăților școlare și/sau comportamentale, in cazul elevilor cu CES se va pune intotdeauna ca prioritare necesitatea adaptării curriculare, dezvoltarea la aceștia a abilităților socio-emoționale, formarea deprinderilor de viață autonomă, funcțională, valorificarea punctelor tari ale acestora, dezvoltarea autopercepției pozitive. **Disciplinarea pozitivă** dovedește că inteligența emoțională (Goleman, 1995) este un indicator mai relevant al succesului in viață decât inteligența academică, inteligența emoțională corelează comportamental cu empatia, cooperarea, autocontrolul furiei, rezistența la frustrare, având strânsă conexiune și cu inteligențele multiple (Gardner, 1983). Disciplinarea pozitivă aplicată in sistemul educațional american secundar și universitar a contribuit la dezvoltarea la elevi/studenți a abilităților de gândire critică și a relațiilor interpersonale. In literatura de profil există o serie de *tehnici de disciplinare* ce pot fi aplicate la clasă elevilor cu comportamente perturbatoare sau problematice, ținând cont de mai multe etape:

a. Observarea, identificarea conduitelor disfuncționale, atipice

b. Evaluarea adecvată a acestor cazuri, orientarea in servicii de specialitate
c. Stabilirea unor limite, reguli in clasă, discutarea, negocierea acestora
d. Corectarea comportamentelor disfunctionale – manieră nonautoritară, mergând de la ignorarea conduitei, reprimări verbale nonagresive
e. Așezarea preferențială in spațiul clasei
f. Notificarea părinților in situații mai grave(violență, bullying, consum droguri, alcool, fumat etc)
g. Utilizarea sistemului de intăriri- modelarea și consolidarea comportamentelor dezirabile, in plan individual și colectiv

Stimularea cognitivă se poate realiza mai eficient la elevii cu CES dacă se valorifică *punctele tari* ale acestora, valorizând *cooperarea*, realizându-se implicarea individuală, interacțiunea directă intre elevi, invățând unii de la alții, ajutându-se unii pe alții, impărtășind idei, apare interdependența pozitivă (elevii realizează că au nevoie unii de alții, crește empatia, toleranța), precum și deprinderi interpersonale (comunicare, sociale, luare decizii). Dintre metodele invățării prin cooperare utile elevilor cu CES se pot aminti- **Știu vreau să știu, Am invățat, Cubul, Ciorchinele, Sinelg, Mozaic, I.A.C** etc. Aceste metode sunt benefice pt că incurajează activismul elevilor, in locul pasivismului, valorizează diversitatea, intăresc increderea in sine, modelează comunicarea noncoflictuală, dinamica de grup, capacitatea de organizare, empatia, socializarea.Pentru a avea șanse de succes in educația copiilor, tipici, atipici, trebuie să urmăm o regulă simplă: dacă ***invătarea este asociată unei emoții percepute pozitiv, mai puțin stresant,se va facilita reușita***, la fel cum o percepție negativă a emoțiilor atașate invățării implică eșecul și slabe rezultate. Aceasta regulă se poate traduce mai ales prin necesitatea stabilirii unui climat propice, plăcut și motivant pentru invățare- participativ, deschis, creativ, flexibil.

BIBLIOGRAFIE:

Goleman, D., 2005, „Inteligenta emotionala”, Ed. Curtea Veche, Bucuresti.
Hayward, S., 1999, „Biopsihologie”, Ed. Tehnica, Bucuresti.
Roco, M., 2004, „Creativitate si inteligenta emotionala”, Ed. Polirom. Bucuresti.
Ross-Kidder, K. (1998) *Intervention with Comorbid Emotional/Behavioral Disordered Children in Contemporary Interdisciplinary Interventions for Children with Emotional/Behavioral Disorders*
Sonnett, H. (.2006) Personalized learning. Creating Success, in *Special Children*, pg.34-36

INTEGRAREA COPIILOR CU CES ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL DE MASĂ

Prof.consilier școlar BICOIU Laura Mara
Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Vrancea

Ideea integrării copiilor cu dizabilităţi în şcoala publică a apărut ca o reacţie necesară şi firească a societăţii la obligaţia acesteia de a asigura normalizarea şi reformarea condiţiilor de educaţie pentru persoanele cu cerinţe educative speciale. Integrarea înseamnă că relaţiile dintre indivizi sunt bazate pe o recunoaştere a integrităţii lor, a valorilor şi drepturilor comune pe care le posedă. Când lipseşte recunoaşterea acestor valori, se instaurează alienarea şi segregarea între grupurile sociale. Altfel spus, integrarea se referă la relaţia stabilită între individ şi societate şi se poate analiza având în vedere mai multe niveluri, de la simplu la complex. Integrarea presupune egalitatea de participare socială şi egalitatea de şanse în realizarea accesului la educaţie. Printre valorile actuale şi de perspectivă ale integrării societăţii democratice din lume le consideră dominante pe următoarele: acceptarea tuturor diferenţelor, respectul diversităţii, solidaritatea umană şi mai ales cu persoane diferite, lupta împotriva excluderii şi marginalizării, lupta împotriva inegalităţii sociale.

În Declarația Mondială asupra „Educației pentru toți”, la articolul 3, se afirmă: „Nevoile școlare ale persoanelor deficiente/ cu handicap cer o atenție specială. Trebuie întreprinse măsuri pentru asigurarea accesului la educație fiecărei categorii de persoane deficiente, ca parte integrantă a sistemului de învățământ”.

Educația specială este o formă adaptată de pregătire școlară și asistență complexă (medicală, educațională, socială, culturală) destinată persoanelor care nu reușesc să atingă temporar sau pe toată durata școlarizării nivelurile instructive-educative corespunzătoare vârstei, cerute de învățământul obișnuit.

În România sunt utilizate multe concepte referitoare la persoanele care fac obiectul educației speciale: deficiență, incapacitate, handicap, dizabilitate, cerințe educative speciale.

Cerinte/nevoi educative speciale - CES - este o sintagmă, care se referă la cerinţele în plan educativ ale unor categorii de persoane, cerinţe consecutive unor disfuncţii sau deficienţe de natură intelectuală, senzorială, psihomotrice, fiziologică sau ca urmare a unor condiţii psihoafective, socioeconomice sau de altă natură; aceste cerinţe plasează elevul într-o stare de dificultate în raport cu ceilalţi din jur, stare care nu-i permite o existenţă sau o valorificare în condiţii normale a potenţialului intelectual şi aptitudinal de care acesta dispune şi induce un sentiment de inferioritate ce accentuează condiţia sa de persoană cu cerinţe speciale.Integrarea școlară desemnează un proces de adaptare a copilului la cerințele școlii pe care o urmează, de stabilire a unor raporturi afective positive cu membrii grupului școlar (clasă) și de desfășurare cu succes a prestațiilor școlare. Asimilarea de către copil a statutului de elev este rezultatul unor modificări interne în echilibrul dintre anumite dominante de personalitate cu consecințe în planul acțiunii sale.

Integrarea școlară a copiilor cu CES este o problemă stringentă care în ultimii ani a început să-și găsească rezolvarea și în țara noastră. O școală obișnuită cu o orientare incluzivă reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare, un mijloc care creează comunități primitoare și construiesc o societate incluzivă care oferă educație pentru toți copiii. Mai mult, asigură o educație eficientă pentru majoritatea copiilor și îmbunătățesc eficiența, chiar și rentabilitatea sistemului deînvățământ. Să nu uităm că și confortul psihologic oferit de mediu este determinant într-o evoluție a formării și dezvoltării personalității umane. Uităm adesea că ne naștem cu drepturi egale

și că doar șansele nu sunt egale? Nu putem face abstracție de faptul că în țara noastră avem și copii instituționalizați. Important este să dorim să ne schimbăm atitudinea vis-à-vis de aceștia. Rolul nostru al tuturor este de a participa efectiv la schimbarea mentalității societății, oferind informații și practici ancorate în realitate. Trebuie să găsim diverse modalități de integrare socială a copiilor cu CES, pentru a diminua factorii care duc la o instabilitate emoțională, la un limbaj insuficient dezvoltat, la un comportament dificil.

Progresele înregistrate de psihologia şi pedagogia diferenţiată, perfecţionarea tehnicilor de cunoaştere a dezvoltării psihice a copiilor au permis să se distingă categorii mai nuanţate de copii în raport cu capacitatea lor de răspundere la exigenţele şcolare. În rândul acestora, alături de elevii cu CES integraţi individual, există şi elevi cu dificultăţi de învăţare, cu ritm lent de acumulare de achiziţii dar cu intelect normal. Confundaţi adesea cu elevii din prima categorie sunt nestimulaţi sau categorizaţi ca atare. Alternativă a învăţământului special, educaţia integrată permite acordarea serviciilor de sprijin pentru copiii cu posibilităţi reale de recuperare şi reintegrare, care altădată ar fi fost orientaţi către şcoala specială. Pentru a realiza integrarea copiilor cu CES, trebuie să acţionăm asupra diferitelor nivele de dezvoltare a personalităţii lor, şi anume: la nivel biologic, la nivel psihic, la nivel social.
Scopurile principale ale relaţiei dintre şcoală, familie şi comunitate, în vederea integrării copiilor cu nevoi speciale sunt:

- informarea şi sensibilizarea comunităţii locale cu privire la posibilitatea recuperării educaţiei chiar şi pentru copiii ce au abandonat şcoala;
- sporirea conştientizării din partea comunităţii şcolare a necesităţii implicării în transformarea şcolii într-o şcoală integrativă;
- schimbarea mentalităţii şi atitudinii opiniei publice faţă de copiii cu nevoi speciale; ¬ dezvoltarea unei reţele de cooperare în domeniul educaţiei, implicată în procesul de integrare (ex.: poliţia, serviciile sociale, spitale, etc.);
- implicarea părinţilor copiilor din clasă în vederea reacţionării mai rapide la probleme şi acordarea sprijinului suplimentar copiilor cu nevoi speciale;
- implicarea comunităţii în sprijinul acordat copiilor cu nevoi speciale;
- elaborarea programelor şcolare de informare şi pregătire a comunităţii locale pentru educaţia incluzivă, prin aceasta înţelegând adaptarea şcolii la cerinţele speciale ale fiecărui copil, indiferent de problemele acestuia, şi nu a copilului la cerinţele şcolii, găsirea unor strategii didactice adecvate, a unor metode şi tehnici de lucru specifice: planificare, instruire, evaluare. Integrarea şcolară a copiilor cu cerinţe speciale în învatamântul de masă presupune:
- a educa copiii cu cerinţe speciale în şcoli obişnuite, alături de copiii normali;
- a asigura servicii de specialitate (recuperare, terapie educaţională, consiliere şcolară, asistenţă medicală şi socială etc.) în şcoala respectivă;
- a acorda sprijinul necesar personalului didactic şi managerilor şcolii în procesul de proiectare şi aplicare a programelor de integrare;
- a permite accesul efectiv al copiilor cu cerinţe speciale la programul şi resursele şcolii obişnuite (biblioteca, terenuri de sport etc);
- a încuraja relaţiile de prietenie şi comunicarea între toţi copiii din clasă/şcoală;
- a educa şi ajuta toţi copiii pentru înţelegerea şi acceptarea diferenţelor dintre ei;
- a ţine cont de problemele şi opiniile părinţilor, încurajându-i să se implice în viaţa şcolii;
- a asigura programe de sprijin individualizate pentru copiii cu cerinţe speciale;

- a accepta schimbări în organizarea şi dezvoltarea activităţilor instructiv-educative din şcoală.
  Toți copiii sunt educabili și au dreptul la o formă de educație pe măsură. Guvernul și autoritățile locale sunt obligate să asigure condițiile necesare pentru educația tuturor copiilor. Reformele în educație iau în considerare și copiii cu dizabilități și/sau aflați în situații de risc.

  Pentru integrarea cu succes a copiilor cu CES în învățământul de masă, în grupele obișnuite de copii sunt necesare:
- Existența unor centre de resurse, informare și comunicare;
- Formarea inițială și continuă a cadrelor didactice în problematica CES;
- Adaptarea și flexibilitatea curriculum-lui (pre)școlar;
- Evaluarea progresului școlar al copiilor cu CES integrați în grădinițele obișnuite;
- Implicarea, încurajarea participării părinților, schimbul de informații, consilierea părinților în măsura solicitărilor și a necesităților, mobilizarea resurselor umane disponibile și competente.

  Prezența în colectivul grupei a unor astfel de copii, solicită efort crescut din partea dascălului sub toate aspectele: pregătirea pentru lecții, pentru activități extrașcolare; atitudinea față de toți copiii grupei. Considerând şcoala ca principala instanţă de socializare a copilului, integrarea şcolară reprezintă o particularizare a procesului de integrare socială a acestei categorii de copii, proces care are o importanţă fundamentală în facilitatea integrării ulterioare în viaţa comunitară prin formarea unor conduite şi atitudini, a unor aptitudini şi calităţi favorabile acestui proces.

Bibliografie:

• Alois, Gherguț, Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale – strategii diferențiate și inclusive în educație, Editura Polirom, București, 2006
• ***Dezvoltarea practicilor inclusive în școli, Ghid managerial, UNICEF, 1999
• ***Integrarea școlară a copilului cu dificultate/cu nevoi speciale – Ghid pentru directorul de școală, Colecția CRIPS – Resurse pentru formare, 2002

Promovarea educației incluzive prin valorizarea fiecărui copil

profesor de sprijin Hârcă Elena
Școala Gimnazială Specială ”Constantin Păunescu” Iași

Educația incluzivă este un concept important în societatea modernă, având la bază principiul că fiecare copil, indiferent de abilitățile sale, de mediul socio-economic sau de alte diferențe, are dreptul la o educație de calitate într-un mediu care îi permite să se dezvolte la maximul potențialului său. Conceptul de "fiecare copil contează" subliniază importanța recunoașterii și valorizării unicității fiecărui elev și necesitatea de a crea un sistem educațional adaptabil și accesibil pentru toți.

Educația incluzivă se bazează pe ideea că toți copiii, indiferent de nevoile lor individuale, trebuie să fie educați împreună într-un mediu comun, favorizând astfel diversitatea și incluziunea. Principiile fundamentale ale educației incluzive includ: accesibilitate(toți copiii trebuie să aibă acces la educație);participare (toți copiii trebuie să participe activ în procesul de învățare); adaptabilitate(curriculumul și metodele de predare trebuie să fie adaptabile la nevoile fiecărui copil); calitate(educația oferită trebuie să fie de calitate și să promoveze dezvoltarea holistică a fiecărui elev).

Există numeroase bariere care împiedică implementarea efectivă a educației incluzive. Acestea pot fi clasificate în trei categorii principale: bariere fizice(barierele fizice se referă la lipsa infrastructurii adecvate care să permită accesul copiilor cu dizabilități în școli. Lipsa rampelor, toaletelor adaptate, sau a materialelor didactice accesibile pot limita accesul acestor copii la educație), bariere atitudinale (barierele atitudinale sunt legate de prejudecățile și stereotipurile pe care le au profesorii, părinții și colegii față de copiii cu nevoi speciale. Aceste atitudini pot duce la marginalizare și discriminare, afectând negativ experiența educațională a copiilor) și bariere sistemice(barierele sistemice includ lipsa de politici clare și de finanțare adecvată pentru implementarea programelor de educație incluzivă. Lipsa formării și suportului pentru profesori în abordarea diversității în clasă este, de asemenea, o barieră majoră). Pentru a depăși aceste bariere și a promova o educație incluzivă, au fost dezvoltate diverse inițiative la nivel local, național și internațional. Acestea includ politici educaționale, programe de formare a profesorilor, dezvoltarea infrastructurii și implicarea comunității. Un cadru legislativ robust este esențial pentru susținerea educației incluzive. Multe țări au adoptat legi care garantează drepturile copiilor cu nevoi speciale la educație. De exemplu, în România, Legea Educației Naționale nr. 1/2011 prevede măsuri pentru incluziunea școlară a tuturor copiilor, inclusiv a celor cu dizabilități.

Formarea continuă a profesorilor în domeniul educației incluzive este crucială. Profesorii trebuie să fie echipați cu cunoștințe și abilități pentru a gestiona diversitatea în clasă și a utiliza metode de predare

diferențiată. Programele de formare ar trebui să includă module despre dizabilități, strategii de incluziune și metode de predare adaptabile.

Investițiile în infrastructură sunt necesare pentru a asigura accesibilitatea școlilor pentru toți copiii. Acestea includ construirea rampelor de acces, adaptarea toaletelor, și dotarea claselor cu materiale didactice accesibile, cum ar fi manualele Braille sau tehnologia asistivă.Comunitatea joacă un rol vital în promovarea educației incluzive. Campaniile de sensibilizare și programele de sprijin pentru familii pot ajuta la schimbarea atitudinilor și la crearea unui mediu mai acceptant și mai suportiv pentru toți copiii.

Studii de caz și bune practici

Studiile de caz din diverse țări oferă exemple de bune practici în implementarea educației incluzive.

Finlanda: un model de succes

Finlanda este adesea menționată ca un exemplu de succes în educația incluzivă. Sistemul educațional finlandez pune accent pe echitate și acces egal la educație pentru toți copiii. Școlile finlandeze sunt bine echipate, iar profesorii beneficiază de formare continuă și de resurse adecvate pentru a sprijini toți elevii, indiferent de nevoile lor individuale.

Italia: clasele comune

Italia a adoptat un model de integrare completă, în care copiii cu dizabilități învață în clase comune alături de ceilalți elevi. Acest model promovează interacțiunea socială și dezvoltarea unei înțelegeri și acceptări reciproce. Profesorii italieni sunt formați pentru a utiliza metode de predare incluzive și pentru a colabora cu specialiști în educația specială.

România: proiecte pilot

În România, au fost implementate mai multe proiecte pilot pentru promovarea educației incluzive. Un exemplu este proiectul "Școala pentru toți", care a inclus formarea profesorilor, adaptarea infrastructurii școlare și dezvoltarea unor curricule adaptate nevoilor copiilor cu dizabilități. Acest proiect a demonstrat că, cu resurse adecvate și angajament, educația incluzivă poate fi realizată cu succes. În urma acestui proiect, a luat naștere învățământul special integrat.

În ciuda progreselor realizate, există încă multe provocări în implementarea educației incluzive. Acestea includ lipsa resurselor financiare, rezistența la schimbare din partea unora dintre cadrele didactice și părinți, și dificultățile în adaptarea curriculumului național. Pentru a depăși aceste provocări, este necesar un angajament continuu și o colaborare strânsă între guverne, școli, comunități și organizații non-guvernamentale. Educația incluzivă nu este doar responsabilitatea școlilor, ci și a întregii societăți.

Educația incluzivă este un drept fundamental al fiecărui copil și o necesitate pentru o societate echitabilă și prosperă. Inițiativele pentru promovarea educației incluzive, de la politici educaționale la programe de formare a profesorilor și dezvoltarea infrastructurii, sunt esențiale pentru a asigura că fiecare copil contează. Cu angajament și colaborare, putem crea un sistem educațional care valorizează și sprijină diversitatea, oferind fiecărui copil șansa de a-și atinge potențialul maxim.

Bibliografie

1. Legea Educației Naționale nr. 1/2011.
2. UNESCO. (2020). Global Education Monitoring Report 2020: Inclusion and education: All means all.
3. European Agency for Special Needs and Inclusive Education. (2018). Inclusive Education in Europe: Key Messages and Findings.
4. World Bank. (2019). Education for All: An Inclusive Education Handbook for Policymakers and Practitioners.
5. UNICEF. (2021). The State of the World's Children 2021: On My Mind – Promoting, protecting and caring for children’s mental health.
6. Finnish National Agency for Education. (2019). Inclusive Education in Finland.

Studiu de caz: Integrarea copiilor cu părinți plecați în străinătate în colectivele de elevi

PROF ZBRANCA ANAMARIA-MARTA
ȘCOALA PROFESIONALĂ SPECIALĂ
CÂMPULUNG MOLDOVENESC
JUD. SUCEAVA

Ca urmare a aderării României la Uniunea Europeană şi din cauza contextului economic în care se află ţara noastră, mulţi cetățeni români au plecat să muncească în străinatate. Drept urmare, societatea românească a cunoscut beneficiile emigrării, dar şi dezavantajele acesteia. Banii trimişi acasă au contribuit la reducerea sărăciei, dar familiile în care unul sau ambii membrii lucrează în afara ţării, suferă în urma schimbărilor din viaţa lor. Deoarece unii copii nu pot vorbi cu părinţii decât la telefon şi trebuie să se împace cu gândul că ii vor vedea acasă cel mai devreme după o jumătate de an, în astfel de situaţii, ajung să se confrunte cu tot felul de probleme, mai ales emoţionale.

Efectele pe care le poate avea asupra copilului lipsa părinților pentru o perioadă mai îndelungată sunt diferite. Efectele depind de fiecare copil în parte, de modul în care păstrează legătura cu părintele ori părintii, de tipul de relaţie existent între ei, de atitudinea celor lăsați în grijă. Acestea sunt nuanţate, nu întotdeauna negative.

Din cauza acestei situaţii, se impune implicarea tuturor factorilor decizionali pentru susţinerea unor programe de asistenţă şi consiliere a elevilor ai căror parinți sunt plecaţi, dar şi a celor în grija cărora rămân. Existenţa unui psiholog în şcoală este absolut necesară precum și colaborarea permanentă a cadrelor didactice cu acesta.

În prezentul studiu de caz, am prezentat situația rezolvată cu succes a unor elevi din clasa de a IX-a, școală profesională specială, în care peste 40 de procente din elevi au cel puțin un părinte plecat în străinătate, însă nu în toate cazurile se rezolvă problema, ci dimpotrivă, se ajunge la comportament deviant sau chiar abandon școlar.

I. Contextul cazului

Componența familiei: 3 membri – mama şi 2 copii (gemeni, în vârsta de 15 ani)

Situaţia şcolară, achiziţiile şi rezultatele şcolare obţinute la acea vreme erau bune, dar copiii aveau un potenţial mult mai mare. În ceea ce priveşte contextul socio-familial pot afirma că subiecţii, gemeni, proveneau dintr-o familie monoparentală, dezorganizată, lipsiţi de latura paternă, tatăl având o altă naţionalitate, trăind în altă țară, având acolo o altă familie. Mama, afectuoasă cu ei, încerca prin toate mijloacele să le asigure un trai decent, motiv pentru care era plecată destul de mult timp în străinatate,

aceştia fiind lăsaţi în grija bunicilor care-i îngrijeau cu multă dăruire şi afecţiune. Din punct de vedere fizic și intelectual aveau o constituţie normală, o dezvoltare armonioasă, dar emoţional erau afectaţi.

II. Prezentarea cazului

Am urmărit evoluţia lor şcolară pe parcursul şederii mamei acasă şi în timpul când aceasta era în străinătate. Petrecând perioade scurte de timp acasă, aceasta îi răsfăța prea mult, încercând să-și răscumpere, parcă, lipsa, lăsându-i astfel să facă ce vor ei, observându-se astfel o scădere la învățătură. Ajungând acasă, şi încercând să rezolve cât mai multe probleme ce au intervenit în timpul cât a lipsit, nu reuşea nici să îi supravegheze, permanent, în pregătirea lecţiilor.

Din acest motiv, am decis efectuarea unei evaluări atente a pregătirii copiilor pentru şcoală, cu scopul identificării problemelor reale şi găsirii soluțiilor optime de supraveghere a copiilor în pregătirea lecțiilor.

III. Planul de intervenție

La nivelul subiecţilor şi al familiei, în urma discuţiilor, a observaţiilor şi constatărilor făcute, am decis, în primul rând, să consiliez mama şi bunicii în vederea respectării unor reguli comune, astfel încât, împreună, să exprimăm aceleaşi dorinţe şi să comunicăm aceleaşi informaţii copiilor.
Pe parcursul şederii mamei în străinătate, am propus efectuarea temelor cu colegii de clasă cu rezultate foarte bune la învăţătură, cu care ei se înţelegeau foarte bine şi ai căror părinţi îi supravegheau în pregătirea lecţiilor. Am fost susţinută în această iniţiativă de părinţii acestor copii şi rezultatele au fost foarte bune.
O altă soluţie propusă a fost pregătirea lecţiilor împreună a gemenilor care, de obicei, își făceau temele separat, intervenind astfel între ei competiţia, dorinţa de a se depăşi unul pe celălalt, dar și de a se ajuta, atunci când unul din ei avea nevoie de ajutor.

Surprinzător, copiii au avut o evoluţie mai bună cât mama a fost plecată, bunicii dând dovada de mai mult tact şi răbdare, dar şi pentru că modelele pe care le-au avut în colegi şi-au pus amprenta asupra lor. Astfel, aceştia şi-au îndreptat situția școlară, au pregătit cu mai multă atenţie lecţiile, au căpătat mai multă încredere în forţele proprii. Aceștia chiar au ajuns să ia premiul II și III la sfârșitul anului școlar.

IV. Concluzii

Rezultatele obţinute, aprecierile colegilor şi cadrelor didactice, precum şi dorinţa de a-şi mulţumi mama, i-au determinat să fie mai organizaţi, mai disciplinaţi, mai perseverenţi, să-şi dorească să se numere printre cei buni mereu.

Constituind o realitate a învăţământului românesc, în această perioadă economică dificilă a ţării, integrarea copiilor ai căror părinţi sunt plecaţi în străinătate solicită întotdeauna atenţia şi răbdarea tuturor factorilor implicaţi.

Numai aplicând strategiile didactice potrivite şi adaptarea la particularităţile de vârsta şi individuale ale fiecărui copil, precum şi disponibilitatea cadrului didactic şi a familiei, consilierea acesteia de câte ori este nevoie, putem ajuta aceşti copii.

Familia şi şcoala reprezintă principalele instanţe responsabile de educaţia copilului. Distribuirea responsabilităţilor între cele două instituţii este posibilă în condiţiile în care ambele sunt pregătite în egală măsură pentru a-şi exercita funcţia educativă pe care o deţin. Întrucât atenţia instituţiilor guvernamentale s-a concentrat în cea mai mare măsură asupra pregătirii şcolii pentru a face faţă schimbărilor survenite în societatea românească din ultimii ani, ar fi de o reală necesitate orientarea preocupărilor și în direcţia sprijinirii familiei, în efortul ei de a asigura succesul personal, social şi profesional al copiilor.

EDUCAŢIA INCLUZIVĂ -- EDUCAŢIE PENTRU TOŢI

Gîtlan Adriana, Grădinița
Nr.1-Balotești

,,Eu sunt copilul! Tu ţii în mâinile tale destinul meu.Tu determini în cea mai mare măsură, dacă voi reuşi sau voi eşua în viaţă! Dă-mi, te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire. Educă-mă , te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume". (Din ,,Child's Appeal”, Mamie Gene Cole)

Educaţia incluzivă are ca principiu fundamental un învăţământ pentru toţi, împreună cu toţi, care constituie un deziderat şi o realitate ce câștigă adepți și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare/ incluziune.

Educația de tip incluziv este o educaţie de calitate, accesibilă şi care îşi îndeplineşte menirea de a se adresa tuturor copiilor, fără discriminare. În întreaga lume, din ce în ce mai mulți copii care provin din medii defavorizate urmează grădinițele, școlile primare sau gimnaziale. În cele mai multe țări se stipulează prin lege că toți copiii trebuie să beneficieze de educație.

Educația incluzivă vizează reabilitarea și formarea persoanelor cu nevoi speciale, aflate în dificultate psihomotorie, de intelect, de limbaj, psihocomportamentală, senzorială, printr-o serie de măsuri de natură juridică, politică, socială, pedagogică. În pedagogia contemporană există o preocupare intensă pentru găsirea căilor și mijloacelor optime de intervenție educativă, încă de la vârstele mici, asupra unei categorii cât mai largi de populație infantilă. Astfel, conștiința copiilor, de la cea mai fragedă vârstă, trebuie formată și dezvoltată, învățându-i pe aceștia că primirea copiilor *diferiți*, alături de toți ceilalți, trebuie făcută nu de dragul lor, în primul rând, și nu din milă pentru ei, ci pentru dreptul fiecărui individ de a participa la acțiuni comune pentru dezvoltarea lui ulterioară, pentru a contribui și el la dezvoltarea comunității în care trăiește.

Grădinița are ca scop crearea unui program coerent și coordonat de incluziune a copiilor preșcolari cu diferite dizabilități, de alte etnii, proveniență socială etc. și pregătirea celorlalți copii în vederea acceptării acestora alături de ei, fără diferențe de manifestare comportamentală sau verbală. De asemenea, se impune și implementarea unor strategii coerente de dezvoltare a conștiinței și a comportamentelor copiilor în spiritul toleranței şi nediscriminării, a acceptării de șanse egale pentru toți copiii.

Educaţia incluzivă a apărut ca răspuns la neajunsurile educaţiei integrate, care nu a reuşit să împiedice marginalizarea copiilor care prezentau diferenţe faţă de “norma” generală a populaţiei şcolare.

„Incluziunea” se referă la faptul că oricine, indiferent de deficienţa sa sau de dificultăţile pe care le întâmpină în învăţare, trebuie tratat ca un membru al societăţii, iar diversele servicii speciale de care are nevoie, trebuie furnizate în cadrul serviciilor sociale, educaţionale, medicale şi celelalte servicii puse la dispoziţia tuturor membrilor societăţii” (ap. Popovici D., 1999). Astfel, *incluziunea* şi “*educaţia incluzivă*” pun accentul pe necesitatea ca sistemul educaţional şi şcolile/grădiniţele să se schimbe şi să se adapteze continuu pentru a răspunde diversităţii copiilor şi nevoilor acestora.

Realizarea educaţiei incluzive presupune:

- existenţa şi aplicarea principiilor incluziunii;
- punerea în aplicare a unei pedagogii inclusive;
- elaborarea unui curriculum “incluziv,,;
- crearea şi funcţionarea unui sistem de servicii de sprijin **.**

O grădiniţă incluzivă exprimă extinderea scopului grădiniţei obişnuite, în mare măsură, transformarea acesteia pentru a putea răspunde unei diversităţi mai mari de copii, în speţă copiilor marginalizaţi, defavorizaţi şi/sau excluşi de la educaţie.

Studii numeroase au demonstrat că mediul de viaţă din copilărie influenţează puternic şi de durată componentele personalităţii individului. În cadrul mediului, comunicarea copilului cu educatoarea este extrem de importantă; comunicarea verbală şi cea nonverbală.

Contează foarte mult aprecierile educatoarei, apelativele, modul pozitiv sau negativ în care ea reacţionează la acţiunile copilului. Un alt element important este participarea tuturor copiilor la programul educativ. Fiecare după forţele şi posibilităţile sale. Copiii sunt diferiţi, capacităţile lor sunt diferite, dar în grupul de la grădiniţă fiecare poate avea un loc, un rol şi o valoare. Toate aceste strategii incluzive de educaţie implică metode şi tehnici ce pun accentul pe relaţiile dintre copii şi relaţia educatorului cu copiii în actul învăţării. Totodată, au rolul de a-i învăţa pe copii să se ajute reciproc şi să colaboreze în activităţile comune, pregătindu-i astfel pentru diversitatea relaţiilor umane din activităţile viitoare.

Construirea activităţilor integrate pe baza de cunoştinţe anterioare ale preşcolarilor (prin utilizarea metodelor tradiţionale şi a celor interactive: conversaţia, observaţia jocul didactic, brainstormingul, învăţarea prin cooperare etc.) sunt:

- folosirea experienţelor zilnice ale copiilor;
- aplicarea practică a rezultatelor învăţării (metode şi procedee de expresie: desenul, colajul, povestirea, poezia, observaţia, etc.);

- folosirea povestirilor şi a tranziţiilor şi rutinelor pentru trezirea interesului;
- folosirea drumeţiilor şi excursiilor ca sursă de noi experienţe;
- folosirea situaţiilor de joc în învăţare (jocurile de rol, jocuri dramatice-relaţionale dramatizarea);
- folosirea problematizării pe anumite secvenţe didactice;
- raportarea învăţării la alte materii;
- colaborarea cu familia şi comunitatea ca tehnici de sprijinire a învăţării, predării şi evaluării.

Toate aceste strategii incluzive de educaţie implică metode şi tehnici ce pun accentul pe relaţiile dintre copii şi relaţia educatorului cu copiii în actul învăţării. Totodată, au rolul de a-i învăţa pe copii să se ajute reciproc şi să colaboreze în activităţile comune, pregătindu-i astfel pentru diversitatea relaţiilor umane din activităţile viitoare.

Acceptarea unui copil cu diferite probleme într-un colectiv nou de preşcolari, în vederea includerii sale în cadrul acestuia, este importantă şi pentru ceilalţi preşcolari, pentru că le stimulează spiritul de cooperare şi de concurenţă. Astfel, copiii se cunosc mai bine, procesul de socializare capătă o serie de valenţe noi prin înlăturarea unor bariere de relaţionare determinate de anumite prejudecăţi.

Toţi copiii au aceeaşi valoare şi acelaşi statut. Excluderea copiilor din circuitul normal al educaţiei din cauză/având la bază un handicap/o dizabilitate sau o dificultate de învăţare este o practică discriminatorie şi devalorizantă. Copiii nu trebuie devalorizaţi şi nici să suporte vreo discriminare, să fie excluşi sau respinşi pentru că au o dizabilitate sau au dificultăţi de învăţare. Într-o grupă diferenţiată, educatorul trebuie să ofere multe activităţi diferenţiate, realizarea unor activităţi integrate pentru a răspunde nevoilor inteligenţelor multiple.

Bibliografie:

1. Ecaterina Vrăşmaş, *Educaţia copilului preşcolar*, Editura ProHumanitas, Bucureşti, 1999.
2. Idem, *Introducere în educaţia cerinţelor speciale*, Editura Credis, Bucureşti, 2004.
3. “Tradiţional şi modern în învăţământul preşcolar- O metodică a activităţilor instructiv-educative”, Monica Lespezeanu, Editura Omfal Esențial, Bucuresti, 2007.
4. “O noua provocare pentru educatie: Interculturalitatea” – Teodor Cozma, Editura Polirom, Iasi, 2001.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ

Prof. înv. primar Cristina-Lica Mihăiasa
Colegiul Tehnologic „Spiru Haret” Piatra Neamţ, județul Neamț

Am pornit de la ideile generoase ale educației pentru toți și ale educației inclusive. După cum se știe, copiii care trec pragul clasei noastre ne pun în situaţia de a căuta mereu soluţii la problemele ridicate. Ce este bine pentru copilul în cauză? Dar pentru ceilalţi copii din clasă? Avem resurse suficiente pentru a depăşi problemele apărute? Orice copil se confruntă, la un moment dat cu o situaţie specială care necesită o intervenţie personalizată.

Educaţia pentru toţi poate să fie un mijloc de îmbunătăţire a educaţiei în general prin reconsiderarea sprijinului ce se acordă anumitor copii. În orice instituţie există o manieră de a împărţi copiii în categorii determinate, datorită particularităţilor de dezvoltare şi învăţare a acestora. Educaţia pentru toţi porneşte de la premisa că orice copil este o persoană care învaţă într-un anumit ritm şi stil şi deci poate avea nevoia de un sprijin diferit.

Integrarea şi includerea sunt două alternative la sistemul educativ special. Includerea este mai nouă şi este derivată din integrare ceea ce a făcut ca diferenţele dintre cele două alternative să nu fie întotdeauna percepute corect. Integrarea şi includerea sunt mai uşor de definit dacă facem apel la conceptele opuse. *Integrarea este văzută în opoziţie cu segregarea, includerea este în opoziţie cu excluderea.*

Diferenţe de abordare între educaţia integrată şi educaţia incluzivă

Integrarea se centrează pe:	**Includerea se centrează pe:**
Nevoile copiilor"speciali" – Schimbarea/ remedierea subiecţilor – Beneficiile copiilor cu cerinţe educative speciale de pe urma integrării – Expertiza personalului calificat, specialiştilor şi suport formal – Intervenţie tehnică (predare specială, terapie etc.)	**Drepturile tuturor copiilor** – Schimbarea şcolii – Beneficiile tuturor copiilor de pe urma includerii tuturor – Suport informal şi expertiza profesorului – Predare de calitate pentru toţi

După cum se observă din tabel, diferenţa majoră dintre integrare şi includere este nivelul pe care acestea se centrează. Dacă **integrarea** se centrează pe copilul cu CES, pe nevoile acestuia şi pe

modalităţile în care aceste nevoi pot fi întâlnite, **includerea** se centrează pe nivelul instituţional şi vizează o schimbare majoră a modului în care şcoala funcţionează.

Dacă integrarea încearcă să adapteze copilul la şcoală, lăsând-o pe aceasta din urmă nemodificată (sau modificată doar în mică măsură), **includerea** vizează schimbarea şcolii în aşa manieră, încât aceasta să fie capabilă să întâlnească nevoile tuturor copiilor, abili şi dizabili (indiferent de gradul lor de dizabilitate).

Nu în ultimul rând, trebuie menţionat că un aspect cheie în includere (dar şi în integrare) îl constituie diferenţierea. Diferenţierea este înţeleasă ca o modalitate de a adapta curriculumul fiecărui elev, în funcţie de cerinţele şi abilităţile acestuia. Ca principiu, acest lucru înseamnă că fiecare copil trebuie să dispună de o educaţie adaptată lui, de aşa manieră încât în final să dispună de profitul maxim la care se poate ajunge.

Educaţia pentru toţi a fost definită (Salamanca, 1994) ca acces la educaţie şi calitate a acesteia pentru toţi copiii. Pentru a se adresa tuturor copiilor şi a deveni deschisă, flexibilă, adaptată şi orientată spre fiecare şi pentru toţi, educaţia trebuie să presupună în practică o schimbare de optică şi anume o nouă orientare care pune accentul pe cooperare, parteneriat, învăţare socială şi valorizare a relaţiilor pozitive, umaniste în educaţie. Educaţia pentru toţi corespunde în educaţia şcolară.

Incluziunea se referă la faptul că „oricine, indiferent de deficienţa sa sau de dificultăţile pe care le întâmpină în învăţare, trebuie tratat că un membru al societăţii, iar diversele servicii speciale de care are nevoie, trebuie furnizate în cadrul serviciilor sociale, educaţionale, medicale şi celelalte servicii puse la dispoziţia tuturor membrilor societăţii.”

În şcoală normalizarea se exprima prin punerea în practică a curriculum-ului diferenţiat, curriculum-ului adaptat, a planului de servicii personalizat, a planului de intervenţie personalizat pentru copiii cu cerinţe educative speciale.

În literatura de specialitate există termeni specifici pentru persoanele care se abat de la normalitate, (ca semnificaţie generală) privind întreaga dezvoltarea psihofizică a persoanei, unele aspecte rămânând în urmă (fizic, senzorial, mintal);

Conceptul a fost lansat în anul 1978, în Marea Britanie, apoi noţiunea a fost preluată de alte ţări, unele chiar din familia ţărilor cu limba de origine latină (Spania, Portugalia), precum şi de UNESCO. Sfera lui de cuprindere este mai amplă decât grupul copiilor cu dizabilităţi. Din anul 1995 conceptul de cerinţe educative speciale este utilizat şi în România prin Legea învăţământului.

Consider că, cerinţele educative speciale solicită abordarea actului educaţional de pe poziţia capacităţii elevului deficient sau aflat în dificultate de a învăţa. Nu toţi copiii sunt educabili în acelaşi grad, nu toţi dispun de aceeaşi zestre ereditară, de aceleaşi posibilităţi de organizare interioară a experienţei, de acelaşi ritm şi stabilitate în timp. Fiecare copil prezintă particularităţi individuale şi de relaţii cu

mediul, trăsături care necesită o evaluare şi o abordare personalizată. Copiii cu dizabiltăţi au şi ei aceleşi necesităţi de bază în creştere şi dezvoltare ca toţii copiii. Astfel, abilitatea de a relaţiona cu alţii, încrederea de a se adapta la noi situaţii şi la schimbări, nevoia de afecţiune şi de securitate, de apeciere şi de întărire pozitivă, de responsabilitate şi de independenţă, toate acestea produc un spectru de trăsături unice pentru fiecare copil.

Bibliografie:

1. Gherguţ, A., Neamţu C. (2000), *Psihopedagogie specială,* Editura Polirom, Iaşi.
2. Gherguţ, A., (2006), *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și incluzive în educație*, Editura Polirom, Iași.
3. Maylor, H.(1999) - Project Management, Financial Times - Pitman Publishing, London.
4. Popovici, D.V.,(1999), *Elemente de psihopedagogia integrării*, Ed. Pro Humanitate, București.
5. Pruteanu, Lavinia Maria, (2010), *Psihologia persoanelor cu nevoi speciale*, suport de curs, Universitatea "Petre Andrei", Facultatea de Psihologie și Științele Educației.

Școala incluzivă - școală pentru toți

Prof. Ciobănică Nicoleta
Școala Gimnazială nr. 1 Săbăreni, județul Giurgiu

Şcoala are datoria de a asigura şanse egale tuturor elevilor. A asigura şanse egale elevilor înseamnă a asigura posibilităţi maxime de dezvoltare fiecăruia, în funcţie de aptitudinile şi interesele sale.

Educaţia incluzivă a devenit parte integrantă a educaţiei pentru toţi şi constituie răspunsul şcolii la nevoile ce decurg din diversitatea copiilor.

Şcoala incluzivă reprezintă o provocare pentru şcolile obişnuite, însă ea nu trebuie privită ca o ameninţare pentru performanţa acestor şcoli. Multe dintre aceste instituţii găsesc ca fiind dificil să integreze elevii cu nevoi speciale în cadrul claselor obişnuite.

În cadrul şcolii incluzive profesorii trebuie să colaboreze cu diferiţi specialişti în domeniul educaţiei, pentru că doar împreună vor reuşi să obţină cele mai bune rezultate.

Printre avantajele şcolii incluzive se numără faptul că elevii cu CES sunt trataţi ca parte integrantă a societăţii, au ca model restul colegilor care nu au probleme, atât copiii cu CES cât şi colegii lor îşi dezvoltă abilităţile comunicative, devin mai creativi, acceptă diversitatea etc. Profesorii adoptă metode diverse de predare-învăţare, de care beneficiază toţi elevii, nu numai cei cu CES. Socializarea între elevii şi dezvoltarea prieteniilor între colegi este destul de importantă în dezvoltarea procesului de învăţare, datorită schimbului de informaţii permanent.

În ceea ce priveşte cadrele didactice din cadrul şcolii incluzive, ele trebuie încurajate să adopte practici moderne în cadrul orelor de curs, să se autoperfecţioneze în permanenţă în ceea ce priveşte copiii cu CES. Un alt rol important pe care cadrele didactice îl au este acela de a-i face pe copiii fără probleme să-şi accepte şi să-şi ajute colegii cu CES, fără a-i ridiculiza sau exclude.

Concluzionând, putem spune că incluziunea nu-i implică numai pe copiii cu CES, ea este de fapt o realitate şi recunoaşterea faptului că fiecare copil este unic. Şcoala incluzivă ne demonstrează, aşadar, că suntem unul, dar nu unul şi acelaşi.

Incluziunea în educaţie presupune:

- Valorizarea egală a tuturor elevilor şi a personalului.
- Creşterea participării tuturor elevilor la educaţie şi, totodată, reducerea numărului celor excluşi din cultura, curricula şi valorile comunităţii promovate prin şcoala de masă
- Reducerea barierelor în învăţare şi participare pentru toţi elevii, nu doar pentru cei cu dizabilităţi sau cei etichetaţi ca având „nevoi educaţionale speciale”.

- Înţelegerea diferenţelor dintre elevi ca resursă pentru procesul de învăţare, nu ca o problemă ce trebuie depăşită.
- Evoluţia gradului de incluziune în şcoli, atât în privinţa personalului, cât şi în privinţa elevilor.
- Creşterea rolului şcolilor în construirea comunităţilor şi a valorilor lor, precum şi în creşterea performanţelor.
- Recunoaşterea faptului că incluziunea în educaţie este un aspect al incluziunii în societate.

Şcoala incluzivă devine astfel o şcoală deschisă tuturor, o şcoală prietenoasă, flexibilă, o şcoală care abordează procesul de predare – învăţare – evaluare într-un mod dinamic şi atractiv, o şcoală care, prin sprijinul pe care îl oferă tuturor copiilor, se constituie într-un factor de bază al incluziunii sociale, contribuind la eliminarea prejudecăţilor legate de apartenenţa la un anumit mediu şi la spargerea barierelor existente între diferitele grupuri din interiorul unei comunităţi

Strategiile specifice integrării educative sunt la rândul lor flexibile, caracterizate prin diversitate. Aceasta nu pune accent pe combinarea inspirată a metodelor şi mijloacelor clasice, ci pe „ aplicarea inspirată, originală, creativă, în orice caz, într-o nouă manieră, a unor metode şi mijloace vechi, preexistente, acceptându-se chiar modificarea acestora “(Ungureanu Dorel, 2000).

Datorită strategiilor cooperative toţi elevii învaţă să asculte activ, să fie toleranţi, să ia decizii şi să-şi asume responsabilităţi în cadrul grupului.

Învăţarea în grupuri mici, activă şi colaborativă asigură o reală interacţiune şi intercomunicare.

Lecţiile bazate pe învăţarea prin cooperare influenţează în mod pozitiv formarea răspunderii individuale (elevii trebuie să comunice rezultate în nume personal sau în numele grupului), interacţiunea directă şi formarea deprinderilor interpersonale şi de grup mic. De asemenea, ele creează între elevi o interdependenţă pozitivă .

De un mare succes în practică se bucură şi strategiile tutoriale. Tutoriatul se poate realiza între egali, cu inversare de roluri sau între elevi de vârste diferite.

După 1990 a fost lansat un nou concept, al educaţiei incluzive, care aduce în atenţie necesitatea reexaminării şi extinderii rolului învăţământului obişnuit, pentru a se putea adapta cerinţelor copiilor şi nu invers, ca până atunci, pentru ca toţi copiii să înveţe împreună.

Copiii care nu pot face faţă cerinţelor şcolare, cei care prezintă diverse forme şi niveluri de eşec şcolar sunt încă prea puţin cunoscuţi şi acceptaţi din punct de vedere psihopedagogic. Atitudinea cea mai frecventă manifestată faţă de aceştia din partea şcolii şi a societăţii în general este de subvalorizare - bazată în mare măsură pe lipsa de reuşită şi de competenţa şcolară.

Rolul esenţial în educaţia integrată îl deţine învăţătorul clasei, care devine principalul factor de acţiune şi de coordonare a realizării programului pedagogic individual pentru elevi.

Acesta trebuie:

- să elaborareze un program pedagogic individualizat.
- să-şi îmbogăţească pregătirea cu elemente care să-i faciliteze includerea optimă în clasă a acestor elevi şi asigurarea de şanse egale pentru aceştia la instrucţie şi educaţie;
- să manifeste interes continuu pentru identificarea, evaluarea şi reprogramarea periodică a conţinuturilor învăţării pentru fiecare elev;
- să coopereze în cu ceilalţi membri ai echipei educaţionale, dar şi cu familia elevului;

Şcoala are datoria de a asigura şanse egale tuturor elevilor. A asigura şanse egale elevilor înseamnă a asigura posibilităţi maxime de dezvoltare fiecăruia, în funcţie de aptitudinile şi interesele sale.

Educaţia incluzivă a devenit parte integrantă a educaţiei pentru toţi şi constituie răspunsul şcolii la nevoile ce decurg din diversitatea copiilor. Sunt aduşi elevii împreună într-o sală de clasă şi într-o comunitate, indiferent de punctele lor forte sau punctele slabe în orice domeniu, căutându-se maximizarea potenţialului tuturor.

Fiecare copil este unic, cu necesităţi diferite. Noi, adulţii, părinţi şi dascăli deopotrivă, încercăm să-i educăm, astfel încât să devină, la rândul lor, adulţi fericiţi, iubitori şi eficienţi. Însă există copii marginalizaţi, defavorizaţi şi/sau excluşi de la educaţie. Aceştia sunt cei pentru care educaţia incluzivă a devenit o şansă pentru o dezvoltare armonioasă.

Incluziunea presupune efortul de a asigura tuturor elevilor - de limbă şi cultură diferite, din familie diferite, cu orice probleme de sănătate, cu interese şi moduri de învăţare diferite - strategii de predare-învăţare adecvate şi individualizate, fără a stigmatiza sau a separa. Includerea îmbunătăţeşte procesul de învăţare pentru toţi elevii, cu şi fără nevoi speciale. A asigura şanse egale elevilor înseamnă a asigura posibilităţi maxime de dezvoltare fiecăruia, în funcţie de aptitudinile şi interesele sale.

Pentru ca activitatea instructiv –educativă să fie profitabilă pentru toţi elevii, aceasta trebuie să se realizeze diferenţiat. Educaţia diferenţiată vizează adaptarea activităţii de instruire la posibilităţile diferite ale elevilor, la capacitatea de înţelegere şi ritmul de lucru propriu unor grupuri de elevi sau chiar fiecărui elev în parte.

O categorie de copii pentru care educaţia incluzivă reprezintă o şansă la învăţământul de masă, în care ei să se dezvolte alături de viitorii lor semeni, colegi de serviciu, vecini, prieteni, lideri de echipă, subordonaţi, sunt cei care manifestă tulburare de hiperactivitate cu deficit de atenţie.

Educaţia incluzivă promovează egalitatea şanselor, oferind sprijin pentru învăţare şi acestor copii, care nu reuşesc să se adapteze la exigenţele şcolii, care întâmpină dificultăţi în învăţare, care uneori vor, dar…nu pot.

BIBLIOGRAFIE:

1. Gherguţ, Alois, Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale-strategii diferenţiate şi incluzive în educaţie, editura Polirom , Bucureşti,2006

2. A. Gherguţ, Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale. Strategii de educaţie integrată, Ed. Polirom, Iaşi, 2001.

3. Hall si Tinklin, Elevii cu deficienţe din învăţământul superior, Consiliul Scoţian de Cercetare a Educaţiei, 1998.

4. Vrăşmaş, T., Şcoala şi educaţia pentru toţi, Ed. Miniped, Bucureşti, 2004.

Integrarea copiilor cu nevoi atipice de dezvoltare și schimbarea de paradigmă. Considerente legate necesitatea introducerea unui rol profesional nou: *consilierului monitor de caz.*

Efros Rodica
Psihopedagog, consilier școlar
Liceul Internațional King George
București

Cuvinte cheie*: intervenție integrată, demers trans disciplinar, nevoi atipice de învățare și educație, stare de bine, familia-partener, incluziune, abandon școlar, motivație*

Experiența majorității specialiștilor din domeniul educației (pedagogi, consilieri școlari, psihologi, psihopedagogi, educatori, etc.) menționează creșterea numărului de copii cu *nevoi speciale de învățare și de educație*. Iar acest fapt este responsabil de mai multe fenomene, observate în sala de clasă și în viața școlară, în general.

Pentru că acest aspect, afectează întregul context educațional: relațiile dintre copii, dintre profesor și grupul de copii, relațiile dintre familie și școală. Tocmai pentru că faptul în sine produce efecte pe componentele principale, care dau sens întregului efort de educație în maniera *formală*:

a) **Starea de bine** și atmosfera confortabilă și detașată din sala de clasă, fără de care nu putem avea învățare autentic. Iar învățarea superficială, formală și mecanică se va reflecta întotdeauna atât în calitatea actului didactic cât și mai ales – în calitatea cunoștințelor tuturor copiilor. Pe lângă aspectul cognitiv, are mult de suferit și aspectul relațional. Evenimente precum bullying-ul și comportamente opozante de la vârste tot mai timpurii, pierderea motivației pentru învățare, abandonul școlar, etc. sunt în relație de interdependență cu nevoile tot mai atipice de dezvoltare și învățare a actualelor generații de copii.

b) **Profesorii dedicați, pregătiți și pasionați** de meserie, fără de care orice metodă, instrument sau recomandare – rămân simte atribute fără însemnătate. Fluctuația și migrarea profesorilor buni din motive de frustrare și anxietate. Dacă profesorul de la clasă simte că nu reușește să gestioneze o clasă în care sunt copii cu nevoi atipice de educație și învățare sau nici nu primește suport atunci când îl căuta, acea mult-vorbită ”stare de bine” nu poate fi decât un deziderat. Tensiunea prelungită, stresul, frica și nedreptatea sunt factorii, care de multe ori îndepărtează specialiștii cu mult potențial profesional, de domeniul educației.

c) Parteneriatul **cu familiile**, fără de care nu putem proiecta și susține nicio acțiune profesională pe termen mediu și lung. Doar suportul și deschiderea familiei de a se implica consecvent și congruent dă șanse reale pentru copii (iar pentru copilului cu evoluție atipică – cu atât mai mult!) de a avea o viață funcțională și împlinită.

Numitorul comun în cele trei direcții menționate, îl vedem tot pe om. Pe omul cu rolul profesional principal de **consilier monitor de caz**. Format să pună împreună și să asigure un flux firesc între informațiile venite de la toți actorii implicați în acest demers: familie, școală, medici, terapeuți, etc. specialistul cărui îi sunt accesibile cunoașterea teoretică dar are și experiență practică, știe să pună împreună recomandări principiale, holistice și să le decline în metode/ instrumente/ ”rețete” care pot funcționa în situații limitate, reușește să aleagă cea mai bună tactică pentru a se asigura că obiectivele strategice sunt realizabile.

În ce privește parteneriatul cu familia, atât de necesar, la momentul actual situația se prezintă în următorii termeni destul de nefavorabili. Atât familia cât și specialiștii implicați în recuperarea copiilor cu nevoi atipice de dezvoltare acționează oarecum autonom, independent și de cele mai multe ori, fără cunoașterea detaliilor de intervenție a fiecăruia pe palierul pe care este specializat. Astfel, procesul solicită multe resurse (de toate tipurile!) atât din partea celor care fac efort profesional cât și din partea familiei, care se vede nevoită să susțină tot demersul, fără să înțeleagă conștient beneficiile reale.
Anume familia, fiind în mijlocul întregii dinamici de recuperare, resimte cel mai stringent nevoia unui sfat pe înțelesul comun despre atât despre beneficii cât și despre multe alte aspecte de educația de zi cu zi în aceste cazuri. Tocmai pentru că familia este cea mai sensibilă verigă în acest proces, dorim să ne uităm ceva mai detaliat la factorii care determină atitudinile și rolul familiei în recuperarea copilului.

În general, pe lângă familiile care se preocupă de buna creștere a copilului (adică au recunoscut/ diagnosticat dificultățile/ modul atipic de dezvoltare a copilului și colaborează cu diverși specialiști implicați în recuperare), de foarte multe ori ne întâlnim cu situații mai complicate. În general, acestea se pot încadra întrei categorii mari, precum:

- familii nici nu menționează vreo dificultate a copilului (deși ulterior recunoaște că anumite particularități ale copilului le-au observat și anterior școlii).
- familii care menționează o evoluție ”un pic diferită”, dar ”perfect normală”, îmbrăcând toată deschierea cu titlul ”ușoară întârziere în dezvoltare, care se recuperează sigur”.
- familii care refuză categoric sa accepte vreo dificultate a copilului și pune slaba performanță academică sau dificultatea de a relaționa în seama competenței profesorului – școlii, mediului școlar și altor factori externi.

Bineînțeles, că în fiecare caz, munca de conștientizare și sensibilizare, pentru a ne asigura parteneriatul familiei – este diferită. Această atribuție ar fi una dintre principalele direcții de activitate a consilierului monitor de caz. Numai înțelegând natura atitudinilor familiei, cauzele care le generează reușim să ne facem familia aliat și partener semnificativ.

Totuși, de unde vin aceste atitudini defectuoase ale familiilor? Câteva dintre cele mai frecvente cauze menționăm mai jos:

1. În prim plan a discuției aducem **experiența deficitară** a familiei **cu specialiștii** și cadrele specializate, dobândită în încercarea de a clarifica situația (diagnosticul și strategia de terapie) a copilului.

O largă varietate de factori, legați atât de chimia umană cât și, uneori, de pregătirea profesională, îndepărtează familia domeniul specializat și de multe ori o încurajează să caute soluții în medii care nu au competență în acest sens: rețele sociale, ”specialiști” cu formări cel puțin discutabile, etc. De multe ori, familia se limitează la surse aleatorii de cunoaștere, care adesea sunt *redundante, incongruente și parțiale.* Iar asta, în final duce la limitarea șanselor de a avea o viață împlinită a copiilor cu nevoi atipice de educație.

În același timp, odată compromisă relația familiei cu profesioniștii (cu ”cei care știu”), lanțul slăbiciunilor se activează. Se activează prin sentimente precum frica de necunoscut, prin frica de etichetare și judecată, prin frica de neputință și disperare. Toate amplificate adesea de sentimente de vină, rușine și insuficiență personală. Niciuna dintre acesta nu poate contribui constructiv

2. **Experiența cu instituțiile de învățământ,** legată de multe ori de opacitatea politicilor instituționale în ceea ce privește viziunea asupra integrării copiilor cu CES (ca să nu mai menționăm copiii cu nevoi atipice de dezvoltare).

Deși majoritatea instituțiilor de școlarizare subliniază în documentele manageriale importanța și deschiderea acordată acestui subiect, în practică de cele mai multe ori lucrurile stau foarte diferit. Nu există o viziune și o strategie coerentă, unitară asupra responsabilităților și activităților persoanelor implicate, a modului în care comunică fiecare dintre cei implicați în acest demers, etc. Procedurile clare asupra organizării, derulării și evaluării intervenției în situațiile copiilor cu nevoi atipice lipsesc sau sunt deficitar concepute. În general, face fiecare ce poate-știe și pentru ceea ce nu reușește – caută vinovați. Limitele de competență și responsabilitate, contribuțiile pe care le aduce fiecare rol sunt confuze, nespecifice sau lipsesc. În acest context, rezultatul (și pericolul principal) este că neputința, necunoașterea și, implicit, transparența redusă a instituțiilor, se centrează nu pe găsirea soluțiilor, ci pe blamarea însăși *a principiului de integrare* a copiilor cu nevoi atipice mediul școlar tipic.

Iar familia se întreabă, neputincioasă, ce înseamnă de fapt ”dreptul copilului la educație”? Cum ar trebui *să se facă*, de fapt, ”integrarea” și/ sau ”incluziunea”? Ce înseamnă ”educație de calitate” în acest context? Familia se simte manipulată și abandonată în procesul de educare și recuperare a copilului, cu efecte profunde care afectează calitatea vieții. Disperarea, frica, anxietatea, depresia și înverșunarea în a găsi vinovați – sunt cele mai frecvente manifestări ale acestor fenomene.

3. **Educația precară a familiilor** cu copii cu evoluție atipică.

Încă de la cele mai timpurii etape ale observării *atipicului* în dezvoltare, ar fi foarte utile mecanisme și pârghii sistemice, care să contribuie cu recomandări și ghidare a familiei pentru a valoriza cât mai bine principala resursă: timpul! Pentru că principiul de intervenție timpurie este de multe ori esențial în calitatea funcționalității pe care o va avea copilul.

Și în această perspectivă, consilierul monitor de caz ar putea avea o contribuție esențială și valoroasă, mediind relația familiei cu toți factorii implicați, prin creșterea nivelului de educație și conștientizare a părinților. Colaborarea familiei cu școala (profesori, management, educatori, etc.), cu specialiștii medicali (medic de familie, pediatri, neurologi, psihiatri, etc.), precum și cu specialiștii din domeniul terapeutic (psihologi și psihopedagogi, kinetoterapeuți, etc.) va fi mult mai coerentă și durabilă, cu multiple noi beneficii pentru toți cei implicați, dacă va fi susținută de suportul profesionist. Adică acea persoană, care poate traduce pe înțelesul celor implicați (în primul rând familia) informațiile despre evoluția copilului, dar este și actualizată cu cele mai noi resurse științifice din domeniile-cheie și reușește să discute *metodic și tehnic* cu medicii, psihologii, educatorii, profesorii, terapeuții, etc., în așa mod ca fiecare dintre cei implicați să reușească să facă tot ceea ce ține de rolul personal în procesul de educare a copilului cu evoluție atipică.

Concluzii.

Argumentele aduse mai sus sperăm că susțin înțelegerea importanței de a forma un rol profesional nou: consilierul monitor de caz, calificat în monitorizarea evoluției copilului cu nevoi atipice de dezvoltare (cu deficiențe sau nu). Acel specialist, care prin formările și competențele dobândite într-un program de formare post-licență (eventual masteral), va fi capabil să asigure fluență și organicitate recuperării diferitor potențiale umane, indiferent de calea de manifestare și de nevoile de dezvoltare a acestora.

Până la urmă, dinamica pe care o constatăm tot mai frecvent în modul diferit în care generațiile de copii se adaptează la mediul social, multitudinea de transformări pe toate paliere de viață a omului, precum și provocările legate de modul de viață - vor impune tot mai insistent necesitatea de a revizui soluțiile care au funcționat la un moment dat, dar care nu mai funcționează în contextul nou. Iar **omul, specialistul,** va face întotdeauna diferența.

ȘCOALA PENTRU DIVERSITATE

Prof. înv. primar, Drăniceanu Dorina,
Școala Gimnazială” Mircea Eliade” Craiova
Prof. înv. primar, Cîrstea Georgeta ,
Școala Gimnazială” Eliza Opran” Ișalnița

Dacă ar fi să definim diversitatea, am spune că înseamnă a accepta faptul că oamenii sunt diferiți: în aparență, în gen, fiecare cu o anumită personalitate și așa mai departe. Pentru a putea trăi unii cu alții, trebuie să respectăm aceste diferențe. La un alt nivel, diversitatea este mult mai mult. Oamenii vorbesc limbi diferite, au tradiții și obiceiuri diferite, religii diferite etc. aceasta înseamnă că oamenii au culturi diferite

Diversitatea culturală este moștenirea umanității care trebuie protejată și păstrată în beneficiul tuturor. Recunoașterea globală a acestei nevoi a determinat UNESCO să declare pe 21 mai Ziua internațională pentru diversitatea culturală.

Diversitatea este o provocare pentru educația cetățenească la nivel mondial. Pentru a pregăti în mod eficient elevii să devină cetățeni responsabili și implicați în comunitate, la nivel național și european, școlile din statele democratice ar trebui să îi ajute să înțeleagă și să aplice în mod constructiv conceptele unitate și diversitate. Unitatea se referă la legăturile comune care sunt esențiale pentru funcționarea statului național. Diversitatea se referă la diferențele interne din toate statele și care reflectă variații în factori precum rasa, clasa socială, etnia, religia, limba, genul, dizabilitatea și orientarea sexuală. Actul de echilibrare unitate-diversitate este universal, dar dinamic și manifestările sale sunt diferite în fiecare țară și regiune culturală.

Realităţile sociale ale lumii moderne şi postmoderne, caracterizată prin mobilitate, expansiune şi globalizare, precum şi preocuparea pentru asigurarea şanselor egale de acces la educaţie şi viaţa comunităţii de care aparţine fiecare persoană au determinat apariţia unor noi provocări şi practici în organizarea şi funcţionarea şcolii ca instituţie formativă şi educativă. În acest context, putem vorbi despre şcoala pentru diversitate sau şcoala pentru toţi, care reprezintă dezideratul maximei flexibilităţi şi toleranţe în ceea priveşte diferenţele fizice, socio-culturale, lingvistice şi psihologice existente între copii/elevi şi în care se încearcă formule de educaţie şi instruire adaptate particularităţilor individuale ale fiecărui elev. Misiunea unei astfel de şcoli este aceea de a le oferi tuturor posibilitatea de a învăţa în funcţie de ritmul, capacităţile şi nevoile proprii şi de a se exprima conform trăsăturilor individuale de personalitate într-un cadru armonios, favorabil unei educaţii la care să aibă acces toţi şi unde experienţele personale şi valorile culturale ale fiecăruia să fie tot atâtea ocazii de învăţare pentru cei din jur

Altfel spus, şcoala este privită ca un soi de nucleu al sistemului social în care se formează deprinderile şi atitudinile de acceptare conştientă şi necondiţionată a semenilor din jur, indiferent de condiţia lor socială, de apartenenţa etnică sau religioasă, de prezenţa unor dificultăţi consecutive unor dizabilităţi, afecţiuni sau disfuncţii la nivel organic şi funcţional sau orice alt aspect care ar putea genera segregarea, marginalizarea sau excluderea lor din mediul şcolar. Această nouă abordare, pentru a avea efect în timp la nivelul întregii societăţi, trebuie să respecte principiul normalizării, adică

asigurarea accesului, pentru toate categoriile de persoane, la tiparele existenţiale şi la condiţiile de viaţă cotidiană, cele mai apropiate posibil de normele considerate normale pentru o viaţă obişnuită.

Înţeles ca un participant activ la procesul de predare-învăţare, fiecare elev aduce cu sine o experienţă personală, un stil de învăţare, un model social de interacţiune specifică, un ritm personal de muncă, un mod propriu de abordare a problemelor de viaţă, elementele unui context cultural căruia îi aparţine etc. Din această perspectivă, fundamentală în procesul de predare-învăţare este înţelegerea interactivităţii, învăţării şi dezvoltării prin interrelaţionarea cu ceilalţi, unde fiecare participant învaţă şi se dezvoltă prin raportare la cei din jur (inclusiv educatorii şi managerii şcolilor). Astfel, şcoala pentru diversitate sau şcoala incluzivă se adresează individualităţilor, dar oferă în acelaşi timp soluţiile colaborării şi cooperării pentru învăţare, deoarece ea nu este numai un teritoriu al cunoştinţelor academice, ci şi unul al experienţelor practice şi al relaţiilor interumane.

Școala pentru diversitate pune în centrul atenției sale persoana umană ca ființă originală, unică și irepetabilă, accentuând ideea că în fiecare societate există persoane diferite, grupuri diferite, motivații, rațiuni și puncte de vedere diferite.

Educația pentru diversitate ar trebui să ofere elevilor oportunități de a dezbate idei care au semnificații multiple – uneori contestate – și deseori tranzitorii, cum ar fi toleranța, justiția, egalitatea, respectul, democrația, incluziunea, drepturile omului, rasa, patriotismul, cosmopolitismul, democrația și securitatea. Elevii ar putea să învețe despre modurile în care oamenii din comunitate, țară și spațiul european sunt tot mai conectați cu ceilalți oameni din întreaga lume și sunt preocupați de schimbările economice, politice, culturale, de mediu și tehnologice. Pentru a fi cetățeni informați într-o societate multiculturală, elevii trebuie să înțeleagă cum oamenii influențează și sunt influențați de organizații nonguvernamentale, mass-media, companii, alianțe regionale, organizații globale, evenimente la nivel mondial, să facă diferența dintre informațiile reale și fake-news, să utilizeze surse de încredere și site-urile autorităților, să aibă în vedere cercetările oamenilor de știință și opiniile specialiștilor. Interconectarea globală de astăzi este la îndemâna tuturor, dar necesită înțelegerea evenimentelor și dificultăților care nu pot fi controlate sau rezolvate de o singură națiune.

Educația pentru diversitate se poate implementa prin utilizarea resurselor digitale. Profesorii sunt cei care organizează şi coordonează activitatea din clasă sau independentă a elevilor, verifică şi măsoară cunoştinţele acestora, își aduc aportul la formarea capacităţilor intelectuale şi morale, formează competențe, îi învață cum și ce să învețe, să descopere și să aplice cunoștințe, să se adapteze noilor cerințe și situații. Abordarea unor teme ca toleranța, democrația, egalitatea de șanse, diferențele individuale, drepturile omului, incluziune, nediscriminare, multiculturalitate ș.a. formează elevilor priceperi şi 214 deprinderi, comportamente morale și etice în societate, dezvoltă trăsături de voinţă şi caracter.

În educația pentru diversitate se folosesc diferite tipuri de materiale didactice printre care și anumite resurse digitale (RD). Un exemplu de o astfel de RD pot fi manualele digitale, capabile să abordeze teme specifice diversității. Pentru abordarea temei migrației pot fi utilizate RD de tip hartă interactivă, iar pentru promovarea toleranței și a diversității elevilor li se pot propune spre vizionare alte RD, fragmente cu conținut artistic, cum ar fi filmele, spectacolele etc., după care se va pune în discuție conținutul acestora. Analiza conținutului oricărei resurse educaționale se poate realiza din perspectivă multidisciplinară, evidențiind elemente de diversitate prezente în text: toleranță, nediscriminare, diferențe, incluziune, acceptare. Momentul retenției și al transferului poate consta în

interpretarea personajelor de către copii. La evaluare li se poate cere crearea, cu instrumente digitale, a unui afiș în care să fie prezentat personajul preferat și/ sau un mesaj pentru acesta.

În promovarea diversității, cadrele didactice pot utiliza resurse educaționale tradiționale sau online, cărți, manuale, culegeri, broșuri, imagini, filme, spoturi. Se ivesc acum două întrebări de reflecție: sunt profesorii pregătiți să gestioneze numeroasele diferențe culturale, sociale și lingvistice care descriu 215 216 diversitatea populației? Ce acțiuni vor ajuta noii profesori să înțeleagă mai bine problemele legate de diversitate? Un posibil răspuns ar fi introducerea în programele educaționale de formare a cadrelor didactice teme care să abordeze multiculturalitatea, interculturalitatea și diversitatea.

BIBLIOGRAFIE:

- Comisia Europeană. Educație și formare. Plan de acțiune pentru educația digitală (2021-2027). // https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digitaleducation-action-plan_ro (accesat: 20-04-2021)
- Gherguţ, A., (2006), Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale. Strategii diferenţiate şi incluzive în educaţie, Editura Polirom, Iaşi.

INCLUSIVE EDUCATION IN ESL CLASSES

Prof. MĂRGINEANU SIMONA VENERA
Colegiul Național Pedagogic “Ștefan Velovan”, Craiova

Nowadays teachers play more roles in educating the new generations, therefore they have to be prepared, gaining more and more skills every day in order to satisfy the needs of each and every student. One of these skills would be the one referring to inclusive education. Inclusive education in schools refers to the practice of ensuring that all students, regardless of their abilities, background, or disabilities, receive equal opportunities for education and are included in the same classroom environment. This approach aims to provide support and accommodations to all students so that they can fully participate in and benefit from the learning experience. Inclusive education promotes diversity, acceptance, and equity, creating a more welcoming and accessible learning environment for all students.

There are many things teachers can do in order to help with inclusive education.
Create an inclusive classroom environment: Teachers can create a positive and welcoming classroom environment where all students feel safe and supported. This includes fostering open communication, promoting diversity, and celebrating individual differences.

Provide differentiated instruction: Teachers can adapt their teaching methods and materials to meet the needs of all students in the classroom, including those with diverse learning styles and abilities. This may involve using various teaching strategies, providing individualized learning goals, and incorporating inclusive resources.
Support collaboration and social skills development: Teachers can encourage collaboration and group work among students to promote social skills development and foster a sense of community in the classroom. This may involve assigning group projects, facilitating peer interactions, and addressing any conflicts or challenges that may arise.
Offer accommodations and modifications: Teachers can provide accommodations and modifications to support students with disabilities or other special needs in the classroom. This may include providing additional support, access to assistive technology, or extra time for assignments and assessments.
Foster a culture of acceptance and respect: Teachers can model acceptance and respect for diversity in the classroom by promoting empathy, understanding, and inclusivity among students. This may involve addressing stereotypes and biases, promoting anti-bullying initiatives, and encouraging students to appreciate and celebrate each other's differences.
Collaborate with other professionals and parents: Teachers can work collaboratively with other professionals, such as special education teachers, counselors, and support staff, to provide a holistic approach to inclusive education. They can also partner with parents and caregivers to ensure that students receive the necessary support both in and out of the classroom.
Continuously educate themselves: Teachers can stay informed about best practices and strategies for inclusive education by participating in professional development opportunities, attending training

sessions, and seeking out resources and support from experts in the field. This will help them better meet the diverse needs of their students and create a more inclusive learning environment.

In ESL classes teachers can also bring their support for inclusive education. They can create a welcoming and supportive environment for all students, regardless of their background or language proficiency. Also, teachers can use a variety of teaching methods and materials to cater to different learning styles and abilities. Moreover, they can encourage collaboration and interaction among students, fostering a sense of belonging and inclusivity.

Another option for teachers would be to provide additional support and resources for students with specific learning needs, such as visual aids or extra time on assignments, while also being mindful of cultural differences and sensitive to the diverse perspectives and experiences of students in the classroom.

Furthermore, teaches in ESL classes should foster a positive and respectful classroom culture, where all students feel valued and respected for their unique contributions and regularly assess student progress and adjust teaching strategies accordingly to ensure all learners are included and supported.

Finally, a good idea is to collaborate with other educators and support staff to identify and address any barriers to inclusive education within the ESL classroom

There is a plethora of activities in ESL classes to support inclusive education. A first example is group discussions. Teachers encourage students to share their thoughts and opinions on various topics in a safe and respectful environment. This promotes inclusivity by valuing diverse perspectives and promoting empathy and understanding. Another activity is pair work. Pairing students up with different partners on a rotating basis helps foster collaboration and teamwork, while also providing opportunities for students to interact with peers they may not normally engage with.

A good option is also a role-playing activity because assigning role-playing scenarios that involve different cultural backgrounds, abilities, or experiences can help students gain a better understanding of others' perspectives and promote empathy and inclusivity. This can lead to collaborative projects and teachers can assign group projects that require students to work together towards a common goal. This promotes teamwork and collaboration, while also providing opportunities for students to learn from each other's unique strengths and abilities.

Another example of a good activity in ESL classes is language games. Teachers can engage students in fun and interactive language games that promote communication and collaboration. Games like charades, Pictionary, or word association can be adapted to include themes of inclusivity and diversity. Cultural celebrations are also good, as teachers can organize cultural celebrations or events that showcase the diversity of your students' backgrounds. This can include potluck dinners, music and dance performances, or art exhibits that celebrate different cultures and traditions.

Finally, having some guest speakers could promote inclusive education and teachers could invite guest speakers from diverse backgrounds to share their experiences and perspectives with your students. This can help broaden students' understanding of different cultural perspectives and promote inclusivity in the classroom. This can also lead to a kind of journaling as students could be encouraged to keep a journal or reflection notebook where they can write about their thoughts, feelings, and experiences related to inclusivity and diversity. This can help foster self-awareness and empathy, while also providing a space for students to express themselves freely.

All in all, Teachers should encourage inclusive education in ESL classes because this helps create a supportive and respectful learning environment where all students feel valued and accepted, regardless

of their background or abilities.By promoting inclusivity, teachers can help break down barriers and stereotypes, fostering a sense of community among students from diverse cultural and linguistic backgrounds. Inclusive education can enhance students' language acquisition and communication skills, as they have opportunities to interact with peers from different language backgrounds and learn about different cultures. Encouraging inclusivity can help reduce discrimination and promote equity in the classroom, ensuring that all students have equal access to educational opportunities and resources. Through inclusive practices, teachers can help students develop empathy and tolerance towards others, preparing them to be more open-minded and accepting in an increasingly diverse world.

BIBLIOGRAPHY

1. Brindley, G., & Miller, L. T. (2013). Teaching inclusive English language arts: A guide for K-6 teachers. New York: Guilford Press.
2. Cummins, J. (2000). Language, power, and pedagogy: Bilingual children in the crossfire. Clevedon: Multilingual Matters.
3. Greg, M., Forssman, L., & Jangdal, I. (2017). Inclusive education: An EFL perspective. Journal of Language Teaching and Research, 8(5), 978-985.
4. Hall, J. K., Hellend, B. E., & Hertel, T. J. (2011). Instructional strategies for inclusive ESL classrooms. Language Learning, 61(2), 622-648.
5. Kalyanpur, M., & Harry, B. (2007). Culture in inclusive education: Considering different perspectives from the United States and India. International Journal of Inclusive Education, 11(3), 315-328.
6. Lucas, T., & Villegas, A. M. (2013). A framework for preparing linguistically responsive teachers. Journal of Teacher Education, 64(2), 114-127.
7. Zhang, Z. (2015). Promoting inclusivity in ESL classrooms through differentiated instruction. English Language Teaching, 8(5), 131-140.

Studiu de caz: **Educația Incluzivă: Predare, Învățare și Evaluare**

Negruț Diana
Liceul Tehnologic Special Nr. 1 Oradea

Educația incluzivă reprezintă un principiu esențial în sistemele educaționale moderne, vizând asigurarea accesului egal la educație pentru toți elevii, indiferent de diferențele de capacitate, origine etnică, gen sau condiții socio-economice. În acest context, predarea, învățarea și evaluarea incluzivă sunt componente critice pentru crearea unui mediu educațional echitabil și suportiv. Acest articol explorează conceptul de educație incluzivă și modul în care predarea, învățarea și evaluarea pot fi adaptate pentru a răspunde nevoilor tuturor elevilor.

Educația incluzivă se bazează pe principiul că toți copiii au dreptul la o educație de calitate în școli obișnuite, indiferent de dificultățile sau diferențele lor individuale. Aceasta include integrarea copiilor cu dizabilități, dar și a celor din medii defavorizate, a minorităților etnice și a celor cu nevoi educaționale speciale. Conform UNESCO, educația incluzivă se referă la "procesul de abordare și răspuns la diversitatea nevoilor tuturor învățăceilor prin creșterea participării în învățare, culturi și comunități și reducerea excluderii în educație" (UNESCO, 2009). Educația incluzivă se bazează pe teorii precum constructivismul social, care subliniază importanța contextului social și cultural în procesul de învățare, și teoria inteligențelor multiple (Gardner, 1983), care recunoaște diversitatea abilităților și talentelor elevilor.

Predarea incluzivă implică utilizarea unor strategii și tehnici care să permită tuturor elevilor să participe activ la procesul educațional și să își atingă potențialul maxim. Planificarea lecțiilor incluzive presupune adaptarea conținutului și a metodei de predare pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor. Acest lucru poate include utilizarea de materiale didactice variate, activități de grup și diferențierea sarcinilor.

Strategii de Predare:

- **Învățarea Cooperativă**: Elevii lucrează în grupuri mici pentru a-și ajuta reciproc să înțeleagă materialul și să îndeplinească sarcini comune.
- **Învățarea Bazată pe Proiecte**: Elevii se implică în proiecte de lungă durată care le permit să exploreze teme de interes și să își dezvolte abilități practice.
- **Diferențierea**: Adaptarea conținutului, procesului, produsului și mediului de învățare pentru a răspunde diversității nevoilor și intereselor elevilor.

Profesorii au un rol esențial în crearea unui mediu incluziv. Aceștia trebuie să fie conștienți de diversitatea din clasă și să fie capabili să identifice și să răspundă nevoilor individuale ale elevilor. Formarea continuă și dezvoltarea profesională sunt cruciale pentru a ajuta profesorii să adopte practici incluzive.

Învățarea incluzivă se referă la procesele prin care elevii, indiferent de abilitățile lor, pot accesa, participa și progresa în învățare.

Metode de Învățare Incluzivă:

- **Învățarea prin Experiență**: Implicarea elevilor în activități practice care reflectă situații reale, facilitând astfel înțelegerea și aplicarea conceptelor.
- **Utilizarea Tehnologiei**: Tehnologia educațională, cum ar fi software-ul de învățare adaptivă și dispozitivele asistive, poate sprijini învățarea elevilor cu nevoi speciale.

- **Suportul Peers**: Promovarea mentoratului între elevi și a tutoratului poate ajuta la crearea unui mediu de sprijin reciproc.

Un mediu de învățare incluziv trebuie să fie accesibil și să promoveze participarea tuturor elevilor. Acest lucru include adaptări fizice (ex. rampă pentru scaun cu rotile), dar și ajustări ale programului de învățare și ale activităților de clasă. Resursele educaționale trebuie să fie variate și accesibile. Materialele trebuie să fie disponibile în diferite formate (ex. text, audio, video) și să fie adaptate pentru a răspunde nevoilor individuale ale elevilor.

Evaluarea incluzivă este esențială pentru a asigura că toți elevii sunt evaluați corect și că progresele lor sunt monitorizate în mod echitabil.

Principii de Evaluare Incluzivă:

- **Echitate**: Toți elevii trebuie să aibă acces la aceleași oportunități de evaluare.
- **Transparență**: Criteriile și metodele de evaluare trebuie să fie clare și cunoscute de toți elevii.
- **Diversitate**: Utilizarea unei varietăți de metode de evaluare pentru a reflecta diferitele stiluri de învățare și abilități ale elevilor.

Metode de Evaluare;

- **Evaluarea Formativă**: Monitorizarea continuă a progresului elevilor pentru a ajusta predarea și a oferi feedback în timp real.
- **Portofoliile**: Colectarea lucrărilor elevilor de-a lungul timpului pentru a evalua progresul și dezvoltarea acestora.
- **Evaluările Autentice**: Sarcini de evaluare care reflectă situații reale și permit elevilor să aplice cunoștințele într-un context practic.

Feedback-ul este un element esențial al evaluării incluzive. Acesta trebuie să fie constructiv, specific și orientat către îmbunătățirea continuă a performanței elevilor.

Studiile arată că educația incluzivă aduce beneficii atât pentru elevii cu nevoi speciale, cât și pentru cei fără astfel de nevoi, contribuind la dezvoltarea abilităților sociale și a empatiei. Exemplele de bune practici includ școli care au implementat programe de mentorat, clase cooperante și utilizarea tehnologiei asistive pentru a sprijini învățarea. Recunoscută pentru sistemul său educațional incluziv, Finlanda utilizează un model de predare în echipă, unde profesorii colaborează pentru a sprijini toți elevii.

Educația incluzivă, prin predare, învățare și evaluare incluzivă, reprezintă un pilon fundamental în crearea unui sistem educațional echitabil și accesibil pentru toți elevii. Prin adoptarea unor strategii de predare și evaluare diversificate și prin crearea unui mediu de învățare suportiv și accesibil, putem asigura că fiecare elev își poate atinge potențialul maxim. Cercetările și exemplele de bune practici demonstrează că educația incluzivă nu numai că este posibilă, dar aduce beneficii semnificative pentru întreaga comunitate școlară.

Bibliografie:

1. Gardner, H. (1983), *Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences*. Basic Books.
2. Iucu, R. (2000), *Managementul clasei de elevi. Aplicații pentru gestionarea situațiilor de criză educațională*, Editura Polirom.
3. Stănescu, S. M., & Ionescu, A. (2004), *Educația incluzivă în România: între teorie și practică,* Editura Universitară.
4. Păun, E. (2002), *Educația în societatea contemporană. Pedagogie socială și școlară*, Editura Polirom.
5. UNESCO. (2009). *Policy Guidelines on Inclusion in Education*. UNESCO.

Incluziunea copilului cu ADHD

-studiu de caz-

Păduraru Victoria, prof. pt. înv. primar,
Școala *Gimnazială „Mircea Sântimbreanu”*, București

După cum bine se știe, în ADHD predomina hiperactivitatea și impulsivitatea, mai frecvent în cazul băieților. Implică o stare permanenta de agitație, o activitate mtorie ieșită din comun, vorbit în permanență, lipsa răbdării, nevoia de a primi pe loc ceea ce își dorește, asumarea unor comportamente riscante fără capacitatea de a anticipa correct consecințele sau pericolul. De cele mai multe ori, copilul prezintă toate cele trei elemente descriptive ale acestei tulburări: hiperactivitate, impulsivitate și neatenție, cu grade variabile de severitate, elemente care ajută și în precizarea diagnosticului.

De-a lungul anilor am încercat, și consider că am și reușit, să facilitez procesul de incluziune în clasele de copii pe care le-am coordonat a copiilor cu cerințe educative speciale, pornind de la ideea că fiecare copil are dreptul de a i se acorda șansa unei vieți cât mai apropiate de normalitate și integrare socială. Am lucrat cu copii cu întârziere în dezvoltarea limbajului, cu tulburări de învățare, am avut în clasă copil cu tetrapareză spastică, deficit locomotor și ușor retard intelectual, copii cu tulburare hiperkinetică cu deficit de atenție și comportament opoziționist, dar am căutat acele metode care să faciliteze adaptarea la mediul școlar, acceptarea în rândul celorlalți, incluziunea în colectiv. Mă voi opri asupra cazului Goșnicri, un copil din clasa P, în vârstă de 7 ani şi 5 luni, și vă voi prezenta modul în care am reușit să obțin progrese extraordinare în activitatea cu el, având 32 de elevi la clasă.

Date despre mediul familial: provine dintr-o familie armonioasă, cu părinţi echilibraţi şi responsabili social; copil unic la părinți; de la vârsta de 3 ani merge la grădiniţă, iar de la 7 ani și 5 luni la şcoală.

Am analizat *modul de comportare la grădiniţă,* din datele extrase din fişa psihopedagogică şi din relatările părinţilor. La grădiniţă nu reuşea să se implice în activităţile comune, se juca mai mult singur, cânta, alerga în timpul activităţilor, era zgomotos. Se foia tot timpul, dădea din coate, vorbea în gura mare; de multe ori răspundea obraznic şi se strâmba la persoana care îi vorbea. La locul de joacă îmbrâncea copiii, bătea din picioare, ţipa. Din cauza acestei atitudini, cea mai mare parte a timpului o petrecea „pedepsit la colţ”, a fost treptat marginalizat şi nu mai comunica decât țipând, lovind. Participa cu plăcere la activităţile matematice, rezolvând cu rapiditate sarcinile de lucru. Reține rapid replicile și le intonează în funcție de situație.

„*Istoricul” stării de sănătate* a fost un alt indicator asupra căruia m-am oprit cu mare atenție. Părinţii erau îngrijoraţi de situaţia apărută, deoarece copilul accepta cu greutate să mai meargă la grădiniţă, a schimbat trei educatoare, în trei grădinițe diferite, dar reacţiile lui au fost aceleaşi. Medicul de familie susţinea că nu sunt decât simple probleme de adaptare. După 3 luni, părinţii sunt nevoiți să schimbe grădinița, dar problemele rămân. În jurul vârstei de 5 ani, părinţii au consultat un specialist care îi prescrie copilului un tratament pentru diminuarea stărilor de agitaţie, dar aceștia refuză tratamentul, că au citit că „îl moleșește”. Preferă să îl mute din grădiniță în grădiniță decât să accepte că există o problemă. Începe școala la 7 ani și 5 luni, părinții consierând că nu este nevoie să precizeze că are un comportament indezirabil, destul de frecvent.

Modul de manifestare la şcoală și *Cum am abordat problema*?

Chiar în prima zi de școală a adunat jucăriile colegilor de pe bănci, cu toate că toți au primit aceleași daruri, le-a spart baloanele, a lovit un coleg (în fața părinților, în clasă) că nu l-a lăsat să îi ia jucăria, deoarece voia să își facă o „colecție identică”; este un copil în general prietenos, sociabil, îi plac activităţile matematice şi sportive; este energic, deseori violent, dar sensibil; participă cu plăcere la dramatizări, îi place să „inventeze” replici; are calităţi de lider; tot timpul însă vine la școală cu diverse jucării care conduc către violență: săbii, pistoale, mașini blindate, avioane de luptă, mască etc..

În urma evenimentelor in prima zi de școală, am convocat părinții la consiliere, dar le-am cerut să își noteze tipul de comportament indezirabil de acasă, exact cum am procedat și eu pe parcursul zilei, menționând și ce anume a generat acel comportament. Din păcate, s-au prezentat la consiliere fără carnețel, că oricum nu au notat nimic, deoarece „El face aceleași lucruri în fiecare zi”. Am încheiat rapid ședința, reprogramând-o peste o săptămână, în aceleași condiții. S-au supărat puțin, că ei au amânat înscrierea să „pice” copilul la mine, iar eu nu stau de vorbă cu ei. Episodul s-a repetat și în săptămâna următoare. I-am atenționat că este important să respecte ceea ce spun, în primul rând pentru binele copilului. În sptămâna următoare am avut ce citi: „țipă că nu este lăsat la televizor și aruncă obiecte prin casă”, „se enervează că nu primește dulciuri și dă muzica foarte tare, deranjân vecinii”, „se lovește cu capul de pereți pentru că am închis televizorul după jumătate de oră”...

În continuare, în timpul orei se ridica şi se plimba prin clasă pentru a vedea ce rezolvă colegii, pentru că „el nu ştie ce are de lucru”, începea să alerge și țâșnea pe hol, răspundea fără a fi întrebat sau înainte ca întrebarea să fi fost formulată în întregime. Oriunde ar fi fost, părea tot timpul gata de plecare; începea după a doua oră să înghesuie lucrurile în ghiozdan, că trebuie să plece acasă. Părea că nu ascultă când îi vorbeam, vorbea şi el în acelaşi timp sau cânta şi, deseori, intra în discuţiile altora, întrerupându-i, știind însă deseori răspunsul când era solicitat. La matematică nu lucra cu obiectele, ci rezolva sarcinile oral. În ceea ce priveşte scrisul/desenul, adesea făcea greşeli din neatenţie, deoarece începea să lucreze înainte să termin explicaţiile. Nu dădea atenţie detaliilor (scriem cu alineat, scriem pe spaţiul mic/mare etc.), însă preciza toate regulile de scriere. Avea dificultăţi în a-şi menţine atenţia în timpul jocului şi, fiind eliminat pe durate scurte, se supără, plânge, îi acuză pe cei din jur de ceea ce i se întâmplă, ei fiind vinovaţi că „nu vor ca el să fie fericit”.

A stat faţă în faţă cu tabla, cu o fetiţă liniştită, care îl atenţiona când începea să se joace. Treptat s-au împrietenit şi a acceptat-o lângă el. Dacă la început nu reuşea să își termine sarcinile de lucru în ritm cu ceilalţi, încet-încet a început să lucreze mai repede, luându-se parcă la întrecere. Avea însă momente când nu se putea concentra şi nu scria decât dacă stăteam lângă el şi îi indicam pas cu pas unde să lucreze. Când trebuia să depună un efort susţinut îi displăcea sau, în scurt timp de la începerea sarcinii devenea agresiv, începea să arunce creioanele, rigla, care „i-au scăpat” din neatenţie. Pentru a nu-i deranja pe ceilalți cu observațiile făcute lui, am început să desenez pe cartonașe ceea ce ar trebui să facă: să scrie, să deseneze, să facă ordine, să citească etc. (soluție preluată în urma unui curs). Le-am explicat tuturor semnificația cartonașelor, ca să nu se simtă el vizat, și, trecând printre bănci, le arătam cartonașul corespunzător unei acțiuni care trebuia executată. Lui îi atingeam și umărul uneori pentru a-i atrage atenția sau îi lăsam 2-3 cartonașe pe masă, treceam și îl așezam în față pe cel corespunzător sarcinii de lucru.

Deseori începea sarcina de lucru şi, brusc, se oprea şi începea să plângă, bătea cu pumnii în bancă, strângea din dinţi schimonosindu-şi faţa, parcă se uita într-o oglindă. Motivele erau diverse: „tata nu m-a dus în parc”, „nu mă lasă la operă”, „nu m-a lăsat la calculator ieri” etc. Din discuţiile cu părinţii, am constatat că motivele lui erau adevărate, dar acţiunile se petrecuseră cu mult timp înainte,

iar el le asocia cu ceva din discuţiile purtate în clasă. Se supăra când nu primea „bulina verde” sau calificativul „foarte bine”. Când era lăudat, încurajat, se lumina şi avea diverse replici: „Dar tu chiar mă iubeşti!”, „Tu iar mă iubeşti”, „Îmi place că tu vrei să fiu fericit!”, „Vezi, eu vreau fericire mereu!” etc. Am observat că, de fiecare dată, după o încurajare se liniştea şi lucra singur o perioadă mai mare de timp, concentrându-se asupra modului de lucru. Era însă foarte uşor de distras de către orice stimul exterior, poziţia centrală ajutându-l, să fie departe de zgomotele de lângă pereţi (de afară prin ferestre, de pe hol prin ușă). Mai mult, notam zilnic comportamentele pozitive și pe cele indezirabile, inclusiv cu cauzele care au condus la ele. La fel procedau și părinții și, la început, o dată pe săptămână, apoi o dată pe lună, ne întâlneam și comparam datele, constatând ce anume conduce spre agitație intensă și violență. Abia în clasa I părinții au acceptat să meargă în particular la evaluare (ADHD asociat cu comportament opozițional), fără a merge însă și să obțină un certificat de la CMBRAE, „pentru a nu fi etichetat”. Nu au înțeles nici acum că eticheta nu o pune o hârtie, ci comportamentul în sine.

Ce am obţinut?

- prelungirea timpului de lucru individual prin atenţionări la intervale din ce în ce mai mari; amânarea nevoii de a fi în centrul atenţiei printr-o sarcină de lucru complementară: de exemplu colorarea unui desen, realizare de corespondenţe, ștergerea tablei, distribuirea materialelor de lucru ca asistent al meu, atunci când devenea agitat;
- rezolvarea independentă a unor sarcini de lucru, până vin părinţii de la serviciu, prin negociere cu „contract” – savura recompensele, indiferent de natura lor, trebuia doar să știe ce primește dacă..., atât la școală, cât și acasă;
- diminuarea comportamentelor impulsive prin organizarea activităţilor din pauză sub formă de joc, prin ascultarea faptelor relatate sau prin introducerea posibilității ca o faptă bună să „șteargă” două fapte nepotrivite (o bulină roșie acoperea două albastre);
- diminuarea dificultăţii în a-şi aştepta rândul şi intervenţiile în discuțiile altor persoane, știind că la sfârșitul orei sau în pauză pot să îl ascult sau poate povesti clasei ce dorea în timpul orei și nu avea legătură directă cu lecția;
- integrarea cu succes în clasa a V-a!

Concluzii:

Toate aceste progrese au fost posibile în urma reunirii eforturilor întregii echipe: învățător, ceilalți profesori de la clasă, profesor logoped, consilierul școlii, psihiatrul și, nu în ultimul rând, familia care a respectat cu strictețe sugestiile noastre, acceptând inclusiv tratamentul medicamentos. Dosarul complet a fost predat dirigintelui, colegii profesori care au predat la clasă au preluat și au aplicat metodele și la gimnaziu, facilitând astfel adaptarea la clasa a V-a și încurajând reușita școlară. Este important pentru părinţi şi profesori să conştientizeze că acest comportament disfuncţional al copilului este datorat unei cauze biologice, el nu o face intenţionat, nu o face ca să ne enerveze sau că nu ne respectă. Hiperactivitatea nu este vina lui, chiar dacă trebuie să trăiască cu consecinţele acţiunilor sale, intenţionate sau nu. Unii copii pot beneficia de pe urma unui tratament medicamentos, însă acesta trebuie dublat de suportul socio-afectiv și emoțional, ajutându-i să înţeleagă ce dificultăţi au şi să înveţe astfel să le compenseze.

Un copil răsfăţat, care nu a fost niciodată învăţat să accepte un refuz sau să aştepte pentru a primi ceea ce îşi doreşte, se poate comporta în așa fel încât să pară că are ADHD. Majoritatea copiilor cu ADHD au fost crescuţi în limite rezonabile şi cu o disciplină normală, dar pur și simplu nu au

răspuns la fel ca majoritatea copiilor. ADHD este o afecţiune medicală şi nu o consecinţă a unei atitudini necorespunzătoare din partea părinţilor și trebuie tratată ca atare.

Bibliografie:

Kieran Egan, Ștefan Popenici, *„Educația elevilor hiperactivi și cu deficit de atenție. Ghid pentru părinți și cadrele didactice din învățământul preuniversitar”*, Editura Didactica Press, 2007;

Ecaterina Vrăsmaș, „*Educația copiilor cu cerințe educative speciale*”, Editura CREDIS, 2006;

Dr. Christofer Green, Dr. Kit Chee, „*Să înțelegem ADHD, deficitul de atenție însoțit de tulburare hiperkinetică*”, Editura Aramis Print, 2009.

Proiect Erasmus+„CAMPIONII INCLUZIUNII”

Profesor învățământ preșcolar
Doina Carmen Gheorghe
Grădinița cu Program Normal Gura-Șuții

Școala Gimnazială Gura Șuții, județul Dâmbovița, a început derularea proiectului ERASMUS+ 2023-1-RO01-KA122-SCH-000120890 "CAMPIONII INCLUZIUNII",care se va desfăsura în perioada septembrie 2023 - februarie 2025, proiect finanțat de Uniunea Europeană prin programul Erasmus+, având un grant de 31780 de euro.
Obiectivele propuse sunt următoarele:
1. scăderea nivelului de absenteism cu 15% pe perioada implementării proiectului.
2. dezvoltarea unui mediu de educație incluzivă reflectată în scăderea cazurilor de discriminare și a ratei conflictelor între elevi.
3. creșterea motivației elevilor în procesul de învățare.
In perioada 22-26 aprilie 2024 a avut loc prima mobilitate din cadrul proiectului Erasmus+ ***'Campionii incluziunii'***, care s-a desfășurat în Istanbul, Turcia. Două cadre didactice ale Școlii Gimnaziale Gura Șuții -Gheorghe Doina Carmen - profesor pentru învățământul preșcolar și Ivănescu Ana Vicentia - profesor de limba română) am participat la cursul **'Inclusion starts with I-Learning to live together',** unde, timp de 5 zile, am discutat ,am consolidat și aprofundat teorii, principii, metode , strategii despre educația incluzivă, în vederea creșterii gradului de conștientizare cu privire la incluziunea socială.
Unele dintre metode le cunoștea și le aplicam deja la grupă, dar au fost și metode despre care am înțeles mult mai bine cum le putem aplica , astfel încât să fie atractive pentru preșcolari dar și în concordanță cu particularitățile de vârstă ale acestora.
Am pornit cu câteva jocuri de cunoaștere:" Întrebați-mă - să ne cunoaștem" și **profil de Facebook offline**, jocuri cu care putem începe perioada de acomodare, de cunoaștere cu preșcolarii sau chiar și cu colegii , la începutul anului școlar.
Pentru că eram începătoare în proiecte Erasmus+ , introducerea metodei ”***Caruselul***”ne-a ajutat să înțelegem ce contribuții putem avea, ce temeri și ce așteptări avem de la această formare.
Am înțeles că ceea ce încercăm să facem , în grădinița și școala de unde proveneam , este un lucru minunat și că, în peisajul educaţional , elevul /preșcolarul se află permanent în centrul demersului didactic, în timp ce noi, profesorii, intrăm în roluri diverse, adaptate contextului: iniţiator, organizator, participant, tutore, resursă, facilitator, mediator, partener,etc.
Formarea devine formare-acţiune şi se raportează la o situaţie concretă şi la resurse investite(motivare, implicare, dorinţa de participare, cooperare), iar scopul activităţilor de predare-învăţare nu mai este acumularea de cunoştinţe, ci punerea elevului în situaţia de a ajunge la ele împreună cu partenerii de echipă.
Alte metode lucrate în timpul formării:

- **The World Cafe** este un proces creativ de facilitare a dialogului de colaborare și a schimbului de cunoștințe și idei pentru a crea o rețea vie de conversație și acțiune**.**

- **Story Cubes** o modalitate creativă de a-i atrage pe copii în lumea poveștilor, de a le stârni deopotrivă curiozitatea, dar și imaginația dar și cum să creezi povești cu copiii.

- **Elevator Pitch-** reflectă ideea că ar trebui să fie posibilă transmiterea discursului/pledoariei într-un timp aproximativ treizeci de secunde până la două minute.

- **Roule Play** se referă la schimbarea comportamentului cuiva pentru a-și asuma un rol, fie în mod inconștient, pentru a ocupa un rol social, fie, în mod conștient, pentru a acționa într-un rol adoptat.

- **Foto Voice**.- metodă de educație non-formală încurajează dezvoltarea personală, gândirea critică și analitică, participarea, exprimarea opiniei și dezbaterea prin crearea unui spatiu de discuție în cadrul comunității, fiind accesibilă tuturor indiferent de nivelul de educație, deoarece fotografia are avantajul universalității.

- **D.I.E. -**descrie ce vezi, interpretează ce vezi , ce gândești despre ce vezi - atât pozitiv cât și negativ, evaluează -spune ce simți după ce gândești și ce vezi.

- **VARK** -proiectantul chestionarului și al resurselor asociate a fost Neil Fleming 's. , care a spus că nu toți elevii sunt la fel. Fiecare student și persoană are un sistem complex de gândire și învățare unic.

VARK este un acronim care se referă la cele patru tipuri de stiluri de învățare: Visual Auditiv Preferința de citire/scriere Kinestezic	

- Tehnica **O.R.I.D.**
- **Explozia stelară**
- **Pălăriile gânditoare.**

Activități de asigurare a incluziunii elevilor în clasa de elevi prin utilizarea tehnologiei digitale în predare-învățare-evaluare și prin asigurarea desfășurării activităților didactice la clasă în format blended-learning

prof. Merișor Alina
Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Brăila

Așa cum bine știm, educația mixtă realizată online şi offline sau blended-learning este o metodă prin care putem combina tehnologiile şi oportunităţile de învăţare online cu metodele clasice desfășurate faţă în faţă, în sălile noastre de curs.

Pentru obținerea unui proces instructiv-educativ de calitate, în ultimii ani, cadrele didactice au participat activ la diferite cursuri de perfecționare care să le permită dobândirea unor competențe și abilități digitale necesare trecerii metodelor tradiționale la un alt nivel. Un nivel în care, insistând pe comunicare, colaborare, creativitate, precum și utilizarea TIC în lecțiile instructiv-educative, elevii devin participanți activi la propria învățare, accentul fiind pus mai mult pe crearea de conținut util în viața de zi cu zi.

În atingerea obiectivelor dorite, cadrele didactice au nevoie de formare profesională continuă pentru asigurarea utilizării eficiente a tehnologiei, dar și de instrumentele tehnologice care să le ușureze planificarea activităților și comunicarea cu elevii și părinții acestora.

Prin desfășurarea activităților de asigurare a incluziunii elevilor în clasa de elevi prin utilizarea tehnologiei digitale în predare-învățare-evaluare și prin asigurarea desfășurării activităților didactice la clasă în format blended-learning le putem acorda încă o șansă celor care au nevoie și care dintr-un motiv sau altul nu pot beneficia de același parcurs educațional ca al colegilor de clasă.

Pentru a evidenția mai bine cele scrise, mă voi referi la colectivul meu de elevi și pentru a vă prezenta toate detaliile, menționez că anul acesta școlar am manageriat un colectiv de 23 de elevi de clasa I și mi-am desfășurat cursurile în sistem hibrid. Nu mi s-a părut greu pentru că aveam deja experiența anilor de pandemie și încă „o minune” pentru care și în clasa pregătitoare am desfășurat cursuri în același mod. Minunea mea poartă numele B. și este un băiat de 8 ani, ascultător, atent, frumos, extraordinar de isteț, dar care, din păcate, se luptă cu o boală „monstruleț” așa cum obișnuiește el să o numească și din această cauză medicii i-au interzis participarea fizică la lecții. Sunt zile în care își îmbracă uniforma și ne salută de la biroul personal, dar sunt și zile pe care și le petrece într-o cameră de spital, la tratament.

Pentru buna desfășurare a procesului instructiv-educativ toate materialele necesare desfășurării procesului instructiv-educativ sunt încărcate, din timp, pe platforma Google Classroom în foldere, pe discipline, iar B. se conectează, ascultă indicațiile și își desfășoară sarcinile.

Printre activitățile de asigurare a incluziunii elevilor în clasa de elevi prin utilizarea tehnologiei digitale în predare-învățare-evaluare și prin asigurarea desfășurării activităților didactice la clasă în format blended-learning pot aminti:

☺ Din ianuarie până în iunie 2023 am derulat Proiectului Etwinning „Aware of Nature”, iar B. a participat la activități precum:

- *Realizarea unui banner*

Activitatea s-a derulat atât în sala de clasă, cei mici lucrând în echipe, cât și acasă, B. avându-l partener pe frățiorul lui mai mic.

Information

Members:	10
Membership:	Turkey(4), Azerbaijan(3), Spain(2), Romania(1)
Age range:	9-13
Subjects of teaching:	Art, Environmental Education
Vocational subjects of teaching:	Agriculture, Audiovisual media / photography, Forestry
Key competences:	Cultural awareness and expression, Digital, Personal, social and learning to learn

produsul lui B.

- Am sărbătorit *Etwinning National*

Coordonatorul proiectului *Aware of Nature* ne-a trimis, în format electronic, un șablon pe care cei mici l-au colorat și apoi l-am încărcat pe site-ul Etwinning ca dovadă a desfășurării activității.

☺ U[illegible]to[illegible]ectul educațional „*România* [illegible]ada [illegible] și a avut ca obiective: descoperirea și însușirea unor cunoștințe despre țara natală, stimularea unei atitudini pozitive pentru valorile românești și dezvoltarea spiritului civic, dezvoltarea unor abilități practice și de comunicare a elevilor prin realizarea unor creații plastice în care să surprindă frumusețile naturale și arhitecturale ale diferitelor zone ale țării noastre.

Timpul avut la dispoziție le-a permis celor mici să se documenteze, să caute informații adecvate, să le cuprindă într-un material și să le prezinte colegilor de clasă. Realizarea proiectului a stimulat creativitatea celor mici, dar le-a antrenat și spiritul competitiv, iar activitățile desfășurate au cuprins discipline precum: Comunicare în limba română, Muzică și mișcare, Dezvoltare personală și Arte vizuale și abilități practice.

Pentru a veni în sprijinul elevilor, am vizitat Atelierul de Revitalizare a Țesăturilor Tradiționale, am fost atenți la detalii și am primit informații prețioase.

Lucrând în ritm propriu și vizionând materialele indicate, cei mici au observat zona geografică în care este situată țara noastră, realizând conexiuni cu vecinii, dar amintindu-și totodată și de locurile pe care le-au vizitat în excursiile realizate cu colegii sau cu părinții, au învățat poezii reprezentative, au cântat și au dansat, au audiat legende istorice, au aflat informații despre diferite personalități românești, au descoperit tradiții și obiceiuri despre care nu aveau cunoștințe, au vorbit despre mâncărurile tradiționale preferate, au confecționat harta țării și i-au atașat românași, dar mai presus de toate, în ziua evaluării proiectului, au purtat cu mândrie portul național.

Prin joc, activitățile propuse în cadrul acestui proiect, au antrenat abilitățile digitale ale elevilor și i-au transformat în detectivi iscusiți, dar și reporteri pricepuți. Informațiile descoperite au fost clasate într-un top care a fost completat cu alte 10 curiozități mai puțin cunoscute despre țara noastră.

La finalul proiectului, am realizat o expoziție cu lucrările elevilor, ne-am reamintit cântecele învățate, am dansat și am rămas cu amintiri de neuitat. Imaginile surprinse în timpul activității au fost postate pe grupul clasei, dar și pe pagina școlii noastre. Fiecare elev a fost răsplătit, pentru munca depusă, cu plăcintă, fructe, dulciuri, dar și cu un binemeritat calificativ. Prezentarea realizată de B. a încântat pe toată lumea.

Bibliografia recomandată:

- https://www.youtube.com/watch?v=YnO0nNQPcvE
- https://www.youtube.com/watch?v=yk2frPaQxr0
- https://bibliotecaarad.ro/5-minute-de-poveste-povestea-romaniei-pentru-copiii-curiosi/
- https://istoriiregasite.wordpress.com/tag/10-curiozitati-despre-romania-pentru-copii/
- https://www.twinkl.ro/teaching-wiki/romania

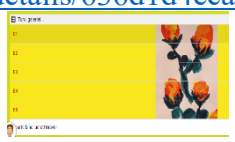

☺ Pentru buna desfășurare a procesului instructiv-educativ am utilizat și RED. O Resursă Educațională Deschisă realizată în Livresqe pentru disciplina Arte vizuale și abilități practice, având competența specifică „Explorarea de mesaje artistice exprimate în limbaj vizual într-o diversitate de contexte familiare” a venit în sprijinul elevilor și i-a motivat în realizarea sarcinilor.
Se pornește de la o ghicitoare care are ca răspuns trandafirul, apoi se audiază legenda trandafirului, sunt prezentate obiectivele cu ajutorul programului Chatter Pix, se prezintă tehnica și modul de lucru printr-un video realizat cu Stop Motion, se oferă timp pentru realizarea picturii, iar pentru cei care termină mai repede există un puzzle online pe care îl pot lucra.
Lucrările pot fi încărcate în galerie și apreciate de colegi. https://library.livresq.com/details/636d1d4eca8a7e00081c808a

☺ Din dorința de a le oferi elevilor posibilitatea de a lucra de plăcere, în afara sălii de clasă, în ritm propriu, am propus realizarea unei cărți în format digital. Mai întâi ne-am asigurat că suntem o echipă și colaborăm, ne-am stabilit reguli, ne-am ales tema, am făcut cunoștință cu platforma StoryJumper, i-am descoperit secretele și ne-am pus pe treabă. Am început proiectul în luna martie și l-am încheiat în luna iunie, cu puțin înainte de sfârșitul anului școlar.

Pentru că ne trebuia un nume, s-au făcut propuneri și s-a votat ca prima noastră carte să se numească *Prin ochi de copil...*

Am înțeles că am făcut o treabă bună atunci când am obținut ISSN pentru munca noastră și ne-am propus să mai realizăm astfel de activități.

Ne-am promovat proiectul pe pagina clasei noastre, pe cea a școlii, dar și pe alte pagini de socializare și ne-am bucurat de aprecierile primite.

Așadar, pentru satisfacerea nevoilor de instruire ale elevilor și obținerea unui stil de învățare mai eficient trebuie să avem în vedere desfășurarea activităților didactice în format blended-learning și utilizarea tehnologiei digitale, îmbinând armonios aspectele tehnologice cu cele pedagogice.

STUDIU DE CAZ. Elevă cu copil în creștere

Prof. Iovan Delia
Colegiul tehnic „Henri Coandă”-Timișoara

P. A. elevă în clasa a XII-a în vîrstă de17ani a născut la 15 ani și 10 luni un băiat. Era la sfârșitul clasei a X-a când a născut. Mama ei (48 de ani) are încă doi copii din care unul minor în întreținere. Este unic susținător al familiei, soțul fiind decedat. Situaţia financiară a familiei nu este foarte bună avînd în vedere că singurul venit provine din salariul mamei care munceşte ca vînzătoare. Mama şi-ar dori foarte mult ca copiii ei să termine liceul și să urmeze o facultate chiar dacă acest lucru presupune un efort financiar serios pentru ea. Atunci cînd fata a rămas însărcinată a promis că se va implica în cerșterea noului născut pentru ca fata să continue studiile. Tatăl copilului este tot elev la o școala profesională din oraș și provine de la o casă de copii. Prin urmare nu se pot aștepta la nici un sprijin din partea lui sau a familiei acestuia. Chiar mai mult, este o persoană violentă așa că mama insistă ca fiica ei să rupă relațiile cu el.

Probleme identificate:

O primă problemă o constituie prezența la școală a elevei în așa fel încât să nu survină abandonul școlar. În multe zile trebuie să plece acasă pentru a avea grijă de cel mic atunci când mama ei trebuie să ajungă la propriul serviciu.

O a doua problemă o reprezintă pregătirea în mod corespunzător a materiei la clasă și acasă în vederea promovării și a absolvirii examenului de bacalaureat. Absențele adunate, chiar dacă sunt motivate, prezintă un risc ridicat de apariție a lacunelor. De asemenea temele de acasă sunt limitate de timpul pe care trebuie să-l aloce celui mic.

A treia problemă o constituie venitul mic al familiei care nu le poate asigura un trai decent. Din luna martie al acestui an s-a angajat la un magazin alimentar unde lucrează patru ore pe zi.

A patra problemă identificată este integrarea ei în colectivul clasei având în vedere posibila respingere a colegilor care o pot condamna de lipsa de moralitate sau prin neînțelegerea problemelor cu care se confruntă.

Toate aceste probleme afectează viaţa familiei şi în special pe cea a tinerei mame care se confruntă cu timpul limitat pe care îl alocă îngrijirii celui mic si pregătirea pentru școală.

Găsirea soluţiilor

Din punctul de vedere al școlii principala cale de susținere este strânsa legătură între elevă și diriginte și în același timp între familie și diriginte. Din fericire această legătură a funcționat deja pe parcursul a trei ani școlari, începând cu perioada când a fost însărcinată. Inițial situația ei a fost ținută secretă până când fata a fost pregătită să dezvăluie colegilor faptul că este mamă. Profesorii au fost atenționați de diriginte să trateze cu mare atenție și discreție problema fetei, să o susțină și să o înțeleagă, dar și să urmărească cu mai multă atenție pregătirea ei școlară în așa fel ca să nu fie supraîncărcată. Diriginta a gestionat strict absențele fetei în strânsă legătură cu mama pentru ca fata să nu profite de situație și să lipsească mai mult decât este necesar. De asemenea a consiliat eleva în momente grele de cumpănă când ar fi vrut să renunțe la școală.

Eleva a fost stimulată și încurajată de majoritatea profesorilor să învețe și să asimileze cât mai mult în clasă pentru mai buna gestionare a timpului de acasă. De asemenea a beneficiat de înțelegere din partea acestora atunci când nu a putut face tema la timp sau nu s-a putut pregăti în mod corespunzător pentru

ora lor. La materiile din care susține proba de bacalaureat a avut parte de atenție specială din partea cadrelor didactice, având un plan special de pregătire un pic mai flexibil decât al restului clasei.
Colegii ei de clasă nu cunoșteau inițial faptul că este însărcinată. La asta a contribuit și faptul că a născut în perioada vacanței în august. Din momentul în care a devenit mamă nu a mai ținut secret dezvăluind pe rețelele sociale poze cu bebelușul ei. La începerea anului școlar dirigintele a gestionat situația pentru a evita izolarea fetei mai ales având în vedere că va avea nevoie de susținere din partea acestora pentru a face față problemelor cu programa școlară. Din fericire colegii au acceptat tacit situația ei, considerând-o ca și până atunci o colegă normală de clasă. Evident că nu a mai putut participa la activități extrașcolare sau în excursii. Dar acest lucru nu afectează relațiile intercolegiale.
De când dirigintele a aflat de sarcina fetei s-a interesat de modalitățile legale prin care fata poate să fie susținută financiar de către stat. Cu toate bursele primite, situația familiei este destul de grea. Fata s-a angajat spre finalul clasei a XII-a pentru a ajuta la bugetul familiei lucrând patru ore pe zi.

Rezultate finale

Conlucrarea în strânsă legătură dintre familia fetei și școală, susținerea din partea lor, au făcut ca eleva să încheie 12 clase în mod onorabil. Nu a acumulat multe absențe și media de promovare a fost peste media clasei. A găsit sprijin atât la profesori cât și printre colegii de clasă. Urmează să vedem rezultatele de la examenul de bacalaureat dar șansele sunt de partea ei.

Concluzii

Într-o situație grea când victimizarea ei și viitorul a fost pus în cumpănă, implicarea școlii pe de o parte și a familiei pe de altă parte au făcut ca fata să depășească toate obstacolele și să finalizeze cu bine o etapă grea din viața ei. A fost o adevărată provocare pentru diriginte și profesorii de la clasă, având în vedere că nu s-au mai întâlnit cu o asemenea problemă. Nu a fost ușor nici pentru ei și mai ales pentru fată dar totul s-a finalizat cu bine. Nu ne dorim ca aceste situații să mai apară dar dacă apar trebuiesc tratatate cu toată seriozitatea și mai ales implicarea din partea cadrelor didactice și a școlii.

Matematică. Activități remediale clasele V-VIII

Prof. Adriana Anton
Colegiul Național Mihail Sadoveanu Pașcani

Activitatea remedială în matematică este un proces educațional menit să ajute elevii care au dificultăți în înțelegerea și aplicarea conceptelor matematice. Scopul principal al acestei activități este de a îmbunătăți performanțele școlare ale elevilor prin oferirea unui suport suplimentar, adaptat nevoilor lor individuale.

Elemente cheie ale activității remediale în matematică:

Evaluarea inițială:

1. Identificarea punctelor forte și a dificultăților fiecărui elev.
2. Utilizarea testelor de diagnostic pentru a stabili nivelul de cunoștințe și competențe matematice ale elevilor.

Planificarea intervențiilor:

1. Crearea unui plan de învățare personalizat pentru fiecare elev.
2. Stabilirea unor obiective clare și realizabile.

Metode și strategii de predare:

1. Utilizarea unor metode de predare variate, cum ar fi jocurile didactice, exercițiile interactive și tehnologiile educaționale.
2. Adaptarea ritmului de predare în funcție de nevoile elevilor.
3. Oferirea de explicații suplimentare și exemple concrete.

Activități practice și exerciții:

1. Exerciții suplimentare și activități practice pentru consolidarea cunoștințelor.
2. Realizarea de probleme aplicate pentru a înțelege mai bine conceptele teoretice.

Suport continuu și feedback:

1. Monitorizarea progresului elevilor și oferirea unui feedback constructiv.
2. Repetarea și consolidarea cunoștințelor prin sesiuni regulate de activitate remedială.

Implicarea părinților și colaborarea cu profesorii:

1. Comunicarea constantă cu părinții pentru a-i informa despre progresul elevilor și pentru a le oferi sugestii de sprijin acasă.
2. Colaborarea cu ceilalți profesori pentru a crea un mediu educațional coerent și integrat.

Activitatea remedială în matematică este esențială pentru a asigura că toți elevii au șanse egale de succes și pentru a diminua lacunele de cunoștințe care pot afecta performanțele lor academice pe termen lung.

Ghidul elaborat de Organizația umanitară Concordia cuprinde materia din clasele V-VIII pentru examenul de Evaluare Națională structurată în 18 capitole tematice recapitulative .

Curriculum remedial dezvoltat pentru disciplina matematică oferă profesorilor de matematică în primul rând, dar și profesorilor – mentori, de la After- school-uri, pedagogilor, profesorilor de sprijin pentru elevii cu cerințe educative speciale, părinților implicați în sprijinul pregătirii elevilor pentru

examenul de Evaluare Națională, un **suport teoretic și practic** pentru activitățile de remediere și recuperare.

Activitățile de predare-învățare-evaluare sunt realizate în conformitate cu programa de examen în vigoare și cu programele școlare aprobate de Ministerul Educației. Sunt gândite sub forma unor activități suplimentare, realizate cu grupe restrânse de elevi, omogene în ceea ce privește stadiul inițial de pregătire.

Materialul este structurat în 18 teme recapitulative care acoperă programa școlară și vizează competențele specifice din programa școlară și de examen. Temele propuse grupează unități de învățare care sunt subsecvente acelorași competențe specifice pe care elevul se dorește să și le formeze prin parcurgerea conținuturilor studiate fie pe parcursul unei clase, fie pe parcursul mai multor ani școlari. Abordarea este unitară, structurată și sintetică.

Activitățile de învățare propuse vizează progresul individual al elevului, în propriul ritm, cu feedback imediat.

Proiectarea curriculumului are la bază principii ale pedagogiei moderne: fiecare temă urmărește un nivel de progres prin raportare la obiective de învățare care orientează elevul spre atingerea performanței. O învățare eficientă pornește de la conștientizarea a ceea ce înveți. Formularea competențelor vizate are la bază taxonomia lui Benjamin Bloom și astfel, în fiecare temă parcursă elevul va deveni conștient de:

- Ce trebuie **să cunoască (** noțiunile noi, notațiile, terminologia aferentă),
- **Înțelegerea conceptului**,
- **Aplicarea noțiunilor**, regulilor, proprietăților,
- **Analiza datelor, ipotezelor, cazurilor particulare,**
- **Sintetizarea rezultatelor**;
- **Evaluarea** și emiterea judecăților de valoare.

Evaluarea elevului și autoevaluarea joacă un rol important în cadrul fiecărei teme. Elevii sunt testați la începutul și la finalizarea temei prin itemi obiectivi raportați la competențe. Astfel se poate înregistra un progres individual. Elevul poate relua tema până reușește să atingă standardele dorite.

Breviarul teoretic este îmbogățit de exemple și contraexemple, de exerciții tip rezolvate în pași cu accent pe greșelile tipice și conștientizarea acestora,

Sunt prezentate pe parcursul lucrării tips-uri și sfaturi utile pentru examen, ca niște pilule de înțelepciune prin care elevilor li se propune o vitaminizare a efortului de învățare.

Proiectarea activităților remediale propriu-zise este realizată gradual, ludic, sub forma unor fișe de lucru cu itemi atent selectați, de tipul celor de la EN. Fiecare exercițiu propus are ghidaj de rezolvare, un model sau o indicație pentru soluție. Elevul vede o rezolvare ”model” și are o busolă care să îl orienteze în pregătirea pentru examen.

Fișele de lucru urmează ”Semaforul”. Elevii pornesc de la o fișă roșie, cu itemi de nivel minimal, apoi gradual, doar după ce reușesc să o rezolve corect, trec prin fișa galbenă și ajung la nivelul unei fișe verzi cu itemi pentru nota 9-10. Astfel, în orice moment elevul are un răspuns obiectiv la întrebarea ”la ce nivel mă situez acum?„

Fișele remediale sunt completate cu fișe de lucru suplimentar pentru fixarea și consolidarea temeinică a noțiunilor studiate.

Această lucrare devine un instrument util oricărui profesor de matematică angrenat în pregătirea elevilor săi pentru examen și oferă posibilitatea printării și utilizării la clasă atât a testelor cât și a fișelor de lucru.
Curriculum remedial poate fi foarte util și profesorilor debutanți care predau la clase de a VIII-a .
Ghidul se poate utiliza: ca suport în studiul individual al cadrelor didactice, pentru identificarea stilului de predare și a nevoilor de schimbare, pentru eficientizarea activității didactice, în dezbateri, pe problemele și exemplele aduse în atenție, pentru aplicarea și realizarea schimburilor de bune practici la nivelul grupurilor de cadre didactice,. Unele strategii didactice propuse sunt concepute și pot fi utilizate în activitățile obișnuite de la clasă, altele în activitățile remediale de la clasă, sub forma sprijinului general, ori în cadrul activităților de remediere desfășurate suplimentar, în grupe mici sau individual.

FORMAREA CARACTERULUI -INIȚIATIVĂ PENTRU O EDUCAȚIE INCLUZIVĂ

BELCEA ALEXANDRA- ALINA, PROF. ÎNV. PREȘCOLAR
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.42 CONSTANȚA

Se spune că „să fii tare de caracter” înseamnă să fii consecvent indiferent de cât de mult te pune viața la încercare, adică să recurgi în orice situație la un set de valori și virtuți. Datorită acestor virtuți poate fi creată o comunitate frumoasă, responsabilă și sigură.

Deoarece primii ani au un efect considerabil asupra formării caracterului copiilor, a fost acordată o atenție sporită asupra implementării sale în educația timpurie. Grădinița oferă timpul și spațiul necesar educării caracterului, este locul în care copiii prind aripi, iar cadrele didactice învață să nu le frângă, fiind răspunzătoare de cum se vor comporta viitorii adulți. Primii ani reprezintă perioada în care toate tipurile de dezvoltare au loc la cel mai înalt nivel: cognitiv, motric, social și emoțional, iar toți partenerii care depun eforturi ca această dezvoltare să fie cât mai armonioasă își doresc să atingă potențialul maxim și nu doar cel academic, punându-se accent, în egală măsură, și pe cel moral. Copiii au atât de multe de învățat, iar un mediu receptiv nevoilor lor în care profesorii îi instruiesc cu blândețe prin concepte precum respect, grijă, răbdare, recunoștință etc. va ajuta copilul să-și dezvolte treptat abilitățile pentru a-și atinge întreg potențialul.

În cadrul activităților instructiv-educative este necesară o ghidare în ceea ce privește descoperirea virtuților. Studiile au demonstrat că atunci când educarea caracterului este inclusă în programa școlară, performanțele academice cresc, prezența la cursuri este îmbunătățită, iar problemele disciplinare scad semnificativ. Învățarea despre virtuți precum respectul, sinceritatea, curajul, răbdarea, prietenia, grija etc. îi determină pe copii să se simtă pregătiți să studieze și să-și formeze abilitățile necesare pe tot parcursul vieții. Copiii devin responsabili asupra acțiunilor lor, cuvintelor lor, chiar și corpului lor. Într-o săptămână dedicată curajului copiii fac ceea ce este bine pentru ei, chiar și atunci când le este greu sau li se pare înfricoșător, găsesc putere în inima lor chiar și atunci când le este frică și sunt dispuși să încerce lucruri noi, admit greșelile pe care le fac și învață din ele, remediază atunci când fac ceva greșit și cer ajutor.

Într-o altă săptămână pot studia despre corectitudine, iar copiii vor învăța să țină cont de părerile celor din jur, să asculte cu deschidere opiniile altora, să respecte drepturile pe care alții le au, să îi preocupe să acționeze cu dreptate și să folosească puterea pe care o au fără a-i răni sau afecta în mod negativ pe cei din jur.

O importantă virtute care poate forma multe trăsături de caracter este prietenia. Dacă în majoritatea activităților introducem elemente care scot în evidență această virtute, câștigul pe viitor este incomensurabil. Copiii vor învăța să se iubească pe ei înșuși și să înțeleagă cât de multe au de

oferit, să fie dispuși să cunoască o persoană și să îi permită să îi cunoască la rândul lor, să arate interes față de ceilalți, să manifeste grijă când un prieten are nevoie și să fie amabili cu persoane care arată și se comportă diferit.

Copiii care învață trăsături de caracter au un succes mai mare în relațiile interumane, în școală și în afara ei, devin responsabili, iertători, grijulii și plini de compasiune, învățând să coopereze cu ceilalți, să tolereze alte puncte de vedere, diferite de ale lor și să respecte nevoile celorlați.

Când educăm caracter, copiii sunt învățați că ei sunt importanți în comunitate, comportamentul lor afectează, se simt ancorați și acest lucru îi determină să devină cel mai bun sine în toate aspectele vieții, să devină adulți asumați în rolul de părinți, angajați, proprietari de afaceri, vecini etc.

Abordarea programei prin prisma educării caracterului este facilă la nivel preșcolar deoarece poate fi înglobată în tematica săptămânală. Realizăm o călătorie virtuală în jurul lumii, studiind despre alte culturi și tradiții, astfel că preșcolarii vor învăța și despre compasiune și respect, în timp ce se gândesc la propriile tradiții. Astfel devin conștienți de cine sunt ei în această lume și de modul în care pot dovedi respect pentru oamenii care sunt asemănători sau diferiți de ei.

Grădinița reprezintă mai mult decât învățarea literelor, a cifrelor sau altor cunoștințelor științifice. Bazându-ne pe principii puternice de etică și moralitate, îi construim pe copii să-și ghideze comportamentul, luând decizii în atingerea obiectivelor și în interacțiunea cu succes cu ceilalți. Oferind un mediu pozitiv și de susținere, modelăm trăsături de caracter pozitive. Copiii învață urmărind și imitând adulții din jurul lor, așa că este necesar ca noi, cadrele didactice, să ne asigurăm că modelăm trăsături de caracter pe care dorim să le promovăm, astfel că dacă dorim să predăm sinceritatea, trebuie să ne asigurăm că noi dovedim sinceritate prin transparență față de ei. Prin activități practice, povești și jocuri didactice preșcolarii se angajează în activități care beneficiază comunitatea lor și își ilustrează modul în care acestea pot fi aplicate în viața de zi cu zi. Dezvoltarea caracterului este un proces complex și continuu, iar copiii au nevoie de oportunități de a reflecta și de a discuta despre propriile comportamente și valori, gândind asupra acțiunilor lor și asupra impactului pe care îl au asupra celorlalți, accentul picând pe o educație bazată pe virtuți și povești.

BIBLIOGRAFIE:

Ioan Neacşu, Mihaela Suditu, Educația emoțional- afectivă. Noi explorări, noi strategii, Editura Polirom, 2020

Janet Lansbury, Cum să educăm copiii mici cu respect și blândețe, Editura Univers, 2020

Thomas Lickona, Character Matters: How to help our children develop good judgment, integrity, and other essential virtues, Editura Atria Books, 2004

Curs Educație prin Virtuți și Povești www.eduvit.ro

Curricula Jubilee Centre https://www.jubileecentre.ac.uk/

CARACTERISTICILE PERSONALITĂȚII ELEVULUI CU DIFICULTĂȚI DE ÎNVĂȚARE

PROF. DOOGARU DANIELA
C.Ș.E.I. PAUL POPESCU NEVEANU TIMIŞOARA

O dificultate de învăţare se referă la o întârziere, o tulburare, o dezvoltare încetinită în plan emoţional sau comportamental. Se manifestă prin dificultăţi semnificative în achiziţionarea şi utilizarea receptării şi înţelegerii limbajului, a vorbirii, scrierii, citirii (literizării, silabisirii), a raţionamentului şi abilităţilor matematice, ca şi unor abilităţi sociale.

Se consideră că un copil/elev are dificultăţi de învăţare dacă:

- ✓ există o diferenţă semnificativă între capacităţile sale şi performanţa şcolară atinsă; - progresul realizat de el în procesul de învăţare este minim sau zero, pe o perioadă mai mare de timp;
- ✓ are o dizabilitate/incapacitate care-l împiedică să utilizeze facilităţile educaţionale care sunt puse la dispoziţia copiilor de aceeaşi vârstă cu el;
- ✓ lucrează în plan şcolar la un nivel inferior copiilor de aceeaşi vârstă;
- ✓ are dificultăţi persistente în învăţarea citit-scrisului şi a calculului matematic;
- ✓ are dificultăţi emoţionale şi de comportament care împiedică frecvent şi la un nivelconsiderabil procesul de învăţare a copilului sau chiar a întregii clase;
- ✓ are deficienţe senzoriale şi psihice care necesită un echipament sau servicii specializate suplimentare;
- ✓ are dificultăţi continue de comunicare şi interacţiune care-l împiedică în dezvoltarea unor relaţii sociale echilibrate şi formează obstacole în procesul învăţării.

Dintre caracteristicile specifice copiilor cu dificultăţi de învăţare amintim:

- ➢ caracteristicile generale ce pot indica o dificultate de învăţare: hiperactivitate; slabă capacitate de a fi atent; orientare confuză în spaţiu şi timp; incapacitate de a urmări indicaţiile orale; poftă necontrolată de dulce; hipoglicemie; inversează literele sau cuvintele; face constant greşeli ortografice; prinde greu o minge şi o loveşte greu cu piciorul; nu poate sări coarda; dificultăţi la închiderea nasturilor; dificultăţi la legarea şireturilor; mod defectuos de a ţine creionul în mână; caligrafie mediocră; mers dificil; incapacitate de a sări; stângăcie; eşecuri frecvente; dificultăţi de a sta într-un picior; dificultăţi în a merge cu bicicleta sau de-a lungul unei linii;
- ➢ caracteristici ce pot indica dificultăţi vizuale la elevi: capul foarte aplecat; simptome de tensiune vizuală (de exemplu: strabism, clipeşte des, îşi freacă des ochii, îi fug‖ ochii), sare cuvinte sau rânduri când citeşte, îşi apropie foarte mult capul de pagină când scrie sau citeşte
- ➢ simptome ce indică tulburări afective sau de comportament: imagine greşită despre sine; accese colerice sau de ostilitate; impulsivitate excesivă; închidere în sine sau dezorientare;
- ➢ dificultăţi ce pot fi asociate cu unele de ordin social: tendinţa de a se juca cu copii mult mai mici decât el; dificultatea de a stabili raporturi cu colegii; evitarea situaţiilor sociale noi;

FACTORII IMPLICAŢI ÎN DIFICULTĂŢILE DE ÎNVĂŢARE

Dificultăţile în învăţarea şcolară sunt cauzate de mai mulţi factori:

1. Factori primari care influenţează procesul învăţării sunt factorii personali ce ţin de rata

dezvoltării individuale (înălţime, greutate, forţă de strângere, vârstă mentală, vârsta lecturii, vârsta educaţională, vârsta pentru matematică, nivelul maturităţii sociale, nivelul maturităţii emoţionale):

- determinări anatomo-fiziologice, malformaţii corporale sau deficienţe senzoriale – sunt susceptibile de a da naştere unor complexe de inferioritate sau inhibiţii accentuate cu efect de diminuare a energiei psiho-nervoase şi a potenţialului intelectual.

2. Factori psihologici individuali de origine endogenă cum ar fi: nivelul redus al inteligenţei individuale, autismul infantil, hiperexcitabilitatea, făcându-i pe elevi să acorde situaţiilor şi evenimentelor şcolare curente valenţe afective exagerate, punându-se frecvent în situaţii de conflict cu profesorii şi colegii.

Factorii psihologici individuali de origine exogenă pun elevul în situaţii severe de conflict şi frustrare, elevul fiind astfel expus realizării unor stări depresive şi de insecuritate (anxietate).

3. Factorii şcolari:

- ✓ volumul sarcinilor şcolare (dimensionarea/subdimensionarea lor accentuată);
- ✓ lipsa de obiectivitate în apreciere;
- ✓ timpul afectat altor preocupări obligatorii;
- ✓ sprijinul insuficient acordat pentru îmbunătăţirea studiului individual (planificarea şi organizarea învăţării);
- ✓ rigiditatea ritmurilor de învăţare, copiii cu ritmuri lente întâmpinând dificultăţi în învăţare;
- ✓ diferenţele semnificative existente între profesori şi chiar şcoli în ceea ce priveşte nivelul exigenţelor cognitive manifestate faţă de elevi;
- ✓ abordările educative de tip exclusiv frontal care acordă prioritate clasei sau obiectivelor generale ale predării, dar nu acordă importanţă particularităţilor psihologice ale elevilor, care individualizează actul perceperii şi predării informaţiilor;
- ✓ mărimea clasei de elevi: numărul mare de elevi frânează obţinerea participării elevilor la procesul predării;
- ✓ eterogenitatea clasei de elevi din punctul de vedere al vârstei înfrânează elevii cu aptitudini sau ritmuri intelectuale superioare în dezvoltarea lor intelectuală.

4. Factorii familiali favorizează/defavorizează copilul prin climatul din familie, relaţiile dintre părinţi, relaţiile copilului care învaţă cu ceilalţi membrii ai familiei, atitudinea acestora faţă de activitatea lui, dar şi faţă de problemele lui personale, stilul de educaţie şi situaţiile şi evenimentele ce se ivesc în familie. La aceştia se adaugă starea de alertă şi hiperprotecţie din partea unuia sau altuia dintre părinţi, precum şi situaţii când apar de genul îmbolnăviri sau decese care produc frământări de durată în familia copilului.

5. Factorii sociali atrag atenţia asupra rolului contextului social în care se face educaţia, respectiv asupra valorii şi importanţei pe care statul şi diferite alte instituţii o acordă învăţământului în ceea ce priveşte integrarea, succesul profesional şi social al elevilor.

În procesul învăţării este important să se asigure coincidenţa cea mai fericită a acestora, altfel efectele sunt nefavorabile .

În 1982, R. Dierenfield a realizat un studiu prin care a identificat principalele cauze ale comportamentului perturbator al elevilor:

- ➢ mediul familial dezechilibrat;
- ➢ presiunea colegilor;
- ➢ lipsa de interes pentru o anumitã disciplinã de studiu;

- dezinteresul pentru şcoalã (în general);
- instabilitatea psihicã/emoţionalã a elevilor;
- lipsa abilitãţii de a lucra în clasã;
- revolta împotriva autoritãţii adultului;
- nivelul scãzut al respectului de sine;
- lipsa de afecţiune pentru profesor;
- utilizarea drogurilor.

În concluzie, comportamentul dezadaptativ:

- împiedicã tânãrul sã participe la diferite activitãţi culturale, sociale, curriculare;
- are un efect negativ asupra procesului instructiv-educativ şi asupra performanţelor deînvãţare ale elevului şi ale clasei;
- nu este adecvat vârstei şi nivelului de dezvoltare ale adolescentului;
- duce la izolare;
- reduce oportunitãţile de dezvoltare personalã ale tânãrului.

FIECARE COPIL CONTEAZĂ- INIȚIATIVE PENTRU O EDUCAȚIE INCLUZIVĂ

REFERAT

Prof.inv.presc. NAE IOANA/GRĂDINIȚA NR.2-STRUCTURĂ A GRADINIȚEI NR.1-OTOPENI

„Fiecare copil contează” este o inițiativă care pune accent pe importanța educației incluzive pentru toți copiii, indiferent de abilitate, gen, etnie, sau statut socioeconomic. Iată câteva propuneri și inițiative care ar putea sprijini o educație incluzivă:

Formarea profesorilor : organizarea de cursuri și traininguri pentru cadrele didactice pentru a le ajuta să înțeleagă și să gestioneze diversitatea în clasă. Acest lucru include tehnici de predare diferențiată, gestionarea comportamentelor diverse și utilizarea tehnologiilor asistive.

Accesibilitate fizică: adaptarea infrastructurii școlare pentru a fi accesibilă copiilor cu dizabilități fizice. Acest lucru poate include rampe, lifturi, toalete accesibile și mobilier adaptat.

Curriculum incluziv: dezvoltarea unui curriculum care să fie relevant și accesibil pentru toți elevii. Acest lucru poate implica materiale didactice adaptate, resurse multimedia și utilizarea diferitelor metode de predare.

Suport psihologic și consiliere : oferirea de servicii de consiliere psihologică și suport emoțional pentru copiii care se confruntă cu diverse dificultăți, inclusiv probleme de sănătate mintală sau provocări legate de adaptarea la mediul școlar.

Parteneriate cu comunitatea : colaborarea cu organizații non-guvernamentale, asociații de părinți și alte entități din comunitate pentru a crea un mediu de susținere pentru copii și familiile lor.

Tehnologii asistive : investirea în tehnologii care să sprijine învățarea pentru copiii cu diverse nevoi speciale. Acestea pot include software educațional specializat, dispozitive de comunicare alternativă și augmentativă și alte instrumente tehnologice.

Programe de recuperare și remediere : implementarea de programe suplimentare pentru copiii care au nevoie de ajutor suplimentar pentru a ajunge la nivelul colegilor lor. Acestea pot include sesiuni de tutorat, ore de recuperare și activități extracurriculare specifice.

Promovarea toleranței și a diversității : campanii și activități care promovează respectul și înțelegerea diversității în școli. Acestea pot include săptămâni tematice, concursuri și proiecte comune care să încurajeze incluziunea și cooperarea.

Politici și Legislație : advocarea pentru politici și legislație care să sprijine educația incluzivă, asigurându-se că toți copiii au drepturi egale la educație de calitate.

Evaluare și Monitorizare : implementarea unor mecanisme de evaluare și monitorizare pentru a urmări progresul inițiativelor de educație incluzivă și pentru a asigura că acestea sunt eficiente și răspund nevoilor copiilor.

Aceste inițiative pot contribui semnificativ la crearea unui sistem educațional care să respecte și să valorifice diversitatea fiecărui copil, oferindu-le șanse egale de succes.

Crearea unui mediu de învățare echitabil pentru toți

Prof. Popa lidia Adina
Grădinița cu Program Prelungit Nr.7, Deva

Educația este un drept fundamental care ar trebui să fie accesibil și echitabil pentru fiecare copil, indiferent de abilitățile sau dizabilitățile acestuia. Educația incluzivă este o abordare progresivă care își propune să creeze un mediu în care toți elevii, inclusiv cei cu nevoi de învățare diverse, să poată învăța împreună în sălile de clasă și școlile de masă. Această abordare recunoaște că fiecare student este unic și are potențialul de a prospera atunci când este oferit cu sprijinul și adaptarea potrivită.

În esență, educația incluzivă are rădăcinile în principiile egalității, respectului pentru diversitate și credința că toți elevii au dreptul la o educație de calitate, fără discriminare. Contestă segregarea tradițională a studenților pe baza dizabilităților sau nevoilor speciale ale acestora, recunoscând că astfel de practici pot perpetua stigmatizarea și pot limita oportunitățile de incluziune socială și de creștere academică.

Implementarea educației incluzive necesită o abordare cu mai multe fațete care să abordeze diverse aspecte ale sistemului educațional. Aceasta include dezvoltarea politicilor și legislației incluzive, furnizarea de finanțare și resurse adecvate și asigurarea unei infrastructuri accesibile și a tehnologiilor de asistență. În plus, este esențial să se investească în programe cuprinzătoare de formare a profesorilor care îi echipează pe educatori cu cunoștințele și abilitățile necesare pentru a sprijini în mod eficient diverși cursanți prin instruire diferențiată, strategii de gestionare a clasei și colaborare eficientă cu personalul de sprijin și familiile

Unul dintre beneficiile cheie ale educației incluzive este oportunitatea pentru elevii cu și fără dizabilități de a învăța împreună, stimulând înțelegerea, empatia și respectul pentru diversitate. Acest mediu de învățare colaborativ nu numai că îmbogățește dezvoltarea socială și emoțională a tuturor elevilor, ci îi pregătește și pentru viața într-o societate incluzivă. Mai mult, cercetările au arătat că elevii cu dizabilități înregistrează adesea progrese academice și sociale mai mari atunci când sunt incluși în sălile de clasă obișnuite alături de colegii lor.

Educația incluzivă se referă la practica de a educa elevi cu abilități și nevoi diverse în sălile de clasă obișnuite alături de colegii lor, mai degrabă decât de a-i segrega în medii separate, specializate.

Principiile de bază ale educației incluzive implică:

Acces: Asigurarea că toți elevii, indiferent de dizabilitățile lor, statutul socioeconomic, mediul cultural sau alte caracteristici, au acces la educație de calitate în școlile lor locale.

Participare: Oferirea oportunităților tuturor elevilor de a participa pe deplin la activitățile academice, sociale și extrașcolare ale școlii, cu acomodarea și serviciile de sprijin necesare.

Realizare: Promovarea așteptărilor înalte și furnizarea de resurse adecvate și strategii de instruire pentru a se asigura că toți elevii își pot atinge întregul potențial și pot face progrese semnificative.

Acceptare: Promovarea unei culturi școlare pozitive care prețuiește diversitatea, respectă diferențele și promovează un sentiment de apartenență pentru toți elevii.

Educația incluzivă recunoaște că fiecare elev are puncte forte, nevoi și stiluri de învățare unice și își propune să creeze un mediu care sărbătorește și răspunde acestor diferențe. Această abordare implică adesea:

- Adaptarea curriculum-ului și a metodelor de instruire pentru a răspunde nevoilor diverse de învățare

- Furnizarea de tehnologii de asistență, echipamente specializate sau servicii de asistență personală

- Promovarea sprijinului de la egal la egal și a învățării colaborative

- Încurajarea atitudinilor pozitive și a respectului pentru diversitate în rândul studenților și personalului

- Dezvoltare profesională continuă pentru profesori pentru a-și îmbunătăți abilitățile în practicile incluzive

Scopul educației incluzive este de a oferi oportunități și experiențe educaționale echitabile pentru toți studenții, în timp ce susțin creșterea lor socială, emoțională și academică într-o comunitate favorabilă și incluzivă.

Implementarea educației incluzive implică o abordare cuprinzătoare care abordează diverse aspecte ale sistemului educațional.

Iată câțiva factori cheie și strategii pentru o implementare eficientă:

Stabilirea unor politici și legislație clare care să impună și să sprijine practicile educaționale incluzive este crucială. Acesta oferă un cadru legal și îndrumări pentru școli și educatori.

Deasemenea trebuie alocate fonduri și resurse adecvate pentru a sprijini practicile educaționale incluzive, cum ar fi furnizarea de tehnologii de asistență, infrastructură accesibilă și personal suplimentar de sprijin (de exemplu, asistenți didactici, terapeuți).. Profesorii și personalul de asistență trebuie să primească o formare cuprinzătoare și o dezvoltare profesională continuă în practici de predare incluzivă, instruire diferențiată, strategii de management al clasei și conștientizare a dizabilităților.

Curriculum-ul și metodele de instruire ar trebui să fie flexibile și adaptabile pentru a răspunde nevoilor diverse ale tuturor cursanților. Aceasta poate implica modificarea materialelor de instruire, utilizarea abordărilor multi-senzoriale de predare și furnizarea de acomodare și tehnologii de asistență.

Educația incluzivă eficientă necesită colaborarea dintre profesorii de educație generală, profesorii de educație specială, personalul de sprijin, părinții și alți profesioniști. Stabilirea de echipe de colaborare și încurajarea comunicării și planificarii regulate este esențială.

Facilitățile școlare, sălile de clasă și materialele de învățare ar trebui proiectate și adaptate pentru a fi accesibile și incluzive pentru elevii cu abilități și nevoi diverse, urmând principiile designului universal pentru învățare (UDL).

Evaluarea și evaluarea continuă a progresului elevilor, precum și eficacitatea practicilor incluzive, sunt necesare pentru a face ajustări adecvate și pentru a oferi sprijin țintit.

Implicarea familiilor și a comunității mai largi în procesul de educație incluzivă este crucială pentru stimularea înțelegerii și sprijinului.

Promovarea atitudinilor pozitive față de diversitate, promovarea unei culturi școlare incluzive și contestarea stereotipurilor și a prejudecăților dintre educatori, elevi și familii este esențială pentru implementarea cu succes.

Implementarea eficientă a educației incluzive necesită un angajament pe termen lung, o colaborare continuă între părțile interesate și dorința de a adapta și îmbunătăți continuu practicile pentru a răspunde nevoilor diverse ale tuturor cursanților.

Educația incluzivă este o abordare care urmărește să ofere oportunități educaționale egale și

participare deplină pentru toți elevii, indiferent de abilitățile, dizabilitățile sau alte diferențe individuale ale acestora.

Scopul final al educației incluzive este de a crea un mediu de învățare echitabil și incluziv, care prețuiește diversitatea, sărbătorește diferențele individuale și oferă tuturor elevilor oportunități de a învăța, de a crește și de a-și atinge întregul potențial alături de colegii lor.

Cu toate acestea, implementarea cu succes a educației incluzive nu este lipsită de provocări. Este nevoie de un angajament semnificativ de timp, resurse și eforturi continue pentru a aborda barierele de atitudine, pentru a oferi servicii de sprijin adecvate și pentru a adapta și îmbunătăți continuu practicile pentru a răspunde nevoilor diverse ale tuturor cursanților. În plus, pot exista preocupări cu privire la impactul potențial asupra experiențelor de învățare ale elevilor fără dizabilități, ceea ce evidențiază importanța gestionării eficiente a clasei și a strategiilor de instruire diferențiate.

În ciuda acestor provocări, educația incluzivă rămâne o abordare vitală pentru asigurarea accesului echitabil la educație de calitate și promovarea unei societăți mai incluzive și mai acceptabile. Îmbrățișând diversitatea, oferind sprijin individualizat și promovând un mediu de învățare colaborativ, educația incluzivă are puterea de a debloca întregul potențial al fiecărui elev, indiferent de abilitățile sau dizabilitățile acestuia.

În concluzie, educația incluzivă este o abordare transformatoare care recunoaște valoarea și demnitatea inerentă fiecărui elev. Contestă practicile tradiționale de segregare și promovează un mediu de învățare mai echitabil și mai incluziv în care toți elevii pot prospera din punct de vedere academic, social și emoțional. În timp ce implementarea sa necesită efort și angajament continuu, beneficiile educației incluzive se extind cu mult dincolo de sala de clasă, contribuind la crearea unei societăți mai incluzive și mai acceptabile pentru toți.

Bibliografie:

https://www.unicef.org/education/inclusive-education
https://www.futurelearn.com/info/blog/what-is-inclusive-education
https://edict.ro/despre-educatia-incluziva/

FIECARE COPIL CONTEAZĂ

PROF. Hîrjabă Floria Elena
Şcoala Gimnazială Constantin Platon

În şcoală este etapa de dezvoltare în care cele mai multe abilităţi care ţin de interacţiunea cu ceilalţi şi de înţelegerea şi controlul emoţiilor, încep să prindă rădăcini. Procesul de învăţare şi de exersare a modului adecvat de a comunica, de a împărţi, de a iniţia şi menţine prietenii, de a exprima emoţii și de a le manifesta comportamental într-un mod care să fie agreat social, este unul de lungă durată, ce se întinde până spre anii adolescenței, chiar în viaţa de adult. Însă, perioada anilor de grădiniţă este o etapă extrem importantă, deoarece, acum se formează aproximativ 80% din abilităţile social-emoționale pe care un om le foloseşte pentru tot restul vieţii.

Abilităţile sociale şi emoţionale prioritare dezvoltate în preșcolaritate:

• Inventează jocuri sau pot urmări reguli simple ale jocului; preferă jocul de tip dramatic, prin care atrage atenţia, sau jocul de tip „*mă prefac că sunt un…*” (animal, super erou, personaj, mama, tata, etc); îi place însă să câștige tot timpul.

• Recunoaște şi exprimă propriile emoţii și devine mai conştient de emoţiile celorlalţi.

•Comunică verbal (tot mai adecvat) nevoi, dorinţe.

• Învaţă formularea (politicoasă) a unei cereri, poate solicita sau oferi ajutorul.

• Gestionează mai bine emoţia de frică, anxietatea de a se separa de părinte, începe să tolereze să stea singur.

•Învaţă cum să iniţieze şi să păstreze o relaţie de prietenie.

• Învaţă să respecte reguli de conduită socială.

Toate aceste abilităţi amintite mai sus, se învaţă şi se exersează în interacţiunile zilnice pe care copilul le are cu ceilalţi, copii sau adulţi. Pentru a putea asimila comportamente sociale potrivite, copiii au nevoie de un context de învăţare care să fie structurat, în care să se regăsească reguli cu sens, explicate şi repetate, de multă răbdare şi de înţelegere din parte adulţilor; un aspect foarte important de care trebuie să ținem cont este faptul că creierul copilului preșcolar este încă în plină dezvoltare neuronală, așadar acest proces al asimilării de noi abilități este unul care poate crea circuite neuronale utilizabile ulterior toată viața. De asemenea, să nu uităm și că reacţiile emoţionale şi comportamentale pe care copiii le văd la ceilalţi, în special la adulţi (părinţi, educatori) au rolul de a le forma şi de a le modela comportamentele.

Cel mai adesea, comportamentele preșcolarilor catalogate drept inadecvate se datorează lipsei învăţării unor abilități social-emoționale sau a unei insuficiente exersări a acestora. Pe

de altă parte, atunci când analizăm un comportament al copilului trebuie să avem în vedere și temperamentul acestuia, precum și faptul că la vârste mici avem şi un nivel crescut al impulsivităţii, acea tendinţă de a acţiona fără a lua în calcul consecinţele. Să luăm drept exemplu o situaţie des întâlnită la această vârstă, aceea în care un copil smulge din mâna unui alt copil o jucărie. Comportamentul copilului care a smuls jucăria ne poate semnala următoarele: nu a învățat abilitatea de a formula o cerere („*Îmi dai, te rog, jucăria şi mie?*”), nu are exersată abilitatea de a-şi aştepta rândul sau nu își poate gestiona frustrarea a nu avea ceea ce își dorește.

Felul în care un adult alege să gestioneze și să ghideze comportamentul acestui copil îi va influenţa modul de a se comporta. Reacţia adultului este în strânsă legătură cu modul în care acesta interpretează şi evaluează situaţia respectivă. Dacă adultul are convingerea că acel copil care a smuls jucăria din mâna celuilalt este „*rău*”, „*obraznic*”, „*needucat*”, „*copil problemă*”, va simţi faţă de acesta furie, iritare, enervare, iar reacţia acestuia în raport cu copilul va fi una în care îl va pedepsi, va ridica tonul vocii, îl va certa sau îl va brusca. Dar, acest tip de reacţie din partea adultului este mai degrabă în acord cu emoţia adultului, cu felul în care s-a simţit acesta în momentul în care a văzut gestul copilului, și nu în acord cu obiectivul de a-l învăta pe copil un comportament potrivit în situația dată. Ceea ce asimilează copilul din acest tip de reacţie al adultului este să răspundă printr-un comportament agresiv atunci când este furios (să ridice tonul, să certe, să pedepsească). Analizând corect situația și păstrându-și calmul, adultul va avea astfel oportunitatea de a-l învăţa pe copil o anume abilitate (de exemplu cum să își aştepte rândul) sau de a-i reaminti care este regula când dorește ceva anume (să formuleze o cerere).

Să luăm alt exemplu, un comportament timorat, retras, fără implicare al unui copil pe care îl manifesta deseori în contextele sociale și care poate, de asemenea, avea mai multe semnificații: poate fi lipsa exersării abilităților de a interacționa cu ceilalţi, de a iniţia jocul, de a se alătura celorlalţi; poate fi şi o manifestare a tipului de temperament, care este unul inhibat, în care dimensiuni temperamentale precum deschiderea la nou sau adaptabilitatea la schimbare să fie la indici minimi. De asemenea, acest comportament poate fi și un rezultat al unor reacții negative pe care le-a primit copilul până în acel moment și care au determinat o percepție negativă despre sine, care îl face neîncrezător și nesigur în relaţiile cu ceilalţi.

Am observat adesea adulți întrebându-i pe copii despre motivul pentru care se comportă în modul respectiv, adică nepotrivit, din perspectiva adultului, sau a normelor sociale. Întrebările cele mai frecvente pe care le-am auzit sunt: „*De ce te porţi aşa?*” sau „*De ce ai făcut asta?*”. Este o întrebare ineficientă, deoarece îl încriminează pe copil, îi trezește emoţii de vinovăţie, îl determină să intre în defensivă sau să dea vina pe altcineva. O întrebare mai potrivită ar fi „*Ce s-a întâmplat?*” deoarece îi oferă copilului şansa de a-şi exprima emoţiile.

Copiii au nevoie să înveţe de la adulţi cum să îşi manifeste emoţiile, deoarece modul în care adultul reacţionează la exprimările emoţionale ale copilului, cum ar fi plânsul, ţipatul, săritul, etc. determină o viitoare exprimare sau inhibare a acestor emoţii. Copiii, ca şi noi adulţii de altfel, resimţim emoţii, şi orice emoţie pe care o avem are un rol, o funcţie, semnalizează ceva – nu există emoţii bune sau rele. Însă există manifestări, exprimări comportamentale adecvate ale acestor emoţii şi unele care nu sunt tocmai potrivite; de exemplu, atunci când resimte emoţia de furie, un copil poate folosi cuvinte să exprime cum se simte, poate respira pentru a-şi linişti emoţia – şi acestea sunt comportamente adecvate, dar poate şi lovi, împinge, sparge sau țipa – acestea fiind considerate comportamente inadecvate.

Încă din anii de grădiniţă, copiii sunt expuşi la reguli, ca instrumente eficiente de învăţare a abilitaţilor sociale. Regula funcţionează precum o busolă în ceea ce priveşte comportamentul în contexte sociale. Este necesar ca părinţii, educatorii să îi călăuzească permanenţă pe copii în recunoaşterea şi respectarea regulilor de comportament. Pentru ca regulile să fie mai uşor înţelese de către copii acestea trebuie să fie clar exprimate, în cuvinte puţine, şi repetate ori de câte ori este necesar până ce sunt interiorizate. Odată ce regula este integrată în limbajul propriu al copilului, are loc şi o autoreglare a comportamentului.

Cum îi putem ajuta pe copii să îşi dezvolte abilităţile social-emoționale:

• Să le identificăm emoţiile şi să le validăm: „văd că eşti trist, furios…”. Astfel ei vor învăta să-și recunoască și să-și eticheteze propriile emoții, respectiv le pot observa la ceilalți.
• Să îi ajutăm să îşi exprime emoţiile prin întrebarea „*ce s-a întâmplat?*”.
• Să facem apel la reguli, deoarece regula este cea care ne ghidează comportamentul în situaţii sociale.

Disciplina Educația tehnologică și aplicații practice – o resursă viabilă pentru integrarea copiilor cu CES

Prof. Fedorovici Petruța
Școala Gimnazială Nr.1 Gura Humorului

Vrăjmaş T., şi Ungureanu D., concep ***şcoala incluzivă*** în strânsă legătură, sau chiar în relaţie de derivaţie cu educaţia integrată. Pe de altă parte, după Lucian Ciolan, învăţarea integrată se situează, în domeniul teoriei şi metodologiei curriculare şi abordează problematica vârstei şi complexă a interdisciplinarităţii”, (Ciolan, L., 2008, p. 91). Se apreciază de asemenea că un astfel de curriculum „trece însă dincolo de o disciplină sau alta a ştiinţelor educaţiei, chiar dincolo de ştiinţele educaţiei, pe alocuri, pentru a valorifica într-un mod mai profitabil idei, teorii şi concepte, care pot să aducă un plus de înţelegere şi de clarificare domeniului supus investigaţiei” (*ibidem*).

Este aproape evident, că educaţia incluzivă şi în cadrul ei, acţiunea atât de delicată şi riscantă, de integrare social - profesională, familială a copiilor cu vulnerabilităţi, nu se poate decât în condiţiile unei societăţi democratice, în contextul globalizării, a întăririi solidarităţii Uniunii Europene şi a Comunităţii Nord-Atlantice.

În sens restrâns, educaţia incluzivă, solicită intens managementul educaţional, fundamente solide pentru un curriculum transdisciplinar, abordări, teme şi proiecte cross-curriculare.

Educaţia copiilor cu nevoi speciale trebuie să vizeze acordarea de sprijin în vederea atingerii unui nivel individual de dezvoltare cât mai aproape posibil de cel normal prin acumularea experienţelor necesare în şcoală şi în mediul social, prin dezvoltarea abilităţilor necesare pentru învăţare, prin acumularea de cunoştinţe şi deprinderi utile pentru integrarea socio-profesională şi pentru asigurarea condiţiilor privind învăţarea de-a lungul vieţii (Blândul, 2005). „Şcolile obişnuite, cu o orientare incluzivă sunt cele mai eficiente mijloace de combatere a discriminării şi creează comunităţi primitoare, dezvoltând o societate incluzivă şi oferind tuturor accesul la educaţie” (UNESCO, 1994,1, 8).

Incluziunea presupune transformarea şcolii pentru a putea răspunde unei diversităţi cât mai mari de copii, mai ales copii marginalizaţi, defavorizaţi şi/sau excluşi de la educaţie. Prin urmare, şcoala trebuie să se adapteze la diversitatea copiilor dintr-o comunitate, ceea ce presupune reforma şi dezvoltarea de ansamblu a şcolii şi nu adaptarea copiilor la condiţiile oferite şcoală (Vrăşmaş, 2001).

Integrarea copiilor cu nevoi speciale urmăreşte includerea lor în învăţământul de masă şi se referă la capacitatea unui grup, clasă, colectiv, şcoală de a primi noi membri care au nevoie de sprijin pentru adaptare, integrare, socializare (Lloyd *et al.*, 2006). De obicei ei sunt mutaţi în clasele respective pentru a-şi petrece timpul în clase separate şi pentru a primi sprijinul necesar. Când această mutare a lor nu este dublată de o interacţiune crescută între copiii cu nevoi speciale şi ceilalţi copii, ea reprezintă doar un pas - integrarea fizică şi nu adevărata incluziune. Incluziunea implică modificări structurale şi funcţionale de ambele părţi: atât pentru cel care urmează a fi integrat, cât şi pentru cei care primesc/includ in interiorul lor elemente noi (Bradea & Blândul, 2020; Marinescu, 2016; Mândrea, 2009).

Conceptul de educaţie incluzivă a apărut ca urmare a recunoaşterii faptului că integrarea nu era suficientă pentru a împiedica marginalizarea copiilor cu nevoi speciale, copiilor cu deficienţe sau a celor care diferă în alt mod faţă de „norma” generală. Se recunoaşte acum faptul că nu putem să ne aşteptăm ca elevii să se adapteze în mod miraculos pentru a se armoniza cu politici şi practici şcolare

care au fost iniţial elaborate în vederea educării unei majorităţi dominante de copii, omogenă din punct de vedere cultural şi fără dizabilităţi. De asemenea, nu este acceptabil nici să căutăm să „remodelăm” copiii care par a fi diferiţi, presupunând că nu este nimic rău dacă aceştia pierd sau sunt forţaţi să îşi ascundă aspecte importante ale propriei persoane, aspect care le defineşte identitatea.

Educaţia incluzivă se referă la ridicarea tuturor barierelor în învăţare şi la asigurarea participării tuturor celor vulnerabili la excludere şi marginalizare. Înainte de orice, ea este o abordare strategică desemnată pentru a facilita succesul învăţării pentru toţi copiii. Şcoala de tip incluziv este şcoala de bază accesibilă, de calitate şi care îşi îndeplineşte menirea de a se adresa tuturor copiilor, şi de a-i înarma cu cunoştinţe şi abilităţi necesare integrării lor sociale.

În procesul însușirii deprinderilor practice, - caracterul acestora având avantajul de a integra mai ușor elevii cu CES - se parcurg în linii generale, câteva etape, delimitarea lor fiind aproximativă, trecerea de la o etapă la alta se realizează în mod treptat.

O primă etapă o constituie unificarea acțiunilor parțiale în acțiuni globale.

În etapa următoare are loc eliminarea mișcărilor și eforturilor de prisos în executarea acțiunii. În faza inițială de efectuare a unei operații tăierea cu foarfece, împletitul, cusutul, îmbinarea pieselor din lemn, metal etc. elevii efectuează unele mișcări în plus față de cele necesare, gândirea lor participă intens, iar consumul de energie este mare.

Pe măsură ce se formează deprinderea, se elimină mișcările de prisos, iar elevul le efectuează pe cele care sunt absolute necesare. Datorită unificării mișcărilor parțiale, într-o acțiune globală și a înlăturării acestor mișcări de prisos, se reduce și timpul de execuție.

Operația este realizată într-un timp mult mai scurt.

O etapă importantă în formarea deprinderilor practice o constituie înlocuirea controlului vizual prin cel tactil – chinestezic. Elevul care își însușește o anumită deprindere ca: decuparea, îndoirea, tăierea cu foarfecele, ferăstrăul, cioplitul, împletirea, trasarea, gătitul, realizează la început toate mișcările care compun acțiunea respectivă, contrând cu ochii fiecare mișcare. Ulterior, după ce a acumulat o oarecare experiență, pe baza exercițiului, controlul vizual se înlocuiește – în bună măsură – prin pipăit. În faza finală are loc reglarea mișcărilor, dar s-a înlocuit analizatorul de la distanță (vizual) cu un alt analizator interior, prin contact – cel tactil – chinestezic, ori acest lucru înseamnă ca s-a perfecționat executarea în serie a activității. În această etapă elevul stăpânește deprinderea respectivă.

Formarea deprinderilor practice şi a priceperilor este lecția specifică obiectului Educație tehnologică. Este bine cunoscut că o acțiune care nu-l interesează pe cel care o efectuează, care nu prezintă interes pentru el, nu poate fi însușită în mod temeinic. De aici decurge necesitatea de a stimula interesul pentru deprinderea ce urmează a fi formată, de a motiva importanța și necesitatea ei.

În procesul formării deprinderilor este necesară cunoașterea deplină a activității de către elevi, a modului de executare a lucrării respective. Elevii trebuie să-și reprezinte clar acțiunile simple care intră în componenta acțiunii complexe pe care o au de executat pentru a se preveni însușirea greșită a acțiunilor simple și pentru corectarea unor deprinderi formate greșit. Pentru aceasta în perioada inițială profesorul trebuie să explice și să demonstreze acțiunea complexă pe care trebuie să și-o însușească elevii, să le prezinte scopul lucrării, obiectivele operaționale și să le dea informațiile necesare în legătură cu deprinderea ce trebuie însușită.

Elevul trebuie condus să memoreze în mod conștient fazele ce trebuie realizate, încât să și le reamintească în mod independent în timpul exercițiilor. Conturarea acelui model al obiectului pe plan

mental constituie principalul instrument de autocontrol pe tot parcursul desfășurării lucrului. Cunoașterea teoretică a fazelor de realizare a obiectului controlează cel de-al doilea sistem de semnalizare asupra coordonării mâinilor.

O condiție importantă în realizarea obiectului o constituie sesizarea la timp a greșelilor, a greutăților și a complicațiilor. În procesul însușirii unei deprinderi, elevul trebuie să aibă un ritm normal al activității fără a mări ritmul mișcărilor, care ar putea duce la însușirea în mod defectuos a deprinderii.

Principalele categorii de deprinderi practice:

• Deprinderi practice legate de organizarea activității (au un caracter foarte general, fiind necesare în toate activitățile practice) – din rândul lor fac parte:

– asigurarea ordinii la locul de muncă;

– aranjarea în ordine a materialelor și a tuturor instrumentelor de lucru;

– începerea la timp a lucrului și continuarea lui într-un ritm normal.

• Deprinderi practice legate de operațiile de prelucrare a diferitelor materiale de lucru - acestea sunt cele mai numeroase fiind legate de toate grupele de activitate ce au loc în cadrul lucrărilor practice.

• Deprinderi legate de mânuirea corectă a diferitelor instrumente, unelte, aparate, mașini etc.

Formarea deprinderilor practice de muncă, reprezintă un proces complex şi îndelungat. Această activitate presupune respectarea riguroasă a principiilor didactice, folosirea în mod corespunzător a metodelor generale de învățare precum şi a celor specifice lucrului manual.

Bibliografie

Ciolan, L. (2008). *Învăţarea integrată.* Iaşi: Editura Polirom.

Blândul, V. (2005). *Elemente de psihopedagogie specială*, Oradea: Oradea University Press.

UNESCO (1994). *The Salamanca Statement and Framework for Action on Special Needs Education*. Paris: Unesco. http://www.unesco.org/education/pdf/SALA- MA_E.PDF

Vrăşmaş, T. (2001). *Învăţământul integrat şi/sau incluziv pentru copiii cu cerinţe educative speciale,* Bucureşti: Aramis.

Lloyd, C., Tse, S., & Deane, F.P. (2006). *Community participation and social inclusion: How practitioners can make a difference*. Australian e-Joumal for the Advancement of Mental Health, 5 (3). www.auseinet.com/joumal/vol5iss3/lloyd.pdf

Bradea, A. & Blândul, V. (2020). *Teacher Attitudes Towards the School Integration of Students with Special Educaţional Needs*. In V. Trif (Ed.), Analyzing Paradigms Used in Education and Educaţional Psychology, Chapter 8, pp. 170-188. Hershey, PA: IGI Global, doi: 10.4018/978-1-7998-1427-6.ch008

(2016). *Contribuția disciplinei ”Educație tehnologică” la formarea deprinderilor practice ale elevilor.* În https://www.agentiadecarte.ro/2016/09/contribu%C8%9Bia-disciplinei-%E2%80%9Deduca%C8%9Bie-tehnologica%E2%80%9D-la-formarea-deprinderilor-practice-alea-elevilor.html

Studiu de caz privind integrarea copiilor cu CES prin metode specifice disciplinei Educație tehnologică și aplicații practice

Prof. Fedorovici Mihai
Școala Gimnazială Valea Moldovei

Studiul nostru se referă la oportunitățile de integrare a copiilor cu CES prin proiecte educaționale din aria curriculară a disciplinei *Educație tehnologică și aplicații practice* – activități ce presupun activități practice.

Propunem spre studiu proiectul „Atelierul de creație” - proiect ce se poate desfășura pe o perioadă de minim 6 luni, cu câte două activități practice de două ore pe lună. Dacă resursele și disponibilitățile elevilor sunt satisfăcătoare atunci se pot desfășura mai multe ședințe la fel cum timpul ședinței se poate mări - până la obținerea unui produs marca „Făcut de mine”.

Vom prezenta în continuare câteva elemente de structură a proiectului educațional.

Scopul: Prevenirea și corectarea fenomenului de excludere a elevilor cu CES din activitățile clasei prin activități practice ce oferă un climat deschis și incluziv.

Obiective generale:

O1 - dezvoltarea competențelor de lucru în echipă a elevilor și în special a celor cu CES;
O2 - dezvoltarea abilităților sociale ale elevilor și în special a celor cu CES;
O3 - eficientizarea comunicării în cadrul grupului;
O4 - dezvoltarea abilităților practice ale elevilor și în special a celor cu CES;
O5 - dezvoltarea abilităților antreprenoriale;
O6 - dezvoltarea spiritului de cooperare şi a responsabilității în utilizarea resurselor şi a tehnologiilor puse la dispoziție prin proiect.

Argument. Constructivismul consideră că **învăţarea semnificativă se produce atunci când** se bazează pe ***crearea/obţinerea unui produs perceptibil***, elevul lucrând împreună cu alţi colegi şi într-un fel care îl pune în valoare ca ***iniţiator*** al activităţii, ca ***utilizator*** a diferite surse de informare şi a unor instrumente de lucru adecvate, dar şi ca principal ***beneficiar*** atât al obiectului realizat, cât şi al conceptelor, deprinderilor şi relaţiilor dezvoltate cu alţii pe durata activităţii desfăşurate. ***Învăţarea devine o consecinţă directă a activităţii.***

Această perspectivă asupra învăţării arată că „învăţarea nu este una dominant conceptuală, ci fundamental operativă şi interactivă”.[1]

Una dintre ipostazele importante ale frumosului, de care trebuie să ne apropiem, este şi cea de ordin ***natural./…/***, Acest gen al frumosului constituie referenţialul estetic primordial, „începutul” frumosului, artele fiind, conform unei importante tradiţii estetice, o „imitaţie”, o extensie sau o transcendere a însuşirilor naturale (a se reţine supoziţia filosofică antică privind arta ca „mimesis”). Dar nici în perioada modernă o astfel de poziţie nu a fost părăsită[2]. După Hegel[3], de pildă, frumosul din natură nu este decât o „primă formă a frumosului”, un punct de reper, „necesitatea frumosului în artă decurgând din imperfecţiunile realităţii”.

[1] Neacşu, I. (1985). *Metode şi tehnici moderne de învăţare.* Bucureşti: Editura Universităţii din Bucureşti.
[2] Constantin Cucoș, *Educația estetică,* Polirom, Iași, 2014, p. 42
[3] Hegel, GW.F., 1966, *Ştiinţa logicii,* trad. de D.D. Roşea, Editura Academiei, Bucureşti

Activitățile proiectului educațional propus dezvoltă: abilitățile sociale, comunicarea, colaborarea, abilitățile practice, abilități antreprenoriale – cu referire explicită la elevii cu CES – contribuind la realizarea scopului și obiectivelor proiectului.

Vom prezenta o parte din activitățile proiectului

Activitatea 1. *Expresii artistice ale naturii. Pădurea*

Activitatea va avea următorii pași:

- se va organiza o deplasare în pădure cu autobuzul școlar;
- se vor identifica *„expresiile artistice ale lemnului”* și se vor aduna de către toți elevii;
- se vor accepta frunze, semințe, conuri, scoarță, rădăcini, crengi, flori uscate, frunze uscate etc.;
- se va argumenta fiecare alegere în ideea sugerată – „Acesta îmi spune, sugerează etc.!”
- se vor depozita materialele în sala de clasă (materiale de mici dimensiuni – recomandat!)
- se va contura un plan de prelucrare, finisare artistică de către fiecare elev, grupă;
- evaluarea satisfacției elevilor se va face la sfârșitul activității sau în primele minute din activitatea următoare (flipchart, foi flipchart, markere etc.)

Elevii cu CES vor face parte din una sau mai multe echipe de lucru (se pot organiza patru grupe de lucru – ateliere)

Rezultate așteptate: adunarea a peste 60 de materiale; diseminarea pe site-ul școlii

Activitatea 2. *Expresii artistice ale naturii. PIATRA.*

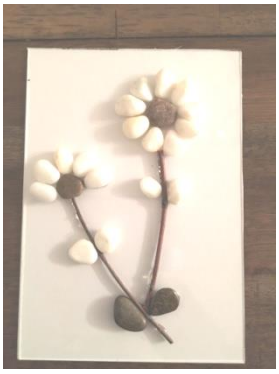
Activitatea va avea următorii pași:

- se vor pregăti elevii prin prezentare de tablouri din pietricele;
- se vor identifica posibile rame (ex. polistiren) și formate suport din placaj sau carton alb;
- se va achiziționa ***piatră ornamentală***, ***piatră rulată***, ***felii de pietre, chipsuri cristale*** etc.;
- se va organiza o deplasare la râul Moldova cu autobuzul școlar pentru a aduna pietricele;
- se vor identifica pietricele mici de diverse forme – pentru tablouri - se vor aduna de către toți elevii;
- se va argumenta fiecare alegere în ideea sugerată – *„Acesta îmi spune, sugerează etc.!”;*
- se vor depozita materialele în sala de clasă (materiale de mici dimensiuni – recomandat!);
- se va contura un plan de prelucrare, finisare artistică de către fiecare elev, grupă;
- evaluarea satisfacției elevilor se va face la sfârșitul activității sau în primele minute din activitatea următoare (flipchart, foi flipchart, markere etc.)
- se poate lucra la tablouri, simultan în minim 5 clase.

Elevii cu CES vor face parte din una sau mai multe echipe de lucru (se pot organiza patru grupe de lucru – ateliere)

Rezultate așteptate: adunarea de materiale potrivite de către fiecare copil; realizarea a minim 10 tablouri; diseminarea pe site-ul școlii și pe pagina de Facebook; expoziție cu tablourile realizate – la sesiunii de lucru și la finalul proiectului.

Rezultate ale muncii pentru echipele în care au lucrat și elevii cu CES

Evaluarea se va realiza în funcție de atingerea rezultatelor așteptate și a obiectivelor proiectului.

Bibliografie
Cucoș, C. (2014). *Educaţia estetică,* Editura Polirom, Iași.
Hegel, GW.F.(1966). *Ştiinţa logicii,* trad. de D.D. Roşea, Editura Academiei, Bucureşti
Neacşu, I.(1985). *Metode şi tehnici moderne de învăţare.* Editura Universităţii din Bucureşti, Bucureşti.

Educația incluzivă în școala românească

Profesor Antoci Genoveva
Liceul Teoretic„Vasile Alecsandri″ Săbăoani-Neamț

Motto: "*Toţi trăim sub acelaşi cer dar nu toţi avem acelaşi orizont.*" - Konrad Adenauer

Educaţia inclusivă şi integrată s-au impus nu doar ca alternative educaţionale moderne, ci au devenit, în ultimii 20 de ani, o realitate a sistemului educaţional românesc.

Acest proces de integrare se regăseşte în primul rând în acceptarea diversităţii. Încurajarea condiţiilor de acceptare a „celuilalt” înseamnă o intervenţie din start în reducerea posibilelor greşeli cu caracter educativ, didactic, psihologic sau medical.

Educaţia este recunoscută ca fiind unul din drepturile fundamentale ale omului şi a fost inclusă în Convenţia Naţiunilor Unite asupra Drepturilor Persoanelor cu Dizabilităţi. Mişcările organizaţiilor şi persoanelor cu dizabilităţi de la sfârşitul anilor `60 au declanşat modificarea atitudinii societăţii (inclusiv la nivel legislativ) faţă de persoanele cu nevoi educative speciale (C.E.S.) în direcţia depăşirii statutului de „Celălalt” inferior şi încadrarea acestora într-o categorie a diversităţii umane.

Studiile care abordează problematica persoanelor cu cerinţe (educative) speciale, au impus vehicularea unor concepte şi sintagme precum: normalizare, egalizarea şanselor, integrare, educaţia integrată şi/sau incluzivă, recuperare funcţională, reabilitare funcţională şi integrare socio-profesională. Normalizarea presupune „asigurarea unor condiţii de viaţă corespunzătoare pentru persoanele cu cerinţe speciale, acceptarea acestora în cadrul societăţii sau comunităţii din care fac parte, fiindu-le asigurate aceleaşi drepturi, responsabilităţi şi posibilităţi de acces la serviciile comunitare (medicale, publice, educaţionale, profesionale, de timp liber, etc.) ca şi celorlalţi membri ai societăţii, în scopul dezvoltării şi valorificării optime a potenţialului de care dispun aceste persoane.” Egalizarea şanselor include ansamblul de măsuri legislative, servicii sociale, instituţii care asigură pregătirea şcolară sau reconversia profesională puse la dispoziţia tuturor membrilor unei societăţi/ comunităţi, în mod particular avându-se în vedere persoanele cu dizabilităţi, astfel încât să se asigure o autentică valorificare a potenţialului psiho-fizic funcţional al acestora.

În domeniul educaţiei, egalizarea şanselor susţine şcolarizarea copiilor cu deficienţe/ disabilităţi în sistemul general de învăţământ (în măsura posibilităţilor materiale şi a asigurării unui personal calificat în cadrul comunităţii în care îşi derulează activitatea instituţia de învăţământ, dar şi în funcţie de particularităţile psiho-individuale ale copilului cu C.E.S.), precum şi cuprinderea în sistemul obligatoriu de învăţământ (grădiniţe şi învăţământul obligatoriu de 10 clase) a tuturor copiilor cu C.E.S., indiferent de tipurile de deficienţe/dizabilităţi, incluzând aici şi deficienţele grave, inclusiv cele multiple, asociate. În plan socio-cultural şi economic integrarea se referă la „acceptarea

necondiţionată, includerea organică a tuturor persoanelor, luate împreună dar şi a fiecărui individ luat separat, în condiţiile unei enorme diversităţi a acestora, în limitele condiţiei umane”.

Educația integrată se definește ca „ansamblu de măsuri aplicate categoriilor de populaţie ce urmăreşte înlăturarea segregării sub toate formele şi constituie o tendinţă dominantă în abordarea persoanelor cu dizabilităţi, la nivelul politicilor sociale şi educative, reflectând un proces de trecere de la studiere, constatare şi explicare spre instituţionalizare şi normativizare (prin legi, declaraţii şi reglementări), devenind o practică obişnuită atât în lume, cât şi în ţara noastră.

Educația incluzivă se bazează pe modificări, transformări ale şcolii (din punctul de vedere al organizării, al scopurilor trasate, al îmbunătăţirii instrucţiei şcolare, etc.) pentru a putea susţine participarea la procesul de învăţământ al tuturor elevilor din cadrul unei comunităţi. Ea presupune un proces de adaptare continuă a instituţiei de învăţământ, astfel încât să se asigure permanent valorificarea resurselor materiale şi umane existente, în vederea susţinerii şi asigurării suportului necesar tuturor participanţilor la educaţie. Reabilitarea funcţională şi inserţia socio-profesională reprezintă un sistem de acţiuni complexe care vizează înlăturarea barierelor de natură fizică, medicală, psihopedagogică, psihologică şi socială care pot să apară în calea inserţiei socio-profesionale a persoanelor cu dizabilităţi.

Ca orice activitate umană, şi educaţia integrată este orientată spre nişte finalităţi specifice. Caracteristic educaţiei integrate, sub acest aspect, este faptul că, deşi finalităţile cu un grad mai mare de generalitate (ideal, scopuri) îi aparţin, obiectivele cu un grad mai mic de generalitate (obiective cadru/competențe generale, obiective de referinţă/competențe specifice, uneori şi o parte a obiectivelor operaţionale) aparţin curentului principal al educaţiei.

Educaţia integrată își construieşte finalităţile cu un grad mare de generalitate pornind de la curentele ideologice venite din orientările umaniste ale ştiinţelor socioumane şi care promovează ideile de diversitate umană, normalizare, egalizare a şanselor şi de integrare. În ciuda faptului că are propriile finalităţi (până la un punct), educaţia integrată se vede obligată să-şi alinieze aceste finalităţi la cele ale curentului şi politicii generale a educaţiei.

Astfel, educaţia integrată îşi operaţionalizează finalităţile educaţionale prin adaptări şi modificări de diferite grade de complexitate ale finalităţilor curentului principal al educaţiei. Obiectivul principal al educaţiei integrate (echivalentul idealului educativ), îl reprezintă asigurarea accesului egal la educaţia de bază pentru toţi membri unei societăţi/ comunităţi.

Scopurile educaţiei integrate prezintă particularitatea de a avea ca obiect principal copilul cu C.E.S., dar vizează modificări atitudinale şi comportamentale ale copilului valid faţă de copilul cu C.E.S., părând adesea mai degrabă consecinţe implicite ale aplicării politicilor de educaţie integrată.

Scopurile educaţiei integrate se constituie într-un corpus care variază în funcţie de particularităţile socio-economice şi culturale ale unei societăţi/ comunităţi.

Concluzionând, putem spune că incluziunea nu-i implică numai pe copiii cu CES; ea este de fapt o realitate şi recunoaşterea faptului că fiecare copil este unic. Şcoala incluzivă ne demonstrează, aşadar, că suntem unul, dar nu unul şi acelaşi.

Bibliografie:

Alexandru, C., *Copiii cu dizabilități multiple. Educația incluzivă – deziderat al societății contemporane* , Editura MacPixel, Timișoara, 2008

Cucoș, C., *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 1996,

Stanciu, M., Petrescu, E.,*Copiii cu dizabilităţi*, UNICEF, România, București, 2013,

Roșan, A., *Psihopedagogie specială*, Editura Polirom, Iași, 2015.

Școala pozitivă în contextul incluziunii sociale

Boru Monika Karina
Liceul Teoretic ”TataOancea” Bocșa

Educația incluzivă se referă la educația școlară a tuturor copiilor și tinerilor, conform conceptului de Educație pentru Toți. Conform Declarației de la Salamanca, *„Școlile trebuie să primească toţi copii, fără nicio deosebire privind condiţiile lor fizice, sociale, emoţionale, lingvistice sau de altă natură. Acestea se referă şi la copiii cu dizabilităţi sau talentaţi, copiii străzii şi copiii care muncesc, copii din populaţii îndepărtate sau nomade, copii aparţinând minorităţilor lingvistice şi entice.”*[4]

Prin urmare, educația incluzivă urmărește ca misiunea unităților de învățământ să se extindă astfel încât să fie satisfăcute nevoile unei mari diversități de copii din cadrul comunității. Toți copiii trebuie să aibă acces la educație de calitate într-un mediu incluziv.

UNESCO[5] definește mediul incluziv ca fiind ”acel mediu în care sunt binevenițI, protejați și educați toți copiii, indiferent de caracteristicile fizice, intelectuale, economice, lingvistice sau alte caracteristici”. Putem spune că incluziunea socială are ca obiectiv crearea unei societăți care promovează egalitatea de șanse și drepturi pentru toți membrii societății. Pentru aceasta, este necesară implicarea tututor actorilor sociali: guverne, organizații neguvernamentale, sectorul privat și societatea civilă. Asigurarea participării active și egale a tuturor membrilor societății face ca incluziunea socială să poată contribui la dezvoltarea durabilă și la îmbunătățirea calității vieții pentru toți oamenii.

Școala pozitivă în contextul incluziunii presupune schimbarea atitudinilor, a mentalită-ților, a politicilor și practicilor de excludere și segregare. Politicile educaționale sunt concepute astfel încât să promoveze o educație centrată pe elev, o educație de calitate care se realizează prin programe de învățământ adecvate, printr-o bună organizare, prin alegerea unor strategii optime de predare-învățare-evaluare, folosirea unor resurse și tehnologii diversificate, etc.

O școală pozitivă în contextul incluziunii sociale este o școală deschisă tuturor, flexibilă, o școală în care activitățile didactice de predare-învățare-evaluare sunt realizate într-o manieră dinamică și atractivă, o școală care contribuie la eliminarea prejudecăților legate de apartenența la un anumit mediu și la desființarea barierelor care există între diferite grupuri din interiorul unei comunități.

„Școlile obişnuite, cu orientare incluzivă, sunt cele mai utile mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, creând comunităţi primitoare, construind o societate incluzivă şi oferind

4

[4] http://www.unesco.de/fileadmin/medien/Dokumente/Bildung/Salamanca_Declaration.pdf, Declarația de la Salamanca asupra educației cerințelor speciale adoptată la Conferința Mondială „Acces și calitate“ organizată de UNESCO și Ministerul Educației din Spania, 7-10 iunie 1994.

5

[5] Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)

educaţie pentru toţi; mai mult, ele furnizează o educaţie utilă pentru majoritatea copiilor, cresc eficienţa şi în ultimă instanţă rentabilitatea întregului sistem educaţional.”[6]

Educația pozitivă în contextul incluziunii sociale se referă la abordarea educațională care presupune crearea unui mediu de învățare sigur și incluziv, în care toți elevii se simt acceptați și valorizați. Deci, o astfel de educație promovează valorile de respect, acceptare și egalitate pentru toți elevii, indiferent de diferențele lor.

Educația pozitivă în contextul incluziunii sociale presupune:

1. Promovarea diversității și toleranței, adică se încurajează învățarea despre diferite culturi, religii, etnii și orientări sexuale, pentru a promova înțelegerea și respectul reciproc. Aceasta poate include activități de educație interculturală, studierea literaturii și a istoriei diverselor grupuri și organizarea evenimentelor care să celebreze diversitatea.
2. Adaptarea curriculumului și a metodelor de predare pentru a răspunde nevoilor și stilurilor de învățare ale tuturor elevilor. Aceasta poate include utilizarea diferitelor materiale și resurse didactice, adaptarea sarcinilor și evaluărilor și oferirea de sprijin suplimentar pentru elevii cu nevoi speciale.
3. Promovarea comunicării și empatiei, deoarece educația pozitivă pune accent pe dezvoltarea abilităților de comunicare și empatie și poate include activități de exprimare a sentimentelor și de rezolvare a conflictelor într-un mod constructiv, de dezvoltare a abilităților de ascultare activă.
4. Colaborarea și lucrul în echipă între elevi, indiferent de diferențele lor. În cadrul educației incluzive se pot realiza activități de grup, proiecte comune și jocuri de rol care să promoveze înțelegerea și cooperarea între elevi.
5. Promovarea participării active a tuturor elevilor în procesul de învățare și luarea deciziilor prin organizarea de dezbateri și activități practice care să permită tuturor elevilor să-și exprime opiniile și să-și dezvolte abilitățile.

Acestea sunt doar câteva exemple de practici de educație pozitivă în contextul incluziunii sociale. Este important ca aceste practici să se adapteze și să se personalizeze în funcție de nevoile și caracteristicile specifice ale elevilor și comunității în care se desfășoară procesul educațional.

Metodele folosite în cadrul educației incluzive pot îmbunătăți semnificativ performanța tuturor elevilor, școala incluzivă fiind considerată un teren de pregătire ideal pentru viitoarea lor integrare în societate.

Bibliografie

1. http://www.unesco.de/fileadmin/medien/Dokumente/Bildung/Salamanca_Declaration.pdf
2. https://www.schooleducationgateway.eu/ro/pub/latest/news/blended-learning-for-inclusion.htm, articol redactat în 31.05.2022
3. https://www.kinderpedia.co/ro/educatia-incluziva-in-sala-de-clasa.html?format=html, Educația incluzivă în sala de clasă: definire, metode cheie și resurse, articol publicat în 14.11.2022
4. Mara, D., Hunyadi, D, (coord.) (2018), Școala incluzivă în societatea actuală, București, Editura Universității.

6

[6] Art. 3 din Declaraţia de la Salamanca din 1994.

Importanța Educației Incluzive

Prof. Petrovai Maria
Școala Gimnazială Mircea Vulcănescu Bârsana

Educația incluzivă reprezintă un pilon fundamental al unui sistem educațional modern și echitabil, axându-se pe integrarea tuturor elevilor, indiferent de abilități, dizabilități, origini etnice, statut socio-economic sau alte diferențe. Această abordare promovează egalitatea de șanse și respectul pentru diversitate, contribuind la formarea unei societăți mai juste și mai tolerante. În acest referat, vom explora în detaliu importanța educației incluzive, analizând impactul acesteia asupra echității sociale, dezvoltării personale, performanței academice și impactului economic.

Echitate și Dreptate Socială

Educația incluzivă este esențială pentru promovarea echității și a dreptății sociale. Oferind tuturor elevilor acces la o educație de calitate, fără discriminare, această abordare contribuie la reducerea inegalităților sociale și economice pe termen lung. Un sistem educațional incluziv asigură că fiecare elev are șansa de a-și dezvolta potențialul și de a contribui la societate. De exemplu, elevii din medii defavorizate sau cu dizabilități beneficiază de resurse și suport adecvat, ceea ce le permite să participe activ la procesul educațional și să obțină rezultate similare cu colegii lor.

Dezvoltarea Empatiei și a Competențelor Sociale

Un alt aspect important al educației incluzive este dezvoltarea empatiei și a competențelor sociale. Elevii care învață într-un mediu incluziv sunt expuși la diversitate, ceea ce le permite să dezvolte o mai mare înțelegere și respect față de diferențele individuale. Aceste experiențe contribuie la formarea unor competențe sociale esențiale, cum ar fi toleranța, respectul și colaborarea. De exemplu, prin interacțiunea zilnică cu colegi din medii diverse, elevii învață să aprecieze și să respecte diferențele, dezvoltând astfel o atitudine pozitivă față de diversitate.

Pregătirea pentru o Societate Diversă

Educația incluzivă pregătește elevii pentru viața într-o societate diversă și globalizată. Aceștia învață să colaboreze și să comunice eficient cu oameni din medii diferite, dezvoltând abilități esențiale pentru succesul în lumea modernă. De exemplu, într-un mediu de lucru divers, abilitatea de a interacționa și de a colabora cu colegi din diverse culturi și cu diferite abilități este crucială. Astfel, educația incluzivă nu doar că îmbunătățește pregătirea academică a elevilor, dar și abilitățile lor interpersonale și interculturale.

Îmbunătățirea Performanței Academice

Studiile au demonstrat că elevii cu dizabilități obțin performanțe academice mai bune atunci când sunt educați în medii incluzive, în comparație cu școlile speciale sau segregaționiste. De asemenea, și elevii fără dizabilități beneficiază de pe urma unui mediu incluziv, deoarece sunt expuși unor metode de predare mai diversificate și inovative. Mediile incluzive promovează o abordare centrată pe elev, favorizând învățarea individualizată și sprijinul personalizat. De exemplu, prin utilizarea tehnologiilor asistive și a adaptărilor curriculare, elevii cu dizabilități pot participa activ la lecții și pot obține rezultate similare cu colegii lor.

Reducerea Stereotipurilor și a Discriminării

Educația incluzivă joacă un rol crucial în reducerea stereotipurilor și a prejudecăților. Prin expunerea elevilor la diversitate într-un mod pozitiv și constructiv, educația incluzivă contribuie la

crearea unei societăți mai tolerante și mai puțin discriminatoare. De exemplu, prin interacțiuni pozitive cu colegi cu dizabilități, elevii învață să vadă abilitățile și contribuțiile acestora, reducând astfel prejudecățile și stereotipurile. Aceste experiențe pozitive contribuie la formarea unor atitudini deschise și respectuoase față de toți membrii societății.

Sprijin pentru Dezvoltarea Personală

Elevii cu nevoi speciale primesc sprijinul necesar pentru a-și atinge potențialul maxim într-un mediu incluziv. Acest sprijin poate include adaptări curriculare, tehnologii asistive și servicii de suport, care le permit să participe activ la procesul educațional. Prin asigurarea acestor resurse și servicii, educația incluzivă promovează dezvoltarea personală și autonomia elevilor cu dizabilități. De exemplu, un elev cu dificultăți de învățare poate beneficia de suport individualizat și de adaptări curriculare, ceea ce îi permite să obțină rezultate academice similare cu ale colegilor săi.

Beneficii pentru Profesori

Profesorii care lucrează în medii incluzive dezvoltă abilități de predare mai versatile și sunt mai bine pregătiți să răspundă nevoilor diverse ale elevilor. Aceasta duce la o practică pedagogică mai inovativă și eficientă. Profesorii învață să utilizeze strategii de predare diferite și să adapteze curriculum-ul pentru a satisface nevoile individuale ale fiecărui elev, ceea ce îmbunătățește calitatea generală a educației. De exemplu, un profesor care utilizează metode de predare diferite pentru a răspunde nevoilor elevilor cu dizabilități își îmbunătățește competențele pedagogice și devine mai eficient în predare.

Impactul Economic

Pe termen lung, educația incluzivă contribuie la o forță de muncă mai diversificată și mai bine pregătită. Aceasta poate avea un impact economic pozitiv, deoarece toate segmentele societății sunt capabile să contribuie la dezvoltarea economică. O educație incluzivă de calitate promovează abilitățile și talentele tuturor indivizilor, ceea ce duce la o creștere economică sustenabilă și la reducerea costurilor asociate cu excluziunea socială și șomajul. De exemplu, prin pregătirea elevilor cu dizabilități pentru a deveni membri activi și productivi ai societății, educația incluzivă contribuie la reducerea dependenței de asistență socială și la creșterea productivității economice.

Respectarea Drepturilor Omului

Educația incluzivă respectă drepturile fundamentale ale omului, inclusiv dreptul la educație pentru toți, fără discriminare. Este în conformitate cu convențiile internaționale, cum ar fi Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități. Promovând accesul egal la educație, sistemele educaționale incluzive contribuie la respectarea și protejarea drepturilor tuturor copiilor. De exemplu, prin asigurarea unui mediu educațional incluziv, statele respectă obligațiile internaționale privind drepturile omului și promovează echitatea și justiția socială.

Educația incluzivă este esențială pentru dezvoltarea unei societăți echitabile și prospere. Aceasta nu doar că oferă beneficii directe pentru elevii implicați, dar contribuie și la construirea unei comunități mai coezive și mai empatice. Prin promovarea echității, îmbunătățirea performanței academice, reducerea stereotipurilor și respectarea drepturilor omului, educația incluzivă joacă un rol crucial în dezvoltarea unei societăți moderne și sustenabile. În concluzie, educația incluzivă este un element fundamental al unui sistem educațional de calitate, contribuind la formarea unor cetățeni responsabili, empatici și bine pregătiți pentru a face față provocărilor unei societăți diverse și globalizate.

Educația Incluzivă: Fundamente, Provocări și Beneficii

Profesor de limba și literatura română,
Pompilia Georgeta Chifu,
Colegiul Național „Alexandru Ioan Cuza”, Galați

Introducere

Educația incluzivă reprezintă un concept și o practică pedagogică ce promovează accesul egal la educație pentru toți elevii, indiferent de abilități, dizabilități, origine etnică, gen sau alte caracteristici care ar putea crea bariere în procesul de învățare. Acest model educațional își propune să elimine segregarea și să încurajeze participarea activă și completă a tuturor elevilor într-un mediu educațional comun. În acest articol, vom explora fundamentele teoretice ale educației incluzive, provocările pe care le întâmpină implementarea acesteia și beneficiile pentru elevi și societate.

Fundamente Teoretice ale Educației Incluzive

Educația incluzivă își are rădăcinile în principiile drepturilor omului și în recunoașterea diversității ca valoare adăugată în procesul de învățare. Documente internaționale, precum Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, subliniază dreptul fiecărui individ la o educație de calitate, fără discriminare.

În educația incluzivă, accentul se pune pe adaptarea mediului educațional pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor, în loc să se încerce adaptarea elevilor la un sistem educațional rigid. Teoriile constructiviste ale învățării, care pun accent pe experiența și perspectiva individuală în procesul de învățare, susțin acest model educațional. De asemenea, pedagogia diferențiată și învățarea cooperativă sunt strategii esențiale în educația incluzivă, permițând fiecărui elev să participe activ și să contribuie în mod unic la procesul de învățare.

Provocările Educației Incluzive

Implementarea educației incluzive întâmpină numeroase provocări, atât la nivel sistemic, cât și la nivel individual.

Provocări Sistemice

1. Resurse Insuficiente: Unul dintre principalele obstacole în calea educației incluzive este lipsa resurselor adecvate. Școlile necesită fonduri pentru a adapta infrastructura, a achiziționa materiale didactice speciale și a angaja personal calificat, cum ar fi asistenți educaționali și terapeuți.

2. Formarea Profesională a Cadrelor Didactice: Cadrele didactice au nevoie de formare specifică pentru a putea implementa strategii de predare incluzive. Lipsa unor programe de formare continuă poate duce la reticență și inabilitatea profesorilor de a gestiona clase diverse.
3. Politici Educaționale Inadecvate: În multe țări, politicile educaționale nu susțin suficient integrarea și incluziunea. Există încă practici de segregare a elevilor cu nevoi speciale în instituții separate, ceea ce contravine principiilor educației incluzive.

Provocări Individuale

1. Atitudini și Prejudecăți: Atitudinile negative și prejudecățile față de elevii cu dizabilități sau din grupuri minoritare pot reprezenta un obstacol major. Acestea pot proveni nu doar de la colegi, ci și de la profesori și părinți.
2. Diversitatea Nevoilor Elevilor: Elevii au nevoi extrem de diverse, iar adaptarea curriculumului și a metodelor de predare pentru a răspunde acestor nevoi poate fi o provocare complexă. Fiecare elev necesită o abordare personalizată, ceea ce implică un efort suplimentar din partea cadrelor didactice.
3. Participarea Familiei: Implicarea familiei în procesul educațional este esențială pentru succesul educației incluzive. Cu toate acestea, familiile pot avea resurse limitate sau pot întâmpina dificultăți în a sprijini copiii în cadrul unui sistem educațional incluziv.

Beneficiile Educației Incluzive

În ciuda provocărilor, educația incluzivă aduce numeroase beneficii semnificative atât pentru elevi, cât și pentru societate în ansamblu.

Beneficii pentru Elevi

1. Dezvoltarea Abilităților Sociale și Emoționale: Elevii care învață într-un mediu incluziv dezvoltă abilități sociale și emoționale superioare. Interacțiunea cu colegi din diverse medii îi ajută să devină mai empatici, mai toleranți și mai capabili să colaboreze.
2. Îmbunătățirea Performanțelor Academice: Studiile arată că elevii cu dizabilități care sunt educați în medii incluzive au performanțe academice mai bune comparativ cu cei din medii

segregate. De asemenea, elevii fără dizabilități beneficiază de pe urma abordărilor pedagogice diferite și inovative aplicate în clasele incluzive.

3. Creșterea Încrederii în Sine: Participarea activă și succesul într-un mediu educațional comun contribuie la creșterea încrederii în sine a elevilor cu nevoi speciale. Ei se simt acceptați și valorizați pentru contribuțiile lor unice.

Beneficii pentru Societate

1. Promovarea Egalității și Incluziunii Sociale: Educația incluzivă contribuie la construirea unei societăți mai echitabile și mai incluzive, unde diversitatea este respectată și apreciată. Acest lucru reduce stigmatizarea și marginalizarea grupurilor vulnerabile.
2. Pregătirea pentru Piața Muncii: Elevii care au fost educați într-un mediu incluziv sunt mai bine pregătiți pentru a face față provocărilor și diversității de pe piața muncii. Ei au abilități de colaborare, comunicare și rezolvare a problemelor, care sunt esențiale în orice domeniu profesional.
3. Reducerea Costurilor pe Termen Lung: Deși educația incluzivă poate necesita investiții inițiale semnificative, pe termen lung, aceasta poate reduce costurile asociate cu segregarea și marginalizarea, precum și costurile sociale și economice legate de excluderea socială.

ȘCOALA INCLUZIVĂ O ȘANSĂ PENTRU ELEVII CU CES

Prof .Pop Sever Vasile
Școala Gimnazială Dimitrie Cantemir, Baia Mare

Şcoala modernă, trebuie să răspundă tuturor problemelor ce derivă din principiului egalităţii şanselor la educaţie pentru toţi copiii, principiu desprins din dreptul fundamental la educaţie și poate fi asigurat de educașia incluzivă.

Educaţia incluzivă (după definiţia data de UNESCO): este un mod de educaţie adaptat la și individualizat în funcţie de nevoile tuturor copiilor în cadrul grupurilor şi claselor echivalente ca vârstă, în care se regăsesc copii cu nevoi, capacităţi şi nivele de competenţă foarte diferite.

Școlarizarea în școlile care ofera educație incluzivă oferit suport copiilor cu dificultăţi de învăţare, indiferent de originea lor socială sau de tulburările pe care le prezintă, acceptaţi alături de colegii lor "normali".

Conceptul educaţiei incluzive a copiilor cu CES este o modalitate eficientă de atingere a obiectivelor *Educaţiei pentru Toţi*, deoarece:

- reduce distanţa dintre copilul cu cerinţele educative speciale şi mediul familial;
- presupune cooperare, colaborare, comunicare şi invăţare impreună cu toţi copiii;
- motivează copiii să găsească soluţii de trai in comun;
- evidenţiază problemele sociale comunitare;
- dezvoltă parteneriatul şi dialogul intre copii, părinţi, specialişti etc.;

Cunoaşterea terminologiei este necesară pentru înţelegerea evoluţiei concepţiilor, cât şi pentru a se putea fundamenta satisfacerea cerinţelor speciale de educaţie, ca şi a altor drepturi umane

Cerinţe educative speciale (CES) - desemnează necesităţile educative complementare obiectivelor generale ale educaţiei şcolare, necesităţi care solicită o şcolarizare adaptivă particularităţilor individuale şi/sau caracteristice unei dizabilităţi ori tulburări de invăţare, precum şi o intervenţie specifică prin reabilitarea/recuperarea corespunzătoare. CES exprimă o necesitate evidentă de a se acorda anumitor copii o atenţie şi o asistenţă educaţională suplimentară, fără de care nu se poate vorbi efectiv de egalizarea şanselor, de acces şi participare şcolară şi socială. CES

desemnează continuitatea problemelor speciale în educaţie, de la dizabilităţile grave şi profunde la dificultăţile/tulburările uşoare de invăţare.

O modalitate de lucru, cu eficiență mare în randul copiilor cu CES este ***jocul.***

Lucian Blaga spunea ca "*înțelepciunea și iubirea copilului este jocul".* Aceasta activitate rezulta din nevoia de acţiune, de mişcare a copilului, de a se distra, de a utiliza, în mod plăcut timpul liber. Jocul este activitatea pe care copiii o îndragesc cel mai mult.

În joc copilul se găseste „în situația de actor, de protagonist și nu de spectator, ceea ce corespunde foarte bine dinamismului gândirii, imaginației și vieții lui afective, unei trebuințe interioare de acțiune și afirmare. (Cerghit, I., Metode de invatare, 1980, p. 85)

Prin joc copilul acumuleaza: noi cunoştinţe, îşi formeaza deprinderi, priceperi și obişnuinţe, Jocul stimulează dezvoltarea motorie a copilului., asigură socializarea.

Pentru copil, jocul reprezintă prima forma de activitate fundamentala cu care el intră în contact, jocul reprezintă o terapie plăcută și prin urmare, determină obţinerea de rezultate pozitive şi durabile deopotrivă.

De asemenea jocul poate fi folosit pentru evaluare. . Prin joc evaluarea este mai eficientă și totodată antrenanta.

De exemplu la abecedar (clasa I si II), când copilul cu CES învață alfabetul, jocurile de evaluare pot ajuta atât la fixare, dar și la etalarea cunoștințelor dobândite până la un moment dat. Exemple de jocuri de evaluare : ,,Trenul literelor’’, ,,Trenul silabelor’’, ,,Jocul silabelor duble’’ etc. La matematică jocul are un rol bine definit. Jucându-se cu cifrele copilul cu CES reacționează și participă vioi la cerintele spuse.. Exemple de jocuri de evalaure : ,,Unește cifrele și spune ce obții !’’(dovedeste însușirea corectă a numerației, cât și cunoașterea cifrelor). Alte jocuri de evaluare : ,, Calculăm și colorăm !’’, ,,Cel mai bun matematician’’, ,,Traistuța fermecată’’ etc Jocul ca modalitate de evaluarea nu urmarește în principal evidențierea deficienței și a blocajelor copilului. O asemenea abordare exclude definitive teza caracterului irecuperabil al copilului cu CES. Elementele de joc încorporate în procesul de evaluare pot motiva și stimula puternic acest proces în toate formele lui.

O altă metodă ce poate fi folosită în cazul elevilor cu CES este ***metoda ciorchinelui*:**

Este o tehnică de predare-învăţare menită să încurajeze copiii cu dizabilităţi să gândească liber şi să stimuleze conexiunile de idei.

Reguli pentru utilizarea tehnicii ciorchinelui:

· Scrieţi tot ce vă trece prin minte referitor la tema pusă în discuţie
· Nu judecaţi ideile produse, notaţi-le doar
· Nu vă opriţi până ce nu epuizaţi toate ideile care vă vin în minte
· Nu limitaţi numărul ideilor, nici legăturile dintre acestea.

BIBLIOGRAFIE:

1. Institutul de Ştiinţe ale Educaţiei, Incluziunea copiilor cu CES în instituţiile preuniversitare de învăţământ din Republica Moldova, CHIŞINĂU 2007
2. Cerghit, I. (1980), Metode de invatamant, Editura Polirom, Iaşi;
3. Constantin Cucos- ,,Pedagogie’’, Editua Polirom, Iasi 2000
4. Ion Radu -,,Psihologia educatiei si dezvoltarii’’, Editura Academiei, Bucuresti, 1983
5. Ion Radu-,,Psihologia scolara’’, Editura Stiintifica’’, Bucuresti, 1974
6. Novac Gabriela, Jocul in formarea competentelor cheie la elevul cu CES, www.slideshare.net;
7. Traian Vrasmas, Învăţământul integrat şi / sau inclusiv, Bucureşti, Editura Aramis, 2001

Planul educațional de intervenție individualizată – instrument de lucru în educația elevilor cu CES într-o școală incluzivă

Profesor învățământ primar Galavan Daniela
Liceul Teoretic „Ion Creangă” Curtici

Planificarea individualizată are ca punct de plecare evaluarea individuală a dificultăților întâmpinate în învățare de către elev și apoi stabilirea unor finalități educaționale (obiective de învățare) realiste și adecvate dar și a metodelor și mijloacelor de realizare, a perioadei de timp, a criteriilor de apreciere, a progresului și a modului de evaluare. Toate acestea reprezintă un instrument de planificare individualizată a învățării – planul educațional de intervenție.

Elaborarea și aplicarea unui plan de intervenție individualizat presupune consultarea și colaborarea cu persoanele resursă (cadrul didactic itinerant, psihologi, consilieri școlari, logopezi) din centrele de resurse.

Un plan educațional individualizat este un plan scris cu obiective pe termen scurt, mediu și lung, elaborat pentru a sprijini învățarea copilului sau nevoile comportamentale. Este un instrument de lucru pentru toate cadrele didactice care participă la instruirea, educarea copilului / elevului.

Planul educațional individualizat necesită revizuire periodică astfel, acesta ar trebui revizuit de cel puțin două ori pe an. Acesta sprijină educația copiilor / elevilor cu dizabilități/CES și/sau a copiilor/elevilor aflați în dificultate, în funcție de rezultatele evaluării complexe de nevoile specifice identificate (educaționale, terapeutice, medicale, sociale) oientând intervenția și recuperarea.

Structura unui plan educațional individualizat:

1. Stabilirea domeniului de intervenție
    a. Limbaj și comunicare
    b. Cognitiv
    c. Emoțional
    d. Comportamental
    e. Psihomotor
2. Stabilirea obiectivelor (ce realizez?)
3. Stabilirea metodelor și mijloacelor de realizare (cum realizeaz?)
4. Perioada în care are loc intervenția (când realizez?)
5. Criterii minimale pentru evaluarea progresului (ce evaluez?)
6. Metode și instrumente de evaluare (cum evaluez?)

Planul educațional individualizat este realizat de către: cadre didactice (învățător, profesor) , cadru

didactic de sprijin/itinerant în colaborare cu părinții copilului/elevului, specialiști, colaboratori, echipa interdisciplinară (logopezi, consilieri școlari, personal medical, etc.) și copilul / elevul.

Un plan educațional individualizat poate să conțină: informații generale despre copil și familie, informații despre ruta școlară, școala de proveniență, informații medicale și alte examinări, evaluări atașate sau descrise pe scurt, decizia de orientare școlară și argumentele care au determinat luarea deciziei, informații despre nevoile, dificultățile copilului, informații despre procesul de predare-învățare-evaluare, nevoia de terapie sau alte servicii, informații despre însoțitor dacă este disponibil, dacă există, informații despre cadrul didactic de sprijin, partenerii implicați, responsabilități și sarcini.

Informații educaționale:

- Evaluare educațională completă/detaliată
- Punctele tari și punctele slabe ale elevilor (dificultăți întâmpinate)
- Obiective pe termen scurt și lung (centrate pe anul în curs)
- Strategii de învățare-metode și mijloace didactice (strategii adecvate pentru copil)
- Interacțiunea socială (descriere cum să fie sprijinit pentru a-și dezvolta relațiile sociale, conduita și atitudinile de colaborare, cooperare cu ceilalți elevi, implicarea în activități de grup)
- Curriculum (conținuturi de bază, conținuturi adaptate)
- Parteneriate în predare-învățare (cum să asigurăm predarea- învățare pentru acest copil, echipa implicată)
- Evaluarea (ce evaluăm și cât de des)
- Monitorizarea

În urma unor evaluări individuale(evaluarea educațională) realizate de către cadrele didactice prin analiza unor probe de evaluare, observații sistematice(pot fi utilizate și grile de observare anterior elaborate asupra:comportamentului, situației sociale,deprinderilor și abilităților psihomotrice (orientare spațială și temporală, schema corporală, lateralitate),dezvoltării emoționale(timiditate, autocontrol emoțional), dezvoltării cognitive/ intelectuale(nivelul de cunoștințe și abilități), limbajului și comunicării(dificultăți de vorbire, comunicarea în limba de predare)se vor identifica dificultățile de învățare ale elevului.

Dificultățile de învățare sunt clasificate, în general, în funcție de următoarele domenii funcționale: psihomotricitate, percepție vizuală, percepție auditivă, limbaj, dezvoltare intelectuală, factori sociali și personali.

În funcție de dificultățile identificate se vor stabili și domeniile sau domeniul de intervenție educațională(limbaj și comunicare cognitiv, emoțional, comportamental, psihomotor).

Intervenția educațională nu se reduce la un singur domeniu ci poate viza mai multe domenii în funcție de rezultatele evaluării inițiale. Intervenția se poate realiza simultan pentru mai multe domenii sau succesiv, în funcție de prioritățile stabilite, urmărindu-se problemele stringente, dar și ținând cont de structura și stadialitatea dezvoltării psihologice.

Evaluarea se va realiza prin raportarea rezultatelor semestriale sau anuale la cele obținute/ observate inițial dar și printr-o evaluare continuă(evaluarea progresului).

Elaborarea și aplicarea planului educațional individualizat se realizează prin colaborarea și cooperarea cu specialiștii(profesori, logopezi, consilieri școlari, medici) iar aplicarea acestuia presupune muncă în echipă interdisciplinară.

BIBLIOGRAFIE:

1.Design universal pentru învăţare. Un ghid pentru profesori şi specialişti în educaţie. Ed. Mirton, Timişoara 2008.

2. Gherguţ, Alois - Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale. Strategii diferenţiate şi incluzive în educaţie, Iaşi, Ed. Polirom, 2008;

INCLUZIUNEA ÎN GRĂDINIȚĂ

Prof. **Moisescu Cristina**
Grădinița cu PN Tătărani

În ultimul timp, în grădinițe sunt înscriși din ce în ce mai mulți copii cu CES. Prin urmare, educatoarele trebuie să găsească cele mai bune metode incluzive de lucru cu copiii. Scopul incluziunii este de a ajuta toți copiii să învețe cât mai bine posibil. Iată câteva întrebări pe care părinții le pun adesea despre incluziune:

Ce înseamnă incluziunea?

Incluziunea înseamnă a-i învața pe toți copiii împreună, indiferent de nivelul de abilități. Programele incluzive susțin asemănările copiilor, precum și abilitățile și culturile diferite ale acestora. În sălile de clasă incluzive, copiii cu nevoi speciale participă la programa de învățământ general în funcție de vârsta și posibilitățile lor. Ei nu sunt plasați într-o clasă separată, ci mai degrabă programa și clasele sunt adaptate pentru a răspunde nevoilor lor.

Ce face o echipă de incluziune?

Echipa de incluziune planifică modalități de a oferi acces, participare și sprijin, astfel încât toți copiii să poată învăța cât mai independent posibil. Se așteaptă ca oamenii dintr-o echipă de incluziune să aibă bune abilități de comunicare, să fie flexibili și creativi în ceea ce privește satisfacerea tuturor nevoilor copiilor. O echipă de incluziune este formată din oameni din interiorul și din afara școlii care lucrează împreună pentru a sprijini copiii cu nevoi speciale: Aceștia sunt:

- Educatoarele care predau lectii din programa școlară tuturor preșcolarilor, dar și activități personalizate în funcție de nevoile copiilor;
- Profesorii de educație specială care le ajută pe educatoare să planifice și să încorporeze scopurile și obiectivele individuale ale copiilor în rutinele și activitățile din clasă;
- Asistenții de clasă lucrează cu profesorii și terapeuții pentru a sprijini participarea deplină a copiilor la activitățile de la clasă;
- Furnizorii de servicii - pot fi logopezi, terapeuți ocupaționali sau terapeuți fizici. Ei ajută personalul clasei să decidă cum să lucreze cu copiii care au nevoi speciale. De asemenea, îi ajută pe copii să-și dezvolte abilitățile necesare pentru a face față activităților dinn clasă, de acasă și din comunitate;
- Părinții oferă informații importante despre progresul și nevoile copiilor lor. De asemenea, susțin activitățile de învățare ale copilului acasă și în comunitate;
- Directorii împreuna cu personalul administrativ trebuie să se asigure că educatoarele au resursele necesare pentru a lucra cu succes cu toți copiii.

Cum funcționează incluziunea?

Echipa de incluziune a unui copil se întâlnește în mod regulat pentru a planifica și pentru a adapta curriculumul, spațiul fizic și serviciile la nevoile copiilor cu CES. O sală de clasă preșcolară incluzivă ar putea avea:

- culoare mai largi, astfel încât copiii cu deficiențe fizice să se poată deplasa cu ușurință;
- imagini, astfel încât copiii cu întârzieri de limbaj să poată urma rutina zilnică;
- creioane și foarfece care sunt făcute pentru copiii cu întârzieri motorii fine;
- tehnologie pentru a asigura participarea deplină a fiecărui copil la rutinele și activitățile programului și/sau echipamente specializate pentru copiii cu probleme de auz și/sau vedere.

Imaginea folosită a fost descărcată de la următoarea adresă: https://www.dreamstime.com/inclusion-inclusive-education-cartoon-icon-set-colored-disabled-children-learn-play-vector-illustration-image135068736

DE CE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ?

Prof. Popescu Florentina
Grădinița Step by Step cu PP *Dumbrava Minunată*, Ploiești

Profesorii din școlile de masa, cât și cei din școlile incluzive, începând de la grădiniță până la liceu, recunosc deopotrivă beneficiile educației incluzive. Această abordare a învățării își propune să cultive medii de învățare care sunt echitabile și încurajatoare pentru fiecare elev.

Ce este educația incluzivă?

O instituție școlară incluzivă oferă tuturor elevilor acces la opțiuni flexibile de învățare și căi eficiente pentru atingerea obiectivelor educaționale în spații în care experimentează un sentiment de apartenență. Într-un mediu de educație incluzivă, toți copiii, indiferent de abilități sau dizabilități, învață împreună în aceeași clasă, toți copiii sunt apreciați în mod egal și dispun de acces la aceleași oportunități.

De ce este importantă educația incluzivă?

Studiile au arătat beneficiile pe care clasele incluzive le oferă copiilor cu dizabilități și colegilor lor. În loc să scoată copiii din sala de clasă pentru a le oferi instruire specializată, într-o clasă incluzivă, profesorii de educație specială participă la activități. Acest lucru permite profesorilor și specialiștilor din învățământul general să lucreze împreună în același mediu de învățare, iar copiilor cu CES li se oferă resurse și sprijin suplimentar. Acest sprijin duce adesea la câștiguri academice mai mari pentru studenții cu dizabilități, precum și pentru studenții fără dizabilități.

Beneficiile suplimentare includ abilități de comunicare mai bune și abilități sociale îmbunătățite pentru elevii cu dizabilități, precum și mai puține incidente de comportament perturbator și absențe.

Strategii de educație incluzivă

Pentru a introduce un mediu educațional incluziv în sala de clasă, profesorul contestă status quo-ului, elimină barierele din curriculum și prezintă obiectivele educaționale în moduri interesante pentru a implica toți copiii și pentru a-i trata în mod echitabil. Mai jos sunt câteva strategii importante de luat în considerare atunci când se proiectează o clasă și un curriculum incluziv.

**Utilizarea unor forme varietate de instruire*

Este important ca profesorul să folosească *mijloace multiple de reprezentare*. În timp ce unii copii sunt cursanți vizuali, alții pot înțelege mai bine informațiile atunci când sunt prezentate prin text

sau când sunt vorbite oral sau predate prin învățarea kinestezică. Alți copii se descurcă cel mai bine cu o combinație a celor de mai sus. În timp ce aceste metode de predare diferențiate pot sprijini nevoile elevilor cu dizabilități, ele oferă, de asemenea, o diversitate de instruire pentru întreaga clasă, oferind fiecărui elev șansa de a învăța în modul în care se descurcă cel mai bine. În mod similar, utilizarea diferitelor medii pentru a prezenta informații și a implica elevii este importantă în sălile de clasă incluzive. Unii copii pot descoperi că cel mai bun mod și mijloc de exprimare este scrisul, în timp ce alții preferă să facă o prezentare orală, să joace o piesă de teatru sau să creeze o piesă de artă. Fiecare copil este diferit și ar trebui să i se ofere posibilitatea de a-și exprima cunoștințele prin metodele care funcționează cel mai bine pentru el. În plus, profesorii pot folosi o diversitate de materiale și medii pentru a implica elevii. Exemple de medii ar putea include teatru, artă, video și software de calculator pe lângă mediile tradiționale de prelegere și text. Prin utilizarea unor tehnici și medii de predare variate, profesorii pot crește implicarea întregii clase, nu doar a elevilor care răspund la un anumit stil de învățare și exprimare.

**Elaborarea unui plan de management al comportamentului*

Comportamentul perturbator la clasă poate afecta nu doar profesorul, ci și ceilalți elevi din clasă. Elaborarea unui plan de management al comportamentului poate ajuta profesorul să se pregătească pentru momentul inevitabil în care un copil manifestă comportamente perturbatoare (vorbește fără a fi rândul său, sau este sfidător sau agresiv). Planul de comportament ar trebui să fie împărtășit părinților și celorlalți copii, astfel încât toată lumea să fie conștientă de așteptările și consecințele în cazul în care aceste așteptări nu sunt îndeplinite. Cele mai eficiente planuri implică de obicei multă întărire pozitivă și o înțelegere clară a așteptărilor. Există mai multe tipuri diferite de planuri de management al comportamentului pe care profesorul le poate implementa în funcție de nevoile clasei, de exemplu, un plan de grup extins, un plan de grup mic, un plan individual sau un plan individual conceput pentru studenții deosebit de provocatori.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ÎN GRĂDINIȚĂ ȘI ȘCOALĂ

Prof. înv. preșc. Bucur Evelina Ioana - Grădinița
Step by Step cu PP *Dumbrava Minunată,* Ploiești
Prof. educație fizică și sport Bucur Nicolae – Școala
Gimnazială *Grigore Moisil*, Ploiești

Așa cum bine știm fiecare dintre noi, fiecare copil este diferit, având propriile nevoi, indiferent dacă acestea sunt sau nu ale unui copil cu dizabilități. Deci, educația incluzivă înseamnă sprijin și educație pentru toți, grijă și atenție pentru fiecare.

Instituția școlară are ca scop crearea unui program adecvat pentru incluziunea preșcolarilor și a școlarilor cu diferite dizabilități , copii de alte etnii, categorii sociale, etc și pregătirea celorlalți copii în vederea acceptării acestora alături de ei, fără diferențe de comportament sau de comunicare verbală.

Educatoarea trebuie să cunoască deficiențele copiilor pe care îi va primi la grupă pentru a-i putea înțelege și pentru a–și putea modela activitățile în funcție de necesitățile copiilor. Primirea în grupă a copilului cu cerințe educative speciale, atitudinea față de el trebuie să păstreze o atitudine de normalitate, copilul trebuie să fie tratat la fel ca ceilalți copii din grupă. De aceea educatoarea trebuie să exprime aceleași așteptări și să stabilească limite similare în învățare ca și pentru ceilalți copii din grupă. De asemenea, trebuie să-i încurajeze și să-i stimuleze ori de câte ori este nevoie pe aceștia dându-le încredere în forțele proprii.

Copiii cu cerințe educative speciale integrați în programul oricărei școli trebuie să dispună de o bună colaborare între profesori, părinți , psihologi și profesorul logoped. Relația școlii cu părinții copiilor cu cerințe speciale este necesară și benefică. Părinții informează școala și despre factorii de influență negativă care ar trebui evitați (fobii, neplăceri, stimuli negativi).La orice copil , în mod particular la copiii cu dizabilități gradul de interes și de colaborare al părinților este proporționat cu rezultatele școlare sau nu obținute de copii.

Grădinița are rolul de a sprijini familiile să aibă încredere în resursele proprii, să facă față greutăților. Educația părinților și consilierea acestora au un rol important în integrarea copiilor cu afecțiuni de natură psihică, emoțională ori de altă natură în grădiniță. Grădinița este incluzivă printr-un curriculum flexibil și deschis ce permite adaptări succesive. Când spunem grădiniță incluzivă, nu trebuie să ne ducem cu gândul la copiii cu CES , ci la fiecare copil în parte, pentru că fiecare are un ritm propriu de dezvoltare și la un moment dat va avea nevoie de anumite cerințe speciale în ceea ce privește educația.

Planificarea activităților școlare nu poate fi tradițională plecând de la conținuturi, ci de la personalitățile copiilor, de la caracteristicile și particularitățile individuale. Pe de altă parte, școala nu poate face față singură cerințelor multiple ale unui program eficient de educație. Este nevoie de un parteneriat între școală-familie-comunitate, de o construcție comună în beneficiul copilului, bazată pe respectul reciproc, toleranță, acceptare, indiferent de situația economică, socială sau educațională a părinților. Profesorul la rândul lui, trebuie să răspundă diversității și unicității fiecărui copil, să-și orienteze pozitiv atitudinea, limbajul și metodele pedagogice. Copilul școlar se află într-un proces de formare în care fiecare gest, cuvânt, privire din partea adulților care îl înconjoară poate să îi influențeze imaginea de sine. Este foarte importantă atitudinea profesorului la acțiunile copilului , apelativele, aprecierea pozitivă sau negativă, pentru a-i da copilului încredere în forțele proprii.

Pentru a evalua copilul, cadrul didactic trebuie să aibă în vedere competențele și capacitățile educaționale ale fiecărui copil și să identifice cum este, ce știe, ce face și cum cooperează cu ceilalți fiecare copil.

În concluzie, pentru abordarea unei educații incluzive în grădiniță și școală, cadrele didactice trebuie să respecte următorii pași:

-să elaboreze un plan de dezvoltare în care să se precizeze concret parteneriatul cu familia și comunitatea

-să fie pregătit întregul personal pentru a primi toți copiii, fără discriminări

-să asigure un climat primitor și deschis prin organizarea mediului educațional cât mai eficient

-să poarte discuții în prealabil cu copiii pentru a se accepta unii pe alții

-să elaboreze planuri individualizate, personalizate pentru copiii care au nevoie de sprijin în anumite componente ale dezvoltării și la anumite momente

-să realizeze un permanent schimb de idei, experiențe, soluții cu ceilalți colegi sau cu alte instituții, precum și cu familiile copiilor.

Bibliografie

- Ecaterina Vrășmaș – „Educația copilului preșcolar”, Editura ProHumanitas, București,1999
- Ecaterina Vrășmaș- „Introducere în educația cerințelor speciale”, Editura Credis, București, 2004

Fiecare copil contează - Inițiative pentru o educație incluzivă

prof. Miskolczi Mariana
Școala Gimnazială „Nichita Stănescu”
Baia Mare, Maramureș

Educația incluzivă este esențială pentru dezvoltarea unui mediu educațional echitabil și accesibil tuturor copiilor, indiferent de diferențele lor individuale. În contextul unor ore de religie dintr-o școală gimnazială, aceste inițiative devin și mai importante, având în vedere diversitatea culturală și spirituală a elevilor. Acest referat explorează importanța educației incluzive și prezintă câteva strategii și exemple de bune practici implementate în orele de religie, pentru a sublinia că fiecare copil contează.

1. Importanța educației incluzive

Educația incluzivă presupune integrarea tuturor elevilor, inclusiv a celor cu nevoi educaționale speciale, într-un sistem educațional comun. Scopul este de a asigura acces egal la educație și de a promova respectul și înțelegerea diversității. Prin educația incluzivă, copiii învață să aprecieze și să respecte diferențele, dezvoltându-și empatia și abilitățile sociale.

2. Principii fundamentale ale educației incluzive

Accesibilitate: Toți elevii trebuie să aibă acces la resursele educaționale și la un mediu de învățare adaptat nevoilor lor.

Participare: Elevii trebuie să fie activ implicați în procesul de învățare, iar metodele de predare trebuie să fie adaptate pentru a facilita această implicare.

Respect pentru diversitate: Educația incluzivă valorizează diferențele individuale și culturale, promovând respectul și înțelegerea reciprocă.

3. Strategii pentru o educație incluzivă în școală

Pentru a crea un mediu educațional incluziv, profesorii de religie trebuie să adopte strategii care să răspundă nevoilor diverse ale elevilor. Iată câteva exemple de bune practici:

Adaptarea curriculumului: Planificarea lecțiilor astfel încât să includă materiale și activități care să reflecte diversitatea religioasă și culturală a elevilor. De exemplu, includerea de povești și tradiții din diferite religii pentru a promova înțelegerea și respectul reciproc.

Metode de predare diferite: Utilizarea unor metode variate de predare, cum ar fi învățarea prin joc, proiecte de grup și discuții interactive, pentru a răspunde stilurilor de învățare diferite ale elevilor. De exemplu, în timpul unei lecții despre sărbătorile religioase, elevii pot fi împărțiți în grupuri pentru a cerceta și prezenta diferite sărbători din religii variate.

Crearea unui mediu suportiv: Încurajarea unui climat de clasă în care fiecare elev să se simtă respectat și valorizat. Profesorul poate organiza activități de team-building și sesiuni de reflecție pentru a întări coeziunea grupului.

4. Exemple de bune practici din activitatea didactică

Un profesor de religie are datoria de a implementa mai multe inițiative care să asigure un mediu educațional incluziv:

Proiectul „Sărbătorim diversitatea”: Elevii au fost implicați într-un proiect de cercetare despre diverse sărbători religioase și tradițiile asociate acestora. Fiecare grup a prezentat sărbătoarea aleasă prin intermediul unor prezentări, desene și scenete, promovând astfel cunoașterea și respectul pentru diferite religii.

Ateliere de lucru inter-religioase: Am organizat ateliere în care elevii au avut ocazia să învețe despre valorile comune și diferențele dintre principalele religii ale lumii. Aceste ateliere au fost conduse de invitați speciali, reprezentanți ai diferitelor comunități religioase.

Incluziunea elevilor cu nevoi speciale: Am adaptat materialele didactice și am colaborat strâns cu specialiști în educația specială pentru a mă asigura că elevii cu nevoi speciale sunt integrați și beneficiază de un mediu de învățare adecvat. De exemplu, pentru un elev cu deficiențe de vedere, materialele au fost furnizate în format audio sau în Braille.

Educația incluzivă este esențială pentru dezvoltarea unei societăți echitabile și respectuoase. Prin adaptarea curriculumului, utilizarea metodelor variate de predare și crearea unui mediu suportiv, profesorii de religie din școlile gimnaziale pot asigura că fiecare copil contează. Exemplele de bune practici demonstrează că prin eforturi concertate și inovație pedagogică, educația incluzivă poate fi realizată cu succes.

În continuarea acestui referat pentru a veni cu exemple concrete, vă prezint un studiu de caz pe același subiect.

Educația incluzivă este un element central în dezvoltarea unui sistem educațional echitabil, care asigură tuturor copiilor, inclusiv celor cu cerințe educaționale speciale (CES), accesul la o educație de calitate. Acest studiu de caz examinează inițiativele implementate de un profesor de religie dintr-o școală gimnazială pentru a crea un mediu educațional incluziv. Exemplele prezentate subliniază importanța personalizării procesului de învățare și adaptării strategiilor didactice pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor.

Contextul clasei

Pentru securitatea datelor, vom folosi nume aleatorii, așadar: o clasă a profesorului X, situată într-o școală gimnazială urbană, include 25 de elevi din clasa a VII-a. Dintre aceștia, trei elevi au cerințe educaționale speciale: un elev cu deficiențe de vedere (Andrei), un elev cu tulburări de spectru autist (Maria) și un elev cu dislexie (Ioana). Profesorul X a implementat mai multe strategii pentru a asigura o educație incluzivă, adaptând metodele de predare și materialele didactice pentru a răspunde nevoilor specifice ale acestor elevi.

Strategii implementate

Adaptarea materialelor didactice

Elevul cu deficiențe de vedere (Andrei): Materialele didactice au fost furnizate în format audio și în Braille. Profesorul a colaborat cu un specialist în educația copiilor cu deficiențe de vedere pentru a adapta manualele și fișele de lucru. De asemenea, Andrei a primit un dispozitiv special pentru a putea citi textele scrise.

Elevul cu tulburări de spectru autist (Maria): Materialele didactice au fost simplificate și structurate clar, folosind imagini și pictograme pentru a facilita înțelegerea. Maria a beneficiat de un program vizual zilnic care o ajută să înțeleagă și să anticipeze activitățile de la clasă.

Elevul cu dislexie (Ioana): Materialele au fost adaptate prin utilizarea unor fonturi speciale și a unor culori contrastante pentru a îmbunătăți lizibilitatea textului. De asemenea, Ioana a primit suport suplimentar în timpul lecturilor și a fost încurajată să folosească tehnologia de asistență, cum ar fi aplicațiile de text-to-speech.

Metode de predare diferite

Învățarea prin joc și activități practice: Profesorul a introdus jocuri și activități practice pentru a facilita învățarea conceptelor religioase. De exemplu, în cadrul unei lecții despre sărbătorile religioase, elevii au fost împărțiți în grupuri pentru a crea machete și prezentări despre diverse tradiții religioase.

Proiecte de grup: Activitățile de grup au fost structurate astfel încât să încurajeze colaborarea între toți elevii, inclusiv cei cu CES. Fiecare grup a inclus elevi cu abilități și nevoi diferite, promovând astfel incluziunea și dezvoltarea abilităților sociale.

Utilizarea tehnologiei: Profesorul a integrat tehnologia în predare prin utilizarea tabletelor și a altor dispozitive digitale. Elevii au avut acces la resurse educaționale online, jocuri educative și aplicații interactive care au facilitat învățarea personalizată.

Crearea unui mediu suportiv și incluziv

Climatul clasei: Profesorul a pus un accent deosebit pe crearea unui climat pozitiv și suportiv în clasă. Activitățile de team-building și sesiunile de reflecție au fost folosite pentru a întări coeziunea grupului și pentru a promova respectul reciproc.

Colaborarea cu specialiști: Profesorul a colaborat cu psihologi școlari, logopezi și alți specialiști pentru a se asigura că elevii cu CES primesc suportul necesar. De exemplu, Maria a beneficiat de sesiuni de terapie comportamentală pentru a-și îmbunătăți abilitățile de comunicare și socializare.

Implicarea părinților: Profesorul a menținut o comunicare constantă cu părinții elevilor cu CES pentru a monitoriza progresul acestora și pentru a adapta strategiile de predare în funcție de nevoile lor. Întâlnirile regulate cu părinții au contribuit la crearea unui parteneriat eficient pentru sprijinirea dezvoltării copiilor.

Rezultate și impact

Inițiativele implementate de profesorul X au avut un impact semnificativ asupra elevilor cu CES și asupra întregii clase. Andrei a devenit mai independent în utilizarea materialelor didactice, Maria a demonstrat îmbunătățiri în interacțiunile sociale, iar Ioana și-a dezvoltat abilitățile de lectură și înțelegere a textelor. De asemenea, toți elevii din clasă au dezvoltat o mai mare empatie și respect pentru diversitatea colegilor lor.

Educația incluzivă necesită eforturi susținute și strategii adaptate pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor. Exemplele din acest studiu de caz demonstrează că prin adaptarea materialelor didactice, utilizarea metodelor variate de predare și crearea unui mediu suportiv, profesorii pot asigura succesul educațional al tuturor elevilor, inclusiv al celor cu CES. Fiecare copil contează și merită să fie inclus și valorizat în procesul educațional.

Optional integrat
Să cunoaştem, să îndrăgim şi să valorificăm folclorul din zona Botosani

Prof. Gavrilă Alina-Andra
Școala Gimnazială „Ion Creangă” Bacău

Durata: doi ani şcolari

Clasa: a V-a şi a VI-a

Optional integrat - Educaţie muzicală (cântare vocală şi instrumentală), Educaţie fizică (dansuri populare), Educaţie plastică (realizare de obiecte folclorice tradiţionale), Limba şi literatura română (teatru popular)

Argument

Zona Botosani, considerată mult timp o pată albă pe harta etnografică a României reprezintă pentru cei ce o analizează cu atenţie o cu totul altă realitate: aceea a existenţei unei foarte interesante şi bogate zone etnografice din nord-estul ţării. Această zonă se remarcă printr-un specific bine definit în majoritatea genurilor creaţiei populare tradiţionale, toate acestea făcând parte din patrimoniul naţional al creaţiei populare. Prin faptul că evoluţia tehnicii şi a descoperirilor ştiinţifice au luat o amploare fără precedent în ultima perioadă, se poate constata că valorile culturale pierd din ce în ce mai mult teren. Prin modificările radicale produse în ultimul timp în viaţa românilor şi îndeosebi a tinerilor se observă că mai ales aceştia din urmă s-au îndepărtat tot mai mult de folclor, adoptând fără discernământ ritmuri occidentale, acceptând cu uşurinţă alte genuri muzicale de tipul: rock, pop, country şi astfel încercând să-şi ascundă originea românească. De multe ori, o parte a tinerilor care sunt iubitori de folclor, ascultă aşa-zise producţii audio şi video conţinând creaţii de proastă calitate şi care nu au nimic în comun cu folclorul autentic, astfel ducând la crearea de mari confuzii în ceea ce priveşte folclorul.

I. Competenţe generale

1. Îmbogățirea repertoriului de cântece cu lucrări muzicale diverse și atractive din creația populară românească – în special cea a zonei Botosani
2. Dezvoltarea interesului pentru identificarea, conservarea și promovarea producțiilor folclorice locale
3. Dezvoltarea capacităților interpretative în cadrul formațiilor folclorice constituite și antrenarea în participarea la diverse manifestări culturale, serbări, concursuri
4. Achiziționarea și recondiționarea costumelor populare autentice de la bătrânii satelor din județ pentru utilizarea lor în concursuri și confecționarea de măști specifice folclorului ocazional

II. Competenţe specifice și exemple de activități de învățare

1. Îmbogățirea repertoriului de cântece cu lucrări muzicale diverse și atractive din creația populară românească – în special cea a zonei Botosani

Competențe specifice	**Activități de învățare**
1.1. Să cânte după auz melodii populare manifestând grijă la dicție, frazare, nuanțare	- interpretarea vocală și instrumentală a cântecelor populare accesibile în grup și individual cu și fără acompaniament
1.2. Să cunoască genuri și specii ale folclorului botoșănean și caracteristicile acestuia	- prezentarea si audierea fiecărui gen - exerciții de recunoaștere și clasificare a unor genuri: folclor ocazional, cântece propriu-zise, doina, balada, proverbe, zicători etc.
1.3. Să interpreteze producţii din folclorul obiceiurilor, al datinilor şi a cântecelor rituale, raportate la anotimpuri	- să interpreteze piese de teatru popular corespunzătoare textului popular cu măşti cu ocazia sărbătorilor de iarnă - să interpreteze colinde autentice zonale - jocuri de rol după ceremonialul nunţii - jocuri de rol după paparude

2. Dezvoltarea interesului pentru identificarea, conservarea și promovarea producțiilor folclorice locale

Competențe specifice	**Activități de învățare**
2.1. Să culeagă de la păstrătorii locali de folclor creații autentice muzicale și literare	- vizitele în mediul rural cu ocazia unor sărbători folclorice locale - înregistrarea pe casete video și audio ale rapsozilor de la care culeg cântece - comentarea impresiilor față de cântecele culese și față de prilejul ocazional oferit
2.2. Să interpreteze corect cântecele descoperite în cadrul unor manifestări artistice	- interpretare vocală, instrumentală, individuală și în grup - organizarea unor serbări
2.3. Să recunoască cântecele tradiționale din județul Botosani	- audiții muzicale - identificarea sonorităților specifice melosului nemțean - exerciții de reproducere, comparare

3. Dezvoltarea capacităților interpretative în cadrul formațiilor folclorice constituite și antrenarea în participarea la diverse manifestări culturale, serbări, concursuri

Competențe specifice	**Activităţi de învățare**
3.1. Să recunoască genurile folclorului moldovenesc și a celui specific zonei Botosani	- audiţii -exemple de identificare: cântecul propriu-zis, doina, cântecul de joc instrumental, cântece de nuntă, bocete
3.2. Să cânte nuanţat şi expresiv în funcţie de caracterul piesei şi la indicaţiile profesorului de educaţie muzicală	- interpretare vocală, instrumentală, în formaţii vocale, în tempo şi nuanţe adecvate -exerciţii de tehnică vocală şi instrumentală - exemple de intonaţie, emisie, frazare, dicţie, melisme specifice cântecului popular
3.3. Să participe cu seriozitate la repetiţii, concursuri, manifestări artistice	- stabilirea unui program de repetiţii -respectarea cu seriozitate şi responsabilitate a programului de repetiţii - participarea în concursuri de folclor - iniţierea unui spectacol folcloric tematic

4. Achiziționarea și recondiționarea costumelor populare autentice de la bătrânii satelor din zona Botosani pentru utilizarea lor în concursuri și confecționarea de măști specifice folclorului ocazional

Competențe specifice	**Activităţi de învățare**
4.1 Să achiziţioneze piese şi costume populare de la bătrânii satelor din judeţ	- achiziţionarea de costume populare de femei şi de bărbaţi, de piese ale costumelor, de accesorii de la sătenii care le mai au prin lada cu zestre - să recondiţioneze şi să repare costumele populare prin modalităţile de conservare şi protejare
4.2 Să expună costumele populare într-o expoziţie de artă populară şi să le folosească în manifestările culturale	- să organizeze o expoziţie de artă populară din zona Botosani la care să expună şi costumele populare cu date despre locul de unde au fost achiziţionate şi descrierea motivelor populare

4.3 Să confecţioneze măşti specifice folclorului ocazional	- documentarea cu componentele măştilor din culegerile de folclor local şi de la oamenii satelor - confecţionarea măştilor - expoziţie cu măşti, cu numele elevului şi sursa de inspiraţie (zonală)

III. Conţinuturile învăţării

1. Îmbogăţirea repertoriului

- Cântece destinate dezvoltării deprinderilor vocale şi instrumentale, trăsăturile creaţiei populare, genuri ale folclorului românesc şi cu specific local, recunoaşterea, identificarea creaţiilor populare specifice zonei Botosani.

2. Dezvoltarea interesului pentru identificarea, conservarea şi promovarea producţiilor folclorice locale

- Satul – vatra folclorică a creaţiilor populare (aşezare, arhitectura caselor, obiceiuri şi tradiţii locale), Portul popular (covoare, ştergare, costume populare), instituţii de cultură din comună, rapsozi populari, identificarea şi înregistrarea creaţiilor şi obiceiurilor populare locale.

3. Dezvoltarea capacitaţii interpretative şi implicare în diverse manifestări artistice

- Audiţii şi lecturi (cântece, jocuri populare, texte), cântecul şi dansul popular vocal şi instrumental (bătută, horă, sârbă, doină), vizionarea unor casete video cu ansambluri folclorice renumite din Moldova şi judeţul Botosani, participarea la diverse activităţi artistice specifice folclorului.

4. Achiziţionarea şi confecţionarea produselor de inspiraţie folclorică

- Recondiţionarea costumelor populare, construirea de măşti şi costume specifice obiceiurilor de iarnă, expoziţii de artă populară, vizite la Muzeul etnografic din Botosani, jocuri didactice, joc de rol, dramatizări.

Modalităţi de evaluare

- mici producţii artistice prezentate la sfârşitul semestrelor, anului şcolar şi cu ocazia unor evenimente
- participarea elevilor la concursurile de folclor organizate la nivel judeţean şi naţional
- prezentarea de expoziţii

Educația incluzivă, un element de bază în învățământul preșcolar

Profesor învățământ preșcolar: Iszlai Réka
Școala Gimnazială Dacia, Tg-Mureș

“Tot ceea ce n-avem de la naştere şi de care avem nevoie când suntem mari, ne este dat prin educaţie. Această educaţie ne vine de la natură, de la oameni sau de la lucruri”. – Jean Jacques Rousseau Un prim pas pentru a respecta acest citat, stă în faptul că profesorul ar trebui să accepte, în primul rând, diversitatea dintr-o clasă; faptul că fiecare preșcolar are propriile sale capacităţi intelectuale, diferite de cele ale altor colegi, că fiecare are stilul său propriu de a învăţa şi fiecare are nevoile sale în privinţa asimilării de informaţii. Aşadar, unul dintre cele mai importante aspecte a le învăţământului actual este nevoia sa de adaptare la necesităţile copiilor, oricare ar fi acele necesităţi şi oricare ar fi copiii – fie că sunt copiii cu CES, fie că pur şi simplu sunt copii cu un ritm mult mai încet de învăţare. O astfel de metodă de adaptare o constituie şcoala incluzivă, o şcoală ce se axează pe includerea acelor copiii sau chiar grupuri ce au fost anterior marginalizate şi care implică în procesul de învăţare şi de luare a deciziilor părinţii, îngrijitorii şi consilierii specializaţi.

Educaţia incluzivă în grădiniţă presupune integrarea şi includerea tuturor copiilor indiferent de capacităţile şi competenţele de adaptare şi de învăţare, în mediul educaţional. În acest sens, fiecare copil trebuie să fie sprijinit şi să se lucreze în beneficiul tuturor. Oricare copil este înţeles ca un participant activ la învăţare şi predare pentru că aduce cu sine: o experienţă, un stil de învăţare, un model social, o interacţiune specifică, un ritm personal, un mod de abordare, un context cultural căruia îi aparţine. Acceptarea necondiţionată a diversităţii într-un grup şi stimularea toleranţei este o adevărată provocare pentru educatori. Ei trebuie să încurajeze cooperarea,lucrul în perechi sau formarea de grupuri eterogene, cunoaşterea şi discutarea diverselor obiceiuri,tradiţii,valori. Desigur că rezultatele nu se văd imediat, ci în urma multor activităţi educative având la bază obiective clar precizate şi accesibile copiilor preşcolari. Incluziunea preşcolară vizează implementarea unor strategii coerente de dezvoltare a conştiinţei şi formare a comportamentelor copiilor în sprijinul toleranţei şi nediscriminării, al acceptării şi oferirii de şanse egale pentru toţi. Aceasta presupune pregătirea celorlalţi copii în vederea acceptării copiilor cu cerinţe speciale şi de alte etnii în mod firesc, pentru a nu face diferenţe în manifestarea comportamentală sau verbală. Prin activităţi educative folosind diferite strategii, punând accent pe metodele şi tehnicile interactive, reuşim să-i învăăm pe copii ce înseamnă toleranţa. Modelând copiii de la cea mai fragedă vârstă avem avantajul că anumite prejudecăţi învăţate în familie pot fi diminuate, iar ideea de apartenenţa etnică nu este încă formată. Tendinta de a ignora copilul care are un ritm de învatare mai lent e un fenomen foarte raspândit, si nu

se tine cont ca acel copil nu are neaparat un nivel scazut de inteligenta, ci pur sisimplu un alt ritm de învatare. Copiii care provin, de exemplu, din învatamântul special si au fost integrati în scolile de masa trebuie sa faca fata acelorasi standarde ca si ceilalti copii, si astfel se confrunta cu fenomene de excludere sau de ignorare. Predăm la nivelul copiilor excepţionali, al olimpicilor, restul nu ne interesează. Fiecare copil prezintă particularităţi individuale şi de relaţie cu mediul. Ei au aceleaşi trebuinţe de creştere şi dezvoltare ca toţi ceilalţi copii: nevoia de afecţiune şi securitate, de apreciere şi întărire pozitivă, de încredere în sine, de responsabilitate şi independenţă. Ei sunt la rândul lor diferiţi unii de ceilalţi din punct de vedere al capacităţilor, gradului de handicap, temperamentului, motivaţiei. De aceea se impune o educaţie specială, prin programele elaborate, personalizate, care să le faciliteze integrarea şcolară şi socială.păcate, există şi excluderi bazate pe criterii etnice, nu multe, dar cu atât mai flagrante. Dar, putem spune că munca noastră a avut succes, dacă se implică şi familia în propria formare a copiilor. La orice copil, în mod particular la copiii cu cerinţe speciale, gradul de interes şi de colaborare al părinţilor este direct proporţional cu rezultatele şi evoluţia copiilor.Copil cu cerinte speciale este și copilul care are inteligența mult superioară dar emoțional și afectiv are nevoie de ajutor.

În concluzie, pentru abordarea unei educaţii incluzive în grădiniţă, educatoarea trebuie să respecte următorii paşi:

-să elaboreze un plan de dezvoltare a grădiniţei în care să se precizeze concret parteneriatul cu familia şi comunitatea;

-să fie pregătit întregul personal al grădiniţei pentru a primi toţi copiii, fără discriminări;

-să asigure un climat primitor şi deschis prin organizarea mediului educaţional cât mai eficient şi stimulator;

-să aibă discuţii, în prealabil, cu copiii pentru a se accepta unii pe alţii, pentru a negocia, a colabora şi a lucra împreună;

-să asigure un curriculum flexibil şi deschis la care să aibă acces şi părinţii;

-să evalueze fiecare copil prin observaţie directă şi indirectă pentru a asigura participarea lui adecvată la activităţile curriculare;

-să asigure accesul tuturor copiilor la programul grădiniţei, dar şi la modificările şi adaptările acestuia;

-să asigure participarea tuturor familiilor la decizii şi acţiuni în favoarea tuturor copiilor;

-să evalueze permanent şi periodic progresele pe care le fac toţi copiii, nu numai di punctul de vedere al achiziţiilor intelectuale, dar şi al relaţiilor sociale, al cooperării şi colaborării, al dezvoltării imaginii de sine şi încrederii în forţele proprii;

-să elaboreze planuri individualizate, personalizate pentru copiii care au nevoie de sprijin în anumite componente ale dezvoltării şi la anumite momente;
-să ajusteze permanent curriculumul pentru a-l adapta la nevoile educative ale copiilor;
-să realizeze un permanent schimb de idei, experienţe şi soluţii cu celelalte colege, din grădiniţă sau din alte instituţii, precum şi cu familiile copiilor.

Grădinița incluzivă devine astfel o grădiniță deschisă tuturor, o grădiniță prietenoasă, flexibilă, care abordează procesul de predare – învăţare – evaluare într-un mod dinamic şi atractiv, o şcoală care, prin sprijinul pe care îl oferă tuturor copiilor, se constituie într-un factor de bază al incluziunii sociale, contribuind la eliminarea prejudecăţilor legate de apartenenţa la un anumit mediu şi la spargerea barierelor existente între diferitele grupuri din interiorul unei comunităţi

Impunându-se ca un nou tip de educaţie , flexibilă , adaptabilă la nevoile speciale şi cele. ale tuturor educabililor în general şi la cele ale celor disabili în special , educaţia integrată se detaşează de normativitatea educaţiei tradiţionale . Acest aspect se reflectă în maniera de abordare metodologico-procedurală a educabililor . Strategiile specifice integrării educative sunt la rândul lor flexibile , caracterizate prin diversitate Conceptul de strategie în educaţia integrată se distanţează de accepţia din pedagogia europeană-continentală , apropiindu-se de cea anglo-saxonă . Aceasta nu pune accent pe combinarea inspirată a metodelor şi mijloacelor clasice , ci pe „ aplicarea inspirată , originală , creativă , în orice caz , într-o nouă manieră , a unor metode şi mijloace vechi , preexistente , acceptându-se chiar modificarea acestora “ (Ungureanu Dorel , 2000)

Incluziunea presupune nu doar acceptarea, tolerarea copiilor cu nevoi speciale într-o grupă din învățământul de masă ci şi adaptare la cerinţele acestor copii, cuprinderea acestora în programele educaţionale alături de copii normali, dar şi responsabilitatea de a le asigura în acelaşi timp servicii de specialitate, programe de sprijin individualizate. Înseamnă asumarea unor schimbări în organizarea şi dezvoltarea activităţilor instructiv – educative derulate în şcoală. Dar în condiţiile actuale, într-o perioadă de transformări continue, patronate de lipsuri materiale, când numărul de copiii la clasă este încă destul de mare, când prezenţa unui profesor de sprijin care să fie alături de copilul cu ADHD reprezintă doar o dorinţă a învăţătorului, responsabilitatea pentru educarea unui astfel de copil pentru sprijinirea familiei lui cade pe umerii profesorilor şi a psihologului din şcoală (acolo unde acesta există).

Bibliografie:

-Ecaterina Vrăşmaş-,, Educaţia copilului preşcolar”, Editura ProHumanitas, Bucureşti, 1999;

-Ecaterina Vrăşmaş-,,Introducere în educaţia cerinţelor speciale”, Editura Credis, Bucureşti, 2004. M.E.C., UNICEF;

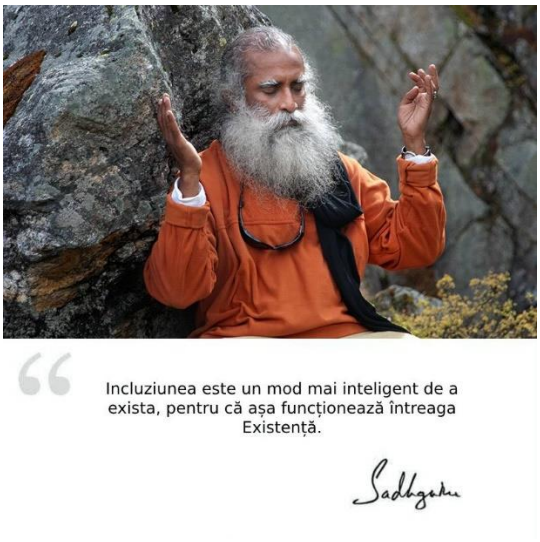
-- Ungureanu D.”Educația integrată şi şcoala incluzivă”, Timişoara, Editura de Vest, 2000

- Gherguș A. ; „Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale. Strategii de educaţie integrată”, Iaşi, Editura Polirom, 2001

„FIECARE COPIL CONTEAZĂ”- INIȚIATIVE PENTRU O EDUCAȚIE INCLUZIVĂ"

PROF.ÎNV.PREŞC. STANCOVICI N. ADELA – OLIVIA
GRĂDINIŢA PP. SF. STELIAN MOLDOVA NOUĂ, CS

„Eu sunt copilul! Tu ţii în mâinile tale destinul meu.Tu determini în cea mai mare măsură, dacă voi reuşi sau voi eşua în viaţă! Dă-mi, te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire. Educă-mă , te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume". (Din „Child's Appeal”, Mamie Gene Cole)

Fiecare copil este diferit şi special şi are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu dizabilităţi.Toţi copiii au dreptul la educaţie în funcţie de nevoile lor. Educaţia incluzivă are ca principiu fundamental un învăţământ pentru toţi,împreună cu toţi, care constituie un deziderat și o realitate ce câștigă adepți și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare/ incluziune.

Educația de tip incluziv este o educaţie de calitate, accesibilă şi care îşi îndeplineşte menirea de a se adresa tuturor copiilor, fără discriminare. În întreaga lume, din ce în ce mai mulți copii care provin din medii defavorizate urmează grădinițele, școlile primare sau gimnaziale.În cele mai multe țări se stipulează prin lege că toți copiii trebuie să beneficieze de educație.

Incluziunea copiilor preşcolari întruchipează valorile politicile şi practicile care susţin drepturile fiecărui copil şi al familiei sale, indiferent de abilităţile sale, de a participa la o gamă largă de activităţi şi contexte în calitate de membri cu drepturi depline ai familiilor, comunităților şi societăţii. Rezultatele așteptate în urma experienţelor incluzive pentru copii cu şi fără dizabilităţi şi familiile lor includ un sentiment de apartenenţă şi de participant ca membru deplin, relaţii sociale pozitive şi prieteni, precum şi dezvoltarea fiecăruia pentru a-şi atinge întregul potenţial.

Ideea de a promova o educaţie pentru toţi şi pentru fiecare constituie o direcţie generală de orientare atât pentru politicile educației, cât şi pentru practicile educaţionale promovate de sistemele educaţionale din întreaga lume, dar şi o provocare la reflecţie şi analiză a principilor de bază şi a metodelor de lucru cu copiii. Educaţia timpurie este primul pas în acest demers şi înglobează toate dimensiunile care să asigure un început bun, care să corespundă acestor cerinţe. Dacă societatea se implică în învăţarea şi dezvoltarea copiilor încă de la naştere, în colaborare reală cu familile acestora, prin măsuri care să asigure respectarea valorilor individuale şi sociale, cresc exponențial şansele ca lumea viitorului să devină tot mai și să existe bunăstare pentru toţi.

Ca parte a procesului de dezvoltare educaţională care defineşte incluziunea, educația timpurie respectă principiile educației incluzive, propune organizarea mediului educaţional şi utilizează strategii interactive de stimulare şi implicare a copiilor în procesul de învăţare. Prin educaţie incluzivă, în cadrul instituţiilor educaţionale se elaborează şi se dezvoltă programe, se organizează

activitatea din clasă, sunt elaborate planuri de activitate şi acţiuni cu scopul ca toţi copiii să înveţe şi să dezvolte împreună, valorificându-se în mod pozitiv toate diferenţele dintre ei.

Programele de educaţie timpurie incluzive de calitate sunt programe pentru toţi copiii, indiferent de particularităţile şi modelele lor de viaţă, învăţare şi dezvoltare. Pentru a răspunde adecvat nevoilor educaţionale pe care le prezintă fiecare copil, educatorii/ educatoarele se asigură că acesta este cunoscut, tratat individualizat/ personalizat, valorizat, considerat unic, prin modul lui de învăţare şi explorare. Importanţa acestui mod de lucru, în care diversitatea copiilor cu care se lucrează este considerat un beneficiu, experienţele profesionale aduc educatorilor/ educatoarelor, posibilitatea de a reflecta asupra schimbărilor necesare permanent prin practica îmbogăţită şi statuează colaborarea continuă cu familia şi cu alţi profesionişti. Când au în grupă un copil cu dizabilităţi şi sau alte CES, educatorii îşi indreaptă atenţia să cunoască potenţialul acestuia, să-i ofere cadrul necesar învăţării şi să stimuleze interrelaţiile sociale în care acesta este implicat. Activitatea sa nu se multiplică, ci se deschide către noi soluții educaţionale şi către colaborarea cu aloţi profesionişti şi familiile copiilor ca parteneri, care pot oferi prin intervenţia timpurie sprijin specific social, medical, educațional.

În sinteză, educaţia incluzivă poate avea succes dacă asigură pas cu pas transformarea actorilor educaţionali, a comunităţii, societăţii şi pentru asta este necesară cunoaşterea, aderarea şi aplicarea permanentă a principiilor incluziunii, utilizarea strategiilor incluzive în activităţile educaţionale, precum şi dezvoltarea unei atitudini pozitive faţă de acest model educaţional. De reamintit că educaţia incluzivă nu se opreşte la acţiunile întreprinse cu copiii, părinţii şi profesioniştii, ci este legată de cultura comunităţilor în care se dezvoltă aceste practici educaţionale. Grădiniţa şi alte centre de educaţie au nevoie de interacţiunea continuă cu familiile copiilor, dar şi cu comunitatea în care se derulează programul educaţional, în conexiune cu dezvoltarea întregii societăţi.

Programele de educaţie timpurie au ca obiectiv şi încurajarea relaţiilor de colaborare şi cooperare între copii, jucându-se împreună, copiii învaţă colaborarea, cooperarea, solidaritatea socială, întrajutorarea şi empatia, dimensiuni atât de necesare lumii sociale de azi. Să nu uităm că relaţiile dintre copii sunt alimentate de modelele părinţiilor, dar şi de modelele pe care centrul de educaţie timpurie le demonstrează prin practicile zilnice. O deosebită importanță o are programul de educaţie timpurie incluzivă, care urmăreşte calitatea intervenţiilor, este un proces de schimbare, care necesită timp, planificare şi organizare a condiţiilor de derulare, precum şi o continuă adaptare la variabilile şi factorii care intervin pe parcurs. De aceea, nu putem considera că se pot atinge obiectivele sale decît prin continua monitorizare a schimbărilor produse şi prin măsurarea progreselor obţinute. Sprijinul pentru educatori se materializează în relaţiile de colaborare profesională, dar şi în construirea de reţele profesionale, de colaborare şi cooperare, precum şi prin oferirea ocaziilor de formare continuă pentru îmbunătăţirea practicilor.

În concluzie, pentru abordarea unei educaţii incluzive în grădiniţă, educatoarea trebuie să respecte următorii paşi:

-să elaboreze un plan de dezvoltare a grădiniţei în care să se precizeze concret parteneriatul cu familia şi comunitatea;

-să fie pregătit întregul personal al grădiniţei pentru a primi toţi copiii, fără discriminări;

-să asigure un climat primitor şi deschis prin organizarea mediului educaţional cât mai eficient şi stimulator;

-să aibă discuţii, în prealabil, cu copiii pentru a se accepta unii pe alţii, pentru a negocia, a colabora şi a lucra împreună;

-să asigure un curriculum flexibil şi deschis la care să aibă acces şi părinţii;

-să evalueze fiecare copil prin observaţie directă şi indirectă pentru a asigura participarea lui adecvată la activităţile curriculare;

-să asigure accesul tuturor copiilor la programul grădiniţei, dar şi la modificările şi adaptările acestuia;

-să asigure participarea tuturor familiilor la decizii şi acţiuni în favoarea tuturor copiilor;

-să evalueze permanent şi periodic progresele pe care le fac toţi copiii, nu numai di punctul de vedere al achiziţiilor intelectuale, dar şi al relaţiilor sociale, al cooperării şi colaborării, al dezvoltării imaginii de sine şi încrederii în forţele proprii;

-să elaboreze planuri individualizate, personalizate pentru copiii care au nevoie de sprijin în anumite componente ale dezvoltării şi la anumite momente;

-să ajusteze permanent curriculumul pentru a-l adapta la nevoile educative ale copiilor;

-să realizeze un permanent schimb de idei, experienţe şi soluţii cu celelalte colege, din grădiniţă sau din alte instituţii, precum şi cu familiile copiilor.

Bibliografie

- Specificul activităţilor didactice la grupele combinate, Ghid pentru cadrele didactice din învăţământul preşcolar, Ed. DPH, Bucureşti 2021, Coordonatori: Horaţiu Catalano, Ion Albulescu.

- Ecaterina Vrăşmaş-„Introducere în educaţia cerinţelor speciale”, Editura Credis, Bucureşti, 2004.

ÎNVĂȚAREA-STRATEGII INTERACTIVE DE INSTRUIRE

Autori: PETRESCU MARIANA
C.E. “Gheorghe CHITU” Craiova
PETRESCU Nicolae Daniel
Colegiul Național “CAROL I” Craiova

Evoluția societății este condiționată de evoluția abordării în domeniul științelor educației, deoarece știința de a-i învăța pe ceilalți determină evoluția omenirii și a societății contemporane. Didactica ca și știință a cunoscut o serie de schimbări de paradigmă (Boncea, G., 2016):

- Didactica tradițională-predare-conținut predate
- Didactica modernă-predare-învățare-conținut predate și învățat
- Didactica post modern sau curriculară (competențe-conținuturi-metode și strategii de evaluare-conținut predate-învățat-evaluat).

Strategiile didactice interactive urmăresc o învățare active, bazată pe colaborarea professor-elev, elevi fiind organizați în grupuri și cooperează în realizarea sarcinilor trasate de profesor pentru realizarea unor obiective comune.

Elevii sunt stimulați să gândească liber, să realizeze conexiuni între cunoștințele și fenomenele studiate și să își exprime propriile opinii, contribuind astfel la dezvoltarea personalității proprii și la dezvoltarea unor competențe solide aplicabile în diferite context ale vieții.

Strategiile didactice interactive sunt prezente în toate etapele demersului didactic, atât în faza de de proiectare a lecției cât și în etapa de desfășurare a demersului didactic, de stabilire a strategiei, dar și în cea de autoevaluare.

Strategiile didactice interactive au efecte formative importante și imlică o serie de elemente precum activarea potențialului creative al elevului, dezvoltarea cooperării și a reflexiei asupra învățării, conștientizarea învățării noilor deprinderi, conținuturi. Metacogniția presupune conștientizarea de către elev a propriei identități, descoperirea propriilor nevoi și interese de învățare în raport cu nevoile individuale și cu posibilitățile cognitive ale fiecărui elev.

Punerea în aplicare a unei strategii didactice este similară cu rezovarea unei “situații problemă”, deoarece necesită existența unei abordări planificări particularizate precum și punerea “în scenă” a strategie, ținând cont de mai multe componente (Potolea, D., 1989):

- Stabilirea modului de organizare al clasei: frontal, individual, pe microgrupuri, grupuri extinse;
- Stabilirea criteriilor de omogenitate/eterogenitate a grupurilor pe diverse etape de lucru;
- Stabilirea sarcinilor de lucru individuale/ per grup;

- Ghidarea învățării de cătrre profesor pe fiecare etapă a lecției;
- Identificarea mijloacelor și metodelor de predare ce vor fi folosite în cadrul fiecărei secvențe a demersului didactic pentru creșterea eficienței.

Profesorul Ioan Cerghit (2002,p.2009) identifică mai multe elemente componente ale strategieie didactice:

- Modalitatea de “abordare (tipurile de experiențe de învățare: prin receptare, prin descoperire, prin problematizare, prin cooperare, programată etc.)”;
- Metodele de predare interactive folosite;
- “suporturile didactice”- folosirea metodelor și mijloacelor de învățământ tradiționale sau modern în cadrul demersului didactic;
- “formele de organizare a activității (frontală. Colectivă, microgrupală, în perechi, individuală, mixtă etc.)”

“Strategiile didactice presupun selecționarea, organizarea metodelor, tehnicilor și mijloacelor și aplicarea lor în încercarea de a atinge obiectivele pedagogice specifice ”(Oprea, C.L.,2007),]n elaborarea strategiei didactice profesorul poate opta pentru mai multe variante de abordare a predării-învățării:

- alegerea raționamentului activităților abordate: deductive, inductive, dialectic etc.;

- alegerea categoriei de metode de predare cele mai adecvate particularizat la fiecare secvență de învățare;

- alegerea celor mai potrivite tehnici de activarea elevilor: încurajare, reformulare, stimulare etc.;

- alegerea celei mai potrivite maniere de organizare: aplicativă, experimentală, de instruire programată, de declanșare a interesului, a necunoscutei;

- alegerea din multitudinea de mijloace și materiale didactice;

- opțiunea pentru modul de grupare a activităților, individual/de grup pe diferite etape ale lecției;

- cunoașterea nivelului de performanță atins de elevi.

Strategiile didactice pot contribui la “stimularea competiției ori promovarea muncii individuale sau pot fi cooperative”, atunci când organizarea învățării permite lucru în echipă. Studiile în domeniu promoveaza munca în echipă în detrimentul celei individuale/competitive, deoarece duce la stimularea abilităților de comunicare, la îmbunătățirea motivației, la dezvoltarea personalității propria și induce procese cognitive superioare. Avantajele lucrului în echipă pot fi evidențiate în acțiunile fiecărui elev astfel se evidențiază o serie de aspect precum:

- Dezvoltarea abilităților sociale de comunicare și creșterea capacității de adaptare a fiecărui elev la cerințele și exigențele grupului;

- Stimularea gândirii critice, „creativă și laterală”;
- Dezvoltarea în forța proprie, în capacitatea de a rezolva sarcini de lucru individuale sau de grup
- Promovarea unor atitudini pozitive în interiorul grupului, a respectului reciproc și a toleranței între membrii comunității școlare;
- Creșterea implicării în rezolvarea sarcinilor, a motivației în rezolvarea sarcinilor.

Învățarea prin cooperare a fost cercetată de numeroși autori, se remarcă contribuția lui Johnson D.W. și Johnson R.T. în acest domeniu, în cadrul studiului publict în anul 1989, ei evidențiază în mod clar că învățarea prin colaborare este mai eficientă ecât metodele tradiționale de învățare, ea dezvoltă competențe esențiale pentru adaptarea viitoare a elevilor în calitate de cetățeni de succes. Din cercetarea întreprinsă de aceștia în doar 10% din cele 193 cazuri avute în vedere, învățarea individuală s-a dovedit a fi mai eficientă.

Relația dintre învățarea prin colaborare și învățarea prin cooperare este una de incluziune, în timp ce învățarea prin cooperare încurajează elevii să lucreze împreună în grupuri mici pentru a obține un scop comun, învățarea prin colaborare are o sferă mai largă de cuprindere și membrii grupului descoperă informații , se completează și învață reciproc.

“Colaborarea” este o “formă de relații”, modalitate de relaționare între elevi ce are la bază soluționarea unei probleme de interes comun prin implicarea active și efectivă a fiecăruia dintre membrii grupului de lucru/clasei de elevi.

“Cooperarea ” este o “formă de învățare”, de studiu, de acțiune interpersonală și intergrupală care rezultă din influența reciprocă a membrilor colectivității/clasei de elevi/ gripului de lucru (Handrabura L. 2003).

Faza de modificare presupune acţiune din perspectiva noilor achiziţii, care dobândite şi operaţionalizate pot fi aplicate în practică. Astfel, individul devine conştient de faptul că a acumulat ceva în plus şi de faptul că ceea ce a acumulat reprezintă ceva util.

Etapa finală vizează concretizarea acestor modificări în abilităţi şi comportamente. Acest nivel de aplicare a celor acumulate reprezintă o confirmare a realizării unei învăţări eficiente.

Competiția și colaborarea sunt practici întâlnite în școala românească, ambele fiind necesare și pot fi îmbinate în mod armonios pentru că competiției poate distruge armonia dacă este folosită în exces în timp ce colaborarea poate da învățării noi valențe și poate dezvolta abilitățile tuturor participanților din cadrul grupului de lucru/ clasei de elevi.

Bibliografie

1. Daniel Mara- *Strategii didactice în educaţia incluzivă*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2004;
2. Miroiu, M; Miroiu, A- *Etică profesională*, Editura TREI, Bucureşti, 2000 ;
3. Traian Vrăşmaş- *Învăţământul integrat şi/sau incluziv*, Editura Aramis, Bucureşti.
4. Potolea Dan-*Profesorul și strategiile conducerii învățării* în *Structuri, strategii și performanțe în învățământ,* București, Editura Academiei Române, 1989.
5. Boncea Amelia Georgiana- *Strategii didactice modernne. Metode interactive de predare-învățare-evaluare,*Analele Universității Constantin Brâncuși, Târgu -Jiu, Seria Științe ale educației, nr. 3/2016
6. Oprea Crenguța-Lăcrămioara-*Strategii didactice interactive,* Editura Didactică și Pedagogică, București 2007.

   Handrabura, Loretta, *Învățarea prin cooperare: ipotezee de lucru*, Didactica Pro., nr.1(17)2003, Politici educaționale, Chișinău.
7. Albulescu, Ion, Albulescu Mirela, *Predarea și învățarea disciplinelor socio -umane*, Editura Polirom, Iași, 2000.

STUDIU DE CAZ
(elev cu potential înalt)

Prof. înv. Primar, Apostol Adriana
Liceul Teoretic “Miron Costin”Pașcani, jud. Iași

NUME: A.M.
SEX: feminin
VÂRSTA: 10 ani
CLASA: a IV-a

I. Definirea problemei

1. *Modul de manifestare a subiectului în viaţa cotidiană*

Eleva A.M. are o evoluţie şcolară foarte bună, obţinând calificative anuale de **Foarte bine** la toate disciplinele şcolare. În fiecare dintre cei trei ani şcolar încheiaţi, a primit la disciplina Limba şi literatura română calificativul anual **Excelent.** Este o elevă conştiincioasă, responsabilă, activă la numeroase concursuri judeţene, naţionale şi internaţionale în domeniul creaţiei literare, în urma cărora dotarea superioară pentru creativitate literară i-a adus premii foarte importante. Activează în **Programul Educaţional „Imaginaţie şi creativitate”,** cu adresabilitate directă către elevii cu potenţial creator înalt. În colectivul clasei se integrează bine, sensibilitatea accentuată generând uneori situaţii tensionate între copil şi prietenii apropiaţi, care nu sunt mulţi la număr. Rezultatele foarte bune obţinute la şcoală şi calificările repetate la concursuri în defavoarea altor colegi determină, de asemenea, uneori situaţii uşor conflictuale.

2. *Date despre mediul familial*

Copil unic la părinţi, se bucură de un ambient familial favorabil unei armonioase dezvoltări, părinţii având studii superioare şi fiind preocupaţi de educaţia la cel mai înalt nivel a fiicei lor. Între părinţi există relaţii foarte bune, împărţindu-şi echitabil şi responsabil sarcina educării copilului. Bunica se implică activ în îngrijirea copilului, mai ales pe perioadele în care părinţii sunt ocupai cu serviciul. Condiţiile de viaţă sunt foarte bune, casa proprietate personală oferind o cameră proprie copilului, cu calculator personal şi o bibliotecă bine echipată. Părinţii manifestă mare exigenţă faţă de performanţele copilului, exigenţă resimţită de acesta ca o presiune uneori greu de suportat.

3.Date despre dezvoltarea personalităţii

Intelectual , subiectul are o inteligenţă supramedie, predominând mobilitatea vizuală de recepţie a informaţiei, în cadrul unei percepţii complexe, sprijinită de un foarte bun spirit de observaţie. Memoria foarte bună, logică, împreună cu imaginaţia creatoare pronunţată, facilitează realizarea unor produse creatoare în domeniu literar, accentuat originale şi expresive**.** Foloseşte un vocabular bogat şi adecvat, este eficientă în comunicarea vorbită sau scrisă, are un bagaj de lectură bogat, preferând de obicei cărţi cu conţinut mult mai complex decât cel adresat vârstei pe care o are. Citeşte foarte mult şi doreşte să discute materialele citite. Are un interes deosebit pentru o arie de cunoştinţe, în care găseşte motivaţie şi pasiune.

Creativitatea este foarte bine dezvoltată, factorii creativităţii: *fluenţă, flexibilitate, originalitate, elaborare* fiind cotaţi cu scoruri peste medie la aplicarea testelor de creativitate. Creativitatea lingvistică şi cea elaborativă sunt vizibile în compoziţii literare de succes, de altfel, eleva a obţinut numeroase premii la concursuri de creaţie şi activează într-un cerc de creaţie în cadrul şcolii. Desenele pe care le realizează de asemenea sunt cotate ca foarte bune, imaginaţia ajutând-o în obţinerea unor produse reuşite. Afectiv – motivaţional, se observă o conduită emoţională destul de fluctuantă, oscilând între stări de stăpânire de sine şi stări de emotivitate accentuată. Se simte vulnerabilă în situaţii de stres provocate de concursuri pentru care nu se consideră foarte bine pregătită. De asemenea, se simte neapreciată de familie în cazul unei nereuşite, atâta timp cât conştientizează o presiune din partea

părinţilor în direcţia obţinerii performanţei. Consumă timp pentru pasiunea proprie şi pentru proiecte speciale, are interese de cunoaştere foarte bine formate, mai ales în domeniul literar – lingvistic. Aspiraţiile sale sunt înscrise pe aceleaşi coordonate, îşi exprimă deseori dorinţa de a deveni scriitor. Volitiv, se remarcă prin voinţa puternică de a reuşi în toate domeniile, de a performa în domeniul care o interesează, de aceea nu dă înapoi în faţa sarcinilor. Uneori însă este descurajată de o prestaţie la un nivel mai puţin înalt, dorindu-şi cu ardoare să se claseze mereu în fruntea clasamentelor. Temperamentul este predominant coleric, cu treceri ale dispoziţiei de la veselie explozivă la momente de reflecţie şi închidere în sine. Poate „exploda” prin reacţii puternice în situaţii conflictuale. Colegii o consideră un animator al grupului, o apreciază, ceea ce îi alimentează dorinţa de performanţă. Tinde uneori să domine în grup şi să îşi impună punctul de vedere. Foarte sensibilă, suferă când este decepţionată de o prietenă apropiată. Caracterul o defineşte ca pe un elev conştiincios, punctual, responsabil, corect cu sine şi cu cei din jur. Are o atitudine pozitivă faţă de învăţătură şi şcoală, deşi manifestă uneori şi tendinţa de dominare prin autoritate a colegilor. Aptitudinile pe care le probează sunt evidente mai ales în ceea ce priveşte creaţia literară. Inteligenţa, ca aptitudine generală, este foarte bine dezvoltată, ceea ce face ca eleva să lucreze repede, să rezolve uşor şi corect sarcinile de învăţare. Prezintă aptitudini artistice în domeniul educaţiei plastice, ceea ce ii permite să ajungă la creaţii literar – artistice foarte reuşite.

4. Comportament

Probează un comportament inteligent, vizibil şi în faptul că pune întrebări penetrante în particular, la nivelul cauzelor şi al motivelor, oferind răspunsuri neobişnuite şi neaşteptate la probleme. Poate atinge nivele înalte de gândire abstractă şi este capabilă să comunice eul propriu prin mijloace variate (verbale, kinestetice, limbajul corpului etc.). Dovedeşte interes deosebit pentru activităţile intelectuale şi artistice, percepând cu uşurinţă asemănările, diferenţele şi anomaliile. Manifestă sensibilitate la frumos şi acţionează în vederea exprimării frumosului, sub toate aspectele sale.

5. Relaţiile în grupul de elevi

Se integrează bine în grupul de elevi, are relaţii de colegialitate cu ceilalţi, prietenie strânsă legând doar cu o colegă, sau uneori cu două colege. Colegii o apreciază, considerând-o „cea mai bună” , dacă iau ca reper ruta şcolară. În situaţia în care sunt puşi să aleagă un leader, colegii îi oferă puţine voturi, ceea ce o face să se simtă nedreptăţită şi declanşează stări de nervozitate şi chiar de tristeţe. Are cel mult două prietene apropiate, cu care nu reuşeşte să ducă o relaţie destinsă mai mult timp. Apar neînţelegeri care o macină foarte mult, suferă dacă se consideră „trădată” de cea mai bună prietenă şi are uneori nevoie de consiliere în acest sens. Ar vrea să fie ceea ce se consideră a fi o „elevă populară”, dar nu câştigă acest statut, care pare a fi compatibil cu statutul de singurul deţinător al calificativului „Excelent” din clasă.

6. Date pedagogice

Ruta şcolară este una excelentă, cu rezultate maxime la toate disciplinele şcolare, cu multe premii la concursuri şcolare şi extraşcolare nu doar la **Limba română,** ci şi la **Arte vizuale şi abilităţi practice,** la **Cultură generală,** la **Teatru,** chiar şi la **Matematică,** pentru clasele I – III, în clasa a IV-a renunţând la matematică în favoarea limbii române, căreia i-a acordat o maximă şi exclusivă atenţie la concursurile şcolare. Are un stil de învăţare preponderent vizual, manifestă consecvenţă în realizarea sarcinilor, este perseverentă în ceea ce îşi propune şi prezintă rezistenţă la efort. O încântă succesele înregistrate şi prezintă toleranţă scăzută la eşec, necesitând uneori consiliere în urma unei experienţe neplăcute. Este angrenată în variate activităţi extraşcolare, fiind membră a **Cercului de creaţie literară „Micii scriitori**”, membră în **Programul Educaţional**

„Imaginaţie şi creativitate”, chiar şi în **Programul Educaţional „Super – Mate”,** unde a activat doar la clasa a III-a, în clasa a IV-a optând doar pentru domeniul literar.

II. Nevoi specifice ale subiectului

În familie:

- nevoia de a fi apreciată de părinţi necondiţionat:
- nevoia de identificare şi dezvăluire a capacităţilor sale cât mai des posibil;
- nevoia de a-şi vedea părintele ca un *detector de potenţial*, nu *un vânător de greşeli*;
- nevoia de a i se recunoaşte iniţiativele, de exprimare a entuziasmului pentru ceea ce copilul întreprinde, chiar dacă rezultatele nu sunt la înălţimea aşteptărilor părinţilor

În grupul de prieteni:

- nevoia de a fi valorizată nu doar pentru rezultatele şcolare, ci şi pentru calităţile sale de coleg;
- nevoia de a fi leaderul clasei

În cadrul şcolii:

- nevoia de implicare în activităţi extraşcolare conform aptitudinilor sale;
- nevoia de valorizare în grup;
- nevoia de valorizare a stilului creativ şi original;
- nevoia de creştere a toleranţei la eşec;

PLAN DE INTERVENŢIE INDIVIDUALIZAT

Obiective urmărite	**Nevoi specifice**	**Acţiuni**	**Termen**	**Factori responsabili**	**Rezultate aşteptate**
1.să performeze în domeniul creativită-ţii literar – lingvistice	-îndrumarea în direcţia dezvoltării potenţialului creator	-orientarea către activităţi extracurriculare specifice - îndrumare pentru participare la concursuri şi alte manifestări de gen	Permanent, pe parcursul anului şcolar	Profesor, părinţi	-dezvoltarea creativităţii - controlul emoţiilor în situaţii de stress - optimizarea relaţiilor interpersonale, prin integrarea în grupuri diferite
2.să simtă susţinerea şcolii în efortul său creator	încurajarea efortului creator prin diferite mijloace	-îndrumarea spre publicarea creaţiilor personale în revista şcolii; - monitoriza-	Permanent, după caz	profesor îndrumător colectivul de redacţie al revistei şcolii director	

		rea activităţii sale creatoare şi a rezultatelor			
3.să-şi crească toleranţa la eşec 4.să-şi controleze furia în cadrul grupului	reducerea stărilor negative resimţite în cazul unui eşec	-consiliere educaţională vizând controlul emoţiilor -monitorizarea atentă a activităţilor de grup	o şedinţă pe săptămână la consilierul şcolar, timp de 2 luni	profesor consilier şcolar părinţi	-cultivarea inteligenţei emoţionale -scăderea sentimentului de frustrare în cazul unei nereuşite
5. să fie mai bine acceptată şi valorizată în grup	-nevoia de valorizare în grup -nevoia de apreciere necondiţionată în familie	-responsabilizare în grup -consiliere de grup -consiliere colectivă	-perma-nent, în cadrul clasei	profesor consilier şcolar colegi părinţi	Interrelaţio-narea pozitivă în grup -autocunoaş-tere

CONCLUZIE:

Eleva A.M. este un copil aflat la sfârşitul unei perioade de dezvoltare, care luptă deja cu incertitudini şi încearcă să depăşească situaţii de criză aşa cum ştie mai bine. Este un copil cu potenţial creator înalt, fapt demonstrat prin rezultatele obţinute în concursuri de creaţie literară sau plastică. Este sociabilă, deschisă, dar manifestă uneori tendinţe de dominare în grup, demonstrează autoritate şi spirit de superioritate, ironizează chiar comportamentele unor colegi, cu un spirit fin dar incisiv al umorului. Este apreciată de colegi mai ales pentru rezultatele şi performanţele şcolare, nu în mod deosebit pentru calităţile sale ca şi coleg.

MĂSURI:

1. Cu părinţii

- Continuarea exercitării influenţelor pozitive din partea familiei, cu supraveghere discretă, fără a exercita presiuni în privinţa exclusivităţii notelor maxime ce trebuie obţinute și responsabilizarea copilului în cadrul familiei

2.Cu celelalte cadre didactice

- Supravegherea atentă a comportamentului elevei în timpul activităţilor desfăşurate în grup

3. Cu elevul

- Implicarea în activităţi de grup, în care să îndeplinească diferite roluri
- Antrenarea în activităţi literar-artistice şi de creaţie
- Oferirea sprijinului necesar în scopul unei bune autocunoaşteri.

BIBLIOGRAFIE:

Adriana Apostol, Iuliana Olaru, 2011, *Comportamente creative în școală,* Ed. PIM, Iași
Roco, Mihaela, 2001, *Creativitate şi inteligenţă emoţională,* Ed. Polirom , Bucureşti

Familia şi comunitatea – parteneri ai şcolii incluzive

Profesor: Roman Anamaria
Școala Gimnazială Ceuașu de Câmpie,
Jud. Mureș

„*Orice sistem de educaţie, oricît ar fi de perfect, rămîne neputincios, dacă se ciocneşte de opoziţia sau indiferenţa părinţilor*.” H. Stern

Elementul central al societății, element care poate contribui în mod valoros și radical la evoluţia tuturor elementelor componente ale societăţii este *EDUCAŢIA.*

Printre atributele acestei societăţi se pot enumera: schimbarea, transformarea, egalitatea şanselor, continua formare, cooperarea, evoluţia tehnologiei, preocuparea pentru oameni şi pentru nevoile lor în ceea ce priveşte dezvoltarea, integrarea şi inovarea.

Educaţia incluzivă şi integrată s-au impus nu doar ca alternative educaţionale moderne, ci au devenit, în ultimii 20 de ani, o realitate a sistemului educaţional românesc.

Acest proces de integrare se regăseşte în primul rând în acceptarea diversităţii. Încurajarea condiţiilor de acceptare a „celuilalt” înseamnă o intervenţie din start în reducerea posibilelor greşeli cu caracter educativ, didactic, psihologic sau medical.

O şcoală prietenoasă copilului este, înainte de toate, o şcoală incluzivă, deschisă pentru toţi copiii din comunitate. Sensibilizarea şi informarea membrilor comunităţii, părinţilor privind incluziunea educaţională a copiilor cu CES rămîne a fi un obiectiv major şi reprezintă formarea/dezvoltarea unei atitudini nondiscriminatorii faţă de copiii cu CES în şcoală şi în comunitate. În acest sens, şcoala trebuie să interacţioneze în mod activ cu părinţii, inclusiv a copiilor cu CES, ONG-uri, biblioteca din localitate, agenţii economici, centrul medical.

De ce familia şi comunitatea trebuie să ie parteneri ai şcolii incluzive?

Se afirmă, pe bună dreptate, că familia este prima şcoală a copilului. Datorită posibilităţilor pe care le are/ar putea să le aibă, familia reprezintă un mediu de socializare şi educare a copilului din cele mai complexe. „*Amprentele pe care părinţii le lasă pe structura şi profilul spiritual-moral al personalităţii propriilor copii se menţin toată viaţa*”, afirmă M. Golu. Prin urmare, climatul psihosocial existent în familie, modelele de conduită oferite de către membrii familiei, influenţele educative pe care familia le exercită asupra copilului au un impact hotărîtor asupra formării personalităţii acestuia.

O înrâurire substanţială asupra copiiilor, atât în plan social, cât şi educaţional, o are şi comunitatea. Fiind parte a comunităţii, copilul identifică raporturile stabilite între membrii ei, observă valorile şi normele asumate teoretic şi exprimate comportamental de către aceştia. Din aceste considerente, şcoala are nevoie

de ajutorul familiei şi al comunităţii pentru a sprijini şi a îndruma adecvat copilul în viaţă. Or, atunci cînd părinţii şi comunitatea devin partenerii şcolii în educaţie, în jurul elevilor se formează o colectivitate de suport, care poate funcţiona ca un mecanism bine pus la punct.

Ce disfuncţii există în relaţiile şcolii cu familia şi comunitatea?

Situaţia din mai multe instituţii de învăţământ preuniversitar din țara noastră, demonstrează că la capitolul parteneriat şcoală – familie – comunitate se atestă o serie de diicultăţi.

1. Nu rareori părinţii elevilor, inclusiv ai celor cu CES, sunt greu de atras în procesul educaţional din şcoală. Participarea, din când în când, la şedinţele cu părinţii, organizate de diriginţi sau directorul instituţiei, este considerată de aceştia ca suicientă pentru a fi la curent cu ceea ce face copilul la şcoală. Unii părinţi discută cu profesorii doar în situaţiile critice pentru copiii lor, alţii consideră şcoala ca fiind unica instituţie responsabilă de educarea copiilor. E şi mai gravă situaţia cînd părintele este plecat peste horate şi, practic, întrerupe orice legătură cu şcoala. În cazul copiilor cu CES se atestă cazuri cînd părinţii acestora nu sunt de acord cu şcolarizarea copilului ori nu găsesc timp pentru a veni periodic cu copilul la şcoală, pentru socializare. O parte din părinţi au o atitudine rezervată sau vădit negativă faţă de incluziunea copiilor cu CES, fiind împotrivă ca aceştia să înveţe într-o clasă/şcoală cu copiii lor.

2. Unele şcoli au anumite limite în promovarea strategiilor în domeniul parteneriatului cu familia şi comunitatea. Această dimensiune nu se regăseşte în măsura cuvenită în Proiectul de dezvoltare a şcolii şi, respectiv, nu este îndeajuns de bine implementată.

Mai mult, incluziunea educaţională şi interacţiunea cu familia copilului cu CES este percepută ca o povară pe umerii şcolii, şi nu ca o provocare pentru acceptarea diversităţii.

Ce acţiuni trebuie să-şi asume şcoala pentru a dezvolta un parteneriat viabil cu familia şi cu comunitatea în vederea creării unui mediu incluziv?

Creşterea iniţiativei şi a implicării managerilor instituţiilor de învăţământ în sensibilizarea familiei şi a comunităţii privind incluziunea educaţională şi socială reprezintă un pas important în procesul de edificare a unui mediu incluziv. În acest sens, este recomandabilă elaborarea şi implementarea în şcoală a unor proiecte/activităţi ce ţin de domeniul educaţiei incluzive, centrate pe parteneriatul cu familia şi cu actorii comunitari. Astfel, părinţii şi actorii comunitari vor deveni beneiciari direcţi ai unor activităţi educaţionale, seminare de formare în domeniul incluziunii etc.

2. Un rol aparte în dezvoltarea parteneriatului şcoală – familie îl au comitetele/asociaţiile de părinţi. Şcoala trebuie să redirecţioneze activitatea acestora, astfel încît să devină structuri active şi dinamice în asigurarea legăturii dintre familie şi şcoală.

3. În vederea implicării active în crearea mediului incluziv este recomandabilă invitarea funcţionarilor de la Primărie la Consiliile profesorale şi la Consiliile de administraţie, la adunările cu părinţii la care se discută subiecte ce ţin de incluziunea educaţională. La fel şi reprezentanţii şcolii pot participa la şedinţele Consiliului local.

4. Agenţii economici din comunitate pot contribui la amenajarea mediului fizic şcolar, accesibil pentru toţi elevii, inclusiv pentru cei cu CES. Administraţia şcolii trebuie să-i informeze pe aceştia despre nevoile instituţiei şi să le prezinte convingător şi argumentat beneficiile reciproce ca urmare a colaborării. Pentru a-i apropia de şcoală şi a-i face să înţeleagă problemele şcolii din interior, agenţii economici pot fi invitaţi ca persoane-resurse la unele ore şi în cadrul activităţilor educaţionale. De asemenea, agenţii economici pot să participe la unele seminare de instruire organizate în şcoală.

5. Centrul de Resurse pentru Educaţie Incluzivă reprezintă nu doar un serviciu de sprijin pentru copiii cu cerinţe educaţionale speciale din şcoală şi din comunitate, ci şi locul care poate să asigure un mediu favorabil desfăşurării unor activităţi cu părinţii şi cu actorii comuntari. Din aceste considerente, ar fi în beneiciul tuturor dacă administraţia şcolii ar crea un astfel de centru care, cu siguranţă, va contribui la edificarea mediului incluziv în şcoală şi în comunitate.

Așadar, educația incluzivă este un proces permanent care presupune școlarizarea copiilor cu cerințe educative speciale, adaptarea școlii la nevoile acestora, participarea lor la activități educative formale și nonformale, care să le asigure învățarea și dezvoltarea. Incluziunea presupune identificarea și eliminarea barierelor, bariere care pot avea legătură cu modul de organizare a școlilor, cu modalitățile de predare și evaluare a progresului elevilor.

Bibliografie:

1. UNICEF, *Analiza situației privind formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul centrării pe copil și educației incluzive*, 2016
2. Mareș T., Ivan S., *Egalitatea de șanse în educație, dezvoltarea personală și integrare socială*, Editura Universitară, București, 2013

Muzica și educația incluzivă

Prof. CIOCEANU – ANGELESCU Octavia Adriana
Colegiul de Artă „Carmen Sylva” – Ploiești

Educația incluzivă reprezintă un concept esențial în sistemul educațional modern, vizând integrarea tuturor elevilor, indiferent de abilitățile sau dizabilitățile lor, într-un mediu de învățare comun. Muzica, ca formă universală de exprimare și comunicare, are un rol semnificativ în facilitarea acestui proces. Acest articol își propune să exploreze relația dintre muzică și educația incluzivă, subliniind beneficiile, metodele de implementare și provocările asociate.

Muzica, datorită naturii sale multidimensionale, oferă multiple avantaje în contextul educației incluzive. Ea nu doar îmbogățește experiența de învățare, dar contribuie și la dezvoltarea emoțională, socială și cognitivă a elevilor.

Participarea la activități muzicale poate avea un impact profund asupra dezvoltării emoționale și sociale a copiilor. Arta sunetelor facilitează exprimarea emoțiilor, ceea ce este deosebit de important pentru elevii cu dizabilități, care pot întâmpina dificultăți în comunicarea verbală. Studiile au arătat că muzica poate reduce stresul, anxietatea și poate îmbunătăți starea de bine generală.

Implicarea elevilor în activități muzicale presupune utilizarea unor procese cognitive complexe, cum ar fi memoria, atenția și gândirea critică. În educația incluzivă, aceste beneficii sunt deosebit de valoroase. Cântatul sau învățarea unui instrument sunt activități artistice muzicale ce pot stimula dezvoltarea cognitivă și pot îmbunătăți performanțele academice ale elevilor.

Muzica implică adesea mișcare, fie că este vorba de dans, executarea unor bătăi ritmice sau cântatul la un instrument. Aceste activități contribuie la dezvoltarea competențelor motorii fine și grosiere, aspecte esențiale pentru elevii cu dizabilități motorii.

Integrarea muzicii în educația incluzivă necesită o abordare sistematică și bine planificată. Metodele de implementare pot varia în funcție de contextul educațional și de nevoile specifice ale elevilor.

Un aspect esențial în implementarea elementelor de educație muzicală în contextul educației incluzie este adaptarea curriculei pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor. Acest lucru poate include adaptarea materialelor muzicale, a instrumentelor utilizate și a metodelor de predare. De exemplu, utilizarea tehnologiilor asistive poate facilita accesul elevilor cu dizabilități la activitățile muzicale.

Predarea diferențiată este crucială în contextul educației incluzive. Profesorii de muzică trebuie să fie pregătiți să folosească metode de predare variate, care să includă învățarea auditivă, vizuală și

kinestezică. De exemplu, elevii cu deficiențe de auz pot beneficia de utilizarea limbajului semnelor și a materialelor vizuale, în timp ce elevii cu dizabilități motorii pot necesita instrumente adaptate.

Activitățile muzicale interactive, cum ar fi corurile școlare, ansamblurile instrumentale și jocurile muzicale, pot facilita incluziunea elevilor cu dizabilități. Aceste activități nu doar că promovează cooperarea și comunicarea, dar oferă și contextul pentru exprimarea creativității și a talentului individual.

Deși beneficiile integrării muzicii în educația incluzivă sunt evidente, există și numeroase provocări care trebuie abordate pentru a asigura succesul acestei inițiative.

Unul dintre principalele obstacole în implementarea muzicii în educația incluzivă este lipsa resurselor adecvate și a formării profesionale pentru cadrele didactice. Profesorii trebuie să fie pregătiți să lucreze cu elevi cu nevoi diverse și să folosească metode pedagogice adaptate. Acest lucru necesită investiții semnificative în formarea profesională continuă și în achiziționarea de resurse didactice adecvate care să răspundă anumitor contexte de manifestare creativă.

Atitudinile negative sau preconcepute ale profesorilor, colegilor și chiar ale părinților pot reprezenta o barieră semnificativă în implementarea educației incluzive prin muzică. Este esențial să se promoveze o cultură a incluziunii și a acceptării în școli, pentru a asigura un mediu de învățare pozitiv și suportiv pentru toți elevii.

Adaptarea infrastructurii școlare pentru a fi accesibilă tuturor elevilor, inclusiv celor cu dizabilități, este esențială. Aceasta include nu doar accesibilitatea fizică a spațiilor, ci și disponibilitatea echipamentelor muzicale adaptate. De exemplu, instrumentele muzicale pot necesita modificări pentru a fi utilizabile de către elevii cu dizabilități motorii.

Analiza unor studii de caz și exemple de bune practici poate oferi o perspectivă valoroasă asupra modului în care muzica poate fi integrată eficient în educația incluzivă.

El Sistema, un program de educație muzicală din Venezuela, este un exemplu remarcabil de incluziune prin muzică. Acest proiect de succes a demonstrat că educația muzicală poate fi un instrument puternic pentru schimbarea socială, oferind oportunități elevilor din medii defavorizate și cu dizabilități de a se dezvolta prin muzică.

Un alt exemplu important prin care se promovează incluziunea prin intermediul activităților muzicae este proiectul *Soundbeam*. El este un instrument electronic care utilizează senzori de mișcare pentru a crea muzică, permițând astfel elevilor cu dizabilități motorii severe să participe activ la activitățile muzicale. Acest proiect a fost implementat cu succes în diverse școli și centre de reabilitare, demonstrând impactul pozitiv al tehnologiilor asistive în educația incluzivă.

Muzica are un potențial imens de a contribui la succesul educației incluzive, oferind numeroase beneficii elevilor cu și fără dizabilități. Pentru a valorifica pe deplin acest potențial, este esențial să se abordeze provocările legate de resurse, formare profesională, atitudini și infrastructură.

Câteva dintre recomandările ce pot fi oferite:

1. Investiții în formare profesională: cadrele didactice trebuie să beneficieze de formare profesională continuă, axată pe metode pedagogice incluzive și utilizarea tehnologiilor asistive.
2. Promovarea unei culturi a incluziunii: este necesar să se promoveze o cultură a acceptării și a incluziunii în școli, prin campanii de sensibilizare și educație continuă.
3. Adaptarea curriculumului și a infrastructurii: curricula muzicală și infrastructura școlară trebuie să fie adaptate pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor, asigurând accesibilitate și echitate.
4. Utilizarea tehnologiilor asistive: Tehnologiile asistive, cum ar fi Soundbeam, trebuie integrate în educația muzicală pentru a facilita participarea activă a elevilor cu dizabilități.

Bibliografie:

1. Hallam, S. (2010). "The power of music: Its impact on the intellectual, social and personal development of children and young people". International Journal of Music Education.
2. Rickson, D. J., & McFerran, K. (2014). "Music Therapy in Schools: Working with Children of All Abilities". Jessica Kingsley Publishers.
3. UNESCO. (2020). "Inclusion and Education: All Means All". Global Education Monitoring Report.

Studiu de caz

Malița Petruța Daniela
Liceul Tehnologic Livia-Maria Gego, Dobrești

Date de identitate

- ***Numele şi prenumele*:** P. A.
- ***Vârsta:*** 8 ani
- ***Sex*:** masculin
- ***Diagnostic:*** tulburări de spectru autist, tulburări ale limbajului.

Gradul de manifestare al subiectului în activitatea cotidiană:

Școlarul P. A, face faţă cu foarte mari dificultăţi sarcinilor şcolare, deoarece asimilează cunoştintele greoi, incomplet. Acesta nu s-a adaptat la programul scolar, regulile, normele si activitătile școlare, de asemenea nu s-a adaptat la ritmul folosit în activitățile școlare. Prezintă dislexo – disgrafie (citeste greoi, pe litere/silabe, cu frecvente omisiuni/confuzii de litere; scrie greoi, cu frecvente omisiuni, adăugiri, substituiri de litere, diftongi, triftongi, nu cunoaste grupurile de sunete/litere, nu respectă semnele de punctuatie şi cele prozodice. Prezintă puternice tulburări ale afectivităţii: școlarul nu este ataşat de mamă. Se constată o mare dexteritate în mişcări, sereotipii, se poate juca la infinit cu acelaşi tip de joc, în cazul lui, un joc cu piese lego. Nu suportă să fie atins, nu-l interesează jucăriile care întruchipează oameni, animale.Nu este atent la ce i se spune, dă impresia că nu aude , nu-şi fixează privirea asupra persoanelor din jur , nu caută contactul vizual cu acestea, îi place muzica. Manifestă o mare abilitate în a-i manevra pe ceilalţi pentru a-şi satisface dorințele.

P.A a prezentat tulburări uşoare de comportament,începând cu intrareagrădiniță ,caracterizate printr-o accentuată hiperactivitate şi lipsă de concentrare. Motivaţia pentru activităţile şcolare este extrinsecă, de tip condiţional- recompensatoriu. Acesta colaborează bine cu adulţii doar dacă aceştia îi permit să facă tot ce își dorește. Concentrarea în timpul activităților este scăzută şi este condiţionată de interesul copilului pentru tema activităţii, mai ales dacă aceasta se referă la lumea sa concretă sau dacă prezintă un grad scăzut de dificultate. Limbajul este slab dezvoltat, având un vocabular sărăcăcios,concret, cu multe erori în pronunţie. Hiperactivitatea se manifestă prin legănatul persistent pe scaun în timpul orelor, dar şi în relaţiile cu ceilalţi copii din clasă. Acesta preferă să alerge, să se urce pe băncile colegilor, să se bată cu aceștia. Pe parcursul orelor îşi manifestă constant dorința de a ieşi în pauză, începând cu intrarea învățătoarei în clasă. P.A nu vrea să rezolve sarcinile date de învățătoare tuturor copiilor, emite tot felul de sunete, disturbă orele, cere des să meargă la toaletă. Din punct de vedere afectiv este normal dezvoltat, fiind o fire pozitivă și veselă.

Date familiale:

- Tipul familiei: familie organizată.
- Tatăl: P.C, lucrează la pădure, este tafist
- Mama: P. S, este casnică
- Numărul fraţilor: un frate, elev în clasa a IX-a
- Bugetul familiei: insuficient pentru o familie, care are patru membri
- Condiţiile materiale, igienice şi educative ale familiei: relativ satisfăcătoare
- Relaţii familiale: conflictuale, părinții obișnuiesc să se certe din cauza banilor

Date despre starea sănătăţii:

- Naştere: la termen
- Greutate la naştere: 1900 grame
- Înălţime la naştere: 44 cm
- Alimentaţie: naturala
- Boli ale copilăriei: varicelă, rubeolă, rujeolă
- Dezvoltare fizică: normal armonioasă
- În prezent: sănătos clinic

Date despre dezvoltarea personalităţii:

Intelectual:

- ***Memoria:*** memorie mecanică, predomină memoria de scurtă durată**,** recunoaşterea şi reproducerea dificilă, elevul uită foarte repede ceea ce citește sau scrie.
- ***Atenţia:*** instabilă şi concentrare de scurtă durată, elevul nu poate să se focuseze asupra unei sarcini mai mult de două minute.
- ***Imaginaţia:*** slab dezvoltată.
- ***Percepţie:*** difuză, superficială, uşor distorsionată.
- ***Gândirea:*** nivelul de înțelegere este scăzut, stabilirea de conexiuni este dificilă, gandirea este concret-situaţională.
- ***Nivel intelectual:*** intelect de limită IQ=70, care a fost măsurat prin intermediul testului Raven standard

***Limbajul şi comunicarea**:*

Vocabular este sărac, cu puţine adjective şi verbe,elevul înţelege mesajul transmis şi reacţionează adecvat, exprimare este greoaie, construirea propoziţiilor este deficitară, existând dezacorduri gramaticale. Copilul a fost diagnosticat cu retard în dezvoltarea limbajului.

Afectiv – motivaţional:

- ***Conduită emoţională:***

Elevul își controlează cu greu stările afective, existând oscilaţii mari de dispoziţie de la un moment la altul. Acesta îşi exprimă cu mari dificultăți sentimentele și emoţiile, nu se ataşează afectiv de ceva sau cineva decât pe moment.

- ***Interese:***

Activităţile preferate în cadrul şcolii sunt cele de desen, muzica, activităţile practice. În timpul liber îi place să deseneze sau să asculte muzică.

Temperament:

- Coleric impulsiv, iritabil, uneori agresiv, activ, cu tendinţe de dominare a altora, deseori nepăsător, mai greu adaptabil, rezistent doar la solicitări repetitive.

Caracter:

- atitudini faţă de sine (optimist, curajos, cinstit)
- atitudinea fata de altii (irascibil, egoist, dominator, încăpățânat, negativist)
- atitudinea fata de sarcinile școlare (delăsător, indiferent).

Aptitudini:

- Se descurcă cu ușurință în cadrul activităților practice.

Psihomotricitate:

- controlul şi coordonare motrică generală***:*** relative deficitară;
- motricitate fină: deficitară;
- lateralitate: dreaptă
- schema corporală:dezvoltată armonios;
- orientare spaţială: bună;
- orientare temporală: relativ bună ,cunoaşte momentele zilei, zilele săptămânii, lunile anului.

Autonomie personală şi socială:

- Deprinderile de autoservire şi relaţionare sunt bine formate.

Comportamental:

Conduita în timpul activităţilor şcolare:

- nivel de concentrare şi interesul față de acestea sunt inegale, fluctuante;

- indiferent, aşteaptă să fie solicitat;
- uneori, manifestă opoziţie prin refuzul de a mai îndeplini sarcinile dacă i se impune.

Conduita în timpul jocului:

- se antrenează uşor în joc, cooperează şi respectă regulile jocului;
- reacţia la succes: țipă, se bucură, bate din palme
- reacţia la eşec: țipă, refuză să continue jocul, vrea să părăsească încăperea.

Manifestări comportamentale :

- respectuos faţă de adulţi, uneori refuză socializarea și opune însă rezistenta;
- abateri comportamentale, relativ frecvente atitudine ostila faţă de copii, negativism, agresivitate;
- irascibilitate, nemultumire, agitatie psihomotrica;
- impunator, dominator, impulsiv, imprevizibil, iresponsabil;
- plânge atunci când îl deranjează ceva

Relaţiile în colectivul clasei şi al scolii:

- interacționează cu dificultate cu colegii;
- dificultati de colaborare, cooperare si intrajutorare, nu se adaptează regulilor grupului;
- respinge anumiţi colegi şi este respins la rândul său;

Stil de învăţare

- predomină stilul de învățare vizual;
- nu are deprinderi de calcul si algoritmi de lucru;
- nu se încadrează în timpul alocat sarcinilor de lucru;
- lucrează ordonat, dar superficial.

Discipline preferate: Arte vizuale și abilități practice, Muzică și mișcare.

Rezultate şcolare:

- achizitii sub nivelul programei şcolare la Comunicare în limba română, Matematică și explorarea mediului, Limba Engleză
- rezultate bune la Arte vizuale și abilități practice, Muzică și mișcare.

Nevoi specifice ale subiectului în cauză

Elevul P.A, necesită program de intervenţie personalizat de stimulare educaţională, acesta va trebui să colaboreze cu echipa de intervenţie, formată din: logoped, profesor de sprijin, învăţător, familie. El necesită programe curriculare adaptate, tratament logopedic, precum și activităţi de socializare şi comunicare, în vederea integrării în colectivul clasei si al școlii.

Inițiative pentru o educație incluzivă
VOLUNTARIATUL, rol în dezvoltarea personalității elevilor din învățământul primar

Prof. înv.primar Macovei Alina – Mariana
Școala Gimnazială„Fănuș Neagu’’,Brăila

„Bucuria interioară pe care o simțim când am făcut o faptă bună este hrana pe care sufletul o cere.” (Albert Schweitzer)

Oamenii au nevoie de ajutor într-un fel sau altul, astfel că, fiecare dintre noi poate deveni un voluntar, poate dărui din timpul, energia și resursele sale pentru un viitor mai frumos. Voluntariatul înseamnă, în primul rând, interacţiune cu oameni care au aceleaşi aşteptări şi care se raportează la aceeaşi grilă de apreciere, fapt care ajută copilul să se descopere, să se regăsească şi, astfel, să construiască împreună un sistem de valori cu ajutorul căruia să intervină pentru a schimba radical o situaţie. Prin această activitate copilului i se oferă şansa să-şi descopere propriile abilităţi, dar şi să dobândească altele. Acesă activitate presupune schimb de idei, servicii, oportunități de a cunoaște oameni noi, de a lega tot felul de relații cu aceștia, implicare, dăruire, empatie, compasiune, bunătate, voință, iubire, înțelegere, toleranță și respect, interacțiune, spirit civic și organizatoric, curaj, încredere, colaborare, inițiativă, responsabilitate și dinamism.

Atât viitorul cât și evoluția societății depind de modul în care copiii sunt educați. Încă de la vârste fragede este necesar să le cultivăm acestora interesul și plăcerea pentru activitățile de voluntariat.Pornind de la ideea că voluntariatul poate începe de la vârste fragede, putem implica copiii într-o serie de activități,încă din învățământul primar.Este cunoscut faptul că unii copii sunt în mod natural sociabili, în timp ce alţii sunt caracterizaţi de timiditate şi le este greu să se integreze. Voluntariatul are un rol hotărâtor în dezvoltarea personalităţii copilului, întrucât contribuie la dobândirea abilităţilor de comunicare şi relaţionare socială. Obţinând aceste abilităţi, încrederea în sine creşte, imaginea de sine se conturează, iar respectul pentru ceea ce îl înconjoară se creionează. În acest sens, a voluntaria înseamnă a crea legături constructive şi durabile între oameni şi comunităţi, în aşa fel încât oferă copilului posibilitatea de a exersa şi de a dezvolta abilităţile sociale. Copilul deprinde abilitatea de a lucra în echipă, implicându-se activ şi căutând soluţii. Devine înţelegător faţă de problemele celorlalţi şi încercă să le rezolve. De altfel, în acest mod, dezvoltă şi calitatea de a fi empatic, pentru că va încerca să ia locul celui aflat în dificultate şi să găsească cea mai bună cale de a-l determina să depăşească momentul.

Voluntarul învaţă să adopte o atitudine tolerantă faţă de cei din jurul său, învaţă că acceptarea şi aprecierea diversităţii este soluţia pentru a comunica în mod constructiv în situaţii sociale diverse.În perioada şcolarizării se oferă posibilitatea elevului să experimenteze voluntariatul. Se ştie că dascălii promovează acest tip de activitate, pentru că i-au înţeles beneficiile. Există o preocupare continuă la nivelul fiecărei şcoli de a implica educabilii în cât mai multe acţiuni de voluntariat, elaborând an de an un *calendar de fapte bune* al celor care doresc să-şi ofere ajutorul necondiţionat. Şi, nu de puţine ori am fost plăcut surprinşi să aflăm că singuri, elevii noştri, au iniţiat proiecte la nivelul clasei sau al şcolii.

Elevii implicaţi în activităţi de voluntariat pentru protecţia mediului conştientizează mai uşor importanţa respectării şi ocrotirii naturii, fiind responsabilizaţi faţă de impactul pe care îl are comportamentul individului asupra mediului inconjurator. Expunându-le sursele de poluare, prezentându-le factorii de mediu şi rolul lor, şi implicându-i efectiv în colectarea deşeurilor aflate în spaţiul public, va creşte gradul de educaţie ecologică în rândul tinerei generaţii.Prin voluntariatul de promovare a valorilor şi tradiţiilor culturale româneşti, copilul va înţelege care-i sunt rădăcinile şi devine conştient şi mândru de identitatea sa culturală. Astfel, încrederea în forţele proprii creşte, iar societatea va câştiga un individ ce se va raporta la adevăratele valori care ne definesc.

Astfel că, pentru a le dezvolta competențele sociale și civice elevilor de la Școala Gimnazială ,,Fănuș Neagu’’, am inițiat și desfășurat o serie de activități sociale și educative. Am început cu proiectul **„Eco-școala”** activitate de educare pentru o cetățenie democratică, prin intermediul căreia am urmărit formarea unei conduite civice, responsabilizarea față de problemele comunității și de mediu, elevii fiind încurajați să protejeze resursele naturale. Prin proiectul **„De Crăciun ,fii mai bun!”**, inițiat de Asociația Autismul e Recuperabil, asociație care se ocupă de copiii cu tulburări din spectrul autist, am realizat decorațiuni de Crăciun care au fost vândute, banii asigurând terapia acestor copii.În cadrul proiectului de voluntariat **„Săptămâna verde”** părinții, elevii și cadrele didactice de la școala noastră au colaborat și au susținut oamenii nevoiași aflați în grija Bisericii Sf.Spiridon ,aceștia beneficiind de fructe, legume și alimente,Aceste activități au contribuit la conștientizarea necesității implicării întregii comunități în susținerea celor mai vulnerabile categorii sociale: copiii și bătrânii. Aceștia au înțeles adevărul proverbului românesc ,,unde-s mulți puterea crește”.

Voluntariatul este o activitate ce poate dezvolta armonios personalitatea unui elev care învaţă să fie bun fără a aştepta vreo recompensă materială. Implicat în activităţi de voluntariat, elevului i se oferă de fapt şansa descoperirii propriilor abilităţi şi dobândirea altora, beneficiile calităţii de a fi voluntar fiind numeroase. voluntariat, dezvoltă, personalitatea, altruism. Voluntariatul rămâne o acţiune complexă ce reprezintă investiţie în propria persoană. Copilul, indiferent de vârstă, reuşind să

ajute pe alţii, protejând mediul în care trăieşte, promovând valorile, în acelaşi timp se ajută şi pe sine, dezvoltându-se *frumos*. Dacă elevii au experienţe pozitive în calitate de voluntari, şansele ca ei să desfăşoare acest tip de activităţi în întreaga lor existenţă sunt mari. În acest mod, ei vor încuraja alţi elevi să devină voluntari la rândul lor, deci să acţioneze întru realizarea şi desăvârşirea binelui comun.

Bibliografie:

• Vernon, A.,(2004). Consilierea în şcoală - Dezvoltarea inteligenţei emoţionale prin educaţie raţional-emotivă şi comportamentală, Editura ASCR, Cluj-Napoca;

• Simon, Marinela Cristina, *Voluntariatul în domeniul social*, Editura Institutul European, Colecţia Academica, Iaşi, 2017;

• ***M.E.C.,(2013). Curriculum Național Programa Școlară pentru Arte vizuale și abilități practice. Clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a, București.

Rolul Chitarei Clasice în Educația Incluzivă

prof. grad II. Cioceanu Bogdan-Alexandru
Colegiul de Artă *Carmen Sylva*, Ploiești

Conceptul de educație incluzivă reprezintă un aspect fundamental al sistemului educațional contemporan, vizând integrarea tuturor elevilor, indiferent de dizabilități sau diferențe, într-un mediu de învățare comun și accesibil. În acest caz, instrumentele muzicale, în special chitara clasică, joacă un rol esențial prin faptul că dezvoltă atât abilitățile motrice cât și cele de comunicare în grup.

Chitara clasică, prin natura sa expresivă și accesibilă, poate facilita dezvoltarea emoțională și socială a elevilor, fapt dovedit prin numeroase studii care confirmă faptul că muzica poate îmbunătăți starea de bine și reduce stresul și anxietatea. Elevii care studiază un instrument dezvoltă abilități de exprimare emoțională și empatie, aspecte critice în construirea relațiilor sociale. Exersarea zilnică la un instrument implică procese cognitive complexe, cum ar fi memoria, atenția și gândirea critică, prin faptul că antrenează musculatura mâinilor și coordonarea lor, precum și ambele emisfere cerebrale implicate în procesul creativ și interpretativ. Astfel, elevii cu dizabilități motorii vor fi stimulați să își dezvolte abilitățile motorii fine ale mâinilor, într-o manieră eficientă și plăcută. De asemenea, elevii cu deficit de atenție vor fi antrenați în activități ce le solicită capacitatea de concentrare pe parcursul executării unor exerciții sau piese.

Pentru a integra eficient chitara clasică în educația incluzivă, este esențială adaptarea curriculei muzicale pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor. Astfel, învățarea se poate face prin jocuri imitative la început, urmate de învățarea teoretică a notației muzicale. Piesele vor păstra un caracter idiomatic specific instrumentului, vor fi scurte și adesea repetitive, iar melodia accesibilă. În cazurile în care dezvoltarea corpului și a mâinilor este insuficientă, se vor folosi instrumente mai mici, corzile selectate vor avea o tensiune redusă, iar acțiunea va fi reglată aproape de pragul minim, în așa fel încât apăsarea pe tastieră să fie lejeră și să faciliteze procesul de învățare.

Predarea diferențiată este crucială în contextul educației incluzive, aceasta realizându-se prin folosirea metodelor didactice variate pentru a satisface stilurile de învățare diferite ale elevilor. De exemplu, elevii cu sindrom Down vor avea nevoie de numeroase repetări și actualizări ale conținuturilor, învățarea desfășurându-se într-un ritm lent. Cântatul în grup, deși dificil atât pentru începători cât și pentru elevii cu deficiențe de învățare, stimulează coordonarea ritmică, comunicarea non-verbală și apropierea între elevi. Este recomandat ca profesorul să acompanieze discret melodiile încă de la început pentru ca elevii să se obișnuiască cu disciplina ansamblurilor camerale.

Aplicațiile moderne destinate telefoanelor și tabletelor pot fi folosite cu succes în predarea chitarei. Primul pas acordării instrumentului se poate realiza prin folosirea aplicației *GuitarTuna* ce ghidează elevii pas cu pas. Platformele educaționale precum *Songsterr* sau *Guitar Pro* asociază notația muzicală convențională cu diagrame sugestive care indică locul unde trebuie apăsată o coardă și maniera în care va fi ciupită, facilitând astfel citirea partiturilor. Un alt exemplu este reprezentat de aplicația *Loopz* care generează ritmuri variate ce pot fi folosite în locul metronomului pentru a stimula cântatul ritmic. *Musescore* este un software de notație muzicală ce permite transformarea partiturilor convenționale în scrierea Braille, fiind de asemenea capabil să reproducă muzica respectivă.

Unul dintre principalele obstacole în implementarea chitarei clasice în educația incluzivă este lipsa resurselor adecvate și a formării profesionale pentru cadrele didactice. Lipsa programelor aplicative dedicate în cadrul departamentelor de pregătire a personalului didactic îngreunează adaptarea tinerilor profesor la astfel de provocări. Consider că investițiile în dezvoltarea unor centre specializate de pregătire în care viitorii profesori să poată experimenta și învăța metodele alternative de predare sunt absolut necesare în contextul actual în care educația incluzivă este promovată și recomandată universal. Un alt obstacol adesea întâlnit este reprezentat de preconcepțiile sociale manifestate atât de profesori și elevi cât și de părinți.

Chitara clasică are un potențial semnificativ de a contribui la succesul educației incluzive, oferind numeroase beneficii elevilor cu și fără dizabilități. Pentru a valorifica pe deplin acest potențial, este esențial să se abordeze provocările legate de resurse, formare profesională, atitudini și infrastructură.

Bibliografie:

Cărți:

GORGĂNEANU-METEȘAN, Lucia Crinela, *Didactica educației muzicale specializate*, editura Grafoart, București, 2011

IAMANDESCU, Ioan-Bradu, *Muzicoterapia receptivă*, editura Grafoart, Bucureşti, 2021

LEVITIN, Daniel, *Creierul nostru muzical. Ştiinţa unei eterne obsesii*, editura Humanitas, Bucureşti, 2010.

CREȚU, Tinca, *Psihologia vârstelor,* editura Polirom, Iași, 2016.

Webografie:

- https://www.researchgate.net/publication/340430219_Please_Don't_Stop_the_Music_A_Meta-Analysis_of_the_Benefits_of_Learning_to_Play_an_Instrument_on_Cognitive_and_Academic_Skills
- https://www.researchgate.net/publication/242560857_The_power_of_music_Its_impact_on_the_intellectual_social_and_personal_development_of_children_and_young_people
- https://www.researchgate.net/publication/267983616_How_learning_a_musical_instrument_affects_the_development_of_skills
- https://www.researchgate.net/publication/240727107_Does_Music_Make_You_Smarter
- https://www.researchgate.net/publication/275645067_Changes_in_the_well-being_of_children_starting_to_play_musical_instruments
- https://www.researchgate.net/publication/247733679_Learning_a_musical_instrument_The_influence_of_interpersonal_interaction_on_outcomes_for_school-aged_pupils

STUDIU DE CAZ – AUTISM INFANTIL

Goga Anca-Ioana
Grădinița cu Program Prelungi „Floare de Colț”, Baia Mare

Date biografice și de identificare a cazului: A. M. este un băiat de 5 ani, născut pe 12 ianuarie 2019, în B.M. A este singurul copil al familiei M, formată din M, o asistentă medicală în vârstă de 34 de ani, și I, un inginer IT de 36 de ani. A frecventează grădinița, fiind înscris în grupa mare.

La vârsta de 3 ani, A a fost diagnosticat cu autism infantil de către un specialist în neurologie pediatrică, după ce părinții au observat întârzieri semnificative în dezvoltarea limbajului și comportamente repetitive. Diagnosticul a fost confirmat în urma unei evaluări detaliate, iar de atunci, A urmează ședințe de terapie de vorbire și comportamentală de două ori pe săptămână. Părinții lui A sunt foarte implicați în îngrijirea și educația sa, căutând în mod constant cele mai bune metode de a-l ajuta să progreseze.

Istoricul cazului: A s-a născut la termen, fără complicații majore, și a avut o dezvoltare motorie timpurie în limite normale. Părinții săi, au observat că, în jurul vârstei de 2 ani, A prezenta întârzieri semnificative în dezvoltarea limbajului. Nu își folosea cuvintele pentru a comunica și prefera să indice obiectele de care avea nevoie sau să folosească gesturi. De asemenea, au observat comportamente repetitive, cum ar fi fluturatul mâinilor și rotitul obiectelor, și o puternică rezistență la schimbarea rutinei zilnice.

Alarmată de aceste semne, familia a consultat un neurolog pediatru. După o evaluare amănunțită, A a fost diagnosticat cu autism infantil la vârsta de 3 ani. Diagnosticul a fost un moment dificil pentru familie, dar i-a motivat să caute cele mai bune resurse și intervenții disponibile pentru a-l ajuta pe A să se dezvolte.

A a început imediat să participe la ședințe de terapie de vorbire și comportamentală, iar părinții săi au fost instruiți în utilizarea sistemului de comunicare PECS (Picture Exchange Communication System) pentru a-i facilita comunicarea. De asemenea, au fost introduse în rutina zilnică tehnici de modelare socială și jocuri structurate pentru a-i îmbunătăți abilitățile sociale.

Pe lângă intervențiile terapeutice, A a continuat să frecventeze grădinița, unde educatorii au colaborat strâns cu terapeuții pentru a adapta activitățile și mediul de învățare la nevoile sale specifice. Părinții lui A au menținut o documentație detaliată a progreselor sale și au participat la întâlniri periodice cu echipa de intervenție pentru a ajusta planul de tratament în funcție de evoluția sa.

Rezultate ale evaluării psihopedagogice: În urma diagnosticării, A a fost supus unei evaluări psihopedagogice detaliate pentru a determina nivelul său actual de dezvoltare și nevoile specifice de intervenție. Evaluarea a inclus:

- Abilități de comunicare: A utilizează câteva cuvinte și fraze simple, preferând comunicarea non-verbală. PECS a fost introdus pentru a-l ajuta să exprime nevoile de bază.
- Abilități sociale**:** A evită interacțiunea cu alți copii, nu inițiază contact vizual și răspunde rareori la numele său. Prezintă dificultăți în înțelegerea și exprimarea emoțiilor.
- Comportamente repetitive: Manifestă comportamente stereotipe, cum ar fi fluturatul mâinilor și rotitul obiectelor. Devine agitat în cazul schimbărilor de rutină.
- Abilități cognitive: Atenția lui A este scurtă și se concentrează dificil pe activități. Manifestă un interes special pentru anumite jucării și activități repetitive.

Aceste rezultate au fost utilizate pentru a dezvolta un plan de intervenție personalizat, adaptat nevoilor sale specifice.

Modul de manifestare a subiectului în activitatea cotidiană: În activitatea sa zilnică, A preferă să se joace singur și are dificultăți în a se integra în grupurile de copii. Activitățile de la grădiniță sunt structurate pentru a-i oferi un mediu previzibil și organizat, ceea ce îl ajută să se simtă mai confortabil și să participe la activități. La domiciliu, părinții continuă să folosească metodele de terapie și PECS pentru a-l ajuta să comunice și să-și exprime nevoile.

Evoluția subiectului în urma aplicării programelor de intervenție: De la începutul intervențiilor terapeutice, A a făcut progrese semnificative. A învățat să folosească mai multe carduri PECS pentru a-și exprima dorințele și a început să folosească mai des cuvintele în comunicare. De asemenea, a arătat o ușoară îmbunătățire în interacțiunile sociale, inițiind ocazional contact vizual și participând mai activ la jocurile structurate.

Intervenții și strategii: Intervențiile și strategiile utilizate în cazul lui A includ:

- Terapia de vorbire: Sesiuni regulate pentru a extinde vocabularul și a îmbunătăți structura frazelor.
- PECS: Utilizarea cardurilor vizuale pentru a încuraja comunicarea.
- Jocuri și activități interactive: Implicarea în jocuri care încurajează interacțiunea verbală și socială.
- Modelare socială: Demonstrarea comportamentelor sociale adecvate prin scenarii și jocuri de rol.
- Povestiri sociale: Utilizarea poveștilor pentru a explica situații sociale și a învăța comportamente adecvate.
- Analiza Comportamentală Aplicată (ABA): Aplicarea principiilor ABA pentru a învăța comportamente adecvate și a reduce comportamentele repetitive.
- Tehnici de relaxare: Predarea tehnicilor de calmare și relaxare.

Monitorizare și Evaluare: Progresul lui A este monitorizat prin evaluări periodice și întâlniri regulate cu echipa de intervenție. Părinții mențin o documentație detaliată a sesiunilor de terapie și a progresului realizat. Întâlnirile trimestriale cu părinții, terapeuții și educatorii sunt organizate pentru a discuta evoluția și a ajusta planul de intervenție după nevoie.

În concluzie, intervențiile și eforturile constante ale familiei și echipei de specialiști au contribuit la îmbunătățirea abilităților lui A și la adaptarea sa în mediul școlar și familial. Continuarea acestor strategii și ajustarea lor în funcție de nevoile sale sunt esențiale pentru progresul său viitor.

ACTIVITATI PE CENTRE DE ACTIVITATE

Kádár Ilona
Gpp Toldi Salonta
Jud. Bihor

DATA: 08.05.2019
UNITATEA DE ÎNVĂŢĂMÂNT : G.P.P „Toldi” – Structura „Fat- Frumos”

NIVELUL: I

GRUPA: Mijlocie „Furnicuta”

EDUCATOARE: Kadar Ilona

TEMA ANUALĂ DE STUDIU: „Când, cum şi de ce se întâmplă?”

TEMA SĂPTĂMÂNII/SUBTEMA: „În lumea insectelor”

CATEGORIE DE ACTIVITATE: A.L.A I - Jocuri şi activităţi liber alese

MIJLOCUL DE REALIZARE: activităţi pe centre de activitate

ARII DE STIMULARE:

1. Ştiinţă: *„Recunoaşte insectele şi colorează-le”*

2. Construcţii: *„Stup pentru albine”*

3. Joc de masă: *„Albinuţe colorate, frumos să le aranjaţi!”*

TIPUL DE ACTIVITATE: consolidarea cunoştinţelor şi a deprinderilor

SCOPUL ACTIVITĂŢII:

- socializarea copiilor prin activităţi semidirijate, care fixează cunoştinţele şi pregătesc activităţile următoare

OBIECTIVE OPERAŢIONALE:

O1-să rezolve fişa de lucru corect, colorând imaginile corespunzător;

O2-să utilizeze în realizarea construcţiei propuse toate materialele puse la dispoziţie;

O3-să aşeze corect piesele de puzzle conform imaginii;

O4-să respecte în timpul sarcinilor indicaţiile date;

O5-să manifeste interes şi plăcere pentru activitate.

STRATEGII DIDACTICE:

Metode şi procedee:-conversaţia
-observaţia
-explicaţia
-demonstraţia
-exerciţiul

MIJLOACE DIDACTICE:

-lego

-insecte din plastic

-puzzle

-fişe, creioane colorate şi grafice

METODE DE EVALUARE:

-verificarea orală, observarea curentă, aprecieri stimulative, analiza produselor activităţii;

FORMA DE ORGANIZARE: frontal, individual

DURATA: 20-25 minute

BIBLIOGRAFIE:

- *** „*Curriculum pentru învăţământul preşcolar*” (3-6/7ani), M.E.C.I., Bucureşti
- *** „*Aplicaţiile noului curriculum pentru învăţământul preşcolar*” – vol.I,
- Ed. DPH., Bucureşti, 2009
- ***, Revista „*Învăţământul Preşcolar*” – Nr. 3-4/2010, Ed. Arlechin
- Bane, Colleen, „*Bună dimineaţa! Mă bucur că eşti aici*” – Manualul cadrului didactic pentru întâlnirea de dimineaţă, Ed. Ro Media, Bucureşti

ETAPELE ACTIVITĂŢII	CONŢINUTUL ŞTIINŢIFIC	STRATEGII DIDACTICE
1. Moment organizatoric	Pentru buna desfăşurare a activităţii voi face pregătirile necesare: voi aranja mobilierul şi voi pregăti materialele necesare la sectoare.	

2. Captarea atenţiei 	ADP-Rutine şi Tranziţii:Copiii intră în sala de grupă unde are loc IDD.Salutul: se va face cu ajutorul ecusoanelor primite de dimineaţă: Bună dimineaţa, fluturaş/albinuţă/buburuză *x*.Se va completa Calendarul naturii. Activitatea de grup se va face prin cântecul: „Fluturasul”. Noutatea zilei: Fluturaşul colorat a sosit la noi în grupă şi are o surpriză pentru noi. Voi solicita un copil să vină să descoperim împreună ce surpriză ne-a adus fluturaşul. În săculeţ vom descoperi câteva ghicitori despre insecte, iar buburuza e curioasă dacă ei ştiu răspunsul la acestea.(Anexa 1)	Conversaţia Observaţia Explicaţia Observarea comportamentului copiilor
3. Anunţarea temei şi a obiectivelor	Astăzi la centrul Construcţii vom construi stup pentru albine, la centrul Ştiinte vom rezolva o fişă de lucru, iar la centrul Joc de masă ne vom juca cu piesele de puzzle şi le vom aşeza la locul potrivit conform imaginilor.(Anexa 2)	Conversaţia Explicaţia
4. Dirijarea învăţării	Voi ruga copiii să se aşeze la măsuţe în funcţie de ecusonul primit de dimineaţă. Astfel, la centrul Joc de masă se vor îndrepta copiii care au ecusonul cu buburuză, la centrul Ştiinte se vor aşeza copiii cu ecusonul fluturaş, iar la centrul Construcţii se vor aşeza cei cu ecusonul albinuţă Se vor explica sarcinile fiecărui sector în parte, apoi vom face câteva exerciţii de încălzire a muşchilor mâinii: -închidem şi deschidem pumnişorii. -facem morişca -batem din palme de 3 ori.	Explicaţia Conversaţia Explicaţia Demonstraţia Exercitiul

	Voi reaminti copiilor că lucram frumos şi ingrijit.	
5. Obţinerea performanţei	Copiii realizează temele de la sectoare. Supraveghez fiecare centru în parte, trecând alternativ pe la acestea, ofer ajutor şi indicaţii ulterioare în caz de nevoie. La centrul Construcţii vom construi stup pentru albine, la centrul Ştiinţe vom rezolva o fişă de lucru, iar la centrul Joc de masă ne vom juca cu piesele de puzzle şi le vom aşeza la locul potrivit. Cei care au terminat cerinţa de lucru de la sectorul ales se vor putea muta la alt sector.	Conversaţia Exerciţiul Observaţia Analiza muncii independente a copiilor Aprecieri orale individuale
6. Evaluarea performanţei	Evaluarea se va realiza pe rând la sectoarele la care au lucrat copiii. Voi cere copiilor să facă aprecieri şi autoaprecieri, exprimând păreri referitoare la modul în care s-a lucrat. Fişele de lucru vor fi expuse la panoul pentru lucrări.Voi adresa aprecieri stimulative, referindu-mă la fiecare grupă în parte, precum şi aprecieri individuale.	Conversaţia Aprecieri individuale şi colective
7. Încheierea activităţii	Se va face prin intonarea cântecului ``*Culorile se ceartă*``	Conversaţia

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ: INIȚIATIVE ȘI IMPACT

PROF. POPA ȘTEFANIA RALUCA
Colegiul Național Pedagogic ”Ștefan Velovan“, Craiova

Educația incluzivă este un concept fundamental în promovarea echității și accesului egal la educație pentru toți elevii, indiferent de abilități, origine sau condiții socio-economice. Aceasta vizează integrarea tuturor copiilor, inclusiv a celor cu nevoi speciale, într-un mediu educațional comun, adaptat pentru a răspunde diverselor nevoi ale acestora. Educația incluzivă contribuie la dezvoltarea unei societăți mai echitabile și mai tolerantă.

În ceea ce privește inițiativele globale pentru educație incluzivă trebuie să amintim :

1. Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități (CRPD)

Adoptată în 2006, CRPD a stabilit cadrul internațional pentru protejarea drepturilor persoanelor cu dizabilități, inclusiv dreptul la educație incluzivă. Articolul 24 al convenției specifică faptul că statele trebuie să asigure un sistem educațional incluziv la toate nivelurile.

2. Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD)*

Adoptate de Națiunile Unite în 2015, ODD includ obiectivul 4, care vizează asigurarea unei educații de calitate, echitabile și incluzive pentru toți până în 2030. Acest obiectiv subliniază necesitatea incluziunii și accesului egal la toate nivelurile educaționale.

3. Programul UNESCO pentru Educație Incluzivă

UNESCO promovează educația incluzivă prin diverse programe și inițiative care sprijină statele membre în dezvoltarea politicilor și practicilor educaționale incluzive. Proiecte precum "Inclusive Policy Lab" oferă resurse și asistență tehnică pentru implementarea educației incluzive.

În paralel, în multe țări, guvernele și organizațiile neguvernamentale au demarat inițiative naționale în funcție de diferite aspecte esențiale ale educației incluzive: formare, curriculum, suport personalizat, tehnologie, mediu școlar și implicarea comunității:

1. Programe de Formare a Cadrelor Didactice,pentru a-i înzestra cu competențele necesare pentru a lucra cu elevii cu nevoi speciale. Aceste programe includ formarea în utilizarea tehnologiilor asistive, metode de predare diferențiată și gestionarea claselor diverse.

2. Adaptarea Curriculumului

Modificarea și adaptarea curriculumului școlar pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor este o altă inițiativă esențială. Acest lucru poate implica dezvoltarea unor planuri de lecție flexibile, utilizarea materialelor didactice accesibile și integrarea abordărilor centrate pe elev.

3. Programe de suport și consiliere pentru elevi și familiile lor joacă un rol crucial în educația incluzivă. Acestea pot include servicii de consiliere psihologică, suport logistic și consiliere în carieră pentru a asigura o tranziție lină între diferite niveluri de educație și viața profesională.

Exemple de Bune Practici

1. Modelul Finlandez de Educație Incluzivă

Finlanda este recunoscută pentru sistemul său educațional incluziv, care pune accent pe individualizarea învățării și suportul continuu pentru toți elevii. Sistemul finlandez încurajează colaborarea între profesori, părinți și specialiști pentru a crea un mediu educațional favorabil.

2. *Programul „Every Student Succeeds Act” (ESSA) din Statele Unite*

Adoptat în 2015, ESSA promovează educația incluzivă prin solicitarea statelor de a dezvolta planuri educaționale care să includă măsuri pentru integrarea elevilor cu nevoi speciale în școli obișnuite. De asemenea, programul sprijină finanțarea pentru formarea profesorilor și dezvoltarea de resurse educaționale incluzive.

Aceste strategii, adaptate în funcție de diverse aspecte esențiale ale educației incluzive, pot ajuta școlile să creeze un mediu educațional care să răspundă nevoilor tuturor elevilor. Implementarea eficientă a acestor strategii necesită colaborare între profesori, părinți, elevi și comunitate, precum și un angajament ferm pentru promovarea echității și incluziunii în educație.

Iată câteva strategii aplicabile în școli pentru a promova educația incluzivă:

Strategii pentru Promovarea Educației Incluzive în Școli

- Workshop-uri și seminarii: Axate pe metode de predare diferențiată, utilizarea tehnologiilor asistive și gestionarea claselor diverse.
- Parteneriate cu experți: Colaborarea cu psihologi, terapeuți și alți specialiști pentru a oferi suport și consiliere cadrelor didactice.
-Organizarea periodică de sesiuni de formare, atât la nivel local, cât și online, pentru a facilita accesul tuturor profesorilor.
- Crearea unor planuri de lecție care permit ajustarea conținutului în funcție de nevoile fiecărui elev.
- Utilizarea de resurse educaționale accesibile, cum ar fi cărți audio, materiale în Braille și software educațional adaptat.
- Revizuirea periodică a curriculumului și consultarea cu experți în educație specială pentru a asigura că materialele didactice sunt incluzive.

-Oferirea de suport individualizat pentru elevii cu nevoi speciale prin:

- Crearea de PEI care să includă obiective specifice și strategii de învățare adaptate pentru fiecare elev.

- Angajarea de asistenți educaționali care să ofere sprijin direct elevilor în clasă.

În concluzie, educația incluzivă reprezintă un pas esențial către construirea unei societăți mai echitabile și mai diverse. Inițiativele globale și naționale, precum și bunele practici implementate în diverse țări, demonstrează că este posibil să oferim tuturor copiilor șanse egale la o educație de calitate. Continuarea acestor eforturi este crucială pentru asigurarea unui viitor în care fiecare individ are oportunitatea de a-și atinge potențialul maxim.

Bibliografie

Gherguț, A. (2016).Educația incluzivă și pedagogia diversității, Editura Polirom, Iaşi

Verza E. Paun E. (1998), Educația integrată a copiilor cu handicap, As. RENINCO, UNICEF, București

Vrășmaș E. (2004) Introducere în educația cerințelor speciale ,Ed. CREDIS;Universitatea din București

Vrășmaș E.,(2007) Dificultăți de învățare în școală, Editura V&I INTEGRAL, București

Vrășmaș T. (2001), Învățământul integrat și / sau Incluziv, Editura Aramis, București

Vrășmaș T. (2004), Scoala și educația pentru toți, Ed. Miniped, București

Joc de rol
Un elev cu CES nu reușește să-și facă prieteni printre colegii de clasă.

prof. Mîrlogeanu Anemona Dana
Liceul Teoretic “Nicolae Cartojan” Giurgiu

Clasa a IX-a B s-a reunit la inceput de an. Elevii sunt veseli, jucauși, plini de viață. Doar D. este retras, privește în gol. Toți se întreabă ce este cu el. Nu comunică, nu se apropie de ceilalți.

Zilele trec. Copiii se complac în activitățile lor, aleargă, glumesc, doar D este…altfel. De aceea îl ignoră. Pare inexistent. Surprinde uneori, când din senin, în timpul orelor se ridică din banca și merge la tablă. Șterge tabla, vrea să se simtă util. Gestul său nu mai surprinde pe nimeni. Vocea lui nu se face auzită. Și totuși, pare preocupat, dar nimeni nu știe ce se petrece.

Ora de fizica a început. Mai toți elevii au emoții. Doamna profesoară pare exigentă. E fizică! Nu poate fi ușor! Doamna sesizeaza starea de încordare. Se hotărește să adreseze o intrebare pentru nota 10. “ Știe cineva în ce an a fost publicată teoria relativității restrânse?”

Liniștea domină clasa. Nimeni nu pare să știe. Deodată o voce necunoscută până atunci, sparge starea de apăsare. “1905” ! Aici! Toti elevii, uimiți, își îndreaptă privirea către D. !!! Nimeni nu spune nimic., toți sunt uluiți. Curioasă, dna profesoară mai adresează o întrebare. Un singur răspuns, aproape matematic. Tot D. !!!

Elevii nu -l mai privesc la fel. D. vorbește. Mai mult, el știe foarte multe lucruri.Se bazează pe el. Daca nimeni nu știe , sigur are D. răspunsul. Face parte din clasă. Nu mai este nevăzut. Este prietenul tuturor.

PROIECT DIDACTIC
(pe structura învățării experențiale, modelul ERR)

Prof. Lioara Petruț
Colegiul Național “George Coșbuc”, Cluj-Napoca

Data: 20 mai 2023

Profesor: PETRUȚ LIOARA

Unitatea de învățământ:

Clasa: Anul I de studiu (grupa experimentală)

Disciplina: Cultură civică

Subiectul lecției: Comunitatea locală

Unitatea de învățare: Omul – ființă socială

Domeniul: Viața în societate

Tipul lecţiei: comunicare/însuşire de noi cunoştinţe

Competența generală: Aplicarea comportamentului civic şi a valorilor democratice studiate în propria experienţă şi în acţiuni desfăşurate împreună cu ceilalţi.

Competențe specifice:

1.1. Evaluarea propriilor comportamente în cadrul grupurilor din care face parte prin raportare la regulile sociale ale vieţii în comun.

1.2. Analizarea complexităţii identităţii unei persoane pe baza apartenenţei la diferite tipuri de comunitate.

Competențe derivate:

1. enumerarea unor drepturi și obligații cetățenești în perioada pandemică actuală, cu ocazia evenimentelor culturale locale, având ca suport vizual imaginile prezentate și informațiile dobândite în cadrul orei;
2. precizarea drepturilor și obligațiilor cetățenești la nivel local, pe baza informațiilor primite în timpul lecției;
3. identificarea modalităţilor de îndeplinire a îndatoririlor cetățenești, pe baza cunoștințelor însușite în timpul orei.

Strategia didactică:

- Metode și procedee: conversația, explicația, exercițiul, ciorchinele, casete paralele opuse – floarea și cactusul (așa „DA”, așa „NU”);
- Mijloace de învățământ: Cultură civică Modul I Ghidul elevului Cetățenia democratică, București, 2006; caietul de notițe; imagini sugestive, laptop;

- Forme de organizare: frontal, individual.

Resurse:

Oficiale:

1. Programa şcolară pentru disciplina Cultură civică, anul I de studiu, programa a Doua Șansă aprobată de MEN. Prezenta programă şcolară este o revizuire a programei şcolare aprobate prin Ordinul M.Ed.C. nr. 5735/29.12.2005.
2. Planificarea calendaristică orientativă, anul I de studiu;

Bibliografice:

1. M.E.C.I., Curriculum naţional. Programa şcolară pentru disciplina Cultură civică (clasele a VIIa şi a VIII-a), aprobată prin O.M.E.C.I. nr. 5097/ 2009, disponibilă la http://www.ise.ro/Departamente/Curriculum/Programescolare.aspx
2. Bârzea, C., Educaţia pentru cetăţenia democratică: o perspectivă asupra învăţării pe tot parcursul vieţii, Consiliul Europei, Strasbourg, 2000, disponibilă la http://publications.europa.eu/resource/cellar/e0f2801c-184c-11e8-ac73-01aa75ed71a1.0007.01/DOC_1
3. Leca, C. (coord.), Educaţie pentru democraţie şi drepturile omului, ghidul profesorului, SIEDO, Republica Moldova, 1998, disponibilă la https://amnesty.md/wp-content/uploads/EDO_ECD_Gimnaziu_Ghidul_profesorului.pdf

SCENARIUL DIDACTIC (MODELUL ERR)

ETAPE	COMP. DERIV.	TIMP	Activitatea profesorului	Activitatea elevilor	Metode şi procedee	Mijloace de învăţământ	Evaluare
I ***Moment organizatoric***		3’	- Salutul - Notarea absenţelor	- Salută - Se roagă			
II ***Evocarea***		5’	În ce perioadă deosebită din viața comunității am intrat? Ce serbează clujenii în această perioadă? Din ce în ce mai mult observăm că oamenii au pierdut sensul adevărat al sărbătorii împreună a unui eveniment cultural și accentul se pune, cu precădere, pe aspectul material/comercial, de consum. *Întrebarea-cheie*: Oare, așa se cuvine a ne bucura împreună de diversitatea oferită de acest minunat oraș? Astăzi, vom descoperi, împreună, care ne sunt drepturile, dar și obligațiile cetățenești ce decurg din faptul că suntem cetățeni români, locuitori ai municipiului Cluj-Napoca. Ne vom axa cu precădere pe evenimentele care au avut loc în ultimii ani, în această perioadă, și anume: Zilele Clujului, punând acccentul pe schimbările legislative din ultima perioadă. Scriu titlul pe tablă.	... anotimpul primăverii, anotimpul activităților ... zilele Clujului Elevii ascultă și reflectează. Elevii notează data și titlul lecției în caiete.	Conversația	Imagini	
III ***Realizarea sensului***	CD1 CD2	22’	Profesorul propune vizionarea materialului video https://www.youtube.com/watch?v=AzW75KujwUc (Spot video Zilele Clujului) Profesorul propune rezolvarea exercițiului „Să lucrăm împreună” din ghidul elevului (vezi pag. 35).	Elevii urmăresc filmulețul.	exercițiul	Laptop, Planșe ghidul Coli A4	Aprecieri și corectarea eventualelor greșeli

	CD3		**Sarcina 1**: clasa este împărțită pe 3 grupe, folosind aplicația TEAMS care vor completa fragmentul de „ciorchine” (vezi ANEXA 1) repartizat, în urma tragerii la sorți, de către un raportor al grupei. Cele 3 fragmente de ciorchine se vor uni pe flipchart. Se evaluează porțiunile de ciorchine realizate de fiecare grupă. Profesorul propune discuții libere pe marginea exercițiului 3 de la „Să descoperim împreună” din ghidul elevului (vezi p. 35).	Elevii rezolvă sarcina de lucru dată.	Ciorchinele explicația exercițiul	Manualul	
IV ***Reflecția***	CD3	13’	**Sarcina 2**: fiecare din cele 3 grupe primește „Floarea și cactusul” (vezi ANEXA 2), unde vor avea de completat răspunsurile la întrebarea „Care sunt regulile ce trebuiesc cunoscute și aplicate de fiecare cetățean în parte?” Pe două coloane paralele se vor scrie: în stânga: activităţile ce ar trebui să le facem în perioada pandemică în cadrul activităților dedicate Zilelor Clujului, iar în dreapta: activităţile ce ar trebui evitate în aceeași perioada. Desenaţi un simbol în dreptul fiecărei coloane (de ex. pentru Aşa Da – o floare şi pentru aşa Nu – un cactus). Evaluarea casetelor paralele opuse realizate de fiecare grupă. Profesorul propune citirea exercițiului 4 de la „Să lucrăm împreună” din ghidul elevului (vezi p. 35). Discuții pe marginea a ceea ce s-a citit.	Elevii rezolvă sarcina de lucru dată. Elevii își spun părerea față de cele scrise de colegii lor. Elevii ascultă, își spun părerea și reflectează.	Conversația	Ghidul elevului	Aprecieri și corectarea eventualelor greșeli Aprecieri și corectarea eventualelor greșeli
V		4’	Aprecieri generale şi individuale privind implicarea elevilor în desfăşurarea lecţiei. Notarea elevilor participanţi la lecţie.	Elevii ascultă cu atenție.	Conversația	Catalogul	Aprecieri Note

Aprecierea activităţilor elevilor							
VI Precizarea şi explicarea temei pentru acasă		2’	Rezolvați exercițiile 1 și 2 de la „Ce am învățat?” din ghidul elevului (vezi pag. 35)	Elevii își notează tema în caiete.	Conversația		
VII Încheierea lecţiei		1’	Salutul.	Elevii salută.			

Educație incluzivă pentru copiii cu autism

Prof. Mihai Sînziana
Școala Gimnaziala „Dr. Ioan Mihalyi de Apșa, Sighetu Marmației

Termenul “autism” a fost creat în anul **1911** de către psihiatrul elvețian **Eugen Bleuler**. Acesta provine din cuvântul german **“Autismus”**, iar etimologia sa se bazează pe grecescul **“autos”**, care înseamnă **“eu însumi”**, și sufixul **“-ismos”**, care indică o acțiune sau un stadiu. Ideea din spatele termenului este de **"auto-absorbție morbidă"**. Astfel, autismul este o tulburare complexă de dezvoltare care afectează comunicarea, relaționarea și percepția lumii a persoanelor care îl experimentează.

Educația incluzivă reprezintă o abordare în care toți copiii, indiferent de diferențele lor, învață împreună în aceeași sală de clasă. Acest concept se aplică și copiilor cu autism și altor dizabilități. Studiile de specialitate au demonstrat că implicarea copiilor cu autism în activități alături de colegii tipici, împreună cu terapiile adecvate, poate crește gradul de recuperare și funcționare al acestora cu până la 80%. Beneficiile incluziunii nu se limitează doar la copiii atipici și familiile lor, ci sunt benefice pentru toți copiii.

În România integrarea copiilor cu autism în învățământul de masă include mai multe acte normative și reglementări. Iată câteva dintre ele:

- **Legea nr. 151/2010** privind serviciile specializate integrate de sănătate, educație și sociale adresate persoanelor cu tulburări din spectrul autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate. Aceasta a fost modificată și completată prin **Legea nr. 58/2022**.
- **Legea nr. 448/2006** privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap. Aceasta reglementează drepturile și obligațiile persoanelor cu handicap, inclusiv copiii cu autism, în scopul integrării și incluziunii sociale.
- **Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități**, ratificată de România în 2007, care promovează și protejează drepturile omului și libertățile fundamentale ale persoanelor cu dizabilități, inclusiv copiii cu autism.
- **Legea Autismului** prevede că afecțiunea va fi depistată timpuriu la copiii cu vârsta între 0 și 3 ani, iar cei care suferă de autism vor beneficia de servicii de recuperare și integrare socială gratuite.

Aceste legi și reglementări au scopul de a asigura accesul egal la educație, servicii de sănătate și alte resurse necesare pentru integrarea copiilor cu autism în societate.

Integrarea copiilor cu autism în învățământul de masă implică mai multe etape esențiale pentru a asigura o tranziție cât mai lină și eficientă. Aceste etape sunt esențiale pentru a facilita integrarea copiilor cu autism în învățământul de masă și pentru a le oferii șanse egale la educație și dezvoltare socială.

- **Evaluarea inițială:** Are ca scop stabilirea nivelului de suport necesar prin evaluarea abilităților cognitive, sociale și de comunicare ale copilului cu autism.
- **Planificarea intervenției**: Se elaborează un plan de intervenție personalizat care include obiective specifice și strategii de predare adaptate nevoilor copilului.
- **Pregătirea mediului școlar**: Adaptarea mediului școlar pentru a răspunde nevoilor copilului cu autism, inclusiv utilizarea materialelor vizuale și a altor resurse educaționale specifice.
- **Formarea cadrelor didactice**: Instruirea profesorilor și a personalului școlar pentru a înțelege și a răspunde adecvat nevoilor copiilor cu autism.
- **Integrarea treptată**: Introducerea treptată a copilului în activitățile de clasă, începând cu perioade scurte de timp și crescând treptat durata și complexitatea activităților.
- **Monitorizarea și ajustarea**: Monitorizarea progresului copilului și ajustarea planului de intervenție în funcție de evoluția acestuia.
- **Implicarea familiei**: Colaborarea strânsă cu familia copilului pentru a asigura continuitatea și coerența intervențiilor atât acasă, cât și la școală.

Educația incluzivă reprezintă o abordare în care toți copiii, indiferent de diferențele lor, învață împreună în aceeași sală de clasă. Pentru profesori, există câteva metode-cheie pentru a crea un climat incluziv și a sprijini toți elevii:

- **Cunoaște elevii și lasă-i să te cunoască pe tine**: Stabilirea unei legături cu elevii necesită timp, dar începe chiar cu primele zile de școală. Înțelege nevoile individuale ale fiecărui copil.
- **Creează un spațiu sigur pentru împărtășirea valorilor cheie în procesul de incluziune**: Elevii trebuie să se simtă acceptați și respectați, indiferent de diferențele lor. Promovează comunicarea deschisă și înțelegerea reciprocă.
- **Planifică procesul didactic într-o varietate de moduri**: Folosește strategii diferite pentru a ajunge la toți elevii. Adaptă metodele de predare pentru a răspunde nevoilor diverse ale clasei[1].

- **Alege literatură care subliniază importanța incluziunii**: Folosește materiale care reflectă diversitatea și promovează înțelegerea și acceptarea.

Pentru a sprijini educația incluzivă, există seturi de instrumente și resurse pentru profesori, care includ ghiduri privind adaptările curriculare, evaluarea incluzivă, tehnologiile asistare și multe altele. Este important să continuăm să promovăm această abordare pentru a crea școli și comunități mai incluzive.

Bibliografie:

https://www.scoalapacientilor.ro/integrarea-copiilor-cu-autism-in-scoala-de-masa/

https://www.suntautist.ro/autismul-in-scoala-profesorii-pot-ajuta-copii-cu-tsa-in-clasa/

https://www.kinderpedia.co/ro/educatia-incluziva-in-sala-de clasa.html#:~:text=5%20metode-cheie%20%C3%AEn%20construirea%20unui%20climat%20incluziv%20%C3%AEn,Alege%C8%9Bi%20literatur%C4%83%20care%20s%C4%83%20sublinieze%20importan%C8%9Ba%20incluziunii%20

etymonline.com/pt/word/autism

https://ro.wikipedia.org/wiki/Autism

IMPACTUL MASS-MEDIEI ASUPRA INDIVIDULUI, POZITIV SAU NEGATIV?

Prof. CĂPRUCIU MARINELA MIOARA,
Colegiul Naţional Pedagogic “Ştefan Velovan, Craiova

Mass-media este o denumire generală a tuturor mijloacelor de informare în masă. Aceste mijloace sunt variate: presa sau mijloacele electronice de informare (televizor, radio, reţele de calculatoare). Dezvoltarea acestora a dus la o răspândire pe scară largă a informaţiei. Această dezvoltare este rezultatul dorinţei oamenilor de a fi informaţi.

Cele mai răspândite mijloace de informare sunt presa scrisă, televiziunea şi radioul. Acestea ocupă primele locuri ca popularitate, deoarece informaţia este transmisă uşor individului. Din păcate, acestea sunt si principalele mijloace de dezinformare, pentru că informaţia greşită poate să ajungă rapid la indivizi.

De exemplu, prin intermediul mass-mediei, două persoane sau instituţii publice aflate în conflict işi pot face publice opiniile, atrăgând simpatizanți de o parte sau de alta. Dacă acest conflict are la bază o problemă publică și dacă individul este interesat de aceasta, el va prelua orice informație primită din mass-media. Mediatizarea opiniilor poate degenera în alte conflicte.

De aici rezulta ca mass-media este cea mai buna cale de manipulare a indivizilor, prin prezentarea repetata a unor idei, principii, opinii etc.

O altă caracteristică a mass-mediei este ca aceasta poate forma caracterul unui individ, adeseori eronat. In acest caz este vorba de televiziune. Datorită faptului că individul se uită exagerat de mult la televizor, acestuia îi pot fi întipărite idei sau opinii transmise de programul vizionat.

De exemplu, s-a studiat impactul vizionării programelor violente. Rezultatele studiului diferă în funcție de cantitatea vizionată și de vârsta individului. Cel mai interesant rezultat este acela în care o cantitate mare de programe cu conținut ridicat de violență este vizionată de un individ cu o vârsta fragedă: acesta încearcă să copieze ce vede și ceea ce i se pare interesant. De obicei, prin faptul ca filmele de acțiune conțin scene violente, implicit spectaculoase, aceste producții atrag audiența tânără. Rezultatul constă în formarea unui individ cu un caracter violent, eventual o persoană cu o cultură joasă (timpul alocat vizionării de filme, programe etc. este mult mai mare decât cel alocat citirii unei cărți etc.).

Dacă este adevărat că televiziunea deschide gustul pentru cultură, că poate satisface o pasiune ca sportul sau cinefilia, ii putem totuși reproșa pasivitatea pe care o induce. Opiniile părinților în privința televizorului sunt de cele mai multe ori negative pe când cele ale adolescenților se arată

favorabile, iar emisiunile urmărite alimentează conversațiile dintre tineri in vreme ce interdicția de a viziona un program sau altul este receptată ca frustrantă. In România au fost introduse semnele care se afișează pe ecran în timpul unei emisiuni sau a unui film cu ajutorul cărora se recomandă vârsta prielnică vizionării programului respectiv, însă nu se poate preciza dacă acestea au efect.

Numeroase studii au confirmat accentuarea comportamentelor agresive ale copiilor care au urmărit emisiuni cu conținut violent, mai grav, este faptul ca agresivitatea comportamentală nu își are sensul în perioada adolescenței și a preadolescenței.

Dar totuși nu toți copiii reacționează în același fel la același film, aici intervenind și educația primită de la părinții lor. Cei mai vulnerabili sunt copii cu vârste sub 10 ani, care nu prea sunt conștienți de faptele lor , iar cei mai puțini vulnerabili sunt totuși adolescenții care au o oarecare noțiune despre limita între bine și rau.

Televiziunea poate avea o serie de efecte negative asupra unui copil, ea poate diminua somnul nocturn al unui copil care ii poate provoca oboseală, mai ales cea vizuală, tulburări de atenție, scăderea formei și a performanțelor fizice.

Inainte televiziunea era consacrată pentru emisiunile ei intelectuale; acum locul acestora este luat de emisiuni, filme și reclame (care indrumă populația, care nu este în totalitate conștientă) la disconforturi care pot trece sau pot rămâne ca semne în viața acestora.

Una dintre problemele cele mai des întâlnite este aceea a violenței, ea putând fi astăzi generalizată de filmele și emisiunile de la televizor. Nu putem pune exclusiv pe seama televiziunii îngrijorătoarele brutalități sociale din prezent dar numeroase opinii consideră că ea are un rol important și agravant. Totuși televiziunea arată în majoritatea cazurilor realitatea, o realitatea nu prea plăcută pentru alții, dar este totodată și lumea în care trăim noi toți. Majoritatea specialiștilor menționează patru factori agravanți datorați televiziunii:

- Un efect de pasivitate, caracterizat de o indiferență și de o insensibilitate anormală față de violențele efective
- Un efect de teamă excesivă de a nu cădea victima violenței;
- Un efect de cerc vicios, caracterizat de tendința de a se indentifica cu personajele agresive, de a acționa asemenea lor și de a căuta mereu emisiuni prea brutale, tendința observabilă la copiii care urmăresc programe cu caracter violent – deoarece copilul nu poate lua distanță față de aceste imagini ale agresivității.

De aceea este importantă, în primul rând, educația primită de la părinți despre valorile culturale ale vieții. Pe lângă aceasta, individul, al cărui caracter este în formare, trebuie controlat și privat de anumite programe ce nu sunt potrivite formării lui.

Iată că profesorii se găsesc în situaţia de a face faţă unei veritabile provocări: pe de o parte, să facă faţă concurenţei mass-mediei, iar pe de altă parte să facă o educaţie necesară pentru mass-media, adică să formeze competenţe şi atitudini adecvate faţă mass-media.Una dintre soluţii pare a fi chiar aceea de a integra, pe cât posibil, mass-media în procesul de educaţie.

Mijloacele electronice de informare sunt într-o continuă dezvoltare. Se caută rapiditatea transmiterii informației către individ și o mobilitate cât mai mare a aparatelor, pentru ca individul să nu fie niciodata privat de accesul la informație. Aceste mijloace prezintă un dezavantaj major: costul acestora nu permite achiziționarea lor decât de către anumiți indivizi, din anumite clase sociale. Și cum întotdeauna au existat diferențe între păturile sociale, probabil că aceste mijloace nu vor ajunge la fel de răspândite ca presa scrisă sau televiziunea. O metodă răspândită de a fi informat este accesarea unei rețele (ex: Internet) prin intermediul unui terminal (ex: computer, telefon mobil etc.). Principalul avantaj al acestei metode este că poți obține doar informațiile dorite la momentul dorit. Eficiența acestei metode a dus la folosirea ei ca una din sursele de informare pentru *presa scrisă* și *televiziune*.

La aceasta se adauga ideea, sustinută de statistici, că din ce în ce mai mulți copii ajung la gimnaziu fără a stăpâni noțiunile fundamentale și că din universul cotidian al adolescenților cărțile tind să dispară. Numărul celor care citesc puțin sau deloc (22%) este aproape egal cu numărul celor care citesc asiduu (23%), aceasta configurație rămânând neschimbată de 10 ani.

Datorită rolului important pe care il au mijloacele mass-media în informarea populației, este absolut necesară o instituție care să monitorizeze informația expusă publicului. Aceste instituții crează un regulament, ce impun anumite restricții, limite, cenzuri. Rolul acestui gen de instituție este să controleze tipul de informație transmis publicului larg și să impună o anumită decență în domeniul mass-media.

Pe scurt, mass-media poate avea un impact pozitiv sau negativ asupra individului, acest lucru depinzând de alegerea lui. Cu cât un individ deține mai mult control asupra informației primită de el, cu atât impactul mass-mediei asupra acestuia este mai putin negativ.

Bibliografie:

1. Delors, J., (coord.), (2000), Comoara lăuntrică,Ed.Polirom, p.120
2. referinta bibliografica: www.cna.ro

Educația incluzivă și beneficiile acesteia

Prof. Marinescu Mirela,
CN Şcoala Centrală, București

Educația incluzivă se referă la maniera în care școlile, sălile în care elevii învaţă, programele și cursurile sunt concepute astfel încât toți copiii să poată participa la cursuri și să poată învăța. Incluziunea presupune descoperirea unor metode de predare diferite, astfel încât toți elevii să fie implicați activ în propria lor formare. Înseamnă găsirea de modalități pentru a lega prietenii, relații și respect reciproc între toți copiii, precum și între copiii și profesorii din școală.

Toți elevii au dreptul la o educație de calitate. Fie că sunt sănătoși sau nu, că trăiesc sau nu într-un mediu social bun sau sunt copii defavorizați, statul trebuie să ofere tuturor o educație egală, care să dea şansa fiecărui elev să își dezvolte la maximum abilitățile și să le faciliteze găsirea celui mai bun loc de muncă posibil în societate. Acest drept este consacrat în Carta drepturilor și libertăților fundamentale, Convenția privind drepturile copilului, Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, Legea educației și Legea anti-discriminare.

Educația în școlile incluzive se concentrează în genere pe asigurarea faptului că fiecare copil își atinge potențialul său maxim. Educația incluzivă nu este doar pentru anumiți copii. Incluziunea nu este ceva pentru care un copil ar trebui să fie pregătit. Toți elevii sunt pregătiți în orice moment să frecventeze școlile și cursurile obișnuite. Educația incluzivă este o metodă de a reflecta cum putem fi creativi. Creativitatea presupune ca profesorii să învețe să predea în moduri diferite sau să își structureze lecțiile astfel încât toți copiii să poată participa activ la cursuri.

Ca valoare, educația incluzivă se referă la așteptarea ca toți elevii noştri să fie apreciați și acceptați în viață. Ea **are o serie de beneficii.**

Astfel, diversitatea clasei oferă copilului o imagine reală a societății în care va trăi și va lucra, pregătindu-l în felul acesta mai bine pentru viitor. De asemenea, abordarea individuală a profesorului poate ajuta copilul să descopere abilități nebănuite. Acesta învață să perceapă în mod natural și să răspundă la diferențe sau schimbări. Într-o echipă eterogenă, copilul își dezvoltă aptitudinile, arta comunicării, capacitatea de a rezolva probleme. Pe de altă parte, copilul are ocazia să își găsească prieteni într-un grup obișnuit, mediul său social nefiind limitat doar la copiii defavorizați. Abordarea individuală a profesorului poate ajuta copilul să descopere abilități nebănuite şi acest lucru va fi o încurajare binevenită.

Școala incluzivă îi învață pe copii de la o vârstă fragedă toleranța, empatia și înțelegerea. Aceasta elimină xenofobia, rasismul, ajutând la abordarea subiectelor tabu. De asemenea, presupune costuri financiare mai mici pentru sistemul de învăţământ, povara economică asupra societății fiind mai mică, deoarece fiecare individ este condus spre independență și ocuparea forței de muncă pe piața muncii.

Școala incluzivă dezvoltă în mod constant abilitățile profesorilor, îi învaţă să facă faţă provocărilor și creează o echipă de profesioniști în cadrul catedrelor didactice. Școala incluzivă pune accentul pe cooperarea de calitate a întregii echipe pentru obţinerea celor mai bune performanţe și uşurează în felul acesta munca solicitantă a profesorilor
Este un centru cultural, educațional, preventiv și familial de care copilul are nevoie.

Dar educaţia incluzivă vine la pachet şi cu o serie de probleme. Astfel, dacă unul dintre părinți nu este de acord cu principiile incluziunii, de exemplu, mama sau tatăl exprimă o părere negativă despre diferiți colegi de clasă în fața copilului, copilul poate fi confuz inutil, deoarece ei înșiși percep diferența ca pe o parte naturală.

Educația în școlile incluzive se concentrează în principal pe asigurarea faptului că fiecare copil își atinge potențialul maxim și în același timp învață să comunice și să coopereze cu ceilalți. Diferența este percepută aici ca o oportunitate de a dezvolta respect pentru sine și pentru ceilalți, de a dezvolta empatie, toleranță, considerație și responsabilitate.

Bibliografie:

- Vrăşmaş, Ecaterina, *Modele şi forme de sprijin educaţional în contexte incluzive*, Editura Terra, 2011.
- Obreja, Mirela, *Educaţie şi incluziune,* Editura Media Sind, 2009.
- Vrăşmaş, Traian, *Învăţământ integrat şi/sau incluziv pentru copiii cu cerinţe educative speciale,* Editura Aramis, 2001.
- Traşcă, Iuliana, *Învăţarea prin cooperare*, Editura Ars Libri, 2016.

IMPACTUL EDUCAȚIEI FORMALE ȘI NONFORMALE ASUPRA DEZVOLTĂRII CREATIVITĂȚII PREȘCOLARULUI

Prof. Înv. Preș Dumitrache Rodica,
Grădinița nr. 191, Sector 3, București

„Creativitatea reprezintă miraculoasa întâlnire dintre energia neinhibată a copilului cu ceea ce pare a fi opusul și dușmanul ei, simțul ordinii, impus de disciplinata inteligență a adultului”. (Norman Podhoretz)

Ca etapă primară a sistemului de învăţământ, grădiniţa are o importanţă covârşitoare în formarea creativităţii copiilor deoarece vârsta copiilor este cea a maximei receptivităţi, a deschiderii spre lume, a curiozităţii nemărginite, a motivaţiei maxime de a cunoaşte.

Cu toate progresele făcute de ştiinţă, cunoaşterea copilului nu este întru totul epuizată. Fiecare copil este unic, o personalitate în devenire la care ne lăsăm amprenta. Să-l cunoaştem mai îndeaproape, să-i călăuzim paşii, să-i modelăm personalitatea reprezintă competenţele prioritare pentru fiecare cadru didactic. Înconjurându-l cu afectivitate, dragoste şi ghidându-l treptat de la lumea imaginară la realitatea vieţii, copilul păşeşte în mediul social reuşind să facă faţă cu succes greutăţilor şi obstacolelor de mai târziu.

Preșcolaritatea reprezintă perioada cea mai importantă pentru conturarea creativității. Acum se cristalizeaza trebuințele de cunoaștere, de informație, de independență, de autoexprimare, acum se conturează percepția de sine.

Încă de atunci se poate vorbi despre acel potential admirabil al omului -CREATIVITATEA – care face posibilă creația ca activitate psihică. Nivelul posibil de atins acum este, doar acela al creativității potențiale, manifestată prin desene sau jocuri (activitățile predominante ale copilului preșcolar).

Potențialul creativ există latent în fiecare copil, putând fi dezvoltat sub influența unui mediu socio-educațional stimulativ, responsabilii pentru stimularea creativității copilului preșcolar fiind părinții și cadrele didactice.

Familia are rolul de a stimula înca de la cele mai fragede vârste, inițiativa și independența de acțiune a acestuia. La grădiniță, creativitatea copilului poate fi stimulată prin modele pedagogicea căror elaborare se fundamentează pe cunoaștere și pe respectarea particularităților de vârstă ale copilului preșcolar, dar și a nivelului de dezvoltare a potențialului sau creativ.

Atât educația formală cît și cea nonformală au drept notă comună faptul că ambele sunt special organizate, cu scopul de a facilita, de a grăbi, a eficientiza procesul formării unor comportamente

propice învățării permanente, inclusiv prin mijloace proprii, precum și de a asigura achiziționarea unor informații cu largi resurse de integrare în diverse domenii ale cunoașterii și dezvoltării creativității. De asemenea, ambele sunt instituționalizate, deosebindu-se doar prin cadrul și modalitățile lor specifice de a acționa.

Educația formală (oficială) – reprezintă ansamblul acțiunilor sistematice și organizate, proiectate și desfășurate în instituții specializate, urmărind finalități explicite, cu scopul formării și dezvoltării personalității umane;

Educația non-formală (extrașcolară) – reprezintă ansamblul influențelor educative structurate și organizate într-un cadru instituționalizat dar desfășurate în afara sistemului de învățământ;

Atât în cadrul educației formale cât și în cea nonformală educatoarea trebuie să înlocuiască chipul cald al mamei, să aibă mereu la îndemână cuvintele blânde și să fie întotdeauna un bun pedagog, psiholog. Un bun educator trebuie să știe să stimuleze constant creativitatea copiilor săi. Aceștia au o creativitate fantastică înnăscută, dar care trebuie șlefuită!

Activităţile desfăsurate în educația nonformală dezvoltă creativitatea copiilor transpunand-o în activitităţile la clasă în lucrarile plastice, practice, în viața de zi cu zi .

Desenul, pictura, modelajul, muzica, dansul, diferitele jocuri în aer liber sau acasa, la grădiniță, toate au darul de a-i ajuta să exprime emoțiile, gândurile și sentimentele.

Cadrul cel mai important de manifestare dar și de stimulare a potențialului creativ este jocul, cu toate tipurile sale. Conduita creativă ludică este o premisă pentru viitorul comportament creativ care se va materializa în produse noi, originale, cu valoare socială. Prin joc, copilul poate fi oricine își dorește, poate inventa jocuri de rol, poate crea personaje etc.

Poveștile, memorizările, lecturile dupa imagini, toate au rolul de a stimula creativitatea preșcolarilor. Un exercițiu util pentru dezvoltarea creativității copilului, îl poate reprezenta continuarea unei povești fascinante, găsirea unui alt final sau creearea unei povești pe baza unui șir de ilustrații! Creativitatea le este stimulată, dezvoltându-le, în primul rând, încrederea în ei, în ceea ce pot oferi, respectându-i pentru frumusețea și unicitatea lor.

Un cadru didactic poate să încurajeze și să stimuleze creativitatea copiilor preșcolari astfel :

- prin creearea unui mediu adecvat preșcolarului, în care jocul să se desfășoare fără restrângeri;
- prin libertate de exprimare (libertatea nu trebuie să fie îngrădită);
- prin diverse ateliere de creație (pe cât posibil aceste ateliere să se realizeze și împreună cu părinții);
- prin adaptarea ideilor copilului, încât să se potrivească cu cerințele educatorului);

- încurajând procesul de creație, indiferent de rezultat.

Cultivarea creativității în mintea și sufletul copiilor preșcolari este o necesitate și se impune din ce în ce mai mult într-o societate în plină mișcare.

O metodă didactică inovatoare ce pune în valoare creativitatea preșcolarilor este tehnica/metoda Lotus prin care,cu ajutorul activităților extrașcolare la care au participat pot crea o serie de întrebari și răspunsuri.

Stimularea potenţialului creativ al copiilor (la tema despre activităţi de eliminare a poluării şi efectelor ei, copiii au spus că vor inventa un robot care să le pună buline negre celor care aruncă gunoi pe stradă şi un aspirator uriaş care să adune fumul care iese de la fabrici şi maşini. Fumul spuneau ei o să îl bage în camere cu plante multe, uriaşe care să îl transforme în aer curat).

Un tip de educație asemănătoare cu educația nonformală realizată de cadrul didactic este educația de tip outdoor. Aceasta :

- *oferă posibilitatea contactului direct cu natura-*
- *reprezintă o puternică sursă de experienţe de învăţare-*
- *facilitează procesul de învăţare al copiilor care întâmpină dificultăţi*
- duce la dezvoltarea personală a creativității a *spiritului de echipă*

După cum ne este cunoscut, metodele interactive sunt împărţite în mai multe categorii printre care se află şi metodele de creativitate. Aceste metode sunt BRAINSTORMINGUL, TEHNICA 6/3/5 sau BRAINWRITING şi metoda PHILIPS 6/6, metoda Exploziei stelare.

În activităţile de comunicare prin jocuri de cuvinte , ghicitori, poveşti create am stimulat dezvoltarea imaginaţiei şi creativităţii copiilor care au venit cu idei originale dovedind iniţiativă şi spirit de observaţie.

În concluzie, educaţia modernă şi resursele care ne sunt puse la dispoziţie, susţinerea părinţilor dar şi copiii care sunt tot mai creativi, mai extrovertiţi şi mai curioşi, ne ajută să realizăm activităţi tot mai atractive, mai consistente în metode şi resurse materiale cu care se poate jongla în aşa fel în cât să răspundă nevoilor copiilor şi societăţii în care trăim.

BIBLIOGRAFIE

- Dănescu, E., ”Stimularea creativității la vârsta preșcolară”, Editura Paralela 45, Pitești, 2009
- Laura Colceriu Psihopedagogia învățământului preșcolar, Detalierea temelor pentru definitivat Programa 2008

JOCUL DIDACTIC,
STRATEGIE DIDACTICĂ INTERACTIVĂ CENTRATĂ PE ELEV

Prof. Înv. Primar Diaconu Aura
Școala Gimnazială Nr. 29 Galați

Conţinuturile teoretice sunt înlocuite în noua programă cu o varietate de contexte problematice care au menirea de a dezvolta capacităţi si competente la elevi prin elaborarea şi folosirea de strategii în rezolvarea diferitelor situatii şcolare. Capătă o mare importanţă activitatea de explorare-investigare, prin stimularea atitudinii de cooperare, iar învăţătorul devine un organizator de activităţi variate de învăţare, pentru toţi copiii, indiferent de nivelul şi ritmul propriu de dezvoltare al fiecăruia, stimulându-i să lucreze, evaluându-i după progresul individual.

Pentru ca fiecare elev să fie implicat, direct în actul învăţării, la nivelul posibilităţilor sale, este folosit frecvent jocul didactic, drept strategie didactică interactivă, centrată pe elev.

Jocul contribuie la dezvoltarea intelectuală a copiilor, la formarea percepţiilor de formă, mărime, spaţiu, timp, la educarea spiritului de observaţie, a imaginaţiei creatoare, a gândirii şi nu în ultimul rând la dezvoltarea limbajului.

Tot jocul este un mijloc eficient şi suficient pentru realizarea sarcinilor educatiei morale a copilului, contribuind la dezvoltarea stăpânirii de sine, autocontrolului, spiritului de independenţă, disciplinei conştiente, perseverenţei, precum şi a multor altor calităţi de voinţă şi trăsături de caracter. Valoarea jocului se observă şi în dezvoltarea sociabilităţii, a spiritului de colectivitate, a relaţiilor reciproce între copii.

Jocul îşi are importanţa sa în formarea colectivului de copii, în formarea spiritului de independenţă, în formarea atitudinii pozitive faţa de muncă, în corectarea unor abateri sesizate în comportamentul unor copii. Toate aceste efecte educative se sprijină pe influenta pe care jocul o exercită asupra dezvoltării psihice a copilului, asupra personalităţii lui.

Jocurile pot fi împărţite în două categorii şi anume jocuri simbolice şi jocuri cu reguli . Jocurile simbolice au mai multe forme : jocuri simbolice primare (jocuri de manipulare ,

exerciţii) ;jocuri simbolice evoluate (jocuri cu subiecte din viaţa cotidiană sau cu subiecte din basme).

Jocurile cu reguli pot fi jocuri didactice sau jocuri distractive .

Plasarea judicioasă a jocului didactic pe parcursul lecţiei asigură o densitate maximă a acesteia, fiecare elev fiind implicat în actul învăţării

Pentru a evita monotonia lecţiei , plictiseala este recomandată utilizarea unor jocuri – exerciţiu variate ce cuprind sarcini asemănătoare, dar cu un grad de dificultate sporit . Dacă sunt adaptate la

nivelul de dezvoltare al fiecărui copil, se poate demara o acţiune de antrenare, în paşi mici, spre un efort din ce în ce mai ridicat.

Pe fondul unor particularităţi de vârstă Particularităţile individuale specifice fiecărui elev se manifestă pe fondul unor particularităţi de vârstă. „Fiecare elev constituie un caz având condiţiile sale specifice de viaţă, experienţele proprii, caracteristicile sale, originalitatea sa”. Numai dacă se cunosc particularităţile de vârstă şi individuale ale elevilor, se pot adapta şi utiliza jocuri potrivite, în realizarea obiectivelor propuse la lectii.

Prin jocul didactic, elevii sunt implicaţi efectiv şi afectiv mai mult în căutarea de soluţii pentru a rezolva sarcinile cerute, în argumentarea deciziilor luate în rezolvarea unor situaţii practice. Fiind stimulat de satisfacţiile pe care i le asigură jocul ca metodă, ce oferă cadru de manifestare, care din punct de vedere psihologic, copilul învaţă mai mult . Elementele de joc au menirea de a-i stimula şi antrena mai mult pe şcolarii mici în învăţarea activă.

Învăţarea prin jocul didactic face ca elevul să fie impulsionat de componente ce ţin de parametrul cognitiv-intelectual (procese cognitive şi operaţiile pe care acestea le implică) şi parametrul activator-motivaţional (trebuinţe, interese, nivel de aspiraţie, stări afective, atitudini

- factori non-cognitivi), într-o strânsă interdependenţă . Asigurarea interdependenţei optime între cele două componente ale personalităţii elevului, în funcţie de nivelul dezvoltării sale şi de situaţia concretă în care este antrenat, este cerinţa fundamentală a principiului însuşirii conştiente şi active.

Treptat, elementele de joc încep să cedeze tot mai mult locul elementelor de învăţare. La vârsta şcolară, învăţarea este forma predominantă de activitate. Jocul este subordonat învăţării exercitând o influenţă deosebită asupra dezvoltării psihice a copilului. Dacă la vârsta preşcolară, jocul reprezintă activitatea principală a copilului, la vârsta şcolară mică, jocul este o formă accesibilă de învăţare activă, participativă.

Învăţarea ca fenomen complex, dinamic, multilateral are un conţinut bogat şi o sferă largă de cuprindere: formarea priceperilor, însuşirea unor cunoştinţe, formarea motivaţiei, atitudinilor, sentimentelor şi a voinţei. Astfel, „în procesul de învăţare este antrenat întreg psihicul, toate funcţiile”

Pentru o corelaţie optimă între joc şi învăţare trebuie să se ţină seama de nivelu general de dezvoltare psihică a copilului . Prin îmbinarea elementelor de învăţare cu cele de joc, copilul îşi însuşeşte unele cunoştinţe şi face primii paşi în direcţia formării deprinderilor de muncă intelectuală. Învăţarea ca fenomen complex, dinamic, multilateral are un conţinut bogat şi o sferă largă de cuprindere: formarea priceperilor, însuşirea unor cunoştinţe, formarea motivaţiei, atitudinilor, sentimentelor şi a voinţei.

- Deosebirea esenţială dintre joc şi învăţare o constituie suportul motivaţional după . Astfel prin structura sa psihologică jocul este motivat intrinsec, pe când învăţarea, mai ales în faza iniţială este

motivată predominant extrinsec ; jocul este însoţit întotdeauna de plăcere şi răspunde intereselor imediate ale copilului, ceea ce face să nu apară în joc senzaţia de oboseală, pe când activitatea de învăţare îi apare copilului ca ceva impus din exterior, fără a răspunde unor interese imediate.

DIMENSIUNI ALE PROFESORULUI MULTICULTURAL

Profesor, Bitire Cristi
Școala Gimnazială Nr.29 Galați

Valorificarea diversităţii culturale în educaţie e un domeniu încă în dezvoltare. Factorii centrali ai evoluţiei sale sunt, fără îndoială cadrele didactice, profesioniştii aflaţi cel mai aproape de elevi şi care au un rol fundamental în evoluţia acestora. Însă, nepregătiţi şi nesusţinuţi suficient, profesorii pot deveni, chiar involuntar, factori de frânare ai procesului de construire a unei şcoli democratice, nediscriminate, interculturale. Prof. Anca Nedelcu susține că „o politică eficientă de formare a cadrelor didactice pentru secolul XXI trebuie să vizeze ca un element central educaţia tuturor profesorilor, incluzându-i pe cei minoritari, prin modalităţi care îi vor susţine să primească acele cunoştinţe, abilităţi şi atitudini necesare pentru a lucra eficient cu elevii aparţinând unor grupuri etnice, sociale diverse.” Programele de dezvoltare profesională trebuie să ajute profesorii să înţeleagă elementele caracteristice ale grupurilor etnice, culturale precum şi modalităţile prin care etnicitatea, limba şi apartenenţa la o anumită clasă socială interacţionează şi influenţează comportamentele elevilor. A fi un bun cadru didactic presupune să depăşeşti ca pregătire problemele clasei sau şcolii, să ştii să gestionezi situaţii ce transcend spaţiul şcolar.

Formarea cadrelor didactice trebuie realizată nu numai din perspectiva disciplinară sau psihopedagogică, ci şi în perspectiva unei munci sociale, a unei angajări ca facilitatori culturali, ca actori sociali sau cetăţeni. Formatorul intercultural trebuie să înţeleagă şi să manevreze unele fenomene socio-culturale.

Educaţia de tip intercultural se poate face numai dacă educatorul are competenţa de a conexa sau corela simboluri culturale diferite sau dacă îi sunt cunoscute mizele diferitelor formaţiuni culturale ale spaţiului în care îşi desfăşoară activitatea.

Profesorii implicaţi în educaţia interculturală au obligaţia de a asigura o gestionare democratică a clasei sau a şcolii, pentru a permite fiecăruia posibilitatea de a se exprima, de a dezbate, de a ţine cont de altul, de a-şi asuma responsabilităţi. Ei trebuie să acorde fiecărui elev şansa de a experimenta diferite roluri, inclusiv cel de animator sau lider, de a lua cunoştinţă de diferite forme de conducere, de a percepe şi a analiza relaţiile de putere din grup, instituţie sau societate, de a depista abuzurile şi de a lua act de ele. Profesorul trebuie să supravegheze calitatea interacţiunilor dintre elevi, să ştie că elevii participă din ce în ce mai mult la interacţiuni, iar gradul de participare depinde de prestigiul pe care-l au în grup. Acest prestigiu depinde de situaţia socio-

economică, de etnie, limbă, competenţe fizice, rezultatele şcolare; organizarea unui învăţământ care să suscite învăţarea cooperativă ar asigura o exercitare optimă a prestigiului şi ar conduce la reducerea inegalităţilor instituite în şcoală.

Formarea profesorilor presupune nu numai cunoaşterea, ci şi practicarea interculturalităţii.

Cunoaşterea doar teoretică a caracteristicilor sau diferenţelor culturale nu imprimă competenţă culturală celui care posedă acest bagaj. Formarea în perspectiva interculturală este dificilă şi întâmpină două probleme: dificultatea inerentă pentru fiecare persoană de a percepe diferenţele culturale, a celor minoritare, mai ales. Percepţiile sunt selective, etnocentriste, mânate de frica de celălalt, de preconcepţii, tendinţe de schematizare, de atitudini de devalorizare şi discriminare. A doua problemă o constituie faptul că identitatea noastră socio-culturală colorează procesul de cunoaştere a celorlalţi, informează prin mecanisme proprii însuşi procesul de cunoaştere a celorlalţi. Decodificările valorice privind culturile străine se fac prin paradigme valorice deja fixate şi care influenţează calitatea percepţiei celuilalt.

Micheline Rey susţine că formarea interculturală presupune o dimensiune a „cunoştinţelor” şi una a „experienţei”. Dascălul trebuie să achiziţioneze instrumente conceptuale care se referă cunoaşterea drepturilor omului şi a instrumentelor internaţionale cu referire la acestea, o cunoaştere a principalelor probleme ale timpului nostru şi a violării drepturilor omului, cunoaşterea instituţiilor, a organizaţiilor guvernamentale şi nonguvernamentale, locale, naţionale, regionale, internaţionale care ar putea facilita deschiderea către educaţia interculturală şi la care şcoala ar putea să facă apel, o cunoaştere a reţelelor şcolare, profesionale şi mediatice ale regiunii cu care s-ar putea colabora, cunoaşterea populaţiilor defavorizate ale regiunii, a situaţiei lor şi a nevoilor acestora.

Achiziţiile metodologice, cu incidenţă aptitudinală, se realizează prin: ajutarea dascălilor sau a altor categorii profesionale pentru a răspunde la nevoile diversificate ale publicului şcolar, mai ales ale celui defavorizat sau cu nevoi speciale; facilitarea depistării, aprecierii şi fructificării competenţelor elevilor care provin din medii defavorizate; iniţierea în metodele active şi participative, în organizarea unui învăţământ pe grupe cooperative, în organizarea unor proiecte colective, prin animaţii sau joc de rol, prin dezbateri, negocieri, ajutorul acordat la pregătirea activităţilor vizate pentru ca elevii să-şi materializeze experienţele de care dispun; obişnuirea cu aplanarea conflictelor, repararea prejudecăţilor, a stereotipurilor şi a funcţionării acestora; încurajarea adoptării unor strategii novatoare, cooperarea cu ansamblul de parteneri ai comunităţii şi transformarea instituţiilor educative în centre de promovare a interculturalităţii la nivel comunitar.

Educaţia umanistă şi interculturală este astăzi în atenţia tuturor sistemelor de educaţie şi a tuturor educatorilor. Şi ele sunt un rezultat al învăţării sociale a cărei misiune este într-o continuă

expansiune. Sarcina acestei pedagogii este, în accepţia aceleiaşi M. Rey, „*asigurarea trecerii de la o gândire egocentrică la o gândire solidară, care să favorizeze cooperarea mai mult decât competiţia*”. Printre competenţele, cunoştinţele şi preocupările privilegiate ale profesorului autoarea enumeră:

- organizarea democratică a claselor (grupelor);
- experimentarea unor roluri sociale cât mai diferite (inclusiv de animatori, lideri);
- să militeze pentru înţelegerea aprofundată a culturilor, limbilor, tradiţiilor, religiilor, convingerilor etc.;
- să urmărească calitatea relaţiilor dintre elevi în serviciul promovării prestigiului fiecăruia;
- să stăpânească fenomenele de violenţă;
- să asigure respectarea drepturilor tuturor categoriilor de minoritari;
- să asigure deschiderea grupului spre exterior, favorizând empatia în raport cu alţi indivizi sau alte grupuri.

Activitatea de formare continuă îi vizează pe toţi profesorii şi se poate realiza prin module de perfecţionare în problematica interculturală, desfăşurate la Casa Corpului Didactic, departamentele pentru pregătirea personalului didactic din cadrul universităţilor, sediile şcolilor sau liceelor. Modulele vor fi diversificate şi negociate cu profesorii în funcţie de trebuinţele concrete. Atelierele de lucru vor reuni specialişti în ştiinţele educaţiei, filozofie, politologie, sociologie, ştiinţe juridice şi economie. Pot fi dezbătute teme precum: „Democraţie şi diversitate”, „Dreptul şi îndatoririle minorităţilor”, „Statul şi comunităţile multiculturale”, „Cetăţeanul”, „Integrarea europeană – posibilităţi şi bariere culturale”, „Sensibilizare şi competenţe interculturale”, „Strategii de mediere interculturală”, „Globalism educaţional şi învăţământ transnaţional”. În formarea dascălilor, este utilă valorificarea tuturor cercetărilor din sfera psihopedagogiei interculturale, precum şi a celor din sfera antropologiei culturale, psihologiei dezvoltării, managementului rezolvării conflictelor.

Rolul cadrelor didactice este acela de a crea relaţii pozitive în interacţiunea dintre semeni, de a favoriza dezvoltarea persoanei cât şi a relaţiilor constructive în grup pentru a trăi sentimentul propriei identităţi.

Elevul trebuie ajutat, învăţat, încurajat, modelat, sau cum spune Micheline Rey, „*este necesar a fi suscitat şi alimentat să devină competent intercultural*”, această alimentare se defineşte în termeni de mijloace conceptuale, de metodologii şi pedagogii, iar mediul de realizare a acestui climat este construcţia profesorului.

Formarea noastră pentru interculturalitate ne va ajuta să răspundem nevoilor fiecărui copil, să le recunoaştem aptitudinile, să le asigurăm medierea de care aceştia au nevoie şi să veghem ca

fiecare să fie recunoscut în cadrul grupului; să descoperim, să apreciem şi să ajutăm la valorificarea aptitudinilor copiilor născuţi în medii defavorizate.

Bibliografie

Nedelcu Anca, Fundamentele educaţiei interculturale. Diversitate, minoritate, echitate, Iaşi, Ed. Polirom, 2008

Liviu Plugaru, Mariela Pavalache-Ilie, Educaţie interculturală, Sibiu, Psihomedia, 2007

Rey Micheline, Educaţia interculturală – experienţe, politici, strategii, Iaşi, Ed. Polirom, 1999

METODE INOVATIVE INTERACTIVE UTILIZATE PENTRU FORMAREA ŞI DEZVOLTAREA GÂNDIRII CRITICE

Prof înv primar, Buduleanu Alina Marilena
Școala Gimnazială Nr. 29 Galați

Gândirea critică este un proces complex,care începe cu asimilarea unor cunoştinţe şi achiziţionarea unor deprinderi de procesare a informaţiilor,continuând cu formarea unor convingeri care să stea la baza luării unor decizii şi finalizându-se prin manifestarea unor comportamente adaptive şi eficiente.Gândirea critică poate fi înţeleasă şi ca un mod de abordare şi de rezolvare a problemelor care se bazează pe argumente raţionale şi care presupune evaluarea şi alegerea unei soluţii considerate adecvate.

La fel ca orice abilitate,gândirea critică solicită un efort continuu de perfecţionare şi se cere a fi aplicată permanent şi cu consecvenţă.Dar pentru aceasta este important ca o astfel de abiliate să fie formată şi dezvoltată,iar rolul principal în această privinţă îi revine şcolii.Aşa cum am mai sugerat,gândirea critică poate fi formată şi dezvoltată în primul rând prin practicarea ei efectivă,ceea ce necesită existenţa unui cadru adecvat de manifestare a acestuia.Într-un atfel de cadru,procesul de predare-învăţare ar trebui să pornească de la cunoştinţele pe care elevii le deţin deja cu privire la tema respectivă,să facă posibilă analiza şi evaluarea cât mai multor idei în scopul înţelegerii profunde a conţinuturilor predate,împreună cu diferitele lor implicaţii.Pentru o mai bună integrare a acestor conţinuturi,este recomandabilă compararea lor cu opiniile exprimate de către elevi în faza iniţială,pentru a vedea în ce măsură aceste opinii sunt confirmate sau infirmate de noile achiziţii.

Există mai multe modalităţi de a forma şi de a dezvolta abilităţile specifice gândirii critice.Una dintre ele ar fi utilizarea metodelor didactice interactive în actul predării.

Iată câteva metode folosite cu preponderenţă în cadrul lecţiilor de predare- învăţare centrate pe dezvoltarea gândirii critice.

Brainstormingul- este una dintre cele mai cunoscute modalităţi de a genera idei noi, metodă de stimulare a creativităţii bazată pe două principii:

- cantitatea determină calitatea
- anularea judecării ideilor celorlalţi iar regulile de bază vizează stimularea unei producţii cât mai mari de idei, preluarea şi fructificarea prin ajustări şi asociaţii libere ale ideilor emise de alţii, suspendarea oricărui gen de critică, manifestarea liberă a imaginaţiei.

Metoda ciorchinelui-presupune identificarea unor conexiuni între idei,realizarea ei pargurgând câteva etape:

-în mijlocul tablei sau al foii de hârtie se scrie un cuvânt,o sintagmă sau o propoziţie cu funcţie de nucleu;

-se scriu cât mai multe idei sau sintagme care par să aibă o legătură cu tema propusă;

-prin trasarea unor linii se evidenţiază legăturile care par să existe între tema propusă şi ideile generate de ea sau între aceste idei,important fiind ca aceste conexiuni să fie cât mai numeroase şi mai variate şi ca evaluarea lor să fie în continuare absentă.

Metoda "gândiţi/lucraţi în perechi/comunicaţi"-presupune o activitate de învăţare prin cooperare parcurgând următorii paşi:

-cadrul didactic formulează o întrebare,la care fiecare elev trebuie să răspundă;

-se constituie perechile,iar cei doi parteneri îşi comunică unul altuia răspunsurile şi contravin asupra unui răspuns comun,care să cuprindă ideile ambilor;

-cadrul didactic cere ca două-trei perechi să rezume discţiile purtate şi răspunsul comun.

Metoda SINELG(sistemul interactiv de notare pentru eficientizarea lecturii şi a gândirii) - menţine implicarea activă a gândirii elevilor în citirea unui text şi observarea gradului de înţelegere. Mai întâi li se cere elevilor să noteze tot ceea ce cred că ştiu despre tema ce va fi prezentată în text; ideile sunt inventariate şi scrise pe tablă. Pentru a direcţiona gândirea elevilor profesorul pune anumite întrebări. Elevii sunt invitaţi să citească textul cu atenţie şi să facă pe marginea lui semne având anumite semnificaţii:

„√” pentru idei care confirmă ceea ce ştiau deja

„-„ pentru informaţii citite care contrazic sau sunt diferite de ceea ce ştiau deja

„+” informaţia citită este nouă

„?” idei confuze, neclare sau despre care doresc să ştie mai multe.

Pentru a observa ideile textului şi gradul de înţelegere a acestora se recomandă realizarea unui tabel cu patru coloane corespunzătoare semnelor utilizate.

Metoda mozaic- promovează învăţarea prin cooperare şi colaborare şi presupune următorii paşi:

-împărţirea clasei în grupe;

-divizarea acivităţii în tot atâtea sarcini de lucru echilibrate ca dificultate;

-se formează grupuri de „experţi” ce vor rezolva sarcina de lucru – a studia o parte de text, a înţelege şi a preda-o altor colegi;

-revenirea în grupurile iniţiale şi se predă conţinutul pregătit celorlalţi.

Jurnalul cu dublă intrare- se foloseşte pentru a determina la elevi corelarea noilor informaţii cu experienţa personală şi reflectarea la semnificaţia pe care o are un conţinut informaţional pentru

fiecare dintre ei.

- elevii citesc cu atenţie un text
- fiecare alege un pasaj care l-a impresionat
- in partea stângă a paginii de caiet scrie pasajul, iar în dreapta comentarii personale
- fiecare trebuie să răspundă la întrebări adresate de ceilalţi.

Metodele şi tehnicile gândirii critice dau posibilitatea elevilor: să-şi formuleze păreri proprii referitoare la o problemă; să realizeze o dezbatere responsabilă a ideilor şi soluţiilor avansate de elev; să aleagă raţional o soluţie optimă din mai multe posibile; să rezolve probleme în timp optim şi cu eficienţa scontată.

Bibliografie:

I.SCHEAU,Gândirea critică:metode active de predare-învăţare,Cluj-Napoca,Editura Dacia,2004;

M.KOVACS,Proiecte didactice pentru promovarea gândirii critice,Cluj-Napoca,Editura Studium,2007;

C.MACARIE,Alternative metodologice moderne-o provocare pentru activitatea didactică,Târgu-Jiu, Editura Măiastra,2005

CCD DEVA, Formarea şi dezvoltarea gândirii critice, Deva, 2009

IMPLEMENTAREA METODELOR DIDACTICE ACTIV-PARTICIPATIVE ÎN PROCESUL INSTRUCTIV-EDUCATIV

Prof înv primar, Chiroșcă Angela
Școala Gimnazială Nr.29 Galați

În procesul de învăţământ profesorul, ca şi elevii, acţionează prin intermediul unor metode de predare şi învăţare. Calitatea muncii lor este în funcţie de aceste metode, ele constituind o sursă însemnată de creştere a capacităţii şi eficienţei învăţământului. Aplicându-se metode deosebite, se obţin diferenţe esenţiale în pregătirea elevilor.

În ultimele decenii a crescut interesul pentru aşa-numitele *metode moderne*. Sunt considerate moderne toate acele metode care sunt capabile să mobilizeze energiile elevului, să-i concentreze atenţia, să-l facă să urmărească cu interes şi curiozitate lecţia, să-i câştige adeziunea logică şi afecţiunea faţă de cele nou învăţate, care-l îndeamnă să-şi pună în joc imaginaţia, înţelegerea, puterea de anticipare, memoria etc. Aceste metode pun mai mult accentul pe cunoaşterea operaţională, pe învăţarea prin acţiune, prin manipulare în plan manual şi mintal a obiectelor, acţiunilor etc.

Folosirea metodelor moderne de predare-învăţare-evaluare nu înseamnă a renunţa la metodele tradiţionale ci a le actualiza pe acestea cu mijloace moderne.

Metoda este selectată de cadrul didactic şi este pusă în aplicare în lecţii sau activităţi extraşcolare cu ajutorul elevilor şi în beneficiul acestora; presupune, în toate cazurile, o colaborare între profesor şi elev, participarea lor la căutare de soluţii, la distingerea dintre adevăr şi eroare şi care, sub forma unor variante şi/sau procedee selecţionate, se foloseşte pentru asimilarea cunoştinţelor, a trăirilor valorice şi a stimulării spiritului creativ.

Când se alege o metodă, se ţine cont de finalităţile educaţiei, de conţinutul procesului instructiv, de particularităţile de vârstă şi de cele individuale ale elevilor, de psihosociologia grupurilor şcolare, de natura mijloacelor de învăţământ, de experienţa şi competenţa cadrului didactic.

Activitatea la clasă ne-a demonstrat de fiecare dată că formarea de competenţe lectorale şi de interpretare a lecturii se produce efectiv prin valorificarea potenţialului intelectual propriu al elevilor în interacţiune cu situaţia de învăţare, în care rolul determinant îl au tehnicile aplicate.

Povestea, într-un act de educaţie literar-artistică, oferă o mare diversitate de posibilităţi şi căi de investigare necesare într-un proces de formare-dezvoltare a elevului cititor.

Brainstorming-ul este o metodă de stimulare a creativităţii şi imaginaţiei elevilor, dar şi de formare a unor trăsături de personalitate (spontaneitate, altruism etc.). Se realizează prin formularea a cât mai multor idei, ca răspuns la o situaţie enunţată de profesor sau un elev, după principiul ”cantitatea generează calitatea”.

Un moment de brainstorming se poate crea în orice etapă a lecţiei şi poate să se desfăşoare de la 5 minute până la întreaga oră (50 minute). Pentru desfăşurarea optimă a unui brainstorming, se impune respectarea unor reguli, enunţate de liderul grupului (profesorul, elevul) chiar de la începutul activităţii:

- solicitarea de exprimare a ideilor rapid în fraze, propoziţii sau cuvinte scurte şi concrete fără cenzură
- sunt interzise aprecierile critice, ironiile, contradicţiile, orice manifestare de acest gen care inhibă imaginaţia participanţilor
- sunt încurajate asociaţiile neobişnuite de idei, combinările şi ameliorările soluţiilor propuse de ceilalţi
- imaginaţia trebuie să fie liberă, exprimându-se orice idee îi vin elevului în minte, care este acceptată fără cenzură
- toţi elevii trebuie să comunice o idee

Metoda se parcurge prin derularea următoarelor etape:

1. Alegerea temei/problemei şi prezentarea ei

- liderul (profesorul sau un elev) va comunica tema pusă în discuţie şi va prezenta/reaminti regulile

-subiectul brainstorming-ului se poate formula prin diferite noţiuni sau concepte, prin întrebări (Ce ştiţi despre...?, Ce aţi face dacă aţi fi...?, Ce aţi propune...?, Cum s-ar putea realiza...?, Cum explicaţi...?, Ce întrebări aţi pune...? etc.), prin prezentarea unor imagini, a unui film (metoda poate să preceadă dezbaterea lor).

Generarea ideilor

-toţi elevii îşi vor comunica ideile, după regulile enunţate, fără nici o cenzură

- toate ideile vor fi scrise pe tablă sau flipchart în ordinea emisă de participanţi

- etapa se încheie când toţi participanţii şi-au exprimat cel puţin o idee

Evaluarea calităţii ideilor

- reluarea ideilor pe rând şi gruparea lor pe diferite criterii

- analiza critică, argumentarea, contraargumentarea ideilor emise anterior, la nivelul întregii clase sau al unor grupuri mai mici

Selectarea celor mai importante idei

- se discută liber soluţiile originale şi fezabile

Afişarea ideilor rezultate în forme cât mai variate şi originale

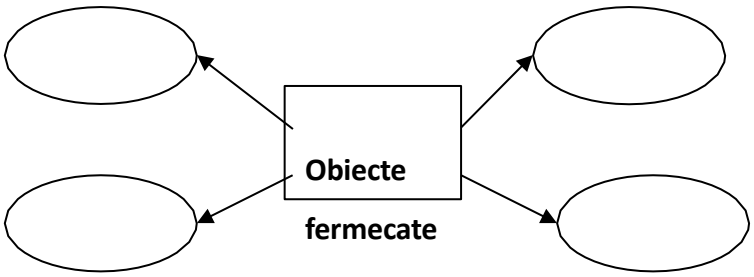
Ciorchinele (word-map, reţeaua de semnificaţii)

Ciorchinele este o metodă prin care se realizează un câmp lexical, fiind actualizate cunoştinţele dobândite anterior de elevi despre un subiect. Câmpul lexical al unui cuvânt este alcătuit din ansamblul tuturor cuvintelor care se raportează la aceeaşi idee, oricare ar fi radicalul termenilor. Aceasta înseamnă că elevii pot spune orice cuvânt legat ca sens de ideea de la care se porneşte.

Învăţătorul scrie în mijlocul tablei un cuvânt şi îl încercuieşte. Se poate scrie şi o scurtă propoziţie de start. Este bine să se folosească o culoare vie, deosebită de cea care se va utiliza în continuarea exerciţiului. Metoda poate fi folosită şi în fixarea cunoştinţelor, grupând informaţiile primite după anumite criterii.

Aplicaţie: Lectură „Albă-ca –Zăpada” după Fraţii Grimm, clasa a II-a

Completează casetele cu cuvintele care denumesc obiectele fermecate de care se foloseşte mama vitregă pentru a scăpa de Albă- ca- Zăpada.

Cvintetul

Metoda cvintetului este o metodă nouă care pune accentul pe forţa creativă a elevului, de acest lucru m-am convins chiar eu, de-a lungul orelor de limba şi literatura română. Cvintetul este o poezie care impune sintetizarea unor informaţii, conţinuturi în exprimări clare care descriu sau prezintă reflecţii asupra temei date sau subiectului dat. Este o poezie de 5 versuri a cărei construcţie are la bază anumite reguli pe care elevii trebuie să le respecte, iar timpul de întocmire este de 5-7 minute. Trebuie să le daţi un subiect (un cuvânt-cheie din lecţia zilei respective sau din lecţia anterioară), iar ei, în timpul dat, trebuie să dovedească capacitatea lor de a crea şi de a fi receptivi la cele discutate în clasă. E o metodă eficientă care combină utilul cu plăcutul.

Aplicaţie: Lectură „Albă-ca –Zăpada” după Fraţii Grimm, clasa a II-a Ţinând seama de conţinutul poveştii completează „cvintetul”:

Pe prima linie scrie cuvântul PITICI.

a. Scrie 2 cuvinte – însuşiri- care se referă la pitici.
b. Scrie 3 cuvinte care denumesc acţiuni specifice piticilor din poveste.
c. Scrie o propoziţie din cel puţin 4 cuvinte despre pitici.

d. Scrie un cuvânt reprezentativ pentru povestea „Albă- ca- Zăpada”. PITICI

Metoda brainstorming

Brainstormingul este una din cele mai răspândite metode în formarea elevilor în educaţie, în stimularea creativităţii.

Un principiu al brainstormingului este: cantitatea generează calitatea. Conform acestui principiu, pentru a ajunge la idei viabile şi inedite este necesară o productivitate creativă cât mai mare. Obiectivul fundamental constă în exprimarea liberă a opiniilor elevilor aşa cum vin ele în mintea lor, indiferent dacă acestea conduc sau nu la rezolvarea problemei.

Aplicaţie: Lectură „Prinţul fericit” după Oscar Wilde, clasa a II-a Scrieţi tot ce ştiţi (vă vine în minte) despre cuvântul „ fericit”.

- bucurie mare;
- lucru îmbucurător;
- lumina pe chipul unei persoane;
- cel ce poate să-şi împlinească visele;
- realizatorul dorinţelor;
- o stare deosebita de împlinire a ceva ce s-a realizat si a provocat un succes neasteptat.
- bine dispus;

Pălăriile gânditoare

Acest nou tip de metodă de predare – învăţare este un joc în sine. Copiii se impart în şase grupe – pentru şase pălării. Ei pot juca şi câte şase într-o singură grupă. Împărţirea elevilor depinde de materialul studiat. Pentru succesul acestei metode este important însă ca materialul didactic să fie bogat, iar cele şase pălării să fie frumos colorate, să-i atragă pe elevi. Ca material vor fi folosite 6 pălării gânditoare, fiecare având câte o culoare: alb, roşu, galben, verde, albastru şi negru. Fiecare, bineînţeles,

că rolurile se pot inversa, participanţii fiind liberi să spună ce gândesc, dar să fie în acord cu rolul pe care îl joacă. Fiecare culoare reprezintă un rol.

Aplicaţie: Lectură „Ploaia de stele” după Fraţii Grimm, clasa a II-a

Vă împărţiţi în şase grupe: grupa pălăriilor albastre, grupa pălăriilor albe, grupa pălăriilor roşii, grupa pălăriilor negre, grupa pălăriilor verzi şi grupa pălăriilor galbene. Rezolvaţi împreună, în cadrul grupei, sarcina de lucru.

1. Pălăriile albastre (moderatorii):

Sunteţi responsabili de modul în care se desfăşoară activităţile celorlalte grupe: daţi cuvântul

membrilor grupelor pentru a-şi prezenta rezolvarea sarcinilor .

2. Pălăriile albe (povestitorii):

Povestiţi, în lanţ, conţinutul textului.

3. Pălăriile roşii (psihologii):

Prezentaţi-le colegilor voştri sentimentele pe care credeţi că le-a trăit fetiţa. Argumentaţi alegerile făcute.

4. Pălăriile negre (criticii):

Ce anume v-a nemulţumit după ce aţi citit această poveste?

5. Pălăriile verzi (gânditorii):

Imaginaţi-vă că, după ce şi-a dat toate lucruşoarele şi a ajuns în pădure, nu a început ploaia de stele, ci fetiţa s-a întâlnit cu o zână bună care i-a promis că-i va îndeplini trei dorinţe. Ce credeţi că şi-a dorit?

6 Pălăriile galbene (creatorii):

Povestiţi despre ceea ce credeţi că a făcut fetiţa după ce a plecat din pădure.

Metoda cubului

Este o modalitate de lucru care poate fi aplicată individual, în perechi sau în grupuri pentru o abordare a unei situaţii problematice, prin solicitarea gândirii elevului; Este o strategie care urmărește studierea unei teme din mai multe perspective. Scopul ei este lărgirea orizontului de idei al elevului. Este necesar un cub mare, pe feţele căruia să fie scrisă câte o sarcină de lucru sub diferite forme.

Aplicaţie: Lectură „Făt-Frumos din Lacrimă” de Mihai Eminescu, clasa a II-a

1. DESCRIE - ce personaje vezi: - ce culori vezi: - ce sunete auzi: - ce miroşi: - ce simţi:	2.COMPARĂ Compară pe Ileana-Cosânzeana cu fata Genarului	3. ASOCIAZĂ Găseşte însuşiri (din text şi nu numai) pentru următoarele cuvinte: Făt- Frumos, Ileana Mama- Pădurilor, Genarul castel,
		buzdugan, apă, lună, luntre, cămaşă, ochi, stele.

4.ANALIZEAZĂ	5.APLICĂ	6.ARGUMENTEAZĂ
De ce fecioru împărătesei şi al împăratului a primit numele Făt-Frumos – din – Lacrimă? De ce a orbit Ileana? De ce credeţi că Făt-Frumos a reuşit să iasă victorios din toate peripeţiile sale?	Continuă povestirea spunând ce crezi că s-a întâmplat mai departe cu Făt-Frumos şi Ileana.	Realizează un deser inspirat din textul Făt-Frumos - din - Lacrimă, de Miha Eminescu, ilustrând elementele fabuloase din basm.

Harta poveştii

Este o metodă prin care elevii trebuie să satisfacă şi să descopere într-un text următoarele cerinţe date de învăţător: data, locul, timpul, personajele, intriga (problema), evenimentele (se plimbă, vede, primeşte etc.), soluţia, concluzia, morala.

Este metoda prin care se realizează feed-back-ul lecţiei (poveştii). Am aplicat această metodă la toate textele studiate în ora de lectură şi nu numai.

În spatele fiecărei metode de predare stă ascunsă o ipoteză asupra mecanismului de învăţare a elevului. Învăţătorii trebuie să fie preocupaţi de găsirea unor metode şi procedee variate adaptate diferitelor situaţii de instruire în care elevii vor fi puşi.

Folosirea acestor metode de predare-învăţare-evaluare pentru dezvoltarea gândirii critice a elevilor conduce la formarea unei motivaţii intriseci, ce rămâne dezideratul tuturor dascălilor.

Bibliografie

*Cerghit, Ioan , 2002, *Sisteme de instruire alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii*, Editura Aramis, Bucureşti;

*Dumitru, I. Al., 2000, *Dezvoltarea gândirii critice şi învăţarea eficientă*, Editura de Vest, Timişoara;

*Carmen Iordăchescu, 2005 - *Să dezlegăm tainele textelor literare, clasa a II-a*, Editura Carminis, Piteşti.

LA UN CLICK DISTANŢĂ DE EDUCAŢIA INTERCULTURALĂ

Profesor, Andronic Florin Petrișor
Școala Gimnazială Nr.29 Galați

Abordarea interculturală nu este o nouă știință, ci o nouă metodologie ce caută să integreze interogația asupra spațiului educațional al psihologiei, antropologiei, științelor socialului, politicii culturii și istoriei. Interculturalitatea face ca școala să accepte unele principii precum: toleranța, egalitatea, complementaritatea valorilor și va exploata specificul spiritual al valorilor locale atașându-le la valorile generale ale umanității. Multiculturalitatea, ca fenomen social real, continuă să fie ascunsă de grila interpretativă și voința deformatoare a optimismului social și politic. Aplicată ca o contextualitate generată de imperativele integrării europene, interculturalitatea este văzută în multe situații ca ceva care dă bine, dar care nu are un conținut real în societatea românească, ceva care ține de „lumea formelor fără fond”.

Interculturalismul este un nou mod de abordare a realităţii sociale ce presupune aşezarea pluralismului cultural în cadrele unei filosofii umaniste, ce vizează toate domeniile vieţii. În prezent, interculturalismul presupune o analiză factorială a realităţii contemporane, complexe şi fluide, secondată de o hermeneutică filosofică, legată de necesitatea conceptualizării fenomenului interculturalităţii.

Şcolii îi revine rolul de a reflecta în curricula caracteristicile postmodernităţii şi ale globalizării, de a educa formatorii şi formabilii pentru a descoperi şi a înţelege unitatea existenţială a omenirii pe această planetă. După monismul şi etnocentrismul şcolii din perioada anterioară, educaţia interculturală reprezintă o adevărată „dinamitare” a curriculei, impunând o reconsiderare, o reinterpretare şi o reformulare a scopurilor, conţinuturilor, strategiilor şi sistemelor sale de evaluare. Interculturalitatea în demersul educațional înseamnă mai ales a face ceva altfel. Acest altfel înseamnă o nouă deschidere paradigmatică a orizontului de gândire spre existența factuală a realității sociale. Pentru achiziția de cunoștințe și pentru dobândirea de deprinderi de tip practic sau intelectual este posibilă utilizarea paradigmelor pedagogice tradiționale:

- Paradigma transmisiei ce pune în centru cunoștințele de acumulat și cunoștințele programelor, considerând că singurele referințe valabile sunt cunoștințele transmise de profesor, manualul și alte materiale auxiliare, dar în acest caz observăm că elevul este perceput ca un receptor pasiv.

- Paradigma condiționării pune în centrul procesului didactic elevul și se focalizează pe obiective precise ce țin de achiziționarea de cunoștințe, priceperi și deprinderi. Observăm că în acest caz, elevii se simt importanți și coparticipativi pentru că li se conferă un rol activ în cadrul procesului didactic, ei fiind încurajați cu această ocazie să formuleze și unele reflecții personale. Din perspectiva integrării europene şi euro-atlantice, şcoala trebuie să-şi propună ca scop asigurarea coerenţei existenţiale şi a identităţii individului în condiţii de eficienţă socială şi interculturală. Identitatea şi alteritatea sunt inseparabile şi coevolutive, iar identitatea se va desface şi se va reface permanent, în funcţie de circumstanţele în care va activa subiectul. Se impune ca indivizii să fie abilitaţi în a gestiona prompt şi eficace şi aceste fenomene. Educaţia interculturală presupune, pe de-o parte asigurarea unei comunicări autentice cu sine şi a lua cunoştinţă cu propria identitate culturală, iar pe de altă parte comunicarea cu un alter, individ sau grup, care permite construcţia activă a identităţii de cetăţean al Europei şi al lumii.

Educația interculturală nu presupune doar existența unor elevi aparținând mai multor etnii sau grupuri etno–culturale, ci o nouă metodologie ce caută să integreze în spațiul educațional unele principii precum: toleranța, egalitatea, complementaritatea valorilor, dar mai ales să exploateze specificul spiritual al valorilor locale atașându-le la valorile generale ale umanității.

Experiența tragică a unor conflicte interetnice din Europa zilelor noastre, vulnerabilitatea civilizației actuale față de riscul întoarcerii la barbaria și stupiditatea unor războaie interetnice (Kosovo, Transnistria, Abhazia și Osetia) și interconfesionale (Irlanda de Nord), toate acestea impun crearea unor structuri care să facă posibilă funcționarea Europei Unite ca Europă a minorităților dar și a diversității.

Problematica minorităților și a relațiilor interetnice se validează structural prin existența unei polarități sociale și economice. Inegalitatea dezvoltării sociale și economice între diferitele regiuni se pliază pe modele culturale diferite, specific regionale și fac posibile incidente cu caracter interetnic.

Dimensiunea postmodernă, valorizând experiența holocaustului, dar și pe cea a managementului conflictelor și cooperării, a dat o nouă paradigmă interculturalismului ca dialog în care diferența este benefică. Toate provocările etnice și multiculturale fac necesară orientarea educației spre interculturalitate ca sferă a dialogului cultural, resursă pentru dezvoltarea comunităților multiculturale.

Educația interculturală se poate aplica ca o contextualitate generată de imperativele integrării europene. Societatea zilelor noastre devine din ce în ce mai accentuat pluriculturală. Problema

coexistenței diferitelor culturi în sânul aceleași societăți aduce după sine riscul unui dezechilibru transcultural.

Odată cu dezvoltarea comunicării, culturile și identitățile se transformă și fiecare participă la transformarea altor culturi. Formarea competenţei de a intra în raport eficient cu alteritatea, fără disoluţia propriei identităţi, presupune întărirea spiritului critic şi cultivarea reflexivităţii faţă de experienţa cotidiană, prin angajare conştientă în procesul definirii de sine prin întâlnirea cu altul. Eficienţa comunicării şcolare în perspectivă interculturală implică diminuarea incertitudinii şi a anxietăţii legate de alteritate şi construcţia unei noi perspective a celuilalt, ce se cere experimentată la clasă. Eludarea etnocentrismului şi deschiderea spre pluralismul cultural implică o decentrare a teoriilor educaţiei şi ale comunicării, de pe emiţător pe receptor. Principiul priorităţii receptorului este poate principiul călăuzitor al educaţiei interculturale. Receptorul este creator de sensuri în comunicare, uneori cu totul altele decât cele scontate de emiţător. Iată de ce, a decodifica sistemul de referinţă şi sistemul de valori al receptorului este o obligaţie pe care emiţătorul trebuie să şi-o asume în momentul comunicării interculturale.

Pentru ca indivizii să surprindă nuanţat dinamica actului de comunicare interculturală, şcoala trebuie să faciliteze exerciţiul comunicării prin cultivarea proactivă a interacceptării prin intercunoaştere şi respectare în fapt a individualităţii fiecărui elev. Dacă şcoala nu va face proba faptului că trăieşte şi aplică ceea ce propagă, nu se va bucura de credibilitate. Toleranţa la diversitate nu se poate învăţa decât într-o şcoală în care discursul liberal şi atitudinea liberală faţă de elev sunt convergente, în sensul încrederii în celălalt, al acceptării necondiţionate a acestuia.

Adevărata provocare este poate aceea, de a oferi experienţe de comunicare optimizatoare, care să permită ieşirea din sine şi deschiderea spre celălalt, ceea ce poate implica uneori lupta cu propriile prejudecăţi şi stereotipuri şi reconsiderarea acestora.

Comunicarea interculturală ne provoacă la anumite exigenţe:

- să construim o atitudine de învăţare şi acceptare a diversităţii
- să arătăm respect pentru partenerii culturali
- să ascultăm atent o altă persoană
- să suspendăm discriminările şi prejudecăţile
- să ne formăm competenţe lingvistice aşa încât să putem comunica în alte limbi
- să învăţăm să ne adaptăm la situaţii noi.

Sociologii sunt de părere că este necesară o anumită perioadă de timp pentru acomodarea și descoperirea valorilor noii culturi în vederea stabilirii unei ierarhii valorice din perspectiva căreia să se poată stabili perspectiva noului spațiu spiritual.

Persoana care pătrunde într-un alt orizont cultural se va vedea confruntată cu un alt sistem de percepție a realului, cu un ansamblu de viziuni culturale și cu un mod diferit de relaționare. În situația creată trebuie să se exploateze simbolurile comune și elementele culturale asemănătoare care pot facilita trecerea dintr-o lume cu valorile ei, în alta mai bogată și mai permisivă la valorile eterogene. Elementele comune se pot converti în suporturi pentru catalizarea procesului de integrare.

Educația interculturală constituie așadar, o opțiune ideologică în societățile democratice și vizează pregătirea tinerilor ca viitori cetățeni în așa fel încât ei să facă cea mai bună alegere și să se orienteze în contextele multiplicării sistemului de valori.

Problemele interetnice au existat din perioade istorice anterioare, iar rezolvarea acestora a fost, fie ignorarea lor, fie impunerea asimilării și purificării etnice, fie enclavizarea și autonomizarea pe criterii etnice.

Tânăra generație trebuie să fie educată în așa fel încât să suporte mutația și diversitatea culturală necesară atât pentru minoritari cât și pentru majoritari. De altfel, demarcația clasică între minoritari și majoritari e tot mai dificil și periculos de realizat.

În cazul învățământului românesc, abordarea interculturală ar trebui să genereze o serie de reflecții asupra unor chestiuni, cum ar fi:

- Necesitatea de a fundamenta un sistem și o structură instituțională pentru învățământ, care să fie mult mai flexibilă și mai permisivă la autonomia unităților de bază;
- Capacitatea sistemului școlar de a asigura un învățământ în limba maternă pentru comunitățile minoritare, însă trebuie meditat până la ce nivel se poate merge cu instrucția în limba maternă, într-un stat național și unitar (problema minorității din zona Harghita, Covasna).
- Necesitatea de a stabili o serie de obiective educaționale centrate pe dobândirea autonomiei spirituale, pe autoinstrucție și autoeducație.

Realitatea socială pune în discuție cerința de a revizui, cu mare responsabilitate conținuturile programelor de educație și imprimarea unor direcții interculturale asupra unor discipline de învățământ. De asemenea, se impune lărgirea gamei de strategii și metodologii didactice prin evidențierea de metode și tehnici didactice mai suple și compatibile deschiderii interculturale și interetnice.

Putem observa că în comunitățile pluriculturale cu etnii eterogene, unde se manifestă tensiuni interetnice, demersul intercultural trebuie să se centreze pe scopuri terapeutice de înțelegere, conviețuire pașnică și completare în mod constructiv. Cu siguranță, numai acționând în acest mod pot să fie anticipate unele conflicte iar altele să fie stinse.

Ne punem întrebarea care sunt instituțiile abilitate să facă acest lucru. Cu siguranță strategiile aplicate de către școală, biserică, diferitele organizații și fundații culturale trebuie să participe activ pentru a implementa unele programe care în cele din urmă trebuie să ducă la buna conviețuire și efort susținut pentru bunăstare materială.

Educaţia este purtătoare prin ea însăşi a unui etos eminamente spiritual. Ea nu numai că facilitează individului accesul la zestrea culturală, dar se converteşte în instanţă culturală sui-generis. „Educaţia este producătoare de cultură (şi nu numai reproductivă).”

Abordarea interculturală în educaţie constituie o nouă manieră de concepere şi implementare a curriculumurilor şcolare şi o nouă atitudine relaţionare între profesori, elevi şi părinţi. Perspectiva interculturală deschide noi piste de manifestare a diversităţii şi diferenţelor. Abordarea interculturală nu se reduce la o prezentare cumulativă a unor cunoştinţe despre valorile altora, ci înseamnă cultivarea unor atitudini de respect şi de deschidere faţă de diversitate. Această atitudine se naşte printr-o permanentă comunicare cu alţii şi printr-o decentrare atentă şi optimă faţă de propriile norme culturale.

Bibliografie:

1. Cojocaru, Ștefan, *Metodologia elaborării proiectelor*, Editura Expert Project, Iași, 2003
2. Culianu, I. P., *Eros şi magie în renaştere*, Editura Teora, București, 1995.
3. Cucoş, C., *Educaţia. Dimensiuni culturale şi interculturale*., Ed. Polirom, Iaşi, 2000.
4. Miftode, Vasile, *Populații vulnerabile și fenomene de automarginalizare*, Editura Lumen, Iași, 2002.

CLASA RASTURNATĂ

Prof.Bejan Daniel
Colegiul Național ”Vasile Alecsandri” Galați

Clasa răsturnată este un concept nou care este utilizat în domeniul educației de cel puțin 5 ani. Termenul vine din limba engleză, de la verbul „to flip”, *a da un bobârnac, a pocni, a plesni*, dar îl putem întâlni şi în expresia „flip the coin”, a da cu banul, atunci când răsucim sau aruncăm o monedă în aer, deci am putea reduce sensul termenului la a „răsuci”sau „a răsturna”.

Cea mai simplă definiție ar fi următoarea: tema nu mai este predată în clasă, ci înregistrată video, urmărită de elev acasă, în 10-15 minute, şi nu în 45, ca la școală, iar temele pentru acasă sunt făcute în clasă, într-o activitate de colaborare care vizează verificarea înțelegerii prin evaluare personalizată şi dialog. Asta înseamnă că modelul clasic sau tradițional al unei lecții este inversat sau răsturnat. Profesorul nu mai este autoritatea care împărtăşeşte din cunoștințele sale elevului, ci devine un ghid, un colaborator. Elevul nu mai este forțat să stea în bancă şi să aibă un anumit ritm, ci îşi poate alege propriul ritm de acasă. Materialul poate fi vizionat oricând este elevul pregătit, la orice moment al zilei, de pe orice dispozitiv, de câte ori este necesar, pentru a ajunge la înțelegerea informațiilor. În acest fel, elevul poate să îşi caute singur informația de care are nevoie pentru a trece cu brio un examen, un test sau orice altă modalitate de evaluare. Elevul este responsabil de felul cum învață, se implică în învățare. *Flipped classroom* se centrează pe elev, îl pune în centrul procesului de învăţare, îl determină să fie activ şi cel mai important lucru este faptul că se ţine cont de dorinţele şi nevoile elevului. Noutatea în strategia "Flipped Classroom"- clasa inversă constă în structurarea conținuturilor de bază sau a temelor din programă într-un scenariu didactic digital.

Este adevărat că există lecții în care interacțiunea este necesară, cum ar fi dezbaterile sau discuțiile. Dar orice lecție care oferă un conținut informațional, poate fi înregistrată şi încarcată fie pe Youtube, fie pe CD, si vizionată de elevi oricând, deoarece va fi valabilă permanent, atunci când este convenabil pentru ei.

Printre factorii decisivi ce au determinat realizarea inversării am putea menționa:

- caracterul pasiv al activității elevului, lipsa inițiativei și dorinței de a lucra independent;
- rolul profesorului preponderent îl determină transmiterea informației, evaluarea și menținerea disciplinei la ore;
- apariția cantității imense de tehnologii și mijloace informaționale;
- cerințele societății: abordare creativă, gândire critică, comunicabilitate și colaborare, flexibilitate, inițiativă și independență, responsabilitate, trăsături de lider,

cultura informației, cultura în domeniul TIC, calități socioculturale;

- ponderea lucrului în clasă VS tema pentru acasă;
- memorizarea ineficientă.

Avantajele metodei “Flipped Classroom”

Copiii nu mai sunt nevoiți sa învețe cu aceeași rapiditate. O lecturare care folosește o înregistrare video ajută copiii să învețe în ritm propriu şi în ordinea preferată a materialului care trebuie învățat.

Copiii pot să repete părți ale prezentării pe care nu le-au înțeles cu ușurință de prima dată.

Copiii pot pregăti întrebări pentru profesori, care le vor răspunde în următoarea lecție.

Predarea gravitează în jurul copilului. Timpul lecției este folosit pentru ca elevii să fie angajați în discuții amănunțite despre materialul predat, să participe la activități interactive, să creeze proiecte şi să rezolve exerciții individualizate, create de profesor.

Profesorul este prezent şi valabil să asiste copiii când au întrebări sau au nevoie de explicații.

Dezavantajele metodei “Flipped Classroom”

Valerie Martin (Director of Distance Learning at North Arkansas College) a spus să nu ne așteptăm să îi ținem pe copii într-un loc pentru un timp prelungit, câteodată pentru câteva ore, ca să asculte la lecturările profesorilor pe video, doar pentru ca au acces la produse tehnologice (laptop, smartphone, etc.) şi sunt întodeauna “conectați” [la Internet].

Copiilor care nu au acces la produse si resurse tehnologice li se va părea dificil să se pregătească pentru lecție.

Nu este garantat că utilizarea acestei metode va stimula motivația şi participarea intensivă a copiilor în timpul lecției, deoarece profesorul nu are niciun control asupra felului în care copilul studiază singur în afara şcolii.

Multe şcoli vor fi ademenite să folosească mai mult computere decât profesori, ceea ce va duce la creșterea numărului de copii în clase. În cazul acesta, profesorii vor găsi foarte dificil să interacționeze cu copiii şi să asiste fiecare copil cu diferențierea învățării.

Bibliografie:

http://dspace.usarb.md:8080/jspui/bitstream/123456789/1667/1/Scutni%C5%A3ki,%20col.% 202015.%20209-212.PDF

PE ÎNȚELESUL TUTUROR
PROIECT DE EDUCAȚIE REMEDIALĂ

Prof. Toniță Rodica
Colegiul Economic ”Virgil Madgearu” Galați

Dacă pentru profesor, matematica nu a încetat a fi „ regina ştiinţelor”, elevul trebuie îndrumat pentru a descoperi frumosul în matematică. De aceea profesorul de matematică trebuie să creeze un climat instituţional favorabil, folosind metode şi mijloace diverse, care să-l determine pe elev să se implice activ în procesul instructiv-educativ.

Pentru a diminua dificultăţile cu care se confruntă elevii din ciclul gimnazial este necesară depistarea factorilor, tipologiilor respectiv identificarea de activităţi şi strategii de diminuare / eradicare a acestora. Educația remedială constituie o șansă pentru elevii cu dificultăți de învățare. În acest sens am propus și desfășurat, în cadrul Școlii Gimnaziale „Grigore Moisil”, proiectul „Matematica pe înțelesul tuturor”.

Obiectivul general al proiectului l-a reprezintat stimularea progresului școlar al elevilor care aveau realizări mai modeste, prin utilizarea celor mai potrivite metode de instruire, oferirea de feed-back-uri concludente şi acordarea indicilor nonverbali de sprijin, atenţie şi înţelegere .

Grupul țintă al proiectului a fost format din elevii cu rezultate mai modeste la învăţătură, mai puţin implicaţi în activităţile şcolii şi părinţii elevilor, care de multe ori se simt dezarmaţi în faţa insucceselor copiilor. S-au căutat, propus și perfecționat, în mod continuu, strategii optime prin care elevi - cadre didactice - părinţi să poată să stimuleze spaţiul spiritual rămas ascuns în spatele unui elev cu dificultăţi la învăţătură.

Activităţile propuse au avut o abordare diferită tocmai pentru a stimula interesul elevilor. Atunci când în activitatea didactică se creează o atmosferă destinsă, activităţile de predare- învăţare devin mai eficiente. Metodele şi materialele utilizate dau posibilitate şi elevilor să-şi dezvolte spiritul de apreciere critică şi curiozitatea de a căuta argumente şi rezolvări pentru situaţii de învăţare care în contextul lecţiei la clasă păreau imposibil de găsit. Totodată li se oferă oportunităţi pentru a învăţa şi de a aplica ceea ce au învăţat, în contexte variate de viaţă. Prelucrarea cu răbdare şi pricepere a unor materiale diverse contribuie la formarea aptitudinilor şi deprinderilor creativ-aplicative şi estetice. Dezbaterile propuse de psihologul școlar, la care sunt invitaţi părinţii elevilor, completează demersul de a oferi „educaţie pentru fiecare” și oferă sugestii pentru probleme de

actualitate - cum îi învăţăm pe copii ce este succesul şi eşecul, cum trebuie să interacţionăm cu copilul, care sunt regulile de bază în educarea acestora.

Activitatea principală - „Matematica pe înțelesul tuturor” – reprezentând pregătirea suplimentară de dezvoltare și progres la matematică – a avut ca scop principal obținerea succesului școlar. S-a desfăşurat săptămânal după un grafic stabilit de elevi în funcţie de gradul de dificultate al materiei predate. Elevii au fost grupaţi în echipe formate din elevi cu rezultate mai modeste şi elevi cu rezultate deosebite , cei din urmă fiind coordonatorii echipei . Echipele au participat la work-shop-uri pentru rezolvarea de exerciţii şi probleme în mod independent, compunerea de probleme, întocmirea şi prezentarea de referate, realizarea de portofolii, completarea fişelor de lucru . Fiecare elev a fost implicat în activităţile desfăşurate, fixând noile achiziţii în structuri de cunoştinţe şi de competenţe bine organizate. Rezultatele au fost verificate de către profesor care a supravegheat, îndrumat, explicat și a apreciat progresele obţinute.

Alte activități au propus implicarea elevilor și părinților acestora, alături de psihologul școlar și diriginte, în teme de dezbatere privind :

- orientarea școlară și profesională – „Cum privim viitorul ”
- strategii eficiente de învățare – „Copii trebuie învățați să învețe”
- gestionarea eșecurilor – „ Interese și aptitudini ”
- riscurile tehnologiei și internetului - „Influenţa calculatorului asupra comportamentului copilului”

În urma desfășurării proiectului s-au obținut următoarele rezultate :

- îmbunătățirea valorică și cantitativă a rezultatelor școlare și a relaționării cadre didactice - elevi – părinți. Participanții la activitățile proiectului au înțeles că rezolvarea de probleme rămâne o activitate indispensabilă în initierea, pregătirea și perfecționarea elevilor.

- îmbunătăţirea abilităţilor de studiu individual şi de explorare, ale elevilor, în sensul îmbunătăţirii procesului de învăţare.

- dezvoltarea deprinderilor de muncă intelectuală, individuală şi în echipă, care au cultivat disponibilităţi afective precum : colegialitate, prietenie, spirit de întrajutorare, competiţie

- dezvoltarea sentimentului de apartenență la un grup social ceea ce a determinat elevii să-și îmbunătățească stima de sine și încrederea în forțele proprii

Proiectul a fost diseminat în cadrul ședințelor cu părinții, consiliului profesoral de analiză și a fost apreciat pentru rezultatele obținute, lucru ce mi-a confirmat alegerea continuării activităților propuse și în anii școlari următori.

METODE INOVATIVE DE PREDARE - ÎNVĂŢARE - EVALUARE

Profesor limba și literatura română, Bejan Cristina
Școala Gimnazială Nr. 29 Galați

Procesul de învățământ este un sistem complex, rezultat al interdependenței dintre predare, învățare si evaluare, cu o finalitate bine conturată – aceea de transpunere în practică a idealului educațional, dezvoltarea integral-vocațională a personalității. Calea principală prin care se realizează acest aspect este perfecționarea tehnologiei, respectiv a formelor, metodelor și mijloacelor prin care se ajunge la rezultatul scontat.

Tehnologia didactică include într-un tot unitar toate componentele procesului de învățământ, insistând asupra interdependenței dintre conținut și toate celelalte aspecte, cum ar fi: organizarea, relațiile profesor-elevi, metodele, procedeele folosite etc. Un loc important în cadrul tehnologiei didactice îl ocupă strategiile didactice. Prin strategie didactică înțelegem un ansamblu de metode și procedee prin care se realizează conlucrarea dintre profesori și elevi în vederea predării, învățări, dar și evaluării unui volum de informații, a formării unor priceperi și deprinderi, a dezvoltării personalității umane.

Pentru definirea metodei ținem seama de faptul că termenul provine din cuvântul grec „methodes”, care înseamnă „cale”. Metoda de învățământ este un demers tipic, folosit în procesul de învățământ atât de către profesor cât și de către educat în scopul educării acestuia din urmă, demers care are ca principale determinări, pe de o parte orientarea spre sporirea cunoașterii și perfecționarea capacităților de cunoaștere, și pe de altă parte, relativa reglementare cu privire la etapele de parcurs, mijloacele strict necesare, limitele de eficiență.

Învățământul modern pune un accent deosebit pe metodele interactive. Acestea presupun ca instruirea să se facă activ, elevii devenind astfel coparticipanți la propria lor instruire și educație. Prin folosirea metodelor interactive în demersul didactic sunt satisfăcute următoarele cerințe psihopedagogice ale activizării:

- pregătirea psihologică pentru învățare;
- prevenirea și reducerea influențelor negative ale diferitelor surse perturbatorii;
- asigurarea repertoriilor congruente;
- asigurarea unui limbaj comun între educator și educat;
- utilizarea unor modalități eficiente de activizare.

Prin folosirea metodelor interactive este stimulată învățarea și dezvoltarea personală,

favorizând schimbul de idei, de experiențe și cunoștințe, asigură o participare activă, promovează interacțiunea, conducând la o învățare activă cu rezultate evidente, contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv-educativ, are un caracter activ-participativ, o reală valoare activ-formativă asupra personalității elevilor.

Pentru utilizarea eficientă a acestor metode, în practica didactică, este necesară cunoașterea teoretică, o minimă experiență în utilizarea acestora și integrarea corespunzătoare în proiectul didactic, în interrelație cu metodele tradiționale. Acest mod de predare transformă elevul într-un actor, participant activ în procesul învățări, pregătit să-și însușească cunoștințele prin efort propriu, o angajare optimă a gândirii, mobilizându-l în raport cu sarcinile de învățare date, se identifică cu situația de învățare în care este antrenat, fiind parte activă a propriei transformări și formări, generată de cunoaștere.

Practica didactică bazată pe metode interactive presupune:

- interacțiuni verbale și socio-afective nemijlocite între elevi, grație cărora se dezvoltă competențe intelectuale și sociale transferabile în diferite contexte formale sau informale;
- atitudine deschisă, activă, bazată pe inițiativă personală;
- o învățare în colaborare cu ceilalți colegi;
- angajarea intensă a elevilor în realizarea sarcinilor (chiar dacă în cazul unora dintre ei nu se produce la primele experiențe de acest gen);
- responsabilitatea colectivă și individuală;
- valorizarea schimburilor intelectuale și verbale, mizând pe o logică a învățări care ține cont de opiniile elevilor.

Demersurile didactice de acest tip conduc spre un progres cognitiv centrat pe descoperirea celuilalt, a unei participări active și interactive, la reflecție comună în cadrul comunicării educaționale din care face parte.

Specific metodelor interactive este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente.

Metodele interactive:

- creează deprinderi;
- facilitează învățarea în ritm propriu;
- stimulează cooperarea, nu competiția;
- sunt atractive;
- pot fi abordate din punct de vedere al diferitelor stiluri de învățare.

Ofer spre exemplificare una dintre cele mai cunoscute metode interactive – Metoda proiectului.

Metoda proiectului este o metodă de predare-învățare activ-participativă care promovează dezvoltarea capacităților dinamice, dezvoltarea aptitudinilor elevilor, dar și o metodă de evaluare.

Proiectul este o activitate personalizată, elevii putând decide nu numai asupra conținutului, dar și asupra formei de prezentare.

Caracteristici:

- se desfășoară pe o perioadă de timp de câteva zile sau câteva săptămâni;
- începe în clasă prin precizarea temei, definirea și înțelegerea sarcinilor de lucru;
- continuă în clasă și acasă și se încheie în clasă prin prezentarea unui raport despre rezultatul obținut și expunerea produsului realizat;
- poate lua forma unei sarcini de lucru individuale sau de grup;
- trebuie organizat riguros în etape, ca orice muncă de cercetare;
- facilitează transferul de cunoștințe prin conexiuni interdisciplinare.

Avantajele folosirii proiectului ca metodă interactivă de predare – învățare – evaluare:

- Valorizează experiența cotidiană, informațiile și interesele elevilor;
- Oferă posibilitatea fiecărui elev de a se manifesta în domeniile în care capacitățile sale sunt cele mai evidente;
- Oferă oportunități pentru realizarea unei cooperări educaționale între principalii actori ai educației: elev + elev, elev – învățător, învățători – elev – părinte;
- Stimulează acumularea de cunoștințe, dezvoltă capacitățile și abilitățile de comunicare, colaborare și ajutor, determinând învățarea activă.

Trebuie, însă, să avem mare grijă, când, cum și ce metodă aplicăm, deoarece demersurile didactice pe care le inițiem trebuie să fie în concordanță cu particularitățile de vârstă și posibilitățile cognitive și practice ale copiilor. Nu orice metodă poate fi aplicată în cadrul oricărei categorii de activitate sau la orice nivel de vârstă. În alegerea metodelor pe care le vom aplica, trebuie să ținem cont de tema tratată, de tipul ei (de predare, învățare, evaluare) și de nivelul de dezvoltare intelectuală al copiilor. De aceea, este necesar un studiu profund al acestor metode, o analiză amănunțită, creativitate, responsabilitate didactică și capacitate de adaptare și aplicare.

Bibliografie:

Boncu Ștefan – *„Psihosociologie școlară”,* Editura Polirom, București, 2013;

Nicola Ioan – *„Tratat de pedagogie școlară”,* Editura Aramis, București, 2003;

Mîndru Elena – *„Strategii didactice interactive”,* Editura Didactica Publishing House, București, 2005.

METODE MODERNE ÎN PROCESUL INSTRUCTIV-EDUCATIV

Prof. înv primar Ciolacu Mihaela Valentina
Școala Gimnazială Nr. 29 Galați

Modernizarea şi eficientizarea procesului de învăţământ din ciclul primar implică mai multe componente: proiectarea didactică, tehnici şi instrumente de cunoaştere şi evaluare a copiilor, parteneriate educaţionale, activităţi extracurriculare, o metodologie didactică activă.

Metodologia didactică actuală este orientată către implicarea activă şi conştientă a elevilor în procesul propriei formări şi stimularea creativităţii acestora. În acest context, prefacerile pe care le cunosc metodele de învăţământ cunosc câteva direcţii definitorii.

Pentru creşterea calităţii procesului instructiv-educativ, urmărim perfecţionarea metodelor tradiţionale, dar şi introducerea unor metode şi procedee educative. Metodele moderne implică mult tact pedagogic din partea cadrelor didactice deoarece stilul didactic trebuie să fie adoptat în funcţie de personalitatea copiilor. Regândirea educaţiei formale duce la schimbarea relaţiei cu copii promovând un dialog reciproc, constructiv. Proiectarea unui demers didactic, diferit de cel tradiţional dă posibilitatea valorificării propriei experienţe prin utilizarea unor metode moderne într-o abordare interdisciplinară.

Metodologia axată pe acţiune, operatorie, promovează metodele interactive care să solicite mecanismele gândirii, ale inteligenţei, ale imaginaţiei şi creativităţii şi valorifică maximal potenţialul de cunoaştere, acţiune şi trăire al copilului.

Implementarea acestor instrumente didactice moderne presupune un cumul de calităţi şi disponibilităţi din partea cadrului didactic: receptivitate la nou, adaptarea stilului didactic, mobilizare, dorinţă de autoperfecţionare, gândire reflexivă şi modernă, creativitate, inteligenţa de a accepta noul şi o mare flexibilitate în concepţii.

Esenţial în pregătirea cadrului didactic pentru lecţie este de a putea pune în joc toate cunoştintele sale şi întreaga lui pricepere, nu pentru a transmite pur si simplu nişte cunoştinte de-a gata ce trebuie să fie însuşite, ci de a insufla elevilor săi dorinţa şi posibilitatea de a le dobândi, pe cât este cu putinţă, prin ei înşişi, printr-un studiu cât mai activ.

Diversitatea metodelor este impusă de complexitatea procesului de învăţare, fiecare metodă trebuie să fie aleasă în funcţie de registrul căruia i se raportează. Amplificarea caracterului formativ al metodelor presupune punerea accentului pe relaţiile sociale pe care le are elevul în procesul de culturalizare şi formare a personalităţii. Reevaluarea permanentă a metodelor tradiţionale vizează adaptarea lor în funcţie de necesităţi şi raportarea lor la evoluţia ştiinţei.

Metodele activ-participative pun accent pe învăţarea prin cooperare, aflându- se în antiteză cu

metodele tradiţionale de învăţare. Încurajarea comportamentului participativ înseamnă pasul de la „a învăţa” la a „învăţa să fii şi să devii”, adică pregătirea pentru a face faţă situaţiilor, dobândind dorinţa de angajare şi acţiune.

Principalul avantaj al metodelor activ-participative îl reprezintă implicarea elevilor în actul didactic şi formarea capacităţii acestora de a emite opinii şi aprecieri asupra fenomenelor studiate. În acest mod, elevilor le va fi dezvoltată o gândire circumscrisă abilităţilor cognitive de tip superior, gândirea critică. Aceasta reprezintă o gândire centrată pe testarea şi evaluarea soluţiilor posibile într-o situaţie dată, urmată de alegerea rezolvării optime pe baza argumentelor.

În continuare, voi descrie pe scurt câteva metode activ-participative ce pot fi folosite cu succes în procesul instrustiv-educativ.

Brainstorming-ul este o metodă de stimulare a creativităţii şi imaginaţiei elevilor, dar şi de formare a unor trăsături de personalitate (spontaneitate, altruism etc.). Se realizează prin formularea a cât mai multor idei, ca răspuns la o situaţie enunţată de profesor sau un elev, după principiul ”cantitatea generează calitatea”. Un moment de brainstorming se poate crea în orice etapă a lecţiei şi poate să se desfăşoare de la 5 minute până la întreaga oră (50 minute).

Cubul este o strategie de predare –învăţare ce urmăreşte un algoritm ce vizează descrierea, comparaţia, asocierea, analizarea, aplicarea, argumentarea atunci când se doreşte explorarea unui subiect nou sau unul cunoscut pentru a fi îmbogăţit cu noi cunoştinţe sau a unei situaţii privite din mai multe perspective. Se formează grupuri de 4-5 copii. Fiecare copil din grup interpretează un rol în funcţie de sarcina primită (rostogolici, isteţul, ştie tot, umoristul, cronometrorul). Copiii rezolvă sarcina individual sau în grup, într-un timp dat, apoi prezintă pe rând răspunsul formulat.

Metoda Știu/Vreau să știu/Am învățat este o metodă ce urmăreşte conştientizarea elevilor în legătură cu propria lor activitate de cunoaştere, respectiv stimularea abilităţilor metacognitive şi a gândirii critice. Gândirea critică nu este o materie de studiu, ci un produs, este un nivel la care ajunge gândirea noastră în momentul în care gândim critic din obişnuinţă ca modalitate firească de interacţiune cu ideile şi informaţiile pe care le descoperim.

Ciorchinele este o metodă de brainstorming neliniară care stimulează gândirea critică, conexiunile dintre idei, crearea unei structuri grafice, a unor clasificări şi corelări de cunoştinţe, utilizând informaţii dintro sursă analizată. Este o metodă grafică antrenantă ce poate fi utilizată pentru reţinerea informaţiei dintr-un text, dar şi pentru observarea şi comentarea unei imagini sau film. Se poate folosi în activităţile de învăţare, de fixare a cunoştinţelor şi la evaluarea sumativă a uneia sau a mai multor unităţi de învăţare. Într-un cerc, în mijlocul unei foi/planşe/tablă se scrie un cuvânt, o sintagmă care să reprezinte subiectul. Pe măsură ce vin ideile, se formează „ramuri” care se trec în cercuri mai mici pe lateral, legate de subiectul principal prin linii. Un subiect poate avea numeroase

ramuri, iar o ramură numeroase mlădiţe.

Metoda cvintetului pune accent pe forţa elevului, contribuind la formarea capacităţii de a rezuma şi sintetiza informaţiile, de a surprinde complexitatea unor idei, sentimente şi convingeri în câteva cuvinte. Cvintetul este o poezie care impune sintetizarea informaţiilor/conţinuturilor dintr-un text în exprimări clare, care descriu sau prezintă reflecţii asupra temei date sau subiectului dat. Are 5 versuri și o construcţie care are la bază anumite reguli pe care elevii trebuie să le respecte, iar timpul de întocmire este de 5-7 minute.

Activitatea porneşte de la un cuvânt-cheie din lecţia zilei respective sau din lecţia anterioară, iar elevii, în timpul dat, trebuie să dovedească receptivitatea la cele discutate în clasă, bazânduse pe capacităţile lor de creaţie. Regulile de întocmire a unui cvintet:

-primul vers este format din cuvântul tematic (un substantiv);

-al doilea vers este format din două cuvinte (adjective care să arate însuşirile cuvântului tematic);

-al treilea vers este format din trei cuvinte (verbe la gerunziu care să exprime acţiuni ale cuvântului tematic);

-al patrulea vers este format din patru cuvinte ce formează o propoziţie prin care se afirmă ceva esenţial despre cuvântul tematic;

-al cincilea vers este format dintr-un singur cuvânt, care sintetizează tema/ideea.

Explozia stelară este o metodă de stimulare a creativităţii, o modalitatea de relaxare a copiilor şi se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de probleme şi noi descoperiri. O stea mare, cinci stele mici de culoare galbenă, cinci săgeţi roşii, jetoane sunt tot ce trebuie. Pe cele 5 steluţe se scrie câte o întrebare de tipul: CE? CINE? UNDE? DE CE? CÂND?

Pălăriuţele gânditoare Pălăria albastră – este liderul, conduce activitatea. Este pălăria responsabilă cu controlul discuţiilor, extrage concluzii – clarifică/alege soluţia corectă.

--Pălăria albă – deţine informaţii despre tema pusă în discuţie, face conexiuni, oferă informaţia brută aşa cum a primit-o – informează.

--Pălăria roşie – îşi exprimă emoţiile, sentimentele, supărarea, faţă de personajele întâlnite, nu se justifică – spune ce simte.

--Pălăria neagră – este criticul, prezintă posibile riscuri, pericole, greşeli la soluţiile propuse, exprimă doar judecăţi negative – identifică greşelile.

--Pălăria verde – oferă soluţii alternative, idei noi, inovatoare, cauta alternative (Ce trebuie făcut?) – generează idei noi.

--Pălăria galbenă – este creatorul, simbolul gândirii pozitive şi constructive, explorează optimist posibilităţile, creează finalul. – efortul aduce beneficii.

Fiecare dintre aceste metode moderne se poate utiliza cu succes la toate clasele, gradul de

complexitate al lor organizându-se în funcţie de particularităţile de vârstă ale elevilor.

Aşadar aplicarea cu regularitate a metodelor inovative, de cooperare, duc în timp la rezultate superioare, relaţionări heterogene mai pozitive, motivaţie intrinsecă mai mare, respect de sine mai crescut şi dezvoltă abilităţi sociale deosebite, solicitate de piaţa muncii.

Bibliografie:

Marc Bru, ”Metodele în pedagogie”, Bucureşti, 2007

Miron Ionescu, Vasile Chiş, ”Strategii de predare-învăţare”, Bucureşti, 1992

M. Pintilie, ”Metode moderne de învăţare-evaluare”, Editura Eurodidact, Cluj Napoca, 2002

Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, “Metode şi tehnici interactive de grup” , sursa www. scribd.com

METODE INOVATIVE DE ÎNVĂŢARE ÎN ÎNVĂŢĂMÂNTUL PRIMAR

Prof înv primar, DELLA Sultana
Sc Gimnaziala Nr 11 Dr C tin Angelescu
Structura Lic Teoretic G E Palade Constanta

Procesul de formare interactiv presupune acţiune atât din partea profesorului cât şi din partea elevului. Profesorul model pentru a crea cadrul optim de învăţare este necesar să ţină cont de anumite criterii în aplicarea metodelor moderne de învăţare, cum ar fi: competenţele ce urmează a fi dezvoltate la elevi, nivelul intelectual şi capacităţile elevilor, resursele materiale accesibile şi gradul de complexitate al conţinutului. Astfel metodele inovative trebuie adaptate acestor criterii, pentru ca procesul instructiv- educativ să se desfăşoare într-un cadru activ-participativ, de stimulare a învăţării

Metoda este selectată de cadrul didactic şi este pusă în aplicare în lecţii sau activităţi extraşcolare cu ajutorul elevilor şi în beneficiul acestora; presupune, în toate cazurile, o colaborare între profesor şi elev, participarea lor la căutare de soluţii, la distingerea dintre adevăr şi eroare şi care, sub forma unor variante şi/sau procedee selecţionate, se foloseşte pentru asimilarea cunoştinţelor, a trăirilor valorice şi a stimulării spiritului creativ. Când se alege o metodă, se ţine cont de finalităţile educaţiei, de conţinutul procesului instructiv, de particularităţile de vârstă şi de cele individuale ale elevilor, de psihosociologia grupurilor şcolare, de natura mijloacelor de învăţământ, de experienţa şi competenţa cadrului didactic.

Metodele de predare-asimilare pot fi clasificate în:

1. Tradiţionale: expunerea didactică, conversaţia didactică, demonstraţia, lucrul cu manualul, exerciţiul;
2. Moderne: algoritmizarea, modelarea, problematizarea, instruirea programată, studiul de caz, metode de simulare(jocurile, învăţarea pe simulator), învăţarea prin descoperire.

Ora tradițională necesită schimbări majore, în care elevul să fie activ continuu, să fie în permanență atras de și în activitățile educative.

Principala metodă de educare a gândirii în învăţământul tradiţional o constituie expunerea profesorului, completată cu studiul individual al elevului. Această metodă a fost criticată, susţinându-se că ea nu favorizează legătura cu practica. Lipsa de legătură cu realitatea vine de la atitudinea elevilor: ei asistă pasiv la expunere, pe care ştiu că trebuie să o repete. Cealaltă metodă tradiţională, convorbirea cu întreaga clasă, antrenează mai mult participarea elevilor, dar elevii sunt ghidaţi, nu ştiu ce se urmăreşte. Aşadar, forma clasică a învăţământului dezvoltă puțin gândirea elevilor. Ulterior s-au preconizat

diverse moduri de organizare a învăţământului, denumite şcoli active, în care accentul cade pe studiul individual efectuat de elevi. Modul nou, activ, de organizare a învăţământului se dovedeşte superior, dar solicită mult timp. Odată cu descongestionarea programelor şcolare în cadrul reformei învăţământului, se va începe şi activizarea predării în şcoala românească.

Elementul cheie în educaţie îl reprezintă elevul care trebuie să realizeze o serie de procese pentru a putea cunoaşte şi utiliza practic informaţiile însuşite. O învăţare eficientă presupune mai întâi înţelegerea faptelor, analizarea acestora, formularea unor idei pe baza cunoştinţelor dobândite ulterior, generalizarea şi abstractizarea lor. Profesorul nu mai este cel care ţine o prelegere în faţa elevilor ci e mediator şi îndrumător în activitatea de învăţare pe care aceştia o parcurg. Predarea se realizează prin utilizarea unor metode activ – participative care să solicite interesul,

creativitatea,imaginaţia,implicarea şi participarea elevului,în scopul însuşirii unor cunoştinţe care să–i folosească.

Elevii sunt experți în propriul stil de învățare - ei știu cum învață cel mai bine, și care sunt lucrurile cele mai interesante pentru ei, iar școlile vor beneficia prin lucrul alături de ei, mai degrabă decât să lucreze pentru ei. Cu alte cuvinte, decât să producă spectacole, profesorii ar trebui să îi lase în spatele scenei (culise, să cerceteze).

Idei pentru educația secolului XXI

1. Lecțiile de tip „open up”(„deschise”, libere)

Lecţia de 45 - 60 de minute a domnit suprem în sistemele şcolare din întreaga lume pentru o lungă perioadă de timp, forţând profesorii să execute planurile lor de lecţie cu precizie militară. Nu contează dacă elevii nu au înţeles complet subiectul înainte de a suna clopoţelul, „subiectul” nu aşteaptă pe nimeni. Cu toate acestea, şcolile trec de la concepţia unei lecţii ca unitate rigidă, cu subiect specific care are loc între cei patru pereţi ai sălii de clasă, îmbrăţişând ideea că o lecţie poate avea mai multe înfățișări: organică sau structurată, lungă sau scurtă, bazată pe idealurile școlii. Și, așa cum structura lecțiilor este diversificată, tot atât de divers devine și rolul profesorului.

2. Gândirea lecției în contexte extrașcolare (în afara sălii de clasă)

Într-o clasă tradiţională, elevii stau în rânduri în bănci individuale sau mese mici, și astfel se confruntă cu profesorul. Lecțiile sunt proiectate astfel încât profesorii să poată transmite eficient informaţii pentru grupuri de elevi. Acest lucru avea sens atât timp cât profesorii reprezentau cele mai accesibile surse de informare pentru elevi. Dar, într-o epocă în care literalmente suntem înconjurați de informații prin intermediul internetului, nu mai avem nevoie de elevi care să fie așezați în rânduri, și cu care să se confrunte profesorul: exercitarea competenţelor secolului XXI – rezolvarea de probleme prin colaborare, IT, informaţii şi alfabetizare de tip economic – necesită metode de predare specifice secolului 21. Rolul profesorilor nu mai este acela de a difuza informația, ci de a ghida, discuta și,

desigur, de a măsura progresul elevilor. Astăzi, școlile inovative au săli de clasă proiectate pentru exercitarea de cunoștințe (aplicarea acestora), și nu pentru primirea acestora, dar,

mai mult, primirea și aplicarea informațiilor pot avea loc în același timp și în același spațiu.

3. Așteaptă-te (și îndrumă, ajută) elevii să devină profesori

Slujba unui profesor este una provocatoare, care cuprinde o gamă largă de roluri şi responsabilităţi. Dar acest lucru nu înseamnă că profesorii au abilităţile şi calităţile care le aparţin exclusiv; elevii, de asemenea, involuntar au avut rol de inspiraţie, consiliere, sprijinire şi au oferit ajutor prietenilor şi colegilor lor. Într- adevăr, şcolile au început să recunoască potenţialul de valorificare și dezvoltare a acestor caracteristici pentru a-i ajuta pe elevi să lucreze în complementaritate alături de profesorii și colegii lor, permiţându-le să joace un rol mai activ în modelarea propriilor tipuri.

4. Ajută (și așteaptă-te) ca profesorii să devină elevi

Provocările secolului XXI plasează idealul educațional pe bunătatea elevilor. Ei trebuie să fie învățăcei rezistenți, capabili să facă greşeli şi să înveţe din ele. A fi școlari independenți, dispuşi să-și asume procesul de învăţare. Şi, de asemenea, să fie elevi flexibili, gata să utilizeze strategii de învăţare care îi ajută să navigheze şi să se adapteze la o lume care se schimbă continuu și rapid.

5. Lucrați și cu familiile, nu doar cu copiii

Este știut faptul că implicarea părinților în educația copiilor este crucială – este o asociere puternică între implicarea familiei și progresul de învățare al elevului. Multe școli recunosc necesitatea de a lucra împreună cu părinții, pe mai multe planuri, pentru a-i ajuta pe elevi să devina cei mai buni. Unele școli merg mult mai departe, găsind abordări inovative care construiesc legături între școala și comunitate.

BIBLIOGRAFIE

- Bocoş Muşata, Avram Iftinia, Catalano Horaţiu, Someşan Eugenia, “Pedagogia învăţământului preşcolar. Instrumente didactice”, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009
- Cerghit, I, 2006, Metode de învăţământ, , editura Polirom, Iaşi

ROLUL ȘI IMPORTANȚA METODELOR ACTIV-PARTICIPATIVE ÎN PROCESUL EDUCAȚIONAL

Prof. înv primar, Stanciu Mariana
Școala Gimnazială Nr. 29 Galați

Metodele active au la bază conceptul de învăţare activă, adică angajează operaţiile de gândire şi de imaginaţie şi apelează la structuri de care elevul se foloseşte ca de nişte instrumente în vederea unei noi învăţări. Indiferent de forma pe care o îmbracă şi de vechimea lor, au în comun recunoaşterea copilăriei cu toate caracteristicile, capacităţile şi posibilităţile ei de evoluţie, pentru a le optimiza. Se pot considera activ-participative acele metode capabile să- i angajeze pe elevi în activitate, concretă sau mentală, cu puternice valenţe formative şi cu impact ridicat asupra dezvoltării personalităţi. O analiză din perspectiva componentelor ansamblului defineşte acest tip de metode astfel:

A. Contextul social vizează o societate dinamică, o perioadă caracterizată printr-o mare mobilitate socială care cere o reînnoire neîncetată a cunoştinţelor şi a tehnicilor de muncă.

B. Sarcinile de învăţare se caracterizează prin următoarele: întrebările puse sunt deschise *şi* se aşteaptă răspunsuri deschise, probleme complexe; favorizează interdisciplinaritatea; prezintă mari posibilităţi de transfer; diminuează teama de eşec, creşte stima de sine; dezvoltă elevului încrederea în el, facilitând relaţiile interpersonale.

C. Obiectivele aparţin nivelurilor superioare ale taxonomiei lui Bloom. Metodele active prezintă un caracter puternic formativ, contribuie la formarea de abilităţi, capacităţi, competenţe prin care se construiesc „cei patru piloni ai cunoaşterii":

A învăţa să ştii/să înveţi, A învăţa să faci, A învăţa să trăieşti împreună cu ceilalţi, A învăţa să fii?

1. A învăţa să ştii

Metodele active urmăresc achiziţia acelor informaţii (concepte, date, reguli, proceduri etc.) de natură fundamentală, cu aplicabilitate practică în comunicare. Noţiunile vehiculate au un grad de accesibilitate ridicat şi sunt deduse în mod logic de către elevi. Prin intermediul acestora, elevul devine capabil să aplice o strategie de învăţare şi să utilizeze pertinent surse de informare.

Însuşirea unor cunoştinţe nu mai reprezintă o simplă acumulare, ci este rodul unui proces de organizare şi asimilare. Metodele active urmăresc ca aceste cunoştinţe să se raporteze, pe cât posibil, la experienţa vie şi la multitudinea factorilor contextuali care intervin în viaţa elevului şi să-1 facă să-şi manifeste curiozitatea. Mai mult decât informaţii, învăţarea activă oferă instrumente, de aceea metodologia învăţării devine mai importantă decât conţinuturile.

Acestea din urmă prezintă următoarele caracteristici:

- pun în valoare cunoştinţele anterioare în noile achiziţii şi valorizează experienţele elevului;
- îi pun adesea pe elevi în contact cu sarcini/probleme autentice, luate din viaţa reală;
- ţin cont în mod deosebit de rolul contextului în învăţare şi au rol în dezvoltarea copilului la toate nivelurile: cognitiv, emoţional (este stimulată reflecţia), fizic.

2. A învăţa să faci

Acest tip de competenţe nu se referă doar la dobândirea unei calificări profesionale, ci urmăresc să-1 ajute pe elev să rezolve probleme din activitatea şcolară/extraşcolară şi să utilizeze informaţiile de la limba română pentru achiziţionarea altora, de la aceeaşi disciplină sau de la alte discipline. A învăţa să faci înseamnă a aplica cu succes cunoştinţele în diferite experienţe de viaţă, pentru realizarea concretă a unor activităţi, proiecte etc. îi revine disciplinei noastre rolul important de a-l familiariza pe elev cu tehnicile muncii intelectuale: căutarea informaţiilor, folosirea diverselor surse de informaţii (dicţionare, enciclopedii, căutarea după cuvinte-cheie etc.), redactarea diverselor texte (referate, texte funcţionale etc.). j

3. A învăţa să trăieşti împreună cu ceilalţi

Metodele active contribuie la formarea capacităţii de a se adapta la diferite situaţii, de a reacţiona la diversele provocări, în funcţie de contextul de comunicare şi tipul de interlocutor. Orele de literatură îndeosebi, prin folosirea unor tehnici precum jocul perspectivelor, procesul literar, dezbaterea etc., contribuie la formarea unei atitudini tolerante şi la învingerea prejudecăţilor. Concretizând estetic valori morale, literatura dezvoltă respectul pentru valorile spirituale şi modul de cunoaştere al celorlalţi. Prin discuţiile în perechi, în grup, pe marginea textelor, contribuind eficient la buna desfăşurare a unei sarcini în cadrul grupului, elevii îşi formează capacitatea de a-i asculta activ pe ceilalţi, de a emite informaţii şi de a-1 convinge de justeţea punctului său de vedere,

4. A învăţa să fii

Actul învăţării nu cuprinde doar perioada şcolarităţii, ci se întinde de-a lungul întregii vieţi, de aceea nu trebuie să se rezume la dimensiunea cognitivă, ci să vizeze întreaga personalitate.

A învăţa să fii înseamnă a fi capabil să iei decizii, să rezolvi independent problemele personale, înseamnă, de asemenea, a avea libertatea de a gândi, de a-ţi forma o viziune asupra lumii, libertatea de a avea iniţiativă.

D. Evaluarea realizată prin metode active este una preponderent formativă, prezentând următoarele caracteristici: dezvoltă imaginaţia şi forţa creatoare; vizează atât produsul, cât şi procesul; foloseşte descriptori de performanţă. Nu urmăreşte ierarhizarea în câştigători şi perdanţi, deşi include şi abilitatea de a şti să pierzi, ci este interesată de competenţele şi progresul elevului,

valorificând eşecul ca experienţă de învăţare. Evaluările de tip complementar coexistă cu testele. Obiectivele, fiind de un nivel de complexitate ridicat, iar atingerea lor nerealizându-se într-o perioadă scurtă de timp, se pretează mai greu unei evaluări măsurabile.

E. Profesorul este un mediator, având ca atribuţii: să faciliteze accesul la cunoştinţe, la instrumente de lucru, la diverse surse de informaţie; să creeze un climat stimulativ pentru învăţarea activă şi pentru motivarea elevilor; să aprecieze, să stimuleze răspunsurile originale; să valorifice şi educaţia nonformală. El intervine cu puncte de sprijin, cu îndrumări, îi ghidează pe elevi să ajungă la construirea unor concepte şi stimulează activitatea de creaţie şi de construire a propriei înţelegeri.

F. Elevul se află în centrul învăţării. Are o mai mare libertate în alegerea şi folosirea stilului şi ritmului proprii de învăţare. Îşi identifică obiectivele învăţării, reflectează asupra procesului său de învăţare, vine cu propriile sugestii, propune noi interpretări. Lucrând în echipă/grup, comunică şi pe orizontală, cu cei de o seamă, împărtăşindu-le colegilor idei, soluţii, argumente, dificultăţi. Devine din obiect, subiect al propriei deveniri şi se obişnuieşte să caute/să găsească rezolvări proprii. Se simte mai atras de învăţare, mai motivat. Dovedeşte o mai bună capacitate de înţelegere şi memorare, folosind experienţele şi cunoştinţele anterioare în obţinerea de noi cunoştinţe. Se confruntă direct cu situaţii concrete, apropiate celor din viaţa reală, învaţă din experienţă. Elevul preia controlul asupra propriei învăţări. Priveşte realitatea din perspective multiple.

MOZAICUL

Prof. înv primar, Tanasaciu Valentina
Școala Gimnazială Nr. 28 Galați

Învățarea prin cooperare este una dintre principalele strategii instructive care pot fi utilizate pentru a crea un mediu sigur, care încurajează învățarea, participarea și promovează interacțiuni sociale pozitive. Când un copil se raportează bine la ceilalți, acesta promovează sentimente pozitive față de sine și față de ceilalți. Formarea și menținerea relațiilor pozitive cu semenii și dezvoltarea socială sunt deosebit de importante pentru toți copiii. Este foarte posibil ca elevii care întâmpină dificultăți în aceste domenii să sufere de probleme și în alte domenii ale vieții lor. De exemplu, aceștia pot avea un sentiment scăzut de stimă de sine care se poate reflecta și în situația lor școlară.

Întrucât majoritatea problemelor din viața de zi cu zi sunt rezolvate prin cooperare, elevii care învață să lucreze împreună, să coopereze la activitățile din clasă sunt mai bine pregătiți pentru a-și îndeplini și sarcinile vieții.

Luând ca exemplu învățarea limbii engleze, prin activitățile de învățare prin cooperare elevilor li se cere să facă lucruri în limba engleză asemănătoare cu cele care pot fi solicitate să facă în viața reală. Lucrând împreună, aceștia învață să se bazeze unul pe altul, în realizarea sarcinilor de lucru. Atunci când elevii simt că aduc contribuții semnificative la munca de grup, și în plus, când aceste contribuții sunt apreciate de către membrii grupului, este foarte probabil ca stima de sine a acestor elevi să crească și implicit să se îmbunătățească și performanța școlară.

Una dintre cele mai populare strategii de învățare prin cooperare este Jigsaw sau Mozaicul. Această strategie a fost inventată și dezvoltată de către profesorul Elliot Aronson și studenții săi în anii '70 la Universitatea din Texas și la Universitatea din California. Inițial, Mozaicul a fost utilizat ca o soluție la o serie de conflicte rasiale care au apărut în școlile orașului Austin din cauza mediului concurențial al sălilor de clasă.24

Mozaicul îi încurajează pe elevi să lucreze împreună și să se ajute reciproc pentru a-și atinge obiectivele.

Potrivit editorilor *theteachertoolkit.com*: „Această tehnică de învățare prin cooperare oferă elevilor posibilitatea de a se specializa într-un aspect al unui subiect dat, de a stăpâni subiectul respectiv și de a preda materialul corespunzător membrilor grupului. Solicitând elevilor să lucreze împreună folosind strategia Mozaicului are ca rezultate: construirea bunei înțelegeri, încurajarea cooperării și îmbunătățirea abilităților de comunicare și rezolvare a problemelor. "25

Pentru a utiliza această tehnică trebuie urmați următorii pași:

Pasul 1. Pregătirea

Profesorul împarte textul de studiat în patru segmente. Sau pregătește patru fragmente de lectură separate pe tema pe care o predă. Elevii sunt împărțiți în grupuri de câte patru. Aceste grupuri vor fi „grupurile de acasă” ale Mozaicului. Poate fi pregătită o foaie cu întrebări ajutătoare pentru a ajuta elevii să răspundă la întrebări și să adune informații despre fiecare segment de text în parte.

Pasul 2. Împărțirea în grupurile de acasă

Clasa este împărțită în grupurile de acasă. Strategia și tema de studiu sunt explicate. Elevilor li se explică faptul că vor fi responsabili pentru predarea unui segment de text grupului cu care stau acum.

Pasul 3. Împărțirea în grupurile de experți

În această etapă, elevii vor părăsi grupul de acasă pentru a sta cu un grup format din elevii cărora le-a fost repartizați în același segment de lectură: „grupul de experți”. Studenții încep să citească singuri sau se transformă citind cu voce tare în același grup de experți. Când elevii termină de citit, grupul ar trebui să discute despre segmentul lor, să-și completeze fișa de direcție și să decidă ce și cum ar trebui să se prezinte grupurilor lor de acasă.

Pasul 4. Reîntoarcerea în grupurile de acasă

Elevii revin la grupurile de acasă. Fiecare elev este responsabil cu predarea segmentului de lectură, care a fost studiat în grupurile de experți, grupului său inițial, de acasă. Toți elevii trebuie să învețe informația corespunzătoare tuturor segmentelor. Elevii organizează și rezumă toate informațiile pe care le-au învățat.

În timpul activităților, profesorul acționează ca organizator și consilier. Acesta răspunde la întrebările elevilor și monitorizează acțiunile lor.

Rolul principal al acestui tip de activitate este atribuit elevilor. Elevii trebuie să fie instruiți pentru a lucra independent de profesor, într-un mediu pozitiv. Deci, ceea ce trebuie să facem este să-i încurajăm să gândească pentru ei înșiși, să le oferim oportunități de a-și exprima ideile și opiniile pentru a stabili situații care să promoveze comunicarea în limba țintă, engleza. Elevii vor fi mai motivați să studieze această limbă străină, deoarece vor simți că învață să facă ceva util cu limba studiată.

Cel mai mare beneficiu al Mozaicului este că oferă automat grupurilor interdependență pozitivă, întrucât sarcina nu poate fi finalizată fără efortul fiecărui membru al grupului.

Mozaicul poate fi aplicat la orele de limbi străine, deoarece este utilizat în general pentru citirea materialelor sau sarcini care solicită elevilor să investigheze anumite texte sau materiale. Această strategie poate oferi un mod interesant și interactiv de a descoperi fapte despre cultura și civilizația altor oameni. Poate aborda o gamă largă de subiecte de interes pentru elevii

noștri precum: arta, literatura, filme, jocuri, modă, stil de viață, bucătărie etc.

Bibliografie:

1. Aronson, Elliot, “Jigsaw Classroom” (2000),
2. http://www.jigsaw.org/index.html, accesată în 15.01 2020.
3. Jigsaw, http://www.theteachertoolkit.com/index.php/tool/jigsaw, accesată în 15.01 2020.

INSPIRATION AND CREATIVITY IN TEACHING

Profesor Tocilianu Diana – Laura
Școala Gimnazială „Constantin Gh. Marinescu” Galați

These days, teaching requires many skills and devotion, but in order to make sessions engaging and visually appealing, creativity is just as vital. Teachers require imagination to foster creativity in the classroom, and students are inspired to become independent thinkers by curiosity. Due to prolonged use of electronics, which has resulted in a lack of interest in school, students require encouragement to study.

That is why we may say that the learning process should be focused on students' involvement in teaching which requires the use of alternative types of activities or testing methods such as portfolios or projects that might encourage learners to concentrate on completing a task by doing personal research which conducts to acquiring the information needed much easier or solving online worksheets created by the teacher according to the students' level of comprehension, even asking them to be part of the educational process by motivating the students to create online stories on educational platforms.

In addition, teaching means understanding students' needs and adapting them to the entire group of students. Working with children is so rewarding because when you see the sparkle in their eyes that they have understood what you have been teaching them, you feel happy and content with yourself that your goal has been achieved and you are sure they will be successful one day remembering the relaxed and creative atmosphere spent in the classroom where they were able to acquire the most useful knowledge they possess.

Additionally, a teacher who enjoys his work is one who engages in a variety of activities with their pupils and helps them develop into responsible people by getting them involved in projects that are relevant to the subject matter of the lesson. A teacher is someone who should stimulate and inspire kids while also helping them get ready for life's challenges and fostering a sense of self-worth in them. As a result, teaching is an extremely hard job that requires both responsibility and a strong sense of passion for the chosen field. This implies that a teacher must invest a lot of time to become knowledgeable, but the payoff is invaluable when students graduate and discover their calling in life.

Moreover, being focused on the teaching process only, some teachers may forget to take into consideration the fact that classes should be attractive and students should learn for pleasure, not to

be forced to do this because they might receive bad grades. Therefore, it is important to take into consideration the aspect of teaching using technology which students are accustomed to, because they can use their mobile phones when playing educational games, they can create their own stories or they can even work together using online platforms in order to complete a project. This way students may express themselves better without being afraid that the others might make fun of them and they can prove their abilities of using the internet.

Bibliography:

1. Ugur Sak (2004) *About Creativity, Giftedness, and Teaching the Creatively Gifted in the Classroom*, Roeper Review, 26:4, 216-222, DOI: 10.1080/02783190409554272
https://www.ipl.org/essay/Essay-On-Importance-Of-Creativity-In-Education-P3UHQE2PCED6
https://www.bartleby.com/essay/Creativity-in-Education-P3JLV24KTJ
https://solvibrations.org/innovation-in-teaching/
https://www.goodreads.com/author/quotes/17219.Arthur_Koestler

FOLOSIREA INTELIGENŢELOR MULTIPLE ÎN DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢILOR DE COMUNICARE

Prof. înv. primar Pană Doina Iulia
Școala Gimnazială Nr. 22 Galați

Conform tradiţiei, în activitatea didactică se folosesc des expresii ca „este un copil inteligent”, „este un elev foarte talentat la pictură” etc. şi suntem tentaţi să-i considerăm „inteligenţi” pe cei care obţin rezultate superioare la disciplinele de învăţământ cu caracter ştiinţific, iar pe ceilalţi să-i considerăm „talentaţi”.

A. Gardner, autorul *Teoriei inteligenţelor multiple*, comentând cele două concepte, subliniază că ele se referă la aceleaşi structuri intelectuale. Contrazicând afirmaţia că raţiunea, logica şi cunoaşterea nu sunt sinonime, H. Gardner propune o nouă viziune asupra inteligenţei, concepţie care se consideră de către specialişti că trebuie integrată în curriculum şcolar.

Iată de ce *teoria inteligenţelor multiple* avansată de Gardner a dobândit în ultima vreme un rol însemnat în practica didactică din şcoala românească. Aceasta teorie supune atenţiei ideea unui *intelect multiplu* care explică astfel diferenţele individuale prin profilurile unice de inteligenţă ale fiecăruia.

Mai mult chiar, pentru a-şi accelera progresul şcolar, elevul poate fi îndrumat să-şi conştientizeze profilul de inteligenţe, să-şi antreneze acele moduri de învăţare care i se potrivesc cel mai bine, dar şi să i se stimuleze gradat inteligenţele reprezentate minimal.

Teoria Inteligenţelor Multiple (TIM) ne ajută să ne cunoaştem elevii şi din perspectiva aptitudinilor lor, a intereselor pe care le manifestă şi ne instrumentează în a-i ajuta să evolueze în mod diferit. Din aceasta perspectivă este important să schimbăm modul în care lucrăm cu elevii.

Pedagogia TIM implică faptul că profesorii pot să faciliteze învăţarea în mod diferit pe baza forţei şi a slăbiciunii intelectuale ale indivizilor, pot structura activităţile de învăţare în jurul perspectivei multiple de rezolvare a unei probleme prin folosirea diferitelor tipuri de inteligenţe.

Teoria inteligenţelor multiple promovează conştientizarea şi valorificarea pozitivă a diferenţelor între oameni. Probabil fiecare dintre noi a observat cât de diferite sunt comportamentele elevilor la clasă, dar poate că nu întotdeauna am ştiut "să racordăm" predarea la interesele, preferinţele şi talentele elevilor.

Redăm mai jos câteva exemple de sarcini de învăţare care pot fi realizate în lecţiile de limba şi literatura română, cu scopul de a asigura şanse egale de dezvoltare şi progres tuturor elevilor, indiferent de potenţialul lor nativ şi de experienţele prin care au trecut până la momentul în care li se predă o anumită lecţie. Sarcinile de învăţare se adresează diferitelor profile de inteligenţă.

Mod de învăţare verbal / lingvistic

Redactează o compunere cu temă la alegere. Creează o poveste folosind cuvintele date.

Scrie continuarea unei povestiri.
Explică unui coleg o noţiune învăţată la lecţie.

Mod de învăţare muzical / ritmic

Alege muzica potrivită cu o naraţiune.
Compune ritmuri rap pentru a învăţa concepte gramaticale. Ilustrează un poem cu sunete.

Foloseşte codul Morse pentru a comunica o idee.

Mod de învăţare logic / matematic

Compune o poveste care să aibă cele cinci momente ale acţiunii.

Anticipează ce se va întâmpla într-un text narativ. Scrie un text folosind un cod existent sau inventat. Analizează asemănările dintre două texte literare.

Mod de învăţare vizual / spaţial

Ilustrează un text literar.

Reprezintă grafic un concept de teorie literară. Ia notiţe folosind organizatori grafici.

Colorează cuvinte / sintagme dintr-o poezie.

Mod de învăţare corporal / kinestezic Mimează cuvintele noi dintr-o lecţie. Mimaţi în grup o sintagmă.

Compune strigături pentru un dans popular. Joacă rolul unui personaj dintr-un text.

Mod de învăţare interpersonal

Încercaţi să ajungeţi la consens într-un grup în privinţa mesajului unui poem.

Pronunţă cuvinte dificile şi cere-le colegilor să repete.

Compuneţi în grup o povestire. Scrieţi un mesaj în lanţ.

Mod de învăţare intrapersonal.

Dacă ai fi un anume personaj, ce ai face? Scrie un eseu cu tema „Eu peste cinci ani”.

Scrie zilnic, timp de o săptămână versuri pe tema „Cine sunt eu?” Găseşte legăturile dintre o operă clasică şi viaţa noastră contemporană.

Mod de învăţare naturalist

Descrie peisajele dintr-un pastel.

Compune o poezie despre un fenomen al naturii. Explică elemente de vocabular care ţin de natură.

Creează poveşti pornind de la ce se vede pe fereastra şcolii.

Mod de învăţare existenţialist

Identifică viziunea despre fiinţa umană a unui scriitor. Redactează un eseu argumentativ ca răspuns la o artă poetică. Ce poţi învăţa dintr-o anumită operă literară?

Fă o listă cu cele douăzeci de cuvinte care crezi că exprimă cel mai corect realitatea în care trăieşte un elev contemporan.

De cele mai multe ori, se constată că sunt perioade lungi de timp în care nu reuşim să activăm decât un număr minim de abilităţi cognitive, deoarece:

- conţinuturile lecţiei nu favorizează acest tip de abordare;
- profesorul nu este pregătit sau motivat să le aplice;
- elevii sau părinţii preferă modul tradiţional de învăţare.

Cu cât profesorul învaţă mai mult despre profilul lor de inteligenţă multiplă, cu atât ei vor deveni mult mai încrezători în alegerile care le afectează instruirea. Inventarierea nivelului inteligenţelor multiple are scopul de a lega experienţele de viaţă cu ideile prezentate de teoria inteligenţelor multiple. Tipurile de activitate de învăţare ale profesorilor sunt adesea direct legate de experienţele lor din lumea reală. Alegerile pe care ei le fac ca profesori, pe rând, pot afecta profilul inteligenţelor multiple al elevilor cu care lucrează.

Dacă am putea mobiliza potenţialul enorm al abilităţilor umane, nu numai că oamenii se vor simţi mai bine şi mai competenţi, ci şi mult mai angajaţi şi mai doritori de a deveni cetăţeni responsabili.

Bibliografie

1. Casangiu, L., *O aplicaţie a teoriei inteligenţelor multiple şi a paradigmei RWCT în cadrul unui seminar de* Metodica limbii şi literaturii române, în: Revista de Ştiinţe ale Educaţiei, anul IV, nr. 1-2 (6-7), 2002, Ed. Universităţii de Vest, Timişoara, 2003.
2. Cerghit, I., *Etapele unei cercetări ştiinţifico-pedagogice*, în *Revista de pedagogie,* nr. 2/1989, Bucureşti.
3. Gardner, H., *Inteligenţe multiple,* Ed. Sigma, Bucureşti, 2006.
4. Şerdean, I., *Didactica limbii române în şcoala primară*, Ed. Teora, Bucureşti, 1998.

METODE INOVATIVE DE PREDARE-INVĂȚARE-EVALUARE

Prof înv primar, Avram Mihaela Rely
Școala Gimnazială Nr. 29 Galați

Predarea limbilor străine nu este deloc un domeniu modern, deşi acest fenomen a luat amploare în secolul XX când nevoia de a comunica a devenit tot mai pregnant. În ceea ce priveşte metodele modern de predare , acestea asigura o alternativă la formulele tradiţionale oferind alte opţiuni metodologice şi instrumentale care imbogăţesc practica evaluativă. În cadrul procesului de învăţare activitatea de predare, învăţare şi evaluare se realizează cu ajutorul unor elemente importante care se află în strânsă legatură, asigurând astfel o desfăşurare coerentă şi benefică a acestor procese. În practica predării limbii engleze există o multitudine de metode care au fost şi sunt folosite, unele mai eficiente, altele mai puţin eficiente.

Învățarea limbii engleze presupune parcurgerea și însușirea a numeroase teme legate de gramatică, pronunție, vocabular, citire, scriere, care adesea pot deveni obositoare și monotone și pot înnăbuși entuziasmul și spontaneitatea elevilor. Dacă însă aceste activități îmbracă forma unor jocuri sau activități creative, învățarea devine mai ușoară, mai plăcută și chiar mai eficientă. Spre deosebire de metodele tradiţionale de predare a unei limbi străine, metodele moderne implică interactivitatea, participarea directă a celor instruiţi în procesul de predare-învăţare. Una dintre metodele interactive utile pentru învăţarea unei limbi moderne este jocul. Jocul poate duce la asimilarea noţiunilor mult mai uşor, creând un mediu relaxat de învăţare şi contribuind la dezvoltarea imaginaţiei, a aptitudinilor şi creativităţii elevilor.

Iată câteva exemple de jocuri și activități ce pot fi folosite în cadrul orelor de limba engleză, atât ca o cale de exersare și consolidare a cunoștințelor, cât și ca o modalitate de dezvoltare a creativității și imaginației elevilor:

Jocul ca metodă didactică trebuie privit din două perspective:

1. Jocul la clasele mici, I-IV, care ar trebui să fie predominant deoarece aceştia reacţionează altfel când ştiu că fac parte dintr-o poveste pe care o construiesc împreună, în care, cu siguranţă, au rolul principal, acesta nefiind unul impus, ci unul asumat, „creat”.
2. Jocul la clasele mari - gimnaziu şi liceu. Deşi par mai greu de captat în astfel de activităţi, elevii vor participa cu interes, deoarece se anulează barierele unei lecţii „în clasă”, este altceva decât orele obişnuite, iese din tipare. În acest caz jocul didactic poate fi folosit, fie pentru a începe o discuţie, pentru a „sparge gheaţa”, fie pentru a evidenţia trăsătura competitivă a participanţilor, sau pentru a recapitula unele noţiuni studiate.

În cele ce urmează vom enumera câteva tipuri de joc şi momentele în care le putem folosi în cadrul unei lecţii, având ca şi grup-ţintă clasele primare.

A. *Activităţi orale:*

1) Pentru „spart gheaţa” un joc de genul ”întrebări pentru aflarea adevărului” ar putea înlătura barierele în comunicare, i-ar putea face chiar şi pe cei mai timizi sau mai puţin pregătiţi elevi să participe. Acest joc este eficient pentru elevii de nivel mediu şi avansat pentru că încurajează interactivitatea. Profesorul va alege un „voluntar” care va fi cel interogat. Colegii îi vor adresa întrebări în legătură cu ceea ce a făcut el, de exemplu la sfârşit de săptămână, cu o zi în urmă, folosind întrebări cu răspuns limitat „Da”, „Nu”. Exemple: „Ai fost ieri la cumpărături?”, sau „Te- ai uitat ieri la televizor?” Este important ca această activitate să se desfăşoare într-un ritm alert şi să nu dureze mai mult de zece minute. Profesorul va corecta eventualele greşeli de gramatică sau de pronunţie ale elevilor, dar nu va interveni pe parcursul desfăşurării acestei activităţi. O altă variantă a acestui joc didactic este „Cuvântul misterios”. Profesorul va scrie pe tablă un cuvânt legat de vocabularul predat la clasă într-o oră anterioară. Un elev va sta cu spatele la tablă şi va adresa colegilor întrebări pentru

a afla cuvântul. Întrebările trebuie să fie cât mai variate. Dacă elevul numește cuvântul de pe tablă, el va avea dreptul de a scrie alt cuvânt, care să fie descoperit de un alt coleg desemnat.

2) Jocurile de rol (role-plays) Prin intermediul acestui joc, elevii pot intra în pielea unor personaje care trebuie să găsească diverse căi pentru a soluționa în mod original situațiile-problemă cu care se confruntă. De exemplu, ei pot deveni clienții nemulțumiți de servirea dintr-un restaurant, polițistul și șoferul care a depășit viteza, profesorul și elevul care nu și-a făcut tema, vânzătorul și clientul pretențios, jurnalistul și starul de cinema, etc. Acest tip de activități îi încurajează pe elevi să-și dea frâu liber creativității și imaginației.

3) Ajungerea la un consens (reaching a consensus) În perechi sau grupe, elevii trebuie să dezbată și să ajungă la o decizie unanimă în privința unei situații oarecum problematice. De exemplu, ei trebuie să aleagă dintr-o listă lungă de atribute, pe cele mai potrivite care ar caracteriza un prieten bun, sau să aleagă doar zece lucruri pe care să le ia cu ei într-o excursie la New York. Această activitate implică un grad ridicat de originalitate în motivarea luării unor decizii, multă cooperare și interacțiune.

4) Dezbateri (debastes) În grupe, elevii abordează teme controversate, aducând argumente solide în sprijinul părerilor personale. Astfel de teme pot face referire la introducerea uniformelor în școli, interzicerea fumatului în locurile publice, drepturile animalelor, clonare, violența de la televizor, dependența de calculator, etc. Astfel, elevilor li se dă posibilitatea să-și expună opiniile, încurajați fiind să folosească limba engleză.

5) Zece lucruri (10 things) Acest joc pune accent pe ideeile fiecărui elev în parte. Astfel, elevii sunt rugați să noteze sub forma unei liste zece lucruri... care le plac/... pe care le urăsc/...

care îi sperie, etc. Apoi, în perechi, elevii își vor explica unul altuia motivele pentru care eu făcut alegerile respective. Ei au în acest fel șansa să-și exprimepunctele de vedere și să se cunoască mai bine unii pe alții.

6) O călătorie în timp (time travelling) Elevilor li se propune să facă un salt imaginar în timp, în trecut sau viitor. Ei pot să elaboreze o scurtă compunere pe această temă, însă varianta lor preferată este cea orală, spontană, întrucât elevii „spectatori” îi pot adresa călătorului întrebări legate de ceea ce vede, aude, simte în jurul lui. Nivelul de creativitate, originalitate și spontaneitate este extrem de ridicat în cadrul unei astfel de activități, iar copii o consideră extrem de amuzantă.

7) Balonul cu aer (the hot-aer baloon) Fiecare elev își alege un personaj pe care îl va interpreta în cadrul jocului. Li se spune că ei se află în coșul unui balon cu aer care pierde altitudine și că, pe rând, trebuie să sară în gol pentru a salva viețile celorlalți. Votul elevilor decide care personaj trebuie să sară și care rămâne în coș. În final va supraviețui doar acela care a adus cele mai convingătoare argumente în favoarea sa.

8) Ce poți face cu...? (what can you do with...?) Acest joc le cere elevilor să se gândească și să enumere cât mai multe utilizări neobișnuite pentru diverse obiecte din viața de zi cu zi. Exemplu: ce poți face cu o felie de pâine?, ce poți face cu un cui?, ce poți face cu o agrafă de birou? Elevii își pun spiritul creativ în mișcare și găsesc numeroase utilizări inedite ale unor obiecte comune.

9) Ce s-ar întâmpla dacă...? (what if...?) La acest joc simplu sub formă de întrebare, elevii vin de fiecare dată cu răspunsuri surprinzătoare și originale. Întrebarea poate continua astfel: Ce s-ar întâmpla dacă toți oamenii s-ar îmbrăca la fel? Ce s-ar intâmpla dacă toate plantele ar acea culoarea roșie? Ce s-ar întâmpla dacă toate animalele ar vorbi? Exemplele pot continua la nesfârșit, la fel ca și răspunsurile originale ale elevilor.

B. *Activități scrise*

1) Reclama/Broșura (The add/brochure) În grupuri, elevii trebuie să redacteze reclama TV pentru un produs nou și revoluționar pe piață. Proiectul final va abunda în produse trăznite, colaje nemaipomenite și solganuri originale. Același tip de activitate se poate pune în practică pentru redactarea unei broșuri turistice.

2) Basmul (The fairytale) Elevii sunt grupați câte trei sau patru. Profesorul le spune că ei vor

fi autorii unui basm cu început dat (de exemplu: „Era odată o fetiță sărmană care locuia împreună cu mama ei bolnavă într-o căsuță sărăcăcioasă de la marginea unei păduri”). Pe rând, fiecare elev din fiecare grupă are dreptul să scrie câte o singură propoziție, până când povestea ajunge la final. Variantele vor fi uimitoare: produsul unui veritabil proces creativ.

3) Jurnalul (Dear diary) Această activitate presupune ținerea unui jurnal mai neobișnuit. Elevii pot pretinde că sunt diverse personalități: un explorator, un astronaut, o prințesă, o vedetă de cinema. Ei pot consemna evenimentele majore care le marchează viața și-și pot împărtăși creațiile cu ceilalți colegi.

4) „Povestea” - o activitate antrenantă care încurajează creativitatea elevilor şi dezvoltă lucrul în echipă.Elevii vor fi împărţiţi în patru grupe. Fiecare grupă va scrie pe o foaie de hârtie câte patru sau cinci cuvinte, care au sau nu legătură între ele. Fiecare foaie va merge la cealaltă grupă, adică foaia de la grupa întâi va merge la grupa a doua, cea de la a doua la a treia şi aşa mai departe. Fiecare echipă va trebui să alcătuiască o poveste folosind cuvintele respective, respectând regulile gramaticale, nu neapărat şi pe cele logice! Se pot compune poveşti amuzante sau science fiction - creativitatea nu are limite! O altă variantă a acestui joc este scrierea unei poezii folosind cuvintele propuse. Paragrafele vor fi notate pe foi tip flip-chart şi apoi vor fi prezentate colegilor de un purtator de cuvânt al fiecărei grupe. Profesorul va avea rolul de evaluator al activităţii elevilor, evidenţiind cele mai bune idei.

Acestea sunt doar câteva exemple de activități care implică o mare doză de creativitate, originalitate și spontaneitate. Și, nu întâmplător, ele sunt extrem de îndrăgite de elevi deoarece prin intermediul lor, ei își pot exprima ideile, opiniile și talentul. Astfel, învățarea încetează din a fi un simplu exercițiu de memorare și redare, ea îmbracă forma unei activități interesante, la care fiecare elev își dorește nespus de mult să ia parte.

În concluzie, această metodă didactică oferă elevilor posibilitatea de a-şi îmbunătăţi cunoştinţele şi abilitatea de a vorbi o limbă străină, reinventându-se în fiecare caz, interacţionând cu alţii, transferând ”achiziţiile” în contexte noi.

FOLOSIREA INTELIGENŢELOR MULTIPLE ÎN DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢILOR DE COMUNICARE

Prof. înv. primar Pană Doina Iulia
Școala Gimnazială Nr. 22 Galați

Conform tradiţiei, în activitatea didactică se folosesc des expresii ca „este un copil inteligent”, „este un elev foarte talentat la pictură” etc. şi suntem tentaţi să-i considerăm „inteligenţi” pe cei care obţin rezultate superioare la disciplinele de învăţământ cu caracter ştiinţific, iar pe ceilalţi să-i considerăm „talentaţi”.

B. Gardner, autorul *Teoriei inteligenţelor multiple*, comentând cele două concepte, subliniază că ele se referă la aceleaşi structuri intelectuale. Contrazicând afirmaţia că raţiunea, logica şi cunoaşterea nu sunt sinonime, H. Gardner propune o nouă viziune asupra inteligenţei, concepţie care se consideră de către specialişti că trebuie integrată în curriculum şcolar.

Iată de ce *teoria inteligenţelor multiple* avansată de Gardner a dobândit în ultima vreme un rol însemnat în practica didactică din şcoala românească. Aceasta teorie supune atenţiei ideea unui *intelect multiplu* care explică astfel diferenţele individuale prin profilurile unice de inteligenţă ale fiecăruia.

Mai mult chiar, pentru a-şi accelera progresul şcolar, elevul poate fi îndrumat să-şi conştientizeze profilul de inteligenţe, să-şi antreneze acele moduri de învăţare care i se potrivesc cel mai bine, dar şi să i se stimuleze gradat inteligenţele reprezentate minimal.

Teoria Inteligenţelor Multiple (TIM) ne ajută să ne cunoaştem elevii şi din perspectiva aptitudinilor lor, a intereselor pe care le manifestă şi ne instrumentează în a-i ajuta să evolueze în mod diferit. Din aceasta perspectivă este important să schimbăm modul în care lucrăm cu elevii.

Pedagogia TIM implică faptul că profesorii pot să faciliteze învăţarea în mod diferit pe baza forţei şi a slăbiciunii intelectuale ale indivizilor, pot structura activităţile de învăţare în jurul perspectivei multiple de rezolvare a unei probleme prin folosirea diferitelor tipuri de inteligenţe.

Teoria inteligenţelor multiple promovează conştientizarea şi valorificarea pozitivă a diferenţelor între oameni. Probabil fiecare dintre noi a observat cât de diferite sunt comportamentele elevilor la clasă, dar poate că nu întotdeauna am ştiut "să racordăm" predarea la interesele, preferinţele şi talentele elevilor.

Redăm mai jos câteva exemple de sarcini de învăţare care pot fi realizate în lecţiile de limba şi literatura română, cu scopul de a asigura şanse egale de dezvoltare şi progres tuturor elevilor, indiferent de potenţialul lor nativ şi de experienţele prin care au trecut până la momentul în care li se predă o anumită lecţie. Sarcinile de învăţare se adresează diferitelor profile de inteligenţă.

Mod de învăţare verbal / lingvistic

Redactează o compunere cu temă la alegere. Creează o poveste folosind cuvintele date.

Scrie continuarea unei povestiri.
Explică unui coleg o noţiune învăţată la lecţie.

Mod de învăţare muzical / ritmic

Alege muzica potrivită cu o naraţiune.
Compune ritmuri rap pentru a învăţa concepte gramaticale. Ilustrează un poem cu sunete.

Foloseşte codul Morse pentru a comunica o idee.

Mod de învăţare logic / matematic

Compune o poveste care să aibă cele cinci momente ale acţiunii.
Anticipează ce se va întâmpla într-un text narativ. Scrie un text folosind un cod existent sau inventat.

Analizează asemănările dintre două texte literare.

Mod de învăţare vizual / spaţial

Ilustrează un text literar.
Reprezintă grafic un concept de teorie literară. Ia notiţe folosind organizatori grafici.

Colorează cuvinte / sintagme dintr-o poezie.

Mod de învăţare corporal / kinestezic Mimează cuvintele noi dintr-o lecţie. Mimaţi în grup o sintagmă.

Compune strigături pentru un dans popular. Joacă rolul unui personaj dintr-un text.

Mod de învăţare interpersonal

Încercaţi să ajungeţi la consens într-un grup în privinţa mesajului unui poem.
Pronunţă cuvinte dificile şi cere-le colegilor să repete.
Compuneţi în grup o povestire. Scrieţi un mesaj în lanţ.

Mod de învăţare intrapersonal.

Dacă ai fi un anume personaj, ce ai face? Scrie un eseu cu tema „Eu peste cinci ani”.

Scrie zilnic, timp de o săptămână versuri pe tema „Cine sunt eu?” Găseşte legăturile dintre o operă clasică şi viaţa noastră contemporană.

Mod de învăţare naturalist

Descrie peisajele dintr-un pastel.
Compune o poezie despre un fenomen al naturii. Explică elemente de vocabular care ţin de natură.

Creează poveşti pornind de la ce se vede pe fereastra şcolii.

Mod de învăţare existenţialist

Identifică viziunea despre fiinţa umană a unui scriitor. Redactează un eseu argumentativ ca răspuns la o artă poetică. Ce poţi învăţa dintr-o anumită operă literară?

Fă o listă cu cele douăzeci de cuvinte care crezi că exprimă cel mai corect realitatea în care trăieşte un elev contemporan.

De cele mai multe ori, se constată că sunt perioade lungi de timp în care nu reuşim să activăm decât un număr minim de abilităţi cognitive, deoarece:

- conţinuturile lecţiei nu favorizează acest tip de abordare;
- profesorul nu este pregătit sau motivat să le aplice;
- elevii sau părinţii preferă modul tradiţional de învăţare.

Cu cât profesorul învaţă mai mult despre profilul lor de inteligenţă multiplă, cu atât ei vor deveni

mult mai încrezători în alegerile care le afectează instruirea. Inventarierea nivelului inteligenţelor multiple are scopul de a lega experienţele de viaţă cu ideile prezentate de teoria inteligenţelor multiple. Tipurile de activitate de învăţare ale profesorilor sunt adesea direct legate de experienţele lor din lumea reală. Alegerile pe care ei le fac ca profesori, pe rând, pot afecta profilul inteligenţelor multiple al elevilor cu care lucrează.

Dacă am putea mobiliza potenţialul enorm al abilităţilor umane, nu numai că oamenii se vor simţi mai bine şi mai competenţi, ci şi mult mai angajaţi şi mai doritori de a deveni cetăţeni responsabili.

Bibliografie

5. Casangiu, L., *O aplicaţie a teoriei inteligenţelor multiple şi a paradigmei RWCT în cadrul unui seminar de* Metodica limbii şi literaturii române, în: Revista de Ştiinţe ale Educaţiei, anul IV, nr. 1-2 (6-7), 2002, Ed. Universităţii de Vest, Timişoara, 2003.

6. Cerghit, I., *Etapele unei cercetări ştiinţifico-pedagogice*, în *Revista de pedagogie*, nr. 2/1989, Bucureşti.

7. Gardner, H., *Inteligenţe multiple*, Ed. Sigma, Bucureşti, 2006.
8. Şerdean, I., *Didactica limbii române în şcoala primară*, Ed. Teora, Bucureşti, 1998.

METODE INOVATIVE DE PREDARE- ÎNVĂŢARE- EVALUARE

Prof înv primar, Burghiu Nicoleta Ionelia
Școala Gimnazială Nr. 29 Galați

Metoda este selectată de cadrul didactic şi este pusă în aplicare în lecţii sau activităţi extraşcolare cu ajutorul elevilor şi în beneficiul acestora; presupune, în toate cazurile, o colaborare între profesor şi elev, participarea lor la căutare de soluţii, la distingerea dintre adevăr şi eroare şi care, sub forma unor variante şi/sau procedee selecţionate, se foloseşte pentru asimilarea cunoştinţelor, a trăirilor valorice şi a stimulării spiritului creativ.

Metodele activ-participative pun accent pe învăţarea prin cooperare, aflându-se în antiteză cu metodele tradiţionale de învăţare. Educaţia pentru participare ii ajuta pe elevi sa-si exprime opţiunile în domeniul educaţiei, culturii, timpului liber, pot deveni coparticipanţi la propria formare. Elevii nu sunt doar un receptor de informaţii, ci şi un participant activ la educaţie.În procesul instructiv-educativ, încurajarea comportamentului participativ înseamnă pasul de la „a învăţa” la a „învăţa să fii şi să devii”, adică pregătirea pentru a face faţă situaţiilor, dobândind dorinţa de angajare şi acţiune. Principalul avantaj al metodelor activ-participative îl reprezintă implicarea elevilor în actul didactic şi formarea capacităţii acestora de a emite opinii şi aprecieri asupra fenomenelor studiate.

Metoda Pălăriilor gânditoare

Este o tehnică interactivă, de stimulare a creativităţii participanţilor care se bazează pe interpretare de roluri în funcţie de pălăria aleasă. Sunt şase pălării gânditoare, fiecare având câte o culoare: alb, roşu, galben, verde, albastru şi negru.

Pălăria albă: gândeşte şi este neutră. Foloseşte întrebările:

Ce informaţii avem?; Ce informaţii lipsesc?; Ce informaţii am vrea să avem?; Cum putem obţine informaţiile?

Pălăria roşie: exprimă emoţiile, temerile, intuiţiile, sentimentele. Foloseşte fomulări de tipul:

Uite cum privesc eu lucrurile…; Sentimentul meu e că…; Nu-mi place felul cum s-a procedat;

Pălăria neagră: judecă, critică; gândeşte negativ dar logic; atenţionează asupra a ceea ce nu poate fi făcut, e nonprofitabil, riscant sau periculos. Foloseşte întrebările: Care sunt erorile?, Ce ne împiedică?, La ce riscuri ne expunem?

Pălăria galbenă: gândeşte optimist, logic şi pozitiv; explorează beneficiile şi posibilităţile. *Foloseşte întrebările:* Care sunt obiectivele?, Pe ce se bazează aceste idei?, Care sunt beneficiile?

Pălăria verde: crează noi opţiuni, variante, resurse, structuri, metode, idei.

Foloseşte formulări de tipul: Şansa succesului este dacă…, Cum poate fi altfel atacată problema?

Avantejele metodei “Palarilor ganditoare”:

- stimulează creativitatea participanţilor, gândirea colectivă şi individuală;
- dezvoltă capacităţile sociale ale participanţilor, de intercomunicare şi toleranţă reciprocă, de respect pentru opinia celuilalt;
- fiecare *pălarie gânditoare* reprezintă un mod de gândire oferind o privire asupra *informaţiilor, sentimentelor, judecăţilor, atitudinii pozitive, creativităţii, controlului.*

Bibliografie:

Cerghit, Ioan, *Sisteme de instruire alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii*, Editura Aramis, Bucureşti, 2002;

Oprea, Crenguţa, *Pedagogie. Alternative metodologice interactive* , Bucureşti, EdituraUniversităţii din Bucureşti, 2003;

Oprea, Crenguţa, *Strategii didactice interactive* , Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 2009.

METODE INOVATIVE FOLOSITE CU SUCCES LA CICLUL PRIMAR

Prof înv primar, Postolache Andreea Lidia
Școala Gimnazială Nr. 29 Galați

Ştiu/vreau să ştiu/am învăţat este o metodă grafică prin care elevul îşi inventariază cunoştinţele despre o temă/un subiect, şi îşi îmbogăţeşte cunoştinţele. Metoda poate fi aplicată în toate momentele lecţiei şi la toate tipurile de lecţie. Se pleacă de la premisa că elevii “ştiu ceva” despre tema/subiectul lecţiei, fie din anii anteriori, fie din alte surse de informare (lecturi personale, televiziune, internet etc.). Elevii pot lucra individual, în perechi sau grupaţi câte 4-6.

Etapele metodei:

- se cere elevilor să facă o listă cu tot ceea ce ştiu despre tema anunţată
- se realizează următorul tabel fie pe tablă, fie pe o planşă, dar şi în caiete:

ŞTIU (ce cred că ştiu?)	VREAU SĂ ŞTIU (ce vreau să ştiu?)	AM ÎNVĂŢAT (ce am învăţat?)

- în funcţie de organizare (individual, perechi sau grupe), se cere elevilor să comunice colegului, altei perechi altei grupe ceea ce au scris
- se notează în coloana din stânga informaţiile cu care toată lumea este de acord
- se solicită elevilor formularea întrebărilor despre ceea ce vor să ştie sau nu sunt siguri de informaţia deţinută; profesorul îi încurajează şi îi ajută pe elevi să formuleze întrebări; întrebările sunt notate în coloana din mijloc
- elevii vor lectura un text de pe fişele de lucru, sau din manuale şi culegeri de texte, vor urmări un film documentar/artistic
- după lectură sau vizionare, se revine asupra întrebărilor formulate, se reiau întrebările, şi în dreptul celor care şi-au găsit răspunsul se va completa coloana “Am învăţat”
- se cere elevilor să identifice acele informaţii, în legătură cu care nu au pus întrebări, acestea vor fi trecute tot în ultima coloană
- întrebările rămase fără răspuns vor fi discutate cu elevii şi se indică sursele posibile pentru aflarea răspunsurilor
- întrebările fără răspuns sau altele apărute pe parcurs pot fi temă pentru acasă, pentru realizarea unui eseu, a unui proiect mai amplu.

CADRANELE

Metoda este grafică şi eficientă pentru selectarea, clasificarea şi sintetizarea informaţiilor. Se poate folosi cu success în toate etapele lecţiei, dar şi pentru realizarea feed-back-ului învăţării. Se lucrează individual, dar şi pe grupe, fiecare elev completând un cadran, sarcinile fiind distribuite între ei, nu de către profesor.

Modul de realizare:

- se prezintă materialul de studiat (textul lecţiei, fişe de lucru cu extrase din documente etc.)
- se împarte pagina în 4 părţi, trasându-se două drepte perpendiculare

- cele patru cadrane obţinute se numerotează, urmând ca în fiecare cadran să se noteze informaţiile referitoare la cerinţele stabilite sub forma unor titluri
- elevii citesc textul pentru a face însemnările necesare – profesorul oferă explicaţii şi îndrumări la solicitarea elevilor
- rezultatele se confruntă, se dezbat şi se analizează
- se completează cadranele cu informaţii omise
- se trag concluzii şi se fac aprecieri
- ultimul cadran poate fi lăsat la dispoziţia elevului, unde acesta să-şi exprime puncte de vedere proprii, impresii, sentimente, să completeze pro sau contra sau chiar să deseneze (mai ales cei care au abilităţi artistice)

1. Domnie	2. Fapte
3. Situatia Tarii Romanesti	4. Comentarii/impresii

TURUL GALERIEI

Este tehnica de invăţare prin cooperare care stimulează ”gândirea critică şi învăţarea eficientă”, (Dulamă 2002) încurajand copiii să-si spună opiniile cu privire la solutiile propuse de colegii lor.

Descrierea metodei:

1. Se formează grupe de 3- 4 copii
2. Copiii organizaţi în grupuri rezolvă sarcina de lucru care permite mai multe perspective de abordare sau mai multe soluţii
3. Produsele activitaţii grupelor de copii - desene, colaje, postere
4. Se expun pe pereţii clasei, care se transformă într- o galerie
5. La semnalul dat prin diferite procedee de educatoare gupurile de copii (in calitate de vizitatori sau critici) trec pe la fiecare exponat pentru a vedea soluţiile sau ideile propuse de colegi şi îşi înscriu pe poster (intr- un loc mai interior de preferinţă pe margine) comentariile critice, întrebările ,ajutaţi de educatoare sau prin simbol
6. După ce se încheie turul galeriei, gupurile revin la locul iniţial şi citesc comentariile, observaţiile de pe lucrarea lor, reexaminându -şi produsul dupa criticile acestora.

METODE DIDACTICE INOVATIVE

Prof Lovin Artemiza
Colegiul Național ”Vasile Alecsandri” Galați

Una din componentele esenţiale ale curriculum-ului şcolar o constituie metodologia didactică, sistemul de metode şi procedee, strategia didactică care asigură atingerea obiectivelor formative şi informative ale învăţământului. Strategia didactică reprezintă o succesiune de operaţii realizate în vederea atingerii unui scop, un instrument de lucru în activitatea de cunoaştere, de formare şi dezvoltare, reprezintă demersul acţiunii didactice.

Gândirea critică este un proces complex,care începe cu asimilarea unor cunoştinţe şi achiziţionarea unor deprinderi de procesare a informaţiilor,continuând cu formarea unor convingeri care să stea la baza luării unor decizii şi finalizându-se prin manifestarea unor comportamente adaptive şi eficiente.Gândirea critică poate fi înţeleasă şi ca un mod de abordare şi de rezolvare a problemelor care se bazează pe argumente raţionale şi care presupune evaluarea şi alegerea unei soluţii considerate adecvate.

La fel ca orice abilitate,gândirea critică solicită un efort continuu de perfecţionare şi se cere a fi aplicată permanent şi cu consecvenţă.Dar pentru aceasta este important ca o astfel de abiliate să fie formată şi dezvoltată,iar rolul principal în această privinţă îi revine şcolii.Aşa cum am mai sugerat,gândirea critică poate fi formată şi dezvoltată în primul rând prin practicarea ei efectivă,ceea ce necesită existenţa unui cadru adecvat de manifestare a acestuia. Într-un atfel de cadru,procesul de predare-învăţare ar trebui să pornească de la cunoştinţele pe care elevii le deţin deja cu privire la tema respectivă,să facă posibilă analiza şi evaluarea cât mai multor idei în scopul înţelegerii profunde a conţinuturilor predate,împreună cu diferitele lor implicaţii. Pentru o mai bună integrare a acestor conţinuturi,este recomandabilă compararea lor cu opiniile exprimate de către elevi în faza iniţială,pentru a vedea în ce măsură aceste opinii sunt confirmate sau infirmate de noile achiziţii.

Există mai multe modalităţi de a forma şi de a dezvolta abilităţile specifice gândirii critice. Una dintre ele ar fi utilizarea metodelor didactice interactive în actul predării.

În activitatea didactică , una dintre metodele inovative ,folosită cu succes la clasă, a fost metoda Lapbooking, o metodă inovativă care stârneşte interesul şi creativitatea oricărui elev şi care îi ajută pee elevi şă sintetizeze ceea ce au studiat la diferite discipline. Produsul finit al acestei metode se numeşte lapbook.

Lapbook-ul este un portofoliu realizat prin ataşarea pe un suport de carton de dimensiunile unui dosar, a unor minicărticele care cuprind elemente esenţiale ale temei studiate, o broşură interactivă folosită

pentru a revizui cunoştinţele , care oferă un spaţiu generos pentru desene, poveşti grafice, diagrame,jocuri, ghicitori, benzi desenate,întrebări şi răspunsuri,curiozităţi din orice subiect studiat,adunate,lipite şi creativ afişate, o creaţie originală,diferită în funcţie de creator şi de subiect.Un lapbook are multe imagini şi este plin de culoare.

Acest portofoliu se deosebeşte de cel clasic prin faptul că:

- este mult mai prietenos datorită culorilor şi formelor diferite;
- este mai puţin plictisitor datorită activităţilor diverse din momentul realizării;
- foloseşte foarte multe instrumente de lucru,
- permite o abordare transdisciplinară a temei;
- ajută la formarea abilităţilor organizatorice ale elevului;
- poate fi recitit oricând.

Această metodă interactivă este foarte apreciată şi des folosită în alte ţări,atât în şcoli cât şi în grădiniţe. Din păcate , în România lapbook-ul este o metodă prea puţin cunoscută şi prea rar folosită.

Brainstorming-ul este o metodă de stimulare a creativităţii şi imaginaţiei elevilor, dar şi de formare a unor trăsături de personalitate (spontaneitate, altruism etc.). Se realizează prin formularea a cât mai multor idei, ca răspuns la o situaţie enunţată de profesor sau un elev, după principiul ”cantitatea generează calitatea”.

Un moment de brainstorming se poate crea în orice etapă a lecţiei şi poate să se desfăşoare de la 5 minute până la întreaga oră (50 minute). Pentru desfăşurarea optimă a unui brainstorming, se impune respectarea unor reguli, enunţate de liderul grupului (profesorul, elevul) chiar de la începutul activităţii:

- solicitarea de exprimare a ideilor rapid în fraze, propoziţii sau cuvinte scurte şi concrete fără cenzură
- sunt interzise aprecierile critice, ironiile, contradicţiile, orice manifestare de acest gen care inhibă imaginaţia participanţilor
- sunt încurajate asociaţiile neobişnuite de idei, combinările şi ameliorările soluţiilor propuse de ceilalţi
- imaginaţia trebuie să fie liberă, exprimându-se orice idee îi vin elevului în minte, care este acceptată fără cenzură
- toţi elevii trebuie să comunice o idee

Metoda se parcurge prin derularea următoarelor etape:

1. *Alegerea temei/problemei şi prezentarea ei*

- liderul (profesorul sau un elev) va comunica tema pusă în discuţie şi va prezenta/reaminti regulile

-subiectul brainstorming-ului se poate formula prin diferite noţiuni sau concepte, prin întrebări (Ce ştiţi despre...?, Ce aţi face dacă aţi fi...?, Ce aţi propune...?, Cum s-ar putea realiza...?, Cum explicaţi...?, Ce întrebări aţi pune...? etc.), prin prezentarea unor imagini, a unui film (metoda poate să preceadă dezbaterea lor).

2. *Generarea ideilor*

-toţi elevii îşi vor comunica ideile, după regulile enunţate, fără nici o cenzură
- toate ideile vor fi scrise pe tablă sau flipchart în ordinea emisă de participanţi
- etapa se încheie când toţi participanţii şi-au exprimat cel puţin o idee

3. *Evaluarea calităţii ideilor*

- reluarea ideilor pe rând şi gruparea lor pe diferite criterii

- analiza critică, argumentarea, contraargumentarea ideilor emise anterior, la nivelul întregii clase sau al unor grupuri mai mici

4. *Selectarea celor mai importante idei*- se discută liber soluţiile originale şi fezabile
5. *Afişarea ideilor rezultate în forme cât mai variate şi originale.*

Bibliografie:

1. Critina Laufer,*Metode, procedee, tehnici moderne de predarea a pronuntie, a vocabularului, gramaticii, discursului, literaturii si elementelor de cultura anglo-saxona si globala,* Slatina 2016
2. Jeremy Harmer,*The Practice of English Language Teaching*. London:Longman,2004
3. Adriana Vizental, *Metodica predării Limbii Engleze*, Editura Polirom, Iaşi, 2008

METODE EVALUARE LA CICLUL PRIMAR

Prof înv prima, Toniță Mirela
Școala Gimnazială Nr. 29 Galați

Când vorbim de evaluare în învăţământul primar putem spune, fără frica de a greşi, că aceasta nu există cu adevărat în lipsa unei interacţiuni, a unei relaţii interpersonale dascăl-şcolar, care să permită fiecăruia dintre actorii acestui proces să raspundă în cunoştinţă de cauză la cerinţe şi aşteptări reciproce. Articolul se vrea o sinteză a principalelor metode și tehnici de evaluare în învățământul primar, cu o aplecare particulară asupra învățământului primar. Evaluarea este o noţiune generică şi frecventă, fiind folosită cu multiple semnificaţii în diverse domenii. Cuvântul “a evalua” îndrumă spre multe alte cuvinte cu un rost asemănător: a estima, a aprecia, a judeca, a măsura, a examina, a considera, a constata, a cântări, a nota, a observa, a valida (sau invalida), a valoriza (sau devaloriza), a expertiza.

Cu cât o îndeletnicire este mai complexă şi se urmăreşte atingerea unor scopuri, a unor obiective, cu atât sunt mai necesare acţiunile de evaluare. Evaluarea în învăţământul primar stă la baza modelarii şcolarului, a direcţionării acestuia spre atingerea scopurilor propuse şi este mai mult decât o acţiune sau un procedeu, este o operaţie complexă, un tot unitar format din intervenţii, acţiuni, atitudini, stări afective care conduc spre identificarea unor aspecte variate:

a) conţinuturile şi obiectivele ce trebuie evaluate;
b) care este menirea şi din ce perspectivă se efectuează evaluarea;
c) momentul propice pentru a realiza evaluarea (la început, pe parcurs, la final
d) modalitatea concretă de înfăptuire a evaluării(cu ce instrumente, probe);
e) în ce fel se prelucrează datele şi cum se valorifică informaţiile;
f) pe baza căror criterii se evaluează.

Stabilirea obiectivelor şi planificarea cursului acţiunilor de urmat în cadrul procesului de evaluare în învăţământul primar are valoare identică cu a determina când evaluezi, sub ce formă, cu ce metode şi mijloace, cum valorifici informaţiile obţinute. Bineînţeles, la final, în funcţie de concluziile rezultate, şcolarul îşi va modifica preferinţa de a folosi anumite stiluri şi strategii de învăţare (chiar dacă nu le conştientizează în permanenţă), iar învăţătorul îşi va schimba strategia de planificare, de programare, de organizare, de coordonare a predării.

Deoarece este un proces ce implica o diversitate de acțiuni și procese, se pot identifica mai multe forme de evaluare:

A. Evaluarea iniţială sau predictivă se realizează la începutul unei activităţi de instruire în scopul cunoaşterii capacităţilor de învăţare ale şcolarilor, a nivelului de pregătire de la care se porneşte, a gradului în care sunt stăpânite cunoştinţele şi în scopul verificării existenței capacităţilor necesare asimilării conţinutului etapei ce urmează.

B. Evaluarea continuă sau formativă se efectuează prin măsurarea şi aprecierea rezultatelor pe parcursul derulării unui proces, din momentul începerii şi până la încheierea acestuia. Evaluarea formativă este un tip de evaluare capital pentru învăţământul primar, întrucat răspunde funcţiilor și satisface cerinţele pe care trebuie să le aibă actul de evaluare: acela de ameliorare, de producere a unor schimbări imediate şi cu efecte pozitive în pregătirea şcolarilor. Evaluarea se realizează pe secvenţe mici, treptat şi se centrează pe elemente esenţiale, ceea ce face ca şcolarul să se afle în permanenţă „în priză”, fără să fie suprasolicitat prin acumularea de informatii fără valoare. Având scop de ameliorare,

evaluarea continua nu priveşte cantitatea, ci calitatea şi nu conduce la ierarhizarea şcolarilor, ci la stimularea dezvoltării lor, fiind indeplinită astfel şi cerinţa step by step-ului, aceea de lipsă a concurenţei, a absenţei stabilirii unei ierarhizări între şcolari, pentru că până la urmă ceea ce contează cu adevarat nu este stimularea concurenţei, ci a dorinţei de a învăţa în permanenţă, de a fii mai bun pentru tine, nu pentru a-l întrece pe cel de lângă tine.

Principalele avantaje ale evaluării formative sunt:

a) verifică sistematic, pe secvenţe mici, toţi şcolarii, din toată materia;

b) asigură ghidarea şcolarului în învăţare, corectarea oportună a greşelilor, remedierea lor ori aprofundarea prin programe de îmbogăţire a cunoştinţelor;

c) evaluează nu numai rezultatul învăţării, ci şi procesul prin care s-a ajuns la un anumit rezultat, permiţând ameliorarea lui, în viitor;

d) întăreşte cooperarea învăţător-şcolar şi capacitatea de autoeducare, pe baza cunoaşterii criteriilor de evaluare;

e) consumă mai puţin timp decât alte tipuri de evaluări.

C. Evaluarea cumulativă sau sumativă reprezintă modul tradiţional de evaluare a rezultatelor şcolare şi constă în verificarea şi aprecierea periodică, încheiate prin control final asupra întregului produs al actului pedagogic. Evaluarea sumativă se poate realiza în faza finală prin aprecierea rezultatelor la sfârşitul unui semestru sau an şcolar, la sfârşitul unui ciclu de învăţământ. Ea se realizează prin verificări punctuale pe parcursul programului şi o evaluare globală, de bilanţ la sfârşitul unor perioade de activitate. Prin evaluarea sumativă se verifică nivelul unor capacităţi şi subcapacităţi a căror formare şi dezvoltare necesită o perioadă de timp mai mare. Rezultatele obţinute de şcolari la sfârşitul unui an sau ciclu de învăţământ constituie elemente de referinţă unice, deci criterii de clasificare şi promovare a lor, realizându-se astfel una din funcţiile evaluatorii.

Sistemul metodic de evaluare cuprinde mai multe forme de verificare şi procedee de evidenţiere a performanţelor elevilor, după cum urmează:

1. Metoda de evaluare orală este una din cele mai răspândite şi folosite metode, realizându-se printr-o alternanţă de întrebări şi răspunsuri, fiind folosită, cu precădere, ca verificare curentă, parţială şi pe parcursul procesului de instruire. Evaluarea orală este o acţiune proprie, particulară, specială situaţiilor în care performanţa trebuie manifestată, exprimată prin comunicare orală. Ea implică iscusinţa, priceperea de a transmite verbal mesajele, de a le recepta, de a formula întrebări şi răspunsuri, de a dialoga, de a identifica sensul cuvintelor prin raportare la context, de a integra cuvinte noi învăţate în enunţuri proprii, de a povesti, de a avea o pronunţie clară şi corectă. Verificarea orală se realizeaza în multiple forme, utilizându-se diverse tehnici, cum ar fi: a) conversaţia de verificare (prin întrebări şi răspunsuri); b) cu suport vizual (repovestire după imagini); c) descrierea şi reconstituirea (prin piese de puzzle); e) completarea unor dialoguri incomplete.

Avantajul probelor orale constă în aceea că feed-back-ul se realizează imediat.

2. Metoda de evaluare scrisă este un mijloc de înfăptuire a verificării unui număr mare de şcolari într-un timp limitat, oferind acestora posibilitatea să gândească şi să lucreze în ritm propriu; asigurând în acelasi timp un grad mai mare de obiectivitate în notare. Evaluarea scrisă pune la îndemâna şcolarilor mai emotivi sau a celor care gândesc mai lent instrumentul care le permite să-şi prezinte toate cunoştinţele. În cadrul evaluării scrise toţi şcolarii sunt nevoiţi să răspundă unor întrebări cu acelaşi grad de dificultate, ce verifică acelaşi conţinut, fapt ce favorizează o mai bună comparare a rezultatelor. Metoda de evaluare scrisă este utilizată sub diferite forme, cum ar fi: a) extemporalul (lucrarea scrisă neanunţată); b) activitatea de muncă independentă în clasă; c) lucrarea de control (anunţată); d) tema pentru acasă; e) testul.

3. Metoda de evaluare practică pune la dispoziţia şcolarilor şansa de a opera cu cunoştinţele teoretice însuşite, de a le aplica în diverse activităţi practice, realizând în acelaşi timp şi o evaluare a gradului de însuşire a priceperilor şi a deprinderilor pe care le presupun activităţile respective. Şi această metodă se realizează printr-o mare varietate de forme:
a) confecţionarea unor obiecte;
b) executarea unor experienţe sau lucrări experimentale;
c) întocmirea unor desene, schiţe, grafice;
d) interpretarea unui anumit rol;
e) trecerea unor probe sportive.

În învăţământul primar, de o importanţă covârşitoare sunt şi metodele şi instrumentele complementare, cum ar fi:
a) observarea sistematică a activităţii şi comportamentului elevilor
b) investigaţia;
c) proiectul;
d) portofoliul;
e) autoevaluarea.

Este clar că toate metodele şi tehnicile de verificare prezintă avantaje şi limite, plusuri şi minusuri şi că nu se poate vorbi de o verificare completă a realizării obiectivelor vizate decât printr-o îmbinare a diferitelor tehnici.

Dupa această scurtă prezentare, fără a avea pretenţia ca ar fi exhaustivă şi cu valoare ştiintifică, putem conchide că procesul evaluativ îşi îndeplineşte pe deplin funcţia majoră de feed-back numai atunci când, atât dascălul, cât şi şcolarii reuşesc să colaboreze nu pentru că trebuie, ci pentru că îşi doresc acest lucru, fiecare îmbunătăţindu-şi comportamentul în funcţie de reacţiile celuilalt.

Bibliografie:

– Constantin Cucoş, “Pedagogie”, Editura “Polirom”, Bucureşti, 2006;
– Radu, I.T., Evaluarea în procesul didactic, EDP, Bucureşti, 2004.

METODE ȘI TEHNICI INOVATIVE. RUTINE DE GÂNDIRE VIZIBILĂ

Prof. înv. primar Dumitrescu Sorina
Prof. înv. primar, Dimofte Cristina

Gândirea vizibilă este un set de practici, obiceiuri prin care elevii dau glas modului în care gândesc, conștientizând ce au învățat și învățând să explice.

Făcând gândirea vizibilă, atragem atenția asupra mecanismului prin care oamenii își construiesc înțelegerea. Astfel, creștem angajamentul și facilităm înțelegerea.

Ce sunt rutinele de gândire?

Rutinele de gândire vizibilă (Visible Thinking Routines) sunt strategii educaționale dezvoltate de Proiectul Zero de la Harvard Graduate School of Education, menite să ajute la îmbunătățirea gândirii critice și a învățării elevilor. Aceste rutine sunt seturi de întrebări sau activități structurate care ajută elevii să-și facă vizibile procesele de gândire și să-și dezvolte abilități de reflecție și analiză.

Rutina "Văd-Cred că-Mă Întreb" (See-Think-Wonder) este una dintre rutinele de gândire vizibilă dezvoltate de Proiectul Zero de la Harvard Graduate School of Education. Această rutină este utilizată pentru a stimula observația atentă, gândirea critică și curiozitatea elevilor. Este o modalitate excelentă de a începe o lecție, de a explora un subiect nou sau de a reflecta asupra materialului învățat.

Etapele Rutinei "Văd-Cred că-Mă Întreb"

1. **Văd** :
    - Elevii sunt invitați să observe cu atenție o imagine, un obiect, un text sau orice alt material vizual sau tangibil.
    - Această etapă se concentrează pe descrierea obiectivă a ceea ce văd, fără a face interpretări sau judecăți.
    - Întrebări posibile: "Ce observi?" "Ce detalii poți vedea?"

2. **Cred că**:
    - După observație, elevii își exprimă gândurile și interpretările bazate pe ceea ce au observat.
    - Această etapă implică formularea unor ipoteze, concluzii sau întrebări bazate pe observațiile făcute.
    - Întrebări posibile: "Ce gândești despre ceea ce vezi?" "Ce crezi că înseamnă asta?"
3. **Mă întreb**:
    - În această etapă, elevii sunt încurajați să formuleze întrebări care le apar în minte în urma observațiilor și gândurilor lor.
    - Întrebările pot fi legate de aspectele neclare, de curiozități sau de dorința de a afla mai multe informații.
    - Întrebări posibile: "Ce întrebări ai despre ceea ce vezi?" "Ce ai vrea să afli mai mult?"

Cum se poate folosi în cadrul orelor de comunicare în limba română?

Strategia poate fi folosită pentru dezvoltarea competențelor de înțelegere a textelor literare sau nonliterare, de la clasa pregătitoare până la nivelul liceal.

În etapa de prelectură, rutina poate fi folosită pentru a introduce elemente de conținut, vocabular, personaje etc. care să faciliteze înțelegerea textului prezentat ulterior. Aceasta va ajuta elevii să-și activeze cunoștințele anterioare și să-și formuleze întrebări despre ceea ce urmează să învețe.

În etapa de explorare în profunzime a textului această rutină poate fi utilizată pentru a ajuta elevii să înțeleagă mai profund un concept sau o idee. Observațiile și întrebările lor pot ghida discuția și explorarea ulterioară.

În etapa de reflecție și concluzie rutina poate fi folosită pentru a ajuta elevii să reflecteze asupra a ceea ce au învățat și să formuleze întrebări pentru discuții viitoare.

Alte exemple de aplicare a rutinei:

- ✓ **Arte vizuale și abilități practice**
- Elevii examinează o pictură și descriu detaliile pe care le observă (Văd). Apoi discută ce cred că reprezintă pictura sau ce mesaje transmite (Cred că). În cele din urmă, formulează întrebări despre artist, contextul istoric sau tehnicile utilizate (Mă întreb).

✓ **Științe**

- Elevii observă rezultatele unui experiment (Văd). ce cred că se întâmplă și de ce (Cred că). Formulează întrebări despre variabilele experimentului sau despre fenomenele observate Întreb).

Discută

(Mă

Beneficii

- Dezvoltă spiritul de observație și antrenează gândirea critică
- Stimulează curiozitatea și a învățarea activă
- Promovează discuțiile și colaborarea

Rutina "Văd-Cred că -Mă Întreb" este un instrument eficient pentru a face gândirea vizibilă și pentru a îmbunătăți învățarea activă și participativă.

Bibliografie:

https://pz.harvard.edu/resources/see-think-wonder

Curs Înțeleg ce citesc, Literație, gândire critică și creativă, CCD Galați și Asociația Infinit Edu

Școala incluzivă

Cismărescu Mariana Geta
Colegiul Tehnic Transilvania, Brașov, jud. Brașov

Scoala incluzivă este unitatea de învățământ în care se asigură o educație pentru toti copiii și reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare.

Scoala incluziva este scoala care :

- nu selectează și nu exclude;
- este deschisă, tolerantă, prietenoasă și democratică;
- este naturală prin eterogenitatea ei;
- valorizează toți elevii;
- se adaptează la diversitatea nevoilor educaționale și la particularitățile de învățare și dezvoltare

Excluderea copiilor, de la oferta educațională de masă este acum recunoscută ca discriminare care echivalează cu o violare a drepturilor lor fundamentale. Legislația internațională a drepturilor omului conține atat interdicții exprese cât și interdicții implicite împotriva segregării pe motive de rasa, etnie sau naționalitate în instituțiile educationale.

1. Ce putem face pentru a fi mai incluzivi?

a) Să acţionăm astfel încât toată lumea să se simtă valorizată şi binevenită în şcoală:

- Trebuie creat un mediu şcolar primitor care transmite mesajul că toată lumea este valorizată, astfel încât elevii şi părinţii să se simtă bine primiţi;
- Clădirile şcolii trebuie să fie accesibile pentru copii cu dizabilităţi;
- Trebuie pus accent pe progresul individual şi mai puţin pe comparaţiile cu alţi elevi;
- Metodele de predare utilizate să fie cele care încurajează învăţarea prin cooperare astfel încât elevii să-şi poată ajuta colegii;
- Periodic ar tebui organizate expoziţii cu lucrările elevilor pentru a demonstra că şcoala este mândră de performanţele obţinute de către aceştia;

b) Să ne informăm

- Cu privire la alte culturi şi stiluri de viaţă, în special cele ale minorităţilor naţionale din România. Dacă în zonele limitrofe şcolii nu locuiesc multe comunităţi minoritare pentru a putea obţine informaţii de primă mână, încercaţi să contactaţia sociaţiile culturale, ONG-uri şi ambasade.

- Cu privire la diverse dizabilităţi. Ar fi bine de a organiza în şcoală ateliere de lucru şi invitaţi să ia cuvântul persoane cunoscătoare ale domeniului. Se poate solicita ONG-urilor ce activează în domeniul asistenţei persoanelor cu dizabilităţi şi asociaţiilor de părinţi să vă ajute în identificarea persoanelor potrivite.

c) Să ne revizuim metodele de predare

- Să se ofere un curriculum diferenţiat pentru nevoi şi grupuri de vârste diferite
- Să se abordeze un curriculum intercultural – unul care foloseşte perspective culturale diferite şi încurajează elevii să reflecteze şi să analizeze critic modul în care acţioneazăprejudecăţileşi discriminarea.
- Să fie identificate zone ale curriculumului în care să se poată îngloba perspectiva multiculturală;
- Să se elaboreze planuri individuale de învăţare pentru elevi.

Abordarea incluzivă susţine că şcolile au responsabilitatea de a-i ajuta pe elevi să depăşească barierele din calea învăţăriişi că cei mai buni profesori sunt aceia care au abilităţile necesare pentru a-i ajuta pe elevi să reuşească acest lucru. Aceasta înseamnă că este necesar ca şcolile să dispună de strategii funcţionale pentru a adopta măsuri practice care să faciliteze îndepărtarea barierelor cu care se confruntă elevii „dificili”.
Pentru a-i ajuta pe elevi să depăşească barierele din calea participării lor la educaţie, putem stabili relaţii de colaborare cu autorităţile locale, părinţii şi reprezentanţii comunităţii.
Putem dezvolta un mediu afectiv pozitiv, marcat de grija pentru colegi, în care elevii să poată discuta cu lejeritate despre dificultăţile pe care le pot întâlni şi să aibă curaj să ceară ajutor.
Putem avea aşteptări înalte, dar realiste cu privire la rezultatele tuturor elevilor şi putem recunoaşte şi valoriza chiar şi micile progrese pe care le înregistrează aceştia – ajutând astfel la dezvoltarea motivaţiei elevilor.
Putem aborda metodologia predării diferenţiate care le permite elevilor să atingă obiectivele de învăţare în ritmuri diferite şi asigură că elevii nu rămân în urmă şi că ei nu devin descurajaţi.
Putem folosi evaluarea autentică; autoevaluarea realizată de fiecare elev în parte pornind de la o serie de întrebări precum „ce am învăţat eu astăzi?” şi „la ce am nevoie de ajutor?” poate ajuta elevii să se orienteze, să identifice cum îi poate ajuta profesorul sau colegii atunci când se confruntă cu o barieră în învăţare.

Putem evalua progresul înregistrat de fiecare elev pornind de la un punct de referinţă în evoluţia lui şcolară. Ne putem schimba perspectiva asupra a ceea ce înseamnă un elev „bun” prin aprecierea efortului mai presus depus de acesta şi nu de performanţa realizată.

2. **Cum putem ajuta elevii să depăşească barierele în învăţare?**

Abordarea tradiţională	**Abordarea incluzivă**
Prioritatea o constituie „elevii buni”.	Toţi elevii sunt consideraţi la fel de importanți
Dacă un elev se confruntă cu bariere în învăţare deoarece părinţii săi nu au urmat o şcoalăşi îl încurajează să lipsească de la şcoală, Nu poate face faţă curriculumului	Colaborează cu părinţiişi cu comunitatea pentru a îmbunătăţi frecvenţaşi a reduce abandonul. Creează un mediu afectiv, pozitiv în care elevii au încredere în profesorii lor
Şcolile sunt judecate după rezultatele obţinute de cei mai buni elevi (de exemplu la olimpiade)	Şcolile sunt judecate după progresul înregistrat de toţi elevii
Cei mai buni profesori instruiesc *cei mai buni* elevi.	*Cei mai buni* profesori sunt aceia care pot obţine rezultate bune cu toţi elevii

TOȚI SUNTEM EGALI!

Prof. CUCU ELENA ADRIANA
Grădinița „ALBĂ CA ZĂPADA ȘI PITICII”, București

Educația este un drept fundamental al omului care trebuie respectat indiferent de mediul din care acesta provine. În zilele de astăzi, se vorbeste din ce în ce mai des de discriminare, care este prezentă și în mediul educațional, începând de la grădiniță până la absolvirea facultății.

Discriminarea este o acțiune care presupune un tratament diferit, nedrept față de alte persoane, din cauza apartenenței lor la un anumit grup social. Există mai multe forme de comportamente discriminatorii, dar toate au în comun faptul că implică o anumită formă de excludere sau de respingere.

Astfel că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință pe baza criteriilor prevăzute de legislația în vigoare. În România, criteriile stabilite sunt : rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorii sociale, orientare sexuală, vârstă, boală, precum și orice fel de deficiență.

Educația inluzivă este un concept și o practică esențială care urmărește să integreze toți elevii din sistemul educațional, indiferent de diferențele lor individuale.Aceasta se bazează pe principiul că toti copiii au dreptul la educație de calitate în mediul lor școlar obișnuit, alături de colegii lor.

În unitățile de învățământ preșcolar din România , acest termene nu sunt utilizate de către preșcolari, acesta fiind dificil de înțeles, însă comportamentul copiilor în anumite situații este influențat de atitudinea părinților față de cei pe care adulții îi discriminează.

Pentru preșcolari, discriminarea se rezumă la etichetarea între ei în privința comportamentului (un coleg este rău pentru că a lovit/ a împins/ bruscat un alt coleg), în privința stării de sănătate (în special se adresează copiilor cu cerințe educaționale speciale), dar și a situației financiare.

În perioada preșcolară, copiii interacționează între ei și observă anumite diferențe, cum ar fi aspectul pielii, limba vorbită de alt coleg, aspectul fizic al altor copii, însă ei reacționează asupra acestor diferențe fiind influențați de reacțiile adulților din jurul lor.

În educaţia împotriva discriminării se admite că mulţi adulţi şi cei de aceeaşi vârstă din afara unităților de învățământ contribuie la formarea opiniilor preșcolarului/copilului, adultului în devenire.

Locul unde copiii interacționează cu alte persoane este mediul școlar, începând de la grădiniță până la finalizarea studiilor, de aceea ca adulţi care lucrează în domeniul educaţiei, avem toţi responsabilitatea să fim conştienţi în special de prejudecăţile şi credinţele pe care noi înşine le-am dezvoltat în timpul devenirii noastre.

În cadrul activităților din grădiniță, cadrele didactice pot aborda tema discriminării în cadrul activităților didactice din Domeniul Om și societate, domeniu specializat în includerea omului, modul lui de viaţă, relaţiile cu alţi oameni, relaţiile cu mediul social, ca şi modalităţile în care acţiunile umane influenţează evenimentele. Domeniul are o extindere şi către contexte curriculare care privesc tehnologia, în sensul abordării capacităţilor umane de a controla evenimentele şi de a ordona mediul.

De asemenea, în cadrul domeniului socio-uman se doreşte ca preşcolarii să înţeleagă fiinţele umane angrenate în construirea propriului viitor şi propriei lumi, trăind viaţa de zi cu zi.

În concluzie, cadrul didactic are un impact foarte mare asupra percepției copilului a mediului înconjurător și a oamenilor care fac parte din acesta. Cadrul didactic sprijină apropierea între copii prin includerea tuturor în activități și prin încurajarea tuturor că sunt egali și că pot fi prieteni unii cu ceilalți.

EDUCAȚIE INCLUZIVĂ ÎN GRĂDINIȚĂ

GRADINITA NR.2-STRUCTURA A GR.NR1/OTOPENI
PROF. INV. PRESC.:FURNIGA IONELA

Introducere

Educația incluzivă este un concept care promovează accesul egal la educație pentru toți copiii, indiferent de abilitățile sau dizabilitățile lor. În contextul grădiniței, educația incluzivă presupune integrarea copiilor cu nevoi educaționale speciale (CES) în grupuri de copii obișnuiți, oferindu-le șanse egale de a participa și de a beneficia de activitățile educaționale.

Principii ale educației incluzive

Echitate și accesibilitate: Toți copiii trebuie să aibă acces la educație de calitate, indiferent de condițiile lor fizice, intelectuale, emoționale sau sociale.
Participare activă: Copiii cu CES trebuie să fie implicați activ în toate activitățile educaționale și sociale ale grădiniței.
Adaptare și flexibilitate: Curriculumul și metodele de predare trebuie adaptate pentru a răspunde nevoilor individuale ale fiecărui copil.
Colaborare și suport: Educatorii, părinții și specialiștii trebuie să colaboreze strâns pentru a crea un mediu educațional incluziv și de susținere.

Metode și strategii de implementare

Evaluarea inițială: Identificarea nevoilor individuale ale copiilor prin evaluări detaliate și continue.
Planuri educaționale individualizate (PEI): Dezvoltarea și implementarea de PEI pentru copiii cu CES, care să includă obiective specifice, strategii de predare și metode de evaluare adaptate.
Formarea personalului: Educatorii trebuie să fie pregătiți să lucreze cu copiii cu CES prin participarea la cursuri de formare profesională și ateliere de specialitate.
Utilizarea resurselor și tehnologiilor asistive: Implementarea de resurse și tehnologii care să faciliteze învățarea și participarea copiilor cu CES.
Promovarea unui mediu pozitiv și inclusiv: Crearea unui mediu în care toți copiii se simt acceptați, respectați și valorizați.

Beneficiile educației incluzive

Dezvoltarea socială și emoțională:
Copiii învață să accepte și să respecte diversitatea, dezvoltând empatia și abilitățile de colaborare.
Îmbunătățirea performanțelor academice: Copiii cu CES beneficiază de metode de predare adaptate, ceea ce le permite să atingă un potențial maxim de învățare.
Formarea unei comunități incluzive: Educația incluzivă promovează valori de egalitate și respect în comunitate, contribuind la reducerea discriminării și a stigmatizării.

Provocări și soluții

Lipsa resurselor: Instituțiile de învățământ se confruntă adesea cu resurse limitate pentru implementarea educației incluzive. Soluția poate include atragerea de finanțări suplimentare și parteneriate cu organizații non-guvernamentale.
Atitudini și prejudecăți: Uneori, personalul și părinții pot avea prejudecăți față de copiii cu CES. Educația continuă și sensibilizarea pot ajuta la schimbarea acestor atitudini.
Formarea inadecvată a personalului: Lipsa de formare adecvată pentru educatori poate fi o barieră majoră. Organizarea de cursuri și ateliere specializate poate îmbunătăți competențele acestora.

Concluzie

Educația incluzivă în grădiniță este esențială pentru asigurarea unui start egal în viață pentru toți copiii. Prin aplicarea principiilor și strategiilor adecvate, educația incluzivă poate oferi un mediu de învățare pozitiv și de suport, care să contribuie la dezvoltarea armonioasă a tuturor copiilor. Implementarea cu succes a educației incluzive necesită angajamentul și colaborarea tuturor părților implicate, inclusiv a educatorilor, părinților și comunității.

Secţiunea II

Proiecte educative / Proiecte Didactice

PROIECT DE ACTIVITATE DIDACTICĂ
GLANDA TIROIDĂ

Prof. Hudișteanu Carmen Daniela
Liceul Teoretic Special „Iris” Timișoara
Liceul Teoretic „David Voniga” Giroc

Data: 18.01.2024
Şcoala: Liceul Teoretic „David Voniga” Giroc
Numele cadrului didactic: Hudișteanu Carmen Daniela
Disciplina: Biologie
Aria curriculară: Matematică și științe
Clasa: a VII-a
Durata lecției: 50 minute
Unitatea de învăţare: Glandele endocrine
Subiectul lecţiei: Glanda tiroidă
Tipul lecţiei: de dobândire de noi cunoștințe
Scopul lecţiei: Însușirea noțiunilor despre structura şi rolul glandei tiroide și rolul acesteia în menţinerea activităţii normale a întregului organism.

COMPETENȚE SPECIFICE:

1.1. Sistematizarea informațiilor din texte, filme, tabele, desene, scheme, utilizate ca surse pentru explorarea unor sisteme biologice, a unor procese și fenomene;

2.2. Expunerea, în cadrul unui grup, a informațiilor prezentate sub formă de modele, grafice, texte, produse artistice, cu mijloace TIC, utilizând adecvat terminologia specifică biologiei;

3.1. Realizarea unor modele ale sistemelor biologice;

4.2. Interpretarea relațiilor dintre propriul comportament și starea de sănătate.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE: la sfârşitul orei de biologie elevii vor fi capabili să:
O1: să precizeze topografia și forma glandei tiroide cu ajutorul imaginilor din atlas, manual;
O2: să descrie structura glandei tiroide folosind imaginile proiectate;
O3: să numească hormonii tiroidieni şi principalele efecte ale acestora în organism;
O4: să precizeze simptomele principalelor afecţiuni tiroidiene.
Resurse procedurale: observarea independentă**,** conversaţia euristică, explicaţia, problematizarea, demonstrația.
Resurse materiale: laptop, videoproiector, imagini cu: topografia glandelor endocrine, structura glandei tiroide, imagini pacienţi cu disfuncţii tiroidiene, fișe de lucru.
Forma de organizare a activităţii: activitate frontală și individuală
Modalităţi de evaluare: observarea sistematică a elevilor, probă orală, probă scrisă.
Bibliografie:

- Grasu, A.D., Cîrstoiu, J., Biologie. Manual pentru clasa a VII-a, Editura Litera, București
- Sprîncenea, A.I., Ghițulescu, F.C., Biologie. Manual pentru clasa a VII-a, Editura Ars Libri, Costești.

II. Desfăşurarea lecţiei

1. Moment organizatoric:

- Verificarea prezenţei elevilor

- Verificarea materialelor necesare pentru buna desfăşurare a orei de curs

2. Reactualizarea cunoştinţelor necesare abordării noului conţinut:

- Care sunt principalele glade endocrine?
- Care este alcătuirea hipofizei?
- Care sunt şi ce rol au hormonii adenohipofizari şi neurohipofizari?
- Numiţi şi explicaţi disfuncţiile hormonale.
- Care sunt consecinţele hiper-/hiposecreţiei de STH?

3. Captarea atenţiei: anunţarea titlului noii lecții şi a obiectivelor lecţiei. Profesorul notează la tablă titlul lecţiei.

4. Prezentarea optimă a conţinutului:

- Profesorul foloseşte o prezentare power –point ,,Tiroida” şi explică localizarea şi structura glandei tiroide;
- Prezintă mecanismul de sinteză a hormonilor tiroidieni şi acţiunile acestora în organism;
- Profesorul precizeazăcare sunt consecinţele disfuncţiilor tiroidiene şi apoi discută cu elevii despre afecţiunile tiroidiene frecvente.

5. Dirijarea învăţării

- Se realizează prin întrebări adresate frontal.

6. Conexiune inversă:

- Elevii explică efectul hiposecreției, respectiv hipersecreției de hormoni tiroidieni asupra organismului uman.

7. Evaluarea rezultatelor/ notarea elevilor:

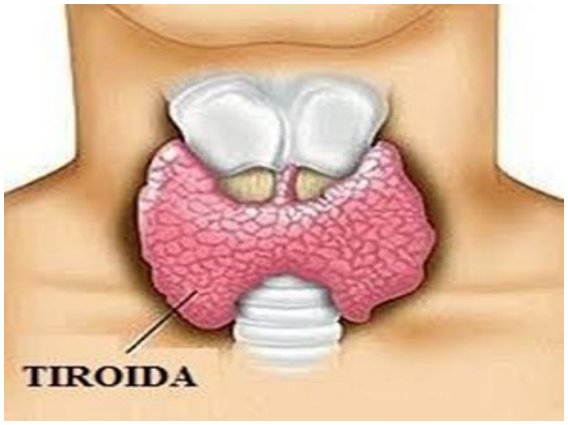
- Elevii rezolvă exercițiile din manual.
- Se notează elevii activi la lecţie.

8. Fixarea cunoştinţelor:

- Se reiau ideile principale ale lecţiei.

9. Transferul şi aplicarea cunoştinţelor în practică.

- Enumeră simptomele nanismului tiroidian.

TIROIDA

PROIECT DE LECȚIE:
SISTEMUL LOCOMOTOR-SCHELETUL UMAN

Prof. Hudișteanu Carmen Daniela
Liceul Teoretic Special „Iris” Timișoara
Liceul Teoretic „David Voniga” Giroc

UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT: Liceul Teoretic Special „Iris” Timișoara
DISCIPLINA: Biologie
ARIA CURRICULARĂ: Matematică şi ştiinţe
DATA: 02. 2024
CLASA: a VII-a
DURATA LECȚIEI: 45 min
PROFESOR: Hudișteanu Carmen Daniela
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: Sistemul locomotor
TEMA: Scheletul uman
TIPUL LECŢIEI: transmitere şi însuşire de noi cunoştinţe
SCOPUL LECŢIEI: Cunoaşterea alcătuirii sistemului osos ca parte componentă a sistemului locomotor ce contribuie alături de sistemele nervos şi endocrin la realizarea funcţiei de relaţie.

COMPETENŢE SPECIFICE:

1.1 Identificarea şi observarea alcătuirii şi funcţionării sistemelor de organe ale corpului uman.
2.1 Utilizarea mijloacelor şi metodelor adecvate studierii organismului uman.
3.1 Reprezentarea structurii şi funcţiilor sistemelor biologice pe baza modelelor.
4.1 Utilizarea corectă a terminologiei specifice biologiei în diferite situaţii de comunicare.

OBIECTIVE

I. OPERAȚIONALE: *La sfârşitul lecţiei elevii trebuie:*

O1.Să evidenţieze cele 4 părţi ale scheletului şi să denumească oasele ce le compun;
O2.Să identifice oasele pe mulaj și pe propriul corp;
O3.Să diferențieze oasele în funcție de lungimea, lățimea și grosimea acestora.

II. AFECTIV- ATITUDINALE:

-să dorească să realizeze sarcinile trasate;
-să se încadreze în disciplina de lucru;
-să traiască intens sentimentul de bucurie când rezolvă/răspund corect.

III.MOTRICE:

-să păstreze disciplina în cursul lecției.

IV.RECUPERATIV – COMPENSATORII:

-largirea campului vizual;
-stimularea proceselor cognitive pentru compensarea vederii;
-optimizarea coordonarii oculo-motorie.

STRATEGIA DIDACTICĂ:

a) Resurse procedurale:

- Observaţia, explicaţia, conversatia euristică, descoperirea, demonstrația, jocul didactic.

b) Resurse materiale:

- manual, atlas, fişe de lucru, scheletul-mulaj, laptop, internet

c) Forma de activitate:

- frontalã , individuală, pe grupe

Evaluare: formativă, prin chestionare orală şi scrisă

Bibliografie:

- Grasu Alexandra Dana, Cîrstoiu Jeanina, *Biologie, Manual pentru clasa a VII-a,* Editura Litera
- Lazăr Viorel, Nicolae Mariana, *Lecţia - forma de bază a organizării procesului de predare-învăţare-evaluare la disciplina Biologie*, Ed. Arves, 2007.

DESFĂŞURAREA LECŢIEI

Etapele lecţiei	Activităţi de învăţare	Strategii didactice			
		Forma de activitate	**Metode didactice**	**Mij. didact.**	**Forme de evaluare**
Reactualizarea cunoştinţelor 5 min	Se face prin chestionare orală, profesorul adresând câteva întrebări: Care sunt funcţiile de bază ale organismului? Care sunt sistemele care îndeplinesc funcţiile de relaţie? Care sistemele care realizează mişcarea?	Individuală	Conversaţia euristică		Orală
Captarea atenţiei 10 min	Profesorul pune la dispoziţia elevilor mulaje reprezentând diferite oase. Elevii observă și ating mulajele. Profesorul precizează că azi vor învăţa noțiuni despre sistemul osos.	Individuală	Observaţia	Mulaje	Orală
Transmiterea noilor cunoştinţe 15 min	**O_1-O_3** Profesorul împarte lecţia în 4 subteme: scheletul capului, trunchiului, membrelor superioare şi membrelor inferioare. Elevii notează în caiete sau foi (cu ajutorul mașinii Braille) lecția. Profesorul prezintă oasele care intră în alcătuirea scheletului și le identifică pe mulaj. Profesorul precizează elevilor faptul că în corpul nostru există trei tipuri de oase scurte, lungi şi late şi cere elevilor să le	Individuală Pe grupe	Conversația Explicația Observația	Mulaj Manual Fişe Foi/ mașini Braille	Orală Scrisă

	recunoască pe mulaj și să le identifice în atlas.			Atlas anatomic uman	
Fixarea şi evaluarea cunoştinţelor 15 min	Se face prin întocmirea schiţei pe tablă. Prin joc didactic elevii se grupează în perechi şi trebuie să identifice pe propriul corp osul care este indicat de coleg, utilizând atlasul anatomic uman. Utilizând platforma educațională Kahoot, elevii vor răspunde la 10 itemi cu alegere multiplă, alegând răspunsul corect. Tema pentru acasă: Completarea fișei de activitate.	Pe grupe	Joc didactic descoperirea, demonstrația.	Laptop Tablă Fișă de lucru Atlas anatomic uman	Orală

SCHIŢA LECŢIEI
SCHELETUL UMAN

Scheletul este format din totalitatea oaselor.

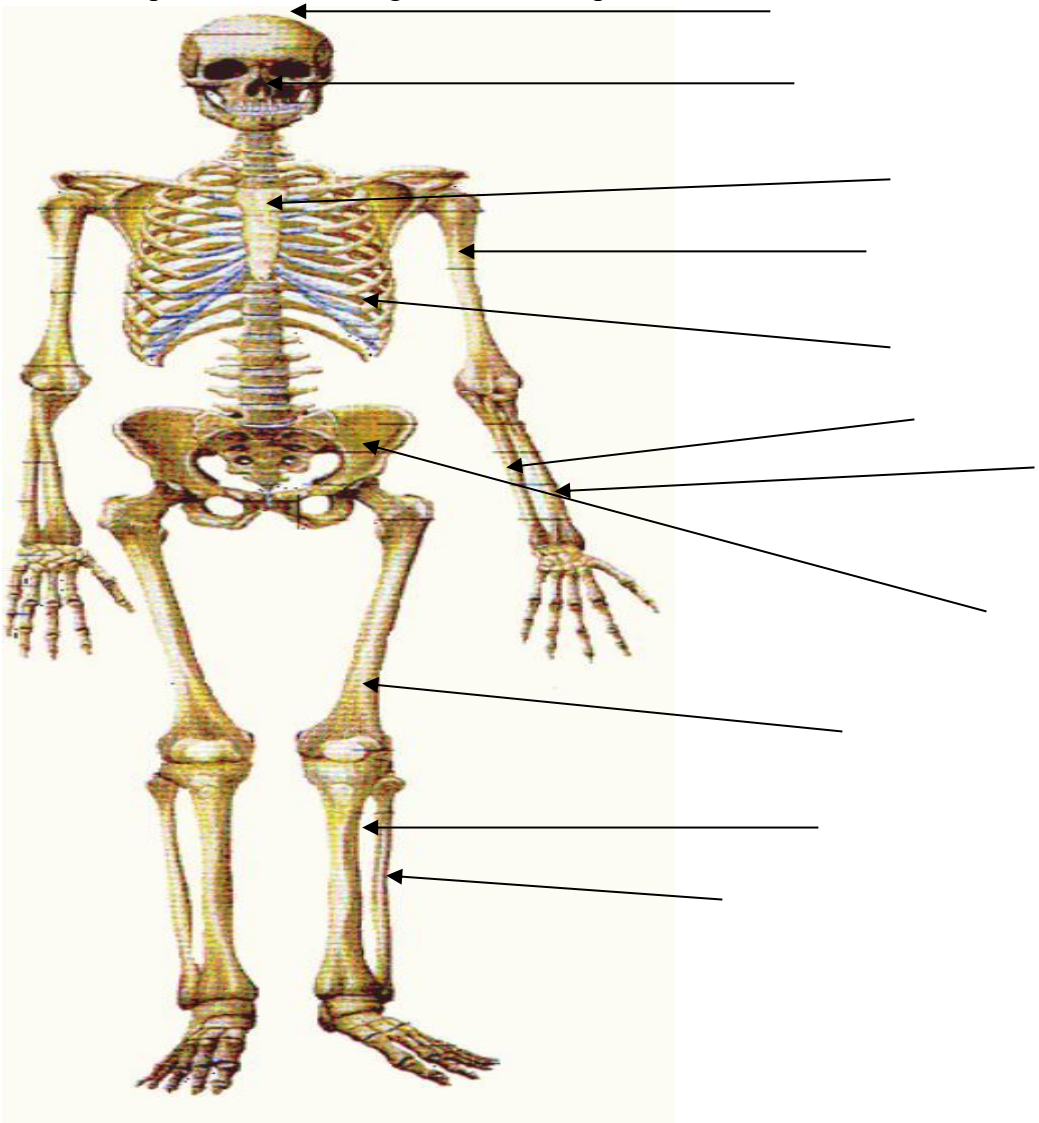
1. Scheletul capului:- cutia carniană – frontal, occipital, sfenoid, etmoid, parietale, temporale
   - oasele feţei: - maxilarul superior, mandibulă
2. Scheletul trunchiului: - coloana vertebrală: - regiunea cervicală (7)
   - regiunea toracală (12)
   - regiunea lombară (5)
   - sacrală (5) ⇨OSUL SACRUM
   - coccigiană (4-5 sudate) ⇨SUL COCCIS
   - coastele 12 perechi
   - sternul (osul pieptului)
3. Scheletul membrelor- superioare: - centura superioară:- claviculă și omoplat
   - membrul superior: - humerus, radius şi cubitus
   - carpiene, metacarpiene, falange

- inferioare: - centura inferioară: - oasele coxale
- membrul inferior: -femur, tibie şi peroneu, rotulă
-tarsiene, metatarsiene, falange

Tipuri de oase: scurte: falange, oasele încheieturii; lungi: radius, femur; late: stern, omoplat.

FIȘĂ DE ACTIVITATE

Identificaţi pe următoarea imagine oasele componente ale scheletului uman

PROIECT DIDACTIC

prof. Ciucă Georgiana,
Școala Gimnazială Specială nr.10

DISCIPLINA: Terapii şi programe de intervenţie

SUBIECTUL ACTIVITĂŢII: ”Scrierea cu „m” înainte de „b” și „p”

COMPETENŢĂ GENERALĂ: Receptarea şi elaborarea adecvată de mesaje scrise în diverse situaţii de comunicare .

COMPETENŢE SPECIFICE: Citirea și scrierea cuvintelor şi propoziţiilor ;Aplicarea normelor elementare de ortografie și punctuație.

OBIECTIVE OPERAŢIONALE

Cognitive:

O1: Să să citească cuvinte/ propoziţii scrise cu „m” înainte de „b” și „p” ;

O2: Să identifice cuvântul scris corect;

O3: Să formeze cuvinte noi conform modelelor;

O4: Să ordoneze silabele/cuvinte, pentru a obține cuvinte/propoziții;

O5: Să scrie propoziţii utilizând cuvinte care conţin consoana „m” înainte de „b” și „p”;

O6: Să completeze cuvinte/ propoziții lacunare folosind cuvite scrise cu„m” înainte de „b” și „p”;

Afectiv-terapeutice:

O7: Să manifeste interes pentru activitate;

Psihomotorii:

O8: Să mânuiască corect instrumentele de lucru;

O9: Să Se realizează exerciţii pentru motricitatea fina a mâinilor.

STRATEGII DIDACTICE:

Metode: Conversaţia , Observaţia, Demonstraţia, Explicaţia, Jocul didactic, Exerciţiul, Munca independentă.

Mijloace didactice: Computer, Scrisoare cu versuri, Joc WordWall, Joc **”Copacul muzical ”,** Joc **”Magazinul de pantofi”,** Plașa “ **Careul cuvintelor** “, Plașa “ **Îngheţata** “, Joc **”Cățeii pătați”** , Înregistrare audio PPT, Fise de lucru.

NR. CRT.	ETAPA TERAPEUTICĂ	OB.	DEMERSUL TERAPEUTIC	METODE SI PROCEDEE	MIJLOACE DIDACTICE	EVALUARE
1	MOMENT ORGANIZATORIC		Se asigură o atmosfera plăcută.			
2.	CAPTAREA ATENȚIEI	O1	Un elev deghizat în poștaș aduce un plic cu versuri având uvinte scrise cu „m” înainte de „b” și „p”.	Conversația dialogată	Plic cu scrisoare în versuri	
3.	ANUNȚAREA TEMIEI		Vom încerca să citim şi să scriem cuvinte cu „m” înainte de „b” și „p”.			
4.	TERAPIA DE ORDIN GENERAL	O9	Se realizează exerciţii pentru motricitatea fină a mâinilor,	Jocul didactic	Joc Wordwall	Execută mişcările exemplificate
5. 5.	ACTIVITATEA TERAPEUTCĂ SPECIFICĂ ACTIVITATEA TERAPEUTCĂ SPECIFICĂ	O1 O2 O3 O4 O5 O6 O7 O8	Este prezintat jocul ” **Copacul muzi-cal.**Elevul va alege varianta corectă din perechile scrise pe frunzele copacului, apoi le va poziționa pe trunchi. Urmează **”Magazinul de pantofi ”**.Elevul	Conversaţia Explicaţia Observaţia Exerciţiul Jocul didactic	Joc Fişa de lucru Planșa Joc Planșa	Evaluare prin probă orală și scrisă Evaluare prin probă orală și scrisă

5.	ACTIVITATEA TERAPEUTCĂ SPECIFICĂ	O2 O3 O4 O5 O7 O8	citește cuvintele de pe pantofi , caută pere-chea fiecăruia, unde va scrie cuvinte noi, formate prin adăugarea prefixului ”îm”. Este prezentată plașa **”Cuvinte încrucișate”** .Elevul trebuie să găsească toate cuvintele amestecate. Elevul va avea de rezolvat următoarele exercitii pe **fisa de lucru**: să scrie cuvinte noi conform modelului, și să ordoneze silabele pentru a obține cuvinte. Jocul **”Cățeii pătați”** are ca scop alcătui-rea de propoziții. Acesta conține jetoane pe care sunt scrise cuvinte cu “mp“ și “mb“. Învârtind ruleta, elevul va afla numărul de cuvinte solicitat pentru enunț. Este deschis un **joc Wordwall**, iar elevul va completa cuvintele lacunare , alegând varianta potrivita .https://wordwall.net/ro/r	Munca independentă Explicația Exercițiul Munca independentă Explicația Exercițiul	Fișa de lucru Joc Joc Joc Plansa Fișa de lucru Prezentare Power Point	Evaluare prin probă orală și scrisă

			esource/8034000/scrierea-cuvintelor-cu-mp-%C8%99i-mb Se prezintă planşa “**Îngheţata**”. Elevul trebuie să descopere cuvintele scrise cu m“înainte de „b” și „p”, completând spa-ţiile cu literele lipsă.Pentru fiecare literă aleasă greșit, un element component al îngheţatei, este eliminat.Dacă toată înghe-ţata dispare de pe planșă, înseamnă că timpul a expirat. Este oferită o **fișă** cu propoziții lacuare. Completându-le, elevul va descoperi cu-vintele cheie . Elevul este invitat să vizioneze o **prezen-tare Power Point** .La final va selecta cu-vinte scrise corect , va scrie după dictare.	Munca independentă		
6.	EVALUAREA ACTIVITĂȚII	O2 O3 O4 O6	La final elevul primește fișa de evaluare. (identifică cuvântul scris corect; for-mează cuvinte noi ; ordonează	Explicaţia Exeriţiul	Fişa de evaluare	Evaluare prin probă scrisă

			cuvinte, completează cuvinte/ propoziții, alcătuieș-te propoziţii.	Munca independentă		

PROIECT DE ACTIVITATE

Rusei Ana-Maria
Școala Gimnazială Specială ”Constantin Păunescu”, Iași

Unitatea de învățământ: Școala Gimnazială Specială ”Constantin Păunescu”, Iași
Profesor educator: Rusei Ana-Maria
Clasa: a IV –a B
Data:
Aria curriculară: Terapie educațională complexă și integrată
Terapia: Stimulare cognitivă
Subiectul activităţii: ***În lumea cuvintelor***
Tipul lecţiei: consolidare şi reactualizare a cunoştinţelor

SCOPUL ACTIVITĂŢII:

Stimularea dezvoltării intelectuale prin exersarea deprinderilor de citire și scriere

OBIECTIVE OPERAŢIONALE*:*

Cognitive:
O1. Să identifice obiectele a căror denumire începe cu sunetul dat
Obiectivul va fi realizat la nivel minim dacă elevii asociază sunetul dat cu cel puțin două obiecte.
O2. Să formeze cuvinte cu silabele date
Obiectivul va fi realizat la nivel minim dacă fiecare elev din echipă alcătuiește cel puțin trei cuvinte cu ajutorul cuburilor cu silabe.
O3. Să completeze cuvintele lacunare cu silaba potrivită
Obiectivul va fi realizat la nivel minim dacă elevii identifică cel puțin cinci silabe potrivite pentru cuvintele date.
O4. Să sorteze cuvintele date după numărul de silabe
Obiectivul va fi realizat la nivel minim dacă elevii identifică cel puțin câte trei cuvinte din fiecare categorie (cuvinte cu 1, 2, 3, 4 silabe)
O5. Să citească cuvintele și propozițiile date
Obiectivul va fi realizat la nivel minim dacă fiecare elev citește cel puțin un cuvânt.

Psihomotorii:
O6. Să execute sarcina scrisă pe bilețel
Obiectivul va fi realizat la nivel minim dacă fiecare elev va executa cel puțin o sarcină scrisă pe bilețel făcând dovada citirii conștiente.

Afective:
O7. Să colaboreze cu membrii echipei în realizarea sarcinilor

Obiectivul va fi realizat la nivel minim dacă elevii colaborează între ei în cel puțin 70% dintre sarcinile realizate.

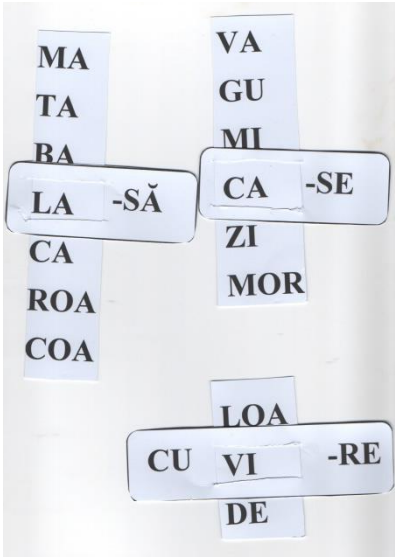
STARTEGII DIDACTICE*:*
Metode şi procedee: conversația, demonstrația, jocul didactic, explicația;
Mijloace de învățământ: roata cu litere, obiecte care încep cu anumite litere, cuburi cu silabe, cartonașe cu silabe, planșe și jetoane pentru sortarea cuvintelor după numărul de silabe, PPT, jetoane cu imagini și propoziții;
Forme de organizare a activității: frontal, pe grupe
Evaluare*:* formativă, sumativă

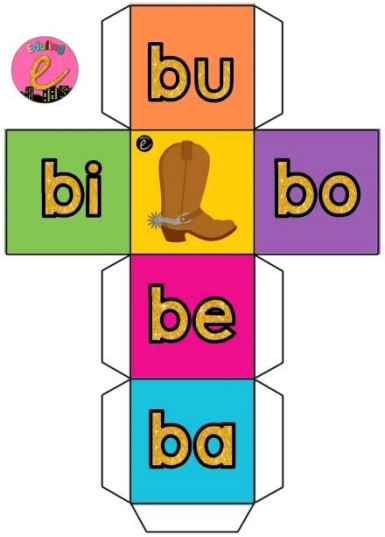
Resurse temporale: 45 de minute
Resurse umane: 8 elevi
Loc de desfăşurare: sala de clasă
Bibliografie:
Alois Ghergut, Luciana Frumos, Gabriela Raus: „Educaţie specială – Ghid metodologic”, Ed. Polirom, 2016

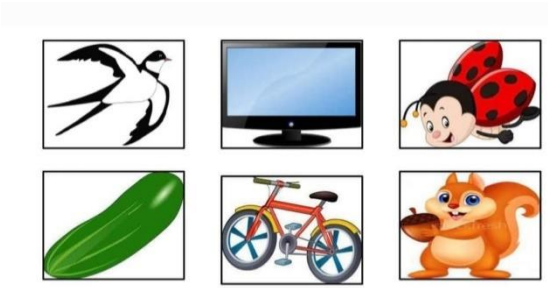
DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII

SECVENȚELE LECȚIEI	OB. OP.	CONȚINUTUL INSTRUCTIV- EDUCATIV	STRATEGII DIDACTICE			EVALUARE
			Metode didactice	**Procedee didactice**	**Forma de organizarea activității**	
Moment organizatoric		Asigurarea climatului optim desfașurării activității; Pregătirea materialului didactic				
Captarea atenției 5 min	O1	***Roata literelor:*** Pe catedră se vor afla o roată cu 8 litere și mai multe obiecte a căror denumire începe cu una dintre acele litere. Fiecare elev va învârti roata. În funcție de litera la care se oprește roata, copilul va identifica toate obiectele a căror denumire începe cu litera respectivă.	Conversația Explicația Demonstrația Jocul didactic	Roata cu litere Obiecte uzuale	Frontal	Capacitatea de a asocia obiectele cu sunetele inițiale din denumirile lor Aprecieri verbale
Anunțarea titlului și a obiectivelor 1 min		Le comunic elevilor subiectul activității, ”În lumea cuvintelor” , precum și activitățile desfășurate pe parcursul orei : jocul silabelor în perechi, jocul provocărilor, citirea unor cuvinte și a unor propoziții la calculator.	Conversaţia		Frontal	
Dirijarea învățării 34 min	O2 O3	***Jocul silabelor:*** Elevii vor fi împărțiți în echipe de câte 2 . Fiecare echipă va primi o sarcină diferită. Doi copii vor primi cartonașe cu o serie de cuvinte lacunare și cu liste de silabe dintre care să aleagă silabele potrivite cuvântului lacunar. A doua echipă va primi mai multe cuburi cu silabe cu ajutorul cărora vor forma cuvinte alcătuite din două sau trei silabe.	Conversaţia Explicația Demonstrația	Cartonașe cu cuvinte lacunare	Pe grupe	Abilitatea de a îmbina silabe pentru a forma cuvinte cu sens;

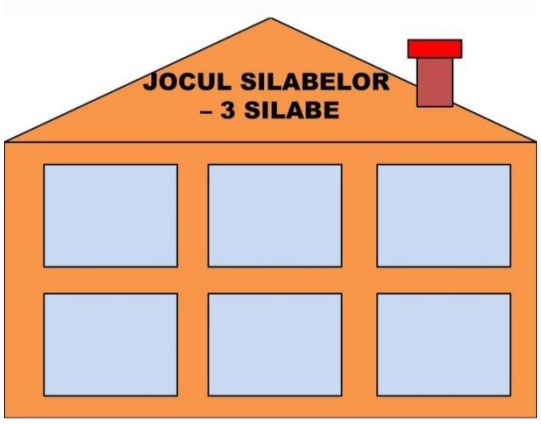
	O4 O7 O6 O7 O5 O7	A treia grupă va primi sarcina de a sorta imaginile după numărul de silabe pe care îl conține denumirea acestora. (anexa 1) *Eleva care nu recunoaște literele va avea sarcini diferențiate: va realiza litere după contur cu bolduri și elastice, va prinde cârlige pe care sunt lipite anumite litere pe cartonașe cu litere identice.* ***Jocul provocărilor:*** Într-o cutiuță vor fi mai multe bilețele cu provocări pentru copii (bea apă, desenează un cerc, rupe hârtia etc). Pentru a executa sarcina elevii vor trebui să citească propoziția simplă conștient. (anexa 2) ***Citește și potrivește***: Fiecare elev va veni la calculator pentru a citi cuvintele și propozițiile pe care le vor asocia cu imaginea potrivită.	Jocul didactic Conversația Jocul didactic Explicația Demonstrația Conversația Explicația Demonstrația Jocul didactic	Liste cu silabe Cuburi cu silabe Planșe și Jetoane pentru sortarea cuvintelor după numărul de silabe Cutiuța cu bilețele PPT	 Frontal	Capacitatea de a despărți corect în silabe cuvintele și de a identifica numărul de silabe Laude Încurajări Deprinderea de a citi corect și conștient propoziții simple Aprecieri verbale Capacitatea de a citi corect și conștient cuvinte și propoziții simple și de a le asocia cu imaginea corespunzătoare Aprecieri verbale
Evaluare Aprecieri şi concluzii 5 min		Voi face aprecieri cu privire la modul în care au lucrat și s-au comportat elevii.	Conversația Explicația	Fișă de lucru	Frontal	Aprecieri verbale

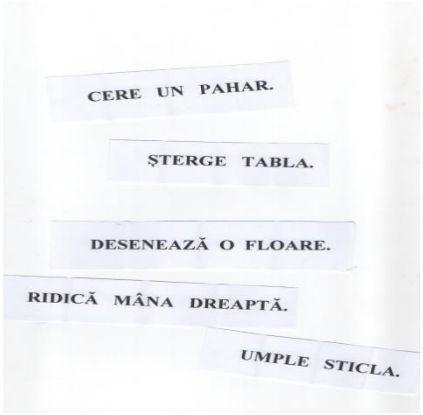

Anexa 1

Anexa 2

Proiect de lecție

Costache Loredana
Scoala Gimnazială„Sfantul Vasile” Ploieşti

DATA: 18.04.2024
CLASA: a II a F
ŞCOALA: Gimnazială„Sfantul Vasile” Ploieşti
PROPUNĂTOR: prof. înv.primar Costache Loredana
ARIA CURRICULARĂ: Arte și tehnologii
DISCIPLINA: *Muzică și mișcare*
UNITATEA TEMATICĂ : ***Împărăția Melodiei***
TEMA: Nuanțe- tare și încet
Drag mi-e jocul romanesc

TIPUL LECŢIEI: predare – învățare
FORMA DE REALIZARE: Activitate integrată (*MM,CLR, AVAP)*
DURATA: 45 de minute

SCOPUL: Formarea deprinderilor de a cânta corect, clar şi expresiv în colectiv, individual şi pe grupe, redând prin mişcări ritmice corespunzătoare înălţimea sunetelor;

COMPETENŢE SPECIFICE VIZATE:

- **Muzică și mișcare:**

1.1. Receptarea unor sunete emise de surse diferite, cu durate, intensităţi, înălţime şi viteză de succesiune contrastante
1.3. Recunoaşterea sunetelor emise de jucăriile muzicale, în corelarea lor auditivă cu anumite calităţi ale sunetelor muzicale
1.4. Receptarea cântecelor cu un ambitus cuprins între c
2.1.Cântarea în colectiv, în grupuri mici şi individual, asociind dirijatul intuitiv
2.2.Cântarea în colectiv, asociind acompaniamentul sugerat de ritm şi de măsură
3.1. Manifestarea adecvată pe muzică, sugerată de anumite elemente de limbaj muzical
3.3. Confecţionarea de jucării muzicale din materiale naturale

- **Comunicare în limba română:**

2.1 Formularea unor enunțuri proprii în situații concrete de comunicare.
2.2 Transmiterea unor informații printr-o suită de enunțuri înlănțuite logic.

- **Arte vizuale și abilități practice:**

2.6. Participarea la activități integrate adaptate nivelului de vârstă, în care se asociază elemente de exprimare vizuală, muzicală, verbală, kinestezică.

OBIECTIVE OPERAŢIONALE:

O1 –să-și însușească corect elemente de tehnică vocală (dicție, emisie respirație);
O2 – să execute corect şi expresiv linia ritmico-melodică a cântecului;
O3 – să răspundă la întrebările adresate pe baza textului;

O4 – să interpreteze corect cântecul în colectiv, pe grupe, precum şi individual;

STRATEGII DIDACTICE:

Resurse:

a. Procedurale: conversaţia, problematizarea, demonstraţia, explicaţia, exerciţiul.

b. Materiale: fişă,videoproiector, laptop, versurile cântecului„ *Drag mi-e jocul romanesc*”, jucărie muzicală;

c.Temporale: 45 de minute

d. Umane : 20 elevi

Forme de organizare: individual, frontal,

Forme şi tehnici de evaluare: observare sistematică; evaluarea orală.

Bibliografie:

1. Curriculum pentru invăţământul primar, M.E.C.T.S.,2012;
2. Programa școlară *Muzică și mișcare* aprobată prin OMEN nr. 3418/19.03.2013;
3. Manualul de *Muzică și mișcare* pentru clasa a II a, Editura Litera;
4. Youtube.com

SCENARIUL DIDACTIC

ETAPELE LECȚIEI	**OB.**	**CONȚINUTUL ÎNVĂȚĂRII**	**STRATEGIA DIDACTICĂ**				**EVALUARE**
			Forme de organizare	Metode şi procedee	Materiale şi mijl. didactice	Timp alocat	
1.Moment organizatoric		Se creează un climat psiho-pedagogic favorabil desfăşurării lecţiei. Se pregatește și se distribuie materialul didactic.	Frontal	Conversaţia		2 min	
2. Pregătirea vocilor pentru cânt	O1	Se desfăşoară următoarele activităţi muzicale: a) exerciţii de respiraţie sub formă de joc: - umflăm balonul - mirosim florile - suflăm polenul florilor b) Exerciţii de dicţie: „Rici, rici, măi arici, scoate ţepele de- aici”, „Buş-buş,cărăbuş ieşi afară din culcuş.” c) Exerciţii de încălzire a vocii sub formă de joc: - se imită sunete din natură ... imităm zumzăitul albinei (zummm) ... imităm ciripitul păsărelelor (cip-cirip).	Frontal	Conversatia Exercitiul		2 min	Observarea sistematică a elevilor Aprecieri globale şi individuale
3.Captarea atenţiei		Elevii sunt rugați să privească cu atenție imaginile proiectate pe tablă cu ajutorul videoproiectorului. Se va purta o scurtă conversație pe baza acestora.(*Cum este sunetul produs de tunet față de ciripitul vrăbiuței?Dar sunetul albinei față de cel al buburuzei?* Vom descoperi împreună că unele sunete sunt puternice, se aud mai tare, altele abia se aud.	Frontal	Conversaţia	Imagini videoproiector	5 min	Aprecieri individuale
4.Anunţarea		Se anunță învățarea unui nou cântecel: „ *Drag mi-e jocul romanesc*”.	Frontal	Explicația		1 min	Observare

obiectivelor lecţiei		Se prezină elevilor obiectivele lecţiei pe înțelesul acestora.					sistematică
5.Dirijarea invatarii	O2 O3	Elevii vor primi o fișă cu noul cantec. Vom audia cântecul în întregime. Se interpretează model cântecul – „ *Drag mi-e jocul romanesc*” (Anexa1). Se explică textul cântecului. Se pun întrebări: Cum se numeşte titlul cântecului? Câte strofe are cântecul? Câte versuri are o strofă? Se citește fiecare strofă și se explică cuvintele necunoscute. Se interpretează cântecul împreună cu elevii de câteva ori, cu mişcările sugerate de text(doi pași înainte și doi înapoi), vom exersa intonarea cantecului mai tare,mai încet, ne vom acompania la refren cu o jucărie muzicală realizată de ei . Se va interpreta cântecul individual, colectiv şi pe grupe. Elevii vor vizualiza imagini pe tabla cu costume populare și vor putea să își personalizeze fiecare costumul popular de fetiță/băiețel din fișă.	Frontal Frontal, Indivi-dual,	Conversaţia Explicaţia Exerciţiul	proiector, laptop, fișă Versurile cântecului șabloane clovn	30 min	 Aprecieri orale asupra modului de lucru
6.Obţinerea performanţei	O4	Se vor numi cate doi copii care vor cânta individual. Unul va cânta versurile cântecului, iar celălalt va cânta refrenul, după care se vor schimba rolurile.	Frontal	Exercițiul		3 min	Orală

7. Încheierea lecţiei/ tema pentru acasă		Se fac aprecieri colective şi individuale asupra modului de lucru şi a participării la activitate în general.	Frontal	Explicația Conversația		2 min	Aprecieri globale şi individuale

* Se fac mişcări, se cântă ori de câte ori se observă oboseala copiilor.

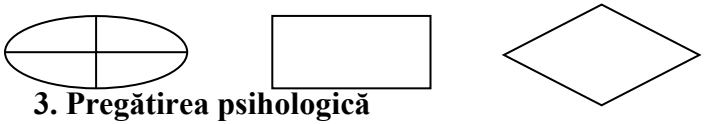
PROIECT DIDACTIC

Profesor: Merce Alexandra
Şcoala Gimnazială Nr. 1 Lazuri de Beiuş

Clasa	a II-a	a III-a
Disciplina	Matematică și explorarea mediului	Limba și literatura română
Subiectul	Împărțirea la 4	Recapitulare– adjectivul și pronumele
Unitatea	Învățăm să calculăm rapid, explorând formele de relief	Copilăria
Tipul lecţiei	Fixarea și consolidarea cunoștințelor	Recapitularea și sistematizarea cunoștințelor
Obiectiv fundamental	Fixarea și consolidarea cunoștințelor referitoare la împărțirea la 4, aflarea sfertului.	Recapitularea și sistematizarea cunoștințelor legate de adjectiv și de pronume.
Competenţe generale	Utilizarea numerelor în calcule elementare. Generarea unor explicații simple prin folosirea unor elemente de logică. Rezolvare de probleme pornind de la sortarea și Reprezentareaunor date.	Receptarea de mesaje orale în diverse contexte de comunicare. Exprimarea de mesaje orale în diverse situații de comunicare. Receptarea de mesaje scrise în diverse contexte de comunicare. Redarea de mesaje în diverse situații de comunicare.
Competenţe specifice	1.5. – Efectuarea de înmulțiri și împărțiri în concentrul 0-100; 1.6. - Utilizarea unor denumiri și simboluri matematice (sumă, total, diferență, produs, cât, deîmpărțitul, împărțitorul); 3.1. – Rezolvarea de probleme în cadrul unor investigații, prin observarea și generalizarea unor modele sau regularități.	1.3. – Sesizarea abaterilor din mesajele audiate în vederea corectării acestora; 2.1. - Descrierea unui obiect sau a unei ființe din universul apropiat; 3.5. - Sesizarea unor regularități ale limbii pe baza textului citit; 4.1. – Aplicarea regulilor de despărțire în silabe, de ortografie și de punctuație.

Obiective operaţionale	O1 – să utilizeze corect terminologia specifică; O2 – să folosească corect operația pentru aflare jumătății sau a sfertului ; O3 – să rezolve corect cel puțin un exercițiul respectând ordinea efectuării operațiilor; O4 – să rezolve corect problema cu doua operații, care necesită împărțire.	O1 – să alcătuiască corect cel puțin doua enunțuri după imaginile prezentate; O2 – să identifice corect adjectivele și pronumele din textul citit; O3 – să schimbe corect locul substantivului cu adjectivul; O4 – să precizeze corect numărul și persoana pronumelor; O5 – să analizeze corect adjectivul.
Metode	Conversația ,explicația, observația, munca independentă, exercițiul, Știu/ vreau să știu/am învățat	Conversaţia, explicaţia, demonstraţia, observaţia, exerciţiul, metoda ciorchinelui.
Mijloace	Fişe de munca independentă, rebusul, componentele ghiocelului, coșul fetei, flipchart	planșe cu flori de primăvară, flipchart, jetoane cu flori de primăvară.
Forma de organizare	Frontal, individual	Frontal, individual

Scenariu Didactic

Moment organizatoric Asigur condiţiile necesare pentru buna desfăşurare a orei de curs. **2. Reactualizarea cunoştinţelor însuşite anterior** O fetiță mi-a lăsat un coșuleț în care am ceva pentru clasa a II-a și scrie așa „ Vă rog să mă ajutați, că eu am uitat împărțirea!” Vor primi o fișă în care vor avea de utilizat cunoștințele anterioare **.** Află sfertul numerelor: 8, 20, 32, 36, Colorează un sfert (a patra parte, pătrimea) din fiecare obiect. **3. Pregătirea psihologică** Elevii vor avea de completat un rebus a cărui rezolvare va fi „ ÎMPĂRȚIRE„. Vor extrage pe rând câte un bilețel dintr-o lădiță fermecată.. **4. Anunţarea subiectului şi a obiectivelor** Astăzi, la ora de *Matematică și explorarea mediului* vom rezolva exerciții în care să folosim pe lângă adunare, scădere, înmulțire și împărțirea. **Consolidarea și fixarea cunoștințelor** Propun elevilor să răspundă la câteva întrebări și să rezolve câteva exerciții de calcul oral. Bucle Aurii a desenat o floare care nu are culori dacă vor rezolva corect problema, folosind metoda știu/vreau să știu/am învățat vor primi culori. La un concurs de Protejare a Mediului participă 28 de fete și de 4 ori mai puțini băieți. Câți copii au participat la concurs? **6. Obţinerea performanţelor** Voi cere elevilor să rezolve o fișă de evaluare respectând indicațiile primite. **7. Încheierea activităţii** Se fac aprecieri verbale asupra desfășurării orei. Se dă tema pentru acasă.	**1 Moment organizatoric** Asigur condiţiile necesare pentru buna desfăşurare a orei . **2. Reactualizarea cunoştinţelor însuşite anterior** Și pentru clasa a III-a mi-a lasăt ceva ” Copilași drăgălași, eu am lipsit de la școala o săptămână: -Ce știți să-mi spuneți despre adjectiv?Ce este pronumele?Câte persoane este pronumele? Dar numere?Folosind metoda ciorchimelui vom recapitula. **3. Pregătirea psihologică**-Tot pentru voi mi-a lăsat trei imagini cu ajutorul cărora vă roagă să alcătuiți enunțuri folosind un adjectiv și un pronume personal. **Anunţarea subiectului şi a obiectivelor** Astăzi, la ora de *Limba și literatura română,* vom recapitula adjectivul și pronumele. Trebuie să fiți atenți ca la sfârșitul lecției să identificați, să analizați corect aceste părți de vorbire. **Recapitularea și sistematizarea cunoștințelor** Elevii vor primi o fișă de lucru respectând indicațiile precizate. De ce au lalele șase petale? Într-un ținut îndepărtat, trăia un împărat care avea șase fete. El s-a hotărât să le mărite cu prinți curajoși, în stare să învingă toate pericolele care s-ar ivi în calea lor. Astfel, în cele din urmă, cel care reușește să învingă toate obstacolele puse la cale de împăratul iscusit pentru testarea pețitorilor, fusese un ciobănaș, pe nume Ionel, și care avea un fluier fermecat. El ar fi vrut să se căsătorească cu fiica mică a împăratului, dar el nu era de acord ca ea să se mărite înaitea surorilor ei.

	Ionel cântă din fluierul său. Cântecul le transformă pe fetele împăratului în niște lalele, care aveau șase petale, cât numărul fetelor, iar pe împărat îl transformă în șarpe, pentru viclenia lui. De atunci, cifra 6 se scrie ca un șarpe ghemuit, iar lalelelel au șase petale. b) Cine era Ionel? c) Subliniază adjectivele și încercuiește pronumele din textul de mai sus. Specifică persoana și numărul pentru trei pronume găsite de tine în textul citit. **Asigurarea retenţiei şi a transferului** Vor rezolva la tablă următoarele exerciții cu părți de vorbire specificate. **7. Încheierea activităţii** Se fac aprecieri verbale asupra desfăşurării orei. Se dă tema pentru acasă.

PROIECT DE ACTIVITATE INTEGRATĂ

Grădinița cu Program Prelungit „Micul Prinț”, Baia Mare, Maramureș
Prof.: Puț Veronica Mihaela

Grupa: mică „Fluturașii”
Tema anuală de studiu: „Când, cum și de ce se întâmplă?”
Tema săptămânii: „Rândunica va sosi”
Tema activității: „Rândunica”
Tipul de activitate: Consolidare
Forma de realizare: Activitate integrată

Elemente componente ale activității integrate:

IDD: Ce pasăre călătoare îți place mai mult?
T: „Zboară, zboară”- joc de atenție
ALA1: - Bibliotecă: „Coada rândunicii” – semne grafice
- **Arte**: „Rândunica la cuib”- lipire
ADE: DȘ: Activitate Matematică: „A câta rândunică a zburat?”
ALA2: „Păsărică mută-ți cuibul!”- joc de mișcare

Dimensiuni ale dezvoltării:

- relații, operații, deducții logice în mediul apropiat;
- cunoștințe și deprinderi elementare matematice pentru rezolvarea de probleme și cunoașterea mediului apropiat;
- premise ale citirii și scrierii, în contexte de comunicare cunosute;
- finalizarea sarcinilor și acțiunilor (persistență în activități).

Comportamente:

- construiește experiențe noi pornind de la experiențele trecute;
- demonstrează familiarizarea cu conceptul de număr și cu numerația;
- asimilează unele elemente ale scrisului și folosește diferite modalități de comunicare grafică și orală pentru transmiterea unui mesaj;
- realizează sarcini de lucru cu consecvență;

Scop: consolidarea și sistematizarea cunoștințelor privind numerația și numeralul ordinal, în limitele 1-3, formarea și dezvoltarea deprinderilor motrice de bază.

Obiective operaționale:

- să folosească instrumentele de scris ca să unească punctele pe fișa de lucru pentru realizarea cozii de rândunică;
- să demonstreze recunoașterea cifrelor în limitele 1-3;
- să compare numărul cu cantitatea și cantitatea cu cifra corespunzătoare;
- să recunoască lipsa unei rândunici din șir și să denumească numeralul ordinal corespunzător.
- să numească materialele de lucru folosite în activitate;
- să participe cu plăcere la joc;
- să se manifeste adecvat, atât în postura de învins, cât și în cea de învingător.

Strategii didactice:

- **Metode si procedee:** conversația, observația, explicația, demonstrația, exercițiul, problematizarea, expunerea, turul galeriei.

• **Mijloace didactice:** laptop, videoproiector, flipchart, markere.

• **Materiale didactice:** fișe de lucru, creioane colorate, farfurii de carton, lipici, crenguțe și frunze de răchită, carioci, rândunici de carton cu magnet și cifre magnetice, decor de primăvară, scrisoare și plicuri cu sarcini de joc.

Forma de organizare a copiilor: individual, de grup, în echipă.

Durata: o zi

Bibliografie:

1. Galva, A., Tătaru, L., Chiş, O., Chiş,V. (2014). *Piramida cunoaşterii. Repere metodice în aplicarea curricumului preşcolar.* Piteşti: Diamant.

2. Antonovici, Stefania si Cornelia Jalba, (2001). *Activitati matematice,* Ed. Aramis

3. MEN (2019). *Curriculum pentru educația timpurie*

SCENARIUL ZILEI

Sala de grupă este pregatită cu mobilierul și materialele necesare pentru desfășurarea activității, fiecare copil se așează la semicerc.

Activitatea debutează cu **întâlnirea de dimineață** prin intermediul salutului. Copiii sunt salutați de către educatoare care este ajutorul Rândunicii- pasărea călătoare care tocmai s- a întors din țările calde, la noi în țară.

„ - Bună dimineața, grupa mică, ce pasăre călătoare vă place mai mult?”

Se va face prezența, salutând fiecare copil, iar acesta salută și răspunde la întrebare.

Completarea calendarului naturii se va realiza prin intermediul întrebărilor: „În ce anotimp suntem?”, „Ce zi este azi?”, „Cum este vremea afară?”, „Cum ar trebui să ne îmbrăcăm în anotimpul primăvara?”, pe rând câte un copil va ieși, la panou să răspundă.

Mesajul zilei va fi prezentat printr-o scrisoare de la Rândunică, acesta fiind : „Învățati și voi lucruri bune de la păsări: cum să cântați frumos, cum să vă îngrijiți, cum să faceți ordine în jurul vostru... ”.

Tranziție: „Zboară – zboară”- joc de atenție

Educatoarea le propune copiilor un joc prin care se urmărește atenția copiilor. Toți copiii au brațele pregătite de zbor, iar educatoare denumește obiecte sau păsări. Copiii vor ridica brațele și vor zbura, doar dacă cuvintele rostite de ea, reprezintă obiecte (avion, elicopter...), sau păsări care zboară.

Prezint copiilor un cufăr de la Rândunică (**introducerea în activitate).**

Deschid cufărul în care găsesc mai multe pliculețe (**captarea atenției**). Ajutorul rândunicii le spune că în pliculețe se află mai multe bilețele cu sarcini de lucru, iar copiii își vor alege un pliculeț. Copiii vor trebui să rezolve următoarele sarcini: să afle a câta rândunică a zburat, să unească punctele pentru a realiza coada rândunicii, să lipească ramuri pe cuibul rândunicii și să se joace, jocul de mișcare „Păsărică mută-ți cuibul!” (**anunțarea temei și a obiectivelor)**. Înainte de începerea activității vom face o scurtă recapitulare a cifrelor pe care urmează să le folosim (1-3), (**reactualizarea cunoștințelor și deprinderilor dobândite anterior).**

Anunțarea sarcinii și a regulilor jocului- Asistenta Rândunicii are nevoie de ajutorul nostru pentru a așeza pe flipchart rândunicile și cifra corespunzătoare așezării lor pe linia dintre stâlpii de telegraf. Educatoarea va alege un copil, acesta va veni în fața colegilor săi, va închide ochii și va alege o cifră. **Jocul de probă** va fi realizat de un singur copil. La **Jocul propriu zis-** copilul care va veni în față, va fi numit de educatoare și va alege un plic, va recunoaște cifra din plic și va așeza pe linie, încă o rândunică și cifra corespunzătoare acesteia, spunând: „Am așezat prima... a doua, a treia

rândunică!” Fiecare copil va veni în față de două ori, pentru a îndeplini sarcina dată**,** apoi la următoarea sarcină**,** copilul care va veni în față va lua o rândunică din dreptul unei cifre de pe flipchart și va ruga pe altul să recunoască „A câta rândunică a zburat?” (**explicarea și demonstrarea modului de realizare).**

Pentru complicarea jocului, educatoarea le va da o fișă de lucru, pe care o vor rezolva toți copiii: formează mulțimea rândunicilor mici și mulțimea rândunicilor mari, desenează în cuiburi atâtea ouă cât arată cifra de pe cuib, scrie cifra corespunzătoare rândunicii care a zburat din cuib.

Toți copiii vor fi încurajați și ajutați la realizarea fișei și vor fi aplaudați la finalizarea activității jocului matematic.

Tranzitie: ,, Bat din palme
Clap,clap,clap
Din picioare
Trap, trap, trap
Ne-nvârtim, ne răsucim
Și la baie noi pornim”.

Asigurarea retenției și a transferului se face prin împărțirea copiilor în două echipe, la centre.

La centrul *Bibliotecă*- copiii vor primi o fișă pe care vor uni punctele pentru a descoperi coada rândunicii.

La centrul *Arte*- vor realiza cuibul rândunicii, cu materiale din natură- crenguțe și frunze de răchită. Toate acestea vor fi lipite pe o farfurie de carton pe care deja este imaginea unui cuib cu o rândunică și puii ei.

Preșcolarilor le este prezentată denumirea activităților, apoi se explică la fiecare centru etapele și modul de realizare al activităților de scriere și lipire. Se fac exerciții pregătitoare de mișcare a degețelelor, la ambele centre: „cade ploaia”, „cântăm la pian”, „morișca”, „boboc, floare”, zborul păsărelelor”.

Copiii lucrează independent, iar educatoarea îi urmărește și îi îndrumă individual, pe cei care întâmpină greutăți (**executarea independentă a lucrărilor de către copii**).

După ce fiecare copil a terminat sarcina, voi aprecia comportamentul acestuia, precum și corectitudinea realizării ei.

În final, lucrările vor fi adunate pe o sfoară și vor fi agățate cu cleme. Evaluarea se va realiza frontal prin **turul galeriei și** prin aprecieri verbale asupra modului de lucru al copiilor și asupra efortului depus de către aceștia.

Copiii vor ieși din sala de grupă, pentru câteva mișcări care să imite zborul rândunelelor.

Tranzitie: ,, Să zburăm ca o rândunea,/Și să ne mișcăm așa...(fiecare propune un exercițiu de mișcare), după care copiii intră în sala de grupă.

Anunț titlul jocului de mișcare și regulile acestuia. Jocul se numește : „Păsărică mută-ți cuibul!”. Educatoarea explică și demonstrează regulile jocului.

Desfășurarea jocului:

Copiii se grupează câte doi, față în față, ținându-se de mâini. Se formează mai multe perechi de acest fel, care reprezintă cuiburile, iar în centrul acestora, se așează ghemuit câte un copil ce reprezintă pasărea. Un jucător rămâne fără cuib și se va așeza între cuiburi și va striga „Păsărică mută-ți cuibul!”, apoi, toți copiii care sunt păsări, vor ieși din cuib și își vor căuta altă căsuță, rămânând pe dinafară, de fiecare dată un jucător. Jocul se repetă până când toți copiii au fost păsări.

La finalul zilei ajutorul rândunicii face aprecieri verbale asupra modului în care au realizat copiii sarcinile, asupra comportamentului acestora și îi recompensează cu medalioane rândunică **(evaluarea activității)**.

PROIECT DE ACTIVITATE

Prof. Todor Ana-Zorița

Grădiniţa cu Program Prelungit „Palatul Fermecat” Reşiţa

Grupa: mare

Tema anuală de studiu: „Cu ce şi cum exprimăm ceea ce simţim?”

Tema săptămânii: „În lumea poveştilor”

Domeniul experienţial: Domeniul Ştiinţe (Activitate matematică)

Tema: „Ajută prinţesa să ajungă la castel!”

Forma de realizare: Joc didactic

Tipul activităţii: verificare de cunoştinţe, priceperi şi deprinderi

Scopul: consolidarea capacităţii copiilor de a înţelege/utiliza numerele (1-10); dezvoltarea operaţiilor gândirii (comparaţia, analiza, sinteza, generalizarea)

Obiective operaționale: O1- să raporteze corect numărul la cantitate şi cantitatea la număr;

O2- să determine locul fiecărui număr în şirul natural recunoscând vecinii numerelor;

O3- să efectueze operaţii simple de calcul oral de adunare şi scădere cu o unitate;

O4- să rezolve probleme simple având ca suport ilustraţii;

O5- să rezolve corect fişa individuală de lucru.

Forme de organizare: frontal, pe grupuri şi individual;

Strategii didactice: Metode şi procedee: observaţia, conversaţia, jocul, explicaţia, demonstraţia, exerciţiul, problematizarea;

Mijloace didactice: prinţesă, castel, jetoane, cifre, probleme ilustrate, fişa de lucru.

Durata: 25-30 minute

Bibliografie: Curriculum pentru Educaţia timpurie, 2019

Activităţi matematice în grădiniţă, Ed. Polirom, Iaşi, 1997

Jocuri didactice matematice, Ed. EMIA, Deva, 2000.

Etapele activităţii	**Ob. op.**	**Conţinutul învăţării**	**Strategii didactice**			**Evaluare**
			Metode şi procedee	**Mijloace de învăţământ**	**Forme de organiza-re**	
Moment organizatoric		Crearea condiţiilor necesare unei bune desfăşurări a activităţii: -aerisirea sălii de grupă; -amenajarea spaţiului de desfăşurare a activităţii; -pregătirea materialului; -introducerea copiilor în sala de grupă. Copiii sunt aşezaţi în semicerc.				
Captarea atenţiei		Captarea atenţiei se realizează prin prezentarea prinţesei care a plecat să călărească prin pădurea fermecată. La un moment dat se iveşte în calea lor zmeul, iar calul se sperie groaznic şi o aruncă pe prinţesă la pământ, iar calul o ia la sănătoasa. În timpul căzăturii prinţesa se loveşte puternic de un bolovan şi intră în amnezie. -Ştiţi voi ce înseamnă amnezie? (pierderea memoriei) Din cauza amneziei, prinţesa s-a rătăcit şi nu mai ştie drumul spre castel.	conversaţia	Machetă Prinţesă Castel Ciupercuţe Flori copaci	frontal	Evaluare pe produs
Anunţarea subiectului şi a		Vreţi voi să o ajutăm pe prinţesă să ajungă acasă la castel? Dar să ştiţi că zmeul, în drumul său a lăsat câteva capcane ca prinţesa să nu-şi găsească castelul.	conversaţia		frontal	Observarea comporta-mentului

obiectivelor operaţionale		De aceea, noi împreună ne vom juca jocul „Ajută prinţesa să ajungă la castel!” în care voi veţi rezolva sarcinile pe care ar trebui să le rezolve prinţesa.				verbal şi nonverbal
Dirijarea învăţării	O1	Pe spatele florilor, ciupercuţelor, copacilor, fluturaşilor din „pădure” se află sarcinile de lucru, pe care copiii trebuie să le rezolve pentru a o ajuta pe prinţesă. ***Reactualizarea cunoştinţelor:*** Trebuie mai întâi să ne amintim ce am învăţat noi până acum la activităţile matematice. Solicit copiilor următoarele întrebări: -Până la ce număr aţi învăţat să număraţi? - Numără crescător şi descrescător în limitele 1-10. ***Explicarea regulilor jocului:*** Voi explica copiilor clar, concis regulile jocului şi sarcinile pe care trebuie să le îndeplinească. Copiii vor fi împărţiţi în două echipe. Câte un copil din fiecare echipă va veni la machetă, iar educatoarea le va citi sarcinile. Dacă răspunsul este corect, echipa primeşte o bulină. Dacă copilul solicitat nu rezolvă corect sarcina, va putea fi ajutat de ceilalţi copii din echipa sa. Cu fiecare cerinţă matematică rezolvată, ne apropiem de castelul prinţesei. În final va câştiga echipa cu cele mai multe buline. ***Executarea jocului de probă:***	Conversaţia Exerciţiul Explicaţia Demonstraţia	Panou Buline		

	O2 O3 O4	Un copil va executa jocul de probă pentru a vedea dacă regulile au fost înţelese. Solicit un copil din prima echipă să rezolve sarcina dată: „Aşază pe măsuţă tot atâtea ciupercuţe câte picioare are vulpea!” Copilul din cealaltă echipă alege cifra care corespunde numărului de elemente. ***Desfăşurarea jocului propriu-zis:*** Voi da semnalul de începere a jocului , care se va desfăşura după regulile expuse mai sus, pâna la epuizarea tuturor sarcinilor. Voi verifica în permanenţă eventualele greşeli ale copiilor, insistând în folosirea unui limbaj matematic corect. *Sarcini de rezolvat:* S1 - „Alege cifra care ne arată câte silabe are cuvântul din imagine!” (Copilul din prima echipă desparte cuvântul „vulpea din poveste copilul din a doua echipă desparte cuvântul „iepuraş” din povestea „Puf Alb şi Puf Gri” S2 - „Aşază cifrele în ordine crescătoare!” (Copilul din prima echipă aşază în ordine crescătoare, iar copilul din a doua echipă aşază în ordine descrescătoare) S3 - „Indică vecinul mai mare cu o unitate a cifrei 5! (prima echipă) şi vecinul mai mic cu o unitate a cifrei 8 (a doua echipă) S4 - „Aşază pe măsuţă de la stânga la dreapta căsuţele piticilor!” (prima echipă); A câta căsuţă are acoperişul maro ? (a doua echipă)	Exerciţiul jocul	Jetoane Cifre Jetoane	Individual Pe echipe	Evaluare sistematică

		S5 –„Aşază pe măsuţă tot atâtea fundiţe câţi iezi avea capra din poveste!” Adaugă tot atâtea fundiţe câţi iezi erau în povestea „Iedul cu trei capre”. Câţi iezi sunt în total? Copilul de la cealaltă echipă va reprezenta grafic exerciţiul: 3+1=4 ***Complicarea jocului:*** S6- Rezolvă problemele ilustrate! Sunt aplaudaţi toţi copiii, pentru că au reuşit să rezolve corect sarcinile, prinţesa este fericită că a reuşit să ajungă la castel.	Problema-tizarea	Simboluri matematice Probleme ilustrate		
Obţinerea performanţei	05	Copiii primesc o fişă în care vor trebui să coloreze merele din povestea „Prâslea cel voinic şi merele de aur” după cerinţe	Exerciţiul	Fişa		Aprecieri verbale
Asigurarea retenţiei şi a transferului		Se reaminteşte titlul jocului, prinţesa le mulţumeşte pentru ajutorul dat şi văzându-şi castelul, l-a recunoscut şi i-a revenit memoria. Prinţesa invită copiii la un joc muzical preferat de ei.	jocul		frontal	
Încheierea activităţii		Se fac aprecieri verbale generale şi individuale. Fiecare copil primeşte o bulină strălucitoare pentru că au ajutat-o pe prinţesă să-şi găsească castelul.	conversaţia	buline	individual	Evaluare pe proces

PROIECT EDUCATIV
„Azi aleg albastru„

Prof. Manolache Elena Rada
Şcoala Gimnazială Nr 25, Timisoara

Motto:

„Orice fiinţă umană are dreptul la viaţă. Pentru copiii cu nevoi speciale trebuie să se asigure o viaţă demnă prin participarea lor la viaţa colectivităţii.”

a. Mesajul:

Avem nevoie unii de ceilalţi. Fiecare raport interpersonal ne îmbogăţeşte, ne oferă informaţii pentru interacţiunile viitoare, ne dezvoltă competenţa intercunoaşterii.

PROIECT SOCIAL

Număr de elevi implicaţi - **100**

MOTIVAŢIA PROIECTULUI:

Argument

„Nu merge înaintea mea pentru că s-ar putea să nu te pot urma. Nu merge în urma mea pentru că s-ar putea să nu te pot ghida. Mergi alături de mine şi fi prietenul meu.”

Copilul cu cerinţe educative speciale are probleme similare cu cele ale unui copil obişnuit, suprapuse de altele specifice. Rezolvarea problemelor în discuţie necesită tratare individualizată timpurie prin activităţi de corecţie şi de recuperare speciale pentru facilitarea includerii copilului în sistemul educaţional obişnuit.

Predispoziţia biologică nu este o sentinţă, iar mediul social este o şansă. Sentinţa produsă de societate e mai periculoasă pentru un copil în dezvoltare decît predispoziţia biologică. Pornind de aici, trebuie să înţelegem faptul că trăim într-o lume a diversităţii umane, că şcoala nu se poate eschiva de la rolul de promotor al progresului uman şi că doar ea poate facilita schimbarea, întrevăzută ca posibilă, a mentalităţii şi atitudinii faţă de cerinţele educative ale tuturor copiilor. Şcoala va reuşi să răspundă cerinţelor speciale de educaţie ale copiilor aflaţi în dificultate şi nevoilor de educaţie ale familiilor acestora doar prin eforturile ei interne şi cu sprijinul tuturor.

Acest parteneriat sprijină dezvoltarea unei atitudini pozitive, autonome, care să armonizeze relaţiile cu sine şi cu ceilalţi, cu mediul încojurător. Dorinţa noastră se îndreaptă spre a stabili noi şi reale punţi de comunicare între copil – copil – cadre didactice – bibliotecari.

Considerăm că relaţia de prieteneie nu e numai o posibilitate, ci şi o necesitate. La această vârstă şcolarii cu nevoi speciale, indiferente de tipul şi gradul deficienţei, au nevoie să înveţe, să ia în considerare punctul de vedere al altor copii, să facă schimb de idei şi să înţeleagă mai bine experienţele prietenilor lor.

SCOPUL ŞI OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- **Scopul**: sprijinirea morală şi financiară a unor persoane cu nevoi speciale – copii.

Scopul proiectului este formarea unei atitudini corecte faţă de copiii deficienţi, nevoia de a-i iniţia pe şcolari în proiectrea unui comportament responsabil, tolerant. Nu e suficient să faci cunoscut copilului prin dezbateri, convorbiri, că trebuie să-l accepte semenul său şi să-i întindă o mână. Trăirile afective sunt cele care declanşează opţiunea şi prin acestea acţiunea. Cheia succesului constă

în deplasarea accentului de pe lămurirea verbală pe resortul afectiv, prin exercţiul moral. Pentru buna desfăşurare a acestui exerciţiu e nevoie de asigurarea unui cadru organizatoric firesc

OBIECTIVE SPECIFICE

a. **Privind copiii implicaţi în proiect**

- identificarea copiilor aflaţi la necaz – DIAGNOSTICATI CU AUTISM ;
- stabilirea resurselor necesare – cărţi, jucării, rechizite, reviste, sume de bani;
- identificarea de către organizatori a unor surse de finanţare pentru obţinerea materialelor necesare;
- realizarea unui program de mediatizare a deficienţei AUTISM ;
- desfăşurarea unor activităţi educative extraşcolare cu scopul stimulării elevilor participanţi la proiect ;
- însuşirea unor norme de comportament civilizat;
- stabilirea relaţiilor de prietenie şi de întrajutorare cu ceilalţi copii;
- formarea deprinderilor de lucru în echipă şi de cooperare;
- crearea unei atmosfere de destindere şi voie bună;

b. Privind cadrele didactice şi bibliotecară

- încurajarea cadrelor didactice şi bibliotecari pentru a crea mediu educaţional care să favorizeze dezvoltarea unor trăsături pozitive de caracter;
- promovarea unor metode si tehnici noi de lucru cu elevii;
- realizarea unui management eficient la nivelul clasei şi a unei comunicări optime.

Gupul ţintă:

-elevi ai claselor pregătitoare;
- cadre didactice;
- bibliotecarii, secretare, contabile.

Durata proiectului: 1aprilie-20 iunie

GRUPUL ŢINTĂ: **copii cu autism;**

Pentru acest an, prioritar va fi cazul copilului **B.A**-/8 ani, care este elev în clasa pregătitoare „D” la şcoala Gimnazială NR 25 Timişoara. Acest băieţel suferă de autism şi este în tratament de mai bine de 5 ani , în Timişoara, la Asociaţia „Casa Faenza” centru comunitar a copiilor autişti şi terapie individualizată ABA. Pentru familia acestuia – doar un părinte lucrează şi mai are un frate mai mic, diagnosticat şi el cu autism- cheltuielile sunt peste puterile lor. Ne-am gândit că orice ajutor cât de mic, va aduce o rază de speranţă familiei .

METODOLOGIA DE INTERVENŢIE:

Metode: explicaţia, conversaţia, observaţia, studiul de caz, lucru în echipă.

Forme de organizare :

- şedinţa de informare teoretică;
-vizite tematice la „CASA FAENZA”.
- activităţi extraşcolare- expoziţii cu vânzare, tombole cu lucrări ale copiilor, redirecţionare 2% a impozitului pe venit.

ANALIZA RESURSELOR

I - Resurse materiale şi financiare

cărţi, caiete, rechizite, reviste,
jucării, surprize .

II - Resurse temporale: proiectul se va desfăşura în perioada aprilie-iunie 2016.

PLANUL OPERAŢIONAL DE ACŢIUNE:

ACTIVITĂŢI	martie	Aprilie		mai
IDENTIFICAREA ŞI ORGANIZAREA GRUPULUI TINTĂ:				
-selectarea copilului	X			
- evaluare iniţială	X			
PREGĂTIREA ACTIVITĂŢILOR:				
-evaluarea necesităţilor de realizare a programului de întrajutorare a copilului cu nevoi speciale	X			
- recrutarea colaboratorilor	X			
DESFĂŞURAREA PROPRIU - ZISĂ A ACTIVITĂŢILOR:				
- lansarea proiectului		X		
- realizarea felicitărilor, lucrărilor de PAŞTE		X		
- expoziţii cu vânzare, tombole		X		
FINALIZARE: - sumele obţinute vor fi înmânate d-nei BOIAN GEORGIANA, într-un cadru festiv şi vom marca ziua AUTISMULUI		X		X
EVALUAREA ACTIVITĂŢILOR:				
- monitorizarea activităţilor		X	X	X
- autoevaluarea periodică		X	X	X
- autoevaluarea finală				X
- popularizarea activităţii		X		X

Rezultate:

- Elevii din clasele primare şi gimnaziale vor fi interesaţi de acţiunile derulate în proiect si vor învăţa ce înseamnă să fii voluntar precum si dorinţa de a continua această activitate în viitor.
- Cadrele didactice îşi vor manifesta creativitatea profesională prin utilizarea unor strategii alternative cu eficienţă crescută în atingerea obiectivelor programului.
- Acţiunile întreprinse vor contribui la îndeplinirea obiectivelor stabilite, dar şi la descoperirea unor noi provocări, probleme cu care se confruntă astăzi sistemul educaţional şi care impun găsirea unor soluţii pe măsură.
- rezultatele programului „**Nouă ne pasă! Daţi-le o şansă!**”se va concretiza atât în modalităţi concrete (expoziţii, vizite, colecţii diverse, albume, redirecţionare a 2%) cât şi în progresele înregistrate în planul formării personalităţii elevilor sub diferite aspecte, cu precădere în dezvoltarea unui comportament democratic şi participativ empatic.

Acţiunea a avut răsunet şi în mass-media:

http://ziuadevest.ro/actualitate/60497-casa-faenza-timisoara-noua-ne-pasa-dati-le-o-sansa-ziua-internationala-de-constientizare-a-autismului

http://www.pressalert.ro/2016/03/se-poate-copil-cu-autism-admis-la-o-scoala-obisnuita-din-timisoara-ce-gest-impresionant-vor-sa-faca-pentru-alex-colegii-sai/
http://stiri.tvr.ro/si-au-vandut-jucariile-ca-l-ajute-pe-alex--colegul-lor-care-sufera-de-autism_72668.html

PROIECT DE ACTIVITATE DIDACTICĂ -DLC- JOC DIDACTIC

Radu Niculina-Irina
G.P.P. ,,Floare de colț’’

Eveniment didactic	**Conținutul învățării**	**Stategii didactice**	**Evaluarea**
1 Moment organizatoric	Pentru ca activitatea sa se desfășoare în bune condiții se are în vedere: Aerisirea sălii de grupă; Arajnarea scăunelelor și a măsuțelor; Pregătirea materialului didactic.		
2 Captarea atenției	Se va realiza sub forma unei surprize prin dezvelirea pachetului trimis de Zâna Primăvara. Se va deschide cutia si se va da citire primei scrisori de la Zâna Primăvara, care le transmite copiilor că a încurcat florile de primăvară din plicuri.	Povestirea Surpriza Convorbirea	
3 Anunțarea temei și a obiectivelor activității	Se prezintă copiiilor tema și obiectivele propuse în termeni accesibili lor. Pentru a o ajuta pe Zâna Primăvara, copiii trebuie sa fie atenți și să rezolve corect sarcinile jocului didactic: Spune-mi ce știi despre…?	Convorbirea Explicația	
4 Dirijarea învățării	Pentru a o ajuta pe Zâna Primăvara, ne vom împărți pe echipe: Echipa Lalelelor Roșii și Echipa Lalelelor Galbene. În jocul nostru de azi, veți descoperi mai multe surprize, aduse de Zână. Va trebui să răspundeți corect la recunoașterea florilor de primăvară, să arătați ce știți despre ele, să formulați propoziții. Pentru început se va face reactualizarea cunostiințelor despre anotimpul în care ne aflăm și despre florile de primăvară. Explicarea și demonstrarea jocului:		

	Fiecare copil va veni pe rând, va extrege un bilețel din coșulețul Primăverii și va rezolva unul din exercițiile pregătite. Copiii vor primi palete cu fețe zâmbitoare sau triste fiind rugați să le ridice atunci cand un copil din cealaltă echipă a răspuns arătând partea paletei corespunzatoare răspunsului – fața zâmbitoare pentru răspunsul corect, fața tristă pentru răspunsul gresit. Fiecare răspuns corect va fi recompensat cu o bulină pe care copiii o vor așeza la panou.. Echipa care adună cele mai multe puncte va fi declarată câștigătoare. Jocul de probă: Educatoarea solicită un copil să extragă un bilet, se citește sarcina, având în vedere răspunsul acestuia, copiii din cealaltă echipă vor ridica paletele cu fața corespunzătoare răspunsului dat. Dacă răspunde corect, primește o bulină pe care o așează la panou. **Executarea jocului propriu-zis:** După ce toți copiii au înțeles regulile jocului, se trece la executarea jocului propriu-zis. Răspunsurile corecte ale copiilor vor fi recompensate de apluze și de primirea bulinelor. Pe tot parcursul jocului, copiii sunt antrenați, încurajându-le spiritul de competiție. Fiecare copil va trebui să răspundă la una dintre sarcinile: Recunoaște floarea…. Recunoaște laleaua… Spune ce culoare are …. Cum miroase … (laleaua, narcisa)? Ce culoare are? (laleaua, narcisa, ghiocelul)? Spune o poezie despre … (lalea, narcisa, ghiocel)	Explicația Conversația Jocul Munca individuală Explicația Exercitiul Conversatia Problematizarea	Evaluarea orală Evaluarea frontală Evaluarea orală

5 Asigurarea retenției și a transferului	După ce toți copiii au răspuns, se numară bulinele primite de fiecare echipă și echipa care a adunat mai multe buline este declarată câștigătoare. Educatoarea va face aprecierile verbale colective și individuale asupra comportamentului copiilor și le mulțumește din partea Zânei copiiilor. Tranziție: “Înfloresc Grădinile…”	Conversația	Evaluarea orală
6 Obținerea performanței	Educatoarea descoperă o altă surpriză și anume florile preferate ale Zânei Primăvara –Lalelele. Aceștia descoperă ca lalelele trebuie atent asamblate, Pe masa de lucru a fiecărei echipe se vor afla materialele necesare pentru activitatea practică: floarea de lalelea, de diverse culori, tulpina, frunzele, foaie colorată, lipici, șervețele. După intuirea materialului se trece la observarea lucrării model, iar educatoarea va explica modul de lucru. Se reactualizează cerințele privind acuratețea și corectitudinea lucrărilor, se realizează exerciții de încălzirea degetelor. Se trece apoi la realizarea lucrărilor de către copii. În timp ce copiii lucrează, educatoarea îi îndrumă și încurajează.	Observația Explicația Conversația Demonstrația Munca individuală	Evaluarea orală Evaluarea practic-aplicativă
7 Evaluarea performanței	Se realizează prin intermediul metodei “Turul Galeriei, educatoarea apreciază lucrările realizate de fiecare echipă, copiii sunt rugați să-și autoevalueze lucrările, apoi revin pe pernuțe, unde se realizează o scurtă discuție despre activitatea de astăzi: Aceasta este …. (lalea, ghiocel…) Are culoarea… (roșie, galbenă, roz…)	Conversația Exercițiul	Evaluarea Orală Frontală

8 Încheierea activității	La sfârșitul activității, doamna educatoare face aprecieri individuale și globale asupra activităților de astăzi și a modului în care s-au comportat copiii. La finalul zilei, toți copiii primesc recompense.	Conversația	Recompense

MODEL PROIECT DIDACTIC ADAPTAT PENTRU ELEVII CU CES

Ionescu Alexandra – Mariana
Liceul Tehnologic „Elie Radu”, București, sector 3

Am ales această temă deoarece activez în învățământul preuniversitar nu de foarte mulți ani iar la clase am avut mereu elevi cu CES. La materia pe care o predau educație fizică și sport deși nu se permite realizarea planificărilor diferențiate am adaptat metodele de predare și evaluare astfel încât să nu se simtă excluși și neîndreptățiți atât elevii care nu prezintă dificultăți cât și cei cu CES. Prin această metodă am reușit să-i fac pe toți elevii să progreseze ca o confirmare a parcurgerii coerente și cu consecvență a curriculumului în vigoare realizând obiectivele/elementele de competență.

Clasa a IX a
Durata: 50 minute
Efectiv: 28 elevi
Loc de desfăşurare: sala de sport
Materiale didactice necesare: fluier, mingii de baschet, jaloane, coşuri de baschet
Metode didactice folosite: explicaţia, demonstraţia, exersarea
Tipul lecției: perfecționare
TEME (unitatea de învăţare, subiectul lecţiei):
Atletism: alergare de viteză – pasul alergător de viteză
Joc sportiv: baschet – pasa cu două mâini de la piept din alergare
Competenţe specifice:

OBIECTIVE OPREAŢIONALE: la sfârşitul lecţiei elevii vor fi capabili să execute corect: pasul alergător de viteză; pasarea și prinderea mingii de baschet din alergare.

OBIECTIVE DE REFERINŢĂ: la sfârşitul lecţiei elevii vor fi capabili să execute: depinrderile motrice de bază; alergare, aruncarea; exerciţiile fizice însuşite în funcţie de capacităţile individuale.

OBIECTIVE MOTRICE: la sfârşitul lecţiei elevii vor fi capabili să: aplice adecvat deprinderile motrice de bază; execute corect prinderea, pasarea şi aruncarea la coş a mingii de baschet.

OBIECTIVE COGNITIVE: la sfârşitul lecţiei elevii vor fi capabili să: îşi dezvoltate capacitatea de autocunoştere; îşi dezvolte armonios personalitatea; execute conform modelului; îşi perfecţionenze deprinderile motrice de bază.

OBIECTIVE AFECTIVE: la sfârşitul lecţiei elevii vor fi capabili să: manifeste interes pentru lecţie, execute cu plăcăre, lucreze în echipă, îşi ajute colegii.

OBIECTIVE SOCIALE: la sfârşitul lecţiei elevii vor fi capabili să: îşi dezvolte spiritul de fair-play, îşi dezvolte dorinţa de autodepăşire, manifeste spirit etic.

VERIGA, DURATA	CONŢINUTURI	DOAZARE	FORMAŢII DE LUCRU	OBS.
Organizarea colectivului de elevi 3’	adunarea, alinierea şi salutul verificarea echipamentului şi a stării de sănătate anunţare temelor întoarceri pe loc	30’’ 30’’ 1’ 1’	 În linie pe 1 rând	

Pregătirea organismului pentru efort 6’	alergare uşoară cu schimbarea direcţiei la semnal mers cu respiraţie mers în cadenţă mers fandat mers pe vârfuri cu braţele sus mers pe călcâie cu braţele întinse oblic în spate mers pe partea exterioară a labei piciorului şi mers pe partea interioară a labei piciorului alergare cu joc de glezne alergare cu genunchii sus alergare cu pendularea gambei pe coapsă alergarea cu pendularea gambei înainte (alergare ascuţită) alergare cu pas adăugat alergare cu pas încrucişat sărituri frontale pe ambele picioare şi sărituri laterale pe ambele picioare pas săltat pas sărit pas alergător lansat pas alergător accelerat	4x (L+l) L+l 1 D 1 D 1 D 1 D ½ D + ½ D 1 D 1 D 1 D 1 D 1 D 1 D ½ D +½ D 1 D 1 D 1 D 1 D	În coloană câte 1	
Influenţarea selectivă a aparatului locomotor 8’	Stând depărtat palmele pe şold: T1-T2 aplecarea capului cu arcuire T3-T4 extensia capului cu arcuire T5-T6 răsucirea capului cu arcuire spre dreapta T7-T8 răsucirea capului cu arcuire spre stânga Stând depărtat palmele pe şold: T1-T2 aplecarea capului cu arcuire spre dreapta T3-T4 aplecarea stânga T5-T6 aplecarea capului cu arcuire spre dreapta T7-T8 aplecarea capului cu arcuire spre stânga Stând depărtat cu schimbarea poziţiei membrelor superioare : T1-T2 braţele îndoite la nivelul pieptului extensie cu arcuire T3-T4 braţele întinse extensie cu arcuire T5-T6 braţul drept întins înainte sus şi stângul înainte jos, extensie cu arcuire	4x 4x 4x 4x	În linie câte 6 (coloană de gimnastică pe 4 rânduri)	

	Stând depărtat, braţele întinse înainte forfecări cu mişcarea braţelor înainte sus (T1-T8) alternate cu mişcarea braţelor înainte jos (T1-T2) Stând depărtat palmele pe şold: T1 –T2 aplecarea trunchiului cu arcuire T3 – T4 extensia trunchiului cu arcuire T5 –T6 îndoirea trunchiului cu arcuire spre dreapta T7-T8 îndoirea trunchiului cu arcuire spre stânga Stând depărtat T1-T2 aplecare răsucită a trunchiului cu arcuire spre dreapta T3-T4 aplecare răsucită a trunchiului cu arcuire spre stânga T5-T6 aplecare răsucită a trunchiului cu arcuire spre dreapta T7-T8 aplecare răsucită a trunchiului cu arcuire spre stânga Stând, palmele pe şold T1-T2 ridicarea înainte a piciorului drept îndoit T3-T4 ridicarea înainte a piciorului stâng îndoit T5-T6 ridicarea laterală a piciorului drept îndoit T7-T8 ridicarea laterală a piciorului stâng îndoit Stând, palmele pe şold T1-T2 fandare înaltă înainte pe picioarul drept şi revenire T3-T4 fandare înaltă înainte pe piciorul stâng şi revenire T5-T6 fandarea laterală înaltă pe piciorul drept şi revenire T7-T8 fandare laterală înaltă pe piciorul stâng şi revenire	4x 4x 4x 4x		
Alergarea de viteză – pasul alergător de viteză 15’	Alergare pe linia culoarului cu examinarea urmelor (paralele cu axa alergaării), tempo ¾, pauză (mers) 45 sec Leapșa pe perechi, distanța între parteneri este de 2m, pauză 45 sec Alergare accelerată în linie dreaptă până la atingerea tempoului 4/4 și menținerea vitezei maxime pe 10m, pauză (mers cu revenire în formație) 30 sec	2-3x30m 3-4x 3x30m	În coloană câte 3-4 Perechi În linie câate 4-6	

	Start din picioare și lansare pe 20m, pauză (mers cu revenire și intrare în formație) 30 sec	2-3x	În linie câte 4-6	
Joc sportiv: baschet – pasa cu două mâini de la piept din alergare 15’	Pase în doi cu două mâini din dreptul pieptului, de pe loc, lucru alternativ Pase în doi cu două mâini din dreptul pieptului din mers până la reper şi întoarcere în acelaşi fel Pase în doi cu două mâini din dreptul pieptului din alergare uşoară până la reper şi întoarcere în acelaşi fel	12x 12x 12x	Pe două rânduri aşezate faţă-n faţă la o distanţă de 1 – 2 m, lucru în echipă	
Revenirea organisumului după efort 2’	alergare uşoară mers cu respiraţie şi mişcări de relaxare jocuri de atenție - statice	1’ 30” 30”	În coloană câte 1	
Concluzii şi aprecieri 2’	alinierea aprecieri şi evidenţieri salutul	1’ 30’’ 30’’	În linie pe 1 rând	

PROIECT DIDACTIC

Prof.itinerant – Otviș Monica
Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr.2-Bistrița

DATA: 07.03.2024

CLASA: a III-a (elevi cu dizabilitati psihomotorii)

ARIA CURRICULARĂ: Limbă și comunicare

DISCIPLINA: Formarea abilităților de comunicare

SUBIECTUL LECŢIEI: poveste populară ”Ridichea uriașă”

TIPUL LECŢIEI: predare-învățare

SCOPUL LECŢIEI: Familiarizarea cu textul poveştii „Ridichea uriaşă”;
Dezvoltarea deprinderii de a audia cu atenţie povestirea și de a desprinde mesajul transmis de aceasta

OBIECTIVE OPERAŢIONALE: Pe parcursul lecţiei, elevii vor fi capabili:

O1: să denumească personajele din poveste;

O2: să povestească conţinutul poveştii, cu ajutorul cadrului didactic şi al imaginilor;

O3: să răspundă la întrebările adresate referitoare la conținutul poveștii;

O4: să identifice mesajul transmis de poveste;

O5: să interpreteze rolul ales reproducând replicile, gesturile, expresivitatea şi mişcările de scenă ale personajului din poveste.

STRATEGII DIDACTICE:

- **METODE ŞI PROCEDEE:** conversația, explicația, observația, jocul de rol, lectura după imagini, exerciţiul, problematizarea

- **MATERIALE:** ridichi, planșe cu imagini sugestive din poveste, culegere de texte (Povești populare, Editura Tehno-Art)
- **FORME DE ORGANIZARE:** frontal, individual

  EVALUARE: frontală, individuală

  RESURSE:

- **UMANE:** 6 elevi;
- **TEMPORALE:** 45 de minute;
- **SPAŢIALE:** sala de clasă
- **BIBLIOGRAFICE:**

- Hobjilă, Angelica, *„Elemente de didactica activităților de educare a limbajului”*, Iași, Editura Institutul European, 2008;
- Ungureanu, Adalmina - *„Metodica studierii limbii şi literaturii române – învăţământul primar”,* Iaşi, Editura .AS, 2003.

Desfăşurarea propriu – zisă a activităţii:

Etapele lecţiei	Ob. op.	T. min	Conţinut instructiv - educativ	Strategii didactice			Evaluare
				Metode şi procedee didactice	Mijloace de învăţământ	Mod de organizare a activităţii	
1.Moment organizatoric		1’	Asigurarea unui climat optim necesar desfăşurării eficiente a orei, prin pregătirea materialelor, aranjarea mobilierului.				
2.Captarea atenției		3’	Voi prezenta elevilor un coșulet cu ridichi. Se vor intui și denumi legumele de primăvară și câteva caracteristici ale lor. Voi cere elevilor să arate ridichea cea mai mare dintre toate.	observația conversația	ridichi	Frontal	
3. Anunțarea subiectului lecției și a obiectivelor operaționale		2’	Anunț elevii că astăzi le voi citi o poveste care se numește : *Ridichea uriașă* și vom descoperi împreună întâmplările din poveste. De asemenea voi solicita elevii să povestească ce au înțeles, vom fi și actori, interpretând rolurile din poveste. Se vor reactualiza poveștile cunoscute de elevi.	explicația conversația		Frontal	Evaluez capacitatea elevilor de a denumi

4. Dirijarea învățării	O1 O2 O3 O4	22’ <

6.Fixarea cunoștințelor **7.Obținerea performanței** **8.Asigurarea retenției și a transferului**	O5	10’ 2’	Elevii vor numi titlul poveștii și personajele din poveste. Elevii vor juca ”Ridichea uriașă” alegând personajul preferat. Voi face aprecieri generale și individuale asupra modului în care elevii au participat la lecție.	problematizarea jocul de rol		În grup Frontal Individual	

Text suport

Ridichea uriaşă – poveste populară

Bunicul a pus în grădiniţă o ridiche şi a crescut ridichea aceea mare, mare, cât capul omului, şi mai mare. Într-o zi bunicul a încercat să smulgă ridichea din pământ; şi apucând-o de frunze trage şi trage...iar ridichea nu s-a lăsat deloc.
Moşul a chemat şi pe baba.

Baba s-a prins de mijlocul moşneagului, moşneagul de frunzele ridichii şi trag, trag, dar ridichea nu s-a smuls.A chemat baba şi o nepoată.

Nepoţica s-a prins cu amândouă mâinile de mijlocul babei, baba de moş şi moşul de ridiche. Trag, trag, trag, dar ridichea nu s-a smuls. Nepoţica a chemat căţelușul.

Căţeluşul s-a agăţat de poala nepoţicăi, nepoţica de mijlocul babei, baba de moş şi moşul de ridiche şi trag, trag, dar ridichea nu s-a smuls.

Iaca şi pisica să ajute şi ea la scos ridichea. Pisica s-a agăţat de coada căţelului, căţeluşul de poala nepoţicăi, nepoţica de mijlocul babei, baba de moşneag şi trag, trag, trag, dar ridichea tot nu s-a smuls.

- Staţi că mai aduc eu un tovarăş în ajutor! zice pisica. Şi a chemat pe şoarece.

Se prinde şoarecele de coada pisicii, pisica de căţeluş, căţeluşul de nepoţică, nepoţica de bunică, bunica de moş, moşul de ridiche şi trag, trag...ridichea s-a smuls.

PROIECT DE ACTIVITATE DIDACTICĂ -DLC- JOC DIDACTIC

Radu Niculina-Irina
G.P.P. „Floare de colț’’

Eveniment didactic	**Conținutul învățării**	**Stategii didactice**	**Evaluarea**
1 Moment organizatoric	Pentru ca activitatea sa se desfășoare în bune condiții se are în vedere: Aerisirea sălii de grupă; Arajnarea scăunelelor și a măsuțelor; Pregătirea materialului didactic.		
2 Captarea atenției	Se va realiza sub forma unei surprize prin dezvelirea pachetului trimis de Zâna Primăvara. Se va deschide cutia si se va da citire primei scrisori de la Zâna Primăvara, care le transmite copiilor că a încurcat florile de primăvară din plicuri.	Povestirea Surpriza Convorbirea	
3 Anunțarea temei și a obiectivelor activității	Se prezintă copiiilor tema și obiectivele propuse în termeni accesibili lor. Pentru a o ajuta pe Zâna Primăvara, copiii trebuie sa fie atenți și să rezolve corect sarcinile jocului didactic: Spune-mi ce știi despre…?	Convorbirea Explicația	
4 Dirijarea învățării	Pentru a o ajuta pe Zâna Primăvara, ne vom împărți pe echipe: Echipa Lalelelor Roșii și Echipa Lalelelor Galbene. În jocul nostru de azi, veți descoperi mai multe surprize, aduse de Zână. Va trebui să răspundeți corect la recunoașterea florilor de primăvară, să arătați ce știți despre ele, să formulați propoziții. Pentru început se va face reactualizarea cunostiințelor despre anotimpul în care ne aflăm și despre florile de primăvară. Explicarea și demonstrarea jocului:		

	Fiecare copil va veni pe rând, va extrege un bilețel din coșulețul Primăverii și va rezolva unul din exercițiile pregătite. Copiii vor primi palete cu fețe zâmbitoare sau triste fiind rugați să le ridice atunci cand un copil din cealaltă echipă a răspuns arătând partea paletei corespunzatoare răspunsului – fața zâmbitoare pentru răspunsul corect, fața tristă pentru răspunsul gresit. Fiecare răspuns corect va fi recompensat cu o bulină pe care copiii o vor așeza la panou.. Echipa care adună cele mai multe puncte va fi declarată câștigătoare. Jocul de probă: Educatoarea solicită un copil să extragă un bilet, se citește sarcina, având în vedere răspunsul acestuia, copiii din cealaltă echipă vor ridica paletele cu fața corespunzătoare răspunsului dat. Dacă răspunde corect, primește o bulină pe care o așează la panou. **Executarea jocului propriu-zis:** După ce toți copiii au înțeles regulile jocului, se trece la executarea jocului propriu-zis. Răspunsurile corecte ale copiilor vor fi recompensate de apluze și de primirea bulinelor. Pe tot parcursul jocului, copiii sunt antrenați, încurajându-le spiritul de competiție. Fiecare copil va trebui să răspundă la una dintre sarcinile: Recunoaște floarea…. Recunoaște laleaua… Spune ce culoare are …. Cum miroase … (laleaua, narcisa)? Ce culoare are? (laleaua, narcisa, ghiocelul)? Spune o poezie despre … (lalea, narcisa, ghiocel)	Explicația Conversația Jocul Munca individuală Explicația Exercitiul Conversatia Problematizarea	Evaluarea orală Evaluarea frontală Evaluarea orală

5 Asigurarea retenției și a transferului	După ce toți copiii au răspuns, se numară bulinele primite de fiecare echipă și echipa care a adunat mai multe buline este declarată câștigătoare. Educatoarea va face aprecierile verbale colective și individuale asupra comportamentului copiilor și le mulțumește din partea Zânei copiiilor. Tranziție: “Înfloresc Grădinile…”	Conversația	Evaluarea orală
6 Obținerea performanței	Educatoarea descoperă o altă surpriză și anume florile preferate ale Zânei Primăvara –Lalelele. Aceștia descoperă ca lalelele trebuie atent asamblate, Pe masa de lucru a fiecărei echipe se vor afla materialele necesare pentru activitatea practică: floarea de lalelea, de diverse culori, tulpina, frunzele, foaie colorată, lipici, șervețele. După intuirea materialului se trece la observarea lucrării model, iar educatoarea va explica modul de lucru. Se reactualizează cerințele privind acuratețea și corectitudinea lucrărilor, se realizează exerciții de încălzirea degetelor. Se trece apoi la realizarea lucrărilor de către copii. În timp ce copiii lucrează, educatoarea îi îndrumă și încurajează.	Observația Explicația Conversația Demonstrația Munca individuală	Evaluarea orală Evaluarea practic-aplicativă
7 Evaluarea performanței	Se realizează prin intermediul metodei “Turul Galeriei, educatoarea apreciază lucrările realizate de fiecare echipă, copiii sunt rugați să-și autoevalueze lucrările, apoi revin pe pernuțe, unde se realizează o scurtă discuție despre activitatea de astăzi: Aceasta este …. (lalea, ghiocel…) Are culoarea… (roșie, galbenă, roz…)	Conversația Exercițiul	Evaluarea Orală Frontală

8 Încheierea activității	La sfârșitul activității, doamna educatoare face aprecieri individuale și globale asupra activităților de astăzi și a modului în care s-au comportat copiii. La finalul zilei, toți copiii primesc recompense.	Conversația	Recompense

PROIECT DIDACTIC

Ionescu Carmen
Liceul Pedagogic ”Matei Basarab” Slobozia

Unitatea de învaţământ: Liceul Pedagogic ”Matei Basarab” Slobozia
Data: ianuarie 2024
Disciplina: Consiliere şi dezvoltare personală
Profesor: Ionescu Carmen
Clasa: a VII-a
Modulul: Managementul învățării
Tema lecţiei: ***Timpul poate fi aliat sau dușman***
Scopul lecţiei: Dobândirea de noi cunoștințelor referitoare la gestionarea eficientă a timpului şi a efortului de a învăţa
Tipul activităţii: consiliere de grup
Competenţe generale:
1. 1. Adoptarea atitudinilor pozitive faţă de sine şi a unui stil de viaţă sănătos și echilibrat
3. Reflectarea asupra motivației și eficacității strategiilor pentru progres în învățare

Competenţe specifice:
1.1. Planificarea acțiunilor specifice dezvoltării personale din perspectiva autoeficacității
1.2. Autoevaluarea stilului de viață sănătos în raport cu mediul de viaţă
3.1. Integrarea în programul zilnic a unor rutine privind autodisciplina și stilul de viață sănătos
3.2. Raportarea reflexivă şi constructivă asupra reușitelor şi nereușitelor în învățare
Competențe derivate:
C1: exprimarea atitudinii faţă o anumită situație;
C2: înțelegerea noţiunii de timp;
C3 : conştientizarea importanţei gestionării eficiente a timpului personal;
C4 : cunoașterea tehnicii de gestionare a timpului şi a efortului pentru invăţare;
Detalieri de conţinut:
- Tehnici de gestionare eficientă a timpului și a efortului de a învăța

Metode şi procede:
Conversația, Explicația,Studiul de caz, Exercițiul, Expunerea, Jocul, Chestionar, Demonstrația. Observația

Mijloace de învăţământ:
Tabla, telefonul, fişele de lucru, manualul, marker-ul,fişele de lucru ,virtuale –platforma Wordwall , Padlet, şi Google Classroom, borcan, mingii de in pong, pietriș, sare.

Forme de organizare:
-frontală; în perechi; individuală,echipe

Forme de evaluare:
Aprecieri verbale individuale și colective, Autoevaluarea

Durata activităţii 50 de minute

SCENARIUL DIDACTIC

Nr. crt.	Etapele lecției	Competențe/ Durata	Activitatea cadrului didactic	Activitatea elevilor	Resurse procedurale	Resurse materiale	Metode de evaluare
1.	**Moment organizatoric**	1 min.	Asigurarea unui climat educational favorabil desfășurării lecției și pregătirea de către elevi a celor necesare lecției.	Elevii își pregătesc materialele necesare lecției	Conversația		
2.	**Captarea atenției (Spargerea gheții)**	**C1** 3 min.	Motivarea şi activarea elevilor Stimularea curiozităţii şi a imaginaţiei Elevii vor fi provocaţi de către profesor să privească o fotografie pe telefon și să găsească obiectul.	Elevii răspund	Conversația, Explicația,		Aprecieri verbale

3.	**Anunțarea temei și a competențelor derivate**	4 min.	Profesorul specifică că are nevoie de 7 voluntari (6 vor fi cuvintele vii , iar cel de al 7 lea este cititorul).Cuvintele vii au câte un cuvânt fiecare, iar cititorul, va așeza cuvintele vii intr o propoziție. Fiecare cuvînt viu scrie cuvântul pe tablă, astfel că reiese titlul lecției :”Timpul poate fi prieten sau dușman”. Iar profesorul precizează Competențele.	Ascultă cu atenție. Notează titlul lecției în caiet.	Conversația	Manualul de Consilere și dezvoltare personală	
4.	**Transmiterea noilor cunoștințe**	30 min. **C2** **C3**	Profesorul face un experiment în care arată cum este timpul, și cum trebuie umplut acest timp, ca să ne fie favorabil. (borcan, mingii de ping pong, pietricele, sare). Profesorul solicită elevilor să dea exemple de activități din cadrul unei zile Profesorul împreună cu elevii realizează la tablă un program zilnic al elevului (de dimineață de la trezire până seara la culcare) după modelul exercițiului din manual. Profesorul după realizarea programului cu elevii prezintă de pe PADLET : cum trebuie organizat timpul, care sunt ”hoții de timp”, ce trebuie să facem ca ”timpul să ne ajungă” https://padlet.com/camy_0476/padletul-meu-dr-gu-9bh4s0b616edic2u	Elevii privesc și răspund la întrebările profesorului. Elevii răspund Rezolvă întrebările din manual și le analizează împreună cu profesorul. Analizează afirmaţia şi	Conversația, Demonstrația Observația Problematizarea Conversația, Explicația, Expunerea	Manualul de Consilere și dezvoltare personală	Aprecieri verbale individuale și colective Aprecieri verbale Aprecieri verbale individuale și colective

		C4	Elevii sunt împărțiți pe 3 echipe , în funcție de culoarea ambalajului la bomboană, formate din 6 elevi.Rezolvă un studiu de caz.(Anexa 1) -Analizează împreună cu elevii răspunsurile acestora. Elevilor li se propune să și deschidă telefoanele, și să răspundă la întrebările de pe aplicația Wordwall, ”învârte roata” https://wordwall.net/resource/49385603/educatie-civica/timp-liber	formulează răspunsuri Elevii se consultă ,notează răspunsurile, și le prezintă. Răspund pe rând la întrebări	Dezbaterea Conversația, Explicația, Problematizarea Conversația	Aplicația Wordwall	Aprecieri verbale Aprecieri verbale individuale și colective
5.	**Obținerea performanței**	**C4** 5min.	Solicită elevilor să completeze un chestionar *Cât de bine îmi organizez timpul* (anexa 2)	completează chestionarul	Chestionar şi joc online		Aprecieri verbale individuale și colective
6.	**Evaluarea activității**	2 min.	Profesorul face aprecieri asupra modului în care elevii au evoluat de-a lungul activității.	Ascultă aprecierile profesorului. Elevii așează pe tablă emoticoane, dacă le a plăcut activitatea.	Conversația		Apreciere verbală colectivă și individuală

Anexa 1

Fişă de lucru

1. Studiu de caz

A. Claudiu este elev în clasa a V-a. În fiecare zi se trezeşte la ora 7.00, mănâncă şi apoi se îndreaptă spre şcoală. În timpul orelor este foarte atent şi are rezultate foarte bune la învăţătură. Când se întoarce de la şcoală, îşi face mai întâi temele şi apoi merge la vecinul său pentru a juca şah.

B. Mihai este elev în clasa a V-a şi întârzie aproape de fiecare dată la prima oră. Rezultatele sale nu sunt foarte bune şi nu participă activ la ore. Pare mereu obosit şi vine cu temele pentru acasă incomplet rezolvate.

Răspundeţi la următoarele întrebări:

1. Care credeţi că este deosebirea dintre cei doi elevi?
2. De ce Claudiu are rezultate bune la învăţătură?
3. Cum credeţi că îşi petrece Mihai timpul liber?
4. Ce ii sfătuiți pe amândoi?

Anexa 2

Petrecerea timpului liber într-un mod plăcut şi relaxant este importantă. Tu ştii să faci acest lucru? Află, răspunzând sincer la următoarele întrebări. Poţi răspunde cu DA, NU sau UNEORI.

1. Îţi petreci timpul liber după un program stabilit dinainte?
2. Mergi în fiecare săptămâna la un concert, spectacol, piesă de treatru?
3. Lectura este o necesitate zilnică pentru tine?
4. Faci zilnic cel puţin 10 minute de mişcare?
5. Faci sport de 2-3 ori pe săptămână?
6. Ştii să eviţi situaţiile în care prietenii vor să te ademenească la o “şuetă”?
7. Timpul de relaxare zilnic este mai mare decât cel consumat pentru transport, masă, cumpărături?
8. Întâlnirile cu prietenii sunt prijlej de a face schimb de idei şi informaţii interesante?

9. Consideri că modul în care îţi petreci timpul liber sau vacanţele răspunde îndemnului marelui scriitor Goethe: “Să nu laşi să treacă nicio zi fără să citeşti, fără să vezi sau fără să auzi ceva frumos.”?
10. Ştii să îţi organizezi timpul liber astfel încât să nu te plictiseşti niciodată?

Proiect de lecţie

prof. înv. primar: Gălăţanu Gabriela
Școala Gimnazială nr. 1 Orbeni, Bacău

Clasa:a III-a
Aria curriculară: Limbă și comunicare
Disciplina: Limba şi literatura română
Unitatea de învăţare:” Din lumea reală în lumea textului”
Tipul lecției: recapitulare, sistematizare și consolidare a cunoștințelor
Subiectul lecției:”Casa lui Tomi” după Adrian Oprescu (ora a II a)

Competențe specifice:
Limba și literatura română
1.1. Extragerea unor informaţii de detaliu dintr-un text informativ sau literar accesibil
1.2. Deducerea sensului unui cuvânt prin raportare la mesajul audiat în contexte de comunicare familiare
2.4. Participarea la interacţiuni pentru găsirea de soluţii la probleme
3.1. Extragerea unor informaţii de detaliu din texte informative sau literare
3.2 Formularea unui răspuns emoțional față de textul literar citit;
3.3 Formularea unei păreri despre o povestire/personajele acesteia.
Educație civică
2.1. Recunoaşterea unor atitudini în raport cu lucrurile, cu plantele şi animalele
2.2. Manifestarea unor atitudini pozitive în raport cu lucrurile, cu plantele şi animalele
Competențe vizate:
CV1 – să citească corect, fluent și cu intonație având la dispoziție textul ;
CV2 – să realizeze planul de iedei folosind ca sprijin imaginile din text;
CV3- să asocieze cuvinte cu acelaşi înţeles ;
CV4- să găsească antonime cuvintelor date ;
CV5 – să răspundă corect la cerinţele pe baza textului și ilustrațiilor;
CV6 –să realizeze corect organizatorul grafic pe baza ideilor principale găsite;
CV7 –să își exprime părerea față de atitudinea personajelor din text.

STRATEGIA DIDACTICĂ:

A. Resusrse metodologice:

a) Metode și procedee: conversația, explicația, exercițiul, lectura explicativă, munca cu manualul, aplicaţii interactive online;

b) Mijloace de învăţământ: manualul, manualul electronic, calculator

c) Forme de organizare: frontală, individuală

B. Resurse umane: 17 elevi

C. Instrumente utilizate: aplicaţii foto-video (Chatterpix), aplicaţii interactive (Learning Apps, Jigsawplanet, Liveworksheets)

D. Resurse temporale: 45 min.

E. Resurse bibliografice:

1. Programa școlară pentru disciplina ***Limba și literatura română, clasele a III-a și a IV-a*** aprobată prin ordin al ministrului nr. 5003/02.12.2014;
2. Mirela Mihăescu, Ştefan Pacearcă, Aniţa Dulman, Crenguţa Alexe, Otilia Brebenel, ***Limba și literatura română***-manual pentru clasa a III-a, Semestrul I**,** Editura INTUITEXT, 2016;

SCENARIU DIDACTIC

ETAPELE LECȚIEI	ACTIVITATEA ÎNVĂȚĂTOAREI	ACTIVITATEA ELEVILOR	STRATEGII DIDACTICE			EVALUARE
			Metode şi procedee	Mijloace didactice	Forme de organizare	
1	3	4	5	6	7	8
1.Captarea atenţiei 4'	Captarea atenţiei se realizează prin prezentarea unui joc interactiv de tip puzzle Casa lui Tomi , de pe platforma Jigsawplanet https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=1959590249e2	2-3 elevi vor realiza Puzzle de pe platforma	Conversația Joc interactiv online	calculator	frontală individuală online	aprecierea răspunsuri-lor elevilor
2.Anunţarea temei și a obiectivelor 1'	Se anunță tema activității si obiectivele urmărite într-o manieră accesibilă elevilor: textul literar: ”Casa lui Tomi” după A. Oprescu	Elevii sunt atenți la cele expuse.	explicația	Manual, calculator	frontală	Observa-rea comportamentelor elevilor
3.Reactualizarea cunoștinţelor-3'	Voi face câteva observaţii la tema avută acasă.	Ascultă cu atenţie recomandările primite.	conversația explicația	caiete	frontală individuală	Aprecieri verbale
4.Prezentarea optimă a conţinutului-1'	Voi cere citirea textului în lanț, ştafetă, apoi se discută despre personajele ce apar în textul ”Casa lui Tomi” de A. Oprescu.	Elevii urmăresc cu atenție cele prezentate.	explicația	Manual digital calculator	frontală	
5. Dirijarea învăţării 20'	Fac aprecieri referitoare la calitatea citirii. Solicit citirea corectă a textului folosind intonaţia corectă , respectând semnele de punctuaţie. Se recitește fiecare fragment în parte și se alcătuiește planul simplu de idei.	Răspund solicitărilor. Elevii notează ideile pe caiete urmărind prezentarea de pe ecran	exercițiul conversația explicația munca cu manualul	Manualul calculator	frontală individuală pe grupe	aprecie-rea calității citirii aprecierea răspunsu-rilor elevilor

	Voi scrie ideile principale la tablă iar elevii pe caiete Se va prezenta o fişă elevilor . Se va rezolva în scris iar apoi la calculator Fisa interactivă pe liveworksheets. Fişa conţine cuvinte prietene (sinonime) şi cuvinte certate (antonime) https://www.liveworksheets.com/w/ro/lb-romana/7016264	Elevii vor citi fişa şi vor răspunde oral şi în scris.	lectura explicativă	internet liveworksheets		
6.Obţinerea performanţei 5'	Le voi propune elevilor încă un joc interactiv , joc în aplicaţia LearningApps „Casa lui Tomi’’ iar doi-trei elevi vor prezenta jocul colegilor . https://learningapps.org/15431469	Doi- trei elevi vor prezenta jocul colegilor şi îl vor rezolva .	conversaţia exerciţiul joc interactiv online	calculator Internet aplicaţia Learningapps	individuală	aprecierea verbal a răspunsu-rilor elevilor
7. Feedback 7'	Copiii sunt provocaţi să asculte un filmuleţ ,realizat în aplicaţia Chatterpix şi să răspundă în scris întrebării : Cum să fac să-l determin pe Tomi să intre singur în cuşcă ? https://www.youtube.com/shorts/zMerMrz_7IE	Copiii ascultă filmuleţul şi vor răspunde în scris		calculator	individuală	proba online
8. Evaluarea 2'	Verific răspunsurile rezolvării sarcinii date	Elevii găsesc modalităţi de rezolvare a sarcinii date şi ascultă cu atenţie aprecierile.	conversaţia	caiete	individuală	chestionarea orală

9. Retenţia 1'	Adresez elevilor întrebări despre lecţia de azi	Răspund la întrebări.	conversaţia		frontală individuală	aprecierea răspunsuri-lor elevilor
10.Transfer 1'	Propun elevilor ca temă pentru acasă o fișă de lucru.	Elevii urmăresc fişa	explicaţia	calculator	frontală	Observarea comporta-mentelor elevilor

PROIECT DE LECŢIE

GEANINA COROBCO
Școala Gimnazială nr. 135, București, sector 5

DATA: _____

CLASA: I A

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 135

ARIA CURRICULARĂ: Matematică și științe ale naturii

DISCIPLINA: Matematică şi explorarea mediului

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: Patria mea

SUBIECTUL: Adunarea numerelor naturale de la 0 la 100 fără trecere peste ordin

TIPUL LECŢIEI: consolidare și sistematizare a cunoștințelor

FORMA DE REALIZARE: activitate integrată

DURATA: 40 min.

DISCIPLINE INTEGRATE:

- Matematică și explorarea mediului
- Comunicare în limba română
- Muzică și mișcare

SCOPUL LECŢIEI:

- Consolidarea şi sistematizarea cunoştinţelor despre operaţiile de adunare și scădere fără trecere peste ordin;
- Dezvoltarea operaţiilor gândirii.

COMPETENȚE SPECIFICE:

Matematică și explorarea mediului:

1.4. Efectuarea de adunări și scăderi în concentrul 0-100 recurgând frecvent la numărare

1.5. Efectuarea de adunări repetate/ scăderi repetate prin numărare şi reprezentări obiectuale în concentrul 0-100;

1.6. Utilizarea unor denumiri și simboluri matematice în rezolvarea unor sarcini;

3.1. Rezolvarea de probleme prin observarea unor regularităţi din mediul apropiat;

5.2. Rezolvarea de probleme simple în care intervin operații de adunare sau scădere în concentrul 0-100

Comunicare în limba română:

1.4. Exprimarea interesului pentru receptarea de mesaje orale, în contexte de comunicare diferite;

2.1. Formularea unor enunțuri proprii în diverse situații de comunicare;

Muzica și mișcare:

2.2. Cântarea individuală sau în grup, asociind acompaniamentul sugerat de ritm;

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

La sfârșitul lecției, elevii vor fi capabili să:

O1 – Să opereze cu terminologia specifică matematică, utilizând corect noţiunile de: sumă, diferență, termeni, plus, minus, pe baza, având la dispoziție un set de întrebări. Obiectivul va fi atins dacă toți elevii răspund la cel puțin trei întrebări;

O2 – Să efectueze oral exerciţii de adunare, folosind numere în concentrul 0-100, fără trecere peste ordin, pe baza cunoștințelor dobândite anterior și explicațiilor învățătoarei. Obiectivul va fi atins dacă toți elevii vor efectua corect cel puțin trei din cinci exerciţii de calcul mintal;

O3 – Să efectueze corect operaţii de adunare fără trecere peste ordin, pe baza cunoștințelor dobândite anterior, având la dispoziție fișa de lucru. Obiectivul va fi atins dacă toți elevii vor efectua corect cel puțin trei din cinci operații de adunare şi scădere fără trecere peste ordin;

O4 – Să rezolve corect probleme care presupun o singură operaţie, folosind numere din concentrul 0-100, pe baza respectării algoritmului de lucru. Obiectivul va fi atins dacă toți elevii vor efectua corect cel puțin una din cele două probleme.

RESURSE:

- **Metode si procedee:** conversația, explicația, demonstrația, problematizarea, exerciţiul, jocul didactic, activitate pe echipe.
- **Resurse materiale:** fișe de muncă independentă, fișă de lucru, fișe pentru activitatea pe echipe, fișă de evaluare, set de întebări, laptop, videoproiector.
- **Manual:** Tudora Pițilă, Cleopatra Mihăilescu – *Matematică şi explorarea mediului*, Ed. Didactică și pedagogică.

FORME DE ORGANIZARE: frontală, individuală, în echipe.

BIBLIOGRAFIE:

📖 Curriculum Național, Programe școlare revizuite: Matematică, clasele pregătitoare, I, II, aprobat prin Ordin al ministrului Nr. 3418/19.03. 2013

DESFĂŞURAREA LECŢIEI

Nr. Crt	Evenimentul didactic	Comp. Spec./ Ob. Op.	Conținutul științific	Strategii didactice			Evaluare
				Metode și procedee	Mijloace de învățământ	Forme de organizare	
1.	Moment organizatoric 1 minut	DP 2.2	Se asigură un climat educațional favorabil desfășurării următoarei activități prin: - aerisirea salii de clasă; - pregătirea materialului didactic; - stabilirea ordinii și disciplinei;	Conversația		Frontal	Observarea sistematică a comportamentului elevilor
2.	Verificarea temei scrise 5 minute		Verific tema efectuată acasă de elevi atât cantitativ, cât şi calitativ, făcând observaţiile necesare acolo unde este cazul.	Conversația Explicația	Fișă de lucru	Frontal	Evaluarea formativ-continuă
3.	Reactualizarea cunoştinţelor dobândite anterior 5 minute	CLR 1.4 MEM 1.4, 1.5, 1.6	Fac verificarea cunoştinţelor dobândite anterior cu ajutorul exerciţiilor de calcul mintal şi al întrebărilor: Calculaţi oral: 25 + 4 = 50 + 20 = 10 + 10 = 30 + 6 = 25 + 2 =	Conversaţia Calcul mintal Exerciţiul		Frontal	Verificarea cunoștințelor însușite anterior referitoare la adunarea și scăderea numerelor naturale în concentrul 0-100.
4.	Captarea atenției 3 minute	CLR 1.4, 2.1 MEM 1.6	Cele două surori, Dana și Dora, le vor cere ajutorul copiilor pentru a ajunge la tatăl lor. Pentru aceasta, copiii vor trebui să rezolve diferite sarcini. Depășirea primului obstacol se va realiza prin jocul „*Răspunde şi predă ştafeta*”. Prin acest joc se vor verifica cunoştinţele teoretice.	Conversaţia Exercițiul Jocul didactic Explicația	Laptop Videoproiector Set de întebări	Activitate individuală Frontal	Observarea sistematică a comportamentului elevilor
5.	Anunțarea temei și a conținutului 1 minut		Astăzi, la matematică și explorarea mediului, vom efectua exerciții de adunare cu numerele naturale din concentrul 0-100, fără trecere peste ordin.	Expunerea		Frontal	Observarea sistematică a comportamentului elevilor

<table>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>Pentru a le ajuta pe cele două surori veți lucra atât singuri cât și în echipă</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>6.</td><td>Dirijarea învăţării
15 minute</td><td>MEM 1.4, 1.5, 3.1, 5.2

O1

O2
O3

O4

MM 2.2</td><td>Împart copiilor fișa de lucru și se rezolvă cerințele pentru depășirea obstacolelor.
Exercițiul nr 1
Află suma numerelor 12 şi 6; 24 şi 5; 34 și 3.
Exercițiul nr. 2
Colorează răspunsul corect (în pereche)
Exercițiul nr. 3
Află numărul cu 3 mai mare decât 46.
Exercițiul nr. 4
În apă sunt 16 pelicani, iar pe uscat sunt 3 de pelicani.
Câți pelicani sunt în total?
Elevii trebuie să-și unească forțele pentru a le ajuta pe fete să ajungă la tatăl lor. Ei trebuie să rezolve în echipă un tabel cu exerciții.
<table><tr><td>+</td><td>23</td><td>40</td><td>56</td><td>65</td><td>37</td><td>12</td></tr><tr><td>2</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>Cu ajutorul vostru fetele au ajuns la tatăl lor. Se va interpreta cântecul: “Hop hop hop”</td><td>Conversaţia

Exerciţiul

Explicaţia</td><td>Laptop

Videoproiector

Fişă de lucru

<

PROIECT DIDACTIC INTEGRAT

Prof. Dumea Ancuța Sanda
G.P.P. Nr. 25 Oradea

Data: 01.02.2024
Grupa: Mică
Tema anuală de studiu: „ Cum este, a fost și va fi aici pe Pământ ?”
Tema săptămânală: „La Zoo”
Tema zilei: „Iubesc animalele!”
Categoria de activitate: Activitate integrată (DȘ+DOS): “Locul animalelor”
Tema activității și mijlocul de realizare:
DȘ: Activitate matematică : “Fiecare animal la cușca lui!”- joc-exercițiu (seriere)
DOS: Activitate practică “Regele Leu”- lipire
Tipul activității: mixtă
Dimensiuni ale dezvoltării:
E.1. Relații, operații și deducții logice în mediul apropiat
E.2. Cunoștințe și deprinderi elementare matematice pentru rezolvarea de probleme și cunoașterea mediului apropiat
C.3. Activare și manifestare a potențialului creativ
Comportamente vizate:
E. 1.4. Identifică posibile răspunsuri/soluţii la întrebări, situaţii - problemă şi provocări din viaţa proprie şi a grupului de colegi
E. 2.4. Efectuează operaţii de seriere, grupare, clasificare, măsurare a obiectelor
C.3.2. Demonstrează creativitate prin activități artistico-plastice, muzicale și practice, în conversații și povestiri creative
C.3.3. Demonstrează simț muzical ritmic, armonic prin cântec, joc cu text și cânt, dans etc.
Scopul activităţii:
- efectuarea unor operaţii de seriere de obiecte și dezvoltarea creativității prin intermediul activităților practice;

Obiective operaţionale:
- să urmărească cu interes explicația și demonstrația jocului-exercițiu de către educatoarei;
- să efectueze operații de seriere, punând fiecare animal la cușca lui;
- să utilizeze adecvat materialele distribuite;
- să adopte o poziţie corectă a corpului la masa de lucru;
- să-şi exprime părerea vizavi de lucrarea proprie și de a colegilor.

Strategii didactice:

Metode şi procedee didactice: conversaţia, explicaţia, demonstrația, exerciţiul, problematizarea, munca independentă, turul galeriei;

Mijloace didactice: marionete din silicon pentru degete, animale din plastic de la Zoo, cuști pentru animale, modelul educatoarei, lipici, hârtie albă A4 cu conturul unui leu, hârtie glasată portocalie, recompense- abțibilduri cu animale sălbatice, PS;

Metode de evaluare: aprecieri verbale, practic-aplicativă.

Forma de organizare: frontal, individual.

Durata: 15-20 de minute

Locul de desfășurare: sala de grupă.

Bibliografie:

● *Curriculum pentru educația timpurie OMEN 4694/02.02.2019*

● *Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani, UNICEF, 2008*

- https://www.youtube.com/watch?v=4L4PXSNqTiI

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII

EVENIMENTUL DIDACTIC	CONȚINUTUL ȘTIINȚIFIC	METODE ȘI PROCEDEE DIDACTICE	MODALITĂȚI DE EVALUARE
1. Moment organizatoric	Se creează condițiile optime necesare desfășurării activității: Aerisirea sălii de grupă; Amenajarea mobilierului pentru activitate sub formă de semicerc; Pregătirea materialului didactic necesar. Intrarea copiilor în sala de grupă.		
2. Captarea atenţiei	Se va realiza cu ajutorul unor marionete din silicon pentru degete (leu, elefant, urs).	Conversația	Observarea comporta-mentului copiilor
3.Reactualizarea cunoștințelor	Copiii sunt întrebați care sunt animalele care se întâlnesc la grădina zoologică. Ulterior, se prezintă câteva animale din plastic, iar copiii trebuie să le recunoască, denumindu-le (leu, urs, vulpe, elefant etc.).	Conversația	Aprecieri verbale
4. Anunţarea temei şi enunțarea obiectivelor	Se va anunța tema zilei și obiectivele activității pe înțelesul copiilor. *Astăzi vom așeza fiecare animal la cușca lui, iar apoi, fiecare va lipi pe leu hârtie creponată.*	Conversația Explicația	
5. Prezentarea optimă a noului	*DȘ- Fiecare animal la cușca lui!”- joc-exercițiu (seriere)*	Conversația Explicația	Observarea comporta-

conținut și dirijarea învățării	Se prezintă sarcina jocului de către educatoare. Se explică și demostrează jocul-exercițiu de către educatoare. Se execută jocul de probă, sub îndrumarea educatoarei.	Demonstrația Exercițiul	mentului copiilor Aprecieri verbale
6. Obţinerea performanţei	Executarea semidirijată a jocului de către copii, educatoarea fiind conducătorul.	Conversaţia Problematizarea	Observarea comporta-mentului copiilor Aprecieri verbale
7. Asigurarea retenţiei şi a transferului de cunoştinţe	*DOS- “Regele Leu”- lipire* Copiii vor analiza modelul prezentat de educatoare. Educatoarea va explica și demonstra modul de lucru. Exerciții de încălzire a mușchilor mâinii.	Conversaţia Problematizarea Explicația Demonstrația	Practic-aplicativă Aprecieri verbale
8. Evaluarea performanței	Copiii îl vor realiza pe “Regele Leu” prin lipirea bucăților de hârtie creponată de culoare portocalie pe fișa de lucru. Copiii își vor exprima părerea vizavi de lucrarea proprie și de a colegilor. Voi face aprecieri generale și individuale asupra modului în care s-au implicat copiii în activitate.	Munca independentă Turul galeriei Conversaţia	Aprecieri verbale
9. Încheierea activităţii	Voi acorda recompense copiilor-abțibilduri cu animale sălbatice. În încheiere, vom dansa pe melodia : *Regele Leu -Hakuna Matata* https://www.youtube.com/watch?v=4L4PXSNqTiI	Conversaţia	Recompense

PROIECT DE LECȚIE

m.i. Morari Ancuța- Ionela
Colegiul Tehnic „Petru Mușat” Suceava

Clasa: a XI-a Cp gr 2
Domeniul pregătirii de bază: Estetica și igiena corpului omenesc
Calificarea: Frizer- Coafor- Manichiurist- Pedichiurist
Modulul: **Tehnica construcției unghiilor cu gel (Modul IV)- CDL**
Unitatea de învățare: Construirea unghiilor false
Tema lecţiei: **Tehnica de lucru în vederea construcției unghiilor cu gel, cu ajutorul șablonului**
Tipul lecţiei: verificare și apreciere a cunoștințelor (evaluare)
Timp: 100 min.
Scopul lecţiei: dezvoltarea cunoștințelor, abilităţilor și atitudinilor conform Standardelor de pregătire profesională
Locul de desfășurare: cabinet estetică

Cunoștințe	1.1.17.Descrierea tehnicii de lucru în vederea construcției unghiilor cu gel, cu ajutorul șablonului
Abilități	1.2.17.Construcția unghiilor cu gel, cu ajutorul șablonului
Atitudini	1.3.12.Construcția unghiilor cu gel, cu ajutorul șablonului, respectând tehnica de lucru
Obiectiv La sfârșitul activității elevii vor fi capabili:	*să identifice resursele necesare pentru aplicarea unghiilor cu gel, cu ajutorul șablonului;* *să aplice normele de securitate, sănătate și securitate în muncă;* *să execute corect etapele necesare pentru aplicarea unghiilor cu gel, cu ajutorul șablonului.*
Metode didactice	conversaţia catehetică, expunerea, explicația, lucrarea practică
Mod de organizare	frontal, pe perechi
Resurse materiale	grila de evaluare, forfecuță, împingător de cuticule, pilă, buffer, pămătuf, freză electrică, colector praf, sterilizator quarț, primer, gel de construcție, gel color, finish, ulei de cuticule, diverse decorațiuni
Evaluarea achiziţiilor	se face practic, prin realizarea sarcinilor de lucru

Desfășurarea lecției:

Nr. crt.	Etapele lecţiei	Activitatea profesorului	Activitatea elevilor	Timp	Resurse	
1.	**Organizarea clasei**	salută, scurtă conversaţie de acomodare, verificarea prezenţei, a mijloacelor didactice pregătite.	✓ răspund solicitărilor profesorului.	2 min	Catalog	

2.	**Captarea atenţiei elevilor**	prezintă tema, tipul activităţii, modul de desfăşurare și obiectivele urmărite pe parcursul lecției.	✓ îşi concentrează atenţia asupra activităţii din clasă; ✓ ascultă prezentarea profesorului;	3 min	Flipchart	
3.	**Evaluarea propriu-zisă**	distribuie elevilor *o Fișă cu tema pentru proba practică*; aplică tema pentru evaluare; precizează timpul alocat desfășurării probei practice; clarifică eventualele nelămuriri ale elevilor; urmărește modul de rezolvare a sarcinii de lucru; intervine acolo unde este cazul.	✓ sunt atenți la explicațiile profesorului; ✓ solicită explicarea eventualelor nelămuriri; ✓ efectuează sarcinile propuse	75 min	Temă practică	
4.	**Realizarea feed-back-ului**	comunică grila de corectare și notare; formulează aprecieri și concluzii; anunța tema pentru acasă: *Scrieți un eseu despre aplicarea unghiilor artificiale, în care să se regăsească fiecare etapă cu descrierea aferentă (definiția, pregătirea locului de muncă, pregătirea clientei, resursele necesare, tehnica de lucru).*	✓ își acordă punctajul obiectiv în funcție de grila de evaluare; ✓ își corectează apoi răspunsurilor greșite; ✓ ascultă precizările profesorului; ✓ notează tema pentru acasă.	10 min	Grilă de evaluare Caiete	

APLICAREA UNGHIILOR ARTIFICIALE
CU AJUTORUL ȘABLONULUI

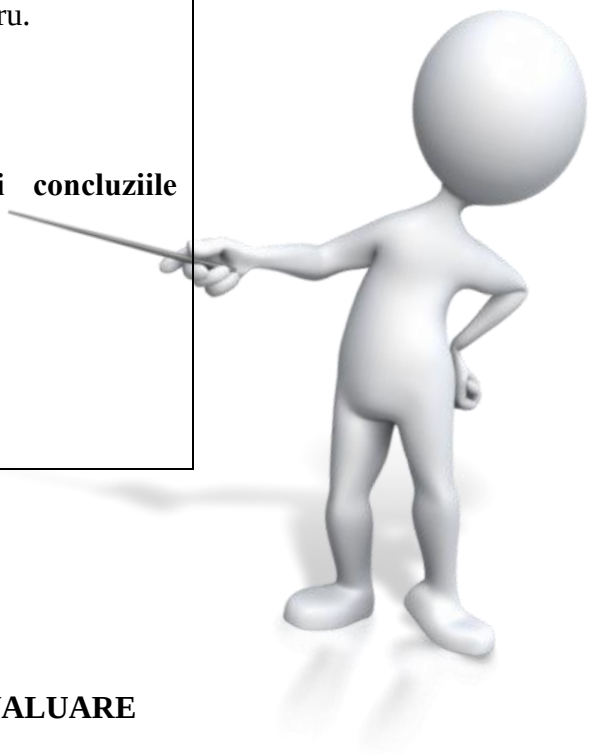
Titlu temă pentru proba practică: **Tehnica de lucru în vederea construcției unghiilor cu gel, cu ajutorul șablonului.**

Enunțul temei pentru proba practică:
Realizați manichiura cu gel prin construcția cu ajutorul șablonului, respectând condițiile de SSM și igienă.

Sarcini de lucru:
Pregătirea locului de muncă.
Consilierea clientei în vederea realizării manichiurii cu gel prin construcția cu ajutorul șablonului.
Selectarea resurselor necesare realizării lucrării.
Respectarea condițiilor de SSM și igienă, dezinfectarea instrumentarului.
Realizarea unghiile artificiale, respectând etapele de lucru.
Prezentarea orală a probei practice efectuată.

Pentru proba orală:
-veți prezenta recomandările făcute clientei și concluziile consilierii acesteia,
-veți argumenta alegerea manichiurii realizate;
-veți prezenta rezultatul final al lucrării.

Timp de lucru: 75 minute

GRILĂ DE EVALUARE

Nr.crt.	Criterii de evaluare a candidatului la proba practică	Indicatori de realizare	Punctaj maxim pe indicatori	Punctaj acordat
1.	Primirea și planificarea sarcinii de lucru (maxim 20p)	1.Stabilirea și selectarea resurselor necesare.	20 p	
		1.Pregătirea locului de muncă și pregătirea clientei.	10 p	

2.	Realizarea sarcinii de lucru (maxim 50p)	2.Realizarea etapelor de lucru, respectând ordinea acestora.	25 p	
		3.Asigurarea calității lucrării.	5 p	
		4.Respectarea condițiilor de SSM și igienă.	10 p	
TOTAL MAXIM PROBĂ PRACTICĂ			**70 p**	
Nr.crt.	**Criterii de evaluare a candidatului la proba practică**	**Indicatori de realizare**	**Punctaj maxim pe indicatori**	**Punctaj acordat**
1.	Prezentarea sarcinii realizate (maxim 30p)	1.Utilizarea corectă a termenilor de specialitate în mesaje orale transmise.	10 p	
		2. Prezentarea eficientă a etapelor de lucru realizate.	20 p	
TOTAL MAXIM PROBĂ ORALĂ			**30 p**	
PUNCTAJ TOTAL			**100 p**	

Proiect didactic

Grădinița cu Program Prelungit Nr.25, Oradea
Prof.înv. preșcolar: Roșu Cosmina Simina

DATA: 08.03.2024

GRĂDINIŢA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.25, ORADEA, JUD. BIHOR

GRUPA: Mijlocie ,,Buburuzele”

EDUCATOARE: Prof. ROȘU COSMINA SIMINA

SCOPUL ACTIVITĂŢII: Participarea şi implicarea activă a copiilor în vederea stimulării comunicării, favorizării interrelaţionării și formării comportamentului empatic.

DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII:

- Interacțiuni cu adulții și cu copiii de vârste apropiate;
- Conceptul de sine;
- Autocontrol și expresivitate emoțională;
- Motricitate grosieră și motricitate fină în contexte de viaţă familiare.

COMPORTAMENTE VIZATE:

- ✓ Inițiază/participă la interacţiuni pozitive cu copii de vârstă apropiată;
- ✓ Exersează, cu sprijin, autoaprecierea pozitivă, în diferite situaţii educaţionale;
- ✓ Recunoaște și exprimă emoții de bază, produse de piese muzicale, texte literare, obiecte de artă etc…;
- ✓ Participă la activități fizice variate, adecvate nivelului de dezvoltare.

OBIECTIVE OPERAŢIONALE:

- ❖ să utilizeze formule de salut adecvate momentului zilei;
- ❖ să adopte un comportament adecvat în timpul salutului (mimică, gesturi);
- ❖ să identifice poza așezând-o pe panoul cu prezenţa;
- ❖ să aleagă jetonul potrivit vremii din ziua respectivă, motivând alegerea făcută;
- ❖ să execute exercițiile de înviorare propuse la activitatea de grup.

METODE ŞI PROCEDEE: conversaţia, explicaţia, joc cu text şi cânt.

MIJLOACE DIDACTICE: decorul din sala de grupă, catalogul grupei, calendarul naturii, panoul de prezenţă, inimioare, cd muzică, carte ,,Cum ești?”.

LOCUL DESFĂŞURĂRII: Sala de grupă

DURATA: 15-30 minute

BIBLIOGRAFIE:

- Cioflica, S. M., Lazar, C., - „Ziua bună începe cu întâlnirea de dimineață", Editura Tehno-Art, Petrosani, 2009
- **Curriculum pentru educație timpurie, MEN, 2019

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

- SALUTUL DE DIMINEAŢĂ

Educatoarea salută copiii:

-„Mă bucur că aţi venit azi la grădiniţă!

Bună dimineaţa , buburuze drăguţe!”

-Bună dimineaţa, doamna Cosmina!

Iar apoi se salută între ei, utilizând salutul prin a da mâna. Astfel , prin acest salut şi prin rostirea cuvintelor magice: „Bună dimineaţa!”

PREZENŢA - „Vreau să văd care inimoare s-au trezit dis-de-dimineaţă şi au venit la grădiniţă?” Vom lucra la panoul cu prezenţă ce semnifică o inimioară mare, educatoarea aşează împreună cu copiii, pozele copiilor prezenţi şi ale celor absenţi (pe o inimioară mai mică), la locul potrivit.

- **CALENDARUL NATURII -** Se completează panoul ce reprezintă calendarul naturii, alegând imaginile corespunzătore pentru: anotimp, ziua din săptămână, data, starea vremii şi vestimentaţia corespunzătoare.Se poartă scurte discuţii pe această temă („În ce anotimp suntem?”, „Ce lună este?”, Cum este vremea azi?” , „Cum ne îmbrăcăm în anotimpul primăvara?”, „Ce zi este astăzi?”).
- **ÎMPĂRTĂŞIREA -** „Deoarece doresc să ne începem ziua cu zâmbetul pe buze, vreau să aflu cum vă simţi astăzi, aşadar am o carte ce ne descrie emoţiile, iar la final vreau să vedem ce simţi voi în această dimineaţă. Prin acest lucru, copiii vor avea posibilitatea de a spune emoţiile trăite celorlalţi copii, vom rosti cuvintele magice: „Pentru această zi îmi doresc să fiu fericit/fericită!”. Unu-doi copii, se vor aşeza pe „SCAUNUL POVESTITOR” şi ne vor povesti o întâmplare din ziua precedentă, pe care doresc să o împărtășească cu noi, familia din grădiniţă.
- **ACTIVITATEA DE GRUP -** Pentru a avea o zi productivă, ne începem ziua cu veselie, vom dansa pe „De ziua ta, mămico”. Ne vom distra şi vom crea un climat socio-afectiv potrivit activităţilor.
- **NOUTATEA ZILEI -** Copiii sunt anunţaţi că azi vor avea musafiri. Le vom avea alături de noi pe doamna inspector şi pe doamna director. Pentru că astăzi este o zi specială, ziua mamei,

vom avea multe surprize de descoperit. Vom avea un invitat surpriză ce ne va însoţi la activităţi. Le voi spune că azi vom avea mult de lucru, dar vor fi recompensaţi pentru activităţile desfăşurate. Îi voi invita să observe cum s-a transformat sala noastră de grupă și le povestesc despre ceea ce vom face astăzi împreună.

- **RUTINE: -** „CUI ÎI SPUI TE IUBESC?” (deprinderea de a-şi arăta şi exprima sentimentele) –De ziua mamei, cui îi spunem aceste cuvinte magice? Vom purta o scurtă conversație.
- **TRANZIȚII:** Tranziţia spre centre se va realiza cu ajutorul gimnasticii de dimineaţă:

„Dacă vreau să cresc voinic,
Fac gimnastica de mic.
Merg în pas alergător,
Sar apoi într-un picior,
Mă opresc, respir ușor,
Întind brațele să zbor.
Toata lumea e a mea,
Când m-așez jos la podea.
Asta-i doar un început,
Ia priviți cât am crescut! „

PROIECT DIDACTIC

PROFESPENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR :
Linul Teodora Ștefania

DATA : **02.06.2022**

CLASA : **I C**

ARIA CURRICULARĂ: **Limbă şi comunicare**

DISCIPLINA: **Comunicare în limba română**

SUBIECTUL: **Sunetul și grupul de litere *„ghi ” , „Ghi”***

TIPUL LECȚIEI: **însușire de cunoștințe**

SCOP: **însușirea cunoștințelor referitoare la grupul de litere “*ghi*”„*Ghi*”**

OBIECTIVE OPERAŢIONALE:

Pe parcursul şi la sfârşitul lecţiei elevii vor fi capabili:

O_1: să construiască propoziții cu anumite cuvinte date;
O_2: să citească, în ritm propriu, silabe, cuvinte și propoziții;
O_3: să pronunțe corect sunetul [***ghi , Ghi***]
O_4: să exemplifice cuvinte care conțin sunetul [***ghi, Ghi***]
O_5: să recunoască grupul de litere **„ghi”„Ghi”;**
O_6: să completeze cuvinte folosind grupurile de litere date;
O_7: să scrie corect litere, grupuri de litere, cuvinte și propoziții;
O_8: să rezolve corect fișa de lucru;

STRATEGII DIDACTICE:

RESURSE PROCEDURALE:

- ✓ Metode şi procedee: metoda fonetică-analitico-sintetică, conversația, explicaţia, exerciţiul, demonstraţia, jocul didactic
- ✓ Forme de organizare: frontală, individuală

RESURSE MATERIALE:

- ✓ planşa cu grupul de litere ***„ghi”, „Ghi ”*** de tipar şi de mână, fișe de lucru , manual, jetoane cu grupurile de litere învățate , planșe cu copaci

RESURSE TEMPORALE:

- ✓ 45 MINUTE

RESURSE UMANE:

- ✓ 26 elevi, învățătoarea

BIBLIOGRAFIE:

- ✓ *Curriculum Naţional. Programe şcolare pentru învăţământul primar*, Bucureşti, 2013.
- ✓ *Marcela Penes,Vasile Molan-„Indrumator pentru folosirea Abecedarului``,Ed. Aramis,Bucuresti,2002*
- ✓ *Vasile Molan-„Didactica disciplinei‹‹Limba şi literatura romana››in invatamantul primar``,Ed.Miniped,Bucuresti,2010*

Nr. crt.	Secvențele lecției	Ob. op.	Conținutul instructiv-educativ și demersul didactic	Elemente de strategie didactică			Evaluare
				Metode	Mijloace didactice	Forme de organizare	
1.	**Moment organizatoric**		✓ Se creează condițiile optime pentru buna desfășurare a lecției (climat psihoafectiv, materiale didactice).	Conversația	Materiale necesare lecției	Frontal	
2.	**Reactualizarea cunoștințelor anterioare**	O_1	✓ Elevii vor primi jetoane ce conțin grupurile de litere învățate cu ajutorul cărora vor formula cuvinte , respectiv propoziții . ✓ Se verifică modul în care elevii pronunță grupurile de litere . ✓ Se poartă o scurtă conversație despre grupurile învățate.	Explicația Exercițiul Conversația	Jetoane	Frontal Individual	Observarea sistematică Evaluare orala
3.	**Captarea atenției**	O_1	✓ Se prezintă o ghicitoare . „ Ce cade din stejar Și o mănâncă veverița ?” (ghinda) ✓ Elevii au ca sarcină să ghicească despre ce este vorba în ghicitoare . (ghindă) ✓ Se poartă o scurtă discuție despre caracteristicile ghindei (formă, culoare, mărime, etc) ✓ Se alcătuiesc propoziții cu acest cuvânt. ✓ Se analizează și se realizează sinteza fonetică a propoziției în care se află sunetul nou [*ghi,Ghi*]: - Se identifică toate cuvintele din propoziție; - Cuvintele se despart în silabe; - Se stabilește numărul de silabe din cuvântul respectiv; - Se identifică sunetul în silabele cuvântului;	Conversația Metoda fonetică analitico-sintetică		Frontal Frontal	Evaluare orală Evaluare orală
4.	**Anunțarea temei și a obiectivelor**		✓ Elevii sunt anunțați că vor învăța sunetul [***ghi,Ghi***] și grupul de litere „***ghi***”,„***Ghi***” de tipar și de mână, că vor citi și vor scrie cuvinte și propoziții care conțin acest grup de litere.	Explicația			
5.	**Dirijarea învățării**	O_3	✓ Se demonstrează pronunțarea corectă a sunetului, insistându-se asupra modului de articulare. Copiii pronunță de câteva ori sunetul [*ghi,Ghi*] și cuvinte care conțin acest sunet în diferite poziții (**ghindă, neghină, triunghi ghicitoare, unghie**). ✓ *Jocul sunetelor*: Se dau câteva cuvinte, iar elevii vor bate din palme pentru a evidenția existența sunetului [*ghi,Ghi*]. Elevii vor da alte exemple de cuvinte care	Demonstrația Explicația Exercițiul Exercițiul		Frontal Frontal	Observarea sistematică Aprecieri verbale

		O_4 O_5 O_7 O_7	conțin sunetul [*ghi*], vor despărți în silabe și vor preciza locul sunetului în cadrul cuvântului. Se integrează în enunțuri. ✓ <u>Prezentarea grupului de litere „*ghi*”</u> Se prezintă planșa cu grupul de litere . Se intuiesc elementele componente și se stabilesc asemănări și deosebiri cu alte grupuri de litere. ✓ Se citesc coloanele de cuvinte din manual , mai întâi în șoaptă, apoi cu voce tare și se încercuiește grupul de litere ***„ghi”,„Ghi”*** ✓ Citire selectivă: cuvintele formate din 1,2 sau 3 silabe. ✓ <u>Prezentarea grupului de litere ***„ghi”,„Ghi ”*** de mână</u> Se analizează elementele grafice ale fiecărei litere din grupul de sunete . - **g** mic de mână (este aformat din liniuța de sprijin , oval mic și buclă subrând) - **h** mic de mână (este format din linia de sprijin , bucla mare pe suprarând și zala mică) - **i** mic de mână (este format din linia de sprijin , bastonaș mic cu întorsătura dreapta jos și punc pe suprarând . - **G** mare de mână (este format din pălăria întoarsă și bastonaș mic cu întorsătura stânga jos) ✓ Se scrie grupul de litere la tablă model ,explicând fiecare mișcare. Se scrie grupul de litere de către copii în aer, pe bancă, pe spatele colegului, etc. Solicit scrierea la tablă a grupului de litere de către doi elevi. ✓ <u>Încălzirea mușchilor fini ai mâinii:</u> -închidem și deschidem pumnii -imităm cântatul la pian -imităm sunetul ploii -ne spălăm pe mâini ✓ <u>Scrierea grupului de litere **„ghi”,„Ghi”** de mână</u> Se reamintește elevilor poziția corectă a corpului în timpul scrierii. Elevii scriu câteva grupuri de litere, apoi se verifică modul de scriere. Cei care au scris corect continuă, ceilalți sunt ajutați. Se completează două rânduri cu grupul de litere în caiete. ✓ Se exemplifică la tablă modul în care se leagă grupul de litere învățat de alte litere. ✓ Scriu cuvântul „ghindă” la tablă și explic, iar elevii scriu cuvântul în caiet. ✓ Cer transcrierea cuvântului ,,Ghiță” și dictez cuvântul ,,ghiocel”.	Jocul didactic Observarea dirijată Explicația Exercițiul Demonstrația Conversația	Planșă cu grupul de litere „*ghi,Ghi* ” de tipar Manual Planșă cu litera „*ghi*”,„*Ghi”* de mână Caiet	Individual Frontal Frontal Individual Frontal Individual	Evaluare orală Aprecieri verbale Observarea sistematică
6.	**Obținerea performanței și asigurarea feed-back-ului**	O_5 O_6 O_7 O_8	✓ Elevii primesc o fișă de lucru pe care au ca sarcini : de încercuit grupurile de litere ,,ghi , Ghi”, de completat cu grupul/grupurile de litere care lipsesc din fiecare cuvânt , vor despărți cuvinte în silabe și vor nota numărul potrivit în căsuța fiecăruia .	Exercițiul	Fișă de lucru	Individual	Analiza produselor
7.	**Încheierea activității**	O_4 O_8	✓ Pe doi copaci situați la tablă , elevii vor avea de lipit câte o ghindă. Fiecare primește câte o fișă pe care este o ghindă cu grupul de litere ,,ghi ” respectiv ,,Ghi ” . Au ca sarcină de scris un cuvânt potrivit cu grupul de litere respectiv și de așezat ghinda la copacul potrivit .	Conversația Explicația Exercițul	Fișe de lucru Planșe cu copaci	Individual Frontal	Aprecieri verbale

			✓ Elevii primesc temă o fișă de lucru . ✓ În acest timp se fac aprecieri verbale privind participarea elevilor la activitate , iar fiecare primește câte o recompensă .		Recompense		

PROIECT DIDACTIC

Liceul ,, August Treboniu Laurian” Agnita- Ruja
Prof.înv.primar: Drăgoiu Dana

Data: 16. 01. 2023

Clasa: a IV-a R

Aria curriculară:Limbă și comunicare

Disciplina: Limba și literatura română

Unitatea de învățare: ***SE CERN NORII DE ZĂPADĂ***

Tema: ***Părți principale de propoziție***

Tipul lecţiei: consolidarea cunoștințelor

Scopul lecţiei:

Utilizarea corectă a elementelor de construcţie a comunicării în exprimarea proprie, la realizarea de mesaje orale sau scrise.

Competenţe specifice:

2.4. Iniţierea şi menţinerea unei interacţiuni în vederea rezolvării de probleme individuale sau de grup

3.5. Sesizarea abaterilor din textele citite în vederea corectării acestora

Obiective operaţionale:

O_1 – să identifice părţile de propoziţie după reperele date;

O_2 – să completeze propozițiile cu subiectele sau predicatele potrivite;

O_3 – să construiască propoziţii după schemele date;

O_4 – să realizeze corect acordul predicatului cu subiectul ;

O_5 – să analizeze cuvintele din punct de vedere sintactic şi morfologic.

Strategii didactice:

Metode şi procedee: observația, conversația, explicația, exercițiul, metoda ciorchinelui, munca independentă, jocul didactic

Mijloace de învăţământ: flipchart, planșe , fișe, caiete, coli A3, Zarul.

Forme de organizare*:* frontală, individuală şi pe grupe.

Resurse umane: 13 elevi

Resurse temporale: 45 minute

Bibliografie:

- Şerdean I.**,** ***Metodica predării limbii române la clasele I-IV*****,** Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1991;
- Vasile Molan, ***Metodica predării limbii române în clasele primare*****,** Editura Miniped, Bucureşti, 2010

Desfășurarea lecției

Momentele lecţiei	*Conţinut instructiv – educativ*	*Strategii*			*Evaluare*
		Metode și procedee	*Mijloace didactice*	*Forme de organizare*	
1. Momentul Organizatoric 1 min	-Asigurarea condițiilor optime pentru buna desfășurare a lecției. Se pregătesc materialele didactice şi se organizează colectivul de elevi.	Conversaţia		Frontal	
2.Verificarea temei 4 min	-Se va verifica frontal tema, atât calitativ, cât şi cantitativ. -Se fac aprecieri şi se corectează eventualele greşeli.	Conversaţia		Frontal	Evaluare orală
3. Captarea atenţiei 5 min	-Se propune elevilor un exerciţiu – joc **„ Zarul”.** Elevii vor da cu zarul și vor spune ce număr le- a ieșit, apoi merg la plicul pe care se regăsește acel număr și citesc/ rezolvă sarcina corespunzătoare; -Elevii vor citi cu voce tare cerința, apoi vor răspnde în fața clasei, ajutați de colegi, dacă este necesar.	Jocul didactic Conversaţia		Frontal	Observare sistematică
4. Reactualizarea cunoștințelor 3 min	-Pentru reamintirea cunoştinţelor legate de părțile principale de propoziție se va folosi metoda ciorchinelui. (Anexa 1)	Metoda ciorchinelui	Flipchart Caietele	Frontal	Evaluare orală
5. Anunţarea temei şi a obiectivelor 1 min	-Se anunţă titlul lecţiei ***“Părți principale de propoziție - exerciții aplicative”*** -Se scrie titlul pe tablă şi în caiete.	Conversaţia	Tabla Caietele elevilor	Frontal	Observarea sistematică
6. Dirijarea învățării 17 min	-Se prezintă elevilor o imagine cu anotimpul iarna. -Li se cere să alcătuiască propoziţii simple şi dezvoltate plecând de la imaginea dată.	Conversaţia	Imagine/ plansă	Frontal	

	-Se numesc câțiva elevi care să scrie propoziţiile la tablă şi să identifice subiectele şi predicatele. -Se solicită elevilor să analizeze, în scris, subiectul şi predicatul din prima şi ultima propoziţie, iar pe celelalte, oral. -Se propun spre rezolvare orală următoarele exerciţii scrise pe flip-chart. *Schimbaţi forma subiectelor din propoziţiile*: • Păsările sunt plecate în țările calde. • Ionel, Clara, Lica şi Dana se dau cu sania. • Viscolul, chiciura și zapada sunt fenomene ale naturii. *Treceţi la plural subiectele următoarelor propoziţii:* • Copilul a căzut cu sania . . • Mărul din spatele casei nu are nici o frunză. ➢ Se rezolvă la tablă şi pe caiete câteva exerciţii: **1. Completează propoziţiile cu predicatele potrivite !** a) Un pescar … un peştişor . b) Împăratul ……trei feciori . 2. **Completează propoziţiile cu subiectele potrivite !** a) În luna martie vine ..……. b) De trei zile,…….. n-a mai încetat . **3. Realizaţi acordul predicatului cu subiectul.** a). Cei harnici (a culege) roadele muncii lor. b). Doru şi Dana (a merge) la spectacolul de mâine **4.Taie forma greşită !** a). Familia Ionescu **au făcut / a făcut** o excursie . b). Elevii **poate / pot** să înveţe zilnic . -Se cere elevilor să alcătuiască schema ultimei propoziţii, apoi să alcătuiască propoziţii după schemele:	Explicaţie Exerciţiul Conversaţia	Flip-chart marker Caietul de clasă	Individual Frontal Individual	Observare sistematică Evaluare orală Evaluare scrisă

	S + P P + S				
7. Obținerea performanței ***8 min***	Se împart elevii în patru grupe. Se distribuie fiecărei grupe câte o fişă pe care se află scris un cuvânt şi le cere să găsească cât mai multe subiecte sau predicate pentru cuvintele date (Anexa nr.2).	Metoda ciorchinelui	Coli A3	Pe grupe	Evaluare scrisă
8. Încheierea activităţii ***1 min***	Se fac aprecieri generale și individuale referitoare la modul de participare la oră, apoi se comunică tema pentru acasă. Tema- (Anexa 3).	Conversația	Manual	Individual	

PROIECT DIDACTIC

Profesor Dume Camelia Emanuela
CSEI ORIZONT ORADEA

Data: 17.04.2024

Instituția: CSEI “CRISTAL”, ORADEA

Profesor: Popa Oana Mihaela

Clasa: C.P., a III-a, a IV-a A, dizabilități intelectuale grave, severe și/sau asociate

Aria Curriculară: Terapia Educațională Complexă și Integrată

Disciplina: Formarea autonomiei personale

Subiectul lecției: “Legume timpurii”

Tipul lecție: Fixarea și consolidarea cunoștințelor

Timp alocat: 45 minute

Competențe generale:

1. Explorarea mediului înconjurător prin stimularea potențialului senzorio-perceptiv
2. Manifestarea unor mișcări/gesturi motrice de bază prin stimularea motricității generale și a manualității

Competențe specifice:

1.1. Descoperă, atinge, miroase, gustă alimente cu sprijin

1.2. Distinge obiectele din mediul înconjurător prin explorarea multisenzorială

2.2. Manifestă unele abilități manuale pentru adaptare la mediu

Obiective cognitive:

Grupa I și II:

O1: Să asocieze imaginile cu legumele potrivite, având ca sprijin vizual jocul dat.

Obiectivul este atins la nivel minim dacă elevii reușesc să asocieze o legumă cu ajutorul cadrului didactic sau independent.

Grupa I:

O2: Să realizeze amprentarea legumelor, folosind șabloane și făină.

Obiectivul este atins la nivel minim, dacă elevii reușesc să realizeze amprenta legumelor, în proporție de 50% cu ajutorul cadrului didactic sau independent.

O3: Să folosească corect materialele date, pentru realizarea salatei de legume.

Obiectivul este atins la nivel minim, dacă elevii reușesc să folosească cel puțin două materiale necesare pentru realizarea salatei de legume, cu ajutorul cadrului didactic sau independent.

Grupa II:

O4: Să identifice legumele cerute de cadrul didactic.

Obiectivul este atins la nivel minim, dacă elevii reușesc să identifice cel puțin o legumă, cu ajutorul cadrului didactic sau independent.

Grupa I și II:

O5: Să planteze semințele legumelor, în cofraje după modelul oferit de cadrul didactic.

Obiectivul este atins la nivel minim, dacă elevii reușesc să plantele 50% din semninte, cu ajutorul cadrului didactic sau independent.

Obiective psihomotrice:

Grupa I și II :

O6: Să poziționeze corect legumele, în timp ce le lipesc pe farfurie.

Obiectivul este atins la nivel minim, dacă elevii reușesc să poziționeze cel puțin două legume date, cu ajutorul cadrului didactic sau independent.

Obiective afective:

Grupa I și II:

O7: Să participe activ și cu interes la desfășurarea activității.

Obiectivul este atins la nivel minim, dacă elevii manifestă (verbal sau nonverbal) o stare afectivă pozitivă cel puțin o dată pe parcursul activității.

Strategiile didactice:

Metode și procedee: conversația, observația, explicația, exercițiul, jocul-digital, demonstrația, învățarea prin descoperire, exemplul, promptare, PECS, imitația

Mijloace de învățământ: coș, legume, imagini cu legume, tabla smart, joc online-legume, folie, șabloane- legume, făină, sită, șablon farfurie, imagini: ridiche, ceapă, salată, ulei, oțet, sare, lipici, cofraj de ouă, seminte -legume, stropitoare, apă, pictograme, emoticoane.

Metode de evaluare: aprecieri verbale, observația sistematică, proba practică

Forme de organizare: frontal, individual

Loc de desfășurare: sala de clasă

Resurse bibliografice:

Programa școlară pentru disciplina, Formarea autonomiei personale, Anexa nr II la Ordinul Ministrului Educației nr. 3702/21.04.2021

Mușu I. și Taflan A. (coord.), “Terapia educațională integrată”, Editura Pro Humanitate, București, 1997

www.pinterest.ro

https://wordwall.net/ro/resource/30052701/legume-timp

DEMERSUL ACTIVITĂȚII DIDACTICE

ETAPELE LECȚIEI	**Ob. op.**	**CONȚINUT**		**STRATEGII DIDACTICE**			**EVALUARE**
		Activitatea profesorului	**Activitatea elevului**	**Metode și procedee**	**Mijloace**	**Forme de organizare**	
1.Moment Organizatoric 2 min		Începerea activității se face prin apăsarea unui copoțel. Trece clopoțelul pe la fiecare elev.	Apasă clopoțelul.	Conversaţia	Clopoțel	Frontal	
2. Pregătirea psihologică 2 min.		Se realizează prin aducerea unui coș cu legume și citirea unei poezii	Sunt atenți la cadrul didactic.	Observația Conversaţia	Coș cu legume Imagini cu legume	Frontal	Aprecieri verbale
3. Anunţarea temei şi a obiectivelor		Lecția noastră de astăzi se numește:”Legume timpurii”.	Ascultă cu interes informaţiile.	Conversația Explicația		Frontal	Observare sistematică
4. Fixarea și consolidarea cunoștințelor 32 min.	O1 O4	Pentru a le readuce aminte copiilor care sunt legumele, prezint elevilor un joc pe tabla smart (anexa 2). https://wordwall.net/ro/resource/30052701/legume-timpurii	Sunt atenți. Vin la tablă când sunt chemați, să învârtă roata, apoi să	Observația Conversația Exercițiul Demonstrația Imitația	Tabla smart Legume Joc-online Promptare	Frontal Individual	Observare sistematică

-Reactualizarea cunoștințelor necesare -Descrierea și explicarea sarcinilor -Munca independentă/ Munca în grup -Analiza muncii independente sau a muncii în grup -Concluzii	 O2 O3 O6 O5 O7	Prezint elevilor următoarea activitate: „Amprentele legumelor”. Am lipit pe băncuțe o folie de culoare neagră și ei va trebui să pună șabloanele legumelor pe folie, apoi să presare făină cu ajutorul sitei, peste ele și la final să îndepărteze cu grijă șabloanele. Astfel vom realiza amprenta legumelor. Acord ajutor elevilor care nu se descurcă. Pentru următoarea activitate am pregătit o farfurie și anume: „Salata de legume”. Explic elevilor că vor avea de lipit pe această farfurie imaginile legumelor date: ridiche, ceapă și salată la care se adaugă ulei, oțet și sare. Anunț elevii că în această activitate vom planta semintele legumelor, repetate astăzi. Pentru această activitate vom avea nevoie de cofraje de ouă pe care le umplem cu grijă, cu pământ, apoi presărăm semințele și la final stropim cu puțină apă.	asocieze imaginea cu leguma corespunzătoare, să o miroase, să o pipăie cu ajutor sau independent. Sunt atenți la explicațiile cadrului didactic și lucrează cu grijă pentru a realiza amprenta legumelor.	 Observația Explicația Demonstrația Imitația Învățarea prin descoperire Promptare	 Folie, șabloane-legume, făină, sita Șablon - farfurie Imagini: ridiche, ceapă, salată, ulei, oțet, sare	 Frontal Individual Frontal	Aprecieri verbale Observare sistematică Aprecieri verbale Observare sistematică

Evaluarea și încheierea activității 5 min		Ce legume am repetat asăzi? Utilizez același clopoțel folosit la început și îl trec pe la fiecare elev, anunțându-i astfel că ora s-a terminat		Conversația	Pictograme	Frontal	Observația

PROIECT DE LECȚIE

PROPUNĂTOR: HÎNCU ILEANA EMANUELA

DATA: 28.02.2024
CLASA: PREGĂTIOARE D
DISCIPLINA: MATEMATICA SI EXPLORAREA MEDIULUI
UNITATATEA DE ÎNVĂȚARE: CUM SE MIȘCĂ?
SUBIECTUL LECȚIEI: Adunarea și scăderea numerelor 0-20 fără trecere peste ordin, prin numărare

TIPUL LECȚIEI: consolidare și sistematizare a cunoștințelor

FORMA DE REALIZARE : Activitate integată

DISCIPLINE INTEGRATE : MEM; MM

COMPETENȚE SPECIFICE:

1.4: Efectuarea de adunări si scăderi în concentrul 0-31, prin adăugare/extragere 1-5 elemente dintr-o mulțime dată.

1.6. Utilizarea unor denumiri și simboluri matematice (termen, sumă, total, diferență, <, >, =, +, -) în rezolvarea și sau compunerea de probleme**;**
5.2 Rezolvarea de probleme în care intervin operații de adunare sau scădere cu 1-5 unități în concentrul 0-20, cu ajutorul obiectelor .

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:
Pe parcursul și la sfârșitul orei, elevii vor fi capabili:

O_1→ Să utilizeze corect terminologia matematică specifică (,,sumă,diferență, descăzut, termen, mărit cu...) pe baza cunoștințelor anterioare ,obiectivul se consideră realizat dacă toți elevii utilizează corect cel puțin 4 termeni matematici din 8 dați ;

O_2 → Să efectueze operații de adunare și scădere cu numere naturale în concentrul 0-20 pe baza cunoștințelor anterioare , obiectivul se consideră realizat dacă elevii efectuează corect cel puțin 5 din exercițiile date spre rezolvare.

O_3→ Să rezolve probleme simple cu numerele naturale în concentrul 0-20 fără trecere peste ordin respectând toate etapele, pe baza explicațiilor anterioare, obiectivul se consideră realizat dacă fiecare elev stabilește corect operația corespunzătoare întrebării, având o eventuală eroare de calcul, pe baza cunoștințelor predate.

STRATEGII:

METODE ȘI PROCEDEE: conversaţia, conversaţia euristică, exerciţiul, explicaţia, povestirea, problematizarea, jocul didactic, lucrul în echipă.
MATERIALE DIDACTICE:, audio-video, fișe de lucru, planșe, ghicitori fișă de lucru pentru elevi, televizor

FORMA DE ORGANIZARE: frontal, individuală, pe grupe

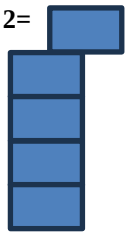
RESURSE BIBLIOGRAFICE:

http://programe.ise.ro/Portals/1/2013_CP_I_II/01_CLR_CP_II_OMEN.pdf
📖Programa școlară pentru disciplina Matematică și explorarea mediului, clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a Aprobată prin ordin al ministrului Nr. 3418/19.03.2013

https://wordwall.net/ro/resource/67707701/descopera-caseta-0-20
https://www.youtube.com/watch?v=CJLHuP8XyqE

DESFĂȘURAREA LECȚIEI

ETAPELE LECȚIEI	OBIECTIVE	CONȚINUT ȘTIINȚIFIC	DESFĂȘURAREA LECȚEI / Activităţi de învăţare	STRATEGII	EVALUARE
MOMENT ORGANIZATORIC		Pregătirea pentru lecție	Se creează condiţiile optime desfăşurării lecţiei. *aerisirea sălii de clasă; *amenajarea spaţiului de desfăşurare a activităţii; *pregătirea materialului didactic;	Conversația	Observare sistematică a comportamentului (Listă de verificare Da/Nu)
CAPTAREA ATENȚIEI Și REACTUALIZAREA CUNOȘTINȚELOR	O1	-Reactualizarea cunoștințelor despre terminologia matematică . -Se propun spre rezolvare câteva exerciţii de calcul mintal în ghicitori matematice.	 Elevii rezolvă oral exrcițiile si ghicitorile matematice propuse. ***<u>GHICITORI MATEMATICE</u>*** „Nouăsprezece ciocârlii cântă pe o cracă, Una pleacă să bea apă, Câte-au mai rămas pe cracă?” „Din zăpadă Oana scoate Unsprezece ghiocei. Florinel îi mai dă Încă patru frumuşei. Socotiţi câţi are-acum În buchetul ei!”	Joc didactic Activitate frontală Anexa 1	Feedback din partea profesorului
ANUNȚAREA TEMEI		Anunțarea temei	Se prezintă elevilor subiectul lecției: „Adunarea și scăderea numerelor naturale de la 0 la 20, fără trecere peste ordin”.	Conversația Povestirea	

			Astăzi vom repeta numerele în concentrul 0-20, vom face adunări și scăderi simple și ne vom juca rezolvând probleme în imagini.		
DIRIJAREA ÎNVĂȚĂRII Sistematizarea, consolidarea, fixarea cunoștințelor asimilate anterior	O2 O3	Pentru a scoate magia din joben, vom organiza jocul TELEGRAMA MATEMATICĂ. Fișă de lucru	Se împarte clasa în 5 grupuri,fiecare rând formează o grupă.Fiecare grupă primește câte o fișă cu exerciţii în concentrul 0-20 fără trecere peste ordin, având de rezolvat continuarea exercitiului de la primul copil,urmând ca fiecare sa calculeze pentru a ajunge la rezultatul final. Rezultatele se afișează la tablă cum termina fiecare grupă. **GRUPA 1, 2, 3, 4, 5** **20 – 2=** **-2=** **-2=** **+3=** **+1=** Elevii primesc o fișă de lucru pe care o vor lucra individual. (Anexa 3). Elevii ascultă cerința și rezolvă fiecare exercițiu	Anexa 2 Anexa 3	Feedback din partea profesorului Observarea sistematică a comportamentului Evaluarea orală Feedback din partea profesorului
OBȚINEREA PERFORMANȚEI	O2	Joc wordwall-spune rezultatul. Auditie muzicala - Cinci bobocei de rata	https://wordwall.net/ro/resource/67707701/descopera-caseta-0-20 . https://www.youtube.com/watch?v=CJLHuP8XyqE	Exercițiul Individual	Evaluare scrisă
ÎNCHEIEREA ACTIVITĂȚII		Aprecieri referitoare la participarea la lecție	Elevii vor fi felicitaţi pentru modul în care s-au implicat în această lecţie.	Conversația Frontal	Feedback din partea profesorului

Anexa 1

GHICITORI MATEMATICE

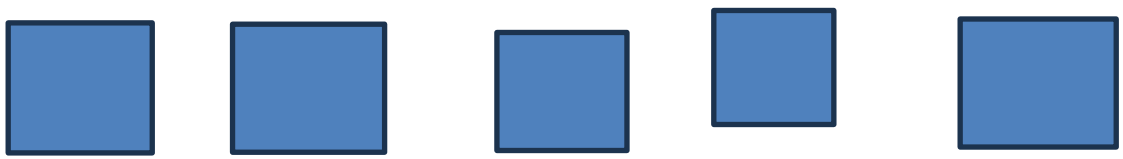
„Nouăsprezece ciocârlii cântă pe o cracă,
Una pleacă să bea apă,
Câte-au mai rămas pe cracă?”

„Din zăpadă Oana scoate
Unsprezece ghiocei.
Florinel îi mai dă

Încă patru frumuşei.
Socotiţi câţi are-acum
În buchetul ei!”

Anexa 2

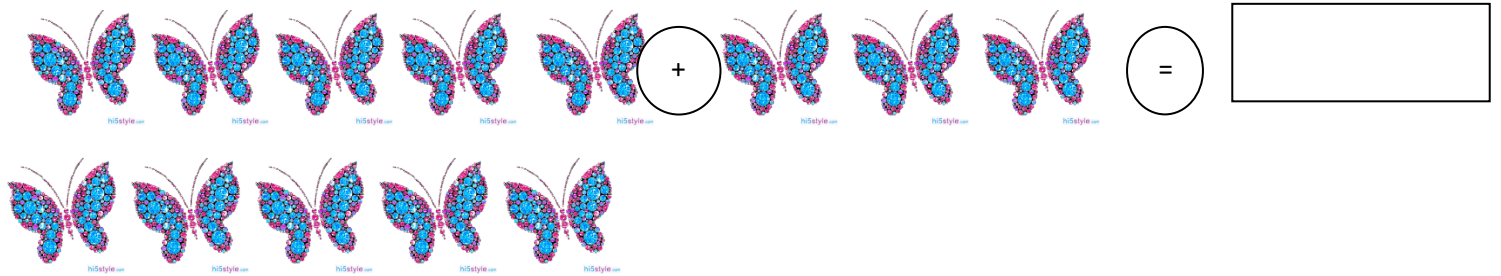
20 – 2= -2= -2= +3= +1=

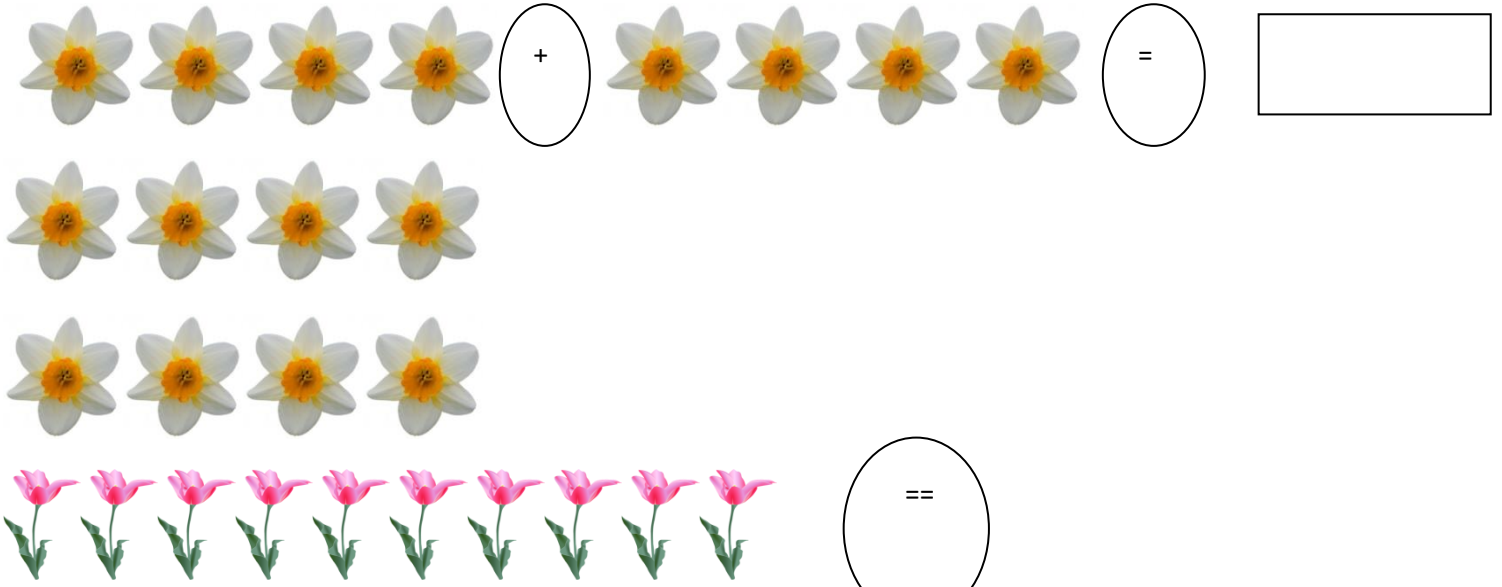

Anexa 3

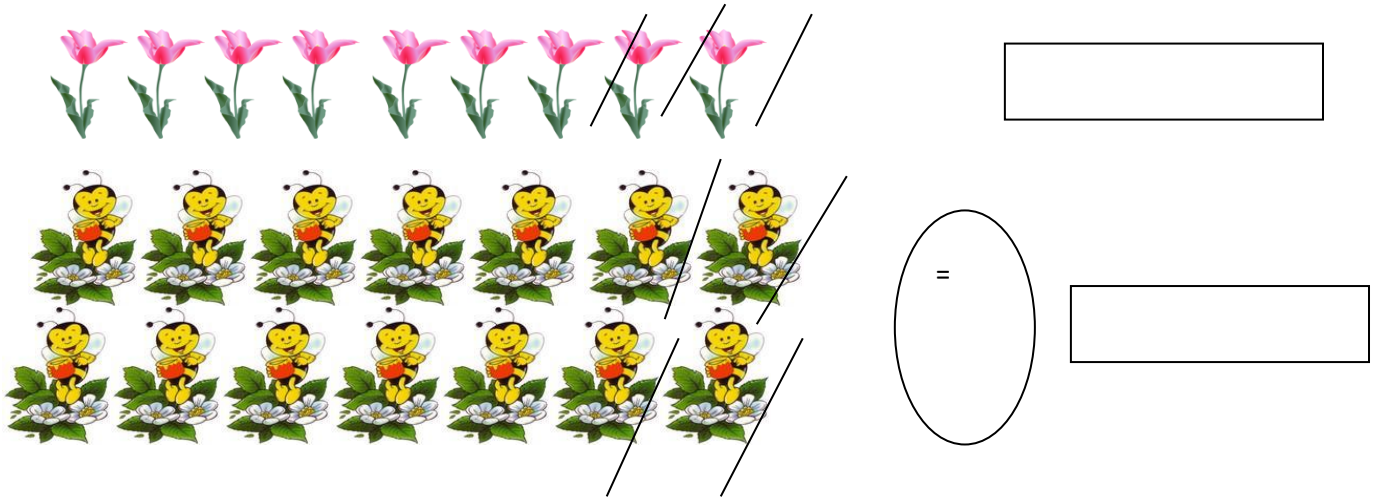
FIŞĂ DE LUCRU

1. Calculează cu ajutorul desenelor scriind operaţia corectă:

2064

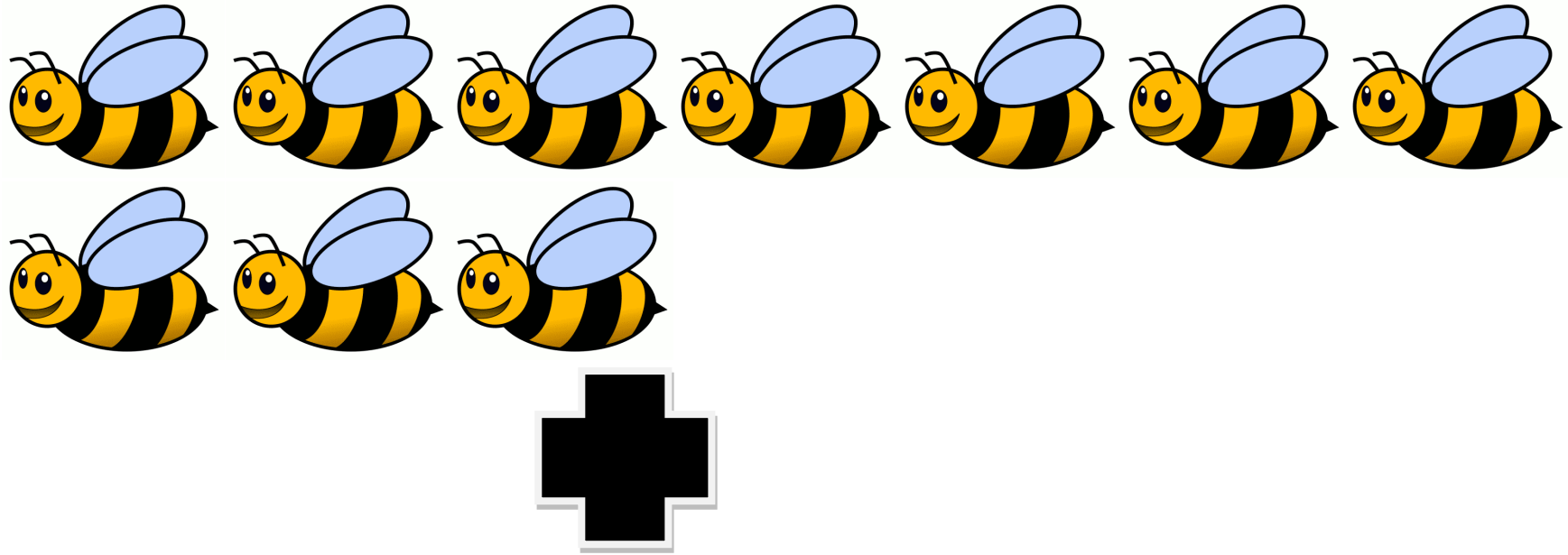

2. Calculează și încercuiește rezultatul corect:

13 + 2 = 18, 15 ,20.
1 4 + 4 = 13, 16 ,18.
8 – 5 =10, 3, 5

10 – 4 = 14, 10, 6
1 6 + 3 = 18, 19, 11
19 – 9 = 9, 10,19

Compune o problemă după imagini :

PROIECT EDUCAȚIONAL INTERCULTURAL
TOȚI SUNTEM COPIII ROMÂNIEI
ZIUA COPILĂRIEI – 1 IUNIE 2024

Prof. înv. primar Dranca Minodora
Liceul Tehnologic „Ștefan cel Mare” Cajvana

I. TITLUL PROIECTULUI: „Toți suntem copiii României!”

II. ORGANIZATORI:

1. Liceul Tehnologic ”Ștefan cel Mare” Cajvana
   Prof. înv. primar, Dranca Părăscuța - Minodora
2. Școala Gimnazială Humoreni
   Prof. înv. primar, Mareș Garafila

III. PARTENERI: Primăria Orașului Cajvana

IV. COORDONATORI PROIECT:

Prof. înv. primar, Dranca Părăscuța – Minodora
Prof. înv. primar, Mareș Garafila

V. LOCUL DESFĂȘURĂRII:

Acțiunea are loc în sediul Căminului Cultural Cajvana

VI. DURATA PROIECTULUI: O ZI - I IUNIE 2024

VII. ARGUMENTUL PROIECTULUI

Argumentul de la care am pornit este Ziua de 1 Iunie, Ziua Copilăriei. Copiii sunt toţi egali, au aceleaşi drepturi. Chiar dacă provin din categorii defavorizate, mai ales rromii, despre care s-a spus uneori că sunt greu de educat, copiii sunt deschişi la noi experienţe, la educaţie şi la acumulări calitative şi cantitative dacă sunt abordaţi cu afecţiune, atenţie şi interes de către cadrele didactice si, mai ales, de copiii cu care intra in interactiune. În domeniul relațiilor interetnice, noi românii suntem recunoscuţi ca un popor tolerant, deschis la dialog privind drepturile omului, ale copiilor în special.

O inovaţie a acestui proiect o constituie participarea a două clase de elevi, una formată total din copii declaraţi de etnie rromă, iar cealaltă din copii români la o activitate comună dedicată Zilei Internaționale a Copilăriei.

VIII. SCOPUL PROIECTULUI*:*

Cunoaşterea dreptului copiilor de a fi egali unii cu alţii, indiferent de etnie, vârstă, religie, sex;

Participarea, indiferent de etnie, la activităţi specifice copilăriei;

Educarea interculturală la vârsta şcolară.

IX. OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- Să colaboreze cu toţii la sărbătorirea Zilei Copilăriei;
- Să desfăşoare împreună jocul “Ghemul prieteniei”;
- Să deseneze copii de diferite naţionalităţi de pe Pământ;
- Să desfăşoare un concurs de cântece, eventual specifice etniei fiecăruia;
- Să îşi aleagă un prieten în pereche/grup la dans (gazdă + oaspete);
- Să picteze “Copacul copilăriei” imprimându-şi palmele;
- Să servească gustarea împreună;
- Să îşi dăruiască, la schimb, câte un obiect lucrat, anterior, de ei.

X. BENEFICIARI:

- ***grupul ţintă:***- elevii clasei pregătitoare A – gazdele și elevii clasei pregătitoare - oaspeții
- ***echipa de proiect:*** - cadrele didactice (profesori, directori)
  - instituţiile partenere şi colaboratoare în proiect

XI. RESURSELE PROIECTULUI

Resurse umane:- echipa de proiect:

- Dranca Minodora - profesor învățământ primar

- Mareș Garafila – profesor învățământ primar

- 44 elevi
- preşedinții comitetelor de părinți ale claselor

Resurse materiale: -spaţiul de desfășurare

-ecusoane, calculator, imprimantă, aparat foto, player MP3, fişe, jucării, dulciuri, consumabile, CD / DVD

XII. STRATEGII DIDACTICE:

Metode si procedee: conversația, jocul, exercițiul, explicația, demonstrația, metoda „Blazonul”, brainstorming, autoevaluarea, evaluarea.

XIII. ACTIVITATEA PROIECTULUI

NR. CRT	DATA	ACTIVITATEA PROIECTULUI	ACȚIUNILE	COORDONATORI/ PARTENERI
1.	**1 Iunie 2024**	**„ TOȚI SUNTEM COPIII ROMÂNIEI”** **-program recreativ-**	- jocuri, dans, - desene, pictură, - concursuri, gustare, - schimb de daruri, lucrate de ei anterior - autoevaluare	profesor Dranca Minodora profesor Mareș Garafila
2.	**1 Iunie 2024**	**„TOȚI SUNTEM COPIII ROMÂNIEI”** - **referate -**	Evaluarea proiectului Discuții Schimb de experiență	directori parteneri educaționali părinți cadre didactice

XIV. EVALUAREA PROIECTULUI

- afiș al proiectului cu palmele imprimate ale elevilor, cadrelor didactice şi părinților
- diplome de participare
- chestionare pentru adulți
- ecusoane

PROIECT EDUCAȚIONAL ”GRĂDINIȚA DE VARĂ”

Soare Georgiana
Școala Gimnazială Măgureni

ARGUMENT

Grădinița de vară are ca scop integrarea fiecărui copil sărac din comunitatea locală în sistemul educațional cât mai devreme, pentru a avea șansa de a deveni membri activi ai societății. Copiii, prin creativitatea, sensibilitatea şi gândirea lor, pot dezvălui, dacă sunt provocaţi, creaţii fascinante şi încă într-o formă plină de originalitate.

Grădinița de vară se doreşte a fi o gradiniță pentru copiii care nu au posibilitatea de a petrece vacanţa la mare,la munte, în tabere sau alt loc decât acasă, o altfel de gradiniță, un loc în care să predomine creativitatea şi armonia. Aici e locul potrivit de a petrece o parte din vacanţa mare, aici e un mediu atractiv şi un cadru favorabil dezvoltării aptitudinilor, creativităţii, imaginaţiei, gândirii critice.

Grădinița de vară pune bazele unui nou model de învățare, ce invită la explorare, investigare și discuții structurate, toate pentru a-i învăța pe copii să înțeleagă, să interpreteze și într-un final să „cucerească” lumea ce îi înconjoară.

Toţi copiii vor fi călăuziţi cu grijă şi competenţă de o echipă de cadre didactice înarmate cu experienţă, profesionalism, entuziasm şi pasiune, dornice de a-i introduce într-o atmosferă creativă, plăcută şi relaxantă de petrecere a timpului.

OBIECTIVE PROPUSE:

Prevenirea și combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii;
Oferirea pentru copiii dezavantajați de experiențe bogate de învățare pe timpul verii;
Inițierea părinților cu situatie socială precară în sistemul educațional, într-un mediu mai puțin stresant;
Dezvoltarea personală a preșcolarilor;
Formarea competenţelor de comunicare, implicare activă, muncă în echipă;
Educarea spiritului de colaborare, prietenie, întrajutorare ;
Educarea sentimentelor de prietenie, toleranță, solidaritate, armonie și bună dispoziție în relații.

PERIOADA DE DESFĂŞURARE: 21 august – 25 august 20.....

GRUP ŢINTĂ: preşcolari din grupuri vulnerabile, părinţi, cadre didactice din Grădinița cu Program Normal și școala.

REZULTATE AȘTEPTATE :

-Reducerea abandonului şcolar;

-Creşterea frecvenţei la grupă a copiilor din medii dezavantajate;

-Creşterea numărului de copii care frecventează grădiniţa ;

-Responsabilizarea copiilor și a cadrelor didactice prin implicarea în acțiuni comunitare;

-Promovarea imaginii unităților de învățământ în comunitate.

FINALITĂŢI:

portofolii ale preşcolarilor;

albume cu fotografii ce cuprind aspecte din timpul activităţilor;

expoziţii cu creaţii plastice ;

oferirea de diplome pentru copiii evidenţiaţi în timpul activităţilor proiectului;

activitate finală – analiza desfăşurării proiectului;

mediatizarea activităţilor pe platformele școlii.

RESURSE: echipa de proiect, preșcolari, părinţi

RESURSE MATERIALE: spaţiile de învăţământ din grădiniță,curtea gradinitei, biblioteca școlii**;** calculator, imprimantă, aparat foto, videoproiector**;** materiale auxiliare consumabile, CD / DVD**;** jocuri și jucării**;** cărți diverse

EVALUAREA PROIECTULUI: Întâlniri cu echipa de proiect; Diplome ; Procese-verbale încheiate în urma desfășurării activităților; Raport de evaluare finală.

IMPACTUL PROIECTULUI: sprijinirea copiilor din medii defavorizate pentru a beneficia de serviciile educaţionale oferite de grădiniţă; îmbunătăţirea imaginii institutiilor de învătământ în spaţiul comunităţii locale.

PROGRAMUL ACTIVITĂȚILOR

ZIUA 1- „Dansul culorilor”

ORA 8.00 - Sosire; intrare pe traseu; prezentare generală program atelier; joc de cunoaștere „Mă prezint!”; jocuri; anunţarea orarului

ORA 9.00 - întâlnire în cerc; salutul; reguli de grup

ORA 10,30 – Tema zilei **„Dansul culorilor”**

Descriere : Dedicăm această zi picturii și dorim să îi determinăm pe copii să învețe și să recuoască culorile prin joc, astfel, aceștia vor picta pe folie, folosindu-și imaginația. Distracția va fi pe primul plan, iar în acest fel copiii își vor consuma energia și își vor reîncărca bateriile pentru noul an școlar. Curtea grădiniței va fi mediul propice pentru desfășurarea acestor activități.

ORA 11: -Pauză de gustare

ORA 11,15 : - întâlnire în cerc; stabilirea programului pentru ziua următoare; salutul.

ZIUA 2- „Bunele maniere”

ORA 8.00 Sosire; intrare în clasă pe traseu, agenda zilei; „Cine sunt eu?” Mă numesc…….locuiesc pe strada…etc., jocuri

ORA 10.00 : - întâlnire în cerc; salutul; reguli de grup

ORA 10,30 – Tema zilei **„Bunele maniere”**- Copiii își vor lărgi orizontul intelectual, comportamentul, îmbogățindu-și cunoștințele despre „Codul bunelor maniere”, vor învăța despre magia cuvintelor fermecate, despre minunatele reguli a unui comportament civilizat și că avem nevoie de sprijinul celor apropiați.

ORA 11 – Pauză de gustare: ”Poftă bună, dragi copii!”

ORA 11,15 - întâlnire în cercJoc- „Știu să mă comport”; stabilirea programului pentru ziua următoare; salutul.

ZIUA 3- „Căsuța cu povești”

ORA 8.00 Sosire; intrare în clasă pe traseu; joc de cunoaștere „Mă prezint!”; agenda zilei – adăugare reguli; joc „Eu am o casă mică”

ORA 10 - întâlnire în cerc; salutul; reguli de grup

ORA 10,30 – Tema zilei**–„Căsuța cu povești”** – cărți de povești , CD

Descriere - Istoricul N. Iorga spunea : ”Lectura, joacă un rol important în viaţa copiilor, un rol mai mare decât în viaţa celor vârstnici. Cartea citită în copilărie rămâne prezentă în amintire aproape

toată viaţa şi influenţează dezvoltarea ulterioară a copiilor. Din cărţile pe care le citesc, copiii îşi formează o anumită concepţie asupra lumii, cărţile formează la ei anumite norme de conduită.”

ORA 11 – Pauză de gustare

ORA 11,15 - întâlnire în cerc; Joc - „Cu ce sunet începe cuvântul”ștafeta cuvintelor; stabilirea programului pentru ziua următoare; salutul.

ZIUA 4- „Mini Top”

ORA 8.00 Sosire; intrare în clasă pe traseu; „Cine sunt eu?” Mă numesc…….locuiesc pe strada…etc; agenda zilei – adăugare reguli; joc interpretare „ Ploaia de stele”

ORA 10 - întâlnire în cerc; salutul; reguli de grup

ORA 10,30 – Tema zilei **–„Mini Top ”**

Descriere: Muzica pentru copii este foarte importantă în toate palierele vieții. Aceasta nu reprezintă o simplă preocupare trecătoare sau doar un simplu divertisment, așa cum ar putea părea la o primă vedere, ci aduce beneficii reale, de la dezvoltare, autocunoaștere și socializare, la reducerea anxietății și crearea unei stări de bine.

ORA 11 – Pauză de gustare : „Mâncăm sănătos!”

ORA 11,15 - întâlnire în cerc; Joc - „În pași de dans...” – euritmie;stabilirea programului pentru ziua următoare; salutul.

ZIUA 5- „Roata emoțiilor”

ORA 8.00 Sosire; intrare în clasă pe traseu; ”Prietenul meu este...”; joc „Așa arăt eu!”

ORA 10 - întâlnire în cerc; Salutul; reguli de grup

ORA 10,30 – Tema zilei **„Roata emoțiilor”** – Descriere: Alfabetizarea emoţională prin art-terapie sporeşte capacitatea dascălilor de a-i învăţa pe copii strategii transdisciplinare despre sentimente şi relaţii cu ajutorul desenelor, colajelor, culorilor, formelor, poveştilor, jocurilor de rol etc. Tehnicile specifice oferă copiilor oportunitatea de a explora şi exprima, prin intermediul materialelor specifice creaţiei artistice, dificultăţile în legătură cu diversele trăiri sau relaţii personale, dificultăţi ce ar putea fi greu de exprimat în cuvinte.

ORA 11 – Pauză de gustare

ORA 11,15 - întâlnire în cerc; Joc- „Spune ce simți!”; salutul.

PROIECT DIDACTIC

NEDELCU IONELA
LICEUL TEHNOLOGIC SILVIC DR. NICOLAE RUCAREANU, BRASOV

ARIA CURRICULARĂ : LIMBĂ ȘI COMUNICARE
DISCIPLINA : LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
DOMENIUL : LIMBĂ ȘI COMUNICARE
CLASA A XI-A
TIPUL LECȚIEI : ACTUALIZARE ȘI CONSOLIDARE A CUNOȘTINȚELOR DIN CLASELE A X-A ȘI A XI-A
TEMA LECȚIEI : STRUCTURI DISCURSIVE ÎN TEXTELE LITERARE ȘI NONLITERARE – ARGUMENTATIV, TEHNICI ALE ARGUMENTĂRII
DATA 10.05.2023
SCOPUL LECȚIEI : REALIZAREA CORECTĂ A ESEULUI STRUCTURAT DE TIP ARGUMENTATIV
CONFORM PROGRAMEI ȘCOLARE , CICLUL SUPERIOR AL LICEULUI ,LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ , CLASA A XI-A , APROBAT PRIN ORDINUL MINISTRULUI NR. 3253/13.02.2006
COMPETENȚE GENERALE :
1.UTILIZAREA CORECTĂ ȘI ADECVATĂ A LIMBII ROMÂNE ÎN DIFERITE SITUAȚII DE COMUNICARE
4. ARGUMENTAREA ORALĂ SAU ÎN SCRIS A UNOR OPINII ÎN DIVERSE SITUAȚII DE COMUNICARE
VALORI ȘI ATITUDINI:

- STIMULAREA GÂNDIRII AUTONOME, REFLEXIVE ȘI CRITICE ÎN RAPORT CU DIVERSE MESAJE RECEPTATE
- CULTIVAREA UNEI ATITUDINI POZITIVE FAȚĂ DE COMUNICARE ȘI A ÎNCREDERII ÎN PROPRIILE ABILITĂȚI DE COMUNICARE
- ABORDAREA FLEXIBILĂ ȘI TOLERANTĂ A OPINIILOR ȘI ARGUMENTELOR CELORLALȚI
- CULTIVAREA UNEI ATITUDINI POZITIVE FAȚĂ DE COMUNICARE ȘI ARGUMENTELE CELORLALȚI

COMPETENȚE SPECIFICE
4.1 UTILIZAREA TEHNICILOR ȘI STRATEGIILOR ARGUMENTATIVE ÎN SITUAȚII DE COMUNICARE DIVERSE (SCRISE SAU ORALE)
4.2 COMPARAREA ȘI EVALUAREA UNOR ARGUMENTE DIFERITE ÎN VEDEREA FORMULĂRII UNOR JUDECĂȚI PROPRII
COMPETENȚE DERIVATE :
LA SFÂRȘITUL OREI. ELEVII VOR FI CAPABILI SĂ:
C.D.1 Să identifice tiparul textual argumentativ în texte studiate sau la prima vedere
C.D. 2 Să identifice conectorii textuali specifici textului argumentativ
C.D. 3 Să realizeze texte argumentative, respectând structura și conținutul unui text de tip argumentativ
RESURSE :

1. TIMP: 50 de minute, o oră școlară

2. MATERIALE : FIȘE DE LUCRU, RESURSE AUDIO-VIZUALE, TEST ONLINE
   METODE ȘI PROCEDEE DIDACTICE: ÎNVĂȚAREA PRIN DESCOPERIRE, CONVERSAȚIA EURISTICĂ, EXERCIȚIUL DE IDENTIFICARE, DE ÎNLOCUIRE, FIȘE DE LUCRU,METODA SINELG (ȘTIU/ VREAU SĂ ȘTIU/AM ÎNVĂȚAT)
   FORME DE ORGANIZARE A ACTIVITĂȚII : FRONTALĂ, INDIVIDUALĂ CU RAPORTARE FRONTALĂ, PE PERECHI CU RAPORTARE FRONTALĂ
   FORME DE EVALUARE : APRECIEREA ORALĂ A RĂSPUNSURILOR ELEVILOR, ORBERVAREA SISTEMATICĂ A ELEVULUI, GRILA DE EVALUARE A LECTURII CU VOCE TARE, ESEUL STRUCTURAT DE TIP ARGUMENTATIV

SCENARIU DIDACTIC

Momentele lecției	Timp	C.D.	Conținutul lecției	Strategii didactice			Evaluare
				Metode și procedee	Mijloace de învățământ	Forme de organizare a activității	
EVOCARE (CE ȘTIU)	15 min		Moment organizatoric: notarea absențelor. Verificarea temei și a lecției din ora anterioară.	Conversația euristică	Caietele elevilor	Frontală	Tema acasă Aprecierea orală a răspunsurilor elevilor
REALIZAREA SENSULUI (VREAU SĂ ȘTIU)	25 min	C.D. 1	Pentru a înțelege mai bine structura tiparului textual argumentativ, profesorul poartă o conversație euristică frontală cu elevii referitor la : Ce este un text și de câte feluri sunt textele Care este semnificația termenului argumentare Care este structura unui tipar argumentativ Ce alte tipare textuale cunosc elevii Ca să vină în ajutorul elevilor, profesorul propune pe ecranul retroproiector, semnificația termenele text și argumentare din DEX ONLINE, pe care elevii îl notează pe caiete.	Conversația euristică Brainstorming Ciorchinele	Retroproector Caietele elevilor	Frontală	Observarea sistematică a elevilor Aprecierea orală a răspunsurilor elevilor

		C.D.1 C.D. 2	Printr-un proces didactic deductiv, profesorul propune elevilor un text argumentativ , gata realizat . Acesta fi proiectat și elevii îl vor citi cu voce tare și vor identifica elementele de structură ale textului argumentativ și conectorii textuali specifici. Profesorul realizează schema textului argumentativ pe tablă	Conversația euristică Învățarea prin descoperire	Reptroproiector	Activitate frontală și pe perechi de elevi	Observarea sistematică a elevului Aprecierea orală a răspunsurilor
		C.D. 3	Elevilor li se propune un subiect de bacalaureat și frontal, împreună cu profesorul realizează o schemă și un plan de idei al textului argumentativ, urmând ca elevii să primească temă acasă realizarea acestui eseu argumentativ	Învățarea prin cooperare	Retroproiector Fișa de lucru	Activitate frontală Activitate pe perechi de elevi cu raportare frontală	Fișa de lucru
REFLECȚIE (CE AM ÎNVĂȚAT?)	10 min	C.D.1 C.D.2	Test online EDUBOOM	Învățarea prin cooperare	Retroproiector	Activitate frontală	Lecție și test EDUBOOM

FIȘA DE LUCRU

Citeşte următorul fragment:

În anul 1930, familia Rebreanu a cumpărat o casă și o mică grădină cu pomi și vie la 3 km de Pitești, în comuna Valea Mare, o casă veche, situată pe o pantă de deal, dispusă cu fața spre miazăzi, însorită toată ziua, cu o priveliște minunată, având în față dealuri acoperite de vii și pomi fructiferi și o pădure seculară, deci o perspectivă plină de încântare. Casa trebuia reparată, modernizată, trebuiau noi dependințe, împrejmuită cu gard, via lucrată, pomii curățați, pavaj, grădină cu flori... Toate cereau bani, care lipseau. Rebreanu s-a împrumutat la o bancă din Pitești. Câțiva ani a plătit din greu rate, dobânzi mari, și multe alte necazuri, dar, până la sfârșit, familia Rebreanu avea o reședință la țară, cu confort modern, într-o poziție minunată, în aer curat, unde scriitorul, într-un mediu prielnic de liniște, a putut să gândească, să scrie romanele care i-au adus gloria, titlul de academician, care l-au încadrat nemuritor în literatura română și străină. Aici a trăit anii cei mai buni, aici era locul de relaxare, aici își primea oaspeții, nu prea numeroși, și prietenii mai mult din familie; familia Rebreanu, familia Mihail Sorbul, familia Ionel Rădulescu și familia mea ne întâlneam în reuniuni familiale și prietenești, când la Valea Mare, când la Gălășești-Argeș, la reședința lui Sorbul, când la mine, la Pitești. Eu, devenit medic al acestor familii, le-am cunoscut și zilele bune și zilele grele, necazurile, bolile, care se abăteau adesea asupra lor. [...] Liviu Rebreanu era o figură reprezentativă: un bărbat înalt, falnic, cu o înfățișare distinsă, cu părul blond, pieptănat cu o buclă pe fruntea senină, ochi albaștri-verzui, cu un zâmbet luminos. Vorbea cu o voce caldă, ușor răgușită, liniștit, fără gesturi. Mergea cu pași mari, siguri; se îmbrăca îngrijit, de o eleganță naturală. Întreaga lui ținută arăta o deosebită distincție, care impunea respect. Comportarea lui față de oameni era aceea a unui om bun, blând, cu multă răbdare, avea multă simplitate în conversație, evita folosirea cuvintelor pompoase și radicale, era ușor de înțeles de orice convorbitor. Indiferent cu cine vorbea, avea răbdare să asculte cu atenție și bunăvoință, făcea impresia că studia pe cel ce îl avea în față. În decursul anilor, arareori l-am auzit vorbind despre operele sale, evita sistematic astfel de subiecte. Avea o modestie, chiar un fel de timiditate înnăscută, făcea abstracție de meritele sale, de rezultatele sale în literatură, era mai bucuros să asculte pe cineva decât să vorbească, era un fel de interiorizat, totuși asculta cu plăcere glume spuse de alții, râzând uneori cu poftă. Citea, se cultiva zilnic, avea la Valea Mare o bibliotecă bogată, ocupând pereții unei camere, cu cărți de diferiți scriitori, cu diferite subiecte, în diferite ediții. [...] Îl pasiona studiul cerului: în nopțile senine studia cărți de astronomie și cu o lunetă, din pridvorul casei, studia stelele pe cer. Printre puținele pasiuni, îi făcea o mare plăcere să conducă mașina, cu geamurile deschise; avea nevoie de aer mult, curat, să vadă verdeață, flori, natura îl înviora; grădina casei de la Valea Mare cu pomi, via și florile ei îi făceau o deosebită atracție, păstrată din copilăria petrecută la țară. [...] Văzut în ansamblu, Rebreanu părea a fi un optimist, păstra încredere în toate acțiunile lui, ducea o viață liniștită, puțin pretențios cumpătată, se simțea peste tot și întotdeauna mulțumit.

(Vasile Tițescu, L-am cunoscut pe Liviu Rebreanu, în vol. Amintiri despre Liviu Rebreanu)

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă succesul este sau nu influențat de mediul de lucru, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din textul L-am cunoscut pe Liviu Rebreanu de Vasile Tițescu, cât și la experiența personală sau culturală.

20 de puncte În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere: – formularea unei opinii faţă de problematica pusă în discuţie, enunţarea şi dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; 14 puncte – utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de

punctuație), aşezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. 6 puncte În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus

PROIECT DEACTIVITATE

Prof. Gora Nicoleta-Luminița
Șc. Gimn. „Nicolae Iorga” Bacău

I. Partea introductivă

Data: 23.11.2023
Grupa: Mijlocie B
Tema anuală: Când, cum și de ce se întâmplă?
Tema proiectului: De ce e toamna darnică?
Tema săptămânii: Ce am învățat despre anotimpul de toamnă?
Domeniul: Științe
Disciplina: Cunoașterea mediului
Capitol: Mediul natural **Subiect ludic**: Coșul toamnei **Tipul activității:** evaluare
Modalitate de realizare: exercițiu

II. Proiectarea activităţii

DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII: Motricitate grosieră și motricitate fină în context de viață familiare.

COMPORTAMENT VIZAT:

- Își coordonează mușchii în desfășurarea unor activități diversificate, specifice vârstei.
- Participă la activităţi fizice variate, adecvate nivelului lui de dezvoltare.
- Utilizează mâinile și degetele pentru realizarea de activităţi variate.

- Obiective operaţionale:

A. Cognitive – La sfârşitul activității, preșcolarii vor deveni capabili:
- C_1– Să recunoască cel puțin un fruc/o legumăt de toamnă.
- C_2 – Să descrie cel puțin o legumă/un fruct de toamnă.
- C_3 - Să sorteze corect legumele de fructele de toamnă.

B. Motrice – În timpul activității, preșcolarii vor fi capabili:
- OPM_1 – Să adopte o poziție corectă în timpul exercițiului de sortare a legumelor și fructelor.
- OPM_2 - Să așeze corect fructul/leguma aleasă.

C. Afective – Preșcolarii:
- OA_1 – Vor aprecia descrierile colegilor.

Strategie didactică euristică

a) **Metode şi procedee**: Conversația, explicația, exercițiul.
b) **Mijloace de învăţământ**: fructe de toamnă, legume de toamnă, sac, lădițe, buline roșii,
c) **Forme de organizare**: individuală, frontal.

Resurse:

a) **Umane**: 23 de preșcolari
b) **Spaţiale**: sala de grupă
c) **Temporale**: 25 minute

d) Bibliografice:

1. Breban S., (2002), *Metode interactive de grup – Ghid metodic,* Editura Arves, Craiova
2. Cojocariu, V., M., 2002, *Teoria şi metodica instruirii*, Ed. Didactică şi Pedagogică,Bucureşti
3. Cojocariu, V., M., (coord.), 2006, *Secrete metodice în didactica preşcolară*, Editura CCD,Bacău
4. Dumitru, Gh, Oprescu, N, Dănilă, I., (coord.), 2008, *Metodica activităților instructiv-educative în învățământul (pre)primar,* Volumul I, Editura Didactica Nova, Craiova
5. Ezechil, L., Lăzărescu, P., M., 2011, *Laborator preșcolar,* Editura V&I Integral, București
6. Mătăsaru , M., Nedelcu C., 2008, *Proiectarea didactică în învățământul preșcolar,* Editura Rovimed Publishers**,** Bacău
7. Mătăsaru, M., coord, 2006, Secrete metodice în didactica preșcolară, Ed. C.C.D., Bacău.
8. M.E.N., 2019, *Curriculm pentru educația timpurie (a copiilor de la naștere la vârsta de 6ani),* București

III. Scenariul didactic

Etapele lecției Temporizare	Obiecti ve operațio nale	Conținut științific și sarcinide învățare	Strategia didactică			Evaluare
			Metode, procedee	ioloacede ământ	Forme de organizare	
1.Organizarea colectivului de elevi/1 minut		Preșcolarii sunt așezați în semicerc. Cu ajutorul mascotei grupei îi conducspre tema de evaluare.	nversația		frontal	Observarea sistematică a preșcolar ilor
2. Anunțarea obiectivelor/1 minut	C1, C2, C3, OPM1, OPM 2, OA1	Prezint obiectivele activității de evaluare.	licația		frontal	Observarea sistematică a preșcolar ilor
3 Realizarea propriu-zisă a evaluării/20 minute	C1, C2, C3, OPM1, OPM 2, OA1	Fiecare preșcolar va extrage din sac o legumă sau un fruct de toamnă. Îl va recunoaște, numi și descrie. Ulterior îl va așeza în cutia destinată.	Exercițiu l, turul galeriei	caietul de pictură, pensoane, cutia cu acoarele, paharul cu apă	individual	
4. Evaluarea/3 minute		Fiecare preșcolar este lat și răsplătit cu obulină roșie.		ulineroșii	individual	

PROIECT DE ACTIVITATE LOGOPEDICĂ

Prof. logoped: Rus Ana
Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională, Bistrița - Năsăud

Obiectul: Terapia tulburărilor de limbaj
Tulburarea de limbaj: Întârziere în dezvoltarea limbajului.
Grupa/nivel de vârstă: mare/nivel II (5-6 ani)
Tema activității: Terapia dislaliei
Subiectul activității: *La fermă.* Dezvoltarea auzului fonematic. Corectarea pronunției
Tipul activității: corectiv-terapeutică:
Durata: 35 minute

Obiectiv general: Formarea și dezvoltarea capacității de exprimare orală corectă
Obiective operaționale:
O1 – Să execute corect exercițiile pentru mobilitatea aparatului articulator;
O2 – Să imite sunetele onomatopeice;
O3 – Să denumească animalele de la fermă pe baza materialelor prezentate;
O4 – Să identifice sunetul inițial al cuvintelor ce denumesc animalele domestice;
O5 – Să formuleze propoziții simple pe baza cuvintelor date.

Strategii didactice:
Metode și procedee didactice: exercițiul, demonstrația, explicația, jocul didactic, analiza fonematică a cuvintelor, imitația.
Mijloace didactice : oglinda logopedică, pai, pahar cu apă, suflători, morișcă, covoraș cu animale din fermă (fetru), plastilină, planșete, puzzle, hârtie colorată, lipici.
Forme de organizare: activitate de grup, frontal, individual

Sistem de evaluare:
Forme de evaluare: evaluare formativă
Metode de evaluare: observare curentă, chestionare orală
Instrumente de evaluare: -

BIBLIOGRAFIE:

- Verza, E. (2003). *Tratat de logopedie*.vol. I. Editura Fundaţiei Humanitas.
- Verza, E. (1977). *Dislalia şi terapia ei*. E.D.P.
- Stănică, C., & Vrăjmaş, E. (1994) *Terapia tulburărilor de limbaj*. Editura S.S.H.
- Doinița, G. (2008). *Și eu vreau să vorbesc corect! Minighid logopedic*. Editura Imprimeria Ardealul.
- Vrăsmaș, E. (coord.), Oprea,S., Stancu, A., Niculescu, S., Stoica, A., Pârșan, V., Gălbinașu, F.,& Bărbuceanu, I. (2022). *8 LOG, Program de exerciții logopedice pentru remedierea dislaliei.* Editura Arlequin.

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII

NR. CRT.	ETAPELE ACTIVITĂȚII	TIMP	DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII	OB. OP.	METODE ȘI PROCEDEE DIDACTICE	MIJLOACE DIDACTICE	EVALUARE
1.	***MOMENT ORGANIZATORIC***	2 min.	Pregătirea condițiilor necesare desfășurării optime a activităţii terapeutice.		Conversația		
2.	***CAPTAREA ATENȚIEI***	1 min	Se realizează prin prezentarea covorașului care reprezintă *Ferma. La fermă* nu mai este niciun animal, urmând ca acestea să se întoarcă pe măsură ce copiii vor realiza diverse exerciții.		Conversația	Covoraș din fetru	
3.	***REACTUALIZAREA CUNOȘTINȚELOR ANTERIOARE***	6 min.	*„Vom chema toate animalele să se întoarcă la fermă, dar pentru aceasta avem nevoie să ne pregătim”:* - Realizarea exercițiilor de gimnastică	O1	Demonstrația Imitația Exercițiul Demonstrația	Oglinda Palatograme	Formativă Formativă

			fonoarticulatorie (obraji, gură, buze, limbă) la oglinda logopedică. - Realizarea unor exerciții de respirație nonverbală și verbală (exerciții de echilibrare a inspirului și a expirului, exerciții de suflat. - Se vor inița discuții despre animalele care trăiesc la o fermă: vaca, calul, oaia, purcelul etc.		Imitația	Oglinda	
4.	***ANUNȚAREA TEMEI ȘI A OBIECTIVELOR***	1 min	*„Astăzi vom fi fermieri și vom aduce animalele înapoi la fermă.”*		Conversația		
5.	***DIRIJAREA ACTIVITĂȚII TERAPEUTICE***	15 min.	Utilizând covorașul și accesoriile din fetru, copiii vor denumi și imita animalele din fermă „chemându-le” înapoi. Se va identifica sunetul inițial al fiecărui cuvânt ce denumește animalul, apoi se vor formula	O2 O4 O5 O3	Conversația Explicația Exercițiul	Covoraș fetru Puzzle Lipici Hârtie colorată	Observare curentă

			propoziții simple cu ajutorul acestora. După ce toate animalele au fost readuse în fermă, copiii vor rezolva un puzzle, descoperind imaginea ascunsă.				
5.	***CONSOLIDAREA ACTIVITĂȚII***	8 min.	*Copiii își vor exprima preferința față de un animal din fermă, apoi îl vor modela cu ajutorul plastilinei. Fermierul va avea și mai multe animale în fermă.*	O3 O5	Explicația Exercițiul	Planșete Plastilină	Observare curentă
6.	***EVALUARE***	2 min.	Se vor realiza aprecierile globale privind modul de desfășurare al activității.		Conversația evaluativă	Recompense	Formativă

TOȚI DIFERIȚI, TOȚI EGALI

VIȘOIU LUMINIȚA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR 1 CORBENI, JUD ARGEȘ

În perioada 18-20 decembrie 2023 în școala noastră s-a desfășurat proiectul educațional „ Toți diferiți, toți egali”, un proiect ce a avut ca scop accentuarea idei că diferențele ne fac speciali și că în fiecare societate există personalități, grupuri diferite, motivații, rațiuni şi puncte de vedere diferite.

ARGUMENT

Diversitatea, ca principiu, reprezintă dezideratul flexibilităţii şi toleranţei faţă de diferenţele fizice, socioculturale, lingvistice , psihologice existente între copiii. Rolul școlii este acela de a oferi tuturor posibilitatea de a învăţa în funcţie de ritmul, capacităţile şi nevoile proprii şi de a se exprima conform trăsăturilor individuale de personalitate.
Calitatea educaţiei se referă atât la identificarea acelor dimensiuni ale procesului didactic, ale conţinuturilor învăţării, cât și la calităţi ale agenţilor educaţionali, care să sprijine învăţarea tuturor categoriilor de copii, să asigure succesul, sa facă sistemul deschis, flexibil, eficient si efectiv.

Descrierea proiectului

Scopul:

Școala incluzivă pune în centrul atenției sale copilul, ca ființă originală, unică şi irepetabilă, accentuând ideea că diferențele ne fac speciali, și că în fiecare societate există personalități, grupuri diferite, motivații, rațiuni şi puncte de vedere diferite.

Obiectivele :

O1: să definească corect noţiunea de discriminare
O2: să enumere situaţii conflictuale/ de discriminare din viaţa cotidiană
O3: să identifice forme ale discriminării
O4: să analizeze cauzele şi efectele producerii actelor de violenţă și de discriminare
O5: să caracterizeze tehnici de rezolvare pozitivă, nonagresivă a conflictelor produse de discriminare

Resursele:

a. umane 115 elevi, 8 cadre didactice
b. materiale tabla inteligenta, coli, demicarton, bloc desen, markere, acuarele

Durata : 18- 20 decembrie 2023

Activităţi

Nr crt	Activitatea	Grup țintă	Data	Mijloace de realizare	Obs.
1	O școală sigură și prietenoasă	Clasele a VII-a	18 dec 2023	Masă rotundă/ realizarea unui poster	
2	Școala fără discriminare	Clasa a V-a	18 dec 2023	Expoziție de desene	
3	Eticheta discriminatorie	Clasele a VI-a	19 dec 2023	Joc de rol	

4	Dreptul la educație	Clasa a VIII - a	20 dec 2023	Discuții, problematizare Harta nesiguranței în scoala noastră	

Rezultate aşteptate:

1. Recunoaşterea de către elevi a situaţiilor generatoare de furie, violenţă, discriminare
2. Asimilarea de informaţii despre diversitatea manifestărilor de discriminare
3. Achiziţionarea de către elevi a deprinderilor de a face discriminării
4. Înţelegerea de către elevi a consecinţelor discriminării asupra altora; recunoaşterea situaţiilor de victimă.

Modalităţi de evaluare:

-observarea sistematică-produsele rezultate în urma activităţilor desfăşurate(desene, postere, pliante,panou,afişe)-chesionare.

Coordonatorii vor realiza câte un raport de activitate ce va descrie activităţile din respectiva perioadă realizate la nivel de şcoală în cadrul proiectului, însoţite de fotografii.

PROIECT DE RECUPERARE ŞI REMEDIERE ŞCOLARĂ: DISCIPLINA ISTORIE

Boru Adriana
Şcoala Gimnazială “ Marius Şandru” Reşiţa

TEMA PROIECTULUI:
Recuperarea şi remediarea cunoştiinţelor la disciplina istorie, clasa a X-a.
ARGUMENT:
Întreruperea cursurilor de către elev-ul/a___X_____ ca urmare a cererii de retragere nr. _0000_____ şi plecarea în străinătate, unde nu a studiat disciplina istorie a condus la existenţă unei situaţii de neîncheiere a situaţiei şcolare cu 7 săptămânii înaintea încheierii situaţiei şcolare. Obţinerea unei note de nepromovare la evaluare realizată după reîntoarcerea în România conform cererii nr. ____000x_____ a condus la întocmirea unui plan de recuperare şi remediere şcolară pentru eleva în cauză.
SCOPUL
Se urmăreşte eliminarea factorilor de risc ale învăţării eficente, precum şi inadaptabilitatea la o rezolvare eficentă şi corectă. Remedierea situaţiei la învăţătură, creşterea procentului de promovabilitate la evaluările periodice , încheierea situaţiei la învăţătură contribuie în acelaşi timp la reducerea riscului de abandon şcolar.
Grupul ţintă:
Elev-ul/a _____x_____, clasa a X-a A, profil filologie.

I. Evaluarea iniţială a performanţei/comportamentului:

Elevii nu pot exprima opinii în limbajul adecvat istoriei
Elevii nu sunt capabili să formuleze argumente referitoare la un subiect istoric, pornind de la sursele istorice
Elevii nu sunt capabili să încadreze un eveniment sau o serie de evenimente într-un context cronologic

II. VALORI VIZATE

COMPETENŢE GENERALE:

- Utilizarea surselor istorice a metodelor şi tehnicilor adecvate istoriei pentru rezolvarea de problem**;** •Utilizarea vocabularului şi a informaţiei în comunicarea orală sau scrisă.

COMPETENŢE SPECIFICE

- Folosirea limbajului adecvat în cadrul unei prezentări orale sau scrise; Extragerea informaţiei esenţiale dintr-un mesaj; •Exprimarea acordului / dezacordului în raport cu un context social, economic, politic, cultural etc.; •Înţelegerea mesajului surselor istorice arheologice, scrise, vizuale şi de istorie orală; •Încadrarea unui eveniment sau a unei serii de evenimente într-un context cronologic

III. DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

1. UNITATEA DE ÎNVĂŢARE:

• ȚĂRILE ROMÂNE ȘI PROBLEMA ORIENTALĂ

- ANUL 1848 ÎN EUROPA

• STATE NAȚIONALE ȘI MULTINAȚIONALE ÎN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI XIX

• LUMEA LA CUMPĂNA SECOLELOR XIX-XX
- MARILE CONFLICTE ALE SECOLULUI XX
- TRATATELE DE PACE ŞI RELAŢIILE INTERNAŢIONALE INTERBELICE
- REGIMURI POLITICE ÎN PERIOADA INTERBELICĂ
- LUMEA ÎN PERIOADA INTERBELICĂ
- MARILE CONFLICTE ALE SECOLULUI XX

• RELAŢIILE INTERNAŢIONALE POSTBELICE

2. **CONŢINUTURI:**

- Secolul fanariot
- Regulamentul organic
- 1848 în spaţiul românesc
- Formarea statului român modern
- Unificarea Germaniei
- SUA la cumpăna secolelor XIX-XX
- Sistemul de alianţe
- Primul război mondial- un nou tip de război
- Relaţiile internaţionale interbelice
- Regimuri democratice
- Nazismul/ Comunismul
- România în anul 1938
- Al doilea război mondial
- Războiul Rece

3. PROGRAMUL DE DESFĂŞURARE A ACTIVITĂŢII:
4. DESCRIEREA ACTIVITĂŢII

Activitatea constă în două ore de pregătire suplimentară pe săptămână, pe parcursul celor 7 săptămâni de şcoală rămase până la încheierea anului şcolar. Prin aceste ore se va urmării prezentarea principalelor informaţii din unităţiile de învăţare neparcurse de elevă, concomitant cu lucrarea individual a materiei modulului 5.

Activităţiile propuse conţin câte un conţinut essential din unitatea de învăţare necesară recuperării.Conţinuturile şi programul activităţii au fost alese prin consultarea elevei, urmărindu-se atingerea competenţelor vizate dar şi realizarea legăturii cu materia necesară examenului de bacalaureat, eleva fiind înscrisă la secţia filologie.

IV. RESURSE DIDACTICE:

- Schiţa lecţiei
- Manualul
- fişe individuale de lucru.

V. STRATEGI DIDACTICE: învăţarea prin descoperire, conversaţia euristica, învatarea prin cooperare, lucrul individual, frontal.

VI. EVALUARE: Se verifica în ultimele 15 minute ale fiecărei ore de recuperare fiecare exerciţiu, fişă individuală de lucru, eseu, portofoliu. Notarea se va face prin realizarea mediei aritmetice a notelor obţinute pe fişele individuale, evaluarea orală sau scrisă. Se formuleaza concluzii analizându-se

permanent progresul sau regresul, urmate de corectarea greşelilor, de emiterea de sugestii, de formularea altor soluţii.

VII. REZULTATE:Graficul evaluării şi **Media de absolvire:____**

Nota	**Săptămâna 8-12.V**	**Săptămâna 15-19.V**	**Săptămâna 22-26.V**	**Săptămână 29.31.V**	**Săptămâna 6-9.V**

PROIECT DIDACTIC

Prof. Ciocan Nicoleta Anisoara
Grădiniţa nr. 3-structură a Şcolii Gimnaziale Nr. 3

NIVELUL/ GRUPA: II / mare 4
TEMA ANUALA: „Ce şi cum vreau să fiu?”
TEMA PROIECTULUI: „ Şcoala ne aşteaptă”
TEMA SAPTAMANII: „În curand voi fi şcolar!”
ACTIVITATEA DE INVATARE: ALA 1
ACTIVITATI SI JOCURI PE CENTR DE INTERES:
ARTĂ : „ Semnul de carte”
JOC DE ROL: „De-a brutarii”
BILIOTECA: „Abecedarul”
CONSTRUCŢII: „Şcoala visurilor mele”
TIPUL ACTIVITĂŢII: consolidare de cunoştinţe şi exersare de deprinderi tehnice
SCOPUL ACTIVITĂŢII:
-Consolidare de cunoștințe , deprinderi și abilități
-Stimularea imaginației creatoare , a gândirii logice, a atenției voluntare
-Educarea spiritului de interpretare, de prietenie
OBIECTIVE OPERATIONALE:
ARTĂ:
- să îmbine în mod creativ materialele puse la dispoziţie, respectând etapele de lucru pentru realizarea temei „Semnul de carte”
- sa respecte normele de igiena, de disciplina pe parcursul activitatii
CONSTRUCȚII:
-Să construiască prin alăturare, îmbinare şi suprapunere realizarea temei „ Scoala visurilor mele”
-să manuiasca corect materialul pus la dispozitie in realizarea temei „Scoala visurilor mele”
-să colaboreze intre ei pentru a realiza constructia „Scoala visurilor mele”
JOC DE ROL:
-să interpreteze rolul brutarului
-să modeleze aluatul realizand litere
-să coopereze in activitatea de grup
BIBLIOTECĂ :
-să lipească literele puse la dispoziţie
-să lipească imagini a căror denumire începe cu litera respectiva (aleasă)
-să scrie cuvântul care denumeşte imaginea
STRATEGII DIDACTICE:
METODE ŞI PROCEDEE : conversaţia, explicaţia, demonstraţia, exerciţiul
MATERIAL DIDACTIC:
ARTĂ: carton colorat , lipici , elemente decorative,
CONSTRUCȚII: piese de construcții de diferite forme și mărimi
JOC DE ROL: aluat de foietaj, tăvi, şorţuri
BIBLIOTECĂ: coli A4, creioane colorate, litere din carton, jetoane, lipici, şnur
DURATA: 25-30 de minute
FORME DE ORGANIZARE: frontal, pe grupe, individual.
BIBLIOGRAFIE:
M.E.C.I „Curriculum pentru învăţământul preşcolar”
G.Toma, M Ristoiu, M. Anghel- „Suport pentru aplicarea noului curriculum pentru invatamantul prescolar” nivel 5-7 ani, Editura Delta Cart, 2009.

SCENARIUL DIDACTIC

Eveniment didactic	**Continut stiintific**	**Strategii didactice(metode, mijloace , formă de organizare)**	**Evaluare**
Moment organizatoric	Se vor asigura condițiile optime desfășurarii activității: -aerisirea sălii de grupă -pregătirea materialului didactic -pregătirea mobilierului pentru activitate		
Captarea atentiei	Se va realiza prin prezentarea materialelor pregătite pentru activitățile ce se vor desfasura la cele patru sectoare : Artă, Construcții, Biblioteca, Joc de rol,	Observația Conversația	

Anunțarea temei și a obiectivelor	Se va anunta tema si obiectivele pe sectoare: La centrul ARTĂ se va realiza semnul de carte prin decorarea acestuia cu emente de primavara si prin snuruire. La centrul CONSTRUCȚII vor construi „Școala visurilor mele” din diverse piese de construit. La centrul JOC DE ROL: vor juca rolul brutarului realizând litere din aluat. La centrul BIBLIOTECĂ vor realiza Abecedarul prin lipirea literelor si imaginilor a caror denumire incep cu litera aleasă și scrierea cuvintelor care denumesc imaginile alese	explicatia	
Dirijarea învățării	Se vor prezenta centrele de lucru şi sarcinile , se intuiesc materialele de pe măsuţe dupa care fiecare copil se îndreaptă spre centre în funcţie de opţiunea proprie. Copiii vor lucra cu atenţie pentru realizarea temelor de la fiecare sector. Pe tot parcursul activităţii se vor asigura condiţiile optime pentru lucru , se va urmări modul de relaţionare , de comunicare între parteneri şi se vor da indicaţii acolo unde este cazul. La un semnal copiii vor schimba centrele.	Explicatia Exercitiul Conversația	
Asigurarea feed-back-ului	La semnal, copiii vor încheia activitatea, vor strânge materialele rămase, vor organiza o mică expoziție pentru a putea fi apreciată de întreaga grupă. Se va evalua activitatea în funcție de criteriile stabilite: -Respectarea tehnicii de lucru -Creativitate și originalitate -Colaborarea cu ceilalți -Finalizarea lucrarilor	Conversația	

Incheierea activității	Se vor face aprecieri individuale și generale asupra întregii activități.	Conversația	Aprecieri verbale

PROIECT DE PARTENERIAT EDUCAŢIONAL
„GÂNDURI DE VACANȚĂ”

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „TUDOR VLADIMIRESCU” TÂRGU MUREȘ
PROF.MOLDOVAN CODRUȚA

ARGUMENT:

Lumea copilăriei este universul imaginilor, al fanteziei fără limite inspirat şi hrănit de farmecul lumii înconjurătoare împletit cu emoţii, sentimente şi vise. Vara e anotimpul bucuriei, când la braţ cu natura visele prind aripi. Ce poate fi mai tentant decât să dai frâu liber imaginaţiei creatoare a unui copil, să pătrunzi în lăcaşul sfânt al izvorului de creaţie, să-l îmbii să viseze şi să-ţi descopere prin imagini și gânduri tărâmuri de de care ne-am îndepărtat, poate…

Proiectul educațional „ Gânduri de vacanță” are menirea de a ajuta copiii să transpună în imagini și cuvinte farmecul vacanţei, de a-și transmite unul altuia sentimente, gânduri și emoții în legătură cu mult așteptata vacanță de vară.

SCOPUL PROIECTULUI:

- Descoperirea tinerelor talente şi valorificarea aptitudinilor emoţionale, cognitive şi artistice ale elevilor;
- Afirmarea, cunoaşterea şi stimularea potenţialului creativ al elevilor prin intermediul artelor plastice și literare;
- Stabilirea de legături între copiii de la CSEI 2 şi cei de la Școala Gimnazială „Tudor Vladimirescu”.
- Dezvoltarea spiritului de colaborare între copii, în vederea realizării sarcinilor date;
- Schimb de experienţă între şcoli;
- Promovarea lucrărilor

OBIECTIVE:

- Constituirea unui grup partenerial care să promoveze valori comune la nivelul partenerilor implicaţi în proiect;
- Promovarea dialogului şi a comunicării între elevii celor două şcoli implicate în acest proiect;
- Dezvoltarea cooperării şi colaborării între cadrele didactice din unităţi de învăţământ diferite;
- Promovarea gustului pentru artă și literatură;
- Creşterea capacităţii de exprimare a gândurilor şi sentimentelor în mod artistic;

- Dezvoltarea creativităţii, expresivităţii şi sensibilităţii artistice;
- Cultivarea simţului estetic;
- Dezvoltarea libertăţii de expresie a copiilor;
- Organizarea unei întâlniri virtuale pe platforma Google Meet.

- ***RESURSE:***

A. Umane - participanţii la proiect
B. Materiale - coli cu desene conturate, tempera, creioane colorate, lipici, coli A4 (albe / colorate), creioane, pixuri, carioci foarfeci, pensule, acuarele, laptop, proiector.
C. Financiare – autofinanțare, sponsorizări
D. Temporale – luna iunie an școlar

EVALUARE:

- Verificarea şi aprecierea portofoliilor realizate de fiecare clasă participantă la proiect;
- Realizarea unor sondaje de opinie în rândul elevilor şi al părinţilor privind eficienţa proiectului;
- Expoziţie cu lucrările participanţilor la proiect- desene ilustrative, felicitări, portofolii şi proiecte; fotografii şi imagini de la activităţi
- Realizarea unui PPS în care este prezentat proiectul, derularea lui, cât şi imagini din activităţile susţinute,
- Postarea proiectului pe pagina Web a Centrului Școlar pentru Educație Incluzivă Nr.2, Tg.Mureș și a Școlii Gimnaziale „Tudor Vladimirescu”, Tg. Mureș.

CALENDARUL ACTIVITĂŢILOR:

Nr. crt	Tema activităţii:	Data	Coordonatori	Evaluare
1.	Contactarea partenerilor Elaborarea și prezentarea proiectului „Gânduri de vacanță”			
2.	Realizarea unor creații literare și artistice pe tema „Gânduri de vacanță” Realizarea unei comunicări online între elevii celor două școli prin intermediul Platformei Google Classroom			Calitatea lucrărilor realizate Interacțiunea dintre elevi în cadrul Platformei Google Classroom
3.	Organizarea unei întâlniri pe platforma Google Meet, în cadrul căreia elevii își vor prezenta creațiile artistice și literare.			Prezentarea proiectului și a Raportului final în cadrul Comisilor Metodice.

Proiect didactic

Profesor: Popa Laura-Florina

Școala Gimnazială Nr.1 Lazuri de Beiuș

Clasa	Pregătitoare	I
Disciplina	Arte vizuale și abilități practice	Arte vizuale și abilități practice
Subiectul	Tablou de primăvară	Tablou de primăvară
Unitatea de invatare	Bun venit, primăvară!	Înfloresc grădinile!
Tipul lecţiei	Formare de priceperi și deprinderi	Formare de priceperi și deprinderi
Obiectiv fundamental	Dezvoltarea capacităţii de a mânui corect instrumentele şi materialele adecvate în realizarea unei lucrări după o temă dată.	Dezvoltarea capacităţii de a mânui corect instrumentele şi materialele adecvate în realizarea unei lucrări după o temă dată.
Competenţe generale	6. Explorare de mesaje artistice exprimate în limbaj vizual într-o diversitate de contexte familiare. 7. Realizarea de creații funcționale șă/sau estetice folosind materiale și tehnici elementare diverse.	1. Explorare de mesaje artistice exprimate în limbaj vizual într-o diversitate de contexte familiare. 2. Realizarea de creații funcționale șă/sau estetice folosind materiale și tehnici elementare diverse.
	1.1. – Sesizarea diferenței dintre informația practică transmisă prin limbaj vizual și mesajul artistic;	1.1. – Recunoașterea unor mesaje comunicate prin imagini în contexte familiare; 2.2. - Realizarea de creații funcționale în dierse tehnici pe diferite suporturi;

Competenţe specifice	2.3. – Realizarea de produse utile și/sau estetice combinând materiale ușor de practicat și tehnici accesibile; 2.4. – Transformarea unui material prin tehnici variate.	2.3. - Valorificarea elementelor de limbaj plastic în compoziții tematice..
Obiective operaţionale	O1 – să prezinte cel puţin două caracteristici ale anotimpului primăvara; O2 – să decupeze corect elementele componente ale lucrării ; O3 – să asambleze corect, estetic şi creativ în spaţiul de lucru elementele componente, respectând modelul; O4 – să decoreze cât mai original lucrările confecţionate.	O1 – să prezinte cel puţin două caracteristici ale anotimpului primăvara; O2 – să decupeze corect elementele componente ale lucrării ; O3 – să asambleze corect, estetic şi creativ în spaţiul de lucru elementele componente, respectând modelul; O4 – să decoreze cât mai original lucrările confecţionate.
Metode	Conversația ,explicația, observația, munca independentă, exercițiul, demonstrația	Conversația ,explicația, observația, munca independentă, exercițiul, demonstrația
Mijloace	Lucrarea model, planşă Primăverii, carton, foarfece, lipici, soare, flori, fluturi, buburuze, nori	Lucrarea model, planşă Primăverii, carton, foarfece, lipici, soare, flori, fluturi, buburuze, nori
Forma de organizare	Frontal, individual	Frontal, individual

Resurse umane	8	6
Resurse temporale	45’	45’
Bibliografie	Programa școlară pentru clasa pregătitoare,O.M.E.N. NR. 3418/19.03.2013	Programa școlară pentru clasa I,O.M.E.N. NR. 3418/19.03.2013

Moment organizatoric

Asigur condiţiile necesare pentru buna desfăşurare a orei de curs.

2. Pregătirea psihologică

- Dragii mei, și la această oră doresc să o facem și mai fericită pe Zâna Primăvara arătându-i că știm să decupăm, să lipim și să lucrăm îngrijit. Împreună cu elevii completez la planşă „Ciorchinele” pentru cuvântul „Primăvară”. **(Anexa 1)**

3. Anunţarea subiectului şi a obiectivelor

Astăzi, la ora de *Arte vizuale și abilități practice* vom realiza un ” Tablou de primăvară”.

Vă rog să fiți atenți ca la sfârșitul lecției să aveți o lucrare corect și estetic realizată.

4. Formarea priceperilor și deprinderilor

a) Intuirea materialelor şi prezentarea lucrării model

Se va intui materialul de pe mese: coală carton, fişe de decupat (flori , fluturi, buburuze, nor, soare), foarfece, lipici.

Se prezintă lucrarea model.

b) Explicarea şi demonstrarea modului de lucru

Explic şi demonstrez etapele de realizare a lucrării – TABLOU DE PRIMĂVARĂ, procedeele de lucru, precum şi criteriile pe baza cărora se va realiza evaluarea lucrărilor elevilor **(Anexa 2).**

c)Executarea lucrării de către elevi

Solicit elevilor să lucreze.

Pe parcursul acestui moment îndrum, corectez, încurajez, atenţionez .

Intervin atunci când elevii au nevoie de ajutor/sprijin.
Se urmăreşte capacitatea elevilor de a folosi corect materialele necesare şi de a respecta etapele de lucru.
Pe măsură ce lucrările sunt gata se vor aşeza în faţa clasei şi se vor evalua printr-un tur al galeriei, apreciind obiectiv produsele confecţionate.

5. Evaluarea

Cer elevilor să aprecieze lucrările după următoarele criterii:
- corectitudinea decupării
- aranjarea elementelor
- acurateţea lucrării
- aspectul estetic al lucrării în ansamblul ei.

Un reprezentant va trece şi va analiza modul de lucru al celorlalți, observând dacă s-au respectat etapele de lucru, dacă s-a lucrat îngrijit, s-a lipit corect şi estetic.

6. Aprecierea activității elevilor

Fac aprecieri generale şi individuale asupra modului de participare al elevilor la lecţie. Elevii vor fi recompensaţi de Zâna Primăvara cu dulciuri.

FIȘĂ DE LUCRU-ameliorare

Prof..înv.preșc.MARINCAȘ CARMEN
Grădinița cu P.N nr.4 Zalău

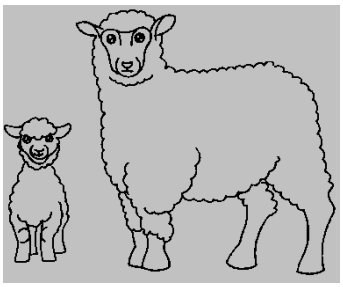
1.Denumește animalele de mai jos!

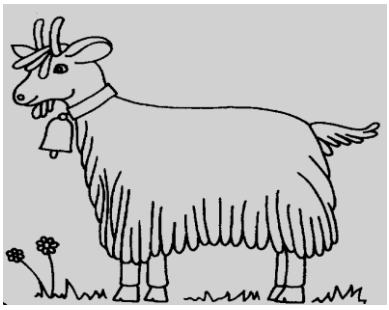
2.Ce fel de animale sunt acestea?

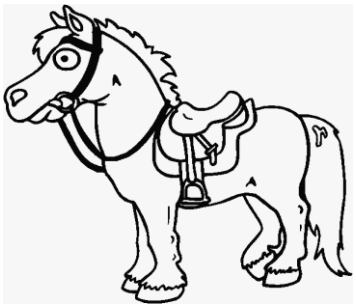
3.Unde trăiesc ele?

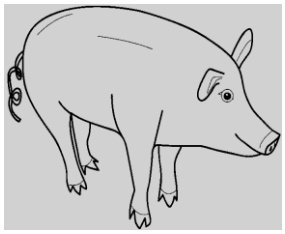
4.Încercuiește cu verde animalele care dau lapte!

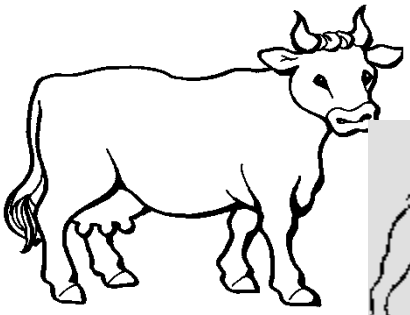
5.Colorează animalul care-ți place!

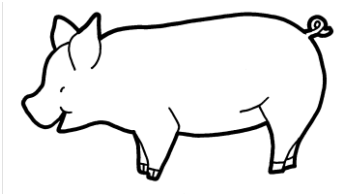

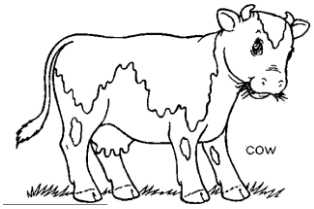

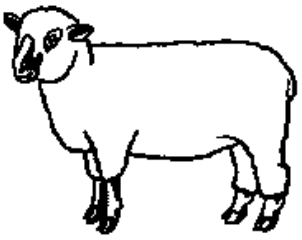

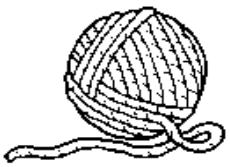
6.Unește fiecare animal cu produsul obținut de la el!

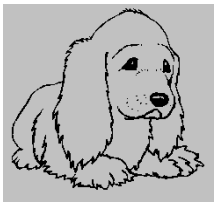

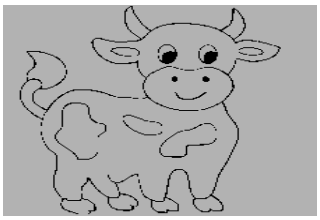

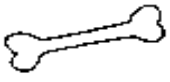

7.Alege hrana potrivită pentru fiecare animal.Trasează o linie de la fiecare animal la mâncarea lui!

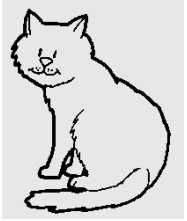

Proiect Didactic

Grădinița P.P.Nr 1 Tinca
Prof. Iambor Andrea

GRUPA: Grupa mică
EDUCATOARE: PROF. IAMBOR ANDREA

DOMENIUL EXPERIENȚIAL: Domeniul Stiință
CATEGORIA DE ACTIVITATE: Matematică
TEMA ANUALĂ: ***Când/cum și de ce se întâmplă?***
TEMA SĂPTĂMÂNII: ,,Fructele parfumate”
TEMA ACTIVITĂȚII :,, Ne jucăm cu mere roșii și galbene ”
MIJLOC DE REALIZARE: joc didactic
TIPUL ACTIVITĂŢII: consolidarea cunoștințelor
SCOPUL ACTIVITĂŢII:

- consolidarea și sistematizarea ale cunoștințelor referitor la clasificarea obiectivelor după diferite criterii: culoare, mărime
- formarea spiritului de lucru în echipă

DIMENSIUNI DE DEZVOLTARE:

- Conduită senzorio-motorie, pentru orientarea mișcării
- Curiozitate, interes și inițiativă în învățare
- Finalizarea sarcinilor și a acțiunilor (persistență în activități)
- Relații, operații și deducții logice în mediul apropiat
- Cunoștințe și deprinderi elementare matematice pentru rezolvarea de probleme și cunoașterea mediului apropiat

COMPORTAMENTE VIZATE:

- Utilizează simţurile (văzul, auzul, simţul tactil, mirosul etc.) în interacţiunea cu mediul apropiat.
- Manifestă curiozitate şi interes pentru experimentarea și învăţarea în situații no
- Realizează sarcinile de lucru cu consecvență
- Construiește noi experienţe, pornind de la experienţe trecute
- Demonstrează familiarizarea cu informații despre mărime,culoare
- Exersează și extinde progresiv verbalizând acțiunea folosind limbajul matematic

OBIECTIVE OPERATIONALE

O1: Să aranjeze frunzele roșii și galbene pe rochița Zânei Toamna
O2: Să sorteze grupele de mere după criteriul culorii, verbalizând acțiunea folosind un limbaj matematic
O3: Să sesizeze schimbările realizate de către Zâna Toamna
O4. Să formeze grupa merelor și după mărime
O5. Să recite poezia despre măr

SARCINA DIDACTICĂ: Formarea grupelor după criteriile indicate de către educatoare : mere roșii și galbene, mere mici și mari (culoare, mărimi)

REGULI DE JOC:

- Copilul atins cu bagheta Zânei Toamna va veni în față să o ajute pe aceasta să grupeze merele după criteriul culorii

-Zâna Tomna va amesteca merele, timp în care copiii vor închide, iar apoi aceștia vor sesiza schimbarea produsă.

-Copiii se vor grupa în funcție de culoarea mărului din piept, cei care au mere roșii pe piept vor merge la măsuța cu mere roșii, cei care au mere galbene la măsuța cu mere galbene

-Copiii vor grupa atât merele roșii cât și merele galbene după mărime(mici și mari)

ELEMENTE DE JOC: mișcarea, aplauze, închiderea și deschiderea ochilor, atingerea cu bagheta Zânei Toamna, cutia cu surprize, surpriza.

STRATEGII DIDACTICE:

- **METODE DE PREDARE-INVATARE:** explicația, expunerea, conversația,povestirea, observatia,exercițiul, conversația ,demonsrrația ,jocul
- **RESURSE MATERIALE:** Zâna Toamna, cutia cu frunze, coșul cu mere roșii și galbene, etichete cu mere roșii și galbene, mere roșii și galbene mici și mari,surpriza
- **RESURSE UMANE: :** preșcolarii, educatoarea

FORMA DE ORGANIZARE: frontal,individual, pe grupuri mici

DURATA:10-15 minute

BIBLIOGRAFIE:

Curriculum pentru educație timpurie

Etapele activității	Obiective operațio-nale	Conținutul științific al activităţii	Metode și procedee	Mijloace de învățământ
1. Momentul organizatoric		-asezarea mobilierului în forma de semicerc, așezarea materialelor pe masă educatoarei,aranjarea copiilor pe scaune		
2. Captarea atenției	**O1**	Captarea atenției se va face prin intermediul Zânei Toamna care cere ajutorul copiilor ca să decoreze rochița ei cu frunze colorate, dar înainte va trebui să găsească cutiuța magică ascunsă între frunze de toamnă.	Observația Jocul Explicația	Zana Toamna, Frunze colorate Cutia magică cu frunze roșii, galbene
3. Reactua-lizarea cunoștințe-lor	**O1**	După găsirea cutiei cu frunze vor denumi pe rând culorile frunzelor scoase din această cutie. Ce culoare are frunza aleasă? Copiii denumesc pe rând frunzele roșii și galbene pe care le așează pe rochița Zânei. Uitați cum am așezat frunzele roșii și galbene pe rochiță? Am obținut grupa	Conversa-ția Exercițiul	Joc Cutia magică cu frunze roșii, galbene

		de frunze roșii și grupa de frunze galbene. Ca mulțumire ne-a adus și un coș cu mere delicioase, colorate, cu care vom juca.		Coș cu mere roșii și galbene
4. Anunțarea temei, obiecti-velor și a titlului jocului		Astăzi vom juca împreună un joc cu Zâna Toamnei, unde vom ajuta să grupeze merele în funcție de culoarea dorită. O să ne jucăm cu mere roșii și galbene .Titlul jocului noastre este:*,,Ne jucăm cu mere roșii și galbene”*.	Explicația Conversa-ția	
5.Prezentarea conținutului și dirijarea învățării	**O2** **O3**	**Demonstrarea și explicarea regulile jocului.** **Varianta I.** Educatoarea prin intermediul Zânei Toamna va atinge cu bagheta un copil care va alege merele roșii și le va așeza în coșulețul de aceeași culoare. Se repetă jocul și pentru culorile galbene. **Jocul de probă** Educatoarea a atins cu bagheta Zânei Toamna va veni în față își ia un măr , specifică culoarea și așează în coșulețul potrivit culorii. **Executarea jocului propiu-zis** După cevom așeza toate merele în coșulețe copiii vor spune ce grupă au format. **Varianta II** **Complicarea jocului** Copiilor li se va sugera să se închidă ochii, iar educatoarea va amesteca merele. Copiii vor sesiza schimbarea produsă	Joc Explicația Demonstra-ția Observaţia Exercițiu Problemati-zarea	

6. Obtinerea performanței	**O4**	Copiii se vor grupa în funcție de culoarea mărului din piept, cei care au mere roșii pe piept vor merge la măsuța cu mere roșii, cei care mere galbene la măsuța cu mere galbene.Vor organiza două grupe, grupa merelor roșii , grupa merelor galbene. Pe masă va fi puse mere roșii, și mere galbene decupate. Grupele vor alege merele potrivite culorii mărului din piept,formând mulțimea grupelor cu mere roșii și mulțimea grupelor cu mere galbene. La sfârșit copiii vor grupa și după mărime (mic-mare).	Joc Exercițiul Explicaţie Observație Problemati-zare Conversația	
7. Încheierea activității	**O5**	Voi face aprecieri individuale și colective . asupra modului în care au participat copiii la activitate. Vor primi și recompense câte un măr.	Conversa-ția	Recompense: mere

PROIECT DIDACTIC

Prof. Înv. Preșcolar: Modovan Ionela
Colegiul Tehnologic Spiru Haret, Piatra Neamț

NIVEL:I

GRUPA: Mijlocie

DATA: 4 aprilie 2024

TEMA ANUALĂ: *Cu ce şi cum exprimăm ceea ca simţim?*

DENUMIREA PROIECTULUI: *Jurnalul primăverii*

TEMA SAPTĂMANII: *Poveste de primăvară*

TEMA ZILEI*: Magia primăverii*

DOMENIUL DE ACTIVITATE: DŞ - Activitate matematică

TIPUL ACTIVITĂŢII: verificare de cunoştinţe

OBIECTIV FUNDAMENTAL: Verificarea cunoştinţelor matematice privind însuşirea număratului în limitele 1-4 ;

FORMA DE REALIZARE: *Activitate integrată*

TEMA ACTIVITATII: *Prietenii fluturaşului*

MIJLOC DE REALIZARE: *joc didactic*

SCOP: Verificarea și evaluarea cunoștințelor matematice, privind însușirea conceptului de număr natural în concentrul 1-4; utilizarea limbajului matematic adecvat.

OBIECTIVE OPERAŢIONALE:

1. *cognitiv-informaţionale*
   - O1 :să formeze mulțimi de flori in funcţie de criteriul dat;
   - O2 :să raporteze numărul la cantitate și cantitatea la număr;
   - O3 :să precizeze cifra care lipseşte din şirul numeric crescător și descrescător;
   - O4 :să asocieze cifra numărului respectiv;
   - O5 să utilizeze corect numeralul ordinal;

   2.psiho-motorii

O6 :să mânuiască materialul în mod organizat;
O7 :să execute corect exercițiile propuse in cadrul activitatilor care solicita mișcare;

2. *afectiv-emoţionale*

O8 : să se implice afectiv în efortul echipei din care face parte;
O9 : să manifeste spirit de echipă;
O10: să păstreze ordinea şi disciplina pe tot parcursul activităţii.

SARCINA DIDACTICĂ

Realizarea grupelor de flori după criteriul culoare, raportarea cantităţii la număr, a numărului la cantitate și utilizarea corectă a numeralului ordinal;

REGULI DE JOC

Grupa este împarțită în două echipe. Alternativ, cele două echipe vor rezolva sarcinile din plicuri.Copiiil vor răspunde în urma recitării versurilor de către floarea fermecată *« 1, 2, 3, 4,/Floarea fermecată/Vrea sa-i spui raspunsu-ndată ».*
Vor forma grupa florilor de o anumită culoare precizând numărul lor si căutând jetonul cu cifra corespunzătoare.
Vor extrage un jeton rotund, vor denumi cifra și vor așeza tot atâtea petale cât indică jetonul formând astfel o floare.
Vor extrage șirul numeric incomplet având ca sarcină să-l completeze.
Vor așeza florile în vaze respectând numeralul ordinal.

ELEMENTE DE JOC:

surpriza, aplauzele, mânuirea materialelor,floarea fermecată, formule magice, competiția, recompensa.

STRATEGII DIDACTICE

METODE SI PROCEDEE:

Explicația ,conversația, demonstrația ,exercițiul, problematizarea, lucrul in echipa, mâna oarbă, metoda R.A.I.,

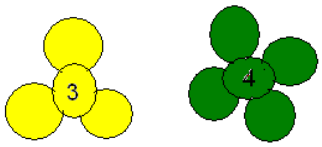
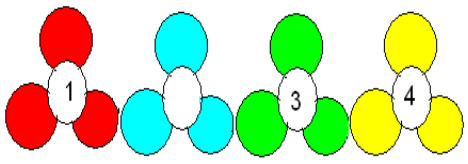
MATERIAL DIDACTIC:

fluturele, floare fermecată, plicuri, coșulețe, cufăr, narcise, ghiocei de hârtie, vază ,cifre, flori, siruri numerice crescător/descrescător,ecusoane, recompense.

RESURSE: Oficiale:*Currículum pentru învătământul preșcolar* MECI,2008
Pedagogice ; RIP 1-2/2011,RIP3-4/2012-*Proiectare integrată*
Temporale :30 min
Umane;copiii grupei mijlocii

FORME DE ORGANIZARE: pe echipe, în perechi.

Dom. Exp.	ETAPELE ACTIVITĂȚII	OB. OP.	ACTIVITATEA EDUCATOAREI	ACTIVITATEA COPIILOR	METODE SI PROCEDEE
	1.Moment organizatoric		Aerisirea sălii de grupă. Aranjarea pe două grupuri a măsuţelor şi scăunelelor. Pregătirea materialului didactic necesar pentru activităţi. Asigurarea liniştii necesare începerii activităţii integrate.	Păstrează liniștea.	Conversația
	2.Captarea atenției		Se realizează cu ajutorul unui fluture, trimis de Zâna Primăvară să-i culeagă nectar de la florile din poieniță, dar el este foarte supărat deoarece florile nu i-au dat nectar pentru că nu a ştiut să numere.	Sunt atenți și ascultă.	Conversația
	3.Anunțarea temei și a obiectivelor		Pentru a-l ajuta pe fluturaş astazi la activitatea matematică, vom desfăsura jocul **Prietenii fluturaşului,** în care vom repeta număratul în limitele 1-4.	Sunt atenți la explicații.	Conversația Explicația
DS	4.Prezentarea conținutului si dirijarea învățării	O6 O1	**Explicarea regulilor jocului :** “Astăzi vom desfăşura un concurs pe echipe : echipa buburuzelor şi echipa albinelor. Vom lucra în echipă. Fiecare echipă va avea câte o sarcină de îndeplinit, iar fiecare sarcină îndeplinită va fi recompensată cu câte o bulină zâmbitoare, aşezată pe panou în dreptul echipei respective. Echipa care va acumula mai multe buline, va câştiga concursul nostru”. **Executarea jocului de probă:** Fiecare echipă va extrage dintr-un coşuleț toate florile de o anumită culoare, propusă de educatoare, le vor număra, și vor găsi cifra corespunzătoare. **Executarea jocului propriu-zis**	Se grupează. Sunt atenți la explicațiile date de educatoare.	Explicația Conversația

		O2 O8 O2 O3 O4 O7	**Proba 1** -Fiecare echipă va extrage dintr-un plic, un jeton rotund de o anumită culoare pe care este reprezentată o cifră.În funcție de acea cifră copiii vor alege din coșuleț tot atâtea petale de culoarea jetonului cât indică cifra.In jurul jetonului copilul va aseza petalele realizând astfel o floare. EXEMPLU : **Proba 2** -Într-un plic se vor afla flori de o anumită culoare cu un anumit număr de petale.Câte un copil din fiecare echipă va alege o floare, va număra petalele și va găsi jetonul cu cifra corespunzătoare numărului de petale pe care-l va așeza în mijloc. **Proba 3** Într-un plic sunt șiruri de flori care sunt notate cu cifre.Din fiecare șir numeric va lipsi o cifra.Câte un copil din fiecare ehipă va alege un șir numeric și vor avea ca sarcină să găsească cifra care lipsește din șirul numeric. EXEMPLU : **Proba 4** -Pe o măsuță sunt patru vaze, iar sarcina unei echipe va fi să așeze	Rezolvă sarcinile. Colaborează în vederea rezolvării sarcinilor.	Conversația Problematizarea

		O5	trei narcise în prima vază și două narcise în a treia vază, iar cealaltă echipă doi ghiocei in a doua vază și un ghiocel în a patra vază.		
	5.Obținerea performanței	O 10	**Complicarea jocului** Vom folosi metoda R.A.I. Un copil de la o echipă aruncă altui copil de la cealaltă echipă, un zar pe ale cărui fețe se află diferite imagini și îi adresează o întrebare despre imaginea care se află deasupra, acesta răspunde la întrebare și aruncă zarul altui coleg.Pentru fiecare răspuns corect primesc stimulent la panou.	Copiii aruncă zarul, răspund și interoghează indeplinind sarcina propusa.Se corectează unii pe altii, dacă este cazul.	Problematizarea Conversația Metoda R.A.I.(răspunde-aruncă-interoghează)
	6.Aprecieri	O 10	Vom număra împreună bulinele obţinute de fiecare echipă şi vom desemna echipa câştigătoare. Voi face aprecieri stimulative si voi numi copiii care s-au remarcat prin răspunsurile date.	Sunt atenți.	Conversația

PROIECT DIDACTIC

M.I. Boțoc Ancuța
Colegiul Tehnic ”Petru Mușat”

Maistru instructor: Boțoc Ancuța
Clasa: a IX-a
Domeniul pregătirii de bază: Estetica și igiena corpului omenesc
Modulul: **Consilierea clientului (Modul II)**
Unitatea de învățare: Examinarea cutiei craniene și a feței
Tema lecţiei Tipuri de fete
Tipul lecţiei: formare de priceperi și deprinderi
Timp: 50 min.
Data:

Scopul lecţiei: formarea cunoștințelor, abilităţilor și atitudinilor conform Standardelor de pregătire profesională

Anticiparea dificultăților: în cazul în care se ia curentul, elevii vor continua tipurile de împletituri fără îmbunătățirile aduse de placă și ondulator.

Cunoștințe **Abilități** **Atitudini**	- Claracteristicile tipurilor de față - Recunoașterea tipurilor de față - Evaluarea corectă în condiții de autonomie, a fizionomiei și a cutiei craniene ale clientului
Obiectiv La sfârșitul activității elevii vor fi capabili:	*să recunoască tipurile de fețe;* *să atribuie tipului de față coafura potrivită;* *să enumere tipurile de fețe învățate;* *să precizeze ce tipuri de coafuri nu se potrivesc anumitor tipului de față;*
Metode didactice	conversaţia, explicația, exerciţiul practic, joc de rol
Mod de organizare	frontal, pe grupe
Resurse materiale	foi de flipchart, markere, fixativ, pieptene, agrafe de păr, ace de păr, elastice, pelerină, fixativ, spumă, gel
Evaluarea achiziţiilor	se face oral, prin întrebări directe, pe baza realizării coafurilor

Desfasurarea lectiei:

Nr. crt.	Etapele lecţiei	Activitatea profesorului	Activitatea elevilor	Timp	Resurse	
1.	**Organizarea clasei**	salută, scurtă conversaţie de acomodare, verificarea prezenţei, a mijloacelor didactice pregătite.	✓ răspund solicitărilor profesorului.	2 min		

2.	**Captarea atenţiei elevilor**	scurt exercițiu de *spargere a gheții*; prezintă tema, tipul activităţii, modul de desfăşurare și obiectivele urmărite pe parcursul lecției.	✓ îşi concentrează atenţia asupra activităţii din clasă; ✓ ascultă prezentarea profesorului; ✓ răspund întrebărilor profesorului;	3 min	Flipchart	
3.	**Formarea priceperilor și deprinderilor**	în prima parte a lecției se actualizează cunoştinţele privind *Tipurile de fețe* prin adresarea unor întrebări directe: *Care sunt tipurile de fețe învățate? Ce coafură se potrivește tipului de față, ovală? Ce coafură se potrivește tipului de față, rotundă? Ce coafură se potrivește tipului de față, pătrată?*	✓ se concentrează; ✓ formulează întrebări și răspunsuri; ✓ răspund întrebărilor suplimentare ale profesorului; ✓ aleg un model de coafură potrivit tipului de față	5 min	Imagini cu diferite tipuri de împletituri	
		împarte elevii pe grupe de câte 2 (1 client și 1 lucrător); urmărește modul de executare, intervine atunci când este cazul și îndrumă elevii care întâmpină dificultăți;	✓ urmăesc explicațiile profesorului ✓ realizează coafura potrivită tipului de față	25 min	ace de păr, agrafe de păr, elastice, fixativ, spună, gel	
4.	**Evaluarea activității**	după terminarea coafuri, invită câte un elev, să prezinte tipul de coafură adaptat tipului de față; notează elevii;	✓ prezintă tipul de coafură, tipul de față și modul de execuție; ✓ ascultă recomandările profesorului;	10 min.		
5.	**Realizarea feed-back-ului**	anunță tema pentru acasă; formulează aprecieri și concluzii; pune în evidență elevii care au lucrat cel mai bine și cel mai repede.	✓ răspund întrebărilor; ✓ își manifestă părerile.	5 min	Tema pentru acasa	

Analizați cu atenție fețele membrilor familiei și încadrațile în criteriile de mai jos:

Tipuri față / Membrii fam.	OVALĂ	ROTUNDĂ	PĂTRATĂ	TRIUNGHIUL ARĂ CU VÂRFUL ÎN JOS (FORMĂ DE INIMĂ)	TRIUNGHIUL ARĂ CU VÂRFUL ÎN SUS (FORMĂ DE PARĂ)	DIAMANT (HEXAGONALĂ).
Mama						
Tata						
Frate/soră 1						
Frate/soră 2						
Frate/soră 3						
Alți membri ……						
Alți membri ……..						

PROIECT EDUCAȚIONAL “ȘCOALA PĂRINȚILOR”

Profesor învățământ primar OPREA-ȘOMTELECAN LIGIA ALINA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „NICOLAE IORGA” CLUJ-NAPOCA

TITLUL PROIECTULUI: “MESERIA DE PARINTE“

IDENTIFICAREA PROBLEMEI

Având în vedere modificările survenite în ultimii ani în școala românească se constată că părinții întampină probleme în educarea copiilor. Lipsa de implicare a părinților în activitatea educativă a copiilor lor și dificultățile înregistrate în dezvoltarea unui parteneriat real între școală și familie se număra printre principalele probleme cu care se confruntă sistemul de învățământ. Ședintele cu parintii au doar rol de informare, părinții nu stiu sa foloseasca informațiile în beneficiul copiilor. Nu e de mirare că mulți dintre părinții elevilor fie nu realizează, fie ignoră resonsabilitățile care le revin atunci când este vorba despre educația propriilor copii.

ARGUMENT

Orice familie trebuie să fie un garant de securitate, de protecție fizică, afectivă, mentală, morală și socială pentru toți membrii ei , dar mai ales pentru copii. Relațiile din sfera familiei sunt de tip special, având la baza sentimente de dragoste și respect reciproc. Implicarea activă a părinților în activitățile școlare și extrașcolare ale propriilor copii au ca rezultat ca ei să realizeze că problemele lor sunt și ale altor părinți, că este util să discute despre situațiile cu care se confruntă, află căi și modalități de rezolvare a problemelor.

Știm că părinţii au propriile întrebări şi temeri despre cum să îşi educe copiii: de ce copiii lor au un comportament şi nu altul , cum să reacţioneze ca părinte în unele situaţii sau cum să îi ofere copilului un mediu cât mai sănătos în care să se dezvolte. Prin participarea la activitățile organizate în cadrul programului de educaţie parentală, părinții vor învăţa cum să îşi rezolve dificultăţile pe care le au în gestiunea anumitor comportamente ale copiilor, a unor situații- problemă , a conflictelor posibile și a situațiilor de risc sau vor învăţa cum să optimizeze dezvoltarea cognitivă, socială sau emoţională a copilului.

Prin activitatea de parteneriat școală – părinți ne dorim să asigurăm un sprijin în propria activitate educativă. Învățându-i pe părinți să se implice în dezvoltarea copiilor lor, întărim interacțiunile și relațiile dintre părinți și copii. Prin cooperare reală și comunicare între cei doi factori, școala pune bazele unei unități de decizie și de acțiune.

MOTIVAREA PĂRINȚILOR PENTRU O MAI MARE IMPLICARE ŞI PARTICIPARE

Pentru ca părinţilor să le fie încurajat comportamentul de implicare în programele de instruire a adulţilor este necesar ca aceştia să perceapă beneficiile acestor întâlniri şi să se simtă confortabil emoţional la aceste întruniri. Dacă părintele este „chemat” la şcoală doar atunci când copilul are probleme de indisciplină, atunci părintele va asocia şcoala cu ceva negativ, ameninţător la adresa rolului de părinte. Similar, dacă părintele este criticat, judecat, apostrofat în şcoală, atunci va avea tendinţa de a evita şcoala, deoarece îi creează un disconfort emoţional care nu îl ajută să rezolve problema de comportament a copilului.

Modalităţi de încurajare a părinţilor să participe la activităţile cu părinţii:

- Întâlniri individuale cu părinţii, planificate la intervale mici de timp, pentru a le oferi acestora informaţii despre progresele pe care le-a făcut copilul lor (NU se recomandă punerea accentului pe probleme sau pe ceea ce NU ştie sau NU poate copilul);

• Întâlniri de grup cu părinţii care au ca obiectiv prezentarea şi discutarea unor teme de interes pentru toţi părinţii – de exemplu, metode de responsabilizare a copiilor sau cum valorizăm timpul liber al copiilor etc.;

• Primirea, de către părinţi, a unui raport scris cu progresele copiilor la sfârşitul fiecărui semestru, cu accent pe aspectele pozitive şi pe acele abilităţi şi comportamente pe care părinţii să le încurajeze la rândul lor;

• Participarea părinţilor la diverse evenimente organizate de şcoală, festivităţi etc.;

• Susţinerea, de către şcoală, a organizării unor asociaţi profesori-părinţi sau a unor asociaţii de părinţi care să organizeze evenimente care să susţină implicarea părinţilor în viaţa şcolară a copilului.

SCOPUL PROIECTULUI:

Cultivarea și dezvoltarea parteneriatului dintre familie și școală prin implicarea părinților în viața școlii, astfel încât să devină parteneri activi și avizați în educația copiilor

OBIECTIVE GENERALE:

- Implicarea în cunoașterea politicilor promovate de școală (managementul clasei, statutul elevului, standarde de performanta) pe baza materialului informativ pregătit;
- Cunoașterea tehnicilor de abordare a unor discipline și modul de intervenție în pregatirea temelor, în dobandirea deprinderilor intelectuale cu ajutorul metodelor interactive;
- Conștientizarea progresului sau eșecului școlar al copilului, a schimbărilor survenite în evoluția lui, nevoile, încrederea în forțele proprii prin monitorizarea săptămânală a unor indicatori;
- Crearea unui ambient nou și plăcut în școala prin activități comune cu părinții ,venit în sprijinul relaționarii cât mai eficiente cu propriul copil;
- Dezvoltarea unor abilități de bază de care au nevoie pentru a influența pozitiv comportamentul copiilor și de prevenție a comportamentelor indezirabile.

TEMATICA PROIECTULUI – nevoi de instuire ale părinților:

*Elemente de psihologia dezvoltării;

*Comunicarea eficientă cu copiii, părinte-copil;

* Disciplinarea şi metode de gestionare a comportamentelor problematice;

* Abilităţi sociale şi emoţionale ale copiilor;

managementul furiei sau a altor emoţii negative intense;

*Modalități de eficientizare a activitătii școlare;

* Rolurile parentale/modele de familie/ transgenerațională;

* Petrecerea timpului liber în familie: modalitate de optimizare a relație dintre membrii familiei;

*Educație sexuală și sexualitate infantilă;

* Protecţia copilului faţă de abuz, neglijare, exploatare şi trafic;

* Rolul mass-media/internetului în formarea copiilor;

*Educație financiară.

ETAPELE DE IMPLEMENTARE A PROIECTULUI:

- Realizarea unui studiu în vederea identificării tipologiilor de părinți și de copii
- Întocmirea proiectului, identificarea resurselor umane, materiale, financiare
- Achiziția echipamentelor și a materialelor necesare și instruirea personalului
- Distribuirea materialelor de informare a părinților

- Organizarea întâlnirilor cu părinții - anuntarea scopului invitației, evidențierea necesității proiectului: motivația, argumentul, anunțarea obiectivelor proiectului
- Prezentarea ofertei, care poate fi imbogățită sau transformată, în funcție de opțiunile și sugestiile părinților
- Desfășurarea calendarului de activități stabilit pentru proiect
- Colaborarea cu alte instituții, ONG-uri, asociații etc.
- Concluzii. Sustenabilitatea proiectului

METODE ȘI TEHNICI DE LUCRU :

- ✓ dezbateri tematice, mese rotunde, seminarii interactive, activități comune părinți-copii, studii de caz, sesiuni de informare; metode interactive, jocuri, ateliere de lucru, consilieri individuale, sarcini de lucru practice urmate de debriefing.
- ✓ Elaborarea unor portofolii tematice care se vor folosi în activitățile instructiv-educative;
- ✓ Dezvoltarea relațiilor de colaborare între cadrele didactice și părinți;
- ✓ Îmbunatatirea relațiilor dintre membrii comunității.

MODALITĂȚI DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE A REZULTATELOR :

- panou al activității cu părinții
- chestionare
- sondaje de opinie in rândul elevilor, cadrelor didactice, părinților, tutorilor
- cutia părinților
- fișe de evaluare a activitatilor
- portofoliul proiectului
- inventar cu bune practici
- publicații în revista școlii
- înregistrare audio-video, DVD-ul care sa cuprindă întreaga activitate desfașurată în cadrul proiectului
- expoziții tematice, acordare de diplome.

PROIECT DE ACTIVITATE INTEGRATA

„Animale mari și mici cunoscute de pitici”

PROF.ÎNV.PREȘCOLAR: Stefan Alexandra
GRADINIȚA CU PROGRAM
PRELUNGIT:”Bobocei din Micro III Buzau”

Tema anuală de studiu:„Cum este, a fost și va fi aici pe pământ?"
Tema proiectului tematic:„ Prietenii necuvântători"
Tema săptămânii: „ Ferma și animalele domestice”
Tema activității : „Animale mari și mici, cunoscute de pitici”
Forma de realizare: Activitate integrată
Tipul activității: Mixt

ELEMENTE COMPONENTE ALE ACTIVITĂŢII INTEGRATE, MIJLOACELEDE REALIZARE:

1. ***Activități de dezvoltare personală:*** Întâlnirea de dimineaţă (salutul, prezența, calendarul naturii,activitatea de grup, mesajul zilei, noutatea zilei)

2. Jocuri şi activităţi didactice alese (etapa I):

- Joc de masă: „ Animale domestice-in jumătate, întreg’’
- Joc de rol: „Micii fermieri”
- Construcții: „Gărduțuri pentru animale”

3. Activități pe domenii experienţiale:

Domeniul Limbă și Comunicare – Educarea limbajului "Cine a spus Miau?" de V. SUTEEV - povestirea educatoarei **Domeniul Estetic și Creativ – pictură**
„ Pisica și cățelul’’
Jocuri şi activităţi didactice alese (etapa a II-a): Joc distractiv: „Petrecerea de la fermă” Joc de mișcare: „Hrană pentru animale"

5. ***Moment de literație:„***Rățușca cea urâtă"

DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII:

- Motricitate grosieră și motricitate fină în contexte de viaţă familiare
- Finalizarea sarcinilor și a acțiunilor (persistență în activități)

COMPORTAMENTE VIZATE:

- Își coordonează mușchii în desfășurarea unor activități diversificate, specifice vârstei;
- Utilizează mâinile și degetele pentru realizarea de activități variate

SCOPURILE ACTIVITĂȚII INTEGRATE:

- Dezvoltarea capacităţii de a asculta o poveste, de a transpune gânduri, idei, sentimente prinlimbajul specific vârstei, activizând și îmbogăţind vocabularul cu cuvinte si expresii

noi.

 Formarea priceperilor şi deprinderilor de a aplica într-un spaţiu dat culoare cu ajutorul burețelului.

Obiective operaționale:

O1: Să prelucreze porumbul, cu ajutorul căruia, vor hrăni animalele din fermă(Joc de rol)

O2: Să reconstituie imaginile cu animale domestice, făcând din jumatate, întreg.(Joc de masă) O3: Să construiască garduri de diferite culori cu ajutorul materialelor puse la dispoziție(Construcții)

O4: Să răspundă la întrebări, cu ajutorul imaginilor;(DLC)

Strategii didactice:

- **metode și procedee:** povestirea, conversația, explicația, demonstrația, jocul, șorțul povestitor.
- **materiale didactice:** calendarul naturii, măști cu animale, tempera, diferite elemente pentru jocul de rol, bețișoare, polistiren, imagini din poveste, șorțul povestitor, siluete pisică, cățel, purcelușI, cocoș din polistiren
- **forme de organizare:** în grupuri mici, frontal, individual;
- **forme şi tehnici de evaluare:** observarea comportamentului copilului, aprecieri verbale, analiza produselor activității;

Bibliografie:

M.E.N. “Curriculum pentru educație timpurie (3 – 6/ 7 ani)”, Bucureşti, 2019;

Suport pentru explicitarea și înțelegerea unor concepte și instrumente cu care operează curriculumul pentru educație timpurie;

JOCURI ȘI ACTIVITĂȚI DIDACTICE ALESE (etapa I)

În cadrul ***JOCURILOR ÇI ACTIVITĂȚILOR ALESE***, preşcolarii grupei mici „Floricelele’’ vor descoperi și vor fi familiarizați pe rând cu materialele din fiecare sector pregătitşi cu sarcinile pe care le au de îndeplinit.

Preşcolarii se vor grupa şi se vor aşeza la centrele de activitate, unde se vor juca cu materialele puse la dispoziţie. În funcţie de timp şi preferinţele copiilor se va realiza rotirea acestora la centrele de activitate. După finalizarea sarcinilor de la centre se va face evaluarea, apoicopiii vor părăsi sala de grupă pentru desfăşurarea rutinelor .

La centrul **JOC DE ROL**, preșcolarii grupei mici,, Floricelele’’ vor pregăti hrană pentru animale(oaie, gaină, porc). Vor trebui să curețe un știulete de porumb, după care să hrănească animalele cu ajutorul unor cupe.

La centrul **JOC DE MASĂ**, copiii se vor juca cu jumătățile animalelor domestice. Vor reconstitui imaginile făcând din jumătate, întreg.

La centrul **CONSTRUCȚII,** preșcolarii vor construi garduțuri de diferite culori pentru a înconjura animalele din țarc.

Domeniul Limbă și Comunicare – **Educarea limbajului**- Povestirea educatoarei" Cine a spus Miau?’’ de V. SUTEEV

Organizarea activității: Cadrul didactic se asigură de cadrul și condițiile necesare adecvate desfășurării activității: pregătirea și expunerea materialului didactic

Introducerea în activitate : se va reaminti copiilor despre pisicuța prezentă la întâlnirea de

dimineață, care ne-a rugat să fim atenți, să îi ascultăm povestea, iar la final, să răspundem la câteva întrebări.

Anunțarea temei și enunțarea obiectivelor: educatoarea anunță titlul și autorul povestirii.

Prezentarea conținutului povestirii: Se expune povestea clar, accesibil și expresiv pentrua putea trezi emoții și pentru a asigura motivația învățării. Expresivitatea expunerii se va realiza prin modelarea vocii, schimbarea ritmului vorbirii, accentuări și scăderi ale intensităţii vocii, mimică şi gestică. Pe parcursului expunerii conţinutului se vor prezenta personajele din poveste cu ajutorul șorțului povestitor și se vor explica cuvintele şi expresiile noi (a dat ocol, dulău, inhațe)întâlnite în text.

Obținerea performanței ce se axează pe fixarea conținutului poveștii se va realiza prin intermediul unui joc. Jocul se numește „ Detectivii din poveste’’, în care copiii trebuie să aleagă dintr-un coș cu mai multe animale, dar doar animalele care au fost prezente în povestea pe care auascultat-o.

După ce se finalizează jocul, educatoarea le va adresa câteva întrebări copiilor, astfel încâtvom înțelege mai bine povestea și vom fixa cunoștințele prin întrebări și răspunsuri. În cadrul acestei etape, copiii vor răspunde la următoarele etape:

- Cum s-a numit povestea?
- Ce personaje apar în poveste?
- De cine i-a fost frică cățelușului?
- Cum s-a încheiat povestea?

Încheierea activității- integrarea noilor cunoștințe în sistemul celor însușite anterior și asigurarea retenției și a transferului.

SCOALA GIMNAZIALĂ „DIMITRIE CATEMIR”, BRĂILA
STRUCTURA GRĂDINIŢA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.36
PROIECT DE ACTIVITATE INTEGRAT
PROFESOR PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR

Gherghe Ana Maria
Școala gimnazială „Dimitrie Cantemir”, Brăila

NIVEL II
DATA:
UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT: Școala gimnazială „Dimitrie Cantemir”, Brăila
Structura Grădinița cu program prelungit nr. 36
GRUPA: mare
TEMA ANUALĂ: „Cum a fost/este și va fi pe pământ?”
TEMA PROIECTULUI: „Prieteni fără grai”
TEMA SĂPTĂMÂNII: „Lumea apelor”
TEMA ZILEI: „ COMOARA PRIETENIEI”
TIPUL ACTIVITĂȚII: Activitate integrată ADP+ADE (DLC ŞI DOS) +ALA - transmitere de noi cunoștințe
FORMA DE ORGANIZARE: pe grupuri, frontal şi individual
DURATA: o zi
LOC DE DESFĂŞURARE: sala de grupă

SCOPUL ACTIVITĂŢII:

- Recunoașterea și denumirea corectă a animalelor marine
- Exersarea deprinderii de a se exprima corect, în propoziții simple, corecte din punct de vedere gramatical

DIMENSIUNI ALEDEZVOLTĂRII ŞI COMPORTAMENTE URMĂRITE

- *Mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute*
  - Exersează cu sprijin, ascultarea activă a unui mesaj în vederea înțelegerii și receptării lui (comunicare receptivă).
- *Mesaje orale în diverse situaţii de comunicare*
- Demonstrează capacitate de comunicare clară a unor idei, nevoi, curiozități, acțiuni, emoții proprii (comunicare expresivă)

- *Caracteristici structurale şi funcționale ale lumii înconjurătoare*

- Identifică și valorifică unele caracteristici ale lumii vii, ale Pământului şi Spaţiului

- *Motricitate grosieră şi motricitate fină în contexte de viaţă familiare.*
- Utilizează mâinile și degetele pentru realizarea de activități variate.
- *Curiozitate, interes, inițiativă în învățare*
- Manifestă curiozitate şi interes pentru experimentarea și învăţarea în situații noi.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

- să identifice în mod corect mesajul transmis de text, respectând regulile de exprimare corectă şi având drept suport explicaţiile educatoarei;
- să rezolve corect sarcinile cubului, ţinând cont de explicaţiile educatoarei
- să realizeze „Peştişorul curcubeu” (activitate practică) prin decupare şi lipire (peştişorul şi solzii peştişorului curcubeu), manifestând creativitate şi respectând tehnicile de lucru propuse
- să își ajute colegii la sarcinile de lucru prin împărțirea cu ceilalți a materialelor necesare, dovedind altruism

ACTIVITĂŢI DE ÎNVĂŢARE

➢ **ACTIVITĂŢI DIDACTICE LIBER ALESE: (ALA)**

- Joc liber
- Mișcarea se face pe muzică și cuprinde exerciţii distractive cu caracter imitativ (lecția de înviorare, Baby shark)

➢ **ACTIVITĂŢI DE DEZVOLTARE PERSONALĂ (ADP)**

Rutine: salutul, prezenţa, gimnastica de înviorare
Întâlnirea de dimineaţă: activitatea de grup, „***De vorbă cu Peștele curcubeu***”
Noutatea zilei: Mesajul audio de la Peștele curcubeu
Tranziţii: deplasarea pe centre, exercitii de miscare, fragmente ritmico-melodice

➢ **ACTIVITĂŢI PE DOMENII EXPERIENŢIALE (ADE)**

ACTIVITATE INTEGRATĂ (ADP+ADE+ALA): „Povestea Peștișorului curcubeu**”** – povestea educatoarei**.** Activitate desfășurată frontal, în semicerc.
Mijloc de realizare: povestea educatoarei
Strategia didactică
Resurse procedurale: teatru cu siluete, explicația, demonstrația, jocul, problematizarea, cubul
Resurse materiale: siluete de animale marine, cubul
Forme de organizare: frontal
Forme de evaluare: continuă, prin observarea acţiunilor copiilor, aprecieri verbale.
Tranziţii: „Noi la rând ne așezăm,
Și spre baie ne-dreptăm
Mâinile le săpunim,
Și cu apă ne clătim,”.
Rutine: Copiii se încolonează și părăsesc sala de grupă pentru a merge la baie

➢ **ACTIVITĂŢI DESFĂŞURATE ÎN CENTRE DE ACTIVITATE : (ALA)**

✓ **ARTĂ - *„Prietenii Peștișorului curcubeu”***

Sarcini de lucru:
- Copiii vor decupa ”solzi” colorați apoi prin tehnica îndoirii și lipirii vor obține mai mulți peștișori colorați asemeni Peștișorului curcubeu, pe care îi vor așeza în ”oceanul” din sala de grupă. Copiii care reușesc să-și decupeze mai rapid ”solzii” vor fi îndemnați să-și ajute colegii mai puțin îndemânatici să obțină și aceștia suficient de multe cercuri colorate pentru a-și finalize lucrarea.

Mijloc de realizare: decupare/lipire

Strategia didactică
Resurse procedurale: conversaţia, explicaţia, demonstraţia, exerciţiul.
Resurse materiale: pești din carton, foarfece, lipici, carton colorat
Forme de organizare: pe grupuri, individual
Forme de evaluare: continuă, prin observarea acţiunilor copiilor, aprecieri verbale

- ✓ **JOC DE ROL - *”De-a pescarii”***

Sarcini de lucru:
- Copiii vor aduna cât mai multe scoci colorate, ajutându-se de undițele magnetice puse la dispoziție. Scoicile ”pescuite” le vor așeza pe un pește desenat pe podea pentru a-i reconstitui acestuia solzii colorați. Copiii care reușesc să pescuiască mai rapid, vor fi stimulați să îi ajute și pe cei mai puțin îndemânatici astfel încât toți copiii să poată participa la reconstituirea solzilor, stimulând în acest mod altruismul.

Mijloc de realizare: joc
Strategia didactică
Resurse procedurale: conversaţia, explicaţia, demonstraţia, exerciţiul, jocul.
Resurse materiale: scoici, undițe, barca
Forme de organizare: pe grupuri.
Forme de evaluare: continuă, prin observarea acţiunilor copiilor, aprecieri verbale.

- ✓ **NISIP ȘI APĂ: „*Unde sunt scoicile?*”**

Sarcini de lucru la alegerea copiilor:
- Copiii vor descoperi în nisip scoici colorate. Apoi vor așeza scoicile pe un pește desenat pe podea pentru a-i reconstitui acestuia solzii colorați. In nisip vor exista și scoici colorate auriu și argintiu, iar copiii care găsesc mai multe vor fi îndemnați să împartă cu cei care nu au găsit nici o scoică colorată, stimulând astfel altruismul.

Mijloc de realizare: joc-exercițiu
Strategia didactică
Resurse procedurale:conversaţia, explicaţia, demonstraţia, exerciţiul, jocul
Resurse materiale: măsuțe cu tăvițe pentru nisip și apă, scoici
Forme de organizare: pe grupuri, individual
Forme de evaluare: continuă, prin observarea acţiunilor copiilor, aprecieri verbale

- ➢ **JOCURI ŞI ACTIVITĂŢI RECREATIVE (ALA II):**

Joc ritmic:
Toate produsele obținute pe parcursul zilei vor fi așezate în ”oceanul” din sala de grupă iar educatoarea va realiza o proiecție ce ilustrează apa oceanelor peste acestea. Pe fundal va rula o melodie, timp în care copiii imită înotul peștilor din ocean. La un moment dat melodia are pauze de ritm, timp în care copiii vor rămâne nemișcați.

Joc de mișcare: „ Curcubeul prieteniei”
Cu ajutorul unei parașute multicolore copiii vor colabora pentru a ține minge în interiorul acesteia.

FINALITATEA: „Oceanul din clasă”

BIBLIOGRAFIE: - Curriculum pentru educație timpurie, 2019;
- Breben, Silvia, Gongea, Elena, Ruiu, Georgeta, Fulga, Mihaela,Metode interactive de grup - ghid metodic - metode si aplicaţii practice pentru învăţământul preşcolar, Editura ARVES, 2002

SCENARIUL ZILEI

Ziua începe cu jocul liber ales.

Rutine: Formarea deprinderilor igienico-sanitare. Servirea micului dejun.

Întâlnirea de dimineaţă începe cu **Salutul** - Astăzi ne vom saluta într-un mod mult mai distractiv: “Rotește, îngheață, salută!”. Pe fundalul unei melodii, aceștia se rotesc în cerc, iar la oprirea melodiei, copiii vor îngheța. La semnalul sonor, dat de educatoare aceștia se vor saluta între ei cu formula ”Bună dimineața”, apoi se reia melodia și mersul pe cerc. Se vor repeta comenzile de mai multe ori.

Copiii se așează pe scăunele și sunt salutați de educatoare: „Bună dimineaţa, copii! Bine aţi venit la grădiniţă!

Prezenţa se realizează astfel : copiii sunt solicitaţi după ce şi-au auzit numele, să îşi aşeze poza pe panoul de la Calendarul Naturii.

Urmărim apoi **„Calendarul Naturii”** şi precizăm în ce zi ne aflăm. Un copil va fi rugat să privească pe fereastră şi să spună cum este vremea afară. Se poartă o scurtă discuţie despre starea vremii, completând Calendarul Naturii.

Noutatea zilei constă în mesajul audio transmis de peștele curcubeu.

Bună dimineaţa, dragi copii-, peştişori! Mă bucur să vă întâlnesc şi să fiu printre voi. Astăzi v-am pregătit o surpriză. O să vă invit într-o călătorie misterioasă prin ocean. Sunt sigur că veţi rezolva cu succes toate sarcinile pregătite de mine. Eu şi doamna educatoare o să fim alături de voi.

Activitatea de grup: Se va realiza printr- joc interactiv ce presupune rezolvarea unor ghicitori legate de animalele marine cu ajutorul indiciilor.

Moment de mișcare: preșcolarii grupei desfășoară împreună cu educatoarea înviorarea de dimineață. Mișcarea se face pe muzică și cuprinde exerciţii distractive cu caracter imitativ (Baby shark).

Captarea şi orientarea atenţiei se face prin dezvaluirea elementului-surpriză, oceanul din sala de grupă.

Anunțarea temei: Activitatea de astăzi se numește „Prietenii Peștișorului curcubeu” și o vom desfășura în următoarele centre:

În cadrul activității experiențiale *Domeniul limbă și comunicare*, doamna educatoare va expune povestea utilizând metoda teatrului de siluete. Se va prezenta conținutul poveștii clar, coerent și expresiv, folosind un ton și o mimică adecvată. Vocea va fi modelată pentru a imita personajele, nuanțând astfel expunerea în funcție de stările afective pe care le implică povestirea.

Educatoarea prezintă siluetele din poveste în ordinea succesivă a întâmplărilor, iar la finalul lecturii copiii vor răspunde la următoarele întrebări:

1.“Unde trăia peştele curcubeu?”

2.”De ce era cel mai frumos peşte din ocean?”

3.”Cine îi cere un solz strălucitor, peştişorului curcubeu?”

4.”De ce se simţea peştişorul curcubeu trist?”

5.”La cine îi cere ajutorul peştişorul curcubeu?”

6.”Ce hotărește peștișorul curcubeu să facă după discuţia cu caracatiţa?”

Peștișorul Curcubeu propune să ne jucăm jocul „Cubul prieteniei”, pentru a vedea de ce era singur, fără prieteni, cu ce a greșit. Educatoarea prezintă cubul colorat care are pe fiecare față câte o sarcină (descrie, compară, asociază, analizează, aplică, argumentează).

Un copil este solicitat să arunce cubul iar educatoarea va citi sarcina de pe cub.

DESCRIE: Haideți să descriem peștișorul curcubeu.

Privește peștișorul curcubeu și spune-mi cum arată el!(aspecte fizice)

COMPARĂ: Compară comportamentul pestișorului curcubeu cu cel al peștisorului albastru.

ANALIZEAZĂ: Analizează cum s-a comportat pestișorul curcubeu la începutul poveștii față de pestișorul albastru. Spune cum crezi că s-a simțit peștișorul albastru? Tu cum ai fi procedat?

ASOCIAZĂ: Găsește cărui personaj i se potrivește trasatura de pe jeton.

Copiii numiți , aleg câte o scoică sub care se găseşte ascuns un bilețel. Pe fiecare bileţel pe se află o însușire: înțeleaptă, aripioare grațioase, mândru de solzii lui, haine ponosite, prietenos. Copilul numit va spune cărui personaj i se potrivește însușirea de pe bilețel.

ARGUMENTEAZĂ: Cum trebuie să te comporți că să îți faci prieteni? De ce este important să avem prieteni?

APLICĂ: vesel/trist.

Copiii primesc câte o paletă cu față veselă iar pe verso față tristă. În funcție de comportamentul personajului ei vor arăta fața veselă sau pe cea tristă.

”Peștișorul curcubeu nu a vrut să se joace cu peștișorul albastru”.

”Peștișorul albastru a vrut să-i dăruiască un solz din hăinuța sa, peștișorului curcubeu”.

”Peștișorul curcubeu a refuzat darul oferit de peștișorul albastru”.

”Peștișorii galbeni l-au primit cu drag în jocul lor pe peștișorul albastru”.

”Caracatița cea înțeleaptă l-a învățat pe peștișorul curcubeu cum să se comporte cu ceilalți peștișori”.

”Peștișorul curcubeu si-a cerut iertare de la ceilalți peștișori pe care i-a jignit.”

”Peștișorul curcubeu a înțeles că contează mai mult frumusețea din suflet decât frumusețea hainelor, a corpului.”

Mesajul din poveste:

Ca să ne facem prieteni este foarte important să vorbim și să ne comportăm frumos cu cei din jurul nostru, să împărțim lucrurile noastre cu ei , să fim generoși! Frumusețea sufletului (modul în care ne purtăm, vorbim) este mult mai importantă decât frumusețea exterioară (felul în care arătăm, hainele)!

Printr-o tranziție copiii vor trece la a doua etapă a zilei unde în cadrul **activităților liber alese** desfășurate în centrele Nisip și apă, Artă (aici se va desfășura activitatea de la Domeniul Estetic și creative) și Joc de rol, activități prin care vor încerca să îi aducă prieteni peștisorului apărut la întânirea de dimineață.

Tranziţii: Deplasarea pe centre se face pe următoarele versuri:

” Către centre ne-ndreptăm/ Sarcinile să le-aflăm./ Dacă vom colabora/ Cerințele le-om rezolva.”

După finalizarea lucrărilor, acestea vor așezate în ”oceanul” din sala de grupă. Educatoarea face aprecieri asupra modului în care au participat la activitate.

ALA II: După ce activitatea din centre va fi finalizată,copiii experimentează ”înotul” și sunetele din ocean.

Apoi copiii se vor pregăti pentru activitatea recreativă ,,Curcubeul prieteniei”- joc de mișcare.

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

EVENIMENTUL DIDACTIC	CONŢINUTUL ŞTIINŢIFIC	STRATEGII DIDACTICE		EVALUARE
		Metode și procedee	**Mijloace de învățământ**	
Moment organizatoric	Aerisirea sălii de grupă; Pregătirea materialului didactic necesar; Aranjarea mobilierului; Intrarea ordonată a copiilor în sala de grupă		Scăunele, materialele de la fiecare centru	
II. Captarea atenţiei	În clasă își va face apariția un peștișor(proiecție pe videoproiector) care este singur și are nevoie de ajutor să își caute prieteni. Captarea se va realiza în cadrul Întâlnirii de dimineață, la Noutatea zilei prin elementul surpriză ”oceanul” Se va face intuirea materialelor de către copii, apoi voi anunța tema și obiectivele activității.	Conversaţia Explicaţia Surpriza	Videoproiector Panou reprezentând oceanul	
III. Anunţarea temei şi a obiectivelor	Activitatea de astăzi se numește ,,Prietenii Peștișorului curcubeu”. Se comunică copiilor faptul că în cursul zilei vor descoperi animale marine și vor participa la jocuri și activități distractive.	Conversaţia Explicaţia		
IV. Prezentarea optimă a conţinutului și dirijarea învățării.	**Secvenţa 1 ADE** În cadrul **DLC** – doamna educatoare expune povestea. Prescolarii vor fi solicitati sa spuna titlul povestii. Vor fi adresate intrebari legate de continutul narativ: “Unde trăia peştele curcubeu?” ”De ce era cel mai frumos peşte din ocean?” ”Cine îi cere un solz strălucitor, peştişorului curcubeu?”	Teatru cu siluete Conversația Explicația	Siluete animale marine	Frontal Aprecierea răspunsurilor

	”De ce se simţea peştişorul curcubeu trist?” ”La cine îi cere ajutorul peştişorul curcubeu?” ”Ce hotăreşte peştişorul curcubeu să facă după discuţia cu caracatiţa?” Fixarea poveștii se realizează cu ajutorul unui cub pe ale carui fațete sunt sarcinile descrie, compară, asociază, analizează, aplică, argumentează, legate de poveste. După ce au finalizat jocul exercițiu au trecut la activitatea pe arii de stimulare. Copiii formează un trenuleț care va trece prin fiecare centru, unde se va intui materialul didactic și li se va explica sarcina de rezolvat de la fiecare sector. **Secvenţa 2 ALA** La centrul *Artă* vom realiza peștișori curcubeu, prieteni de pus în ocean La centrul *Joc de rol* vom pescui scoici pentru a reface solzii peștelui de pe podea La centrul Nisip și apă vom ”salva” solzii peștișorului și le vom așeza pe acesta **Tranziţie:** ” Către centre ne-ndreptăm/ Sarcinile să le-aflăm./ Dacă vom colabora/ Cerințele le-om rezolva ” Copiii vor fi îndrumaţi la centre în funcţie de preferințele personale.	Problematizarea Explicația Demonstrația Exercițiu Jocul Munca în grup Conversația Explicația Demonstrația Exerciţiul	Cubul Undițe Scoici Carton colorat Foarfece Lipici Nisip	Frontal Evaluare prin apreciere verbală Pe grupuri Aprecieri verbale Observarea comportamentului Individual Colaborarea în cadrul grupului Analiza produselor realizate pe centre. Aprecierea calității lucrărilor

V. Obţinerea performanţei şi asigurarea feedback-ului	După ce au realizat sarcinile, fiecare echipă va contribui la umplerea ”oceanului” cu prieteni pentru peștișorul de la întânirea de dimineață..	Conversația Explicația Exercițiul	Produsele activității	Observarea sistematică a comportamentelor copiilor
VI. Asigurarea retenţiei şi a transferului de cunoştinţe	Educatoare cere copiilor să denumească jocurile pe care le-au desfășurat dar și mesajul poveștii de astăzi	Explicația Conversația		Observarea sistematică a comportamentelor copiilor
VII. Evaluarea performanţelor	Se realizează evaluarea produselor finale ale zilei, evidenţiind efortul colectiv şi individual.	Conversația Explicația		Observarea sistematică a comportamentelor copiilor
VIII. Încheierea	Copiii vor interpreta rolul peștilor din ocean dansând pe o melodie specifică. La final vor juca un joc de îndemânare, coordonare și colaborare cu ajutorul unei parașute multicolore încercând să țină mingea în centrul acesteia.			Mişcări sugerate de ritmul muzical

PROIECT DIDACTIC

Matei-Gheorghe Violeta,
Școala gimnazială nr. 1 Amzacea

Unitatea de învățământ: Școala gimnazială nr. 1 Amzacea
Clasa: a V-a
Profesor: Matei-Gheorghe Violeta
Obiectul: Limba şi literatura română
Titlul lecției: *Zâna Munților* de Petre Ispirescu (personajele)
Tipul lecției: însușire de noi cunoștințe
Durata: 50 de minute

Competențe generale:
2. Redactarea textului scris de diverse tipuri;
4. Utilizarea corectă, adecvată şi eficientă a limbii în procesul comunicării orale și scrise**.**

Competențe specifice:
2.1. Identificarea informațiilor importante din texte literare și nonliterare, continue, discontinue și multimodale;
4.2. Aplicarea achiziţiilor lexicale şi semantice de bază, în procesul de înţelegere şi de exprimare corectă a intenţiilor comunicative.

Obiective operaționale:
O$_1$ - să identifice personajele dintr-un text studiat;
O$_2$ – să extragă din citate trasăturile personajelor;
O$_3$ – să precizeze ce fel de personaje apar într-un basm;
O$_4$ – să exprime în scris păreri, atitudini, sentimente faţă de personajele principale.

Motivația: Lumea basmului şi basmele au rămas de-a lungul veacurilor operele cele mai îndrăgite de elevi. Prin lectura basmelor se reliefează calităţile eroilor, care constituie pentru elevi modele demne de urmat. Din faptele eroului pozitiv ei învaţă să fie curajoşi şi dârji, perseverenţi şi

hotărâţi, modeşti şi harnici, cinstiţi şi drepţi, prieteni adevăraţi, exprimând compasiune faţă de cei mai slabi, admiraţie faţă de cei optimişti şi încrezători în forţele lor.

STRATEGIA DIDACTICĂ

METODE ŞI PROCEDEE: conversaţia euristică, explicaţia, brainstormingul, învățarea prin descoperire, piramida personajelor, diagrama Venn, turul galeriei.
MATERIALE ŞI MIJLOACE: fișe de lucru, tabla, caietele elevilor.
FORME DE ORGANIZARE: activitate frontală, activitate independentă, activitate pe grupe.
MIJLOACE DE EVALUARE: Continuă – formativă.
BIBLIOGRAFIE:

- Programă şcolară *Limba şi literatura română clasele a V-a – a VIII-a*, București, 2017;
- ***Limba și literatura română, clasa a V-a***, Autori: Florentina Sămihăian, Sofia Dobra, Monica Halaszi, Anca Davidoiu-Roman, Editura Art Klett, București, 2022.

Desfășurarea lecției (Scenariul didactic)

Nr. crt.	Etapele lecției	Ob.op.	Timp min	Activitatea profesorului/ elevului	Metode și procedee	Mijloace de învățământ	Forme de organizare	Evaluare
1	2	3	4	5	7	8	9	10
1.	***Momentul organizatoric***		5 min	• Salutul • Notarea absenţelor • Verificarea temei (atât cantitativ, cât şi calitativ. - Verificarea calitativă se face selectiv.) • Pregătirea pentru începerea orei: Voi avea grijă ca elevii să-și pregatească materialele necesare orei de limba si	Conversația	Catalogul Caietele elevilor	Activitate frontală	Aprecieri verbale

				literatura română. O să asigur liniștea și disciplina clasei pentru o mai bună desfășurare a activității didactice.				
2.	***Captarea atenției***		2 min	Le arăt elevilor niște imagini. Elevii descoperă că în imagini avem personajele din basmul *Zâna Munților* cules de Petre Ispirescu.	Expunerea Conversația	Planșe cu imagini	Activitate frontală	Observație sistematică
3.	***Anunțarea subiectului și a obiectivelor pentru atingerea competențelor***		5 min	Scriu titlul lecției pe tablă, iar elevii îl notează în caiete. Precizez în mod clar obiectivele urmărite pe parcursul activităţii.	Expunerea Conversația	Fișe de lucru	Activitate frontală	
4.	***Dirijarea procesului de sistematizare și recapitulare***	**O1** **O2** **O3** **O4**	25 min	Le dau elevilor o fișă de lucru. După ce descoperim personajele textului voi realiza împreună cu aceștia piramida personajelor. Pentru a afla cum pot fi personajele dintr-un basm elevii au de rezolvat exercițiile 2, 3, 4 și 5 de pe fișa de lucru.	Conversația Brainstormingul Piramida personajelor	Tabla Caietele elevilor Fișe de lucru	Activitate individuală	Aprecieri verbale

				Personajele din basme pot fi atât ființe umane având calități supranaturale (puteri excepționale, capacitatea de a se transforma etc.), cât și ființe fabuloase (zâne, zmei, animale năzdrăvane etc.). **În basme există un erou, un personaj pozitiv care dorește să înfrângă un personaj negativ. Pentru a reuși, eroul trebuie să treacă niște probe.** Împart clasa în 4 grupe. Fiecare grupă va avea de completat o diagramă Venn cu asemănările și deosebirile dintre: **a.** fiul împăratului și Făt-Frumos/ Prâslea cel voinic (grupa 1 și 3); **b.** Zâna Munților și Cenușăreasa/ Albă ca Zăpada. (grupa 2 și 4).	Învățarea prin descoperire Diagrama Venn		Activitate pe grupe	
5.	***Realizarea feedbackului***		10 min	Elevii rămân tot în grupe și vor avea o altă sarcină de lucru: să inventeze o zână. Elevii au de realizat o scurtă prezentare a zânei și un desen cu aceasta. După rezolvarea exercițiului câte un reprezentant de la fiecare grupă merge să expună produsul la turul galeriei.	Conversația Turul galeriei		Activitate frontală Activitate individuală	Observație sistematică Aprecieri verbale

6.	***Asigurarea retentiei si a transferului***		2 min	**Temă pentru acasă:** Exercițiile 1, 2, 3 de la pagina 152, din manual.	Expunerea Conversația		Activitate frontală	
7.	***Aprecieri finale***		3 min	Voi face aprecieri generale și individuale, pozitive și negative atât pe parcursul lecției, cât și la sfârșitul acesteia. Salut elevii și ies din clasă.	Expunerea Conversația		Activitate frontală	Aprecieri verbale

PROIECT DIDACTIC

Prof: Argatu Cristina Margareta
Centrul Scolar de Educație Incluzivă Suceava

Clasa: a X-a, CES
Disciplina: Limba şi literatura română
Subiectul: *Povestea lui Harap-Alb* de Ion Creangă
Tipul de lecţie: sistematizare si consolidare a cunoștințelor;
Competențe specifice
1.4. Redactarea unor compoziţii despre textele studiate şi alcătuirea unor texte funcţionale sau a unor proiecte;
1.5.Utilizarea, în exprimarea proprie, a normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexico-semantice, compatibile cu situația de comunicare;
2.1. Analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului narativ;
2.4. Folosirea unor modalităţi diverse de înţelegere şi de interpretare a textelor literare studiate;
3.1. Identificarea structurilor argumentative în vederea sesizării logicii şi a coerenţei mesajului;
3.3. Elaborarea unei argumentări orale sau scrise pe baza textelor studiate.
Obiective operaţionale:
- să precizeze semnificația titlului;
- să identifice trăsăturile specifice basmului;
- să prezinte tema şi motivele narative;
- să enumere probele la care este supus Harap-Alb ;
- să-şi dezvolte capacitatea de argumentare a opiniei personale;
- să-şi dezvolte capacitatea de a construi un mesaj oral corect şi coerent.

Strategii didactice:
Metode şi procedee didactice: expunerea, lectura expresivă, explicaţia, exercițiul, explozia stelară.
Mijloace didactice: fişe, markere, coli, flipchart, tabla.
Forme de organizare: frontal, individual.
Bibliografie: *Povestea lui Harap-Alb* de Ion Creangă
Limba şi literatura română, manual pentru clasa a X-a, Ed. Art, Bucureşti, 2005
Eseul, L. Paicu, M. Lupu, M. Lazăr , Editura ART, 2010;
SCENARIU DIDACTIC

Secvenţe didactice	**Conţinuturi vizate**	**Forme de organizare**	**Resurse procedurale şi materiale**	**Evaluare**
I.EVOCAREA	Se notează absenţele şi se asigură cadrul optim desfăşurării activităţii.			
	Elevii sunt solicitaţi să **rezume** opera *Povesteaa*	-frontal;	-conversația; expunerea	Prezentați **rezumatul** operei

	lui Harap –Alb de I. Creangă Profesorul anunță subiectul lecției obiectivele urmărite			*Povestea lui Harap-Alb*
II.REALIZAREA SENSULUI	Se împarte elevilor cu deficienţe severe de învăţare, câte un o fișă de lucru spre rezolvare (Anexa 1). Se explică elevilor cum se va desfășura activitatea în continuare: câte un elev va răspunde la o întrebare aflată în fiecare colț al stelei, care se referă la opera studiată.*(Unde și când?, Care?, Cine?,La ce?,Cum?, Ce ?)*. La anumite întrebări vor avea citate pe care va trebui să le potrivească corespunzător. Se solicită elevilor să rezolve cerințeler de pe fiecare stea și să noteze răspunsurile. (Anexa 2) Cerinţele surprind elemente de compoziţie specifice textului epic şi trăsături ale basmului Răspunsurile vor fi discutate frontal şi trecute într-o schemă pe flipchart şi în caiete. **Trăsăturile basmului *Povestea lui Harap-Alb*** de I. Creangă -Repere temporale și spațiale : **atemporalitate și aspațialitate**; **-Tema specifică basmului** : lupta dintre bine și rău, învinge binele și se prezintă	-individual; -frontal; -frontal; -frontal;	Explicația; conversaţia; explozia stelară; -exercițiul; Flipchart; conversaţia;	Rezolvaţi cerintele date **Anexa 1** **Unde și când** se petrece acțiunea? **Care** este tema operei ? **Cine** participă la acțiune? **La ce** probe/munci este supus Harap -Alb? **Cum** începe și se termină opera? (formule tipice/ clișee compoziționale) **Ce** elemente fabuloase basmului(cifre magice, elemente magice)sunt prezente în operă? **Anexa 2**

	drumul inițiatic al protagonistului; - **Personajele** sunt: protagonistul, antoganistul, ființe cu puteri supranaturale, ajutoare , donatori; - Prin **trecerea probeleor** protagonistul dobândește calități umane deosebite; - **Formule tipice**: formula inițială, mediană și finală; - **Prezența elementelor fabuloase**: cifre magice (3,9,12,24), obiecte miraculoase, metamorfoza, motive narative specifice. -**Respectarea tiparului narativ**: situația de echilibru; tulburarea echilibrului; acțiunile de recuperare a echilibrului; restabilirea echilibrului și răsplătirea eroului			
III.REFLECŢIA	Se face încadrarea operei în specia literară *basm.* Se verifică modul de lucru şi se corectează eventualele erori de conţinut şi de formă. Aprecierea răspunsurile elevilor. Evaluarea continuă se realizează pe parcursul lecţiei. Se dă ca activitate independentă în clasă, realizarae unui eseu de cinci minute	-frontal; -individual	-exerciţiul.	Eseul de cinci minute

PROIECT DIDACTIC

Profesor dr. CIUBOTARU MIHAI
Liceul Tehnologic *Iorgu Vârnav Liteanu*, Liteni

Clasa: a XII-a A
Data: . .2024
Loc de desfăşurare: teren sport
Teme şi obiective:
T 1. – Dezvoltarea calității motrice - viteza
Dezvoltarea vitezei de reacție
T 2. – Joc sportiv - Handbal
Perfecționarea driblingului multiplu
Tipul lecţiei: PERFECȚIONARE
Strategie didactică:
a) METODE: explicaţie, demonstraţie, exerciţiul, problematizarea.
b) MIJLOACE: mingi handbal, copete/jaloane, fluier, cronometru.
Bibliografie:

- Teoria şi metodica educaţiei fizice, Gheorghe Cârstea, Ed. AN-DA, Bucureşti, 2000;
- Proiectarea demersului didactic la educatie fizica pentru clasele de liceu, Iulian Săvescu, Ed. Aius, 2016;
- Programa şcolară pentru disciplina Educaţie fizică şi sport, clasele IX-XII, Anexa nr. 4 la ordinul ministrului educației cercetării și inovării nr. 5099 / 09.09.2009

COMPETENȚE GENERALE:

- Utilizarea limbajului de specialitate în relaţiile de comunicare;
- Valorificarea informaţiilor, metodelor şi mijloacelor specifice educaţiei fizice şi sportului, în vederea optimizării stării de sănătate şi a dezvoltării fizice armonioase;
- Utilizarea cunoştinţelor, metodelor şi mijloacelor specifice educaţiei fizice şi sportului, în vederea dezvoltării capacităţii motrice;
- Aplicarea sistemului de reguli specifice organizării şi practicării activităţilor de educaţie fizică şi sport şi adoptarea unui comportament adecvat în cadrul relaţiilor interpersonale şi de grup;
- Valorificarea limbajului corporal pentru exprimarea şi înţelegerea ideilor, stărilor afective şi a esteticului.

OBIECTIVE OPERAŢIONALE:

COGNITIVE
- ✓ să cunoască procedeele folosite
- ✓ să cunoască eficienţa exerciţiilor

PSIHO-MOTORII
- ✓ să execute corect fazele săriturii
- ✓ să execute corect structurile de exerciţii

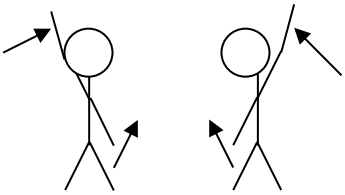
AFECTIVE
- ✓ să execute cu plăcere structurile de exerciţii
- ✓ să-şi încurajeze colegii care au posibilităţi motrice mai reduse

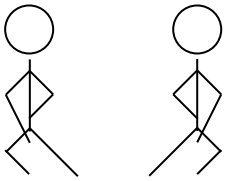
SOCIALE

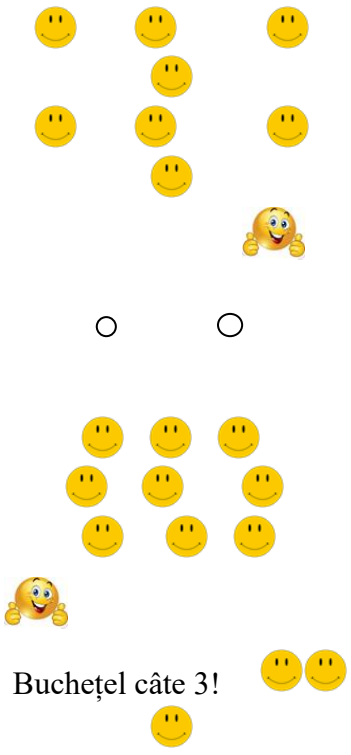
- ✓ să-şi dezvolte spiritul de echipă
- ✓ să-şi dezvolte trăsăturile de voinţă şi caracter

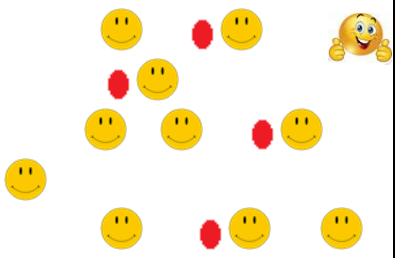
Demersul didactic

Veriga și durata ei	**Conținutul învățării**	**Dozare**	**Formații de lucru / Indicații metodice**	**Observații**
1. Organizarea colectivului de elevi (2 minute)	Adunarea și alinierea; Salutul, prezența, verificarea ținutei și a stării de sănătate; Anunțarea temelor lecției;	30sec. 1min. 30sec.	În linie pe un rând! 	
2. Pregătirea organismului pentru efort (7 minute)	Variante de mers și alergare Mers obișnuit Mers pe vârfuri cu brațele sus Mers pe călcâie de mâini apucat la spate Mers ghemuit cu palmele pe genunchi Alergare ușoară Alergare cu joc de glezne Alergare cu genunchii sus Alergare cu pendularea gambei înapoi Alergare cu pas săltat Alergare cu pas sărit	1 L 1 L 1 L 1 L 1 L 1 L 1 L 1 L 1 L 1 L	În coloană câte unul! Spatele drept! Privirea înainte! Brațele ridicate cu palmele spre interior! Tragem de umeri înapoi! În coloană câte unul! După fiecare variantă de alergare se execută mers cu exerciții de respirație!	1L – lungimea diagonalei unei jumătăți de teren
3. Influența rea	<u>Exerciții pentru musculatura gâtului</u> **<u>Exercițiul nr.1</u>** P.I. Stând ușor depărtat, brațele îndoite, palmele pe șold T_{1-2}: Aplecarea capului cu arcuire T_{3-4}: Extensia capului cu arcuire T_{5-6}: Îndoirea capului spre dreapta cu arcuire T_{7-8}: Îndoirea capului spre stânga cu arcuire **<u>Exercițiul nr.2</u>** P.I. Stând ușor depărtat, brațele îndoite, palmele pe șold	3x8t 4x4t	În coloană de gimnastică câte patru! Mișcarea amplă o execută doar capul! Spatele drept! Mișcarea o execută doar capul! Poziția se menține pe toată durata execuției!	Atenţionare asupra disciplinei Explicaţia

selectivă a aparatului locomotor (8 minute)	T_{1-2}: Răsucirea capului spre dreapta cu arcuire T_{3-4}: Răsucirea capului spre stânga cu arcuire **<u>Exercițiul nr.3</u>** P.I. Stând ușor depărtat, brațele îndoite, palmele pe șold T_{1-4}: Rotări ale capului în patru timpi spre stânga T_{5-8}: Rotări ale capului în patru timpi spre dreapta <u>Exerciții pentru membrele superioare</u> **<u>Exercițiul nr.4</u>** P.I. Stând ușor depărtat, brațele îndoite din coate la nivelul pieptului T_{1-2}: extensii cu arcuire ale brațelor T_{3-4}: extensii ale brațelor întinse în lateral cu arcuire T_{5-6}: extensii ale brațelor brațul dr. sus stg. jos T_{7-8}: extensii ale brațelor brațul stg. sus dr. jos **<u>Exercițiul nr.5</u>** P.I. Stând ușor depărtat Rotarea alternativă a braţelor spre înainte Rotarea alternativă a braţelor spre înapoi Rotarea simultană a braţelor spre înainte Rotarea simultană a braţelor spre înapoi **<u>Exercițiul nr.6</u>** P.I. Stând ușor depărtat, brațele întinse spre înainte T_{1-2}: Două forfecări ale brațelor spre înainte	3x8t 3x8t 1min. 3x8t	 Spatele drept! T_{5-6} T_{7-8} Brațele perfect întinse! Spatele drept! Privim spre înainte! Spatele drept! Pieptul înainte! Mișcări ample!	Exerciţiul Atenţionare asupra disciplinei Explicaţia
3. Influența rea selectivă a aparatului locomotor (8 minute)				

3. Influența rea selectivă a aparatului locomotor (8 minute)	T_{3-4}: Două bătăi ale palmelor deasupra capului T_{5-6}: Două forfecări ale brațelor spre înainte T_{7-8}: Două bătăi ale palmelor la spate <u>Exerciții pentru trunchi</u> **<u>Exercițiul nr.7</u>** P.I. Stând ușor depărtat cu brațele întinse sus pe lângă cap T1-2: extensia trunchiului cu arcuire T3-4: îndoirea trunchiului înainte cu arcuire **<u>Exercițiul nr.8</u>** P.I. Stând depărtat palmele pe şold T1-2: aplecarea trunchiului spre dreapta cu arcuire T3-4: aplecarea trunchiului spre stanga cu arcuire T5-6: răsucirea trunchiului spre stânga cu arcuire T7-8: răsucirea trunchiului spre dreapta cu arcuire **<u>Exercițiul nr.9</u>** P.I. Stând departat, braţele sus T_{1-4}: rotarea trunchiului spre dreapta T_{5-8}: idem spre stânga <u>Exerciții pentru membrele inferioare</u> **<u>Exercițiul nr.10</u>** P.I.Stând depărtat T_{1-2}: fandare laterala spre dreapta cu arcuire T_{3-4}: fandare laterala spre stânga cu arcuire **<u>Exercitiul nr.11</u>** P.I. Stând, brațele pe lângă corp	4x4t 3x8t 2x4t 4x4t 4x4t x5 x4	Răsucirea se face numai din trunchi nu şi din picioare! Se corectează poziţia braţelor, picioarelor, amplitudinea mişcărilor! T_{1-2} T_{3-4} Schimbarea piciorului se face prin săritură! Spatele drept! Privim spre înainte!	Exerciţiul

	T1-2: fandare înainte cu piciorul drept T3-4: fandare înainte cu piciorul stâng **<u>Exercitiul nr.12</u>** P.I.Stând ușor depărtat palmele pe șolduri T_{1-5}: sărituri ca mingea cât mai înalte **<u>Exercitiul nr.13</u>** P.I. Stând depărtat T_{1-4}: Ridicarea brațelor prin lateral sus cu inspirație T_{5-8}: Coborârea brațelor prin lateral jos cu expirație			
4. Dezvoltarea calității motrice viteza - viteza de reacție (10 minute)	- alergare de viteză la semnal sonor (fluier); - alergare de viteză la bătaia din palme a profesorului; - alergare de viteză la comandă (pe locuri, fiți gata, start); -demonstratii repetate -corectări **Joc dinamic:** ***"Bucheţelele"*** În timp ce elevii aleargă pe terenul de sport, profesorul strigă un număr, de exemplu 3. La auzul acestei comenzi, elevii se grupează repede în echipe de trei, formând buchețele. Jucătorii care nu au reușit să se grupeze, sunt eliminați din joc. Ultimii rămași în joc sunt declarați câștigători.	2x, 10m 2x, 10m 2x, 10m 6min	Elevii sunt așezați pe patru coloane! Buchețel câte 3!	Atenţionare asupra disciplinei Explicaţia Exerciţiul
5. Joc sportiv	**Exerciţiul 1**	1'	Explicații și demonstrații privind execuția corectă!	

- handbal - perfecționarea driblingului multiplu (15 minute)	Deplasare liberă în teren cu executarea driblingului simplu, folosim brațul îndemânatic; **Exerciţiul 2** Deplasare liberă în teren cu executarea driblingului simplu, folosim brațul neîndemânatic; **Exerciţiul 3** Se execută dribling multiplu printre colegi pe un spațiu delimitat (jumătate de teren); **Exerciţiul 4** Se execută dribling multiplu printre 10 jaloane aşezate la 2 m unul de celălalt, folosind ambele mâini. **JOC BILATERAL** cu temă: executarea driblingului multiplu.	p. 20" 1' p. 20" 1' p. 20" 5' p. 60" 3 rep. 5'	 Elevii sunt dispuși pe 3 coloane! 	Atenţionare asupra disciplinei Explicaţia Demonstraţia Exerciţiul
6. Revenirea organismului după efort (2 minute)	Alergare ușoară. Exerciții de respirație din mers. Mers cu scuturarea brațelor și picioarelor.	un tur de teren	În coloană câte unul! 	
7. Aprecieri, concluzii, recomandări (1 minut)	Adunarea și alinierea. Aprecieri generale și individuale. Evidențieri pozitive. Recomandări pentru activitatea independentă. Salutul!	1 min.	În linie pe un rând! 	

\

PROIECT DIDACTIC ACTIVITATE INTEGRATĂ
“Aceasta este familia mea!”

Prof. înv. preșc. Sarca Cornelia Angela
Grădinița PP „Grădinița Prieteniei” Arad

Grupa: Mică B „Dino”
Tema anulă de studiu: „Cine sunt/ suntem?”
Subtema: „Tablou de familie”
ELEMENTE COMPONENTE ALE ACTIVITĂȚII INTEGRATE:
ADP: Întâlnirea de dimineață (**Noutatea zilei** - “Aceasta este familia mea”, **Tranziții** – ”Familia mea”- cântec)

Deprinderi specifice primirii copiilor și servirii mesei, activitate individuală de exploarare a unui subiect de care este interesat copilul, gimnastica de învioarare.

ALA1: Construcții- *Căsuța mea;*
Bibliotecă- *Eu și familia mea;*
ADE: *La noi în familie*- (lectură după imagini)
ALA2: Joc muzical: „Dansează ca mine!”
DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII: Conceptul de sine
COMPORTAMENTE VIZATE: 3.2. Își promovează imaginea de sine, prin manifestarea sa ca persoană unică, cu caracteristici specifice

SCENARIUL ZILEI

Activitatea debutează cu întâlnirea de dimineață prin intermediul salutului. Copiii sunt salutați de către educatoare cu ajutorul versurilor: “Eu în zori când mă trezesc,/ Parcă toate îmi șoptesc.../ Ce frumoasă-i viața!/ Bună dimineața!”

Prezența: Fiecare copil își atașează fotografia pe panoul de prezență, astfel se face prezența copiilor.

Prin tranziția: “Familia mea”- cântec, vom trece la completarea ***calendarului naturii.*** Vom descoperi împreună cu copiii anotimpul, ziua și starea vremii din ziua respectivă pentru a completa calendarul naturii cu imaginile corespunzătoare.

Noutatea zilei: Se va realiza prin descoperirea imaginilor cu familiile copiilor.

Mesajul zilei: “Să ne jucăm alături de membrii familiei.”

Cu ajutorul ***tranziției*** “Familia mea”, copiii se vor așeza la măsuțe pentru desfășurarea activităților pe centre de interes.

În continuare le voi spune copiilor: *“Astăzi, ne vom juca împreună cu familiile voastre. Ne vom distra de minune, dar atenție si la sarcinile primite!”.* Astfel, vom desfășura activitatea pe domenii experiențiale ***„La noi în familie”.***

Activitatea zilei se va încheia cu un **joc muzical** intitulat „Dansează ca mine!”. ***Tranziția*** către joc este realizată cu ajutorul cântecului „Familia mea”.

ACTIVITĂȚI LIBER ALESE

- **CENTRUL CONSTRUCȚII**

Denumirea activității: „Căsuța mea"
Mijloc de realizare: joc de construcții
Obiective operaționale: să realizeze casa în care locuiesc, mânuind materialele puse la dispoziție.
Metode și procedee: conversația, explicația, demonstrația, exercițiul.
Mijloace de învățământ: cuburi de lemn

- **CENTRUL BIBLIOTECĂ**

Denumirea activității: „Eu și familia mea”
Mijloc de realizare: citire imagini
Obiective operaționale: să denumească cel puțin doi membrii ai familiei pe baza imaginilor,
Metode și procedee: conversația, observația, explicația, exercițiul
Mijloace de învățământ: imagini, fotografii

DEZVOLTAREA SOCIO-EMOȚIONALĂ

Mijlocul de realizare: lectură după imagini
Subiectul activității: „La noi în familie”
Obiective operationale:
O1: să identifice cel puțin trei membrii ai familiei, pe baza imaginilor prezentate;
O2: să descrie cel puțin o activitate, pe baza imaginilor prezentate;
O3: să identifice încăperile unei locuințe, pe baza imaginilor prezentate;
O4: să manifeste interes față de activitatea propusă.
Strategii didactice:
Metode si procedee: observația, conversația, explicația, problematizarea, exercițiul.
Forme de organizare: frontal, individual
Materiale didactice: fetița Dana, tablou reprezentând o casă, o grădină, o bicicletă, o minge, imagini cu membrii familiei, bilete cu membrii unei familii

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII:

Momentul organizatoric: Asigurarea climatului necesar desfăşurării activității: aerisirea sălii de grupă; aranjarea scaunelor sub formă de semicerc; pregătirea şi distribuirea materialului pe mese; intrarea organizată a copiilor în sala de grupă.

Captarea atenției: Se prezintă copiilor, sub forma unei surprize, fetița Dana care le va adresa câteva întrebări: „Unde mergeţi voi după ce plecați de la grădiniţă?’’ (Acasă) / „Cine vă aşteaptă aici ?’’ (Mama, tata, bunica)/ „Ce formează cei care locuiesc în aceeaşi căsuţă?’’ (O familie)

Anunțarea temei: „Astăzi, împreună cu fetița Dana, vom „citi” un tablou pe care l-a adus pentru a face cunoștință cu membrii unei familii.”

Dirijarea procesului de învățare:

Copiilor le este prezentat un tablou care sugerează imaginea unei case, o grădină, o bicicletă, o minge. Copiii vor enumera elementele compoziționale observate în mod spontan și contemplativ.- „Ce vedeți în acest tablou?”/ „Ce culoare are căsuța? Dar bicicleta, mingea?”/ „Ce credeți că se află sub fiecare obiect?”

Copiii vor fi lăsați să dea frâu liber imaginației, spontaneității, creativității.

Educatoarea dirijează percepția copiilor către planul central al tabloului și copiii vor fi îndrumați să identifice componentele acestuia, respectiv membrii familiei, să îi denumească, să identifice comportamentele sugerate de imagini și să interpreteze imaginile pentru a ajunge la concluzii.

Sinteza parțială - Uşa casei, geamul casei, o tufă cu flori din grădină, bicicleta, mingea vor fi detaşabile. Sub fiecare element enumerat mai sus se va afla imaginea unui cuvânt din câmpul lexical al cuvântului *familie*.

Educatoarea va detaşa uşa casei. Aici vor apărea mama şi tata.

- „Cine locuieşte în căsuţă?’’ (Mama, tata)/ „Cum sunt ei?’’ (.....)/ „Ce fac ei?” (Curățenie)/ „Unde se află ei?” (În sufragerie)

Copilul care va fi mai activ va detaşa geamul căsuţei descoperind imaginea bunicii. - „Cine mai locuieşte în căsuţă?’’ (Bunica)/ „Cum este bunica?” (.....)/ „Ce face bunica?’’ (Mâncare)/ „Unde se află ea?’’ (În bucătărie)

În grădină va fi bunicul, sub tricicletă va fi băiatul (fiul), sub minge va fi fetiţa (fiica).

Descoperirea fiecărei imagini va fi urmată de o scurtă convorbire în care copiii vor afla membrii unei familii și vor specifica ce fac aceștia.

Sinteza finală a celor observate va fi realizată de către educatoare. Voi evidenția denumirea și rolul fiecărui membru al familiei, cât și încăperile unei locuințe.

Obținerea performanței: Acest moment constă într-un joc care se defașoară în următorul mod:

- Prescolarii extrag dintr-un bol biletele pe carte sunt diferite imagini cu membrii unei familii;
- Asociază imaginea de pe bilețel cu un membru al familiei;
- Preșcolarul care a ales un bilețel, numește un alt preșcolar care să extragă la rândul său un bilețel;

La final, dupa ce toate biletelele au fost extrase, prescolarii le vor colora.

Evaluarea performanțelor: Se va realiza cu ajutorul unor întrebări: *Despre ce am discutat astăzi?/ Ce sunt membrii familiei?/ Ce activități vă place să realizați împreună cu familia?*

Încheierea activității: Se fac aprecieri individuale şi generale asupra comportamentului și atitudinii copiilor la activitate. Copiii vor primi stimulente.

ACTIVITĂȚI LIBER ALESE II

Mijloc de realizare: joc muzical

Subiectul activității: „Dansează ca mine!”

Obiective operaționale: Să participe cu bucurie la desfășurarea activității recreative;

Mijloace de învățământ: TV;

Metode și procedee: exercițiul, explicația, demonstrația, aplauzele

Desfășurarea activității: Cât timp va cânta muzica, copiii vor dansa, în vreme ce atunci când muzica se va opri, și copiii vor “îngheța”. Jocul se reia astfel de câte ori le face plăcere copiilor.

PROIECT DE LECŢIE

Prof. Seicahmed Farida
Școala Gimnazială nr.1 Dorobanțu - Constanța

ARIA CURRICULARĂ : Matematică şi ştiinţe ale naturii
DISCIPLINA : Matematică – clasa a IV a
SUBIECTUL: Adunări şi scăderi cu numere naturale în concentrul 0 - 1.000.000 -exerciţii şi probleme
TIPUL LECŢIEI : de consolidare
Competenţe specifice:
2.4. Efectuare de adunări și scăderi de numere naturale în concentrul 0 – 1 000 000;
5.1. Utilizarea terminologiei specifice şi a unor simboluri matematice
5.3. Rezolvarea de probleme cu operaţiile aritmetice studiate, în concentrul 0 – 1 000 000
Obiective operaţionale :
O_1 : să utilizeze un limbaj matematic adecvat ;
O_2 : să efectueze oral şi în scris exerciţii de adunare şi scădere în concentrul 0 – 1000 00 utilizând corect terminologia matematică ;
O_3 : să ordoneze crescător numere de la 1000 la 1 000 000 ;
O_4 : să rezolve probleme cu una sau mai multe operaţii;
Strategii didactice
Metode : - conversaţia (M1), explicaţia (M2), exerciţiul (M3), problematizarea (M4), mozaicul (M5), activitatea diferenţiată (M6)
Mijloace: - fişă de lucru (m1), culegere de exerciţii şi probleme (m2), probleme distractive (m3)
Forme de organizare: frontală, individuală şi pe grupe.

Bibliografie

**** Ghidul programului de informare/formare a institutorilor/învăţătorilor – curriculum pentru clasele I şi a IV – a, M.E.N., Bucureşti, 2003
Mogoș, Mariana – Manual de matematică pentru clasa a IV-a,, Ed. Art Klett, Bucureşti, 2021
Maior, Aurel; Maior, Elena – Matematică distractivă – clasa a IV-a, Ed. Aramis, Bucureşti, 2005

Nr crt	*Momentele lecţiei*	*Ob. op.*	*Elemente esenţiale de conţinut*	*Strategii didactice*		*Evaluare*
				Metode	*Mijloace*	
1.	***Pregătirea clasei pentru activitatea de învăţare***		***a)Organizarea colectivului*** -Voi verifica materialele necesare desfăşurării orei. ***b) Capterea atenţiei*** - Se va face printr-o problemă distractivă (*anexa nr. 1*)	M1 M2 M3	m3	
2.	***Reactuali-zarea cunoştinţelor însuşite anterior***	O1	Verificarea temei se va face cantitativ şi calitativ. Elevii citesc selectiv exerciţii din tema de acasă. Sunt solicitaţi să explice modul de calcul folosit în efectuarea temei. 🎧 Ce operaţii am învăţat noi până acum la matematică? 🎧 Cum se numesc numerele care se adună? 🎧 Cum se numeşte rezultatul adunării? 🎧 Care este primul număr la scădere? Dar numărul al doilea? 🎧 Cum se numeşte rezultatul scăderii? <u>Exerciţii de calcul mintal:</u> - Află suma numerelor 80000 şi 300 000; - Află diferenţa numerelor 240000 şi 10000; - Care este numărul mai mare cu 4000 decât 700 000? - Bunicul are 75 000 de lei, iar bunica are cu 5000 de lei mai puțin. Câți lei are bunica? Câți lei au în total?	 M1 M2 M3 M4	 m2 m3	Formula rea de răspunsuri
3.	***Anunţarea temei***		🎧 Astăzi, la ora de matematică vom rezolva exerciţii şi probleme, cu şi fără trecere peste ordin, în concentrul 0-1000.000	M1 M2		

4.	***Enunţarea scopului şi a obiectivelor***		- Vor fi anunţaţi că pe parcursul lecţiei vor rezolva exerciţii şi probleme, vor compune probleme după imagini şi exerciţii date, vor lucra în perechi şi vor completa fişe, toate acestea presupunând operaţii de adunare şi scădere cu şi fără trecere peste ordin de la 0 la 1 000.000.	M1 M3		
5.	***Dirijarea învăţării***	O1 O2 O3 O4	Se lucrează o serie de exerciții și probleme la tablă și în caiete: Calculați: 234546 + 357987 = 592533 768876 – 239547 = 529329 544776 + 170009 = 714785 670542 – 235769 = 434773 Află termenul necunoscut: a + 245643 = 662567; b – 56467 = 87978; 88089 – c = 29650 Mărește cu 23055 diferența numerelor 675968 si 298304. Află diferența dintre suma numerelor 579437 si 258543 si răsturnatul lui 532284. Eva are 23456 de timbre, iar fratele ei, David are cu 4316 mai puține.Câte timbre au impreună?	M1 M2 M3 M4 M5	m1 m2	cooperează cu colegii din echipă la rezolvarea sarcinilor
6.	***Obţinerea performanţei***	O1 O4	- Solicit elevilor să alcătuiască o problemă după un exerciţiu dat, folosind cuvinte sau expresii specifice operaţiilor de adunare (434256 + 52476) + 25467 =	M1 M3 M4	m1 m3	- alcătuirea problemei
7.	***Evaluarea perfor-***	O1	- Solicit elevilor să aprecieze participarea colegilor la lecţie şi să le acorde calificative.	M1 M2		

	manţei				m4	
8.	***Tema pentru acasă***		- Prezint tema pentru acasă şi explic modul de rezolvare. Solicit elevilor să-şi exprime opinia în legătură cu rezolvarea exerciţiilor.	M3		
9.	***Aprecieri finale***		- Voi face analiza activităţii, evidenţiind punctele tari (realizările) şi punctele slabe (lucrurile care mai trebuie consolidate).	M1 M2		

PROIECT DIDACTIC

PROF. ANDREI NEUGIS SENA
LIC. TEHNOLOGIC „I. C. BRĂTIANU’’ NICOLAE BĂLCESCU,
JUD. CONSTANȚA

CLASA I
PROPUNĂTOR:
DISCIPLINA: Sunet, cuvânt, culoare
UNITATEA TEMATICĂ: „Anotimpurile în culori și sunete”
SUBIECTUL: Bun venit, primăvară!
TIPUL LECŢIEI: mixtă
DISCIPLINE INTEGRATE: Comunicare în limba română, Matematică și explorarea mediului, Arte vizuale și abilități practice, Muzică și mișcare
DURATA: 50 minut
COMPETENŢE SPECIFICE:

2.1 Desfășurarea unor jocuri care stimulează gândirea, creativitatea, imaginația, spiritul de echipă;

2.2 Confecționarea unor materiale, punând în aplicare deprinderile însușite.

OBIECTIVE OPERAŢIONALE: Pe parcursul şi până la sfârşitul lecţiei, elevii trebuie să fie capabili :
Obiective operaţionale:

O1: să identifice caracteristicile anotimpului primăvară, formulând un enunț referitor la imaginile date;

O2: să realizeze felicitarea, respectând etapele de lucru;

O3: să scrie un mesaj de bun venit noului anotimp;

O4: să interpreteze un cântec al cărui mesaj face referire la tema discutată.

O. A.: Dezvoltarea abilităților de comunicare și exprimare prin asocierea cuvintelor cu sunete și culori într-un mod creativ și personal.

STRATEGII DIDACTICE

METODE ŞI PROCEDEE: conversația euristică, explicația, jocul didactic, problematizarea, exercițiul

MIJLOACE DE ÎNVĂŢĂMANT: joc – resursă digitală, colaje- anotimpurile, fișe, creioane colorate, foarfece, lipici, carton colorat, cântec

FORME DE ORGANIZARE: frontală, individuală

FORME ȘI TEHNICI DE EVALUARE: observare sistematică a elevilor, aprecieri verbale, probă practică, evaluare scrisă

BIBLIOGRAFIE:

1) Mândru, Elena, Niculae, Areta, (2010), *Strategii didactice interactive*, Ed Didactica Publishing Hous
2) Nuţă, Silviu, (2001), *Metodica predării limbii române în clasele primare*, vol.I şi vol.II, Ed. Aramis
3) Sylvia Rotter, Dr. Brigitte Sindelar (2014), *Sus cortina... pentru viață. Pedagogie teatrală. Jocuri și exerciții*, Editura UNATC PRESS.

Nr. crt.	Momentele lecţiei	Ob. op.	Demersul didactic	Strategia didactică			
				Forme de organizare	Metode	Mijloace	Evaluare
1.	**Momentul organizatoric** 1 min		Se verifică materialele şi instrumentele de lucru pentru desfăşurarea în condiţii optime a lecţiei.	frontal	conversaţia		
2.	**Captarea atenției** 7 min	O1	Se realizează printr-un joc interactiv – platforma de resurse educaționale digitale wordwall https://wordwall.net/resource/68458463/copy-of-joc-de-prim%c4%83var%c4%83 . Elevii vor asocia imaginea cu denumirea acesteia, apoi vor formula o propoziție folosind cuvântul descoperit. Prin acest joc, se urmărește precizarea unor caracteristici ale anotimpului primăvara și schimbările ce au loc în natură odată cu sosirea acestui anotimp.	frontal individual	conversația euristică explicația jocul didactic	Joc – resursă digitală	probă practică
3.	**Reactualizarea cunoștințelor** 8 min		Se reamintește activitatea realizată ora trecută. Se discută pe marginea tablourilor realizate pentru fiecare anotimp, trecând în revistă câteva caracteristic ale acestora.	frontal	conversația	colaje-anotimpurile	observarea sistematică
4.	**Anunțarea temei și obiectivelor** 2 min		Se anunță tema lecției de astăzi „Bun venit, primăvară!”. Elevii sunt anunțați că vom realiza o felicitare de primăvară și vom scrie un mesaj de bun venit. La final, vom cânta un cântecel prin care să ne exprimăm bucuria pentru venirea primăverii.	frontal	conversația		
5.	**Dirijarea învățării** 20 min	O2	Se enumeră etapele de lucru pentru realizarea felicitării: • Colorarea fluturașului după codurile stabilite. Elevii vor rezolva operațiile de adunare și scădere și, în funcție de rezultatele obținute, vor colora imaginea fluturașului. (Anexa 1) • Decuparea și lipirea imaginii pe cartonul destinat felicitării.	Individual	explicația	fișe creioane colorate foarfece	probă practică

		O3	• Scrierea unui mesaj de bun venit anotimpului primăvara, în interiorul felicitării. Vom repeta cunoștințele învățate la comunicare în limba română, referitoare la scrierea unui text (scrierea cu literă inițială mare la început de propoziție, scrierea formulei de adresare, folosirea corectă a semnelor de punctuație)	frontal	problematizarea exercițiul	lipici carton colorat	evaluare scrisă
6.	**Asigurarea feedback-ului** 10 min	O4	Le propun elevilor să cântăm un cântecel despre primăvară. Felicitarea va fi înfrumusețată și personalizată de către fiecare elev, desenând elemente specifice anotimpului regăsite în textul cântecului. Lucrările vor fi expuse, unele dintre ele citite, iar elevii vor aprecia corectitudinea mesajului și a executării lucrării.	frontal	conversația	cântec	observarea sistematică
7	**Aprecieri finale** 2 min		Se fac aprecieri individuale și colective, referitoare la desfășurarea activității, la modul de lucru.	frontal	conversația		

JOCURI INTERACTIVE PE NIVELURI ȘCOLARE PE TEMA: "FIECARE COPIL CONTEAZĂ - INIȚIATIVE PENTRU O EDUCAȚIE INCLUZIVĂ"

Prof. Cucea Ramona
Colegiul Economic „Dionisie Pop Marțian” Alba Iulia

JOC INTERACTIV 1- LICEU

Jocul: "Incluziunea în acțiune"

Scopul jocului: Elevii vor învăța despre importanța incluziunii în mediul școlar, vor dezvolta abilități de colaborare și comunicare empatică și vor genera idei pentru inițiative de promovare a unei educații incluzive. Acest joc va ajuta elevii să înțeleagă mai bine conceptele de incluziune și diversitate și să dezvolte abilități esențiale pentru a crea un mediu educațional mai incluziv și suportiv.

Materiale necesare:

- Post-it-uri sau cartonașe colorate
- Markere
- Flipchart sau tablă albă
- Timer (cronometru)

Desfășurarea jocului:

1. **Introducerea jocului** (5 minute)
    - Profesorul va introduce tema jocului și va discuta pe scurt despre importanța incluziunii și diversității în școală. Se vor da exemple de inițiative care promovează o educație incluzivă.
2. **Formarea echipelor** (5 minute)
    - Elevii vor fi împărțiți în echipe de 4-5 membri. Fiecare echipă va primi un set de post-it-uri sau cartonașe colorate și un marker.
3. **Faza de brainstorming** (15 minute)
    - Fiecare echipă va avea 10 minute să discute și să scrie pe post-it-uri idei pentru inițiative care ar putea promova o educație incluzivă în școală. Exemple de inițiative pot include organizarea de cluburi de diversitate, campanii de conștientizare, programe de mentorat, etc.
    - După cele 10 minute, echipele vor lipi post-it-urile pe flipchart sau tabla albă și vor prezenta pe scurt ideile lor.
4. **Dezvoltarea ideilor** (20 minute)
    - Fiecare echipă va alege o idee din cele discutate și va avea 20 de minute să dezvolte un plan detaliat pentru implementarea inițiativei. Planul ar trebui să includă:
        - Obiectivele inițiativei
        - Pașii necesari pentru implementare
        - Resursele necesare (materiale, persoane, timp)
        - Modul de evaluare a succesului inițiativei
5. **Prezentarea inițiativelor** (15 minute)
    - Fiecare echipă va prezenta planul lor în fața clasei. Prezentările ar trebui să fie scurte și concise, de aproximativ 3-5 minute fiecare.

6. **Feedback și discuții** (10 minute)
    - După fiecare prezentare, colegii vor oferi feedback constructiv și vor pune întrebări. Profesorul va facilita discuția și va sublinia aspectele pozitive și punctele de îmbunătățit pentru fiecare inițiativă.
7. **Reflecție și concluzii** (10 minute)
    - La final, profesorul va invita elevii să reflecteze asupra a ceea ce au învățat din joc și cum pot aplica aceste cunoștințe în viața lor de zi cu zi. Elevii vor discuta despre importanța inițiativelor incluzive și cum pot contribui personal la promovarea unui mediu școlar incluziv.

Beneficii ale jocului:

- Crește conștientizarea elevilor asupra importanței incluziunii și diversității.
- Dezvoltă abilități de colaborare și comunicare.
- Încurajează creativitatea și gândirea critică.
- Promovează implicarea activă a elevilor în viața școlară.

JOC INTERACTIV 2 - GIMNAZIU

Jocul: "Colaborăm pentru incluziune"

Scopul jocului: Elevii vor învăța despre importanța incluziunii în mediul școlar și vor dezvolta abilități de colaborare, comunicare și gândire critică prin activități interactive. Acest joc va ajuta elevii de gimnaziu să înțeleagă mai bine conceptele de incluziune și diversitate și să dezvolte abilități esențiale pentru a crea un mediu educațional mai incluziv și suportiv.

Materiale necesare:

- Cartonașe colorate
- Markere
- Fișe de activități
- O urnă sau cutie pentru cartonașe
- Post-it-uri
- Tablă albă și markere
- Timer (cronometru)

Desfășurarea jocului:

1. **Introducerea jocului** (5 minute)
    - Profesorul va introduce tema jocului și va discuta pe scurt despre importanța incluziunii și diversității în școală. Se vor da exemple de situații incluzive și exclusive.
2. **Formarea echipelor** (5 minute)
    - Elevii vor fi împărțiți în echipe de 4-5 membri. Fiecare echipă va primi un set de cartonașe colorate și un marker.
3. **Activitatea 1: Povestea incluziunii** (15 minute)
    - Fiecare echipă va primi o fișă de activități pe care să scrie o poveste scurtă despre un elev nou venit la școală. Povestea trebuie să includă următoarele elemente:
        - O situație inițială în care elevul se simte exclus.

- Intervenția colegilor pentru a include noul elev în activități.
- Rezultatul pozitiv al acestor eforturi de incluziune.

- După ce au scris povestea, echipele vor prezenta pe scurt povestea în fața clasei.

4. **Activitatea 2: Bingo incluziv** (20 minute)
   - Fiecare elev va primi o fișă de bingo cu diferite acțiuni și comportamente incluzive (de exemplu: "Invită un coleg nou să se joace", "Ajută un coleg cu temele", "Fii prietenos cu toată lumea").
   - Elevii trebuie să găsească colegi care au făcut aceste acțiuni și să bifeze căsuțele corespunzătoare. Câștigătorul este primul care bifează o linie completă (orizontală, verticală sau diagonală).
5. **Activitatea 3: Post-it-uri ale prieteniei** (15 minute)
   - Fiecare elev va primi câteva post-it-uri și va trebui să scrie mesaje pozitive sau de încurajare pentru colegii lor. Post-it-urile vor fi apoi lipite pe un panou sau pe peretele clasei.
   - Profesorul va citi câteva dintre aceste mesaje pentru a sublinia importanța susținerii reciproce și a incluziunii.
6. **Reflecție și concluzii** (10 minute)
   - Profesorul va invita elevii să reflecteze asupra a ceea ce au învățat din joc și cum pot aplica aceste cunoștințe în viața lor de zi cu zi. Elevii vor discuta despre importanța inițiativelor incluzive și cum pot contribui personal la promovarea unui mediu școlar incluziv.

Beneficii ale jocului:

- Crește conștientizarea elevilor asupra importanței incluziunii și diversității.
- Dezvoltă abilități de colaborare și comunicare.
- Încurajează empatia și gândirea critică.
- Promovează un mediu de învățare pozitiv și incluziv.

JOC INTERACTIV 3- CLASELE III-IV

Jocul: "Cercul prieteniei"

Scopul jocului: Elevii vor învăța despre importanța incluziunii și diversității prin activități interactive și colaborative. Jocul va ajuta la dezvoltarea empatiei, colaborării și abilităților de comunicare. Acest joc va ajuta elevii din clasele III-IV să înțeleagă mai bine conceptele de incluziune și diversitate și să dezvolte abilități esențiale pentru a crea un mediu educațional mai incluziv și suportiv.

Materiale necesare:

- O minge moale sau un obiect care poate fi ușor aruncat și prins (de exemplu, un animal de pluș)
- Cartonașe colorate cu situații de incluziune/excluziune (scrise sau desenate)
- Fișe de activități
- Creioane colorate și markere
- Post-it-uri și tablă albă

Desfășurarea jocului:

1. **Introducerea jocului** (5 minute)
    - Profesorul va discuta pe scurt despre importanța incluziunii și diversității în școală. Se vor da exemple de comportamente incluzive și exclusive.
2. **Activitatea 1: Mingea prieteniei** (10 minute)
    - Elevii vor sta în cerc. Profesorul va începe jocul ținând mingea și spunând un lucru frumos despre colegul căruia îi va arunca mingea (de exemplu, "Îmi place cum mă ajută Maria cu temele").
    - Elevul care primește mingea va continua, spunând un lucru frumos despre alt coleg și aruncându-i mingea.
    - Jocul continuă până când toți elevii au primit și aruncat mingea cel puțin o dată.
3. **Activitatea 2: Povestiri de incluziune** (15 minute)
    - Fiecare echipă de 3-4 elevi va primi un cartonaș colorat cu o situație de incluziune sau excluziune (de exemplu, "Un coleg nou nu este invitat să se joace" sau "Toți copiii își împart jucăriile").
    - Echipele vor discuta situația și vor desena sau scrie o poveste scurtă despre cum pot transforma situația într-una incluzivă.
    - Fiecare echipă va prezenta povestea în fața clasei, explicând cum au transformat situația și ce învățăminte au tras.
4. **Activitatea 3: Post-it-uri ale incluziunii** (10 minute)
    - Fiecare elev va primi câteva post-it-uri și va scrie sau desena ceva frumos despre colegii lor sau despre cum pot fi mai incluzivi.
    - Post-it-urile vor fi lipite pe tablă, formând un panou al incluziunii.
    - Profesorul va citi câteva dintre aceste mesaje pentru a sublinia importanța susținerii reciproce.
5. **Activitatea 4: Cercul de Idei** (10 minute)
    - Elevii vor sta din nou în cerc. Fiecare va avea ocazia să spună o idee despre cum putem face școala mai incluzivă (de exemplu, "Putem organiza o zi în care toți copiii să joace jocuri împreună").
    - Ideile vor fi notate pe tablă pentru a fi discutate și implementate ulterior.
6. **Reflecție și concluzii** (10 minute)
    - Profesorul va invita elevii să reflecteze asupra a ceea ce au învățat și cum pot aplica aceste cunoștințe în viața lor de zi cu zi. Elevii vor discuta despre importanța inițiativelor incluzive și cum pot contribui personal la promovarea unui mediu școlar incluziv.

Beneficii ale jocului:

- Crește conștientizarea elevilor asupra importanței incluziunii și diversității.
- Dezvoltă abilități de colaborare și comunicare.
- Încurajează empatia și gândirea critică.
- Promovează un mediu de învățare pozitiv și incluziv.

Proiect de lecție pentru ora de dirigenție - Clasa a X-a

CETEAN EMIL
Colegiul Economic „Dionisie Pop Marțian” Alba Iulia

Tema: Fiecare copil contează - Inițiative pentru o educație incluzivă
DATA: [Data]
CLASA: a X-a
PROFESOR: [Numele Profesorului]
ARIA CURRICULARĂ: Consiliere și orientare
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: EDUCAȚIE INCLUZIVĂ ȘI RELAȚII INTERUMANE
TITLUL LECȚIEI: IMPORTANȚA RELAȚIILOR INTERUMANE ȘI A CLIMATULUI INCLUZIV ÎN MEDIUL ȘCOLAR
TIPUL LECȚIEI: Lecție interactivă și aplicativă. Această lecție integrează conceptele de incluziune și diversitate, utilizând metode interactive și creative, cum ar fi sondajele interactive și jocurile de rol, pentru a sublinia importanța fiecărui copil în crearea unui mediu educațional suportiv și armonios. Prin recapitulare, reflecție și completarea fișei de reflecție, elevii vor avea ocazia să consolideze ceea ce au învățat și să se angajeze activ în promovarea unui mediu incluziv în școală.
COMPETENȚE SPECIFICE:

1. **Conștientizarea importanței incluziunii și diversității**: Elevii vor înțelege importanța unui mediu școlar incluziv și divers prin activități tematice și discuții deschise.
2. **Dezvoltarea abilităților de comunicare empatică și colaborativă**: Elevii vor exersa comunicarea empatică și colaborativă în diferite contexte, inclusiv prin activități de grup și discuții.
3. **Identificarea modalităților de creare a unui mediu educațional incluziv și suportiv**: Elevii vor descoperi și discuta metode de promovare a unui climat școlar incluziv prin sondaje interactive și activități de reflecție.

COMPETENȚE DERIVATE:

1. **Conștientizarea importanței incluziunii și diversității:** Elevii vor înțelege importanța unui mediu școlar incluziv și divers prin activități tematice și discuții deschise.
2. **Dezvoltarea abilităților de comunicare empatică și colaborativă:** Elevii vor exersa comunicarea empatică și colaborativă în diferite contexte, inclusiv prin activități de grup și discuții.
3. **Identificarea modalităților de creare a unui mediu educațional incluziv și suportiv:** Elevii vor descoperi și discuta metode de promovare a unui climat școlar incluziv prin sondaje interactive și activități de reflecție.

STRATEGII DIDACTICE:

RESURSE PROCEDURALE:

- **Metode și procedee;** conversația, explicația, asaltul de idei, joc de rol, sondaje interactive (Mentimeter, Kahoot), reflecție și autoevaluare
- **Forme de organizare:** frontal, în grupuri mici, individual.

RESURSE MATERIALE: videoclip despre incluziune și diversitate (3-5 minute), flipchart și markere, post-it-uri colorate

fișe de reflecție pentru fiecare elev, dispozitive mobile sau tablete pentru accesarea aplicațiilor interactive (Mentimeter, Kahoot)

proiector și ecran de proiecție, laptop sau computer, conexiune la internet, cartonașe sau hârtii pentru asaltul de idei

TEHNICI DE EVALUARE: observarea sistematică, analiza răspunsurilor, evaluarea colegială.

DESFĂȘURAREA LECȚIEI:

Nr. Crt.	Secvențele lecției	Ob.	Elemente de conținut	Strategii didactice	Evaluare
1.	Moment organizatoric	2	Pentru buna desfășurare a orei de dirigenție, voi pregăti sala înainte de începerea orei, asigurându-mă că este curată și ordonată. Mobilierul va fi aranjat pentru a facilita interacțiunea și vizibilitatea. Voi pregăti materialele necesare și voi verifica funcționarea dispozitivelor tehnice. Voi nota prezența elevilor și voi înregistra absențele în registrul clasei sau în sistemul electronic disponibil.	Se pregătesc pentru începerea lecției.	Conversația
2.	Captarea atenției	8	Pentru a capta atenția la ora de dirigenție, voi prezenta un videoclip de 3-5 minute despre incluziune și diversitate în mediul școlar, urmat de o discuție deschisă. Voi invita elevii să își împărtășească impresiile, adresând întrebări precum: "Ce părere aveți despre mesajul videoclipului?" și "Cum putem contribui la un mediu mai incluziv?". Elevii vor avea ocazia să răspundă pe rând, să discute în perechi sau să folosească post-it-uri anonime pentru a-și exprima gândurile. Aceste tehnici vor facilita o participare activă și sinceră, subliniind importanța incluziunii și diversității.	Răspund la întrebări, discută despre videoclip.	Expunerea, Dialogul, Asaltul de idei
3.	Dirijarea învățării	10	Voi începe această etapă a lecției prin anunțarea titlului: "IMPORTANȚA RELAȚIILOR INTERUMANE ȘI A CLIMATULUI INCLUZIV ÎN MEDIUL ȘCOLAR". Acest anunț va stabili clar obiectivele lecției și va ajuta elevii să înțeleagă tema centrală a discuțiilor și activităților noastre. După ce titlul lecției este prezentat, voi invita elevii să participe la un sondaj interactiv folosind aplicația Mentimeter sau Kahoot. Acest sondaj va conține întrebări relevante despre percepțiile și experiențele lor legate de relațiile interumane și incluziunea în mediul școlar. Întrebările pot include: • Cum descrieți climatul de incluziune din clasa noastră? • Ați fost vreodată martori sau victime ale excluderii sociale în școală? • Ce măsuri credeți că ar putea îmbunătăți relațiile interumane în cadrul școlii noastre? Elevii vor accesa sondajul de pe dispozitivele lor mobile sau de pe tabletele puse la dispoziție în clasă. Pe măsură ce completează sondajul, rezultatele vor fi afișate în timp real pe ecran, permițând astfel o vizualizare imediată a răspunsurilor colective.	Completează sondajul interactiv, discută despre rezultate.	Conversația, Explicația

Nr. Crt.	Secvențele lecției	Ob.	Elemente de conținut	Strategii didactice	Evaluare
			Această activitate nu numai că îi implică pe elevi în mod activ, dar le oferă și posibilitatea de a vedea diverse perspective și de a înțelege mai bine experiențele colegilor lor. Voi încuraja discuțiile pe marginea rezultatelor sondajului, subliniind punctele comune și diferențele în percepțiile elevilor. De asemenea, voi folosi rezultatele sondajului pentru a direcționa discuțiile ulterioare, concentrându-mă pe aspectele identificate ca fiind cele mai relevante și importante de către elevi. Această abordare interactivă și participativă ajută la crearea unui mediu de învățare dinamic și colaborativ, în care fiecare elev se simte implicat și valorificat.		
4.	Consolidarea cunoștințelor	15	Pentru consolidarea cunoștințelor, vom desfășura activitatea de grup intitulată "Incluziunea în acțiune". Această activitate va implica elevii în crearea unei povești scurte care ilustrează gestionarea unei situații de excludere și transformarea acesteia într-una incluzivă. Voi împărți clasa în grupuri mici, fiecare grup fiind format din 4-5 elevi. Fiecare grup va primi următoarele instrucțiuni: • **Identificarea unei situații de excludere**: Fiecare grup va trebui să identifice o situație ipotetică sau reală în care un elev sau un grup de elevi este exclus dintr-o activitate sau din cercul social al clasei. Exemplele pot include excluderea dintr-un joc, dintr-un grup de prieteni sau dintr-o activitate școlară. • **Crearea poveștii**: După identificarea situației de excludere, fiecare grup va elabora o poveste scurtă care descrie contextul acestei situații. Povestea trebuie să includă personaje, un scenariu clar și modul în care excluderea afectează pe cei implicați. • **Transformarea situației**: Fiecare grup va trebui să găsească soluții pentru a transforma situația de excludere într-una incluzivă. Elevii vor discuta și vor scrie despre acțiunile pe care personajele din poveste le pot lua pentru a include persoana sau grupul exclus. Soluțiile trebuie să fie practice și realizabile în contextul școlar. • **Prezentarea poveștii**: Fiecare grup va prezenta povestea creată în fața clasei, folosind diferite metode de prezentare, cum ar fi lectura narativă, scenete sau desene ilustrative. Elevii vor	Brainstorming, scrierea scenariului, prezentarea prin joc de rol.	Exercițiul, Jocul de rol

Nr. Crt.	Secvențele lecției	Ob.	Elemente de conținut	Strategii didactice	Evaluare
			avea ocazia să folosească jocul de rol pentru a dramatiza povestea, accentuând atât situația de excludere, cât și soluțiile de incluziune propuse. • **Discuția și reflecția**: După fiecare prezentare, vom avea o discuție în clasă despre povestea prezentată, concentrându-ne pe sentimentele personajelor și pe eficacitatea soluțiilor propuse. Voi încuraja elevii să reflecteze asupra modului în care aceste soluții pot fi aplicate în viața reală și asupra importanței incluziunii în mediul școlar. Această activitate nu numai că ajută la consolidarea cunoștințelor teoretice despre incluziune și relații interumane, dar dezvoltă și abilități practice de rezolvare a conflictelor, empatie și colaborare. De asemenea, încurajează creativitatea și gândirea critică, implicând elevii activ în procesul de învățare.		
5.	Feed-back și evaluare	10	**Introducerea activității:** Voi explica elevilor conceptul de manifest și importanța acestuia pentru un mediu școlar incluziv. Le voi oferi exemple scurte de manifeste cunoscute pentru a ilustra formularea ideilor clare și puternice. **Scrierea ideilor pe post-it-uri:** Fiecare elev va primi câteva post-it-uri colorate pentru a scrie ideile despre promovarea incluziunii și diversității în școală. Elevii vor scrie fiecare idee pe un post-it separat, incluzând acțiuni concrete, reguli sau principii. **Lipirea post-it-urilor pe flipchart:** După scrierea ideilor, elevii vor lipi post-it-urile pe un flipchart în fața clasei. Voi grupa ideile similare sau complementare pentru o vizualizare clară a propunerilor. **Discuția ideilor:** Vom parcurge împreună fiecare idee, discutând importanța și aplicabilitatea ei. Elevii vor explica ideile și vor oferi exemple practice despre implementarea lor zilnică. Voi încuraja feedback-ul colegial, exprimarea acordului și sugestii pentru îmbunătățire. **Crearea manifestului final:** După discuție, voi sintetiza ideile într-un document coerent și concis – Manifestul Incluziunii. Voi scrie manifestul pe flipchart, asigurându-mă că toate ideile importante sunt incluse și reflectă consensul grupului.	Prezintă ideile, discută despre implementarea acestora.	Conversația, Lucrul în grupuri mici

Nr. Crt.	Secvențele lecției	Ob.	Elemente de conținut	Strategii didactice	Evaluare
			Reflecția și angajamentul: Voi invita fiecare elev să reflecteze asupra contribuției personale la respectarea și implementarea manifestului. Elevii vor exprima verbal angajamentul de a respecta și promova principiile din manifest. Această activitate permite elevilor să-și exprime ideile creativ și colaborativ, consolidând învățăturile lecției și promovând responsabilitatea comună pentru un mediu educațional incluziv și suportiv.		
6.	Încheierea orei	5	Pentru a încheia ora de dirigenție, vom dedica timp pentru recapitulare, reflecție asupra lecției și completarea fișei de reflecție. **Recapitulare**-Voi începe prin a recapitula principalele puncte discutate în timpul lecției. Vom revizui conceptele de incluziune și diversitate, importanța relațiilor interumane și modalitățile de a crea un climat incluziv în mediul școlar. Elevii vor fi încurajați să împărtășească ce au reținut din lecție, subliniind ideile care le-au atras atenția sau le-au schimbat perspectiva. **Reflecție asupra lecției**-Voi invita elevii să reflecteze asupra modului în care lecția de astăzi i-a ajutat să înțeleagă mai bine importanța incluziunii și a relațiilor interumane. Elevii vor fi încurajați să se gândească la exemple concrete din viața lor școlară unde pot aplica ceea ce au învățat. **Completarea fișei de reflecție**-Fiecare elev va primi o fișă de reflecție pe care o va completa individual. Fișa va conține întrebări precum: Ce ai învățat nou astăzi despre incluziune și diversitate? Cum te-ai simțit în timpul activităților de grup și de ce? Ce acțiuni concrete vei întreprinde pentru a promova incluziunea în clasa noastră? După completarea fișei, unii elevi vor fi invitați să împărtășească răspunsurile lor cu restul clasei, dacă se simt confortabil să facă acest lucru.	Discută despre ce au învățat, oferă feedback.	Conversația

PROIECT DE LECȚIE

PROF. ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR
Ichim Sonia-Denisa
Grădinița P.P. „Grădinița Prieteniei” Arad

GRUPA: Grupa Mijlocie
TEMA ANUALĂ: Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?
TEMA SĂPTĂMÂNALĂ: “Pe aripi de primăvară.”
TEMA ZILEI: activitate integrată- “Primăvară însorită, fii la noi binevenită.”
Domeniul experiențial: (1.) Domeniul Limbă și Comunicare
(2.) Domeniul Om și Societate
Categoria de activitate: (1) Activitate de Educare a Limbajului
(2) Activitate Practică
Mijloc de realizare: (1) Joc didactic
(2) Lipire
Subiectul activității: (1) ”Eu spun una, tu spui multe.”
(2) ”Copacul înflorit.”
DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII:
(1) 2. Mesaje orale în diverse situaţii de comunicare.
(2) 3.Activare și manifestare a potențialului creativ.
COMPORTAMENTE VIZATE:
(1) 2.2. Respectă regulile de exprimare corectă, în diferite contexte de comunicare.
2.3. Demonstrează extinderea progresivă a vocabularului.
(2) 3.1. Manifestă creativitate în activități diverse.
3.2. Demonstrează creativitate prin activități artistico-plastice, muzicale și practice, în conversații și povestiri creative.
OBIECTIVE OPERAȚIONALE:
(1) **O.1.** Să denumească elementele din imagine;
O.2. Să transforme singularul în plural ,utilizând imaginile specifice temei săptămânale;
O.3. Să alcătuiască propoziții corecte din punct de vedere gramatical și logic cu ajutorul cuvintelor reprezentate în imaginile ilustrate pe jetoanele extrase din coș.

(2) **O.1.** Să denumească corect materialele de lucru puse la dispoziție de educatoare.
O.2. Să execute corect exercițiile de încălzire a musculaturii mici a mâinii, în vederea pregătirii membrelor superioare pentru desfășurarea optimă a activității.
O.3. Să lipească elementele de lucru pe suprafața dată, respectând indicațiile educatoarei;
O.4.Să aprecieze obiectiv lucrarea proprie și cele realizate de colegi, ținând cont de corectitudine și acuratețe.
Strategii didactice:
- Metode și procedee didactice: conversația, conversația dirijată, explicația, observarea, demonstrarea, exercițiul, metoda piramidei, metodă de evaluare: observarea sistematică a comportamentului și a activității preșcolarilor.

- Mijloace de învățământ: sarcinile de lucru, jetoane ilustrative, tablă magnetică, lipici, aracet, foi A3, pahare cu apă, șervețele, pahare de plastic, foi albe, recompense.
- Forme de organizare: individual, frontal

Bibliografie:

Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, Curriculum pentru învățământul preșcolar (3-6 ani), București, 2019

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII

Domeniul experiențial: (1.) Domeniul Limbă și Comunicare

Moment organizatoric: Educatoarea creează condițiile optime pentru desfășurarea activității: aerisirea sălii de grupă, aranjarea mobilierului și mjloacelor de învățământ.

Introducerea în activitate: Se realizează prin intermediul scrisorii de la Zâna Primăverii.

Captarea atenției: Educatoarea va prezenta surpriza pregatită. Ea va citi scrisoarea trimisă de Zâna Primăverii. “Priviți, Zâna Primăverii ne împodobit sala de grupă atât de frumos, iar acum ne cheamă alături de ea să ne jucăm și să descoperim lucruri noi ! Sunteți pregătiți?”

Anunțarea temei și a obiectivelor operaționale: Educatoarea anunţă, pe înţelesul copiilor, obiectivele urmărite pentru activitatea de educarea limbajului, unde vor desfăşura jocul “Eu spun una, tu spui multe”, în cadrul căruia vor învăţa să pronunţe corect cuvintele din imagini, să gasească acele cuvinte care denumesc unul sau mai mulți vestitori ai primăverii; vor spune ceva frumos despre flori de primăvară, insecte, legume timpurii și păsări călătoare care s-au întors la noi în țară, atunci când sunt reprezentate singure sau mai multe pe planșele/ imaginile sugestive.

Desfășurarea activității: Explicarea și demonstrarea regulilor jocului: Educatoarea cere preșcolarilor să numească materialele puse la dispoziție (coș cu jetoane, tablă cu imagini sugestive). Pe rând, câte un copil denumeste imaginea reprezenta pe jeton cu singularul substantivului şi solicita un coleg să găsească pluralul substantivului denumit de imaginea reprezentata pe jeton. Împreună vor formula propoziţii scurte și simple pentru ambele variante: singular şi plural. (ex. Spune-ne ceva frumos despre această albină). După fiecare raspuns copiii vor fi aplaudaţi. **Executarea jocului de probă:** Educatoarea solicită un copil care să execute jocul de probă. Un copil, numit de educatoare se prezintă în față, iar educatoarea îi pune la dispoziție coșul cu jetoane. Exemplu: Cuvântul extras: albină (singular); Plural(răspunsul copiilor): albine; Propoziție: Albina zboară din floare în floare. (singular); Mai multe albine au trecut prin curtea bunicii mele. Se procedează la fel și pentru următoarea sarcină de lucru a jocului. n**Desfășurarea propriu-zisă a jocului: *Proba 1: Denumirea obiectului -** Copiii au sarcina de a denumi obiectul aflat pe jeton.***Proba 2: Singular și plural -**Educatoarea numește 3/ 4 preșcolari pentru efectuarea primei sarcini de lucru. După fiecare răspuns corect, preșcolarii sunt aplaudați și felicitați atât de educatoare cât și de restul colegilor. Elemente de joc: Aplauze, Felicitări. Se alege un număr de 7/8 copii, pentru executarea acestei probe. **Complicarea jocului:** Cu ajutorul jetoanelor aflate în coș, se vor alcătui scurte propoziții. Copiii împreună cu educatoarea vor formula propoziţii scurte și simple pentru ambele variante: singular şi plural. (ex. Spune-ne ceva frumos despre această albină). După fiecare raspuns copiii vor fi aplaudaţi. Propoziție: Albina zboară din floare în floare. (singular). Mai multe albine au trecut prin curtea bunicii mele.

Încheierea activității: Încheierea activității se realizează prin aprecieri verbale la adresa preșcolarilor, raportate la comportamentul manifestat și implicarea acestora în activitate.

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII

Domeniul experiențial: (2.) Domeniul Om și Societate

Introducerea în activitate și Captarea atenției: Zâna Primăverii a pregătit pentru noi un tablou special, specifică anotimpului în care ne aflăm.

Anunțarea temei și a obiectivelor operaționale: Astăzi vom lipi pufarini pe scheletul acestui copăcel ,pentru a reda un peisaj de primăvară pe care o să-l scoatem la expoziție, iar la final vom da câte o ștampilă celor care au realizat cele mai bune lucrări.

Intuirea materialului didactic: Materialele sunt deja așezate pe mesele de lucru înainte de începerea activității. Le adresez copiilor următoarele întrebări referitoare la materialele necesare: ,,Cine dorește să ne spună ce materiale trebuie să folosim pentru a realiza lucrarea?” (lipici/aracet, pufarini, pensule, pahare de plastic, castroane de plastic, foi A3, șervețele).

Prezentarea modelului analiza lui: Educatoarea le prezintă elevilor lucrarea model. ”Pentru a reda acest tablou, vom lipi pufarinii care reprezintă floricelele din copac, cu aracet. Ne vom folosi de pensule pentru a pune aracetul pe folaia A3 cu șablonul copacului.”

Explicarea și demonstrarea procedeului de lucru: Educatoarea le explică preșcolarilor modul de lucru, demonstrând în același timp procedeul: ”Dragi copii, după cum bine ați observat deja, astăzi vom lipi pufarini care vor lua locul floricelelor din copacii. Acești copaci înfloriți, după cum bine știm, reprezintă sosirea primăverii. Așadar, pensula pe care o are fiecare ,va fi înmuiată în aracet, se va pune o bulină mică pe scheletul copacului, după care se va plasa pufarinul colorat care reprezinta floricica din copac, peste lipiciul aracet de pe foaie. Procedăm astfel, până vom avea floricele/ pufarini pe toate crengile copacului.” Voi insista pe tehnica de mânuire a aracetului cu pensula. Demonstrez cum trebuie să lucreze şi le voi atrage atenţia copiilor că trebuie să facă o lucrare frumoasă şi curată. Veți lucra câte 3 în echipă. **Exerciții pentru încălzirea mușchilor mici ai mâinii:** Educatoarea îi solicită pe copii să realizeze exerciții de încălzire a mușchilor mici ai mâinii (imitarea ploii, a moriștii, bătaia vântului, cântatul la pian) pentru a se pregăti înaintea desfășurării activității.

Realizarea lucrării de către copii: Educatoarea solicită echipele să înceapă să lucreze la tabloul de primăvară, dând magie acestuia. Pe tot parcursul activității, educatoarea urmărește modul de lucru al copiilor și acordă sprijinul necesar celor care îl solicită. După ce preșcolarii au terminat de lipit floricelele/ pufarinii pe scheletul copacului, vor privi cu atenție propria lucrare pentru a se asigura că au lucrat corect, astfel fiind finalizat tabloul de primăvară.

Evaluarea lucrărilor: Educatoarea numește câte un copil pe rând, adresându-le următoarele întrebări legate de lucrările care au rămas pe mesele de lucru:

-Care este lucrarea ta preferată?

-Care este motivul pentru care ai făcut această alegere?

Încheierea activității: Încheierea activității se realizează prin aprecieri verbale la adresa preșcolarilor, raportate la comportamentul manifestat și implicarea acestora în activitate.

Proiect didactic- Emoțiile mele

Grădinița cu Program Prelungit Nr. 1, Arad
Profesor pentru învățământul preșcolar: Husa Stăncuța

Grupa: Mare
Tema: Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?
Subtema: Emoții și sentimente
Subiectul activității: Emoțiile mele
Domeniul experențial: Estetic și creativ
Categoria de activitate: Activitate practică
Mijloc de realizare: Lipire
Domenii de dezvoltare: Capacități și atitudini față de învățare
Dimensiuni ale dezvoltării:
2. Finalizarea sarcinilor și a acțiunilor
3. Activare și manifestare a potențialului creativ
Comportamente vizate:
2.1. Realizarea sarcinilor de lucru cu consecvență
2.2. Integrează ajutorul primit, pentru realizarea sarcinilor de lucru la care întâmpină dificultăți
3.2. Demonstrează creativitate prin activități artistico-plastice, muzicale si practice, în conversații și povestiri creative
Obiective operaționale:
O_1-să execute exercițiile de încălzire a mușchilor mici ai mâinii;
O_2-să utilizeze corect instrumentele de lucru primite;
O_3- să aplice tehnica de lipire;
O_4-să recunoască emoțiile din lucrările colegilor.
Blibliografie: *** Curriculum pentru educația timpurie 2019

Desfășurarea activității

Obiective operaționale	Activități de învățare	Continut esențial	Metode și procedee didactice	Mijloace de învățământ	Forme de organizare	Evaluare
	Exercițiu de receptare a mesajului oral	**Moment organizatoric** Creez condițiile optime pentru desfășurarea activității: aranjez materialele didactice, așez scaunele la mese astfel încât toți copiii să aibă o bună vizibilitate la tabla magnetică, organizez colectivul de copii. **Captarea atentiei** Mă prezint în fața preșcolarilor: „Buna ziua, grupa mare! Mă numesc Melinda și sunt un detectiv al emoțiilor. Cu acestă lupă magică pot detecta orice emoție din jur. „Eu pot să îmi dau seama foarte ușor de emoțiile voastre, dar vreau ca astăzi să vă învăț și pe voi cum să faceți acest lucru.“ **Anuntarea temei si a obiectivelor** „Pentru început, ca să reușiți să vă dați seama de emotiile celor din jur, ne vom juca un joc care se numește „Emoțiile mele” în care vă veți arăta emoțiile.” „Sarcina voastră este de a lipi acele elemente de pe măsuțe în așa fel încât expresia feței să reprezinte emoțiile voastre din acest	Observația Observația	Lupa magica	Frontal	

O_1- să execute exercițiile de încălzire a mușchilor mici ai mâinii;	Exerciții de observare spontană Exerciții de încălzire a mușchilor mici ai mâinilor	moment.” **Demonstrarea și explicarea temei** Prezint copiilor lucrarea model. „Cum credeți că am realizat chipul meu?” („… am lipit ochii și gura pe față apoi am lipit chipul pe o foaie colorată) Analizăm modelul precizând folosirea tehnicilor de lucru și ordinea în care vor fi utilizate.(ANEXA1) „Să vă arăt care sunt pașii pe care trebuie să îi urmați.” „Mai întâi, după ce ne-am ales elemetele care exprimă emoțiile noastre, vom lipi ochii și gura. Atenție! Lipiciul se aplică pe partea necolorată a organelor de simț. După ce am făcut acest lucru vom lipi chipul nostru pe o foaie colorat. Trebuie să lucrați curat și îngrijit.” **Exerciții pentru încălzirea mușchilor mici ai mâinii** „Înainte să începem lucrul vom efectua câteva exerciții de încălzire a mușchilor mici ai mâinii: Capul ușor îl rotim, Umerii îi ridicăm, Spatele îl îndreptăm, Palmele eu le unesc, Apoi ușor le depărtez.	Observația Explicația Demonstrația Observația Explicația Exercițiul Conversația	Modelul educatoarei O imagine în care este reprezentată o persoană, fără organele de simț , elemete ale feței(gura ochi), lipici, foarfecă, o foaie colorată,	Frontal Frontal	Corectitudine a executării mișcărilor

O_2-să utilizeze corect instrumentele de lucru primite; O_3- să aplice tehnica de lipire O_4 -să recunoască emoțiile din imagine	Exerciții de lipire Exerciții de identificare a emoțiilor	Batem palmele ușor, Batem palmele cu spor! Pumnișorii tare îi strâng Și apoi eu îi deschid, Ușor apoi eu îi rotesc Și pe masă ciocănesc Acum să ne liniștim, Munca îndată să o pornim! Copiii realizează lucrarea. În acest timp ofer sprijin acelora care întâmpină dificultăți. **Desfășurarea activității**,, Acum că ați terminat să vedem dacă reușiți să deveniți detectivi ai emoțiilor. Cei care ați fost cei mai cuminți, veniți pe rând în față, eu aleg o lucrare, iar voi ne spuneți care sunt emoțiile din imagine.” (,,...fericit, trist, nervos.”) „De ce crezi acest lucru?” (,,…pentru că zâmbește, are lacrimi...”) **Încheierea activității** „Sunt mândră de voi că ați reușit să recunoașteți emoțiile voastre dar și cele ale colegilor. Apreciez faptul că ați respectat indicațiile pe care vi l-am dat, astfel reușind să realizați o lucrare frumoasă.”	Conversația	Lucrările copiilor	Individual	Utilizarea corectă a tehnicilor de lucru Recunoaștere a emoțiilor din lucrare Aprecierea lucrărilor

Activități liber alese 2 (A.L.A.2)

Subiectul activității: Acum sunt...

Mijloc de realizare: Joc de atenție

Obiectiv operațional: -să recunoască stare imitată de copii

Metode si procedee didactice: explicația, observația, demonstrația

Forme de organizare: Frontal

Desfășurarea activității: Invit un copil în fața grupei și îi șoptește la ureche o stare pe care să o imite. Ceilalți colegi au ca sarcină să recunoască starea imitata, să ridice mâna și să răspundă corect. La final fiecare copil va primi o bulină cu o față zambitoare.

PROIECT DIDACTIC

Prof. Voican Sanda Valentina
Școala Gimnazială „Nanu Muscel “Câmpulung

- ***Profesor : Voican Sanda Valentina***
- ***Disciplina:*** Diriginție
- ***Data:8.05.2024***
- ***Subiectul:*** Bullyingul poate duce la abandon școlar și excluziune!
- ***Clasa:a V-a***
- ***Timp rezervat:*** 45 minute

Obiective generale: Conștientizarea bullyingului,bullyingul legat de rasă și etnie; bullyingul în viața școlară.

Strategia didactica

Metode şi procedee: conversaţia, dezbaterea, explicaţia, instructajul, exerciţiul, jocul de rol.

***Forme de organizare*:** în perechi, frontal.

Evaluare: formativă.

- ***Obiective operaționale:***

O_1 –Să definească **BULLYINGUL** și tipurile se bullying;

O_2 – Să sporească înțelegerea elevilor cu privire la bullingul în școală;

O_3 –Să dezvolte înțelegerea bullyingului în baza genului și legăturile dintre dezechilibru de putere/abuz și bullying;

O_4 - Să înțeleagă impactul abuzului,să dezvolte empatie față de victime și să conteste atitudinile și comportamentele semenilor care susțin bullying în școală.

O_5 – Să stabilească definiția și caracteristicile fenomenului de ***BULLYING***;

O_6 - Să deducă învățătură din cele prezentate pe parcursul orei;

O_7- Să sesizeze cazurile de bullying către parinți, diriginte, profesori, director, polițist, telefonul copilului .

Material didactic: Hârtie albă, computer și video-proiector, fragment din cartea ,,Agresorul" de Paul Langan ,fișe de lucru , cartonașe autocolante,flip-chart.

- Metode și procedee: Conversația, Intuiția, asaltul de idei, expunerea, situația problemă, caracterizarea, argumentarea, memorarea, problematizarea, deducția, descoperirea, eseul.
- Forme: Frontal, independent, în grup.
- Mijloace de instruire: carton colorat, foi A4, fișe de lucru, lipici, flanelograf, flori de carton colorat, anexe.
- Laptop, videoproiector, ecran, acces la internet

- ***Metode de evaluare:*** observarea, manifestarea publică, aprecierea verbală

CONSILIERE ȘI ORIENTARE, Clasa a V-a
PROIECT DE LECȚIE , Bullyngul nu e o glumă

Gânditorul chinez Confucius (551-479 î.C.), preocupat de educaţie, formula câteva precepte care ar putea constitui o introducere pentru rolul pe care-l are dialogul în învăţare:

* Spune-le şi vor uita!
* Arată-le şi îşi vor aminti!
* Pune-i să facă şi vor înţelege!

„Pune-i să facă“ se referă desigur la implicarea elevilor în propria învăţare. Pentru a-i determina pe elevi să gândească, să rezolve probleme, să găsească soluţii, profesorul trebuie să aibă strategii de a-i implica pe elevi în învăţare şi de a gestiona în mod adecvat astfel de situaţii didactice.

Întrebarea este unul dintre posibilii declanşatori ai implicării elevilor în învăţare. Nu este important doar felul în care formulăm întrebările (cât de clare, de relevante pentru tema discutată sunt ele), ci şi modul în care le ordonăm, succesiunea în care le valorificăm.

Scenariul didactic

Nr.crt.	Activitatea profesorului	Activitatea elevului	Durata
	Captarea atenției Profesorul întreabă elevii despre situațiile în care au fost jigniți, porecliți sau etichetați în vreun fel .	Elevii împărtășesc fiecare o situație în care s-au simțit inconfortabil din cauza unor semeni care i-au jignit. Sunt exemplificate afirmații ca: Ești prost. Nu ai creier sau cap. Ești pitic.Ești negru. Ești gras. Ești slab. Ești prăjină. Ești praf la matematică. Nu ai bani. Ești vai de capul tău.	2 min.
	Trecerea la conținutul lecției Profesorul îi întreabă pe elevi cum s-au simțit într-o asemenea situație. Elevii sunt întrebați cum au reacționat și dacă și-ar dori să fi reacționat altfel.Acest lucru se poate schimba printr-un joc de rol.	Elevii spun că au încercat sentimente de tristețe, neputință, inutilitate chiar frică.	3 min.
	Dirijarea jocului de rol ,,Ce ar zice dacă?" Prima idee a acestui joc de rol este să recunoaștem cum începe tachinarea și să ignorăm comportamentul.	Elevii vor iniția dialoguri câte doi stabilind de la început dacă sunt agresori sau victim. Copilul victimă se va comporta ca și când nimic nu s-a întâmplat și se va retrage din această discuție. Exemplu: - Ce faci, grasule? -….. - Cu tine vorbesc, surdule.	25 min.

	Profesorul mai explică faptul că victima poate exprima mesaje ferme la persoana I. Există și varianta răspunsului paradoxal. Victima poate să schimbe cuvintele de tachinare în unele mai blânde. În plus, se poate încerca și răspunsul cu un compliment.	- Hai în clasă! Cred că s-a sunat." Exemplu: ,,- Hei, ochelaristule! Nu-mi place când faci glume despre ochelarii mei! Aș prefera să încetezi!" Exemplu: ,,- Ochelaristule! Mersi că ai observant că am ochelari! Nu e mare lucru! Mulți copii au." ,,- Ești gras! Nu sunt așa de gras, poate doar pufos" Exemplu:,, - Ești praf la fotbal ! Da, știu că tu ești un bun fotbalist."	
	Asigurarea Feed-back-ului și conversație de încheiere. Profesorul întreabă elevii cum s-au simțit și dacă vor aplica aceste strategii antibullyng.	Elevii pot exersa aceste dialoguri schimbând rolurile.	15 min.

PLAN DE MĂSURI PENTRU SPRIJINIREA ELEVILOR CU UNUL SAU AMBII PĂRINȚI PLECAȚI LA MUNCĂ ÎN STRĂINĂTATE, CARE PROVIN DIN FAMILII MONOPARENTALE

BELDIMAN NORA CRISTINA
LICEUL „A. MUREŞANU" BRAŞOV

Numele și prenumele elevilor aflați în această situație de risc:

- **D.B.-** locuiește numai cu mama;
- **V.R.-** tatăl plecat la muncă în străinătate, locuiește numai cu mama;
- **A.E**.- părinți divorțați, locuiește numai cu mama

ARGUMENT:

Având în vedere situația economică a României, cu o rată a șomajului tot mai mare, lipsurile materiale cu care se confruntă semenii noștri, s-au identificat tot mai multe situații de copii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate. În acest context, copiii locuiesc fie cu un singur părinte, fie cu bunicii. Aceste situații influențează negativ dezvoltarea copilului, atât în plan afectiv, cât și relațional, manifestat prin izolare, închidere în sine, randament școlar scăzut, violență, comportamente dezadaptive.

SCOP:

Dezvoltarea unor strategii de pregătire suplimentară a acestor elevi în vederea obținerii unor rezultate bune la Evaluarea Națională, strategii de sprijin/ intevenție specifice consilierii psihopedagogice, centrate pe susținerea acestor elevi

OBIECTIVE ÎN PLAN PERSONAL:

- Creșterea stimei de sine;
- Creșterea randamentului școlar;
- Implicarea în activități recreative care să le ocupe timpul liber într-un mod benefic și constructiv;
- Stimularea creativității.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

- Identificarea elevilor care au unul sau ambii părinți plecați la muncă în străinătate, a celor care provin din familii monoparentale, a celor aflați în grija bunicilor sau în alte situații de risc;
- Adaptarea optimă a elevilor la noua situație familială, în plan afectiv, social, motivațional și școlar;
- Exprimarea emoțiilor, a sentimentelor și creșterea stimei de sine;
- Creșterea randamentului școlar.

Perioada: an școlar 2022-2023

Grup țintă: elevii din clasa a II-a A care au unul sau ambii părinți plecați la muncă în străinătate, a celor care provin din familii monoparentale, a celor aflați în grija bunicilor sau în alte situații de risc;

ACTIVITĂȚI ELABORATE PENTRU SPRIJINIREA COPIILOR DIN CATEGORII DEFAVORIZATE

Nr. crt.	Activitatea	Mod de realizare	Grup țintă	Perioada
1.	Identificarea elevilor cu un părinte sau ambii părinți plecați la muncă în străinătate sau a celor cu părinții despărțiți	Baza de date- completarea bazei de date cu elevii ca fac parte din familii monoparentale, de către învățător	Elevii cu părinți plecați la muncă în străinătate, cei aflați în grija bunicilor, cei ce provin din familii monoparentale	Oct. 2022
2.	Consiliere individuală	Consiliere individuală pentru creșterea stimei de sine		Pe parcursul anului școlar
3.	Consiliere de grup	Grup mic, format din câțiva elevi, loc de desfășurare: cabinet de consiliere		Pe parcursul anului școlar
4.	Activitate la nivelul școlii	Activități de pregătire suplimentară a elevilor, în vederea creșterii randamentului școlar Completarea fișelor de monitorizare lunară Consiliere de grup la clasă- autocunoaștere și intercunoaștere Studii de caz și dezbateri/ discuții pe tematica implicită acestora/ focalizarea concluziilor de la general la particular Vizionare filmulețe tematice, discuții în cadrul grupului pe marginea mesajului transmis de film Masă rotundă cu invitați din rândul părinților, rudelor, asistenților sociali- discuții vizând starea de optimitate a copiilor singuri acasă		Oct. 2022- martie 2023
5.	Activitate la nivelul școlii- surprize pentru părinți	-confecționare de felicitări;		Perioada sărbătorilor

		-redactare de scrisori pentru părinții plecați la muncă în străinătate		de iarnă și pascale
6.	Consiliere de grup	-eseuri, concursuri de microproiecte pe tema: ,,Familia mea este cu mine”, ,,Familia mea este departe de mine” -activități menite să oportunizeze exprimarea stării de sine a elevilor: desene, colaje, audiții		Pe parcursul anului școlar

”NE JUCĂM ÎMPREUNĂ CU ZÂNA IARNĂ ”

Murgu Teodora Adela
Grădinița P.P. Nr. 14 Arad

PROIECT DE ACTIVITATE INTEGRATĂ
TEMA: Când, cum şi de ce se întâmplă?

SUBTEMA: „Jocurile copiilor iarna”
TEMA ZILEI: ”Ne jucam impreuna cu Zâna Iarnă”
DOMENII EXPERIENŢIALE: DŞ: ”SĂ O AJUTĂM PE ZÂNA IARNĂ”– joc didactic;
DOS: ”PEISAJ DE IARNĂ” - lipire
CATEGORII DE ACTIVITĂȚI: Activitate matematică, Activitate practică
METODE ŞI PROCEDEE: observaţia, conversaţia, explicaţia, demonstrația, exerciţiul, munca independentă.
FORMA DE REALIZARE: Activitate integrată
FORMA DE ORGANIZARE: frontal, individual, pe grupuri
ACTIVITĂŢI DE DEZVOLTARE PERSONALĂ: Întâlnirea de dimineaţă (salutul, prezenţa, completarea calendarului naturii, ştirea zilei).
JOCURI ŞI ACTIVITĂŢI ALESE:
ALA1
Joc de masă

- „ Jocul anotimpurilor” (sortare)

Construcții

- „Sania”

Știință

- „Drumul omului de zăpadă spre căciulița lui” (labirint)

ALA2
Joc de mișcare: „ Petrecerea Zânei Iarna”

BIBLIOGRAFIE:” Curriculum pentru Educație timpurie, M.E.N., București, August, 2019”
„Ghid pentru proiecte tematice”, Editura Humanitas, 2008;

- **Activităţi liber alese (ALA 1)**

***Centrul* JOC DE MASĂ**
Mijloc de realizare: sortare de jetoane
Subiectul: „Jocul anotimpurilor”
Obiectiv operaţional:

- să grupeze imaginile în funcţie de anotimpul din care fac parte;

Metode: conversaţia, explicaţia, exerciţiul
Mijloace de învăţământ: jetoane cu anotimpurile şi plicuri
Desfăşurarea activităţii: Copiii vor grupa jetoanele în funcţie de anotimpul din care fac parte. Vor introduce jetoanele în plicul care are însemnul anotimpului respectiv.

***Centrul* CONSTRUCȚII**
Mijloc de realizare: joc de construcție
Subiectul: „Sania ”

Obiective operaţionale:

- să construiască prin îmbinare, suprapunere, alăturare o sanie;

Metode: conversaţia, explicaţia, exerciţiul
Mijloace de învăţământ: piese de construcţii
Desfăşurarea activităţii: Copiii vor primi piese de construcții pe care le vor îmbina și astfel vor construi o sanie, iar la sfârșit vor descrie modelul creat.

***Centrul* ȘTIINȚĂ**
Mijloc de realizare: joc de perspicacitate - labirint
Subiectul: „Drumul omului de zăpadă spre căciulița lor”
Obiective operaţionale:

- să găsească drumul corect de la copil spre partia de schi;
- să coloreze traseul obținut cu culoarea dorită.

Metode: conversaţia, explicaţia, exerciţiul
Mijloace de învăţământ: fisă de lucru –labirint și creioane colorate
Desfăşurarea activităţii: Copiii vor găsi drumul corect pe care trebuie să-l parcurgă omul de zăpadă spre căciulița lui.

- **Activităţi liber alese (ALA 2)**

Mijloc de realizare: Euritmie
Subiectul activităţii: „ Petrecerea Zanei Iarna”

- Sa execute miscarile indicate de ritmul cantecului

Metode: conversaţia, explicaţia, demonstraţia, exerciţiul
Mijloace de învăţământ: cd-player
Desfăşurarea activităţii: Copiii vor canta si vor executa diverse miscari de dans pe un fond muzical.

PROIECT DIDACTIC

Profesor. BOGOȘEL NICOLETA
Școala Gimnazială Nr.1 Lazuri de Beiuș

CLASA: a II-a
ARIA CURRICULARĂ: Matematică și științe ale naturii
DISCIPLINA: Matematică și explorarea mediului
UNITATEA TEMATICĂ: „Pe aripile primăverii”
SUBIECTUL LECŢIEI: Împărțirea la 2 și la 3
TIPUL LECŢIEI: Consolidarea și fixarea cunoștințelor
OBIECTIV FUNDAMENTAL: consolidarea și fixarea cunoștințelor cu privire la împărțirea la 2 și la 3, utilizând corect terminologia matematică.
COMPETENŢE SPECIFICE:
1.5. Efectuarea de înmulţiri şi împărţiri în concentrul 0-100 prin adunări/scăderi repetate
1.6. Utilizarea unor denumiri şi simboluri matematice (sumă, total, termenii unei sume, diferenţă, rest, descăzut, scăzător, produs, factorii unui produs, cât, deîmpărţit, împărţitor, , =, +, -, ·, :) în rezolvarea şi/sau compunerea de probleme
OBIECTIVE OPERAŢIONALE:
O1 -Să rezolve corect exerciții de împărțire la 2 și la 3 în concentrul 0-30;
O2 - Să utilizeze corect terminologia specifică operațiilor matematice învățate;
O3 - Să compare corect rezultatele a două împărțiri folosind semnele „<”, „>”, „=”;
O4 - Să compună corect probleme care se rezolvă prin operație de împărțire.
RESURSE:
Strategii didactice:

a) *Metode şi procedee:* conversația, explicația, exerciţiul, problematizarea, munca Independentă, metoda ciorchinelui, jocul matematic.
b) *Mijloace de învăţământ:* planșe, sarcini de lucru, floricele;
c) *Forme de organizare:* frontală, individual, în perechi.

I. ***<u>Temporale</u>*** – 45 minute

BIBLIOGRAFICE:

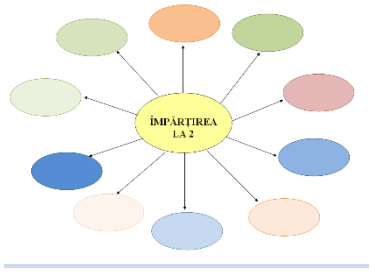
♦ M.E.C. – „Programa şcolară pentru disciplina Matematică și explorarea mediului - clasele pregătitoare, I ,a II-a”, Bucureşti, 2014
♦ Tudora Pițilă, Cleopatra Mihăilescu - „Matematică și explorarea mediului, manual pentru clasa a II-a”, Editura Didactică și Pedagogică S.A, București, 2020
♦ Constantin Cucoș – „Pedagogie” , Editura Polirom, Iași, 1996

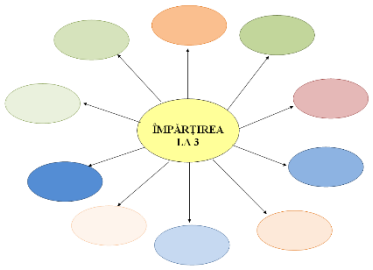
ETAPELE LECŢIEI	OB. OP.	ELEMENTE ESENȚIALE DE CONȚINUT	STRATEGII DIDACTICE			EVALUARE
			Metode şi procedee	Material didactic	Forme de organizare	
1. Moment organizatoric 1’		Se asigură atmosfera necesară desfăşurării în condiţii optime a lecției: - amenajarea spaţiului de desfăşurare a activităţii; - pregătirea materialelor necesare	conversația		frontal	observare sistemati-că
3.Pregătirea psihologică 5’	O_1	Zâna Primăvara ne-a pregătit pentru astăzi un coș cu surprize pe care le vom descoperi împreună în această oră de matematică. Pe o fișă sunt desenați ciorchini: unul are în mijloc cifra 2, iar cel de al doilea are în mijloc cifra 3. Se cere elevilor să completeze ciorchinele care are în centru cifra 2 cu numere care se împart la 2,iar ciorchinele care are în centru cifra 3 cu numere care se împart la 3. (**ANEXA 1**)	explicația metoda ciorchine-lui	planșă	frontal	observare sistemati-că
3. Anunţarea temei şi enunțarea obiectivelor 1’		Elevii vor fi anunțați că în această oră vom consolida și fixa împărțirea la 2 și la 3, prin rezolvarea unor exerciții și probleme, utilizând un limbaj matematic adecvat. Se notează titlul la tablă și în caiete.			frontal	
4. Consolidarea	O_1	**Antrenament de calcul mintal:**	Conversa-ția	fișe de lucru	frontal	Observa-rea sistemati-că

și fixarea cunoștințelor 35’	O_2 O_3 O_4	- exerciții cu operațiile învățate 2 x 5 = 2 x 2 = 5 x 6 = 6 : 2 = 14 : 2 = 20 : 2 = - exerciții folosind terminologia specifică: „dublul”, „triplul”, „jumatatea”, „de 2 ori mai mic”, „cu 5 mai puțin”, „sumă”, „diferență”, „cât”, „produs” etc. În coșul cu surprize elevii vor descoperi flori pe care sunt scrise sarcinile de lucru. După rezolvarea fiecărui exercițiu vor primi ca recompensă o floare care va fi plantată în gradina Zânei. Elevii vor scrie exercițiile la tablă și în caiete. (**ANEXA 2**)	exercițiul explicația		individual	Autoeva-luare aprecieri verbale
5.Obţinerea performanţei 7’		Se împarte clasa în două grupe. Pe cartonașele primei grupe sunt scrise împărțiri la 2 și la 3, iar pe cartonașele celei de a doua grupe sunt scrise rezultatele, în așa fel încât fiecare cartonaș din prima grupă să aibă corespondent în cea de a doua grupă. Grupele se vor așeza față în față, cu cartonașele la vedere și fiecare membru	Conversa-ția explicația jocul didactic	cartonașe	frontal În perechi	observare sistemati-că

		va trebui să-și găsească perechea potrivită. După formarea perechilor, elevii vor compune o problemă care se rezolvă prin una din operațiile scrise pe cartonașe.				
6.Aprecieri finale și tema pentru acasă 1’		Elevii vor fi apreciaţi colectiv şi individual pentru participarea la lecţie. Temă pentru acasă: fișă de lucru – împărțirea la 2 și la 3.	Conversa-ția Explicația	auxiliar	Frontal	Aprecieri verbale

ANEXA 1

ANEXA 2

Sarcini de lucru

Sarcina 1 : Află jumătatea numerelor: 16, 8, 10, 12.

_____ _____

_____ _____

Sarcina 2: Compară rezultatele exercițiilor:

12: 3 ☐ 18 : 2 8 : 2 ☐ 18 : 3

14: 2 ☐ 21 : 3 ☐ : 2 15 : 3

Sarcina 3: Află

a) Doimea numărului 10: _____
b) Numărul de 3 ori mai mic decât 27:_____
c) Numărul de 2 ori mai mic decît 18:_____
d) De câte ori este mai mic 3 decât 15:_____

Sarcina 4: Completează numerele care lipsesc:

_____ : 3= 7 12 : ____ = 6

24: ____ = 8 _____ : 3 = 15

Sarcina 5: Rezolvă exercițiile:

a) La câtul numerelor 24 și 3 adaugă numărul 42;

_____

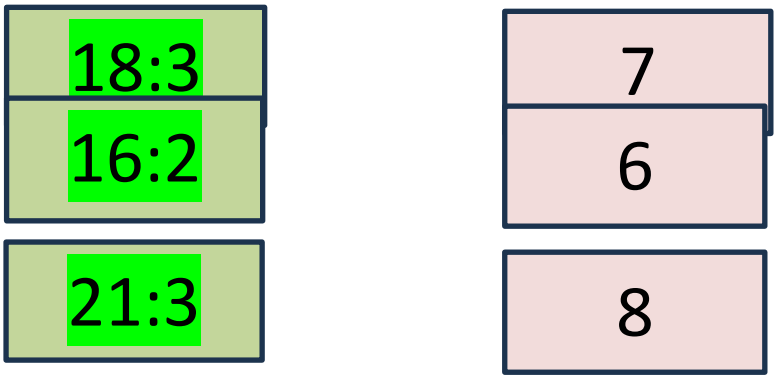
b) Află suma dintre câtul numerelor 16 și 2 și produsul numerelor 8 și 9;

_____

c) Micșorează cu 3 câtul numerelor 30 și 3.

_____

Anexa 3 – Joc matematic:

PROIECT DIDACTIC DE ACTIVITATE INTEGRATĂ

GRĂDINIȚA: P.P. nr. 14 Arad
PROF. INV. PRESCOLAR: Nol Asineta

TEMA: Când, cum şi de ce se întâmplă?
SUBTEMA: „Veselia primăverii”
DOMENII EXPERIENŢIALE: DŞ:“Numărăm cu florile ne jucăm!” Activitate matematică – joc didactic;
DOS: ”Peisaj de primăvară” - Lipire
METODE ŞI PROCEDEE DIDACTICE: observaţia, conversaţia, explicaţia, exerciţiul, munca independentă, aprecierea.
FORMA DE REALIZARE: Activitate integrată
FORMA DE ORGANIZARE: frontal, individual, pe grupuri
ACTIVITĂŢI DE DEZVOLTARE PERSONALĂ: Întâlnirea de dimineaţă (salutul, prezenţa, completarea calendarului naturii, ştirea zilei).

JOCURI ŞI ACTIVITĂŢI ALESE:
ALA1
Joc de rol

- „ Zâna Florilor” (joc de rol)

Joc de masă

- „Florile anotimpurilor” (sortare)

Construcții

- „Poenița veselă” (construcție)

ALA2
Dans tematic: „Carnavalul florilor”
Tranziție de la Întâlnirea de dimineață, înspre activitatea desfășurată pe centre de interes: După insectele purtate,
Ghicim jocurile toate
La măsuțe ne-mpărțim
Și la lucru noi pornim.

- **Activităţi liber alese (ALA 1)**

Centrul **JOC DE ROL**
Mijloc de realizare: joc de rol
Subiectul: „Zâna Florilor”
Obiective operaţionale:

- să imite în jocul lor rolul Zânei Florilor;
- să interacţioneze pozitiv cu colegii de echipă.

Metode: conversaţia, explicaţia
Mijloace de învăţământ: praf magic, , coşulețe cu flori, coronițe.
Desfăşurarea activităţii: Copiii vor imita în jocul lor rolul Zânei Florilor.
Centrul **JOC DE MASĂ**
Mijloc de realizare: sortare de jetoane
Subiectul: „Florile anotimpurilor”

Obiectiv operaţional:

- să grupeze florile în funcţie de anotimpul din care fac parte;

Metode: conversaţia, explicaţia, exerciţiul
Mijloace de învăţământ: jetoane cu flori şi plicuri
Desfăşurarea activităţii: Copiii vor denumi florile şi le vor grupa în funcţie de anotimpul în care înfloresc. Vor introduce jetoanele în plicul care are însemnul anotimpului respectiv.
Centrul **CONSTRUCȚII**
Mijloc de realizare: joc de construcție
Subiectul: „Poenița veselă”
Obiective operaţionale:

- să denumească materialele puse pe măsuțe ;
- să construiască cu ajutorul materialelor poenița veselă.

Metode: conversaţia, explicaţia, exerciţiul,demonstrația.
Mijloace de învăţământ: amporă, crenguțe, fluturi,buburuze,iarbă.
Desfăşurarea activităţii: Copiii vor construi poenița veselă in miniatură.

Tranziție de la activitatea desfasurata pe centre de interes, inspre activitatea matematica:
„ Bat din palme
Clap, clap, clap
Din picioare
Trap, trap, trap
Ne-nvartim , ne rasucim
Si spre poeniță noi pornim.’’

- **Activităţi liber alese (ALA 2)**

Mijloc de realizare: dans tematic
Subiectul activităţii: „Carnavalul florilor”

- să execute diferite mişcări asociate cu textul cântecului

Metode: conversaţia, explicaţia, demonstraţia, exerciţiul
Mijloace de învăţământ: CD, casetofon
Desfăşurarea activităţii: Copiii execută diferite mişcări asociate cu textul cântecului. Vor fi costumaţi corespunzător temei propuse.

PROIECT DIDACTIC

Grădinița P.P. Nr. 14, Arad
Zaharia Paula-Doroteea

Tema: ,,Anotimpurile’’
Subtema: „Vara, anotimpul drag inimii mele’’

Activități liber alese 1 (A.L.A. 1)

CENTRUL DE INTERES I: *ARTĂ*
Subiectul activității: ,,Harta anotimpurilor’’
Mijloc de realizare: *lipire*
Obiective operaționale: *- să lipească pe o foaie împărțită în patru cadrane diferite imagini reprezentative fiecărui anotimp, obținând ,,Harta anotimpurilor’’*
Mijloace de învățământ: *foi A4 împărțite în patru cadrane, imagini diferite reprezentând cele patru anotimpuri, lipici*
Metode și procedee: *explicația, conversația, demonstrația, exercițiul*
Forma de organizare: *pe grupe*
Desfășurarea activității:*Copiii vor fi așezați la măsuțe și fiecare va primi o fișă împărțită în patru cadrane, fișă care va reprezenta ,,Harta anotimpurilor’’. Copiii vor avea la îndemână diferite imagini reprezentând cele patru anotimpuri și cu ajutorul lipiciului vor așeza imaginile corespunzătoare fiecărui anotimp, obținând ,,Harta anotimpurilor’’.*
Evaluarea activității: *Aprecieri verbale.*

CENTRUL DE INTERES II: *ȘTIINȚE’’*
Subiectul activității: *,,Jocurile copiilor de vară’’*
Mijloc de realizare: *colorare*
Obiective operaționale: *- să coloreze atât imaginile care sugerează jocurile de vară, cât și vestimentația corespunzătoare*
Mijloace de învățământ: *fișe de lucru, creioane colorate*
Metode și procedee: *explicația, conversația, exercițiul*
Forma de organizare: pe grupe
Desfășurarea activității: *Copiii vor fi așezați la măsuțe și vor primi câte o fișă de lucru. Pe fișa de lucru primită,*
vor fi reprezentate imagini sugestive cu jocuri de vară și de iarnă și cu vestimentația corespunzătoare. Pentru că ne aflăm în anptimpul vara, sarcina de lucru va fi de a colora atât imaginile care sugerează jocurile practicate în acest anotimp, cât și vestimentația corespunzătoare.
Evaluarea activității: *Aprecieri verbale.*

Activități pe domenii experiențiale (A.D.E.)

Domeniul experiential: Om și societate
Categoria de activitate:„Educație civică’’
Mijloc de realizare: povestirea educatoarei

Subiectul: „Legenda anotimpurilor’’
Domeniul dezvoltării:
D. DEZVOLTAREA LIMBAJULUI, A COMUNICĂRII ŞI A PREMISELOR CITIRII ŞI SCRIERII
Dimensiuni ale dezvoltării:
1. Mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute
2. Mesaje orale în diverse situații cunoscute
Comportamente vizate:
1.1. Exersează, cu sprijin, ascultarea activă a unui mesaj, în vederea înțelegerii și receptării lui (comunicare receptivă);
1.2. Demonstrează împțelegerea unui mesaj oral, ca urmare a valorificării ideilor, emoțiilor, semnificațiilor etc. (comunicare expresivă);
2.1.Demonstreaă capacitate de comunicare clară a unor idei, nevoi, curiozități, acțiuni, emoții proprii (comunicare expresivă);
2.2. Respectă regulile de exprimare corectă, în diferite context de comunicare.
Obiective operaționale:
O1 – *să rețină atât mesajul, cât și morala ,,Legendei Anotimpurilor’’, precizându-le;*
O2 – *să răspundă în propoziții la întrebările legate de conținutul povestirii, adresate de către educatoare;*
O3 – *să-și exprime emoțiile, sentimentele față de anotimpul preferat.*

Bibliografie: *,,CURRICULUM PENTRU EDUCAȚIA TIMPURIE -2019- , MEN nr. 4.694/2.08.2019’’;*
,,https://www.scribd.com/document/32051102/LEGENDA-ANOTIMPURILOR’’

<u>Activități liber alese 2 (A.L.A 2)</u>

Subiectul: *„Cântecul anotimpurilor’’*
Mijloc de realizare: *euritmie*
Obiectiv operațional: *- să danseze individual sau în perechi, pe fundalul piesei ,,Cântecul Anotimpurilor’’*
Mijloace de învățământ: *sala de grupă, calculator*
Metode și procedee didactice: *exercițiul, dansul, cântul*
Forma de organizare: *individual sau în perechi*
Desfășurarea activității: *În fundal se va auzi ,,Cântecul Anotimpurilor’’ și copiii vor fi îndrumați să danseze și să cânte. Dansul poate fi realizat în perechi sau individual.*
Evaluarea activității: *Aprecieri verbale.*

PROIECT DIDACTIC

UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT: *Grădinița cu Program Prelungit Nr. 14 Arad*
PROFESOR PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR: *Coman Raluca*

TEMA: *„Cine/cum planifica si organizeaza o activitate”*
SUBTEMA: *“Hai la drum … pe ape…pe uscat…in aer”*
SCENARIUL ZILEI

I. ***A.D.P.***

Activitatea începe cu Întâlnirea de dimineață:

-Salutul: *pornește de la educatoare și continuă cu salutul fiecărui copil.*

-Prezența: *educatoarea strigă “catalogul”, iar fiecare copil spune: “Prezent/prezentă.”. Se stabilește numărul copiilor prezenți.*

-Împărtășirea cu ceilalți*: educatoarea lansează întrebarea: ”Daca ai putea sa te transformi intr-un mijloc de transport, în ce te-ai transforma?”, iar fiecare copil răspunde: “M-aș transforma în .... pentru că...”.*

-Calendarul naturii *este completat în urma întrebărilor adresate de propunătoare: “Să vedem ce zi a săptamânii este azi!” „Ce zi a fost ieri?” „Ce zi va fi mâine?” „Ce dată este azi dacă ieri a fost...?” „În ce anotimp suntem?” „Cum este vremea?” „Cum ne îmbrăcăm?”*

Tranzitia de la Intalnirea de dimineata inspre activitatea desfasurata pe centre de interes, se realizeaza prin versurile:
„Cate unul, cate doi,
Mergem toti in pasi vioi,
Inspre centre ne-ndreptam,
Sarcinile rezolvam!”

II. ***A.L.A. 1***

CENTRUL DE INTERES JOC DE MASA:
SUBIECTUL ACTIVITĂȚII: *“Gaseste perechea!”*
MIJLOC DE REALIZARE : *sortare;*
OBIECTIVE OPERAȚIONALE :
-să denumească corect mijloacele de transport, pe baza observatiei;
-să sorteze mijloacele de transport, după formă;
MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: *jetoane cu mijloacele de transport;*
METODE ȘI PROCEDEE DIDACTICE: *conversația, observatia, explicația, exercițiul;*
DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII: *Copiii denumesc, apoi sortează după formă, mijloacele de transport.*
EVALUAREA ACTIVITATII: *“Felicitari! Ati sortat corect mijloacele de transport!”*

CENTRU DE INTERES BIBLIOTECA :
SUBIECTUL ACTIVITĂȚII: *“Uneste punctele !”*
MIJLOC DE REALIZARE : *exercitii grafice*
OBIECTIVE OPERAȚIONALE :

*-să traseze corect liniile serpuite de pe fisa de lucru, unind mijloacele de transport**;***
MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: *fișă de lucru, creioane grafice;*
METODE ȘI PROCEDEE DIDACTICE: *conversația, explicația, exercițiul;*
DESFAȘURAREA ACTIVITĂȚII: *Copiii realizează bulinele de pe rochița lui Minnie, utilizând tehnica dactilopicturii.*
EVALUATREA ACTIVITATII: *“Felicitari! Ati trasat corect liniile serpuite de pe fisa de lucru!”*

III. ***ADE:***
DOMENIUL EXPERIENȚIAL: *Domeniul Stiințe*
CATEGORIA DE ACTIVITATE: *Activitate de cunoaşterea mediului*
SUBIECTUL ACTIVITĂȚII: *“Mijloace de transport”*
MIJLOC DE REALIZARE: *Joc didactic*
DOMENIUL DE DEZVOLTARE:
E. DEZVOLTAREA COGNITIVĂ ŞI CUNOAŞTEREA LUMII
DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII:
E.3. Caracteristici structurale și funcționale ale lumii înconjurătoare
COMPORTAMENTE:
3.1. Evidenţiează caracteristicile unor obiecte localizate în spaţiul înconjurător
3.2. Identifică şi valorifică unele caracteristici ale lumii vii, ale Pământului şi Spaţiului
3.4. Demonstrează cunoaşterea poziției omului în univers, ca parte a lumii vii şi ca fiinţă socială
OBIECTIVE OPERAȚIONALE:
O1*-să denumească mijloacele de transport, pe baza observării atente a acestora;*
O2*-sa sorteze mijloacele de transport in functie de felul acestora: maritime, aeriene sau terestre;*
O3*-să identifice greseala strecurata intentionat de educatoare, oferind raspunsul correct.*

SARCINA DIDACTICĂ: *Denumirea mijloacelor de transport, sortarea mijloacelor de transport si asezarea fiecarui mijloc de transport, la mediul specific.*
REGULILE JOCULUI: *Copiii au sarcina de a denumi mijloacele de transport pe baza observarii acestora, de a sorta mijloacele de transport in functie de felul acestora si de a atribui fiecarui mediu, mijloacele de transport specific.*
ELEMENTELE JOCULUI: *Aplauzele, inchiderea si deschiderea ochilor.*
BIBLIOGRAFIE:

- *“Curriculum pentru învățământul preșcolar”, M.E.C.T., București, 2019;*
- *Bulboacă A., Aldea D., ..., - “Revista națională de profil psihopedagogic pentru cadrele didactice din învățământul preșcolar și primar”, Editura Arlequin, București, 2013;*
- *Culea L., Sesovici A., Pletea M., Ionescu D., Anghel N., - “Activitatea integrată în grădinița de copii”, Editura Didactic Publishing House, București, 2008;*

PROIECT DIDACTIC

Profesor: Vasilescu Camelia Elena

- ***Disciplina:*** Dirigentie
- ***Data:***10.05.2024
- ***Subiectul:*** Bullyingul poate duce la abandon școlar și excluziune!
- ***Clasa:***a VI-a
- ***Timp rezervat:*** 45 minute

Obiective generale: Conștientizarea bullyingului,bullyingul legat de rasă și etnie; bullyingul în viața școlară.

Strategia didactica

Metode şi procedee: conversaţia, dezbaterea, explicaţia, instructajul, exerciţiul.

***Forme de organizare*:** în perechi, frontal.

Evaluare: formativă.

- ***Obiective operaționale:***

O_1 –Să definească **BULLYINGUL** și tipurile se bullying;

O_2 – Să sporească înțelegerea elevilor cu privire la bullingul în școală;

O_3 –Să dezvolte înțelegerea bullyingului în baza genului și legăturile dintre dezechilibru de putere/abuz și bullying;

O_4 - Să înțeleagă impactul abuzului,să dezvolte empatie față de victime și să conteste atitudinile și comportamentele semenilor care susțin bullying în școală.

O_5 – Să stabilească definiția și caracteristicile fenomenului de ***BULLYING***;

O_6 - Să deducă învățătură din cele prezentate pe parcursul orei;

O_7- Să sesizeze cazurile de bullying catre parinti, diriginte, profesori, director, politist, telefonul copilului .

Material didactic: Hârtie albă, computer și video-proiector, fragment din cartea Agresorul de Paul Langan ,fișe de lucru , cartonase autocolante,flip-chart.

- Metode și procedee: Conversația, Intuiția, asaltul de idei, expunerea, situația problemă, caracterizarea, argumentarea, memorarea, problematizarea, deducția, descoperirea, eseul.
- Forme: Frontal, independent, în grup.
- Mijloace de instruire: carton colorat, foi A4, fișe de lucru, lipici, flanelograf, flori de carton colorat, anexe.
- Laptop, videoproiector, ecran, acces la internet

- ***Metode de evaluare:*** observarea, manifestarea publică, aprecierea verbală

Nr. crt	Etape	Timp alocat	Conținut	Metode și mijloace	Forma de organizare
1	Moment organizatoric	3 min	Discuție pe baza unei întrebări de creare a angajamentului: „Cum stați azi cu energia/cheful de școală, etc?”, eventual și o glumă/întâmplare personală.	Conversația	Frontală
2	Captarea atenției/ anunțarea temei	5 min	Azi am nevoie de voluntari. Cine vrea să mi se alăture aici, în fața clasei, timp de câteva minute? Am nevoie de 2 persoane (alegem o persoană înaltă și una scundă - cel înalt va fi agresorul, cel scund victima). Doboară-l pe .... numele copiluluiscund. (sigur va ezita, așa că este nevoie de încurajare) Haide, haide, îndrăznește ….	Joc de rol	Frontală
3	Dirijarea învățării	24 min	Azi o să discutăm despre acestsubiectsensibil: despre fenomenul de bullying.... Și ce ați văzut mai devreme este exact asta: bullying. Haidețisă discutăm puțin despre ce am observat: Ce s-a întâmplat când agresorul a împins în jos victima? (s-a lăsatși ea în jos) S-a lăsat și ea în jos, exact! Ca să împingi pe cineva în jos, trebuie să te lași și tu în jos… Ce părere aveți: ce crede cel care împinge în jos? Agresorul îi împinge pe alții în jos crezând că este maisus, că e mai bun, crede că se ridică, călcând pe alții. El sau ea (pauză) - nu râdeți, că sunt și fete așa - vrea să fie mai sus, mai puternic, sau pur și simplu să pară mai bun decât alții. De fapt, ce se întâmplă? În fapt, se coboară. Se coboară în ochii noștri pentru că noi știm că e de fapt slab. Se coboară. E slab pentru că nu se poate face remarcat decât prin agresiune, fie ea fizică sau verbală. E slab pentru că își alege victime mai mici decât el. Știe cineva ce înseamnă BULLYING? Așa este: Bullying-ul e definit ca umilire, ca batjocură. Haidețisă ne uităm puțin la cuvântul BATJOCURĂ. BAT+JOC+URĂ Cum începe bullying-ul? O bătaie în joacă, nu-i așa? Apoi ... un copil este etichetat, tachinat, batjocorit în cercul său de cunoștințe sau de către colegi care îl strigă într-un anume fel... Acele tachinări - care din păcate uneorise transformă în	Marker , flipchart/ tabla Povestirea/ Studiu de caz	

			îmbrânceli sau chiar în atacuri fizice - generează URĂ. Bulling-ul are trei caracteristici: • este intenționat – agresorul are intenția să rănească pe cineva; • este repetat – aceeași persoană este rănită mereu; • apare dezechilibrul de forțe – agresorul își alege victima care este percepută ca fiind vulnerabilă, slabă și nu se poate apăra singură. În alte țări, nu în România☺, acest fenomen este foarte frecvent în licee. Probabil că și voi cunoașteți cazuri de bullying. Nuuu…nu la voi în clasă sau în școală (faci cu ochiul), Cunoașteți cazuri de bullying? Și eu știu cazuri….și am și eu povestea mea…. (poate fi o altă poveste personală) „…aveam în clasă o colegă – rebelă, să zic așa - care se înțelegea bine doar cu acei colegi care râdeau când ea batjocorea pe cineva…. colegi de clasă/de școală. Această colegă nu era de neoprit, însă avea prieteni din afara liceului care o așteptau la poartă în fiecare pauză…. și atunci, cum „cu prietenii nu te pui", o lăsam în pace de fiecare dată când ea îmbrâncea pe cineva sau înghesuia la colț vreun coleg…. Până într-o zi, când un coleg care - deși nu dorea sa își prindă puterile cu o fată - a văzut pe holul școlii cum o fetiță de la o clasă mai mică era batjocorită… Atunci coleguls-a ridicatși a apărat-o pe fetiță; atunci m-am implicatși eu și încă 2 colegi, chiar dacă știam că la poarta școlii așteaptă „prietenii". Colega noastră – agresoarea - s-a rușinat așa de tare că nu a mai fost „puternică”, încât în următoarele zile nu a mai venit la școală și când a adusscutirea s-a întors doar Mara, colega noastră, iar agresoarea a rămas undeva la poartă cu "prietenii". Haidețisă facem un experiment. V-am adus o siluetă de adolescent.O să vă rog să scoateți la iveală toată creativitatea și să desenați, să scrieți pe aceste siluete cele mai frumoase trăsături ale unei persoane cu care ați dori să interacționați. Observ o persoană care este mai puțin implicată. După terminarea exercițiului, silueta este lipită pe tablă și este ales un lider care să explice de ce această persoană creată de ei ar fi minunată dacă ar fi reală. (colegii	Conversarea/ Problematizarea Conversația	

			sunt lăsați să adauge diferite motive dacă doresc) Elevul mai puțin implicat în exercițiul de grup este chemat în fața clasei și i se spune la ureche să spună cuvinte urâte la adresa siluetei și să rupă o mână, să facă o pauză, apoi să continue rupând încă ceva de la siluetă fără să explice de ce. Cum v-ațisimțit când a rupt silueta? Un agresor ne crează o stare de disconfort, de teamă, de neliniște… așa-i? Ne face rău prin abuzuri emoționale și fizice. Cum puteți evita asta? (te poți îndepărta de el) Îl marginalizăm cu toții, putem să îl Povestirea/ studiul de caz Conversația / Problemati zarea Frontală influențăm să renunțe. Când nu te mai simți confortabil tu cu tine, când te deranjează că ești luat în derâdere, sau ești martor la o situație când un agresor ia un alt coleg în derâdere, nu o privi ca pe o normalitate. Nu aveți nevoie să stați în preajma unui agresor. Intuiția voastră vă semnalizează că nu este în regulă. De ce stau de obicei adolescenții pe lângă un lider agresor? Pentru ca ei cred că sunt acceptați în grup și că „împrumută” din puterea agresorului, corect? Nu sunteți acceptați într-un grup pentru că stați în preajma celui care vă creează disconfort. Sunteți doar tolerați pentru că alimentațisentimentul atât de dorit de agresor - că are putere. De ce credeți că o persoană agresează alte persoane? De multe ori, agresorul adoptă violența ca ultimă posibilitate de refulare și exprimare, fiind la rândulsău abuzat ori neglijat. Nu are puterea să își gestioneze frustrarea, emoțiile. Și asta din cauza lipsei de empatie, lipsa afecțiunii, iubirii, superficialitatea relațiilor umane, și, mai ales, expunerea și preluarea unor modele de comportament similare. Știți … doar până în clasa a VI-a un copil vede pe cont propriu peste 100.000 de acte de violență la televizor și în filme… ca să nu mai vorbim despre materialele care sunt pe internet. Agresorul nu a fost atât de norocos ca voisă fie iubițși respectat pentru ceea ce este. Adică - pe scurt – agresorul … este el însuși o victimă. Doare atât de tare… lipsa de apreciere, lipsa îmbrățișărilor, a actelor de iubire… pentru că suntem oameni și		

			funcționăm cu iubire… acesta este, de fapt, combustibilul nostru… IUBIREA. Iar agresorului exact acest combustibil îi lipsește. Să ne întoarcem puțin la silueta noastra... ruptă. Ce ar putea (numele celui ce a rupt silueta) să facă să repare ce a făcut? (să lipească) Ok, hai să lipim. Lipește silueta. Cum este acum silueta? (e întreagă, dar se văd urmele) Discutăm despre urmele lăsate de bullying. Așa este și cu urmele lăsate de bullying. Dacă rănești pe cineva, poți să repari într-o anumită măsură, însă urme vor rămâne. Așa că mai bine fii precaut. Nu uita că bullying-ul are trei caracteristici: • este intenționat – agresorul are intenția să rănească pe cineva; Conversația • este repetat – aceeași persoană este rănită mereu; • apare dezechilibrul de forțe – agresorul își alege victima care este percepută ca fiind vulnerabilă, slabă și nu se poate apăra singură.		
4	Obținerea informației	15 min	Am văzut mai devreme că, dacă începi să-i împingi pe alți oameni în jos, te cobori. Să ne uităm puțin la reversul medaliei. Dacă încerci să ajuți pe cineva să se ridice, să îl împingi în sus, te ridici pe vârfuri, ești mai sus decât înainte, te îmbunătățești pe tine. Ca să ridici pe altul, trebuie să te ridici pe tine mai întâi. Care este Regula de Aur? „Fă altora ceea ce ţi-ar plăcea să-ţi facă ei ţie.” Solicit elevilor să noteze răspunsurile la următoarele întrebări şi să le împărtăşească clasei: • Cum îţi vei folosi influenţa dacă vezi pe cineva insultat sau abuzat? • Cum te poţi apăra dacă un tiran se ia de tine?	Conversația Problematizarea	Frontală
5	Încheierea activității/ Concluzii	3 min	Dragii mei… Când vedeți un agresor, luați atitudine, fiți EROI. Ridicați-vă fără teamă, rămâneți fermiși încrezători în fața agresiunii verbale. Nu este despre voi, este despre ei. Alegețisă fiți eroi,să fițisalvatori și nu victime. Strângeți rândurile, aliați-vă cu cei ca voi și spuneți STOP. E în puterea voastră. Dar puterea aceasta nu se vede dacă nu acționați.	Conversația	Frontală

PROIECT DE LECȚIE

Oniche Maria-Monica
Liceul ”Marin Preda”Odorheiu Secuiesc

Clasa :a V-a,Geografie
Subiectul: Articulațiile țărmului
COMPETENȚE GENERALE:

1. Prezentarea realității geografice,utilizând mijloace și limbaje specifice
2. Raportarea realității geografice spațiale și temporale la reprezentări cartografice

COMPETENȚE SPECIFICE :

1.1 utilizarea termenilor geografici în contexte diferite
1.2 descrierea unor elemente, fenomene sau procese geografice în mod direct sau indirect
2.1 utilizarea tehnicilor de orientare pe hartă / teren

OBIECTIVE OPERAȚIONALE :

- să caracterizeze articulațiile țărmului
- să definească articulațiile țărmului : insule,arhipeleaguri,penisule,golfuri,capuri,strâmtori ,canale
- să precizeze nume de insule, arhipeleaguri, penisule, golfuri, capuri, strâmtori , canale
- să localizeze pe harta fizico-geografică a lumii articulațiile țărmului

EVALUARE : frontală
RESURSE ȘI MANAGEMENTUL TIMPULUI :-resurse de timp : 50 min
STRATEGII DIDACTICE :
- **Resurse materiale** : Harta fizică -geografică a lumii, atlas geografic, manual, harta fizică a lumii mută, imagine, cubul
-Resurse RED: Prezzi, Wordwall, Google Earth, Harta mentală
-**Metode de învăţământ (procedee didactice)**: analiza, observația, explicația, expunerea, conversația euristică,explicația,Metoda Cubului
Forme de organizare a activității elevilor : frontală,individuală,în grupe
TIPUL ȘI VARIANTA DE LECȚIE :lecție de transmitere și dobândire de noi cunoştinţe

MOMENTELE LECȚIEI	CONȚINUTUL LECȚIEI	STRATEGIA DIDACTICĂ	TIMP	EVALUARE
1	2	3	4	5
Începerea organizată	Voi începe prin a asigura condițiile necesare bunei desfășurări a lecției. Salut elevii, pregătesc materialul didactic, hărțile și manualele.	-conversația	1’	- observarea sistematică
Verificarea cunoștințelor	Voi începe evaluarea cunoștințele anterioare: Formele majore de relief ale continentelor cu ajutorul Metodei Cubului. Clasa va fi împărţită în 6 grupe, fiecare grupă va primi o foaie de flippchart şi un marker.Elevii vor roti cubul astfel încât fiecare grupă va primi o sarcină.Acestea sunt: Grupa 1. DESCRIE – pe scurt modul de formare ale formelor majore de relief ale continentelor Grupa 2. COMPARĂ –compară munții cu câmpiile Grupa 3. ASOCIAZĂ – realizează o corelaţie între formele de relief și altitudinea lor Grupa 4. ANALIZEAZĂ – importanța munților Grupa 5. APLICĂ –Notați,pe fișa de lucru elementele componente ale unui munte Grupa 6. ARGUMENTEAZĂ – Argumentați importanța câmpiilor.	-conversația -observația - cubul	6’	- observarea sistematică -aprecieri verbale
Anunţarea subiectului lecţiei	Voi prezenta o imagine elevilor cu țărmul. Ce reprezintă imaginea ? (țărmul); Observați, harta fizico-geografică a lumii ,cum este linia țărmului? (este neregulată, sinuoasă).Ce reprezintă aceste sinuozități?(articulațiile țărmului)	-conversația - observația -imaginea	1’	-aprecieri verbale
Activitatea propriu-zisă de prelucrare a noilor cunoştinţe	Astazi la ora de geografie vom discuta despre Articulațile țărmului. Le voi adresa elevilor următoarele întrebări: Ce este țărmul? (reprezintă zona în care marea intră în contact cu uscatul. În funcție de locul unde apar există două tipuri de țărmuri. Ce este plaja? (suprafață acoperită de nisip situată la țărmul mării). De unde provine nisipul de pe plajă? (din măcinarea rocilor de către valurile mării) Cu ajutorul unei prezentări Prezzi: https://prezi.com/view/ohddemaPmODfMYAIDn1p/, vom descoperi împreună cu elevii articulațiile țărmului.Pe parcursul lecției vom realiza o hartă mentală : https://boardmix.com/app/editor/HEvzdqJJ_Ku4isCKVqnJIA?inviteCode=YYp949 ,împreună cu elevii cu informațiile învățate despre articulațiile țărmului și vom completa schița lecției în caiete. Le voi adresa elevilor următoarele întrebări:	-observația -conversația -explicația -expunerea -harta fizică a lumii -atlasul geografic -Prezi	30’	-aprecieri verbale -observația sistematică

Fixarea cunoștințelor	Cum se numesc porțiunile de uscat înconjurate de apa oceanului. (insule). Care este cea mai mare insulă din lume? (Groelanda). Apoi, vom face o călătorie virtuală în Groelanda cu ajutorul aplicației Google Earth. Dați exemple de alte insule?(Madagascar, Australia ,Sicilia,Sardinia etc) Unele insule formează grupuri în interiorul oceanului sau mării. Cum se numesc acestea?(Arhipeleaguri). Dați exemple de arhipelaguri: (Filipinez, Indonezian). Ați precizat, că insula este o porțiune de uscat înconjurată de apă. Dar, peninsula ce este? (o porțiune de uscat înconjurată de trei părți de apă și o parte de uscat).Dați exemple de peninsule: (Scandinavică, India, Iberică, Italică). Observați harta, ce fel de sinuozitați are linia țărmului?(...în unele locuri apa pătrunde în interiorul uscatului, în alte locuri uscatul pătrunde în interiorul apei). Ce este un golf? (pătrunderea apei în mare sau ocean). Identificați, pe hartă cele mai mare golf de pe glob? (Golful Mexic).Dar, din Europa ?(Biscaya) Indicați la hartă! Dați exemple de alte golfuri? (Golful Botnic, Finic, Biscaya). Indicați la hartă. Observați schița din prezentarea Prezzi cum se numește porțiunea de uscat care înaintează în mare sau ocean? (cap). Capul este de obicei stâncos. De ce ?(Dacă ar fi format din roci moi ar fi distrus de apa mării sau oceanului). Observați, harta fizico-geografică, cum se numesc capurile din Nordul și Sudul Europei (Capul Nord și Capul Matapan). Dar, capul situat în sudul Africii?(Capul Bunei Speranțe). Unele porțiuni întinse de uscat se leagă printr-o fâșie îngustă de uscat numit istm sau canal.Cum se numește istmul care leagă America de Nord de America de Sud?(Panama) Dar, istmul care leagă Africa de Asia?(...Suez). Indicați la hartă. Observați schița. Cum se numește fâșia îngustă de apă care face legătura între două mări, între mare și ocean? (Strâmtoare). Observați harta și precizați strâmtoarea care face legătura între Marea Mediterană și Oceanul Atlantic?(Gibraltar).Dați exemple de alte strâmtori ?(Bosfor, Dardanele). Indicați la hartă. Fixarea cunoștințelor se va realiza prin jocul didactic Wordwal, elevii vor avea ca sarcină de lucru să recunoască articulațiile țărmului marcate pe hartă cu cifre de la 1-14.: https://wordwall.net/resource/73750178/articula%c8%9biile-%c8%9b%c4%83rmului Tema: Elevii vor avea ca sarcină de lucru să precizeze articulațiile țărmului marcate pe harta mută cu litere de la A la K . Voi face aprecieri colective şi individuale asupra modului de implicare a elevilor pe parcursul lecţiei.	-Hartă mentală -Google Earth -conversația	10′	-aprecieri verbale

Tema **Evaluare** **Încheierea organizatorică**	Le voi mulțumi pentru implicare și le precizez că ora de geografie s-a terminat.	-explicația -harta mută -joc didactic Wordwall -harta mută	1' 1'	-aprecieri verbale colective și individuale

Bibliografie

- Dulamă Maria Eliza ,Strategii Didactice ,Editura Clusium,Cluj-Napoca 2000
- Dulamă Maria –Eliza Metodica predării geografiei , Editura Clusium,Cluj-Napoca, 2001
- Dulamă Maria Eliza ,Geografie fizică,planificări și proiecte de lecții pentru clasa a V-a,Editura Clusium 2010
- Daniela Strat,Constantin Furtună,Geografie Generală,Editura Teora,1997
- Violeta Dascălu,Diana Alexandra popovici,Ștefania Omrani,Maria Stoica,Geografie,Editura Litera,2017

PROIECT DE LECȚIE

Înv. ARAMĂ FLORENTNA
Școala Gimnazială nr. 1 Dorobanțu, jud. Constanța

Clasa: a IV-a

Aria curriculară: Limbă și comunicare

Disciplina: Limba și literatura română

Unitatea de invațare: Din natură, în cartea de lectură

Subiectul: Substantivul. Felul, genul și numărul substantivelor

Tipul lecţiei: consolidare și sistematizare a cunoștințelor

Competenţe specifice

1.3. Sesizarea abaterilor din mesajele audiate în vederea corectării acestora;

1.5. Manifestarea interesului pentru receptarea mesajului oral indiferent de perturbările de canal;

2.5. Manifestarea interesului pentru participarea la interacţiuni orale;

3.5. Sesizarea abaterilor din textele citite în vederea corectării acestora.

Obiective operaționale:

- **cognitive**

O1: să definească substantivul ca parte de vorbire și categoriile gramaticale legate de acesta (fel, număr și gen);

O2: să identifice substantive comune sau proprii, la numărul singular sau plural, la genul feminin, masculine sau neutru în contexte diferite;

O3: să analizeze substantive precizând felul, numărul și genul;

O4: să schimbe numărul unor substantive date;

O5: să transforme adjectivele și verbele date în substantive ;

O6: să identifice substantivele dintre două părți de vorbire care au aceeași formă de scriere;

- **psihomotorii**:

O7: să adopte o poziţie corectă în bancă în timpul lecţiei;

- **afective:**

O8:. să manifeste spirit de colegialitate şi cooperare în cadrul echipei;

Strategii didactice:

Metode si procedee:

- conversaţia, explicaţia, exerciţiul, problematizarea, metoda ciorchinelui, explozia stelară, munca independent, jocul didactic.

Mijloace de învăţământ:

- manual, caietele elevilor, fișe de lucru, planșe, lepici, jetoane, flipchart, marker.

Forme de organizare:

- frontal, individual, pe grupe.

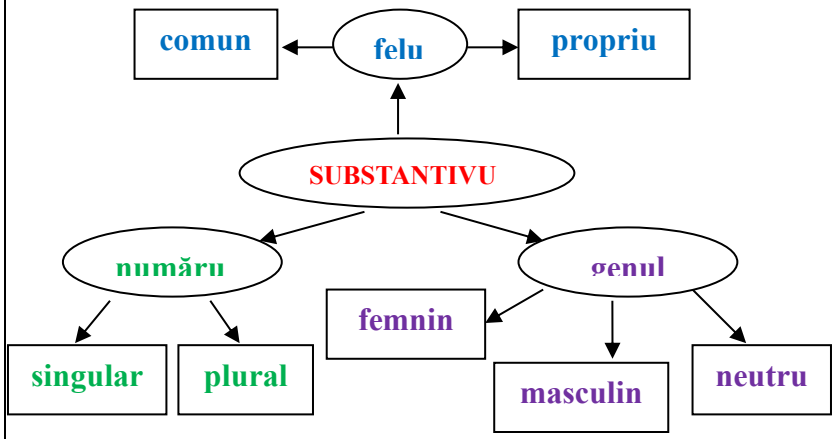
Resurse:

- umane – 22 elevi;
- temporale – 50 minute.

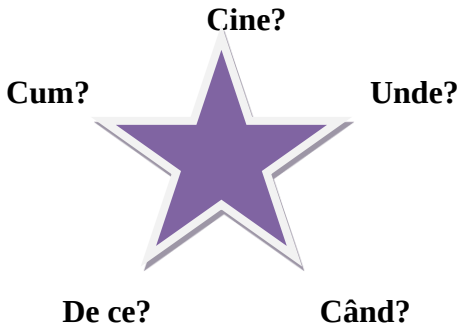
Bibliografie:

- *Programe școlare pentru clasele a III-a și a IV-a*, aprobate prin Ordinul MEN nr. 5003/02.12.2014;
- Mirela Mihăescu, Ștefan Pacearcă, Anița Dulman, Crenguța Alexe, Otilia Brebenel, *Limba și literatura română*, manual pentru clasa a IV-a , Ed. Intuitext, București, 2021;
- Mirela Mihăescu, Ștefan Pacearcă, Anița Dulman, Crenguța Alexe, Otilia Brebenel *Limba și literatura română*, culegere de exerciții pentru clasa a IV-a , Ed. Intuitext, București, 2016;
- Molan, Vasile, *Didactica disciplinei ”Limba şi literatura română” în învăţământul primar*, 2010, Editura Miniped, Bucureşti;
- Mădălina Bogdan, *Gramatica practică pentru ciclul primar*, Ed. Coresi, Bucureşti, 2005
- pinterest.com, didactic.ro

Momentele lecției	**O.**	**Conținut instructiv - educativ**	**Strategii didactice**			**Evaluare**
			Metode si procedee	**Mijloace de învățământ**	**Forme de organizare**	
1.Moment organizatoric		Pregătirea materialelor necesare pentru buna desfășurare a lecției.	Conversația		Frontal	Aprecieri verbale
2.Verificarea temei pentru acasă 4 min.		Se verifică tema din punct de vedere cantitativ, timp în care elevii rezolvă fișa nr. 1. (anexa 1) Se fac aprecieri asupra temei pentru acasă, după care se verifică rezolvarea sarcinii de lucru de pe fișa nr. 1**.**	Explicația Conversaţia	Fișa nr. 1	Activitate frontală	Aprecieri verbale
3.Captarea atenției 2 min.		Se completează cu ajutorul elevilor aritmogriful obținându-se pe verticală cuvântul „SUBSTANTIV”. (anexa 2)	Problematiza-rea Conversaţia	aritmogrif – substantivul	Activitate frontală	Aprecieri verbale
4.Anunțarea temei și a obiectivelor 1 min.		Pornind de la ultimul substantiv găsit de elevi, se anunţă tema lecţei noi: exerciţii diverse pentru recapitularea substantivului. Se enunță obiectivele lecției pe înțelesul copiilor. Se scrie data şi titlul lecţiei pe tablă: **Substantivul - recapitulare**	Conversaţia		Activitate frontală	
5.Dirijarea învățării 30 min.	O1	Elevii îşi reamintesc cunoştinţele despre substantiv prin intermediul unui ciorchine. Se scrie pe tablă cuvântul „substantiv” iar elevii completează schema răspunzând la întrebări: - De câte feluri sunt substantivele? - Dați exemple de substantive comune și proprii. - Cum recunoaștem substantivele comune?	Conversația Explicația Exercițul	Planșă	Activitate frontală	Aprecieri verbale

	O2 O7 O3	- Cu ce fel de literă inițială se scriu substantivele proprii? - Care sunt numerele substantivelor? Dați exemple. - Care sunt genurile substantivelor? Dați exemple. Se completează corchinele: Pe bănci, elevii au fișe de lucru ce cuprind un set de mai multe exerciții diverse despre substantiv. **Exercițiul 1** Citiți textul, apoi subliniați substantivele comune cu o linie și substantivele proprii cu două linii. *”Păsările de la Giurgiu așteptară păsările din Argeș, de la Bacău și de la Severin și, după ce se adunară toate, au trecut în stoluri către miazăzi, peste Dunăre, peste Sfântul Munte, în Egipt, în nisipurile frământate de vânturi.”* (”*Piatra pițigoiului” de Tudor Arghezi)* Se verifică frontal activitatea independentă. **Exercițiul 2** Analizați substantivele din enunțul următor, completând în tabel felul, numărul și genul substantivelor.	Conversația, Exercițiul, Problemati- zarea Metoda ciorchinelui Conversația Explicația Exercițiul Munca independentă	Planșă Fișă de lucru nr. 2	Frontal Activitate individuală Activitate frontală	Observarea sistematică Aprecieri verbale

	O7	*Pițigoiul auriu a zburat dintre ramuri și s-a dus pe acoperișul casei.* substantivul | felul | numărul | genul | | | | | | | |	Conversația Exercițiul	Fișă de lucru nr. 2	Activitate frontală	Aprecieri verbale
	O4 O7	**Exercițul 3** Schimbați numărul substantivelor: *sigular plural plural singular* pasăre - _____ nisipuri - _____ stejar - _____ luminișuri - _____ cioc - _____ munți -_____	Conversația Explicația Exercițiul	Fișă de lucru nr. 2	Activitate frontală	Aprecieri verbale
	O5 O7	**Exercițiul 4** Transformați următoarele adjective și verbe în substantive: frumoasă - _____ bucuros - _____ a zbura - _____ a vizita - _____	Conversația Explicația Exercițiul	Fișă de lucru nr. 2	Activitate frontală	Aprecieri verbale
	O6 O7	**Exercițiul 5** Subliniază dintre cuvintele scrise îngroșat, doar pe acelea care sunt substantive. *Copiii **vin** la bunici în satul Vulturu. Bunicul are un **vin** deosebit de bun.* *Nenea Titel **mână** caii repede. Avea la **mână** un bandaj.* *Pe marginea drumului **sare** o minge. Îmi plac mult crochetele cu **sare**.* *Pe **cer** nu mai sunt nori. Vecinii bunicii mele îmi **cer** ajutorul.*	Conversația Explicația Exercițiul	Fișă de lucru nr. 2	Activitate frontală	Aprecieri verbale
	O2	**Exercițiul 6** Răspundeți la întrebări cu un substantiv la genul feminin, numărul sigular	Conversația Explicația	Planșă	Activitate frontală	Aprecieri verbale

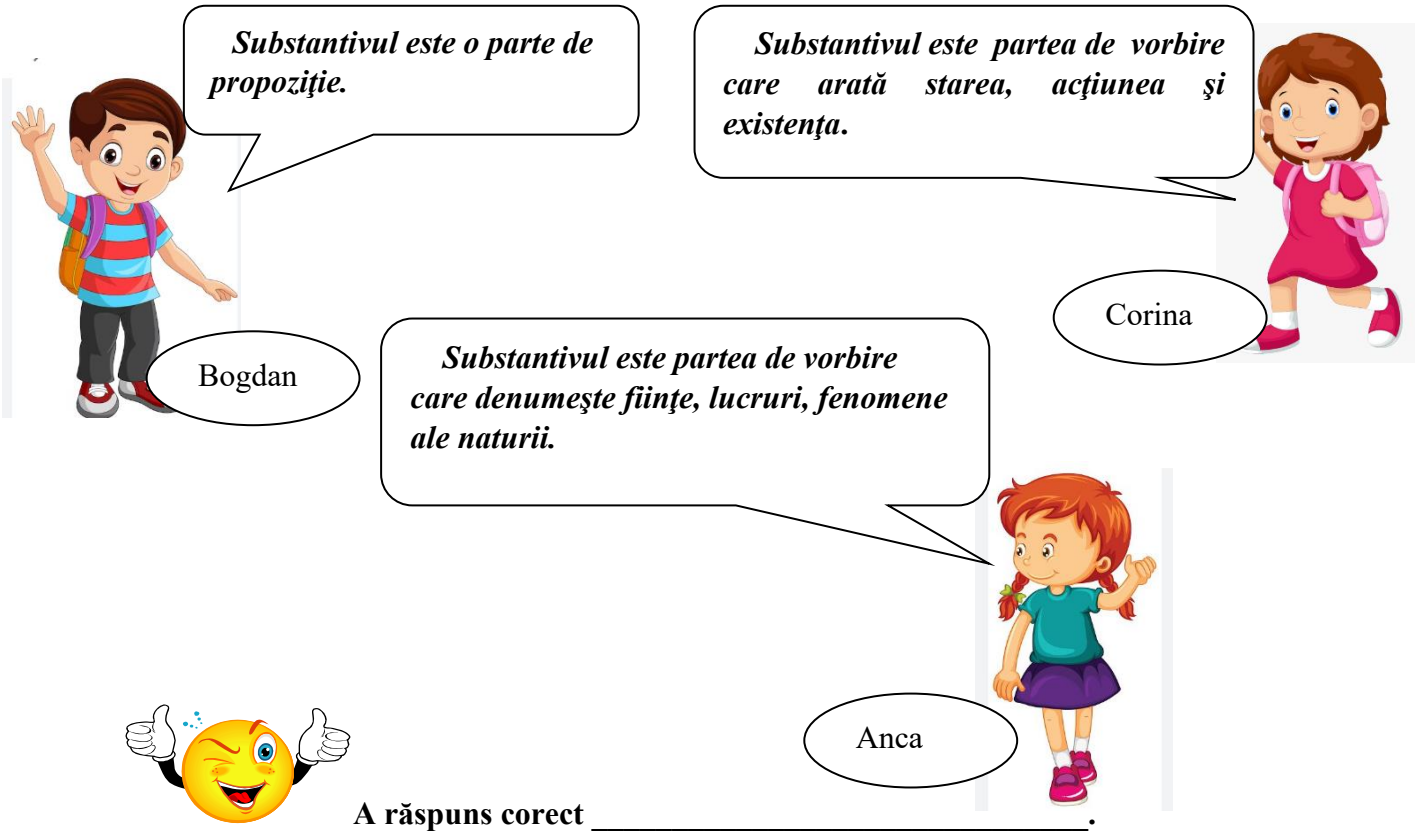
			Exercițiul			
6. Obținerea performanței 4 min.	O2 O7	**Muncă independentă** Citeşte cu atenţie textul următor: *„Soarele se ascunsese după nor. Un vânt adie uşor, desprinzând de pe ramuri frunzele îngălbenite.* *− Cine a pictat frunzele? întreabă ariciul Ţep.* *− Numai toamna poate să picteze atât de frumos! intră în vorbă o stăncuţă.”* a) Selectează un substantiv propriu. b) Selectează un substantiv la genul feminin. c) Selectează un substantiv la numărul plural.	Conversaţia Explicaţia Exercițiul	Fișe de lucru	Activitate independntă	Evaluare scrisă
7. Asigurarea retenției și a transferului 9 min.	O2 O8	**Joc didactic** **”Împodobește pomișorul cu frunze de toamnă”** Împărţiţi pe grupe, elevii vor alege, din jetoanele date, doar jetoanele cu substantivele care corespund cerinţei şi anume: - grupa ”Frunzelor galbene” vor alege doar substantivele la genul masculin; - grupa ”Frunzelor portocalii” vor alege doar substantivele la genul feminin;	Conversația Jocul didactic Munca independentă	Jetoane cu substantive Lipici Planșe cu pomișori	Activitate pe grupe	Observarea sistematică

		- grupa ”Frunzelor verzi” vor alege doar substantivele la genul neutru. După ce aleg jetoanele (frunze), le vor lipi pe planșă și le vor expune la tablă.				
8.Încheierea activității		Se fac aprecieri generale și individuale asupra modului de desfășurare a lecției. Tema pentru acasă : exercțiile 6,7/pag. 39. Se dau indicații asupra modului de rezolvare a temei.	Explicația		Frontal	

ANEXA 1

FIŞĂ DE LUCRU
SUBSTANTIVUL

1. Identifică persoana care a răspuns corect la întrebarea ”Ce este substantivul?”:

A răspuns corect _____.

ANEXA 2

ARITMOGRIF

Completați artimogriful cu substantive care au același înțeles pentru substantivele date.

1. Pictură
2. Veselie
3. Spadă
4. Armată
5. Viclenie
6. Cameră
7. Tesătură
8. Excursie
9. Nămeţi
10. Carpetă

	1	D	E	S	E	N			
2	B	U	C	U	R	I	E		
	3	S	A	B	I	E			
	4	O	A	S	T	E			
5	S	I	R	E	T	E	N	I	E
	6	O	D	A	I	E			
	7	P	A	N	Z	A			
8	C	A	L	A	T	O	R	I	E
9	T	R	O	I	E	N	E		
	10	C	O	V	O	R			

PROIECT DE ACTIVITATE INTEGRATĂ

Prof. Dima Doina
Grădinița cu P.P. Nr. 18
Focșani, Vrancea

DATA:
NIVELUL: I (antepreșcolar)
TEMA ANUALĂ DE STUDIU: „Cum este, a fost și va fi pe pământ?”
TEMA SĂPTĂMÎNII: „Insecte”
TEMA ZILEI: „Insecte jucăușe”
DOMENII EXPERIENȚIALE :Domeniul Științe+Domeniul Om și Societate
CATEGORII DE ACTIVITĂȚI :
Matematică: „Insecte jucăușe”- Joc didactic
Educație pentru Societate: Activitate practică -„Albinuța”- Lipire
FORMA DE REALIZARE: Activitate integrată: ADP+ALA 1+ADE (DȘ, DOS) + ALA2
TIPUL DE ACTIVITATE:consolidare și sistematizare a cunoștințelor, formare de priceperi și deprinderi
ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE/MIJLOACE DE REALIZARE :
ADP+ALA 1+ADE (DȘ, DOS) + ALA2

I. ACTIVTITĂŢI DE DEZVOLTARE PERSONALĂ:

Întâlnirea de dimineaţă: „Insecte jucăușe”(fluturaşul, buburuza,albinuța)
Întâlnirea de dimineaţă (salutul, prezența, calendarul naturii,mesajul zilei,noutatea zilei)

II. JOCURI ŞI ACTIVITĂŢI ALESE: ALA1:

Artă: „Buburuza” (lipire) - Sarcină de lucru: să lipească buburuza după model
Stiinţă: „Fluturași mari şi mici” (sortare după mărime) - Sarcină de lucru:să sorteze fluturași după marime,mari și mici
Construcții: „Grădina pentru insecte” (bețișoare) –va fi folosită la jocul didactic de la activitatea matematică - Sarcină de lucru:să construiască gardul grădinii , respectând modelul dat(beţișoare).

III. ACTIVITĂŢI PE DOMENII EXPERIENŢIALE

DȘ: Activitate matematică:„Insecte jucăușe”(Joc didactic)
DOS: Educație pentru societate::„Albinuța” (Activitate practică)
Pe parcursul și la sfârșitul activității, toți copiii vor fi capabili:
O1 – să numere în limita 1-3,recunoscând grupele cu 1-3 elemente;
O2 – să raporteze corect numărul la cantitate și cantitatea la număr;
DOS: ACTIVITATE PRACTICĂ

IV. JOCURI ŞI ACTIVITĂŢI ALESE: ALA2

„Prinde insectele” : joc distractiv de îndemânare
Sarcina de lucru: să ruleze ața care are la celălalt capăt o insectă

DOMENII DE DEZVOLTARE:
- E. DEZVOLTAREA COGNITIVĂ ȘI CUNOAȘTEREA LUMII
- C. CAPACITĂȚI ȘI ATITUDINI DE ÎNVĂȚARE

DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII:

DȘ: E2. Cunoștințe și deprinderi elementare matematice pentru rezolvarea de probleme și cunoașterea mediului apropiat.

DOS: C3. Activare și manifestare a potențialului creativ.

COMPORTAMENTE VIZATE:

E.2.1. Demonstrează familiarizarea cu conceptul de număr și cu numerația

E. 2.5. Rezolvă situații problemă,pornind de la sortarea și reprezentarea unor date

C.3.2. Demonstrează creativitate prin activități artistico -plastice, muzicale și practice, în conversații și povestiri creative.

OBIECTIVE OPERAŢIONALE:

ACTIVITĂŢI PE DOMENII EXPERENŢIALE

DȘ: JOC DIDACTIC

Pe parcursul și la sfârșitul activității, toți copiii vor fi capabili:

O3– să folosească corect materialele puse la dispoziție (aplicarea stratului de lipici,elementele componente ale albinuței);

O4 – să analizeze corect atât lucrarea proprie, cât și pe cele ale colegilor, conform criteriilor de evaluare expuse anterior.

STRATEGII DIDACTICE:

Metode şi procedee: conversaţia, observația, jocul didactic, brainstorming, explicaţia, demonstraţia,piramida, exercițiul, turul galeriei.

Mijloace de învățământ: Calendarul naturii cu jetoane specifice,poster Zâna Primăvara, panoul de prezență, Zâna Insectelor,bagheta magică,cutia cu sarcini de lucru: ecusoane corespunzătoare celor trei centre,jetoane și planșe cu fluturași,albinuțe,buburuze ,jetoane cu cifrele 1.2.3, flori, frunze, farfurii din carton, lipici, bețe,coșulețe(probe),panou polistiren, piramida insectelor,coli și cartoane colorate,biluțe din pluș negru,ochișori mobili,cutie și oglindă,miere,recompense..

Forme de organizare: frontal, pe grupe, individual.

Forme de evaluare : evaluare orală și evaluare prin probe practice.

SCENARIUL ZILEI

I. ACTIVITĂȚI DE DEZVOLTARE PERSONALĂ-ADP

Întâlnirea de dimineaţă:

1.Salutul:

Activitate în cursul căreia copiii se aşază în semicerc, pentru a se putea vedea mai bine şi a relaţiona în bune condiţii. Se cântă cântecelul:

„Bună dimineața!/ Ce mai faci?/Mulțumesc,sunt bine!/Spune-mi despre tine!Tu ce faci? “

Salutul porneşte de la educatoare şi este continuat de toţi preşcolarii, fiecare salutându-şi colegul din dreapta: „Bună dimineaţa,albinuța... “ (se dă o albinuță din mână în mână și se spune numele copilului).

2. Prezenţa: este realizată la panoul „Familia mea de la grădiniță“, copiii fiind strigați după fotografiile de la panou,fiecare copil când își va auzi numele va spune„Prezent! “se identifică colegii absenți.

3. Calendarul naturii: Vom completa calendarul naturii prin jocul„Meteorologul de serviciu“. Voi adresa întrebări ajutătoare pentru a menţiona anotimpul, vremea, modul în care ne îmbrăcăm în această perioadă,dar și ziua,care va fi marcată cu un cleşte.

După această etapă vom desfăşura Momentul de Înviorare :

„Dacă vreau să cresc voinic,Fac gimnastica de mic./Merg în pas alergător,

Săr apoi într-un picior!/Mă opresc, respir uşor,/Întind braţele şi zbor.

Toată lumea e a mea,/Când m-așez jos la podea,/Ăsta-i doar un inceput
,Ia priviți cât am crescut!”

4. Noutatea zilei: se realizează prin intermediul unei fetițe,care interpretează rolul Zânei Insectelor.Ea intră în sala de grupă cu o rugăminte. Ne spune că este foarte supărată pentru că Regele Vânt a bătut prea tare și au fugit toate insectele din grădina ei. Zâna Insectelor a auzit că ,,Fluturașii” de la grupa mică sunt isteți și cuminți și îi roagă să rezolve cu atenție sarcinile de lucru pe care le-a adus,pentru a se întoarce insectele în grădină.

Voi prezenta activitățile ce se vor desfășura pe parcursul zilei:vor lipi buburuze, vor sorta fluturași,mari și mici,vor construi un gard pentru grădina Zânei,vor număra fluturași,buburuze și albinuțe, vom juca jocuri și vor confecționa albinuțe pentru stupul așezat la centrul tematic. Astfel, după discuția cu Zâna Insectelor copiii se vor îndrepta la centre.

Tranziție: ,,Bat din palme clap, clap, clap/ Din picioare trap, trap, trap /
Ne-nvârtim, ne răsucim/ Și la centre noi pornim”.

II. JOCURI ŞI ACTIVITĂŢI ALESE: ALA1

Voi prezinta centrele la care copiii urmează să-și desfășoare activitățile, identificând materialele pe care vor urma să le utilizeze.

- La centrul ,,Artă”, vor confecționa o buburuză după modelul dat.
- La centrul ,,Știință”, copiii vor sorta fluturași după mărime,mari și mici.
-La centrul ,,Construcții”, copiii vor fi mici constructori și vor construi ,,Grădina pentru insecte” (acestea fiind folosite la jocul didactic de la DȘ)

Voi urmări cu atenție activitatea și voi antrena copiii la fiecare centru de interes, oferind explicații suplimentare și sprijin celor care au nevoie. După rezolvarea sarcinilor voi face aprecieri asupra modului de desfășurare a activităților. Zâna Insectelor va fi tare încântată de modul în care copiii au lucrat,apreciază și bate palma cu fiecare.

Tranziție:1,2,1,2 mergrem toți în pas vioi/Mâinile noi le spălăm/Microbii să-i alungăm.
În perioada dintre ALA1 și ADE copiii vor servi masa, mersul la baie.

III. ACTIVITATE PE DOMENII EXPERIENŢIALE

Tranziție: Joc muzical: Fluturașii somnoroși dorm până la amiază/Să-i trezim încetișor și poate ne dansează/Stau nemișcați,oare-s supărați?/Treziți-vă acum!Zbori fluturașule,zbori!

Ca fluturii noi zburăm/Către clasă să lucrăm.

În zbor (sub formă de tren, cu Zâna Insectelor locomotivă) ne îndreaptăm către clasă. Scăunelele așezate în formă de semicerc,sala de grupă este pregătită pentru activitatea pe domenii experiențiale.

Le voi spune copiilor că la activitatea matematică vom juca un joc ,care se numește:,,Insecte jucăușe”,apoi la Educație pentru societate vom lipi ,,Albinuța”.

Domeniul Științe-Matematică-,,Insecte jucăușe”,Joc didactic”

SARCINA JOCULUI DIDACTIC:

Raportatea corectă a numărului la cantitate și a cantității la număr în limita 1-3

REGULILE JOCULUI:

-Când voi spune ,,Zâna călătorește și la un copil se oprește! ”,un copil ales de Zână iese in fața grădinii(construită la centrul ,,Construcții”) în care sunt așezate mulțimi de insecte și cifre în limita 1-3

-Copiii trebuie sa raporteze corect numărul la cantitate și cantitatea la număr, folosind un limbaj matematic adecvat
-Copiii trebuie să fie atenți,să aștepte să fie numiți cu bagheta magică
-Pentru fiecare sarcină îndeplinită corect se va aprinde bagheta magică pe care o are Zâna și se va primi aplauzele tuturor colegilor,a Zânei și ale mele,iar greșelile vor fi corectate de către colegi.
-În complicarea jocului copiii trebuie să rezolve Piramida Insectelor.

1.Aşază trei insecte care produc miere !-baza piramidei
2.Aşază două insecte care iniţial sunt omizi.-mijlocul piramidei
3.Aşază o insectă roşie cu buline negre!-vârful piramidei

ELEMENTE DE JOC: manipularea materialului, bagheta magică,bătăi din palme, încurajări, aplauze.

Domeniul Om și Societate Educație pentru Societate: Activitate practică -„Albinuța”-lipire Trecerea la cea de-a doua activitate, Domeniul Om și Societate, Tranziția se va face prin jocul muzical “Albinuța mea”.

Preșcolarii vor face portretul unei albinuțe cu ajutorul materialelor primite.

Intuirea materialului: Atenţia copiilor va fi îndreptată spre materialele aflate pe măsuțe:carton colorat verde,câte două cerculețe: albe,galbene,negre(unul dintre cerculețele negru reprezintă capul albinuței având lipite ochișorii și antenele), lipici, carton. Acestea vor fi denumite de către preșcolari.

Explicarea şi demonstrarea tehnicii de lucru: Se va prezenta și observa modelul pregătit de mine, apoi voi demonstra tehnica de lucru.

Se vor stabili *criteriile de apreciere a lucrărilor*: să lipească elementele primite la măsuțe astfel încât să realizeze tema dată, să păstreze curățenia la măsuțe, să finalizeze lucrarea.

Încălzirea muşchilor mici ai mâinii: Se vor efectua cu preşcolarii câteva exerciţii de încălzire a muşchilor mici ai mâinii pe mişcările sugerate de textul jocului muzical: „Degețelele” -„Eu am 10 degețele/Ce-am voie să fac cu ele?/Să mânjesc pereți?Nu! Să te pișc de obraz?Nu! Să lipesc cu ele?Daaaaaaa! ”

Realizarea lucrărilor de către copii: Preșcolarii vor lucra independent, fiind însoțiți de fond muzical, conform etapelor de lucru enumerate. Pe parcursul desfășurării activităţii se urmărește îndeaproape modul de executare a lucrărilor, respectarea criteriilor de apreciere, copiii care întâmpină dificultăţi vor fi îndrumați și vor fi apreciați cei care lucrează corect. Înainte de expirarea timpului alocat acestei activități, copiii vor fi anunțați că trebuie să încerce să finalizeze lucrările.

Evaluarea activității: După expirarea timpului copiii își vor așeza lucrările la stupul pregătit la Centrul Tematic, astfel, fiecare copil va putea aprecia lucrările colegilor, folosindu -ne de metoda ,,Turul galeriei,,

Voi face aprecieri asupra modului in care copiii au lucrat .Aceștia vor primi aplauze de la Zâna Insectelor și de la mine.

IV. JOCURI ŞI ACTIVITĂŢI ALESE: ALA2

În - continuare, copiii sunt anunţaţi că vor desfăşura jocul de îndemânare: „Prinde insectele”Sarcina de lucru: să ruleze pe un caton ața care are la celălalt capăt o insectă.

În centrul clasei vor fi asezate trei scaune ,un covor care imită iarba,trei insecte(albinuță,buburuză,fluture) prinse cu ața.Câte trei copii vor veni să prindă cele trei insecte din iarbă.Ei trebuie să ruleze pe un carton ața care are la celălalt capăt o insectă.
Voi face aprecieri asupra comportamentului copiilor în timpul jocului, a respectării regulilor şi a disciplinei.

Evaluarea activităților

Voi face aprecieri individuale și colective asupra desfășurării activităților.Le voi arăta copiilor o cutie în care se află ascunsă o oglindă .Le voi spune că în cutie am pus poza copilului pe care îl iubesc cel mai mult,mai ales pentru cum a participat și a răspuns la activități.Pentru a afla, fiecare copil trebuie să vină la mine și să se uite în cutie. După uimirea lor vom face îmbrățișare individuală și marea îmbrățișare de grup.Ca drept răsplată pentru îndeplinirea sarcinilor de lucru, preșcolarii vor primi miere și emoticoane vesele lipite pe piept.

BIBLIOGRAFIE:

- *Curriculum Pentru Educația Timpurie* (2019) - Anexa la Ordinul ministrului Educației Naționale nr. 4.694/2.08.2019;
- Suport pentru explicitarea și înțelegerea unor concepte și instrumente cu care operează curriculumul pentru educație timpurie, 2019.
- Culea, L. (2008). *Activitatea integrată din grădiniţă*. Bucureşti: Editura Didactică Publishing House.
- Scrisoarea metodică pentru anul școlar 2022-2023, Ministerul Educației, Nr. 2389/30.09.2022;

PROIECT DIDACTIC

PROPUNĂTOR: Atodiresei Mihaela Elena
ȘCOALA DE ARTĂ „SERGIU CELIBIDACHE”, ROMAN, NEAMȚ

CLASA: a III-a
ARIA CURRICULARĂ: Limbă și comunicare
OBIECTUL: *Limba şi literatura română*
SUBIECTUL: Cuvântul *iar* și ortograma *i-ar*
TIPUL: predare-învățare
COMPETENȚE SPECIFICE:
1.3. Sesizarea unor regularităţi ale limbii prin raportare la mesaje audiate
1.5. Manifestarea unei atitudini deschise faţă de comunicare în condiţiile neînţelegerii mesajului audiat
3.5. Sesizarea unor regularităţi ale limbii pe baza textului citit
Obiective operaționale:

a) cognitive:

O1 – să citească corect, fluent, conștient și expresiv textul studiat;
O2 – să descopere în text cuvinte cu sens asemănător pentru cuvintele date;
O3 – să găsească în text cuvinte cu sens opus pentru cuvintele date;
O4 – să identifice cuvintele potrivite pentru completarea rebusului;
O5 – să identifice forma corectă *iar* sau *i-ar* în enunțurile date;
O6 – să aplice regulile de scriere corectă a ortogramei ***i-ar*** în enunțuri date;
O7 – să analizeze și să completeze corect un enunț eliptic dat utilizând cuvintele omofone studiate;
O8 – să identifice prin colorare, forma corectă de scriere a omofonelor ***iar / i-ar****;*

b) psihomotorii:

O9 – să adopte o poziție adecvată a corpului în timp ce scriu;

c) afective:

O10 – să lucreze corect și activ, participativ-interesat atât individual, cât și în perechi sau pe grupe;
O11 – să manifeste interes, seriozitate și plăcere în rezolvarea sarcinilor trasate.

STRATEGII DIDACTICE:

a) **metode și procedee:** conversația euristică, explicația, exercițiul, metoda Ciorchinelui
b) **mijloace didactice:** manualul, planșe, fișe de lucru
c) **forme de organizare**: frontal, individual, în perechi, în echipe, pe grupe

TIPURI DE INTERACȚIUNI : profesor-elev, elev- profesor; elev-elev;

Resurse bibliografice:

1. Programa școlară pentru disciplina *Limba și literatura română*, clasele a III-a – a IV-a, București MEN 2014
2. Adriana Briceag, Ionela Cătălina Bogdan, manual de *Limba și literatura română,* clasa a III-a, Ed. Paralela 45, 2021
3. www.didactic.ro

FORME DE EVALUARE:

- observația sistematică
- evaluarea orală
- fișe de lucru

Resurse temporale: 50 minute

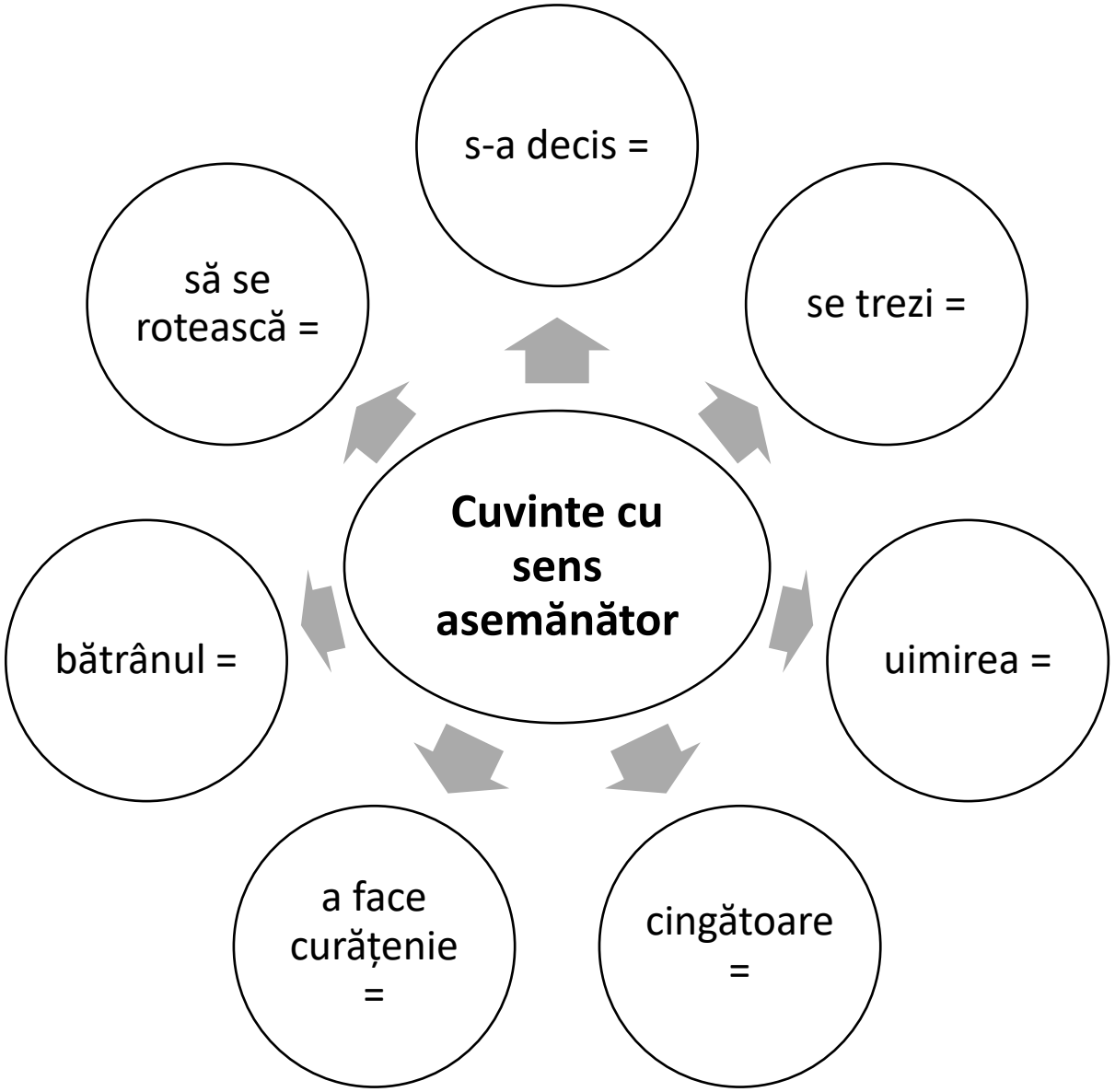
SCENARIUL DIDACTIC

ETAPELE LECȚIEI	OB. OP.	CONȚINUT ȘI SARCINI DE ÎNVĂȚARE	STRATEGIA DIDACTICĂ			EVALUARE
			METODE, PROCEDEE	MIJLOACE DIDACTICE	FORME DE ORGANIZARE	
1. Moment organizatoric 1’		Asigurarea cadrului și a atmosferei optime desfășurării lecției. Pregătirea materialelor necesare pentru oră.	conversația		frontal	- observarea sistematică
2. Verificarea temei și actualizarea cunoștințelor 15’	O1 O2 O3 O10	Se verifică tema prin citirea orală și urmărirea acesteia individual, corectându-se acolo unde este cazul. Se citește în lanț și selectiv *Legenda rândunicii*. Se explică noțiunea de *legendă* (legenda este o povestire în care se dă o explicație imaginară unui fapt real). Urmează un joc de cuvinte în care elevii sunt împărțiți în două echipe. Una dintre echipe trebuie să găsească cuvinte cu sens asemănător pentru: *s-a decis, se trezi, uimirea, curăța, bătrânul, să se rotească,* iar cealaltă echipă să găsească cuvinte cu sens opus pentru: *devreme, alungă, bogată, va pierde, înăuntru, urâtă* (Anexa 1).	conversația ciorchinele	manualul	frontal pe echipe	- observarea sistematică - aprecieri verbale
3. Captarea atenției 5’	O4	Se va realiza prin intermediul unui rebus (Anexa 2). Se vor aminti ortogramele învățate *(dintr-o, dintr-un, într-o, într-un, printr-o, printr-un, s-a, s-au, i-a, i-au, l-a, că-i, nu-l, ce-ai, să-i,*	exercițiul	planșă cu rebus	frontal	- aprecieri verbale

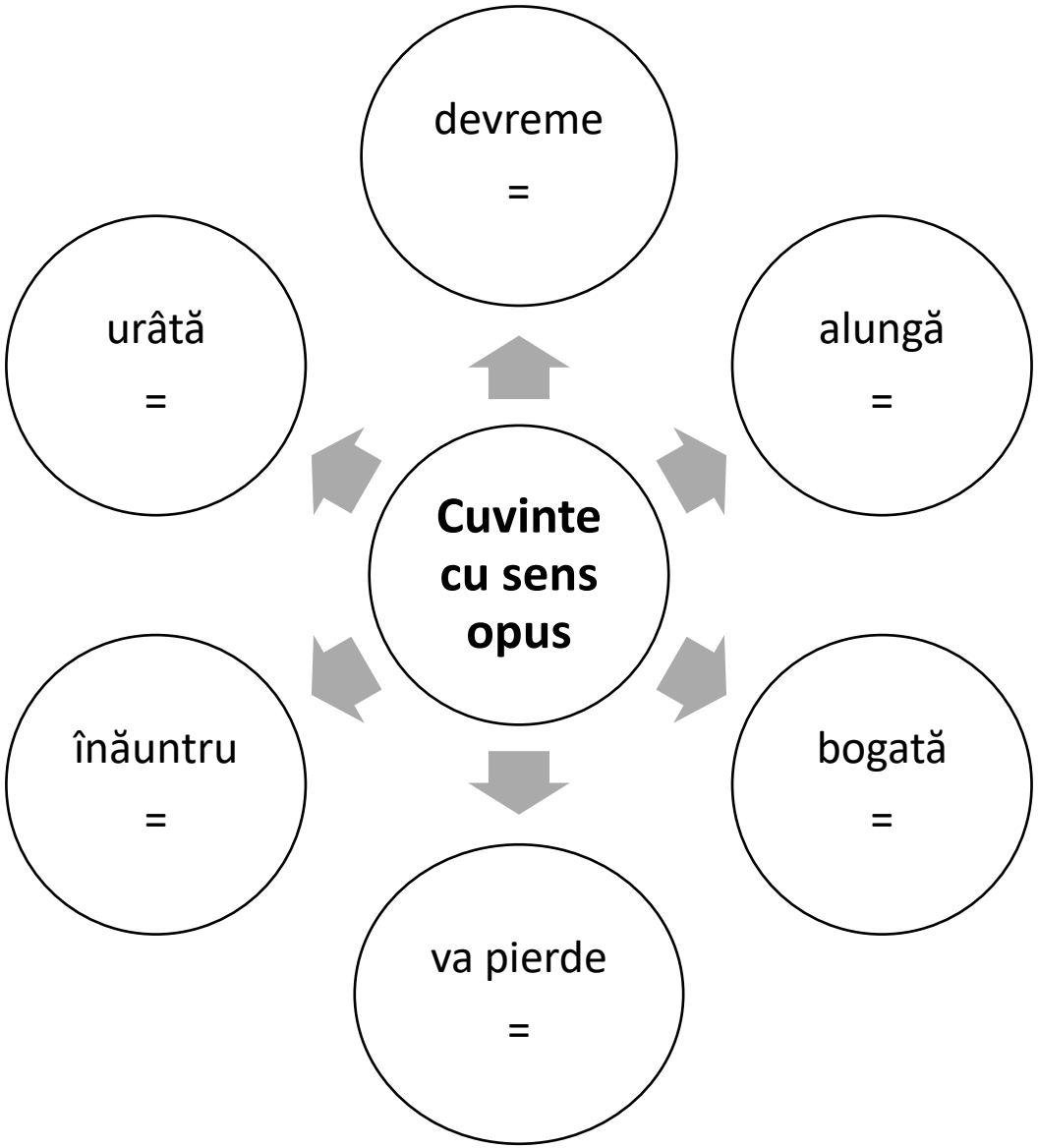
		ne-am). Se explică alcătuirea ortogramelor (două cuvinte diferite care se rostesc împreună într-o singură silabă).				
4. Anunțarea temei și a obiectivelor 1’		Se precizează titlul lecției și importanța scrierii corecte a cuvintelor, cum se utilizează corect cuvântul *iar*, respectiv ortograma *i-ar*, și vor efectua diferite tipuri de exerciții.	explicația			- observarea sistematică
5. Dirijarea învățării 20’	O6 O7 O8 O9 O10	Elevii vor rezolva exercițiul de pe fișa de lucru cu scrierea corectă a cuvintelor ***iar/i-ar*** (Anexa 3). Se explică situațiile în care se utilizează ortograma *i-ar* și când *iar* este un singur cuvânt și se scrie fără cratimă. Se vor împărți elevilor fișe de lucru diferențiate (Anexele 4.1 și 4.2). Se va preciza timpul de lucru - 5’. Se vor verifica oral exercițiile de pe fișele de lucru.	conversația euristică joc didactic problematizarea explicația	fișe de lucru fișe de lucru diferențiate	frontal pe grupe	- observarea sistematică - probă orală
6. Obținerea performanțelor 4’	O5 O11	Solicit rezolvarea fișei de lucru (Anexa 5). Elevii care lucrează mai repede, primesc fișe de dezvoltare (Anexele 7.1 și 7.2).	explicația exercițiul	fișe de evaluare diferențiate	individual	- autoevaluare
7. Realizarea feedback-ului 3’	O5	Se va rezolva jocul *Ghicește ce se potrivește!* (Anexa 6). Fiecare elev are pe bancă un cartonaș scris față-verso: *iar* și *i-ar*. Voi formula câteva enunțuri ce	joc didactic	cartonașe puzzle	frontal individual	- evaluare reciprocă

		conțin cuvinte omofone, iar elevii vor arăta fața/partea corectă. Se va rezolva puzzle-ul *Rândunica* (Anexa 8).				
8. Asigurarea retenţiei şi transferul de cunoştinţe 1’		Se reamintește elevilor cât de important este să scriem corect, pentru că numai așa vom reuși să ne facem înțeleși și putem avea un viitor strălucit. Elevii vor avea ca temă de rezolvat exerciţiile 1, 2, 3 pag. 90. Se fac aprecieri generale şi individuale asupra modului de desfăşurare a activităţii şi a participării elevilor.	explicația conversația	caietul de lucru	frontal	- aprecieri individuale asupra participării la lecție

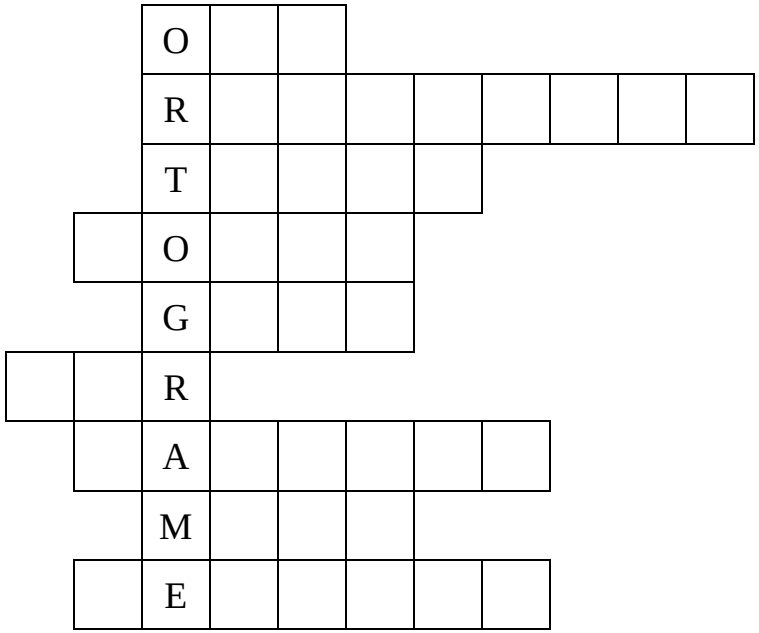
Anexa 1.1

Cuvinte cu sens asemănător
s-a decis =
se trezi =
uimirea =
cingătoare =
a face curățenie =
bătrânul =
să se rotească =

Anexa 1.2

devreme
=
urâtă
=
alungă
=
Cuvinte cu sens opus
înăuntru
=
bogată
=
va pierde
=

Anexa 2

1. Unitate de măsură pentru timp mai mică decât ziua;
2. Este numită pasărea libertății, vestitoarea primăverii.
3. Se scrie întotdeauna la mijloc de rând.
4. Încălzește cu putere și luminează.
5. Opusul lui ***uşor;***
6. Cadou sau …;
7. Mama e … precum albina.
8. Opusul lui ***mic;***
9. Povestire în care apare un sâmbure de adevăr, oferă o explicație imaginară unui fapt real.

Anexa 3

Fișă de lucru

Scrierea corectă a cuvintelor ***iar/i-ar***

Iar se scrie fără cratimă (liniuță de unire) când: • este un cuvânt cu înțeles de sine stătător; • poate fi înlocuit cu unul dintre cuvintele: „din nou”, „și”, „dar”. **iar** — pleacă / cântă / pictează	**I-ar** se scrie cu cratimă (liniuță de unire) când: • este format din două cuvinte care se rostesc într-o singură silabă; • „i-” ține locul unei persoane și „-ar” este legat prin înțeles de cuvântul care urmează. **i-ar** — da / spune / fi povestit

1. Subliniază ortograma **„i-ar”** și încercuiește cuvântul **„iar”** în textul de mai jos:

Mihai pleacă iar în tabără. Ce bucuros este! I-ar trebui un geamantan nou. Mama îi cumpără unul și iar îi face bagajele. Trebuie să se grăbească. Iar o să întârzie. I-ar lua mult timp să ajungă la gară pe jos. Cheamă un taxi, iar acesta ajunge repede.

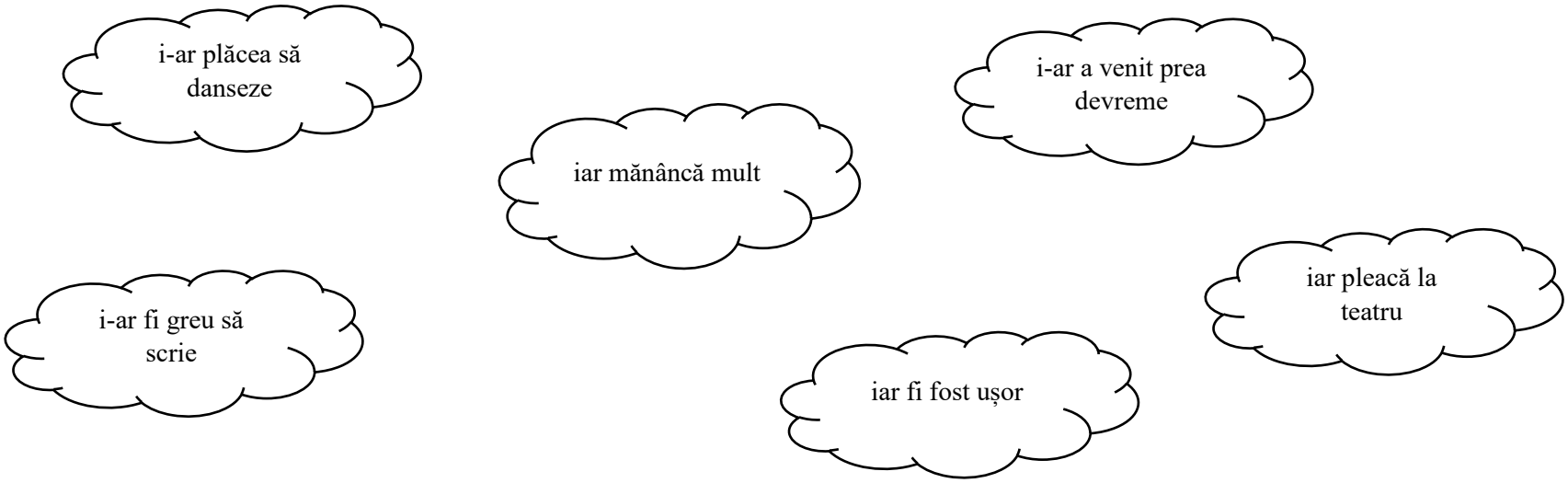
Anexa 4.1

Completează cu forma potrivită, *i-ar* sau *iar*.

- Am vrut să merg la film, ... prietenii mei au vrut să vină cu mine.
- Dacă nu îi explici situația, ... fi greu să înțeleagă.
- Am pierdut trenul, ... acum trebuie să aștept următorul.
- Mă întreb dacă ..... plăcea să vină la petrecere cu noi.

Anexa 4.2

Colorează norișorii în care cuvintele *i-ar* și *iar* sunt scrise corect.

Anexa 5

Alege forma corectă:

Nimeni nu *iar / i-ar* fi dat vârsta pe care o avea. *Iar / I-ar* fi spus că este mai tânăr.

S-au oprit din lucru și *iar / i-ar* l-au privit. Era fratele bunicului, plecat în America. A venit *iar / i-ar* în țară pentru două luni. *Iar / I-ar* ne-a adus daruri.

Iar / I-ar trebui mai mult să ne povestească ce a făcut acolo.

În următoarea vacanță, mi-a promis că mă va lua într-o excursie. Abia aștept!

Anexa 6.

Jocul - *Ghicește ce se potrivește!*

- ***Iar*** pleacă pe furiș.
- ***I-ar*** fi plăcut să meargă la petrecere, dar avea deja alte planuri.
- A trebuit să lucreze ***iar*** până târziu în noapte.
- Gina ***i-ar*** cumpăra flori mamei, dar nu are bani.
- A uitat să ia cheile de la mașină ***iar.***
- Să viziteze Parisul ***i-ar*** plăcea mult, dar încă nu a reușit să strângă suficienți bani.

Anexa 7.1

Fișă de dezvoltare

Alcătuiți o propoziție în care să aveți atât ortograma *i-ar*, cât și cuvântul *iar*.

_____

_____

Anexa 7.2

Completează cu *sa, s-a, sau, s-au, ia, i-a, iau, i-au, la, l-a, neam, ne-am, iar, i-ar:*

- Claudiu ……. dus la bunica …….. .
- Lui Ionuț ……. fost rău și acum ……. pastile.
- Bunicii …… dus cu trenul …… cu autobuzul?
- ……. văzut pe Andrei ……. televizor.
- Aș vrea să ..... flori din grădină, unele care să semene cu cele care ..... plăcut Mariei.
- Săptămâna trecută …… întâlnit cu un …… de-al nostru.
- ..... place să se plimbe în parc, ... astăzi se pare că va fi o zi frumoasă.

Anexa 8

Proiect de parteneriat pentru educație incluzivă

Gîza Mihaela, profesor itinerant
Școala Profesională Specială „Sf. Stelian” Botoșani

„Fii tu însuți schimbarea pe care vrei să o vezi în lume.” **(M. GANDHI)**

Argument

Parteneriatul educaţional urmăreşte transformarea reală a elevilor în actori principali ai demersului educaţional, urmărindu-se atingerea unor obiective de natură formală, informală, socio-comportamentală. Colaborarea dintre elevii diferitelor şcoli este o activitate organizată, susţinută, conştientă, direcţionată spre problemele educative ale tinerei generaţii. Aceste activităţi întregesc activitatea educativă a şcolii, aducând un surplus informaţional elevilor şi completând condiţiile concrete ale educaţiei acestora. Astfel, experienţa de învăţare nonformală şi informală întregeşte şi lărgeşte experienţa de învăţare formală.

Implicarea în activităţile de voluntariat dezvoltă abilităţi şi competenţe sociale, cum ar fi spiritul civic, solidaritatea şi toleranţa, încrederea în sine şi în ceilalţi. Fiecare copil este unic, are valoare inestimabilă, capacități și posibilităţi diferite de dezvoltare. Recunoaşterea particularităţilor fiecărui copil impune răbdare, dragoste și ne obligă, în egală măsură, să oferim oportunități de dezvoltare într-un mediu stimulativ și afectiv.

Scop:

Educarea si promovarea spiritului de solidaritate, a comunicării, a acţiunilor filantropice si a unui comportament nobil în rândul elevilor, faţă de copiii cu cerințe educaționale speciale din învăţământul special şi special integrat.

Obiective:

- Încurajarea elevilor din învăţământul de masă în implicarea unor activităţi desfăşurate împreună cu elevi cu cerinţe educaţionale speciale, în scopul susţinerii procesului de integrare socială şi dezvoltare educaţională;
- Cultivarea spiritului civic, social-caritabil în rândul elevilor;
- Implicarea copiilor, a comunităţii în acţiuni practice, de voluntariat şi stimularea sensibilităţii faţă de copiii cu cerințe educaționale speciale;
- Stimularea participării responsabile a elevilor în relaţii stabilite cu copiii cu C.E.S., dovedind o atitudine de înţelegere, prietenie, acceptare şi respect;

- Valorificarea simțului artistic, a abilităților manuale, pentru dezvoltarea unei motivații pozitive și a creșterii stimei de sine.

Grup țintă:

Beneficiari:

- 6 elevi cu deficienţe asociate de la Şcoala Profesională Specială „Sf. Stelian” Botoşani;
- 8 elevi cu C.E.S. integrați la Școala Gimnazială „Sf. Nicolae” Botoșani;
- 8 elevi cu C.E.S. integrați la Școala Gimnazială Nr.1 Stăuceni;

Voluntari:

- 10 elevi de Școala Gimnazială „Sf. Nicolae” Botoșani;
- 10 elevi de Școala Gimnazială Nr.1 Stăuceni;
- cadrele didactice ale celor trei unități școlare, implicate în derularea proiectului;
- comunitatea locală, prin familiile elevilor implicaţi în proiect.

Durata proiectului: aprilie- iunie 2024

Resurse proiect:

Umane

- 24 elevi cu CES din clasele I-VIII ale celor trei unități școlare;
- 20 elevi voluntari din Școala Gimnazială „Sf. Nicolae” Botoșani și Școala Gimnazială Nr.1 Stăuceni;
- cadrele didactice coordonatoare ale celor trei instituții de învățământ;
- reprezentanți ai instituțiilor partenere.

Spaţiale

- întâlniri în spațiul online;
- spaţiile din cadrul școlilor implicate în proiect

Materiale

- materiale necesare unor activităţi: fişe, coli A3/A4, markere, creioane colorate, acuarele etc.;
- laptop, videoproiector, imprimantă, aparat de fotografiat.

Financiare - contribuţii ale cadrelor didactice, donații ale elevilor voluntari.

Rezultate așteptate:

- Formarea capacităţii copiilor de a coopera în cadrul unei activităţi, deprinderea de a lucra în echipă, de a oferi şi de a primi sprijin;
- Formarea unor abilităţi de socializare şi relaţionare cu cei din jur;
- Cultivarea sentimentului acceptării necondiţionate, al siguranţei şi al încrederii în sine;

- Creşterea stimei de sine în rândul elevilor;
- Valorizarea copiilor cu CES, pentru inducerea sentimentului de utilitate;
- Implicarea cadrelor didactice în dezvoltarea practicilor de educaţie incluzivă în şcoli, abilitarea cadrelor didactice de a construi un mediu educativ care să motiveze copilul în procesul de socializare în activităţile desfăşurate
- Pachete-cadou constând în dulciuri, fructe, jucării.

Evaluarea activităților:

- Discuţii, dezbateri;
- Produse finale ale proiectului: pliante, afişe, fotografii, înregistrări video, chestionare de feedback pentru elevii voluntari.

CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR

Nr. crt.	**Activitatea**	**Conținutul activității**	**Locul desfășurării**	**Data**	**Evaluare**
1.	,,Prietenii naturii”	- actiuni de ecologizare - plantare de pomi și flori	Școlile partenere	aprilie	Fotografii din timpul activității
2.	,,Minunea Învierii”	- discuţii - prezentare power-point - desene - colaje - ouă încondeiate	Școlile partenere	aprilie	Fotografii din timpul activitatii Mini-expoziție cu lucrările realizate
3.	,,Suntem copiii Europei”	- discuţii - prezentare power-point - desene - colaje	Școala Gimnazială Nr. 1 Stăuceni	mai	Fotografii din timpul activitatii Mini-expoziție cu lucrările realizate

4.	,,Sport și sănătate”	- activitati sportive (jocuri, întreceri)	Școala Gimnazială ,,Sf. Nicolae” Botoșani	mai	Fotografii din timpul activității
5.	,,Din suflet pentru suflet”	- întâlnire cu elevii Școlii Profesionale Speciale „Sf. Stelian” Botoșani; - desene pe asfalt; - donarea unor jucării, fructe și dulciuri.	Școala Profesională Specială ,,Sf. Stelian” Botoșani	iunie	Fotografii din timpul activității

CURRICULUM ADAPTAT
EDUCAŢIE FIZICĂ ȘI SPORT

Întocmit de:
Prof. Educație fizică și sport: MARIUS OMUȚ
Școala Gimnazială „Oltea Doamna” Oradea

Numele si prenumele cadrului didactic: **prof. ED. FIZICĂ ȘI SPORT - MARIUS OMUȚ**
Numele si prenumele elevului: ********************
Elev cu **CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE – C.E.S.**
Certificat de orientare scolară si profesională: Nr 1 174 / 6.11.2016
Diagnostic: DEFICIENTA MINTALA USOARA, TULBURARE AUTISTA, TULBURARI INSTRUMENTALE
CLASA: **I D (prof. înv. primar ***********)**
Disciplina: **EDUCATIE FIZICA SI SPORT**
Perioada de implementare: **AN SCOLAR ************

Structura curriculumului adaptat include următoarele elemente:

- Nota de prezentare
- Competenţe generale
- Competenţe specifice şi exemple de activităţi de învăţare
- Continuturi
- Strategii didactice

Notă de prezentare

Prezentul curriculum propune o ofertă flexibilă bazata pe competențe, prin care se urmăreşte realizarea unui demers didactic personalizat, care să asigure formarea competenţelor prevăzute de programă în contextul specific al elevului.

Construcţia programei este realizată astfel încât să contribuie la dezvoltarea profilului de formare al elevului din ciclul primar respectind particularitatile si nevoile acestuia.

Competenţele sunt ansambluri structurate de cunoştinţe, abilităţi şi atitudini dezvoltate prin învăţare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în diverse contexte particulare.

Competenţele generale vizate la nivelul disciplinei Educaţie fizică jalonează achiziţiile elevului pentru întregul ciclu primar. Acestea concură la dezvoltarea motricităţii elevului, la familiarizarea acestuia cu deprinderile necesare unei vieţi sănătoase şi unei dezvoltări fizice armonioase.

Competenţele specifice sunt derivate din competenţele generale, reprezintă etape în dobândirea acestora şi se formează pe durata unui an şcolar. Pentru realizarea competenţelor specifice, în programă sunt propuse exemple de activităţi de învăţare care valorifică experienţa concretă a elevului şi care integrează strategii didactice adecvate unor contexte de învăţare variate in functie de nevoi.

Conţinuturile învăţării sunt grupate pe următoarele domenii:

- Elemente de organizare a activităţilor motrice
- Elemente ale dezvoltării fizice armonioase
- Capacităţi motrice
- Deprinderi motrice de bază, aplicativ-utilitare
- Deprinderi de locomoţie, de manipulare şi de stabilitate
- Deprinderi motrice specifice disciplinelor sportive

- Igienă şi protecţie individuală
- Dezvoltarea trăsăturilor de personalitate

COMPETENȚE GENERALE

1. **Valorificarea achiziţiilor psiho-motrice în menţinerea sănătăţii şi a dezvoltării fizice armonioase**
2. **Exersarea deprinderilor şi a capacităţilor motrice în funcţie de capacitatea psiho-motrică individuală**
3. **Participarea la jocurile şi activităţile motrice organizate sau spontane**

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

1. Utilizarea efectelor favorabile ale educaţiei fizice şi sportului în practicarea constantă a exerciţiilor fizice, pentru optimizarea stării de sănătate

Competenţe specifice	activităţi de învăţare
1.1. Recunoaşterea influenţelor aerului şi apei asupra sănătăţii	- „băi” de soare, de aer şi, după caz, de apă - aplicarea regulilor de expunere la factorii de mediu - aplicarea regulilor de echipare (utilizarea echipamentului sportiv) în funcţie de anotimp/condiţii atmosferice
1.2. Demonstrarea principalelor caracteristici ale posturii corporale corect adoptate	- exersarea atitudinilor corecte ale corpului în diferite poziţii şi mişcări - menţinerea posturii corecte în acţiuni motrice dinamice - autocontrol asupra posturii corpului în activităţile cotidiene
1.3. Utilizarea cu interes a variantelor de mişcări specifice principalelor segmente corporale	- exersarea parţială a componentelor complexului de dezvoltare fizică - exersarea integrală a complexului de dezvoltare fizică, respectând ordinea exerciţiilor - exersarea actelor motrice de expresivitate corporală pe fond muzical
1.4. Respectarea regulilor de igienă personală	- aplicarea sistematică a măsurilor imediate (spălare pe mâini, ştergere transpiraţie, schimbare echipament etc.) de igienă după efort - prezentarea constantă în echipament adecvat, curat şi estetic

2. Exersarea deprinderilor şi a capacităţilor motrice în funcţie de capacitatea psiho-motrică individuală

Competenţe specifice	activități de învățare
2.1. Efectuarea de acţiuni motrice specifice unor forme de manifestare a capacităţilor motrice - exersarea unor structuri motrice	- întreceri şi jocuri dinamice cu caracter de viteză - exersarea individuală a exerciţiilor de dezvoltare a forţei dinamice a musculaturii spatelui, abdomenului şi a picioarelor
2.2. Aplicarea deprinderilor motrice în condiţii de joc şi de întrecere	- exersarea fiecărei deprinderi (global) - integrarea deprinderilor noi în fondul motric existent - ştafete şi jocuri cuprinzând înlănţuiri variate de deprinderi motrice
2.3. Aplicarea deprinderilor de expresivitate corporală şi a celor adaptate din diferite discipline sportive	- jocuri dinamice şi jocuri pregătitoare pentru jocurile sportive - exersarea elementelor de gimnastică acrobatică, ritmică sportivă, aerobică, dans folcloric sau sportiv

3. Participarea la jocurile şi activităţile motrice organizate sau spontane

Competenţe specifice	activități de învățare
3.1. Sesizarea regulilor necesare desfăşurării jocurilor şi altor activităţi motrice	- aplicarea regulilor stabilite în toate activităţile motrice desfăşurate - îndeplinirea a rolurilor de responsabil de grup, căpitan de achipă, arbitru, scorer etc.
3.2. Participarea la activităţi specifice educaţiei fizice, organizate în grup	- participarea la activităţi de grup - întreceri pe echipe
3.3. Manifestarea atitudinii de cooperare, întrajutorare şi fair-play în timpul activităţilor motrice	- acordare şi primire de ajutor şi sprijin în exersare - stimularea coechipierilor prin aprecieri şi încurajări - dezvoltarea spiritului de echipă, prin evidenţierea rolului fiecărui membru şi a beneficiilor lucrului în echipă

CONŢINUTURI

Domenii de conținut	Elemente de conținut
1. Elemente de organizare a activităţilor motrice	Poziţii: drepţi, pe loc repaus, şezând - Formaţii de adunare: în cerc, în semicerc, în linie pe un rând - Formaţii de deplasare: în cerc, în coloană câte unul - Întoarceri prin săritură la stânga şi la dreapta
2. Elemente ale dezvoltării fizice armonioase	- Cerinţele specifice şi regulile participării la activităţile de educaţie psiho-motrică, în interior şi în aer liber - Băi de aer şi de soare - Exerciţii de influenţare selectivă a aparatului locomotor

	- Educarea actului respirator
3. Capacităţi motrice	- Forţa dinamică a membrelor inferioare, a spatelui şi a abdomenului - Dezvoltarea rezistenţei la eforturi aerobe - Viteza de reacţie şi de execuţie a mişcărilor singulare, la semnale acustice, vizuale şi tactile - Viteza de deplasare pe distanţe scurte (10-15m) - Viteza de execuţie a unor mişcări repetate şi cunoscute - Mobilitate şi stabilitate articulară
4.Deprinderi motrice de baza, utilitar-aplicative, de locomoţie, de manipulare şi de stabilitate	Variante de mers: obişnuit, pe vârfuri, ghemuit - Variante de alergare: în tempo uniform moderat, accelerată, cu ocolire de obstacole, cu schimbare de direcţie - Sărituri: pe loc, de pe loc în lungime, peste obstacole - Deplasări în echilibru pe banca de gimnastică - Tracţiuni pe banca de gimnastică, cu ajutorul braţelor şi picioarelor - Târâre pe genunchi şi coate - Manevrarea obiectelor (mingi de tenis, volei, fotbal etc.) - Specifice atletismului: startul de sus, alergarea de viteză - Specifice jocurilor sportive: unu-două procedee de prindere şi pasare a mingii - Ştafete simple şi jocuri dinamice
5. Deprinderi motrice specifice disciplinelor sportive	-
6. Igienă şi protecţie individuală	- Măsuri igienice minimale după lecţia de educaţie fizică şi sport - Măsuri de protejare individuală şi a colegilor/partenerilor
7. Dezvoltarea trăsăturilor de personalitate	- Cunoaşterea stărilor emoţionale - Cunoasterea cerintelor comportamentului în întreceri

STRATEGII DIDACTICE

Ţinând seama de particularităţile elevului, profesorul va folosi demersuri care să facă accesibil şi atractiv conţinutul orei de educaţie fizică. Jocul devine metodă, mijloc şi formă de organizare, adaptat capacităţilor motrice şi psihice ale elevului.

Se va pune accentul pe lucrul în perechi şi în grup, favorizând integrarea, ajutorarea şi stimularea reciprocă.

Se va asigura utilizarea unor mijloace (mingi, cercuri, steaguri, dispozitive, instalaţii, sisteme de protecţie etc.) care să asigure motivarea dar si protejarea copilului, înlăturându-se orice posibilitate de a se produce accidente.

În vederea evaluării elevului se va pune accent pe **valorizarea rezultatelor învăţării prin raportarea la propriul progres scolar**.

PROIECT DIDACTIC

PROPUNĂTOR: PALERU RODICA
ŞCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 DOROBANȚU

DISCIPLINA: Matematică și explorarea mediului- CLASA I

SUBIECTUL: Adunarea numerelor 0-20, cu trecere peste ordin

TIPUL LECŢIEI: transmitere de noi cunoștințe

DISCIPLINE INTEGRATE: Matematică și explorarea mediului, Arte vizuale și abilități practice

COMPETENŢE SPECIFICE:

1.5. Efectuarea de adunări repetate/ scăderi repetate prin numărare şi reprezentări obiectuale în concentrul 0-100

1.6. Utilizarea unor denumiri şi simboluri matematice (termen, sumă, total, diferenţă, =, +. -)în rezolvarea şi/sau compunerea de probleme

OBIECTIVE OPERAŢIONALE: Pe parcursul şi până la sfârşitul lecţiei, elevii trebuie să fie capabili :

Obiective operaţionale:

O1: să efectueze operaţii de adunare, în concentrul 0-20, cu și fără trecere peste ordin;

O2: să compare rezultatele unor sume;

O3: să rezolve probleme cu una/ două operații;

O4: să utilieze un limbaj matematic adecvat în rezolvarea de exerciții și probleme;

OA: Stimularea spiritului de cooperare şi a interesului de a rezolva exerciţii şi probleme matematice

STRATEGII DIDACTICE

METODE ŞI PROCEDEE: conversaţia, explicaţia, demonstraţia, exerciţiul, algoritmul, problematizarea, metoda R.A.I.

MIJLOACE DE ÎNVĂŢĂMANT: planșă, markere, minge, fișe de lucru, videoproiector, calculator

FORME DE ORGANIZARE: frontal, individual, pe grupe

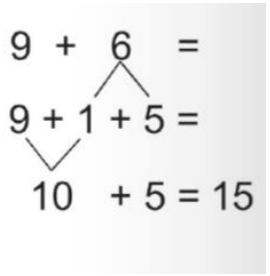
FORME ȘI TEHNICI DE EVALUARE: observare sistematică a elevilor, aprecieri verbale, autoevaluarea

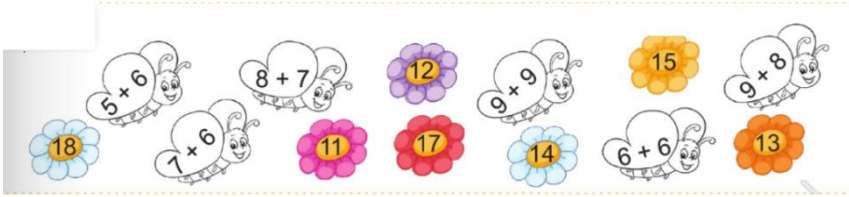
BIBLIOGRAFIE:

- M.E.C. - Programa şcolară pentru disciplina matematică și explorarea mediului, nr.3418/19.03.2013”, Bucuresti
- Gherman, Angelica (2009), „Culegere de exerciții și probleme de matematică pentru clasele I-IV”, București: Editura Elis;
- Istrate, C., Măcean, D., Koszorus, M., Todoran, N., (2023)Matematică și explorarea mediului, Târgu Mureș: Ed. Edu
- Slabu, Elisabeta (2004), „Orientări moderne privind predarea matematicii la clasele I-IV”, Botoșani: Editura AXA.
-

SCENARIUL DIDACTIC

Nr. crt.	**Momentele lecţiei**	**Ob. op.**	**Demersul didactic**	**Strategia didactică**			
				Forme de organizare	**Metode**	**Mijloace**	**Evaluare**
1.	**Momentul organizatoric** 1 min		Se verifică materialele şi instrumentele de lucru pentru desfăşurarea în condiţii optime a lecţiei.	frontal	conversaţia		
2.	**Reactualizarea cunoștințelor** 5 min	O1 O4	Verificarea frontală, cantitativă şi calitativă a temei. Se corectează eventualele greșeli. Se fac aprecieri şi recomandări. Vom reactualiza cunoștințele dobândite anterior, folosind metoda RAI. Ne vom reaminti terminologia specifică disciplinei, numerele pare și impare, numărare în ordine crescătoare și descrescătoare, în concentrul 0 – 20.	frontal	conversația explicația metoda R.A.I	minge	

3.	**Captarea atenţiei** 5 min		Elevii vor avea pe bancă câte o floricică pe care este scris un exercițiu de adunare cu numere de la 0 la 20, fără trecere peste ordin. Fiecare elev va rezolva opearația, rezultatul va fi verificat de coleg, apoi floricelele se vor lipi pe copăcelul (planșa) afișat la tablă, realizând un copac înflorit.	frontal individual	explicația, exercițiul	planșă, floricele	proba scrisă
4.	**Anunţarea subiectului lecţiei şi a obiectivelor** 2 min		Îi voi anunța pe elevi că în această oră vor învăța adunarea numerelor de la 0 la 20, cu trecere peste ordin. De asemenea, voi prezenta obiectivele lecției în termeni accesibili elevilor.	frontal	conversaţia		
5.	**Dirijarea învățării** 25 min	O1 O2	Se vor scrie data și titlul lecției pe tablă și în caietele elevilor. Mai întâi le explic algoritmul de calcul: formarea unei zeci și adunarea acesteia cu unitățile rămase. Se lucrează cu material intuitiv, atât la tablă, cât și în bănci. Exercițiile rezolvate pe tablă vor fi scrise și în caietele elevilor. Pentru a mă asigura că elevii au înțeles modul de calcul, vom rezolva excercițiile 2 și 3 din manual, pag 88.	frontal	conversația explicația		observare sistematică a elevilor probă scrisă

		O3 O4	Voi afișa la tablă opt flori pe care sunt scrise numere ce reprezintă rezultatele adunărilor aflate pe fluturași. Fiecare elev va primi un fluturaș și va găsi floarea pe care să se așeze, rezolvând operația scrisă pe imagine. (Anexa 1) Elevii vor primi o fișă de muncă independentă. Vor avea de comparat rezultatele unor sume. Fișa se verifică frontal și se corectează eventualele greșeli, insistând pe algoritmul de calcul al adunării cu trecere peste ordin. Voi organiza elevii pe trei grupe. Fiecare grupă va avea ca sarcini de lucru să ordoneze datele unei probleme, apoi să o rezolve. Problemele vor fi citite în fața clasei de către un reprezentant al grupei, apoi rezolvate la tablă.	activitate individuală activitate pe grupe	exercițiul problematizare fișe de lucru		
6.	**Obţinerea performanţei** 10 min	O1	Voi propune elevilor să jucăm un joc online, care să ne antreneze în rezolvarea adunărilor 0-20. https://wordwall.net/ro/resource/31032326/evaluare-1-adunare-cu-trecere-peste-ordin-0-20	exercițiul, problematizarea		activiate individuală	proba practică

7.	**Aprecieri finale și tema pentru acasă** 2 min		Elevii vor fi apreciaţi colectiv şi individual pentru participarea la lecţie. Temă pentru acasă: pagina 89, ex. 6, 7.	conversația			

PROIECT DIDACTIC

Tunaru Ana-Maria
Școala Gimnazială Mihai Eminescu Alexandria

DATA: ***31.05.2024***

CLASA: ***I***

PROPUNĂTOR: ***Prof. înv. primar Tunaru Ana-Maria***

ARIA CURRICULARĂ: ***Limbă și comunicare***

DISCIPLINA: ***Comunicare în limba română***

UNITATEA TEMATICĂ: ***Se apropie vacanța. Recapitulare finală***

SUBIECTUL LECŢIEI: ***Recapitulare finală. Text suport: Biografia verii, de Ana Blandiana***

TIPUL LECŢIEI: *mixtă (fixare şi consolidare de cunoştinţe; formare şi consolidare de priceperi şi deprinderi intelectuale)*

SCOPUL LECŢIEI: *consolidarea deprinderilor intelectuale de citit-scris, de comunicare în limba română*

FORMA DE REALIZARE: *activitate integrată*

DOMENII INTEGRATE: Comunicare în limba română , A V A P , Matematică și Explorarea mediului

COMPETENŢE SPECIFICE:

COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

1.1. Identificarea semnificaţiei unui mesaj oral, pe teme accesibile, rostit cu claritate;

1.3. Identificarea unor sunete, silabe, cuvinte în enunţuri rostite cu claritate ;

2.1. Formularea unor enunţuri proprii în diverse situaţii de comunicare ;

3.1. Citirea unor cuvinte şi propoziţii scurte, scrise cu litere de tipar sau de mână;

4.1. Scrierea literelor de mână.

A.V.A.P

1.1. Transpunerea unor forme și culori din mediul înconjurător pe fișă.

MATEMATICĂ ŞI EXPLORAREA MEDIULUI

4.2. Identificarea unor consecinţe ale unor acţiuni, fenomene, procese simple.

OBIECTIVE OPERAŢIONALE:

O1 – Să citească corect, curent, conştient, expresiv textul dat;

O2 – Să formuleze întrebări şi răspunsuri pe baza textului dat*;*

O3 – Să efectueze corect exerciţiile de comunicare, citire şi scriere, utilizând cunoştinţele însuşite şi deprinderile formate anterior.

STRATEGIA DIDACTICĂ:

- *Tipuri de experienţe de învăţare*: active și interactive - de exersare, aplicare;
- *Sistemul metodologic*: discuţia colectivă, conversația de verificare, conversaţia de fixare, explicația, observația dirijată, exercițiul, elemente de joc didactic, munca independentă, Brainstorming
- *Sistemul resurselor curriculare*: planul de învățământ, programa școlară, documentele de proiectare curriculară;
- *Forme de organizare a activităţii elevilor*: frontală, individuală, în perechi.

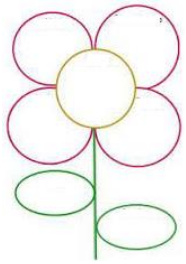
RESURSE:

- *Umane*: 26 elevi;
- *Materiale*: calculator videoproiector, fişă de lucru, tablă inteligentă, manual digital;
- *Spaţiale*: sala de clasă;
- *Temporale*: 50 minute.

EVALUARE:

- *Strategii, metode și instrumente de evaluare:* sumativă orală şi scrisă, observarea sistematică a activității și a comportamentului elevilor, aprecieri verbale.

NR. CRT.	SECVENȚELE INSTRUIRII	CONȚINUTUL INFORMAȚIONAL ŞI DEMERSUL DIDACTIC	ELEMENTE DE STRATEGIE DIDACTICĂ			EVALUARE
			RESURSE PROCEDU-RALE	RESURSE MATERIALE	FORME DE ORGANIZARE	
1.	***Moment organizatoric***	✓ Se creează condiţiile necesare pentru desfăşurarea lecţiei**.**		Fișe de lucru Instrumente de scris Manual Caiet		
2.	***Verificarea temei***	✓ Se verifică tema de acasă calitativ și cantitativ.	Conversaţia de verificare		Frontal	
3.	***Captarea atenţiei***	✓ Se va citi elevilor o ghicitoare, a cărei soluții este cuvântul „vara” *Spicele înalte și bogate* *Pe câmpii stau înălțate,* *Iar la munte și la mare* *Merg copiii să stea la soare.* *Cred că-i uşor de ghicit* *Ce anotimp a sosit?*	Conversația Observația dirijată		Frontal	Observarea sistematică Analiza răspunsurilor elevilor
4.	***Anunţarea temei şi a obiectivelor***	✓ *Anunţ titlul lecţiei noi:* ***„Biografia verii” de Ana Blandiana*** ✓ *******Anunţ obiectivele lecţiei noi.*	Explicația			

		✓ ** Scriu data şi tiltul pe tablă.*				
5.	***Fixarea şi consolidarea cunoştinţelor, consolidarea deprinderilor intelectuale***	✓ Se distribuie fiecărui elev câte o fișă de lucru. ✓ Propun elevilor sa completeze floarea (petalele și frunzele), folosind cuvinte sugerate de cuvântul „vara”, apoi să coloreze. *La ce vă gândiți când auziți cuvântul „vara”?* ✓ Se deschide manualul de comuncare. Citesc lectura model „Biografia verii” de Ana Blandiana ✓ Se citește textul în lanț de două ori, în ritm propriu, apoi selectiv: tare, în şoaptă, cântat. ✓ Propun elevilor să deschidă cutia cu întrebări, să extragă un bilet și să răspundă la întrebare. *Care este titlul lecției?*	Conversația Explicația Brainstorming Exerciţii de citire Conversația Explicația	Fişă de lucru Manualul digital https://manuale.edu.ro/manuale/Clasa%20I/Comunicare%20in%20limba%20romana/RURVIFNPRlQgTUFSS0VU/	Frontal Individual	Sumativă Orală Observarea sistematică Aprecieri verbale

		Care este autorul? *Despre ce anotimp este vorba în poezie?* *În ce fructe regăsim vara?* *În ce legume regăsim vara?* ✓ Propun elevilor jocul *„Învârte roata” – Denumește fructul din imagine și ce știi despre el.* *https://wordwall.net/ro/resource/3175759/fructe-de-vara* ✓ Propun elevilor rezolvarea exercițiilor din manual. 1. Bifează cu verde legumele și cu galben fructele care apar în poezie. 2. Ordonează literele pentru a obține cuvinte. Folosește indiciile. 3. Completează jocul de cuvinte, cu ce se potrivește ca în model: *Cârtița* ***începe.*** *Să sape* ***în cepe.*** *În pumn vreau* ***să pun.*** *Apă cu…….* *Cu rolele* ***încerc***	Problematizarea Explicația Jocul didactic Explicația Exercițiul	-cutia cu întrebări Tabla inteligentă	Individual Individual Frontal Individual	Analiza răspunsurilor elevilor Observare sistamatică Analiza răspunsurilor elevilor

		Să mă învârt…. *Ușa nu se* ***încuie****.* *Și o bat….* 4. Descoperă propoziția. VACANȚADEVARĂSEAPROPIE.				
7.	***Obţinerea performanţei***	✓ Propun elevilor jocul „Cuvinte, silabe, sunete- VARA” – Elevii denumesc imaginile, despart în silabe, spun sunetul inițial și numărul de silabe din cuvinte. Cuvinte, silabe, sunete -Vara - Chestionar (wordwall.net)	Exerciţiul Jocul didactic	Tabla inteligentă.	Individual	Scrisă Aprecieri verbale Analiza răspunsurilor elevilor
8.	***Activități de încheiere***	✓ Se fac aprecieri frontale și individuale asupra modului în care elevii au participat la lecţie și se transmite tema pentru acasă.	Conversația			Aprecieri verbale

PROIECT DIDACTIC
MODEL ERR

Educatoare Pagubă Cosmina
Gradinita P.P. „Piticot”, Arad

GRĂDINIŢA:P.P.”Piticot”, Arad
GRUPA: Mare
TEMA: “Cum este, a fost şi va fi aici pe pământ?”
SUBTEMA: “Animale mari şi mici/ În ogradă la bunici”
DOMENIUL EXPERIENŢIAL: Domeniul Ştiinţe(Cunoaşterea mediului)
MIJLOC DE REALIZARE: joc exerciţiu
SUBIECTUL: “ Prietenii de la fermă”
OBIECTIVE OPERAŢIONALE:

- să execute jocul onomatopeic despre animale;
- să descrie animalele domestice după criteriile: înfăţişare, adăpost, foloase
- să sorteze imaginile animalelor, aranjându-le corespunzător

METODE ŞI PROCEDEE: conversaţia, explicaţia, exerciţiul, cubul , brainstorming, ciorchinele
MIJLOACE DE ÎNVĂŢĂMÂNT:imagini, jetoane, planşe, foi, creioane
FORME DE ORGANIZARE: frontală, pe grupe
DURATA ACTIVITĂŢII:30-35 de minute

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

1.EVOCARE:- 5 minute- activităţi de încălzire- spargerea gheţii, joc onomatopeic” Spune cum face”, folosit pentru introducerea în activitate.
Anunţarea temei şi a obiecivelor: Astăzi ne vom juca despre animalele domestice, pentru a vedea cât de multe lucruri cunoaşteţi despre ele. Jocul se numeşte” Prietenii de la fermă”. Se prezintă o planşă relevantă cu animalele domestice.
Brainstorming- se cere copiilor să privească planşa cu animalele domestice şi să formuleze cât mai multe enunţuri despre aceasta(asalt de idei „ Spune repede şi bine/ Ce ştii despre mine”)
2. REALIZAREA SENSULUI(15-20 de minute)
Împărţiţi pe grupe, copiii sunt solicitaţi să sorteze imaginile de pe măsuţe, grupându-le după cerinţele următoare:
Grupa 1- imagini cu puii animalelor domestice
Grupa 2- imagini cu hrana animalelor domestice
Grupa 3- imagini cu foloasele animalelor domestice
Folosind **ciorchinele**- pornind de la imaginea unui animal, copiii aranjează jetoanele care au legătură cu imaginea centrală.În timpul activităţii se cooperează în grup şi în colectiv.
După realizarea ciorchinelui, se prezintă copiilor **un cub** şi se explică sarcinile corespunzătoare fiecărei feţe a cubului(metoda cubul)
Ex.**Descrie**- „Cum arată calul”
Compară-„ Prin ce se deosebeşte calul de vacă”

Analizează- „Comportamentul câinelui faţă de pisică”
Asociază- Mama cu puiul
Aplică- „Cum îngrijim animalele domestice?”
Argumentează-„Ce foloase avem de la animalele domestice?”

3. REFLECŢIE(10 minute)

Grupaţi la început în pereche, apoi în grupuri mici, copiii primesc sarcini diferite de lucru, ţinând cont şi de tipul de inteligenţă al copiiilor: creearea unor ghicitori sau o scurtă poezie despre animale domestice, desenarea unor animale, realizarea unor postere cu mesaje privind protecţia şi îngrijirea animalelor, intonarea unor cântece cunoscute despre animale, realizarea unei expoziţii cu animale sau foloase de la animale, etc.

În încheierea activităţii se fac aprecieri şi recomandări asupra modului de realizare a sarcinilor şi a colaborării în cadrul grupurilor.Copiii primesc ecusoane cu animale domestice:

Reflecţii asupra activităţii desfăşurate:

- discuţiile în grup, metodele interactive au facilitat sistematizarea cunoştiinţelor, priceperilor şi deprinderilor copiilor
- au cooperat, s-au ajutat, învăţând reciproc
- au fost activi pe tot parcursul activităţii

Reflecţii ale copiilor:

- „am aflat lucruri interesante despre animale de la colegii mei”
- „mi-au plăcut ghicitorile şi poeziile pe care le-au spus copiii”

PROIECT DIDACTIC

Profesor psihopedagog-Buliga Irina
Şcoala Profesională Specială „Sfântul Stelian ’’ Botoşani

Şcoala Profesională Specială „SF.Stelian ’’
Data:29.10.2023
Clasa: a I a
Disciplina:Terapia tulburărilor de limbaj
Unitatea de învăţare:Silaba.Cuvântul-element de comunicare
Tipul tulburării logopedice-dislexie-disgrafie
Subiectul:Literele ,,a,, şi ,,A,, de tipar şi de mână
Tipul lecţiei:consolidare
Scopul lecţiei:Consolidarea şi fixarea scrierii literelor ,,a,,şi ,,A,,de tipar şi de mână(scrierea legată a literelor)
Obiective operaţionale:

O1:-să recunoască literele de tipar şi de mână în testele date;
O2:-să enumere elementele grafice folosite în scrierea literelor ,,a,, şi ,,A,,de mână;
O3:-să scrie literele învăţate izolat şi legat;
O4:-să ,,citească ,,ilustraţii date punând în corespondenţă litera de tipar cu cea de mână;
O5:-să confecţioneze litere din fire de lână,beţisoare,plastelină.

Forma de organizare:individual,pe grupe
Metode şi procedee:metoda fonetică,analitico-sintetică,explicaţia,exerciţiul,teoria inteligenţelor multiple,brainstormingul,conversaţia,observaţia dirijată,jocul didactic
Bibliografie:

- ✓ Programe şcolare pentru învăţământul primar
- ✓ Marcela Peneş,Vasile Molan-Îndrumător pentru folosirea Abecedarului , Editura Aramis1997
- ✓ Carmen Iordăchescu-Să dezlegăm tainele abecedarului,Editura Carminis,2004

Desfăşurarea lecţiei

Momentele lecţiei	Ob. op.	Conţinutul instructiv-educativ	Metode şi procedee	Evaluare formativă
1.Moment organizatoric		Se pregătesc materialele necesare desfăşurării lecţiei.Stabilesc liniştea şi ordinea în clasă. Ce litere am învăţat noi până acum? Împreună cu elevii realizăm un brainstorming dirijat,spunând cuvinte care denumesc anotimpuri , zile,nume de persoane apoi se analizează fiecare cuvânt precizând dacă are sau nu sunetul şi litera,,a,, precum şi locul unde se află acesta (început,mijlocul,sfârşitul cuvântului).	Brainstorming dirijat	Capacitatea de redarea a cerinţelor
2.Verificarea cunoştinţelor		Pentru ce învăţăm noi literele? De ce se numesc litere de tipar? Dar de mână? Se aseamănă literele de tipar cu cele de mână? Ce aţi avut de scris pentru astăzi? Verific tema calitativ şi cantitativ.		
3.Anunţarea lecţiei noi		Astăzi vom continua sa scriem literele a mic şi mare de mână pentru a şti să le scriem cât mai frumos.Pentru asta trebuie să fiţi mult mai atenţi la scrierea elementelor din care este alcătuită fiecare literă în parte;vom scrie apoi legate câte două sau chiar trei litere deoarece trebuie să ştim să facem legătura între litere atunci când vom cunoaşte şi altele pentru ca mai apoi să alcătuim cuvinte. Vom lucra şi pe grupe ,vom juca chiar un joc în incheierea lecţiei dar pentru aceasta trebuie să fiţi cât se poate de atenţi şi rapizi.	Metoda fonetică,analitico-sintetică conversaţia	

4.Dirijarea învăţării şi realizarea feed-back-ului	O1 O2 O3 O4	Numesc elevi la tablă care să scrie literele învăţate apoi cer să precizeze elementele grafice componente. Exerciţii pentru dezvoltarea muşchilor mâinilor:morişca,închiderea şi deschiderea pumnilor,poezia,, Bate palmele uşor,,. Se scriu trei litere de a mic de mână,verific,atrag atenţia asupra scrierii corecte apoi se continuă întregul rând.Al doilea rând va fi scris cu litera A mare de mână,procedându-se la fel. Atrag atentia asupra poziţiei la scris. Continui apoi cu scrierea a două litere de a(aa sau Aa).Precizez ca astfel vom şti să scriem cuvintele atunci când vom cunoaşte cât mai multe litere sau chiar mâine când vom scrie cuvântul *mama*. Arăt la tablă ,explic apoi numesc un elev care să scrie la tablă.Cer elevilor să scrie doar o singură dată pentru a vedea dacă reuşesc sau nu. Corectez,explic,dau indicaţiile necesare.Scriu apoi şi folosind litera mare de mână pentru că la începutul propoziţiilor o vom folosi mereu dar şi pentru că o să scriem nume de persoane,utilizând-o astfel. Verific,corectez,apreciez şi dau indicaţiile necesare. Apreciez caietele elevilor,notez. Împart elevii în patru grupe de lucru,astfel:grupa scriitorilor,grupa matematicienilor,grupa micii pictori si a micilor pricepuţi.Anexez fişele de lucru. Grupa ,,*Micii scriitori*,,(fişa nr.1) Grupa,,*Micii matematicienilor*,,(fişa nr.2) Grupa,,*Micii pictori*,,(fişa nr.3)	Observaţia dirijată explicaţia exerciţiul	Capacitatea de scrierea legată a literelor Capacitatea de înţelegere a cerinţelor şi de a lucra în grup

5.Încheierea activităţii	O5	Grupa ,,*Micii pricepuţi*,,.Aceştia vor realiza folosind: aţă,beţişoare,plastelină ,atât literele de tipar cât şi cele de mână.Dacă vor termina,le cer să scrie cu plastelină un nume de fată punând un punctuleţ pentru litera,,n,,ce este lipsă ,pe care nu o cunosc încă. Explic,îndrum pe tot parcursul celor 10 minute, timp ce îl au de lucru. Explic că fiecare grupă îşi alege liderul,menţionez în ce constă acest lucru. Apreciez modul de lucru,evaluând fişele fiecărei grupe în parte. În *încheierea activităţii* fac jocul,,Să alintăm cuvintele,, *Tema pentru acasă*:De scris un rând cu doi de a legat,un rând cu trei de a legat şi un rând cu ,,a,, mic legat de A mare.	Teoria inteligenţelor multiple Jocul didactic	sarcinile de pe fişa de lucru Capacitatea de participare activă la joc

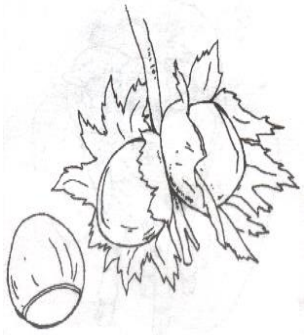
Micii scriitori

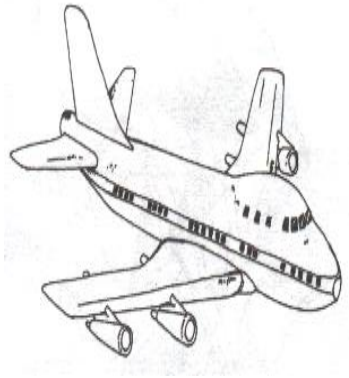

Realizează corespondenţa între literele de tipar şi cele de mână:

A a A a

Descopera ce cuvinte sunt si daca sunt puse corect imaginii:

a - __ - __ **A - __ - __** **a-__- __**

Scrie literele invăţate:

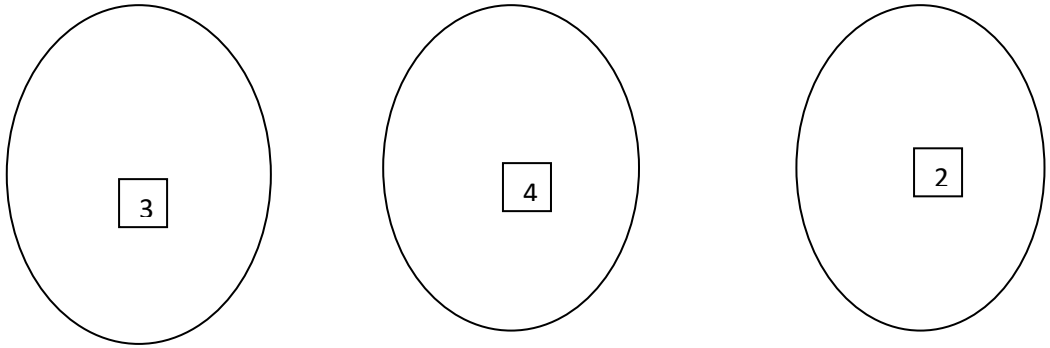
Micii matematicieni

Găseşte mulţimea literelor a mic si mare de tipar şi de mână ,scrie apoi câte elemente are fiecare mulţime:

A a a a A a

A A a A

Completează mulţimile cu litere a si A corespunzator cerinţei:

PROIECT DIDACTIC

PROF: VĂRCUȘ MIHAELA
GRĂDINIȚA PP NR.1 ARAD

Tema anuală: „ Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?”

Tema săptămânii: „Emoții și sentimente”

Tema zilei: „Emoțiile mele”

ADE (Activități pe domenii experiențiale)

Tema anuală: „ Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?”

Tema săptămânii: Emoții și sentimente

Tema zilei: Roata emoțiilor

Domeniul Exoeriențial: DOMENIUL ȘTIINȚE

Categoria de activitate: Cunoașterea mediului

Mijloc de realizare: Joc didactic

Domeniul de dezvoltare: E. Dezvoltarea cognitivă şi cunoaşterea lumii

Dimensiuni ale dezvoltării: 2. Cunoștințe și deprinderi elementare matematice pentru rezolvarea de probleme și cunoașterea mediului apropiat

Comportamente vizate: 2.5. Rezolvă situații-problemă, pornind de la sortarea şi reprezentarea unor date

Obiective operaționale: O1 Să descrie o emoție la întâmplare pe baza informațiilor date de propunătoare(E.2.2.5)

O2 Să justifice de ce o anumită expresie facială reprezintă o anumită emoție(E.2.2.5)

O3 Să reproducă o emoție pe baza informațiilor date de propunătoare(E.2.2.5)

Sarcina Didactică: Justificarea unei emoții pe baza expresiei sale faciale

Regulile jocului: Un copil este chemat în fața grupe. Acesta trebuie să învârtă „roata emoțiilor” iar emoția care este alease trbuie justificată de copil. Ce reprezintă expresia facială și din ce motiv putem simți emoșția respectivă. În complicarea jocului copii trebuie să reproducă emoția.

Elemente de joc: mânuirea materialului didactic, aprecieri verbale

Bibliografie: „Curriculum pentru educație timpurie-Ministerul Educației 2019”, M.E.N., NR. 4.694/02.08.201

Desfășurarea activității

Obiective operaționale	Activități de învățare	Conținutul esențial	Strategii Didactice			Evaluare
			Metode și Procedee didactice	Mijloace de învățământ	Forme de organizare	
	Exerciții de dialog provocat	Introducerea în activitate și captarea atenției: „Veneam liniștită spre grădiniță și dintr-o dată apare prietena mea veche, Mimi. M-a întrebat ce fac cu toate aceste imagini și unde am de gând să merg așa că eu i-am spus: -Ei, Mimi eu merg la o grupă de copii foarte isteață ca să ne desfășurăm activitățiile împreună. Nu ai vrea să vi și tu? -Ba da, răspunse Mimi, mi-ar face mare plăcere să văd cum s-ar descurca copii!”	Conversația Conversația	Păpușa Mimi	Frontal Frontal	Observarea sistematică a comportamentului copiilor

O1Să descrie o emoție la întâmplare pe baza informațiilor date de propunătoare(E.2. 2.5) O2Să justifice de ce o anumită expresie facială reprezintă o	Exerciții de însușire a regulilor jocului	,, Eu sunt sigură că vă veți descurca foarte bine! Ce ziceți, ii arătați lui Mimi ce copii isteți sunteți?(...da!) ” Anunțarea temei: „Astăzi vom vorbi despre emoții! Și, ca să le înțelegm mai bine, v-am pregătit un joc. Acesta se numește „roata emoțiilor” Ce spuneți, vreți să îi arătăm lui Mimi că știm ce sunt emoțiile?(...da)Foarte bine! Intuirea materialului didactic: „Ia spuneți voi, oare ce am eu lângă mine?”(...o roată) Și ce vedem pe roată?(...fețele unor copii) Corect! Cum sunt copiii de pe roată?(...fericiți, triști, nervoși, entuziasmați etc.) Explicarea regulilor jocului: „Jocul este foarte simplu! Am să numesc un copil care să vină în față lângă mine. Acesta va învârti roata. Când roata se va opri, indicatorul de sus va arăta ce emoție a fost aleasă. Copilul care este în față lângă mine trebuie să îmi spună ce emoție a fost aleasă și când simțim această emoție. Simplu, nu?”	Conversația, Conversația explicația, Conversația, explicația, exercițiul	Roata Emoțiilor	Frontal Frontal	Sesizarea corectă a materialului didactic Descrierea corectă a emoțiilor

anumită emoție(E.2.2.5) O3Să reproducă o emoție pe baza informațiilor date de propunătoare(E.2.2.5)	Exercițiu de consolidare, fixare a conținutului	Jocul de probă: „E timpul să vedem dacă ați înțeles. Prima dată voi învârti eu de roată. De data asta a picat tristețea. Ce face un copil când este trist?(...plânge) Foarte bine! Când suntem triști(...când ne lovim sau vrem o jucărie și nu o primim) Corect! Jocul propiu-zis: „Acum că ați înțeles e timpul să ne jucăm! Să o facem mândră pe Mimi ” Complicarea jocului: Acum este timpul să complicăm jocul. De fiecare dată când un copil vine în față, trebuie să imite emoția aleasă! Ia să vedem cât de buni actori sunteți.” Încheierea jocului: „Ați desfășurat corect jocul, iar activitatea a decurs foarte bine datorită vouă. Felicitări!”	Conversația, explicația, exercițiul, problematizarea	Roata Emoțiilor	Frontal	Imitarea corectă a emoțiilor Aprecieri verbale

PROIECT DE LECŢIE

Bătrâncea Victorița
Școala Gimnazială Nr. 3 Slobozia

Data:

Clasa: a VI-a C

Obiectul: Limba şi literatura română

Unitatea de învăţare: Fascinanta lume vie

Subiectul: Adjectivul

Tipul lecţiei: mixtă

Profesor: Bătrâncea Victoriţa

Şcoala Gimnazială Nr.3, Slobozia

Competenţe generale:

4. Utilizarea corectă, adecvată şi eficientă a limbii în procesul comunicării orale și scrise;

Competenţe specifice:

4.1. Utilizarea structurilor sintactice şi morfologice de bază ale limbii române standard pentru înţelegerea şi exprimarea corectă şi precisă a intenţiilor comunicative;

4.4. Utilizarea deprinderilor dobândite pentru monitorizarea corectitudinii comunicării, prin raportarea la normă;

Obiective cognitive:

La sfârşitul orei, elevii vor fi capabili:

O1:să identifice adjectivele;

O2:să clasifice adjectivele după mai multe criterii;

O3: să integreze în enunțuri/texte proprii noile achiziții;

STRATEGII DIDACTICE

Metode şi procedee: conversaţia euristică, exerciţiul, lucrul cu textul, învățarea prin descoperire, explicaţia, dezbaterea, brainstormingul;

Forme de evaluare: observarea sistematică a activităţii elevilor, aprecieri verbale, notarea elevilor care s-au evidențiat în cadrul activității, prin răspunsuri corecte, creative;

Forme de organizare: activitate frontală, activitate individuală

RESURSE

a. materiale şi mijloace tehnice de învătământ: tablă virtuală, Jamboard, laptopuri, telefoane, caiete de notiţe, fişe de lucru;

b. umane - capacităţi de învăţare: 26 de elevi ai clasei a VI-a C, capacitatea de receptare a elevilor, capacitatea elevilor de a colabora, cunoştinţele însuşite anterior;

MATERIAL BIBLIOGRAFIC

1. Programa şcolară revizuită *Limba şi literatura română clasele a V-a – a VIII-a* Aprobată prin ordinul ministrului, 2017;
2. Pamfil, Alina, *Limba şi literatura română în gimnaziu, Structuri didactice deschise, ediţia a III-a*, Piteşti, Editura Paralela 45, 2006;
3. Revista *Perspective*, Nr 2, 2008, coordonata de Alina Pamfil;

SCENARIUL DIDACTIC

I. Pregătirea clasei pentru lecţie(1 min.)

II. Verificarea temei atât din punct de vedere cantitativ, cât şi calitativ.**(4 min.)**

III.Captarea atenţiei: Se prezintă elevilor o imagine pe baza căreia se vor purta discuții provocate de întrebările *Ce conține imaginea?, Cum este transmis mesajul? Care este cuvântul care arată o însușire?*. (Anexa 1)**(5 min.)**

IV. Anunţarea lecţiei şi a obiectivelor operaţionale (1min.)

V. Prezentarea optimă a noului conținut (23 de minute)

-profesorul partajează ecranul pentru a prezenta definiția adjectivului, clasificarea acestuia ;

VI. Obţinerea performanţei şi asigurarea feed-back-ului (5min)

-prezentarea fișei de lucru (Anexa 2)

VII. Asigurarea retenţiei şi a transferului de cunoştinţe(1 min.)

Profesorul dă tema pentru acasă,exercițiile 3, 4, 5/141, oferind, dacă este cazul, câteva indicaţii pentru rezolvarea acesteia.

Anexa 1

Anexa 2

Fișă de lucru

1.Integrează în enunțuri un adjectiv propriu-zis și unul provenit din participiu.

2. Precizează numărul formelor flexionare pentru adjectivele:

verde=

cuminte=

bun=

zglobiu=

vesel=

3.Alcătuiește două propoziții care să conțină câte un ajectiv invariabil.

4. Unește substantivele din prima coloană cu adjectivele compuse din a doua coloană.

om	alb-argintiu
metal	atotștiutor
termen	albastru-deschis
cer	tehnico-științific

4. Scrie forma de masculin, plural, a următoarelor adjective:

cald=

confuz

viteaz=

complex=

Moment de reflecție:

În cadrul acestei lecții, am folosit la **Obţinerea performanţei şi asigurarea feed-back-ului** aplicația *Jamboard.* Copiii au avut de răspuns cerințelor din Anexa 2, fișa de lucru. Folosind această aplicație, nu am verificat doar corectitudinea informațiilor achiziționate, ci și scrierea corectă, elevii având posibilitatea să scrie ca în propriile caiete. Aceștia s-au înscris la răspuns, au notat pe tabla virtuală a aplicației, activitatea desfășurându-se frontal.

Lecția a fost un succes, am constatat că cei mai mulți dintre elevi își însușiseră noile conținuturi, deoarece aplicația folosită i-a atras prin multiplele funcționalități pe care le are.

PROIECT DE ACTIVITATE INTEGRATĂ
Grupa mică *„Năzdrăvanii”*

Vulpoi (Ivan) Mihaela Ancuța
Grădiniţa cu P.N. Mănești

DATA:
UNITATEA DE ÎNVĂŢĂMÂNT: Grădiniţa cu P.N. Mănești
Nivel I - Grupa mică *„Năzdrăvanii”*
EDUCATOARE: Vulpoi (Ivan) Mihaela Ancuța
TEMA ANUALĂ DE STUDIU: „ Cum este, a fost și va fi aici pe pământ?”
TEMA SĂPTĂMÂNII: În ogradă la bunici
TEMA ACTIVITĂȚII: Cei trei purceluși
MIJLOC DE REALIZARE: Activitate integrată (ADP+ADE+ALA)
TIPUL ACTIVITĂȚII: Mixtă
COMPONENȚA ACTIVITĂȚII:

❖ **Activități pentru dezvoltare personală:**

Rutine:

- Întâlnirea de dimineață: *„Purceluşii ne-au pregătit surprize”*
- Salutul, Prezența, Calendarul naturii;
- „*Sunt prietenul animalelor”* – deprinderea de a iubi și proteja animalele

Tranziții:

- *Am o căsuță mică- joc cu text și cânt*
- *Bună dimineața,cer frumos!-poezie*
- *Mâinile sus-jos-joc cu text și cânt*

❖ **Activități pe domenii experienţiale:**

- Domeniul Limbă și Comunicare- Educarea limbajului:
  Tema: ***Cei trei purceluși***
  Mijloc de realizare: povestirea educatoarei
- Domeniul estetic și creativ – Educație artistico-plastică:
  Subiectul plastic: Prietenii purceluşilor
  Tema plastică: pata de culoare

❖ **Jocuri și activități liber-alese:**

Construcții: ***Căsuța purceluşilor –*** *prin suprapunere și alăturare*
Joc de rol: **De-a *gospodinele - prăjituri pentru cei trei purceluși –****joc creativ*
Joc de atenție: **Găsește purcelușul**
Joc de mișcare: ***Purceluşii la salată!***

SCOP: Formarea capacității de a audia cu atenție un text și de a reproduce în ordine cronologică evenimentele și consolidarea deprinderii de a obține o compoziție plastică prin diferite tehnici de pictură.

DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII:

Mesaje orale în context de comunicare cunoscute.

Activare și manifestare a potențialului creativ.

COMPORTAMENTE VIZATE:

1.2.Demonstrează înțelegerea unui mesaj oral, ca urmare a valorificării ideilor, emoțiilor, semnificațiilor (comunicare expresivă).

3.2. Demonstrează creativitate prin activități artistico-plastice.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE - La sfârşitul activităţii copiii vor fi capabili:

O_1 - să precizeze titlul si autorul;

O_2 – să redea în ordine cronologică evenimentele cu ajutorul imaginilor sugestive (copiii de 3-4 ani vor povesti doar 3-4 imagini, cei de 4-5 ani vor folosi peste 5 imagini in povestirea lor);

La nivel lent, copilul va povesti 1-2 imagini in cinci minute, la nivel normal – va povesti 3-5 imagini in 5 minute, la nivel avansat va povesti toata povestea

O_3 – să aplice acuarele pentru a obține forme spontane prin diferite tehnici;

În functie de nivelul individual copilul lent va picta în 10 minute, copilul dezvoltat normal va picta în 7 minute , iar cel mai avansat va picta în cel mult 5 minute;

O_4 – să construiască prin suprapunere si alăturare, căsuța purcelușilor;

O_5 – să prepare prăjituri pentru cei trei purcelușii;

O6 – să alerge către obiectul indicat, la semnalul educatoarei.

STRATEGII DIDACTICE:

a. *Metode si procedee:* conversaţia, explicaţia, Traseul gândurilor, exercițiul, povestirea, jocul de mișcare, jocul de atenție, metoda diamantului, turul galeriei.

b. *Material didactic:* calendarul naturii, laptop, imagini din poveste, siluetele animalelor domestice din polistiren, acuarele, biscuiți,cremă de cacao, bombonele colorate, șorțulețe, cuburi colorate din lemn, căsuțele purcelușilor, copaci, iarbă, purceluș de pluș, recompense.

EVALUARE:

- Evaluare continuă prin aprecieri;
- Verificare orală, observarea permanentă a comportamentului, analiza și corectarea imediată a răspunsurilor.

LOCUL DE DESFĂȘURARE: sala de grupă

DURATA: o zi.

BIBLIOGRAFIE:

1. Culea, L. (2009). *Aplicarea noului curriculum pentru educaţia timpurie - O provocare?*. Pitești: Editura Diana.
2. *Curriculum pentru educaţie timpurie* (2019). Ministerul Educaţiei Naționale.
3. Gavra, R. (2008). *Totul...pentru copil - Ghid pentru educatoare şi directori*. Pitești: Editura Diana.

4. Metodica predării activităţilor plastice în grădiniţa de copii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, anul 1969.
5. Stan L.,*Pedagogia preşcolarității şi şcolarității mici,*Editura Polirom,București, anul 2016.
6. Tomşa Gh. (2005). *Pedagogie preşcolară şi şcolară*. Bucureşti: Editura V&I Integral.
7. Walsh K.B., Hansen K.A., Kaufmann R. (1999). Crearea claselor după necesităţile copilului. București: Editura C.E.D.P. Step by Step.
8. Varzari E., Taiban M., Manasia V., Gheorghian E. (1971). *Cunoaşterea mediului înconjurător şi dezvoltarea vorbirii* – Metodică. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică.

SCENARIUL ZILEI

- *Rutină şi tranziţie*: Ne vom pregăti pentru activităţi. Copiii se vor aşeza pe scăunele în semicerc. *,,Am o căsuță mică”* .

Rutină: Întâlnirea de dimineaţă: *,,Purceluşii ne-au pregătit surprize!”*

Salutul: *,,Bună dimineaţa, copii!* Salutul se va realiza prin intermediul poeziei *,,Bună dimineaţa, cer frumos!”*. Se va face prezența, iar după această etapă, copiii vor fi direcţionaţi spre locul unde vor completa *Calendarul Naturii*, ajutaţi de întrebările: ,,În ce anotimp suntem?”, ,,În ce lună ne aflăm?”, ,,În ce zi a săptămânii suntem?”, ,,Cum este vremea astăzi?”, ,,Cum ne îmbrăcăm? “

Împărtășirea cu ceilalți: - Se poartă o discuție despre animalele domestice, iar copiii vor spune informații despre acestea. Pentru a fi mai interactivă activitatea, se va desfășura un joc ce se numește ”Traseul gândurilor”. Se va folosi un ghem de ață, ce va circula de la un copil la altul, fiecare spunând un animal domestic . La final se va forma o pânză de ață ce va reprezenta toate animalele amintite de copii .

Noutatea zilei- se prezintă sub formă de surpriză. La grupa noastră apare poștașul cu o scrisoare si un cadou. Scrisoarea este de la un fermier care a auzit că în această grupă copiii sunt foarte cuminți și harnici. El vine în ajutorul lor cu multe materiale, jocuri și activități surpriză cu ajutorul cărora copiii pot obține multe recompense.

Prima surpriză, este o povestire prezentată de educatoare care se numește ,,Cei trei purceluși”.

Se precizează numele poveștii și sarcinile ce revin copiilor: de a asculta cu atenție povestea, pentru a răspunde corect la întrebări.

După anunțare, se va trece la redarea poveștii, respectându-se succesiunea momentelor ei principale. Pe măsură ce se derulează povestirea, educatoarea atrage atenția copiilor asupra expresiei personajelor, accentuează intonația și își modifică vocea atunci când redă replicile acestora. În încheiere, copiii au sarcina de a așeza imaginile din poveste în ordinea cronologică si sa completeze Diamantul de pe perete.

Rutină: Copiii se încolonează și părăsesc sala de grupă pentru a merge la baie, după care vor servi masa.

Jocuri și activități liber-alese. În continuare, copiii pornesc prin sala de grupă, către locul în care sunt pregătite cele trei centre de activitate deschise, prin intermediul tranziției *,,Mâinile sus-jos.*

La activitatea pe centre sunt inserate elemente din poveste, realizând astfel integrarea conținuturilor.

Se intuiesc materialele descoperite la centre. Prezentarea este însoțită de explicațiile de rigoare referitoare la sarcinile de rezolvat, specificul unor materiale și rezultatele dorite a fi obținute. Se

aminteşte copiilor comportamentul dezirabil în cazul acestor activităţi – vorbim în șoaptă pentru a nu-i deranja pe alţii, să lucrăm frumos, să utilizăm cu grijă materialele, apreciem şi protejăm lucrările făcute de colegi şi cooperăm pentru realizarea acestora.

Copiii aleg liber centrul la care lucrează și pot să-l schimbe după ce și-au realizat sarcinile. În timp ce copiii lucrează, se bucură de monitorizarea și sprijinul educatoarei la nevoie.

- ARTĂ**: ADE-DEC: Activitate artistico-plastică** – ***Prietenii purceluşilor****,* copiii vor picta diverse animale domestice, cu ajutorul materialelor puse la dispoziţie. Precizez copiilor faptul că în realizarea temei sunt liberi să aleagă ce materiale și instrumente doresc de pe masă și să picteze cum consideră ei că este mai frumos.
- CONSTRUCȚII: ***Căsuța purceluşilor****,* copiii au sarcina de a construi prin alăturare și suprapunere, căsuța celui de-al treilea purceluș, cu ajutorul materialelor puse la dispoziție.
- JOC DE ROL: ***De-a gospodinele-prăjituri pentru purceluși*** - copiii vor avea de preparat prăjituri pentru cei trei purceluși.

Tranziţie: Microfonul fermecat - ce mi-a plăcut cel mai mult astăzi!"

În încheierea activității, educatoarea le propune copiilor să desfășoare jocuri distractive.

1. ***Purceluşii la salată!***
2. ***Găsește purceluşul.***

Se explică regulile jocurilor, se execută cu întreaga grupă.

Se fac aprecieri asupra modului de desfăşurare al întregii activități și oferă copiilor recompense.

Lesson Plan: Present Simple and Present Continuous

Andreea Ovidia CURTE
Colegiul Național Gheorghe Șincai, Cluj Napoca

Grade Level: 5th Grade
Duration: 50 minutes
Objectives:
1. Knowledge: Students will recognize and differentiate between Present Simple and Present Continuous.
2. Application: Students will construct sentences correctly using Present Simple and Present Continuous.
3. Comprehension: Students will use these tenses appropriately in daily contexts.
4. Engagement: Students will actively participate in various learning activities.

Materials:
- Flashcards with images and sentences
- Worksheets for written exercises
- Whiteboard and markers
- Digital resources (if available, such as a projector for showing images)

Lesson Structure:

1. Introduction (7 minutes)
- **Greeting and Warm-Up** (2 minutes)
  - Greet the students and check attendance.
  - Engage in a brief discussion about their daily routines and what they are currently doing to introduce the topic.

- **Review Previous Knowledge** (5 minutes)
  - Quickly review any previous lessons related to verbs and tenses to activate prior knowledge.

2. Presentation of New Content (10 minutes)
- **Explanation of Present Simple** (5 minutes)
  - Use simple language and visuals.
  - Explain that Present Simple is used for habitual actions and general truths.
  - Show examples: "I play soccer on Saturdays," "She loves ice cream."
  - Write the structure on the board: Subject + base form of the verb (+ "s"/"es" for third person singular).

- **Explanation of Present Continuous** (5 minutes)
  - Explain that Present Continuous is used for actions happening right now.
  - Show examples: "I am eating lunch," "They are playing outside."

- Write the structure on the board: Subject + am/is/are + verb + "ing".

3. Practice Activities (20 minutes)

Activity 1: Match the Sentence with the Picture** (5 minutes)
- Give students flashcards with pictures and sentences.
- Students work in pairs to match sentences to the correct pictures.
- Example sentences: "He is running" (picture of a boy running), "They play football" (picture of kids playing football).

Activity 2: Role-Playing** (10 minutes)
- Students pair up and create short dialogues using both tenses.
- Provide sentence starters to guide them.
- Example dialogue:
  - Student A: "What do you usually do after school?"
  - Student B: "I usually read books. What are you doing right now?"
  - Student A: "I am doing my homework."

Activity 3: Fill-in-the-Blank Sentences** (10 minutes)
- Provide worksheets with sentences where students need to fill in the correct form of the verb.
- Example sentences:
  - "She (watch) _____ TV right now." -> "She is watching TV right now."
  - "They (go) _____ to school every day." -> "They go to school every day."

4. Recap and Assessment (10 minutes)

Recap (5 minutes)
- Review key points by asking questions: "When do we use Present Simple?" "When do we use Present Continuous?"
- Summarize the lesson content.

- Assessment*(5 minutes)
- Oral quiz: Each student receives a sentence and must identify the tense and explain why it is used.
- Feedback session: Students share what they learned and how they felt about the activities.

5. Conclusion (3 minutes)

- **Wrap-Up** (2 minutes)
- Summarize the main points of the lesson.
- Thank students for their participation.

- **Homework Assignment** (1 minute)
- Write five sentences using Present Simple and five sentences using Present Continuous.
- Optional: Draw pictures to illustrate the sentences.

Differentiation Strategies:

- **Visual Aids**: Use plenty of images and flashcards to support visual learners.

- **Pair Work**: Ensure students with learning difficulties are paired with supportive peers.
- **Simplified Instructions**: Use clear, simple instructions and check for understanding frequently.
- **Extra Time**: Allow extra time for tasks as needed.

This lesson plan is designed to be interactive and supportive, ensuring all students, including those with learning difficulties, are engaged and can follow along with the content.

COPACUL PRIETENIEI

- prof. înv. prim. PESCĂRUȘ DANIELA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ ” FLOREA BOGDAN”

Unitatea:-ȘCOALA GIMNAZIALĂ FLOREA BOGDAN REGHIN
- CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ NR.3 SAM REGHIN

Clasa: I-a A ȘCOALA GIMNAZIALĂ FLOREA BOGDAN REGHIN
I-a CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ NR.3 SAM REGHIN

Profesori participanți
- prof. kinetoterapeut M C de la CSEI nr.3 SAM REGHIN
- prof. psihopedagog S A de la CSEI nr.3 REGHIN
- prof. înv. prim. PESCĂRUȘ DANIELA ȘCOALA GIMNAZIALĂ ” FLOREA BOGDAN”
- prof. Pescăruș Teodor-LICEUL TEHNOLOGIC ”LUCIAN BLAGA” REGHIN

Tema: Prietenul meu
Titlul activității: Copacul prieteniei
Data/perioada: 24 octombrie 2023
Locul de desfășurare: ȘCOALA GIMNAZIALĂ FLOREA BOGDAN REGHIN
Scop: Integrarea elevilor cu C.E.S în colectivitate
Competențe specifice:
- legarea relațiilor de prietenie între elevii celor două școli
- dezvoltarea abilității de comunicare și relaționare emoțională pozitivă
- formarea deprinderii de a relaționa cu cei din jur și de a lucra în echipă
- stimularea potențialului creativ al copiilor și al cadrelor didactice
- exprimarea sentimentului de prietenie
- enumerarea calităţilor unui prieten
- educarea simţului estetic prin realizarea de obiecte decupate
- dezvoltarea simţului artistic prin interpretarea unor cântece

Descrierea activității:

În data de 24 octombrie 2023, elevii clasei I-a de la CSEI nr.3 Reghin s-au deplasat la ȘCOALA GIMNAZIALĂ FLOREA BOGDAN REGHIN pentru o activitate având ca temă COPACUL PRIETENIEI. Activitatea a debutat prin interpretarea cântecului „E mândră toamna”. Apoi elevii au fost antrenaţi într-o discuţie despre toamnă, făcându-se treptat trecerea spre noţiunea de „prietenie” . Împreună am realizat un ciorchine pornind de la cuvântul „PRIETEN”, evidenţiind calităţile pe care trebuie să le aibă o persoană ca să ne devină prieten. Elevii au muncit pe grupe realizând împreună o machetă simbolizând pădurea în care crește COPACUL PRIETENIEI. Acest copac se evidențiază între toți copacii ca fiind cel mai înalt și maiestuos copac din pădure întrecând în înălțime chiar și munții .Deși toamna a scuturat copacii de frunze, sau pe cele rămase în copaci le-a „ruginit„ COPACUL PRIETENIEI are încă roadele pe el, iar frunzele pe care sunt scrise mesaje de prietenie rămân VEȘNICE! Activitatea s-a încheiat prin interpretarea cântecului „Prietenia”, cântec la care toţi elevii s-au prins de mâini, stabilind astfel şi un contact fizic.

Elevii de la CSEI au primit cadou câte un colaj cu un copac cu frunze de toamnă, pe fiecare frunză elevii clase I-a A şi-au scris numele şi l-au numit „Copacul Prieteniei”, simbol al aprecierii acestor elevi.

Activitatea nu a constat doar în realizarea machetei. Copii au colaborat, s-au ajutat unii pe ceilalţi, au discutat ceea ce a dus la stabilirea unor relaţii care vor putea evolua în relaţii de prietenie. Au observat că fiecare poate să facă ceva şi că, muncind împreună, lucrarea se realizează mai repede iar rezultatul este mult mai frumos decât dacă ar fi lucrat individual. Momentele artistice au înveselit atmosfera care a fost una plăcută şi constructivă.

În final toți au fost încântați de rezultatul acestei activități, manifestându-şi dorinţa de a mai participa şi la alte activităţi de acest fel.

Evaluare: - impresia participanților
- observarea gradului de implicare al elevilor
- analiza lucrării realizate

Rezultate:- consolidarea relațiilor între elevi
- expoziția
- experienţa dobândită de toţi participanţii

Jocul didactic-mijloc de educație incluzivă a școlarului mic

Prof. Tudorache-Marin Viorica
Școala Gimnazială ”Dimitrie Sturdza” Tecuci

Jocul este un mijloc de educație intelectuală care pune în valoare și antrenează capacitățile creatoare ale școlarului. El este folosit pentru cunoașterea realității pe o cale mai accesibilă deoarece copiii descoperă unele adevăruri noi pentru ei, angajându-se în eforturi de gândire ce le oferă satisfacții.

De asemenea, jocul este deosebit de important și pentru dezvoltarea psihică a copilului. La vârsta școlarității mici este menținută acea curiozitate care constituie un sprijin prețios pentru desfășurarea activității intructiv-educative.

Jocul dezvoltă motivația superioară a elevului, motivație exprimată prin interesul său nemijlocit față de sarcinile pe care le are de îndeplinit sau plăcerea de a cunoaște satisfacțiile pe care le are în urma eforturilor depuse în rezolvare.

Prin intermediul jocului se pot asimila noi informații, se pot verifica și consolida anumite cunoștințe, priceperi și deprinderi, se pot dezvolta capacitati cognitive, afective ale elevilor, se pot educa trăsături ale personalității creatoare, se pot asimila modele de relații interpersonale, se pot forma atitudini și convingeri. Jucându-se, ei reușesc să asimileze realităţile intelectuale. Elevii pot învăța să utilizeze bine informațiile, timpul, spațiul și materialele puse la dispoziție, li se dezvoltă spiritul de observație, spiritul critic și autocritic.

Desfășurarea jocului captează și menține atenția elevului care este solicitată fără efort atunci când acesta consideră lecțiile interesante, materialele intuitive actractive, pașii de înțelegere efectuați corespunzător.

Învăţarea prin joc va rămâne o componentă importantă a învăţământului primar, dar și o modalitate de creșterea randamentului școlar.

Voi prezenta acum câteva jocuri folosite la disciplina matematică, pentru invățarea înmulțirii.

1. Monstrul înmulțirii

Obiective:

- însușirea înmulțirii (0,1, 2, 3, 4, 5);
- stimulare cognitivă;
- exersarea concentrării atenției timp îndelungat.

Materiale necesare: tablă de joc, două zauri, timer.

Instrucțiuni:

- Aruncați zarurile;
- Înmulțiți numerele;
- Colorați produsul;
- Câștigă cine găsește 4 răspunsuri pe un rând sau coloană;
- Cel care reușește strigă: ”Am învins monstrul!”;

Dacă nu reușește nimeni să învingă monstrul, jocul se termină după cinci minute.

6	4	24	18	15	20
4	2	10	6	3	5
12	18	3	36	25	12
25	16	6	12	9	15
6	24	18	15	4	30
9	8	5	20	2	3
10	12	30	1	24	8

2. ”Prinde veverița!”

Obiective:

- aflarea factorului necunoscut al înmulțirii (0 - 5);
- stimulare cognitivă;
- exersarea concentrării atenției timp îndelungat.

Materiale necesare: tablă de joc, un zar, timer.

Instrucțiuni:

- Așezați capacul markerului în caseta de start;
- Aruncă zarul;
- Deplasează-te în sensul indicat de săgeată, atâtea casete câte indică numărul de pe zar;
- Rezolvă ecuația;
- Colorează răspunsul;
- Dacă ajungi pe caseta în care este desenată o veveriță, ai dreptul să colorezi unul din răspunsuri la alegere;
- Câștigă cine găsește primul răspunsurile care înconjoară veverița;
- Cel care reușește strigă: ”Am prins-o!”.

- Dacă nu reușește nimeni să prindă veverița, jocul se termină după cinci minute.

PROIECT DIDACTIC

Profesor înv. primar, Popescu Natalia,
Colegiul Național de Informatică Matei Basarab Rm. Vâlcea

CLASA DE APLICAȚIE: Pregătitoare

ARIA CURICULARĂ: Limbă și comunicare

DISCIPLINĂ: Comunicare în limba română (CLR)

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: „O mână de ajutor”

SUBIECTUL LECȚIEI: „Sunetul â și literele â, Â”

TIPUL LECȚIEI: lecție de predare

SCOPUL LECȚIEI: Identificarea sunetului â și literelor de tipar: „â” și „Â”

COMPETENȚE GENERALE:

1. Receptarea de mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute
2. Exprimarea de mesaje orale în diverse situații de comunicare
3. Receptarea unei varietăți de mesaje scrise, în contexte de comunicare cunoscute

COMPETENȚE SPECIFICE:

1.3. Identificarea sunetului inițial și/sau final dintr-un cuvânt, a silabelor și a cuvintelor din propoziții rostite clar și rar

2.1. Pronunțarea clară a sunetelor și a cuvintelor în enunțuri simple

3.1. Recunoașterea unor cuvinte uzuale, din universul apropiat, scrise cu litere mari și mici de tipar

OBIECTIVE OPERAȚIONALE :

- **Obiective cognitive:**

O1- Să identifice litera Â

O2- Să recunoască literele învățate

O3- Să specifice poziția sunetului Â în cadrul cuvintelor folosite drept exemple;

O4-Să deseneze litera Â

O5-Să dea exemple de cuvinte care conțin sunetul Â

O6-Să citească cuvinte care conțin literele â, Â

- **Obiective motrice:**

O7- Să adopte o poziție corectă în bancă

- **Obiective afective:**

O8- Să manifeste inițiativă, plăcere și o atitudine degajată

O9- Să se implice individual și activ în rezolvarea sarcinilor

STRATEGII DIDACTICE:

Metode şi procedee didactice: exercițiul, explicația, conversația, observația

Mijloace de invatamant: calculator, videoproiector, tablă inteligentă, caietul de exerciții și jocuri grafice 6, auxiliarul „Clubul de lectură”, joc Wordwall

Forme de organizare: frontală, individuală

MANAGEMENTUL RESURSELOR SI AL TIMPULUI:

Resurse umane: 24 de elevi

Profesor învățământ primar

Resurse spatiale: sala de clasă

Resurse materiale: calculator, videoproiector, tablă inteligentă, caietul de exerciții și jocuri grafice 6, joc Wordwall

Resurse temporale: 50 minute

BIBLIOGRAFIE:

– „Programa școlară pentru disciplina comunicare în limba română clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a’’ Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educaţiei naţionale nr. 3418/19.03.2013 MINISTERUL EDUCAŢIEI NAŢIONALE;

– https://wordwall.net/resource/72964618/literele

DEMERSUL DIDACTIC

Nr. Crt.	Eveniment didactic	Conţinut ştiinţific	Strategii didactice		Evaluare
			Metode și procedee	Mijloace didactice	
1.	**Momentul organizatoric**	Voi asigura condițiile optime necesare desfășurării activității: - aerisirea sălii de clasă; - pregatirea materialului didactic; - organizarea colectivului de elevi.	Conversația		
2.	**Captarea atenţiei**	Mă voi prezenta și le voi spune elevilor că astăzi vom desfășura împreună ora de „Comunicare în limba română”. Pentru a le capta atenția, propun un joc realizat în Wordwall, https://wordwall.net/resource/72964618/literele Sarcină:elevii trebuie să identifice litera care se află la începutul fiecărui cuvânt din propoziție,apoi să numere atât câte sunt și să sară într-un picior/să facă mersul piticului/să sară ca mingea.	Observația Conversația		Observarea comportamentului elevilor
3.	**Anunţarea temei şi a obiectivelor**	Îi anunț pe elevi ca astăzi vom face exerciții și jocuri pe subiectul lecției	Explicația		

		„Sunetul â și literele Â, â”, având in vedere recunoașterea, scrierea și citirea literei â.			Observarea comportamentului elevului
4.	**Dirijarea învățării**	Din caietul de exerciții și jocuri grafice 4 vom efectua aplicațiile de la pagina 26,27,28,,30,31,32, ce au la bază recunoașterea și scrierea literei Â.	Explicația Exercițiul Conversația	Manual	Observarea comportamentului elevului Analiza răspunsurilor elevilor
5.	**Asigurarea reatenției și a transferului**	Se va citi din auxiliarul „Clubul de lectură “, astfel copiii vor identifica sunetul â și litera Â, â și vor specifica poziția sunetului Â în cadrul cuvintelor folosite .	Exercițiul		Observarea comportamentului elevilor
6.	**Încheierea activității**	Evaluarea lecției se va realiza prin aprecieri individuale și generale privind activitatea și comportamentul elevilor în cadrul lecție. În încheierea orei elevii se pregătesc pentru lecția următoare.	Conversația		Evaluare orală

PROIECT DIDACTIC

PROPUNĂTOR: prof. PLETEA FLORINA
Școala Gimnazială „Coresi”, Târgoviște

DATA: 27.03.2023

CLASA: a VIII-a A

DISCIPLINA DE ÎNVĂȚĂMÂNT: Limba şi literatura română

TEMA GENERALĂ: *Reflecţii asupra lumii*

UNITATEA DE ÎNVĂŢARE: ***Încotro se îndreaptă lumea?***
SUBIECTUL: Textul epic (Text suport: ***Fahrenheit 451*** de Ray Bradbury)

TIPUL LECŢIEI: recapitulare și sistematizare

COMPETENŢE GENERALE:

2. Receptarea textului scris de diverse tipuri;
4. Utilizarea corectă, adecvată şi eficientă a limbii în procesul comunicării orale și scrise.

Competențe specifice	**Domenii de conținut**	**Conținuturi asociate**
2.1. Evaluarea informațiilor și a intențiilor de comunicare din texte literare, nonliterare, continue, discontinue și multimodale 2.3. Argumentarea punctelor de vedere pe marginea a două sau mai multe texte de diverse tipuri, având în vedere posibilitatea unor interpretări multiple	Lectură	Textul epic. Structuri textuale Personajul. Mijloace de caracterizare Strategii de comprehensiune: reflecții asupra limbajului și a structurii textelor de tip epic Strategii de interpretare: discuții privind semnificaţiile textelor citite.
4.4. Valorificarea relaţiei dintre normă, abatere şi uz în adecvarea strategiilor individuale de comunicare	Elemente de construcție a comunicării	Organizarea coerentă a textului: succesiunea ideilor.

OBIECTIVE OPERAŢIONALE:

O1: Să exemplifice trăsăturile textului epic (narator, timp/spațiu, fir narativ, personaje) (corelare cu c.s. 2.1.);

O2: Să numească tipurile de structuri textuale, menționând o trăsătură (corelare cu c.s. 2.1.);

O3: Să producă diferite mesaje care oglindesc valori identificate în text, respectiv trăsături ale personajelor (corelare cu c.s. 2.1., c.s.4.4);

O4: Să exprime, oral şi în scris, opinii pertinente referitoare la semnificațiile textului şi la componentele de ordin structural specifice textului epic (corelare cu c.s.2.3.).

ACTIVITĂŢI DE ÎNVĂȚARE:

A1 - exerciții de ordonare cronologică a ideilor principale din textul suport(corelare cu O1)

A2 - exerciții de formulare a unor ipoteze/ supoziții privind coordonata spațio-temporală a unei acțiuni și a conflictului (corelare cu O1)

A3 - exerciții de identificare a trăsăturilor, a statutului și a tipurilor de personaje(corelare cu O1)

A4 - exerciții de identificare a tipurilor de structuri textuale și a trăsăturilor acestora(corelare cu O2)

A5 - exerciții de redactare a unor texte scurte privind trăsături ale personajelor/ valori ale acestora (corelare cu O3)

A 6 – exerciții de exprimare a unui punct de vedere personal prin raportarea la text sau la realitatea cotidiană(corelare cu O4).

Metode şi procedee didactice: brainstorming, conversaţia euristică, explicația, exercițiul, lucrul cu textul, învățarea prin descoperire, problematizarea, Metoda ABC.

Forme de organizare ale activităţii: activitate frontală, alternată cu activitate individuală, activitate pe grupe;

Metode şi tehnici de evaluare: chestionarea orală, aprecierea verbală, evaluare prin test formativ, interevaluarea, autoevaluare.

Resurse:

a. **Umane:** 32 de elevi
b. **Materiale/mijloace de învăţământ:** markere, fişe de lucru, videoproiector, laptop, flipchart, material PPT.
c. **Timp: 50 de minute**

Locul de desfăşurare a lecţiei:

-sala de clasă.

Bibliografie:

Programa şcolară de Limba şi literatura română, Clasele a V-a – a VIII-a, București, 2017.

Florentina Sâmihăian, Sofia Dobra, Monica Halaszi, Anca Davidoiu-Roman, Horia Corcheş, *Limba şi literatura română. Manual pentru clasa a VIII-a*, Bucureşti, 2019, Ed. Art Klett.

Florentina Sâmihăian, Sofia Dobra, Monica Halaszi, Anca Davidoiu-Roman, Horia Corcheș, *Limba și literatura română. Ghidul profesorului*, București, 2020, Ed. Art Klett.

Ilie Emanuela, *Didactica literaturii române. Fundamente teoretico-aplicative*, ediţia a II-a revăzută şi adăugită, Iaşi, 2008, Ed. Polirom.

LearningApps.org - module de învățare interactive și multimedia

https://learningapps.org/view26150044

Nr. crt.	**Etapele lecţiei / Timp**	***Crearea situațiilor de învățare***		***Strategii didactice***			***Forme și instrumente de evaluare***
		Activitatea profesorului	***Activitatea elevilor***	***Metode, procedee și tehnici didactice***	***Mijloace de înv.***	***Forme de organizare***	
1.	**Moment organizatoric** 1’	● Asigur condiţiile optime desfăşurării orei de limba şi literatura română.	● Elevii se pregătesc pentru începerea orei de limba şi literatura română.	Conversaţia		Activitate frontală	Interevaluare
2.	**Verificarea temei, reactualizarea, sistematizarea și esențializarea cunoștințelor 3**’	Sunt reactualizate trăsăturile textului epic. Profesorul verifică înțelegerea textului pe baza întrebărilor din https://learningapps.org/watch?v=pt8h508i322	Elevii răspund la întrebări.	Conversaţia catehetică	Videoproiector/ Aplicație learningapps.	Activitate frontală	Interevaluare
3.	**Captarea atenției 5**’	● Prezint elevilor un film în care este ilustrată povestea alegorică despre puterea terapeutică a cărților care oferă o renaștere a individului cu fiecare carte citită.: (link: https://www.youtube.com/watch?v=Ad3CMri3hOs) ● Profesorul îi provoacă pe elevi la o scurtă discuție pe baza clipului vizionat: *O lume fără cărți ar fi o lume mai bună sau mai rea?*	Elevii ascultă cu atenţie și își expun punctele de vedere, argumentându-le.	Brainstorming	Video-proiector	Activitate frontală	Aprecierea răspunsurilor

4.	**Anunţarea temei şi a obiectivelor operaționale** 3’	Profesorul anunţă titlul lecţiei și precizează obiectivele operaționale, într-o formă accesibilă elevilor. *Textul epic* (textul suport: ***Fahrenheit 451*** de Ray Bradbury)	Elevii ascultă expunerea.				
5.	**Prezentarea conţinutului şi dirijarea învăţării/ procesului de recapitulare şi sistematizare** 25’	După organizarea clasei pe grupe, sunt distribuite fișele de lucru. Fișele vor fi afișate și prezentate de raportorul grupei. **Grupa 1- A1** Solicit elevilor să completeze datele legate de tipul de narator, timp, spațiu **(Anexa 1).** **Grupa 2- A2** Elevii vor fi îndrumați să ordoneze cronologic ideile principale din textul suport.**(Anexa 2)**	Elevii completează fișele de lucru. Elevii vor ordona cronologic evenimentele.	Explicație Exercițiu Exercițiu	Fișă de lucru/Planșă Videoproiector Laptop Aplicație learningapps Manual	Activitate pe grupe Activitate pe grupe	Aprecierea răspunsurilor Interevaluare

					Fișă de lucru		
		Grupa 3 – A3 Le comunic elevilor să completeze tabelul cu personajele textului, tipul de personaj și identitatea acestuia. **(Anexa 3)**	Elevii completează tabelul, raportându-se la textul citit.	Lucrul cu textul	Fișa de lucru	Activitate pe grupe	Interevaluare
		Grupa 4 – A5 Solicit elevilor evidențierea în unu – două enunțuri a unei trăsături și a mijlocului de caracterizare exemplificându-o cu o secvență din text. **(Anexa 4)**	Elevii redactează texte scurte răspunzând la cerință.	Exercițiu	Fișa de lucru	Activitate pe grupe	Aprecierea răspunsurilor
		Grupa 5 – A2 Le indic elevilor să discute despre importanța conflictului în textul epic și să răspundă la cerințele din fișă. **(Anexa 5)**	Elevii se consultă și completează fișa	Problematizare	Fișa de lucru	Activitate pe grupe	Aprecierea răspunsurilor
		Grupa 6 – A4	Elevii răspund la cerințe.		Fișa de lucru	Activitate pe grupe	Aprecierea răspunsurilor

		Le solicit elevilor să completeze tipul de structură/ o trăsătură și o secvență justificativă. **(Anexa 6)** **Grupa 7 – A4** Elevii sunt îndrumați să prezinte în unu-două enunțuri o trăsătură a tiparului textual identificat. **(Anexa 7)** **Grupa 8 – A5** Le sugerez elevilor să se consulte pentru a desprinde diferite valori din textul dat. **(Anexa 8)**	Elevii răspund la cerințe. Elevii se consultă și răspund la cerință.	Învățarea prin descoperire Învățarea prin descoperire Problemati-zarea	Fișa de lucru Lucrul cu textul	Activitate pe grupe Activitate pe grupe	Aprecierea răspunsurilor Aprecierea răspunsurilor
6.	**Obţinerea performanţei și asigurarea feedback-ului**	**A6** Profesorul le solicită elevilor să exprime în scris un punct de vedere personal la întrebarea dată. **(Anexa 9)**	Sunt atenți la întrebările profesorului și răspund la acestea.	Conversaţia euristică		Activitate frontală	Aprecierea răspunsurilor
7.	**Integrarea evaluării de tip formativ** 5’	Le propun elevilor să acceseze platforma și să deschidă linkul	Elevii accesează platforma Kahoot și deschid linkul, apoi introduce codul și	Exercițiul	Test formativ	Activitate individuală	Evaluare formativă

		pentru a rezolva individual un test formativ. Explic elevilor modul de rezolvare a sarcinilor.	rezolvă sarcinile după indicaţiile profesorului.				Autoevaluare
8.	**Asigurarea retenției și transferului** **Integrarea evaluării de tip formativ** 5’	Comunic tema pentru acasă, la alegere: - tema 1: *Asociază* - tema 2: *Redactează o compunere narativă, de 100-150 de cuvinte, în care să prezinți o activitate casnică pe care o desfățori alături de familia ta*.		Explicația			
9.	**Aprecieri şi recomandări** 2’	Solicită elevilor să-şi exprime opiniile despre activitate, folosind Metoda ABC. *Apreciază global şi individual aportul elevilor la lecţie.	Elevii își exprimă opiniile despre lecție.	Metoda ABC	Activitate frontală	Aprecierea verbală	

Anexa 1

GRUPA I

1. Întâmplările sunt relatate la persoana _____

Tipul de narator din text _____

2.

a)Timpul: Când crezi că se petrec evenimentele relatate? În răspunsul tău, ai în vedere și următoarea afirmație a lui Montag, din PARTEA A DOUA a romanului: „Din 1960 încoace am dezlănțuit două războaie atomice.“

_____

_____

_____

b) Spațiul : Scala de temperatură Fahrenheit este folosită în Statele Unite ale Americii. Ce alte elemente din text sugerează faptul că acesta este locul desfășurării acțiunii?

_____

_____

_____

Anexa 2

GRUPA II

3. Ordonați evenimentele de mai jos conform succesiunii lor în text:

1.Într-o societate în care cărțile sunt ilegale, Guy Montag, un pompier de aproximativ 30 de ani, este fericit cu slujba lui de a le arde.

2. Întâlnirea cu Clarisse McClellan îl face pe Montag să-și pună întrebări despre sine și despre lumea în care trăiește.

3. Chemat într-o misiune, Montag constată că există oameni care preferă să moară decât să trăiască fără cărți și este tentat să ia o carte și s-o citească.

4. Montag încearcă să discute cu soția lui despre fericire, despre cărți, dar Mildred refuză dialogul.

5. Bănuind că Montag ar putea să încalce regulile, căpitanul Beatty îi face o vizită și-i spune că poate citi o carte, cu condiția să o ardă a doua zi.

6. Tulburat de moartea Clarissei și de ultimul incendiu provocat, Montag îl caută pe profesorul Faber care să-l ajute să înțeleagă ce se petrece în jurul lui.

7. Discuția cu profesorul Faber îl hotărăște pe Montag să acționeze.

8. Montag, furios pe superficialitatea soției sale și a prietenelor acesteia, le citește un poem.

9. Denunțat de Mildred și de prietenele ei, pompierul este nevoit să-și incendieze propria casă, apoi, amenințat de Beatty, îl omoară pe acesta.

10. Montag fuge din oraș.

11. Montag se întâlnește cu oamenii-cărți, comunitate care îl adoptă ca „Ecleziastul“, și împreună se întorc în orașul distrus de război.

Anexa 3

GRUPA III

Personajele

1.Realizați o listă a personajelor care apar în fragmentele citite, notând identitatea și tipul lor, după locul pe care îl ocupă în desfășurarea acțiunii.

Personaj	Identitate/Tip	Personaj	Identitate/Tip

Anexa 4

GRUPA IV

Precizează, în două – trei enunțuri, mijlocul de caracterizare și trăsătura personajelor, identificate în fragmentele următoare:

a. *Cu pumnii încleștați pe botul de aramă al acelui șarpe uriaș, care împroșca kerosen veninos deasupra lumii, omul simțea cum îi zvâcnește sângele în tâmple, iar mâinile îi erau ca mâinile unui dirijor fantastic, executând toate simfoniile focului pentru a reduce istoria la zdrențe și la tăciuni.*

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

b. *Avea o față delicată, albă ca laptele, cu o expresie de lăcomie suavă, de neobosită și atotcuprinzătoare curiozitate. Părea uluită de tot ce vedea, iar ochii ei negri erau atât de concentrați asupra lumii, încât nu le scăpa nicio mișcare.*

_____

_____

_____

_____

Anexa 5

GRUPA V

1. Care crezi că este cea mai importantă sursă de conflict în roman? Explică-ți răspunsul.

_____

_____

_____

2. De ce crezi că este conflictul un factor necesar în textele epice?

_____

_____

_____

_____

_____

Anexa 6

GRUPA VI

Structuri/ tipare textuale

a) *Avea o față delicată, albă ca laptele, cu o expresie de lăcomie suavă, de neobosită și atotcuprinzătoare curiozitate. Părea uluită de tot ce vedea, iar ochii ei negri erau atât de concentrați asupra lumii, încât nu le scăpa nicio mișcare.*

Tipul de structură _____

O trăsătură_____ _____

Secvență justificativă _____

b)

— De bună seamă că ești noua noastră vecină, nu-i așa?
— Iar dumneata trebuie să fii pompierul, rosti ea cu glas tărăgănat, ridicându-și privirea de pe însemnele profesiei lui.

Tipul de structură _____

O trăsătură _____

Secvență justificativă _____

Anexa 7

GRUPA VII

Structuri/ tipare textuale

Prezintă în unu - două enunțuri o trăsătură a tiparului textual identificat.

c) *Cine știe ce poate să pună la cale un om cult? Poate că voi fi chiar eu ținta lui, pentru că nu pot să-l sufăr! Și astfel, când casele din întreaga lume (aveai dreptate, deunăzi, să presupui asta) au fost impregnate și puse la adăpost de incendii, n-a mai fost nevoie de pompieri pentru vechile scopuri. Li s-a încredințat o nouă misiune, aceea de apărători ai liniștii noastre sufletești.*

_____

_____

_____

_____

_____

d) *Își urmară drumul în tăcere – ea într-o tăcere meditativă, iar el într-o tăcere crispată și apăsătoare, în ciuda privirilor acuzatoare pe care i le arunca fetei. Când ajunseră în fața casei ei, văzură că toate ferestrele erau luminate. […]Montag se opri din râs. Își vârî mâna în gaura cât o mănușă a ușii de la intrarea casei lui și ușa se deschise încet.*

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Anexa 8

GRUPA VIII

1. Precizează într-un enunț o valoare identificată în fragmentul din *Fhrenheit 451*.

_____
_

2. Corelarează o valoare personală cu una dintre valorile unui personaj din fragmentul suport:

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Anexa 9

1. Romanul descrie un stat preocupat de liniștea și fericirea oamenilor, inclusiv prin acțiunile pompierilor de a arde cărțile, considerate periculoase.
   Consideri că aceasta este o imagine a unei societăți ideale sau nu?
   Răspunde la întrebare, în 30 – 70 de cuvinte, valorificând un aspect din textul citat sau un aspect al realității cotidiene.

PROIECT DIDACTIC

Prof. Consilier: Rus Andreea
Grădiniţa cu program prelungit Nr. 12, Bistrița

Data: 31.01.2024

Prof. Consilier: Rus Andreea

Unitatea de înv.: Grădiniţa cu program prelungit Nr. 12, Bistrița

Disciplina: Consiliere psihopedagpogică

Activitatea: Consiliere de grup

Tema: *Armonia fulgilor de nea – meloterapie*

Tipul de activitate: mixtă

Nivel de vârstă: 5-6 ani

Timp de desfăşurare: 35 minute

Comportamente urmărite (preluate din Curriculum pentru Educație Timpurie, 2019):

I. 1.2. Participă la activități fizice variate, adecvate nivelului de dezvoltare;

I. 2.3. Își coordonează mișcările în funcție de ritm, cadență, pauză, semnale sonore, melodii;

II. 4.1. Recunoaște și exprimă emoții de bază, produse de piese muzicale, texte literare, obiecte de artă etc.;

II. 4.2. Demonstrează abilități de autocontrol emoțional.

Obiective generale:

- Formarea și dezvoltarea auzului muzical cu elementele sale componente: simț melodic, ritmic și armonico-polifonic;
- Dezvoltarea sensibilității cromatice muzicale: determinarea unor stări de deconectare, bucurie, încântare etc.

Obiective operaţionale:

O1 – să denumească emoțiile proprii, pe baza experienței anterioare, cel puțin unul din cinci copii;

O2 – să descrie emoțiile personajelor din poveștile cunoscute, urmând indicațiile profesorului consilier, cel puțin 75% dintre preșcolari;

O3 – să identifice emoțiile pe care le declanșează muzica, pe baza explicațiilor profesorului consilier, aproximativ 80% dintre copii;

O4 – să dea exemple de genuri muzicale cunoscute, pe baza experienței personale, aproximativ 75% dintre copii;

O5 – să execute corect mișcări ale corpului pe un fundal muzical, urmând indicațiile profesorului consilier, cel puțin 85% dintre copii;
O6 – să redea prin cuvinte proprii trăirile emoționale pe care le-au experimentat pe parcursul activității, cel puțin unul din cinci copii.

STRATEGII DIDACTICE:

Metode şi procedee: conversația, explicația, demonstrația, exercițiul, predicțiile
Mijloace de învăţământ: cartea *Emoțiile ne unesc*, boxa portabilă, saci menaj, papuci de casă.

Forme de organizare: frontală

SISTEM DE EVALUARE :
Forme de evaluare: Formativă
Metode de evaluare: Observarea curentă
Instrumente de evaluare: Aprecieri verbale

Nr. crt.	Etapele activităţii	Ob.	Timp	Conţinut ştiinţific	Strategii didactice			Sistem de evaluare		
					Metode şi procedee	Mijloace de învăţă mănt	Forme de organizare	Forme de ev.	Metode de ev.	Instrumente de ev.
1.	***Moment organizatoric***		1 min.	Pregătirea materialului didactic necesar desfăşurării activităţii.						
2.	***Captarea atenţiei***	O1	2 min.	Profesorul consilier va capta atenția copiilor prin inițierea unor discuții despre emoții.	conversaţia		frontală		Obs. curenta	Aprec. verbale
3.	***Reactualizarea cunoștințelor***	O2	5 min.	Copiii ghidați de profesorul consilier vor descrie emoțiile personajelor din poveștile cunoscute (*Emoțiile ne unesc, Deea și Sabrina, Peticel este al meu etc.*)	Conversaţia	Cărți și imagini din povești	frontală		Obs. curenta	Aprec. verbale
4.	***Anunţarea temei şi a obiectivelor***		1 min.	Profesorul consilier va anunța tema și obiectivele activității în termeni accesibili copiilor: „Astăzi, vom păși în lumea minunată a muzicii și vom descoperi cum poate aceasta să ne ajute să fim mai bucuroși, mai relaxați și să ne mișcăm armonios.”	Conversaţia		Frontală			

5.	***Dirijarea învăţării***	O3 O4	15 min.	Copiii vor da exemple de situaţii în care muzica le-a oferit stări de deconectare, bucurie, încântare, apoi vor interpreta jocul cu text și cânt *Dansează bughi- bughi*. În continuare se vor purta discuții referitoare la mesajul transmis de versurile cântecului și se va discuta despre diferite genuri muzicale: muzica populară, muzica religioasă, muzica ușoară, muzica clasică etc. Se va audia *Pequena Serenata Nocturna* de Mozzart, copiii fiind atenționați asupra observării ritmului. Se vor executa mișcările model de către profesorul consilier, respectându-se ritmul și linia melodică, apoi se vor împărți copiilor materialele necesare (pungi menaj) pentru desfășurarea activității. Copiii vor fi așezați stând pe genunchi în formație de cerc și vor executa mișcările fără ritmul melodic pentru însușirea acestora. Mișcările executate de către copii și profesorul consilier sunt pe durata a 8 timpi și se derulează astfel: T $_{1-8}$ – Copiii bat din palme pe ritmul melodiei. T $_{1-8}$ – Copiii vor mișca degetele de la ambele mâini pe coapse înainte și înapoi. T $_{1-8}$ – Copiii vor bate cu palmele pe coapse.	Conversația Explicaţie Explicaţie Demonstrația		Frontală	formativă formativă	Obs. curenta Obs. curenta	Aprec. verbale Aprec. verbale

				T 1 – 8 – Copiii se vor deplasa pe palme și genunchi în față și în spate. T 1 – 8 – Copiii vor lua pungile în palme, le vor mototoli și apoi le vor trece dintr-o palmă în alta. T 1 – 8 –Copiii vor desface pungile, le vor prinde cu ambele mâini le vor ridica și coborî succesiv pe ritm. T 1 – 8 –Copiii se vor ridica în picioare și se rotesc stânga – dreapta succesiv. T 1 – 8 –Copiii vor ridica și coborî succesiv pungile în aer. T1 – 8 –Copiii se vor deplasa în față și în spate mototolind punga. T 1 – 8 –Copiii vor trece punga mototolită dintr-o mână în alta. T 1 – 8 –Copiii se vor așeza în poziția stând pe genunchi în cerc și așează pungile în fața lor.						
6.	***Obţinerea performanţei***	O5	5 min.	Se vor executa mișcările respectându-se ritmul și linia melodică a fragmentului muzical audiat. Se va urmări starea de bine a copiilor, comunicare dintre ei, bucuria și bunadispoziție.	Conversaţia Explicaţia	Pungi menaj boxă portabilă	Frontală, individuală	formativă		Aprecieri verbale
7.	***Asigurarea retenţiei şi a transferului***	O5	3 min	Pentru asigurarea retenției și a transferului se va desfășura jocul muzical *Clap, Clap, Song,* în care copiii vor asocia mișcări ale corpului cu ritmul cântecului, având în mâini papuci, în loc de pungi.	conversația	Papuci de casă	Frontal			Aprecieri verbale

8.	***Evaluarea***	O6	2 min	Se vor iniția discuții referitoare la trăirile emoționale pe care copiii le-au experimentat pe parcursul activității	Conversaţia		Frontală			Aprec. Verbale
9.	***Încheierea activității***		1 min	Se realizează aprecierile verbale referitoare la modul în care s-a desfășurat întreaga activite.						

ANEXE

Armonia fulgilor de nea

Joc exercițiu specific melotearpiei

Jocul se desfășoară pe fondul sonor Peqena Serenata Nocturna de Mozart.

Copiii sunt așezați stând pe genunchi în formație de cerc și vor executa mișcări păstrând ritmul melodiei. În fața acestora vor fi așezate pungi de diferite culori care reprezintă fulgi de nea.

Mișcările executate de către copii și educatoare sunt pe durata a 8 timpi și se derulează astfel:

T $_{1-8}$ – Copiii bat din palme pe ritmul melodiei.

T $_{1-8}$ – Copiii vor mișca degetele de la ambele mâini pe coapse înainte și înapoi.

T $_{1-8}$ – Copiii vor bate cu palmele pe coapse.

T $_{1-8}$ – Copiii se vor deplasa pe palkme și genunchi în față și în spate.

T $_{1-8}$ – Copiii vor lua pungile în palme, le vor mototoli și apoi le vor trece dintr-o palmă în alta.

T $_{1-8}$ – Copiii vor desface pungile, le vor prinde cu ambele mâini le vor ridica și coborî succesiv pe ritm.

T $_{1-8}$ – Copiii se vor ridica în picioare și se rotesc stânga – dreapta succesiv.

T $_{1-8}$ – Copiii vor vor ridica și coborî succesiv pungile în aer.

T$_{1-8}$ – Copiii se vor deplasa în față și în spate mototolind punga.

T $_{1-8}$ – Copiii vor trece punga mototolită dintr-o mână în alta.

T $_{1-8}$ – Copiii se vor așeza în poziția stând pe genunchi în cerc și așează pungile în fața lor.

PROIECT DE LECȚIE

PROF. ÎNV.PRIMAR: GHEORGHE GABRIELA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „NICOLAE LABIȘ”, BUCUREȘTI

CLASA: a II-a

DISCIPLINA: Matematică și explorarea mediului

SUBIECTUL LECȚIEI: Înmulțirea numerelor naturale când unul dintre factori este 6 sau 7

TIPUL LECȚIEI: formare de priceperi şi deprinderi

UNITATEA DE ÎNVĂŢARE : Descoperim natura ...

Obiective de referință:

OR:să efectueze operaţii de înmulțire când unul dintre factori este 6 sau 7;

OR:să formuleze oral exerciţii şi probleme cu un factor 6 sau 7;

OR:să verbalizeze modalităţi de calcul folosite în rezolvarea unor probleme practice şi de calcul;

OR:să manifeste o atitudine pozitivă şi disponibilitate faţă de utilizarea numerelor;

a) Obiective operaţionale:

cognitive:

Oc1:să rezolve operaţii de înmulțire când unul dintre factori este 6 sau 7, prin adunare repetată sau înmulțire ;

Oc2:să rezolve corect o problemă simplă;

Oc3:să realizeze corespondența între rezultatul operației de înmulțire și adăposturile animalelor ilustrate ;

afective:

Oa1:să participe activ la desfăşurarea lecţiei ;

Oa2:să manifeste interes pentru lecţie.

psiho-motorii:

Op.m1:să adopte o poziţie corectă în bancă în timpul orei de matematică;

FORME DE ORGANIZARE

a) **a conţinuturilor:** modulară
b) **a activităţii:** frontală, individuală, în grupuri mici

TIPURI DE INTERACŢIUNI : profesor-elev, elev- profesor; elev-elev;

STRATEGII ŞI INSTRUMENTE DE EVALUARE : formativă, orală şi scrisă, individuală şi în grup, observarea sistematică , evaluare
reciprocă

RESURSE:

a) **pedagogice (metode şi procedee):** exerciţiul,jocul didactic,munca independentă şi pe grupe,problematizarea,conversaţia;

b) **materiale :** fişe de lucru individuale şi pe grupe, imagini-suport sub formă de proiecţie, videoproiector, planşe,diplome;

specifice disciplinei : *-manual cls.a II-a,* Ed. Intuitext, autori: Mirela Mihăiescu, Ștefan Pacearcă, Anița Dulman,

Crenguța Alexe, Otilia Brebenel ;

c) **bibliografice:**

metodice: Dumitru Săvulescu, „Metodica predării matematicii în ciclul primar”,Editura Gheorghe Alexandru,

Craiova 2008

Marin Manolescu, „Proiectare şi evaluare didactică în învătământul primar”, Editura Steaua Procion

D E S F Ă Ş U R A R E A L E C Ţ I E I

ETAPELE LECŢIEI	OB.	RESURSE PROCEDURALE					EVALUARE
		de conţinut	de timp	forme de organizare	metode şi procedee	mijloace didactice	
1. Captarea atenţiei		☺ **Ghicitoare matematică:** În grădina cu flori Au înflorit cinci bujori. Mai stau gata-mbobocite De 3ori mai multe lalele rumenite Câte lalele eu voi avea În buchet când ţi-l voi da?	1 min.	frontal	conversaţia	ghicitoare matematică	evaluare orală
2. Anunţarea obiectivelor		☺ Se va anunţa tema şi obiectivele lecţiei pe	1 min	frontal	conversaţia		

		înţelesul elevilor					
3. Dirijarea invatarii **a)reactualizarea** **cunostintelor** **anterioare**	O1 O1	• Se fac câteva exerciţii de calcul oral: 3 x 4= 5 x 2 = 4 x 4= 3 +7 = 9 – 5 = 2 x 3= • Aflaţi produsul numerelor: 6 și 2, 4 și 3, 5 și 5. • Găsiti numărul de 3 ori mai mare decât:10, 2, 4; • Cum se numesc numerele care se înmulțesc? • Cum se numeşte rezultatul operației de înmulțire? Dar al operației de adunare? • Se prezintă elevilor o **„CIUPERCU**	4 min. 10. min	frontal frontal	conversaţia exerciţiul oral exerciţiul	ciupercuța	evaluare orală temă de lucru

		ȚĂ ”de carton ale cărei buline sunt pătate.Pe spatele fiecarei pete (cartonaş) sunt scrise exerciţii de înmulțire. Se cere elevilor să cureţe bulinele ciupercuței (se vor rezolva exerciţiile scrise pe spatele cartonaşelor)					
	O1 <

		4 x 4=17,19,16 7 x 6=22,29,42 3 x 7=19,21,17 7 x 2=14,29,26 • **Se va rezolva o problemă:** O veveriță poate trăi 8 ani, o vulpe cu 3 ani mai puțin, iar un urs brun de 6 ori mai mult decât vulpea. Câți ani poate trăi o vulpe? Dar un urs brun?					
***4*) Feedback prin raportarea la obiectivele propuse inițial, cu solicitarea elevilor**	O1 O3	☺Elevii vor rezolva exerciţiile de pe fişa matematică.	5. min	individual	exerciţiul	fişă de evaluare	evaluare scrisă

***5)* Obtinerea performanţelor**	O4	• Compunerea problemei pe baza imaginii prezentate la proiector. Elevii vor fi împărţiţi în 3 grupe. Fiecare grupă va compune câte o problemă. Reprezentantul fiecărei grupe va rezolva problema compusă. Câştigă grupa care va rezolva corect problema.	8 min	pe grupe	problematizarea	proiector	observare sistematică
6)Asigurarea retenţiei şi transferul de cunoştinţe		☺Se vor pune elevilor câteva întrebări legate de lectie. Se dă tema pentru acasă (exerciţiul 1 din caietul special).	2 min	frontal	conversaţia	cântec	observare sistematică

7) Încheierea lecţiei		Se fac aprecieri asupra desfăşurării activităţii. Se acordă calificative şi diplome pentru grupele câştigătoare.	2 min	frontal	conversaţia	diplome	

PROIECT DIDACTIC

Rodica Farkas

Data:
Clasa: II
Școala
Cadru didactic:
Aria curriculară: Matematică şi ştiinţe ale naturii
Disciplina: Matematică şi explorarea mediului
Unitatea de învăţare: Numerele naturale 0-10
Subiectul lecţiei: Adunarea şi scăderea numerelor naturale de la 0 la 10
Tipul lecţiei: fixare si consolidare de cunostinte
Scopul lectiei: Recapitularea, sistematizarea si consolidarea cunostintelor referitoare la adunarea si scaderea numerelor naturale in concentrul 0-10

Obiective operationale:

- O1 sa numere crescător si descrescător in concentrul 0-10
- O2 să identifice vecinii unui numar dat in concentrul 0-10
- O3 să asocieze cifra cu numarul corespunzător de elemente
- O4 să efectueze adunări si scăderi
- O5 să compuna probleme cu ajutorul imaginilor

Strategii didactice:

-metode şi procedee: conversaţia, explicaţia, exerciţiul, problematizarea, jocul didactic;
-mijloace de învăţământ: creioane colorate, imagini, laptop, tablete, (platforma de invatare Microsoft Teams), Google Meet
-forme de organizare: frontală, individuală;
-evaluare: observare sistematică, analiza produselor activităţii, aprecieri verbale.

Bibliografie:

- MECTS- Programa şcolară pentru disciplina Matematică şi explorarea mediului aprobată prin ordin al ministrului Nr. 3418/19.03.2013;
- Gherguț, Alois; Frumos, Luciana; Gabriela, Raus, 2016, Educatia speciala-Ghid metodologic, Ed. Polirom, Iași;
-www.didactic.ro

ETAPELE LECŢIEI	OB OP	ACTIVITATEA ÎNVĂŢĂTORULUI	ACTIVITATEA ELEVILOR	METODE ŞI PROCEDEE	MIJLOACE DE ÎNVĂŢĂMÂNT	FORME DE ORGANIZARE	EVALUARE
1. Moment organizatoric		Voi asigura condiţiile necesare pentru buna desfăşurare a lecţiei	Se pregătesc pentru oră.				
2. Captarea atenţiei	O_1 O_2 O_4	Se va realiza cu ajutorul unei leu-marioneta care ii roaga pe copii sa vorbeasca cu el , sa se joace cu el pentru ca s-a simtit singur in vacanta. Si ii mai roaga sa il lase si pe el la ora de matematica. Leul este foarte uituc, de aceea le pune copiilor cateva intrebari: -Cine stie sa numere pana la la 10? -Vecinii numarului 3? -Stiti cât face 2+2? -Cum ma cheama pe mine? Fiindca a uitat cum il cheama, ii roaga pe copii sa ii puna un nume.	Copiii interactionea za cu leul. Copiii ii aleg un nume leului.	Conversatia Exercitiul	Mascota-leu	Frontală Individual Frontal	observare sistematică aprecieri verbale Observarea sistematica

3. Anunţarea temei şi a obiectivelor		Astazi la ora de matematica il vom ajuta pe leul nostru sa isi aduca aminte despre lucrurile pe care le-a invatat la scoala, asa ca ne vom juca cu numerele de 0 la 10. Veti efectua adunari si scaderi, veti rezolva probleme dupa imagini.	Sunt atenţi.	conversaţia		frontală	
4.Dirijarea invatarii	O1 O2 O3 O4 O3	-Cine stie sa numere pana la 10 sau chiar mai mult? - Eu spun un numar, voi bateti din palme de atatea ori cat indica numarul si scrieti cifra pe caiet. -Dar puteti sa imi spuneti cat face 4 +1? -Dar 4-1? In continuare voi partaja ecranul, voi intra pe aplicatia Whiteboard si invit copiii sa rezolve exerctiile de pe fisa. 1. Uneste cifra cu numarul corespunzator de lelemente. (Anexa 1)	Copiii sunt atenti sa raspunda cerintelor. Vor numara si vor scrie numerele de la 1 la 10 pe caiete sau unii vor scrie cifrele pe care le cunosc. Calculul se va face mintal, dar daca le e mai usor vor efectua exercitiile pe caiet si apoi dau raspunsul. Copiii vor uni cifra cu numarul pe tabla alba a aplicatiei.	Conversaţia exerciţiul explicaţia Conversaţia exerciţiul explicaţia	Calculator, tablete, Imagini, fise de lucru expuse pe Whiteboard	Frontală Individual	observare sistematică

	O4	2. Calculează: Adunari si scaderi in concentrul 0-10 (Anexa 2)	Vor efectua operatiile de adunare si scadere la tabla sau pe caiet si vor da raspunsul.	Conversaţia exerciţiul explicaţia	Aplicatie on line sau pe caiete		
5.Obtinerea performanței	O4 O5	Propun rezolvarea unor probleme dupa imagini. Îi incurajez pe copii sa se exprime in cuvintele potrivite. Erau 5 reni. Au mai venit inca 4 reni. Câți reni sun în total? Erau 8 Moși Crăciuni. Au plecat 3. Câți Moși au rămas? Erau 6 globulețe. Fratele meu a mai adus inca 2. Câte globulețe sunt în total? (Anexa 3)	Alcatuiesc oral probleme dupa imaginile prezentate. Efectueaza operațiile pe caiete .	exerciţiul explicaţia problematizarea	Planșe/imagini cu datele problemelor Whiteboard	Frontală individuala	observare sistematică analiza produselor

6. Încheierea activităţii		Voi face aprecieri generale asupra modului în care au răspuns si s-au comportat elevii. .	Sunt atenţi la învăţătoare.	Explicatia		frontală	aprecieri verbale

Anexa 1

1. Unește cifra cu numarul corespunzător de elemente:

5

7

8

9

6

Anexa 2

2.Calculeaza:

2 + 3 = **8 – 2 =**

6 + 2 = **4 – 4 =**

4 + 4 = **7 – 6 =**

Anexa 3

1. Completează casetele cu numerele potrivite, sugerate de imagine (se compun oral probleme, apoi se scrie rezolvarea):

□ + □ = □

□ − □ = □

☐ + ☐ = ☐

PROIECT DE ACTIVITATE

Prof. înv. preșcolar Macavei Adela Maria
Grădinița P.P. „Primii pași” Aiud

Unitatea: Grădinița cu Program Prelungit „PRIMII PAȘI” AIUD
Cadru didactic: MACAVEI ADELA MARIA
Nivel de vârstă/ Grupă: Nivel 1/ Grupa mică
Tema anuală de studiu: „Când/cum și de ce se întâmplă?”
Tema proiectului: “Toamna cea bogată”
Tema săptămânii: “Frunzele Toamnei”
Tema activității: “Copacul cu frunze”
Domeniul experiențial: Domeniul Om și Societate
Forma de realizare: lipire
Tipul de activitate: formare de deprinderi
Dimensiuni ale dezvoltării:

- Curiozitate, interes și inițiativă în învățare
- Caracteristici structurale și funcționale ale lumii înconjurătoare

Comportamente vizate:

C.1.1 Manifestă curiozitate şi interes pentru experimentarea și învăţarea în situații noi .
E.3.1. Evidenţiează caracteristicile unor obiecte localizate în spaţiul înconjurător

Obiective operaționale:

- Să denumească corect materialele pregătite pentru activitate;
- Să lipească corect elementele din care este format copacul;
- Să aprecieze corect lucrarea proprie și a colegilor;

Strategii didactice:

- **Metode şi procedee:** expunerea, observația, conversaţia, explicaţia, exercițiul, demonstrația;
- **Mijloace didactice:** scrisoare, frunze, foi, lipici;
- **Forme de organizare:** frontal, individual;

Timp: 10 – 15 minute;

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII

Etapele activității	Conţinut instructiv-educativ	Strategii didactice			Metode de evaluare
		Metode și procedee	Mijloace de învățământ	Forme de organizare	
1.Moment organizatoric	Asigurarea condițiilor optime pentru realizarea activității: aerisirea sălii de grupă; aranjarea mobilierului; pregătirea materialelor necesare.				
2.Captarea atenției	O voi face cu ajutorul indicațiilor primite de la Cerasela. Aceasta ne va da o scrisoare de la Zâna Toamnă unde ne va fi specificat ca acesta dorește să o ajutăm să își înfrumusețeze livada.	Conversația Expunerea	Scrisoarea	Frontal	Observarea comportamentului

					copiilor
3.Anunţarea temei	Se comunică tema și obiectivele ce urmează a fi atinse pe parcursul activității sub forma unor formulări accesibile care să le trezească interesul copiilor pentru activitate.	Expunerea Conversația			
4.Dirijarea învăţării	Îi voi întreba ce au primit pe măsuțe și ce cred ei că vom lucra cu materialele primate. Voi face împreună cu copiii analiza modelului meu. Le voi prezenta copiilor modul de lucru. Pe fișele primite, copiii vor lipi pe crengile copacilor frunzele colorate primite în coșulețul individual. Vor executa exerciții pentru mâini: ”Plouă” ; ”Cântăm la pian” ; ”Mâinile în față” ; ”Deschidem și închidem pumnii”. Voi da semnalul de începere a jocului. Pe parcursul activității void a indicații cu referire la respectarea cerințelor și a tehnicilor de lucru. De asemenea voi atrage atenția asupra aplicării unei cantități potrivite de lipici, pentru a păstra aspectul îngrijit al lucrării. Voi da indicații acolo unde este cazul și voi nota numele copiilor pe lucrări.	Conversația Explicația Exercițiul	Material individual Fișe Lipici Coșuleț		Observarea sistematică
5.Obţinerea performanţei	Înainte cu câteva minute de a expirarea timpului de lucru, voi atenționa copii să se apropie de final. După semnalul de încetare al lucrului vor fi evaluate lucrările copiilor după următoarele criterii: -corectitudinea lipirii elementelor; -finalizarea lucrării; -acuratețea; Le voi cere copiilor să motiveze afirmațiile făcute în comparație cu modelul. Lucrările vor fi expuse la panou.	Conversația Exercițiul	Fișe cu copăcei		

6.Incheierea activităţii	Aprecierea modului în care au participat copiii la activitate, autoaprecieri din partea copiilor și concluzii asupra aspectelor de conținut abordate.	Conversația	Lucrările finale		

Bibliografie:

1. *Tătaru, L., Glava, A., Chiș, O., (2014). Piramida cunoașterii, Pitești: Editura Diamant*
2. ****„Curriculum Pentru Educaţia Timpurie”, 2019*

PROIECT DIDACTIC

Profesor Cazanoi Laura
Grădinița Electromagnetica, București, sector 5

Grupa : Mare C
Tema anuala de studiu: “Cum exprimăm ceea ce simțim ? ”
Tema proiectului : Emoții de primăvară
Tema saptămânii : Mărțișorul aduce primăvara
Denumirea activității : DLC – Educarea limbajului
Tema activitatii : ”Primăvara, anotimpul bucuriei”
Tipul activitatii : : consolidarea de cunostinte, priceperi si deprinderi
Forma de realizare : joc didactic

SCOPUL ACTIVITATII :

- Stimularea comunicării, favorizarea interelaţionării si crearea oportunitatilor de a împărtăşi celorlalti ganduri si sentimente proprii.
- Consolidarea cunostintelor despre sunete, silabe si propozitii.

Domenii ale dezvoltării:
IV. Dezvoltarea limbajului, a comunicării și a premiselor citirii și scrierii
Comportamente vizate:
Mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute
4.1. Exersează, cu sprijin, ascultarea activă a unui mesaj, în vederea înțelegerii și receptării lui (comunicare receptivă)
4.2. Demonstrează înțelegerea unui mesaj oral, ca urmare a valorificării ideilor, emoțiilor, semnificațiilor etc.(comunicare expresivă)
Mesaje orale în diverse situaţii de comunicare
4.1.Demonstrează capacitate de comunicare clară a unor idei, nevoi, curiozități, acțiuni, emoții proprii (comunicare expresivă)
4.2.Respectă regulile de exprimare corectă, în diferite contexte de comunicare
Obiective operaţionale:
O1- să formuleze propoziții corecte din punct de vedere gramatical și fonetic folosindu-se de imaginile date ;
O2 - să despartă cuvintele din imagini în silabe identificând numărul acestora ;
O3 - să identifice literele reprezentate pe jetoane găsind cuvinte care au sunetul inițial identic cu litera;
Sarcina didactică:
Alcătuirea de propoziții simple și dezvoltate folosindu-se de imaginile prezentate.
Despărțirea cuvintelor în silabe și numărarea acestora;
Identificarea literelor și găsirea de cuvinte cu sunetul inițial respectiv.
Regulile jocului:

- La cererea educatoarei copiii privesc imaginea și alcătuiesc enunțuri pe baza acesteia;
- Copiii sunt chemați să învârtă de roata, denumesc și apoi despart în silabe cuvântul respectiv numărând silabele.
- Vor arunca zarul cu imagini reprezentând diferite litere și vor găsi cuvinte cu sunetul initial .

Elemente de joc: surpriza, roata, zarul, mânuirea materialului, aplauze, mişcarea, închiderea şi deschiderea ochilor.
Strategia didactică:

Metode şi procedee: jocul, conversatia, explicatia, demonstraţia, exercitiul, problematizarea, observatia;

Materiale şi mijloace didactice: laptopul cu aplicatie cu jetone cu elemente de primăvară, zar, calculator, recompense.

Forma de organizare: frontal

Durata activităţii : 30 min

BIBLIOGRAFIE :

- MECI, *Curriculum pentru educatie timpurie, 2019*;
- Anca Paunescu , Claudiu Bunaiasu , Cornel Novac , Dumitru Gherghina , Ioan Danila, Nicolae Oprescu , *Metodica Activitatilor Instructiv Educative In Invatamantul Preprimar* , Editura Didactica Nova , Craiova , 2007;
- *Revista Invatamantului Prescolar Nr. 3-4/2009* ,Editura Arlequin , Bucuresti , 2009

Etapele activităţii	**Conţinutul ştiinţific**	**Metode și strategii**	**Evaluare**
1.Moment organizatoric	Se asigură condiţiile necesare unei bune desfăşurări a activităţii: aranjarea mobilierului (sacunele în semicerc) şi pregătirea materialelor didactice corespunzătoare.	Conversaţia	Evaluare globala
2.Pregătirea clasei	Copiii sunt invitaţi să se aşeze în semicerc. Sunt prezentați și salutați musafirii.	Explicația	Aprecieri verbale
3.Captarea atenției	Captarea atenţiei se va face prin sosirea cu un ravaș de la Zâna Primăvară.. Educatoarea citeste : ” Dragi copii, Urmează ca din toamnă să mergeți la școala unde veti învăța să scrieți și să socotiți. Ca acest lucru să fie ușor pentru voi vă invit să exersăm propozițiile, silabele și sunetele folosindu-vă de elementele specifice mie(Primăvara). ”	Conversaţia	Stimularea interesului pentru activitate
4.Anunţarea temei si a obiectivelor	Pentru ca vouă vă plac jocurile m-am gândit ca v-ar face plăcere să faceți o călătorie într-o lume imaginară jucându-vă jocul „Primăvara, anotimpul bucuriei !” . Educatoarea le explica ce vor face și cum se desfăsoara jocul. La cererea educatoarei copiii privesc imaginea prezentată și alcătuiesc enunțuri pe baza acesteia; Copiii sunt chemati să învârtă roata, denumesc imaginea și apoi despart în silabe cuvântul respectiv numărând silabele. Vor arunca zarul cu imagini reprezentând diferite elemente de primăvara și vor identifica sunetul initial	Explicaţia , Conversaţia	

	Educatoarea le promite o surpriza daca vor respecta regulile si vor fi atenti sa raspunda repede si bine (recompensa). **Explicarea si demonstrarea regulilor jocului :** Educatoarea anunta regulile de joc și precizează sarcinile ce trebuie îndeplinite : să alcătuiască propoziții, să despartă în silabe cuvintele date și să identifice sunetul initial al cuvintelor de pe jetoane. **Jocul de proba -** Se execută un joc de proba. La cererea educatoarei un copil va alcătui o propoziție dupa o imagine prezentata . **Desfasurarea propriu-zisa a jocului :** **Varianta I** La semnalul educatoarei un copil privește imaginea prezentată și alcătuiește o propoziție despre conținutul acesteia.Răspunsul este aplaudat de colegi.Se vor alcătui 5-6 enunțuri.	Explicatia Explicatia Jocul Exercitiul	Apreciere verbala.
5.Obținerea performanței	**Varianta a II-a** Se va deschide laptopul și se apasă pe rând pe roată pentru a denumi imaginea la care s-a oprit . Preșcolarul numit va despărți cuvântul în silabe și va număra silabele. Un alt coleg îl va ajuta în cazul în care este nevoie.	Conversația Jocul Problematizarea	Aprecieri verbale
6.Asigurarea retenției și a transferului	**Varianta a III – a** La semnalul educatoarei copiii închid ochii și atunci când îi vor deschide vor descoperi pe masă un element nou : cubul. Educatoarea roagă să îl rostogolească și să citească litera de pe jeton. Copilul invitat numește litera și găsește un cuvânt care să aibă sunetul initial reprezentat de litera găsită. Se va rostogoli cubul de 5-6 ori.	Explicaţia Conversația Problematizarea Exercitiul	Evaluare orala
7. Evaluarea și încheierea activitatii	Evaluarea s-a realizat în încheierea activității prin aprecieri individuale și colective. Educatoarea îi recompensează pe copii cu “fețe zâmbitoare”.	Conversaţia	Aprecieri globale Autoevaluarea

PROIECT DIDACTIC

Profesor Onofrei Mădălina
Grădinița Electromagnetica, București, sector 5

Tema anuala de studiu : “Cum exprimam ceea ce simțim?”
Tema săptămânală: „Cufărul cu povești”
Tema zilei: ”Lumea poveștilor”
Domeniul de activitatei: Domeniul Limbă și Comunicare (DLC)
Categoria activității : Educarea limbajului
Mijlocul de realizare : joc didactic
Tipul activitatii : consolidare și sistematizare de cunoştinţe
Forma de organizare: individual, în grup
Scopul activității: Consolidarea cunostinţelor despre poveştile învăţate, stimularea comunicării, favorizarea interelaţionării şi crearea oportunităţilor de a împărtăşi celorlalti gânduri şi sentimente proprii.
Domenii ale dezvoltării
D. *Dezvoltarea limbajului, a comunicării şi a premiselor citirii şi scrierii*
1. *Mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute*
Comportamente vizate
1.1. Exersează, cu sprijin, ascultarea activă a unui mesaj, în vederea înțelegerii și receptării lui (comunicare receptivă)
1.2. Demonstrează înțelegerea unui mesaj oral, ca urmare a valorificării ideilor, emoțiilor, semnificațiilor etc(comunicare expresivă)
Obiective operationale:
O_1 - Să recunoască personajele denumind povestea din care fac parte;
O_2 - Să aşeze la povestea lor păpușile extrase din sacul fermecart;
O_3 - Să recunoască falsul din enunț.
Sarcina didactica :
Recunoaşterea personajelor din poveşti după siluete.
Plasarea păpușilor în cadrul de poveste corespunzător.
Recunoaşterea falsului din enunț.
Regulile jocului :
La cererea educatoarei copiii denumesc personajul şi precizează titlul poveştii din care face parte.
După recunoaştere vor plasa păpușile în cadrul care ilustrează povestea respectivă.
Vor identifeca falsul din enunţ exprimându-se în propoziții.
Elemente de joc :
Machete, siluete, păpuși,surpriza, săculeţul magic, ghicirea.
Strategia didactică:

- Metode și procedee: conversatia, explicatia, demonstratia, jocul, problematizarea
- Material didactic: coş, siluete de personaje/obiecte, păpuși ,machete reprezentând cadre din poveşti: Scufița Roșie, Turtița, Căsuța din oală
- Forme de organizare: frontal, individual

Resurse:

- ❖ Temporale: 15 - 20 minute

Bibliografie :

- MECI, *Curriculum pentru educatie timpurie*, 2019;
- Anca Paunescu , Claudiu Bunaiasu , Cornel Novac , Dumitru Gherghina , Ioan Danila, Nicolae Oprescu , *Metodica Activitatilor Instructiv Educative In Invatamantul Preprimar* , Editura Didactica Nova , Craiova , 2007;
- Breben Silvia, Fulga Mihaela, Gongea Elena, Ruiu Georgeta- ,,*Metode interactive de grup”* Editura Arves, 2007;
- *Revista Invatamantului Prescolar Nr. 3-4/2009* ,Editura Arlequin , Bucuresti , 2009

Locul de desfășurare: sala de grupă

ETAPELE ACTIVITATII	CONŢINUTUL ŞTIINŢIFIC	METODE SI STRATEGII DIDACTICE	EVALUARE
1.Moment organizatoric	Se asigură condiţiile necesare unei bune desfăşurări a activităţii: aranjarea mobilierului şi pregătirea materialelor didactice corespunzătoare.		
2.Pregătirea climatului psiho-afectiv	Copiii sunt invitaţi să se aşeze în semicerc. Sunt prezentaţi şi salutaţi musafirii.	Conversaţia	
3.Captarea atenţiei	Captarea atenţiei se va realiza sub forma unei surprize prin sosirea Zânei Poveștilor. Aceasta le propune copiilor să se joace împreună cu personajele din coşul trimis.		
4.Anunţarea temei si a obiectivelor	Pentru că preşcolarilor le plac poveştile vor face o călătorie într-o lume a acestora jucand jocul „Lumea poveștilor”. Educatoarea le explică ce vor face şi cum se desfăşoară jocul. ✦ Vor extrage din coş personaje, le vor recunoaşte, vor numi povestea din care fac parte. ✦ Vor scoate păpușile din sacul fermecat ș le vor așeza în cadrul poveștii din care fac parte. ✦ Vor recunoaște falsul din enunțurile prezentate de educatoare Le este pregătită o surpriză dacă vor respecta regulile şi vor fi atenţi să răspundă repede şi bine (recompensa).	Explicaţia , Conversaţia	Stimularea interesului pentru activitate
	Explicarea si demonstrarea regulilor jocului :		

5. Desfăşurarea activităţii	Educatoarea anunţă regulile de joc şi precizează sarcinile ce trebuie îndeplinite : să aleagă un personaj, la întamplare, să-l denumească împreună cu povestea sa. **Jocul de proba** Se execută un joc de probă. La cerere un copil va extrage un personaj din coş, îl numeşte şi precizează povestea din care face parte. **Desfasurarea propriu-zisa a jocului :** **Varianta I** Copiii extrag pe rând siluetele personajelor din coş, pe care îl vor denumi, vor spune din ce poveste face parte folosind enunţuri simple. Pentru fiecare poveste vor fi extrase câte două personaje. **Varianta a II-a** Educatoarea prezintă cadrul poveștilor Scufița Roșie, Turtița, Căsuța din oală. La la indemnul : **“**- Hai, te rog, pofteste Personajul ce - l alegi În poveste potrivește-l!” Copiii extrag câte o păpușă din sac, o recunosc și o așează în cadrul amenajat în clasă, cadru ce reprezintă povestea potrivită.	Explicatia Demonstraţia Jocul Jocul Conversatia Problematizarea Exercitiul	Apreciere verbala. Aprecieri verbale Evaluare frontală
5. Obținerea performanței	**Varianta a III – a** Educatoarea citeşte enunţuri false/adevărate la care preşcolarii trebuie să identifice greşelile : • Scufița Roșie l-a mâncat pe lup.(F) • Pe Turtiță a mâncat-o moșul. • În căsuța din oală a intrat o girafă. • Scufița Roșie s-a întâlnit cu vulpea. • Turtița avea culoarea roz... • Căsuța din oală a fost spartă de șoricel.	Explicaţia Conversaţia Problematizarea	Evaluare orala
6. Evaluarea activității	Feedback-ul s-a realizat prin recunoaşterea personajelor, identificarea şi alegerea corecta a lor. Evaluarea se va face prin aprecieri individuale şi colective privind participarea preşcolarilor la activitate și la comportamentul din timpul activității..	Conversaţia	Aprecieri globale asupra activităţii desfăşurate
7.Încheierea activităţii	În incheierea activităţii fiecare preşcolar va fi recompensat cu “stickere cu personaje din poveşti”.	Conversaţia	Evaluare frontală

PROIECT DE ACTIVITATE

Profesor Tudor (Ghiculescu)Silvia
Grădinița Electromagnetica, București, sector 5

Grupa: *mică A (Fluturaşilor)*
Tema săptămânii: “*Ajutoarele meseriilor”*
Domeniul experienţial vizat: *Domeniul ştiinţă (cunoaşterea mediului)*
Titlul activității: “*Ce este și cui se potrivește”*
Forma de organizare*: frontală, grupală*
Tipul activității: *Verificare de cunoștințe*
Mijloc de realizare: *Joc didactic*
Durata: *15-20 minute*
Scopul activității: *Dezvoltarea capacității de cunoaștere și înțelegere a mediului înconjurător, precum și stimularea curiozității pentru investigarea acestuia.*
DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII:
E.1: Relații, operații și deducții logice în mediul apropiat
COMPORTAMENTE VIZATE:
E1.1: Identifică elementele caracteristice ale unor fenomene/relații din mediu apropiat

Obiective operaționale:

- *să denumească meseriile ilustrate în imagini;*
- *să plaseze unealta specifică meseriei pe panou;*

Sarcina didactica: *sintetizarea cunoștințelor însușite de către copii despre meserii și unelte*

Regulile jocului:

- *va răspunde copilul atins de bagheta magică;*
- *vor alege imagini cu meserii/unelte.*

Elemente de joc: *bagheta fermecata, surpriza, recompensa ,închiderea și deschiderea ochilor, aplauze.*

Formule de joc: *“Bagheta fermecată/ Către tine se îndreaptă.”; ” Foaie verde ghiocel/ Să răspundă un băiețel”; ” Foaie verde garofiță / Să răspundă o fetiță” ; “Unu, doi, trei/ Răspunde dacă vrei!”; ”1-2-3-4-5/ Vino repede aici!”*
Stategii didactice:
Metode si procedee: *jocul, exercițiul, explicația, conversația, demonstrația.*
Materiale: *bagheta fermecata, videoproiectorul, imagini cu meseriile, jetoane cu unelte*
Bibliografie: *Curriculum pentru educația timpurie, 2019.*

SECVENȚE DIDACTICE	CONȚINUTUL ȘTIINȚIFIC	STRATEGII DIDACTICE	EVALUARE
1.Moment organizatoric	Pregătirea sălii de grupă și a copiilor pentru desfășurarea activității în condiții optime: -aerisirea sălii de grupă; -aranjarea mobilierului și a materialelor didactice necesare;		
2.Captarea atenției	Se va realiza prin mesajul video transmis de Păcăliciul meseriilor, care ne provoacă să descurcăm meseriile și uneltele pe care acesta le-a încurcat: „ -Salutare! Salutare copii frumoși, deștepți și harnici. Mă bucur să vă văd sănătoși și veseli. Eu sunt Păcălici, cred că mă cunoașteți, săptămâna trecută am avut multă treabă, am vrut să organizez uneltele bucătarului, ale doctorului și ale nu mai știu cui și mai rău le-am încurcat. Mă ajutați , vă rog, vă rog! Nu mă descurc singur!”	videoclip conversația activitate frontală	
3.Anunțarea temei și a obiectivelor	Se vor descoperi materialele și se va anunța titlul jocului: „Ce este și cui se potrivește?”.	explicația activitate frontală	
4.Dirijarea învățării	**Explicarea si demonstrarea jocului:** Copiii se împart în două echipe: Echipa Polițiștilor și Echipa Doctorilor Se explică sarcinile jocului, regulile, apoi se execută jocul de probă. **Jocul de proba:** Copilul atins cu bagheta magică ridică o imagine cu o meserie de pe masă, o arată copiilor și denumește meseria, așezând-o la panou. Se procedează la fel si cu celelalte imagini. Se aplaudă răspunsurile corecte. Se trece apoi la realizarea jocului propriu-zis **Varianta 1:** Se va realiza prin asocierea uneltelor. Copiii vor alege jetoane cu o unealta , o vor denumi si o vor așeza la panou în dreptul meseriei corespunzătoare. **Varianta 2:** Păcălici îi pune in dificultate: preșcolarii vor închide ochii, iar Păcălici va schimba locul	explicația demonstrația bagheta magică aplauzele exercițiul jocul conversația	Formativă orală Formativă orală

	uneltelor. Cei mici trebuie să descopere greșelile și să le corecteze.Răspunsul corect va fi apreciat prin ridicarea indicatorului cu fața veselă iar răspunsul greșit prin ridicarea indicatorului cu fața tristă.		
5.Încheierea activității	Se fac aprecieri globale și individuale asupra modului de desfășurare a activității de științe. Se dau recompensele.	conversația	Aprecieri verbale

PROIECT DIDACTIC

Matei-Gheorghe Violeta,
Școala gimnazială nr. 1 Amzacea

Unitatea de învățământ: Școala gimnazială nr. 1 Amzacea
Clasa: a V-a
Profesor: Matei-Gheorghe Violeta
Obiectul: Limba şi literatura română
Titlul lecției: *Zâna Munților* de Petre Ispirescu (personajele)
Tipul lecției: însușire de noi cunoștințe
Durata: 50 de minute

Competențe generale:
2. Redactarea textului scris de diverse tipuri;
4. Utilizarea corectă, adecvată şi eficientă a limbii în procesul comunicării orale și scrise**.**

Competențe specifice:
2.1. Identificarea informațiilor importante din texte literare și nonliterare, continue, discontinue și multimodale;
4.2. Aplicarea achiziţiilor lexicale şi semantice de bază, în procesul de înţelegere şi de exprimare corectă a intenţiilor comunicative.

Obiective operaționale:
O1 - să identifice personajele dintr-un text studiat;
O2 – să extragă din citate trasăturile personajelor;
O3 – să precizeze ce fel de personaje apar într-un basm;
O4 – să exprime în scris păreri, atitudini, sentimente faţă de personajele principale.

Motivația: Lumea basmului şi basmele au rămas de-a lungul veacurilor operele cele mai îndrăgite de elevi. Prin lectura basmelor se reliefează calităţile eroilor, care constituie pentru elevi modele demne de urmat. Din faptele eroului pozitiv ei învaţă să fie curajoşi şi dârji, perseverenţi şi hotărâţi, modeşti şi harnici, cinstiţi şi drepţi, prieteni adevăraţi, exprimând compasiune faţă de cei mai slabi, admiraţie faţă de cei optimişti şi încrezători în forţele lor.

STRATEGIA DIDACTICĂ

METODE ŞI PROCEDEE: conversaţia euristică, explicaţia, brainstormingul, învățarea prin descoperire, piramida personajelor, diagrama Venn, turul galeriei.
MATERIALE ŞI MIJLOACE: fișe de lucru, tabla, caietele elevilor.
FORME DE ORGANIZARE: activitate frontală, activitate independentă, activitate pe grupe.
MIJLOACE DE EVALUARE: Continuă – formativă.
BIBLIOGRAFIE:

- Programă şcolară *Limba şi literatura română clasele a V-a – a VIII-a*, București, 2017;
- ***Limba și literatura română, clasa a V-a***, Autori: Florentina Sămihăian, Sofia Dobra, Monica Halaszi, Anca Davidoiu-Roman, Editura Art Klett, București, 2022.

Desfășurarea lecției (Scenariul didactic)

Nr. crt.	Etapele lecției	Ob.op.	Timp min	Activitatea profesorului/ elevului	Metode și procedee	Mijloace de învățământ	Forme de organizare	Evaluare
1	2	3	4	5	7	8	9	10
1.	***Momentul organizatoric***		5 min	• Salutul • Notarea absenţelor • Verificarea temei (atât cantitativ, cât şi calitativ. - Verificarea calitativă se face selectiv.) • Pregătirea pentru începerea orei: Voi avea grijă ca elevii să-și pregatească materialele necesare orei de limba si literatura română. O să asigur liniștea și disciplina clasei pentru o mai bună desfașurare a activității didactice.	Conversația	Catalogul Caietele elevilor	Activitate frontală	Aprecieri verbale
2.	***Captarea atenției***		2 min	Le arăt elevilor niște imagini. Elevii descoperă că în imagini avem personajele din basmul *Zâna Munților* cules de Petre Ispirescu.	Expunerea Conversația	Planșe cu imagini	Activitate frontală	Observație sistematică
3.	***Anunțarea subiectului și a***		5 min	Scriu titlul lecției pe tablă, iar elevii îl notează în caiete. Precizez în mod clar	Expunerea	Fișe de lucru	Activitate frontală	

	obiectivelor pentru atingerea competențelor			obiectivele urmărite pe parcursul activităţii.	Conversația			
4.	***Dirijarea procesului de sistematizare și recapitulare***	**O_1** **O_2** **O_3** **O_4**	25 min	Le dau elevilor o fișă de lucru. După ce descoperim personajele textului voi realiza împreună cu aceștia piramida personajelor. Pentru a afla cum pot fi personajele dintr-un basm elevii au de rezolvat exercițiile 2, 3, 4 și 5 de pe fișa de lucru. **Personajele din basme pot fi atât ființe umane având calități supranaturale (puteri excepționale, capacitatea de a se transforma etc.), cât și ființe fabuloase (zâne, zmei, animale năzdrăvane etc.).** **În basme există un erou, un personaj pozitiv care dorește să înfrângă un personaj negativ. Pentru a reuși, eroul trebuie să treacă niște probe.**	Conversația Brainstormingul Piramida personajelor Învățarea prin descoperire Diagrama Venn	Tabla Caietele elevilor Fișe de lucru	Activitate individuală Activitate pe grupe	Aprecieri verbale

				Împart clasa în 4 grupe. Fiecare grupă va avea de completat o diagramă Venn cu asemănările și deosebirile dintre: **a.** fiul împăratului și Făt-Frumos/ Prâslea cel voinic (grupa 1 și 3); **b.** Zâna Munților și Cenușăreasa/ Albă ca Zăpada. (grupa 2 și 4).				
5.	***Realizarea feedbackului***		10 min	Elevii rămân tot în grupe și vor avea o altă sarcină de lucru: să inventeze o zână. Elevii au de realizat o scurtă prezentare a zânei și un desen cu aceasta. După rezolvarea exercițiului câte un reprezentant de la fiecare grupă merge să expună produsul la turul galeriei.	Conversația Turul galeriei		Activitate frontală Activitate individuală	Observație sistematică Aprecieri verbale
6.	***Asigurarea retentiei si a transferului***		2 min	**Temă pentru acasă:** Exercițiile 1, 2, 3 de la pagina 152, din manual.	Expunerea Conversația		Activitate frontală	
7.	***Aprecieri finale***		3 min	Voi face aprecieri generale și individuale, pozitive și negative atât pe parcursul lecției, cât și la sfârșitul acesteia. Salut elevii și ies din clasă.	Expunerea Conversația		Activitate frontală	Aprecieri verbale

Proiectarea activității

Prof. Iovescu Mihaela
Colegiul Național „Preparandia-Dimitrie Țichindeal”

Abordarea predării în colaborare -modalități: un profesor predă, iar celălalt observă sau ajută; predare în echipă.

Instituția de învățământ :
Data :
Propunători :prof.
Clasa : a VII-a
Aria curriculară : Om şi societate
Disciplina : Religie ortodoxă
Titlul lecţiei/ Tipul lecţiei: Biserica – locaș de închinare/de transmitere si insusire a cunostintelor
Competenţe generale :Cunoaşterea învăţăturilor Sfintei Scripturi, a tradiţiilor religioase şi a istoriei Bisericii
Competenţe specifice : Utilizarea în diferite contexte a expresiilor şi a noţiunilor religioase, cultivarea dragostei pentru frumosul autentic
Competențe operaţionale :
C1. Să demonstreze practic modul de închinare
C2. Să identifice părţile componente ale unei biserici
C3. Să identifice obiectele de cult din biserică
C4. Să recunoască forma şi semnificaţia formei unei biserici
C5. să respecte regulile de comportare în biserică
Strategii didactice:
a) metode si procedee – conversaţia, explicaţia, observarea, exerciţiul
b) mijloace de învățământ –fișa de lucru, aparatura video, ppt., ***CD-ul soft educațional „Sfânta Biserică-poartă către cer”,program interactiv;***
c) forma de organizare – frontală, individuală
Resurse
Programa şcolară pentru disciplina Religie, clasa a VII- a/Planificarea calendaristică

Bibliografie

*Biblia sau Sf. Scriptură, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1968.
*Şebu Pr. Prof. Univ. Dr. Sebastian, Opriş, M., Opriş, D., Metodica predării religiei, Editura „Reîntregirea", Alba-lulia, 2000.
***** Ene Braniste – Dictionar de cunostinte religioase
*Auxiliar didactic pentru elevi,2014
*Ion, Bria, Dicționar de teologie ortodoxă, București, 1981

DEMERUL DIDACTIC

Etapele lecției	Activitatea profesorului	Activitatea elevilor	Metode și procedee	Mijloace de învățământ	Forme de organizare	Evaluare
1. Moment organizatoric	Salutul Rugaciunea Asigurarea conditiilor materriale, tehnice, psihologice pentru inceperea lectiei	Raspund la salut Spun rugaciunea:Hristos a înviat! Se pregatesc pentru lectie	Rugăciunea în comun	Icoana	Activitate frontală	Evaluarea în timpul rugăciunii
2Actualizarea cunoștintelor	Profesorul verifică oral lectia precedenta. - Ce este Sfânta Liturghie? - Unde se ține Sfânta Liturghie? - Ce este Biserica?	Elevii raspund: - Sfânta Liturghie este cea mai importantă slujbă a Bisercii. - Sfânta Liturghie se ţine în Biserică. - Biserica este Casa lui Dumneze, locaş de inchinare pentru creştini.	Conversația Expunerea Observația		Activitate frontală	Aprecieri
3. Anunțarea titlului	Vom învăţa astazi despre Biserica – locaș de închinare	Elevii noteaza în caiete	Explicația		Activitate individuală	
4. Comunicarea noilor cunoștințe	Profesoul prezintă elevilor un material pregătit în powerpoint despre bisericească. Icoana este mijloc de întâlnire cu Dumnezeu şi cu sfinţii. Prin sfinţire, icoana primeşte har şi putere. Bisericile Ortodoxe sunt zugrăvite după o anumită rânduială, în funcţie de arhitectura bisericii, destinaţia şi semnificaţia ei.	Elevii asculta explicatiile şi răspund la întrebările profesorului.	Expunerea	Powerpoint Videoproiector		

	Biserica privită de sus are formă de cruce sau de corabie. **ALTARUL** -Partea cea mai sfântă a bisericii, fiind despărţită de naos printr-un perete numit catapeteasmă -Aici nu intră decât slujitorii Bisericii (diaconi, preoţi, episcopi, patriarh) -Sfânta Masă(se află în mijlocul altarului, în piciorul ei se află sfinte moaşte. -Obiecte de cult – Antimisul, SfântaEvanghelie ,Crucea,Chivot,Sfeșnice cu lumânări,Crucea Răstignirii -Proscomidiar(Este o nișă (adâncitură) în partea stângă a peretelui altarului, unde se pregătesc darurile de pâine şi vin pentru Sfânta Liturghie- prima parte a Sfintei Liturghii (Proscomidia), a ici se păstrează Sfântul Potir, Sfântul Disc, linguriţa, copia (cuţitul), Steluţa. **ICONOSTASUL** -Este zidul sau peretele acoperit de icoane, care desparte altarul de naos. -Are trei uşi, cele centrale numindu-se uşi împărăteşti iar	Elevii asculta explicatiile şi răspund la întrebările profesorului.	Observația Comparația Observația	Imagini	Activitate frontală	

	cele laterale, diaconeşti sau îngereşti. **NAOSUL** -Este partea centrală a Bisericii Ortodoxe. -Încăperea unde stau credincioșii în timpul Sfintelor slujbe Scaunul arhieresc - se află în partea dreaptă a naosului bisericii, este locul pe care îl ocupă arhiereii (episcopi, miropoliţi, patriarh) care vin în vizită **PRONAOSUL** -Este partea de intrare in Biserică; -Aici stăteau odinioară catehumenii. -aici se păstrează cristelnița (vasul de botez) şi steagurile pentru înmormântări	Elevii asculta explicatiile şi răspund la întrebările profesorului. Elevii asculta explicatiile şi răspund la întrebările profesorului.	Comparația Observația Comparația			
5. Obtinerea performantei	Câte părți are Biserica? Ce este iconostasul? Care sunt obiectele de cult de pe Sfânta Masă?	Trei părți(altar,naos,pronaos) Peretele care desparte altarul de restul Bisericii Antimisul, Sfânta Evanghelie ,Crucea,Chivot,Sfeșnice cu lumânări,Crucea Răstignirii	Expunerea Descrierea		Activitate frontală	Aprecieri verbale

6. Fixarea și consolidarea noilor cunoștințe	Pentru consolidare profesorul împarte elevilor fișe pe care ei le vor completa, apoi elevii vor completa icoanele de pe iconostas pe calculator Timp de lucru 10 min.	Elevii completează fișa	Expunerea Descrierea	Fișe de lucru CD-ul „Sfânta Biserică, poartă către cer	Activitate individuală	
7Aprecierea activității elevilor	Profesorul noteaza elevii care au raspuns si le apreciaza participarea	Elevii ascultă cu atenție	Explicația		Activitate frontală	Apecieri verbale
8. Recomandari	Profesorul le spune elevilor ca au de învațat lectia precizând că fiecare dintre noi trebuie să încerce cât mai mult să se apropie de Dumnezeu.	Elevii ascultă cu atenție	Explicația		Activitate frontală	
9. Incheierea activității	Rugaciunea „Hristos a Înviat” Salutul	Rugaciunea„ Hristos a Înviat” Salutul	Rugăciunea în comun	Icoană	Activitate frontală	Observarea

Proiect didactic

Profesor CABA ADRIANA
Liceul cu Program Sportiv Piatra-Neamț

Clasa: a X-a A
Efectivul: 24 elevi
Locul de desfășurare: sală de sport
Spațiu, materiale sportive: fluier, jaloane, saltele de gimnastică, mingi de baschet, mingi de tenis.
Competenţe specifice vizate:

Utilizarea deprinderilor motrice în acţiuni motrice complexe
Aplicarea mijloacelor specific dezvoltării calităţilor motrice

Temele lecţiei

1. Educarea aptitudinilor psihomotrice îndemânare-coordonare prin manevrarea obiectelor
2. Consolidarea elementelor dinamice şi statice din gimnastica acrobatică (rostogolire înainte din ghemuit în ghemuit, înapoi din ghemuit în ghemuit, stând pe omoplaţi, podul de jos, cumpăna pe un genunchi şi semisfoara)

Obiectivele operaționale:

Psihomotrice	T1- să execute exercițiile corect
	T2 - să execute exercițiile impuse în propriul ritm de execuție
Cognitive	T1 -să adopte forma exercițiului gimnic la posibilitățile proprii
	T2 -să-și adapteze execuția la sectorul de lucru
Afective	T1 - să fie bucuros de reușita colegilor săi
	T2 - să respecte cerințele de execuți
Sociale -	T1,T2 - să coopereze cu colegii

Verigi	Conținut	Dozare	Strategii didactice			Obs
			Formații de lucru	Metode de evaluare	Indicații metodice	
1.**Organizarea colectivului de elevi** (2 min)	- adunarea, alinierea, raportul salutul; - verificarea sănătății și a ținutei vestimentare; - comunicarea temelor și a obiectivelor lecției; - exerciții de atenție cu comandă inversă.	30” 10” 20” 40”	- în linie pe un rând; - grup împrăștiat, grup aliniat.	-exersare frontală.	- să păstreze distanța de siguranță.	
2.**Pregătirea organismului pentru efort** (10 min)	- mers pe vârfuri cu brațele lateral; - mers pe călcâie cu brațele la spate; -mers fandat cu mâinile pe genunchi -mers ghemuit cu mâinele pe genunchi. -alergare ușoară; -alergare cu joc de glezne; -alergare cu genunchii sus; -alergare cu pendularea gambei înapoi; -pas saltat; - pas sărit -alergare cu pas adăugat și ducerea brațelor în lateral și încrucișarea lor în față. -alergare cu spatele - alergare cu fața pe direcție	1L 1L 1L 1L 400 m 1D 1D 1D 1D 2D ½ D ½ D	- în coloană câte unul;	- explicație demonstrație, Exersare, frontală, observația aprecierea .	- să păstreze distanța de 1m față de colegul din față -să păstreze ritmul de execuție.	
3.**Influenţarea selectivă a aparatului locomotor** (11 min)	**Exerciţiul 1** P.I. **Stând depărtat cu mâinile pe solduri** T_1- aplecarea capului înainte; T_2- revenire; T_3- aplecarea capului înapoi; T_4- revenire; T_5- răsucirea capului spre stânga; T_6– revenire; T_7 - răsucirea capului spre dreapta; T_8- revenire. **Exerciţiul 2** P.I. **Stând depărtat cu mâinile pe şolduri** T_1-T_2rotarea capului spre stânga ; T_3-T_4rotarea capului spre dreapta ; **Exerciţiul 3**	2x8T 2x8T	- în coloană de gimnastică câte 4;	Explicaţia, demonstraţia , exersarea frontală, observaţia aprecierea, conversaţia	- se execută la comenzi; - se păstrează ritmul de execuţie;	

	P.I. – **Stând depărtat cu braţele îndoite la piept** T_1-T_2, T_5-T_6 arcuiri ale braţelor îndoite; T_3-T_4 , T_7-T_8 arcuiri ale braţelor întinse ; **Exerciţiul 4** P.I. – **Stând depărtat cu braţul stâng sus şi braţul drept jos** T_1-T_2, T_5-T_6 arcuiri ale braţelor cu extensie; T_3-T_4 , T_7-T_8 arcuiri ale braţelor cu extensie cu braţul drept sus şi stângul jos ; **Exerciţiul 5** P.I. – **Stând depărtat** T_1-T_4 rotări de braţe spre înainte; T_5-T_8rotări de braţe spre înapoi; **Exerciţiul 6** P.I. – **Stând depărtat palmele pe solduri** $T_1 – T_2$, $T_5 – T_6$ îndoire lateral cu arcuire spre stânga şi braţul drept sus; $T_3 – T_4$, $T_7 – T_8$ îndoire lateral cu arcuire spre dreapta şi braţul stâng sus; **Exerciţiul 7** P.I. – **Stând depărtat palmele la ceafă** $T_1 – T_2$, $T_5 – T_6$ răsuciri ale trunchiului spre stânga cu arcuire $T_3 – T_4$, $T_7 – T_8$ răsuciri ale trunchiului spre dreapta cu arcuire **Exerciţiul 8** P.I. – **Stând depărtat cu braţele pe lângă corp** $T_1 – T_2$ – extensia trunchiului cu arcuire şi ricarea braţelor sus. $T_3 – T_4$ - îndoirea trunchiului şi ducerea braţelor jos $T_5 – T_8$ –idem $T_1 – T_4$. **Exerciţiul 9** P.I. – **Stând depărtat trunchiul aplecat cu braţele întinse lateral.** $T_1 – T_2$, $T_5 – T_6$ răsucire cu arcuire spre stanga cu ducerea braţului drept la vârful piciorului opus. $T_3 – T_4$, $T_7 – T_8$ răsucire cu arcuire spre dreapta cu ducerea braţului stâng la vârful piciorului opus **Exerciţiul 10** **P.I. stând** $T_1 – T_2$, $T_5 – T_6$ fandare lateral pe piciorul stâng	3x8T 3x8T 3x8T 3x8T 3x8T 2x8T	- în coloană de gimnastică câte 4; - în coloană de gimnastică câte 4; - în coloană de gimnastică câte 4; - în coloană de gimnastică câte 4; - în coloană de gimnastică câte 4;	Explicaţia, demonstraţia , exersarea frontală, observaţia aprecierea, conversaţia Explicaţia, demonstraţia , exersarea frontală, observaţia aprecierea, conversaţia Explicaţia, demonstraţia , exersarea frontală, observaţia aprecierea, conversaţia Explicaţia, demonstraţia ,	- se urmăreşte direcţia de execuţie; - se execută la comenzi; - se păstrează ritmul de execuţie; - se urmăreşte direcţia de execuţie; - se execută la comenzi;	

	$T_3 – T_4$, $T_7 – T_8$fandare lateral pe piciorul drept.			exersarea frontală, observaţia aprecierea, conversaţia		
T1. Educarea aptitudinilor psihomotrice îndemânare-coordonare prin manevrarea obiectelor **(10 min)**	Jocuri pentru educarea capacităţii coordinative. **Stafeta 1 -Transportul bastonului** 4 coloane cu elevii grupaţi câte doi. Fiecare grupă de doi, unul înapoia celuilalt, susţinând un baston în echilibru pe umarul drept trebuie să execute deplasarea pe o distanţă prestabilită fără ca obiectul sa cadă sau sa fie tinut cu mâna. Echipa care termină prima traseul cu toti jucătorii câştigă un punct. **Ștafeta 2- transportul mingilor cu ajutorul bastoanelor.** 4 coloane cu elevii grupaţi câte doi. Fiecare grupă de doi, faţă în faţă, ţinând două bastoane de capete în mână si între ele o minge în echilibru. Echipa din grupă trebuie să se deplaseze și să ocolească un jalon după care se întorc și predau obiectele următorilor, fără să cadă mingea. Echipa care termină prima traseul cu toti jucătorii câștigă un punct. **Ștafeta 3- Transportul de mingi** Elevii orientaţi cu umărul drept pe direcţia de transport a mingiilor , fiecare având un con în mână. Scopul jocului este ca elevii cu ajutorul conurilor sa mute mingiile din cercul verde în cercul roșu. Prima grupă care reușește să transporte mingiile câstigă un punct. *Exersarea elementelor gimnice individual:* - rostogolire înainte din ghemuit în ghemuit; - rostogolire înapoi din ghemuit în ghemuit; - *combinaţii acrobatice:*	3x 3x	4 grupe egale 4 rânduri cu distanţă egală între ele de 1m. Împăţiţi pe grupe 4 mingi pe fiecare grupă	- explicaţie exersare pe grupe; -se urmărește ocolirea jalonulor; -se urmărește corectitudinea și frecvența execuțiilor; - explicaţie exersare pe grupe. - explicaţie exersare pe grupe.	În fiecare repetare va fi schimbată modalitatea de susţinere a bastonului. - pauză de revenire 30”	

T2. Consolidarea elementelor dinamice şi statice din gimnastica acrobatică (rostogolire înainte din ghemuit în ghemuit, înapoi din ghemuit în ghemuit, stând pe omoplaţi, podul de jos, cumpăna pe un genunchi şi semisfoara) **(18 min)**	- rostogolire înainte din ghemuit în culcat dorsal urmat de efectuarea stândului pe omoplați; - rostogolire înainte din ghemuit în culcat dorsal urmat de efectuarea podului de jos; - rostogolire înainte din ghemuit în culcat dorsal urmat de rulare în culcat facial cu trecere în cumpănă pe un genunchi și semisfoara.	2X 2X 2X 2X 2X	În coloană pe grupe .	Exersare pe grupe Explicaţia, demonstraţia , exersarea frontală, observaţia aprecierea, conversaţia	- pauză de revenire 30”	
6. **Revenirea organismului după efort** (2 min)	- alergare ușoară și mers din ce in ce mai lent; - mers cu exerciţii de relaxare.	1L 20m 5-6 x	-în linie pe un rând;	- exersare.	- se păstrează distanța de 1m între elevi.	
7.**Concluzii, aprecieri şi recomandări** (2 min)	- reorganizarea colectivului de elevi adunarea, alinierea; - aprecieri pozitive și negative a activităţii desfăşu- rate de elevi; - recomandări pentru activi- tăţile viitoare.	20-30” 20-30” 30-40”	- în linie pe un rând.	- conversaţie; - exersare.	- se fac și autoapre- cieri.	

PROIECT DIDACTIC

Profesor CABA RAZVAN
Liceul cu Program Sportiv- Piatra Neamt

Unitatea de învăţământ :
Clasa: a V a
Data :
Efectivul de elevi :
Loc de desfăşurare : Sala de sport
Materiale sportive :jaloane, copete,mingi,cercuri,bastoane
Temele lecției:
T 1.Educarea vitezei de reacție la diferiți stimuli;
T 2.Învățarea structurii motrice prindere, ţinere şi pasarea mingii cu două mâini de la piept
De pe loc și din deplasare.
Obiectivele operaționale:

Psihomotrice	T1- să execute exercițiile corect
	T2 - să execute exercițiile impuse în propriul ritm de execuție
Cognitive	T1 -să adopte forma exercițiului gimnic la posibilitățile proprii
	T2 -să-și adapteze execuția la sectorul de lucru
Afective	T1 - să fie bucuros de reușita colegilor săi
	T2 - să respecte cerințele de execuți
Sociale -	T1,T2 - să coopereze cu colegii

Secvența de instruire Veriga și durata	Conținut (Sisteme de acționare)	Dozare	Strategiididactice			Obs.
			Formații de lucru	Metode de evaluare	Indicațiimetodice	
I. Organizarea colectivului de elevi 2’	- adunarea colectivului; - alinierea, salutul ; - comunicarea temelor lecției; - verificarea echipamentului şi a stării de sănătate -comanda inversă	2 min	- în linie pe 1 rând	-conversaţia -exersarea -explicația	-să păstreze distanţa -să fie atenți la comenzile profesorului	
II. Pregătireaorganismuluipentru efort 8‘	- mers pe vârfuri cu brațele sus; - mers pe călcâie cu palmele la ceafă; - alergare cu joc de glezne: - alergare cu genunchiisus; -alergare cu pendularea gambei înapoi: -alergare cu spatele spre înainte cu pendularea gambei înapoi; - alergare cu genunchii blocați înainte: - alergare lateral cu paşi adăugaţi; - pas săltat: - pas sărit; - mers cu mișcări de respirație; - alergare ușoară până la semn,3 pași cu spatele,urmată dealergare de viteză până la jalon.	1L 1L 1L 1L 1L 1L 1L 1L 1L 1L 1L 1L 1L	-col câte 1 pe diagonal sălii -în coloană câte 4 pe mijlocul sălii	-conversaţia -explicaţia - observaţia -aprecierea -exersarea -demonstraţia	-să păstreze ritmul de execuţie -să păstreze distanţa şi liniştea. -să menţină spatele drept. -să execute cât mai corect.	

III. Influenţa selectivă a aparatului locomotor 8’	**Exercițiul nr.1** PI – Stând depărtat cu palmele pe șolduri: T1 –aplecarea capului înainte T2,4,6,8-revenireîn P.I. T3- extensiacapului T5+7 –aplecarea capului spre sânga\ dreapta **Exercițiul nr.2** P.I.-Stând depărtat cu palmele pe șolduri: T1,2- 5,6,- răsucirea capului spre stânga cu arcuire T3,4 -7,8- răsucirea capului spre dreapta cu arcuire **Exercițiul nr.3** P.I.Stând departat cu palmele pe șolduri; T1–2 rotarea umerilor spre înainte T3–4rotarea braţelor spre înainte T5–6rotarea umerilor spre înapoi T7–8 rotarea braţelor spre înapoi **Exercițiul nr.4** P.I Stând depărtat cu brațele îndoite la nivelul pieptului T1-2 , 5-6 Extensii cu braţelor îndoite. T3-4 , 7-8 Arcuiri ale braţelor întinse. **Exercițiul nr.5** P.I - Stând cu palmele pe șolduri; T1,2-5,6 îndoirea trunchiului spre stânga cu arcuire și ridicarea brațului drept sus; T3,4-7,8 îndoirea trunchiului spre dreapta cu arcuire și ridicarea brațului stâng sus; **Exercițiul nr.6** P.I. –Stând cu palmele la ceafă;	3x8t 4x8t 3x8t 3x8t 3x8t	-în formaţie de gimnastică de trepte câte 4 -informaţie de gimnastică de trepte câte 4	-exersarea -demonstraţia -explicația	-să păstreze ritmul de execuţie, -să fie atenţi la comenzi -să păstreze ritmul de execuţie,	

	T1-2 răsuciri ale trunchiului spre stânga cu arcuire; T3-4 răsuciri ale trunchiului spre dreapta cu arcuire; T5-8 Idem 1-4. **Exercițiul nr.7** Stând depărtat cu braţele sus. T1-2- arcuiri de braţe sus; T3-4 -îndoiri ale trunchiului; T5-8 Idem 1-4 . **Exercițiul nr.8** P.I. Stând; T1-4 -fandare înainte pe piciorul drept; T5-8 -fandare înainte pe picioul stâng; **Exercițiul nr.9** P.I. – Stând depărtat T1-2- îndoire răsucită spre dreapta T3-4 -îndoire răsucită spre stânga T 5-8- idem.1–4 **Ex. nr.10** P.I.:Stând cu palmele pe şolduri 1-8- sărituri ușoare cu trecerea picioarelor din apropiat în depărtat cu ducerea brațelor lateral și revenire	2x8t 2x8t 2x8t	- informaţie de gimnastică de trepte câte 4	-explicația -exersarea -demonstraţia	-să execute la comandă -să fie atenţi la comenzi	
IV Educarea vitezei de reacție la diferiți stimuli. 6’	***Exerciții:*** Starturi din pozitii incomode: -la stimul auditiv,sonor, tactil; -la semnal sonor plecare din poziția startului de sus; -la semnal sonor plecare din poziția startului de sus stând cu spatele pe direcția de deplasare;	 2x	-4 coloane egale	-explicaţia -exersarea -demonstraţia	 -să păstreze ritmul de execuţie,	

	-start din poziţia ghemuit; -start din ghemuit cu spatele pe direcţia de alergare; -start din aşezat la atingere; -start din sprijin stand înainte cu spatele pe direcția de alergare; -revenire cu mişcări de respiraţie. **Jocuri dinamice** – ridică copeta: -2 jaloanea șezate linear; -pe fiecare jalon este așezată câte o copetă de culoare diferită; -elevii vor executa diferite mișcâri iar la semnalele vii vor ridica copeta corespunzătoare culorii; - după finalizarea fiecărui joc, elevii vor face un pas lateral schimbând partenerul de întrecere; -cine ridicăprimulcopetacâștigă un punct; -cine adună cele mai multe puncte câștigă jocul; -în situație de egalitate, la final câștigătorii vor mai juca un joc.			-explicaţia -demonstrația -exersarea -explicaţi -demonstraţia -exersarea		
V Învățarea structurii motrice prindere, ţinere şi pasarea mingii cu două mâini de la piept, de pe loc și din	***Exerciții:*** -stând, aruncarea și prinderea mingii cu o mână/ambele mâini; -trecerea mingii în jurul taliei,aruncarea și prinderea mingii; -împingerea mingii în sol cu o mână și prinderea ei cu două mâini; -din a.j.g. aruncarea mingii în sus, percuția palmelor și prinderea mingii;	12 min	-2 rânduri față în față	-explicaţia -exersarea	-să fie atenți la comenzi -să păstreze ritmul de execuţie, -să fie atenți la comenzi -să păstreze ritmul de execuție -să fie atenți la comenzi -să păstreze alinierea -să facă autoaprecieri	

deplasare în jocul de baschet 22’ VII Revenirea organismului după efort 2’	-ridicarea mingii de pe sol cu priza corectă a palmelor pe ea; -unul ține mingea și o poartă în toate direcțiile,celălalt caută să o ia; -pasarea mingii în zig - zag; -pasă la partener,prindere și trecere în poziție fundamentală; -pase cu o mână din deplasare; -pase cu podeaua din deplasare; -pase în doi și în patru din deplasare; -cine execută cel mai rapid 30 de pase. ***Ștafete aplicative:*** -***„Podul”*** -stând cu brațele sus transmiterea mingii din mână în mână. -***„Tunelul”***-stând depărtat, rostogolirea mingii printre picioare spre ultimul. -***„Burghiul”***-transmiterea mingii cu răsucire spre dreapta urm.spre stânga. -***„Cine ține mingea mai mult***”-pase din deplasare fără dribling-la atingere mingea trece la adversar-se numără pasa;	10 min 2x 5x 5x 5x	-2 rânduri, față în față -col. câte 4 -col.câte 4 -4 echipe egale	-aprecieri -conversaţia		
VIII Concluzii și aprecieri 2’	-la 5 pase consecutive se obține 1 punct; -la 5 puncte câștigă echipa. -alergare ușoară și mers din ce în ce mai lent. - deplasări în ritm lent însoțite de mișcări de respirație;	2min.	-col câte 1			

	- mișcări ample ale segmentelor, intercalate de scuturări ale acestora; - reorganizarea colectivului de elevi - aprecieri şi evidenţieri; - recomandări pentru activitatea din timpul liber; - salutul.		-în linie pe un rând			

ABECEDAR-Atelier de literație și creație
Carte de citire, carte de iubire

profesor învățământ primar Chiroșcă Simona Camelia
Școala Gimnazială Nr. 3 Lupeni, Hunedoara

Clasa: clasa I
Durata: un an școlar
Nr. ore/săptămână: 1 oră
Tipul opționalului: integrat, transcurricular
Arii curriculare implicate: limbă și comunicare, arte, tehnologii, muzică și mișcare
Notă de prezentare

Timpul petrecut în compania cărților nu presupune, de fiecare dată, lectură, cărțile reprezintă și o metodă de amuzament și este perioada în care îi poți insufla școlarului mic dragostea pentru cărți. Privind imaginile dintr-o carte și discutând despre ceea ce vedem, explorând diferite texte ale paginilor stârnim curiozitatea. Astfel de activități oferă timp prețios împreună, creează legături puternice și ajută la construirea relației dintre dascăl și elevi, dintre elevii clasei.

„Cartea de citire, carte de iubire” *este un fel de Abecedar pentru școlarii mici, e mai mult o carte de iubire, mărturisind credința autorilor că, scriind pentru şi despre copii şi copilărie, ei îşi continuă o fericită vârstă de mirări şi încântări, de poezie şi vis…”. E o incursiune pe tărâmul imaginației. Fiecare literă prinde viață și are poezia ei, apoi vine cu câte o poveste fermecătoare, în care ea însăși este personajul principal.*

Pentru ca elevii să fie echipați cu abilități și competențe care să-i ajute în învățarea pe tot parcursul vieții, în școală se pot oferi modele de strategii, iar strategiile de literație fac parte din categoria strategiilor care sprijină învățarea pe tot parcursul vieții, devenind unealtă intelectuală indispensabilă în adaptarea la cerințele societății.

Literația se definește ca fiind capacitatea de a citi, a scrie, de a înțelege și a utiliza informațiile citite în viața de zi cu zi, abilitatea de a înțelege, de a folosi și de a reflecta asupra textelor citite pentru a-și atinge obiectivele, a-și dezvolta cunoștințele. Literația este definită „ca abilitatea de a scrie și a citi” dar „literația este, de asemenea, o abilitate de bază sau o cunoaștere a unui subiect”.

Prin opționalul ***ABECEDAR-Atelier de literație și creație*** *mi-am propus, ca prin volumul* ***„Cartea de citire, carte de iubire”****, de Nichita Stanescu, Gheorghe Tomozei, să motivez copiii să citească: temele abordate: alfabet, versuri, imaginație, umor.*

Cititul, împărtășirea poveștilor, discuțiile despre animațiile din cărți și, în general, familiarizarea cu universul cărților ajută dezvoltarea timpurie a copilului în numeroase moduri. Cititul îl familiarizează pe copil cu sunetele și cuvintele, promovează dezvoltarea creierului și imaginația, îl învață despre lumea din jurul său, îi dezvoltă vocabularul și, în cele din urmă, cultivă dragostea pentru literatură și îl încurajează să fie curios și să continue să citească mai târziu în copilărie.

Competențe:

1. Receptarea de mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute

1.1. Identificarea semnificaţiei unui mesaj oral, pe teme accesibile, rostit cu claritate

- utilizarea imaginilor pentru indicarea semnificaţiei unui mesaj audiat;

- realizarea unui desen care corespunde subiectului textului audiat;
- oferirea de răspunsuri la întrebarea: „Despre ce este vorba... (în acest fragment de poveste/ în acest text) ?”;
- selectarea unor enunţuri simple, scrise, care exprimă mesajul textului audiat, dintr-o pereche de enunţuri date.

1.2. Identificarea unor informaţii variate dintr-un mesaj rostit cu claritate

- identificarea personajelor/ personajului unui text audiat;
- oferirea unor răspunsuri la întrebări de genul: „Cine? Ce? Când? Unde? Cum? De ce?”;
- formularea unor întrebări şi răspunsuri referitoare la conţinutul unui mesaj/ text audiat;
- identificarea enunţurilor adevărate/ false referitoare la textul audiat;
- completarea orală a unor enunţuri cu elemente din textul audiat;
- identificarea elementelor dintr-un text audiat care se regăsesc într-o ilustraţie corespunzătoare textului.

1.3. Identificarea unor sunete, silabe, cuvinte în enunţuri rostite cu claritate

- jocuri de pronunţie a cuvintelor care încep/ se termină/ conţin un anumit sunet;
- analiza şi sinteza fonetică a cuvintelor şi silabelor;
- despărţirea cuvintelor în silabe, numărarea silabelor unui cuvânt şi reprezentarea lor prin simboluri/ semne/ jetoane/ gesturi/ bătăi din palme;
- identificarea unor cuvinte date după criterii precum: număr de sunete, sunet iniţial, sunet final etc.;
- identificarea anumitor cuvinte în propoziţii audiate;
- stabilirea poziţiei şi a ordinii cuvintelor din propoziţii de 3-5 cuvinte;
- dezvoltarea sau simplificarea unei propoziţii prin adăugarea/ eliminarea unor cuvinte;
- schimbarea ordinii cuvintelor în propoziţie, fără a schimba mesajul transmis.

1.4. Exprimarea interesului pentru receptarea de mesaje orale, în contexte de comunicare cunoscute

- formularea orală a unor întrebări sau solicitări cu scopul înţelegerii unui mesaj oral;
- formularea unor întrebări de lămurire în urma citirii textelor de adulţi/ copii;
- emiterea unor predicţii asupra derulării evenimentelor dintr-un text audiat.

2. Exprimarea de mesaje orale în diverse situaţii de comunicare

2.1. Formularea unor enunţuri proprii în diverse situaţii de comunicare

- formularea unor întrebări şi răspunsuri prin care se solicită lămuriri sau informaţii referitoare la diverse teme.

2.2. Transmiterea unor informaţii prin intermediul mesajelor simple

- formularea unor enunţuri simple, corecte, coerente, referitoare la textul citit;
- repovestirea clară şi cu intonaţie a unui text citit;
- exprimarea propriei păreri în legătură cu fapte sau situaţii desprinse din text;
- discuţii privind comportamentul personajelor;
- evidenţierea unor modele de comportament, formularea unor judecăţi de valoare faţă de faptele personajelor;
- completarea unor enunţuri care solicită realizarea acordului gramatical, menţinerea timpului verbului.

2.3. Participarea cu interes la dialoguri simple, în diferite contexte de comunicare

- formularea întrebărilor corespunzătoare în vederea obţinerii unor informaţii sau pentru satisfacerea curiozităţii (Cine? Unde? Ce? Când? De ce? Cum? Ce s-ar fi întâmplat dacă..?).

3. Receptarea unei varietăţi de mesaje scrise, în contexte de comunicare cunoscute

3.1. Identificarea mesajului unui scurt text care prezintă întâmplări, fenomene, evenimente familiare

- identificarea personajelor, locului şi timpului unei întâmplări prezentate în textul citit;
- citirea unor „cuvinte cheie”;
- formularea unor răspunsuri orale la întrebări despre conţinutul textului citit;
- citirea selectivă a unor cuvinte şi enunţuri dintr-un text scurt;
- stabilirea valorii de adevăr a unor afirmaţii despre conţinutul unor enunţuri sau al unui text scurt.

3.2. Exprimarea interesului pentru lectura unor texte simple, susţinute de suport imagistic

- citirea individuală şi din proprie iniţiativă a unor poveşti, povestiri etc.
- confecţionarea unor minicărţi pe teme familiar (individual şi în grup); realizarea „Abecedarului clasei”, folosind planşe de colorat;
- amenajarea şi reactualizarea unui „colţ al cărţii” în sala de clasă.

4. Redactarea de mesaje în diverse situaţii de comunicare

4.1. Scrierea literelor de mână

- copierea, transcrierea literelor, silabelor, cuvintelor, enunţurilor din 3-5 cuvinte menţinând distanţa dintre elementele grafice, dintre litere şi dintre cuvinte.

4.2. Redactarea unor mesaje scurte, formate din cuvinte scrise cu litere de mână, folosind materiale diverse

- alcătuirea şi scrierea unor enunţuri scurte, având suport visual;
- ordonarea cuvintelor care formează un enunţ şi scrierea acestuia.

4.3. Exprimarea unor idei şi sentimente prin intermediul limbajelor convenţionale şi neconvenţionale

5. Arte vizuale și abilități practice, muzicale

5.1. Exprimarea ideilor şi trăirilor personale, în aplicaţii simple, specifice artelor vizuale

5.2. Realizarea de aplicaţii/compoziţii/obiecte/ construcţii simple, pe baza interesului direct

5.4. Participarea la activități integrate adaptate nivelului de vârstă, în care se asociază elemente de exprimare vizuală, muzicală, verbală, kinestezică

6. A învăţa să înveţi

6.1. Folosirea unor tehnici de învățare în rezolvarea sarcinilor de lucru;
6.2. Asumarea de roluri în grupuri de lucru;
6.3. Folosirea resurselor necesare educației pe tot parcursul vieții.

7. Competenţă digitală

7.1. Utilizarea resurselor multimedia în scopul învăţării.

Conținuturi: *„Carte de citire, carte de iubire”*, *de Nichita Stanescu, Gheorghe Tomozei*

Bibliografie:

1. Barbu, Marian, *Metodica predării limbii şi literaturii române* -învăţământul primar, Editura „Gheorghe Alexandru”, Craiova, 2003;
2. Ionescu, Miron, *Demersuri creative în predare şi învăţare*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca, 2000;
3. Mihăescu, Mihaela şi colectiv, *Activităţi transdisciplinare* -ghid pentru învăţători, Editura Radical, Bucureşti, 2004 ;
4. Pârâială, Victor, *Activităţi în completarea ciclului primar*, Editura Euristica, Iaşi, 2004;
5. Turcu, Olimpia, *Trăistuţa cu poveşti*, Editura Chrysopeea Press, Cluj Napoca, 1995;
6. *** Programe şcolare, clasa pregătitoare, Bucureşti, 2013.

Proiect de lecție pentru activități în cadrul programelor Erasmus+ și/sau eTwinning

Cojocaru Magda-Nineta, profesor limba engleză,
Școala Gimnazială Nr 279, București

Titlul: Exploring our cultures
Durata: 50 minute
Grupa de vârstă:13-15 (16-24 participanți)
Rolul profesorului: facilitator
Obiective: Explorarea culturilor țărilor participante
Identificarea asemănărilor și deosebirilor
Dezvoltarea dorinței de cunoaștere a unor culturi noi
Dezvoltarea respectului reciproc pentru culturi și tradiții diverse
Dezvoltarea simțului de apartenență europeană, de integrare, empatie și gândire critică

Etapele lecției:

1. Introducere 5 minute
Profesorul întâmpină elevii, se prezintă și explică scopul activităților, apoi organizează aranjarea participanților.

2. Icebreaking: 10 min Se creează 4 grupuri cu elevi de aceeași naționalitate a câte 4-6 elevi, care vor vorbi în limba engleză despre tradițiile lor preferate, provenind din țara parteneră.

3. Prezentare: 8 minute Purtătorul de cuvânt al fiecărei echipe prezintă în 2 minute elementele identificate cele mai interesante.

4. Group discution: 10 min Se creează echipe mixte de 4-6 elevi, care vor discuta în limba engleză și vor identifica asemănări și deosebiri între tarile lor de origine.

5. Presentation: 8 min Fiecare echipa va avea la dispoziție 2minute pentru a prezenta rezultatele dezbaterii

6. Guided quizz: 5 minutes Profesorul va adresa elevilor întrebări bazate pe discuțiile anterioare, care să testeze atenția și interesul acordat de către elevi în activități, dar și care să stimuleze setea de cunoaștere.

7. Feedback și încheiere: 4 min Profesorul roagă elevii să numească câte un element complet nou aparținând țării partenere, pe care ar dori să îl exploreze în detaliu în viitor.

Profesorul mulțumește tuturor pentru participare și îi încurajează să se informeze în continuare.

JOCUL-PRIETENUL TIMPULUI LIBER
PROIECT EDUCAȚIONAL

Autor: prof. Șerban Daniela
Școala Gimnazială „Nichifor Ludovig” Niculițel, jud. Tulcea

Tematica proiectului: proiect de educație civică

Tipul proiectului: proiect educațional local pentru petrecerea utilă a timpului liber

Coordonator: prof. Șerban Daniela

Echipa de proiect: 5 prof. învățământ preșcolar

A. Context

Argumentarea alegerii temei

Jocul este o activitate dominantă în copilarie, ocupă locul central în viaţa copilului şi este mijlocul prin care îşi satisface imediat, după posibilităţi, propriile dorinţe, aptitudini şi valenţe, acţionând conştient şi liber. Prin joc se sporeşte dezvoltarea generală psiho-fizică, copilul socializează în procesul de comunicare şi relaţionare intra şi interpersonală, ia decizii în diferite împrejurări în care se află la un moment dat. Jocul este esenţial pentru dezvoltarea personalităţii copilului şi contribuie la dezvoltarea capacităţilor şi competenţelor de bază.

Descrierea proiectului

Scopul proiectului

Informarea, educarea şi asigurarea accesului preşcolarilor la toate formele de relaxare, destindere şi recreere prin joc.

Dezvoltarea independenţei, autocontrolului, a competivităţii şi creativităţii prin valorificarea înţeleaptă, activă şi sănătoasă a diverselor momente din timpul liber.

Obiective:

OBIECTIVE PENTRU COPII:

- Să cunoască, să participe şi să propună activităţi intelectuale, culturale, recreative şi distractive, de interes pentru ei;
- Să-şi aleagă şi să utilizeze adecvat accesoriile, obiectele şi ustensilele necesare desfăşurării unor activităţi ludice, relaxante;
- Să-şi confecţioneze, singuri sau cu ajutor, anumite obiecte simple necesare completării recuzitei;
- Să-şi pună în valoare aptitudinile, capacităţile şi deprinderile însuşite anterior;

Grup țintă: 40 de preșcolari de la Grădinița cu Program Normal Niculițel

Beneficiari direcți și indirecți: preșcolarii, părinţii acestora, cadrele didactice, comunitatea locală, instituţiile partenere.

Durata proiectului: 3 luni (februarie- aprilie)

B. Calendarul proiectului/Descrierea proiectului:

Activitatea 1: ***„Jocul mâinilor harnice şi creative”***

Descrierea activităţii: realizarea unor felicitări din materiale diverse utilizând tehnici diferite de lucru.Vom organiza spaţiul din clasă astfel încât să creăm atmosfera unui atelier de lucru. Pentru început vom vedea care este utilitatea diferitelor materiale din atelier. Fiecare copil primeşte materiale (creion, carton colorat, foaie, lipici, materiale textile etc.) şi trebuie să găsească în 10 minute cât mai multe modalităţi de utilizare a acestora fără să judece ideile care sunt spuse. Se poate da şi contextul în care acele materiale trebuie să fie folosite . Se colectează ideile, se prezintă şi se discută care sunt cele care se pot pune în aplicare. După ce se hotărăște fiecare instrument ce rol are şi unde se poate folosi , se vor confecţiona felicitări de 8 Martie .

Grupul țintă: 25 de preșcolari și 2 profesori; ustensilele și materialele necesare confecționării felicitărilor de 8 Martie.

Responsabil: prof. Șerban Daniela

Orizont de timp: luna februarie

Rezultate aşteptate: Confecționarea unui număr cât mai mare de felicitări, însuşirea tehnicilor de lucru, lucrul în echipă, comportament civilizat , educarea răbdării, implicarea tuturor copiilor în activități, dezvoltarea spiritului cooperant și solidar.

Activitatea 2:*„Aşchiuţă alungă plictiseala”*

Descrierea activităţii: realizarea unor jucării inedite din materiale deosebite în vederea stimulării creativităţii şi originalităţii, organizarea unor ateliere de creație din deșeuri reciclabile. Părinții și preșcolarii pregătesc toate materialele necesare realizării lucrărilor :materiale reciclabile, acuarele, pensule, etc. Preșcolarii și părinții lucrează sub supravegherea profesorului coordonator. La sfârșitul activității se va organiza o mini expoziție, iar cadrele didactice vor acorda diplome.

Grupul țintă: 20 de preșcolari, părinții acestora și 3 cadre didactice;

Responsabil: prof. Șerban Daniela

Resurse materiale: ustensilele și materialele necesare reciclării și confecționării jucăriilor inedite (foarfecă, plastic, carton, materiale textile, PET-uri etc.)

Orizont de timp: martie

Rezultate aşteptate: aspectul ludic al activității urmărește să producă entuziasm, implicare, dorința de a testa noul,cât mai mulți participanți, realizare de lucrări de bună calitate, incluziunea copiilor.

Activitatea 3:*„E timpul pentru noi jocuri şi jucării”*

Descrierea activităţii:

Activitatea desfășurată pe tot parcursul derulării proiectului este participarea la prezentarea unor mici colecţii ale copiilor şi părinţilor în incinta grădiniței. Obiectele vor fi aduse, selectate și etichetate la sediul grădiniței. După sortarea lor, jocurile și jucăriile vor fi așezate pe rafturi pentru a putea fi admirate de cadrele didactice de la Școala Gimnazială „Nichifor Ludovig” Niculițel, de ceilalți părinți și bunici ai copiilor. Expoziția se va închide la sfârșitul lunii aprilie, iar la începutul lunii mai toți expozanții vor primi diplome de participare.

Grupul țintă: 65 de preșcolari și 3 cadre didactice

Responsabil: prof. Șerban Daniela

Resurse materiale: jocuri și jucării ce fac parte din colecțiile personale ale preșcolarilor și ale părinților acestora.

Orizont de timp: februarie-aprilie

Rezultate aşteptate: cât mai mulți participanți, crearea unui climat incluziv, realizarea unei expoziții interesante,motivarea preșcolarilor și a părinților acestora, competitivitatea, precum şi evaluarea din partea unui număr foarte mare de persoane implicate sau nu în activitate.

C. Evaluarea proiectului

Modalităţi de evaluare a activităţii 1- Monitorizarea activităților de confecționare a felicitărilor și multe fotografii.

Modalităţi de evaluare a activităţii 2- Numărul jucăriilor realizate din materiale reciclabile. Premierea celor mai interesante creații din deșeuri reciclabile.

Modalităţi de evaluare a activităţii 3- Atractivitatea expoziției de jocuri și jucării; interesul pe care îl manifestă membrii comunității față de acest eveniment.

Chestionare de evaluare la finalul proiectului ; portofoliul proiectului; album foto; pliante.

G.Monitorizarea proiectului

Activităţile se vor desfăşura în etape de evaluare a preşcolarilor la începutul proiectului, pe parcurs şi la final. Monitorizarea nivelului atingerii obiectivelor şi a rezultatelor scontate de către echipa de proiect.

H.Rezultate

CALITATIVE: - realizarea obiectivelor propuse prin activităţi comune preşcolari-părinți;

- dezvoltarea şi stimularea imaginaţiei creatoare prin confecţionarea de produse finite, creative, originale.

CANTITATIVE: - expoziţii cu lucrări şi produse confecţionate în cadrul proiectului;

- realizarea unui panou cu fotografii reprezentând momente din desfăşurarea activităţilor;

- realizarea unui CD de prezentare a activităţilor desfăşurate;

- punct documentar al școlii cu materiale informative.

I.Diseminarea proiectului:

Diseminare la nivelul unității școlare ;

Diseminarea locală (mass-media locală, discuţii cu grupuri profesionale) ;

Diseminare naţională (site-ul școlii).

Promovarea activităţilor şi rezultatelor proiectului se va face prin întâlniri cu preșcolarii şi cadrele didactice, pliante, afişe etc. Informații detaliate privind derularea proiectului se vor publica pe site-ul şcolii. Profesorul coordonator va prezenta modalităţile de derulare a programului, prezentând şi responsabilităţile.

J. Impactul proiectului:

Implementarea proiectului va avea impact asupra şcolii, ca instituţie, prin creşterea capacităţii instituţionale, extinderea parteneriatelor, creşterea prestigiului în comunitate.

K. Sustenabilitatea proiectului:

Activităţile din proiect se vor realiza atât cu resurse umane proprii (ale școlii), cât și cu resurse umane ale instituțiilor partenere. Cadrele didactice şi părinţii sunt interesaţi în mod direct în realizarea unor colaborări cât mai eficiente pentru a încuraja copiii să-şi manifeste creativitatea şi originalitatea în mod constructiv, realizând lucrări şi activităţi care să atragă laudativ şi admirativ atenţia, fără a fi nevoie de constrângeri pe parcursul derulării proiectului. Şcoala va continua demersurile din proiect după ce acesta se va încheia. Durabilitatea proiectului va fi asigurată prin: continuitatea activităţii grupului de iniţiativă constituit în cadrul proiectului; elaborarea unor noi proiecte; dezvoltarea parteneriatelor; includerea bunelor practici identificate în proiect în strategiile şcolii.

L. Bugetul proiectului

– surse de finanțare din fonduri proprii prin donaţii: sponsorizări din partea agenților economici din comună;

– costurile pe activități: activitatea 1- 200 de lei(bani necesari pentru cumpărarea materialelor necesare confecționării felicitărilor);activitatea 2- 100 de lei (bani necesari pentru diplome); activitatea 3- 200 de lei (bani necesari pentru achiziționarea diplomelor oferite expozanților);

– buget: 500 de lei

Bibliografie

Bunăiașu, C.M., 2012. Elaborarea și managementul proiectelor educaționale. Editura Universitară: București

UNIȚI PRIN DIFERENȚE - INIȚIATIVE PENTRU O EDUCAȚIE INCLUZIVĂ
proiect de lecție

Profesor învățământ primar, BÎRA ILINCA
Școala Gimnazială „Elena Doamna”, Tecuci, Galați

Disciplina: Dezvoltare personală
Clasa: a II-a B
Durată: 45 min
Scopul lecției: Elevii vor înțelege importanța unei educații incluzive și vor explora initiative și practici pentru a se asigura că fiecare copil se simte valorizat și integrat în mediul școlar.
Obiective operaționale:

1. să înțeleagă ce înseamnă o educație incluzivă.
2. să identifice diferitele nevoi și capacități ale colegilor lor.
3. să exploreze inițiative și practici care promovează incluziunea în școală.
4. să dezvolte empatie și respect față de colegii lor.

Resursele şi managementul timpului:

- **resurse umane:** clasa cu cei 20 de elevi
- **resurse procedurale:** conversaţia, observaţia, exerciţiul, Linia valorilor, comentarea unei imagini, prezentare, discuţii şi analiza, dezbaterea în grupuri şi sesiuni de raportare
- **resurse materiale:**

-coli mari albe de hârtie, flip-chat, bandă adezivă, markere (culori vii), post-it-uri sau cartonașe colorate. creioane colorate și hârtie. fișe cu întrebări și activități

-laptop/calculator, videoproiector, film pentru partea introductivă-The Power of Words - YouTube

- **resurse de timp:**50 min.

Modalitatea de lucru:
frontal, individual, în grupe mici
Evaluarea:

-poate fi făcută pe baza participării elevilor în discuții, a contribuției lor la activități și a nivelului lor de înțelegere a conceptului de incluziune și a importanței sale în mediul școlar.

Desfășurarea activității:

1. Introducere:

- Prezint elevilor un filmuleț de aprox. 5 min -"The Power of Words" ("Puterea Cuvintelor"). Acest filmuleț este un instrument excelent pentru a genera discuții și reflecții în clasă despre modul în care cuvintele și acțiunile noastre pot influența sentimentele și experiențele celor din jur și despre cum putem crea un mediu mai incluziv și mai plăcut pentru toți copiii.
- Încurajez elevii să împărtășească experiențe similare sau să povestească despre momentele în care s-au simțit incluși și apreciați în școală.

2. Definirea conceptului:

- Explic elevilor ce înseamnă educația incluzivă, adică un mediu școlar în care fiecare copil este acceptat, valorizat și integrat, indiferent de diferențele lor.
- Discut cu elevii despre importanța respectului, empatiei și colaborării într-un mediu incluziv.

3. Activitate practică: Cartonașe cu nevoi și capacități diferite:

- Împart elevii în grupuri mici (3-4).
- Ofer fiecărui grup un set de cartonașe cu nevoi și capacități diferite ale copiilor (de exemplu, un copil cu dificultăți de învățare, un copil cu dizabilități de mobilitate, un copil cu nevoi emoționale etc.).
- Le propun să discute în grup cum ar putea ajuta și susține fiecare copil în clasă pentru a se simți incluși și implicați.
- Le cer să scrie ideile pe post-it-uri.

4. Prezentarea și discuția soluțiilor:

- Fiecare grup își prezintă ideile și soluțiile găsite pentru a asigura incluziunea în clasă.
- Încurajez discuția și îi întreb cum ar putea aplica aceste idei în viața lor de zi cu zi în școală.

5. Concluzie și reflexie:

- Închei lecția prin sublinierea faptului că fiecare copil contează și că toți au un rol important în asigurarea unei educații incluzive.
- **Linia valorilor**, **exercițiu-joc**

  Ar fi bine să trăiești într-o lume în care nu se promovează respectul și incluziunea în mediul școlar? Argumentează poziţia aleasă.

6. Sarcini pentru acasă:

- Rog elevii să deseneze sau să scrie o scurtă poveste despre un moment în care au simțit că au ajutat sau au fost ajutați să se simtă incluși într-o activitate școlară.

Modalităţi eficiente de învăţare-predare integrată

profesor învățământ primar Moldovan Adriana
Şcoala Gimnazială Nr. 3, Lupeni, Hunedoara

Proiect de lecţie

Data: martie
Clasa: a IV-a
Aria curriculară: Matemetică şi Ştiinţe
Disciplina: Ştiinţe ale naturii
Unitatea de învăţare: Cicluri de viață și relații înter viețuitoare în lumea vie
Tema lecţiei: Recapitulare – Principalele etape din ciclul de viață al plantelor și animalelor
Tipul lecţiei: Recapitulare şi sistematizare a cunoştinţelor
Scopul lecţiei (obiective fundamentale):

Consolidarea şi sistematizarea cunoştinţelor privind etapele ciclului de evoluţie la plante, animale, om

Dezvoltarea interesului şi a responsabilităţii pentru protajarea vieţii proprii şi a tuturor viețuitoarelor

Competențe generale:

1. Explorarea caracteristicilor unor corpuri, fenomene şi procese
2. Investigarea mediului înconjurător folosind instrumente şi procedee specifice

Competențe specifice:

1.1. Identificarea unor caracteristici ale corpurilor vii și nevii - observarea unor corpuri și identificarea caracteristicilor acestora
1.2. Utilizarea unor criterii pentru compararea unor corpuri, fenomene și procese dintr-un text informativ sau literar accesibil
2.3. Reprezentarea grafică a rezultatelor unor observaţii realizate în cadrul diferitelor etape ale demersului investigativ utilizând tabele, diagrame, formule simple
2.4. Formularea de concluzii pe baza rezultatelor unui demers investigativ

Obiective operaţionale:

_cognitive:

_să recunoască şi să ordoneze desenele care cuprind momentele din viata unei broaşte, fluture, om şi prin analogie pentru alte plante, animale; _ sa explice etapele de viata ale plantei, fluturelui, broaștei; _să descrie metamorfoza la fluturele de mătase, la broasca de lac;
_să descrie, prin analogie, metamorfoza pentru alte animale: insecte; _să enumere etapele în evoluția unei plante; _să descrie etapele evoluției la om;_ sa numeasca conditiile de mediu favorabile pentru dezvoltarea fiecărui organism;

_afective:

_să relaționeze pozitiv cu membrii echipei din care fac parte; _să participe activ la lecție;

_psihomotorii:

_ să-şi dirijeze efortul oculomotor către centrul de interes sugerat de învățător; _să efectueze corect sarcinile de lucru (lipire, decupare, pliere, ordonare) în conformitate cu cerințele formulate;

Resurse:

_procedurale:

_ explicaţia, conversaţia, demonstraţia, exerciţiul, jocul didactic, problematizarea, observaţia, povestirea, munca în grup, Turul galeriei, activitatea frontală, activitatea individuală, aprecierea verbală,

_materiale:

_ laptop, videproiector, secvnţe de film, fişe de lucru individuale, de grup; imagini, hărtie colorată, foarfece, lipici, sfoară, pişcători, jetoane, cutiuţe, post-it-uri colorate

_bibliografice:

- _ Anina Bădescu *Ştiinţe-Suport didactic/Caietul elevului* - clasa a IV-a Editura ARAMIS, 2004
- Aglaia Ionel ***ABC*** *–Ştiinţe ale naturii-Carte de lecturi* Editura ALL, 1999
- Zoe Partin *Atlas zoologic şcolar* , Editura Corint, Bucureşti, 2004
- Georgeta Manole-Ştefănescu *Ştiinţe ale naturii - Clasa a III-a, auxiliar pentru toate manualele alternative,* Editura Carminis, 2016

_temporale: 50 minute

_umane: 29 elevi

Forme de organizare:

- activitate frontală; activitate independentă; activitate pe grupe

Forme de evaluare:

a) evaluare formativă (prin aprecieri verbale); b) evaluare de proces (prin aplicații); c) evaluare de produs

Secvenţele lectiei	Conţinutul învăţării	Strategii didactice	Evaluare
1.Moment organizatoric	Se asigura conditiile optime pentru inceperea orei de stiinte ale naturii.	Conversatia frontal	
2. Captarea şi orientarea atenţiei	Prezintă elevilor câteva ghicitori: ➢ Colorat e ca o floare, Trupul fin şi mic el are, Zboară vara pe câmpie, Spuneţi ce-ar putea să fie. (Fluturele) ➢ Cine face „Oac – oac – oac Colo-n margine de lac?” (Broasca) Se poartă o scurtă conversaţie făcând legătura cu subiectul noii lecții.	conversaţia frontal	verbală
3.Anunţarea temei şi a obiectivelor operaționale	Se anunţă subiectul lecţiei şi obiectivele învăţării. Se notează pe tablă . ***„Ciclul vieții”***	frontal	
4. Reactualizarea cunoştinţelor învăţate	**_Se prezintă** elevilor secvenţe de film cu informaţii referitoare la ciclul de dezvoltare la plante, fluturi şi broaşte, om. În timpul derulării materialului se solicită elevilor informaţii despre noţiunile întâlnite – reactualizarea cunoştinţelor: - creşterea; - dezvoltarea; - ciclul de viaţă; - metamorfoză; - condiţii optime de viaţă _ Elevii **completează pe fişe** individuale cerinţele.	conversaţie onservaţie explicaţie vizionarea activitate independentă individuală	verbală corectarea act independent e

	_**Verificarea** corectitudinii activităţii independente cu ajutorul unei prezentări PPT.	act frontală	autoapre-cierea
5.Asigurarea conexiunii inverse	_Pe grupe, elevii primesc sarcini de realizare a unor produse prin care să aplice cunoştinţele acumulate în această unitate de învăţare, dar şi din cunoştinţele, competenţele, priceperile şi deprinderile acumulate pe parcursula nilor de şcoală şi din propria experienţă de viaţă. **Sarcinile grupelor:** **_ GRUPA „PUPKINS”** „Cu materialele pe care le găsiţi în cutie, realizaţi ciclul vieţii la dovleac. Ordonaţi etapele şi înşiraţi-le pe sfoară. / În timp ce lucraţi gândiţi-vă la poveşti în care apare dovleacul. Scrieţi mai jos titlul şi autorul poveştii.” **_ GRUPA „APPLE”** „Cu materialele pe care le găsiţi în cutie, realizaţi ciclul vieţii la măr (pom). Ordonaţi etapele şi înşiraţi-le pe sfoară. În timp ce lucraţi gândiţi-vă la poveşti în care apare acest pom sau fructul său. Scrieţi mai jos titlul şi autorul poveştii.” **_GRUPA „FROG”** „Cu materialele pe care le găsiţi în cutie, realizaţi un pliant care să cuprindă etapele ciclului de evoluţie al broaştei. În timp ce lucraţi gândiţi-vă la poveşti în care apare ca personaj broasca. Scrieţi mai jos titlul şi autorul poveştii. **_ GRUPA „LADYBUG”** „Cu materialele pe care le găsiţi în cutie, realizaţi buburuze care să cuprindă etapele ciclului de evoluţie al buburuzei situat sub aripi (elitre). În timp ce lucraţi gândiţi-vă la poveşti în care	activitate transdisciplinară integrată metoda proiectului activitate pe grupe metoda proiectului metoda proiectului metoda proiectului metoda proiectului	**verbală**

	apare ca personaj buburuza / gărgăriţa. Scrieţi mai jos titlul şi autorul poveştii.” **_ GRUPA „BUTTERFLY”** „Cu materialele pe care le gasiţi în cutie, realizaţi ciclul vieţii la fluture. Ordonaţi etapele şi înşiraţi-le pe sfoară. În timp ce lucraţi gândiţi-vă la poveşti în care apare ca personaj fluturele. Scrieţi mai jos titlul şi autorul poveştii.” **_ GRUPA „SUPERMAN”** „Cu materialele pe care le găsiţi în cutie, realizaţi un pliant care să cuprindă etapele ciclului de evoluţie la om. GRUPA „SUPERMAN În timp ce lucrați gândiţi-vă la poveşti în care apare ca personaj omul în evoluție.	metoda proiectului	
	Fiecare grupă va prezenta produsul obţinut argumentând pe scurt modul de abordare şi realizare.		verbală aplauze
6.Evaluarea performanţei	**Turul galeriei.** _Fiecare dintre grupe va primi un post-it de altă culoare. La nivelul grupei vor hotărî cui acordă votul lor, neavând voie să dea votul propriei grupe.	evaluarea autevaluarea	
7.Încheierea lecţiei	Se fac aprecieri asupra modului de participare a fiecărei grupe la lecţie.	evaluarea	

PROIECT EDUCAȚIONAL
BUCURIA DE A FI COPIL

Autor : Szolomájer Emese (Profesor învăţământ primar)
Unitatatea Şcolară: Şcoala Gimanzială "Rákóczi Ferenc"
Localitatea: Satu Mare
Judeţul: Satu Mare

Copiii sunt ființe curate și nevinovate, care nu cunosc decât iubirea și bunătatea.
Frédéric Lenoir

ARGUMENT

Copilăria este cea mai frumoasă perioadă din viaţa fiecăruia, reprezentând vârsta inocenţei.

Copilăria este singurul moment al vieţii în care trăim totul la maximă intensitate, în care plângem şi râdem în acelaşi timp, în care ne supărăm şi iertăm după câteva momente, în care suntem singuri şi totodată cu toată lumea.

Ziua copilului este un prilej de a sărbători copilăria, de a oferi sprijin copiilor, de a inspira comunitatea şi familia noastră, de a aprecia şi iubi şi conferă an de an un prilej de mare bucurie, o „întâlnire” fericită a celor mari cu cei mici, nu doar prin intermediul unor atenţii şi cadouri, ci şi prin participarea împreună la acţiuni şi evenimente inedite, atractive pentru copii şi aducătoare de amintiri şi nostalgii pentru cei mari, care mai păstrează însă un crâmpei din sufletul lor ce copil. În organizarea acestui eveniment am pornit de la premisa că progresul omenirii nu este posibil fără activitatea creatoare, practică a fiecăruia dintre noi.

Prin propunerile noastre copiii ne vor fi ghida printr-o lume a jucăriilor realizate de ei pentru ei, ne vor fi gazde într-o lume de poveşti, şi ne vor îmbogăţi sufleteşte prin melodii şi ritmuri vesele, pline de dragoste.

Luând parte împreună la această zi, va deveni o clipă de neuitat, iar zâmbetul şi bucuria va face acest loc mai fericit.

GRUPUL ȚINTĂ:

Elevii clasei pregătitoare E.

DURATA: 27 mai 2024 – 30 mai 2024

SCOPUL PROIECTULUI:

Păstrarea tradițiilor și obiceiurilor legate de Ziua Internațională a Copilului, stimularea creativității artistice și a spiritului competițiilor sportive. Desfăşurarea unor activităţi menite să sărbătorească copiii şi afirmarea lor prin limbajul universal al artei: muzică, dans, creaţie plastică,joc şi mişcare;

OBIECTIVE CADRU:

- Realizarea unei atmosfere de sărbătoare pentru copii.
- Educarea atitudinilor şi comportamentelor copiilor în vederea acceptării diversităţii, a toleranţei şi nediscriminării în cadrul grupului;
- Cunoaşterea şi respectarea normelor de comportament în societate;
- Educarea abilităţii de a intra în relaţie cu ceilalţi;
- Desfăşurarea unor activităţi menite să sărbătorească copiii şi afirmarea lor prin limbajul universal al artei: muzică, dans, creaţie plastică;
- Dezvoltarea creativităţii;
-

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- Să identifice drepturile copilului prin intermediul activităţilor desfăşurate;
- Să analizeze critic situaţii diverse, exprimându-şi punctul de vedere;
- Să exprime sentimente, atitudini, trăiri personale, legate de tema propusă;
- Să stabilească relaţii de prietenie cu alţi copii prin derularea în comun a unor evenimente;
- Să manifeste atitudini pozitive faţă de copiii aflaţi în dificultate;
- Să participe activi şi afectivi la sărbătorea Zilei Copilului;
- Să participe cu entuziasm în descoperirea marilor semnificaţii ale zilei copilului;
- Să realizeze o expoziţie de desene

RESURSE PROIECT:

- Resurse umane: elevii clasei pregătitioare, părinţii
- Resurse financiare: autofinanţare;
- Resurse de spaţiu: sălile de clasă; curtea şcolii,Teatru de Nord Satu-Mare
- Resurse material auxiliare: diplome; audio-video, aparate foto, cretă colorată, panouri, baloane, cartonașe, imagini

EVALUARE:

- Diseminarea rezultatelor în comisia metodică a învățătorilor
- Realizarea unei expoziţii cu lucrările elevilor
- Acordarea diplomelor de participare și premiere

ACTIVITĂŢILE PROPUSE

Nr. crt.	Activitatea	Locul de desfăşurare	Termen	Cine răspunde
1.	*1 IUNIE – Ziua Copilului* -semnificaţia zilei	Sălile de clasă	27.V.2024	Învăţătoarea Szolomajer
2.	*„Versurile copilăriei”* -memorizarea unei poezii			
3.	Copilăria-cântec Lumea poveștilor			
4.	Vizionare unei piese de teatru de păpuşi	Teatru de Nord Satu Mare	28.V.2024	
5.	„Copilăria n-o vom uita!” -gimnastică de dimineață	Sălile de clasă	29.V.2024	
6.	Ține balonul în aer	Curtea şcolii		

7.	 Competiții : Cine știe mai multe cuvinte în limba română-Duel	Sălile de clasă	30.V.2024	
8.	Jocuri	Curtea şcolii Terenul de sport	31.V.2024	
9.	*Culorile copilăriei”* -realizarea unor desene pe asfalt -organizarea unei expoziţii			
10.	*„La mulţi ani, copile drag!”* -Împărțirea diplomelor Recompense	Sălile de clasă		

Jocul în aer liber și dezvoltarea fizică:

Atunci când copiii aleargă, sar, se cațără și se leagănă, nu doar se distrează, ci își dezvoltă și abilități importante. Jocul fizic îi ajută să devină mai puternici, le îmbunătățește coordonarea și le sporește condiția fizică generală. În plus, atunci când se joacă afară, ei absorb aer curat și lumina soarelui, ceea ce este excelent pentru osatura lor.

Jocul și dezvoltarea socială:

Joaca afară cu alți copii este o modalitate de a dezvolta abilități sociale importante. Ei învață să lucreze împreună, să rezolve probleme și să gestioneze conflicte prin muncă în echipă și negociere. Împărtășirea, luarea de rânduri și respectarea opiniilor celorlalți devin o a doua natură. În plus, joaca stârnește empatie, ajutându-i să înțeleagă și să se cunoască.

Țară, țară, vrem ostași!

Se împart copiii în 2 echipe. Jucătorii se țin de mâini, formând 2 rânduri față în față. Copiii dintr-o echipă strigă “Țara, țara, vrem ostaș!”, iar cealaltă echipă răspunde „Pe cine ?” Prima echipa va răspunde zicând „Pe …” și aleg un jucator din echipa a doua.

Jucătorul ales trebuie să alerge și să încerce să spargă lanțul de mâini format de prima echipă. Dacă reușește să rupă lanțul, s-a salvat și revine la echipa lui, luând cu el și un membru al echipei adverse. Dacă nu reușește să spargă lanțul, va trece în echipa care l-a chemat.
Echipa în care rămâne numai un jucator pierde jocul.

Împărate, împărate, câți pași îmi dai?

Instrucțiuni:
Dintre copii se alege un jucător care va fi împăratul.
Acesta va sta la o distanţa de câţiva metri de ceilalţi copii. Restul copiilor vor sta într-un şir drept cu faţa spre împărat. Pe rând, fiecare copil îl va întreba pe împărat: “Împărate, câţi paşi îmi dai?”.
Împăratul va zice un număr de pași, apoi copilul din față întreabă ”De care?”, iar împăratul va răspunde.
Pașii pot fi: mici, mari, mersul piticului, înapoi, într-un picior, etc. în funcție de imaginația fiecăruia.
Dacă un copil face pași fără să aibă permisiunea împăratului sau nu se oprește la numărul de pași stabilit, acesta poate primi un număr de pași pe care să îi facă înapoi.
Primul copil care ajunge la împărat îi va lua locul.

Castelul

Instrucțiuni:
Se construiește un castel din 9 pietre puse una peste alta. Se împart copiii în 2 echipe. De la o distanță stabilită dinainte fiecare jucător va încerca să dărâme castelul cu mingea. Echipa al cărui jucător dărâmă castelul va fi cea ofensivă, cealaltă echipă va avea rolul de a apăra castelul cu ajutorul mingii. Jucătorii echipei ofensive vor încerca reconstruirea castelului având grijă să nu fie loviți cu mingea. În momentul în care sunt atinși, aceștia părasesc jocul. Echipa defensivă câștigă jocul daca reușește să elimine toți adversarii, iar echipa ofensivă câștigă dacă reușește să reconstruiască castelul.

Sursă : https://www.clubulcopiilor.ro/20-de-jocuri-in-aer-liber/

PROIECT DE ACTIVITATE TERAPEUTICĂ

Liche Iuliana
Școala Gimnazială Specială „Maria Montessori”, Bacău

DATA:
ȘCOALA: Școala Gimnazială Specială „Maria Montessori” Bacău
CLASA: a -VIII-a DMM
PROPUNĂTOR:
ARIA CURRICULARĂ: Terapii specifice şi de compensare
DISCIPLINA: Terapii și programe de intervenție
SUBIECTUL ACTIVITĂȚII: Emoțiile lui Noni
TIPUL ACTIVITĂŢII: comunicare/însușire de noi cunoștințe
DURATA: 45 min

- ***COMPETENȚE GENERALE:*** Dezvoltarea capacității de intercunoaștere și interrelaționare în medii variate de viață;
- ***COMPETENȚE SPECIFICE:*** Identificarea emoțiilor diverse în context sociale;
  Dezvoltarea abilităţilor de exprimare emoțională în comunicarea verbală;
- ***OBIECTIVE OPERAȚIONALE:***

➢ ***COGNITIVE:***

OC1: să identifice caracteristicile emoţiilor ;
OC2: să recunoască emoţiile de baza în situaţii simple, familiare;
OC3: să exemplifice cel puţin o situaţie concretă de viață când au trăit emoţiile prezentate;
OC4: să găsească răspunsul la ghicitori despre emoții;
OC5: să asocieze emoțiile cu culori potrivite;
OC6: să-și însușească tehnici de reglare ale emoțiilor;

➢ ***PSIHOMOTORII*:**

OP1: Să realizeze mişcări prin imitaţie;
OP2: Să utilizeze adecvat materialele didactice**;**

➢ ***AFECTIV-MOTIVAȚIONALE***

OA1: Să manifeste o stare de receptivitate faţă de activitatea de terapie;
OA2: Să participe cu interes la activitate;

- **STRATEGIA DIDACTICĂ:**

1. **RESURSE PROCEDURALE:**

✓ **metode şi procedee:** Conversaţia; explicația, observația, jocul didactic, demonstrația;
✓ **forma de organizare:** de grup

2. **RESURSE MATERIALE:** planșe, jetoane cu emoții, buline autocolante, Power Point
3. **FORME ȘI TEHNICI DE EVALUARE**: aprecieri verbale, observarea sistematică a elevilor;

4. **RESURSE BIBLIOGRAFICE:**

- ✓ **Cucoş C,**-Pedagogie- 2003, Iaşi
- ✓ **Mititiuc I.** -Ghid practic pentru identificarea şi terapia tulburărilor de limbaj, ed.Cantes,1999, Iaşi.
- ✓ **Mititiuc I.** -Probleme psihopedagogice la copilul cu tulburări de limbaj,- 1996, ed. Ankarom, Iaşi
- ✓ **Verza E.**-Tratat de logopedie, vol. I, ed.Fundaţiei Humanitas, 2003, Bucureşti

5. **RESURSE UMANE:** propunătorul și 8 elevi
6. **RESURSE TEMPORALE:** 45 minute
7. **LOCUL DE DESFĂȘURARE:** cabinetul de terapie

DESFĂŞURAREA DEMERSULUI TERAPEUTIC

Nr. Crt.	***Etapele/ Secvenţele de activităţii/ Timp***	***Ob. Op.***	***Desfăşurarea activităţii***		***Strategii didactice***			***Evaluare***
			Activitatea profesorului	***Activitatea elevului***	***Metode și procedee***	***Mijloace didactice***	***Forme de organi-zare***	
1.	***Moment organizatoric 1 min.***	OA1	Pregătirea materialului didactic şi al elevilor pentru activitate. Crearea unui climat educativ pozitiv și a unei atmosfere relaxante necesare pentru desfăşurarea optimă a activităţii.	Se pregătesc pentru activitatea ce urmează să se desfăşoare.	Conversaţia		grup	
2.	***Captarea atenției 1 min***		Îl prezint elevilor pe unicornul Noni care deține un secret.	Urmăresc prezentarea profesorului.	Expunerea	Unicorn de pluș		
3.	***Anunțarea temei 2 min***		Se prezintă succint tema și obiectivele activității: „Emoțiile lui Noni”.	Ascultă cu interes cele prezentate	Expunerea Explicația			
4.	***Dirijarea activității terapeutice 23 min.***	OA1 OC1 OC2 OC3 OP2	Prezint elevilor un material Power Point despre emoții și caracteristicile lor. Ofer elevilor un termometru al emoțiilor pe care îl reglează în funcție de ceea ce simt pe moment. Solicit elevilor să arunce un zar pe fața caruia se regăsesc propoziții lacunare ce trebuiesc completate cu	Urmăresc prezentarea și răspund la întrebări Își stabilesc pe termometru emoția pe care o resimt în acel moment. Aruncă jarul și dau exemple de situații în care au fot triști/veseli, etc.	Expunerea Explicația Conversația Jocul didactic Jocul didactic	Material Power Point Termometrul emoțiilor	grup	Evaluare orala

		OC4	exemple de momente în care au trăit emoția respectivă. Ofer elevilor cartonașe cu ghicitori despre emoții.	Extrag un cartonaș și caută raspunsul la ghicitoare	Explicaţia Jocul didactic	zar cu sarcini	grup	Evaluare orala aprecieri verbale
5.	***Consolidarea activității 15 min***	OC5 OC6 OP1 OA2	Solicit elevii să asocieze emoțiile cu culorile. Dezvălui secretul lui Noni: acesta își schimbă culorile coamei în funcție de emoția trăită. Prezint elevilor anumite tehnici pe care unicornul Noni le deține pentru a-și controla emoțiile.	Colorează planșa cu emoții Ascultă profesorul. Aplică tehnicile învățate.	Explicația Conversația Demonstrația	Planșă cu Emoții Material Power Point Confetti	grup	Observa tia sistema tica
6.	***Evaluarea și aprecierea activității 3 min.***		Ofer elevilor o floare de carton si petale pe care sunt trecute diverse emoții. Cer ca pe parcursul zilei să lipească câte o petală, atunci când simt emoția respectivă. Floarea va fi analizată și discutată în ora următoare. Fac aprecieri privind activitatea.	Elevii ascultă indicațiile și aprecierile profesorului.	Explicația Conversaţia evaluativă	Floare și petale de carton Stickere	grup	Evaluare finală

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

Prof.Stroie Mirela Mariana
Școala Gimnazială Constantin Săvoiu, Târgu Jiu

Numele şi prenumele elevului: : Dumitrescu Shaina
Clasa: a VII-a
An şcolar: 2017-2018
Aria curriculară:Om si Societate
Disciplina: Geografia continentelor extraeuropene
Profesor:Stroie Mirela Mariana
Problemele cu care se confruntă copilul:

- Recunoaşte fenomenele şi procesele simple din natura şi le poate explica individual, dar nu şi relaţiile de cauzalitate şi nici interdependenţa acestora, având probleme de transfer intra şi transdisciplinar;
- Copiază corect după manual, dar extrem de încet, fiind mereu în urma colegilor săi;
- Are deprinderi practice corespunzătoare, abilităţile practice fiind mult superioare capacităţilor intelectuale şi cunoştinţelor teoretice.
- Capacitate redusă de identificare a elementelor de identificare spaţială legate de folosirea hărţilor

Diagnostic: Elev cu dificultăţi de învăţare
Loc de desfăşurare: sala de clasă;

Obiective operaţionale	**Metode şi procedee didactice**	**Perioada de timp**	**Mijloace didactice**	**Evaluare (progresul înregistrat)**
- Să citească corect și în ritm propriu un text la prima vedere - Să folosească o imagine cartografica - Să desprindă informațiile esențiale din textul citit; - Să utilizezea, în context nou, a informaţiilor primite din diferite surse (text din manual,	Exerciții variate de citire sub îndrumarea și sprijinul profesorului Exerciții variate de interpretare a hărţii şi a altor materiale suport sub îndrumarea și sprijinul profesorului Exerciţii de citire şi rezumare a unui text sub îndrumarea profesorului. Descrierea cu cuvinte proprii a elementelor înţelese dintr-un text la prima vedere;	Sem. I	Planşe, manual. Harta Fizică a Lumii, imagini Texte, dicţionare.	Evaluare orală(elevul şi-a îmbunătăţit capacitatea de citire a unui text) Observare sistematică. - evaluarea orală va fi preponderentă, dar va alterna cu evaluarea scrisă (elevul se poate exprima mai bine oral decât scris) - probe orale; - probe scrise;

imagini cartografice sau alte surse) - Sa transcrie corect, lizibil si îngrijit - Să învețe sa scrie corect un text coerent utilizând noţiuni si denumiri noi. -Să identifice numele proprii predate pe hartă şi în texte diferite -Să identifice şi să explice termeni geografici simpli identificaţi în textul dat.	conversaţie euristică; explicaţia. Exerciţii de transcriere a unor texte cunoscute. Compunere / eseu Lucrul cu harta şi manualul Explicaţia. Explicaţia. Exerciţii de identificare a termenilor geografici într-un text la prima vedere.		Manual. Texte geografice. Harta Fizică a Lumii. Texte . Dicţionar.	Observare sistematică. Probe scrise. (Elevul poate transcrie corect un text, chiar şi după dictare, dar într-un ritm mai lent.) Fişe de evaluare. Observarea sistematică(capacitatea de orientare şi identificare a elementelor de ordin cartografic a ajuns aproape la nivelul colegilor săi) Fişe de evaluare. Evaluare orală. Se va realiza **evaluarea continuă** prin: -utilizarea aprecierilor verbale şi sublinierea progresului realizat în rezolvarea fiecărei sarcini; -Aprecierea şi încurajarea colaborării cu membrii grupului; **-Evaluarea finală** va viza atingerea criteriilor minime de progres.

Instrumente de evaluare:

- fişe de lucru individuale;
- teste criteriale pentru fiecare obiectiv;
- teste cu itemi cu alegere multiplă
- elaborarea de texte cu termeni geografici

Concluzii:

- În urma evaluării rezultatelor obţinute, s-a ajuns la concluzia că datorită exerciţiilor şi activităţilor simple, accesibile, desfăşurate în ritm propriu, elevul a depăşit în mare parte dificultăţile sale, dobândind o experienţă cognitivă superioară celei anterioare, înlăturând anumite bariere din cale dezvoltării sale.

Recomandări:

- se recomandă colaborare cu profesorii clasei, profesorul diriginte, părinţi;
- se constată că reluarea unor sarcini de învăţare sunt de un real folos în dezvoltarea deprinderilor de muncă independente;
- se recomandă stimularea pozitivă, întărirea motivaţiei şi a încrederii în propriile forţe, precum şi reluarea unor anumite activităţi în vederea consolidării achiziţiilor dobândite.

PROIECT DE ACTIVITATE
„HAI SĂ DĂM MÂNĂ CU MÂNĂ!”

Prof. Înv. Preșc. Toma Iulia Cerasela
Gradinita cu Program Prelungit Nr.1 Valu lui Traian Jud. Constanta

Nivel I - II

Tema anuală : „Cine sunt/suntem?”

Tema săptămânii: „Sărbători și tradiții românești”

Tema zilei: „Hai să dăm mână cu mână!”

Domeniul experențial: DOS (Domeniul Om și Societate), **DPM** (Domeniul Psihomotric);

Categoria de activitate: Activitate practică, Parcurs aplicativ

Forma de realizare: Activitate integrată-ADP+ALA1+ADE (DOS+DPM)+ALA2

Tipul activităţii: consolidare de cunoștințe, de priceperi şi deprinderi;

Forma de realizare: activitate integrată

Durata: o zi

Locul de realizare: sala de grupă, holul grdădiniței

Activități de învățare :

Activități de dezvoltare personală:

- **Întâlnirea de dimineață** „De vorbă cu Moș Ion Roată!”
- **Prezența**
- **Calendarul naturii**
- **Salutul** „Bună dimineața, români!”
- **Împărtășirea cu ceilalți**: „După muncă și răsplată!”
- **Noutatea zilei**: Educatoarea le va reaminti copiilor tema săptămânii, despre ce zi importantă tocmai a fost. Noutatea zilei este dată de prezentarea sub formă de surpriză a hărţii României, o machetă pe care se regăsesc românași și românculțe așezați în horă.
- **Înviorarea**: „*Dacă vreau să cresc voinic!*”
- **Rutina**: Deprinderi specifice servirii micului dejun;
  Deprinderi specifice îngrijirii personale;
  Deprinderea de a face ordine în locul unde au lucrat;

- **Tranziții**: *„Dar să începem lucrul,/ Şi să avem mult spor,/Azi lucrează fiecare/ Cu ce are la sector!*”

  „Rândul iute să-l formăm/Şi spre baie ne-ndreptăm!”

  „Unul după altul în rând ne aşezăm”

Activități liber alese I

- **Bibliotecă:** „Costumul popular românesc” – exerciții grafice

  „Cărticica tradițiilor” – sortare și lipire
- **Joc de masă:** „Harta României” – reconstituire puzzle

  „Mărgele tricolore” – înșiruire
- **Artă**: „Steagul României” – pictură pe tricou alb
- **Știință**: „Sporul casei tricolor” – activitate practică

Activități pe domenii experiențiale

- **DOS - Domeniul Om și Societate** - Activitate practică „Românași și românculțe – păpuși din lemn
- **DPM – Domeniul Psihomotric** – Traseu aplicativ – „Ducem românașii și românculțele la horă!”

Activități liber alese II

- „ *Culorile la locul lor !*” – joc de mișcare

Dimensiuni ale dezvoltării:

- Ascultarea activă a mesajului pentru înțelegerea și receptarea lui (comunicare receptivă);
- Motricitate grosieră și motricitate fină în contexte de viață familiare;
- Curiozitate, interes și inițiativă în învățare;
- Finalizarea sarcinilor și a acțiunilor (persistența în activități);
- Mesaje orale în diverse situații de comunicare;

Comportamente vizate:

- Participă la activitățile de grup și la activitățile de joc în situații uzuale în calitate de auditor/vorbitor;
- Inițiază/participă la interacţiuni pozitive cu copii de vârstă apropiată;
- Manifestă curiozitate şi interes pentru experimentarea și învăţarea în situații noi;

- Integrează ajutorul primit, pentru realizarea sarcinilor de lucru la care întâmpină dificultăţi;
- Respectă regulile de exprimare corectă, în diferite contexte de comunicare.
- Își poziționează corpul și membrele în mod corespunzător pentru a imita ceva/pe cineva sau pentru a executa o mișcare (a merge, a alerga, a sări)

Scopul activității:

- Consolidarea și sistematizarea deprinderilor motrice de bază și dezvoltarea capacității de a realiza lucrări originale în condiții variate;

Obiective:

- Să sorteze imaginile specifice portului tradițional românesc;
- Să execute exerciții de mers, alergare și săritură păstrând poziția corectă;
- să manifeste progresiv capacitatea de a executa corect un exercițiu fizic în număr crescut de repetări;
- Să potrivească piesele puzzle-ului pentru reconstituirea imaginii cu harta României;
- Să urmărească șirul logic al culorilor ;
- Să se exprime creativ în limbaj plastic, folosind culorile tricolorului;
- Să urmărească cu atenție explicarea etapelor de lucru pentru o bună realizare a temei;

Strategii didactice:

- **Metode și procedee:** conversația, explicația, observația, exercițiul, jocul de mișcare,
- **Mijloace didactice:**lingura de lemn, tricou alb,sablon rochie/costum tradițional, lipici, ațe lână, marker, puzzle harta României, băncuțe de gimnastică, tunel pentru târâre, ecusoane, fișe tridimensionale, mărgele, sârmă plușată, borcan cu capac, panglică tricoloră, orez colorat roșu, galben, albastru, etc;
- **Forme de organizare:** frontal, individual, pe grupuri mici, pe echipe și în perechi;
- **Forme de evaluare:** aprecieri verbale, aplauze, încurajări, oferirea de recompense;

Scenariul zilei

Ziua începe cu **Întâlnirea de dimineață** „ De vorbă cu Moș Ion Roată!”.

Se face **prezența** copiilor pe harta României, copiii prezenți vor fi așezați în interiorul hărții, copiii absenți vor fi așezați în afara ei, în acest răstimp se va consemna în catalogul de prezență. După efectuarea prezenței, o fetiță numără băieții și un băiețel numără fetițele, stabilind astfel care sunt mai mulți/puțini, formând grupele băieți/fete și apoi generalizând stabilim numărul de copii prezenți.

Calendarul naturii – *„A început o nouă zi*

Cum e vremea azi copii?”

Se lucrează pe panou*: -Când aţi venit la grădiniţă aţi privit cerul? Erau nori ? Era soare? Bătea vântul ?Ninge?* (este îndreptată săgeata în dreptul imaginii care indică starea vremii din ziua respectivă) *-În ce anotimp suntem* ? (descrie planșa care reprezintă anotimpul iarna) *-Cum ne îmbrăcăm în această perioadă?(alege jetoanele reprezentative.* Meteorologul de serviciu prezintă vremea de afară și raspunde eventualelor întrebări din partea colegilor.

Salutul îl vom face prin *„Bună dimineața, români!*” și apoi trecem la momentul de împărtășire a sentimentelor legate de această sărbătoare care aduce românii împreună.

Noutatea zilei este dată de prezentarea sub formă de surpriză a hărţii României, o machetă pe care se regăsesc românași și românculțe așezați în horă. Educatoarea le va reaminti copiilor tema săptămânii, despre ce zi importantă tocmai a fost.

Voi comunica copiilor tema zilei, activitățile pe care le vom desfășura și obiectivele pe care le vom realiza până la finalul zilei.

Înviorarea: este un moment foarte așteptat de copii și îl vom face pe versurile poeziei *„Dacă vreau să cresc voinic!*” de Valeria Boiculesi

Dacă vreau să cresc voinic
Fac gimnastică de mic:
Trec în pas alergător,
Sar voios într-un picior...
Mă opresc, respir ușor,
Întind brațele și zbor!
Mamei să-i fiu de-ajutor
Bat apoi acest covor...
Mă opresc, respir ușor,
Întind brațele și zbor.
Toată lumea e a mea,
Când m-așez jos la podea!
Ăsta-i doar un început...
Ia priviți cât am crescut!
Dacă vrei să crești voinic,
Fă gimnastică de mic!

Cu ajutorul versurilor *Dar să începem lucrul,/ Și să avem mult spor,/Azi lucrează fiecare/ Cu ce are la sector!*” se efectuează tranziția spre **activitățile liber alese I**.

Împărțirea pe centre se va face cu ajutorul jetoanelor care le vor arăta copiilor să meargă către centrul corespunzător. Copiii închid ochii și extrag din coșuleț un jeton, astfel ei merg către centre.

La **centrul Bibliotecă** sunt pregătite două activități: „*Costumul popular românesc*” – exerciții grafice – copiii primesc fișe tridimensionale pentru a lucra în echipă. Pe aceste fișe copiii trebuie să unească semnele grafice pentru a realiza motivele populare care se regăsesc pe costumele populare românești. Iar la cea de-a doua activitate au posibilitatea să realizeze o cărticică despre portul popular românesc. Copiii trebuie să aleagă imagini specifice portului românesc, ca mai apoi să le lipească în carticică.

La **centrul Joc de masă** copiii au de reconstituit harta Romaniei care este sub formă de puzzle „Harta României” – reconstituire puzzle, iar cea de-a doua activitate ei trebuie sa înșiruiască mărgele pe sârma plușată in ordinea culorilor tricolorului pentru a obține un colier sau o brățară „Mărgele tricolore” – înșiruire

La **centrul Artă** copiilor vor trebui să realizeze cu ajutorul palmelor și al acuarelelor steagul României pe tricourile albe. Copiii își vor picta mâna treptat cu roșu, galben și albastru și își vor pune amprenta pe tricourile albe.

La **centrul Știință** vom realiza „*Sporul casei*” cu ajutorul orezului care va fi colorat în roșu, galben și albastru, iar cu ajutorul unor pâlnii vom turna orezul în borcane (orez roșu, orez galben, orez albastru), iar la final punem capacul și o panglică tricoloră.

Prin metoda **turul galeriei**, toate produsele activității copiilor la centrele de interes vor fi apreciate.

Copiii vor încheia activitatea cu ajutorul tranziției „*Rândul iute să-l formăm/Şi spre baie ne-ndreptăm*!” se merge la baie,apoi ne hidratăm.

Astfel se face trecerea spre activitatea **DOS – activitate practică** „*Românași și romăncuțe*” – păpuși din lemn. Activitatea începe prin organizarea grupei și așezarea la mese, intuirea materialelor, prezentarea materialelor, a modului de utilizare al acestora și prezentarea produsului finit. Produsele realizate în această activitate le vom folosi în activitatea viitoare DPM, de aceea copiii trebuie sa lucreze atent și să respecte toți pașii în realizarea păpușii din lemn. Se urează „*Spor la lucru!”* și se face încălzirea mâinilor cu ajutorul cântecului:

„Mișcăm degețelele și batem pălmuțele,
Ale nostre degețele se fac mândre păsărele!
Zboară sus, zboară jos,
Și-am făcut un cuib frumos!”

Prin metoda **turul galeriei** vor fi apreciate toate lucrările copiilor.

Se iese din sala de grupă cu ajutorul tranziției *„Unul după altul în rând ne așezăm*” se merge la baie, apoi ne hidratăm și ne schimbăm echipamentul pentru activitatea de educație psihomotrică.

Activitatea de educație psihomotrică- DPM debutează cu partea pregătitoare, în care voi organiza grupa de copii prin alinierea în formație, în linie pe un rând, după înălțime (umăr la umăr) și le voi stimula interesul și atenția pentru activitate prin prezentarea traseului pe care îl avem pregătit în holul grădiniței, astfel creându-le copiilor o stare emoțională favorabilă și o bună dispoziție pentru lucru.

În partea pregătitoare, pentru pregătirea organismului pentru efort, copiii vor executa acțiuni pe loc, la comandă, pe un rând și acțiuni de deplasare, mers în coloană câte unul. Exerciții pentru influențarea selectivă a aparatului locomotor copiii vor fi organizați în formația de lucru pe două linii. Vom executa exerciții : pentru cap și gât *„Privim tavanul, privim podeaua!”,* pentru membrele superioare *„Brațe scurte, brațe lungi!*” și *„Roata mică, roata mare!*”, pentru trunchi, *„Ceasul!*” și *„Șurubul*!”, pentru membrele inferioare genuflexiuni *„Picioare lungi, picioare scurte*”

În partea fundamentală a activității vom desfășura jocul de mișcare *„Ducem românașii și romăncuțele la horă*!”prin care vom consolida și perfecționa deprinderile motice: mers în echilibru pe o suprafață înaltă, săritura în adâncime, traversare obstacol, târârea pe palme și pe genunchi, alergarea printre jaloane. Calitatea motrică ce va fi perfecționată este îndemânarea cu accent pe orientarea în spațiu. Traseul debutează prin a lua lingura de lemn confecționată la DOS, urcă pe bârnă unde trebuie să meargă în echilibru, apoi sar în cerc, după care trebuie să traverseze peste cele trei obstacole, ca mai apoi să intre în tunelul albastru târându-se pe palme și genunchi. Când ies din tunel trebuie sa alerge până la machetă ocolind stâlpișorii. Când ajung la machetă copiii așează păpușa în horă, iar revenirea în formație se face prin traversare tunelului roșu.

Copiii execută traseul pe rând, iar la final pe machetă va fi formată hora.

În încheiere, revenirea organismului pentru efort, copiii vor forma o horă pe versurile melodiei *„Hora României - Hai să dăm mână cu mână!”*

În partea a doua a activităților liber alese, vom juca jocul *„Culorile la locul lor !*” – se formează trei echipe: Echipa Roșie, Echipa Galbenă, Echipa Albastră. Formarea echipelor se face prin extragerea din coșulet a unui jeton. La începutul melodiei „Hora României” toți copiii dansează, când muzica se oprește fiecare culoare merge în cercul corespunzător culorii. Jocul se repetă de 3 ori.

În încheierea activităților toți copiii sunt apreciați pozitiv și recompensați.

Bibliografie:

1.*** *Curriculum pentru învăţământul preşcolar* (3-6/7ani), M.E.C.I., Bucureşti, 2019;

2.*** *Aplicaţiile noului curriculum pentru învăţământul preşcolar* – vol.I, Ed. DPH., Bucureşti, 2009;

3. Bane, Colleen, *Bună dimineaţa! Mă bucur că eşti aici*! – Manualul cadrului didactic pentru întâlnirea de dimineaţă, Ed. Ro Media, Bucureşti, 2004;

4. Antonovici, Ștefania; Neațu, Paula, *Jocuri și activități alese,* Ed. Aramis, București, 2008;

5. Petrescu, Conona, coord., *Ghid de educație fizică,* Ed. Diana, Pitești, 2008;

GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 1 VALU LUI TRAIAN
PROIECT DE ACTIVITAE INTEGRATĂ
- pentru inspecția curentă pentru grad didactic I –
Spiriduşii lui Moş Crăciun

PROPUNĂTOR :
CONSTANTIN IONELA

NIVELUL/GRUPA: 3-5 ani, I, Grupa mijlocie
TEMA ANUALĂ DE STUDIU: *Când, cum şi de ce se întâmplă?*
TEMA SĂPTĂMÂNII: *Vine, vine Moș Crăciun*
TEMA ACTIVITĂŢII: “Spiriduşii lui Moş Crăciun”
ELEMENTE COMPONENTE ALE ACTIVITĂŢII INTEGRATE:
ADP: Întâlnirea de dimineață „*Sărbătoarea mea preferată este…*”
ALA - „*Să descoperim surprizele*”
Artă- „*Brăduțul lui Moș Crăciun*!”-lipire, decorare
„*Globulețe colorate*”- modelare plastilină
Joc de rol – „*Bucătăria fermecată*”-fursecuri pentru Moșul
Știintă -„*Aluat pentru colaci*”- experiment
Joc de masă - „*Ciucurei multicolori*” – sortare

ADE: „*Surprizele din sacul Moșului*” – **DȘ- Activitate matematică** –joc didactic,
„Coronița de Crăciun” - **DEC – Activitate artistico-plastică** –pictură

ALA –„„*Ajutoarele Mosului*” – joc de mișcare - ștafetă

DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII:
Motricitate grosieră și motricitate fină în contexte de viață familiare
Conceptul de sine
Curiozitate, interes și inițiativă în învățare
Finalizarea sarcinilor și a acțiunilor (persistența în activități)
Mesaje orale în diverse situații de comunicare
Cunoștințe și deprinderi elementare matematice pentru rezolvarea de probleme și cunoașterea
mediului apropiat.

COMPORTAMENTE VIZATE:
Își poziționează corpul și membrele în mod corespunzător pentru a imita ceva/ pe cineva sau pentru a executa o mișcare (a merge, a alerga, a prinde/a arunca o minge etc.)
Exersează, cu sprijin, autoaprecierea pozitivă, în diferite situaţii educaţionale
Manifestă curiozitate şi interes pentru experimentarea și învățarea în situații noi
Solicită și acceptă ajutor pentru a depăși o dificultate
Ascultă povești și povestiri scurte, participă la jocuri/cântece/poezii însoțite, inițial, de gesturi (comunicare receptivă)

Identifică şi numește formele obiectelor din mediul înconjurător

Scopul activităţii:Verificarea si consolidarea cunoștințelor referitoare la numerație în limitele 1 – 4; formarea deprinderii de a construi grupe de obiecte după un criteriu dat și antrenarea și perfecționarea priceperilor și deprinderilor în folosirea tehnicilor specifice picturii.

OBIECTIVE:

O1-Să aplice pata de culoare (verde) cu ajutorul paiului;
O2-Să realizeze diferite forme din aluat;
O3-Să identifice cifrele;
O4 -Să recunoască culorile (roșu, galben și albastru);
O5-Să grupeze elementele după criteriul criteriul culoare, in funcție de șablonul dat ;
O6- Să respecte pașii pentru obținerea aluatului;
O7- Să efectueze operații simple de lipire cu materialele primite;

Strategii didactice

Metode şi procedee: jocul, conversaţia, explicaţia, demonstraţia, exersarea, exercițiul, învăţarea prin cooperare, Turul Galeriei.

Mijloace didactice:

Tablă magnetică, imaginea brad, scrisoarea de la Spiriduș, ecusoane, , coșulețe, lipici, acuarele, plastelină, plansete, jocul, forme prăjituri, paie colorate, jetoane (jucarii), ciucuri, brazi din cofraje ouă, lipici, făină, apă, drojdie,

Elemente de joc: surpriza, aplauze, mișcare, fișa cu brad, jetoane, bagheta, scrisoarea moșului, stimulente, sacul Mosului

MATERIAL BIBLIOGRAFIC:

- „Curriculum pentru educație timpurie, 2019
- Suport pentru explicitarea și întelegerea unor concept și instrumente cu care optează curriculum pentru educatie timpurie, 2019
- Neagu, M., Beraru, G. (1995). Activități matematice în grădiniță. Editura AS’S Iftimie, G. (1976). Jocuri logice pentru preșcolari și școlari mici. București: Editura Didactică și Pedagogică
- Coord. PredaViorica, „Metodica activităţilor instructiv-educative în grădiniţa de copii”;
- Coord. Veronica Păduraru, „Activităţi matematice în Învaţământul preşcolar”

Scenariul zilei

Activitatea zilei începe cu **Întâlnirea de dimineaţă:**

1.Salutul–„*Bună dimineața, dragi copii*
A început o nouă zi,
Într-un cerc ne-aşezăm
Şi frumos ne salutăm !

Copiii se aşează pe scăunele în semicerc pentru a putea stabili fiecare un contact vizual cu toţi membrii grupei. Pentru a constitui un model de comportament, zâmbesc, îi privesc, transmit căldură şi încurajare prin toate formele de comunicare verbală, nonverbală (fiecare copil își va alege forma de salut la întalnirea cu doamna educatoare).

După salutul de dimineaţă se execută câteva exerciţii de înviorare pe următoarele versuri:

,,Azi la gradiniță noi vom face sport
Să ne mișcăm bine și să creștem toți,
Unu-doi,unu-doi, noi jucăm un joc vioi
Unu-doi, unu-doi,noi jucăm un joc vioi!

Cu mișcări de brațe și arcuiri de corp
Noi vom fii de acuma, campioni la sport
Unu-doi, unu-doi, noi jucăm un joc vioi
Unu-doi, unu-doi, noi jucăm un joc vioi!

2. Prezenţa– *,,După ce ne-am adunat*
Şi frumos ne-am salutat
Colegii ne-am întâlnit
Cine oare n-a venit ?

Se face strigarea catalogului, iar pozele copiilor prezenţi sunt aşezate la panou.

3. Calendarul naturii – *A început o nouă zi*
Cum e vremea azi copii?

Se lucrează pe panou*: -Când aţi venit la grădiniţă aţi privit cerul?*
-Erau nori ?Era soare? Bătea vântul ?
-În ce anotimp suntem ?

(este așezată imaginea care indică anotimpul și starea vremii din ziua respectivă)

Și acum dacă am vorbit despre natură, mă gândesc că ar fi frumos din partea noastră dacă am saluta-o și pe ea: - *Bună dimineața, cer senin! (se ridică mâinile cât mai sus)*

- *Bună dimineața, soare luminos! (se formează cu mâinile un cerc deasupra capului)*
- *Bună dimineața, micule vânt ce alergi pe pământ!(se imită mișcarea vântului cu brațele)*
- *Bună dimineața, păsări mari și păsări mici! (se imită zborul păsărilor)*
- *Bună dimineața, pietre tari! (se tropăie cu picioarele)*
- *Bună dimineața, grupă de ștrengari!*

4. Împărtăşirea cu ceilalţi: Se vor purta discuții despre anotimpul în care suntem și se vor aminti câteva dintre caracteristicile acestuia.

5. Activitatea de grup În cadrul activității de grup, copiii sunt încurajați să spună care este culoarea lor preferată : „*Sărbătoarea mea preferată este…!*

6. Noutatea zilei: Educatoarea anunţă tema zilei: **„Spiriduşii lui Moş Crăciun** „*Stiţi ce am găsit eu azi dimineaţă la noi în grupă? Am găsit un spiriduş care a adus o cutie plină cu surprize*

pentru voi.” Se arată copiilor cutia pentru a se face intuirea materialului. Spiridușul îi roagă să se bucure de materialele trimise, să fie ajutoarele lui pe parcursul întregii zile pentru a simți magia sărbătorilor.

Rutină: se au în vedere deprinderile specifice servirii micului dejun

Tranzitie - Trecerea spre **ADE** se va face prin intrepretarea versurilor:

“ Fuguța, fuguța/ Alegem cu drag un scăunel / Să ne așezăm pe el.

Se citește scrisoarea de la Spiriduș unde sunt prezentate sarcinile si regulile jocului.

„Vă anunț cu bucurie ,/ Că astăzi vom face o călătorie,
Fără mașini și avioane/ Vom călători cu mare zor
În lumea magică a formelor și a culorilor.
Ne vom juca,ne vom distra/ Lucruri frumoase vom învăța
Bagheta magică nu va lipsi/ În timpul jocului ne va însoți.

Se pregăteşte sala de grupă pentru următoarea secvenţă, **activităţile pe domenii experienţiale** unde vom desfășura prima dată în cadrul **DȘ - Activitate Matematică** - jocul didactic**„** *Surprizele din sacul Moșului***“.**

Captarea atenției se va realiza cu ajutorul „*Cutiei cu surprize*” care e adusă de spiriduș pentru grupa mijlocie. Spiridușul vă anunță că astăzi îl vom ajuta să pregătească sacul lui Moș Crăciun. Educatoarea anunță numele jocului pe care îl vor desfășura „*Surprizele din sacul Moșului*”, iar obiectivele vor fi enunțate în termeni accesibili nivelului de vârsta al copiilor. În această cutie pe care ne-a adus-o spiridușul **(intuirea materialelor)** *Veți descoperi diferite jetoane (cifre, jucării). Sunt prezentate materialele, astfel încât toți copiii să fie familiarizați cu acestea. Voi prezenta* **sarcina didactică***: toate aceste jetoane cu jucării pe care ni le-a adus spiridușul, voi le veți folosi pentru a umple sacul Moșului, dar trebuie să fiți foarte atenți cât indică cifra, pentru a pune in sac numărul corect de elemente..*” Spiridușul le promite o recompensă dacă îi vor îndeplini toate dorințele si anume dacă vor reuși să umple sacul cu jucării.

Copiii sunt antrenaţi în observarea și intuirea materialului didactic, apoi sunt împărţiţi în două echipe: Echipa Renilor şi Echipa Fulgilor.

Educatoarea le explică copiilor **regulile jocului** și anume faptul că vor lucra pe echipe, iar pe parcursul jocului trebuie să fie atenți la alegerea pe care trebuie să o facă, să aștepte să fie numiți, să se exprime clar, corect și să colaboreze pentru a putea rezolva sarcinile de lucru.

Elementele de joc: Cu ajutorul baghetei fermecate se vor numi copiii pe rând, din cele 2 echipe, cu ajutorul formulei de numire “*Bagheta magică se învarteste / pe...îl nimerește*“. Aplauzele și încurajările, recompense, din timpul desfășurării jocului le va menține atenția și motivația pentru participare activă.

Prezentarea jocului: Fiecare copil va avea sub scăunel un jeton pe care îl va folosi când este numit. Copilul numit ia jetonul, recunoaște cifra și numără elementele. În functie de culoarea și numarul elementelor copilul va pune în sacul Moșului tot atatea elemente cât indica cifra. Pentru răspunsurile corecte fiecare echipă va fi recompensată cu aplauze şi cu câte o bulina zâmbitoare. Dacă un copil nu răspunde corect sau nu cunoaşte rezolvarea cerinţei poate fi ajutat de un coechipier obţinându-se astfel recompensa. Câstigă echipa care acumuleaza mai multe buline zambitoare.

Se desfașoară **jocul de probă:** Copilul ales de bagheta magică, dezlipește jetonul de pe sacun, recunoaște numărul , culoarea, numără elementele și apoi adaugă în sac numărul corespunzător de jucării.

Se trece la **desfăşurarea jocului propriu-zis și** se continuă jocul cu celelalte cerințe pe care copiii trebuie să le rezolve.

Rând pe rând, câte un copil din fiecare echipă, ales de bagheta magică va dezlipi jetonul, recunoaște numărul , culoarea, numără elementele și apoi adaugă în sac numărul corespunzător de jucării.

Pentru **complicarea jocului** copilul numit va trebui să arunce cu zarul și să realizeze tot atâtea acțiuni (pași, bătăi din palme) câte indica numărul bulinelor.

În **finalul jocului** interpretează tranzitia: *„Roşu este mărul,/ Albastru este cerul,/ Galben este soarele,/ Tropăim picioarele, /Batem bine palmele”.*

Organizarea pentru activitatea artistico-plastică: pregătirea mobilierului, aerisirea sălii de grupă, distribuirea materialelor individuale de lucru, le voi face în timpul în care copiii ies din sala de grupă și desfășoară activități rutiniere sub atenta supraveghere a personalului de îngrijire.

Copiii intră în sala de grupă și se așează organizat la măsuțe și realizez **introducerea în activitate** prin intermediul versurilor: *La măsuțe ne-așezăm și pe doamna ascultăm/ Surprizele minunate stau pe masă așezate*! Realizez asfel și momentul de **captare și focalizare a atenției** asupra activității artistic-plastice pe care o vom desfășura.

Anunțarea temei și a obiectivelor - Spiridusul, drept mulțumire pentru că l-ați ajutat sa umple sacul va oferă materialele necesare pentru a realiza câte o coroniță de Crăciun.

Prezentarea modelului Priviți cu atenție acesta coroniță care este realizată cu ajutorul uni pai special și cu alte materiale decorative. Daca veți lucra cu atenție, veți reuși să realizați niște coronițe minunate. **Intuirea materialului individual** copiii studiază și denumesc materialele individuale de lucru: suportul de lucru – fisa de lucru, acuarele, pai, elemente decorative, instrumentele de lucru, servețele umede.

Explicarea și demonstrarea procedeului de lucru: le voi demonstra modul de realizare – vom introduce paiul in culoare si apoi vom aplica pe fisa de lucru. Vom repeta operațiunea până la finalizarea coroniței. La final o vom decora cu globulețe realizate prin amprentare.

Executarea exercițiilor de încălzire a mușchilor mici ai mâinii: Înainte de începerea propriu-zisă copiii își vor încalzi mânuțele pe versurile, executând mișcările descries de acestea: *„Mâna lebădă o fac, Și ea dă ușor din cap, Lebedele în jur privesc, Mâinile eu le rotesc, Boboc floare, boboc, floare .”*

Executarea temei de către copii – urarea „Spor la lucru!„ marchează momentul în care copiii încep efectuarea lucrării individuale. Voi urmări cu atenție ca toți copiii să înceapă lucrul, îi voi încuraja să lucreze individual și creativ, le voi corecta eventualele erori de utilizare a instrumentelor de lucru și a materialelor, voi acorda ajutor copiilor care solicită ajutorul și mă voi asigura că toți copiii respectă poziția corectă a corpului și liniștea pentru a se auzi melodia de pe fond. „Lucrăm ca albinuțele în stup, să lăsăm muzica să ne încânte inimioara!„

Anunțarea încheierii activității – înainte de încheierea propriu-zisă îi rog pe copii să încerece să termine și îi informez că activitatea se apropie de final.

Aprecierea lucrărilor: După expirarea timpului, lucrările vor fi aşezate pe panouri şi apreciate pe rând de către toţi copiii.

Copiii se întorc la locurile unde au lucrat pentru a-şi face curăţenie (rutina- *„Locul meu de joacă trebuie să-mi placă)* după care imitând fluturaşii vor ieşi din sala de grupă îndreptându-se spre grupul sanitar.

Tranziție ,,Un- doi, un -doi, la baie să mergem noi / Mânecile ridicăm, mâinile, să le spălăm.

Rutină-deprinderi specifice servirii gustării .

La întoarcerea în sala de grupă, voi prezenta centrele deschise la care vor lucra pe grupe, urmând să fie dirijați în așa fel încât să parcurgă toate sectoarele. În timp ce copiii lucrează educatoarea îi va supraveghea, purtând discuţii cu aceştia, oferind îndrumări şi ajutor acolo unde este nevoie.

Se trece astfel la **ALA, pe centre.**

Artă- ,,*Brăduțul lui Moș Crăciun*!”-lipire, decorare. Copiii au pe mese diferite elemente (ață, ciucurei, stelute, fulgi) pe care le vor lipi pe fișa în formă de triunghi. La final toate triunghiurile vor forma un brad de Crăciun uriaș.

,,*Globulețe colorate*”- modelare plastilină. Copiii vor modela globuri colorate cu ajutorul plastilinei, apoi vor decora bradutul de pe fișă.

Joc de rol – ,,*Bucătăria fermecată*”-fursecuri pentru Moșul. Copiii au la îndemnă aluat, forme de biscuiți, ornamente pentru a pregati fursecuri Moșului.

Știintă -,,*Aluat pentru colaci*”- experiment. Copiii au la dispozitie făină, sare, apă, drojdie din care vor pregăti aluat pt colaci.

Joc de masă - ,,*Ciucurei multicolori*” – sortare. Copiii vor avea de sortat ciucuri colorați și îi vor așeza în brăduț, la locul potrivit, urmărind șablonul ales.

Trecerea către activitatea **ALA2** se face prin versurile:

“Dragi copilaşi,/ Lucrul nu l-am terminat/ Mai avem de dansat şi de cântat…”

Activitatea desfăşurată pe tot parcursul zilei se va încheia cu jocul ,*Ajutoarele Mosului*” – joc de mișcare - ștafeta. Copiii vor fi împărțiți în două echipe, având un numar egal de jucători. Așezarea echipelor este prin flanc câte unul la un interval de 2-3 pași unul de altul. Locul de plecare marchează și punctul de întoarcere. La semnalul de începere, primul jucător din fiecare echipă ia de pe masă câte o jucarie și trebuie să meargă pe traseul indicat de săgețile desenate pe jos și să îl aducă în sacul moșului. Jocul continua până când fiecare jucător a adus câte o jucărie în sacul moșului..Câștigă echipa care a terminat mai repede câștigă!

Finalitatea zilei: Recompensarea copiilor și expoziția cu lucrările realizate**.**

PROIECT DE ACTIVITATE

PROF.ÎNV.PREȘC.: DRAICA CLARA LORENA
Grădinița cu Program Prelungit „Constantin Brâncuși”,
Târgu Jiu

GRUPA: Mică

TEMA DE STUDIU ANUALĂ: „ Ce și cum vreau să fiu? ”

TEMA PROIECTULUI TEMATIC: „ Învăț de pe acum ”

TEMA SĂPTĂMÂNALĂ: „ Meserii ”

CATEGORIA DE ACTIVITATE: Jocuri și activități alese

TEMA ACTIVITĂȚII: „ Cursa cofetarilor îndemânatici ”

MIJLOC DE REALIZARE: Joc de mișcare

TIPUL ACTIVITĂȚII: Consolidare și dezvoltare de aptitudini motrice

SCOPUL ACTIVITĂȚII:

- Recreerea, destinderea copiilor și dezvoltarea deprinderilor motrice de săritură de pe loc, mers în echilibru, ocolind obstacolele, orientându-se corect în spațiu și dezvoltarea abilității de a transporta un obiect în anumite condiții.
- **Obiective operaționale:**

a) **Cognitive**

- Să recunoască obiectele folosite denumindu-le corect;
- Să parcurgă corect, cu grijă traseul, ducând sarcina la final;
- Să coreleze mișcările în funcție de obstacolele întâlnite, executându-le corect;

b) Afective

- Să se integreze activ și afectiv în activitate, manifestând plăcere și interes;
- Să respecte regulile jocului, dovedind fair-play;
- Să reacționeze pozitiv în condiții de eșec, având o atutudine de înțelegere.

c) Psihomotorii

- Să adopte o poziție corectă pe tot parcursul activității;

SARCINA JOCULUI

Transportarea unui ou în lingură, fără a-l scăpa pe jos, parcurgând un traseu cu obstacole.

REGULILE JOCULUI:

Preșcolarii sunt împărțiți pe două echipe și așezați pe două rânduri, unul în spatele celuilalt, înaintea liniei de plecare, având o lingură în mână. La semnalul educatoarei, cel care e primul pleacă, sărind în cerc, se apleacă ia oul, îl așează în lingura, apoi merge în echilibru pe o bancă, merge printre trei jaloane și pune oul în coș. După ce l-a pus în coș aleargă la echipa sa, predând lingura celui care

urmează,așezându-se la spatele rândului. Câștigă echipa care termină prima sau care are cele mai multe ouă în coș.

STRATEGIA DIDACTICĂ:

a) *Metode si procedee didactice: conversația, explicația, expunerea, demonstrația, exercițiul, jocul;*
b) *Mijloace didactice folosite:suport muzical (boxă), bănci, cercuri, jaloane,linguri, ouă de plastic/ lemn, coșuri.*
c) *Forma de organizare:frontală, individuală, pe echipe;*
d) *Forme de evaluare: observarea comportamentului verbal și nonverbal al copiilor, proba practică, aprecieri verbale .*

DURATĂ: 15 minute

LOC DE DESFĂȘURARE: sala de grupă

BIBBLIOGRAFIE

- Curriculum pentru Educație Timpurie- 2019;
- Ioan Cerghit - „Didactică”, manual pentru clasa a X-a, școli normale, 1997;

EVENIMENTUL DIDACTIC	CONȚINUTUL ȘTIINȚIFIC	STRATEGIA DIDACTICĂ			EVALUARE
		Metode și procedee	Mijloace de învățământ	Forme de organizare	
MOMENT ORGANIZATORIC	Se vor asigura condițiile optime pentru realizarea activității: ➢ Aerisirea sălii de grupă; ➢ Asigurarea unui climat educațional favorabil; ➢ Aranjarea mobilierului și a traseului; ➢ Intrarea ordonată a copiilor în sala de grupă.				Observarea sistematică
CAPTAREA ATENȚIEI	Se va realiza prin prezentarea unui poster pe care este reprezentată imaginea unui cofetar care le va aduce o cutie cu surprize.	Explicația Conversația Expunerea	Cofetarul - poster Castroane	Frontală	Observarea comportamentului verbal și nonverbal al copiilor
ENUNȚAREA TEMEI ȘI A OBIECTIVELOR	Astăzi ne vom juca jocul: „Cursa cofetarilor îndemânatici”. Ne vom relaxa, vom respecta regulile și vom fi atenți și corecți în cadrul jocului.	Conversația		Frontală	Observarea sistematică
DIRIJAREA ÎNVĂȚĂRII	***Explicarea jocului*** Copiii sunt împărțiți în două echipe,pe două coloane, prin aliniere și numărare, echipa 1 și echipa 2. Fiecare echipă primește o lingură și câte un ou, pe care va trebui să îl transporte unul câte unul până la masa cofetarului, punandu-l în coș, pentru a strânge cât mai multe ouă pentru prăjituri. Câștigă echipa care termină prima sau strânge cele mai multe ouă în coș. ***Jocul de probă*** Se va executa jocul de probă pentru a înțelege cât mai bine modul de executare. ***Jocul propriu-zis*** Copiii execută jocul, parcurgând traseul. Se va urmări participarea afectivă și activă, stimulându-i pe toți. Acolo unde este cazul se vor da indicații suplimentare. Jocul se desfășoară pe un fond muzical.	Conversația Explicația Demonstrația Exercițiul Jocul	Ouă de lemn/ plastic Coronițe Linguri Boxă	Frontal Pe echipe	Observarea comportamentului verbal și nonverbal al copiilor Proba practică Parcurgerea traseului

ASIGURAREA FEEDBA-CKULUI ȘI EVALUA-REA PERFOR-MANȚEI	Joc liniștitor „Brioșa buclucașă”. Copiii se adună în cerc, pe pernuțe și vor plimba din mână în mână o brioșă gigant. La bătaia din palme a educatoarei, copilul care are brioșa va răspunde la o ghicitoare. Daca nu răspunde corect, va executa o pedeapsă. Jocul se va executa de 3 ori.	Conversația	Brioșă	Frontală Individuală	Observarea comporta-mentului Analiza răspunsuri-lor
ÎNCHEIE-REA ACTIVITĂ-ȚII	În finalul activității, copiii vor fi apreciați și felicitați pentru modul în care au participat la această activitate. Li se vor împărți recompense.	Conversația	Recompen-se	Frontală Individuală	Aprecieri verbale

PROIECT DE LECȚIE. PREPARATE CULINARE - GUSTĂRI RECI

prof. MEHEDENIUC GEORGETA-CRISTINA,
LICEUL TEHNOLOGIC SPECIAL BIVOLĂRIE

Modulul III: SORTIMENTUL DE PREPARATE ŞI BĂUTURI

Clasa: a X-a, învățământ profesional special

Nr. ore/săpt:11 din care **T:2;** L.T.: 2, I.P.: 9

Programa aprobată prin OMEN nr. 3915/18.05.2017 adaptată la nivelul elevilor cu deficiență de auz

Calificarea: COFETAR-PATISER

Unitatea de învățare: **Sortimentele de preparate culinare şi de patiserie-cofetărie**

Lecția: Gustări reci

Tipul lecției: Comunicare de noi cunoștințe

Durata lecției: 50 minute

Locul desfășurării activității: sala de clasă

URÎ7. PREGĂTIREA SORTIMENTULUI DE PREPARATE ŞI BĂUTURI

Rezultatele învățării:

Cunoștințe:

7.1.3.Clasificarea semipreparatelor culinare, de patiserie-cofetărie și a produselor cu grad redus de complexitate

7.1.4.Descrierea proceselor tehnolgice de obținere a semipreparatelor și a produselor cu grad redus de complexitate.

Abilități:

7.2.4. Efectuează operațiile tehnologice de obținere a semipreparatelor de cofetărie-patiserie și a produselor cu grad redus de complexitate cu respectarea normelor de igienă, de siguranță și securitatea muncii.

Atitudini:

7.3.2.Respectarea principiilor dezvolării durabile la obținerea semipreparatelor culinare și de patiserie-cofetărie a preparatelor culinare de patiserie-cofetărie cu grad redus de complexitate în condițiile de igienă, siguranță și securutatea muncii.

Obiective operaționale: la sfârșitul lecției, elevii vor fi capabili să:

- definească gustările
- clasifice gustările după tehnologia de obținere și temperatura la care se servesc
- identifice asemănările și deosebirile dintre gustările reci pe bază de pâine
- enumere condițiile de calitate ale gustărilor reci pe bază de pâine
- contribuie la obținerea rezultatului final al clasei

Strategia didactică:

- **Resurse procedurale:** conversația în LSR (Limba Semnelor Române), explicația, descrierea, organizatorul grafic
- **Resurse materiale:** prezentare Ppt., fișa de documentare, fișe de lucru, diagrama Venn, organizatorul grafic, echipamente multimedia, tabla interactivă, platforma Clasroom
- **Forma de activitate**: frontală, individuală
- **Evaluare:** observare sistematică, evaluare orală

Bibliografie:

Constanța Brumar, “Sortimentul de preparate și băuturi”, Ed. CD Press, 2019

Desfășurarea lecției:

Evenimentele instruirii. Obiective/ Conținuturi	**Timp**	**Activitatea profesorului**	**Activitatea elevului**	**Strategia didactică**			**Evaluare**
				Metode de învățământ	Mijloace de învățământ	Forme de organizare a activității	
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
Secvența organizatorică	2	Face prezența elevilor, notează elevii absenți în catalog; face observații și recomandări dacă este cazul.	Răspund la întrebările puse de profesor, își însușesc observațiile și recomandările primite	conversația în LSR	Catalog, pix	Frontală	-
Verificarea cunoștințelor	2	Verifică prin sondaj caietele de teme. Face aprecieri, corectări, unde este cazul.	Cei solicitați răspund. Ceilalți elevi ascultă aprecierile.	Conversația Explicația	Caiete de teme, pixuri colorate	Individuală Frontală	Evaluare orală
Reactualizarea cunoștințelor	2	Antrenează elevii în reactualizarea cunoștințelor: alimente de origine vegetală și animală, prelucrarea alimentelor ca produse, preparate.	Devin atenți și conversează cu profesorul.	Conversația în LSR		Frontală	-
Transmiterea noilor cunoștințe **O1, O2** **Dirijarea învățării**	5	Propune elevilor o nouă situație (lecție) făcând apel la cunoștințele anterioare: **Gustări** Afișează pe tablă titlul lecției și prezină obiectivele lecției. Prezintă slide-ul care conține definiția gustărilor. Explică cele două criterii de clasificare a gustărilor: după tehnologia de obținere și după temperatura de servire. Clasifică gustările reci pe bază de: pâine, umplutură, brânzeturi,	Sunt atenți și devin interesați de propunerea făcută. Elevii vizați și clasa participă împreună cu profesorul la reactualizarea cunoștințelor teoretice. Privesc cu atenție planșa/ slide-ul și notează explicațiile primite.	Conversația Explicația Expunerea Observația Conversația în LSR	prezentare Ppt. caiete / fișa de notițe, pix	Frontală Individuală Frontală	Observare curentă -

		produse din pește, produse din carne, preparate din carne.					
Obținerea performanței **Asigurarea feedback-ului**	3	Adresează clasei întrebări privind clasificarea gustărilor. Solicită prin sondaj elevilor să enumere gustările în funcție de criteriile stabilite. Confirmă și apreciază răspunsurilor elevilor. Face observații și corecții dacă este cazul.	Elevii solicitați răspund la întrebările adresate și numesc criteriile de clasificare. Reține aprecierile și explicațiile suplimentare.	Conversația în LSR Explicația	Prezentare Ppt.	Frontală Individuală	Observare curentă Evaluare orală
Transmiterea noilor cunoștințe **O2**	10	Prezintă sortimentele de gustări reci (pe bază de pâine: senvișuri, canapele, tartine), umplutură (legume umplute, ouă umplute, ciuperci umplute), brânzeturi (cașcaval, brânză telemea, brânză de burduf), produse din pește (somon afumat, macrou cu condimente), produse din carne (mezeluri), preparate din carne (fripturi reci, chifteluțe). Prezintă asemănările și deosebirile dintre gustările de bază de pâine.	Privesc cu atenție prezentarea făcută de profesor și notează explicațiile primite.	Observația Explicația Conversația în LSR	Caiet / fișa de notițe	Frontală Individuală	-
Obținerea performanței **O3, O4** **Asigurarea feedback-ului**	5	Solicită completarea unei fișe de lucru: organizatorul grafic: clasificarea gustărilor, identificarea sortimentelor de gustări.	Primesc sarcina de lucru, completează fișa cu: clasificarea gustărilor și sortimentele de gustări. Elevii solicitați prezintă tipurile de elemente specifice.	Conversația în LSR Explicația Organizatorul grafic	Fișa de lucru	Individuală Frontală	Observare curentă Evaluare orală

			Ceilalți elevi sunt atenți la prezentare și intervin unde este cazul.				
Transmiterea noilor cunoștințe	5	Prezintă condițiile de calitate ale gustărilor reci pe bază de pâine (aspect, culoare, miros și gust, consistență).	Elevii își însușesc aspectele elementelor specifice, fixându-le mai bine.	Conversația în LSR Explicația	Caiete de notițe/ fișa de notițe	Frontală individuală	-
Obținerea performanței **O3, O4** **Asigurarea feedback-ului**	7	Profesorul atribuie fișa de lucru privind asemănările și deosebirile dintre gustările pe bază de pâine (pâinea, elementul de bază structura, decorul). Împarte fișele de lucru. Solicită câte un elev să prezinte fișa de lucru completată. Confirmă și apreciază răspunsurilor elevilor Face observații și corecții dacă este cazul.	Elevii primesc tema de lucru și completează cu elemente specifice corecte. Elevii solicitați prezintă rezultatele activității. De asemenea, formulează concluzii, aferente lucrării pe care tocmai au efectuat-o. Răspund la întrebări și completează corect fișa.	Conversația în LSR	Prezentare Ppt., Fișe de lucru diagrama Venn	Frontală/ individuală	Observare curentă Evaluare în LSR
Secvența finală Aprecierea desfășurării lecției și a asimilării cunoștințelor	1	Formulează aprecieri, observații și recomandări.	Reține aprecierile, observațiile și recomandările.	Conversația în LSR Explicația	Caiete de notițe, pixuri, Catalog	Frontală Individuală	-
Prezentarea temei pentru acasă	1	Prezintă o temă: Există un anumit tip de senviș, numit **senviș- cub**, format din 3 felii de pâine. Căutați pe internet rețeta și notați modul de obținere.	Notează tema, reține precizările profesorului	Conversația în LSR Explicația	Caietul de teme fișa de lucru	Frontală Individuală	-

PROIECT EDUCAŢIONAL ÎN SĂPTĂMÂNA ALTFEL
(18 – 22 decembrie 2023)

Prof. Orașanu (căs. Pavăl Loredana)
Școala Gimnazială nr. 17 Botoșani

„Prevenire, combatere, toleranță și comunicare” pentru o Educație incluzivă

ARGUMENT

Acest proiect se bazează pe patru piloni: prevenire, combatere, toleranță și comunicare. Activitățile propuse urmăresc mai multe obiective: prevenirea actelor de violență, a bullyingului și a cyberbullyingului, combaterea consumului de alcool, tutun și droguri în rândul adolescenților, toleranța față de cei diferiți și comunicarea între copii, copii și părinți, copii și profesori pentru a găsi soluții de rezolvarea a problemelor, ajutorarea celor care au probleme și dezvoltarea armonioasă pe termen lung a relațiilor dintre elevi.

Numărul cazurilor de violenţă în şcolile din România şi în mediul familial este într-o creştere alarmantă. Complexitatea fenomenului ne determină să vorbim nu numai de violenţa în şcoli, ci şi despre violenţă în general, dat fiind faptul că între acestea există o legătură de determinare. Pe de o parte, de cele mai multe ori, copilul ia primul contact cu violenţa în sânul familiei, extinzând apoi comportamentele violente asupra altor persoane din mediul extra-familial (grup de prieteni, şcoală etc.); pe de altă parte, comportamentele violente învățate în mediul extra-familial se răsfrâng asupra membrilor familiei.

Agresivitatea între copii reprezintă primul pas către agresivitatea în societate. Prin acest proiect dorim să formăm o atitudine pozitivă în rândul elevilor, să favorizăm o atitudine prietenoasă, de întrajutorare, prin activități care să le dezvolte competențele de comunicare, să stimuleze toleranța, încrederea în sine, creativitatea și dorința de implicare.

Consumul de droguri a luat forma unui fenomen social în ţara noastră, populaţia cea mai expusă

acestui comportament fiind adolescenţii şi tinerii.

Adolescenţii şi tinerii sunt cei mai expuşi consumului deoarece adolescenţa este vârsta la care se formează identitatea de sine, se definitivează personalitatea, se construiesc principii de viaţă; adolescentul este în căutare de modele, iar dacă modelele sunt reprezentate de personaje negative, creşte posibilitatea ca adolescentul să adopte comportamentul modelului său. Astfel de personaje pot fi prietenii, profesorii, colegii de clasă, părinţii.

Prin implicarea în activităţi care să valorifice nevoia de comunicare, de relaţionare, de autocunoaştere, de manifestare artistică, adolescentul de azi poate deveni adultul lipsit de inhibiţii, capabil să comunice asertiv, care are încredere în sine şi poate lua deciziile potrivite de unul singur.

O altă problemă identificată în școlile din România este bullyingul și cyberbullyingul. Proiectul își propune identificarea formelor de violență, cunoașterea sensului valorilor (sinceritate, toleranță, colegialitate, prietenie, stăpânire de sine, respect, modestie, curaj, responsabilitate, colaborare, comunicare), formarea de atitudini și aptitudini morale în spiritul prevenirii și înlăturării violenței în mediul școlar, dar și creșterea capacității de soluționare nonviolentă a conflictelor în rândul elevilor care manifestă comportamente antisociale. În ceea ce privește cyberbullying-ul, după cum sugerează și denumirea, se referă la o formă a hărțuirii tradiționale, manifestată însă la nivel informatic, prin intermediul internetului și altor tehnologii moderne. O altă definiție a cyberbullying-ului se referă la „diferite forme de abuz psihologic comis prin acte de hărțuire transmise prin tehnologiile de informare și comunicare, cum ar fi Internetul, telefonul mobil sau rețelele de tip wireless ori bluetooth. Acestea sunt acte de violență și se fac în scopul amenințării, intimidării sau insultării victimelor. Ele au un caracter repetitiv putând fi comise atât de către indivizi cât și de grupuri de persoane”.

În ultimii ani, au fost elaborate numeroase studii privind influența cyberbullying-ului asupra societății actuale, prin care să se determine atât factorii ce stau la baza fenomenului, cât, mai ales, efectele devastatoare ale acestuia și măsurile ce trebuie luate pentru a preveni manifestările abuzive ale utilizatorilor de internet.

Un astfel de studiu, realizat în anul 2009, relevă faptul că adolescenții care sunt victime ale cyberbullying-ului sau chiar agresori vor avea dificultăți în a dezvolta relații bazate pe socializare în tinerețe și maturitate. Mai mult, stima de sine a victimelor scade, afectând sociabilitatea acestora, precum și relațiile cu familia și prietenii, putând dezvolta reacții fiziologice totodată, cauzate de stres. De asemenea, o separare definitivă între agresor și victimă este câteodată imposibilă, din pricina faptului că victimele agresiunilor online pot deveni, la rândul lor, agresori.

Cel mai grav efect rămâne însă ceea ce este cunoscut sub numele de ”cyberbullicide”, ce face referire la sinuciderea ”direct sau indirect influențată de experiențele violente din mediul online”.

Toate aceste probleme identificate sunt discutate în cadrul mai multor activități cu specialiștii

din domeniul respectiv (IPJ Botoșani, Agenția Națională Antidrog, psihiatru dr. Dardai Maria), prin prezentarea cauzelor, dar și a consecințelor legale, dar și prin desfășurarea unor activități interactive.

I. SCOPUL PROIECTULUI:

Proiectul își propune prevenirea, combaterea și reducerea actelor de violență din școală, îmbunătățirea relațiilor dintre elevi (bazate pe toleranță, respect) și conștientizarea cauzelor și a consecințelor violenței.

II. GRUPUL ŢINTĂ:

Elevii claselor V-VIII

III. DURATA PROIECTULUI : 18 decembrie – 22 decembrie 2023 ;

IV. OBIECTIVE GENERALE:

- prevenirea şi combaterea violenţei, bullyingului și a cyberbullyingului în şcoală;
- formarea unui comportament asertiv în situaţii care pot degenera în violenţă;
- sensibilizarea elevilor cu privire la posibile consecinţe ale actelor de violenţă;
- îmbunătăţirea gradului de implicare voluntară a elevilor în activităţi de prevenire a violenţei;
- stimularea creativității și a expresivității în lucrări care să evidențieze descurajarea violenței;
- cultivarea sensibilității artistice a elevilor;
- descoperirea elevilor cu aptitudini artistice;
- dezvoltarea competențelor de comunicare;
- formarea unor atitudini pozitive, în orice împrejurare, pentru a depăși problemele și dificultățile de comunicare care apar între elevi și care pot conduce la stări conflictuale;
- crearea unui mediu care să faciliteze relaționarea/socializarea.

Profesori coordonatori:

Inițiator : Prof. Pavăț Loredana – coordonator proiect „Prevenire și combatere a bullyingului, cyberbullyingului și consecințele legale ale actelor de violență între minori”

Alte persoane implicate:

Agenția Națională Antidrog
Elevii claselor V-VIII

Planificarea activităților:

1. ***„*** Prevenire și combatere a bullyingului, cyberbullyingului și consecințele legale ale actelor de violență între minori***” (18 decembrie*** **2023)**

- conștientizarea cauzelor și consecințelor violenței;

- informarea elevilor asupra cauzelor violenței, a bullyingului, cyberbullyingului și consecințele acestora;
- marcarea Zilei Antiviolenței în școli – 30 ianuarie 2024;
  Participanți: elevii clasei a VII -a C și a VI-a B

V. REZULTATE AŞTEPTATE :

- inițierea elevilor în elaborarea şi derularea activităţilor de informare, sensibilizare şi prevenire a violenţei, bullyingului și cyberbullyingului;
- identificarea și eliminarea unor posibile cauze ale violenţei;
- înțelegerea consecințelor consumului de droguri, alcool și tutun;
- manifestarea unei atitudini de toleranță, prietenie;
- participarea unui număr mare de elevi la activităţile propuse.

Finalitatea în imagini a Proiectului Educațional din Săptămâna Altfel ***„Prevenire, combatere, toleranță și comunicare”***

1. **„** Prevenire și combatere a bullyingului, cyberbullyingului și consecințele legale ale actelor de violență între minori***” (18 decembrie*** **2023)**
   Elevii claselor a V-VIII au participat activ la întâlnirea cu reprezentanții IPJ Botoșani, aflând informații noi, dar demonstrând în același timp că au trecut prin multe experiențe prezentate ca exemplu și din care au învățat deja multe lucruri.

PROIECT DE LECŢIE

Prof. OROȘANU ANCA FLORENTINA
Liceul “Ştefan D. Luchian” Ştefăneşti, Jud. Botoșanu

***Data*:14.03.2024**

Profesor: Orașanu Anca Florentina

Disciplina : Educaţie socială

Clasa :a V a A, Liceul “Ştefan D. Luchian” Ştefăneşti

Unitatea de învăţare Cap. 2. Drepturi si responsabilităţi ale copilului

Lectia : Convenția ONU cu privire la drepturile copilului

Tipul lectiei: lecţia de consolidare, fixare a cunoştinţelor

OBIECTIVE OPERAŢIONALE

1. Să utilizeze corect și adecvat conceptele cu continut civic în diferite contexte
2. Să identifice principiile Convenției și rolul acesteia.
3. Să cunoască istoricul Convenției
4. Să rezolve unele sarcini de lucru prin utilizarea capacităților empatice în diferite situații civice

STRATEGIA DIDACTICĂ

1. RESURSE PROCEDURALE
   - SISTEM METODOLOGIC: conversaţia euristică, expunerea, modelarea, explicaţia, problematizarea, feed-back-ul.
   - FORME DE ORGANIZARE: frontal-online, individual,
2. RESURSE MATERIALE: videoproiector, fise, manual,
3. MODALITĂŢI DE EVALUARE: observaţia sistemică, evaluare orală

LOCUL DE DESFĂŞURARE: sala de clasă,

BIBLIOGRAFIE:

1. Manual Educație socială-Editura Sigma și Editura Didactică și Pegagogică , Sigma (la clasă), Aramis, Corvin, Litera, CD Press, Ars Libri
2. Caiet de lucru și fișe de portofoliu -Editura Ars Libri.
3. Convenția Organzației Națiunilor Unite cu privire la Drepturile copilului

DESFĂŞURAREA LECŢIEI

Etape (timp)	**CS**	**Activitatea profesorului**	**Activitatea elevilor**	**Metode şi procedee**	**Forme de organizare**	**Resurse materiale**	**Modalităţi de evaluare**
Moment organizatoric (3 min)	-	Verific prezenţa elevilor si asigur cele necesare pentru desfățurarea activităților	Elevii spun absenţii şi se pregătesc de lecţie.	Conversaţie	Frontal	Catalog personal	Observaţia
Captarea atenţiei /anunţarea subiectului lecţiei şi a obiectivelor (5 min)	CS 1	Prezint elevilor tema lecţiei, după precizez obiectivele urmărite. (Elevii sunt anunțați că vor consolida lecția anterioară, urmând ca pe parcursul lecției să dobândească diverse deprinderi prin participarea lor activă)	Elevii notează în caiet titlul lecţiei, ascultă şi devin atenţi la subiect	Expunerea	Frontal	Laptop	-
Consolidarea, fixarea cunoştinţelor asimilate anterior (30min)	CS 1 2 3 4	Adresez întrebări din lecția trecută și prezint articolele din Convenția cu Privire la Drepturile copilului pentru consolidarea lecției. Notez pe tablă schița lecției , împart fițele și rezolvăm aplicațiile /videoproiector pentru ex 1. CeS-Ex 3	1Elevii răspund la solicitare și rezolvă aplicațiile. Notează schița lecției.	Conversaţia Euristică, Expunerea, Modelarea.	Frontal	Manual, video-proiector	Evaluare orală, observarea sistematică

Obtinerea performanței (10 min)	CS1 2 3	Ofer elevilor feedback pt participarea activă(notez în catalogul meu) rementionez noțiunile teoretice importante din lecție, reiau obiectivele ți explic elevilor eventualele neînțelegeri.	Elevii ascultă și adresează întrebări dacă au nelămuriri sau neîntelegeri.	Conversația	Frontal	Caietul profesorului	
Încheiere (2min)		Explic elevilor ce au de pregătit pentru ora următoare.	Sunt atenţi la cerinţe				-

Schița lecției-consolidare

Convenția ONU cu privire la drepturile copilului

-document adoptat la 20 noiembrie 1989

-are ca rol promovarea și protejarea tuturor drepturilor copilului în întrega lume

Principii fundamentale

1.Viața, supraviețuirea ți dezvoltarea

2.Nediscriminarea (Egalitatea de șanse)

3.Participarea

4.Interesul superior al copilului

Drepturi fundamentale prevăzute in Convenție

-la identitate (cetățenie, naționalitate)

-la familie

-la educație

-la protecție împotriva oricărei forme de violență, neglijență

-la joc și joacă(timp liber)

-la sănătate și servicii medicale

-la un mediu curat

PROIECT DE ACTIVITATE

Prof. Cătănescu Mihaela-Cristina
Școala Profesională Specială „Trinitas”, Tg-Frumos

Clasa: I

Descrierea colectivului: Clasa este formată din șapte elevi cu deficiență mintală severă, din care doi prezintă tulburări din spectrul autist și sindrom hiperkinetic, un elev este diagnosticat cu hipoacuzie bilaterală, un elev diagnosticat cu tetrapareză spastică si un elev cu sindrom Down. Elevii au vârsta cronologică cuprinsă între 7 și 10 ani. Doar patru dintre cei șapte elevi sunt verbali, ceilalți trei folosesc gesturile și limbajul mimico-gestual pentru a se exprima. Din punct de vedere comportamental trei elevi se adaptează relativ ușor sarcinilor școlare și cooperează în cadrul activităților; alți doi elevi prezintă tulburări de comportament manifestate prin episoade de heteroagresivitate și sustragere din mediul de lucru, atunci când sarcinile didactice nu sunt pe placul lor, se schimbă rutina sau se impun reguli școlare.

Aria curriculară: Matematică și științe ale naturii

Disciplina: Elemente de matematică

Unitatea de învățare: Forme geometrice plane

Subiectul lecției: Formele geometrice

Tipul lecției: Fixare și consolidare a cunoștințelor

Competența generală: Formarea și dezvoltarea mecanismelor de operare acțională și de rezolvare a problemelor simple

Competența specifică: Formarea algoritmilor euristici elementari

Scopul lecției: Reactualizarea cunoștințelor matematice referitoare la formele geometrice plane

Obiective operaționale:

- **Cognitive:**

O1: Să denumească forma geometrică extrasă din „cutia cu surprize”. Obiectivul va fi îndeplinit la nivel minim dacă fiecare elev va preciza, cu sprijin, ce formă geometrică a extras.

O2: Să identifice în cutia cu surprize forma geometrică indicată de către profesor. Obiectivul va fi îndeplinit la nivel minim dacă elevul va identifica, cu sprijin, forma geometrică indicată de către profesor.

Observație :obiectiv adaptat pentru elevul D. O.

O3: Să asocieze obiectul extras din „săculețul magic” cu forma geometrică reprezentată pe podea. Obiectivul va fi îndeplinit la nivel minim dacă fiecare elev va asocia obiectele extrase cu formele reprezentate în cel puțin două din cele trei situații.

O4: Să potrivească mini-jetoane cu forma coroanei fiecărui pom. Obiectivul va fi îndeplinit la nivel minim dacă fiecare elev va potrivi cel puțin trei mini-jetoane cu coroana fiecărui pom.

O5: Să asambleze piesele unui puzzle pentru a obține o formă geometrică. Obiectivul va fi îndeplinit la nivel minim dacă elevii vor asambla, cu sprijin, piesele puzzle-ului.

O6: Să denumească forma geometrică obținută. Obiectivul va fi îndeplinit la nivel minim dacă elevii vor denumi, cu sprijin, forma geometrică obținută.

O7: Să identifice formele geometrice potrivite pentru a realiza casa de pe planșă. Obiectivul va fi îndeplinit la nivel minim dacă fiecare elev va identifica cel puțin trei forme potrivite.

Psihomotrice:

O8: Să extragă, pe rând, câte un obiect din „săculețul magic”. Obiectivul va fi îndeplinit la nivel minim dacă elevii vor extrage pe rând, cu sprijin, câte un obiect din „săculețul magic” .

O9: Să lipească mini-jetoanele potrivite pe fișa de lucru. Obiectivul va fi îndeplinit la nivel minim dacă fiecare elev va lipi pe fișa de lucru cel puțin trei mini-jetoane potrivite.

O10: Să selecteze formele geometrice potrivite pentru a completa imaginea de pe planșă. Obiectivul va fi îndeplinit la nivel minim dacă fiecare elev va selecta cel puțin trei forme geometrice potrivite.

Afective:

O11: Să participe activ la rezolvarea sarcinilor individuale și colective, implicându-se la solicitare. Obiectivul va fi atins la nivel minim dacă climatul grupei va fi lucrativ.

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII

Momentele activității	Timp	Obiective operaționale	Demersul instructiv-educativ	Metode	Mijloace de învățământ	Evaluare
Moment organizatoric	2'		Se asigură condiţiile necesare desfăşurării eficiente a activității: - Asigurarea climatului optim de liniște și disciplină pentru desfășurarea activității; - Pregătirea materialului didactic;	Conversația	Materialele necesare desfășurării activității	
Captarea atenției	5'	O1 O2	Voi prezenta elevilor o cutie ce va conține următoarele forme geometrice: cerc, pătrat și triunghi, confecționate din mai multe tipuri de materiale. Fiecare elev va fi invitat să extragă câte o formă geometrică și să spună colegilor despre ce formă geometrică este vorba. * Elevul Dragoș O. va extrage forma geometrică indicată de mine.	Conversația, observația	Cutie, forme geometrice din diverse materiale	Aprecieri verbale privind capacitatea de a denumi/identifica formele geometrice.
Precizarea temei și a obiectivelor	3'		Voi anunţa titlul lecției: „Formele geometrice” şi voi explica în termeni accesibili elevilor obiectivele propuse pentru realizare: *„Astăzi ne vom juca cu formele geometrice și le vom recunoaște, numi, asocia, le vom asemăna cu obiecte din jurul nostru și vom constui o casuță cu ajutorul lor* .	Expunerea		
Desfășurarea activității	27'	O8 O3	În continuare, elevii vor fi așezati în semicerc pe podeaua clasei, unde vor observa cele trei figuri geometrice reprezentate (cerc, pătrat, triunghi). Apoi elevii	Conversația, observația, explicația,	Forme geometrice reprezentate pe	Aprecieri verbale privind capacitatea de a

		O11	vor fi invitați să extragă, pe rând, câte un obiect din „săculețul magic” aflat lângă ei (obiecte din mediul înconjurător ce au forme asemănătoare formelor geometrice învățate) și să îl asocieze cu forma geometrică reprezentată pe podea, cu care se aseamănă. Voi demonstra sarcina și voi oferi sprijin, la nevoie.	demonstrația, joc didactic	podea, obiecte din mediul înconjurător (umeraș, brăduț, căciulă, steguleț, cutie cadou, tablou, ceas, magnet, minge, roată, nasture, portocală, roșie, CD, brățară, farfurie).	asocia obiectele din mediul înconjurător ce au forme asemănătoare celor trei figuri geometrice reprezentate.
		O4 O9 O11	Pentru următoarea activitate fiecare elev va primi câte o fișă cu trei pomi **(Anexa I)** ce vor avea coroane sub formă de cerc, pătrat și triunghi. Sarcina elevilor va fi să potrivească și să lipească pe planșă mini-jetoane colorate, decupate sub cele trei forme (cerc, pătrat și triunghi), pentru a împodobi coroana fiecărui pom.	Conversația, observația, explicația,	Fișe de lucru, jetoane, lipici	Aprecieri verbale privind capacitatea de a asocia forma jetoanelor cu forma coroanei fiecărui pom.
		O5 O6	Pentru ultima activitate fiecare elev va primi piesele unui puzzle pe care va trebui să le asambleze pentru a obține una din cele trei forme geometrice: cerc, pătrat sau triunghi. <u>Observație:</u> această activitate este opțională, ea va fi realizată în funcție de starea elevilor.	Conversația, observația, explicația,	Puzzle din carton	Aprecieri verbale privind capacitatea de a asambla piesele unui puzzle.

Evaluarea activității	8'	O7 O10 O11	Pentru evaluarea activității de astăzi fiecare elev va primi câte o planșă **(Anexa II)** cu o casă și un set de jetoane cu formele geometrice învățate. Elevii vor trebui să identifice și să selecteze formele potrivite pe planșă.	Conversația, observația, explicația, demonstrația,	Planșă, jetoane sub formă de figuri geometrice, lipici, buline.	Aprecieri verbale privind capacitatea de a identifica și de a

			Voi face aprecieri privind desfășurarea activității și voi oferi elevilor o mică recompensă pentru maniera în care au lucrat pe parcursul orei.			selecta formele geometrice potrivite.

PROIECT REMEDIAL
PENTRU FACILITATAREA ADAPTĂRII ȘCOLARE
Perioada de implementare 2021-2024
ÎNVĂȚĂMÂNT PROFESIONAL

Liceul Tehnologic „Vasile Gherasim”-Marginea
AUTOR: Prof. Cîmpan Carmen- Elisabeta

PREZENTARE/DESCRIERE CAZ: **grupa de elevii** provine dintr-un mediu socio-familial caracterizat de instabilitate financiară, cu părinți plecați în străinătate sau orfani.

INDICATORI AI INADAPTĂRII ȘCOLARE (PROBLEME CU CARE SE CONFRUNTĂ ELEVII): rezultate mai slabe la învățătură, deficit de atenție, indiferență față de rezultatele școlare.

FACTORI: probleme materiale/financiare, nemplicarea părinților în viața elevilor, lipsa părinților.

OBIECTIVE ALE INTERVENȚIEI:

O1: Asigurarea diferențierii și individualizării sarcinilor didactice.

O2: Integrarea în colectivul clasei.

O3- Identificarea surselor de sprijin financiar care să asigure parcurgerea traseului educațional pe termen mediu și lung.

RESURSE:

- Diriginte/consiliul clasei.
- Echipa interdisciplinară din unitatea școlară (profesor consilier).
- Familia.
- Instituții- CJRAE, DGASPC, SPAS, Poliție.

ACTIVITĂȚI :

O1: Asigurarea diferențierii și individualizării sarcinilor didactice

- Adaptarea sarcinilor didactice la clasă- fișe de lucru diferențiate, temă diferențiată, evaluare diferențiată.
- Materiale didactice adaptate- suport concret-intuitiv.
- Adaptare curriculară- curriculum adaptat dacă există recomandări ale specialiștilor.
- Proiectarea unor planuri remediale individualizate pentru elevii care nu sunt stimulați cognitiv și organizarea unor activități de tip remedial pe niveluri de dezvoltare școlară.
- Adaptarea evaluărilor pentru susținerea competențelor profesionale nivel III.
- Asigurarea condițiilor pentru susținerea probelor practice nivel III.

O2: Integrarea în colectivul clasei

- Stabilirea unor reguli de interacțiune cu clasa (prin negociere cu elevii)- rotația în bancă.

- Activități de auto/ intercunoaștere.
- Programe de educație a părinților.
- Parteneriatul cu familia- comunicare pozitivă cu familia scrisori către familie, valorizarea elevilor, diplome pentru fiecare elev prin descoperirea unei calități la fiecare copil, ritualuri, ceremonii, evenimente (ore deschise pentru părinți, vizite, excursii, serbări).

O3- Identificarea surselor de sprijin financiar care să asigure parcurgerea traseului educațional pe termen mediu și lung

- Identificare oprotunitate susținere finaciară- ONG, servicii sociale primare oferite prin primării, implicare în activități tip after-school în centre de zi organizate pe diferite proiecte ale primăriilor sau ale unor ONG-uri specializate.
- Dezvoltarea unor activități de tip- voluntariat prin parteneriat cu elevi, studenți, ONG-uri.
- Implicarea școlii în activități de voluntariat tip SNAC, oferirea de donații în campaniile sociale care se derulează .

Fișă de lucru

Lepciuc Gabriela
Școala Gimnazială Rădeni, Iași

Regulamente sportive – Fotbal și baschet

Clasa a 6-a

Nume Elev: _____
Data: _____

Partea 1: Întrebări cu alegere multiplă

Fotbal

1. **Câte minute durează în mod normal un meci de fotbal (fără prelungiri)?**
   - A) 70 minute
   - B) 80 minute
   - C) 90 minute
   - D) 100 minute
2. **Ce se întâmplă când mingea iese de pe linia de fund a terenului de fotbal?**
   - A) Se reia jocul cu o aruncare de la margine.
   - B) Se acordă un corner sau o lovitură de la poartă, în funcție de cine a atins ultima dată mingea.
   - C) Se acordă un penalty.
   - D) Jocul continuă normal.

Baschet

3. **Câte puncte valorează o aruncare din afara liniei de trei puncte?**
   - A) 1 punct
   - B) 2 puncte
   - C) 3 puncte
   - D) 4 puncte
4. **Ce se întâmplă dacă un jucător comite 5 faulturi personale într-un meci de baschet?**
   - A) Este avertizat de arbitru.
   - B) Primește o penalizare de 2 puncte împotriva echipei sale.
   - C) Este eliminat din joc pentru restul meciului.
   - D) Primește o suspendare pentru următorul meci.

Partea 2: Întrebări Deschise

1. **Descrieți diferența dintre un fault personal și un fault tehnic în baschet.**
2. **Explicați cum se acordă un corner în fotbal și ce strategii pot folosi echipele pentru a marca din această fază.**

Partea 3: Adevărat sau Fals

Indicați dacă următoarele afirmații sunt Adevărate sau False.

1. **În fotbal, portarul poate prinde mingea cu mâinile oriunde pe teren, atât timp cât este în joc.**
   - Adevărat / Fals
2. **În baschet, un jucător poate face pași nelimitați cu mingea în mână, atât timp cât nu este considerat dribling.**
   - Adevărat / Fals

Partea 4: Completare

Completați spațiile libere folosind cuvintele din paranteză.

1. **În fotbal, pentru o _____ (infracțiune/lovitură) de la 11 metri, jucătorul execută lovitura față în față cu portarul, de la o distanță de 11 metri de poartă.**
2. **Un joc de baschet este împărțit în _____ (sferturi/perioade), fiecare având o durată specifică în funcție de nivelul competiției.**

Această fișă de lucru își propune să testeze și să aprofundeze cunoștințele elevilor despre regulile fundamentale ale fotbalului și baschetului, punând accent pe înțelegerea corectă și aplicarea regulamentelor sportive.

PROIECT DIDACTIC

Vlad Georgiana Mihaela
Şcoala Gimnazială ”Coresi” Târgoviște

Profesor : Vlad Georgiana Mihaela
Disciplina : Consiliere și dezvoltare personală
Modulul 4 – Managementul carierei
Tema : Modele de viață, modele de carieră
Clasa : a VII a B
Data : 16 mai 2024
Tipul lecției: Lecţie de formare şi consolidare a priceperilor şi a deprinderilor
Scopul lecției: Dezvoltarea abilităților de explorare și evaluare a aptitudinilor personale relevante pentru carieră.
Valori si atitudini formate: Responsabilitate şi ambiţie pentru decizii şi acţiuni privind cariera.
Competența generală

- Luarea deciziilor legate de continuarea studiilor şi carieră prin valorificarea informațiilor despre sine, educație și ocupații;

Competențe specifice:
4.1. Formularea unor scopuri personale referitoare la educație, carieră și stil de viață;
4.2. Evaluarea corespondenței dintre aspirațiile personale, cerințele unei ocupații și nivelul de educație necesar;
Obiective operaționale:
O1. Să definească noțiunea de carieră;
O2. Să identifice factorii care influențează alegerea carierei;
O3. Să dea exemple de aptitudini/valori personale necesare în alegerea viitoarei profesii.
Obiective afective:

- Să participe cu interes şi plăcere la realizarea activităţii propuse.

La finalul activității elevii vor fi capabili :

- Să înţeleagă şi să explice noţiunile de: muncă, ocupaţie, carieră;
- Să identifice ce şcoli, cursuri trebuie să urmeze pentru profesia dorită;
- Să descopere calităţile necesare pentru exercitarea profesiei dorite;

STRATEGIA DIDACTICĂ

Metode și procedee: conversația, explicația, brainstorming, dezbaterea, munca în echipă.
Forme de organizare: individual, frontală, pe grupe.
Mijloace didactice: fișe de lucru, post-it-uri, laptop, videoproiector, coli, pixuri,
Metode şi tehnici de evaluarea:

- apreciere verbala
- autoevaluarea

Resurse: temporale: 50 de minute, umane: elevii clasei a VII-a

Bibliografia:

✓ Programa școlară pentru disciplina Consiliere şi dezvoltare personală, clasele a V-a – a VIII-a, București 2017.

✓ Manualul Consiliere și dezvoltare personală, clasa a VII a, București 2019

SCENARIUL DIDACTIC

1. **Moment organizatoric** – 5 minute

a) Activitatea dirigintelui

- asigurarea materialele necesare pentru o bună desfăşurare a activității.
- stabilirea prezenţei şi a aspectelor de disciplină şi frecvenţă;
- dirigintele anunţă tema propusă şi obiectivele urmărite.

b) Activitatea elevilor

- elevii îşi pregătesc materialele necesare

Ice breaker **-** Joc didactic pentru spargerea gheței : Spune-ți prenumele și apoi o profesie care începe cu inițiala acestuia.

Metode didactice : conversația

Modalități de evaluare **:** analiza răspunsurilor date de către elevi

2. **Desfășurarea activității –** 35 minute

Momentele lecției	**Timpul alocat**	**Elemente de conţinut**	**Metode didactice**	**Mijloace didactice, forme de organizare**	**Modalități de evaluare**
Captarea atenției	**3 min**	Va avea loc un scurt exercițiu de brainstorming „Ce vă vine în minte când auziți cuvântul carieră?” Răspunsurile elevilor și urmează definirea carierei : *Cariera reprezintă totalitatea profesiilor, ocupațiilor, rolurilor*	Brainstorming Conversația Explicația	Laptop Videoproiector	Analiza răspunsurilor

Prezentarea conținutului și dirijarea învățării	**7 min**	I**. Prima sarcină de lucru** : se prezintă elevilor 3 întrebări la care trebuie să răscpundă : a) Care ar fi cariera mea de vis ? b) Cum adun informațiile despre cariera mult visată ? c) Ce pași trebuie să urmez în vederea obținerii carierei de vis ?	Brainstorming Conversația	Se lucrează frontal **(Fișa nr 1)**	Analiza răspunsurilor
	15 min	**II. A doua sarcină de lucru:** Rezolvarea fișei de lucru Nr. 2 – Joc de rol ” Naufragiul” Elevii vor lucra în echipe, fiecare echipă va alege descrierea unei meserii, argumentând de ce au ales- o.	Brainstorming Conversația Dezbaterea Munca în echipă	Se lucrează pe grupe **(Fișa nr. 2)**	Analiza răspunsurilor
	13 min	**III. Ultima sarcină de lucru** este rezolvarea fișei nr.3, unde elevii au de făcut arborele profesional al familie	Brainstorming Conversația Dezbaterea	Se lucrează frontal **(Fișa nr. 3)**	Analiza răspunsurilor
Evaluare / Autoevaluare	**5 min**	Se fac aprecieri generale şi individuale asupra modului de desfăşurare a activităţii şi participării elevilor. Se aplică pentru autoevaluare fișa de lucru nr. 4	Brainstorming	Se lucrează individual (Fișa nr. 4)	Fișe autoevaluare
Încheierea activității	**2 min**	La sfârşitul orei se solicită elevilor			

feedback		feedbackul activităţii. Elevii vor aprecia activitatea printr-un adjectiv scris pe un posit pe care îl vor lipi pe tablă.	

ANEXE

FIŞA DE LUCRU NR 1

Prima sarcină de lucru : Se prezintă elevilor 3 întrebări la care trebuie să răscpundă :

a) Care ar fi cariera mea de vis ?

b) Cum adun informaţiile despre cariera mult visată ?

c) Ce paşi trebuie să urmez în vederea obţinerii carierei de vis ?

FIŞA DE LUCRU NR 2

JOCUL DE ROL „NAUFRAGIUL”

Imaginaţi-vă că sunteţi într-o excursie pe ocean. Ajungeţi pe o insulă şi neştiind cât timp rămâneţi aici, trebuie să vă organizaţi:

Stabiliţi un set de reguli pentru grup.

- Alegeţi o anumită ocupaţie/meserie care să corespundă cu aptitudinile voastre şi să vă fie de folos pentru perioada cât veţi rămâne pe insulă.
- Argumentaţi alegerea şi specificaţi ce ştiţi despre această meserie.

FIȘA DE LUCRU NR 3

Alcătuiți arborele profesional al familiei.

ARBORELE PROFESIONAL AL FAMILIEI

FIȘA NR. 4

Nume și prenume

elev: _____

FIŞA DE AUTOEVALUARE

1. Prin rezolvarea sarcinilor de astăzi am învăţat:

a)……

b)…….....

2. Dificultăţile pe care le-am întâmpinat au fost următoarele:

a)……...……...

b)……..…

3. Am fost plăcut impresionat/ă de:

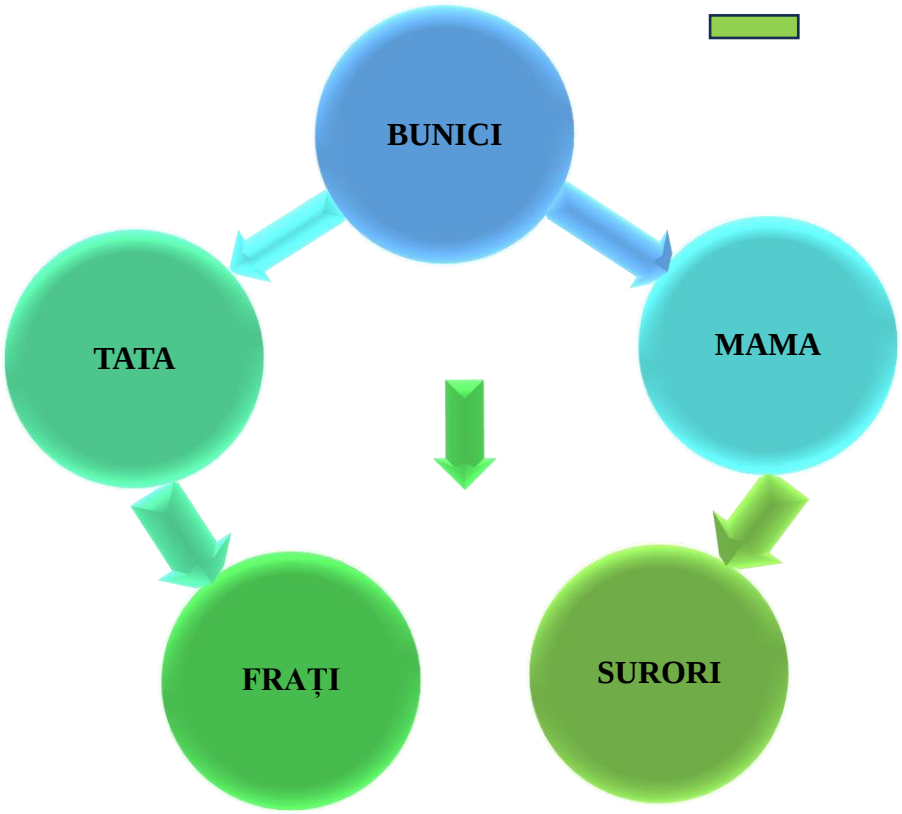
a)……

b)……

4. Colaborarea în cadrul grupei ar putea fi apreciată cu o notă (acordați o notă de la 1 la 10) :

nota……

5. Sentimentele pe care le-am încercat în legătură cu rolul jucat sunt:

PROIECT DIDACTIC-INTERDISCIPLINAR

Prof. Vlaica Mariana
Grădinița ,,Otilia Cazimir ” Baia Mare

Grupa: Grupa mijlocie B
Tema anuală de studiu: Cum este, a fost şi va fi aici, pe pământ?
Tema săptămânală: O lume dispărută – dinozauri
Tema zilei: Prietenii lui Dino
Tipul activităţii: mixtă
Forma de realizare: activitate integrată
Componenta activității: ADP +ALA1+ADE (DLC+DPM+DȘ)+ ALA2
Forme de organizare: frontal, pe grupe, individual.

Activități de dezvoltare personală

Î.D.,,Prietenii lui Dino”
Tranziţii:„ Rândul iute să-l formăm….” şi ,,Bat din palme... ”

Activități pe centre de interes ALA1

Artă: ,,Schelete de dinozauri” (lipire cu macaroane)
Nisip și apă: ,,Ouă de dinozauri” (din gheață)
Construcții: ,,Dino Park”
Știință: Sortăm dinozauri și/sau ,,Dinozauri prietenoși ” (puzzle)

Activități de grup ALA2

Joc distractiv – ,,Dino spune”

Activități pe domenii experiențiale ADE

JOC DIDACTIC- DPM+DLC+DȘ

Dimensiuni ale dezvoltării:

Motricitate grosieră și motricitate fină în contexte de viață familiare;
Finalizarea sarcinilor și a acțiunilor (persistență în activități);
Mesaje orale în diverse situaţii de comunicare;
Cunoştinţe şi deprinderi elementare matematice pentru rezolvarea de probleme şi cunoaşterea mediului apropiat

Comportamente vizate:

Îşi coordonează muşchii în desfăşurarea unor activităţii diversificate specifice vârstei;
Realizează sarcinile de lucru cu consecvență;
Demonstrează capacitate de comunicare clară a unor idei, nevoi, curiozităţi, acţiuni, emoţii proprii;
Demonstrează familiarizarea cu conceptul de număr şi cu numeraţia

Scopul: Dezvoltarea capacităţii de exprimare orală, de înțelegere și utilizare corectă a semnificațiilor structurilor verbale orale, aplicarea cunoştinţelor matematice în limitele 1-7 în contexte variate și consolidarea unor deprinderi de lucru specifice nivelului de dezvoltare motrică.

Obiective operaţionale :

- să asculte cu atenţie povestea;
- să răspundă corect întrebărilor referitoare la povestea audiată;
- să respecte regulile de desfășurare a jocurilor;
- să formeze grupe de dinozauri (de la 1 la 5 elemente);

- să recunoască culorile dinozaurilor şi să despartă în silabe;
- să păşească conform traseului aplicativ;
- să topească ouăle de dinozauri folosind pipete cu apă caldă;
- să construiască un parc de dinozauri folosind piesele STEM de construcție;
- să lipească corect scheletele de dinozauri cu macaroane;
- să participe la activități cu plăcere și entuziasm.

Strategia didactică:

Metode şi procedee: conversația, povestirea, explicația, învățarea prin descoperire, expunerea, RAI, demonstraţia, exerciţiul, experimentul, joc didactic, piramida etc.

Material didactic: fișe, acuarele, pensule, puzzle cu dinozauri, animăluțe de plastic, piese de construcție STEM, tăblă, jetoane, calendarul naturii, mascota Dino, imagini care ilustrează povestea și imagini cu dinozauri, tablou pictat, lipici, baloane, macaroane diferite etc.

Mijloc didactic: mese luminoase.

Durata: o zi

Sarcina didactică:

Identificarea elementelor principale din poveste, recunoaşterea culorilor dinozaurilor precum şi despărţirea în silabe şi totodată recunoaşterea cifrei, raportarea numărului la cantitate, aranjarea șirului crescator și descrescator în limitele de 1- 5.

Regulile jocului:

Copiii sunt așezați în semicerc în fața unui traseu aplicativ alcătuit din urme de dinozauri. Ca să ajungă la cele două mese luminoase și să poată rezolva sarcinile de joc, copiii vor trebui să păşească/să sară pe urmele de dinozauri care vor fi fixate pe podea. Urmele vor fi așezate în așa fel încât copiii ca să poată păși pe ele, vor trebui să sară când cu fața când cu spatele, cu diferite grade de dificultate.

Jocul are mai multe variante:

Varianta I : să ajungă la pătuțuri pe urmele de dinozauri, unde cu ajutorul metodei „Piramida” vor răspunde la întrebări şi totodată îşi vor fixa conţinutul poveşti auzite anterior.

Varianta II : să ajungă la pătuţuri unde la una din mesele luminoase sub nisip/sare vor descoperi imagini cu dinozauri care vor avea culori diferite. Copiii vor recunoaşte culorile dinozaurilor şi totodată vor despărţi în silabe cuvintele cerute de educatoare.

Varianta III (complicarea jocului): să caute în nisip/sare dinozauri care vor avea pe ei inscripționate cifre. Vor trebui să recunoască cifra de pe dinozaur, iar pe panou să pună dinozaurii sub cifra corespunzătoare(cea de pe imagine) şi apoi să aşeze dinozauri în ordine crescătoare şi descrescătoare în limitele 1-5 formând o scară numerică.

Elemente de joc: mişcarea, surpriza, aplauze.

Bibliografie:

- Curriculum pentru educația timpurie, 2019;
- Suport pentru explicitarea și înțelegerea unor concepte și instrumente cu care operează Curriculumul pentru educație timpurie, 2019;
- Metodica activităţilor de educare a limbajului în învăţământul preşcolar , Ed. Pro Humanitate, 1999;
www.zăpăcita.ro

SCENARIUL ZILEI

Se pregătește climatului psiho-afectiv necesar desfăşurării activităţii în bune condiţii: pregătirea materialelor didactice corespunzătoare activităților, aerisirea sălii de grupă, aşezarea ordonată a copiilor pe scaunele aflate în semicerc. Apoi se va desfășura Întâlnirea de dimineaţă care debutează cu **salutul și prezenţa** simultan. După salut copiii identifică prezența la panou și în acest context, se trece la completarea **calendarului naturii**: ziua, vremea, anotimpul.

În cadrul **activității de grup**, pentru a sesiza prin ce se deosebeşte această zi de grădiniţă de celelalte, educatoarea sprijină copiii în evidenţierea noutăţilor zilei: surprizele pregătite în sala de grupă musafirii prezenți, modificarea aspectului centrului tematic, iar ca şi **noutate a zilei** va sta ascuns sub o patură mascota-Dinozaurul DINO (**captarea atenției**). Musafirul surpriză va fi descoperit prin înlăturarea păturei, iar copiii vor afla că dinozaurii dispăruți și-au lăsat o urmă a lor în zilele noastre prin diferite jucării mascote, ca noi să nu uităm de ei. Prin urmare, mascota Dinozaurului Dino, așa cum îl știu unii dintre ei a vrut să participe și el alături de ei, azi la activitățile lor.

- Oare de ce credeți că Dino a vrut să participe și el azi cu voi la activități? Știe cineva?

Copiii vor fi rugați să privească tabloul pictat de pe perete, unde îl vor vedea pe Dino și două bufnițe lângă el și vor fi întrebați de ce cred ei că Dino are lângă el doar două bufnițe ?. Astfel, vor afla că este și o poveste despre Dino şi cele două bufniţe, poveste pe care o vor auzi în curând **(Anunțarea temei şi a obiectivelor activității).** Reproduc cât mai expresiv conţinutul poveştii, folosind intonaţia, mimica şi gestica corespunzătoare (**dirijarea învăţării**).

La sfârşitul lecturării poveștii, **(Obținerea performanței)** copiii vor fi anunțați că deoarece Dino are în tablou alături de el doar doua bufniţe ei vor trebuii să-i găsească lui Dino şi alţi prieteni care să fie tot dinozauri ca şi el. Alţi dinozauri ca şi Dino sunt ascunşi în sala de grupă şi trebuie să fie găsiţi ca să îi punem alături de Dino în tablou. Astfel, ca să găsească dinozaurii, vor avea de desfăşurat câte activităţi de-a lungul întregii zile. După fiecare activitate terminată copiii vor gasi cu ajutorul educatoarei câte unul sau doi dinozauri ascunşi sub mese pe care îl vor ataşa tabloului pictat şi astfel la sfârşitul zilei Dino va avea în tablou alături de el şi alţi prieteni dinozauri. Prima dată se va desfășura un joc „ Găsește și potrivește” -joc didactic: DLC (educ.limb.) +DȘ (activ.matem.) +DPM. Educatoarea explică copiilor regulile și sarcinele jocului şi totodată jocul de probă. Copiii vor trebui să rezolve toate sarcinile jocului şi odată finalizate sarcinile vor descoperii şi primii dinozauri ascunşi pe care îi vor ataşa tabloului.

Prin metoda Piramidei, copiii vor răspunde la câteva întrebări și vor aranja imaginile corespuzător răspunsurilor (Varianta I) fixându-şi în acelaşi timp conţinutul poveşti ascultate anterior:

1. Cum se numeşte povestea?
2. Ce jucărie şi-a construit Dino?
3. Ce păsări erau în copacul sub care a adormit Dino?
4. Unde l-au dus bufniţele pe Dino?
5. Cu cine s-a întâlnit Dino l-a fabrică?
6. Ce construieşte Dino împreună cu moşneagul de atunci?

Pentru a junge la piramidă copiii vor trebui să respecte traseul aplicativ marcat pe jos.

Varianta a II a: următoarea sarcină pe care copii o vor avea de realizat va fi să găsească la una din mesele luminoase sub stratul de sare/nisip imagini cu dinozauri de culori diferite şi să despartă în silabe cuvântul cerut de educatoare. Şi aici vor respecta traseul aplicativ.

Varianta a III a: acum, copiii vor descoperi la cealaltă masă luminoasă imagini cu dinozauri care au marcate pe ele cifre. Vor recunoaşte cifra, o vor aşeza pe panou, iar sub ea vor pune tot atâţea dinozauri cât indică cifra. La sfârşit vor aşeza dinozauri în ordine crescătoare şi descrescătoare în limitele 1-5 formând o scară numerică.

După terminarea jocului, sub una din mesele luminoase, ca răsplată, vor descoperi primii dinozauri, care vor deveni prietenii lui Dino. Vor lua dinozaurii și îi vor atașa tabloului pictat alături de Dino și cele două bufnițe. Astfel, după servirea fructelor, copiii descoperi și ceilalţi dinozauri care vor fi ascunşi la centre.

Prin tranziția *„Rândul iute să-l formăm/ Lângă uşă ne-aşezăm / Şi cuminţi noi aşteptăm/ Ca la baie să plecăm”* copiii vor ieși din sala de grupă pentru a se realiza etapele de igienă și a servi fructele.

După momentul de gustare, copiilor li se vor prezenta toate centrele deschise, cu surprizele pregătite la fiecare, iar prin tranziția *„Din mânuţe clap, clap/ Din picioare trap, trap,trap/ Ne-nvârtim, ne răsucim/ Şi la mese noi pornim”* **(Asigurarea retenției și transferului)**, se va trece la centre .

Copiii vor fi anunțați că la fiecare centru vor avea de realizat căte o sarcină și odată îndeplinită această sarcină, ei vor găsi și noul prieten ascuns al lui Dino. Prin urmare, la:

Artă:- vor lipi din macaroane schelete de dinozauri

Construcții:-vor construi un parc pentru dinozauri(piese magnetice STEM)

Nisip și apă:-vor descoperi diferiți dinozauri prin topirea ouălor de gheață

Știință:- vor realiza puzzle-uri cu dinozauri magnetice și de diferite mărimi.

Trecerea pe centre se va face doar după ce educatoarea va explica în același timp tuturor copiilor ce au de făcut, dându-le posibilitatea astfel tuturor, să-și aleagă centrele doar atunci când au cunoștință deplină despre complexitatea fiecărui centru în parte. Lucrul la centre va debuta cu câteva mișcări din degete pentru a pregăti mâinile copiilor de muncă.

Odată terminate toate sarcinile copiii vor descoperi la fiecare centru câte unul sau doi dinozauri, pe care îi vor atașa tabloului final în care Dino, înafară de cele două bufnițe, va avea mai mulți prieteni dinozauri. Vor fi întrebați dacă vor să fie și ei prietenii lui Dino? Pentru ca tabloul să fie perfect vor face cu toți o poză împreună cu Dino și o vor atașa tabloului.

Vom face o scurtă **evaluare** a tuturor activităților defășurate pe parcursul întregi zile cu ajutorul metodei RAI, copiii răspunzând la întrebări prin aruncarea mingii de la unul la altul.

Mesajul zilei va fi că Dino şi-a găsit cu ajutorul copiilor din grupa noastră mulţi prieteni noi, inclusiv copiii din grupă.

Dino le va răsplăti bunătatea de a fi prieteni cu el prin dăruirea unui balon.

Ziua se va încheia prin **jocul distractiv** „Dino spune”

Copiii își aleg fiecare un loc pe covor/ scaun. La comanda „Dino spune: ... ”, ei trebuie să execute comanda lui Dino. De exemplu: „Dino spune: Săriți într-un picior ”, „Dino spune: Aduceți-mi un dinozaur de plastic”, „Dino spune: Dormiți! ”, „Dino spune: Spuneți-mi fiecare un nume de animal sălbatic! ”, etc. Dacă înainte de comandă, nu este rostit „Dino spune: ... ”, copiii nu trebuie să execute comanda.

Proiect didactic:Utilizările oxizilor

Prof. Pușcaș Florina-Raveca
Școala Gimnazială Iustin Iliești Anieș

Scopul lecției: Vizează analiza rezultatelor explorării în vederea formulării unei concluzii în legătură cu utilizările oxizilor. Elevii sunt stimulați să explice observațiile și să integreze noțiunile însușite în contexte noi, generale.
Timp de lucru: 50 minute
Mod de organizare: perechi/ grupe de 4 elevi
Sarcini de lucru:

Gândiți – discutați în perechi –expuneți-vă opinia!

1. Se dă următorul șir de substanțe chimice: Mg, CO_2, CO, S, CaO, $MgCO_3$. Care dintre aceste substanțe reacționează cu oxigenul? Dar cu apa? Dar cu hidroxidul de calciu? Scrieți ecuațiile acestor reacții chimice.

.....
.....
.....
.....
.....

2. Identificați utilizările oxizilor în industrie, dar și din viața de zi cu zi, din următoarele imagini!

Figura 4.6 Utilizările oxizilor în construcții

Figura 4.7 Utilizările oxizilor: pigmenți în vopsele și cerneluri

Figura 4.8 Utilizările oxizilor: coloranți alimentari

Dacă nu reușiți să identificați, vă puteți ajuta de următoarele indicii:

- Pigmenți și coloranți
- Băuturi carbogazoase
- Îngrășăminte chimice
- Construcții
- Catalizatori
- Materii prime in industrie

Asociați fiecărei imagini o utilizare!

Rețineți:

Utilizările oxizilor:

- Coloranți: V_2O_5, MnO_2
- Pigmenți și coloranți: Pb_3O_4, Fe_2O_3, Cr_2O_3,
- Construcții: CaO, SiO_2
- Obținerea acizilor: CO_2, SO_3, SO_2, P_2O_3, P_2O_5,
- Materii prime: Al_2O_3, Fe_2O_3, FeO

Dacă vreți să știți mai mult!

Poți afla mai multe informații despre utilizarea oxizilor studiind cu atenție imaginile de mai jos!

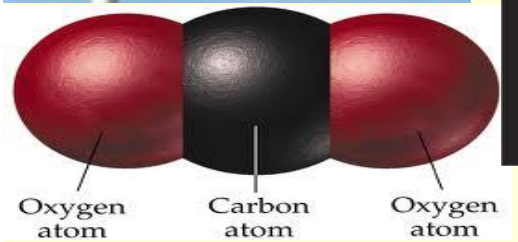
Cu ani în urmă (în unele zone, chiar şi azi), oamenii de la munte, în general moţii, culegeau piatra de var ($CaCO_3$) şi o ardeau în cuptoare speciale, construite de ei, obţinând astfel var nestins (CaO).

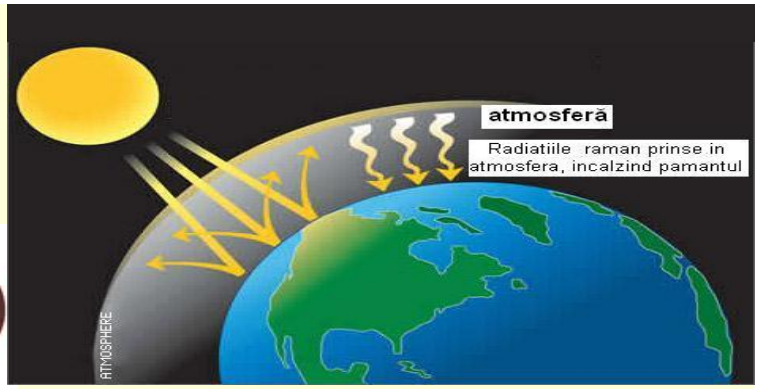
40 de ore, la foc continuu, sunt necesare pentru arderea unui singur cuptor de var.

Utilizările oxizilor

Dioxidul de carbon este prezent şi în atmosfera terestră în concetraţie de aproximativ 0,04%. Este unul din cele mai importante gaze cu **efect de seră**

Utilizarea oxizilor: În atmosferă

Procesul de fotosinteză este foarte important pentru sănătatea peştilor şi a plantelor din acvariu. Pentru a creşte şi a se dezvolta armonios, plantele au nevoie de săruri minerale, lumină şi dioxid de carbon (CO_2).

Utilizările oxizilor: fotosinteză

PROIECT DIDACTIC
ACTIVITATE PE DOMENIUL EXPERIENȚIAL
–ADE –

UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT: Grădinița Nr. 256
Profesor Învățământ Preșcolar Filip Alina Maria

TEMA ANUALĂ DE STUDIU: „Cum exprimăm ceea ce simțim!”
TEMA SĂPTĂMÂNII: „Lumea fermecată a poveștilor“
TEMA ACTIVITĂȚII: „Turtița fermecată”
CATEGORIA DE ACTIVITATE: ADE – DLC – Educarea limbajului
TIPUL ACTIVITĂȚII: Predare
FORMA DE REALIZARE: Povestea educatoarei
SCOPUL ACTIVITĂȚII: **:** Dezvoltarea capacităţii copilului de a asculta cu atenţie un text şi de a se concentra asupra acţiunii prezentate în poveste, îmbogățindu-și vocabularul cu cuvinte și expresii noi.
OBIECTIVE OPERAȚIONALE:
Pe parcursul și la sfârșitul activității, preșcolarii vor fi capabili:
O1 - Să asculte cu atenție textul poveștii;
Obiectivul se consideră realizat dacă toți copiii ascultă povestea.
O2 – Să identifice personajele participante la acțiunea din poveste;
Obiectivul se consideră realizat dacă toți copiii recunosc cel puțin un personaj.
O3 – Să așeze imagini din poveste/siluete în ordine cronologică;
Obiectivul se consideră realizat dacă toți copiii așează cel puțin o imagine/siluetă corect.

STRATEGII DIDACTICE:
METODE ŞI PROCEDEE: Povestirea, expunerea ilustrativă, conversaţia, explicaţia, jocul, jocul de rol, aplicația wordwall.
MIJLOACE ȘI MATERIALE: Planșe cu imagini din poveste, siluete cu personajele din poveste, cartea “Turtița”, televizor, recompense, machete.
FORMA DE ORGANIZARE: frontal, individuală
RESURSE TEMPORALE: 15-20 minute

BIBLIOGRAFIE:

- „Curriculum pentru educație timpurie“ – 2019, Editura Didactica Publishing House, București
- Ghid de bune practici, M. E. C. T., 2008, Editura Didactica Publishing House, București
- „Suport pentru explicitarea și înțelegerea curriculumului pentru educatie timpurie“– 2019, Editura Didactica Publishing House, București

ETAPELE ACTIVITĂȚII	CONȚINUTUL ȘTIINȚIFIC	STRATEGII DIDACTICE	EVALUARE
1.MOMENT ORGANIZATORIC	Asigurarea condițiilor optime pentru buna desfășurare a activității: - amenajarea mobilierului; - pregătirea materialului didactic. - organizarea colectivului de copii.		
2.CAPTAREA ATENȚIEI	Se va realiza prin prezentarea unei turtițe care a venit în vizită pentru a le spune povestea sa și pentru a sta azi cu ei.	Conversația Surpriza Turtiță	Frontală Observarea sistematică
3.ENUNȚAREA TEMEI ȘI A OBIECTIVELOR	Se vor anunța tema și obiectivele activității în termeni accesibili copiilor. Povestea: „Turtița fermecată” și sarcinile ce le revin: de a asculta cu atenție textul pentru a povesti și ei acasă părinților frumoasa poveste.	Conversația Explicația	Frontală
4.REACTUALIZAREA CUNOȘTINȚELOR	Se va realiza prin întrebări referitoare la : Care este tema saptamanii? Ce reprezintă imaginile așezate la colțul tematic? Ce alte povești mai cunoașteți cu animale?	Conversatia Exercitiul Coltul tematic Imagini animale	Frontală Individuală
5.DIRIJAREA ÎNVĂȚĂRII	**Expunerea textului: “Turtița fermecată”** Pentru o mai bună înțelegere și receptare a textului se va ține seama de: - vocea și tonul educatoarei, care vor fi potrivite în funcție de importanța faptelor povestite; - schimbarea ritmului vorbirii în funcție de momentul povestirii; - utilizarea imaginilor și siluetelor concomitent cu expunerea povestirii; - explicarea cuvintelor noi atunci când este cazul :*Babă-femeie în vârstră, Moșneag-om bătrân, Rumenă –bine coaptă, roșiatică; Dușumea –pardoseală făcută din scânduri; Tindă – încăpere mică situată la intrarea caselor țărănești; De-a dura-a se rostogoli; Sinchisi- a se îngrijora; Vicleană –șmecheră.*	Povestirea Conversația Expunerea ilustrativă Observația Tabla magnetică Imagini poveste Explicația Conversația	Observarea sistematică Individuală Frontală Frontală

	Textul poveștii va fi expus concomitent cu imaginile. **Momentele principale** ale povestirii sunt: Un moș și o băbuță locuiesc intr-o casă în pădure, iar acesta își dorește o turtiță. Băbuța realizează turtița, dar aceasta pleacă în pădure. Turtița întâlnește în drumul ei mai multe personaje animale. Turtița este păcălită și mâncată de vulpe, ultimul personaj.	Explicația	Observarea sistematică Individuală Frontală
6.OBȚINEREA PERFORMANȚEI	Se va cere copiilor să aranjeze imaginile în ordinea desfășurării evenimentelor. Se vor așeza de către copii siluetele personajelor pe o machetă în ordinea apariției lor.	Imagini poveste Siluete Machetă	Individuală
7.ASIGURAREA FEED-BACK-ULUI	Se vor adresa copiilor întrebări precum: „Cum s-a numit povestea de azi?”; “Ce personaje am întâlnit?”; “Ce a greșit turtița?” Se va realiza un joc cu cateva intrebari cu ajutorul aplicatiei wordwall.	Conversația Televizor Aplicatia wordwall	Frontală Individuală Frontala
8.EVALUAREA	Se vor oferi “Turtițe câștigătoare” copiilor care au fost atenți la întreaga poveste și vor fi încurajați toți să iubească povestile și cărțile deoarece ele sunt cele mai bune prietene ale lor cu multe povețe.	Conversația Recompense Explicația	Individuală Frontală
9.ÎNCHEIEREA ACTIVITĂȚII	La sfârșitul activității se vor face aprecieri generale asupra întregii activități desfășurate de copii. Activitatea se va termina prin intonarea cântecului :”Turtița fermecată”	Conversația	Frontală

ANEXA 1

Turtiţa fermecată (poveste populară)

Au fost o dată un moş şi o babă. Într-o zi, moşneagul o rugă pe babă să-i facă o turtiţă, dar baba nu avea făină.

Baba se strădui şi strânse, totuşi, vreo doi pumni de făină de pe fundul lăzii. Frământă aluatul cu smântână, făcu o turtiţă şi o băgă la cuptor.

După puţin timp, baba scoase o turtiţă rotunjoară, rumenă şi frumoasă, şi o puse pe fereastră să se mai răcească.

Turtiţa stătu ce stătu pe fereastră, apoi se rostogoli pe laviţă, de acolo pe duşumea şi de pe duşumea spre uşă.

Când ajunse la uşă, turtiţa sări peste prag în tindă, apoi în curte. O porni spre poartă, de acolo pe drum, după care se rostogoli tot mai departe şi mai departe.

Cum se rostogolea ea pe drum, numai ce-i ieşi în cale un iepure, care vru s-o mănânce. Dar turtiţa, fără teamă, îi zise:

Eu sunt turtiţa umflată
De prin ladă adunată
Din cămară măturată
În cuptor sunt rumenită
Pe fereastră sunt răcită.
Iar apoi vrând să pară tare iscusită, mai zise:
Pe bunic l-am păcălit
De bunică am fugit
De tine-am să fug îndată
Iepuraş fără de pată.

Şi se rostogoli mai departe, chiar de sub nasul iepurelui.

Continuându-şi drumul, numai ce-i ieşi în cale un lup, cu o gură cât o şură, care vru să o înghită.

Turtiţa îi cântă şi lui cântecul ei, pe care îl sfârşi zicând:

Geaba lupul cască gura
Fug de el mă dau de-a dura.

Cum se rostogolea ea prin pădure, numai ce-i ieşi în cale un urs, şi acesta flămând, nevoie mare! Dar turtiţa nici că se sinchisi de dânsul. Îi cântă şi ursului acelaşi cântecel, pe care îl încheie astfel:

Nu mă tem cât de puţin
Căci fug şi de Moş Martin.

Rostogolindu-se turtiţa mai departe, în cale îi apăru cumătra vulpe. Vicleana îi dădu bineţe şi începu s-o laude, spunându-i că e tare frumoasa şi rumenă.

Turtiţa se bucură că a găsit pe cineva care să o laude, aşa că se opri şi-i cântă şi vulpii cântecelul ei, sfârşindu-l aşa:

Şi de nimeni nu îmi pasă
Fug eu şi de vulpe, lasă!

Vulpea îi lăudă cântecul, dar o rugă să nu plece, ci să îl mai cânte o dată, căci e bătrână şi nu a auzit bine. Ca să fie mai aproape, vicleana o pofti să se aşeze pe botul ei.

Turtiţa, nebănuind nimic, făcu întocmai.

Cântecul păru să-i placă mult vulpiţei, aşa încât vru să-l mai asculte şi a treia oară, aşa pentru ultima dată. O rugă deci pe turtiţă să i se aşeze pe limbă şi să cânte acolo.

Însă cum sări turtiţa pe limba vulpii, aceasta …hap! o înghiţi.

PROIECT DE ACTIVITATE
DOMENIUL ŞTIINŢE-ACTIVITATE MATEMATICĂ

Barbu Daniela
Grădiniţa „Castel”

DATA: 21.01.2022
UNITATEA DE ÎNVĂŢĂMÂNT: Grădiniţa „Castel”
PROF. ÎNV. PREŞCOLAR: Barbu Daniela
NIVEL: I
GRUPA: Mică A „Pisicuţele”
TEMA ANUALĂ DE STUDIU: „Cum este, a fost și va fi aici, pe Pământ”
TEMA SĂPTĂMÂNII: ”În ogradă la bunici”
TEMA ZILEI: „O zi la fermă”
DOMENIUL EXPERENŢIAL (ADE): Domeniul Ştiinţe – Activitate matematică
MIJLOC DE REALIZARE: Joc didactic
TEMA ACTIVITĂŢII: „Așază la căsuța potrivită!”
TIPUL ACTIVITĂŢII: Consolidare
SCOPUL: Consolidarea deprinderii de a opera cu obiecte concrete și de a forma mulțimi după criteriul mărimii; exprimarea verbala corecta din punct de vedere matematic.

OBIECTIVE OPERAŢIONALE:

O1. Să recunoască animalele domestice (cal, vacă, pisică, câine, porc, oaie etc.), denumind corect mărimea animalelor (mare-mic);

O2 Să formeze grupe de obiecte după criteriul mărimii;

O3. Sa verbalizeze actiunea efectuata utilizand un limbaj matematic adecvat;

O4. Să respecte regulile de joc si sarcinile date.

SARCINA DIDACTICĂ:

Recunoaştere şi denumirea corectă a mărimii obiectelor:”mare –mic; alcătuirea unor grupe de obiecte după criteriul mărimii”.

REGULILE JOCULUI:

Copilul răspunde cerinței doar la numirea lui de către educatoare prin formule de joc. Va extrage un animal domestic din cutie, îl va denumi, va preciza ce mărime are şi îl va aşeza la căsuța potrivită mărimii lui (animalele mari la ferma animalelor mari, animalele mici la ferma animalelor mici). După epuizarea animalelor din cutie, copiii, pe rând, vor învârti Roata Animalelor. Vor forma, pe tablă, grupe de animale conform imaginii indicate (daca roata se oprește în dreptul unui câine mic, copilul va forma grupa câinilor mici etc) În final, educatoarea va introduce în grupele formate un element greșit, iar copiii vor corecta greşelile.

ELEMENTE DE JOC: surpriza (Păpușa Fermier), cutie cu animale, Roata Animalelor, închiderea și deschiderea ochilor, bătăi din palme, aplauze, mânuirea materialului, recompensa

STRATEGII DIDACTICE:

Metode şi procedee: conversaţia, explicaţia, observaţia, demonstraţia, jocul, exerciţiul

Mijloace didactice: animale domestice din plastic, machetă cu ferma animalelor mari, machetă cu ferma animalelor mici, Roata Animalelor, cutie cu animale, jetoane cu animale domestice, tablă, stimulente (buline)

Forme de organizare: frontal, individual

DURATA: 15-20 min

DESFASURAREA ACTIVITATII

Etapele activităţii	**Conţinutul ştiinţifical activităţii**	**Strategii didactice**	**Evaluare**
1. Moment organizatoric	Se asigură condiţiile optime pentru desfăşurarea activităţii: aerisirea sălii de grupă; aranjarea meselor şi a scaunelor; pregătirea materialului didactic.	Conversatia	
2. Captarea atenţiei	Se realizează cu ajutorul Păpușii-Fermier. Acesta este supărat pentru că a uitat poarta deschisă și toate animalele au plecat și trebuie să le aducă înapoi la adăposturile lor, animalele mari la ferma mare, animalele mici la ferma mică. El cere ajutorul copiilor, iar aceștia hotărăsc să îl ajute, deoarece ei iubesc animalele.	Conversatia Surpriza	
3.Anunţarea temei şi a obiectivelor	Copiii sunt anunţaţi că vor desfăşura un joc intitulat “Așază la căsuța potrivită!”. În cadrul acestuia vor recunoşte animalele domestice, vor preciza marimea lor și le vor aşeza la ferma potrivită mărimii lor.	Conversatia, explicatia	Aprecieri verbale
4.Desfăşurarea activităţii	**a)Explicarea şi demonstrarea jocului** Copiii sunt aşezaţi în semicerc. Aceștia recunosc adăposturile animalelor: ferma mare și ferma mică. Animalele domestice sunt amestecate într-o cutie. Copiii sunt aleși să rezolve sarcinile jocului prin intermediul formulei: ”Fermierul se gândește si pe.....numește/poftește!”. Răspunde doar copilul ales de fermier, iar dacă întâmpină dificultăți este ajutat de alt coleg. Pentru fiecare răspuns corect copiii sunt aplaudați.	Conversatia Explicaţia Observaţia Exerciţiul Jocul Animale domestice din plastic	Aprecieri verbale Aprecierea comportamentelor şi a răspunsurilor copiilor Identificarea răspunsurilor corecte

	Varianta 1 Un copil va alege un animal din cutie, îl va denumi, va spune ce mărime are și îl va așeza la ferma potrivită mărimii lui. **b)Jocul de probă** Se desfăşoară un joc de probă pentru verificarea înţelegerii jocului de către copii. Educatoarea face observaţii şi precizări suplimentare. **c) Desfăşurarea propriu-zisă a jocului** Într-o cutie sunt amestecate animale domestice mari și mici. Cu ajutorul formulei Fermierului va fi numit câte un copil să extragă din cutie un animal domestic, să îl denumească, să precizeze mărimea acestuia și să îl așeze la ferma potrivită mărimii lui. Se insista pe vrebalizarea actiunii și pe utilizarea limbajului matematic adecvat (”Acesta este un cal mare. Îl așezăm la ferma animalelor mari”) Jocul continua până când sunt epuizate toate animalele din cutie. **d) Complicarea jocului** *Varianta 2* „Căutam, căutăm, pe Fermier îl bucurăm” – un copil învârteşte Roata animalelor și formează pe tablă o grupă de animale în funcție de imaginea indicată (roata s-a oprit în dreptul unei pisici mari, copilul formează pe tablă grupa pisicilor mari). Se execută mai întâi jocul de probă, apoi se trece la desfășurarea propriu zisă a acestuia.	Roata Animalelor Machetă cu fermă mare Machetă cu fermă mică Jetoane cu animale domestice Tablă	
5. Asigurarea feedback-ului	Copiii vor închide ochii. Educatoarea aşază un animal de marime diferită în cadrul grupelor formate pe tablă. La bătaia din palme a educatoarei, copiii vor deschide ochii, vor sesiza ce este greșit și vor corecta.		Identificarea răspunsurilor corecte

6. Evaluarea performanţelor şi încheierea activităţii	Se enumeră sarcinile îndeplinite în cadrul jocului, subliniind nivelul de însuşire a cunoştinţelor acumulate anterior. Se vor face aprecieri generale asupra modului de desfăşurare al activităţii, asupra efortului şi progresului realizat de copii. Activitatea se va încheia cu intonarea cântecului ”Cinci rățuște”.	Conversaţia Buline	Acordarea de recompense cu rol de calificativ

PROIECT DE ACTIVITATE

Ciornohac Mădălina
Școala Gimnazială Specială „Constantin Păunescu, Iași”

Grupa: a VI a

Domeniul de activitate: Terapia educațională complexă și integrată

Terapia: Formarea autonomiei personale

Unitatea de învățare: Gestionarea emoțiilor

Subiectul: Așa da - așa nu

Tipul activității: Recapitularea și sistematizarea cunoștințelor

Scopul activității: Stimularea și dezvoltarea capacității psiho-individuale de a diferenția comportamentele pozitive de cele negative

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

a. Cognitive

O.1 Să identifice emoțiile redate de personajele prezentate (bucurie, tristețe, frică, furie), selectându-le pe cele corespunzătoare dintr-o mulțime de pictograme cu emoții. Obiectivul va fi îndeplinit la nivel minim dacă elevii vor identifica cel puțin o emoție din totalul lor fără sprijin din partea cadrului didactic.

O.2 Să clasifice imagini în care sunt reprezentate diverse acțiuni, având ca și criteriu comportomente manierate sau lipsite de manière. Obiectivul va fi îndeplinit la nivel minim dacă elevii vor clasifica cel puțin două imagini din totalul lor conform criteriului dat cu sprijin din partea cadrului didactic.

O3. Să formuleze verbal răspunsuri logice, corecte, răspuzând la întrebările adresate privind conținutul imaginilor în care sunt reprezentate diverse acțiuni. Obiectivul va fi îndeplinit la nivel minim dacă elevii vor formula cel puțin două enunțuri logice, simple cu sprijin din partea cadrului didactic.

O.4 Să identifice comportamentele negative în contexte specifice (în parc, la masă, la școală, pe stradă) dintr-un șir de imagini pe baza planșei. Obiectivul va fi îndeplinit la nivel minim dacă elevii identifică toate comportamentele negative, la nevoie cu sprijin.

b. Psihomotorii

O.5 Să execute mișcările corespunzătoare versurilor și conținutului de idei al cântecului „10 degețele”. Obiectivul va fi îndeplinit la nivel minim dacă elevii execută mișcările adecvate pe parcursul întregului cântec.

O.6 Să lipească pe planșă imagini în care sunt reprezentate diverse acțiuni, având ca și criteriu comportomente pozitive sau comportamente negative. Obiectivul va fi îndeplinit la nivel minim dacă elevii lipesc cel puțin trei imagini din totalul lor.

c. Afective

O.7 Să participe activ la rezolvarea sarcinilor individuale și colective, implicându-se la solicitare. Obiectivul va fi atins la nivel minim dacă climatul grupei va fi lucrativ.

Metode și procedee: Conversația, expunerea, explicația, demonstrația, observația, audiția muzicală

Mijloace didactice: Oglinda cu emoții, pictograme cu emoții, tablă, magneți cu ilustrații, planșe, planșă tip tabel, cartonașe, cutie, lipici, planșe cu locații, cartonașe cu comporta-mente diverse, carioca, laptop, planșe asociate cântecului

Forme de organizare: frontal și individual

Evaluare: aprecieri verbale asupra comportamentului, modului de lucru al elevilor și colaborării în cadrul activităților desfășurate, observarea sistematică a comportamentului elevilor.

Timp: 45 min.

Bibliografie:

Gherguț, A., Frumos, L., Raus, G. 2016, *Ghid metodologic, Educația specială*, Editura Polirom, Iași.
Pinterest, Twinkl

Observații: Activitatea și realizarea tuturor obiectivelor se modelează în funcție de starea subiecților.

Momentele activității	**Timp**	**Obiective operaționale**	**Demersul instructiv-educativ**	**Metode**	**Mijloace de învățământ**	**Evaluare**
Moment organizatoric	1’		Se vor asigura condiţiile necesare desfăşurării eficiente a activităţii: • Asigurarea climatului optim de liniște și disciplină pentru desfășurarea activității; • Pregătirea materialului didactic;	Conversația,		
Captarea atenției	5’	O1 O7	**„Oglinda cu emoții”** Voi oferi fiecărui elev, pe bancă, pictograme cu următoarele emoții: bucurie, tristețe, frică, furie. Apoi, voi prezenta elevilor o oglindă cu imagini glisante înfățișând copii care exprimă: bucuria, tristețea, frica și furia **(Anexa 1)** și îi voi invita la un joc interactiv în care ei vor primi ca sarcină să asocieze emoțiile prezentate de profesor cu pictogramele corespunzătoare. Emoțiile vor fi prezentate pe rând.	Conversația, observația	Oglinda cu emoții, pictograme cu emoții	Aprecieri verbale privind capacitatea de a identifica emoțiile redate de personajele prezentate pe baza planșelor, selectându-le pe cele corespunzătoare dintr-o mulțime de pictograme cu emoții
Precizarea temei și a obiectivelor	1’		Voi anunța titlul lecției și voi explica în termeni accesibili elevilor obiectivele propuse pentru realizare: „*Astăzi ne vom juca cu emoțiile și ne vom aminti care sunt comportamentele bune și cele rele.*	Expunerea		
Desfășurarea activității	8’ 12’	O1 O7 O2 O3 O6	***Activitatea „Oare cum se simte personajul?”*** Voi afișa la tablă planșe cu diferite persoane ce exprimă emoțiile discutate la activitatea precedentă în diverse contexte **(Anexa 2).** Apoi, voi invita pe rând elevii la tablă și le voi solicita să identifice emoțiile redate de personajele prezentate pe baza planșelor (bucurie, tristețe, frică, furie), selectându-le pe cele corespunzătoare dintr-o mulțime de pictograme cu emoții. ***Activitatea „Comportamente pozitive/negative”*** Voi afișa la tablă o planșă de dimensiune mare pe care va fi reprezentat un tabel. Tabelul va conține 2 coloane. În partea de sus a planșei, în tabel, vor fi lipite 2 imagini cu semnele distinctive pentru comportamente pozitive și negative **(Anexa 3)**. Apoi, voi invita fiecare elev, pe rând să extragă dintr-o cutie un cartonaș pe care este reprezentat un comportament pozitiv sau negativ și voi adresa întrebări referitoare la conținutul imaginilor. „*Cine este în imagine?*	Explicația, demonstrația, conversația, observația Explicația, demonstrația, conversația,	Tablă, magneți cu ilustrații, planșe Planșă tip tabel, cartonașe, cutie, lipici	Aprecieri verbale privind capacitatea de a identifica emoțiile redate de personajele prezentate pe baza planșelor, selectându-le pe cele corespunzătoare dintr-o mulțime de pictograme cu emoții. Aprecieri verbale privind capacitatea de a clasifica imagini în care sunt reprezentate diverse acțiuni, având ca și criteriu comportomente pozitive și comportamente negative.

	10’	O3 O4 O7	*Ce face?* *Oare cum se comportă?* *Este bine ce face sau greșit*?” Voi demonstra sarcina și voi oferi suport pe tot parcursul activității elevilor care necesită. ***Activitatea „Caută intrusul”*** Voi prezenta elevilor planșe cu diferite locații (în parc, la masă, pe stradă, la școală) și cartonașe cu diverse personaje care realizează comportamente pozitive. Printre acestea, va exista un singur cartonaș cu reprezentarea unui comportament negativ **(Anexa 4).** Sarcina elevilor va fi să identifice comportamentul negativ, marcând semnul X asupra respectivului comportament. Voi adresa întrebări pe parcursul activității și oferi sprijin la nevoie. „*Unde se află copiii?* *Ce face în imagine?* *Se comportă frumos?”*	Explicația, demonstrația, conversația	Planșe cu locații, cartonașe cu comporta-mente diverse, cariocă	Aprecieri verbale privind capacitatea de a identifica comportamentele negative în contexte specifice (în parc, la masă, pe stradă, la școală) dintr-un șir de imagini pe baza planșei
Asigurarea retenției și a transferului	5’	O5 O7	Voi invita elevii să asculte, să fredoneze și să realizeze mișcările corespunzătoare cântecului „10 degețele” . Pe parcursul cântecului, voi prezenta suport intuitiv asociat cu versurile cântecului.	Conversația, demonstrația, audiția muzicală	Laptop, planșe asociate cântecului	Aprecieri verbale privind capacitatea de a executa mișcările corespunzătoare versurilor și conținutului de idei al cântecului „10 degețele”
Evaluarea activității	3’		Pe baza planșelor de la activitățile anterioare voi recapitula subiectul lecției. Apoi, voi face aprecieri privind desfășurarea activității și voi oferi elevilor o mică recompensă pentru maniera în care au lucrat pe parcursul orei.	Conversația	Planșe	Aprecieri verbale, recompense materiale: buline

PROIECT DIDACTIC

UNITATEA: Gradinita “Castel”
PROF.INV.PRESC: Cioara Maria

DATA: 25.01.2024

TEMA ANUALĂ : Cum a fost, este şi va fi pe Pământ?

TEMA SĂPTĂMÂNII: ,,Animale domestice "

TEMA ZILEI : ,,Animale de la Fermă"

TITLUL ACTIVITĂŢII: „Petrecere pentru animale”

FORMA DE REALIZARE: joc didactic - activitate interactivă cu suport tehnic

TIPUL DE ACTIVITATE: Consolidare de cunoştinţe şi deprinderi;

DOMENIUL/CATEGORIA DE ACTIVITATE: Domeniul Ştiinţe (Activitate Matematica)

SCOPUL ACTIVITĂŢII: Consolidarea capacitatii de formare de multimi, de numarare in limitele 1-3.

SARCINA DIDACTICA: Copilul numit va numara, va manui materialul, va verbaliza actiunea facuta.

OBIECTIVE OPERATIONALE:

- Sa numere elementele observate pe fata cubului;
- Sa execute tot atatea sarituri cat indica cifra;
- Sa raporteze numarul la cantitate si cantitatea la numar;
- Să răspundă sarcinilor jocului, formulând propoziţii corecte din punct de vedere gramatical;
- Să participe activ, în spiritul regulilor jocului aducându-şi contribuţia la reuşita echipei.

ELEMENTE DE JOC: Manuirea materialului, aplauze, surpriza, miscare.

REGULI DE JOC: Sa respecte ordinea de intrare in joc, sa solutioneze cerintele echipei din care face parte intr-un timp dat.

STRATEGII DIDACTICE:

*Metode si procedee:*demonstratia, conversatia, exercitiul, instructajul verbal, turul galeriei.

Material didactic: cub, panou demonstrativ, ecusoane, jetoane cu cifre.

FORME DE ORGANIZARE: frontal, individual, pe grupuri.

RESURSE: *umane:* educatoarea, grupa de copii

t*emporare:* 20-25 min.

Bibliografie

- ✓ “Curriculum pentru învatamantul preşcolar, 3-6 (7) ani”, MECT 2018;
- ✓ Revista Invatamantul Prescolar si Primar, Ed. Arlequin, nr3-4/2012.

Momentele activităţii	**Conţinutul ştiinţific**	**Strategiile didactice**	**Evaluare**
Moment organizatoric	Crearea atmosferei necesare desfăşurării în bune condiţii a activităţii: - Aerisirea sălii de grupă - Aranjarea mobilierului - Pregătirea materialului - Introducerea copiilor în sala de grupă, indicându-le o poziţie corectă pe scăunele		
Captarea atenţiei	Voi scoate de sub găinușă cel de-al doilea ou cu sarcina respectivă. Găinușa ne-a pregătit de data aceasta un joc interactiv. Le voi reaminti copiilor ce animale găsim la fermă și le voi prezenta materialul sub formă de surpriză.	Surpriza Explicaţia Expunerea Conversaţia Jocul *Oul cu nr.2*	-observarea comportamentului verbal şi nonverbal al copiilor

Anunţarea temei şi enunţarea obiectivelor	Voi citi copiilor scrisoarea din cel de al doilea ou prin care comunic acestora ca vor avea o activitate matematica, iar la aceasta vom juca un joc cu animale domestice. Jocul pe care îl vom juca noi astăzi se numeşte „*Petrecere pentru animale”.* Prin acest joc vom vedea cine stie sa numere cel mai bine, cunoaste cifrele si rezolva corect toate sarcinile.	Conversaţia Explicaţia	-observarea comportamentului verbal şi nonverbal al copiilor
Prezentarea continutului si Dirijarea învăţării	**Explicarea jocului** Folosind metoda *Mâna oarbă*, copiii vor fi împărţiţi în două echipe: echipa pasarilor şi echipa animalelor. Copiii din cele 2 echipe vor trebui sa rezolve toate sarcinile din scrisoare. Raspunsurile corecte se vor afisa cu buline la panou. **Jocul de proba** Se realizează jocul de probă, oferindu-se explicaţii suplimentare în cazul în care se constată că regulile sau modul de desfăşurare a activităţii nu au fost înţelese. Un copil de la echipa pasarilor va numara cati banuti are cocosul in punguta si va lipi pe panou cifra corespunzatoare. Un copil de la echipa animalelor va numara cati iezi are capra mama si va lipi pe panou cifra corespunzatoare.	Explicatia Demonstratia	-observarea comportamentului verbal şi nonverbal al copiilor
Obţinerea performanţei	**Desfasurarea jocului** <u>Sarcina 1</u> Echipa pasarilor- Bate de doua ori din aripi precum cocosul! Echipa animalelor-Sari de trei ori ca iepurele! <u>Sarcina 2</u> Echipa pasarilor- Arunca cubul si spune cate pasari sunt pe fata cubului. Echipa animalelor-Arunca cubul si spune cate animale sunt pe spatele cubului. <u>Sarcina 3</u> Echipa pasarilor- Alege un prieten, mergeti impreuna la panou si lipiti 2 cocosi. Alege din cosulet cifra care corespunde numarului 2. Echipa animalelor-Alege un prieten, mergeti impreuna la panou si lipiti 3 capre. Alege din cosulet cifra care corespunde numarului 3.	Conversatia Exercitiul Cub, Panou, Jetoane Cifre	Aprecierea rezolvarii corecte a sarcinilor date

Asigurarea retentiei si a transferului	Complicarea jocului Varianta 1 Echipa pasarilor lipeste pe panou jetonul care are tot atatea pasari cat indica cifra. Echipa animalelor lipeste pe panou jetonul care are tot atatea animale cat indica cifra. Varianta 2 Copiii vor primi fişe de lucru cu sarcini individuale. Se va trece la măsuţe pentru rezolvarea sarcinilor de pe fişa de lucru.	Exercitiul Conversatia Jetoane Fisa de lucru	Aprecierea rezolvarii corecte a sarcinilor date
Evaluarea activităţii	Se fac aprecieri generale şi individuale asupra participarii copiilor la joc si se ofera stimulente.		Aprecieri verbale

PROIECT DIDACTIC - Predicatul verbal –Predicatul nominal

Laza Tabita
Liceul Tehnologic “Felix’’ Sânmartin, jud. Bihor

I. DATE GENERALE

Data:
Clasa: *a VI-a*
Unitatea de învăţământ:
Profesor:
Aria curriculară: *Limbă şi comunicare*
Disciplina: *Limba și literatura română*
Lecţia: Predicatul verbal –Predicatul nominal
Tipul lecţiei: reactualizare , sistematizare a cunoștințelor predate dobândite anul anterior, însușire de noi cunoștințe.
Durata :50 minute
Competenţe generale:

- *receptarea mesajului oral în diferite situații de comunicare;*
- *utilizarea corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje orale în situații de comunicare monologată și dialogată;*
- *utilizarea corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse.*

Competenţe specifice:

1.1. - identificarea informațiilor esențiale dintr-un mesaj oral, în scopul înțelegerii sensului global al acestuia;
1.4**. –***sesizarea abaterilor de la normele limbii și literaturii într-un mesaj ascultat ;*
2.1.*–asigurarea coerenței ideilor exprimate într-un mesaj oral;*
2.2. *–valorificarea categoriilor morfologice învățate în contexte diferite;*
2.3. *–respectarea normelor morfosintactice în propoziții și în fraze.*

Obiective operaționale:

La sfârșitul orei elevii vor putea :

- Să rezolve cerinţele, lucrând pe grupe şi individual, recapitulând astfel noțiunile elementare despre predicat
- Să precizeze cele două tipuri de predicate ;
- Să definească predicatul verbal, respectiv predicatul nominal
- Să recunoască aceste tipuri de predicate.
- Să analizeze corect sintactic și morfologic unele predicate nominale și predicate verbale

Strategia didactică:

1.Metode şi procedee:

- conversaţia ,
- demonstrația,
- exercițiul
- explicația,
- învățarea prin descoperie,
- diagrama Venn
- joul didactic.

2.Forme de organizare a activității elevilor:

- Activitatea frontală ,
- activitate pe grupe
- activitatea independentă.

3.Material didactic:

- manual,
- fişă de lucru,
- tabla,
- creioane colorate,
- mapa activității (file de portofoliu)

4. Metode de evaluare:

- Observarea sistematică
- Aprecieri verbale
- Analiza produselor
- Chestionarea orală

Material bibliografic:

* Sâmihâian,Florentina*, O didactică a limbii şi literaturii române* Provocări actuale pentru profesor și elevi, București, Editura Art, 2014;
* Goia, Vistian, *Didactica limbii şi literaturii române*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2002;
* Pamfil, Alina, *Limba şi literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*, 2003, Editura Paralela 45, Bucureşti;
* Parfene, Constantin, *Metodica studierii limbii şi literaturii române înşcoală*, Bucureşti, Editura Universităţii, 2001;
**Programa şcolară pentru clasa a VI-a*,Editor: Consiliul Naţional pentru Curriculum din cadrul Ministerului Educaţiei Naţionale, Institutul de Ştiinţe ale Educaţiei
* Florentina Sânmihăian, Sofia Dobra,Monica Halaszi, Anca Davidoiu-Roman, Horia Corcheș, *Limba şi literatura română. Manual pentru clasa a VI-a*, 2023, Editura Art Klett,

II. SCENARIUL DIDACTIC

Momentele lecției	**Activitatea profesorului**	**Activitatea elevilor**	**Metode /procedee**	**Forme de organizare**
EVOCARE	- notarea absenţelor; - crearea unui climat propice desfăşurării în condiţii optime a procesului instructiv-educativ. -profesorul verifică tema şi va solicita elevilor informaţii despre noţiunile studiate în lecţia anterioară:**VERBUL** Va solicita elevilor să definească verbul, să precizeze clasifice verbele ,categoriile morfologice (mod, timp, persoana , numărul). -In acest sens profesorul va realiza ciorchinele pe tabla , urmând a fi completat cu participarea elevilor.(anexa 1) -profesorul atrage atenția elevilor asupra părții necompletate din ciorchinele de pe tablă , punând întrebarea elevilor despre ce consideră ei că trebuie să se noteze acolo?	-elevii vor pregăti materialele pentru lecţie. - Elevii vor lucra în caiete şi vor răspunde întrebărilor profesorului . Aceștia vor răspunde în funcție de alegerea aleatorie pe care o face profesorului. -elevii răspund și îndrumați de profesor ajung la concluzia că din veriga ciorchinelui lipsește funcția sintactică a verbului.		
REALIZAREA SENSULUI	Înainte de a anunța titlul, elevii vor primi un scurt text (**conform anexei 2**). Profesorul va cere elevilor să extragă pe o coloană verbele predicative și pe o altă coloana verbele copulative.	Lucrează fișa de lucru - Completează diagrama Venn în caiete	problematizarea	frontală

	-Apoi, în diagrama Venn (**anexa 3) ,** pe care profesorul o realizează pe tablă, împreună cu elevii va extrage deosebirile și asemănările dintre cele două categorii de verbe, importante fiind rolul acestora în formarea predicatului(predicatul verbal și predicatul nominal). – Profesorul scrie titlul lecției pe tablă: **PREDICATUL VERBAL ȘI PREDICATUL NOMINAL** Profesorul va face predarea**,** pornind de la un text suport din auxiliarul folosit la clasă, respectiv Sâmihăian, Florentina, *Limba și literatura română pentru clasa VII-a* ,edArt, București 2023.(ex 1-pag 117) El va împărți clasa în 2 grupuri ,din care primul grup vor identifica predicatele verbale și celălalt grup va identifica predicatele nominale. Se va numi un elev din grup care le va nota la tablă. -Pentru a înțelege noțiunea de nume predicativ, profesorul cere elevilor să rezolve exercițiile 7-8 de la pag 118 din auxiliarul amintit mai sus.	Elevii identifică predicatele verbale și cele nominale, iar apoi un elev, numit de profesor , va completa cele două coloane pentru a apărea la tablă. -elevii vor nota în caiete pe două coloane cele două categorii ale predicatului. Elevii completează individual această sarcina, profesorul ajutându-i cu indicații și verificând munca acestora la final .	-discuția -demonstrația -lucrul cu manualul -rezolvă sarcina de lucru	-individuală -frontală -activitate pe grupe Individuală -frontală

REFLECȚIA	Profesorul va adresa elevilor o serie de întrebări pentru a verifica însușirea cunoștințelor din lecția predată. Elevii vor primi un test formativ de 5 minute din lecția de zi conform **anexei .** Fiecare se va auto-corecta și își **va nota lucrarea** -profesorul cere elevilor să noteze tema pentru ora viitoare, auxiliar, pag 123-ex 1și 4	*Elevii vor răspunde întrebărilor:* *1. Ce este predicatul?* *2. Numiți cele două tipuri de predicate.* *3. Care sunt întrebările predicatului verbal?* *4. Câte tipuri de nume predicativ există?* *5. Prin ce părți de vorbire poate fi exprimat numele predicativ?* *6. Când devine verbul **a fi** predicativ? Care pot fi înțelesurile lui?* -notează în caiete	Problematizarea Conversația -testul -conversația	Elevii vor vor primi aprecieri verbale -frontală

ANEXA1

Se dă textul:

Alexandru a fost tare bolnav.Acum s-aîntors la şcoală. Dar cefolos? A luatuncalificativ slab.
Doamna l-a trimissăudeburetele. Apoiaîntrebat:

- Copii,nu l-a ajutatnimeni?

Noi am răspuns:

- Dar nu a cerutajutorulnimănui!

Doamna a continuat :

- Nu l-a cerut. Dar voiaţiîntrebatceva ?

Alexandru s-aîntors cu buretele. Doamnai-a spus:

- Alexandre, fiecaredintrecolegitevaajuta. Trebuiesărecupereziceaipierdut!

Se cere :

1. Scrieți în coloana din dreapta a tabelului numai verbele predicative și, în coloana din partea stângă, numai verbele copulative.

Verbe predicative	Verbe copulative

ANEXA2

ASEMĂNĂRI

- MOD
- TIMP
- PERSOANA
- NUMĂRUL

ANEXA 3

Numele şi prenumele……..... Data…….

Clasa a V-a .... Nota.....

Test formativ

Predicatul verbal. Predicatul nominal

Citeşte cu atenţie şi încercuieşte răspunsul corect :

I.(6 x 10 p.) În propoziţia : *„ Fata babei era slută, leneşă, ţâfnoasă...’’*

(Fata babei și fata moșneagului – de Ion Creangă)

1. Predicatul este : a) era slută ; b) fata babei era ; c) era slută, leneşă, ţâfnoasă.
2. Există : a) un predicat nominal ; b) un predicat nominal şi un predicat verbal; c) un predicat verbal.
3. Din predicat face parte : a) un nume predicativ; b) un nume predicativ multiplu; c) subiect multiplu.
4. Cuvântul *era* este: a) verb auxiliar; b) verb predicativ; c) verb copulativ.
5. Verbul este la: a) mod personal; b) mod nepersonal.
6. Cuvântul *leneşă* este: a) adjectiv; b) substantiv; c) numeral.

II. (2 x 15 p.) Completează PROPOZIŢIILE de mai jos, respectând cerinţa dată :

Fata moșneagului era .....și .....

(PREDICAT NOMINAL)

Fata babei era..... (PREDICAT VERBAL)

Se acordă 10 puncte din oficiu.

SUCCES !

PROIECT DIDACTIC

Cătănoiu Alina
Colegiul Național de Informatică ,,Matei Basarab’’

DATA: 21.05.2024
UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT: Colegiul Național de Informatică ,,Matei Basarab’’
UNITATEA DE APLICAȚIE: Colegiul Național de Informatică ,,Matei Basarab’’
PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR: Cătănoiu Alina
CLASA DE APLICAȚIE: Clasa a III-a E
INTERVAL ORAR: 08:00 - 08:50
ARIA CURICULARĂ: Matematică și științe
DISCIPLINA: Matematică
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: „Unități de măsură’’
SUBIECTUL LECȚIEI: „Unități de măsură pentru timp’’
TIPUL LECȚIEI: lecție de predare
SCOPUL LECȚIEI: Învățarea noțiunilor de bază despre timp și a deprinderilor de utilizare a unităților de măsurare a timpului.

COMPETENȚE GENERALE:

2. Utilizarea numerelor în calcule elementare.
4. Utilizarea unor etaloane convenționale pentru măsurări și estimări.

COMPETENȚE SPECIFICE:

2.5. Efectuarea de înmulțiri de numere naturale în concentrul 0 – 10 000 și de împărțiri folosind tabla împărțirii.
4.1. Utilizarea unor instrumente și unități de măsură standardizate, în situații concrete.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE :

- **Obiective cognitive:**
  O1- Să efectueze calcule cu unități de măsură pentru timp.
  O2- Să identifice orele indicate de ceas.
  O3- Să identifice anumite zile din calendar.
  O4- Să rezolve exerciții și probleme cu unități de măsură pentru timp.
- **Obiective psiho-motorii:**
  O7- Să adopte o poziție corectă în bancă și în timpul scrisului pe tot parcursul orei.
  O8- Să utilizeze adecvat mijloacele de învățământ.
- **Obiective afective:**
  O8- Să manifeste inițiativă, plăcere și o atitudine degajată.
  O9- Să se implice individual și activ în rezolvarea sarcinilor.

STRATEGII DIDACTICE:

Metode şi procedee didactice: exercițiul, explicația, conversația, observația
Mijloace de învățământ: calculator, videoproiector, fișă de lucru, video Eduboom, caiet
Forme de organizare: frontală, individuală

MANAGEMENTUL RESURSELOR ŞI AL TIMPULUI:
Resurse umane: 24 de elevi,
Resurse spatiale: sala de clasă
Resurse materiale: calculator, videoproiector, fișă de lucru, video Eduboom, caiet
Resurse temporale: 50 minute
BIBLIOGRAFIE:

„Programa școlară pentru disciplina matematică clasele a III-a și a IV-a’’ Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educaţiei naţionale nr. 3418/19.03.2014 MINISTERUL EDUCAŢIEI NAŢIONALE;

DEMERSUL DIDACTIC

r. rt.	Eveniment didactic	Conţinut ştiinţific	Strategii didactice		Evaluare
			Metode şi procedee	Mijloace didactice	
.	**Momentul organizatoric**	Voi asigura condițiile optime necesare desfășurării activității: - aerisirea sălii de clasă - pregatirea materialului didactic - organizarea colectivului de elevi	Conversația		
2.	**Captarea atenţiei**	Mă voi prezenta și le voi spune elevilor că astăzi vom desfășura împreună ora de „Matematică”. Pentru a le capta atenția elevilor, le voi prezenta un videoclip, în care sunt explicate noțiunile fundamentale despre oră și minut.	Observația Conversația	Videoclip eduboom	Observarea comportamentului elevilor
3.	**Reactualizarea cunoştinţelor**	Reactualizarea cunoștiințelor constă în stimularea clasei de elevi de a-și reactualiza informațiile învățate anterior prin întrebări precum: „Ce informații noi ați reținut din videoclip?” „ Puteți să îmi dați exemple de instrumente de măsură pentru timp?”	Conversația		Analiza răspunsurilor elevilor
4.	**Anunţarea temei şi a obiectivelor**	Anunț clasa de elevi că astăzi vom învăța unitățile de măsură pentru timp.	Explicația		Observarea comportamentului elevilor

5.	**Dirijarea învățării**	Le voi spune elevilor să își deschidă manualele la pagina 124, în timp ce eu voi proiecta pe tablă manualul digital. Vom rezolva exercițiile la tablă, iar elevii vor scrie rezolvarea în caiete. În partea a doua a lecției, vom învăța despre zi, săptămână, lună, an. Le voi prezenta elevilor încă un videoclip reprezentativ, pentru a-și reactualiza cunoștințele despre aceste noțiuni. După ce m-am asigurat că au înțeles, vom rezolva exercițiile din manual, de la pagina 125.	Explicația Exercițiul Conversația	Manual Videoclip Eduboom	Observarea comportamentului elevilor Analiza răspunsurilor elevilor
6.	**Asigurarea retenției și a transferului**	Asigurarea retenției și a transferului se realizează cu ajutorul unei fișe de lucru.	Exercițiul	Fișă de lucru	Observarea comportamentului elevilor
7.	**Încheierea activității**	Evaluarea lecției se va realiza prin aprecieri individuale și generale privind activitatea și comportamentul elevilor în cadrul lecție. În încheierea orei elevii se pregătesc pentru lecția următoare.	Conversația		Evaluare orală

PROIECT DE ACTIVITATE
„POVEȘTILE NE ÎNVAȚĂ, CUM SĂ NE COMPORTĂM ÎN VIAȚĂ„

ED.Tiran Vişovan Maria

PROIECT DE ACTIVITATE
DATA: 23.11.2022
EDUCATOARE:Tiran Vișovan Maria
GRUPA:Grupa Mijlocie
TEMA ANUALĂ DE STUDIU:„Cu ce exprimăm ceea ce simţim?”
TEMA SĂPTĂMÂNII:„Povești la gura sobei”
TEMA ACTIVITĂȚII:„Poveştile ne învaţă cum să ne comportăm în viaţă”
FORMA DE REALIZARE:

- Convorbire integrată

COMPONENTE ALE ACTIVITĂȚII INTEGRATE:
ADP: ÎD: „La ce ne ajută poveștile”
Rutină: „Nu sunt prieten cu dezordinea”
Tranziție: „Plimbăm ghetuțele”

ADE: Activitate integrată DLC+DOS+DEC-„Poveștile ne învață cum să ne comportăm în viață”

ALA 1 :Joc de masă – Puzzle „Secvențe din povești”
Bibliotecă – Labirint –„Ajută personajul să ajungă la destinație”
Unește personajul cu umbra lui
Știință- „Sortează jetoane cu comportament negativ/pozitiv”
ALA2: Joc de mișcare: „De-a lupul și oaia”
MM: „Noi suntem piticii”

DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII:

- Mesaje orale în diverse situații de couminicare;
- Ascultarea activă a mesajului pentru înțelegerea și receptarea lui;
- Exprimarea orală a mesajului și a emoțiilor;
- Autocontrol și expresivitate emoțională;
- Utilizează mâinile și degetele în manipularea corespunzătoare a unor obiecte/instrumente.

COMPORTAMENTE VIZATE:

- Demonstrează înțelegerea unui mesaj oral, ca urmare a volorificării ideilor, emoțiilor,semnificațiilor;
- Exersează și extinde progresiv vocabularul;
- Utilizează structure orale simle;

- Exersează, cu sprijin , autoapreciere pozitivă, în diferite situații educaționale;
- Să păstreze acurateția lucrării.

SCOPUL:Consolidarea şi sistematizarea cunoştinţelor copiiilor privitor la normele de comportare din poveştile învăţate, precum şi valorizarea trăsăturilor pozitive de caracter identificate în urma analizei faptelor şi comportamentului personajelor.

OBIECTIVE:

- Să identifice comportamentele negative/pozitive ale personajelor prezente în activitate;
- Să prezinte verbal fapte bune realizate de ei;
- Să recite una sau două poezii sesizând tipul de comportament întâlnit;
- Să reconstituie un puzzle din imagini cu poveşti;Să ajute personajul urmând drumul corect ce duce la destinaţie;

STRATEGII DIDACTICE:

- Metode și procedee:
  - Explicaţia
  - Exerciţiul
  - Conversaţia
  - Dialogul
  - Convorbirea
  - Povestea creată de copii
  - Expunerea
  - Jocul de rol
  - Metoda Piramidei
  - Braistorming
  - Turu Galeriei

- Mijloace de învăţământ: Laptop

- Material didactic:
  - Paravan
  - Păpuşă pe mână
  - Creioane colorate
  - Puzzle
  - Fișe colorat
  - Păpușa Măriuca
  - Jetoane
  - Fișe de lucru

FORME DE ORGANIZARE:

- Frontal
- Pe grupe
- Individual

BIBLIOGRAFIE:

- ✓ „CURRICULUM PENTRU EDUCAȚIE TIMPURIE 2019”
- ✓ ,, Ghid de bune practici pentru educaţia timpurie a copiilor între 3-6/7 ani” M.E.C.T - 2008

SCENARIUL DIDACTIC

Ziua debutează cu Întâlnirea de dimineaţă, unde copiii se vor aşeza în semicerc,salutându-se:„Bună dimineaţa,…….(numele copilului)!”.Se vor afişa pe panoul de prezenţă pozele copiilor, urmând să se stabilească Calendarul naturii.

Noutatea zilei se va realiza prin descoperirea la Centrul tematic a cărţilor cu poveşti,planşe reprezentând fapte bune/rele, păpuşa Măriuca,care îi va introduce pe copii în lumea poveştilor şi anunţă că vor avea un musafir, dar nu se știe despre cine este vorba. Secretul se află în cufărul fermecat de la Centru tematic, însă nu se poate deschide până când copiii vor demonstra că fac diferenţa între fapte bune şi fapte rele din lumea poveştilor.

Copiii sunt anunţaţi că vor avea parte de o zi specială şi li se va prezenta tema şi obiectivele activităţii.

Prin Tranziția „Trei iezi cucuieţi”, copiii se vor deplasa la centre pentru a duce la bun sfârşit sarcinile de lucru.

La centrulBibliotecă , ajutăm personajul să ajungă la destinaţie - realizare labirint(Anexa 1, 1a) iar la Joc de masă(Anexa 2) vom rezolva puzzle-uri cu scene din poveşti iar la centrul Stiințe (Anexa 3)o să sortăm jetoane cu personaje care au facut fapte bune și rele, după care vom face cunoştinţă cu musafirul nostru. La finalul zilei vom avea parte de multe surprize.

După finalizarea sarcinilor educatoarea intră în rol dublu (educatoare - marioneta lup) prezentând astfel musafirul mult aşteptat.

Prin Traziția „Bat din palme, clap, clap, clap, din picioare, trap,trap,trap”, copiii sunt aşezați pe pernuțe în semicerc,recunosc musafirul,iar acesta îi roagă pe copii să-l ajute să deosebească ce e bine şi ce e rău,pentru a avea şi el prieteni, deoarece se simte foarte singur.

Pe baza planului întocmit de educatoare se va purta dialog între copii şi lup,explicându-i-se unde a greşit şi cum trebuie să se comporte.

Convorbirea se realizează pe baza următorului plan de idei:

1. Recunoaşterea musafirului şi dialogarea cu acesta.
2. Copiii vor analiza comportamentul negativ al lupului cu exemple din poveşti.
3. Asocierea lupului cu alte personaje din poveşti.
4. Recitarea unor poezii de către copii şi scoaterea în evidenţă a comportamentelor întâlnite.
5. Copiii o sa spună fapte bune făcute de ei.
6. Demonstrarea efectelor negative în cazul neascultării. (cu ajutorul piramidei – Anexa 4)
7. Însuşirea de către lup a comportamentului pozitiv în detrimentul ccelui negativ.

La obținerea performanței, copiii rămân în semicerc pentru a face o retrospectivă împreună cu lupul asupra ceea ce ne învaţă poveştile.(Anexa 5).

Asigurarea retenției se va realiza în momentul în care Marioneta lup le cere copiilor să coloreze de pe fișa de lucru, imaginile care ilustrează fapte bune (Anexa 6).Prin tranziția „Mișcă degețelele ,

copiii se așează la măsuțe și se execută exerciții de încălzire a mușchilor mici ale mâinilor: „Închidem pumnii, deschidem pumnii” , „Cântam la pian” . La finalizarea lucrarilor facându-se Turul Galeriei.Și pentru ai mai demonstra încă o dată lupului de ce nu a avut prieteni ne vom juca jocul „De-a lupul şi oaia”.

Evaluarea şi încheierea activităţii:

Vreau să vă ofer o recompensă de la Păpuşa Măriuca.”

“Acum că l-am învăţat pe lup cum să se comporte, sunt sigură ca o să-şi facă mulți prieteni, iar voi ați demonstrat pe parcursul activităţii că poveştile v-au ajutat să învăţaţi cum să vă comportaţi.

La ALA2 copiii se vor juca un joc de mişcare: „De-a lupul și oaia” si Momentul de mișcare “Noi suntem piticii”

ANEXA 1

Ajut-o pe Scufița Roșie să ajungă la casa bunicuței din pădure!

ANEXA 1a

Unește personajul cu umbra lui.

Anexa 2

Puzzle - Scene din povești

ANEXA 3

Sortează jetoanele cu comportament negativ/pozitiv.

ANEXA 4

METODA PIRAMIDEI

1.De cine trebuie să ascultăm?

2.La ce duce neascultarea?

3.Numiţi trei poveşti în care personajele nu au ţinut cont de sfaturile primite!

ANEXA 5

BRAINTORMING

CE NE ÎNVAŢĂ POVEŞTILE
Să nu deschidem uşa celor pe care nu-i cunoaştem
Sa fim harnici
Să fim ascultători
Să nu fim lacomi
Să nu minţim
Să nu facem rău celor din jur
Să ne ajutăm prietenii
Să nu fim şireţi
Să nu fim leneşi

ANEXA 6

Data **Nume**

FIȘĂ DE LUCRU GRUPA MIJLOCIE B

Colorează imaginile care reprezintă fapte bune .

Proiect didactic

Ofrim Loredana-Cornelia
Liceul Tehnologic „Traian Vuia” Tăuții-Măgherăuș

Clasa: I
Aria curriculară**:** Matematică și explorarea mediului
Disciplina: Matematica și explorarea mediului
Unitatea tematică: Scăderea numerelor naturale în concentrul 0-100, cu trecere peste ordin. Forme și surse de energie.
Discipline integrate: Comunicare în limba română, dezvoltare personală
Subiectul**:** Scăderea numerelor formate din zeci și unități
Tipul lecției**:** Predare-învățare
Scopul lecției**:** Însușirea deprinderilor de calcul matematic cu trecere peste ordin a numerelor naturale formate din zeci și unități; dezvoltarea limbajului și a gândirii matematice.
COMPETENȚE SPECIFICE
Matematica și explorarea mediului
1.4. Efectuarea de adunări și scăderi, mental și în scris, în concentrul 0-100, recurgând frecvent la numărare;
1.6. Utilizarea unor denumiri și simboluri matematice() termen, sumă, total, diferență, <, >, =, +, -) în rezolvarea și sau compunerea de probleme;
3.1. Rezolvarea de probleme prin observarea unor regularități din mediul apropiat;
Comunicare în limba română
1.4. Exprimarea interesului pentru receptarea de mesaje orale, în contexte de comunicare cunoscute;
2.2.Transmiterea unor informații prin intermediul unor mesaje simple;
4.1. Scrierea unor mesaje, în diverse contexte de comunicare.
Dezvoltare personală
3.1. Identificarea unor sarcini de lucru simple în contexte variate
OBIECTIVE OPERAȚIONALE
Ob.1 - să răspundă corect la întrebările adresate;
Ob.2 - să folosească terminologia corect specifică matematicii;
Ob.3 - să compare corect rezultatul operațiilor de scădere date;
Ob.4 - să efectueze corect operații de adunare și scădere în concentrul 0 -100;
Ob.5 - să rezolve cele două problemele date prin operațiile corespunzătoare;
Ob.6 - să participe activ în desfășurarea scenariului didactic.
RESURSE:
- umane – 18 elevi
- temporale – 50 minute.
STRATEGII DIDACTICE:
Metode și procedee: conversația, explicația, observația, exercițiul, jocul didactic, problematizarea;
Materiale și mijloace didactice: manualul, fișă de lucru, instrumente de scris, caietul elevului, fișă cu ghicitori;
Moduri de organizare: individual și frontal**.**

BIBLIOGRAFIE:

- *Curriculum Național - Curriculum pentru învățământul primar, M.E.C.T.S., 2013*
- *Constantin Petrovici, Didactica matematicii pentru învățământul primar, Editura Polirom- Iași, 2014*
- *Manual pentru clasa I, Editura Didactică și Pedagogică, Constanța Bălan, Cristina Voinea, Corina Andrei, Nicoleta Stan, București, 2018*

PROIECT DIDACTIC
ACTIVITATE PE DOMENIUL EXPERENȚIAL

Prof. ARMĂȘELU MIHAELA MALVINA
GRĂDINIȚA NR 256, București

UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT: Grădinița Nr. 256
NIVEL DE VÂRSTĂ/ GRUPĂ: Nivel II, 5-6 ani, Grupa mare
TEMA ANUALĂ DE STUDIU: „Când, cum și de ce se întâmplă?”
TEMA SĂPTĂMÂNII: „Tablou de primăvară”
TEMA ACTIVITĂȚII: „Albinuțe istețe”
CATEGORIA DE ACTIVITATE: ADE-DLC-Educarea limbajului
TIPUL DE ACTIVITATE: Consolidare de cunoștințe și deprinderi
MIJLOC DE REALIZARE: Joc didactic
SCOPUL ACTIVITĂȚII: Consolidarea capacității de exprimare orală, de înțelegere și cooperare
OBIECTIVE OPERAȚIONALE:
Pe parcursul și la sfârșitul activității, preșcolarii vor fi capabili:
O1: Să formuleze propoziții pe baza cuvintelor reprezentate de imagini;
Obiectivul este atins dacă fiecare copil formulează o propoziție.
O2:Să identifice numărul de silabe dintr-un cuvânt, pe baza imaginilor;
Obiectivul este atins dacă fiecare copil identifică numărul de silabe.
O3: Să numească sunetul inițial al cuvântului, pe baza răspunsurilor ghicitorilor;
Obiectivul este atins dacă fiecare copil numește sunetul inițial din răspunsul ghicitorilor.
O4: Să completeze propoziții eliptice utilizând cuvintele potrivite, pe baza cunoștințelor dobândite anterior;
Obiectivul este atins dacă fiecare copil completează propoziția, alegând cuvântul potrivit.

STRATEGII DIDACTICE:
METODE ȘI PROCEDEE: Conversația, explicația, demonstrația, exercițiul, jocul, expunerea;
MIJLOACE ȘI MATERIALE: Albinuța Maia de pluș, stupul, scrisoarea, roata aleatoare, ecusoane, simboluri, jetoane reprezentative anotimpului primăvara, TV;
FORMA DE ORGANIZARE: frontală, individuală
DURATA: 30-35 de minute
LOCUL DE DESFĂȘURARE: Sala de grupă
SARCINA DIDACTICĂ: Formularea de propoziții simple sau dezvoltate folosind cuvintele descoperite pe jetoane; despărțirea cuvintelor în silabe și pronunțarea corectă a acestora; identificarea sunetelor inițiale ale unor cuvinte sugerate de imagini; identificarea cuvântului lipsă din propozițiile eliptice și completarea acestora.
REGULILE JOCULUI:

- Copiii vor fi împărțiți în două echipe: echipa „lalelelor roșii” și echipa „lalelelor galbene”, fiecare desemnând câte un căpitan;
- Echipele vor rezolva, pe rând, cerințele primite;
- Fiecare echipă va îndeplini sarcina dată, iar răspunsurile corecte vor fi premiate cu câte un simbol;

- Membrii echipelor trebuie să răspundă corect pentru a aduna cât mai multe simboluri;
- Dacă un copil nu va da răspunsul corect, va putea fi ajutat de către un coechipier;
- La sfârșitul jocului se vor număra simbolurile primite pentru fiecare sarcină rezolvată, în vederea stabilirii echipei câștigătoare.

ELEMENTE DE JOC: întrecerea, aplauze, manipularea imaginilor/ jetoanelor, surpriza.

BIBLIOGRAFIE:

1. Chiș, V., Glava, A., Tătaru, L., Chiș, O *Piramida cunoașterii-Repere metodice în aplicarea curriculumului preșcolar.* Pitești: Editura Diamant (2014)
2. Molan, V., *Didactica activităților de educație a limbajului.* Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului- Proiectul pentru Învățământul Rural (2008)
3. *Curriculum Pentru Educație Timpurie* (2019)
4. *Suport pentru explicitarea și înțelegerea unor concepte și instrumente cu care operează curriculum pentru educație timpurie* (2019)

ETAPELE ACTIVITĂȚII	**CONȚINUTUL ȘTIINȚIFIC**	**STRATEGII DIDACTICE**	**EVALUARE**
1.MOMENTUL ORGANIZATORIC	Asigurarea condițiilor optime pentru buna desfășurare a activității: -amenajarea mobilierului; -pregătirea materialului didactic; -organizarea colectivului de copii;		
2.CAPTAREA ATENȚIEI	Se va realiza prin prezentarea albinuței Maia și a scrisorii din partea acesteia.	Conversația Albinuța Maia Scrisoarea	
3.ENUNȚAREA TEMEI ȘI A OBIECTIVELOR	Se va anunța tema și obiectivele activității în termeni accesibili copiilor. Jocul: ,,Albinuțele istețe”	Conversația Explicația	Frontală
4.REACTUALIZAREA CUNOȘTINȚELOR	Se va realiza prin întrebări referitoare la activitățile desfășurate anterior, respectiv formularea de propoziții și despărțirea cuvintelor în silabe	Conversația Explicația	Aprecieri verbale
5.DIRIJAREA ÎNVĂȚĂRII	**Explicarea și demonstrarea jocului** **Regulile jocului:** Copiii vor fi împărțiți în două echipe: echipa ,,lalelelor roșii și echipa ,,lalelelor galbene”, fiecare desemnând câte un căpitan; Echipele vor rezolva, pe rând, cerințele primite; Fiecare echipă va îndeplini sarcina dată, iar răspunsurile corecte vor fi premiate cu câte un simbol;	Conversația Explicația Demonstrația	Frontală Individuală

	Membrii echipelor trebuie să răspundă corect pentru a aduna cât mai multe simboluri; Dacă un copil nu va da răspunsul corect, va putea fi ajutat de către un coechipier; La sfârșitul jocului se vor număra simbolurile primite pentru fiecare sarcină rezolvată, în vederea stabilirii echipei câștigătoare. **Sarcina jocului:** Formularea de propoziții simple sau dezvoltate, folosind cuvintele descoperite pe jetoane. **Fixarea regulilor și a sarcinii** Se va alege câte un reprezentat al fiecărei echipe, pentru a se constata dacă au fost înțelese regulile și sarcina jocului, sau este nevoie să se revină asupra lor. **Jocul de probă** Se va executa jocul de probă cu câte un reprezentant al fiecărei echipe, pentru a se constata dacă au fost înțelese regulile și sarcina jocului sau este nevoie să se revină asupra lor. **Jocul propriu-zis:** Vor fi solicitați 2-3 copii de la fiecare echipă, în vederea realizării primei sarcini: să formuleze propoziții pe baza cuvintelor reprezentate de imagini; Imaginile se vor regăsi în stupul adus de albinuța Maia. **Varianta 1:** Vor fi solicitați 2-3 copii de la fiecare echipă, în vederea realizării următoarei sarcini: să despartă în silabe cuvintele decoperite pe imagini. Se va folosi roata aleatoare, care conține diferite imagini de primăvară (fluture, buburuză, lalea, etc.) Copiii solicitați vor învârti roata, iar când aceasta se va opri la o imagine, vor trebui să identifice cuvântul reprezentat de imagine și numărul de silabe.	Explicația Conversația Exercițiul Explicația Stupul Jetoane cu imagini reprezentative anotimpului primăvara Conversația Explicația Exercițiul	Frontală Individuală

	Varianta 2: Vor fi solicitați 2-3 copii de la fiecare echipă, în vederea realizării următoarei sarcini: Albinuța Maia a decis să-i surpindă pe copii și a venit azi cu o provocare, și anume, să răspundă la ghicitori. Copiii vor avea ca sarcină să identifice sunetul inițial al cuvântului, dat de răspunsul ghicitorii. Mititică și dungată Galbenul și negru vezi, Și te-nțeapă de îndată, Când în stup o deranjezi. (Albina) Cu rochița înfoiată, Roșie, îmbulinată, Stă pe-o frunză azi la soare Ce insectă este oare? (Buburuza) Coada ca o furculiță Roșioară sub bărbiță, Toamna plec de-aici din țară, Primăvara mă-ntorc iară. Lângă voi stau fără frică, Și mă cheamă… (Rândunică) Mititel cu aripioare Poate avea orice culoare Zboară din floare-n floare, Află numele ce-l are! (Fluture)	Jetoane Roata aleatoare Conversația Scrisoarea Exercițiul	
6.OBȚINEREA PERFORMANȚEI	**Complicarea jocului** Vor fi solicitați 2-3 copii de la fiecare echipă, în vederea realizării următoarei sarcini: să completeze propoziții eliptice. În cadrul acestei variante se va folosi aplicația Word Wall, proiectată pe ecranul TV, iar copiii vor primi propoziții eliptice despre primăvară și vor trebui să identifice printr-o imagine cuvântul lipsă.	Conversația Explicația TV	Acțional-practică

7.ASIGURAREA FEED-BACKU-LUI	Se vor adresa copiilor întrebări precum: „Cum au fost sarcinile realizate astăzi?“, „Cum credeți că v-ați descurcat?“, „Ce activități trebuie să realizăm spre a progresa?“.	Conversația	Frontală
8.ASIGURAREA RETENȚIEI ȘI A TRANSFERULUI	Copiii vor fi întrebați despre numele jocului desfășurat și despre ce s-a întâmplat în decursul acestuia.	Conversația	Frontală
9.EVALUAREA	Se vor număra simbolurile pentru a se desemna echipa câștigătoare.	Conversația	Frontală Individuală
10.ÎNCHEIEREA ACTIVITĂȚII	La sfârșitul activității se vor face aprecieri generale asupra întregii activități desfășurate cu copii.	Conversația	Frontală

PROIECT DIDACTIC
ACTIVITATE PE DOMENIUL EXPERIENȚIAL

Prof. FILIP ALINA MARIA

UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT: Grădinița Nr. 256
GRUPA: Mică 2 - Profesor Învățământ Preșcolar Filip Alina Maria
TEMA ANUALĂ DE STUDIU: „Cum exprimăm ceea ce simțim!”
TEMA SĂPTĂMÂNII: „Lumea fermecată a poveștilor“
TEMA ACTIVITĂȚII: „Turtița fermecată”
CATEGORIA DE ACTIVITATE: ADE – DLC – Educarea limbajului
TIPUL ACTIVITĂȚII: Predare
FORMA DE REALIZARE: Povestea educatoarei
SCOPUL ACTIVITĂȚII: ***:*** Dezvoltarea capacităţii copilului de a asculta cu atenţie un text şi de a se concentra asupra acţiunii prezentate în poveste, îmbogățindu-și vocabularul cu cuvinte și expresii noi.
OBIECTIVE OPERAȚIONALE:
Pe parcursul și la sfârșitul activității, preșcolarii vor fi capabili:
O1 - Să asculte cu atenție textul poveștii;
Obiectivul se consideră realizat dacă toți copiii ascultă povestea.
O2 – Să identifice personajele participante la acțiunea din poveste;
Obiectivul se consideră realizat dacă toți copiii recunosc cel puțin un personaj.
O3 – Să așeze imagini din poveste/siluete în ordine cronologică;
Obiectivul se consideră realizat dacă toți copiii așează cel puțin o imagine/siluetă corect.

STRATEGII DIDACTICE:
METODE ŞI PROCEDEE: Povestirea, expunerea ilustrativă, conversaţia, explicaţia, jocul, jocul de rol, aplicația wordwall.
MIJLOACE ȘI MATERIALE: Planșe cu imagini din poveste, siluete cu personajele din poveste, cartea “Turtița”, televizor, recompense, machete.
FORMA DE ORGANIZARE: frontal, individuală
RESURSE TEMPORALE: 15-20 minute

BIBLIOGRAFIE:
- „Curriculum pentru educație timpurie“ – 2019, Editura Didactica Publishing House, București
- Ghid de bune practici, M. E. C. T., 2008, Editura Didactica Publishing House, București
- „Suport pentru explicitarea și înțelegerea curriculumului pentru educatie timpurie“– 2019, Editura Didactica Publishing House, București

ETAPELE ACTIVITĂȚII	CONȚINUTUL ȘTIINȚIFIC	STRATEGII DIDACTICE	EVALUARE
1.MOMENT ORGANIZATORIC	Asigurarea condițiilor optime pentru buna desfășurare a activității: - amenajarea mobilierului; - pregătirea materialului didactic. - organizarea colectivului de copii.		
2.CAPTAREA ATENȚIEI	Se va realiza prin prezentarea unei turtițe care a venit în vizită pentru a le spune povestea sa și pentru a sta azi cu ei.	Conversația Surpriza Turtiță	Frontală Observarea sistematică
3.ENUNȚAREA TEMEI ȘI A OBIECTIVELOR	Se vor anunța tema și obiectivele activității în termeni accesibili copiilor. Povestea: „Turtița fermecată” și sarcinile ce le revin: de a asculta cu atenție textul pentru a povesti și ei acasă părinților frumoasa poveste.	Conversația Explicația	Frontală
4.REACTUALIZAREA CUNOȘTINȚELOR	Se va realiza prin întrebări referitoare la : Care este tema saptamanii? Ce reprezintă imaginile așezate la colțul tematic? Ce alte povești mai cunoașteți cu animale?	Conversatia Exercitiul Coltul tematic Imagini animale	Frontală Individuală
5.DIRIJAREA ÎNVĂȚĂRII	**Expunerea textului: “Turtița fermecată”** Pentru o mai bună înțelegere și receptare a textului se va ține seama de: - vocea și tonul educatoarei, care vor fi potrivite în funcție de importanța faptelor povestite; - schimbarea ritmului vorbirii în funcție de momentul povestirii; - utilizarea imaginilor și siluetelor concomitent cu expunerea povestirii; - explicarea cuvintelor noi atunci când este cazul :*Babă-femeie în vârstră, Moșneag-om bătrân, Rumenă –bine coaptă, roșiatică; Dușumea –pardoseală făcută din scânduri; Tindă – încăpere mică situată la intrarea caselor țărănești; De-a dura-a se rostogoli; Sinchisi- a se îngrijora; Vicleană –șmecheră.*	Povestirea Conversația Expunerea ilustrativă Observația Tabla magnetică Imagini poveste Explicația Conversația	Observarea sistematică Individuală Frontală Frontală

	Textul poveștii va fi expus concomitent cu imaginile. **Momentele principale** ale povestirii sunt: Un moș și o băbuță locuiesc intr-o casă în pădure, iar acesta își dorește o turtiță. Băbuța realizează turtița, dar aceasta pleacă în pădure. Turtița întâlnește în drumul ei mai multe personaje animale. Turtița este păcălită și mâncată de vulpe, ultimul personaj.	Explicația	Observarea sistematică Individuală Frontală
6.OBȚINEREA PERFORMANȚEI	Se va cere copiilor să aranjeze imaginile în ordinea desfășurării evenimentelor. Se vor așeza de către copii siluetele personajelor pe o machetă în ordinea apariției lor.	Imagini poveste Siluete Machetă	Individuală
7.ASIGURAREA FEED-BACK-ULUI	Se vor adresa copiilor întrebări precum: „Cum s-a numit povestea de azi?”; “Ce personaje am întâlnit?”; “Ce a greșit turtița?” Se va realiza un joc cu cateva intrebari cu ajutorul aplicatiei wordwall.	Conversația Televizor Aplicatia wordwall	Frontală Individuală Frontala
8.EVALUAREA	Se vor oferi “Turtițe câștigătoare” copiilor care au fost atenți la întreaga poveste și vor fi încurajați toți să iubească povestile și cărțile deoarece ele sunt cele mai bune prietene ale lor cu multe povețe.	Conversația Recompense Explicația	Individuală Frontală
9.ÎNCHEIEREA ACTIVITĂȚII	La sfârșitul activității se vor face aprecieri generale asupra întregii activități desfășurate de copii. Activitatea se va termina prin intonarea cântecului :”Turtița fermecată”	Conversația	Frontală

ANEXA 1

Turtiţa fermecată (poveste populară)

Au fost o dată un moş şi o babă. Într-o zi, moşneagul o rugă pe babă să-i facă o turtiţă, dar baba nu avea făină.
Baba se strădui şi strânse, totuşi, vreo doi pumni de făină de pe fundul lăzii. Frământă aluatul cu smântână, făcu o turtiţă şi o băgă la cuptor.
După puţin timp, baba scoase o turtiţă rotunjoară, rumenă şi frumoasă, şi o puse pe fereastră să se mai răcească.
Turtiţa stătu ce stătu pe fereastră, apoi se rostogoli pe laviţă, de acolo pe duşumea şi de pe duşumea spre uşă.
Când ajunse la uşă, turtiţa sări peste prag în tindă, apoi în curte. O porni spre poartă, de acolo pe drum, după care se rostogoli tot mai departe şi mai departe.
Cum se rostogolea ea pe drum, numai ce-i ieşi în cale un iepure, care vru s-o mănânce. Dar turtiţa, fără teamă, îi zise:

Eu sunt turtiţa umflată
De prin ladă adunată
Din cămară măturată
În cuptor sunt rumenită
Pe fereastră sunt răcită.
Iar apoi vrând să pară tare iscusită, mai zise:
Pe bunic l-am păcălit
De bunică am fugit
De tine-am să fug îndată
Iepuraş fără de pată.
Şi se rostogoli mai departe, chiar de sub nasul iepurelui.
Continuându-şi drumul, numai ce-i ieşi în cale un lup, cu o gură cât o şură, care vru să o înghită.
Turtiţa îi cântă şi lui cântecul ei, pe care îl sfârşi zicând:
Geaba lupul cască gura
Fug de el mă dau de-a dura.
Cum se rostogolea ea prin pădure, numai ce-i ieşi în cale un urs, şi acesta flămând, nevoie mare! Dar turtiţa nici că se sinchisi de dânsul. Îi cântă şi ursului acelaşi cântecel, pe care îl încheie astfel:
Nu mă tem cât de puţin
Căci fug şi de Moş Martin.
Rostogolindu-se turtiţa mai departe, în cale îi apăru cumătra vulpe. Vicleana îi dădu bineţe şi începu s-o laude, spunându-i că e tare frumoasa şi rumenă.
Turtiţa se bucură că a găsit pe cineva care să o laude, aşa că se opri şi-i cântă şi vulpii cântecelul ei, sfârşindu-l aşa:
Şi de nimeni nu îmi pasă
Fug eu şi de vulpe, lasă!
Vulpea îi lăudă cântecul, dar o rugă să nu plece, ci să îl mai cânte o dată, căci e bătrână şi nu a auzit bine. Ca să fie mai aproape, vicleana o pofti să se aşeze pe botul ei.
Turtiţa, nebănuind nimic, făcu întocmai.

Cântecul păru să-i placă mult vulpiţei, aşa încât vru să-l mai asculte şi a treia oară, aşa pentru ultima dată. O rugă deci pe turtiţă să i se aşeze pe limbă şi să cânte acolo.
Însă cum sări turtiţa pe limba vulpii, aceasta …hap! o înghiţi.

CAMPIONII - proiect educaţional –

Prof. Dinu Elena- Cristina
Şcoala Gimnazială Nr. 11 Buzău

TIPUL ACTIVITĂŢII PRINCIPALE: activităţi competiţionale cu caracter continuu;
DOMENIUL în care se încadrează proiectul: sportiv;
EDIŢIA 1 (2023/2024)
Argument, justificare, context:

Omul secolului XXI devine tot mai sedentar. Este tributul pe care-l plateşte dezvoltării tehnicii şi automatizării, solicitarea muncii fizice şi participarea la efort a organismului se reduce din ce în ce mai mult.

Din cauza faptului că părinţii sunt angrenaţi în activităţi de lungă durată, copiii petrecându-şi majoritatea timpului liber în faţa calculatorului, lipsa activităţilor fizice sau a activităţilor sportive duc la transformarea acestora în persoane cu probleme fizice, fiziologice, de motricitate şi psihice. În aceste condiţii, educaţia fizică câştigă, pe drept cuvânt, noi valenţe în direcţia combaterii efectelor nedorite ale lipsei de mişcare, ale sedentarismului, a stresului şi a supraponderii corporale, aspecte nedorite cunoscute sub denumirea celor trei „S-uri”negative, faţă de care educaţia fizică şi sportul, practicate sistematic, propun remediul celor 3 „D-uri” şi anume: deconectarea, dezobosirea şi divertismentul.
Nu încape nicio îndoială că educaţia fizică şi sportul reprezintă factorii primordiali ai menţinerii şi întăririi sănătăţii, ai menţinerii la nivel superior a marilor funcţii vegetative, în combaterea unor atitudini nefiziologice datorită poziţiilor corporale vicioase, în fortificarea musculaturii şi a sistemului nervos.

Având în vedere că elevii ciclului primar sunt la vârsta transformărilor calitative şi cantitative pe plan somatic, proiectul de faţă are ca scop întărirea sănătăţii, dezvoltarea fizică armonioasă şi însuşirea unui bagaj de deprinderi motrice generale, toate acestea realizându-se prin jocurile de mişcare, acestea fiind parte integrantă din universul copiilor.

De asemenea, se urmăreşte creşterea numărului copiilor care introduc practicarea exerciţiului fizic în programul activităţilor zilnice.
Copilul de azi trebuie pregătit pentru o societate dinamică, în continuă evoluţie, societate care cere o anumită configuraţie fizică, intelectuală, morală, civică, un anumit profil care să imbine în mod armonios laturile personalităţii sale; un individ sănătos, armonios dezvoltat fizic, cu o înaltă calificare, un om cu o gandire creativă, cu capacitate de a selecta informaţiile şi de a alege cele mai bune soluţii.

Scopul proiectului:

Prin acest proiect se va urmari realizarea unor zile cultural sportive cu demonstraţii sportive, concursuri, jocuri de mişcare, ştafete, handbal, fotbal, alergări peste obstacole, etc. Se va urmări cuprinderea copiilor în activităţi competiţionale organizate şi cu caracter continuu.

- stabilirea de comun acord a materialelor necesare;
- discuţii cu echipele de lucru;
- stabilirea activităţilor ce urmează a fi desfăşurate.

Obiective specifice ale proiectului:

1. Identificarea şi cultivarea corespondenţelor optime între interesele , aptitudinile elevilor şi posibilităţile acestora de exersare şi dezvoltare;

2. Asigurarea dezvoltării fizice armonioase prin educaţie fizică şi practicarea sportului; întărirea sănătăţii tinerei generaţii;
3. Sporirea capacităţii de efort a organismului, prin exersarea sistematică a funcţiilor vitale şi de adaptare la mediul înconjurător;
4. Antrenarea organizată în practicarea disciplinelor sportive pentru combaterea sedentarismului;
5. Formarea trăsăturilor de caracter şi dezvoltarea personalităţii, stimularea relaţiilor între coechipieri, formarea spiritului de echipă, respectarea conducătorilor şi a publicului; cunoaşterea, înţelegerea şi acceptarea semnificaţiilor sociale ale convieţuirii colective;
6. Obţinerea de rezultate tehnice superioare, pregătire fizică multilaterală, deprinderi variate;

Descrierea grupului ţintă căruia i se adresează proiectul: elevii ciclului primar; clase eterogene;

Beneficiarii direcţi şi indirecţi: elevii şi cadrele didactice (atât cele implicate în proiect cât şi cele care vor prelua clasele respective), părinţii elevilor implicaţi în proiect, comunitatea locală;

Durata proiectului: 10 luni;

Activităţi propuse, în ordinea în care se vor desfăşura:

- vizionarea unor filmuleţe ce prezintă sporturi sezoniere;
- vizite la patinoar, urmărirea unor antrenamente de hochei la patinoarul ICE MAGIC din Buzău;
- ştafete şi jocuri pentru învăţarea jocului de handbal : „ Mingea călătoare”, „Mingea prin tunel”, „ Mingea peste cap”, „Ștafete cu mingea rostogolită”, „Vânătoarea”, etc.;
- atletism: alergare de viteză- 25 m, clasele III-IV;
- întreceri între elevii claselor pregătitoare, I, pe distanţe mici; Joc :”Cursa pe numere”;
- campionat de minihandbal;
- campionat de minifotbal;
- traseu aplicativ pentru elevii claselor a II-a;
- întreceri sportive;

Descrierea activităţii principale: activităţi competiţionale cu caracter continuu (urmărind ca mişcarea să fie făcută într-un mediu organizat, elevii fiind familiarizaţi cu noţiuni din regulamentul diferitor sporturi).

Impactul educativ estimat asupra grupului țintă:

Prin acest proiect educativ se urmărește:

- aprecierea practicării sportului în timpul liber ca pe un mijloc important de dezvoltare şi destindere;
- antrenarea organizată în practicarea disciplinelor sportive;
- combaterea sedentarismului;
- acordarea unor diplome elevilor;
- creşterea şi dezvoltarea personalităţii;
- cultivarea trăsăturilor de voinţă şi caracter (curajul, spiritul de colaborare, puterea de a învinge orice obstacole, încrederea în forţele proprii, etc.);

Modalităţi de monitorizare şi de evaluare ale proiectului:

- realizarea unui portofoliu cu aspecte din timpul activităţilor (clasamente, fotografii, impresii ale elevilor implicaţi în proiect).

Modalităţi de asigurare a continuităţii/ sustenabilităţii proiectului:

Consider că proiectul este unul de viitor, dată fiind importanţa acordată mişcării în zilele noastre şi a interesului pentru o viaţă sănătoasă.

Dacă feed-back-ul este unul pozitiv (am semnale că da, întrucât şi în anii anteriori am derulat

proiecte din această categorie), voi continua realizarea proiectelor din categoria sportivă şi în anii următori, încercând să implic cât mai multe cadre didactice în derularea acestui tip de proiecte.

Activităţi de promovare/ mediatizare şi de diseminare pe care intenţionez să le realizez în timpul implementării proiectului:

- prezentarea programului proiectului în cadrul unor întâlniri între cadrul didactic inițiator şi şcolari, între cadrul didactic iniţiator şi părinţii şcolarilor;
- prezentarea portofoliului proiectului;

Bibliografie:

- S. Magda, Exerciţiul fizic pentru toţi, Editura Stadion, Bucureşti, 1972;
- Ţicaliuc E., 1001 jocuri pentru copii, Editura Sport şi Turism, Bucureşti, 1980;
- Gica Badiu, Laurenţiu Carastoian, Exerciţii şi jocuri de mişcare pentru clasele I- IV, Imprimeria Alma- Galaţi, 1995;

Proiect de activitate didactică

Dobândă Elena
Colegiul Naţional „Calistrat Hogaş”

Tema: Vertebrate- Reptile
Tipul lecţiei: mixtă
Scopul: comunicarea – însușirea de noi conținuturi referitoare la caracterele și adaptările reptilelor
Competenţe generale:

1. Explorarea sistemelor biologice, a proceselor și a fenomenelor cu instrumente și metode științifice
2. Comunicarea adecvată în diferite contexte științifice și sociale
3. Rezolvarea unor situații problemă din lumea vie pe baza gândirii logice și a creativității
4. Manifestarea unui stil de viață sănătos într-un mediu natural propice vieții

Competenţe derivate:la sfârșitul lecției elevii vor fi capabili
C1 să enumere caracterele generale ale clasei Reptilia
C2 să enumere caracterele specifice fiecări grupe de reptile
C3 să enumere reprezentanți
C4 să identifice caracterele de asemănare și deosebire între amfibieni și reptile

2 să enumere reprezentați ale celor patru grupe
Strategie didactică: participativă
Metode şi procedee: demonstraţie, explicație, conversație euristică, problematizare, observație.
Forme de organizare: activitate individuală.
Resurse:

- **Umane:** cunoştinţele anterioare ale elevilor.
- **Materiale:** manuale, manualul digital, fișă de lucru
- **Informaţionale:** ***Manuale Biologie***

Bibliografie:

- ***Metodica predării-învăţării biologiei*** , Ion Iordache, Ulpia Maria Leu, Constantin Ion, Editura Solaris- Iaşi 2004.
- ***Metodica predării biologiei,*** Camelia Ureche, Corina Cucu, Ed. Zedax, 2003.
- **Manual Biologie**, clasa a V, Jeanina Cîrstoiu, Alexndrina- Dana Grasu, Ed. Litera

Comp.	**Etapele lecţiei**	**Conţinutul ştiinţific**		**Strategie didactică**		**Evaluare**
				Metode şi procedee	**Mijloace didactice**	
		Activitatea profesorului	Activitatea elevului			
	Organizarea clasei	Notarea absenţelor,stabilirea ordinii, asigurarea celor necesare lecţiei.				
	Verificarea cunoștințelor anterioare	Profesorul verifică prin întrebări frontale cunoștințele acumulate anterior referitoare la relațiile trofice	Elevii răspund la întrebări.			Orală
	Captarea și orientarea atenției	Prezentarea unei imagini cu gușterul	Elevii analizează imaginea cu gușterul și observă că pielea este acoperită cu solzi cornoși	Demonstraţie Observație independentă	Imagine cu gușterul	Orală
	Anunțarea temei și obiectivelor	Profesorul anunță tema lecției și competențele derivate ***Clasa Reptilia*** C1 să enumere caracterele generale ale clasei Reptilia C2 să enumere caracterele specifice fiecări grupe de reptile C3 să enumere reprezentanți C4 să identifice caracterele de asemănare și deosebire între amfibieni și reptile	Elevii își notează titlul lecției și ascultă cu atenție competențele derivate	Demonstraţie Explicaţie		

C1 C2 C3 C4	Comunicarea/ însușirea noilor cunoștințe	Profesorul prezintă PPT cu imagini cu reprezentanții celor patru grupe Profesorul scrie schema lecției pe tablă.	Elevii urmăresc cu atenție imaginile din PPT și din manualul digital și explicațiile profesorului. Elevii scriu schema lecției în caiete.	Demonstrație Expunere Conversație euristică Observație individuală Modelare Problematizare	PPT Manual digital Schema lecției	Orală
C1 C2 C3 C4	Fixarea/ retenția și transferul cunoștințelor	Profesorul prezintă fișa cu itemi și explică principul de rezolvare.	Elevii rezolvă itemii de pe fișă	Problematizare	Fișă de lucru	Scrisă Orală
	Evaluarea	Profesorul apreciază participarea elevilor la oră.				Orală
C1 C2 C3 C4	Sarcini de lucru pentru acasă	Profesorul prezintă tema pentru acasă.		Problematizare	Tema pentru acasă	Scrisă

Clasa Reptilia

I. Caractere generale

- Reptilele au respiraţie exclusiv pulmonară. Sunt animale poichiloterme.

- În general, au 4 membre pentadactile(cu 5 degete), terminate cu gheare. Membrele sunt scurte, prinse pe laturile corpului, încât nu-l pot ridica de la pământ decât foarte puţin, de unde şi denumirea de reptile sau târâtoare.
- Tegumentul reptilelor este impermeabil şi foarte sărac în glande tegumentare (uscat). Ca adaptare la viaţa terestră, pătura externă a epidermei, cornoasă, formează un strat gros şi rezistent, apărând corpul împotriva uscăciunii şi loviturilor. Acest strat formează, la suprafaţa corpului, granule, solzi imbricaţi de diferite forme, scuturi sau plăci. La unele reptile cum sunt broaştele ţestoase şi crocodilii, derma produce plăci osoase, care dublează scuturile cornoase, alcătuind o adevărată cuirasă, mai mult sau mai puţin tare.
- Toate reptilele au dinţi, afară de chelonieni, la care fălcile sunt îmbrăcate în teci cornoase, tăioase.
- La reptilele veninoase, o parte din dinţi sunt puşi în legătură cu glandele cu venin.
- Fecundaţia este internă.
- Depun ouă pe uscat, iar ouăle au coajă pergamentoasă.

II. Clasificare:

CHELONIENI(broaște țestoase): țestoasa de uscat dobrogeană), țestoasa de apă)

- corp acoperit cu piele groasă și țest;

-țestoasele acvatice au membrele transformate în înotătoare.

CROCODYLIENI (crocodili) : crocodilul, gavialul

-prezintă dinți înfipți în alveole (pentru prima dată în seria animală).

OFIDIENI(șerpi): șarpe de casă), viperă neagră), viperă cu corn)

-nu au membre (sunt ***apode***);

LACERTILIENI(șopârle): guşter),cameleon.

-corp acoperit cu piele groasă și solzi;

-își lasă coada ca și comportament de apărare.

Fișă de lucru

Asociați caracterele din coloana A cu grupa de reptile din coloana B

COLOANA A	**COLOANA B**
Chelonieni	apode
Lacertilieni	prezintă dinți înfipți în alveole
Ofidieni	corp acoperit cu piele groasă și țest
Crocodilieni	-corp acoperit cu piele groasă și solzi; -își lasă coada ca și comportament de apărare.

Proiect de activitate didactică

Veiss Aloma-Maria
Colegiul Naţional "Petru Rareș"

Tema: Organele de simţ seria vertebratelor
Tipul lecţiei: recapitulare şi sistematizare
Competenţe generale:

C 1 Receptarea informaţiilor despre lumea vie.
C 2 Explorarea sistemelor biologice.
C 3 Utilizarea şi construirea de modele şi algoritmi în scopul demonstrări principiilor lumii vii.
C 4 Comunicarea orală şi scrisă utilizând corect terminologia specifică biologiei.
C 5 Transferarea şi integrarea cunoştinţelor şi metodelor de lucru specifice biologiei în contexte noi.

Competenţe derivate:

C1 să identifice şi să denumească corect componentele globului ocular
C2 să enumere defectele de vedere şi modalităţile de corectare
C3 să demonstreze evoluţia globului ocular în seria vertebratelor
C4 să identifice şi să denumească corect componentele urechii
C5 să demonstreze structura receptorilor auditivi şi vestibulari
C6 să demonstreze evoluţia urechii în seria vertebratelor
C7 să identifice şi să denumească corect componentele mucoasei linguale
C8 să identifice şi să denumească corect componentele pielii şi tipurile de receptori
C9 să identifice şi să denumească corect componentele mucoasei olfactive

Strategie didactică: participativă
Metode şi procedee: demonstraţie, conversaţie euristică, observaţia independentă , problematizare, explicaţie, experimentare.
Forme de organizare:activitate frontală, activitate individuală, activitate în grup.
Resurse:

- **Umane:** cunoştinţele anterioare ale elevilor, capacităţile de învăţare ale elevilor.
- **Materiale:** imagini cu structura ochiului, urechii şi a mucoasei linguale(CD- AEL), fişe de lucru, fişă de evaluare cu tema pentru acasă.
- **Informaţionale:** manual clasa a X a , Ene S., Ghe. Sandu, Ghe. Gămăneci, Ed. LVS Crepuscul

Bibliografie:

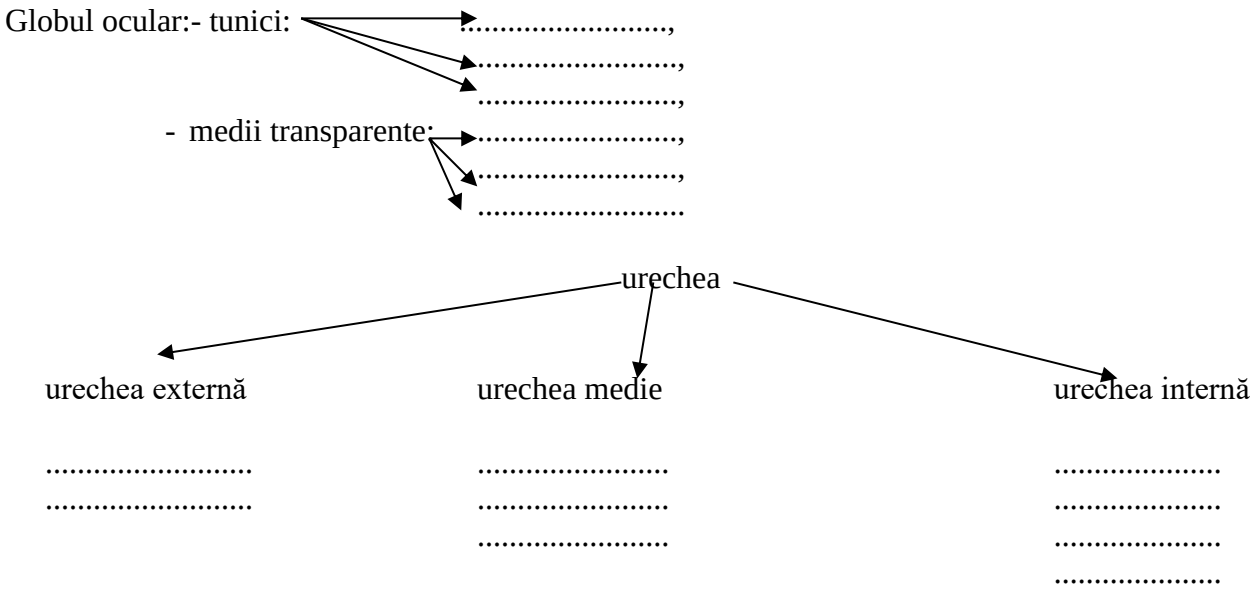
- ***Metodica predării-învăţării biologiei*** , Ion Iordache, Ulpia Maria Leu, Editura Solaris- Iaşi 2004.
- ***Metodica predării biologiei,*** Camelia Ureche, Corina Cucu, Ed. Zedax, 2003.
- ***Fiziologia animalelor şi a omului***, V. Hefco, Ed. Did. şi Ped. Bucureşti.
- ***Corpul omenesc - Teste de anatomie***, Daryl Vriesenga, Ed. Teora 1998.
- **Manual Biologie** clasa a X a , Ene S., Ghe. Sandu, Ghe. Gămăneci, Ed. LVS Crepuscul.

Comp.	**Etapele lecţiei**	**Conţinutul ştiinţific**		**Strategie didactică**		**Evaluare**
				Metode şi procedee	**Mijloace didactice**	
		Activitatea profesorului	Activitatea elevului			
	Organizarea clasei	Notarea absenţelor,stabilirea ordinii, asigurarea celor necesare lecţiei.				
	Anunţarea temei şi a obiectivelor operaţionale	Organele de simţ în seria vertebratelor				
C1 C2 C1 C2 C3 C4	Realizarea propriu-zisă a recapitulării	Verificarea cunoştinţelor referitoare la structura şi componentele globului ocular la mamifere , prin întrebări frontale. *Care este rolul globului ocular ?* *Care sunt componentele globului ocular?* *Care sunt defectele vederii?* Profesorul împarte pe grupe fişele de lucru şi explică sarcinile de lucru.	Elevii vor identifica rolul globului ocular. Elevii vor enumera componentele globului ocular Elevii vor enumera defectele de vedere şi modalităţile de corectare a acestora. *Elevii completează fişele de lucru ce demonstrează structura globului ocular la mamifere, defectele vederii, ochiul în seria vertebratelor.*	Demonstraţie Conversaţie euristică Observaţia independentă	Soft educaţional Fişă de lucru	Orală Scrisă

C5 C4 C5 C6 C7 C8 C9		*Care este rolul urechii şi componentele sale?* Profesorul împarte pe grupe fişele de lucru şi explică sarcinile de lucru. *Care este rolul limbii şi structura mucoasei linguale(papile gustative, muguri gustativi)?* *Care este rolul pielii ?* *Care este structura acesteia?* *Care sunt tipurile de receptori de la nivelul pielii?* Profesorul împarte pe grupe fişele de lucru şi explică sarcinile de lucru. *Care este rolul mucoasei olfactive şi structura acesteia?*	Elevii vor demonstra rolul urechii şi componentele sale. *Elevii completează fişele de lucru ce demonstrează structura urechii la mamifere , urechea în seria vertebratelor.* Elevii vor demonstra rolul limbii şi structura mugurelui gustativ, precum şi perceperea celor patru gusturi fundamentale. *Elevii completează fişele de lucru ce demonstrează structura mucoasei linguale la mamifere şi pielea la mamifere.* Elevii vor demonstra rolul mucoasei olfactive.	Problemati zare Explicaţie	Soft educaţi onal Fişă de lucru Soft educaţi onal planşă Fişă de lucru Planşă	Orală Scrisă Orală Scrisă
	Evaluarea performanţ elor	• Profesorul apreciază participarea elevilor la lecţie. • Profesorul împarte fişele de evaluare cu tema pentru acasă.		Conversaţi e euristică	Fişă cu tema pentru acasă	Orală Temă pentru acasă

Fişă de lucru

I. Completaţi următoarele scheme:

II. *1 punct* Comparând globul ocular cu un aparat foto, realizaţi o corespondenţă între componentele globului ocular şi cele ale aparatului foto.

Glob ocular	aparat foto
Cristalin,	obiectiv,
Iris,	lentile,
Retină,	camera obscură,
Umoarea vitroasă,	film.

III. Explicaţi ce afecţiuni apar dacă este afectat timpanul.

PROIECT DIDACTIC

Prof. itinerant şi de
sprijin Măgureanu Valentina Vasilica
C.S.E.I,,Elena
Doamna”Focşani ,Vrancea

Unitatea de învăţământ:
Cadrul didactic: Prof. itinerant şi de sprijin Măgureanu Valentina Vasilica
Data:
Clasa: a II-a
Aria curriculară: Matematică şi stiinţe ale naturii
Disciplina:Matematică
Unitatea de învăţare: Adunarea şi scăderea numerele naturale în concentrul 0- 10.
Subiectul: Adunarea şi scăderea numerelor naturale în concentrul 0-10,fără trecere peste ordin.Fişă de lucru.
Tipul Lecţiei: Lecţie de fixare şi sistematizare.
Scopul lecţiei : Consolidarea cunoştinţelor cât şi verbalizarea acţinilor.
Competenţe generale:
1.Utilizarea numerelor naturale în calcule elementare
2.Dezvoltarea capacităţii de rezolvare de probleme
3.Formarea şi dezvoltarea capacităţii de a comunica utilizând limbajul matematic
Competenţe specifice:
1.1-Să scrie şi să citească corect numerele naturale.
1.2- Să identifice vecinii unui număr .
2.3-Crearea de şiruri pe baza unei reguli date.
2.4.-Să rezolve exerciţii ,adunări şi scăderi în concentrul 0-10,fără trecere peste ordin.
3.1-Să înţeleagă şi să rezolve cerinţa unei probleme .

Strategie didactică:
Metode şi procedee de învăţământ: conversaţia didactică ,explicaţia, exerciţiul problematizarea, demonstraţie, observaţia.
Mijloace de învătământ: pix,creion,jetoane,plansă,beţişoare,fişă de lucru diferenţiată,numărătoare.
Formă de organizare :frontal , individual.
Bibliografie: Programa şcolară pentru deficienţe mintale uşoară şi moderată.
Caiet de lucru pentru clasa I (nivel 7,8 ani).Editura Larisa

Anexa 2

Fişă de lucru

Adunarea cu 1

1. Scrie vecinii numerelor.

	6	
	8	

	2	
	4	

	7	
	9	

2. Urmăreşte cu atenţie şi scrie rezultatul corect.

1 + 1 =

2 + 1 =

3 + 1 =

4 + 1 =

5 + 1 =

6 + 1 =

7 + 1 =

3.Scrie în ordine crescătoare apoi descrescătoare următoarele numere:

0,8,4,6,2,5,1,3,7,9,10

0										
10										

4.Alege rezultatul corect şi încercuieşte-l.

5 + 1 = 6 8

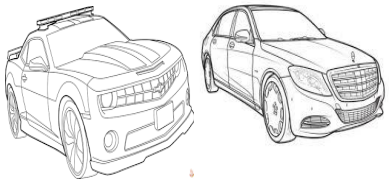
8 + 1 = 10 9

9 + 1 = 10 7

5. În parcare sunt 3 maşini ,după un timp au mai venit încă 2 maşini.

Câte maşini sunt în total în parcare?

Colorează imaginea cu maşina preferată.

Proiectarea lecției pentru elevii cu CES
TITLU: Textul liric: „Lacul”, de M. Eminescu

Profesor: Alina Ugran
Școala Gimnazială „Liviu Rebreanu”
Târgu Mureș

Aria curriculară: Limbă şi comunicare
Disciplina/Discipline: Limba şi literatura română, Educaţie plastică, Educaţie muzicală
Clasa a VII-a
Descriere: În cadrul activităţii, elevii cu ces îşi vor exersa capacităţiile şi cunoştinţele de interpretare a unui text liric, vor descoperi trăsăturile textului liric, vor rezolva execiţiile de versificație.
Nr. ore: 12

Obiective operationale:

- să identifice o trăsătură a textului liric;
- să interpreteze o figură de stil;
- să identifice o imagine artistică;
- să descopere sensurile a unui text literar.

Conţinuturi (detalieri)	Compe-tenţe specifice	Activităţi de învăţare	Timp alocat	Strategii didactice	Resurse şi mijloace de învăţământ Resurse TIC utilizate OER şi Web 2.0	Evaluare (forme,metode, instrumente)
Textul liric Noţiuni de teorie literară privind textul liric, cu aplicaţie pe text suport (actualizare); ***„Lacul”,***	1.1. 1.5. 3.1.	Exerciţii de evaluare a lecturii făcute de colegi pe baza unei grile Discuţii asupra evaluării lecturii Exerciţii de vocabular	1	Conversaţia euristică Demonstraţia Utilizare TIC Hartă mentală Expunerea Jurnalul de reflecţie	Manual http://www.slideshare.net/alina	Observarea sistematică Aprecierea răspunsurilor

Mihai Eminescu					prigoana/0-lacul-dememinescu-1 Model de lectură https://www.youtube.com/watch?v=gzM4JuWLW7k https://youtu.be/tOHcAc3r2kw Grila de evaluare a lecturii http://astro-cnrv.wikispaces.com/file/view/GRIL%C4%82+DE+EVALUARE+A+LECTURII+ELEVILOR.pdf	
Lectura aprofundată a textului suport.	3.1	Înţelegerea textului Reprezentarea grafică a poeziei ca activitate multidisciplinară: elevii realizează reprezentatrea grafică a poeziei. De asemenea, elevii reuşesc să asocieze versurilor o melodie pe care o interpretează.	1	Conversaţia euristică	 **http://www.slideshare.net/alinaprigoana/presentationppt-40424791**	
Lectura aprofundată a textului suport. Actualizarea noţiunilor referitoare la elemente de prozodie.	3.1. 3.2.	Exerciţii de identificare a elementelor de versificaţie Exerciţii de identificare a elementelor de prozodie (măsura, rima, piciorul metric, ritmul, versul, strofa) Exerciţii de identificare a versurilor libere	1	Demonstraţia Conversaţia euristică Portofoliu Jurnalul de reflecţie	Manual Fisa de lucru 1	Observarea sistematică Aprecierea răspunsurilor

***Versul liber**						
Lectura aprofundată a textului suport. Actualizarea noţiunilor referitoare la genul liric. **Eul liric**	3.1	Exerciţii de identificare a structurii textului liric Exerciţii de actualizare a noţiunilor referitoare la genul liric Exerciţii de identificare a caracteristicilor genului liric în textul studiat. Exerciţii de identificare a mărcilor eului liric în textul studiat.	1	Demonstraţia Conversaţia euristică Portofoliu Jurnalul de reflecţie	Manual	Observarea sistematică Aprecierea răspunsurilor
Lectura aprofundată a textului-suport selectat. Moduri de expunere Figuri de stil (actualizare)	3.1. 3.2.	Exerciţii de identificare a tiparului textual specific genului liric şi a figurilor de stil şi a mijloacelor de obţinere a expresivităţii în textele studiate. Exerciţii de comentare a sensului global al textului liric	1	Demonstraţia Conversaţia euristică Portofoliu Jurnalul de reflecţie	Manual	Observarea sistematică Aprecierea răspunsurilor
Înţelegerea textului	3.1	Exerciţii de înţelegere a textului	1	Demonstraţia Conversaţia euristică	 http://www.slideshare.net/alinaprigoana/lacul-2	

Elemente etice şi culturale în textul liric şi exprimarea propriei atitudini faţă de acestea	3.3	Exerciţii de exprimare a opiniei proprii în raport cu valori etice şi culturale identificabile în texte lirice	1	Demonstraţia Conversaţia euristică Portofoliu Jurnalul de reflecţie	Manual Auxiliare didactice	Observarea sistematică Aprecierea răspunsurilor
Comentarea unor secvenţe din operele lirice studiate sau din texte la prima vedere, pe baza unor cerinţe date	2.4. 2.5. 3.3. 4.1.	Exerciţii de interpretare a semnificaţiei unor secvenţe din opere lirice studiate sau la prima vedere Exerciţii de interpretare a semnificaţiei unor figuri de stil şi a unor procedee de obţinere a expresivităţii textului Exerciţii de identificare şi de comentare a elementelor de structură a operei lirice	1	Demonstraţia Conversaţia euristică Portofoliu Jurnalul de reflecţie	Manual Auxiliare didactice	Observarea sistematică Aprecierea răspunsurilor
Trăsături specifice genului liric în opere literare studiate sau în texte la prima vedere (sistematizare)	1.1. 1.3 2.1 2.4 2.5	Exerciţii de redactare de text vizând ilustrarea unor trăsături ale genului liric şi ale speciilor studiate	1	Demonstraţia Conversaţia euristică Portofoliu Fişe de lucru Jurnalul de reflecţie	Manual Auxiliare didactice	

(Mijloace interne de îmbogăţire a vocabularul ui) Derivarea (actualizare)	1.3 3.2	Exerciţii de recunoaştere a cuvintelor derivate Exerciţii de explicare a structurii cuvintelor derivate Exerciţii de formare a unor familii lexicale	1	Conversaţia euristică Exerciţiul Descoperirea Ciorchinele Activitate în grupe, frontală, individuală	Manualul Auxiliare didactice	Observare sistematică Temă de lucru în clasă
Compunere a - procedee de compunere	1.3 3.2 4.2	Exerciţii de identificare a cuvintelor compuse în textele din manual Exerciţii de identificare a procedeelor de compunere şi a structurii cuvintelor compuse Exerciţii de scriere corectă a cuvintelor compuse	1	Conversaţia euristică Exerciţiul Descoperirea Ciorchinele Activitate în grupe, individuală, frontală	Manualul Auxiliare didactice	Observare Sistematică Temă de lucru în clasă Compunere gramaticală
Familia lexicală	1.3 3.2 4.2	Exerciţii de alcătuire a unor familii lexicale Exerciţii constructive	1	Fişa de exerciţii Conversaţia euristică Exerciţiul Descoperirea Ciorchinele Activitate în grupe, individuală, frontală	Manualul Auxiliare didactice Fişă de lucru	Observare sistematică Temă de lucru în clasă Compunere gramaticală
Evaluare: http://www.kubbu.com/a1/60390_activity_title http://www.kubbu.com/a1/60751_vocabular_8						

Proiect de lecție – Arte vizuale și abilități practice

Prof.înv.primar. Dragomir Mihaela Ramona
Liceul de Arte Margareta Sterian

- Aria curriculară: Tehnologii;
- Disciplină: Arte vizuale și abilități practice;
- Unitatea de învățare: Viața pe pământ;
- Tema: Rame foto cu Georgică;
- Tipul de lecție: formare de priceperi și deprinderi;
- Scopul lecției: consolidarea priceperilor şi deprinderilor de decupare, lipire și asamblare, folosind elemente de limbaj plastic (linia, punctul, desenul, colaj, stimulând astfel simțul critic și gustul estetic).
- Discipline integrate: LLR.
- Competențe specifice: AVAP:

  2.1. Explorarea unor caracteristici/ proprietăţi ale materialelor în diverse contexte;

  2.3. 2.3. Realizarea de produse utile şi/sau estetice combinând materiale uşor de prelucrat şi tehnici accesibile.

  LLR:1.1. Identificarea semnificaţiei unui mesaj oral din texte accesibile variate.
- Obiective operaționale:

O_1- să numească materialele și instrumentele folosite în realizarea lucrării (carton dreptunghiular, forme geometrice, foarfecă, riglă, creion, lipici, etc.);

O_2- să numească tehnicile de lucru necesare realizării colajului: desenare, decupare după contur, lipire;

O_3- sa enumere etapele de lucru, respectând ordinea de realizare a acestora;

O_4- să execute corect tehnicile de lucru conform explicațiilor învățătoarei;

O_5-să realizeze lucrarea respectând ordinea etapelor de lucru;

O_6- să-şi coordoneze corect mişcările pentru a obţine lucrări îngrijite;

O_7- să păstreze poziția corectă a corpului în timpul lucrului.

Scenariu didactic

MOMENTELE LECȚIEI	OB. OP timp	DESFĂȘURAREA LECȚIEI	STRATEGIA DIDACTICĂ			EVALUARE
			Metode	Materiale	Forme de organizare	
2.Captarea atenției	3 min	Se va realiză prin intermediul unui întrebări. *Ce a vrut Georgica HabarN-am să realizeze la ora de matematică?*	Conversația		Frontal	Analiza răspunsurilor
3.Anunțarea temei noi + OB.OP	2 min	Se anunță tema lecției: *Astazi vom face o ramă foto.* *Vom desena, decupa și lipi.* *Scriu titlul pe tablă: Noi și Georgica HabarN-am.*	Conversația		Frontal	
4.Desfășurarea lecției	25 min O1 O2 O3 O4	**Prezentarea si intuirea modelului** Se vor invita elevii să privească materialele din prezentare. - *Ce observați?* Li se va prezenta lucrarea model. - *Ce materiale s-au folosit in realizarea acestei lucrări*? – hârtie, riglă, creion, carton, poză, lipici, foarfecă, etc. - *Ce tehnici de lucru credeți că au fost folosite?* – desenare, decupare, lipire, etc. - *De ce instrumente avem nevoie pentru a realiza și noi o lucrare asemanatoare?* – foarfecă, lipici, etc. **Explicarea și demonstrarea modului de lucru:** Se explică și demonstrează modul de lucru: - Se desenează pe carton un dreptunghi cu lățimea de 15 cm și lungimea de 20 cm ; - Se decupează, rezultând o ramă foto; - Se decupează formele geometrice; - Se așază pe masă toate elementele decupate și se duc la coșul de gunoi hârtiile inutile;	Observarea Conversația Conversația Explicația Demonstrația	 Lucrare-model Carton lipici foarfecă riglă creion	Frontal <

	O4 O5 O6 O7	- Se lipește poza cu elevii și Georgică pe ramă; - Se lipesc formele geometrice pe marginea ramei. După explicarea și demonstrarea etapelor de lucru, învățătoarea solicită 2-3 copii pentru a le repeata. Se execută exerciții de încălzire a musculaturii mici a mâinilor (Anexa 1). **Executarea lucrărilor de către copii** Înainte de a incepe realizarea lucrarilor, copiii sunt anuntați după ce criterii sunt evaluate lucrările lor . Copiii sunt urmariți în timpul realizării temei, se fac observații dacă este cazul, se va cere respectarea etapelor de lucru, se va acorda explicaţii suplimentare. Se vor face observări asupra ordinii și poziției corpului. Elevii vor lucra ascultând poveștile create de către ei cu cele 4 părți de vorbire învățate la clasă.	Conversația Explicația Exercițiul Observația	Video proiector Povești copi	Frontal Individual	Observarea sistematica Analiza și observarea modului de lucru
4.Evaluare a lucrărilor	10 min	Copiii vor prezenta în fața clasei lucrările. Se solicită câţiva elevi să îşi analizeze lucrarea după criteriile : - finalizarea lucrarii; - lipirea elementelor în locul indicat; -decupare corecta dupa contur; Lucrările cele mai bune vor fi aplaudate.	Conversația Observarea	Lucrările elevilor	Frontal	Aprecierea rezultatelor
5.Incheierea lecției	5 min	În incheierea activității, în cazul în care sunt copii care nu și-au finalizat lucrarea, învățătoarea le sugerează să o finalizeze în cursul zilei. Se completează harta zilei și se ramintesc puntele cheie discutate azi, la LLR, la LLR, la Matematică, la AVAP. Discutăm să vedem dacă toate aceste au avut legătură cu tema propusă de dimineată. De asemenea, se vor face aprecieri verbale asupra modului de participare al	Conversația	Harta zilei	Frontal	Aprecieri globale asupra comportamentelor copiilor și asupra răspunsurilor.

		elevilor la lecție, se va multumi copiilor pentru interesul și curiozitatea manifestată.				

PROIECT DE LECȚIE

Prof. Frîntu Andreea-Mihaela
Școala Gimnazială Nr.144, București

CLASA: a VII - a

ARIA CURRICULARĂ: Limbă și comunicare

DISCIPLINA: Limba și literatura română

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: Cunoașterea de sine

SUBIECTUL LECȚIEI: ***Pronumele și adjectivul pronominal posesiv***

TIPUL LECȚIEI: Lecție de comunicare/ însușire de noi cunoștințe

SCOPUL LECȚIEI: Cultivarea unui mod de gândire riguros şi creativ

DURATA: 50 de minute

MOTIVAȚIA: Lecția este importantă, deoarece permite însușirea informațiilor despre pronumele și adjectivul pronominal posesiv, recunoașterea acestora în texte și aplicarea noilor cunoștințe în exerciții la prima vedere. De asemenea, elevii își vor putea dezvolta capacitatea de a delimita anumite forme pronominale posesive de cele ale pronumelor personale.

COMPETENȚE GENERALE:

1.Participarea la interacțiuni verbale în diverse situații de comunicare prin receptarea și producerea textului oral;

4. Utilizarea corectă, adecvată și eficientă a limbii în procesul comunicării orale și scrise.

COMPETENȚE SPECIFICE

3.2. Redactarea, individual şi/sau în echipă, a unor texte diverse, care urmează a fi prezentate în faţa colegilor;

4.2. Exprimarea clară a intenţiei comunicative prin corelarea achiziţiilor lexicale şi semantice cu cele sintactice şi morfologice din limba română standard;

4.3. Aplicarea conştientă a regulilor şi a convenţiilor ortografice şi ortoepice pentru o comunicare corectă.

COMPETENȚE DERIVATE

a) informative : elevii vor reuşi

- rezolvarea cerinţelor, lucrând individual, însușind și sistematizând astfel noţiunile despre pronumele și adjectivul pronominal posesiv;

b) formative :

- exprimarea coerentă, nuanţată în limba română;

c) educative :

- dezvoltarea sentimentului de disciplină a muncii;
- cultivarea creativității elevilor.

e) cognitive:

- definirea pronumelul posesiv;
- identificarea formelor pronominale posesive și a diferențelor față de adjectivul posesiv;
- clasificarea pronumelor posesive și a formelor specifice fiecărei persoane;
- corelarea noțiunilor de posesor și obiect posedat în recunoașterea acestora;
- identificarea în texte suport a pronumelor și adjectivelor posesive;
- crearea unor enunțuri pentru a evidenția deosebirile dintre cele două noțiuni;
- alcătuirea unor enunțuri pe baza unor cerințe date;
- stabilirea diferențelor dintre formele pronumelui posesiv și ale pronumelui personal;

STRATEGIA DIDACTICĂ

a) METODE ŞI PROCEDEE: descoperirea, conversația euristică, dictarea, expunerea, explicația, rebusul, exercițiul, învățarea prin descoperire, problematizarea.

b) FORME DE ORGANIZARE: activitate frontală, individuală.

c) RESURSE MATERIALE: fişe de lucru, laptop, manualul, tabla magnetică, pixuri colorate

d) EVALUAREA: Elevii vor primi aprecieri verbale. Unii vor fi notaţi cu puncte pentru răspunsurile oferite, iar cei mai activi cu note.

e)RESURSE ŞI MANAGEMENTUL TIMPULUI: - capacităţi normale de învăţare;
- cunoştinţele dobândite;
- timpul activității: 50 de minute.

f) BIBLIOGRAFIE:

1. Programa școlară pentru disciplina ***Limba și literatura română, clasele a V- a – a VIII – a,*** *București, 2017 (aprobată prin O. M. E. N. nr. 3393/ 28.02.2017).*

2. Florentina Sânmihăian, Sofia Dobra, Monica Halaszi, Anca Davidoiu - Roman, Horia Corcheș, *Limba și literartura română - Manual pentru clasa a VII-a,* Ed. ArtKlett, București, 2019.

3. Mihail Sadoveanu, *Povestiri*, Ed. Cartea Românească, București, 1981.

4. Sofia Dobra – *Cartea mea de gramatică,* Ed. Art Educațional, București, 2018.

5. Mina- Maria Rusu, Geanina Cotoi, Irina Hăilă, Mihaela Timingeriu, *Exerciții practice de Limba și literatura română, Ed. Paralela 45, Pitești, 2018.*

SCENARIU DIDACTIC

Lecţia este structurată în trei etape care favorizează activizarea elevilor, cooperarea şi stimularea într-un proces fluent.

I. EVOCAREA

Profesorul asigură ordinea şi pregăteşte materialele necesare pentru lecţie. Elevii se pregătesc pentru ora de limba română. Se verifică tema.

Precizați cazul și funcția sintactică pentru pronumele posesive din enunțurile de mai jos.

- *Ai mei* sunt la carnaval. N, S ; Masca aceasta este *a ta.N, NP* ; I-am găsit pe *ai mei.Ac, Cd*
- Mă gândesc la *ai noștri.Ac, Cp* ; De la *ai tăi* până la mine nu faci decât cinci minute. Ac, Cl
- Am intrat în sală după *ai tăi.Ac, Ct* ; Mihai a cântat ca *ai mei.Ac, Cm*
- Biletele de la *ai săi* au rămas pe masă. Ac, App ; Le-am dat *alor tăi* costumul cel verde. D, Ci
- Costumele *alor voștri* sunt la garderobă.G, Apg; Pentru *ai voștri* sunteți capabili de orice sacrificiu.Ac Cs,

Copiii rezolvă un scurt rebus, din care se va desprinde o noțiune nouă pe verticală. Trei elevi vor spune răspunsurile identificate. Rezultatul rebusului reprezintă titlul lecției, ***Pronumele și adjectivul pronominal posesiv.*** În lecția de zi se va avea în vedere însușirea cunoștințelor despre pronumele și adjectivul pronominal posesiv, recunoașterea acestora și diferențierea celor două noțiuni.

Se va prezenta apoi un PPT, care conține reactualizarea noțiunilor din lecția predată anterior, oferindu-se un pretext de învățare pentru noua lecție. În cadrul acestuia este definit pronumele, este prezentată alcătuirea acestuia, precum și ce reprezintă fiecare element component(pronumele semiindependent și forma specifică a posesivului).

După terminarea acestei sarcini de lucru, copiii își vor îndrepta atenția către videoproiector, pentru câteva momente în care vor face cunoștință cu adjectivul pronominal posesiv, lucrând după aceea exercițiile 3, 4 de pe fișa de lucru. Ultima parte a lecției vizează câteva noțiuni de acord, ortografie, iar elevii își vor măsura cunoștințele pe wordwall.

III. REFLECŢIA Înainte de temă, dacă timpul ne permite, elevii vor primi de rezolvat ***fișa de lucru de rezervă*** . Pentru a-i evalua, în două minute vor rezolva cele 2 exerciții. Tema de casă va conține rezolvarea exercițiilor 3,5 de la pagina 137 din manual. În ultimele minute, voi aplica metoda *Eseul de 5’* . Elevii vor nota un lucru nou învăţat azi, o întrebare şi opinia cu privire la oră

PROIECT EDUCAȚIONAL
ȘI NOI TRĂIM AICI CU VOI!

Prof. Usturoi Elena
Școala Gimnazială „Nicu Albu”

Justificarea proiectului

O mare parte a populaţiei de rromi din ţara noastră, în absenţa resurselor de dezvoltare individuală, a fost silită să-şi adapteze modalităţile de supravieţuire şi să ajungă a fi stigmatizaţi, etichetaţi ca delincvenţi, etc.

În contextul noii reordonări a Europei, al considerării ca ,,moştenire comună a Europei”, rromii au devenit un stimul de reflecţie a tuturor instituţiilor europene, un criteriu de aderare al ţărilor est europene.

De aceea, problematica educaţiei copiilor rromi constituie una din provocările importante pentru mediile politice, socio-culturale şi civice din ţara noastră în momentul actual. În această abordare globală, segmentul cel mai vulnerabil, copiii rromi, constituie o prioritate evidentă în opţiunile de politică educaţională.

La nivelul învăţământului primar, acţiunile intreprinse în acest scop sunt mai puţine , sau mai puţin popularizate şi prin urmare consider de bun augur iniţierea acestui proiect mai ales în școlile în care copii rromi nu formează o majoritate.

Învățătoarea care intră pentru prima dată în contact cu copiii şi părinţii rromi, trebuie să cunoască faptul că aceştia au un alt orizont de aşteptare, cel puţin din perspectiva emoţională în comparaţie cu ceilalţi elevi, tebuie să se informeze despre specificul comunităţii respective în ceea ce priveşte cultura, tradiţiile, obiceiurile acestora, pentru a evita orice fel de conflicte sau discuţii contradictorii.

De cele mai multe ori, elevul rrom provine dintr-o familie care se confruntă cu probleme sociale şi financiare, nu a frecventat până la acea data o altă instituţie socială, având de cele mai multe ori dificultăţi legate de integrarea în colectiv, de comunicare şi comportament social
(salutul, modalităţi de adresare, relaţii cu ceilalti copii). De asemenea lipsa unor deprinderi igienico-sanitare, a deprinderilor specifice de mânuire a instrumentelor de scris şi a deprinderilor practice , precum şi faptul că provin din comunităţi compacte, închise , în care se vorbeşte doar limba maternă rromani, fac ca integrarea acestora în colectiv să fie mai greoaie şi să necesite o atenţie sporită din partea învățătoarei.

Inițierea şi derularea unor astfel de programe cu consultanţă de specialitate, sprijin logistic şi recomandări din partea unor specialişti în domeniu, ar putea duce la înlăturarea acestor bariere în adaptarea şi integrarea copiilor rromi în școală.

Grupul țintă: elevii din școlile implicate în proiect

Scopul proiectului

Proiectul are drept scop integrarea elevilor rromi în mediul școlar, promovarea interculturalității și combaterea discriminării.

Obiective pe termen lung:

- **Conştientizarea** poziției sociale actuale a minorităţilor şi a problemelor legate de învaţamântul pentru minorităţi.

- **Recunoaşterea** importanţei şi necesităţii unui echilibru între participarea activă a minorităţilor în societate şi menţinerea propriei identităţi.
- **Reuşita** şcolara considerată în relaţie cu reuşita în viaţa socială.
- Reconsiderarea managementului la nivelul şcolii şi al clasei, în perspectiva egalizării şanselor şi refacerea echităţii în educaţie în ceea ce priveşte copilul rrom, în vederea conservării şi dezvoltării identităţii culturale;

Obiective specifice pe termen scurt:

Privind copiii:

- stimularea participarii copiilor rromi la educaţia şcolară, în special la clasele pregătitoare, în vederea prevenirii dificultăţilor de adaptare şcolară şi de cunoaştere a limbii române;
- stimularea participării la educaţia de bază a copiilor rromi, în special a celor proveniţi din medii socio-familiale defavorizate;
- dezvoltarea unor forme alternative de educaţie pentru copiii rromi aflaţi în situaţii speciale (izolaţi, familii cu mulţi copii);

Privind cadrele didactice:

- adecvarea ofertei de formare la nevoile de pregătire ale cadrelor didactice şi managerilor şcolari din unităţile cuprinse în program;
- formarea personalului didactic în scopul promovării educaţiei interculturale;
- dezvoltarea unei reţele de mediatori şcolari în rândul cadrelor didactice;
- dezvoltarea ofertei de activităţi extraşcolare (tabere, excursii, serbări, concursuri, sărbătorirea unor evenimente) cu specific intercultural.

Privind părinţii:

- stimularea dezvoltării atitudinilor pozitive ale adulţilor rromi faţă de grădiniţă şi şcoală;
- conştientizarea rolului şi importanţei educaţiei la această vârstă;
- stimularea participării părinţilor rromi la activităţile educative iniţiate de şcoală;
- îmbunătăţirea comunicării şi cooperării între grădiniţă şi familia copilului rrom;

Diagnoza mediului intern şi extern

Analiza SWOT

Puncte tari:

- respectarea programei şi a planului cadru pentru fiecare disciplină de învăţământ;
- personal didactic calificat ;
- rezultate bune ale elevilor în clasa I;
- dotarea sălilor de clasă cu mobilier;

Puncte slabe:

- lipsa interesului cadrelor didactice în conceperea şi aplicarea unor metode interactive, de grup;
- realizarea unui minimum de parteneriate cu instituţiile de învăţământ şi comunitatea locală;
- neimplicarea unor cadre didactice în derularea unor proiecte/programe de educaţie incluzivă;
- tripla funcţionalitate a sălilor de clasă (activităţi, servitul mesei, odihnă);
- neparticiparea școlii la nici un program de finanţare extrabugetară;

Oportunităţi:

- cadru legislativ favorabil parteneriatului cu administraţia locală, cu unităţile şcolare şi instituţiile de cultură din ţară şi străinătate;
- posibilitatea obţinerii unor servicii şi facilităţi prin proiecte şi programe de finanţare extrabugetară.

Ameninţări:

- rutina instalată la unele cadre didactice;
- slaba implicare a familiei în activitatea copiilor;

Opţiuni strategice:

Domeniul curricular

elaborarea proiectului curricular şi al activităţilor extracurriculare conform Noului Curriculum;

- întocmirea planificărilor în funcţie de particularităţile de vârstă ale copiilor;
- diversificarea strategiilor de predare-învăţare şi individualizarea instruirii;
- realizarea de materiale şi conţinuturi, în colaborare cu specialişti, pentru realizarea unor planuri de intervenţie pentru copiii hiper-activi; introducerea strategiilor didactice specifice educaţiei de tip incluziv;
- diversificarea activităţilor opţionale în raport cu înclinaţiile copiilor;

Domeniul resurselor umane

- crearea echipelor şi stabilirea sarcinilor în echipă;
- organizarea pregătirii optime a copilului pentru şcoală;
- ridicarea calităţii demersului didactic ca urmare a dezvoltării profesionale, implicării echipei de lucru în proiecte educaţionale;
- evaluarea periodică, obiectivă a cadrelor didactice, conform criteriilor de evaluare propuse de M.E.N.;
- cuprinderea tuturor copiilor în școală, indiferent de starea materială a familiilor, etnie, dezvoltare;
- pregătirea învățătoarelor pentru educaţia de tip incluziv (autoperfecţionare şi perfecţionare prin cursuri în domeniul strategiilor de cooperare şi a educaţiei de tip incluziv);
- asigurarea unui serviciu de sprijin între logopezi, personal medical şi învățătoare, în beneficiul copilului;
- încurajarea unei politici prin care părinţii să fie parteneri direcţi la procesul instructiv-educativ al copiilor;

Resurse materiale şi financiare

- obţinerea de fonduri pentru îmbunătăţirea condiţiilor copiilor din școală prin activităţi proprii (zilele grădiniţei, tombole, expoziţii etc.);
- implicarea părinţilor şi a autorităţii locale în proiectul de dezvoltare a școlilor;
- sponsorizări obţinute prin sensibilizarea unor agenţi economici;
- colaborarea cu I.S.J. Neamţ, în vederea cuprinderii școlilor în proiecte de finanţare extrabugetară;

Relaţii comunitare şi de parteneriat

- dezvoltarea unor parteneriate cu autoritatea locală;
- derularea unor proiecte de parteneriat profesional pentru cunoaştere reciprocă şi bună relaţionare, parteneriate de imagine (în scopul popularizării imaginii școlilor în comunitate);

- derularea unor parteneriate locale (*Şcoala – cea de-a doua casă*), pentru crearea unui mediu educativ propice desfăşurării activităţilor cu şcolarii;
- derularea unor proiecte cu părinţii (*Şcoala părinţilor);*
- desfăşurarea unor activităţi interşcolare în scopul atenuării problemelor de socializare a copiilor cu nevoi speciale (*Să ne facem noi prieteni !*);
- colaborarea cu instituţii de cultură, mass-media, reviste de pedagogie şi popularizarea rezultatelor școlilor ;

Activităţi propuse:

Pe parcursul implementării programului se dorește crearea unui cadru prin care școlile să-și identifice realist problemele, resursele, oportunitățile etc., cele mai importante dimensiuni ale acestuia fiind:

- construirea şi îmbogaţirea curriculum-ului la decizia şcolii ;
- sprijinirea învățării (programe de mentorizare, intervenții de remediere a dificultăților de învățare, programe de pregătire a elevilor);
- formarea profesorilor (învaţare prin cooperare, educaţie interculturala, managementul clasei);
- îmbunătățirea dotărilor (materiale didactice și echipamnete pentru școală);
- organizarea unor cursuri pentru parinţii rommi (consiliere, şcoli de duminică pentru părinţi, părinţi romi - resurse educaţionale);
- implicarea comunitaţii (întâlniri cu reprezentanţi ai autorităţilor locale şi cu alte instituţii importante în plan local; constituirea unui parteneriat local);
- informare şi schimburi de experienţă (buletine informative, reviste, întâlniri).

Programele de formare se vor desfăşura atât pentru profesori/directori din şcolile participante (cu experţi ai Centrului) cât şi pentru profesori/directori din alte şcoli (cu formatori selectaţi din participanţii la programele naţionale de formare) şi va cuprinde următoarele arii: de management-parteneriat şi dezvoltare şcolară, implicarea părinţilor în procesul de educaţie, educaţie interculturală, istorie orală, managementul clasei- învăţare prin cooperare, educaţie remedială. Totodată vor fi elaborate mai multe materiale de promovare a activităţilor programului : buletine informative în română (cu rezumat în limbile engleză şi romani); afişul şi pliantul programului;

Activităţi concrete:

1. Realizarea unor activităţi de abilitare manuală, grafică, deprinderi de autonomie individuală, cu şcolarii din unitățile de învățământ *;*
2. Organizarea unor serbări tematice şi concursuri pe domenii specifice;
3. Confecţionarea unor jucării din materiale din natură şi sintetice, şi organizarea unui târg-schimb de jucării;
4. Cunoaşterea mediului înconjurător prin drumeţii şi excursii cu grupuri de la cele trei școli;
5. Desfăşurarea unor jocuri de rol, la nivelul claselor, pentru conturarea şi conştientizarea unor statuturi etnice şi sociale;
6. Desfăşurarea unor spectacole cu marionete, folosind scenarii cu teme din viaţa cotidiană a copiilor (grupuri de joacă, grupuri etnice, integrarea incluzivă, etc.);
7. Organizarea unor întâlniri cu reprezentanţi ai autorităţilor locale (Primăria Piatra Neamţ, Direcţia de Sănătate publică, ISJ Neamţ, O.N.G.-uri, Direcţia de Protecţie a Copilului, ş.a.)

8. Realizarea unor pliante şi afişe pentru popularizarea activităţilor ce se vor desfăşura sau ce se vor fi desfăşurat;
9. Mediatizarea activităţilor proiectului însoţită de fotografii, în mass-media locală, pentru sensibilizarea atitudinii comunităţii;

Rezultate scontate

Pentru evaluarea fidelă a impactului activităţilor acestui proiect şi pentru corectarea deficienţelor vor fi utilizate diverse instrumente de evaluare: chestionare pentru şcoli, ghiduri de interviu pentru directori şi cadre didactice, chestionare pentru participanţii la sesiunile de formare etc. Activităţile de monitorizare vor presupune vizite în şcoli (participarea la activităţi, discuţii cu cadre didactice; întâlniri cu părinţii etc.), asistarea la sesiunile de formare, participarea la diversele activităţi organizate la nivelul şcolilor din program, etc. Se va urmări astfel modul concret în care proiectele şcolilor au fost implementate şi cum s-au realizat obiectivele prin eliminarea discriminărilor, prin adoptarea unor metode moderne de predare/învăţare, prin reamenajarea spaţiului educativ, îmbunătăţirea dotării cu materiale didactice, transformările la nivelul şcolii/clasei/grupei. În şcolile partenere, proiectul va conduce la creşterea gradului de participare a elevilor de etnie romă. Printre rezultatele predictive ale proiectului, se numără şi creşterea gradului de implicare a familiilor rome în activităţile şcolii. Activităţile de formare doresc să-şi dovedească utilitatea şi prin scăderea numărului părinţilor care valorizează negativ educaţia sau sunt ostili iniţiativelor şcolii şi prin numeroasele exemple de voluntariat ai membrilor comunităţii în: parteneriate mentorizare pentru copii; activităţi interculturale şi proiecte de educaţie interculturală etc. Prin asistenţa metodologică pentru şcoli şi prin promovarea unor stiluri şi metode de învăţare inovatoare, proiectul va avea influenţe vizibile în şcoli şi grădiniţe, acolo unde cadrele didactice comunică şi se implică mai uşor (managementul clasei/grupei, educaţie remedială), au mai multe iniţiative în promovarea educaţiei interculturale şi au înţelegere mai aprofundată a nevoilor copiilor de etnie romă. În grade diferite şi cu accente diferite, managerii şi cadrele didactice implicate în program, vor încerca să amelioreze cultura organizaţională, relaţiile cu comunitatea, strategiile educaţionale, mediul de învăţare, relaţiile dintre copii etc. Facilitarea schimbărilor instituţionale conduce şi la creşterea capacităţii şcolilor de a atrage autorităţile locale, în finanţarea proiectelor şcolilor. Experienţa acumulată în timpul desfăşurării altor proiecte, a făcut posibilă elaborarea unui model coerent pentru dezvoltarea şcolară şi implicarea comunităţii care să promoveze îmbunătăţirea participării copiilor de etnie romă la educaţie şi a rezultatelor şcolare ale acestora, pentru realizarea unor deziderate ca:

- introducerea unui model de dezvoltare şcolară centrat pe creşterea gradului de conştientizare a problemelor copiilor romi, pe comunicarea nevoilor şi drepturilor acestora şi îmbunăţirea şanselor de succes în şcoală;
- dezvoltarea de materiale educaţionale adaptate culturii şi istoriei romani, ceea ce presupune elaborarea de materiale de predare/învăţare cu conţinut romani, pachete informaţionale despre limba, cultura şi istoria romani şi exemple de bune practici în educaţia minorităţilor (rromă) la nivel local şi naţional;
- îmbogăţirea ofertei educaţionale a şcolilor şi adaptarea acesteia la nevoiele elevilor rromi, avându-se în vedere aspecte precum curriculum-ul la decizia şcolii, educaţia incluzivă, educaţia remedială etc;
- îmbunătăţireea comunicării şi cooperării între instituţiile cheie responsabile pentru dezvoltarea locală şi implementarea proiectelor educaţionale pentru minorităţi (şcoli, CCD Neamţ, I.S.J. Neamţ);

Pentru a dezvolta aceste direcţii, proiectul va iniția activități de: asistenţă acordată echipelor manageriale ale şcolilor; dezvoltare şcolară (inclusiv prin implicarea părinţilor) şi crearea şcolilor

resursă. În felul acesta se aşteaptă ca noi exemple de bune practici să fie puse la dispoziţie pentru alte şcoli cu condiţii similare din alte regiuni ale judeţului, ţării pentru a promova o recunoaştere deplină a culturilor minorităţilor în procesul educativ.

Calendar de activităţi:

1**. Septembrie** - *Mânuţele mele* – activitate de cunoaştere între copiii claselor din școlile cuprinse în proiect – amprentarea mânuţelor pe afişe după ce au fost colorate cu guaşe, înscrierea unor date personale (numele, școală, clasă, anotimpul preferat, obiectul preferat, o imagine preferată).
Obiective :

- realizarea unei prime cunoaşteri a celorlalţi ;
- eliminarea inhibiţiilor datorate primului contact interrelaţional;
- trăirea unor stări afective pozitive;

2. **Octombrie** - *Coroniţa toamnei* – lucrare cu materiale din natură (seminţe, boabe de grâu, orez, porumb, , petale uscate, frunze uscate, condimente culinare, etc.), executată în echipe de lucru;
Obiective:

- crearea unei atmosfere de grup pozitive prin uniformizarea trăirilor afective ;
- facilitarea începerii creării coeziunii de grup prin omogenizarea trăirilor pozitive .

3. **Noiembrie** – Teatru de marionete – prezentat la nivelul tuturor elevilor din școlile implicate în proiect, cu scenarii din viaţa cotidiană a copiilor cu ajutorul elevilor ce prezintă abilităţi artistice şi manipulative;
Obiective:

- focalizarea atenţiei asupra propriului corp şi a reacţiilor afectiv-motivaţionale;
- conştientizarea conexiunilor dintre unele reacţii fiziologice şi trăirea anumitor stări psihologice;
- conştientizarea grupului ca întreg şi întărirea sentimentului de apartenenţă la grup;
- focalizarea întregului grup pe rezolvarea în comun a unei sarcini;
- facilitarea contactelor verbale şi nonverbale ;

4. **Decembrie** – *Moş Crăciun vine la toţi copiii!*- Serbări organizate la nivelul claselor şi mediatizarea acestora în rândul “colegilor” de proiect;
Obiective:

- crearea unei stări de bună dispoziţie enrgizantă ;
- facilitarea contactelor interpersonale verbale şi nonverbale ;
- exersarea capacităţilor empatice ;

5. **Ianuarie** – *Copacul cu chipurile noastre* – realizarea unui afiş (poster) cu “autoportretele” copiilor (realizate din materiale textile, hârtie gacee, hârtie creponată, etc.) şi mediatizarea lor prin schimburi (de afişe) şi întâlnire în cadrul parteneriatului *Şcoala părinţilor*;
Obiective:

- creşterea gradului de coeziune a grupului prin centrarea pe o sarcină comună ;
- trăirea unor stări afective pozitive ;
- manifestarea liberei iniţiative ;
- facilitarea comunicării verbale şi nonverbale;
- exersarea şi optimizarea capacităţiilor de relaţionare ;

6. **Februarie** - *Localitatea noastră* - prezentarea localităţii, realizarea unei monografii a oraşului;
- conştientizarea grupului ca întreg şi întărirea sentimentului de apartenenţă la grup;

Obiective:

- facilitarea comunicării verbale şi nonverbale;
- creşterea gradului de coeziune a grupului prin centrarea pe o sarcină comună ;
- focalizarea întregului grup pe rezolvarea în comun a unei sarcini;

7. **Martie** - *Alungarea iernii, sosirea primăverii* – confecţionare de măşti şi organizarea unui carnaval;

Obiective:

- creşterea gradului de coeziune a grupului prin centrarea pe o sarcină comună ;
- trăirea unor stări afective pozitive ;
- manifestarea liberei iniţiative ;
- facilitarea comunicării verbale şi nonverbale;
- exersarea şi optimizarea capacităţiilor de relaţionare ;

8. **Aprilie** - *Suntem buni prieteni!* - obiceiuri şi tradiţii de Paşti, despre religiile noastre, acţiune de întrajutorare, realizarea hărţii proiectului „Primăvara”;

Obiective:

- facilitarea comunicării verbale şi nonverbale;
- creşterea gradului de coeziune a grupului prin centrarea pe o sarcină comună ;
- focalizarea întregului grup pe rezolvarea în comun a unei sarcini;
- trăirea unor stări afective pozitive ;
- manifestarea liberei iniţiative ;
- facilitarea comunicării verbale şi nonverbale;

9. **Mai** - *Reţete tradiţionale* (româneşti, germane, italiene, rrome, etc.) - pregătirea unor reţete tradiţionale, împreună cu părinţii;

Obiective:

- crearea unei stări de bună dispoziţie energizantă ;
- facilitarea contactelor interpersonale verbale şi nonverbale ;
- exersarea capacităţilor empatice ;
- trăirea unor stări afective pozitive ;
- manifestarea liberei iniţiative ;

10. **1 Iunie**-*Ziua Internaţională a Copiilor* - cântece, jocuri, desene pe asfalt; servirea pizzei (reţetă tradiţională italiană); felicitări trimise colegilor parteneri;

Monitorizarea activităţilor

- activitatea de monitorizare va fi făcută de către fiecare echipă de lucru care va întocmi un jurnal cu descrierea activităţilor desfăşurate. Se vor realiza fotografii, imagini filmate care împreună cu desfăşurarea activităţilor vor fi expediate prin intermediul poştei sau e-mail-ului.

Evaluarea activităților

Evaluarea se realizează pe întreg parcursul proiectului. Deoarece acest proiect urmăreşte în primul rând să dezvolte valori şi atitudini, evaluarea este formativă. Copiii primesc permanent feedback de la cadrele didactice, ceea ce le permite să-şi dezvolte continuu şi armonios abilităţile. Evaluarea formativă este completată de o evaluare sumativă.

Modalităţi de evaluare :

- fotografii;
- expoziţii – participanţii vor primi diplome;
- portofolii realizate de fiecare grupă participantă la proiect ;
- schimburi de impresii, prin internet , prin corespondenţă sau direct (o întâlnire a cadrelor didactice implicate în proiect – într-o vacanţă);
- realizarea unor prezentări în PowerPoint cu activităţile desfăşurate;
- realizarea unor CD-uri care să cuprindă activitatea desfăşurată în cadrul proiectului;
- chestionarea orală;
- analiza produselor copiilor;
- fişe de lucru.

Evaluarea proiectului (schimburi de impresii prin corespondenţă, e-mail, cameră web, chestionare, prezentări PowerPoint, Cd-uri cu imagini filmate şi poze cu acţiunile derulate, pagini din albumul grupei şi al clasei, etc).

Finalităţi

- Albume foto, imagini filmate, creaţii literare, desene, colaje, portofolii, pliante, postere, publicaţii în ziare şi reviste, postarea unor poze pe sit-ul „www.didactic.ro”, revista grupei şi a clasei.

Rezultate scontate

- stabilirea unor relaţii de prietenie şi cooperare între copiii de etnie diferită ;
- înţelegerea de către toţi copiii, că indiferent de zona în care locuiesc, de naţionalitate sau de religie, trebuie să fie prieteni şi sunt egali în drepturi;
- părinţii copiilor să înţeleagă că împreună pot construi o lume în care copiii se pot bucura de copilărie în pace şi prietenie.

Mediatizare

- în rândul copiilor şi al părinţilor;
- în cadrul Comisiilor metodice şi Consiliului profesoral al unităţilor;
- anunţuri şi articole în presa locală şi de specialitate;

FIȘĂ DE EVALUARE LA MATEMATICĂ
UNITĂȚI DE MĂSURĂ
ELEV CU C.E.S.
CLASA a III-a

Prof. înv. primar Hinea Adriana-Simona,
Școala Gimnazială „ Cristofor Simionescu” Plopeni

1.Calculează:

67 m + 28 m =	65 cm +29 cm =	42 lei + 38 lei =
35 m + 46 m =	87 cm- 38 cm =	29 lei + 71 lei =
72 m – 15 m =	64 cm + 7 cm =	52 lei – 34 lei =
90 m – 12 m =	52 cm – 24 cm =	85 lei – 46 lei =

2.Alege varianta corectă:

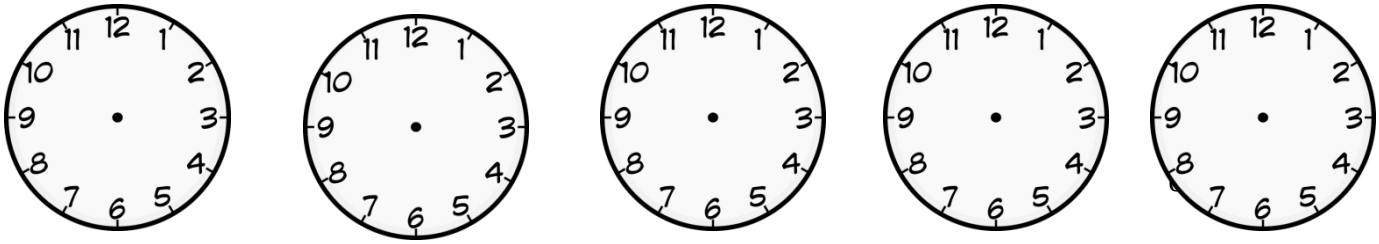
- *Putem măsura lungimea caietului de matematică cu:*
  a) pasul b) cotul c) rigla d) piciorul
- *Un metru are:*
  a) 1 cm b) 10 cm c) 50 cm d) 100 cm
- *Cantitatea de lapte din butoi se măsoară cu:*
  a) metrul b) litrul c) ora d) leul
- *Se poate măsura cu centimetrul:*
  a) cantitatea de ceai din ceașcă b) lungimea băncii
  c) distanța de la Onești la Bacău d) durata Serbării Abecedarului
- *Acul de la ceas care indică minutele se numește:*
  a) secundar b) orar c) calendar d) minutar
- *Moneda pe care o folosim în țara noastră pentru a cumpăra cele necesare este:*
  a) leul b) euro c) lira d) dolarul

3. Completează următoarele propoziţii:

- *Putem măsura lungimea caietului de matematică cu …….. .*
- *Un metru are …….. cm.*
- *Cantitatea de lapte din găleată se măsoară cu …….. .*
- *Se poate măsura cu centimetrul lungimea …….. .*
- *Acul de la ceas care indică minutele se numește …….. .*
- *Moneda pe care o folosim în țara noastră pentru a cumpăra cele necesare este …….. .*
- O săptămână are ..... zile.

- Zilele săptămânii sunt: ……..
- …… …….. .
- O zi are ..... ore.
- Un an are ..... luni.
- Cele patru anotimpuri sunt: ....., ..., ..., ...
- Lunile anului sunt: ……
- ……
- …… .
- Eu m-am născut în luna .....
- Dacă azi e marți, mâine e .....
- Dacă azi e duminică, ieri a fost .....
- Cea mai scurtă lună din an este .....
- Lunile de primăvară sunt: ..... , ... , ...
- Lunile de vară sunt: ..... , …… , …… .
- Lunile de toamnă sunt: …… , …… , …….. .
- Lunile de iarnă sunt: …….. , …… , ……

4. Potrivește ceasurile să indice:

LUMEA COPILĂRIEI

PROF. COPOLOVICI DINA
PROF. EFTINCA SINTESCU MĂRIOARA
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 4 LUGOJ, TIMIȘ

NIVEL DE VÂRSTĂ/ GRUPA: 3-5 ani, nivel I, Grupa mijlocie

TEMA ANUALĂ DE STUDIU: „CE ȘI CUM VREAU SĂ FIU?”

TEMA SĂPTĂMÂNII: „LUMEA COPILĂRIEI”

DOMENIUL ȘTIINȚĂ **Activitate matematică**

MIJLOC DE REALIZARE: Joc didcatic

TEMA ACTIVITĂȚII: „Știu să socotesc, sunt copil isteț”

SCOPUL ACTIVITĂŢII:

- Consolidarea capacităţilor de rezolvare de probleme de adunare și cădere în limitele 1-5;

OBIECTIVE OPERATIONALE:

- să numere crescător şi descrescător în limitele 1-10;
- să recunoască cifrele în limitele 1-10;
- să denumească vecinii cifrelor indicate;
- să analizeze logic problema dată;
- să rezolve probleme simple după imagini;
- să utilizeze un limbaj matematic adecvat;

SARCINA DIDACTICĂ:

- rezolvarea de probleme cu ajutorul jetoanelor;

REGULILE JOCULUI:

- Copiii sunt asezați pe scăunele în semicerc. Vor veni pe rând la măsuțe, vor alege jetoanele corespunzătoare enunțului problemei, le vor așeza pe tablă și vor da răspunsul la problema enunțată. Răspunsurile corecte vor fi aplaudate.

ELEMENTE DE JOC:

- Mânuirea materialului, aplauzele, surpriza;

STRATEGII DIDACTICE:

Metode şi procedee: conversaţia, explicaţia, demonstraţia, exerciţiul, problematizarea, cubul.

Resurse materiale: cifre, semnele adunării și scăderii, jetoane, planșe, recompense;

Forme de organizare: frontal, individual.

BIBLIOGRAFIE:

- Activităţi matematice în grădiniţă – ghid practic- Magdalena Dumitrana, Editura Compania, Bucureşti, 200
- Curriculum pentru educaţie timpurie, anexă la ordinul ministrului Educaţiei Naţionale, nr.4694/2.08.2019;
- Suport pentru explicarea şi înţelegerea unor concepte şi instrumente cu care operează curriculum pentru educaţie timpurie;

DEMERSUL DIDACTIC

NR. CRT.	ETAPELE ACTIVITĂȚII	CONȚINUTUL ȘTIINȚIFIC	STRATEGII DIDACTICE	
			METODE ȘI PROCEDEE	MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT
1.	**CAPTAREA ATENŢIEI**	Se intuiesc materialele cu care ne vom juca: - Ce avem pe tablă? (flori, copii, cifre, semnele +, -, =)	conversația	Siluete:flori, copii
2.	**ANUNŢAREA TEMEI**	„Astăzi ne vom juca jocul: „Știu să socotesc, sunt copil isteț” și vom rezolva probleme de adunare și scădere”.	conversația	
3.	**REACTUALIZAREA CUNOȘTINTELOR**	Se cere copiilor să numere crescător şi descrescător în limitele 1-10 și să denumească vecinii cifrelor indicate.	conversația	
4.	**PREZENTAREA NOULUI CONȚINUT ȘI DIRIJAREA ÎNVĂŢĂRII**	**Explicarea jocului:** Copiii vor veni la tablă și așeza jetoanele corespunzătoare problemei enunțate, folosind cifrele și semnele specifice problemei. **Jocul de probă:** Pentru a mă asigura de felul în care au fost înţelese regulile jocului, desfăşor un joc de probă. *„Pe floare stă la soare o buburuză. Vine-n zbor încă o prietenă buburuză. Câte buburuze sunt acum pe floare?”* **(două)** **Desfasurarea jocului propriu- zis.**	explicația	jetoane

		Copiii, fiind asezați pe scăunele în semicerc, vin pe rând, aleg jetoanele corespunzătoare enunțului problemei și le vor așeza pe tablă, răspunzând corect la problema enunțată. Răspunsurile corecte vor fi aplaudate. Urmăresc antrenarea unui număr cât mai mare de copii și respectarea regulilor de joc. *„Emma are două înghețate. Una o dă fratelui ei. Câte înghețate i-au rămas acum?”* **(una)** *„Eric are 3 gogoși. El oferă-n dar colegei lui o gogoașă. Câți gogoși mai are acum?”* **(două)** *„Pe o floare, 3 fluturi sunt prieteni. Din zbor, se alătură doi fluturi sprinteni. Spuneți voi, câți fluturi sunt prieteni?”* **(cinci)** *„Ana are 6 baloane. Un balon s-a spart. Câte baloane are acum Ana?”* **(cinci)** *„Cinci albine sprinteioare, stau cu picioruşele la soare. Alte două surioare le aduc în dar o floare. Câte albine sunt sub soare?* **(șapte)** *„Matei a primit în dar opt creioane. Unul a căzut sub scaune. Lui Matei i-au mai rămas, câte creioane?* **(șapte)**	demonstrați a exercițiul	
5.	**OBȚINEREA PERFORMANȚEI**	În **complicarea jocului** voi cere copiilor să răspundă la câteva probleme ghicitori. *„Într-o cușcă-avea Bogdan/Patru iepurași./Încă unul i-a adus/Mama din oraș./Voi să-i adunați îndată/Oare câți sunt laolaltă?”* **(cinci)** *„Trei rățoi gălăgioși/Stau la sfat pe lac./Unul însă-i supărat/Și pe loc a și plecat!/Câți rățoi stau acum pe lac?”* **(doi)** *„Sub o tufă de trifoi/Cinci arici sar sprinteiori./Încă doi mai jucăuși/Vin îndată, sar ghiduși./Adunați voi prieteni dragi/Toții aricii drăgălași.* **(șapte)**	exercițiul	cub cu probleme ilustrate

		*„Pisoiaşii lui Andrei/Nouă galbeni, gălbiori/Stau la pândă şi zăresc/Şoricelul nătăfleț./Însă unul răsfățat/A fugit de îndat./Câți pisoi au mai rămas?***(opt)**		
6.	**ASIGURAREA FEED-BACKULUI**	Copiii vor rezolva adunările și scăderile pe fișa primită, încerduind cifra corespunzătoare rezultatului corect.	explicația, exercițiul	fișe de muncă independentă
7.	**ÎNCHEIEREA ACTIVITĂȚII**	Se realizează aprecieri generale şi individuale cu privire la modul de participare al copiilor la activitate. Se vor împărţii recompense copiilor.	conversația	recompense

PROIECT DE LECȚIE
Domeniul Științe – Cunoașterea Mediului

Prof. Jîtariu Alina-Andreea
Grădinița cu Program Prelungit NR. 1 Iași, Jud. Iași

Grupa de preșcolari:Grupa Mijlocie
Tema anuală de studiu:Când, cum și de ce se întâmplă?
Tema săptămânii:Animale din pădure
Tema activității: Locuitorii pădurii
Categoria de activitate: Activitate pe domenii experiențiale
Tipul de activitate: Consolidare
Forma de realizare: Joc didactic
Scopul activității: Consolidarea cunoștințelor despre animalele din pădure și hrana acestora.
Obiective operaționale
O1: să precizeze corect, denumirea obiectului ales din săculeț, fără sprijinul cadrului didactic;
O2: să imite, fără sprijin, sunetul animalului ales la jocul de pe platforma wordwall;
O3: să așeze obiectul ales din săculeț la mulțimea corespunzătoare, fără a primi sprijin din partea cadrului didactic sau al colegilor;
Sarcina didactică: Denumirea corectă a obiectului ales din săculeț și raportarea lui la alte obiecte din aceeași categorie.
Regulile jocului:

1. Extragerea obiectului din săculet;
2. Precizarea denumirii obiectului extras;
3. Așezarea obiectului extras la mulțimea corespunzătoare;
4. Precizarea sunetului pe care îl face animalul precizat la jocul pe platforma wordwall.

Desfășurarea jocului:

1. ”Săculețul fermecat”, se va plimba pe la fiecare copil, iar la semnalul cadrului didactic, STOP, copilul care a rămas cu săculețul în mână, va fi cel care va alege un obiect din săculeț. Acțiunea este urmată de aplauze.
2. După alegerea unui obiect din săculeț, copilul va preciza, în propoziție, denumirea obiectului. Pentru încurajare și apreciere, copilul va primi aplauze
3. După ce i-a fost precizată denumirea obiectului ales, acesta va fi așezat de copil la mulțimea corespunzătoare(mulțimea animalelor ce trăiesc în pădure și mulțimea hranei pentru animalele ce trăiesc în pădure), acțiune urmată de aplauze și încurajări.
4. Pentru etapa de complicare a jocului copiii vor juca pe platforma wordwall jocul ”Prezintă sunetul pe care îl face animalul ales la joc”

Elemente de joc: mișcarea săculețului de la un copil la altul, aplauze, încurajări,, rotirea,
Strategia didactică:

a. **Metode și procedee** – conversația, explicația, demonstrația, exercițiul
b. **Mijloace didactice** – săculeț, mulaje cu animale din pădure și hrana acestora, cercuri mari din plastic,
c. **Forme de organizare** – frontal, individual

Resurse:

a. **Resurse umane**: 27 de preșcolari și cadrul didactic
b. **Resurse temporale**:25-30 min

c. **Resurse spațiale:**sala de grupă
d. **Resurse bibliografice**:

- Ana, A., Cioflica, S.M. – *Proiecte tematice orientative*, Ed. Tehno-Art, Oradea, 2003;
- Preda, V., (coord) –*Metoda proiectelor la vârstele timpurii*, Ed. Miniped, București, 2002;
- Borțeanu S.,Vodiță A., Axente M., Crihan S., *Poftiți în trenulețul jocurilor : (jocuri didactice pentru preșcolari),* - Ed.Diamant, Pitești, 2015.

Demersul didactic

Nr. Crt.	Evenimentul didactic	Ob. Op.	Conținutul instructiv-educativ	Strategia didactică			Evaluarea
				Metode și procedee	Mijloace didactice	Forme de organiare	
1	Momentul organizatoric		Aerisirea sălii de grupă și aranjarea scăunelelor în semicerc.				
2	Reactualizarea cunoștințelor		Reactualizarea cunoștințelor se face prin conversația pe baza întrebărilor: Ce animale trăiesc în pădure? *În pădure trăieşte ursul.* Ce știi despre urși? *Știu că ursul mănâncă miere.* Sunt numiți patru copii pentru a preciza ce alte animal mai cunosc care trăiesc în pădure și ce informații știu despre ele(cum arată, unde își fac casă, cu ce se hrănesc?)	Conversația		Frontal	

3	Captarea atenției		Captarea atenției se face prin prezentarea unei cutii ce conține măști ale animalelor din pădure și un săculeț ce are în interior mulaje ale animalelor ce trăiesc în pădure dar și hrana acestora	Conversația	Saculetul cu mulaje ale animalelor ce trăiesc în pădure și hrana acestora	Frontal	
4	Anunțarea temei și a obiectivelor		Anunț copiii că săculețul ce l-am adus, este unul magic și că are în interior multe surprize și că astăzi vom juca jocul ”Săculețul fermecat”, astfel fiecare copil va extrage un obiect din sac, va preciza care este denumirea acestuia și îl va așeza la mulțimea potrivită.	Conversația Explicația	Săculețul fermecat	Frontal	Evaluez capacitatea copiilor de a recepta corect un mesaj.
5	Dirijarea învățării		Pentru început, săculețul este dat unui copil.	Explicația Conversația Observația	Săculețul fermecat Cercuri mari	Frontal Frontal	

	Explicarea regulilor		La auzirea semnalului ”SĂCULEȚUL SE PLIMBĂ” săculețul trece pe la fiecare copil, iar la auzirea semnalului ”STOP” săculețul se oprește la un copil. Copilul la care s-a oprit săculețul va extrage din săculeț un obiect, va preciza care este denumirea lui și il va așeza la mulțimea potrivită.				
	Desfășurarea jocului de probă		Numesc un copil pentru desfășurarea jocului de probă, verificând astfel dacă regulile au fost înțelese.	Conversația Explicația	Săculețul fermecat Cercuri mari	Frontal	Evaluez capacitatea copiilor de a respecta regulile jocului
	Desfășurarea propriu-zisă a jocului	**O1**	Pe rând, la auzirea semnalului”STOP” săculețul se va opri la	Conversația Explicația	Mulaje cu animale ce trăiesc în	Frontal	Evaluez capacitatea copiilor de a

			fiecare copil pentru a juca jocul.		pădure și hrana acestora, cercuri mari colorate		denumi corect obiectul ales din săculț.
		O3	Copilul la care s-a oprit săculețul, va alege din interior un obiect, după care precizează denumirea acestuia și apoi il va așeza la mulțimea corespunzătoare (mulțimea animalelor care trăiesc în pădure și mulțimea hranei animalelor din pădure) pentru fiecare acțiune, copiii sunt aplaudați și încurajați.	Conversația Explicația	Mulaje ale animalelor ce trăiesc în pădure și hrana acestora	Frontal	Evaluez capacitatea copiilor de a așeza fiecare obiect din săculeț la mulțimea corespunzătoare
6	Obținerea performanței	**O2**	Pentru obținerea performanței se va desfășura jocul pe	Conversația Exercițiul Explicația	Laptop	Frontal	Evaluez capacitatea copiilor de a

			platforma wordwall, ”Învârte roata”! Copii vor învârti roata, apoi vor denumi animalul din imaginea aleasă și va imita sunetul produs de acesta.				preciza care este sunetul care îl produce animalul ales la roată.
8	Asigurarea retenției și a transferului		Pentru asigurarea retenției și a transferului solicit copiilor să răspundă la câteva în trebări: Cum se numește jocul care l-am jucat? De ce obiecte am avut nevoie la joc? Despre ce am învățat pe parcursul jocului?	Conversația		Frontal	
9	Evaluarea activității		Pentru evaluarea activității, numesc copiii care s-au descurcat foarte bine și îi încurajez pe ceilați pentru următoarele activități.	Explicația		Frontal	
10	Încheierea activității		În încheierea activității se fac aprecieri globale și	Conversația Exercițiu		Frontal	

			individuale cu privire la desfășurarea jocului Iar tranziția la următoare activitate se face cu recitarea versurilor: *”Hai la stânga, uite-așa!* *Și la dreapta, tot așa!* *Ne-nvârtim, ne răsucim* *Și la baie noi pornim*				

PROIECT DIDACTIC

Prof. înv. primar NEGRU IULIANA

Liceul Tehnologic “Ion Creangă”, comuna Pipirig, județul Neamț

Clasa: **Pregătitoare A**

Aria curriculară: **Matematică şi ştiinţe ale naturii**

Disciplina: **Matematică şi explorarea mediului**

***Unitatea de învăţare*: „ “*Toamnă mândră, darnică*”**

Subiectul: ***“Numărăm, ne jucăm, matematica învăţăm -Numerele naturale de la 0 la 10”***

Forma de realizare: **Activitate integrată**

Tipul lecţiei: **consolidare şi sistematizare a cunoştinţelor**

Discipline implicate în lecţie:**Matematică și explorarea mediului-MEM,** Comunicare în limba română-**CLR ,**Arte vizuale şi abilităţi practice-**AVAP,** Dezvoltare personală-**DP**

Scopul lecţiei:

- ✓ Formarea și dezvoltarea capacităților de a comunica, utilizând limbajul matematic;
- ✓ Consolidarea cunoştinţelor despre numerele naturale în concentrul 0-10.

Competenţe generale:

- ✓ Utilizarea numerelor în calcule elementare;
- ✓ Identificarea unor fenomene / relații / regularități / structuri din mediul apropiat

Competenţe specifice:

- ✓ **Matematică şi explorarea mediului:**

1.1. Recunoasterea și scrierea numerelor în concentrul 0-31;

1.2. Compararea numerelor în concentrul 0-31;

1.3. Ordonarea numerelor în concentrul 0-31, folosind poziţionarea pe axa numerelor;

5.1. Sortarea/clasificarea pe baza unui criteriu dat.

- ✓ **Comunicare în limba română:**

1.1. Identificarea semnificaţiei unui mesaj oral pe teme accesibile;

1.2. Identificarea unor informaţii variate dintr-un mesaj rostit cu claritate.

- ✓ **Arte vizuale şi abilităţi practice:**

2.2. Exprimarea ideilor și trăirilor personale, în aplicaţii simple, specifice artelor vizuale;

- ✓ **Muzică şi mişcare:**

2.1. Cântarea în colectiv a cântecelor, asociind mişcarea sugerată de text

3.1. Manifestarea liberă, adecvată, pe muzică, apelând la diverse forme de exprimare.

- ✓ **Dezvoltare personală:**

2.1. Recunoaşterea emoţiilor de bază în situaţii simple, familiare.

Obiective operaţionale

- ✓ ***COGNITIVE:***

O.C.1 – să identifice numerele naturale în concentrul 0-10;

O.C.2- să stabilească numărul de elemente al mulţimilor date, asociind numerele corespunzătoare elementelor conţinute de acestea;

O.C.3 - să ordoneze crescător/descrescător numerele naturale în concentrul 0-10;

O.C.4 - să compare numere date din concentrul 0-10;

O.C.5- să stabilească vecinii numerelor învăţate;

O.C.6 - să descompună/compună numere date în concentrul 0-10, prezentând mai multe variante şi bazându-se pe materialul concret/intuitiv.

- ✓ **AFECTIV-ATITUDINALE**:

  O.A.1 - să participe cu interes la activităţile propuse;

  O.A.2 - să manifeste interes pentru înţelegerea şi aplicarea cunoştinţelor învăţate;

- ✓ **MOTRICE:**

  O.M.1- să-şi coordoneze mişcările pentru a stabili corespondenţe, pentru a scrie cifrele;

  O.M.2- să-şi dirijeze efortul oculomotor către centrul de interes sugerat de învăţător.

Resurse:

A. Metodologice:

a) Strategia didactică: mixtă

b) Metode şi procedee: conversaţia, explicaţia, jocul didactic, exerciţiul, brainstorming, învăţarea prin cooperare, problematizarea

c) Mijloace didactice: planşe didactice, jetoane cu numere, fişe de lucru, planşe, flip-chart, markere, simboluri, diplome

d) Forme de organizare: frontal, individual, pe grupe, pe echipe

B. Temporale: 35 minute + 15 minute activităţi în completare

C. Bibliografice:

- Ministerul Educaţiei şi Cercetării, ***Programa Şcolară – CP, clasele I şi a II-a,*** Bucureşti, 2013;
- Simionica Elena, Caraiman Florica***, Matematica … prin joc,*** Editura Polirom, Iaşi, 1998.
- C. Lupu, D. Săvulescu- *Predarea matematicii în învăţământul primar*- Ed. Paralela 45, Piteşti, 1999.
- D.Săvulescu – *Metodica predării matematicii în ciclul primar*- Ed. „Gheorghe Alex

Scenariul didactic

Secvenţele lecţiei	***Ob. op.***	***Conţinutul ştiinţific***		***Strategii didactice***			***Evaluare***
		Activitatea propunătoarei	*Activitatea elevilor*	*Met. şi procedee*	*Mat. didactic*	*Forme de org.*	
I. Moment organizatoric		Asigură condiţiile optime pentru buna desfăşurare a orei de matematică şi explorarea mediului: aerisirea sălii de clasă, aşezarea mobilierului, pregătirea materialelor, stabilirea liniştii.	Elevii se pregătesc pentru începerea lecţiei.	conversaţia		frontal	capacitatea de a se pregăti pentru lecție
II. Captarea atenţiei		Prezintă un material PPT, apoi adresează câteva întrebări despre anotimpul toamna, stabilindu-se, astfel, caracteristicile acestui anotimp. Se prezintă elevilor un coş, precizând că este coşul cu surprize al toamnei. Aici se află unele materiale ce vor fi folosite în cadrul activităţii. Se prezintă, de asemenea, elevilor şi o planşă cu mulţimi de elemente de la 0 la 10. Mulţimile au fost realizate de către Zâna Toamnă şi ne	Formulează răspunsuri la întrebări. Participă la joc, recunosc cifra după	conversaţia conversaţia jocul didactic	-laptop, videoproiector coşul cu surprize planşă didactică	frontal frontal	capacitatea de a stabili caracteristicile anotimpului de toamnă

		roagă să precizăm câte elemente sunt în fiecare mulţime. Se propune jocul: “***Ghiceşte şi potriveşte!”*** *Cine știe, cine oare/ Răspunsul la ghicitoare?* Se citesc ghicitorile despre cifre, în mod aleatoriu. **(Anexa nr.1)** **Jocul se încheie cu poezia “Numerele”de *Ion Cârnu*** **Unu** este număr mic **Doi** a mai crescut un pic, **Trei** este ceva mai mare, **Patru**-i cifra următoare. **Cinci** şi **şase** sunt şi ei Cu ceva mai măricei, **Şapte** şade lângă **opt**, Şi se crede sus de tot. Însă pe toate le întrece Cifra **nouă** şi-apoi **zece**.	descriere, aleg jetonul potrivit şi îl plasează în dreptul multimii corespunzătoare de pe planşa didactică. Elevii rostesc în cor poezia.		jetoane cu numere	frontal	-capacitatea de a răspunde la ghicitori
III.Anunţarea temei şi a obiectivelor		Se anunţă tema şi obiectivele într-un limbaj accesibil elevilor. Astăzi la ora de matematică şi explorarea mediului, vom fixa numerele învăţate (de la 0 la	Recepţionează mesajul transmis.	explicaţia convesaţia		frontal	capacitatea de a înţelege

		10), ne vom juca şi astfel vom învăţa mai bine să numărăm, să ordonăm numere, să comparăm şi să le descompunem. Pe tot parcursul orei veţi primi drept răsplată a activităţii şi a comportamentului vostru recompense şi alte surprize. Astfel nu o vom dezamăgi pe Zâna Toamnă care a auzit lucruri frumoase despre noi.					mesajul transmis
IV. Dirijarea procesului de recapitulare şi sistematizare a cunoştinţelor	**OC2** **OC3** **OA1** **OM1**	Împarte clasa în două echipe: ***Echipa frunzelor*** şi ***Echipa fructelor***. Fiecare elev primeşte în piept jetonul cu semnul echipei din care face parte. Fiecare echipă va rezolva exerciţii diverse. Se urmăreşte corectitudinea răspunsurilor şi câştigă echipa cu cele mai puţine răspunsuri eronate. **<u>Sarcina 1:</u>** Pe doi norişori este scris câte un număr, iar sub fiecare nor se află mai multe picături de ploaie pe care sunt scrise numere. *Taie numerele care sunt mai mari decât cel scris pe nor şi încercuieşte-le pe cele mai mici!* **<u>Sarcina 2</u>**-Picurii rătăciţi	Sunt atenţi la explicaţii. Participă la joc, respectând regulile stabilite. Elevii rezolvă exerciţiile propuse. Rezolvă sarcinile pe echipe.	jocul didactic exerciţiul explicaţia exerciţiul explicaţia	-planșă, jetoane cu frunze, fructe -ace cu gămălie flip-chart planşă didactică	pe echipe pe echipe	observare sistematică capacitatea de a compara numere

		Picurii de ploaie s-au rătăcit...Ajutaţi-i, punându-i în ordine(vor ordona crescător, prima echipă şi descrescător a doua echipă numerele de pe picurii de ploaie.) **<u>Sarcina 3</u>**: Se propune un nou joc: **“*Fă cum spun eu!”*** Se aleg 11 elevi din cele două echipe. Fiecare primeşte câte un jeton pe care sunt scrise numerele de la 0 la 10. Sarcina este să execute următoarele comenzi: -Aşezaţi-vă în ordinea crescătoare a numerelor! -Numerele mai mici decât 4, ghemuit! -Vecinii numărului 9, mâna sus! -Grupaţi-vă pentru a forma numărul 6! -Numerele mai mici decât 7, să intoneze o strofă din cântecul „Toamna, zână din poveşti!” -Numerele mai mari decât 4, să intoneze o strofă din cântecul „De la 1 pân la 10”, etc.	Răspund solicitării. Participă la joc, respectând regulile stabilite.	joc didactic	plicuri cu jetoane jetoane cu numere		-capacitatea de a ordona numerele -capacitatea de a rezolva sarcinile propuse evaluare reciprocă
V.Obţinerea performanţei	**OC4**	Propune elevilor rezolvarea individuală a unei fişe de evaluare. (**Anexa nr.2)**	Rezolvă sarcinile din fişa de evaluare.	exerciţiul	fişe de evaluare	indivi dual	-capacitatea de a rezolva sarcinile de

							pe fișa de evaluare
VI. Asigurarea retenţiei şi a transferului	**OC5**	**Joc de rol:** ***La cumpărături*** Ce putem cumpăra cu 10 lei?	Participă la jocul de rol.	jocul de rol	jucării	pe perechi	observare sistematică
VII. Fixarea cunoştinţelor	OC2 OA1 OM1 OM2	Jocul **„Adevărat sau Fals?”** **Test de cultură generală**: Omul are … ochi. Capra avea …. iezi. Punguța cu …. bani. La o mână sunt …degete. Fără duminică, sunt …zile.	Elevii stabilesc valoarea de adevăr a unor propoziţii.	exercițiul jocul didactic	jetoane	frontal	apreciere verbală
VIII. Activitate recreativă		Solicită elevii să realizeze ” ”Copacul toamnei**”.** Distribuie elevilor o fișă de lucru: ”Copacul toamnei” și câte un plic ce conține frunze de diferite culori. Elevii vor avea ca sarcină să lipească frunze atât în copac, cât şi sub copac, astfel încât numărul lor să fie reprezentat de cel scris pe trunchiul copacului.	Aplică frunzele conform cerinţei.	exerciţiul	fișă de lucru lipici	pe grupe	evaluare reciprocă

		Cântec: **Numărătoarea** Înainte să-ncheiem /Haideți să ne mai jucăm / jocul **”Numerele”.** ***Numerele*** Să ne prindem mâinile: 1, 2, 3 Să ne batem palmele: 1, 2, 3 Ne mişcăm picioarele: 1, 2, 3, Către dreapta să plecăm: 1, 2, 3, Şi spre stânga ne-ndreptăm: 1, 2, 3 Capul toţi să îl rotim:1,2,3 Trunchiul să îl arcuim: 1,2,3 Înainte să pornim: 1, 2, 3 Şi la loc să revenim: 1, 2, 3	Rostesc, ritmic, în cor, poezia.	exerciţiul		frontal	observare sistematică
IX. Aprecieri, concluzii		Face aprecieri verbale, colective şi individuale, asupra modului cum s-au implicat în desfăşurarea lecţiei şi obţinerea performanţelor. Se vor distribui elevilor dulciuri.	Participă la aprecieri.	conversaţia		frontal indivi-dual	aprecieri verbale globale şi individuale

Anexa 1. Ghicitori despre numere, cifre

Poate fi asemănată

Fără grijă cu o roată
Prima este învăţată
Care-i cifra căutată?
(zero)

După zero este pusă
Două linii cifra are
Una mică şi-alta mare
Care-i cifra asta oare?
(unu)

Este simplu de făcut
După unu e trecut
Seamănă cu un răţoi
Sigur ştiţi, e cifra ...
(doi)

E un opt pe jumătate
Cifra iezilor din carte
După doi el se aşază
Care-i cifra asta oare?
(trei)

De-l primeşti din întâmplare
Este o ruşine mare
Chiar de nu poţi sta pe el
Zici că e un scăunel.
(patru)

Câte degete am oare
La o mână sau picioare
Sigur ştie fiecare
Care-i cifra asta oare?
(cinci)

E un nouă răsturnat
Şi de şapte e urmat
E o mică ghicitoare
Care-i cifra asta oare?
(şase)

Câţi pitici sunt în poveste
Câte zile-n săptămână
După şase poposeşte
Sigur ştiţi ce cifră este.
(şapte)

Zici că-i o clepsidră mare
Aşezată în picioare
După şapte ea soseşte
Haide spune, se numeşte ...
(opt)

E un şase ridicat
Şi e mult mai căutat
Să apară-n cataloage
Care-i cifra asta oare?
(nouă)

Nota cea mai căutată
Şi de toţi invidiată
Când apare-n cataloage
Care-i cifra asta oare?
(zece)

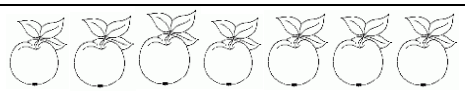
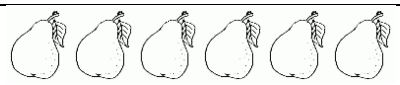
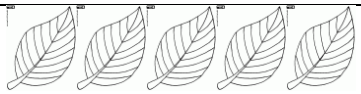
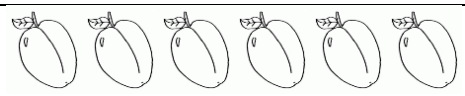
Numerele
Ion Carnu
Unu este număr mic
Doi a mai crescut un pic,
Trei este ceva mai mare,

Patru-i cifra următoare.
Cinci și sase sunt și ei
Cu ceva mai măricei,
Șapte șade lângă opt,
Și se crede sus de tot.
Însă pe toate le întrece
Cifra nouă și-apoi zece.

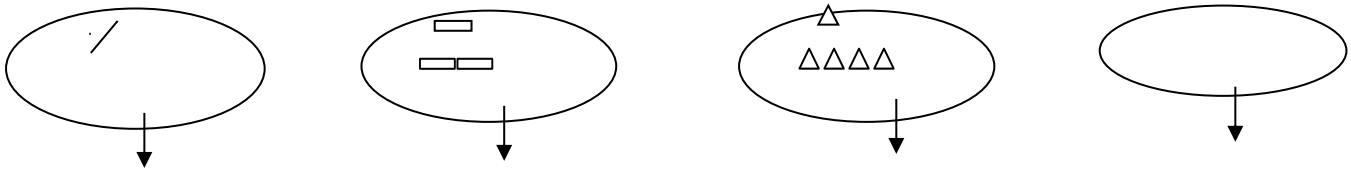
Anexa nr. 2

Numerele de la 0 la 10

1. COLOREAZĂ ATÂTEA ELEMENTE CÂTE INDICĂ NUMĂRUL.

6	
4	
3	
5	

2. COMPLETEAZĂ MULȚIMILE PENTRU A OBȚINE NUMĂRUL INDICAT.

9 **8** **7** **10**

3. COLOREAZĂ CU GALBEN CĂSUȚA CORESPUNZĂTOARE CELUI MAI MIC NUMĂR, IAR CU ROȘU CĂSUȚA CORESPUNZĂTOARE CELUI MAI MARE NUMĂR .

0	7	3	6	5	2	8	1	7	4	10	9	8	6	5	3	9	2	7	10

4) COMPLETEAZĂ VECINII NUMERELOR DATE.

	3			**6**			**1**			**8**			**5**	

Proiect educaţional: „Copiii împreună pentru o lume mai bună”

Prof. Căpriţă Paraschiva
Colegiul Economic „Regele Mihai I” Buzău

Suntem **„Împreună pentru o lume mai bună”** de 9 ani, de când se derulează programul Strategiei Naţionale de Acţiune Comunitară între voluntarii Colegiului Economic „Regele Mihai I” Buzău de la clasele IX-XII coordonaţi de prof. Căpriţă Paraschiva şi elevii de la Liceul Tehnologic Special pentru Copii cu Deficienţe Auditive Buzău coordonaţi de prof. Andrei Doina, cu scopul integrării copiilor cu nevoi speciale în comunitatea locală şi dezvoltării educative ulterioare a acestor copii, dobândind respectul de sine şi apreciind mai mult propria valoare.

Elevii şi-au îmbunătăţit modul de înţelegere şi cunoaştere a necesităţilor şi dificultăţilor individuale cu care se confruntă ceilalţi membri ai comunităţii.

În acest an şcolar la aceste activităţi au participat 113 de elevi voluntari din Colegiul Economic „Regele Mihai I” Buzău, coordonaţi de prof. Căpriţă Paraschiva împreună cu 17 profesori colaboratori şi 41 de elevi beneficiari din Liceul Tehnologic Special pentru Copii cu Deficienţe Auditive, coordonaţi de prof. Andrei Doina împreună cu 15 profesori colaboratori.

Printre activităţile desfăşurate amintim:

1) Campania „**Săptămâna legumelor şi a fructelor donate**” (14.11.-18.11.2024). S-au colectat bani din care s-au achiziţionat legume şi fructe care au fost distribuite la Complexul de Servicii Comunitare pentru Persoane Vârstnice „Alexandru Marghiloman” Buzău. Acţiunea s-a bucurat de succes, deoarece destinatarii produselor alimentare au fost impresionaţi şi mulţumiţi, iar elevii au învăţat să se implice în viaţa comunităţii sociale.

2) Activitatea „**Sărbătorile de iarnă prin ochii copiilor**” a avut loc la Liceul Tehnologic Special pentru Copii cu Deficienţe Auditive Buzău în data de 15.12.2023. Profesorii coordonatori au prezentat semnificaţia naşterii Domnului Iisus Hristos Elevii au împodobit bradul cu ornamente confecţionate de ei, au dansat în jurul lui şi au cântat colinde.

3) Activitatea „**Hristos a Înviat!**” a avut loc la Liceul Tehnologic Special pentru Copii cu Deficienţe Auditive Buzău în data de 23.04.2024 Cu această ocazie s-au confecţionat felicitări iar elevii voluntari de la Colegiul Economic „Regele Mihai I” Buzău au împărţit daruri copiilor cu deficienţe, aducând astfel bucurie în sufletul lor.

4) Cele mai frumoase activităţi au fost desfăşurate de **trupele de dans popular şi modern „Amicii”**, formate din câte 12 elevi – 6 voluntari şi 6 beneficiari care au participat la serbarea şcolară „Vine, vine Moş Crăciun”, la spectacolul de primăvară „Ghiocei pentru mama”, la Festivalul Artistic al Elevilor Buzoieni – unde au obţinut premiul II, la dansul tradiţional, la Concursul Regional de Folclor Tradiţional „Pe o gură de rai”, desfăşurat la Focşani, unde au obţinut premiul I.

Cele mai importante premii au fost obţinute la Concursul Naţional de Dans „Împreună pentru viitor” – faza judeţeană, premiul I ambele formaţii şi la faza regională desfăşurată la Curtea de Argeş, premiul II la dansul tradiţional şi premiul III, la cel modern.

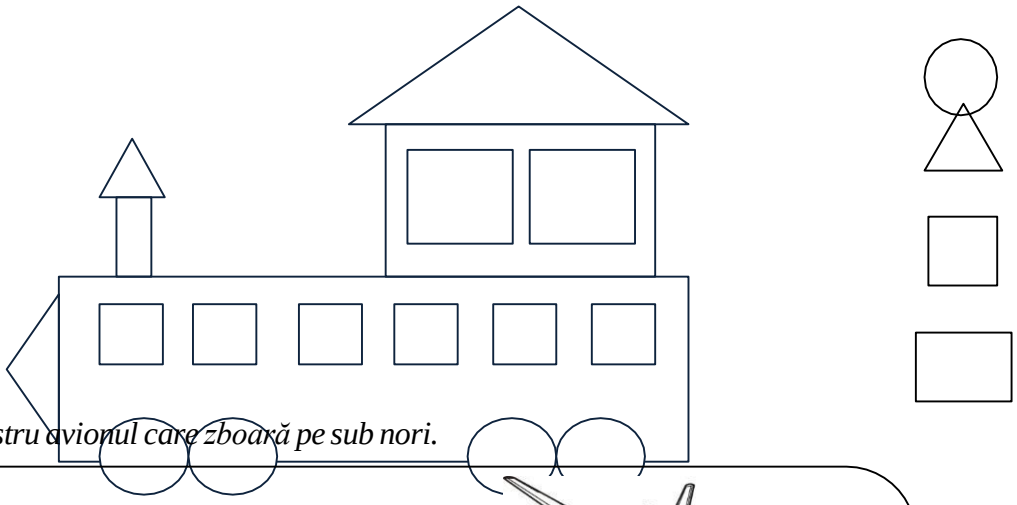
Alte activităţi care s-au desfăşurat au fost: „**Dincolo de cuvintele rostite**” – concurs de desene, „**Scrisoare pentru prietenul meu**” – concurs de eseuri, „**Jocuri de iarnă.”**

Prin desfăşurarea activităţilor din cadrul SNAC, s-au înregistrat progrese în planul formării personalităţii elevilor din ambele şcoli, sub diferite aspecte, s-au consolidat relaţiile de prietenie şi ajutor reciproc.

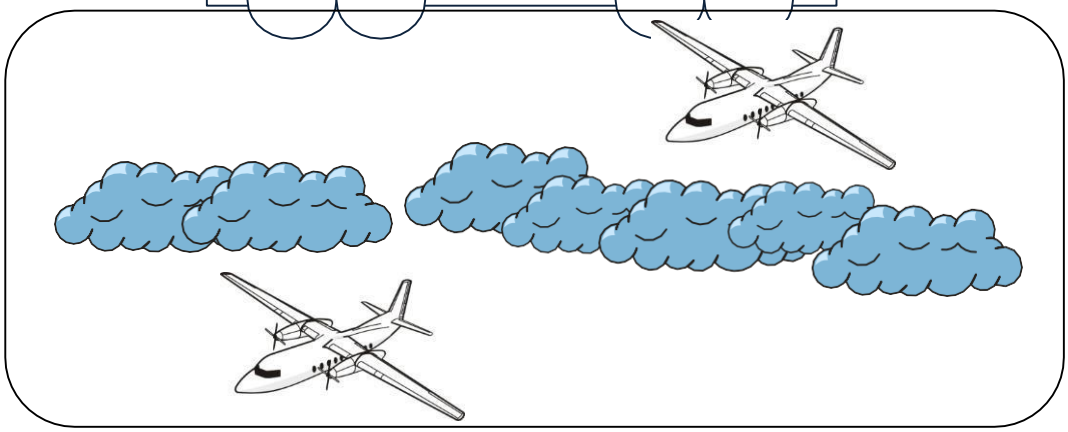
EVALUARE INITIALA GANDIRE LOGICA, REPREZENTARI ELEMENTARE MATEMTICE

Negruț Ioana Alexandra
Liceul Teologic Penticostal „Betel”

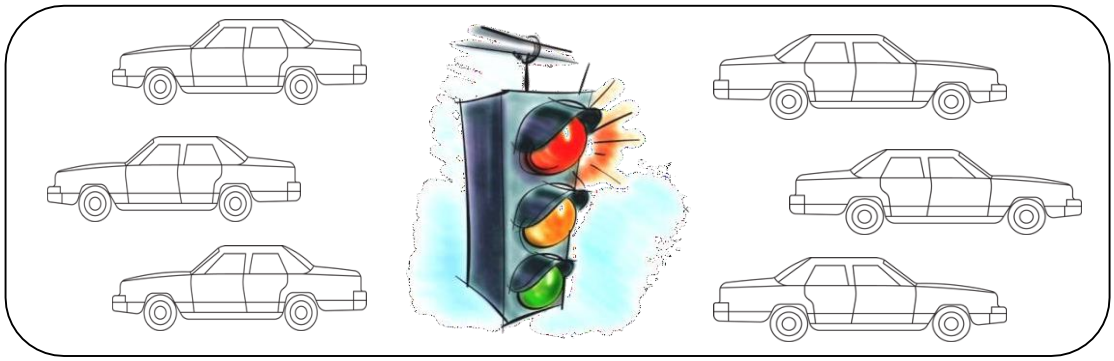
1. *Colorează cu galben dreptunghiurile, cu verde triunghiurile, cu albastru cercurile şi cu maro pătratele.*

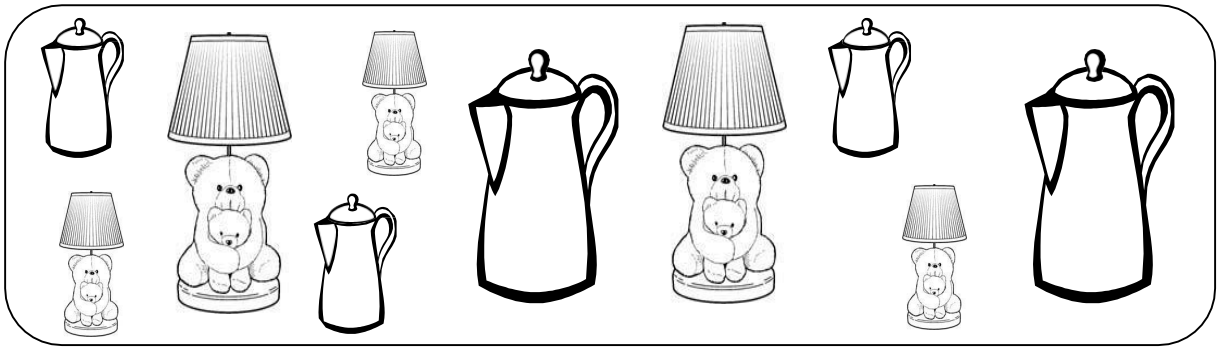
2.1. *Colorează cu albastru avionul care zboară pe sub nori.*

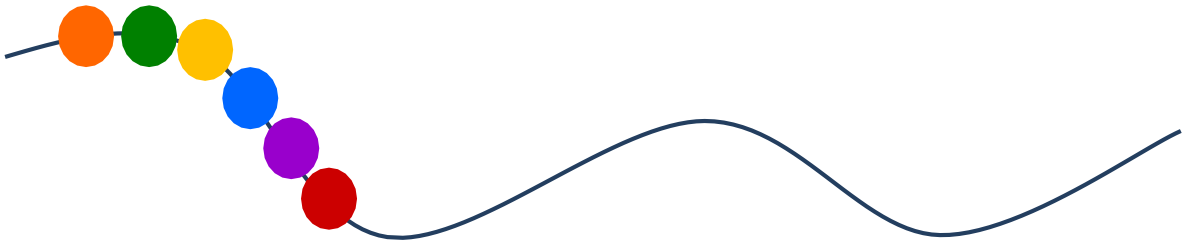
2.2. *Colorează maşinuţele din dreapta semaforului.*

2.3. *Colorează cu albastru obiectele mari şi cu roşu pe cele mici.*

3. *Continuă şiragul cu mărgele, respectând ordinea dată a culorilor:*

cerculeţe câte obiecte vezi

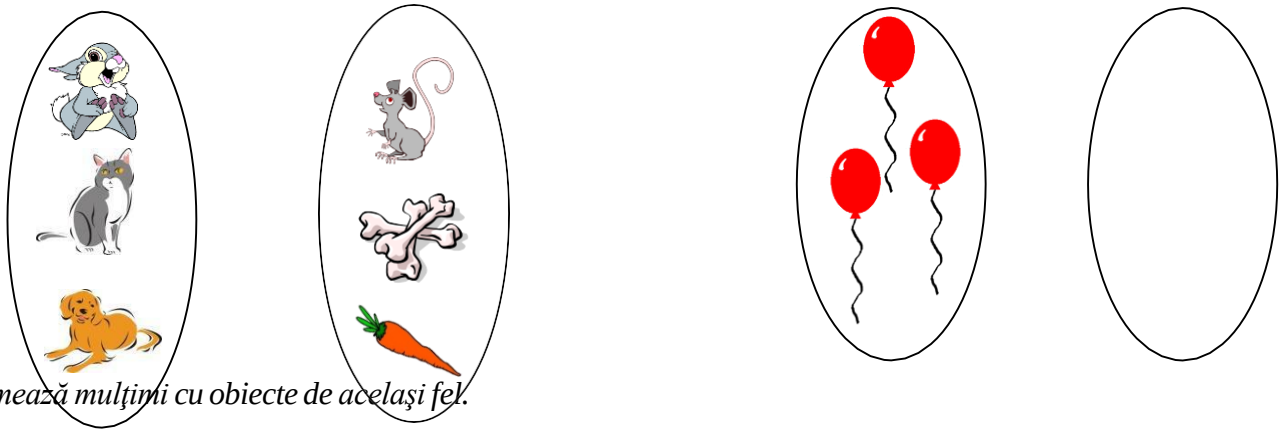
baloane câte cerculeţe vezi
Desenează tot atâtea

4. *Desenează tot atâtea*

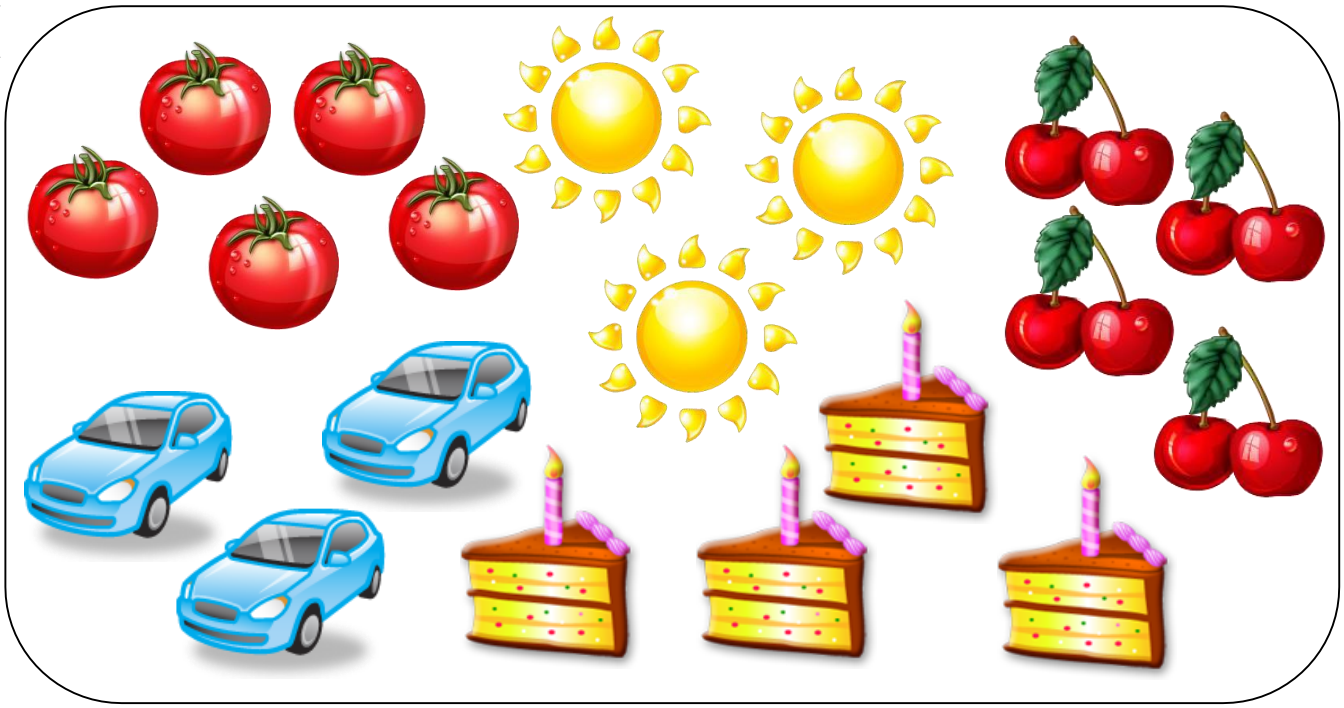

5.

6. *Realizează corespondenţe.Desenează mai multe baloanedecât in prima multime.*

7. *Formează mulţimi cu obiecte de acelaşi fel.*

BAREM DE EVALUARE ŞI DE NOTARE

Descriptori de performanţă:

ITEMUL	CALIFICATIVE			
	FOARTE BINE	**BINE**	**SUFICIENT**	**INSUFICIENT**
1.	Răspuns corect si complet: colorează toate cele 4 forme geometrice (triunghi, dreptunghi, pătrat, cerc) cu culorile solicitate.	- Răspuns parțial corect: colorează doar 3 forme geometrice (triunghi, dreptunghi, pătrat, cerc) cu culorile solicitate.	- Răspuns parțial corect: colorează doar 2 forme geometrice (triunghi, dreptunghi, pătrat, cerc) cu culorile solicitate.	- Răspuns incorect: colorează doar 1 formă geometrică (triunghi, dreptunghi, pătrat, cerc) cu culorile solicitate/le greşeşte pe toate.
2.	- Răspuns corect si complet: colorează cu culoarea potrivită toate obiectele prezentate în cele trei situaţii date (poziţie spaţială, lateralitate, mărime).	- Răspuns parțial corect: colorează cu culoarea potrivită doar obiectele prezentate în două situaţii date (poziţie spaţială, lateralitate, mărime).	- Răspuns parțial corect: colorează cu culoarea potrivită doar obiectele prezentate în una dintre situaţii (poziţie spaţială, lateralitate, mărime).	- Răspuns incorect: nu colorează cu culoarea potrivită obiectele prezentate din nici una dintre situaţiile date (poziţie spaţială, lateralitate, mărime).
3.	Răspuns corect si complet: continuă secvenţa de mărgele respectând ordinea dată a tuturor culorilor.	- Răspuns parțial corect: continuă secvenţa de mărgele respectând ordinea dată a primelor 4-5 culori.	- Răspuns parțial corect: continuă secvenţa de mărgele respectând ordinea dată a primelor 2-3 culori.	- Răspuns incorect: continuă secvenţa de mărgele respectând doar prima culoare/nu respectă nicio culoare.
4.	Răspuns corect si complet: completează corect toate cele 3 situaţii date.	- Răspuns parțial corect: completează corect toate cele 2 situaţii date.	- Răspuns parțial corect: completează corect toate cele 1 situaţii date.	- Răspuns incorect: nu completează corect nici una din cele 3 situaţii date.

5.	Răspuns corect si complet: realizează toate cele trei corespondenţe şi desenează obiecte respectând cerinţa „mai multe”.	- Răspuns parțial corect: realizează corect 2 corespondenţe şi desenează obiecte respectând cerinţa „mai multe”.	- Răspuns parțial corect: realizează corect doar corespondenţele/ doar desenează obiecte respectând cerinţa „mai multe”.	- Răspuns incorect: nu realizează corespondenţele şi nu respectă cerinţa „mai multe”.
6.	Răspuns corect si complet: formează toate cele 5 mulţimi cu obiecte de acelaşi fel.	- Răspuns parțial corect: formează 3-4 mulţimi cu obiecte de acelaşi fel.	- Răspuns parțial corect: formează 2 mulţimi cu obiecte de acelaşi fel.	- Răspuns incorect: nu formează nicio mulţime cu obiecte de acelaşi fel.

EVALUARE FINALĂ

ITEMI	FICATIVUL FINAL
Rezolvă 4-6 itemi cu FB, restul itemilor cu B	**FOARTE BINE**
Rezolvă doar 3-4 itemi cu FB, 1-2 itemi cu B sau S	**BINE**
Rezolvă doar 1 item cu FB, 1-2 itemi cu B, restul cu S	**SUFICIENT**
Rezolvă 0 itemi cu FB, 1 item cu B, 1-2 itemi cu S, restul cu I	**INSUFICIENT**

Proiect de lecţie EXPRIMAREA EMOŢIILOR

Belciug-Călina Mihaela-Loredana, profesor consilier școlar
CJRAE Timiș- Școala Gimnazială nr. 13 Timișoara

CLASA: a VI-a
OBIECTUL DE ÎNVĂŢĂMÂNT: Consiliere şi orientare
DURATA: 50 min.
MODUL TEMATIC: Comunicare şi abilităţi sociale
TEMA ACTIVITĂŢII: EXPRIMAREA EMOŢIILOR
TIPUL ACTIVITĂŢII DE CONSILIERE: de dezvoltare a abilităţilor emoţionale
COMPETENŢĂ GENERALĂ: *Integrarea abilităţilor de interrelaţionare, în vederea dezvoltării personale şi profesionale*
OBIECTIVE OPERAŢIONALE:
O1. Să recunoască emoţiile asociindu-le diferitelor contexte
O2. Să stabilească faptul că acelaşi context facilitează trăirea de emoţii diferite de către persoane diferite
O3. Să identifice gândurile pe care le avem într-o anumită situaţie, gânduri de care depind emoţiile pe care le simţim
STRATEGII UTILIZATE:
METODE ŞI TEHNICI DE LUCRU: expunerea didactică, explicaţia didactică, conversaţia, exemplificarea, exerciţii de exprimare emoţională, turul galeriei, joc de rol
MATERIALE: poveste educativă, imagini, cartonașe cu imagini, set de cărţi „emoţii”, fişe de lucru, minge
MOD DE ORGANIZARE: individual, colectiv dirijat, diadă, grupe
BIBLIOGRAFIE:
1. Petrică, S., Alexandrescu, E., Petrovai, D., (2009), *Strategii de prevenire a violenţei în şcoală - Program pentru reducerea comportamentelor agresive în mediul şcolar,* Salvaţi Copiii România
2. Vernon, A., Programul Paşaport pentru succes în Dezvoltarea Emoţională, Socială, Cognitivă şi Personală a copiilor din clasele IX-XII, Ed. RTS, Cluj Napoca
Componența clasei: 23 de elevi cu dezvoltare tipică, 3 elevi integrați, cu deficiență mintală ușoară

Cantitate Elevii vor completa jumătate din fișele de lucru	Timp Fișele de lucru vor fi realizate într-o unitate de timp cu 1,5 mai mare decât a celorlalți elevi din clasă	Nivel de suport Profesorul/colegii îi va/vor ajuta în completarea fișelor de lucru
Input Povestea educativă o prezint și în imagini.	Dificultate La sceneta, elevii cu CES vor spune 3 propoziții	Output Elevii vor citi colegilor completarea proprie a fișelor de lucru
Participare Elevul participă în sarcini alături de colegi, în diadă lucrează cei doi elevi cu CES	Obiective alternative Elevii vor recunoaște emoțiile după cartonașe cu imagini, că aceeaşi emoţie este trăită de oameni diferiţi în contexte diferite.	Curriculum substituit (funcțional)

Nr. crt	Secvenţele lecţiei	Timp	Ob	Conţinutul ştiinţific al lecţiei	Strategia didactică			Observaţii
				Activitatea profesorului/Activitatea elevilor	Metode	Mijloace	Forma de organizare	
1	Moment organizatoric	2'		Mai întâi se va saluta clasa de elevi. Elevii răspund la salutul profesorului.	Conversaţia		Colectiv dirijată	
2	Captarea atenţiei	5'		Le citesc elevilor o poveste educativă “Casa celor 1000 de oglinzi”, în care se ilustrează modalităţile pozitive de a face faţă la situaţii nefavorabile. Discuţii cu elevii au în vedere următoarele aspecte: ■ Modul de reacţie a celor doi cățeluși faţă de aceeaşi situaţie ■ Ce au gândit? ■ Cum s-au simţit? ■ Ce au făcut? Elevii cu CES vor vedea și imagini corespunzătoare acțiunii din cadrul povestei.	Conversaţia	Poveste educativă imagini	Colectiv dirijat	
3	Anunţarea temei și a obiectivelor operaționale	2'		Anunț elevii tema activității și ce vor învăța astăzi. Să recunoască emoţiile şi să le asocieze diferitelor contexte Să stabilească faptul că acelaşi context facilitează trăirea de emoţii	Expunerea		Colectiv dirijat	

				diferite de către persoane diferite Să identifice gândurile pe care le avem într-o anumită situaţie, gânduri de care depind emoţiile pe care le simţim				
4	Dirijarea învățării	25'	O1	Cunoaşterea emoţiilor personale presupune identificarea şi exprimarea lor coerentă, într-un context dat. În orice relaţie exprimăm informaţii, sentimente, fapte, amintiri. Uneori însă, ne este greu să exprimăm clar ceea ce vrem să spunem sau simţim - nu suntem coerenţi, iar alteori ne este greu să înţelegem ceea ce ni se spune - intenţia care se ascunde în spatele cuvintelor. Aceste situaţii sunt generatoare de conflict. Diferiţi oameni pot trece prin aceeaşi situaţie, însă se pot simţi diferit datorită gândurilor pe care le au. Putem astfel să schimbăm modul în care ne simţim, schimbându-ne gândurile pe care le avem despre o situaţie. *Exerciţiu de facilitare a exprimării emoţionale* *Exerciţiul "Vocabularul"emoţiilor*: Se utilizează un set de cărţi de joc care au notate pe una dintre părţi denumirea unei emoţii. Fiecare elev alege câte o carte şi încearcă să exprime emoţia notată printr-un comportament, manifestat într-o anumită situaţie; ceilalţi elevi trebuie să identifice emoţia prin comportamentul exprimat de elev. Solicit grupului de elevi să menţioneze pentru fiecare situaţie exemplificată de colegii lor, cum s-ar simţi ei dacă s-ar afla sau ar trăi acea situaţie. Cei trei elevi cu CES primesc cartonașe care au desenate o emoție, un chip de om manifestând emoția respectivă, putând astfel să o recunoască. *Exerciţiul "Despre emoţiile mele"*	Expunere Exercițiu Exemplificarea Conversaţia Exercițiu	Set de cărți de joc cartonașe cu imagini Fișă de lucru „Despre emoțiile	Colectiv dirijat Individual Colectiv dirijat Individual	Observarea sistematică a elevilor Observarea sistematică a elevilor.
			O2	Fiecare elev va completa propozițiile despre emoții din fișa de lucru. Cei 3 elevi cu CES vor avea o fișă cu jumătate din propozițiile depre emoții și dacă va fi nevoie, vor fi ajutați în completare de către profesor/colegi.				

				Desfăşurare: • Solicit unor elevi voluntari să împărtăşească un răspuns din fişa lor. • După ce fiecare voluntar prezintă un răspuns, îi întreb pe ceilalţi elevi ce au observat (aceleaşi emoţii apar în contexte diferite) *Aspecte de accentuat în discuţiile cu elevii:* Aceeaşi emoţie este trăită de oameni diferiţi în contexte diferite. Acelaşi context facilitează trăirea de emoţii diferite de către persoane diferite. Aceeaşi emoţie este exprimată diferit de către oameni diferiţi. Toate emoţiile noastre sunt fireşti.	Conversaţie	mele”	Colectiv dirijat	Observarea sistematică a elevilor
			O 3	*Exerciţiul „Modul în care mă simt”* Desfăşurare: Introduc activitatea discutând cu elevii despre ce cred ei privitor la modul în care se simt oamenii în anumite situaţii. Discuţia poate să pornească de la un exemplu concret - dacă am trăi într-o ţară unde nu ninge niciodată, vestea că va ninge ar putea să ne producă bucurie deoarece adesea avem prea puţine ocazii de a ne da cu sania sau cu patinele. Dacă suntem dintr-o tară în care ninge foarte des, vestea unei ninsori apropiate ne-ar întrista deoarece suntem plictisiţi de zăpadă. Pornind de la acest exemplu, accentuez ideea că modul în care gândim despre lucruri influenţează modul în care ne simţim. Fiecare elev primeşte o fişă de lucru cu mai multe scenarii. Pentru fiecare scenariu, elevii vor nota gândurile şi emoţiile asociate lor. La final, fiecare elev este invitat să discute cu un coleg pereche, în diadă lucrurile pe care le-a notat pe fişă. Elevii cu ces primesc o fişă cu jumătate din sarcinile celorlalți, sarcini exprimate și în imagini. În diadă vor lucra cei 3 copii cu CES cu alți elevi din clasă. După ce se discută în pereche, discuţiile de desfăşoară cu toată clasa pe baza întrebărilor de conţinut prin turul galeriei. Și copii cu CES vor participa la aceste discuții.	Expunere Conversaţie Exemplificarea Explicaţie didactică Conversaţie Explicaţie Exemplificarea Turul Galeriei	Fişă de lucru „Modul în care mă simt” imagini	Individual Diadă Colectiv dirijat	Observarea sistematică a elevilor

				Aspecte de accentuat în discuţiile cu elevii: Acelaşi context facilitează trăirea de emoţii diferite de către persoane diferite. Dacă contextul ar determina modul în care ne simţim, ar însemna ca în aceeaşi situaţie toţi oamenii să simtă acelaşi lucru. Modul în care ne simţim depinde de modul în care noi interpretăm situaţiile cu care ne confruntăm. Într-un anumit context fiecare gândeşte şi simte diferite emoţii.	Conversația Explicație didactică Exemplificare		Colectiv dirijat	Observarea sistematică a elevilor
5	Intensificarea transferului	10'		Elevii vor fi împărţiţi în 5 grupe. Fiecare grup va primi câte un scenariu de pe fișa de lucru „Modul în care mă simt” și va realiza o scenetă, pe care o va prezenta în faţa clasei. Și elevii cu CES vor fi ajutați de colegi și de doamna profesor să formuleze minin 3 propozitii pentru scenetă, de introducere. Ei vor introduce sceneta.	Conversaţia Joc de rol	Fișă de lucru „Modul în care mă simt”	Grupe	Gradul de creativitate şi înţelegere a celor prezentate.
6	Evaluarea performanței	5'		Exerciţiul de evaluare „ Regula mingii”. La sfârşitul orei voi cere elevilor, plasând o minge de la unul la altul în mod aleator, să-şi exprime propriile impresii despre activitatea de consiliere de grup desfăşurată, ce anume au învăţat din această activitate şi ce anume o să aplice începând de azi în viaţa lor. Și elevii cu CES vor realiza sarcina. Voi face aprecieri cu privire la prestaţia elevilor în oră.	Conversaţia	o minge din plastic de dimensiune mică	Colectiv dirijat Individual	Aprecieri privind participarea individuală şi a grupului la activitate
7	Incheierea activităţii	1'		Salut elevii și le mulţumesc pentru participare la activitatea de consiliere de grup.	Conversaţia		Colectiv dirijat	

Casa celor 1000 de oglinzi (folclor japonez) poveste educativă

Cu mult timp în urmă, într-un mic orăşel exista o casă cunoscută sub numele de “Casa cu o mie de oglinzi”. Într-o zi, un căţeluş mititel, vesel din fire, aflând de această casă, s-a hotărât să o viziteze. Bucuros că a ajuns la destinaţie, sărind fericit pe scări, a intrat în casă. S-a uitat pe hol dând din coadă, cu urechiuşele ciulite de emoţie, când ce să vezi! Surpriză! S-a trezit că era privit de alţi o mie de căţeluşi fericiţi şi prietenoşi care dădeau din coadă ca şi el. A zâmbit şi a primit înapoi o mie de zâmbete, la fel de calde şi prietenoase. Era normal, doar era casa celor o mie de oglinzi. Când a plecat, s-a gândit: “Este un loc minunat. Mă voi întoarce să-l vizitez şi altădată!”. În acelasi orăşel, alt câine, care nu era la fel de fericit şi prietenos ca primul, s-a hotărât şi el să viziteze casa. A urcat cu teamă scările, apoi, cu coada între picioare şi cu capul plecat, a intrat în casă. Când a văzut o mie de câini neprietenoşi uitându-se la el, s-a speriat de i s-a zbârlit părul pe spate, mârâind şi arătându-şi colţii. Când

ceilalţi o mie de câini din oglinzi şi-au arătat şi ei colţii, a fugit speriat. Odată ieşit afară, s-a gândit: “E un loc îngrozitor, nu mă mai întorc acolo niciodată!”.

Fişă de lucru “Despre emoţiile mele”

Instrucţiuni: *Completaţi fiecare dintre aceste propoziţii despre emoţii, folosind propriile cuvinte şi exemple reale despre cum vă simţiţi.*

Mi-e frică atunci când

_____

Sunt bucuros când

_____

Sunt trist atunci când

_____

Sunt furios când

_____

Mă simt ruşinat când

_____

Fişă de lucru “Modul în care mă simt”

Instrucţiuni: *Citeşte fiecare scenariu. Pentru fiecare încearcă să identifici ce crezi tu despre această situaţie. După ce ai identificat gândurile, notează în spaţiul liber, modul în care te-ai simţit.*

Ţi-ai lăsat geaca cea nouă pe terenul de sport al școlii şi cineva ţi-a luat-o.

Te gândeşti:.....
.....

Te simţi:.....
.....

Două dintre prietenele tale/prietenii tăi stau împreună într-un colţ al clasei. Ele/ei se uită la tine şi încep să râdă.

Te gândeşti:.....
.....

Te

simţi:.....
.....
Tocmai ai fost selectat dintre toţi elevii din clasa ta să participi la un concurs naţional.
Te
gândeşti:.....
.....
Te
simţi:.....
.....
Ai fost învinovăţit/ă, făcut responsabil/ă pentru ceva ce nu ai făcut.
Te
gândeşti:.....
.....
Te
simţi:.....
.....

PROIECT DIDACTIC

Pui Lenuța- Maria
Lic.Tehn.”Liviu Rebreanu”Maieru

Data: 05.04.2023
Instituția de învățământ:Lic.Tehn.”Liviu Rebreanu”Maieru

Clasa: a III-a
Prof.înv.primar:Pui Lenuța- Maria
Aria curriculară: Om și societate
Disciplina: Educația Civică
Subiectul lecției: „ Respectul/Lipsa de respect”
Tipul lecției: Însușire de noi cunoștințe
Forma de realizare: Activitate integrată
Discipline integrate: Educație civică
Limba și Literatura Română
Științe ale Naturii
Durata lecției: 50 minute

COMPETENȚE GENERALE:

1. Aplicarea unor norme de conduită în viața cotidiană;
2. Manifestarea unor deprinderi de comportament moral-civic în contexte de viață din mediul cunoscut;
3. Cooperarea cu ceilalți pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru, manifestând disponibilitate.

COMPETENȚE SPECIFICE:

- **Educație Civică**

1.2. Identificarea unor elemente relevante pentru apartenența la diferite comunități (locală, națională, europeană);
1.3. Explorarea unor norme morale care reglementează relațiile cu ceilalți oameni;
2.1. Explorarea unor valori morale care stau la baza relațiilor cu ceilalți oameni;
2.2. Recunoașterea unor comportamente moral-civice din viața cotidiană;
2.3. Deosebirea comportamentelor prosociale de cele antisociale;
3.1. Relaționarea pozitivă cu ceilalți, în rezolvarea unor sarcini simple de lucru.

- **Limba și Literatura Română**

1.1. Realizarea de deducții simple pe baza audierii unui text literar sau informativ simplu;
1.4. Manifestarea atenției față de diverse tipuri de mesaje în contexte previzibile;
2.4. Inițierea și menținerea unei interacțiuni în vederea rezolvării de probleme individuale sau de grup.

- **Științe ale naturii**

1.1. Identificarea unor relații între corpuri în cadrul unor fenomene și procese.

OBIECTIVE GENERALE:

S1.Manifestarea interesului pentru cunoaștere valorilor morale;
S2. Stimularea reflecţiei asupra unui comportament politicos și amabil în relația cu ceilalți;
S3. Dezvoltarea abilității de a comunica prin utilizarea unui limbaj adecvat.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE

Până la sfârșitul lecției, elevii vor fi capabili:

O1 – Să răspundă oral la întrebări pe baza textului audiat/citit;
O2 –Să citească expresiv, corect, conștient, cursiv, un text la prima vedere;
O3 – Să exemplifice situații din care să reiasă valoarea morală - respectul;
O4 – Să își exprime părerea asupra unor acțiuni care indică respectul sau lipsa de respect
O5 – Să așeze bilețelele corespunzător cerinței primite.

STRATEGII DIDACTICE

Metode și procedee de învățământ: conversația, explicația, exercițiul, problematizarea, observația, demonstrația, metoda ciorchinelui;
Mijloace de învățământ: laptop, caiet de clasă, manual, copacul de primăvară – șablon , bilețele, cartonașe
Forme de organizare: frontală, individuală, în perechi

SISTEM DE EVALUARE

Forme de evaluare: continuă
Metode de evaluare: chestionare orală, observarea sistematică a activității și comportamentului elevilor, aprecieri verbale

BIBLIOGRAFIE

- Programa școlară pentru disciplina „*Educație civică*”,clasele a III-a și a IV-a aprobată prin ordinul ministrului nr.5003/ 02.12.2014,București;
- Educație civică, manual pentru clasa a III-a, Tudora Pițilă, Cleopatra Mihăilescu, Editura Art Klett, 2021 ;
- **https://www.youtube.com/watch?v=KW7G1ejR6bc.**

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII

EVENIMENTUL DIDACTIC	OB. OP.	CONȚINUTUL LECȚIEI	STRATEGII DIDACTICE			EVALUARE
			METODE ȘI PROCEDEE	MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT	FORME DE ORGANIZARE	
1.Moment organizatoric 1 minut		Asigur un climat educational favorabil desfășurării lecției , pregătesc materialul necesar.				
2.Captarea atenției 2-4 minute	O1	Vom viziona un filmuleț reprezentativ lecției de astăzi. Prin întrebări successive, conduc elevii să descopere titlul lecției.	Conversația Explicația	Laptop	Individual Frontal	Aprecieri verbale
3.Anunțarea temei și a obiectivelor 1-2 minute		Voi anunța subiectul lecției și voi prezenta pe scurt obiectivele pe care intenționez să le atingem până la finalul orei. Se va scrie titlul lecției pe tablă și în caiete: „Respectul și lipsa de respect”.	Explicația Conversația	Caiet de clasă tablă	Frontal	
4.Dirijarea învățării 25-30 minute	O1 O2	Elevii observă imaginea din manual, de la pagina 50. Se poartă o discuție despre această imagine. - Unde se află persoanele din imagine? Cum se comportă ele? - Care este părerea ta despre acest comportament?	Explicația Conversația	Caiet de clasă Manual Planșă cu copac	Individual Frontal	Observarea sistematică Aprecieri verbale

	O3 O4 O5 O6	- Cine se comportă lipsit de respect față de celelalte persoane? - Ce sfaturi le-ați da celor doi copii? Ulterior, elevii vor citi textul „Întâmplări din clasă”, după Dimitrie Goga. Vom dezbate întâmplările din text: - Care sunt vorbele și gesturile care dovedesc lipsa de respect a băiatului? - Față de cine își manifestă el această atitudine? - Cum își îndreaptă el comportamentul? A procedat corect? Pornind de la informațiile desprinse din text, elevii află că respectul reprezintă prețuire, considerație, stimă față de propria persoană, față de familie, față de prieteni și față de celelalte persoane. Respectul se manifestă prin vorbe, gesturi și fapte bune. Se notează aceste informații pe tablă, iar elevii le notează pe caiete. De asemenea, aceștia află că lipsa de respect reprezintă un comportament negativ față de o persoană. Acest lucru duce la distrugerea relațiilor între persoane. **Copacul valorilor (Anexa 1)** Acesta va fi un element din panoul de primăvară, pe care elevii îl vor atașa ultima data. Într-un coșuleț vor fi bilețele pe care sunt scrise	Problematizarea Exercițiul	Bilețele		

		trăsături pozitive, fapte bune și trăsături negative, fapte rele. Copiii vor extrage bilețele pe care le vor lipi astfel: pe cele *bune* (care arată trăsături pozitive, fapte bune) în copac și cele *rele* (trăsături negative, fapte rele) jos, lângă copac **Discuții generalizatoare:** *Ce poate reprezenta copacul?* (o familie, un grup, o comunitate) *Dar bilețelele?* (oamenii cu trăsăturile lor pozitive și negative) *Ce facem cu bilețele așezate la baza copacului*? (Încercăm să schimbăm trăsăturile negative, arătăm că sunt greșite, le răspundem cu bunătate).				
5. Fixarea cunoștințelor 5-6 minute	O2 O3	În continuare vom realiza o activitate în perechi. Fiecare pereche va avea de completat câte un cartonaș cu recomandări despre cum trebuie să te manifești politicos în următoarele situații: GRUPA 1 – În vizită; GRUPA 2 – La teatru; GRUPA 3 – În familie; GRUPA 4 – La restaurant; GRUPA 5 – La cinema; GRUPA 6 – La școală; GRUPA 7 – În timpul unei excursii.	Conversația Explicația Exercițiul	Cartonașe		Observarea sistematică

		La finalul activității, fiecare pereche va citi răspunsurile.				
6. Asigurarea retenției și a transferului 3-5 minute	O1 O4	Activitatea următoare presupune o serie de discuții pe baza unor cartonașe. Fiecare cartonaș va avea inserat o întâmplare care arată respectul sau lipsa de respect în viatața de zi cu zi. (Anexa 2)	Conversația	Cartonașe	Frontal Individual	Aprecieri verbale
7. Încheierea activității 2 minute		Voi realiza aprecieri referitoare la comportamentul elevilor și asupra modului în care au participat la lecție.			Frontal	Aprecieri verbale

ANEXA 1

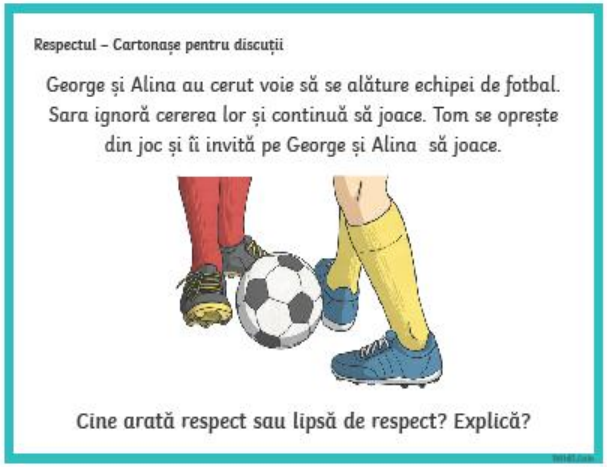
1. Ascult pe cineva fără să întrerup.
2. Nu-i apreciez calitățile colegului.
3. Salut fără să scot căciula de pe cap.
4. Cedez locul, în mijlocul de transport, unei persoane mai în vârstă.

1.Vorbesc tare ca să ma pot face înțeles.
2. Nu am grija de lucrurile împrumutate, deoarece nu sunt ale mele.
3. Sunt punctual la ore.
4. Contează să salut, nu cum salut.

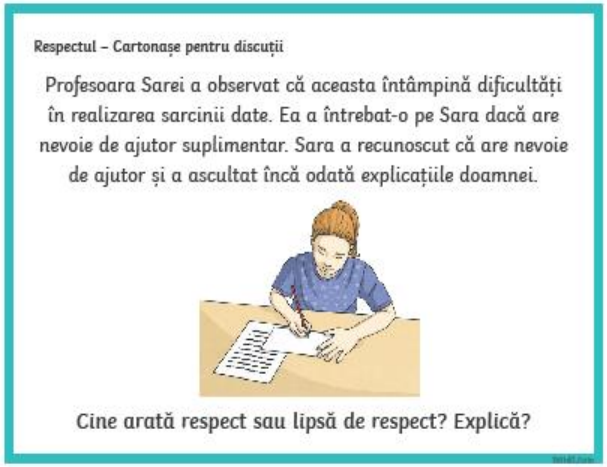
1. Îl întrerup pe cel cu care discut, pentru a-mi spune părerea.
2. Răspund obraznic.
3. Apreciez calitățile colegului meu.
4. Salut întodeauna, atunci când intru în sala de clasă.

1. Nu mă interesează părerea celorlalți.
2. Vorbesc politicos numai cu anumite persoane.
3. Nu cedez locul, în mijlocul de transport, unei persoane mai în vârstă.
4. Mă îmbrac corespunzător la școală.

Respectul
Cartonașe pentru discuții

Respectul – Cartonașe pentru discuții
George și Alina au cerut voie să se alăture echipei de fotbal. Sara ignoră cererea lor și continuă să joace. Tom se oprește din joc și îi invită pe George și Alina să joace.
Cine arată respect sau lipsă de respect? Explică?

Respectul – Cartonașe pentru discuții
Geanina și fratele ei Luca se jucau cu prietenii lor și au lăsat dezordina în sala de mese. Mama le-a cerut să facă ordine, dar ei au preferat să iasă afară cu prietenii lor.
Cine arată respect sau lipsă de respect? Explică?

Respectul – Cartonașe pentru discuții
Profesoara Sarei a observat că aceasta întâmpină dificultăți în realizarea sarcinii date. Ea a întrebat-o pe Sara dacă are nevoie de ajutor suplimentar. Sara a recunoscut că are nevoie de ajutor și a ascultat încă odată explicațiile doamnei.
Cine arată respect sau lipsă de respect? Explică?

LESSON PLAN

Rotaru Daniela Elena
Colegiul Național de Informatică *Spiru Haret* Suceava

Date: the 26th of May, 2024
Class: 9 E
Level: Intermediate
Lesson type: speaking, reading, writing
Subject: ***Spread the News***
Time: 50 minutes

Objectives:

- to introduce the topic of the lesson;
- to develop the writing, reading and speaking skills of the students;
- to develop students' ideas on given topics like the news, newspapers, books, e-books, and magazines.

Skills: speaking, writing, reading, listening
Methods: paragraph writing, conversation, pair work, brainstorming
Teaching materials: dictionaries, blackboard, students' books, video projector, computer

Activity 1 – Warm-up

Aim – to introduce the topic
Procedure:

1. T starts the lesson with a breathing exercise as part of ***Social-Emotional Learning***, entitled ***Mindful Breathing*** - https://www.youtube.com/watch?v=0g1l_7vaEqQ
2. T reads the title aloud and elicits the meaning of the title (keeping people informed). Then Ss speculate about the content of the unit (the news, bad news, disasters, gossip, etc).
   Interaction: teacher-students, students-students
   Time: 7 minutes

Activity 2

Aim: to practise the vocabulary on given topics like the news, newspapers, books, e-books, and magazines
Procedure:

1. T reads the question and the prompts from exercise 2a/page 148 and elicits Ss' answers around the class. Alternatively, T carries out a class quiz and uses the information to draw a graph showing Ss' answers.
2. T reads the questions from exercise 2b/page 148 and elicits the form of each type of book. lf necessary, T or Ss bring samples or pictures of each to show to the class. T allows Ss two minutes to answer the questions and monitors Ss' performance around the class. T asks individual Ss to answer the questions in front of the class about their favourite books.
3. T asks a student to present the survey results from exercise 2c/page 148. T elicits how a survey is conducted. (A random group of people are asked a set of questions. The results are collected and

percentages are calculated, which are then represented on a graph.) T reads out the questions and the example. Ss answer the questions. T checks Ss' answers around the class.
Interaction: teacher-students, students-teacher
Time: 10 minutes

Activity 3
Aim: to develop the speaking and writing skills of the students
Procedure:

1. T asks Ss to read all the arguments in favour of electronic media from exercise 3a/page 148. Based on the categories the students have, they discuss all the arguments in favour of electronic media.
2. Ss work in pairs and make up sentences expressing their opinions, for exercise 3b/page 148. T checks Ss' performance around the class and asks some pairs to present their opinions to the class.
Interaction: teacher-student, students-students, pair work
Time: 8 minutes

Activity 4:
Aim: to develop the reading and speaking skills of the students
Procedure:

1. T asks Ss to read the title of the article and say what they think the article is about. Ss answer the questions. T checks Ss' answers.
2. T explains the task for exercise 4b/page 148. T allows Ss five to six minutes to read the text and the sentences (A-I). T reads out the example and elicit why E is the correct answer. (It contains the reference words *daily newspaper* and *screen* from the previous sentence. Ss complete the task. T checks Ss' answers by asking individual Ss to read the completed text.
3. T explains the task from exercise 5/page 149. Ss complete the task. T checks Ss' answers and asks Ss to justify their answers from the text. Ss then express their opinions with reasons.
Interaction: teacher-students, students-students
Time: 15 minutes

Activity 5
Aim: to practise vocabulary related to topics like the news, newspapers, books, e-books, and magazines
Procedure:

1. T asks Ss to read the headlines and the newspaper sections, exercise 6a/page 150, and explains any unknown words. Ss work in pairs and match the headlines to the most appropriate section. Then, Ss answer the questions. Ts checks Ss' answers around the class.
2. T explains the task from exercise 7/page 150. Ss listen and do the exercise. T checks Ss' answers.
Interaction: student-teacher, student-student
Time: 8 minutes

Activity 6: Homework assignment
T asks Ss to do exercises 4c/page 149, 8/page 150, 9/page 150 and 10/page 151, as their homework for the next class.
Interaction: teacher-students
Time: 2 minutes

PROIECT DE ACTIVITATE INTEGRATĂ
“ÎN PĂDUREA MINUNATĂ”
-EDUCAȚIE DIFERENȚIATĂ-

GOINA FLORENTINA LOREDANA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ SĂNANDREI, GRĂDINIȚA CU PROGRAM NORMAL CARANI

NIVELUL/ GRUPA: Combinată
TEMA ANUALĂ DE STUDIU: Cum este, a fost şi va fi aici, pe Pământ?
TEMA PROIECTULUI: „Pădurea-izvor de viață”
TEMA SĂPTĂMÂNII : „Pădurea-izvor de viață”
TEMA ACTIVITĂŢII : „În pădurea minunată”
MIJLOC DE REALIZAREA: Activitate integrată (ALA1 + DȘ + DOS + ALA 2)
TIPUL DE ACTIVITATE: Dobândire şi consolidare de cunoştinţe
FORMĂ DE ORGANIZARE: Frontal, pe grupuri, individual
ELEMENTE COMPONENTE ALE ACTIVITĂŢII INTEGRATE

- **ADP: Întâlnirea de dimineaţă :** „Copacul”- joc
- **ALA: -** Bibliotecă : „Scriitorii din pădure”-grafisme

Construcții: „Peisaj din pădure”- construcții cu materiale din natură
Științe: „Matematică în pădure”- numerație 1-3, 1-5, 1-10

- **ADE: -** „Copacul ocupat”- DȘ- povestirea educatoarei; DOS- Abilități practice: „ Coliere din lut”- presarea frunzelor în lut
- **ALA2:** -Joc de mișcare-„Pe urmele veveriței”

-Joc muzical liniștitor: „Ciocănitoarea”

OBIECTIVE:
O1: să verbalizeze întâmplările din poveste, folosindu-se de întrebările ajutătoare;
O2: să enumere părțile componente ale unui copac;
O3: să așeze frunzele pe lut pentru elaborarea colierului;
O4: să preseze frunzele în lut cu ajutorul făcălețului;
O5: să picteze amprenta frunzei cu culoarea verde;

O6: să traseze elementele grafice de pe fișă;
O7: să construiască un peisaj din pădure, folosindu-se de materiale din natură;
O8: să asocieze cantitatea cu cifra corespunzătoare;
O9: să execute săritura cu desprindere de pe ambele picioare/ într-un picior cu deplasare înainte;
O10: să execute bătaia cu 2 bețe în ritmul muzicii.

Scenariul activităţii

Activitatea debutează cu ***Întâlnirea de dimineaţă:***

Salutul începe de la educatoare şi continuă cu fiecare copil în parte. Fiecare copil îşi va saluta colegul de lângă el, spunându-i că se bucură să se revadă şi astăzi la grădiniţă. Cercul salutului se va încheia atunci când ultimul copil o salută pe doamna educatoare.

După ce s-a încheiat cu salutului de dimineaţă, se va trece la ***Prezenţa*** copiilor la grădiniţă .

Calendarul naturii: “Ziua, luna, anul, / Anotimpul ni-l arată. Deci calendarul naturii, / Să-l completăm de-ndată!”

Noutatea zilei: Educatoarea le va prezenta copiilor un puzzle din fetru și îi va îndemna să îl așeze corect pentru a descoperi un copac. Se va purta o discuție referitoare la părțile componente ale unui copac: trunchi, crengi, frunze, rădăcină:

Anunţ ***tema zilei şi obiectivele*** propuse, pe înţelesul preşcolarilor. „Dragi copii, acesta este un copac, dar nu orice copac! El este un copac ocupat!” Apoi îi întreab dacă doresc să afle povestea: „Copacul ocupat”.

Prin intermediul ***tranziţiei*** „Ciu-Ciu ua”, copiii sunt conduşi la centrul „Bibliotecă” pentru a asculta povestea.

Educatoarea relatează povestea utilizând metoda Șorțul povestitor. , în cazul de faţă, şorţul ne va spune poveste, cu ajutorul copiilor.Ca elemente componente şi de nelipsit în această metodă, sunt: un şort, de regulă din material textil, elementele de fetru detaşabile, reprezentând personaje, elementele constitutive ale poveştii. Odată intuită povestea cu unul dintre aceste elemente surpriză, educatoarea-şi va pune şorţul povestitor, intuind cu copiii care sunt elementele de pe el: nori, pădure, drum, casă, etc şi începe povestea propriu-zisă.

Cu fiecare etapă povestită, educatoarea va invita un copil să scoată din buzunarul şorţului un personaj, detaşabil, care va putea fi prins pe şorţ cu ajutorul scaiului, astfel încât povestea să prindă glas prin şorţul pus pe educatoare.

Cu fiecare element plasat pe şorţ, de către copii, povestea se va contura treptat, astfel încât, la final să poată fi reluată de la primul element şi să curgă lent, fiecare etapă, astfel încât povestea să fie redată în întregime, cu uşurinţă de către copii.

DȘ: „Copacul ocupat”- povestirea educatoarei se va iniția cu ***Captarea ațenției***: „Eu sunt un copac, un copac foarte ocupat! Doriți să aflați de ce sunt foarte ocupat?”

Povestirea educatoarei va urmări mai multe secvențe:

RĂDĂCINA: „Ia, priviți rădăcinile mele: sunt lungi și întortocheate. Ele sunt înfipte în pământ și mă ajută să mă hrănesc și să beau apă pentru a crește mare și puternic.”

GHINDE/FRUCTUL: „Priviți ghindele mele rotunde și lucioase. Veverițele le dezgroapă din pământ și le mănâncă.”

TULPINA: „Uite, tulpina mea, unde furnicile înaintează în grabă cu mâncare pentru mușuroi!”

„Am o surpriză aici: în scorbura mea se află o bufniță. Ea doarme toată ziua, iar noaptea merge la plimbare.”

„Ciocănitoarea bate POC-POC-POC, căutând insecte pentru prânz.”

CRENGI: „Ia, priviți, crenguțele mele! Ele sunt sus-sus, iar veverițele sar din creangă în creangă și se distrează.”

„Am și o surpriză pe una dintre crenguțele mele: un cuib călduț și primitor. În cuib sunt trei ouă mici și în curând voi avea puișori!”

FRUNZE: „Priviți frunzele mele verzi! Ele se mișcă în vânt și vă oferă aer curat pentru a respira.”

Prin intermediul metodei Explozia stelară se va face ***Asigurarea Feed-back-ului***. Învățămintele povestirii vor fi desprinse de către copii cu ajutorul întrebărilor.

- Steluța **CINE** sare din creangă în creangă? (Veverița).
- Steluța **CE** se află pe crenguțe? (frunze, un cuib).
-
- Steluța **DE CE** avem nevoie de copaci? (Oxigen, umbră, lemn, hârtie).
- Steluța **UNDE** caută ciocănitoarea hrană? (în trunchiul/tulpuna copacului).
- Steluța **CARE** sunt părțile componente ale copacului? (rădăcină, tulpină, crengi, frunze)

DOS -Abilități practice: „Coliere”

- **EXPUNEREA MODELULUI:**

Educatoarea va prezenta copiilor colierul model.

- **DEMONSTRAREA MODEL A EDUCATOAREI:**

Educatoarea va demonstra modelul, urmând fiecare etapă ce va trebui parcursă de către copii, totodată încurajându-i să dea dovadă de creativitate.

- **EXECUTAREA PROPRIU-ZISĂ :**

Copiii vor realiza colierul urmând următoarele etape:

- ✓ Așezarea pe lut a frunzelor;
- ✓ Presarea cu ajutorul făcălețului pentru a rămâne imprimate în lut;
- ✓ Extragerea frunzei;
- ✓ Pictarea amprentei frunzelor cu culoarea verde.

La finalul activității se va face ***Turul galeriei***, iar copiii vor putea vedea ce au lucrat, se vor face aprecieri asupra modului de lucru.

Prin intermediul ***tranziţiei*** „Dansează Hopa-hopa”, copiii sunt conduşi la centrele de interes.

ALA1: Preșcolarii vor lucra la centre diferențiat în funcție de nivelul de vârstă și în funcție de propriile hobby-uri și afinități.

Copiii se vor muta de la un centru la altul în funcţie de dorinţele lor. La finalul activităţilor de la centrele de interes, copiii vor putea vedea ce au lucrat, se fac aprecieri asupra modului de lucru, se aplaudă preşcolarii şi se fac aprecieri verbale.

BIBLIOTECĂ: Copiii vor lucra diferențiat primind 3 tipuri de fișe cu grafisme în funcție de nivelul de vârstă și de nivelul de pregătire. Aceștia vor trasa cu carioca sau cu creionul elementele grafice.

PROIECT DE ACTIVITATE

Prof.înv.preșcolar Spirea Daniela
Grădinița Mănești

GRUPA: Mare
TEMA ANUALĂ: „Când, cum și de ce se întâmplă?”
TEMA SĂPTĂMÂNII:„ Sosirea primăverii”
TEMA ZILEI: „Buchetul primăverii”
MIJLOC DE REALIZARE: Activitate integrată (ADP, ADE, ALA)
TIPUL ACTIVITĂȚII: Însușire de cunoștințe, formare de priceperi și deprinderi
FORME DE ORGANIZARE: frontal, pe grupuri, individual
ELEMENTELE COMPONENTE ALE ACTIVITĂȚII INTEGRATE

- **ADP: Întâlnirea de dimineață:** „Florile aduc bucuria revenirii primăverii”
  Salutul. Rugăciune. Prezența. Calendarul naturii.

RUTINE „*Floricele adunăm / Nici o clipă noi nu stăm”* (deprinderea de a finaliza o acțiune)
TRANZIȚII: „Sub umbrelă”- joc muzical
„Bună dimineața, trezirea”- *joc de mișcare*
„Mingea călătoare”- *joc de mișcare și atenție*

- ***ALA: Alfabetizare:*** „Cărticica primăverii”
  Construcții *„Grădina cu flori”*
  Joc de masă *„Aranjamente florale”*
- ***ADE:*****Domeniul științe** (Cunoașterea mediului) „ *Laleaua și zambila”- observare*
- **Domeniul estetic și creativ** (Educație plastică)*„ Flori de primăvară” -modelaj*
- ***ALA: Joc de mișcare și de atenție:****„Albina și florile”*
  Joc liniștitor:*„În țara tăcerii”*

DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII:
Caracteristici structurale și funcționale ale lumii înconjurătoare.
Motricitate grosieră și motricitate fină în contexte de viață familiare.
Activare și manifestare a potențialului creativ
COMPORTAMENTE:
Identifică și valorifică unele caracteristici ale lumii vi, ale Pământului și Spațiului
Descrie unele caracteristici ale lumii vii, ale Pământului.
Își coordonează mușchii în desfășurarea unor activități diversificate, specifice vârstei.
Utilizează mâinile și degetele pentru realizarea de activități variate.
SCOPUL ACTIVITĂȚII:

- Lărgirea și adâncirea cunoștințelor despre florile de primăvară, aratându-se deosebirile și asemănările dintre ele; îmbogățirea vocabularului cu cuvintele: petale, rădăcină firoasă,tulpină subpământeană (bulb) și aeriană;
- Consolidarea deprinderilor de a modela, folosind tehnici de lucru învațate .

OBIECTIVE OPERAȚIONALE: La sfârșitul activităţii, copiii vor fi capabili:

- Să denumeasca partile componente ale unei plante ;
- Să denumeasca rolul pe care îl are fiecare parte componentă a plantei;
- Să enumere condițiile necesare creșterii plantelor și modul de înmulțire;

- Să precizeze modul de îngrijire al plantelor și utilitatea lor în viața omului;
- Să modeleze plastilina folosind diferite mișcări (circular și traslatorie) pentru a realiza tema propusă;
- Să realizeze o cărticică a primăverii rezolvând corect fișele de lucru puse la dispoziție;
- Să construiască prin îmbinare,suprapunere,alăturare ronduri cu flori ;
- **Să** găsească ordinea părțile componente ale florilor prin metoda ”desen în patru pași”.

STRATEGII DIDACTICE

METODE ŞI PROCEDEE: observatia, conversaţia, explicatia, exercițiul, jocul, demonstrația, exercițiul; Diagrama Venn,turul galeriei

MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: calendarul naturii, panou de prezență, elementul surpriză (film educațional), imagini cu flori de primăvară,jetoane,plastilină,planșetă,fișe de lucru, mingii.

BIBLIOGRAFIE:

1. *„Curriculum pentru educație timpurie” 2019,* MEN;
2. Suport pentru explicitatea şi înţelegerea unor concept şi instrumente cu care operează curriculumul pentru educaţie timpurie, 2019;
3. Georgeta Ruiu, Breben Silvia, Gongea Elena - „Metode interactive de grup – ghid metodic pentru invatamantul prescolar”, Editura Arves, 2007

SCENARIUL ACTIVITĂȚII

ACTIVITĂȚI DE DEZVOLTARE PERSONALĂ (ADP):

Activitatea va debuta cu **Întâlnirea de dimineaţă.**

P**rezența** se realizează cu ajutorul Emometrului:

În continuare, atenţia copiilor se va îndrepta spre Calendarul Naturii.

Copiii vor completa calendarul naturii , cu cu imaginile potrivite pentru anotimp, an, lună, zi şi data săptămânii.

Împărtăşirea cu ceilalţi se va realiza prin schimb de impresii despre ziua de astăzi, despre ceea ce ei simt în acest moment, despre ceea ce doresc să povestească (sunt trişti, calmi, fericiți, au ceva important să povestească, etc.).

Tranziţii: „Sub umbrelă” – joc muzical

Copiii se ridică în picioare, intonează cântecul și execută mișcările sugerate de text

Noutatea zilei: Captarea atenției se va realiza cu ajutorul unei cutii surpriză, și un mesaj (film educațional) din partea florilor.

Se deschide cutia-surpriză care conține ca indiciu flori,cărticică,planșetă cu imagine model-modelaj dar și surprizele dulci de la finalul activității.

Plecând de la acest indiciu, educatoarea **anunță tema zilei: „**Buchetul primăverii**”**, temele activităților și obiectivele stabilite.

ACTIVITĂȚI PE DOMENII EXPERIENȚIALE (ADE)

Frontal se va desfășura **Cunoașterea mediului** în cadrul **Domeniului Științe,** în care copiii vor observa **„** *Laleaua și zambila”*

SINTEZA PARȚIALĂ (efectuată de copii și educatoare)

Educatoarea va invita copiii să privească florile,să cerceteze, miroase după care li se vor prezenta părțile componente și rolul acestora,modul de îngrijirea și oferirea florilor,ciclul de viață,nevoile unei plante,prezența unui pigment care le face să fie de multe culori și motivul care le face să atragă insectele.

SINTEZA PARȚIALĂ (efectuată de copii)

Copii vor spune pe scurt ce au învățat despre alcătuire,aspect,formă,rezistență,funcții,foloase și modul de îngrijire a plantei ,așezând florile în vaze .

SINTEZA FINALĂ

Se va realiza prin jocul alegerea din mai multe imagini cu flori a celor care au fost prezentate(laleaua și zambila).

Se va realiza Ciclul de viață al zambilei și lalelei prin selectarea ordinii imaginilor reprezentative prin jocul „Cercetătorii”.

În încheiere să va folosi Metoda Diagrama Venn ,copiii așezând jetoane la semănări și deosebiri dintre lalea și zambilă,făcându-se aprecieri nominale asupra modului de desfășurare a activității.

ACTIVITATE INTEGRATĂ ÎN CENTRE

Prin tranziția „Bună dimineața ,trezirea”se va merge cu toată grupa la fiecare centru unde se realizează intuirea materialelor şi explicarea realizării temelor propuse. Joc de masă.

La centrul **Artă** se va integra Educația plastică din cadrul Domeniului estetic și creativ cu tema„*Flori de primăvară*” – modelaj

Intuirea materialului: Copiii vor intui materialele,puse la dispoziție(planșete și plastilină) denumindu-le.

Explicarea modului de lucru:

În timp ce copiii vor lucra, se va urmări acțiunile fiecăruia și se va veni cu explicații suplimentare, dacă este cazul.

Exerciții de încălzire a mușchilor mici ai mâinii.

Înainte de a începe lucrul se fac exerciții pentru încălzirea mușchilor mici ai mâinii cu ajutorul versurilor jocului „*Mișcăm degețelele*”.

Executarea temei de către copii:

Se va insista asupra mișcărilor translatorii și circulare a palmelor față de planșetă pentru executarea codiței, a petalelor și frunzelor. De asemenea se va explica modul cum vor fi lipite și anume prin suprapunere, apăsare și netezire.

Când copiii filalizează lucrarea,vor primii recompense(buline)pentru a recunoaște copilul care a trecut prin centrul Artă,activitate pe Domenii experiențiale.

Prezentarea criteriilor de evaluare: Respectarea tehnicii de lucru, finalizarea lucrării, menținerea curățeniei în centru.

La centrul **ALFABETIZARE –** *„Cărticica primăverii*”,copiii vor rezolva sarcinile fișelor care alcătuiesc „Cărticica” .Vor rezolva un labirint,vor colora literele care alcătuiesc cuvântul „Lalea”și litera L,vor scrie tot atâtea buline câte silabe are cuvântul „Zambilă”,vor scrie după modelul dat unind liniile punctate pentru a descoperii imaginea și vor decora cu semen grafice„Floarea.” Sarcinile de lucru vor fi rezolvate în funcție de nivelul de vârstă și de ritmul propriu al prescolarilor.

La centrul **CONSTRUCȚII**: ”*Gradina cu flori*”. Copiii vor construi prin suprapunere, alipire, îmbinare alei, ronduri și flori.

La centrul **JOC DE MASĂ** copiii vor realiza „*Aranjamente florale”*

Tranziții „Mingea călătoare”

JOCURI ȘI ACTIVITĂȚI ALESE:

Joc de mișcare și atenție:„ *Albina și florile” /* ***Joc liniștitor:***„*În țara tăcerii”*

Activitatea se va încheia cu adunarea copiilor în semicerc, pe scaunele. Aici, copiii îşi vor reaminti activităţile zilei, vor fi solicitaţi să își exprime părerea despre activitatea preferată a zile.

PROIECT DE ACTIVITATE

Educatoare: prof. Pîrjol Raluca Elena

Unitatea de învățământ: Grădinița nr. 3 Fundeni - Dobroești, comuna Dobroesti, Jud. Ilfov

Grupa: Nivel II

Tema anuală de studiu: ***Cine sunt/suntem?***

Tema săptămânii: ***Noi suntem o familie***

Tema activității: ***Tărâmul prieteniei***

Tipul activității: consolidare

Forma de realizare: D.O.S. (convorbire) + D.E.C.1 (educație artistico-plastică- desen)

Scopul activității:

- Educarea și dezvoltarea eficientă a comportamentelor social-morale și a atitudinilor la copii, față de ei și față de semeni, ca premise a formării unei personalități armonioase;
- Educarea trăsăturilor pozitive de caracter – PRIETENIA;

Dimensiuni ale dezvoltării:

- Mersaje orale în diverse situații de comunicare
- Interacțiuni cu adulții și cu copiii de vârste apropiate
- Comportamente prosociale, de acceptare și de respectare a diversității

Comportamente vizate:

- Respectă regulile de exprimare corectă, în diferite contexte de comunicare
- Demonstrează extinderea progresivă a vocabularului
- Inițiază/participă la interacţiuni pozitive cu copii de vârstă apropiată
- Își însușește și respectă reguli; înțelege efectele acestora în planul relațiilor sociale, în contexte familiare
- Demonstrează acceptare și înțelegere faţă de celelalte persoane din mediul apropiat
- **Obiective operaționale:**

- să descrie emoții, sentimente trăite în anumite situații, utilizând un limbaj adecvat;
- să utilizeze corect instrumentele de lucru, cariocile, valorificând exprimarea liberă prin intermediul desenului;

Strategii didactice:

Metode și procedee: observația, conversația, explicația, exercițiul.

Mijloace de învățământ: cartea *„Balonul călător și prietenii lui*” (povestea „*Orașul culorilor*”), carioci, copacul prieteniei, copacul generozității, copacul bunătății, recompense

Forma de realizare: frontal, individual și pe grupe

Durata: 25 de minute

Desfășurarea activității

Evenimentul didactic	Conținutul științific	Strategii didactice	Evaluare
Moment organizatoric	Se asigură condițiile optime pentru desfășurarea activității: - aranjarea mobilierului; - pregătirea materialelor didactice;		observarea comportamentului copiilor
Captarea atenției	Educatoarea poartă o scurtă discuție introductivă cu copiii despre importanța valorilor în viața omului și prezintă invitatul special, pe scriitoarea de cărți pentru copii, Claudia Groza.	conversația invitatul special	frontală
Anunțarea temei și a obiectivelor	Copiii sunt anunțați că activitatea care urmează se va desfășura împreună cu o doamnă scriitoare și vor desfășura activități prin care ei să înțeleagă importanța valorilor pentru oameni (prietenia, ajutorul, respectul, etc.).	explicația	frontală
Dirijarea învățării	Doamna scriitoare le prezintă copiilor volumul *„Balonul călător și prietenii lui”* și dă citire poveștii *„Orașul culorilor*”. După lecturare, are loc o convorbire între scriitoare și copii care are drept scop atât clarificarea unor valori morale, cât și declanșarea unor trăiri afective prin valorificarea experienței de viață a copiilor. Întrebările adresate se referă la aplicarea valorilor în viața de zi cu zi: *dacă au avut ocazia să fie buni prieteni* și *ce au simțit în acel moment, când au facut fapte bune, dacă au avut ocazia să ofere ajutorul* și *cum l-au oferit, când au dăruit o îmbrățișare sau un zâmbet cuiva*? Copiii răspund liber, iar doamna scriitoare îi încurajează și îi ajută prin intermediul întrebărilor ajutătoare, pentru a-i antrena în discuție: *Când ați făcut fapte de generozitate? Cu ce ocazie? Cum v-ați simțit atunci când ați fost buni? Bunătatea, prietenia, respectul, adevărul le putem considera super-puteri?*	cartea *„Balonul călător și prietenii lui*” (povestea *„Orașul culorilor*”) convorbirea	observarea comportamentului copiilor aprecieri frontale, individuale și pe grupuri

Obținerea performanței și realizarea feedback-ului	Se formează lanțul prieteniei iar copiii recită poezia „*Prietenul*” după care se îndreaptă către măsuțele de lucru: „*Unu, doi, trei* *Toată lumea în pas vioi* *Către mese ne indreptăm* *Și de lucru ne apucăm*”. Copiii se împart în trei echipe. Fiecare echipă are pe masă câte un copac (*al prieteniei, al generozității, al bunătății*) și cu ajutorul cariocilor vor desena liber ceea ce simt și ceea ce înseamnă pentru ei prietenia, generozitatea sau bunătatea. - se intuiesc materialele puse la dispoziție; - se explică modul de lucru pentru fiecare grup în parte; - se realizează încălzirea mușchilor fini ai mâinii: *Mișcăm degețelele/ Batem, batem palmele/ Mișcăm degețelele/ Batem și picioarele/ Mișcăm degețelele/ Ridicăm și coatele/ Mișcăm degețelele/ Până la soare brațele*. Educatoarea urmărește buna desfășurarea a activității, dă indicații individuale și intervine doar dacă este necesar sau dacă este solicitată.	explicația observația exercițiul carioci capaceii exercițiul	observarea comportamentului copiilor aprecieri verbale
Evaluare	Evaluarea se desfășoară de către educatoare și de către doamna scriitoare pe tot parcursul activității, prin aprecieri verbale, individuale și colective. Are loc autoevaluarea copiilor privind rezultatul activității. Copiii primesc recompense din partea doamnei scriitoare.	conversația recompense	aprecieri frontale, individuale și colective
Încheierea activității	La finalul activității, copiii prezintă copăceii desenați de fiecare echipă și descriu imaginile pe care ei le-au desenat în interiorul fiecărui copac. Pentru că sunt buni prieteni, copiii se îmbrățișează și își promit că vor rămâne buni prieteni întotdeuna.	observarea copăceii	observarea comportamentului copiilor aprecieri verbale

O Societate a Viitorului - Incluziunea școlară a copiilor cu CES

Colegiul Național Dragoș-Vodă,
Sighetu-Marmației, Maramureș
Prof. Dura Claudia

Într-o lume ideală a viitorului, toate societățile ar funcționa pe principiile incluziunii și egalității, asigurând astfel fericirea tuturor copiilor, indiferent de cerințele lor educaționale speciale. Într-o astfel de societate, sistemul educațional, infrastructura și mentalitățile trebuie transformate radical pentru a crea un mediu în care toți copiii să se simtă valorizați, respectați și sprijiniți.

Un prim pas care trebuie făcut se referă la dotarea școlilor cu resurse adecvate și personal specializat pentru a răspunde nevoilor diverse ale copiilor. Fiecare elev trebuie să beneficieze de un curriculum adaptat, care să le permită să își dezvolte potențialul maxim, indiferent de provocările cu care se confruntă. Profesorii și educatorii trebuie instruiți nu doar în metodele pedagogice tradiționale, ci și în tehnici speciale de învățare vizuală, auditivă și kinestezică. Sensibilizarea cadrelor didactice la diversitatea nevoilor elevilor lor este de asemenea importantă. Aceasta poate fi realizată prin programe de formare care pun accent pe empatie, înțelegere și abilități de comunicare. Profesorii trebuie să fie capabili să creeze un mediu de clasă în care toți copiii să se simtă în siguranță și sprijiniți. Este necesară colaborarea cu psihologi, terapeuți și alți specialiști pentru a crea planuri educaționale personalizate și pentru a monitoriza progresul fiecărui elev. Mai mult, tehnologia trebuie să joace un rol major, deoarece oferă instrumente inovatoare care să faciliteze procesul de învățare pentru copiii cu cerințe educaționale speciale.

Infrastructura trebuie de asemenea adaptată pentru a facilita accesul și participarea tuturor copiilor. Clădirile școlare trebuie proiectate astfel încât să fie accesibile din punct de vedere fizic pentru copiii cu dizabilități motorii. De asemenea, trebuie să existe săli de clasă echipate cu tehnologie asistivă pentru copiii cu deficiențe de vedere sau auz. În spațiile de joacă și recreere sunt necesare echipamente care să permită tuturor copiilor să se bucure de momente de relaxare și socializare.

Poate cel mai important aspect al unei societăți incluzive este mentalitatea colectivă. În această societate a viitorului, incluziunea este văzută ca o valoare fundamentală, iar campaniile de conștientizare și educare a publicului sunt necesare în promovarea unei atitudini pozitive față de copiii cu cerințe educaționale speciale. Părinții, profesorii și comunitatea în general trebuie să se implice activ în susținerea incluziunii. Într-o astfel de societate, copiii cu cerințe educaționale speciale ar avea acces la oportunități egale de învățare și dezvoltare, crescându-și astfel stima de sine și încrederea în propriile abilități. Ei ar avea ocazia să își facă prieteni și să participe activ la viața comunității, simțindu-se incluși și valorizați. De asemenea, copiii fără cerințe speciale ar beneficia de pe urma unui mediu divers și incluziv, învățând valori importante precum empatia, respectul și cooperarea. Astfel, societatea în ansamblu ar deveni mai echitabilă și mai armonioasă, promovând o cultură a fericirii și a bunăstării pentru toți.

Nu în ultimul rând, politica guvernamentală contribuie la asigurarea resurselor necesare pentru implementarea acestor schimbări. Politicile educaționale ar fi orientate spre susținerea drepturilor copiilor cu cerințe educaționale speciale și ar include finanțări adecvate pentru programe și resurse specializate. Guvernele ar colabora cu organizații non-guvernamentale și comunități locale pentru a dezvolta programe de suport și intervenție timpurie, care să ajute copiii și familiile acestora încă de la o vârstă fragedă.

În concluzie, o societate a viitorului în care copiii cu cerințe educaționale speciale sunt fericiți alături de ceilalți copii este posibilă prin transformarea sistemului educațional, adaptarea infrastructurii, schimbarea mentalităților și implementarea unor politici guvernamentale adecvate..

„Transformând vieți prin educație”- PROIECT EDUCAŢIONAL

Prof. Matei Cristina
Colegiul Național ”Grigore Moisil” Onești, jud. Bacău

ARGUMENT

Motto: "Educația este cheia spre un viitor luminos!"

În preambulul proiectului de parteneriat "FAMILIA-ȘCOALA-COMUNITATEA", dorim să subliniem importanța colaborării și implicării active a tuturor părților implicate în educația și dezvoltarea copiilor și tinerilor. Parteneriatul între familie, școală și comunitate reprezintă o abordare integrată și sinergică, având la bază principiul că o educație de calitate se construiește prin efortul comun și cooperarea eficientă între aceste trei entități fundamentale.

Scopul proiectului nostru este să creăm un cadru de colaborare solid între familia, școala și comunitatea locală, în vederea îmbunătățirii rezultatelor educaționale și a dezvoltării holistice a elevilor. Înțelegem că succesul în educație depinde de o serie de factori, iar parteneriatul activ și sinergic dintre toate părțile implicate poate maximiza potențialul fiecărui elev și contribui la construirea unui viitor mai promițător pentru aceștia.

Finalitatea proiectului: Scopul proiectului nostru de parteneriat "FAMILIA-ȘCOALA-COMUNITATEA" este de a asigura o educație de calitate pentru elevii de liceu din clasa a XII-a, provenind din medii dezavantajate. Obiectivele noastre principale includ sprijinirea elevilor în pregătirea pentru examenul de bacalaureat, dezvoltarea abilităților de gestionare a emoțiilor și stresului, precum și facilitarea accesului la resurse și oportunități educaționale suplimentare.

Oportunitatea proiectului de parteneriat: Există o nevoie urgentă de a sprijini elevii din medii dezavantajate în obținerea unei educații de calitate și în depășirea obstacolelor socio-economice cu care se confruntă. Parteneriatul "FAMILIA-ȘCOALA-COMUNITATEA" se bazează pe disponibilitatea și implicarea părinților, cadrelor didactice și a comunității în general, oferind astfel oportunități de colaborare și intervenție eficientă.

Beneficiarii proiectului de parteneriat: Beneficiarii principali ai proiectului sunt elevii de liceu din clasa a XII-a, provenind din medii dezavantajate, care se confruntă cu provocări specifice în procesul educațional. Implicarea familiilor acestor elevi, a cadrelor didactice și a membrilor comunității este esențială pentru succesul și impactul proiectului.

Modalități de derulare a proiectului: Prin implementarea proiectului "FAMILIA-ȘCOALA-COMUNITATEA", ne propunem să creăm un cadru colaborativ și integrat în care să se desfășoare activități de consiliere, dezvoltare personală, implicare a comunității și facilitare a resurselor

educaționale. Ne așteptăm ca acest proiect să îmbunătățească rezultatele academice ale elevilor, să sporească încrederea în sine și să le ofere o perspectivă mai largă asupra opțiunilor educaționale și profesionale disponibile.

Analiza de nevoi

Pentru a identifica și înțelege nevoile specifice ale proiectului nostru de parteneriat "FAMILIA-ȘCOALA-COMUNITATEA", am utilizat o serie de metode și instrumente de colectare a datelor. Acestea includ:

1. Chestionare și anchete: Am aplicat chestionare și anchete către părinți, cadre didactice și membrii comunității pentru a obține feedback și informații relevante despre nevoile și așteptările lor în ceea ce privește colaborarea între familie, școală și comunitate în procesul educațional.
2. Interviuri: Am realizat interviuri individuale cu părinți, elevi și profesori pentru a obține perspective mai profunde și detaliate despre provocările și oportunitățile din cadrul parteneriatului.
3. Dezbateri și sesiuni de grup: Am organizat dezbateri și sesiuni de grup cu reprezentanți ai părinților, profesorilor și comunității pentru a facilita schimbul de idei, opinii și sugestii legate de îmbunătățirea colaborării dintre aceste entități.

Pe baza datelor colectate, am realizat o sinteză a analizei prin utilizarea unor instrumente de evaluare și planificare, cum ar fi analiza SWOT (punctele forte, punctele slabe, oportunitățile și amenințările) și analiza PEST (factori politici, economici, sociali și tehnologici). Aceste instrumente ne-au ajutat să identificăm următoarele aspecte:

- Punctele forte: Colaborarea strânsă între familie, școală și comunitate, existența resurselor umane și materiale relevante, angajamentul și interesul părților implicate.
- Punctele slabe: Comunicare redusă între părțile implicate, lipsa resurselor financiare suficiente, divergențe în ceea ce privește așteptările și obiectivele educaționale.
- Oportunități: Implicarea comunității și a voluntarilor în activități educaționale suplimentare, colaborarea cu organizații și profesioniști din comunitate, acces la fonduri și resurse externe.
- Amenințări: Schimbări politice sau legislative, lipsa de interes sau rezistență din partea unor părți implicate, impactul negativ al factorilor socio-economici asupra procesului educațional.

Această analiză de nevoi ne-a furnizat informațiile și înțelegerea necesare pentru a proiecta și planifica parteneriatul "FAMILIA-ȘCOALA-COMUNITATEA" într-un mod eficient și adaptat la cerințele specifice comunității noastre.

FINALITĂȚILE PROIECTULUI DE PARTENERIAT

Scopul / Obiective generale: Scopul proiectului de parteneriat "FAMILIA-ȘCOALA-COMUNITATEA" este de a realiza o educație de calitate pentru elevii de liceu din clasa a XII-a, provenind din medii dezavantajate. Acesta vizează să ofere oportunități egale de dezvoltare personală

și educație, să consolideze colaborarea între familia, școala și comunitatea locală și să sprijine elevii în atingerea potențialului lor maxim.

Obiective specifice (pe termen mediu):

1. Conștientizarea elevilor asupra importanței educației și a rolului școlii:

- Dezvoltarea unei înțelegeri profunde a beneficiilor pe termen lung ale educației și a impactului acesteia asupra vieții lor.
- Promovarea unei atitudini pozitive față de învățare și participarea activă în procesul educațional.

2. Sprijinirea elevilor în gestionarea emoțiilor și stresului în perioada pregătirii pentru examenul de bacalaureat:

- Furnizarea de sesiuni de consiliere și dezvoltare personală pentru a dezvolta abilități de gestionare a emoțiilor și a stresului legat de examene.
- Implementarea strategiilor eficiente pentru reducerea anxietății și creșterea performanțelor academice**.**

3. Implicarea părinților în educația copiilor lor:

- Organizarea de întâlniri, ateliere și evenimente pentru a promova colaborarea între școală și familie.
- Crearea unui cadru de comunicare deschis și eficient între părinți și cadrele didactice pentru a sprijini dezvoltarea și succesul elevilor.

4. Furnizarea de resurse educaționale suplimentare și oportunități de specializare:

- Implicarea voluntarilor și profesioniștilor din comunitate pentru a oferi sprijin educațional suplimentar și pentru a prezenta elevilor diverse opțiuni educaționale și profesionale.
- Acordarea de burse sau granturi elevilor meritorii din medii dezavantajate pentru a le facilita accesul la educație și formare.

5. Consolidarea parteneriatului "FAMILIA-ȘCOALA-COMUNITATEA":

- Organizarea de evenimente și activități comune pentru a consolida relațiile și colaborarea între școală, familii și comunitate.
- Crearea unui cadru de comunicare eficient între toți partenerii implicați pentru a monitoriza progresul elevilor și a adresa nevoile individuale.

Prin atingerea acestor obiective, proiectul își propune să ofere elevilor din medii dezavantajate suportul și resursele necesare pentru a-și realiza potențialul și a construi un viitor mai bun pentru ei înșiși și comunitatea lor.

GRUPUL ȚINTĂ

- **a. Beneficiari direcți:** Elevii de liceu din clasa a XII-a, provenind din medii dezavantajate, care vor beneficia de sprijin educațional, dezvoltare personală și oportunități suplimentare de învățare și specializare.

- Părinții acestor elevi, care vor fi implicați activ în procesul educațional al copiilor lor și vor avea acces la resurse și informații relevante pentru sprijinirea dezvoltării acestora.

b. Beneficiari indirecți:

- Cadrele didactice și personalul școlar, care vor beneficia de o colaborare mai strânsă cu părinții și comunitatea locală în vederea susținerii elevilor și a îmbunătățirii procesului educațional.
- Comunitatea locală în ansamblul său, care va beneficia de implicația activă a elevilor și părinților în activități culturale, sociale și de voluntariat, contribuind astfel la dezvoltarea comunității în sine.
- Viitoarele proiecte de parteneriat educațional, care pot beneficia de experiența și rezultatele obținute în cadrul acestui proiect, oferind astfel un cadru de bune practici pentru alți actori din domeniul educației.

PROIECT DE ACTIVITATE TERAPEUTICĂ - CONSOLIDAREA SUNETULUI „S”

Profesor psihopedagog: ZAHARESCU ȘTEFANIA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ SPECIALĂ NR. 8
BUCUREȘTI, SECTOR 1

Elev : Ș.A.

Clasa: PREGĂTITOARE B

Diagnostic logopedic: Dislalie polimorfă - sigmatism

Etapa terapeutică: Terapie recuperatorie specifică

Tema activităţii: Consolidarea sunetului „S”

Domeniul de intervenție: Terapia tulburărilor de limbaj

Activitatea: Corectare sigmatism

Etapa terapeutică: Consolidarea sunetului „S”

Tema activităţii: Pronunția sunetului „S” în silabe, cuvinte, propoziții

Denumirea **activităţii: *„Repetăm, pe sunetul „S” în silabe, cuvinte, propoziții îl pronunțăm!”***

OBIECTIVE OPERAŢIONALE:

La sfârşitul activităţii terapeutice, Elevul va fi capabilă:

Cognitive:

OC1 - să execute exercițiile destinate etapei recuperatorii generale cu sprijinul profesorului și având la dispoziție materialele specifice; *Obiectivul se consideră realizat dacă elevul exersează corect cel puţin 8 din 10 exerciţii pentru dezvoltare musculaturii generale, 8 din 10 exerciţii de gimnastică fono-articulatorie, 8 din 10 exerciţii de respiraţie.*

OC2 - să emită corect sunetul „S” în onomatopee; *Obiectivul este atins dacă Elevul emite corect prin imitație și independent sunetul „S” în onomatopee.*

OC3 - să emită corect sunetul „S” în silabe; *Obiectivul este considerat atins dacă Elevul pronunță corect cel puțin de 6 ori fonemul „S” în silabe directe și inverse*.

OC4 - să pronunțe corect cuvintele ce conțin sunetul „S” în poziție inițială, mediană și finală; *Obiectivul este considerat atins dacă Elevul pronunță corect cel puțin 10 cuvinte care conțin fonemul „S” în poziție inițială, mediană și finală.*

OC5 - să pronunțe corect sunetul „S” în propoziții; *Obiectivul este considerat atins dacă Elevul pronunță corect fonemul „S” în cel puțin o propoziție.*

Psihomotorii:
OP1 - să manipuleze materialele puse la dispoziţie;

Afective:
OA1 - să prezente o atitudine pozitivă faţă de sarcinile corective specifice.

Strategii didactice:

- **metode și procedee:**
  - de transmitere: observația, explicația, instructajul, conversația
  - de explorare: demonstrația
  - de actiune: exercițiul, jocul didactic
- **mijloace tehnice și material didactic:**
  - săculeț, jucării
  - jetoane cu imagini, planșe cu material specific logopedic
  - Jocuri logopedice sigmatism: „Floricica vorbitoare”, „ Soarele vorbitor”
  - PC, CD – imagini, Prezentare Power Point cu suport imagistic și auditiv

Resurse didactice:

- **materiale:**
  - cabinet T.T.L.
  - durata: 45’
- **umane:**

- Elevul: Ș.A.

- **informaționale:**

– programa T.T.L.

– Laura Hărdălău, Ioana Drugaș - ***„Logopedie prin jocuri și exerciții”***, Editura Primus, Oradea, 2010;

– Mușu (coordonator) I., Stănică C., Vrășmaș E. - ***„Terapia tulburărilor de limbaj - intervenții logopedice”***, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1997;

- Vrăsmaş, E. (coord), Oprea, V., Stoica, A., Stancu, A., Niculescu, S., Gălbinaşu, F. – ***„Să învăţăm cu... plăcere”***, Ed. Arlequin, 2011.

- Vrăsmaş, E. (coord), Oprea, V., Stancu, A., Niculescu, S., Stoica, A., Pârşan, V., Gălbinaşu, F., Bărbuceamu, I. – ***„8 LOG. Program de exerciţii logopedice pentru remedierea dislaliei”,*** Ed. Arlequin, 2012.

DEMERSUL TERAPEUTIC

Etapele activității terapeutice	Obiective operaționale	Conținutul activității terapeutice	Strategii didactice		Itemi de evaluare
			Metode și procedee	Mijloace didactice	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. MOMENTUL ORGANIZATORIC		- Se pregăteşte cabinetul pentru desfăşurarea în bune condiţii a activităţii.	Instructajul		
2. CAPTAREA ATENȚIEI	OA1	- Se prezintă elevului sub formă de surpriză un săculeț din care sunt scoase diferite obiecte (suc, sare, săpun, soldat, pensulă, pisică, os, ceas), aceasta având sarcina de a le recunoaște și a pronunța cuvintele care le denumesc.	observația, conversația	Săculeț Obiecte – suc, sare, săpun, soldat, pensulă, pisică, os, ceas	
3. PRECIZAREA TEMEI ȘI A OBIECTIVELOR		- Se anunță elevul că în activitatea ce urmează a se desfășura se va continua exersarea pronunţiei corecte a sunetului „S ”în silabe, cuvinte noi şi propoziţii.	Conversația, explicaţia		
4. ETAPA RECUPERATORIE GENERALĂ	OC1 OP1 OA1	1. **Exerciţii pentru dezvoltare musculaturii generale** - mişcări de rotire a trunchiului - mişcări ale braţelor şi rotirea lor - mişcări ale gâtului şi rotirea capului 2.**Dezvoltarea motricităţii aparatului fonoarticulator** a) exerciţii pentru maxilare: sus-jos, înainte-inapoi, dreapta-stânga. b) exerciţii pentru buze: constricţia buzelor (buze ţuguiate) urmată de dilatarea lor pe laterale. c) exerciţii pentru limbă: ridicarea şi coborârea limbii (în interiorul cavităţii bucale); in exteriorul cavităţii bucale: lopată, săgeată, sus-jos, stânga-dreapta. 3. **Achiziţionarea deprinderii de respiraţie corectă (verbală şi neverbală)** a) inspiraţie largă pe nas şi expiraţie puternică pe gură b) dozare a respiraţiei în funcţie de sarcina dată	explicaţia, demonstraţia, exerciţiul, jocul	Oglindă logopedică, joc – gimnastica fono-articulatorie în imagini. jetoane – exerciţii de respiraţie, floare, batistă, lumânare, fulg, șervețele, balon, pai, vas cu apă, instrumente muzicale (fluier, muzicuță, trompetă), obiecte care produc anumite sunete, jetoane reprezentând	Elevul exersează corect cel puţin 8 din 10 exerciţii pentru dezvoltare musculaturii generale. Elevul exersează corect cel puţin 8 din 10 exerciţii de gimnastică fono-articulatorie. Elevul exersează corect cel puţin 8 din 10 exerciţii de respiraţie.

		c) exerciţii de suflat : umflarea balonului, balonașe de săpun, stingerea lumânării, etc.		imagini ale acestora	

1.	2.	3.	4.	5.	6.
	OC2 OA1	**- Exerciţii de emitere a sunetului „S” în onomatopee** Cu ajutorul unei prezentări PowerPoint „ Cum face?” elevul va imita anumite sunete: Șarpele face: sssss Chemăm pisica: pis, pis Facem liniște: ssssst	explicaţia, conversaţia, exerciţiul	Prezentare Power Point cu suport imagistic și auditiv / onomatopee	Elevul emite corect sunetul S in onomatopee.
5. Dirijarea învățării **Etapa recuperatorie specifică Consolidarea sunetului „S”**	OC3 OP1 OA1	**- Emiterea fonemului „S” cu suport imagistic și auditiv** Pe baza jocului „*Floricica vorbitoare*”, se va solicita elevului să pronunțe corect fonemul „S” în silabe	explicaţia, demonstrația, exerciţiul, jocul	„Floricica vorbitoare” – joc de exersare a sunetului „S” în silabe	Elevul emite corect de cel puțin 6 ori sunetul S în silabe.
	OC4 OA1	Folosindu-se o prezentare se va solicita elevului să pronunțe corect fonemul „S” în cuvinte în poziție inițială, mediană și finală	explicaţia, demonstrația, exerciţiul	Prezentare Power Point cu suport imagistic și auditiv	Elevul emite corect cel puțin 10 cuvinte care conțin fonemul „S” în poziție inițială, mediană și finală.
6. Obţinerea performanţei	OC4 OA1	**- Identificarea poziției fonemului „S” in cuvânt** Folosindu-se o fișă, Elevul va trebui să completeze spațiile goale astfel încât să formeze cuvinte care conțin fonemul „S” în diferite poziții	explicaţia, demonstrația, exerciţiul	Fișă de lucru	Elevul completează corect toate cuvintele care conțin fonemul „S”
	OC5 OA1	Prin intermediul unei prezentări Power Point se va solicita elevului să pronunțe corect fonemul „S” în propoziții	Explicaţia, exerciţiul	Prezentare Power Point	Elevul emite corect sunetul S în cel puțin o propoziție
7. Evaluarea	OC4 OC5 OP1 OA1	Se va face cu ajutorul jocului „*Soarele vorbitor*”. ➢ Elevul va alege doar jetoanele reprezentând imagini a căror denumire conțin fonemul „S” în diferite poziții, pronunțând cât mai corect cuvintele.	explicaţia, conversaţia, demonstrația, exerciţiul, jocul	„Soarele vorbitor” – joc de exersare a sunetului „S” în poziție inițială,	Elevul va alege doar imaginile a căror cuvinte conțin sunetul S, pronunță corect cuvintele și face cel puțin câte o propoziție - sunetul „S” în poziție inițială, mediană și finală

		➢ Elevul va formula câte o propoziție pentru fiecare cuvânt care conține sunetul „S” în poziție inițială, mediană și finală.		mediană și finală	
8. Încheierea activităţii		- Se fac aprecieri asupra desfăşurării activităţii.	conversaţia		

PROIECT EDUCAŢIONAL
”Șahul – Sportul minții”

Răileanu Minodora
Școala Gimnzială,,Cornel Regman’’Daneș

Argument:

Cele mai importante beneficii ale șahului pentru copii sunt concentrarea - șahul implică atenția la orice mișcare a adversarului pentru aputea gândi strategia și mutarea următoare; anticiparea – micuții învață să anticipeze o anumită mișcare sau mutare înainte ca aceasta să se întâmple. Ei își dezvoltă capacitatea de a gândi înainte de a acționa, ceea ce îi va ajuta enorm la maturitate și îi va scăpa dintr-o mulțime de situații jenante sau complicate; răbdarea – răbdarea nu este una dintre calitățile principae ale copiilor. Șahul este unul dintre jocurile care necesită o cantitate generoasă de răbdare; responsabilitatea – șahul face copiii să fie mai responsabili. Ei își asumă alegerile, mutările, strategiile și devin responsabili pentru felul în care decurge jocul. În plus, acest joc are regului stricte, bine definite pe care micuții sunt obligați să le respecte și să își asume responsabilitatea pentru ele. Toate acestea le va folosi mai târziu în viață, la maturiate, atunci când sunt puși în fața unor situații în care trebuie să ia decizii și să își asume răspunderea pentru ele.

Într-un astfel de cadru organizatoric propriu, am considerat oportună desfășurarea acestei activități sportive ce îi oferă copilului posibilitatea de a-şi pune în valoare şi de a evidenţia propriile capacităţi, favorizând interacţiunea tuturor factorilor psihici ce contribuie şi influenţează activitatea de cunoaştere, dezvoltarea curiozităţii şi dorinţei de a dezlega tainele acestuia.pot dobândi și perfecționa până la măiestrie, atât capacitatea biomotrică și tehnico-tactică, dar și baza psiho-nativă, necesară în competiții.

SCOPUL PROIECTULUI:

- Este un bun pretext pentru elevi de a le imprima o solicitare constructivă şi în acelaşi timp dinamică.
- Descoperirea de noi talente
- Dezvoltarea spiritului competitiv

OBIECTIVE:

- Cunoaşterea şi înţelegerea conceptelor, a terminologiei şi a procedurilor specifice jocului de şah;
- Stimularea gândirii logice şi a interesului pentru lărgirea orizontului în însuşirea celor mai eficiente moduri de a începe o partidă;
- Dezvoltarea capacităţilor de explorare / investigare şi rezolvare a situaţiilor de şah;
- Cunoașterea aplicarea principalelor semne convenţionale;
- Să depăşească blocaje în crearea şi rezolvarea unor probleme de şah.

Grup ȚintĂ:

- elevii claselor I - VIII
- cadre didactice

RESURSE:

- **Resurse umane:** profesori, elevi, părinţi;
- **Resurse materiale: -** materiale sportive,

SURSE DE FINANŢARE

- Surse proprii de finanţare ale Asociației ..... (cheltuielile implica organizarea concursului, editarea diplomelor pentru participanți, câştigători, cupă, medalii)
- În funcţie de impactul pe care il va avea competiția, aceasta poate fi dezvoltată şi în anii şcolari viitori.
- Pot fi atrași și sponsori și parteneri educaționali.

REGULAMENTUL DE DESFASURARE

La competiția participă elevii înscriși până la data de …….

CONDITII DE PARTICIPARE SI PREMIERE.

Tragerea la sorti a partidelor se va face in data de …….

* Tot in ziua tragerii la sorti se va stabili comisia tehnica si datele și sistemul de joc.

La inceputul si terminarea competitiei vor avea loc scurte festivitati la care elevii sunt rugați sa participe indiferent de pozitia ocupata in clasament.

Se vor acorda premii:

- pentru toți elevii care au ocupat locurile I,II , III

Diplomele oferite vor purta sigla si semnatura organizatorilor.

DISPOZITII FINALE

Contestatiile privind dreptul de joc, problemele aparute in timpul jocului, precum si abaterile disciplinare vor fi solutionate de catre comisia tehnica stabilita la inceputul competitiei. In caz de comportament nesportiv, sanctiunile se aplica atat jucatorilor aflati in joc, cat si celor care sunt susținători. Reprezentantii echipelor contestate sub orice forma nu au drept de vot in aceasta comisie. Hotararea si sanctiunile vor fi comunicate de comisie .

DISEMINAREA:

- Prezentarea proiectului în cadrul Consiliilor profesorale, Comisiilor metodice, Consiliului elevilor;
- Prezentarea proiectului, agenda activităţilor, rezultatele şi evaluarea pe site-ul scolii

REZULTATE SCONTATE SI IMPACTUL PROIECTULUI

Rezultatele aplicării acestui proiect ar trebui să satisfacă nevoile de grup, individuale, comunitare (elevi, părinţi,comunitate). Educaţia cultural- artistică este un factor de legătură între aceste trei elemente, de aceea ar constitui o manifestare practică a acestei legături.

Impactul pe termen scurt:

- ✓ participarea elevilor selectati prin concursuri organizate la nivel de clase;
- ✓ schimb de experienţa pentru elevi si profesori, cunoaşterea reciproca a participantilor;
- ✓ dezvoltarea capacităţii de comunicare prin intermediul artei;

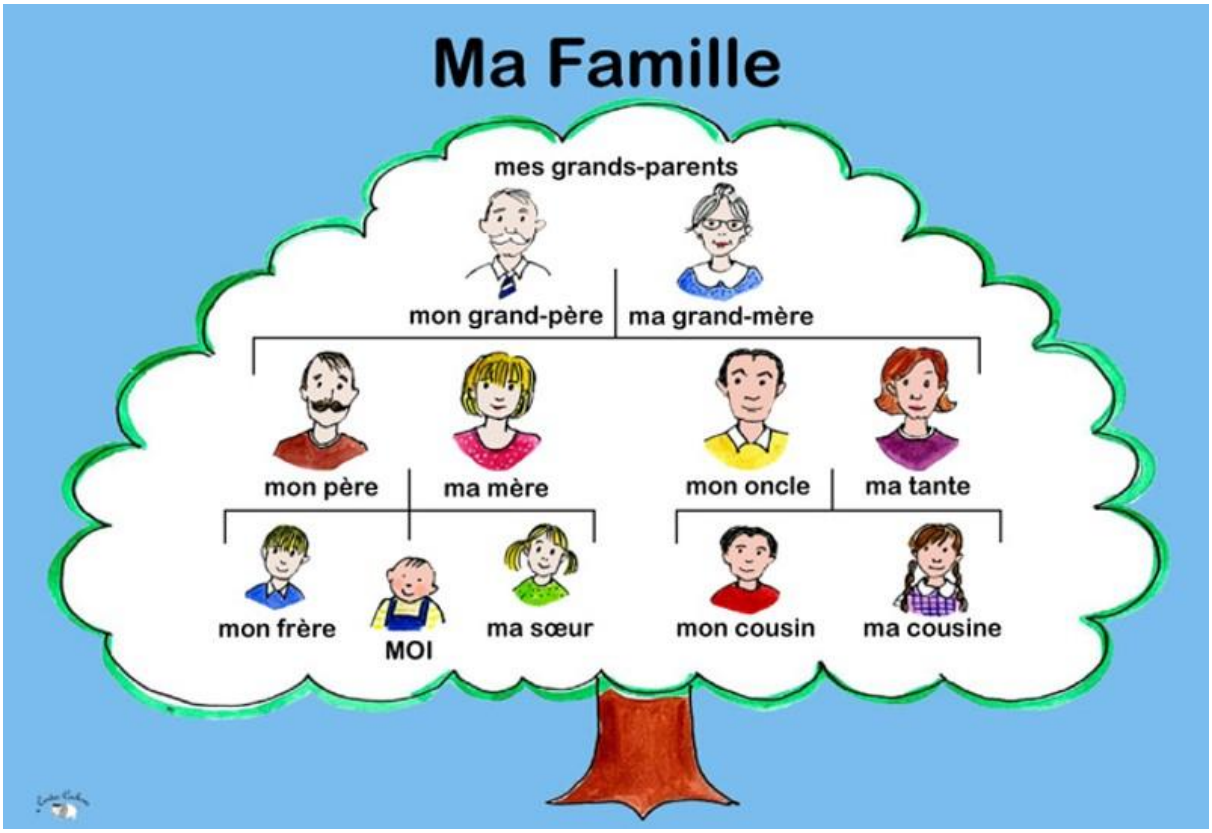
Impactul pe termen lung:

- ✓ îmbunătăţirea comunicării între instituţiile locale şi zonale;
- ✓ încheierea de parteneriate între instituţii şcolare;
- ✓ consolidarea capacităţii de angajare în competiţii de nivel superior;
- ✓ cresterea calităţii în învăţământ

Évaluation sommative Niveau A1 – curriculum adapté
La famille – décrire une personne
V^e classe

Prof. Laura Melinda Sălăgean
Liceul Tehnologic „Traian Vuia” Tăuții Măgherăuș

1. **Observe l’image ci-dessous :**

2. Complète pour chaque personnage les informations demandées. Tu peux utiliser le schéma suivant: 6p (1,5x4)

1. Il / Elle s’appelle.....
2. Il / Elle est : grand / grande
petit / petite
3. Il / Elle est : brun / brune
châtain / châtaine
blond / blonde
4. Il / Elle a les yeux: bleus; marron; verts
5. Il / Elle est: sociable, aimable, sympa, timide, optimiste
affectueux / affectueuse
beau / belle

a) Ma mère s'appelle……..
Elle est…….
Elle est…….
Elle a les yeux…….
Elle est…….

b) Mon père s'appelle…….
Il est…….
Il est…….
Il a les yeux…….
Il est…….

c) Ma soeur s'appelle……..
Elle est…….
Elle est…….
Elle a les yeux…….
Elle est…….

d) Mon frère s'appelle…….
Il est…….
Il est…….
Il a les yeux…….
Il est…….

3. Complète les espaces libres avec l'adjectif possessif convenable : 2p (4x0,5p)

mon – masculin, **ma** - féminin, **mes** – pluriel

a) J'habite avec …….. parents et …….. grands-parents.
b) Je joue avec……sœur et …….frère.

2p oficiu

PROIECT DE LECŢIE

Curricula adaptata / CES

Liceul Tehnologic Electrotimis Timisoara

Prof. Boruga Gabriel Traian

Domeniul de pregatire: Mecanica

(Disciplina) Modulul III: ELEMENTE DE PROGRAMARE

Tipul lecţiei: Mixtă (predare-învăţare de noi cunoștințe)

Data: 17.11.2021 ; Clasa: a -XI- a Profesionala

Unitatea de rezultate ale învățării

URÎ. 10.: Executarea lotului de piese printr-un program dupa desen

Tema lecţiei: - Functii M auxiliare ale MUCN-urilor

Rezultate ale învățării:

Cunostinte: 10.1.1. – *Functii de baza dintr-un program*

Abilitati: 10.2.3.- *Aplicarea etapelor de punere in functiune a MUCN*

Atitudini: 10.3.5. *Asumarea, in cadrul echipei de la locul de munca, a responsabilitatilor pentru sarcina de lucru primita*

Conținuturi: Functii M auxiliare (M00 – oprire program, M01 oprire optionala, etc)

Functiile M00 si M01

Strategii didactice:

a)Metode şi procedee: Explicația, conversația euristică, expunerea, învățarea prin descoperire, problematizarea

b)Mijloace de învăţământ: manual, fișe de documentare, fișe de lucru

c)Forme de organizare a elevilor: *Frontal, individual şi în grup*

Evaluare: chestionarea orală, observarea sistematică şi aprecierea verbală pe parcursul desfășurării lecției

Locul de desfăşurare: Sala de clasă

Durata: 50 minute

Bibliografie:

1. Rece, Laurentiu, Masini-unelte si prelucrari mecanice cu comanda numerica, Editura CONPRESS, București, 2003.

2. Cristian ,Ioan, Generarea suprafetelor prin aschiere, Editura Matrix Rom, Bucuresti, 2015.

Etapele lecţiei	**Timp**	**Acţiuni ale profesorului**	**Acţiuni ale elevilor**	**Strategii didactice**			**Evaluare**	**Stilul de învățare**
				Metode	**Mijloace**	**Forme de organizare**		
Moment organizatoric	3 min	-Profesorul pregătește si organizeaza clasa pentru buna desfasurare a lecției, verifică lista de prezență, verifică mijloacele și materialele necesare	Se conformează cerinţelor și stau la locurile lor, pregătiţi să înceapă lecţia.	Conversaţie introductivă	Urmăresc comportamentul elevului cu CES/observare directă	Frontal	Climatul favorabil desfăşurării lecţie	Auditiv Vizual
Captarea atenţiei	2 min	Anunțarea modului de reactualizare a cunoștintelor; Pregatirea mijloacelor și a materialelor	Elevii se gândesc și răspund	Învățarea prin descoperire problemati-zarea	Caiet de notiţe, fișe cu scris colorat, si desene	Frontal	Modul de organizare a lecţiei	Auditiv Kinestezic
Verificarea cunoştinţelor	5 min	<u>Verificarea si reactualizarea cunoștintelor din lecțiile anterioare:</u> -Urmărind trezirea interesului pt. cunoașterea temei, lecția va începe cu o conversație despre	Elevii răspund la întrebările adresate	Conversaţie interactivă	Caiet de notiţe	Frontal	Chestionare orală	Vizual

		necesitatea cunoașterii importanței termenului calitate -Prin dialog frontal sunt reactualizate și sintetizate cunoștintele referitoare la programul G. Pentru aceasta profesorul solicită elevilor: - functiile programului; - tipuri de funcții						
Anunţarea conţinutului şi a obiectivelor operaţionale	5 min	<u>Comunicarea noilor cunostinte:</u> -Informarea elevilor asupra conținutului esentializat și a obiectivelor lecției noi; -Profesorul prezintă *noile functii întâlnite in program.* Modul de utilizare.	Notează în caiete.	Conversaţie interactivă	Fişe de documentare colorate cu imagini pe ele . Caiet de notiţe	Frontal	Chestionare orală	Auditiv
Dirijarea învăţării	28 min	<u>Fixarea și consolidarea cunoștințelor:</u>	Sunt atenţi, răspund,	Observare independent	Fişe de documentare,	Individual și în grup	Observare sistematică	Vizual

		-Din discuții se punctează importanța funtiilor M întâlnite și modul de utilizare, dar și momentul de început și sfîrșit.	interacționează atât cu profesorul, cât și între ei, completându-se reciproc.		tabla, creione colorate,			
		-Profesorul detaliază şi exemplifică momentul utilizării funcțiilor M	Notează în caiete elementele esențiale scrise de profesor pe tablă		Tabla, numere și litere magnetice			Auditiv kinestezic
Fixarea cunoştinţelor și feed-back-ul	4 min	Argumentează necesitatea completării fişei de lucru ce are ca scop fixarea cunoştiinţelor transmise. Apoi fac aprecieri verbale cu privire atât la modul cum au fost rezolvate fişele de lucru dar şi aprecieri privind activitatea unor elevi din clasă.	Rezolvă împreună cu profesorul și colegii fișele de lucru pentru elevii cu CES, momentul utilizării funcțiilor M și codul necesar Adaugă fişa de lucru verificată, la portofoliul personal	Conversaţie euristică, explicația, algoritmi-zarea	Fişe de documentare	Individual și în grup	Chestionare oralã	Vizual practic

		Fişele de lucru se vor adăuga la portofoliul întocmit pentru această disciplină.						
Tema pentru acasă	3 min	Propune tema de casă, care va fi realizată conștient în practica lor viitoare.	Notează enunţul temei pentru acasă în caiete şi cer lămuriri dacă este cazul		Fișe de lucru cu tema simplificata pentru elevii cu CES	individual		Auditiv Vizual practic

PROIECT DE ACTIVITATE DIDACTICĂ

Corâiu Maria
Școala Gimnazială nr 3 Pompiliu Dan Zărnești,Brașov

Clasa: I
Aria curriculară: Arte/ tehnologii
Disciplina: Arte vizuale și abilități practice
Discipline implicate: Comunicare în Limba Română
Unitatea tematică: În familie
Tema: Elefănțelul curios - colaj
Tipul activității: formare de priceperi și deprinderi

Competențe specifice disciplina dominantă:

1.1. Sesizarea elementelor de detaliuale unui mesaj vizual simplu, exprimat printr-o varietate de forme artistice;

2.3. Realizarea de obiecte/ construcții folosind materiale ușor de prelucrat și tehnici accesibile;

Competențe specifice disciplinele implicate:

CLR: 1.1. Identificarea unor informații variate dintr-un mesaj scurt, rostit clar și rar;
1.4. Exprimarea interesului pentru receptarea de mesaje orale, în contexte de comunicare

Obiective operaţionale:

a) cognitive:

O1- să răspundă corect întrebărilor adresate;
O2 – să identifice materialele de lucru folosite;
O3 – să utilizeze corect materialele necesare realizării lucrării;
O4 - să realizeze lucrări în concordanţă cu cerinţele formulate;
O5 - să aprecieze corect lucrările proprii şi pe cele ale colegilor;

b) psiho-motrice

O6 - să menţină poziţia corporală corectă activităţii desfăşurate;
O7 - să utilizeze corect instrumentele şi materialele de lucru;

c) afective:

O8 - să manifeste interes în realizarea sarcinilor;
O9 - să comunice prin mijloace verbale şi nonverbale în cadrul activităţii;

- **Resurse**:
  - **procedurale**: - metode şi procedee: conversaţia, explicaţia, demonstraţia,
    - forme de organizare a elevilor: frontal, individual
  - **materiale:** jetoane, fișe, creioane colorate, foarfece, lipici

- **temporale**: 40 min.

BIBLIOGRAFIE:

- Ministerul Educatiei, Cercetarii, Ttineretului si Sportului – Programa școlară pentru Clasa I, 2013

- Ministerul educatiei, cercetarii si tineretului “Ghid de bune practici”2008

www.educaţie.inmureş.ro
www.părinţi.com
www.didactic.ro

Evenimentele lecţiei	Obop	Activitatea didactică	Resurse				Modalităţi de evaluare
			Procedurale		materiale	temporale	
			Metode şi procedee	Forme de organizare			
Momentorganizato-ric		• Asigurarea condiţiilor optime desfăşurării lecţiei şi pregătirea materialelor necesare	conversaţia	Frontală		1 min.	
Captarea atenţiei	O1	• Învăţătoarea prezintă elevilor un powerpoint cu povestea „Elefănțelul curios” • Se identifică personajele poveștii și locul în care dorea elefănțelul să ajungă;	Conversaţia, lectura	Frontală	Powerpoint calculator	10 min	orală
Anunţarea temei şi a obiectivelor		• Se anunţă elevii că la ora de arte vizuale și abilităţi practice vor realizaun colaj pe baza poveștii studiate de-a lungul zilei, li se prezintă modelele. • Li se explică elevilor că la sfârşitul orei se va organiza o expozitie cu lucrările lor. • Obiectivele lecţiei vor fi prezentate într-o manieră accesibilă printr-o trecere în revistă a mijloacelor de realizare selectate pentru tema lecţiei.	Conversaţia, explicaţia	Frontală,	Planșa model	2 min	
Dirijarea instruirii	O2 O3 O4 O6 O7 O8 09	• Învăţătoarea explică elevilor modalitatea de realizare şi paşii care vor fi urmaţi. • După ce modelele ajung la fiecare grupă şi după ce se exersează , se intră în desfăşurarea activităţii. • Sunt ajutaţi cei care nu reuşesc să finalizeze lucrarea practică.	Explicaţia, demonstraţia, exerciţiul	Frontal Individual	Fișe Foarfece Lipici Creioane colorate	20 min	Prin probă practică

Analiza şi evaluarea lucrărilor	O5 O8 O9	• Prezintă lucrările spre evaluare şi se fac aprecieri asupra lucrărilor realizate, asupra felului în care s-a desfăşurat activitatea. • Se realizează o expoziţie cu toate lucrările.	Conversaţia, explicaţia	frontală	Panoul pentru expoziţie	5 min	Aprecierea lucrărilor
Încheierea activităţii	O9	• Activități recreative: intonarea cântecelor învățate	exercițiul	frontal	cântece	2 min	orală

PROIECT DIDACTIC - MATEMATICĂ

Prof. Popovici Speranța-
Școala Gimnazială „Dimitrie Cantemir “ Vaslui

Data: 7 martie 2024
Clasa: a III-a A
Unitatea de învăţământ: Şcoala Gimnazială „Dimitrie Cantemir ”, Vaslui
Propunător: prof. înv. primar Popovici Speranța
Aria curriculară: Matematică
Disciplina: Matematică
Subiectul lecţiei: Segmentul de dreaptă.Semidreapta
Tipul lecţiei: predare- învățare
Scopul lecţiei: Însuşirea cunoştinţelor referitoare la noţiuni introductive de geometrie semidreapta, segmentul de dreaptă
Competenţe specifice
2.2 Evidenţierea unor caracteristici simple, specifice elementelor geometrice identificate în diferite contexte;
3.1. Localizarea unor obiecte în spațiu și în reprezentări, în situații familiare
3.1 Rezolvarea de probleme în cadrul unor investigaţii prin observarea şi generalizarea unor modele sau regularităţi din mediul apropiat;
Obiective operaţionale:
La finalul lecţiei, elevii vor fi capabili:

a) cognitive

01- să recunoască elemente de geometrie studiate;
02- să denumească elementele de geometrie studiate;
03- să opereze cu noţiuni de geometrie (punctul , dreapta, linia curbă, linia frântă, segmentul de dreaptă, semidreapta) ;
04- să execute creativ peisaj cu elemente geometrice ;
05- să rezolve probleme cu segmente folosindu-se de informaţiile date;

b) afective

01- să participe cu plăcere şi interes la lecţie;

Strategii didactice

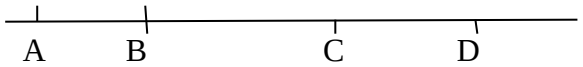
- Metode şi procedee didactice: conversaţia, exerciţiul, rebusul, demonstraţia, problematizarea, expunerea, ghicitoarea literară, jocul didactic.
- Mijloace didactice: manual, fişe de lucru, tabla, videoproiector, calculator, , Calendarul naturii;
- Forme de organizare: activitate frontală, activitate individuală, activitate în perechi;

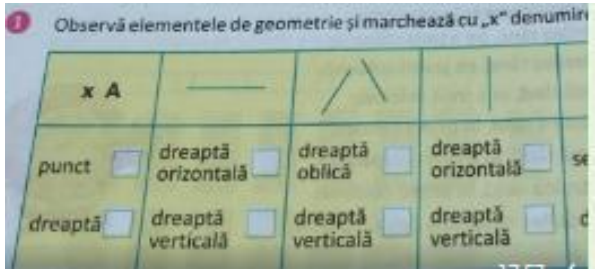
Resurse umane: 16 elevi
Resurse temporale: 50 de minute
Bibliografie:

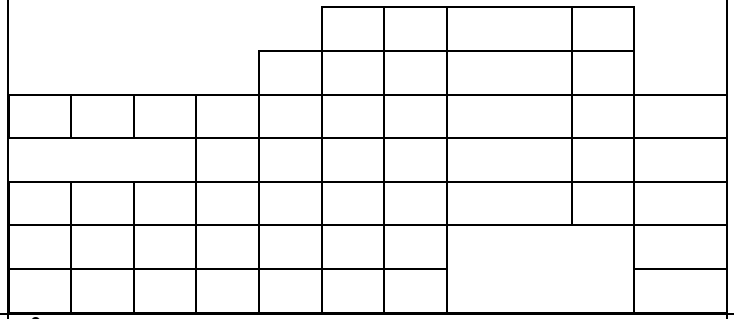
- MECTS –Programa pentru disciplinele Matematică, Ştiinţe ale naturii, Muzică şi mişcare, aprobată prin ordinul ministrului nr.5003/ 02.12.2014, Bucureşti;
- Mihăescu Mirela, Pacearcă Ştefan, *Matematică - manual pentru clasa a IV-a*, Editura Intuitext, Bucureşti, 2016;
- *Metodica predării matematicii în clasele primare,* Ed. Polirom;
- www.didactic.ro;

SCENARIUL DIDACTIC

Etapele lecţiei	**Ob. Op.**	**Conţinut instructiv-educativ**	**Strategia didactică**			**Evaluare**
			Metode şi procedee didactice	**Mijloace didactice**	**Forme de organizare**	
Moment organizatoric (3 min)		Atât învăţătorul, cât şi elevii îşi pregătesc materiale didactice necesare desfăşurării orei. Tot acum se discută *Calendarul naturii*. Elevilor le este adresată o serie de întrebări, iar aceştia, individual, răspund şi completează calendarul. 1. *Ce zi este astăzi?* *2. În ce dată suntem astăzi? În ce lună suntem?* *3. Luna Martie este luna cărui anotimp?* *4. Ce luni fac parte din anotimpul de primăvară?* *5. În ce an suntem?* *6. Cum este vremea?*	Conversaţia Demonstraţia	Calendarul naturii	Activitate frontală Activitate individuală	Aprecierea răspunsurilor

		Învăţătorul informează elevii despre noutatea zilei, prezența unor musafiri la ore.				
Verificarea temei şi a cunoştinţelor anterioare(5min)		Înainte de a rezolva sarcina de pe fişe, li se propune elevilor să facă câteva exerciţii pentru încălzirea muşchilor. -închideți și deschideți ochii; -plouă, pic, pic, pic'; -închiderea și deschiderea pumnilor; -bate vântul ; -prindem un fulg de zăpadă; -dăm puțină mâncare la păsărele. Cât timp învăţătorul verifică tema calitativ și cantitativ, elevii vor avea sarcina - *Rezolvă repede şi bine*! Pe dreapta desenată sunt notate punctele A, B, C, și D. Desenați pe această dreaptă încă 3 puncte și notați-le cu M. N. și P. Pentru verificarea cunoştinţelor dobândite anterior, doamna învățătoare propune elevilor spre rezolvare diferite exerciții, cum ar fi: Voi desena pe tablă un punct. Copii, ce am reprezentat eu pe tablă? (un punct) Putem să îl măsurăm? (Nu) Voi mai desena un punct pe tablă. Ce putem face cu aceste 2 puncte? (le unim) Le atrag atenţia elevilor asupra utilizării riglei atunci când desenează o linie.	Conversaţia Exerciţiul Conversaţia Exerciţiul	Fişă de lucru Tabla Creta Rigla	Activitate frontală Activitate individuală	Aprecierea răspunsurilor Aprecierea răspunsurilor

		Unesc punctele. Ce am obţinut, unind punctele? (o linie) Voi desena o linie curbă. Cum este linia obţinută faţă de linia pe care am desenat-o acum? (este o linie dreaptă). Foarte bine! Fiind o linie dreaptă, o vom numi simplu >>dreaptă<<. Putem adăuga alte puncte pe dreaptă? (Da) Ştiind că dreapta este nesfârşită, câte puncte putem adăuga? (o mulţime). Câte puncte puteți desena pe o foaie de hârtie? Observă elementele de geometrie și marchează cu X denumirile corecte Unește punctele pentru a obține : -linia frântă deschisă; -linia frântă inchisă. 4. Desenează trei derepte in poziții diferite.	Conversaţia Exerciţiul	Fișă de lucru		

Captarea atenţiei (5 min)	01 02	După ce vor fi analizate anumite imagini referitoare la: punct, linia curbă, linia frântă închisă,linia frântă deschisă,se va propune spre rezolvare un rebus. Pentru a descoperi titlul lecţiei de astăzi, elevii primesc o fişă de lucru ce conţine un rebus (anexa 3). După rezolvarea corectă a rebusului, pe coloana A-B va apărea scris cuvântul *SEGMENT*. 1.Cum se numește rezultatul adunării? (sumă) 2. Cum se numește rezultatul scăderii? (rest) 3. Cum este linia? (nemărginită) 4. Mărime cu ajutorul căreia se efectuează diferite calcule și care se notează, de obicei, cu cifre (numărul) 5. Cum se numesc nr. care se adună?(termeni) 6. Totalizarea mai multor numere într-unul singur (adunare) 7. Cum se numesc nr. care se inmulțesc?(factori) A B 	Conversaţia Rebusul	Fişa de lucru	Activitate frontală Activitate individual	Aprecierea răspunsurilor Observare sistematică
Anunţarea temei şi a obiectivelor (1 min)		Învăţătorul anunţă elevii că astăzi, la ora de matematică, vor studia lecția Segmentul de dreaptă . Semidreapta.	Notează titlul și ascultă obiectivele	Tabla	Activitate frontală Activitate individuală	Observare sistematică Aprecierea răspunsurilor

		Pe parcursul lecției elevii vor afla diferite noțiuni despre segmentul de dreaptă și semidreaptă, și vor rezolva probleme cu ajutorul segmentelor.				
Dirijarea învățării (20min)	01 03 04 01	În continuare, doamna invățătoare le explică elevilor că segmentul de dreaptă este mărginit in ambele părți, și il desenează pe tablă și elevii pe caiete. Segmentul de dreaptă este o porțiune dintr-o dreaptă delimitat de două puncte distincte numite extremitățile segmentului x——————————x Semidreapta este un segment de dreaptă mărginită la un singur capăt x—————————— Voi desena altă dreaptă și o voi împărți în două. Pare că punctul O împarte dreapta în două părți.’’ D O E x x x Voi desena separat, sub desenul inițial, părțile obținute. D——O O——E Știe cineva cum se numesc aceste două părți obținute? (semidrepte) Dacă nu știu răspunsul, le voi explica. Priviți această semidreaptă. Credeți că este nesfârșită precum dreapta? (Da) Foarte bine!	Conversaţia Metoda RAI Conversaţia Exerciţiul Demonstraţia Exerciţiul Coversația	Planşă	Activitate frontală Activitate frontală Activitate individuală	Aprecierea răspunsurilor Observare sistematică Aprecierea răspunsurilor

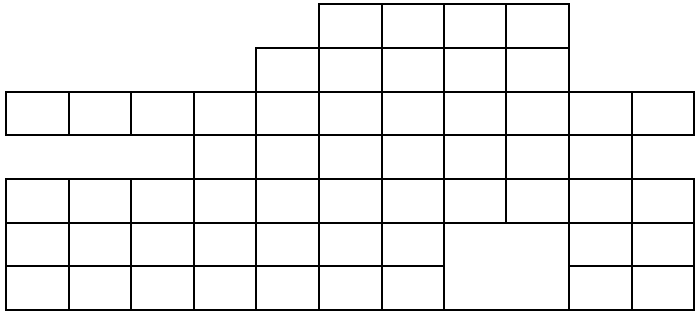
		Observăm că punctul O mărgineşte semidreapta la un capăt, însă ea este nemărginită la celălalt capăt.’’ Voi nota definiţia la tablă, iar elevii, în caiete.				
	02	,,Semidreapta este o bucată dintr-o dreaptă, mărginită la un capăt. Marginea se numeşte *origine*.’’ Notaţie: semidreapta se notează cu 2 puncte, primul fiind originea. Ex.: [OD, [OE		Manualul digital calculatorul		Aprecierea răspunsurilor
	04	Voi desena o altă semidreaptă, notată OF. F O ,,Haideţi să luăm din această semidreaptă, doar bucata OF’’. F O	Expunerea Exerciţiul	Tabla	Activitate frontală Activitate frontală	
	01 02	Observăm că această parte a semidreptei este mărginită la ambele capete. Aşadar, am obţinut un segment, OF. Notez definiţia la tablă, iar elevii în caiete.			Activitate individuală	Observare sistematică
	03	Segmentul de dreaptă este o parte dintr-o dreaptă, mărginit la ambele capete. Capetele segmentului se numesc *extremităţi*. *Notaţie:* [OF]			Activitate frontală	
		In continuare voi rezolva o problemă cu segmente grafice. Problemă nr.1 Irina are 4 ani , iar sora ei este cu 6 ani mai mare decât ea. Câți ani au cele două fetițe impreună? Problema nr.2			Activitate individuală	Aprecierea răspunsurior

		La librărie s-au adus 12 creioane colorate, de două ori mai multe radiere , iar stilouri dublul nr. de radiere. Câte rechizite s-au adus la librărie?				
Fixarea şi consolidarea cunoştinţelor (7 min)	01 05	Învăţătorul deschide manualul digital și solicită elevilor să deschidă manualele la lecţia de zi, să observe imaginea de la primul exerciţiu şi să spună prin ce se deosebesc cele două figuri geometrice. În continuare, învăţătorul propune câteva exerciţii pentru consolidarea cunoştinţelor:	Exerciţiul Conversaţia Problematizarea Ghicitoarea		Activitate frontală Activitate individuală Activitate individuală	Aprecierea răspunsurilor Observare sistematică
Obţinerea performanţelor (7 min)	06	După acest moment,invățătoarea solicită elevilor să răspundă cu A (adevărat) şi F (fals) la următoarele propoziţii: Le voi adresa câteva întrebări: Putem măsura o dreaptă? Dar o semidreaptă? Segmentul poate fi măsurat? Câte puncte conţine o dreaptă? Dar o semidreaptă? Care sunt diferenţele dintre dreaptă şi semidreaptă? Dar asemănările? Cum se numeşte punctul care mărgineşte semidreapta? Ce sunt extremităţile unui segment? Cine vine la tablă să construiască 2 drepte paralele? Dar 2 drepte perpendiculare?	Conversaţia Exerciţiul Problematizarea	Fişă de lucru	Activitate în perechi Activitate individuală Activitate individuală Activitate frontală	Observare sisitematică Aprecierea răspunsurilor Observare sisitematică Aprecierea răspunsurilor

		Pentru a observa gradul de înţelegere a elevilor, învăţătorul propune o fişă în care aceştia trebuie să lucreze cu colegul de bancă.				
Evaluarea activităţii (1 min)		Învăţătorul apreciază activitatea elevilor şi îi notează pe cei mai activi dintre ei.				
Anunţarea temei pentru acasă. (1 min)		Învăţătorul notează la tablă tema pentru acasă: ex., pag. ....., din manual.	Conversaţia	tabla		

După rezolvarea corectă a rebusului, pe
coloana A-B va apărea scris cuvântul SEGMENT.

A

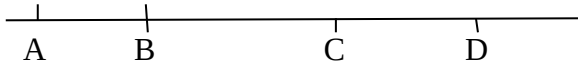

B

1.Cum se numește rezultatul adunării? (sumă)
2. Cum se numește rezultatul scăderii? (rest)
3. Cum este linia? (nemărginită)
4. Mărime cu ajutorul căreia se efectuează diferite calcule și care se notează, de obicei, cu cifre (numărul)
5. Cum se numesc nr. care se adună?(termeni)
6. Totalizarea mai multor numere într-unul singur (adunare)
7. Cum se numesc nr. care se inmulțesc?(factori)

FIȘA NR.1

5.Pe dreapta desenată sunt notate punctele A, B, C, și D. Desenați pe această dreaptă încă 3 puncte și notați-le cu M. N. și P.

PROIECT DIDACTIC

UNITATEA DE ÎNVĂŢĂMÂNT: Colegiul Naţional „I.M. Clain” Blaj /G. P. N. nr.2

PROF. ÎNV. PREŞCOLAR: Baciu Cristina

NIVEL: I

GRUPA: mijlocie A

TEMA ANUALĂ DE STUDIU: Cine sunt / suntem?

TEMA PROIECTULUI: ”Eu si lumea mea”

DOMENIUL EXPERIENTIAL: DOS

CATEGORIA DE ACTIVITATE: Educatie pentru societate

TEMA ACTIVITĂŢII: “*Iedul cu trei capre”*

MIJLOC DE REALIZARE: Povestirea educatoarei

TIPUL ACTIVITĂŢII: Dobândire de cunoştinţe

Dimensiuni ale dezvoltării:

C.1. Curiozitate, interes și inițiativă în învățare;

D.1. Mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute;

D.2. Mesaje orale în diverse situaţii de comunicare;

Comportamente vizate:

1.1. Manifestă curiozitate şi interes pentru experimentarea și învăţarea în situații noi;

1.2. Exersează, cu sprijin, ascultarea activă a unui mesaj, în vederea înțelegerii și receptării lui (comunicare receptivă);

1.3. Demonstrează înțelegerea unui mesaj oral, ca urmare a valorificării ideilor, emoțiilor, semnificațiilor etc. (comunicare expresivă);

1.4. Respectă regulile de exprimare corectă, în diferite contexte de comunicare;

1.5. Demonstrează extinderea progresivă a vocabularului;

OBIECTIV FUNDAMENTAL: Formarea capacităţii de a aprecia în situaţii concrete unele comportamente şi atitudini în raport cu normele cunoscute; Educarea trăsăturilor pozitive de voinţă şi caracter; Formarea unei atitudini pozitive faţă de sine şi de ceilalţi.

OBIECTIVE OPERAŢIONALE:

a) cognitive:

OC1: - să asculte cu atenţie povestea prezentată;

OC2: - să demonstreze înţelegerea textului prin formularea de întrebări şi răspunsuri;

OC3: - să precizeze caracteristicile personajului principal;

OC4: - să-şi exprime acordul sau dezacordul referitor la comportamentele personajelor;

OC5: - să conştientizeze consecinţele pozitive sau negative ale actelor sale de comportament asupra sa şi asupra celorlalţi;

b) psihomotorii:

OP1: - să aleagă câte o steluţă, în funcţie de culoarea preferată;

OP2: - să formeze cinci grupuri, câte un grup pentru fiecare steluţă;

c) afectiv- motivaţionale:

OA1: - să coopereze pentru rezolvarea sarcinilor de lucru în grup;

STRATEGIA DIDACTICĂ:

a) Metode şi procedee: conversaţia, expunerea, „Explozia stelară”, explicaţia, demonstraţia, exerciţiul, problematizarea.

b) Mijloace didactice: jetoane, planşe, 1 steluţă mare, 5 steluţe mici din carton colorat.

c) Forme de organizare: frontal, pe grupuri mici

EVENIMENTE DIDACTICE	OB. OP.	CONŢINUTUL ACTIVITĂŢII	STRATEGIA METODE	DIDACTICĂ MIJLOACE
1. Moment organizatoric		Se asigură condiţiile unei bune desfăşurări a activităţii: aranjarea scăunelelor în formă de semicerc; pregătirea materialelor necesare.		
2. Captarea atenţiei		Se vor prezenta câteva imagini cu personaje din poveşti cunoscute şi se va solicita copiilor să recunoască poveştile din care acestea fac parte: *Motanul încălţat, Albă ca Zăpada, Capra cu trei iezi.* Se va preciza faptul că mai există o poveste în care iedul este personajul principal, poveste pe care o vom afla astăzi.	Conversaţia	jetoane

3. Anunţarea temei şi enunţarea obiectivelor		Se anunţă tema activităţii: povestea „Iedul cu trei capre”. Se va cere copiilor să urmărească cu atenţie povestea, pentru ca după aceea să poată să răspundă la orice întrebare referitoare la întâmplările petrecute în povestire şi să formuleze chiar ei întrebări, la care vor răspunde alţi colegi şi să-şi spună părerea despre comportamentele personajelor.		
4. Dirijarea învăţării	OC1	Se va expune conţinutul poveştii simultan cu expunerea planşelor. Se vor explica expresiile şi cuvintele necunoscute, prin utilizarea unor sinonime, fără a întrerupe firul povestirii.	Expunerea	Planşe
5. Obţinerea performanţei	OP1	Se va explica metoda de lucru în grupuri mici. Se va afişa pe panou steluţa mare cu titlul poveştii şi o imagine sugestivă, apoi li se va cere unor copii să aleagă câte o steluţă – din cele cinci steluţe de culori diferite. Fiecare copil care a ales o steluţă, îşi va forma un grup, chemând lângă el încă trei-patru copii; astfel se vor forma cinci grupuri, a câte patru-cinci copii. Se vor citi întrebările scrise pe steluţe: CINE? CE? UNDE? CÂND? DE CE?	„Explozia stelară”	steluţă mare, 5 steluţe mici din carton colorat
	OP2		Explicaţia	

	OC2	Se vor explica sarcinile de lucru pentru fiecare grup şi se vor aranja scăunelele în mod adecvat cooperării în grup – în cercuri. Se va da câte un exemplu de întrebare pentru fiecare grup: CINE îl îmbrăca pe ied? (Cine îl hrănea? Cine îl adormea? Cine i-a luat hainele? Cine i-a mâncat mâncarea?) CE făcea iedul când se trezea? (Ce a făcut vulpea? Ce a facut ursul? Ce a făcut lupul?) UNDE s-au dus cele trei capre? (Unde a dus vulpea hainele iedului? Unde a fugit iedul?) CÂND o striga iedul pe capra-mamă? (Când o striga iedul pe mătuşa-capră? Când o striga iedul pe capra-bunică?) DE CE au plecat cele trei capre la capra cu trei iezi? (De ce a intrat vulpea/ursul/lupul în casa iedului?)	Demonstraţia Exerciţiul	
	OA1	Se va acorda timp de lucru în grupuri, pentru formularea întrebărilor 2 minute, apoi fiecare grup va adresa colegilor întrebările formulate de ei, iar celelalte grupuri vor răspunde. Se va urmări participarea tuturor copiilor, atât la formularea întrebărilor, cât şi a răspunsurilor.	Conversaţia Problematizarea	

6.Asigurarea retenţiei şi a transferului 7.Încheierea activităţii	OC3 OC4 OC5	De asemenea, se va urmări corectitudinea întrebărilor şi răspunsurilor, atât din punct de vedere gramatical, cât şi al conţinutului. Se va solicita copiilor să aprecieze comportamentele şi atitudinile personajelor, în raport cu normele cunoscute de comportament, dar şi să formuleze opinii personale şi să le argumenteze. De asemena, li se va cere să propună soluţii alternative pentru situaţiile prezentate în povestire. Se vor face aprecieri colective şi individuale asupra participării copiilor la activitate şi se vor distribui recompense: ecusoane cu iedul.		

PROGRAMĂ DE OPȚIONAL

ANSAMBLUL CORAL
Prof. Petrovan Ileana Mariana
Colegiul Național ” Dragoș Vodă”Sighetu Marmației

ARGUMENT

Interpretarea corală realizează un sincretism al părţii (individului) cu întregul (colectivitatea), fiind una din modalităţile cele mai eficiente de formare a spiritului de lucru în echipă. Participarea elevului în structura formaţiei corale contribuie la conştientizarea apartenenţei la grup, la disciplinarea şi la socializarea acestuia; totodată, trecerea de la studiul în grup mic (partidă) la interpretarea în ansamblu complet în concerte, determină dezvoltarea la elev a capacităţii de autocontrol (emoţiilor, stări, sentimente}, a capacităţii de memorizare şi de concentrare până la încheierea activităţii. Varietatea tematică a repertoriului abordat oferă coriştilor posibilitatea de a se familiariza cu trăsăturile stilistice caracteristice lucrărilor studiate, într-o abordare interdisciplinară (teoria muzicii, istoria muzicii, armonia, etc.)

Fondul de cultură muzicală, modalităţile de lucru specifice, face din disciplina ansamblu coral o activitate prin care elevul (individul) îşi lărgeşte orizontul cultural şi conştientizează rolul său ca parte dintr-un grup. Totodată, activitatea de cânt coral sporeşte posibilitatea de a activa ulterior într-o zonă a socialului la care accesul este rezervat unei anumite categorii, şi anume acelea de corist într-o formaţie profesionistă.

În vederea realizării pe deplin a progresului în învăţare, disciplinei ansamblu coral, îi sunt necesare studiul suplimentar, pe lângă orele alocate prin optional, în vederea pregătirii pentru concerte şi a obţinerii performanţei. Profesorul are posibilitatea ca, în funcţie de repertoriul propus să constituie o diversitate de tipuri de formaţii corale; important trebuie să fie faptul că fiecare elev trebuie să beneficieze de pregătirea corală atât pentru îmbogăţirea culturii le de specialitate cât şi pentru dezvoltarea culturii vocale şi religioase.

Actuala structură a programei vizează o abordare flexibilă a demersului didactic, a căilor, a metodelor şi a mijloacelor adecvate individualităţii elevului.

Repertoriul este un mijloc de realizare a competenţelor. Parcurgerea acestuia constituie un obiectiv important în realizarea progresului elevilor în învăţare, progres evident prin urmărirea competenţelor demonstrate de acestea.

COMPETENȚE GENERALE

1. Exprimarea unor idei, sentimente, atitudini, prin interpretarea unor lucrări muzicale

2. Operarea cu elemente de scris-citit și limbaj muzical

3. Aprecierea lucrărilor muzicale, inclusiv a conținutului lor afectiv, atitudinal și ideatic

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

1.1 Interpretarea unor lucrări monodice și polifonice

- exerciții de respirație și de emisie
- exerciții de coordonare a cântului în ansamblu (față de gesturile profesorului)
- exerciții pentru păstrarea unei pulsații constante
- elemente de cânt pe două voci: responsorial, în canon, cu ison sau ostinato
- interpretarea unor lucrări muzicale cu dificultate graduală

1.2. Acompanierea instrumentală a unor lucrări vocale/corale

- exerciții de tehnică instrumentală specifică
- studiul pe grupuri (partide și în ansamblu, cu creșterea graduală a tempo-ului)
- exerciții de coordonare a debutului, a tempo-ului și a diferențelor dinamice

1.3. Asocierea textului și a mișcării scenice în exprimarea mesajelor lucrărilor musicale

- analizarea mesajului verbal și a legăturilor cu exprimarea muzicală
- exerciții de mișcare scenică potrivită tipului de lucrare muzicală interpretată

2.1. Citirea unor cântece cu ajutorul partiturii

- coordonarea aspectelor intonaționale și ritmice în citirea unui text muzical simplu
- adăugarea notațiilor specifice dinamicii muzicale și a unor diferențieri agogice
- utilizarea unor instrumente muzicale pentru coordonarea și verificarea intonației și simțului ritmic

3.1. Relaționarea muzicii cu contextul cultural în care au fost create

- experimentarea unor dansuri din diverse arii geografice
- observarea relevanței contextului istoric al anumitor lucrări musicale
- realizarea unor prezentări publice ale unor lucrări muzicale, la alegere

CONȚINUTURI

-Tehnici de interpretare vocală (poziţie de cânt, respiraţie, emisie)
- Solfegiere cu respectarea elementelor de limbaj muzical
- Tema, fraza, motivul etc.
- Exerciţii melodice, armonice, ritmice, diferite tehnici realizate pe partide si cu formaţia în ansamblu - exerciţii specific
- Elementele de limbaj specifice partiturii corale
- Indicaţiile dirijorului;
- Elemente de limbaj muzical şi rolul lor expresiv: melodia, ritmul, tempoul, nuanţele, frazarea, combinaţiile timbrale
- Elemente de relaționare a muzicii cu contextul cultural în care a fost create
- Reguli ale cântării în colectiv: elemente de conduită a membrilor formaţiei corale în cadrul

unei manifestări artistice, comportament scenic, etc.

- Colaborarea în asigurarea reuşitei, conştiinţa contribuţiei individuale la actul artistic colectiv, satisfacţia faţă de propriile rezultate, respectul faţă de valorile arte, etc.

- Comentarii privind recitalurile, spectacolele concertele, concursurile Cronici de specialitate.

SUGESTII METODOLOGICE

Pregătirea elevilor pentru acest tip de activitate prin diferite exerciţii de tehnică vocală (având grijă totuşi de calitatea foarte fragilă a instrumentului numit voce) reprezintă primul pas şi fundamentul formării vocii corale. Aceasta se desfăşoară, obligatoriu prin exerciţii de respiraţie, emisie, vocalize, prin exerciţii pentru educarea auzului în ansamblu astfel încât o voce (individuală sau de partidă) să se integreze în ansamblul de voci ce alcătuiesc formaţia corală în totalitatea ei. Această activitate se va la fiecare oră dar şi prin studiul individual. Repertoriul anual trebuie să cuprindă lucrări diverse ca tematică, stil şi modalitate de interpretare:

- “a cappella”, cu acompaniament de pian sau instrumental;
- cu tematică religioasă şi laică;
- din toate epocile stilistice - de la Renaştere la creaţia contemporană;
- din creaţia naţională şi universală;
- din folclorul românesc şi internaţional;
- din creaţia de divertisment – muzică uşoară, jazz, gospel, negro spiritual, rock, musical etc.

În acelaşi timp, repertoriul ansamblului coral va cuprinde şi o lucrare vocal-simfonică sau de operă, cu: solişti, cor, orchestră (oratorii, misse, cantate, concerte corale, ansambluri din opere etc.). Se pot aborda lucrări integrale sau fragmente.

Activităţile specifice cu caracter didactic şi cultural care pot face parte din programul unei formaţii corale la nivelul specializării sunt următoarele:

- concerte tematice, simpozioane, activităţi pe ateliere pedagogice
- manifestări tradiţionale şi ocazionale – locale şi naţionale;
- concerte, festivaluri, concursuri.

COPACUL PRIETENIEI

- prof. înv. prim. **PESCĂRUȘ DANIELA**
ȘCOALA GIMNAZIALĂ ” FLOREA BOGDAN”

Unitatea:-ȘCOALA GIMNAZIALĂ FLOREA BOGDAN REGHIN
- CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ NR.3 SAM REGHIN

Clasa: I-a A ȘCOALA GIMNAZIALĂ FLOREA BOGDAN REGHIN
I-a CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ NR.3 SAM REGHIN

Profesori participanți
- prof. kinetoterapeut M C de la CSEI nr.3 SAM REGHIN
- prof. psihopedagog S A de la CSEI nr.3 REGHIN
- prof. înv. prim. PESCĂRUȘ DANIELA ȘCOALA GIMNAZIALĂ ” FLOREA BOGDAN”
- prof. Pescăruș Teodor-LICEUL TEHNOLOGIC ”LUCIAN BLAGA” REGHIN

Tema: Prietenul meu
Titlul activității: Copacul prieteniei
Data/perioada: 24 octombrie 2023
Locul de desfășurare: ȘCOALA GIMNAZIALĂ FLOREA BOGDAN REGHIN
Scop: Integrarea elevilor cu C.E.S în colectivitate
Competențe specifice:
- legarea relațiilor de prietenie între elevii celor două școli
- dezvoltarea abilității de comunicare și relaționare emoțională pozitivă
- formarea deprinderii de a relaționa cu cei din jur și de a lucra în echipă
- stimularea potențialului creativ al copiilor și al cadrelor didactice
- exprimarea sentimentului de prietenie
- enumerarea calităţilor unui prieten
- educarea simţului estetic prin realizarea de obiecte decupate
- dezvoltarea simţului artistic prin interpretarea unor cântece

Descrierea activității:

În data de 24 octombrie 2023, elevii clasei I-a de la CSEI nr.3 Reghin s-au deplasat la ȘCOALA GIMNAZIALĂ FLOREA BOGDAN REGHIN pentru o activitate având ca temă COPACUL PRIETENIEI. Activitatea a debutat prin interpretarea cântecului „E mândră toamna”. Apoi elevii au fost antrenaţi într-o discuţie despre toamnă, făcându-se treptat trecerea spre noţiunea de „prietenie” . Împreună am realizat un ciorchine pornind de la cuvântul „PRIETEN”, evidenţiind calităţile pe care trebuie să le aibă o persoană ca să ne devină prieten. Elevii au muncit pe grupe realizând împreună o machetă simbolizând pădurea în care crește COPACUL PRIETENIEI. Acest copac se evidențiază între toți copacii ca fiind cel mai înalt și maiestuos copac din pădure întrecând în înălțime chiar și munții .Deși toamna a scuturat copacii de frunze, sau pe cele rămase în copaci le-a „ruginit„ COPACUL PRIETENIEI are încă roadele pe el, iar frunzele pe care sunt scrise mesaje de prietenie rămân VEȘNICE! Activitatea s-a încheiat prin interpretarea cântecului „Prietenia”, cântec la care toţi elevii s-au prins de mâini, stabilind astfel şi un contact fizic.

Elevii de la CSEI au primit cadou câte un colaj cu un copac cu frunze de toamnă, pe fiecare frunză elevii clase I-a A şi-au scris numele şi l-au numit „Copacul Prieteniei”, simbol al aprecierii acestor elevi.

Activitatea nu a constat doar în realizarea machetei. Copii au colaborat, s-au ajutat unii pe ceilalţi, au discutat ceea ce a dus la stabilirea unor relaţii care vor putea evolua în relaţii de prietenie. Au observat că fiecare poate să facă ceva şi că, muncind împreună, lucrarea se realizează mai repede iar rezultatul este mult mai frumos decât dacă ar fi lucrat individual. Momentele artistice au înveselit atmosfera care a fost una plăcută şi constructivă.

În final toți au fost încântați de rezultatul acestei activități, manifestându-şi dorinţa de a mai participa şi la alte activităţi de acest fel.

Evaluare: - impresia participanților
- observarea gradului de implicare al elevilor
- analiza lucrării realizate

Rezultate:- consolidarea relațiilor între elevi
- expoziția
- experienţa dobândită de toţi participanţii

PROIECT DIDACTIC - SERVIREA ÎN RESTAURAȚIE

Ruge Maria
Colegiul Economic “Partenie Cosma” Oradea

Unitatea de învățământ: Colegiul Economic Partenie Cosma
Profesor: Ruge Maria; Modulul 1: Servirea în restaurație
Plan de învățământ aprobat prin: Anexa 3 la OMEN nr. 3501 din 29.03.2018
Programa: aprobată prin: Anexa 3 la OMEN nr. 3501 din 29.03.2018
Profilul: Servicii /Calificarea: Ospătar (chelner), vânzător în unități de alimentație
Unitatea de învățare 8: Criterii de clasificare a băuturilor în amestec.
Tema lecției: Metode de preparare a băuturilor în amestec.
Tipul lecției: Lecție de formare a priceperilor și deprinderilor.
Durata: 50 minute /Clasa: a XI-a - Învățământ profesional /Mediul de instruire: Sala de clasă
URÎ 9. Servirea în restaurație - Unitatea de Rezultate ale Învățării (codificate conform SPP)

Cunoștințe:	9.1.16.	Descrierea metodelor și tehnicilor de prepararea băuturilor în amestec;
	9.1.17.	Identificarea unor site-uri specializate care prezintă rețete și tehnici moderne utilizate în bar.
Abilități:	9.2.25.	Selectarea obiectelor de inventar, a materiilor prime si a elementelor de decor necesare obținerii băuturilor in amestec;
	9.2.26.	Pregătirea amestecurilor de băuturi după metodele specifice, precizate în rețete;
	9.2.27.	Aplicarea noilor tehnici și rețete de obținerea a băuturilor in amestec.
Atitudini:	9.3.14.	Implicarea activă și responsabilă în prepararea băuturilor în amestec, sub supraveghere, în condiții de igienă, siguranță și securitate în muncă;
	9.3.15.	Manifestarea receptivității la nou în valorificarea noilor tehnici de obținere a băuturilor în amestec.

Obiective operaționale:

O1:	Să enumere	metode de preparare a băuturilor în amestec;
O2:	Să precizeze	principiile metodelor de preparare a băuturilor în amestec;
O3:	Să identifice	ustensilele folosite la obținerea băuturilor în amestec prin fiecare metodă;
O4:	Să specifice	etapele de lucru și elementele de decor folosite în cazul fiecărei metode.

Strategia didactică:
Metode și procedee de instruire: expozitiv-euristice: conversația (introductivă, de comunicare, de sistematizare, de fixare, de evaluare finală), explicația, descrierea, dialogul, asaltul de idei, metoda de învățare prin explorarea realității: Experimentul;
cercetare-descoperire: observația independentă și dirijată, descoperire inductivă, studiul de caz;
evaluativ-stimulative: apreciere verbală, chestionare orală și scrisă.
Mijloace de învățământ: unitatea de calcul-PC, videoproiector, prezentare PowerPoint, fișă de documentare, fișe de lucru, fișă de evaluare, caiete, pixuri, tablă, marker;
Forme de organizare (tipuri de activități): - activitate frontală, individuală, pe grupe;
Metode de evaluare a elevilor: - observare sistematică, evaluare orală, autoevaluare;
Proiectul didactic este structurat pe cele trei componente: Evenimentele didactice (momentele lecției) /Conținutul informațional al lecției /Strategii didactice.

I. Evenimentele didactice (momentele lecției):

1. Momentul organizatoric (2 minute);
2. Verificarea cunoștințelor anterioare (6 minute);
3. Captarea atenției (2 minute)
4. Anunțarea titlului noii lecții, prezentarea obiectivelor operaționale (2 minute);
5. Comunicarea noilor cunoștințe/ Prezentarea noilor informații didactice (12 minute);
6. Fixarea noilor cunoștințe didactice /Intensificare procesului de retenție și transfer cu ajutorul fișelor de documentare și a fișelor de lucru (20 minute)
7. Analiza rezultatelor activității, concluzii, realizarea feedback-ului (5 minute)
8. Tema pentru acasă (1 minut).

II. Conținutul informațional al lecției structurat pe două componente:

Activitatea profesorului:

1. salută elevii /notează absenții /pregătește materialele necesare desfășurării lecției /stabilește climatul socio-afectiv necesar desfășurării lecției;

2. verifică tema dată la finalul lecției anterioare /pune întrebări întregii clase și/ sau unor elevi din tema lecției anterioare /lămurește eventualele dificultăți întâmpinate de elevi în însușirea corectă a noțiunilor din materialul studiat;

3. pune întrebări elevilor despre care din materiile prime și obiectele de inventar cunoscute de ei, pot fi folosite în procesul de obținere a băuturilor în amestec;

4. anunță titlul lecției și îl notează pe tablă: „Metode de preparare a băuturilor în amestec’’, prezintă obiectivele lecției și le notează pe tablă:

O1: Să enumere metode de preparare a băuturilor în amestec;

O2: Să precizeze principiile metodelor de preparare a băuturilor în amestec;

O3: Să identifice ustensilele folosite la obținerea băuturilor în amestec prin fiecare metodă;

O4: Să specifice etapele de lucru și elementele de decor folosite în cazul fiecărei metode.

5. enumeră metodele de preparare a băuturilor în amestec /precizează principiile metodelor de preparare a băuturilor în amestec /identifică ustensilele folosite la obținere băuturilor în amestec prin fiecare metodă /specifică etapele de lucru și elementele de decor folosite în cazul fiecărei metode / exemplifică realizarea băuturilor în amestec prin Prezentarea PowerPoint.

6. diseminează elevilor fișele de documentare și de lucru /prezintă modul de desfășurare al activității de învățare prin explorarea realității: „Experimentul” și principiile metodei /împarte elevii în 3 grupe /explică etapele activității conform fișei de lucru /urmărește și îndrumă elevii pentru buna desfășurare a activității /răspunde elevilor care au nelămuriri;

7. analizează - împreună cu elevii - modul de rezolvare al sarcinilor de lucru /stabilește concluziile asupra demersurilor realizate și asupra participării elevilor la activitate / încurajează elevii să își aprecieze munca personală depusă /face aprecieri despre modul de desfășurare a lecției și despre activitatea și implicarea elevilor /oferă elevilor feedback - aprecieri verbale frontale și individuale, personalizate /mulțumește elevilor pentru colaborare.

8. realizarea unui film scurt în care să se prezinte realizarea - în mediul personal - a unei băuturi răcoritoare folosind una din metodele prezentate în lecția nouă.

Activitatea elevilor:

1. salută profesorul /sunt atenți și se pregătesc pentru desfășurarea lecției;
2. sunt atenți /prezintă tema efectuată /elevii nominalizați individual întrebărilor primite;
3. sunt atenți și răspund întrebărilor /puse de profesor;

4. sunt atenți și notează în caiete;
5. sunt atenți la explicațiile profesorului /pun întrebări, dacă au neclarități;
6. sunt atenți la indicațiile profesorului/ pun întrebări dacă au neclarități /formează grupurile stabilite pentru a rezolva sarcina de lucru și aleg liderii / consultă fișa de documentare /fiecare grup de elevi va rezolva sarcina de lucru, urmând pașii indicați în fișele de lucru /după rezolvarea sarcinii, liderii celor trei grupe vor prezenta preparatul obținut și metoda de obținere;
7. - analizează împreună rezultatele activității / se lămuresc problemele neclare /fiecare grup de elevi își apreciază rezultatele obținute / fiecare elev notează în caiet rezultatele finale.
8. notează tema în caiete.

III. Strategii didactice:

Metode de învățământ:

1. Conversația introductivă;
2. Conversația /Expunerea;
3. Conversația /Descrierea /Expunerea /Explicația;
4. Conversația /Expunerea /Explicația;
5. Descrierea /Expunerea /Conversația didactică /Explicația /Observația;
6. Descrierea /Expunerea /Conversația didactică /Explicația;
7. Exercițiul /Metoda de învățare prin explorarea realității: Experimentul;
8. Expunerea /Conversația didactică /Dialogul /Explicația.

Mijloace de învățământ:

1. Caiete /Pixuri; 2. Manual /Tablă /Marker; 3. Caiete /Pixuri /Tablă /Marker; 4. Tablă /Marker /Caiete /Pixuri; 5. Prezentare Power Point /Video-proiector /Caiete /Pixuri; 6. Fișe de documentare /Fișe de lucru /Pixuri; 7. Caiete /Pixuri /Fișă de evaluare; 8. Caiete /Pixuri.

Forme de organizare a activității:

1. Activitate frontală;
2. Activitate frontală / Activitate individuală;
3. Activitate frontală / Activitate individuală;
4. Activitate frontală;
5. Activitate frontală / Activitate individuală;
6. Activitate frontală /Activitate pe grupe /Activitate individuală;
7. Activitate frontală /Activitate individuală /Activitate de grup;
8. Activitate frontală;

Metode de evaluare a elevilor:

1. Observare sistematică; 2. Observare sistematică /Evaluare orală; 3. Observare sistematică; 4. Observare sistematică; 5. Observare sistematică; 6. Observare sistematică /Evaluare curentă; 7. Observare sistematică /Evaluare orală /Autoevaluare.

Bibliografie:

1. Brumar C., coord., 2012, Organizator banqueting, manual pentru clasa a XI-a - Editura CP Press București;
2. Stavrositu S., 2008, Arta serviciilor in restaurante și baruri - Editura Fundația „Arta serviciilor în turism prof. Stere Stavrositu“;
3. Programa analitică a disciplinei, planificarea anuală.

PROIECT DIDACTIC

Patko-Szabo Corina-Eliza,
Colegiul “Mihai Viteazul” Ineu

AN ȘCOLAR : 2023-2024

CLASA: a V-a C, 3 elevi cu CES(H.R.,R.D.,F.D.)

DISCIPLINA: LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ

SUBIECTUL LECȚIEI: TEXTUL NARATIV- CARACTERIZARE PERSONAJELOR

TEXT-SUPORT: *ŢARA POVEŞTILOR* de FĂNUŞ NEAGU

TIPUL LECTIEI: predare- învăţare

Competențe specifice: 1.1,1.4,2.1,2.2,3.2,4.

Pe parcursul şi la sfârşitul lecţiei, elevii vor fi capabili:

- să citească corect, fluent şi expresiv textul;
- să recepteze mesajul textului literar citit;
- să descopere trăsăturile morale ale personajelor;
- să-şi exprime opinie cu privire la faptele personajelor;

Pentru elevii cu C.E.S.

= pentru F.D. şi R.D.-să citească corect textul scris cu litere mai mari;

= pentru H.P. - să urmărească firul acţiunii, să descopere personajele principale, să recepteze faptul că Bănică a greşit plecând de lângă bunica fără să spună.

RESURSELE ŞI MANAGEMENTUL TIMPULUI:

A.BIBLIOGRAFICE: D.E.X.-ul**,**Programe şcolare pentru învăţământul gimnazial, Didactica-Cerghit,Metodica predării limbii române;

B.METODOLOGICE:

1. strategia didactică: mixtă;
2. metode şi procedee: explicaţia, conversaţia, problematizarea, munca independentă lectura explicativă, povestirea, lectura predictivă,observaţia;
3. metode activ-participative: explozia stelară, ciorchinele, cvintetul,
4. mijloace didactice: volumul, planşe, ilustraţii, flip-chart, coli de hârtie, videoproiector, laptop;
5. forme de organizare: frontală, individuală,în perechi, pe grupe;

C.TEMPORALE: 45-50 min.

D.UMANE: 20 de elevi, dintre care 3 elevi cu C.E.S.

NEVOI ŞI PLANURI INDIVIDUALE:

- H.P.. are dificultăți medii de învățare,o dezvoltare psihică relativ normală şi se poate afirma în diferite domenii de activitate.Scrie un pic mai încet decât colegii din clasă. Nu prezintă handicap.

(Textul şi fişele tipărite cu fonturi mari, timp suplimentar pentru exerciţiile obişnuite, aşezarea elevului în prima bancă, proiectarea informațiilor scrise cu un font mai mare)

-R.D. și F.D. au dificultăţi mari de învăţare, prezintă o întârziere ușoară în gândire, în concentrare,uneori o stare de nervozitate.

EVALUAREA:

-observarea sistematică a elevilor, analiza produselor activităţii: ciorchinele, fişe de lucru , reflecţii ale elevilor;

Scenariul didactic

Etapele lecţiei	**Activitatea profesorului**	**Activitatea elevilor**	**Activitatea elevilor cu C.E.S.**
I. Evocarea 5min.	¤Voi proiecta imagini cu fetiţe şi băieţi jucând Rațele și vânătorii,șotron, zmeul, mingea.	¤Privesc imaginile pe care profesorul le oferă ca suport pentru înțelegerea temei propuse; ¤Vor recita versurile din poezia pe care au avut-o de învățat (*Copilăria* de Lidia Batali).	¤Ascultă versurile recitate de profesor. ¤ Privesc planşele îndreptate special spre ei.
	¤ Voi solicita elevilor să răspundă la câteva întrebări legate de mesajul poeziei: -Care este dorinţa arză-toare a fetiţei?	¤Răspund întrebărilor;	¤Răspund întrebărilor privind la imaginile afişate, fiind ajutaţi de profesor.

	-De ce îşi doreşte fetiţa să rămână mereu copil? -De ce copilăria este etapa cea mai frumoasă din viaţă? ¤Voi solicita elevilor să-şi amintească autori şi lecţii în care este tratată tema copilăriei.	¤Vor enumera lecţii şi autori : Creangă, Sadoveanu .	¤Ei vor descoperi faptul că este frumoasă copilăria pentru că este plină de jocuri.
II. Realizarea sensului 33min.	¤<u>Lecturarea textului 15min.</u> ¤Voi citi textul literar *Ţara poveştilor* de Fănuş Neagu. ¤Voi cere elevilor să citească textul . ¤<u>Discuţii asupra autorului-2min.</u> ¤Voi solicita elevii să-şi amintească ce text scris de Fănuş Neagu am studiat . Voi împărţi elevii în 4 grupe şi fiecare grupă va primi un număr. Vor formula întrebări în funcţie de numărul pe care îl au:	¤Ascultă cu atenţie şi urmăresc pe carte lecţia. ¤Citește fiecare câte o propoziţie sau două, în funcţie de dimensiune. ¤Vor nota pe o fişă de lucru întrebările formulate, vor citi întrebările şi vor formula răspunsuri corespunzătoare;	¤R. D. și F.D. citesc având în față textul scris cu caractere mari. ¤ Elevul F.D.va fi rugat să afişeze pe ecranul de proiecție portretul autorului, precum şi datele biografice despre acesta, pregătite în prealabil de către profesor. ¤Elevii cu CES vor participa şi ei alături de ceilalţi colegi, fiecare fiind distribuit unei grupe.

	,,cine?,,când?,,unde?,,ce? În timp ce elevii de la o grupă vor pune între-bările, ceilalţi vor da răspunsuri potrivite. ¤Caracterizarea personajelor:-6min. Bănică şi fata de la crescătorie folosind metoda ciorchinelui, având și o imagine-suport proiectată cu ajutorul videoproiectorului.	¤Vor completa fişa cu ciorchinele gata realizat;	¤R.D și F.D.. vor primi o fişă cu un ciorchine realizat în dimensiuni mai mari . ¤H.P. va privi o imagine în care Bănică pluteşte în albie. El discută cu profesorul, descoperind împreună câteva trăsături ale personajelor. ¤R.D. și F.D. vor completa diagrama cu o asemănare şi o deosebire. ¤H.P. va realiza un desen pe care îl va prezenta colegilor săi (fata e talentată la desen), le va explica faptul că apa poate fi periculoasă.
III REFLECŢIA 7min.	¤Asemănări şi deosebiri cu alte personaje(diagramaVenn) ¤Morala textului	¤Vor completa diagrama Venn cu asemănări şi de-osebiri între cele două personaje.	

Fișă de lucru – autonomii locale, clasa a XII-a

Praporgescu Sergiu – Liceul Tehnologic Energetic „Dragomir Hurmuzescu” Deva
Praporgescu Mioara – Școala Gimnazială nr. 2 Hunedoara

I. Citiţi cu atenţie sursa de mai jos:

„Pentru aprecierea nivelului de dezvoltare a societății românești dintre Carpați și Dunăre [...] o deosebită importanță o prezintă Diploma prin care regele Ungariei Bela al IV-lea dăruia în 1247 Cavalerilor Ioaniți Țara Severinului. [...] Din Diplomă [...] reiese că principalele ramuri ale economiei erau: agricultura, creșterea vitelor și pescuitul. Pentru agricultură și stadiul ei de dezvoltare un indiciu îl constituie mențiunea în diplomă a semănăturilor și morilor. Numărul acestora va fi fost destul de mare și, prin urmare, agricultura destul de dezvoltată ca să merite o mențiune specială în diplomă. Datorită condițiilor naturale optime, creșterea vitelor și oilor ocupa un loc important în economia vremii [...]. Se menționează existența de cnezate și voievodate românești, care, deși dependente de regatul maghiar, se bucurau de o oarecare autonomie în cadrul ierarhiei lui administrative. [...] Din Diplomă rezultă că formațiunile politice de la sud de Carpați existau cu mult înainte de 1247. Cât privește voievodatul lui Litovoi în Țara Severinului și al lui Seneslau, în «Cumania» (Muntenia), se preciza că ei vor stăpâni în acele locuri, așa cum au stăpânit și mai înainte. [...] Diploma din 1247 reflectă un stadiu avansat de organizare a formațiunilor statale românești. [...] Pe lângă mențiunea unor episcopate și arhiepiscopate [...], găsim date despre existența unor cete militare, care constituiau aparatul războinic al cnezilor români.”

(Șt. Ștefănescu, Istoria medie a României)

Pornind de la această sursă, răspundeţi la următoarele cerinţe:

1. Numiţi spațiul istoric în care a fost adoptat documentul, precizat în sursa dată.
2. Precizaţi documentul la care face referire textul.
3. Menţionaţi, pe baza textului, două informatii referitoare la dezvoltarea economică
4. Menţionaţi, din sursa dată, două informaţii referitoare la Cumania.
5. Formulaţi, pe baza sursei date, un punct de vedere referitoare la formațiunile politice românești, susţinându-l cu două informaţii selectate din sursă.
6. Argumentaţi, printr-un fapt istoric relevant, afirmaţia conform domnitorii români s-au implicat în relațiile internaționale prin acțiuni militare in secolul al XV lea. (Se punctează pertinenţa argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea şi concluzia.)

II. Elaboraţi, în aproximativ două pagini, un eseu despre acțiunile militare și diplomatice desfășurate de români în Evul Mediu şi la începuturile modernității, având în vedere:

- precizarea unei instituții centrale din spațiul românesc, în Evul Mediu;
- menționarea a două acțiuni militare la care participă românii în a doua jumătate a secolului al XIV-lea – prima jumătate a secolului al XV-lea și a două asemănări între acestea;
- prezentarea unei acțiuni militare desfășurată în spațiul românesc, în a doua jumătate a secolului al XV-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la diplomația promovată de români la sfârșitul Evului Mediu și începuturile modernității şi susţinerea acestuia printr-un argument istoric.

PROIECT EDUCAȚIONAL DE ORIENTARE ÎN CARIERĂ A ELEVILOR CU CES ”ANTREPRENOR ÎN VIITOR”

PROF. DOOGARU AUREL
LICEUL TEHNOLOGIC TRANSPORTURI AUTO TIMIȘOARA

Acest proiect răspunde nevoii de deschidere şi de apropiere a şcolii, de viaţă din perspectiva rolului educaţiei în dezvoltarea unui comportament social activ şi responsabil, adecvat unei lumi în schimbare.

Printr-o diversitate de activităţi interesante, elevii cu CES vor înţelege mai bine lumea în care trăiesc, legătura dintre ceea ce învaţă la şcoală şi rolurile pe care le vor avea în societate ca adulţi.

Educaţia financiară şi antreprenorială nu trebuie să lipsească nici unui elev dacă se doreşte ca acesta să devină un adult integrat social. Adaptarea la cerinţele vieţii sociale începe din şcoală, atunci când elevul ia contact cu regulile, responsabilităţile şi rolurile pe care trebuie să şi le asume.

Prin realizarea activităţilor proiectului elevii cu CES învaţă să coopereze cu ceilalţi şi să-şi stabilească obiective personale ţinând seama de regulile, de interesele grupului şi ale societăţii. Educaţia financiară şi antreprenorială ajută copilul să se descopere, să-şi valorizeze propriile competenţe, să-şi dezvolte abilităţile sociale şi emoţionale. Implicit, toate acestea, pe termen lung vor contribui la creşterea stimei de sine, la o bună adaptare şcolară, la o atitudine pozitivă faţă de şcoală, învăţătură, muncă, la integrare socială şi dezvoltarea spiritului civic. Conţinuturile au fost selectate astfel încât să „exploreze” organizat mediul economic actual iar asimilarea termenilor/noţiunilor economici să se realizeze potrivit nivelului de dezvoltare cognitivă specific şi în corelaţie cu volumul de informaţii de care dispun elevii la un moment dat.

Termenii/noţiunile economice utilizate de elevi sunt: nevoi, dorinţe, plan financiar, bani, resurse financiare, buget de venituri şi cheltuieli, cheltuieli « bune » şi cheltuieli « rele »etc.

Procesul de consiliere şi orientare a carierei include mai multe tipuri de activităţi: informarea cu privire la carieră, care se referă la toate informaţiile necesare pentru a planifica, obţine şi păstra un anumit loc de muncă; educaţia cu privire la carieră; activităţile îi ajută pe elevi să înţeleagă motivaţia, valorile şi felul în care ei pot avea o contribuţie activă în cadrul societăţii, sunt oferite cunoştinţe despre piaţa muncii, abilităţi de a face alegeri privind educaţia, formarea, munca şi viaţa în general, oportunităţi de a experimenta diverse roluri din viaţa comunităţii sau din viaţa profesională.

Dezvoltarea abilităţilor privind cariera începe din perioada şcolară şi continuă de-a lungul tranziţiei la viaţa adultă.

Prin programele de consiliere și orientare pentru carieră elevii îşi formează competenţe în următoarele domenii:

- autocunoaştere şi dezvoltare personală
- comunicare şi relaţionare interpersonală
- managementul informaţiei şi al învăţării
- planificarea carierei
- educaţie antreprenorială
- managementul stilului de viaţă.

SCOPUL PROIECTULUI:

- Pregătirea elevilor cu CES în vederea alegerii viitoarei profesii sau în vederea continuării studiilor.

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

1. valorificarea oportunităților individuale;
2. transpunerea unei idei în produse sau servicii;
3. curajul de a înfrunta problemele și de a le soluționa;
4. crearea de rețele cu alți elevi și adulți;
5. acceptarea implicațiilor propriilor alegeri;
6. perceperea activităților independente drept o alegere profesională valoroasă;
7. gestionarea responsabilă a resurselor și a banilor;
8. înțelegerea modului în care organizațiile funcționează în societate.

VALORI ŞI ATITUDINI:

- capacitatea de a pune ideile în practică
- creativitate
- independenţă în gândire şi în acţiune
- asumare a riscurilor
- capacitatea de a lucra în mod cooperant şi flexibil în cadrul unei echipe;
- capacitatea de iniţiativă şi capacitatea de a răspunde pozitiv la schimbări;
- abilitatea de a identifica punctele slabe şi punctele forte;
- capacitatea de a evalua şi a asuma riscuri în diverse situaţii.

ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE:

- informare, consiliere și orientare profesională
- educație financiară, economică și antreprenorială
- jocuri de rol autocunoaștere și dezvoltare personală și profesională
- discuții și schimburi de idei

ACTIVITĂȚI PRACTICE:

- vizite la agenți economici
- desfășurarea unor activități antreprenoriale

GRUPUL ȚINTĂ;

- Elevi ai ciclului gimnazial din învățământul special
- Elevi ai ciclului liceal din învățământul de masă
- Cadre didactice
- Părinți
- Reprezentanți ai comunității
- Agenți economici

BENEFICIARII PROIECTULUI:

1. Exista 4 categorii de beneficiari directi:

- elevi
- cadre didactice implicate în proiect
- instituțiile partenere
- instituțiile/organizațiile/întreprinzătorii care vor colabora la realizarea proiectului

2. Exista 4 categorii de beneficiari indirecți:

- membrii familiilor elevilor implicați în proiect
- colegii elevilor implicați în proiect

- beneficiarii efortului de promovare al acțiunilor proiectului
- membrii comunității locale

RESURSE:

a. ***UMANE:***

✓ responsabilii de proiect;
✓ elevi din ciclul gimnazial și liceal;
✓ profesori, psihologi, consilieri, agenți economici, reprentanți ai comunității locale

b. ***MATERIALE:***

✓ materiale de lucru: acuarele, creioane colorate, carioci, hârtie glasată, hârtie creponată, fire, materiale textile, materiale din natură, etc.;
✓ calculatoare, imprimantă, cameră foto, caiete speciale, planșe, afise, pliante, diplome;
✓ spații amenajate pentru expoziții.

c. ***FINANCIARE:*** extrabugetare

✓ din partea cadrelor didactice;
✓ alte surse

d. ***INFORMAŢIONALE:***

✓ proiectul scris;
✓ corespondența referitoare la proiect;
✓ evidența participanților din cadrul proiectului;
✓ portofoliul proiectului;
✓ platforma educațională Job s
✓ site wiki pentru proiect
✓ pliante și afișe pentru mediatizare;
✓ diplome.

CONȚINUTUL PROIECTULUI:

ETAPA

I. lansarea proiectului în școlile participante;
II. proiectarea, organizarea și desfășurarea proiectului;
III. evaluarea și valorificarea rezultatelor pentru fiecare școala participantă.

REZULTATE ASTEPTATE:

✓ informarea, consilierea și orientarea în carieră a beneficiarilor și susținerea în proiectarea unui traseu profesional în raport cu abilitățile și competențele proprii;
✓ educarea beneficiarilor în vederea formării de comportamente active, solidare, civilizate și axate pe munca în echipă;
✓ petrecerea în mod instructiv, plăcut și util a timpului liber;
✓ promovarea valențelor creative ale competențelor dobândite în abilitățile practice;
✓ acoperirea nevoilor de formare și consolidare a deprinderilor de lucru independent, voluntar și atractiv pentru beneficiarii care provin din medii defavorizate.

EVALUAREA PROIECTULUI:

- expoziții cu lucrările practice și artistice create de elevi;
- realizarea unui portofoliu de prezentare a activității;
- realizarea unui CD cu prezentarea power point a proiectului;
- chestionare care să reliefeze impactul desfășurării proiectului.

MEDIATIZAREA PROIECTULUI:

- prezentarea proiectului la nivelul comisiilor metodice, cercurilor pedagogice;
- prezentarea proiectului și a rezultatelor acestuia în: reviste educaționale, mass-media, comunitate.

FINALIZAREA PROIECTULUI:

- întâlnirea coordonatorilor de proiect pentru evaluarea finală;
- analiza chestionarelor și a portofoliului proiectului;
- acordarea diplomelor de participare copiilor și cadrelor didactice implicate în proiect.

IMPACTUL PROIECTULUI:

- Elevii dizabili cu dorință de afirmare și dezvoltare în plan social și profesional;
- Elevii cu CES se vor adapta mai bine în comunitate și societate;
- Grupul țintă dobândește competențe în domeniul educației economice, financiare și antreprenoriat;
- Elevii dizabili dezvoltă și exersează abilități antreprenoriale;
- Se dezvoltă parteneriate pe termen lung, bazate pe scopuri comune, între instituțiile școlare și autoritățile locale, alte instituții/organizații și întreprinzători din proximitatea teritorială;
- Școala își sporește capacitatea instituțională, își mărește prestigiul, utilizează exemple de bune practici în întreaga activitate.

SUSTENABILITATEA PROIECTULUI:

Sustenabilitatea proiectului se va realiza prin:

- Organizarea unor ateliere, în cadrul cărora elevii își vor dezvolta abilitățile dobândite pe parcursul derulării proiectului;
- Continuarea mediatizării activităților elevilor în revistele școlare și în publicațiile locale.

Proiect didactic

Profesor învățământ primar: Miorcăneanu Ana-Maria
Școala Primară Nr. 2 Roma, Botoșani

Clasa: I
Elev: R.-M. B.
Arie curriculară: Limbă și comunicare
Disciplina: Comunicare în limba română
Subiectul: Sunetul și litera „**O**”
Scopul lecției: Consolidare
Forma de organizare: Individuală
Competenţe generale:

- formarea și exersarea abilității de receptare a mesajului oral
- formarea și exersarea abilității de exprimare orală și de comunicare independentă
- formarea și exersarea abilității de exprimare scrisă

Competenţe de referință:

- formarea și exersarea abilității de receptare a mesajului scris
- învățarea sunetului și literei **O**
- dezvoltarea comunicării prin citire reflectată
- comunicarea corectă a cuvintelor, propozițiilor și textelor scurte

Obiective operaționale:
O_1 - dezvoltarea abilității de pronunțare a cuvintelor ;
O_2 - recunoașterea și însușirea literei **O**;
O_3 - identificarea cuvintelor care conțin sunetul și litera **O** ;
O_4 - să manifeste interes pentru învăţare.
Metode şi procedee: explicaţia, exerciţiul, problematizarea, conversaţia, aprecierea verbală, munca independentă.
Mijloace de învățământ: manual, fișe de muncă independentă.
Forma de organizare a activității: individual

Etapele lecției	**Ob. op.**	**Desfășurarea activității**	**M p**	**I ât**	**de**	**orma de ealizare**
1.**Moment organizatoric**		Pregătirea materialului necesar pentru desfășurarea lecției: salutul.	C	ial didactic	-	individual
2.**Captarea atenției**		Discuții pe baza imaginilor din text.	Conversația Explicația		Aprecieri verbale	Individual
3.**Anunțarea subiectului lecției**		Sunetul și litera **„O”.**	Conversația	-	-	Individual
4.Dirijarea învățării	**O1** **O2** **O3**	Se vor formula propoziții în baza imaginilor din textul din manual. Se va încercui litera **„O”** și se vor citi cuvintele care conțin sunetul **„O” .** Să încercuiască cu roșu litera „**O**” mare și cu verde litera „**o**” mic de mână din cuvinte scurte și prin citire reflectată să citească cuvintele. Să identifice cuvintele care conțin litera **„O”** și să le despartă în silabe: cocor, camion, morar, Olga, conac, ou, os, colac. Va preciza silaba care cuprinde litera “**O**” din cuvintele menționate mai sus .	Conversația, Citirea reflectată a imaginilor Explicația, Conversația, Problematizarea	Manualul Fișă de lucru	Aprecieri verbale	Individual Individual
5.Feedback-ul	O4	Sunetul și litera „**O**”.	Conversația Explicația	Fișă de lucru **Anexa 1**	Aprecieri verbale	Individual
6.Evaluare		Joacă-te!	Conversația Explicația	**Anexa 2**	Aprecieri verbale	Individual

Anexa 1

Sunetul şi litera O

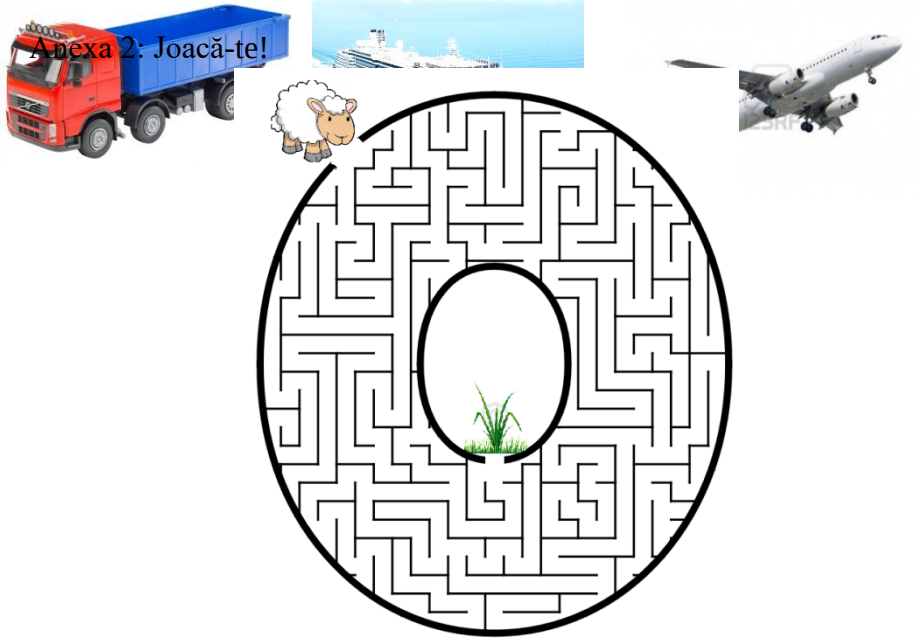
1. Colorează imaginile a căror denumire începe cu sunetul „o’’.

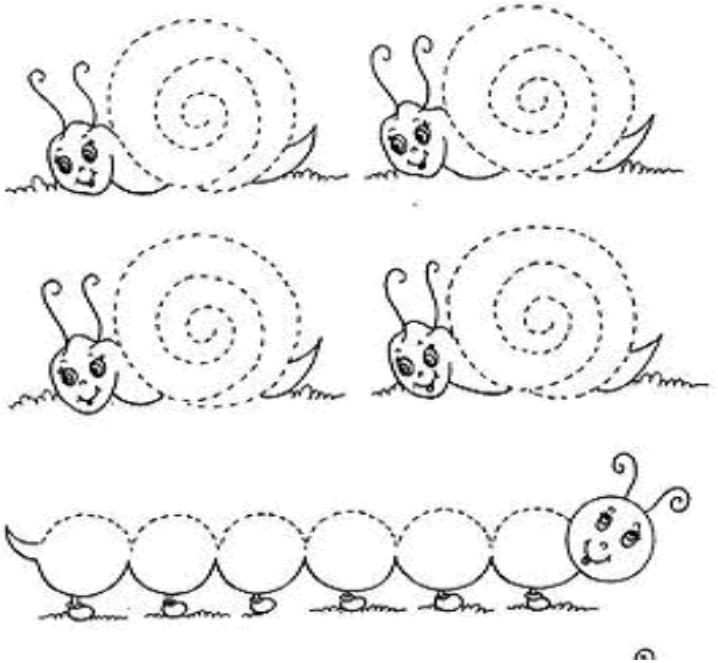
2. Unește punctele. Ce literă ai scris?

3. Despărțiți în silabe , reprezintă grafic cuvinte ... ază locul sunetului o:

Anexa 2: Joacă-te!

PROIECT DE ACTIVITATE TERAPEUTICĂ

Profesor psihopedagog Sorina Perșinaru
Profesor psihopedagog Cristina Dobre
Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr. 1, București

Clasa: a VI-a, DMS, elev X.Y.Z.
Diagnostic logopedic: dislexie - disgrafie
Tema: Citirea și scrierea cuvintelor mono și bisilabice de tipul CV / CVC / CVCVC
Competențe generale: receptarea și elaborarea de mesaje scrise în diverse situații de comunicare.
Competențe specifice: citirea cuvintelor și a propozițiilor; scrierea de cuvinte și propoziții simple.
Obiective operaționale:
I. Psihomotrice:
- OP_1 – să efectueze exerciții pentru antrenarea motricității generale și fine, după model/independent;
- OP_2 – să efectueze exerciții pentru educarea respirației, după model/independent;
- OP_3 – să efectueze exerciții pentru mobilitatea aparatului fonoarticulator, după model/independent.

II. Cognitive:
- OC_1 – să citească cuvinte monosilabice de tipul tipul CV și de tipul CVC, după model, apoi independent;
- OC_2 – să citească cuvinte bisilabice de tipul tipul CVCVC, după model, apoi independent;
- OC_3 – să despartă în silabe cuvinte bisilabice de tipul tipul CVCVC, după model, apoi independent;
- OC_4 – să aplice metoda fonetică analitico-sintetică pentru cuvintele bisilabice citite;
- OC_5 – să scrie cuvinte bisilabice de tipul CVCVC.

III. Afective: să participe cu interes și plăcere la activitate
Strategii didactice:
- metode: explicația, demonstrația, exemplul, dialogul dirijat, observarea dirijată, exercițiul, jocul didactic
- mijloace didactice: imagini, jetoane cu imagini, alfabetul ilustrat, jetoane cu cuvinte, oglindă, morișcă, fluier, platforma Wordwall

Bibliografie:
- Stanică, C., Vrăsmaș, E. – Terapia tulburărilor de limbaj, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997
- *** Programa școlară pentru disciplina Terapii și programe de intervenție, învățământ special, clasele a V-a – a X-a, dizabilități intelectuale grave, severe şi/sau asociate, București, 2021

SCENARIUL ACTIVITĂȚII TERAPEUTICE

NR. CRT.	ETAPA TERAPEUTICĂ	OB.	DEMERSUL TERAPEUTIC	STRATEGII DIDACTICE		EVALUARE
				METODE	MIJLOACE	
1.	Moment organizatoric	Se asigură resursele necesare desfășurării activității corectiv- terapeutice în condiții optime.				
2.	Captarea atenției		Se realizează prin jocul „Memory game” – platforma Wordwall	Explicația Jocul didactic	platforma Wordwall	
3.	Etapa terapiei generale	OP_1 OA OP_2 OA	- exerciții de gimnastica gâtului și a capului (aplecare și rotire a capului) - exerciții de gimnastica membrelor - exerciții pentru palme și degete (imitatul cântatului la pian, al spălatului rufelor, al ploii, bobârnacul) - exerciții pentru expir (exerciții de suflat în lumânare, fluier, pe dosul mâinii, în oglindă, în morișcă) - exerciții pentru inspir (mirosim florile, parfumul, câinele la vânătoare) - exerciții de respirație puternică, slabă, cu gura închisă, deschisă, pe o nară și pe cealaltă - exerciții cu vocale (emiterea continuă a vocalelor pe o singură expirație)	Explicația Exemplul Observarea dirijată Exercițiul	Oglindă Lumânare Morișcă Parfum Fluier	Probă practică: - efectuarea exercițiilor pentru antrenarea motricității generale și fine a mâinii Probă practică: -efectuarea exercițiilor pentru educarea respirației
3.	Etapa terapiei generale	OP_3 OA	- exerciții de gimnastică facială, mandibulară și velopalatină pentru dezvoltarea mobilității aparatului fonoarticulator: -exerciții pentru mobilitatea maxilarelor (mușcătura, mestecatul, închiderea și deschiderea gurii, clănțănitul sacadat al dinților)	Explicația Demonstrația Dialogul dirijat Observarea dirijată	Oglindă Gem de fructe	Probă practică: -efectuarea exercițiilor pentru educarea mișcărilor fonoarticulatorii

			-exerciții pentru obraji (umflarea concomitentă și alternativă cu degajarea explozivă a aerului, sugerea obrajilor) -exerciții pentru buze (rotunjirea, țuguierea, vibrarea lor, ștergerea buzelor cu limba) -exerciții pentru limbă (pisica bea lapte, limba lopată, săgeată, ceșcuță, ștergerea dinților cu limba, împingerea vârfului limbii în obraji – bomboana, ștergerea colțului gurii de picătura de gem) -exerciții pentru vălul palatin (tușim, căscăm, înghițim) -exerciții de imitare a sunetelor din natură (onomatopee)	Exercițiul		Probă orală: -exerciții de imitare a unor sunete din natură
4.	Etapa terapiei specifice	OC_1 OA	-exerciții de citire a cuvintelor monosilabice de tipul consoană – vocală (CV) și de tipul consoană – vocală – consoană (CVC)	Explicația Exercițiul	Jetoane cu cuvinte	Probă orală: -exerciții de citire a cuvintelor
4.	Etapa terapiei specifice	OC_2 OC_3 OC_4 OA	-exerciții de denumire și citire a cuvintelor bisilabice de tipul consoană – vocală – consoană – vocală – consoană (CVCVC), cu analiza fiecărui cuvânt prin metoda fonetică analitico – sintetică. Elevii vor denumi imaginea de pe jetoane, apoi vor citi cuvântul care denumește imaginea, vor despărți cuvântul în silabe și silabele în litere, apoi vor face sinteza silabei și a cuvântului.	Explicația Dialogul dirijat Observarea dirijată Exercițiul	Jetoane cu cuvinte	Probă orală: -exerciții de citire a cuvintelor Probă orală: -exerciții de analiză fonetică
		OC_5 OA	- exerciții de copiere și transcriere a cuvintelor bisilabice de tipul consoană – vocală – consoană – vocală – consoană (CVCVC) . Elevii vor copia	Explicația Dialogul dirijat	Jetoane cu imagini	Probă scrisă: -exerciții de scriere a cuvintelor

			cuvinte de tipul consoană – vocală – consoană – vocală – consoană (CVCVC) de pe tablă și de pe jetoane, scrise cu litere mari de tipar, mici de tipar și de mână, apoi li se va prezenta o imagine și li se va cere să scrie cuvântul care denumește imaginea respectivă.	Observarea dirijată Exercițiul Munca independentă		
5.	Evaluare		Joc didactic – „Scrabble”	Munca independentă	Jetoane cu litere	Probă practică: - alcătuire de cuvinte
6.	Încheierea activității		Se fac aprecieri pozitive pentru activitatea desfășurată.			

PROIECT DE ACTIVITATE TERAPEUTICĂ

Profesor psihopedagog Adrian Cozma
Profesor psihopedagog Corina Ionescu
Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr. 1, București

Clasa: a V-a, DMS, elev A.B.
Diagnostic logopedic: dislexie - disgrafie
Tema: Formarea și fixarea deprinderii de diferențiere a consoanelor surde de cele sonore (S– Z)
Competențe generale: receptarea și elaborarea de mesaje orale în diverse situații de comunicare
Competențe specifice: acordarea de semnificație sunetelor identificate, discriminate și localizate în mediul înconjurător
Obiective operaționale:
I. Psihomotrice:
- OP_1 – să efectueze exerciții pentru antrenarea motricității generale și fine, după model/independent;
- OP_2– să efectueze exerciţii pentru educarea respirației, după model/independent;
- OP_3 – să efectueze exerciții pentru mobilitatea aparatului fonoarticulator, după model/independent.

II. Cognitive:
- OC_1: – să pronunțe corect sunetele S și Z în silabe directe, inverse și logatomi, după model;
- OC_2 – să recunoască literele S și Z din alfabetul ilustrat (obiectiv de acomodare);
- OC_3 – să identifice imagini ale căror noțiuni conțin sunetele S și Z în diferite poziții (inițială, mediană, finală) dintr-o fișă cu mai multe desene (obiectiv de exersare);
- OC_4 – să identifice cuvintele care conțin sunetele S și Z în diferite poziții (obiectiv de exersare);
- OC_5 – să compare cuvinte paronime (obiectiv de performanță);
- OC_6 – să clasifice cuvintele în funcție de sunetul S și sunetul Z (obiectiv de evaluare).

III. Afective: să participe cu interes și plăcere la activitate
Strategii didactice:
- metode: explicația, demonstrația, exemplul, dialogul dirijat, observarea dirijată, exercițiul, jocul didactic
- mijloace didactice: imagini, jetoane cu imagini, alfabetul ilustrat, jetoane cu silabe, jetoane cu cuvinte, lumânare, oglindă, paie, pahar cu apă, platforma Wordwall

Bibliografie:
- Stanică, C., Vrăsmaș, E. – Terapia tulburărilor de limbaj, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997
- *** Programa școlară pentru disciplina Terapii și programe de intervenție, învățământ special, clasele a V-a – a X-a, dizabilități intelectuale grave, severe şi/sau asociate, București, 2021

SCENARIUL ACTIVITĂȚII TERAPEUTICE

NR. CRT.	ETAPA TERAPEUTICĂ	OB.	DEMERSUL TERAPEUTIC	STRATEGII DIDACTICE		EVALUARE
				METODE	MIJLOACE	
1.	Moment organizatoric	Se asigură resursele necesare desfășurării activității corectiv-terapeutice în condiții optime.				
2.	Captarea atenției		Se realizează prin jocul „Roata sunetelor” – platforma Wordwall	Explicația Jocul didactic	platforma Wordwall	
3.	Etapa terapiei generale	OP_1 OA OP_2 OA	- exerciții de gimnastica gâtului și a capului (aplecare și rotire a capului) - exerciții de gimnastica membrelor - exerciții pentru palme și degete - exerciții pentru expir (exerciții de suflat în lumânare, pe dosul mâinii, în oglindă, cu paiul într-un pahar cu apă) - exerciții pentru inspir (mirosim florile, câinele la vânătoare) - exerciții de respirație puternică, slabă, cu gura închisă, deschisă, pe o nară și pe cealaltă - exerciții cu vocale (emiterea continuă a vocalelor pe o singură expirație)	Explicația Exemplul Observarea dirijată Exercițiul	Oglindă Lumânare Paie Pahar cu apă	Probă practică: - efectuarea exercițiilor pentru antrenarea motricității generale și fine a mâinii Probă practică: -efectuarea exercițiilor pentru educarea respirației
3.	Etapa terapiei generale	OP_3 OA	1.Exerciții de gimnastică facială, mandibulară și velopalatină pentru dezvoltarea mobilității aparatului fonoarticulator:	Explicația Demonstrația Dialogul dirijat	Oglindă	Probă practică: -efectuarea exercițiilor pentru educarea

			-exerciții pentru mobilitatea maxilarelor (mușcătura, mestecatul, închiderea și deschiderea gurii, clănțănitul sacadat al dinților) -exerciții pentru obraji (umflarea concomitentă și alternativă cu degajarea explozivă a aerului, sugerea obrajilor) -exerciții pentru buze (rotunjirea, țuguierea, vibrarea lor) -exerciții pentru limbă (pisica bea lapte, limba lopată, săgeată, ceșcuță, ștergerea dinților cu limba) -exerciții pentru vălul palatin (tușim, căscăm, înghițim) -exerciții de imitare a sunetelor din natură (onomatopee)	Observarea dirijată Exercițiul		mișcărilor fonoarticulatorii Probă orală: -efectuarea exercițiilor de emitere a onomatopeelor
4.	Etapa terapiei specifice	OC_1 OA	-exerciții de diferențiere la nivelul silabelor directe și inverse sa-za, as-az, asa-aza se-ze, es-ez, ese-eze si-zi, is-iz, isi-izi,sis-siz	Explicația Dialogul dirijat Exercițiul	Jetoane cu silabe Jetoane cu imagini	Probă orală: -pronunțarea seriilor de silabe și a logatomilor

4.	Etapa terapiei specifice	OC_2 OA OC_3 OA	-exerciții de identificare a literelor S si Z din alfabetul ilustrat -exerciții de analiză auditivă a sunetelor S și Z în cuvinte (poziție inițială, mediană, finală); se va face analiza și sinteza cuvintelor: soare, casă, os, zid, cizme, aragaz -exerciții de diferențiere a literelor la nivelul cuvântului	Explicația Dialogul dirijat Observarea dirijată Exercițiul	Alfabetul ilustrat Jetoane cu imagini	Probă orală: -pronunțarea seriilor de silabe și a logatomilor
		OC_4 OA	Se dă elevilor o fișă ce cuprinde o listă de cuvinte și li se cere să pună semne diferite în dreptul cuvintelor care conțin litera s sau z (o pentru S și x pentru Z), să analizeze prin metoda fonetică analitico-sintetică un cuvânt	Munca independentă	Fișă de lucru listă cu cuvinte	Probă practică: -diferențierea literelor S și Z
		OC_5 OA	-exerciții de identificare a cuvintelor paronime; se citesc cuvintele din lista cu cuvinte, se subliniază cuvintele paronime și se încercuiesc literele care diferă	Munca independentă	Fișă de lucru listă cu cuvinte	Probă practică: - diferențierea literelor S și Z
5.	Evaluare	OC_6 OA	Joc didactic „Cuvinte cu S sau Z”– platforma Wordwall	Jocul didactic	platforma Wordwall	Probă practică: -rezolvarea jocului
6.	Încheierea activității		Se fac aprecieri pozitive pentru activitatea desfășurată.			

PROIECT DIDACTIC: Inițiative pentru o educație incluzivă

Prof. dr. Cristina-Georgiana Voicu
Școala Gimnazială „Titu Maiorescu”, Iași

Clasa: a VII-a

Disciplina: Consiliere și dezvoltare personală

Durata: 2 ore

Titlul lecției: *Inițiative pentru o educație incluzivă*

Competențe specifice:

1. **Argumentarea opiniilor privind incluziunea:** Elevii vor fi capabili să își exprime și să își argumenteze opiniile privind importanța educației incluzive și impactul acesteia asupra comunității școlare.
2. **Dezvoltarea abilităților de colaborare:** Elevii vor lucra eficient în grupuri pentru a identifica probleme și a elabora soluții, demonstrând abilități de comunicare și cooperare.
3. **Elaborarea și implementarea unui plan de acțiune:** Elevii vor putea să dezvolte un plan de acțiune detaliat pentru implementarea inițiativelor de educație incluzivă, incluzând obiective, resurse necesare și pași concreți de realizare.

Materiale necesare:

- Flipchart și markere
- Post-it-uri colorate
- Fișe de lucru pentru elevi
- Proiector și laptop
- Acces la internet pentru prezentări multimedia
- Video despre proiecte de educație incluzivă

- Exemple de inițiative de succes

Desfășurarea lecției:

1. Introducere (10 minute)

- **Salutul și prezența:** Profesorul salută elevii și verifică prezența.
- **Scurtă discuție introductivă:** Profesorul întreabă elevii ce înțeleg prin termenul „educație incluzivă” și de ce consideră că este importantă. Se vor adresa întrebări de tipul:
  - „Ce înseamnă pentru voi incluziune?”
  - „De ce credeți că este important ca toți elevii să se simtă incluși?”

2. Activitate de grup – Brainstorming (20 minute)

- **Formarea grupurilor:** Elevii sunt împărțiți în grupuri de 4-5 persoane.
- **Tema de discuție:** Fiecare grup primește câteva întrebări pentru a discuta:
  - Ce înseamnă educația incluzivă?
  - Care sunt obstacolele în calea educației incluzive?
  - Cum putem promova educația incluzivă în școală?
- **Prezentarea ideilor:** Fiecare grup notează ideile principale pe un flipchart și le prezintă clasei. Profesorul notează cele mai relevante idei pe tabla principală.

3. Prezentare interactivă (20 minute)

- **Conținutul prezentării:**
  - Definiția și importanța educației incluzive: Profesorul explică conceptul de educație incluzivă, subliniind importanța acestuia pentru societate și dezvoltarea personală a fiecărui elev.
  - Principiile educației incluzive: respect pentru diversitate, echitate, participare. Se va discuta despre cum fiecare principiu poate fi aplicat în contextul școlar.

- Exemple de inițiative de succes din alte școli sau țări: Profesorul prezintă exemple concrete, folosind imagini și videoclipuri pentru a ilustra succesul acestor inițiative.
- **Proiecție video:** Profesorul arată un scurt video despre un proiect de educație incluzivă, urmat de o scurtă discuție pentru a clarifica și aprofunda informațiile prezentate.

4. Activitate practică – Elaborarea inițiativelor (30 minute)

- **Instrucțiuni pentru activitate:** Elevii sunt împărțiți din nou în grupuri și li se cere să elaboreze o inițiativă concretă pentru promovarea educației incluzive în școală. Fiecare grup va trebui să:
- Identifice o problemă specifică legată de incluziune (ex. lipsa resurselor pentru elevii cu dizabilități, prejudecăți între elevi, lipsa activităților extracurriculare incluzive).
- Propună soluții concrete pentru rezolvarea acesteia (ex. organizarea de ateliere de sensibilizare, crearea unui club al diversității, dezvoltarea de resurse educaționale accesibile).
- Elaboreze un plan de acțiune detaliat (obiective, resurse necesare, pași concreți de realizare, calendar de implementare).
- **Suport profesor:** Profesorul oferă sprijin și îndrumare fiecărui grup, răspunzând la întrebări și oferind sugestii pentru îmbunătățirea inițiativelor.
- **Prezentarea proiectelor:** Fiecare grup prezintă inițiativa elaborată, explicând problema identificată, soluțiile propuse și planul de acțiune. Profesorul și colegii oferă feedback constructiv.

5. Reflecție și evaluare (10 minute)

- **Discuție de încheiere:** Profesorul încurajează elevii să reflecteze asupra importanței educației incluzive și asupra experienței de elaborare a inițiativelor. Se vor adresa întrebări de tipul:
- „Ce ați învățat din această activitate?”
- „Cum vă veți implica în promovarea incluziunii în școală?”
- **Feedback:** Elevii oferă feedback cu privire la activitățile desfășurate, discutând ce le-a plăcut și ce ar putea fi îmbunătățit.

- **Evaluare:** Profesorul evaluează participarea și contribuțiile elevilor în cadrul activităților, acordând note sau punctaje pentru implicare, creativitate și cooperare.

6. Concluzie (10 minute)

- **Recapitulare:** Profesorul rezumă principalele idei discutate în lecție, subliniind importanța educației incluzive și rolul fiecărui elev în promovarea acesteia.
- **Temă pentru acasă:** Elevii sunt încurajați să scrie un eseu scurt despre cum ar putea contribui personal la promovarea educației incluzive în comunitatea lor, detaliind o acțiune concretă pe care ar dori să o implementeze.

Resurse și bibliografie:

Resurse și bibliografie:

- **Articole și studii:** Materiale despre educația incluzivă disponibile online sau în bibliotecă.
- **Site-uri web:** Platforme educaționale și resurse online dedicate incluziunii:
  - UNESCO: Inclusive Education
  - UNICEF: Inclusive Education
  - Salvați Copiii România: Educație pentru toți copiii
  - European Agency for Special Needs and Inclusive Education
- **Organizații:** Informații de la organizații non-guvernamentale care promovează educația incluzivă (ex. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, Centrul European pentru Drepturile Copiilor cu Dizabilități).

Note și recomandări:

- Este important ca profesorul să mențină o atmosferă deschisă și incluzivă pe tot parcursul lecției, încurajând participarea tuturor elevilor.
- Feedback-ul constant și pozitiv este esențial pentru încurajarea participării elevilor și dezvoltarea încrederii acestora.
- Profesorul ar trebui să adapteze activitățile în funcție de nevoile și dinamica grupului de elevi, asigurându-se că fiecare elev se simte valorizat și respectat.

Acest proiect didactic își propune să sensibilizeze elevii de clasa a VII-a cu privire la importanța educației incluzive și să-i motiveze să contribuie activ la promovarea acesteia în școala și comunitatea lor.

Proiect didactic

Prof. psihopedagog Panait
Gabriela Liceul Tehnologic Special pentru Copii cu Deficiențe
Auditive, Buzău

Clasa: a V a

Aria curriculară: Limbă și comunicare

Disciplina: Abilități de comunicare și limbaj

Resurse temporale: 45 de minute

Resurse umane: 5 elevi

Subiectul: Casa mea – îmbogățirea vocabularului

Tipul lecției: mixtă

Scopul lecției: Îmbogățirea vocabularului active și pasiv prin utilizarea cuvintelor din câmpul lexical al cuvântului „casă”

OBIECTIVE OPERAȚIONALE: Pe parcursul lecției, elevii vor fi capabili:

a) **Obiective cognitive:**

O1 – Să identifice/denumească corect camera prezentată; O2 –

Să cunoască utilitatea fiecărei camere;

O3 – Să denumească corect obiectele de mobilier specifice fiecărei încăperi din casă; O4 –

Să potrivească corect obiectele date cu camera corespunzătoare.

b) **Obiective psihomotorii:**

O5 – Să adopte o poziție corectă în bancă;

c) **Obiective afective:**

O6 – Să se implice, cu plăcere și interes, în toate etapele lecției.

Metode și procedee: conversația, explicația, descrierea, observația, exercițiul

Mijloace didactice: imagini cu diferite camere, imagini cu obiectele din casă, machetă casa

Forme de organizare: frontală, individuală

Bibliografie: Programa învățământului special

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII

Momentele activității	**Ob. Op.**	**Activitatea instructiv-educativă**	**Metode și procedee**	**Mijloace didactice**	**Evaluare**
1. Moment organizatoric		Se pregătesc materialele pentru începerea activității. Se asigură un climat propice pentru buna desfășurare a activității			
2. Introducere în activitate	O5	Voi prezenta elevilor o imagine cu o casă și vom identifica împreuna părțile componente ale acesteia (acoperiș, pereți, ușă, fereastră, etc.) Voi purta cu aceștia o scurta conversație: -Voi unde locuiți? Eu, de exemplu, locuiesc la bloc, asta înseamnă că sunt mai multe case, ce se numesc apartamente construite unele peste altele. Cine stă la bloc? Dar la casă? O casă poate să fie mică sau mare. Poate să locuiască o singură persoană sau mai multe, uneori chiar și mai multe familii împart aceeași casă.	Conversația Explicația	Imagini cu părțile componente ale casei	
3. Anunțarea temei	O6	Oricât de mare ar fi și indiferent câte persoane locuiesc în ea, orice casă are camere amenajate special. Despre denumirea camerelor voastre și pentru ce le folosim vreau să vorbim astăzi.	Conversația		
4. Desfășurarea activității	O1 O2	Afișez planșe cu diferite camere ale casei și le vom discuta pe rând. Ia să vedem, când intrați pe ușa casei voastre în ce cameră vă aflați? **(Hol)**	Conversația Descrierea	Imagini cu diferite camere	

	O3 O1 O2 O3 O1 O2 O3 O1 O2 O3	Ce obiecte de mobiler se găsesc în hol? (cuier, dulap pantofi, oglindă) Voi ce mai aveți pe hol? Ce faceți pe hol? (Vă descălțați, vă puneți gecile în cuier etc.) Apoi ce faceți? (Mergeți să vă spălați pe mâini) Cum se cheamă camera unde mergem să ne spălăm? **(Baia)** Ce altceva mai facem în baie? (Nevoile fiziologice, duș) Ce obiecte găsim în baie? (chiuvetă, toaletă, casă, suport prosoape etc.) Voi ce mai aveți în baie? Bun, ne-am spălat. Acum ce facem? Eu, de exemplu, după ce ajung acasă, mă spăl apoi mă schimb. Ca să mă schimb trebuie să ajung la șifonier. Voi unde aveți șifonierul? **(În dormitor)**. Acolo este și dulapul meu de haine. Ce altceva mai faceți în dormitor? (Dormim) Ce obiecte găsim în dormitor? (șifonier, pat, noptiere, fotoliu, tv.) Acum, am venit de la școală, m-am spălat, m-am schimbat și acum vreau să mănânc. Unde merg? **(În bucătărie)**. Deci, bucătăria este camera unde se prepară, se păstrează și se servește mâncarea. Să vedem ce obiecte de mobilier găsim în bucătărie. (aragaz,	Observația Conversația Descrierea Observația Conversația Descrierea Observația	Imagini cu obiectele din casă Machetă casă Imagini cu diferite camere Imagini cu obiectele din casă Imagini cu diferite camere Imagini cu obiectele din casă	

		frigider, masă, scaune, dulap de depozitare, aparate de preparat mâncarea (cuptor cu microunde, prăjitor pâine, robot de bucătărie etc), mașina de spălat. Și după ce am mâncat, vreau să mă linișesc pe canapea, să citesc o carte sau să urmăresc un film. Unde mă duc?(**în sufragerie** sau living). Aici primim musafirii, ne relaxăm. Ce obiecte găsim în sufragerie? (canapea, masă, scaune, bibliotecă, obiecte de ornament, tv.) Voi ce mai aveți în sufragerie?			
5. Evaluarea performanței	O4	Acum că ne-am amintit toate camerele dintr-o casă și am enumerat obiectele de mobilier, o să vă rog să rezolvați cu atenție fișele de lucru primite.	Explicația Exercițiul	Fișa de lucru	
6. Încheierea activității		Toți elevii vor fi recompensați pentru modul în care au participat la activitate.		Recompense	Aprecieri verbale

PROIECT DIDACTIC INTEGRAT

MIHAELA GRIJAC,
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.8 SIGHETU MARMAȚIEI

GRUPA: Mică

PROPUNĂTOR: Prof.înv.preș. Grijac Mihaela

HARTA ZILEI- martie 2024

TEMA ANUALĂ DE STUDIU: „Când, cum și de ce se întâmplă?”

TEMA SĂPTĂMÂNII:„Florile primăverii!”

TEMA ZILEI: „În grădina cu flori a Primăverii”

ACTIVITĂȚI DE DEZVOLTARE PERSONALĂ

- Primirea copiilor - deprinderi de comunicare
- Micul dejun – deprinderi igienico-sanitare și de autoservire;
- Întâlnirea de dimineață: „Floricele pe câmpii, hai să le adunăm copii”
- Salutul - „Bună dimineața floricele frumoase și vesele!;
- Prezența
- Completarea calendarului naturii;
- Împărtășirea cu ceilalți: „Dacă aș fi o floare, mi-ar plăcea să fiu….”
- Activitate de grup-cântec: „Vine, vine primăvara“
- Noutatea zile: Prezentarea lui Relu-Fluturelul care a adus o scrisoare.
- Mesajul zilei: „Relu-Fluturelul și Zâna Primăvara sunt prietenii noștri”
- Gimnastica de înviorare;
- Masa de prânz - deprinderi de igieico-sanitare și autoservire;
- Ne pregătim pentru somn - deprinderea de autoservire si aranjare a hainelor.

ACTIVITĂȚI LIBER ALESE- A.L.A 1

CONSTRUCȚII

„Gard pentru flori”- Facem gard pentru flori în grădina Zânei Primăvara

BIBLIOTECĂ

„Flori de primăvară”- Cărticica mea cu flori de primăvară-realizare album

ȘTIINȚĂ

„Flori de primăvară ” - Puzzle

ACTIVITĂȚI PE DOMENII EXPERIENȚIALE

DOMENIUL ȘTIINȚĂ - Activitate matematică
Fiecare floare la culoarea ei” – joc didactic

DOMENIUL ESTETIC ȘI CREATIV-
Educație plastică
„Ce frumos e pictată/ laleaua minunată”

ACTIVITĂȚI LIBER ALESE - A.L.A 2

Capitolul: Euritmie
Tema: Mișcări corporale cu ritmul muzicii
„Dansul florilor de primăvară“

Joc liniștitor:
„Gingașa floare, la cine ajungi oare?”

SCOP: Dezvoltarea spiritului de observație, stimularea vorbirii, dezvoltarea operațiilor gândirii, dezvoltarea motricității fine și a simțului estetic, activarea și stimularea potențialului creativ.

Obiective operaționale:

- Să sesizeze diferențele cantitative dintre două grupe prin apreciere globală dar și prin punere în corespondență;
- Să folosească corect expresiile “mai multe”,” mai puține” flori
- Să precizeze culorile pe care le poate avea laleaua;
- Să manifeste interes pentru activitate
- Să denumească materialele de lucru.
- Să mânuiască corect instrumentele de lucru.

SARCINA DIDACTICĂ: Gruparea florilor după mărime și culoare, culegerea din cosuleț a unei singure sau a mai multor flori, așezarea florilor în vază și verbalizarea acțiunilor.

ELEMENTELE DE JOC: supriza, jetoane cu lalele galbene, roșii, jetoane cu zambile albastre, tablă magnetică, coșulețe, vază, aplauze
REGULILE JOCULUI: Copiii numiți vor rezolva sarcinile în funcție de cerința educatoarei : - vor denumi grupele formate în funcție de culoare: roșu, galben, albastru, vor alege atâtea flori câte vor fi indicate (una sau mai multe) ; vor preciza corect acțiunea îndeplinită
STRATEGII DIDACTICE:

METODE ȘI PROCEDEE: conversația, expunerea, observația, jocul, exercițiul, problematizarea, munca individuală, metoda piramidei, turul galeriei.

MATERIALE DIDACTICE: flori colorate galbene, roșii, albastre, violet, portocalii, coșuleţe, scrisoare de la Fluturașul-Relu, macheta cu flori, jetoane cu flori, bețișoare colorate pentru gard, ecusoane, albume, puzzle, allele din polistien, acuarele, burete pentru ștampilare,lucrare model, imagini ajutătoare pentru metoda piramidei, albume,recompense. **MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT :** laptop, boxă, Relu-Fluturele, tablă magnetică,model de lalea
FORMA DE ORGANIZARE : frontal și individual

DURATA : O ZI

BIBLIOGRAFIE :

-CURRICULUM PENTRU EDUCAȚIE TIMPURIE 2019, Ministerul Educației Naționale

1. -Suport pentru explicitarea și înțelegerea unor concepte și instrumente cu care operează curriculumul pentru educație timpurie 2019, Ministerul Educației Naționale

2. -Educație timpurie nivel preșcolar repere metodologice pentru consolidarea achizițiilor din anul 2019-2020, Ministerul Educației și Cercetării

3. - Bubuțanu Ana Loredana ,,Rolul jocului didactic în depistarea, prevenirea și corectarea tulburărilor de limbaj la copilul preșcolar”, editura Cadrelor Didactice, 2016

SCENARIUL ZILEI

Întâlnirea de dimineață

Întâlnirea de dimineaţă debutează cu întâlnirea de grup care are loc între copii şi educatoare.

SALUTUL educatoarei se realizează prin recitarea versurilor :

Bună dimineața, cer frumos!
Bună dimineața, soare luminos!
Bună dimineața, micule vânt ce alergi pe pământ!
Bună dimineața, pomișori iubiți!
Bună dimineața, păsări mari și păsări mici!
Bună dimineața, Ursuleților!

apoi, utilizând „tehnica comunicării rotative”, preșcolarii se salută pe rând, salutul fiind transmis de la educatoare către copilul din dreapta și însoțit de o strângere de mână și expresia *Bună dimineața, dragă lalea/zambilă etc.*

După ce toți copiii s-au salutat, se realizează **prezența** și notarea în catalog a absenților după recitarea versurilor:

După ce ne-am adunat

Și frumos ne-am salutat,

Copiii s-au întâlnit

Cine oare n-a venit?

Se va completa **Calendarul naturii** prin versurile**:**

Vremea să o studiem

Și-n calendar să o notăm.

De e frig sau de e soare,

În ce anotimp suntem noi oare?

Educatoarea va adresa apoi preșcolarilor diverse întrebări:

- *De unde știm că este primăvară?*
- *În ce lună suntem?*
- *Ce zi a săptămânii este astăzi?*
- *Ce zi a fost ieri?*
- *Ce zi va fi mâine*?

Decorul din grupă va stârni interesul copiilor. Introduc preșcolarii în lumea florilor de primăvară, realizând o scurtă discuție, moment de **împărtășire cu ceilalți.** Se desfășoară jocul de imaginație: „Dacă aș fi o floare mi-ar plăcea să fiu ….”. Copiii își imaginează ce floare ar dori să fie. **CAPTAREA ATENȚIEI:** Zâna Primăvara și Relu-Fluturelul au o scrisoare pentru copii Deoarece Primăvara a rămas fără flori, aceștia cer ajutorul copiilor să readucă anotimpul la viață, prin îndeplinirea mai multor sarcini:

„Bună ziua, dragi copii!

Eu sunt Relu-Fluturelul

Și la voi am zburat

Că sunt tare supărat…

Deși Primăvara a venit,

Florile mele nu au răsărit!

Sigur Vânticel le-a luat

Și pe jos le-a aruncat.

Vreți copii să m-ajutați,

Floricele să realizați?

Mai întâi, gard pentru flori veți face,

Albumul cu flori îl veți realiza

Și flori din puzzle veți crea.

Apoi, un joc voi veți juca

Mulțimile veți compara

Laleaua cu grijă o veți picta

Așa cum doamna educatoare vă va solicita.

Dar sigur că o să ne și distrăm

În Grădina Primăverii o să cântăm ,o să dansăm!

Atenți și cuminți de veți fi

Recompense veți primi!

La revedere, dragi copii!”

Tranziţie. După desfăşurarea întâlnirii de dimineaţă, copiii vor cânta **„Bat din palme”.**

,,Bat din palme clap clap-clap/

Din picioare trap, trap trap

Ne-nvârtim, ne răsucim
Spre activitate noi pornim!”

La *anunțarea temei și a obiectivelor*, copiii fac cunoștință cu activitățile care urmează a fi desfășurate, mai exact la activitățile liber alese, (**ALA**), avem trei centre deschise. La centrul **CONSTRUCȚII** - „Gard pentru flori”- Facem gard din bețe colorate pentru flori în grădina Zânei Primăvara, la centrul **BIBLIOTECĂ,** vom selecta imagini cu floricele de primăvară și vom realiza un album.(Anexa 1).

La centrul **ȘTIINȚE-** vom face puzzle cu flori de primăvară.

Prin **tranziție** (cântec - „Vine, vine primăvara”), voi direcționa preșcolarii către activitatea principală a zilei **DȘ- „Fiecare floare la culoarea ei” – joc didactic** . Voi relata preșcolarilor că în timp ce ei aveau de lucru, am pregătit un joc pentru a ne relaxa puțin. Se trece la intuirea materialului și explicarea regulilor jocului.

Se intuiește materialul didactic, se explică regulile jocului, se execută un joc de probă, apoi, se trece la executarea jocului de către copii. **Explicarea și demonstrarea jocului**

Vom grupa florile după mărime și culoare, le vom aranja în vaze și vom observa unde sunt mai multe sau mai puține flori. Cu ajutorul baghei magice va fi numit un copil care va așeza câte o floare în vaza potrivită în funcție de cerință și o va așeza în vază, verbalizând acțiunea întreprinsă. Pentru a fi mai bine înțeleasă, voi demonstra executarea jocului, voi lua o floare din coșuleț și voi spune -Am ales o lalea ...roșie și am așezat-o în vaza roșie.

EXECUTAREA JOCULUI

VARIANTA (1) “Recunoaste culoarea florilor”

Se deschide primul plic surpriză din cutie și se citește conținutul:„Vântul călător mi-a amestecat toate florile și am fost atât de grabită încât nu am mai apucat să le aranjez pe culori. V-am lăsat 3 coșulețe să le așezati voi dacă știți. Se semnează „Zâna Primăverii’

VARIANTA (2) “Sortează după lungime”

Se deschide al doilea plic surpriză din cutie și se citește conținutul:„ Florile din gradina mea nu au crescut toate la fel de lungi. Daca sunteți buni și vreți să mă ajutați să mi le aranjați după lungime. Cele scurte sa le puneți in vaza mică , iar cele lungi in vaza mare.” Vine cate un copil si sortează florile dupa lungime.

VARIANTA (3) Complicarea jocului:

Se cere copiilor să specifice în care vază sunt mai multe sau mai puține flori. Se va cere unui copil să aducă o floare de o anumită culoare, apoi să aducă atâtea flori câte bătăi din palme aud: mai puține sau mai multe.

Tranzitie : ”Prin grădină ne plimbăm/Aer proaspăt respirăm/Jocul noi l-am terminat /Si pe doamna am ascultat…

Asigurarea retenției și a transferului o voi face prin DOMENIUL ESTETIC ȘI CREATIV -educație plastică „Ce frumos e pictată/ laleaua minunată” -pictură

Intuirea materialului didactic - vom intui materialul de pe măsuțe (acuarele, buretel pentru ștampilare, un șablon cu laleaua pictată, lalele, servețele).

Prezentarea lucrării model-- voi prezenta un model făcut de mine, împreună cu preșcolarii vom analiza modelul propus.

Explicarea și demonstrarea modului de lucru - voi explica și demonstra modul de lucru, în același timp voi preciza că trebuie să lucreze îngrijit și curat. Demonstrez modul de lucru și ordinea în care pictăm. Mai exact vor lua laleaua și vor picta cu buretele tulpina și frunzele cu verde, pe urmă floarea o vor face de culoarea roție cu buretelul...

Exerciții pentru încălzirea mușchilor mici ai mâinilor ”Batem palmele usor 1,2,3/ Batem palmele cu spor 1,2,3 / Pumnișorii îi desfac/ Degetele-mi fac pe plac/ La pian acum cantăm/ Degetele împreunăm / Și cu spor acum lucrăm!”

Efectuarea lucrărilor de către copii - - se trece la pictarea lalelelor, voi vizita fiecare copil pentru a mă asigura că, fiecare a înțeles ce are de

făcut. Toate lalelele vor fi așezate în grădina cu flori pregătită dimineața la ALA 1 pentru evaluarea activității preșcolarii fiind îndemnați să-și spună propria opinie asupra produsului obținut.

Pentru atingerea **feedback-ului** voi utiliza **Metoda piramidei**, aceasta se va realiza prin simboluri (imagini) voi pune întrebări ajutătoare preșcolarilor în realizarea cu succes a acesteia.

Voi avea o machetă sub forma unei piramide, baza va fi din 3 căsuțe, mijlocul din două căsuțe, iar vârful – o singură căsuță. Materialul va fi așezat în prealabil într-o parte separata de restul grupei dar destul de vizibilă, astfel încât să stârnească interesul. Voi invita preșcolarii într-o ,,investigație” unde vor avea de sortat și așezat materialele corespunzător cerințelor mele.

Ex . ,,Sortează jetoanele cu toate florile de culoarea roșie ….”

,,Sortează jetoanele cu zambile de culoarea albastră”

,,Sortează și așează jetonul cu floarea de culoare galbenă”

Evaluarea activității se va face oral unde voi adresa preșcolarilor întrebări pe baza zilei tocmai trecute.

Pentru **ALA2** voi propune două jocuri distractive:

„Dansul florilor de primăvară“ -joc distractiv . Pe melodia ,,Dansul florilor”, educatoarea va executa mișcări de dans pe care copii la rândul lor le vor executa, însă având libertatea și de a se mișca liber, de a improviza mișcări.

„Gingașa floare, la cine ajungi oare?” -joc liniștitor

Copiii sunt așezați în formă de cerc. La comanda „Fluturașul a plecat!, un fluturaș va trece de la un copil la altul până la comanda „Stop!”. Copilul care are în mână fluturașul, trebuie să spună care a fost activitatea preferată desfășurată astăzi. După explicarea regulilor de joc, se execută jocul de probă, pentru a vedea dacă toți copiii au înțeles. Se execută jocul de probă, elementele de joc fiind aplauzele**.**

Încheierea activității- se vor face aprecieri generale și individuale privind participarea la activitate, comportamentul în timpul desfășurării activității. Toți preșcolarii vor primi recompensă pentru implicare în activitate.

PROIECT DE ACTIVITATE INTEGRATĂ SPECIFIC COPIILOR CU CES

Prof.înv.preȘ.Pop Cosmina,Gr.cu P.P.Nr.27,
Baia Mare

Unitatea de învăţământ:
Educatoare: Pop Cosmina

Grupa: mică

Data: 20.03.2024

Tema anuală de studiu: „Când, cum și de ce se întâmplă?”

Tema săptămânii: „Flori de primăvară”

Tema activităţii: „ În grădina de lalele”

Tipul activității: consolidare de priceperi și deprinderi

Forma de realizare: activitate integrată

Elemente componente ale activităţii integrate: ADP+ADE (DȘ2)+ALA1+ADE(DEC1)ALA2

ADP: Întâlnirea de dimineață: „Ziua lalelelor”

Salutul: „Bună dimineaţa, flori frumoase și colorate!”

Prezenţa

Calendarul naturii

Rutine: „Îngrijesc/ ud florile!”

Împărtășirea cu ceilalți: „Cum te simți astăzi?”

Activitatea de grup: „ Flori de primăvară-laleaua”- metoda Brainstorming

Noutatea zilei: „Regina Lalelelor ne roagă...”

Tranziţii: „Vine, vine primăvara!”/ „Înfloresc grădinile”

ALA I: Nisip și apă: „Plantăm lalele” -plantare bulbi de lalea

Știință: „ Pune laleaua în ghiveciul potrivit” – realizarea corespondenței între laleaua și ghiveciul de aceeași culoare

Construcții: „Laleaua” – alipire cuburi colorate

ADE: DȘ2 :Domeniul Științe - „Așază-mă la vaza mea!” – joc didactic (mărime, culoare)

DEC1: Domeniul Estetic și Creativ - „Laleaua” - pictură (tehnica ștampilării cu dopuri de plută)

ALA II: „Ajută laleaua să ajungă la ghiveci” – traseu aplicativ

Dimensiuni ale dezvoltării:

A 1. Motricitate grosieră și motricitate fină în context de viață familiare

B 1. Interacțiuni cu adulții și cu copiii de vârste apropiate

C 3. Activare și manifestare a potențialului creativ

D 2. Mesaje orale în diverse situații de comunicare

E 2. Cunoștințe și deprinderi elementare matematice pentru rezolvarea de probleme și cunoașterea mediului apropiat

Comportamente vizate:

1.3. Utilizează mâinile și degetele pentru realizarea de activități variate

1.2. Demonstrează abilități de solicitare și de primire a ajutorului în situații problematice specifice

3.2. Demonstrează creativitate prin activități artistico-plastice, muzicale și practice, în conversații și povestiri creative

2.1 Demonstrează capacitate de comunicare clară a unor idei, nevoi, curiozități, acțiuni, emoții proprii (comunicare expresivă)

1.1. Manifestă curiozitate şi interes pentru experimentarea şi învăţarea în situaţii noi

2.2. Demonstrează familiarizarea cu informații despre mărime, formă, greutate, înălțime, lungime, volum

2.4. Efectuează operații de seriere, grupare, clasificare, măsurare a obiectelor

Scop: Consolidarea și sistematizarea cunoștințelor despre lalele prin exersarea operațiilor intelectuale prematematice studiate (sortarea de elemente după criteriul culorii și al mărimii) și stimularea creativității prin îmbinarea unor tehnici de lucru învățate.

Obiective operaționale:

- **să exerseze activități gospodărești de plantare;**
- să realizeze corespondența între lalelele și ghivecele de aceeași culoare;
- să compună laleaua ca întreg prin alipirea cuburilor colorate ;
- să sorteze florile după criteriul culorii/ mărimii pentru a fi așezate la vaza potrivită;
- să identifice perechea lalelelor, în funcție de culoarea afișată pe ecran;
- să respecte tehnica de lucru: ștampilare în vederea realizării

Strategii didactice

Metode şi procedee: conversația, explicația, povestirea, demonstrația, observația, problematizarea, tehnica comunicării rotative, metoda Brainstorming, metoda Mâna Oarbă, metoda RAI, tehnica ștampilării

Materiale și mijloace didactice: calendarul naturii şi panoul de prezenţă, machetă cu flori de primăvară, lalele colorate, vaze, planșă, marker, elemente componente-lalea, răsaduri, pământ de flori, ghivece, linguri de plastic, stropitoare, apă, jumătăți de imagini, foi colorate, lipici, cuburi colorate, scoci, șablon lalea, guașe colorate, palete, dopuri de plută, ecusoane, platforma Wordwall

Forme de organizare: frontal, individual, pe grupe.

Durată: o zi (tura I)

Bibliografie

- Curriculum pentru educație timpurie-2019;
- Suport pentru explicitarea și înțelegerea unor concepte și instrumente cu care operează curriculumul pentru educație timpurie, 2019;
- Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani;
- Cioflica Smaranda Maria, Dosa Daniela, Apa, sursa vieții, Editura TehnoArt, 2017
- Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, Metode interactive de grup, Editura Arves, 2002;

Scenariul zilei

Pentru **momentul organizatoric** se va pregăti climatul psiho-afectiv necesar desfăşurării activităţii în bune condiţii: pregătirea materialelor didactice corespunzătoare ,aerisirea sălii de grupă, așezarea ordonată a copiilor pe scaunele aflate în semicerc: „ Dimineață ne-am trezit,

La grădiniță am venit.
În cerc să ne adunăm
Frumos să ne salutăm!”

Întâlnirea de dimineaţă debutează cu **salutul și prezența.** Salutul se va realiza prin tehnica comunicării rotative: porneşte de la educatoare; aceasta va ține în mână o lalea, pe care o va da copilului din dreapta sa , salutându-l cu „Bună dimineața!” și este continuat de către copii, până când laleaua ajunge din nou la educatoare. Fiecare copil prezent își așază poza pe panou. Se va efectua

împărtășirea cu ceilalţi, unde educatoarea adresează întrebarea ,,Dacă ai putea fi o floare, care ai fi?” , iar câțiva copii își împărtășesc ideile.

Se completează apoi **calendarul naturii**, unde se va stabili împreună cu copiii anotimpul, ziua, data, luna, vremea.

În cadrul **activității de grup,** prin intermediul metodei Brainstorming, educatoarea va nota pe o planșă tot ce spun copiii legat de cuvântul central „lalea” (căruia îi este asociat și o imagine sugestivă).

Captarea atenției va fi realizată prin apariția mascotei ,,Regina Lalelelor,” care a venit în vizită, dar nu a venit cu mâna goală, ci a adus cu ea câteva surprize. Copiii vor descoperi alături de educatoare ce se află în cutia adusă de Regin Lalelelor și ce surprize îi așteaptă pe parcursul zilei.

Se anunță **tema activității și obiectivele** pe înțelesul celor mici: datorită faptului că vor avea un musafir special, care va fi alături de ei pe parcursul acestei zile, copiii vor arăta cât sunt de isteți jucându-se un joc, iar pentru a-și demonstra hărnicia vor picta, vor planta flori și multe altele. Se vor distra pe cinste!

Folosind metoda ,,Mâna oarbă” fiecare copil își va alege câte un ecuson, iar în funcție de culoarea pe care o are ecusonul se vor îndrepta către centre mai târziu.

Regina Lalelelor știe cât de mult le place copiilor să se joace, astfel prin tranziția „Vine, vine primăvara” se vor pregăti de joc, care se numește „Așază-mă la vaza mea!” ; sarcina acestuia fiind sortarea florilor după anumite crieterii și plasarea acestora în vaza potrivită. Li se comunică copiilor **regulile jocului:** trebuie să rezolve fiecare sarcină care se află în plicurile aduse de Regina Lalelelor, iar dacă un coleg nu știe răspunsul poate fi ajutat de către un alt coleg, răspunsurile corecte fiind aplaudate. Pentru fiecare sarcină rezolvată corect se oferă o lalea.De asemenea, se menționează că se ține cont de disciplină, de poziția corectă pe scăunel și de verbalizarea acțiunilor întreprinse. Se vor intui materialele puse la dispoziție de către musafir, iar apoi se va efectua **jocul de probă,** prin care copiilor li se explică modul de desfășurare al jocului.

ELEMENTE DE JOC: aplauze, elementul surpriză- plicuri, închiderea și deschiderea ochilor

DESFĂȘURAREA PROPRIU ZISĂ A JOCULUI

VARIANTA I: Se va deschide primul plic-surpriză din cutie și se va citi conținutul: „ Lalelele din grădina

Reginei Lalelelor nu au crescut toate la fel. Aceasta apelează la bunătatea copiilor și îi roagă le aranjeze după mărime. Lalelele mari să fie așezate în vaza mare, iar cele mici să fie așezate în vaza mică.”

- Fiecare copil solicitat de educatoare va sorta lalelele după mărime și le va așeza în vaza corespunzătoare.

VARIANTA II: Se deschide al doilea plic din cutie și se citește conținutul: „Vântul călător a amestecat florile și Regina Lalelelor a fost atât de grăbită încât nu a mai apucat să le aranjeze pe culori. Aceasta a lăsat copiilor două vaze pentru a le așeza în funcție de culoarea potrivită.”

- Va veni câte un copil, care va sorta florile în funcție de culoare: lalele galbene în vaza galbenă și lalele roșii în vaza roșie.

COMPLICAREA JOCULUI : educatoarea va cere copiilor să închidă ochii, timp în care va strecura în vază un intrus, iar copiii trebuie să sesizeze modificarea făcută. La final, vor vedea câte lalele au adunat în coș pentru a putea trece la următoarele activități.

Prin tranziția „Hai cu toții să vedem/ La măsuțe ce avem!”„ copiii se vor îndrepta spre centre și se vor așeza în funcție de ecusonul pe care îl au în piept.

Se prezintă centrele de lucru, se intuiesc materialele împreună cu copiii și se prezintă tehnica de lucru..

La centrul Nisip și apă copiii vor avea drept sarcină de lucru să planteze bulbi de lalele, având ca instrumente de lucru: pământ de flori, ghivece, lopeți, stropitoare, apă.

În cadrul centrului **Construcții** copiii vor realiza „Laleaua” prin alipire de cuburi colorate, folosindu-se de șablonul realizat în prealabil cu scoci de către educaroare.

La centrul **Știință** copiii vor realiza corespondența între lalelele și ghivecele de aceeași culoare, prin introducerea lalelei în gaura cofragului de ouă corespondentă culorii pe care aceasta o are. Copiii vor fi supravegheaţi şi vor primi indicaţii pe tot parcursul activităţii.

Prin **tranziția** „Înfloresc grădinile” copiii părăsesc sala de grupă şi se îndreptă către toaletă.

Pentru **obținerea performanței** se va realiza activitatea de pictură. Se intuiesc materialele de pe măsuțe și se explică modul de lucru. Copiii vor ștampila cu ajutorul dopurilor de plută petalele lalelei șablon, iar culoarea lalelei va fi aleasă în funcție de preferințele fiecărui copil.

Se execută exerciții de încălzire a mușchiilor mici ai mâinii, urmând mișcările sugerate de versurile:

Mişcăm degeţelele,
Batem tare palmele,

Ne lipim pălmuţele,
Pumnişorii îi răsucim
Şi apoi îi învârtim.
Plouă uşor, să auzim!
Pic, pic, pic,
Plouă câte un pic.
Spor la treabă eu vă zic!

După ce și-au încălzit mâinile copiii încep să lucreze. Fiecare copil are un dop de plută pe care îl înmoaie în culoarea dorită și o lalea șablon pe care amprentează dopul. Pe parcursul activității de pictură educatoarea se asigură în permanență că etapele de lucru sunt respectate și ajută copiii care întâmpină dificultăți.

După ce lucrările au fost finalizate se organizează o expoziție, în cadrul căreia vor fi analizate. Copiii numiți vor alege lucrările care le-au plăcut, motivând alegerea făcută.

A**sigurarea retenției și a transferului** se va realiza cu ajutorul jocului „Găsește perechea” de pe plaftorma educațională Wordwall. Copiii sunt așezați în semicerc, iar pe rând vor veni în fața laptopului și vor apăsa pe jetonul-pereche corespunzător celui afișat în imagini.

Evaluarea întregii zile se realizează prin intermediul **metodei RAI.** Această metodă presupune un joc de aruncare a mingii de la un copil la celălalt. Cel care aruncă mingea trebuie să pună o întrebare din activitățile desfășurate pe parcursul zilei celui care o prinde. Cel care prinde mingea răspunde la întrebare și aruncă mingea altui coleg, punând o nouă întrebare.

Ziua **se încheie** prin jocul mult așteptat de copii din cadrul **Activităților liber alese 2**, care constă în parcurgerea unui **traseu aplicativ** creat de educatoare, cu ajutorul benzilor adezive colorate, distribuite pe podea în diferite moduri: linie șerpuită, linie dreaptă, linie întreruptă. Fiecare copil va parcurge traseul, având în mână o lalea, pe care va trebui să o ducă la ghiveci, cu condiția de a nu o scăpa și de a urma întocmai linia trasată. Multă distracție, zâmbete și bucurie sunt așteptate la această activitate.

Copiii vor fi felicitați pentru munca depusă, se vor face aprecieri individuale și colective asupra desfășurării activității pe parcursul zilei, iar copiii vor fi recompensați de către Regina Lalelelor , drept mulțumire pentru implicarea în activități.

DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII	COMPORTAMENTE VIZATE
A.1. Motricitatea grosieră și motricitatea fină în context de viață familiar	A.1.1. Își coordonează mușchii în desfășurarea unor activități diversificate, specifice vârstei; A.1.3. Utilizează mâinile și degetele pentru realizarea activități variate;
A.2. Conduită sezorio-motorie, pentru orientarea mișcării	A.2.3. Își coordonează mișcările în funcție de ritm, cadență, pauză, semnale sonore, melodii;
A.3. Sănătate (nutriție, îngrijire, igienă personal) și practice privind securitatea personal	A.3.2. Manifestă deprinderi de păstrare a igienei personale
B.1. Interacțiuni cu adulții și cu copiii de vârste apropiate;	B.1.1. Manifestă încredere în adulţii cunoscuţi, prin exersarea interacţiunii cu aceştia; B. 1.3. Inițiază/participă la interacțiuni pozitive cu copii de vârstă apropiată;
B.2. Comportamente prosociale, de acceptare și de respectare a diversității;	B.2.2. Își însușește și respectă reguli; înțelege efectele acestora în planul relațiilor sociale, în contexte familiare;
C.1. Curiozitate, interes și inițiativă în învățare;	C.1.1. Manifestă curiozitate şi interes pentru experimentarea şi învăţarea în situaţii noi; C.2.1. Realizează sarcinile de lucru cu consecvență; C.2.2. Integrează ajutorul primit pentru realizarea N sarcinilor de lucru la care întâmpină dificultăți;

C.2. Finalizarea sarcinilor și a acțiunilor (persistență în activități); C.3. Activare și manifestare a potențialului creativ;	C.3.1. Manifestă creativitate în activități diverse; C.3.2. Demonstrează creativitate prin activități artistico-plastice, muzicale și practice, în conversații și povestiri creative; C.3.3. Demonstrează simț muzical ritmic, armonic prin cântec, joc cu text și cânt, dans etc;
D.1: Mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute. D.3. Premise ale citirii și scrierii, în contexte de comunicare cunoscute	D.1.1: Exersează, cu sprijin, ascultarea activă a unui mesaj, în vederea înțelegerii și receptării lui (comunicare receptivă). D.3.4. Asimilează unele elemente ale scrisului și folosește diferite modalități de comunicare grafică și orală pentru transmiterea unui mesaj;

E.1. Relații, operații și deducții logice în mediul apropiat; E.2. Cunoștințe și deprinderi elementare matematice pentru rezolvarea de probleme și cunoașterea mediului apropiat.	E.1.5. Realizează, în mod dirijat, activități simple de investigare a mediului, folosind instrumente şi metode specifice. E.2.2. Demonstrează familiarizarea cu informații despre mărime, formă, greutate, înălţime, lungime, volum; E.2.4. Efectuează operaţii de seriere, grupare, clasificare, măsurare a obiectelor; E.2.5. Rezolvă situații-problemă, pornind de la sortarea şi reprezentarea unor date.

ANEXE

Anexa 1

„Bună ziua, dragi copii!

Eu sunt Relu-Fluturelu

Și la voi am zburat

Că sunt tare supărat..

Deși Primăvara a venit,

Florile mele nu au răsărit!

Sigur Vânticel le-a luat

Și pe jos le-a aruncat.

Vreți copii să m-ajutați,

Floricele să plantați?

Mai întâi, colorate flori veți planta,

Fluturașul la zambilă să ajungă îl veți ajuta

Și flori din puzzle veți crea.

Apoi, un joc voi veți juca

Mulțimile veți compara

Laleluța cu grijă o veți picta

Așa cum doamna educatoare vă va solicita.

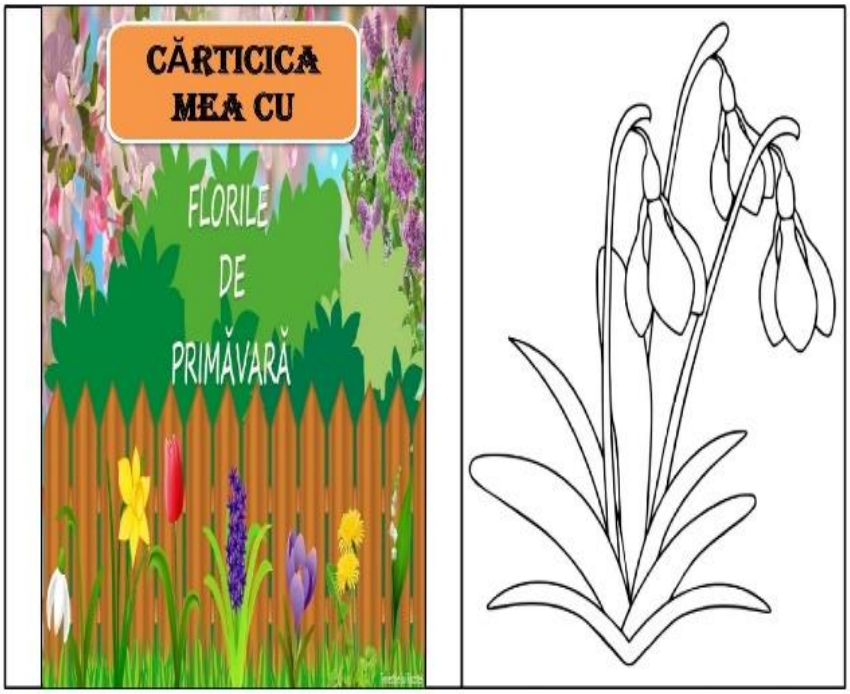
Dar sigur că o să ne și distrăm

În Grădina Primăverii o să cântăm, o să dansăm!

Atenți și cuminți de veți fi

Recompense veți primi!

La revedere, dragi copii!”

CĂRTICICA
MEA CU
FLORILE
DE
PRIMĂVARĂ

ANEXA 2 PUZZLE

Anexa 5

- Fluturaș, ce tot zbori

Ziua-ntreagă printre flori?

N-ai putea să-mi spui și mie

Ce tot cauți pe câmpie?

- Dragii mei, eu vreau lalele,

Căci odată cu ele

Primăvara vine-n cale

Cu parfum de sărbătoare!

Aș dori și eu, vezi bine,

Să am două-trei lalele;

Si să mă mândresc cu ele

Căci ale mele surioare au și ieșit la plimbare!

- REFERAT-
CU C.E.S.

PROFESOR ÎNV. PRIMAR:
Tonea Nicoleta-Georgeta
Școala gimnazială „Spiru Haret”Medgidia

În cadrul **EDUCAŢIEI INCLUZIVE** un rol important îl are sprijinirea elevilor cu cerinţe educative speciale .

Ce înseamnă **„Nevoile de sprijin”?**

„Nevoile de sprijin” se referă la fiecare copil care, din diverse motive , necesită sprijin suplimentar în învăţare. Nevoile de sprijin pot apărea ca urmare a oricărui factor care dă naştere unei bariere de învăţare. Aceşti factori sunt legaţi de situaţia familială şi de asistenţa medicală de care beneficiază elevul sau pot fi de natură :

- **socială (elevul provine dintr-un mediu familial şi/ sau social dezavantajat);**
- **emoţională(decesul cuiva apropiat sau divorţul părinţilor) ;**
- **cognitivă (elevul are probleme în înţelegerea unui anumit concept matematic) ;**
- **lingvistică (elevul are dificultăţi deoarece limba lui maternă nu este româna) ;**
- **fizică (îmbolnăvirea) ;**
- **senzorială (atunci când copilul este nevoit să poarte ochelari)** ;

La un moment dat al parcursului său şcolar , mulţi elevi descoperă că au nevoie de un anumit tip de sprijin .Aceste nevoi sunt deseori temporare şi pot fi depăşite prin acţiuni de remediere.

Există totuşi o minoritate de elevi care are nevoie de sprijin la un nivel care depăşeşte posibilităţile învăţământului de masă şi care, în urma unei evaluări formale , beneficiază de servicii educaţionale speciale . De obicei , aceştia sunt denumiţi **elevi cu cerinţe educative speciale.**

În trecut se obişnuia ca aceşti elevi să fie plasaţi în şcoli sau instituţii speciale .Practica zilelor noastre este ca, ori de câte ori este posibil, să se evite segregarea şi să se asigure integrarea în şcolile şi clasele de masă.

Cadrele didactice trebuie să găsească locul în procesul de predare învăţare a fiecărui elev cu CES(cerinţe educative speciale)

Putem elabora strategii pentru a oferi mai mult sprijin elevilor.Acesta poate fi necesar din mai multe motive;printre exemple de elevi care pot fi subiecţi ai sprijinului suplimentar sunt cei care:

* sunt agresaţi;
* au limba maternă diferită de limba în care sunt instruiţi;
* au dificultăţi sociale , emoţionale sau de comportament;
* au dificultăţi de învăţare;
* sunt parinţi;

* au tulburări senzoriale sau motrice;

* nu frecventează regulat şcoala

* nu sunt îngrijiţi de către familie.

Cadrele didactice vor lucra în cooperare şi vor implica şi părinţii pentru a le oferii sprijin copiilor.

- **Nevoile de sprijin** sunt un subiect care trebuie tratat la nivelul întregii şcoli.Întregul personal didactic trebuie să se informeze în detaliu despre nevoile individuale ale cursanţilor şi colaborează pentru a-i ajuta pe aceştia să-şi atingă potenţialul maxim.

- **Nevoile de sprijin sunt o chestiune interdisciplinară**. În acest domeniu trebuie să se implice experţi în discipline variate, cum ar fi:cadre didactice, psihologi, logopezi, consilieri şcolari ,profesori de sprijin şi mediatori şcolari care colaborează pentru a furniza ajutorul potrivit la momentul oportun.

- Cadrele didactice vor colabora cu părinţii elevilor cu CES pentru a găsi împreună cele mai potrivite soluţii pentru aceşti copii.

Cum lucrăm cu elevii care au dificultăţi de comunicare?

Unii copii pot avea diagnostice precise, cum ar fi autismul sau alte sindromuri.

În primul rând trebuie să vorbim cu celelalte cade didactice din şcoală, asigurându-ne că înţeleg comportamentul copilului, explicându-le la ce trebuie să se aştepte. Trebuie să vorbim cu părinţii sau cu tutorii lor sau cu alte persoane apropiate de elev. Trebuie să-i pregătim pe ceilalţi elevi pentru situaţia în care unul dintre colegii lor se poartă diferit sau ciudat. Le explicăm că acest copil nu se poate controla şi că are sentimente ca toţi ceilalţi.

Pe de altă parte vom încerca să-l includem pe elevul cu dificultăţi de comunicare în toate activităţile la clasă. Trebuie să-l încurajăm să lucreze cu un coleg sau cu un grup de elevi, capabil de empatie. Atenţie mare cu elevul cu CES în timpul pauzelor, atunci când se poate să petreacă mult timp de unul singur; sau la felul în care se adresează acestor elevi deoarece ei pot înţelege mesajul distorsionat literal.

Mulţi dintre noi ne blocăm dacă auzim o limbă străină pe care nu o înţelegem. Un copil cu CES reacţionează identic: dacă o propoziţie e prea dificilă, se blochează. Trebuie să verificaţi mereu dacă ascultă şi înţeleg .

Un copil cu autism poate interpreta limba literal.De ex.un copil în piscină, care-l aude pe instructor spunând „nu vă mai folosiţi capul”, se va duce literal cu gândul la „scoate-ţi capul şi pune-l pe margine”.

Cum lucrăm cu elevii care au dificultăţi de relaţionare ?

Prioritatea numărul unu este să aveţi răbdare!

Comunicaţi cât se poate de clar- spuneţi exact ceea ce vreţi să spuneţi!

Încercaţi să vorbiţi mai rar.

Folosiţi un limbaj direct.

Asiguraţi-vă că persoana cu care vreţi să vorbiţi este atentă,pronunţaţi-i numele, dar nu vă aşteptaţi ca interlocutorul să vă privească drept în ochi.

Folosiţi un ton al vocii calm, neutru.

Cum lucrăm cu elevii care au deficit de atenţie ?

Cei mai mulţi dintre elevi au nevoie de clase luminoase, interesante, care să-i stimuleze. Există totuşi şi momente când elevii trebuie ajutaţi să se concentreze asupra unei sarcini specifice.Unii elevi au nevoie de o anumită dispunere în bănci, alţii de un spaţiu mai liniştit.

Soluţii posibile:- Organizarea unui spaţiu liniştit, unde nu li se poate distrage atenţia.

- Dispunerea adecvată a scaunelor şi băncilor:
- Copiii primesc informaţii despre corpul lor, prin intermediul comportamentului rezultat din activitatea muşchilor şi articulaţiilor.
- În funcţie de comportamentul rezultat, unii copii sunt neîndemânatici şi neastâmpăraţi.
- În mod normal, aceşti copii nu pot sta locului, se întind pe bănci şi îi deranjează pe cei de lângă ei.Se ridică frecvent şi aşază şi rearanjează scaunul. Aceşti copii nu se simt în siguranţă şi se mişcă întruna pentru a fi în contact cu ceea ce face corpul lor.De aceea scaunul trebuie să fie stabil, copilul trebuie să-şi poată sprijinii spatele de scaun şi să-şi ţină genunchii îndoiţi în unghiul potrivit.
- O altă soluţie ar fi că iluminarea să fie adecvată.

Cum lucrăm cu copiii care au tulburări de memorie ?

Planificarea le permite cadrelor didactice să ia în considerare nevoile unui elev cu dificultăţi de memorie din timp şi să planifice cum le poate aborda.

Un elev cu tulburări de comportament poate manifesta unul dintre următoarele comportamente:

- Are capacitate de concentrare redusă;
- Deţine un vocabular social bun, dar i se pare dificil să reţină noi termeni şi concepte care stau în spatele acestora;
- Este interesat de tot ce se întâmplă în jurul lui;
- Se arată motivat atunci când primeşte laude sau se bucură de atenţia profesorului;
- Îşi aduce mai uşor aminte de materialele ilustrate decât de cuvintele auzite şi , atunci când are loc o activitate cu suport ilustrativ, obţine chiar rezultate mai bune.

Atunci când planificaţi o lecţie, gândiţi-vă la ideea de bază sau la alte două, trei cu care trebuie să rămână copiii la sfârşitul lecţiei.Se poate veni în ajutorul elevului făcând legătura între ideea de bază şi o ilustraţie sau activitate sugestivă găsind modalităţi de a consolida acestă idee de-a lungul lecţiei.În timpul lecţiei , folosiţi materiale resursă pentru a-l sprijini pe elev. Metoda” vorbeşte şi scrie” deţine un loc important în repertoriul fiecărui cadru didactic , dar este metoda cea mai puţin probabilă de a avea vreun efect asupra elevului.

Cum lucrăm cu elevii care au dizabilităţi fizice ?

Trebuie să adaptăm mediul fizic al şcolilor pentru a deveni accesibil elevilor cu dizabilităţi fizice şi senzoriale. O şcoală adaptată va avea indicatoare mari şi clare, alarme cu semnale vizuale, lifturi, rampe de acces, mese adaptate , tehnologie informatică şi multe altele.

Pe lângă dificultăţile de mişcare, mulţi copii cu dizabilităţi fizice au şi dificultăţi de percepţie vizualo-motrică, dar nu le manifestă, deoarece mobilitatea lor este mult mai limitată, dar şi sub un control mai mare.

Cadrul didactic trebuie să-i lase pe elevi să copieze de pe foaie de hârtie şi nu de pe tablă.

Folosiţi caractere şi spaţii mai mari între rânduri.Găsiţi exerciţii alternative copiatului de pe tablă, cum ar fi completarea spaţiilor libere pe fişe pregătite de dinainte sau unirea întrebărilor şi a răspunsurilor corecte .Acest lucru poate reduce nevoia de a copia în timpul testelor şi asigură totodată practicarea cititului.

BIBLIOGRAFIE:

ANCA DRAGU-COORDONATOR STIINTIFIC -»Consilierea scolara intre provocari si paradigme »Constanta 2009

MUŞU, IONEL (Coord) - "Ghid de predare învăţare pentru copiii cu cerinţe educative speciale".Editura MarLink; 2000

POPOVICI, DORU VLAD - "Elemente de Psihopedagogia Integrării", Editura PRO HUMANITATE Bucureşti- 1999;

VRĂŞMAŞ, ECATERINA - "Învăţarea scrisului" Editura PRO- HUMANITATE Bucureşti- 1999

PROIECT DIDACTIC

Prof. înv. preșcolar: Cheregi Ana Maria
G.P.P.NR.45 Oradea

Grupa: mare
*Tema anuală de studiu.: “*Cum esta, a fost și va fi aici pe pământ?”
Subtema săptămânii: Apa, sursă a vieții
Domeniul experiențial: Domeniul estetic și ceativ
Categoria de activitate: Actvitate artistico- plastică
Tema activității: Marea cea albastră
Mijloc de realizare: Desen
Tipul de activitate: Formare de deprinderi și priceperi
Scop :

- Dezvoltarea imaginaţiei creatoare , stimularea fluenţei , flexibilitaţii şi a originalităţii gândirii creatoare în realizarea lucrărilor plastice,

Obiective operaţionale :

- Să compună o temă sugerată de conţinutul povestirii visului ;
- Să realizeze lucrări originale ;
- Să respecte poziţia corectă a corpului faţă de suportul de lucru pentru o bună coordonare oculo-motorie ;
- Să–şi dezvolte dragostea pentru frumos.

Strategii didactice:

- *Metode şi procedee* :
  - metode interactive de grup –Tehnica viselor, Turul galeriei, Conversația, Explicația, Expunerea, Observația, povestirea ,
- *Mijloace didactice*:
  - hârtie, creioane colorate .

Metode de evaluare: orală
Forma de organizare: activitate frontal, activitate independentă
Resurse umane: educatoare şi copiii preşcolari
Durata:30- 35 min

Bibliografie:

* ,, Programa activităţilor instructiv - educative în grădiniţa de copii “
* S.Breben , E. Gongea , G. Ruiu , M. Fulga , ,, Metode interactive de grup “ ed . Arves , Bucureşti , 2002

Evenimentul didactic	**DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII** **Conţinutul ştiinţific**	**Strategiile didactice**
Moment organizatoric	Voi asigura condiţiile necesare desfăşurării activităţii : -aerisirea sălii de grupă ; -aranjarea mobilierului ; -distribuirea materialului didactic .	
Captarea atenţiei	Tranziţii: cântec *“Ploaia!”* Voi trece la captarea atenției prezentându-le scrisoarea primita de la elevii clasei pregătitoare, voi încerca să deschid plicul , dar nu pot, probabil trebuie să spun o formulă magică pt.a putea deschide, le sugerez să facă liniște pt. a-mi aminit o formulă magică *Ini-mini si-un trifoi* *Să se deschidă, 1, 2.* - O!Nu e bine! - A!Ştiu care e: *Ini-mini si-o alună* *Să se deschidă intr-o secundă!* - deschid plicul și dau citire scrisorii: *Dragii copii din grupa mare* *Noi, elevii clasei pregătitoare, am auzit că în gupa voastră sunt copii foarte isteţi şi de aceea avem o mare rugăminte la voi,să ne ajutaţi să desenăm o lucrare frumoasă pe care d-na înv. ne va da notă.* *Vă mulţumim!&Vă dorim spor la muncă!*	Expunerea Conversaţia
Anunţarea temei	Anunțarea temei se va face prin tehnica viselor. Astăzi o să ne jucăm un joc . Voi vă prefaceţi că dormiţi , iar eu vă voi povesti visul meu . În timp ce eu povestesc visul meu, voi vă imaginaţi visul . Să fiţi atenţi pentru că numai așa ii vom putea ajuta pe elevii clasei pregătitoare.	Tehnica viselor
Reactualizarea cunoștințelor	„ *E o zi frumoasă de vară , cand intr-o dimineată mă trezesc la malul marii, soarele isi arata razele sale ca niste margele aurii ,pescăruşii cu glasul lor incantator ma ivveseleau.....totul este frumos ,parcă s-a desprins dintr-un basm cu zâne, soare, căldură, şi păsări.*	Povestirea

Dirijarea invațarii	Este timpul să ne trezim şi noi . Deschidem ochii , întindem braţele şi picioarele. Ne-am trezit ! V – a plăcut visul ? Acum ceea ce v-am povestit eu, voi trebuie să desenați așa cum vă imaginați. Le voi prezenta modelul desenat de mine. Fiecare copil are posibilitatea să deseneze așa cum şi-a imaginat visul . Înainte de a începe pictura se fac câteva exerciţii pregătitoare : *„Măna lebădă o fac ,* *Care dă mereu din cap,* *Lebedele-n jur privesc,* *Mâinile eu le rotesc,* *Mâinile nu stau deloc* *Şi se pregătesc de joc.* *Degetele-mi sunt petale* *Le deschid ca la o floare.* *Ploaia cade neîncetat* *Vârful degetelor bat* *Şi apoi le răsfirăm* *Şi la un pian cântăm"* Dau semnalul de începere a lucrului , iar pentru asigurarea unei atmosfere plăcute de lucru şi stimularea creativităţii copiilor voi folosi „ fond muzical “ . În timp ce copiii lucrează, voi da unele indicaţii individuale .Voi anunţa încetarea lucrului cu câteva minute înainte..	Explicarea Exerciţiul
Evaluare	Prin metoda „ Turul galeriei„ vom analiza lucrările. Voi analiza activitatea, stabilind raporturile de realizare a obiectivelor operaţionale propuse . Voi face aprecieri generale şi individuale, copiii primesc recompense(dulciuri) pe care le-au trimis drept mulţumire elevii clasei pregătitoare.	Turul galeriei
Incheierea activitații	In final, copiii ies din sala de grupa cântând.	

PROIECT DE PARTENERIAT EDUCAŢIONAL „ PRIETENI BUNI”

prof. înv.primar, Paul Elida Penina,
Liceul de Arte
„Aurel Popp”, Satu Mare

Derularea proiectului „ PRIETENI BUNI” are drept motivaţie entuziasmul şi deschiderea cu care reacţionează copiii, la aceasta vârstă, la stabilirea de relaţii noi de prietenie, dar şi efectul benefic pentru conturarea dimensiunii acestui sentiment nobil, care nu trebuie să aibă bariere discriminatorii şi nici măcar eliminatorii.

În acest sens proiectul de faţă este o provocare şi pentru coordonatorii lui, având în vedere diferenţele dintre cele doua clase - ţintă: de mediu social (rural şi urban) .

În alt sens şcoala trebuie să răspundă permanent nevoilor societăţii pe care o deserveşte, să se situeze cu un pas înaintea schimbărilor pe care progresul şi dezvoltarea ştiinţei şi tehnicii le va produce inevitabil, să prevadă şi să prevină efectele negative asupra personalităţii viitorului cetăţean, pregătindu-l încă de la o vârstă fragedă să se integreze ritmului de viaţă tot mai alert, pe de o parte, şi să ştie cum să relaţioneze în cadrul societăţii, pe de alta parte. Aceste două aspecte sunt o prioritate la fel de importantă ca şi pregătirea şcolară, pentru că reuşita fiecăruia nu se poate situa in afara contextului societăţii, dar nici în absenţa relaţiilor interumane cu ceilalţi indivizi din universul imediat apropiat .

Capacitatea de a lega prietenii bazate pe sinceritate, încredere reciprocă, altruism, pasiuni şi interese comune nu este doar ilustrarea frumuseţii
caracterului uman, ea va fi calea de a contracara efectul urgenţei vieţii în viitor, mai exact evitarea pericolului ca omul să se transforme dintr-o fiinţă sociala într-una robotizată şi însingurată.

Prin urmare, prietenia este astăzi pentru oameni ceea ce este ecologia pentru natură, şi , ca şi în cazul degradării mediului natural, degradarea relaţiilor interumane nu este conştientizată încă pe deplin.

Parteneriatele educaționale sunt o forma de învăţare activă şi atrăgătoare pentru copii, mai ales prin elementul de noutate pe care îl aduc în orice tip de activitate de acest fel, însă cel mai puternic impact îl au asupra formării capacităţii de relaţionare între elevii implicaţi, care dobândesc astfel o bogată experienţă de colaborare şi comunicare interumană.

SCOPUL:

Proiectul , parteneriat educațional, are drept scop, desfăşurarea unor activităţi comune între cele două clas de elevi, în vederea formării şi dezvoltării unei conduite de deschidere şi apreciere a oricărei fiinţe umane, a dezvoltării și lărgirii orizontului elevilor din mediul rural, cu precădere al celor aflați într-o situație de abandon școlar, într-o categorie dezavantajată, din punct de vedere social, etnic sau cultural.

OBIECTIVE SPECIFICE :

- însuşirea noţiunii de relaţie interumană şi înţelegerea importanţei acesteia pentru întreaga societate umană, în general, şi pentru fiecare individ - adult sau copil, în special;
- înţelegerea dimensiunii sentimentului de prietenie adevărată şi al criteriilor de apreciere a ceea ce presupune relaţia de prietenie;
- dezvoltarea unui comportament de deschidere nediscriminatorie faţă de ceilalţi copii, indiferent de mediu, stare materială sau etnie.

- cultivarea capacităţii de a comunica pe teme şi preocupări comune, de a-şi însuşi regulile unui dialog civilizat, bazat pe respectarea partenerului de dialog ;

- dezvoltarea capacităţii de cooperare în desfăşurarea unor activităţi comune, cu diferite teme, prin împărtăşirea experienţei personale, susţinerea reciprocă a ideilor, completarea şi argumentarea lor;

- formarea unei conduite civilizate, atât în cadrul grupului, cât şi în orice relaţie cu persoanele cu care intră în contact, bazată pe respect reciproc, înţelegere şi corectitudine.

Grup țintă:

CLASA I -Sc. Gimnazială Valea Seacă
CLASA a II-a A - Liceul de Arte„Aurel Popp”, Satu Mare

RESURSE PROIECT :

Resurse umane :

- elevii claselor I - Şc. Primară Valea Seacă şi elevii clasei a II-a A - Liceul de Arte„Aurel Popp”, Satu Mare;
- învăţătoarele celor două clase;
- părinţii sensibili la idee , doritori de a susţine aplicarea proiectului.

Resurse temporale :

- durata proiectului : noiembrie 2023- iunie 2024.

Resurse financiare :

- contribuţii părinteşti;
  autofinanţare;
- sponsorizări , donaţii.

Resurse spaţiale :

- sălile de clasă;
- curtea şcolii;
- sala festivă a Liceului de Arte „Aurel Popp”, Satu Mare
- parcul public din Centrul Vechi, Satu Mare
- suprafeţe asfaltate pentru desene pe asfalt, Teatrul de Nord, Satu Mare.

Resurse materiale:

- informaţionale : scrisori, fotografii, cretă colorată,dilome, etc.
- auxiliare : instrumente de lucru, hârtie glace, carton, coli polistiren, creta colorată etc.

REZULTATELE AŞTEPTATE :

Prin fiecare activitate pe care o vom desfăşura aşteptăm un răspuns evident din partea elevilor celor două clase, în special concretizat prin plăcerea de a participa la activităţi comune şi prin dezvoltarea unor atitudini de altruism şi cooperare.

Astfel, prin activităţi care vizează în special comportamente morale, dar cu aplicaţii care plac, atrag şi încântă copiii, ne aşteptăm să formăm o dimensiune clară şi accesibilă a sentimentului de prietenie, prelungit înspre solidaritate , incluziune și nediscriminare,încercăm, da,chiar înspre umanism.

Ca imperativ major al acestui proiect, am hotărât să lăsăm loc în primul rând spontaneităţii actului liber, originalităţii şi creativităţii elevilor noştri, rolul nostru fiind cel de a crea cadrul optim de desfăşurare şi de a îndruma fiecare activitate.

De asemenea vom valorifica fiecare moment al activităţilor noastre, punctând mereu faptul că deviza proiectului este ,,să acceptăm să învăţăm de la alţii pentru că învăţăm mai bine învăţându-i pe alţii’’ şi că schimbul de idei şi sentimente între oameni a fost totdeauna calea spre succesul personal şi cheia unei vieţi frumoase si împlinite.

Sperăm astfel că, după derularea acestui proiect, elevii noştri vor rămâne cu imaginea clară a dimensiunii frumuseţii relaţiilor de prietenie,eliminând prejudecăţile si convingerile discriminatorii tot mai prezente in conştiinţa publică şi preluate, din nefericire, şi de către copii.

EVALUAREA PROIECTULUI :

- realizarea de portofolii cu lucrările efectuate de elevi;
- întocmirea de albume cu fotografii însoţite de impresii ale copiilor şi ale învăţătoarelor;
- crearea unor CD-uri cu aspecte din activităţile desfăşurate;
- Analiza fiecărei activităţi şi a rezultatelor obţinute sub forma unor ,,jurnale de bord’’;

CALENDARUL ACTIVITĂŢILOR:

1. Împreună prin oraș – plimbare prin orașul Satu Mare;
activitate cu dublu scop:
- recreativ – prin desfăşurare de jocuri în aer liber ,;
- cultural – vizionarea unei piese de teatru pentru copii, din stagiunea teatrului de Nord, Satu Mare,
- prezentarea unui mic moment atristic, susținut de către elevii clasei a II- a A, prin intrerpretarea câtorva piese muzical-instrumentale, interpretate la pian, vioară și vocal.

Loc de desfăşurare: Teatrul de Nord, Satu Mare, sala festivă a Liceului “Aurel Popp”, Satu Mare

Realizare:
- momentul 1: stabilirea locaţiei activităţii şi corelarea datei în funcţie de starea vremii;
- momentul 2: deplasarea celor două clase de elevi la Teatrul de Nord,Satu Mare, pornind de la Liceul de Arte “Aurel Popp”.
- momentul 3: activitatate de recreere în parcul din centrul Vechi al orașului, servirea unei gustări .

Perioada: noiembrie 2023

2. Ziua Copilului e azi şi Ziua Prieteniei - concurs de desene pe asfalt, cu tema ,,Copiii şi copilăria”- desfăşurat pe grupe mixte, cu acordare de diplome de participare tuturor copiilor;

Loc de desfăşurare: -curtea Liceului de Arte”Aurel Popp” ;

Realizare: stabilirea grupelor mixte, împărţirea suprafeţei de asfalt în mod egal pentru fiecare grupă, ,,votarea “ de către elevi a limitei de timp pentru executarea desenului; aprecierea şi interpretarea desenelor realizate – acordarea de premii şi diplome de participare, deplasarea la o cofetărie(se face rezervare din timp) şi servirea unei prăjituri oferite de învăţătoare.

Perioada: iunie 2024.

PROIECT DE ACTIVITATE- DE

Ardelean Neli
GPP TOLDI
Mun.Salonta, Jud. Bihor

DATA: 03.06.2024

UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT: Grădiniţa cu Program Prelungit „Toldi” Salonta

EDUCATOARE: Ardelean Neli Simona

GRUPA: Mică

TEMA ANUALĂ DE STUDIU: „Când,cum și de ce se întâmplă?”

TEMA SĂPTĂMÂNII: „Vară dragă,bun venit!”

DOMENIUL EXPERENȚIAL: Domeniul Estetic și Creativ

CATEGORIA DE ACTIVITATE: Activități pe domenii experiențiale(DEC)

TEMA ACTIVITĂȚII: „Căpșuna”

MIJLOC DE REALIZARE: Pictura

TIPUL ACTIVITĂŢII: Consolidarea priceperilor şi deprinderilor practice

SCOPUL ACTIVITĂȚII: Consolidarea priceperilor şi deprinderilor de a realiza o lucrare practică prin tehnica picturii în vederea realizării temei propuse

OBIECTIVE OPERAŢIONALE:

O1- Să identifice materialele necesare realizării temei propuse;

O2- Să redea pete de culoare folosind pensula;

O3- Să acopere cu pete de culoare conform modelului intreg spațiul plastic;

O4- Să aprecieze obiectiv lucrarea sa şi pe cele ale colegilor.

STRATEGII DIDACTICE:

METODE ȘI PROCEDEE: observația, explicația, conversaţia, demonstraţia, exercițiul, turul galeriei;

MIJLOACE DIDACTICE: căpșuna model, formă din carton care reprezintă forma căpșunii, acuarele, pensule , șervețele, recompense.

METODE DE EVALUARE: Observarea sistematică a comportamentului copiilor, aprecieri verbale, analiza produselor activităţii

FORMA DE ORGANIZARE: Frontală, individuală

DURATA: 15- 20 min

BIBLIOGRAFIE:

- *Curriculum pentru educația timpurie*, 2019, Bucureşti;

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII

ETAPELE ACTIVITĂȚII	CONȚINUT ȘTIINȚIFIC	STRATEGII DIDACTICE		EVALUARE/ METODE ȘI INDICATORI
		Metode și procedee	Mijloace de învățământ	
1.Moment organizatoric	Voi asigura condiţiile necesare pentru o bună desfăşurare a activităţilor: - aerisirea sălii de grupă; - aranjarea mobilierului în formă de „U”; -pregătirea materialelor didactice necesare; -intrarea copiilor în sala de grupă şi aşezarea lor la mese;			
2.Captarea atenţiei	Căpșunica este supărata pentru că cineva i-a furat toate căpșunile și ea nu mai are niciuna,așa că are nevoie de ajutor sa pictăm căpșunile din carton,deoarece am intrat in anotimpul Vara ,anotimp in care se coc căpșunile.Ea îi întreabă pe copii dacă vor să fie ajutoarele ei ,și le cere să îi picteze cât mai multe căpșunele,roșii. - Doriţi să o ajutăm?	Conversaţia	Păpușa Căpșunica	Observarea sistematică a comportamentului verbal și nonverbal al copiilor
3. Anunţarea temei şi a obiectivelor	Pentru că doriți să o ajutăm pe Căpșunica și să-i facem pe plac pentru a nu mai fi tristă, vom confecționa prin pictură ”Căpșuna” Trei-patru copii vor repeta tema activității.	Conversaţia Explicaţia		Observarea sistematică a comportamentului copiilor
4.Dirijarea învăţării	**Intuirea materialului** Se intuieşte de către copii materialul de lucru.	Explicaţia		

	-Ce aveţi pe măsuţe? Cu ajutorul lor vom confecționa pisica prin pictură. **Prezentarea și analiza modelului** (câteva întrebări) Se realizează observarea modelului gata pregătit. **Explicarea și demonstrarea modului de lucru** Se explică modul de realizare al căpșunii. Vom lua forma din carton ce reprezintă forma căpșunii, vom pune pensula în acuarele,după care prin mișcari simple vom incepe să pictăm forma căpșunii,respectând conturul care diferențiaza partea verde(frunza) de partea roșie(fructul). Mă asigur că toți copiii au înțeles tehnica de lucru și pașii pe care trebuie să-i urmeze, punând doi copii să repete ceea ce au de făcut. Se realizează exerciţii de încălzire a muşchilor mici ai mâinilor: „*Mișcăm degețelele* *Batem tare palmele* *Răsucim încheietura* *Și dăm mingea dura, dura* *Ploaia picură pic-pic,* *Cântăm la pian un pic* *Închidem pumnii și-i desfacem* *Evantaiul știm să-l facem*” - Doriţi să-mi puneţi întrebări?	Demonstraţia Conversaţia Conversaţia	Forme din carton Acuarele Pensule Șervețele	Observarea sistematică a comportamentului copiilor

	-Dacă toţi aţi înţeles ce aveţi de făcut, spor la lucru, dragii mei!			
5.Obţinerea performanţei	**Executarea temei de către copii** Copiii vor lucra individual cu materialele puse la dispoziție. -Vă rog să lucraţi cât mai frumos şi mai îngrijit. -Voi merge pe rând la fiecare copil şi voi supraveghea lucrul, îi voi ajuta dacă este cazul sau voi reveni asupra explicaţiilor. Copiii aşezaţi la mese, pictează forma căpșunilor, respectând indicaţiile primite.	Exerciţiul Conversația	Forme din carton Acuarele Pensule Șervețele	Observarea sistematică a comportamentului copiilor
6. Asigurarea retenției și a transferului	Împreună cu copiii, vom stabili ce am realizat pe parcursul activităţii.	Conversaţia		Observarea sistematică a comportamentului copiilor
7. Evalure	Copiii formează *Trenul curioşilor* (exerciţii de mers şi emitere de onomatopee), locomotiva fiind educatoarea, iar ei vagoanele. Merg şi observă lucrările efectuate care au fost așezate pe expozor lânga modelul educatoarei. Răspund întrebărilor educatoarei vor selecta lucrările cele mai reuşite din cele expuse şi îşi vor motiva alegerea, privind acurateţea lucrării, etc.a	Conversaţia Turul galeriei		Analiza produselor activității Observarea sistematică a comportamentului copiilor

8. Încheierea activităţii	Se fac aprecieri individuale şi colective cu privire la modul de participare al copiilor la activitate. Voi oferi recompensa pregătită de Căpșunica.	Conversaţia		Aprecieri frontale și individuale

PROIECT DE ACTIVITATE

Duska Orsolya-Erzsebet
Şcoala Gimnazială „S. Illyés Lajos”-
Grădiniţa cu P.P.
Sovata, Jud. Mureş

GRUPA/NIVELUL: Grupa mijlocie/ nivel I

DURATA: 20 min

TEMA PROIECTULUI TEMATIC: “Primăvara”

TEMA SĂPTĂMÂNII: “Zâna Primăverii”

CATEGORIA DE ACTIVITATE: ALA – Activități liber alese

TEMA ACTIVITĂŢII:

Bibliotecă – „Ce este în coșul Zânei Primăverii” -citim imagini din cărţi, cartonașe, fotografii despre caracteristicile primăverii

Joc de masă – Puzzle: „Zâna Primăverii”

TIPUL ACTIVITĂŢII: Consolidare de priceperi şi deprinderi

SCOPUL:

Dezvoltarea potențelor creative, cognitive, sociale ale copiilor prin antrenarea în activități variate, desfășurate în spiritul jocului.

DOMENII DE DEZVOLTARE:

Dezvoltarea limbajului, a comunicării și a premiselor citirii și scrierii

Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii

DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII:

Mesaje orale în diverse situaţii de comunicare

Identifică elementele caracterisice ale unor fenomene/relaţii din mediul apropiat

COMPORTAMENT DE URMĂRIT:

Demonstrează capacitate de comunicare clară a unor idei, nevoi, curiozități, acțiuni, emoții proprii (comunicare expresivă)

Respectă regulile de exprimare corectă, în diferite contexte de comunicare

Demonstrează extinderea progresivă a vocabularului

Experimentează pentru a observa efectele propriilor acțiuni asupra obiectelor și asupra celorlalți

Utilizează explorarea prin încercare și eroare pentru a rezolva probleme

Sesizează detalii sau diferențe între obiecte, ființe, fenomene de care sunt interesați, atunci când le examinează.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

Să redea verbal elementele cunoscute din cărțile, fotografiile, cartonașele puse la dispoziție. Activitatea se consideră realizat dacă fiecare copil din grupa de la centrul Bibliotecă redă verbal 3-4 propoziții caracteristici ale anotimpului primăverii;

Să ghicească și să utilizeze piesele puse la dispoziţie pentru a obţine imaginea cu Zâna Primăverii. Activitatea se consideră atins dacă grupul din centrul Jocului de masă ghicește și găsește locul pieselor pentru a obține imaginea Zânei Primăverii;

METODE ȘI PROCEDEE :

Conversația, explicația, demonstrația, jocul, exercițiul.

FORMA DE ORGANIZARE:

Frontal, pe grupuri, individual

FORMA DE EVALUARE:

Evaluare globală, individuală, observarea comportamentului.

MATERIAL BIBLIOGRAFIC :

Curriculum pentru educaţia timpurie, Ministerul Educației Naționale, Anexa la ordinul ministrului Educației Naționale nr. 4.694/2.08.2019

Bibliografie: Gabriela Ivan: 200 de ghicitori pentru copii, Bârlad-Editura Sfera, 2010

Ţentea Maria: Ghicitori pentru cei mici, Editura Sfântul Ierarh Nicolae, 2010

ETAPELE ACTIVITAȚII	**CONȚINUTUL ACTIVITAȚI**	**STRATEGII DIDACTICE**		**EVALUARE**
		METODE	**PROCEDEE**	
1. Momentul organizatoric	Asigurarea condițiilor optime pentru desfășurarea activităților: pregătirea centrelor și a materialului didactic necesar activității, organizarea colectivului de copii în zona în care sunt amenajate centrele de interes prin folosirea	Explicația	Joc: Locul meu	Observarea comportamentului

	jetoanelor (muguri, ghiocel, fluture) și gruparea lor în centrele de interes care au același simbol.			
2. Captarea atenției	Sunt descoperite materialele puse la dispoziție în cadrul centrelor de interes deschise.	Observarea	Joc de imaginație: Unde suntem?	Observarea comportamentului
3. Reactualizarea cunoștințelor	Educatoarea întreabă copii care sunt jocurile lor preferate și ce tipuri de activități au mai desfășurat în cadrul acestor centre (biblioteca, centrul joc de masă).	Conversația	Joc: Să călătorim	Individuală
4. Anunțarea temei și a obiectivelor	Sunt prezentate centrele amenajate, materialul didactic și ce s-ar putea realiza cu acesta şi sunt prezentate criteriile de evaluare ale activităţilor	Explicația Demonstrația	Exploratarea	Frontală
5. Dirijarea învățării	Copiii după ce sa-au așezet la centrele respective după cartonașe le sunt explicate regurile jocului	Explicația	Exercițiul	Observarea comportamentului Individuală
6. Evaluarea activității	Produsele activității sunt expuse şi se realizează evaluarea activităţii copiilor, efortului depus și produselor obținute în urma desfășurării acesteia	Conversație	Expoziție	Frontală Individuală

	conform criteriilor prezentate.			
7. Încheierea activității	Educatoarea face aprecieri globale asupra participării și implicării în activitățile propuse.	Explicația	Joc: Turul centrelor	Frontală, globală

Centrul *Bibliotecă*: pune la dispoziția copiilor cărți, fotografii, cartonașe și reviste reprezentative temei. Copii vor comunica între ei despre cele văzute, observate și la final vor rezuma verbal în 3-4 propoziții caracteristicile anotimpului primăverii.

Centrul *Joc de masă:* pune la dispoziția copiilor jocuri de masă: Puzzle: „Zâna Primăverii”

„Ghioceii sunt pe câmpuri,
Rândunelele în crânguri,
Copacii înmuguresc,
Pe cine vestesc?” (Primăvara)

Imaginea cu Zâna Primăverii se taie în bucăţi cu forme diferite (se poate juca cu un singur copil, cu grupe mai mici sau cu toată grupa), iar cartonaşele cu răspunsurile ghicitorilor se dă copiilor. Rezolvare: dacă copii ştiu răspunsul la ghicitoare vor ridica cartonaşul cu imaginea respectivă şi vor primi câte o bucată din puzzle. La sfârşit vor îmbina bucăţile din puzzle şi denumesc imaginea.

„Mititică şi dungată,
Galbenul şi negrul vezi,
Şi te-nţeapă de îndată,
Când în stup o deranjezi.” (Albina)

„Este o insectă mică,
Roşie cu puncte negre.
Ea nu e dăunătoare.
Ghiceşte ce insectă-i oare?” (Buburuza)

„Mititel cu aripioare,

Poate avea orice culoare,
Zboară din floare-n floare,
Află numele ce-l are!” (Fluture)

„E o pasăre călătoare,
Înaltă, cu ciocul mare,
Pe stâlp cuibu-şi construieşte
Ghiceşte cum se numeşte!” (Barza)

„Este o pasăre micuţă,
Coada-i ca o furculiţă,
Neagră este la culoare,
Află numele ce-l are!” (Rândunica)

Clopoţel mititel,
Cine sună lin din el?
Nimeni! Nimeni!
Numai vântul,
Clătinându-l, legănându-l,
Dă de veste-n toată ţara
Că soseşte primăvara.” (Ghiocelul)

PROIECT DIDACTIC

Prof. Ciolan-Neag Cristina,
Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr. 1, București
Prof. Pascu Oana,
Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr. 1, București

Unitatea de învăţământ: Centrul Şcolar de Educaţie Incluzivă, nr. 1

Clasa: a IV-a

Aria curriculară: Arte

Disciplina de învățământ: Educație plastică

Subiectul lecției: „Jocul culorilor”

Unitatea de învățare: Limbajul plastic

Tipul lecției: Formare de priceperi și deprinderi

Data:

Cadru didactic:

Capacități de învățare: colectivul clasei, format din 6 elevi

Competențe generale:

Utilizarea de instrumente și tehnici variate specifice artelor vizuale, plastice și decorative

Competențe specifice:

Formarea gesturilor plastice în scopul însușirii unor tehnici de lucru și a unor elemente de limbaj plastic

Obiective operaționale:

Pe parcursul și la sfârşitul activităţii, elevii vor fi capabili :

- **Cognitive :**

O.C.1 Să numească culorile prezentate

(*Obiectivul se consideră atins dacă elevul numește două din culorile prezentate)*

O.C.2 Să recunoască culorile rezultate (oranj, verde, violet) după amestecul de culori date

(Obiectivul se consideră atins dacă elevul recunoaște două din culorile rezultate – oranj, verde, violet)

- **Afective:**

O.A. Să se implice activ în desfăşurarea orei manifestând interes pentru activitate;

(Obiectivul se consideră atins dacă elevul se implică activ şi conştient în desfăşurarea activităţii)

- **Psihomotorii**:

O.P.1 Să picteze urmând indicațiile profesorului

(Obiectivul se consideră atins dacă elevul mânuiește în mod corespuzător ustensilele de lucru, pentru a realiza pictura)

O.C.2 Să realizeze amestecul de culori

(Obiectivul se consideră atins dacă elevul realizează mixul de culori, cu respectarea indicațiilor profesorului)

Strategii didactice:

Metode și procedee: dialogul dirijat, demonstratia, explicaţia, lucrul independent, lucrul cu sprijin

Resurse didactice:

- **materiale:** imagini, acuarele, tempera, pensule, bloc de desen, hârtie, aparatură audio-video
- **umane:** elevii clasei

Resurse temporale: 45 minute

Resurse spațiale: sala de clasă

Resurse informaționale:

- Programa şcolară pentru disciplina „Educație plastică” Învățământ special gimnazial - dizabilități intelectuale ușoare și moderate, București 2021

SCENARIUL DEȘFĂSURĂRII ACTIVITĂȚII DIDACTICE

Nr. crt.	Etapele lecției	Ob. operaționale	Conținutul lecției	Strategii didactice			Itemi de evaluare
				Metode și procedee	Resurse didactice		
					Materiale	Umane	
1.	Momentul organizatoric	Se asigură condițiile optime desfășurării activității didactice					
2.	Reactualizarea cunoștințelor necesare desfășurării activităților	O.C.1 O.A.	Profesorul prezintă elevilor câteva culori și le solicită acestora să le numească	Dialogul dirijat	Creioane colorate	Colectivul clasei	Probă orală: -numirea culorilor prezentate
3.	Captarea atenției		Se va realiza cu ajutorul unui curcubeu	Dialogul Vizionarea	Calculator Imagine	Colectivul clasei	
4.	Anunțarea temei și a obiectivelor activității		Profesorul anunţă subiectul lecţiei -“Jocul culorilor”şi enumeră în mod explicit obiectivele lecției.	Explicaţia	Tablă Cretă	Colectivul clasei	
5.	Antrenarea elevilor în realizarea activității	O.P.1 O.A.	Profesorul prezintă planșa de lucru și le solicită elevilor să picteze spațiul marcat în culorile prezentate la „Reactualizarea cunoștințelor” (roșu, galben, albastru)	Demonstrația Lucrul independent	Lucrările copiilor Acuarele Pensule	Colectivul clasei	Probă practică: -pictarea spațiului marcat în culorile rectualizate

Nr. crt.	Etapele lecției	Ob. operaționale	Conținutul lecției	Strategii didactice			Itemi de evaluare
				Metode și procedee	Resurse didactice		
					Materiale	Umane	
6.	Realizarea lucrării propuse	O.C.1 O.C.2 O.P.1 O.P.2 O.A.	Profesorul prezintă primul joc al culorilor – amestecul de roșu cu galben - în care elevii sunt îndrumați și sprijiniți să realizeze amestecul și să numească culoarea rezultată: ROȘU + GALBEN = **ORANJ** Profesorul prezintă al doilea joc al culorilor – amestecul de albastru cu galben - în care elevii sunt îndrumați și sprijiniți să realizeze amestecul și să numească culoarea rezultată: ALBASTRU + GALBEN = **VERDE** Profesorul prezintă al treilea joc al culorilor – amestecul de roșu cu albastru- în care elevii sunt îndrumați și sprijiniți să realizeze amestecul și să numească culoarea rezultată: ROȘU + ALBASRTRU= **VIOLET**	Dialogul dirijat Demonstrația Lucrul cu sprijin Lucrul independent	Acuarele Bloc de desen Hârtie colorată Fișa de lucru	Colectivul clasei	Probă practică: -realizarea amestecurilor de culori pentru a rezulta noile culori:
7.	Evaluarea activității – aprecierea performanțelor elevilor		Elevii vor rezolva sarcinile din Fișa de evaluare	Munca independentă	Fișă de evaluare	Colectivul clasei	

Nr. crt.	Etapele lecției	Ob. opera-ționale	Conținutul lecției	Strategii didactice			Itemi de evaluare
				Metode și procedee	Resurse didactice		
					Materiale	Umane	
8.	Încheierea activității	Se fac aprecieri asupra participării elevilor la lecție și asupra modului în care s-au realizat sarcinile.					

PROIECT DIDACTIC

Prof. Petrariu Luciana,
Centrul Școclar de Educație Incluzivă Nr. 1, București
Prof. Simion-Blândă Elena,
Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr. 1, București

Unitatea de învățământ: Centrul Şcolar de Educaţie Incluzivă, nr. 1

Clasa: a IV-a

Aria curriculară: Limbă și comunicare

Disciplina de învățământ: Limba și literatura română

Subiectul lecției: „Semnele de punctuație”

Unitatea de învățare: Rolul cuvintelor în comunicare

Tipul lecției: Lecție de verificare și apreciere a rezultatelor școlare

Data:

Cadru didactic:

Capacități de învățare: colectivul clasei, format din 6 elevi

Competențe generale:

Redactarea textului scris de diverse tipuri

Competențe specifice:

Analizarea constantă a propriului scris/ a unor texte diverse din punctul de vedere al corectitudinii, al lizibilității, al coerenței și al clarității

Obiective operaționale:

Pe parcursul și la sfârşitul activităţii, elevii vor fi capabili :

- **Cognitive :**

O.C.1 Să numească semnul de punctuație aflat pe tricoul pe care-l poartă

(*Obiectivul se consideră atins dacă elevul numește semnul de punctuație aflat pe tricoul său)*

O.C.2 Să recunoască semnul de punctuație corespunzător unei descrieri date

(*Obiectivul se consideră atins dacă elevul ridică cartonaşul corespunzător descrierii primite)*

O.C.3 Să utilizeze corespunzător semnele de punctuație într-un text scris

(*Obiectivul se consideră atins dacă:*

G1 – elevul utilizează corespunzător trei semne de punctuație

G2 – elevul asociază corespunzător imaginile pentru două semne de punctuație)

- **Afective:**

OA. Să se implice activ în desfăşurarea orei manifestând interes pentru activitate;

(*Obiectivul se consideră atins dacă elevul se implică activ şi conştient în desfăşurarea activităţii)*

➢ **Psihomotorii**:

OP1. Să-şi dirijeze efortul oculo-motor către centrul de interes vizat de profesor (*Obiectivul se consideră atins dacă elevul participă la lecție menținându-și activă coordonarea oculo-motorie)*

Strategii didactice:

Metode și procedee: observaţia, explicaţia, munca independentă, jocul didactic

Resurse didactice:

- **materiale:** fișă de evaluare, creion, tricouri, calculator, Platfortma Wordwall, cartonașe, marker
- **umane:** elevii clasei

Resurse temporale: 45 minute

Resurse spațiale: sala de clasă

Resurse informaționale:

- Programa școlară pentru disciplina ,,Limba și literatura română” Învățământ special gimnazial - dizabilități intelectuale ușoare și moderate, București 2021, Platforma Wordwall

SCENARIUL DEȘFĂSURĂRII LECȚIEI

Nr. crt.	Etapele lecției	Ob. operațional e	Conținutul lecției	Strategii didactice			Itemi de evaluare
				Metode și procedee	Resurse didactice		
					Materiale	Umane	
1.	Momentul organizatoric	Se asigură condițiile optime desfășurării activității didactice					
2.	Captarea atenției		Se va realiza cu ajutorul unor tricouri imprimate cu semnele de punctuație cunoscute de elevii.	Dialogul	Tricouri	Colectivul clasei	
3.	Anunțarea subiectului		Profesorul anunţă	Explicaţia	Tablă Cretă	Colectivul clasei	

Nr. crt.	Etapele lecției	Ob. operaționale	Conținutul lecției	Strategii didactice			Itemi de evaluare
				Metode și procedee	Resurse didactice		
					Materiale	Umane	
	și a obiectivelor		subiectul lecţiei- “Semnele de punctuație” şi enumeră în mod explicit obiectivele lecției.				
4.	Verificarea conținuturilor	O.C.1 O.A. O.P.	Fiecare elev va numi semnul de punctuație aflat pe tricoul său	Dialogul	Tricouri	Colectivul clasei	Probă orală: -numirea semnului de punctuație imprimat pe tricou
		O.C.2 O.A. O.P.	Elevii primesc cartonașe cu semnele de punctuație. În cadrul jocului didactic „Eu sunt”- (Wordwall) vor recunoaște semnul de punctuație, ridicând cartonașul corespunzător	Observația Dilogul dirijat Jocul didactic	Calculator Platforma Wordwall Cartonașe	Colectivul clasei	Probă orală: - recunoaștere a semnului de punctuație după descrierea primită

Nr. crt.	Etapele lecției	Ob. operaționale	Conținutul lecției	Strategii didactice			Itemi de evaluare
				Metode și procedee	Resurse didactice		
					Materiale	Umane	
			după descrierea primită.				
		O.C.3 O.A. O.P.	Elevii primesc fișa de evaluare și rezolvă sarcinile primite pe grupe de nivel: G1 - utilizează semnele de punctuație în textul scris G2 – asociază imaginea cu semnul de punctuație	Munca independentă Observația dirijată	Fișă de evaluare	Colectivul clasei	Probă scrisă: -rezolvarea itemilor din fișa de evaluare G1- utilizează semnele de punctuație în textul scris G2 – asociază imaginea cu semnul de punctuație
5.	Aprecierea rezultatelor		Elevii ghidați de profesor își vor corecta fișa de evaluare acordând câte un punct pentru fiecare răspuns corect.	Dialogul dirijat	Fișele elevilor Marker	Colectivul clasei	Probă scrisă: - autoevaluare a fișelor și acordarea notelor

Nr. crt.	Etapele lecției	Ob. operaționale	Conținutul lecției	Strategii didactice			Itemi de evaluare
				Metode și procedee	Resurse didactice		
					Materiale	Umane	
			Apoi își vor acorda nota corespunzătoare în urma baremului prezentat de profesor (pentru fiecare răspuns corect se acordă 1punct)				
6.	Încheierea activității	Se fac aprecieri asupra participării elevilor la lecție și asupra modului în care s-au realizat sarcinile.					

Adaptare curriculară-educație plastică -clasa a V-a

Prof. IRIMIA EUGENIA
Școala Gimnazială ,,Anton Pann”-Voluntari

COMPETENȚE GENERALE

1. Receptarea cu sensibilitate și spirit critic a unui mesaj artistic
2. Utilizarea de instrumente și tehnici variate specifice artelor plastice
3. Exprimarea ideilor, sentimentelor și a mesajelor, utilizând limbajul artistic-vizual în contexte variate

Competențe specifice	**Activităţi de învăţare**	**Metode şi mijloace de realizare**	**Metode şi instrumente de evaluare**	**Observaţii**
Contextualizarea unui mesaj artistic receptat **1.1 Utilizarea criteriilor valorice proprii în analiza lucrărilor de artă**	– observarea părților componente ale unui ansamblu de vestimentație – identificarea corespondențelor dintre destinația unui spațiu ambiental și elementele care îl compun – observarea modului în care dominantele formelor determină organizarea spațiului compozițional – identificarea rolului perspectivei în sugerarea spațialității și volumetriei – argumentarea legăturii între mesajul transmis și mijloacele folosite în diferite lucrări de artă	Conversația Dialogul Expunerea orală Exercițiul Explicația Jocul didactic Învățarea prin	Evaluarea orală și scrisă Aprecieri stimulative Evaluare cu mai multe reveniri Evaluări curente, formative Probe scrise, Fișe de lucru	**Metode si mijloace** : a)materiale: caiete, fise de lucru adaptate, planșe și imagini, creioane, acoarele b)procedurale: explicatii, demonstratia, exercitiu, munca independenta, joc c)forme de organizare: frontală, individuală, în grup **Metode si instrumente de evaluare**: teste adaptate, fise adaptate, potofoliul , lucrări realizate de copii, desene **Recomandari/observatii (prof. de sprijin):** -se recomanda observarea sistemica a comportamentului comunicativ-emotional; -simplificarea cerințelor școlare;

	– identificarea modului în care este sugerat spațiul (de exemplu, în pictură și literatură)	descoperire	Probe orale	-se vor da indicații suplimentare în rezolvarea sarcinilor ; -se alocă timp suplimentar; -se folosește material preponderent vizual; -testele vor fi anunțate din timp; -se recomandă utilizarea frecventă a evaluarii orale.
2.1. **Punerea în valoare a caracteristicilor instrumentelor și a potențialului expresiv al tehnicilor aplicate, în contexte diferite**	– schițarea de peisaje în care să se sugereze adâncimea, prin deformarea perspectivei (micșorarea treptată a formelor) – realizarea unei compoziții decorative pe baza modificării succesive a spațiului în cadrul unei liniaturi inițiale folosind tehnica colajului (motiv de	Activitate independentă Brainstorming Lucrul cu fișe	Evaluarea orală și scrisă Aprecieri stimulative	
2.2. Valorizarea, în contexte variate, a caracteristicilor expresive ale limbajului plastic și decorativ în compoziții și în mediul înconjurător **3.1. Explorarea unor modalități alternative de exprimare a ideilor, sentimentelor și mesajelor în diferite domenii artistice**	– realizarea de compoziții decorative cu figuri geometrice plane sau spațiale sau cu forme și structuri naturale – schițarea unor afișe pe diferite teme utilizând instrumente și tehnici variate – realizarea unui portret după modelcorativ, imprimeu textil) – realizarea de compoziții tematice urmărind armonii cromatice – exerciții de compunere a unui spațiu funcțional, în funcție de preferințele personale pe baza expresivității formelor și culorilor – identificarea raporturilor dintre caracteristicele motivului și mijloacele plastice folosite (de exemplu, analizarea unui afiș de spectacol, a unei coperte de carte,	Lucrul cu fișe Jocul didactic Joc de rol Turul galeriei Jocuri digitale	Evaluări curente, formative Probe scrise, Fișe de lucru Probe orale Evaluarea orală și scrisă Aprecieri stimulative	-vizite la Muzeul de Artă, la galerii de artă pentru vizionarea expoziției permanente sau pentru a participa la diferite ateliere; - vizite la expoziții organizate cu diferite ocazii; - participarea la expoziții stradale sau fotografice;

3.2. **Implicarea în organizarea unor evenimente ce pun în evidență produse artistice creative bazate pe teme plastice**	a unui ambalaj din carton al unui parfum, o siglă a unei firme de produse de panificație etc.) – descrieri ale unor piese de mobilier, precum și a elementelor de decor ce pot intrigue ansamblul			

PROIECT DIDACTIC

Profesor: Ciauşu Alexandru
Unitatea de învăţământ: Școala Gimnazială Nr.183

Clasa: a V- a A

Disciplina: Religie Ortodoxă

Aria curriculară: Om şi societate

Unitatea de învăţare: „*Viața omului cu Dumnezeu*”

Tipul lecţiei: Recapitulare și sistematizare a cunoștințelor

Competențe generale:

1. Utilizarea conceptelor specifice religiei proprii, în conexiune cu diferite manifestări ale credinței
2. Manifestarea unui comportament moral, în viața personală şi în societate, în acord cu valorile religioase
3. Raportarea experiențelor din viața de zi cu zi la principiile religioase, cu respectarea identității şi diversității religioase

Competențe specifice:

1.1. Explicarea rolului personalităților din Vechiul Testament în devenirea umanității/ istoria mântuirii;

1.2. Descrierea unor aspecte caracteristice religiei proprii, utilizând concepte specific;

1.3. Identificarea mesajului moral religios din texte sau suporturi expresive date (biblice, religioase, literare, plastice, istorice);

2.2. Selectarea unor reguli de comportament moral-religios din diferite contexte de viață, din perspectiva unor criterii date;

3.1.Evidențierea unor elemente definitorii ale propriei identități religioase;

Obiective operaționale:

La sfârşitul lecţiei elevii vor fi capabili:

O_1 – să enuțe rolul personalităților din Vechiul Testament în devenirea umanității/istoria mântuirii;

O_2 – să identifice unele reguli de comportament moral-religios din diferite contexte de viață, din perspectiva unor criterii date (Decalog);

O_3 – să evidențieze câteva elemente definitorii ale propriei identități religioase.

Strategia didactică:

1. **Metode şi procedee:** conversaţia, explicaţia, observarea dirijată, exerciţiul, lectura expresivă.
2. **Mijloace de învăţământ:** fişa de lucru, tablă smart.
3. **Forme de organizare a activităţii elevilor:** activitate frontală, activitate individuală.

Resurse:

1. **Oficiale:**

- Programa şcolară pentru disciplina Religie ortodoxă, clasa a V-a;
- Planificarea calendaristică orientativă pentru disciplina Religie ortodoxă, clasa a V-a;
- Planificarea unităţii de învăţare „Viața omului cu Dumnezeu” pentru disciplina Religie ortodoxă, clasa a V-a.

2. **Temporale:**

- număr de lecţii: 1
- durata: 50’

3. Bibliografice:

1. Biblia sau Sfânta Scriptură, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1982;

2. Cucoş, Constantin, *Educaţie religioasă*, Editura „Polirom”, Iaşi, 1999;

3. Cucoş, Constantin (coordonator), *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare şi grade didactice,* Editura „Polirom”, Iaşi, 1998;

4. Şebu, Pr. Prof. Univ. Dr. Sebastian, *Metodica predării religiei,* Editura „Reîntregirea”, Alba – Iulia, 2000;

5. Todoran, Pr. Prof. Dr. Isidor, Zăgrean, Arhid. Prof. Dr. Ioan, *Teologia Dogmatică*, Manual pentru Seminariile teologice, Editura I.B.M.B.O.R., Bucureşti, 1991

Desfăşurarea lecţiei

Nr. crt.	Etapele lecţiei	O.B.	Activitatea profesorului	Activitatea elevilor	Metode şi procedee	Mijloace de învăţământ	Forme de organizare	Evaluare
1.	**Momentul organizatoric**	5’	• Salutul • Rugăciunea ***„Tatăl Nostru”*** • Notarea absenţelor • Pregătirea pentru începerea lecţiei	• Salutul • Rugăciunea ***„Tatăl Nostru”*** • Pregătirea pentru începerea lecţiei	Rugăciunea	Icoana	Activitate frontală	Observarea sistematică
2.	**Anunţarea conținuturilor învățării și prezentarea obiectivelor propuse**	5’	• Astăzi vom face o lecție de recapitulare și sistematizarea a cunoștințelor asupra următoarelor lecții: - „Decalogul importanța lui în viața omului”; - „Răspunsul omului la chemarea lui Dumnezeu”; - „Mărturisirea credinței în Vechiul Testament”; - „Calitățile omului și slujirea lui Dumnezeu”.	Elevii ascultă.	Explicaţia		Activitate frontală	Aprecieri verbale

3.	**Recapitularea și sistematizarea cunoștințelor**	33’	- Elevii primesc o fișă de lucru pe care o vor rezolva cu ajutorul profesorului, dar și multe exerciții pe tabala smart. https://wordwall.net/resource/29149797/religie/decalogul https://learningapps.org/view14675120 https://wordwall.net/resource/53915142/religie/calit%c4%83%c8%9bile-omului-%c8%99i-slujirea-lui-dumnezeu **https://learningapps.org/watch?v=ps64u6t8t20** **https://play.kahoot.it/v2/?quizId=b3a42336-49b6-4a93-86c0-a54b5ee83d32&hostId=1bac58d9-a0bc-407f-a55d-e8e09c9e2cde**	Elevii rezolvă fișa și exercițile digitale.	Conversația Explicația	Fișa de lucru Tablă smart	Activitate frontală	Aprecieri verbale
4.	**Evaluarea activității elevilor**	3’	• Dumnezeu are cu noi un plan, noi trebuie să ascultăm de poruncile Lui, să le respectăm și astfel vom dobândi Împărăția lui Dumnezeu.	• Elevii ascultă aprecierile făcute de profesor.	Explicația		Activitate frontală	Aprecieri verbale
5.	**Activitatea supliment ară**	2’	- Elevii trebuie să se pregătească pe baza planului de recapitulare și a notițelor.	Elevii ascultă precizările făcute de profesor.	Explicația		Activitate frontală	Aprecieri verbale
6	**Încheierea activității**	2’	• Rugăciunea ***„Tatăl Nostru”*** • Salutul	• Rugăciunea ***„Tatăl Nostru”*** • Salutul	Rugăciunea	Icoana	Activitate frontală	

Autocunoaşterea.
Eu cine sunt, cum sunt ?

Violeta -Elena Ionescu
Şcoala Gimn. ION CREANGĂ ,BRĂILA

Profesor Lb engleză Violeta-Elena Ionescu, diriginte clasa a VII a

Motto : ,,A te cunoaște e cea dintâi cerință pe care ne-o poruncește rațiunea, este temelia înțelepciunii .Cine nu-și cunoaște defectele, nu se îngrijește să le îndrepte” (Pierre Charron , filozof ,sec.al XVII lea)

Obiectivul activitatii:

Dezvoltarea capacitatii de valorizare maxima a potentialului propriu prin:

- definirea propriei identități (vârstă ,rol)

-identificarea propriilor aptitudini si asocierea acestora cu viitoarea profesie

-constientizarea importantei aptitudinilor pentru viitoarea profesie

Timp de lucru: 2 ore

Metode:expunerea, exercitiul de optiune, de asociere, munca in perechi

Desfasurarea activitatii:

I. Frontal, la inceputul orei,cadrul didactic anunta tema lectiei si prezinta definitia **aptitudinii si a talentului:**

In psihologie,aptitudinea este definita ca insusire psihica si fizica relativ stabila, care-i permite omului sa efectueze cu succes anumite activitati.

Orice calitate a unor procese psihice peste medie(senzatie, perceptie, reprezentare, gandire, memorie, inteligenta, atentie) devine aptitudine.

Aptitudinile pot fi generale si speciale. Ele pot fi senzoriale,psiho-locomotorii si intelectuale.

Talentul este o capacitate deosebita intr-un anumit domeniu;pricepere,inzestrare.

Exercițiu de dezgheț:

Dirigintele cere fiecărui copil să descrie pe o fișă portretul lui fizic și moral. Copiii nu se vor semna cu numele real, vor folosi un pseudonim pe care-l vor ține minte. Le sugerează să facă o listă de calități și defecte, să scrie despre rolul lor în colectivul clasei /în familie /în grupul de prieteni. Se adună toate autoportretele și se redistribuie elevilor amestecate. Se cere fiecărui copil să citească cu atenție ,,portretul‘’ pe care l-a primit și să încerce să-l identifice. Se citesc câteva portrete cu posibilele identificări exprimate și se cere elevilor să se autorecunoască.

Dirigintele precizează „ modelul ‘’ cel mai potrivit al unei autocaracterizări , cu indicarea reperelor:

a. Portret fizic (înălțime, greutate ,culoarea ochilor ,părului ,alte particularități)
b. Portret moral (calități ,aptitudini ,defecte)
c. Poziția în familie (față de frați, părinți, bunici)/în clasă (prieteni, adversari)

II. **Prezentare** la retroproiector care cuprinde câteva citate interesante despre aptitudini și imagini cu oameni talentati din diferite domenii de activitate. Copiii recunosc sau nu personalitățile și se discută despre aptitudinile și realizările deosebite ale acestora.

(de exemplu din mass media ,fotbal,înot,tenis, cinematografie etc.)

III. **Fiecare elev** primeste o fisa ce cuprinde 15 de itemi(fisa nr.4 -autocunoaștere.aptitudini). Fiecare item conține o pereche de sarcini .Copilul o încercuiește pe cea care pentru el este mai ușor de realizat . Există și untabel cu interpretarea rezultatelor copiilor, din care reiese profilul aptitudinilor lor: verbală , percepția spațiului, rezistența fizică ,capacitatea de relaționare sau dexteritatea manuală. De exemplu, un elev care are capacitate de relaționare ar putea să devină profesor, psiholog, asistent social, preot sau terapeut.

IV. **Copiii primesc** spre completare fișa (Cine sunt eu?), al carei scop este definirea propriei persoane pornind de la itemii dati.

V**. Activitatea** se incheie frontal,profesorul impreuna cu copiii realizand pe flipchart/pe tablă un ,,word cloud ” cu titlul ,,Noi si aptitudinile noastre”.

Bibliografie:

1. Claude Gosset, ***Ora de dirigenție în gimnaziu***, EDP, 2021
2. Doina Dănciulescu, ***Consultații pentru activitatea educativă***, editura Eurobit, 1996
3. www.cjraetm.ro- ***chestionar de aptitudini***
4. didactic.ro – ***Cine sunt eu ?*** – chestionar pentru ora de dirigenție

PROIECT EDUCAȚIONAL
”COPIL CA TINE SUNT ȘI EU!”

Filimon Ioana Despina

ARGUMENT

- Incluziunea înseamnă un efort al fiecăruia de a vedea în fie-care şi în toţi cei care ne înconjoară semeni care au o valoare proprie, semeni în ai căror ochi se reflectă, la rândul ei, propria noastră valoare.
- Educaţia incluzivă aduce toţi copiii la un loc, în aceeaşi cla-să, în aceeaşi comunitate, îi ajută să se simtă bine, să se simtă iubiţi, preţuiţi, apreciaţi, sprijiniţi şi stimulaţi în aceeaşi măsură, pentru a ajunge la dezvoltarea deplină a propriului potenţial.
- Caracteristicile individuale diferă, dar aceasta este condiţia normală a convieţuirii umane, deci semnificaţia adevărată a conceptelor se poate afla din răspunsul la întrebarea : “**Cum putem trăi diferiţi în acelaşi grup?**”
    - ”Pentru că este nevoie să acordăm copiilor şansa de a creşte în egalitate şi libertate, în afara oricărei forme de discriminare, toate componentele societăţii trebuie să contribuie prin a construi medii adecvate dezvoltării lor.” (Bernard van Leer Foundation, ”Early Childhood Matters Journal”, june 2007).
    - Politicile de dezvoltare a copiilor la vârstele mici sunt intrinsec legate de reformele politice, economice şi sociale, dar şi de dezvoltarea concepţiilor cu privire la dezvoltarea umană şi la rolul fiecărui individ în construcţia şi schimbarea socială.
    - Rolul educaţiei incluzive este de a dezvolta conştiinţa copilului, pentru ca, de mic, să fie pregătit să accepte drepturile şi valoarea individului cu diferite nevoi, indiferent de natura lor.
    - Educaţia ajută la eliminarea prejudecăţilor la adresa unor grupuri, deoarece învăţăm să trăim împreună, întâlnindu-ne unii cu alţii, vorbind, mâncând, jucându-ne împreună, promovând astfel înţelegerea, toleranţa şi respectul reciproc.
    - Educaţia înseamnă mai mult decât cunoştinţe acumulate, înseamnă să învăţăm pentru viaţă, să acceptăm situaţiile întâlnite, să căutăm cele mai potrivite măsuri de rezolvare a acestora.

SCOP

Implementarea unor strategii coerente de dezvoltare a conştiinţei şi a comportamentelor copiilor în spiritul toleranţei şi nediscriminării, a acceptării de şanse egale pentru toţi copiii.

Crearea unui sistem coerent şi coordonat de incluziune al copiilor preşcolari cu diferite nevoi, sau de alte etnii şi pregătirea celorlalţi copii în vederea acceptării acestora alături de ei, fără diferenţe de manifestare comportamentală sau verbală.

OBIECTIVE GENERALE

- Sensibilizarea asupra importanţei acordării şanselor egale în educaţie pentru toţi preşcolarii, presupunând îmbunătăţirea ethos – ului grădiniţei, care ia cunoştinţă şi înţelege diferenţele şi similitudinile culturale si sociale.
- Pregătirea copiilor preşcolari de a răspunde pozitiv la provocarea diversităţii pentru a face faţă varietăţii existente în mod normal în rândul copiilor.
- Prevenirea apariţiei prejudecăţilor la copiii preşcolari şi înlăturarea celor formate.
- Recunoaşterea şi respectarea diferenţelor culturale si sociale prin valorificarea pozitivă a coexistenţei interculturale si intersociale, în vederea descoperirii unor relaţii reciproce şi desfiinţarea barierelor de orice natură.

OBIECTIVE SPECIFICE

-Crearea unui climat favorabil invatarii

-Combatera discriminarii de orice natura

-Acomodarea diversitatii etnoculturale

-Invatarea centrata pe copil

STRATEGIA INCLUZIVA

■ Strategiile inclusive se referă la orientarea nouă şi eficientă a strategiilor didactice prin folosirea metodelor participativ - active ale pedagogiei: problematizarea, învăţarea prin cooperare, rezolvarea de probleme, luarea de decizii, rezolvarea de conflicte.

■Strategia incluzivă trebuie sa ţină cont de :

Nevoile individuale de valorizare şi potenţare ale fiecărui copil.

Nevoile sociale de implicare, participare şi dezvoltare a relatiilor sociale.

CERINTE INCLUZIVE

■ Climat favorabil învăţării

■ Combaterea discriminării de orice fel

■ Acomodarea diversităţii etnoculturale

■ Centrarea pe copil

■ Dezvoltarea, adaptarea şi individualizarea curriculară

■ Parteneriatul grădiniţă – şcoală – comunitate

■ Dezvoltarea profesională continuă

BENEFICIARI:

Prescolarii Gradinitei Nr.1, Otopeni

RESURSE UMANE:

Cadrele didactice de la

Gradinita Nr.1 Otopeni;

Prescolarii de la Gradinita Nr. 1

Otopeni

Parintii prescolarilor

Consilierul scolar

RESURSE MATERIALE :

-fotografii ilustrând viaţa copiilor şi a familiilor lor ;

-desene şi picturi ;

-lucrari practice;

-costume ale unor personaje din povesti;

-filme educative;

-prezentari ppt;

-cadouri pentru toti copiii ; -diplome;

MĂSURI ÎNTREPRINSE:

-antrenarea părinţilor în programul desfăşurat la grupe;

-promovarea unei atitudini tolerante, deschise, de aceptare şi înțelegere firească a raporturilor dintre copiii cu nevoi speciale şi restul grupului;

-colaborarea cu alţi factori educativi.

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢILOR

NR. CRT.	DENUMIREA ACTIVITĂŢII	Luna	RESPONSABILI
1.	“Carnavalul toamnei”	Oct.	Toate educatoarele
2.	Sărbătorim Ziua Universală a Drepturilor Copiilor Vizionare film “ Wonder”	Nov.	Toate educatoarele
3.	„Fii bun şi darnic de Crăciun” – cadouri pentru copiii de la Centrul de Asistenta Sociala Saftica „Podoabe pentru bradul de Craciun”- Activitati in colaborare cu parintii „ Iata, vin colindatori!”- program artistic	DEC.	Toate educatoarele
4	„ Eminescu prin ochi de copil”- Activitate dedicată sarbatoririi a 169 de ani de la nasterea poetului national	15 IAN	Toate educatoarele

5.	Peisaj de iarnă ! Concurs de pictură Activitate artistico – plastică	FEB.	Toate educatoarele
6.	„Un martisor pentru fiecare” Activitate practică – confecționare de mărțișoare și felicitări.	MAR- TIE	Toate educatoarele

7.	Ziua Pământului! Să protejăm mediul înconjurător! Activitate de ecologizare in jurul unităţii de învăţământ si in parcul orasenesc	22 APRILIE 2019	Toate educatoarele
8.	“Copiii Romaniei=Copiii Europei”) Activitati dedicate zilei Europei (activitati practice, vizionare ppt, dramatizari	9 MAI 2019	Toate educatoarele
9.	Prieteni din lumea intreaga! Activiati dedicate zilei de 1 Iunie	IUNIE	Toate educatoarele

FINALITĂŢILE PROIECTULUI:

Realizarea unui portofoliu care să conţină fotografii, colaje, desene, lucrari;

Diplome pentru diverse activităţi ; Activităţi artistice şi recreative.

■ **Gradinita Nr.1 Otopeni**, gradinita incluziva este:

■ -o grădiniţă în care copiii zâmbesc, cântă şi se mişcă; o grădiniţă despre care atât personalul, cât şi părinţii şi copiii ştiu că le aparţine şi arată acest lucru (panouri, anunţuri, iniţiative...);

■ -o grădiniţă în care fiecare clasă arată că este o comuni-tate în miniatură şi fiecare copil ştie că aparţine unei ast-fel de comunităţi (sigla grupei, stabilită, lucrată cu copiii şi afişată);

■ -o grădiniţă cu reguli emanate, agreate, asumate, afişate şi respectate de cei care o populează (personal, părinţi, copii);

■ -o grădiniţă în care părinţii sunt bineveniţi oricând alături de educatoare şi copii;

■ -o grădiniţă în care părinţii sunt învăţaţi să se joace cu propriii copii, să spună/să citească poveşti copiilor, să-i aprecieze, să-i iubească;

-o grădiniţă în care toţi sunt importanţi (adulţi şi copii) şi fiecare are propria valoare;

-o grădiniţă în care problemele fiecăruia rămân la poartă şi unde fiecare păşeşte ca egal al celuilalt;

-o grădiniţă în care jucăriile şi materialele de lucru sunt la îndemâna copiilor;

-o grădiniţă în care culorile, sunetele şi mobilierul emană echilibru, respect, armonie;

-o grădiniţă în care catedra nu este o barieră între copil şi educatoare;

-o grădiniţă în care uşile pot sta deschise şi totuşi fiecare să se simtă în siguranţă şi respectat;

-o grădiniţă în care totul este etichetat, numai copiii nu, iar ordinea, mirosul de curăţenie te fac să te simţi ca acasă; -o grădiniţă în care copilul este încurajat să experimente-ze, să pună întrebări, să spună ce simte;

-o grădiniţă în care adulţii nu au timp de altceva decât de binele copiilor care îi păşesc pragul;

Sectiunea III
Planuri De Intervenție Personalizate/ Proiecte de Activitate Integrată/Planificări/Curriculum Adaptat

PROGRAMA ŞCOLARĂ APROBATĂ PRIN O.M.E.C.T.
nr. 3393 /28.02.2017
ADAPTATĂ PENTRU ELEVI CU CES
DISCIPLINA: LIMBA ENGLEZĂ
CLASA A VII-A

PROF. PRIBEANU DANIELA
COLEGIUL NAȚIONAL BĂNĂȚEAN TIMIȘOARA

NOTĂ DE PREZENTARE

Curriculum-ul adaptat pentru elevii cu cerințe speciale pentru disciplina limba engleză, propune continuarea structurării competențelor de comunicare începute în clasele din ciclul primar si clasele a V-a – a VII-a astfel încât să poată fi realizată o adecvare cu nivelul A1/A2 la finalul învățământului gimnazial. Clasa a VII-a, conform planului cadru de învățământ are alocate 2 ore/ săptămână.
Programa şcolară are următoarele componente:

- Notă de prezentare
- Competenţe generale
- Competenţe specifice şi conţinuturi
- Valori şi atitudini
- Sugestii metodologice
- Modalităţi de evaluare

COMPETENŢE GENERALE

1. Receptarea mesajelor orale în contexte de comunicare uzuală
2. Producerea mesajelor orale în situații de comunicare uzuală
3. Receptarea mesajelor scrise în contexte de comunicare uzuală în situații de comunicare uzuală
4. Producerea mesajelor scrise în situații de comunicare uzuală

CLASA a VII-a
COMPETENŢE SPECIFICE ŞI ACTIVITĂŢI DE ÎNVĂŢARE

COMPETENŢE SPECIFICE	ACTIVITĂŢI DE ÎNVĂŢARE
1. Receptarea mesajelor orale	
1.1 Înțelegerea unor instrucţiuni detaliate prin executarea lor	- exerciţii de verificare a înţelegerii sensului global dintr-un text oral
1.2 Identificarea elementelor cheie informaţiilor esenţiale dintr-un mesaj rostit în limbaj standard, cu viteză normală	- exerciţii de selectarea ideilor principale dintr-un text
2. Producerea mesajelor orale	

2.1 Participarea semnificativă la interacţiuni verbale în contexte familiare	exerciţii de formulare de întrebări şi răspunsuri exerciţii de completare de formulare, text lacunar exerciţii de construire a paragrafului
3. Receptarea mesajelor scrise	
3.1. Identificarea și transpunerea unor informaţii din texte în tabele, scheme, grafice, diagrame etc.	exerciţii de grup: formulare / ordonare / esenţializare a unor idei / enunţuri exerciţii de formulare / construire a unei argumentări exerciţii de completare a unor tabele sau scheme cu informatii din text
3.2. Deducerea, pe baza contextului, a semnificaţiei sintagmelor/cuvintelor necunoscute dintr-un text citit	-exercitii de asociere a termenilor
4. Producerea mesajelor scrise	
4.1. Ordonarea logică a ideilor într-o narațiune	-exercitii de ordonare a ideilor principale dintr-un text - fomularea ideilor principale din text

CONŢINUTURI CLASA a VII-a

1. ORGANIZAREA TEMATICÃ

Conținuturile din lista de mai jos constituie mijloace pentru dezvoltarea competențelor de comunicare, respectiv baza de operare prin care se structurează competențele; conținuturile nu se tratează în sine; se va evita metalimbajul.

DOMENII DE CONŢINUT	**CLASA a VII-a**
1. Organizare tematica	Universul personal: prietenia, gusturi și preferințe, viața sănătoasă; personaje îndrăgite, din cărți și filme. Mediu înconjurător: acţiuni pentru protecţia mediului. Oameni și locuri: obiective turistice și culturale; Obiceiuri și tradiții:mâncăruri/activități specifice sărbătorilor tradiționale; Mijloace de comunicare și informare în societatea modernă: radioul, televiziunea și internetul, podcasturi. Incursiuni în lumea artei: personaje îndrăgite din cărți și filme;

2. Sugestii de contexte de comunicare/ vocabular	a descrie o personalitate, un proces a exprima gusturi, preferinţe a preveni, a avertiza a prezenta un punct de vedere / o opinie a povesti o întâmplare / un eveniment a raporta spusele unei persoane
3. Gramatică funcţională (acte de vorbire / funcţii ale limbii, inclusiv convenţii socio-culturale)	Substantive, adjective, adverbul de mod-grade de comparatie Timpuri verbale -present, trecut,viitor; Verbe modale: exprimarea permisiunii, a obligaţiei la prezent şi la trecut (can/could, might, may, must) Diateza pasivă - prezent

VALORI ŞI ATITUDINI

Procesul de predare-învăţare-evaluare pentru elevii cu cerințe educaționale speciale promovează următoarele valori, atitudini şi comportamente:

1. Atitudinea deschisă faţă de ceilalţi
2. Respectul faţă de sine şi faţă de ceilalţi
3. Disponibilitatea de a lucra în echipă şi de a colabora cu colegii
4. Atitudinea degajată în folosirea limbii engleze în situaţii din realitatea cotidiană

SUGESTII METODOLOGICE

Prezentul curriculum a fost formulat pentru disciplina limba engleză şi a fost conceput astfel încât să conducă la: utilizarea unor metode active cu ajutorul cărora elevii să comunice eficient, realizarea unor activităţi care stimulează curiozitatea pentru studiul limbii engleze, dezvoltarea capacității de a exprima mesaje simple în limba engleză precum şi spiritul de observaţie, gândirea reproductivă şi creativă, lucrul în echipă și integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale în colectivul clasei. Este important ca în activitatea desfăşurată la oră să se ţină seama de aptitudinile elevilor, cerințele fiecărui elev în parte, de nivelul elevilor, de interesul acestora şi de specificul clasei. Ţinând seama de noua concepţie asupra finalităţilor educaţiei, accentul va fi mai mult pus pe competenţe şi mai puţin pe conţinuturi, iar procesul didactic se va centra pe elev.

MATERIALE DIDACTICE: Cd-uri audio, materiale video, flashcard-uri, imagini, videoproiector, casetofon, laptop, creioane colorate, carioci, caiete, fise de lucru, planse.

MODALITATI DE EVALUARE: : fişe de lucru individuale adaptate nivelului elevului; probe orale;

observarea sistematică, aprecierea orala, teste cu itemi pentru fiecare obiectiv în parte, evaluarea rezultatelor concrete (portofoliul elevului).

BIBLIOGRAFIE

Harmer, Jeremy**.** *The Practice of English Language Teaching***,** Pearson Education, 2001**;**
Cerghit Ioan**,** *Metode de învățământ***,** Ed. Polirom, Iași, 2006;
Programa şcolară pentru Limba engleză, CLASELE a V-a – a VIII-a, limba modernă 1,
APROBATĂ PRIN O.M.E.C.T. nr. 3393 /28.02.2017.

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT (PIP)

Prof. de limba engleză: Alexoiu Vasilica-Rodica
Şcoala Gimnazială nr. 3 Mangalia

Numele şi prenumele elevei : G. B.- O.
Domiciliul: Mangalia
Instituţia: Şcoala Gimnazială Nr. 3 Mangalia
An şcolar: 2023 – 2024: Modulul 1 (7 săptămâni) şi Modulul 2 (7 săptămâni)
Clasa a VI-a
Disciplina: LIMBA ENGLEZĂ
Manual: Limba modernă 1 engleză, Clasa a VI-a , Jenny Dooley, Editura: Uniscan
Cadru didactic: Diriginte şi prof. de limba engleză: Alexoiu Vasilica-Rodica
Psiholog şcolar: Hornea Cătălina
PROBLEMELE CU CARE SE CONFRUNTĂ ELEVA:
Starea de sănătate: bună
Capacitate bună de a memora si de a înţelege;
Dificultate în exprimare şi în a înţelege sarcinile de lucru
Diagnostic: Deficienţă de auz, aparat auditiv în ambele urechi
OBIECTIVE/ COMPETENȚE SPECIFICE DIN ADAPTAREA CURRICULARĂ

1. Receptarea de mesaje orale în situații de comunicare uzuală
2. Exprimarea orală în situații de comunicare uzuală
3. Receptarea de mesaje scrise în situații de comunicare uzuală
4. Redactarea de mesaje în situații de comunicare uzuală

SCOPUL Stimularea gândirii şi a atenţiei
Priorităţi pentru perioada 2023-2024:
Adaptarea elevei la mediul şcolar
Adaptarea la disciplina: limba engleză
Învăţarea unor elemente definitorii pentru studiul limbii engleze la nivelul clasei a VI-a
Introducerea în universul culturii britanice

STRUCTURA PROGRAMULUI DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Nr Crt	Unitate de învăţare	Competenţe specifice vizate	Conţinuturi ale unităţilor de învăţare	Nr ore	Perioada	Modalităţi de evaluare	Activităţi de învăţare adaptate
1	Revision WELCOME BACK	all	Countries and Nationalities Family members, Numbers, School subjects, The time	2	S 1		* exerciții de selectare dintr-o listă dată anumite cuvinte după un criteriu dat/ cu/ fără model
2	Module1: My World! 1a. Teen World 1.b Grammar 1.c Appearance 1d Describing a person 1.e Grammar 1.f Across Cultures	 1.2 2.1, 2.2	Communicative Areas: • Daily routines, Free time activities Grammar: • Present Simple; Vocabulary Areas: • Adjectives about appearance Grammar: Present Continuous Everyday English Special Schools Project time: Present your ideal school to the class	2 2 2 2 2	S 2-3-4-5-6	Homework Formative evaluation	* exerciții de transcriere/ copiere în lanț sau selectivă a diferitelor forme de verbe * exerciții de selectare dintr-o listă dată anumite cuvinte-adjective după un criteriu dat/ cu/ fără model
3	Progress Check	all	Revision	2	S 7		Recapitulare diferențiată Fişe individualizate Test online cu clasa pe Kahoot
4	Module 2: Round we go!		Communicative Areas:	2	S 8-9-10-11-12-13	Homework	*exerciții de alegere a

	2.a Reading- London 2.b Grammar 2c Shops and services 2d. Buying a train ticket 2eGrammar 2.f Across cultures	3.2, 3.3 4.1	• Means of transport, Signs in a city, Shops and services Grammar: • Comparative Vocabulary Areas: • Shops and services Everyday English Grammar: • Superlative Holidays in The U.K. Project time: Present your landmarks to the class	2 2 2 2 2		Formative evaluation Cumulative evaluation	sensurilor unor cuvinte, dupa model/sau din răspunsuri cu alegere dublă *exerciţii de alcătuire a unor enunţuri, după model pentru a utiliza cuvinte în diverse contexte;
5	Progress Check	all	Revision	2	S 14		Recapitulare diferențiată Fişe individualizate Test online cu clasa pe Kahoot

Evaluarea periodică : La finalul fiecărui modul şcolar şi la finalul anului şcolar
Obiective realizate: Îmbunătăţirea comprehensiunii textelor, îmbogăţirea vocabularului, dezvoltarea capacităţii de exprimare orală
Dificultăți întâmpinate: Prezintă nevoi de sprijin în dezvoltarea capacității de comunicare și nu se poate exprima oral corect gramatical în limba engleză, dar se poate face înţeleasă.
Metode cu impact ridicat: Pozitiv: recompensarea socială, lucru pe echipe, întărirea pozitivă, încurajarea zilnică.

Negativ: eleva nu reacţionează foarte bine la activităţile orale, uneori nu îi funcţionează corespunzător aparatele auditive şi nu poate să urmărească rezolvarea orală a exerciţiilor şi rămâne în urmă cu scrisul de pe tablă.

Revizuirea programului de intervenție educațional – terapeutică (în funcție de rezultatele evaluărilor periodice) – la finalul fiecărui modul şi la sfârșitul anului școlar

Recomandări particulare: continuarea lucrului diferențiat, are nevoie de atenţie, de afecţiune, integrare în grup, de modele comportamentale şi sprijin permanent;

Rolul și modul de implicare a părinților în program: ţin legătura cu cadrele didactice şi dirigintă, participă la ședințe de consiliere, comunică periodic cu psihologul şcolar, susțin fetiţa în realizarea sarcinilor, asigură o atmosferă de echilibru emoțional, contribuie la dezvoltarea autonomiei personale implicând-o în activități corespunzatoare vârstei ei.

Plan remedial propus în urma desfăşurării simulării examenului de Evaluare naţională la clasa a VIII-a
Limba şi literatura română
An şcolar 2021 – 2022

Prof. Lucreţia Pohoaţă
Şcoala Gimnazială Băişeşti, SUCEAVA

Unitatea de învăţământ	Disfuncţia identificată	Acţiuni remediale propuse	Mod de realizare	Termen de realizare	Responsabil	Observaţii
Şcoala Gimnazială Băişeşti	Unii elevi nu au înţeles în totalitate informaţiile din text	Exerciţii de înţelegere a textului	Fişe de lucru individuale Pregătire suplimentară diferenţiată	Semestrul al II-lea	Prof Lucreţia Pohoaţă	
	Îdentificarea parţial corectă a figurilor de stil din fragmentul dat	Exerciţii de identificare a figurilor de stil	-Fişe de lucru individuale - Pregătire suplimentară diferenţiată - activităţi de învăţare pe grupe de elevi	Semestrul al II-lea	Prof Lucreţia Pohoaţă	
	Nu toţi elevii pot face corect legătura între texte conform cerinţei	Aplicaţii ale cerinţei de a face legătura între texte	Fişe de lucru individuale Pregătire suplimentară diferenţiată	Semestrul al II-lea	Prof Lucreţia Pohoaţă	
	Unii elevi nu-şi motivează, conform cerinţei, opinia cu privire la o anumită idee	Exerciţii de exprimare a opiniei, conform cerinţei	Fişe de lucru individuale - pregătire suplimentară diferenţiată - activităţi de învăţare pe grupe de elevi -susţinerea orală a unui punct de vedere personal -realizarea şi prezentarea	Semestrul al II-lea	Prof Lucreţia Pohoaţă	

			portofoliilor personale			
	Unii elevi nu ştiu să facă asocierea cu texte ce au aceeaşi temă	Se vor realiza portofolii referitoare la opere literare cu aceeaşi tematică	Fişe de lucru individuale -pregătire suplimentară diferenţiată - desfăşurarea orelor de pregătire suplimentară, în care elevii vor fi ajutaţi în rezolvarea unor subiecte specifice examenului de E.N., urmărindu-se efectuarea lor într-un interval de timp identic cu cel alocat în cazul examenului; practic, se vor face mai multe simulări ale examenului.	Semestrul al II-lea	Prof Lucreţia Pohoaţă	
	Unii elevi au avut greşeli la partea de gramatică, adică au probleme omonimele şi cu sinonimele potrivite contextului, au identificat greşit forma pronominală cerută şi schimbarea funcţiei sintactice, nu au realizat corect raportul dintre propoziţii şi unii nu au rescris	Exerciţii de aplicare a tuturor noţiunilor de gramatică	Fişe de lucru individuale Pregătire suplimentară diferenţiată Realizarea de portofolii individuale	Semestrul al II-lea	Prof Lucreţia Pohoaţă	

	corect enunţul cu formele de singular ale substantivelor.					
	Unii elevi nu au identificat toate greşelile din enunţul dat.	Exerciţii de rescriere corectă a unui text, prin identificarea greşelilor de orice tip	Fişe de lucru individuale - pregătire suplimentară diferenţiată - elaborarea riguroasă a unor fişe de lucru individuale specifice categoriilor la care elevul prezintă lacune	Semestrul al II-lea	Prof Lucreţia Pohoaţă	
	Câţiva elevi nu au realizat corect caracterizarea personajului, deoarece nu au respectat cerinţele în totalitate	Se vor realiza caracterizări ale personajelor din texte epice, explicând în amănunt toate cerinţele impuse	Fişe de lucru individuale -pregătire suplimentară diferenţiată	Semestrul al II-lea	Lucreţia Pohoaţă	

PLAN DE REMEDIERE PERSONALIZAT

Profesor POHOAŢĂ LUCREŢIA
ŞCOALA GIMNAZIALĂ BĂIŞEŞTI, SUCEAVA

Numele şi prenumele elevului: A. I.
Clasa: a VIII-a
An şcolar: 2022-2023
Aria curriculară: Limbă şi comunicare
Disciplina: Limba şi literatura română
Perioada de aplicare: 13.10.2022 – 30.01.2023
Profesor: Pohoaţă Lucreţia

Problemele cu care se confruntă elevul:

- ☐ *Nu înţelege suficient de bine semnificaţia textelor epice şi lirice;*
- ☐ *Nu recunoaşte modalităţile specifice de organizare a textului epic şi a procedeelor de expresivitate în textul liric;*
- ☐ *Nu sesizează corectitudinea şi valoarea expresivă a categoriilor gramaticale şi lexicale învăţate, într-un text citit;*
- ☐ *Nu distinge unele părţi de vorbire şi anumite funcţii sintactice;*
- ☐ *Nu utilizezează corect flexiuea nominală şi verbală în textul scris, nerespectând semnele ortografice şi de punctuaţie;*
- ☐ *Nu înţelege suficient noţiunile simple astfel că nu poate să opereze cu ele, fiindu-i tot mai greu să se adapteze cerinţelor;*

Priorităţi pentru perioada primului semestru:

- ☐ *Aplicarea unui tratament diferenţiat în funcţie de realităţile imediate (aptitudinile elevului, competenţele deja dobândite, voinţa de implicare personală etc.);*
- ☐ *Întocmirea fişelor de progres şi adaptarea etapizată a strategiilor didactice în funcţie de evoluţia elevului;*
- ☐ *Întocmirea fişelor de lucru adaptate nivelului intelectual al elevului;*
- ☐ *Participarea elevului la programul de pregătire suplimentară stabilit de profesor;*
- ☐ *Rezolvarea cu regularitate a sarcinilor de lucru atribuite de profesor în vederea însuşirii cunoştinţelor de bază, la nivelul minim acceptat de programa şcolară;*
- ☐ *Implicarea părinţilor în programul de remediere şcolară al copilului.*

Structura programului de remediere:

U.I.	Conţinuturi	Competenţe specifice	Metode şi mijloace de realizare	Perioada de intervenţie	Obs.
L I M B A R O M A N A	-cuvinte derivate, compuse sau obţinute prin conversiune; categorii semantice studiate: sinonime, antonime, omonime, cuvinte polisemantice, construcţii pleonastice.	Sesizarea corectitudinii şi a valorii expresive a categoriilor morfosintactice, a mijloacelor de îmbogăţire a vocabularului.	*conversaţia euristică* *expunerea* *studiul individual* *exerciţiul* *fişe de lucru* *explicaţia* *aplicaţii*	13.10.2022– 21.10.2022	
	-mijloace interne de imbogăţire a vocabularului (derivarea, compunerea, schimbarea valorii gramaticale), familia de cuvinte, mijloacele externe de imbogăţire a vocabularului;			24.10.2022– 29.10.2022	
	-ortografierea diftongilor, triftongilor şi a vocalelor în hiat; despărţţrea cuvintelor în silabe; rolul semnelor ortografice prezente într-un text dat;			31.10.2022– 04.11.2022	
	-părţile de vorbire flexibile (verbul, substantivul, articolul, numeralul, pronumele, adjectivul);			07.11.2022– 18.11.2022	
	-părţile de vorbire neflexibile: adverbul, prepoziţia, conjuncţia şi interjecţia;			21.11.2022– 25.11.2022	
	-elemente de sintaxă a propoziţiei şi a frazei (probleme de acord, funcţii sintactice, tipuri de propoziţii regente şi subordonate);			28.11.2022– 2.12.2022	
L I T E	-structuri în textele epice (logica acţiunii, timp, spaţiu, modalităţi de caracterizare a personajelor) şi lirice (concordanţa dintre forma grafică a acesteia şi ideea transmisă de aceasta, eul liric);	Dovedirea înţelegerii unui text literar, pornind de la cerinţele date.	*conversaţia euristică* *expunerea* *studiul individual* *exerciţiul*	05.12.2022– 09.12.2022	

R A	-subiectul operei literare, momentele subiectului;		*fişe de lucru* *explicaţia* *aplicaţii*	12.12.2022 – 16.12.2022	
T U R A	-procedee de expresivitate artistică în textele studiate (figuri de stil: personificarea, alegoria, repetiţia, metafora, hiperbola, epitetul, comparaţia, enumeraţia, antiteza);			09.1.2023– 31.1.2023	

ANALIZA PROGRESULUI ŞCOLAR

Numele şi prenumele elevului: A. I.
Clasa: a VIII-a
An şcolar: 2022 - 2023
Disciplina: Limba şi literatura română
Perioada de aplicare: 13.10.2022 – 31.01.2023
Profesor: Pohoaţă Lucreţia

Metode de evaluare aplicate:

☐ fişe de lucru ☐ evaluare scrisă (teste) ☐ portofoliu ☐ autoevaluare
☐ compuneri ☐ evaluare orală ☐ referate ☐ joc didactic, rebus

Obiective realizate:

- *Identificarea corectă a unor părţi de vorbire şi a unor funcţii sintactice; identificarea grupurilor de sunete*
- *Recunoşterea, în bună parte, trăsăturilor textelor epice şi lirice; recunoaşterea unor figuri de stil*

Dificultăţi întâmpinate:

- *Împărţirea corectă a unei fraze în propoziţii*
- *Crearea unei compuneri argumentative*

Metode cu impact ridicat:

- pozitiv: explicaţia, de mai multe ori, a aceleiaşi noţiuni; exemplificări multiple, jocul didactic, rebus
- negativ: -

Recomandări particulare:

- continuarea aplicării acestor metode pentru obţinerea de rezultate bune la Evaluarea Naţională

Rolul şi modul de implicare al elevului în program:

☐ participă la programul de pregătire suplimentară ☐ se implică în rezolvarea sarcinilor de lucru ☐ este motivat de progres
☐ acceptă sprijinul colegilor (tutoratul) ☐ este mai activ la ore ☐ este indiferent

PROGRAM DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT LA DISCIPLINA M2-APARATE ELECTRICE

profesor Dănilă Mihaela
Liceul Tehnologic „Dimitrie Leonida” Constanța

Numele şi prenumele beneficiarului:R.M.S.,din clasa a X-a liceu, profil tehnic, domeniul electric
Echipa de lucru: Profesor ing. Dănilă Mihaela**,** Psiholog.G.G.**,**Profesor diriginte A.G.M**,** Părinte R .A.R

Problemele cu care se confruntă copilul (rezultatele evaluării complexe):

Certificat de orientare școlară și profesională cu Nr.S 8167 /21.10.2022 dată de COSP de la CJRAE valabil până în finalizarea ciclului de învățământ liceal

Diagnostic:

- **Tipul de deficienţă/handicap** – tulburări specifice de citire ,de rostire și ortografie , tulburări specifice privind abilitățile aritmetice ,perturbare a activității și atenției
- **Gradul/nivelul de deficienţă**: ușor

Priorităţi pentru perioada septembrie 2023 – iunie 2024:

- scrierea corectă a informaţiilor ştiinţifice la M2-Aparate electrice
- activizarea vocabularului cu termeni/expresii de specialitate /tehnice;
- diminuarea dificultăţilor de învăţare la M2-Aparate electrice
- mărirea puterii de concentrare în timpul orelor de M2-Aparate electrice
- diminuarea tulburărilor comportamentale şi menţinerea frecvenţei şcolare;
- efectuarea temelor pentru acasă şi luarea de notiţe în timpul orelor de M2

Structura programului de intervenţie personalizat

Obiective	Conţinuturi	Metode de realizare	Perioada de intervenţie	Criterii minimale de apreciere a progresului	Metode şi instrumente de evaluare
- Să cunoască noțiunile de bază referitoare la aparatele electrice de joasă tensiune - Să cunoască rolul funcţional și mărimile nominale ale aparatelor electrice de joasă tensiune - Să clasifice aparatele electrice de joasă tensiune - Să recunoască subansamblurile constructive,notaţiile şi	5.1.1. Aparate electrice de joasă tensiune-aparate de conectare -aparate de comandă -aparate de reglare -aparate de semnalizare -aparate de protecţie -aparate pentru instalaţii electrice de iluminat şi prize	-conversaţia -explicaţia -exerciţii practice -observaţia -demonstraţia	Sept 2023 Oct 2023	-Cunoaște minim 3 mărimi nominale ale aparatelor electrice de joasă tensiune -Recunoaște minim 3 subansambluri constructive ale aparatelor electrice de joasă tensiune -Recunoaște minim 2 tipuri	- aplicaţii practice, -fișe de lucru individualizate ,alternative., - evaluare scrisă individualizată, -evaluare orală,

semnele convenționale ale aparatelor electrice de joasă tensiune - Să recunoască diferite tipuri de: aparate de conectare, aparate de comandă, aparate de reglare, aparate de semnalizare, aparate de protecţie, aparate pentru instalaţii electrice de iluminat şi prize - Să cunoască noțiunile de bază referitoare montarea/demontarea şi executarea conexiunilor aparatelor el.de j.t. Să identifice SDV-uri, aparatele de măsură şi control necesare montării/ demontării şi executării conexiunilor aparatelor el.de j.t. Să cunoască noțiunile de bază referitoare la modalități de avertizare a pericolelor la locul de muncă (semnale de avertizare) și normele de protecţia mediului şi de gestionare a deşeurilor Să cunoască tipurile de solicitări ale a.e.j.t. cauzele,efectele și , metodele/ măsurile de limitare a solicitărilor aparatelor electrice de j.t. Să cunoască noțiunile de bază referitoare la lucrări de întreținere a aparatelor el.de j.t.	5.1.5. Surse de informare şi documentare pentru aparate electrice de joasă tensiune 5.1.2.Lucrări de montare şi executare a conexiunilor aparatelor el.de j.t. conform fişelor tehnologice: -operaţii de montare şi executare a conexiunilor -materiale,SDV-uri, aparate de măsură şi control necesare -operaţii de verificare a funcţionării -fişa tehnologică -norme SSM şi PSI 5.1.3.Solicitările aparatelor electrice de j.t.: electrice,termice,electrodinamice,datorate mediului 5.1.4.Lucrări de întreţinere a aparatelor electrice de j.t., conform fişelor tehnologice: -operaţii de demontare/montare a ap.el.de j.t. 5.1.5. Surse de informare şi documentare pentru	- conversaţia - explicaţia -exerciţii practice - observaţia - demonstraţia - conversaţia - explicaţia -exerciţii practice - observaţia - demonstraţia	Nov 2023 Dec 2023 Ian 2024 Febr 2024 Mart 2024 Apr 2024 Mai 2024	de: aparate de conectare, de comandă, de reglare, de semnalizare, de protecţie, aparate pentru instalaţii electrice de iluminat şi prize , în funcție de rolul lor . -Selectează și utilizează minim minim 3 SDV-uri ,aparate de la montarea/ demontarea şi executarea conexiunilor aparatelor electrice de joasă tensiune. -Cunoaște minim 3 semnale de avertizare a pericolelor la locul de muncă și 3 norme de protecţia mediului şi de gestionare a deşeurilor -Cunoaște minim 2 cauze,efecte și , metode/ măsuri de limitare a solicitărilor aparatelor electrice de joasă tensiune.pentru	-evaluare prin produse ale activității (portofoliu, referate) -observare sistematică a activității și comportamentului elevului - aplicaţii practice, -fișe de lucru individualizate ,alternative., -evaluare scrisă individualizată, -evaluare orală, -evaluare prin produse ale activității (portofoliu, referate)

- Să utilizeze corect, în diverse forme de comunicare, informațiile științifice dobândite	aparate electrice de joasă tensiune 5.1.6.Modalităţi de avertizare a pericolelor la locul de muncă 5.1.7.Norme de protecţia mediului şi de gestionare a deşeurilor		Iunie 2024	fiecare tip de solicitare -Cunoaște minim 2 lucrări de întreținere a aparatelor electrice de joasă tensiune -Folosește corect, în scris sau oral, noțiunile științifice întâlnite în lecție	- observare sistematică a activității și comportamentului elevului

Evaluarea periodică:

Obiective :

- Recunoaște diferite aparate electrice de joasă tensiune în funcție de rolul lor ;
- Identifică corect SDV-uri, aparatele de măsură şi control necesare montării/demontării şi executării conexiunilor aparatelor electrice de joasă tensiune;
- Poate explica tehnologia montării/demontării şi executării conexiunilor aparatelor electrice de joasă tensiune ;
- Prezintă putere de concentrare în timpul orei de M2;
- Îşi menţine frecvenţa şcolară.

Revizuirea programului de intervenţie educaţional-terapeutică(în funcţie de rezultatele evaluărilor periodice):

Obiectivele nerealizate se vor relua în PIP-ul următor. Elevul va fi solicitat în activităţi stimulative pentru diminuarea tulburărilor de atenţie și pentru creșterea motivării în învățare.

Recomandări particulare*:*

- adaptarea programei de M2 la posibilităţile intelectuale ale elevului cu CES;
- reducerea conţinuturilor învăţării (activitate diferenţiată şi teme reduse);
- implicarea, colaborarea pozitivă în cadrul grupului, prin metode interactive, participative ;
- consolidarea deprinderilor de a lua notiţe în timpul orelor de M2
- efectuarea temelor pentru acasă, atunci când este cazul;
- creşterea gradului de concentrare a atenţiei pentru mai mult timp în cadrul orelor de M2-Aparate electrice ;
- valorizarea elevului cu CES, prin implicarea în activităţi extracurriculare;

MANAGEMENTUL COMPORTAMENTAL AL ELEVILOR ŞI PRINCIPIILE AUTOREGLĂRII EMOŢIONALE ÎNTR-O ȘCOALĂ INCLUZIVĂ

Studiu de caz – cercetare

prof. GHIUȚĂ MANUELA CĂTĂLINA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1, SAT PILDEȘTI,
COM. CORDUN, JUD. NEAMȚ

I. Considerente generale

Cercetările privind violenţa în şcoală efectuate de către diverse instituţii au avut ca scop evaluarea **dimensiunilor violenţei în mediul şcolar**, propunerea unor măsuri de prevenire şi intervenţie la nivelul unităţilor şcolare, pentru ameliorarea acestui fenomen.

Factorii şcolari generatori de violenţă sunt:

***dificultăţi de comunicare între elevi-profesori**;

***subiectivitatea în evaluare**, ca sursă importantă a frustrărilor în spaţiul şcolar, care poate determina manifestări agresive;

***climatul bazat pe competiţie** şi nu pe cooperare între elevi, promovat în majoritatea şcolilor;

*în general, profesorii nu percep relaţia cauzală directă dintre stilul didactic adoptat şi manifestarea comportamentelor violente ale elevilor şi nu par a fi conştienţi că, uneori, modul în care se comportă profesorul poate conduce la un anumit tip de comportament al elevilor;

*s-a constatat că există unele variabile legate de **vârsta şi experienţa didactică a profesorilor,** semnalând un conflict tacit între generaţiile de cadre didactice: cadrele tinere consideră că vârsta mai apropiată de cea a elevilor reprezintă un avantaj în comunicarea cu elevii, dar şi un dezavantaj în asigurarea disciplinei. Cadrele didactice cu mai multă experienţă percep vârsta celor mai tineri ca fiind o cauză a manifestărilor violente ale elevilor;

*unul dintre factorii importanţi de stres pentru elevi sunt **programele şcolare prea încărcate şi programul şcolar supraaglomerat,** care pot fi un obstacol în comunicarea mai bună cu elevii.

*existența unui număr din ce în ce mai mare de elevi cu CES, posibile victime

Aşadar, mediul şcolar reprezintă o sursă importantă de alimentare a comportamentelor violente ale elevilor. Sunt elevii violenţi sau cei cu CES cei care trebuie blamaţi, excluşi, judecaţi, ajutaţi, consiliaţi sau violenţa este problema tuturor: a profesorilor, a elevilor, a colegilor de clasă. Violenţa elevilor este un fenomen complex, având determinări psihologice, culturale şi economice, dar şi şcolare. Poate că factorii de natură şcolară sunt mai puţin vizibili şi mai greu de identificat, dar aceasta nu înseamnă că trebuie să îi ignorăm.

Fiecare elev învaţă în mod diferit, fiecare elev are nevoie de un anumit tip de sprijin educaţional. Este important să cunoaştem stilul de învăţare al fiecărui elev şi să oferim tuturor şanse egale de a reuşi, prin identificarea de soluţii pedagogice alternative, prin integrare în învățământul de masă. Nu trebuie să uităm că de la sentimentul eşecului la comportamentul violent nu e decât un pas.

Atunci când observăm că un elev sau mai mulţi nu reuşesc să rezolve o sarcină:

*încercăm împreună cu elevul să identificăm cauzele nereuşitei;

*încurajăm elevii să comunice atunci când nu înţeleg ceva, să pună întebări, să îşi spună punctul de vedere;

*pregătim la fiecare lecţie activităţi alternative; este posibil şi normal, uneori, ca ceea ce am pregătit să nu funcţioneze pentru toţi elevii;
*organizăm în clasă grupuri cărora să le atribuim sarcini specifice, în funcţie de stilul de învăţare şi de interesele fiecărui elev;
*îi încurajăm şi îi apreciem pe cei care au făcut progrese faţă de performanţele lor anterioare.

Corelarea strategiilor didactice de predare şi învăţare cu cele de evaluare s-a dovedit a fi esenţială pentru buna desfăşurare a activităţii instructiv–educative din şcoală. Comunicarea eficientă se poate manifesta atât în aprecierea procesului de învăţare desfăşurat de elev, cât şi a rezultatelor muncii sale. Strategiile de evaluare permit atât cadrului didactic cât şi elevului cunoaşterea gradului şi măsurii în care au fost îndeplinite finalităţile propuse.

O cauză care poate provoca **dificultăţi în comunicare** este reprezentată de incapacitatea cadrului didactic de a recunoaşte şi de a exprima emoţiile. A comunica eficient presupune să ştii să îţi exprimi emoţiile.

Cum să construim şi să comunicăm **mesaje de validare** a emoţiilor de disconfort pe care le manifestă elevii în situaţiile cotidiene? **Validarea emoţională** se face sub forma traducerii în cuvinte a stării emoţionale citite pe faţa sau din acţiunile copilului. Mesajele trebuie să sublinieze faptul că înţelegem şi acceptăm ceea ce el simte. Din modul în care sunt exprimate aceste emoţii elevii învaţă anumite comportamente potrivite sau nepotrivite.

Copiii învaţă cum să îşi exprime şi să îşi gestioneze emoţiile de disconfort (furie, frică, dezamăgire, tristeţe, plictiseală) în cadrul relaţiilor pe care le stabilesc cu persoanele semnificative din viaţa lor. Cadrul didatic este o persoană semnificativă pentru un copil, iar contextul clasei oferă cadrul oportun pentru exersarea şi învăţarea abilităţilor sociale şi emoţionale care constituie baza manifestării unui comportament adaptat.

Reacţiile emoţionale şi comportamentale ale cadrelor didactice reprezintă principalul context de învăţare a comportamentelor adecvate, contribuind la modelarea lor şi fiind influenţate de experienţele de învăţare.

II. Studiu de caz - cercetare

1. Obiective: ce învaţă elevul din această experienţă?

- să identifice şi să definească propriile emoţii;
- să exprime în cuvinte propriile emoţii;
- să identifice care sunt consecinţele emoţionale ale comportamentului său;
- să adopte un comportament potrivit;
- să exerseze abilitatea de aşteptare a rândului şi de redirecţionare a atenţiei pe o altă activitate,

2. **Prezentarea situaţiei de comunicare:** pare un caz simplu, dar se întâlneşte cel mai des în clasele de elevi, indiferent de vârstă.

*Este ora de educaţie tehnologică, disciplină de trunchi comun, clasa a V-a. După ce face prezenţa şi parcurge primele etape ale strategiei didactice, profesorul începe să-l evalueze **oral** pe elevul Ionel. I se pun câteva întrebări la care răspunde parţial, deoarece fie nu prea a învăţat, fie are nevoie de un timp mai mare de a se gândi şi a formula răspunsul corect. Ne mai având răbdare, Gigel, cu ,,viteză de reacţie mai mare,, răspunde neîntrebat, înaintea lui. Treptat, nici ceilalţi colegi nu mai aşteaptă şi intervin şi ei. Temându-se că va primi o notă mică, Ionel nu-şi mai poate stăpâni lacrimile şi nervos, îl agresează verbal pe Gigel:*

- *Deşteptule, lasă-mă şi pe mine să răspund!*

3. **Încadrarea în paradigma teoretică studiată:**

Reacţiile emoţionale şi comportamentele cadrelor didactice – context de învăţare a comportamentelor adecvate/inadecvate de către elevi

4. Analiza situaţiei de comunicare:

Cum interpretează adultul comportamentul copilului?

1. Reacţia cadrului didactic – context de învăţare a comportamentelor nepotrivite	**2. Reacţia cadrului didactic – congruentă cu nevoia de învăţare a elevului**
- profesorul interpretează intervenţia lui Gigel oportună, binevenită, fără a ţine seama de emoţia de furie, de frustrare a lui Ionel, deoarece el nu a avut timp să se gândească şi să formuleze răspunsul solicitat de profesor şi urmează să primească o notă mică; - profesorul este bucuros pentru că poate să-şi continue lecţia, să-şi îndeplinească obiectivele lecţiei, în timp ce elevul Gigel este şi el fericit pentru că a profitat de context şi a dat răspunsurile corecte, chiar dacă nu el era cel ascultat şi va primi aprecierile profesorului	- profesorul observă reacţia de frustrare şi de furie a lui Ionel şi simte nevoia să-i atragă atenţia lui Gigel dar şi celorlalţi elevi din clasă, să răspundă doar dacă sunt solicitaţi

Cum poate să răspundă cadrul didactic în acord cu obiectivele de învăţare?

1.Profesorul observă şi numeşte emoţia identificată: *„Observ că eşti supărat”.*

2.Relaţionează emoţia cu contextul: *„Ce s-a întâmplat?”*

3.Sumarizează informaţia primită: *„Înţeleg că eşti supărat pentru că Gigel nu a aşteptat să te gândeşti timp suficient pentru a oferi răspunsul corect”.*

4.Încurajează exprimarea emoţională: *„Spune-i lui Gigel cum te simţi pentru că nu te-a lăsat să răspunzi întrebărilor mele, grăbindu-se să răspundă el.”*

5. Se raportează la experinţa celuilalt copil şi schimbă perspectiva pentru a identifica consecinţele emoţionale ale comportamentului lui: *„Înţeleg că l-ai supărat pe Ionel. ”*

6. Sprijină înţelegerea consecinţelor propriilor comportamente asupra celuilalt elev: *„Într-o situaţie similară, când tu ai fi ascultat şi ai avea nevoie de mai mult timp pentru a răspunde, iar colegii nu ar aştepta şi ar răspunde ei neîntrebaţi, tu cum te-ai simţi?”*

7. Face apel la regulă: *„Regula este, **pe de o parte**, că nu putem sta toată ora să aşteptăm să formulezi răspunsul la o întrebare, timpul din oră necesar verificării cunoştinţelor dobândite anterior este limitat, de aceea este nevoie să te concentrezi şi cu calm, să formulezi răspunsul dacă ai învăţat pentru astăzi. Pe **de altă parte**, trebuie să vorbim doar dacă suntem numiţi, să aşteptăm să ne vină rândul şi să nu-i deranjăm pe ceilalţi colegi atunci când sunt evaluaţi.*

8. Aplică consecinţa logică pentru încălcarea regulii (se sancţionează comportamentul şi nu emoţia elevilor): *„Gigel, pentru că ai răspuns neîntrebat şi nu l-ai lăsat pe colegul tău să răspundă, voi considera că ai şoptit şi vei avea scăzut 1 punct din nota ta, atunci când vei fi ascultat. Iar tu, Ionel, vei primi pentru azi o notă mică. ”*

Validarea emoţiilor celor doi elevi şi identificarea unor modalităţi adecvate de exprimare:

Uneori, adulţilor le este greu să tolereze comportamentele nepotrivite ale elevilor, ceea ce conduce la dificultatea de a amâna răspusul imediat (reacţia de critică sau ceartă) sau de ignorare a lor. Dificultatea de a ignora comportamentele nepotrivite poate avea legătură cu discrepanţa care apare între convingerile adultului privind rolul său şi modul în care copiii se comportă. În anumite situaţii, adulţii pot vedea modul în care se comportă copiii ca fiind în dezacord cu principala lor responsabilitate: să îi înveţe pe aceştia şi să le corecteze comportamentul atunci când este nepotrivit cu contextul; ignorarea pare, din punctul lor de vedere, a fi un comportament de acceptare sau chiar de recompensare a greşelii.

Profesorul gândeşte despre elevul Gigel că este egoist, obraznic, indisciplinat şi fără respect faţă de colegi şi profesor. El identifică în spatele acestui comportament lipsa abilităţii de a-şi asculta liniştit colegul, de a ridica mâna dacă ştie răspunsul şi de a aştepta să fie numit să răspundă:

- Gigel, este firesc să fii nerăbdător să răspunzi, mai ales dacă ai învăţat lecţia pentru astăzi, dar ce poţi face diferit data viitoare când un alt coleg va fi ascultat? Poţi să ridici mâna, să ai răbdare şi să aştepţi să fii numit de profesor pentru a răspunde, în cazul în care colegul tău nu ştie.

- Iar tu, Ionel, este normal să fii furios, dar cum poţi să exprimi această emoţie altfel? Tu cum îţi autoevaluezi activitatea ta de azi? Să considerăm că eşecul se datorează efortului insuficient pe care l-ai depus în pregătirea lecţiei. Pe viitor, te rog să te străduieşti mai mult, pentru că vei avea multe lipsuri în cunoştinţele teoretice şi nu vei înţelege noţiunile pe care le vom învăţa în viitor, iar pe de altă parte vei avea şi note mici.

5. Formularea de soluţii: reacţia cadrului didactic – congruentă cu nevoia de învăţare a elevului

Comportamentele cadrelor didactice au o serie de consecinţe sociale şi emoţionale. Elevii sunt sprijiniţi să cunoască care sunt consecinţele emoţionale şi sociale ale comportamentelor lor (cum se simt ceilalţi când noi ne comportăm într-un anume fel, care sunt costurile pe temen lung şi scurt al modului în care ne comportăm cu ceilalţi).

Obiectivul de învăţare: profesorul îşi menţine calmul, încercând să-şi redirecţioneze atenţia spre îndeplinirea obiectivelor lecţiei, indicând fiecărui elev: lui Ionel să încerce să-şi formulze răspunsul mai repede, iar lui Gigel să aştepte să fie numit pentru a interveni în lecţie. Profesorul îi explică lui Gigel că nici lui nu i-ar plăcea să fie ascultat şi altcineva să răspundă în locul lui, frustrându-l astfel de obţinerea unei note mari. Aşa că **„Ce ţie nu-ţi place, altuia nu face„ !**

Recomandări

Cunoaşterea particularităţilor de dezvoltare şi funcţionare cognitivă ale copiilor, specifice diferitelor etape de vârstă sprijină cadrul didactic în setarea unor paternuri adecvate de comunicare cu elevii la clasă. Managementul problemelor disciplinare realizat de cadrul didactic care evidenţiază competenţele sale socio-relaţionale se referă la tehnicile rezolvării problemelor de disciplină a clasei şi presupune :

***aprecierea simţului de răspundere:** profesorii pot monitoriza comportamentul elevilor, corespondenţa cu aşteptările şi dovada simţului de răspundere ; trebuie să păstreze contactul vizual cu clasa, să aprecieze efortul susţinut al acestora sau comportamentul adecvat prin zâmbet, înclinarea capului, laude, remarci compatibile cu vârsta.

***corectarea comportamentului iresponsabil sau neadecvat:** măsurile potrivite pentru corecţie trebuie aplicate cu calm, fermitate şi obiectivitate. Elevii sunt înştiinţaţi de măsurile cărora vor fi supuşi în cazul comportamentului neadecvat (ignorarea, admonestarea verbală blândă, avertismente, eliminarea, controlul proxemic, tehnica „timpului datorat„ etc)

Bibliografie :

1. MEC, ISE (2006) – Program pilot de intervenţie prin sistemul Zone prioritare de educaţie, Bucureşti
2. Sorina Petrică, Mugur Ciumăgeanu (2012), Bucuresti - Suportul de curs al Modului de psihologie din cadrul cursului *Competenţe în comunicare – Performanţă în educaţie*
3. A. Neculau, T. Cozma (1995) – Psihopedagogie (pentru examenul de definitivat şi gradul didactic II), Iasi

PROGRAM DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT
-Terapia tulburărilor de limbaj-

Școala Gimnazială „Avram Iancu” Arad
Prof.înv.primar Ardelean Florica

INFORMAȚII GENERALE
Aria de intervenţie: Terapia tulburărilor de limbaj
Nume şi prenume: **I. C. G.**
Unitatea: Școala Gimnazială ”Avram Iancu”
Clasa: Pregătitoare A
Perioada de intervenţie: 2022-2023
Echipa de intervenție: Prof. logoped H. R.; Prof. înv. primar Ardelean Florica
EVALUAREA LOGOPEDICĂ INIȚIALĂ
Dificultăți întâmpinate:

- **Articularea sunetelor**
- Vibranta R nu este emisă, fiind substituită cu laterala ”L” (clocodil, calte, lață, fulal)
- **Aria pragmatică**
  - tulburarea de limbaj are consecințe asupra stimei de sine, eleva având un sentiment de inferioritate asociat rotacismului

Diagnostic logopedic: Pararotacism
OBIECTIVELE PROGRAMULUI DE INTERVENȚIE
Obiectiv cadru: - Formarea, exersarea abilităţii de structurare a mesajului oral
Obiective de referință: Exersarea mobilității aparatului fono-articulator
Exersarea respirației corecte
Antrenarea auzului fonematic
Corectarea pronunţiei sunetelor deficitare
Dezvoltarea comunicării în context social-integrator

STRUCTURA PROGRAMULUI DE INTERVENȚIE

Obiective	**Activități desfășurate**	**Resurse procedurale și materiale**
Antrenarea musculaturii buzelor, feţei, limbii, mandibulei;	Antrenamente ludice de exersare a aparatului fono-articulator (gimnastică maxilară, lingvală, labială, velară etc.) limba în forma de lopată, cu gura deschisă; limba în forma de lopată, între buze; limba în forma de lopată, sprijinindu-se pe buza inferioară; limba în forma de lopată între dinţi şi până la comisurile buzelor (sunt deschise în zâmbet); cu limba ca în cazul precedent se pronunţă silabele: lea, rea; se suflă puternic pe limba lopată printre buze; exerciţii alternative: limba lopată- limba săgeată (între buze); exerciţii alternative: limba lopată- limba săgeată în interiorul gurii, gura fiind deschisă.	-planşe, imagini, mulaje; -profile articulatorii; -cătecele şi poezioare; -softuri educaţionale; -fişa logopedică; -oglinda logopedică.

Exersarea inspir-expirului -diferenţierea respiraţiei orale de cea nazală; -creşterea volumului respirator; -creşterea preciziei respiratorii; -prelungirea expirului în respiraţia verbală;	-exerciţii de dirijare a scurgerii undei de aer prin cavitatea orală şi cea nazală; -exerciţii de suflat în diferite instrumente muzicale; -exerciţii de suflat pentru stingerea unei lumânări, unui chibrit şi de menţinere a flăcării lumânării; -exerciţii de suflat pentru a face balonaşe de săpun, de a menţine balonaşele în aer, de a face valuri mai mari sau mai mici într-un recipient cu apă, de a orienta o bărcuţă de hârtie pe apă etc.; -exerciţii de inspir şi expir în funcţie de bătăile unui metronom (mai întâi într-un ritm monoton, apoi într-un ritm accelerat, apoi într-un ritm încetinit).	-instrumente muzicale de suflat (fluier, trompetă, flaut); -baloane; -morișcă; -jocul „Turbino” - 4 Jocuri de suflat -lumânare, chibrit; -balonaşe de săpun; -recipient cu apă;
Antrenarea auzului fonematic a) Formarea capacităţii de diferenţiere fonematică b) Formarea percepţiei fonetice corecte c)Analiza fonetică (de la propoziţie, la cuvânt, silabă, sunet)	• Imitarea sunetelor din natură (onomatopee) în şoaptă, în ritm stacato şi prelungit, după indicaţii; • Analiza auditivă a sunetului deficitar Recunoaşterea sunetului R în cuvinte şi propoziţii. Educatoarea/ logopedul pronunţă un cuvânt cu sunetul R în diferite poziţii, copilul recunoscând locul lui fie prin bătăi prin palme, fie prin expunere verbală. Diferenţierea sunetului R de cele cu care se confundă sau se poate confunda (R-L; R-N etc. ramă-lamă, roz-loz, barcă-bancă, rac-lac) şi în funcţie de pararotacismul existent. Diferenţierile între R apical de R graseiat în vorbirea înregistrată pe bandă magnetică a diferitelor persoane. Diferenţierea sunetului R în cuvinte şi propoziţii pronunţate cu voce normală şi apoi şoptit. Analize fonetice ale cuvintelor şi propoziţiilor, folosindu-se metoda fonetică analitico-sintetică.	Jocuri educative, jocuri logopedice, Jetoane, Fişe cu rime, aplicaţii PPT, Aplicații Android
Emiterea sunetului R	Pornind de la emiterea sonoră a unor onomatopee se încearcă obţinerea sunetului; exemplu: cum face tractorul: trrr….. cum facem când e frig: brrr…. Cum face fusul: sfrr… Exerciţii de impostare corectă a fonemului R: punerea aparatului fono-articulator în poziţie corectă de articulare; demonstraţia articulatorie; emiterea prin imitaţie/ pronunţie reflectată (după terapeut/educatoare) şi concomintentă; b) În cazul în care sunetul nu se poate emite prin onomatopee, se folosesc procedee mecanice de vibrare a limbii: limba se aşează pe incisivii superiori şi se suflă cu putere, astfel încât vârful limbii ieşit afară începe să vibreze. La acest nivel se foloseşte	- profilele de pronunţie, -fişe palatograme Magia sunetelor -oglinda logopedică, -softuri educaţionale (Hai să-l spunem pe R,A,M...)

	următorul exerciţiu- pe vârful limbii se aşează confete sau bucăţele mici de hârtie, copilul este pus să apese vârful limbii de cerul gurii apoi, printr-o suflare bruscă să arunce hârtia afară. Când exerciţiile menţionate nu dau rezultate, se pot folosi procedee mecanice şi de derivare a sunetului din sunetele apropiate ca loc de articulare: Se obţine cu ajutorul sunetelor cu aceeaşi localizare: T, D. pronunţă: te, de, mai rar la început, iar apoi din ce în ce mai rapid uneori se obţine un efect pozitiv indicând la acest moment logopatului să nu-l pronunţe pe R se porneşte de la TUM şi DUM Se pronunţă un H prelungit şi se continuă cu R: hhhhrrrr Se pronunţă rapid foneme ca: tdt, bdo, bda, cde, ptu. Se pronunţă rapid: jda, jta, sda, cdo etc. Se pronunţă prelungit zzz şi se împinge limba cu o spatulă sau cu degetul arătător al copilului la locul de articulare a sunetului R. Se pronunţă LLL şi se produce cu spatula sau cu degetul copilului o mişcare laterală a vârfului limbii.	
Consolidarea sunetului R	Exerciţii de consolidare a sunetului deficitar: -pronunțarea sunetului în silabe directe, inverse, logatomi și combinații consonantice; -pronunțarea sunetului în cuvinte mono-, bi-, poli-silabice, în poziție inițială, mediană și finală; Exerciții de emitere a unor structuri verbale prin adiție (Ex: r-ră-rău-răutate)	-oglinda logopedică; -softuri educaţionale; liste cu silabe, cuvinte, logatomi selectaţi în baza criteriului fonematic; -album logopedic; -profile articulatorii; -discul logopedic.
Diferențierea sunetului R	Exerciții de diferențiere a sunetelor cu punct de articulare apropiat; Ramă-lamă Cară-cană Cremă-clemă Tură-tună Rob-lob Rană-nară Rac-lac Barcă-bancă Car-cal Bar-ban Transformarea cuvintelor prin înlocuirea de sunete sau silabe;	-oglinda logopedică; -softuri educaţionale; -liste/imagini cu cuvinte paronime
Automatizarea sunetului R	Exersarea sunetului în cuvinte şi propoziţii; Introducerea sunetului în texte scurte; Povestiri și repovestiri după imagini; Urmărirea succesiunii secvențelor povestirii; Memorarea unor scurte poezii cu sunetul deficitar; Convorbiri cu teme libere sau teme date; Elaborarea unui plan verbal susținut de imagini în vederea povestirii și repovestirii. Exerciţii pentru exersarea ritmului corect al vorbirii;	-liste cu material lingvistic; -probe de evaluare a abilităţilor comunicaţionale orale şi scrise; -cărţi de poveşti; -jocuri; -poveşti în imagini; -cărţi cu poezii şi cântecele.

	Exerciţii pentru controlul rezonanţei sunetului; Exerciţii pentru realizarea controlului emoţional Exerciţii de reglare a discursului (ca lungime, adecvare, interlocutor)	

FIȘĂ DE EVALUARE A PROGRESULUI

Aria de intervenţie: Terapia tulburărilor de limbaj
Nume şi prenume: **I. C. G.**
Unitatea: Școala Gimnazială ”Avram Iancu”
Clasa: Pregătitoare A
Perioada de intervenție: 2022-2023

-ARIA FONOLOGICĂ-

	Situația la începutul terapiei	**Situația la sfârșitul terapiei**
Sunetul R	Nu este emis; înlocuit cu L în toate pozițiile cuvântului (inițial-*rață=lață*, median-*carte=calte* final-*fular=fulal*)	Sunetul este emis corect și automatizat în cuvinte, propoziții și texte.

ARIA PRAGMATICĂ

	Situația la începutul terapiei	**Situația la sfârșitul terapiei**
Abilitatea de exprimare verbală	-stimă de sine scăzută, sentiment de inferioritate asociat rotacismului	- inițiază comunicarea în grupul de terapie - inițiază comunicarea în clasă -performanțe școlare ridicate

PROGRAM DE INTERVENȚIE

Prof.consilier școlar Dărăbăneanu Emilia
C.J.R.A.E. BIHOR

Numele si prenumele copilului: **Ș.D.**
Data nasterii :
Domiciliul :
Clasa : a II-a, A
Echipa de interventie:

- **Prof. înv. primar**
- **Consilier școlar**
- **Mama elevului**

Anul scolar : 2023-2024
Perioada : 15.09.2023 - 22.09.2023- Evaluare inițială

Problemele cu care se confrunta copilul:

- DMU, IQ=67 (Raven), capacități intelectuale limitate
- Dificultăți medicale (cardio-respiratorii) de fondul nașterii premature
- Tulburări emoționale
- Crize de afect
- Tulburări de limbaj expresiv

A. 1nformatii educationale : -a rămas repetent în anul școlar anterior

1. Comportament cognitiv:

- gândirea este la nivel operațional-IQ- 67, prezintă incapacitate de comparare, analiză, sinteză, generalizare;
- memoria este slabă, de tip mecanic, volumul procesic indus, prezintă dificultăți de stocare și evocare, comprehensiune limitată, neexersată;
- prezintă deficit atențional, este distras foarte ușor de stimuli nesemnificativi, capacitate slabă de concentrare, focalizare redusă în timp;
- dificultăți de focusare pe sarcina de lucru;
- dificultăți de realizare a efortului voluntar în sarcina educațională;
- ritm de lucru lent, are nevoie frecvent de direcționari/atenționări pentru a sta concentrat în sarcină;
- imaginația creatoare slab dezvoltată, dar plăsmuiește situații și explicații, care îl pun în lumină favorabilă;
- receptivitatea de învățare este slab reprezentată, percepție difuză a sarcinilor de învățare, abandonează usor sarcinile;
- motivatia pentru învatare este scăzută, în funcție de interes, reactivată la recompense și aprecieri, predomină motivația extrinsecă, voința este slab reprezentată;
- înţelege sarcini simple şi colaborează cu adultul în activităţile 1:1;

- abilități conversaționale reduse, exprimarea este greoaie, vocabularul este sărăcăcios, dislalic, claritatea în exprimare și coerență fiind reduse în raport cu vârsta cronologică;
- citește cu dificultate un text;
- elemente de disgrafie și discalculie.

2. Comportament psihomotric si autonomia personală :

- schema corporală este consolidate;
- organizare spaţio- temporală relativă- prezintă tulburări de organizare și structurare spaţio- temporală, cu nivel scăzut de operare cu conceptele de spațiu și timp,;
- autonomia personală şi deprinderile de autoservire sunt formate;

3. Relatii sociale :

- imaturitate socială, în conformitate cu vârsta, dificultăți de relaționare, tendințe de autoizolare;
- preferă activități solitare
- prezinta crize de afect și note de temperament coleric, încăpățânare, atitudine opozitionistă, negativistă, toleranță scăzută la frustrare, stimă de sine scăzută, refuză deseori sarcinile didactice ;
- nu se achită de sarcinile școlare pentru acasă, refuză ajutorul;
- prezintă comportament nonconformist, sfidător, instigator, crize de furie;
- relație deficitară cu mama, manipulatoare, cu imlicare limitată în activitățile gospodărești.

Concluziile evaluării complexe:

-Manifestări discomportamentale, rămânere în urmă la învățătură pe fondul capacităților cognitive limitate, dar și al lipsei de motivație școlară, carențe educaționale.

Deficiențe asociate: hiperactivitate, instabilitate atențională

Se explică și se recomandă părintelui întocmirea dosarului CES.

Comportamentele elevului și lipsa motivației școlare vin din sfera tulburărilor emoționale.

-lipsa tatălui natural, al modelului patern, precum și timpul limitat cu mama - a generat la nivel comportamental manifestări nedorite;

-problemele de natură afectivă au condus la o scădere a motivației școlare, la incapacitatea realizării efortului voluntar;

-lipsa unui program bine stabilit, cu rutine zilnice, absența regulilor în mediul familial, precum și lipsa minimelor responsabilități duc la carențe educaționale . Acestea intră în conflict cu mediul școlar, cu regulile clasei, sarcinile didactice si responsabilitatea

școlară, provocând elevului frustrare. Toleranța scăzută la frustrare a acestuia duce la manifestări de furie, precum și alte elemente discomportamentale.

B. Plan de intervenție

1. *Obiective pe termen lung*

-eliminuarea comportamentelor nedorite și înlocuirea cu comportamente prosociale
-îmbunătățirea capacității de concentrare și stabilitate în sarcină
-creșterea motivației școlare
-optimizarea relațiilor sociale, cu colegii de clasă, cu membri familiei

2. *Obiective pe termen scurt*

-să respecte regulile clasei, recompensat fiind (verbal, aplauze, buline, etc)
-să primească responsabilități în clasă, cu sarcini simple (șters tabla, adunat caiete, etc)
-să întrebe și să răspundă la întrebări
-să participle la activitătile de învățare
-să primească sarcini simple în mediul familial
-să stabilească, împreună cu membri familiei un program zilnic
-limitarea accesului la telefon
-să realizeze temele pentru acasă
-integrarea în activități extrașcolare, care îl atrag (sport, arte, etc)

Strategii în intervenție

Elevul va participa la ședințe de consiliere psihopedagogică individual. De asemenea, clasa va beneficia de activități de consiliere, în vederea integrării elevului și a sudării colectivului complet.(jocuri de socializare, activități în perechi, echipe, etc)
La clasă va participa, de asemenea, la activități de remediere, recuperând lacunele acumulate.
Se menține relația cu mama asupra progreselor elevului.

Intervenție psihopedagogică:

Consiliere psihopedagogică individuală a elevului:

Se vor avea în vedere metode de autoeducație, management comportamental (respectarea regulilor și oferirea de recompense), întărire operantă, jocuri cu reguli simple, cu accent pe respectarea regulii și a finalității, (ex. Asa da, asa nu), tehnici de management al furiei (tehnica broscutei Tobias, Semaforul), etc prin metode precum: conversatia euristică , dramatizare, povești terapeutice, joc de rol, elemente de artterapie; - exersarea și automatizarea comportamentului prosocial și elementului empatic; dezvoltarea abilităților de comunicare și relaționare – activizarea vocabularului pe baza experienței imediate, cu cuvinte care denumesc obiecte, ființe, fenomene observate, cunoscute, însușiri caracteristice, acțiuni, poziții spațiale, relații interpersonale, unele trăiri afective.; elemente de management al conflictului și comunicare asertivă

Consilierea familiei (mama)

În relația părinte-copil se va urmări:
- îmbunătățirea relației părinte-copil;
- modificarea comportamentului impulsiv în situații bine definite prin utilizarea consecventă a unor tehnici pedagogice și terapeutice;
- utilizarea de către părinte a întăririlor comportamentelor dezirabile;
- folosirea unor întăriri verbale specifice (lauda sau dezaprobarea);
- acordarea unei atenții deosebite la posibilele reacții față de comportamentele indezirabile;
- observarea calităților copilului;
- stabilirea de comun acord a Regulilor familiei;
- formularea cerințelor într-un mod eficient.

Plan de intervenţie personalizat

Prof.înv.primar Nișulescu Diana
Şcoala Gimnazială „Regina Maria” Arad

Numele copilului : P.C.
Clasa: a III-a B
Domeniul de intervenţie: Educational
Aria curriculară: Matematică si Ştiinţe
Disciplina:Matematica
Data de întocmire a planului :10.10.2022
Data revizuirii planului:
Tip de curriculum adaptat recomandat : Ciclul primar , *Nivel II*
Concluziile evaluării psihopedagogice complexe : Elevul prezintă dificultăţi la nivelul operaţionlizării gândirii, dificultăţi la nivelul concentrării, mobilităţii şi distributivităţii atenţiei şi capacitate de generalizare şi de abstaractizare deficitare.

Din punct de vedere al competenţelor şcolare:

Punctele tari ale copilului şi realizările	**Punctele slabe şi temerile**
Citeste, scrie , ordonează şi compară numerele situate în concentrul 0-100 Numără corect până la 100 Efectuează adunări şi scăderi,fără trecere peste ordin, cu numere naturale de 1-2 cifre Efectuează adunări cu trecere peste ordin cu numere de 1-2 cifre Stil vizual de învăţare Reacţionează favorabil la recompense Este motivat de sarcinile prezentate sub formă de joc Orientare spaţială corespunzătoare A crescut uşor nivelul motivaţiei de învăţare Se observă îmbunătăţiri la nivelul capacităţii de concentrare şi al persistenţei în sarcină S-au redus considerabil frecvenţa şi intensitatea comportamentelor opozante	Dificultăți în citirea, scrierea, compararea și ordonarea numerelor naturale de 3 cifre A uitat algoritmul de efectuare al scăderilor cu trecere peste ordin Nu ştie să indice orele la ceas Nu este familiarizat cu banii Ritm de lucru foarte lent Înţelege greu instrucţiunile Dificultăţi la nivelul distributivităţii şi mobilităţii atenţiei Rezistenţă scăzută la efortul intelectual susținut Generalizare deficitară a cunoştinţelor Capacitate redusă de abstrarctizare Confuzii la nivelul zilelor săptămânii și a lunilor anului)

Opinia elevului: Îşi doreşte să primească ajutorul profesorului de la clasa .	**Opinia părinţilor:** Doresc ca fiul lor să beneficieze de ajutorul profesorului de de la clasa
Îngrijire medicală şi socială necesară: Elevul nu prezintă probleme semnificateive de sănătate.	

Obiective operaționale	**Activităţi de învăţare**	**Metode/ Tehnici, /Procedee**	**Metode/ Instrumente de evaluare**
Matematică			
O1. Să scrie/citească corect numerele naturale situate în concentrul l 00-1000	Exerciţii de reprezentarea, prin apelul la desene sau la obiecte concrete, a numerelor naturale cuprinse între 0 şi 100 exercitii de scriere si citire a numerelor; exercitii de numarare cu pas dat, “înainte” si“înapoi” (de exemplu din 1 în 1, din 5 în 5 , din 10 în 10 etc.), cu si fara sprijin în obiecte	Exercitiul Explicatia Jocul didactic	Observatia Fise de lucru individuale Chestionarea orală
O2. Să ordoneze şi să compare numerele naturale situate în concentrul 100-1000	Exercitii de comparare si ordonare a numerelor folosind semnele corespunzatoare (<,>, =) si axa numerelor; compararea si ordonarea crescătoare şi descrescătoare a numerelor utilizând modele semnificative si punerea în corespondenta a unor astfel de reprezentari;. explicaţia şi exemplificarea pe baza materialului concret-intuitiv	Exemplificarea Compararea Exercitiul Explicatia Jocul didactic	Observatia Fise de lucru individuale Aprecierea produselor activitatii
O3. Să efectueze adunări şi scăderi , fără trecere peste ordin cu numere naturale situate în concentrul 0-1000	Apelul la material concret intuitiv (adunări şi scăderi de obiecte concrete, utilizarea socotitoarei, traducerea problemelor de matematică în termeni concreţi, fişe de lucru cu desene, exerciţii matematice ce necesită manipularea unor imagini şi buline viu colorate, etc), Jocul didactic (ex. joc cu pioni în care pentru a afla cîte pătrăţele are de mutat trebuie să rezolve adunările şi scădrile simple de pe	Exercitiul Demonstartia Explicaţia Jocul didactic	Observatia Fise de lucru individuale Aprecierea produselor activitatii

	bileţelele extrase; „ Nu te supăra frate” cu 2 zaruri; Bingo cu operaţii matem.)		
O4. Să efectueze adunări,cu trecere peste ordin, cu numere naturale situate în concentrul 0-1000	Apelul la material concret intuitiv (adunări de obiecte concrete, utilizarea socotitoarei, descompunerea în factori , traducerea problemelor de matematică în termeni concreţi, fişe de lucru cu desene, exerciţii matematice ce necesită manipularea unor imagini şi buline viu colorate, etc), Jocul didactic (ex. joc cu pioni în care pentru a afla câte pătrăţele are de mutat trebuie să rezolve adunările de pe bileţelele extrase; „ Nu te supăra frate” cu 2 zaruri; Bingo cu operaţii matem.)	Exercitiul Demonstartia Explicaţia Jocul didactic	Observatia Fise de lucru individuale Aprecierea produselor activitatii
O5. Să efectueze scăderi cu trecere peste ordin , cu numere naturale situate în concentrul 0-1000	Apelul la material concret intuitiv (scăderi de obiecte concrete, utilizarea socotitoarei, descompunerea în factori , traducerea problemelor de matematică în termeni concreţi, fişe de lucru cu desene, exerciţii matematice ce necesită manipularea unor imagini şi buline viu colorate, etc), Jocul didactic (ex. joc cu pioni în care pentru a afla câte pătrăţele are de mutat trebuie să rezolve scăderile de pe bileţelele extrase; Bingo cu operaţii matem.)	Exercitiul Demonstartia Explicaţia Jocul didactic	Observatia Fise de lucru individuale Aprecierea produselor activitatii
O6Să opereze cu înmulţirea ca adunare repetată de termeni egali	Explicaţia şi exemplificarea pe baza materialului concret-intuitiv, exerciţii matematice ce necesită manipularea unor imagini şi buline viu colorate; traducerea problemelor de matematică în termeni concreţi, Numărare la pas dat (ex. din 2 în 2, din 3 în 3 etc.) , compunerea de probleme	Exemplificarea Demonstraţia Exercitiul Explicatia	Observatia Chestionarea Aprecierea produselor activitatii
O7. Să ştie tabla înmulţirii în întregime	Exerciţii pornind de la tabla înmulţirii; Repetiţia planificată a tablei înmulţirii în contexte şi momente diferite	Exercitiul Conversaţia Explicaţia	Observaţia Fişe de lucru individuale Chestionarea orală Autoevaluarea

O8. Să rezolve probleme simple cu adunări, scăderi şi înmulţiri	Compuneri de probleme, scrierea planului de rezolvare, rezolvarea de probleme din culegere, metoda grafică	Explicaţia Exemplificarea Demonstraţia Cadranele Exerciţiul	Observatia Fise de lucru individuale Aprecierea produselor Activitatii
O9. Să rezolve probleme ce necesită aplicarea succesivă 2-3 operaţii matematice	Compuneri de probleme, scrierea planului de rezolvare, rezolvarea de probleme din culegere, metoda grafică	Explicaţia Exemplificarea Demonstraţia Cadranele Exerciţiul	Observatia Fise de lucru individuale Aprecierea produselor Activitatii
O10. Să dea exemple de situaţii din viaţa cotidiană în care se aplică adunarea, scăderea şi înmulțirea	Exerciţii de compunere de probleme ce necesită adunări şi scăderi şi înmulţiri	Exercitiul Conversatia Explicatia	Observatia Fise de lucru individuale Conversatia Aprecierea produselor activitatii
O11. Să indice orele, jumătăţile şi sferturile de oră la ceas	Confecţionarea unui ceas şi indicarea orelor şi minutelor	Chestionarea Explicatia Jocul didactic	Observatia Chestionarea orală Aprecierea produselor activitatii
O12. Să opereze cu unitățile monetare	Joc de rol “La cumpărături”, Confecționarea de bani	Jocul didactic Jocul de rol	Observația Chestionarea

Rezultatele analizei:
În urma aplicării programului de intervenţie personalizat s-au observat următoarele modificări în activitatea elevului P. C:

S-a constatat realizarea cel putin partiala a obiectivelor propuse

Data analizei:10.06.23

Recomandări:
Se recomandă urmarirea suplimentara a obiectivelor realizate partial

PROGRAM DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

PROF. ÎNV. PRIMAR, NUȚAȘ CRISTINA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 ABRAM

1. **INFORMAŢII DE BAZĂ:**

Nume și prenume: B. M
Locul și data nașterii:
Instituția de învățământ: Școala Gimnazială Nr.1 Abram
Clasa: a III-a
Diagnostic:

· *medical:* clinic sănătos;
· *psihologic*: Deficiență mintală moderată IQ=52, deficit de atenţie, percepţie slabă, labilitate emoţională şi instrumentală;
· *psihopedagogic*: dificultăţi de învăţare-dislexo-disgrafie, discalculie;
· *pedagogic*: nu face faţă cerinţelor educaţionale; adaptare inferioară la cerinţele programei şcolare pentru clasa a III- a şi a curriculumului de citire–scriere-calcul.

Informaţii despre mediul social: Locuieşte împreună cu familia ei, având în componenţa sa mama,tata și o soră de 16 ani. Grijă și stimulare ușoară din partea tatălui, iar din partea mamei suport.

2. **ECHIPA DE INTERVENŢIE:**

Numele cadrului didactic: prof. înv. primar Nuțaș Cristina
Data elaborării P.I.P.: 13 septembrie 2021 – 10 iunie 2022
Data revizuirii P.I.P.: 17 ianuarie 2022

INSTRUMENTE UTILIZATE ÎN EVALUARE:

- chestionare orale;
- observaţia spontană şi dirijată;
- aplicaţii practice;
- fişe de lucru utilizate la diferite activităţi;
- proba de evaluare;
- convorbire individuală şi în grup;
- sarcini de lucru pentru automatizarea și comprehensiunea citirii (pretest).

3. **OBIECTIVELE PROGRAMULUI:**

Pe termen lung:

- Descoperirea şi folosirea potenţialului psihic de învăţare ale subiectului, a ritmului propriu de achiziţie, prin observarea zilnică şi prin concentrarea tuturor informaţiilor din cadrul familiei;
- Dezvoltarea exprimării orale, înţelegerea şi utilizarea corectă a semnificaţiilor structurilor gramaticale;
- Dezvoltarea expresivităţii şi creativităţii;
- Dezvoltarea motricităţii mâinilor, dar şi a altor părţi ale corpului;
- Dezvultarea capacităţilor de calcul matematic;

Pe termen scurt:

- Formarea abilităţilor de comunicare;
- Formarea abilităţilor de participare la lecţii;
- Dezvoltarea capacităţilor de scriere;

- Partciparea la activităţi de grup;
- Participarea la activităţi specifice matematicii;
- Dezvoltarea capacităţilor de numărare şi efectuare a calculului matematic, oral şi în scris;

4. **SCOPURILE PROGRAMULUI:**

· Reducerea şi eliminarea lacunelor din cunoştinţele elevului;
· Educarea exprimării verbale corecte din punct de vedere fonetic, lexical şi sintactic;
· Formarea capacităţilor de cunoaştere a literelor şi citire a cuvintelor şi propoziţiilor;
· Formarea deprinderilor de scriere corectă a elementelor grafice şi a literelor, precum şi scrierea lizibilă a cuvintelor;
· Cunoaşterea şi utilizarea conceptelor specifice matematicii;
· Dezvoltarea capacităţilor de explorare/investigare şi rezolvare de probleme;
· Formarea şi dezvoltarea capacităţii de a comunica utilizând limbajul matematic.

5. **DERULAREA PROGRAMULUI DE INTERVENŢIE:**

Tipul de program propus: PIP
Perioada de implementare a programului: an şcolar 2021 – 2022

ÎNVĂŢĂTOR:

· Antrenează elevul în activităţile specifice pe arii de stimulare sau recuperatorii şi recreative, cu respectarea particularităţilor de vârstă şi individuale;
· În cadrul lecţiilor se lucrează diferenţiat, cu respectarea planificării materiei (cu revizuiri şi adaptări);

MIJLOACE: probe de evaluare, fişe de lucru, planşe, jetoane, jocuri didactice, rechizitele şi manualele şcolare, obiecte de uz general.

Domeniile vizate: Limba și literatura română
Matematică
Nivel constatat la evaluările inițiale:

Limba şi literatura română

Elevul pronunţă corect cuvintele dar are un vocabular foarte sărac. Răspunsurile sale sunt monosilabice sau în propoziţii incomplete. Nu reuşaşte să povestească texte auzite în clasă ori întâmplări din viaţa personală, pierde firul logic al acestora. Capacitate scăzută de organizare şi coordonare a acţiunilor în conformitate cu comanda verbală. Scrie semne grafice cu trăsături tremurate, fără a respecta spaţiul de scris, pierde rândul, mâzgăleşte foaia.

Matematică și explorarea mediului

Elevul formează mulţimi, recunoaşte culorile, numără crescător până la 20, dar are probleme în ceea ce priveşte număratul până la 50. sau număratul descrescător, chiar şi cu ajutorul obiectelor. Capacitate scăzută de organizare şi coordonare a acţiunilor în conformitate cu comanda verbală. Scrie semne grafice cu trăsături tremurate, fără a respecta spaţiul de scris, pierde rândul, mâzgăleşte foaia.

Competențe generale propuse:

Limba şi literatura română:

1. Receptarea de mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute
2. Exprimarea de mesaje orale în diverse situaţii de comunicare
3. Receptarea unei varietăţi de mesaje scrise, în contexte de comunicare cunoscute
4. Redactarea de mesaje în diverse situaţii de comunicare

Matematică:

1.Utilizarea numerelor în calcule elementare
2. Evidențierea caracteristicilor geometrice ale unor obiecte localizate în spațiul înconjurător
3. Identificarea unor fenomene / relații/ regularități/ structuri din mediul apropiat
4. Generarea unor explicații simple prin folosirea unor elemente de logică
5. Rezolvarea de probleme pornind de la sortarea și reprezentarea unor date
6. Utilizarea unor etaloane convenționale pentru măsuri și estimări

PROGRAM DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

PROF.ÎNV.PREȘC.COTEȚ EUGENIA-IULIANA
GRĂDINIȚA CU P.N.NR.1 FURCENII NOI, JUD. GALAȚI

- Numele şi prenumele beneficiarului:
- Data şi locul naşterii:
- Domiciliul:
- Unitatea de învățământ:
- Echipa de lucru: psiholog, logoped, educatoare
- Data aplicării:
- Nivelul de vârstă:
- Problemele cu care se confruntă preșcolarul (rezultatele evaluării complexe):
- Priorităţi pentru perioadă (se specifică intervalul de timp):
- Structura programului de intervenţie personalizat:

Limbă și comunicare

Obiective	**Metode si mijloace de realizare**	**Perioada de timp**	**Criterii de evaluare**	**Metode si instrumente de evaluare**
-să recunoască numele la toți copiii din grupă și al doamnei educatoare.	-joc „Deschide urechea” -exerciții de pronunție și dezvoltare a auzului fonematic	2 săpt. în oct. Periodic	Identifică și numește toți copiii și pe educatoare	Orale Încurajarea și stimularea
-să recunoască vecinătățile sălii de grupă; -să numească grupele vecine (mică, mare, mijlocie)	-vizită în grădiniță și la celelalte grupe vecine -dialogul	2-3 zile în oct.	Identifică și numește cu greu locurile cerute	Deplasare prin grădiniță
-să recunoască anotimpul și câteva caracteristici; -să denumească culorile caracteristice	-exerciții de exprimare corectă a obiectelor și lucrurilor din imaginea dată și identificare a culorilor și obiectelor	4 săpt.	Denumește obiectele și lucrurile cerute, singur sau cu ajutor	Aprecieri verbale
-să recunoască și să denumească părțile componente ale corpului omenesc.	-exerciții de identificare a părților corpului omenesc și de exprimare corectă.	4 săpt.	Exprimă și arată singur sau cu ajutor	Aprecieri stimulatoare.
-să recunoască și să denumească animale și păsări.	-jocurile „Ograda cu păsări”, „Ferma de	Ian. Febr.	Recunoaște și denumește	Încurajări, stimulente;

	animale”, „Animalele pădurii”.	Periodic	singur sau cu ajutor	

Domeniul cognitiv

-să numere corect în ordine crescătoare în limitele 1-5.	-jocul „Coșul cu jucării”. -exerciții de numărare	Nov. Dec.	Numără cu ajutor jucăriile din coș	Aprecieri verbale, stimulente
-să observe și să recunoască plantele din imagini .	-jocurile „Grădina cu flori”, „Grădina cu zarzavaturi”. -exerciții de identificare și recunoaștere	Oct. Nov.	Observă, recunoaște și numește cu ajutor câteva plante	Încurajări verbale, primește bulină în piept
-să aranjeze figurile geometrice; -să recunoască forma geometrică cerută sau culoarea.	-jocul „Foc și apă”. -exerciții de corecție a pronunției.	Dec. Ian. Periodic	Găsește și numește figura cerută singur sau cu ajutor	Aprecieri verbale
-să învețe o poezie de Moș Crăciun.	-poezia „Moș Crăciun”. -exerciții de memorare.	2 săpt. în dec.	Repetă dupa educatoare	Participarea la serbare
-să asculte și să cânte colinde.	-audiție de colinde de Crăciun	Dec.	Cântă cu ceilalți copii	Încurajări verbale
-să observe și să cunoască unele mijl. de transport.	-jocul „Cu ce călătorim?” -dialogul -explicația	Febr.	Observă, atinge și denumește jucăriile singur sau cu ajutor	Încurajări verbale
-să participe la o activitate în clasă, în mod direct	-jocul „Și eu vreau să fiu lăudat”	Periodic		Aprecieri verbale

Domeniul psihomotric

-să recunoască componentele spațiale și să se orienteze adecvat.	-exerciții și locuri de mișcare ce vizează: a) direcția: înainte / înapoi, sus /j os, stânga / dreapta; b) distanța: aproape / departe; c) pozițiile față de obiecte: lângă, pe sub; -jocuri de căutare a unor obiecte;	4 săpt.	Corectitudinea și rapiditatea reacțiilor la comenzi Recunoașterea și denumirea unor poziții spațiale ale obiectelor din imagini.	Observarea comporta-mentului Chestionarea orală pentru conștientiza-rea pozițiilor spațiale Aprecieri stimulative Întreceri

-să perceapă componentele temporale care vizează ritmul mișcărilor	-exerciții efectuate pe loc și în deplasare cu respectarea duratei, tempoului, intensității. -exerciții și jocuri de mișcare cu utilizarea onomatopeelor și a versurilor ritmate: „Cioc-boc,treci la loc!”, „Unu-doi, unu-doi, / Faceți toți la fel ca noi!”.	4 săpt.	Răspunde corect motric la următoarele comenzi: „Aleargă mai repede!”, „Mergi ușor pe vârfuri”. Execută cu greu mișcări la ritmul indicat.	Analiza respectării duratei, tempoului, intensității în timpul executării mișcărilor Aprecieri verbale Încurajări

- *Obiective:*
  - dezvoltarea abilităţilor cognitive specifice vârstei preşcolare;
  - dezvoltarea abiliţătilor de comunicare-socializare, relaţionare;
  - însuşirea unor deprinderi elementare;
  - creşterea nivelului de dezvoltare şi coordonare motrică.
- *Conţinuturi (pe domenii):*
  - cognitiv: recunoașterea și denumirea de obiecte (cu ajutorul CD-urilor), persoane, cunoașterea bine a spaţiului grădiniţei / grupe vecine;
  - comportamental: manifestarea interesului de participare la activităţi, contribuirea în mod spontan la realizarea sarcinilor activităţii;
  - socio-emoțional: CD-uri cu povești terapeutice.
  - psiho-motor: utilizarea și recunoașterea anumitor obiecte, jucării – ușor de manevrat, autoservirea, aşezarea la locul lor a unor obiecte utilizate, oferirea altor copii de jucării pe care le foloseşte, exerciții fizice, de relaxare și de respirație.
- *Metode şi mijloace de realizare:* observația, conversația, explicația, jocul, percepția și manipularea de obiecte, problematizarea, povestea terapeutică, CD-ul educațional, exerciții fizice, de relaxare și de respirație, muzico-terapia
- *Perioada de intervenţie:* 1 an școlar
- *Criterii minimale de apreciere a progreselor:*
  - capacitate slabă de efort, concentrare redusă
  - atenţie puțin mai greu de captat
  - stare ușoară de agitaţie psihomotorie
  - negativist, capricios
  - labilitate emoţională
- *Metode şi instrumente de evaluare:* observații directe, evaluare orală, discuții libere, produse ale activității copilului (desene, fișe, lucrări practice)
- *Evaluarea periodică:* Întrucât capacitatea de concentrare a atenției preșcolarului este ușor scazută, a fost necesară folosirea unui număr mare de exerciții-joc diverse, precum și sporirea motivației prin aprecieri verbale.

- *Obiective realizate:*
  - este cooperant
  - se poate exprima prin vorbire singur sau cu ajutor
  - are un nivel de inteligenţă mediu
  - are formate unele deprinderi practice
  - este atras de obiecte și situaţii diverse
- *Dificultăţi întâmpinate:* În urma evaluării rezultatelor obținute după derularea programului de intervenție, s-a constatat că preșcolarul reacționează pozitiv la activitățile desfășurate oral și la probele practice, însă are ușoare deficiențe de concentrare în a urmări explicațiile.
- *Metode cu impact ridicat:*
  - pozitive: activități practice, autoevaluare, CD-uri educaționale
  - negative: fișe de lucru
- *Revizuirea programului de intervenţie educaţional-terapeutică* (în funcţie de rezultatele evaluărilor periodice):
  - folosirea mai mulor materiale didactice și fișe de lucru mai atractive;
  - identificarea formelor geometrice și a obiectelor din sala de grupă care au forma geometrică studiată.
- *Recomandări particulare:* Este necesară derularea unui Plan de Intervenție Personalizat (P.I.P.) care va avea ca scop formarea capacității de rezolvare a problemelor, utilizând povești terapeutice și softuri educaționale.
- *Rolul şi modul de implicare a părinţilor în program:* Discuţiile cu părinţii și implicarea acestora au avut drept scop inducerea de modificări în ceea ce privește relaţionarea și au învăţat că dacă sunt alături de ... (inițialele copilului), el poate să fie o mândrie pentru ei, poate să-şi depăşească statutul actual. În concluzie, familia trebuie permanent atrasă către grădiniță, învățătură, educație şi motivată în susţinerea ulterioară a băiatului.

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

PROF. IOAN SIMONA
ȘCOALA GIMNAZIALA NR. 1, MANGALIA

Diagnostic: F84.0, F71, G40, G81.9
Grupa: mijlocie

Copilul a fost înscris la grădiniță de la grupa mijlocie, când avea vârsta de 4 ani. A fost atras de grădiniță încă de la început, fiind o fire foarte sociabilă. Preșcolarul provine dintr-o familie legal constituită, cu condiții socioculturale și economice modeste mama se ocupă de creșterea copilului, , iar tatăl lucrează în străinătate. Are nevoie de însoțitor permanent, mama fiind cu el pe durata întregului program al grădinitei. Nu are echilibru și siguranță în mers și nu își poate folosi mâna stângă din cauza bolii. Este entuziasmat să vină la grădiniță și să se joace cu copiii, însă este foarte agitat, aruncă jucăriile, refuză activitățile și jocurile statice, este foarte vocal și agitat chiar și în timpul servirii mesei.

În cadrul jocurilor și activităților liber alese preferă sectorul construcții, în mod special mașinuțele. Este cooperant, înțelege mesajele transmise, reacționând adecvat. Refuză să ia parte la activitățile pe domenii experiențiale și la momentele de lectură. Vorbirea este foarte greoaie, vocabular foarte sărac, însă se străduiește să comunice cu cei din jurul său. Memoria relativ bună, este de tip reproductiv, reproduce fragmentat chiar și pe termen lung. Cunoaște culorile, numără până la 10, atât în limba română, cât și în limba engleză, recunoaște cifrele, percepe corect forma geometrică cerc și pătrat și mărimile mic sau mare ale două obiecte prin comparare. Motricitatea grosieră și cea fină sub nivelul de dezvoltare al vârstei.

Ținând cont de cerințele educaționale speciale ce se impun în cazul preșcolarului, în urma certificatului și recomandărilor CJRAE Constanța și a discuțiilor cu mama preșcolarului, am selectat și adaptat un set de dimensiuni de dezvoltare și comportamente ce urmează a fi vizate pe parcursul anului școlar. În funcție de rezultatele obținute și de progresul înregistrat, aceste dimensiuni și comportamente vor fi modificate, astfel încât să răspundă în mod corespunzător nevoilor copilului.

Dimensiuni de dezvoltare	**Comportamente adaptate**	**Metode şi mijloace didactice**
Dezvoltarea fizică, a sănătății și igienei personale	**1. Motricitate grosieră și motricitate fină în contexte de viaţă familiare** 1.1.Își coordonează mușchii în desfășurarea unor activități diversificate 1.2.Participă la activităţi fizice variate, adecvate nivelului lui de dezvoltare **2. Conduită senzorio-motorie, pentru orientarea mișcării** 2.1.să se orienteze în schema corporală, indicând și numind, cu ajutor, fiecare parte; 2.2.să se deplaseze, fără ajutor, în direcția indicată.	- Exerciţii de mânuire a creionului într-un spaţiu dat; - Exerciţii de înşirare de mărgele, macaroane, etc.; - Exerciţii de modelare; - Exerciţii de apucare şi prindere; - Jocuri de masă; - Puzzle-uri; -Jocuri de mișcare; -Jocuri cu text și cant.
Dezvoltare socio-emoțională	**3.Interacțiuni cu adulții și cu copiii de vârste apropiate**	-Exerciţii şi jocuri de identificare a diferitelor stări emoţionale

	3.1. Imită și se joacă împreună cu adulții, interacționând pozitiv cu aceștia; 3.2. Cere ajutorul adultului, atunci când este în dificultate; 3.3. Se bucură de compania copiilor la joacă; **4. Comportamente prosociale, de acceptare și de respectare a diversității** 4.1.1.să se alăture unui grup de copii care se joacă (cu ajutorul unui adult dacă este necesar), respectând regulile jocului; 4.1.2.să se calmeze cu ajutorul adultului (merge într-un loc liniștit, cere să facă o anumită activitate liniștitoare); 4.2.să urmeze instrucțiunile și indicațiile în ceea ce privește comportamentul adecvat în diverse situații. **5.Autocontrol și expresivitate emoțională** 5.1. Începe să își controleze pornirile/impulsurile	- Exerciţii de exprimare a emoţiilor prin mimă; -Discuţii referitoare la regulile grupei, precum şi referitoare la consecinţele respectării sau nerespectării acestora; -Oferirirea unui model de atitudine calmă în faţa dificultăţilor; - Stabilirea unor reguli simple şi clare legate de felul în care are sau nu are voie să se comporte în diferite situații;
Capacități și atitudini de învățare	**6.Curiozitate și interes să experimenteze și să învețe lucruri noi** 6.1.să utilizeze materialele noi puse la dispoziție după indicațiile adultului; 6.2.să întrebe cât mai des ”Ce?” pentru a înțelege ce se petrece în jurul său **7.Finalizarea sarcinilor și a acțiunilor (persistență în activități)** 7.1.Solicită și acceptă ajutor pentru realizarea sarcinilor de lucru la care întâmplină dificultăți.	-Jocuri cu reguli; - Jocuri de mişcare; -Jocuri de masă; -Jocuri de creaţie, de construcţii; -Completarea unor fişe de lucru.
Dezvoltarea limbajului, a comunicării și a premiselor citirii și scrierii	**8.Dezvoltarea capacităţii de exprimare orală, de înţelegere şi utilizare corectă a semnificaţiilor structurilor verbale** 8.1.să participe la discuțiile de grup și să asculte interlocutorii pentru un scurt timp; 8.2. să demonstreze înțelegerea textului prin răspunsuri adecvate (de tip da/nu, alegerea imaginii corecte, indicarea cu aratătorul etc.) la întrebările adresate; 8.3.Utilizează structuri orale simple; 8.4. Exersează și extinde progresiv vocabularul.	-Exerciţii de percepere a sunetelor atât în mediul artificial cât şi în natură; - Exerciţii de imitare a sunetului produs de diferite obiecte; - Jocuri de educare a auzului - Jocuri de rol.
Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii	**9.Relații, operații și deducții logice în mediul apropiat**	-Fragmentarea sarcinilor complexe în sarcini mai mici şi uşor de realizat;

	9.1.Realizează, în mod dirijat, activități simple de investigare a mediului, folosind instrumente şi metode specifice **10. Cunoștințe și deprinderi elementare matematice pentru rezolvarea de probleme și cunoașterea mediului apropiat** 10.1.să indice poziția unui obiect față de el însuși sau față de un alt reper (față/spate, sus/jos); 10.2.să plaseze obiecte într-un spaţiu dat. 10.3.Demonstrează familiarizarea cu conceptul de număr şi cu numeraţia 10.4. Demonstrează familiarizarea cu informații despre mărime, formă, lungime 10.5. Identifică şi numește formele obiectelor din mediul înconjurător **11.. Caracteristici structurale și funcționale ale lumii înconjurătoare** 11.1.să participe la activități de îngrijire și întreținere a mediului apropiat. 11.2.Evidenţiează caracteristicile unor obiecte localizate în spaţiul înconjurător	-Controlul mediului de învăţare cu cât mai puţini distractori; - Sarcinile să fie scurte cu pauze şi activităţi alternative; -Recompensarea imediată la finalizarea sarcinii; -Exerciții cu material individual;

Evaluarea competențelor adaptate:
-nivelul de participare al preșcolarului la activitățile propuse sau inițiate spontan de copii;
-utilizarea noilor noțiuni în contexte variate;
-realizarea sarcinilor cu succes (singur sau cu ajutor).
Forme de organizare a evaluării: -jocuri și activități liber alese; fișe de lucru/evaluare adaptate; activități realizate în grupuri mici; evaluarea modului de utilizare a materialelor puse la dispoziție.
Resurse bibliografice:
*Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani
* Curriculum pentru educație timpurie 2019

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZATĂ

Prof. Blavenstein Mariana
Școala Gimnazială Vasile Alecsandri Baia Mare, Maramureș

Numele şi prenumele : K.B.C.
Clasa : a IV-a
Anul şcolar :
Diagnostic : sindrom dislexico – disgrafic
Comportament cognitiv:
- limbaj şi comunicare: vocabular sărac, posibilităţi de exprimare reduse, tulburări semantice accentuate dificultăţi de analiză şi sinteză fonematică ;
- matematică: dificultăţi de efectuare a operaţiilor de adunare cu trecere peste ordin.
Autonomie personală şi socială :
- aria de autoservire: schema corporală este realizată, deprinderi de igienă personală şi de păstrare a sănătăţii sunt dezvoltate ;
- aria de socializare: conduite şi atitudini dominate de infantilism afectiv şi stări de afectivitate contradictorii, posibilităţi bune pentru dezvoltarea atitudinilor de relaţionare;
Psihomotricitatea : dificultăţi de orientare, organizare şi structurare spaţială şi temporală.
Instrumente folosite în evaluare: testul de motricitate generală Ozeretski, Matricile Progresive Raven Color, probe pentru cunoaşterea vârstei psihologice a limbajului, probe curriculare, chestionare pentru familie, convorbire individuală şi în grup, obesrvaţia spontană şi dirijată.
Diagnostic psihologic: - întârziere în apariţia şi dezvoltarea limbajului, stări de discordanţă afectiv-relaţională
-psihopedagogic: prezintă nevoia de afecţiune, de intregrare, de modele socio-umane şi de sprijin permanent din partea celorlalţi.
-pedagogic: adaptare inferioară la cerinţele programelor scolare.
Capacităţi-competente-abilităţi-lacune-nevoi: capacităţi relativ bune de învîţare comportamentală prin imitaţie, ---- posibilitati de comunicare orală, gestuală, expresivă;
- identifică cu uşurinţa situaţiile sociale care pot să-i aducă beneficii;
- toleranţă scăzută la frustrare;
- nevoie de identificare;
- nonconformism;
- relaţionare încordată, carenţe afective şi lipsa unor repere morale;
- nevoie de valorizare şi recunoaştere socială;
- slaba coordonare psihomotrica.
Domeniul de intervenţie :comunicare / limbaj
Scopul :efectuarea unor exerciţii accesibile şi în ritm propriu în cadrul orelor de terapie a tulburărilor de limbaj pentru îmbogăţirea limbajului, dezvoltarea abilităţilor lexico-grafice.
Declanşarea actvităţii : oct. 2019
Durata programului :anul şcolar 2019- 2020

ARIA DE INTERVENŢIE **Activităţi propuse**	**OBIECTIVE OPERAŢIONALE** **Elevul va fi capabil :**	**INTERVAL DE TIMP**	**RESURSE ŞI MIJLOACE DE REALIZ.**
AFECTIV **MOTIVAŢIONAL**	- să îşi stăpânească pornirile de a trece repede la acţiune, fără a asculta ce i se spune; - să respecte cerinţele activităţii din cabinet; - să interacţioneze pozitiv cu colegii şi profesorii.	Oct. 2019 iunie 2020	- întărirea pozitivă (lauda, încurajarea permanentă); - convingerea în a accepta sarcina;
LIMBAJ ŞI COMUNICARE	Etapa literei (sunt vizate planurile fonetico-auditiv şi grafo-fonetic) -să recunoască şi să identifice grafemele fie individual, fie în grupuri; Etapa silabei -să recunoască fonemul în grafemul din fişă; -să înţeleagă semnificaţia structurii silabice; Etapa cuvântului -să descompună cuvântul în silabe; - să compună silabele în cuvânt; - să recunoscă şi să reproducă cuvântul; - să citească cuvântul;	oct. 2019 nov. 2019 dec.2019	- exerciţii specifice de analiză grafică, de asociere a literei, de citire si scriere a literei precedată de o vocală; exerciţii de numire a literei într-un cuvânt; exerciţii de găsire a literei în cuvinte date; indicarea poziţiei literei în cuvânt; - găseşte litera cerută în cuvinte date; - fişe de lucru, exerciţii de compunere şi descompunere a silabelor şi de recunoaştere a fiecărei componente; - exerciţii cu silabe directe şi inverse (consoană + vocală); - exerciţii de citire; - exerciţii de recunoaştere şi reproducere a cuvîntului, exerciţii de analiză şi sinteză fonematică a cuvintelor, exerciţii de copiere şi dictare de cuvinte, exerciţii de despărţire în silabe; - exerciţii structurate cu partea iniţială sau finală a cuvântului constantă;

	- să înţeleagă sensul cuvintelor; Etapa propoziţiei - să recunoască cuvintele care alcătuiesc propoziţia; - să compună şi să descompună propoziţii în cuvinte; - întelegerea sensului cuvintelor; Etapa textelor mici - să recunoască propoziţiile dintr-un text; - să identifice semnificaţia unui text; - să citească in ritm propriu un text nou de mică intindere; - să desprindă informaţii din textul citit; - să utilizeze sensul cuvintelor noi in enunturi proprii.	ian 2020 martie 2020 mai 2020	- găseşte şi citeşte cuvintele în text; - explicatia; - exerciţii de recunoaşterea a numărului de cuvinte din propoziţii; - exerciţii de formulare a unor propoziţii pornind de la un cuvânt dat; - exerciţii de citire; - explicaţia

În cadrul terapiei dislexiei-disgrafiei se au în vedere obiectivele comune, precum:

- recunoaşterea direcţiei în grafie şi lexie;
- identificarea ordinii cronologice şi spaţiale;
- identificarea fonemelor şi grafemelor în ordine alfabetică şi aleatorie;
- identificarea fonemelor şi grafemelor în cadrul unui amsamblu structurat;
- abilitatea de a identifica fonemele şi grafemele;
- abilitatea de ordonare a grafemelor şi fonemelor;
- abilitatea de memorare lexică şi grafică.

PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Petcu Alexandra

NUMELE ȘI PRENUMELE ELEVULUI(EI):
DATA NAȘTERII:
CLASA: a III a C
ANUL ȘCOLAR: 2023-2024
DIAGNOSTICUL:deficiență metabolică accentuată
ECHIPA DE INTERVENȚIE: Prof. înv. primar Petcu Alexandra
Prof. itinerant și de sprijin Dima Corina Cezarina
Prof. logoped Bordeianu Raluca

- SCOPUL (COMPORTAMENTUL ȚINTĂ/REZULTATUL AȘTEPTAT)
  -reducerea dificultăţilor de învăţare prin exersarea şi dezvoltarea capacităţilor instrumentale citit – scris – calcul matematic.
- DURATA PROGRAMULUI: an școlar 2023-2024
- DATA ELABORĂRII PIP: 28.09.2022
- DOMENII DE INTERVENȚIE: Matematică și explorarea mediului
  Comunicare în limba română

- OBIECTIVE:
  PE TERMEN MEDIU:

- efectuarea unei game variate de exerciţii prin intermediul unor acţiuni simple, accesibile şi în ritm propriu atât la clasă cât şi individual în cadrul orelor de terapie pentru îmbogăţirea limbajului, dezvoltarea înţelegerii şi atitudinilor pozitive de relaţionare în grup;
- dezvoltarea potenţialului cognitiv al copilului în vederea integrării lui în grupul de copii şi în activităţile specifice activităţii de tip şcolar
- formarea abilităţilor, atitudinilor, priceperilor şi deprinderilor care să asigure o bună integrare şcolară
-îmbogăţirea bagajului de cunoştinţe, deprinderi în conformitate cu particularităţile de vârstă şi individuale
-dezvoltarea abilităţilor de comunicare
-socializare, relaţionare

PE TERMEN SCURT:

- LA DISCIPLINA MATEMATICĂ ȘI EXPLORAREA MEDIULUI

1.Să utilizeze numerele în calcule elementare
2.Să evidențieze caracteristicile geometrice ale unor obiecte localizate în spațiul înconjurător
3.Să identifice unele fenomene/ relații/ structuri din mediul apropiat
4.Generarea unor explicații simple prin folosirea unor elemente de logică
5.Rezolvarea de probleme pornind de la sortarea și reprezentarea unor date

- LA DISCIPLINA COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

1.Să recepteze mesaje orale în diverse contexte de comunicare
2.Să exprime mesaje orale în diverse situații de comunicare
3.Să recepteze mesaje scrise în contexte de comunicare cunoscute.

4.Să redacteze mesaje în diverse situații de comunicare

1. Numere

Numerele naturale 0-1000:
recunoaştere, formare, citire, scriere, (cu cifre şi litere) comparare, ordonare, numere pare/impare:
-de la 0 la 100
-de la 100 la 1000
Adunarea şi scăderea în concentrul 0 –1000
Înmulţirea în concentrul 0-100
Evidenţierea proprietăţilor înmulţirii (comutativitate, asociativitate, element neutru -fără precizarea terminologiei)
Împărţirea cu rest 0 în concentrul 0-100
Proba înmulţirii. Proba împărţirii

2. Figuri și corpuri geometrice

Figuri plane / 2D
Pătrat, dreptunghi, triunghi, cerc, semicerc

3. Măsurări

Timp
Ora (1 oră = 60 de minute; 5 minute; jumătatea de oră, sfertul de oră),
Ziua (ieri, alaltăieri, mâine, poimâine), săptămâna, luna, anul (calendarul)
Anotimpurile: lunile corespunzătoare
Instrumente de măsură: ceasul
Bani
Leul: bancnote de 200 de lei, 500 de lei
Euro (1 euro = 100 de cenţi) monede şi bancnote
Schimburi echivalente valoric în concentrul 0- 1000

MATEMATICĂ ȘI EXPLORAREA MEDIULUI

Obiectiv operațional	Strategii de terapie și recuperare	Intervalul de timp	Evaluarea și aprecierea evoluției	
			Indicatori	**Instrumente**
-Să scrie, să citească și să formeze numere până la 1000 -Să compare numere în concentrul 0-1000 -Să ordoneze numerele naturale din concentrul 0-1000 -Să efectueze adunări și scăderi de numere naturale în concentrul 0-1000 -Să efecteze înmulțiri și împărțiri în concentrul 0-100 prin adunări și scăderi repetate -Să localizeze obiecte în spațiu și simboluri în diverse reprezentări	-valorificarea maximă a jocurilor -procedee de lucru simple cu grad mic de dificultate -stimularea corespunzătoare a senzaţiilor şi percepţiilor -valorificarea tuturor ariilor de stimulare şi a tuturor spaţiilor din şcoală cu care copilul vine în contact (care influenţează în mod pozitiv dezvoltarea fizică, intelectuală, afectivă, senzorială şi socială a copilului) -adaptarea în mod flexibil la stilul de învăţare al copilului	An școlar 2023-2024	**Criterii de evaluare minimale:** exerciţiul numărării crescător în pas dat, corelarea conştientă a mulţimii de obiecte cu numărul natural, ataşarea corectă a numărului/cifrei la mulţime, scrierea corectă şi conştientă a cifrelor 0-1000, descompunerea obiectuală a numerelor 0-1000. **Criterii maximale de evaluare:** construirea de mulţimi de obiecte cu număr de elemente date, exersarea numărării crescător/descrescător în pas dat, efectuarea operațiilor de ordonare,	Fişe de lucru Teste de evaluare de cunoștințe

-Să exploreze caracteristicile simple ale figurilor geometrice în contexte familiare -Să observe modele/ regularități din mediul cotidian pentru crearea de raționamente proprii. -Să aplice reguli pentru continuarea unor modele repetitive	-promovarea învăţării colaborative, în grupuri mici pentru dezvoltarea abilităţilor sociale şi de comunicare		comparare, adunare și scădere în concentrul 0-1000. Efecturea operațiilor de înmulțire și împărțire cu numerele din concentrul 0-100	

- LA DISCIPLINA COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

1. Comunicare orală (ascultare, vorbire, interacțiune)

Acte de vorbire: a se prezenta şi a prezenta pe cineva, a identifica un obiect/ o persoană/ un loc, a cere şi a da informaţii, a formula o idee/ o părere/ o opinie/ o solicitare

Cuvântul. Propoziţia/ Enunţul

Introducerea cuvintelor noi în vocabularul propriu

Intonarea propoziţiilor exclamative

Dialogul

Iniţierea, menţinerea şi încheierea unui dialogdespre: şcoală, familie şi locuinţă, prieteni, colegi, mediul înconjurător, igiena clasei şi a locuinţei, conduita în mijloacele de transport în comun, în
sala de spectacol

Reguli de vorbire eficientă: elemente de politeţe verbală asociate actelor de limbaj utilizate (salutul, prezentarea, formularea unei cereri, ascultarea şi respectarea opiniei celuilalt)

Forme ale discursului oral

Povestireaunor întâmplări trăite sau observate

Repovestirea unor întâmplări citite

Descrierea unui obiect, fenomen sau a unei persoane
Reguli ale discursului oral
Pronunţie clară şi corectă
Acord de număr şi gen, fără terminologie
Intonaţie adecvată

COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Obiectiv operațional	**Strategii de terapie și recuperare**	**Intervalul de timp**	**Evaluarea și aprecierea evoluției**	
			Indicatori	**Instrumente**
-Să identifice semnificația unui mesaj oral din texte accesibile variate. -Să identifice informații variate dintr-un text audiat -Să identifice sunetele și silabele în cuvinte și cuvintele în enunțuri rostite cu claritate. -Să exprime interesul pentru receptarea de mesaje orale, în contexte de comunicare cunoscute	-valorificarea maximă a jocurilor -procedee de lucru simple cu grad mic de dificultate -stimularea corespunzătoare a senzaţiilor şi percepţiilor -valorificarea tuturor ariilor de stimulare şi a tuturor spaţiilor din şcoală cu care copilul vine în contact (care influenţează în mod pozitiv dezvoltarea	An școlar 2022-2023	**Criterii de evaluare minimale:** îmbogăţirea şi activizarea vocabularului, citirea și scrierea corectă a cuvintelor, frazelor, textelor, respectarea regulilor de scriere a cuvintelor (grupuri de litere *ce, ci, che, chi, ge, gi, ghe, ghi),* respectarea regulilor de despărțire a cuvintelor în silabe. **Criterii de evaluare maximale:** dezvoltarea capacităţii de a povesti în succesiune logică ceea ce a auzit, a	Fişe de lucru Teste de evaluare de cunoștințe Fişe de lucru Teste de evaluare de cunoștințe

-Să manifeste o atitudine deshisă față de comunicare în condițiile neînțelegerii textului audiat -Să formuleze enunțuri proprii în situații concrete de comunicare -Să transmită informații printr-o suită de enunțuri înlănțuite logic -Să participe cu interes la dialoguri în diverse contexte de comunicare -Să exprime expresiv ideile în contexte familiare manifestând interes și încredere în sine -Să citiească cuvinte și propoziții scurte, scrise cu litere de tipar sau de mână -Să identifice mesajul unui scurt text care prezintă întâmplări, fenomene -Să identifice semnificația unor simboluri din universul familiar care transmit mesaje simple	fizică, intelectuală, afectivă, senzorială şi socială a copilului) -adaptarea în mod flexibil la stilul de învăţare al copilului -promovarea învăţării colaborative, în grupuri mici pentru dezvoltarea abilităţilor sociale şi de comunicare		văzut și a citit, folosirea corectă a cuvintelor cu caracter abstract sau generalizator, redarea mesajului textului citit, utilizarea corectă a regulilor de scriere a cuvintelor, respectarea regulilor de scriere a cuvintelor cu cratimă, utilizarea corectă a semnelor de punctuație învățate în redactarea textelor. .	Fişe de lucru Teste de evaluare de cunoștințe Fişe de lucru Teste de evaluare de cunoștințe

-Să exprime interesul pentru lectura unor texte simple, susținute de suport imagistic -Să scrie mesaje, în diverse contexte de comunicare				

PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Petcu Alexandra

NUMELE ȘI PRENUMELE ELEVULUI :
DATA NAȘTERII:
CLASA: a III a
ANUL ȘCOLAR: 2023-2024
DIAGNOSTICUL:dificultăți de învățare
ECHIPA DE INTERVENȚIE: Prof. înv. primar Petcu Alexandra
Prof. itinerant și de sprijin Dima Corina Cezarina
Prof. logoped Bordeianu Raluca

- SCOPUL (COMPORTAMENTUL ȚINTĂ/REZULTATUL AȘTEPTAT)
  -reducerea dificultăţilor de învăţare prin exersarea şi dezvoltarea capacităţilor instrumentale citit – scris – calcul matematic.
- DURATA PROGRAMULUI: an școlar 2023-2024
- DATA ELABORĂRII PIP: 28.09.2023
- DOMENII DE INTERVENȚIE: Matematică și explorarea mediului
  Comunicare în limba română

- OBIECTIVE:
  PE TERMEN MEDIU:

- efectuarea unei game variate de exerciţii prin intermediul unor acţiuni simple, accesibile şi în ritm propriu atât la clasă cât şi individual în cadrul orelor de terapie pentru îmbogăţirea limbajului, dezvoltarea înţelegerii şi atitudinilor pozitive de relaţionare în grup;
- dezvoltarea potenţialului cognitiv al copilului în vederea integrării lui în grupul de copii şi în activităţile specifice activităţii de tip şcolar
- formarea abilităţilor, atitudinilor, priceperilor şi deprinderilor care să asigure o bună integrare şcolară
-îmbogăţirea bagajului de cunoştinţe, deprinderi în conformitate cu particularităţile de vârstă şi individuale
-dezvoltarea abilităţilor de comunicare
-socializare, relaţionare

PE TERMEN SCURT:

- LA DISCIPLINA MATEMATICĂ ȘI EXPLORAREA MEDIULUI

1.Să utilizeze numerele în calcule elementare
2.Să evidențieze caracteristicile geometrice ale unor obiecte localizate în spațiul înconjurător
3.Să identifice unele fenomene/ relații/ structuri din mediul apropiat
4.Generarea unor explicații simple prin folosirea unor elemente de logică
5.Rezolvarea de probleme pornind de la sortarea și reprezentarea unor date

- LA DISCIPLINA COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

1.Să recepteze mesaje orale în diverse contexte de comunicare

2.Să exprime mesaje orale în diverse situații de comunicare
3.Să recepteze mesaje scrise în contexte de comunicare cunoscute.
4.Să redacteze mesaje în diverse situații de comunicare

CONȚINUTUL ACTIVITĂȚILOR:

- LA DISCIPLINA MATEMATICĂ ȘI EXPLORAREA MEDIULUI

1. **Numere**

- **Numere naturale 0-100** recunoaştere, formare, citire, scriere (cu cifre), comparare, ordonare

2. **Figuri şi corpuri geometrice**

Orientare spaţială şi localizări în spaţiu

- Repere/direcţii în spaţiu : în, pe, deasupra, dedesubt, lângă, în faţa, în spatele, sus, jos, stânga, dreapta, orizontal, vertical, oblic

Figuri plane/ 2D

- Pătrat, dreptunghi, triunghi, cerc: denumire; conturare

3. **Măsurări**

Timp

- Ziua, săptămâna: denumire, ordonare
- Anotimpurile: denumire, ordonare

4. **Ştiinţele vieţii**

Corpul omenesc

- Părţi componente şi rolul lor
- Simţurile
- Igiena corpului
- Plante și animale (medii de viață, adaptări la medii de viață)

MATEMATICĂ ŞI EXPLORAREA MEDIULUI

Obiective pe termen lung	**Obiective de referinţă**	**Activităţi de învăţare**	**Criterii minimale pentru evaluarea progresului**	**Metode şi instrumente de evaluare**
1. Cunoaşterea şi utilizarea conceptelor specifice matematicii 2. Dezvoltarea capacităţilor de explorare/investigare şi rezolvare de probleme	- să scrie, să citească numerele naturale de la 0 la 31; - să compare două numere cu diferenţă de o unitate; - să completeze un şir de numere; - să scrie vecinii numerelor; - să exploreze modalităţi variate de compunere şi descompunere a numerelor, în concentrul 0 –	- exerciţii de numărare cu obiecte de la 0 la 100; - exerciţii de citire şi de scriere a numerelor naturale de la 0 la 100; - compararea şi ordonarea numerelor de la 0 la 100; - exerciţii compunere şi descompunere cu numere naturale de la 0 la 100; - exerciţii de alegere a unei descompuneri potrivite pentru efectuarea unui calcul; - rezolvarea de probleme cu obiecte sau cu desene simple: puncte, cerculeţe, linii etc.; - rezolvarea de probleme cu obiecte sau cu desene	- asociază mulţimi (alcătuite din obiecte identice, uşor de numărat), cu numărul lor (cardinalul mulţimii); - identifică cifra zecilor şi cifra unităţilor în scrierea unui număr de două cifre; -numără corect, crescător şi descrescător, din 1 în 1, în concentrul 0-20; - copiază, transcrie şi scrie după dictare cifrele, cu greşeli privind corectitudinea elementelor grafice, încadrarea în spaţiul de scriere, înclinarea; -efectuează adunări şi scăderi în concentrul 0-100, fără trecere peste ordin, utilizând simbolurile +, -, = în scrierea unui exerciţiu; - efectuează corect 50-60% din exerciţiile cu o singură operaţie cuprinsă într-o listă dată; - descompune numere naturale mai mici decât 100 în sume sau diferenţe, utilizând obiecte;	Evaluarea orală şi scrisă Aprecieri stimulative Evaluare cu mai multe reveniri Evaluări curente formative Probe scrise, fişe de lucru

	100 cu obiecte de sprijin; - să efectueze operaţii de adunare şi de scădere cu numere naturale de la 0 la 100 fără trecere peste ordin cu obiecte de sprijin;	simple: puncte, cerculeţe, linii etc.. -ex. de descompunere a numerelor în sume şi diferenţe ; -ex. de adunare şi scădere cu numere de la 0 la 100; -ex. de aflare a numărului necunoscut ; -ex. de verificare a rezultatului prin probă ; -ex. – joc pentru verbalizarea etapelor de calcul -ex. de analiză a părţilor componente ale unei probleme ; -ex de transformare a unei probleme păstrând numerele date -ex. de numărare cu pas dat „înainte” şi „înapoi” cu şi fără sprijin de obiecte sau desene ;	-rezolvă probleme cu date numerice şi enunţ sintetic, care presupun o singură operaţie, cu numere mai mici decât 100, recurgând la modelarea figurală a datelor problemei; - execută, parţial corect, în ritm propriu, comanda dată, după lămuriri suplimentare;	
3. Formarea şi dezvoltarea capacităţii de a comunica utilizând limbajul matematic 4. Dezvoltarea interesului şi a				

motivaţiei pentru studiul şi aplicarea matematicii în contexte variate	- să rezolve probleme care presupun o singură operaţie dintre cele învăţate.	-ex. de comparare a numerelor folosind diferite reprezentări ale acestora ; -compunerea şi descompunerea numerelor în s, z şi u .		

- LA DISCIPLINA COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

1. Formarea capacităţii de comunicare orală (ascultare, vorbire, interacţiune)
   - **Acte de vorbire:** a saluta persoane cunoscute, a se prezenta, a identifica un obiect, o persoană, a formula o rugăminte
   - **Cuvântul. Propoziţia/ Enunţul:** Utilizarea cuvintelor noi în enunţuri adecvate
   - **Dialogul:** Formularea de întrebări şi răspunsuri despre: jocuri şi jucării, membrii familiei, prieteni, animale, reguli de igienă alimentară şi personală
   - **Forme ale discursului oral:** Povestirea după imagini

2. Formarea capacităţii de citire/lectură
   Propoziţia/ enunţul (fără teoretizări): Formularea de propoziţii cu suport intuitiv

3. Formarea capacităţii de scriere/redactare
- **Simboluri neconvenţionale** folosite în exprimarea scrisă
- **Scrierea funcţională** folosind desene, simboluri

4. Elemente de construcţie a comunicării

Vocabular :
- **Cuvântul:**

Fonetică:
- **Sunete** specifice limbii române
- **Despărţirea cuvintelor** în silabe; Cuvinte alcătuite din două, trei și patru silabe.

COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Obiective pe termen scurt	Obiective operaţionale	Activităţi de învăţare	Criterii minimale pentru evaluarea progresului	Metode şi instrumente de evaluare
1. Dezvoltarea capacităţii de receptare a mesajului oral **2.** Dezvoltarea capacităţii de exprimare orală	- să înţeleagă semnificaţia globală a mesajului oral; - să sesizeze intuitive corectitudinea unei propoziţii ascultate; - să distingă cuvintele dintr-o propoziţie dată, silabele dintr-un cuvânt şi sunetele dintr-o silabă; - să sesizeze sensul cuvintelor într-un enunţ dat; Să formuleze clar şi correct	-exercitii de delimitare a cuvintelor in enunturi; -exerciții de stabilire a poziției unui cuvant intr-o propoziție; -jocuri de identificare a poziției silabelor în cuvânt; -exerciții de distingere a sunetului inițial, final sau din interiorul unei silabe sau al unui cuvant; -jocuri de punere in corespondenta a unui cuvant auzit cu imaginea corespunzatoare;	- înţelege semnificaţia globală a unui text scurt, după ascultarea repetată a acestuia, sau după lămuriri suplimentare; - formulează răspunsuri la întrebările puse, uneori cu imprecizii, corectate la solicitarea învăţătorului; - distinge şi delimitează cuvintele în propoziţii de două cuvinte, rostite clar de învăţător; - distinge, după auz, silabele şi sunetele, dintr-un cuvânt dat, de 3-4 silabe; - pronunţă, corect, cuvântul integral şi pe silabe, cu imprecizii corectate cu sprijinul învăţătorului;	Evaluarea orală şi scrisă Aprecieri stimulative Evaluare cu mai multe reveniri Evaluări curente formative Probe scrise, fişe de lucru

3. Dezvoltarea capacităţii de receptare a mesajuluiscris (citirea / lectura) **4.** Dezvoltarea capacităţii de exprimare scrisă	enunţuri verbale potrivite unor situaţii date; - să integreze cuvintele noi în enunţuri; -să identifice litere, grupuri de litere, silabe, cuvinte - să sesizeze legătura dintre enunţuri şi imaginile care le însoţesc - să desprindă semnificaţia globală a unui text citit - să scrie correct litere, silabe, cuvinte	-exerciții de despărțire a cuvintelor în silabe; - exerciţii de adoptare a poziţiei corecte și comode pentru scris; - exerciţii de scriere a literelor, silabelor, cuvintelor - exerciţii de scriere a cuvintelor, respectând forma, mărimea lor; - exerciţii de apreciere corecta a spaţiului dintre cuvinte; - dictări de silabe și cuvinte	- citeşte în ritm propriu silabe, cuvinte - citeşte cuvinte scrise, formate din silabe cunoscute; - copiază, transcrie şi scrie după dictare litere, silabe şi cuvinte cu abateri de la regulile grafice; -copiază/ transcrie/ scrie după dictare, cu unele omosiuni, inversiuni de litere, uneori cu abateri de la normele de aşezare în pagină, sau de la folosirea corectă a semnelor de punctuaţie;	

PLAN DE RECUPERARE

PROF. VASLE VICTORIŢA
GRĂDINIŢA NR.230, SECTOR 6, BUCUREŞTI

MANAGEMENTUL ACTIVITĂŢILOR REMEDIALE:
Organizarea sesiunii și a sitting-urilor:

- Se vor alterna sitting-urile pe covor cu cele la masa.
- Atunci când începem un sitting este important ca în zona de lucru să nu existe alți stimuli în afara materialelor de lucru, astfel încât copilul să nu fie ușor distras și tentat să scape din sarcină pentru a accesa jucăriile care îi sunt la îndemână.
- Este important să ne asiguram că i-am captat atenția înainte de a-i oferi SD-ul.
- Este important ca ritmul în care se desfașoară sitting-ul să fie unul altert și fluent, să nu existe pauze prea mari între trial-uri. De asemenea, vom aștepta maxim 3 secunde pentru un răspuns independent, iar daca copilul nu raspunde sau greșește, SD-ul va fi reluat, va fi promptat imediat. Ulterior, vom oferi o nouă oportunitate de răspuns pentru a obține un răspuns independent.

Se vor urmări în permanență următoarele:

1. Consolidarea și menținerea relației adult-copil – se va lucra în permanență activ la echipa dintre educator si copil, astfel încât acesta să fie motivat și să asocieze grupa cu un cadru plăcut. Acesta este un obiectiv pe care îl vom avea pe întreg parcursul activităților.
2. Testarea întăritorilor – se vor testa posibili întăritori și se va ține o evidență a acestora într-o fișa de notare zilnică a întăritorilor aleși. Acesta este un obiectiv pe care îl vom avea pe întreg parcursul anului. Se vor testa activități senzoriale, jucării, jocuri de interacțiune, alimente etc.
3. Testarea itemilor pentru programele stabilite în planul de intervenție. Educatorul va ține o evidență a itemilor testați și apoi va introduce treptat acei itemi corespunzatori fiecărui program, pe care copilul nu îi cunoaște.
4. Notarea în dosar – se va nota în dosar în fiecare ședință remedială. Vor exista foi cu numele programului, precum și lista itemilor în lucru și a itemilor masterați. Se va nota data introducerii fiecărui item, precum și data masterării acestuia. Criteriul de masterare este de 80% răspunsuri independente, trei sesiuni consecutive.
5. Alegerea potrivită a prompturilor și retragerea lor sistematică în timp – prompturile folosite vor fi cele mai puțin intruzive și potrivite pentru nivelul de dezvoltare al copilului. Acestea vor fi retrase sistematic in timp, scopul fiind acela ca acesta să demonstreze însușirea abilităților targetate și oferirea de răspunsuri independente.
6. Se va acorda atenție constant procesului de generalizare a cunoștințelor învățate.

NUME PROGRAM	DESCRIEREA PROGRAMULUI
Discriminare intrebari	MOD DE LUCRU: Se lucrează cu suport vizual. I se solicită copilului să răspundă la întrebări, în prezența suportului vizual. SD: Ce?/Cine?/Cum?/De ce?/Unde? R: Copilul răspunde la întrebări variate. Prompt - vizual și verbal. **Criteriu de masterare**: 3 activități consecutive răspunsuri independente în proportie de 80% (pentru fiecare item în parte).
SPUNE LUCRURI DESPRE TINE	MOD DE LUCRU: Se lucrează cu suport vizual Target-ul este să verbalizeze lucruri despre propria persoană: cum îl cheamă, câți ani are, cum are părul, cum are ochii, ce îi place/ce nu îi place să facă **SD:** Ce-mi poți spune despre tine?/Prezintă-te! **R**: Eu sunt . **Criteriu de masterare**: 3 activități consecutive răspunsuri independente în proportie de 80% (pentru fiecare item în parte).
Descriere de imagini complexe	Planşe cu diferite locaţii şi acţiuni realizate de copii, diverse personaje ; Copilul descrie imaginile folosind propoziţii cu sens din cel putin 3 cuvinte ; Educatorul corectează pronunţia cuvintelor ; Copilul este ajutat să formuleze propoziţii corespunzatoare imaginii (dacă nu realizeaza singura propozitie cu sens)
Cunostinţe generale	se lucrează cu ajutorul suportului vizual. Target-ul este să cunoască anumite caracteristici pentru diverse categorii. **Itemii vizaţi**: animale(salbatice/domestic, cum face x?, ce manancă X?; fructe, legume, anotimpuri, meserii, vehicule. **SD:** Ce poți să-mi spui despre x?/Ce știi despre x? Spune-mi ceva despre X **R:** Copilul enumeră câte 3 caracteristici pentru fiecare item **Criteriu de masterare**: 3 sedințe consecutive răspunsuri independente în proportie de 80% (pentru fiecare item în parte).
Inferente	Sesizare piese lipsa dintr-o imagine de ansamblu, de la un anumit obiect, animal, vehicul Copilul identifică elementele lipsă de la un întreg şi verbalizează menţinând contactul vizual cu adultul şi formulând o propoziţie cu sens, fără a fi distrasă de altceva. Materiale de lucru : carte inferente ; imagini cu diverse obiecte carora le lipseste un element ce poate fi sesizat de copil
Cauza-efect	MOD DE LUCRU: Se lucrează cu ajutorul pozelor Target-ul este ca cel mic să verbalizeze şi conştientizeze cauza. Exemplul SD: De ce ia baiatul umbrela? R: Pentru că plouă. Criteriu de masterare: 3 sedințe consecutive răspunsuri independente în proportie de 80% (pentru fiecare item în parte).

Activitati motricita& dezvoltare limbaj spontan	Colorat Grafisme Pictat Joc cu popice(cu alt copil) Joc cu mingea(cu alt copil) Fișe grădiniță cu subiecte tematice : toamna, începerea şcolii, Craciun, primavară, etc. Decupeaza si lipeste realizand diverse elemente specifice : vehicule, anotimpuri, animale, etc. *obiectivul este ca copilul să realizeze activităţile folosind un limbaj adecvat ; copilul formulează propoziţii cu sens şi complexe ;interactionează cu partenerul activitate adecvat ; isi asteapta randul ; este receptiva si atenta la partenerul de activitate ; ofera ajutor celuilalt copil dacă este cazul ;pune întrebari funcţionale.
Scheme de joc	Bucatar Doctor Mecanic Frizer Copilul se poate juca folosindu-si imaginatia cat mai mult, cu un minim de interventie din partea adultului(doar daca este neaparat nevoie) ; importanta este complexitatea jocului si limbajul complex si functional. **Obiectivele din cadrul jocurilor sunt** : jocul cu partener ; schimbul de obiecte/jucării cu alt copil ; atenţie faţă de activitate şi de acţiunile partenerului de joaca ; dezvoltarea unui limbaj complex şi funcţional ; adoptarea unui comportament adecvat contextului.
Gestionarea comportamentelor inadecvate	Completarea fişei **Frecvenţa comportamente** de catre educatori, parinti si consilier care interacţionează frecvent cu copilul şi întampină dificultaţi în relaţia cu el. **Comportamentul manifestat** : plans, ţipat, aruncat obiecte/itemi din cadrul programelor, limbaj inadecvat **Fişa se va completa în cadrul fiecarei activitaţi şi de cate ori copilul va manifesta un comportament nepotivit** **Funcţia de obtinere a atenţiei** : atunci cand copilul manifestă comportamente inadecvate pentru a obţne atenţia adulţilor sau a celor din jur, adultul nu îi va oferi atenţie pe comportamentele nepotrivite (fară contact vizual, fără explicaţii verbale, fără să îi atragem atenţia asupra comportamentului adoptat), **ci în momentul în care copilul se angajează în comportamente dezirabile, îi vom intari comportamentul şi o vom încuraja şi oferi atenţia dorită, redirecţionand-o către comportamente funcţionale ;** **Funcţia de evitare a sarcinilor**: atunci căND copilul adoptă un comportament nepotrivit, educatorul nu va acorda atenţie comportamentului şi ori de cate ori copilul are câteva momente în care nu manifestă comportamente inadecvate, va fi redirecţionat către finalizarea sarcinii date. În nici o situaţie copilul nu va obţine ieşirea din sarcina si accesul la o activitate/obiect prin manifestarea comportamentelor nepotivite.

	Funcţia de obţinere a unui obiect/activitate: Copilul se angajează în comportamente nepotrivite cu scopul de a avea acces la anumite materiale tangibile: obiecte, jucarii, recompense la care a avut acces în trecut; acele obiecte au valoare de recompensă/întaritor, deoarece el îşi doreşte obţinerea itemilor adoptând un comportament care în trecut a dus la obţinerea acelor recompense. **Adultul va oferi accesul la materialele respective numai după ce copilul se opreşte din comportamentul indezirabil şi îl înlocuieşte cu un comportament funcţional; adultul va modela comportamentul copilului şi îi va demonstra alternativa pe care o poate folosi pentru a obţine ce îşi doreşte : sa ceara verbal, copilul va fi promptat sa manifeste comportamente funcţionale în urma carora poate avea acces la obiectele dorite.**
Socializare si modelarea comportamentului social	Jocuri sociale ; **bus stop** ; **nu te supara frate** ; joc **caută şi găseşte** **Joc labirint cu întrebari** :materiale necesare : plansa de joc, zar, pioni. **Procedura** : planşa numerotată-fiecare numar de pe planşaă corespunde unui set de întrebari sociale pregatite pentru SD, la care ea ştie să raspundă ; **Obiective** : asteaptă rândul, raspunde în propoziţii complexe cu sens ; este atentă şi receptivă la joc. **Joc cu partener :** copiii implicati alaturi de copil vor împarti între ei jucariile, vor participa activ la joc ; comportamentele inadecvate ale copilului vor fi modelate ajutându-l să exprime verbal nevoile sau ce îl deranjeaza şi, de asemenea să accepte jocul în mod egal cu partenerul de joaca.

Intaritori şi recompense ce pot fi folosite pentru încurajarea copilului şi motivarea acestuia de a se angaja în comportamente adecvate:

- Buline cu feţe zambitoare
- Stampile pentru copii pe manuţă
- Steluţe
- Recompensă socială (bravo, foarte frumos, ce bine ai facut, etc.)
- Buline care conţin diverse personaje din desene animate preferate de cel mic

Recompensele se vor acorda ori de câte ori copilul realizează activităţile date, atunci când are un comportament adecvat, când limbajul este potrivit şi de fiecare data când aceasta manifestă un comportament social dezirabil.

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Prof. înv. primar Firu Mirela Alina
Școala Gimnazială ”Nanu Muscel” Câmpulung, Argeș

INFORMAȚII DE BAZĂ:

Numele elevului: ……

Vârsta: 7 ani

Clasa: I

Informații despre starea de sănătate a elevului: Stare bună de sănătate

Informații despre mediul social:

Climatul familial: Normal

Factori de natură educațională: Motivație slabă în raport cu școala; ușoară întârziere în receptarea mesajelor primite și în redarea mesajelor; pronunție deficitară; atenție deficitară; grad de concentrare scăzut; întârziere în redarea răspunsurilor; lipsa responsabilității comportamentale; hiperchinetic.

STAREA ACTUALĂ A ȘCOLARULUI

- **COMPORTAMENT COGNITIV**

-copilul răspunde greu cerințelor, solicitând repetarea acestora;

- **AUTONOMIA PERSONALĂ ȘI SOCIALĂ**
  - **Aria de autoservire:** carențe în comportamente motrice: mânuire obiecte, încercuire imagini, colorare zone solicitate și în gesturile social – utile în autogospodărire: să își ia singur materialul didactic, să se organizeze pe masa de lucru, să își caute obiectele în ghiozdan.
  - **Aria de socializare:** se enervează ușor, fără motiv aparent; s-a integrat cu mare greutate în grupul clasei; nu își asumă ceea ce greșește.
  - **Aria comportamentelor psihomotrice:** cunoaște schema corporală, întâmpină dificultăți în orientarea spațială; are deprinderi de igienă personală.

EVALUARE INIȚIALĂ

- **Instrumente folosite în evaluare:** observații curente, chestionare orale, aplicații practice, fișe de lucru utilizate la diferite activități, proba de evaluare, convorbire individuală și în grup, observația spontană și dirijată, discuții cu părinții elevului.
- **Psihodiagnostic:** adaptare inferioară la cerințele programei școlare pentru clasa I.

- **Capacități – competențe – abilități – lacune – nevoi:** competențe scăzute în desfășurarea activităților școlare și extrașcolare; nevoie de feed –back individual după fiecare sarcină școlară, fie de la profesor, fie de la un coleg.
- **Intervenții, antecedente:** a beneficiat de programe de logopedie personalizată anterior, în timpul grădiniței și al clasei pregătitoare, dar și de ședințe săptămânale cu psihopedagogul școlii.

ECHIPA DE INTERVENȚIE:

Profesor învățământ primar: ….

Cadre didactice implicate: profesorul de Limba franceză …, profesorul de Limba engleză …, profesorul de Religie …., profesorul de Educație fizică ….

Consilier psihopedagogic: …..

Logoped: …..

Perioada de intervenție: anul școlar 2023 – 2024

OBIECTIVELE PROGRAMULUI:

- **Pe termen lung:**
  - Dezvoltarea exprimării orale, înțelegerea și utilizarea corectă a semnificațiilor structurilor gramaticale;
  - Dezvoltarea creativității și a expresivității;
  - Dezvoltarea motricității mâinilor, dar și a altor părți ale corpului.
- **Pe termen scurt:**
  - Dezvoltarea capacității de citire / scriere;
  - Formarea abilităților de comunicare;
  - Participarea la activități de grup;
  - Participarea la activități specifice matematicii;
  - Formarea abilităților de participare la activități/ lecții;
  - Exprimarea în propoziții clare.

SCOPUL PROGRAMULUI: Formarea deprinderilor de exprimare verbală corectă fonetic, lexical, sintactic, folosind propoziții, de citire și de scriere cu litere mari și mici de tipar și de mână; Formarea capacității de explorare / investigare și rezolvare de probleme, utilizând concepte matematice.

DERULAREA PROGRAMULUI DE INTERVENȚIE

- Stimularea elevului în vederea reducerii dificultăților de învățare prin exersarea și dezvoltarea proceselor psihice (motivație, atenție, memorie), a unor trăsături pozitive de personalitate din domeniul afectiv și motivațional, a deprinderilor de muncă individuală;
- Implicarea părinților pentru a-l ajuta pe copil în asimilarea unor cunoștințe esențiale de coordonare spațio-temporală, de matematică, de dezvoltare a limbajului și a vocabularului, în învățarea responsabilității propriilor acțiuni, abilități de relaționare socială.

OBIECTIVE	METODE ȘI TEHNICI	MATERIALE UTILIZATE
Efectuarea unor exerciții de relaxare, pentru concentrarea atenției și dezvoltarea memoriei	-convorbirea -povestirea -exerciții de relaxare	-planșe -fișe de lucru -plastilină -cărți -puzzle
Stăpânirea și motivarea personală prin gestionarea adecvată a trăirilor afective/ negative;	-exerciții de autocunoaștere; -exerciții pentru creșterea stimei de sine și a încrederii în forțele proprii; -exerciții pentru managementul emoțiilor negative; -convorbirea; -problematizarea; -încurajarea;	-fișe de lucru -desene -joc de rol
Explicarea și formarea unor deprinderi eficiente de lucru	-explicația; -exercițiul;	-fișe de lucru -cartonașe -cărți de povești
Organizarea locului de învățare prin eliminarea elementelor distractoare	-convorbirea -exercițiul -încurajarea	
Sprijinirea copilului în parcurgerea materiei în ritm propriu	-tratarea diferențiată; -relaționarea empatică învățătoare – școlar – psiholog școlar; -activități complementare;	-planșe -jocuri -cărți, caiete -tabla interactivă
Constituirea unui orar și respectarea lui, oferirea de recompense	-convorbirea; -exercițiul;	-cartonașe cu sarcini
Măsuri unitare de susținere a copilului de către familie	-consultarea; -informarea; -empatia.	-monitorizarea succesului prin acordarea de fețe zâmbitoare

Frecvența activităților programului terapeutic este de o ședință pe săptămână (40-50 min)

Profesor înv. primar:

- Antrenează școlarul în activitățile specifice pe arii de stimulare sau recuperatorii și recreative, cu respectarea particularităților de vârstă și individuale;
- Lucrează diferențiat în cadrul orelor de curs, cu respectarea planificării materiei (cu revizuiri și curriculum adaptat).

Mijloace: probe de evaluare, fișe de lucru, planșe, jetoane, jocuri didactice, rechizite, tabla interactivă, obiecte de uz general.

Profesorii implicați:

- Monitorizează activitatea elevului la clasă;
- Întocmesc fişe de observaţie periodice;
- Adaptează materia de predat personalizat;
- Implică elevul în activităţi de grup.

Mijloace: fişe de lucru, jocuri de rol, activităţi de grup;

Prin acest program se urmăreşte:

- recuperarea laturilor disfuncţionale;
- însuşirea modalităţilor de autocontrol emoţional prin mijloace specifice
- structurarea unor comportamente dezirabile (elaborarea unor modele de comportament cu un grad mare de adaptare şcolară şi socială);
- consilierea comportamentală;
- antrenarea elevului în activităţi plăcute pentru a-l stimula;
- antrenarea elevului în activităţi extracurriculare;
- dezvoltarea autonomiei personale şi sociale;
- dezvoltarea capacităţii de orientare şi adaptare la mediu;
- dezvoltarea atitudinilor pozitive de relaţionare în grup.

CURRICULUM ADAPTAT PENTRU ELEVII CU CES
LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ
CLASA A VIII-A
AN ŞCOLAR 2023-2024

Prof. Diniș Adam Cristina
Școala Gimnazială ”Nicodim Ganea” Bistra

ARIA CURRICULARĂ: **LIMBĂ ŞI COMUNICARE**

DISCIPLINA: **LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ**

CURRICULUM APLICAT: **T.C. 4 ore/săptămână**

CLASA **a VIII-a**

MANUALUL UTILIZAT: **Limba și literatura română. Clasa a VII-a – Autori: Florentina Sâmihăian, Sofia Dobra, Monica Halaszi, Anca Davidoiu-Roman, Editura Art Klett, București, 2022**

Nr. crt.	Competențe generale	Competențe specifice Elev cu CES	Activități de învățare
1.	1. Participarea la interacţiuni verbale în diverse situaţii de comunicare, prin receptarea şi producerea textului oral	1.1 Sesizarea informațiilor dintr-un text 1.2. Prezentarea anumitor informații din text 1.3. Participarea la interacțiuni verbale diverse 1.4. Evaluarea comportamentelor și atitudinilor comunicative	- exerciții de identificare a ideilor principale; - exerciții de reconstituire cronologică a unor evenimente prezentate; - exerciții de asumare a unor diferite roluri;
2	2. Receptarea textului scris de diverse tipuri	2.1. Recunoașterea modurilor în care sunt organizate informațiile din texte literare , nonliterare, continue , discontinue și multimodale 2.2. Exprimarea unui punct de vedere 2.3. Adecvarea lecturii în funcție de tipul textului	- identificarea trăsăturilor specifice textelor literare; - formularea unui punct de vedere; -interpretarea unor comportamente;

		2.4. Dezvoltarea competenței de lectură	- povestirea unor secvențe din texte diverse;
3	3. Redactarea textului scris de diverse tipuri	3.1. Redactarea unui text 3.2. Redactarea unor texte în echipă 3.3. Utilizarea unor surse diverse pentru realizarea de texte 3.4. Evaluarea unui text redactat	-redactarea unor pagini de jurnal; - vizionarea și prezentarea unui film; - folosirea corectă a citatelor; -evaluarea propriilor comportamente și atitudini;
4	4. Utilizarea corectă, adecvată şi eficientă a limbii în procesul comunicării orale și scrise	4.1. Folosirea structurilor morfosintactice ale limbii române 4.2. Exprimarea clară a intenției comunicative 4.3. Căutarea formei corecte a unui cuvânt 4.4. raportarea conștientă la normă;	- exerciții de inițiere a unui dialog; - identificarea coordonatelor narative; -utilizarea corectă a dicționarului; - sesizarea greșelilor;
5	5. Exprimarea identității lingvistice și culturale proprii în context național și internațional	5.1. Cunoașterea unor tradiții românești 5.2. Compararea unor elemente privitoarea la cultura proprie și la cultura altor popoare	- exerciții de recitare a unor texte; -scrierea creativă a unor texte pe teme diverse;

Plan de intervenție personalizat CES

prof. Achim Manuela,
Colegiul Economic, Râmnicu Vâlcea

I. INFORMAȚII DE BAZĂ

Numele elevului: _____

Data nașterii: _____

Școala: Colegiul Economic, Râmnicu Vâlcea

Clasa: aIX-a

II. STAREA ACTUALĂ A COPILULUI

STAREA ACTUALĂ DE SĂNĂTATE: BUNA

Diagnostic medical: probleme din spectrul autist

Certificat de orientare școlară și profesională nr .... cu curriculum adaptat

III. EVALUAREA INIȚIALĂ.

prezentare sintetică: dificultate in intelegerea anumitor noțiuni complexe și rezolvarea de probleme cu grad mediu de dificultate

instrumente utilizate în evaluarea inițială: fișa psihopedagogică, Convorbirea individuală și de grup, Observația spontană și dirijată

DISCIPLINA/ ARIA CURRICULARĂ VIZATĂ DE PROGRAM: Limba și literatura română

INTERVENŢII ANTERIOARE: Intervenția cadrului didactic: profesorul de limba şi literatura română, lucrează cu elevul după curriculum-ul clasei ____; beneficiază de sprijinul părinților, al cadrelor didactice de la clasă, al consilierului școlar.

IV. PLANIFICAREA INTERVENŢIEI

Obiective generale ale programului de intervenţie:

- dezvoltarea abilităților de comunicare
- dezvoltarea abilităților de lucru individual și în echipă
- aplicarea noțiunilor de bază în rezolvarea sarcinilor

Data începerii administrării programului: _____

Interval de timp / *Perioada de intervenție*: an școlar 2023-2024

V. CONTEXT:

Elevul provine dintr-o familie unită și implicată, nu întâmpină probleme de absenteism școlar, comunicarea cu familia și relaționarea generală cu elevul în cauză este bună. Vând și calitatea de diriginte la clasă, am discutat cu părinții elevului și am apreciat că familia a încurajat continuarea studiilor la liceu. Cu toate acestea, elevul își înțelege situația, crede că este mai puțin capabil decât ceilalți și se teme de eșec. Nu dovedește însă înțelegere pentru ceilalți, supărându-se zgomotos și chiar foarte tare uneori, atunci când nu este ajutat (lăsat să copieze, explicații suplimentare). Scopul activităţilor complexe desfăşurate în timpul orelor și, mai ales în colaborare cu profesorul psiholog/consilierul școlar, constă în înlăturarea şi diminuarea dificultăţilor determinate de deficienţele pe care le are, urmărind realizarea unei pregătiri şcolare şi unei socializări la nivelul maxim al potenţialului său.

VI. PROGRAMUL DE INTERVENȚIE:

Echipa de intervenție:

- responsabil de caz, Achim Manuela - profesor de limba și literatura română

- , ... - consilier scolar

Obiective	***Metode și mijloace de realizare***	***Metode și instrumente de evaluare***	***Criterii minimale de apreciere a progreselor***
Să citească corect şi în ritm propriu un text la prima vedere	exerciţii variate de citire sub îndrumarea profesorului Explicatia, Conversatia, Demonstratia	Evaluare orală – Pentru fixare se va relua activitatea.	elevul şi-a îmbunătăţit capacitatea de citire a unui text.
Să transcrie corect, lizibil şi îngrijit	Exerciţii de transcriere a unor texte cunoscute.	Evaluări orale și scrise în ritmul propriu Observare sistematică	Transcrie și rezolvă cerința
Să desprindă informaţiile esenţiale din textul	exercitii de citire şi rezumare a unui text sub îndrumarea profesorului	Evaluări orale Aprecieri stimulative	Citește textele prezentate Completează

citit	aplicaţii pe text		enunţurile incomplete
Să identifice şi să explice termeni lingvistici simpli Să înţeleagă un mesaj scris sau oral Să comunice corect şi coerent un mesaj oral sau scris	Explicaţia Exerciţii de identificare a noţiunilor literare	Recunoașterea unor texte şi noţiuni Se va realiza evaluarea continuă prin: -utilizarea aprecierilor verbale, - observarea progresului realizat -aprecierea şi încurajarea colaborării cu ceilalţi. Evaluarea finală va viza atingerea criteriilor minime de progres.	Explică termenii lingvistici simpli Comunică coerent mesajul textului
Să prezinte tema, subiectul textului citit, personajele participante la întâmplări	prezintă cu cuvintele sale ideea generală a textului descrie întâmplările la care participă personajele exerciţii pe text sub îndrumarea profesorului.	Evaluare orală și scrisă	Descrie tema textului
Să identifice noţiuni predate în texte diferite	Lucrul cu manualul Explicaţia	Evaluări orale Fișe de evaluare formativă	Identifică noțiuni predate în texte diferite
Să utilizeze în context nou informaţiile primite din diverse surse	Descrierea cu cuvinte proprii a noţiunilor literare înţelese dintr-un text la prima vedere. Conversaţia euristică, explicaţia, exerciţiul	Evaluarea orală va fi preponderentă, dar va alterna cu evaluarea scrisă	Utilizeaza în context nou informațiile primite

VII. RECOMANDĂRI: continuarea predării și evaluării personalizate conform recomandărilor speciliaștilor și realizarea unor activități de consiliere școlară cu elevii clasei, pentru îmbunătățirea relației dintre ei, dar , mai ales pentru dezvoltarea empatiei în rândul colegilor.

PLAN DE INTERVENȚIE REMEDIALĂ

Prof. înv.preșcolar ȚEPELE TEODORA ALINA
Liceul Teoretic „ Gabriel Țepelea„ Borod

DATE DESPRE COPIL:
Numele și prenumele copilului: C.A.N
Vârsta: 4 ani
Domiciliul: Borod
Instituția de învățământ: G.P.N NR1 BOROD
ECHIPA DE LUCRU: educatoarea grupei
PROBLEME CU CARE SE CONFRUNTĂ COPILUL:
***Diagnostic* :**

- ***medical***: TSA ,tulburare generală de dezvoltare pshimotorie,întârziere în dezvoltarea limbajului expresiv
- ***psihopedagogic*** : întârziere în apariția și dezvoltarea limbajului și a comunicării orale, stări de discordanță afectiv relațională, adaptare inferioară la cerințele programei pentru preșcolari nivelul I.

Sursa-evaluarea inițială: probele curriculare aplicate , convorbiri individuale și în grup, observația spontană și dirijată, chestionare aplicate părinților.

REZULTATELE EVALUĂRII INIȚIALE:

- Instrumente folosite în evaluare : probe curriculare, chestionare pentru familie, convorbiri individuale și în grup, observația spontană și dirijată.

Limbaj și comportament cognitiv:

- limbaj și comunicare: posibilități de exprimare reduse, tulburări de pronunție-dislalie simplă (sigmatism, rotacism), funcțională periferică-dificultăți de analiză și sinteză fonematică, vocabular sărac.
- matematic: nu cunoaște culorile și de aici rezultă și imposibilitatea de a forma grupe după criteriul culorii, nu înțelege noțiunea de număr, nu are formată deprinderea de a număra în concentrul 0-5.

Autonomie personală și socială:

- ***Aria de autoservire***
  Deprinderile de igienă personală și de păstrare a sănătății nu sunt dezvoltate: nu știe să folosească corect apa, săpunul, nu știe să mănânce ordonat, nu știe să se îmbrace singur, are mereu nevoie de ajutor.
- ***Aria de socializare :***

Conduite și atitudini sociale dominate de imaturitate afectivă și stări contradictorii (stări de veselie sau de tristețe fără motiv) Relațiile cu colegii de grupă sunt fragile, iar problemele de limbă și comunicare contribuie mult la starea sa de izolare. Prezintă posibilități reduse pentru dezvoltarea atitudinilor de relaționare pozitivă în grup, uneori dorește să se joace cu ceilalți copii, să li se alăture la joacă ,dar nu știe cum să procedeze.

TIPUL DE PROGRAM PROPUS: Plan remedial

PERIOADA DE IMPLEMENTARE A PLANULUI : an scolar

PRIORITĂȚI

Domeniul de interventie:

- limbaj și comunicare,
- autonomie socială

I.Domeniul limbaj și comunicare:

Formarea și dezvoltarea capacității de comunicare prin limbaj verbal- oral prin:

O1.1 Formarea abilităților de întelegere a limbajului;
O1.2 Dezvoltarea auzului fonematic;
O1.3 Dezvoltarea capacității de a verbaliza întâmplările trăite și cunoștințele însușite;
O1.4 Activizarea și îmbogățirea vocabularului ;
O1.5 Formarea capacității de a formula propoziții simple.

II . Domeniul autonomie socială:

Formarea deprinderilor de autonomie socială prin :

O2.1 Participarea activă la jocurile și activitățile grupei;
O2.2 Respectarea regulilor și normelor de comportare corectă în grup, în situații diferite(sala de grupă,curte,parc,excursii,evenimente).

I. DOMENIUL: *LIMBAJ ŞI COMUNICARE*

Obiective educaţionale	Conţinuturi/Activităţi de învăţare	Mijloace de realizare	Perioada de intervenție	Criterii minimale de evaluare a progresului	Metode şi instrumente de evaluare
1. FORMAREA ŞI DEZVOLTAREA ABILITĂŢILOR DE IMITARE: O 1.1: să imite sunete din mediu, onomatopee;	- Exerciţii de reproducere a unor sunete Stimulare şi dezvoltarea comunicării	- Joc- exerciţiu: Jocul onomatopeelor Cum face?		- reproduce corect 3 din 6 sunete indicate	Fişa de monitorizare
O1.2: să imite prin voce intonaţia vocii altora (după modelul educatoarei)	- Exerciţii de intonaţie cu inflexiuni ale vocii Activitate de dezvoltare personală	- Spune la fel ca mine! Imită-mă!	-n an școlar	- reuşeşte să execute corect 4 din 5 exerciţii	Fişa de monitorizare
O1.3: să repete versuri simple după educatoare.	- Învăţarea unor poezii, versuri rimate Stimulare şi dezvoltarea comunicării	- Memorizare		- redă corect 4 versuri	Chestionare orală Fişa de monitorizare
2. FORMAREA ŞI DEZVOLTAREA CAPACITĂŢII DE COMUNICARE PRIN LIMBAJ VERBAL-ORAL: O 2.1: să numească obiecte, acţiuni sau locuri;	- Exerciţii de pronunţare corectă a cuvintelor Stimulare şi dezvoltarea comunicării	- Joc verbal: Spune ce este! Ce face copilul? Unde se află...?		- numeşte 10 obiecte, acţiuni sau locuri	Chestionare orală Fişa de monitorizare
O 2.2: să construiască cu ajutor propoziţii simple (din două-trei cuvinte).	- Exerciţii de formare a unor propoziţii simple Stimulare şi dezvoltarea comunicării	- Joc verbal: Să vorbim frumos!		- formulează corect 4 propoziţii de trei cuvinte	Chestionare orală Fişa de monitorizare

Obiective educaţionale	Conţinuturi/Activităţi de învăţare	Mijloace de realizare	Perioada de intervenţie	Criterii minimale de evaluare a progresului	Metode şi instrumente de evaluare
1. FORMAREA DEPRINDERILOR DE INTEGRARE ÎN COLECTIV: O1.1: să participe şi să se implice activ în activităţile de grup şi jocurile colective O1.2: să-şi aleagă un partener de joacă în jocurile colective **2. FORMAREA DEPRINDERILOR DE COMPORTARE CIVILIZATĂ:** O2.1.- să respecte regulile şi normele de comportare în cadrul grupei de copii O2.2.- să salute persoanele familiare adulţi şi copii, la întâlnirea cu acestea	formulele de salut	Joc-exerciţiu	-un an școlar		Fişa de monitorizare Fişa de monitorizare Activitate practică Fişa de monitorizare Activitate practică Fişa de monitorizare Chestionare orală Fişa de monitorizare

EVALUAREA PERIODICĂ:

Obiective realizate:

- să recunoască obiecte care nu sunt prezente când este descrisă funcţia lor;
- să identifice obiectul diferit dintr-o grupă de mai multe obiecte identice;
- să imite sunete din mediu, onomatopee;
- să imite prin propria voce intonaţia vocii altora;
- să numească obiecte, acţiuni sau locuri.

Dificultăţi întâmpinate:

- prezenţa unor tulburări de pronunţie**;** decalaj între limbajul expresiv şi cel receptiv;
- slabă percepţie a obiectelor din mediul înconjurător; slabă coordonare oculo-motorie;
- dificultăţi în organizarea conduitelor, comportamentelor şi a relaţionării în cadrul colectivului de copii.

Metode cu impact ridicat: - Pozitiv: jocul
- Negativ: munca independentă

Revizuirea programului de intervenţie: Se vor alege din obiectivele propuse, cele care au fost atinse şi se vor elimina, iar cele care au fost realizate parţial se vor relua, folosind şi alte mijloace de realizare.

Recomandări particulare:

Se recomandă exerciţii compensatorii în afara programului şi în familie.

CURRICULUM ADAPTAT PENTRU PREȘCOLAR CU CES

PROF.ÎNV.PREȘCOLAR MORONG ANAMARIA
LICEUL TEORETIC ,, GABRIEL ȚEPELEA,, BOROD

Structura programului de intervenție personalizată

1. Domeniul Limbă și comunicare

OBIECTIVE	ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE/ METODE ȘI MIJLOACE DE REALIZARE	PERIOADA DE TIMP	CRITERII DE EVALUARE	METODE ȘI INSTRUMENTE DE EVALUARE
-Să pronunțe corect sunetele limbii romane (vocale și consoane); -Să pronunțe numele și prenumele său. -Să formeze propoziții simple. -Să cunoască numele tuturor copiilor, al doamnei educatoare, grupa din care face parte.	Joc-exercitiu: ***„Pe mine mă cheamă…”*** Joc didactic:***„ Spune ce vezi?”*** Convorbire: ***„Cum ne jucăm la grădiniță!”***	sept.2023 nov. 2023 periodic	Identifică și numește toți copiii. Pronunță numele și prenumele cu ajutorul educatoarei. Denumește obiecte cu ajutorul educatatoarei.	Orale Încurajarea și stimularea; Întărire pozitivă
-Să recunoască vecinătățile sălii de clasă; -Să numească grupele vecine. (mică, mare, pregătitoare).	Vizită în grădiniță și la celelalte grupe vecine. Dialogul.	2-3 zile Sept. 2023	Identifică și numește locurile cerute	Deplasare prin grădiniță
- Să pronunţe corect şi clar sunete, cuvinte şi enunţuri simple. - Să asocieze cuvântul potrivit imaginii date.	Exercitii de exprimare corectă a obiectelor și lucrurilor din imaginea dată, identificarea culorilor și a obiectelor. Formulare de enunțuri simple. ***Joc didactic – „Denumește imaginea printr-un cuvânt!”***	3-30 oct. 2023 (4 săpt)	Exprimă corect denumirea obiectelor și lucrurilor cerute, singur sau cu ajutor.	Aprecieri verbale
-Să recunoască părți componente ale corpului omenesc; -Să denumească părțile componente ale corpului omenesc, simțurile.	Exercitiile de identificare a părților corpului omenesc și de exprimare corectă. ***Memorizare:*** ***„Chipul meu?”, „Ce am?”***	1-20 nov. 2023 (3 săpt)	Se exprimă singur sau cu ajutor; Arată singur sau cu ajutor.	Aprecieri stimulatoare.
-Să numeasca membrii familiei sale. -Să cunoască puține informații despre fiecare membru.	***ALA - Joc de rol „De-a mama și de-a tata”, „De-a frații”, „De-a bunicii”*** etc. Exercitii de dezvotare a vocabularului.	21-30 nov.2023 Periodic	Identifică membrii familiei, îi numește singur din fotografii	Aprecieri verbale, acordarea de stimulente

-Să denumească anotimpul, să numească cel puţin două caracteristici. -Să denumeasca culorile caracteristice.	Exercitii de exprimare corectă a denumirii plantelor din imaginea dată şi de identificare a culorilor regăsite la plantele prezentate; Jocuri senzoriale; ,,Ce culoare are floarea?”, ,,Arată culoarea…”	Mai 2024	Exprimă corect denumirea anotimpului şi caracteristicile cu ajutor sau singur. Denumeşte culorile galben,verde.	Aprecieri verbale și stimulente
-Să asculte cu atenție un text literar și să rețină câteva idei principale în succesiunea lor logică. -Să știe care sunt personaje pozitive și care sunt personaje negative.	***DLC- „Capra cu trei iezi”, „Povestea celor doi arici: Ghimpici și Ghimpișor”*** Așază silueta unui animal la locul potrivit. Exerciții de exprimare corectă. ***„Îl așteptăm pe Moș Crăciun!”*** Exerciții de memorare.	Ianuarie, februarie 2024 periodic	Numește personajele din poveste, povestește cu ajutorul educatoarei un fragment preferat.	Încurajări, stimulente; Încurajari verbale, primește stimulente, în piept, reprezentând personajul preferat din poveste.

2. Domeniul Științe

-Să numere corect, crescător, ordinal și cardinal, în limitele 1-5. -Să clasifice obiecte după criteriul culorii. -Să sorteze obiecte după criteriul mărime. -Să identifice cifrele 1, 2, 3.	***DȘ - Jocul „Coșul cu jucării”*** Exerciții de numărare. Joc-exercițiu ***„Formează mulțimi după...”*** ***„Separă cercurile roșii de cele galbene!”*** ***„Colorează ciuperca mică și morcovul mare!”*** Joc didactic: ***„Grupează cum îți spun!”*** Jocuri muzicale***:*** ***„Numărătoarea”, Unu-i soarele pe cer!”*** Fișe de lucru:	Septembrie, ocombrie, noiembrie, 2023	Numără, cu ajutor, jucăriile din coș. Separă cu dificultate cercurile roșii de celelalte cercuri. Colorează ori obiectele mici ori obiectele mari. Colorează parțial grupa cu trei și nu încercuiește cifra corespunzătoare.	Aprecieri verbale, acordarea de stimulente
-Să denumească anotimpul, să numească cel puţin două caracteristici. -Să enumere părțile componente ale propriului corp. -Să identifice fructe și legume.	***DȘ - „După mine cine vine?”*** ***„Care sunt culorile toamnei?”*** Observare ***„Eu, la gradiniță”*** Lectură după imagini ***„Vitamine, de la cine?”***	Oct. nov. 2023	Exprimă corect denumirea anotimpului şi caracteristicile cu ajutor sau singur. Identifică ori unele, ori altele. Recunoaște legume și fructe.	Aprecieri verbale

-Să identifice animalele domestice și sălbatice.	Cântec ***„Graiul animalelor”*** Joc de masă ***„Alege animale salbatice”*** Fișe de lucru ***- Jocul „Cine a venit la noi?”***		Identifică animalele domestice, dar nu pe cele sălbatice sau invers.	
-Să observe plantele din imagini . Să recunoască plantele cerute. -Să formuleze enunţuri simple pe baza unor imagini sau situaţii expuse. -Să recunoască culorile regăsite la plantele propuse. -Să cunoască părţile componente ale unei plante. -Să recunoască culorile regăsite la plantele propuse	***„Grădina cu zarzavaturi”.*** Exercitii de identificare și recunoaștere . Exerciţii şi jocuri senzoriale: ***„Ce culoare are?”, „Arată culoarea..”, Ce culoare se potriveşte?”*** Observare directă, exerciţii de analiză, exerciţii de completare, jocuri: ***„Cine sunt eu?”, „Cum mă cheamă?”, „Unde se potriveşte?”*** Exerciţii şi jocuri senzoriale: ***„Ce culoare are?”, „Arată culoarea..”, Ce culoare se potriveşte?”***	Nov. 2023 Aprilie 2024 Oct. Nov. 2023 Aprilie- Mai 2024	Observă, recunoaște și numește, cu ajutor, câteva dintre plante. Găseşte şi numeşte culoarea cerută, singur sau cu ajutor. Repetă după educatoare, potriveşte, denumeşte singur sau cu ajutor	Încurajari verbale, primește stimulente în piept, reprezentând florile observate. Apreciere pozitivă; fișă individuală de lucru
-Să aranjeze figurile geometrice. -Să recunoască forma geometrică cerută sau culoarea acestora.	***DȘ - „Găsește triunghiul colorat!”*** Exerciții de corecție a pronunției.	Dec. Ian. 2024 Periodic	Găsește și numește figura cerută, singur sau cu ajutor.	Aprecieri verbale
- Să se orienteze corect în spaţiul de colorare. - Să denumească şi să folosească corect instrumentele de lucru.	***ALA – „Ghetuța lui Moș Nicolae”*** ***„Felicitare pentru mama”***	Periodic	Scrie pe spațiile date, semnele grafice, cu ajutorul punctelor de sprijin.	Aprecieri verbale; Încurajări; Stimulente.
-Să învețe o poezie despre Moș Crăciun.	***DLC – „Uite, vine Moș Crăciun!”***	1-15 dec.2023	Repetă după educatoare, după bunică, spune singur sau cu ajutor	Participarea activă la serbare
-Să observe și să cunoască mijloacele de transport.	***DȘ - „Cu ce călătorim?”*** Dialogul Explicația	Mai 2024	Observă, atinge și denumește jucăriile singur sau cu ajutor	Încurajări verbale
-Să participe la o activitate în clasă, în mod direct.	***ALA - „Și eu vreau să fiu lăudat !”***- joc	Iun. 2024		Aprecieri verbale

3. DOMENIUL OM ȘI SOCIETATE
Educație pentru societate - probe orale, practic-acționale

- Să utilizeze formule de salut. - Salută frumos la sosire „Bună dimineața!”, salută frumos la plecare „Bună ziua!”. -Să aplice norme de conviețuire în grup. - Să redea numele părinților. - Să utilizeze formule de politețe „te rog!”, „mulțumesc”, iartă-mă!”.	Rutine ***„ Bună dimineaţa!, Bună ziua! ”*** Convorbire ***„Cum ne comportăm la grădiniță?”*** Joc-exercitiu ***„Mama mea și tatăl meu”***	Tot anul scolar	Utilizează formule de salut, la venire și la plecarea din gradiniță, cu ajutorul părintelui sau a educatoarei.	Încurajări verbale
	„Roagă papușa să-ți dea o jucărie!”	Sept. 2023	Acceptă, dar nu respectă regulile de conviețuire în grup.	Aprecieri verbale
	„Spune cum o/îl cheamă pe mama/tata!”	. Oct. 2023	Redă parțial numele părinților.	Aprecieri verbale
-Să rupă hârtia în bucăți. -Să mototolească hârtia. -Să redea o temă, prin lipire, utilizând corespunzator instrumentele de lucru.	Lucru pe centre de interes - ***Artă*** ***„Bucățele, bucățele”*** - Lucru pe centre de interes - **Artă** ***„Bulgărași din hârtie”*** - Activitate practică ***„Mărul fermecat”***	Tot anul scolar	Rupe hârtia în bucăți, cu ajutorul educatoarei. Mototolește hârtia dată, cu ajutorul educatoarei. Completează spațiul din interiorul mărului.	Aprecieri verbale

4. DOMENIUL ESTETIC SI CREATIV
Activitate artistico-plastică - probe practic-acționale.

- Să reproducă din imaginație o temă la alegere. -Să redea, cu ajutorul plastilinei, diferite forme/elemente.	Activitate artistico-plastică Desen cu temă la alegerea copiilor ***„Desenează tot ce dorești tu!”*** - Lucru pe centre- Arta Pictură cu temă la alegerea copiilor ***„Picteaza ce doresti tu!”***	Tot anul școlar	Mâzgălește foaia cu o culoare sau mai multe culori. Pictează foia cu o culoare sau mai multe culori, fără elemente. Modelează doar cu ajutorul educatoarei.	Încurajări verbale Încurajarea și stimularea; Întărire pozitivă

-Să reproducă individual un cântecel sau un fragment dintr-un cântecel la alegere. -Să execute mișcări asociindu-le după melodia și ritmul unui cântec. -Să asculte, să cânte colinde românești tradiționale. Să participe la serbarea de Crăciun.	-Lucru pe centre- Arta-modelaj ***„Modelează ce îți place ție!”*** ***„Să cântăm un cântecel!”*** -Joc muzical ***„La pădure”*** ***„Ascultăm și cântăm colinde!”***	Decembrie 2023	Execută mișcări la întâmplare. Execută parțial mișcări după melodia și ritmul cântecului. Învață să cânte împreună cu ceilalți copii din grupă.	Aprecieri verbale, acordarea de stimulente

5. Domeniul psihomotric

-Să recunoască componentele spațiale și să se orienteze adecvat.	Exerciții și locuri de mișcare ce vizează: ***a)direcția:*** înainte/înapoi sus/jos; stânga/dreapta ***b) distanța:*** aproape/departe ***c) pozițiile față de obiecte:*** lângă, pe, sub. Exerciții de mișcare: sus-jos, pe, sub, lângă, pe etc. Jocuri: ***„Unde sunt?”, Arată sus-jos...”, „Luați seama bine!”*** Jocuri de căutare a unor obiecte așezate în diferite poziții spațiale; Rezolvarea unor fișe cu sarcini de orientare spațială**.** ***ALA - „Unde s-a ascuns iepurașul?”***	Tot anul școlar	Corectitudinea și rapiditatea reacțiilor la comenzi; - Identificarea și precizarea corectă a pozițiilor spațiale ale obiectelor folosite în joc; - Recunoașterea și denumirea unor poziții spațiale ale obiectelor din imagini.	Observarea comportamentului; Chestionarea orală pentru conștientizare a pozițiilor spațiale; Aprecieri stimulative; Întreceri Analiza produselor activității (modul de rezolvare a fișelor)
Mers și alergări	- să se ridice în poziție șezândă din culcat; - să-și mențină poziția șezândă 5-10 min.		- să se aplece cu flexia genunchilor dupa un obiect și să se ridice.	
Sărituri	-să sară pe loc pe ambele picioare;		- să sară pe loc într-un picior.	
Apucare, aruncare, prindere	-să prindă cu ambele mâini un obiect (minge); - să apuce un obiect cu două degete;	Tot anul școlar	-să arunce obiecte de anumite mărimi cu o mână (stanga/dreapta); - să prindă cu ambele mâini un obiect.	

Echilibru	-să lovească cu piciorul o minge mare, mică, grea; să stea într-un picior(3-5 sec).		- să coboare scările, ținându-se de balustradă;	
-Să perceapă componentele temporale care vizează ritmul mișcărilor. -Să execute diferite deprinderi motrice însușite la grupa mică. -Să execute la comandă mișcări ale diferitelor segmente ale corpului. - Să-şi coordoneze gesturile şi mişcările, pentru a reda grafic sarcina cerută. - să pună și să scoată obiecte mici în/din cutii; - să bată din palme; - să construiască un turn din mai multe cuburi; - să imite anumite acțiuni simple (deschide/închide ușa, învârte cheia etc); - să realizeze după model, mișcari repetitive; - să bobineze un fir gros pe o bobină mare; - să mototolească hârtia; - să deșurubeze jucării;	- Exerciții efectuate pe loc și în deplasare, cu respectarea duratei, tempoului, intensității. - Exerciții și jocuri de mișcare cu utilizarea onomatopeelor și a versurilor ritmate**: *„Cioc-boc, treci la loc!”, „Unu-doi, unu-doi/Faceți toți la fel ca noi!”*** Joc motric ***„ Fă ca mine!”*** ***„Copii, copii veniti la jucarii!”*** ***„Alergă la ursuleț!”*** ***ALA-DPM „Mergi cât durează melodia!”, „Aleargă mai repede!”, „Păşeşte mai rar!”, „Mergi uşor pe vârfuri!”, „Bate pasul!”*** ***ALA – liniuțe oblice spre stânga/dreapta, orizontale, verticale etc.*** ***„Încercuieşte floarea de sus!”,*** ***„Subliniază rădăcina!”*** etc. - să realizeze în maniera proprie, dactilopicturi; - să atingă degetul mare de fiecare deget; - să apuce creionul între degetul mare și arătător; - să înșire pe sfoară mărgele mari;	Tot anul școlar	Răspunde corect motric la comenzile educatoarei. -Execută mișcări la ritmul indicat. Execută deprinderea motrică de a alerga, doar cu ajutorul educatoarei. Execută la întâmplare mișcări ale diferitelor segmente ale corpului. Nu execută corect semnele grafice. ***„Încercuieşte floarea de sus!”,*** ***„Subliniază rădăcina!”*** etc . - să realizeze diverse imagini prin lipirea părților componente (casă, brăduț, omul) de dimensiuni mari; - să rostogolească forme din plastilină; - să coloreze respectând conturul; -să asambleze un puzzle din mai multe piese mari; - să despacheteze diverse obiecte, prin ruperea hârtiei;	Analiza modului cum respectă durata, tempoul, intensitatea în timpul executării mișcărilor; -Aprecieri verbale; -Încurajări; -Stimulente. Aprecieri stimulative; Aprecieri verbale, acordarea de stimulente Aprecieri verbale, acordarea de stimulente

Plan de acțiune pentru integrarea copiilor cu dizabilități

GHEORGHE GABRIELA
ŞCOALA GIMNAZIALĂ NR. 62, BUCUREŞTI, SECTOR 2

CLASA: a V a

DIAGNOSTICUL: PARAPAREZĂ SPASTICĂ; ADHD , Formă severă, dislalie polimorfă; Intelect de limită

ECHIPA DE INTERVENŢIE: Profesor itinerant şi de sprijin, profesor diriginte, consilier scolar

SCOPUL (COMPORTAMENTUL ȚINTĂ/REZULTATUL AȘTEPTAT)

- ✓ Stimularea funcţională a comportamentului motor, verbal, acţional-relaţional, afectiv-atitudinal în învăţarea dirijată, şcolară;
- ✓ Stimularea capacităţii mnezice;
- ✓ Valorificarea potenţialului de învăţare;

OBIECTIVE PE TERMEN SCURT:

- să cunoască şi să utilizeze semnificația poziției cifrelor în formarea unui număr natural până la ordinul miilor
- să scrie, să citească, să compare, să ordoneze, să facă estimări folosind numere naturale mai mici decât 10 000
- să deseneze formele plane utilizând şablonul
- să utilizeze numere fracţionare pentru a exprima subdiviziuni ale întregului

OBIECTIVE PE TERMEN MEDIU:

- Însuşirea, la nivel minimal, a sistemului de cunoştinţe din cadrul programei clasei a V-a;
- Stimularea capacităţii mnezice;
- Dobândirea unor deprinderi de calcul eficient.

DURATA PROGRAMULUI: anul școlar

DOMENIUL / DOMENII DE INTERVENŢIE: MATEMATICĂ

DATA ELABORARII PIP: Februarie

DATA REVIZUIRII PIP: Iunie

CONȚINUTUL ACTIVITĂȚILOR:

NUMERE NATURALE : Operaţii cu numere naturale. Scrierea şi citirea numerelor naturale; reprezentarea pe axa numerelor; compararea şi ordonarea numerelor naturale; aproximări, estimări

Adunarea numerelor naturale, proprietăţi; scăderea numerelor naturale. Înmulţirea numerelor naturale, proprietăţi; factor comun. Împărţirea cu rest zero a numerelor naturale; împărţirea cu rest a numerelor naturale. Puterea cu exponent natural a unui număr natural; pătratul unui număr natural; reguli de calcul cu puteri; compararea puterilor; scrierea în baza 10; scrierea în baza 2 (fără operații). Ordinea efectuării operaţiilor; utilizarea parantezelor: rotunde, pătrate şi acolade. Metode aritmetice de rezolvare a problemelor: metoda reducerii la unitate, metoda comparaţiei, metoda figurativă, metoda mersului invers, metoda falsei ipoteze .

Nr. crt.	**Obiectiv operaţional**	**Strategii de terapie şi recuperare**	**Intervalul de timp**	**Evaluare şi aprecierea evoluţiei**	
				Indicatori	Instrumente
1	**Evaluare iniţială**	Lucru individual; Fişe de evaluare.	12 Febr. - 14 Iun.	Testarea capacităţii de calcul matematic.	Probe orale; Probe scrise; Fişe de evaluare;
2	-să cunoască şi să utilizeze semnificația poziției cifrelor în formarea unui număr natural până la ordinul miilor	Dialogul Dirijat; Exerciţiul; Explicaţia; Jocul didactic.	Febr. – Mar.	-reprezentarea numerelor punând în evidență sistemul pozitional de scriere a cifrelor	Probe orale; Probe scrise; Fişe de evaluare;
4	- să manifeste initiativă în a transpune diferite situații în context matematic	Dialogul Dirijat; Exerciţiul; Explicaţia; Jocul didactic.	Apr. – Mai.	- jocuri cu exerciţii cu dificultate mică la început, apoi, pe măsura obţinerii succesului, cu creşterea treptată a gradului de dificultate	Probe orale; Probe scrise; Fişe de evaluare

Nr. crt.	Obiectiv operaţional	Strategii de terapie şi recuperare	Intervalul de timp	Evaluare şi aprecierea evoluţiei	
				Indicatori	Instrumente
5	- să utilizeze numere fracţionare pentru a exprima subdiviziuni ale întregului	Dialogul Dirijat; Exerciţiul; Explicaţia; Jocul didactic.	Mai. - Iun.	- utilizarea unor reprezentări grafice variate pentru ilustrarea fracţiilor echiunitare, subunitare, supraunitare	Probe practice; Fişe de evaluare.
6	**Evaluare continuă**	Lucru individual; Fişa de evaluare.	Iunie	Îndeplineşte cerinţele minimale din PIP.	Probe scrise; Fişa de evaluare.

Elevi

- așezarea optimă a copilului în clasă:
- să stea în prima bancă, cu un coleg cooperant și empatic, care îl ajută la nevoie;
- să nu fie agitaţie în jurul lui, ca să nu-i distragă atenţia, în jurul lui să fie elevi liniștiți;
- materialele didactice care îl ajută la învăţare să fie la îndemâna lui;
- activităţile să fie scurte şi să se pregătească mai multe variante pentru fiecare lecţie;
- formularea instrucţiunilor într-un mod accesibil;
- alocarea de timp suficient pentru sarcinile de învățare;
- organizarea unor momente frecvente de consolidare și exersare;
- formarea de rutine prin activităţi similare;

Strategii de terapie şi recuperare : Lucru individual; Fişe de evaluare; dialogul dirijat; exerciţiul; explicaţia; jocul didactic

Strategii de învățare: mese rotunde; workshop-uri; interasistențe; lucru în echipă

Părinți

- consultări permanente cu părinții elevului în vederea stabilirii unui plan comun de acțiune și a cunoașterii mai bine a elevului (*Părinți la școală-părinți acasă)*);

- activități comune cu invitați de specialitate - psihologi, profesori de sprijin, consilieri școlari
- lectorate despre integrarea copiilor cu CES, toleranță, tipuri de temperament
- implicarea în proiecte care să elimine/diminueze acțiunile de bullying

Resurse: ppt-uri tematice; pliante/reviste/afișe informative; tehnologii informatizate; folosirea de material didactic adecvat și ușor de manipulat (socotitori, alfabetar magnetic, carioci, jetoane etc.);

Resurse umane: medici de specialitate, psihologi, consilieri școlari, profesori de sprijin

Evaluare: observarea sistematică; chestionare; portofolii cu produsele activităților

Cadre didactice

- colaborarea cu profesorul de sprijin/consilierul școlar (*PIP* sau *Plan de remediere*, după caz);
- plan de intervenție comun cu profesorii de la clasă;
- simpoziane/conferințe/cursuri de formare vizând integrarea copiilor cu CES
- ateliere de lucru/mese rotunde în cadrul Comisiei metodice
- activități comune părinți-profesori-elevi
- predarea în echipă cu profesorul de sprijin/consilierul școlar etc.

Plan de acțiune pentru integrarea copiilor cu dizabilități

DIMULESCU CRISTIAN
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 62, BUCUREȘTI, SECTOR 2

CLASA: a V a

DIAGNOSTICUL: PARAPAREZĂ SPASTICĂ; ADHD , Formă severă, dislalie polimorfă; Intelect de limită

ECHIPA DE INTERVENŢIE: Profesor itinerant şi de sprijin, profesor diriginte, consilier scolar

SCOPUL (COMPORTAMENTUL ȚINTĂ/REZULTATUL AȘTEPTAT)

- ✓ Stimularea funcţională a comportamentului motor, verbal, acţional-relaţional, afectiv-atitudinal în învăţarea dirijată, şcolară;
- ✓ Stimularea capacităţii mnezice;
- ✓ Valorificarea potenţialului de învăţare;

OBIECTIVE PE TERMEN SCURT:

- să cunoască şi să utilizeze semnificația poziției cifrelor în formarea unui număr natural până la ordinul miilor
- să scrie, să citească, să compare, să ordoneze, să facă estimări folosind numere naturale mai mici decât 10 000
- să deseneze formele plane utilizând şablonul
- să utilizeze numere fracţionare pentru a exprima subdiviziuni ale întregului

OBIECTIVE PE TERMEN MEDIU:

- Însuşirea, la nivel minimal, a sistemului de cunoştinţe din cadrul programei clasei a V-a;
- Stimularea capacităţii mnezice;
- Dobândirea unor deprinderi de calcul eficient.

DURATA PROGRAMULUI: anul școlar

DOMENIUL / DOMENII DE INTERVENŢIE: MATEMATICĂ

DATA ELABORARII PIP: Februarie

DATA REVIZUIRII PIP: Iunie

CONȚINUTUL ACTIVITĂȚILOR:

NUMERE NATURALE : Operaţii cu numere naturale. Scrierea şi citirea numerelor naturale; reprezentarea pe axa numerelor; compararea şi ordonarea numerelor naturale; aproximări, estimări

Adunarea numerelor naturale, proprietăţi; scăderea numerelor naturale. Înmulţirea numerelor naturale, proprietăţi; factor comun. Împărţirea cu rest zero a numerelor naturale; împărţirea cu rest a numerelor naturale. Puterea cu exponent natural a unui număr natural; pătratul unui număr natural; reguli de calcul cu puteri; compararea puterilor; scrierea în baza 10; scrierea în baza 2 (fără operații). Ordinea efectuării operaţiilor; utilizarea parantezelor: rotunde, pătrate şi acolade. Metode aritmetice de rezolvare a problemelor: metoda reducerii la unitate, metoda comparaţiei, metoda figurativă, metoda mersului invers, metoda falsei ipoteze .

Nr. crt.	**Obiectiv operaţional**	**Strategii de terapie şi recuperare**	**Intervalul de timp**	**Evaluare şi aprecierea evoluţiei**	
				Indicatori	Instrumente
1	**Evaluare iniţială**	Lucru individual; Fişe de evaluare.	12 Febr. - 14 Iun.	Testarea capacităţii de calcul matematic.	Probe orale; Probe scrise; Fişe de evaluare;
2	-să cunoască şi să utilizeze semnificația poziției cifrelor în formarea unui număr natural până la ordinul miilor	Dialogul Dirijat; Exerciţiul; Explicaţia; Jocul didactic.	Febr. – Mar.	-reprezentarea numerelor punând în evidență sistemul pozitional de scriere a cifrelor	Probe orale; Probe scrise; Fişe de evaluare;
4	- să manifeste initiativă în a transpune diferite situații în context matematic	Dialogul Dirijat; Exerciţiul; Explicaţia; Jocul didactic.	Apr. – Mai.	- jocuri cu exerciţii cu dificultate mică la început, apoi, pe măsura obţinerii succesului, cu creşterea treptată a gradului de dificultate	Probe orale; Probe scrise; Fişe de evaluare

Nr. crt.	Obiectiv operaţional	Strategii de terapie şi recuperare	Intervalul de timp	Evaluare şi aprecierea evoluţiei	
				Indicatori	Instrumente
5	- să utilizeze numere fracţionare pentru a exprima subdiviziuni ale întregului	Dialogul Dirijat; Exerciţiul; Explicaţia; Jocul didactic.	Mai. - Iun.	- utilizarea unor reprezentări grafice variate pentru ilustrarea fracţiilor echiunitare, subunitare, supraunitare	Probe practice; Fişe de evaluare.
6	**Evaluare continuă**	Lucru individual; Fişa de evaluare.	Iunie	Îndeplineşte cerinţele minimale din PIP.	Probe scrise; Fişa de evaluare.

Elevi

- așezarea optimă a copilului în clasă:
- să stea în prima bancă, cu un coleg cooperant și empatic, care îl ajută la nevoie;
- să nu fie agitaţie în jurul lui, ca să nu-i distragă atenţia, în jurul lui să fie elevi liniștiți;
- materialele didactice care îl ajută la învăţare să fie la îndemâna lui;
- activităţile să fie scurte şi să se pregătească mai multe variante pentru fiecare lecţie;
- formularea instrucţiunilor într-un mod accesibil;
- alocarea de timp suficient pentru sarcinile de învățare;
- organizarea unor momente frecvente de consolidare și exersare;
- formarea de rutine prin activităţi similare;

Strategii de terapie şi recuperare : Lucru individual; Fişe de evaluare; dialogul dirijat; exerciţiul; explicaţia; jocul didactic

Strategii de învățare: mese rotunde; workshop-uri; interasistențe; lucru în echipă

Părinți

- consultări permanente cu părinții elevului în vederea stabilirii unui plan comun de acțiune și a cunoașterii mai bine a elevului (*Părinți la școală-părinți acasă)*);

- activități comune cu invitați de specialitate - psihologi, profesori de sprijin, consilieri școlari
- lectorate despre integrarea copiilor cu CES, toleranță, tipuri de temperament
- implicarea în proiecte care să elimine/diminueze acțiunile de bullying

Resurse: ppt-uri tematice; pliante/reviste/afișe informative; tehnologii informatizate; folosirea de material didactic adecvat și ușor de manipulat (socotitori, alfabetar magnetic, carioci, jetoane etc.);

Resurse umane: medici de specialitate, psihologi, consilieri școlari, profesori de sprijin

Evaluare: observarea sistematică; chestionare; portofolii cu produsele activităților

Cadre didactice

- colaborarea cu profesorul de sprijin/consilierul școlar (*PIP* sau *Plan de remediere*, după caz);
- plan de intervenție comun cu profesorii de la clasă;
- simpoziane/conferințe/cursuri de formare vizând integrarea copiilor cu CES
- ateliere de lucru/mese rotunde în cadrul Comisiei metodice
- activități comune părinți-profesori-elevi
- predarea în echipă cu profesorul de sprijin/consilierul școlar etc.

Plan de intervenție personalizat

NEAGA ADINA GABRIELA
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIR NR. 34, BRAȘOV

Numele și prenumele elevului: M. I.
Nivelul grupei: II (mare)
Psihodiagnostic : - dezvoltare slabă la nivel senzorial tactil, vizual și vocal;
- motricitate cu deficiență de postură, mers și static, dar fără probleme de echilibru
- exprimare orală greoaie și defectuoasă, silabică
- tulburări ușoare de comportament;
- dificultăți în perceperea componentelor spațiale și temporale.
Starea de sănătate : relativ bună, îmbolnăvire frecventă a căilor respiratorii

Domeniul de intervenție: educațional
Informații educaționale
Comportament cognitiv:
- copilul are minime reprezentări despre mediul înconjurător corespunzătoare vârstei și nu are capacitatea de a observa sistematic;
- volumul limbajului este sărac, se exprimă greoi, silabic, întârziere în achiziția limbajului;
- gândirea se manifestă doar în cazuri concrete, intuitive;
- atenția este slab dezvoltată.
Comportament psihomotric:
- dezvoltare fizică corespunzătoare vârstei;
- cunoaște schema corporală;
- întâmpină dificultăți în orientarea spațială;
- are deprinderi de igienă personală și colectivă bine formate.
Relații sociale:
- este politicos cu personalul grădiniței
- este sociabil, colaborează cu colegii de grupă la nivel gestual.
Obiective pe termen lung:
- ameliorarea pronunției și dezvoltarea exprimării verbale și nonverbale;
- dezvoltarea operațiilor gândirii și a calității acesteia;
- recuperarea lacunelor la nivel psiho-cognitiv;
- exersarea capacității de orientare spațială și temporală;
- educarea comportamentului civilizat de integrare în grup;
Domenii de intervenție recomandate:
Limbaj și comunicare
Cogntiv
Psihomotor

Structura programului de intervenție personalizat
Domeniul Limbă și comunicare

Obiective	Metode și mijloace de realizare	Criterii de evaluare	Metode și instrumente de evaluare
Să recunoască toți copiii din grupă; Să cunoască numele tuturor copiilor, a doamnei educatoare	Jocul “Deschide urechea bine”; Exerciții de pronunție și dezvoltare a auzului fonematic	Identifică și numește toți copiii	Orale Încurajarea și stimularea
Să recunoască vecinătățile sălii de clasă Să numească grupele vecine (mare, mijlocie).	Vizită în grădiniță și la celelalte grupe vecine. Dialogul	Identifică și numește locurile cerute	Deplasare prin grădiniță
Să recunoască anotimpul, caracteristicile specifice. Să denumească culorile caracteristice	Exerciții de exprimare corectă a obiectelor și lucrurilor din imaginea dată și identificare a culorilor și obiectelor	Exprimă corect denumirea obiectelor și lucrurilor cerute, singur sau cu ajutor	Aprecieri verbale
Să recunoască părți componente ale corpului omenesc; Să denumească părțile componente ale corpului omenesc, simțurile	Exercițiile de identificare a părților corpului omenesc și de exprimare corectă.	Exprimă singur sau cu ajutor Arată singur sau cu ajutor.	Aprecieri stimulatoare.
Să numească membrii familiei sale. Să cunoască puține informații despre fiecare membru	Joc de rol “De-a mama și de-a tata”, “De-a frații”, “De-a bunicii” etc Exerciții de dezvotare a vocabularului	Identifică membrii familiei, îi numește singur din fotografii	Aprecieri verbale, acordarea de stimulente
Să recunoască ocupațiile oamenilor Să denumească meseriile oamenilor	Jocul “Să-mi povestești despre meserii”, “Să faci și tu ca el”. Exerciții de exprimare corecta	Numește și imită singur sau cu ajutor meseriile	Aprecieri verbale și stimulente
Să recunoască animale păsări, să le denumească.	Jocul “ Ograda cu păsări”, “Ferma de animale”, “Animalele pădurii”. Exerciții de exprimare corectă.	Recunoaște și denumește singur sau cu ajutor	Încurajări, stimulente; Primește silueta unui animal la locul potrivit

Domeniul cognitiv

Să numere corect crescător 1-3.	Jocul “Coșul cu jucării” Exerciții de numărare		Numără cu ajutor jucăriile din coș	Aprecieri verbale acordarea de stimulente
Să observe plantele din imagini . Să recunoască plantele cerute	“Jocul “Grădina cu flori”, “Grădina cu zarzavaturi”. Exerciții de identificare și recunoaștere Exerciții de exprimare corectă	Observă, recunoaște și numește cu ajutor câteva din plante	Încurajări verbale, primește bulina în piept	
Să aranjeze figurile geometrice. Să recunoască forma geometrică cerută sau culoarea.	Jocul “ Foc și apă” Găsește triunghiul colorat Exerciții de corecție a pronunției.	Găsește și numește figura cerută singur sau cu ajutor	Aprecieri verbale	
Să învețe o poezie de Moș Crăciun.	“Îl așteptăm pe Moș Crăciun” Exerciții de memorare	Repetă după educatoare, după părinte, spune singur sau cu ajutor	Participarea activă la serbare	
Să asculte, să cânte colinde românești tradiționale	Activitate practică : “Ascultăm și cântăm colinde”	Învață să cânte împreună cu ceilalți copii	Încurajări verbale	
Să observe și să cunoască mijloacele de transport	“Cu ce călătorim” Dialogul Explicația	Observă, atinge și denumește jucăriile singur sau cu ajutor	Încurajări verbale	
Să participe la o activitate în clasă, în mod direct	“Și eu vreau să fiu lăudat”-joc		Aprecieri verbale	

Domeniul psihomotric

-să recunoască componentele spațiale si să se orienteze adecvat.	Exerciții și locuri de mișcare ce vizează: Direcția: înainte/înapoi sus/jos; stânga/dreapta b) distanță: aproape/departe c) pozițiile față de obiecte: lângă, pe, sub. Jocuri de căutare a unor obiecte așezate în diferite poziții spațiale;	Corectitudinea și rapiditatea reacțiilor la comenzi; -identificarea și precizarea corectă a pozițiilor spațiale ale	Observarea comportamentului; Chestionarea orala pentru conștientizarea pozițiilor spațiale; Aprecieri stimulative; Întreceri Analiza produselor activității (modul de rezolvare a fișelor)

	Rezolvarea unor fișe cu sarcini de orientare spațială.	obiectelor folosite în joc; -recunoașterea și denumirea unor poziții spațiale ale obiectelor din imagini.	
Să perceapă componentele temporale care vizează ritmul mișcărilor	-exerciții efectuate pe loc și în deplasare cu respectarea duratei, tempoului, intensității. -exerciții și jocuri de mișcare cu utilizarea onomatopeelor și a versurilor ritmate:”Cioc-boc, treci la loc”, “Unu-doi, unu-doi/Faceți toți la fel ca noi!”	Răspunde corect motric la următoarele comenzi: “Mergi cât durează melodia”, “Aleargă mai repede”, “Pășește mai rar”, “Mergi ușor pe vârfuri”, “Bate pasul” -execută mișcări la ritmul indicat.	Analiza modului cum respecta durata, tempoul, intensitatea in timpul executarii miscarilor; -aprecieri verbale; -incurajari; -stimulente.

BIBLIOGRAFIE:
***Curriculum pentru educație timpurie
Revista „Programe și servicii de intervenție psihopedagogică pentru copiii cu CES, nr. 2/2019

https://www.qualform.snsh.ro/baza-de-date-online-cu-resurse-educationale-pentru-sustinerea-educatiei-incluzive-de-calitate/plan-de-interventie-personalizat-ces

PROGRAM DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT (PIP)

TUDOR BIANCA NICOLETA
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 3, BRAȘOV

Numele şi prenumele beneficiarului: B E
Data şi locul nașterii:
Domiciliul: Brașov
Unitatea școlară: Grădinița cu Program Prelungit nr. 34, Brașov
Problemele cu care se confruntă copilul (rezultate ale evaluării): întârziere în apariția şi dezvoltarea limbajului / TSA / alte dificultăți - autism infantil, întârziere în dezvoltarea limbajului expresiv. Este o fetiță de trei ani cu probleme de dezvoltare socială / emoțională și de dezvoltare gravă a limbajului.
Domenii / arii de intervenție:

- Psihomotric: creșterea nivelului de dezvoltare şi coordonare psihico - motrică, orientare şi organizare spațio - temporală
- Comunicare: limbajul receptiv, limbajul expresiv, răspunsul la comunicare, capacitatea de a urma instrucțiuni, pronunție clară
- Cognitiv: achiziționarea de informații şi menținerea acestora
- Socio - emoțional: imitarea, jocul, interacțiunea cu ceilalți copii și cu adulții, eliminarea țipetelor, comunicarea dorințelor

STRUCTURA PROGRAMULUI DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

Programul se desfășoară pe perioada decembrie 2023 / aprilie 2024

Obiective / Conținuturi	Metode şi mijloace de realizare	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode şi instrumente de evaluare
Să imite şi să se joace Să comunice verbal şi /sau nonverbal Să achiziționeze abilități sociale adecvate Să răspundă corect la întrebările: ce ?, cine ?, cum ?, unde ? când ?, de ce ?. al cui este ? ale cui sunt ? Să urmeze instrucțiunile	Sistem de comunicare prin intermediul schimbului de imagini - metodă folosită în vederea construirii de către copil a propozițiilor simple cu ajutorul pictogramelor: eu vreau…, eu mănânc… însoțite de pictogramele reprezentând obiectul dorit. Treptat propozițiile vor fi dezvoltate prin adăugarea de atribute eu vreau creionul-verde, pentru a răspunde la întrebarea ce vrei?, ce auzi?, învață să formuleze independent propoziții pentru a începe o conversație: eu aud, eu văd, eu simt Terapia axată pe comportamente verbale folosită pentru îmbunătățirea capacității copilului de a învăța limbajul funcțional – se lucrează la aptitudinea de limbaj expresiv cum ar fi: - formularea cererilor - comentariile şi denumirea obiectelor, completarea versurilor lipsă din cântece.	Își așteaptă rândul Face schimb de obiecte cu interlocutorul Comunică spontan (participând la cântece, poezii, povești) Înțelege şi respectă cerințele unui adult într-un mediu mai complex, cu mai mulți distractori Imită acțiunile interlocutorului / interlocutorilor /altor copii / adulți în cadrul jocurilor cu mișcare Participă la joc şi permite prezenta altor copii Interacționează adecvat sau minimal cu copii de aceeași vârstă Aplică noțiunile învățate în cadrul programelor individuale Acceptă o atenție distribuită a adultului (atunci când adultul oferă instrucțiuni tuturor copiilor din colectiv)	Joc structurat ce implică așteptarea rândului (cel puțin doi jucători) Observația Chestionarea directă, întrebări simple şi la obiect Observarea comportamentului Produsele activității Fișe de evaluare Fișe de lucru

primite şi să finalizeze sarcina în ritm propriu	Abilitatea limbajului receptiv este predată înaintea celui expresiv. Fiecare exercițiu este însoțit de contactul vizual! Fiecare abilitate este învățată separat înainte de a trece la random între comenzi (random - amestecarea în cadrul aceluiași exercițiu a activităților învățate anterior) Se are în vedere: - segmentarea abilităților în pași mici - predarea fiecărui pas intensiv, până la învățare - repetarea constantă a cunoștințelor învățate - pronunțarea răspunsurilor corecte şi diminuarea treptată a pronunțării, până când copilul răspunde complet independent de fiecare dată - formularea instrucțiunilor simple, clare şi concise - îmbunătățirea limbajului şi reducerea comportamentelor problemă Metoda Give me 5 CE? CUM? CÂND? UNDE? CINE? Ce - tot ceea ce trebuie să facă copilul Cum - modul în care trebuie să o facă Când - când începe o sarcină şi când se termină Unde - în ce loc trebuie să facă această sarcină Cine - sarcina o va face el? ce face celălalt?	. Lucrează fără o recompensă specifică şi devine tot mai motivată de încurajarea socială . Finalizează sarcina primită sau execută parțial sarcina de lucru . Identificarea / denumirea / clasificarea / utilitatea obiectelor . Orientarea spațio-temporală, distingerea unei acțiuni față de alta, succesiunea evenimentelor dintr-o zi (mă scol, mă spăl pe dinți, plec la grădiniță acolo mă joc, etc), diferențierea momentelor zilei, diferențierea zi / noapte, diferențierea și succesiunea zilelor săptămânii, succesiunea anotimpurilor (schimbările din natură, îmbrăcămintea specifică) . Formarea de propoziții și fraze, însușirea atributelor (adjectivelor), perceperea de concepte mare-mic, diferența fată-băiat (însușirea genului substantivelor)	

	Învățarea comportamentelor noi se va face prin: imitare, modelare, înlănțuire, alăturare		

Evaluarea periodică:
Competențe dobândite, dificultăți întâmpinate, metode cu impact ridicat: pozitiv sau negativ:

Competențele dobândite sunt foarte puține și incomplete. Preșcolarul nu colaborează cu cadrul didactic, face numai ceea ce dorește și la insistențele adultului de a rezolva sarcini refuză și de cele mai multe ori se declanșează criza – țipete, repetarea cuvintelor, aruncarea papucilor, mușcatul acestora, automutilarea ... etc.

Recunoaște literele, aproape pe toate și recunoaște acolo unde este scris numele ei și mai mult, poate să îl scrie singură. Recunoaște toate cifrele, de la 1 – 9 și chiar numere scrise din două cifre. Recunoaște data zilei sale de naștere și știe toate zilele săptămânii. Poate să răspundă la întrebări de genul: ce zi este azi, ce anotimp, când ne spălăm pe dinți, în ce zile stăm acasă cu părinții ... etc.
Răspunsurile la aceste întrebări sunt date din un alt colț al clasei, de sub masă sau chiar de pe jos. Niciodată nu stă cu copiii în semicerc sau la măsuțe. Se alătură de bună voie la activitățile la care vede că se pregătesc materiale: foi, fișe, creioane colorate, acuarele, lipici ... etc.

Există momente de colaborare, atunci când cadrul didactic propune un joc cu cifre, pe care îl alege de multe ori, înaintea acestuia. Nu participă la jocurile frontale, cu clasa, ci doar la jocul de unu la unu, cu adultul. La activitățile clasei se retrage în zona Bibliotecă și răsfoiește cărți - în cel mai bun caz - sau se joacă cu anumite jocuri / jucării pe care are fixația în ziua / zilele respective. Încearcă să atragă atenția prin târâtul prin sala de grupă și trântitul jucăriilor, deranjând toată clasa și refuzând să abandoneze jucăriile.
La activitățile ALA acaparează un joc preferat - de obicei LEGO – și se joacă liniștită, dar nu poate să întrerupă jocul până când nu este „terminat”. Dacă se joacă cu un puzzle și nu găsește o piesă, criza este declanșată și nu se oprește până când nu se găsește piesa respectivă.

Preferă același loc pe același scăunel atât la activități, cât și al masă. Este dominată de stereotipii – trebuie închis fermoarul până sub bărbie, la fel și toți nasturii, trebuie să își pună toate hainele cu care a venit dimineața, chiar dacă la prânz s-a încălzit ... etc. Folosește repetitiv anumite jucării / obiecte aduse de acasă – unele chiar periculoase.

Pronunția este foarte greoaie și de aceea se frustrează dacă nu este înțeleasă ceea ce spune. Una din greutățile cu care ne confruntăm este necomunicarea coerentă a ceea ce dorește, preferând țipetele și plânsul. Preferă țipetele, în locul comunicării și există o rezistență destul de mare la a formula o cerință / dorință. Discutarea repetitivă a unui subiect care o interesează – unde este cifra doi de la trenulețul cu cifre, etc.

Nu își așteaptă rândul, nu face schimb de jucării, nu comunică ceea ce dorește, participă foarte puțin la jocul copiilor și nu permite prezența tuturor în joc. Este acceptată de câteva fetițe dar jocul durează puțin, până când intervine o neînțelegere și se declanșează criza. Monopolizează atenția adultului și este deranjata vădit atunci când este ignorată, nu renunță până când nu obține ceea ce dorește.

Revizuirea programului de intervenție educațional / terapeutic (în funcție de rezultatele evaluărilor periodice)
Programul este revizuit și în colaborare cu consilierul încercăm să abordăm diferit achizițiile preșcolarului.

Cadrele didactice încearcă să asigure o constanță și o anumită stabilitate - se înregistrează un disconfort vizibil dacă participă și alte persoane la activități (vezi practica pedagogică a studenților). Comunicarea, pe cât este posibil, cu expresii scurte, simple. Folosirea unui orar vizual sau anunțarea de la începutul zilei care este programul ce se va desfășura. Sarcinile se dau structurate și se folosește metoda pașilor mici. Cadrele didactice au în vedere reducerea distractorilor vizuali, cu puțin decor și cu culori naturale. Recompensarea și evidențierea unui succes mic.

Cadrul didactic cere insistent participarea copilului la activitățile frontale de tipul: memorizări, povestiri, observări, jocuri de mișcare, jocul didactic ... etc. La activitățile de tipul desen, pictură, modelaj, pictură, colaj ... etc, participă cu entuziasm dar atunci când termină de lucrat „decorează” cu litere, cifre / pictograme foaia de lucru. Dacă i se atrage atenția este supărată și începe criza. Când copiii primesc recompense ea dorește mult mai multe decât ceilalți, la refuzul educatoarei de a-i îndeplinii dorința se declanșează criza. Dacă consideră că lucrarea nu este reușită sau că nu a înțeles corect sarcina și a greșit, se declanșează furia, rupe și deteriorează lucrarea, începând criza. Se liniștește dacă i se dă o altă lucrare, pe care o reface, eliminând greșeala.

La jocurile didactice cu material specific nu poate să își aștepte rândul, repetând obsesiv „acum, Emma” până când participă la joc – de cele mai multe ori repetă la nesfârșit jocul, încurcând pe ceilalți. Criza se declanșează invariabil atunci când se termină jocul și este strâns materialul didactic. Nu suportă să fie nici un copil în fața ei la rând și tot timpul dorește să fie prima, dacă nu-i este respectată această dorință se declanșează criza. La petrecerile zilelor de naștere ale copiilor este într-o continuă criză ca să primească cifra de pe tortul copilului „drăguțul de patru ... !!!” și este imposibil să o faci să renunțe.
Rolul și modul de implicare a părinților în program:

Mama refuză să ia în considerare că preșcolarul are o problemă. A recunoscut că a fost diagnosticată cu elemente de autism, dar ... „i-a trecut”. Deși refuză să recunoască, Emma frecventează anumite terapii. La insistențele educatoarelor de a comunica și de a face o echipă, în folosul Emmei, recunoaște că frecventează terapii specifice, o dată pe săptămână. În timp se și se observă un minim de progres – preșcolarul participă la activități, se răresc crizele și, treptat, se observă progrese în planul limbajului.

Încurajată de faptul că educatoarele observă progresul, mama promite că va ține legătura cu specialiștii, cu care lucrează cu copilul și va informa cadrele didactice despre schimbările de rutină. Doar dacă acestea apar, pentru armonizarea demersului didactic, în sensul eliminării stresului determinat de aceste schimbări asupra copilului.

Evaluarea continuă a progreselor se realizează prin notarea fiecărui răspuns al copilului si a fiecărei schimbări de comportament. Iar reevaluarea periodică este esențială pentru stabilirea de noi obiective în conformitate cu evoluția copilului si cu nevoile sale de dezvoltare.

Bibliografie:

1. Diana Seach, Jocul interactiv pentru copii cu autism, Iaşi 2011, Editura Fides;
2. Theo Peeters, Autismul – teorie şi intervenţie educaţională, Iaşi 2009, Editura Polirom
3. Catherine Maurice, Lasă-mă să-ţi aud glasul, Bucureşti 2008, Editura Curtea Veche
4. Ecaterina Vrăşmaş, Educație timpurie, București 2014, Editura Arlequin

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

BUCUR DANIELA GEORGETA
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT
NR. 34, BRAȘOV

INFORMAŢII DE IDENTIFICARE
Unitatea de învățământ: Grădinița cu Program Prelungit Nr. 34, Brașov
Nivelul: I – grupa mijlocie
Numele preșcolarului:
Data nașterii:
Frecventarea grădiniței: repetă grupa mică, pentru că este prea mic
Tata: - nu are
Mama: D. A-M.
Alte date despre familie: este primul născut
Alte persoane implicate: exclusiv mama, ajutată de bunica
Echipa de intervenție: educatoarele, consilierul psihologic

I. STAREA ACTUALĂ A PREŞCOLARULUI

COMPORTAMENT COGNITIV

- copilul are reprezentări despre mediul înconjurător corespunzătoare vârstei
- recunoaște necesitatea existenței regulilor de grup, dar nu le respectă
- sfidează adulții pe care nu-i cunoaște
- ușoară tulburare de limbaj

AUTONOMIA PERSONALĂ ŞI SOCIALĂ
Aria de autoservire: nu sunt carențe în comportamentele motrice, de autogospodărire (să-şi ia singur materialul didactic, să lucreze fără ajutor)

Aria de socializare: est foarte apropiat de mama, are uneori crize de nesiguranță, greu de armonizat în grupuri, este extrem de conflictual, nu colaborează cu colegii de grupă.

Aria comportamentelor psihomotrice: dezvoltare fizică corespunzătoare vârstei, cu o ușoară tendință de obezitate, întâmpină dificultăți în a avea un nivel normal al saturației – mănâncă excesiv, nervos (plânge dacă nu primește supliment la porție, este atent ca porția lui să fie la fel de mare ca a vecinului), este deranjat dacă i se limitează porția și poate să plângă din această cauză.

Instrumente folosite în evaluare: observațiile spontane şi dirijate zilnice, fișa psihopedagogică, convorbirea individuală, probe curriculare.

Psihodiagnostic :

- medical – clinic sănătos
- psihologic – are nevoie constantă de atenție suplimentară
- adaptare inferioară la cerințele programei școlare pentru grupa mijlocie

II. DERULAREA PROGRAMULUI DE INTERVENŢIE

Domeniul de intervenție: educațional

i. Limbaj și comunicare

ii. Socio - emoțional

Motiv de referință: reducerea dificultăților de învățare prin exersarea şi dezvoltarea capacităților de observare şi analiză.

Scopul programului de intervenție: la sfârșitul programului preșcolarul trebuie să fie capabil să pronunțe corect o mare parte din masa vocabularului, să respecte mult mai facil regulile de comportament în grup, să reducă la minimum numărul de crize

Obiective pe termen scurt:

- să pronunțe corect, după modelul educatoarei
- să recunoască câteva din regulile grupei / să respecte câteva din acestea
- să se reducă numărul de crize

Obiective pe termen lung:

- recuperarea lacunelor datorate handicapului socio-emoțional
- exersarea capacității de a pronunța corect
- educarea comportamentului civilizat și reducerea crizelor, atât la grădiniță, cât și cele făcute în prezența mamei și a bunicii

EVALUAREA CRITERIALĂ

- Criterii de evaluare minimală: să recunoască regulile grupei afișate în clasă, să le denumească
- Criterii de evaluare maximală: să clasifice regulile de comportament în grup, să se exprime coerent, în propoziții scurte,
- Instrumente de evaluare: jocuri, jucării, jetoane, fișe de lucru individuale, recompense ... etc.

STRUCTURA PROGRAMULUI DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

Limbă şi comunicare

Obiective	Metode și mijloace de realizare	Perioada de timp	Criterii de evaluare	Metode și instrumente de evaluare
Să se exprime în propoziții scurte, coerente.	Exerciții de exprimare; jocuri scurte de imitație.		Formularea de propoziții scurte	Întărire pozitivă
Să denumească anotimpul, să numească cel puțin două caracteristici. Să denumească culorile caracteristice.	Exerciții de exprimare corectă a denumirii anotimpurilor din imaginea dată şi de identificare a emoțiilor pe care le simte de-a lungul zilei Jocuri: Cine ești tu? Ce culoare are emoția ...? Pe cine vezi în oglindă? Eu sunt / Tu ești!		Exprimă corect denumirea anotimpului şi caracteristicile cu ajutor sau singur. Denumește culoarea percepută pentru o anumită emoție	Aprecieri verbale Recompense
Să denumească părți componente ale fructelor / legumelor / plantelor învățate	Exerciții de identificare a părților plantelor, exerciții de pronunție		Exprimă singur sau cu ajutor.	Aprecieri, recompense

Domeniul cognitiv

Să observe acțiunile din imagini Să recunoască obiectele	Jocuri: Așa da! Așa nu! Cine este? Completează ce lipsește ... Exerciții de identificare		Observă, recunoaște şi numește cu ajutor	Încurajări verbale, stimulente

Să recunoască culorile / formele geometrice Să compare / să recunoască ...	Exerciții şi jocuri senzoriale: Ce culoare are?, Arată unde este locul ei? Ce culoare / formă se potrivește?		Numește culoarea / forma geometrică / singur sau cu ajutor	Aprecieri verbale Recompense
Să recunoască părțile componente ale unei plante / ale unui arbore / forma fructelor / legumelor ... etc.	Observare directă, exerciții de analiză, exerciții de completare, jocuri: Cine sunt eu? Cum mă numesc? Unde se potrivește?		Repetă după educatoare, potrivește, denumește singur sau cu ajutor	Apreciere pozitivă, Fișa individuală de lucru

Domeniul socio - emoțional

Să recunoască regulile de comportament în grup Să recunoască regulile de comportare la masă Să identifice momentele de criză și să le amelioreze	Exerciții de recunoaștere a regulilor: Cine a greșit / Cum mă comport ... etc Jocuri: Unde sunt?, Știu să mă port! Cine câștigă? Caută jucăria ...		Corectitudinea şi rapiditatea reacțiilor la comenzi; Identificarea şi precizarea corectă ale regulilor folosite în joc Recunoașterea şi denumirea problemelor care îl deranjează	Observarea comportamentului; Chestionarea orală pentru conștientizarea regulilor Aprecieri stimulative, întreceri
Să-şi coordoneze gesturile şi mișcările pentru a reda grafic sarcina cerută.	Exerciții efectuate pentru recunoașterea emoticoanelor Exerciții şi jocuri de mișcare, Exerciții pentru consumarea energiei excesive		Execută corect motric la comenzile: Încercuiește regula corectă! Subliniază cine greșește. Sari cu mine / Caută jucăria ...	Aprecieri verbale; încurajări; stimulente.

CONCLUZII:

Preșcolarul a reușit să depășească în mare parte dificultățile de învățare pentru tema propusă, dobândind o experiență cognitivă și socio - emoțională superioară celei anterioare (reușește să identifice emoțiile, să identifice regulile de comportare în grup – încercuiește, subliniază, verbalizează singur cele observate; caută să depășească criza, deși nu îi reușește de fiecare dată și se stăpânește la cantitatea de mâncare. Este înscris la un sport de performanță, a căpătat încredere în sine. Mai are de învățat cum să depășească, în toate momentele, criza.

RECOMANDĂRI

- Reluarea unor secvențe din planul propus
- Stimulare permanentă, activități complementare
- Implicarea familiei în planurilor elaborate ulterior
- Recompensarea imediată, atunci când are un comportament dezirabil

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

http://www.ecopii.ro/Articole despre copii/Agresivitatea la copii copii_agresivi.html;
http://www.gradinite.com/site/Articole/Modalitati de a stăpâni furia copilului tău-educație.html;
http://www.superbebe.ro/Micul bătăuș - Transformă agresivitatea în echilibru.html;
http://www.itsybitsy.ro/Articole/Lumea-parintilor/Psihologie/Copil-3-7-ani/De ce este agresiv copilul meu? - articol-.html.

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

DAVID MIHAELA
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT , NR. 34, BRAȘOV

INFORMAŢII DE IDENTIFICARE
Unitatea de învățământ: Grădinița cu Program Prelungit Nr. 34, Brașov
Nivelul: I – grupa mijlocie
Numele preșcolarului: D.A
Data nașterii:
Frecventarea grădiniței: de la grupa mică, începând cu septembrie 2021, la dorința mamei repetă grupa mijlocie
Tata: D. I.
Mama: D. C.
Alte date despre familie: este primul născut
Alte persoane implicate: exclusiv părinții, mai ales mama
Echipa de intervenție: educatoarele, consilierul psihologic
Data elaborării planului: septembrie, 2021
Psihodiagnostic: Tulburare hiperkinetică cu deficit de atenție.
Tulburări de limbaj – dislalie.

STRATEGIA DE INTERVENŢIE

Domeniul de dezvoltare	Nivel de debut constatat	Obiective specifice / Măsuri ameliorative
Dezvoltarea limbajului, a comunicării a premiselor citirii și scrierii	auz fonematic deficitar, dificultăți în identificarea sunetelor şi a locului ocupat de fiecare în cuvinte, despărțirea în silabe se realizează cu dificultate dificultăți în realizarea actului grafic scrierea semnelor pre grafice se realizează foarte greoi capacitate de exprimare destul de modestă, multe cuvinte din vocabularul de bază nu îi sunt familiare şi nu le poate încadra în structuri lexicale proprii nu reușește să folosească spațiul foii de desen, se sperie la primirea unei foi goale nu reușește să reproducă silabele, cuvintele rostite de educatoare / alt copil dislalie	să identifice corect sunetele şi poziția acestora în cuvinte în scopul dezvoltării auzului fonematic să despartă corect în silabe cuvinte date să rostească sunetele, în vederea realizării actului lexic să-şi îmbogățească vocabularul pentru a înțelege adecvat mesajul oral şi scris să formuleze răspunsuri complete şi coerente sub formă de propoziții să scape de tracul răspunsului oral, pentru a folosi întreg bagajul cognitiv să realizeze exerciții de pronunție să se concentreze pe ceea ce spune, fără a se grăbi, pentru a nu pierde sensul propoziției
Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii	deprinderi psihomotrice de nivel slab, dificultăți de diferențiere a formei, mărimii, grosimii şi de formare a mulțimilor după mai multe criterii date nu diferențiază caracteristicile anotimpurilor / denumirea lor diferențiază şi denumește un număr destul de mare de culori noțiuni spațio-temporale slab conturate confuzii între cifre, noțiunea de număr slab reprezentată, corespondența cifră - număr este dificil de realizat numără cu dificultate crescător şi descrescător până la 5 manipulează cu stângăcie materialul intuitiv, manifestând instabilitate în ritmul	să diferențieze forme, mărimi, culori diferite pentru a forma mulțimi, respectând unul sau două criterii să utilizeze corect noțiunile de spațiu şi timp să recunoască caracteristicile anotimpurilor să realizeze corespondența cifră - număr prin manipularea corectă a materialului intuitiv-concret şi a jetoanelor cu cifre să numere crescător şi descrescător până la 5 să ordoneze şi să compare mulțimile în concentrul 1-5

	de lucru, abandon şi reacție de plâns în situațiile de eșec	
Dezvoltare fizică, a sănătății și a igienei personale	manifestă ușoară instabilitate psihomotrică este superficial în aplicarea deprinderilor igienice-sanitare nu reușește să execute mișcările şi acțiunile motrice efectuate de educatoare nu reușește să folosească atitudini de auto – protecție față de obiecte și situații periculoase	practicarea suplimentară a unui sport exersarea curentă a deprinderilor igienice-sanitare corectarea sistematică a mișcărilor efectuate greșit

Dezvoltare socio-emoțională	nu cunoaște normele necesare integrării în viața socială, precum şi reguli de securitate personală nu manifestă relații cu colegii de grupă decât selectiv nu participă la luarea unor decizii comune respectă uneori regulile grupei manifestă ușoară instabilitate emoțională, dependență față de adulții protectori nu are suficientă încredere în sine, fiind mereu nesigur în ceea ce face are o incapacitatea de a-şi identifica şi exprima emoțiile este singur, fără prieteni nu acceptă prezența altor copii în preajmă nu dorește să colaboreze, să se joace cu alți copii din grupă, din această cauză este ocolit de colegi	să-şi însușească normele de comportare în grup să-şi adapteze comportamentul propriu la cerințele grupului în care trăiește să dobândească mai multă autonomie, încredere în sine. să-şi formeze şi să dezvolte comportamentele prosociale (a oferi ajutor, a-şi accepta şi tolera colegii, a colabora, a ierta, a-şi cere iertare, a adresa laude, a se încuraja reciproc, a consola, a se împrieteni) să stabilească şi să mențină relații pozitive în grupul de copii să găsească plăcere în jocul cu prieteni
Capacități și atitudini în învățare	nu poate finaliza ceea ce începe nu are capacitatea de a se corecta singur, comportament impulsiv, în timpul activităților / jocului, dublat de hiperactivitate şi neatenție neastâmpăr, întreruperea frecventă a continuității activităților de grup incapacitatea de menținere a atenției interes difuz / nefocalizat, trecere rapidă de la o activitate la alta fără motiv nefinalizarea acțiunilor începute neimplicare pentru mai mult timp într-o activitate, trecând repede la altă activitate (tot o incapacitate de concentrare a atenției) incapacitate de a asculta interlocutorul	utilizarea unor stimulente, întăriri şi ghidaje pentru a rămâne concentrat în urmărirea unei demonstrații a educatoarei sau în realizarea unei sarcini insistarea pe formularea clară a unor răspunsuri, corectarea frecventă a limbajului insistarea în a rezolva sarcini, chiar dacă nu a reușit exersarea păstrării contactului vizual atunci când comunică mărirea treptată a timpului alocat rezolvării unei sarcini Recompensele emoționale precum aprecierea pozitivă,

	inconstanță în formularea răspunsului joc zgomotos, cu nerespectarea regulilor stabilite de grup sau cunoscut	entuziasmul, laudele sau mândria părintească

DERULAREA PROGRAMULUI DE INTERVENŢIE

Domeniul de intervenție: educațional

iii. social

iv. emoțional

Motiv de referință: reducerea dificultăților de pronunție a sunetelor limbii române și de acceptare a regulilor din grup

Scopul programului de intervenție: la finele programului preșcolarul trebuie să aibă competențe lingvistice și socio-emoționale; să reușească să pronunțe mult mai coerent cuvinte și propoziții și să se comporte dezirabil în mai multe momente.

Obiective pe termen scurt:

- să repete cuvintele, fără grabă, așa cum le pronunță educatoarea
- să asculte cu atenție o sarcină, fără să dezvolte un comportament indezirabil
- să comunice cu răbdare o neplăcere și să asculte variantele de rezolvare date de adult
- să observe cu atenție un obiect / fenomene și
- să-și aștepte rândul în diferite situații (împărțirea jucăriilor, reciprocitatea, colaborarea în joc), fără a-și dezvolta frustrarea
- să răspundă la salutul educatoarei și al colegilor

Obiective pe termen lung:

- să accepte explicațiile date de adulți
- să comunice adulților, colegilor atunci când vede un comportament periculos
- să intre în relații de comunicare, cooperare cu membrii grupului din care face parte
- să identifice asemănări și deosebiri între persoane
- să manifeste entuziasm față de o activitate nouă
- să pună mult mai des întrebarea De ce? indicând interes pentru stabilirea relației de cauzalitate

Metode și mijloace de realizare: Jocuri, exerciții de exprimare,

Jocuri scurte de imitație: Harta emoțiilor / Detectivul de emoții / Cum ne exprimăm emoțiile / Bondărel ne învață despre reguli / Acum sau mai târziu / Așa, da! Așa, nu! ... etc.

Exerciții şi jocuri de rol: Un copil politicos, De-a magazinul de electronice, De-a șoferul / pilotul / grădinarul / meteorologul … etc. Greșeala recunoscută, e pe jumătate iertată, Acum explorăm …!

Convorbiri: Regulile grupei – pe înțelesul tuturor, În excursie …

Mijloacele utilizate pentru realizarea obiectivelor:

- curriculum diferențiat
- programul de terapie educațională complexă
- material didactic divers
- jocuri senzoriale şi de atenție

Recomandări pentru părinți: înscrierea preșcolarului la un sport de masă: înot, atletism, jocuri de echipă, frecventarea unui logoped, frecventarea unui psiholog pediatru.

REZULTATE OBȚINUTE: după parcurgerea programului preșcolarul D. A. reușește următoarele:

- folosește toaleta, cu mai mult succes
- se joacă cu câțiva copii, pe care îi are prieteni
- își așteaptă, de cele mai multe ori rândul la joc / apă / mâncare
- anticipează ce urmează în programul zilnic
- se concentrează mai mult timp pe sarcinile care îl interesează – jocuri de construit, colaje, desen
- răsfoiește cărțile de povești și reușește să povestească ceea ce vede în imagini, cu ajutorul întrebărilor puse de educatoare
- recită câteva versuri din poeziile învățate
- identifică, cu ajutor, caracteristicile anotimpurilor / animalelor / plantelor …

Bibliografie:

5. Diana Seach, Jocul interactiv pentru copii cu autism, Iaşi 2011, Editura Fides;
6. Theo Peeters, Autismul – teorie şi intervenţie educaţională, Iaşi 2009, Editura Polirom
7. Catherine Maurice, Lasă-mă să-ţi aud glasul, Bucureşti 2008, Editura Curtea Veche

PROBĂ DE EVALUARE SUMATIVĂ
M.E.M.- U.Î. 4 „Călătorie în lumea poveștilor”
ADUNAREA ȘI SCĂDEREA NUMERELOR NATURALE DE LA 0 LA 31
Clasa I

CRISTE CRISTINA IOANA
LICEUL CU PROGRAM SPORTIV
„AVRAM IANCU’’ ZALĂU

1. Calculează:

1	**3**	**+**			**1**	**5**	**+**			**1**	**4**	**+**			**1**	**6**	**-**			**1**	**5**	**-**			**1**	**4**	**+**	
	6				**1**	**4**				**1**	**3**					**2**					**5**					**5**		

2	**6**	**-**			**1**	**7**	**+**			**1**	**8**	**-**			**2**	**9**	**-**			**2**	**5**	**-**			**1**	**1**	**+**	
	6					**2**					**3**				**2**	**2**				**1**	**2**				**1**	**5**		

2	**0**	**+**			**1**	**6**	**+**			**2**	**8**	**-**			**2**	**9**	**-**			**2**	**7**	**-**			**1**	**2**	**+**	
1	**1**				**1**	**2**				**1**	**3**				**1**	**2**				**1**	**3**					**7**		

2. Află:

a) suma numerelor 12 și 15

b) diferența numerelor 28 și 14

c) numărul cu 12 mai mare decât 10

3.Calculează și verifică prin operația inversă:

1	**4**	**+**	**1**	**3**	**=**																				

2	**7**	**-**	**1**	**1**	**=**																				

2	**0**	**+**		**8**	**=**																				

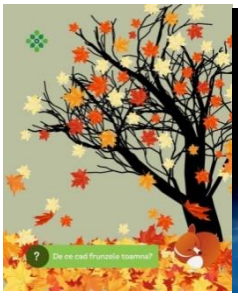
4. Celia are 12 lei în pușculiță. Primește de le bunica 15 lei.

- Câți lei are Celia acum?

Ea vrea să cumpere un caiet cu 5 lei și un stilou cu 10 lei.

- Câți lei costă caietul și penarul?
- Câți lei îi rămân după ce cumpără caietul și stiloul?

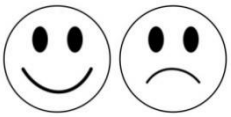
5. Colorează cu verde imaginile care sugerează căderea liberă a corpurilor.

☐ ☐ ☐ ☐

Colorează fața care arată cum te-ai simțit la test!

DESCRIPTORI DE PERFORMANŢĂ

ITEMI	*FOARTE BINE*	*BINE*	*SUFICIENT*
I_1	Calculează 13-18 operații	Calculează 7-12 operații	Calculează 1-6 operații
I_2	Află 3 numere	Află 2 numere	Află 1 număr
I_3	Calculează și face proba în 3 cazuri	Calculează și face proba în 2 cazuri	Calculează și face proba într-un caz
I_4	Calculează 3 operații	Calculează 2 operații	Calculează 1 operație
I_5	Bifează 3 imagini	Bifează 2 imagini	Bifează 1 imagine

CALIFICATIVELE ELEVILOR

Nr. crt.	**NUMELE ŞI PRENUMELE**	**I_1**	**I_2**	**I_3**	**I_4**	**I_5**	**Calificativ**
1.							
2.							
3.							

4.							
5.							
6.							
7.							
8.							

Aprecierea cu calificative:

Calificative	**Foarte bine**	**Bine**	**Suficient**	**Insuficient**
Nr. elevi				

Greșeli frecvente:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Măsuri ameliorative:

.....

.....

.....

.....

.....

PROGRAM DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

Prof. Înv.Preșc. Saulea Ana
Grădinița cu Program Prelungit nr.9 Bârlad

1.INFORMAŢII DE BAZĂ:
Numele elevului: P.T-M
Data naşterii:
Grupa: mijlocie
ISTORICUL DEZVOLTĂRII:
Copil de 3 ani, provenit din sarcină normală, naştere prin cezariana la 39 săptămani, fără probleme deosebite, prezintă ecolalie, foloseşte incostant persoana a 3-a în exprimare, vocabular redus ca volum comparativ cu nivelul vârstei – comportament prezent acasă cât şi la grădiniţă, apetent, ascultaţie cardiacă fără sufluri sau zgomote supraadaugate.
ISTORICUL ADAPTĂRII PEDAGOGICE:
Incapacitate de concentrare asupra rezolvării sarcinilor de lucru. Tulburarea activităţii celorlalţi preşcolari.
Dezinteres şi neimplicarea în activităţile de joc. Nu participa niciodată la activităţile de dezvoltare personală.
DIAGNOSTIC:
Întârziere în achiziţia limbajului de tip expresiv cu elemente atipice. Tulburare hiperkinetică cu deficit de atenţie.Enurezis nocturn secundar**.**
RECOMANDĂRI:
Menţinerea încadrării în grădiniţă normală cu o curriculă normală. Logopedie. Terapie comportamentală.
Tratament neutrofic cu Encephabol soluţie 3,5 ml, 20 de zile pe lună, timp de 3 luni.
Restricţie hidrică după orele 18:00 cu trezire nocturnă pentru vizită la baie . Revenire la control peste 3 luni.
INTERVENŢIA ÎN CADRUL GRĂDINIŢEI
DOMENII: - Cognitiv
- Limbaj şi comunicare
- Consilierea părinţilor

TIPUL DE INTERVENŢIE
Fixarea reperelor specifice gândirii preoperatorii; Dezvoltarea abilităţilor de comunicare;
Colaborarea cu familia printr-un program de acţiune comun convenit.
SCOP:
Pregătirea copilului pentru activităţi. Diminuarea efectelor afective negative cauzate de deficienţă.

1. **OBIECTIVE:**

Pe termen lung:

- Descoperirea şi folosirea potenţialului psihic de învăţare ale subiectului, a ritmului propriu de achiziţie, prin observarea zilnică şi prin concentrarea tuturor informaţiilor din cadrul familiei;
- Dezvoltarea exprimării orale, înţelegerea şi utilizarea corectă a semnificaţiilor structurilor gramaticale;

- Dezvoltarea expresivităţii şi creativităţii;
- Dezvoltarea motricităţii mâinilor, dar şi a altor părţi ale corpului;

Pe termen scurt:

- Formarea abilităţilor de comunicare;
- Formarea abilităţilor de participare la actvități;
- Dezvoltarea capacităţii de scriere;
- Participarea la activităţi de grup;
- Participarea la activităţi specifice matematicii;

2. SCOPURILE PROGRAMULUI:

- Formarea capacităţii de a comunica folosind propozițiile;
- Cunoaşterea şi utilizarea conceptelor specifice matematicii;
- Dezvoltarea capacităţilor de explorare/investigare şi rezolvare de probleme.

DERULAREA PROGRAMULUI DE INTERVENŢIE:

- Stimularea preșcoalarului în vederea reducerii dificultăților de învățare prin exersarea și dezvotarea proceselor psihice (memorie, atentie, motivatie), a unor trăsături pozitive de personalitate din domeniul afectiv si motivational, a deprinderilor de munca individuala;
- Implicarea mamei pentru a o ajuta să lucreze cu copilul în asimilarea unor cunoștințe esențiale: cunoașterea mediului, coordonare spațio-temporală, dezvoltarea limbajului și a vocabularului, abilități de relaționare socială.

1. DEZVOLTAREA ABILITĂŢILOR DE COMUNICARE

2. OBIECTIVE	METODE ŞI TEHNICI	MATERIALE UTILIZATE
- efectuarea unor exerciţii de relaxare, pentru concentrarea atenției și dezvoltarea memoriei;	- convorbirea - povestirea - problematizarea - exerciţiul de relaxare	- planșe - fișe de lucru - jocuri de construcție - plastilină - cărţi - puzzle
- educarea auzului fonematic, a atenţiei vizuale, a analizei auditive și îmbogăţirea vocabularului;	- exerciții de gimnastică respiratorie, lingvală; - exerciții pentru formarea priceperilor şi deprinderilor de pronunţie corectă a silabelor şi cuvintelor; - exerciții de formulare a unor propoziţii simple cu sunetul corectat în diferite poziţii; - povestiri după imagini.	- planșe - fișe de lucru - jocuri - cărți
- stăpânirea și motivarea personală prin gestionarea adecvată a trăirilor afective negative;	- exerciții de autocunoaștere; - exerciții pentru creșterea stimei de sine și a încrederii în forțele proprii; - exerciții pentru managementul emoțiilor negative; - convorbirea; - problematizarea; - lauda, încurajerea;	-fise de lucru -desene -minge antistres -joc de rol
- explicarea și formarea unor deprinderi eficiente de lucru;	- explicația; - exercițiul	-cărți, caiete; -fișe de lucru și cartonașe
- organizarea locului de învățare prin eliminarea elementelor distractoare;	- convorbirea; - exercițul; - încurajarea	
- sprijinirea copilului în parcurgerea materiei în ritm propriu;	- tratarea diferențiată; - relaţie empatică educatoare-preșcolar, psiholog-preșcolar; - activităţi complementare;	-planșe -jocuri -casete -cărți
- construirea unui orar și respecterea lui ,oferirea de recompense de către familie;	- convorbirea; - exerciţiul	-cartonase cu sarcini expuse în cameră
- măsuri unitare de susținere a copilului de către familie; - motivarea familiei în continuarea tratamentului medicamentos;	- consultarea; - informarea - empatia	-monitorizarea succesului prin acordarea de fețe vesele

- Frecvența activităților programului terapeutic este de o ședință pe săptămână (40 - 45de minute)

EDUCATOAREA:

- Antrenează preşcolarul în activităţile specifice pe arii de stimulare sau recuperatorii şi recreative, cu respectarea particularităţilor de vârstă şi individuale;
- În cadrul activităţilor se lucrează diferenţiat, cu respectarea planificării materiei (cu revizuiri şi adaptări);

MIJLOACE: probe de evaluare, fişe de lucru, planşe, jetoane, jocuri didactice, rechizitele şi auxiliare scolare, obiecte de uz general;

Domeniul de intervenţie: *Educarea limbajului*

Preşcolarul nu pronunţă corect cuvintele şi are un vocabular foarte sărac. Răspunsurile sale sunt monosilabice sau în propoziţii incomplete. Nu reuşeşte să povestească textele auzite în cadrul activităților ori întâmplări din viaţa personală, pierde firul logic al acestora. Capacitate scăzută de organizare şi coordonare a acţiunilor în conformitate cu comanda verbală.

2.DEZVOLTAREA COGNITIVĂ

Obiective pe termen scurt	**Obiective operaţionale**	**Activităţi de învăţare**	**Criterii minimale pentru evaluarea progresului**	**Metode şi instrumente de evaluare**
1. Dezvoltarea capacităţii de receptare a mesajului oral **2.** Dezvoltarea capacităţii de exprimare orală	- să înţeleagă semnificaţia globală a mesajului oral; - să sesizeze intuitiv corectitudinea unei propoziţii ascultate; - să distingă cuvintele dintr-o propoziţie dată, silabele dintr-un cuvânt ; - să formuleze clar şi corect enunţuri verbale potrivite unor situaţii date; - să integreze cuvintele noi în enunţuri;	-exercitii de delimitare a cuvintelor în enunţuri; -exercitii de stabilire a poziţiei unui cuvânt într-o propoziţie; -jocuri de identificare a poziţiei silabelor în cuvânt; -exercitii de distingere a sunetului iniţial, final sau din interiorul unei silabe sau al unui cuvânt; -identificarea cuvintelor ce conţin sunetul învăţat şi despărţirea lor în silabe; -jocuri de punere în corespondenta a unui cuvânt auzit cu imaginea corespunzătoare; -exercitii de despărţire a cuvintelor în silabe;	- înţelege semnificaţia globală a unui text scurt, după ascultarea repetată a acestuia, sau după lămuriri suplimentare; - formulează răspunsuri la întrebările puse, uneori cu imprecizii, corectate la solicitarea educatoarei; - distinge şi delimitează cuvintele în propoziţii de două cuvinte, rostite clar de educatoare; - distinge, după auz, silabele şi sunetele,	Evaluarea orală şi scrisă Aprecieri stimulative Evaluare cu mai multe reveniri Evaluări curente formative Probe scrise, fişe de lucru

	- să sesizeze legătura dintre enunţuri şi imaginile care le însoţesc;		dintr-un cuvânt dat, de 1-2 silabe; - pronunţă corect, cuvântul integral şi pe silabe, cu imprecizii corectate cu sprijinul educatoarei;	

Domeniul de intervenţie: *Activitate Matematică*

Preșcolarul formează mulţimi, recunoaşte culorile, numără crescător până la 3, dar are probleme în ceea ce priveşte număratul până la 5 sau număratul descrescător, chiar şi cu ajutorul obiectelor. Capacitate scăzută de organizare şi coordonare a acţiunilor în conformitate cu comanda verbală.

Obiective pe termen lung	**Obiective de referinţă**	**Activităţi de învăţare**	**Criterii minimale pentru evaluarea progresului**	**Metode şi instrumente de evaluare**
1. Cunoaşterea şi utilizarea conceptelor specifice matematicii	- să recunoască numerele naturale de la 0 la 5; - să compare două mulțimi de elemente; - să completeze un şir de numere crescător;	- exerciţii de numărare cu obiecte de la 0 la 5; - exerciţii de citire şi de recunoaștere a numerelor naturale de la 0 la 5; - compararea mulțimilor; - exerciţii compunere şi descompunere cu numere naturale de la 0 la 5; - rezolvarea de probleme cu obiecte sau cu desene simple: puncte, cerculeţe, linii etc.. -ex. de descompunere a numerelor naturale; -ex. – joc pentru verbalizare a etapelor de calcul -ex. de comparare a numerelor folosind diferite reprezentări ale acestora	- asociază mulţimi (alcătuite din obiecte identice, uşor de numărat), cu numărul lor (cardinalul mulţimii); -numără corect, crescător şi descrescător, din 1 în 1, în concentrul 0-5; - copiază, transcrie şi scrie după dictare cifrele; -efectuează adunări şi scăderi în concentrul 0-5, utilizând simbolurile +, -, = ; - descompune numerele naturale (1-5)utilizând obiecte;	Evaluarea orală şi scrisă Aprecieri verbale Evaluări curente Probe scrise, fişe de lucru
2. Dezvoltarea capacităţilor de explorare/investigare şi rezolvare de probleme	- să exploreze modalităţi variate de compunere şi descompunere a numerelor, în concentrul 0 – 10 cu suport intuitiv;			

3. Formarea şi dezvoltarea capacităţii de a comunica utilizând limbajul matematic	- să efectueze operaţii de adunare şi de scădere cu numere naturale		-rezolvă probleme cu date numerice şi enunţ sintetic, care presupun o singură operaţie, cu numere mai mici decât 5;	

Activităţile se vor desfăşura în etapa jocurilor şi activităţilor la alegere, atunci când copilul frecventează grădiniţa. În perioada de absenţă o parte din activităţi se vor desfăşura acasă, de către mama, pe baza îndrumărilor metodice întocmite de educatoare.

3.CONSILIEREA PĂRINŢILOR

Părinţii copilului vor fi îndrumaţi de educatoare cu privire la metodica desfăşurării activităţilor de recuperare atât pentru partea care priveşte educarea limbajului cât şi pentru activităţile cu conţinut matematic. Deasemenea părinţii vor fi consiliaţi să monitorizeze foarte atent şi punctual starea de sănătate a copilului, pentru a putea profita de orice “fereastră”în care situaţia este cât mai aproape de normal şi atunci copilul să fie adus la grădiniţă.

Se va face apel şi la internet pentru a transmite mesaje copilului la domiciliu, pentru a vizualiza fotografii de la activităţile colegilor de grupă, postarea fişelor de lucru care au fost utilizate la activităţile grupei şi verificarea rezolvărilor efectuate de copilul subiect al acestui plan.

Prin acest program am urmărit:

- recuperarea laturilor disfuncţionale;
- consilierea comportamentală;
- antrenarea preșcolarului în activităţi plăcute pentru a-l stimula;
- antrenarea preșcolarului în activităţi extracurriculare;
- dezvoltarea motricităţii generale şi a finei motricităţi;
- dezvoltarea abilităţilor de numeraţie şi calcul matematic;
- îmbogăţirea, precizarea şi activizarea vocabularului;
- dezvoltarea autonomiei personale şi sociale;
- dezvoltarea capacităţii de orientare şi adaptare la mediu;
- dezvoltarea atitudinilor pozitive de relaţionare în grup;

PROGRAM DE INTERVENTIE PERSONALIZAT C.L.R

PROF. ÎNV. PRIMAR **GOTEA ANDREEA**
LICEUL DE ARTE „ IONEL PERLEA”, SLOBOZIA,IALOMIȚA

Informații generale:
Numele şi prenumele beneficiarului **C.G.V**
Data naşterii: 06.06.
Clasa pregătitoare D
Problemele cu care se confruntă copilul/elevul/tânărul (rezultatele evaluării complexe):întârziere ușoară în achizițiile cognitive,trisomia 21,întârziere în achiziția limbajului expresiv, dislalie polimorfă,deficit de atenție, conform certificatului de orientare școlară nr. 800 din 02. 11. 2022 emis de C.J.R.A.E IL
Perioada de valabilitate a pip-ului: an școlar 2022/2023
Priorităţi pentru perioada – an școlar 2022/2023 : dezvoltarea competențelor specifice 1.1, 1.2, 1.4, 3.1 din programa adaptată de clasa pregătitoare pentru elev
Domeniul de intervenţie: cognitiv
Disciplina: Comunicare în limba română
Perioada de intervenţie: an școlar 2022/2023

Programa adaptată la Comunicare în limba română

Competențe	Activități de învățare	Perioada de timp	Criterii de evaluare	Metode și instrumente de evaluare
1.1.Identificarea semnificaţiei unui mesaj scurt, pe teme familiare, rostit clar şi rar	-Acte de vorbire – a formula o idee, o părere. Utilizarea cuvintelor noi în contexte variate Formularea de întrebări și răspunsuri despre conținuturi audiate. Povestirea după imagini, povestirea unor întâmplări familiare sau pe baza conținutului unor texte audiate.	An școlar 2022/2023	Observarea modului de exprimare. Observarea reacțiilor la comenzile primite. Observarea modului de rezolvare a sarcinilor de lucru.	- evaluarea continuă prin utilizarea aprecierilor verbale fise de evaluare
1.2. Identificarea unor informaţii variate dintr-un mesaj scurt, rostit clar şi rar	Dialogul – formularea de întrebări și răspunsuri despre jocuri, membrii familiei, prieteni, animale despre conținuturi audiate. Povestirea după imagini		Comunicarea cu colegii și cadrele didactice. Jocuri de cunoaștere și intercunoaștere. Repovestirea unor secvențe preferate.	-evaluare orală exerciţii-joc jetoane cu imagini -fise de evaluare
1.3. Identificarea sunetului iniţial şi/ sau final dintr-un cuvânt, a silabelor şi a cuvintelor din propoziţii rostite clar şi rar	Citirea literelor, silabelor, cuvintelor; Indicarea sunetelor/silabelor/cuvintelor percepute prin diferite semne: bătăi din palme, ridicarea unui deget, a unui obiect, jetoane puse pe bancă, săritură etc		Observarea acuității auditive Jocul silabelor și a rimelor Joc labirintul silabelor	-evaluare orală exerciţii- joc exerciţii jetoane alfabetar

2.1. Pronunţarea clară a sunetelor şi a cuvintelor în enunţuri simple	-Recunoașterea și numirea literelor mari și mici de tipar și de mână pe diferite suporturi (tablouri,cuburi, truse de jucării) Dialoguri în diferite context reale sau simulate, pe teme de interes Participarea la jocuri de rol de tipul vorbitor-ascultător, folosind păpuși pe deget, pe mână, marionete, măști, etc		Observarea modului de formulare a răspunsurilor Constatarea calității pronunției Jocuri de rol Observarea comportamentului participativ	-jocuri Didactice poezioare, ghicitori
2.2. Transmiterea unor informaţii referitoare la sine şi la universul apropiat, prin mesaje scurte	Oferirea unor răspunsuri la cererea elementară de informații: Cine? Ce? Cum? Unde? Audierea unei povești sau a unei descrieri și manifestarea reacțiilor corespunzătoare Numirea personajului/personajelor dintr-un fragment de poveste audiat Joc de continuarea frazei ,,Îmi place pentru că”		Aprecierea creativității Observarea modului de formulare a răspunsurilor Relatare, în succesiune logică, a evenimentelor din textul/povestea audiată	Povești Fișe de lucru

3.1. Recunoaşterea unor cuvinte uzuale, din universul apropiat, scrise cu litere mari şi mici de tipar	Asocierea unor litere și sunete Punerea în corespondență a unor cuvinte formate din 1-2 silabe cu imagini potrivite		Observarea modului de realizare a sarcinii Observarea comportamentului participativ	Alfabetar Jetoane Povești Fișe de lucru

Recomandări particulare: materiale lucrate se vor relua periodic pentru a fixa noțiunile respective.

Rolul şi modul de implicare a părinţilor în program

Părinții vor ține legătura cu specialiștii care lucrează cu copilul și îi va informa despre schimbările de rutină, dacă acestea apar, pentru armonizarea demersului didactic, în sensul eliminării stresului determinat de aceste schimbări asupra copilului.

Plan de acțiune pentru integrarea unui copil cu dizabilități

Prof.înv.primar Pîrșan Mihaela
Școala Gimnazială „Nanu Muscel” Câmpulung

Pentru asigurarea unui mediu de învățare incluziv, în care toți copiii să aibă posibilitatea să se dezvolte, cu șanse egale, este necesar ca școala să creeze cadrul adecvat integrării acestora. Acest lucru este posibil dacă profesorii din școli devin ei înșiși agenți ai educației incluzive, dacă se creează o colaborare mai strânsă cu familiile acestora și dacă se realizează activități de parteneriat educațional cu specialiști în depistarea și tratarea copiilor cu CES, dar și parteneriate cu centrele de resurse și asistență educațională.

Voi exemplifica un plan de acțiune pentru un copil cu CES având tulburări de pronunție, fiind deci diagnosticat cu **dislalie**. Dislalia este cea mai răspândită tulburare de limbaj, în cadrul larg al disfuncțiilor de limbaj și constă în ***imposibilitatea emiterii corecte a unuia sau a mai multor sunete* (combinații de sunete).** Ea se manifestă prin ***deformarea, omiterea, substituirea, înlocuirea și inversarea sunetelor***.

În limba română astfel de afecțiuni ale vorbirii au fost desemnate prin diverși termeni populari, sugerând aproximativ diferite forme ale dislaliei: sâsâiala, pelticie, gângăveala, rârâiala, etc.

Dislalia este provocată de o serie de factori precum: imitarea unor persoane cu o pronunție deficitară, existența mediului educațional nefavorabil care nu facilitează stimularea vorbirii, încurajarea copilului de catre adult în pronunțarea peltică (pentru amuzament), ceea ce duce la stabilizarea deprinderii greșite, implantarea defectuoasă a dinților, diferitele anomalii ale aparatului bucal, cum sunt: despicăturile de buză si văl, despicaturile maxilo-valo-palatine (buză de iepure, gură de lup), deficiențe cerebrale, insuficiență dezvoltării psihice, deficiențe ale auzului, nedezvoltarea auzului fonematic.

Aceste deficiențe împiedică elevul să se dezvolte normal, prin urmare este nevoie de un plan de intervenție pentru ameliorarea acestora.

Un prim plan de intervenție presupune, după opinia mea, realizarea, în primul rând, a unor **activități** de motivare de sine, astfel încât copilul să aibă o atitudine pozitivă, să fie încurajat și susținut. Pe lângă intervențiile terapeutice, de corectare a pronunției prin exerciții specifice, copilul trebuie încurajat să își corecteze permanent pronunția, în orice context de vorbire (în clasă, acasă, în mediul de joacă). El trebuie implicat în activități ca:

-gimnastica fonoarticulatorie (executarea unor serii de exerciții de gimnastică facială, lingual, mandibulară, velo-palatală și labială care trebuie executate ritmic.

- gimnastica respiratorie (exerciții de educare a echilibrului dintre inspirație și expirație cu ajutorul unor procedee diverse)

-educarea auzului fonematic- prin jocuri de ghicire a vocii care îi strigă, diferențierea unor sunete de altele, localizarea sunetului în cuvânt, diferențierea și identificarea cuvintelor sinonime și paronime, a diferentierii unor grafeme asemănătoare concomitent cu pronunția lor (b-p, m-n etc.).

Strategiile didactice sunt adaptate la particularitățile individuale, elevul este încurajat să participe la jocuri didactice, pronunție corectă, frământări de limbă, jocuri de cuvinte, strategii de exersare și studiere a literelor și cuvintelor, de identificare a poziției sunetului într-un cuvânt. Ca

metode se pot utiliza: demostraţia, explicaţia, exerciţiul, observaţia, jocul didactic, comparația sonoră, conversația, imitația, analiză fonetică,

Ca **resurse** se pot folosi obiecte, planșe, fișe de lucru, imagini, filme didactice, computer, oglinda, palatograma unor sunete, cutiute cu imagini, flip-chart.

Ca forme de **evaluare** se urmărește progresia prin fișe de observare, dictări, teste, dar și evaluări ale componentei socio-emoționale.

Elev

- Idei de activități:

- activități având drept obiectiv abilitarea subiectului pe planurile limbajului şi comportamentului socio-afectiv, astfel încât să devină apt pentru activitatea şcolară şi socială, în general și dezvoltarea potenţialităţilor psihice de învăţare ale subiectului şi a ritmului propriu de achiziţie în contexte situaţionale variate, exploatând resursele tuturor factorilor educativi

- jocuri de integrare în colectiv și de cunoaștere mai bine a acestuia ***(Suflă pionul pe tabla de joc*** și realizează exercițiul de respirație indicat de respectiva imagine, alternând rolurile, „ ***Repetă ce fac eu***” - execută mișcările de motricitate facială, ligulală și labială demonstrate.

- tehnici dramatice pentru dezvoltarea abilităților sociale și de comunicare **(*Deschide urechea bine, Telefonul fără fir, Turnul cuburilor, De-a cuvintele etc.);***

-exerciţii de imitare a sunetelor din natură în şoaptă, în ritm prelungit;

-exerciţii-joc cu onomatopee : ***“Trenul şi Vântul”, “Fă ca ursuleţul”, ”Puişori veniţi la mine”, “Se aude ploaia”, “Să facem ca şarpele, albina...”, ”Cântecul greieraşului”, ”Deschide urechea bine”***

-exerciţii-joc: ***“Cum bate toba?”, “Ce se aude/” (sunet, zgomot), “Ghiceşte cine te-a strigat”.***

-suflatul în lumânare, batistă, apă cu paiul, etc.-umflatul balonului, aburirea oglinzii, mirositul florilor, inspirare şi expirare alternativă pe nas, pe gură, cu pauze stabilite;

-exerciţii de pronunţie prelungită a unei vocale, de numărat pe parcursul unei expiraţii etc.

-exerciţii pentru gimnastica maxilarelor: mişcarea maxilarului.

Strategii de învățare:

- învățarea individualizată sau individualizarea unor secvențe de învățare;
- tratarea diferențiată;
- metode activ-participative şi practice **(jocul didactic, *Explozia stelară, Ciorchinele, Cubul, Turul galeriei, Braistormingul, Predictiile în perechi, Știu/ Vreau să știu/ Am învățat, Metoda RAI- Răstoarnă- Aruncă- Interoghează, Gândiți ,lucrați în perechi, comunicați, Masa rotundă, Linia valorilor, Unul stă și trei ciculă,* jocul de rol, dramatizarea , exercitiul, demonstratia, învățarea prin cooperare-adaptate)**
- învățarea prin cooperare (integrarea copilului în echipe, atribuirea de roluri pe măsura capacității sale, astfel încât să se simtă valorizat în cadrul activității de grup);
- aprecierea fiecărei intervenții individuale și valorizarea activității în fiecare oră;
- motivarea participării la activități, prin încurajarea intereselor personale, hobbyurilor copilului.

Resurse:

-- fișe cu un conținut adecvat, adaptat nevoilor de învățare specifice copilului și dificultăților sale de învățare;
- folosirea de material didactic adecvat și ușor de manipulat (socotitori, alfabetar magnetic, carioci, jetoane etc.);

- mijloace de predare/învățare multisenzoriale și distractive, cu material concret-intuitiv;
- mijloace TIC (calculator, videoproiector, tabletă, CD-uri etc.);
- cărți/ caiete de lucru/ reviste cu jocuri și imagini atractive;
- utilizarea unor resurse educaționale deschise, având modele și idei pentru această tematică;
- planșe tematice.

Evaluare:

- evaluare orală
- observarea sistematică a comportamentului;
- autoevaluarea, dacă aceasta este posibilă;
- aprecieri verbale;
- fișe de observare a comportamentului și de înregistrare a progresului.

Părinți

- ***Idei de activități:***

Angajarea și responsabilizarea familiei în procesul de integrare a copilului și de recuperare/ dezvoltare a acestuia este foarte importantă. Colaborarea cu familia se poate realiza prin:

- stabilirea unui plan comun de acțiune cu părinții, împărtășirea de informații din ambele părți, pentru cunoașterea mai bună a copilului
- activități comune cu invitați de specialitate - psihologi, profesori de sprijin, consilieri școlari - consultări permanente cu părinții elevului, informarea acestora cu tot ceea ce ține de situația copilului
- activități comune părinți-elevi-învățător (ateliere de lucru, excursii, vizite)
- lectorate despre integrarea copiilor cu CES, despre toleranță, tipuri de temperament
- implicarea în proiecte care să elimine/diminueze acțiunile de bullying ale copiilor cu CES sau îndreptate împotriva copiilor cu CES.
-sprijin colaborativ pentru recuperare (intervenții comune).

Strategii de învățare:

- lectorate
- dezbateri
- mese rotunde
- workshop-uri
- expoziții

Resurse:

- ppt-uri având tematica necesară informării părinților
- pliante/reviste/afișe informative
- tehnologii informatizate
- umane: medici de specialitate, psihologi, consilieri școlari, profesori de sprijin, logopezi;

Evaluare:

- chestionare
- portofolii cu produsele activităților

Cadre didactice - ***Idei de activități:***

- colaborarea cu profesorul de sprijin/consilierul școlar (PIP sau Plan de remediere);
- plan de intervenție comun cu profesorii de la clasă;
- simpozioane/conferințe/workshopuri/cursuri de formare vizând integrarea copiilor cu CES

- ateliere de lucru/mese rotunde în cadrul Comisiei metodice, șezători, excursii, drumeții, spectacole, serbări tematice;
- activități comune părinți-profesori-elevi
- predarea în echipă cu profesorul de sprijin/consilierul școlar etc.

Strategii de învățare:

- mese rotunde
- workshop-uri
- dezbateri
- interasistențe
- lucru în echipă

Resurse

- tehnologii informatizate
-cărți de specialitate/ reviste / pliante
- cadru normativ:

· (Ordin Nr. 3124/2017 privind aprobarea Metodologiei pentru asigurarea suportului necesar elevilor cu tulburări de învățare. https://edu.ro/ordinul-ministrului-educa%C8%9Biei-na%C8%9Bionale-nr-134220012017-privind-aprobarea-metodologiei-pentru integrarea –elevilor- cu tulburări de învățare;

· Ordin Nr.1985/2016 privind aprobarea metodologiei pentru evaluarea și intervenția integrată în vederea încadrării copiilor cu dizabilități în grad de handicap, a orientării școlare și profesionale a copiilor cu CES, precum și în vederea abilitării și reabilitării copiilor cu dizabilități și/sau CES ;

- materiale didactice adecvate.

Evaluare

- chestionare
- portofolii cu produsele activităților
- caietul de observații al profesorului

CURRICULUM ADAPTAT PERSONALIZAT - Structura programului de intervenție personalizată

prof. Szabó Enikő
Grădinița PP nr. 6, Târgu-Mureș

1. **Domeniul Limbă și comunicare**

- **DEZVOLTAREA LIMBAJULUI, A COMUNICĂRII ŞI A PREMISELOR CITIRII ŞI SCRIERII** – vizează dezvoltarea limbajului (sub aspectele vocabularului, gramaticii, sintaxei, dar şi al înţelegerii semnificaţiei), a comunicării (cuprinzând abilităţi de ascultare, comunicare orală şi scrisă, nonverbală şi verbală) şi preachizitiile pentru scris-citit şi însoţeşte dezvoltarea în fiecare dintre celelalte domenii.

Obiective	**Exemple de activități de învățare**	**Metode și instrumente de evaluare**
● Să înțeleagă și să transmit mesaje simple; să reacționeze la acestea. ● Să participe la activitățile de grup în calitate de auditor/ vorbitor.	- Repetă după mine! - Cu ce ne jucăm? - Cine a primit mingea? - Spune cum face! - Spune cine face? (el/ea) - Unde se află? - Spune unde am ascuns jucăria!	Orale Încurajarea și stimularea; Întărire pozitivă

2. **Domeniul Științe**

- **DEZVOLTAREA COGNITIVĂ ŞI CUNOAŞTEREA LUMII** – a fost definită în termenii abilităţii copilului de a înţelege relaţiile dintre obiecte, fenomene, evenimente şi persoane, dincolo de caracteristicile lor fizice. Domeniul include abilităţile de gândire logică şi rezolvare de probleme, cunoştinţele elementare matematice ale copilului şi cele referitoare la lume şi mediul înconjurător

1. Activitate matematică

Obiective	**Exemple de activități de învățare**	**Metode și instrumente de evaluare**
Să constituie mulțimi pe baza unor însușiri commune.	Ce jucării sunt pe raft? Ce culoare are mingea mea? Sunt cel mic sau cel mare? Cum sunt? Să construim o căsuță!	Aprecieri verbale Încurajări verbale.

2. Cunoașterea mediului

Obiective	Exemple de activități de învățare	Metode și instrumente de evaluare
● Să cunoască unele elemente ale mediului înconjurător. ● Să recunoască anumite schimbări din mediul apropiat	- Spune ce face copilul - Cum mă îmbrac? - Cum mă îngrijesc? - La ce folosește? - Să adunăm jucăriile (să fim ordonați)	Aprecieri verbale, acordarea de stimulente

3. DOMENIUL OM ŞI SOCIETATE

● **DEZVOLTAREA SOCIO-EMOŢIONALĂ** – vizează debutul vieţii sociale a copilului, capacitatea lui de a stabili şi menţine interacţiuni cu adulţi şi copii. Interacţiunile sociale mediază modul în care copiii se privesc pe ei înşişi şi lumea din jur. Dezvoltarea emoţională vizează îndeosebi capacitatea copiilor de a-şi percepe şi exprimă emoţiile, de a înţelege şi răspunde emoţiilor celorlalţi, precum şi dezvoltarea conceptului de sine, crucial pentru acest domeniu. În strânsă corelaţie cu conceptul de sine se dezvoltă imaginea despre sine a copilului, care influenţează decisiv procesul de învăţare

1. Educație pentru societate

Obiective	Exemple de activități de învățare	Metode și instrumente de evaluare
● Să cunoască normele elementare necesare integrării în viața social, precum și reguli de securitate personală ● Să-și adapteze comportamentul propriu la cerințele grupului	- Cine sunt eu? Cum mă numesc? - Cum îi chemă pe colegii mei? - Ne jucăm împreună în curte - Cum ne comportăm? (la masă, la activități)	Încurajări, stimulente; Încurajari verbale, primește stimulente, în piept.

2. Activități practice

Obiective	Exemple de activități de învățare	Metode și instrumente de evaluare
● Să cunoască și să utilizeze unelte simple de lucru pentru realizarea unor activități practice.	- Ninge cu fulgi mici –lipire - Frunze colorate- rupere	Încurajarea și stimularea; Întărire pozitivă

4. DOMENIUL ESTETIC SI CREATIV

1. Educație artistico-plastică

Obiective	Exemple de activități de învățare	Metode și instrumente de evaluare
● Să obțină efecte plastic prin tehnici și lemente de limbaj plastic	- Ne jucăm cu creioane colorate - Ne jucăm cu acuarele - Pictăm cu pensula - Baloane colorate - Cum mă joc cu plastelina?	Încurajări verbale Aprecieri verbale, acordarea de stimulente

2. Educație muzicală

Obiective	Exemple de activități de învățare	Metode și instrumente de evaluare
● Să interpreteze cântece pentru copii în grupuri mici	- Să cântăm! - Suflă o păpădie!	Aprecieri verbale, acordarea de stimulente

5. Domeniul psihomotric

● **DEZVOLTAREA FIZICĂ, A SĂNĂTĂŢII ŞI IGIENEI PERSONALE** – cuprinde o gamă largă de deprinderi şi abilităţi (de la mişcări largi, cum sunt săritul, alergarea, până la mişcări fine de tipul realizării desenelor sau modelarea), dar şi coordonarea, dezvoltarea senzorială, alături de cunoştinţe şi abilităţi referitoare la îngrijire şi igienă personală, nutriţie, alte practici de menţinere a sănătăţii şi securităţii personale.

Obiective	Exemple de activități de învățare	Metode și instrumente de evaluare
● Să fie capabil să execute mișcări motrice de bază: mers, alergare, sărituri	- Mergi la fel ca mine! - Aleargă la iepurași! - Uriașii - Sari ca mine	Observarea comportamentului; Analiza modului cum respectă durata, tempoul, intensitatea în timpul executării mișcărilor; -Aprecieri verbale; -Încurajări; -Stimulente.

Biblografie:

Boici Gherghina, Stănică Ilie – Evaluarea copiilor cu CES în perspectiva integrării, Timpul, Reşiţa, 1998

Gherguţ Alois – Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale. Strategii diferenţiate şi incluzive în educaţie, Editura Polorom, Iaşi, 2006

PROIECT DE PARTENERIAT EDUCAȚIONAL ZÂMBET, JOC, PRIETENIE

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „TUDOR VLADIMIRESCU” TÂRGU MUREȘ
PROF.MUREȘAN DANIELA

Motto: „Dacă un copil trăieşte într-un spirit de acceptare şi prietenie, el învaţă să găsească iubirea pretutindeni”

Dorothy Law Neite

ARGUMENT

Dezvoltarea personalității unui copil este influențată de numeroși factori, unul dintre aceștiafiind prietenia.

Nevoia de a relaționa apare în copilărie, imediat după ce micuțul a început să vorbească. Ea trebuie încurajată și, de aceea, timpul pe care i-l acordăm copilului contează foarte mult

Copiii au nevoie de prieteni pentru a-și dezvolta și afirma individualitatea, pentru a-și întări stima de sine și pentru a-și dezvolta empatia. Un copil prea prins în mediul familial va avea problemede adaptare în colectivitate, va tinde spre izolare și depresie. Ca dascăli, trebuie să sprijinim copilul să-și construiască relații de prietenie, fie ele trecătoare

Socializarea presupune capacitatea copilului de a stabili și de a menține contactele cu cei dinjur. Socializarea primară are loc în copilărie, este profund afectivă și reprezintă un proces de transformare a copiiilor în adevărate ființe umane și sociale prin învățarea valorilor de bază, prinpregătire și limbaj.

Acest tip de socializare conduce la formarea personalităţii de bază, aceea bazată pe reproducerea modelelor culturale ale unei societăţi. Deoarece este procesul în care individul interiorizează structurile atitudinale, morale şi de gândire, acesta ne marchează pentru tot restul vieţii.

Scopul:

Formarea și exersarea deprinderilor de socializare și comunicare prin diferite activităţi specificevârstei copilăriei

Obiective :

a)

- Cultivarea interesului față de participarea la jocurile desfășurate;
- Stimularea la copii a mecanismelor de socializare, intercomunicare și interacțiune prin intermediul activităţilor propuse;
- Dezvoltarea creativității copiilor, a abilităților de cooperare cu ceilalți copii, adulți etc. ;
- Cultivarea sensibilităţii artistice a micilor şcolari, a încrederii în sine, a capacității de conștientizarea trăirilor;
- Dezvoltarea capacității de exprimare, în cadrul jocului, a emoțiilor, sentimentelor copilului, pe care adesea nu le poate verbaliza;

- Atragerea efectivă şi afectivă a elevilor în organizarea unor activităţi cu caracter extraşcolar, contribuind la creşterea calitativă a acestora;

b)

- Valorificarea experienţei pozitive a cadrelor didactice în abordarea activităţilor propuse;
- Implementarea unor strategii de cooperare;
- Realizarea unui real schimb de experienţă între cadrele didactice;
- Stimularea aptitudinilor profesionale.

Grupul ţintă:

- elevii clasei pregătitoare A, Școala Gimnazială ,,Tudor Vladimirescu”, Târgu Mureș
- elevii clasei a IV-a A, Școala Gimnazială ,,Tudor Vladimirescu”, Târgu Mureș
- elevii clasei a I-a , Școala Gimnazială ,, „ Poplaca „ loc.Poplaca jud Sibiu

Echipa de proiect:

- Prof. Mureșan Daniela, Școala Gimnazială ,,Tudor Vladimirescu”, Târgu Mureș- coordonator
- Prof. Bucșa Cristina, Școala Gimnazială ,,Tudor Vladimirescu”, Târgu Mureș- coordonator
- Prof. Chiorean Diana – Maria Școala Gimnazială „ Poplaca „ loc.Poplaca jud.Sibiu - coordonator

Durata proiectului:

- Proiectul educaţional de parteneriat se va derula în perioada mai 2024

Mijloace şi resurse :Umane:

***** Cadrele didactice implicate;
* Părinţii elevilor

Materiale:

- Materiale necesare lucrărilor artistico-plastice
- Cărţi de poveşti specifice vârstei;
- Diplome pentru fiecare copil

Produse finale:

- **Mesaje de prietenie**
- **Poze din timpul activităţilor şi diplome de participare;**
- **Realizarea unei stări de bine, a încrederii în sine şi a veseliei generale**

CALENDARUL ACTIVITĂŢILOR

Nr.crt.	Activitatea	Loc de desfăşurare	Perioada	Cine răspunde şi materiale necesare
1.	**„Ne aşteptăm prietenii!** Promovarea proiectului în şcolilepartenere	Sălile de clasă ONLINE	ai 2024	Învăţătorii şi elevii implicaţi în proiect
2.	**„Din nou la joacă”** Învăţarea şi desfăşurarea unor jocuri de comunicare	Sălile de clasă ONLINE	ai 2024	Învăţătorii şi elevii implicaţi în proiect,
3.	**„1 Iunie – Ziua copilului”** -cântece, poezii, jocuri distractive, concursuri pe tematică adecvată - schimb de impresii legate de şcoală - Şcoala mea – desene - fotografii din activităţile elevilor de la fiecare şcoală şi vizionarea acestora	Școala Gimnazială „Poplaca”	Mai 2024	Învăţătorii şi elevii implicaţi în proiect, părinţi ai elevilor

Rezultate aşteptate:

- Participarea tuturor la activităţile desfăşurate;
- Obținerea unei bune-dispoziții generale a tuturor participanților;
- Realizarea unor relații propice între elevii.

ACORD DE PARTENERIAT

Încheiat azi..... , între:

1. **Școala Gimnazială Poplaca** reprezentat de prof. înv. primar **Chiorean Diana- Maria**, în calitate de director şi prof. înv. primar coordonatoar ale proiectului educaţional ZÂMBET, JOC, PRIETENIE.
2. **Școala Gimnazială „Tudor Vladimirescu”** reprezentat de prof. **Boczog Szabolcs**, în calitate dedirector şi prof. **Mureșan Daniela**, **Bucșa Cristina** în calitate de coordonatoare a proiectului educaţional ZÂMBET, JOC, PRIETENIE .

OBLIGAŢIILE PĂRŢILOR

Școala Gimnazială „Tudor Vladimirescu”

- implementarea şi evaluarea proiectului;
- asigurarea colaborării între unităţile implicate;
- popularizarea proiectului în rândul elevilor şi părinţilor;
- participarea la activităţile planificate.

Școala Gimnazială Poplaca

- asigurarea colaborării între unităţile implicate;
- popularizarea proiectului;
- participarea la activităţile propuse.

Durata parteneriatului:

- prezentul acord de parteneriat intră în vigoare la data semnării de către părţi, fiind încheiat în perioada mai 2024.

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT
RINOLALIE

Murgocea Magdalena – Nicoleta
Grădinița cu P.P. Nr. 6 Botoșani

1. INFORMAŢII DE BAZĂ:

Numele și prenumele: S.P.
Vârsta: 5 ani
Grădinița:
Grupa: mare „Piticii”
Domiciliul:
An școlar:
Psihodiagnostic: Rinolalie
Informaţii despre starea de sănătate a preșcolarului: Stare bună de sănătate.
Informaţii despre mediul social: Locuieşte împreună cu familia lui, având în componenţa sa mama, tata şi o soră de 10 ani. Familia prezintă condiţii bune de locuit. Mama se implică în activitatea copilului atât acasă cât și la grădiniță.

2. ECHIPA DE INTERVENŢIE:

Educatoare: Murgocea Magdalena- Nicoleta
Profesor logoped:
Data elaborării P.I.P.: 1 octombrie 2021
Durata intervenției: 1.10.2021- 01.06.2022

3. INSTRUMENTE UTILIZATE ÎN EVALUARE:

Chestionare orale, observaţii curente, aplicaţii practice, fişe de lucru utilizate la diferite activităţi, proba de evaluare, convorbire individuală şi în grup, observaţia spontană şi dirijată.

4. OBIECTIVELE PLANULUI:

Pe termen lung:

a. Descoperirea şi folosirea potenţialului psihic de învăţare ale preşcolarului, a ritmului propriu de achiziţie, prin observarea zilnică şi prin concentrarea tuturor informaţiilor din cadrul familiei;
b. Dezvoltarea exprimării orale, înţelegerea şi utilizarea corectă a semnificaţiilor structurilor gramaticale;
c. Dezvoltarea expresivităţii şi creativităţii;
d. Dezvoltarea auzului fonematic prin pronunţia unor onomatopee pe o expiraţie, reglarea înălţimii vocii, exersarea pronunţiei unor tonalităţi diferite ale vocii în cadrul aceleiaşi onomatopee;
e. Dezvoltarea capacității de recunoaștere a sunetele din interiorul unui cuvânt
f. Dezvoltarea potentialului cognitiv al preșcolarului în vederea integrarii lui în activitățile de tip școlar.

Pe termen scurt:

a. Formarea abilităţilor de comunicare;
b. Formarea abilităţilor de participare la actvități;
c. Corectarea deficiențelor de pronunție;

d. Participarea la activităţile specifice educării limbajului.
e. Dezvoltarea capacităţii de scriere;
f. Partciparea la activităţi de grup;
g. Formarea abilităţilor de socializare cu colegii în timpul activităților.

5. SCOPURILE PLANULUI:

a. Reducerea şi eliminarea lacunelor din cunoştinţele preșcolarului;
b. Educarea exprimării verbale corecte din punct de vedere fonetic, lexical şi sintactic;
c. Formarea capacităţii de a comunica folosind propozițiile;
d. Formarea deprinderilor de scriere corectă a elementelor grafice;
e. Dezvoltarea capacităţilor de explorare/investigare şi rezolvare de proble

6. DERULAREA PLANULUI DE INTERVENŢIE:

Domeniul de intervenţie: Educarea limbajului

DURATA	ACTIVITĂŢI RECUPERATORII(DESCRIERE)	MATERIAL DIDACTIC	OBSERVAŢII TEME/JOCURI
	I.DEZVOLTAREA MOTRICITĂŢII GENERALE: Exerciţii fizice în care sunt solicitate copiilor diverse mişcări, prin jocuri de mişcare, în mod deosebit mişcare de flexie şi extensie, răsucire şi rotire a capului, gâtului, membrelor. • ***Dezvoltarea motricităţii fonoarticulatorii:*** Pentru reeducarea disabilităţilor în contracţia şi relaxarea muşchilor şi în scopul dezvoltării unei motricităţi fine a aparatului fono-articulator care să permită articularea corectă a sunetelor limbii se vor exersa exerciţii sub formă de joc. ***II. EDUCAREA RITMULUI INSPIRAȚIEI – EXPIRAȚIEI*** Ex. joc cu bătăi ritmice din palme, pe măsuţă/genunchi asociate sau nu cu pronunţie ritmică de silabe sau versuri, ex. ritmice de suflat în diverse jucărioare, exersarea respiraţiei pe pronunţia continuă a sunetelor sonante, în special :”n-m”, exersarea respiraţiei verbale pe versuri. ***III.EXERSAREA SUNETELOR LIMBII MATERNE*** **A – VOCALELE** Prin imitaţia onomatopeelor: la dentist: aaa-aaaa;trenul: uuu-uuu, etc, exersarea ritmică a vocalelor, pronunţia combinaţiilor de vocale prin exersarea în diftongi: au! tai!,oac-oac, etc, pronunţia combinaţiilor de vocale în lanţ: **B – CONSOANELE**	-joc cu text și cânt -mingi - jucării -planșe -broscuţa -iepuraşul -pisica	ex.: Se vor efectua relativ lent, fără încordare, iar în funcţie de nivelul copilului, se vor da note exerciţiilor. Exerciţiile joc se vor exersa cu toţi copii deodată cum pot apoi se aduce în faţă 1-2 copii care execută corect “Unde e bomboana?" „Sub pai e un scai/ De iau paiul, cade scaiul.” „Am un ou pe platou/Chiar acum ţi-l fac cadou/Dacă vrei ţi-l faci şodou.” „Am un pumn de bombonele/ Ia şi tu acum din ele,/ Două,trei câte vrei,/Ş-apoi multă apă bei./Vrei sau nu vrei? „4 broaşte şi-un brotac/ Stau la sfadă: oac-oac-oac!” „Pic,pic,pic,ploaia vine/Vine pe furiş, pe acoperiş/ Printre rămurele, printre floricele/ Ba o simt şi eu pe năsucul meu!”

	„ P-B „; Salutăm: pa-pa, Cade plooaia: pic – pic, puşca: pac-pac, pupăza: pu-pu, puii: piu-piu, toba: bum-bum, clopotele: bing-bang; **„T-D”:** Maşina: Tiit, tiit!, salutăm: tai-tai!, găina: cot-cot-dac!, cocoşul: cu-cu-rigu!, ciocănitoarea: toc-toc!, ceasul: tic-tac,tractorul: du-du-du! „**M-N**”:Pisica: miau-miau-miau, vaca:mu-mu-mu, raţa: mac-mac, mielul:mee-mee, salvarea: nino-nino. „**L**”: raţa: lipa-lipa, curcanul:glu-glu-glu. „ **C-G-H**”:cucul:cu-cu,ceasul: tic-tac,gâsca:ga-ga,clopotele:bing-bang,porcul:groh-groh,căţelul:ham-ham,măgărușul:i-ha, i-ha. „**F-V**”: vaietul:vai-vai!, avionul:vvv-vvv,crivăţul: vvjj-vvjj, oftatul: offf-off!, colacul ce s-a spart: ffsss-ffss. „**S-Z-Ţ**”: gânsacul: s-s-s-s, se desumflă roata:fsss-fsss, şarpele prin iarbă:sss-sss, albina: bzz-bzzz; zzzum-zzzum, căpriţa: ţa-ţa-ţa, foarfeca:ţac-ţac, iepuraşul: ţup-ţup. „**Ş-J-Č/Ğ**”:legănăm păpuşa:ş-ş--ş-ş, coasa în iarbă: fşş-fşşş, vântul lin: şşş-şşş, aspiratorul:djjj-djjj,crivăţul: vjjj-vjjj, ciocănitoarea: cioc-cioc!, ciripitul păsărelelor:cip-cirip, „**R**”: mârâitul căţelului: mrrr!, ursul: morrr-morr!, tropăitul calului:tropa-trop, ceasul: trrr-trrr!,bucuria: urrra!,fusul: sfrrr-sfrrr.	- joc cu text și cânt -poezii -jocuri cu text și cânt - poezii Jucării muzicale	„Toba bate:*bum-bum-bum/*Spatele e drept acum.” *„Tic-tac, tic-tac/* Niciodată eu nu tac!” „Broasca este lângă lac/ Şi tot cântă: *oac-oac-oac!”* *„Tic-tac, tic-tac*/ Niciodată eu nu tac!” *„Mrr!* e supărat Azor/ ursul mormăie uşor: *morr-morr*/ *Sfrr*-bunica toarce lână,/ *Rrr* - pisica o îngână. „A sunat un clopoţel/Vântul a trecut prin el: *cling-cling!”* *„Sss* în jos ţi-n sus/ *Vai papucii nu-sss şi nu-sss!”* *„Zum-zum-zum* prin pomi mereu/ Muzica lui Dumnezeu.” „ Vântul *vâjâie,* iarba *fâșâie!”* „*Râu, rățușcă, rămurică!*”

- Frecvența activităților recuperatorii este de o ședință pe săptămână (10-20 de minute).

BEFICIILE ȘI NECESITATEA ABORDĂRII UNEI EDUCAȚII INCLUZIVE PENTRU COPIII CU C.E.S.

Prof. Dragu Oana
Școala Gimnazială Parava, Com. Parava, jud. Bacău

Conceptul de ***educație incluzivă*** s-a dezvoltat ca răspuns la abordările tradiționale și învechite, conform cărora anumite categorii de copii au fost excluși din școlile de masă din motivul dizabilității, dificultăților/problemelor de învățare, vulnerabilității familiei sau din alte motive. Acest concept a apărut ca urmare a dorinței de integrare, care a apărut în perioada de tranziție la noile viziuni asupra educației copiilor cu cerințe speciale.

Conceptul incluziunii își are originile in *Declarația Universală a Drepturilor Omului* (ONU, 1948), care recunoaște că toate ființele umane se nasc libere şi egale in demnitate şi drepturi. Această declarație induce ideea că incluziunea este acceptarea tuturor oamenilor, independent de diferențele dintre ei. Este vorba despre aprecierea persoanelor pentru ceea ce sunt și competențele lor, mai degrabă decât despre felul in care merg, vorbesc sau se comportă. Incluziunea permite oamenilor să valorifice diferențele dintre ei, prin aprecierea că fiecare persoană este unică in felul său.

Ulterior, conceptul a fost completat, îmbogățit, fiindu-i atribuite diferite nuanțe semantice. Organizații internaționale cu notorietate, precum UNESCO, UNICEF, Banca Mondială și altele, au lansat viziunea lor asupra ei și a conceptelor ce derivă din aceasta.

Numeroase organizații mondiale, nonguvernamentale și guvernamentale au venit în sprijinul ideii de incluziune și educație incluzivă, ilustrând viziunea lor asupra acestui tip de educație. Astfel, asemănările și deosebirile în conceptele abordate, sunt:

Asemănări	**Deosebiri**
- dreptul la educație al tuturor copiilor; - dreptul la nediscriminare; - școlile să răspundă necesităților și nevoilor particulare ale tuturor elevilor; - protejarea drepturilor individuale;	UNICEF – abordează ideea de școala prietenoasă Banca Mondială – copii trebuie să învețe împreună OCDE – alocare de resurse suplimentare pentru educarea acestor copii AECSEI – oportunități educaționale semnificative și de înaltă calitate în comunitatea lor.

Cunoașterea orientărilor internaționale reprezintă un punct de reper pentru abordarea integrării și incluziunii elevilor cu CES în învățământul de masă. Reprezintă un punct de plecare în ”călătoria” învățării și educării copiilor cu nevoie speciale, necesar pentru a adopta cele mai eficiente metode și mijloace de educare.

Consecințe ale excluderii sociale care poate fi tradusă și prin ne incluziune în învățământul de masă (acolo unde este posibil) poate avea efecte devastatoare asupra individului, traduse prin: inadaptabilitate socială, în câmpul muncii, consum de droguri, violență, delicvență juvenilă, singurătate, stimă de sine scăzută, comportament neadecvat, performanță academică scăzută, stres, autoizolare, depresie, frustrare, bullying, dar și asupra societății, putând determina aversiune și excludere socială a acestor copii. În concluzie: o adaptare eficientă este folositoare societății per ansamblu și individului pentru evoluția lui ulterioară.

Beneficii ale educației incluzive identificate la nivelul tuturor factorilor implicați în educație

copiii cu CES	- învață socializarea și interacțiunea cu ceilalți colegi - își descoperă interesele și preferințele pentru anumite activități - leagă noi prietenii
copiii majoritari din școlile incluzive	- devin empatici și învață că fiecare are un rol în grup/ societate - reacționează pozitiv la schimbări - nu au prejudecăți
cadrele didactice	- învață strategii de promovare a dezvoltării și susținerii stilurilor de învățare ale tuturor copiilor; - dezvoltă empatie și sentimente de compasiune față de toți copiii - își extinde cunoștințele despre limitări/dezabilități
Familie	- descoperă modalități de integrare a copilului lor - au parte de un timp liber de recreere, cât copilul e la școală, în siguranță - învață să accepte potențialul și nevoile copilului lor
Comunitate	- membrii comunității dezvoltă o nouă înțelegere și apreciere a diversității, - sunt mai conștienți de faptul că toți oamenii au nevoi unice, care trebuie respectate; - copiii devin membrii participanți ai comunității și contribuie la buna dezvoltare a acesteia; - ajută la dezvoltarea solidarității și toleranței comunitare;

Integrarea și incluziunea unui copil cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă, este efortul tuturor celor implicați în educația lui, dar la nivel de unitate școlară care primește astfel de elevi, este necesar întocmirea unui plan de servicii individualizat, care va fi aprobat de directorul unității, de directorul CJRAE al județului respectiv, întocmirea lui revenind responsabilului de caz, care de multe ori este dirigintele/învățătorul sau educatorul care se va preocupa de integrarea optimă a elevului, colaborând cu toți profesorii și consilierul școlar al unității.

Plan de servicii individualizat pentru copiii cu cerințe educaționale speciale

Numele şi prenumele copilului/elevului: D.D.V
Mama: D. M.
Tata: D.M.C.
Reprezentantul legal al copilului -
Data naşterii 15.02.2011
Domiciliul: Com. Parava, Jud. Bacău.
Unitatea de învăţământ la care este înscris: Școala Gimnazială Parava
Certificat de orientare şcolară şi profesională nr. [redacted] din 07.10.2022 emis de CJRAE BACĂU
Data realizării/revizuirii Planului de servicii individualizat: 10.10.2022
Responsabilul de caz servicii educaţionale: prof. B.C.Ș - diriginte

Drepturi/Beneficii de asistenţă socială pentru copiii cu CES (prevăzute de Legea nr. 1/2011, cu modificările şi completările ulterioare) alocatie hrană, cazarmament îmbrăcăminte şi încălţăminte cf. HG nr. 564/2017.

Servicii psihoeducaţionale pentru copilul cu CES

Tipul de serviciu /intervenție	Instituția responsabilă	Obiective	Data de începere	Perioada de acordare a serviciului	Persoana responsabilă de acordare a serviciului (date de contact
Servicii educaționale	Școala Gimnazială Parava	-dezvoltarea capacității de calcul matematic; -dezvoltarea capacității de exprimare orală, înțelegerea semnificației diferitelor structuri; - dezvoltarea capacității de recunoaștere a tuturor literelor alfabetului și scriere cursivă; -dezvoltarea competențelor de relaționare interumană; -dezvoltarea și folosirea potențialului psihic de învățare ale elevului, a ritmului propriu de achiziție; - dezvoltarea capacității de-a realiza sarcini pe o perioadă mai lungă de 15 minute.	01.09.2023	Până pe data de 31.08.2026	Cadrele didactice care predau la clasa elevului (cls a VI-a)

Servicii de asistență psihopedagogică prin cadrul didactic itinerant şi de sprijin	-	-	-	-	-
Servicii de consiliere şi orientare şcolară	CJRAE Bacău – Școala Gimnazială Parava	Consilierea elevilor, părinților, cadrelor didactice	De la data sosirii în unitate a consilierului școlar	Până la data de 31.08.2026	Consilier școlar
Servicii de terapie logopedică/terapia tulburărilor de limbaj	-	-	-	-	-
Servicii de terapie educațională*	-	-	-	-	-
Servicii de kinetoterapie*	-	-	-	-	-
Asigurare transport la unitatea de învăţământ	Școala Gimnazială Parava – microbuz școlar	Asigură transportul de la și la domiciliu cu microbuzul școlar	07.10.2022	Până la data de 31.08.2026	Școala Gimnazială Parava
Măsuri de sprijin pentru educația incluzivă**	Școala Gimnazială Parava	Eliminarea barierelor de comunicare...	07.10.2022	Până la data de 31.08.2026	Prof. diriginte Cadrele didactice ale clasei (clasa a VI-a)

*doar cazul elevilor înscriși în unități de învățământ special
**doar în cazul elevilor înscriși în unități de învățământ de masă
Întocmit,
Responsabil de caz- cadru didactic,
Nume, prenume: B.C.Ș
Semnătura_____

PLAN DE INTERVENTIE PERSONALIZAT

Prof. Cimpoeru Romina
Grădinița cu P.P. Nr.30, Galați

Prof.inv.prescolar: Cimpoeru Romina
Numele copilului: RDM
Domiciliul: Galați
Data naşterii: X.0X.2014
Tabloul copilului: D. a venit în grădiniţă în grupa mijlocie, a frecventat sporadic o altă grupă însă nu se adapta ..La venirea în grădiniţă, examenul logopedic apreciază că D . prezintă dislalie polimorfă şi tulburări de ritm şi fluenţă a vorbirii. Unele sunete sunt pronunţate separat, corect, adesea însă sunt înlocuite, având în vedere punctul de articulare apropiat.Dificultăţile de articulare corectă a sunetelor amintite au ca origine o alternativă a dislaliei funcţionale, copilul având un ritm propriu de articulare (timid), alimentat pe fond psihic de o fobie faţă de vorbire şi un complex de inferioritate, alimentat şi de mamă, care îl admonestează şi procedează destul de aspru, la o pretinsă preocupare de corectare, acesta se opreşte din vorbire când vede că nu e înţeles, se enervează şi începe să plângă.

Considerăm că în perioada antepreşcolară nu s-a preocupat nici familia, nici vreun specialist de profilaxia tulburărilor de articulaţie, tocmai în etapa propice formării limbajului. De aceea, dislalia fiziologică a devenit funcţională, iar comunicarea s-a automatizat cu perseverarea unor tulburări de tipul înlocuirilor, inversărilor sau omisiunilor de foneme, din diverse grupe de articulare. Fiind vorba de tulburări de articulare menţinute după vârsta de 4 ani, ceea ce a dus la permanentizarea unui mod defectuos de vorbire şi la instalarea unui complex de inferioritate, terapia s-a profilat pe aspectul unei psihoterapii, apelând la dorinţa copilului de a colabora, pentru a putea aplica adecvat terapia logopedică.

Tipul de intervenţie specializat:
-dezvoltarea abilităţilor de comunicare, corectarea deprinderilor de vorbire necorespunzătoare;
-stimularea copilului de a intra în relaţie şi de a comunica cu ceilalţi copii şi cu adulţii;
-formarea unor deprinderi elementare de autoservire şi de comportament, în vederea integrării în activitatea instructiv-educativă a grupei şi grădiniţei;
-consilierea părinţilor.
Persoane implicate în proiect: educatoarea grupei prof. Cimpoeru Romina, prof. logoped Huțanu Doina, părinţii copilului.
Obiective:
Pe termen lung:
-dezvoltarea exprimării orale , înţelegerea şi utilizarea corectă a semnificaţiilor structurilor verbale;
-corectarea respiraţiei defectuoase şi obişnuirea copilului cu un mod corect de a respira;
-corectarea tulburărilor de limbaj , de ritm şi fluenţă;
-dezvoltarea auzului fonematic;
-consilierea părinţilor.
Pe termen scurt:
-să ia parte la discuţii în mici grupuri informale;
-să întrebe şi să răspundă la întrebări;

-să ia parte la activităţile de învăţare în grup, intrând în relaţie cu ceilalţi copii, cu educatoarea/logopedul.

Stabilirea nevoilor specifice

- *Nevoia de pronunţare corectă a sunetelor*, pentru a se face înţeles de colegi;
- *Nevoia de exprimare corectă (în propoziţii),* pentru a putea să-şi exprime ideile, să povestească şi să participe la activităţile grupei;
- *Nevoia de socializare, de integrare într-un grup*,pentru a stabili relaţii de prietenie cu ceilaţi copii, pentru a nu fi considerat “altfel”;
- *Nevoia de comunicare*-legată de celelalte nevoi, pentru că trebuie să-şi învingă timiditatea, reţinerile şi să comunice prin cuvânt, pentru a fi înţeles mai bine;
- *Nevoia de a învăţa*-ştiut fiind că achiziţia de cunoştinţe are la bază dezvoltarea limbajului;
- *Nevoia de afecţiune*-orice copil are nevoie să fie preţuit şi iubit;
- *Nevoia formării unei bune imagini de sine, de a căpăta încredere în forţele proprii* şi de a participa astfel, activ, la orice activitate realizată în grădiniţă, dar şi în familie.

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

În realizarea acestui program am pus accent pe unitatea şi continuitatea activităţilor de la grădiniţă în familie, acţionând în următoarele direcţii, în colaborare cu prof.logoped, bazându-mă pe metode şi srategii centrate pe copil, în funcţiede particularităţile lui:

1.realizarea unor exerciţii de gimnastică articulatorie:

- *Exerciţii de mobilitate pentru maxilar şi mandibulă:* jocul “*Mic-mare*”:copilul se ghemuieşte , apoi, la ridicare, inspiră pe gură şi cu voce puternică şi gura larg deschisă strigă “Uraa!”;execută mişcări laterale de mandibulă stânga-dreapta;exerciţii de aşezare a dinţilor de sus pe buza de jos şi a dinţilor de jos pe buza de sus.
- *Exerciţii pentru mobilitatea buzelor:*sugerea buzelor pe rând, apoi una sub alta;se fac buzele trompă, se mişcă la stânga, la dreapta, se rotesc;strănutul calului; mişcarea ambelor buze încordate puternic.etc.
- *Exerciţii pentru gimnastica limbii:*lipirea limbii de cerul gurii şi desprinderea ei cu zgomot;gura uşor deschisă şi mişcări laterale ale vârfului limbii, care va atinge alternativ colţurile buzelor;exerciţii ritmice însoţite de silaba *la*,de exemplu *lo-la,la-la;*limba mişcată de la un colţ la altul al gurii (imită cu vocalizare linguriţa în paharul cu ceai);

În scopul ***dezvoltării unei bune motricităţi a aparatului fono-articulator***, care să permită articularea corectă a sunetelor limbii, am exersat, sub formă de joc, următoarele exerciţii:

-*Sforăitul calului*:vibrarea surdă a buzelor;vibrarea sonoră a buzelor:*Cum porneşte maşina*;umflarea şi baterea obrajilor cu pumnii:*Broscuţa*;sugerea obrajilor:*Iepuraşul*;limba iese afară:*lopata*;limba în formă de *cupă, lată şi îngustă.*

- ***Exerciţii pentru corectarea auzului fonematic***:*Chemăm pisica; Să nu speriem păsările; Spune ca mine;Ce ai auzit?;imitarea onomatopeelor.*
- ***Jocuri-exerciţiu de emitere de sunete:****Şuieră ca mine,Trenul,Cine şuieră mai tare?* .
- ***Exerciţii de pronunţare a sunetelor*** *r,l,s,z,c,b, m.*
- ***Exerciţii-frământări de limbă:****Rică nu ştia să zică…;Un pitic aşa de mic…;Uite-un moş cu un cocoloş într-un coş…etc.*

Toate acestea s-au repetat pe toată durata terapiei, până la realizarea motilităţii elementelor articulatorii.

- ***Jocuri didactice pentru pronunţarea corectă a cuvintelor, denumirea obiectelor***:*Ce este aceasta?; Cine trimite cadouri?;Cine a venit?;Cine face aşa?.*

- ***Jocuri didactice ce vizează formularea de propoziţii**:Spune ce face?;Completează ce lipseşte!;Ce lucrează mama?;*
- ***Activităţi de lectură după imagini**:Familia mea; La magazin: O plimbare cu trenul etc.*
- ***Activităţi de memorizare:** Băieţelul harnic, Prietenul meu; Prietenii curăţeniei etc.*

Exerciţiile de auz fonematic au pus accentul pe repetarea fonemelor surdă-sonoră, D. fiind ajutat în pronunţie ,asociat cu logopedul, apelând la inhibibiţia de diferenţiere, mai ales pe bază de jetoane cu imagini ce conţin sunetul diferenţiat.Se fac exerciţii până când sunetele respective sunt recepţionate şi identificate conştient.Am avut în vedere discriminarea sunetelor apropiate ca structură acustică şi, inclusiv, ca mobilitate articulatorie: siflantele „s’-„z”, şuierătoarele „ş”-„j”; labiodentalele „l”-„v’ şi dentalele „t”-d”, velarele ocluzive „c”.-„g’.

Corectarea sunetului „r” (consoană orală, sonantă, vibrantă, oclusivă, apicală) a pornit de la impostarea sunetului în pronunţie bilabială, executând cu ambele buze şi aer în expiraţie puternică:*trrr!;prrr!; brrr!*,apoi în cuvintele: *prinde, aprinde, prune, brune, crude, crede,* pe baza cărora se construiesc scurte propoziţii*: Aprinde focul!; Am două prune brune; Tata crede* că se spală.Se imită soneria ceasului deşteptător*:ţârrr*!,hârâiala câinilor:*hârrr!;* ruperea unui lemn:*pârrr* etc. În etapa de consolidare am folosit cuvinte cu sunetul în cele trei poziţii: **finală**:*zbor, păr, car, far, cor, dor;* **mediană**: *urs, coral, artă, vatră, cretă, varsă* şi **iniţială**: *râu, rău, rai, roi, rom, roşu.*Pe măsură ce a stăpânit sunetul i-am cerut să pronunţe singur diverse cuvinte ce-l conţin: ruladă, rugăciune, bucurie, cameră, aripă, buzunar etc., construind apoi mici propoziţii cu acestea.Am folosit apoi grupe de consoane în care este sunetul „r”: trenul trece, trei, bravo, brad, broască,crede, cruce, frate, etc.Pentru etapa de automatizare s-au învăţat mici poezii:

Îmi spunea o broască grasă:
- Caut aţă şi un ac
Şi-o mătase verde, groasă
Şi-mi fac rochie. Oac!Oac!
Brustur, brustur, brusturel,
Brumă, brumă, brumărel,
Cade bruma.Vai de el!

În terapia logopedică s-au impostat separat sunetele „p”, „b” şi „m”, pentru a percepe tactil şi auditiv fiecare fonem (modelul logopedului fiind asociat cu cel al pronunţiei copilului).La început pronunţă doar logopedul şi-l întreba pe T. ce sunet a auzit;dacă nu-l articulează este ajutat să-l perceapă auditiv, auzul fonematic fiind educat prin perceperea tactilă. La fel se procedează cu fiecare sunet.Fiecare sunet impostat şi diferenţiat este introdus apoi în silabe, apoi în cuvinte, ca: *apa; epe; ipi; apa-upu; pa-pa-pe-te; pi-ta; pa-pa; ba-ba; be-be; bi-bi; bu-ba; ba-na-na;al-bi-na; la-lea; lap-te;Du-du.*

A *urmat introducerea cuvintelor în mici propoziţii*:

Dudu e dus cu tata; Eu am un balon; Lupul e în pădure; Mama bate ouă cu telul; Eu am un inel nou; Copilul bea mult lapte,etc

Pentru a relaţiona cât mai bine cu ceilalţi copii, integrându-se în colectivul grupei cât mai firesc, am organizat activităţi variate, care să-i suscite interesul, observând că atunci când participă la activităţi care-i plac, comunicarea cu ceilalţi copii este mult mai bună, D. se antrenează cu entuziasm în activitate, greşelile de pronunţie şi exprimare sunt mai puţine:

-participarea la jocuri de rol în care D. are un rol principal:*De-a familia;De-a grădiniţa; De-a trenul;*
-participarea la activităţi de serviciu pe o săptămână(lucrul în echipă)*Şi noi muncim!;*

-participarea la activităţi pe subgrupe, punând accent pe munca în echipă şi pe responsabilizarea membrilor;

-Participarea , *ca ajutor al educatoarei*, la unele activităţi ale grupei, transmiterea de sarcini restului grupei;

-Discuţii cu ceilalţi copii din grupă, pentru a-i face să-l înţeleagă pe D., să nu-l evite în jocurile lor, să nu râdă atunci când pronunţă greşit, să-l corecteze firesc , fără a-i crea disconfort afectiv.

- **Activităţi pentru consilierea părinţilor**

În informarea educaţională a părinţilor am urmărit ca părinţii să înţeleagă că pot influenţa şi controla comportamentul lui D., însuşindu-şi abilităţile de bază în acest sens, că numai dacă gândim şi acţionăm împreună, în mod unitar, îl putem ajuta să-şi depăşească dificultăţile.

- **Cum învăţăm împreună?**

-discutarea faţă-n faţă a problemelor; învăţăm din bunele practici ale altora;observarea şi discutarea comportamentelor parentale cotidiene şi particulare, în situaţii diferite; informarea părinţilor asupra activităţilor lui D., asupra progreselor/regreselor şi a problemelor ce intervin.

- **Comportamente adecvate propuse părinţilor:**

-rezervaţi-vă un timp anume pentru a vorbi cu copilul.De exemplu:seara sau la plimbare;

-vorbiţi cu D. despre programul zilei, purtaţi mici discuţii despre ceea ce urmează să faceţi împreună în timpul zilei; învăţaţi-l să-şi exprime nevoile când nu sunteţi de faţă: mi-e sete…;

-repetaţi clar şi rar orice exprimare care nu a fost corectă, răspundeţi la propoziţiile lui D. prin cuvinte noi, dar care să fie pe înţelesul lui;

-discutaţi despre experienţe noi pe care le va avea D. la grădiniţă, la dentist, în vacanţă etc.;

-faceţi plimbări cu D. în mod regulat şi vorbiţi-i despre ce vedeţi împreună;

-recunoaşteţi eforturile copilului chiar şi atunci când nu reuşesc pe deplin.Fiţi pozitivi, referiţi-vă mai întâi la ce are bun copilul, acordaţi-i cu consecvenţă atenţie pozitivă, mai multe aprecieri.

Şi familia şi-a schimbat atitudinea şi comportamentul faţă de D., devenind mult mai apropiaţi de echipa educatoare-logoped, nutrind sentimente de recunoştinţă şi apropiere sufletească.

Concluzii:

Acordând o atenţie aparte acestui copil, prin intermediul terapiei logopedice, consilierii pedagogice şi implicării familiei, am reuşit să facilitez integrarea funcţională a lui D. în grupa de copii., participarea lui firească la activităţile instructiv-educative din grădiniţă.Munca şi colaborarea dintre educatoare, logoped, părinţii lui D.a constituit un cerc de susţinere afectivă, volitivă,de echilibrare şi integrare a lui D. în mediul grupei, al grădiniţei, ajutându-l să-şi corecteze pronunţia, ritmul şi fluenţa vorbirii, să-şi construiască bazele unei imagini de sine pozitive, bazate pe încrederea că “poate”să fie la fel ca orice copil.

Plan de intervenţie individualizat

Profesor psihopedagogie specială, Crăciun Roxana Mihaela
Centrul Școlar de Educație Incluzivă nr.2 Comănești

Numele elevului: C. A. L.
Data naşterii: 10.09.X
Starea de sănătate: bună
Deficiențe: deficiență psihică severă
Tulburări/dificultăți de învățare: sindrom Down, tulburări accentuate de limbaj expresiv și comunicare, tulburări instrumentale

Recomandarea comisiei: fără recomandare; părinţii colaborarează cu şcoala;

Intervenţia: Profesorul de psihopedagogie specială lucrează cu eleva după curriculum-ul clasei a V-a, fără sprijinul părinţilor.

Informaţii generale

Eleva urmează în prezent, anul şcolar 2023-2024, cursurile în cadrul CSEI nr.2 Comănești, la clasa a V-a, unde este înscrisă din clasa I. Nu a frecventat grădiniţa. Provine dintr-un mediu familial cu potenţial intelectual foarte scăzut și are asistent personal.Tatăl copilului este tutore, mama fiind decedată. În aceeași clasă mai are o soră. Familia are 7 copii. Aceasta din urmă a avut certificat de expertiză, fiind diagnosticată ca elev cu CES. Preocuparea pentru situaţia şcolară a fiicei lor este permanentă din partea asistentului peronal, care însoțește zilnic eleva la școală și se informează despre situația școlară a acesteia. Copilului i se asigură adăpost, hrană, îmbrăcăminte şi rechizitele necesare. În colectivul clasei s-a integrat destul de ușor, fiind o fire sociabilă, comunicativă, prietenoasă. După câteva zile de la intrarea în mediul școlar se poate spune că intră în relaţie cu colegii. Nu lucrează singură ceea ce i se cere, acceptă şi spijin nu doar din partea cadrului didactic, ci şi a colegilor. În grup e dornică să deseneze, să se joace, în rest activitatea de instruire e cu totul diferită de a celorlalţi. Progresele nu au fost spectaculoase, fiind necesar plan de intervenție individualizat.

Informaţii educaţionale

Comportament cognitiv

- Nu are formate deprinderi de citit-scris, nu recunoaşte litere, nu citeşte silabe din 2-3 litere, nu transcrie şi copiază, nu are auz fonematic şi deprinderi de natură analitico-fonetică-sintetică în scrierea independentă. Aude sunetul iniţial în cuvinte des auzite. Nu povesteşte, nu comunică sentimente, păreri, capacitatea de reproducere a mesajelor orale este foarte redusă.
- Cunoaşte numeraţia 0-10, reţine cum se citesc numerele 0-10. Sistemul poziţional de formare a numerelor îi rămâne necunoscut. Numără crescător 0-10, cu sprijin, dar nu şi descrescător. Nu recunoaşte locul numărului într-un şir (vecini), nu face comparaţii. Rezolvă operaţii 0-10 doar cu material concret- de mânuit. Încurcă semnele plus şi minus. Recunoaşte cercul, fără celelalte figuri geometrice.
- Este ancorată în prezent. Nu stabileşte relaţii temporale, nu plasează evenimente în timp, sau derularea pe o perioadă de două-trei zile. Pentru o zi, cunoaşte perioada de dimineaţă, după-amiază, dar nu orele.
- Nu este interesată de schimbările din jurul ei şi nu reţine cunoştinţe de natură ştiinţifică, ci doar ce se bazează pe propria-i experienţă şi atunci cu întrebări de orientare.

Relaţii sociale

Se manifestă fără reţinere în familie. La şcoală este sociabilă, intră în relaţie cu alţi copii. Comunică la nivel minim când lucrează în grup şi de obicei desenează sau ascultă pe alţii. Este acceptată de colectivul clasei, copiii o atrag în jocurile lor. Uneori intră în conflict cu câte un coleg, mai ales când i se reproşează că şi-a însuşit lucrul altuia. Dacă este ameninţată, recunoaşte cu „jumătate de gură”. Are obiceiul de a ascunde lucruri. În general vine la şcoală curat îmbrăcată, spălată mai ales pe mâini şi pe faţă. Igiena corporală se face consecvent.

Tatăl colaborează cu şcoala, se interesează de situaţia copilului prin intermediul asistentului social, acesta fiind plecat lucrând ca cioban. Asistentul social are grijă ca ea să vină la şcoală zilnic, îi asigură mâncare şi îmbrăcăminte, rechizite, ghiozdan.

Capacităţi, competenţe, abilităţ, puncte slabe, nevoi

- Dezvoltare fizică bună, coordonare a mişcărilor mai ample
- Nu are abilităţi de natură tehnologică
- Nu reţine decât cu material concret, prin reluări permanente
- Nu comunică cu uşurinţă în propoziţii
- Nu pronunţă bine, dar auzul fonematic nu e format
- Lucrează cu dificultate la matematică în concentrul 0-10, doar cu material concret și cu ajutorul cadrului didactic.
- Nu face calcule orale
- Memoria şi atenţia sunt foarte scăzute
- Imaginaţia lipseşte, fiind ancorată în prezent
- Nu face corelaţii, lipsă de gândire logică
- Scrie doar semne grafice
- Scrie toate literele peste puncte, nu reţine semnul grafic
- Îi e neclară scrierea cu iniţială mare (nume de persoane, început de propoziţie)
- Are nevoie de atenţie, din partea părinţilor, colegilor, a cadrului didactic
- Permanent are nevoie de sprijin

Obiective pe termen lung

1. Dezvoltarea abilităţilor de citit-scris prin utilizarea alfabetarului, jetoane, a unor cuvinte uzuale, a textelor citite, cunoscute
2. Dezvoltarea abilităţilor de calcul matematic în concentrul 0-10 fără şi cu suport concret
3. Dezvoltarea abilităţilor de relaţionare şi a comportamentelor emoţionale
4. Dezvoltarea unor competenţe ale intelectului (memorare, gândire logică, stabilirea de relaţii cauză-efect)

Domenii de intervenţie recomandate pentru eleva CAL

Domeniul cognitiv

Obiective pe termen scurt: 6 luni, cu prelungire după caz

ABC:

- Să identifice literele alfabetului(a-z):
  - Să denumescă obiectele din imagini (eleva nu cunoaşte foarte multe obiecte ce apar în imagini
- Să citescă cuvinte din 2-3 silabe
  - Să formuleze propoziţii folosind cuvintele găsite, urmărind imaginea în care a depistat cuvântul
- Să formuleze propoziţii simple

- Exerciţii de înţelegere a sensului propoziţiei (prin întrebări ajutătoare)
-Să răspundă corect în propoziţii
-Să exprime în cuvinte proprii păreri despre lucruri, fapte cunoscute

- Să identifice grupuri de litere (ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi)
- Exerciţii de depistare a grupurilor în cuvinte scrise
-Exerciţii orale de dezvoltare a auzului fonematic şi de recunoaştere a legăturii între grupul scris şi sunetul respectiv
-Exerciţii de citire a grupurilor
-Exerciţii de citire a silabelor ce conţin grupuri
-Exerciţii de citire a cuvintelor ce conţin aceste grupuri
-Formulare de propoziţii ce conţin grupuri
-Exerciţii de găsire a cuvintelor ce conţin grupuri de litere
- Să scrie corect după dictare literele alfabetului şi grupurile de litere
- Exerciţii de scriere (transcriere, copiere) a literelor şi grupurilor
-Exerciţii de scriere a acestora după dictare
-Exerciţii de scriere a unor silabe cu literele amintite şi a grupurilor de litere
-Exerciţii de completare a unor silabe cu litere, grupuri
-Exerciţii de scriere a unor cuvinte din 2-3 silabe, utilizând în mod preponderent metoda analitico-fonetică
-Exerciţii de transcriere a cuvintelor

Elemente de matematică

- Să scrie numere în concentrul 0-10
- Să recunoască sistemul poziţional de scriere a numerelor formate din ZU
-Să numere în ordine crescătoare
-Să recunoască locul unui număr într-un şir(vecinii)
-Să compare numere vecine
-Să scrie numere dictate
-Să descompună numere în zeci şi unităţi
- Să efectueze operaţii 0-10 fără trecere peste ordin şi cu trecere peste ordin
- Exerciţii de recunoaştere a semnelor +şi-
-Să efectueze calcule orale
-Să efectueze calcule în scris
-Exerciţii de citire a operaţiilor cu numere
-Să verbalizeze calculele
-Să utilizeze corect materialul didactic (concret şi intuitiv)
-Exerciţii de învăţare a tehnicii de calcul, folosind materialul didactic concret
-Exerciţii de calcul în scris, scrierea rezultatelor parţiale
- Să rezolve probleme cu o singură operaţie
-Rezolvare de probleme cu desen şi cu expunerea datelor de către învăţător
-Recunoaşterea expresiilor ce induc operaţia
-Rezolvare individuală a unor probleme desenate

Domeniul de intervenţie : *Socio-afectiv – emoţional*

- Să colaboreze cu colegii în rezolvarea unor sarcini de grup
  - Încadrarea elevei într-un grup de lucru (periodic) şi încredinţarea unor sarcini pe măsură
  -Exprimarea unei opinii, păreri asupra unor lucruri cunoscute elevei
  -Povestirea unor fapte, întâmplări personale
- Să participe la jocuri de echipă (la ora de educaţie fizică)
- - Să respecte voluntar regulile jocului
  -Să-şi aducă contribuţia la câştigarea unei întreceri, îndeplinirea unor sarcini

PROGRAM DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

prof. dr. CIUBOTARU MIHAI
Liceul Tehnologic ”*IORGU VÂRNAV LITEANU*” LITENI

Instituția de învățământ:
Nume și prenume elev:
Nr. Certificat C.E.S:
Profesor diriginte:
Disciplina: EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT
Cadru didactic propunător:
Anul școlar: 2023/2024

- PROBLEME CU CARE SE CONFRUNTĂ ELEVUL : Psihică/Moderat
- SCOPUL (COMPORTAMENTUL ȚINTĂ/REZULTATUL AȘTEPTAT)

Asigurarea progresului în dezvoltarea copilului (pe domeniile emoțional, motor, cognitiv, social), în funcție de potențialul acestuia, identificarea strategiilor, resurselor, metodelor și mijloacelor care vor facilita progresul.

- OBIECTIVE:

→ PE TERMEN SCURT:

1 Să opereze corect cu noţiunile specifice domeniului;
2. Să utilizeze miljoace recomandate pentru dezvoltarea fizică;
3. Să aplice mijloacele specifice dezvoltării calităţilor motrice;
4. Să utilizeze deprinderile motrice în acţiuni motrice simple;
5. Să aplice prevederile regulamentare ale disciplinelor sportive practicate în forme adaptate de întrecere/concurs.

→ PE TERMEN MEDIU şi LUNG:

1. Să utilizee limbajul de specialitate în relațiile de comunicare;
2. Să valorifice informaţiile, metodele şi mijloacele specifice educaţiei fizice şi sportului, în vederea optimizării stării de sănătate şi a dezvoltării fizice armonioase;
3. Să utilizeze cunoștințele, metodele şi mijloacele specifice educaţiei fizice şi sportului, în vederea dezvoltării capacităţii mortice;
4. Să aplice sistemul de reguli specifice organizării și practicării activităților de educaţie fizică şi sport şi adoptarea unui comportament adecvat în cadrul relaţiilor interpersonale şi de grup.

❖ CONȚINUTUL ACTIVITĂȚILOR:

Nr. crt.	Obiectiv operaţional	Strategii didactice de terapie şi recuperare şcolară	Intervalul de timp	Evaluare şi aprecierea evoluţiei
				Indicatori
1.	1.1. Să opereze corect cu noţiunile specifice domeniului;	- complexe de dezvoltare fizică: cu exerciţii libere;	Pe tot parcursul anului	
2.	2.1. Să utilizeze miljoace recomandate pentru dezvoltarea fizică;	- exerciţii libere;	Pe tot parcursul anului	
3.	3.1. Să aplice mijloacele specifice dezvoltării calităţilor motrice	- ștafete și jocuri de mișcare pentru dezvoltarea vitezei de reacție, execuție și deplasare - exerciții și ștafete pentru coordonarea segmentelor față de corp. - executarea unor exerciții pentru dezvoltarea forței segmentare utilizând exerciții libere, învingând greutatea propriului corp -jocuri dinamice și exerciții cu eforturi de intensitate medie – navete 10x5m repetată de 2 ori	Pe tot parcursul anului	Viteză - Naveta 5x10m Rezistență – parcurs aplicativ Forță – 3 probe la alegere din grupe musculare diferite Îndemânare - complex simplu din jocul de handbal
	3.2. Să utilizeze deprinderile motrice în acţiuni motrice simple	- exersarea deprinderilor motrice de locomoție, stabilitate și manipulare, simplu sau în microstructuri formate din 4-5 deprinderi. -exerciții din școala alergării, săriturii -alergarea de viteză cu start din picioare - startul de sus și alergarea de rezistență pe distanța de 1000m.	Pe tot parcursul anului	- Ștafetă 5x10m - Elemente izolate din gimnastica acrobică - Structuri simple din jocul de handbal - 10 pase consecutive cu un coechiper

		- săritura în lungime procedeu ghemuit -linii acrobatice formate din 4-5 elemente		- dribling printre 5 jaloane și aruncare la poartă
	3.3 Aplicarea procedeelor tehnice de bază în forme adaptate de întrecere / concurs	Exersarea procedeelor tehnico-tactice de atac și apărare specifice jocului de handbal în structuri simple	septembrie-octombrie aprilie-iunie	Structuri de joc simple
4.	4.1.Aplicarea prevederilor regulamentare ale disciplinelor sportive practicate în forme adaptate de întrecere/ concurs		aprilie- iunie	

Program de intervenție personalizat/ individualizat (PIP),
disciplina LIMBA FRANCEZĂ

Profesor, Chirea Iulia Clemence
Liceul Teoretic *Carol I* Fetești

Numele și prenumele beneficiarului : P.F.- M.
Data și locul nașterii : Loc.Medgidia, Jud. Constanţa
Domiciliul: Municipul Feteşti, jud. Ialomița, str. ....., nr.....
Instituția: Liceul Teoretic *Carol I*, Fetești, Ialomița
Echipa de lucru: profesor Chirea Iulia Clemence, specializare *Limba şi literatura română - limba franceză,* profesor psiholog, Pismiș Lucica
Disciplina: Limba franceză
Problemele cu care se confruntă elevul (rezultatele evaluării complexe)

- Eleva nu știe să citească în limba franceză;
- Eleva are dificultăți de înţelegere a conţinuturilor;
- Eleva are de multe ori lipsă de concentrare;
- Eleva prezintă probleme de exprimare în limba română şi franceză ;
- Eleva scrie cu dificultate, cuvinte simple în limba franceză;
- Eleva întâmpină dificultăți în a înţelege şi formula răspunsuri la mesaje scrise, simple, sau orale, în limba franceză.
- Întarzierea reacţiilor;
- Capacitate redusă de a memora şi de a înţelege;

Priorități pentru perioada Octombrie 2023 – Februarie 2024, 17 săptămâni

- Dezvoltarea capacității de a- și menține atenția concentrată pe sarcină;
- Învățarea unor cuvinte uzuale din vocabularul limbii franceze, prin asociere cu planșe sau orice suport vizual;
- Dezvoltarea capacității de a scrie în limba franceză cuvinte de la tablă şi unele mesaje simple.
- Adaptarea elevului la mediul scolar;
- Învătarea unor elemente indispensabile pentru studiul limbii franceze (salut, prezentare);
- Introducerea în universul francofon

Structura programului de intervenție personalizat :

Obiective	*Conținuturi*	*Metode și mijloace de realizare*	*Perioada de intervenție*	*Criterii minimale de apreciere a progreselor*	*Metode și instrumente de evaluare*
	Leçon 1:Salut! Leçon 2:	Conversatia Dialogul Exercitiul	3 săptămâni	Identifică sensul	- observaţia - fişa de evaluare

Identificarea sensului global al unui mesaj simplu rostit clar şi rar	Qui est-ce? Leçon 3: Qu'est-ce que c'est? Leçon 4: Qu'est-ce que tu fais?	Explicatia Jocul didactic exercitii de citire in ritm propriu a literelor. Silabelor, cuvintelor, propozitii, fragmente scurte		mesajului dintr-un text simplu	- aprecieri verbale
Executarea de instrucţiuni simple articulate clar şi rar Emiterea de enunţuri simple despre obiecte/ persoane din universul familiar	Tema:Parler de soi-même:nom, sexe, traits physiques Acte de vorbire: Saluer/répondre Tema: L'école: les affaires d'un élève Acte de vorbire: se présenter/répondre;présenter quelqu'un	Conversatia Dialogul Exercitiul Explicatia Jocul didactic -fise de exercitii * exerciții de raspus oral/scris la intrebari	3 săptă-mâni	Emite enunţuri simple din universul familiar: per-soane, obiecte	Observatia progresului Evaluarea performantei obtinute
Executarea unor instrucţiuni scrise, simple şi scurte	Tema: La famille: les membres de la famille Acte de vorbire: identifier des personnes Tema: parler de soi-même: traits physiques et qualités morales Acte de vorbire: décrire des personnes	Conversatia Dialogul Exercitiul Explicatia Jocul didactic fisa de lucru diferentiata exerciții de completare propoziții	4 săptă-mâni	Emite idei în scris , în diferite situații de comunicare	Observatia progresului Evaluarea performantei obtinute se va evalua nivelul elevului in functie de progresul realizat, nu de nivelul clasei/ programei

Utilizarea unor cuvinte, sintagme, enunţuri în contexte familiare	Tema: la maison: les pièces de la maison Acte de vorbire: situer dans l'espace: localiser des personnes Tema: Activités courantes; la famille: les vêtements Acte de vorbire: identifier des objets Tema: Activités courantes; la famille: les vêtements Acte de vorbire: identifier des objets	Explicatia Jocul didactic exercitii de citire după model/ repetare verbală a unor cuvinte din text **exerciții de transcriere a cuvintelor indicate din vocabular **exerciții de alege-re a raspunsurilor corecte, din itemi cu dublă intrare, cu ajutorul unui model dat sau prin folosirea unui cod	4 săptă-mâni	Foloseşte cuvinte, sintagme, enunţuri în diferite situații de comunica-re, familiare	Observatia progresului Evaluarea performantei obtinute
Identificarea sensului global al unui mesaj simplu rostit clar şi rar. Executarea unor instrucţiuni scrise, simple şi scurte	Tema: la maison: les meubles Acte de vorbire: situer dans l'espace:localiser des objets Tema: activités courantes; les mois de l'année; l'expression de la date Acte de vorbire: remercier/ répondre Tema: le temps qu'il fait; les saisons-caractéristiques climatiques Acte de vorbire: relater des	Conversatia Dialogul Exercitiul Explicatia Jocul didactic exerciții de transcriere selectivă/ în lanț a unor texte/ propoziții exerciții de completare propoziții	3 săptă-mâni	Înţelege sensul unui mesaj simplu Emite idei în scris , în simple situații de comuni-care	Observatia progresului Evaluarea performantei obtinute

	actions au présent				

Evaluarea periodică

- Obiective realizate
- Dificultăți întâmpinate
- Metode cu impact ridicat: - pozitive
  - negative

Revizuirea programului de intervenție educațional- terapeutică (în funcție de rezultatele evaluărilor periodice):

……

Recomandări particulare:

……

Rolul și modul de implicare a părinților în program:

.....

Profesor Chirea Iulia Clemence

FIECARE COPIL CONTEAZĂ.
PROGRAM DE INTERVENȚIE PENTRU UN ELEV CU COMPORTAMENTE DISRUPTIVE CE VA FI IMPLEMENTAT PE DURATA UNUI MODUL

STRUȚ MIHAELA RODICA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ CÂMPENI

Stabilirea unui parteneriat profesor – elev în vederea obținerii succesului școlar este abilitatea profesorului de a înțelege nevoile elevului și de a răspunde acestora. Un profesor eficient se axează pe dezvoltarea la elevi a unei atitudini pozitive față de tema abordată, pe implicarea acestora în rezolvarea sarcinilor de lucru și pe cultivarea unor sentimente de încredere și respect reciproc profesor – elev. Un profesor eficient își va adapta stilul de conducere a activităților în funcție de situație, abordând un stil diferit pentru elevi diferiți, dar și pentru același elev în situații diferite.

DATE DESPRE ELEV:

Numele şi prenumele beneficiarului: P. I.

Clasa: a V-a

Identificarea problemei de către cadrul didactic: eleva P. I. prezintă comportamente nepotrivite în mediul școlar, atât în timpul orelor de curs, cât și în timpul pauzelor.

În timpul orelor:

- evită sau refuză sarcinile care presupun efort mental prelungit;
- se ridică de la loc, deși ar trebui să rămână așezată;
- nu reușește să participe la activități respectând regulile sau păstrând liniștea;
- este ușor de distras de la activitățile curente de către stimuli externi;
- vorbește fără a fi solicitată, iar subiectele abordate sunt în afara conținutului lecțiilor;
- aruncă hârtiuțe sau bucăți din radieră prin clasă, încercând să atragă atenția colegilor.

În timpul pauzelor:

- încearcă să preia controlul jocurilor desfășurate de copii, impunându-și atât prezența, cât și regulile proprii;
- folosește un limbaj nepotrivit la adresa colegilor.

OBIECTIVELE PROGRAMULUI:

- captarea și menținerea atenției în timpul orelor de curs;
- identificarea cauzelor care au favorizat apariţia comportamentului deviant;
- consilierea familiei, discuţii cu părinţii, cercetarea relaţiilor cu persoanele apropiate de care se simte legată emoţional pentru acordarea sprijinului afectiv şi comunicaţional necesar;
- identificarea punctelor slabe şi a punctelor tari ale personalităţii, pentru a şti ce trebuie evidenţiat;
- conştientizarea greşelilor şi identificarea posibilităţilor de remediere a acestora, stabilirea unor căi de acţiune pentru îndreptarea comportamentului;
- diminuarea frecvenței și intensității comportamentelor verbale și fizice nepotrivite pentru un climat socioemoțional pozitiv în sala de clasă.

ETAPIZARE ȘI ACTIVITĂȚI SPECIFICE:

Programul este conceput pentru a fi derulat pe parcursul unui modul.

Activități curente la clasă (în fiecare oră de curs)

- stabilirea unei rutine în activitatea școlară și menținerea acesteia. Pentru toți elevii, aceste rutine sunt modalități care îi ajută să intre treptat în activitate, să își fixeze și să își stabilizeze atenția;

- stabilirea de reguli valabile pentru toată clasa, dar și reguli individuale - în cadrul unor discuții particulare (i se explică elevei P. I. acele comportamente deranjante, se numerotează - nu ar trebui să fie mai mult de trei, patru; de exemplu: nu trebuie să se ridice din bancă în timpul orei, nu poate să vorbească dacă nu e solicitată, iar atunci când le încalcă, profesorul poate să îi arate numărul pe degete, fără a se întrerupe din activitate sau explicații);
- încurajarea și sublinierea aspectelor pe care le îndeplinește cu succes;
- profesorul manifestă o atitudine de încredere şi respect faţă de fiecare elev;
- eleva P.I. este permanent încurajată să deruleze activități de studiu care îi fac plăcere, alternate cu sarcini mai puțin agreate, dar necesare.

Activități specifice (de modelare comportamentală) – la nivelul clasei

- jocuri de rol pe tema comportamentelor indezirabile, la care eleva va participa în scopul de a înțelege efectele comportamentelor sale asupra celor din jur;
- jocul ”Afișul pe spate” – pentru creșterea stimei de sine: se cere fiecărui participant să noteze pe o foaie de hârtie 3 calităţi personale. Foaia este lipită pe spatele fiecăruia cu partea scrisă în jos astfel încât nimeni să nu poată citi ce este scris. Fiecare participant se va întoarce spre colegul de bancă şi va nota 3 lucruri bune, pozitive pe foaia de pe spatele colegului. După ce fiecare participant a scris, foile se iau jos şi fiecare citeşte mesajele primite. Se discută despre concordanţa dintre părerea proprie despre sine şi părerea celorlalţi.

Activități de consiliere (de câte ori este nevoie, dar cel puțin o activitate pe săptămână)

Acestea se organizează de către dirigintele clasei (pot participa și alte cadre didactice) în colaborare cu consilierul școlar și au ca scop analiza progreselor elevei și a eventualelor incidente. Accentul va cădea pe progresele făcute de elevă și asupra beneficiilor concrete aduse de modificările comportamentale (spre ex.: o notă bună, invitația colegilor de a participa la jocuri colective etc.) Atunci când eleva a realizat progrese, pot fi invitați și părinții să participe la întâlniri, comunicarea progreselor fiind important să se realizeze în prezența elevei.

MODALITĂȚI DE EVALUARE A REUȘITEI/AJUSTAREA PROGRAMULUI ÎN FUNCȚIE DE REZULTATE

- diminuarea frecvenței comportamentelor nedorite (pe fiecare comportament în parte; ex. s-au consemnat mai puține episoade de exprimare nepotrivită la adresa colegilor);
- diminuarea intensității comportamentelor nedorite (pe fiecare comportament în parte; ex.: eleva vorbește mai puțin în timpul orelor).

În funcție de rezultatele programului, în modulul următor se mențin anumite tipuri de activități, care își demonstrează eficacitatea sau se renunță la altele, care nu au avut efectul dorit. Se urmărește îmbunătăţirea relaţiilor părinte - copil, stabilirea unor reguli ale familiei, formularea cerinţelor într-un mod eficient.

PLANIFICAREA MATERIEI LA ETICĂ ȘI COMUNICARE PROFESIONALĂ

Profesor Bobeică Daniela Cristina
Colegiul Tehnologic „Grigore Cerchez”, București

Anul şcolar 2023-2024; Clasa a X-a (filiera tehnologică, profil servicii, specializarea turism)

An școlar : 27 săptămâni (săptămânile 9-36),
(27 x 0,5 oră = 13,5 ore)

NR ORE /SĂPT = 0,50

OBIECTIVE CADRU:

1. Întelegerea și utilizarea adecvata a limbajului de specialitate.
2. Dobandirea competentei de a comunica in limba romana.
3. Intelegerea informatiilor si transmiterea corecta a acestora.

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE	COMPETENȚE SPECIFICE	CONȚINUTURI	NR. ORE	SAPTĂMÂNA	OBS.
URÎ 1 **ETICĂ SI COMUNICARE PROFESIONALĂ**	1.1.identificarea elementelor comunicării 1.2.compararea elementelor comunicarii 1.3.identificarea formelor de comunicare 1.3.exprimarea orală corectă 1.4. aplicarea mijloacelor de comunicare	**Procesul comunicarii** Ce este comunicarea Elementele procesului de comunicare Obiectivele comunicarii Nivelurile comunicarii **Forme de comunicare** Comunicarea verbala Comunicarea nonverbala **Mijloace de comunicare:** Mass media Mijloace de comunicare orala Mijloace de comunicare scrisa Mijloace de comunicare vizuala Mijloace de comunicare audiovizuala Internet	1 1 1	**S9**- 13.11-17.11 **S10**-27-30.11 **S11**- 20 -24. 11 **S12**-04- 08.12 **S13** - 11 - 15.12 **S14** -18- 22.12	

	1.1.redactarea unui mesaj scris. 1.2.prezentarea și aplicarea regulilor de realizare a unui mesaj scris 1.3.identificarea mesajului non verbal; 1.4. explicarea limbajului nonverbal a diverselor reacții și opinii; 1.5.compararea mesajelor transmise prin limbaj nonverbal și limbaj verbal 1.6. identificarea anumitor forme ale limbajului nonverbal	**Comunicarea scrisa:** Caracteristicile mesajului scris Reguli de redactare a mesajului scris Corespondenta comerciala Raportul formal **Comunicarea nonverbala** Limbajul tacerii Limbajul timpului Limbajul trupului Gestica Tonalitatea voci Aspectul fizic/prezenta personala Limbajul spatiului Limbajul culorilor EVALUARE	1 1 1	**S15-** 08- 12.01 **S16-** 15- 19.01 **S17-** 22- 26.01 **S18-**29.01-02.02 **S19-**05- 09.02 **S20-** 12-16.02	
	1.1. Identificarea tehnicilor de ascultare 1.2. Compararea tehnilicor de ascultare 1.3. Recunoașterea barierelor comunicarii 1.4. descrierea situațiilor conflictuale 1.5. analizarea modalităților de rezolvare a conflictelor 1.6. Identificarea soluțiilor optime de rezolvare a conflictelor; 1.7. Prezentarea modului de organizare a agendei electronice. 1.8. Identificarea elementelor agendei electronice 1.9. Explicarea modului de utilizare a unei agende.	**Comunicarea eficienta** Factori ce influenteaza comunicarea Tehnici de ascultare Ascultare active/pasiva Barierele comunicarii si indepartarea lor Conflicte si solutionarea lor **Agenda electronica** Importanta agendei Colectarea, prelucrarea si folosirea informatiilor Validitatea informatiilor oferite de agenda electronica Organizarea agendei electronice Utilizarea agendei elecronice	1 1 1 0,5	**S21**-26.02-01.03 **S22-** 04- 08.03 **S24-** 25- 29.03 **S25-** 01-05.04 **S26**-08- 12.04 **S27 –** 15-19.04 **S28-** 22- 26.04	**Practica** **S23-**11-15.03 **Sc. verde** **S29** 29- 03.05

	1.1. Analizarea modului administrare a corespondentei 1.2. Redactarea unui email. 1.3. Analizarea regulilor de monitorizare a corespondentei 1.4. Analizarea normelor de comportament la locul de munca 1.5. Analizarea noțiunilor de disciplină în muncă și secret de serviciu	**Administrarea corespondentei** Reguli de monitorizare a corespondentei Proceduri specifice de receptie a corespondentei si aplicarea lor Inregistrarea datelor cu privire la corespondenta primita Expedierea corespondentei prin posta sau fax Posta electronica **Etica profesionala** Relatiile interumane Conditii care faciliteaza activitatea umana: structura personalitatii, tipuri de temperament, psihologia grupurilor Imaginea personala Deontologia profesionala Principii de etica profesionala Norme etice la locul de munca, norme de comportament Disciplina in munca si secretul de serviciu **Recapitulare finala**	1 1 1 1	**S30-** 08 -10.05 **S31-** 13-17.05 **S32-** 20 - 24.04 **S33-**27.05-31.05 **S34-**03.05-07.06 **S35-** 10-14.06 **S36 –** 17-21.06	

PROIECT DE ACTIVITATE DIDACTICĂ INTEGRATĂ
Copil ca tine sunt și eu !

Preda Andrada Ioana
Școala de proveniență: Școala Gimnazială Nr.3. Oțelu Roșu

UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT: Școala Gimnazială Nr.3, Oțelu Roșu
CLASA: a V-a
PROFESOR.: Preda Andrada Ioana
TEMA DE STUDIU: „ Cine sunt / Suntem ”
TITLUL ACTIVITĂȚII: „Copil ca tine sunt și eu”
FORMA DE REALIZARE: activitate integrată care înglobează toate activitățile din programul unei zile;
TIPUL DE ACTIVITATE: verificare și consolidare de cunoștințe, priceperi și deprinderi
MIJLOACE DE REALIZARE: imagini cu aspecte din viața copiilor din lume, din diferite medii de viață (de la copii care merg în concedii cu părinții în locuri frumoase, până la copiii care merg la cerșit), păpuși, două panouri, forma globului pământesc, acuarele, foi de desen, steguleț, reviste , atlase, Revista școlii „ Mărgăritare ”.
SCOPUL: Încurajarea copiilor de a creea o scurtă povestire despre modul în care vede viața și ce sunt drepturile copiilor din întreaga lume; exersarea competențelor de utilizare a unor termeni noi în vocabular; exersarea tehnicilor de lucru prin realizarea sarcinilor cerute de lucru pentru produse simple; exersarea deprinderilor de a cânta, respectând linia melodică;
OBIECTIVE DE REFERINȚĂ: La sfârșitul activității copiii vor fi capabili:

- Să formuleze propoziții simple, corecte din punct de vedere gramatical, în limba română, pe baza imaginilor pregătite;
- Să creeze o scurtă povestire despre viața lui, în propoziții simple;
- Să precizeze două – trei drepturi pe care le cunosc și care știu că sunt aceleași pentru toți copiii lumii;
- Să manifeste sentimente de empatie, toleranță, compasiune și prietenie, față de ceilalți colegi, prin raportare la situații reale de viață,
- Să interpreteze în grup cântecul „ Copil ca tine sunt și eu ”, asociind mișcările sugerate din text;
- Să selecteze imagini cu aspecte din viața copiilor, după aceea să le aranjeze pe panou pe baza indicațiilor primite;
- Să realizeze un mesaj transmis către copiii din poveste, cu lipire de imagine pe el, care să transmită sentimentele ce le poartă.

STRATEGII DIDACTICE:

Metode și procedee: Conversația , povestirea, lectura educatoarei, problematizarea, braistormingul, turul galeriei, exercițiul, învățarea prin descoperire.

Mijloace didactice:. imagini cu aspecte din viața copiilor din lume, din diferite medii de viață (de la copii care merg în concedii cu părinții în locuri frumoase, până la copiii care merg la cerșit), păpuși, două panouri, forma globului pământesc, acuarele, foi de desen, steguțe, reviste , atlase, ,, Mărgăritare ”.

METODE DE EVALUARE: evaluare orală, evaluare practic-aplicativă, observarea sistematică a comportamentului copiilor, aprecieri verbale generale și individuale, analiza produselor activității

FORME DE ORGANIZARE: Frontal, individual, pe grupe;

Evenimentul didactic	**Conţinutul ştiinţific**	**Strategii didactice**			**Evaluare**
		Metode şi procedee	**Mijloace didactice**	**Forme de organizare**	
MOMENTUL ORGANIZA-TORIC	Scenariul integrativ: povestea ,, Copil ca tine sunt și eu” Activitatea debutează cu întâlnirea de dimineață (ADP) Salutul: Copiii sunt salutați cu formula ,, Bună dimineața , dragi copii!” Împărtățirea cu ceilalți: Povestim despre drepturile și îndatoririle părinților, de la Povestea Albă ca zăpada. Îi întreb pe copii dacă știu ce drept i-a încălcat mama ei vitregă: dreptul la o familie, dreptul la viața, dreptul la joacă, dreptul la libertate. Și îi întreb dacă cunosc mămici care nu se ocupă de copilașii lor în comunitate. Vreau să conduc discuția spre un exemplu de viață pe care l-am văzut în comunitate și l-am scris într-o poveste care se numește ,, Copil ca tine sunt și eu ”. Prezența: Copilașii își lipesc poza așezată în cutie, pe ursulețul preferat de pe panoul de prezență.	Conversația	Imagini cu copii din diferite medii, fișe de lucru, creioane colorate	Frontal , individual , în perechi	Aprecieri verbale

	Calendarul naturii: Se completează calendarul naturii:				
CAPTAREA ATENȚIEI	Momentul de mișcare se realizează prin jocul cu cântec „ Dacă vesel se trăiește ” Noutatea zilei : Prezența a două mascote care reprezintă o fetiță și un băiețel . Conduc activitatea spre un dialog între aceste doua mascote și preșcolari. Preșcolarii răspund și se implică în dialog, iar atunci sunt pregătită să asociez personajele din mica povestioară cu doi copii din comunitate, pe care mama lor îi neglijează, fiind singura care se ocupă de ei. Surpriza vine cu lectura educatoarei, spunând copiilor că eu am scris o mică povestioară la revista școlii, care să o citească toți copiii din lume și să realizeze cât sunt de fericiți ca au părinți cărora le pasă de soarta lor . Lectura profesorului : „ Copil ca tine sunt și eu”	Problematizarea Conversația	Mascotele – surpriză		
ANUNȚAREA TEMEI	Lectura profesorului : „ Copil ca tine sunt și eu”	Lectura profesorului			Aprecieri verbale
DIRIJAREA ÎNVĂȚĂRII	După încheierea lecturii, se aplică metoda braistorming , voi adresa Întrebări preșcolarilor, iar ei vor răspund de pe baza poveștii citite. Avantajul constă în faptul că preșcolarii îî cunosc pe acești copii și știu că situația povestită este una reală și concretă. Întrebările sunt: „ Cine îi cunoaște pe acești copii?” „ Locuiesc în cartierul vostru ?” „ Ce ar trebui să facă mama lor pentru ei ?” „ Pe voi cine vă îngrijește, cine se ocupă să aveți căldură în casă, haine adecvate anotimpului, hrană, afecțiune? ” „ De ce acești copii, care trăiesc în cartier cu voi sunt diferiți de voi ?”	Braistorming			Aprecieri verbale

	,, Cum am putea să-i ajutăm pe acești copii, să devină colegii voștri la grădiniță ?” Copiii sunt atenționați asupra faptului că în lume sunt copii fericiți care au tot ce le trebuie , dar există și copii triști, care nu au familie sau au un singur părinte, ca cei din poveste, dar care-i neglijează, iar copiii nu au cu ce să se îmbrace, pe care părinții nu-i aduc la grădiniță sau la școală.				
OBŢINEREA PERFOR-MANŢEI	Conduc dialogul spre ideea drepturilor copiilor din lumea întreagă, indiferent de culoarea pielii, a părului, a ochilor, toți copiii au dreptul la țara în care locuiesc, la dreptul la o familie, la educație, la un nume, la joacă .				
ASIGURAREA FEEDBACK-ULUI	Prin tranziție, se trece la sectorul ales de ei: Artă- echipa realizează albumul ,, Copilărie fericită” decupând din ziare și reviste imagini cu copii; Știință- copii vor selecta imagini a căror drepturi sunt respectate și copiii sunt fericiți, sau imagini cu copii triști ca cei din poveste, pe care le vor lipi separat pe cele două panouri. Bibliotecă : Copiii vor selecta imagini cu fețe diferite din întreaga lume și vor spune câte o mică poveste despre imaginea aleasă. O vor lipi și vor transmite un mesaj copiilor din povestea citită de educatoare.	Exercițiul Demonstrația	Ziare, reviste, imagini , lipici, coli albe format A3.	Individual, în grup, în perechi	Aprecieri verbale, Observare sistematica
ÎNCHEIEREA ACTIVITĂȚII	După ce copiii au terminat activitățile, se face Turul galeriei , pentru a fi admirate lucrările realizate și pentru a face aprecieri asupra lor.	Turul galeriei Conversația Recompensa	Atenții Ecusoane	Frontal	Aprecieri verbale generale și individuale

Anexa 1

Lectura profesorului : „ Copil ca tine sunt şi eu”

Gălăgia din casă mă trezeşte, s-a făcut dimineaţă. E tare frig, aşa a fost toata noaptea de fapt. Mi-e tare rece! Mă ridic din pat şi ies afară. Ninge frumos pe strada noastră. Păşesc desculţ pe zăpadă, e prea rece, mă întorc în casă şi imi caut ceva de încălţat, dar nu-mi găsesc decât un adidas , perechea ei sigur au pus-o pe foc fraţii mei. Dezamagit in celălalt picior incalţ o sandală, ies din nou. E mai bine acum. Dar tot mi-e frig. Lângă mine apare surioara mea Andreea , desculţă şi ea. Ma ia de mână şi mergem spre copii să facem şi noi bulgări de zăpadă. Copiii mă bulgăresc. Sunt fericit! Chicotesc şi eu .....hi.....hi.....hi

Dar.....în timp ce încerc sa fac şi eu un bulgăre îmi dau seama că mi-au îngheţat mâinile. Nu mai sunt fericit! Nu mai chicotesc! Privesc atent la copiii care se joaca . Ei au manuşi , au haine groase. Mi-aş dori şi eu haine groase, nişte ghetuţe , o căciulă, un fular, mănuşi…….

Un copil blond, grasuţ se apropie de noi , mă bucur , zâmbesc, dar nu pentru mult timp.

- Glonţule ce urât şi murdar esti ?!

Mă loveşte, dar bine ca nu a lovit-o şi pe surioara mea. El este mai mare, eu sunt mai mic. Nimeni nu mă apără. Din contra , mai vine un baiat brunet , mă loveşte şi el.

Plâng ! Imi las surioara de mână să-mi şterg lacrimile. Ghinion! Am uitat de pantalonii mei pe care-i ţineam cu o mână să nu cadă.....şi copiii râd de mine. Mi-au căzut pantalonii! Mi- e ruşine! Plâng. Sunt tare necăjit. Necazurile nu se opresc aici, mi-e foame.

Și Andreei ii este foame! Ne indreptăm spre şcoală să cerem lapte. Drumul nu e lung, dar e greu. Şi când spun ca e greu mă gândesc la copiii care trec pe lângă noi. Unii râd de noi , alţii ne lovesc , ne spun cuvinte urâte , iar alţi copii sunt buni , ne dau câte o bucată din mâncarea lor sau din dulciurile lor. Prind curaj şi fug pe lângă unchiul meu Gusti care se mişcă greu ca un om bătrân, bătrân. El stă toata ziua la colţul străzii şi cere câte ceva de la trecători. Am trecut şi de el şi de mulţimea de copii din curtea şcolii. Copii mai mari, mai mici, mai blonzi, mai bruneţi , fete şi băieţi se joacă frumos in curte. E pauza dintre ore. Intrăm în şcoală. Aici este cald. Incep să strig la tanti Gabi sau tanti Carmen. Apare în sfârşit cineva .Eu spun ca vreau lapte:

- ***Kampel amenqe thud***. Ea se uită la mine mirată , parcă nu ma inţelege. Eu repet ca vrem ***thud, THUD***.

Apare o fetiţă brunetă din vecini , Denisa, care îi spune ca vrem lapte. Doamna ne dă lapte şi corn şi ne deschide uşa la o sală , acolo este grădiniţa. Am văzut acolo mulţi copii de la noi de pe stradă care se jucau , desenau, cântau. Doamna educatoare ne-a primit şi pe noi la masă. Acum mă simt bine.E tare frumos aici !

Aş dori să fiu şi eu înscris la grădiniţă. Aş vrea să am şi eu haine curate, să fiu curat. Aş vrea să avem şi noi un tată, care să aibă grijă de noi. Aş vrea ca mama noastră sa se ocupe de educaţia noastră. Dar toate astea nu stau în puterea mea!

Tu însă, drag cititor poţi schimba ceva în viaţa mea. Depinde mult de tine și in special CE FACI când trec pe lângă tine, cum mă priveşti, cum te comporţi, cum mă respecţi, cum mă accepţi!

COPIL CA TINE SUNT ŞI EU !

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

Înv. de sprijin: Gospodin Sorina Lăcrămioara
CȘEI ”Elisabeta Polihroniade” Vaslui, România

Numele şi prenumele copilului: C.I.
Data naşterii:
Unitatea: Şc. Gimn.”*Dimitrie Cantemir ”* Vaslui, România
Clasa integratoare: I-a
Domiciliu: Vaslui
Date despre familie: 5 membri: 2 părinţi şi 3 copii
Echipa de intervenţie: Învăţător: S. P.
Prof. itinerant şi de sprijin:G.S.L.
Psiholog: A.I.
Alte persoane implicate în program: familia
Data de elaborare a programului: 01 noiembrie 2022
Desfăşurarea programului: 8 luni
Diagnostic medical**:** Autism infantil; Deficienţă mintală moderată cu deficit de atenţie.

***II.* Starea actuală a şcolarului**

***Comportament cognitiv*:**

- limbaj şi comunicare: Alcătuieşte propoziţii la cerere. Volum vocabular: sărac, concret- situativ. Este prezentă înţelegerea vorbirii şi poate executa sarcini care sunt prezentate explicit Are un limbaj logoreic, neinteligibil, uneori în afara contextului. Îşi exprimă dorinţele, relatează evenimente trecute folosind fraze. Stabileşte rar dialoguri cu colegi, adulţi. Comunică în propoziţii.. Utilizează limba română destul de corect. Înţelege mesaje, realizează sarcini, citeşte literele pe care le cunoaşte, scrie litere . Identifică sunetele în cuvinte cu ajutor din partea cadrului didactic, numeşte cuvinte cu anumite sunete. Nu prezintă limbaj ecolalic.

Atenţia este focalizată dominant pe obiecte; capacitate scăzută de organizare şi coordonare în raport cu o sarcină dată; atenţie labilă, nu este capabilă să-şi concentreze atenţia, se integrează foarte lent în activitate. Percepţia este lacunară. Memoria este predominant mecanică.

- matematică: Numără crescător până la 10 şi stabileşte numărul de obiecte dintr-o mulţime cu până la 5 elemente. Asociază numere cu mulţimi de obiecte. Scrie cifrele după model cu greutate. Nu poate aprecia cantitatea (mult – puţin). Nu recunoaşte şi denumeşte formele geometrice. Poate realiza calcule simple dar cum material intuitiv.

***Autonomie personală şi socială* :**

✓ aria de autoservire:

- cunoaşte obiectele personale şi la ce folosesc;
- mănâncă singură la masă
- se îmbracă singură;
- nu prezintă dificultăţi motrice care să o împiedice să îşi realizeze singură toaleta şi să se îngrijească complet.
- controlul sfincterian este instalat;

✓ aria de socializare:

- acceptă prezenţa copiilor în preajma ei, dar are multe momente când se izolează în lumea ei şi nu participă activ, alături de colegi, la activitate;
- se bucură de prezenţa membrilor familiei, a persoanelor pe care le cunoaşte, de prezenţa copiilor, acceptă plecarea părinţilor uşor (uneori întrebând de aceştia, după plecare);
- imaturitate afectivă, modulări emoţionale neadecvate contextului, zâmbet facil fără a transmite ceva, rezonanţă emoţională scăzută;
- respectă regulile de joc dar,datorită atenţiei labile, părăseşte jocul, trecând la o altă activitate;
- tinde să nu menţină contactul vizual, deşi priveşte persoana care o strigă pe nume;
- respectă reguli la şcoală şi în clasă, dacă îi sunt mereu amintite.

Psihomotricitatea

- coboară şi urcă scările cu alternarea picioarelor, sare pe loc, bate din palme, utilizează un creion, inserează obiecte medii în stativul lor, pensă digitală slab dezvoltată, înşiră mărgele mari (cu diametrul de 4-5 cm), manipulează plastilina.
- prezintă o uşoară agitaţie psiho- motorie, are o orientare corectă în schema corporală, timp de reacţie ridicat ;
- prezintă o uşoară neîndemânare în sarcini, coordonare oculo-motorie şi corporală defectuoasă, mers uşor pe vârfuri, uneori prezintă o postură bizară a corpului; nu sunt prezente balansările corpului în poziţia şezut şi mişcările stereotipe (fluturarea mâinilor în faţa ochilor, vb).

Recomandări:

- asimilarea conţinuturilor didactice conform programei;
- adaptarea conţinuturilor, cerinţelor programei conform posibilităţilor sale (ex. mai puţine sarcini de scris, mai diversificate motric);
- socializarea normală a copilului, evitarea marginalizării sale în colectivul de şcolari;
- urmarea programului săptămânal de logopedie;
- realizarea unui program divers de exerciţii de atenţie şi memorie;
- stimularea interesului faţă de utilizarea discursului expresiv corect în relaţiile cu ceilalţi;
- stimularea motivaţiei interioare spre învăţare şi exerciţiu;
- implicarea în cât mai multe activităţi de joc prin care să-şi dezvolte abilităţile de cooperare şi relaţionare cu ceilalţi;

Persoanele implicate în aplicarea programului:

- învăţătorul clasei şi profesorul de sprijin prin ludoterapie, terapie cognitivă, activităţi psihomotrice şi de socializare.
- psihologul prin consilierea copilului, învăţătoarei şi a părinţilor.
- medicul prin tratament adecvat, reevaluări.
- părinţii prin colaborare cu toate persoanele implicate în aplicarea programului.

Domenii:- socializare și cognitiv

Tipul de intervenţie:

- dezvoltarea abilităţilor de relaţionare socială;
- activităţi de socializare;
- dezvoltarea şi optimizarea competenţelor emoţionale;
- stimularea şi dezvoltarea disponibilităţilor psiho-individuale în vederea formării unor comportamente independente.

Scopurile programului:

- efectuarea unei game variate de exerciţii prin intermediul unor acţiuni simple, accesibile şi în ritm propriu atât la clasă cât şi individual în cadrul orelor de terapie recuperatorie pentru dezvoltarea înţelegerii şi atitudinilor pozitive de relaţionare în grup;

- dezvoltarea potenţialului cognitiv al copilului în vederea integrării lui în grupul de copii şi în activităţile specifice activităţii de tip şcolar;

Obiectivele programului::

✓ **pe termen lung:**

- formarea abilităţilor, atitudinilor, priceperilor şi deprinderilor care să asigure o bună integrare şcolară;
- dezvoltarea/ ameliorarea abilităţilor de comunicare interpersonală;
- socializare, relaţionare;
- stimularea şi dezvoltarea disponibilităţilor psiho-individuale în vederea formării unor comportamente independente.

✓ **pe termen scurt**

- formarea abilităţilor de cooperare în joc;
- experienţierea şi exprimarea adecvată a emoţiilor;
- iniţierea conversaţiei şi menţinerea contactului vizual;
- stimularea dezvoltării intelectuale prin exersarea şi dezvoltarea proceselor psihice.

Strategii centrate pe copil:

- valorificarea maximă a jocurilor;
- procedee de lucru simple cu grad mic de dificultate, mediu şi ridicat;
- stimularea corespunzătoare a senzaţiilor şi percepţiilor;
- valorificarea tuturor ariilor de stimulare şi a tuturor spaţiilor din şcoală cu care copilul vine în contact (care influenţează în mod pozitiv dezvoltarea fizică, intelectuală, afectivă, senzorială şi socială a copilului).

Resurse, mijloace: material didactic adecvat fiecărei activităţi, jucării, jetoane, rechizite, cărţi cu imagini, cărţi de colorat, fişe.

Metode şi instrumente de aplicare: jocul, percepţia şi manipularea de obiecte, conversaţia, explicaţia, exerciţiul, demonstraţia, cubul.

Motiv de referinţă: reducerea dificultăţilor de interrelaţionare în grup, de manifestare corespunzătoare a emoţiilor şi stimularea dezvoltării proceselor psihice.

Competenţe pe termen scurt

SOCIALIZARE

1. Formarea abilităţilor de relaţionare într-un grup;
2. Formarea capacităţii de a formula cereri, solicitări, etc;
3. Experienţierea şi exprimarea adecvată a emoţiilor;
4. Iniţierea conversaţiei şi menţinerea contactului vizual.

STIMULARE COGNITIVĂ

1. Îmbunătăţirea adaptabilităţii copilului la experienţele senzoriale;
2.Exersarea abilităţilor perceptive;
3. Îmbunătăţirea abilităţii de focalizare a atenţiei în sarcină;
4. Creşterea flexibilităţii faţă de reguli;

Exemple de activităţi din planul individualizat:

- *Exerciţii – joc*: **Descrierea colegului de bancă!**

- *Exerciţii de identificare a relaţiilor între colegi:cooperare, colaborare,prietenie, toleranţă, întrajutorare, competiţie* : **Cum îmi aleg prietenii?, Azi am greşit, mâine voi fi mai bun, Fapte bune, fapte rele**
- *Ghicitori privind lucruri, animale şi plante.*
- *Povestiri despre lucruri, plante, animale, oameni.*
- *Exerciţii- joc de asociere obiecte de mobilier – spaţiu corespunzător* **-Aşază fiecare obiect la locul potrivit!**
- *Exerciţii de asociere: acţiuni specifice momentelor zilei- imagine; anotimp – imagine;*
- *Exerciţii-joc de ordonare temporală (joc imagistic: 3-5 imagini).*
- *Exerciţii practice de comunicare nonverbală (gesturi cu semnificaţie socială) şi verbală în vederea relaţionării pozitive:* **Păpuşa, Căsuţa vocală, Mimul**
- *Exerciţii de identificare a regulilor fixate la nivelul clasei/ şcolii.*
- *Jocuri de rol cu aplicarea regulilor însuşite:* **Reguli şi consecinţe**
- *Exerciţii practice de comportare civilizată cu tematică diversă* : **Suntem musafiri, La bibliotecă, În tren**
- *Exerciţii de simulare a unor situaţii-problemă din spaţiul de locuit şi rezolvarea lor* **: Atenţie la foc!**
- *Joc didactic:* **Meseriile**
- *Discuţii pe marginea unor lecturi pe teme de relaţionare/ comportare civilizată în societate*: **Eu sunt politicos?**
- *Jocuri colective în care copilul izolat va fi pus în relaţie directă şi apropiată cu cei de care se poate apropia. Conştientizarea la copil a capacităţilor de interrelaţionare, de comunicare şi colaborare cu alţi copii: Joc*: **Cutia cu surprize, Să învăţăm cum să fim prieteni, Obiectul misterios, Turnul din cuburi, Castelul lego**

Exerciţii de identificare, discriminare a formelor, culo- rilor, mărimilor, sunetelor, vocilor, mirosurilor, gesturi-lor, texturilor şi temperaturilor: **Magazinul anotimpurilor-** identificarea texturilor**, Şiragul păpuşii-** cunoaşterea culorilor**, Ce gust au?-** discriminare gusta-tivă**, Ascultăm-cântăm-**recunoaşterea sunetelor, **Vocea mea-** activitate de folosire a vocii**, Bilele piticilor-** discriminarea mărimilor **, Rindeaua-** recunoaşterea gesturilor**,Cald- rece**

*Progresia stânga- dreapta:***Mingea călătoare**

Focalizarea ochilor cu mişcarea capului: **Numerele buclucaşe**

*Exerciţii de coordonare a motricităţii fine:***Suprapune lego**, **Umplem sticlele cu bile**

*Percepţia vizuală:***Scrierea coloanelor, Găseşte-ţi numărul**

*Exerciţii de atenţie:***Trierea discurilor,Dispoziţia, Turnul, Colierul, Reacţie la un cuvânt, Zgomote familiare**

- *Exerciţii de exprimare şi de control a sentimentelor de eşec, de frustrare*

Dificultăţi întâmpinate:

Având în vedere că eleva manifestă o plăcere şi o dorinţă permanentă de a asculta muzică şi de a cânta, activităţile sunt mereu întrerupte de faptul că fredonează câte o melodie şi este nevoie de pauze pentru a-i capta atenţia şi a o integra în activitate. Deşi şi-a îmbunătăţit abilităţile de focalizare a atenţiei, este nevoie de cât mai multe jocuri de atenţie pentru creşterea gradului de concentrare a acesteia.

Metode cu impact: *pozitiv*- jocul de rol, activităţile practice, utilizarea soft-urilor educaţionale, activităţile de grup

negativ: mustrarea, dezaprobarea

PROGRAM DE INTRVENȚIE PERSONALIZAT

prof.înv.primar FLOREA SOFIA NICOLETA
Liceul Tehnologic „I.C.Brătianu” N.Bălcescu

INFORMAȚII DE BAZĂ:
I.Date personale:
PEROADA DE APLICARE A PROGRAMULUI: **-An scolar 2023/2024**
ECHIPA DE INTERVENȚIE: **învățător, psiholog**
II.Date despre familie:
III.Date privind starea de sănătate:
Diagnostic:
Evaluare pedagogică:

Dezvoltarea socială şi emoţională: relativ bună; este bine integrata în colectivul clasei, este sociabilă , inimoasă, își ajută colegii și împarte lucrurile cu cei din jur. Nu prezintă probleme emoţionale severe. Obosește , are un ritm lent, trebuie alternate activitățile instructiv-educative cu mișcare, gustare, aer liber.

IV.ALTE DATE GENERALE

-Familia manifestă o atitudine pozitiva față de activitățile din școală, implicându-se activ și fiind foarte receptivi la sugestiile date de factorii educativi.

V.**Conduita în timpul activității**

-atenția și interesul inegale, fluctuante,
- ritm lent,

VI.Starea actuala a elevului

Capacitati-competente-abilitati-lacune-nevoi :

-capacitati relativ bune de invatare comportamentala ,posibilitati relativ bune de comunicare orala,gestuala,expresiva ;
-identifica cu usurinta situatiile sociale care pot sa-i aduca beneficii;

VII. Delurarea programului de interventie

Domeniul de interventie :terapia tulburarilor de atenție
Motiv de referinta :adptarea activităților instructiv-educative pentru aducerea subiectului la un nivel mai bun de functionalitate psihica generala,pentru a putea dobandi o experienta emoțională și cognitiva superioară.
Scopul programului de interventie :efectuarea unei game variate de exercitii prin intermediul unor actiuni simple,accesibile si in ritm propriu individual și in cadrul orelor pentru imbogatirea limbajului,dezvoltarea intelegerii si atitudinilor pozitive de relationare in grup.
-Adunarea datelor care conturează profilul personalității sale,
-Antrenarea în diferite activități pentru a-i stimula dezvoltarea personalității și căpătarea încrederii în forțele proprii
-Selectarea unor exerciții, jocuri, activități care să o ajute la eliminarea oboselii;
-Tratarea diferențiată sub aspect cantitativ,
-Nevoia de comunicare – sa comunice mai mult din punct de vedere emoțional ,pentru a fi înțeleasă mai bine și de colegi
Obiective pe termen scurt

-.Dezvoltarea capacitatii de concentrare,
Nivelul de plecare :, capacitate redusa de lucru.
VII. Evaluare finala
Criterii de evaluare :
Minimale :imbogatirea si activizarea vocabularului,citirea textelor, scrierea literelor mari și mici de mână, despărțirea cuvintelor în slabe, copieri, transcrieri, numărare , operații matematice , rezolvare de probleme..
Maximale :dezvoltarea capacitatii de concentrare.
Instrumente de evaluare :observatia sistematica, probe orale, probe scrise.

- **Domeniul de intervenţie:** *Comunicare în limba romana*

Obiective pe termen scurt	**Activităţi de învăţare**	**Metode şi instrumente de evaluare**
Dezvoltarea capacităţii de exprimare orală	- alcătuirea unor propoziţii prin care se formulează o solicitare, o întrebare, o mulţumire, o rugăminte, un îndemn, un salut etc. - oferirea unor informaţii despre sine, despre familie, colegi, despre activităţile preferate etc., folosind enunţuri - jocuri de rol - reformularea unor propoziţii prin schimbarea intonaţiei sau a accentului, în funcţie de scopul comunicării - schimbarea topicii propoziţiei, cu accentuarea unor detalii ale mesajului transmis - transformarea/ completarea unor enunţuri după modele date - identificarea şi corectarea greşelilor de exprimare - formularea de enunţuri după ilustraţii sau folosind cuvinte date - dramatizări ale unor fragmente din texte narative cunoscute,	Evaluarea orală şi scrisă Aprecieri stimulative Evaluări curente formative Aprecieri stimulative
Dezvoltarea capacităţii de receptare a mesajului scris (citirea / lectura)	- citirea în forme variate a enunţurilor şi textelor scurte (citire cu voce tare/ în şoaptă/ în gând; citire în lanţ, pe roluri, citire ştafetă etc.) - citirea unor mesaje din mediul cunoscut: reclame, afişe, anunţuri, enunţuri, texte scurte etc. - citirea în ritm propriu a unui text scurt, cu adaptarea intonaţiei impusă de semnele de punctuaţie - citirea selectivă în funcţie de anumite repere (alineatul, linia de dialog) sau respectând un detaliu/ o idee din text (joc: „Găseşte şi citeşte”) - identificarea alineatelor, paragrafelor, titlului şi autorului unui text - auto-corectarea greşelilor de citire atunci când cuvântul/ propoziţia citit(ă) nu are sens - adaptarea stilului de a citi în funcţie de scopul urmărit (de căutare a unui cuvânt, a unei idei) - exerciţii de utilizare a	Evaluări curente formative Probe scrise, fişe de lucru Evaluarea orală şi scrisă

	cuprinsului unei cărţi - citirea unor cărţi, poveşti, poezii, reviste, articole din reviste electronice, enciclopedii etc. din iniţiativa copilului - căutarea unei anumite cărţi la colţul de lectură sau la bibliotecă - jocuri de tip „Loto”, „Domino”, „Bingo”, cu imagini, cuvinte sau simbolur	

- **Domeniul de intervenţie:** *Matematică și explorarea mediului*

Obiective pe termen lung	**Activităţi de învăţare**	**Metode şi instrumente de evaluare**
2. Dezvoltarea capacităţilor de explorare/investigare şi rezolvare de probleme 3. Formarea şi dezvoltarea capacităţii de a comunica utilizând limbajul matematic	-efectuarea de înmulţiri în concentrul 0-100 , prin adunări repetate sau utilizând proprietăţi ale înmulţirii; - evidenţierea unor proprietăţi ale înmulţirii (comutativitate, asociativitate, element neutru), fără precizarea terminologiei; - rezolvarea unor situaţii practice de aflare a unei sume/ diferenţe de termeni egali; - efectuarea de împărţiri cu rest 0, în concentrul 0- 100 prin scăderi repetate sau recurgând la înmulţire; -rezolvarea de exerciţii de tipul: „Află suma/ diferenţa/ produsul/ câtul/ jumătatea/ sfertul/ dublul etc.”; - utilizarea fracţiilor jumătate, respectiv sfert, utilizând suport concret sau desene (pizza, tort, măr, pâine, cutie de bomboane, caiet etc.); - aflarea unui termen necunoscut, folosind metoda balanţei, proba adunării/scăderii sau prin încercării; - identificarea numărului mai mic/mai mare pe baza comparării a două numere mai mici decât 100 şi scrierea relaţiei; - realizarea unor modalităţi diferite de grupare a termenilor/factorilor, folosind semne grafice cu semnificaţia parantezei; - compararea rezultatelor obţinute la exerciţii cu operaţii de acelaşi ordin sau de ordine diferite; - transformarea unei probleme rezolvate prin schimbarea numerelor sau a întrebării, prin înlocuirea cuvintelor care sugerează operaţia, prin adăugarea unei întrebări etc.;	Evaluarea orală şi scrisă Aprecieri verbale Evaluări curente Probe scrise, fişe de lucr Evaluarea orală şi scrisă Aprecieri verbale Evaluări curente Probe scrise, fişe de lucru

Prin acest program se urmărește:

-recuperarea laturilor disfuncţionale;
-consilierea comportamentală;
-antrenarea elevei în activităţi plăcute;

-antrenarea elevei în activităţi extracurriculare;
-dezvoltarea abilităţilor de numeraţie şi calcul matematic;
-formarea deprinderilor de scriere corectă şi respectare a spaţiului de scris;
-îmbogăţirea, precizarea şi activizarea vocabularului;
-dezvoltarea autonomiei personale şi sociale;
-dezvoltarea capacităţii de orientare şi adaptare la mediu;
-dezvoltarea atitudinilor pozitive de relaţionare în grup;

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

Profesor Isac Anca-Ioana
Grădinița cu P.P.”Poienița”, Cluj-Napoca

Activitățile regăsite în acest plan de intervenție se pot utiliza la grupă, în cazul unui copil depistat cu tulburări de limbaj.

Echipa de implementare şi intervenție: educatoarele grupei, consilierul şcolar și logopedul grădiniței.

Informaţii educaţionale:

În urma evaluării iniţiale de către educatoarele de la grupă, s-a observat că preşcolarul P. Ș. prezintă tulburări de limbaj (dislalie polimorfă) şi necesită activităţi suplimentare de corectare a vorbirii.

Profesorul logoped, prin activitatea de intervenţie logopedică pe care o desfăşoară în unitate, în urma testării logopedice, a depistat şi identificat tulburări de limbaj şi comunicare la acest preşcolar şi a propus părinţilor terapie logopedică, precum şi consiliere logopedică în cadrul cabinetului din grădiniţă, spre corectare, recuperare, adaptare şi integrare şcolară şi socială.

Comportament cognitiv:
- copilul are reprezentari despre mediul înconjurator corespunzătoare vârstei şi capacitatea de a observa sistematic;
- volumul limbajului este bogat, dar are tulburări de limbaj;
- operaţiile gândirii dezvoltate;
- atenţia este bine dezvoltată.

Comportament psihomotric:
- dezvoltare fizică corespunzătoare vârstei;
- cunoaşte schema corporală;
- are deprinderi de igienă personală şi colectivă bine formate.

Relaţii sociale:
- este politicos cu educatoarele şi personalul grădiniţei;
- este sociabil, colaborează cu colegii de grupă.

Domenii de intervenţie: Activităţi specifice învăţământului preşcolar

PLANIFICAREA ACTIVITĂŢILOR

Educarea limbajului

OBIECTIVE	TEMA ACTIVITĂŢII	MIJLOC DE REALIZARE
Să emită sunete din natură, onomatopeele: „ham, ham, miau, piu, piu, cotcodac, clonc, groh, groh”;	*„Ghiceşte cine face aşa....?”*	Joc-exerciţiu
Să emită diferite onomatopee: cum face gâsca, raţa, şarpele, vântul, cucul, albina, ceasul deşteptător, locomotiva, ploaia;	*„Spune cum face?”*	Joc-exerciţiu
Exersarea pronunţiei prin redarea de onomatopee;	„ *Cum cântă?”* (vioara, toba, trompeta)	Joc-exerciţiu cântec
Exersarea pronunţiei prin utilizarea onomatopeelor: „pu-pu-pu, cri-cri-cri, ciirip-cirip, behehe, cot-cot-dac, cioc-cioc, mor-mor, ţup-ţup, bâz-bâz”	*„ Repetă după mine!”*	Joc-exerciţiu
Emiterea unor cuvinte prin demonstraţie şi imitaţie: capră, ţânţar, şarpe, răţuşcă, rămurică, veveriţă.	*„Spune cum spun eu!”*	Joc-exerciţiu
Exersarea sunetului vibrant ”r”: rândunică, rămurică, rama, Rică, râu;	*„Să rostim cuvinte cu sunetul R!”*	Joc-exerciţiu
	Poezia: *„ Rică nu ştia să zică…”*	Poezie
Exersarea sunetului vibrant ”r”, sesizarea greşelilor în vorbire: laţă sau raţă, cleion sau creion, iepulaş sau iepuraş, male sau mare, gădiniţă sau grădiniţă;	*„ Am spus bine, n-am spus bine*”	Joc-exerciţiu
Exersarea sunetului ”ș”: șarpe, coș etc.		
Exersarea diminutivelor, singularul / pluralul substantivelor.	„ Să rostim cuvinte cu sunetul Ș!”	Joc-exerciţiu
Construirea de propoziţii folosind denumirea obiectelor	*„ Şi cuvintelor le place să se joace!”, „ Şi cuvintelor le place să fie alintate”*	Joc-exerciţiu
Descrierea unei imagini, unui obiect cunoscut sau necunoscut de copii	*„ Ce este şi cum face?”*-	Joc-exerciţiu
Pronunţarea unor construcţii monosilabice: ba-be-bi-bo-bu, ma-me-mi-mo-mu, șa-șe-și-șo-șu, ţa-ţe-ţi-ţo-ţu, ram-tam-tim, dim-don-dum	*„Spune ce vezi!”*	Joc-exerciţiu
	„Rosteşte după mine!”	Joc-exerciţiu

Dezlegarea de ghicitori pe diferite teme; Despărţirea unor cuvinte în silabe, apoi reunirea silabelor, refăcând cuvântul. Descrierea în lanţ a diferitelor obiecte Transformarea propoziţiilor enunţiative în interogative. Realizarea acordului intre subiect si predicat. Utilizarea corectă a cazului Genitiv.	*„ Cine-i atent şi gândeşte, repede ghiceşte!”*- *„ Joaca silabelor”* *„ Mai spune ceva!”* *„ Ştiu să pun o întrebare…”* *„ Cine ţi-a dat jucăria?”* *„ Cui dai jucăria?”*	Joc-exerciţiu Joc-exerciţiu Joc-exerciţiu Joc-exerciţiu Joc-exerciţiu Joc-exerciţiu

PLAN DE ACȚIUNE PRIVIND INTEGRAREA COPIILOR CU CES ÎN ACTIVITĂȚILE DE TIP OUTDOOR

Profesor, Cozma Minodora
Școala Gimnazială „Antonie Mureșianu”,Bîra-Neamț

Argument

Educația de tip outdoor este un concept relativ nou în sistemul de învățământ românesc, captează atenția tuturor agenților educaționali și, în esență, constă în învățarea în aer liber, renunțându-se la spațiul clasic al desfășurării activității didactice: sala de clasă. Pentru că acest tip de activitate se poate regăsi în activități recreative, activități de dezvoltare personală, drumeții, excursii tematice, tabere cu tematică în natură, flash-moburi, aplicații practice, în cadrul lor pot fi atrași cu ușurință și copiii cu CES, cei care provin din familii dezorganizate, cei care trăiesc în medii defavorizate, cei care fac parte din anturaje dubioase, etc..

Scop:

⁕ Realizarea integrării active a copiilor cu CES în activitățile de tip outdoor
⁕ Lărgirea şi completarea orizontului cultural al participanţilor la diverse activităţi
⁕ Exersarea şi cultivarea abilităţilor, aptitudinilor, talentelor, capacităţilor încă nedescoperite sau mai puțin dezvoltate
⁕ Formarea unor atitudini și comportamente responsabile față de mediu, de societate, de grup .

Obiective:

- identificarea unor noi oportunități sociale și culturale de realizare a educației elevilor;
- dezvoltarea capacităţilor de organizare şi autoorganizare;
- stimularea motivelor de autorealizare profesională şi civică;
- îmbogățirea culturii generale intelectuale şi tehnice;
- dezvoltarea și cultivarea inteligenței emoționale;
- stimularea activității în echipă, în grup, în perechi.

Grup țintă: clasa/grupa de elevi, din care fac parte și elevii cu CES sau cei care provin din mediile arătate mai sus.

Indicatori sensibili

- integrarea în activitățile perechii, grupului, clasei a copiilor cu CES;
- exprimarea aptitudinilor, talentelor, abilităților, capacităților copiilor cu CES în timpul activităților desfășurate;
- participarea activă a copiilor cu CES la organizarea și autoorganizarea activităților;
- evaluarea pozitivă a modului în care au acționat copiii cu CES la activități.

Exemple de activități outdoor:

- Flash-mob (dans, aerobic, exerciții fizice)
- Circ adaptat (scamatori, magicieni, clovni, dresori de animale de companie);
- Dans contemporan, dans popular, dans de societate;
- Vizite și drumeții tematice;
- Excursii, tabere școlare, aplicații practice diverse (artă în natură, adăposturi pentru animale, observarea schimbărilor în natură, dovlecei sculptați, obiecte din semințe și frunze);
- Vânătoare de comori, orientare turistică…

Impactul și sustenabilitatea activităților outdoor

Activitatea outdoor reprezintă o sumă de experienţe de învăţare, - un mediu natural, relaxant liber, plin de viu – ceea ce îl inspiră pe copil, îl ajută să intre în relaţie cu ceilalţi, să ajute, să lucreze în echipă. Activitatea outdoor are un succes deosebit în rândul copiilor, mai ales în rândul celor care întâmpină dificultăţi de învăţare – ajutând evident la dezvoltarea fizică, intelectuală, emoţională. Ca orice activitate educațională, are obiective clare – dezvoltare personală, dezvoltarea spiritului de echipă, îmbunătăţirea relaţiilor sociale, respectiv socializarea, dezvoltarea abilităţilor de management al timpului și activităților, organizare coordonare, evaluare, oferirea unui cadru stimulativ şi atractiv de învăţare.

Activitatea outdoor presupune libertatea şi mişcarea copilului, solicitându-i-se întreg organismul, ceea ce are ca beneficiu direct scăderea numărului de copii cu obezitate crescută și dezvoltarea calităților fizice ale acestora. Presupune informaţii noi despre mediu – insecte, copaci, frunze, fructe, forme de relief, despre poluarea mediului, ceea ce ar duce la înţelegerea efectelor acţiunilor întreprinse de oameni asupra mediului și necesitatea protejării acestuia. În momentul desfăşurării acestor tipuri de activităţi, copilul se simte stăpân pe sine, comunică, îşi exprimă liber trăirile, opiniile, nevoile, doreşte să se simtă respectat și apreciat, se va simţi luat în considerare, va simţi că deciziile sale contează pentru ceilalţi. Este indicat ca fiecare copil să primească sarcini şi responsabilităţi, pe măsura capacităților sale, pentru atingerea scopului propus. Este foarte important că fiecare copil să înţeleagă importanţa mediului înconjurător pentru noi, foloasele pe care ni le oferă, importanţa păstrării unui mediu curat pentru noi oamenii. Acest tip de activitate presupune implicarea activă din partea tuturor copiilor, acordă importanţă deosebită activităţilor in aer liber, maximizează procesul de învăţare, minimalizând constrângerea specifică clasei, oferă o utilitate practică imediată cunoştinţelor învăţate.

Este bine de ştiut faptul că un copil reţine mai uşor noile cunoştinţe predate chiar în contact direct cu realitatea și cu contextul acestora, de aceea este indicat să fie scos în aer liber chiar și atunci când plouă sau când ninge.

Activităţile în aer liber ajută la formarea conduitei copiilor, la dezvoltarea personalităţii fiecărui copil – disciplină, creativitate, încredere in sine, conştientizarea problemelor (spre exemplu, poluare, alunecări de teren, inundaţii, alte catastrofe naturale), comunicare, motivaţie.

Exemple concrete de activități outdoor

În cadrul unui proiect tematic *Poezia lirică românească*, am avut ca subtemă *Lirica eminesciană,* ocazie cu care am efectuat o vizită la „Casa pădurarului”, unde am fost primiţi chiar de „stăpânul pădurii”. Ne-a vorbit despre pădure, despre modul de îngrijire a pădurii, despre rolul pe care îl are pădurea în viața fiecăruia, despre frumusețea vieții în natură. Ne-a prezentat vegetația, arbori, animale. Elevii au recitat versuri din Eminescu, au cântat și s-au bucurat de natura ce-i înconjura. Toți elevii au fost încântați de această activitate și au reținut mult mai bine cunoștințele teoretice despre care am discutat.

În cadrul aceluiași proiect tematic, având ca subtemă *Misterul pădurii*, am mers în drumeţie în pădurea din apropierea satului. La început, copiii au observat pădurea în ansamblul ei – copaci, iarbă, flori, păsări, armonia spațiului natural – apoi au cules flori parfumate, unindu-le în buchete minunate. Au purtat dialog cu vântul, cu crengile, cu păsările…cu apa…Toate aceste acțiuni s-au derulat în timp ce elevii recitau poezii despre natură, cântau și jucau jocuri atractive. Am concluzionat că, natura a fost și este un izvor nesecat de inspirație pentru om, iar acesta trebuie să păstreze un mediu înconjurător curat, sănătos, frumos.

Sarcini ale cadrului didactic pe parcursul activităților outdoor

- supravegherea desfășurării activității;
- păstrarea disciplinei și asigurarea condițiilor pentru siguranța elevilor;
- discutarea finală a fiecărei experiențe, cu evaluări pozitive pentru participanți;
- entuziasmarea și motivarea grupului;
- stabilirea duratei activității (între 30 și 120 de minute, în funcție de vârsta elevilor, scopul și complexitatea activității);
- constituirea perechilor, grupelor, echipelor și acordarea unor blazoane/nume pentru o competiție corectă și eficientă
- valorificarea experiențelor trăite de participanți.

Bibliografie:

1. Borțeanu, S., Brănișteanu, R., Clapou, C., Preda, V. (2016), *Educația outdoor. Material de sprijin* , Editura Trend, Pitești;
2. Catalano, H. (2014), *The Implications of the Elements of Outdoor Education in the Preparatory Class, International Journal of Education and Research* (IJER);
3. Cucoș, C. (2012), *Este importantă educația de dincolo de ușa clasei?,*www.doxologia.ro, accesat în mai 2024;
4. http://www.slideshare.net/primariacatunele/manual-de-educatieoutdoor, accesat în mai 2024;
5. www.didactic.ro, accesat în mai 2024.

Plan de activitate remedială

Prof. înv.preșcolar Balog Alina Ramona
Grădinița cu Program Prelungit Nr.2 Șimleu Silvaniei

NUMELE ȘI PRENUMELE PREȘCOLARULUI :
DATA NAȘTERII:
GRUPA :
ANUL ȘCOLAR:

DIAGNOSTICUL: întâmpină dificultății în recunoașterea logică a cifrelor în concentrul 1-10,în gruparea/clasificarea/ordonarea obiectelor după anumite criteria, nu recunoaște după formă figurile geometrice, întâmpină dificultăți în rezolvarea unor operații simple de adunare sau scădere cu o unitate.

- ECHIPA DE INTERVENŢIE: Cadrele didactice de la grupă:
- SCOPUL (COMPORTAMENTUL ȚINTĂ/REZULTATUL AȘTEPTAT)
  - Dezvoltarea operaţiilor intelectuale prematematice
  - Dezvoltarea capacităţii de a înţelege şi utiliza numere, cifre, întrebuinţând un vocabular adecvat
  - Dezvoltarea capacităţii de recunoaştere, denumire, construire şi utilizare a formelor geometrice;
- OBIECTIVE:
- PE TERMEN SCURT:
  - Să formeze grupe de obiecte cu 1-10 obiecte raportând corect cifra la cantitate și cantitatea la cifră.
  - Să compare două grupe de obiecte în concentrul 1-10 prin punerea în perechi a elementelor lor;
  - Să denumească piesele geometrice identificate (cerc, pătrat, triunghi).
- PE TERMEN LUNG:
  - Să numere de la 1 la 10 recunoscând grupele cu 1-10 obiecte şi cifrele corespunzătoare.
  - Să efectueze operaţii de adunare şi scădere cu 1-2 unităţi, în limitele 1-10.
  - Să identifice poziţia unui obiect într-un şir utilizând numeralul ordinal.
  - Să compună şi să rezolve probleme simple, implicând adunarea/ scăderea în limitele 1-10
  - Să recunoască, să denumească, să construiască şi să utilizeze forma geometrică cerc, pătrat, triunghi, dreptunghi în jocuri.
  - Să efectueze operaţii şi deducţii logice, în cadrul jocurilor cu piesele geometrice
- DURATA PROGRAMULUI: octombrie 2018- martie 2019
- DOMENIUL / DOMENII DE INTERVENŢIE: Domeniul Științe- activitate matematică
- DATA ELABORARII PLAN: 28.IX.2018
- DATA REVIZUIRII PLAN: 1.03.2019
- CONȚINUTUL ACTIVITĂȚILOR:
- Jocuri didactice matematice: ” Așază-mă la căsuța mea”, ”Găsește-mi frații”, ”La florărie”, ”La magazinul de jucării” (grupare, clasificare)
- Jocuri didactice interdisciplinare: ” La cofetărie”, ”Ne jucăm cu mijloace de transport”, ”Găsește perechea”, ” Al câtelea avion a decolat”, ”A câta casă este …..?”, ” Al câtelea nu are pereche? (ordonare, seriere, punere în perechi)

- Exerciții cu material individual : ”Vaza cu flori”, ”Coșuletul toamnei”, ”Scara numerică ”, etc (conceptual de număr).
- Jocuri logico-matematice : ”Cercuri mari/ cercuri mici”, ” Trenul cu o diferență”, ”Unde este casa mea?”(grupare, seriere, număr).

Preșcolarul I.K a lipsit perioade mai îndelungate în fiecare an școlar din anii de grădiniță. Din aceasta cauză , s-a stabilit un plan de recuperare la domeniul în care a întâmpinat cele mai mari dificultăți și anume domeniul știință- activitate matematică. Formarea de mulțimi, clasificare, punere în perechi , figurile geometrice, operațiile simple de adunare și scădere au constituit o adevărată provocare pentru micul preșcolar și de aceea prin activitățile stabilite ne propunem să-l ajutăm să-și formeze cunoștiințe și deprinderi matematice specifice nivelului de vârstă.

Nr. crt.	**Obiectiv operaţional**	**Strategie de lucru**	**Intervalul de timp**	**Evaluare şi aprecierea evoluţiei**	
				Indicatori	Instrumente
1	a. Să denumească obiectele din grupele formate; b.Să sorteze obiectele după criteriul culoare	Se implementeză scurte activități care vizează obiectivul operațional propus în ALA , etapa de dimineață, ALA etapa a treia, sau după-masă la activități de recuperare.	Octombrie 2021	-denumește obiectele din grupele formate -sortează obiecte după criteriul culoare	Probe practice Probe orale Probe scrise (fișe de lucru)
2	a. Să grupeze obiectele după criteriul mărimii : mare, mijlociu, mic; b.Să alcătuiască, mulțimi de obiecte care au aceeași formă..	Se implementeza scurte activități care vizează obiectivul operațional propus în ALA , etapa de dimineață, ALA etapa a treia, sau după-masă la activități de recuperare.	Octombrie 2021	-formează mulțimi de obiecte de aceeași formă	Probe practice Probe orale Probe scrise (fișe de lucru)
3.	a. Să constituie grupe de obiecte după 2- 3 criterii diferite; b.Să grupeze obiectele după formă, mărime și culoare	Se implementeza scurte activități care vizează obiectivul operațional propus în ALA , etapa de dimineață, ALA etapa a treia, sau după-masă la activități de recuperare.	Octombrie 2021	-grupează obiectele după criterii date	Probe practice Probe orale Probe scrise (fișe de lucru)
4.	Să ordoneze un grup de obiecte care au aceleași caracteristici:	Se implementeza scurte activități care vizează obiectivul operațional	Octombrie 2021	- ordonează obiecte	Probe practice Probe orale Probe scrise

	-ordonare după marime: cel mai mic, mic,mijlociu,mare,cel mai mare/ cel mai mare, mare, mijlociu, mic, cel mai mic	propus în ALA , etapa de dimineață, ALA etapa a treia, sau după-masă la activități de recuperare.		după mărime	(fișe de lucru)
5.	Să ordoneze un grup de obiecte care au aceleaşi caracteristici: -ordonare după lungime: scurt-lung/ lung- scurt	Se implementeza scurte activități care vizează obiectivul operațional propus în ALA , etapa de dimineață, ALA etapa a treia, sau după-masă la activități de recuperare.	Noiembrie 2021	-ordonează obiecte după lungime	Probe practice Probe orale Probe scrise (fișe de lucru)
6.	a. să identifice piesele geometrice b.să grupeze piesele geometrice după diferite criterii	Se implementeza scurte activități care vizează obiectivul operațional propus în ALA , etapa de dimineață, ALA etapa a treia, sau după-masă la activități de recuperare.	Noiembrie 2021	-grupează forme geometrice după diferite criterii	Probe practice Probe orale Probe scrise (fișe de lucru)
7.	a.să aprecieze global cantitatea (un obiect, mai multe obiecte) b. Să identifice grupa cu mai multe, mai puține obiecte, prin punere în perechi;	Se implementeza scurte activități care vizează obiectivul operațional propus în ALA , etapa de dimineață, ALA etapa a treia, sau după-masă la activități de recuperare.	Noiembrie 2021	-apreciază global cantitatea (un obiect, mai multe obiecte)	Probe practice Probe orale Probe scrise (fișe de lucru)
8.	a.Să comparare grupele de obiecte prin formare de perechi, observarea raporturilor cantitative între obiectele din grupele comparate b. să precizeze ordinea obiectelor din grupele formate	Se implementeza scurte activități care vizează obiectivul operațional propus în ALA , etapa de dimineață, ALA etapa a treia, sau după-masă la activități de recuperare.	Decembrie 2021	-compară grupe de obiecte prin formare de perechi	Probe practice Probe orale Probe scrise (fișe de lucru)
9.	a. Să aranjeze piesele geometrice în tablou şi să efectueze unele	Se implementeza scurte activități care vizează obiectivul operațional	Decembrie 2021	-aranjează piesele geometrice	Probe practice Probe orale Probe scrise

	operaţii de ordonare şi clasificare cu ajutoul truselor Logi I şi Logi II b. să descrie piesele geometrice din punct de vedere al celor 4 atribute	propus în ALA , etapa de dimineață, ALA etapa a treia, sau după-masă la activități de recuperare.		în tabou/ ordonează și clasifică cu ajutorul truselor Loggi I/ Loggi II - descrie piesele geometrice identificate	(fișe de lucru)
10.	a. Să precizeze modalitatea de obținere a două grupe cu tot atâtea obiecte. b. Să formeze prin încercuire grupa cu mai multe, mai puține obiecte.	Se implementeza scurte activități care vizează obiectivul operațional propus în ALA , etapa de dimineață, ALA etapa a treia, sau după-masă la activități de recuperare.	Decembrie 2021	-așază în perechi obiectele grupelor formate	Probe practice Probe orale Probe scrise (fișe de lucru)
11.	a. Să formeze grupe cu 5 obiecte prin punere în corespondență biunivocă; b. Să indice ordinea unui obiect într-un șir de 5 obiecte;	Se implementeza scurte activități care vizează obiectivul operațional propus în ALA , etapa de dimineață, ALA etapa a treia, sau după-masă la activități de recuperare.	Ianuarie 2022	-formează perechi între obiectele a două grupe formate	Probe practice Probe orale Probe scrise (fișe de lucru)
12.	a.Să așeze în șir crescător/descrescător obiectele şi să numere câte obiecte sunt în fiecare grupă. b. să formeze grupe de obiecte tot atâtea cât arată cifra.	Se implementeza scurte activități care vizează obiectivul operațional propus în ALA , etapa de dimineață, ALA etapa a treia, sau după-masă la activități de recuperare.	Ianuarie 2022	-așază în șir crescător/ descrescă-tor obiectele -numără obiectele din fiecare grupă	Probe practice Probe orale Probe scrise (fișe de lucru)
13.	a.Să constituie grupe de obiecte (după variate criterii) având același număr de	Se implementeza scurte activități care vizează obiectivul operațional propus în ALA , etapa de	Ianuarie 2022	-constituie grupe de obiecte după	Probe practice Probe orale Probe scrise (fișe de lucru)

	obiecte şi asocierea fiecărei grupe cu cifra corespunzătoare b. Să formeze șirul crescător și descrescător a grupelor de obiecte în limitele 1-10 ;	dimineață, ALA etapa a treia, sau după-masă la activități de recuperare.		variate criteria -asociază grupa de obiecte cu cifra corespunză -toare	
13.	a.Să alcătuiască scara numerică de la 1 la 10, prin formare de perechi şi determinarea diferenţei “mai mult cu 1 obiect” b. Să compună probleme simple cu adunare și scădere cu o unitate în limitele 1-10 ;	Se implementeza scurte activități care vizează obiectivul operațional propus în ALA , etapa de dimineață, ALA etapa a treia, sau după-masă la activități de recuperare.	Februarie 2022	-alcătuiește scara numerică de la 1-10 - compune simple probleme matematice	Probe practice Probe orale Probe scrise (fișe de lucru)
14.	a.Să identifice poziția unui obiect într-un șir, utilizând numeralul ordinal. b. să precizeze al câtelea obiect lipsește	Se implementeza scurte activități care vizează obiectivul operațional propus în ALA , etapa de dimineață, ALA etapa a treia, sau după-masă la activități de recuperare.	Februarie 2022	-identifică poziția unui obiect într-un șir -utilizează numeralul ordinal	Probe practice Probe orale Probe scrise (fișe de lucru)
15.	a.Să găsească vecinii cifrelor învățate. b. Să identifice obiecte așezate în dreapta sau stânga unele față de altele ;	Se implementeza scurte activități care vizează obiectivul operațional propus în ALA , etapa de dimineață, ALA etapa a treia, sau după-masă la activități de recuperare.	Februarie 2022	-găsește vecinii din dreapta sau din stânga, mai mari sau mai mici ai cifrelor învățate. - identifică obiecte așezate în	Probe practice Probe orale Probe scrise (fișe de lucru)

				dreapta sau stanga unele față de altele.	

BIBLIOGRAFIE:

- Curriculum pentru educație timpurie 2019, Ministerul Educației
- Encicopledia pentru copii- Larousse
- Laborator preşcolar”, Ed. Val 2011, ediţia revizuită;
- Jocuri şi activităţi didactice alese”, Ed. Aramis, 2008
- „Metodica activităţilor instructiv-educative în grădiniţa de copii- Ed. Gheorghe –Cârţu Alexandru”, Craiova , 2009
- „Grădiniţa altfel”- Viorica Preda, Ed. Integral, Bucureşti 2003.
- Integrarea curriculară în grădiniţă”-ghid metodologic, Şcoala Noastră, Zalău, 2013;

PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Prof. Pupăză Gabriela- Ionica
C.S.E.I- Brădet, Loc. Săcele

Programul de intervenție personalizat este un instrument de lucru permanent, prin intermediul căruia membrul echipei multidisciplinare, în acest caz, profesorul itinerant și de sprijin își planifică și coordonează intervenția în vederea realizării scopurilor și obiectivelor propuse în lucrul cu elevul la o anumită disciplină de studiu.

Acesta se întocmește pe o perioadă de maxim 3 luni la sfârșitul căreia se evaluează gradul în care au fost atinse obiectivele, urmând ca în perioada următoare să se stabilescă obiective noi sau să se reia cele care nu au fost atinse într-un mod satisfăcător.

NUMELE ȘI PRENUMELE ELEVULUI (EI): **XX**
DATA NAȘTERII: **....**
CLASA/ȘCOALA**: a II-a**
ANUL ȘCOLAR: **2023-2024**
DIAGNOSTICUL: Dizabilitate intelectuală ușoară
ECHIPA DE INTERVENȚIE: Prof. itinerant și de sprijin …./ Prof. consilier …/ Prof. învățământ primar

- DOMENIUL / DOMENII DE INTERVENȚIE: **Comunicare în limba română**
- SCOPUL (COMPORTAMENTUL ȚINTĂ/REZULTATUL AȘTEPTAT):
  -dezvoltarea abilității de exprimare orală și scrisă și de comunicare independentă;
- OBIECTIVE PE TERMEN SCURT:
  - formarea și dezvoltarea abilităților de ascultare conștientă a mesajului transmis oral;
  - formarea și dezvoltarea abilităților de exprimare verbală corectă;
  - formarea și dezvoltarea deprinderilor de scriere și citire a literelor mici și mari de mână (s, S, t, T, p, P, v, V, d, D, ș, Ș…), a silabelor și a cuvintelor scurte;
- CONȚINUTUL ACTIVITĂȚILOR:
  - ex. pentru dezvoltarea capacității de comunicare;
  - ex. de citire și scriere a literelor mici și mari de tipar și de mână, a silabelor și a cuvintelor scurte (s, S, t, T, p, P, v, V, d, D, ș, Ș…)

Nr. crt.	Obiectiv operaţional	Strategii de terapie şi recuperare	Intervalul de timp	Evaluare şi aprecierea evoluţiei	
				Indicatori	Instrumente
Comunicare în limba română					
1	- să înțeleagă semnificația globală a mesajului oral	- audierea unor povești, descrieri, instrucțiuni și indicații și manifestarea unor reacții; - formularea unor titluti pentru povestea audiată; - formularea unor întrebăride lămurire în urma audierii unui conținut; - decodificarea mesajului încifrat în ghicitori; - asocierea unor imagini/enunțuri cu informațiile desprinse din discuțiile cu colegii;	Aplicare P.I.P. 01. 04-21.06.2024 Revizuire P.I.P 10-21.06.2024	-audiază povești și reacționează potrivit sentimentelor trăite; -formulează titluri potrivite conținutului audiat; -formulează întrebări pentru a lămuri conținutul audiat; -găsește soluția corectă în rezolvarea ghicitorilor; -asociază corect imagini/ enunțuri cu informațiile primite;	
2	- să se exprime corect oral în diverse situații de comunicare	- exersarea exprimării, clare și corecte, și conștientizarea importanței acesteia în reușita comunicării; - completarea unor enunțuri care solicită realizarea acordului gramatical, menținerea timpului verbelor; - formularea unor enunțuri simple, corecte, coerente, referitoare la activitățile desfășurate;		-se exprimă clar și corect; -completează corect enunțuri respectând regulile gramaticale; - formulează răspunsuri corecte; - realizează scurte descrieri ale unor persoane/personaje;	

		- realizarea de scurte descrieri (cel puțin trei trăsături) referitoare la personajele din povești/ desene animate/persoane cunoscute (părinți, frați, surori, colegi); -concentrarea atenției pe subiectul discuției și menținerea unei conversații pe diferite teme de interes; - alcătuirea unor enunțuri orale și/sau crearea de povești orale scurte pornind de la idei/ imagini date;		- își concentrează atenția pe subiectul discuției; - alcătuiește enunțuri orale și crează povești scurte pornind de la imagini date
3	- să citească literele mici și mari de tipar și de mână (s, S, t, T, p, P, v, V, d, D, ș, Ș…), silabe, cuvinte și propoziții scurte	- ex. și jocuri de dezvoltare a auzului fonematic, de conștientizare a legăturii dintre fonem și semnul grafic corespunzător; - ex. de identificare a literelor mici și mari, de tipar și de mână; - ex. de asociere a sunetului cu litera; - ex. de asociere a unei imagini cu sunetului inițial al cuvântului care o denumește; - ex. de citire a literelor, silabelor, cuvintelor și propozițiilor scurte;		-efectuează ex. pentru dezvoltarea auzului fonematic; -identifică, recunoaște literele; -asociază sunetul cu litera; -identifică sunetul inițial al cuvântului; -citește litere, silabe, cuvinte și propoziții scurte;
4	- să traseze elemente grafice și litere mari și mici de mână (s, S, t, T, p, P, v, V, d, D, ș, Ș…), silabe, cuvinte și propoziții scurte	- ex. de exersare a musculaturii mâinii și a coordonării mișcărilor prin colorare, hașurare în înteriorul unui contur; - utilizarea corectă a instrumentelor de scris; - ex. de marcare prin colorare sau subliniere a unei litere solicitate;		- execută ex. pt încălzirea musculaturii mâinilor; - utilizează corect instrumentele de scris; - marchează litera indicată; - scrie litere mici și mari de mână;

		- ex. de scriere a elementelor grafice și a literelor mari și mici de mână pe suport punctat și liber; - ex. de scriere a literelor de dimensiuni și culori diferite; - ex. de scriere a cuvintelor scurte;		- scrie cuvinte și propoziții scurte; *Evaluare orală/ evaluare scrisă cu sprijin individual*

Bibliografie:

1. ***Manual Comunicare în limba română***, clasa I; Mihăescu M.,Pacearcă Ș., Dulman A.,Alxe C., Brebenel O; Intuitex ; Ediția 2017
2. ***Programa școlară pentru disciplina Comunicare în limba română, Clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a***; Aprobată prin ordin al ministrului Nr. 3418/ 19.03.2013; București 2013

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

Pofesor învățământ primar, Poenaru Elena Carmen
Școala Gimnazială Nr.84, București

Un Plan de Intervenție Personalizat (PIP) bine structurat și implementat corespunzător poate aduce îmbunătățiri semnificative în viața educațională și personală a elevilor cu cerințe educaționale speciale. Este esențial ca acest plan să fie revizuit și adaptat periodic, în funcție de progresul elevului și de noile nevoi identificate.

Printr-o colaborare strânsă între toți factorii implicați, elevi, părinți, profesori, specialiști, se poate asigura o dezvoltare armonioasă și un parcurs educațional de succes penttru fiecare elev.

Numele şi prenumele : I.R.
Vârsta: 7 ani
Școala Gimnazială Nr.84, București
Clasa: I

Informaţii despre starea de sănătate a elevului: Stare bună de sănătate

Tipul de deficienţă*:*
Deficienţă mentală ușoară
Lipsuri fundamentale în competențele asimilate în clasa pregătitoare , datorate faptului că a frecventat cursurile în limba engleză, familia locuind în Marea Britanie.(2021)

Informaţii despre mediul social:
Locuiește împreună cu ambii părinți și fratele său mai mare într-un apartament cu trei camere în București. (s-au întors din Marea Britanie).
Bunicii paterni locuiesc în același oraș și sunt implicați activ în viața de zi cu zi a familiei.

Dinamicile familiale:
Relațiile dintre membrii familiei sunt în general armonioase, cu momente ocazionale de tensiune create de stresul zilnic.
Părinții își împart responsabilitățile casnice și sunt dedicați îngrijirii și educației copiilor lor. Sunt implicați activ în educația lui R., participând la ședințele cu părinții și colaborând strâns cu profesorii. Aceștia dedică timp zilnic pentru a ajuta la temele lui R și pentru a oferi sprijin emoțional. Ei oferă un mediu de susținere și încurajare, folosind tehnici pozitive de disciplinare. Familia participă ocazional la sesiuni de consiliere pentru a învăța strategii de gestionare a comportamentului pentru a-și gestiona propriile emoții.

Domeniul de intervenţie: Limba română
Numele cadrului didactic: Poenaru Elena Carmen
Data elaborării P.I.P. - 21. 09. 2022
Data revizuirii P.I.P. - 10. 05. 2023

Obiective pe termen lung:

1. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului oral

Obiective pe termen scurt:

- să înțeleagă semnificația globală a mesajului oral;
- să distingă cuvintele într-o propozitie;
- să distingă sunetele și silabele dintr-un cuvânt dat ;

Activităţi de învăţare:

- exerciții de ascultare și confirmare a mesajului ascultat;
- exerciții de delimitare a cuvintelor într-o propoziție dată;
- exerciții de identificare a sunetelor din structura silabei;
- exerciții de identificare a silabelor dintr-un cuvânt dat .

Criterii minimale pentru evaluarea progresului:

- ascultă un mesaj și confirmă înțelegerea lui;
- delimitează cuvintele într-o propoziție dată;
- identifică sunetele în structura silabei;
- identifică silabele dintr-un cuvant dat, precizând numărul lor;
- construiește oral enunțuri logice, simple cu cuvintele date.

Metode şi instrumente de evaluare:

- evaluarea orală şi scrisă;
- aprecieri stimulative;
- evaluare cu mai multe reveniri.

Obiective pe termen lung:

2. Dezvoltarea capacitatii de exprimare orală

Obiectivepe termen scurt:

- să construiască enunțuri logice simple;

Criterii minimale pentru evaluarea progresului:

- construieste oral enunțuri logice simple cu cuvinte date;

Metode şi instrumente de evaluare:

- evaluări curente formative;
- probe scrise, fişe de lucru.

Obiective pe termen lung:

3. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului scris

Obiectivepe termen scurt:

- să identifice litere, silabe, cuvinte și enunțuri în textul tipărit;
- să asocieze forma grafică a cuvântului cu sensul acestuia;
- să citească în ritm propriu cuvinte monosilabice si bisilabice.

Activităţi de învăţare:

- exerciții de asociere a sunetului cu litera;
- exerciții de identificare a literelor mari și mici, de tipar sau scrise de mână;
- exerciții de exprimare a înțelesului unor cuvinte dintr-un text citit;
- exerciții de citire a cuvintelor pe silabe.

Obiective pe termen lung:

4. Dezvoltarea capacității de exprimare scrisă

Obiectivepe termen scurt:

- să scrie, cu ajutor, litere, silabe, cuvinte scurte;
- să scrie, cu ajutor, folosind semnele de punctuație: punctul, semnul întrebării.

Activităţi de învăţare:

- exerciții de scriere corectă a literelor, silabelor, cuvintelor scurte;
- exerciții de alcătuire a propozițiilor simple pe bază de imagini sau folosind cuvinte date;
- exerciții de scriere folosind semnele de punctuație învățate ;
- jocuri.

Fișă de lucru

Partea I: Recunoașterea și scrierea literelor:

1. Recunoașterea literelor:
   Colorează literele ,, A” și ,, a” în acest șir de litere:
   B, A, b, a, D, C, A, e, F, a, G, H, a, J, k, A,L, M.

2. Scrierea literelor:
   Scrie literele mari și mici de mână pentru fiecare literă prezentată mai jos:

- A_____
- a _____

Partea a II- a: Citirea și identificarea sunetelor

3. Citește cuvintele de mai jos și desenează un cerc în jurul cuvântului care începe cu litera A/a

- Ana măr casă avion pom

4. Identificarea sunetelor:
   Spune ce auzi la începutul fiecărui cuvânt și scrie litera corespunzătoare:

- Pisică: ___ amintire: ___ elefant: ___ ușă: ____ ochelari:_____

Partea a III-a: Formarea și citirea propozițiilor simple

5. Alege cuvintele potrivite pentru a forma propoziții corecte:
   (inel, Ina, are) _____ (măr, Dan, are)_____
6. Citește propozițiile de mai jos și desenează o imagine care să ilustreze fiecare propoziție:
   Ionel are un penar. Canarul este colorat.

Partea a IV-a : Exerciții de scriere

7. Scrie de două ori fiecare cuvânt din lista de mai jos:
   Mama_____ cal:_____ inima_____

8. Scrierea propozițiilor pe linia punctată:
   Ina este mare. _____ Ion are un an._____

   Partea a V-a : Înțelegerea textelor simple:
   „ Irina are o pisică mică. Pisica se numește Mimi. Irina se joacă cu Mimi în grădină.”
   1. Ce are Irina? 2.Cum se numește pisica? 3. Unde se joacă Ana cu Mimi?
   Evaluare și observații:

- Puncte forte:_____
- Domenii de îmbunătățire: _____
- Recomandări pentru părinți:_____

Feedback elev:
Ce ți-a plăcut să faci astăzi?
Ce ai găsit dificil?

Bibliografie:

1. Rusu , C (2010). Strategii de intervenție educațională pentru copiii cu CES, Editura Didactică și Pedagogică.
2. Popescu, M (2015). Integrarea copiilor cu CES în școlile de masă. Revista de Psihopedagogie, 12 (3), 45-60.
3. Ionescu ,L(2018). Adaptarea curriculumuluipentru elevii cu CES. Jurnalul de Educație Incluzivă, 7 (2), 23- 34.

CURRCURRICULUM ADAPTAT
(Plan de Intervenție Personalizat)

Prof. Iovan Florica
Școala Gimnazială „Avram Iancu” Oradea

DISCIPLINA: **RELIGIE ORTODOXĂ**
CLASA: a IV-a
PERIOADA DE IMPLEMENTARE: An școlar 2023-2024
COMPETENȚE GENERALE:
1. Aplicarea unor norme de comportament specific moralei religioase, în diferite contexte de viață
2. Colaborarea cu copiii și cu adulții din mediul familiar, în acord cu valorile religioase
3. Explorarea activă a unor elemente din viața de zi cu zi, din perspectiva propriei credințe

Competențe specifice	**Conținuturi/Activități de învățare**	**Metode și mijloace de realizare**	**Metode și instrumente de evaluare**	**Observații**
Cu Dumnezeu pe calea vieții 1.2. Sintetizarea principalelor îndatoriri ale unui creștin, pe baza valorificării unor situații din viața cotidiană, a exemplelor unor persoane din Biblie și a unor sfinți;	Să ne amintim ... din clasa a III – a***** Lumea, casă pentru toți oamenii Fiecare om își caută propria cale în viață Biblia și Biserica arată calea spre Dumnezeu Nevoia de a primi îndrumare în viață Ajutorul lui Dumnezeu în situații dificile	-exercițiul moral -conversația -jocul didactic -povestirea -Biblia pentru copii -manualul -fișa de lucru	-Integrarea în colectivul clasei - Rostirea rugăciunii începătoare și de la sfârșitul orei împreună cu ceilalți copii	S1-S7

1.3. Analizarea modului în care sunt aplicate reguli de comportament moral-creștin, în diferite contexte de viață familiare;	Lectură pentru suflet - unitatea de învățare ” Cu Dumnezeu pe calea vieții”* Recapitulare, sistematizare pentru unitatea de învățare ” Cu Dumnezeu pe calea vieții”* Evaluare pentru unitatea de învățare ” Cu Dumnezeu pe calea vieții”*	-materiale online -linkuri -filme pentru copii adecvate vârstei și conținuturilor	-Însemnarea cu semnul sfintei cruci la începutul și sfârșitul orei - Recunoașterea unei biserici bazându-ne pe imagini -Recunoașterea unor comportamente pozitive, și potrivite cu participarea la sfintele slujbe, cu ajutorul fișelor și al profesorului	
II. Mari sărbători creștine_ Nașterea Domnului, vestire și împlinire	Postul Crăciunului pentru micii creștini* Proorocii, vestitori ai nașterii lui Hristos	-exercițiul moral -conversația -jocul didactic	- Intonarea unor colinde, împreună cu clasa de elevi	S8- S14

.Analizarea semnificației unor evenimente religioase din viața comunității apropiate și a societății; 3.2; Prezentarea importanței unor sărbători și evenimente cu conținuturi și semnificații religioase, din viața creștinilor;	Magii, în căutarea Pruncului Iisus Întâmpinarea Pruncului Iisus de către Dreptul Simeon Recapitulare *	-povestirea -Biblia pentru copii -manualul -fișa de lucru -filme pentru copii adecvate vârstei și conținuturilor	- Colorarea unor fișe/ realizarea unei felicitări, cu ajutorul profesorului -Povestirea în propoziții simple, cu ajutorul imaginilor, a evenimentelor petrecute de Nașterea Domnului	
II. Sfințenia, cale spre Dumnezeu 1.2. Sintetizarea principalelor îndatoriri ale unui creștin, pe baza valorificării unor situații din viața cotidiană, a exemplelor unor persoane din Biblie și a unor sfinți;	Calea spre Dumnezeu deschisă tuturor oamenilor prin Iisus Hristor Invățătura Domnului vestită de sfinții apostoli și evangheliști Mărturisirea și trăirea credinței de către sfinți Sfinții români și creștinismul pe teritoriul țării noastre	-exercițiul moral -conversația -jocul didactic -povestirea -Biblia pentru copii -manualul -fișa de lucru - cântarea religioasă/ colindele	- Recunoașterea unor personaje sfinte în diferite imagini (cu ajutorul profesorului) - Rostirea unor rugăciuni - Lucrul cu fișa și discuții despre	S15- S20

1.3. Analizarea modului în care sunt aplicate reguli de comportament moral-creștin, în diferite contexte de viață familiare;	Lectură pentru suflet - unitatea de învățare ”Sfințenia, cale spre Dumnezeu”* Recapitulare, sistematizare și evaluare pentru unitatea de învăţare ”Sfințenia, cale spre Dumnezeu”*	-filme pentru copii adecvate vârstei și conținuturilor	anumite comportamente; -Recunoașterea comportamentelor positive și aprecierea lor	
IV. Mari sărbători creștine_ De la Florii la Înviere 3.1.Analizarea semnificației unor evenimente religioase din viața comunității apropiate și a societății; 3.2; Prezentarea importanței unor sărbători și evenimente cu conținuturi și semnificații religioase, din viața creștinilor;	Postul Paștelui – semnificații* Cu Hristos în Săptămâna Patimilor Femeile mironosițe pe drumul Golgotei Tradiții religioase și populare de Paște	-exercițiul moral -conversația -jocul didactic -povestirea -Biblia pentru copii -manualul -fișa de lucru -filme pentru copii adecvate vârstei și conținuturilor	- Formularea unor enunțuri proprii simple despre sărbători -Intonarea troparului Învierii Domnului împreună cu clasa - Exprimarea interesului pentru trăirea credinței creștine - Recunoașterea unor personaje sfinte în diferite	S21- S29

			imagini (cu ajutorul profesorului)	
Iubirea creștină, sprijin pentru conviețuirea cu ceilalți 1.1. Compararea unor opinii cu semnificație religioasă, exprimate în raport cu diferite situații de viață; 1.2. Sintetizarea principalelor îndatoriri ale unui creștin, pe baza valorificării unor situații din viața cotidiană, a exemplelor unor persoane din Biblie și a unor sfinți; 1.3. Analizarea modului în care sunt aplicate reguli de comportament moral-creștin, în diferite contexte de viață familiare;	Iubirea, poruncă dată de Domnul Iisus Hristos Viața în armonie cu ceilalți, îndemn al lui Dumnezeu Familia și împlinirea poruncii iubirii Prietenia și porunca iubirii creștine Importanța exemplului personal de iubire creștină Lectură pentru suflet - unitatea de învățare ” Iubirea creștină, sprijin pentru conviețuirea cu ceilalți”* Recapitulare și sistematizare pentru unitatea de învăţare ” Iubirea creștină, sprijin pentru conviețuirea cu ceilalți”* Evaluare pentru unitatea de învăţare ” Iubirea creștină, sprijin pentru conviețuirea cu ceilalți”* Recapitulare finală *	-exercițiul moral -conversația -jocul didactic -povestirea -Biblia pentru copii -manualul -fișa de lucru Cântarea religioasa -materiale online -linkuri -filme pentru copii adecvate vârstei și conținuturilor	- Fișe de lucru cu exerciții cu itemi cu alegere multiplă - Extragerea unor concluzii în urma lecturii biblice -Povestirea după imagini -Alcătuirea unor enunțuri cu cuvintele noi -Desene	S30- S35

2.1. Descrierea comportamentelor relaționale din cadrul grupurilor de apartenență;	Cu Hristos pe cărările vacanţei*			

Notă:

1. ***Saptamana Verde* - conform calendarului stabilit în perioada :** 23-27.10.2023
2. ***Saptamana Scoala Altfel* - conform calendarului stabilit în perioada:** 22.04-26.04.2024

Plan de intervenție personalizat
-Referat și exemplu-

Prof. Bulzan Alina- Gabriela
Școala Gimnazială “Martin Șuboni”, Jebel, jud. Timiș

Planul de intervenție personalizat (PIP) este un document elaborat pentru a sprijini dezvoltarea și progresul individual al unui elev cu nevoi educaționale speciale (NES) sau cu dizabilități. Acest plan este creat în colaborare de către profesori, părinți, specialiști (psihologi, logopezi, terapeuți) și alte persoane relevante din jurul elevului, având scopul de a adapta și personaliza procesul educațional în funcție de necesitățile specifice ale elevului. Elementele esențiale ale unui Plan de Intervenție Personalizat sunt:

1. **Evaluarea Nevoilor**: Analiza detaliată a nevoilor educaționale, sociale și emoționale ale elevului. Acest pas implică evaluări și teste specializate pentru a identifica dificultățile și punctele forte ale elevului.
2. **Obiective și Scopuri**: Stabilirea unor obiective clare, specifice, măsurabile, realizabile, relevante și încadrate în timp (SMART) pentru dezvoltarea elevului. Acestea pot fi academice, sociale, comportamentale sau funcționale.
3. **Strategii și Intervenții**: Detalierea strategiilor didactice și a intervențiilor necesare pentru a atinge obiectivele stabilite. Acestea pot include metode de predare diferite, materiale adaptate, tehnologii asistive sau programe de terapie specifice.
4. **Roluri și Responsabilități**: Definirea clară a rolurilor și responsabilităților fiecărei persoane implicate în implementarea PIP-ului. Aceasta include responsabilitățile profesorilor, părinților, terapeuților și ale altor specialiști.
5. **Monitorizare și Evaluare**: Stabilirea unui plan de monitorizare a progresului elevului și de evaluare periodică a eficienței intervențiilor. Aceasta presupune revizuiri regulate ale PIP-ului și ajustări ale planului în funcție de progresul și nevoile în schimbare ale elevului.
6. **Colaborare și Comunicare**: Promovarea unei comunicări continue și eficiente între toate părțile implicate pentru a asigura coerența și continuitatea intervențiilor.

   Un PIP este un instrument dinamic, ceea ce înseamnă că trebuie revizuit și actualizat periodic pentru a se adapta la schimbările în nevoile elevului și la progresul realizat. Scopul principal este de a asigura că fiecare elev beneficiază de un mediu educațional optim, care să îi permită să își atingă potențialul maxim.

Exemplu de Plan de Intervenție Personalizat (PIP)

Informații Generale

- **Nume copil:** Alexandru Sandu
- **Vârstă:** 9 ani
- **Clasă:** III
- **Diagnostice:** Tulburare de deficit de atenție (TDA)
- **Data întocmirii planului:** 16 octombrie 2023
- **Revizuire plan:** 17 octombrie 2024

Echipa de Suport

- **Părinte/Tutore:** Maria Sandu

- **Învățător:** Crinela Stoica
- **Profesor limba engleză:** Bulzan Alina Gabriela
- **Psiholog școlar:**
- **Terapeut ocupațional:**
- **Consilier școlar:** Gabriela Vlaici

Evaluarea Nevoilor

- **Puncte tari:** Creativitate, abilități artistice bune, entuziasm pentru învățare.
- **Dificultăți:** Probleme de concentrare, finalizarea sarcinilor, impulsivitate, organizarea activităților.

Obiective și Ținte

1. **Îmbunătățirea capacității de concentrare:**

- *Obiectiv:* Să crească durata de concentrare pe sarcini școlare.
- *Țintă:* Să se concentreze pentru perioade de 15 minute fără întreruperi, de 3 ori pe zi.
- *Strategii:* Pauze structurate, utilizarea unui timer vizual, activități de mindfulness.

2. **Gestionarea impulsivității:**

- *Obiectiv:* Să reducă comportamentele impulsive în clasă.
- *Țintă:* Să scadă numărul de întreruperi nepermise la 2 pe oră.
- *Strategii:* Sistem de recompense pentru comportament pozitiv, tehnici de autocontrol, exerciții de respirație.

3. **Dezvoltarea abilităților organizatorice:**

- *Obiectiv:* Să îmbunătățească organizarea materialelor și a sarcinilor.
- *Țintă:* Să finalizeze și să predea toate temele săptămânale la timp.
- *Strategii:* Utilizarea unui planificator vizual, divizarea sarcinilor mari în etape mai mici, supravegherea periodică a organizării biroului.

Strategii de Intervenție

- **Adaptarea mediului de învățare:**
- Crearea unui colț de studiu fără distrageri în clasă.(in prima bancă, dacă e posibil)
- Utilizarea căștilor de anulare a zgomotului pentru a reduce stimulii externi.
- **Intervenții comportamentale:**
- Sistem de recompense pentru comportamente pozitive (timbre, puncte, activități preferate).
- Implementarea unui sistem de semnale non-verbale între profesor și Alexandru pentru a indica când este nevoie să se concentreze.
- **Suport pentru părinți:**
- Sesiuni de consiliere pentru a sprijini părinții în implementarea strategiilor de acasă.
- Instruirea părinților în utilizarea unor rutine clare și consistente.

Monitorizare și Evaluare

- **Revizuiri lunare:** Întâlniri lunare ale echipei pentru a discuta progresul și ajustarea intervențiilor.
- **Evaluări trimestriale:** Evaluări detaliate ale progresului în toate ariile de dezvoltare.
- **Feedback continuu:** Comunicarea constantă între părinți și școală pentru a discuta realizările și dificultățile întâmpinate.

Observație:Acest plan de intervenție personalizat este un document viu, care va fi ajustat în funcție de progresul și nevoile lui Alexandru. Colaborarea strânsă între toți membrii echipei și familia este esențială pentru succesul acestui plan.

PLAN REMEDIAL
ÎN VEDEREA ÎMBUNĂTĂŢIRII REZULTATELOR
ELEVILOR CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE

prof. Bulzan Alina- Gabriela
Școala Gimnazială „Martin Suboni”, Jebel

UNITATEA DE ÎNVĂŢĂMÂNT:
DISCIPLINA: LIMBA ENGLEZA
NUMELE ŞI PRENUMELE PROFESORULUI: BULZAN ALINA- GABRIELA

Nr. crt.	Probleme identificate	Numele şi prenumele elevilor vizaţi	Activităţi remediale propuse	Resurse materiale necesare	Termen de realizare	Observaţii
1.	-dificultate in intelegerea mesajului scris; -folosirea incorecta a structurilor gramaticale, in special timpurile verbale; -greseli de ortografie; - dificultate in redactarea textelor functionale (scrisori, povestiri)	**Dragalina Denisa Ariana**	-exercitii de intelegere a textului -se vor recapitula structurile gramaticale; -vor fi efectuate exerciții diverse care să stimuleze creativitatea și să fixeze ortografia. -vor fi efectuate redactări cu teme variate și dictări	Fise de lucru	Iunie 2024	
2.	-dificultate in intelegerea mesajului scris; -folosirea incorecta a structurilor gramaticale, in special timpurile verbale;	**Boldor Maria Alexandra**	-exercitii de intelegere a textului; -se vor recapitula structurile gramaticale; -vor fi efectuate exerciții diverse care să stimuleze creativitatea și	Fise de lucru	Iunie 2024	

	-greseli de ortografie; - dificultate in redactarea textelor functionale (scrisori, povestiri		să fixeze ortografia. -vor fi efectuate redactări cu teme variate și dictări			
3.	-dificultate in intelegerea mesajului scris; -folosirea incorecta a structurilor gramaticale, in special timpurile verbale; -greseli de ortografie; - dificultate in redactarea textelor functionale (scrisori, povestiri	**Radu Leontin Alexandru**	-exercitii de intelegere a textului -se vor recapitula structurile gramaticale; -vor fi efectuate exerciții diverse care să stimuleze creativitatea și să fixeze ortografia. -vor fi efectuate redactări cu teme variate și dictări	Fise de lucru	Iunie 2024	
4.	-dificultate in intelegerea mesajului scris; -folosirea incorecta a structurilor gramaticale, in special timpurile verbale; -greseli de ortografie; - dificultate in redactarea textelor functionale	**Kardoș Alin Sebastian**	-exercitii de intelegere a textului -se vor recapitula structurile gramaticale; -vor fi efectuate exerciții diverse care să stimuleze creativitatea și să fixeze ortografia. -vor fi efectuate redactări cu teme variate și dictări	Fise de lucru	Iunie 2024	

	(scrisori, povestiri					

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT (PIP) – EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT

Profesor Popescu Marilena Silvana

Școala Gimnazială George Bacovia, sector 4, București

NUMELE ŞI PRENUMELE ELEVULUI : I.A DATA NAŞTERII: 2010, București

CLASA : a VII a ANUL ȘCOLAR: 2023-2024

DIAGNOSTICUL: **Tulburări din spectrul autist**- certificat CES

ECHIPA DE INTERVENȚIE: Profesor consilier școlar: A.S. Profesor educație fizică și sport Popescu Marilena Silvana

DISCIPLINA/DOMENIUL /DOMENIILE DE INTERVENŢIE: EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT

OBIECTIVE/ COMPETENȚE SPECIFICE DIN ADAPTAREA CURRICULARĂ

Domeniul socio-afectiv:

- Dezvoltarea abilităților de colaborare: Activități de echipă care necesită colaborare și comunicare, cum ar fi jocurile în echipă sau activitățile cu parteneri.
- Îmbunătățirea abilităților sociale: Activități structurate care facilitează interacțiunea socială, cum ar fi jocurile de rol sau activitățile care implică parteneri de antrenament.
- Promovarea acceptării și a respectului: Crearea unui mediu sigur și susținător în care fiecare elev este acceptat și respectat, indiferent de abilități sau diferențe.

Domeniul cognitiv:

- Dezvoltarea abilităților de planificare și organizare: Activități care necesită planificare prealabilă și organizare, cum ar fi stabilirea obiectivelor personale sau elaborarea unui plan de antrenament.
- Îmbunătățirea concentrării și atenției: Exerciții care solicită atenția și concentrarea, cum ar fi urmărirea instrucțiunilor sau focalizarea pe sarcini specifice în timpul activităților fizice.
- Promovarea rezolvării de probleme: Situații structurate care necesită gândire strategică și luarea deciziilor, cum ar fi adaptarea unei strategii în timpul unui joc sau rezolvarea unor provocări specifice din cadrul activităților sportive.

Domeniul psihomotor:

- Lateralitate – dreapta predominantă- exerciții pentru dezvoltarea ambidextriei;
- Dezvoltarea abilităților motorii: Activități care implică îmbunătățirea coordonării și a controlului motor, cum ar fi alergatul, săritul, aruncarea și prinderea mingii etc.
- Îmbunătățirea echilibrului și a flexibilității: Exerciții care promovează echilibrul și flexibilitatea.

- Dezvoltarea abilităților de manipulare a echipamentului sportiv: Exerciții practice pentru a lucra cu diferite tipuri de echipament sportiv, cum ar fi minge de fotbal, mingi de baschet sau rachete de tenis.

DURATA planului de intervenție personalizat: SEPTEMBRIE 2024-IUNIE 2024

Data elaborării PIP: SEPTEMBRIE 2024 Data revizuirii PIP: MARTIE 2024

EVALUARE E DUCAȚIONALĂ COMPLETĂ

- **Domeniul socio- emoţional**
  - Din partea colectivului grupei se manifestă în general atitudini de acceptare;
  - Este o fire sociabilă, comunicativă;
  - Familia este implicată în activitățile de învățare;
  - I.A. este un copil afectuos, se atașează repede de persoane;
- **Domeniul cognitiv**

Probleme cu care se confruntă copilul (rezultatele evaluării complexe): Educație fizică:

- În prezent, I.A. are un bagaj cognitiv sărac, comparativ cu vârstă cronologică;
- Prezintă dificultăți în desprinderea informațiilor esențiale dintr-un context motric;
- Întâmpină dificultăți în reținerea informațiilor ce țin de denumiri ale elementelor tehnice;

- **Domeniul psihomotor**
  - Coordonare deficitară: insuficienta dezvoltarea a abilităților motorii fine și grosiere;
  - Nivel redus al dezvoltării calităților motrice;

AN ŞCOLAR 2023 - 2024

PERIOADA DE INTERVENTIE: . – septembrie 2024 - iunie 2024

Programul de interventie personalizat-Educație Fizică și Sport

Obiective/ Competente	**Conţinuturi**	**Metode și mijloace de realizare**	**Perioada de intervenție**	**Criterii minimale de apreciere a progresului**	**Metode şi instrumente de evaluare**
Aplicarea modalităţilor de menţinere a principalilor indicatori ai stării de sănătate	-efectuarea pregătirii organismului pentru fiecare tip de efort; - alternarea eforturilor cu pauze de revenire (active, pasive) a organismului; - adoptarea măsurilor de prevenire a accidentelor;	- exercițiul, - explicația, - demonstrația.	martie 2024 iunie 2024	-lucrează exercițiile din partea de pregătirea a organismului pentru efort dar și pe cele din veriga influențare selectivă a aparatului locomotor; -aplică în mod corect alternarea efortului cu pauzele specifice. - Aplica in mod corect regulile de prevenire a accidentelor.	-observarea sistematică, -aprecieri colective, -aprecieri individuale
Adaptarea, pe parcursul activităţilor de educaţie fizică, a măsurilor de pregătire a organismului pentru eforturi în condiţii variate de mediu	-expunerea progresivă a organismului, pe parcursul activităţii, la influențele factorilor de mediu, conform reacțiilor propriului organism.	- exercițiul, - explicația, - demonstrația.	martie 2024 iunie 2024	Aplica in mod corect regulile de expunere progresivă a organismului la influențele factorilor de mediu, conform reacțiilor propriului organism.	-observarea sistematică, -aprecieri colective, -aprecieri individuale

Efectuarea exerciţiilor pentru dezvoltarea calităţilor motrice cu accent pe coordonare și echilibru	-efectuarea exerciţiilor specifice de dezvoltare a calităţilor motrice, în condiţii de tratare diferențiată: *Jocuri de coordonare:* -Sărituri peste obstacole mici -Trecerea prin un traseu cu cercuri colorate pe podea; -Exerciții de echilibru static și dinamic, cum ar fi mersul pe un traseu îngust sau pe o linie trasă pe podea, sau echilibrul pe un singur picior; -Jocuri care implică coordonare și echilibru, cum ar fi prinderea mingii, săritul cu coarda sau dansul; -Exerciții de respirație și relaxare pentru a îmbunătăți concentrarea și echilibrul emoțional; *Exerciții pentru dezvoltarea forței și echilibrului:* -Genuflexiuni ușoare; -Stând pe un picior și echilibrând o minge pe cap; -Mers pe o linie dreaptă sau curbă pe podea ; *Exerciții pentru dezvoltarea echilibrului și flexibilității:* -Exerciții de yoga sau stretching pentru a îmbunătăți flexibilitatea și echilibrul;	- exercițiul, - explicația, - demonstrația	martie 2024 iunie 2024	Aplică în mod corect regulile pentru fiecare exercițiu.	-observarea sistematică, -aprecieri colective, -aprecieri individuale. Evaluare sumativă: Viteză -alergare de viteză pe 50 m plat cu start de sus Forţa -1 exercițiu pentru 2 grupe musculare

	-Concentrare pe respirație și conștientizarea corpului pentru a spori starea de bine și calmul; *Exerciții pentru dezvoltarea vitezei de deplasare.* - Ștafete și jocuri de cooperare cu deplasare pe direcție rectilinie și/sau cu schimbare de direcție; *Exerciții pentru dezvoltarea vitezei de reacție la stimuli vizuali, auditivi, tactili.*				
Executarea unor procedee tehnice în structuri motrice simple – specifice disciplinelor sportive studiate	***Atletism:*** *elemente din școala alergării: - alergare cu joc de gleznă; - alergare cu genunchii sus; - alergare cu pendularea gambelor înapoi; -pas săltat și pas sărit; *alergarea de viteză cu start de sus; *****alergare de rezistență; *elemente din școala aruncării; *elemente din școala săriturii: - sărituri peste obstacole joase. ***Gimnastică:*** * elemente statice: - cumpăna pe un genunchi; - cumpăna pe un picior; *elemente dinamice: -rulări ***Baschet:*** -prinderea, ținerea, protecția și pasarea mingii cu două mâini de la piept, de pe loc și urmată de deplasare	- exercițiul, - explicația, - demonstrația	martie 2024 iunie 2024	Aplică în mod corect regulile pentru fiecare exercițiu.	-observarea sistematică, -aprecieri colective, -aprecieri individuale. Evaluare sumativă Gimnastică -execuția unui element static și unui element dinamic din cele predate Baschet -dribling-oprire-aruncare la coș de pe loc

	-oprirea într-un timp -driblingul - aruncarea la coş de pe loc, cu una/două mâini -apărare „om la om” în aproprierea coșului propriu -cunoştinţe privind regulile de joc: fault, pași, dublu dribling				
Punerea în practică a unor activităţi motrice în formații de adunare, de deplasare şi de lucru, conform specificului acestora	-integrarea şi acționarea conform comenzii în formaţiile de adunare; - recunoașterea şi păstrarea locului stabilit în formaţiile de deplasare; - păstrarea ordinii la execuţie în cadrul formaţiilor de lucru; - cooperarea cu partenerul în formaţia de lucru pe perechi.	- exercițiul, - explicația, - demonstrația	martie 2024 iunie 2024	Aplică în mod corect regulile pentru fiecare exercițiu.	-observarea sistematică, -aprecieri colective, -aprecieri individuale.
Manifestarea pe parcursul activităţilor a atitudinii de respect faţă de regulile stabilite	- respectarea regulilor stabilite în activităţile de exersare; - încadrarea în prevederile regulilor stabilite pentru întreceri; - acceptarea consecințelor stabilite în cazul încălcării unor reguli; - conformarea faţă de criteriile de stabilire a câștigătorilor întrecerilor.	- exercițiul, - explicația, - demonstrația	martie 2024 iunie 2024	Aplică în mod corect regulile pentru fiecare exercițiu.	-observarea sistematică, -aprecieri colective, -aprecieri individuale.

Evaluarea periodică:
Obiective realizate :

- Respectarea unor reguli de igiena personala si pe cele specifice efortului;
- Îndeplinirea rolurilor si respectarea regulilor specifice organizării activităților din lecţie;
- Elemente de organizare a activităților motrice ;
- Executarea unor procedee tehnice în structuri motrice simple – specifice disciplinelor sportive studiate.
- Aplicarea modalităţilor de menţinere a principalilor indicatori ai stării de sănătate

Dificultăți întâmpinate :

- ❖ Dezvoltarea vitezei de reacție la stimuli auditivi, vizuali și tactili ;

Metode cu impact ridicat :
Pozitiv:

- ➢ îndrumare diferenţiată în situaţii de efectuarea unor exerciții fizice defectuoasă;
- ➢ aprecierea rezultatelor în funcţie de posibilitățile elevului cu CES;
- ➢ acordarea de ajutor;
- ➢ lucrul în echipă;
- ➢ lauda/ aprobarea;
- ➢ acordarea de simboluri stimulative;

Negativ:

- ▪ insistenţa în efectuarea unor exerciții fizice pe tot parcursul orelor;
- ▪ suprasolicitarea elevului când este în stare de inhibiţie;
- ▪ necesitatea utilizării adecvate a materialului didactic (corzi, mingii, jaloane);

Revizuirea programului de intervenție educaţional- terapeutică (în funcţie de rezultatele evaluărilor periodice)
Obiectivele nerealizate vor fi reluate în PIP-ul următor

- ✓ Se vor face exerciții de stimulare a motricității .
- ✓ Elevul va fi solicitata în activităţi stimulative pentru dezvoltarea capacităților motrice deficitare.
- ✓ Se vor face exerciții de alergare, utilizându-se diferite tehnici.

Recomandări particulare:

- ✓ acordarea sprijinului cognitiv şi afectiv permanent ;
- ✓ stimularea pozitivă pentru captarea atenţiei şi diminuarea situaţiilor de indiferentă pentru elevul cu CES;
- ✓ valorizarea elevului cu CES, prin implicarea în activităţi extracurriculare şi activităţi de grup în care să aibă sarcini precise;
- ✓ monitorizarea permanentă a progresului şcolar.

Rolul şi modul de implicare a părţilor în program :

-Prof. Educație fizică și sport Popescu Marilena Silvana***:***

- elaborează PIP-ul,
- desfăşoară activităţi diferenţiate,
- realizează evaluarea periodică

- Prof. de sprijin, ***A.S***

- elaborează PIP-ul,
- realizează evaluarea periodică

PROGRAM DE INTRVENȚIE
PERSONALIZAT

Sava Răducă Ionela Prof.înv.preșcolar
Grădinița cu P.P. nr.13 Focșani

INFORMAȚII DE BAZĂ:
I.Date personale:
Numele si prenumele copilului :
Data nasterii :
Domiciliu:
II.Date despre familie:
-provine dintr-o familie omogenă ;
-climat familial bun, fără conflicte ;
- fără frați ;
- fără persoane influiente din afara familiei.
III.Date privind starea de sănătate:
-este născut prematur;
-este mai puțin dezvoltat din punct de vedere fizic ;
-înbolnăviri frecvente, sensibilă la factori externi, răceli,bronsite;
- intarziere in dezvoltarea limbajului .
Diagnostic psihologic:
- întarziere în apariția și dezvoltarea limbajului, stări de discordanță afectiv- relațională socio-umane.
-capacitate slaba de efort, concentrare redusă.
Evaluare pedagogică:
Nivel de inteligenţă: nivelul mediu;

Dezvoltarea socială şi emoţională: relativ bună; este bine integrat în grupa, are un prieten, se implică putin în activităţile preşcolare, depedent de suzeta si de jucaria preferată. Nu prezintă probleme emoţionale severe legate de tulburarea să, dar părinții sunt puţin îngrijorați să nu fie luat drept „un copil mic” şi ar dori foarte mult să se corecteze. Au o motivaţie puternică pentru schimbare, acest lucru urmând să fie utilizat în terapie.

-nivel de inteligență medie.
IV.ALTE DATE GENERALE
-Familia manifestă o atitudine pozitiva față de activitățile din gădiniță, implicându-se activ în programul grădiniței, fiind foarte receptivi la sugestiile date de factorii educativi.
PEROADA DE APLICARE A PROGRAMULUI:
ECHIPA DE INTERVENȚIE:

Consilier educativ-prof. .....
-Educatoare-ludoterapie, stimulare creativă intensivă- prin activitățile la grupă
-Prof. Psiholog-terapie cu preșcolarul,
V.**Conduita în timpul activității**
-atenția și interesul inegale, fluctuante,
-așteaptă să fie solicitat,
-Adunarea datelor care conturează profilul personalității sale,

-Antrenarea în diferite activități pentru a-I stimula dezvoltarea personalității,
-Selectarea unor exerciții, jocuri, activități care să-l ajute la corectarea tulburărilor de limbaj;
-Înfrângerea timidității, a rezervelor prin cultivarea încrederii în sine evitând rezervele de care dispune, -Nevoia de socializare, de integrare în grup pentru a stabili relații de prietenie cu mai mulți copii;
-Nevoia de comunicare – sa comunice mai mult pentru a fi înțeleasă mai bine pentru a-si dezvolta și capacitățile intelectuale.

VI.Starea actuala a preşcolarului

Sector de referinta : ***întarziere în dezvoltarea fizică si a limbajului***

***Comportament cognitiv*:**

-limbaj si comunicare: vocabular sarac, posibilitati de exprimare reduse, tulburari semantice reduse, accentuate dificultati de analiza si sinteza fonematica.
-matematica : dificultati de insusire a operațiilor prematematice

Autonomie personala si sociala :

1.-aria de autoservire : schema corporala -are formată atât schema propriului corp, cât şi a unei alte persoane,

recunoaşte şi poate numi părţile corpului, nu are cunoştinţe despre cele mai importante organe interne.

-aria de socializare : posibilitati bune pentru dezvoltarea atitudinilor de relationare

Psihomotricitatea

Orientarea spaţio-temporală:

- Poziţiile spaţiale: nu face diferenţele *aproape-departe*;
- Relaţiile spaţiale: nu discriminează *în faţă-în spate, stânga-dreapta;*

Capacitati-competente-abilitati-lacune-nevoi :

-capacitati relativ bune de invatare comportamentala prin imitatie,posibilitati relativ bune de comunicare orala,gestuala,expresiva ;
-identifica cu usurinta situatiile sociale care pot sa-i aduca beneficii;
-toleranta scazuta la frustrare,nevoie de identificare,
Interventii antecedente : nu a beneficiat

VI. Delurarea programului de interventie

Domeniul de interventie :terapia tulburarilor de limbaj

Motiv de referinta :diminuarea dizabilitatilor printr-un antrenament continuu si gradat pentru aducerea subiectului la un nivel mai bun de functionalitate psihica generala,pentru a putea dobandi o experienta cognitiva superioara ce dobandise spontan.

Scopul programului de interventie :efectuarea unei game variate de exercitii prin intermediul unor actiuni simple,accesibile si in ritm propriu atat la grupa cat si individual in cadrul orelor de terapie pentru imbogatirea limbajului,dezvoltarea intelegeri si atitudinilor pozitive de relationare in grup.

Obiective pe termen scurt

1.Formarea abilitatilor de intelegere ,
2.Dezvoltarea auzului fonematic,
3.Dezvoltarea capacitatii de a verbaliza intamplarile traite si cunostiintele insusite,
4.Dezvoltarea capacitatii de a transforma cuvinte prin inlocuiri de sunete sau silabe,
5.Activizarea vocabularului pasiv
6.Formarea capacitatii de a formula propozitii simple si dezvoltate.

Nivelul de plecare :nediferentierea sunetelor in cadrul cuvintelor,insuficienta dezvoltare a receptarii sunetelor transmise din limbajul interior si cel exterior,necunoasterea semnificatiei multiple pe care o

au cuvintele,neintrebarea cuvintelor cu un grad mai mare de abstractizare, capacitate redusa de formulare a propozitiilor.

VII. Evaluare finala

Criterii de evaluare :

Minimale :imbogatirea si activizarea vocabularului,stabilirea locului sunetului in cuvant si a cuvantului in propozitie,folosirea cuvintelor care exprima insusirile sau raporturile dintre obiecte si fenomene.

Maximale :dezvoltarea capacitatii de a povesti in succesiune logica ceea ce a auzit si a vazut,folosirea corecta a cuvintelor cu caracter abstract sau generalizator.

Instrumente de evaluare :teste standard,teste criteriale,convorbirea individuala si de grup,observatia spontana si dirijata.

VIII.Concluzii : evaluarea rezultatelor obtinute dupa aplicarea acestui program au evidentiat o reducerea partiala a disonantei afectiv relationara,atingerea unor obiective si o relativa dezvoltare a limbajului.

Domeniul de intervenţie: *Educarea limbajului*

Prescolarul nu pronunţă corect cuvintele și are un vocabular sărac. Răspunsurile sale sunt silabice sau în propoziţii incomplete. Nu reuşeşte să povestească textele auzite în cadrul activităților ori întâmplări din viaţa personală, pierde firul logic al acestora. Capacitate scăzută de organizare şi coordonare a acţiunilor în conformitate cu comanda verbală. Scrie semne grafice cu trăsături tremurate, fără a respecta spaţiul de scris.

Obiective pe termen scurt	**Obiective operaţionale**	**Activităţi de învăţare**	**Criterii minimale pentru evaluarea progresului**	**Metode şi instrumente de evaluare**
1. Dezvoltarea capacităţii de receptare a mesajului oral **2.** Dezvoltarea capacităţii de exprimare orală	- să înţeleagă semnificaţia globală a mesajului oral; - să sesizeze intuitiv corectitudinea unei propoziţii ascultate; - să distingă cuvintele dintr-o propoziţie dată, silabele dintr-un cuvânt ; - să formuleze clar şi corect enunţuri verbale potrivite unor situaţii date;	-exercitii de delimitare a cuvintelor in enunturi; -exercitii de stabilire a pozitiei unui cuvant intr-o propozitie; -jocuri de identificare a pozitiei silabelor in cuvant; -exercitii de distingere a sunetului initial, final sau din interiorul unei silabe sau al unui cuvant; -identificarea cuvintelor ce contin sunetul învăţat si despartirea lor in silabe; -jocuri de punere in corespondenta a unui	- înţelege semnificaţia globală a unui text scurt, după ascultarea repetată a acestuia, sau după lămuriri suplimentare; - formulează răspunsuri la întrebările puse, uneori cu imprecizii, corectate la solicitarea educatoarei; - distinge şi delimitează cuvintele în propoziţii de două cuvinte, rostite clar de educatoare;	Evaluarea orală şi scrisă Aprecieri stimulative Evaluare cu mai multe reveniri Evaluări curente formative Probe scrise, fişe de lucru

3. Dezvoltarea capacităţii de receptare a mesajului scris (citirea / lectura)	- să integreze cuvintele noi în enunţuri; - să identifice semne grafice și desene care transmit mesaje; - să sesizeze legătura dintre enunţuri şi imaginile care le însoţesc; - să desprindă semnificaţia globală a unui text ; - să citească după imagini	cuvant auzit cu imaginea corespunzatoare; -exercitii de despartire a cuvintelor in silabe; - exerciţii de trasare a elementelor grafice; - exerciţii de adoptare a poziţiei corecte si comode pentru scris; - exerciţii de scriere a unor elemente grafice pregătitoare, care sa faciliteze scrierea literelor si scriere în duct continuu;	- distinge, după auz, silabele şi sunetele, dintr-un cuvânt dat, de 1-2 silabe; - pronunţă corect, cuvântul integral şi pe silabe, cu imprecizii corectate cu sprijinul educatoarei; - citeşte imagini fluent şi corect, folosind enunţuri clare; - construieşte propoziţii formate din 2-3 cuvinte, cu mici abateri corectate la intervenţia educatoarei ;	

Domeniul de intervenţie: *Matematică*

Preșcolarul formează mulţimi, recunoaşte culorile, numără crescător până la 5, dar are probleme în ceea ce priveşte număratul până la 10 sau număratul descrescător, chiar şi cu ajutorul obiectelor. Capacitate scăzută de organizare şi coordonare a acţiunilor în conformitate cu comanda verbală. Scrie semne grafice cu trăsături tremurate, fără a respecta spaţiul de scris, pierde rândul, mâzgăleşte foaia.

Obiective pe termen lung	**Obiective de referinţă**	**Activităţi de învăţare**	**Criterii minimale pentru evaluarea progresului**	**Metode şi instrumente de evaluare**
1. Cunoaşterea şi utilizarea conceptelor specifice matematicii	- să recunoască numerele naturale de la 0 la 10; - să compare două mulțimi de elemente; - să completeze un şir de numere crescator; - să scrie vecinii numerelor;	- exerciţii de numărare cu obiecte de la 0 la 10; - exerciţii de citire şi de recunoaștere a numerelor naturale de la 0 la 10; - compararea mulțimilor; - exerciţii compunere şi descompunere cu numere naturale de la 0 la 10; - rezolvarea de probleme cu obiecte sau cu desene	- asociază mulţimi (alcătuite din obiecte identice, uşor de numărat), cu numărul lor (cardinalul mulţimii); -numără corect, crescător şi descrescător, din 1 în 1, în concentrul 0-10; - copiază, transcrie şi scrie după dictare cifrele;	Evaluarea orală şi scrisă Aprecieri verbale

2. Dezvoltarea capacităţilor de explorare/investigare şi rezolvare de probleme 3. Formarea şi dezvoltarea capacităţii de a comunica utilizând limbajul matematic	- să exploreze modalităţi variate de compunere şi descompunere a numerelor, în concentrul 0 – 10 cu suport intuitiv; - să efectueze operaţii de adunare şi de scădere cu numere naturale	simple: puncte, cerculeţe, linii etc.. -ex. de descompunere a numerelor naturale; -ex. de adunare şi scădere cu 1-2 elemente ; -ex. – joc pentru verbalizarea etapelor de calcul -ex. de comparare a numerelor folosind diferite reprezentări ale acestora	-efectuează adunări şi scăderi în concentrul 0-10, utilizând simbolurile +, -, = ; - descompune numerele naturale (1-10)utilizând obiecte; -rezolvă probleme cu date numerice şi enunţ sintetic, care presupun o singură operaţie, cu numere mai mici decât 10;	Evaluări curente Probe scrise, fişe de lucru

Prin acest program am urmărit:
recuperarea laturilor disfuncţionale;
consilierea comportamentală;
antrenarea preșcolarului în activităţi plăcute pentru a-l stimula;
antrenarea preșcolarului în activităţi extracurriculare;
dezvoltarea motricităţii generale şi a finei motricităţi;
dezvoltarea abilităţilor de numeraţie şi calcul matematic;
formarea deprinderilor de scriere corectă şi respectare a spaţiului de scris;
îmbogăţirea, precizarea şi activizarea vocabularului;
dezvoltarea autonomiei personale şi sociale;
dezvoltarea capacităţii de orientare şi adaptare la mediu;
dezvoltarea atitudinilor pozitive de relaţionare în grup;

CURRICULUM ADAPTAT- ELEVI CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE (UŞOARE ŞI MODERATE). DISCIPLINA ISTORIE. CLASA A VIII-A

Prof. IARCA ELENA CRISTINA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „CORESI” TÂRGOVIȘTE

COMPETENTE GENERALE CONFORM PROGRAMEI ŞCOLARE, DISCIPLINA ISTORIE:

1. Utilizarea în contexte diverse a coordonatelor şi reprezentărilor de timp şi spaţiu;
2. Utilizarea critică şi reflexivă a limbajului de specialitate şi a surselor istorice;
3. Manifestarea comportamentului civic prin valorificarea experienţei istorice şi a diversităţii socio-culturale;
4. Folosirea autonomă şi responsabilă a instrumentelor necesare educaţiei permanente;

CONTINUTURI:

1. *INTRODUCERE*

Spaţiul geografic natural

Periodizarea istoriei românilor

2. *PREISTORIA ÎN SPAŢIUL ROMÂNESC*

Epoca Pietrei. Studiu de caz: *Culturile Hamangia şi Cucuteni*

Epoca metalelor. *Studiu de* caz: *Cultura Monteoru*

3. *GETO-DACII*

Izvoare istorice despre geto-daci: Herodot, Strabon, Cassio Dio. *Studiu de caz : Histria*

Burebista. Decebal. *Studiu de caz: Sarmizegetusa*

Cucerirea Daciei de către romani. *Studiu de caz: Podul de la Drobeta. Monumentul de la Adamclisi. Columna lui Traian*

4. *ETNOGENEZA ROMÂNEASCĂ*

Dacia romană. Romanizarea

Creştinismul

Aşezarea slavilor la sudul Dunării. Romanitatea orientală

Poporul român - popor romanic. *Studiu de caz: Surse istorice despre români la sfârşitul mileniului I*

5. *EVUL MEDIU ROMÂNESC*

Primele forme de organizare statală

Statele medievale în spaţiul românesc: Transilvania, Ţara Românească, Moldova, Dobrogea.

Studiu de caz: Diversitate etnică şi confesională în spaţiul românesc

Spaţiul românesc şi politica de cruciadă târzie de la Mircea cel Bătrân la Mihai Viteazul.

Studii de caz : Cetăţi medievale. Biserica episcopală de la Curtea de Argeş

6. MODERNITATEA TIMPURIE

Constantin Brâncoveanu. Dimitrie Cantemir

Iluminism şi reformism: Transilvania sub Habsburgi. *Studiu de caz: Şcoala Ardeleană. Supplex Libellus Valachorum*

Secolul fanariot

7. LUMEA ROMÂNEASCĂ PÂNĂ LA JUMĂTATEA SECOLULUI AL XIX-LEA

Românii între Orient şi Occident. Conservatorism şi modernizare. *Studiu de caz: Tudor Vladimirescu*

Generaţia paşoptistă. Programe şi consecinţe ale revoluţiei.

Studiu de caz: Rromii - de la robie la emancipare

8. ROMÂNIA MODERNĂ

Formarea statului român modern: domnia lui Alexandru Ioan Cuza

Regatul României. Carol I. *Studiu de caz : Constituţia din 1866*

Studii de caz: Opţiuni politice în România modernă; Războiul de Independenţă; Cultura în spaţiul românesc

9. ROMÂNIA SECOLELOR XX-XXI

România şi Primul Război Mondial.

Marea Unire din 1918

România interbelică. *Studiu de caz: Oraşul: arhitectură modernă şi tradiţii rurale*

Studiu de caz: Monarhia după Primul Război Mondial. Studii de caz : Minorităţile naţionale din România ; Constituţiile din perioada interbelică ; Idei politice în lumea românească interbelică

România în Al Doilea Război Mondial. *Studiu de caz: Holocaustul în România*

România - stat comunist. *Studiu de caz* : *Rezistenţa anticomunistă.. Studiu de caz : Epoca Nicolae Ceauşescu. Studiu de caz : Manipulare şi propagandă. Omul nou.Consecinţe. Studiu de caz: Viaţa cotidiană în perioada regimului comunist*

România în contextul Războiului Rece

Regimul politic democratic din 1989 până astăzi. Studiu de caz: Constituţia României din 1991

Integrarea euro-atlantică a României.

STRATEGII DIDACTICE: În utilizarea diverselor strategii didactice se vor lua în considerare particularităţile individuale ale elevilor cu CES.

Competențe generale	**Competențe specifice**		**Activitatea de învățare pentru elevii cu CES uşoare şi moderate**
	Majoritatea elevilor	**Elevii cu CES/ curriculum adaptat**	
1. Utilizarea în contexte diverse a coordonatelor şi reprezentărilor de timp şi spaţiu	1.1 Ordonarea pe criterii cronologice a faptelor/proceselor istorice; 1.2 Identificarea diferenţelor temporale dintre evenimente şi procese istorice; 1.3 Localizarea în timp si in spaţiu a faptelor şi/sau a proceselor istorice;	1.1. Însuşirea limbajului şi noţiunilor cu care operează istoria; 1.2 Plasarea evenimentelor istorice importante pe axa timpului; 1.3 Construirea unor enunţuri simple despre fapte şi evenimente istorice;	-exercitii de numire, recunoastere si utilizare a unor termeni istorici; -exercitii de completare a unor enunturi lacunare; -exercitii de completare a unor axe cronologice simple; -exercitii de povestire;
2. Utilizarea critică şi reflexivă a limbajului de specialitate şi a surselor istorice	2.1 Folosirea termenilor de specialitate în descrierea unui eveniment/proces istoric; 2.2 Relatarea unui eveniment/proces istoric, utilizând informaţii din surse istorice 2.3. Stabilirea de asemănări şi deosebiri referitoare la evenimente/procese istorice, pe baza unor surse diferite	2.1 Recunoaşterea unor termeni şi noţiuni din lecturi istorice sau informaţii din mass-media; 2.2 Prezentarea unui fapt istoric folosind un plan dat; 2.3. Exprimarea în propriile cuvinte, păreri despre personalităţile şi si evenimentele istorice studiate;	-exercitii de utilizare a termenilor si notiunilor istorice în prezentarea unor evenimente; -exercitii de identificare a termenilor istorici în texte diferite; -exercitii de alcătuire a unor scurte caracterizari fizice şi morale a unor personaje istorice;
3.Manifestarea comportamentului civic prin valorificarea experienţei istorice şi a diversităţii socio-culturale	3.1. Asumarea de roluri în grupuri de lucru 3.2. Descrierea rolului unor personalităţi în desfăşurarea evenimentelor istorice;	3.1. Perceperea istoriei ca mijloc de cunoaștere a propriilor origini; 3.2. Desprinderea din istorie a unor modele demne de urmat;	-discutii în grup; -alcătuirea arborelui genealogic; -descrierea unor personalitati istorice; -citirea si comentarea unor legende si povestiri istorice;

4. Folosirea autonomă şi responsabilă a instrumentelor necesare educaţiei permanente	4.1. Folosirea unor tehnici de învăţare în rezolvarea sarcinilor de lucru; 4.2. Utilizarea resurselor multimedia în scopul învăţării	4.1 Folosirea unor tehnici de învăţare în rezolvarea sarcinilor de lucru adaptate; 4.2. Utilizarea resurselor multimedia pentru completarea portofoliului anual;	-activitati la nivel interdisciplinar (identificarea unor poezii, cântece, povestiri, legend istorice şi includerea în portofoliu); - realizarea unui portofoliu după un plan dat;

FORME DE EVALUARE: evaluare orală, rezolvarea de exerciţii pe baza noţiunilor teoretice însuşite, fişe de lucru individuale, jocuri didactice: rebus, aritmogrif, realizarea portofoliului anual.

STANDARDE CURRICULARE DE PERFORMANȚĂ PENTRU ELEVII CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE (UŞOARE ŞI MODERATE)

Competențe generale	**Standardele de performanță**
1. Utilizarea în contexte diverse a coordonatelor şi reprezentărilor de timp şi spaţiu	Identifică și utilizează corect termeni și noțiuni istorice; Plasează corect în epocile istorice evenimentele importante ale istoriei românilor;
2. Utilizarea critică şi reflexivă a limbajului de specialitate şi a surselor istorice	Identifică și denumeşte principalele tipuri de surse istorice; Descrie, pe baza întrebărilor, vestigii ale trecutului precum si imagini cu valoare documentară;
3. Manifestarea comportamentului civic prin valorificarea experienţei istorice şi a diversităţii socio-culturale	Percepe istoria ca mijloc de cunoaștere a propriilor origini; Percepe faptele și personalitățile istorice ca modele demne de urmat;
4. Folosirea autonomă şi responsabilă a instrumentelor necesare educaţiei permanente	Cunoaşte si identifică principalele personalități istorice și rolul lor în istoria românilor; Realizează, cu sprijinul profesorului, portofoliul anual.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. Recomandarea 15 (2001) privind predarea istoriei în Europa în secolul XXI, adoptată de Consiliul Europei la 31 octombrie 2001 cu prilejul celei de a 771-a reuniuni a Comitetului de miniştri;

2. Declaraţia de la Salamanca şi direcţiile de acţiune în domeniul educaţiei speciale. Conferinţa mondială asupra educaţiei speciale: acces şi calitate. Salamanca, Spania, 1994 (editată în limba română de Reprezentanţa Specială UNICEF în România, 1995).

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

Prof. Oglindoiu Camelia
Liceul Tehnologic ”Vintila Bratianu”, Dragomiresti-Vale, jud. Ilfov

1. INFORMAŢII GENERALE

Numele şi prenumele elevului: **RAA**

Anul III –A Doua Șansa

Tipul de deficienţă/handicap – gradul/nivelul de deficienţă:**– Intelect de limită**

Domeniul de interventie / Disciplina: **Cognitiv/ Geografie**

Specialişti implicaţi: - consilierul scolar ;

- profesor de geografie : Oglindoiu Camelia

2. EVALUARE INIŢIALĂ

Instrumente folosite în evaluare:

fişa psihopedagogică, observaţia spontană şi dirijată, convorbirea individuală şi de grup, fise de evaluare initiala.

Observatii:

a. Vocabular geografic sărac raportat la vârsta pe care o are;
b. Poate face corelatii mentale de dificultate medie;
c. nu are răbdare și răspunde haotic, agitat și cu grimase oral la întrebări;
d. dificultăți de înțelegere a textului matematic;
e. ritmul de lucru este unul lent
f. creativitate slab dezvoltată

3. SCOPURILE PROGRAMULUI:

Prin acest program am urmărit:

a. recuperarea laturilor disfuncţionale în ceea ce priveste citirea conștientă;
b. antrenarea elevului în activităţi plăcute pentru a-l stimula;
c. îmbogăţirea vocabularului geografic;
d. dezvoltarea autonomiei personale şi sociale;
e. dezvoltarea capacităţii de orientare şi adaptare la mediu;
f. antrenarea elevului în activităţi extracurriculare;
g. dezvoltarea atitudinilor pozitive de relaţionare în grup;

4. DERULAREA PROGRAMULUI DE INTERVENŢIE

Data realizarii PIP: 4 octombrie 2020

Data revizuirii PIP: 10 februarie 2021

OBIECTIVE	Metode şi mijloace de realizare	Perioada de intervenţie	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode şi instrumente de evaluare	Monitorizare		
					Oct	Nov.	Dec.
- să sesizeze sensul global al unui mesaj, identificând aspectele principale şi de detaliu la care se referă un mesaj geografic oral	Conversaţia Explicaţia Jocul didactic Observaţia Citirea explicativă Manualul Caietul elevului	5. X. 2020–22.I.2021	- formulează întrebări pentru stabilirea sensului global al mesajului; - desprinde elementele esenţiale geografic dintr-un mesaj ascultat;	Aprecieri stimulative Îndrumarea Observarea comportamen-tului de cititor Valorizarea pozitivă permanentă Observarea sistematică	○		
- să deducă sensul unui cuvânt necunoscut prin raportare la mesajul audiat			- determină sensul cuvintelor prin raportare la conţinut;		○		

-să construiască texte orale scurte pe baza unui suport vizual dat			- alcătuieşte texte orale pe baza unor grafice desenate; - construieşte texte orale pe baza unor termini geografici;	Evaluarea orală şi scrisă		◒	○
-să citească în mod conştient, corect, fluent şi expresiv un text geografic cunoscut			- citeşte fluent texte cunoscute geografice cu intonaţia adecvată impusă de semnele de punctuaţie, - răspunde corect la întrebările textului; - explică oral un text geografic fără sprijin;			◒	○
-să redea prin cuvinte proprii conţinutul unui fragment dintr-un text citit			- răspunde corect la întrebările textului geografic;			◒	○
Evaluare sumativa		25-29 I 2021	- Îndeplineşte cerinţele minime din P.I.P.	fişe de evaluare			

○ – obiectiv realizat ◒ - obiectiv partial realizat ● – obiectiv nerealiza

PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

ANUL ȘCOLAR 2023-2024

Inițiator de program: profesor matematică – Nîrcu Mădălina-Gabriela
Școala Gimnazială Dobrești

Informații de bază:

Numele elevului:

Data nașterii:

Clasa:

Școala: Școală Gimnazială Dobrești

Data de referință: an școlar 2023-2024

Participanți la proiect:

- profesor - matematică
- profesor - învățător
- consilier școlar

Motive de referință:

- Dreptul fiecărui copil în contextul reformei la procesul instructiv-educativ prin respectarea structurilor și particularităților bio-psiho-pedagogice;
- Principiul drepturilor egale (accesul la educație și la alte servicii comunitare);
- Principiul egalizării șanselor în domeniul educației;
- Principiul asigurării serviciilor de sprijin (resurse umane instituționale materiale servicii guvernamentale);
- Principiul intervenției timpurii;
- Principiul cooperării și parteneriatului (colaborare permanentă între cei implicați).

Psihodiagnostic:

- Cu cerințe educaționale speciale.
- Labilitate emoțională.
- Dificultăți în perceperea componentelor spațiale și temporale.

Domeniul de intervenție: educațional

Informații educaționale

- **Comportament cognitiv**: Elevul are cunoștințe minime despre conceptele de bază ale matematicii corespunzătoare vârstei. Gândirea se manifestă doar în cazuri concrete și intuitive.
- **Comportament psiho-motric**: Întâmpină dificultăți în înțelegerea relațiilor spațiale și temporale. Are deprinderi de organizare slab dezvoltate.
- **Relații sociale**: Este politicos doar cu unele persoane. Are uneori crize de nesiguranță. Este puțin sociabil, nu colaborează cu colegii de clasă.

Obiective:

Dezvoltarea competențelor matematice de bază și aplicative. Exersarea capacității de rezolvare a problemelor matematice de complexitate variată. Însușirea unor procedee tehnice de bază ale aritmeticii și geometriei pentru a le putea aplica în cadrul exercițiilor și problemelor. Educarea comportamentului organizat și cooperant.

Structura programului de intervenție personalizat

Domeniul: Matematică

Obiective	**Metode și mijloace de realizare**	**Criterii de evaluare**	**Metode și instrumente de evaluare**
- să execute corect calculele aritmetice de bază și să înțeleagă conceptele fundamentale.	1. Exerciții de adunare și scădere: - exerciții scrise și orale de adunare și scădere cu numere de până la 100; - probleme practice de adunare și scădere în contexte cotidiene.	să înțeleagă comenzile și să execute corect calculele.	Teste scrise; Evaluare orală.
- să aplice cunoștințele de geometrie în rezolvarea problemelor simple.	2. Exerciții de identificare și desenare a formelor geometrice: - identificarea formelor geometrice în mediul	- să recunoască și să deseneze corect formele geometrice.	Teste practice; Observare direct.

	înconjurător; - desenarea corectă a formelor geometrice de bază.		
- să dezvolte abilități de rezolvare a problemelor matematice de complexitate variată	3. Probleme și exerciții de matematică aplicată: - rezolvarea problemelor de tip poveste; - exerciții de aplicare a conceptelor matematice în situații reale.	- să demonstreze capacitatea de rezolvare a problemelor matematice.	Teste scrise; Evaluare orală.

PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT
ANUL ȘCOLAR 2023-2024

Inițiator de program: profesor educație fizică - Nîrcu Marian
Școala Gimnazială Nr.1 Bârla

Informații de bază:

Școala: Școala Gimnazială Nr 1 Bârla

Data de referință: an școlar 2023-2024

Participanți la proiect: profesor- educație fizică

profesor -învățător

consilier școlar

Motive de referință:

- Dreptul fiecariu copil, în contextul reformei, la procesul instructiv-educativ prin respectarea structurilor si particularitaților bio-psiho-pedagogice;
  - Principiul drepturilor egale (accesul la educație și la alte servicii comunitare);
  - Principiul egalizării șanselor în domeniul educației;
  - Principiul asigurării serviciilor de sprijin (resurse umane, instituționale, materiale, servicii guvernamentale);
  - Principiul intervenției timpurii;
  - Principiul cooperării și parteneriatului (colaborare permanentă între cei implicați).

Psihodiagnostic: cu cerințe educaționale special.

Labilitate emoțională.

Dificultați în perceperea componentelor spațiale și temporale.

Domeniul de intervenție: educațional

Informatii educaționale

Comportament cognitiv:

Elevul are minime reprezentări despre jocurile sportive corespunzătoare vârstei. Gândirea se manifestă doar în cazuri concrete, intuitiv.

Comportament psiho motric:

Nu cunoaste schema corporală. Întampină dificultați în orientarea spațială. Are deprinderi de igienă personală și colective slab dezvoltate.

Relatii sociale:

Este politicoasa doar cu unele persoane. Are uneori crize de nesiguranță. Este puțin sociabilă, nu colaborează cu colegii de clasa.

Obiective:

Dezvoltarea deprinderilor motrice de bază și utilitar aplicative. Exersarea capacității de orientare spațială și temporală; Insușirea unor procedee tehnice de bază ale probelor și ramurilor sportive pentru a le putea aplica în cadrul jocurilor. Educarea comportamentului civilizat.

Structura programului de intervenție personalizat

Domeniul Educație fizică și sport

Obiective	Metode și mijloace de realizare	Criterii de evaluare	Metode și instrumente de evaluare
să execute corect mişcările comandate/ solicitate în ritm susţinut, impus prin semnale	1.Viteza de reacție-execție cu dominanta viteza de reactie : Exemple de exercitii:	să înțeleagă comenzile și să execute corect diverse acțiuni motrice	Orale Incurajarea și stimularea

vizuale, auditive și tactile.	- alergare ușoară: la semnal sonor schimbare de directie, urmată de alergare de viteză pană la un nou semnal (4x6 m) -saritură usoara pe loc: la semnal sonor intoarcere urmata de alergare de viteza (4x16m) -repetarea startului avand poziții de plecare șezand , ghemuit, sau spatele spre direcția de deplasare, culcat (6x4m) -luarea unor pozitii integrale sau a unor segmente ale corpului la semnale sonore și vizuale date alternative conform codului stabilit pentru fiecare mișcare; -cate doi față în față la 7-8 m distanță , unul așezat celalalt se deplasează spre el cu joc de glezna .La un moment dat cel de jos se ridică, se întoarce și aleargă evitând să fie prins de celălalt; -așezat fiecare cu o minge: aruncarea mingii în sus, ridicarea si prinderea ei înainte ca aceasta să atingă solul. Mingea se aruncă din ce în ce mai sus (10-20repetari).		

-sa aplice în ţntreceri deprinderile motrice corect insușite specifice ramurilor de sport predate ;	Structuri tehnice specifice jocului de handbal; Dribling; Prinderea și pasarea mingii cu doua mâini de la piept; Aruncarea la poarta, Oprirea într-un timp; Pivotarea.	Numește deprinderile motrice învațate	Orale Încurajarea și stimularea
-să execute corect principalele exercitii de dezvoltare fizică a segmentelor corpului	Complex de exercitii de dezvoltare fizică armonioasă	Să se exprime singură sau cu ajutor Să arate singură sau cu ajutor	Aprecieri stimulatoare

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Prof. înv. primar SZÖLÖSI ADINA-TEODORA
Școala Gimnazială „Avram Iancu” Dej

Elev asistat: **F.I.A.**

Clasa: I E

An școlar 2023-2024

Diagnostic: tulburare hiperkinetică cu deficit de atenție
tulburări emoționale și de comportament
dificultăți școlare
nevoia supravegherii atente

Recomandări medicale: îmbunătățirea abilităților de socializare, terapii ocupaționale, stimulare cognitivă, terapie psihoeducațională, profesor de sprijin, consiliere pshilologică.

Diagnosticul medical recomandă adaptare curriculară, cu utilizarea unor mijloace de învățare conforme, cu activități relaxante, cu implicare benevolă. Deficitul intelectual, cumulat cu problemele emoționale și de comportament necesită dezvoltarea unor programe de consiliere, terapie ocupațională și supraveghere permanentă. Multitudinea de nevoi sociale impun prezența unui consilier școlar.

Tabloul familiei: F.I.A. provine dintr-o familie în care tatăl este mai mult plecat (șofer de tir), iar când vine acasă îi satisface copilului toate dorințele; copilul este crescut mai mult de mamă, care recunoaște este răsfățat, că îi face toate poftele ca să nu se certe cu ea.

Tabloul copilului: F.I.A. a venit în colectivul clasei începând cu clasa pregătitoare, prezentând încă de la început sindromul inadaptării școlare. Copilul a acceptat cu greu colaborarea cu profesorul clasei, intra la cursuri mereu plângând după mamă. Nu duce la bun sfârșit sarcinile de lucru, se plictisește repede, vrea să facă doar ce dorește el în acel moment. Doar domeniul activităților ludice îl convinge să accepte compania unor colegi și atunci opțiunea o face în mod aleator, uneori manifestând agresivitate față de cei care nu îi fac pe plac.

F.I.A.. prezintă o instabilitate emoțională evidentă, cu o capacitate de adaptare redusă la contextul școlar. Adesea, în situațiile din clasă, copilul refuză să ducă la bun sfârșit sarcinile de lucru sau nu îi mai ajunge timpul. Este dependent de decizia și suportul emoțional al profesorului.

Gândirea sa este în stadiul operațional situațional- concret, memoria involuntară, de tip mecanic. Aria voinței este limitată, efortul voluntar fiind minim pentru rezolvarea sarcinilor primite. Limbajul său este defectuos, cu un vocabular redus, sub nivelul vârstei. Auzul fonematic este slab dezvoltat, omite sunete în pronunție și în scris. Prezintă tulburări de citit și de scris. Nu înțelege mesajul

scris deoarece prezintă dificultăți în citire. Face cu greutate sinteza cuvântului și a silabei, calculează cu dificultate, nu realizează calcule cu trecere peste ordin.

Profilul psihologic al lui F.I.A. prezintă următoarele caracteristici: intelect de limită, lipsă de încredere în sine, agresivitate, adaptare socială deficitară, labilitate emoțională.

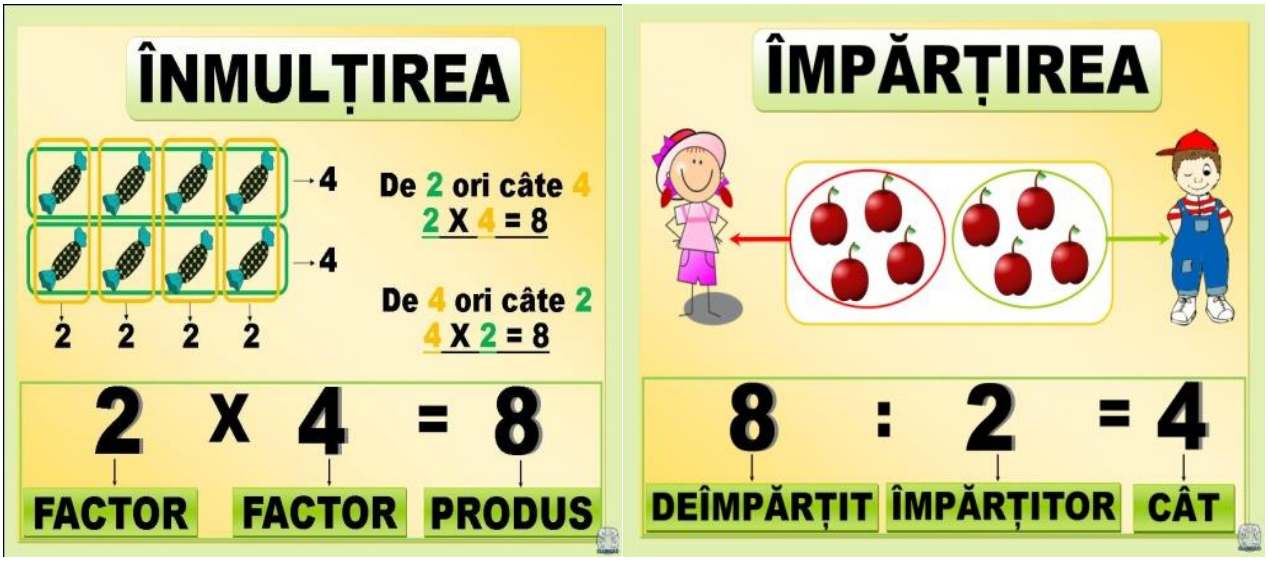
SOLUȚIONAREA PROBLEMEI

Colaboratori	Obiective pe termen lung	Obiective pe termen scurt	Locația	Perioada
Învățătoarea clasei	• Îmbunătățirea abilităților sociale • Stimularea limbajului, dezvoltarea exprimării orale și în scris • Formarea unor deprinderi motorii elementare • Stimularea limbajului, dezvoltarea exprimării orale • Îmbunătăţirea productivităţii şi a performanţelor şcolare	-Să îşi menţină atenţia concentrată pentru mai mult timp -Să rezolve sarcinile trasate (chiar și cu ajutor), finalizându-le -Să ia parte la activităţile de învăţare în grup	Sala de clasă În pauze	Permanent
Consilierul şcolar	• Stimularea unui comportament social • Îmbunătăţirea productivităţii şi a performanţelor şcolare • Aplicarea unor terapii ocupaționale	-Să socializeze cu grupul clasei -Să finalizeze sarcinile de lucru	Cabinet consilier	Săptămânal
Profesorul de sprijin	• Formarea unor deprinderi motorii elementare • Îmbunătăţirea productivităţii şi a performanţelor şcolare • Îmbunătăţirea interacţiunii profesor-elev în timpul orelor	-Să poată rezolva sarcinile trasate, finalizându-le -Să respecte „Regulile clasei” -Să ia parte la activităţile de învăţare în grup	Sala de clasă În pauze	Săptămânal

Învățătoare a clasei	• Stimularea limbajului, dezvoltarea exprimării orale și în scris. • Îmbunătăţirea productivităţii şi a performanţelor şcolare	-Să îşi menţină atenţia concetrată pentru mai mult timp -Să întrebe şi să răspundă la întrebări	Sala de clasă	Săptămânal
Familia	• Susținerea motivațională a copilului, stabilirea unei rutine zilnice • Formarea unor deprinderi motorii elementare • Stabilirea unor reguli clare, care să fie impuse atât de mamă, cât și de tată • Îmbunătăţirea interacţiunii familie-copil	-Să respecte „Regulile casei” -Să ofere un suport motivațional echilibrat.	Acasă	Permanent
Învățătoare a clasei	Monitorizare: - desfășurarea activităților propuse; -eficacitatea colaborării între parteneri; - nivelul de implicare a partenerilor şcolari.	Analiza de ansamblu comportamentului şcolar: -factorii pedagogici; – factorii psihologici; - factorii socio-familiali.	Școală	Permanent

SĂ ÎNVĂȚĂM ÎNMULȚIREA ȘĂ ÎMPĂRȚIREA PRIN JOC!
Program de remediere

Prof. înv. primar Parvana Dumitra
Școala Gimnazială ,,Dimitrie Sturdza’’ Tecuci, jud. Galați

- **Grup țintă:** 5 elevi ai clasei a II a A , care întâmpină dificultăți la învățarea înmulțirii și împărțirii: **P.C., G.F., T.A., G.A., I.R.**

- **Perioada:** martie-aprilie

- **Scopul programului:** Consolidarea cunoștințelor dobândite la capitolul *Înmulțirea și împărțirea numerelor naturale în concentrul 0-100*

- **Obiective urmărite:**

- Utilizarea corectă a limbajului matematic specific operației de înmulțire;
- Rezolvarea exercițiilor de înmulțire cu și fără ajutorul adunărilor repetate;
- Consolidarea încrederii de sine.
- Îmbunătățirea rezultatelor școlare la disciplina Matematică.

- **Locul desfășurării:** sala de clasă

- **Timpul desfășurării:** vineri, 12-13

- **Modalitatea de realizare:** prin joc, activitate practică

- **Surse educaționale folosite:** CD Edu *Matematica cu Reksio*, surse YouTube, jocuri site Înmulțirea și împărțirea.ro, materiale didactice confecționate, etc.

- **Descrierea programului:**

Elevii implicați în program vor fi antrenați în activități ludice, li se vor pune la dispoziție jocuri și materiale practice confecționate, care să le ușureze înțelegerea noțiunilor despre înmulțire și împărțire și să le faciliteze trecerea la o altă etapă de învățare.

Activitățile vor avea un caracter interdisciplinar, în activitățile de joc fiind inserate limba română, muzică sau abilități practice. Activitatea desfășurată în clasă cu elevii va avea continuitate și acasă, prin fișe de lucru atractive, interesante și diverse, care să le solicite atenția, gândirea și să le consolideze deprinderile formate.

Exemple de jocuri și activități din programul

SĂ ÎNVĂȚĂM ÎNMULȚIREA ȘĂ ÎMPĂRȚIREA PRIN JOC!

1. Sursă YouTube:

https://www.youtube.com/watch?v=v2B3tKIdyx4 – Matematica prin note muzicale - Învățarea unui cântecel despre semnele de operație și rolul fiecăruia;

2 Jocuri site Tablainmulțirii.ro

https://www.tablainmultirii.ro/autentificare-profesor/

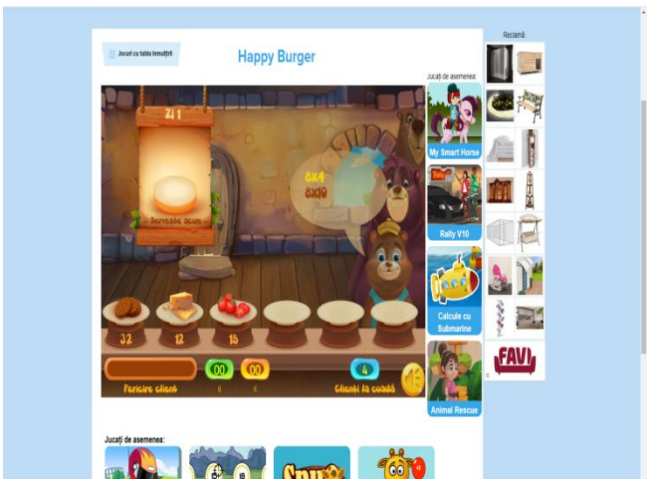
Raliu cu tabla înmulțirii

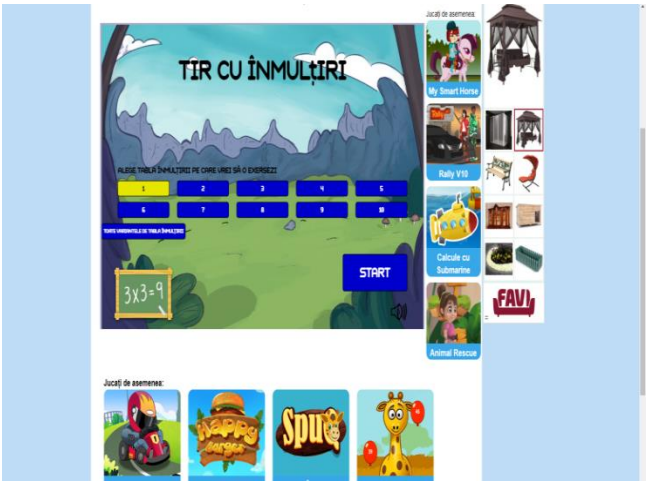
În acest joc poți să conduci o mașină în diverse raliuri și să avansezi la un nivel nou, dacă obții rezultate bune. Fiecare nivel îți permite să conduci printr-o țară, începând din Italia și trecând prin alte

țări surpriză. Pentru asta, trebuie să rezolvi corect toate problemele de matematică pentru a putea progresa.

Happy Burger

În jocul Happy Burger, va trebui să gătești burgeri pentru clienți. Aceștia vor plasa comanda cu întrebări din tabla înmulțirii. Răspunzând la aceste întrebări, vei ști ce ingrediente ar trebui să fie puse în burger. Astfel, la fiecare burger, va trebui să rezolvi mai multe înmulțiri. Jocul constă din niveluri diferite; atunci când ajungi la un nivel, primești ceva ce va face ca restaurantul să fie mai frumos.

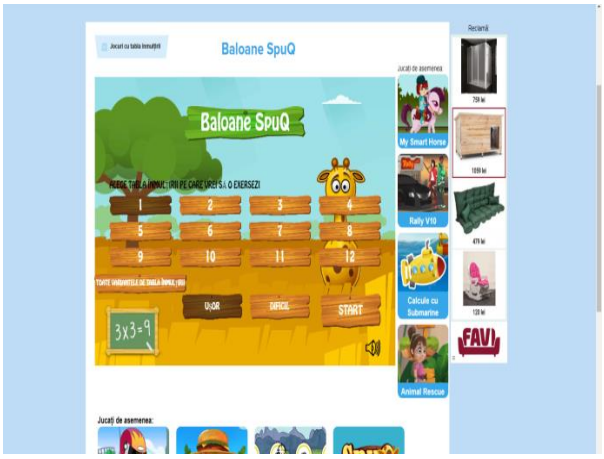

Tir cu inmulțiri

Jocul Tir cu Înmulțiri îți permite să exersezi tablele înmulțirii de la 1 la 10. La început, vei alege una sau mai multe table pe care vrei să le exersezi. Apoi, intri în pădurea unde sunt țintele cu numerele. După ce primești întrebarea, trebuie să tragi la țința cu răspunsul corespunzător. Dacă ai răspuns corect, vor fi trei baloane pe care le poți sparge.

Jocul cu baloane SpuQ

Girafa SpuQ pornește într-o aventură cu baloane din care să înveți tablele înmulțirii. În jocul cu baloane Spuq, trebuie să spargi balonul care conține răspunsul corect. Poți alege între două niveluri. Un nivel ușor și unul dificil. Nivelul ușor este ideal pentru învățarea tablelor înmulțirii dacă nu le cunoști deja. Nivelul dificil este potrivit pentru repetarea tablelor înmulțirii și ca pregătire pentru diploma înmulțirii sau testul de viteză, în cazul în care știi deja tablele înmulțirii.

SpuQ împărțire

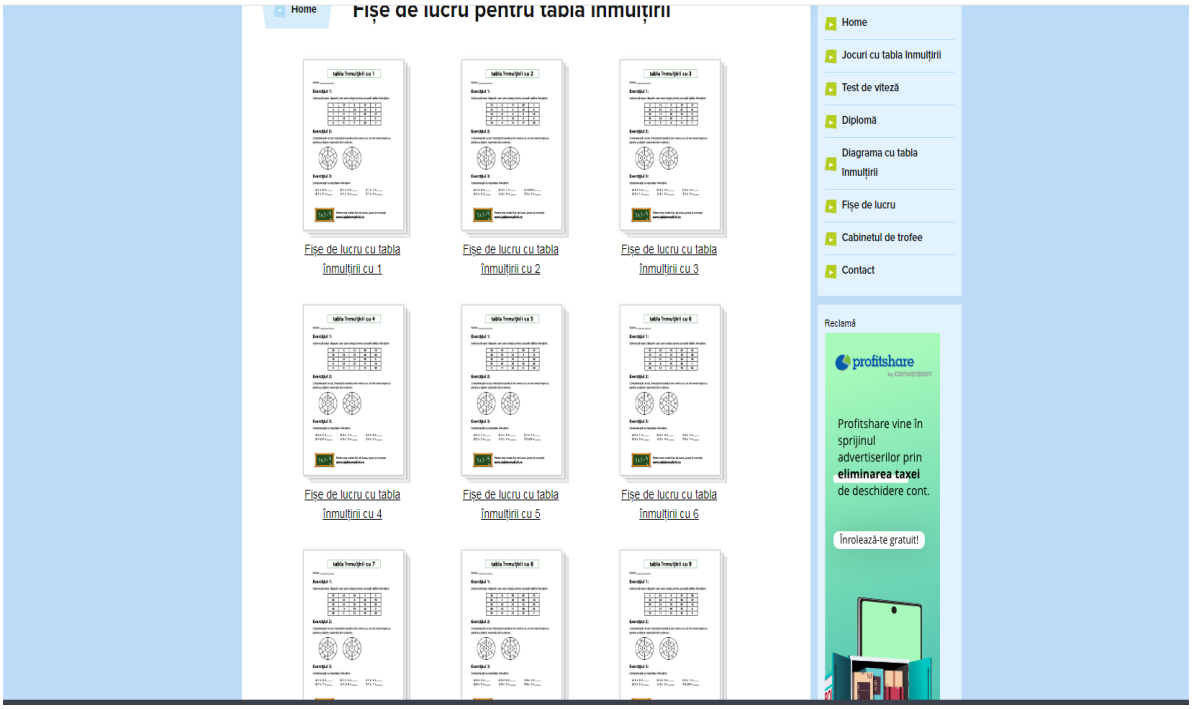
Aici poți exersa împărțirile la niveluri diferite de dificultate, împreună cu mascota Spuq. După ce răspunzi la întrebare, Spuq îți va arăta dacă ai răspuns corect. Dacă ai greșit, vei putea răspunde din nou. Întrebările nu au limită de timp, așa că nu te grăbi și gândește-te bine.

3. Sursă YouTube:

https://www.youtube.com/watch?v=BihCSPFo5IY – Matematica. Înmulțirea și împărțirea

https://www.youtube.com/watch?v=eK7w9EccM_c – Împărțirea. Împărțitor. Deîmpărțit

4. Fișe de lucru- sursă Tablainmulțirii.ro

Activitățile și jocurile folosite au îmbunătățit calitatea actului educațional și au ajutat elevii să-și perfecționeze competențele dobândite la orele de matematică și să obțină rezultate bune și foarte bune la învățătură.

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR: TUDOR DANIELA
ȘCOALA GIMNAZIALA NR 129

4. INFORMAȚII DESPRE ELEV

Recomandare: învățământ de masă cu asistent personal

Diagnosticul elevului: Autism; Crize epileptice

Mediul familial: Este singurul copil, dar și nepot, în familie.

5. NIVELUL PREZENT AL ACHIZIŢIILOR ŞI ABILITĂŢILOR ELEVULUI:

Probleme cu care se confruntă copilul:

- dificultăți în organizarea spațiului de scris;
- utilizează greoi mimica și gestica în comunicare;
- memorie relativ buna;
- dificultăți de menținere a concentrării atenției și a efortului voluntar;
- cunoașterea slabă a schemei corporale;

6. OBIECTIVE GENERALE ALE PIP:

❖ **pe termen lung:**

1. Reducerea dificultăţilor de învăţare prin exersarea capacităţii de exprimare orală

2. Reducrea dificultăţilor de învăţare prin exersarea capacităţii de utilizare a numerelor si explorarea mediului înconjurător

❖ **pe termen scurt:**

- să pronunţe clar şi corect sunete, silabe, cuvinte, propoziţii simple;
- să citească texte scurte și să formuleze răspunsuri la întrebările adresate pe baza conținutului ;
- să alcătuiască o scurtă povestire utilizând răspunsurile formulate;
- să numerele în concentrul 0-100 ;
- să compare numerele date;
- să rezolve operații simple de adunare și scădere, fără trecere peste ordin, în concentrul 0-100;
- să rezolve probleme ce presupun o singură operație;
- să recunoască unitățile de măsură.

STRUCTURA PLANULUI DE INTERVENŢIE

I. Reducerea dificultăţilor de învăţare prin exersarea capacităţii de exprimare orală şi scrisă

Obiective	*Conţinuturi*	*Activităţi de învăţare*	*Metode şi mijloace*	*Criterii minimale de apreciere a progreselor*	*Metode şi instrumente de evaluare*
1. să identifice sunetul și silabele în cuvintele clar articulate	Silaba.Sunetul. Cuvântul	-ex de identificarea sunetelor; -ex de sortare a jetoanelor după sunetul inițial; -jocuri didactice -ex de despărţire în silabe; - ex. de indicare a silabelor percepute prin diferite semne; -audierea unor înregistrări cu sunete din mediul înconjurător;	-jetoane, obiecte din clasă, -metoda fonetica analitico-sintetica -explicaţia, demonstraţia, exerciţiul, metoda analitico sintetică -jetoane, planşe	-identifică sunetele -pronunţă corect cuvinte şi propoziţii scurte;	-proba orală -obs. sist
2. să citească propoziții și texte scurte	Propoziția. Textul	- ex de recunoaștere a propozițiilor dintr-un text; - ex. de ordonare a cuvintelor în propoziții și a propozițiilor în text; - ex de formulare de întrebări și răspunsuri pe baza textului; - ex. de recunoaștere a semnelor de punctuație și de utilizare a lor în diferite propoziții alcătuite de copil.	-metoda fonetică analitico-sintetică -exercițiul -jocul didactic -jetoane, plastilină -tabletă	-citește propoziții și texte scurte -recunoaște propozițiile -alcătuiește propoziții	-proba orală -obs. sistematică

3. să scrie, cu ajutorul tabletei, cuvinte și propoziții	Mesajul scris	-ex de construire a literelor din plastilină; -ex de exersarea a musculaturii mâinii; -ex. de scriere a cuvintelor cu ajutorul tabletei; -ex. de realizare a corespondenței.	-metoda fonetică analitico-sintetică -exerciţiul -jocul didactic -jetoane, plastilină -tabletă	- identifică sunetele și realizează corespondența cu literele de tipar în scrierea pe tabletă a cuvintelor	-obs. sistematică

2. Reducerea dificultăţilor de învăţare prin exersarea capacităţii de utilizare a numerelor si explorarea mediului înconjurător

Obiective	*Conţinuturi*	*Activităţi de învăţare*	*Metode şi mijloace*	*Criterii minimale de apreciere a progreselor*	*Metode şi instrumente de evaluare*	*Termen/evaluare*
1.să recunoască numerele în concentrul 0-100	Numere 0-100	Ex de numărare a elementelor unei mulţimi; -ex de reprezentare a numerelor cu ajutorul obiectelor; -explorarea mediului înconjurător pt a identifica şi număra fiinţe şiobiecte; - colorarea unor planşe în care codul culorilor este dat de numere;	-demonstraţia, explicaţia, exerciţiul -fise, planşe, obiecte, numărătoare	-recunoaște, denumește și scrie numerele 0-100	Proba orală şi scrisă	25.01. 2021
2. să se orienteze în spaţiu în raport cu repere/direcţii precizate folosind sintagme de tipul: în,	Spaţiul înconjurător	-jocuri de poziţionare a obiectelor, jucăriilorîn spaţiu; - jocuri de identificare a obiectelor din realitatea imediată; -ex de prezentare a propriei persoane în funcţie de poziţia din clasă şi prin raportare la colegi;	-exercitiul, demonstraşia, problematizarea	- identifică poziţiile: faţă-spate, stânga-dreapta, sus-jos, pe-sub.	Proba orală, fişa de lucru	

pe, desupra, în faţă etc						
3. să manifeste grijă pentru comportare corectă în relaţie cu mediul natural şi social	Cum ne purtăm?	-realizare unor desene având ca tematică locuinţa, camera, grădiniţa; -realizarea unor desene, colaje care să ilustreze norme de comportare civilizată; -jocuri didactice;	-joc didactic, explicaţia	- identifică norme de comportare civilizată în clasă;	- observare sistematică	
4. să efectueze operații de adunare și scădere în concentrul 0-100, fără trecere peste ordin	Operaţii cu numere naturale	-ex de adunare și scădere fără trecere peste ordin, cu și fără suport vizual; - ex de compunere și descompunere a numerelor; - ex de recunoaștere a acestor operații; -rezolvare de probleme printr-o singură operație.	-explicatia, -demonstrația, -exercițiul individual -planșe, cifre, creioane	-efectuează adunări şi scăderi 0-100 (fără trecere peste ordin)	Proba scrisă Fișe de lucru	

PROGRAM DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

PIP Palade Agata
Școala Gimnazială,,Stroe S.Belloescu ”Bârlad

1. INFORMAŢII DE BAZĂ:

Numele elevei: *C. E.*

Data naşterii: 21.05.2016

Clasa: I

Domiciliul: Bârlad

Psihodiagnostic: deficiență funcțională, deficiență asociată/ gravă

Informaţii despre starea de sănătate a elevului: Stare bună de sănătate.

Informaţii despre mediul social: Locuieşte împreună cu familia ei, cu mama, tata și surorile. Familia îi acordă atenţie privind activitatea şcolară, activitatea de recuperare.

2. ECHIPA DE INTERVENŢIE:

Numele cadrului didactic: prof. înv. primar PaladeAgata

Consilier școlar: psiholog Vultur Corina

Perioada P.I.P.: an școlar 2023 – 2024

3. INSTRUMENTE UTILIZATE ÎN EVALUARE:

- chestionare orale;
- observaţii curente;
- aplicaţii practice;

- fişe de lucru utilizate la diferite activităţi;
- proba de evaluare;
- convorbire individuală şi în grup;
- observaţia spontană şi dirijată.

4. OBIECTIVELE PROGRAMULUI:

Pe termen lung:

- Descoperirea şi folosirea potenţialului psihic de învăţare ale subiectului, a ritmului propriu de achiziţie, prin observarea zilnică şi prin concentrarea tuturor informaţiilor din cadrul familiei;
- Dezvoltarea exprimării orale, înţelegerea şi utilizarea corectă a semnificaţiilor structurilor gramaticale;
- Dezvoltarea expresivităţii şi creativităţii;
- Dezvoltarea motricităţii mâinilor, dar şi a altor părţi ale corpului;
- Dezvultarea capacităţilor de calcul matematic;

Pe termen scurt:

- Formarea abilităţilor de comunicare;
- Formarea abilităţilor de participare la lecţii;
- Dezvoltarea capacităţilor de scriere;
- Partciparea la activităţi de grup;
- Participarea la activităţi specifice matematicii;
- Dezvoltarea capacităţilor de numărare şi efectuare a calculului matematic, oral şi în scris;

4. SCOPURILE PROGRAMULUI:

- Reducerea şi eliminarea lacunelor din cunoştinţele elevului;

- Educarea exprimării verbale corecte din punct de vedere fonetic, lexical şi sintactic;
- Formarea capacităţilor de cunoaştere a literelor şi citire a cuvintelor şi propoziţiilor;
- Formarea deprinderilor de scriere corectă a elementelor grafice şi a literelor, precum şi scrierea lizibilă a cuvintelor;

5. DERULAREA PROGRAMULUI DE INTERVENŢIE:

OBIECTIVE	**METODE SI TEHNICI**	**MATERIALE UTILIZATE**
- efectuarea unor exerciții de relaxare, pentru concentrarea atentiei si dezvoltarea memoriei;	- convorbirea - povestirea - problematizarea - exercitiul de relaxare	- planse - fise de lucru - jocuri de constructie - plastilina - carti
- educarea auzului fonematic, a atentiei vizuale, a analizei auditive si imbogatirea vocabularului;	- exerciții de gimnastica respiratorie, linguala; - exerciții pentru formarea priceperilor si deprinderilor de pronuntie corecta a silabelor si cuvintelor; - exerciții de formulare a unor propozitii simple cu sunetul corectat in diferite pozitii; - povestiri dupa imagini, planse; - demonstratia;	- planse - fise de lucru - jocuri - carti

- stapanirea si motivarea personala prin gestionarea adecvata a trairilor afective negative;	- exerciții de autocunoastere; - exerciții pentru cresterea stimei de sine si a increderii in fortele proprii; - exerciții pentru managementul emotiilor negative; - convorbirea; - problematizarea; - lauda, incurajerea;	-fise de lucru -desene -minge antistres -joc de rol
- explicarea si formarea unor deprinderi eficiente de studiu; - efectuarea temelor la cabinet cand este posibil;	- efectuarea temelor si invatarea pentru oferirea unui model de lucru; - explicatia; - exercitiul	-carti, caiete; -fise de lucru si cartonase
- organizarea locului de invatare cu eliminarea elementelor distractoare;	- convorbirea; - exercitul; - incurajarea	
- sprijinirea copilului in parcurgerea materiei in ritm propriu si ajutor la cererea doamnei invatatoare;	- tratarea diferentiata; - relatie empatica invatator-elev, consilier-elev; - activitati ajutatoare	-planse -jocuri -casete -carti
- construirea unui orar si respecterea lui astfel incat elevul sa isi faca temele, oferirea de recompense de catre familie;	- convorbirea; - exercitiul	-cartonase cu sarcini expuse in camera

- masuri unitare de sustinere a copilului de catre familie; - motivarea familiei in continuarea tratamentului medicamentos;	- consultarea; - informarea - empatia	-monitorizarea succesului prin acordarea de fete vesele

MIJLOACE: probe de evaluare, fişe de lucru, planşe, jetoane, jocuri didactice, rechizitele şi manualele şcolare, obiecte de uz general;

Domeniul de intervenţie: *limba română*

Eleva pronunţă corect cuvintele, dar are un vocabular foarte sărac. Răspunsurile sale sunt monosilabice sau în propoziţii incomplete. Nu reuşeşte să povestească texte auzite în clasă ori întâmplări din viaţa personală, pierde firul logic al acestora. Capacitate scăzută de organizare şi coordonare a acţiunilor în conformitate cu comanda verbală. Scrie semne grafice cu trăsături tremurate, pierde rândul dacă nu se lucrează împreună cu ea.

Obiective pe termen scurt	**Obiective operaţionale**	**Activităţi de învăţare**	**Criterii minimale pentru evaluarea progresului**	**Metode şi instrumente de evaluare**
7. Dezvoltarea capacităţii de receptare a mesajului oral	- să înţeleagă semnificaţia globală a mesajului oral - să sesizeze intuitiv corectitudinea unei propoziţii ascultate - să distingă cuvintele dintr-o propoziţie dată, silabele dintr-un	-exerciții de delimitare a cuvintelor în enunțuri; -exerciții de stabilire a pozitiei unui cuvânt intr-o propozitie; -jocuri de identificare a pozitiei silabelor in	- înţelege semni-ficaţia globală a unui text scurt, după ascultarea repetată a acestuia, sau după lămuriri suplimen-tare; - formulează răspun-suri la întrebările puse, uneori cu imprecizii,	Evaluarea orală şi scrisă Aprecieri stimulative Evaluare cu mai multe reveniri

8. Dezvoltarea capacităţii de exprimare orală **9.** Dezvoltarea capacităţii	cuvânt şi sunetele dintr-o silabă - să sesizeze sensul cuvintelor într-un enunţ dat - să formuleze clar şi corect enunţuri verbale potrivite unor situaţii date - să integreze cuvintele noi în enunţuri - să identifice litere, grupuri de litere, silabe, cuvinte şi enunţuri în textul tipărit şi în textul de mână - să sesizeze legătura dintre enunţuri şi imaginile care le însoţesc	cuvânt;-exerciţii de distingere a sunetului initial, final sau din interiorul unei silabe sau al unui cuvânt; -identificarea cuvintelor ce contin sunetul învăţat si despartirea lor in silabe; -jocuri de punere in corespondenta a unui cuvânt auzit cu imaginea corespunzatoare; -exerciţii de despartire a cuvintelor in silabe; - exerciţii de trasare a elementelor grafice;	corectate la solicitarea învăţă-torului; - distinge şi delimi-tează cuvintele în propoziţii de două cuvinte, rostite clar de învăţător; - distinge, după auz, silabele şi sunetele, dintr-un cuvânt dat, de 1-2 silabe; - pronunţă, corect, cuvântul integral şi pe silabe, cu impre-cizii corectate cu sprijinul învăţăto-rului; - asociază sunetul cu litera de tipar, sau de mână; citeşte în ritm propriu silabe, cuvinte şi propoziţii alcătuite diin 2-3 cuvinte, uneori	Evaluări curente formative Probe scrise, fişe de lucru

de receptare a mesajului scris (citirea / lectura) **10.** Dezvoltarea capacităţii de exprimare scrisă	- să desprindă semnificaţia globală a unui text citit - să citească în ritm propriu, corect un text cunoscut - să scrie corect litere, silabe, cuvinte - să scrie corect, lizibil şi îngrijit propoziţii scurte	- exerciţii de adoptare a poziţiei corecte si comode pentru scris; - exerciţii de scriere a unor elemente grafice pregătitoare, care sa faciliteze scrierea literelor si scriere în duct continuu; - exerciţii de scriere a literelor, silabelor, cuvintelor și propoziţiilor; - exerciţii de scriere a literelor si a cuvintelor, respectând forma, mărimea lor;	cu inversiuni sau repetări, corectate la intervenţia învăţăto-rului; - citeşte cuvinte scrise, formate din silabe cunoscute; - citeşte corect enunţuri cunoscute, cu ezitări sau pauze mai lungi, atunci când întâlneşte cuvinte care conţin aglomerări de consoane, grupuri de litere etc.; - copiază, transcrie şi scrie după dictare litere, silabe şi cuvinte cu abateri de la regulile grafice;	

		- exerciţii de scriere corectă pe liniatura tip 1 a cuvintelor; - exerciţii de apreciere corectă a spaţiului dintre cuvinte; - dictări de litere, silabe și cuvinte;	- construieşte în scris cuvinte formate din 2-3 sila- be, cu mici abateri de la regulile grafice, ortografice şi de punctuaţie, corectate la inter--venţia învăţătorului; -copiază/ transcrie/ scrie după dictare, cu unele omisiuni, inversiuni de litere, uneori cu abateri de la normele de aşezare în pagină, sau de la folosirea corectă a semnelor de punctuaţie;	

Proiect de activitate integrată
„Cu ce şi cum exprimăm ceea ce simţim?’’
„Sărbătorile Pascale !’’
« VINE IEPURASUL DE PASTE ! »

Prof. Inv. Prescolar OSMAN DERIA
Gradinita cu program normal Amzacea,
loc. Amzacea. Jud. Constanta

MOTTO:

“Cand pasarelele-au venit
Natura-ntreaga a-nverzit
Un vant adie-n miez de noapte,
Spargandu-se-n caus de soapte
Si-adie lin, neincetat,
Spunand :
HRISTOS A INVIAT!”

SCENARIUL ZILEI

Copiii iubesc nespus această sărbătoare,deoarece simbolul lor drag ,Iepuraşul de Paşti, le aduce în dar cadouri,dulciuri şi ouă roşii.

Centrul tematic şi sala de grupă sunt amenajate corespunzător sărbătorii care doar ce s-a incheiat, insa emotiile si trairile fiind inca proaspete, vii, cu decoruri specifice,reviste,cărţi ,diverse imagini,jucării etc;

Ziua debutează cu Intâlnirea de dimineaţă, unde copiii au posibilitatea de a-şi împărtaşi opiniile, de a-şi manifesta starea de spirit, de bună dispoziţie. Educatoarea le zâmbeşte, transmiţându-le căldură şi încurajare prin toate formele de comunicare.

După ce toţi copiii sosesc, le propun să facem semicercul pentru a desfăşura “ întâlnirea de dimineaţă”. Urmând indicaţiile educatoarei, copiii formează un semicerc, pentru a se putea realiza contactul vizual cu educatoarea. Chemarea la această activitate se face prin intermediul versurilor:

“Semicercul mare il formăm/Pe scaunele ne-aşezăm
Dimineaţa ne-am trezit, / La grădiniţa am venit,
A început o nouă zi/ Bună dimineaţa, copii!

Salutul: se va realiza utilizând tehnica comunicării rotative (salutul porneşte de la educatoare şi este continuat de toţi copiii, fiecare salutându-şi colegul din partea stânga).
Prezenţa se va realiza într-o manieră interactivă , copiii fiind solicitaţi să aşeze fotografia lor în spatiul destinat copiilor prezenti din Calendarul Naturii. Fotografiile copiilor care lipsesc vor rămâne pe masuta, intr-un cosulet.

Calendarul naturii : *Educatoarea invita copiii să-şi îndrepte privirile spre calendarul naturii, prin următoarele versuri:”Calendaru-i încântat,/ Că va fi iar completat,/ Cu nori, ploaie, vânt, furtună, /Mai bine cu vreme bună!”*

Se aminteşte în ce anotimp suntem, în ce zi a săptămânii, marcând şi schimbările meteo(cum este vremea astăzi? Cum ne îmbrăcăm în acest anotimp?)

Activitatea de grup *se va realiza printr-o scurta discutie despre sarbatoarea Pascala, ce inseamna aceasta, despre cum au sarbatorit, ce le-a adus Iepurasul, ce au simtit in aceste clipe de sarbatoare religioasa, cum s-au simtit,si vom desfasura un scurt joc care incepe cu propozitia : “ Daca as fi eu Iepurasul…as aduce/ as oferi /as darui ….iar copiii sa continue cu raspunsurile proprii ..*

Noutatea zilei – *Scrisoarea de la Iepuras – Cineva bate la usa si ne lasa un plic . Il deschid in fata copiilor si citesc continutul cu voce tare . Este o scrisoare de la Iepuras ,care spune ca s-a ratacit, nu mai stie pe unde este. A fost la multi copii acasa si la gradinitele lor, si bineinteles ca trebuia sa ajunga si la noi, dar s-a ratacit, obosit fiind, si plus ca nu toti iepurasii cunosc bine zona.. Ne roaga sa il asteptam , caci sigur va ajunge, insa ne mai roaga sa fim cuminti si sa lucram frumos , mai ales ca a auzit ca suntem copii harnici, prietenosi, talentati si foarte isteti..dar pana vine el, sa aratam ca stim atat de multe lucruri frumoase despre aceasta sarbatoare..si ca suntem pregatiti sa mergem si la scoala, fiind grupa mare..*

Prin intermediul acestei scrisori, se anunta astfel si tema zilei – “Vine Iepurasul de Paste “, cat si obiectivele.

Mesajul zilei:

“Iepurila, dragul meu,/Mult ma rog la Dumnezeu,
Sa-mi aduci astazi si mie, /Oua rosii chiar si-o mie,
Insa nu m-as supara, /Daca-n cos tu vei lasa,
O surpriza colorata, /Intr-un ou de ciocolata.”

Directionarea copilasilor pe sectoare se va realiza prin metoda « Mana oarba » . Cei mici vor extrage dintr-un cosulet cate un jeton sub forma de floricica, si in functie de culoarea florii alese de catre ei, se vor indrepta catre masutele pe care va fi cate o floare colorata .

Trecerea la centre se face prin tranziția: “Bat din palme clap,clap,clap
Din picioare trap,trap,trap
Ne-nvârtim, ne răsucim
Şi spre centre noi pornim.”

La fiecare centru educatoarea prezintă copiilor sarcinile si obiectivele. Aceştia se aşează la măsuţe şi rezolvă cerinţele. Reamintesc copiilor comportamentul în cazul acestor activităţi: vorbim în şoaptă,pentru a nu-i deranja pe colegi,lucrăm ordonat, utilizăm cu grijă materialele puse la dispoziţie si ducem la bun sfârşit lucrarea începută.Educatoarea îi supraveghează şi intervine acolo unde este nevoie. La final se realizeaza evaluarea activitatilor pe centre.

Prin tranzitia: “ Randul iute il formam
Si spre baie ne-ndreptam

Pe maini sa ne spalam ,
Este timpul sa mancam!”

Urmează servirea gustării și rutinele specifice momentului zilei.

Dupa servirea gustarii, copiii vor merge la baie, dupa care se intorc in clasa si se vor aseza pe scaunelele aranjate sub forma de semicec, cantand toti in cor cantecelul :” Vine, vine primavara „

Se pregateste sala de grupa pentru urmatoarea secventa, activitatile pe domenii experientiale (DLC+DOS).

Trecerea de la o activitate la alta se face prin tranzitia:" Eu sunt Iepurasul Tup"- joc cu text si cant .

Ziua se incheie cu dansul Iepurasilor veseli .

Iepuraşul este foarte mulţumit şi se ţine de cuvânt,oferă copiilor recompense dulci: ouă de ciocolată.Ziua se încheie cu o expoziţie pregătită pentru colegii din cealalta grupa si parinti.

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Pavel Dan Laviniu
Școala Gimnazială Nr.1 Horoatu Crasnei
Horoatu Crasnei,Sălaj

NUMELE ȘI PRENUMELE ELEVULUI (EI): **K. I.**
DATA NAȘTERII: 20.12.2005
CLASA: a VIII-a
ANUL ȘCOLAR: 2023-2024
DIAGNOSTICUL: ADHD, dislalie, tulburări emoționale, tulburări instrumentale, dificultăți școlare, inteligență sub medie IQ-89/90
Domeniul de intervenţie: ***Educație fizica si sport***
Numele profesorului: **Pavel Dan Laviniu**

6. PROBLEME CU CARE SE CONFRUNTA ELEVUL:

Dezvoltare intelectuala:

- Prezinta dificultați în explorarea informațiilor
- Prezinta dificultați în mobilizarea cunoștințelor
- Rationament logic scazut
- Prezintă o inteligentă sub medie și un deficit in dezvoltarea cognitiva

Limbajul:

- Vocabularul are un volum relativ bun**,** raportat la vărsta

Memoria:

- Este predaminant mecanică, volum și fidelitatea a acesteia reduse;
- Memoria de lucru este scazută
- Prezintă dificultați de organizare a materialului de invatat
- Prezinta o capacitatea redusă de organizare, fixare si reproducere a materialului de memorat

Atentia:

- Flexibilitatea, volumul si concentrarea atentiei sunt reduse

Imaginatia:

- prezintă saracie si caracter lacunar al bagajului de reprezentari, astfel ca aceasta este redusă, saracâ

Autonomie personală şi socială:

- Este un copil interiorizat, nu menţine contactul vizual cu ceilalţi şi nu iniţiază o conversaţie; trăieşte într-o lume a lui, fapt care duce la un adevărat efort din partea celorlalţi de a obţine un răspuns de la el. Are mare nevoie de stabilitate şi echilibru în viaţa de zi cu zi. În situaţii de stres (schimbări intervenite în rutina zilnică, schimbarea

locului în bancă, violenţa verbal şi fizică) intervine o agitaţie hiperkinetică. Este acceptat de colectivul clasei.

DIAGNOSTIC: ADHD, dislalie, tulburări emoționale, tulburări instrumentale, dificultăți școlare, inteligență sub medie IQ-89/90

7. NEVOI IMEDIATE ALE PROGRAMULUI:

- Să-si dezvolte posibilitatile de comunicare;
- Dezvoltarea proceselor cognitive spre zona proximă;
- Să capete incredere in forțe proprii;
- Să se integreze in cadrul colectivului de elevi.

8. OBIECTIVELE PROGRAMULUI:

O1- Valorificarea achiziţiilor psiho-motrice în menţinerea sănătăţii şi a dezvoltării fizice armonioase

O2- Exersarea deprinderilor şi a capacităţilor motrice în funcţie de capacitatea psiho-motrică individuală

O3- Participarea la jocurile şi activităţile motrice organizate sau spontane

O4- să manifeste voinţă în îndeplinirea programului stabilit pentru perfecţionarea capacităţilor motrice proprii

O5- să integreze procedeele tehnice învăţate în acţiuni tactice simple

O6-să manifeste voinţă în îndeplinirea programului stabilit pentru perfecţionarea capacităţilor motrice proprii

4.CONTINUTURI:

I. CAPACITATEA DE ORGANIZARE:

1. formaţii de adunare, rupere de rânduri şi regrupări în diferite formaţii;
2. deplasări în diferite formaţii urmate de opriri, porniri, ocoliri, şerpuiri.

II. DEZVOLTAREA FIZICĂ ARMONIOASĂ:

3. prelucrarea analitică a aparatului locomotor;
4. mobilitate şi stabilitate articulară;
5. atitudinea corporală corectă, globală şi segmentară;
6. respiraţie în diferite tipuri de efort;
7. ******solicitări cardio-vasculare la eforturi diferite.*

III. CALITĂŢI MOTRICE DE BAZĂ

1. Viteza

Viteza de reacţie:
-la stimuli vizuali;
-la stimuli tactili.
Viteza de execuţie:
-în acte motrice singulare;
-în acte şi acţiuni motrice cu obiecte portative;

-**în relaţie cu parteneri şi adversari.*
Viteza de deplasare:
cu schimbări de direcţie;
-**cu manevrarea unor obiecte.*

2. **Îndemânarea**
-coordonarea segmentelor faţă de corp;
-coordonarea acţiunilor corpului în spaţiu şi timp;
-**coordonarea acţiunilor faţă de obiect, aparat, parteneri, adversari.*

3. **Forţa**
-forţa explozivă;

4. **Rezistenţa**
-rezistenţa cardio-respiratorie la eforturi aerobe

IV. DEPRINDERI APLICATIV-UTILITARE ŞI SPORTIVE

DEPRINDERI APLICATIV-UTILITARE

-cățărare pe banca înclinată;
-cățărare la scara fixă;
-escaladare prin încălecare şi prin rulare;
-transport de greutăţi, individual, pe perechi şi în grup;
-tracţiuni şi împingeri individuale, pe perechi şi în grup;
-parcursuri utilitar-aplicative.

DEPRINDERI SPORTIVE

Atletism

1. **Alergări**
Alergare de viteză:
-pasul alergător de accelerare;
-pasul alergător lansat de viteză;
-startul de jos.
Alergare de rezistenţă:
-pasul alergător lansat de semifond;
-startul din picioare;

2. **Sărituri**
Elemente din şcoala săriturii:
-sărituri cu trecere peste obstacole joase.
Săritura în lungime cu elan, cu 1½ paşi în aer:
-sărituri cu bătaie în zonă precizată.
Săritura în înălţime.

Gimnastica

1. **Gimnastică acrobatică**
-podul de sus (fete);
-stând pe cap (băieţi);
-stând pe mâini;
-sfoara (fete).

Elemente dinamice:
-rostogolire înapoi cu picioarele apropiate şi întinse;

-roata laterală;
-**răsturnare lentă înainte şi înapoi (fete);*
-**răsturnare prin stând pe mâini (băieţi).*

METODE SI INSTRUMENTE DE REALIZARE A PROGRAMULUI:

- exerciţiul, demonstratia, jocurile dinamice, conversaţia euristica, explicaţia verbala, prezentarea sarcinilor într-un ritm mai lent, cu pronunţie clară, articulată.

METODE CU IMPACT RIDICAT :

-POZITIVE : stimularea afectivă,valorizarea, acordarea de sarcini (transportul materialelor didactice, pozitionarea acestora pe teren);

-NEGATIVE : mustrarea,dezaprobarea

MIJLOACE DE INVATAMANT:

- jocuri de didactice, mijloace tehnice audiovizuale

MATERIAL DIDACTIC FOLOSIT :

- Fluierul, mingile, jaloanele, salteaua de gimnastica

EVALUARE FINALĂ CRITERIALĂ :

- proba de control

PROGRAM DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

Sfircă Mădălina Ionela
Grădinița cu P. P. Nr. 6 Alexandria, jud. Teleorman

NUMELE ȘI PRENUMELE PREȘCOLARULUI: Ghe. A. M.
UNITATEA ȘCOLARĂ: Grădinița cu P. P. Nr. 6 Alexandria, jud. Teleorman
DATA NAȘTERII:
GRUPA: mijlocie A
ANUL ȘCOLAR: 2023-2024
DIAGNOSTICUL: Tulburare de spectru autist, retard de limbaj expresiv, retard psihic ușor.
ECHIPA DE INTERVENŢIE:

1. P. Î . P. Sfircă Mădălina Ionela

- **SCOPUL (COMPORTAMENTUL ȚINTĂ/REZULTATUL AȘTEPTAT):**
  Dezvoltarea abilităților sociale și interpersonale, achiziționarea de cunoștințe, priceperi și deprinderi.

- **OBIECTIVE:**
  PE TERMEN SCURT: Exersarea conduitei independente pentru integrarea socială;
  Încurajarea relațiilor interpersonale cu copiii și cu adulții.
  Stimularea autonomiei personale.

  PE TERMEN MEDIU: Dezvoltarea abilităţilor de relaționare și a comportamentelor emoționale;
  Dezvoltare cognitivă prin activități de sprijin în învățare;
  Dezvoltarea capacității de receptare și de exprimare a mesajului oral;
  Cunoașterea și utilizarea conceptelor specifice activităților de învățare.

- **DURATA PROGRAMULUI:** Noiembrie 2023- Iunie 2024
- **DOMENIUL / DOMENII DE INTERVENŢIE:**

- Dezvoltarea fizică, a sănătăţii şi a igienei personale;
- Dezvoltarea socio-emoţională;
- Capacități și atitudini față de învăţare;
- Dezvoltarea limbajului, a comunicării şi a premiselor citirii şi scrierii;
- Dezvoltarea cognitivă şi cunoaşterea lumii.

- **CONȚINUTUL ACTIVITĂȚILOR/ STRUCUTRA PROGRAMULUI DE INTERVENȚIE:**
  Activități desfășurate pe centre de interes, activități desfășurate pe domenii experiențiale, jocuri, activități nonformale, activități extrașcolare, consiliere logopedică individuală.

Nr. crt.	Obiectiv operaţional	Strategii de terapie şi de recuperare	Intervalul de timp	Evaluare şi aprecierea evoluţiei	
				Indicatori	Instrumente
1.	Să execute acțiuni de manipulare a obiectelor; Să execute cu usurintă deprinderile motrice învățate; Să execute mișcări motrice fine (manipulare, rupere, mototolire , îndoire, modelaj, pictură, înșirare); Să își coordoneze mișcările în funcție de ritm, cadență, pauză, semnale sonore, melodii; Să manifeste deprinderi de autonomie personală; Să manifeste abilități de autoprotecție față de obiecte și de situații periculoase; Să se dezbrace / îmbrace fără ajutor; Să mănânce fără ajutor; Să exprime nevoi personale, fiziologice (foame, sete etc.); Să folosească singură si corect obiectele de igenă personală;	Jocuri si exerciții motrice Exerciții pentru dezvoltarea motricității fine si grosiere Exerciții imitative Activități de grup formale și nonformale Sarcini individuale	Anul școlar 2023-2024	Fișe de lucru Observații directe Evaluarea continuă se va realiza prin aprecieri verbale, stimulative	
2.	Să exerseze formulele de salut; Să recunoască și să exprime emoțiile de bază în diferite contexte;	Activități de grup formale și nonformale pe tematica dezvoltării emoționale și sociale.	Anul școlar 2023-2024	Observație directă Jocuri educative, nonformale	

	Să exprime prin desen, emoția trăită; Să exerseze diferite strategii de liniștire în caz de frustrare; Să inițieze și să participe la interacțiuni pozitive cu copiii de vârstă apropiată; Să interacționeze pozitiv cu adulții cunoscuți; Să respecte reguli și să și le însușească, să înțeleagă efectele acestora în planul relațiilor sociale;	Activități individuale formale și nonformale pe tematica dezvoltării emoționale. Povestiri după imagini, planșe etc.		Aprecieri stimulative Joc de rol Fișe de lucru
3.	Să realizeze sarcinile de lucru cu consecvență; Să se concentreze pe realizarea sarcinilor de lucru primite; Să integreze ajutorul primit, pentru realizarea sarcinilor de lucru la care întâmpină dificulăți; Să demonstreze simț muzical ritmic, armonic, prin cântec, joc cu text și cânt, dans etc.;	Sprijin individual în sarcinile primite, la nevoie Activități formale și nonformale, prin cântec și dans	Anul școlar 2023-2024	Observație directă Jocuri educative, non-formale Aprecieri stimulative
4.	Să imite și să se joace; Să pronunțe în ritm propriu silabe, cuvinte; Să achiziționeze abilități sociale adecvate; Să denumească obiecte, jucării, lucruri din jurul său; Să urmeze instrucțiunile primare și să finalizeze sarcina în ritm propriu;	Exerciții de dicție, frământări de limbă; Exerciții de ascultare și identificare a unor semnale sonore (zgomote, sunete, onomatopee);	Anul școlar 2023-2024	Observație directă Jocuri educative Valorificarea pozitivă permanentă

	Să demonstreze progres în înțelegerea și aplicarea unor instrucțiuni simple; Să asiste în momente de lectură fără să deranjeze; Să exerseze elemente ale scrisului și diferite modalități de comunicare grafică și orală; Să exerseze, cu sprijin, ascultarea activă a unui mesaj;	Exerciții de imitare a unor sunete, gesturi, expresii mimico-faciale, acțiuni, cuvinte din repertoriul terapeutului.		Evaluarea continuă se va realiza prin aprecieri verbale, stimulative pentru fiecare sarcină dusă la bun sfârșit Se va insista pe pronunțarea corectă a sunetelor și cuvintelor
5.	Să realizeze operații de grupare, clasificare, asociere, seriere cu ajutorul materialelor puse la dispozitie; Să recunoască formele geometrice: pătratul, cercul, triunghiul; Să numere până la 5, recunoscând grupe cu 1-5 obiecte, precum și cifrele corespunzătoare; Să compare grupe de obiecte, apreciind global unde sunt mai multe/mai puține obiecte;	Jocuri si exerciții de sortare, exerciții de numărare Exercitii de identificare si recunoastere Activități recuperatorii în cabinetul de asistență psihopedagogică și în cabinetul logopedic	Anul școlar 2023-2024	Valorificarea pozitivă permanentă Evaluarea continuă se va realiza prin aprecieri verbale, stimulative pentru fiecare sarcină dusă la bun sfârșit Fișe de lucru

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

Prof. inv. primar, Mihuță Niculina,
Școala Gimn. „ Gheorghe Corneliu„ Domnești, Ilfov

- NUMELE ŞI PRENUMELE ELEVULUI xxxxxx xxxxxx
- DATA NAŞTERII: xxxxxxxxxx
- DOMICILIUL: DOMNESTI, ILFOV
- CLASA : I A
- ANUL ŞCOLAR: 2023/2024
- Nr. de înregistrare în unitatea școlară a planului de servicii individualizat
- DIAGNOSTIC- ***SINDROM LAXACUTIS- Certificat ....., eliberat de CJRAE ILFOV***
- ECHIPA DE INTERVENȚIE
  Prof de sprijin/itinerant: xxxxxx xxxxx
  Prof. înv primar: MIHUTA NICULINA
  Prof. consilier școlar : xxxxxx xxxxx
  Mama: xxxxxx xxxx
- DISCIPLINA/DOMENIUL /DOMENIILE DE INTERVENŢIE: Comunicare în limba română/ Cognitiv
- SCOPUL (comportamentul țintă/rezultatul așteptat) Stimularea gândirii și a atenției
- OBIECTIVE/ COMPETENȚE SPECIFICE DIN ADAPTAREA CURRICULARĂ :
  - 1.2. Identificarea unor informaţii variate dintr-un mesaj rostit cu claritate;
  - 1.3. Identificarea unor sunete, silabe, cuvinte în enunţuri rostite cu claritate;
  - 2.1. Formularea unor enunţuri proprii în diverse situaţii de comunicare;
  - 2.2. Transmiterea unor informaţii prin intermediul mesajelor simple;
  - 3.1. Citirea unor cuvinte şi propoziţii scurte, scrise cu litere de tipar sau de mână;
  - 3.2. Identificarea mesajului unui scurt text care prezintă întâmplări, fenomene, evenimente familiare ;
  - 4.1. Scrierea literelor de mână
- DURATA planului de intervenţie personalizat: 1 AN SCOLAR
- Data elaborarii PIP: 15.09.2023

STRUCTURA PLANULUI DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Nr. crt.	OBIECTIVE OPERAȚIONALE	CONȚINUTUL ACTIVITĂȚILOR	STRATEGII DE TERAPIE ȘI RECUPERARE		PERIOADA DE INTERVENȚIE	EVALUARE ȘI APRECIEREA EVOLUȚIEI	
						INDICATORI	METODE ȘI INSTRUMENTE DE EVALUARE
1	-Să folosească corect formule de salut	**municare orală: Acte de vorbire: a saluta**	**S1**	conversaţia, explicaţia, exerciţiul, jocul de rol, încurajarea -imagini, fișe de lucru		-folosește corect formulele de salut	-evaluare orală -observarea sistematică
			S3	conversația, explicația, exercițiul, -imagini,		-folosește corect formulele de salut în întâlniri cu persoane de diferite vârste și statut	-evaluare orală
2	-să identifice personajele dintr-un text audiat, cu sprijin din partea shadowului; - să recunoască literele dintr-o mulțime de litere date; -să citească pe silabe/integral cuvinte scrise cu litere de tipar cu	**tire/lectură: Cartea Literele mici și mari de tipar**	**S1**	-conversaţia, explicaţia, exerciţiul, jocul, metoda fonetică, analitico-sintetică, încurajarea, acordarea de ajutor - fișe de lucru, manualul digital, laptop	1.10 – 29.01. 2021	-identifică personajele dintr-un text audiat, cu sprijin din partea shadow-ului -recunoaște literele dintr-o mulțime de litere -citește pe silabe/integral cuvinte scrise cu litere de tipar cu sprijin	-evaluare frontală -evaluare orală -obsevarea sistematică
			S3	conversația, explicația, metoda fonetică analitico-sintetică, încurajarea permanentă, lauda		-identifică personajele dintr-un text audiat, transmis în cadrul lectiilor -recunoaște literele dintr-o mulțime de litere aflate pe	-evaluare frontală -evaluare orală

	sprijin din partea shadowului			-laptop, tabletă/smartphone, manualul digital , link-uri cu joculeţe despre literele mici și mari de tipar transmise de profesor		fișele de lucru din cadrul orelor CLR -citește pe silabe/integral cuvinte scrise cu litere de tipar din manual și auxiliare	
3	-să identifice cuvintele care conțin sunetul dat, sugerate de imagini, cu sprijin din partea - să compună la alfabetul mobil silabe și cuvinte din literele învățate -să citească pe silabe/integral cuvinte scrise cu litere de tipar cu sprijin din partea prof. itinerant - să asocieze literele mari/mici de mână cu sunetul dat pe baza intuirii literei model, cu sprijin din partea prof. itinerant	**tire/lectură:** **Literele mici şi mari de tipar și de mână** **Citirea silabelor/cuvintelor mono și plurisilabice**	**S1**	-conversaţia, explicaţia, dialogul, exercițiul, jocul didactic, metoda fonetică, analitico-sintetică,lauda, încurajarea permanentă -manualul tipărit/digital, texte suport,	1.10 – 29.01. 2021	-identifică cuvintele care conțin sunetul dat, sugerate de imagini, cu sprijin - -asociază literele mari/mici de mână cu sunetul dat pe baza intuirii literei	evaluare frontală -evaluare orală -obsevarea sistematică
			S3	conversaţia, explicaţia, dialogul, exercițiul, jocul didactic, metoda fonetică, analitico-sintetică, lauda, încurajarea permanentă - manualul tipărit texte suport, resurse educaționale deschise, link-uri transmise de profesor		-identifică cuvintele care conțin sunetul dat, sugerate de imagini -compun silabe și cuvinte din literele învățate -citește pe silabe/integral cuvinte scrise cu litere de tipar, din manualul -asociază literele mari/mici de mână cu sunetul dat pe baza intuirii literei model,	evaluare frontală -evaluare orală -obsevarea sistematică

4	-să identifice sunete, silabe, cuvinte în enunțurile rostite cu claritate -să execute literele , silabele, cu creta pe tablă, cu markerul pe coli, cu sprijin din partea shadowului -să traseze în duct continuu literele mari și mici de mână , începând prin unirea punctelor care o compun, cu sprijin din partea prof itinerant și a mamei -să completeze silabe date pentru a obține cuvinte	**riere/redactare:** **Literele mici şi mari de mână** **Scrierea caligrafică pe liniatură tip I**	**S1**	-conversaţia, explicaţia, observarea dirijată, demonstrația, exerciţiul, jocul didactic, lauda, acordarea de ajutor permanent, - manualul tipărit/digital, jetoane cu literele învățate/silabe/cuvinte,	1.10 – 29.01. 2021	-identifică sunete, silabe, cuvinte în enunțuri rostite cu claritate -execută literele, silabele, cu creta pe tablă, cu markerul pe coli, caiet dictando -trasează în duct continuu literele mari și mici de mână, cu sprijin din partea prof itinerant -completează silabe date pentru a obține cuvinte, cu sprijin din partea prof itinerant	-evaluare frontală -evaluare orală -evaluare scrisă
			S3	-prin intermediul aplicației MEET: conversaţia, explicaţia, observarea dirijată, demonstrația cu ajutorul tablei Jamboard, exerciţiul, jocul didactic prin intermediul link-urilor transmise de profesor, lauda, acordarea de ajutor permanent,		-identifică sunete, silabe, cuvinte în enunțuri rostite cu claritate de profesor -execută literele, silabele, pe caiet dictando, caiet special , cu markerul pe coli, cu sprijin din partea shadowului, la tabla cu sprijinul cadrului didactic: -trasează în duct continuu literele mari și mici de mână, cu sprijin din partea shadoului;	-evaluare frontală -evaluare orală -evaluare scrisă

						-completează silabe date pentru a obține cuvinte în fișele de lucru -alcatuieste oral enunturi scurte; -scrie dupa dictare cuvinte și enunțuri scurte. -citește texte scurte silabisind cu sprijin -reda în enunțuri scurte informațiile desprinse dintr –un text de mici dimensiuni	

Director, Prof. Stefan Ionela Liliana	Întocmit, Prof. Invatamant primar, Mihuță Niculina _____

CURRICULUM ADAPTAT

Prof. Inv. primar, Mihuță Niculina
Școal Gimnazială „ Gheorghe Corneliu„ Domnești, Ilfov

Nume și prenume elev: xxxxxxxx xxxxxxx **Clasa a II-a A**

Disciplina: Comunicare în limba română

Cadru didactic: Mihuță Niculina
Semătura_____

COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Obiective cadru/ competențe generale	**Obiective de referință/ competențe specifice**		**Activitatea de învățare pentru elevul cu CES**
	Majoritatea elevilor	**Elevul cu CES/ curriculum adaptat**	
1. Receptarea de mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute	**1.1. Identificarea semnificaţiei unui mesaj oral, pe teme accesibile variate**	**1.1. Identificarea semnificaţiei unui mesaj scurt, pe teme familiare, rostit clar şi rar**	*- selectarea unei imagini dintr-un set, pentru a indica despre ce este vorba în mesaj* *- realizarea unui desen pentru a indica despre ce este vorba în mesaj* *- oferirea de răspunsuri la întrebarea: „Despre ce este vorba (în acest fragment de poveste)?”* *- formularea unor răspunsuri la întrebări despre conţinutul unui mesaj/ text scurt audiat* *- observarea, recunoaşterea, executarea unor comenzi simple (priveşte, ascultă, fii atent)* *- audierea unor poveşti sau a unei descrieri şi manifestarea reacţiilor corespunzătoare* *- ilustrarea printr-o imagine/ serii de imagini/ bandă desenată a mesajului transmis de un text audiat*
	1.2. Identificarea unor informaţii variate dintr-un text audiat	**1.2. Identificarea unor informaţii simple dintr-un mesaj scurt, rostit clar şi rar**	*- identificarea personajului dintr-un text audiat* *- participarea la jocuri de grup, ca urmare a înţelegerii regulilor jocului*
	1.3. Identificarea unor sunete, silabe, cuvinte în enunţuri rostite cu claritate	**1.3. Identificarea silabelor din cuvinte şi a cuvintelor din propoziţii rostite rar și clar**	*-indicarea silabelor/ cuvintelor percepute prin diferite metode: bătăi din palme, ridicarea unui deget* *-numărarea cuvintelor dintr-un enunţ scurt* *- stabilirea poziţiei sau succesiunii cuvintelor din propoziţii orale de 3-4 cuvinte*

			- punerea în corespondenţă a unui cuvânt rostit cu imaginea potrivită *-identificarea unor cuvinte după criterii precum: numărul de silabe, numărul de sunete*
	1.4. Exprimarea interesului pentru receptarea de mesaje orale, în contexte de comunicare cunoscute	**1.4. Exprimarea interesului pentru receptarea de mesaje orale, în contexte de comunicare cunoscute**	*- participarea la jocuri de rol de tipul vorbitor–ascultător, folosind păpuşi pe deget, pe mână, măşti etc.* *- audierea unor poveşti citite/ înregistrate/ povestite de adulţi/ copii* *- participarea la activităţi de tipul „Ştirile zilei”, în care copiii ascultă întâmplări/ evenimente povestite de colegi sau adulţi invitaţi* *- vizionarea unor scurte secvenţe din emisiuni pentru copii* *-vizitarea unor librării, biblioteci*
2. Exprimarea de mesaje orale în diverse situaţii de comunicare	**2.1. Formularea unor enunţuri proprii în situaţii concrete de comunicare**	**2.1. Formularea unor enunţuri simple**	*-jocuri de mişcare pentru exersarea corectă a actului respirator, cu accent pe pronunţia corectă* *- exerciţii–joc de dicţie, cântece, numărători ritmate* *- formulare de răspunsuri la ghicitori* *- participarea la activităţi de tipul „Tu eşti ecoul meu” (reproducerea unor mesaje formulate de adult sau copii)* *- rostirea cuvintelor cu prelungirea unor sunete stabilite anterior* *- asocierea unor imagini sau obiecte, cu onomatopeele corespunzătoare;* *- jocuri de pronunţare a onomatopeelor, însoţite de mişcare* *- reproducerea unui mesaj scurt cu schimbarea intonaţiei, în funcţie de intenţia de comunicare (aserţiune, întrebare, exclamaţie, supărare)* *-alcătuirea unor propoziții prin care se formulează o solicitare, o întrebare, un salut* *-jocuri de rol*
	2.2. Transmiterea unor informaţii printr-o suită de enunțuri înlănțuite logic	**2.2. Transmiterea unor informaţii referitoare la sine şi la universul apropiat, prin mesaje scurte**	*- formularea de mesaje despre sine (nume, vârstă, adresă), despre familie, colegi, animalul preferat, culoarea preferată, mâncarea preferată etc.* *- formularea unor răspunsuri la întrebări adresate de colegi, pe teme de interes pentru copii* *- prezentarea unor evenimente semnificative din viaţa proprie* *- completarea unor mesaje orale scurte* *-jocuri de rol*

	2.3. Participarea cu interes la dialoguri , în diferite contexte de comunicare	**2.3. Participarea cu interes la dialoguri scurte, în situaţii de comunicare uzuală**	*-exersarea unor formule de salut, de adresare, prezentare şi solicitare, adecvate contextului* *- dialoguri în diferite situaţii, reale sau simulate, pe teme de interes* *-utilizarea formulelor de adresare, de solicitare, de mulțumire într-un anumit context* *- jocuri de rol: „La doctor”, „La telefon”, „În parc”, „La cumpărături”, „O zi în familie”, „Aniversări” etc.* *- formularea de sarcini/ instrucţiuni adresate colegilor*
	2.4. Exprimarea expresivă a ideilor în contexte familiare manifestând interes și încredere în sine	**2.4. Exprimarea propriilor idei în contexte cunoscute**	*-combinarea unor propoziţii simple prin folosirea unor cuvinte de legătură* *- utilizarea şi interpretarea tonului folosit în vederea exprimării unor emoţii variate* *- iniţierea şi menţinerea unei discuţii pe o temă de interes* *- recunoaşterea unui obiect, prin formularea de întrebări despre caracteristicile acestuia* *- conversaţii scurte în grup, pe baza unui text audiat sau a unei imagini* *- crearea unor poveşti orale pornind de la idei/ imagini date sau desene create de copii* *-utilizarea de gesturi și mișcări cu scopul de a-și susține afirmațiile* *-participarea la sebări şcolare*
3. Receptarea unei varietăţi de mesaje scrise, în contexte de comunicare cunoscute	**3.1. Citirea unor mesaje scrise, întâlnite în mediul cunoscut**	**3.1 Citirea unor cuvinte uzuale, din universul apropiat, scrise cu litere mari şi mici de tipar**	*- citirea unor mesaje din mediul cunoscut* *-citirea în ritm propriu a unor enunțuri scurte* *- asocierea unor litere şi sunete* *- citirea globală a numelui scris cu litere de tipar pe dulăpior, la cuier, la colţul de prezentare al clasei, la panoul „Responsabilităţi” etc.* *- jocuri care au cuvinte scrise sub imagine: „Loto”, „Domino”, „Bingo”* *- punerea în corespondenţă a unor cuvinte formate din 1-2 silabe cu imagini potrivite, reprezentând obiecte din universul apropiat*
	3.2. Identificarea mesajului unui text în care se relatează întâmplări, fenomene din universul cunoscut	**3.2. Identificarea semnificaţiei unei/ unor imagini care prezintă întâmplări, fenomene, evenimente**	*- formularea unor răspunsuri ce presupun alegere dual/ multiplă – Exemplu: „În prima imagine este Cenuşăreasa sau Frumoasa din pădurea adormită?”* *- lectură după una sau mai multe ilustraţii/ benzi desenate* *- prezentarea unor albume personale cu fotografii sau imagini* *- „citirea”/ povestirea creaţiilor proprii sau de grup (desene, şir de imagini)*

			- citirea orarului clasei (activităţile sunt reprezentate prin imagini corespunzătoare fiecărei discipline)
	3.3. Identificarea semnificaţiei unor simboluri în contexte cunoscute	**3.3. Identificarea semnificaţiei unor simboluri care transmit mesaje de necesitate imediată, din universul familiar**	*- identificarea semnificaţiei unor simboluri întâlnite în situaţii cotidiene: M – metrou, H – spital, I – informaţii, intrare, ieşire, farmacie, trecere de pietoni, semafor etc.* *- sortarea unor emen, simboluri grafice identice* *- „citirea” simbolurilor pentru vreme şi a calendarului naturii, a orarului*
	3.4. Exprimarea interesului pentru lectura unor cărți adecvate vârstei	**3.4. Manifestarea interesului pentru lucrul cu cartea**	*- observarea (intuitivă) a cărţilor de diverse forme, dimensiuni, grosimi, cu sau fără imagini etc.* *- răsfoirea unor cărţi în colţul amenajat cu o mini-bibliotecă, în biblioteca şcolii etc.* *- observarea şi stabilirea unor asemănări şi diferenţe între suporturi de lectură variate – Exemplu: carte de colorat, carte de poveşti cu ilustraţii, carte ce conţine doar text etc.* *-memorarea, din proprie inițiativă , a unor versuri și ghicitori*
4. Redactarea de mesaje în diverse situaţii de comunicare	**4.1. Scrierea unor mesaje, în diverse contexte de comunicare**	**4.1. Scrierea literelor de mână**	*- exersarea musculaturii fine a mâinii şi a coordonării mişcărilor prin colorare, haşurare în interiorul unui contur* *- modelarea plastilinei, ruperea hârtiei după un contur etc.* *- poziţionarea corectă a suportului de scriere, în raport cu propriul corp* *- orientarea în spaţiul scrierii, prin joc: sus, jos, dreapta, stânga etc.* *- exersarea poziţiei corecte la scris* *- jocuri de tip labirint* *- selectarea unor silabe dintr-o serie de silabe date, scrise cu litere de tipar sau de mână, pentru a obţine cuvinte* *-copieri și transcrieri de litere, silabe, cuvinte, propoziții*
	4.2. Redactarea unor mesaje simple, cu respectarea convențiilor de bază	**4.2. Redactarea unor mesaje simple, în contexte uzuale de comunicare**	*- confecţionarea unor felicitări şi bileţele cu litere de tipar rupte sau decupate din reviste, ziare etc. (învăţătoarea va comunica/ va arăta mesajul care trebuie scris – Exemplu: „Pe felicitare vom scrie 1 Martie”)* *- adăugarea unor cuvinte/ semne de punctuaţie în enunţuri eliptice* *- scrierea unor cuvinte, propoziţii cu ajutorul computerului* *-scrierea unor cuvinte obținute prin completarea sau combinarea unor silabe*

			-confecţionarea unor etichete, materiale necesare în activitatea zilnică
	4.3. Exprimarea unor idei, sentimente păreri prin intermediul limbajelor convenționale	**4.3. Exprimarea unor idei, trăiri personale şi informaţii prin intermediul limbajelor neconvenționale**	*- „scrierea” unor bileţele cu mesaje diverse, folosind desene, simboluri (inventate spontan sau stabilite anterior)* *- exprimarea răspunsului la anumite întrebări cu ajutorul desenului sau prin simboluri – Exemplu: „Cum putem arăta prin „scris” ce frumoasă e primăvara?”* *- organizarea unor concursuri – Exemplu: „Cine realizează cel mai interesant colaj/ puzzle/ desen/ poster din desene/ cuvinte/ alte simboluri?”*

PLAN EDUCAȚIONAL INDIVIDUALIZAT (PEI)

Kelemen Albert- Kálmán
Școala Gimnazială Bethlen Gábor, Odorheiu Secuiesc

Numele și prenumele beneficiarului: **B.D.**
Școala/Instituția: Școala Gimnazială Bethlen Gábor, Odorheiu Secuiesc
Clasa a V.

Numele și prenumele cadrului didactic: Kelemen Albert- Kálmán
Școala/Instituția: Școala Gimnazială Bethlen Gábor, Odorheiu Secuiesc
Disciplina: Istorie
Anul școlar: 2023-2024

I. Probleme cu care se confruntă elevul (rezultatele evaluării complexe)
a) Tipul de deficiență/handicap: *Int.de limită. Tulb. de învățare*
b) Gradul de handicap: nu se încadrează
c) Tulburări/dificultăți de învățare:Tulb. specifice de dezvoltare ale abilităţiilor, dificultăți de învățare
II. Evaluare inițială
Terminând clasa a IV-a în anul trecut, elevii menționați mai sus au însușit câteva abilități în cadrul disciplinei Istorie:

1. **Utilizarea în contexte diverse a coordonatelor şi reprezentărilor de timp şi spaţiu**

1.1. Ordonarea pe criterii cronologice a faptelor/proceselor istorice

- plasarea unor evenimente/procese istorice pe axa cronologică
- realizarea unor frize cronologice

- utilizarea unităţilor folosite în măsurarea timpului

1.2. Identificarea diferenţelor temporale dintre evenimente şi procese istorice

- asocierea reperelor cronologice cu evenimente şi procese istorice
- recunoaşterea şi/sau precizarea unor relaţii cronologice în sursele istorice prezentate
- utilizarea reperelor cronologice în descrierea faptelor/proceselor istorice

1.3. Localizarea în timp şi în spaţiu a faptelor şi/sau a proceselor istorice

- exerciţii de lectură a hărţilor istorice
- plasarea pe hartă a unor evenimente şi procese istorice
- completarea pe hartă a unor informaţii

III. Obiectivele propuse

- Coexersarea citirii
- Înțelegerea textului citit
- Insușirea unor noțiuni din textul citit
- Înțelegerea unei scurte narațiuni
- Înțelegerea și citirea hărților istorice
- Dezvoltarea și exersarea abilităților de scris și citit.

Obiective	**Conținuturi**	**Metode și mijloace de realizare**	**Perioada de intervenție**	**Criterii minimale de apreciere a progreselor**	**Metode și instrumente de evaluare**
Ob.1. – Exersarea cititului și înțelegerea textului citit	Citirea lecților și lecturilor de pe web.	Citire adecvată individuală și cu voce tare	Sp. 1-8	Progrese față de orele precedente	observația sistematică, exerciții practice

Ob.2. Insușirea unor noțiuni din textul citit -Înțelegerea unei scurte narațiuni	Căutarea și identificarea din text a unor noțiuni simple	Căutarea și identificarea din tex a unor noțiuni simple din manual și din alte texte	Sp. 8-12	Enumerarea noțiunilor găsite	Exerciți de ascultare și de scris.
Ob.3. Înțelegerea și citirea hărților istorice	Identificarea spațiilor istorice	Identificarea unor tări, obiective geografice, orașe și bătălii.	Sp. 12-22	Identificarea unor țări, ulterior al unor obiective mai complexe campanii, bătălii.	Exerciții din manual și de pe internet.
Ob. 4 Dezvoltarea și exersarea abilităților de scris și citit	Notarea lecțiilor de pe tablă	Exerciții individuale și de grup	Sp1-34	Comparație între competențiile anterioare	observația sistematică, aplicații practice, probe scrise, teste

IV. Evaluare periodică. Obiective realizate. Dificultăți întâmpinate. Revizuirea programului de intervenție educațională (în funcție de rezultatele evaluărilor periodice)

Realizez evaluări periodice aproape în fiecare săptămână. În urma evaluării periodice am observat că această elevă are nevoie de o atenție mai deosebită, mai multe explicații, ajutor și îndrumare, observând că ea este mai receptivă în aceste condiții. În cazul ei predarea în mod diferențiat este de ajutor pentru dezvoltarea sa.

V. Evaluarea sumativă (finală). Concluzii

VI. Echipa multidisciplinară – componență și activități specifice

Profesor itinerant și de sprijin – dezvoltarea specifică în vederea dezvoltării corespunzătoare din punct de vedere al achizițiilor școlare
Diriginte / toți profesorii clasei
Psiholog școlar – consiliere elev / cadru didactic / familie

VII. Rolul și modul de implicare a părinților în program

_Asigurarea prezenței elevului pe tot parcursul anului. Asigurarea rechizitelor școlare necesare. Menținera legăturii cu profesorul de specialitate și dirigintele elevului.

Program de intervenție

Kelemen Imola
Col. Ref. Baczkamadarasi Kis Gergely, structura Grăd. Napsugar
Odorheiu Secuiesc

Numele și prenumele beneficiarului: J.Z.
Grupa mare
Diagnostic: suspiciune ADHD
Copilul J.Z. prezintă comportamente nepotrivite în mediul școlar, atât în cadrul activităților educative, cât și în timpul activităților, jocurilor libere. În timpul activităților pe domenii:-vorbește fără a fi solicitat, iar subiectele abordate sunt în afara conținutului temei abordate, de obicei nici nu ia loc cu ceilalți
-aruncă jucării prin grupă, încercând să atragă atenția colegilor
-refuză îndeplinirea sarcinilor oricare ar fi ele, oricine ar fi cel care îl îndeamnă să facă ceva
În timpul jocurilor:-încearcă să preia controlul jocurilor desfășurate de copii, impunându-și atât prezența, cât și regulile proprii
-îndeamnă alți copii să nu intre în clădire când trebuie să intrăm (ex. pt. prânz)
- refuză să se îmbrace singur, nu stă în pătuțul lui în timpul orelor de relaxare dupăamiaza
- devine agresiv când nu primește ceva (jucărie), se trântește (cu grijă) la pământ și devine isteric
Obiectivele programului de intervenție: -diminuarea frecvenței și intensității comportamentelor fizice nepotrivite
-captarea și menținerea atenției în timpul activităților educative
Durata programului și frecvența activităților propuse:
Programul este conceput pentru a fi derulat pe parcursul unui semestru. Activități curente la grupă
Activități de modelare comportamentală și restructurare cognitivă
-o activitate zilnic(10 de min., în timpul programului din grădiniță
Activitățide consiliere–de câte ori este nevoie, dar cel puțin o activitate pe săptămână–15 min., în cadrul programului din grădiniță cu psihologul
Activități curente:
•Se organizează însala de curs un colț, unde să-și desfășoare liniștit jocurile cu posibilitatea de a reveni în activitate. Spațiul desemnat are un raft, iar copilulul are obiecte favorite la dispoziție, pe care le poate manipula în liniște.
•copilul este permanent încurajat să deruleze activități de studiu care îi fac plăcere, alternate cu sarcini mai puțin agreate, dar necesare.
•Stabilirea, împreună cu educatoarea, a unui cod silențios pentru facilitarea acordării timpului în spațiul special.

Activități specifice:•Jocuri de rol pe tema comportamentelor indezirabile, la care copilul va participa în scopul de a înțelege efectele comportamentelor sale asupra celor din jur
•primește câte o sarcină de a conduce grupa la sala de mese, să distribuie creioanele etc.

Activități de Consiliere: acestea se organizează de către psiholog și au ca scop analiza progreselor copilului și a eventualelor incidente. Accentul va cădea pe progresele făcute de copil și asupra beneficiilor concrete adusede modificările comportamentale. Atunci când copilul a realizat progrese, pot fi invitați și părinții să participe la întâlniri, comunicarea progreselor fiind important să se realizeze în prezența copilului.

Modalități de evaluare a reușitei/ajustarea programului în funcție de rezultate: diminuarea frecvenței comportamentelor nedorite
-diminuarea intensității comportamentelor nedorite(pe fiecare comportament în parte; ex.: copilul vorbește mai puțin în timpul anumitor ore, însă continuă să deranjeze activitățile comune)

În funcție de consemnările de mai sus, se intensifică anumite tipuri de activități, care își demonstrează eficacitatea sau se renunțăla altele, care nu se probează.

O ȘANSĂ LA EDUCAȚIE PENTRU TOȚI COPIII – P.I.P.

prof. Croitoru Adela ,
Școala Gimnazială ,,O. D. Renea” Focșani

Egalitatea şanselor semnifică, în fapt, oferirea de opţiuni multiple pentru capacităţi şi aptitudini diferite, „o educaţie pentru toţi şi pentru fiecare”, o educaţie deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă şi condiţii socio-economice, dar şi o educaţie pentru fiecare, în funcţie de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea şi încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalităţii şanselor de acces în viaţa socială. Această opţiune a fost susţinută de politicile de egalizare a şanselor care au avut ca obiective combaterea excluziunii şi selecţiei exacerbate, formarea competenţelor de bază pentru toţi indivizii, educaţia de tip „a doua şansă” pentru cei care au părăsit sistemul educativ, integrarea educaţiei formale cu educaţia non-formală şi educaţia informală, astfel încât să se extindă situaţiile de învăţare.

Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor. Adaptarea curriculumului se poate realiza astfel: selectarea unor conținuturi din curriculumul general care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă.

Planul de intervenție personalizat (P.I.P.) este un instrument de planificare si coordonare extrem de util, ce vizează intervenții de natură să asigure învățarea si dezvoltarea, ca răspuns la cerințele multiple și complexe ale copilului. El reprezintă un document de lucru elaborat pentru a sprijini copilul în învățare, identificând pe de-o parte dificultățile de învățare existente si avansând pe de alta parte modalitățile concrete de intervenție in vederea depășirii acestora și atingerii unor scopuri de învățare si dezvoltare.

PROGRAM DE INTERVENTIE PERSONALIZAT

Date personale:

Numele şi prenumele elevului : **S. R.**
Clasa a III-a

Programe terapeutice urmate: consiliere educaționala, program de sprijin individualizat
Echipa de lucru: consilier scolar, profesor de sprijin, profesor pentru învățământul primar

Data de elaborare a programului: septembrie

Durata de desfăşurarea a programului: un an școlar

Domeniul de intervenție: Limba şi literatura română şi Matematică

Tipul si gradul de deficienta (din certificatul OSP).

- Nivel de deficienta = Deficit instructiv-educativ.

Rezultatele evaluării globale (complexe) inițiale:

Instrumente folosite în evaluare: fişa psihopedagogică, observaţia spontană şi dirijată, convorbirea individuală şi de grup, sarcini de lucru pentru automatizarea și comprehensiunea citirii (pretest).

- domeniul motor si psihomotor: schema corporală este bine realizată ; atenție scăzută.

- domeniul comunicare si limbaj: dificultăți in relatare si evocare; fond lexic redus; posibilități de exprimare reduse, vorbire rară, ezitantă, încetinită,;

- domeniul cognitiv - scris, citit, socotit: dificultăți in realizarea activităților de analiza si sinteza, in scris apar omisiuni si înlocuiri de grafisme; scrisul nu se încadrează in spațiul liniaturii caietului - realizarea sarcinilor școlare preponderent mecanic si până la un anumit grad de complexitate;

- domeniul socio-afectiv: familia nu este implicata in realizarea sarcinilor școlare; nevoie de atenţie, afecţiune, integrare în grup, de modele comportamentale şi sprijin permanent; are o atitudine prietenoasă doar cu o colegă de clasă, inclusă în programul de sprijin, dezvoltând relații interpersonale; nu se implica în relatii cu ceilalți colegi de clasă, preferă să stea singură .

Priorități de intervenție(rezultate in urma evaluării globale):

- ✓ domeniul motor si psihomotor: menținerea atenției;
- ✓ domeniul comunicării si limbajului: - dezvoltarea limbajului.
- ✓ domeniul cognitiv - scris, citit, socotit: - dezvoltarea abilităţilor de scris-citit si calcul matematic;
- ✓ domeniul socio-afectiv - implicarea în cadrul activităților din clasă, menținerea de relații cu ceilalți colegi.

Obiective pe termen lung (achiziții minime ale elevului la sfârșitul anului școlar):

- ➢ dezvoltarea abilităţilor de scris-citit;
- ➢ dezvoltarea abilităţilor de calcul matematic cu sau fără suport concret;

- dezvoltarea limbajului.
- însușirea conduitelor corecte în cadrul orelor

  dezvoltarea expresivităţii şi creativităţii;

Obiective pe termen scurt ;

- Formarea abilităţilor de comunicare;
- Formarea abilităţilor de participare la lecţii;
- Dezvoltarea capacităţilor de scriere;
- Participarea la activităţi de grup;
- Participarea la activităţi specifice matematicii;
- Dezvoltarea capacităţilor de numărare şi efectuare a calculului matematic, oral şi în scris;

Scopurile programului:

- Reducerea şi eliminarea lacunelor din cunoştinţele elevului;
- Educarea exprimării verbale corecte din punct de vedere fonetic, lexical şi sintactic;
- Formarea capacităţilor de cunoaştere a literelor şi citire a cuvintelor şi propoziţiilor;
- Formarea deprinderilor de scriere corectă a elementelor grafice şi a literelor, precum şi scrierea lizibilă a cuvintelor;
- Cunoaşterea şi utilizarea conceptelor specifice matematicii;
- Dezvoltarea capacităţilor de explorare/investigare şi rezolvare de probleme;
- Formarea şi dezvoltarea capacităţii de a comunica utilizând limbajul matematic;

Modalitati de realizare(categorii / tipuri de activități sau terapii recuperatorii) :

- lucrul la clasa si individual; ludoterapie; metode stimulative; utilizare de material didactic ajutător; exerciţii şi jocuri de dezvoltare a auzului fonematic,de citire coerentă.
- exerciții de calcul matematic, rezolvare de probleme
- exerciții de autocunoastere; exerciții pentru creșterea stimei de sine și a încrederii în forțele proprii; exerciții pentru managementul emoțiilor negative;

Sarcini ale membrilor echipei de caz:

a) Profesor de educație speciala: planificarea specifică fiecărui tip de dificultate, completarea PIP, sprijin individual cu elevul;

   Stimulează elevul în vederea reducerii dificultăților de învățare prin exersarea și dezvoltarea proceselor psihice (memorie, atenție, motivație), a unor trăsături pozitive de personalitate din domeniul afectiv și motivațional, a deprinderilor de muncă individuală; implică mama pentru a o ajuta să lucreze cu copilul în asimilarea unor cunoștințe esențiale: cunoașterea mediului, coordonare spațio-temporală, dezvoltarea limbajului și a vocabularului, abilități de comunicare.

b) Profesor educator / învățător: lucru diferențiat la clasa în conformitate cu particularitățile elevului, adaptarea curriculară;
Antrenează elevul în activităţile specifice pe arii de stimulare sau recuperatorii şi recreative, cu respectarea particularităţilor de vârstă şi individuale;
c) Profesor psihopedagog / logoped:
d) Alți membri ai echipei după caz (kinetoterapeut, psiholog, asistent social, etc.) părinții- implicarea în activitățile școlare si menținerea legăturii cu echipa de lucru.

Prin acest program s-a urmărit:

- recuperarea laturilor disfuncţionale;
- structurarea unor comportamente dezirabile (elaborarea unor modele de comportament cu un grad mare de adaptare şcolară şi socială);
- consilierea comportamentală;
- antrenarea elevului în activităţi plăcute pentru a-l stimula;
- antrenarea elevului în activităţi extracurriculare;
- dezvoltarea motricităţii generale şi a finei motricităţi;
- dezvoltarea abilităţilor de numeraţie şi calcul matematic;
- dezvoltarea abilităţilor de cunoaştere a literelor şi citire a cuvintelor şi propoziţiilor;
- formarea deprinderilor de scriere corectă şi respectare a spaţiului de scris;
- îmbogăţirea, precizarea şi activizarea vocabularului;
- dezvoltarea autonomiei personale şi sociale;
- dezvoltarea capacităţii de orientare şi adaptare la mediu;
- dezvoltarea atitudinilor pozitive de relaţionare în grup;

Planul de intervenție personalizat rămâne principalul instrument de lucru al profesorului itinerant/ de sprijin și ar trebui extins și la nivelul învățământului de masă sub forma unui plan educațional de grup la aceeași clasă sau disciplină de studiu, pentru elevii care prezintă întârzieri în parcurgerea materiei. Probabil până la consolidarea învățământului special integrat planul de intervenție personalizat reprezintă o sursă de colaborare/ parteneriat între cadrul didactic de la școala integratoare, profesorul itinerant/ de sprijin, părinți și specialiști(logoped, consilier școlar, psiholog, asistent social). În concluzie planul de intervenție personalizată reprezintă un document școlar important pentru învățământul special integrat, care propune activități integrate pentru elevii cu cerințe educative speciale.

Bibliografie:

Mara D. – „Strategii didactice în educaţia incluzivă”, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2004.
M. Duță, Egalitatea de șanse în sistemul educațional românesc, EDICT, ianuarie 2018

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT/PIP

Prof. înv primar Pupăză Lucica
Şcoala Gimnazială,, Victor Jinga” Sighişoara, jud.Mureş

Date generale despre elev:

- **Nume şi prenumele**: P.S
- **Clasa:** I

Prof. inv.primar Pupăză Lucica

Durata de desfăşurare a programului: sept.2023 – iunie 2024

Domeniile de intervenţie:

- Abilităţi de comunicare şi limbaj
- Matematică
- Socializare
- Comportament cognitiv/motor

Nivelul actual de dezvoltare:

- foarte slabă capacitate de efort;
- atenţie greu de captat;
- o permanentă stare de agitaţie psihomotorie;
- concentare foarte redusă;
- schemă corporală nerealizată;
- nu are formate deprinderi de igienă personală;
- ritm de dezvoltare asincronă;
- rezistenţă patologică la schimbare.

Obiectivele programului:

Pe termen lung:

1. Descoperirea şi folosirea potenţialului psihic de învăţare ale subiectului, a ritmului propriu de achiziţie, prin observarea zilnică şi prin concentrarea tuturor informaţiilor din cadrul familiei;
2. Dezvoltarea exprimării orale, înţelegerea şi utilizarea corectă a semnificaţiilor structurilor gramaticale;
3. Dezvoltarea capacităţilor de calcul matematic;

Pe termen scurt:

4. Formarea abilităţilor de comunicare;
5. Socializare, relaţionare;

6. Însuşirea unor deprinderi elementare;
7. Creşterea nivelului de dezvoltare şi coordonare motrică.

Prin acest program am urmărit:

- recuperarea laturilor disfuncţionale;
- structurarea unor comportamente dezirabile (elaborarea unor modele de comportament cu un grad mare de adaptare şcolară şi socială);
- consilierea comportamentală;
- antrenarea elevului în activităţi plăcute pentru a-l stimula;
- antrenarea elevului în activităţi extracurriculare;
- dezvoltarea abilităţilor de numeraţie şi calcul matematic;
- dezvoltarea abilităţilor de cunoaştere a literelor şi citire a cuvintelor şi propoziţiilor;
- formarea deprinderilor de scriere corectă şi respectare a spaţiului de scris;
- îmbogăţirea, precizarea şi activizarea vocabularului;
- dezvoltarea autonomiei personale şi sociale;
- dezvoltarea capacităţii de orientare şi adaptare la mediu;
- dezvoltarea atitudinilor pozitive de relaţionare în grup.

1.SOCIALIZARE:

-să împartă obiectele sau hrana atunci când i se cere;

-să respecte reguli de joc imitând alți copii;

-să îndeplinească cerințe formulate de adult la cel puțin 70% din cazuri;

-să lucreze independent la o sarcină de rutină cel puțin 10 minute;

-să își aștepte rândul într-o activitate de grup de 2-3 copii

. 2**.COMPORTAMENT COGNITIV:**

-să execute gesturi simple la cerere;

-să mâzgălească cu creionul;

-să suprapună 3 cuburi la cererea terapeutului;

-să completeze un incastru de 3 figuri;

-să plaseze obiecte „în” , „pe” la cerere;

3.COMPORTAMENT MOTOR:

-să imite o mișcare circulară;

-să apuce creionul între degetul mare și arătător sprijinindu-l pe cel mijlociu;

-să înșire 2 mărgele mari în aprox 3-4 minute;

-să sară pe loc cu ambele picioare deodată;

-să desfacă și să îmbine la loc jucării;

-să dea cu piciorul într-o minge care stă pe loc;

-să modeleze biluțe din plastelină;

-să stea într-un picior 5-7 secunde;

-să urce scările alternând picioarele;

-să prindă o minge cu ambele mâini;

-să coloreze în interiorul unui contur(forme) 40% din desen.

Resurse, mijloace:

-material didactic adecvat fiecărei activităţi;

-jucării;

-rechizite;

-CD- player, computer, CD-uri (cântece pentru copii);

-cărţi cu imagini, cărţi de colorat;

-planşe, jetoane;

Metode şi instrumente de aplicare:

-jocul; - percepţia şi manipularea de obiecte; - conversaţia; -explicaţia; -exerciţiul; - demonstrația.

Metode şi instrumente de evaluare:

-evaluare orală;

-observaţie directă.

INTEGRAREA COPIILOR CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE (CES) ÎN ȘCOLILE DE MASĂ

Prof. Voiculescu Elena Simona
Școala Gimnazială Nr. 113, București

Cerințele educaționale speciale sunt acele cerințe care derivă din nevoile speciale ale unor persoane, generate de existența unor disfuncții la nivel intelectual, senzorial, fizic, psiho-afectiv, socio-economic, cultural (MECTS – Ordinul 5574/ 2011). Astfel, putem considera că se încadrează în categoria CES: copiii cu dificultăţi motorii, sindrom Down, dificultăţi de vorbire, tulburări de comportament, autism, deficit de atenţie şi hiperactivitate (ADHD), dar şi cei care trec, pur şi simplu, printr-o perioadă mai grea (abandon familial, abuzuri, tulburări psiho-emoționale care dizabilitează formarea normală a personalității copilului).

Conform Ordinului MECTS 5574/ 2011, articolul 6, „Pentru integrarea eficientă a persoanelor cu CES este necesară crearea unor servicii de sprijin specializate în asistenţa psihopedagogică de care să beneficieze copiii/elevii/tinerii integraţi, precum şi a unor servicii de consultanţă pentru cadrele didactice din şcoala incluzivă, ceilalţi elevi, familie şi comunitate.”

Copilul cu CES are nevoie de condiţii de învăţare care să stimuleze şi să sprijine dezvoltarea sa, un curriculum adaptat şi individualizat. Adaptarea curriculumului la clasă pentru predarea, învăţarea, evaluarea diferenţiată se poate realiza prin:

- adaptarea conţinuturilor, cantitativ şi calitativ, la potenţialul de învăţare al elevului;
- adaptarea proceselor didactice (metode utilizate, material didactic, timp de lucru alocat) la nivelul de sprijin acordat elevului;
- adaptarea mediului de învăţare fizic, psihologic şi social;
- adaptarea procesului de evaluare (diverse proiecte şi produse scrise, orale, vizuale ale muncii elevilor).

Deseori, este nevoie de programe individualizate de intervenţie pentru integrarea şcolară şi socială a copiilor cu CES. Se poate vorbi de:

- integrare totală – atunci când elevii cu CES petrec tot timpul în școala obișnuită (programele terapeutice se desfășoară în spații speciale, destinate acestui scop);
- integrare parțială – atunci când elevii cu CES petrec doar o parte din timp în școala obisnuită;
- integrare ocazională – participare ocazională, în comun, la diferite activităţi (excursii, serbări, întreceri sportive, spectacole, etc)

STUDIU DE CAZ

INFORMAŢII DE BAZĂ

Numele și prenumele: A.B. Data nașterii:

Unitatea de învăţământ: Școala Gimnazială Nr.113

DELIMITĂRI CONCEPTUALE:

Dislexia și **disgrafia** – ca tulburări parţiale de citit și de scris– influenţează nemijlocit dezvoltarea psihică a copilului și, mai cu seamă, rezultatele la învăţătură. Însușirea cititului și a scrisului, ca achiziţie recentă în condiţiile instruirii, presupune din partea copilului o participare intenţionată, voită, afectivă și conștientă. Dificultăţile în elaborarea deprinderilor lexico-grafice estompează activitatea și dereglează integrarea socială.

Este bine să se lucreze individual, să se intervină din timp, să se ţină seama de ritmul de lucru al copilului şi de posibilităţile sale pentru a se evita eşecul, să fie încurajat permanent, să-i fie stârnit interesul, insuflată încrederea în propriile capacităţi şi aprecierea rezultatelor muncii depuse, să se folosească materiale didactice adecvate capacităţilor şi intereselor copilului.

STAREA ACTUALĂ A ELEVULUI - Comportament cognitiv:

Limbaj și comunicare: vocabular sărac, posibilităţi de exprimare reduse, vorbire rară, ezitantă, încetinită; nu recunoaște toate literele; în scris apar înlocuiri de litere, nu face analiza și sinteza fonematică; face confuzii vizuale ale literelor simetrice„b-d”, inversiuni de litere, confuzii între consoanele surde și sonore„p-b”.

DOMENIUL DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT:

Activitatea școlară: limbă și comunicare

Echipa de intervenţie: profesorul de la clasă, profesorul psiholog, familia, asistentul social

Data de elaborare a programului: 8.04.2024

Durata de desfășurare: 8.04.2024 – 17.05.2024

FACTORI ŞI CAUZE:

Printre cauzele care stau la baza dislexiei și disgrafiei amintim:

- Insuficienţele funcţionale în elaborarea limbajului, ale îndemânării manuale, ale schemei corporale și ale ritmului;
- Lipsa omogenităţii în lateralizare; Tulburările spaţio-temporale;
- Influenţa eredităţii; Afecţiunile corticale;
- Trăirea unor stări conflictuale, stresante, care favorizează oboseala excesivă **PROFILUL PSIHOLOGIC AL COPILULUI:**

Percepţia: denumește majoritatea culorilor; diferenţiază formele de bază; are formate noţiuni temporale de bază; se orientează destul de bine în spaţiu.

Atenţia: fluctuantă; slabă capacitate de concentrare (10 -15 minute)

Memoria: domină cea involuntară si de scurtă durată, redusă ca volum

Gândirea: concretă, rigidă, slabă capacitate de analiză și sinteză; înţelege noţiuni simple, familiare; dificultăţi privind: abstractizarea și generalizarea, formarea noţiunilor, a raţionamentelor

Capacitatea de învăţare: manifestă lentoare și indiferenţă; progres puţin semnificativ ***Capacităţi de înţelegere și conștientizare:*** deficit ușor, înţelege noţiuni simple, uzuale ***Afectivitatea și voinţa:*** ușoară imaturitate afectivă

Atitudinea personala: ritm de lucru inconstant, predominant lent, cere ajutor atunci când nu poate rezolva o problemă de învăţare; slab interes pentru activitatea școlară, doar pentru acele activităţi pentru care are o bază de cunoștinţe și priceperi

Socializarea: s-a integrat destul de bine în colectiv, este sociabil, comunicativ; este mai bine privit în grupul lui de prieteni din clasă

Deprinderi școlare: cunoaște și respectă, de cele mai multe ori, regulile de conduită din școală

Evoluţia școlară: progres puţin semnificativ

CONCLUZII:

În urma evaluării rezultatelor obţinute după derularea programului de intervenție, s-a ajuns la concluzia că, datorită exerciţiilor și activităţilor simple, accesibile, desfășurate în ritm propriu, elevul a depășit în mare parte dificultăţile sale, dobândind o experienţă cognitivă superioară celei anterioare, înlăturând anumite bariere în calea dezvoltării sale. A fost nevoie, în primul rând, de formarea și dezvoltarea structurii perceptive- motrice, pentru ca apoi elevul să poată opera cu sunetele și literele b,d.

RECOMANDĂRI:

Se constată că abilitatea elevului pe palierul motric conduce la diminuarea dificultăţilor de învăţare, iar reluarea unor sarcini de învăţare și a unor comportamente-ţintă sunt de un real folos în dezvoltarea deprinderilor de muncă independentă.

Se recomandă stimularea, întărirea motivaţiei și a încrederii în propriile forţe, precum și reluarea unor anumite activităţi în vederea consolidării achiziţiilor dobândite.

BIBLIOGRAFIE:

Suport de curs "PROF IV - Coaching in procesul de predare-învățare-evaluare în context blended learning" CCD București

Iaurum, Gabriela**,** 2000**,** „Intervenții de remediere a dificultăților de scris-citit”, Ed. Corint, București

Ungureanu, D., 1998, „Copiii cu dificultăţi de învăţare”, Editura Didactică şi Pedagogică, R.A., București

Revista Educației EDICT

www.educred.ro

PLAN DE INTERVENTIE PERSONALIZAT

Prof. Pricope Antoneta
Grădinița P.P. Nr.14, Tecuci

III. INFORMAŢII DE BAZĂ

Numele si prenumele preşcolarului: T.G
Domiciliul: Tecuci
Gradiniţa/Grupa: Grădiniţa P.P. nr. 14, Tecuci; Grupa mare
Domeniul de intervenţie: educaţional
Durata intervenţiei: 1 an şcolar **2022-2023**
Date despre familie: mai are o soră; locuieşte împreună cu bunica maternă; familie receptivă la sugestiile educatoarei.
Alte persoane implicate: părinţii, bunica
Intervenţia: va fi realizată de către educatoare în parteneriat cu familia

IV. STAREA ACTUALĂ A PREŞCOLARULUI

- **COMPORTAMENT COGNITIV**

- copilul are minime reprezentări despre mediul înconjurator corespunzătoare vârstei si nu are capacitatea de a observa sistematic;

- **AUTONOMIA PERSONALĂ ŞI SOCIALĂ**

- **Aria de autoservire:** carenţe în comportamente motrice (mânuire obiecte, încercuire imagini) şi în gesturile social – utile de autogospodărire (să-şi ia singur materialul didactic, să lucreze fără ajutor).

- **Aria de socializare:** este politicos cu personalul grădinitei foarte apropiat de mama şi educatoare, are uneori crize de nesiguranţă, este sociabil, colaborează cu colegii de grupă.

- **Aria comportamentelor psihomotrice**: dezvoltare fizică corespunzatoare vârstei; cunoaşte schema corporală; întampină dificultati în orientarea spaţială; are deprinderi de igienă personală şi colectivă bine formate; nu are coordonare şi stabilitate a gesturilor şi mişcărilor corespunzătoare activităţii.

- **Instrumente folosite în evaluare:** observaţiile spontane şi dirijate zilnice, fişa psihopedagogică, convorbirea individuală, probe curriculare.
- **Capacităţi – competenţe – abilităţi – lacune – nevoi:**

- Competenţe scăzute în desfăşurarea activităţilor ludice (nu respectă reguli, vorbeşte neîntrebat, nu răspunde când este solicitat);
- Toleranţă scăzută la frustrări (plânge, ţipă, dă din picioare);
- Are nevoie de feed-back pozitiv după fiecare sarcină realizată; are nevoie de afecţiune, de integrare.

- **Intervenţii, antecedente**: a beneficiat de un program de intervenţie personalizată la grupa mijlocie.

V. DERULAREA PROGRAMULUI DE INTERVENŢIE

- **Domeniul de intervenţie**: educational
  - Limbaj si comunicare
  - Cogntiv
  - Psihomotor
- **Motiv de referinţă**: reducerea dificultăţilor de învăţare prin exersarea şi dezvoltarea capacităţilor de observare şi analiză.
- **Scopul programului** de intervenţie: la sfârşitul programului preşcolarul trebuie să fie capabil să identifice, să analizeze, să discrimineze, să opereze în alte contexte cu noţiunile învăţate.
- **Obiective pe termen lung:**
  - dezvoltarea operaţiilor gândirii şi a calităţii acesteia;
  - recuperarea lacunelor datorate handicapului usor de care suferă;
  - exersarea capacitaţii de orientare spaţială şi temporală;
  - educarea comportamentului civilizat.

VI. STRUCTURA PROGRAMULUI DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

Limbă şi comunicare

Obiective	**Metode şi mijloace de realizare**	**Perioada de timp**	**Criterii de evaluare**	**Metode şi instrumente de evaluare**
Să se exprime în propoziţii scurte, coerente.	Exerciţii de exprimere; jocuri scurte de imitaţie.		Formularea de propoziţii scurte.	Întărire pozitivă
Să denumească anotimpul, să numească cel puţin două caracteristici. Să denumeasca culorile caracteristice.	Exercitii de exprimare corectă a denumirii plantelor din imaginea dată şi de identificare a culorilor regăsite la plantele prezentate; Jocuri senzoriale; ,,Ce culoare are floarea?”, ,,Arată culoarea…”		Exprimă corect denumirea anotimpului şi caracteristicile cu ajutor sau singur. Denumeşte culorile galben, alb (nonculoare), verde.	Aprecieri verbale
Să denumească părţi componente ale plantei.	Exerciţiile de identificare a părţilor plantelor; exerciţii de pronunţie.		Exprimă singur sau cu ajutor.	Aprecieri, recompense

Domeniul cognitiv

Să observe plantele din imagini . Să recunoască plantele cerute	“Jocuri: “Grădina cu flori”, “Grădina cu zarzavaturi”. Exerciţii de identificare şi recunoaştere a plantelor		Observă, recunoaşte şi numeşte cu ajutor câteva plante	Încurajări verbale, stimulente
Să recunoască culorile regăsite la plantele propuse	Exerciţii şi jocuri senzoriale: „Ce culoare are?”, „Arată culoarea..”, Ce culoare se potriveşte?”		Găseşte şi numeşte culoarea cerută singur sau cu ajutor	Aprecieri verbale
Să cunoască părţile componente ale unei plante	Observare directă, exerciţii de analiză, exerciţii de completare, jocuri: „Cine sunt eu?”, „Cum mă cheamă?”, „Unde se potriveşte?”		Repetă după educatoare, potriveşte, denumeşte singur sau cu ajutor	Apreciere pozitivă; fişă individuală de lucru

Domeniul psihomotric

Să recunoască componentele spaţiale	Exercitii de mişcare: sus-jos, pe, sub, lângă, pe etc. Jocuri: „Unde sunt?”, Arată sus-jos...”		Corectitudinea şi rapiditatea reacţiilor la comenzi; -Identificarea şi precizarea corectă a poziţiilor spaţiale ale obiectelor folosite în joc; -Recunoaşterea şi denumirea unor poziţii spaţiale ale părţilor componente ale plantelor (rădăcină,	Observarea comportamentului; Chestionarea orală pentru conştientizarea poziţiilor spaţiale; Aprecieri stimulative; întreceri

			tulpină, frunze, flori”	
Să – şi coordoneze gesturile şi mişcările pentru a reda grafic sarcina cerută.	- Exerciţii efectuate pe loc şi în deplasare cu respectarea duratei, tempoului, intensităţii. - exerciţii şi jocuri de mişcare; exerciţii pentru musculatura fină şi grosieră.		Execută corect motric la comenzile: ,,Încercuieşte floarea de sus!”, ,,Subliniază rădăcina!” etc .	Aprecieri verbale; încurajări; stimulente.

V. CONCLUZII:

Preşcolarul a reuşit să depăşească în mare parte dificultăţile de învăţare, dobândind o experienţă cognitivă superioară celei anterioare; şi-a dezvoltat motricitatea fină – încercuieşte, subliniază, cu ajutorul instrumentului de scris; nu reuşeşte să verbalizeze singur cele observate; acceptă ajutor din partea colegilor sau educatoarei.

VII. RECOMANDARI

- Reluarea unor secvenţe din planul propus anterior;
- Stimulare permanentă, activităţi complementare;
- Implicarea familiei în planurilor elaborate ulterior.

Raport individualizat elev cu număr mare de absențe

Petrache Cristina-Nicoleta
Scoala Gimnaziala Nr.3 Mangalia

I. Date de identificare:

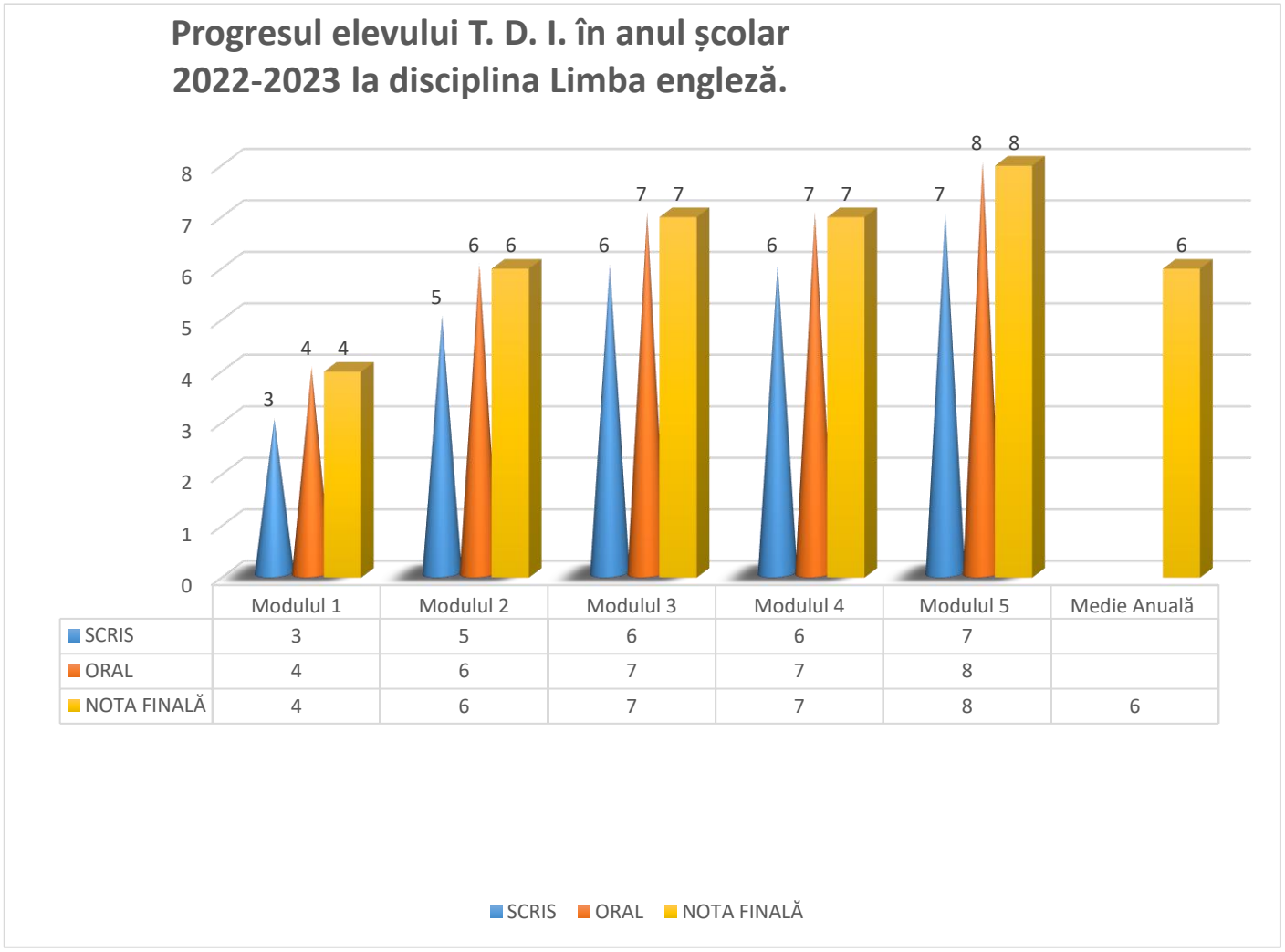
Numele elevului: T. D. I.
Prof. Limba engleză : Petrache Cristina-Nicoleta
Unitatea de învăţământ: : Scoala Gimnaziala Nr.3 Mangalia

II. Contextul scolar

Elevul T. D. I., aflat in clasa a V-a B în anul școlar 2022-2023 obișnuia să absenteze frecvent de la ore. Am discutat cu dirigintele clasei și am aflat situația familială. Face parte dintr-o familie destul de numeroasa, cu trei copii, toti trei având probleme cu absenteismul. Tatăl pleaca frecvent la muncă în străinătate, iar mama se simte depășită de responsabilitățile pe care le implică creșterea și educarea celor trei copii. Elevul repeta deja clasa a V-a, tot din cauza numeroaselor absențe nemotivate. Am considerat necesar să acord o atenție deosebită acestui elev și de aceea am urmat pașii necesari: descoperirea cauzelor pentru care elevul absentează frecvent, discuții cu profesorul diriginte, asigurarea unui climat de intercomunicare , cunoaștere, înțelegere și ajutor.

III. Rezultatele scolare ale elevului T. D. I.

La testul inițial pe care l-am aplicat clasei, elevul a avut rezultate nesatisfăcătoarea din cauza faptului că nu a fost prezent la orele de recapitulare a materiei. La oral insă, la proba de Reading, pe care a susținut-o mult mai târziu decât colegii săi, din cauza neprezentării, am descoperit că are un accent destul de bun și că s-a descurcat mult mai bine la oral. Așa că, am încercat îmbunătățirea relației profesor-elev, cultivarea încrederii în sine, prin acordarea unei note bune la oral, stimularea inițiativei prin consultarea elevului privind unele din activitățile educative, obținând astfel o motivare a frecventării școlii. Progresele nu au fost rapide și nici constante, dar prezența sa la orele de limba engleză s-a îmbunătățit ceea ce a făcut ca el să aibă un progres semnificativ la această materie.

	Modulul 1	Modulul 2	Modulul 3	Modulul 4	Modulul 5	Medie Anuală
SCRIS	3	5	6	6	7	
ORAL	4	6	7	7	8	
NOTA FINALĂ	4	6	7	7	8	6

Secvență de instruire diferențiată limba franceză

Je parle de mes amis !

Prof. Rotaru Elena-Ramona

Școala Gimnazială Nr. 3 Mangalia

Clasa: a VIII-a

Diagnostic logopedic: tulburare de învățare,(dislexie, discalculie, dislalie), întârziere mentală ușoară (QI – 65% (- / + 5)

Materiale didactice: planșe cu seturi de cuvinte, fișe de lucru

Metode și instrumente folosite: explicația, exercițiul, aprecieri stimulative, fișe de lucru

Obiectiv: Formarea deprinderii de înțelegere și de producere de mesaje scrise și orale din vocabularul prieteniei

Lecția : Je parle de mes amis !

Unitatea I : Amis pour la vie

Manual Booklet, franceză L2

Greșeli frecvente:

- nu poate realiza decât sarcini foarte simple, cu ajutor
- dificultăți în fixarea materialului informativ
- atenția este instabilă, fluctuantă, capacitate redusă de concentrare a atenției
- deficiențe / tulburări ale limbajului și comunicării
- are probleme cu înțelegerea mesajului scris
- produce mesaje simple doar cu ajutor
- dificultăți în finalizarea sarcinii independent
- dificultăți în utilizarea și înțelegerea limbajului

1. Conținuturile selectate din lecția aleasă

Vocabular : Lexicul prieteniei, câteva trăsături de caracter

Gramatică : Prezentul verbului ÊTRE – forma afirmativă și negativă. Adjective calificative – 6 pentru trăsături pozitive, 6 pentru trăsături negative

2. Competente vizate

Competențe generale

Receptarea de mesaje scrise simple

Redactarea de mesaje simple în situații de comunicare uzuală

Competențe specifice

Identificarea unor detalii dintr-un text scurt în contexte cunoscute / previzibile

Redactarea de mesaje simple în situații de comunicare uzuală

3. Metode și tehnici didactice alese, prin raportare la conținuturi și la specificul elevului

Strategii folosite în realizarea obiectivelor: observația, explicația, efectuarea prin imitație

4. Prezentarea materialelor didactice utilizate în predare

Exercițiu de identificare a informațiilor corecte / false dintr-un text scurt pe tema vizată

Salut ! Je suis Carla. Je veux vous parler de ma meilleure amie. Elle s'appelle Michelle, elle a 13 ans et habite à Paris. Michelle est une fille très sympa, positive et souriante. Selon moi, elle n'a pas de défauts ! On n'est à la même école, mais on se voit presque tous les jours. Elle connaît toute ma vie, je lui dis tout ! Je peux compter sur elle dans n'importe quelle circonstance. Le week-end on sort ensemble pour partager de beaux moments, on sort en ville pour voir un film ou un spectacle avec d'autres amis. La danse c'est notre passion commune, on adore danser ! Michelle a un frère, Pierre qui ne lui ressemble pas ! Pierre est méchant et désagréable, c'est pour cela qu'il n'a pas d'amis. En plus, il n'est pas sérieux !

a. Frai ou faux ?

	VRAI	FAUX
Michelle et Carla sont à la même école		
Elles se rencontrent seulement le week-end		
Michelle est une fille positive		
Leur passion commune est la danse		
Les deux filles n'aiment pas les spectacles		
Pierre est le frère de Michelle		
Pierre est une personne très sympa, comme sa sœur		

b. Réponds aux questions :

- Comment est Michelle ?
- Comment est Pierre ?

Exercițiu de grupare a vocabularului vizat – adjective calificative care desemnează trăsături de caracter pozitive / negative

Classe les mots donnés dans les deux colonnes

Amusant, e Désordonné, e Calme Egoïste Impoli, e

Poli,e dur, e Organisé, e timide intelligent, e insensible sociable

QUALITÉS +	DÉFAUTS -

Exercițiu de asociere . Asocierea unor fraze scurte cu trăsături de caracter învățate în exercițiul anterior

Utilise les adjectifs ci-dessus pour compléter les phrases

a. Mon amie me fait rire beaucoup. Elle est très .....
b. Mon frère n'aime pas s'énerver. Il est toujours très .....
c. Mon cousin garde tout pour lui. Il est .....
d. Claire n'aime pas le désordre. Elle est très .....

Exercițiu de alegere multiplă

Choisis la réplique convenable

a. Léa est amusante

- Elle fait rire ses amis
- Elle est une bonne élève

b. Jaques est timide

- Il ne parle pas avec les personnes qu'il ne connaît pas
- Il parle avec tout le monde

c. Elle est intelligente

- Elle comprend vite, elle donne de bonnes réponses
- Elle n'aime pas travailler

Evaluare. Exercițiu de producere de mesaje scrise și orale. Cu sprijinul profesorului, eleva alege cel puțin 3 calități pentru a prezenta un prieten / o prietenă. Va fi folosită o grilă pe care să o completeze și va avea cartonașe cu adjectivele învățate. Apoi cu ajutorul fișei, va participa la o interacțiune orală. Profesorul va ajuta permanent eleva cu întrebări care să o ghideze (ex. Tu as un ami / une amie? Il / Elle s'appelle comment? Comment est-il / elle?).

Mon ami,e

NOM	
VILLE	
QUALITÉS	
DÉFAUTS	
PASSIONS COMMUNES	

PROGRAM DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

Profesor Huzum Anton Alin

Școala Gimnazială ”Dimitrie Sturdza” Tecuci, Jud.Galați

NUMELE ȘI PRENUMELE ELEVEI : P.V
DATA ȘI LOCUL NAȘTERII:
DOMICILIUL: Tecuci
ȘCOALA/ INSTITUȚIA : Şcoala Gimnazială ‘’Dimitrie Sturdza ‘’, Tecuci
ECHIPA DE LUCRU: profesor –Huzum Anton Alin
Invățător – D.M
Părinte -P.G
PROBLEMELE CU CARE SE CONFRUNTĂ COPILUL/ ELEVUL/TÂNĂRUL (rezultatele evaluării complexe)(din fișa psihopedagogică, din Certificatul de Orientare Școlară și din recomandările COSP)

- INTERVENŢII ANTECEDENTE : eleva a primit sprijin şi anul trecut
- PSIHODIAGNOSTIC : deficienţă mental uşoară
  Diagnostic logopedic : dislalie, rinolalie

REZULTATELE EVALUĂRII COMPLEXE :

- *Diagnostic psihologic*: dizabilitate mintală uşoară.
- *Diagnostic psihopedagogic*: dislalie, tulburări de achiziţie şcolară, nu face faţă cerinţelor educaţionale, adaptare inferioară la cerinţele programei şcolare pentru clasaa II-a şi a curriculumului.
- *Din punct de vedere socio-familial :*este bine integrat în colectivul clasei, are o atitudine preponderant pozitivă, orientată spre oameni .

- RECOMANDAREA COMISIEI PENTRU PROTECŢIA COPILULUI
  -Curriculum adaptat cu profesor de sprijin , plan de intervenţie personalizat.

PRIORITĂȚI PENTRU PERIOADA (se specifică intervalul de timp):

- Anul școlar 2022-2023
- Achiziționarea cunoștințelor de specialitate
- Facilitarea integrării la nivelul colectivului de elevi

STRUCTURA PROGRAMULUI DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Obiective	Conținuturi	Metode și mijloace de realizare	Perioada de intervenție	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode și instrumente de evaluare
Domeniul cognitiv -dezvoltarea calităților atenției,memoriei,aspect-elor intuitive ale gandirii,creativității (motrice),originalitate	*Elemente de organizare a activităților practice sportive :* -formaţii de adunare în linie pe un rând -formaţii de adunare în linie pe două rânduri formaţie de deplasare în coloană câte unul şi câte doi; - alinierea în linie şi în coloană; - întoarceri prin săritură, la stânga şi la dreapta;	Demostrația Explicația Observarea și tematica a activității elevului	Permanent pe parcursul fiecărui modul	Să dezvolte atenţia,memori a aspectelor intuitive ale gandirii,create-vităţii motrice,origi-nalitate.	jocuri
Domeniul Psihomotor - dezvoltarea coordonării senzoriomotorii normale; - dezvoltarea echilibrului static sidinamic;	-îndemânarea în acţiuni motrice individuale;	Demostrația Explicația	Permanent, pe parcursul procesului didactic	Dezvoltarea calităţii motrice-îndemanarea	Jocuri

	-îndemânarea în acţiuni motrice pe perechi				
Social-afectiv -educarea atitudinilor,convingerilor,sentimentelor morale(fair-play),respect,colaborare,prietenie,intr-ajutorare	-jocuri,stafete si intreceri sportive	Demonstratia Explicatia	Permanent, pe parcursul procesului didactic	Cresterea interesului fata de	Participarea activa la activitatile sportive.
Comunicare şi limbaj - Să-și dezvolte abilitățile de comunicare; Activarea șidezvoltarea limbajului, utilizarea lui adecvată în situații concrete.	Incurajarea exprimării libere a ideilor, opiniilor personale	Conversația Dialogul Explicatia	Toată perioada	Exprimarea orală	Feed-back pozitiv constant Evaluarea cunostințelor prin note si aprecieri verbale
Autonomie personală Să cunoască și să recunoască unele reguli de comportare civilizată; Să răspundă adecvat (atât verbal și comportamental la ceea ce i se spune/cere); Să participe la activități sportive extrascolare	Cunoaște regulile de comportament și participă la activități	Lucrul în echipă	Periodic, pe parcursul fiecărui modul	Asimilarea cunoștințelor la nivel optim	Autoevaluarea

EVALUAREA PERIODICĂ

- ***Obiective realizate***

-Utilizează, fără sprijin, materialele/ instrumentele necesare de lucru
-Dispoziţie afectivă predominant pozitivă
-Dezvoltă, cu uşurinţă, relaţii interpersonale
- Prezintă interes faţă de apartenenţa la grup
- Dezvoltarea capacităţii de receptare şi transmitere a mesajului oral

- ***Dificultăți întâmpinate***
  - Memorie de scurtă durată (până la 3 elemente)
  - Dificultăţi de concentrare şi atenţie

- ***Metode cu impact ridicat:***

➔ Pozitiv-: stimularea afectivă,valorizarea, acordarea de sarcini (transportul materialelor didactice, pozitionarea acestora pe teren);
➔ Negativ : mustrarea,dezaprobarea

Revizuirea programului de intervenție educațional – terapeutică (în funcție de rezultatele evaluărilor periodice)

- Interventia – domeniul cognitiv si psihomotor

Recomandări particulare

- Curriculum adaptat cu profesor de sprijin , plan de intervenţie personalizat

Rolul și modul de implicare a părinților în program

- Mama este interesată, fiind evident preocuparea faţa de evoluţia psihopedagogică a elevei.

TEST adaptat pentru elev(i) cu CES

Prof. Tapalagă Mihaela
Colegiul Tehnic ”Petru Mușat” Suceava

Disciplina: MIV_Sisteme de servire

Conținutul vizat: Debarasarea

Timp de lucru: 40 min

Se acordă 20 p din oficiu

I. Alegeți varianta de răspuns corectă pentru itemii de mai jos: (20p)

1. Debarasarea se efectuează:

a) doar atunci când consumatorii s-au ridicat de la masă pentru a părăsi salonul;

b) ori de câte ori este nevoie;

c) doar la terminarea programului unității.

2. Tacâmurile se debarsează astfel:

a) se așază tacâmurile încrucișat pe farfurie și se ridică simultan, pe partea stângă;

b) se ridică mai întâi tacâmurile și apoi farfuria;

c) se așază tacâmurile cu mânerele paralel pe farfurie și se ridică simultan, pe partea dreaptă.

3. Obiectele de inventar se debarasează:

a) unele pe partea dreaptă, altele pe partea stângă;

b) doar pe partea dreaptă;

c) doar pe partea stângă.

4. Debarasarea obiectelor de inventar la două farfurii se face:

a) când sunt multe farfurii de debarasat și resturile alimentare sunt în cantități mai mari;

b) când se ridică două sau mai multe farfurii, iar resturile alimentare sunt puține;

c) la alegerea lucrătorului.

II. Răspundeți cu A pentru enunțurile adevărate și cu F pentru enunțurile false. (24p)

1. Pe partea stângă se debarsează paharele, olivierele și salatierele.
2. Farfuriile și tacâmurile se debarasează simultan.
3. Sistemul de debarasare la trei farfurii constă în debarasarea a trei farfurii deodată.
4. La debarasarea la trei farfurii, resturile alimentare se colectează în farfuria nr. 2.
5. Scrumierele se schimbă atunci când sunt pline.
6. Fețele de masă utilizate se strâng în legături de câte zece.

7. Timpul de debarasare poate fi cât mai îndelungat.
8. Debarsarea se efectuează de către șeful de sală.

III. Descoperă 9 cuvinte (pe orizontală- de la stânga la dreapta, sau pe verticală - de sus în jos) ce denumesc obiecte de inventar întâlnite în sălile de servire ce trebuie debarasate după consumarea unor preparate și/sau băuturi ori după plecarea consumatorilor. (36p)

A	O	L	I	V	I	E	R	E	B	C	F	A
Z	C	I	V	V	B	A	A	B	C	C	A	C
A	A	N	A	P	R	O	A	N	E	A	R	A
B	B	G	N	B	B	N	Z	B	A	N	F	A
A	F	U	R	C	U	L	I	Ț	E	A	U	Z
S	C	R	U	M	I	E	R	E	N	I	R	B
N	A	I	A	N	C	U	Ț	I	T	E	I	A
F	E	Ț	E	D	E	M	A	S	Ă	N	I	B
B	A	E	B	Z	I	O	I	B	I	I	S	P
N	Z	M	N	P	Z	L	N	B	B	M	U	B
B	P	B	M	B	M	T	P	M	M	Z	P	M
P	C	E	Ș	T	I	O	B	R	N	R	O	P
B	B	M	N	R	M	N	P	B	M	B	R	B
Z	M	N	Z	P	A	H	A	R	E	P	T	Z

Barem de corectare și notare:

I. 1. b); 2. c); 3. a); 4. b). (20 p)

Pentru fiecare răspuns corect se acordă 5p. (5 p x 4 = 20 p)

Pentru răspuns incorect sau lipsa acestuia 0p.

II. 1. F; 2. A; 3. F; 4. A; 5. F; 6. A; 7. F; 8. F. (24 p)

Pentru fiecare răspuns corect se acordă 3 p. (3 p x 8 = 24 p)

Pentru răspuns incorect sau lipsa acestuia 0 p.

III. oliviere, linguriță, farfurii suport, cuțite, furculițe, fețe de masă, cești, pahare, scrumiere, molton, naproane (36 p)

Pentru oricare cuvânt identificat corect se acordă 4 p (maxim 4 p x 9 = 36 p)

Pentru răspuns incorect sau lipsa acestuia 0p.

*Notă: Pentru calcularea notei finale punctajul obținut se împarte la 10.

Fișă de lucru

Bărbat -Barbu Adelina Iulia
Școala Gimnazială Nr.2 Comarnic

Disciplina :limba și literatura romana

Se dă textul :

Marcel, este un copil din clasa I .**El** este un **băiețel unic** si **foarte timid** .De aceea ceilalți copii nu îl implică și pe el în jocurile lor. **Râd** de el și **fac** tot felul **glume** pe seama lui .

- Răspunde la întrebări:

a)Cum este Marcel ?
b)In ce nu îl implica colegii pe Marcel?
c)Ce le-ai spune colegilor lui Marcel ?
d) Ce personaj ai vrea sa fii din textul de mai sus ?(Marcel sau unul dintre colegi) Motivează răspunsul !

- Alcătuiește enunțuri cu următoarele cuvinte:unic, implicare, empatie.
- Scrie doua sinonime pentru cuvântul ,,unic”.
- Găsește antonimele cuvintelor:timid, unic, implicat.
- Găsește cuvântul alintat din text.
- Scrie 5 asemănări și 5 deosebiri între tine și un coleg de clasă .
- Analizează morfologic cuvintele îngroșate din text.
- Realizează un afiș pe tema ,,Fiecare copil contează!”
- Realizează un dialog între tine și un băiețel de altă naționalitate care vorbește foarte bine și în limba română.
- Imagineaza-ti că au trecut douăzeci de ani, iar Marcel a devenit adult.Ce meserie crezi ca are?Motivează răspunsul!

PLAN DE MODELARE COMPORTAMENTALĂ

AN ȘCOLAR 2023-2024

Prof. Ion Axenia Simona
Grădinița cu Program Prelungit ”Stp by Step”

Grădinița cu Program Prelungit ”Step by Step”, Galați

Grupa: Mijlocie

Beneficiar: G. Ș.

Cadre didactice: prof. Ion Axenia Simona

Psiholog școlar: Prof. C. V.

Director: Prof. P.G.

APLICAREA PROGRAMULUI

Încă de la implementarea programului ne putem aștepta ca unele comportamente să escaladeze, ca reacție la schimbare.

Se va solicita părinților lui G. Ș. o colaborare autentică cadre didactice - părinți, listând beneficiile acestui program.

Comportamente vizate pentru fiecare domeniu de dezvoltare în parte (vor fi afișate și reamintite la începutul fiecărei activități):

Reguli comportamentale în imagini (pictograme afișate pe mobilierul grupei):

1. Rămân pe scaun în timpul activității.
2. Ascult cu atenție când cineva vorbește, fără să întrerup.
3. Ridic mâna când am ceva de spus și aștept să fiu numit.

Consecințe pozitive cunoscute de la începutul activității (respectarea regulilor):

1. Primesc recompensa dulce (bomboana).
2. Pot ajuta la împărțitul materialelor etc. (sarcini clar stabilite de la începutul fiecărei activități).
3. Pot primi timp suplimentar pentru joacă.
4. Pot alege activități preferate.

Consecințe negative cunoscute de la începutul activității (nerespectarea regulilor – după trei abateri tolerabile/ușoare pentru care primesc atenționare):

1. Nu primesc recompensa dulce (bomboana).
2. Time out – un minut pentru fiecare an împlinit în parte din momentul în care m-am liniștit (5 ani=5 minute) fără ca cineva să vorbească în acest timp cu mine. La locul de Time out va fi pus un afiș

colorat cu Broscuța țestoasă Tobias pentru a mă ajuta să exersez respirația corectă (ajută la calmarea mea).

Comportamente vizate în timpul Activităților Liber Alese (ALA)

Reguli comportamentale în imagini:

1. Împărțim jucăriile.
2. Îmi aștept rândul pentru a primi o anumită jucărie sau aleg un/o alt/ă joc/jucărie.
3. Strângem jucăriile.
4. Folosim cuvintele magice/fermecate/frumoase: Te rog!, Mulțumesc!, Iartă-mă!, Îmi pare rău!

Consecințe pozitive cunoscute de la începutul activității (respectarea regulilor):

5. Mă joc!
6. Primesc recompensa dulce (bomboana).
7. Pot ajuta la sarcini clar stabilite de la începutul ALA.

Consecințe negative cunoscute de la începutul activității (nerespectarea regulilor – trei abateri):

1. Time out – un minut pentru fiecare an împlinit în parte din momentul în care m-am liniștit (5 ani=5 minute) fără ca cineva să vorbească în acest timp cu mine. La locul de Time out va fi pus un afiș colorat cu Broscuța țestoasă Tobias pentru a mă ajuta să exersez respirația corectă (ajută la calmarea mea).
2. Pierd ocazia de a mă juca și voi rămâne pe scaun să privească la ceilalți cum se joacă.

În prima lună de la aplicarea Planului de Modelare Comportamentală ne așteptăm ca G. Ș. să respecte două reguli din trei dintr-o zi întreagă.

După prima lună de la aplicarea Planului de Modelare Comportamentală, ne așteptăm ca G. Ș. să respecte toate regulile pro-sociale cu mici abateri naturale și specifice vârstei preșcolare.

FORMULAR DE APLICAȚIE

MINI-PROIECTE DE PRACTICĂ

Adela Strifler
Școala Gimnazială ”Mihai Veliciu ” Șepreuș, județul Arad

B. INFORMAȚII DESPRE PROIECTINFORMAȚII

B.1.TITLUL PROIECTULUI	**DIFERIȚI….DAR ÎMPREUNĂ**
B.2. Priorități orizontale în care se încadrează proiectul: (*bifaţi categoria în care se încadrează proiectul dumneavoastră)*	☐ Dezvoltarea de competențe care să faciliteze dezvoltarea personală și inserția socio-profesională; in acest context, mini-proiectele trebuie sa aiba la baza Planul individual de dezvoltare profesionala; ☐ Promovarea, valorizarea și incluziunea diversității; ☐ **Acces și egalitate de șanse la educație;** ☐ **Alternative, oportunități educaționale și practici educative inovative în era digitală;** ☐ Dezvoltare sustenabilă; ☐ Cetățenia activ-participativă în societatea cunoașterii
B.3 Domenii tematice în care se încadrează proiectul: (*bifaţi cel puțin două categorii în care se încadrează proiectul dumneavoastră)*	☐ Dezvoltarea competențelor transversale; ☐ Dezvoltarea gândirii critice, globale și globalizatoare; ☐ Dezvoltarea abilităților practice și de viață independentă; ☐ Învățarea socio-emoțională; ☐ Practici educaționale colaborative și inovative în mediile digital și non-digital; ☐ **Practici educaționale inclusiv-integrative și de tranziție între diferitele etape de școlarizare;** ☐ Valorificarea patrimoniului local/regional ca punte între generații si promovarea dialogului intercultural/inter-generatii; ☐ Educație financiară; ☐ Educatie pentru o viata sanatoasa si protectia mediului inconjurator; ☐ **Educatia pentru cetatenia democratica si drepturile omului;**
B.4. Durata proiectului: (durata se va exprima	Nr luni 6 LUNI

în număr de luni)	

C. REZUMATUL PROIECTULUI

Prezentaţi următoarele elemente ale proiectului dumneavoastră:

Obiectivul general al proiectului

Depăşirirea barierelor de comunicare create de limbă, comportament şi culturi diferite.

Activităţile propuse, în ordinea în care se vor desfăşura

1. a. Titlul activităţii: *Să ne cunoaştem-cine sunt eu?*
   b. Data/perioada de desfăşurare: Februarie -
   c. Locul desfăşurării: Școala Gimnazială ” Mihai Veliciu ” Șepreuș (fizic și on-line)
   d. Participanţi (elevi, cadre didactice)
   e. Descrierea pe scurt a activității: Profesorii / dirigintele vor explica elevilor proiectul la care vor lua parte. Fiecare elev din clasă va primi mailul unui alt elev dintr-o altă clasa de învăţământ şi pentru o perioadă de o lună de zile, săptămânal, vor trimite mailuri persoanei respective în care se vor prezenta.

2. a. Titlul activităţii: *Copil ca tine sunt şi eu …*
   b. Data/perioada de desfăşurare: Martie
   c. Locul desfăşurării: Unitatea de învăţământ
   d. Participanţi (elevi, cadre didactice)
   e. Descrierea pe scurt a activității: Întâlnirea celor trei grupuri de elevi cu ocazia workshop-ului intitulat *„Diferiţi dar împreună”* organizat într-una dintre cele trei clase de învăţământ implicate în proiect. Elevii vor realiza şi prezenta diferite materiale pregătite pentru această etapă a proiectului.
Vor avea loc activităţi distractive (jocuri, concursuri de cultură generală și competiții sportive); organizarea unei expoziţii cu lucrările pe tema interculturalităţii. Realizarea şi înmânarea unor felicitări pentru colegii parteneri;

3. a. Titlul activităţii: *Eu şi comunitatea din care fac parte*
   b. Data/perioada de desfăşurare: Aprilie - Mai
   c. Locul desfăşurării: Unitatea de învăţământ, satul natal
   d. Participanţi (elevi, cadre didactice, comunitate locală)
   e. Descrierea pe scurt a activității: Elevii vor colectarea într-un ciorchine date despre satul natal. Vor realiza fotografii reprezentative (puncte de atracţie) cu satul natal. Vor purta discuţii despre populaţia localităţii natale precum și despre evenimentele politico-sociale care au marcat istoria comunei natale (Rebeliunea din 1949) cu bunicii (bătrânii satului), profesorul de istorie, cu primarul şi preotul satului natal – trecerea în revistă a etniilor care convieţuiesc împreună .Vor realiza un album electronic al claselor şi al localităţii precum şi al obiceiurilor locale (Florii și Paşte) cu care se vor prezenta elevii la prima întâlnire cu partenerii.

4. a. Titlul activităţii: *Hai-Hui prin România!*
   b. Data/perioada de desfăşurare: Iunie
   c. Locul desfăşurării: Șepreuș
   d. Participanţi (elevi, cadre didactice)
   e. Descrierea pe scurt a activității: Vizitarea localitatii Șepreuș: Vizitarea Bisericilor existente în comună, vizită la crescătoria de fazani din pădurea Șepreuș, vizită Biserica Greco-Catolică din pădurea Șepreuș (care are o istorie aparte și reprezintă un punct de atracție turistică)

Rezultate aşteptate :

. – Rezultate calitative și cantitative aşteptate ca urmare a implementării proiectului**:**
- stabilirea unor relaţii de prietenie şi cooperare între toţi copiii;
- înţelegerea de către toţi copiii, că indiferent de zona în care locuiesc, de naţionalitate sau de religie, trebuie să fie prieteni şi sunt egali în drepturi;
- părinţii copiilor să înţeleagă că împreună pot construi o lume în care copiii se pot bucura de copilărie în pace şi prietenie.
- schimb real de experienţă între cadrele didactice implicate în proiect;

Indicatori şi modalităţi de monitorizare şi evaluare ale rezultatelor proiectului

Modalităţi de monitorizare şi de evaluare ale proiectului:

Evaluarea se realizează pe întreg parcursul proiectului. Deoarece acest proiect urmăreşte în primul rând să dezvolte valori şi atitudini, evaluarea este formativă. Copiii primesc permanent feedback de la cadrele didactice, ceea ce le permite să-şi dezvolte continuu şi armonios abilităţile. Evaluarea formativă este completată de o evaluare sumativă care va avea loc în luna iunie odată cu desfăşurarea workshop-ului.

O vom face prin:

- realizarea unor materiale în format electronic al lucrărilor realizate pe perioada desfăşurării proiectului;
- lansarea pe sit-ul şcolii a proiectului desfăşurat în comun;
- fotografii;
- portofolii realizate de fiecare clasă participantă la proiect;
- realizarea unor prezentări în PowerPoint cu activităţile desfăşurate;
- realizarea unor CD-uri care să cuprindă activitatea desfăşurată în cadrul proiectului;
- chestionarea orală.

D. PREZENTAREA PROIECTULUI

D.1. Scrieţi obiectivul general ale proiectului.

Depăşirirea barierelor de comunicare create de limbă, comportament şi culturi diferite.

D.2. Scrieţi obiectivele specifice ale proiectului

O1 - realizarea intercunoaşterii elevilor, prin intermediul produselor activităţilor desfăşurate de fiecare clasă de copii în parte;

O2 –descrierea trăsăturilor caracteristice ale grupurilor etnice (majoritare şi minoritare) care trăiesc pe teritoriul localităţii lor: denumire, limbă vorbită, cultură, literatură, religie, folclor, tradiţii culinare, etc.;

O3 – formarea unui comportamnet civic adecvat.

D.3. Descrieţi grupul ţintă căruia i se adresează proiectul

Grupul ţintă este format din elevii claselor a III-a, a IV-a si a VII-a, elevii celor trei clase implicate în proiect. Cadrele didactice implicate sunt profesori învățământ primar și dirigintele celor trei clase precum şi alţi profesori ai unităţilor de învăţământ.

Beneficiarii direcţi ai proiectului sunt elevii şi profesorii iar cei indirecţi –părinţii.

D.4. Descrieţi activităţile utilizând pentru fiecare activitate fişa de mai jos

Activitatea nr 1 .:
Titlul activităţii: *Să ne cunoaştem-cine sunt eu?*
Tipul activităţii: activități de informare

Data/perioada de desfăşurare: februarie 2022
Locul desfăşurării: Școala Gimnazială ” Mihai Veliciu ” Șepreuș
Numărul de participanţi pentru fiecare categorie (elevi, cadre didactice, parinti, reprezentanti ai comunitatii etc): 33 elevi
Responsabil: Prof. înv. primar, Pârlog Florica, Prof. înv. primar Strifler Adela, Diriginte Prof. Ed. Fizică și sport Purtan Dragoș Bogdan
Beneficiari: elevii claselor a III-a, a IV-a și a VII-a.
Mijloace: chestionare, prezentare ppt, fișă de lucru – ” Cine sunt eu ?”
Modalităţi de evaluare: interpretarea chestionarelor
Descrieţi pe scurt activitatea, în cel mult 5-10 rânduri:
Profesorii / dirigintele vor explica elevilor proiectul la care vor lua parte. Fiecare elev din clasă va primi mailul unui alt elev dintr-o altă clasa de învăţământ şi pentru o perioadă de o lună de zile, săptămânal, vor trimite mailuri persoanei respective în care se vor prezenta.

Activitatea nr 2.:
Titlul activităţii: *Copil ca tine sunt şi eu …*
Tipul activităţii: întâlnire de lucru
Data/perioada de desfăşurare: martie 2022
Locul desfăşurării: În cadrul unității de învățământ (curtea școlii, terenul de sport)
Numărul de participanţi pentru fiecare categorie (elevi, cadre didactice, parinti, reprezentanti ai comunitatii etc): 33 elevi
Responsabil: echipa de proiect
Beneficiari: elevii claselor a III-a, a IV-a și a VII-a.
Mijloace: Concursuri de cultură generală, jocuri și întreceri sportive;
Modalităţi de evaluare:înterpretarea rezultatelor concursurilor, oferirea unor diplome și medalii câștigătorilor
Descrieţi pe scurt activitatea, în cel mult 5-10 rânduri:
Întâlnirea celor trei grupuri de elevi cu ocazia workshop-ului intitulat „Diferiţi dar împreună” organizat într-una dintre cele trei clase de învăţământ implicate în proiect. Elevii vor realiza şi prezenta diferite materiale pregătite pentru această etapă a proiectului.
Vor avea loc activităţi distractive (jocuri, concursuri de cultură generală și competiții sportive); organizarea unei expoziţii cu lucrările pe tema interculturalităţii. Realizarea şi înmânarea unor felicitări pentru colegii parteneri;

Activitatea nr 3.:
Titlul activităţii: ***Eu şi comunitatea din care fac parte***
Tipul activităţii: elaborare și editare de materiale
Data/perioada de desfăşurare: aprilie- mai 2022
Locul desfăşurării: localitatea natală, arhiva primăria, lăcașele de cult, obiective turistice din localitate
Numărul de participanţi pentru fiecare categorie (33 elevi, 5 cadre didactice,10 parinti, reprezentanti ai comunitatii etc):
Responsabil: echipa de proiect
Beneficiari: elevii claselor a III-a, a IV-a și a VII-a.
Mijloace: monografia Șepreușului, prelegeri cu bătrânii satului, primarul, profesorul de istorie, preot, pastorii.
Modalităţi de evaluare:concurs pe teme istorice, oferirea unor diplome câștigătorilor
Descrieţi pe scurt activitatea, în cel mult 5-10 rânduri:
Elevii vor colectarea într-un ciorchine date despre satul natal. Vor realiza fotografii reprezentative (puncte de atracţie) cu satul natal. Vor purta discuţii despre populaţia localităţii natale precum și despre evenimentele politico-sociale care au marcat istoria comunei natale (Rebeliunea din 1949) cu bunicii (bătrânii satului), profesorul de istorie, cu primarul şi preotul satului natal – trecerea în revistă a etniilor care convieţuiesc împreună .Vor realiza un album electronic al claselor şi al localităţii precum şi al obiceiurilor locale (Florii și Paşte) cu care se vor prezenta elevii la prima întâlnire cu partenerii.

Activitatea nr : 4
Titlul activităţii: ***Hai-Hui prin România!***
Tipul activităţii: întâlnire de lucru
Data/perioada de desfăşurare:iunie 2022
Locul desfăşurării:comuna Șepreuș,padurea comunei Șepreuș, crescătoria de fazani, unități de producție și comerciale
Numărul de participanţi pentru fiecare categorie : 33 elevi, 5 cadre didactice, 3 parinti,
Responsabil: echipa de proiect
Beneficiari: claselor a III-a, a IV-a și a VII-a.
Mijloace: vizite, discuții, drumeții, observarea sistematică
Modalităţi de evaluare: observarea sistematică, impresii
Descrieţi pe scurt activitatea, în cel mult 5-10 rânduri:
Vizitarea localitatii Șepreuș: Vizitarea Bisericilor existente în comună, vizită la crescătoria de fazani din pădurea Șepreuș, vizită Biserica Greco-Catolică din pădurea Șepreuș (care are o istorie aparte și reprezintă un punct de atracție turistică)

Diagrama Gantt

Nr. crt.	*Obiectiv specific*	*Activitate*	*Luna 1*	*Luna 2*	*Luna 3*	*Luna 4*	*Luna 5*	*...*	*Responsabili*
1.	***O1***	***Să ne cunoaştem-cine sunt eu?***							*Echipa de proiect : Prof.înv. primar, Pârlog Florica Prof.înv. primar, Strifler Adela, Prof. Ed. Fizică și sport Purtan Dragoș Bogdan*
2.	***O1, O2***	***Copil ca tine sunt şi eu …***							*Echipa de proiect : Prof.înv. primar, Pârlog Florica Prof.înv. primar, Strifler Adela, Prof. Ed. Fizică și sport Purtan Dragoș Bogdan*
3.	***O2***	***Eu şi comunitatea din care fac parte***							*Echipa de proiect : Prof.înv. primar, Pârlog Florica Prof.înv. primar, Strifler Adela, Prof. Ed. Fizică și sport Purtan Dragoș Bogdan*
4.	***O2, O3***	***Hai-Hui prin România!***							*Echipa de proiect : Prof.înv. primar, Pârlog Florica Prof.înv. primar, Strifler Adela, Prof. Ed. Fizică și sport Purtan Dragoș Bogdan*

D.5. Descrieţi rezultatele aşteptate ca urmare a implementarii proiectului

- stabilirea unor relaţii de prietenie şi cooperare între toţi copiii;
- înţelegerea de către toţi copiii, că indiferent de zona în care locuiesc, de naţionalitate sau de religie, trebuie să fie prieteni şi sunt egali în drepturi;
- părinţii copiilor să înţeleagă că împreună pot construi o lume în care copiii se pot bucura de copilărie în pace şi prietenie.
- schimb real de experienţă între cadrele didactice implicate în proiect;

D.6. Prezentaţi modalitatea de monitorizare şi de evaluare a rezultatelor proiectului

Evaluarea se realizează pe întreg parcursul proiectului. Deoarece acest proiect urmăreşte în primul rând să dezvolte valori şi atitudini, evaluarea este formativă. Copiii primesc permanent feedback de la cadrele didactice, ceea ce le permite să-şi dezvolte continuu şi armonios abilităţile. Evaluarea formativă este completată de o evaluare sumativă care va avea loc în luna iunie odată cu desfăşurarea workshop-ului.

O vom face prin:

- realizarea unor materiale în format electronic al lucrărilor realizate pe perioada desfăşurării proiectului;
- lansarea pe sit-ul şcolii a proiectului desfăşurat în comun;
- fotografii;
- portofolii realizate de fiecare clasă participantă la proiect;
- realizarea unor prezentări în PowerPoint cu activităţile desfăşurate;

Nr.crt.	**Rezultate**	**Indicator de realizare**	**Instrumente de evaluare / monitorizare**
1.	Dezvoltare sentimentelor de patriotism și interculturalitate elevilor implicați, relizate prin exerciții de autocunoaștere;		
2.	Achiziționarea unor materiale didactice necesare desfășurării activității didactice într-un mediu ambiental		
3.	Portofolii realizare de către grupul țintă din fiecare clasă participantă la proiect;		
4.	Cultivarea deprinderilor socio-culturale; Reducerea absenteismului școlar ;		

D.7. Prezentaţi indicatorii proiectului

- ✓ Achiziționarea jocurilor didactice (calendarul naturii destinat întâlnirii de dimineață);
- ✓ Desfășurarea activităților planificate;
- ✓ Afișe / postere realizate de elevi;
- ✓ Chestionare elevi / părinți;
- ✓ Poze;
- ✓ Articol revista școlii și pressa locală ;

D.8. Arătaţi care sunt beneficiarii direcţi şi indirecţi ai proiectului

Beneficiarii direcți – elevii școlii, cadrele didactice
Beneficiarii indirecți – părinții și comunitatea

D.9. Descrieţi impactul estimat al implementării proiectului asupra grupului ţintă (elevi, cadre didactice, autorităţi locale, comunitatea locală etc), asupra şcolii şi asupra partenerilor

Acest proiect reprezintă o investiție benefică în viața copiilor, deoarece proiectul promovează conduita pozitivă a copilului spre sociabilitate, cunoaștere reciprocă, dezvoltarea sentimentelor de interculturalitate, multiculturalitate și apartenență.

D.10. Arătaţi cum veţi asigura sustenabilitatea după încheierea proiectului

Proiectul **DIFERIȚI …DAR ÎMPREUNĂ** va fi promovat şi susţinut prin implicarea partenerilor, luându-se în calcul inclusiv, scrierea altor proiecte care vizează aceeaşi temă. Proiectul se poate extinde și pe parcursul anilor școlari următori.

Nr crt	Activitatea	Data	Loc de desfasurare	Participanti	Responsabili
1	Continuarea activității de intercunoaștere prin: concursuri, vizite, chestionare, serbări ;	lunar	Unitatea de învățământ Comunitatea locală	Elevi, cadre didactice, părinți	*Echipa de proiect : Prof.înv. primar, Pârlog Florica Prof.înv. primar, Strifler Adela, Prof. Ed. Fizică și sport Purtan Dragoș Bogdan*
2	Organizarea unor concursuri de cultură generală și intercunoaștere	lunar	Unitatea de învățământ Comunitatea locală	Elevi, cadre didactice, părinți	*Echipa de proiect : Prof.înv. primar, Pârlog Florica Prof.înv. primar, Strifler Adela, Prof. Ed. Fizică și sport Purtan Dragoș Bogdan*
3	Organizarea unor jocuri și	lunar	Unitatea de	Elevi, cadre	*Echipa de proiect :*

	competiții sportive		învățământ Terenul de sport	didactice, părinți	*Prof.înv. primar, Pârlog Florica Prof.înv. primar, Strifler Adela, Prof. Ed. Fizică și sport Purtan Dragoș Bogdan*

D.11. Menţionaţi activităţile de promovare/mediatizare şi de diseminare pe care intenţionaţi să le realizaţi în timpul implementării proiectului şi după încheierea acestuia
În cadrul proiectului **DIFERIȚI …DAR ÎMPREUNĂ**, diseminarea va fi asigurată prin intermediul: materialele distribuite în şcoală şi comunitate, întâlnirea de diseminare organizată la nivelul şcolii dar şi în mediul online pe site-ul ISJ Arad.

D.12. Specificaţi care sunt partenerii implicaţi în proiect şi arătaţi în ce constă parteneriatul cu comunitatea locală, cu altă şcoală şi/sau cu o firmă/companie locală sau organizaţie, dacă este cazul (cel mult o pagină)
Colaborarea școală-familie are o importanță majoră în evoluția școlară a fiecărui copil. Participarea, implicarea părinților la astfel de activități aduce avantaje diverse tuturor factorilor implicați : părinți, cadre didactice, dar mai ales copii.

A. DEVIZ ESTIMATIV DE CHELTUIELI

Nr. crt.	Descrierea cheltuielilor*	Fonduri proprii (lei)	Finanțare solicitată (lei)	Total sumă (lei)	
1	2 BUCĂȚI - COVOR XXL DIN SPUMA AVÂND PIESE PUZZLE LITERE ȘI CIFRE		500 lei	500 lei	
2	2 BUCĂȚI – CALENDARUL NATURII PENTRU ÎNTÎLNIREA DE DIMINEAȚĂ		300 lei	300 lei	
3.	Flipchart magnetic, Noki, INT-619-4F, 70×100 cm, rama aluminiu, trepied ajustabil		600 lei	600 lei	
4.	1 bucată - Hartie flipchart Legamaster, 100×65 cm, alb, 5 topuri/cutie		200 lei	200 lei	
5.	Mingi și alte echpamente sportive		425 lei	425 lei	
	TOTAL :		2025 lei	2025 lei	

PROGRAM DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

Pascu Ana-Maria,
Varga Maria
Grădinița cu P.P. „Parfum de Tei”, Cluj-Napoca

INFORMAŢII DE BAZĂ:
Numele elevului: M.L.R.
Data și locul naşterii:
Grupa: mare
Domiciliul: Cluj-Napoca, jud. Cluj
Psihodiagnostic: Motricitate fină slab dezvoltată
Problemele cu care se confruntă copilul:

- Mişcările mâinii sunt nesigure, nedezvoltate – îi este greu să taie, să înşire, să îndoaie, să lucreze cu plastilina, etc.
- Mişcările cu direcţie prestabilită sunt inexacte – ex. udatul florilor.
- Este nepriceput în utilizarea cuţitului şi a furculiţei, a foarfecelor, nu poate sau îşi încheie greu hainele, şireturile.
- Ţine creionul incorect, cu mâna încordată.
- Nu îi place să deseneze, să coloreze, să picteze. În cazul în care colorează sau pictează depăşeşte deseori marginea hârtiei sau nu poate acoperi suprafeţele necolorate. Îi este greu să utilizeze pensula, desenele sunt inestetice, dezordonate.
- Calitatea desenelor este sub nivelul vârstei.

Informaţii despre starea de sănătate a elevului: Stare bună de sănătate.
Informaţii despre mediul social: Este copil unic al unei familii monoparentale. Condiţii foarte bune de locuit, mediu prielnic de educare. Mama se implică în activitatea copilului atât acasă cât și la grădiniță, este coștientă de problema copilului.

1. ECHIPA DE INTERVENŢIE:

Profesor psihopedagog:
Profesor logoped:
Prof. pt înv. preșcolar:
Data elaborării P.I.P.:

2. INSTRUMENTE UTILIZATE ÎN EVALUARE:

- observaţii curente;
- aplicaţii practice;
- fişe de lucru utilizate la diferite activităţi;
- proba de evaluare;
- convorbire individuală şi în grup;
- observaţia spontană şi dirijată.

3. OBIECTIVELE PROGRAMULUI:

Pe termen lung:

- Dezvoltarea capacității de a-și utiliza mâinile și degetele în diferite scopuri.

Pe termen scurt:

- Să demonstreze o bună coordonare oculo-motorie.

4. SCOPURILE PROGRAMULUI:

Să reacționeze fizic, corespunzător la stimulii de mediu,

Să demonstreze o bună coordonare oculo-motorie.

5. DERULAREA PROGRAMULUI DE INTERVENȚIE:

Implicarea mamei pentru a o ajuta să lucreze cu copilul în asimilarea unor abilități de dezvoltare psihomotrică fină.

Domeniul de dezvoltare

A.Dezvoltarea fizică, a sănătăţii şi igienei personale

C.Capacităţi şi atitudini în învăţare

Dimensiunile dezvoltării

A.1.Motricitate grosieră şi motricitate fină în contexte de viaţă familiar

A. 2.Conduită senzorio-motorie, pentru orientarea mişcării

C.2.Familiarizarea sarcinilor şi a acţiunilor (persistenţă în activităţi)

C. 3.Activare şi manifestare a potenţialului creativ

Comportamente asociate

A.1.1.Îşi coordonează muşchii în desfăşurarea unor activităţi diversificate, specifice vârstei

A.1.2.Participă la activităţi fizice variate, adecvate nivelului lui de dezvoltare

A.1.3.Utilizează mâinile şi degetele pentru realizarea de activităţi variate

A.2.1.Utilizează simţurile (văzul, auzul, simţul tactil, mirosul, etc) în interacţiunea cu mediul apropiat

A.2.2.Se orientează în spaţiu pe baza simţurilor

A.2.3.Îşi coordonează mişcările în funcţie de ritm, cadenţă, pauză, semnale sonore, melodii

C.2.1. Realizează sarcini de lucru cu consecvenţă

C.2.2.Integrează ajutorul primit, pentru realizarea sarcinilor de lucru la care întâmpină dificultăţi

C.3.1.Manifestă creativitate în activităţi diverse.

Nr. ctr.	Obiective	Activitate de intervenție	Metode si mijloace de realizare	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Evaluarea progresului
1	Să utilizeze diferite materiale pentru a picta, desena, modela,	„Melci în ploaie” – tratarea suprafeţelor „Fructe de toamnă” „Copaci iarna” „Fetița și băiatul” „Fluturașul”	Demonstrația, Explicația, Exercițiul, Acuarele, Pensule. Creione, Cretă, Foi de desen, Plastilină,	Pictează cu palma sau cu dosul palmei; Pictează cu pensula, Desenează linii groase, apoi linii din ce în ce mai subtiri; Folosește plastilina pentru a face diverse forme.	Până la sfârșitul anului școlar, preșcolarul va participa la activități prin care să fie capabil să elaboreze compoziții plastice din puncte, linii, pete, să modeleze cu ușurință diferite teme plastice.

2	Să decupeze pe contur utilizând materialele puse la dispoziție,	„Peștișori multicolori”- tehnici combinate	Foarfeci, Hârtie,	Decupează forme respectând exact conturul imaginii.	Până la sfârșitul anului L.va fi capabil să taie în linie dreaptă sau curbă.
3	Să efectueze operaţii de umplere și golire a sticlelor,	„Ștafeta cu apă” „Călătoria mingii de Ping-Pong”	Pahare cu apă, Mingi de Ping-Pong, Piese Lego, Paie	Umple și golește cu ușurință pahare cu apă. Mișcarea mingii în interiorul labirintului cu ajutorul unui pai.	Până la sfârșitul anului școlar preșcolarul va fi capabil să-și coordoneze mușchii mici ai mâinilor, degetelor, ai brațelor.
4	Să manipuleze cu ușurință obiecte mici,	„Să îmbracăm ursulețul” „Animalul preferat”-perforare „Cuptorul de pâine” „Cubul poveștilor” „Întregește imaginea” „Găsește perechea!” „Așază corect!” „Colier pentru mama” „Mărgele pentru bunica”	Îmbrăcăminte pentru ursuleț, Ace speciale, Cuburi, Piramide, jucării de stivuit Puzzle Pietricele Mărgele, etc	Încheie și descheie nasturi, Găurește cu acul conturul unor forme; Construiește un bloc din cuburi; Alăturarea unor piese de puzzle; Prinde obiecte și le asociază cu altele. Rostogoște pe masă cu fiecare deget, pe rând, pietricele, mărgele, bile de sticlă, Înșiră mărgele sau nasturi pe o sfoară sau pe sârmă,	Până la sfârșitul anului școlar preșcolarul va fi capabil să manipuleze obiecte mici cu ușurință (șiruri de mărgele, obiecte mici introduse prin găuri etc.), să închidă și să deschidă nasturi mari, să realizeze puzzle-uri de 10-25 piese, să manipuleze păpuși.
5	Să colecteze diferite materiale din natură	„Frunze pe nisip”, „Cuiburi pentru păsările” „Turte pentru micul dejun”	Materiale din natură Nisip kinetic	Culege floricele, frunze, ghinde etc. Se joacă cu nisip (obișnuit sau kinetic)	Până la sfârșitul anului școlar va demonstra o mai bună coordonare oculo-motorie.

Planul este conceput pentru un an școlar, după un semestru, el se revizuieşte şi se stabilesc din nou obiectivele.

Bibliografie:
1. Curriculum pentru educaţia timpurie (a copiilor de la naștere până la vârsta de 6 ani) -2019;
2. Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani – 2018
3. Bojnean M., Bărboi E. „În lumea culorilor”, caiet pentru educație plastică, 5-6/7 ani, Editura Tehno-Art

Program Individual Personalizat (PIP) pentru un elev cu autism din clasa a IV-a

PROF. ÎNV. PRIMAR PEȚENCHIA MARIA CRISTINA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ SĂCĂLAZ, TIMIȘ

1.Evaluarea inițială:

-Colaboraborarea cu specialiști (psihologi, terapeuți) pentru a evalua nivelul de dezvoltare al elevului în diferite domenii (social, comunicativ, academic, comportamental);

-Notarea comportamentele și reacțiile elevului în diferite situații școlare pentru a înțelege mai bine nevoile lui.

2. Stabilirea obiectivelor

Obiective pe termen scurt și lung

Stabilirea unor obiective clare și realiste pentru elev. Acestea ar trebui să fie specifice, măsurabile, realizabile, relevante și delimitate în timp (SMART).

Obiective:

-Academice: Îmbunătățirea abilităților de citire și scriere, rezolvarea problemelor de matematică de bază.

-Sociale: Îmbunătățirea interacțiunilor sociale cu colegii, dezvoltarea abilităților de cooperare.

-Comportamentale: Reducerea comportamentelor neadecvate, dezvoltarea auto-controlului.

3. Strategii și metode de predare

-Adaptarea curriculului:simplificarea sarcinilor și oferirea de instrucțiuni clare și concise. Utilizarea de materiale vizuale și tehnologii asistive.

-Tehnici de predare diferențiată: utilizarea diverselor metode pentru a preda aceeași lecție, astfel încât să se potrivească stilului de învățare al elevului.

-Suport individualizat. Oferirea de asistență suplimentară în timpul lecțiilor, dacă este necesar.

-Folosirea de recompense pentru a motiva comportamentele pozitive.

4. Colaborarea cu familia și specialiștii

Întâlniri regulate: organizarea de întâlniri periodice cu părinții și specialiștii pentru a discuta progresul elevului și a ajusta PIP-ul, dacă este necesar.

Comunicare constantă: menținținerea unei comunicări deschisă și constantă cu familia elevului pentru a asigura continuitatea și coerența intervențiilor atât la școală, cât și acasă.

5. Monitorizarea și evaluarea progresului

Evaluări periodice: realizarea de evaluări periodice pentru a monitoriza progresul elevului față de obiectivele stabilite.

Feedback constructive: oferirea de feedback constant elevului pentru a-l încuraja și a-l ghida spre îmbunătățire.

Program Individual Personalizat (PIP)

Nume /prenume elev:S.L.A

Clasa a IV-a

Diagnostic:Autism

Obiective

Academice:

Citire: Îmbunătățirea capacității de a citi și înțelege texte de nivelul clasei a IV-a.

Matemanică: Învățarea operațiilor de bază (adunare, scădere, înmulțire) și rezolvarea problemelor simple.

Sociale:

Dezvoltarea abilităților de a inția și menține o conversație cu colegii.

Participarea la activități de grup fără a manifesta comportamente perturbatoare.

Comportamentale:

Reducerea frecvenței comportamentelor repetitive și auto-stimulante în timpul orelor.

Dezvoltarea abilităților de a cere ajutor în mod adecvat atunci când întâmpină dificultăți.

Strategii de predare

Adaptarea materialelor didcatice: utilizarea de imagini, grafice și tehnologii assistive

Predarea diferențiată: exerciții adaptate, activități interactive și jocuri educative.

Suport individualizat: asistență suplimentară din partea unui profesor de sprijin sau a unui asistent.

Monitorizare și evaluare

Evaluari lunare: Teste și observații pentru a evalua progresul în citire și matematică.

Feedback: Discuții săptămânale cu elevul pentru a oferi feedback și a ajusta obiectivele, dacă este necesar.

Colaborare cu familia

Întâlniri trimestriale: Discuții cu părinții și specialiștii pentru a revizui progresul și a ajusta PIP-ul.

Jurnal de comunicare: Un caiet de comunicare în care părinții și profesorii notează observații zilnice despre progresul și comportamentul elevului.

Resurse suplimentare

Manuale și ghiduri: Manuale pentru profesori privind predarea elevilor cu autism.

Tehnologii asistative: Software-uri educative și aplicații pentru dezvoltarea abilităților academice și sociale.

Formare continua: Participarea la cursuri și ateliere de formare profesională pentru a învăța noi tehnici și strategii.

Prin personalizarea programului de învățare și colaborarea constantă cu toți cei implicați,se poate ajuta elevul să-și atingă potențialul maxim.

Program Individual Personalizat (PIP) pentru un elev cu Sindrom Down din clasa a II-a

PROF. ÎNV. PRIMAR SABĂU MARIA-CRISTINA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ SĂCĂLAZ, TIMIȘ

Evaluare Inițială Multidisciplinară

Evaluare medicală: Realizată de un pediatru sau specialist în genetica medicală pentru a identifica problemele de sănătate specifice.

Evaluare psihologică și cognitivă: Realizată de un psiholog pentru a stabili nivelul de funcționare intelectuală și emoțională.

Evaluare educațională: Realizată de un specialist în educație specială pentru a identifica nevoile educaționale specifice.

Evaluare logopedică, fizică și ocupațională: Realizată de terapeuți specializați pentru a evalua dezvoltarea limbajului, abilitățile motorii și de auto-îngrijire.

Stabilirea Obiectivelor Specifice

Obiective de dezvoltare motorie: Îmbunătățirea forței și coordonării musculare.

Obiective de comunicare: Dezvoltarea limbajului expresiv și receptiv.

Obiective educaționale: Dezvoltarea abilităților academice și sociale.

Obiective de autonomie personală: Învățarea activităților de auto-îngrijire și independență.

Intervenții Terapeutice

Terapie fizică: Exerciții și activități pentru îmbunătățirea tonusului muscular, echilibrului și coordonării.

Terapie logopedică: Activități pentru dezvoltarea limbajului și a abilităților de comunicare.

Terapie ocupațională: Activități pentru dezvoltarea abilităților de viață independentă și pentru îmbunătățirea funcționării zilnice.

Intervenții educaționale: Planuri de educație individualizate adaptate la nevoile copilului, utilizând metode de învățare adaptative și suportive.

Integrarea în Mediul Școlar și Social

Adaptări în clasă: Materiale și metode de predare adaptate, precum și asistență suplimentară de la un profesor de sprijin.

Includerea în activități sociale: Promovarea interacțiunilor sociale și participarea în activități extracurriculare.

Suport pentru Familie

Consiliere și formare: Sesiuni de consiliere pentru părinți și familii pentru a gestiona mai bine nevoile copilului și pentru a asigura un mediu de sprijin.

Grupuri de suport: Participarea la grupuri de suport pentru părinți pentru a împărtăși experiențe și resurse.

Monitorizare și Revizuire

Evaluări periodice: Reevaluări regulate pentru a monitoriza progresul și a ajusta obiectivele și intervențiile în funcție de evoluția copilului.

Feedback continuu: Comunicarea constantă între părinți, educatori și terapeuți pentru a asigura coerența și eficiența intervenției.

1. Informații Generale

- Numele elevului: M.D.E
- Clasa: a II-a
- Diagnosticul medical: Sindrom Down
- Echipa de sprijin: Părinți, terapeuți, alți profesori

2. Evaluare Inițială

- Abilități academice: Nivelul de citire, scriere, matematică.
- Abilități sociale: Interacțiunea cu colegii, participarea la activități de grup.
- Abilități motorii: Fine și grosiere.
- Abilități de autoservire: Mâncat, îmbrăcat, igienă personală.
- Abilități de comunicare: Limbaj verbal, nonverbal, utilizarea de dispozitive de comunicare alternativă.

2. Obiective pe Termen Scurt și Lung

Academice:

- Citire:
  - Pe termen scurt: Recunoașterea și citirea cuvintelor simple.
  - Pe termen lung: Îmbunătățirea fluenței în citit și înțelegerea textelor scurte.
- Scriere:
  - Pe termen scurt: Exersarea scrierii literelor și cuvintelor simple.
  - Pe termen lung: Redactarea propozițiilor scurte și a frazelor.
- Matematică:
  - Pe termen scurt: Recunoașterea numerelor și efectuarea de operații simple (adunare și scădere).
  - Pe termen lung: Rezolvarea problemelor matematice simple.

Sociale și Emoționale

- Interacțiune socială:
  - Pe termen scurt: Participarea la jocuri și activități de grup.
  - Pe termen lung: Dezvoltarea abilităților de colaborare și prietenie.
- Reglare emoțională:
  - Pe termen scurt: Identificarea și exprimarea emoțiilor.
  - Pe termen lung: Gestionarea emoțiilor și a comportamentului în situații diverse.

Motorii

- Abilități grosiere:
  - Pe termen scurt: Îmbunătățirea echilibrului și coordonării.
  - Pe termen lung: Participarea la activități fizice școlare.
- Abilități fine:
  - Pe termen scurt: Exersarea prinderii și manipulării obiectelor mici.
  - Pe termen lung: Îmbunătățirea preciziei în activitățile de scris și desenat.

Autoservire

- Pe termen scurt: Dezvoltarea independenței în activitățile zilnice (mâncat, îmbrăcat).
- Pe termen lung: Creșterea autonomiei și a încrederii în sine.

4. Metode și Strategii

- Diferențierea sarcinilor: Adaptarea materialelor didactice și a activităților pentru a corespunde nivelului de abilitate al elevului.
- Învățare multisenzorială: Utilizarea materialelor vizuale, auditive și tactile pentru consolidarea învățării.

- Repetiție și rutine: Stabilirea unor rutine zilnice și repetarea conceptelor pentru a facilita învățarea.
- Intervenții comportamentale pozitive: Învățarea și întărirea comportamentelor pozitive prin laude și recompense.

5. Monitorizare și Evaluare

- Frecvența evaluării: Lunar sau trimestrial, în funcție de progresul elevului.
- Instrumente de evaluare: Observații directe, teste adaptate, rapoarte de progres.
- Întâlniri de echipă: Discuții regulate cu echipa de sprijin pentru a revizui și ajusta obiectivele și strategiile.

6. Implicarea Familiei

- Comunicare regulată: Informarea părinților despre progresul și dificultățile elevului.
- Activități suplimentare: Recomandarea unor activități și exerciții care pot fi realizate acasă.
- Feedback și suport: Ascultarea feedback-ului părinților și oferirea de sprijin pentru a asigura o colaborare eficientă.

7. Resurse și Materiale

- Manuale și fișe adaptate, jocuri educative, materiale vizuale și tactile, aplicații și programe de învățare asistivă.

Prin personalizarea programului de învățare și colaborarea constantă cu toți cei implicați,se poate ajuta elevul să-și atingă potențialul maxim. Este foarte important să simplifici și să structurezi materialul astfel încât să fie accesibil și să răspundă nevoilor specifice ale elevului.

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Boboc Corina Mihaela / Panainte Iulia
Colegiul Tehnologic „*Spiru Haret”*, Piatra Neamț

NUME SI PRENUME COPIL: I.L.O.G
S.P.E are 3 ani și frecventează grupa mică, an școlar
Diagnostic medical:
Diagnostic: Tulburare limbaj expresiv cu

- Dificultăți de înțelegere a regulilor sociale
- Dificultăți de receptare a unui conținut activ

Istoric familial:

✓ Copil unic în familie
✓ Părinții au beneficiat de training de specialitate în procesul de recuperare
✓ Se dezvoltă într-un cadru familial echilibrat

Evaluare inițială:

✓ Abilități atenționale slab structurate
✓ Manifestări comportamentale marcate de imprevizibil
✓ Abilități articulatorii slab structurate
✓ Capacitate de implicare în sarcini limitată
✓ Agitație psihomotorie

Dezvoltare cognitivă:

✓ Memoria- de scurtă durată, asociativă,
✓ Gândirea- soluții haotice la sarcini de lucru
✓ Atenția- evadări din sarcină ,la diferiți stimuli distractori
✓ Limbaj și comunicare- dezvoltare lingvistică la nivelul utilizării convenționale ale simbolurilor comunicaționale
✓ Auz fonematic- răspunde inconsecvent la stimuli sonori

Dezvoltare socio-emoțională:

✓ Nivel de întârziere nesemnificativ în planul autoservirii
✓ Nivel de întârziere mediu în planul socializării
✓ Nivel de întârziere accentuată în plan cognitive și al limbajului

DOMENII DE INTERVENȚIE

Limbajul expresiv
Obiective-

- să emită spontan vocalele limbii române
- să emită sunetele „f” și „v”;
- să emită spontan consoanele „t” și „d”;
- să emită consoanele „s”, „j”, „ș”, „z”;
- să pronunțe structuri de sunete, cuvinte monosilabice și/sau bisilabice.

Activități

- Activități de imitare a onomatopeelor cu ajutorul imaginilor, cărților sonore și textile;

- Jocul jetoanelor cu labioleme,
- Activități de parcurgere a cărților cu povești ilustrate și dublate de sonor;
- Jocuri și exerciții de imitat în oglinda logopedică

Metode și strategii utilizate -exercițiul; -demonstrația; - conversația; -povestirea
Criterii minimale și modalități de evaluare
- să atingă minim 3 obiective din 4.
- aprecieri verbale;
- întăriri pozitive.

Limbajul receptiv-
Obiective
- înțelegerea comenzilor scurte date ex. „ridică mâna”;
- să execute o succesiune de 2-3 comenzi verbale exprimate într-o singură propoziție, ex. „ridică mâna și du-te la ușă”;
- să identifice părțile unui obiect;
- să demonstreze înțelegerea unor structuri verbale precum: „ce lipsește?”, „ce nu se potriveste?”

Activități
- Jocul didactic „Îmbracă elefantul”
- Jocul „Arată - mi…”
- Jocul ”Simon zice: să pui mâna pe cap, etc”

Metode și strategii utilizate -demonstrația -explicația
Criterii minimale și modalități de evaluare
- -să atingă minim 2 obiective din cele propuse;
- aprecieri verbale;
- întăriri pozitive.

Cognitiv
Obiective
- să utilizeze poziţiile spaţiale (pe, sub, în faţă, în spate);
- să identifice şi să denumească (aproximând) forme geometrice (cerc, pătrat)
- să identifice şi să denumească culorile de bază: roşu, albastru, verde.
- să asocieze obiectele cu proprietăți aferente

Activități
- Activități de identificare a formelor geometrice.
- Activități de grupare a formelor geometrice în funcție de culori și denumirea culorilor;
- Activități de seriere forme geometrice după model;
- Activități și jocuri de asociere a obiectelor cu proprietățile aferente, ex. mărul este roșu, cașul este alb etc

Metode și strategii -demonstrația; -explicația; - algoritmizarea; - exercițiul
Criterii minimale și modalități de evaluare
- să atingă minim 2 obiective din cele propuse;
- aprecieri verbale;
- întăriri pozitive.

Motric

Obiective

- să utilizeze corespunzător instrumentele de lucru folosite în desfășurarea unor activităţi (cartea, creionul, ascuțitoarea etc.).
- să modeleze plastilina.
- să mototolească corespunzător hârtia creponată
- să îndoaie corespunzător o foaie A4.
- să deseneze corespunzător în concordanţă cu cerinţa dată, respectând conturul;
- să execute mișcări urmărind ritmul dat

Activități

- Sarcini care presupun executarea de mișcări ritmice.
- Se utilizează instrumente muzicale de percuție;
- Sarcini care vizează antrenarea desenului în contur, a modelării de plastilină etc.;
- Activitățile vizează și emiterea spontană a unor cuvinte

Metode și strategii -demonstrația; -explicația; - modelarea; - exercițiul

Criterii minimale și modalități de evaluare

- -să atingă minim 3 obiective dintre cele stabilite.
- aprecieri verbale;
- întăriri pozitiv

Sinteza şi evaluarea muncii depuse:

- Dezvoltarea preachizițiilor limbajului (poziții spațiale, anotimpuri, schemă corporală etc.);
- Antrenarea abilităților lingvistice– expresive și receptive;
- Îmbogățirea volumului vocabularului– activ și constituirea rețelelor semantice;
- Dezvoltarea abilităților motrice și de– integrare senzorială;
- Antrenarea abilităților de asociere a– elementelor din categorii lexicosemantice diferite;
- Antrenarea abilităților comunicaționale– funcționale.

PROGRAM DE INTERVENȚIE PENTRU CORECTAREA ÎNTÂRZIERILOR DE LIMBAJ

Prof. înv. preșc. Stoica Silvia
G.P.P. Junior, Slobozia - Ialomița

Poate fi considerat ca având întârziere în apariţia şi dezvoltarea limbajului copilul care până la vârsta de 3 ani foloseşte un număr redus de cuvinte pe care le pronunţă alterat şi care nu poate forma propoziţii simple, deşi are auzul bun, organele fono-articulatorii normal dezvoltate şi dezvoltare mintală corespunzătoare vârstei cronologice.

Examenul vorbirii indică o mare varietate de manifestări:

Fonetice. Vocalele sunt prezente în totalitate sau doar câteva. Consoanele dificile sunt omise sau înlocuite. Grupurile consonantice sunt înlocuite cu o consoană mai uşor de pronunţat. Diftongii sunt reduşi la o vocală. Silabele sunt eludate în special la sfârşitul cuvântului.

Semantice. Vocabularul cuprinde în jur de 15-20 de cuvinte.

Copiii nu pot forma propoziţii. Adesea cuvântul are rol de propoziţie sau folosesc propoziţii în care lipsesc pronumele şi liantele gramaticale.

Limbajul este un ansamblu de abilităţi de ascultare, atenţie, imitaţie, înţelegere, memorare, fonaţie şi socializare.

Programul de recuperare va urmări:

- Învăţarea limbajului sub aspectul conţinutului (înţelegere).
- Învăţarea limbajului ca formă (pronunţie).
- Învăţarea limbajului ca utilizare (folosirea limbajului ca mijloc de comunicare şi cunoaştere).

Prin urmare se vor urmări următoarele obiective:

O1. Dezvoltarea abilităţilor de ascultare, respectiv a atenţiei auditive şi vizuale.
O2. Dezvoltarea auzului fonematic.
O3. Dezvoltarea capacităţii de imitare motorie.
O4. Dezvoltarea capacităţii de înţelegere a cuvintelor şi a mesajelor.
O5. Dezvoltarea vocabularului.
O6. Dezvoltarea abilităţilor de exprimare propoziţională.

OBIECTIVE	**ACTIVITĂŢI**	**PERIOADA DE DESFĂŞURARE**
O1, O3	**1. Etapa pregătitoare** - exerciţii pentru dezvoltarea atenţiei vizuale şi auditive: Stai jos! Ridică mâna! Arată nasul! Bate din palme! Pune cana pe masă! Toarnă apă în pahar! Închide uşa! - jocuri de cooperare: puzzle, înşirat mărgele, bile, colorat desene, imagini, modelaj din plastilină.	Septembrie - Octombrie

	- manipularea de obiecte, jucării.	
O2	**2. Dezvoltarea auzului fonematic** - identificarea surselor sonore după sunetul emis (*ceas, clopoţel, tobă*) - recunoaşterea persoanelor din jur după voce (*Ursuleţul doarme*) - jocuri de repetare a ritmurilor (*bătăi ritmice din palme, în masă*) - imitarea onomatopeelor: Cum face....? (albina, trenul, şarpele, telefonul, pisica, câinele, oaia, vaca, ploaia) jocuri - memorarea şi repetarea după auz a unor serii de silabe, cuvinte, cifre, propoziţii cu sunetele pe care deja le pronunţă.	Noiembrie - Februarie
O4, O5	**3. Înţelegere, Identificare, Denumire** - să arate obiectele denumite de colegi, mai întâi în realitate, apoi în imagini - să găsească o imagine / un obiect denumit şi ascuns - să sorteze obiecte de acelaşi fel - să imite o acţiune la cerere, să o identifice în imagini şi să o denumească În învăţarea identificării / denumirii cuvintelor din vocabularul de bază (părţile corpului, jucării, animale, mijloace de transport, alimente, îmbrăcăminte, animale) este important ca noţiunile învăţate să fie asociate în sintagme verbale. Exemple: • Părţile corpului (+ verbe): *arată, spală, şterge mâna, faţa etc.* • Mijloace de transport (+ verbe): *merge, zboară etc.* • Alimente (+ verbe): *taie, mănâncă, bea.* • Animale (+ verbe): *stă, doarme, fuge, bea.*	Martie - Aprilie
O6	**4. Dezvoltarea abilităţilor de comunicare** Jocuri în care: - asociază un substantiv cu un verb (*câinele mănâncă*) - asociază un substantiv cu un adjectiv (*cana roşie*) - folosesc corect prepoziţii *(pe, sub, în*) - folosesc corect pluralul.	Mai - Iunie

PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Educ. Stanciu Mariana – Cornelia
G.P.P. Junior, Slobozia - Ialomița

Numele şi prenumele preşcolarului: XYZ
Data și locul nașterii: 15.0x.2020 – Slobozia
Domiciliul: localitatea Slobozia, județul Ialomița
Școala/Instituția: Grădinița cu Program Prelungit „Junior”, Slobozia
Echipa de lucru: educatoare Stanciu Mariana – Cornelia / Stoica Silvia / Răduță Georgeta
Problemele cu care se confruntă copilul (rezultatele evaluării complexe: curriculare, familiale):

- crize de afect (autoagresivitate – țipete când nu își atinge scopurile);
- agitaţie psihomotorie;
- absenţa limbajului verbal.

Priorităţi pentru perioada: 13.02– 12.06.2024 – dezvoltarea abilităţilor emoţionale prin:

- conştientizarea emoţiilor;
- înţelegerea şi recunoaşterea emoţiilor;
- reglare emoţională.

Obiective	Conținuturi	Metode şi mijloace de realizare	Perioada de intervenție	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode şi instrumente de evaluare
-să exprime propriile emoţii; -să recunoască emoţiile; -să imite gesturile colegilor	„Oglinda fermecată” -să mimeze emoţiile de bază (bucuria, furia, tristeţea, teama); -să înveţe să asocieze corect eticheta verbală cu exprimarea facială a emoţiei respective ; -să eticheteze corect emoţiile; „ Acelaşi-diferit” -să înţeleagă conceptele de asemănător şi diferit	-oglindă -„harta emoţiilor” -conversaţia -exerciţiul	Februarie 2024	-să mimeze cel puţin bucuria, tristeţea; -să imite corect gesturile colegilor	-observaţia -recompensa materială -aprecieri verbale -recompensa materială

-să-şi ajute colegul în cadrul unei sarcini date; -să manifeste empatie într-o situaţie de joc	„Cursa cu obstacole” -să ghideze de mână colegul legat la ochi, printre obstacole; „Mângâiem animăluţele de pluș” -să accepte plușul oferit şi să îl manipuleze adecvat cerinţei	-diferite obiecte din sala de grupă -animăluţe de pluş	Martie 2024	-să reuşească să conducă un coleg printre obstacole; -să manipuleze jucăria conform cerinţei	-observaţia -recompensa materială -observaţia -recompensa materială
-să reacţioneze adecvat într-o situaţie de joc; -să coopereze în perechi la o sarcină dată;	„Joacă-te ca mine” -să imite jocuri propuse de colegi; „Gâsca”-colaj -să exerseze strategii de relaţionare;	-piese lego -minge -păpuşi -maşinuţe -lipici -bucăţele de şerveţel -coli colorate	Aprilie 2024	-să imite jocurile propuse de minim doi copii -să accepte prezenţa altui copil lângă el;	-observaţia -recompensa materială -observaţia -recompensa materială
-să-şi aştepte rândul în timpul unei activităţi;	„Ami ne învaţă despre reguli” -exersarea aşteptării rândului;	-marionetă	Mai 2024	-să îşi aştepte rândul 5 minute	-recompensa materială
-să interacţioneze într-o situaţie de joc	„Cum să încep să mă joc cu altcineva” -să exerseze strategii relaţionare în perechi;	-cuburi -imagine cu turnul din cuburi	Iunie 2024	-să accepte schimbul de jucării cu cel puţin doi colegi	-observaţia

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT (PIP)

IORGA DENISA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ CORBII MARI

- NUMELE ŞI PRENUMELE ELEVULUI (EI):
- DATA NAŞTERII:
- DOMICILIUL:
- CLASA / GRUPA: a VIII-a
- ANUL ȘCOLAR: 2023-2024
- Nr. de înregistrare în unitatea școlară a planului de servicii individualizat:
- DIAGNOSTICUL/ PROBLEMELE cu care se confruntă copilul (rezultatele evaluării complexe - *deficiențele / afectările din certificatul de orientare școlară și profesională eliberat de CJRAE/CMBRAE, numărul și data eliberării acestui document): Miopie medie, Nistagmus congenital, epilepsie generalizată idiopatica.*
- ECHIPA DE INTERVENȚIE (se vor preciza cadrele didactice implicate, alți specialiști, membrii familiei): consilier școlar- , prof. diriginte - , Prof. ETAP- IORGA DENISA , familia.
- DISCIPLINA/DOMENIUL /DOMENIILE DE INTERVENŢIE: EDUCAȚIE TEHNOLOGICĂ ȘI APLICAȚII PRACTICE
- SCOPUL (comportamentul țintă/rezultatul așteptat):
  - Însușirea termenilor și conceptelor specifice disciplinei ETAP cerute de programa școlară;
  - Dezvoltarea unei atitudini pozitive față de învățare;

DURATA planului de intervenţie personalizat (un modul din structura anului școlar):): M 1 , M2, M3, M4, M5 (ANUL ȘC. 2023-2024).

- Data elaborarii PIP: septembrie 2023
- Data revizuirii PIP:

STRUCTURA PLANULUI DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT:

Nr. crt.	OBIECTIVE OPERAȚIONALE	CONȚINUTUL ACTIVITĂȚILOR	STRATEGII DE TERAPIE ŞI RECUPERARE	PERIOADA DE INTERVENȚIE	EVALUARE ŞI APRECIEREA EVOLUȚIEI	
					INDICATORI	METODE ŞI INSTRUMENTE DE EVALUARE

1	Să identifice sursele de energie naturală Să cunoscă tipurile de centrale electrice Să identifice sursele de poluare Să stabilească activităţile şi meseriile specifice domeniului energetic	ENERGIA ELECTRICĂ ȘI UTILIZĂRILE EI 1. Energie convențională și neconvențională 2.Tehnologii de producere, transport și distribuție a energiei electrice. Domenii de utilizare a energiei electrice 3.Impactul tehnologiilor de producere și utilizare a energiei asupra individului, a societății și a mediului 4.Proiect: Macheta unei locuințe. *Recapitulare Evaluare*	Conversatia Exercitiul Explicatia Manual Fișe de lucru adaptate Imagini	S2-S7	Identifică sursele de energie naturală Clasifică centralele electrice Identifică sursele de poluare și prezintă măsuri de combatere a poluării Dă exemple de activități specifice domeniului energie	Observarea progresului Evaluare formativă
2	Să identifice elementele grafice specifice Să enumere consumatorii energetici Să prezinte măsurile de economisire a energiei	ENERGIA ÎN VIAȚA NOASTRĂ 1. Circuitele electrice dintr-o locuință/școală Elemente de limbaj grafic, estetic și funcțional în domeniul electric. 2. Consumatori electrocasnici 3. Consumuri energetice şi reflectarea lor în costuri 4. Metode de economisire a energiei electrice în locuințe. Securitatea și sănătatea în muncă specifică domeniului electric 5. Securitatea și sănătatea în muncă specifică domeniului electric Proiect: Circuitele din locuința mea *Recapitulare Evaluare*	Conversatia Exercitiul Explicatia Manual Fișe de lucru adaptate Imagini	S8-S14	Înțelegerea termenilor de specialitate Dă exemple de consumatori energetici Prezintă măsurile de economisire a energiei	Observarea progresului Evaluare formativă

3	Să identifice rutele de formare profesională Să cunoască specificul profesional al diferitelor zone geogrfice	ORIENTARE ȘCOLARĂ 1. Trasee de educaţie şi formare profesională. Competențe profesionale 2. Domenii profesionale specifice (plan local, zone geografice) 3. Tendințe în evoluția pieței muncii. Mobilitate ocupaţională Proiect: În redacția clasei a VIII-a. *Recapitulare* *Evaluare*	Conversatia Exercitiul Explicatia Manual Fișe de lucru adaptate Imagini	S15-S20	Identifică traseele educaționale Identifică resursele specifice diferitelor zone geografice	Observarea progresului Evaluare formativă
4	Să cunoască tipurile de contracte de muncă Să identifice etapele obținerii unui loc de muncă Să precizeze etapele unui plan de afaceri	PIAȚA MUNCII 1. Locul de muncă 2.Calitatea muncii și relațiile de muncă 3. Protecţia mediului în contextul diverselor domenii profesionale Proiect Meseria pe care mi-o doresc *Recapitulare* *Evaluare* 4. Mica mea afacere Cum poți să îți inițiezi propria afacere. Plan simplu de afaceri 5. Vizita la un operator economic. Pregătirea vizitei de explorare. 6. Desfășurarea vizitei de explorare. Proiect: La fabrica de pâine *Recapitulare* *Evaluare*	Conversatia Exercitiul Explicatia Manual Fișe de lucru adaptate Imagini Instrumente geometrice	S21-S35	Identifică tipurile de contracte de muncă Identifică pașii necesari obținerii unui loc de muncă Precizează etapele realizării unui plan de afaceri	Observarea progresului Evaluare formativă

❖ **Notă:**

*Precizarea STRATEGIILOR DE TERAPIE ŞI RECUPERARE pentru copiii/ elevii din învățământul de masă presupune enumerarea ***metodelor şi mijloacelor utilizate în vederea realizării obiectivelor operaționale***
** Precizarea INDICATORILOR presupune identificarea și enumerarea ***criteriilor minimale de apreciere a progreselor*** copiilor/ elevilor

❖ **CONCLUZII PRIVIND PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (se completează la sfârșitul perioadei de implementare)**

a) Obiectivele planului au fost atinse □ **în totalitate/ parțial/ nu au fost atinse** în termenul propus.
b) Obiectivele planului au fost atinse □ **în termenul propus/ înainte de termenul propus**.

Volumul vocabularului □ adecvat vârstei □ sărac
Exprimare orală □ corectă □ fluentă □ greoaie □ incorectă □dificultăţi în exprimarea clară, corectă a ideilor □ blocaj în exprimare
Deficienţe de limbaj □ oral □ citit □ scris □ nu e cazul
Conduita de ascultare □ foarte bună □ bună □ acceptabilă □ nesatisfăcătoare

Elevul dovedește:	**Deseori**	**Uneori**	**Niciodată**	**Nu e cazul**	**Puncte forte**
Atitudine pozitivă față de sine					
Atitudine pozitivă față de ceilalți					
Capacitate de recunoaștere/ înțelegere/reglare a emoțiilor					
Abilități de comunicare orală					
Abilități de comunicare scrisă					
Abilități de calcul matematic					
Capacitate de lucru în echipă					
Deprinderi de relaționare interpersonală					
Valorizarea educației/a dezvoltării personale					

❖ **DETALIAȚI ALTE ASPECTE REFERITOARE LA REZULTATELE EVALUĂRII PERIODICE:**

c) **RECOMANDĂRI PRIVIND PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (PIP)**

a) Menţinerea planului şi reevaluare pentru perioada următorului modul din planul de învăţământ ☐ **DA** **NU**

b) Propunere/Decizie de revizuire a planului ☐ **DA** **NU**

Director, Prof. Semnătură: _____ Data:_____	Întocmit, Numele și prenumele prof. IORGA DENISA Specialitatea: Educație tehnologică și aplicații practice Semnătură: _____ _____

PLAN DE INTEVENȚIE PERSONALIZAT ȘI PREZENTARE REZULTATE OBȚINUTE ÎN RECUPERAREA COPIILOR CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE
B.L.A.

Prof.înv.preșc Borgovan Corina
Grădinița cu p.p.“Pinocchio”Câmpia Turzii

Echipa: Profesor consilier Elena-Mihaela Cuc, CJRAE Cluj-Napoca - Grădinița “Pinocchio”, Câmpia Turzii
Educatoare Borgovan Corina, Gradinita “Pinocchio”, Câmpia Turzii
Profesor logoped Barta Aliz

Beneficiari: B.L.A
Tulburare hiperkinetică cu deficit atențional F90.0/350
Tulburare de opoziție sfidare F91.3/351
Întârziere în achiziția limbajului expresiv F.80.1/347
Scopul: - corectarea tulburărilor de comportament, recuperarea lacunelor din planul cognitiv
Obiectivele de referinta
Învățare tehnicilor de relaxare
Deosebirea situațiilor de rezolvare a conflictelor și anticiparea consecințelor
Descoperirea relațiilor dintre gânduri-sentimente-comportamente
Învățarea empatiei
Integrarea copilului în colectivul grupei de copii și monitorizarea permanentă.Implicarea familiei în corectarea limbajului copilului, în identificarea și înlăturarea factorilor de risc și consilierea membrilor la nevoie.
Implicarea copiilor în desfășurarea unor jocuri simple potrivite dezvoltării lor mentale.
Programul a cuprins:
a. Activități simple cu grup restrâns de copii – terapia cu caracter general vizând:

I. Gimnastica generala – Program pentru dezvoltarea motricității
- Dezvoltarea motricității generale
  - Relaxarea și încordarea musculară
  - Dezvoltarea mobilității generale
  - Echilibru
  - Coordonare generală
- Dezvoltarea motricității fine

II. Program de structurare a schemei corporale - Proba omuletului
- Cunoașterea corpului
  - Perceperea părților corpului
  - Denumirea părților corpului
  - Trăirea corporalității
- Cunoașterea aspectului simetric al corpului
  - La propria persoană
  - La partener

- Reprezentarea schemei corporale
- Orientarea în spațiu în funcție de schema proprie
- Educarea lateralității
- Proba omuletului

III. Jocuri optice, acustice și de atenție pentru dezvoltarea pe cât posibil a respectivelor capacitâți.

b. Programul de recuperare in plan individualizat

Metodologia examinării psihologice a copilului de 5 – 7 ani

- Capacitatea de orientare spatială
- Capacitatea de redare grafică a unui model
- Capacitatea de orientare în timp
- Gradul de înțelegere și executare a unei comenzi verbale
- Stabilirea de categorii
- Definirea de noțiuni
- Limbajul vorbit

IV. Ped-a – platforma de evaluare a dezvoltării copiilor de la 3 la 6 ani

- Completarea de scale de către parinti și educatoare privind dezvoltarea copiilor

V. Program de intervenție logopedica în retardul/intarzierea de limbajului

A: Terapia de ordin general:

- familiarizarea cu activitatea logopedică și motivarea pentru activități
- gimnastica fonoarticulatorie: dezvoltarea expresivității faciale, antrenarea mobilitații maxilarelor, antrenarea mobilității linguale.
- educarea respirației corecte și a echilibrului, sincronizarea actului respirator, mărirea capacității respiratorii, obținerea unui ritm respiratoriu uniform, efectuarea vorbirii pe expir.

B: Intervenția propriu-zisă, desfășurată în următoarele etape:

- dezvoltarea auzului fonematic
- exerciții muzicale și exerciții de identificare a elementelor din spațiul restrâns al mediului de învățare
- vorbire simultană și memorizări
- vorbire reflectată
- redarea unor mici povestiri
- povestiri libere

Un rol foarte important le revine educatoarelor de la grupă, care s-au implicat foarte mult în recuperarea subiectului, integrându-l in rândul celorlalți copii și nelăsându-i pe aceștia să îl marginalizeze. Au implicat copiii în toate activitățile din timpul zilei, l-au ajutat să rezolve sarcini simple, i-au explicat pe întelesul lui ce are de făcut și l-au felicitat la cea mai mica reușită. De asemenea, d-nele educatoare au asigurat fercvența la programul de terapie corectiv-compensatorie și au adaptat curriculumul la nevoile speciale ale copiilului, identificand nevoile acestuia.De asemenea, au îndrumat permanent mama, spre cabinetele de evaluare psihiatrică, mai ales în condițiile în care situația familială s-a înrăutățit după decesul tatălui, mama angajându-se in decurs de o lună în altă relație, acest lucru, reflectându-se major în comportamentul copilului.

Plan personalizat de intervenție logopedică

Prof. înv.preșcolar Rus Cristina
Liceul Ortodox „Episcop Roman Ciorogariu”, Oradea

Grupa mare
Diagnostic: dislalie polimorfă

ETAPA TERAPEUTICĂ	OBIECTIVE	METODE	TEHNICI DE TERAPIE RECUPERATORIE
Etapa pregătitoare	Cunoașterea subiectului. Stabilirea diagnosticului. Familiarizarea cu logopedul și cu mediul. Conștientizarea deficienței și formarea încrederii în posibilitatea de corectare.	Testare psihopedagogică Joc didactic Conversația	1.Diagnosticare 2.Anamneza 3.Jocuri cu caracter adaptativ la mediul de corectare (într-o ambianță plăcută, jocuri pentru testarea cu planșe a vorbirii, jucării, alfabetul ilustrat, etc.); jocuri la alegere pentru a observa cum acționează copilul fără indicații (din proprie inițiativă); antrenarea în jocuri de perspicacitate. 4.Exerciții pentru obținerea unei respirații lungi, fără efort, pentru educarea echilibrului între expirație și inspirație, exerciții pentru expirație (ex. de suflat); exerciții pentru inspirație (ex. mirosim florile); exerciții pentru învățarea inspirației diferențiale (alternarea inspirației pe cele două nări); exerciții de respirație cu suport concret (folosind instrumente muzicale); exerciții de respirație în fața oglinzii, prelungind treptat expirația; exerciții libere în stare de repaos; exerciții libere de respirație în mers.
Etapa terapiei generale	Educarea respirației verbale și nonverbale.	Demonstrația Exercițiul	
	Dezvoltarea mobilității fonoarticulatoare.	Demonstrația Exercițiul	5.Exerciții pentru antrenarea mobilității faciale: umflarea alternativă a obrajilor, imitarea râsului și a surâsului, fete triste, mirate, încruntate; antrenarea motricității labiale: vibrarea buzelor, întinderea și/sau rotunjirea lor; antrenarea mișcărilor mandibulare: ridicarea și coborârea ritmica a mandibulei; mișcări spre dreapta și spre stânga a mandibulei; mișcări înainte

Etapa terapiei specifice	Antrenarea auzului fonematic.	Exercițiul Jocul didactic Imitația	și înapoi ale mandibulei; imitarea rumegatului animalelor; antrenarea mișcărilor velopalatine: imitarea tusei, a căscatului; mișcări de deglutiție; antrenarea motricității linguale: scoaterea în formă de săgețică și/sau retragerea limbii din/în gură, mișcarea limbii spre dreapta și stânga, limba în formă de lopată, cu gura întredeschisă, limba lopată între dinți, limba lopată sprijinită de buza inferioară, limba lopată în zâmbet; se va alterna limba lopată cu limba săgeată (întotdeauna ciclul demonstrație-imitație după model, are loc în fața oglinzii). 6.Formarea capacității de diferențiere fonematică: imitarea sunetelor din natură în șoaptă, în ritm stacato și prelungit, după indicații; 7.Formarea percepției fonetice corecte - analiza auditivă a sunetului (la început; mijloc; sfârșit) 8.Analiza fonetică (de la propoziții, cuvânt, silabă): repetarea unor silabe sau sunete în scopul diferențierii consoanelor; separarea în propoziție a cuvântului cu sunet deficitar; analiza fonetică a cuvântului, apoi sinteza lui. 9.Obținerea izolată a sunetului prin onomatopee (ex. trrrr, brrrr, prrrr, brrrrum, brrrrum, mor, mor, mârrrr, mârrrr), prin derivare din “t” sau “d” sau “h” sau “z” sau mecanic. Emiterea sunetului prin demonstrație și imitație în fața oglinzii. 10.Emiterea independentă: primele exerciții trebuie făcute în șoaptă, cu un minim de efort articulator, apoi vocea va deveni din ce în ce mai puternică. 11.Introducerea sunetului deficitar „r” în silabe directe: ra, re, ri, ro, ru; inverse: ar, er, ir, or, ur; structuri reversibile: ra/ar, re/er, ri/ir; logatomi: rar, rer, rir, ror, rur; intervocale: ara, ere, iri, oro, uru; structuri silabice consonantice (tra,tre, tri, tro, tru; pra, pre, pri, pro, pru; cra, cre, cri, cro, cru etc.).
	Obținerea și exersarea sunetului deficitar „r”	Demonstrație Exercițiu Imitație la oglindă	

	Consolidarea sunetului deficitar „r”	Analiza fonematică Comparație sonoră Joc didactic Exercițiu Sonor și grafic	12.Introducerea sunetului afectat în cuvinte cu fonemul în poziție inițială, mediană sau finală, cuvintele fiind monosilabice, bisilabice sau polisilabice; cuvinte în care fonemul se află precedat sau urmat de o consoană; cuvinte în care fonemul se repetă de două ori (durere, părere, tractor, privitor, sculptor, tricouri); cuvinte în care consoană afectată este intervocalică; cuvinte în care fonemul este precedat de o consoană și urmat de o vocală; structuri verbale reversibile: ras-sar; structuri verbale progresive (r – ra – ras – rasa, r – re – rest - resturi). 13.Diferențierea la nivelul silabelor, prin exerciții și comparații, apoi diferențierea la nivelul cuvintelor - se folosesc cuvinte paronime (mal-mar, sul-sur, cale-care, lege-rege, zale-zare, milos-miros, lupte-rupte, Lica-Rica, clema-crema), dar și cuvinte ce conțin ambele foneme (fular, role, fulger, portocaliu, rămurele, păsărele, șopârlă, albastru, strălucește, tricolor), urmând exersarea sunetelor în propoziții (Rareș a colorat lalele.; Lili rupe rămurelele.; Soarele răsare pe cerul albastru.; Păsările călătoare pleaca în stoluri spre țările calde). 14.Exersarea sunetului deficitar corectat în scurte povestiri, texte, memorizări și ghicitori; povestiri și repovestiri după imagini, planșe; rostirea unor ghicitori, texte scurte în care cuvintele ce prezintă dificultăți se repetă.
	Diferențierea „r-l”	Diferențiere motrico – kinestezică Joc didactic Exercițiu sonor Comparații	
	Automatizare	Compunere după imagini Conversația Compuneri cu început dat	

Plan de intervenție personalizat

Prof. Iovescu Mihaela

Colegiul Național „Preparandia-Dimitrie Țichindeal” Arad

A. DATE PERSONALE

Numele și prenumele elevului: A.A.D.
Echipa de completare a PIP: prof. I. M., prof.itinerant C.I.
Perioada pentru care este completat:
Clasa/Disciplina: clasa a VIII-a B religie ortodoxă
Tipul de deficiență: deficiență intelectuală
Nr. certificat de orientare școlară și profesională:

B. EVALUAREA INITIALĂ:

Dificultăți identificate la nivelul capacității de:

- a se autoorganiza;
- a lucra eficient fără supraveghere și indicații;
- a înțelege informații complexe, în scris;
- a înțelege și aplica concepte generale;
- a deprinde și aplica noi abilități fără a avea în mod frecvent posibilitatea de a le repeta;
- a reține informații complexe fără posibilitatea repetării acestora;
- a înțelege pe deplin informațiile transmise verbal;
- a comunica ideile clar și eficient;
- a crede că poate învăța;
- a se concentra asupra unor sarcini pentru perioade extinse;
- a lucra în grupuri;
- a căuta ajutor atunci când este cazul.

C. DOMENII DE INTERVENȚIE:

a. cognitiv (nivelul de cunoştinţe şi abilităţi);
b. emoţional (autocontrol emoţional, autoorganizare);

D. STRATEGII CE VOR FI UTILIZATE:

- Sarcini împărțite în etape mai mici, realizabile
- Oportunități frecvente de a oferi feedback
- Informații în scris, care nu sunt complexe sau extinse
- Folosirea imaginilor pentru a evidenția informațiile cheie sau pentru a facilita comunicarea
- Evitarea activităților extinse în scris
- Oportunități pentru a repeta și consolida conceptele și informațiile cheie
- Folosirea semnelor și simbolurilor pentru a sublinia informațiile transmise verbal și a-i ajuta să-și comunice eficient ideile
- Lăudarea elevilor și oportunitatea de a le recunoaște succesele pentru a le spori respectul de sine, a-i ajuta să aibă încredere în capacitatea lor de a învăța și de a iniția și duce la îndeplinire sarcini
- Oportunități și activități pentru dezvoltarea capacității de concentrare
- Oportunități frecvente de a lucra în colaborare, pe perechi sau în grupuri mici
- Încurajare și sprijin pentru a-i convinge să ceară ajutor atunci când au nevoie

EVOLUȚIA ATINGERII OBIECTIVELOR DE EVALUARE PE PARCURSUL AN ȘCOLAR 2022-2023

MODUL I,II,III

Obiectiv de evaluare	**Evaluare inițială**	**Perioada (săptămâni) de înregistrare a evoluției dezvoltării cognitive și emoționale**																	**Progres înregistrat**
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
01 Utilizarea conceptelor specifice religiei proprii, în conexiune cu diferite manifestări ale credinței	Nerealizat					Rea lizat														Da
02 Manifestarea unui comportament moral, în viața personală și în societate, în acord cu valorile religioase	Nerealizat																			Da
03 Raportarea experiențelor din viața de zi cu zi la principiile religioase, cu respectarea identității și diversității religioase	Nerealizat																			Da
04. Analizarea calităților personale care susțin etapele propriei deveniri, în relație cu valorile moral-religioase	Nerealizat																			Da
05. Implicarea în activități și proiecte individuale și de grup, centrate pe nevoi și aspecte de viață spirituală a comunității	Nerealizat																			Da

06 Aplicarea învăţăturii creştine referitoare la iubirea de aproapele în relaţiile cu persoane aparţinând altor culturi, credinţe sau convingeri	Nerealizat																			Da
07. Manifestarea respectului faţă de toţi semenii, atât în comunicarea directă, cât şi în spaţiul virtual	Nerealizat																			Da

Obiectiv	Săptămâna în care a început realizarea obiectivului	Săptămâna în care s-a realizat obiectivului
01.Utilizarea conceptelor specifice religiei proprii, în conexiune cu diferite manifestări ale credinței	1	5
02 Manifestarea unui comportament moral, în viața personală şi în societate, în acord cu valorile religioase	2	9
03 Raportarea experiențelor din viața de zi cu zi la principiile religioase, cu respectarea identității şi diversității religioase	4	18
04. Analizarea calităților personale care susțin etapele propriei deveniri, în relație cu valorile moral-religioase	2	18
05. Implicarea în activități şi proiecte individuale şi de grup, centrate pe nevoi şi aspecte de viață spirituală a comunității	5	12
06 Aplicarea învăţăturii creştine referitoare la iubirea de aproapele în relaţiile cu persoane aparţinând altor culturi, credinţe sau convingeri	15	18
07. Manifestarea respectului faţă de toţi semenii, atât în comunicarea directă, cât şi în spaţiul virtual	16	18

PROIECTUL EDUCAŢIONAL TRANSFRONTALIER
„FIECARE COPIL CONTEAZĂ”- INIȚIATIVE PENTRU O EDUCAȚIE INCLUZIVĂ"!

Prof. de religie : Tănase Iuliana- Georgeta
Școala Gimnazială ,, Academician Marin Voiculescu ,,- Giurgiu

NUMELE ȘI PRENUMELE ELEVULUI (EI): D.C. C
DATA NAȘTERII : 15 aprilie 2013
CLASA: a V a C
DOMICILIUL: Giurgiu, șos, București,,bl.202, sc.G, ap.17
INSTITUȚIA Școala Gimnazială ,,AMV” Giurgiu
ECHIPA DE LUCRU: prof. Tănase Iuliana-Georgeta, psiholog școlar : Ștefan Roxana
PROBLEMELE CU CARE SE CONFRUNTĂ COPILUL/ ELEVUL/TÂNĂRUL (rezultatele evaluării complexe) (din fisa psihopedagogică, din Certificatul de Orientare Școlara si din recomandările COSP)
Tulburarea mixtă de învățare,(discalculie, disgrafie), tulburare emoțională cu elemente axioase în contexte sociale.
PRIORITĂȚI PENTRU PERIOADA (se specifică intervalul de timp): an școlar 2023-2024.
Formarea abilităților de comunicare, Dezvoltarea exprimării orale, Participarea la activități de grup

STRUCTURA PROGRAMULUI DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Obiective	Conținuturi	Metode și mijloace de realizare	Perioada de intervenție	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode și instrumente de evaluare
Domeniul cognitiv (*De ex.- Stimularea şi dezvoltarea capacităţilor psiho-individuale în vederea formării unor comportamente independente)*	Dumnezeu Tatăl prezent în creație și în istorie Sărbătorile în viața omului Viața omului cu Dumnezeu A trăi împreună cu ceilalți. Modele din Vechiul Testament	Convorbirea Povestirea Problematizarea Exercițiul de relaxare	An școlar 2023-2024 permanent	Elevul are un nivel mediu , rezolvă sarcini, răspunde corect la întrebări cu lecția în față, alcătuieşte texte scurte pe baza unor imagini sau pe o tema dată	Evaluarea orală pe parcursul semestrului Evaluarea scrisă se realizează fără ajutor, prin intermediul testelor specific aplicate
Domeniul Psihomotor *(de ex.- Formarea şi dezvoltarea componentelor psihomotricităţii (schema corporală, lateralitatea) şi a formelor de prehensiune în*	Realizarea unor activități menite să contribuie la dezvoltarea abilităților specifice	Exerciţii privind dezvoltarea schemei corporale, Exerciții de exersare a	An școlar 2023-2024 permanent	Foloseşte comportamente adecvate în situaţii specifice	Activitate practică Observația

vederea construirii comportamentelor adaptative Dezvoltarea motricităţii generale în context social-integrator)	obiectului (realizarea semnului Sfintei cruci)	abilității de realizare a semnului Sfintei Cruci			
Social-afectiv (*de ex. Formarea şi dezvoltarea unor comportamente adaptative în relaţia cu mediul înconjurător (natural şi social) Exersarea conduitei independente pentru integrarea sociala*	Beneficiază de sprijin din partea colegilor, familiei Exerciții de exprimare a sentimentelor de dragoste , respect faţă de colegi, părinţi.	Modelare comportamentală Studiul de caz Fişe cu imagini a unor comportamente inspirate din pildele biblice	An școlar 2023-2024 permanent	Manifestă interes faţă de activităţile şcolare Exprimarea unor sentimente prin gesturi sugestive	Activitate practică Observația
Comunicare şi limbaj *(De ex. Exersarea abilităţii de receptare a mesajului verbal şi nonverbal Formarea abilităţilor în plan lexico-grafic)*	La lucrările scrise am constatat că trebuie spațiu între idei pentru a se putea exprima Realizarea de portofolii pe teme date în cadrul conținuturilor studiate	Exerciții pentru managementul emoțiilor negative; Convorbirea; Problematizarea; Lauda, Încurajarea	An școlar 2023-2024 permanent	Apar dificultăți în exprimarea unor idei	Fise de lucru Desene Portofolii
Autonomie personală*(de ex. Formarea şi educarea unor abilităţi de întreţinere şi igienă personală şi a spaţiului de locuit Formarea şi exersarea conduitei independente pentru integrarea în plan social*	Are autonomie personal la joacă Trebuie însoțit în cadrul deplasărilor Formarea şi dezvoltarea deprinderilor de orientare, deplasare şi relaţionare în mediul social	Exersarea comportamentelor în mediul real (biserică, excursii, muzeu) Problematizarea Întărirea comportamentelor adecvate	An școlar 2023-2024 permanent	Recunoașterea zonelor de interes din vecinătatea școlii	Activitate practică Aprecieri stimulative

EVALUAREA PERIODICĂ

Obiective realizate

- Dezvoltarea empatiei și a relațiilor de prietenie;
- Conștientizarea efectelor negative ale comportamentelor indezirabile;
- Să manifeste interes și dorința de a participa activ la activitățile propuse la clasă.
- Îmbogățirea vocabularului;

- ***Dificultăți întâmpinate***

Vorbește foarte încet, își pierde concentrarea, repetă de mai multe ori sarcinile pe care le are .

- ***Metode cu impact ridicat:***

→ Pozitiv

copilul răspunde foarte bine la jocuri didactice care implică mișcare, acțiune
rezolvă sarcinile de pe fise de evaluare.

→ Negativ

copilul nu răspunde foarte bine la activitățile de povestire,

Revizuirea programului de intervenție educațional – terapeutică (în funcție de rezultatele evaluărilor periodice)

la 3 luni –prin schimbarea metodelor de intervenție

Folosim predominant jocurile didactice care implică pasaje de mișcare și relaxare, exerciții de respirație, jocuri-exerciții de dezvoltarea încrederii în sine.

Recomandări particulare

Folosirea fișelor de lucru și acasă.

Rolul și modul de implicare a părinților în program: Bunica și mama se implică activ, sunt permanente dispuse să-o ajute la teme, o susțin emoțional.

PROGRAM DE INTERVENTIE PERSONALIZAT (PIP)

Luiza Adela Vaduva
Scoala Gimnaziala Pades

Numele si prenumele beneficiarului .....
Data si locul nasterii .....
Domiciliul: ……
Scoala Gimnaziala Pades
Echipa de lucru: prof. Vaduva Luiza Adela

Problemele cu care se confrunta copilul/elevul/tanarul (rezultatele evaluarii complexe)

- intarzaierea reactiilor;
- Capacitate redusa de a memora si de a intelege;
- Dificultati in pronuntie;
- Teama de necunoscut;

Prioritati pentru perioada 1 an :

- Adaptarea elevului la mediul scolar;
- Adaptarea cu noua disciplina: limba franceza;
- Invatarea unor elemente indispensabile pentru studiul limbii franceze(salut, prezentare);
- Introducerea in universul francofon;

Structura programului de interventie personalizat

Obiective	Continuturi	Metode si mijloace de realizare	Perioada de interventie	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode si instrumente de evaluare
Identificarea sensului global al unui mesaj simplu rostit clar şi rar	Leçon 1:Salut! Leçon 2: Qui est-ce? Leçon 3: Qu'est-ce que	Conversatia Dialogul Exercitiul Explicatia Jocul didactic	S1-S4	Evaluare formativa	Observatia progresului

	c’est? Leçon 4: Qu’est-ce que tu fais?	exercitii de citire in ritm propriu a literelor. Silabelor, cuvintelor, propozitii, fragmente scurte			
Executarea de instrucţiuni simple articulate clar şi rar Emiterea de enunţuri simple despre obiecte/ persoane din universul familiar	**Tema**:Parler de soi-même:nom, sexe, traits physiques **Acte de vorbire**: Saluer/répondre **Tema**: L’école: les affaires d’un élève **Acte de vorbire**: se présenter/répondre;présenter quelqu’un	Conversatia Dialogul Exercitiul Explicatia Jocul didactic -fise de exercitii * exerciții de raspus oral/scris la intrebari	S5-S9	Evaluare formativa	Observatia progresului Evaluarea performantei obtinute
Executarea unor instrucţiuni scrise, simple şi scurte	**Tema**: La famille: les membres de la famille **Acte de vorbire**: identifier des personnes **Tema**: parler de soi-même: traits physiques et qualités morales **Acte de vorbire**: décrire des personnes	Conversatia Dialogul Exercitiul Explicatia Jocul didactic fisa de lucru diferentiata exerciții de completare propoziții	S10-S15	Evaluare formativa	Observatia progresului Evaluarea performantei obtinute se va evalua nivelul elevului in functie de progresul realizat, nu de nivelul clasei/

					programei
Utilizarea unor cuvinte, sintagme, enunţuri în contexte familiare	**Tema**: la maison: les pièces de la maison **Acte de vorbire**: situer dans l'espace: localiser des personnes **Tema**: Activités courantes; la famille: les vêtements **Acte de vorbire**: identifier des objets **Tema**: Activités courantes; la famille: les vêtements **Acte de vorbire**: identifier des objets	Conversatia Dialogul Exercitiul Explicatia Jocul didactic exercitii de citire după model/ repetare verbală a unor cuvinte din text **exerciții de transcriere a cuvintelor indicate din vocabular **exerciții de alegere a raspunsurilor corecte, din itemi cu dublă intrare, cu ajutorul unui model dat sau prin folosirea unui cod de culori(raspunsurile corecte sunt scrise cu o anumită culoare)	S16-S24	Evaluare formativa	Observatia progresului Evaluarea performantei obtinute
Identificarea sensului global al unui mesaj simplu rostit clar şi rar	**Tema**: la maison: les meubles **Acte de vorbire**: situer dans l'espace:localiser des objets	Conversatia Dialogul Exercitiul Explicatia	S25-S36	Evaluare formativa	Observatia progresului Evaluarea performantei obtinute

Executarea unor instrucţiuni scrise, simple şi scurte	**Tema**: activités courantes; les mois de l'année; l'expression de la date **Acte de vorbire**: remercier/répondre **Tema**: le temps qu'il fait; les saisons- caractéristiques climatiques **Acte de vorbire**: relater des actions au présent	Jocul didactic exerciții de transcriere selectivă/ în lanț a unor texte/ propoziții exerciții de completare propoziții			

Evaluarea periodica
• Obiective realizate
• Dificultati intampinate
• Metode cu impact ridicat:
– pozitiv
– negativ

Revizuirea programului de interventie educational-terapeutica (in functie de rezultatele evaluarilor periodice)
…….....
.
……..... .....
.
Recomandari particulare.....
…….....
.....
Rolul si modul de implicare a parintilor in program- suportul parintilor este imperios necesar. Acesta se realizeaza in procent de:.....
.

PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT
PENTRU FORMAREA /DEZVOLTAREA VORBIRII
Întârziere în dezvoltarea limbajului

Profesor psihopedagog:Stanca Mariana
Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă -Periș
Județul ilfov

SCOPUL: ***Formarea abilităţilor de comunicare***

COMPETENȚE:

Pe termen scurt:

- Exersarea aparatului fonoarticulator
- Exersarea inspir-expirului
- Exersarea vocii (întindere, intensitate, rezistenţă)
- Formarea abilităţii de vorbire reflectată şi independentă

Pe termen mediu:

-Formarea, exersarea abilităţii de structurare a mesajului oral

Nr. crt.	**Obiectiv operaţional**	**Strategii de terapie şi recuperare**	Intervalul de timp	**Evaluare şi aprecierea evoluţiei**
1	Să execute, cât mai corect, exerciţiile pentru aparatul fono-articulator	Exerciţii de coordonare generală Antrenamente ludice de exersare a aparatului fono-articulator (gimnastică maxilară, linguală, pentru buze, obraji, văl palatin etc.)		
2	Să efectueze, la comandă verbală, exerciţii de inspir-expir	Exerciţii-joc de respiraţie nonverbală (suflatul în lumânare, umflarea balonului, utilizarea jucăriilor de suflat etc.) Exerciţii-joc de respiraţie cu emiterea vocalelor/ silabelor deschise (aaa... - eeee - iiii ... -maaa... – meee... – miii..) Exerciţii pentru reglarea ritmului respirator şi pentru realizarea echilibrului inspir-expir Exerciţii de expir prelungit cu rostirea unui material verbal gradat ca dificultate		
3	Să redea vocalize şi linii melodice simple	Exerciţii de vocalizare în ritm lent, moderat, rapid şi cu intensitate diferită (în şoaptă, obişnuit, tare)		
4	Să articuleze corect sunetele limbii	Întărirea **sunetelor** existente deja în repertoriu (a) Emiterea de sunete noi prin imitaţie (vorbire reflectată) Exerciţii de articulare a consoanelor a) sunetele „l” (laterală) şi „r” (vibrantă); b) sunetele labio-dentale („f”-„v”),lingo-dentale(„s”-„z”),prepalatale(ş”-„j”; c) sunetele bilabiale („p”, „b”-„m”), alveolare („t”-”d”-„n”); d) sunetele palatale („che-chi-ghe-ghi”) e) sunetele guturale („c”, „g” şi” h”); ▪ Exerciţii de reproducere de sunete onomatopeice produse de diferite obiecte şi animale (copilul va imita cum face câinele: ham-ham; pisica: miau; etc) ▪ Exerciţii şi jocuri cu **silabe** deschise, duble (ma-me-mi-mo-mu, ma-ma, ta-ta, pa-pa, bu - bu, pu - pu, …), logatomi;		

	Să pronunţe corect silabe Să rostească cuvinte <

	Să utilizeze corect limbajul verbal sau non verbal pentru a comunica adecvat în diverse contexte situaţionale	• Exerciţii de ascultare şi decodificare a mesajelor: -antrenarea într-un dialog cu alternarea rolurilor, pe o temă dată.Joc de rol. Exerciţii de citire cu suport imagistic (poze, imagini, reviste). Exerciţii ludice de decodificare de simboluri vizuale cu semnificaţie socială . Exerciţii de mimă-pantomimă în cadrul unor jocuri de rol. Descrierea unor personaje cunoscute. Exerciţii joc cu marionete în vederea iniţierii şi desfăşurării unui dialog.			

Program de intervenţie personalizat (PIP)

Cf. Certificatului de Orientare Școlară și Profesională nr. 6885/ 12.09.2023

Prof.Borhan Crenguţa
Scoala Gimnazială *Elena Rareş* Botoşani

Numele şi prenumele beneficiarului: **U. M**
Data şi locul naşterii: X, loc. Botoșani, jud. Botoşani,
Domiciliul: Str. X
Şcoala / instituţia: Şcoala Gimnazială „Elena Rareș”, Botoşani
Clasa: **a -V –a D**
Echipa de lucru:

- profesor itinerant/ de sprijin, L. R.
- diriginte, I. C
- prof. limba română, B.C.
- prof. matematică, P. A
- consilier școlar, N. C

Problemele cu care se confruntă copilul/ elevul:

- Deficiențe/ afectări
- gradul de handicap GRAV

Priorităţi pentru anul şcolar 2023 – 2024:

- Dezvoltarea capacității de exprimare orală și scrisă
- Dezvoltarea capacităţii de receptare a mesajului scris (citirea/ lectura)
- Cunoaşterea şi utilizarea conceptelor specifice matematicii
- Stimularea şi dezvoltarea capacităţilor psiho-individuale în vederea formării unor comportamente independente

Structura programului de intervenţie personalizat

Domeniul	Obiective	Exemple de activităţi de învăţare	Perioada de intervenţie	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode şi instrumente de evaluare	Responsabili
Cognitiv *Dezvoltarea capacităţii de receptare a mesajului scris (citirea/ lectura)* *Dezvoltarea capacităţii de exprimare scrisă*	Să desprindă ideile principale dintr-un text cititSă citească corect și cursiv un text cunoscut, respectiv necunoscut Să povestească în scris fragmente dintr-un text citit Să inventeze un alt final la o poveste, să continue o scenă de poveste	Exercitii de citire explicativă și de citire selectivă pentru desprinderea ideilor principale. Exercitii de delimitare a unui textnarativ în fragmente logice. Exercitii de identificare și de formulare a ideilor principale din textele citite Exercitii de citire a unor texte, literare sau nonliterare “la prima vedere” în ritm propriu. Exercitii de povestire în scris a unor fragmente dintr-un text citit Formularea în scris a răspunsurilor la întrebări.	Anul școlar 2023-2024	Să identifice ideile principale din textele citite Să citească cu intonație un text literar/ nonliterar Să povestească un text citit	Observația Evaluare orală și scrisă Fișe de lucru	Prof. limba română Prof. itinerant Părinte
Social – afectiv *Formarea și dezvoltarea unor comportamente adaptative în relația cu mediul*	Formarea și dezvoltarea abilităților de comunicare verbală și nonverbală și a unei atitudini	Exercitii practice de comunicare nonverbală (gesturi cu semnificatie socială) și verbală în vederea relaționării pozitive. Jocuri de rol cu aplicarea regulilor însușite	Anul școlar 2023-202	Să recunoască gesturi și mimică faciala Să comunice verbalși nonverbal în vederea relaționării pozitive cu ceilalti	Observația Evaluare orală Jocuri de rol Activitate practică	Consilier școlar Diriginte Prof. itinerant

înconjurător (natural și social) **Comunicare și limbaj** *Formarea, exersarea abilitatii de structurare a mesajului oral* *Dezvoltarea abilităţilor de comunicare verbală şi nonverbală* **Psiho-motor** *Dezvoltarea motricității generale în context social integrator*	civilizate în relațiile cu ceilalți Formarea abilității de vorbire reflectată si independentă la nivel de cuvânt și la nivel propozițional Formarea abilității de comunicare verbală și nonverbală Stimularea motricității pentru dezvoltarea capacităților motrice deficitare	Exerciții de citire a unui fragment sau text mai lung Exerciții de exprimare la nivelul cuvântului și de integrare propozițională Jocuri de rol Exerciții de comunicare nonverbală Exercitii de adaptare a vorbirii la diferite situaţii de comunicare în funcţie de partenerul de dialog Exerciții pentru dezvoltarea capacităților motrice		Să înțeleagă și să răspundă prin gesturi și expresii faciale la comunicarea nonverbală Să-şi adapteze vorbirea la diferite situaţii de comunicare în funcţie de partenerul de dialog	Evaluare orală Observația Fișe de lucru Observația Activitate practică Materiale manipulative	

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

Profesor Măgdaș Elena
Școala Gimnazială ”Horea ”, Cluj-Napoca

I. INFORMAȚII GENERALE

Numele şi prenumele elevului: R.D.
Școala integratoare: Școala Gimnazială ”Horea ”, Cluj-Napoca
Clasa Integratoare.: VC
Cadrul didacti tutore: Profesor Măgdaș Elena
Anul școlar: 2023-2024

DEFICIENȚE/AFECTĂRI: (conform CO eliberat de CJRAE)

- Tulburare hiperchinetică cu deficit atențional
- Tulburări mixte ale abilităților școlare
- Tulburare de conduită nesocializată
- Sindrom obsesiv/ritualuri obsesionale
- Intelect liminar

II. INSTRUMENTE / MIJLOACE UTILIZATE CA PUNCT DE PLECARE ÎN ELABORAREA PIP-ULUI:

- Certificat de orientare școlară și profesională CJRAE
- Test iniţial, caietul elevului
- Observarea elevului în mediul școlar
  - Programa școlară pentru clasa a V-a,
  - Standarde minime de evaluare / adaptare curriculară la clasa a V-a
  - *Matematică* Manual pentru clasa V-a, Editura Intuitext
  - Culegere de probleme -Inițiere-Paralela 45

III. TIPUL PIP-ULUI UTILIZAT:

- După durată : - de lungă durată (pe un an, pe unități de învățare)
  - După obiectivele de integrare: - de recuperare-consolidare;
  - După formele de adaptare curriculară: adaptare curriculară moderată
  - După modul de intervenţie: individual în cabinetul de asistență psihopedagogică

IV. DOMENII DE INTERVENŢIE:

- Cognitiv / Raționament logico - matematic

-

NIVELUL DE DEBUT CONSTATAT / POSIBILITĂŢI	ADAPTAREA CURRICULARĂ
Dezvoltarea comunicării şi limbajului - vocabular sărac, dar fără dificultăți de exprimare - cititul este lent, cu poticniri, dar reușește să desprindă semnificația globală a unui text dacă acesta este împărțit în prealabil pe fragmente și pe baza întrebărilor ajutătoare - scrisul este lizibil, dar dezordonat, dezorganizat, - ritmul scrierii este foarte lent, - ortografia și punctuația deficitare (exemple: scrierea cu majuscule, ortograme, semnele de punctuație) - unele noțiunile elementare de limbă și comunicare insuficient consolidate (sinonime, antonime etc.), iar altele necunoscute (noțiunilor de sintaxă și morfosintaxă); - dificultăți de redactare a textelor; de planificare și organizare a activității; **Dezvoltare cognitivă** - a învățat tabla înmulțirii și a împărțirii - efectuează adunări și scăderi cu trecere peste ordin, dar într-un ritm foarte lent - gândirea este concretă, situațională, - dificultate în înțelegerea noțiunilor abstracte; - dificultăți de înțelegere a sarcinilor; fiind nevoie de explicații suplimentare - raționament logico – matematic deficitar - capacitate redusă de a finaliza sarcinile complexe - rezistență scăzută la efort cognitiv *Memorie* - memoria de lungă durată este deficitară (după mai multe recapitulări ,uită frecvent majoritatea noțiunilor însușite) - dificultăți în reținerea conceptelor, confuzii frecvente *Atenție* - dificultăți de concentrare și de menținere a atenției pe perioade extinse - distractibilitate atențională **Dezvoltare socio-emoţională** - sociabil, comunicativ, expansiv mimico -gestual - imaturitate afectivă, - capacitate scăzută de inhibiție cognitivă și motorie,	-se va recurge la adaptarea curriculară a majorității competenţelor specifice clasei a V-a în funcţie de capacităţile individuale ale elevului, -se încearcă adaptarea metodelor/tehnicilor de predare-învățare și de evaluare la posibilățile lui de înţelegere. - se va insista pe exerciții specifice care să dezvolte capacitatea de înțelegere a cerințelor la matematica ; - se vor organiza activități sub formă de jocuri didactice pentru a dezvolta

- uneori are inițiativă în timpul orelor de curs, ridică mâna când dorește să răspundă	stima de sine a elevului.

V. DERULAREA PROGRAMULUI DE INTERVENŢIE

PERIOADA **: MODULUL 1 (**11 septembrie - 27 octombrie)						
DOMENIUL DE INTERVENȚIE	COMPETENŢE SPECIFICE	ACTIVITĂŢI/ACŢIUNI CORECTIV- INTEGRATIVE	EVALUAREA COMPETENŢELOR SPECIFICE			OBSERVAȚII
			METODE DE VERIFICARE/ produse ale activ.de învăţare care atestă performanţa elevului	Realizat	Nerealizat	
Raționament logico-matematic/Abilități de calcul	1.1.Identificarea numerelor naturale în context variate S1- scrierea și citirea corectă a numerelor naturale în diverse contexte	-ex. de scriere şi citire a numerelor naturale în sistemul de numeraţie zecimal - compunerea și descompunerea numerelor din/în sute de mii, zeci de mii, mii, sute, zeci și unități - compararea unor numere utilizând algoritmul de comparare - rotunjirea la zeci/sute/mii/zeci de mii/sute de mii a unor valori numerice (prețuri, distanțe etc.) -efectuarea de adunări și scăderi utilizând algoritmi de calcul, descompuneri numerice și proprietățile operațiilor	- exerciţii la tablă - verificare orală - căutarea in dicţuinarul de sinonime/antonume/ omonime - exerciţii la tablă - verificare orală	X X X		-reușește să scrie și să citească numerele naturale în concentrul 0-1000000 -întâmpină unele dificultăți în descompunerea numerelor -reușește cu greu să rotunjească unele numere conform cerințelor -reușește să efectueze operații de adunare și scădere cu trecere peste ordin, dar într-un ritm foarte lent

	2.1. Efectuarea de calcule cu numere naturale folosind operațiile aritmetice și proprietățiile acestora S1, S2, S3, S4, S5	-efectuarea probei operațiilor de adunare și scădere -efectuarea de înmulțiri și împărțiri cu numere naturale - rezolvarea de exerciții de tipul: „află jumătatea/ sfertul/ dublul, - rezolvarea de probleme cu cele patru operații	-muncă independentă -jocuri didactice în format digital Wordwall - exerciţii la tablă - verificare orală	X	X X	-efetuează înmulțiri poziționând corect termenii -reușește să realizeze împărțiri, cu sprijin, dar nu stăpânește regulile de calcul -dificultăți în înțelegerea terminologiei specifice și aplicarea acestora
PERIOADA**: MODUL 2 (**6 Noiembrie– 22 Decembrie)						
DOMENIUL DE INTERVENȚIE	COMPETENȚE SPECIFICE	ACTIVITĂȚI/ACȚIUNI CORECTIV- INTEGRATIVE	EVALUAREA COMPETENȚELOR SPECIFICE METODE DE VERIFICARE/ produse ale activ.de învățare care atestă performanţa elevului	Realizat	Nerealizat	OBSERVAȚII
Raționament logico-	1.1.Identificarea numerelor naturale în contexte variate *Adaptari curriculare S1, S2, S3* 2.1.Efectuarea de calcule cu numere naturale folosind operațiile aritmetice și proprietățile acestora *Adaptare curriculara S1*	<u>Puterea cu exponent natural al unui număr.Pătratul unui număr natural.</u> <u>Reguli de calcul cu puteri</u> <u>Compararea puterilor</u> - ex. de identificare a bazei și a exponentului unei puteri (scriere și citire) -ex. de transformare a puterilor în numere naturale	-jocuri didactice în format digital Wordwall Lecții video pe platforma Eduboom - exerciții la tablă - fișe de lucru - materiale suport	X X	X	-a înțeles pe moment ceea ce sunt puterile -poate efectua calcule de ridicare a unui numor de o cifra la purerea a doua și a treia, dacă îi sunt reamintite regulile -efectuează calcule simple, a înțeles regulile, dar se încurcă frecvent

matematic/Abilități de calcul	3.1.Utilizarea regulilor de calcul pentru efectuarea cu numerele naturale 4.1.Exprimarea în limbaj matematic a unor proprietăți referitoare la comparări, aproxomări, estimări și ale operațiilor cu numere naturale	- ex.de învățare a regulilor de calcul specifice înmulțirii și impărțirii puterilor - ex.de comparare a numerelor scrise sub formă de putere <u>Ordinea efectuării operațiilor</u> - ex.explicative pentru efectuarea în ordine a operațiilor fără paranteze -ex.explicative pentru efectuarea în ordine a operațiilor cu paranteze rotunde, drepte și a acoladelor	- exerciții la tablă - fișe de lucru - materiale suport - exerciții la tablă - materiale suport - lecție video pe platforma Eduboom		X X	- reușește să realizeze operații cu puteri, cu sprijin, dar nu stăpânește regulile de calcul -dificultăți în înțelegerea terminologiei specifice și aplicarea acestora în probleme - nu poate efecua exerciții in care sunt insiruite mai multe operațații.

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Șereu Camelia Corina

Școala Gimnazială „Eftimie Murgu” Lugoj, Timiș

NUMELE ȘI PRENUMELE ELEVULUI (EI): S. A. M.

DATA NAȘTERII: 18.10.2014

CLASA: a II-a B

ANUL ȘCOLAR: 2022-2023

DIAGNOSTICUL: Deficiențe asociate

ECHIPA DE INTERVENȚIE: prof. înv. primar , prof. itinerant și de sprijin

SCOPUL (COMPORTAMENTUL ȚINTĂ/REZULTATUL AȘTEPTAT): Formarea competențelor cheie: comunicare în limba maternă, matematice, digitale, sociale și civice, sensibilizare și exprimare culturală

OBIECTIVE:

Comunicare în limba română:

- ✓ să înţeleagă semnificaţia globală a mesajului oral și scris;
- ✓ să formuleze răspunsuri la întrebări atât oral cât şi în scris;
- ✓ să copieze/ transcrie corect un text în pagina caietului, respectând regulile de așezare în pagină, de ortografie și punctuație;
- ✓ să alcătuiască enunțuri cu/fără suport vizual;

Matematică:

- ✓ să efectueze operații de adunare ți scădere în concentrul 0-1000, fără și cu treecere peste ordin;
- ✓ să efectueze înmulțiri în concentrul 0-100, cu suport vizual și prin adunare repetată;
- ✓ să efectueze împărțiri în concentrul 0-100, cu suport vizual și prin scădere repetată;
- ✓ să rezolve probleme cu 1-2 operații, cu suport vizual sau sprijin;
- ✓ să aplice terminologia matematică (sumă, diferență, produs, cât, cu atât mai mult/puțin etc.) în rezolvarea de exerciții și probleme.

DURATA PROGRAMULUI: 2.11.22-19.05.23

DOMENIUL / DOMENII DE INTERVENȚIE:

- ✓ **Abilități de comunicare și limbaj**
- ✓ **Elemente de matematică**
- ✓ **Stimulare cognitivă**
- ✓ **Terapii și programe de intervenție**

CONȚINUTUL ACTIVITĂȚILOR:

Nr.	Dome-	Comp	Activități de intervenție/	Dura	Evaluare și aprecierea evoluției	Responsa

crt.	**niul de intervenț ie**	**Spec.**	**terapie și recuperare**	**ta**	**Indicatori**	Instrumente	**bil**
1.	COGNI TIV Abilități de comunica re și limba	1.1,1.2,1 .3, 1.4 2.1, 2.3, 2.4 3.1, 3.2	-formularea unor întrebări şi răspunsuri orale la în-trebări legate de tema şi mesajul textului audiat; - identificarea persona-jelor, precizarea locului și timpului; -ordonarea cronologică a imaginilor care reprezintă momente ale acţiunii tex-tului audiat; - despărțirea cuvintelor în silabe; - conversații pe teme de interes pentru copii. -formularea de enunţuri după ilustraţii sau folosind cuvinte date; - participarea la discuţii în perechi/ în grup pe teme de interes (timpul liber, animalul preferat, cartea preferată, prezentarea pro-duselor activităţii şcolare) - participarea la serbări şcolare. - citirea în ritm propriu a unui text scurt; - formularea unor răspun-suri la întrebări, în legătură cu un scurt text citit;	02.11 .22-19.05 .23	-înţelege semnificaţia globală a unui text scurt, după ascultarea repetată a acestuia, sau după lămuriri suplimentare; -formulează răspunsuri la întrebările puse, uneori cu imprecizii, corectate la solicitarea învăţătorului; - citeşte fluent şi corect enunţuri cunoscute, cu ezi-tări sau pauze mai lungi, atunci când întâlneşte cuvinte care conţin aglo-merări de consoane, grupuri de litere etc.; - construieşte în scris	Evaluarea orală şi scrisă Aprecieri stimulative Evaluare cu mai multe reveniri Evaluări curente formative Probe scrise, fişe de lucru	Prof. înv. primar Prof. itinerant și de sprijin

		4.1, 4.2	- copieri şi transcrieri de litere, silabe, cuvinte, propoziţii; - copierea și transcrierea unor texte scurte, exer-sând încadrarea în spaţiul paginii, respectarea pro-porţiei între litere şi a spaţiului între cuvinte; -alcătuirea şi scrierea unor enunţuri scurte, având suport vizual; - adăugarea unor cuvinte/ semne de punctuaţie în enunţuri eliptice; - formularea, în scris, a răspunsurilor la întrebări pe teme familiare/ care prezintă interes;		propoziţii formate din 3-4 cuvinte, cu mici abateri de la regulile grafice, orto-grafice şi de punctuaţie, corectate la intervenţia învăţătorului; -copiază/ transcrie/ scrie după dictare, cu unele omosiuni, inver-siuni de litere, uneori cu abateri de la normele de aşezare în pagină, sau de la folosirea corectă a semnelor de punctuaţie;		
	Elemente de matemati că	1.4, 1.5, 1.6	- efectuarea de adunări/ scăderi cu numere mai mici decât 1000, fără şi cu trecere peste ordin; - exerciții de observare a legăturii dintre adunare și scădere; - efectuarea de înmulţiri în concentrul 0-100 , prin adunări repetate; -efectuarea de împărţiri cu rest 0, în concentrul 0-100 prin scăderi repetate ;		-rezolvă exerciții de adunare și scădere în concen-trul 0-1000, fără și cu trecere peste ordin; - efectuează înmulțiri prin adunare repetată, pe bază de material intuitiv(jetoane, imagini); - efectuează împărțiri prin scădere repetată, pe bază de material intuitiv(jetoane, imagini); - rezolvă probleme cu 1-2	-valorificarea pozitivă permanentă -observaţia şi îndrumarea; -evaluarea	

			- rezolvarea de probleme cu 1-2 operații; - rezolvarea de exerciţii de tipul: „Află suma/ diferenţa/ produsul/ câtul/ jumătatea/ sfertul/ dublul etc.”;		operații, cu sprijin; - identifică operațiile corespunzătoare pentru aflarea sumei/diferen-ței/produsului/câtului etc.	orală -fișe de lucru -îndrumare -evaluarea scrisă	
2	PSIHO-MO-TRIC	1.1;1.2; 2.1,2.2; 3.1,3.2.	-Completarea unor suporturi lacunare; -Asocierea vestimentației specifice unui anotimp cu genul corespunzător (fată-băiat); -Asocierea momentelor zilei cu activitățile corespun-zătoare; Localizarea poziției unui obiect în raport cu schema corporală.	02.11 .22- 19.05 .23	-Găsirea pieselor lipsă dintr-o imagine dată. Identificarea pieselor vestimentare specifice fiecărui gen și realizarea corespondenței. Identificarea pozițiilor spațiale.	- fișe de lucru -platforme / jocuri educaționale	Prof. itinerant si de sprijin
3	SOCIO AFEC TIV	1.1;1.2; 2.1,2.2; 3.1,3.2.	-Exerciții de realizare a coresondenței unu la unu; -Memorarea de poezii scurte și cântecele; -Exerciții de includere în aceeași categorie; -Exerciții pentru recunoaș-terea și identificarea problemei.	17.10 .22- 19.05 .23	Găsirea perechilor Mamă-pui, etc. -Ascultarea orală. -Formarea de mulțimi cu diverse obiecte; -Înțelegerea cerințelor pentru a rezolva o problemă dată.	-fișe de lucru -jocuri digitale -jocuri de rol	Prof. itinerant si de sprijin
4	LIMBAJ	1.1;1.2; 2.1,2.2; 3.1,3.2	Completare verbală a propozitiilor cu sau fără suport imagistic.			-povești terapeutice - fișe de lucru -jocuri de rol	Prof. itinerant si de sprijin

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

Prof. ANDREI CAMELIA
Școala gimnazială ANTON PANN, Rm. Vâlcea

1. INFORMAȚII DE BAZĂ

Numele şi prenumele elevului: A.A.B.
Clasa: a VIII-a
An şcolar: 2023-2024
Aria curriculară:TEHNOLOGII
Disciplina: ETAP
Profesor: Andrei Camelia

2. INFORMAȚII REFERITOARE LA starea ACTUALĂ A COPILULUI

-starea de sanatate:foarte bună; Diagnostic: Elev cu deficiență mintală ușoară, beneficiază de curriculum adaptat.
-dificultăți de învățare existente:
• Nu reuşeşte să scrie după dictare, se plictisește foarte repede, are un scris ilizibil, încât nu şi-l descifrează nici ea însăşi;
• Citeşte foarte greu, iar termenii mai dificili abia îi silabiseşte, neînţelegându-le valoarea în frază;
• Nu înţelege suficient noţiunile simple astfel că nu poate să opereze cu ele;
• Manifestă deprinderi practice necorespunzătoare, nu are răbdare să asculte indicațiile din Fișa tehnologică în situația realizării unui produs simplu.
-abilități, deprinderi și capacități ce pot constitui puncte de plecare în intervenție:
• Recunoaşte fenomenele şi procesele simple din natura şi le poate explica individual, dar nu şi relaţiile de cauzalitate şi nici interdependenţa acestora, având probleme de transfer intra şi transdisciplinar;
• Copiază corect după tablă/manual/fișe de documentare, dar extrem de încet, fiind mereu în urma colegilor săi;
• Se simte valorizată în timpul lucrărilor practice, dar nu le duce la bun sfârșit fără sprijinul profesorului sau al colegilor;
• Este prietenoasă și bine integrată în colectivul clasei.
-programe de stimulare, intervenții pe care copilul le-a parcurs anterior (consiliere, medicale, logopedice): consiliere psihopedagogică cu consilierul școlar cât și în particular în regim de ”Școală după școala”.

3. ECHIPA DE INTERVENȚIE

• Consilier școlar: psh. L.D.
• Prof ETAP: Andrei Camelia
• Diriginte clasa a VIII-a: prof. D. M.
• Mama copilului: M.D.

4. SCOPURI/OBIECTIVE PEDAGOGICE

• dezvoltarea vocabularului și a exprimării cu ajutorul propozițiilor dezvoltate utilizând termeni specifici
• dezvoltarea deprinderilor de trasat după șablon, decupat pe contur, asamblat și finisat în vederea realizării unor produse simple
• formarea unor deprinderi de autonomie personală în cadrul orelor de ETAP

5. RESURSE DE TIMP/REEVALUARE

-perioada anului școlar 2023-2024 cu evaluare/corecții la sfârșitul modulului M3, în cadrul discuțiilor din echipa de intervenție.

6. PLANIFICAREA INTERVENȚIEI

Dezvoltarea vocabularului și a exprimării cu ajutorul propozițiilor dezvoltate utilizând termeni specifici				
Obiective operaţionale	Activități de învățare propuse	Perioada de timp	Mijloace didactice	Evaluare (progresul înregistrat)
- Să citească corect și în ritm propriu un text de pe fișa de lucru/din manual/fișa tehnologică - Să descrie obiecte, fenomene după imagini utilizând termeni specifici ETAP - Să desprindă informațiile esențiale dintr-un text citit - Să utilizeze, în context nou, a informaţiilor primite din diferite	Exerciții variate de citire sub îndrumarea și sprijinul profesorului Exerciții variate de interpretare a unor materiale suport sub îndrumarea și sprijinul profesorului Exerciţii de interpretare a informațiilor de pe planse, sub îndrumarea profesorului. Descrierea cu cuvinte proprii a elementelor înţelese dintr-un text la prima vedere;	S1-S3 S5- S6 S9- S10, S30 S11- S12, S31	Planşe, manual. -imagini cu centrale electrice -imagini cu tipuri de surse de energie Texte, dicţionare. Manual, fișe de documentare	Evaluare orală (eleva şi-a îmbunătăţit capacitatea de citire a unui text) Observare sistematică. - evaluarea orală va fi preponderentă, dar va alterna cu evaluarea scrisă Observare sistematică. Probe scrise. (Eleva poate transcrie corect un text, chiar şi după dictare, dar într-un ritm mai lent.)

surse (text din manual, imagini din prezentări - Sa transcrie corect, lizibil si îngrijit informații - Să scrie corect un text coerent utilizând noţiuni si termeni specifici ETAP	Exerciții de transcriere a unor texte cunoscute informații specifice Compunere:”Surse primare de energie”	S14-S17, S23-S25 S18-S20, S26-S28 S33		Fişe de evaluare. Observarea sistematică(a ajuns aproape la nivelul colegilor săi) Se va realiza evaluarea continuă prin: -utilizarea aprecierilor verbale şi sublinierea progresului realizat în rezolvarea fiecărei sarcini; -Aprecierea şi încurajarea colaborării cu membrii grupului; -Evaluarea finală va viza atingerea criteriilor minime de progres.
Dezvoltarea deprinderilor de trasat după șablon, decupat pe contur, asamblat și finisat în vederea realizării unor produse simple				
-să încadreze corect șablonul în pagină -să utilizeze semnificația liniilor folosite(linia continuă groasă pentru contur, linia punctată-linie de simetrie)	-Exerciții de încadrare a șablonului cu consum minim de material -Exerciții de decupare pe contur -Identificarea rolului liniilor, simbolurilor folosite în schițe/desene -Exerciții de	S7, S22, S29	-șabloane -imagini ale unor obiecte realizate de colegi -tabelul simbolurilor grafice utilizate(din manual/alte surse de documentare)	-observare sistematică(elevul încadrează șablonul cu consum minim de material) -recunoaște linii folosite, simboluri grafice

-să asambleze elementele componente ale unui produs simplu realizat	asamblare a componentelor produselor simple			-parcurge pașii conform Fișei tehnologice
Formarea unor deprinderi de autonomie personală în cadrul orelor de ETAP				
-să-și organizeze materialele, uneltele necesare realizării unui produs pe masa de lucru -să identifice pericolele nerespectării normelor SSM -să selecteze materialele necesare în funcție de produsul realizat	-Exerciții de identificarea a rolului fiecărui material/unealtă în realizarea unui produs -identificarea posibilelor pericole și amăsurilor de protejare -exprimarea opțiunilor în favoarea unuia sau a altui material în funcție de criterii stabilite de comun acord cu profesorul	S4, S8 S13, S21, S28		Observare sistematică (Eleva își asumă un rol în echipa în care lucrează) (Eleva își exprimă preferința pentru un anumit produs/material)

7. ANALIZA REZULTATELOR

- În urma evaluării rezultatelor obţinute, s-a ajuns la concluzia că datorită exerciţiilor şi activităţilor simple, accesibile, desfăşurate în ritm propriu, eleva a depăşit în mare parte dificultăţile sale, dobândind o experienţă cognitivă superioară celei anterioare, înlăturând anumite bariere din calea dezvoltării sale, a căpătat o autonomie personală vizibilă în special în cadrul activităților de grup când nu s-a mai observat dependența de colegii din grupul în care a lucrat..

8. RECOMANDĂRI

- se recomandă colaborarea cu profesorii clasei, profesorul diriginte, părinţi;
- se constată că reluarea unor sarcini de învăţare sunt de un real folos în dezvoltarea deprinderilor de muncă independente;
- se recomandă stimularea pozitivă, întărirea motivaţiei şi a încrederii în propriile forţe, precum şi reluarea unor anumite activităţi în vederea consolidării achiziţiilor dobândite;
- se recomandă prezența profesorului de sprijin, dacă este cazul, la orele de ETAP.

port individualizat de activitate școlară
pentru elev cu cerințe educative speciale

Prof. Iacob Ancuța
Școala Gimnazială Nr. 3 Mangalia

Clasa: a VIII-a
Prof.**:** Iacob Ancuţa
Disciplina : Educaţie Plastică

Problemele cu care se confruntă copilul:
-este rezervat
-nu cunoaşte toate datele despre universul său de cunoaştere
-vocabular redus, posibilităţi de exprimare reduse; vorbire ezitantă, încetinită
-în scris apar omisiuni şi înlocuiri de litere
-memorie mecanică, sunt necesare multe exerciţii de memorare pentru fixarea unui material
-rezolvă cu ajutorul profesorului cerinţele
-operaţiile gândirii sunt slab dezvoltate
-citeşte lent, fără a respecta semnele de punctuaţie, cu intonaţie necorespunzătoare, cu ritm rar
-deficit de auz

Competențe specifice vizate:

1. Contextualizarea unui mesaj artistic receptat
2. Analizarea valențelor expresive ale limbajului plastic în compoziții diverse
3. Punerea în valoare a caracteristicilor instrumentelor și a potențialului expresiv al tehnicilor aplicate, în contexte diferite
4. Valorizarea, în contexte variate, a caracteristicilor expresive ale limbajului plastic și decorativ în compoziții și în mediul înconjurător
5. Explorarea unor modalități alternative de exprimare a ideilor, sentimentelor și mesajelor în diferite domenii artistice
6. Implicarea în organizarea unor evenimente ce pun în evidență produse artistice creative bazate pe teme plastice.

În prima perioadă a anului şcolar am desfăşurat evaluarea iniţială a cunoştinţelor specifice disciplinei Educaţie plastică, precum şi a priceperilor şi a deprinderilor formate de-a lungul ciclului gimnazial, în urma căreia am constatat:
-deficit de menţinere a atenţiei concentrate
-imaginaţia este medie
-uneori este pasivă, aşteaptă să fie solicitată la lecţie
-nu scrie corect cuvintele care cuprind grupuri de litere
-este rezervată, puţin comunicativă
- îşi adaptează răspunsurile cu ajutorul profesorului

La evaluarea iniţială a obţinut nota 7 .
Prin programul de intervenţie personalizat mi-am propus și realizat un progres, astfel încât la evaluarea finală a obţinut un progres, urcând la nota 9, reuşind să dobândească mai multe informaţii

din domeniul limbajului plastic, utilizând tehnici de lucru variate în realizarea compoziţiilor plastice date (desenul liber, colajul, modelajul). Am observat pe parcurs dezvoltarea spiritului de echipă și a competențelor de socializare și colaborare cu colegii de clasă, precum și o îmbunătăţire a modului de înţelegere şi cunoaştere a noțiunilor de limbaj plastic. Încurajată fiind și de colegi și de mine, s-a implicat și în unele activități extrașcolare, târguri ale școlii, participări la unele concursuri.

Părinţii sunt încurajaţi să devină parteneri în procesul de învăţare al copiilor lor. Colaborarea permanentă pentru informarea progresului elevului, discutii despre serviciile de sprijin de la nivelul şcolii (cum ar fi cele asigurate de psihologi, logopezi, consilieri şcolari, profesori de sprijin, medici etc.), implicarea în activităţi şcolare şi extracurriculare sunt doar câteva din modalitățile pe care trebuie să le abordăm în situația copiilor cu CES.

Adaptare curriculară :, clasa a VIII-a , Şcoala Gimnazială nr. 3 Mangalia F81, F90		
CANTITATEA Eleva va avea un număr mediu de itemi de rezolvat faţă de nivelul clasei. Ea va primi sarcini suplimentare care să o ajute în finalizarea sarcinilor.	**TIMPUL** Timpul de lucru necesar rezolvării sarcinilor va fi mai mare faţă de al colegilor, fiind corelat şi cu nivelul de dificultate al itemului.	**NIVELUL DE ASISTENŢĂ** Eleva nu beneficiază în acest moment de asistent personal, sprijinul necesar parcursului şcolar fiind oferit de corpul profesoral şi de colegi.
RECEPTAREA INFORMAŢIILOR Receptarea informaţiilor are loc în special vizual, lucru facilitat de specificul disciplinei. Are nevoie de repetări multiple în cazul transmiterii itemilor verbali şi de ajutor în cazul itemilor cu rezolvare în scris.	**DIFICULTATEA** Eleva va avea de rezolvat itemi cu grad mediu de dificultate, aceasta reprezentând principala modalitate de adaptare a curriculumului.	**TRANSMITEREA INFORMAŢIILOR** Modalitatea principală de rezolvare a sarcinilor este cea acţional-practică (desen, pictură) sau verbală.
PARTICIPAREA Prezintă capacităţi de a participa activ la lecţii, conform nivelului său de înţelegere.	**OBIECTIVE ALTERNATIVE** Atingerea competenţelor generale şi specifice din curriculum vor presupune suport concret-intuitiv pentru transmiterea conţinuturilor. Progresele realizate trebuie raportate la parcursul individual, nu a nivelul clasei.	**CURRICULUM FUNCŢIONAL** Eleva va fi îndrumată în îndeplinirea obiectivelor funcţionale raportate la statutul de elev (respectarea specificului orei/pauzei, a normelor de comportare în timpul acestora).

TEST DE EVALUARE
LIMBA ROMÂNĂ - Clasa a II-a

PROF.BREZOVSZKY RAMONA ANA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 11 ORADEA

Conţinuturi evaluate: **Grupurile de litere *ce, Ce, ci, Ci, ge, Ge, gi, Gi, che, Che, chi, Chi, ghe, Ghe, ghi, Ghi***
Semnele de punctuaţie

1. Scrieţi după dictare, cuvintele:

_____
_____
_____

_____Scrie corect: S. – trei cuvinte ; B. – şase cuvinte ; F.B. – nouă cuvinte. _____

2. Citiţi. Transcrieţi primele trei propoziţii:

Bunica citeşte. Alina pune ochelarii bunicului.
- De ce pui ochelarii, Alina?
- Am auzit că cine are patru ochi ştie carte.
- Nu, fata mea ! Cine ştie carte are patru ochi.

_____
_____
_____

_____

_____

_____Intonează corect enunţurile : S. – cu punct;
B. - cu punct şi semnul întrebării; F.B. – cu toate semnele de punctuaţie.
Citeşte: S. – silabisind cuvintele dificile; B. – fără a silabisi; F.B. – coerent;
Transcrie corect: S. – o propoziţie; B. – două propoziţii; F.B. – trei propoziţii.
_____

3. Scrieţi semnele de punctuaţie:

Lizuca o întrebă___
___Unde este căţeluşa cu dinţii de fier şi măselele de oţel____
Sfânta Miercuri răspunse zâmbind___
___A rămas acasă să păzească gospodăria___
_____Scrie corect: S. - două semne; B. – patru semne ; F.B. – şase semne. _____

4. a. Formulaţi o propoziţie în care să comunicaţi despre Lizuca.
b. Formulaţi o întrebare adresată Lizucăi ;
c. Formulaţi un salut pe care Lizuca l-ar putea adresa bunicii.

_____
_____
_____
_____

_____Formulează corect: S. – o propoziţie; B. – două propoziţii; F.B. – trei propoziţii. ____

_____

5. Completaţi cuvintele cu grupul de litere potrivit:

o_____lari bi_____cle-tă măr_____le _____veci

_____Completează corect: S. – un cuvânt; B. – două cuvinte; F.B. – patru cuvinte. _____

Ai terminat? *Felicitări!*

Acum nu uita să verifici încă o dată răspunsurile!

Dacă ai terminat, colorează!

TEST DE EVALUARE

Clasa: a II-a
Disciplina: LIMBA ROMÂNĂ
Capacitatea:
*Scrierea grupurilor de litere ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi;
*Intonarea propoziţiei ţinând seama de semnele de punctuaţie;
Competenţe:

- Grupurile de litere ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi;
- Semnele de punctuaţie

Obiective operaţionale:
O1-să scrie după dictare cuvinte care conţin grupuri de litere;
O2-să intoneze corect enunţuri;
O3-să citească în ritm propriu un text;
O4-să transcrie propoziţii;
O5-să completeze un text cu semnele de punctuaţie potrivite;
O6-să formuleze enunţuri, ţinând seama de semnele de punctuaţie;
O7-să completeze cuvinte cu grupuri de litere.

CALIFICATIV OBŢINUT:_____

Obiective de evaluare / Realizarea obiectivelor

Obiective de evaluare	Realizarea obiectivelor
O1	
O2	
O3	
O4	
O5	
O6	
O7	

Greşeli frecvente

……..……
……..
.....
……...

Măsuri ameliorative

……..……
……..
.....
……...

Dictare:

rochiţă, ceas, Neghiniţă, ghem, ridiche, fragi, geam, cinci, Cecilia

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT
pentru copiii cu cerințe educaționale speciale
An școlar

Horoba Daniela

Numele şi prenumele copilului/elevului:

Clasa

Mama:

Tata:

Reprezentantul legal al copilului:

Data naşterii.

Domiciliul:

Unitatea de învăţământ la care este înscris: **Şcoala Gimnazială**

Certificat de orientare şcolară şi profesională nr.

Data realizării/revizuirii planului de servicii individualizat:

Rezultatele evaluării complexe:

a. din punct de vedere medical-intelect liminar,tulburări instrumentale mixte.tulburări mixte de conduită,carente inductiv educative.

b. din punct de vedere psihopedagogic

c. din punct de vedere al competenţelor şcolare-rezultate scolare medii, dificultati de învățare.

Responsabili de servicii educaționale:

- profesor
- consilier școlar
- profesor de sprijin

Orientare școlară (recomandari): program de sprijin

Scopurile programului:

- Integrarea reală a elevei în colectivul de elevi al clasei, în cadrul orelor de limba franceză, prin adaptarea conținuturilor și sarcinilor de lucru;
- Dezvoltarea abilităților de citit-scris;
- Dezvoltarea capacității de înțelegere a mesajului unui text citit/audiat și de exprimare a unei opinii pornind de la acesta.
- Dezvoltarea încrederii în sine a elevei.

CURRICULUM ADAPTAT
Clasa a VIII-a

COMPETENŢE GENERALE ŞI FORME DE PREZENTARE A CONŢINUTURILOR

1. Receptarea de mesaje orale simple
2. Exprimarea orală în situaţii de comunicare uzuală
3. Receptarea de mesaje scrise simple
4. Redactarea de mesaje simple în situaţii de comunicare uzuală

Competenţe specifice şi exemple de activităţi de învăţare

1. Receptarea de mesaje orale simple

1.1. Identificarea semnificației unor schimburi verbale pe teme familiare, clar articulate

- *Oferirea de răspunsuri scurte*

1.3 Manifestarea interesului pentru diversitatea culturală

- *Identificarea vorbitorilor din mesajul audiat (fată / băiat)*

2. Exprimarea orală în situaţii de comunicare uzuală

2.2. Participarea la scurte interacțiuni verbale, cu sprijin din partea interlocutorilor

- *Solicitarea de sprijin pentru a afla un cuvânt / pronunția corectă a unui cuvânt/*

3. Receptarea de mesaje scrise simple

3.1. Identificarea informațiilor de care are nevoie din liste sau din texte funcționale simple (pliante, meniuri, orare)

- *Exerciții de căutare a unor informații necesare în broșuri informative simple*

1. Suporturi de învățare
- Documente audio-video cu mesaje scurte și clar articulate
- Scurte secvențe din emisiuni TV / podcast pe teme familiare /
Articole de ziar scurte și simple inclusiv în format digital pe teme familiare
- Texte simple
- Meniuri
- Orare
2. Sugestii de contexte de comunicare/ vocabular
- Sărbători naționale / Tradiții și obiceiuri specifice
- Activități de interes: muzică, sport,
- Vacanţa
- Planuri de viitor
3. Gramatică funcţională (acte de vorbire / funcții ale limbii, inclusiv convenții socio-culturale)
- A exprima acordul şi dezacordul
- A accepta / a refuza o ofertă
- A exprima durata

Modalități de evaluare:

- Observare curentă

- Apreciere orală
- Fișe de lucru individualizate
- Teste adaptate la nivelul individual al fiecăruia
- Portofoliu
- Evaluare sumativă

ADAPTARE CURRICULARĂ

Domeniul de activitate: **Limba franceză**

Competențe generale	**Competențe specifice**		**Activități de învățare pentru elevii cu CES**
	Majoritatea elevilor- Clasa a VIII-a	**Elevii cu CES/ curriculum adaptat - clasa a VIII-a**	
1. Receptarea de mesaje orale simple	1.1. Identificarea semnificației unor schimburi verbale pe teme familiare, clar articulate 1.2. Sesizarea detaliilor principale din mesaje și anunțuri clare și simple 1.3. Manifestarea interesului pentru diversitatea culturală	1.1 Identificarea semnificației unor schimburi verbale pe teme familiare, clar articulate 1.3 Manifestarea interesului pentru diversitatea culturală	-- *Oferirea de răspunsuri scurte* - *Identificarea vorbitorilor din mesajul audiat (fată / băiat)*
2. Exprimarea	2.1. Exprimarea unei opinii în legătură cu un		

orală în situaţii de comunicare uzuală	subiect familiar / situație cunoscută 2.2. Participarea la scurte interacțiuni verbale, cu sprijin din partea interlocutorilor 2.3. Realizarea unor expuneri scurte, exersate, a unui subiect familiar 2.4. Participarea la schimbul verbal fără teama de eșec	2.2. Participarea la scurte interacțiuni verbale, cu sprijin din partea interlocutorilo 2.3. Realizarea unor expuneri scurte, exersate, a unui subiect familiar	- *Solicitarea de sprijin pentru a afla un cuvânt / pronunția corectă a unui cuvânt/* - *Prezentarea în câteva cuvinte a unui poster / unei activități de proiect*

3. Receptarea de mesaje scrise simple	3.1. Identificarea informațiilor de care are nevoie din liste sau din texte funcționale simple (pliante, meniuri, orare) 3.2. Extragerea informatiilor dintr-un text clar structurat (articole de ziar / digitale simple, broșuri), în care numerele și numele joacă un rol important 3.3. Extragerea de informații din reclame de mici dimensiuni 3.4. Manifestarea disponibilității pentru informare prin lectură	3.1. Identificarea informațiilor de care are nevoie din liste sau din texte funcționale simple (pliante, meniuri, orare) 3.3. Extragerea de informații din reclame de mici dimensiuni	- *Exerciții de căutare a unor informații necesare în broșuri informative simple* -*Asocierea dintre text și imagine*
4. Redactarea de mesaje simple în situaţii de comunicare uzuală	4.1. Completarea unui formular cu informații de identificare (educație, interese, competențe) 4.2. Prezentarea unei activități în scris, utilizând cuvinte de legătură (”și”, ”dar”, ”pentru că”) 4.3. Depășirea fricii de eșec în redactare / schimbul de mesaje scrise	4.1. Completarea unui formular cu informații de identificare (educație, interese, competențe)	- *Completarea de formulare pentru diverse situații: înscrierea la bibliotecă*

Plan de intervenție personalizat

Prof. Țolea Florina
Liceul Tehnologic de Industrie Alimentară Arad

A. DATE PERSONALE

Numele și prenumele elevului:

Data nașterii:

Echipa de completare a PIP:

Perioada pentru care este completat:

Clasa/Disciplina: clasa a IX-a Religie ortodoxă

Tipul de deficiență:

Nr. certificat de orientare școlară și profesională:

B. EVALUAREA INITIALĂ:

Dificultăți identificate la nivelul capacității de:

- a se autoorganiza;
- a lucra eficient fără supraveghere și indicații;
- a înțelege informații complexe, în scris;
- a înțelege și aplica concepte generale;
- a deprinde și aplica noi abilități fără a avea în mod frecvent posibilitatea de a le repeta;
- a reține informații complexe fără posibilitatea repetării acestora;

- a înțelege pe deplin informațiile transmise verbal;
- a comunica ideile clar și eficient;
- a crede că poate învăța;
- a se concentra asupra unor sarcini pentru perioade extinse;
- a lucra în grupuri;
- a căuta ajutor atunci când este cazul.

A. DOMENII DE INTERVENȚIE:

a. cognitiv (nivelul de cunoştinţe şi abilităţi);
b. emoţional (autocontrol emoţional, autoorganizare);

C. STRATEGII CE VOR FI UTILIZATE:

- Sarcini împărțite în etape mai mici, realizabile
- Oportunități frecvente de a oferi feedback
- Informații în scris, care nu sunt complexe sau extinse
- Folosirea imaginilor pentru a evidenția informațiile cheie sau pentru a facilita comunicarea
- Evitarea activităților extinse în scris
- Oportunități pentru a repeta și consolida conceptele și informațiile cheie
- Folosirea semnelor și simbolurilor pentru a sublinia informațiile transmise verbal și a-i ajuta să-și comunice eficient ideile
- Lăudarea elevilor și oportunitatea de a le recunoaște succesele pentru a le spori respectul de sine, a-i ajuta să aibă încredere în capacitatea lor de a învăța și de a iniția și duce la îndeplinire sarcini

- Oportunități și activități pentru dezvoltarea capacității de concentrare
- Oportunități frecvente de a lucra în colaborare, pe perechi sau în grupuri mici
- Încurajare și sprijin pentru a-i convinge să ceară ajutor atunci când au nevoie
- Ajutor și sprijin pentru prezentarea rezultatelor muncii lor și accesul la echipamente TIC

EVOLUȚIA ATINGERII OBIECTIVELOR DE EVALUARE PE PARCURSUL SEM. II, AN ȘCOLAR 2014-2015

Obiectiv de evaluare	**Evaluare inițială**	**Perioada (săptămâni) de înregistrare a evoluției dezvoltării cognitive și emoționale**																	**Progres înregistrat**
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
01 Integrarea corectă a termenilor specifici religiei în diferite contexte de comunicare	Nerealizat					Rea lizat													Da
02 Argumentarea importanței sfințeniei și a respectului creștinilor față de cele sfinte;	Nerealizat																		Da
03 Explicarea importanței împlinirii datoriilor morale și materiale pentru viața și progresul spiritual al creștinului	Nerealizat																		Da
04. Analiza datoriilor creștinului și a specificului acestora în contextul societății actuale	Nerealizat																		Da

05. Aplicarea învățăturilor creștine referitoare la modul de participare personală la viața liturgică a Bisericii	Nerealizat																		Da
06 Argumentarea importanței sfințeniei și a respectului creștinilor față de cele sfinte;	Nerealizat																		Da
07. Practicarea introspecției /meditației creștine, în scopul dezvoltării capacității de autocunoaștere și a participării conștiente și active la viața liturgică a Bisericii	Nerealizat																		Da

Obiectiv	Săptămâna în care a început realizarea obiectivului	Săptămâna în care s-a realizat obiectivului
Integrarea corectă a termenilor specifici religiei în diferite contexte de comunicare	1	5
Argumentarea importanței sfințeniei și a respectului creștinilor față de cele sfinte;	2	9
Explicarea importanței împlinirii datoriilor morale și materiale pentru viața și progresul spiritual al creștinului	3	6

Analiza datoriilor creștinului și a specificului acestora în contextul societății actuale	2	5
Aplicarea învățăturilor creștine referitoare la modul de participare personală la viața liturgică a Bisericii	5	13
Argumentarea importanței sfințeniei și a respectului creștinilor față de cele sfinte;	15	16
Practicarea introspecției /meditației creștine, în scopul dezvoltării capacității de autocunoaștere și a participării conștiente și active la viața liturgică a Bisericii	16	17

Plan de intervenție personalizat
deficiență de intelect și limbaj
An școlar: 2023 – 2024`

PROF. GHINEA MICU CARMEN MIRELA
LICEUL TEHNOLOGIC ” VICTOR FRUNZĂ”

1. Date de identitate

Numele și prenumele: Stîngă Andreea

Sex: feminin

Domiciliul: com. Valea Râmnicului*, Jud. Buzău

Liceul Tehnologic „Victor Frunză” Râmnicu Sărat

Clasa: 1FG-învățământ profesional

Data începerii aplicării: Septembrie 2023

Starea de sănătate : ADHD, Retard mental ușor, Dislalie- CES

Echipa de intervenție: **Diriginte – Prof. Ghinea Micu Carmen Mirela**

Consiliere - Prof.dr. Nicolescu Gabriela Geanina

Domeniul de intervenție: educație incluziva

2. Definirea problemei

Gradul de manifestare al subiectului în activitatea cotidiană:

Andreea este o elevă comunicativă, dar este izolată de colegii săi din cauza handicapului- nu poate să citească și să scrie. Dacă este atentă la explicațiile profesorului, dă răspunsuri corecte și chiar logice. Andreea provine dintr-o familie dezorganizată. Tatăl ei a murit și ea suferă că mama nu îi vorbește despre el și că nu vrea să îi arate unde este înmormântat.

Am încercat să încurajez independența elevului, oferindu-i îndrumare atunci când este nevoie și să laud performanțele acestuia, chiar dacă sunt minore. Am implicat-o în toate activitățile de grup și am încurajat-o să practice și acasă ce a învățat la școală.

Psihodiagnostic : - ADHD, Retard mental ușor, Dislalie- CES

Informații educaționale

Comportament cognitiv:

- Scrie doar copiind după tablă, carte, caiet al colegilor
- Gândirea se manifestă doar în cazuri concrete, intuitive;
- Temele și le face rar, pentru că nu are capacități cognitive;

Comportament psihomotor:

- Dezvoltare fizică corespunzătoare vârstei;

Relații sociale:

- Este politicoasă cu personalul școlii;
- Este sociabilă, dar colaborează rar cu colegii din grupă și clasă;
- Este prietenă cu Denisa, dar nu stă în bancă cu ea pentru că ar vorbi tot timpul orei;

4. Date familiale:

Numele şi prenumele părinților

Tata – Stîngă Costel(cel din certificatul de naștere)/ Untea Tudorel(tatăl vitreg)

Mama – Untea Vasilica

Ocupația părinților

Tatăl – casnic

Mama – casnică

Bugetul familiei: modest

Structura familiei : o familie normal constituită

Componența familiei: tata, mama și 2 copii minori, 3 copii majori

Relații familiale: bune

5. Date despre starea sănătății

Naștere : normală

Dezvoltare fizică : corespunzătoare vârstei(ușor supraponderală)

6. Date privind dezvoltarea personalității

Percepție : lacunară

Atenție : tulburări de atenție**,** se concentrează greu în activitate, percepe greu conversațiile din jur și cerințele

Memorie: predominant vizuală şi de scurtă durată; viteza de memorare variată

Gândirea : concret - intuitivă, nu face abstractizări; înțelege, definește și operează cu noțiuni simple

Limbaj şi comunicare :

- Volum vocabular: redus, exprimare greoaie;
- Tip de comunicare: orală, mimico-gesticulară;

Imaginație: medie

Afectivitate: emotivitate, imatură emoțional, reacții emotive de frustrare

Psihomotricitate: coordonare motrică generală bună;

Rezistență la dificultăți: obosește mediu spre înalt, se plictisește repede la cerințe complexe;

Trăsături de caracter în devenire: neîncredere în sine, nehotărâre, nesiguranță

Aptitudini: pentru activități practice

7. Stil de învățare: Învață atunci când este motivat. Preferă activitățile practice

8. **Stil de muncă** *: **independent pentru anumite activități în învățare.***

Scopul:

Dezvoltarea potențialului cognitiv al elevei în vederea integrării lui în grupul de elevi și în activitățile specifice scolii.

Obiective cadru:

- dezvoltarea abilităților cognitive specifice vârstei școlare;
- dezvoltarea abilităților de comunicare cu cei din jur;
- creșterea nivelului de dezvoltare și coordonare psihic - motrică ;

Intervenția profesorului în cadrul școlii:

Tipuri de activitate:

- dezvoltarea abilităților de comunicare, activități pe centre de interes;
- activități practice, educația pentru societate;

Strategii centrate pe elev:

- valorificarea maximă a jocurilor didactice, dar și distractive;
- procedee de lucru simple, cu grad mediu de dificultate;
- stimularea corespunzătoare a senzațiilor și percepțiilor;
- individualizarea metodelor folosite pentru copiii cu dizabilități;

Resurse, mijloace:

- material didactic adecvat fiecărei activități;
- calculator, proiector la clasa, tabla interactiva;
- cărți adaptate nivelului de cunoaștere și interes;

Metode și instrumente de aplicare:

- jocul didactic, jocul de mișcare, jocul de rol;
- percepția și manipularea de obiecte;
- conversația, explicația, exercițiul, demonstrația.

Obiective pe termen lung:

- ameliorarea pronunției și dezvoltarea exprimării orale și scrise;
- dezvoltarea operațiilor gândirii și a calității acesteia;
- recuperarea lacunelor datorate handicapului de care suferă;
- **Obiective operaționale**:

Dezvoltarea abilităților de comunicare:

- să perceapă mesajele orale și să poată scoate informații din contextele date;

- să răspundă adecvat oral la ceea ce i se spune, la ce i se cere, să participe la activități;

Terapia cognitivă:

- să cunoască și să recunoască obiecte, personaje, lucrurile din jurul său, să le grupeze după diferite criterii;

- să cunoască și să recunoască unele reguli simple de comportare civilizată, inclusiv din regulamentul de ordine interioara al scolii;

Dezvoltarea motricității:

- să utilizeze obiecte, aparatura și instrumente de laborator ușor de manevrat, să nu le strice, să aibă grijă de ele;

- să recunoască anumite obiecte folosite în procesul educativ;

- dezvoltarea motricității fine prin activitățile specifice educaționale;

Consilierea familiei:

- întâlniri periodice, ședințe cu părinții, discuții individuale cu familia și psihologul școlii despre comportamentul elevei;

METODE ȘI INSTRUMENTE DE EVALUARE:

- evaluare orală;
- observație directă;
- evaluarea rezultatelor concrete: desene, lucrări practice, portofoliul elevului etc;

Obiective realizate: Pregătirea elevei de a răspunde pozitiv în grupul de elevi, de a face față în mod natural la integrarea în colectiv, promovarea unei atitudini deschise, de acceptare a copiilor cu nevoi speciale și restul clasei.

Dificultăți întâmpinate: Munca susținută, posibilități de modulare a programului zilnic, adaptare curriculară individualizată;

Metode cu impact ridicat:

pozitiv : Învingerea timidității, de a nu se izola de grup, încredere în sine, acceptarea celorlalți elevi,

negativ

- Necesită timp și implicare, uneori, în defavoarea celorlalți, tehnici speciale de predare, de lucru prin schimbarea regulilor.

Recomandări particulare: îmbogățirea comunicării și cooperării cu mama elevei, în vederea unui program susținut, pentru ameliorare și progres.

Întocmit de dirigintele: Ghinea Micu Carmen Mirela

PROGRAM DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

Raia Alexandra

Numele elevului: N. D.- C.
Data naşterii: 17.04.2010
Clasa: a II-a
An şcolar: 2019-2020
Diagnostic: Deficiență funcțională gravă cu asistent Cod handicap 7
Echipa de intervenție: prof. înv. primar Raia Alexandra
Consilier școlar C. G.
Scopul (Comportamentul țintă/rezultatul așteptat):

- Reducerea şi eliminarea lacunelor din cunoştinţele elevului;
- Educarea exprimării verbale corecte din punct de vedere fonetic, lexical şi sintactic;
- Formarea deprinderilor de scriere corectă a elementelor grafice, a literelor de mână, a cuvintelor și a propozițiilor;
- Cunoaşterea şi utilizarea conceptelor specifice matematicii;
- Dezvoltarea capacităţilor de explorare/investigare şi rezolvare de probleme;
- Formarea şi dezvoltarea capacităţii de a comunica utilizând limbajul matematic;

OBIECTIVE:

Pe termen scurt:

- Formarea abilităţilor de comunicare;
- Formarea abilităţilor de participare la lecţii;
- Dezvoltarea capacităţilor de scriere;
- Partciparea la activităţi de grup;
- Participarea la activităţi specifice matematicii;
- Dezvoltarea capacităţilor de numărare şi efectuare a calculului matematic.

Pe termen lung:

- Descoperirea şi folosirea potenţialului psihic de învăţare ale subiectului, a ritmului propriu de achiziţie, prin observarea zilnică şi prin concentrarea tuturor informaţiilor din cadrul familiei;
- Dezvoltarea exprimării orale, înţelegerea şi utilizarea corectă a semnificaţiilor structurilor gramaticale;
- Dezvoltarea expresivităţii şi creativităţii;
- Dezvoltarea motricităţii mâinilor, dar şi a altor părţi ale corpului;

Durata programului: sept. 2019 - iunie 2020
Domeniul/domenii de intervenție: Comunicare în limba română/Matematică și științe ale naturii
Data elaborării PIP: 10 sept. 2019

OBIECTIVE CADRU

1.Dezvoltarea capacităţii de receptare a mesajului oral;

2.Dezvoltarea capacităţii de exprimare orală;

3.Dezvoltarea capacităţii de receptare a mesajului scris;

4.Dezvoltarea capacităţii de exprimare scrisă;

1. Dezvoltarea capacităţii de receptare a mesajului oral

Obiective de referinţă	Exemple de activităţi de învăţare
La sfârşitul clasei a II- a elevul va fi capabil: 1.1. să înţeleagă semnificaţia globală a mesajului oral ascultat;	Pe parcursul clasei a II-a se recomandă următoarele activităţi: -jocuri de sesizare a unor comenzi orale formulate de învăţător sau elevi; - exerciţii pentru demonstrarea înţelegerii mesajului audiat, prin apelare la alte modalităţi de redare a acestuia (mimă, desen); -exerciţii de formulare a unor întrebări/ răspunsuri referitoare la mesajul ascultat; - exerciţii de recunoaştere a unor momente din textul audiat, pe baza unor imagini prezentate;
1.2. să sesizeze intuitiv corectitudinea unei propoziţii ascultate;	- exerciţii de selectare a propoziţiilor corecte din enunţurile realizate de elevi; - exerciţii de realizare a acordului dintre predicat şi subiect fără terminologie; - jocuri de ordonare logică a cuvintelor în propoziţie;
1.3. să distingă cuvintele dintr-o propoziţie dată, silabele dintr-un cuvânt şi sunetele dintr-o silabă;	- exerciţii de delimitare a cuvintelor din enunţuri; - exerciţii de stabilire a poziţiei unui cuvânt într-o propoziţie; - exerciţii de despărţire a cuvintelor în silabe; - exerciţii de stabilire a numărului de silabe dintr-un cuvânt; - exerciţii de stabilire a poziţiei unei silabe într-un cuvânt; - exerciţii de descoperire a unor cuvinte care să înceapă, să continue sau să se termine cu o silabă dată; - exerciţii de identificare a sunetelor din structura silabei; - exerciţii de identificare a locului unui anumit sunet în cadrul silabei;
1.4. să sesizeze cuvintele necunoscute într-un context dat;	- exerciţii de identificare a cuvintelor cunoscute şi a celor necunoscute dintr-un context dat; - exerciţii de determinare a sensului unor cuvinte într-un context dat cu sprijinul învăţătorului;

	- exerciţii de alcătuire de enunţuri cu noile cuvinte, cu sprijinul învăţătorului;
1.5. să semnaleze prin replici adecvate înţelegerea mesajului interlocutorului;	- exerciţii de dialog: învăţător – elev; elev-elev, pe teme familiale copilului;

2. Dezvoltarea capacităţii de exprimare orală

Obiective de referinţă	Exemple de activităţi de învăţare
2.1. să formuleze clar şi corect enunţuri verbale potrivite unor situaţii date;	- exerciţii de construire a unor enunţuri pe baza unui set de cuvinte date, a unui şir de întrebări sau pe baza unui şir de ilustraţii, benzi desenate; - exerciţii de transformare a unor propoziţii simple în propoziţii dezvoltate; - exerciţii de formulare de întrebări şi răspunsuri; - povestirea unor întrebări personale ale copiilor; - recitări;
2.2.să pronunţe corect şi clar enunţuri; 2.3. să redea prin cuvinte proprii cu ajutorul învăţătorului, un paragraf/fragment dintr-un text citit;	- exerciţii şi jocuri de dicţie; - exerciţii de pronunţare clară şi de articulare corectă a cuvintelor; - exerciţii de reglare a intonaţiei, a volumului; - recitări de poezie; - formularea de întrebări şi răspunsuri referitoare la paragraful citit, cu ajutorul învăţătorului; - povestirea unui paragraf /fragment cu ajutorul învăţătorului;
2.4. să manifeste iniţiativă şi interes pentru a comunica cu ceilalţi;	- exerciţii de comunicare orală pe diverse teme; - exerciţii de simulare a unor situaţii de comunicare în care partenerul de dialog să interpreteze roluri diferite(coleg, vecin, părinte, asistent, profesor); - jocuri de rol de tipul emiţător-receptor; - antrenament de utilizare a unor formule de adresare;

3. Dezvoltarea capacităţii de receptare a mesajului scris citire/lectură

Obiective de referinţă	Exemple de activităţi de învăţare
3.1. să identifice elemente de bază ale organizării textului în pagină;	- exerciţii de identificare a titlului, a autorului, a textului propriu-zis; - exerciţii de recunoaştere a alineatelor; - exerciţii de sesizare a aşezării în pagină a textului în raport cu ilustraţia; - exerciţii de analiză a imaginilor aferente textului scurt, sub îndrumarea învăţătorului; - exerciţii de citire selectivă în funcţie de diferite repere.

3.3. să desprindă informaţiile generale dintr-un text citit;	- exerciţii de citire conştientă a unor text date prin formulări de răspunsuri la întrebările puse; - exerciţii de relatare a întâmplărilor prezentate într-un text narativ, cu ajutorul învăţătorului; - exerciţii de recunoaştere a personajelor din anumite texte narative; - ilustrarea prin desen a unui text citit;
3.4. să citească într-un ritm propriu, corect un text cunoscut de mică întindere;	- exerciţii de intonare corectă a propoziţiilor enunţiative şi interogative (fără terminologie); - exerciţii de citire a unui text cunoscut, cu adaptarea intonaţiei impusă de semnele de punctuaţie, cu ajutorul învăţătorului; - exerciţii de recitare de poezii;
3.5. să manifeste curiozitate pentru lectură;	- exerciţii de observare a cărţii, orientare în pagină, de respectare a direcţiilor de citire (de la stânga la dreapta, de sus în jos); - formularea de întrebări şi de răspunsuri vizând conţinutul textelor citite; - vizitarea bibliotecii şcolii; - recitarea unor poezii; - joc –„ Recunoaşte personajul/ autorul”;

4. Dezvoltarea capacităţii de exprimare scrisă

Obiective de referinţă	Exemple de activităţi de învăţare
4.1. să scrie corect literele, silabele, cuvintele, enunţurile;	- exerciţii de scriere a literelor, silabelor, cuvintelor şi propoziţiilor; - exerciţii de completare a silabelor, cuvintelor, propoziţiilor; - copiere, transcriere; - exerciţii de punere în corespondenţă- imagine-cuvânt/ cuvânt- imagine; - exerciţii de aplicare a regulilor de despărţire în silabe, în dictări şi autodictări, copieri, transcrier; - exerciţii de folosire corectă a majusculei;
4.2. să construiască enunţuri pe baza unui suport vizual sau a unor întrebări;	- exerciţii de redactare a unor enunţuri, ajutat de învăţător; - exerciţii de analiză corectă a imaginilor; - formulări de întrebări şi răspunsuri, fiind ajutat de învăţător;
4.3. să utilizeze sensul unor cuvinte noi într-un enunţ;	- exerciţii de integrare în enunţuri proprii a cuvintelor noi; - exerciţii de sinonime, antonime (fără terminologie);
4.4. să aşeze corect în pagină textele scrise, respectând scrierea cu alineat şi spaţiile dintre cuvinte.	- exerciţii de scriere caligrafică; - exerciţii de apreciere corectă a spaţiului între cuvinte; - exerciţii de încadrare în spaţiu şi în pagină; - exerciţii de copiere a unor texte scurte.

CONŢINUTURILE ÎNVĂŢĂRII

Formarea capacităţii de lectură/ citire

- Cartea –actualizare-aşezarea textului în pagină. Cuprinsul.
- Alfabetul-actualizare.
- Textul. Titlul. Autorul.
- Textul literar.
- Recunoaşterea personajelor.
- Poezii cu tematică diversă. Strofa. Versul.

Formarea capacităţii de comunicare

Comunicarea orală

- Componentele comunicării dialogate.
- Formularea mesajului-aplicativ, fără terminologie.
- Propoziţia. Intonaţia propoziţiei enunţiative şi interogative.

Comunicarea scrisă

Procesul scrierii.

Scrierea de mână şi prezentarea textului. Scrierea caligrafică. Aşezarea corectă în pagina de caiet: plasarea titlului, folosirea alineatelor, respectarea spaţiului dintre cuvinte.

Ortografia. Scrierea ortografică a cuvintelor. Scrierea cu literă mare la începutul propoziţiei. Scrierea cu litere mari a substantivelor proprii. Scrierea corectă a cuvintelor care conţin grupurile de litere: ce, ci, ge ,gi, che, chi, ghe, ghi.

Punctuaţia. Folosirea corectă a semnelor de punctuaţie: punctul, semnul întrebării,semnul exclamării, virgula, linia de dialog,

Pentru dictare se vor utiliza silabe, cuvinte şi propoziţii.

Contexte de realizare

Scrierea funcţională - copierea cuvintelor, propoziţiilor, transcrieri, dictări scurte. Formularea în scris a răspunsurilor la întrebări.

Elemente de construcţie a comunicării

- Lexicul-cuvinte cu înţeles asemănător. Cuvinte cu înţeles opus.
- Noţiuni de fonetică

Sunetul şi litera - corespondenţa dintre ele. Silaba. Despărţirea cuvintelor în silabe - despărţirea la capăt de rând. Vocale, consoane.

Plan de acțiune pentru integrarea copiilor cu dizabilități

Profesor înv. primar Rotar Nicoleta
Liceul Tehnologic „Stefan Hell”, Sântana

„*O EDUCAŢIE BUNĂ ESTE IZVORUL ÎNTREGULUI BINE ÎN LUME*” Immanuel Kant

Fiecare copil prezintă particularități individuale ceea ce conduce la o evaluare și o abordare personalizată. Alături de copiii din școlile de masă, cresc și se dezvoltă și o altă categorie de copii și anume, cei cu cerințe sau nevoi speciale (CES).

Educația incluzivă reprezintă acel tip de educație accesibilă absolut tuturor educabililor, indiferent de cât de diferiți ar fi aceștia.

DIAGNOSTIC EDUCAŢIONAL - dificultăţi în asimilarea cunoştintelor şi formarea capacităţilor de învăţare, prezintă dificultăţi de învăţare.

Tulburare de limbaj și învățare, tulburare psihopatologică de achiziție cu elemente de disgrafie, dislexie, discalculie; tulburare de comportament /ADHD/, (conform fișă de evaluare psihologică A.M.)

DATE FAMILIALE :

Elevul este crescut şi educat de bunici, într-o famillie cu condiţie socială bună şi atitudini pozitive pentru educaţie. Elevul mai are o soră cu 3 ani mai mare cu care relaționează foarte bine. Bunicii sunt interesați de progresul școlar al elevului.

INFORMAŢII EDUCAŢIONALE despre STAREA ACTUALĂ a copilului:

c) Comportament cognitiv: prezintă dificultăți de procesare cognitivă, copiază cu dificultate literele mari, le memorează greu, memorează greu un şir dat de numere, litere, efectuează greu numeraţii în concentrul 0-100, nu înţelege conţinutul unei probleme simple şi nu o poate rezolva; oboseşte repede şi are dificultăţi de atenţie susţinută, percepţie spaţio-temporală slab dezvoltată, are dificultăți de orientare spațio-temporale.

d) Comportament social-afectiv: elevul relaţionează puţin cu colegii şi personalul didactic, are monente când devine negativist și refuză colaborarea, are momente de imitaţie comportamentală, necesită sprijin psihopedagogic permanent, prezintă încredere scăzută, nevoie de atenţie, afecţiune,

integrare în grup, de modele comportamentale şi sprijin permanent, vine şi pleacă însoţit la/de la şcoală, necesită supraveghere permanentă.

OBIECTIVE PE TERMEN LUNG: să îşi dezvolte psihomotricitatea generală, grosieră şi fină; să îşi dezvolte abilităţile grafice corespunzătoare; să citească în ritm propriu; să își îmbunătăţească abilităţile de calcul matematic; să îşi dezvolte abilităţile de relaţionare pozitivă în grup şi comportament empatic ; să se integreze pozitiv în clasă;

DOMENII DE INTERVENŢIE RECOMANDATE : cognitiv, comunicare şi limbaj, psihomotor, comportamental.

ELEVI:

Idei de activități: pregătirea unor materiale didactice care îl ajută la învățare și care să îi fie la îndemână; activități pe baza soft-urilor destinate elevilor cu dizabilități; valorificarea calităţilor şi priceperilor copilului prin expunerea diverselor lucrări obţinute de acesta; atribuirea de diverse sarcini în clasă astfel încât elevul să se simtă util şi important; jocuri de integrare în colectiv (Pânza încrederii, Ghici cine e? etc.); tehnici dramatice pentru dezvoltarea abilităților sociale și de comunicare (Tot ca tine sunt și eu, Statuile etc.); vizionarea unor filmulețe educative, a unor povești terapeutice, în funcție de forma de dizabilitate (Rățușca cea urâtă, Puiul, Frumoasa și Bestia etc.); activități de terapie educațională (ludoterapia, meloterapia, terapia ocupațională); activităţile să fie scurte şi să se pregătească mai multe variante pentru fiecare lecţie; formularea instrucţiunilor într-un mod accesibil;

Strategii de învățare: tratare diferențiată, jocul de rol, munca în echipă, învățarea prin cooperare

-autochestionarea - permite îmbunătăţirea aptitudinilor pentru citit; elevii îşi pun întrebări (de ce, cum, unde, cât) în timp ce citesc şi îşi notează răspunsurile la o a doua lectură

-descoperirea cuvintelor (îmbunătăţeşte fonetica şi este utilă elevilor ce nu recunosc anumite cuvinte; constă în următoarele etape: citeşte restul propoziţiei (contextul), elimină prefixul (dacă este cazul), elimină sufixul (dacă este cazul), caută un element cunoscut în interiorul noului cuvânt, caută un cuvât asemănător, desparte cuvântul în silabe, consultă un dicţionar, solicită ajutorul altcuiva)

Resurse: f işe de lucru, afișarea permanentă a unor planșe, cărți de povești, mijloace IT, resurse educaționale deschise, platforme de învățare pentru elevii cu dizabilități, softuri educaționale (CD – uri pentru învățare – exersare - evaluare), pagini de blog (personale, al clasei, al școlii), pagini de

facebook (personale, al cadrelor didactice, al clasei, al școlii), instrumente online pentru activități specifice elevilor cu CES

Evaluare: evaluare orală, observație directă și indirectă, completarea fișelor de lucru specifice, portofoliul cu produsele activităților, evaluări orale și scrise diferențiate și cu sprijin (indicații), autoevaluarea, dacă e cazul, aprecieri verbale.

PĂRINȚI

Idei de activități: activități comune părinți, copil, învățător, lectorate, consultări permanente cu părinții elevului în vederea stabilirii unui plan comun de acțiune; - organizarea unor lectorate despre integrarea copiilor cu CES, toleranță, tipuri de temperament;, participarea părinților la activități cu specialiști în domeniu, se propune părinţilor şi o evaluare a elevului de către un specialist cu sublinierea faptului că este spre binele copilului să fie astfel ajutat deoarece cadrul didactic nu are specializarea necesară astfel încât copilul lor să fie sprijinit şi ajutat cu adevărat.

Strategii de învățare: dezbateri, lectorate, dramatizări, expoziții, work shop-uri

Resurse: mijloace IT, cărți, reviste, pliante, PPT-uri

Umane: profesori logopezi, consilieri școlari, psihologi

Evaluare: observarea sistematică, portofolii, chestionare

CADRE DIDACTICE

Idei de activități: se prezintă situaţia elevului în faţa colegilor, din punct de vedere şcolar şi social, astfel încât aceştia să cunoască în ansamblu cazul, să poată empatiza şi să îşi dorească să sprijine şi să ajute acest copil; profesorii care vor preda la clasă (engleză, religie, ed. fizică) să realizeze un plan de remediere, adaptat nevoilor personale; ateliere de lucru în cadrul Comisiei metodice; activități comune ale tuturor factorilor implicați părinți-profesori-elevi.

Strategii de învățare (comune cu alți colegi): prezentarea planului de intervenţie personalizat iniţial, stabilirea unui nivel minim de performanţă pentru fiecare disciplină în parte; colaborarea cu profesorul de sprijin; stabiliriea unui program de remediere, eventual a unor ore suplimentare de ajutare a acestui copil; dacă vom fi o echipă în tot acest demers, rezultatele vor apărea cu siguranță., interasistențe

Resurse: planificări şi proiectări de activităţi adaptate elevului cu CES; lucrări de specialitate; cadrul normativ.

Evaluare: caietul învățătorului; chestionare; materiale didactice adecvate.

Având în vedere că existența copiilor cu CES este o realitate permanentă, școala trebuie să ofere un mediu de învățare incluziv în care toți copiii să aibă posibilitatea să se dezvolte. Pentru realizarea acestui lucru este necesar ca școala să faciliteze participarea la parteneriate educaționale cu personal specializat, cu centrele de resurse și asistență educațională, astfel încât, profesorii din școli să devină ei înșiși parteneri activi ai educației incluzive și nu în ultimul rând să asigure o colaborare mai strânsă cu părinții.

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Prof. FLĂMÎNDU DOINA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ MANOLEA

Numele: G.F.C.

Şcoala Gimnazilă Manolea

Profesor Flămîndu Doina

Clasa: a VI- a

Aria curriculară: Limbă și comunicare

Domeniul de intervenție: limba si literatura română

Perioada de aplicare: aprilie 2023

Cine intervine: profesor de la clasă;

TIPUL DE DEFICIENȚĂ – dificultăți de învățare/ deficiențe/ afectări

Problemele cu care se confruntă elevul:

- Întâmpină unele dificultăți legate de procesarea și înțelegerea mesajelor verbale complexe, din punct de vedere semantic și sintactic;
- Nu reușește să scrie suficient de repede după dictare;
- Nu înțelege suficient noțiunile simple astfel că nu poate să opereze cu ele, fiindu-i tot mai greu să se adapteze cerințelor;
- Copiază corect după manual, dar extrem de încet, fiind mereu în urma colegilor săi;

OBIECTIVE GENERALE:

1. Însușirea noțiunilor de bază la limba și literatura română, la nivelul minim acceptat de programa școlară pentru elevii cu CES; 3. Sesizeze sensului global al unui mesaj, identificând aspectele principale şi de detaliu la care se referă mesajul, 4.

Deducerea sensului unui cuvânt necunoscut prin raportare la mesajul audiat;

5. Redarea, prin cuvinte proprii, a conţinutului unui fragment dintr-un text citit.

Unitatea de învățare 4 – **Popasuri cu tâlc**

Conținuturi	**C.S.**	**Activități de învățare**	**Resurse și organizarea clasei**	**Evaluare**	**Criterii minimale de aprecierea a progreselor**
Textul narativ literar în versuri: *Uleul și găinile* de Grigore Alexandrescu	2.2 2.5	Activități de prelectură orientate spre legătura dintre lumea animalelor și lumea oamenilor (clișee de limbaj, texte literare) -lectura model a textului –suport -Discuție privind impresiile elevilor după prima lectură	Textul-suport Limba și literatura română. Clasa aVI-a, Editura Art,2022 Activitate frontal Jurnalul cu dublă intrare Răspunsul personal	Lucrați în perechi. Completați expresiile de mai jos cu numele animalului potrivit: albină, catâr, iepure, leu, lup, păun oaie, șoarece, taur, urs, vulpe. Un elev din fiecare echipă va explica apoi sensul unei expresii la alegere. Ascultă textul în lectura profesorului. Ce asocieri ai făcut ascultând textul? Spune ce crezi că ai fi făcut diferit, dacă ai fi fost în locul personajelor.	Completează, cu spijin, numele unor animale, încercârnd să ofere o explicație pentru alegerile făcute. Ascultă, cu atenție, textul.
Acțiunea, timpul și spațiul Structura textului	2.2 2.5	Activități de lectură (lucrul cu textul): -Exerciții de identificare a elementelor specifice unei narațiuni -Exerciții de formulare a unor ipoteze, supoziții privind coordonata spațio-temporală a unei acțiuni	Textul-suport Limba și literatura română. Clasa aVI-a, Editura Art, 2022	Argumentează că textul este o narațiune. Unde are loc întâmplarea? Când crezi că se petrece acțiunea? Ordonează ideile următoare pentru a reconstitui firul narativ.	Identifică locul în care se petrece acțiunea.

		-Exerciții de ordonare cronologică a ideilor principale din textul-suport -Exerciții de lectură selectivă pentru desprinderea informațiilor esențiale și de detaliu dintr-un text citit, pe baza unui organizator grafic (lanțul de evenimente) -Exerciții de identificare a măsurii și a rimei versurilor	Ghidul profesorului Caietul elevului Activitate frontală Activitate în perechi Conversația euristică Explicația	Alege întâmplările din text care au generat consecințe în lanț Consideri că prin această întâmplare autorul transmite un mesaj cititorilor? Care ar fi acesta? Recitește primele opt versuri și precizează măsura versurilor și tipurile de rimă.	Ordonează, cu sprijinul profesorului, ideile principale ale textului. Desparte în silabe cuvintele din primele două versuri ale fabulei.
Enumerația. Personajele	2.3 2.5	Activități de lectură (lucrul cu textul): -Exerciții de descoperire a enumerației și de interpretare a rolului acesteia în textul-suport -Exerciții de identificare a personajelor și a tipurilor acestora -Exerciții de identificare a trăsăturilor morale ale unor personaje -Exerciții de descoperire a tipurilor umane reprezentate de personajele animaliere	Textul-suport Limba și literatura română. Clasa aVI-a, Editura Art, 2022 Ghidul profesorului Caietul elevului Activitate frontal Pe grupe	Care sunt păsările domestice din ograda lui Ion? Precizează ce rol are enumerația în fragmentul: *Și răpi o găină, pe urmă două, trei, /Pe urmă câte vrei.* Identifică personajele din text? Care sunt defectele și calitățile pe care le au personajele. Ce fel de pasăre este uliul? Lucrați în grupe de câte patru elevi. Realizați un poster în care să prezentați fibula *Uleul și găinile* de Grigore Alexandrescu. Puteți avea în vedere aspectele: rezumatul întâmplărilor, timpul și spațiul	Identifică păsările domestic. Precizează personajele care iau parte la acțiune. Participă la realizarea

			Conversația euristică Învățarea prin descoperire Portofoliul	acțiunii, prezentarea personajelor, descrierea atitudinii naratorului.	posterului împreună cu colegii.
Semnificațiile textului	2.3 2.5	Activități de postlectură: -Discuție privind semnificația textului-suport -Exerciții de formulare a unei opinii cu privire la semnificația textului și la atitudinea personajelor -Exerciții de formulare a unui răspuns personal/ creativ despre valabilitatea mesajului transmis de fabulă în societatea de azi	Textul-suport Limba și literatura română. Clasa aVI-a, Editura Art, 2022 Ghidul profesorului Caietul elevului Activitate frontală Activitate pe grupe Conversația euristică	Explică de ce crezi că, pentru titlu, autorul a ales doar găinile dintre păsările de curte amintite în cuprinsul fabulei. Ce rol are morala, în raport cu narațiunea propriu-zisă? Crezi că mesajul fabulei lui Grigore Alexandrescu este valabil și în societatea actuală? Motivează-ți opinia. Descrie o situație din viața reală care consideri că se potrivește învățăturii transmise de această fabulă. Lucrați în grupe de 4-6 elevi. Realizați o bandă desenată după fabula studiată.	Oferă o explicație, cu sprijinul profesorului, privind alegerea autorului . Cu ajurorul profesorului, reușește să descrie o situație potrivită învățăturii transmise de fabulă.
Text auxiliar *Iepurele și broasca-*	2.3 2.5	Lectura individual a textului-suport, apoi lectura pe roluri	Textul-suport Activitate frontală	Precizează o deosebire, din punctul de vedere al structurii textelor, între această fabulă și fabula lui Grigore Alexandrescu.	Identifică titlul și numele autorului fabulei.

țestoasă de Jean de La Fontaine		-Exerciții de comparare a structurii celor două fabule studiate din perspective structurii -Discuție despre semnificația textului-suport -Exerciții de formulare a opiniei -Exerciții ghidate de lectura imaginii Oferirea unor sugestii de lectură	Activitate individual Pe grupe Conversația euristică Răspunsul creativ Jocul de rol	Ce informații oferă titlul? Narațiunea propriu-zisă cuprinde trei momente importante: provocarea, întrecerea și victoria. Identifică versurile corespunzătoare acestora. În grupe de 4-5 elevi, realizați o scenetă pornind de la fabula *Iepurele și broasca-țestoasă.* Aveți nevoie de un narator, de cineva care să fie broasca-țestoasă și de altcineva care să fie iepurele. Unul dintre colegi va fi regizorul, iar celălalt scenaristul.	Se implică în realizarea scenetei, fiind ajutat de colegi în rezolvarea sarcinilor primate.
Valori ale culturii populare în spațiul românesc: proverbele	5.1	-Exerciții de reconstituire a unor proverbe românești -Exerciții de descoperire a semnificațiilor unor proverbe românești -Exerciții de completare a unor proverbe -Exerciții de identificare a unor similitudini între culturi diferite	Activitate frontală Activitate pe grupe Conversația euristică Exercițiul de asociere Exercițiul de completare	Cuvintele din proverbele următoare s-au amestecat. Recompune proverbele, apoi notează-le în caiet.ex.1, p.128 Asociază proverbele din prima coloană cu semnificațiile potrivite din coloana a doua. Ex1, p.128 –aplicații	Recompune, cu ajutorul profesorului, proverbele date. Asociază, corect, proverbele cu semnificațiile potrivite.

PLAN DE SERVICII INDIVIDUALIZAT PENTRU COPIII CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE

Prof. Dascălu Ancuța
Liceul Tehnologic „Vasile Gherasim” Marginea

Numele și prenumele copilului/elevului:	S. S.
Mama:	S. R.
Tata:	S. G.
Reprezentantul legal al copilului:	S.R.
Data nașterii:	
Domiciliul:	Com. Marginea
Unitatea de învățământ la care este înscris:	Liceul Tehnologic „Vasile Gherasim” Marginea
Certificat de orientare școlară și profesională:	emis de CJRAE Suceava
Data realizării/ revizuirii Planului de servicii individualizat	2024
Responsabilul de caz servicii educaționale:	Dascălu Ancuța

Drepturi/ Beneficii de asistență socială pentru copiii cu CES (prevăzute de Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare):

Art. 51, aliniatul 2: *(2) Copiii și tinerii cu cerințe educaționale speciale, școlarizați în unitățile de învățământ special sau de masă, inclusiv cei școlarizați în alt județ decât cel de domiciliu, beneficiază de asistență socială constând în asigurarea alocației zilnice de hrană, a rechizitelor școlare, a cazarmamentului, a îmbrăcămintei și a încălțămintei în cuantum egal cu cel pentru copiii aflați în sistemul de protecție a copilului, precum și de găzduire gratuită în internate sau centrele de asistare pentru copiii cu cerințe educaționale speciale din cadrul direcțiilor generale județene/a municipiului București de asistență socială și protecția copilului.*

Servicii psihoeducaționale pentru copilul cu CES

Tipul de serviciu/ intervenție	Instituția responsabilă	Obiective	Data de începere	Perioada de acordare a serviciului	Persoana responsabilă de acordare a serviciului (date de contact)
Servicii educaționale	Liceul Tehnologic „Vasile Gherasim” Marginea	Limba și literatura română **(1)** Limba engleză **(2)** Limba franceză **(3)** Matematică **(4)** Biologie **(5)** Istorie **(6)** Geografie **(7)** Informatică și TIC **(8)** Educație tehnologică **(9)** Consiliere și dezvoltare personală **(10)**	22.01.2024	Ciclul gimnazial	Prof. Dascălu Ancuța
Servicii de asistență psihopedagogică prin cadrul didactic itinerant și de sprijin	-	-	-	-	-
Servicii de consiliere și orientare școlară	Liceul Tehnologic „Vasile Gherasim” Marginea	**(10)**	22.01.2024	Ciclul gimnazial	Consilier şcolar,
Servicii de terapie logopedică/terapia tulburărilor de limbaj	-	-	-	-	-
Servicii de terapie educațională*					
Servicii de kinetoterapie*					
Asigurare transport la unitatea de învățământ	-	-	-	-	-
Măsuri de sprijin pentru educația incluzivă**	Liceul Tehnologic „Vasile Gherasim” Marginea	**(10)**	22.01.2024	Ciclul gimnazial	Prof. Dascălu Ancuța

*doar cazul elevilor înscriși în unități de învățământ special

**doar în cazul elevilor înscriși în unități de învățământ de masă

(1) - Receptarea de mesaje orale şi scrise în contexte de comunicare;

- Exprimarea de mesaje orale în diverse situaţii de comunicare;

- Identificarea ideilor principale după citirea globală a unui text;

- Aplicarea principiilor ascultării active în manifestarea unui comportament comunicativ adecvat;

- Redactarea de mesaje în diverse situaţii de comunicare.

(2) - Emiterea de enunțuri simple pe teme din universul înconjurător;

- Receptarea de cuvinte și sintagme simple din mediul familiar, în limba engleză;

- Capacitatea de a răspunde la cerințe, în mod articulat, în cuvinte sau enunțuri simple.

(3) - Abordarea în limba franceză a unor teme simple, precum familia, casa, școala, prietenie, insistându-se mai mult pe component orală și mai puțin pe cea scrisă;

- Unitățile gramaticale vor fi incluse în dialoguri scurte și concise, pe teme care-i stârnesc interesul;

- Metodele de învățare prin cooperare sunt cele mai indicate, deoarece îl ajută să se integreze în grup și să se simtă participant la activitatea propusă.

(4) - Identificarea caracteristicilor numerelor naturale şi a formei de scriere a unui număr natural în contexte variate;

- Utilizarea operaţiilor aritmetice şi a proprietăţilor acestora în calcule cu numere naturale;

- Exprimarea în limbaj matematica unor proprietăți referitoare la comparări, aproximări, estimări și ale operațiilor cu numere naturale;

- Identificarea fracțiilor ordinare și zecimale în contexte variate;

- Efectuarea de calcule cu fracții folosind proprietăți ale opereţiilor aritmetice;

- Identificarea noțiunilor geometrice elementare și a unităților de măsură în diferite contexte;

- Utilizarea instrumentelor geometrice pentru a măsura sau pentru a construi configurații geometrice;

- Determinarea perimetrelor, a ariilor (pătrat, dreptunghi) și exprimarea acestora în unități de măsură corespunzătoare.

(5) - Identificarea părţilor componente ale unei plante şi stabilirea rolului lor;

- Recunoaşterea unor plante din diferite categorii;

- Utilizarea de modalităţi diverse de înregistrare a informaţiilor;

- Exersarea utilizării unor diverse surse de informare;

- Găsirea de soluţii la situaţii-problemă în relaţia omului cu mediul;

- Manifestarea unui comportament ecologic.

(6) - Identificarea diferenţelor temporale dintre evenimente şi procese istorice;

- Localizarea în timp si in spaţiu a faptelor şi/sau a proceselor istorice;

- Folosirea termenilor de specialitate în descrierea unui eveniment/proces istoric;

- Relatarea unui eveniment/proces istoric, utilizând informaţii din surse istorice.

(7) - Să citească corect și în ritm propriu un text la prima vedere de natură geografică;

- Descrierea unei teme folosind o imagine cartografică;

- Identificarea informațiilor esențiale din textul citit;

- Utilizarea, în context nou, a informaţiilor primite din diferite surse (text din manual, imagini cartografice sau alte surse);

- Identificarea unor nume proprii predate pe hartă şi în texte diferite;

- Identificarea şi explicarea termenilor geografici simpli identificaţi în textul dat.

(8) - Definirea conceptelor de bază ale unui sistem de calcul, ale reţelelor de calculatoare precum şi implicaţiilor privind utilizarea lor;

- Utilizarea responsabilă și eficientă a tehnicii de calcul și de comunicații ;

- Formarea şi dezvoltarea abilităţii de tastare corecta;

- Elaborarea creativă de mini proiecte care vizează aspecte sociale, culturale și personale, respecând creditarea infoprmației și drepturile de autor.

(9) - Executarea unor produse/lucrări creative simple pe baza unei fișe tehnologice date, selectând materiile prime, materialele, unelte/ustensile/dispozitive/aparate adecvate;

- Identificarea unor date, mărimi, relaţii, procese şi fenomene specifice matematicii şi ştiinţelor în realizarea unui produs;

- Selectarea produselor și a tehnologiilor din perspectiva păstrării calității mediului și a sănătății;

- Manifestarea abilităţii de a lucra individual şi în echipe pentru rezolvarea unor probleme.

(10) - Asigurarea confortului emoţional;

- Integrarea în colectivul clasei;

- Dezvoltarea emoţională;

- Oferirea de sprijin în situaţiile dificile;

- Identificarea resurselor personale şi a oportunităților de dezvoltare specifice vârstei;

- Recunoaşterea unei varietăţi de emoţii trăite în raport cu sine şi cu ceilalţi;

- Identificarea factorilor personali și de context care facilitează/blochează învățarea;

- Identificarea unor ocupații din domenii diferite de activitate și a beneficiilor acestora pentru persoană și pentru societate

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT
COPIL cu CES- Deficiențe/afectări: Psihic

Întocmit de Prof. învățământ preșcolar: Földvári Adél
Grădinița cu P.P. Nr. 4, Reghin, jud. Mureș

❖ INFORMAȚII DE BAZĂ

Grupa: Menținere în grădiniță peste vârsta legală de înscriere în clasa pregătitoare
Gradul de handicap: Grav cu As. Personală
Echipa de intervenţie: educatoarea, psiholog, asistenți sociali, sora mamei, mama.
Data elaborării planului: septembrie 2022
Durata de desfăşurare: an școlar 2022-2023

❖ SCOPUL APLICĂRII PLANULUI DE INTERVENȚIE:

- Participarea la activități, interacțiunea adecvată cu copii, contact vizual pentru demonstrarea înțelegerii cerințelor/interlocutorului, mesajului transmis, că i se adresează și utilizarea limbajului vorbit conștient, coeerent, relevant situației, creșterea nivelului de suportabilitate la frustrare.

❖ AUTONOMIA PERSONALĂ ŞI SOCIALĂ:

- **Aria de autoservire**: deprinderile de igienă și înțelegerea pericolului nu sunt formate; și-a lărgit cu câteva alimente meniul zilei.
- **Aria de socializare**: interacționează doar cu doi/ trei copiii, pe ceilalți îi vede ca obstacole sau îi ignoră;
- **Aria comportamentelor psihomotrice**: dezvoltare fizică corespunzatoare vârstei; se cațără mai puțin pe mese și dulapuri după anumite lucruri. Are coordonare și stabilitate, se orientează spațial, dar totul este spontan, inconștient, este mereu în mișcare. Participă la întâlnirea de dimineță.
- **Aria de limbă şi comunicare**: - formulează propoziții simple în limba maternă (maghiară), expresiv facial, gesticulează, emite sunete înalte când nu este mulțumit;
- **Instrumente folosite în evaluare**: observaţiile spontane şi dirijate zilnice în relația cu sala, cu copiii, cu mama, cadrul didactic, psiholog, manipularea jocurilor,a jucăriilor, a materialelor și modul de joc.
- **Deficiențe/ afectări**: psihic
- **Capacităţi – competenţe – abilităţi – lacune – nevoi:**
  - Competenţe în dezvoltare în desfăşurarea unor activităţi de învăţăre;
  - Foarte rar reacționează la feedback, relaționare, negociere, explicații, întrebări;

- Are nevoie intervenție unul la unul;

- **Intervenţii, antecedente**: doresc integrarea copilului într-o formă de învățământ de zi, program prelungit la stat.

❖ **DERULAREA PROGRAMULUI DE INTERVENŢIE**

- **Domeniul de intervenţie:educațional, privind limbajul și comunicarea**, din punct de vedere cognitiv, relațional, socio-emoțional, psihomotric prin jocuri de atenție, acustice, senzoriale, de manipulare și optic-vizuale.
- **Activitati simple cu grupă restransă de copii – cu caracter general vizând:**
  - Dezvoltarea motricității grosiere generale: coordonare generală, echilibru, relaxare și încordare musculatură pe fondul conștientizării exercițiilor;
  - Dezvoltarea motricitatii fine prin selectarea și manipularea corectă a materialelor, conștient, voit și respectând cerințele și metodele de lucru
- **Program de structurare a schemei corporale prin:**
  - Cunoașterea corpului, perceperea părților acestuia, denumirea, trăirea mișcărilor pe segmente, selectiv, voit și conștient;
  - Reprezentarea schemei corporale prin înțelegeerea lateralității, poziției, angrenarea în spațiu, a simetriei la propria persoană și la colegi
- **Programul de recuperare în plan individualizat, pe termen lung, folosind**: Metodologia examinării psihologice a copilului de 5-6 ani fiind axat pe: dezvoltarea capacității de orientare spatială, de redare grafică a unui model, de orientare în timp , de întelegere si executare a une icomenzi verbale simple și urmarea a mai multor cerințe pentru a ajunge la un produs final, să poată stabili categorii în funcție de formă, mărime, culoare, utilizare, mediu, să exemplifice, să explice noțiuni, să utilizeze limbajul vorbit cu sens și scop.
- **Program de interventie logopedică în retardul/întârzierea de limbaj:**
  - Terapia de ordin general: familiarizarea cu activitatea logopedică și motivarea pentru activități; gimnastică fonoarticulatorie prin dezvoltarea expresivitătii faciale, antrenarea mobilității maxilarelor, antrenarea mobilitătii lingual; educarea respiratiei corecte și a echilibrului, sincronizarea actului respirator, mărirea capacității respiratorii, obtinerea unui ritm respiratoriu uniform, efectuarea vorbirii pe expirare.
  - Interventia propriu-zisă prin: exerciții de auz fonematic, distingere sunete, exerciții muzicale, de identificare elemente dintr-un mediu restrâns de învățare, redare după model, vorbire reflectată, exprimare liberă.

❖ **REZULTATELE OBȚINUTE PÂNĂ ÎN IUNIE 2023**

Progresele sunt, în baza gravității cazului, notabile și sesizabile:

- de câteva ori a avut contact vizual când am interacționat cu el, când îl laud mă îmbrățișează;
- și-a mai lărgit cu câteva alimente meniul zilnic;
- reacționează violent mai rar, când nu-și poate stăpânii frustrarea neputinței;
- petrece mai mult de 10 minute cu un anumit joc, jucărie, la masă;
- este conștient de prezența copiilor;
- completează calendarul naturii, imitând gestul copiilor;
- formulează propoziții simple în limba maternă (maghiară) și în limba română;
- se cațără mai puțin pe mese și dulapuri după anumite lucruri;
- pictează, după modelul copiilor, gesticulă pentru mai multă culoare sau alte culori;
-scrie litere după model;
- desenează foarte frumos după model.

- a participat la Serbarea de Crăciun - 2022

-a participat cu interes la activitățile organizate din cadrul proiectului destinat protecției mediului și dezvoltării durabile:„ Sănătoși de vrem să fim, de natură îngrijim!”- 2022

- a participat la activități de educație financiară în cadrul evenimentului international, GLOBAL MONEY WEEK, în perioada: 20-26 Martie 2023

- am trimis o lucrare (un desen) la concursul „Hai la joacă- este dreptul tău”, din cadrul Proiectului Județean „Sunt mic, cu drepturi mari” înscris în CAEJ 2023, poziția 67, unde i s-a acordat Premiul I.

FIȘĂ ADAPTATĂ PENTRU ELEVUL CU CES
Operații cu numere naturale
Adunarea, scăderea, înmulțirea și împărțirea
Clasa a V-a .An școlar 2023-2024

Prof, Paraschiv Elena Cristina
Școala Gimnazială, com.C.A.Rosetti, Buzău

INFORMAȚII DE BAZĂ:
Elev cu CES înscris în învățământul de masă.
Diriginte: Paraschiv Elena Cristina
Numele elevului : M F E
Starea de sănătate: bună
Certificat de Orientare Școlară și Profesională
Nr 731 / 23.08. 2023
Recomandare: învățământ de masă, clasă
Diagnosticul elevului:

- Din punct de vedere medical: grad de handicap MEDIU
- Din punct de vedere psihopedagogic: intelect liminar, deficit de atenție

Informații despre mediul familial:
Flavius mai are un frate mai mare. El urmează cursurile școlii fiind în clasa a V-a.
Părinții sunt despărțiți . Cei doi copii locuiesc cu tatăl lor.
Tatăl este muncitor sezonier, neavând un loc de muncă stabil. Beneficiază de ajutor social.
Preocuparea pentru situația școlară este bună. În colectivul clasei s-a integrat destul de bine.,este o fire comunicativă, acceptă să fie ajutat atăt de profesori cât si de colegi.

1.Efectuează calculele:

503 + 243= 436 + 193 = 208 + 376=
689 – 312= 451 – 337 = 612 – 241 =

135 x 2= 234 x 6= 92 : 2=
263 x 5= 307 x 3= 72 : 6=

56:4= 93:3= 40 : 4=

2. Efectează calculele respectând ordinea efectuării operațiillor:

1 + (5 + 3×5) =
4 + [6 + (4×5 – 5)] : 3 =
25 + { 13 + [(24 : 3 – 2 × 2) – 2] } =

Calculează și descoperă mesajul ascuns!

39 : 3 =	(M)	69 : 3 =	(S)
44 : 4 =	(H)	58 : 2 =	(E)
99 : 3 =	(P)	52 : 2 =	(T)
27 : 3 =	(A)	84 : 3 =	(U)
36 : 2 =	(L)	93 : 3 =	(Ț)
38 : 2 =	(C)	96 : 3 =	(I)
75 : 5 =	(N)	96 : 2 =	(O)

13 32 11 9 32 29 13 32 15 29 23 19 28

33 48 29 26 15 9 31 32 48 15 9 18

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

prof. Barbu Daniela
Grădinița ”Castel”, București

Responsabil de program: prof. Barbu Daniela
Anul scolar: 2023-2024
Numele şi prenumele preşcolarului: V.V.
Domiciliul: București
Grădinița ”Castel”, București
Grupa : Nivel II

Informaţii educaţionale: V.V. prezintă tulburări de limbaj şi necesită activităţi suplimentare de corectare a vorbirii.

Comportament cognitiv:
- copilul are reprezentari despre mediul înconjurator corespunzătoare vârstei şi capacitatea de a observa sistematic;
- volumul limbajului este bogat, dar are tulburări de limbaj;
- operaţiile gândirii dezvoltate;
- atenţia este bine dezvoltată.

Comportament psihomotric:
- dezvoltare fizică corespunzătoare vârstei;
- cunoaşte schema corporală;
- are deprinderi de igienă personală şi colectivă bine formate.

Relaţii sociale:
- este politicos cu educatoarele şi personalul grădiniţei;
- este sociabil, colaborează cu colegii de grupă.

Domenii de intervenţie:Activităţi specifice învăţământului preşcolar

PLANIFICAREA ACTIVITĂŢILOR
Educarea limbajului

OBIECTIVE	TEMA ACTIVITĂŢII	MIJLOC DE REALIZARE
- Să emită sunete din natură, onomatopeele: „ham, ham, miau, piu, piu, cotcodac, clonc, groh, groh”;	*„Cine face aşa?”*	Joc-exerciţiu
- Să emită diferite onomatopee: cum face gâsca, raţa, şarpele, vântul, cucul, albina, ceasul deşteptător, locomotiva, ploaia;	*„Cum face?”*	Joc-exerciţiu

- Exersarea pronunţiei prin redarea de onomatopee;	„ *Cum cântă?”* (vioara, toba, trompeta) Cântec: „Noi suntem muzicanţi voioşi”	Joc-exerciţiu cântec
- Exersarea pronunţiei prin utilizarea onomatopeelor: „pu-pu-pu, cri-cri-cri, cirip-cirip, behehe, cot-cot-dac, cioc-cioc, mor-mor, ţup-ţup, bâz-bâz”	*„ Repetă după mine!”*	Joc-exerciţiu
- Emiterea unor cuvinteprin demonstraţie şi imitaţie: capră, ţânţar, şarpe, răţuşcă, rămurică, veveriţă.	*„Spune cum spun eu!”*	Joc-exerciţiu
- Exersarea sunetului vibrant ”r”: rândunică, rămurică, rama, Rică, râu;	*„ Să rostim cuvinte cu sunetul R!”* Poezia: *„ Rică nu ştia să zică…”*	Joc-exerciţiu Poezie
- Exersarea sunetului vibrant ”r”, sesizarea greşelilor în vorbire: laţă sau raţă, cleion sau creion, iepulaş sau iepuraş, male sau mare, gădiniţă sau grădiniţă;	*„ Am spus bine, n-am spus bine*”	Joc-exerciţiu
- Exersarea prin imitaţie	*„ Zboară, zboară!”*	
- Exersarea diminutivelor, singularul / pluralul substantivelor.	*„ Şi cuvintelor le place să se joace!”, „ Şi cuvintelor le place să fie alintate”*	Joc distractiv Joc-exerciţiu
- Exersarea antonimelor	*„ Dacă este …, înseamnă că nu este…!”*	Joc-exerciţiu
- Construirea de propoziţii folosind denumirea obiectelor	*„ Ce este şi cum face?”*-	Joc-exerciţiu
- Descrierea unei imagini, unui obiect cunoscut sau necunoscut de copii	*„Spune ce vezi!”*	Joc-exerciţiu
- Pronunţarea unor construcţii monosilabice: ba-be-bi-bo-bu, ma-me-mi-mo-mu, za-ze-zi-zo-zu, ţa-ţe-ţi-ţo-ţu, ram-tam-tim, dim-don-dum	*„Rosteşte după mine!”*	Joc-exerciţiu

- Dezlegarea de ghicitori pe diferite teme; - Despărţirea unor cuvinte în silabe, apoi reunirea silabelor, refăcând cuvântul. - Descrierea în lanţ a diferitelor obiecte - Transformarea propoziţiilor enunţiative în interogative. - Realizarea acordului intre subiect si predicat. - Utilizarea corectă a cazului Genitiv.	*„ Cine-i atent şi gândeşte, repede ghiceşte!”*- *„ Joaca silabelor”* *„ Mai spune ceva!”* *„ Pune o întrebare despre…”* *„ Cine ţi-a dat jucăria?”* *„ Cui dai jucăria?”*	Joc-exerciţiu Joc-exerciţiu Joc-exerciţiu Joc-exerciţiu Joc-exerciţiu Joc-exerciţiu

Dezvoltare socio-afectivă

Obiective	**Activitate**	**Metodesimijloacedidactice**
- Săreacţionezela expresiafeţeiceluilalt; - Săîşi exprime emoţiile; - Săîşi manifeste interesulfaţă de o persoanăprinobservareamişcăriloracesteia; - Sădesfaşoare o activitateîncompaniacelorlalţicopii; - Săcearăajutorul la nevoie; - Săîmpartăanumiteobiecte/ mâncare/ jucăriicualţicopii.	Executareacomenziloratunci cândeste asistatşisprijinitfizicşi verbal.	- exerciţii; - jocuri de rol; - ilustraţii; - diverseobiecte.

Test de evaluare CES
Istorie

MIRCEA DELIANA – LAVINIA
Școala Gimnazială Martin Șuboni Jebel

1. Realizează corespondenţa:

Roma — “cei mai drepţi şi mai viteji dintre traci”

dacii — conduşi de împăratul Traian

romanii — Imperiul Roman

Sarmisegetusa — capitala Daciei

10 puncte

2.Adevărat sau fals ?

1. Religia geto-dacilor era politeistă. **A / F**
2. Primul război dintre daci și romani are loc în anii 101-102 d.Hr. **A / F**
3. Dacia era tara grecilor. **A / F**
4. Procesul de formare a poporului român și a limbii române poartă numele de etnogeneză românească. **A / F**
5. Romanii erau cei mai periculoși pirați ai tuturor mărilor și oceanelor. **A / F**
6. Geto-dacii erau buni apicultori și păstori. **A / F**
7. Grecii îi numeau pe daci gali. **A / F**
8. Romanii vorbeau limba engleză . **A / F**
9. Zeul suprem al dacilor era Zamolxis. **A / F**
10. Documentele atestă existența voievodatelor lui Menumorut, Gelu și Glad doar în secolul XXI. **A / F**

30 puncte

3.Încercuiți varianta/variantele corectă/corecte:

a) Geto-dacii făceau parte din neamul:

a. tracilor b. inzilor c. grecilor

b) Războaiele dintre daci şi romani au avut loc între anii:

a. 101-102 b. 107-108 c. 105-106

c) Capitala Daciei era la:

a. Napoca b. Apulum c. Sarmizegetusa

d) Romanii vorbeau limba:

a. greacă b. latină c. italiană

e) În urma celor două războaie daco-romane, Dacia a fost transformată în:

a. legiune romană b. provincie romană c. stat independent

f) Regii unguri colonizează teritoriile Transilvaniei cu:

a. francezi și englezi b. spanioli și turci c. sași și secui

6x5 puncte=30 puncte

4. Enumerați cele patru state medievale românești.

1. _____

2._____

3._____

4._____

4x5=20 puncte

Se acorda **10 puncte din oficiu**.

SUCCES!!

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT (PIP)

Sandu Nicoleta
Școala Gimnazială ”Smaranda Dumitru Roman” Vizurești

- NUMELE ŞI PRENUMELE ELEVULUI (EI): **S. C. G.**
- DATA NAŞTERII: 03.11.2008
- DOMICILIUL: jud. Dâmbovița
- CLASA / GRUPA: **a VIII-a**
- ANUL ȘCOLAR 2023-2024
- DIAGNOSTICUL/ PROBLEMELE cu care se confruntă copilul (rezultatele evaluării complexe - *deficiențele / afectările din certificatul de orientare școlară și profesională eliberat de CJRAE/CMBRAE, numărul și data eliberării acestui document):*

  - tulburare de spectru autist, deficiență mentală, handicap grav
- ECHIPA DE INTERVENȚIE (se vor preciza cadrele didactice implicate, alți specialiști, membrii familiei): **Sandu Nicoleta - Ed. muzicală**, Consilier scolar I. A., S.O.-C. -mama.
- DISCIPLINA/DOMENIUL /DOMENIILE DE INTERVENŢIE: **EDUCAȚIE MUZICALĂ**
- SCOPUL (comportamentul țintă/rezultatul așteptat)

  - dezvoltarea competențelor artistice/ muzicale;
  - dezvoltarea competenţelor minime la educație muzicală, care să-i permită elevului cu CES, să promoveze clasa a VIII-a
  - creșterea gradului de interes pentru educație muzicală;
  - dezvoltarea competențelor de cânt vocal exprimare orală/scrisă;
  - utilizarea mijloacelor TIC la ora de educație muzicală, în scop educațional, comunicare prin mesaje cu profesorul de educație muzicală, etc.)
- OBIECTIVE/ COMPETENȚE SPECIFICE DIN ADAPTAREA CURRICULARĂ:

  - Recunoașterea unor tonalități cu mai multe alterații constitutive și a unor moduri cu 6 și 7 sunete
  - Recunoașterea unor elemente de construcție muzicală
  - Aprecierea valorii creației și interpretării unei lucrări muzicale, din perspectiva elementelor de limbaj muzical si a celor de natura afectivă

- Explorarea contributiei muzicii la identitatea personala si de grup
- Compararea unor genuri ale muzicii de divertisment

❖ DURATA planului de intervenţie personalizat (un modul din structura anului școlar): 12.09.2023 -27.10.2023

❖ Data elaborarii PIP: 12.09.2023

❖ Data revizuirii PIP: 27.10.2023

TRUCTURA PLANULUI DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT:

Nr. crt.	OBIECTIVE OPERAŢIONALE	CONȚINUTUL ACTIVITĂȚILOR	STRATEGII DE TERAPIE ŞI RECUPERARE	PERIOADA DE INTERVENŢIE	EVALUARE ŞI APRECIEREA EVOLUŢIEI	
					INDICATORI	METODE ŞI INSTRUMENTE DE EVALUARE
1	1. Interpretarea vocal – instrumentală a unor lucrări in genuri diverse, controlând schimbările dinamice, agogice și de tempo	- Cânt vocal - Gesturi dirijorale	Conversatia Dialogul Exercitiul Explicatia Demonstrația Audiția	**Modulul 1** 12.09.2023 - 27.10.2023	- realizează acompaniamente ritmice pentru cântece/audiții muzicale	Apreciere orală Observație curentă
2	2 .Utilizarea unor tonalități cu mai multe alterații constitutive și a unor moduri cu 6 și 7 sunete	- Moduri diatonice de 6 și 7 sunete - Tonalități majore și minore	Conversatia Dialogul Exercitiul Explicatia Demonstrația Audiția	**Modulul 1** 12.09.2023 - 27.10.2023	- percepe diferența dintre mod și gamă - înțelege modul de formare al gamelor majore și minore, cu ajutor - recunoaște auditiv lucrări muzicale scrise în tonalități majore sau minore	Apreciere orală Observație curentă Fișă de lucru

❖ **Notă:**

*Precizarea STRATEGIILOR DE TERAPIE ŞI RECUPERARE pentru copiii/ elevii din învățământul de masă presupune enumerarea ***metodelor şi mijloacelor utilizate în vederea realizării obiectivelor operaționale***

** Precizarea INDICATORILOR presupune identificarea și enumerarea ***criteriilor minimale de apreciere a progreselor*** copiilor/ elevilor

❖ **CONCLUZII PRIVIND PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (se completează la sfârșitul perioadei de implementare)**

a) Obiectivele planului au fost atinse ☐ **în totalitate/** ☐ **parţial/** ☐ **nu au fost atinse** în termenul propus.

b) Obiectivele planului au fost atinse ☐ **în termenul propus/** ☐ **înainte de termenul propus**.

Volumul vocabularului □ adecvat vârstei □ sărac

Exprimare orală □ corectă □ fluentă □ greoaie □ incorectă □dificultăţi în exprimarea clară, corectă a ideilor □ blocaj în exprimare

Deficienţe de limbaj □ oral □ citit □ scris □ nu e cazul

Conduita de ascultare □ foarte bună □ bună □ acceptabilă □ nesatisfăcătoare

Elevul dovedește:	**Deseori**	**Uneori**	**Niciodată**	**Nu e cazul**	**Puncte forte**
Atitudine pozitivă față de sine		**x**			Frecvența zilnică la școală. Nu duce întotdeauna sarcina până la capat fără ajutor. Ii place să lucreze în echipă.
Atitudine pozitivă față de ceilalți	**x**				
Capacitate de recunoaștere/ înțelegere/reglare a emoțiilor		**x**			
Abilități de comunicare orală	**x**				
Abilități de comunicare scrisă	**x**				
Abilități de calcul matematic		**x**			
Capacitate de lucru în echipă	**x**				
Deprinderi de relaționare interpersonală	**x**				
Valorizarea educației/a dezvoltării personale	**x**				

❖ **DETALIAȚI ALTE ASPECTE REFERITOARE LA REZULTATELE EVALUĂRII PERIODICE:**

c) **RECOMANDĂRI PRIVIND PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (PIP)**

a) Menţinerea planului şi reevaluare pentru perioada următorului modul din planul de învăţământ ☐ **DA** ☐**NU**

b) Propunere/Decizie de revizuire a planului ☐ **DA** ☐ **NU**

Program de intervenţie personalizat/ individualizat (PIP)

Profesor Doicescu Ionela,
Grădinița cu Program Prelungit Junior Slobozia

Numele şi prenumele beneficiarului: A.B.C.

Data şi locul naşterii: 29.02.2018, Slobozia

Domiciliul: Slobozia, Ialomita

Instituţia: Grădinița cu Program Prelungit Junior Slobozia

Echipa de lucru: Doicescu Ionela- educatoare, terapeuți din cadrul Centrului de recuperare pe care îl frecventează copilul

Problemele cu care se confruntă copilul (rezultatele evaluării complexe)- conform scrisorii medicale existente, copilul prezintă autism atipic însoțit de alte tulburări hiperkinetice, motiv pentru care beneficiază de terapie comportamentală specifică zilnic, într-un centru de specialitate.

Copilul manifestă un comportament impulsiv, caracterizat prin lipsa comunicării cu educatoarele și ceilalți preșcolari, lipsă contact vizual, izolare de ceilalți copii, comportament opoziționist atunci când nu dorește să facă anumite lucruri, însoțit uneori și de agresivitate fizică, slabă capacitate de concentrare și menținere a atenției.

Priorităţi pentru perioada (se specifică intervalul de timp)- 17 ianuarie- 10 iunie 2022 (semestrul al II-lea al anului scolar)

Având în vedere cele relatate anterior, în perioada următoare se stabilesc următoarele priorități:

- dezvoltarea abilităților sociale;
- formarea unor deprinderi de autonomie personală;
- creșterea nivelului de dezvoltare și coordonare motrică.

Structura programului de intervenţie personalizat

Obiective	**Conţinuturi**	**Metode şi mijloace de realizare**	**Perioada de intervenţie**	**Criterii minimale de apreciere a progreselor**	**Metode şi instrumente de evaluare**
-să participe la activitățile de grup, interacționand atât cu educatoarea, cât și cu ceilalți colegi	-jocuri pentru însușirea unor reguli sociale și de comportament; -interpretarea unor roluri din viața cotidiană; -colaborarea cu membrii grupului pentru realizarea unor construcții;	- jocuri de rol- ,,De-a mama”, ,,De-a doctorul”, ,,La coafor”; - jocuri de construcție cu temă dată; -jocuri distractive și de mișcare	Semestrul al II-lea	- interpretarea unui rol prin imitarea educatoarei; -manipularea pieselor de construit pentru realizarea lucrării de grup; - participare activă la jocurile propuse	-observarea directă a comportamentului pe parcursul desfășurării activităților; -aprecieri verbale; -consemnarea comportamentului copilului
-să participe la activitățile zilnice de dezvoltare personală	- activități de igienă personală și de servire a mesei; - activități specifice la sosirea/ plecarea copilului	- rutine zilnice- servirea meselor, spălatul mâinilor, folosirea șervețelelor în mod corespunzător, utilizarea formulelor de salut în funcție de situația dată	Semestrul al II-lea	-își spală mâinile; -stă pe scaun în sala de mese; -își sterge nasul, mâinile; -salută la sosire și la plecare	-observarea directă a comportamentului pe parcursul desfășurării activităților; -aprecieri verbale; -consemnarea comportamentului copilului
-să utilizeze mâinile si degetele în scopuri diferite	- activități în cadrul cărora manipulează diverse obiecte și materiale – creioane, pensule, bureți, plastelina, cuburi, piese puzzle, piese de construit	-pictură, construcții, modelaj, îmbinare piese puzzle	Semestrul al II-lea	-folosirea în mod corespunzator a materialelor, obiectelor date	observarea directa a comportamentului pe parcursul desfășurării activităților; - aprecieri verbale

Evaluarea periodică.....

Obiective realizate:

- să utilizeze mâinile si degetele în scopuri diferite;

- să participe la activitățile zilnice de dezvoltare personală

Dificultăţi întâmpinate:

- preșcolarul necesită în continure sprijin permanent în decodificarea sarcinii, precum și în relaționarea cu educatoarea și colegii săi;
- Metode cu impact ridicat: - pozitive- exemplul, exercițiul
  - negative

Revizuirea programului de intervenţie educaţional- terapeutică (în funcţie de rezultatele evaluărilor periodice)

Se vor continua activitățile recuperatorii în ceea ce privește dezvoltarea abilităților sociale.

Recomandări particulare

Echipa de lucru a acestui program realizează cu consecvență activități specifice pentru atingerea obiectivelor propuse.

Rolul şi modul de implicare a părinţilor în program

Părinții sunt preocupați de evoluția copilului, motiv pentru care mama l-a însoțit o perioadă la grădiniță. Un sprijin important îl acorda și terapeuții din cadrul centrului pe care îl frecventează, existând o minimă colaborare la un interval de timp între educatoare și aceștia.

Plan de servicii individualizat pentru copiii cu cerinţe educaţionale speciale

PROF.ÎNV.PREȘC.: LOLE MIHAELA - FLORENTINA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1 CURĂȚELE

- **INFORMAŢII DE BAZĂ**

Numele si prenumele preşcolarului: A . P.

Data naşterii: 08.09.2017

Tata: A. M. - casnic

Mama: D. R. – operator call-center -Call Point New Europe

Alte date despre familie: are doi fraţi vitregi (unul din partea mamei, unul din partea tatălui) , familie receptivă la sugestiile educatoarei.

Alte persoane implicate: mama recăsătorită, tatăl vitreg, bunicii materni

Unitatea de învăţământ la care este înscris : Grădiniţa cu program prelungit nr.1 Curățele

Responsabil de caz/ servicii educationale: prof. inv.presc.: Lole Mihaela

- **STAREA ACTUALĂ A PREŞCOLARULUI**

➢ **COMPORTAMENT COGNITIV**

- copilul are minime reprezentări despre mediul înconjurator corespunzătoare vârstei si nu are capacitatea de a observa sistematic;
- nu coordonează limbajul mimico – gestual cu contactul vizual;
- răspunde la nume şi la indicaţii verbale simple;
- nu arată parţial sau total obiecte/jucării altor persoane pentru a împărtăşi atenţia cu acestea;
- nu prezintă interese repetitive şi neobişnuite sau comportamente stereotipe;
- nu prezintă interes pentru activităţile propuse.

- **AUTONOMIA PERSONALĂ ŞI SOCIALĂ**

Aria de autoservire: carenţe în comportamente motrice şi în gesturile social – utile de autogospodărire , nu foloseşte gesturi instrumentale şi convenţionale, iar impresia generală este că nu înţelege indicaţiile verbale simple care i se dau.

Aria de socializare: nu direcţioneaza cuvinte sau aproximări de cuvinte către părinte sau personalul grădiniţei, şi nu este interesat daca părintele sau personalul grădiniţei / colegii îi oferă sau nu atenţie.

Aria comportamentelor psihomotrice: dezvoltare fizică corespunzatoare vârstei; ambidextrie participare de scurtă durată în cadrul activităţilor de educaţie fizică împreuna cu grupul de copii, nu prezintă manierisme complexe sau joc cu mâna sau degetele.

Instrumente folosite în evaluare: observaţiile spontane şi dirijate zilnice, fişa psihopedagogică, convorbirea individuală, probe curriculare.

Psihodiagnostic:
- medical – clinic sănătos
- dificultăţi în perceperea componentelor spaţiale şi temporale
- deficit de atenţie
- adaptare inferioară la cerinţele programei şcolare pentru grupa mijlocie.

Capacităţi – competenţe – abilităţi – lacune – nevoi:
- Competenţe scăzute în desfăşurarea activităţilor ludice (este retras, lipsa comunicării, nu participă şi nu se implică în activităţi, nu răspunde când este solicitat);
- Toleranţă scăzută la frustrări (plânge, ţipă, se loveşte);
- Este pasionat de jocuri construcţie, jocuri de îndemânare;
- Are nevoie de feed-back pozitiv , are nevoie de afecţiune, de integrare.

Structura programului de intervenție personalizată

Domeniul de intervenţie: educaţional

- Limbaj si comunicare
- Cogntiv- experiential
- Socioemotional
- Psihomotor

Motiv de referinţă: stimularea apariţiei şi dezvoltării limbajului prin exersarea capacităţilor de observare şi analiză.

Scopul programului de intervenţie: : dezvoltarea potenţialului cognitiv al copilului în vederea integrării în grupul de copii şi în activităţile specifice grădiniţei .

Obiective :

- dezvoltarea abilităţilor cognitive , de comunicare specific vârstei preşcolare;
- socializarea , relaţionarea prin însuşirea unor deprinderi elementare;
- creşterea nivelului de dezvoltare şi coordonare motrică;
- dezvoltarea operaţiilor gândirii şi a calităţii acesteia;
- recuperarea lacunelor datorate diagnosticului;
- exersarea capacităţii de orientare spaţială şi temporală;
- educarea comportamentului civilizat.

Evaluarea: se realizează prin observaţii directe, sistematice ale copilului singur sau in interacţiune cu alte persoane- cadre didactice, colegi.

Durata de desfăşurare: An şcolar 2023 – 2024

1. Domeniul Limbă și comunicare

Obiective	Metode și mijloace de realizare	Perioada de timp	Criterii de evaluare	Metode și instrumente de evaluare
-Să asculte, să identifice semnale sonore (onomatopee) -Să identifice animale domestice	Exercţtii de localizare a zgomotelor –“Unde se aude?” Exerciţii de identificare a zgomotelor- ‘Cine face aşa?”, “Glasul animalelor” Exerciţii de recunoaştere a vocii unor persoane/ personaje din poveste prin indicare; “Cine vorbește acum?” etc.	Periodic	Să identifice animale domestice /onomatopee ale acestora(vaca,porcul, câinele,pisica..)	Orale Încurajarea și stimularea; Observarea comportamentului ui
-Să asculte şi să execute comenzi verbale simple	Exerciţii de tipul” Dă-mi…”, “Ia….”, “Ridică-te”, “Așază ….” Exercţtii pentru executarea unor comenzi verbale potrivite la mediul ambiant – “Închide uşa!” etc.	Periodic	Potrivire progresivă a 3,4,5 obiecte Raspunde la comanda ,,Da-mi..|”	Aprecieri verbale
-Să reproducă modelul mimico-gesticular	Exerciţii de imitare a expresiilor mimico-faciale de pe faţa adultului Jocuri cu marionete.	Periodic	Identifică ,imită cu ajutor psihopedagogic	Testare prin activitati practice
-Să execute prin imitatie ,mişcări de respiraţie nonverbală/ exers.mobilităţii	Exerciţii ludice pentru exersarea mişcărilor expresive faciale, labiale, linguale –	Periodic	Execută prin imitaţie mişcări de respiraţie nonverbala/acţiuni uzuale	Observarea comportamentului ui

apartului fono-articulator	“Pisicuţa bea lăptic”, “Mieluţul” etc. Exercţtii de respiratie – “Mirosim florile”, “Suflăm în lumânare’ etc.			Aprecieri verbale
-Să identifice caracteristici anotimpuri,plante,animale -Să recunoasca culorile caracteristice.	Exerciţii de exprimare corectă a denumirii plantelor,animalelor din imaginea dată şi de identificare a culorilor regăsite ; Jocuri senzoriale; ,,Ce culoare are floarea?”, ,,Arată culoarea…”	Periodic	Identifica cu ajutor sau singur caracteristici ale anotimpurilor, plantelor ,animalelor Recunoaşte culorile	Aprecieri verbale și stimulente
-Să emita sunetele ,,a”,,e”,,i”,,o”, ,,u”; să pronunţe silabe	Exercitii de reproducere de sunete onomatopeice Exercitii de impostare corecta a fonemelor; emiterea prin imitatie/ pronuntie reflectata si concomitenta Exercitii de emitere, fixare si consolidare a sunetelor Exercitii de introducere a sunetelor in silabe directe	Periodic	Reproduce sunete onomatopeice, prin imitatie	Testare prin activitati practice Observarea comportamentului

2. Domeniul Științe
Activităţi matematice / Cunoaşterea mediului

-Să manipuleze obiecte şi să le ordoneze dupa anumite criterii	Exercitii joc de aliniere a obiectelor intr-o succesiune Completeaza sirul Sorteaza piese dupa anumite criterii: marime, forma, culoare Muta obiecte de la stanga la dreapta – “Pune merele in cos” etc.	Periodic	Imita constructie din 3-4 piese lego, Manipuleaza obiectele cu ambele maini	Observarea comportamentului Aprecieri verbale
-Să identifice caracteristici ale anotimpului toamna, iarna, primavara,vara. -Să enumere părțile componente ale propriului corp. -Să identifice fructe și legume. -Să identifice animalele domestice și sălbatice.	„După mine cine vine?” „Care sunt culorile toamnei?” Observare „Eu, la gradiniță” Lectură după imagini „Vitamine, de la cine?” Cântec „Graiul animalelor” Joc de masă „Alege animale salbatice” Fișe de lucru Jocul „Cine a venit la noi?”	Periodic	Identifica / arata anotimpul și caracteristicile cu ajutor sau singur. Identifică ori unele, ori altele. Recunoaște legume și fructe. Identifică animalele domestice, dar nu pe cele sălbatice sau invers.	Testare prin activitati practice Observarea comportamentului Aprecieri verbale
-Să observe plantele din imagini .	„Grădina cu zarzavaturi”.	Periodic	Observă, recunoaște și	Apreciere pozitivă; fișă

Să recunoască plantele cerute. -Să formuleze enunţuri simple pe baza unor imagini sau situaţii expuse. -Să recunoască culorile regăsite la plantele propuse. -Să cunoască părţile componente ale unei plante. -Să recunoască culorile regăsite la plantele propuse	Exercitii de identificare și recunoaștere . Exerciţii şi jocuri senzoriale: „Ce culoare are?”, „Arată culoarea..”, Ce culoare se potriveşte?” Observare directă, exerciţii de analiză, exerciţii de completare, jocuri: „Cine sunt eu?”, „Cum mă cheamă?”, „Unde se potrivește?” Exerciţii şi jocuri senzoriale: „Ce culoare are?”, „Arată culoarea..”, Ce culoare se potrivește?”		numește, cu ajutor, câteva dintre plante. Găseşte şi numeşte culoarea cerută, singur sau cu ajutor. Repetă după educatoare, potriveşte, denumeşte singur sau cu ajutor	individuală de lucru
-Să aranjeze figurile geometrice. -Să recunoască forma geometrică cerută sau culoarea acestora.	„Găsește triunghiul colorat!” Exerciții de corecție a pronunției.	Periodic	Găsește și numește figura cerută, singur sau cu ajutor.	Aprecieri verbale Observarea comportamentului
- Să se orienteze în spaţiul de colorare. - Să folosească corect instrumentele de lucru.	„Felicitare pentru mama”	Periodic	Realizeaza singur sau cu ajutor	Aprecieri verbale; Încurajări; Stimulente.
-Să observe și să cunoască mijloacele de transport.	„Cu ce călătorim?” Dialogul Explicația	Periodic	Observă, atinge și denumește jucăriile singur sau cu ajutor	Încurajări verbale

-Să participe la o activitate în clasă, în mod direct.	„Și eu vreau să fiu lăudat !”- joc	Periodic		Aprecieri verbale

3. DOMENIUL OM ȘI SOCIETATE

Educație pentru societate - probe orale, practic-acționale

-Să aplice norme de conviețuire în grup.	Rutine „ Bună dimineaţa!, Bună ziua! ” Joc-exercitiu „Mama mea și tatăl meu”	Periodic	Utilizează formule de salut, la venire și la plecarea din gradiniță, cu ajutorul părintelui sau a educatoarei.	Observarea comportamentului ui Încurajări verbale
-Să rupă hârtia în bucăți. -Să mototolească hârtia. -Să redea o temă, prin lipire, utilizând corespunzator instrumentele de lucru.	Lucru pe centre de interes - „Bucățele, bucățele” - Lucru pe centre de interes „Bulgărași din hârtie” - Activitate practică „Mărul fermecat” “ Ferma mea” “Coş cu flori” “ Maşina mea”	Periodic	Rupe hârtia în bucăți, cu ajutorul educatoarei. Mototolește hârtia dată, cu ajutorul educatoarei. Completează spațiul din interiorul mărului.	Testare prin activitati practice Observarea comportament ului Aprecieri verbale

4. DOMENIUL ESTETIC SI CREATIV
Activitate artistico-plastică - probe practic-acționale

- Să reproducă din imaginație o temă la alegere. -Să redea, cu ajutorul plastilinei, diferite forme/elemente. - Să-şi coordoneze gesturile şi mişcările, - să pună și să scoată obiecte mici în/din cutii; - să bată din palme; - să construiască un turn din mai multe cuburi; - să imite anumite acțiuni simple (deschide/închide ușa, învârte cheia etc); - să realizeze după model, mișcari repetitive; - să mototolească hârtia; - să deșurubeze jucării.	Activitate artistico-plastică Desen cu temă la alegerea copiilor „Desenează tot ce dorești tu!” - Lucru pe centre de interes Pictură cu temă la alegerea copiilor „Picteaza ce doresti tu!” -Lucru pe centre de interes modelaj „Modelează ce îți place ție!” - să realizeze în maniera proprie, desen,picturi, dactilopicturi; - să atingă degetul mare de fiecare deget; - să apuce creionul între degetul mare și arătător.	Periodic	Mâzgălește foaia cu o culoare sau mai multe culori. Pictează foia cu o culoare sau mai multe culori, fără elemente. Modelează doar cu ajutorul educatoarei. - să rostogolească forme din plastilină; - să coloreze respectând conturul; -să asambleze un puzzle din mai multe piese mari; - să despacheteze diverse obiecte, prin ruperea hârtieExecută mișcări la întâmplare.	Încurajări verbale Încurajarea și stimularea; Întărire pozitivă Observarea comportamentului Aprecieri verbale, acordarea de stimulente

- Să asculte cântece pentru copii -Să execute mișcări asociindu-le după melodia și ritmul unui cântec.	„Să cântăm un cântecel!” -Joc muzical „La pădure”, “Bat din palme” „Ascultăm și cântăm împreună!”	Periodic	Execută parțial mișcări după melodia și ritmul cântecului. Învață să cânte împreună cu ceilalți copii din grupă.	

5. Domeniul psihomotric

-Să recunoască componentele spațiale și să se orienteze adecvat.	Exerciții și locuri de mișcare ce vizează: a)direcția: înainte/înapoi sus/jos; stânga/dreapta b) distanța: aproape/departe c) pozițiile față de obiecte: lângă, pe, sub. Exerciții de mișcare: sus-jos, pe, sub, lângă, pe etc. Jocuri: „Unde sunt?”, Arată sus-jos...”, „Luați seama bine!” Jocuri de căutare a unor obiecte așezate în diferite poziții spațiale;	Periodic	Corectitudinea și rapiditatea reacțiilor la comenzi; - Identificarea și precizarea corectă a pozițiilor spațiale ale obiectelor folosite în joc; - Recunoașterea și denumirea unor poziții spațiale ale obiectelor din imagini.	Observarea comportamentului; Chestionarea orală pentru conștientizare a pozițiilor spațiale; Aprecieri stimulative; Întreceri Analiza produselor activității (modul de

	Rezolvarea unor fișe cu sarcini de orientare spațială. „Unde s-a ascuns iepurașul?”			rezolvare a fișelor)
Mers și alergări	- să se ridice în poziție șezândă din culcat; - să-și mențină poziția șezândă 5-10 min.	Periodic	- să se aplece cu flexia genunchilor dupa un obiect și să se ridice.	Observarea comportamentului
Sărituri	-să sară pe loc pe ambele picioare;	Periodic	- să sară pe loc într-un picior.	Observarea comportamentului
Apucare, aruncare, prindere	-să prindă cu ambele mâini un obiect (minge); - să apuce un obiect cu două degete;	Periodic	-să arunce obiecte de anumite mărimi cu o mână (stanga/dreapta); - să prindă cu ambele mâini un obiect.	Observarea comportamentului
Echilibru	-să lovească cu piciorul o minge mare, mică, grea; să stea într-un picior(3-5 sec).	Periodic	- să coboare scările, ținându-se de balustradă;	Observarea comportamentului
-Să perceapă componentele temporale care vizează ritmul mișcărilor. -Să execute diferite deprinderi motrice .	- Exerciții efectuate pe loc și în deplasare, cu respectarea duratei, tempoului, intensității. - Exerciții și jocuri de mișcare cu utilizarea onomatopeelor și a versurilor ritmate: „Cioc-boc, treci la loc!”, „Unu-doi, unu-doi/Faceți toți la fel ca noi!” Joc motric: „ Fă ca mine!”	Periodic	Răspunde corect motric la comenzile educatoarei. -Execută mișcări la ritmul indicat. Execută deprinderea motrică de a alerga, doar cu ajutorul educatoarei.	Analiza modului cum respectă durata, tempoul, intensitatea în timpul executării mișcărilor

-Să execute la comandă mișcări ale diferitelor segmente ale corpului.	„Copii, copii veniti la jucarii!” „Alergă la ursuleț!” „Mergi cât durează melodia!”, „Aleargă mai repede!”, „Pășește mai rar!”, „Mergi ușor pe vârfuri!”, „Bate pasul!”		Execută la întâmplare mișcări ale diferitelor segmente ale corpului.	Observarea comportametului lui Aprecieri verbale, acordarea de stimulente

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT
pentru integrare copil cu CES

Prof. înv. preşcolar Popovici Tatiana Adriana
Grădiniţa P.P. „Curcubeul copiilor” Arad

DATE PERSONALE

Nume şi prenumele copilului : X.X

Vârsta: 4 ani

Sex: masculin

Unitatea de învăţământ: Grădiniţa P.P.”Curcubeul copiilor” Arad

Grupa: mijlocie

Echipa de implementare şi intervenţie : prof. înv. preșcolar Popovici Tatiana Adriana

profesor consilier şcolar : ------

profesor logoped:--------

Data realizării planului de intervenţie personalizat : 09.10.2023

PERIOADA DERULĂRII PLANULUI DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT: un an şcolar

Structura şi atmosfera din familie:

Preșcolarul provine dintr-o familie organizată și echilibrată, cu părinți intelectuali, care manifestă o mare afecțiune pentru copil.

DIAGNOZA:

Din punct de vedere medical este clinic sănătos.

ANAMNEZA:

Antecedente patologice:

Nu prezintă antecedente patologice.

Istoricul dezvoltarii:

La intrarea în grădiniță prezenta o întârziere în dezvoltarea limbajului expresiv, afectând capacitatea de a comunica eficient.

Istoricul adaptarii:

S-a adaptat cu ușurință la atmosfera și regimul grădiniței.

DIAGNOSTICARE

La intrarea în colectivitate, mama a declarat că preșcolarul prezintă o ușoară întârziere în vorbire. Observațiile ulterioare ale comportamentului copilului au evidențiat prezența unei tulburări hiperactive (ADHD), precum și dislalie polimorfă. Evaluarea inițială a indicat dificultăți în formularea propozițiilor și utilizarea corecta a cuvintelor.

AUTONOMIA PERSONALĂ ŞI SOCIALĂ

-*Autoservire:* are control sfincterian, nu necesită sprijin pentru a se îmbrăca/dezbrăca, a se încălța/descălța sau a se hrăni.;

- *Socializare:* îi place să socializeze și dorește să se joace cu ceilalți copii, dar adesea îi împinge și lovește.;

- *Comportamente psihomotrice:* are deprinderi de igienă personală și colectivă bine formate, dar este mereu agitat, se ridică și pleacă de pe scaun sau de la masă, aleargă prin sala de grupă și nu reușește, uneori, să finalizeze sarcinile primit.

EVALUAREA INIŢIALĂ

- *Instrumente folosite în evaluare:* observaţiile spontane şi dirijate zilnice, observarea comportamentală;

- *Psihodiagnostic:* din punct de vedere medical este clinic sănătos;

- *Capacităţi – competenţe – abilităţi – lacune – nevoi :* competenţe scăzute în desfăşurarea activităţilor ludice (nu pronunţă toate sunetele, are o pronunţie dislexică); se recomandă terapie logopedică şi comportamentală aplicată la copiii hiperactivi;

- *Intervenţii, antecedente:* nu;

CLIMATUL FAMILIAL – Preșcolarul provine dintr-o familie organizată și echilibrată, cu părinți intelectuali, care manifestă o mare afecțiune pentru copil.

RECOMANDARI

- Ludoterapie
- Logopedie
- Consiliere

DERULAREA PROGRAMULUI DE INTERVENŢIE

-Intervenții în cadrul grădiniței:

- ludoterapie și logopedie;
- activități didactice centrate pe nevoile copilului;
- consiliere

Domeniul de intervenţie: educaţional - Limbaj şi comunicare
- Cognitiv
- Psihomotor

Motiv de referinţă: reducerea comportamentelor în exces şi a comportamentului hiperactiv; stimularea limbajului, dezvoltarea motricităţii fine şi grosiere;

Scopul: sprijinirea copilului în achiziționarea de deprinderi, cunoștințe, capacități și atitudini specifice vârstei, în vederea integrării în grupul de copii.

Obiective generale:

- Dezvoltarea abilităților cognitive;
- Dezvoltarea abilităților de comunicare;
- Dezvoltarea abilităților comportamentale;

Obiective pe termen lung:

- Creșterea nivelului de dezvoltare cognitivă;

- Îmbunătățirea abilităților de comunicare verbală și nonverbală;
- Creșterea nivelului de socializare, învățarea tehnicilor de autocontrol și gestionarea impulsurilor pentru a reduce comportamentele disruptive și a spori concentrarea.

Obiective pe termen scurt:

- Efectuarea unei evaluări cognitive și intelectuale corespunzătoare;
- Efectuarea unei evaluări a limbajului și a modului de exprimare;
- Implementarea unei recompense pentru reîntărirea comportamentului pe sarcină, controlarea impulsivității și a comportamentelor sociale pozitive;
- Determinarea părinților să încurajeze și să stimuleze copilul prin laude sau mici recompense;

STRATEGII DE INTERVENTIE:

- Plasarea copilului în interiorul grupului de copii pentru a preîntâmpina automarginalizarea;
- Solicitarea și încurajarea copilului de a răspunde la întrebări cu grad de dificultate mic și aprecierea verbală a fiecărui răspuns;
- Integrarea în activități instructiv – educative va fi încurajată și mijlocită de diverse situații de învățare.

DOMENIUL LIMBĂ ŞI COMUNICARE

Tipul de serviciu / intervenție	Obiective	Perioada de desfăşurare a intevenţiei	Persoana responsabilă
Servicii educaționale , de terapie logopedică/terapia	Să se exprime în propoziţii scurte sau dezvoltate, corecte din punct de vedere gramatical;	An școlar	prof. înv. preșcolar Popovici

tulburărilor de limbaj şi de terapie educațională	Să inițieze comunicare funcțională cu colegii de grupă;		Tatiana Adriana Profesor logoped: Profesor Consilier şcolar:
	Să formuleze propoziţii simple sau dezvoltate, ca răspuns la întrebările primate;		
	Să colaboreze cu colegii în rezolvarea unor sarcini de grup-situaţii de joc colectiv;		

DOMENIUL ŞTIINȚE

Tipul de serviciu / intervenție	Obiective	Perioada de desfăşurare a inteveņţiei	Persoana responsabilă
Intervenţie educațională	Să denumească categoriile de fructe, legume, flori, animale domestice sau sălbatice, etc.;	An școlar	prof. înv. preșcolar Popovici Tatiana Adriana
	Să recunoască diferite însușiri ale obiectelor;		
	Să construiască structuri după un model dat;		

	Să sesizeze relaţiile spaţiale între grupe de obiecte și să plaseze obiecte în poziţiile indicate;		

DOMENIUL OM ȘI SOCIETATE / DOMENIUL ESTETIC ȘI CREATIV

Tipul de serviciu / intervenție	Obiective	Perioada de desfășurare a inteveņţiei	Persoana responsabilă
Intervenţie educațională	Să dobândească autonomie în activitatea zilnică; Să cunoască norme elementare de convieţuire în grup;	An școlar	prof. înv. preșcolar Popovici Tatiana Adriana
	Să se comporte adecvat în diferite situaţii, respectând normele de convieţuire în grup;		
	Să exerseze diferite tehnici specifice modelajului;		
	Să diferențieze culori după criterii asociate unor aspecte întâlnite în mediul apropiat;		

DOMENIUL PSIHOMOTRIC

Tipul de serviciu / intervenție	Obiective	Perioada de desfășurare a inteveņţiei	Persoana responsabilă
Intervenţie educațională	Să execute la comandă mişcări ale diferitelor segmente ale corpului;	An școlar	prof. înv. preșcolar Popovici Tatiana Adriana
	Să - şi coordoneze gesturile şi mişcările pentru a reda grafic sarcina cerută;		
	Să fie apt pentru a utiliza deprinderile însuşite în diferite contexte;		
	Să participe la jocurile de grup;		

CONCLUZII:

O colaborare strânsă între educatoare, logoped, consilier școlar și familie este esențială pentru a oferi copilului cu cerințe educaționale speciale suport necesar pentru atingerea potențialului său maxim. Această abordare holistică îmbunătățește nu doar abilitățile academice și de comunicare ale copilului, ci și dezvoltarea sa emoțională și socială.

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT (PIP) EDUCAȚIE FIZICĂ

Profesor educație fizică: PETRE MIHAI CRISTIAN
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „MATEI BASARAB” TÂRGOVIȘTE

- NUMELE ŞI PRENUMELE ELEVULUI(EI): **S.M.P**
- DATA NAȘTERII:**16-03-2013**
- DOMICILIUL: Târgoviște, județul Dâmbovița
- CLASA: a **III-a**
- ANUL ȘCOLAR: **2022-2023**
- Nr.de înregistrare în unitatea școlară a planului de servicii individualizat: .....
- DIAGNOSTICUL/ PROBLEMELE cu care se confruntă copilul (rezultatele evaluării complexe -*deficiențele / afectările din certificatul de orientare școlară și profesională eliberat de CJRAE/CMBRAE, numărul și data eliberării acestui document):*

a) **deficiențe/afectări:**
Deficiență mentală
b) **grad de handicap:-**
c) **tulburări/dificultăți de învățare:-**
Conform COSP-Nr.....eliberat de CJRAE-DB, valabil până la.....

- ECHIPA DE INTERVENȚIE (se vor preciza cadrele didactice implicate, alți specialiști, membrii familiei)

- **Profesor EDUCAȚIE FIZICĂ: PETRE MIHAI CRISTIAN**
- **Profesor de sprijin/itinerant G. M.**

\
DISCIPLINA/DOMENIUL /DOMENIILE DE INTERVENŢIE:__**EDUCAȚIE FIZICĂ**
SCOPUL (comportamentul țintă/rezultatul așteptat) -
- dezvoltarea fizică armonioasă

OBIECTIVE/ COMPETENȚE SPECIFICE DIN ADAPTAREA CURRICULARĂ
1.2. Demonstrarea principalelor caracteristici ale posturii corporale corect adoptate;
2.1. Efectuarea de acțiuni motrice specifice unor forme de manifestare a capacităților motrice;
2.2. Aplicarea deprinderilor motrice în condiții de joc și de întrecere;
3.3. Manifestarea atitudinii de cooperare, întrajutorare şi fair-play în timpul activităților motrice.
DURATA planului de intervenţie personalizat: **MODULUL IV**
Data elaborarii PIP: **20.02.2023**
Data revizuirii PIP: **06.04.2023**

STRUCTURA PLANULUI DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT:

Nr. Crt.	OBIECTIVE OPERAŢIONALE	CONȚINUTUL ACTIVITĂȚILOR	STRATEGII DE TERAPIE ŞI RECUPERARE	PERIOADA DE INTERVENŢIE	EVALUARE ŞI APRECIEREA EVOLUŢIEI	
					INDICATORI	METODE ŞI INSTRUMENTE DE EVALUARE
1	-să manifeste indici corespunzători ai calităților motrice combinate - să aplice deprinderile motrice sportive în condiții regulamentare - să valorifice deprinderilor sportive cu componentă estetică în activitățile de	**2. Capacități coordinative/ Îndemânare** • coordonarea segmentelor corpului în acțiuni cu complexitate crescândă • coordonarea acțiunilor motrice în relație cu partener/adversar • coordonare în manevrarea obiectelor specifice disciplinelor sportive • ambidextrie	**Resurse materiale:** mingii, cercuri, jaloane **Resurse procedurale:** conversaţia, demonstrația exerciţiul, jocul didactic	**20.feb.-03martie 2023**	Aplica in mod corect ex. pentru dezvoltarea vitezei de reacție și deplasare;	-Evaluare formativă -Apreciere verbală -Conversatia -Formarea capacităţii de apreciere, autoapreciere si de practicarea exercitiului fizic.

	reprezentare a clasei/unității de învățământ	• coordonare oculo-motorie în sarcini motrice complexe • echililbru capacități coordinative în regimul altor calități motrice				
2	-să manifeste atitudini de fair-play în timpul activităților motrice/sportive - să-și asume rolurilor de conducere sau subordonare specifice activităților sportive - să manifeste constant un comportament asertiv, în activitățile sportive competiționale	3. **Forța** • forță dinamică (izonotică) segmentară și generală • forță explozivă forța dinamică segmentară, în regimul celorlalte calități motrice 4**. Rezistența** • rezistența generală la eforturi aerobe și mixte rezistența musculară locală	Resurse materiale: mingii, cercuri, jaloane Resurse procedurale: conversaţia, demonstrația exerciţiul, jocul didactic	**06 - 17 martie 2023**	Culege în mod corect unele obiecte de pe sol și le așează în alt loc cu execuție rapidă	- evaluare orală şi de expresie
3	-să manifeste atitudine de fair-play în timpul activităților motrice/sportive - să își asume roluri de conducere sau subordonare specifice activităților sportive - să manifeste constant un comportament asertiv, în activitățile sportive competiționale	- Trecerea din diferite poziții în altele, la stimuli auditivi, vizuali și tactili (la comandă) din stând în sprijin în ghemuit, din fandat în ghemuit - Culegerea unor obiecte de pe sol și așezarea lor în alt loc cu execuție rapidă - Ștafete sub formă de întrecere	**Resurse materiale:** mingii, cercuri, jaloane **Resurse procedurale:** conversaţia, demonstrația exerciţiul, exersarea (individual, pe grupe, frontal)	**20-31 martie 2023**	- Culege în mod corect unele obiecte de pe sol și le așează în alt loc cu execuție rapidă	Observare sistematică. Apreciere verbală

	- să acţioneze rapid, în conformitate cu comenzile şi indicaţiile profesorului; - să execute corect exerciţiile propuse pentru învățarea pasării mingii cu două mâini de la piept;	**Probe de evaluare** • Aruncarea mingii de oină de pe loc, la distanță, - evaluare inițială	**Resurse materiale:** mingii, cercuri, jaloane **Resurse procedurale:** conversaţia, demonstrația exerciţiul, exersarea (individual, pe grupe, frontal)	**03-06 aprilie 2023**	Execută corect exerciţiile propuse pentru învățarea pasării mingii cu două mâini de la piept;	-Evaluare formativă -Apreciere verbală -Conversatia -Formarea capacității de apreciere, autoapreciere si de practicarea exercitiului fizic.

Notă:

*Precizarea STRATEGIILOR DE TERAPIE ŞI RECUPERARE pentru copiii/ elevii din învățământul de masă presupune enumerarea ***metodelor şi mijloacelor utilizate în vederea realizării obiectivelor operaționale***

Precizarea INDICATORILOR presupune identificarea și enumerarea ***criteriilor minimale de apreciere a progreselor* copiilor/elevilor

- **CONCLUZII PRIVIND PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (se completează la sfârșitul perioadei de implementare)**

a) Obiectivele planului au fost atinse ☐ **în totalitate/** ☐ **parţial/** ☐ **nu au fost atinse** în termenul propus.

b) Obiectivele planului au fost atinse ☐ **în termenul propus/** ☐ **înainte de termenul propus**.

Volumul vocabularului □ adecvat vârstei □sărac

Exprimare orală □corectă □ fluentă □ greoaie □ incorectă □dificultăţi în exprimarea clară, corectă a ideilor □ blocaj în exprimare

Deficienţe de limbaj □oral □ citit □scris □ nu e cazul

Conduita de ascultare □foarte bună □ bună □ acceptabilă □ nesatisfăcătoare

Elevul dovedește:	**Deseori**	**Uneori**	**Niciodată**	**Nu e cazul**	**Puncte forte**
Atitudine pozitivă față de sine	**x**				
Atitudine pozitivă față de ceilalți	**x**				
Capacitate de recunoaștere/ înțelegere/reglare a emoțiilor	**x**				
Abilități de comunicare orală	**x**				
Capacitate de lucru în echipă	**x**				
Deprinderi de relaționare interpersonală	**x**				
Valorizarea educației/a dezvoltării personale		**x**			

❖ **DETALIAȚI ALTE ASPECTE REFERITOARE LA REZULTATELE EVALUĂRII PERIODICE:**

Aspectele ce trebuie îmbunătățite sunt celer eferitoare la concentrarea atenției pe perioade mai lungi, expresivitatea limbajului și la managementul furiei, ele având rezistență scăzută la frustrare.

c) **RECOMANDĂRI PRIVIND PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (PIP)**

a) Menţinerea planului şi reevaluare pentru perioada următorului modul din planul de învăţământ ☐ **DA** ☐ **NU**

b) Propunere/Decizie de revizuire a planului ☐ **DA** ☐ **NU**

BIBLIOGRAFIE:

- Anexa nr. 2 la Ordinul Ministrului Educaţiei Naţionale nr. 5003 / 02.12.2014, Programa şcolară pentru disciplina Educație fizică Clasele a III-a – a IV-a
- Programă adaptată pentru disciplina Educație fizică
- https://cjraedb.ro/index.php/seosp-cosp/procedura-de-sistem-privind-managementul- de-caz

Plan de intervenție personalizat (P.I.P)

Profesor Balmoș Luminița
Colegiul Economic „Partenie Cosma”, Oradea

1. INFORMAŢII GENERALE

Nume și prenume elev: C.L.
Clasa: a VI-a
Adresa de domiciliu: Oradea
Tipul de deficiență : comportament agresiv
Domeniul de interventie: comportamental
Echipa de interventie: profesor diriginte, psihologul școlii, părinți
Familia: situație materială precară, părinții sunt divorțați, elevul stă cu mama, mai are 2 frați
Prezentarea cazului :

- băiatul manifestă un comportament foarte agresiv în mod special la şcoală, dar şi în familie şi societate: loveşte fără motiv, muşcă, zgârâie, împinge;
- este agitat neputând sta locului o clipă, distruge lucrările celorlalţi colegi,
- negativist, manifestă un limbaj vulgar, presărat cu injurii la adresa personalului şcolii;
- provoacă tot timpul o mare dezordine în jurul lui;
- părinţii copiilor agresaţi cer excluderea băiatului din clasă;
- această situaţie aduce mari prejudicii colectivului de copii;

2. EVALUARE INIŢIALĂ

Instrumente folosite în evaluare: fişa psihopedagogică, observaţia spontană şi dirijată, convorbirea individuală şi de grup, fișe de evaluare inițială.
Observații:

- vocabular sărac
- comportament agresiv
- este agitat, negativist, dezordonat

3. SCOPUL PROGRAMULUI DE INTERVENȚIE:

- Evaluarea și înțelegerea problemelor: identificarea factorilor care contribuie la comportamentul agresiv al copilului, inclusiv cauzele subiacente și eventualele tulburări de sănătate mintală.
- Stabilirea obiectivelor: îmbunătăți comportamentul și a reduce agresivitatea copilului.
- Dezvoltarea strategiilor de intervenție: crearea unui set de strategii și tehnici care să ajute copilul să-și gestioneze emoțiile, să-și exprime nevoile în mod constructiv și să evite comportamentul agresive.
- Implicarea părinților și a familiei: includerea părinților și a membrilor familiei în procesul de intervenție pentru a asigura consistența și sprijinul în aplicarea strategiilor acasă.
- Colaborarea cu psihologul școlii: lucrul în echipă pentru a oferi suport și resurse suplimentare pentru copil și familie.
- Monitorizarea și ajustarea planului: monitorizarea progresului copilului în timp și ajustarea planului de intervenție în funcție de nevoile și schimbările sale.

4. Durata P.I.P.:

Data realizarii PIP: 15 octombrie 2023

Data revizuirii PIP: 20 februarie 2024

5. OBIECTIVELE PROGRAMULUI DE INTERVENȚIE:

Obiective	Metode şi mijloace de realizare	Perioada de intervenţie	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode şi instrumente de evaluare
O1: managementul comportamen-tului	-Implementarea unui program de gestionare a comportamentului agresiv, care să includă tehnici de calmare și auto-control. -Identificarea și dezvoltarea de alternative constructive la comportamentele agresive.	15 oct. – 15 noiemb. 2023	Reducerea comportamentului agresiv și a manifestărilor de distrugere a proprietății	Îndrumarea Observarea comporta-mentului Valorizarea pozitivă permanentă Observarea sistematică
O2: consiliere și suport emoțional	-Sesiuni individuale de consiliere cu un consilier școlar sau un psiholog pentru a explora și a gestiona sentimentele și gândurile negative. -Identificarea și dezvoltarea de strategii de gestionare a stresului și a anxietății.	16 noiemb – 16 dec. 2023	Oferirea de suport emoțional și consiliere pentru a aborda cauzele subiacente ale comportamentului agresiv	Observarea comporta-mentului Valorizarea pozitivă permanentă
O3: comunicare și respect	-Sesiuni de consiliere și educație pentru a înțelege consecințele negative ale limbajului vulgar și a comportamentului agresiv. -Promovarea abilităților de comunicare pozitivă și rezolvarea pașnică a conflictelor.	17 dec. 2023 – 17 ian.2024	Promovarea unui limbaj și comportament respectuos și pozitiv	Îndrumarea Observarea comporta-mentului
O4: implicarea și suportul familiei	-Organizarea întâlnirilor periodice cu părinții sau tutorii legali pentru a discuta progresul, strategiile și preocupările legate de comportamentul și starea de bine a băiatului. -Oferirea de resurse și informații despre tehnici și	18 ian. – 19 feb. 2024	Încurajarea și sprijinirea implicării părinților sau a reprezentanților legali în procesul de gestionare a comportament	Valorizarea pozitivă permanentă

	strategii eficiente de gestionare a comportamentului și de promovare a unui mediu familial pozitiv și de sprijin.		ului și de promovare a schimbării pozitive.	

6. OBSERVAȚII:

Este important să se stabilească o colaborare strânsă între școală, familie și profesioniștii din domeniul sănătății mentale pentru a asigura că toate nevoile individului sunt abordate și că acesta primește suportul adecvat.

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (PIP)
COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Profesor învăţământ primar : Neacșu Cătălina Ioana
Școala Gimnazială ”Matei Basarab”Târgoviște, Județul Dâmbovița

NUMELE ŞI PRENUMELE ELEVULUI (EI): **G.M.**
DATA NAŞTERII:
DOMICILIUL: Târgoviște, județul Dâmbovița
CLASA: **I**
ANUL ȘCOLAR: **2022-2023**
Nr. de înregistrare în unitatea școlară a planului de servicii individualizat: .....
DIAGNOSTICUL/ PROBLEMELE cu care se confruntă copilul (rezultatele evaluării complexe - *deficiențele / afectările din certificatul de orientareșcolară și profesională eliberat de CJRAE/CMBRAE, numărul și data eliberării acestui document):*

a) **deficiențe/afectări: A.D.H.D., Tulburare de comportament**
b) **grad de handicap:-**
c) **tulburări/dificultăți de învățare:-**

Conform COSP - Nr. .....eliberat de CJRAE- DB, valabil până la .....

ECHIPA DE INTERVENȚIE (se vor preciza cadrele didactice implicate, alți specialiști, membrii familiei):
profesor de sprijin/itinerant, G.M.
profesor înv. primar, N.C.
consilier școlar , S.E.C

DISCIPLINA/DOMENIUL /DOMENIILE DE INTERVENŢIE: **COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ**
SCOPUL (comportamentul țintă/rezultatul așteptat):

- dezvoltarea abilităţilor de citire a propoziţiilor;
- îmbogăţirea, precizarea şi activizarea vocabularului;
- dezvoltarea comportamentului socio-afectiv pentru integrarea școlară și socială al elevului.

OBIECTIVE/ COMPETENȚE SPECIFICE DIN ADAPTAREA CURRICULARĂ:

1.2. Identificarea unor informaţii variate dintr-un mesaj rostit cu claritate
1.3. Identificarea unor sunete, silabe, cuvinte în enunţuri rostite cu claritate
2.1. Formularea unor enunţuri proprii în diverse situaţii de comunicare
3.1. Citirea unor cuvinte şi propoziţii scurte, scrise cu litere de tipar sau de mână
2.3. Participarea cu interes la dialoguri simple, în diferite contexte de comunicare
4.1. Scrierea literelor de mână

DURATA planului de intervenţie personalizat: **MODULUL IV**
Data elaborarii PIP**:20.02.2023**
Data revizuirii PIP: **06.04.2023**

STRUCTURA PLANULUI DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT:

Nr. Crt.	OBIECTIVE OPERAȚIONALE	CONȚINUTUL ACTIVITĂȚILOR	STRATEGII DE TERAPIE ŞI RECUPERARE	PERIOADA DE INTERVENȚIE	EVALUARE ŞI APRECIEREA EVOLUȚIEI	
					INDICATORI	METODE ŞI INSTRUMENTE DE EVALUARE
1	- să citească selectiv după anumite criterii, - să formuleze întrebări și răspunsuri pornind de la poveşti/texte audiate - să exprime impresii create de textul-suport. - să identifice informaţii esenţiale dinfragmentele date (răspunzând la întrebările: Cine?, Ce?, Unde? - să identifice personajele textului audiat	**Formularea de întrebări și răspunsuri despre jocuri și jucării. Citirea cuvintelor asociate unor imagini/ simboluri** - joc „Calculatorul” - iniţierea şi menţinerea unei discuţii pe teme de interes: „Siguranța jucăriilor”, „Jocuri periculoase” - intuirea („citirea”) simbolurilor scrise pe ambalajele jucăriilor - formulare de întrebări și răspunsuri pornind de la poveşti/texte audiate despre istoria jucăriilor de-a lungul timpului - audiție povestea Iepurașul Auraș pleacă în vacanță	**Resurse materiale:** manual clasa I, fișe **Resurse digitale:** https://wordwall.net/resource/3609227/s-%C8%99-completeaz%C4%83-cu-litera-potrivit%C4%83 **Resurse procedurale:** conversaţia, demonstrația exerciţiul, jocul didactic	**20.02-03.03 2023**	-formulează 3-5 enunțuri cu cuvintele noi, -formulează întrebări și răspunsuri ce -vizează informaţiile esenţiale sau de detaliu desprinse din textul audiat , **cu sprijin** ; -identifică minim 2 personaje ale textului audiat	**Evaluare orală și scrisă;** - teste de evaluare - aprecieri verbale **Observare sistematică** a*calității actului citirii*: **Lista de control/ verificare:** - demonstrarea înțelegerii mesajului textului. **Observarea sistematică: iniţiativa în comunicare:** - Scara de clasificare(întotdeauna, frecvent, rar): - menținerea interesuluipentru dialog; transmiterea de stări, sentimente, idei
2	-să participe cu interes la dialoguri simple, în	**Litera „T” mare de tipar** **Așezarea textului în pagină. Titlul.**	**•Resurse materiale:** fișe,caiet special	**13-17.03. 2023**	- citește pe silabe/integrală a cuvintelor scrise cu	**Probă orală:** – prezentarea unui personaj preferat, animal, utilizând

	diferite contexte de comunicare - să citească cuvinte şi propoziţii scurte, scrise cu litere de tipar sau de mână – să scrie literele de mână		**Resurse procedurale:** exerciţiul, conversaţia euristică, explicaţia		litere de tipar, **cu sprijin**	enunțuri simple, corect formulate
3	- să identifice informaţii variate dintr-un mesaj rostit cu claritate - să formuleze enunţuri proprii în diverse situaţii de comunicare - să citească unele cuvinte şi propoziţii scurte, scrise cu litere de tipar sau de mână - să scrie literele de mână	**Litera „T” mare de mână** **Scrierea cu majusculă la începutul titlului**	**Resurse materiale:** manualul tipărit/digital, **Resurse procedurale:** conversaţia, explicaţia, demonstrația, exerciţiul, dialogul, jocul	**20-24.03. 2023**	- scrie literele corespunzătoare sunetului inițial al unor cuvinte sugerate de imagini, pentru a obține din acestea un cuvânt, **cu sprijin**	**Observarea sistematică – comportamentul de vorbitor-receptor** **Listă de verificare** (da, nu): pronunțarea corectă și clară a unor sunete, silabe, cuvinte; formularea de enunțuri logice; manifestarea interesului față de partenerul de dialog
4	- să identifice sunete, silabe, cuvinte în enunţuri rostite cu claritate - să formuleze enunţuri proprii în diverse situaţii de comunicare	**riere/redactare:** **terele mici şi mari de mână** - recunoașterea literelor alfabetului – identificarea unor cuvinte care conțin anumite silabe date – adăugarea unor cuvinte în enunţuri eliptice	•**Resurse materiale:** fișe,caiet special Resurse procedurale: exerciţiul, conversaţia euristică, explicaţia **Resurse materiale:**	**27-31.03. 2023**	- identifică și citește selectiv în funcţie de anumite repere sau respectând un detaliu, litere,silabe,cuvinte - citește corect în ritm propriu	**Observarea sistematică: comportamentul de ascultător activ** **Listă de verificare (da, nu):** manifestarea interesului față de mesajele orale transmise de învățător; formularea de răspunsuri adecvate la întrebări ce țin de conținut

		– transcrierea și scrierea după dictare a unor litere, silabe, cuvinte	manualul tipărit/digital, • **Resurse procedurale:** conversaţia, explicaţia, demonstrația, exerciţiul, dialogul, jocul		- scrie frumos și corect litere, silabe, cuvinte	
5.	-să formuleze enunțuri proprii în diverse situații de comunicare - să citească cuvinte și propoziții scurte, scrise cu litere de tipar sau de mână -să scrierea literelor de mână -să redacteze mesaje scurte, formate din cuvinte scrise cu litere de mână, folosind materiale diverse	**Evaluare:** **Itemii de evaluare vizează:** - marcarea prin subliniere, a unor cuvinte din propoziţii solicitate de cadrul didactic (1.2) - scrierea literelor, silabelor, cuvintelor, enunţurilor din 3-5 cuvinte menţinând distanţa dintre elementele grafice, dintre litere şi dintre cuvinte (4.1); - selectarea unor silabe dintr-o serie de silabe date, scrise cu litere de tipar sau de mână (1.3) - trasarea în duct continuu a literelor de mână (4.2).	• **Resurse materiale**: coli albe de scris, fișe de evaluare **Resurse procedurale:** exercițiul, conversaţia euristică, explicaţia	**03- 06.04. 2023**	- formulează 2 situații corecte - are cel puțin 2 cuvinte scrise corect - are cel puțin 1 propoziție scrisă corect	**Proba scrisă**

- **Notă:**

*Precizarea STRATEGIILOR DE TERAPIE ŞI RECUPERARE pentru copiii/ elevii din învățământul de masă presupune enumerarea ***metodelor şi mijloacelor utilizate în vederea realizării obiectivelor operaționale***

** Precizarea INDICATORILOR presupune identificarea și enumerarea ***criteriilor minimale de apreciere a progreselor*** copiilor/ elevilor

- **CONCLUZII PRIVIND PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (se completează la sfârșitul perioadei de implementare)**

a)Obiectivele planului au fost atinse **în totalitate/ parţial/ nu au fost atinse** în termenul propus.
b)Obiectivele planului au fost atinse **în termenul propus/ înainte de termenul propus**.

Volumul vocabularului □ adecvat vârstei □ sărac
Exprimare orală □ corectă □ fluentă □ greoaie □ incorectă □dificultăţi în exprimarea clară, corectă a ideilor□ blocaj în exprimare
Deficienţe de limbaj □ oral □ citit □ scris □ nu e cazul
Conduita de ascultare □ foarte bună □ bună □ acceptabilă □ nesatisfăcătoare

Elevul dovedește:	**Deseori**	**Uneori**	**Niciodată**	**Nu e cazul**	**Puncte forte**
Atitudine pozitivă față de sine	**x**				Prezintă interes pentru jocuri şi activităţi împreună cu colegii din clasă, înţelege sarcina şi regulile de joc;
Atitudine pozitivă față de ceilalți	**x**				
Capacitate de recunoaștere/ înțelegere/reglare a emoțiilor		**x**			
Abilități de comunicare orală		**x**			
Abilități de comunicare scrisă			**x**		
Abilități de calcul matematic			**x**		
Capacitate de lucru în echipă	x				
Deprinderi de relaționare interpersonală		**x**			
Valorizarea educației/a dezvoltării personale	**x**				

DETALIAȚI ALTE ASPECTE REFERITOARE LA REZULTATELE EVALUĂRII PERIODICE:

Elevului G.M. are dificultăţi de concentrare a atenţiei şi tulburări comportamentale; Desprinderea semnificaţiei globale din imagini/suită de imagini care prezintă întâmplări, fenomene, evenimente familiare; Oferirea de informaţii referitoare la sine şi la universul apropiat, prin mesaje scurte

- **RECOMANDĂRI PRIVIND PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (PIP)**

a) Menţinerea planului şi reevaluare pentru perioada următorului modul din planul de învăţământ **NU**

Propunere/Decizie de revizuire a planului **DA**

Director, Prof. Semnătură: Data:	Întocmit, Numele și prenumele: **NEACȘU CĂTĂLINA IOANA** Specialitatea:**PROFESOR PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR** Semnătură:

BIBLIOGRAFIE:

- Anexa nr. 2 la Ordinul Ministrului Educaţiei Naţionale nr. nr. 3418/19.03.2013, Programa şcolară pentru disciplina COMUNICARE ÎN ROMÂNĂ, CLASELE pregătitoare, a I-a și a II-a,
- https://www.isj-db.ro/static/files/RED/2.PRIMAR/Proiectare_orientativa_Cls_a_I-a.pdf
- https://cjraedb.ro/index.php/seosp-cosp/procedura-de-sistem-privind-managementul-de-caz

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

DINACI DANIELA
COLEGIUL TEHNIC VICEAMIRAL “IOAN BĂLĂNESCU” GIURGIU

I. INFORMAŢII DE IDENTIFICARE

Data realizării P.I.P.: An şcolar 2023-2024

Şcoala : Colegiul Tehnic ,,Viceamiral Ioan Balanescu”

Numele elevei: G. M.

Provine din invatamantul masă cu instabilitate emoțională

II. ORARUL DE INTERVENŢIE AL PROFESORULUI

ZIUA	INTERVALELE ORARE
marti	15-16
Luni	15-17

III. COMPONENŢA ECHIPEI DE INTERVENŢIE

Diriginte: Danciu Georgescu Constanța

Profesor discipline tehnice: Dinaci Daniela

Consilier psihopedagog: Prof. Puchiu Smărăndița

IV. STAREA ACTUALĂ

Elevul se află in invatamantul seral si are dificultati de invatare;

Deficienţe de atenţie elevul nu se pot concentra asupra lecţiei;

Tulburări ale limbajului oral, tulburări de echilibru și tulburări emoționale

V. STRATEGIA DE INTERVENŢIE (perioada -semestrul I 2023-2024)

disciplina	Nivelul de debut constatat	Obiective specifice
Modulul Măsurarea calității apei	- dificultăţi în identificarea limbajului specific modulului-dificultăţi în realizarea actului grafic; -capacitate de exprimare destul de modestă, multe cuvinte din vocabularul de bază nu îi sunt familiare şi nu le poate încadra în structuri lexicale proprii;	-să identifice corect termenii specifici modului ; -s -sa reprezinte grafic corect fenomenelor optice; -sa realizeze conexiuni intre activitatea practică și activitatea teoretică- să formuleze răspunsuri complete

	-manipulează cu stângăcie, trusa de chimie.	şi coerente sub formă de propoziţii; -să interpreteze corect rezultatele obținute.
Integrarea in grupul scolar	-este acceptată de către colegi în colectivul clasei; -se implică cu plăcere în activităţile cu colegii; -manifestă uşoară instabilitate psihomotrică şi emoţională, dependenţă faţă de adulţi protectori.	-să colaboreze în cadrul grupelor organizate/clasei conform capacităţii personale; -să participe la rezolvarea sarcinilor colective în timpul orelor de curs; -să dobândească mai multă autonomie, încredere în sine.

Mijloacele utilizate pentru realizarea obiectivelor

curriculum diferenţiat ×

material didactic ×

VI. RAPORT DE EVALUARE PERIODICĂ/ SEMESTRIALĂ

Data evaluării: 18 MARTIE 2020

Instrumente utilizate în evaluare:

probe scrise ×

probe orale ×

lucrari de laborator×

REZULTATELE EVALUĂRII PERIODICE/ SEMESTRIALE

disciplina	Obiective indeplinite	Obiective neindeplinite
Monitorizarea calității apei	-identifică corect termenii de specialitate ; - identifică corect aparatura de laborator - prelucrează rezultatele obținute -interpretează rezultatele obținute	-Confundarea unor scopuri si moduri de lucru -capacitate de exprimare destul de modestă, multe cuvinte din vocabularul de bază nu îi sunt familiare -nu realizeză conexiuni intre activitatea practică și teoretică ;

		- nu incearca sa realizeze conexiuni intre teorie si practica.
Integrarea in grupul scolar	-se integrează adecvat în colectivul clasei, are prieteni alături de care participă la activitati în cadrul orelor.	-ar trebui să dobândească mai multă încredere în sine; - se încearcă să se diminueze dependenţa faţă de adulţi şi nevoia de protecţie şi încurajare.

VII. REVIZUIREA P.I.P. DATA REVIZUIRII: 16.03.2020

STRATEGIA DE INTERVENŢIE (perioada –modulul 4 , 2023 -2024)

disciplina	Obiective revizuite
Monitorizarea calității apei	-să identifice corect termenii de specialitate -să denumească corect instrumentele de lucru; -sa calculeze corect rezultatele; -sa realizeze conexiuni între activitatea practică și cea teoretică - să prezinte calcule corecte -să efectueze experiente simple. - să precizeze unitățile de măsură -să așeze instrumentele de lucru în ordine; -să utilizeze formulele in rezolvarea unor probleme simple.
Integrarea în grupul şcolar	-să participe la activităţi împreună cu colegii şi profesorii clasei dar si cu ceilalti elevi din scoala

VIII.CONCLUZII: Gurguță Mihaelaa reuşit să parcurgă aproape toată materia predată la clasă, fiind permanent ajutată şi susţinută în îndeplinirea sarcinilor adaptate capacităţilor sale de către profesor și colegii de clasa. Şi-a însuşit la nivel satisfăcător cunoștintele formându-si deprinderi de studiu individual. Integrarea în colectivul clasei s-a realizat cu succes, este o persoană agreată de către colegi şi profesori. Comportamentul instabil emoțional mai persistă (nevoia exagerată de protecţie), dar se văd progrese în dobândirea încrederii în sine, a unei mai mari independenţe în raport cu persoanele în care are mare încredere.

IX. RECOMANDĂRI: Se recomandă în continuare adoptarea unei strategii de intervenţie personalizată, curriculum adaptat/activitate diferenţiată în clasă, utilizarea unor metode activ-participative care să-i capteze şi să-i menţină atenţia concentrată atât cât este posibil. O atenţie deosebită trebuie acordată sferei afectiv-motivaţionale pentru a obţine cele mai bune rezultate.

EVALUARE

Disciplina Monitorizarea calității apei

Numele şi prenumele elevului: G. M., invatamânt seral

EVALUARE INIŢIALĂ

În urma evaluarii iniţiale rezultatul evaluarii probei scrise este 4(patru).

Concluzii

În urma primei evaluării, rezultatele obţinute după derularea programului de intervenţie pe o perioadă de 3 luni, s-a ajuns la concluzia: datorită exerciţiilor şi activităţilor simple, accesibile, desfăşurate în ritm propriu, elevul a depăşit în mare parte dificultăţile sale.

Respectă modul de lucru, identifică instrumentele de laborator, efectuează calcule și le interpretează.

EVALUARE PE PARCURS

Rezultatul evaluării: 7.00

Concluzii

S-a constatat că eleva respectă modul de lucru și finalizează lucrarea parctică prezentând rezultatele finale.

În permanență încearca să se joace folosind telefonul sau părasește sala de clasă fără a cere permisiunea.

EVALUAREA FINALĂ

În ultima evaluare progresul elevului a fost determinat prin aplicarea unui test ce a cuprins itemi simpli cu un singur răspuns.

Rezultatul evaluării: 7,00

Concluzii

Elevul a înţeles intrebările, a acordat atenţie intrebărilor puse în test. Cu toate că testul dura 40 de minute, elevul nu s-a putut concentra mai mult de 30 de minute, a renunţat să gândească şi a predat testul.

Program de intervenție individualizat

Prof. Ion Georgeta
Grădinița cu Program Prelungit Junior

Numele şi prenumele preşcolarului: P.I.S (5ani)
Domiciliul: X
Unitatea şcolară: GRADINITA CU PROGRAM PRELUNGIT JUNIOR
Grupa : MIjlocie
Educatoare: Ion Georgeta
AN SCOLAR: 2023-2024
ALTE DATE DESPRE FAMILIE: Face parte dintr-o familie monoparentală (prin divorț). Împreună cu ei stă și bunica din partea mamei. Condițiile materiale cred că sunt departe de a fi suficiente, întrucât mama, susținătorul legal al minorului, este unicul întreținător al familiei. Familia, prin natura studiilor, are o cultură apreciabilă, cu o morală creștină sănătoasă, o educație civică solidă. Între mamă și fiu, precum și între bunică și nepot, sunt relații sănătoase bazate pe respect. Mama urmărește îndeaproape evoluția copilului. Fiind o fire retrasă, are puțini prieteni; grupul de joacă este restrâns.

Starea de sănătate: Dezvoltarea fizică a preșcolarului este normală vârstei, atât ca înălțime, cât și greutate.
Psihodiagnostic: deficiență mentală, gradul ușor

Particularități ale comportamentului copilului în situații concrete

La activități - nu e turbulent, dimpotrivă, de cele mai multe ori ”pare absent”; participă numai dacă este solicitat; nu intervine niciodată cu completări; receptiv la îndrumări pentru scurtă durată, după care revine la vechea obișnuință; *rezolvă sarcini minime din programă;* necesită ajutor repetat la munca independentă (nu înțelege sarcina).

La activități practice –nu are deprinderi de tăiere pe contur, de îndoire, de lipire.

Acasă - e supravegheat și ajutat de mama și de aceea totdeauna vine cu sarcinile rezolvate mai frumos (deseori ilizibil) și rezolvate corect.

Relațiile cu a) cadrele didactice- manifestă respect, receptiv în limita posibilităților, e modest, tăcut, cu tendințe de izolare.

b) cu grupa- are puține opinii proprii, nu se sustrage de la activități, se bucură când e dorit de vreun coleg în echipa sa. Se bucură când este ”aplaudat la scenă deschisă” de colegi pentru răspunsuri bune.

Particularități psihice

Percepția: Confundă formele geometrice; slabă orientare în timp, spațiu. Operațiile intelectuale de analiză/ sinteză/ comparație/clasificare sunt destul de slabe în raport cu vârsta. Deseori face greșeli în privința înțelegerii raporturilor cantitative (scade din cel mic pe cel mare). Limbaj sărac,exprimare neclară fonetic, expresivitate săracă, fluență sacadată. Memorie de scurtă durată și scurte conținuturi. Atenția deficitară (privire intr-un punct fix și nu revine decât la atingerea mea), nu are distributivitate și nici putere de concentrare până la terminarea sarcinii. Afectiv, tinde spre singurătate, necomunicativitate. Iese însă din această stare dacă este chemat și antrenat de colegi. Are voință să lucreze , dar e dependent de ajutor (acasă – mama, la grădiniță- eu/colegii). Deprinderi grafice - plastice slabe, sportive – satisfăcătoare, muzicale, aplicativ –utilitare – bune.

Temperament: introvertit

Intervenţia:

Preșcolarul frecventează grupa mica. La sfârșitul grădiniței a obținut progrese mulțumitoare la educarea limbajului, activitate matematică și cunoașterea mediului. La școală va beneficia de ajutorul unui profesor itinerant.

Informaţii educaţionale

Am constatat următoarele:

-dificultăţi de pronunţie a sunetelor;
-memorie lentă;
-vocabular redus;
-formulează propoziţii cu greutate;
-vorbire sacadată;
-scrierea cu dificultate și cu imprecizii a cifrelor;
-număratul și socotitul doar cu obiecte și cu sprijinul educatoarei numai până la 5.

Având în vedere cele constatate mai sus, am considerat că acest plan mă va ajuta să-l recuperez pe preșcolarul P.I.S.

Resurse materiale: planificare, metodică, caiete, planșe, instrumente de scris, reviste, cărţi, fişe de lucru de recuperare, fişe de evaluare, panoul cu recompense.

Partenerii: educatoarea, mama;

Pentru a face cât mai atractiv acest program de intervenţie i-am spus că voi folosi panoul de recompense. La panou va fi desenat sau confecţionat din hârtie colorată un cer din culoare albastră pe care voi lipi pentru fiecare reuşită câte o steluţă. În situaţia în care va fi o nereuşită atunci în locul steluţei vom aşeza un norişor.

Obiective urmărite:

-să pronunțe în ritm propriu silabe, cuvinte şi propoziţii;
-să înţeleagă semnificaţia globală a mesajului dat;
-să formuleze răspunsuri la întrebările date;
-să se încadreze corect într-o pagină/ fișă de lucru;
-să cunoască cifrele de la 1 la 5;
-să compare şi să ordoneze de la 1 la 5: <, >, =;

- ***Modalităţi concrete de lucru – conţinuturi:***

-exerciţii de dicţie, frământări de limbă;
-exerciţii de memorare;
-exerciţii de formulare de răspunsuri şi întrebări;

<u>Am considerat ca fiind esențiale următoarele competențe:</u>

-observarea zilnică a elevului;
-stabilirea concretă a obiectivelor;
-stabilirea metodelor de lucru adecvate situaţiei de învăţare, lucrul diferenţiat;
-evaluarea orală şi reevaluarea;
-evaluarea scrisă, autoevaluarea;
-colaborarea cu familia.

Mi-am propus ca alături de aceste activităţi să folosesc şi jocul didactic deoarece este o activitate atrăgătoare şi care antrenează plăcut preșcolarul în realizarea sarcinilor.

Rezultate aşteptate

Prin activităţile propuse în acest plan de intervenţie urmăresc ca preşcolarul să-şi formeze deprinderi de pronunție în ritm propriu a sunetelor, silabelor, cuvintelor, propoziţiilor; să formuleze întrebări şi răspunsuri corecte, să-şi formeze deprinderile de scriere corectă, să se exprime corect oral şi în scris. De asemenea, el trebuie să-și formeze deprinderi minimale de numărat și socotit (adunare și scădere), până la finalizarea învățământului preșcolar.

MODEL PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

Material propus de prof.Tiron Elena Loredana
Liceul Ștefan Procopiu , Vaslui

Disciplina: Educatie antreprenoriala
Clasa: a X-a, Filiera teoretica, profilul Filologie
Numele şi prenumele elevului: B.G.
Perioada de aplicare: An scolar .....
Profesor : .....

Problemele cu care se confruntă copilul:

- *Nu reuşeşte să scrie după dictare;*
- *Are un scris ilizibil, încât nu şi-l descifrează nici ea însăşi;*
- *Citeşte foarte greu, iar termenii mai dificili abia îi silabiseşte, neînţelegându-le valoarea în frază;*
- *Nu înţelege suficient noţiunile simple astfel că nu poate să opereze cu ele;*
- *Recunoaşte fenomenele şi procesele simple din natura şi le poate explica individual, dar nu şi relaţiile de cauzalitate şi nici interdependenţa acestora, având probleme de transfer intra şi transdisciplinar;*
- *Copiază corect după manual, dar extrem de încet, fiind mereu în urma colegilor săi;*
- *Are deprinderi practice corespunzătoare, abilităţile practice fiind mult superioare capacităţilor intelectuale şi cunoştinţelor teoretice.*
- Capacitate redusă de identificare a elementelor de identificare spaţială legate de folosirea hărţilor

Diagnostic: Elev cu dificultăţi de învăţare
Loc de desfăşurare: sala de clasă;

COMPETENŢE GENERALE

1. Utilizarea conceptelor specifice educaţiei antreprenoriale pentru organizarea demersurilor de cunoaştere şi de explicare a unor fapte, evenimente, procese din viaţa reală

Competenţe specifice	Activităţi de învăţare	Metode şi mijloace de realizare	Metode şi instrumente de evaluare	Observaţii
1.1 Extragerea ideilor esențiale dintr-un text economic, pe baza unor întrebări de sprijin 1.2 Deducerea din context a înțelesului unor termeni/elemente	Joc de rol pentru **i**dentificarea rolurilor posibile pe care le poateîndeplini individul în domeniul economic Lectură, vocabular specific *temelor propuse:*	Explicația, lectura dirijată, conversația Fișe de lucru: -exerciții de vocabular: -exerciții de identificare, de discriminare, de înțelegere a înțelesului global dintr-un text scris	-Testul de evaluare ce conține: -itemi de asociere, cu alegere multiplă, de completare a unui text lacunar -Portofoliul	

necunoscute dintr-un text citit	*-activități de timp liber,* *-membrii familiei,* *-locuri și servicii publice,* *-meserii,* *-obiceiuri și tradiții*; *-Texte/fragmente scurte de informare generală;* *-Dialoguri, conversații* *-Filme*	(de tipul *adevărat/fals, Da/Nu*), de desprindere a ideilor dintr-un text oral sau scris Exerciții de identificare, completare Exerciții de identificare și formulare de întrebări. Exerciții de identificare, completare, asociere	fișe de evaluare, portofoliu Fișe de evaluare cu itemi obiectivi: cu alegere dual, alegere multiplă,text lacunar	

2. Aplicarea cunoştinţelor specifice educaţiei antreprenoriale în situaţii caracteristice economieide piaţă, precum şi în analizarea posibilităţilor de dezvoltare personală

Competenţe specifice	Activităţi de învăţare	Metode şi mijloace de realizare	Metode şi instrumente de evaluare	Obser vaţii
2.2 Elaborarea – oral sau în scris – a unor descrieri simple, cu referire la evenimente sau experiențe personale,pe baza unui plan de idei	- Exemplificarea unor calităţi aleîntreprinzătorului de succes -Utilizarea termenilor economici pentru a scrie propoziții simple și scurte în elaborarea descrierilor sau a relatării experiențelor de învățare.	Explicația, conversația, Dramatizarea - Fișe de lucru ce conțin: - *imagini*, instrucțiuni, - exerciții de formulare de întrebări și răspunsuri, -Texte lacunare, formulare tip, descrieri	Fișe de evaluare cu itemi obiectivi: alegere multiplă sau dual, asociere, completarea unor formulare tip: felicitare -Portofoliul (desen, colaj) Portofoliul	

	Participarea la un joc pe echipe de comunicare pe bază de instrucțiuni consecutive legate de termeni economici	Explicația, exerciții de identificare, discriminare, completare, a unor propoziții simple Exerciții de asociere, completare,	Fișe de evaluare Fișe de evaluare	

3.Cooperarea în cadrul diferitelor grupuri pentru rezolvarea unor probleme teoretice şi practice specifice mediului de afaceri

Competenţe specifice	Activităţi de învăţare	Metode şi mijloace de realizare	Metode şi instrumente de evaluare	Observaţii
3.1 Stabilirea, în cooperare cu ceilalţi, a rolurilor proprii, actuale şi de perspectivă, într-un mediu deafaceri	-Formularea unor întrebări și răspunsuri simple și scurte în cadrul unui dialog sau a unei conversații telefonice. Dialoguri scurte pe teme economice: La cumpărături -utilizarea vocabularului specific pentru a formula întrebări și răspunsuri simple: *alimente, vestimentație* petrecere a timpului liber -însușirea unui vocabular specific: denumirea activităților de timp liber: *dans, pictură, teatru, sport, înot, lectură, camping, muzică, plimbare.*	Fișe de lucru: - exerciții pe perechi și în grup: dialog, conversație telefonică, joc de rol -exerciții de completare a unui dialog, de rescriere a unor replici scurte, dramatizare. -alcătuirea unui dialog scurt după imagini simple. Exerciții pe perechi: Completare a unor replici de dialog, recunoașterea imaginilor și denumirea imaginilor cu	Proiecte de grup Fișe de evaluare Fișe de evaluare Proiecte de grup	

	la restarurant -să vizioneze un film scurt și să înțeleagă replicile de dialog. Să utilizeze câteva întrebări simple pentru a cere ceva din meniul restaurantului.	vocabularul specific. Exerciții de vizionare a unor desene animate cu dialoguri scurte. Jocul de rol: client-chelner.		

4.Evaluarea comportamentului adecvat unui mediu economico-social în schimbare

Competenţe specifice	Activităţi de învăţare	Metode şi mijloace de realizare	Metode şi instrumente de evaluare	Observaţii
4.1Analiza critică a comportamentului în alegerea traseului profesional, precum şi a disponibilităţii de reorientare profesională în raport cu dinamica mediului economico-social 4.2 Utilizarea adecvată şi eficientă a resurselor, în funcţie de caracteristicele mediului economico-social	-Extragerea ideilor esențiale din fragmente de texte de informare generală, dialoguri, conversații scurte. -Înțelegerea mesajului din dialogurile filmelor -Alcătuirea unor dialoguri și conversații simple și scurte pe baza vocabularului însușit sau cu ajutorul dicționarului.	Fișe de lucru: - exerciții de luare de notițe din scheme grafice, imagini. Vizionare si discutii libere pe baza filmelor urmarite	-Test de evaluare cu itemi: de asociere, de completare de propoziții, de construire a paragrafului -Proiecte de grup, portofoliul	

Concluzii:

În urma evaluării rezultatelor obţinute, s-a ajuns la concluzia că datorită exerciţiilor şi activităţilor simple, accesibile, desfăşurate în ritm propriu, elevul a depăşit în mare parte dificultăţile

sale, dobândind o experienţă cognitivă superioară celei anterioare, înlăturând anumite bariere din cale dezvoltării sale.

Recomandări:

Se recomandă colaborare cu profesorii clasei, profesorul diriginte, părinţi;
se constată că reluarea unor sarcini de învăţare sunt de un real folos în dezvoltarea deprinderilor de muncă independente;

Bibliografie :

PROGRAME ŞCOLARE PENTRU CLASA A X-A CICLUL INFERIOR AL LICEULUI EDUCAŢIE ANTREPRENORIALĂ Aprobat prin ordin al ministrului Nr. 4598 / 31.08.2004

Educație antreorenorială, manual clasa a x a , Editura Didactică și Pedagogică S.A.

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT
-intervenţie educaţională/ psihopedagogică-

Autor: Motyosovszki Hajnalka
CJRAE SM - Grădinița cu Program Prelungit Nr.33 Satu Mare

Informaţii generale:
Vârsta copilului: 5 ani **Grupa** : Mare
Durata implementării planului: Anul școlar 2022-2023
Informaţii despre familia copilului:
Familie organizată; Componenţa familiei: tată-mamă şi copil.
Interes sporit pentru educaţia şi dezvoltarea copilului.

Informaţii educaţionale
Ce ştie/Ce comportamente prezintă copilul:
Comportament cognitiv/ limbaj
-denumeşte părţile corpului,
-numără până la 10 , denumeşte culorile principale
-limbajul receptiv dezvoltare medie
-limbajul expresiv este în dezvoltare/ reacţionează la mai multe comenzi , comunicare dezvoltare sub medie, preponderent ecolalic ,deseori răspunde la întrebările adresate
Comportament în colectivitate:
-izbucniri de furie, manifestări agresive moderate în timpul programului grădiniţei
-deseori prezintă agitaţie fie psihică, fie motrică
Problemele cu care se confruntă /Dificultăţi
-să prezinte comportament într-o manieră acceptabilă în colectiv
-dezvoltarea unui ataşament potrivit cu adulţi/copii din jur
-să comunice şi să relaţioneze optim cu cei din jur
-să se implice în realizarea unei sarcini și să o finalizeze
-repertoriu repetitiv de activităţi
Psihodiagnostic potrivit adeverinței de la specialist: Comportament cu elemente autiste și hiperchinetice

Obiectivele programului de intervenţie
- dezvoltarea competenţelor sociale, dezvoltarea unei relaţii confortabile cu alte persoane, relaţie în care copilul să se simtă acceptat, valoros şi securizat.
- dezvoltarea /sprijinirea abilităţii de a interacţiona cu ceilalţi în mod favorabil; reducerea comportamentelor agresive,dezvoltarea capacităţii de autonomie
- orientarea atenției spre atitudini și comportamente pozitive, dezvoltarea sentimentului de apartenență la grup.
- acceptarea necondiţionată a copilului atât de către colegii de grupă cât şi de către adulţii din jurul *lui*
- antrenarea funcţiilor cognitive şi a abilităţilor de relaţionare cu cei din jur prin stimularea experienţelor senzorio-afective
- reducerea complexității sarcinilor, bazându-se pe ceea ce poate realiza copilul la un moment dat

și gradarea dificultății sarcinilor în raport cu zona proximei dezvoltări a copilului

- antrenarea și realizarea situațiilor educative care să permită reușita, trăirea succesului reprezentând un factor motivațional

Nevoi speciale/individuale

- asigurarea serviciilor de sprijin pentru copil în toate acţiunile întreprinse
- nevoia de sprijin în interacţiunile cu copiii pentru reducerea manifestarilor agresive

Metode şi instrumente de evaluare specifice

Teste/Probe; chestionare utilizate/propuse spre utilizare:

-Scalele PEDa pentru observarea dezvoltării competenţelor cognitive,motrice,sociale, emoţionale, autonomie personala , situatii conflictuale (forma părinţi, forma educatori)

-Probe din testul Nepsy pentru testarea si dezvoltarea proceselor psihice elementare

-Probe psihopedagogice, fise de lucru

-Chestionar de apreciere a manifestărilor comportamentale (opozante/agresivitate)

-Lista cu probleme (problemele comportamentale ale copilului

-Lista de monitorizare a acţiunilor pozitive (Jurnalul evenimentelor plăcute)

Echipa de caz: profesor consilier , educatoarele copilului, părinţii copilului

Domenii de intervenţie prioritare	**Mediul în care se aplică/**	**Aplicarea unor strategii/mijoace de consiliere/ exerciţii/ activităţi corective,compensatorii și formative**	**Periodicitatea**

Socio-afectiv **Comportamental**	Grădiniţă Sala de grupa Cabinet (în grup de 2 copii) Mediul familial	**Management comportamental:** Să oferim copilului posibilitatea de a observa şi învăţa consecinţele naturale sau logice ale • acţiunilor sale: Să oferim rutine de comportament: acestea îl ajută pe copil să se simtă în siguranţă, să ştie în ce activitate urmează să fie implicat. Să oferim întăriri, aprecieri pentru comportamentele dorite: Să folosim • *tehnica extincţiei* – Copiii reacţionează în unele perioade, contrar dorinţelor noastre. De aceea, este bine ca uneori să ne comportăm contrar aşteptărilor copiilor. Putem ignora, pur şi simplu, un anume comportament, în loc să-l certăm, să-i explicăm de ce a greşit. **Responsabilizarea copilului** cu sarcini uşoare -Ajută-mă să împărţim foile, creioanele... (altele) Includerea în activităţi frontale adresând şi lui întrebări simple, Atragerea atenţiei grupei asupra lui/eventual asupra realizărilor lui , fiind aplaudat de ceilalţi → Identificarea a celor doua emotii de bază. Vesel,fericit-Trist, suparat. Recunoasterea acestora atat pe propria persoana, cat si emotiile celorlalti copii (Mimica specifica, De ce este fericit/suparat) → **Implementarea unui program de întărire pozitivă/ Terapie comportamentală** Stabilirea unor reguli prin imagini /o regulă fiind valabilă pe durata a două săptămâni Îl familiarizăm cu conţinutul regulii (prin imagine pe care se va regăsi pe el însuşi) 1.Mă joc frumos cu copiii 2..... -Plasarea acesteia pe tabla Acordarea atenţiei pozitive/feţei fericite în fiecare etapă a zilei când se comportă potrivit	Zilnic

		regulii stabilite/sau pentru lipsa comportamentului agresiv în aceea zi Interacţionare non-verbală cu copilul pe lângă cea verbală: zâmbesc,îl mângâi,îl îmbrăţişez, îl atenţionez cu privirea -Bravo, aşa iubim pe copii (arătându-i) **Modalităţi alternative pentru descărcarea furiei:** -distragerea atenţiei copilului la observarea tendintei agresive fata alt copil -bate in palmele mele	

Cognitiv	In sala de grupa Cabinet/individual	Jocuri manipulative/fişe simple pentru stimulare cognitiva: **Percepţie vizuală/auditivă**: -sa observe/sa recunoasca A cui voce îl auzi, Vocea cărui animal îţi imit (alegerea jetonului cu animalul respectiv) Care e mai mare/mic Caută perechea **Atenţie** (exerciţii pentru captarea şi menţinerea atenţiei) Eu spun culoarea, tu îmi dai pătrăţelul de aceea culoare Exercitii de formare de mulțimi după culoare, mărime Exersarea pozițiilor spațiale Memorie vizuală/auditivă: Denumirea a 4 obiecte- redarea lor din memorie Criterii minimale de evaluare: Răspunsul adecvat la diverși stimuli	Ocazional
3. Limbaj şi comunicare	In sala de grupa Cabinet/ individual	Stimularea expresivităţii verbale şi a comunicării: -Cerere de efectuare a cât mai multor comenzi simple -Lecturarea unor imagini din cărţi alese de el pentru dezvoltarea limbajului receptiv cât şi cel expresiv	Ocazional
4. Psihomotricitate	În sala de grupă	Folosindu-ne de acest domeniu nedeficitar putem facilita implicarea copilului în jocurile copiilor (prin jocuri cu text şi cânt) Exerciţii pentru dezvoltarea orientării în spaţiu Exerciţii de asamblare a părţilor corpului uman	Ocazional

Evaluarea se realizează prin observarea comportamentelor din grup, evaluare orală prin aprecierea şi încurajarea comportamentelor pozitive, prin chestionare de evaluare.

PROGRAM DE INTERVENTIE PERSONALIZAT

Program realizat de prof. Banu Camelia Ionica
Școala Gimnazială Nr. 1 Oinacu, jud. Giurgiu

Date factuale :
Nume şi prenume beneficiar : T. D.C.
Locul și data nașterii: Giurgiu, x. 03.x
Domiciliul: loc. Oinacu
Clasa: a III-a
Antecedente medicale: fără probleme deosebite ;
Diagnostic educațional:

Retard în asimilarea cunoştinţelor şi în formarea capacităţilor de învăţare, prezintă dizabilităţi cognitive şi cerinţe educative speciale care necesită adaptarea individualizată, diferenţiată a programei şcolare. Predomină memoria de scurtă durată, atenţia deficitară, limbajul sărac, dezinteres școlar.

Domeniul de aplicare al P.I.P.: Limbă și comunicare
Perioada aplicării PIP-ului: Modulele III, IV și V, an școlar 2022-2023
Starea actuală a elevului, din punct de vedere educațional:

- nu transcrie propoziții, texte;
- poate copia cuvinte/propoziții simple, într-un ritm greoi;
- nu citeşte corect, coerent şi expresiv;
- în scris apar omisiuni, inversiuni şi înlocuiri de grafisme
- citește literele, dar nu formează silabele;
- greșeli de realizare a acordului gramatical.
- nu înțelege mesajul scris;

Priorități

- Formarea deprinderii de exprimare orală corectă;
- Despărțirea corectă a cuvintelor în silabe;
- Sesizarea sunetului inițial al unui cuvânt;
- Reînvățarea , în majoritate, a literelor alfabetului;
- Formarea deprinderii de analiză fonematică a cuvintelor;
- Formarea capacității de citire a cuvintelor mono și bisilabice, precum și a propozițiilor simple;
- Formarea capacității de scriere conștientă(transcriere, dictare);
- Formarea deprinderii de alcătuire a cuvintelor, cu ajutorul alfabetarului,
- Completarea silabei unui cuvânt sau a cuvintelor din propoziții eliptice, cu suport imagistic;
- Asocierea corectă cuvânt-imagine și scrierea lui;
- Formarea deprinderii de citire corectă după textele suport;
- Sistematizarea grupurilor de litere învățate.

Probleme cu care se confruntă elevul:

Elevul are de recuperat, ca prioritară, activitatea de reînvățare a literelor-citirea și scrierea corectă-alfabetizarea corectă.. De asemenea, se confruntă cu probleme de înțelegere a unui mesaj scris, de redactare a enunțurilor cu cuvinte date, de scriere corectă după dictare, de retenție a unor informații.

Se impune activitate diferențiată la nivel de comprehensiune permanentă a termenilor și sarcinilor date. De asemenea, se impune o colaborare permanentă cu toate persoanele care intră în contact direct cu elevul- profesori, părinți- pentru realizarea recuperării curriculare.

PLANUL DE ACTIVITĂȚI

OBIECTIVE	**CONŢINUTURI**	**METODE ŞI MIJLOACE DE REALIZARE**	**PERIOADA DE INTERVENŢIE**	**CRITERII MINIMALE DE APRECIERE A PROGRESELOR**	**METODE DE EVALUARE**
Perioada pre-abecedară Să denumescă corect imaginea	Alcătuirea de enunţuri simple	Explicaţia, observaţia, joc didactic	O săptămână	Recunoaşterea şi numirea cuvântului, formarea de enunţuri după imagini, recunoaşterea literei iniţiale	Evaluare iniţială, fişe de lucru
Să formeze enunţuri, şi să le reprezinte grafic	Formare de propoziţii Reprezentare grafică	Metoda fonetico-analitico-sintetică	O săptămână	Alcătuirea de enunţuri cu suport imagistic Reprezentare grafică a propoziţiei şi cuvintelor	Fişe de lucru Evaluare iniţială
Să despartă corect cuvintele în silabe	Joc didactic: „Câte silabe are cuvântul?”	Metoda fonetico-analitico-sintetică		Despărţirea corectă a cuvintelor în silabe	Verificare curentă
Să depisteze sunetele în cuvinte	Vocale: a, e, i, o, u şi consoanele s, z, r	Metoda fonetico-	O săptămână	Sesizarea sunetului iniţial	Evaluare formativă

Perioada abecedară Să recunoască literele învăţate	Joc: „Cu ce sunet începe cuvântul?” Reînvăţarea literelor: a, A, m, M, u, U, n, N, i, I, e, E, r, R	analitico-sintetică Exerciţiul Explicaţia Exercţiul Metoda fonetico-analitico-sintetică	10 săptămâni	Formare de cuvinte noi Sesizarea sunetelor la mijlocul şi sfârşitul cuvântului Recunoaşterea literelor în cuvinte Citirea corectă Sinteza cuvântului	Verificare curentă
Să citească silabe, cuvinte şi propoziţii scurte	Exerciţii de citire a coloanelor, propoziţiilor şi textelor scurte	Exerciţiul		Citirea independentă cu sau fără sprijinul profesorului	Evaluare formativă
Să alcătuiască la alfabetar cuvinte şi propoziţii	Exerciţii de alcătuire de cuvinte la alfabetar Joc: „Alcătuim cuvinte”	Exerciţiul		Alcătuirea independentă a cuvintelor la alfabetar şi pe fişe de lucru	Verificare curentă

Să redea grafic literele învăţate	Joc: „Să scriem corect” Exerciţii de scriere corectă	Exerciţiul		Scrierea corectă a literelor	Verificare curentă
Să transcrie, de pe fişă şi din manual, cuvinte şi propoziţii	Joc: „Să copiem corect”	Exerciţii de transcriere		Transcrierea a 2-3-4 cuvinte şi a propoziţiilor scurte	Probă scrisă
Să scrie corect după dictare: litere, cuvinte, propoziţii	Dictare cu 2-3-4 cuvinte plus 2-3 propoziţii	Exerciţiul		Scrierea corectă a cuvintelor cu sprijinul profesorului	Probă scrisă
SISTEMATIZAREA LITERELOR ÎNVĂŢATE Să citească cuvinte şi propoziţii	Citirea cuvintelor şi propoziţiilor de pe fişe şi din abecedar	Exerciţiul Metoda fonetico-analitico-sintetică	2 săptămâni	Citirea cuvintelor mono şi bisilabice Citirea	
Să scrie corect după dictare	Scriere de cuvinte şi propoziţii	Exerciţiul		Scrierea corectă fără sprijinul	Evaluare sumativă

				profesorului a 2-3 cuvinte şi a 2 propoziţii	
Să asocieze corect cuvintele cu imagini	Joc: „Potriveşte cuvântul	Exerciţiul Observare sistematică		Asocierea corectă între cuvânt şi imagine Completarea unor cuvinte eliptice	Evaluare sumativă

Recomandări metodice:

Susţinerea afectivă din partea celorlalţi profesori, a colegilor, pentru creşterea încrederii în forţele proprii.

Sstabilirea unei bune legături cu părinţii.

Rolul părinţilor: încurajare, susţinere afectivă şi materială, implicare în program pentru depăşirea dificultăţilor inerente.

Dificultăţi întâmpinate:

……
……
……

Evaluare la finalul programului de interventie personalizat

.....
.....
.....
.....

Inteligența emoțională- factor inhibator în reușita școlară

Prof.dr. Manolache Laura- Diana
Colegiul de Industrie Alimentară” Elena Doamna”, Galați

Elevii mei provin din medii foarte diferite. Am elevi care provin din familii tipice, din centru de plasament, copii cu hipoacuzie, dar și cu deficiențe asociate. Cei mai mulți dintre elevii mei nu sunt din Galați, ei stau în internatul școli sau fac naveta. Încerc să descopăr în fiecare elev un potențial de dezvoltare, pe care să construiesc un demers didactic potrivit, astfel încât, la finalul unei zile, fiecare elev să fi progresat. Pun foarte mult accent pe nevoile fiecăruia și încerc să modelez tot ce are mai bun acel elev. Rolul meu este să le fiu educator, dascăl, prieten, model.

PROGRAM DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT
NUMELE ŞI PRENUMELE ELEVEI:
DATA ŞI LOCUL NAŞTERII: DOMICILIUL:
ŞCOALA: CLASA: a IX-a
ECHIPA DE LUCRU - Echipa de conducere a școlii; Responsabil Comisie CES; Psihopedagog; Responsabil curriculum; Diriginte; Profesori ai clasei; Părinţii elevului.
Problemele cu care se confruntă elevul – Diagnosticul: Tulburare specifică de dezvoltare a achizițiilor școlare

- Dificultăţi de înţelegere şi aplicare a unor noţiuni/operaţii complexe;
- Performanța elevului este afectată în ariile de achiziţii academice: scris, citit, calcul şi raţionament matematic (disgrafie, discalculie).
- Confuzie şi comportament asociat cu stari de anxietate, iritabilitate, izolare, care conduc la scăderea capacităţii de concentrare şi învăţare;
- Capacitate slabă de canalizare deliberată a atenţiei; concentrare slabă asupra activităţilor; dificultăţi de concentrare a atenţiei pe o unitate de timp (maximum 10 min.);
- Elevul se concentrează cu dificultate, memorează greu informaţiile, memorarea este predominant mecanică;
- Privitor la imaginaţie: lentoare ideativă, săracă şi caracter lacunar al bagajului de reprezentări;
- Dificultăţi în manipularea uni/bilaterală, dificultăţi de motricitate şi rezistenţă la efort scăzută;
- Orientare temporo-spaţială parţial formată;
- Capacitatea de a finaliza o sarcină complexă doar cu ajutor;
- Încredere scăzută în forţele proprii;
- Capacitate scăzută de a face faţă situaţiilor de criză şi /sau stresului;
- Instabilitate afectiv-emoţională şi dificultăţi de adaptare la mediu şi persoane.

PRIORITĂŢI PENTRU PERIOADA: an şcolar 2003 – 2024
Psiholog

- ✓ Analizează împreună cu membrii echipei şi cu familia problemele cu care se confruntă eleva şi stabileşte prioritățile de dezvoltare.
- ✓ Consiliază cadrele didactice în vederea realizării curriculumului adaptat (selecţia conţinuturilor, metodelor, mijloacelor, timp de lucru etc).

- ✓ Identifică împreună cu membrii echipei strategiile educaţionale potrivite cu nevoile de dezvoltare ale elevului.
- ✓ Consiliază familia şi copilul pentru a satisface corespunzător nevoile de dezvoltare caracteristice vârstei.
- ✓ Colaborează cu membrii echipei pentru a monitoriza implementarea curriculumului.
- ✓ Implică elevul în activităţi de grup în vederea creşterii încrederii in sine şi a stimei de sine.

OBIECTIVE:

- ✓ Managementul clasei de elevi în vederea oferirii de suport pozitiv (acceptare, empatie, încurajare);
- ✓ Integrarea elevului; Identificarea şi reducerea sau învăţarea unor strategii de coping ;
- ✓ Dezvoltarea stimei de sine şi a sentimentului de adecvare; Creșterea capacității de gestionare a emoțiilor negative;
- ✓ Sprijinirea competenţelor executive, într-un mediu previzibil, structurat și organizat;
- ✓ Crearea de abilități adaptative de viață sau de formare de competenţe pentru o viață in dependentă.

Evaluarea periodică: semestrial- Evaluarea periodică va avea în vedere următoarele:

Obiective realizate; **Dificultăţi întâmpinate; Metode cu impact ridicat** – Pozitiv sau Negativ

Structura PIP-ului trebui să conțină: *obiective, conținuturi, metode și mijloace de realizare, perioada de intervenție, criterii minimale de apreciere a progreselor și metode și instrumente de evaluare.*

Revizuirea programului de intervenţie educaţional-terapeutică (în funcţie de rezultatele evaluărilor periodice): Nu este cazul.

Recomandări particulare: procesul de învăţare şi de evaluare al elevului să se realizeze într-o atmosferă psihică suportivă, securizantă Folosirea metodelor de evaluare alternativa. Adaptarea sarcinilor şi a timpului de lucru (deoarece eleva scrie într-un ritm lent).

Rolul şi modul de implicare a părinţilor în program

- Asigură tot ce este necesar pentru buna desfăşurare a procesului instructiv – educativ (achiziţie de materiale didactice auxiliare – fişe de lucuru, caiete speciale, culegeri, etc.);
- Se interesează constant de evoluţia / notele / progresele elevului (discuţii cu dirigintele la ora de consiliere, discuţii cu profesorul de limba română, de matematică, discuţii cu profesorul psiholog);
- Participă la toate şedinţele cu părinţii;
- Permit elevei să participe la activităţile extracurriculare.

Declar că am fost informată cu privire la prevederile Regulamentului Uniuniii Europene 679/2016 privind protecţia datelor personale şi că sunt de acord cu prelucrarea tuturor datelor cu caracter personal aflate la dosar.

Întocmit, Diriginte, Echipa de implementare,

PROGRAM DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

Profesor psihopedagog, Dumitru-Blaga Claudia-Luciana
Şcoala Gimnazială Specială Nr. 8, Bucureşti

Numele și prenumele elevului: C. C. A.
Data nașterii: 0x.10.201x
Clasa: Pregătitoare A
Anul școlar: 2023/2024
Diagnosticul logopedic: Dislalie polimorfă.
Diagnosticul psihologic: tulburare hiperkinetică însoțită de deficit de atenție; deficiență mintală ușoară; Q.I.=68.
Echipa de intervenţie:

- Profesor psihopedagogie specială: T.E.
- Învăţător-educator: L.F.
- Profesor psihodiagnoză: M.L.
- Profesor kinetoterapie: S.L.
- Profesor psihopedagog: B.C.

Scopul (comportamentul țintă/rezultatul așteptat):

- Formarea capacităţii copilului de a pronunţa clar, precis, prin articularea corectă a fonemelor, silabelor, cuvintelor, enunţurilor simple, respectând în acelaşi timp accentul şi intonaţia.

Obiective:

- Pe termen scurt:
  - Dezvoltarea mobilităţii aparatului fono-articulator;
  - Formarea şi dezvoltarea unei respiraţii corecte, a unui echilibru între inspir şi expir şi a unei bune sincronizări între actul respirator şi vorbire; mărirea capacităţii respiratorii; obţinerea unui ritm respirator uniform;
  - Educarea auzului fonematic;
  - Realizarea articulării corecte a sunetelor deficitare şi exersarea lor în silabe.
- Pe termen mediu:
  - Rostirea unor cuvinte şi propoziţii care conţin sunetele alterate, cu pronunţarea corectă a acestora.

Durata programului:
Domeniul/domenii de intervenţie: terapia tulburărilor de limbaj și comunicare; comunicarea orală.
Data elaborarii PIP:
Data revizuirii PIP:

- **Etapa terapiei recuperatorii cu caracter general**

Dezvoltarea mobilităţii corporale generale - gimnastica întregului corp şi de coordonare generală. Mobilizarea corpului prin metoda exerciţiului fizic: gimnastica braţelor, gimnastica mâinilor, gâtului şi a capului, gimnastica toracelui şi a abdomenului, aplaudatul, mersul ritmat.

Educarea respiraţiei corecte verbale şi neverbale. Obţinerea unei respiraţii lungi, fără efort, uşor, educarea respiraţiei prin metoda exerciţiului, demonstraţiei, astfel se pot executa exerciţii: pentru expiraţie, pentru inspiraţie, pentru învăţarea inspiraţiei diferenţiale (alternarea inspiraţiei pe cele două

nări), de respiraţie cu suport concret (folosind instrumente muzicale), de respiraţie în faţa oglinzii, prelungind treptat expiraţia, exerciţii libere în stare de repaus sau libere de respiraţie în mers.

Dezvoltarea mobilităţii fono-articulatoare. Se pot folosi în cadrul acestui obiectiv metode terapeutice precum: demonstraţia, exerciţiul, jocul didactic, explicaţia. Executarea unor exerciţii de gimnastică facială (umflarea alternativă a obrajilor, umflarea şi retragerea simultană a obrajilor, încreţirea, descreţirea feţei, imitarea râsului, a surâsului). Gimnastica labială: întinderea buzelor, rotunjirea buzelor, formarea unei pâlnii cu buzele, acoperirea unei buze cu cealaltă alternativ, vibrarea buzelor. Gimnastica lingual㠖 executarea unor mişcări rapide şi ritmice de scoatere şi retragere a limbii, mişcări spre dreapta şi spre stânga, imitarea plescăitului, ştergerea dinţilor pe afară şi pe dinăuntru cu limba. Gimnastica mandibulară: ridicarea şi coborârea ritmică a mandibulei, mişcări spre dreapta şi spre stânga a acesteia, mişcări înainte şi înapoi ale mandibulei, imitarea rumegatului animalelor. Gimnastica velopalatină: imitarea tusei, a căscatului, mişcări de deglutiţie, de eliminare a salivei.

Educarea auzului fonematic. Demersul terapeutic ţinteşte metode ca exerciţiul, jocul didactic, imitaţia. Tehnicile recuperatorii vizează în cadrul acestei etape imitarea sunetelor din natură în şoaptă, în ritm stacato şi prelungit, conform cu indicaţiile logopedului, diverse jocuri didactice („Deschide urechea bine!”), exerciţii de ascultare şi identificare a unor semnale sonore, a sunetelor emise de animale, sau de către diverse instrumente muzicale, exerciţii de identificare a vocii persoanelor familiale. Se urmăreşte analiza auditivă a sunetului (la început, mijloc, sfârşit). Se realizează analiza fonetică de la silabă, la cuvânt, propoziţie: repetarea unor silabe sau sunete în scopul diferenţierii consoanelor surde de cele sonore, analiza fonetică a cuvântului, apoi sinteza lui, diferenţierea cuvintelor paronime, separarea în propoziţie a cuvântului cu sunet deficitar. Realizarea unor jocuri cu ritm şi mişcare, bătăi din palme, structuri euritmice, interpretarea unor cântece scurte.

- **Etapa terapiei recuperatorii cu caracter specific**

1. **Obţinerea (impostarea) sunetului** prin demonstraţie şi imitaţie, fixarea sunetului deficitar şi exersarea lui în vorbire reflectată şi concomitentă, în şoaptă apoi sonor, respectându-se următoarea ordine cronologică de articulare: sunetele linguo-dentale „s”, „ţ”; sunetele prepalatale „ş”, „j”, „ce”, „ci”, „ge”, „gi”; sunetul vibrant „r”. Metodele utilizate în această etapă terapeutică sunt: demonstraţia, modelarea, imitaţia la oglindă, exerciţiul articulatoriu, exerciţiul fonatoriu, exerciţiul ortofonic, comparaţia sonoră. Această etapă urmărește următorii pași: pregătirea impostării sunetului şi obţinerea izolată a acestuia prin onomatopee; emiterea sunetului prin demonstraţie şi imitaţie; emiterea sunetului prin derivare; emiterea concomitentă (după pronunţia model se realizează pronunţia concomitentă a sunetului corect); emiterea independentă (primele exerciţii trebuie făcute în şoaptă, cu un minim de efort articulator, apoi vocea va deveni din ce în ce mai puternică). La fiecare etapă de corectare este importantă şi respectarea ciclului de pronunţie - demonstraţie - model - imitaţie în faţa oglinzii logopedice.

2. **Consolidarea sunetului obţinut**:

- în silabe directe, inverse, duble, cu ritm, logatomi, în structuri silabice consonantice sau cu diftongi;
- în cuvinte cu fonemul deficitar în cele trei poziţii (iniţial, mijloc, final);
- în cuvinte în care fonemul deficitar se află precedat sau urmat de o consoană;
- în cuvinte în care fonemul deficitar este intervocalic;
- în cuvinte în care fonemul deficitar este precedat de o consoană şi urmat de o vocală;
- în cuvinte în care fonemul deficitar este constant, dar primul fonem al cuvântului este substituit;
- în structuri verbale reversibile;
- în structuri verbale progresive prin adiţie.

Tehnicile de terapie recuperatorie vor urmări folosirea unor metode precum: analiza fonematică, comparaţia sonoră şi grafică, diferenţierea de alte sunete. Etapa terapiei de corectare a sunetelor deficitare va începe cu sunetul afectat situat cel mai aproape de ordinea enumerată anterior; doar în cazul corectării lui prin parcurgerea etapelor de impostare, consolidare, diferenţiere şi automatizare, se poate trece la corectarea sunetului următor.

3. **Diferenţierea sunetului faţă de cele cu care se confundă**:

- la nivelul silabelor (directe şi inverse);
- la nivelul cuvintelor (paronime).

Etapa de diferenţiere se va efectua la început la nivel de silabe prin exerciţii şi comparaţii, apoi la nivelul cuvintelor paronime. Ca şi tehnici de lucru se pot utiliza diferenţierea motrico-kinestezică, jocul didactic, exerciţiul sonor, exerciţiul grafic, metoda comparaţiei. Se începe exersarea sunetului în cuvinte simple, monosilabice, apoi se trece la cuvinte tot mai complexe, în funcţie de posibilităţile elevului.

4. **Automatizarea sunetului**:

- în silabe şi cuvinte;
- în structuri sintactice simple şi esenţiale în care sunetul deficitar este prezent;
- în cadrul cuvintelor în cele trei poziţii (la început, la mijloc şi la final);
- în sintagme cu partea iniţială constantă;
- în sintagme cu partea finală constantă;
- în sintagme cu frecvenţa mare a fonemului deficitar;
- în sintagme afirmative, negative, interogative;
- în dialoguri (convorbiri libere cu temă, folosindu-se materiale didactice sau teme propuse de elev);
- în cadrul unor povestiri după imagini sau seturi de imagini, planşe.

Automatizarea sunetului corectat va viza tehnica de analiză şi sinteză fonematică şi de repetare a unor serii de silabe şi de cuvinte (oral şi scris); compunerea după imagini date a unor propoziţii şi texte scurte; conversaţia liberă; compuneri cu începutul dat. Exersarea sunetului deficitar în cuvinte în care se pronunţă o singură dată este urmată de cuvinte complexe în care sunetul se pronunţă de mai multe ori. Exerciţiul fonetic şi ortofonic se completează cu exerciţiul grafic, în funcţie de posibilităţile elevului şi de nivelul de şcolarizare.

În derularea programului se va ține cont de următoarele aspecte:

1. Obiectivele din etapa pregătitoare şi cele din cadrul terapiei generale au un caracter permanent.
2. Metodele didactice, exerciţiile şi materialele de lucru vor fi adaptate în funcţie de particularităţile elevei şi de gradul său de deficienţă.
3. Se va urmări caracterul ludic al activităţilor desfăşurate, iar atunci când este cazul se pot utiliza metode şi jocuri de relaxare, meloterapia, terapia de expresie grafică şi plastică, ludoterapia, euritmia.
4. Aplicarea recompensei pentru încurajarea progreselor de corectare înregistrate.
5. Şedinţele de terapie logopedică precum şi durata lor au caracter specific şi vor fi adaptate particularităţilor individuale şi de vârstă ale elevei.
6. Obiectivele fiecărei etape vor fi atinse în funcţie de competenţele şi de nivelul achiziţiilor elevei.
7. Evaluarea se realizează şi la finalul fiecărei etape, în timpul terapiei, pentru a se observa nivelul atins de elevă şi dacă este necesar sau nu continuarea intervenţiei în acea etapă.

Bibliografie:

Balaban, M., Cosma, P., Cretu, R. E., Ioniță, V., Pahon, O., Radoslav, S. I., Vlahopol, L. S. (2019). *Programa școlară Terapii specifice și programe de intervenție. Învățământ special. Clasa Pregătitoare-a IV-a. Dizabilități intelectuale ușoare și moderate*;

Verza, E. (1988). *Probleme de defectologie*. București: Tipografia Universității din București;

Verza, E. (2003). *Tratat de logopedie*. București: Editura Fundației Humanitas;

Verza, E. F. (2007). *Defectologie și logopedie*. București: Editura Credis;

Vrăsmaş, E., Stănică, C. (1997). *Terapia tulburărilor de limbaj. Intervenții logopedice*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

PROGRAM DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

Profesor psihopedagog, Dumitru-Blaga Claudia-Luciana
Şcoala Gimnazială Specială Nr. 8, Bucureşti

Numele și prenumele elevului: C. C. A.
Data nașterii: 0x.10.201x
Clasa: Pregătitoare A
Anul școlar: 2023/2024
Diagnosticul logopedic: Dislalie polimorfă.
Diagnosticul psihologic: tulburare hiperkinetică însoțită de deficit de atenție; deficiență mintală ușoară; Q.I.=68.
Echipa de intervenţie:

- Profesor psihopedagogie specială: T.E.
- Învăţător-educator: L.F.
- Profesor psihodiagnoză: M.L.
- Profesor kinetoterapie: S.L.
- Profesor psihopedagog: B.C.

Scopul (comportamentul țintă/rezultatul așteptat):

- Formarea capacităţii copilului de a pronunţa clar, precis, prin articularea corectă a fonemelor, silabelor, cuvintelor, enunţurilor simple, respectând în acelaşi timp accentul şi intonaţia.

Obiective:

- Pe termen scurt:
  - Dezvoltarea mobilităţii aparatului fono-articulator;
  - Formarea şi dezvoltarea unei respiraţii corecte, a unui echilibru între inspir şi expir şi a unei bune sincronizări între actul respirator şi vorbire; mărirea capacităţii respiratorii; obţinerea unui ritm respirator uniform;
  - Educarea auzului fonematic;
  - Realizarea articulării corecte a sunetelor deficitare şi exersarea lor în silabe.
- Pe termen mediu:
  - Rostirea unor cuvinte şi propoziţii care conţin sunetele alterate, cu pronunţarea corectă a acestora.

Durata programului:
Domeniul/domenii de intervenţie: terapia tulburărilor de limbaj și comunicare; comunicarea orală.
Data elaborarii PIP:
Data revizuirii PIP:

- **Etapa terapiei recuperatorii cu caracter general**

Dezvoltarea mobilităţii corporale generale - gimnastica întregului corp şi de coordonare generală. Mobilizarea corpului prin metoda exerciţiului fizic: gimnastica braţelor, gimnastica mâinilor, gâtului şi a capului, gimnastica toracelui şi a abdomenului, aplaudatul, mersul ritmat.

Educarea respiraţiei corecte verbale şi neverbale. Obţinerea unei respiraţii lungi, fără efort, uşor, educarea respiraţiei prin metoda exerciţiului, demonstraţiei, astfel se pot executa exerciţii: pentru expiraţie, pentru inspiraţie, pentru învăţarea inspiraţiei diferenţiale (alternarea inspiraţiei pe cele două

nări), de respiraţie cu suport concret (folosind instrumente muzicale), de respiraţie în faţa oglinzii, prelungind treptat expiraţia, exerciţii libere în stare de repaus sau libere de respiraţie în mers.

Dezvoltarea mobilităţii fono-articulatoare. Se pot folosi în cadrul acestui obiectiv metode terapeutice precum: demonstraţia, exerciţiul, jocul didactic, explicaţia. Executarea unor exerciţii de gimnastică facială (umflarea alternativă a obrajilor, umflarea şi retragerea simultană a obrajilor, încreţirea, descreţirea feţei, imitarea râsului, a surâsului). Gimnastica labială: întinderea buzelor, rotunjirea buzelor, formarea unei pâlnii cu buzele, acoperirea unei buze cu cealaltă alternativ, vibrarea buzelor. Gimnastica lingual㠖 executarea unor mişcări rapide şi ritmice de scoatere şi retragere a limbii, mişcări spre dreapta şi spre stânga, imitarea plescăitului, ştergerea dinţilor pe afară şi pe dinăuntru cu limba. Gimnastica mandibulară: ridicarea şi coborârea ritmică a mandibulei, mişcări spre dreapta şi spre stânga a acesteia, mişcări înainte şi înapoi ale mandibulei, imitarea rumegatului animalelor. Gimnastica velopalatină: imitarea tusei, a căscatului, mişcări de deglutiţie, de eliminare a salivei.

Educarea auzului fonematic. Demersul terapeutic ţinteşte metode ca exerciţiul, jocul didactic, imitaţia. Tehnicile recuperatorii vizează în cadrul acestei etape imitarea sunetelor din natură în şoaptă, în ritm stacato şi prelungit, conform cu indicaţiile logopedului, diverse jocuri didactice („Deschide urechea bine!”), exerciţii de ascultare şi identificare a unor semnale sonore, a sunetelor emise de animale, sau de către diverse instrumente muzicale, exerciţii de identificare a vocii persoanelor familiale. Se urmăreşte analiza auditivă a sunetului (la început, mijloc, sfârşit). Se realizează analiza fonetică de la silabă, la cuvânt, propoziţie: repetarea unor silabe sau sunete în scopul diferenţierii consoanelor surde de cele sonore, analiza fonetică a cuvântului, apoi sinteza lui, diferenţierea cuvintelor paronime, separarea în propoziţie a cuvântului cu sunet deficitar. Realizarea unor jocuri cu ritm şi mişcare, bătăi din palme, structuri euritmice, interpretarea unor cântece scurte.

- **Etapa terapiei recuperatorii cu caracter specific**

1. **Obţinerea (impostarea) sunetului** prin demonstraţie şi imitaţie, fixarea sunetului deficitar şi exersarea lui în vorbire reflectată şi concomitentă, în şoaptă apoi sonor, respectându-se următoarea ordine cronologică de articulare: sunetele linguo-dentale „s”, „ţ”; sunetele prepalatale „ş”, „j”, „ce”, „ci”, „ge”, „gi”; sunetul vibrant „r”. Metodele utilizate în această etapă terapeutică sunt: demonstraţia, modelarea, imitaţia la oglindă, exerciţiul articulatoriu, exerciţiul fonatoriu, exerciţiul ortofonic, comparaţia sonoră. Această etapă urmărește următorii pași: pregătirea impostării sunetului şi obţinerea izolată a acestuia prin onomatopee; emiterea sunetului prin demonstraţie şi imitaţie; emiterea sunetului prin derivare; emiterea concomitentă (după pronunţia model se realizează pronunţia concomitentă a sunetului corect); emiterea independentă (primele exerciţii trebuie făcute în şoaptă, cu un minim de efort articulator, apoi vocea va deveni din ce în ce mai puternică). La fiecare etapă de corectare este importantă şi respectarea ciclului de pronunţie - demonstraţie - model - imitaţie în faţa oglinzii logopedice.

2. **Consolidarea sunetului obţinut**:

- în silabe directe, inverse, duble, cu ritm, logatomi, în structuri silabice consonantice sau cu diftongi;
- în cuvinte cu fonemul deficitar în cele trei poziţii (iniţial, mijloc, final);
- în cuvinte în care fonemul deficitar se află precedat sau urmat de o consoană;
- în cuvinte în care fonemul deficitar este intervocalic;
- în cuvinte în care fonemul deficitar este precedat de o consoană şi urmat de o vocală;
- în cuvinte în care fonemul deficitar este constant, dar primul fonem al cuvântului este substituit;
- în structuri verbale reversibile;
- în structuri verbale progresive prin adiţie.

Tehnicile de terapie recuperatorie vor urmări folosirea unor metode precum: analiza fonematică, comparaţia sonoră şi grafică, diferenţierea de alte sunete. Etapa terapiei de corectare a sunetelor deficitare va începe cu sunetul afectat situat cel mai aproape de ordinea enumerată anterior; doar în cazul corectării lui prin parcurgerea etapelor de impostare, consolidare, diferenţiere şi automatizare, se poate trece la corectarea sunetului următor.

3. **Diferenţierea sunetului faţă de cele cu care se confundă**:

- la nivelul silabelor (directe şi inverse);
- la nivelul cuvintelor (paronime).

Etapa de diferenţiere se va efectua la început la nivel de silabe prin exerciţii şi comparaţii, apoi la nivelul cuvintelor paronime. Ca şi tehnici de lucru se pot utiliza diferenţierea motrico-kinestezică, jocul didactic, exerciţiul sonor, exerciţiul grafic, metoda comparaţiei. Se începe exersarea sunetului în cuvinte simple, monosilabice, apoi se trece la cuvinte tot mai complexe, în funcţie de posibilităţile elevului.

4. **Automatizarea sunetului**:

- în silabe şi cuvinte;
- în structuri sintactice simple şi esenţiale în care sunetul deficitar este prezent;
- în cadrul cuvintelor în cele trei poziţii (la început, la mijloc şi la final);
- în sintagme cu partea iniţială constantă;
- în sintagme cu partea finală constantă;
- în sintagme cu frecvenţa mare a fonemului deficitar;
- în sintagme afirmative, negative, interogative;
- în dialoguri (convorbiri libere cu temă, folosindu-se materiale didactice sau teme propuse de elev);
- în cadrul unor povestiri după imagini sau seturi de imagini, planşe.

Automatizarea sunetului corectat va viza tehnica de analiză şi sinteză fonematică şi de repetare a unor serii de silabe şi de cuvinte (oral şi scris); compunerea după imagini date a unor propoziţii şi texte scurte; conversaţia liberă; compuneri cu începutul dat. Exersarea sunetului deficitar în cuvinte în care se pronunţă o singură dată este urmată de cuvinte complexe în care sunetul se pronunţă de mai multe ori. Exerciţiul fonetic şi ortofonic se completează cu exerciţiul grafic, în funcţie de posibilităţile elevului şi de nivelul de şcolarizare.

În derularea programului se va ține cont de următoarele aspecte:

1. Obiectivele din etapa pregătitoare şi cele din cadrul terapiei generale au un caracter permanent.
2. Metodele didactice, exerciţiile şi materialele de lucru vor fi adaptate în funcţie de particularităţile elevei şi de gradul său de deficienţă.
3. Se va urmări caracterul ludic al activităţilor desfăşurate, iar atunci când este cazul se pot utiliza metode şi jocuri de relaxare, meloterapia, terapia de expresie grafică şi plastică, ludoterapia, euritmia.
4. Aplicarea recompensei pentru încurajarea progreselor de corectare înregistrate.
5. Şedinţele de terapie logopedică precum şi durata lor au caracter specific şi vor fi adaptate particularităţilor individuale şi de vârstă ale elevei.
6. Obiectivele fiecărei etape vor fi atinse în funcţie de competenţele şi de nivelul achiziţiilor elevei.
7. Evaluarea se realizează şi la finalul fiecărei etape, în timpul terapiei, pentru a se observa nivelul atins de elevă şi dacă este necesar sau nu continuarea intervenţiei în acea etapă.

Bibliografie:

Balaban, M., Cosma, P., Cretu, R. E., Ioniță, V., Pahon, O., Radoslav, S. I., Vlahopol, L. S. (2019). *Programa școlară Terapii specifice și programe de intervenție. Învățământ special. Clasa Pregătitoare-a IV-a. Dizabilități intelectuale ușoare și moderate*;

Verza, E. (1988). *Probleme de defectologie*. București: Tipografia Universității din București;

Verza, E. (2003). *Tratat de logopedie*. București: Editura Fundației Humanitas;

Verza, E. F. (2007). *Defectologie și logopedie*. București: Editura Credis;

Vrăsmaş, E., Stănică, C. (1997). *Terapia tulburărilor de limbaj. Intervenții logopedice*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Autor:prof.pentru înv. primar Zahiu Cristina
LICEUL TEHNOLOGIC,,DIMITRIE FILIPESCU”BUZAU
ȘCOALA GIMNAZIALĂ,,P.H.ZANGOPOL”-structură

A. INFORMAȚII GENERALE:

Numele şi prenumele copilului/elevului: D.A.
Data naşterii: X
Domiciliul: BUZAU
Unitatea de învăţământ la care este înscris: Şcoala Gimnazială „P.H. ZANGOPOL”
Clasa: pregatitoare
Perioada de implementare PIP (an școlar):2021-2022
Psihodiagnostic:
Intarziere usoara in dezvoltarea psihica si a limbajului ,exprimare orală greoaie şi defectuoasă,dislalie polimorfa
Starea de sanatate:buna
Echipa de intervenție:Profesor logoped Banica Georgeta
Profesor pentru inv.primar, Zahiu Cristina
Domeniul de intervenție:educational
Informatii educationale:
Comportament cognitiv:
Scolarul este bine dezvoltat din punct de vedere fizic, iar inteligenta este sub limita normalului. Prezintă capacitate slabă la efort în general, de concentrare în special și nu poate urmăriactivitatea prezentată de educatoare. Trece foarte ușor de la activitate la joc și foarte greu invers. Prezintă bradilalie observată printr-o vorbire încetinită, greu de urmărit, ce apare mai frecvent la copiii cu nivel scazut de inteligență. Întârziere în apariția și dezvoltarea limbajului.
Scopul intevenției: dezvoltarea potențialului cognitiv al copilului în vederea integrării lui în activitățile de tip școlar cât și în grupul de copii.
Obiectivele planului de interventie:
-pe termen lung: creșterea nivelului de dezvoltare cognitivă prin stimularea corespunzătoare a senzațiilor și percepțiilor; dezvoltarea exprimării orale, înțelegerea și utilizarea corectă a structurilor verbale; creșterea nivelului de dezvoltare motrică.
-pe termen scurt: să întrebe și să răspundă la întrebări; să ia parte la discuții în grupuri mici; să ia parte la activitățile de învățare în grup.
Programul de intervenție personalizat

Programul de intervenție personalizat are la bază metode și strategii centrate pe copil, în funcțiede particularitățile lui, pentru a crea un mediu care să favorizeze și să sprijine învățarea

Dezvoltarea abilităților de comunicare - Scopul acestor acțiuni este activizarea vocabularului pe baza experienței imediate, cu cuvinte care denumesc obiecte, ființe și fenomene observate, cunoscute, însușiri caracteristice, acțiuni, poziții spațiale, relații și unele trăiri afective.

Obiectivele acțiunilor sunt conturate și raportate la particularitățile preșcolarului: să transmită

un mesaj simplu în cadrul activității de învățare; să primească mesaje, să îndeplinească acțiuni simple; să răspundă adecvat la ceea ce i se spune.

Având în vedere importanța deosebită a mediului social în tratarea tulburărilor de limbaj, am căutat să mă asigur de sprijinul familiei în sensul de a-i determina să-și schimbe atitudinea, să fie mai apropiați și deschiși față de copil.

DOMENIUL LIMBĂ ȘI COMUNICARE:

Am început cu copilul o serie de exerciții pentru: imitarea de sunete sub formă de onomatopee; dezvoltarea auzului fonematic; repetarea unor serii de silabe; exersarea pronunțării cuvintelor mono-, bi și polisilabice; denumirea unor imagini sau obiecte; formularea de mici răspunsuri la întrebări pe baza unor imagini; povestire liberă.

Exemple:

- Repetă după mine

Scop: exersarea onomatopeelor "cu-cu; ga-ga"; perfectionarea auzului fonematic;

Desfășurarea jocului: Copiii sunt așezați în cerc, unul în mijloc cu ochii legați. Copiii se învârt în cerc până când copilul din mijloc bate din palme, atunci se opresc. Copilul merge, atinge pe unul dintre ei și spune pe un ton oarecare "cu-cu" sau "ga-ga". Copilul atins trebuie să repete după el pe același ton. Dacăa repetat mai bine, intră el in cerc.

- Jocul de-a balonul

Scop: Exersarea pronunțării corecte a consoanelor "ş, f" izolate.

Desfășurarea jocului: Copiii stau în cerc mic, ei reprezintă balonul. La comanda profesoarei "Umflăm balonul", toți copiii suflă rostind consoana f și lărgesc cercul (balonul se umflă). La comanda "Am înțepatcu un ac" copiii spun "Se desumflă" si rostesc consoana ş lin, îndelungat apoi revin în cerc mi În cadrul activităților de învățare am așezat copilul în interiorul grupului de copii, preîntâmpinând astfel tendința de automarginalizare ce este prezentă la copiii cu dizabilități ca urmare a faptului că se simt neputincioși să participle la activități. Am apelat frecvent să povestească ce vede în imagini, cerându-i să răspundă la întrebări simple “Pe cine vezi în imagine?”, “Spune ce face?” copilul urmând să închege povestioarele sugerate de planșe. După fiecare răspuns a fost încurajat (“Foarte bine!”, “Bravo!”)pentru a-i oferi un stimulent.

- Ursul și albinele

Scopul: exersarea vorbirii, pronuntarea corectă a sunetelor b,

z, r.Material: coșulete - care reprezintă stupul.

Regula jocului: bâzâie numai grupul de albine la care ursul merge să fure mierea.

Indicații pentru desfășurarea jocului: Coșuletele sunt așezate în clasă, în jurul lor albinele. Vine ursul să fure mierea primului stup. Albinele bâzâie cu o intensitate mică bâz-bâz-bâz. Ursul merge la al 2-lea stup,apoi la al 3 lea stup, intensitatea sunetelor crește de la un stup la altul bâz-bâz-bâz, bâz-bâz-bâz.

Ursul mormăie: mor-mor-mor.

Terapia cognitivă se constituie din acțiuni și programe compensatorii care facilitează înțelegerea lucrurilor, fenomenelor, persoanelor și situațiilor de viață. Mi-am propus ca preșcolarul să-și fixeze câtevarepere specifice stadiului gândirii preoperatorii, respectiv înțelegerea aspectelor privind conservarea numărului de obiecte, a materiei, lungimii și volumului. De exemplu: am luat un număr egal de bile și le- am așezat în două siruri ca să observe egalitatea numărului de obiecte. Apoi

am distanțat bilele dintr-un sir și am întrebat copilul unde sunt mai multe bile. În general copilul răspunde că sunt mai multe în șirul mai lung. Asemenea exerciții am lucrat împreună cu preșcolarul și pentru conservarea volumului cu ajutorul a două pahare identice cu lichid, pentru conservarea materiei lucrând cu două bucăți egale de plastilină, pentru conservarea lungimii, cu două bețișoare de lungimi egale sau pentru conservarea suprafeței jucându-ne cu un număr egal de cuburi pe două suporturi pe care le-am aranjat prima dată identic, iar a doua oară diferit.

DOMENIUL COGNITIV-SOCIAL-AUTOSERVIRE

Dezvoltarea motricității - Scopul acestei activități este ca, preșcolarul să fie capabil să realizeze lucrări practice inspirate din viața cotidiană, valorificând deprinderi de lucru însușite.

Obiectivele demersului sunt adaptate la particularitățile preșcolarului și anume: să utilizeze unelte ușor de manevrat; să folosească tehnici simple de lucru asamblare, lipire; să selecteze materialul necesar temei propuse; să verbalizeze acțiunile intreprinse.

De exemplu, o temă la activitățile practice a fost: ”Hai să recunoaștem culorile semaforului!”. Activitatea a constat în decuparea cerculețelor colorate ce reprezintă luminile semaforului și lipirea lor pe suportul de carton pentru a forma semaforul. Pe parcursul activității copiii primesc sprijin pentru realizarea colajului, iar preșcolarul lucrează pe etape mici sub îndrumarea educatoarei, “ luăm planșa…, o așezăm pe măsuță…, decupăm câte un cerculeț din fiecare culoare…, acum trebuie să lipim cercurile colorate, ce culoare are semaforul sus?...Pentru fiecare etapă realizată, copilul primește stimulente verbale și poate fi dat și ca exemplu celorlalți copii.

Concluzii: Programul de intervenție personalizat presupune colaborarea în echipă, formată din invatator, logoped, familie, toti cei implicați în activitățile desfășurate de copil pe parcursul unei zile, pentru a susține și integra copilul în comunitate. În urma intervențiilor , am reușit să realizez un progres favorabil prin ameliorarea tulburărilor de limbaj. Acesta a fost un factor de favorizare a dobândiriiachizițiilor specifice vârstei copilului.

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT (PIP)
DISCIPLINA DE STUDIU: RELIGIE

DIN DANIELA NICOLETA
ŞCOALA GIMNAZIALĂ PETRESTI

- NUMELE ŞI PRENUMELE ELEVULUI: **V.C.V.**
- DATA NAŞTERII: 04.12.200x
- DOMICILIUL: Str. X, nr. X, Sat. X, Com. Corbii Mari, Dâmbovița
- CLASA / GRUPA: **a VIII-a**
- ANUL ȘCOLAR: **2023-2024**

DIAGNOSTICUL/ PROBLEMELE cu care se confruntă copilul (rezultatele evaluării complexe - *deficiențele / afectările din certificatul de orientare școlară și profesională eliberat de CJRAE/CMBRAE, numărul și data eliberării acestui document):*

a)deficiențe/afectări: deficiență mentală
b)grad de handicap: -
-c)tulburări/dificultăți de învățare: dislexie, disgrafie, discalculie (conform certificatului COSP eliberat de CJRAE-DB, nr. X/02.10.2020, valabil până la finalizarea nivelului de învățământ gimnazial)

- ECHIPA DE INTERVENȚIE (se vor preciza cadrele didactice implicate, alți specialiști, membrii familiei):
  - **profesor de religie, DIN DANIELA NICOLETA**
  - **diriginte, X**
  - **profesor educație plastică, X**
  - **mama, X**
- DISCIPLINA/DOMENIUL /DOMENIILE DE INTERVENŢIE: **RELIGIE**
- SCOPUL (comportamentul țintă/rezultatul așteptat):
  - **dezvoltarea competențelor minime la RELIGIE, care să-i permită elevului cu CES, să promoveze clasa a VIII-a ;**
  - **compensarea deficitului mental**

- OBIECTIVE/ COMPETENȚE SPECIFICE DIN ADAPTAREA CURRICULARĂ:

1.3. Analizarea unui mesaj moral-religios, comunicat în forme variate.
2.1. Identificarea de repere şi modele dezirabile din punct de vedere religios, în plan personal şi social

3.3. Analizarea rolului diferitelor sărbători şi tradiții religioase în viața personală şi a comunității, cu identificarea de elemente de specificitate pentru diferite comunități

- DURATA planului de intervenţie personalizat: **4 săptămâni (S30 – S33 / 02.05.2024 – 26.05.2024)**
- Data elaborarii PIP**:** **2 mai 2024**
- Data revizuirii PIP: **31 mai 2024**

STRUCTURA PLANULUI DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT:
UNITATEA DE ÎNVĂŢARE: „VIAȚA COMUNITĂȚII ȘI SĂRBĂTORILE CREȘTINE”

Nr. crt.	COMPETENȚE SPECIFICE	CONȚINUTUL - ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE	STRATEGII DE TERAPIE ŞI RECUPERARE		PERIOADA DE INTERVENȚIE	EVALUARE ŞI APRECIEREA EVOLUȚIEI	
						INDICATORI	METODE ŞI INSTRUMENTE DE EVALUARE
1	1.3. Compararea modurilor în care un mesaj religios poate fi exprimat prin forme de comunicare diferite	**Manifestarea credinței prin artă** - vizionarea unor fragmente din filme tematice - realizarea de colaje, postere, pliante, mesaje-cheie cu rol de exemplificare a unor valori moral-religioase (de exemplu, iubirea şi purtarea de grijă a lui Dumnezeu față de toți oamenii, respectarea diversității), utilizând tehnici de lucru specifice activităților artistico-plastice	**M5**	Se va ține cont de potențialul psiho-educațional al elevului. Se vor utiliza itemi cu grad minim de dificultate, cu cerințe clare, simplu formulate. - conversaţia, - explicaţia, -procedee de citire activă, - text suport, - prezentarea orală,	**2 mai - 19 mai 2024**	**- Realizează colaje, postere, pliante, mesaje-cheie cu rol de exemplificare a unor valori moral religioase** **-Stabilește corespondențe între icoane şi texte biblice referitoare la marile sărbători creştine închinate Sfintei**	evaluare orală şi scrisă; -autoevaluarea - teste de evaluare - aprecieri verbale - observația sistematică

	2.1. Evidențierea implicațiilor moral-religioase pe care modelele urmate le pot avea în viața personală şi socială 3.3. Implicarea în activități şi proiecte individuale şi de grup, centrate pe nevoi şi aspecte de viață spirituală a comunității	lecturarea biografiei unor personalități religioase din perspectiva valorilor pe care le reprezintă (de exemplu, optimismul, asumarea alegerilor, efortul pentru propria devenire, perseverența în împlinirea personală) - identificarea unor modele relevante din perspectivă creştină în cultura națională sau internațională identificarea unor acțiuni de voluntariat la nivelul comunităţii, în care se pot implica elevii pe parcursul unui an şcolar - proiectarea şi organizarea de activități variate (de exemplu, serbări de muzică religioasă/colinde, expoziții cu lucrări ale elevilor, excursii, acțiuni de binefacere), împreună cu copii de alte etnii, credințe sau naționalități diferite de la nivelul comunității		- exercițiu de redactare - texte scurte pe teme familiare		**Treimi, Maicii Domnului și sfinților** **- Participare la discuții despre rolul modelelor în viață** **- participare la concurs cu tematică artistică religioasă**	evaluare orală și scrisă; -autoevaluarea
2		**Recapitulare - Evaluare**	**M5**		**22 mai -**	Criteriile minimale de apreciere a progreselor elevului cu CES	Evaluare sumativă

					26 mai 2024		

Notă:

*Precizarea STRATEGIILOR DE TERAPIE ŞI RECUPERARE pentru copiii/ elevii din învățământul de masă presupune enumerarea ***metodelor şi mijloacelor utilizate în vederea realizării obiectivelor operaționale***

** Precizarea INDICATORILOR presupune identificarea și enumerarea ***criteriilor minimale de apreciere a progreselor*** copiilor/ elevilor

Director, **PROF. DRAGOMIR ION** Semnătură: _____	Întocmit, **PROF. DIN DANIELA NICOLETA** Semnătură: _____ _____

UNITATEA ȘCOLARĂ: ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1, UNGURENI, CORBII MARI - DÂMBOVIȚA

Aprobat.
Directorul unităţii de învăţământ:
PROF. BÂRDEȘ AURA

Nr. de înregistrare în unitatea şcolară:
...../31.05.2023

RAPORT DE MONITORIZARE

SECŢIUNEA I

Date de identificare

a) Numele şi prenumele elevului **VOICU CONSTANTIN VASILE**

b) CNP 5071204152481

SECŢIUNEA II

Date relevante privind activitatea asistentului personal (se completează numai pentru copiii încadraţi în gradul grav de handicap care au asistent personal)

a) Activitatea asistentului personal se desfăşoară în interesul superior al copilului, în acord cu fişa postului **DA NU**

b) Dificultăţi întâmpinate în desfăşurarea activităţii asistentului personal **DA NU**

c) Soluţii de remediere **DA NU**

SECŢIUNEA III

Date relevante privind serviciile cuprinse în planul de servicii individualizat/ respectiv PIP:

a) Serviciile pentru copil/familie sunt furnizate în termenii stabiliţi de profesionistul responsabil **DA NU**.

b) Se observă progres/stagnare în normele admise în situaţia copilului **DA NU**

c) Dificultăţi întâmpinate în furnizarea serviciilor **DA NU**

d) Se observă stagnare îndelungată/regres în situaţia copilului **DA NU**

e) Soluţii de remediere **DA NU**

SECŢIUNEA IV

Date relevante privind intervenţiile cuprinse în planul de servicii individualizat/ respectiv PIP

a) Intervenţiile pentru copil/familie sunt furnizate în termenii stabiliţi de profesionistul responsabil. **DA NU**

b) Dificultăţi întâmpinate în furnizarea intervenţiilor **DA NU**

c) Soluţii de remediere **DA NU**

SECŢIUNEA V

Gradul de satisfacţie a beneficiarului şi familiei sale privind progresele copilului şi modul de implementare a

Planului de servicii individualizat/ respectiv PIP *Părinții, cu care locuiește elevul, sunt satisfăcuți de progresele înregistrate de propriul copil (Costi Voicu) și de modalitățile de personalizare a învățării.*

SECŢIUNEA VI

CONCLUZII PRIVIND PLANUL DE SERVICII INDIVIDUALIZAT (P.S.I): (se completează la sfârșitul anului în echipa multidiciplinară); **(***(încercuiți litera/literele corespunzătoare enunțurilor adecvate din punctul dvs de vedere))*

a) Procesul de acordare a serviciilor psihoeducaționale decurge conform planului, **cu/ fără** soluţii de remediere.

b) Procesul de acordare a serviciilor psihoeducaționale întâmpină dificultăţi care necesită revizuirea planului DA / NU

c) Este necesară o nouă orientare şcolară şi profesională înainte de expirarea termenului legal, DA / NU

d) Obiectivele planului au fost atinse **în totalitate/ parţial/ nu au fost atinse** în termenul propus.

e) Obiectivele planului au fost atinse **în termenul propus/ înainte de termenul propus**.

f) Alte concluzii .....-
.....

CONCLUZII PRIVIND PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (se completează la sfârșitul perioadei de implementare)

a) Obiectivele planului au fost atinse **în totalitate/ parţial/ nu au fost atinse** în termenul propus.

b) Obiectivele planului au fost atinse **în termenul propus/ înainte de termenul propus**.

c) Alte concluzii *Strategiile de predare-învățare folosite și asigurarea măsurilor de compensare și de dispensare din PEP au contribuit la progresul remarcabil al elevului în acest an școlar.*

SECŢIUNEA VII

RECOMANDĂRI PRIVIND PLANUL DE SERVICII INDIVIDUALIZAT (P.S.I): *(încercuiți litera/literele corespunzătoare enunțurilor adecvate din punctul dvs de vedere)*

a) Menţinerea planului şi reevaluare pentru perioada următorului semestru **DA NU**

b) Propunere/Decizie de revizuire a planului **DA NU**

c) Propunere/Decizie de revizuire a contractului cu familia **DA NU**

d) Propunere de reevaluare complexă **DA NU**

e) Reluarea demersurilor de reevaluare complexă, conform termenului legal **DA NU**

f) Decizie de începere a monitorizării postservicii pentru următorul semestru/an școlar **DA NU**

g) Alte recomandări _____-
_____

RECOMANDĂRI PRIVIND PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (PIP)

a) Menţinerea planului şi reevaluare pentru perioada următorului semestru **DA NU**

b) Propunere/Decizie de revizuire a planului **DA NU**

c) Alte concluzii .....-

PROGRAM DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT
- STIMULAREA COMUNICĂRII-

Prof. înv. Preşcolar MURTAZA GHIULER
Grădinița P.P.Amicii Constanța

Diagnostic : Gradul I ,Hipoacuzie, Întârziere generală în dezvoltarea limbajului
Obiectiv general: Asigurarea dezvoltării depline a copiilor preşcolari cu nevoi speciale prin valorificarea potenţialului fizic şi psihic al fiecăruia, ţinând seama de ritmul individual si urmărind integrarea prin creşterea conduitelor adaptative.
Obiective personalizate : - participarea activă în actul de comunicare care să-i confere încredere în posibilităţile proprii;
- creşterea nivelului de socializare;
- îmbogăţirea bagajului de cunoştinţe și abilităţi pentru integrarea socială.

Obiective specifice	**Etape remediale**	**Activităţi**	**Materiale didactic**	**Cine lucrează cu copilul**
Evaluarea dezvoltării modului de comunicare	Examinare şi evaluarea	Examen sumar al nivelului de comunicare Examinarea abilitaţilor comunicaţionale	Grila globală de evaluare-observare Grila educativă de observare Scara de dezvoltare Portage	Psiholog
Stabilirea diagnosticului și a planului remedial	Coroborarea rezultatelor evaluării Întocmirea planificării activității terapeutice	Întocmirea planului de intervenţie personalizat pe latura formativă; Stabilirea etapelor de intervenţie personalizată;	Grila globală de evaluare-observare Grila educativă de observare Programa de educaţie pentru stimularea comunicării	Psiholog
Deschiderea canalelor de comunicare	**Formarea abilitaţilor de ascultare si înţelegere a mesajelor verbale simple**	Exerciţiu de răspuns la auzul numelui propriu: - exprimă acceptarea de a comunica; - exprimă refuzul de a comunica;		*Psiholog* *Educatoare* *Familia*

Să îşi formeze abilităţi minime de interrelaţionare și comunicare	**Formarea abilităţilor de ascultare si înţelegere a mesajelor verbale simple**	- exprimă surpriza de a fi nominalizat. Exerciţii de solicitare a obiectelor sau acţiunilor dorite : - Cerere printr-un cuvânt - Cerere prin două cuvinte - Folosind numele adultului sa exprime acceptul sau refuzul la diverse solicitări Exerciţiu de răspuns prin indicare a unei părţi a corpului propriu : Cap/ Burtă Nas/ Gură Picioare/ Ochi Urechi/Păr/ Mână Exerciţii de concentrare a atenţiei asupra zgomotelor din jur : Câine lătrând/Raţă măcăind Copil plângând/ Mieunatul pisicii Motor de maşină/ Exerciţii de execuţie pe bază de comandă verbală: “Dă-mi_ ”/ „Unde este_” „ Arată-mi _” „Hai să luăm_” „Du-te la_” - indică culoarea/forma cerută din grup de obiecte;	Obiecte Jucării Imagini Obiecte Jucării Imagini	*Psiholog* *Educatoare* *Familia* *Psiholog* *Educatoare* *Familia*

Sa îşi formeze abilitaţi de a comunica Sa se realizeze receptivitatea comunicaţională Sa îşi structureze atenţia centrata pe emiţător	**Stimularea si formarea abilităţilor de comunicare**	Să realizeze contact vizual: Pentru 1 secundă Pentru 5 secunde - în timpul jocului; - de la distanţă; Ca răspuns la “Uită-te la mine !” Exerciţii de identificare : - identificarea persoanelor familiare prin prezenta lor; - identificarea persoanelor cunoscute din imagini; -identificarea părților corpului; - identificarea obiectelor din mediu; - identificarea posesiei; - identificarea comenzilor; - identificarea imaginilor; - identificarea sunetelor. Exerciţii de indicare a diferitelor obiecte cerute de profesor: Masă/ Scaun Fereastră/ Uşă Scări/Chiuvetă Dulap/	Imagini Masă Scaun Fereastră Uşă Scări Chiuvetă Dulap	*Psiholog* *Educatoare* *Familia* *Psiholog* *Educatoare* *Familia*
Formarea abilitaţilor de ascultare	**Înţelegerea semnificaţiei vorbirii**	Exerciţii de execuţie la comanda simpla verbală: “Stai jos.”/ “Ridică-te.” “Vino la mine.”/ “Mâinile jos.”	Obiecte Jucării	

Formarea abilităţilor de cooperare Formarea comportamentelor adaptative si de cooperare		“Fă pa.”/“Ridică mâinile sus.” “Bate din palme.” “Închide uşa.” “Aprinde lumina.” “Ia un şerveţel.” “Pune pe raft.”/“Bate palma.” Exerciţii de indicare a diferitelor obiecte sau imagini arătând cine emite anumite onomatopee: Telefonul sunând; Câine lătrând; Raţă măcăind; Copil plângând; Mieunatul pisicii; Motor de maşină.	Imagini cu obiecte sau cu jucării	*Psiholog* *Educatoare* *Familia*
Formarea abilităţilor de cooperare Formarea comportamentelor adaptative și de cooperare	**Receptarea mesajelor și participarea voluntară la actul comunicării**	Exerciţii de execuţie a diferitelor sarcini la comenzi verbale Tropăie Dă din picioare Scutură capul/Dă din cap/ Se întoarce Îşi acoperă faţa cu mâinile Sare Exerciţii de indicare a diferitelor obiecte sau imagini solicitate: Masă Scaun Fereastră Podea Perete Uşă Covor	Obiecte Jucării	*Psiholog* *Educatoare* *Familia*

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT (PIP)
G M A – CLASA a V-a B (an șc. 2023-2024)
GEOGRAFIE

Baltălungă Monica Carmen
Școala Gimnazială Specială Târgoviște

- **NUMELE ŞI PRENUMELE ELEVULUI (EI)**: G M A
- **DATA NAŞTERII**: 9.08.2011
- **DOMICILIUL**: Târgoviște, str. ….., Nr. …..
- **CLASA / GRUPA**: a V-a B **ANUL ȘCOLAR**: 2023-2024
- **Nr. de înregistrare în unitatea școlară a planului de servicii individualizat**:225/16.01.2023

  DIAGNOSTICUL/ PROBLEMELE cu care se confruntă copilul*: Certificat de orientare şcolară şi profesională nr. XX din 29.12.2022 emis de C.J.R.A.E. Dâmbovița/ TSA, ADHD, discalculie.*
- **ECHIPA DE INTERVENȚIE** :

  Prof. Geografie: **Baltălungă Monica Carmen** **Prof de sprijin/itinerant: I R A** Consilier școlar:- Logoped: - Mama: I A
- **DISCIPLINA/DOMENIUL /DOMENIILE DE INTERVENŢIE**: Geografie
- **SCOPUL** (comportamentul țintă/rezultatul așteptat) - diminuarea dficultăților de citire, scriere, comunicare
- DISCIPLINA/DOMENIUL /DOMENIILE DE INTERVENŢIE: **GEOGRAFIE**
- SCOPUL (comportamentul țintă/rezultatul așteptat):
  - **dezvoltarea competenţelor minime la geografie, care să-i permită elevei cu CES, să promoveze clasa a V-a ;**
  - **diminuarea tulburărilor specifice de învăţare (dislexie, disgrafie)**
- OBIECTIVE/ COMPETENȚE SPECIFICE DIN ADAPTAREA CURRICULARĂ
  - (1.1.) Recunoaşterea termenilor geografici în texte diferite

- (3.3.) Explicarea fenomenelor şi proceselor specifice mediului la nivelul orizontului local şi al planetei;
- (4.2.) Utilizarea semnaelor convenţionale.

❖ DURATA planului de intervenţie personalizat (un modul din structura anului școlar): **5 săptămâni MODULUL III**

❖ Data elaborarii PIP: 26.02.2024 Data revizuirii PIP: 31.03.2024

STRUCTURA PLANULUI DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT:

Nr. crt.	OBIECTIVE OPERAȚIONALE	CONȚINUTUL ACTIVITĂȚIOR	STRATEGII DE TERAPIE ŞI RECUPERARE	PERIOADA DE INTERVENȚIE	EVALUARE ŞI APRECIEREA EVOLUȚIEI	
					INDICATORI	METODE ŞI INSTRUMENTE DE EVALUARE
1	**Recunoaşterea termenilor geografici în texte diferite**	**Terra – o planetă în transformare Geosferele Terrei Atmosfera** ● Recunoaşterea principalelor caracteristici ale atmosferei; ● Identificarea importanţei atmosferei; ● redactarea unui text pe baza unor termeni daţi.	Se va ține cont de potențialul psiho-educațional al elevului. Se vor utiliza itemi cu grad minim de dificultate, cu cerințe clare, simplu formulate **Resurse materiale:** - manualul/manualul digital; -caietul elevului pentru cls. a V-a; - fişe pentru activitatea din clasă; -fişe cu exerciţii pentru pregătire individuală şi fişe de evaluare; **Resurse procedurale:** - conversaţia; - explicaţia; - observaţia sistematică -exerciţiul geografic, cu sprijin CD/CDS -exerciţiul-joc şi jocuri didactice;	**26 feb. – 1 martie 2024** **Săpt. 1-2**	- Identifică cel puțin 3 caracteristici ale atmosferei ; - recunoaște corect 4 elemente de importanţă ale atmosferei – sprijin CD/CDS; - realizează corelaţii simple şi observă anumite legături; - scrie corect un text pe baza unor termeni ofertaţi;	-evaluarea de expresie; -chestionare orală -analiza observaţiilor -evaluare orală -evaluare scrisă; - autoevaluarea; - muncă independentă; - evaluarea prin temele de acasă şi cele rezolvate cu CD/C.D.S. -teste adaptate; -portofoliul; -fişe de progres - observația sistematică;
2	Explicarea fenomenelor şi proceselor specifice mediului la nivelul orizontului local şi al planetei	● recunoaşterea structurii atmoferei; ●Identificarea fenomenelor meteorologice; ● caracterizarea fenomenelor meteorologice	- **Resurse materiale:** - manualul/manualul digital; -resurse educaționale digitale pe platforme de eLearning; - fişe pentru activitatea din clasă; -fişe cu exerciţii pentru pregătire individuală şi fişe de evaluare; **Resurse procedurale:** - conversaţia; - explicaţia; - observaţia sistematică -exerciţiul-joc şi jocuri didactice - învăţarea prin explorare	**04 – 08 martie 2024** **Săpt. 3**	- Identifică cel puțin 3 straturi ale atmosferei; -Identifică cel puțin 3 caracteristici ale temperaturii aerului; - realizează corelaţii simple şi observă anumite legături; - scrie corect un text pe baza unor termeni ofertaţi;	-chestionare orală -analiza observaţiilor -evaluare orală -evaluare scrisă; - evaluarea prin temele de acasă şi cele rezolvate cu CD/C.D.S. -test de evaluare la sfârşitul orei; -teste adaptate -portofoliul; -fişe de progres - observația sistematică;
3 **4**	Utilizarea semnaelor convenţionale	● Identificarea semnelor convenţional pe o hartă climatică **Recapitulare finală**	- **Resurse materiale:** - manualul/manualul digital; - fişe pentru activitatea din clasă; -fişe cu exerciţii pentru pregătire individuală; **Resurse procedurale:** - conversaţia; - explicaţia; - conversaţia euristică; - observaţia sistematică -exerciţiul-joc şi jocuri didactice;	**11 – 15 martie 2024** **Săpt. 4** **Săpt. 5**	- recunoaște corect două temperaturi medii/precipitaţii medii pe suport cartografic– sprijin CD/CDS; - realizează corelaţii simple şi observă anumite legături; - scrie corect un text pe baza unor termeni ofertaţi;	-chestionare orală -analiza observaţiilor -evaluare orală -evaluare scrisă; - autoevaluarea; - muncă independentă; - evaluarea prin temele de acasă şi cele rezolvate cu CD/C.D.S. -teste adaptate -fişe de progres - observația sistematică;

❖ **Notă:**

*Precizarea STRATEGIILOR DE TERAPIE ŞI RECUPERARE pentru copiii/ elevii din învățământul de masă presupune enumerarea ***metodelor şi mijloacelor utilizate în vederea realizării obiectivelor operaționale***

** Precizarea INDICATORILOR presupune identificarea și enumerarea ***criteriilor minimale de apreciere a progreselor*** copiilor/ elevilor

❖ **CONCLUZII PRIVIND PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (se completează la sfârșitul perioadei de implementare)**

a) Obiectivele planului au fost atinse : **parțial** b) Obiectivele planului au fost atinse : **în termenul propus**

•Volumul vocabularului : adecvat vârstei •Deficienţe de limbaj: citit şi scris •Conduita de ascultare: acceptabilă

•Exprimare orală: dificultăți în exprimarea clară, corectă a ideilor; blocaj în exprimare

Eleva dovedește:	Deseori	Uneori	Niciodată	Nu e cazul	Puncte forte
Atitudine pozitivă față de sine	X				Eleva **G.M.A.** este preocupată de aplicațiile pe calculator. Este un elevă înaltă, zâmbitoare, îngrijită, preocupată de ținuta personală şi foarte atentă la detalii.
Atitudine pozitivă față de ceilalți		X			
Capacitate de recunoaștere/ înțelegere/reglare a emoțiilor		X			
Abilități de comunicare orală	X				
Abilități de comunicare scrisă		X			
Abilități de calcul matematic				X	
Capacitate de lucru în echipă		X			
Deprinderi de relaționare interpersonală			X		
Valorizarea educației/a dezvoltării personale		X			

❖ **DETALIAȚI ALTE ASPECTE REFERITOARE LA REZULTATELE EVALUĂRII PERIODICE:**

Elevul provine din familie naturală, formată din 3 membri.

Implicarea părinților în activitatea școlară și extrașcolară a elevei a condus la rezultate deosebite pe parcursul anilor școlari.

Realizarea majoră a acestui an este responsabilitatea în pregătirea pentru școală și participarea independentă la cursurile școlare unde a obţinut şi premii.

❖ **RECOMANDĂRI PRIVIND PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (PIP)**

- Menţinerea planului şi reevaluare pentru perioada următorului modul din planul de învăţământ: **DA**
- Propunere/Decizie de revizuire a planului: **DA**

Plan de interventie parsonalizat

Nume și prenume: NAGY RÉKA
Instituția școlară: Colegiul Reformat „Baczkamadarasi Kis Gergely”
Structura Gradinita „Napsugár” Odorheiu Secuiesc

Numele şi prenumele copilului/elevului: **G. E.**

Reprezentantul legal al copilului: părinţii

Data naşterii: 2019.07.16.

Domiciliul: Odorheiu Secuiesc

Unitatea de învăţământ la care este înscris: Col. Ref. Baczkamadarasi Kis Gergely, Structura Grădiniţa Napsugar

Data realizării/revizuirii planului de interventie personalizat: an scolar 2022-2023

Descriere pe domenii de dezvoltare a nivelului actual în privința necesităților educaționale:

Fizic: Dezvoltat fizic normal, specific vârstei, cu mişcări mari haotice, aparent necontrolată

Măsuri de dezvoltare: Exersarea unor mişcări controlate prin jocuri şi cu exerciţii de educaţie fizică, mişcări ale întregului corp sau ale unor părţi mari ale corpului, în care sunt implicaţi muşchii mari şi include mişcări precum: rostogolirea, mersul, alergatul, săritura, ocolirea, cățărarea

Limbaj și comunicare: Fire comunicativă, dar numai pe temele preferate

Măsuri de dezvoltare: Planificarea unor discuţii individuale, eventual pe bază de imagini

Cognitiv: Precepe cu mici dificultăţi indicaţiile educatoarei, în majoritatea cazurilor refuzând participarea la activităţile comune. Măsuri de dezvoltare: Iniţierea mai multor situaţii în care să primească anumite indicaţii pe care ar trebui să le îndeplinească

Socio-emoţional: Fiind o persoană introvertată, nu tolerează apropierea altor copii, stabileşte greu relaţii cu copiii. Măsuri de dezvoltare: Prin jocuri interactive cu marionete sau pluşuri, prin care intră în contact cu un singur copil în primă fază

Comportament adaptativ: abilităţi conceptuale (nu are dezvoltate noţiunile temporale); abilităţi sociale (prietenia, interacţiunea cu ceilalţi, participarea socială, urmarea regulilor- subdezvoltate) abilităţi practice (nu subdezvoltate) Măsuri de dezvoltare/Obiective: să interacţioneze mai uşor cu ceilalţi, să fie mai independentă în ceea ce priveşte îngrijirea personală (autoservire)

Servicii educaţionale: Particirarea voluntară a copilului la activităţile din grupă - Nagy Réka educatoare

Servicii de asistenţă psihopedagogică prin cadrul didactic itinerant şi de sprijin: Realizarea unui echilibru emoţional al copilului privind prezenţa lui în grupă – psiholog, **Servicii de terapie logopedică/terapia tulburărilor de limbaj** : Corectarea pronunţării unor sunete - logoped

Descriere succintă a nivelului actual în privința necesităților educaționale - aspectele ce vizează *particularitățile individuale* ale dezvoltării copilului.

În cazul când dezvoltarea copilului pe un anumit domeniu este în conformitate cu o dezvoltarea tipică în raport cu vârsta, acestea nu vor fi descrise. În acest caz se va confirma conformitatea cu caracteristicile/particularitățile de vârstă. De exemplu, poate fi specificat:

”Dezvoltarea fizică este în conformitate cu particularitățile de vârstă”,
”Competențele cognitive corespund vârstei”,
”Dezvoltarea limbajului şi a comunicări este în evoluție conform vârstei”,
”Particularitățile dezvoltării pe domeniul socio-emoțional corespund vârstei”
”Comportamentul adaptativ fără abateri de la normele de vârstă”.

În completarea rubricilor care vizează particularitățile individuale de dezvoltare a copilului se va ține cont de specificul domeniului.

Domeniul de dezvoltare fizică vizează o gamă largă de deprinderi şi abilităţi (de la mişcări largi, precum sunt săritura/alergarea, până la mişcări fine de tipul realizării desenelor sau modelarea), dar şi coordonarea, dezvoltarea senzorială, alături de cunoştinţe şi practici referitoare la îngrijire şi igienă personală, nutriţie, practici de menţinere a sănătăţii şi securităţii personale.Dezvoltarea fizică vizează, de asemenea, dezvoltarea corporală (înălţime, greutate, muşchi, creier, organe de simţ), abilităţile motrice grosiere şi fine (de la învăţarea mersului până la învăţarea scrisului).Abilităţile de motricitate grosieră se referă la mişcări ale întregului corp sau ale unor părţi mari ale corpului, în care sunt implicaţi muşchii mari şi include mişcări precum: rostogolirea, mersul, alergatul, săritura, ocolirea, cățărarea. Abilităţile de motricitate fină se referă la dezvoltarea mişcărilor degetelor şi ale mâinilor în vederea autodeservirii sau realizări unor activităţi uzuale, precum coordonarea mână-ochi, mișcarea degetelor, mobilitatea articulară, forţa musculară .

Domeniul limbaj şi comunicare vizează dezvoltarea limbajului (sub aspectele vocabularului, gramaticii, sintaxei, dar şi a înţelegerii semnificaţiei mesajelor), a comunicării (cuprinzând abilități de ascultare, comunicare orală si scrisă, verbală si nonverbală, activă şi pasivă; orală şi scrisă) şi pre-achiziţiile pentru scris-citit. Este important a specifica, după caz, formele de comunicare augmentativă-alternativă.

Domeniul cognitiv vizează, în primul rând, procesele psihice, abilitățile copilului de a înţelege relaţiile dintre obiecte, fenomene, evenimente şi persoane, dincolo de caracteristicile lor fizice.

Domeniul include abilitățile de gândire logică şi rezolvare de probleme, cunoştinţe elementare matematice ale copilului şi cele referitoare la lume şi mediul înconjurător; capacităţile copilului de a analiza şi construi/dezvolta relaţii între obiecte, evenimente, persoane, situaţii. Relaţia de cauzalitate, gândirea critică şi analitică, rezolvarea de situaţii problematice, reprezintă aspecte importante ale acestui domeniu, ce stau la baza dezvoltării cognitive de mai târziu. Pe lângă acestea, domeniul cognitiv vizează competențe de grupare, scriere, comparare, ordonare, măsurare, asociere a obiectelor, fenomenelor, evenimentelor. Dezvoltarea cognitivă se referă la capacitățile copilului de a gândi, a asimila noi informații și a utiliza ceea ce știe, de a descoperi.

Dezvoltarea cognitivă include toate procesele psihice şi intelectuale care intervin în actul cunoașterii sau a adaptării la mediul înconjurător:

- *gândirea* (concretă/abstractă; reproductivă/creativă);
- *imaginația* (reproductivă/creativă/combinată; mecanică/logică; voluntară/involuntară);
- *memoria* (vizuală/auditivă/kinestezică; de lungă/scurtă durată);
- *atenția* (volumul, mobilitatea, stabilitatea, flexibilitatea; voluntară/involuntară/post-voluntară);
- *tipul de inteligență* (lingvistică, logico-matematică, spațială, muzicală, kinestezică, intrapersonală, interpersonală, naturalistă, existențială);
- *stilul de învățare* (auditiv/vizual/kinestezic; global/analitic).

Domeniul socio-emoţional vizează viaţa socială a copilului, capacitatea lui de a stabili şi a menţine interacţiuni cu adulţii şi cu alți copii, capacitatea copilului de a manifesta încredere şi a interacţiona cu aceştia, de a le recunoaşte diferitele roluri şi a-i percepe ca persoane care îi orientează/îi sprijină în ceea ce fac, cum gândesc/percep, capacitatea de a construi și a menţine relaţii de prietenie, de a cere şi a oferi ajutor, de a aparţine unui grup. Particularitățile de dezvoltare pe acest domeniu vor reflecta, de asemenea, modul în care copiii se privesc pe ei înşişi şi percep lumea din jur.

Dezvoltarea emoţională vizează îndeosebi capacitatea copiilor de a-şi exprima și gestiona emoţiile, de a înţelege şi răspunde emoţiilor celorlalţi.

Particularitățile dezvoltării copilului din perspectivă emoţională urmează să reflecte și aspecte ale impactului diverselor situații din familie şi societate asupra individului. Acest domeniu se referă și la:

- *afectivitate/emotivitate* (introvert/extrovert, expresivitatea, mimica, pantomimica, emoțiile etc.).
- *temperamentul* (flegmatic, sangvinic, coleric, melancolic).

Comportamentul adaptativ include ansamblul de abilități conceptuale, sociale și practice care au fost învățate și sunt utilizate de către copil. Comportamentul adaptativ se măsoară în termeni de

competență socială, norme sociale, puterea de a-și purta singur de grijă, adaptabilitatea la mediu, strategii de imitare/copiere a unor comportamente corecte, utile pentru viața cotidiană și adaptarea socială. Printre factorii constanți ai comportamentuluiadaptativai copiluluise numără:

- competențe fizice sau motorii, care se referă la abilitățile motorii fine și grosiere, abilitățile de hrănire și utilizare a toaletei;
- abilități conceptuale (limbajul expresiv și receptiv, abilitățile de citire și scriere, noțiunile temporale și conceptuale de număr);
- abilități sociale (prietenia, interacțiunea cu ceilalți, participarea socială, responsabilitatea socială, urmarea regulilor);
- abilități practice (activităţi cotidiene/ocupaţionale/casnice, gestionarea banilor, siguranţa, sănătatea, transportul, rutinele - îmbrăcatul/spălatul/prepararea mâncării) etc.

Reieşind din caracteristicile specifice şi nivelul actual de dezvoltare a copilului, vor fi stabilite acţiunile de asistenţă şi precizate, respectiv, rezultatele scontate.

Odată cu precizarea particularităților individuale de dezvoltare a copilului, este important a preciza și *punctele forte* specifice copilului pe fiecare domeniu de dezvoltare. Drept exemple de puncte forte pot fi:

- *în domeniul fizic***:** deplasare fără suport; mișcările mari insuficient dezvoltate etc.
- *în domeniul limbaj şi comunicare*: limbaj expresiv – expresivitate orală; înţelegerea mesajelor orale etc.;
- *în domeniul cognitiv*: stilul şi modul de învăţare - vizual, auditiv, kinestezic; abilităţi organizatorice/de gestionare a timpului; interes sporit faţă de lumea înconjurătoare etc.
- *în domeniul socio-emoţional*: contactul și relația cu cei din jur- cu persoanele apropiate, cu cele străine; încrederea în sine; recunoaşterea și gestionarea emoţiilor, de bucurie/tristeţe/furie;gestionarea acceselor de furie etc.
- *în domeniul comportamentului adaptativ*: abilitățile de autodeservire, de orientare în spaţiul clasei/şcolii; respectarea regulilor mediului social, etc.

  Descrierea *necesităților* elevului trebuie să indice clar argumentarea de ce elevul are nevoie de programe şi/sau servicii individualizate.

  Pot fi indicate drept *necesități* ale elevului:

- în *domeniul fizic*: ”de a-şi menţine echilibrul în diverse activităţi motrice, în special în spaţiul extern”, ”de a manipula cu obiecte mici fără efort (piese de mozaic, mărgele, petricele, biluţe, boabe, semințe etc, ”de a ține creionul în mână, de a putea trasa linii, colora.etc”;
- în *domeniul limbaj și comunicare*: ”de a comunica pentru a-şi satisface necesităţile de vârstă.”;”de a înțelege un mesaj ”;”de a putea exprima o cerere”, etc;
- în *domeniul abilităţilor cognitive*:”de a percepe obiecte după formă, culoare, mărime, cantitate, grosime, înălțime”; ”dea realiza operații de grupare, ordonare, clasificare, măsurare” etc;
- în *domeniul socio-emoțional*: ”de a relaționa social(cu semeni, adulți) pentru a-și satisface necesitățile de vârstă;”;de a avea o pesoana adultă, de încredere din mediul educațional”;
- în *domeniul adaptativ*:” de a mânca independent, de a utiliza toaleta, de a se îmbrăca”;” de se orienta, deplasa în spaţiul intern (scoală, clasă, casă), extern (stradă, școală, magazin, etc.)”.

Program de intervenție personalizat/individualizat(PIP)

Stan-Grigore Paula, Grădinița cu Program Prelungit Junior,
Slobozia, Ialomița

Numele și prenumele: R.D

Problemele cu care se confruntă copilul(rezultatele evaluării complexe):

-Cu cerințe educaționale speciale

a)deficiențe/ afectări asociate(Autism atipic, mintală, imaturitate psihosocială)

b)grad de handicap :grav

c)tulburări /dificultăți de învățare: tulburări de vorbire, hiperkinezie cu deficit atențional, întârziere în dezvoltarea limbajului expresiv și receptiv, dificultăți de adaptare

Domeniul Limbă și comunicare

- Preșcolarul nu reușește să alcătuiască propoziții după imagini, întâmpină dificultăți în a povesti o secvență din poveste sau a alcătui un răspuns la o întrebare adresată , de obicei repetă întrebarea .

Domeniul Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii

- Preșcolarul numără în concentrul 1-10 însă nu conștient , prezintă dificultăți în a aprecia global mai multe , mai puține obiecte.

<u>Priorități pentru perioada următoare:</u>

Subdomeniul :Dezvoltarea limbajului și a comunicării

Aspect specific : Dezvoltarea capacității de ascultare și înțelegere (comunicare receptivă)

Reper 2 : Copilul ar trebui să fie capabil să înțeleagă semnificația limbajului vorbit .

Comportamente urmărite :

- ➢ Povestește un eveniment sau o poveste cunoscută respectând succesiunea eevenimentelor.
- ➢ Utilizează dialoguri în jocurile simbplice.

Subdomeniul : Cunoștințe și deprinderi elementare matematice , cunoașterea și înțelegerea lumii

Aspect specific : Reprezentări elementare matematice(numere, reprezentări numerice , operații, concepte de spațiu , forme geometrice , înțelegerea modelelor ,măsurare)

Reper 5: Copilul ar trebui să fie capabil să demonstreze cunoașterea numerelor și a numerației.

Comportamente urmărite :

- ✓ Utilizează jucării manipulative matematice , obiecte cu cifre , jocuri cu cifre și monezi în activitățile zilnice.
- ✓ Utilizează numere și operații simple.

Structura programului de intervenție personalizat

Domeniul Știință și Domeniul Limbă și Comunicare

Obiective :

- Să compare două grupe de obiecte prin punere în corespondență;
- Să utilizeze un limbaj matematic adecvat contextului ;
- Să formeze grupe de obiecte care să aibă mai multe/ mai puține obiecte față de grupa dată;
- Să adauge obiecte astfel încât să fie tot atâtea cât arată cifra;
- Să formuleze răspunsul la o întrebare construită după un suport ilustrativ ;
- Să alcătuiască propoziții după imagini sugestive mai întâi , apoi imagini cu obiecte concrete care au legătură cu tema săptămânală ;
- Să asculte o poveste și apoi să povestească după imagimi secvența.

Conținuturi:

Exerciții de grupare a obiectelor :

- Joc : „ Denumește imaginea”;
- Joc : „Adevărat sau fals” ;
- Joc :„ Eu întreb, tu răspunzi”
- Joc : „Spune ce observi / ce știi despre...”

Metode și mijloace de realizare :

- Exercițiul , jetoane, diagrame , cercuri,
- Explicația , exercițiul , exemplul , jetoane , imagini în mișcare sau statice pe calculator.

Perioada de intervenție :

- 4 săptămâni

Criterii minimale de apreciere a progreselor :

- Identifică întâi global, apoi prin punere în corespondență care grupă are mai multe sau mai puține obiecte;
- Formează o grupă cu mai multe obiecte față de grupa dată;
- Menține atenția voluntară încât să ofere un răspuns la sarcina dată ;
- Răspunde prin da sau nu mai întâi la întrebarea solicitată
- Alcătuiește propoziții scurte după o imagine
- Povestește secvența prin 2-3 propoziții.

Evaluarea periodică :

- Obiective realizate

Să formeze grupe de obiecte care să aibă mai multe / mai puține obiecte;

Să adauge elemente astfel încât să fie tot atâtea ;

Să povestească o întâmplare ,o stare , o acțiune;

- Dificultăți întâmpinate

Preșcolarul necesită în continuare sprijin în decodificarea sarcinii.

- Metode cu impact ridicat :

-Pozitive:explicația, exercițiul, exemplul, instruire asistată pe calculator;

-Negative: metode interactive de grup întrucât el prezintă întârzieri pe latura socio- emoțională; are tendința de a copia , de a reproduce răspunsurile colegilor.

Revizuirea programului de intervenție educațional -terapeutică (în funcție de rezultatele evaluărilor periodice)

- ✓ Vom continua activități recuperatorii atât individuale cât și microgrup pentru dezvoltarea și explorarea potențialului său.

Recomandări particulare :

- ✓ Echipa de lucru în cadrul acestui program realizează cu consecvență planul de lucru stabilit.

Rolul și modul de implicare al părinților în program :

Părinții sunt foarte implicați în educația copilului , în special mama lucrează cu el.Un sprijin foarte important îl ocupă d-na psiholog de la centru care îl însoțește la grădiniță și activitățile parcurse în prima etapă a zilei la grădiniță sunt reluate la centru după- amiază în timpul activităților de terapie individuală.

Plan de intervenție personalizat

Profesor logoped Bodone Raluca
An școlar 2023-2024
Liceul Tehnologic Traian Vuia Tăuții Măgherăuș

Numele şi prenumele beneficiarului: **D.D.**

Genul: M

Clasa: a I-a,

Elev cu cerințe educaționale speciale

Diagnostic certificat orientare școlară și profesională: Tulburare pervazivă de dezvoltare, retard al limbajului expresiv și tulburare hiperkinetică

Grav cu asistent personal

Deficiențe de învățare pe fondul tulburarilor asociate

Diagnostic logopedic: Dislalie (substitue p cu b și m cu n)

Probleme cu care se confruntă elevul

În urma evaluării inițiale, am constatat următoarele aspecte:

- Din punct de vedere medical: sănătos
- Comportament psihopedagogic:

- capacitatea de concentrare a atenţiei este deficitară ;
- înţelegere globală, nediferenţiată, percepţie difuză a informaţiilor;
- conduitele operatorii ale gândirii sunt inferioare vârstei cronologice;
- gândire confuză, operaţiile mintale sunt imprecise, deficinţă mintală;
- memorie pasivă, cu un nivel scăzut al înțelegerii celor memorate.

- Comportament cognitiv:
  - Tulburări de limbaj :

Diagnostic certificat orientare școlară și profesională: Tulburare pervazivă de dezvoltare, retard al limbajului expresiv și tulburare hiperkinetică

Grav cu asistent personal

Deficiențe de învățare pe fondul tulburarilor asociate

Diagnostic logopedic: Dislalie (subsitue p cu b și m cu n)

- vocabular slab dezvoltat
-auz fonematic deficitar,
-vorbire independentă: inteligibilă cu excepția sunetelor alterate,
-vorbire reflectată: inteligibilă cu excepția sunetelor alterate

-tonalitatea vocii: medie,

-ritmul și fluența vorbirii: normale

- limbaj sărac, sub nivelul copiilor de vârsta lui ;

- deprinderile de scris –citit slab dezvoltate (recunoaşte câteva litere, le scrie, dar doar litere de tipar, fără a citi cuvintele compuse din aceste litere);

- scriere cu omisiuni și înlocuiri

- citirea se face lent, sacadat

- nu înțelege sensul unor caracteristici precum “lat”, “îngust”, “scund”, “înalt”

- dificultăţi de achiziţionare și reactualizare a informaţiilor noi;

-structura logică: stadiul preoperațional,

-structura grafică: ușor dezordonat, nu respectă spațialitatea paginii

- dificultăţi în utilizarea unor noţiuni noi;

- coordonarea ochi-mână este deficitară, scrierea semnelor grafice se realizează încet, doar prin copiere, uneori fără a respecta spaţiul caietului;

- elevul are nevoie de sprijin didactic în identificarea unor sunete şi în diferenţierea lor fonematică p cu b și m cu n

- prezintă dificultăți în identificarea informațiilor dintr-un mesaj;

- elevul întampină dificultăți în pronunțarea corectă a cuvintelor;

- necesită ajutor în povestirea informaţiilor din imagini care prezinta întâmplări, fenomene, evenimente familiare;

- nu face diferenţierea de gen şi număr ;

- prezintă dificultăți în identificarea informațiilor dintr-un mesaj;

- orientare spaţio-temporară mediu dezvoltată (numeşte zilele săptămânii, lunile anului şi anotimpurile, dar nu deosebeşte momentele unei zile);

- elevul recunoaște, numără şi scrie numerele în concentrul 0-100, dar nu mai departe;

- elevul nu efectuează operații de adunare și scădere cu trecere peste ordin în concentrul 0-100;

- dificultăţi de formare a unor noţiuni şi de integrare a lor în categorii;

<u>Comportament social:</u>

- schema corporală este bine dezvoltată;

- conduite şi atitudini sociale dominate de imaturitate afectivă şi rezistenţă scăzută la frustrare, având o sugestibilitate şi influenţabilitate crescută;

- capacitate mare de învăţare a comportamentelor prin imitaţie ;

- posibilităţi medii de socializare (comportamente în curs de achiziţie pentru diverse situaţii sociale) ;

- deprinderi medii de comunicare socială (saluta, descrie obiecte, povesteşte despre ce îl interesează) ;

- demonstrează joc simbolic şi încearcă să se implică în jocuri de grup ;

- în pauze caută activ contactul cu ceilalţi copii şi se implică în jocurile lor, deşi nu urmează exact regulile jocului;

- nevoia de atenţie, afecţiune, integrare în grup şi de modele comportamentale ;

Priorităţi pentru perioada septembrie 2023- iunie 2024:

- corectarea tulburării de pronunție;
- dezvoltarea limbajului;
- dezvoltarea abilităţilor sociale;
- dezvoltare socio-emoţională;
- cultivarea încrederii în sine.

Structura programului de intervenţie personalizat:

A. **Obiective**:

- corectarea tulburărilor de pronunție
- identificarea sunetelor dintr-un cuvânt şi diferenţierea lor fonematică;
- educarea respirației corecte
- dezvoltarea mobilității aparatului fonoarticulator,
- dezvoltarea structurilor perceptive-motrice de orientare spațială și temporală,
- identificarea informațiilor variate dintr-un mesaj;
- citirea corectă şi expresivă, în ritm propriu, a unor texte;
- dezvoltarea abilităţilor de scriere corectă, lizibilă şi îngrijită;
- adunarea şi scăderea numerelor naturale în concentrul 0-100, cu trecere peste ordin;
- dezvoltarea autonomiei personale;
- dezvoltarea abilităţilor de relaţionare şi a comportamentelor emoţionale ;

Conţinuturi:

- logopedie – 1/ oră pe săptămână
- consiliere psihopedagogică – o oră pe săptămână
- participarea la activități extrașcolare.

B. **Metode şi mijloace de realizare**:

- terapia tulburărilor de limbaj;
- activităţi de grup;
- antrenament asertiv;
- discriminare pozitivă ponderată;
- suport prin consiliere psihopedagogică.

C. **Criterii minimale de apreciere a progreselor**:

- grilă de evaluare a progresului
- participarea la toate activităţile ce i-au fost recomandate.

D. **Metode şi instrumente de evaluare**:

- observaţia directă şi indirectă;
- evaluare logopedică;
- rezultatele şcolare la obiectele de studiu la care întâmpină dificultăţi de învăţare.

Evaluare periodică:

Obiectivele realizate:

- progres în corectarea limbajului oral;
- îndeplinește progresiv sarcinile școlare, progrese în alfabetizare;
- comunicarea cu colegii de clasă mult îmbunătățită.

Dificultăţi întâmpinate:

- integrare dificilă în colectivul clasei;
- rezistență scăzută la frustrare în situații de suprasolicitare cognitivă și când solicită atenție din parte colegilor iar aceștia o ignoră;
- nu poate rezolva sarcinile şcolare într-un timp optim, datorită ritmului lent de lucru.

Metode cu impact ridicat:

a. pozitiv: valorizarea în cadrul ședințelor de terapie logopedică și la la nivelul clasei;
b. negativ: dezaprobarea, mustrarea.

Recomandări particulare:

- hipoterapie, activități extrașcolare de socializare;

Rolul şi modul de implicare a părinţilor în program:

Mama colaborează bine cu logopedul, învățătorul și consilierul școlar. La recomandarea noastră (înv. și logoped) D. este responsabilizat și acasă fiindu-i atribuite câteva sarcini.

Părinţii sunt foarte interesaţi de progresele şi evoluţia copilului, oferind un suport afectiv ridicat.

Desfășurarea Programului de intervenție

Obiective	Conținuturi	Metode şi mijloace de realizare	Perioada de intervenţie	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode şi instrumente de evaluare
Concentrarea atenției și dezvoltarea memoriei	-exerciții de relaxare	-convorbirea -povestirea -problematizarea -exercițiul de relaxare	oct.2023-ian.2024	-concentrare mai bună în sarcini -contact vizual	evaluare orală;
Educarea respirației și a echilibrului dintre inspir-expir	-exerciții pentru dezvoltarea muschilor toracelui și a capacității pulmonoare	-inspir pe gură expirație pe nas -inspirație și expirație numai pe nas și apoi numai pe gură -inspirație scurtă și expirație lungă și invers	oct.2023-ian.2024	-echilibru inspir-expir -mărirea capacității respiratorii	evaluare orală;
Dezvolatrea mobilității aparatului fonoarticluator	-Exerciții de mobilitate a feței	-umflarea simultană a obrajilor -rotunjirea buzlor, -limba cupă în interiorul cavității bucale	oct.2023-ian.2024	-dezvoltarea motricității aparatului fonoarticulator -dezvoltarea organelor fono-articulatorii	evaluare orală; -cartonașe gimnastică fonoarticulatorie
Identificarea sunetelor şi diferenţierea lor fonematică	-cuvinte care conţin sunetele “p”, “b”, “m”,”n”	- exerciţii de identificare a sunetelor din cuvinte; -exerciţii de diferenţiere fonematică ; - rostirea cuvintelor pe silabe, în jocuri, cântece sau numărători ritmate ;	Oct.2023 iun.2024	- identifică sunetele şi pronunţă cuvintele corect;	-evaluare orală;
Pronunţarea clară a sunetelor şi a cuvintelor	-cuvinte şi texte scurte	-jocuri de mişcare pentru exersarea corectă a actului respirator, cu accent pe pronunţia corectă; -rostirea cuvintelor cu prelungirea unor sunete stabilite anterior;	oct.2023-ian.2024	-reproduce un mesaj scurt cu schimbarea intonaţiei, în funcţie de intenţia de comunicare (aserţiune, întrebare, exclamaţie, supărare, bucurie etc.)	-evaluare orală;

		-reglarea tonului, volumului şi vitezei vorbirii, prin rostirea repetată a aceluiaşi enunţ, cu schimbarea tonului, volumului sau vitezei vorbirii;			
Citirea corectă şi expresivă	Cuvinte Propoziţii	-exerciţii de citire, pe silabe, a unor cuvinte ; -citirea, în ritm propriu, a unor propozitii ; - citirea expresivă, cu respectarea semnelor de punctuaţie	oct. 2023 – ian.2024	-citeşte conştient, cursiv şi expresiv cuvinte, propoziţii şi texte scurte;	-evaluare orală; -aprecieri stimulative;
Perfecţionarea abilităţilor de scriere corectă şi lizibilă	-scrierea semnelor grafice ; -scrierea cu litere de mână;	-exerciţii de scriere şi transcriere a unor cuvinte şi texte; -exerciţii de scriere după dictare	oct. 2023 – ian. 20224	-copiază şi transcrie texte, utilizând semnele de punctuaţie; -scrie, în ritm propriu, după dictare;	- fişe de lucru individual;
Adunarea şi scăderea cu trecere peste ordin în concentrul 0-100	-numerele naturale din concentrul 0-100;	-exerciţii de adunare şi scădere a numerelor naturale din concentrul 0-100 cu trecere peste ordin	ian. 2023 – martie 2024	-efectuează operaţii de adunare şi scădere fără trecere peste ordin în concentrul 0-100, cu suport vizual;	-fişe de lucru individual;
Dezvoltarea autonomiei personale	-corpul uman -jucării de pluş; - fişe cu părţile corpului; - reguli de igienă;	-exerciţii şi jocuri de mişcare cu utilizarea denumirilor părţilor corpului; -exerciţii de conştientizare a propriului corp; -exerciţii de analiză şi decupare a părţilor corpului uman; -exerciţii de ansamblare a	oct.2023 - iun.2024	-denumeşte părţile propriului corp; -recunoaşte şi denumeaşte părţile corpului altor persoane; -recunoaşte părţile corpului pe o imagine; - numeşte regulile de igienă şi le urmează;	-evaluarea orală ; -fişe cu imagini ale corpului uman;

		părţilor corpului uman; -exerciţii de desenare şi denumire a părţilor corpului uman; -exerciţii de identificare a regulilor de igienă;			
Dezvoltarea abilităţilor de relaţionare şi a comportamentelor emoţionale ;	- planşe şi imagini cu stările sufleteşti; - jocuri cu reguli fixe; - poveşti sociale; - jocuri de rol ;	- exerciţii şi jocuri de identificare şi recunoaştere a diferitelor stări sufleteşti; - jocuri de grup – prin atribuirea de calităţi colegilor; - jocuri cu reguli fixe – respectarea regulilor este obligatorie; - jocuri de rol – “ Cum mă comport când?” (învăţarea unor comportamente sociale)	oct 2023 - iun.2024	-identifică şi recunoaşte diferite stări sufleteşti; - respectă regulile unui joc şi se joacă în mod adecvat; - respect regulile de lucru în clasă şi în pauze; - se comportă adectav în diferite situaţii sociale;	-evaluarea orală va fi preponderentă; participarea la jocuri de grup, ca urmare a înţelegerii regulilor jocului; - fişe de monitorizare a comportamentului în clasă, în pauză etc.

RAPORT DE MONITORIZARE
a elevei care participă la programul de parcurgere a 2 ani școlari într-un an școlar
(clasele a II-a și a III-a)

PROF.ÎNV.PRIMAR: ȚIGAN ADRIANA GINA
LICEUL NAȚIONAL DE INFORMATICĂ ARAD

DISCIPLINA: **COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ**

RAPORT DE MONITORIZARE

Nr. crt.	Competență generală	Competență specifică evaluată	CONSTATĂRI	
			Aspecte pozitive identificate prin monitorizarea progresului elevei	**Apecte de îmbunătățit identificate prin monitorizarea progresului elevei**
1	**Receptarea de mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute**	1.1. Identificarea semnificaţiei unui mesaj oral din texte accesibile variate 1.2 Identificarea unor informaţii variate dintr-un text audiat 1.3. Identificarea sunetelor şi silabelor în cuvinte şi a cuvintelor în enunţuri rostite cu claritate 1.4. Exprimarea	• Identifică, cu ușurință,semnificația mesajelor orale din texte variate; • Formulează întrebări şi răspunsuri orale referitoare la textele audiate; • Relatează, într-o succesiune logică, întâmplările; • Desparte corect în silabe; • Participă la activități dedicate unor scriitori;	

		interesului pentru receptarea de mesaje orale, în contexte de comunicare cunoscute	• Participă la activități de tipul ”Ce e nou în lumea poveștilor”, în care ascultă cu interes întâmplări, secvențe din basmele citite; • Are un interes aparte pentru lectură.	
2	**Exprimarea de mesaje orale în diverse situaţii de comunicare**	2.1. Formularea unor enunţuri proprii în situaţii concrete de comunicare 2.2 Transmiterea unor informaţii printr-o suită de enunţuri înlănţuite logic 2.3. Participarea cu interes la dialoguri, în diferite contexte de comunicare 2.4. Exprimarea expresivă a ideilor în contexte familiare manifestând interes şi încredere în sine	• Construiește corect enunțuri pe baza unui set de cuvinte date sau a unui șir de imagini; • Combină unele propoziții care au legătură între ele; • Participă la dialoguri despre sine, familie, colegi; • Povestește unele evenimente din viața proprie sau din activitatea școlară a clasei; • Identifică trăsăturile personajelor, descrie un loc, etc.; • Dă dovadă de creativitate și imaginație în formularea unei opinii referitoare la un personaj, o întâmplare, un mod de comportament; • Participă cu interes la realizarea temelor, portofoliilor, proiectelor.	

3	**Receptarea unei varietăţi de mesaje scrise, în contexte de comunicare cunoscute**	3.1. Citirea unor mesaje scrise, întâlnite în mediul cunoscut 3.2. Identificarea mesajului unui text în care se relatează întâmplări, fenomene din universul cunoscut 3.4. Exprimarea interesului pentru lectura unor cărţi adecvate vârstei	• Citește corect, conștient și expresiv texte literare la prima vedere, cu adaptarea intonației impusă de semnele de punctuație; • Citește cărți de povești, poezii din inițiativă proprie; • Formulează corect mesajul, învățătura desprinsă din textul citit; • Redă, prin cuvinte proprii, un fragment din textul studiat; • Emite predicții asupra firului narativ al textului citit; • Memorează, din proprie inițiativă, unele poezii; • Repovestește un text citit, cu accent pe anumite evenimente și informații.	
4.	**Redactarea de mesaje în diverse situaţii de comunicare**	4.1. Scrierea unor mesaje, în diverse contexte de comunicare 4.2. Redactarea unor mesaje simple, cu respectarea convenţiilor de bază 4.3. Exprimarea unor idei, sentimente, păreri prin intermediul limbajelor convenţionale	• Copiază și transcrie texte scurte, încadrându-se corect în spațiul paginii; • Realizează lucrări de tip proiect, cu sprijin din partea cadrului didactic; • Formulează, în scris, răspunsuri la întrebările din textele studiate; • Ascultă unele experiențe ale colegilor și-și exprimă părerea personală.	

PROGRAM DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT (PIP)
An școlar 2023-2024

Profesor itinerant și de sprijin Sandu Mihaela
Școala Gimnazială Specială nr. 14 Tulcea

Numele şi prenumele beneficiarului: **L.Ș.G.**

Data şi locul naşterii: 29.11.2005

Şcoala/Instituţia: Liceu teoretic

Echipa de lucru:

Profesor itinerant și de sprijin

Profesor consilier școalr

Profesor limba și literatura română

Profesor matematică

Profesor diriginte

Certificat de orientare școlară și profesională nr. 200/ 30.06.2022 – 31.08.2024

Problemele cu care se confruntă copilul/elevul/tânărul (rezultatele evaluarii complexe):

Tulburare achiziții limbaj ușoare/ moderate

Tulburare emoțională cu debut în copilărie

Intellect în limitele largi ale normalului inferior. Tardivitate

QI aprox. 82/85

Tulburarea achiziției limbajului expresiv

Dificultăți școlare de învățare

Priorităţi pentru perioada 2022- 2024

- Creşterea motivaţiei şcolare.
- Respectarea stilului de învățare
-Consolidarea deprinderilor de calcul matematic;
- Stimularea şi exersarea limbajului oral;
- Dezvoltarea vocabularului;
- Dezvoltarea capacităţilor mnezice, a atenţiei voluntare:
- Stimulare cognitivă în şcoală şi mediul de trai;
- Susţinere şi suport afectiv din partea cadrelor didactice şi a părinților;
- Atragerea în activități sociale utile care presupun cooperare.

Structura programului de interventie personalizat

Clasa a X-a

Obiective	Conţinuturi	Metode şi mijloace de realizare	Perioada de intervenţie	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode şi instrumente de evaluare
1. Să utilizeze corect si adecvat limba română în receptarea si în producerea mesajelor în diferite situaţii de comunicare	Identificarea particularităţilor şi a funcţiilor stilistice ale limbii în receptarea diferitelor tipuri de texte Folosirea adecvată a strategiilor şi a regulilor de exprimare orală în monolog şi în dialog	- exercițiul	octombrie noiembrie 2023	- identifică ideea principală a unui text - identifică forma corectă a cuvintelor	Fise de lucru Manualul de limba şi literature română clasa a X-a
2. Să folosească instrumentele de analiză tematică, structurală si stilistică în receptarea diferitelor texte literare si nonliterare	Analiza principalelor componente de structură, de compoziție și de limbaj specific textului narativ Identificarea şi analiza principalelor componente de	- exercițiul -lectura	decembrie 2023 ianuarie februarie 2024	-corectitudinea exprimării/ respectarea normelor limbii literare; -rezumarea orală a unui text narativ cunoscut; -caracterizarea orală a unui personaj dintr-	Fişe de lucru Manualul de limba şi literature română clasa a X-a

	structură şi de limbaj specifice textului dramatic			un text narativ dat	
3. Să argumenteze în scris sau oral a unele opinii în diverse situaţii de comunicare	Identificarea structurilor argumentative în vederea sesizării logicii şi a coerenţei mesajului Elaborarea unei argumentări orale sau scrise pe baza textelor studiate	- exerciţiul	martie aprilie mai 2024	-identificarea modurilor de expunere dintr-o text dat (naraţiunea, dialogul, descrierea).	Fişe de lucru Manualul de limba şi literature română clasa a X-a
4. Să identifice date și relații matematice și să le coreleze în funcție de contextual în care au fost definite	- radical dintr-un număr rational - proprietăți ale logaritmilor - operația de logaritmare - numere complexe sub formă algebrică	- exerciţiul	octombrie noiembrie decembrie 2025	- proprietăți ale radicalilor - calcule cu logaritmi	fişe de lucru manualul de matematică clasa a X-a
5. Să utilizeze algoritmi şi concept matematice pentru caracterizarea locală sau globală a unei situaţii concrete	- aplicarea unor algoritmi specifici calculului puteri, radicali, logaritmi sau numere complexe în contexte variate - utilizarea unor algoritmi specifici calculului financiar,	- exerciţiul	martie aprilie mai 2024	- elemente de calcul financiar: procente, dobânzi, TVA.	fişe de lucru manualul de matematică clasa a X-a

	statisticii sau probabilităţilor pentru analiza de caz.				

Metode cu impact ridicat:

-pozitiv: Folosirea planșelor vizuale – crearea unor planșe vizuale cu instrucțiuni pas cu pas;

Jurnal de progres – elevul poateține un jurnal de progres unde să noteze realizările și dificultățile întâmpinate;

Antrenarea în activități extrașcolare – implicarea elevului în activități care să-i stimuleze interesele și abilitățile sociale.

Revizuirea programului de intervenţie educaţional-terapeutică (în funcţie de rezultatele evaluărilor periodice), prin:

- Analiza progresului: a) Compararea datelor – compar rezultatele obținute la evaluarea finală cu cele de la evaluarea inițială pentru a identifica tendințe și domenii care necesită îmbunătățiri;

  b) Identificarea lacunelor – determin zonele în care elevul nu a înregistrat progresul așteptat și analizez cauzele posibile
- Actualizarea planului de intervenție personalizat - actualizarea obiectivelor și strategiilor pe baza datelor și feed-back-lui colectat;

Rolul şi modul de implicare a părinţilor în program

Elevul este instituționalizat. Există o colaborare bună între școală și instructorii de educație.

PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT
PENTRU COPII CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE

Prof. înv. Preșcolar Frîntu Eugenia
Grădinița cu Program Prelungit Nr.8, Slatina

Numele şi prenumele copilului/elevului: **C.A.M**

Reprezentantul legal al copilului: **C.M.N**

Data naşterii: **14.07.2019**

Domiciliul: **SLATINA, STR.ECATERINA TEODOROIU,NR.5, BL.5,SC. B, AP.19**

Unitatea de învăţământ la care este înscris: **GRĂDINIȚA CU P.P. NR.8, SLATINA**

Certificat de orientare școlară și profesională : **nr. 186 din 25.10.2023 emis de CJRAE OLT**

Data realizării/revizuirii planului de servicii individualizat: **realizat 06.11.2023**

Responsabilul de caz servicii educationale: **prof. FRÎNTU EUGENIA**

- Integrarea în învățământul de masă, școlarizare în regim de zi (extern) cu adaptare curriculară

SERVICII PSIHOEDUCAȚIONALE PENTRU COPILUL CU CES:

Tipul de serviciu/intervenţie	***Obiective***
Servicii educaţionale Integrarea în învățământul de masă cu adaptarea conținuturilor, a strategiilor didactice, a mijloacelor de învățământ conform tipului și gradului de dizabilitate a copilului (deficiență psihică funțională accentuată) în vederea atingerii nivelului posibil de dezvoltare și a facilitării integrării sociale	▪ Crearea unui mediu educațional incluziv care să garanteze o bună integrare a copilului și atingerea finalităților educaționale propuse; ▪ Oferirea de servicii educaționale de calitate, adaptate și individualizate; ▪ Responsabilizarea îngrijitoarelor din unitatea de învățământ privind educația copiilor cu cerințe speciale; ▪ Sprijinirea elevului pentru a participa la activități educative formale și nonformale; ▪ Prevenirea discriminării și a segregării în rândul cadrelor didactice și al copiilor; ▪ Valorificarea maximă a potențialului copilului pentru atingerea nivelului posibil de dezvoltare individuală; ▪ Cooperarea și comunicarea permanentă cu familia elevului ; ▪ Acccesibilizarea curriculumului de educație timpuri în raport cu nevoile speciale ale copilului ; ***I.Programă adaptată la DOMENIUL LIMBĂ ŞI COMUNICARE*** ***DISCIPLINA: EDUCAREA LIMBAJULUI*** □ Receptarea unor mesaje orale simple în contexte de comunicare cunoscute; □ Exprimarea de mesaje orale în diverse situații de comunicare; □ Participarea la interacțiuni verbale în diverse situații de comunicare;

Tipul de serviciu/intervenţie	***Obiective***
Asigurarea unei evaluări diferenţiate la toate domeniile de dezvoltare în funcţie de evoluţia proprie a copilului;	□ Formularea unor enunțuri simple pe baza unui suport vizual; □ Identificarea semnificației unor simboluri din mediul familiar; □ Exprimarea interesului pentru audierea unor texte literare; □ Desenarea literelor de tipar; □ Exprimarea unor idei și sentimente prin intermediul limbajelor convenționale și neconvenționale; ***II.Programă adaptată la DOMENIUL ŞTIINŢĂ*** ***DISCIPLINA:ACTIVITATE MATEMATICĂ*** □ Cunoaşterea și desenareaa numerelor în limitele 10; □ Număratul în limitele 1 -10 ; □ Raportarea numărului la cantitate , □ Constituire de mulţimi cu 1-10 elemente. □ Recunoașterea formelor geometrice prin analogie (cerc,pătrt,triunghi); □ Clasificarea formele geometrice după criteriul formei, culorii şi al mărimii □ Recunoașterea mărimilor: mare-mic; lung-scurt □ Utilizarea unor denumiri matematice privind cantitatea (multe-puține); □ Orientarea și mișcarea în spațiu în raport cu repere/direcți, în față, în spate, stânga, dreapta,etc.) ***DISCIPLINA:CUNOAŞTEREA MEDIULUI*** □ Cunoaşterea şi denumirea celor patru anotimpuri; caracteristici ale anotimpurilor ; □ Cunoașterea și denumirea animalelor; mediul de viață; hrana □ Manifestarea curiozității pentru observarea și investigarea fenomenelor din mediul înconjurător; □ Recunoașteea consecințelor unui stil de viață sănătos asupra propriului corp; ***III. Programă adaptată la DOMENIUL OM ŞI SOCIETATE*** ***DISCIPLINA: EDUCAŢIE PENTRU SOCIETATE*** □ Cunoașterea și aplicarea normelor de comportament și de supraviețuire; □ Identificarea unor comportamante pozitive și negative; □ Utilizarea formulelor de politeţe şi a formulelor de salut: “Bună dimineţa!”, “Bună ziua!”, “ □ în vorbirea curentă formule de politeţe : “Te rog”, “Mulţumesc,, □ Manifestarea unor atitudini pozitive față de colegii de grup. ***DISCIPLINA: ACTIVITATE PRACTICĂ*** ▪ Denumirea materialelor utilizate în cadrul activităţilor practice, a modului de însuşire a deprinderilor specifice acestui gen de activităţi; ▪ Utilizarea materialelor şi instrumentele de lucru;

Tipul de serviciu/intervenţie	***Obiective***
	IV.Programă adaptată la DOMENIUL ESTETIC SI CREATIV ***DISCIPLINA: EDUCAŢIE MUZICALĂ*** □ Receptarea unor cântece pentru copii; □ Cântarea individuală, în grup sau în colectiv; □ Exprimarea unor idei, sentimente şi experienţe prin intermediul muzicii şi mişcării; □ Îmbunătățirea coordonării motrice; ***DISCIPLINA: EDUCAŢIE PLASTICĂ*** □ Utilizarea unor tehnici specifice artelor plastice pentru a exprima idei sentimente; □ Exprimarea liber- creativă prin intermediul desenului, picturii sau modelajului; □ Realizarea unor creații plastice utilizând diverse materiale; □ Exprimarea opiniei față de un produs realizat sau de o creație plastică; ***V.Programa adaptată la DOMENIUL PSIHOMOTRIC*** ***DISCIPLINA:EDUCAŢIE FIZICĂ*** □ Utilizarea efectelor favorabile ale educaţiei fizice, în practicarea constantă a exercițiilor fizice, pentru optimizarea stării de sănătate □ Utilizarea achiziţiilor specifice educaţiei fizice şi sportului în vederea propriei dezvoltări fizice armonioase şi a capacităţii motrice □ Demonstrarea unui comportament adecvat regulilor specifice, pe parcursul organizării, practicării şi participării ca spectator la activităţile de educaţie fizică. Conform Art. 63-65: Prevenirea şi combaterea barierelor de atitudine: a) informarea părinţilor ai căror copii frecventează unitatea de învăţământ cu privire la educaţia incluzivă şi incluziunea socială a copiilor cu dizabilităţi şi/sau CES; b) informarea copiilor din unitatea de învăţământ cu privire la educaţia incluzivă şi incluziunea socială a copiilor cu dizabilităţi şi/sau CES, într-un limbaj adaptat vârstei şi, de preferinţă, utilizând educaţia de la egal la egal; c) informarea cadrelor didactice cu privire la educaţia incluzivă şi incluziunea socială a copiilor cu dizabilităţi şi/sau CES; d) informări şi campanii de conştientizare cu privire la acceptarea diversităţii, incluziunea socială a copiilor cu dizabilităţi şi/sau CES desfăşurate la nivelul comunităţii **Responsabil caz servicii psihoeducaţionale:** **Prof. FRÎNTU EUGENIA**

Tipul de serviciu/intervenţie	***Obiective***

Test de evaluare finală pentru elevi cu CES – clasa I

Oprișan Maria Magdalena
inspector școlar

1. Unește punctele, apoi colorează imaginea obținută:

2. Colorează căsuțele în care se află cuvinte care denumesc fapte bune:

postesc	mint	îmi ajut părinții	merg la biserică

3. Uneşte cuvintele ca să obţii propoziţii:

PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Prof. Ghica Claudia Mariana
Școala Gimnazială ”Dimitrie Sturdza” Tecuci

Obiective	Conținuturi	Metode și mijloace de realizare	Perioada de intervenți e	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode și instrumente de evaluare	
Domeniul cognitiv (*Stimularea şi dezvoltarea capacităţilor psiho-individuale în vederea formării unor comportamente independente)* 1.Receptarea mesajului oral în diferite situații de comunicare 2.Utilizarea corectă a limbii române în producerea de mesaje orale, în situații de comunicare monologată și dialogată 3.Receptarea mesajului scris, în texte literare și nonliterare 4.Utilizarea adecvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte	***Limba română*** Sunetele limbii române. Grupuri de sunete. Silaba. Cuvântul. Categorii semantice (sinonime, antonime) Sintaxa propoziției (predicatul, subiectul, atributul, complementul) Sintaxa frazei. Propozițiile subordonate: atributiva, completiva directă, completiva indirectă și completiva prepozițională. ***Literatura***	Convorbi-rea explicația Povestirea Fișe de lucru Exercițiul de relaxare Jocul didactic	Pe tot parcursul anului școlar	Elevul identifică sunetele, părțile de vorbire și de propoziție, propozițiile subordonate, formulează texte scurte pe baza unor imagini sau pe o tema dată. Sesizează corectitudinea mesajelor.	Evaluarea orală pe parcursul anului școlar; Tema individuală. Evaluarea scrisă se realizează fără ajutor, prin intermediul testelor specific aplicate.	

	Relația autor-narator-personaj. Textul liric. Textul dramatic. Textul literar/ nonliterar. Tipare textuale: narativ, descriptiv, dialogat, argumentativ, explicativ					

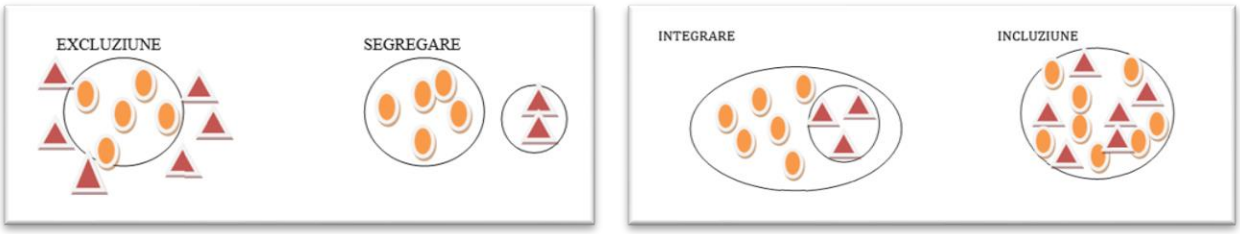
Plan de acțiune pentru crearea unui mediu de învățare incluziv
în vederea integrării în școala de masă a copiilor cu CES

prof. Liliana Lemnaru
Școala Gimnazială Prisăcani, județul Iași

Realitatea zilelor noastre aduce în activitatea didactică tot mai mulţi elevi cu dificultăţi de învăţare. Școala face eforturi pentru recuperarea acestora prin incluziune, prin anumite activităţi organizate pentru dezvoltarea diferitelor funcții psihice.

„În opera de artă, fiecare se vede pe sine!” aşa spunea Constantin Brâncuşi. La fel la o clasă unde sunt elevi cu CES, fiecare profesor se indentifică pe el, de fapt te provoacă să dai piept cu tine, ca profesor, ca apropiat şi de ce nu, ca prieten (să fii prietenul unui elev cu CES e o mare onoare). De asemenea, profesorul trebuie să simtă măsura „firescului” pentru elevii cu CES.

Mediul incluziv este acel mediu în care sunt bineveniţi, protejaţi şi educaţi toţi copiii indiferent de gen,caracteristici fizice, intelectuale, economice, lingvistice sau alte caracteristici. (UNESCO)

Incluziunea socială este un proces anevoios, consumator de resurse de toate felurile, dar care este absolut necesară pentru dezvoltarea comunității noastre, unde această școală mică reușește să coaguleze energii multe pentru a traduce în realitate educația bună, conform devizei școlii, ”Printr-o educație de calitate în mediul rural, asigurăm succesul elevilor nostri”.

Idei de activități: **"Vestitorii primăverii" -** târg cu vânzare, activitate de lucru în echipă de către cadre didactice valoroase ale școlii.

Activitatea a constat într-un târg de mărţişoare, felicitări şi semne de carte confecţionate de elevii claselor V-VIII, printre care și elevi cu cerințe educaționale speciale. Pe parcursul unei luni de zile, elevii au lucrat în echipă, şi-au folosit creativitatea şi îndemânarea pentru a realiza nişte lucrări originale, scopul final fiind acela de a aduce ceva deosebit, lucrat de ei şi de a atrage în acelaşi timp şi fonduri pentru clasele lor. Apoi, elevii noştri au experimentat pentru două zile cum este să fii un mic antreprenor.

Am urmărit utilizarea artei ca mijloc de facilitare a incluziunii școlare, prin demersuri de învățare a modurilor de exprimare a emoțiilor utilizând tehnici creative. Am constatat că elevii cu CES sunt foarte îndemânatici, având abilități practice deosebite.

Expoziția realizată de elevi a avut vizitatori care au apreciat lucrările și au achiziționat aceste lucrări ale elevilor noștri. Fondurile obținute au fost folosite pentru îmbunătățirea aspectului clasei. Relevanța activității a fost dată de puternicul impact personal, educațional, social și interpersonal pe care activitatea le-a avut atât asupra copiilor, cât și asupra părinților, profesorilor și comunității locale.

Strategii de învățare: Jocul de rol, lucru în perechi și în echipă, activități art-creative

Resurse: etamină, ață colorată, ace de cusut, foarfece, panouri pentru expoziție, modele pentru cusături și semne de carte, etc.

Evaluare: observarea sistematică a comportamentului elevului în diverse situații, aprecieri verbale, feedback pozitiv, observarea gradului de implicare activă a elevilor, precum și ilustrarea activității în revista școlii.

Părinți

Idei de activități: Un model de bună practică pentru educația inclusivă consider că o constituie activitatea derulată în cadrul parteneriatului educational, „ȘCOALA PĂRINȚILOR”.

Strategii de învățare: brainstorming, împărtășirea experienței proprii, studiul de caz.

Parteneriatul și-a propus întărirea și îmbunătățirea relației de colaborare cu părinții, în vederea procesului de educare a elevilor, o mai bună comunicare între profesor - elev - părinți, găsirea unor modalități de relaționare mai bună între cadrele didactice și părinți, acestea fiind realizate prin activități comune între profesori - elevi - părinți. Toate aceste lucruri constituie pași siguri care să contribuie la buna dezvoltare a personalității copiilor.

Pe durata desfășurării parteneriatului, s-au stabilit niște reguli constând în obligații și îndatoriri din partea tuturor celor care participă, iar ca metode și tehnici de lucru s-au propus diverse activități frontale, individuale sau în echipă care au condus la o bună comunicare a părinților în clasă. Ca exemplu de bune practice aș prezenta activitatea „Plantăm arbori pentru sănătate!”

Elevii școlii, însoțiți de cadre didactice, părinți și membri ai comunității locale, ambasadori împotriva schimbărilor climatice, au plantat arbori pentru sănătate pe traseul Moreni (comuna Prisăcani) - Osoi. Am lucrat în echipă, inclusiv copii și părinți ai copiilor cu CES, ne-am implicat în problemele de mediu, învățând totodată că orice implicare, orice mesaj ecologic pe care-l vom transmite va fi un pas către salvarea planetei. Plantarea arborilor pe acest traseu este foarte importantă pentru a crea o perdea de protecție împotriva înzăpezirii, stabilizare de sol, combaterea efectului de seră cauzat de lipsa copacilor și creșterea spiritului civic al elevilor școlii.

Resurse: Mijloace IT, resurse multimedia, flip-chart, markere, materiale necesare pentru activitatea de plantare: puieți, hârlețe.

Evaluare: Chestionare de satisfacție a beneficiarilor (părinților care au copii cu CES)

Cadre didactice

Experienţa proprie mi-a demonstrat utilitatea deosebită pe care o poate avea jocul didactic în procesul educativ al elevilor cu CES, făcând mai atractive conţinuturile învăţării care nu mai sunt văzute ca un efort prea mare de concentrare, având în vedere disponibilitatea scăzută în sensul acesta. Jocul didactic poate stimula copilul pe mai multe planuri: senzoriomotor, intelectual, social, creativ, al conştiinţei de sine şi chiar terapeutic. Personal, lucrez cu acești elevi, folosesc tratarea diferențiată, adaptez materia la nivelul lor, păstrez contactul vizual cu aceștia, îi recompensez de câte ori e nevoie și oferă răspunsuri bune. Afecțiunea și zambetul sunt câteva dintre strategiile de intervenție pentru elevii cu CES.

Idei de activități:

Sprijin din partea unei echipe interdisciplinare, care să cuprindă și consilierul școlar/profesor de sprijin, în vederea implementării programului individualizat al elevului cu CES.

Activități extrașcolare care să genereze învățare, să aducă plusvaloare.

Pentru acest an îmi propun să folosesc cardurile de reflecție pe teme educaționale, la tema: **”Despre educația copilului cu CES”.** Constituie un bun exercițiu de ascultare activă și de reflecție proprie în raport cu opiniile și alegerile celorlalți.

Strategii de învățare (comune cu alți colegi):

Brainstormingul, învățarea prin cooperare, jocul de rol

Fiecare coleg participant alege un card, fie pentru imaginea care îl inspiră, fie pentru citatul respectiv. Se formează un cerc și, voluntar, fiecare participant descrie de ce a ales imaginea sau citatul. Ceilalți participanți ascultă cu atenție și cu intenție, adresează întrebări pentru a explora în profunzime și trag propriile concluzii în raport cu tema/citatul/imaginea descrisă. Pentru fiecare afirmație de pe card, se pot dezbate sau discuta perspective diferite de a înțelege respectiva afirmație. Apoi se vor adresa întrebări: **„Ce pot face eu în legătură cu copiii cu CES?”, „Ce îmi stă în putere să schimb, să fac diferit?”**. Fiecare discută afirmația de pe cardul propriu, iar ceilalți pot formula opinii pro-contra, afirmație sau punct de vedere exprimat. Scopul exercițiului este de a discuta problema copiilor cu CES din mai multe perspective și de a exersa dezbaterea în contradictoriu în mod argumentat, pe bază de opinii formulate informat.

Am experiențe pozitive cu **carduri motivaționale** achiziționate de la librărie, însă la următoarea activitate cu colegii voi lucra cu «Cardurile ”Despre educație … cu Oana Moșoiu”»

Resurse: Cardurile de reflecție pe teme educaționale (carduri motivaționale), «Cardurile ”Despre educație … cu Oana Moșoiu”».

Evaluare: Chestionar de satisfacție a beneficiarilor, observarea gradului de implicare activă a cadrelor didactice.

Bibliografie:

https://scontent.fias1-1.fna.fbcdn.net/v/t1.0-9/115821722_10218085847363103_3196067170481244472_n.jpg?_nc_cat=105&ccb=2&_nc_sid=8bfeb9&_nc_ohc=yp_WXOVRgsIAX-Rwvz0&_nc_ht=scontent.fias1-1.fna&oh=5700c46b2427906381a19ba36678b259&oe=5FE7286D

PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Prof. POIANĂ GABRIELA
Colegiul Tehnic ”Ion Mincu” Focșani, Vrancea

Nume si prenume elev: I. D- D.
Vârsta: 15 ani
Școala : Colegiul Tehnic „Ion Mincu,, Focșani
Clasa: a IX-a
Echipa de lucru : prof. Diriginte Petrea Manuela
prof. Limba franceză- Poiană Gabriela
prof. Consilier școlar Modreanu Claudia
părinte I. M.

Problemele cu care se confruntă copilul (rezultatele evaluarii complexe): tulburări de limbaj și dificultăți de învățare , inteligența de limită, dificultăți de relaționare și socializare, labilitate emoțională, hipoacuzie bilaterală;

Dificultăți de învățare : dificultăți de exprimare orală, abilități socio-afective și relaționale deficitare deprinderi de lucru independent scăzute, autonomie personală redusă , dificultăți psihomotrice .

Prioritățipentru perioada : septembrie 2023- iulie 2024

Obiective	**Activități**	**Metode și mijloace de realizare**	**Perioada de intervenție**	**Criterii minimale de apreciere a progreselor**	**Metode si instrumente de evaluare**
Să-și îmbunătățească abilitățile de comunicare orală atât în limba română cât și în limba franceză Să dezvolte strategii rezolutive în procesul rezolvării de probleme	Activități de dezvoltare a limbajului oral prin alcătuirea de propoziții, de prezentare a unor exerciții, de compunere a unor texte simple prin folosirea limbii franceze	Explicația Conversația Descrierea narativă Fișe de lucru, prezentari PPT Explicația Problematizarea Fișe de lucru, Studiu de caz Prezentări PPT Jocul de rol ,	Pe tot parcursul anului școlar Pe tot parcursul anului școlar Pe tot parcursul	Se exprimă corect logic și gramatical Alcătuiește texte scurte pe o temă dată, înțelege din context informația transmisă Sesizează ordinea logică a succesiunii evenimentelor Identifică situația problematică	Evaluare prin probe orale – alcătuirea de propoziții simple Evaluarea prin probe scrise – fișe de lucru Exerciții de vocabular Portofoliul elevului Fișe de înregistrare a progresului

Să dezvolte abilități socio-afective; adecvate cu colegii de clasă și adulții ; Să dezvolte deprinderi de autonomie personală	Activități de ordonare logică a secvențelor unor evenimente , în limba franceză. Activități de dezvoltare a strategiilor rezolutive în rezolvarea unor probleme pe baza de imagini și text . Exersarea abilităților de relaționare adecvată în grupul de elevi, prin activități didactice de limba franceză, prin lucrul în echipă, cât și prin activități extrașcolare ; Activități pentru dezvoltarea abilităților	Pălării vorbitoare, Modelare comportmentală Studiul de caz Problematizarea Fișe de lucru Jocul de rol Exersarea comportamentelor în mediul real Problematizarea Întărirea comportamentelor adecvate . Lucrul cu calculatorul	anului școlar Pe tot parcursul anului școlar	Rezolvă probleme simple pe baza unor imagini sau asocieri de texte. Crește frecvența comportamentelor adecvate (lucrează în echipă cu colegii) ; Își adaptează comunicarea în funcție de partenerul de dialog și de cerințele impuse; Își manifestă emoțiile în mod adecvat ; Se organizează singur la locul de desfășurare a activității; Își rezolvă singur problemele personale de orientare la locul de desfășurare a activității la ora de limba franceză. Utilizează informații de natură personală din diverse surse de informare;	Evaluarea prin probe scrise – fișe de lucru/ caiet Observarea sistematică a comportamentului ui Discuții cu colegii Întărirea pozitivă Întărirea comportamentelor adecvate Fișe de evaluare a activităților practice;

	de exprimare adecvată a emoțiilor; Activități de rezolvare a unor sarcini didactice individuale; Însușirea modalităților de a obține informații prin accesarea unor site-uri în limba franceză; Activități de consolidare a deprinderilor de organizare a locului de muncă prin activități practice;				

Evaluarea periodică : pe modul / anual

Obiective realizate:

- îmbunătățirea capacității de scris-citit în limba franceză
- îmbogățirea vocabularului în limba franceză
- dezvoltarea capacității de exprimare orală
- dezvoltarea abilităților digitale prin lucrul cu calculatorul
- dobândirea unor deprinderi de autonomie personală
- îmbunătățirea abilităților socio-afective în cadrul grupului de elevi și cu adulții

Dificultati intampinate : Menținerea gradului redus de perceptie a cerințelor orale datorită hipoacuziei,

Dificultăți de prezentare coerenta a unor procese și fenomene,
Independență redusă, anxietate

Autonomie personală deficitară

Metode cu impact pozitiv : recompensarea socială, lucru pe grupe, întărirea pozitivă , modelarea comportamentală , explicația , demostrația

Negativ: - lucru independent

Revizuirea PIP (în funcție de rezultatele evaluărilor)-/ pe modul și la sfârșitul anului școlar

Recomandări particulare : continuarea lucrului diferențiat

Rolul și modul de implicare a părinților în program

- Țin legătura cu cadrele didactice ;
- Participă la Ședinte de consiliere ;
- Comunică periodic cu cadrul didactic de sprijin , d-na dirigintă, cu profesorul de limba franceză;
- Ajută copilul în realizarea sarcinilor ;
- Contribuie la dezvoltarea autonomiei personale;

INTERVENŢIE PERSONALIZAT (PIP)

AUTOR: FUNIERU CONSTANȚA
COLEGIUL ECONOMIC ” ION GHICA” TÂRGOVIŞTE

- NUMELE ŞI PRENUMELE ELEVULUI (EI):
- DATA NAŞTERII:
- DOMICILIUL:
- CLASA: **a XI-a F**
- ANUL ȘCOLAR: **2023-2024**
- Nr. de înregistrare în unitatea școlară a planului de servicii individualizat_____
- DIAGNOSTICUL/ PROBLEMELE cu care se confruntă copilul (rezultatele evaluării complexe - *deficiențele/ afectările din certificatul de orientare școlară și profesională eliberat de CJRAE/CMBRAE, numărul și data eliberării acestui document):*
- ECHIPA DE INTERVENȚIE (se vor preciza cadrele didactice implicate, alți specialiști, membrii familiei): Funieru Constanța, Consilier școlar
- DISCIPLINA: **Activitatea agenției de turism**
- SCOPUL (comportamentul țintă/rezultatul așteptat): însuşirea unor conţinuturi de bază despre activitatea agenției de turism
- OBIECTIVE/ COMPETENȚE SPECIFICE DIN ADAPTAREA CURRICULARĂ:

- Descrierea pieței turistice
- Identificarea principalelor segmente de clientele
- Precizarea factorilor care influențează cererea turistică

DURATA planului de intervenţie personalizat (un modul din structura anului școlar): **M1**

- Data elaborarii PIP: 13.09.2023
- Data revizuirii PIP: -

STRUCTURA PLANULUI DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT:

Nr. crt.	OBIECTIVE OPERAȚIONALE	CONȚINUTUL ACTIVITĂȚILOR	STRATEGII DE TERAPIE ŞI RECUPERARE	PERIOADA DE INTERVENȚIE	EVALUARE ŞI APRECIEREA EVOLUȚIEI	
					INDICATORI	METODE ŞI INSTRUMENTE DE EVALUARE
1	- să identifice elementele constitutive ale pieței turistice - să descrie cererea turistică.	Piața turistică - Elementele constitutive ale pieței turistice - Studierea cererii turistice	- folosirea fişelor de documentare/a materialelor necesare realizării portofoliului; -fotocopii ale unităţilor de studiu;	**13 septembrie**	Elevul vorbeşte liber despre principalele elementele constitutive ale pieței turistice	- observarea activităţii elevului la realizarea portofoliului; - lucrul individual;
2	- să prezinte principalelesegmente de clientelă - să enumere formele de turism în funcție de motivația turistică. - să precizeze factorii care influențează cererea turistică	- Identificarea principalelor segmente de clientelă (după criteriile economic, geografic, socio-profesional, motivația turistică etc.); - Formele de turism în funcție de motivația turistică. - Factorii care influențează cererea turistică	- folosirea fişelor de documentare/a materialelor necesare realizării portofoliului; - folosirea unor pliante care cuprind factorii care influențează cererea turistică	**27 octombrie**	Elevul prezintă diverse materiale care cuprind principalele segmente de clientelă	- realizarea unui portofoliu cu fişe de lucru - dezbaterea informaţiilor despre factorii care influențează cererea turistică .

❖ **Notă:**

*Precizarea STRATEGIILOR DE TERAPIE ŞI RECUPERARE pentru copiii/ elevii din învățământul de masă presupune enumerarea ***metodelor şi mijloacelor utilizate în vederea realizării obiectivelor operaționale***

** Precizarea INDICATORILOR presupune identificarea și enumerarea ***criteriilor minimale de apreciere a progreselor*** copiilor/ elevilor

❖ **CONCLUZII PRIVIND PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (se completează la sfârșitul perioadei de implementare)**

a) Obiectivele planului au fost atinse ☐ x **în totalitate/** ☐ **parţial** ☐ **nu au fost atinse** în termenul propus.

b) Obiectivele planului au fost atinse ☐ x **în termenul propus/** ☐ **înainte de termenul propus**.

Volumul vocabularului □x adecvat vârstei □ sărac

Exprimare orală □ corectă □ fluentă □ greoaie □ incorectă □x dificultăţi în exprimarea clară, corectă a ideilor □x blocaj în exprimare

Deficienţe de limbaj □ oral □ citit x□ scris □ nu e cazul

Conduita de ascultare □ foarte bună □ bună □x acceptabilă □ nesatisfăcătoare

Elevul dovedește:	**Dese ori**	**Uneo ri**	**Nicio dată**	**Nu e cazul**	**Puncte forte**
Atitudine pozitivă față de sine	**x**				**Optimismul**
Atitudine pozitivă față de ceilalți	**x**				
Capacitate de recunoaștere/ înțelegere/reglare a emoțiilor		**x**			
Abilități de comunicare orală		**x**			
Abilități de comunicare scrisă	**x**				
Abilități de calcul matematic		**x**			
Capacitate de lucru în echipă	**x**				
Deprinderi de relaționare interpersonală		**x**			

Valorizarea educației/a dezvoltării personale	**x**				

❖ **DETALIAȚI ALTE ASPECTE REFERITOARE LA REZULTATELE EVALUĂRII PERIODICE:**

_____c

) **RECOMANDĂRI PRIVIND PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (PIP)**

a) Menţinerea planului şi reevaluare pentru perioada următorului modul din planul de învăţământ ☐**DA** ☐**x NU**

b) Propunere/Decizie de revizuire a planului ☐ **DA** ☐ **x NU**

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT (PIP)

AUTOR: PĂUN MARIA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ ”RADU CEL MARE” GĂEȘTI

- NUMELE ŞI PRENUMELE ELEVULUI (EI):
- DATA NAŞTERII:
- DOMICILIUL:
- CLASA:
- ANUL ȘCOLAR:
- Nr. de înregistrare în unitatea școlară a planului de servicii individualizat_____
- DIAGNOSTICUL/ PROBLEMELE cu care se confruntă copilul (rezultatele evaluării complexe - *deficiențele/ afectările din certificatul de orientare școlară și profesională eliberat de CJRAE/CMBRAE, numărul și data eliberării acestui document):*
- ECHIPA DE INTERVENȚIE (se vor preciza cadrele didactice implicate, alți specialiști): PĂUN MARIA, Consilier școlar
- DISCIPLINA: **Etică și comunicare profesională**
- SCOPUL (comportamentul țintă/rezultatul așteptat): însuşirea unor conţinuturi de bază despre mijloacele de comunicare
- OBIECTIVE/ COMPETENȚE SPECIFICE DIN ADAPTAREA CURRICULARĂ:

- Enumerarea mijloacelor de comunicare
- Descrierea principalelor tipuri de interacțiune verbală
- Enumerarea regulilor unei comunicări scrise

- DURATA planului de intervenţie personalizat: **M2**
- Data elaborarii PIP: octombrie
- Data revizuirii PIP: decembrie

STRUCTURA PLANULUI DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT:

Nr. crt.	OBIECTIVE OPERAŢIONALE	CONŢINUTUL ACTIVITĂŢILOR	STRATEGII DE TERAPIE ŞI RECUPERARE	PERIOADA DE INTERVENŢIE	EVALUARE ŞI APRECIEREA EVOLUŢIEI	
					INDICATORI	METODE ŞI INSTRUMENTE DE EVALUARE

1	- să identifice principalele mijloace de comunicare - să descrie principalele tipuri de interacțiune verbală	**Mijloace de comunicare** • Mass media • Mijloace de comunicare orală • Mijloace de comunicare scrisă • Mijloace de comunicare vizuală • Mijloace de comunicare audiovizuală • Internet	- folosirea fişelor de documentare/a materialelor necesare realizării portofoliului; -fotocopii ale unităţilor de studiu;	**31 octombrie – 22 decembrie**	Elevul vorbeşte liber despre mijloacele de comunicare	- observarea activităţii elevului la realizarea portofoliului; - lucrul individual;
2	- să prezinte caracteristicile mesajului scris - să enumere regulile unei comunicări scrise.	**Comunicarea scrisă** • Caracteristicile mesajului scris • Reguli de redactare a mesajului scris • Formele comunicării scrise (preces verbal, minută, memoriu, referat, raport, dare de seama) • Corespondența comercială (cerere	- folosirea fişelor de documentare/a materialelor necesare realizării portofoliului; - folosirea unor pliante care cuprind regulile unei comunicări scrise		Elevul prezintă diverse materiale care cuprind regulile unei comunicări scrise	- realizarea unui portofoliu cu fişe de lucru - dezbaterea informaţiilor despre regulile unei comunicări scrise.

		de ofertă, ofertă, comandă)				

Notă:

*Precizarea STRATEGIILOR DE TERAPIE ŞI RECUPERARE pentru copiii/ elevii din învățământul de masă presupune enumerarea ***metodelor şi mijloacelor utilizate în vederea realizării obiectivelor operaționale***

** Precizarea INDICATORILOR presupune identificarea și enumerarea ***criteriilor minimale de apreciere a progreselor*** copiilor/ elevilor

CONCLUZII PRIVIND PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (se completează la sfârșitul perioadei de implementare)

a) Obiectivele planului au fost atinse ☐ x **în totalitate/** ☐ **parţial**☐ **nu au fost atinse** în termenul propus.

b) Obiectivele planului au fost atinse ☐ x **în termenul propus/**☐ **înainte de termenul propus**.

Volumul vocabularului □ adecvat vârstei □x sărac

Exprimare orală □ corectă □ fluentă □x greoaie □ incorectă □x dificultăţi în exprimarea clară, corectă a ideilor □x blocaj în exprimare

Deficienţe de limbaj □x oral x□ citit □ scris □ nu e cazul

Conduita de ascultare □ foarte bună □ bună □x acceptabilă □ nesatisfăcătoare

Elevul dovedește:	**Deseori**	**Uneori**	**Nicio dată**	**Nu e cazul**	**Puncte forte**
Atitudine pozitivă față de sine	**x**				**Optimismul**
Atitudine pozitivă față de ceilalți	**x**				
Capacitate de recunoaștere/ înțelegere/reglare a emoțiilor		**x**			
Abilități de comunicare orală		**x**			
Abilități de comunicare scrisă	**x**				
Abilități de calcul matematic		**x**			
Capacitate de lucru în echipă	**x**				
Deprinderi de relaționare interpersonală		**x**			

Valorizarea educației/a dezvoltării personale	**x**				

DETALIAȚI ALTE ASPECTE REFERITOARE LA REZULTATELE EVALUĂRII PERIODICE:

c) **RECOMANDĂRI PRIVIND PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (PIP)**

a) Menţinerea planului şi reevaluare pentru perioada următorului modul din planul de învăţământ ☐ **DA** ☐ **x NU**

b) Propunere/Decizie de revizuire a planului ☐ **A** ☐ **x NU**

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT (PIP)

FENECHIU CRISTINA**,**
COLEGIUL ECONOMIC „ION GHICA’’ TÂRGOVIŞTE

- NUMELE ŞI PRENUMELE ELEVULUI: **X**
- DATA NAŞTERII: **X**
- DOMICILIUL: **X**
- CLASA: a X-a G
- ANUL ȘCOLAR: **2023-2024**
- Nr. de înregistrare în unitatea școlară a planului de servicii individualizat_____
- DIAGNOSTICUL/ PROBLEMELE cu care se confruntă copilul (rezultatele evaluării complexe - *deficiențele / afectările din certificatul de orientare școlară și profesională eliberat de CJRAE/CMBRAE, numărul și data eliberării acestui document):**tulburare din spectrul autist, ADHD, deficiență mentală, grad de handicap: grav, nr.***
- ECHIPA DE INTERVENȚIE (se vor preciza cadrele didactice implicate, alți specialiști, membrii familiei): FENECHIU CRISTINA, Consilier școlar
- DISCIPLINA: **Sisteme de servire**
- SCOPUL (comportamentul țintă/rezultatul așteptat): însuşirea unor conţinuturi de bază despre realizarea mise-en-place-ul și modalități de servire a preparatelor și băuturilor
- OBIECTIVE/ COMPETENȚE SPECIFICE DIN ADAPTAREA CURRICULARĂ:
- *Identificarea obiectelor de inventar necesare realizării mise-en-place-ului și servirii preparatelor și băuturilor.*
- DURATA planului de intervenţie personalizat: M 3
- Data elaborării PIP: 08. 01. 2024
- Data revizuirii PIP: 18.02.2024

STRUCTURA PLANULUI DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT:

Nr. crt.	OBIECTIVE OPERAŢIONALE	CONŢINU-TUL ACTIVITĂŢI-LOR	STRATEGII DE TERAPIE ŞI RECUPERARE	PERIOADA DE INTERVENŢIE	EVALUARE ŞI APRECIEREA EVOLUŢIEI	
					INDICATORI	METODE ŞI INSTRUMENTE DE EVALUARE
1	-să precizeze avantaje si dezavantaje si etapele realizării sistemului de servire indirect	- Sistemul de servire indirect (francez)	-folosirea fişelor de documentare/a materialelor necesare realizării portofoliului; -imagini cu obiectele de inventar folosite pentru realizarea sistemelor de servire	8.01.2024 - 18.02.2024	Elevul vorbeşte liber despre sistemele de servire.	-observarea activităţii elevului la realizarea portofoliului; -lucrul individual
2	-să precizeze avantaje si dezavantaje si etapele realizării sistemelor de servire speciale.	- Sisteme de servire speciale: -autoservirea; -servirea la domiciliu (prin casele de comenzi), -roomservice (servirea la cameră), -servirea prin intermediul automatelor; -servirea în unități de transport	-folosirea fişelor de documentare/a materialelor necesare realizării portofoliului; -imagini cu obiectele de inventar folosite pentru realizarea sistemelor de servire		Elevul vorbeşte liber despre sistemele de servire.	-observarea activităţii elevului la realizarea portofoliului; -lucrul individual

❖ **Notă:**

*Precizarea STRATEGIILOR DE TERAPIE ŞI RECUPERARE pentru copiii/ elevii din învățământul de masă presupune enumerarea ***metodelor şi mijloacelor utilizate în vederea realizării obiectivelor operaționale***

** Precizarea INDICATORILOR presupune identificarea și enumerarea ***criteriilor minimale de apreciere a progreselor*** copiilor/ elevilor

❖ **CONCLUZII PRIVIND PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (se completează la sfârșitul perioadei de implementare)**

a) Obiectivele planului au fost atinse ☐ x **în totalitate/** ☐ **parţial**☐ **nu au fost atinse** în termenul propus.

b) Obiectivele planului au fost atinse ☐ x **în termenul propus/**☐ **înainte de termenul propus**.

Volumul vocabularului □ adecvat vârstei □x sărac

Exprimare orală □ corectă □ fluentă □x greoaie □ incorectă □x dificultăţi în exprimarea clară, corectă a ideilor □x blocaj în exprimare

Deficienţe de limbaj □x oral x□ citit □ scris □ nu e cazul

Conduita de ascultare □ foarte bună □ bună □x acceptabilă □ nesatisfăcătoare

Elevul dovedește:	**Deseori**	**Uneori**	**Niciodată**	**Nu e cazul**	**Puncte forte**
Atitudine pozitivă față de sine	**x**				**Optimismul**
Atitudine pozitivă față de ceilalți	**x**				
Capacitate de recunoaștere/ înțelegere/reglare a emoțiilor		**x**			
Abilități de comunicare orală		**x**			
Abilități de comunicare scrisă	**x**				
Abilități de calcul matematic		**x**			
Capacitate de lucru în echipă	**x**				
Deprinderi de relaționare interpersonală		**x**			
Valorizarea educației/a dezvoltării personale	**x**				

❖ **DETALIAȚI ALTE ASPECTE REFERITOARE LA REZULTATELE EVALUĂRII PERIODICE:**

_____

_____

_____

_____

c) **RECOMANDĂRI PRIVIND PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (PIP)**

a) Menţinerea planului şi reevaluare pentru perioada următorului modul din planul de învăţământ ☐**DA** ☐**x NU**

b) Propunere/Decizie de revizuire a planului ☐ **DA** ☐ **x NU**

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT (PIP)

PUȘCOIU LIVIA
COLEGIUL ECONOMIC „ION GHICA’’ TÂRGOVIȘTE

- NUMELE ŞI PRENUMELE ELEVULUI: **X**
- DATA NAŞTERII: **X**
- DOMICILIUL: **X**
- CLASA: **a IX-a F, Turism și alimentație publică**
- ANUL ȘCOLAR: **2023-2024**
- Nr. de înregistrare în unitatea școlară a planului de servicii individualizat_____
- DIAGNOSTICUL/ PROBLEMELE cu care se confruntă copilul (rezultatele evaluării complexe - *deficiențele / afectările din certificatul de orientare școlară și profesională eliberat de CJRAE/CMBRAE, numărul și data eliberării acestui document):* ***deficienţe/afectări: TSA, grad de handicap: grav, nr. .....***
- ECHIPA DE INTERVENȚIE (se vor preciza cadrele didactice implicate, alți specialiști, membrii familiei): Puşcoiu Livia, Consilier școlar
- DISCIPLINA: **Procese de bază în alimentație**
- SCOPUL (comportamentul țintă/rezultatul așteptat): însuşirea unor conţinuturi de bază referitoare la dotările din spațiile de producție si a spațiilor de servire ;
- OBIECTIVE/ COMPETENȚE SPECIFICE DIN ADAPTAREA CURRICULARĂ:

- clasificarea dotarilor din spatiile de productie: utilaje, aparate, vase si ustensile;
- descrierea caracteristicilor constructive si functionale ale dotarilor din spatiile de productie.;
- clasificarea dotarilor specifice spatiilor de servire;

- DURATA planului de intervenţie personalizat (un modul din structura anului școlar): M1
- Data elaborarii PIP: 13.09.2023

❖ Data revizuirii PIP: -

STRUCTURA PLANULUI DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT:

Nr. crt.	OBIECTIVE OPERAȚIONALE	CONȚINUTUL ACTIVITĂȚILOR	STRATEGII DE TERAPIE ŞI RECUPERARE	PERIOADA DE INTERVENȚIE	EVALUARE ŞI APRECIEREA EVOLUȚIEI	
					INDICATORI	METODE ŞI INSTRUMENTE DE EVALUARE
1	- să clasifice dotarile din spatiile de productie:,	Clasificarea dotarilor din spatiile de productie: utilaje, aparate, vase si ustensile	- folosirea fişelor de documentare/a materialelor necesare realizării portofoliului; -fotocopii ale unităţilor de studiu	**13 Septembrie**	Elevul vorbeşte liber despre dotarilor din spatiile de productie:	- observarea activităţii elevului la realizarea portofoliului; - lucrul individual;
2	- să descrie caracteristicile constructive si functionale ale dotarilor din spatiile de productie.	Caracteristicile constructive si functionale ale dotarilor din spatiile de productie.	- folosirea fişelor de documentare/a materialelor necesare realizării portofoliului; -folosirea unor pliante care cuprind caracteristicile constructive si functionale		Elevul prezintă diverse pliante cu caracteristici constructive si functionale ale dotarilor din spatiile de productie	- observarea activităţii elevului la realizarea jurnalului personal; -realizarea unui portofoliu cu fişe de lucru

			ale dotarilor din spatiile de productie.			
3	- să clasifice dotarile din spatiile de servire:	Clasificarea dotarilor din spatiile de servire: mobilier, echipamente si obiecte de inventar necesare servirii consumatorilor.	- folosirea fişelor de documentare//a fişelor de lucru pentru identificarea terminologiei de specialitate	**27 octombrie**	Elevul prezinta cu usurinta dotarile din spatiile de servire:	- dezbaterea informaţiilor despre dotarile din spatiile de servire:
4	- să descrie caracteristicile constructive si functionale ale dotarilor din spatiile de servire.	Caracteristicile constructive si functionale ale dotarilor din spatiile de servire.	- descrierea cu ajutorul prezentărilor power point a caracteristicilor constructive si functionale ale dotarilor din spatiile de servire.		Elevul prezinta cu usurinta caracteristicile constructive si functionale ale dotarilor din spatiile de servire.	- lucrul individual; - dezbaterea informaţiilor despre caracteristicile constructive si functionale ale dotarilor din spatiile de servire.

❖ **Notă:**

*Precizarea STRATEGIILOR DE TERAPIE ŞI RECUPERARE pentru copiii/ elevii din învățământul de masă presupune enumerarea ***metodelor şi mijloacelor utilizate în vederea realizării obiectivelor operaționale***

** Precizarea INDICATORILOR presupune identificarea și enumerarea ***criteriilor minimale de apreciere a progreselor*** copiilor/ elevilor

CONCLUZII PRIVIND PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (se completează la sfârșitul perioadei de implementare)

a) Obiectivele planului au fost atinse ☐ x **în totalitate/** ☐ **parţial/** ☐ **nu au fost atinse** în termenul propus.

b) Obiectivele planului au fost atinse ☐ x **în termenul propus/** ☐ **înainte de termenul propus**.

Volumul vocabularului □x adecvat vârstei □ sărac

Exprimare orală □ corectă □ fluentă □ greoaie □ incorectă □x dificultăţi în exprimarea clară, corectă a ideilor □x blocaj în exprimare

Deficienţe de limbaj □ oral □ citit x□ scris □ nu e cazul

Conduita de ascultare □ foarte bună □ x bună □x acceptabilă □ nesatisfăcătoare

Elevul dovedește:	**Deseori**	**Uneori**	**Niciodată**	**Nu e cazul**	**Puncte forte**
Atitudine pozitivă față de sine	**x**				**Optimismul**
Atitudine pozitivă față de ceilalți	**x**				
Capacitate de recunoaștere/ înțelegere/reglare a emoțiilor		**x**			
Abilități de comunicare orală		**x**			
Abilități de comunicare scrisă	**x**				
Abilități de calcul matematic		**x**			
Capacitate de lucru în echipă	**x**				
Deprinderi de relaționare interpersonală		**x**			
Valorizarea educației/a dezvoltării personale	**x**				

❖ **DETALIAȚI ALTE ASPECTE REFERITOARE LA REZULTATELE EVALUĂRII PERIODICE:**

---

c) **RECOMANDĂRI PRIVIND PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (PIP)**

a) Menţinerea planului şi reevaluare pentru perioada următorului modul din planul de învăţământ ☐ **DA** ☐ **x NU**

b) Propunere/Decizie de revizuire a planului ☐ **DA** ☐ **x NU**

Plan de intervenţie personalizat

Maghiu Paula Lucia
Gr. cu P.P. Căsuța cu Povești Zalău

NUMELE ȘI PRENUMELE PREȘCOLARULUI: C.I.
DATA NAȘTERII: 2X.04.201X
GRUPA: mare
ANUL ȘCOLAR: 2023-2024
DIAGNOSTICUL:
- tulburare hipekinetică cu deficit de atenție, întârziere în achiziția limbajului expresiv,dislalie polimorfă întârziere ușoară, în achizițiile psihomotorii corespunzătoare vârstei, IQ-69, dipareză spastică forma frusta
- grad de handicap ușor

RESPONSABILI DE CAZ: prof. Maghiu Paula
SCOPUL (COMPORTAMENTUL ȚINTĂ/REZULTATUL AȘTEPTAT)
Dezvoltarea potenţialului cognitiv al copilului în vederea integrării lui în grupul de copii şi în activităţile specifice grădiniţei.
OBIECTIVE:

- PE TERMEN SCURT:

Dezvoltarea motricităţii mâinilor, dar şi a altor părţi ale corpului;
Dezvoltarea abilităţilor de comunicare;

- PE TERMEN MEDIU:

Creşterea nivelului de dezvoltare şi coordonare motrică. Exersarea capacitatii de orientare spatiala si temporala;
Dezvoltarea exprimării orale, înţelegerea şi utilizarea corectă a semnificaţiilor structurilor gramaticale;
DURATA PROGRAMULUI: anul școlar 2023-2024
DOMENIUL / DOMENII DE INTERVENŢIE:
Psihomotric: creşterea nivelului de dezvoltare şi coordonare psiho- motrică,orientare şi organizare spaţio-temporală;
Comunicare: limbajul receptiv, limbajul expresiv, răspunsul la comunicare, capacitatea de a urma instrucţiuni;

- DATA ELABORĂRII PIP: 20.09.2023
- CONȚINUTUL ACTIVITĂȚILOR:

Domeniul Psihomotric:

Nr. crt	Obiective	Strategii de terapie şi recuperare	Intervalul de timp	Evaluare şi aprecierea evoluţiei	
				Indicatori	Instrumente
1	Să recunoască componentele spațiale și să se orienteze adecvat	Exerciții și jocuri de mișcare ce vizează direcția,distanța și pozițiile față de obiecte	Periodic	Identifică si precizează corect pozitiile spatiale ale obiectelor folosite în joc;	Observaţia spontană şi dirijată. Aprecieri verbale;
2	Să realizeze după model, mișcări repetitive;	-exercitii efectuate pe loc și în deplasare cu respectarea duratei, tempoului, intensității.	Septembrie-octombrie 2023	Răspunde corect motric la următoarele comenzi: “Mergi cât durează melodia”, “Aleargă mai repede”, “Păşeşte mai rar”, “Mergi usor pe vârfuri”, “Bate pasul”	Încurajări; Stimulente.
3	Să perceapă componentele temporale care vizează ritmul mișcărilor	-exerciții și jocuri de mișcare cu utilizarea onomatopeelor și a versurilor ritmate:”Cioc-boc,treci la loc”, “Unu-doi, unu-doi/Faceți toți la fel ca noi!”	Periodic	Executa mișcări la ritmul indicat	Observația Aprecieri verbale;

4	Să mototolească hârtia; Să desțurubeze jucării;	Exerciții de mototolire, înșurubare/ desțurubare;	Septembrie-decembrie 2023	Realizează corect sarcinile	Observația Analiza produselor activității
5	Să mâgălească cu instrumente de scris/colorare groase (markere, carioci, culori cerate);	Exerciții de scriere, colorare, dactilopictură	Periodic	Apucă creionul între degetul mare și arătator	Observația Aplicații practice

Domeniul Comunicare :

Nr. crt	**Obiective**	**Strategii de terapie şi recuperare**	**Intervalul de timp**	**Evaluare şi aprecierea evoluţiei**	
				Indicatori	Instrumente
1	Să recunoască toți copii din grupă; Să cunoască numele tuturor copiilor, a doamnei educatoare	Jocul “Deschide urechea bine”; Exerciții de pronunție si dezvoltare a auzului fonematic	Septembrie-octombrie 2023	Identifică și numește toți copiii Exprimă singur sau cu ajutor Arată singur sau cu ajutor.	Observaţia spontană şi dirijată. Aprecieri verbale;
2	Să recunoască obiectele din imagini. Să denumească culorile caracteristice	Exerciții de exprimare corectă a obiectelor și a lucrurilor din imaginea dată și identificare a culorilor și obiectelor	Periodic	Exprimă corect denumirea obiectelor și lucrurilor cerute, singur sau cu ajutor	Incurajarea și stimularea

3	Să recunoască părți componente ale corpului omenesc; Să denumească părțile componente ale corpului omenesc, simțurile	Exercițiile de identificare a părților corpului omenesc și de exprimare corectă.	Periodic	Exprimă singur sau cu ajutor Arată singur sau cu ajutor.	Aprecieri stimulatoare.
4	Să recunoască ocupațiile oamenilor Să denumească meseriile oamenilor	Jocul “Să-mi povestești despre meserii”, “Să faci și tu ca el”. Exercitii de exprimare corectă	Ianuarie-iunie 2024 Periodic	Numește și imită singur sau cu ajutor meseriile	Aprecieri verbale și stimulente
5	Să recunoască animale păsări, să le denumească.	Jocul “ Ograda cu păsări”, “Ferma de animale”, “Animalele pădurii”. Exerciții de exprimare corectă.	Ianuarie-iunie 2024 Periodic	Recunoaște și denumește singur sau cu ajutor	Incurajări, stimulente; Primește silueta unui animal la locul potrivit

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT (PIP)

Autor: Ion Elena

Colegiul Economic Ion Ghica, Târgoviște

- NUMELE ŞI PRENUMELE ELEVULUI (EI):
- DATA NAŞTERII:
- DOMICILIUL:
- CLASA / GRUPA: **a XI-a / M3**
- ANUL ȘCOLAR: **2023- 2024**
- Nr. de înregistrare în unitatea școlară a planului de servicii individualizat _____
- DIAGNOSTICUL/ PROBLEMELE cu care se confruntă copilul (rezultatele evaluării complexe - *deficiențele / afectările din certificatul de orientare școlară și profesională eliberat de CJRAE/CMBRAE, numărul și data eliberării acestui document):*
- ECHIPA DE INTERVENȚIE (se vor preciza cadrele didactice implicate, alți specialiști, membrii familiei): Ion Elena, Consilier școlar:_____
- DISCIPLINA: ***Vânzarea mărfurilor***
- SCOPUL (comportamentul țintă/rezultatul așteptat): Înțelegerea noțiunilor specifice modului „Vânzarea mărfurilor” și aplicarea lor în viața de zi cu zi.
- OBIECTIVE/ COMPETENȚE SPECIFICE DIN ADAPTAREA CURRICULARĂ
  - Prezentarea sistemelor de marcare ecologică a produselor în raport cu normele de protecție a consumatorilor;
  - Precizarea normele privind marcarea, etichetarea și ambalarea produselor alimentare și nealimentare în raport cu normele de protecție a consumatorilor;
  - Descrierea impactului ambalajelor asupra mediului înconjurător;
- DURATA planului de intervenție personalizat (un modul din structura anului școlar):
- Data elaborării PIP: 08.01.2024
- Data revizuirii PIP:16.02.2024

STRUCTURA PLANULUI DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Nr. crt.	OBIECTIVE OPERAȚIONALE	CONȚINUTUL ACTIVITĂȚILOR	STRATEGII DE TERAPIE ŞI RECUPERARE	PERIOADA DE INTERVENȚIE	EVALUARE ŞI APRECIEREA EVOLUȚIEI	
					INDICATORI	METODE ŞI INSTRUMENTE DE EVALUARE
1.	Să prezinte tehnicile de încheiere a vânzării	**Tehnici de încheiere a vânzării** ▪ Vânzarea în cadrul spațiilor comerciale ▪ Vânzarea la distanță ▪ Vânzarea directă - Vânzarea prin rețele (multilevel marketing) - Vânzările în afara spațiilor comerciale: a) în timpul unei deplasări organizate de comerciant în afara spațiilor sale comerciale;	✓ Produse, texte cu imagini, sinteze, scheme; ✓ Joc de rol; ✓ prezența cadrului didactic care să citească itemii textului din manual, sarcinile de rezolvat;	IANUARIE-FEBRUARIE 2024	Elevul vorbește liber despre rolul și importanța actului de vânzare Elevul reușește să prezinte, succint, tehnicile de vânzare	▪ Observarea activității elevului la realizarea unui portofoliu cu fișe de lucru; ▪ Monitorizarea lucrului individual ▪ Încurajarea și aprecierea rezultatelor elevului

		b) în timpul unei vizite efectuate de comerciant, dacă aceasta nu a avut loc la solicitarea expresă a consumatorului. c) în orice alte locuri publice sau destinate publicului, în care comerciantul prezintă o ofertă pentru produsele sau serviciile pe care le furnizează.	✓ evitarea notițelor după dictare și crearea de fotocopii adecvate ale unității de studiu;			conduc la creșterea stimei de sine și motivației pentru învățării, precum și la îmbunătățirea dispoziției elevului.

Notă:

*Precizarea STRATEGIILOR DE TERAPIE ŞI RECUPERARE pentru copiii/ elevii din învățământul de masă presupune enumerarea ***metodelor și mijloacelor utilizate în vederea realizării obiectivelor operaționale***

Precizarea INDICATORILOR presupune identificarea și enumerarea ***criteriilor minimale de apreciere a progreselor* copiilor/ elevilor.

- **CONCLUZII PRIVIND PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (se completează la sfârșitul perioadei de implementare)**

a) Obiectivele planului au fost atin☐ x **în totalitat☐ / par☐al / nu au fost atinse** în termenul propus.

b) Obiectivele planului au fost atin☐ x **în termenul propus** ☐ **/ înainte de termenul propus**.

Volumul vocabularului □adecvat vârstei □x sărac

Exprimare orală □corectă □ fluentă □ greoaie □ incorectă □x dificultăți în exprimarea clară, corectă a ideilor □x blocaj în exprimare

Deficiențe de limbaj □oral □x citit □scris □ nu e cazul

Conduita de ascultare □foarte bună □x bună □ acceptabilă □ nesatisfăcătoare

Elevul dovedește:	**Deseori**	**Uneori**	**Niciodată**	**Nu e cazul**	**Puncte forte**
Atitudine pozitivă față de sine	**x**				Optimismul
Atitudine pozitivă față de ceilalți	**x**				
Capacitate de recunoaștere/ înțelegere/reglare a emoțiilor		**x**			
Abilități de comunicare orală		**x**			
Abilități de comunicare scrisă	**x**				
Abilități de calcul matematic		**x**			
Capacitate de lucru în echipă	**x**				
Deprinderi de relaționare interpersonală		**x**			
Valorizarea educației/a dezvoltării personale	**x**				

❖ **DETALIAȚI ALTE ASPECTE REFERITOARE LA REZULTATELE EVALUĂRII PERIODICE:**

c) **RECOMANDĂRI PRIVIND PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (PIP)**

a) Menținerea planului și reevaluare pentru perioada următorului modul din planul de învățământ ☐ **DA** ☐ **NU x**

b) Propunere/Decizie de revizuire a planului☐ **DA** ☐ **NU x**

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT (PIP)
LIMBA ENGLEZĂ
AN ȘCOLAR

Prof. Bărăscu Adriana-Daniela
Școala Gimnaziala Coresi, Targoviște, Dâmbovița

- NUMELE ŞI PRENUMELE ELEVULUI (EI):
- DATA NAŞTERII:
- DOMICILIUL:
- CLASA:
- ANUL ȘCOLAR:
- Nr. de înregistrare în unitatea școlară a planului de servicii individualizat:
- DIAGNOSTICUL/ PROBLEMELE cu care se confruntă copilul (rezultatele evaluării complexe - *deficiențele / afectările din certificatul de orientare școlară și profesională eliberat de CJRAE/CMBRAE, numărul și data eliberării acestui document):*
- ECHIPA DE INTERVENȚIE (se vor preciza cadrele didactice implicate, alți specialiști, membrii familiei):
- DISCIPLINA/DOMENIUL /DOMENIILE DE INTERVENŢIE: **LIMBA ENGLEZĂ**
- SCOPUL (comportamentul țintă/rezultatul așteptat):

- Dezvoltarea competenţelor la limba engleză;
- diminuarea tulburărilor de limbaj expresiv;
- dezvoltarea comportamentului socio-afectiv pentru integrarea școlară și socială al elevului.

OBIECTIVE/ COMPETENȚE SPECIFICE DIN ADAPTAREA CURRICULARĂ:

1.1 Oferirea unei reacţii adecvate la salut şi la o întrebare/ instrucţiune scurtă şi simplă rostită clar şi foarte rar, care este însoţită de gesturi de către interlocutor

1.2 Recunoaşterea denumirilor unor obiecte din universul imediat, în mesaje articulate clar şi rar

1.3 Manifestarea curiozităţii faţă de sesizarea semnificaţiei globale a unor filme şi a unor cântece pentru copii în limba modernă respectivă

2.1 Reproducerea unor informaţii simple/ cântece/poezii scurte şi simple cu sprijinul profesorului

2.2 Oferirea unor informaţii elementare, punctuale, despre sine (nume, gen, vârstă), despre universul imediat, cu sprijin din partea interlocutorului

2.3 Participarea la jocuri de comunicare în care reproduce sau creează rime/ mesaje scurte

DURATA planului de intervenţie personalizat: **MODULUL IV**

Data elaborarii PIP: 13.02.2023 Data revizuirii PIP: 30.03.2023

STRUCTURA PLANULUI DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT:

OBIECTIVE/ COMPETENȚE SPECIFICE	**CONŢINUTURI/ ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE**	**METODE SI MIJLOACE DE REALIZARE**	**PERIOADA DE INTERVEN-ŢIE**	**CRITERII MINIMALE DE APRECIERE A PROGRESULUI**	**METODE ŞI INSTRUMENTE DE EVALUARE**
1.1. Identificarea semnificației globale a unui mesaj oral clar articulat în contexte familiare 1.3. Manifestarea disponibilității pentru receptarea de mesaje orale simple adecvate vârstei 2.2. Participarea la interacțiuni în contexte de necesitate imediată/ pe teme familiare 2.3. Descrierea simplă a unei persoane/ unui personaj 3.1. Recunoașterea semnificației unor fraze uzuale tipice pentru viața cotidiană 3.2. Identificarea semnificației globale a unui text simplu pe teme familiare 3.3. Descifrarea unor mesaje simple familiare primite de la prieteni, colegi, profesor	**Acte de vorbire:** - a identifica un personaj din universul imediat Revision: Likes and dislikes - countries and places - describing places (colours and shapes) - the present continuous - Who is this? Why do you…? - developing creative skills by drawing a monster and describing it -a identifica un obiect din universul imediat - Do you like? I like. I don't like. structures - developing creative skills by designing a flag and describing it	**Resurse materiale:** manualul tipărit/digital, text suport **Resurse procedurale:** conversaţia, explicaţia, demonstrația, exerciţiul.	**SAPT I** **SAPT II** **SAPT III** **SAPT IV** **SAPT V** **SAPT VI**	- recunoaste un personaj celebru; Spune 3 lucruri care iti plac si 3 care nu iti plac - numeste locuri preferate din lume - descrie locul preferat/camera folosind culori si forme de baza; -Deseneaza un monstrulet si descrie-l folosind structurile invatate; - numeste obiecte din jurul sau; - numeste 5 tari si asociaza steagurile lor - numeste 5 produse alimentare; - spune ce ii place si ce nu ii place;	- observare sistematică - evaluare orală - munca independentă - evaluarea prin desene;

Evaluarea periodică: Obiective realizate:

- citește propoziții scurte,
- formulează oral mesajul/ învăţătura desprinsă dintr-un text citit, cu sprijin,
- formulază, în scris, răspunsuri la întrebări, cu mare dificultate,
- formulează 3 întrebări referitoare la subiecte de interes,
- formulază 3 întrebări şi răspunsuri pe baza textului citit, cu sprijin,
- construiește enunțuri simple cu cuvinte date
- copiază texte scurte, cu mici greșeli
- transcrie selectiv cuvinte şi propoziții dintr-un scurt text pe teme cunoscute.

Dificultăţi realizate;

- formularea unor opinii personale; formulare de întrebări pentru a obține informații;nu participă la discuţii în perechi/în grup pe teme de interes; negativism, încăpățânare

Metode cu impact ridicat : - pozitiv: **negativ:**

- - lauda/dezaprobarea; evaluarea scrisă;
- - acordarea de ajutor/ îndrumare diferenţiată; prezentarea unor lucrări personale.
- încurajarea autoaprecierii şi aprecierii reciproce;

❖ **CONCLUZII PRIVIND PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (se completează la sfârșitul perioadei de implementare)**

a) Obiectivele planului au fost atinse ☐ **în totalitate/** ☐ **parţial/** ☐ **nu au fost atinse** în termenul propus.

b) Obiectivele planului au fost atinse ☐ **în termenul propus/** ☐ **înainte de termenul propus**.

Volumul vocabularului ☐**adecvat vârstei**☐sărac

Exprimare orală ☐**corectă** ☐ fluentă ☐ **greoaie** ☐ incorectă ☐**dificultăţi în exprimarea clară, corectă a ideilor** ☐ **blocaj în exprimare**

Deficienţe de limbaj ☐**oral** ☐ **citit** ☐**scris** ☐ nu e cazul

Conduita de ascultare ☐foarte bună ☐ bună ☐ **acceptabilă** ☐ nesatisfăcătoare

Elevul dovedește:	**Deseori**	**Uneori**	**Niciodată**	**Nu e cazul**	**Puncte forte**
Atitudine pozitivă față de sine					
Atitudine pozitivă față de ceilalți					

Capacitate de recunoaștere/ înțelegere/reglare a emoțiilor					
Abilități de comunicareorală					
Abilități de comunicare scrisă					
Abilități de calcul matematic					
Capacitate de lucru în echipă					
Deprinderi de relaționare interpersonală					
Valorizarea educației/a dezvoltării personale					

c) **RECOMANDĂRI PRIVIND PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (PIP)**

a) Menţinerea planului şi reevaluare pentru perioada următorului modul din planul de învăţământ ☐ **A** ☐ **NU**

b) Propunere/Decizie de revizuire a planului ☐ **DA** ☐ **NU**

FIȘĂ DE MONITORIZARE

Prof. Cioacă Elena Daniela
Grădinița cu P.P. nr.33 Brașov

Date de identificare:
Nume/Prenume: **D.A.**
Data naşterii: 1x.05.201x
Grupa: Mare A-“Licurici”
Date despre familie:
Mama: casnică
Tata:muncitor
Scurt istoric: Copilul provine dintr-o relație de concubinaj.Mai are doi frați mai mari și toți trei sunt în grija mamei.Locuiesc într-o cameră de cămin,în condiții modeste însă mama se implică foarte mult în educația copiilor.D.A. este un copil timid,introvertit,uneori refuzînd să participe la unele activități care îl determină să iasă în evidență.Este un copil mai retras însă un copil isteț și plăcut.

Perioada monitorizată:
septembrie 2022 -iunie 2023

Educatoare:
prof.……

Motivul monitorizării
- copil venit din străinătate

Domenii urmărite:
- starea emoţională
- socializarea
- participarea la activităţi
- nivelul achiziţiilor

Perioada desfășurării consilierii invidiuale:
Noiembrie 2022 – Mai 2023

Prof. consilier școlar
.....

Scop:

- Gestionarea emoțiilor,creșterea stimei de sine,socializarea cu copiii din grupă și cu alți copii de vârsta lui.

Activități:

- consiliere individuală,desfășurarea programului socio-emoțional la grupă pe parcursul anului școlar 2022-2023-„Eu și lumea mea” (educație remedială privind dezvoltarea socio-emoțională);

- colaborarea cu familia,continuarea unor activități de la grădiniță,implicarea în activități extrașcolare,petrecerea timpului liber în mod adecvat;

Evaluare:

Exprimarea și manifestarea de atitudini și comportamente pozitive din partea copilului, inițiativă în activități.

Concluzii și recomandări:

Rezultatele obţinute în urma monitorizării și consilierii copilului arată că D.A. s-a adaptat are rezultate mai bune la învățătură ,socializează cu copiii,vine cu plăcere la grădiniță,are mai multă încredere în sine.

Copilul se poate integra cu succes în mediul școlar.

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT (PIP)

Prof. IORGA DENISA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ CORBII MARI

- NUMELE ŞI PRENUMELE ELEVULUI (EI):
- DATA NAŞTERII:
- DOMICILIUL:
- CLASA / GRUPA: a VIII-a
- ANUL ȘCOLAR: 2023-2024
- Nr. de înregistrare în unitatea școlară a planului de servicii individualizat:
- DIAGNOSTICUL/ PROBLEMELE cu care se confruntă copilul (rezultatele evaluării complexe - *deficiențele / afectările din certificatul de orientare școlară și profesională eliberat de CJRAE/CMBRAE, numărul și data eliberării acestui document): Miopie medie, Nistagmus congenital, epilepsie generalizată idiopatica.*
- ECHIPA DE INTERVENȚIE (se vor preciza cadrele didactice implicate, alți specialiști, membrii familiei): consilier școlar- , prof. diriginte - , Prof. ETAP- , familia.
- DISCIPLINA/DOMENIUL /DOMENIILE DE INTERVENŢIE: EDUCAȚIE TEHNOLOGICĂ ȘI APLICAȚII PRACTICE
- SCOPUL (comportamentul țintă/rezultatul așteptat):
  - Însușirea termenilor și conceptelor specifice disciplinei ETAP cerute de programa școlară;
  - Dezvoltarea unei atitudini pozitive față de învățare;

  DURATA planului de intervenţie personalizat (un modul din structura anului școlar):): M 1 , M2, M3, M4, M5 (ANUL ȘC. 2023-2024).
- Data elaborarii PIP: septembrie 2023
- Data revizuirii PIP:

STRUCTURA PLANULUI DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT:

Nr. crt.	OBIECTIVE OPERAŢIONALE	CONȚINUTUL ACTIVITĂȚILOR	STRATEGII DE TERAPIE ŞI RECUPERARE	PERIOADA DE INTERVENȚIE	EVALUARE ŞI APRECIEREA EVOLUŢIEI	
					INDICATORI	METODE ŞI INSTRUMENTE DE EVALUARE

1	Să identifice sursele de energie naturală Să cunoscă tipurile de centrale electrice Să identifice sursele de poluare Să stabilească activităţile şi meseriile specifice domeniului energeti	ENERGIA ELECTRICĂ ȘI UTILIZĂRILE EI 1. Energie convențională și neconvențională 2.Tehnologii de producere, transport și distribuție a energiei electrice. Domenii de utilizare a energiei electrice 3.Impactul tehnologiilor de producere și utilizare a energiei asupra individului, a societății și a mediului 4.Proiect: Macheta unei locuințe. *Recapitulare Evaluare*	Conversatia Exercitiul Explicatia Manual Fișe de lucru adaptate Imagini	S2-S7	Identifică sursele de energie naturală Clasifică centralele electrice Identifică sursele de poluare și prezintă măsuri de combatere a poluării Dă exemple de activități specifice domeniului energie	Observarea progresului Evaluare formativă
2	Să identifice elementele grafice specifice Să enumere consumatorii energetici Să prezinte măsurile de economisire a energiei	ENERGIA ÎN VIAȚA NOASTRĂ 1. Circuitele electrice dintr-o locuință/școală Elemente de limbaj grafic, estetic și funcțional în domeniul electric. 2. Consumatori electrocasnici 3. Consumuri energetice şi reflectarea lor în costuri 4. Metode de economisire a energiei electrice în locuințe. Securitatea și sănătatea în muncă specifică domeniului electric 5. Securitatea și sănătatea în muncă specifică domeniului electric Proiect: Circuitele din locuința mea	Conversatia Exercitiul Explicatia Manual Fișe de lucru adaptate Imagini	S8-S14	Înțelegerea termenilor de specialitate Dă exemple de consumatori energetici Prezintă măsurile de economisire a energiei	Observarea progresului Evaluare formativă

		Recapitulare Evaluare				
3	Să identifice rutele de formare profesională Să cunoască specificul profesional al diferitelor zone geogrfice	ORIENTARE ȘCOLARĂ 1. Trasee de educaţie şi formare profesională. Competențe profesionale 2. Domenii profesionale specifice (plan local, zone geografice) 3. Tendințe în evoluția pieței muncii. Mobilitate ocupaţională Proiect: În redacția clasei a VIII-a. *Recapitulare Evaluare*	Conversatia Exercitiul Explicatia Manual Fișe de lucru adaptate Imagini	S15-S20	Identifică traseele educaționale Identifică resursele specifice diferitelor zone geografice	Observarea progresului Evaluare formativă
4	Să cunoască tipurile de contracte de muncă Să identifice etapele obținerii unui loc de muncă Să precizeze etapele unui plan de afaceri	PIAȚA MUNCII 1. Locul de muncă 2.Calitatea muncii și relațiile de muncă 3. Protecţia mediului în contextul diverselor domenii profesionale Proiect Meseria pe care mi-o doresc *Recapitulare Evaluare* 4. Mica mea afacere Cum poți să îți inițiezi propria afacere. Plan simplu de afaceri 5. Vizita la un operator economic. Pregătirea vizitei de explorare. 6. Desfășurarea vizitei de explorare. Proiect: La fabrica de pâine *Recapitulare Evaluare*	Conversatia Exercitiul Explicatia Manual Fișe de lucru adaptate Imagini Instrumente geometrice	S21-S35	Identifică tipurile de contracte de muncă Identifică pașii necesari obținerii unui loc de muncă Precizează etapele realizării unui plan de afaceri	Observarea progresului Evaluare formativă

❖ Notă**:**

*Precizarea STRATEGIILOR DE TERAPIE ŞI RECUPERARE pentru copiii/ elevii din învățământul de masă presupune enumerarea ***metodelor şi mijloacelor utilizate în vederea realizării obiectivelor operaționale***

** Precizarea INDICATORILOR presupune identificarea și enumerarea ***criteriilor minimale de apreciere a progreselor*** copiilor/ elevilor

❖ **CONCLUZII PRIVIND PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (se completează la sfârșitul perioadei de implementare)**

a) Obiectivele planului au fost atinse ☐ **în totalitate/ parțial/ nu au fost atinse** în termenul propus.

b) Obiectivele planului au fost atinse ☐ **în termenul propus/ înainte de termenul propus**.

Volumul vocabularului □ adecvat vârstei □ sărac

Exprimare orală □ corectă □ fluentă □ greoaie □ incorectă □dificultăţi în exprimarea clară, corectă a ideilor □ blocaj în exprimare

Deficienţe de limbaj □ oral □ citit □ scris □ nu e cazul

Conduita de ascultare □ foarte bună □ bună □ acceptabilă □ nesatisfăcătoare

Elevul dovedește:	**Deseori**	**Uneori**	**Niciodată**	**Nu e cazul**	**Puncte forte**
Atitudine pozitivă față de sine					
Atitudine pozitivă față de ceilalți					
Capacitate de recunoaștere/ înțelegere/reglare a emoțiilor					
Abilități de comunicare orală					
Abilități de comunicare scrisă					
Abilități de calcul matematic					
Capacitate de lucru în echipă					
Deprinderi de relaționare interpersonală					
Valorizarea educației/a dezvoltării personale					

❖ **DETALIAȚI ALTE ASPECTE REFERITOARE LA REZULTATELE EVALUĂRII PERIODICE:**

_____

_

c) **RECOMANDĂRI PRIVIND PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (PIP)**

a) Menţinerea planului şi reevaluare pentru perioada următorului modul din planul de învăţământ ☐ **DA** **NU**

b) Propunere/Decizie de revizuire a planului ☐ ☐**DA** **NU**

PROGRAM DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

Prof. înv.preșc. Glăvan Gianina-Daniela
Școala Gimnazială Nr. 1 Slobozia Conachi, Galați

Dificultăţi la nivelul procesului instructiv-educativ:

Dificultăţi la nivelul interacţiunilor cu clasa:

- Stereotipii mentale, idei de persecuție.
- Atenția și interesul inegale, fluctuante
- Dificultăți în a-și exprima emoțiile și afirma nevoile, gândurile în relația cu colegii de clasă/ egali de vârstă.
- In securitate emoțională, anxietate.

Comportamentele de îmbunătăţit sunt:

1. Antrenarea în diferite activități pentru a-i stimula dezvoltarea personalității,
2. Selectarea unor exerciții, jocuri, activități care să îl ajute la corectarea tulburărilor de limbaj;
3. Nevoia de comunicare – sa comunice mai mult pentru a fi înțeleas mai bine pentru a-si dezvolta și capacitățile intelectuale.
4. Creșterea stimei de sine
5. Îmbunătătirea relațiilor interpersonale cu colegii și personalul grădiniței
6. Dezvoltarea abilităţilor sociale
7. Creșterea capacității de gestionare a emotiilor negative

Informații educaționale

COMPORTAMENT COGNITIV:

Limbaj si comunicare:

-vocabular sarac, posibilitati de exprimare reduse,
- volumul limbajului este sarac, se exprima greoi
- nediferentierea sunetelor in cadrul cuvintelor
- capacitate redusa de formulare a propozitiilor.
- necunoasterea semnificatiei multiple pe care o au cuvintele,

Comportament psihomotric:

- dezvoltare fizica corespunzatoare varstei;
- intâmpină dificultăți în orientarea spațială;
- nu are deprinderi de igienă personală si colectivă bine formate.

Relatii sociale:

- este foarte apropiat de mamă,
- deseori are crize de nesiguranţă,
- deseori agitat
- nu colaborează cu colegii de grupă

INSTRUMENTE UTILIZATE ÎN EVALUARE:

-chestionare orale;
-observaţii curente;
-proba de evaluare;
-observaţia spontană şi dirijată

DERULAREA PROGRAMULUI DE INTERVENŢIE

Domeniul de intervenţie: : Activităţi specifice învăţământului preşcolar

Motiv de referinţă: reducerea dificultăţilor de învăţare prin exersarea şi dezvoltarea capacităţilor de observare şi analiză.

Scopul programului de interventie :efectuarea unei game variate de exerciții prin intermediul unor acțiuni simple,accesibile și în ritm propriu atât la grupă cât si individual în cadrul orelor de terapie pentru îmbogățirea limbajului,dezvoltarea înțelegerii și atitudinilor pozitive de relaționare în grup.

Obiective pe termen scurt:

1. Formarea abilităților de înțelegere ,
2. Dezvoltarea auzului fonematic,
3. Dezvoltarea capacitații de a verbaliza întâmplările trăite și cunoștințele însușite,
4. Să pronunțe clar cuvintele în vorbirea curentă ;
5. Exersarea aparatului fono-articulator urmărind executarea corectă a mișcărilor de articulare a fiecărui sunet ;
6. Exersarea auzului fonematic în vederea perceperii corecte a sunetelor și a compoziției sonore a cuvintelor ;
7. Perceperea și pronunțarea corectă și clară a silabelor , a grupurilor de sunete componente ale cuvintelor ;
8. Înlăturarea tendinței de a înlocui, prelungi (de a vorbi , cântat) unele sunete sau grupuri de sunete ;

Obiective pe termen lung:

1. Dezvoltarea operaţiilor gândirii şi a calităţii acesteia;
2. Dezvoltarea capacității de a verbaliza întamplările trăite și cunoștiințele însușite,
3. Îmbunătățirea motricității generale a mișcărilor fono-articulatorii ;
4. Educarea respirației și a echilibrului dintre inspirație si expirație ;
5. Dezvoltarea auzului fonematic ;
6. Activizarea vocabularului pasiv

Comportament cognitiv:

- întârziere în formarea proceselor cognitive; stadiul operațiilor concrete;
- memoria mecanică, de lungă durată;
- imaginația reproductivă;
- limbaj expresiv neinteligibil, abilități conversaționale precare, nestructurate gramatical;
- vocabularul slab dezvoltat.

Comportament psihomotric:

- dezvoltare fizică corespunzătoare vârstei;
- motricitate generală și fină bine dezvoltate;
- obosește repede, nu finalizează sarcinile începute.

Relaţii sociale:

- atitudini generale de indiferență față de sine, față de educatoare și personalul grădiniței, față de colegi;

STRUCTURA PROGRAMULUI DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Obiective	Conținuturi	Metode și mijloace de realizare	Metode și instrumente de evaluare

Domeniul cognitiv Stimularea şi dezvoltarea capacităţilor psiho-individuale în vederea formării unor comportamente independente.	- dezvoltarea competențelor specifice diferitelor domenii de dezvoltare la nivelul programei școlare și rezoluției certificatului de orientare școlară și profesională. - însușirea termenilor specifici la materiile studiate. - încurajarea lucrului intelectual independent. - dezvoltarea abilităților de planificare și organizare a învățării, de management al timpului.	- monitorizare pedagogică - explicația, conversația, învățarea prin cooperare - utilizarea calculatorului, a tehnologiei informației şi comunicației, a resurselor Internet în activitatea didactică, în calitatea lor de mijloace moderne de instruire. Nevoi privind evaluarea cunoștințelor: - timp suplimentar pentru realizarea sarcinilor și evaluărilor. - a se evita plasarea prescolarului sub presiunea timpului in realizarea sarcinilor	- observația sistematică - evaluările scrise și orale
Domeniul psihomotor Formarea şi dezvoltarea componentelor psiho-motricităţii (schema corporală, lateralitatea) şi a formelor de comprehensiune în vederea construirii comportamentelor adaptative. Dezvoltarea motricităţii generale în context social-integrator.	Exerciţii de dezvoltare a motricităţii generale Exerciţii de cunoaştere a schemei corporale proprii / a partenerului Exerciţii de prindere a obiectelor de dimensiuni diferite, cu folosirea tuturor tipurilor de prehensiune (terminală, subterminală, subtermino-laterală, palmară, prin opoziţie digito-palmară)	- aplicaţii practice - aprecieri stimulative	- observaţia directă şi indirectă - rezultatele şcolare la domeniile de cunoastere
Social - afectiv Exersarea conduitei independente pentru integrarea socială	- dezvoltarea abilităților de relaționare interpersonală pentru o mai bună integrare și adaptare la colectivul clasei; - managementul trăirilor afective negative (furia,	- realizarea monitorizării clasei, desfăşurarea unor activităţi de promovare a toleranţei, non-etichetării şi nondiscriminării - utilizarea unor exerciţii pentru exteriorizarea	- joc - desen - conversație

	impulsivitatea, toleranța scăzută la frustrare); - dezvoltarea abilităților de comunicare și rezolvare a conflictelor.	adecvată a sentimentelor de furie şi nemulţumire; -exerciţii pentru managementul emoţiilor negative; - exerciţii de autocunoaştere	
Comunicare şi limbaj Formarea abilităţilor în plan lexico-grafic	Exersarea abilităţii de receptare a mesajului verbal şi nonverbal Exerciţii de verbalizare după model Exerciţii de dezvoltare a auzului fonematic	- explicaţia - conversaţia - demonstraţia - jocul de rol - aplicaţii practice - aprecieri stimulative - planşe - fişe de lucru adaptate - jetoane	- observaţia directă şi indirect -rezultatele şcolare la domeniile de studiu
Autonomie personală Formarea şi educarea unor abilităţi de întreţinere şi igienă personală şi a spaţiului de locuit Formarea şi exersarea conduitei independente pentru integrarea în plan social	Deprinderile de autonomie personală sunt bine dezvoltate.	- conversația - jocul de rol	-observația directă și indirectă

EVALUAREA PERIODICĂ

- ***Obiective realizate***
- ***Dificutăţi întâmpinate***
- ***Metode instructiv-educative și de evaluare cu impact:***

→ Pozitiv – fișe de lucru adaptate ,examinările orale cu precădere și exersarea examinărilor scrise teoretice, lauda, încurajările.

→ Negativ – lucru sub presiunea timpului și a obținerii performanței școlare.

- ***Revizuirea programului de intervenţie educaţional – terapeutică (în funcţie de rezultatele evaluărilor periodice)***

Semestrial / Anual în funcție de complianța elevului la măsurile educaționale propuse.

Recomandări particulare

Organizarea clasei - Organizarea măsutelor în scopul menținerii copiluluii în grupuri de mai mulți preșcolari, atât timp cât această măsură
se va dovedi eficientă.

Management comportamental - Implicarea prescolarului în activități de grup (școlare și extrașcolare) cu scopul de a încuraja participarea, relaționarea și dezvoltarea abilităților sociale de comunicare, relaționare și acceptare.

Rolul și modul de implicare a părinţilor în program

- Comunică periodic cu educatoarea
- Participă la toate sarcinile/ activitățile compensatorii care au fost recomandate, dacă este cazul
- Utilizarea tehnicilor de motivare afectivă și cognitivă corespunzătoare vârstei și nivelului de dezvoltare socio-psiho-emoțională.

Plan de intervenţie personalizat

Prof. Inv. Prescolar Moisă Simona
Scoala Gimnaziala Ciprian Porumbescu

I. Informaţii de identificare
Numele preșcolarului: M R
Data realizării P.I.P.: AN SCOLAR 2023-2024
Grădinița integratoare:
Grupa integratoare: Grupa mijlocie
Data naşterii: 9.01.2018
Domiciliul: Comanesti
Psihodiagnostic: Hiperchinestezie
II. Componența echipei de intervenție
Educator integrator: prof inv prescolar
Profesor consilier școlar
III.Starea actuală
-din punct de vedere psihopedagogic:
structuri perceptiv-motrice temporale neachiziționate, nivelul preoperațional de dezvoltare al gândirii, memorie predominant mecanică redusă la recunoașterea persoanelor și obiectelor familiare, atenție instabilă, hiperactivitate, limbaj defectuos, tulburare de pronuntie si articulare, înțelege sarcinile de lucru, instabilitate emotionala, dificultati de relationare
IV. Strategia de intervenţie (perioada: octombrie 2023 - iunie 2024)

Disciplina/ domeniul	Nivel de debut constatat	Obiective specifice
Limba și comunicare	- îndeplinește comenzi simple - arată obiecte din mediu la cerere - repeta propozitii simple emise de adult insa nu se poate face uneori inteles din cauza pronuntiei - salută la venire și la plecare imitând adultul (Salut! Buna dimineata!, La revedere!)	1. să folosească cuvinte pentru a cere obiectul dorit 2. să repete propoziții dezvoltate emise de adult 3. să asculte povești scurte 4. să adreseze întrebări simple ”Ce este?”, „Unde este?” 5. sa-si perfectioneze pronuntarea anumitor sunete
Științe	-găsește anumite obiecte la cerere -plasează obiecte la cerere- pe, sub, în -realizeze puzzle din 12 piese -numără de la 1-10	1. să ofere un număr specific de obiecte 2. să indice al...obiect din șir 3. sa realizeze sarcini din doi pași- să pună o jucărie în cutie și cutia în dulap

	-identifică ciferele de la 1-10 -asociază numărul la cantitatea de obiecte -sortează dupa 2 criterii -identifică părtile corpului omenesc -recunoaste unele componente ale lumii înconjurătoare Evaluare conform curriculei de grupa mare	4. să realizeze puzzle din 16 piese 5.să descrie plante, animale și fenomene ale naturii (cel putin 2 insusiri)
Integrarea în grupul școlar	- nu interacționează decât sporadic cu colegii de grupă -loveste si tipa atunci cand doreste o jucarie - nu participa la activitatile de invatare in grup - se ridică de la măsuță și se plimbă prin sala de grupă, se duce la jucarii -toleranța la frustrare este scăzută –își agita manutele, tipa si se tranteste pe jos	1.Să stea 20 minute alături de colegii de grupă (așezat la măsuță/ în semicerc de scaune) 2.să realizeze contact vizual la strigarea pe nume și să răspundă cu „Da!” 3.să ceară ajutor la nevoie spunând ”Ajută-mă” 4. sa imparta jucariile 5. sa- si astepte randul la joaca

Mijloacele utilizate pentru realizarea obiectivelor
-material didactic
-alte mijloace : fișe de lucru
Modalitati de realizare
-reflecţia;
-dezbaterea în perechi;
-învăţarea prin cooperare;
-jocul de rol;
-studiul de caz;
-autoevaluarea;
-comentarea de imagini;
-problematizarea;
-punerea în situaţie;
-activităţi ludice de relaxare;
-poveşti terapeutice;
-observarea copilului;
-jocuri cu reguli.

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

prof. Czeglédi Emőke
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.45 Oradea

Beneficiar:

Locul desfășurării: GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.45 Oradea

Plan de intervenție propus și implementat de educatoare
prof. Czeglédi Emőke
prof. Caba Sanda Maria

Consultant al cadrelor didactice: consilier școlar

Informaţii confidenţiale:

Date de identificare:
Nume:
Varsta:

Date familiale:
-familie
-posibilităţi reduse de creştere şi educare;

<u>CARACTERIZAREA GENERALĂ A SUBIECTULUI</u>:

- *are o instabilitate comportamentală;*
- *din punct de vedere relațional se poate integra într-un colectiv (exercita preferinţe pentru persoanele care ii acorda mai multa atenţie);*
- *înțelege și dă răspunsuri la solicitările educatoarei, dar cu alte persoane adulte pe care nu le cunoaște nu relaționează;*
- *nu se poate concentra la activităţi mai mult de 10 minute;*
- *răspunde la întrebări doar dacă este întrebat sau refuză să răspundă;*
- *nu îi place să deseneze;*
- *formează mulțimi după culoare și mărime, dar mai greu după formă;*
- *nu știe să facă corespondența element-cifră și nici asocieri;*
- *îi plac poveștile, le ascultă cu plăcere, dar nu le repovestește;*
- *își cunoaște numele și membrii familiei;*
- *nu cunoaște caracteristicile anotimpurilor;*
- *îi plac jocurile individuale (puzzle, domino, jocurile de construcții);*
- *nu îi place să cânte;*
- *distinge culorile;*
- *cunoaşte animalelele, câteva fructe și legume;*

REZULTATELE EVALUARILOR PERIODICE:

1. Comportament cognitiv:

- gândirea este în stadiul preoperațional;
- memoria este de tip mecanic;
- atenția este deficitară, este distras foarte ușor de stimuli nesemnificativi;
- motivația- prezintă interes pentru jucării, iar voința este slab reprezentată;

2. Limbaj

- limbajul expresiv în curs de dezvoltare;
- prezintă dificultăți de înțelegerea și utilizare a limbajului obiectelor și deprinderilor;
- se exprimă cu dificultate în propoziții dezvoltate;
- numerația este consolidată mecanic, recunoaște cifrele 1-10 si numără cu dificultate până la 10;

3.Comportament psihomotric si autonomia personală :

- motricitatea fină nu se dezvoltată corespunzător ;
- motricitatea grosieră dezvoltată corespunzător vârstei ;
- autonomia personală şi deprinderile de autoservire sunt formate;

4.Relatii sociale:

- nu întotdeauna stabileşte contact vizual ;
- deficit de contact si relaționare socială;
- nu inițiază jocuri, preferă jocurile solitare, accepta activitățile de grup;

OBIECTIVE PE TERMEN LUNG:

- Dezvoltarea abilităţilor de exprimare orală;
- Dezvoltarea abilităţilor de relaţionare şi emoţionale;
- Dezvoltarea abilităţilor cognitive specifice vârstei preşcolare ;
- Dezvoltarea abilităţilor și conduitelor perceptiv – motrice de orientare, organizare si structurare spaţio – temporală ;

Obiective	Metode si mijloace	Criterii de evaluare	Metode si instrumente de evaluare	Perioada/ observații
O1- participare activă la activităţile de grup, activ. de joc în calitate de	- ex. pt antrenarea în situaţii de comunicare verbală cu persoanele din jur, in jocuri, activităţi, -ex. pt dezv. atenţiei vizuale şi auditive/ executarea unei sarcini	- se implică în situaţiile de comunicare create. - execută sarcinile date;	-observarea sistematică;	Permanent

ascultător, respectiv vorbitor;	simple: “Stai jos! Ridică mâna! Arată nasul! Bate din palme! Pune pe masă…..!”		-evaluarea orală	
O2-dezvoltarea limbajului prin antrenarea în situaţii de comunicare;	- ex. de urmărire a liniei unei poveşti, concomitent cu imaginile din carte; - ex. de reţinere a unor expresii ritmate şi rimate;	- urmăreşte linia unei poveşti concomitent cu imaginile din carte ori ascultând povestea spusă de către cadrul didactic; -răspunde la întrebările puse în legătura cu conținutul poveștilor; - recită poezii cu respectarea intonaţiei, ritmului, pauzei, în concordanţă cu mesajul transmis.	-probe orale , fișa de evaluare , evaluare continuă	
O3- dezvoltarea abilităţilor de ascultare, respectiv a atenţiei auditive şi vizuale;	- ex. pt dezv comunicării verbale prin antrenarea în discuții cu privire la propria-i persoana : ”Cine sunt/ suntem?” ” Când, cum și de ce se întâmplă?” - Familia (membrii, activitati in cadrul familiei, locuinta- camera copilului); - Eu sunt unic! (schema corporală); - Animale (de la zoo, de la circ); - Coșul toamnei: Fructe/ legume;	-participă activ la discuții cu privire la propria-i persoana, la alcătuirea corpului uman, membrii familiei, comunitate, caracteristici ale anotimpurilor, fenomene ale naturii. - transmite un mesaj simplu în cadrul jocului sau activităţilor de învăţare(ex.: prin telefon de jucărie sau real);	-evaluarea continuă se va realiza prin utilizarea aprecierilor verbale si a progresului realizat in rezolvarea fiecarei sarcini.	
O4- stimularea comunicarii	-exerciții de comunicare să vorbească despre schimbările pe care le sesizează în natură ca	- primeşte mesaje, îndeplineşte instrucţiuni simple;		

verbale, îmbogaţirea vocabularului si dezvoltarea auzului fonematic;	urmare a trecerii anotimpurilor; - Anotimpurile: (denumiri și aracteristici); - Fenomene ale naturii specifice; -povestiri orale după imagini (ex de ordonare a imaginii pentru identificarea succesiunii evenimentelor și construirea orală de propoziții)	- compune, treptat, propoziţii din două, trei sau mai multe cuvinte şi chiar fraze; - pronunță corect sunetele limbii române; -povesteste oral după imagini respectând ordinea desfășurării acțiunii ; -compune după imagini povestiri scurte; - reproduce oral povestiri cunoscute;		Permanent
O5-consolidarea structurilor perceptiv-motrice;	-ex. –joc de grupare a unor obiecte (cuburi, mărgele, jetoane) în funcţie de mărime; prin utilizarea unor jucării elastice care-şi schimbă forma: mare-mic şi invers; -ex . joc folosind creioanele colorate, jucării colorate (bile, cuburi, jetoane), identificarea culorilor obiectelor din jurul nostru;	-grupează obiectele în funcţie de criteriile cerute (mărime, grosime); -recunoaşte culorile principale,ctâeva nuanțe, le denumeşte si le foloseşte corespunzător la colorarea unor imagini;		
O6- dezvoltarea operaţiilor gândirii; (numerație, vecini, corespondența, operații matematice)	-ex. –joc cu ajutorul cuburilor, a trusei cu forme geometrice, puzzle cu forme geometrice;	-recunoaşte şi denumeşte figuri geometrice în mediul ambiant sau cu ajutorul materialelor puse la dispoziţie (cerc, pătrat, eventual triunghi –		Permanent

	- ex. de grupare/ clasificare de obiecte în funcţie de culoare, mărime şi formă; -asamblarea diferitelor părţi ale unui întreg/ însuşirea tehnicii de îmbinare a unui puzzle; - ex. de clasificare de obiecte/fiinţe după diverse criterii (culoare, formă, mărime) sau prin numirea unei proprietăţi comune ; -ex. de selectare /grupare de obiecte de aceeaşi formă/ mărime/ culoare (la început ţinând seama de un singur criteriu, apoi de mai multe simultan); - ex. de recunoaştere a asemănărilor şi deosebirilor dintre grupuri; -ex. de alcătuire de grupe de obiecte (1-10); vecini; corespondenta; - ex. -joc de numărare corectă a acestor obiecte (asocieri cifra-cantitatie); -exerciții de adunare1, 2 obiecte în limitele 1-10;	- trasează figuri geometrice cunoscute trecând cu creionul peste o linie deja trasată; - grupează/ clasifică obiectele respectând criteriile date; - clasifică obiecte/fiinţe după diverse criterii (culoare, formă, mărime) sau prin numirea unei proprietăţi comune ; - selectează/grupează obiectele de aceeaşi formă/ mărime/ culoare (la început ţinând seama de un singur criteriu, apoi de mai multe simultan); - recunoaşte asemănările şi deosebirile dintre grupuri; - alcătuieşte grupe de obiecte în limitele 1-10 ; - numără corect aceste obiecte; - descoperă care cifră lipseşte într-un şir dat;		

O7- utilizarea instrumentelor de scris, stăpânind deprinderile motrice elementare necesare folosirii acestora; **O8- consolidarea relațiilor spațiale;**	-ex. pt. deprinderea corectă a poziţiei în timpul scrisului{corp, mână şi a instrumentului de scris}; - ex. de trasare peste modele date (unire de puncte pt. a construi diferire imagini); grafisme ; - exerciții-joc - scrieri de obiecte pe baza unor criterii date ori găsite de el însuşi; - exerciții - înţelegere şi numire a relaţiilor spaţiale relative; utilizarea limbajului adecvat;	- recunoaşte şi denumeşte cifre în intervalul 1-10; - execută serii de obiecte (mărgele, boabe, bucăţi de hârtie) realizând structuri simple şi folosindu-se de criteriile cunoscute – trasează corect după model; -realizeaza corect grafismele; -colorează diferite imagini, respectând conturul acestora; - plaseaza obiecte într-un spaţiu dat/ se plaseze corect el însuşi în raport cu un reper dat. - plasează obiectele peste, pe, deasupra, dedesubt, înăuntrul sau în afara unui spaţiu/ obiect; - utilizează limbajul adecvat relaţiilor spaţiale relative: pe, sub, în, peste, deasupra, dedesubt, înăuntru, afară, aproape, departe, mai aproape, mai departe, cel mai aproape, cel mai		

		departe, lângă mine, aici, acolo;		

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT (PIP)

Profesor Mihai Victoria
Lic.Teoretic George Moroianu, Mun. Săcele, Braşov

1. NUMELE ŞI PRENUMELE: A. R M
2. DATA NAŞTERII:
3. DOMICILIUL:
4. ŞCOALA DE INTEGRARE:
5. CLASA
6. ECHIPA DE INTERVENŢIE:

- Profesor itinerant:
- Profesor (responsabil cu integrarea CES):
- Logoped:
- Director,
- **Din punct de vedere familial:** relaţiile interfamiliale sunt bune, organizate, bazate pe dragoste şi înţelegere, sunt favorabile creşterii şi dezvoltării echilibrate a copilului, există o atmosferă destinsă şi o preocupare deosebită a părinţilor pentru dezvoltarea copilului din toate punctele de vedere.
- **Din punct de vedere al competenţelor şcolare:**

Dificultăţi de învăţare:

ARII CURRICULARE	DIFICULTĂŢI DE ÎNVĂŢARE
LIMBĂ ŞI COMUNICARE	LIMBAJ SCRIS: scrie dezordonat, în ritm lent, cu greşeli şi la transcriere, dar mai cu seamă după dictare; nu respectă regulile ortografice, nu transcrie toate cuvintele din text sau nu respectă ordinea lor, nu cunoaşte bine grupurile de litere; nu respectă regulile de aşezare a textului în pagină, când lucrează mai rapid scrie aproape indescifrabil; LIMBAJ ORAL: cunoaşte toate literele şi citeşte corect, dar greoi uneori datorită deficienţelor de limbaj (pararotacism, tahilalie, sialoree). cunoaşte semnele de punctuaţie, dar nu le scrie în dictări, identifică cu dificultate unele sinonime sau antonime; vocabular bogat, comunică prin propoziţii dezvoltate, rar agramate, folosind un exces de cuvinte şi povestiri neconcludente.

	redă personajele din textele citite sau auzite, repetitiv, îmbinând realul cu imaginaţia sa.
MATEMATICĂ ŞI ŞTIINŢE	CALCUL: rezolvă cu dificultate exerciţii de adunare sau scădere fără trecere peste ordin; nu poate rezolva fără ajutor adunări sau scăderi cu trecere peste ordin; nu poate rezolva corect, independent, o problemă cu una-două operaţii; înţelege greoi sistemul poziţional de formare a numerelor, citeşte şi scrie cu unele erori numere naturale (0-1000), utilizează eronat terminologia specifică; CAPACITĂŢI LOGICO – MATEMATICE ŞI RAŢIONALE: slabe, la nivel concret - intuitiv;

7. DERULAREA PROGRAMULUI DE INTERVENŢIE

Scopul:

- înlăturarea şi diminuarea dificultăţilor determinate de deficienţele pe care le are elevul, urmărind realizarea unei pregătiri şcolare şi unei socializări la nivelul maxim al potenţialului său.
- asigurarea unei baze instrumentale (citi-scris, socotit) care influenţează fundamental evoluţia ulterioară a elevului..

DOMENIUL: *SOCIALIZARE*

OBIECTIVE	**CINE CONTRIBUIE LA REALIZAREA LOR**
să stabilească relaţii de prietenie cu colegii de clasă, să respecte persoanele cu care relaţionează	Învăţătorul Profesorul itinerant Părinţii

DOMENIUL: *ACHIZIŢII ŞCOLARE*

OBIECTIVE	CINE CONTRIBUIE LA REALIZAREA LOR
să citească corect, cursiv şi într-un ritm mai rapid cuvinte şi propoziţii date izolat sau cuprinse în texte scurte	Învăţătorul Profesorul itinerant
să scrie corect la transcriere, dar şi la dictare	Învăţătorul Profesorul itinerant
să citească corect cuvinte care conţin grupurile de litere	Învăţătorul Profesorul itinerant
să transcrie corect, lizibil şi îngrijit cuvinte sau texte	Învăţătorul Profesorul itinerant
să efectueze corect adunări şi scăderi până la 1000 cu şi fără trecere peste ordin (cu material intuitiv)	Învăţătorul Profesorul itinerant
să rezolve corect probleme simple şi compuse pe baza planului de rezolvare al acestora (cu material intuitiv)	Învăţătorul Profesorul itinerant

Învăţătorul:

- ţine legătura cu familia şi va încerca implicarea mai activă a părinţilor în programul de intervenţie prin conştientizarea acestora faţă de beneficiile pe care le poate câştiga copilul lor.
- asigură munca individualizată şi gradată (de la uşor la greu), cu ajutor retras în timp;
- aplică: dictări, transcrieri, copieri, exerciţii diverse de scriere, exerciţii de citire de: cuvinte, propoziţii şi texte scurte, adunări şi scăderi folosind material concret
- aplică metode ca: joc de rol, metode de autocunoaştere şi intercunoaştere, dezbateri astfel încât să elevul să înţeleagă care sunt „secretele” unei bune relaţionări cu cei din jur şi că în mare parte de el depinde comportamentul colegilor în ceea ce îl priveşte
- corectează exprimarea orală, oferind modelul corect
- corectează temele / lucrările scrise, cu exemplificarea modului corect de rezolvare;
- apreciază pozitiv fiecare răspuns corect, oricât de neînsemnat, pentru ca elevul să câştige încredere în forţele proprii;
- antrenează elevul în diferite activităţi în clasă pentru creşterea responsabilităţii personale, cât şi a stimei de sine;
- păstrează în portofoliul elevului toate lucrările scrise, pe care le discută periodic cu părinţii şi profesorul de sprijin;
- identifică interesele elevului şi le foloseşte pentru creşterea motivaţiei pentru învăţare;

- utilizează material didactic şi fişe de lucru adaptate posibilităţilor elevului după cum urmează:

Profesorul itinerant:

- colaborează cu învăţătorul la realizarea planului de intervenţie personalizat, cât şi la stabilirea modalităţilor de lucru pentru fiecare unitate de învăţare;
- participă la activităţile educative din clasă în calitate de observator, consultant sau coparticipant, după cum este cazul;
- activitaţi de intervenţie personalizată în afara clasei;
- utilizează material didactic şi fişe de lucru adaptate posibilităţilor elevului;
- evaluează, în parteneriat cu învăţătoarea, rezultatele aplicării planului de intervenţie personalizat hotărând, de comun acord, modalitatea de revizuire a acestuia;
- propune şi realizează materiale didactice individualizate;
- consiliază atât elevul în cauză cât şi colectivul integrator din care acesta face parte.

Plan de intervenţie personalizat

INFORMAŢII DE BAZĂ:

Numele şi prenumele: S..D.

Şcoala şi clasa: SC. GIMN. NR. 11”DR. CONSTANTIN ANGELESCU”Structura Lic.Teoretic “ G.E.Palade”-CTA clasa a III-a

Data de referinţă: an scolar 2023/2024

Intocmit: DELLA SULTANA

INFORMAŢII EDUCAŢIONALE ŞI PSIHOPEDAGOGICE:

Puncte slabe	**Puncte tari**
Comportamentul cognitiv: *Limbaj şi comunicare:*	
◘ Posibiltăţi de exprimare reduse, în propoziţii foarte scurte, tulburări semantice ◘ Prezintă dislalie polimorfă ◘ îşi încadrează scrisul cu dificultate pe spaţiul de caiet tip dictando ◘ în scris, frecvent face multe omisiuni şi inversări de litere şi semne diacritice, omisiuni de cuvinte	Are voinţă şi conştientizează problemele cu care se confruntă Prezintă posibilităţi relativ bune de comunicare orală, gestuală şi expresivă

◘ întâmpină dificultăţi în înţelegerea mesajului scris (sarcini de lucru, text studiat) ◘ vorbire rară, încetinită ◘	
Matematică:	
◘ reţine cu mare dificultate terminologia matematică (sumă, descăzut, scăzător, rest), uită repede şi face confuzii; ◘ nu înţelege cerinţele unei probleme simple; ◘ Nu cunoaşte poziţiile spaţiale ale obiectelor; ◘ Nu cunoaşte toate figurile geometrice;	◘ efectuează operaţii cu 2 termeni de adunare şi scădere numai cu sprijin; ◘ aplică în exerciţii de adunare comutativitatea termenilor;
Comportament psihomotric şi autonomie personală:	
◘ respect de sine scăzut ◘ nivel scăzut de concentrare ◘ Coordonarea mâinii cu care scrie foarte slab dezvoltată ◘ Colorează fără a se încadra în contur, neuniform ◘ Nu poate folosi foarfeca ◘ Mişcările corporale în general sunt dezvoltate, dar neunitare. • Imaginaţia lipseşte, fiind ancorată în prezent	Este un copil docil în general
Relaţiile sociale:	

◘ Imaturitate afectivă ◘ Atunci când este provocat are un comportament agresiv ◘ Stări contradictorii (râde fără motiv, vorbeşte fără a fi întrebat) ◘ Are deprinderi de autoservire, dar îşi murdăreşte hainele câteodată, iar lucrurile nu le păstrează ordonat, le lasă împrăştiate sau neîngrijite	◘ Doreşte să fie împreună cu ceilalţi colegi, deci există dorinţa de relaţionare ◘ Familia, în special mama se preocupă de copil foarte mult, îl aduce/ia de la şcoală, solicită informaţii despre copil, colaborează cu învăţătoarea la solicitarea acesteia, cere sfaturi

PROGRAM DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT (PIP)

Numele şi prenumele beneficiarului: S.D.

Şcoala / instituţia: Școala Gimn. Nr 11 „Dr. C-tin Angelescu„ Structura Lic.Teoretic “ G.E.Palade”- CTA

Clasa : a III-a

Echipa de lucru: itinerant G.I.

psiholog N,.G.

logoped M.O.

învăţător: DELLA SULTANA

Problemele cu care se confruntă copilul (rezultatele evaluării complexe):

- Din p. v. medical: retard mental uşor
- Din p. de v. psihopedagogic: imaturitate afectivă, labilitate emoţională,

Instrumente utilizate în evaluare:

- Fişa psihologică;
- Fişa psihopedagogică;
- Matricele progresiv Raven;
- Probe curriculare (teste la limba română şi matematică);
- Convorbirea individuală şi de grup;
- Observaţia spontană şi sistematică.

Informaţii generale:

S.D. este elev în clasa pe care o îndrum de la începutul anului şcolar. Familia solicită informaţii despre copil, colaborează cu învăţătoarea la solicitarea acesteia, cere sfaturi.

Informaţii educaţionale

Comportament cognitiv

- Are un vocabular limitat, bazându-se pe experienţa proprie şi manifestă o slabă flexibilitate în alegerea cuvintelor asociate sau opuse ca înţeles. Are formate deprinderi de citit-scris, recunoaşte literele, citeşte, transcrie şi copiază, are auz fonematic şi deprinderi de natură analitico-fonetică-sintetică în scrierea independentă. Aude sunetul iniţial în cuvinte des auzite. Formulează propoziţii cu dificultate, doar după modele sugerate, uneori confundă faptele importante cu detaliile, dar cel mai adesea uită multe elemente cronologice din text. Exprimarea este nesigură. Nu povesteşte, nu comunică sentimente, păreri, iar când o face nu poate justifica. Capacitatea de reproducere a mesajelor orale este redusă, reuşeşte cu dificultate prin multe întrebări ajutătoare.
  Omite forte des semnele de punctuaţie. Deformează literele, nu se încadrează corect pe nici un fel de liniatură, şterge foarte des ceea ce a scris.
- Cunoaşte numeraţia . Sistemul poziţional de formare a numerelor îi rămâne necunoscut. Recunoaşte locul numărului într-un şir (vecini), nu face comparaţii. Rezolvă operaţii 0-10 doar cu material concret- de mânuit, cu degetele. Face calcule cu trecere peste ordin folosind calculul în scris (cu material concret). Nu prea înţelege rezolvarea problemelor cu o singură operaţie, află însă la solicitare „ la un loc” sau „ câte mai rămân”. Încurcă semnele plus şi minus. A aplicat numai cu sprijin din partea învăţătorului unităţi de măsură non-standard, nu apreciază duratele, citeşte ceasul uneori, dar confundă acele ceasului. Recunoaşte cercul şi pătratul, fără celelalte figuri geometrice.
- Este ancorat în prezent. Nu stabileşte relaţii temporale, nu plasează evenimente în timp, sau derularea pe o perioadă de două-trei zile. Pentru o zi, cunoaşte perioada de dimineaţă, după-amiază şi orele.
- Nu este interesat de schimbările din jurul său şi nu reţine cunoştinţe de natură ştiinţifică, ci doar ce se bazează pe propria-i experienţă şi atunci cu întrebări de orientare.

Relaţii sociale

Se manifestă fără reţinere doar în familie. La şcoală, datorită multiplelor activităţi de grup acceptă să intre în relaţie cu alţi copii, dacă aceste activităţi se realizează sub formă de joc didactic. Însă comunică la nivel minim când lucrează în grup şi, de obicei, îi ascultă pe ceilalţi. Este acceptat de colectivul clasei. Uneori intră în conflict cu câte un coleg, mai ales când este respins la joc în timpul pauzelor. Le ascunde părinţilor greşelile, dar de cele mai multe ori uită ce a făcut.

Vine la şcoală curat îmbrăcat, spălat mai ales pe mâini şi pe faţă. Igiena corporală se face consecvent, mama având grijă constantă de el.

Obiective pe termen lung

1. Dezvoltarea abilităţilor de citit-scris prin utilizarea unor cuvinte uzuale, a textelor citite, cunoscute
2. Dezvoltarea abilităţilor de calcul matematic în concentrul 0-100 fără şi cu suport concret
3. Dezvoltarea abilităţilor de relaţionare şi a comportamentelor emoţionale
4. Dezvoltarea unor competenţe ale intelectului (memorare, gândire logică, stabilirea de relaţii cauză-efect)

Programul oferă elevului posibilitatea:

a) De a întâlni o varietate de stimuli în cadrul activităţilor terapeutice;

b) De a efectua o gamă diversă de exerciţii prin intermediul unor activităţi simple, accesibile şi în ritm propriu atât la clasă, cât şi individual în cadrul cabinetelor de terapie;

c) De a cunoaşte lumea prin intermediul tuturor canalelor de recepţie: tactil, kinestezic, văz, auz etc.

d) Abilitarea educatului pe planurile motric, senzorial, perceptive, de gândire, de limbaj şi comportamental, astfel încât să devină mai apt pentru activitatea educative-terapeutică din şcoală şi prin activităţile socilae în general.

e) Descoperirea şi folosirea potenţiabilităţilor psihice de învăţare ale elevului, a ritmului propriu, de achiziţie prin observarea zilnică a cmportamentului acestuia şi prin concentrarea tuturor informaţiilor de la toţi factorii educative din şcoală.

f) Dimnuarea dizabilităţilor sale prin antrenament continuu şi gradual pentru aducerea subiectului la un nivel mai bun de funcţionalitate psihică general pentru a putea dobândi o experienţă cognitivă superioară celei dobândite anterior şi spontan.

P**riorităţi pentru perioada (se specifică intervalul de timp) an scolar 2023/2024**

Structura programului de intervenţie personalizat elev S.D
Disciplina Limba şi literatura română
Clasa a III-a

1.3 să distingă cuvintele dintr-o propoziţie dată, silabele dintr-un cuvînt şi sunetele dintr-o silabă

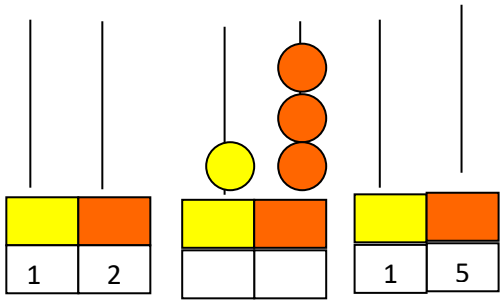
3.1 să identifice litere, grupuri de litere, silabe, cuvinte şi enunţuri în textul tipărit şi în textul scris de mână

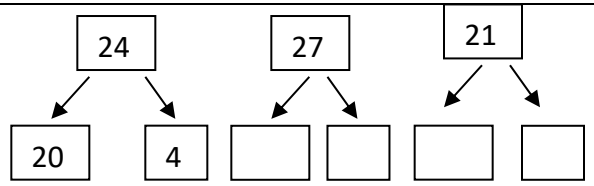
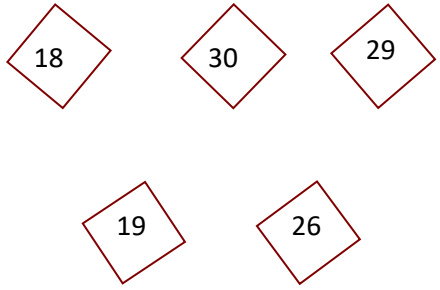
Obiective pe termen scurt	**Conţinuturi**	**Metode şi mijloace de realizare**	**Perioada de intervenţie**	**Criterii minimale de apreciere a progreselor**	**Metode şi instrumente de evaluare**
Să identifice literele alfabetului Să citească cuvinte	• Exerciţii şi jocuri de dezvoltare a auzului fonematic, de conştientizare a legăturii între fonem şi semnul grafic corespunzător • Citirea cuvintelor pe baza unor suporturi ilustrate şi să depisteze sunetele iniţiale • Exerciţii de identificare a literelor într-o ordine aleatorie • Exerciţii de citire a silabelor după o analiză fonematică a acestora – realizarea sensului • Exerciţii de stabilire a nr. de silabe dintr-un cuvânt	• Metoda fonetică analitico-sintetică, jocul didactic, explicaţia, conversaţia, exerciţiul • “Citirea” imaginilor; jetoane • Conversaţia, exerciţiul, problematizarea; fişe de lucru, abecedar	4 săptămâni	Identifică şi recunoaşte literele Depistează sunetele iniţiale Recunoaşte sunetele într-o silabă Citeşte cuvinte din 2-3 silabe Identifică literele/ sunetele dintr-un cuvânt Formulează propoziţii din 2-3 cuvinte observând imaginile	Evaluarea orală va alterna cu cea scrisă. Pentru fixare se vor relua de mai multe ori anumite litere. Se vor folosi texte din abecedar, texte cunoscute deja, cu care elevul operează cu siguranţă. Aprecieri stimulative

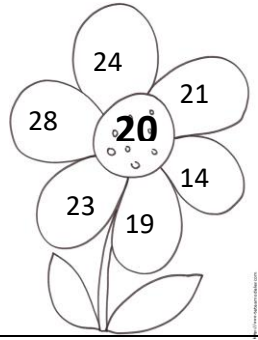
Să formuleze propoziţii simple	• Exerciţii de citire a cuvintelor din 2- 3 silabe • Exerciţii de recunoaştere a sunetelor (literelor) dintr-un cuvânt şi de citire a acestuia • Exerciţii de denumire a obiectelor din imagini (elevul nu cunoaşte foarte multe obiecte ce apar în imagini) • Exerciţii de formulare de propoziţii folosind cuvintele găsite, urmărind imaginea în care a depistat cuvântul • Exerciţii de citire de propoziţii simple • Exerciţii de recunoaştere a propoziţiei într-un text dat • Exerciţii de înţelegere a sensului propoziţiei (prin întrebări ajutătoare) • Exerciţii de formulare corectă a răspunsului în propoziţii • Exerciţii de exprimare în cuvinte proprii a părerii despre lucruri, fapte cunoscute	Metoda fonetică analitico-sintetică, abecedar, fişe de lucru; Metoda fonetică analitico-sintetică, conversaţia, exerciţiul, problematizarea; abecedar, fişe de lucru, jetoane, dicţionar ilustrat (pentru vizualizarea cuvintelor nou-învăţate)		Citeşte propoziţii din 2-3 cuvinte Recunoaşte în text propoziţiile (nr. lor).	

Structura programului de intervenţie personalizat elev S.D
Disciplina Matematică
Clasa a III-a

Obiectivele de referinţă :
1.1. sa înteleaga sistemul zecimal de formare a numerelor (din sute, zeci si unitati), utilizând obiecte pentru justificari
1.2 să scrie, să citească, să compare si să ordoneze numerele naturale de la 0 la 100

Obiective pe termen scurt	**Conţinuturi**	**Metode şi mijloace de realizare**	**Perioada de intervenţie**	**Criterii minimale de apreciere a progreselor**	**Metode şi instrumente de evaluare**
• Să recunoască sistemul poziţional de scriere a numerelor formate din ZU în concentrul 10-30 • Să descompună numere în zeci şi unităţi în concentrul 10-30	• Exerciţii de recunoaştere a zecilor şi unităţilor: Reprezintă, prin desen numerele: 16 → **25**→ Completează: • Exerciţii de descompunere numerelor în zeci şi unităţi: Descompuneţi numerele în zeci şi unităţi, după model**:**	• jocul didactic, explicaţia, conversaţia, exerciţiul • Conversaţia, exerciţiul, problematizarea; fişe de lucru, numătătoare, beţişoare, boabe de fasole şi piper Numărătoare, jetoane, munca independentă	2 săpt.	Citeşte numerele de la 10 la 30 Numără crescător Compară şi numeşte vecinii Scrie numerele dictate	Evaluări curente formative Probe scrise Aprecieri stimulative

• Să numere în ordine crescătoare şi descrescătoare, în concentrul 10-30	 Exerciţii de numărare crescător şi descrescător Trasează cu roşu drumul care pleacă **de la numărul cel mai mare** la cel mai mic: 	Axa numerelor, beţişoare, fişe de lucru, lucrul individual			
• Să recunoască locul unui număr într-un şir (vecinii) în concentrul 10-30	 Scrie vecinii numerelor:	Axa numerelor, fişe de lucru, munca independentă			
• Să compare numere vecine în concentrul 10-30	 Compară numerele cu ajutorul numărătorii.	Numărătoare, fişe de lucru			

• Să scrie numere dictate în concentrul 10-30	Colorează numărul mai mic din fiecare şir de fructe şi numărul mai mare din fiecare şir de legume: Colorează cu roşu petalele pe care sunt scrise numere mai mari şi cu albastru petalele pe care sunt scrise numere mai mici faţă de cele din mijlocul fiecărei flori: 				
• Să recunoască sistemul poziţional de scriere a numerelor formate din ZU în concentrul 10-100 • Să descompună numere în zeci şi	• Exerciţii de recunoaştere a sutelor, zecilor şi unităţilor • Exerciţii de descompunere numerelor în sute, zeci şi unităţi • Exerciţii de numărare crescător şi descrescător • Exerciţii de comparare a două numere • Exerciţii de scrie recorect după dictare a unor numere date	• jocul didactic, explicaţia, conversaţia, exerciţiul problematizarea; munca independentă	2 săpt.	Citeşte numerele de la 10 la 30 Numără crescător	Evaluări curente formative Probe scrise Aprecieri stimulative

unităţi în concentrul 10-100 • Să numere în ordine crescătoare şi descrescătoare, în concentrul 10-100 • Să recunoască locul unui număr într-un şir (vecinii) în concentrul 10-100 • Să compare numere vecine în concentrul 10-100 • Să scrie numere dictate în concentrul 10-100		fişe de lucru, numărătoare, beţişoare, boabe de fasole şi piper Axa numerelor		Compară şi numeşte vecinii Scrie numerele dictate	

PLAN REMEDIAL PENTRU ELEVII ÎNTORȘI DIN STRĂINĂTATE

Profesor înv. primar: CARAGOP CHIRAŢA
Şcoala Gimnazială Nr. 39 *Nicolae Tonitza* Constanţa

Aria curriculară: **Limbă şi comunicare**
Disciplina de învăţământ: **Comunicare în limba română**
Clasa **a II-a F**
An școlar: **2023- 2024**

PLAN DE REMEDIERE A DIFICULTĂȚILOR DE CITIT-SCRIS
Disciplina: Comunicare în limba română

OBIECTIVE:

1. Formarea deprinderilor de citire corectă, cursivă și conștientă în ritm propriu.
2. Formarea deprinderilor de scriere corectă.
3. Dezvoltarea capacității de exprimare orală și scrisă.
4. Dezvoltarea capacității de înțelegere a mesajului scris sau oral.

REZULTATE AȘTEPTATE:

La sfârsitul programului de remediere, elevii trebuie să știe:

- să citească corect, fluent și expresiv într-un ritm propriu;
- să desprindă informații de detaliu dintr-un mesaj ascultat;
- să îmbine enunțuri proprii în mesaje diferite;
- să pronunțe clar si corect enunțurile;
- să redea prin cuvinte proprii un fragment dintr-un text citit;
- să redacteze texte scurte pe baza unui suport vizual;
- să scrie corect ortogramele : într-un/într-o, dintr-un/dintr-o, sau/s-au, sa/s-a ;
- să scrie coret cuvintele care conțin consoana m înainte de p și b ;
- să scrie corect cuvintelor care conțin literele î, â, x ;
- să scrie corect cuvintele care conțin diftongii : oa, ea, ia, ie, ua, uă ;
- să folosească corect semnele de punctuație ;
- să scrie lizibil și îngrijit pe liniatură Tip II, iar apoi si pe liniatură dictando;
- să manifeste interes pentru redactarea corectă și îngrijită a temelor.

RESURSE MATERIALE: manuale, planșe, fișe de lucru, afișe, caietul de lucru: *Să scriem corect. Auxiliar pentru exersarea scrierii - clasa a II-a**, Editura Galaxia Gutenberg***

TERMEN: In zilele de miercuri,după finalizarea programului sau în cadrul orelor care presupun îndeplinirea acestor obiective.

ACTIVITĂȘI DE REMEDIERE A DIFICULTĂȚILOR DE SCRIS-CITIT

- exerciţii de încadrare corectă în pagina a textului (data, alineat);
- exerciţii de identificare a mesajului dintr-un text, dintr-o imagine;
- exerciţii de scriere a literelor, silabelor, cuvintelor și propoziţiilor, ortogramelor;
- exerciţii de folosire corectă a semnelor de punctuație;
- exerciții de recunoaștere a unor momente dintr-un text audiat anterior pe baza unor imagini prezentate;
- efectuarea unor exerciții de relaxare, pentru concentrarea atenției și dezvoltarea memoriei;
- exerciții de despărțire a cuvintelor în silabe (după auz);
- jocuri de identificare a cuvintelor într-un enunț;
- exerciții de distingere a sunetului inițial, final sau din interiorul unei silabe sau al unui cuvânt;
- exerciții de exprimare orală și scrisă;
- exerciții de identificare a sensului unui cuvânt;
- exerciții de identificare a cuvintelor necunoscute dintr-un text;
- exerciții de identificare a unor litere din cadrul cuvintelor;
- exerciții de memorare a unor texte scurte;
- dictări.

INSTRUMENTE DE EVALUARE

1.COMUNICAREA ORALĂ:

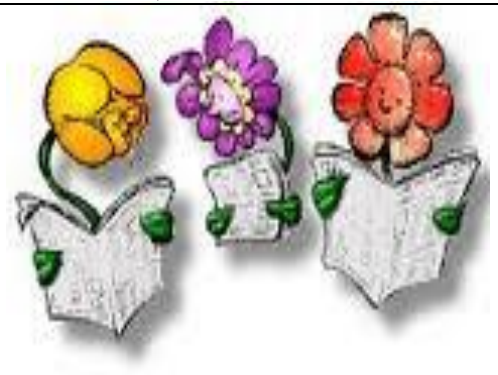
- vorbitor-ascultator (întrebări referitoare la conținutul textelor citite, comentarea imaginilor unui text, povestirea conținutului unui text);
- alcătuirea unor enunțuri cu ajutorul unor cuvinte de sprijin;
- continuarea unei povestiri.

2.COMUNICAREA SCRISĂ

- copierea unui fragment semnificativ;
- completarea unor propoziții cu cuvinte potrivite;
- alcătuirea unor enunțuri scurte;
- redactarea unor scurte texte;
- scrierea unor mesaje (bilete, felicitări)
- alcătuirea unor fișe, planșe, albume, programe;
- carnete vocabular, creații proprii, texte, grafice cu progresele copiilor.

TABEL NOMINAL
CU ELEVII CUPRINȘI ÎN ACTIVITĂȚILE DE REMEDIERE CITIT-SCRIS

Nr. crt.	Numele şi prenumele elevului	Observaţii (întâmpină dificultăți)
1.	**A.A.S.**	- exprimarea orală și scrisă; - citirea corectă a unui text; - înțelegerea textului citit/ audiat; - formularea de enunțuri; - diferențierea noțiunilor de: literă, silabă, cuvânt, propoziție, text. - scrierea corectă a cuvintelor cu grupurile de litere și diftongi; - scrierea corectă a ortogramelor; - cuvinte cu același înțeles, cu sens opus, cu aceeași formă și înțeles diferit; - plasarea semnelor de punctuație ; - transcrierea corectă; - scrierea corectă după dictare; - scrierea unor texte scurte;
2.	**C.S.M**.	- exprimarea orală și scrisă; - înțelegerea textului citit/ audiat; - formularea de enunțuri; - diferențierea noțiunilor de: literă, silabă, cuvânt, propoziție, text. - scrierea corectă a cuvintelor cu grupurile de litere și diftongi; - scrierea corectă a ortogramelor; - cuvinte cu același înțeles, cu sens opus, cu aceeași formă și înțeles diferit; - plasarea semnelor de punctuație ; - transcrierea corectă; - scrierea corectă după dictare; - scrierea unor texte scurte;

Şcoala Gimnazială Nr. 39 *Nicolae Tonitza* Constanţa
Profesor înv. primar: **CARAGOP CHIRAŢA**
Aria curriculară: **Matematica și Ştiinte ale naturii**
Disciplina de învăţământ: **Matematica și explorarea mediului**
Clasa **a II-a F**
An școlar: **2023- 2024**

PLAN DE REMEDIERE A DIFICULTĂȚILOR DE CALCUL MATEMATIC
Disciplina: Matematică și explorarea mediului

OBIECTIVE:

1. Cunoașterea și utilizarea conceptelor specifice activităților matematice.
2. Dezvoltarea capacităților de explorare, investigare și rezolvare de probleme.
3. Formarea și dezvoltarea capacității de a comunica utilizând limbajul matematic.

REZULTATE AȘTEPTATE:

La sfârșitul programului de remediere, elevii trebuie să știe:
- să scrie, să citească, să compare numerele naturale 0-1000;
- să efectueze operații de adunare și scădere cu aceste numere, utilizând noțiunile adecvate (termeni, sumă, diferență);
- să aplice calculul oral și în scris pentru efectuarea operațiilor de adunare și scădere (fără și cu trecere peste ordin);
- să efectueze operații de înmulțire până la 100 prin adunare repetată sau utilizând tabla înmulțirii;
- să efectueze operații de împărțire până la 100 prin scădere repetată sau ca probă a înmulțirii;
- să rezolve probleme care presupun o singură operație din cele învățate;
- să exprime oral sau în scris în cuvinte proprii etapele rezolvării unor probleme;

RESURSE MATERIALE: manual, planșe, fișe individuale, scheme, caietul de lucru FIȘE MATE.

TERMEN: In zilele de miercuri,după finalizarea programului sau în cadrul orelor care presupun îndeplinirea acestor obiective.

ACTIVITĂȚI DE REMEDIERE A DIFICULTĂȚILOR DE CALCUL MATEMATIC

1. Adunare și scădere cu și fără trecere peste ordin în concentrul 0-100.
2. Numere de la 0 la 1000 - formare, citire, scriere.
3. Numere de la 0 la 1000- comparare, ordonare, compunere, descompunere.
4. Adunarea numerelor în concentrul 0-1000 cu și fără trecere peste ordin.
5. Exerciții de adunare și scădere.
6. Scăderea numerelor în concentrul 0-1000 cu și fără împrumut.
7. Exerciții de înmulțire și împărțire.
8. Aflarea unui număr necunoscut.
9. Probleme cu o operație și cu două operații în concentrul 0-1000

INSTRUMENTE DE EVALUARE

1.EVALUAREA ORALĂ

- exerciții orale de numerație (crescător, descrescător);
- exercitți de calcul mintal;
- exerciții de recunoaștere a unor termeni ;

2.EVALUAREA SCRISĂ

- exerciții de scriere, comparare, ordonare a unor numere date;
- exerciții de aflare a unui număr necunoscut ;
- rezolvarea individuală a unor exerciții date (adunări, scăderi, înmulțiri, împărțiri);
- rezolvarea în scris a unor probleme;

TABEL NOMINAL
CU ELEVII CUPRINȘI IN ACTIVITĂȚILE DE REMEDIERE
CALCUL MATEMATIC

Nr. Crt.	Numele şi prenumele elevului	Observaţii (întâmpină dificultăți)
1.	**A.A.S.**	- ordonarea numerelor; - adunare și scădere fără trecere peste ordin; - adunare și scădere cu trecere peste ordin; - înmulțire și împărțire; - terminologie matematică; - rezolvare de probleme cu o operație; - rezolvare de probleme cu două operații; - aflarea termenului necunoscut;
2.	**C. S.M.**	- ordonarea numerelor; - adunare și scădere cu trecere peste ordin; - înmulțire și împărțire; - terminologie matematică; - rezolvare de probleme cu o operație; - rezolvare de probleme cu două operații; - aflarea termenului necunoscut;

Program de dezvoltare socio-emoțională pentru elevii cu C.E.S. integrați în școala de masă

Mugur Andreea Felicia, profesor itinerant și de sprijin
C.Ș.E.I. „Paul Popescu Neveanu” Timișoara

Elevii certificați cu cerințe educaționale speciale în România reprezintă un grup în continuă creștere la nivelul populației școlare. La nivelul desfășurării procesului de învățământ la clasă, integrarea elevilor cu CES necesită abordare individualizată, asistență psihopedagogică și identificarea de metode și strategii didactice potrivite nevoilor lor de dezvoltare. De cele mai multe ori aceștia înregistrează eșec școlar și dificultăți de integrare socio-emoțională în cadrul școlar. Se justifică astfel nevoia dezvoltării unor programe de intervenție adresate elevilor cu C.E.S. integrați în școlile de masă.

Program de dezvoltare socio-emoțională pentru elevii cu C.E.S. integrați în școala de masă.

Obiectivele programului sunt:

- Să-și dezvolte capacitățile individuale de autocunoaștere și intercunoaștere
- Să-și dezvolte capacitățile de comunicare și relaționare cu colegii lor
- Să-și dezvolte capacitățile de exprimare a propriilor emoții și valori
- Să-și dezvolte capacitatea de a-și conștientiza propriul sine

Durata aplicării programului este de 12 săptămâni, 1 ora de 50 minute pe săptămână.

Locul în care se aplică programul este cabinetul psihopedagogic al școlii unde elevii frecventează cursurile.

Structura programului de dezvoltare emoțională la elevii cu CES

CONȚINUTURI	**OBIECTIVE**	**ACTIVITĂȚI**	**Săpt.**
1.Comunicare, autocunoaștere și relaționare	Să-și dezvolte capacitățile individuale de autocunoaștere și intercunoaștere	-activități de identificare a stresului în organismul nostru (conversații despre cum se manifestă corpul sub presiunea stresului: bătăi rapide ale inimii, înroșirea feței, transpirații, etc.) -activități de identificare a emoțiilor în relațiile cu ceilalți (jocul de rol în triunghi unde fiecare experimentează emoții pozitive și negative, conversații despre lumea interioară astfel încât să conștientizăm efectul acțiunilor noastre asupra psihicului celuilalt)	S1
	Să-și dezvolte capacitățile de comunicare și relaționare cu colegii lor	-activități de identificare a diferitelor relații dintre colegi (conversații despre relațiile de cooperare, de ajutor, de prietenie, relațiile pozitive, relațiile tensionate, etc.) -vizionare de filmulețe educative care surprind diferite relații între elevi și bullyingul școlar – conversații pe baza lor -jocuri de rol privind agresivitatea între elevi -discuții privind bullying-ul școlar	S2

	Să-și dezvolte capacitățile de exprimare a propriilor emoții și valori	-activitate psihoeducațională: ”Valorile mele” – elevii își identifică prin exerciții individuale și de grup propriile valori pe care le recunosc, le aleg, alcătuiesc un sistem propriu al lor. -activitate psihoeducațională: ”Ce fac cu ceea ce simt?” – elevii identifică emoțiile de bază și manifestările lor în corp, apoi identifică mai multe căi de acțiune în concordanță cu ceea ce simt (interiorizez, nu spun nimănui, lovesc, jignesc, mă eliberez prin agresivitate, etc.) -activități pentru conștientizarea propriului sine prin procesul de autocunoaștere și de raportare la cei din jur - elevii își identifică emoțiile, valorile, comportamentele, preferințele, interesele, etc. - elevii identifică diferențele față de ceilalți copii și cum să gestioneze emoțiile trezite de acestea	S3 S4
2. Înțelegerea diferențelor dintre elevi	Să-și dezvolte capacitatea de a înțelege și respecta diferențele dintre elevi Să-și dezvolte capacitatea de a înțelege și îmbunătăți respectul de sine Să-și dezvolte încrederea în sine	-activități de identificare a diferențelor dintre elevi (elevii vor identifica prin discuții sau jocuri diferențe de ordin fizic, psihic, social, aptitudinal, etc.) -discuții deschise despre diferențele identificate (vom discuta despre modul de manifestare diferit al colegilor în diverse situații, despre gusturile diferite în muzică sau filme, despre diferențele în care elevii învață la școală, etc.) -activități de identificare a potențialului propriu prin diverse activități -activități de identificare a propiilor limite prin diverse activități -activități pentru înțelegerea și acceptarea capacităților și limitelor proprii -activități de identificare a unor situații în care este necesară încrederea în sine -activități de identificare a gândurilor negative cu privire la propria încredere în sine -activități de identificare a persoanelor semnificative din viața noastră	S5 S6 S7

	Să-și îmbunătățească stima de sine în raport cu cei din jur	-activități de identificare a mesajelor pozitive de la persoanele din jur -activități de identificare a mesajelor negative de la persoanele dn jur -activități de identificare a emoțiilor trăite în raport cu mesajele transmise de cei din jur și modalități de integrare a acestora în sistemul sinelui	S8
3. Stima de sine în context familial și educațional	Să-și dezvolte capacitatea de a înțelege ce înseamnă și cum se formează imaginea de sine Să-și dezvolte încrederea în sine prin raportarea la activități familiale Să-și dezvolte încrederea în sine prin raportarea la activități școlare	-activitatea educațională ”cine sunt eu?” – elevii vor desena pe o fișă portretul lor și vor scrie în jurul lui cine consideră ei că sunt -activitatea educațională ”Cum mă văd ceilalți?” – elevii vor alege dintr-o listă de însușiri acele însușiri care consideră că le gândesc alții despre ei -activități de comunicări pe tema imaginii de sine -activitatea educațională ”Cine sunt eu pentru familia mea?” – elevii vor completa o listă cu propoziții incomplete cu acele completări pe care le cred potrivite. -activitatea educațională ”ce crede familia mea că pot realiza într-o sarcină dată?” -activitatea educațională ”ce cred eu despre mine însumi că pot realiza într-o sarcină dată?” -activitatea educațională ”Cine sunt eu pentru clasa mea?” – elevii vor completa o listă cu propoziții incomplete cu acele completări pe care le cred potrivite. -activitatea educațională ”ce crede clasa mea că pot realiza într-o sarcină dată?” -activitatea educațională ”ce cred eu despre mine însumi că pot realiza într-o sarcină dată?” -activitatea educațională ”Alungăm gândurile care nu ne fac bine” – elevii vor identifica o serie de gânduri negative cu privire la ei înșiși și vor găsi modalități de a le alunga -exerciții de identificare a surselor gândurilor negative cu privire la noi înșine – eșecuri la învățătură, conflicte cu colegii, conflicte cu profesorii, comunicare deficitară în familie, etc.	S9 S10 S11 S12

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

COPIL cu CES- Deficiențe/afectări: Psihic

Întocmit de Prof. învățământ preșcolar: Földvári Adél
Grădinița cu P.P. Nr. 4, Reghin, jud. Mureș

❖ INFORMAŢII DE BAZĂ

Grupa: Menținere în grădiniță peste vârsta legală de înscriere în clasa pregătitoare
Gradul de handicap: Grav cu As. Personală
Echipa de intervenţie: educatoarea, psiholog, asistenți sociali, sora mamei, mama.
Data elaborării planului: septembrie 2022
Durata de desfăşurare: an școlar 2022-2023

❖ SCOPUL APLICĂRII PLANULUI DE INTERVENŢIE:

- Participarea la activități, interacțiunea adecvată cu copii, contact vizual pentru demonstrarea înțelegerii cerințelor/interlocutorului, mesajului transmis, că i se adresează și utilizarea limbajului vorbit conștient, coerent, relevant situației, creșterea nivelului de suportabilitate la frustrare.

❖ AUTONOMIA PERSONALĂ ŞI SOCIALĂ:

- **Aria de autoservire**: deprinderile de igienă și înțelegerea pericolului nu sunt formate; și-a lărgit cu câteva alimente meniul zilei.
- **Aria de socializare**: interacționează doar cu doi/ trei copiii, pe ceilalți îi vede ca obstacole sau îi ignoră;
- **Aria comportamentelor psihomotrice**: dezvoltare fizică corespunzatoare vârstei; se cațără mai puțin pe mese și dulapuri după anumite lucruri. Are coordonare și stabilitate, se orientează spațial, dar totul este spontan, inconștient, este mereu în mișcare. Participă la întâlnirea de dimineță.
- **Aria de limbă şi comunicare**: - formulează propoziții simple în limba maternă (maghiară), expresiv facial, gesticulează, emite sunete înalte când nu este mulțumit;
- **Instrumente folosite în evaluare**: observaţiile spontane şi dirijate zilnice în relația cu sala, cu copiii, cu mama, cadrul didactic, psiholog, manipularea jocurilor,a jucăriilor, a materialelor și modul de joc.
- **Deficiențe/ afectări**: psihic
- **Capacităţi – competenţe – abilităţi – lacune – nevoi:**

- Competenţe în dezvoltare în desfăşurarea unor activităţi de învățăre;
- Foarte rar reacționează la feedback, relaționare, negociere, explicații, întrebări;

- Are nevoie intervenție unul la unul;
- **Intervenţii, antecedente**: doresc integrarea copilului într-o formă de învățământ de zi, program prelungit la stat.

❖ DERULAREA PROGRAMULUI DE INTERVENŢIE

- **Domeniul de intervenţie:educațional, privind limbajul și comunicarea**, din punct de vedere cognitiv, relațional, socio-emoțional, psihomotric prin jocuri de atenție, acustice, senzoriale, de manipulare și optic-vizuale.
- **Activitati simple cu grupă restransă de copii – cu caracter general vizând:**
- Dezvoltarea motricitătii grosiere generale: coordonare generală, echilibru, relaxare și încordare musculatură pe fondul conștientizării exercițiilor;
- Dezvoltarea motricitatii fine prin selectarea și manipularea corectă a materialelor, conștient, voit și respectând cerințele și metodele de lucru
- **Program de structurare a schemei corporale prin:**
- Cunoașterea corpului, perceperea părților acestuia, denumirea, trăirea mișcărilor pe segmente, selectiv, voit și conștient;
- Reprezentarea schemei corporale prin înțelegeerea lateralității, poziției, angrenarea în spațiu, a simetriei la propria persoană și la colegi
- **Programul de recuperare în plan individualizat, pe termen lung, folosind**: Metodologia examinării psihologice a copilului de 5-6 ani fiind axat pe: dezvoltarea capacității de orientare spatială, de redare grafică a unui model, de orientare în timp , de întelegere si executare a une icomenzi verbale simple și urmarea a mai multor cerințe pentru a ajunge la un produs final, să poată stabili categorii în funcție de formă, mărime, culoare, utilizare, mediu, să exemplifice, să explice noțiuni, să utilizeze limbajul vorbit cu sens și scop.
- **Program de interventie logopedică în retardul/întârzierea de limbaj:**
- Terapia de ordin general: familiarizarea cu activitatea logopedică și motivarea pentru activități; gimnastică fonoarticulatorie prin dezvoltarea expresivitătii faciale, antrenarea mobilității maxilarelor, antrenarea mobilitătii lingual; educarea respiratiei corecte și a echilibrului, sincronizarea actului respirator, mărirea capacității respiratorii, obtinerea unui ritm respiratoriu uniform, efectuarea vorbirii pe expirare.
- Interventia propriu-zisă prin: exerciții de auz fonematic, distingere sunete, exerciții muzicale, de identificare elemente dintr-un mediu restrâns de învățare, redare după model, vorbire reflectată, exprimare liberă.

❖ REZULTATELE OBȚINUTE PÂNĂ ÎN IUNIE 2023

Progresele sunt, în baza gravității cazului, notabile și sesizabile:

- de câteva ori a avut contact vizual când am interacționat cu el, când îl laud mă îmbrățișează;
- și-a mai lărgit cu câteva alimente meniul zilnic;
- reacționează violent mai rar, când nu-și poate stăpânii frustrarea neputinței;
- petrece mai mult de 10 minute cu un anumit joc, jucărie, la masă;

- este conștient de prezența copiilor;
- completează calendarul naturii, imitând gestul copiilor;
- formulează propoziții simple în limba maternă (maghiară) și în limba română;
- se cațără mai puțin pe mese și dulapuri după anumite lucruri;
- pictează, după modelul copiilor, gesticulă pentru mai multă culoare sau alte culori;
-scrie litere după model;
- desenează foarte frumos după model.

- a participat la Serbarea de Crăciun - 2022

-a participat cu interes la activitățile organizate din cadrul proiectului destinat protecției mediului și dezvoltării durabile:„ Sănătoși de vrem să fim, de natură îngrijim!”- 2022

- a participat la activități de educație financiară în cadrul evenimentului international, GLOBAL MONEY WEEK, în perioada: 20-26 Martie 2023

- am trimis o lucrare (un desen) la concursul „Hai la joacă- este dreptul tău”, din cadrul Proiectului Județean „Sunt mic, cu drepturi mari” înscris în CAEJ 2023, poziția 67, unde i s-a acordat Premiul I.

Program de intervenție personalizat/ individualizat (PIP)

NICOLESCU IONUȚ
ȘCOALA GIMNAZIALĂ ADÂNCATA

I.
Numele și prenumele beneficiarului:Dragăn Ionuț-Viorel
Data și locul nașterii:23.03.2008-Urziceni
Domiciliul:Sat.Patru-Frați,Com.Adâncata,Jud.Ialomița,Str.Ghioceilor,nr.15
Școala/ Instituția:Școala Gimnazială Adâncata
Echipa de lucru:Prof.religie Nicolescu Ionuț
II.
Problemele cu care se confruntă copilul/ elevul/ tânărul (rezultatele evaluării complexe)
a) deficiențe/afectări:asociate(tulburare de conduită hiperkinetică,mintală,imaturitate psiho-comportamentală)
b) gradul de handicap:mediu
c) tulburări/dificultăți de învățare:tulburare mixtă de abilități școlare,suport familial neadecvat
III.
Priorități pentru perioadă (se specifică intervalul de timp)
Prezentul Plan de intervenție personalizat s-a elaborat în urma evaluării inițiale ,pe o perioada de 6 luni ,începând cu data de 25.09.2023-28.02.2024,stabilindu-se următoare 3 priorități
1-Sfânta Treime și importanța ei;
2- Iisus Hristos si Nașterea Sa;
3-Viața creștinului împreună cu semenii;

Structura programului de intervenție personalizat

Obiective	Conținuturi	Metode și mijloace de realizare	Perioada de intervenție	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode și instrumente de evaluare
-Să înțeleagă importanța	*Descoperierea Sfintei Treimi în istoria Biblică*	Metode: - observația	Sepembrie 2023-	-Să recunoască cel puțin	-observare

Sfintei Treimi în viața creștinului -Să citească și să învețe Simbolului de credință -Sfânta Treime în cadrul Sfiintei Liturghi. -Să cunoască detalii despre Nașterea și copilăria Mântuitorului Iisus Hristos. -Să își improprieze la vârsta adolescenței conștiința morală.	-exemple ale Sfintei Treimi în Vechiul si Noul Testament. *Mărturisirea Sfintei Treimi în ,,Simbolul de credință,,* -recunoașterea celor 12 articole ale Simbolului de Credință. -Citirea si învățarea Simbolului de Credință -*Sfânta Treime în Sfânta Liturghie și în viața Bisericii*. -deosebirea părților componente ale Sfintei Liturghi și să înțeleagă importanța acesteia. -realizarea faptului ca întreaga Sfânta Liturghie este o rugăciune adresată Sfintei Treimi. -audiție și învățarea Antifonului I și a Antifonului II -*Nașterea Domnului.Tradiții de Crăciun* -să identifice locul nașterii Mântuitorului, Hristos,familia sfânta și eveniementele de la nașterea Mântuitorului nostru Iisus Hristos. -audiere și interpretare de colinde cu ocazia Nașterii Mântuitorului nostru Iisus Hristos. -*Viața creștinului împreună cu semenii săi.* -constientizarea faptului ca fiecare om este dotat cu voință liberă și poate alege între bine și rău. -personalitatea unui adolescent se desprinde în cadrul familiei,școală,biserică.	- conversația - explicaţia noţiunilor fundamentale despre Sfânta Treime. - citirea cu voce tare a Simbolului de Credință în vederea memorării acestuia - explicația. -problematizarea. -povestirea. Mijloace: - planșe cu imagini despre Nașterea Domnului. -lecturarea textului biblic în care se regăsește Nașterea Mântuitorului nostru Iisus Hristos; - lecturi şi poezii religioase clasa a VIII-a -Lecturarea și audierea urmatoarelor pilde religioase:	februarie 2024	persoanele Sfintei Treimi și caracteristicile acestora. -Să recite Simbolul de credință fără ajutorul cărții de rugăciune. -Să cunoască date biografice minime și evenimentele ce au stat la baza Nașterii Mântuitorului. -Să-și impropieze învățăturile religios-morale din pildele studiate și să le aplice în viața spirituală personală.	sistematică -probe orale -evaluare formativă -observare sistematică -probe orale -evaluare formativă

-Să identifice valorile și principiile ce definesc un adolescent.	-în vederea atingerii țelurilor personale este nevoie de credință și stăruință. -riscul crescut în rândul adolescenților de a se apuca de un viciu sau de vreo dependență.	-Pilda samarineanului milostiv; -Pilda dreptului Iov; -Pilda întoarcerii fiului risipitor; - fișe de lucru - calculator			

Evaluarea periodică

- Obiective realizate
- Dificultăți întâmpinate

-prezentarea unor termeni religioși specifici.
-tendința de prezenta eronat adevărul de credință.

Metode cu impact ridicat:-pozitive/negative
Recomandări particulare:Nu este cazul
Rolul și modul de implicare a părinților în program:Nu este cazul

PLAN EDUCAȚIONAL INDIVIDUALIZAT

PROF. AURELIA PUPĂZĂ
GRĂDINIȚA CU P.P. “OTILIA CAZIMIR”, GALAȚI

Analiza situației actuale a preșcolarului: A., copil în vârstă de 5 ani și 2 luni, este înscris la Grădinița cu P.P. “Otilia Cazimir” din anul școlar 2021-2022, iar în prezent frecventează grupa mare și prezintă deficiențe de limbaj, deficiențe emoționale și relaționale.	**Sinteza progreselor / regreselor sesizate după aplicarea PEI** ***În ceea ce privește dezvoltarea socio-emoțională următoarele comportamente au fost atinse:*** Respectă regulile jocului; Rezolvă cerințele date; Finalizează lucrări; Își exprimă afecțiunea față de adulții cu care este obișnuit; Răspunde la formulele de salut folosite de către adulți; Se joacă cu 1-2 copii; Recunoaște comportamentul pozitiv al altor copii; Exprimă prin imitație, cu sprijin din partea adultului, gesturi cu semnificație socială (mângâie un copil trist, oferă o jucărie unui copil cu care dorește să se joace); ***În ceea ce privește dezvoltarea limbajului, următoarele comportamente au fost atinse:*** - Redă 4-6 cuvinte în ordinea prezentării lor (aceste cuvinte pot fi propoziţii scurte, versuri sau pur şi simplu separate -ex. floare, soare, creion, masă, avion); - Socializează cu colegii din sala de grupă; - Grupează persoanele în funcție de rolurile lor (medici, educatoare, părinți).
Principalele aspecte problematice asupra cărora se va face intervenția:	

- Dificultăți în înțelegerea, respectarea regulilor, în rezolvarea cerințelor; - Nu pronunță corect sunetele cuvintelor; - Se izolează, este introvertit; - Deficit de atenție, concentrare.	
Puncte forte şi oportunități ce pot fi valorificate: - Își spune numele; - Răspunde când este strigat - Răspunde pozitiv la încurajări; - Recunoaște numele unor colegi; - Copiază comportamente; - Ajută adultul în sarcini simple, la solicitare; - Manifestă câteodată dorința de a socializa, a desfășura jocuri cu copiii;	

Obiective educative	Strategii de intervenție educațională	Membrul echipei de intervenție/ responsabil	Criterii minimale de apreciere a progreselor
O.1. Dezvoltarea competențelor socio-afective - Să respecte timpul necesar îndeplinirii sarcinii; - Creșterea intervalului de timp în care copilul se concentrează asupra unei sarcini; - Să finalizeze singur sarcini simple; - Reducerea comportamentului autostimulator; - Să se împrietenească și să mențină prietenia cel puțin cu un copil; - Să exprime emoții și sentimente simple; - Să arate empatie față de suferinta fizică sau emoțională a altor copii; - Să execute gesturi cu semnificație socială;	Jocuri și exerciții de recunoaștere a expresiilor emoționale: bucurie, tristețe, furie; Feedback pozitiv: încurajări, recompense, suport afectiv, stimulente; Aplicarea unor strategii bazate pe rutină: păstrarea aceluiași loc în clasă; exersarea autocontrolului emoțional prin tehnici de relaxare zilnică și de control al respirației; Jocuri și exerciții de executare a unor gesturi cu semnificație socială (mângâiem păpușa, întrebăm unde este, hrănim ursulețul, strângem jucăriile) Jocuri de interacțiune cu colegii de grupă ”Joacă-te împreună cu… !” ”Eu ştiu ce este bine” -convorbire/joc didactic; Jocuri și exerciții ce vizează relaționarea pozitivă cu ceilalți copii („Cu cine ai făcut cunoștință?„ - exprimare însoțită de un zâmbet larg) Jocuri cu reguli simple, fixe și clare (jocuri cu text și cânt, jocuri de mișcare etc.) Activități de distribuire a unor sarcini simple (adună cuburile, așează creioanele pe etajeră)	Cadrele didactice din grupă; Consilierul școlar	Să reacționeze când îşi aude numele; Să respecte regulile jocului; Să exprime prin imitație în oglindă, emoțiile: bucurie, tristețe, furie; Să ducă la bun sfârșit sarcini simple; Să îşi împartă jucăriile cu ceilalţi copii, fără să i se spună; Să socializeze cu colegii; Să exprime facial și prin gesturi, emoția adecvată situației atunci când este certat sau lăudat,; Să asculte ce spun ceilalţi colegi;

	Activități pentru dezvoltarea abilităților de exprimare adecvată a emoțiilor Jocul de rol – marionete, Fișe cu imagini a unor comportamente.		
O.2. Dezvoltarea competențelor de comunicare și limbaj - Stimularea vocalizării; - Transformarea comunicării într-o activitate distractivă; - Să recepteze stimuli sonori din mediul apropiat; - Să execute exerciții de dezvoltare a aparatului verbal; - Să denumească/ recunoască, prin cuvinte si onomatopee, diverse animale; - Dezvoltarea atenției; - Demonstrarea eficienței comunicării prin mijloace nonverbale; - Deprinderea unui mijloc de a-și comunica nevoile, preferințele; - Stimularea dorinței de a comunica și a folosirii spontane a limbajului;	Jocuri și exerciții de mobilizare a aparatului verbal: -“Suntem grași” - umflă obrajii -“Suntem slabi” - suge obrajii -“Ne spălăm pe dinți cu limba” -“Avem bomboane în guriță” -“Suflăm păpădia” etc Jocuri și exerciții de alcătuire a unor propoziții simple; Jocuri și exerciții de exprimare a nevoilor prin cat mai multe gesturi si limbaj: -“Să ne imbratisam!” -“Cum arătăm că....?” -Joc de rol “De-a mama şi de-a tata”, “De-a fraţii” -“Fiecare pui are familia lui” convorbire/lectură după imagini Exerciţii de dezvoltare a vocabularului; -Jocul “Să-mi povesteşti despe meserii’’, “Să faci şi tu ca el’’ Exerciţii de exprimare corectă Jocuri și exerciții de exersarea a instrumentelor de scris: -“Creionul fermecat” -“Cu ce călătorim?” Dialogul. Explicaţia		-Indică/aduce jucăriile/ obiectele numite de adult după formă/mărime; -Indică/aduce jucăriile/ obiectele plasate în anumite poziții spațiale relative indicate de adult (exemple: cubul de pe masă, cubul de sub masă); - Execută acțiuni simple indicate de adult; - Reacționează la stimuli sonori; - Repetă cuvinte, propoziții simple; - Redă verbal anumite onomatopee; - Execută exercițiile de dezvoltare a aparatului articulator; - Numește unele jucării, obiecte din sala de grupă (cuvinte scurte);

- Dobândirea unui mijloc de a răspunde la întrebări simple; - Să indice/aducă obiectele/jucăriile numite de adult (formă/culoare/ mărime); - Să denumească acțiuni simple. - Să utilizeze propoziții dezvoltate pentru a comunica nevoi, idei, acțiuni sau sentimente; - Să povestească după imagini; - Să recite o strofă a unei poezii;	Oferirea frecventă de feedback pozitiv, atunci când se comportă corespunzator / când a dus la bun sfârșit o sarcină; Încurajare şi sprijin pentru a-l convinge pe preșcolar să ceară ajutor când are nevoie;		

PLAN DE INTERVENȚIE
DESTINAT COPILULUI GESTIONAT CU EFORT SUPLIMENTAR

Prof. Grecu Monica Maria
Grădinița nr. 178

I. **INTRODUCERE:** Copilul provine dintr-o familie monoparentală. Copilul este crescut de bunicii materni deoarece mama lipsește destul de mult. Mama lucrează la o firmă cu program de noapte (pe fusul orar al Americii) și ziua merge la cursuri la facultate. Părinții au divorțat când copilul avea un an iar tutela este comună. Minorul nu a fost preluat niciodată de către tată de la grădiniță. O dată la două săptămâni sta la tată acasă. După perioada de trei zile de ședere la tată, copilul este agitat, recalcitrant, violent fizic și verbal, nu respectă reguli și

Copilul are probleme de comportament și de limbaj. Mama este dechisă dicuțiilor și colaboreaza cu cadrele didactice, chiar a apelat la un psiholog.

Copilul: M.V. 3,8 ani

Copilul caracterizat a fi gestionat cu efort suplimentar are dezvoltate corespunzător vârstei lui următoarele arii:

1. Domeniul: Dezvoltare fizică, sănătate și igienă personală
1.1. Subdomeniul: Dezvoltare fizică
1.1.1. Aspect Specific: Motricitate grosieră
1.1.1.1. Reper: Copilul ar trebui sa fie capabil să-și coordoneze mușchii mari ai corpului cu un scop al mișcării
1.1.2. Aspect specific : Motricitate fină
1.1.1.2. Reper : Copilul ar trebui să fie capabil să utilizeze mâinile și degetele pentru scopuri diferite.
2.2 Subdomeniul :Sanătate și igienă personală
2.2.2. Aspect specific: Promovarea îngrijirii și igienei personale
2.2.2.2. Reper: Copilul ar trebui să fie capabil să demonstreze deprinderi de păstrare a sănătății și igienei personale.

II. Domenii prioritare integrate in Planul de intervenție:

2. Domeniul: Dezvoltare socio-emotională
2.1. Subdomeniul: Dezvoltare socială
2.1.1. Aspect Specific:Abilități de interacțiune cu adulții
2.1.1.1. Reper: Copilul ar trebui să fie capabil să manifeste încredere în adulții cunoscuți și să interacționeze cu aceștia
2.1.1.2. Reper: Copilul ar trebui sa fie capabil sa ceara ajutorul adultului cand are nevoie
2.2.2. Aspect specific: Abilități de interacțiune cu copii de vârstă apropiată.
2.2.2.2. Reper: Copilul ar trebui să fie capabil să interactioneze pozitiv cu copii de vârstă apropiată.
3.3.3. Aspect specific:Dezvoltarea comportamentului pro-social
3.3.3.3. Reper: Copilul ar trebui să fie capabil să perceapă regulile și efectele acestora.
3.3.3.3.3. Reper: Copilul ar trebui să fie capabil să-și asume responsabilități, sa negocieze si sa participe la luarea deciziilor.

3. Domeniul: Capacități și atitudini în învățare
3.1. Subdomeniul: Inițiativa
3.1.1. Aspect Specific: Inițiativa în activități
3.1.1.1. Reper: Copilul ar trebui să fie capabil să aibă initiativă în interacțiuni
3.2. Subdomeniul: Persistență
1.2.2. Aspect specific: Persistență în sarcină
3.2.2.2.Reper: Copilul ar trebui să fie capabil să contiune realizarea sarcinii, chiar dacă întâmpină dificultăți.
3.3. Subdomeniul: Creativitate
3.3.3. Aspect specific: Comportamente creative în activitățile zilnice
3.3.3.3. Reper: Copilul ar trebui să fie capabil să manifeste creativitate în activitățile zilnice.

4.Domeniul: Dezvoltarea limbajului, a comunicării și a premiselor citirii și scrierii
4.1. Subdomeniul: Dezvoltarea limbajului și a comunicării
4.1.1. Aspect specific: Dezvoltarea capacității de vorbire și comunicare (comunicare expresivă)
4.1.1.1. Reper: Copilul ar trebui să fie capabil să comunice eficient.
4.1.1.1.1. Reper: Copilul ar trebui să fie capabil să demonstreze capacitatea de a se exprima corect gramatical.
4.1.1.1.1.1. Reper: Copilul ar trebui să fie capabil să-și extindă progresiv vocabularul

5.Domeniul: Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii
5.1. Subdomeniul: Cunoștințe și deprinderi elementare matematice, cunoașterea și înțelegerea lumii
5.1.1 Aspect specific:Reprezentări elementare matematice (numere, reprezentări numerice, operații, concepte de spațiu, forme geometrice, înțelegerea modelelor, măsurare)
5.1.1.1. Reper: Copilul ar trebui să fie capabil să demonstreze cunoștințe și abilități
5.1.1.1.1. Reper: Copilul ar trebui să fie capabil să identifice și să numească forme.

5.2.2. Aspect specific: Cunoașterea și înțelegerea lumii (lumea vie, Pământul, Spațiul, metode științifice)
5.2.2.2.Reper: Copilul ar trebui să fie capabil să observe și să descrie elemente caracteristice ale Pământului și Spațiului.

III. MOTIVARE

Ierarhizarea propusă are în vedere consolidarea sau, dezvoltarea Domeniilor: Dezvoltare socio-emotională, Capacități și atitudini în învățare , Dezvoltarea limbajului, a comunicării a premiselor citirii și scrierii, Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii; Subdomeniilor: Dezvoltare socială, Inițiativa, Persistență, Creativitate, Dezvoltarea limbajului și a comunicării, Cunoștințe și deprinderi elementare matematice, cunoașterea și înțelegerea lumii; Aspectelor specifice: Abilitîți de interacțiune cu adulții, Abilități de interacțiune cu copii de vârstă apropiată, Dezvoltarea comportamentului pro-social, Inițiativa în activități, Persistența în sarcină, Comportamente creative în activitățile zilnice, Dezvoltarea capacității de vorbire și comunicare (comunicare expresivă), Reprezentări elementare matematice (numere, reprezentări numerice, operații, concepte de spațiu, forme geometrice,

înțelegerea modelelor, măsurare), Cunoașterea și înțelegerea lumii (lumea vie, Pământul, Spațiul, metode științifice);

Reperelor: Copilul ar trebui să fie capabil să manifeste încredere în adulții cunoscuți și să interacționeze cu aceștia**,** Copilul ar trebui să fie capabil să ceară ajutorul adultului când are nevoie, Copilul ar trebui să fie capabil să interactioneze pozitiv cu copii de vârstă apropiată, Copilul ar trebui să fie capabil să perceapă regulile și efectele acestora, Copilul ar trebui să fie capabil să-și asume responsabilități, să negocieze și să participe la luarea deciziilor, Copilul ar trebui să fie capabil să aibă inițiativă în interacțiuni, Copilul ar trebui să fie capabil să contiune realizarea sarcinii, chiar dacă întâmpină dificultăși, Copilul ar trebui să fie capabil să manifeste creativitate în activitățile zilnice, Copilul ar trebui să fie capabil să comunice eficient, Copilul ar trebui să fie capabil să demonstreze capacitatea de a se exprima corect gramatical, Copilul ar trebui să fie capabil să-și extindă progresiv vocabularul, Copilul ar trebui să fie capabil să demonstreze cunoștințe și abilități, Copilul ar trebui să fie capabil să identifice și să numească forme, Copilul ar trebui să fie capabil să observe și să descrie caracteristici ale Pământului și Spațiului, pentru a constitui suport pentru consolidarea achizițiilor de dezvoltare relevate în domeniile prezentate la capitolul I.

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZATĂ PENTRU UN COPIL CU SIMPTOME DE TIP ADHD

PEȘU VIOLETA
CENTRUL JUDEȚEAN DE RESURSE ȘI ASISTENȚĂ PSIHOPEDAGOGIC, TELEORMAN

INFORMAȚII DESPRE ELEV:

Nume și prenume: A.M.

Clasa: a IX-a , profil umanist, specializarea filologie

Performanța școlară: Materii preferate : limba engleză, geografia și limba română. Îi place limba engleză, să scrie scenarii de film. Dorința lui este să ajungă regizor de film.

Contextul personal și familial: Elevul provine dintr-o familie dezorganizată, părinții au divorțat, acum este în grija mamei și a bunicii. După percepția mamei, elevul A.R. este timid, retras preferă să stea singur, este hipersensibil, ușor de rănit, îi este frică să încerce lucruri noi, nu este atent când i se vorbește, impulsiv. El se percepe ca fiind prietenos, cu simțul umorului, pentru că adulții și colegii râd la replicile lui, o persoană cinstită, comodă, veselă, politicosă, liniștită, sincer și ambițios. La începutul clasei a IX-a , elevul a perceput școala ca pe o închisoare, că este neinteresantă și plictisitoare.

INFORMAȚII DESPRE DIFICULTĂȚILE COPILULUI, ÎN TIMPUL ORELOR ȘI ÎN AFARA LOR

Evaluarea abilităților în întârziere și a problemelor nerezolvate

- Dificultatea de a rămâne în sarcină care presupune un efort de înțelegere a noțiunilor. Când simte că obosește, lasă pixul jos și se uită în tavan
- Dificulatea de a percepe timpul în mod realist. Atunci când nu-i place o sarcină sau i se pare dificilă, întreabă dacă mai este mult până trebuie să plece din cabinet sau până se sună de ieșire.
- Dificultatea de a-și pierde concentrarea la limba română și matematică. Se manifestă prin gesturi, căscat, se întinde, scoate zgomote, oftat.
- Dificultatea de a înțelege reacția adulților care îi repetă că trebuie să fie calm. El considerând că nu are această problemă.
- Dificultatea de a exprima în cuvinte ceea ce gândește. Are o exprimare minimalistă. Îți exprimă neclar nevoile și gândurile atunci când trebuie să explice de ce nu-i place la școală sau de ce nu-i place la ora de limba română. Elevul se așteaptă ca interlocutorul să înțeleagă ceea ce a vrut să spună pe baza unui singur cuvânt.
- Devine irascibil, ridică tonul atunci când consilierul nu înțelege ceea ce a avrut să spună și trebuie să repete. Se exprimă ,,știi tu ce vreau să spun,, ,, ce nu înțelegi?,,
- Dificultatea de a schimba programul școlar fără să fie anunțat din timp.Atunci când nu este anuțat că trebuie să vină la cabinetul de consiliere la o altă oră decât cea stabilită.
- Dificultatea de a încerca activități noi. De exemplu la ora de sport refuză anumite mișcări sau jocuri.

PLAN DE REMEDIERE ȘCOLARĂ

Numele şi prenumele beneficiarului : A.M.
Clasa: a IX-a
Domiciliul: Alexandria
Şcoala / instituţia : CNPMS Alexandria

Echipa de lucru: Consilierul școlar, dirigintele clasei, profesorii de la clasă
Problemele cu care se confruntă copilul/ Nevoile identificate:

- Dificultatea de a rezolva o sarcină care presupune un efort de înțelegere a noțiunilor
- Dificulatea de a percepe timpul în mod realist
- Dificultatea de a-și pierde concentrarea la limba română și matematică
- Dificultatea de a înțelege reacția adulților care îi repetă că trebuie să fie calm.
- Dificultatea de a exprima în cuvinte ceea ce gândește.
- Dificultăți în a gestiona răspunsul emoțional la frustrare pentru a gândi rațional.
- Dificultatea de a schimba programul școlar fără să fie anunțat din timp

Obiective urmărite în perioada octombrie 2023-martie 2024:

1. Să rezolve o sarcină care presupune un efort de înțelegere a unor noțiuni;
2. Să se concentreze la lecții în orele de geografie și română;
3. Să exprime verbal nevoile și gândurile în situații când trebuie să vorbească despre propria persoană;
4. Să gestioneze răspunsul emoțional la frustrare atunci când nu reușește să îndeplinească o sarcină;

Strategii pentru remedierea dificultăților observate:

1. Discuții cu profesorii de la clasă pentru a înțelege dificultățile elevului și pentru a adapta metodele de predare la cerințele elevului, ajustarea modului de comunicare cu elevul (tonalitate joasă și calmă față de el și colegii lui);
2. Discuții cu dirigintele clasei pentru implicarea elevului în activitățile clasei, pentru responsabilizare și folosirea aprecierilor verbale pozitive atunci când elevul realizează o sarcină;
3. Creșterea încrederii în sine și a stimei de sine prin poveștile de succes;
4. Gestionarea emoțiilor de furie, agresivitate verbală față de adulți;
5. Implicarea în activități plăcute în domeniul artistic, de exemplu creearea de povești pentru copii, în limba engleză și limba română.

Obstacole și provocări în implementarea planului remedial

- Reticență din partea profesorilor de la clasă de a lucra cu un copil cu ADHD
- Dificultăți de adaptare a metodelor de predare la cerințele copilului
- Refuzul copilului de a colabora și posibilitatea de a deveni agresiv verbal.

Structura programului de intervenţie personalizat: Domeniul de intervenţie: **Consiliere psihopedagogica**

Obiective	**Conţinuturi**	**Metode şi mijloace de realizare**	**Perioada de inter venţie**	**Criterii minimale de apreciere a progreselor**	**Metode şi instrument e de evaluare**
Afectiv	Creșterea încrederii în sine și stima de sine Concentrează-te pe success Emoții pozitive și emoții negative A bate furia în cui	Povestirea Joc de rol			Povesti de succes Fisa de lucru

Cognitiv *Stimularea şi dezvoltarea capacităţilor psiho-individuale în vederea formării unor comportamente independente* **Comunicare şi limbaj** *Exersarea modalităţii de verbalizare clară a mesajului trasmis* *Exprimarea gândurilor*	. Exersarea mentinerii atentiei concentrate Exerciţii de stimulare a gândirii, memoriei, imaginaţiei, atenţiei, limbajului, voinţei Reguli de comunicare eficiente Exersarea formelor de comunicare (pasiv, asertiv, agresiv) Povestirea pe bază de imagini Exprimarea verbală:Povestea faptelor mele Reguli de comportament în școală Joc ,,Așa da, Asa Nu,, - conștientizarea comportamentelor iresponsabile	Observatia Exercitiul Conversatia Problematizarea Jocuri de rol Activitate practică Aprecieri stimultive	An școlar 2023-2024	Scurte compuneri cu diverse teme. Utiizarea unor metode de memorare și de învățare (tehnica Mind Mapping) Interiorizează și respectă regulile minime de comunicare Se angajează în discuții cu colegii și adulții folosind stilul de comunicare asertiv Verbalizează clar mesajul transmis Exprimă în cuvinte ceea ce gândește folosind propozitii scurte	Observarea sistematică a comportamentului elevului (cu accent pe componente relaţionale şi acţionate de comportament), Probe orale si scrise, teste Evaluare formativa Auto-evaluare

- **Obiective realizate** : Elevul a reușit să comunice deschis cu adulții și colegii, să-și gestioneze furia și să-și valorifice abilitatea de a scrie povești pentru copii în limba engleză și română.
- **Dificultăţi întâmpinate:** Nu reușește să se concentreze pe sarcini care implică o anumită dificultate; se adaptează greu la situații noi unde nu poate deține controlul.
- **Revizuirea programului** de intervenţie educaţional-terapeutică (în funcţie de rezultatele evaluărilor periodice)

MODEL PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

Material propus de prof.Tiron Elena Loredana
Liceul Ștefan Procopiu , Vaslui

Disciplina: Educatie antreprenoriala
Clasa: a X-a, Filiera teoretica, profilul Filologie
Numele şi prenumele elevului: B.G.
Perioada de aplicare: An scolar .....
Profesor : .....

Problemele cu care se confruntă copilul:

- *Nu reuşeşte să scrie după dictare;*
- *Are un scris ilizibil, încât nu şi-l descifrează nici ea însăşi;*
- *Citeşte foarte greu, iar termenii mai dificili abia îi silabiseşte, neînţelegându-le valoarea în frază;*
- *Nu înţelege suficient noţiunile simple astfel că nu poate să opereze cu ele;*
- *Recunoaşte fenomenele şi procesele simple din natura şi le poate explica individual, dar nu şi relaţiile de cauzalitate şi nici interdependenţa acestora, având probleme de transfer intra şi transdisciplinar;*
- *Copiază corect după manual, dar extrem de încet, fiind mereu în urma colegilor săi;*
- *Are deprinderi practice corespunzătoare, abilităţile practice fiind mult superioare capacităţilor intelectuale şi cunoştinţelor teoretice.*
- Capacitate redusă de identificare a elementelor de identificare spaţială legate de folosirea hărţilor

Diagnostic: Elev cu dificultăţi de învăţare

Loc de desfăşurare: sala de clasă;

COMPETENŢE GENERALE

1. Utilizarea conceptelor specifice educaţiei antreprenoriale pentru organizarea demersurilorde cunoaştere şi de explicare a unor fapte, evenimente, procese din viaţa reală

Competenţe specifice	Activităţi de învăţare	Metode şi mijloace de realizare	Metode şi instrumente de evaluare	Observaţii
1.1 Extragerea ideilor esențiale dintr-un text economic, pe baza unor întrebări de sprijin 1.2 Deducerea din context a înțelesului unor	Joc de rol pentru identificarea rolurilor posibile pe care le poate îndeplini individul în domeniul economic	Explicația, lectura dirijată, conversația Fișe de lucru: -exerciții de vocabular: -exerciții de identificare, de discriminare, de înțelegere a înțelesului global	-Testul de evaluare ce conține: -itemi de asociere, cu alegere multiplă, de completare a unui text lacunar -Portofoliul	

termeni/elemente necunoscute dintr-un text citit	Lectură, vocabular specific *temelor propuse:* *-activităţi de timp liber,* *-membrii familiei,* *-locuri şi servicii publice,* *-meserii,* *-obiceiuri şi tradiţii*; *-Texte/fragmente scurte de informare generală;* *-Dialoguri, conversaţii* *-Filme*	dintr-un text scris (de tipul *adevărat/fals, Da/Nu*), de desprindere a ideilor dintr-un text oral sau scris Exerciții de identificare, completare Exerciții de identificare și formulare de întrebări. Exerciții de identificare, completare, asociere	fișe de evaluare, portofoliu Fișe de evaluare cu itemi obiectivi: cu alegere dual, alegere multiplă,text lacunar	

2. Aplicarea cunoştinţelor specifice educaţiei antreprenoriale în situaţii caracteristice economieide piaţă, precum şi în analizarea posibilităţilor de dezvoltare personală

Competenţe specifice	Activităţi de învăţare	Metode şi mijloace de realizare	Metode şi instrumente de evaluare	Obser vaţii
2.2 Elaborarea – oral sau în scris – a unor descrieri simple, cu referire la evenimente sau experienţe personale,pe baza unui plan de idei	- Exemplificarea unor calităţi aleîntreprinzătorului de succes -Utilizarea termenilor economici pentru a scrie propoziții simple și scurte în elaborarea descrierilor sau a relatării experiențelor de învățare. Participarea la un joc pe echipe de comunicare pe bază	Explicația, conversația, Dramatizarea - Fișe de lucru ce conțin: - *imagini*, instrucțiuni, - exerciții de formulare de întrebări și răspunsuri, -Texte lacunare, formulare tip, descrieri Explicația, exerciții de identificare,	Fișe de evaluare cu itemi obiectivi: alegere multiplă sau dual, asociere, completarea unor formulare tip: felicitare -Portofoliul (desen, colaj) Portofoliul	

	de instrucțiuni consecutive legate de termeni economici	discriminare, completare, a unor propoziții simple Exerciții de asociere, completare,	Fișe de evaluare Fișe de evaluare	

3.Cooperarea în cadrul diferitelor grupuri pentru rezolvarea unor probleme teoretice şipractice specifice mediului de afaceri

Competenţe specifice	Activităţi de învăţare	Metode şi mijloace de realizare	Metode şi instrumente de evaluare	Observaţii
3.1 Stabilirea, în cooperare cu ceilalţi, a rolurilor proprii, actuale şi de perspectivă, într-un mediu deafaceri	-Formularea unor întrebări și răspunsuri simple și scurte în cadrul unui dialog sau a unei conversații telefonice. • Dialoguri scurte pe teme economice: • La cumpărături -utilizarea vocabularului specific pentru a formula întrebări și răspunsuri simple: *alimente, vestimentație* • petrecere a timpului liber -însușirea unui vocabular specific: denumirea activităților de timp liber: *dans, pictură, teatru, sport, înot, lectură, camping, muzică, plimbare.* • la restaurant	Fișe de lucru: - exerciții pe perechi și în grup: dialog, conversație telefonică, joc de rol -exerciții de completare a unui dialog, de rescriere a unor replici scurte, dramatizare. -alcătuirea unui dialog scurt după imagini simple. Exerciții pe perechi: Completare a unor replici de dialog, recunoașterea imaginilor și denumirea imaginilor cu vocabularul specific. Exerciții de vizionare a unor	Proiecte de grup Fișe de evaluare Fișe de evaluare Proiecte de grup	

	-să vizioneze un film scurt și să înțeleagă replicile de dialog. Să utilizeze câteva întrebări simple pentru a cere ceva din meniul restaurantului.	desene animate cu dialoguri scurte. Jocul de rol: client-chelner.		

4.Evaluarea comportamentului adecvat unui mediu economico-social în schimbare

Competenţe specifice	Activităţi de învăţare	Metode şi mijloace de realizare	Metode şi instrumente de evaluare	Observaţii
4.1Analiza critică a comportamentului în alegerea traseului profesional, precum şi a disponibilităţii de reorientare profesională în raport cu dinamica mediului economico-social 4.2 Utilizarea adecvată şi eficientă a resurselor, în funcţie de caracteristicele mediului economico-social	-Extragerea ideilor esențiale din fragmente de texte de informare generală, dialoguri, conversații scurte. -Înțelegerea mesajului din dialogurile filmelor -Alcătuirea unor dialoguri și conversații simple și scurte pe baza vocabularului însușit sau cu ajutorul dicționarului.	Fișe de lucru: - exerciții de luare de notițe din scheme grafice, imagini. Vizionare si discutii libere pe baza filmelor urmarite	-Test de evaluare cu itemi: de asociere, de completare de propoziții, de construire a paragrafului -Proiecte de grup, portofoliul	

Concluzii:

În urma evaluării rezultatelor obţinute, s-a ajuns la concluzia că datorită exerciţiilor şi activităţilor simple, accesibile, desfăşurate în ritm propriu, elevul a depăşit în mare parte dificultăţile sale, dobândind o experienţă cognitivă superioară celei anterioare, înlăturând anumite bariere din cale dezvoltării sale.

Recomandări:

Se recomandă colaborare cu profesorii clasei, profesorul diriginte, părinţi;
se constată că reluarea unor sarcini de învăţare sunt de un real folos în dezvoltarea deprinderilor de muncă independente;

Bibliografie :

PROGRAME ŞCOLARE PENTRU CLASA A X-A CICLUL INFERIOR AL LICEULUI EDUCAŢIE ANTREPRENORIALĂ Aprobat prin ordin al ministrului Nr. 4598 / 31.08.2004

Educație antreorenorială, manual clasa a x a , Editura Didactică și Pedagogică S.A.

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

profesor de limba engleză Dorina Bălan
Șc Gimn Mihai Eminescu, Brăila

NUME : . x PRENUME : . x DATA NAȘTERII : -
Clasa a II a- limba engleză

Parcurs școlar

Diagnostic: grad de handicap grav-, conform Certificatului medical.X

Informații susceptibile în influențarea procesului de învățare

Informații sociale:

Nu este implicat în toate activitățile, uneori nu comunică sau nu respectă regulile activității, relația cu colegii săi și cu profesorul este creată cu ajutorul părinților, dar uneori relaționează și singur. Este instabil, în timpul activităților, prezintă interes doar pentru scurt timp pentru activitatea comună cu colegii de clasă, după care își caută alte preocupări. Când nu mai rezistă, își strânge cărțile și dorește să părăsească sala de clasă, sau povește cu voce tare din ce i s-a întâmplat, ce-a văzut la TV, din viața personală.

Informații familiale:

Provine dintr-o familie normală, locuiește împreună cu părinții. Este foarte atașat de părinți, părinți care se ocupă tot timpul de educația, recuperarea și evoluția lui. Un părinte îl însoțește în permanență. I se oferă toate condițiile necesare unei bune dezvoltări.

Informații psihologice:

Este violent în unele cazuri, mușcă, de cele mai multe ori, atunci când lucrurile nu decurg așa cum dorește el. Prezintă o bună capacitate de memorare, repetă cuvintele mecanic.

Așteptările și dorințele părinților

Părinții doresc ca băiețelul lor să poată să se integreze/adapteze diferitelor situații, participă la orele de curs în măsura în care este posibil. În legătură cu rezultatele la învățătură, părinții sunt foarte implicați, se interesează la fiecare oră, fac fișe de lucru în plus, repetă cu el vocabularul, lecțiile, îi oferă materiale audio și video pe temele studiate la clasă.

Aspecte fizice și psihomotorii	Reacționează rapid la jocurile de mișcare organizate în clasă, la care îndeplinește bine sarcinile, dorește să lucreze în echipă, dar și individual. În timpul orelor se ridică de mai multe ori de pe scaun sau scoate diverse sunete. Are momente când devine irascibil, agresiv, atunci când i se cere să participe la oră contrar dorinței lui.
Aspecte comportamentale și emoționale	Manifestă câteodată un comportament agresiv, când este obosit sau se plictisește. Familia este prezentă la toate orele de curs, se implică și este dispusă să ajute, cere lămuriri și detalii depre cum să obțină un progres. Nu poate rezista o perioadă de timp mai indelungată la oră. Vorbește neîntrebat în momentul în care sunt

	prezentate etapele de realizare a unei lucrări, sau când se plictisește, sau nu-i place activitatea respectivă, deranjându-și colegii.
Aspectele comunicării	Repetă și rostește cu ușurință cuvinte sau enunțuri propuse în cadrul unor propoziții. Uneori, cântă în timp ce realizează și altă sarcina de lucru, cum ar fi coloratul pe fisă./ sau povestește fără a fi întrebat despre ce-a mai făcut acasă. Este bucuros cînd este apreciat de colegi , atunci când oferă răspunsuri corecte, sau realizează sarcini de lucru corecte, cum ar fi citirea unor cuvinte/ repetarea unor propoziții.
Aspecte cognitive	Demonstrează o capacitate sporită de atenție, în momentul în care este interesat de o activitate. Memorează cuvinte destul de bine. Dacă execițiul i se pare interesant și dacă mai e și motivat, pentru că primește o recompensă, participă la oră dar nu pentru mult timp. Însă, abandonează destul de repede o sarcină dacă nu-i pe placul său.

Analiza:

X.prezintă conduite și atitudini sociale dominate de imaturitate afectivă , este surescitat, nerăbător.Cedează și abandonează repede, manifestând un comportament agresiv, atunci când nu este interesat de activitatea desășurată. Prezintă un vocabular destul de bun, dar, limitat. Emotiv, impulsiv, iritabil, dar și curios și atent când este interesat de tema, de lecția de zi.

Obiective alese:

- Controlarea furiei atunci când aceasta este declanșată de anumiți factori;
- Finalizarea sarcinilor primite;
- Menținerea atenției pe sarcina de lucru și participarea la ora de curs pentru o perioadă mai lungă de timp
- Dobândirea de noi cunoștințe, capacitatea de a repeta, reproduce și de a citi litere, cuvinte, enunțuri scurte, de a desena conform indicațiilor date, de a asocia imagini și cuvinte.

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

Autor: BADEA IRINA IONELA, ŞCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 BOLINTIN VALE, GIURGIU

Numele şi prenumele beneficiarului**: V. E.**
Data naşterii: 15-09-2010
Domiciliul: Bolintin Vale
Şcoala: Gimnazială nr. 1 Bolintin Vale, clasa a IV- a
Prof. înv. primar. Badea Irina Ionela
Probleme cu care se confruntă elevul (rezultate ale evaluării complexe): tulburări instrumentale; tulburări de învățare datorate, în principal, afecțiunilor motrice, tulburări emoționale

Motive de referinţă:

- dreptul fiecărui copil, în contextul reformei, la procesul instructiv-educativ prin respectarea structurilor şi particularităţilor bio-psiho-pedagogice;
- se ţine seama de principiile de maximă generalitate cuprinse în Rezoluţia O.N.U. nr. 48/96 din 1993:
- principiul drepturilor egale (accesul la educaţie şi la alte servicii comunitare);
-principiul egalizării şanselor în domeniul educaţiei;
-principiul asigurării serviciilor de sprijin(resurse umane, instituţionale, materiale, financiare, servicii guvernamentale);
-principiul intervenţiei timpurii;
-principiul cooperării şi parteneriatului (colaborare permanentă între cei implicaţi).

Instrumente folosite în evaluare: observaţiile spontane şi dirijate zilnice, fişa psihopedagogică, convorbirea individuală, probe orale si scrise, lucrari practice.

DOMENIUL DE INTERVENŢIE : educaţional
Iniţiator de program: prof.inv.primar BADEA IRINA IONELA

INFORMATII EDUCAŢIONALE

COMPORTAMENT COGNITIV:

- copilul are minime reprezentări despre mediul înconjurator corespunzătoare vârstei si are capacitatea de a observa sistematic;
- are o stabilitate comportamentala,cu uşoare variaţii;
-din punct de vedere relational, s-a integrat greu în colectivul clasei (exercita preferinţe pentru persoanele care ii acorda mai multa atenţie),este supus si nu se manifesta violent fata de colegi;
-intelege si da răspunsuri la solicitările invatatoarei;
-ştie sa numere,sa efectueze calcule simple
-ii place sa deseneze, distinge culorile ;
-cunoaşte animalelele ;
- volumul limbajului este sarac, se exprimă foarte greoi, are tulburări de pronunţie;
- gândirea se manifestă doar în cazuri concrete, intuitive;
- atenţia este slab dezvoltată.

COMPORTAMENT PSIHOMOTRIC

- deficienţă fizică datorată bolii (tetrapareză spastică);
-se deplaseaza cu dificultate
-nu reuseste sa contoleze miscarile fine ale mainilor astfel incat sa manipuleze instrumentele de scris,foarfeca etc.
- cunoaşte schema corporală;

-oboseste foarte repede in cadrul activitatilor scolare
- întâmpină dificultăţi în orientarea spaţială, temporala
- are deprinderi de igienă personală bine dezvoltate

RELAŢII SOCIALE:

- este sociabil doar cu unele persone care ii acorda sprijin
- este un copil ataşat de mama, mai puţin de tata(tatal fiind aproape absent din viata copilului)
-un simt al proprietatii exagerat
- are dese crize de nesiguranţă, de impacientare, de neincredere, se sperie foarte usor de un esec minor(ex:plange foarte mult si se impacienteaza daca a uitat stiloul acasa, daca intarzie 2-3 min. dimineata,etc)

AUTONOMIA PERSONALĂ ŞI SOCIALĂ

Aria de autoservire: carenţe mari în comportamentele motrice (deplasare, dezechilibru la pozitia stand in picioare, mânuire obiecte, încercuire imagini) şi în gesturile social-utile de autogospodărire (să-şi ia singur materialul didactic, să lucreze fără ajutor)

Aria de socializare: este politicos,foarte apropiat de mama şi de invatatoare, are uneori crize de nesiguranţă, este sociabil si relationeaza doar daca este solicitat.

Aria comportamentelor psihomotrice: dezvoltare fizică sub nivelul vârstei; prezinta o instabilitate motrica care se accentueaza cu fiecare zi, rezista 1-2 min in pozitie stand in picioare, mari dificultati la deplasare, cunoaşte schema corporală; întampină dificultati în orientarea spaţială; are deprinderi de igienă personală şi colectivă bine formate; nu are coordonare şi stabilitate a gesturilor şi mişcărilor corespunzătoare activităţilor motrice,

Interventii anterioare: terapie de recuperare in centre specializate

OBIECTIVE PE TERMEN LUNG:

- ameliorarea pronunţiei şi dezvoltarea exprimării orale;
- dezvoltarea operaţiilor gândirii şi a calităţii acesteia;
-insusirea cititului constient, in ritm propriu
- recuperarea lacunelor datorate handicapului de care suferă
-incercarea slefuirii scrisului de mana pe cat posibil, micsorand dimensiunea literelor si incercandu-se incadrarea in liniatura caietului(elevul a scris literele in clasa 1,cu o mare dificultate, foarte distorsionate si de dimensiuni foarte mari)-corectarea scrisului pana la nivelul scrisului „lizibil”
- exersarea capacităţii de orientare spaţială şi temporală;
- educarea comportamentului civilizat.
-imbunatatirea miscarilor fine ale membrelor superioare
-capatarea increderii in sine
-incurajarea participarii la toate activitatile scolare si extrascolare

Priorităţi pentru perioada: an şcolar 2020-2021

- formarea deprinderilor de a se exprima corect din punct de vedere gramatical, îmbogăţirea vocabularului;
- **dezvoltarea abilităţilor de scris lizibil;**
- dezvoltarea abilităţilor de calcul matematic în concentrul 0-1000000, cu sau fără suport concret;
- reşterea stimei de sine.

Domenii / arii de intervenţie: cognitiv, socio-afectiv, motric

PLAN DE INTERVENȚIE ADAPTAT
LA DISCIPLINA CHIMIE PENTRU CLASA a VIII-a

CUCIUREAN MIMI IONICA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „LIVIU REBREANU” – TG. MUREȘ, MUREȘ

În anul școlar 2022-2023 am realizat planificarea calendaristică la disciplina chimie pentru clasa a VIII-a pentru o elevă cu cerințe speciale. Elevei J. I. i s-a recomandat și aprobat școlarizarea la domiciliu cu reducerea numărului de ore alocate fiecărei discipline studiate, astfel încât la disciplina chimie i-au fost alocate în loc de 2 ore /săptămână doar 0,25 ore/săptămână.

Planul de intervenție l-am realizat ținând seama de structura anului școlar și respectând **Ordinul ministrului educației nr**. 3.702/2021 și **Ordinul ministrului nr.** 3393 / 28.02.2017.

Desfășurând activitățile individual și într-o atmosferă adecvată , eleva a reușit să asimileze și să utilizeze un vocabular specific disciplinei , să recunoască tipul de reacții chimice și să înțeleagă importanța substanțelor chimice în viața de zi cu zi. În prezent J.I. urmează cursurile unui liceu vocațional și este integrată în colectivul clasei.

PLANIFICARE CALENDARISTICA
AN ȘCOLAR 2022/2023

CLASA a VIII-a **CHIMIE**

NR. CRT.	UNITATEA DE ÎNVĂȚARE	C.S.	CONȚINUTURI	NR. ORE	SĂPTĂMÂNA	OBS.
MODULUL I						
1.	**RECAPITULARE**	1.1 1.3 2.4 3.2	Măsuri organizatorice. Norme de protecţie *Măsuri de remediere* *#Conținut simplificat (se reduce gradul de dificultate)* Atomul Sistemul periodic al elementelor Formule chimice. Calcule chimice	0,25 0,25 0,25	05.09-09.09 12.09-16.09 19.09-23.09	 0,75
2.	**TRANSFORMĂRI CHIMICE ALE SUBSTANȚELOR. CALCULE STOECHIOME-TRICE PE BAZA ECUAȚIILOR**	1.1 1.3 2.1 2.2 2.3 2.4	Reacții chimice. Ecuația reacției chimice Legea conservării masei substanțelor Legea conservării numărului de atomi	0,5 0,5	26.09-30.09 03.10-07.10	 1

	REACȚIILOR CHIMICE		Stabilirea coeficienților ec. reacțiilor chimice			
			Tipuri de reacţii chimice: clasificare, exemple	0,5	10.10-14.10 17.10-21.10	0,5
MODULUL II						
2.	**TIPURI DE REACŢII CHIMICE**	1.1 1.3 2.1 2.2 2.3 2.4	**Reacția de combinare.** *#Conținut simplificat (se reduce gradul de dificultate)* Arderea metalelor şi a nemetalelor în O_2 Reacția nemetalelor (Cl_2, O_2, S, N_2) cu H_2 Reacția unor oxizi bazici cu apa Reacția unor oxizi acizi (CO_2, SO_2, SO_3) cu apa Evaluare	0,5 1	31.10-04.11 07.11-11.11 14.11-18.11 21.11-25.11 28.11-02.12 05.12-09.12	1,5
3.	**TIPURI DE REACŢII CHIMICE**	1.1 1.3 2.1 2.2 2.3 2.4	**Reacția de descompunere***#Conținut simplificat (se reduce gradul de dificultate)* Descompunerea unor carbonați Descompunerea apei oxigenate **Reacția de substituție***#Conținut simplificat (se reduce gradul de dificultate)* Seria activității metalelor Aluminotermia – met. de obținere a unor metale Evaluare	0,5	12.12-16.12 19.12-22.12	0,5
MODULUL III						

3.	**TIPURI DE REACȚII CHIMICE**	1.1 1.2 1.3 2.1 2.2 2.3 2.4	**Reacția de schimb.** *#Conținut simplificat (se reduce gradul de dificultate)* R.de neutralizare: acid + bază Reacția de neutralizare: oxid acid + bază Reacția de neutralizare: oxid bazic + acid Reacții cu formare de precipitat Importanța r. de neutr. pt. identificarea unor ioni Evaluare	1	09.01-13.01 16.01-20.01 23.01-27.01 30.01-03.02	1
	IMPORTANȚA CHIMIEI ÎN VIAȚA NOASTRĂ	3.1 3.2	Combustibili (H_2, cărbuni, petrol și gaze nat.) Arderea: proces exoterm (H_2, C, CH_4, glucozei) Impactul prod. de ardere asupra mediului și org	0,5	06.02-10.02 13.02-17.02	0,5
			MODULUL IV			
3.	**IMPORTANȚA CHIMIEI ÎN VIAȚA NOASTRĂ**	3.1 3.2	**SA (Şcoala altfel** Materiale de construcții R.de neutralizare:aplicaţii: medicamente antiacide R.de neutralizare:aplicaţii: ameliorarea solurilor. Importanța ionilor metalici în organismele vii Acţiunea toxică a unor ioni metalici	- 0,25 0,25 0,25 0,25 0,25	**27.02-03.03** 06.03-10.03 13.03-17.03 20.03-24.03 27.03-31.03 03.04-06.04	1,25
			MODULUL V			
4.	**IMPORTANȚA CHIMIEI ÎN VIAȚA NOASTRĂ**	3.1 3.2	Îngrășăminte chimice Reciclarea deșeurilor Evaluare finală	0,5 0,5 0,25	19.04-21.04 24.04-28.04 02.05-05.05 08.05-12.05 15.05-19.05	1,25
9.	**RECAPITULARE FINALĂ**		**SV (săptămâna verde)** Recapitulare finală. Recomadări	- 0,5	**22.05-26.05** 29.05-02.06 06.06-09.06	0,5

COMPETENȚE GENERALE

1. Explorarea unor fenomene și proprietăți ale substanțelor întâlnite în activitatea cotidiană
2. Rezolvarea de probleme în situații concrete, utilizând instrumente specifice chimiei
3. Evaluarea consecințelor proceselor și acțiunii substanțelor chimice asupra propriei persoane și asupra mediului înconjurător

INTEGRAREA ELEVULUI CU CES ÎN ÎNVĂȚĂNÂNTUL DE MASĂ

ȚUCHEL MARIANA
CJRAE GALAȚI-LICEUL TEHNOLOGIC OVID CALEDONIU TECUCI

Conform OMSCTS 5574 din 7 octombrie 2011 privind *Organizarea serviciilor de sprijin educațional pentru copii, elevii și tinerii cu cerințe educaționale speciale, integrați în învățământul de masă*, la articolul 3 punctul K, **planul de intervenție personalizat** este un *,,instrument de proiectare și implementare a activității educațional- terapeutice, utilizat pentru eficientizarea activității de intervenție și atingerea finalităților prevăzute în planul de servicii individualizat''(focalizat pe nevoile de dezvoltare ale copiilor/ elevilor/tinerilor cu cerințe educative speciale integrați în învățământul de masă)*.

PLAN DE INTERVENTIE PERSONALIZAT
1.INFORMAŢII GENERALE:

Numele si prenumele elevului: A. ST. C.

Data naşterii: 15.09.2003

Clasa: a XI -a

Echipa de lucru :

Profesor psiholo,: consilierea copilului, parintilor, cadrelor didactice

Cadrele didactice de la clasă: adaptare curriculară

Parinte sprijin sistematic in efectuarea temelor, colaborarea cu cadrele didactice din scoala;

Medic: tratament medical adecvat, reevaluari

Diagnostic :TULBURARE SPECTRU AUTIST, RETARD MINTAL USOR QI 65 Gradul de handicap: grav cu asistent personal

Perioada de interventie : an scolar 2023-2024

Recomandarea Serviciului de Orientare Scolara si Profesionala: orientarea copilului de la ....., în clasa a X -a , pentru anul şcolar conform certificatului de expertiză şi orientare şcolară 699/31.08.2024

PRIORITATI PE TERMEN LUNG:

Stimularea şi dezvoltarea capacităţilor psiho-individuale în vederea formării unor comportamente independente
Stimularea dezvoltării intelectuale prin exersarea şi dezvoltarea proceselor psihice
Formarea abilităților de susținere a copilului pentru ca acesta să aibă o mai bună toleranţă la frustrare și o anajare superioară în sarcinile de învățare;
Conştientizarea din partea părinţilor şi acordarea sprijinului afectiv şi comunicaţional necesar
Valorizarea permanenta a elevului;
PRIORITATI PE TERMEN SCURT:

Dezvoltarea abilităţilor de comunicare;
Dezvoltarea deprinderilor de scris, citit si de calcul
Dezvoltarea abilităţilor de participare la lecţii;
Participarea activă la activităţi de grup;

STRUCTURA PROGRAMULUI DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

1. la nivelul cadrelor didactice

Obiective	Conținuturi	Metode și mijloace de realizare	Perioada de intervenție	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode și instrumente de evaluare
Domeniul cognitiv *Stimularea şi dezvoltarea capacităţilor psiho-individuale în vederea formării unor comportamente independente* Stimularea dezvoltării intelectuale prin exersarea și dezvoltarea proceselor psihice	Continuturile programelor adaptate de la clasa pentru elevul cu CES(cadre didactice)	Exercitii Jocuri Explicatia Conversatia Fise de lucru	2023-2024	- achiziționarea și transferul noțiunilor asimilate reducerea dificultăților de învățare	Evaluare prin probe orale Evaluarea prin probe scrise – fise /caiete de lucru
Domeniul Psihomotor - *Formarea şi dezvoltarea componentelor psihomotricităţii (schema corporală, lateralitatea) şi a formelor de prehensiune în vederea construirii comportamentelor adaptative*	Exerciţii de coordonare oculo-motorie Exerciţii perceptiv-motrice de organizare a schemei corporale şi a lateralităţii Exerciţii perceptiv-motrice în plan obiectual şi imagistic	Exercitii Jocuri Explicatia Conversatia	2023-2024	-Corectitudinea şi rapiditatea reacţiilor la comenzi; -Identificarea şi precizarea	Observarea sistematica a comportamentului Chestionarea orală pentru

Dezvoltarea motricităţii generale în context social-integrator				corectă a poziţiilor spaţiale ale obiectelor folosite	conştientizarea poziţiilor spaţiale;
Social-afectiv *Formarea şi dezvoltarea unor comportamente adaptative în relaţia cu mediul înconjurător (natural şi social)* *Exersarea conduitei independente pentru integrarea sociala*	Exercitii pentru dezvoltarea abilitatilor de relationare adecvata in grupul de elevi si cu adultii (formularea de cereri folosirea formulelor de adresare adecvate) Exercitii pentru dezvoltarea abilitatilor de exprimare adecvata a emotiilor	Jocul de rol – marionete Modelare comportamentala Studiul de caz – fise cu imagini Problematizarea	2023-2024	-Creste frecventa comportamentelor adecvate -Isi adapteaza comunicarea in functie de partenerul de dialog	Evaluare prin probe practice-joc de rol Observarea sistematica a comportamentului
Comunicare şi limbaj *Exersarea abilităţii de receptare a mesajului verbal şi nonverbal* *Formarea abilităţilor în plan lexico-grafic*	Jocuri de exersare a diferitelor tipuri de comunicare: a. nonverbal b.verbale	Exercitii Jocuri Explicatia Conversatia Fise de lucru	2023-2024	-Se exprima corect logic si gramatical	Evaluare prin probe orale Evaluarea prin probe scrise – fise de lucru
Autonomie personală *Formarea şi educarea unor abilităţi de întreţinere şi igienă personală şi a spaţiului de locuit Formarea şi exersarea conduitei independente pentru integrarea în plan social*	Activitati de orientare pe un traseu cunoscut (in cadrul scolii) Insusirea modalitatilor de a obtine informatii Activitati de consolidare a deprinderilor de imbracare si igiena	Exercitii de imagerie dirijata Jocul de rol Exersarea comportamentelor in mediul real	2023-2024	Se deplaseaza singur in cadrul scolii , la sala de sport , cabinetul de sprijin Cunoaste drumul catre domiciliu	Intarirea comportamentelor adecvate

Metode şi instrumente de evaluare: chestionare orale;observaţii curente;aplicaţii practice;fişe de lucru utilizate la diferite activităţi;proba de evaluare;convorbire individuală şi în grup;observaţia spontană şi dirijată;povesti terapeutice

Dificultati intampinate : Ritmul lent de executare a sarcinilor
Motivatia scazuta pentru invatare
Independenta redusa , rigiditate mintala, anxietate

Metode cu impact pozitiv : recompensarea sociala, lucru pe grupe, intarirea pozitiva , modelarea comportamentala , explicatia , demostratia
negativ: lucru independent

Recomandari

- Reluarea unor secvenţe din planul propus anterior;
- Stimulare permanentă, activităţi complementare;
- Implicarea familiei în planurilor elaborate ulterior.

Revizuirea programului de intervenție se realizeaza în funcție de rezultatele evaluărilor periodice
Rolul și modul de implicare a părinților în program

- Tin legatura cu cadrele didactice
- Participa la sedinte de consiliere
- Comunica periodic cu cadrul didactic de sprijin ,
- Ajuta copilul in realizarea sarcinilor
- Contribuie la dezvoltarea autonomiei personale

PROGRAM DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

Prof.înv.primar Cerdac Simona-Valentina
Școala Gimnazială Nr.1 Polovragi

1. INFORMAŢII GENERALE:

Numele:
Data naşterii:
Domiciliul: loc.Polovragi, jud Gorj
Şcoala: **Şcoala Gimnazială Nr.1 Polovragi**
Clasa: I
Echipa de lucru: consilier scolar Gogîta Nicolae
profesor pentru învățământul primar-Cerdac Simona-Valentina
profesor pentru învățământul primar- Cionoiu Alexandra
Data de elaborare a programului: februarie
Durata de desfăşurarea a programului: februarie 2023-octombrie 2023
Domeniul de intervenție: Limba şi literatura română şi Matematică

2. EVALUARE INIŢIALĂ

Instrumente folosite în evaluare: fişa psihopedagogică, observaţia spontană şi dirijată, convorbirea individuală şi de grup, sarcini de lucru pentru automatizarea și comprehensiunea citirii (pretest).

Diagnostic: Tipul de deficienţă*: Deficienţă mentală,handicap grav-necesita asistent personal*

- *psihologic*: deficienţă mentală, deficit de atenţie, percepţie slabă, labilitate emoţională şi instrumentală;
- *psihopedagogic*: dificultăţi de învăţare-dislexo-disgrafie, discalculie;
- *pedagogic*: nu face faţă cerinţelor educaţionale; adaptare inferioară la cerinţele programei şcolare pentru clasa I şi a curriculumului de citire–scriere-calcul.

3.OBIECTIVELE PROGRAMULUI:

Pe termen lung:

- Descoperirea şi folosirea potenţialului psihic de învăţare ale subiectului, a ritmului propriu de achiziţie, prin observarea zilnică şi prin concentrarea tuturor informaţiilor din cadrul familiei;
- Dezvoltarea exprimării orale, înţelegerea şi utilizarea corectă a semnificaţiilor structurilor gramaticale;
- Dezvoltarea expresivităţii şi creativităţii;
- Dezvoltarea motricităţii mâinilor, dar şi a altor părţi ale corpului;
- Dezvultarea capacităţilor de calcul matematic;

Pe termen scurt:

- Formarea abilităţilor de comunicare;
- Formarea abilităţilor de participare la lecţii;

- Dezvoltarea capacităţilor de scriere;
- Partciparea la activităţi de grup;
- Participarea la activităţi specifice matematicii;
- Dezvoltarea capacităţilor de numărare şi efectuare a calculului matematic, oral şi în scris;

4.SCOPURILE PROGRAMULUI:

a. Reducerea şi eliminarea lacunelor din cunoştinţele elevului;
b. Educarea exprimării verbale corecte din punct de vedere fonetic, lexical şi sintactic;
c. Formarea capacităţilor de cunoaştere a literelor şi citire a cuvintelor şi propoziţiilor;
d. Formarea deprinderilor de scriere corectă a elementelor grafice şi a literelor, precum şi scrierea lizibilă a cuvintelor;
e. Cunoaşterea şi utilizarea conceptelor specifice matematicii;
f. Dezvoltarea capacităţilor de explorare/investigare şi rezolvare de probleme;
g. Formarea şi dezvoltarea capacităţii de a comunica utilizând limbajul matematic;

5.DERULAREA PROGRAMULUI DE INTERVENŢIE:

Consilier şcolar:

- Stimulează elevul in vederea reducerii dificultatilor de invatare prin exersarea si dezvotarea proceselor psihice (memorie, atentie, motivatie), a unor trasaturi pozitive de personalitate din domeniul afectiv si motivational, a deprinderilor de munca individuala;
- Implica mama pentru a o ajuta sa lucreze cu copilul in asimilarea unor cunostinte esentiale: cunoasterea mediului, coordonare spatio-temporala, dezvoltarea limbajului si a vocabularului, abilitati de relationare sociala;

OBIECTIVE	METODE SI TEHNICI	MATERIALE UTILIZATE
- efectuarea unor exercitii de relaxare, pentru concentrarea atentiei si dezvoltarea memoriei;	- convorbirea - povestirea - problematizarea - exercitiul de relaxare	- planse - fise de lucru - jocuri de constructie - plastilina - carti - puzzle
- educarea auzului fonematic, a atentiei vizuale, a analizei auditive si imbogatirea vocabularului;	- exercitii de gimnastica respiratorie, linguala; - exercitii pentru formarea priceperilor si deprinderilor de pronuntie corecta a silabelor si cuvintelor; - exercitii de formulare a unor propozitii simple cu sunetul corectat in diferite pozitii; - povestiri dupa imagini, planse;	- planse - fise de lucru - jocuri - carti

	- demonstratia;	
- stapanirea si motivarea personala prin gestionarea adecvata a trairilor afective negative;	- exercitii de autocunoastere; - exercitii pentru cresterea stimei de sine si a increderii in fortele proprii; - exercitii pentru managementul emotiilor negative; - convorbirea; - problematizarea; - lauda, incurajerea;	-fise de lucru -desene -minge antistres -joc de rol
- explicarea si formarea unor deprinderi eficiente de studiu; - efectuarea temelor la cabinet cand este posibil;	- efectuarea temelor si invatarea pentru oferirea unui model de lucru; - explicatia; - exercitiul	-carti, caiete; -fise de lucru si cartonase
- organizarea locului de invatare cu eliminarea elementelor distractoare;	- convorbirea; - exercitul; - incurajarea	
- sprijinirea copilului in parcurgerea materiei in ritm propriu si ajutor la cererea doamnei invatatoare;	- tratarea diferentiata; - relatie empatica invatator-elev, consilier-elev; - activitati ajutatoare	-planse -jocuri -casete -carti
- construirea unui orar si respecterea lui astfel incat elevul sa isi faca temele, oferirea de recompense de catre familie;	- convorbirea; - exercitiul	-cartonase cu sarcini expuse in camera
- masuri unitare de sustinere a copilului de catre familie; - motivarea familiei in continuarea tratamentului medicamentos;	- consultarea; - informarea - empatia	-monitorizarea succesului prin acordarea de fete vesele

ÎNVĂŢĂTOR:

- Antrenează elevul în activităţile specifice pe arii de stimulare sau recuperatorii şi recreative, cu respectarea particularităţilor de vârstă şi individuale;
- În cadrul lecţiilor se lucrează diferenţiat, cu respectarea planificării materiei (cu revizuiri şi adaptări);

MIJLOACE: probe de evaluare, fişe de lucru, planşe, jetoane, jocuri didactice, rechizitele şi manualele şcolare, obiecte de uz general;

Domeniul de intervenţie: *limba şi literatura română*

Elevul pronunţă corect cuvintele dar are un vocabular foarte sărac. Răspunsurile sale sunt monosilabice sau în propoziţii incomplete. Nu reuşaşte să povestească texte auzite în clasă ori întâmplări din viaţa personală, pierde firul logic al acestora. Capacitate scăzută de organizare şi coordonare a acţiunilor în conformitate cu comanda verbală. Scrie semne grafice cu trăsături tremurate, fără a respecta spaţiul de scris, pierde rândul, mâzgăleşte foaia.

Obiective pe termen scurt	**Obiective operaţionale**	**Activităţi de învăţare**	**Criterii minimale pentru evaluarea progresului**	**Metode şi instrumente de evaluare**
1.Dezvoltarea capacităţii de receptare a mesajului oral Dezvoltarea capacităţii de exprimare orală Dezvoltarea capacităţii de receptare a mesajului scris (citirea / lectura)	-să înţeleagă semnificaţia globală a mesajului oral - să sesizeze intuitiv corectitudinea unei propoziţii ascultate - să distingă cuvintele dintr-o propoziţie dată, silabele dintr-un cuvânt şi sunetele dintr-o silabă - să sesizeze sensul cuvintelor într-un enunţ dat - să formuleze clar şi corect enunţuri verbale potrivite unor situaţii date - să integreze cuvintele noi în enunţuri - să identifice litere, grupuri de litere, silabe, cuvinte şi enunţuri în textul tipărit şi în textul de mână	-exercitii de delimitare a cuvintelor in enunturi; -exercitii de stabilire a pozitiei unui cuvant intr-o propozitie; -jocuri de identificare a pozitiei silabelor in cuvant; -exercitii de distingere a sunetului initial, final sau din interiorul unei silabe sau al unui cuvant; -identificarea cuvintelor ce contin sunetul învăţat si despartirea lor in silabe; -jocuri de punere in corespondenta a unui cuvant auzit cu imaginea corespunzatoare; -exercitii de despartire a cuvintelor in silabe;	- înţelege semnificaţia globală a unui text scurt, după ascultarea repetată a acestuia, sau după lămuriri suplimentare; - formulează răspunsuri la întrebările puse, uneori cu imprecizii, corectate la solicitarea învăţătorului; - distinge şi delimitează cuvintele în propoziţii de două cuvinte, rostite clar de învăţător; - distinge, după auz, silabele şi sunetele, dintr-un cuvânt dat, de 1-2 silabe; - pronunţă, corect, cuvântul integral şi pe silabe, cu imprecizii corectate cu sprijinul învăţătorului; - asociază sunetul cu litera de tipar, sau de mână; citeşte în ritm propriu	Evaluarea orală şi scrisă Aprecieri stimulative Evaluare cu mai multe reveniri Evaluări curente formative Probe scrise, fişe de lucru

Să identifice literele alfabetului (a, m, n, i, o, l, b, p, d, t, ş, ţ, z, v, h, j, x, y, g, f, ă, â, î,) Să citească cuvinte din 2-3 silabe Dezvoltarea capacităţii de exprimare scrisă Să formuleze propoziţii simple	- să sesizeze legătura dintre enunţuri şi imaginile care le însoţesc - să desprindă semnificaţia globală a unui text citit - să citească în ritm propriu, corect un text cunoscut - să scrie corect litere, silabe, cuvinte - să scrie corect, lizibil şi îngrijit propoziţii scurte	- exerciţii de trasare a elementelor grafice; - exerciţii de adoptare a poziţiei corecte si comode pentru scris; - exerciţii de scriere a unor elemente grafice pregătitoare, care sa faciliteze scrierea literelor si scriere în duct continuu; - exerciţii de scriere a literelor, silabelor, cuvintelor si propoziţiilor; - exerciţii de scriere a literelor si a cuvintelor, respectând forma, mărimea lor; - exerciţii de încadrare corecta în pagina a textului (data, alineat); - exerciţii de apreciere corecta a spaţiului dintre cuvinte; - dictări de cuvinte si propoziţii;	silabe, cuvinte şi propoziţii alcătuite diin 2-3 cuvinte, uneori cu inversiuni sau repetări, corectate la intervenţia învăţătorului; - citeşte cuvinte scrise, formate din silabe cunoscute; - citeşte fluent şi corect enunţuri cunoscute, cu ezitări sau pauze mai lungi, atunci când întâlneşte cuvinte care conţin aglomerări de consoane, grupuri de litere etc.; - copiază, transcrie şi scrie după dictare litere, silabe şi cuvinte cu abateri de la regulile grafice; - construieşte în scris propoziţii formate din 2-3 cuvinte, cu mici abateri de la regulile grafice, ortografice şi de punctuaţie, corectate la intervenţia învăţătorului; -copiază/ transcrie/ scrie după dictare, cu unele omosiuni, inversiuni de litere, uneori cu abateri de la normele de aşezare în pagină,	

			sau de la folosirea corectă a semnelor de punctuaţie;	

Domeniul de intervenţie: *matematică*

Elevul formează mulţimi, recunoaşte culorile, numără crescător până la 5, dar are probleme în ceea ce priveşte număratul până la 10 sau număratul descrescător, chiar şi cu ajutorul obiectelor. Capacitate scăzută de organizare şi coordonare a acţiunilor în conformitate cu comanda verbală. Scrie semne grafice cu trăsături tremurate, fără a respecta spaţiul de scris, pierde rândul, mâzgăleşte foaia.

Obiective pe termen lung	**Obiective de referinţă**	**Activităţi de învăţare**	**Criterii minimale pentru evaluarea progresului**	**Metode şi instrumente de evaluare**
1. Cunoaşterea şi utilizarea conceptelor specifice matematicii 2. Dezvoltarea capacităţilor de explorare/investigare şi rezolvare de probleme	- să scrie, să citească numerele naturale de la 0 la 10; - să compare două numere cu diferenţă de o unitate; - să completeze un şir de numere; - să scrie vecinii numerelor; - să exploreze modalităţi variate de compunere şi descompunere a numerelor, în	- exerciţii de numărare cu obiecte de la 0 la 10; - exerciţii de citire şi de scriere a numerelor naturale de la 0 la 10; - compararea şi ordonarea numerelor de la 0 la 10; - exerciţii compunere şi descompunere cu numere naturale de la 0 la 10; - exerciţii de alegere a unei descompuneri potrivite pentru efectuarea unui calcul; - rezolvarea de probleme cu obiecte sau cu desene simple: puncte, cerculeţe, linii etc.; - rezolvarea de probleme cu obiecte sau cu desene simple:	- asociază mulţimi (alcătuite din obiecte identice, uşor de numărat), cu numărul lor (cardinalul mulţimii); - identifică cifra zecilor şi cifra unităţilor în scrierea unui număr de două cifre; -numără corect, crescător şi descrescător, din 1 în 1, în concentrul 0-30; - copiază, transcrie şi scrie după dictare cifrele, cu greşeli privind corectitudinea elementelor grafice, încadrarea în spaţiul de scriere, înclinarea;	Evaluarea orală şi scrisă Aprecieri stimulative Evaluare cu mai multe reveniri Evaluări curente formative Probe scrise, fişe de lucru

3. Formarea şi dezvoltarea capacităţii de a comunica utilizând limbajul matematic 4. Dezvoltarea interesului şi a motivaţiei pentru studiul şi aplicarea matematicii în contexte variate	concentrul 0 – 10 cu obiecte de sprijin; - să efectueze operaţii de adunare şi de scădere cu numere naturale de la 0 la 10 fără trecere peste ordin cu obiecte de sprijin; - să rezolve probleme care presupun o singură operaţie dintre cele învăţate.	puncte, cerculeţe, linii etc.. -ex. de descompunere a numerelor în sume şi diferenţe ; -ex. de adunare şi scădere cu numere de la 0 la 20 ; -ex. de aflare a numărului necunoscut ; -ex. de verificare a rezultatului prin probă ; -ex. – joc pentru verbalizarea etapelor de calcul -ex. de analiză a părţilor componente ale unei probleme ; -ex de transformare a unei probleme păstrând numerele date -ex. de numărare cu pas dat „înainte” şi „înapoi” cu şi fără sprijin de obiecte sau desene ; -ex. de comparare a numerelor folosind diferite reprezentări ale acestora ; -compunerea şi descompunerea numerelor în z şi u .	-efectuează adunări şi scăderi în concentrul 0-30, fără trecere peste ordin, utilizând simbolurile +, -, = în scrierea unui exerciţiu; - efectuează corect 50-60% dinexerciţiile cu o singură operaţie cuprinsă într-o listă dată; - descompune numere naturale mai mici decât 10 în sume sau diferenţe, utilizând obiecte; -rezolvă probleme cu date numerice şi enunţ sintetic, care presupun o singură operaţie, cu numere mai mici decât 10, recurgând la modelarea figurală a datelor problemei; - execută, parţial corect, în ritm propriu, comanda dată, după lămuriri suplimentare;	

Prin acest program s-a urmărit:

- recuperarea laturilor disfuncţionale;
- structurarea unor comportamente dezirabile (elaborarea unor modele de comportament cu un grad mare de adaptare şcolară şi socială);

- consilierea comportamentală;
- antrenarea elevului în activităţi plăcute pentru a-l stimula;
- antrenarea elevului în activităţi extracurriculare;
- dezvoltarea motricităţii generale şi a finei motricităţi;
- dezvoltarea abilităţilor de numeraţie şi calcul matematic;
- dezvoltarea abilităţilor de cunoaştere a literelor şi citire a cuvintelor şi propoziţiilor;
- formarea deprinderilor de scriere corectă şi respectare a spaţiului de scris;
- îmbogăţirea, precizarea şi activizarea vocabularului;
- dezvoltarea autonomiei personale şi sociale;
- dezvoltarea capacităţii de orientare şi adaptare la mediu;
- dezvoltarea atitudinilor pozitive de relaţionare în grup;

Rolul si modul de implicare a părinţilor in program:

- Tin legatura cu cadrele didactice;
- Nu participa la sedinte de consiliere;
- Comunica periodic cu cadrul didactic de sprijin, d-na invatatoare;
- Nu pot ajuta copilul in realizarea sarcinilor;

PLAN DE SERVICII INDIVIDUALIZAT PENTRU COPIII CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE

Agoșton Cosmina Maria
Școala Gimnazială Ațel

Numele și prenumele copilului/elevului: TOTEA BENIAMIN
Mama: TOTIA LIDIA
Tata: TOTEA NICOLAE
Reprezentantul legal al copilului: -
Data nașterii:
Domiciliul: COM. ATEL, NR.335, JUD.SIBIU
Unitatea de învățământ la care este înscris: SCOALA GIMNAZIALA ATEL
Certificat de orientare școlară și profesională
Data realizării/revizuirii planului de servicii individualizat
Responsabilul de caz servicii educaționale: DIRIGINTE, PROF.AGOSTON COSMINA
Drepturi/Beneficii de asistență socială pentru copiii cu CES (prevăzute de Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare) ART. 51 aliniat (2) - Copiii şi tinerii cu cerinţe educaţionale speciale, şcolarizaţi în unităţile de învăţământ special sau de masă, inclusiv cei şcolarizaţi în alt judeţ decât cel de domiciliu, beneficiază de asistenţă socială constând în asigurarea alocaţiei zilnice de hrană, a rechizitelor şcolare, a cazarmamentului, a îmbrăcămintei şi a încălţămintei în cuantum egal cu cel pentru copiii aflaţi în sistemul de protecţie a copilului, precum şi de găzduire gratuită în internate sau centrele de asistare pentru copiii cu cerinţe educaţionale speciale din cadrul direcţiilor generale judeţene/a municipiului Bucureşti de asistenţă socială şi protecţia copilului.

Servicii psihoeducaționale pentru copilul cu CES

Tipul de serviciu/intervenție	Instituția responsabilă	Obiective	Data de începere	Perioada de acordare a serviciului	Persoana responsabilă de acordare a serviciului (date de contact)
Servicii educaționale	SCOALA GIMNAZIALA ATEL	- Formarea şi exersarea abilităţilor de receptare a mesajului oral - Formarea şi exersarea abilităţii de exprimare orală şi de comunicare independentă - Formarea şi exersarea abilităţii de receptare a mesajului scris (abilitatea de citire corectă, în ritm propriu, a cuvintelor, propoziţiilor şi textelor scurte) - Formarea şi exersarea abilităţii de exprimare scrisă (abilitatea de scriere corectă şi lizibilă de silabe, cuvinte, propoziţii, texte scurte) - Formarea şi dezvoltarea mecanismelor de operare acţională şi de rezolvare a problemelor simple - Formarea şi exersarea coordonării psihomotrice - Formarea şi dezvoltarea unor comportamente adaptative în relaţia cu mediul înconjurător (natural şi social) - Exersarea comportamentelor şi atitudinilor formate în activităţi de tip integrative - Dezvoltarea și antrenarea atenției si memoriei - Imbogatirea vocabularului	14.09. 2023	Pe tot parcursul anului școlar	Prof. Agoston Cosmina Maria Email: cosmina_58@yahoo.com

Servicii de asistență psihopedagogică prin cadrul didactic itinerant și de sprijin (daca este integrat in invatamantul de masa)		-	-	
Servicii de consiliere și orientare școlară	- Stimularea componentelor cognitive și socio-afective în vederea unei bune adaptări familiale, școlare și sociale; - Formarea și educarea capacității de autoevaluare și decizie; - Identificarea intereselor și aptitudinilor și adecvarea opțiunilor la potențialul psihofizic al elevului.	14.09. 2023	Pe parcursul anului școlar	consilier scolar
Servicii de terapie logopedică/ terapia tulburărilor de limbaj	-	-	-	-
Servicii de terapie educațională*	-	-	-	-
Servicii de kinetoterapie*	-	-	-	-
Decontare cheltuieli de e transport la unitatea de învățământ	- Siguranța elevului pe mijlocul de transport si înafara școlii	14.09. 2023	Pe tot parcursul anului școlar	Parinte Tel. 0748633872

Măsuri de sprijin pentru educația incluzivă**	- Crearea unui mediu educaţional incluziv; - Pregătirea cadrelor didactice pentru a dezvolta competenţe profesionale necesare pentru a lucra cu elevi cu nevoi educaționale speciale; - Educarea elevilor pentru a dezvolta sentimente de toleranță, înțelegere și sprijin; - Educarea părinților elevilor pentru a sprijini copii lor în dezvoltarea unui mediu educațional incluziv; - Dezvoltarea în curriculumul la decizia școlii a unor activități special destinate sprijinirii progresului elevilor cu nevoi educaționale speciale - de exemplu pentru educație remedială, programe după ore, educație inclusivă etc.; - Diversificarea și dezvoltarea în continuare a materialelor ajutătoare, precum și a unor lucrări de referință privind educația incluzivă.	14.09. 2023	Pe tot parcursul anului școlar	Director, cadre didactice

* Doar în cazul elevilor înscriși în unități de învățământ special.

**Doar în cazul elevilor înscriși în unități de învățământ de masă.

PROGRAM DE INTERVENTIE PERSONALIZAT

Prof. BINDEA RODOVICA,
Liceul Tehnologic „Liviu Rebreanu„ Maieru, Bistrița-Năsăud

Informații generale:

Numele şi prenumele beneficiarului: A.A.I

Data şi locul naşterii: [redacted]

Domiciliul: Maieru, Bistrița Năsăud

Şcoala: „ Liceul Tehnologic „ Liviu Rebreanu „ Maieru

Clasa: a III-a

Echipa de lucru/profesori: Bindea Rodovica

Problemele cu care se confruntă copilul/elevul/tânărul (rezultatele evaluării complexe):

conform certificatului de orientare școlară nr. [redacted] emis de C.J.R.A.E BN.

Perioada de valabilitate a pip-ului: Modulele I, II, III, IV

Competențe	Activități de învățare	Perioada de timp	Criterii de evaluare	Metode şi instrumente de evaluare
1.1. Scrierea, citirea şi formarea numerelor până la 10000	-citirea numerelor de la 0 la 10000; -scrierea numerelor de la 0 la 10000, pe reţeaua caietului de matematică; -evidenţierea cifrei unităţilor/zecilor /sutelor/miilor dintr-un număr; -numărare din 1 în 1, din 2 în 2, din 3 în 3 etc., în ordine crescătoare , cu precizarea limitelor	**Modulul I**	Citește și scrie numerele naturale de la 0 la 10000. Evidențiază cifra zecilor și cifra unutăților. Numără cu pas dat, crescător, cu precizarea intervalului.	- evaluarea continuă prin utilizarea aprecierilor verbale - fise de evaluare

	intervalului (de la ...până la)			
1.2. Compararea numerelor în concentrul 0-10000	-scrierea rezultatelor obţinute prin comparare, utilizând semnele<, >, =; -compararea a două numere natural mai mici decât 10000, atunci când acestea au acelaşi număr de zeci/de unităţi, cu ajutorul mulţimilor de obiecte sau al numărătorii de poziţionare; - -identificarea „vecinilor” unui număr de la 0 la 10000;	**Modulul II**	Compară nr. N (0-10000) utilizând semnele corespunzătoare și prin ordonare. Identifică vecinii unui nr. (0-10000). Recunoaște numerele pare și pe cele impare (0-10000).	-evaluare orală - exerciţii-joc - jetoane cu imagini -fise de evaluare
1.4. Efectuarea de adunări şi scăderi, mental şi în scris, în concentrul 0-10000,	-compunerea şi descompunerea numerelor în concentrul 0 –10000, folosind obiecte, desene şi numere -adăugarea/extragerea de elemente dintr-o mulţime de obiecte, fiecare operaţie fiind însoţită	**Modulul III**	Descompune numerele în zeci și unități. Efectuează adunări și scăderi (0-10000), fără trecere peste ordin.	-evaluare orală - exerciţii- joc - exerciţii

	de numărarea obiectelor;			
3.1. Rezolvarea de probleme prin observarea unor regularităţi din mediul apropiat	-completarea de şiruri de numere/obiecte ordonate mai mici decât 10000, respectând reguli precizate; - realizarea/transcrierea unor modele repetitive	**Modulul IV**	Completează șiruri numerice după reguli precizate. Realizează modele repetitive observând regula.	-jocuri didactice -poezioare, ghicitori

Priorităţi pentru această perioadă –dezvoltarea competențelor specifice 2.1, 2.2, 2.3,2.4 din programa adaptată de clasa II pentru eleva A.A.I

Întocmit de prof. Bindea Rodovica

Domeniul de intervenţie: cognitiv

Disciplina: Matematică

Perioada de intervenţie: Modulele I,II, III, IV, an școlar 2023-2024

Structura programului de intervenţie personalizat

Recomandări particulare: - acordarea sprijinului cognitiv şi afectiv în momentele dificile ale elevului

- încurajarea colegilor în manifestarea unei atitudini pozitive, prietenoase şi de întrajutorare

Rolul şi modul de implicare a părinţilor în program:

- Tata va ține legătura cu specialiștii care lucrează cu copilul și îi va informa despre schimbările de rutină, dacă acestea apar, pentru armonizarea demersului didactic, în sensul eliminării stresului determinat de aceste schimbări asupra copilului.

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (PIP)

Prof. State Camelia
Liceul Tehnologic Petrol Moreni

- ❖ NUMELE ŞI PRENUMELE ELEVULUI (EI): F.I.A.
- ❖ DATA NAŞTERII:
- ❖ DOMICILIUL:
- ❖ CLASA / GRUPA: IX (2h/s)
- ❖ ANUL ȘCOLAR 2023-2024
- ❖ DIAGNOSTICUL/ PROBLEMELE cu care se confruntă copilul (rezultatele evaluării complexe)*: deficiență mentală, ADHD, tulburare de conduită, dislexie, disgrafie, discalculie*
- ❖ ECHIPA DE INTERVENȚIE (se vor preciza cadrele didactice implicate, alți specialiști, membrii familiei): I.A.E. (diriginte), A.A. (consilier școlar), **STATE CAMELIA** (profesor TIC), tatăl elevului
- ❖ DISCIPLINA/DOMENIUL /DOMENIILE DE INTERVENȚIE: **TEHNOLOGIA INFORMATIEI SI A COMUNICATIILOR**
- ❖ OBIECTIVE/ COMPETENȚE SPECIFICE DIN ADAPTAREA CURRICULARĂ
  - Identificarea componentelor hardware şi software ale unui calculator personal
  - Operarea corectă la nivel elementar
  - Utilizarea unor accesorii ale sistemului de operare Windows
  - Realizarea unor aplicații practice
  - Utilizarea operațiilor de bază în procesarea textului
  - Enumerarea serviciilor oferite în Internet şi descrierea acestora
  - Utilizarea posibilităților de căutare a informațiilor
  - Aplicarea modalităţilor de folosire a serviciului de e-mail
  - Aplicarea măsurilor de securitate în utilizarea Internetului
  - Utilizarea corectă a regulilor de comportare în rețeaua Internet
  - Utilizarea operațiilor de bază necesare realizării unei pagini HTML
- ❖ DURATA planului de intervenție personalizat (un modul din structura anului școlar): An școlar 2023-2024
- ❖ Data elaborării PIP: 1. XI. 2023

STRUCTURA PLANULUI DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Nr. crt.	Obiective Operaţionale	Conținutul Activităților	Strategii de terapie şi recuperare	Perioada de intervenție	Evaluare şi aprecierea evoluţiei	
					Indicatori	Metode şi instrumente de evaluare
1	- să identifice componentele hard şi soft ale unui calculator personal - să descrie implicaţiile utilizării calculatorului, din punct de vedere al sănătății	• Unitatea centrală • Dispozitive de intrare • Dispozitive de ieşire • Memorii • Conceptul de sistem de operare • Tipuri de software • Ergonomia postului de lucru • Măsuri de sănătate şi siguranţă în utilizarea calculatorului • Afecţiuni provocate de un mediu de lucru inadecvat	- verificarea periodică a gradului de înțelegere al noțiunilor de bază referitoare la soluții - sarcinile de rezolvat vor fi scurte și clar formulate - colegii vor fi implicați în sprijinirea elevului pentru realizarea sarcinilor de lucru	M1	Exerciții de observare a componentelor unui sistem de calcul	Observarea sistematică Probe orale Probe scrise Fișe de lucru Aprecieri stimulative Valorificări pozitive
2	- să utilizeze accesorii ale sistemului de operare Windows - să realizeze aplicaţii practice simple	• Pornirea / oprirea corectă / repornirea calculatorului • Vizualizarea informaţiilor referitoare la resursele hardware şi software ale calculatorului • Desktop: data şi ora, volumul, opţiuni desktop de afişare • Pictograme • Ferestre: descriere, operaţii cu ferestre • Notepad • Paint • Calculator		M2	Deschiderea, modificarea, salvarea și închiderea fișierelor	

3	- să utilizeze combinații de taste - să realizeze operaţii de bază necesare realizării unui document - să realizeze operații de formatare	• Descrierea diverselor tipuri de tastaturi • Funcţiile tastelor • Lansarea unei aplicaţii de procesare de text • Deschiderea unui document existent, modificarea şi salvarea lui • Crearea unui document nou • Închiderea unui document • Utilizarea „Ajutor”-ului • Iniţializarea paginii de lucru • Introducerea informaţiilor în text • Selectarea informaţiilor – caracter, cuvânt, paragraf, întregul document • Copierea, mutarea, ştergerea • Folosirea listelor (numerotare, marcatori) • Utilizarea instrumentelor de pe bara de desenare • Inserarea şi formatarea tabelelor într-un document • Inserarea şi formatarea graficelor şi imaginilor		M2, M3, M4	Elaborarea documentelor Word	
4	- să utilizeze serviciile internet - să utilizeze motoarele de cautare	• Browser- protocolul http • WWW (World Wide Web) • Chat • Browser • Adresarea de Internet – adrese de pagini • Motoare de căutare • Apărarea împotriva viruşilor • Adresarea politicoasă		M4, M5	Elaborarea de documente pe baza informatiilor cautate pe Internet	

	- să realizeze aplicaţii practice simple					
5	- să identifice editoarele HTML - să realizeze aplicaţii practice simple	• Lansarea editorului HTML. Interfaţa editorului • Inserarea şi formatarea unui text: corp de literă, mărime, stil, culoare • Inserarea unei imagini – modificarea proprietăţilor imaginii: poziţionare, dimensiuni, încadrare în text • Formatarea unui fundal sau a unei teme		M5	Elaborarea de documente HTML	

Director, Cadru didactic,

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT (PIP)

Prof. State Gabriel
C.N. ”Ienăchiță Văcărescu” Târgoviște

- NUMELE ŞI PRENUMELE ELEVULUI (EI): A.C.
- DATA NAȘTERII:
- DOMICILIUL:
- CLASA / GRUPA: X (3h/s) Real
- ANUL ȘCOLAR 2023-2024
- DIAGNOSTICUL/ PROBLEMELE cu care se confruntă copilul (rezultatele evaluării complexe)*: tulburare emoțională*
- ECHIPA DE INTERVENȚIE (se vor preciza cadrele didactice implicate, alți specialiști, membrii familiei): diriginte, consilier școlar, State Gabriel (profesor fizică), mama elevului
- DISCIPLINA/DOMENIUL /DOMENIILE DE INTERVENŢIE: Fizică – M5
- OBIECTIVE/ COMPETENȚE SPECIFICE DIN ADAPTAREA CURRICULARĂ
  - Identificarea mărimilor care caracterizează curentul alternativ și reprezentarea grafică a acestora
  - Descrierea comportării rezistorului, bobinei, condensatorului în curent alternativ
  - Utilizarea noțiunilor „putere electrică” și „energie electrică” în rezolvarea de probleme
  - Descrierea principiului de funcționare a transformatorului electric
  - Explicarea fenomenului de inducție electromagnetică
  - Identificarea fenomenelor electrice și a efectelor pe baza cărora funcționează aparatele electrocasnice
  - Aplicarea normelor de protecție pentru prevenirea scurtcircuitelor și a electrocutărilor
- DURATA planului de intervenție personalizat (un modul din structura anului școlar): An școlar 2023-2024: M5
- Data elaborării PIP: 8. V. 2024

STRUCTURA PLANULUI DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

Nr. crt.	Obiective Operaționale	Conținutul Activităților	Strategii de terapie și recuperare	Perioada de intervenție	Evaluare şi aprecierea evoluției	
					Indicatori	Metode și instrumente de evaluare
1	- să identifice mărimile care caracterizează curentul alternativ - să reprezinte grafic mărimile	- Producerea curentului alternativ sinusoidal - Mărimi caracteristice c.a. sinusoidal	- verificarea periodică a gradului de înțelegere al noțiunilor de bază referitoare la soluții - sarcinile de rezolvat vor fi scurte și clar formulate - colegii vor fi implicați în sprijinirea elevului pentru realizarea sarcinilor de lucru - verificarea periodică a	M5	Rezolvare aplicații	Observarea sistematică Rezolvare probleme Probe scrise Fișe de lucru Aprecieri stimulative Valorificări Pozitive Observarea sistematică
2	- să descrie comportamentul rezistorului, bobinei, condensatorului în c.a. - să rezolve aplicații	- Comportamentul rezistorului, bobinei şi condensatorului în c.a. - Circuitul RLC serie de c.a. - Rezonanța circuitului RLC serie - Circuitul RLC paralel de c.a. - Rezonanța circuitului RLC paralel - Probleme		M5	Verificarea comportamentul rezistorului, bobinei și condensatorului în c.a. Rezolvare aplicații	
3	- să utilizeze noțiunile „putere electrică” şi „energie electrică” - să rezolve aplicații	- Puterea în c.a. - Triunghiul puterilor - Probleme		M5	Rezolvare aplicații	
4	- să descrie principiul de funcționare a	- Principiul de funcționare al transformatorului - Motoare electrice		M5	Studiul transformatorului	

Nr. crt.	Obiective Operaționale	Conținutul Activităților	Strategii de terapie și recuperare	Perioada de intervenție	Evaluare şi aprecierea evoluției	
					Indicatori	Metode și instrumente de evaluare
	transformatorului electric - să explice fenomenul de inducție electromagnetică - să identifice fenomene electrice - să rezolve aplicații	- Aparate electrocasnice	gradului de înțelegere al noțiunilor de bază referitoare la soluții - sarcinile de rezolvat vor fi scurte și clar formulate - colegii vor fi implicați în sprijinirea elevului pentru realizarea sarcinilor de lucru		Rezolvare aplicații	Rezolvare probleme Probe scrise Fișe de lucru Aprecieri stimulative Valorificări pozitive
5	- să expună portofoliul realizat - să rezolve aplicații	- Evaluarea portofoliilor - Recapitulare		M5	Portofoliu Rezolvare aplicații	

Director, Profesor,

PLAN DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

Cadru didactic: Câmpan Gabriela-Adriana
Instituția: Grădinița cu program prelungit “Bambi” Cluj-Napoca

1.DATE GENERALE:

Grupa: Mare

Informații despre copil: R.M.

Locuiește împreună cu familia lui, având în componența sa trei membrii: el, mama și tata. Familia prezintă condiții foarte bune de locuit. Ambii părinți se implică în activitatea copilului atât acasă cât și la grădiniță, însă problemele de sănătate ale copilului necesită implicarea și intervenția specialiștilor.

Relațiile dintre părinți sunt armonioase bazate pe afecțiune, iubire, încredere și respect. Condițiile socio-economice de care beneficiază sunt foarte bune. Cei doi părinți sunt prezenți în mod constant și consecvent alături de copil și se ocupă de educația lui atât acasă cât și în ceea ce privește grădinița, fiind interesați de progresul copilului.

Copilul frecventează grădinița de la grupa mică, în mod consecvent, conform orarului adaptat și în funcție de programul lui de kinetoterapie. Reușește să se deplaseze singur însă mersul este legănat și uneori obosește repede, deși poate alerga ușor, întâmpină dificultăți și are nevoie de sprijin sau suport în urcarea și coborârea scărilor. Dă dovadă de un grad mai mare de autonomie comparativ cu anul școlar anterior , dar nivelul motricității grosieră este în continuare deficitar, aceasta nu a suferit regresii, dimpotrivă, s-au remarcat progrese ușoare.

Aspecte problematice: tulburare de dezvoltare și coordonare motorie, picior talus valgus stâng, hemipareză stânga flasco-spastică (conform fiselor medicale)

Starea de sănătate: starea de sănătate generală este bună

INSTRUMENTE UTILIZATE ÎN EVALUARE:

- Observații curente;
- Observația spontană şi dirijată
- Analiza documentelor medicale furnizate de părinți

2. PERIOADA DE DERULARE A PROGRAMULUI: An școlar **2023-2024**

3. DERULAREA PROGRAMULUI DE INTERVENŢIE:

Scopul intervenției:

Dezvoltarea fizică, a sănătății, a autonomiei personale, stimularea musculaturii în vederea încetinirii degradării, facilitarea accesului la servicii de recuperare.

Obiectivele intervenției și activități propuse pentru atingerea acestora:

Cadrele didactice vor adapta orarul, sarcinile și activitățile nevoilor de dezvoltare ale lui R.M. Acesta va primi sarcini diferențiate, care să îi stimuleze evoluția, va frecventa grădinița conform unui orar adaptat.

Pe termen lung:

- Menținerea achizițiilor cognitive, comportamentale, motorii dobândite în anul școlar precedent
- Dobândirea de cunoștințe adecvate vârstei;
- Dezvoltarea capacității de a urma instrucțiuni motrice de o complexitate mai ridicată;
- Stimularea nivelului de dezvoltare și coordonare psiho-motrică, orientare și organizare spațio-temporală
- Încurajarea socializării în cadrul grădiniței prin imitare, joc și interacțiune
- Creșterea progresivă a timpului petrecut în colectivitate (3- 4 zile pe săptămână)

Pe termen scurt:

- consolidarea deprinderilor de autonomie personală (îmbrăcat/ dezbrăcat cu sprijin din partea cadrelor didactice), formarea de noi deprinderi (încălțat/ descălțat, încheiatul fermoarului, a nasturilor, legarea șireturilor)
- consolidarea deprinderilor de poziționare a corpului și membrelor în mod corespunzător pentru a imita ceva sau pe cineva sau pentru a executa o mișcare
- antrenarea motricității pentru stimularea acesteia și combaterea regresului

Acțiuni și activități propuse:

De trei-patru ori pe săptămână (când copilul este prezent la grădiniță):

1. Albinuța M. spune face ca mine” (exersarea unor mișcări simple de poziționare / diferite variante de mers/dezvoltate motrică)
2. “Spune ce este și cum se mișcă?” (exersarea unor mișcări care implică un efort mai ridicat (săritura, alergarea ușoară integrându-le în joc repetativ cu un grad crescător de dificultate)

3. “Dansul albinuțelor” (Exersarea unor deprinderi motrice mai complexe)
4. ” Așază jucăria unde îți spun!” (exersarea orientării spațio-temporale)
5. “Albinuța M. se joacă cu mărgele hama” (Coordonare psiho-motrică și orientare spațio-temporală)
6. “Albinuța M. merge se pregătește de ieșit în curte” (formarea deprinderilor de autonomie personală îmbrăcat/dezbrăcat fără sprijin)
7. “La joacă în curte” – exerciții de escaladare a aparatelor de joacă în mod independent
8. “ Sus, jos” – pășire pe trepte cu sprijin minim din partea educatoarei

Rolul și modul de implicare al părinților în program:

Părinții vor fi familiarizați cu conținutul planului de intervenție și vor fi încurajați să aplice și acasă activități similare. Părinții vor asigura legătura educatoare-terapeuți, pentru a coordona și adapta programul de intervenție în funcție de reperele oferite de specialiștii implicați (kinetoterapeut).

EVALUAREA: se va realiza periodic pentru a monitoriza și regla pe parcurs programul de intervenție și pentru a stabili parcursul ulterior al copilului.

PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Prof. înv. primar Grecu Mădălina Ioana
Școala Gimnazială “Gheorghe Corneliu” Domnești, Ilfov

NUMELE ȘI PRENUMELE ELEVEI: D. G. E.
DATA NAȘTERII: 06.02.
CLASA: a III-a B
ANUL ȘCOLAR: 2022-2023
DIAGNOSTICUL: deficientă de vorbire, întârziere moderată
ECHIPA DE INTERVENȚIE:

- Învățător: Grecu Ioana Mădălina
- Profesor de sprijin:
- Consilier școlar:

❖ SCOPUL (COMPORTAMENTUL ȚINTĂ/REZULTATUL AȘTEPTAT)

- reducerea și eliminarea lacunelor din cunoștințele elevului;
- educarea exprimării verbale corecte din punct de vedere fonetic, lexical și sintactic;
- formarea capacităților de citire a cuvintelor și propozițiilor;
- cunoașterea și utilizarea conceptelor specifice matematicii;
- dezvoltarea capacităților de explorare/ investigare și rezolvare de probleme;
- formarea și dezvoltarea capacității de a comunica utilizând limbajul matematic;
- integrarea în colectivul de elevi, consolidarea relațiilor interumane și diminuarea tulburării de opoziție reactivă.

❖ OBIECTIVE:

➔ PE TERMEN SCURT:

- formarea abilităților de comunicare;
- formarea abilităților de participare la lecții;
- participarea la activități de grup.

➔ PE TERMEN MEDIU:

- descoperirea și folosirea potențialului psihic de învățare ale elevului, a ritmului propriu de achiziție, prin observarea zilnică și prin concentrarea tuturor informațiilor din cadrul familie;
- dezvoltarea exprimării orale, înțelegerea și utilizarea corectă a semnificațiilor structurilor gramaticale;
- dezvoltarea expresivității și creativității;
- dezvoltarea motricității fine, dar și a altor părți ale corpului;
- dezvoltarea capacității menținerii atenției, având în vedere tulburarea de atenție.

❖ DURATA PROGRAMULUI: 1 an școlar

❖ DOMENIUL / DOMENII DE INTERVENȚIE:

- Limba română
- Matematică

❖ DATA ELABORARII PIP: 12.10.2022

❖ DATA REVIZUIRII PIP:

❖ CONȚINUTUL ACTIVITĂȚILOR:

- exerciții pentru formarea și dobândirea conduitei de relaționare și comunicare cu cei din jur
- exerciții pentru dezvoltarea comunicării verbale și nonverbale

- exerciții pentru ameliorarea comportamentelor heteroagresive
- exerciții pentru citire – scriere – comunicare
- exerciții pentru matematică
- exerciții pentru pentru dezvoltarea autonomiei personale și sociale
- exerciții pentru maturizarea social – afectivă

❖ Frecvența activităților programului terapeutic este de o ședință pe săptămână (45 de minute)

❖ Domeniul de intervenție: Limba Română

- Elevul pronunță corect cuvintele și deține un vocabular relativ dezvoltat. Răspunsurile sale sunt propoziții complete. Reușește să povestească texte auzite în clasă ori întâmplări din viața personală. Capacitate slabă de organizare și coordonare a acțiunilor în conformitate cu comanda verbală.
- Elevul participă la discuții simple pe baza audierii unui text literar sau informativ accesibil. Identifică câteva însușiri ale unui personaj dat, cu ajutorul profesorului. Reușește să povestească pe scurt o secvență dintr-un film/ poveste.
- Uneori scrie cu greșeli de ortografie.

Nr. crt.	Obiectiv operaţional	Strategii de terapie şi recuperare	Intervalul de timp	Evaluare şi aprecierea evoluţiei	
				Indicatori	Instrumente
1	Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului oral: Să înțeleagă semnificația globală a mesajului oral Să sesizeze intuitiv corectitudinea unui text ascultat Să sesizeze sensul cuvintelor într-un enunț dat Să formuleze clar și corect enunțuri verbale potrivite unor situații date Să integreze cuvintele noi in enunțuri Să identifice câteva însușiri ale unui personaj dat	Exerciții de citire Exerciții de audiere Exerciții de stabilire a sinonimelor Exerciții de construcție de propoziții cu ajutorul cuvintelor date Exerciții de integrare a cuvintelor noi în alte contexte	An școlar 2022-2023	Înțelege cu greu semnificația globală a unui text scurt, după lămuriri suplimentare Formulează răspunsuri la întrebările puse, uneori cu imprecizii corectate la solicitarea profesorului Găsește cu ajutorul profesorului sinonimele cuvintelor date Introduce în contexte noi cuvintele date Identifică două-trei însușiri ale personajului	Evaluarea orală și scrisă Aprecieri stimulative Evaluare cu mai multe reveniri Evaluări curente, formative Probe scrise, fișe de lucru
2	Dezvoltarea capacității de exprimare orală: Să povestească pe scurt o secvență dintr-o poveste/ film	Exerciții de relatare a unor texte de întindere medie	An școlar 2022-2023	Relatează două-trei secvențe dintr-o poveste	Probe orale
3	Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului scris (citirea/ lectura): Să desprindă semnificația globală a unui text citit Să citească în ritm propriu, corect texte de întindere medie	Exerciții de lectură	An școlar 2022-2023	Lecturează un mesaj scris	Probe scrise
4	Dezvoltarea capacității de exprimare scrisă: Să scrie lizibil, corect, un text dat Să scrie după dictare	Exerciții de scriere rapidă, având în vedere	An școlar 2022-2023	Scrie un text în ritm lent	Fișe de lucru individual

	Să rezolve exercițiile de vocabular date Să identifice și să analizeze părțile de vorbire dintr-un fragment	lentoarea elevului în actul grafic Exerciții de identificare și analiză		Rezolvă cerințele date Rezolvă cerințele date	Fișe de lucru individual

- ❖ Domeniul de intervenție: Matematică
- ▪ Elevul recunoaște și ordonează numere naturale în concentrul 0-100.
- ▪ Compară perechi de numere naturale și folosește semnele corespunzătoare.
- ▪ Efectuează adunări și scăderi în concentrul 0-100 cu și fără trecere peste ordin

Nr. crt.	**Obiectiv operaţional**	**Strategii de terapie şi recuperare**	**Intervalul de timp**	**Evaluare şi aprecierea evoluţiei**	
				Indicatori	Instrumente
1	Cunoașterea și utilizarea conceptelor specifice matematicii: Să recunoască și să ordoneze numerele naturale în concentrul 0-100 Să compare numere naturale în intervalul 0-100 Să efectueze adunări și scăderi de numere naturale în concentrul 0-100	Exerciții de recunoaștere și ordonare a numerelor naturale 0-100 Exerciții de comparare a numerelor 0-100 Exerciții de adunări și scăderi	An școlar 2022-2023	Recunoaște și ordonează numere naturale în concentrul 0-100 Compară numere naturale în concentrul 0-100 Efectuează adunări și scăderi numere naturale în concentrul 0-100	Evaluarea orală și scrisă Aprecieri stimulative Evaluare cu mai multe reveniri
2	Dezvoltarea capacității de explorare/ investigare și rezolvare de probleme: Să rezolve logic probleme acționale	Exerciții de rezolvare a problemelor acționale simple cu una și două întrebări	An școlar 2022-2023	Rezolvarea de probleme acționale cu una și doua întrebări, cu ajutorul profesorului	Probe scrise Fișe de lucru
3	Dezvoltarea interesului și a motivației pentru studiul și aplicarea matematicii în contexte variate: Să rezolve logic probleme acționale	Exerciții de rezolvare a problemelor acționale simple cu una și două întrebări	An școlar 2022-2023	Rezolvarea de probleme acționale cu una și doua întrebări, cu ajutorul profesorului	Probe scrise Fișe de lucru

Un plan de intervenție personalizat pentru un elev cu dificultăţi de învăţare (PIP)

Jurjița Liana Amelia
Liceul Teoretic Cermei

I. Date generale:

Numele și prenumele elevului: I. A. – M.

Data și locul nașterii: 08.02.2012 , loc. Arad, județ Arad

Domiciliul: sat ……., nr. ……., județul Arad

Școala şi clasa : Liceul Teoretic Cermei, clasa a IV-a

Echipa de lucru: Învățător, Itinerant și de Sprijin

II. Problemele cu care se confruntă elevul (rezultatele evaluării complexe):

Dificultăți de învățare : - nu recunoaște toate literele alfabetului;

- citește pe litere dar nu reușește să lege și să pronunțe cuvântul întreg ;

- întâmpină dificultăți în scrierea și citirea cuvintelor care conțin diftongii: „oa”, „ea”, „ia”, „ie”, „ua”, „uă”.

- întâmpină dificultăți în efectuarea operațiilor de adunări/ scăderi cu și fără trecere peste ordin

- ritm lent, adaptare inferioară la cerinţele programei şcolare pentru clasa a IV-a şi a curriculumului.

III. Priorități pentru perioada (specific intervalul de timp): 2023 -2024

Domeniul de intervenție Comunicare și limbaj (CL): - să pronunțe corect sunete, silabe și cuvinte uzuale;

- să identifice/discrimineze sunete cunoscute din mediul înconjurător, cu localizarea sursei acestora;

- să identifice informaţii variate dintr-un text audiat;

Domeniul de intervenție Cognitiv (C):

- scrierea literelor de mână;

- scrierea unor mesaje, în diverse contexte de comunicare;

- citirea unor mesaje cursiv și fără lacune;

- ortografie

- recunoaşterea, citirea și scrierea numerelor naturale din concentrul 0- 10 000

- ordonarea numerelor naturale în concentrul 0 – 10 000

- efectuarea de adunări şi scăderi de numere naturale în concentrul 0 – 1000

- localizarea unor obiecte în spaţiuşi în reprezentări, în situaţii familiare

STRUCTURA PROGRAMULUI DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Comunicare în Limba Română

Competențe/ obiective	Conținuturi	Metode și mijloace de realizare	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode și instrumente de evaluare
CL Elevul reușește să pronunțe corect, prin imitație, sunete, silabe și cuvinte uzuale	Exerciții-joc de antrenare a motricității aparatului fono-articulator Jocuri pentru mărirea capacității respiratorii, formarea unei respirații diafragmale, obținerea unui ritm respirator uniform Exerciții-joc de mișcare și de imitare a unor onomatopee Exerciții-joc de pronunție reflectată a vocalelor, consoanelor, silabelor directe și inverse Exerciții-joc de unire a silabelor în cuvinte simple	-demonstrația; - exercițiul; - diverse instrumente de suflat, baloane, lumânări etc. - material ilustrat; - demonstrația articulatorie; - comparația sonoră; -obiecte/jucării care produc sunete;	Se apreciază atingerea obiectivului la pronunția reflectată corectă a 4 din 5 structuri sonore din categoriile menționate. se apreciază atingerea	Fișa de înregistrare a manifestărilo rcomportamentale (Anexa nr. 1) Fișa de înregistrare a manifestărilor comportamentale (Anexa nr. 2)
CL Elevul reușește să identifice sunete cunoscute din mediul înconjurător, cu localizarea sursei acestora	Exerciții-joc de ascultare și identificare a unor zgomote, sunete și onomatopee Exerciții de localizare a sunetelor din mediul ambiant (identificarea sursei zgomotelor, identificarea vocii persoanelor din mediul familiar copilului) Exerciții de diferențiere a sunetelor emise de diferite instrumente musicale Audiții muzicale ale unor cântece care conțin onomatopee	- înregistrări audio;	obiectivului la 5 răspunsuri adecvate, fără ajutor, pentru stimuli auditivi proveniți din diferite surse	Evaluare orală

CL Elevul reușește să identifice informații variate dintr-un text audiat	- identificarea personajelor dintr-un text audiat - precizarea locului şi timpului acţiunii prezentate într-un text audiat - identificarea enunţurilor adevărate/ false referitoare la textul audiat - formularea de răspunsuri la întrebări referitoare la textul audiat („Cine?, Ce?, Cu cine?, Cum?, Unde?, De ce?, Din ce cauză?, Cu ce scop?” etc.)	- conversația - explicația Texte cu conținut accesibil însoțite de suport viziual	- Reușește să identifice măcar personajele principale - reușește să precizeze măcar locul unde se petrec eacțiunea - reușește să identifice măcar jumătate din enunțurile adevărate/false - formulează răspunsuri la întrebări	Fișe de lucru
C Elevul reușește să scrie literele de mână	-exerciţii de dezvoltare a musculaturii fine a mâinii -trasarea în duct continuu a literelor de mână (începând prin unirea punctelor care le compun) - executarea conturului unor litere, silabe, cuvinte cu degetul pe blatul mesei, în aer, pe spatele colegului, pe hârtie, cu pensula şi acuarela, cu creta pe tablă, cu markerul pe coli mari - scrierea literelor de mână, folosind diverse instrumente de scris (creion, carioca, stilou, pensulă, cretă) pe variate suporturi (foaie velină, foaie liniată, tablă etc.) - copierea, transcrierea literelor, silabelor, cuvintelor, enunţurilor din 3-5	-conversația -explicația -demonstrația -expunerea Diverse suporturi grafice, vizuale și electronice	Executarea după contur a unor litere/silabe Scrierea de mână a literelor alfabetului Transcrierea unor litere, silabe și cuvinte	

C Elevul reușește să scrie și să citească cursiv cuvinte mono și plurisilabice, ortografie	cuvinte menţinând distanţa dintre elementele grafice, dintre litere şi dintre cuvinte. Cartea. Aşezarea textului în pagină. - Textul. Titlul. Autorul - Literele de mână, grupurile de litere „ce”, „ci”, „ge”, „gi”, „che”, „chi”, „ghe”, „ghi”. - Citirea cuvintelor mono şi plurisilabice și cele care conţin diftongii: „oa”, „ea”, „ia”, „ie”, „ua”, „uă”. - Ortografia. Scrierea corectă a cuvintelor. Scrierea corectă a cuvintelor care conţin consoana „m” înainte de „p” sau „b”. - Scrierea corectă a cuvintelor care conţin literele „â” şi „î” (fără cuvintele derivate cu prefixe de la cuvintele care încep cu „î”), a cuvintelor care conţin litera „x”.			

Competențe/obiective	Conținuturi	Metode și mijloace de realizare	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode și instrumente de evaluare
C Elevul reușește să recunoască, să citească și să scrie numerele în concentrul 0 – 10 000	- citirea unui număr şi scrierea numerelor de la 0 la 10 000 cu cifre / litere - identificarea, într-un număr, a cifrei unităţilor / zecilor / sutelor / miilor - compunerea şi descompunerea numerelor în / din mii, sute, zeci şi unităţi - numărare crescătoare şi descrescătoare din 1 în 1, din 2 în 2, din 3 în 3, cu precizarea limitelor intervalului (de la ...până la.., mai mic decât ... dar mai mare decât ...) - generarea unor numere mai mici decât 10 000, ale căror cifre îndeplinesc condiţii date (de exemplu, cifra unităţilor este 1, cifra zecilor este cu 2 mai mare decât cifra unităţilor etc.)	-conversația - explicația - demonstrația - problematizarea Diverse suporturi grafice, digitale Jetoane	Recunoaște, citește și scrie cifrele în concentrul 0- 10 000 Numărarea înainte și înapoi Compunerea și descompunerea	Observare sistematică Fișe de lucru Evaluare orală
C Elevul reușește să ordoneze și să compare numerele în concentrul 0-10 000	- precizarea succesorului şi/sau a predecesorului unui număr - ordonarea crescătoare/descrescătoare a unor numere mai mici sau egale cu 10 000 - determinarea unor numere care să respecte condiţii date (mai mic decât ..., mai mare sau egal cu ... etc.)	-conversația -explicația -demonstrația -expunerea Diverse suporturi grafice, vizuale și electronice	- Reușește să ordoneze numerele date	Evaluare orală Observare sistematică Fișe de lucru
C Elevul reușește să efectueze operații de adunare și scădere în concentrul 0-1000	- efectuarea de adunări/scăderi de numere naturale, fără trecere și cu trecere peste ordin, în concentrul 0 – 1 000 - jocuri de rol care solicit compunerea/ descompunerea numerelor din concentrul 0 – 1000	-conversația -explicația -demonstrația -expunerea - joc de rol Diverse suporturi grafice, vizuale și electronice	Reușește să efectueze operații de scădere și adunare	Fișe de lucru Observare sistematică
C Elevul reușește să localizeze obiecte înspaţiu și în reprezentări, în situaţii familiare	- descrierea poziţiei obiectelor din spaţiu, în raport cu alte obiecte - jocuri de orientare în spaţiu - găsirea unor obiecte folosind indicii	- fișe de lucru - jocuri de orientare	Se apreciază consolidarea deprinderii de localizare a obiectelor în spațiu	Evaluare orală Observare sistematică

Plan de remediere a dificultăţilor de învăţare la disciplina Istorie pentru clasa a VIII-a

Profesor: Bindea Ovidiu
Școala: Liceul Tehnologic ”Liviu Rebreanu”-Maieru

Deficiențe semnalate	**Conținuturi**	**Competențe**	**Nr. ore**	**Sală/Ora**
Nu poate să exprime o opinie în limbajul adecvat istoriei Nu reușește să redea oral sau în scris ideea principală din text Nu reușește să sesizeze cuvintele greșite dintr-un text dat Un reușește să realizeze comparații între evenimente Se descurcă greu la lucrul cu harta	România şi Primul Război Mondial. Marea Unire din 1918	1.1. Utilizarea coordonatelor de timp și spațiu în rezolvarea unor situații-problemă 2.2.Argumentarea unei opinii referitoare la un fapt istoric prin utilizarea informațiilor provenite dindiferite surse	2	Cab. Socio-umane Marți: 14-15
	România interbelică. Economie și societate – lumea urbană şi lumea rurală *Studii de caz:* Minoritățile naționale în România Constituțiile din perioada interbelică Monarhia după Primul Război Mondial România în Al Doilea Război Mondial	1.1. Utilizarea coordonatelor de timp și spațiu în rezolvarea unor situații-problemă 1.2 Analizarea faptelor istorice utilizând coordonate spațio-temporale în contexte diferite 2.2.Argumentarea unei opinii referitoare la un fapt istoric prin utilizarea informațiilor provenite din diferite surse 4.1. Realizarea unor investigații istorice prin utilizarea resurselor multimedia.	1 2 1 2	Cab. Socio-umane Marți: 14-15

	România – stat comunist *Studii de caz:* Rezistența anticomunistă Viața cotidiană în perioada regimului communist *Studii de caz:* Manipulare și propagandă. Omul nou. Consecințe Epoca Nicolae Ceaușescu	1.2 Analizarea faptelor istorice utilizând coordonate spațio-temporale în contexte diferite 3.1.Valorificarea experiențelor istorice oferite de acțiunea personalităților/grupurilor în context istorice variate 3.2. Realizarea de proiecte care promovează diversitatea socio-culturală 4.2.Inițierea, dezvoltarea și aplicarea de proiecte individuale și de grup valorificând diverse experiențe istorice	2 1 2	Cab. Socio-umane Marți: 14-15
	România în contextul Războiului Rece Regimul politic democratic din 1989 până azi Integrarea euro-atlantică a României	1.2 Analizarea faptelor istorice utilizând coordonate spațio-temporale în contexte diferite 3.1.Valorificarea experiențelor istorice oferite de acțiunea personalităților/ 4.1. Realizarea unor investigații istorice prin utilizarea resurselor multimedia 4.2.Inițierea, dezvoltarea și aplicarea de proiecte individuale și de grup valorificând diverse experiențe istorice	1 1 1	Cab. Socio-umane Marți: 14-15

OBIECTIVE:

- Eliminarea obstacolelor învățării;
- Îmbunătățirea stimei de sine;
-Realizarea unor investigaţii istorice prin utilizarea resurselor multimedia;
-Argumentarea unei opinii referitoare la un fapt istoric prin utilizarea informaţiilor provenite din diferite surse;
-Analizarea faptelor istorice utilizând coordonate spaţio-temporale în contexte diferite;

REZULTATE AŞTEPTATE:

-Obținerea de note mai bune la școală;
-Recunoaşterea unor noţiuni istorice în definiţii date;
-Aplicarea în contexte noi a informaţiilor asimilate pentru rezolvarea unor probleme concrete:
-Realizarea unor comparaţii între evenimente, personalităţi;
-Recunoaşterea semnificaţiei unor evenimente;

INSTRUMENTE DE EVALUARE

-Răspunsul la chestionare;
-Recunoaşterea pe hartă a evenimentelor, statelor, regiunilor date;
-Realizarea unor proiecte;
-Alcătuirea unor fişe, planşe, albume;

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Prof. CORINA ILEANA DUMITRU
Școala Gimnazială „Gheorghe Corneliu” Domnești– Ilfov

An școlar 2023/2024

Școala: Gimnazială „Gheorghe Corneliu” Domnești– Ilfov

Clasa: IV A

Date de identificare:

Numele și prenumele: Y. M.

Data nașterii: 18.06.2013

Vârsta:10 ani

Date familiale:

Familie normală cu doi copii, tatăl de naționalitate turcă, iar mama de naționalitate română

Condiții prielnice de viață, fără lipsuri materiale. Băiatul este iubit și ajutat foarte mult de familie încercând să îl facă să înțeleagă cât mai bine limba de comunicare a țării noastre.

Probleme cu care se confruntă copilul:

Citește în ritm lent având tendințe de citire pe litere

Ritm lent de scriere

Scrie cu frecvente greșeli de ortografie și de punctuație

Nu înțelege mesajul textului

Memorie predominant mecanică și de scurtă durată

Percepție lacunară

Diagnosticare:

Diagnostic medical: Clinic sănătos; greutate – normală

Diagnostic neuropsihiatric:Întârziere în dezvoltare mentală și afectiv – comportamentală, precum și tulburări de limbaj.

Intervenție în cadrul clasei și al școlii:

Acomodarea în clasă;

Intervenție comportamentală;

Tipul de intervenție specializat:

Ameliorarea comportamentului elevului introvertit;

Integrarea elevului în activitățile desfășurate la nivelul clasei și al școlii;

Rezolvarea sarcinilor școlare prin captarea atenției;

Îmbunătățirea imaginii de sine a elevului și încurajarea lui;

Echipa de intervenție:

Consilierul școlar, profesorii clasei, învățătorul clasei;

Scopul:

Ameliorarea comportamentului elevului cu întârziere în dezvoltarea mentală și afectiv – comportamentală în vederea integrării în clasa de elevi.

Obiective:

O1- Dezvoltarea abilităților de exprimare a emoțiilor pozitive;

O2- Dezvoltarea încrederii în forțele proprii;

O3- Integrarea cu succes în activitățile clasei de elevi;

O4- Creșterea gadului de realizare a sarcinilor din cadrul activităților colective;

ACTIVITĂȚI DE REALIZARE A OBIECTIVELOR:

-Dezvoltarea abilităților de exprimare a emoțiilor pozitive:

-Încurajarea în activități – prin tehnica de comportament ”Întărire pozitivă și întărire negativă;

-Folosirea recompensei, laudei – prin tehnica ”Economia de jetoane”;

-Monitorizarea progresului – prin completarea ”Fișei de evaluare a comportamentului în clasă”

-Evitarea comparării dintre el și alt copil din clasă;

-Autoevaluarea unor activități – ”Am lucrat bine, pictez frumos, etc”și găsirea sistemului de recompense – ”Grila de automonitorizare /autorecompensare”.

-Dezvoltarea încrederii în forțele proprii:

-Oferirea de ajutor în rezolvarea unor probleme

-Participarea la jocuri d echipă, întreceri;

-Acordarea de roluri de conducător/lider în jocurile de echipă;

-Gestionarea corectă a conflictelor prin implicarea elevilor în rezolvarea lor;

-Valorizarea aspectelor pozitive ;

-Integrarea cu succes în activitățile clasei de elevi:

-Realizarea unor activități de ajutorare reciprocă;

-Realizarea unor lucrări colective;

-Rezolvarea de jocuri puzzle cu ceilalți copii pentru a-și face prieteni;

-Realizarea activităților în colaborare cu alți colegi pentru a îndeplini sarcinile din cadrul proiectului ”Flori ale sufletului”;

-Creșterea gradului de realizare a sarcinilor din cadrul activităților colective:

-Stimularea motivației învățării prin laude, recompense folosind tehnici comportamentale eficiente și strategii comportamentale de intervenție;

-Desfășurarea activităților integrate și în echipe;

-Organizarea ambianței sălii de clasă;

-Menținerea unui mediu școlar stabil, structurat predictibil;

-Adaptarea sarcinilor de lucru;

-Întărirea parteneriatului învățător- familie;

METODE ȘI PROCEDEE DIDACTICE:

Învățarea prin cooperare, jocul de rol, dezbaterea în perechi, autoevaluarea, problematizarea, jocul didactic, conversația, exercițiul, explicația.

MIJLOACE ȘI MATERIALE DIDACTICE:

-laptop, videoproiector, CD-uri, Soft-uri educaționale;

-truse didactice

-planșe didactice

-creioane, carioca, acuarele, enciclopedii, cărți ilustrate

-colecții de obiecte

METODE ȘI INSTRUMENTE DE EVALUARE:

- Evaluare directă;

- Analiza produselor activității(desene, lucrări, portofoliul elevului);

- Convorbirea

INDICATORI DE EVALUARE:

Relații amicale, de întrajutorare cu colegii;

Renunțarea la relațiile violente, impulsive;

Participarea la activitatea de grup;

Îndeplinirea rolului și responsabilităților de grup;

Respect față de colegi;

Răspuns la sarcinile școlare, fără repetarea întrebării/cerinței;

Finalizarea unor sarcini de lucru.

OBIECTIVE REALIZATE:

Obiectivul 1 prin pregătirea copilului de a răspunde pozitiv în grupul de elevi;

Obiectivul 4 prin creșterea gradului de realizare a sarcinilor din cadrul activităților colective.

DIFICULTĂȚI ÎNTÂMPINATE:

Munca susținută, epuizantă, posibilități de modulare a programului zilnic;

Lipsa consecvenței din partea celorlalți profesori ai clasei în aplicarea tehnicilor de comportament;

METODE CU IMPACT RIDICAT:

Pozitiv :	**Negativ :**
Tehnicile de comportament	Mult timp și implicare în defavoarea celorlalți:
Întărire pozitivă și negativă;	Metode speciale de predare, de lucru prin
Time-out sau excluderea	schimbarea regulilor;
Sancțiunea (response-cost)	
Recompensa	

RECOMANDĂRI PARTICULARE:

Sincronizarea în aplicarea strategiilor de comportament cu ceilalți profesori;

Îmbunătățirea comunicării și cooperării cu părinții copiilor pentru program susținut pentru ameliorare și progres;

ROLUL ȘI MODUL DE IMPLICARE AL PĂRINȚILOR:

Stimularea dezvoltării atitudinilor pozitive ale părinților de a fi alături de copil, de cerințele speciale ale acestuia;

Să conștientizeze că este nevoie de timp și de efort din partea lor pentru a susține situații educative permanent;

Să dovedească răbdare, calm, consecvență în relația cu copilul;

CONCLUZII:

Prin analiza și evaluarea portofoliului elevului și prin îndeplinirea unor indicatori de evaluare pot afirma că obiectivele propuse au fost realizte într-un grad mulțumitor. Elevul Y.H. reacționează pozitiv la majoritatea strategiilor comportamentale de intervenție, dar rămâne cu o toleranță minimă și frustrare în continuare când nu înțelege greșeala făcută sau cerința.

Menținerea P.I.P. – ului pe o perioadă de încă un an școlar, rezultate nu sunt în totalitate pozitive. Pentru întărirea comportamentului pozitiv și pentru creșterea reușitelor școlare se impune managementul comportamentului permanent integrat în programul comun al clasei de elevi. Astfel P.I.P.-ul este benefic pentru întregul colectiv.

PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Prof psihoped. ADRIANA LĂZĂRUȚIU

Numele copilului:
An școlar 2023/2024
Logopedie

Competențe generale 1: Însușirea deprinderilor de vorbire; folosirea vorbirii pentru transmiterea unui mesaj

Nr. crt.	Competențe specifice	Exemple de obiective operaţionale	Exemple de activităţi terapeutice (sugestii metodologice)
1.	**Reproducerea unor mișcări specifice actului vorbirii (respirație, mișcări articulatorii)**	-Să efectueze exerciții-joc de respirație nonverbală - Să efectueze exerciţii-joc de respiraţie cu emiterea vocalelor/ silabelor deschise -Să efectueze exerciţii pentru reglarea ritmului respirator şi pentru realizarea echilibrului inspir-expir - Să efectueze - exerciţii–joc de dicţie, cântece, numărători ritmate - Să-și regleze tonul, volumul și viteza vorbirii -Să efectueze exerciții pentru dezvoltarea mobilității aparatului fonoarticulator (limbă, buze, dinți, văl palatin)	• Exerciții -joc de respiraţie nonverbală (suflatul în lumânare, umflarea balonului, utilizarea jucăriilor de suflat); • Exerciţii-joc de respiraţie cu emiterea vocalelor/ silabelor deschise (aaa... - eeee - iiii ... - maaa... – meee... – miii); • Exerciţii pentru reglarea ritmului respirator şi pentru realizarea echilibrului inspir-expir • Jocuri de mişcare pentru exersarea corectă a actului respirator, cu accent pe pronunţia corectă • Exerciţii–joc de dicţie, cântece, numărători ritmate - rostirea cuvintelor cu prelungirea unor sunete stabilite anterior • Reglarea tonului, volumului şi vitezei vorbirii, prin rostirea repetată a aceluiaşi enunţ, cu schimbarea tonului, volumului sau vitezei vorbirii

			• Reproducerea unui mesaj scurt cu schimbarea intonaţiei, în funcţie de intenţia de comunicare
2.	**Exersarea auzului fonematic/receptării fonetice și a pronunțării fonemelor**	- să indice prin diverse semne, sunetele percepute - să audieze înregistrări cu sunete din mediul înconjurător - să redea sunete audiate pe înregistrări -să discrimineze sunetele din natură/mediul înconjurător - să discimineze sunetele din cuvinte -să emită onomatopee prin intermediul cântecelor interpretate - să pronunțe perechi paronimice -să localizeze poziția fonemelor în cuvânt (inițial, median, final); -Să pronunțe silabe directe/indirecte/logatomi	• Indicarea sunetelor percepute prin diferite semne: bătăi din palme, ridicarea unui deget, a unui obiect, jetoane puse pe bancă, săritură etc; • Audierea unor înregistrări cu sunete din mediul înconjurător și redarea lor; • Discriminarea sunetelor din natură/mediul înconjurator şi a sunetelor din cuvinte; • Interpretarea unor cântece care conţin onomatopee • Exerciții de imitare a unor sunete din natură, a mijloacelor de transport; • Exerciţii de imitare a unor sunete, gesturi, expresii mimico-faciale, acţiuni, cuvinte emise de profesor - joc de alternare a rolurilor în care profesorul imită tot ceea ce face copilul (zâmbeşte, se încruntă, râde - abordând o mimică adecvată); • Joc de rol pe teme diferite, cu oferirea de modele comportamentale nonverbal; • Exerciții joc de reproducere a unor sunete din natura, cu suport vizual / auditiv - exerciţii de imitare a sunetelor din natură: receptare şi reproducere de sunete onomatopeice, produse de diferite obiecte şi/ sau de animale (copilul va imita cum face câinele: ham-ham; pisica: miau; telefonul: ţrr, ploaia: picpic; albina: zzz, etc.), fără suport vizual sau auditiv • Joc didactic cu vocabular imagistic („Spune ce se aude!”;„Recunoaşte sunetul!”) - loto imagistic pe

			categorii/inventare de sunete din natură(animale, fenomene ale naturii, mijloace de transport) • Exerciţii-joc de reproducere a unei succesiuni de sunete din natură pe baza de suport vizual • Jocuri de atenție auditivă, de recunoaștere a unor sunete specifice „ Spune ce auzi? ” (scârțâit ușă, ploaie, vânt); • Exerciții pentru dezvoltarea auzului fonematic (antrenarea atenției auditive, antrenarea memoriei verbale) • Exerciții de pronunțare a unor silabe opuse, a unor serii de cuvinte paronimice; Exerciții joc de analiză fonetică, cu localizarea fonemelor în cuvânt.
3.	**Exersarea pronunțării corecte a sunetelor, silabelor, cuvintelor, propozițiilor**	-Să emită corect sunetele deficitare -Să diferențieze sunetele izolate -Să consolideze sunetele în silabe(directe,inverse, repetate), logatomi, cuvinte (monosilabice, bisilabice, polisilabice); -Să diferențieze sunetele în silabe și cuvinte -Să identifice sunetele învățate -Să recunoască poziția sunetului în cuvânt -Să-și automatizeze sunetele în vorbirea spontană -să completeze cuvinte cu silaba lipsă; -Să alcătuiască propoziții simple pe bază de suport obiectual/ imagistic / cu cuvinte date	• Exerciții de impostare a sunetelor deficitare (formarea bazei de articulare și emiterea sunetului) • Exerciții de diferențiere a sunetelor izolate; • Exerciții de formare a abilităților coarticulatorii (consolidarea sunetului în silabe, cuvinte și logatomi) • Exerciții de diferențiere a sunetelor în silabe și cuvinte • Exerciții de automatizare a sunetelor în vorbirea spontană - Jocuri ritmate simple (silabe repetitive; cuvinte familiare care rimează; frământări de limbă”) - Exerciţii de identificare a sunetelor învăţate şi a poziţiei lor în cuvânt (poziţie iniţială, mediană, finală)

		-Să alcătuiască propoziții dezvoltate pe bază de suport obiectual/ imagistic / cu cuvinte date	- Exerciţii de pronunţie corectă a cuvintelor mono-, bisilabice, prin vorbire reflectată şi/ sau pe bază de suport gestual şi motric - Exemplificări de cuvinte cu sunetul în poziţie iniţială, mediană, finală, pe bază de suport imagistic - Exerciţii de integrare silabică pe bază de suport imagistic (completare de cuvinte cu silaba lipsă)

Competențe generale 2: Dezvoltarea abilităților de vorbire și comunicare în diferite contexte (comunicare expresivă)

Nr. Crt	Competențe specific	Exemple de obiective operaţionale	Exemple de activităţi terapeutice (sugestii metodologice)
1.	**Demonstrarea capacității de exprimare corectă gramatical**	- să efectueze exerciţii de recunoaştere auditivă şi vizuală a sunetului, a silabelor și cuvintelor date în fața oglinzii; - să efectueze exerciţii demonstrative de articulare corectă a sunetului în oglindă; - să efectuze exerciţii de articulare a sunetului în paralel cu logopedul; - să introducă sunetul în silabe directe, indirecte, structuri silabice intervocalice şi interconsonantice, în cuvinte și în vorbirea curentă; - să stabilească poziția sunetului în silabă, în cuvânt; - să formeze cuvinte noi cu sunetul corectat;	• Exerciţii de articulare corectă a cuvintelor accesibile, prin vorbire reflectată şi independent; • Exerciţii de denumire obiectuală şi imagistică; • Exerciţii de asociere „obiect – imagine – cuvânt” cu repetarea/interiorizarea modelului verbal oferit; 3. Jocuri ritmate simple - „frământări de limbă” 4. Alcătuire de propoziţii simple pe bază de suport obiectual şi/sau imagistic cu cuvinte date;

		- să diferenţieze sunetul de alte sunete; - să utilizeze pronumele personal „eu”, însoţit de verbele „a vrea”, „a vedea”, „a a avea”; - să folosească adecvat cuvinte care lipsesc în perechile de analogii opuse, primind suport intuitiv precum și cuvinte cu sens asemănător; - să indice cel mai mult / cel mai puţin / câteva (puţine) obiecte; - să folosească corect noţiunile de „ieri” şi de „mâine”; - să alcătuiască propoziții simple cu suport obiectual și/ sau imagistic, cu o anumită structură: subiect + nume predicativ: substantive + verb + adverb; substantiv+ verb + complement; - să completeze propozițiile lacunare cu suport imagistic și/ sau sprijin verbal; - să alcătuiască propoziții enunţiative, interogative, exclamative cu suport imagistic/cuvinte date;	5. Exerciții de realizare acorduri gramaticale și integrarea lor în propoziții, cu utilizarea structurilor logico-gramaticale 6. Exerciții de utilizare a elementelor de vocabular, cu realizarea acordurilor între substantive și adjectivele determinate, cu folosirea corectă a prepozițiilor, etc; subiect + nume predicativ: „Păpuşa este mică.”; substantiv + verb + adverb: „Maşina merge repede.”/ „Mama vine acasă”; substantiv + verb + complement: „Ana bea apă”; 7. Exerciții de identificare a sinonimelor în perechi de cuvinte cu suport imagistic 8. Exerciții de identificare a antonimelor în perechi de cuvinte cu suport imagistic(ex„Dacă nu e cald, e rece!”); Exerciții de utilizare a elementelor de vocabular cu integrarea noțiunilor: cel mai mult / cel mai puţin / câteva (puţine) obiecte; 9. Exerciții-joc de identificare cu suport imagistic a verbelor (trecut, prezent, viitor) 10. Exerciții-joc de identificare și recunoaștere a momentelor zilei (dimineața, pranz, seara);

		- să se exprime corect, expresiv, prin înlănțuirea logică a ideilor;	11. Exerciții –joc de organizare și orientare temporală

Strategia didactică:

Metode: observarea, explicația, descrierea, demonstrația, conversația,exercițiul,povestirea, metoda jocurilor.

Mijloace: oglindă, baloane, lumânări, paie, sticluțe de parfum, batiste, creioane, carioci,caiete, cărți de colorat, cărți ilustrate, jucării(trompetă, tobă, xilofon, lego, puzlle, incastre cuburi, piese de mobilier, fructe, legume, obiecte din casă, ceas, etc.), fișe, jocul sunetelor, cartonașe cu imagini denumirea cuvintelor și despărțirea în silabe, cartonașe cu acțiuni, cartonașe cu imagini pentru formularea propozițiilor.

Plan de remediere şi acţiuni de integrare şi recuperare pentru copilul cu tulburare a limbajului expresiv; dislalie polimorfă; parte comportamentală și socializare și pentru o educație sănătoasă

Prof. Înv. Preşcolar: Fata Hedvig-Otilia
Grădiniţa cu Program Prelungit „Guliver”, Satu Mare

NUMELE ŞI PRENUMELE: **S.D.**
DATA NAŞTERII: xx.xx.2017
SCOPUL: Influenta pozitivă asupra dezvoltării normale din punct de vedere comportamental;socializarea în cadrul grupului de copii, dezvoltarea limbajului expresiv; asigurarea participării în cadrul activităților instructiv – educative desfășurate
NECESITATEA PENTRU DEZVOLTARE: accesul la un mediu educațional adecvat, intergrarea în colectivitate, accent deosebit pe socializare și comportament specific vârstei; cunoasterea tipului si formei de maniferstare a tulburarii limbajului expresiv li dislalie polimorfă
TABLOU CLINIC:

- Evaluări negative persoanelor din jur si acceptarea acestora
- Atitudini pasive de evitare
- Interiorizarea emoțiilor care pot duce la izolare emotională și socială a persoanei impusă de ea
- Socializare mai scăzută față de ceilalți copii de aceeiași vârstă
- Dislalie polimorfă și tulburare a limbajului expresiv

CERINȚE NECESARE PENTRU INTEGRARE:
Organizarea grupei: crearea unui cadru favorabil pentru o comunicare directă, stimuland curiozitatea si necesitatea de a comunica și socializa cu cei din jurul lui

- Participarea la activități de învățare cu ajutorul unui specialist logopedic și consilier, perceptia timpului, familiarizarea cu lumea din jurul lor, vizite, ieșiri în aer liber, asimilarea limbajului scris
- Formarea unei structuri de personalitate puternică, deprinderi de comunicare, acces de servicii de specialitate de sprijin și cu ajutorul consilierului
- utilizarea unor modalitati de ilustrare vizuala a continutului prezentat in activitate, conștientizarea permanentă a persoanei cu care comunică
- El are nevoie sprijin din partea adulților, gradul de întelegere manifestat fata de ei uneori este scăzut, atitudinea părinților este bună și dau dovadă de colaborare,

OBIECTIVE CADRU

- Formarea si dezvoltarea abilitatilor de socializare
- Formarea si dezvoltarea unui comportament adecvat vârstei
- Perceperea corecta, obiectiva si exacta a propriei persoane verbalizând în scurte enunțuri și denumind diverse obiecte
- Organizarea de activități instructiv-educative în ceea ce privește limbajul expresiv și corectarea dislaliei polimorfe
- formarea si dezvoltarea unor comportamente de îngrijire a sănătaţii;

- formarea unei atitudini pozitive, crearea unei poziţii active atât faţă de sănătatea individuală, cât si faţă de problemele sănătăţii publice
- -să conştientizeze importanţa fructelor şi legumelor în viaţa noastră;
- -să-şi formeze obişnuinţa de a consuma la desert fructe proaspete;
- -să prepare şi să consume des salate de fructe şi legume proaspete, unele mâncăruri din alimente sănătoase;
- -să participe cu creaţiile plastice la expozitii pe această temă.

OBIECTIVELE PLANULUI:

- Recuperarea decalajelor prin activităţi suplimentare (atât prin logopedie, cât şi prin consiliere) aplicate personalizat preșcolarului, în vederea corijării dislaliei polimorfe și îmbunătățirea limbajului expresiv
- Prevenirea apariţiei prejudecăţilor la copiii din grupă şi înlăturarea celor formate,dar și punerea unui accent deosebit pe socializare și recunoaștere a emoțiilor
- Cultivarea atitudinii pozitive faţă de membrii colectivului prin educarea capacităţii de relaţionare a copilului ;
- Exersarea, cu sprijin, respectarea unor principii de bază specifice unei alimentaţii sănătoase
- Manifestarea deprinderilor de păstrare a igienei personale
- Identificarea posibile răspunsuri/soluţii la întrebări, situaţii - problemă şi provocări din viaţa proprie şi a grupului de colegi

MĂSURI INTREPRINSE:

- propunere de acţiuni concrete de integrare; Consilierea părinţilor; discuţii individuale de câte ori apar probleme;
- colaborarea cu alţi factori educaţionali-(logopeg, consilier, medic de familie, părinţi);

Arii de continut: familie, relații de familie, pregătirea pentru viață prin activități gospodarești, etc.

ACTIVITĂȚI ÎN GRĂDINIȚĂ

COMPETENȚE DE COMUNICARE

- stimularea comunicarii orale
- îmbogatirea vocabularului și formulare de propoziții simple
- însusirea structurilor gramaticale simple
- folosirea unui bogat material intuitiv si a situatiilor de viață prin formarea competentelor orale de comunicare
- folosirea de catre cadrele didactice a unei exprimări verbale controlate,fără a ridica tonul si în propozitii simple
- formarea deprinderii de a-i asculta pe cei din jur
- însușirea unui comportament adecvat vârtei și socializarea cu cei din jurul lui

Formarea si dezvoltarea capacitatii de a reactiona la voce

Tipuri de activități educative de învățare:

- Ce se aude....?- act pentru urmarirea receptării și emiterii sunetelor
- Cu...noi ne plimbăm !-act de receptare și redare a sunetelor emise de mijloace de transport,
- Numărăm și asociem!- act pt recunoașterea auditivă, asociere și pronunție
- Gimnastica aparatului fonoarticulator, Gimnastica cu gura, Acrobații pentru limbă

Tipuri de activități ludice și recreative

- Plouă, plouă– joc de sunete
- Cine te-a strigat?- joc de receptare de sunete
- Telefonul fără fir – joc de reproducere de cuvinte
- Care e perechea lui?- joc de asociere de obiect la cuvantul receptat

Formarea și dezvoltarea atenției auditive

Exercitii de identificare a directiei sursei sonore

- Exercitii de reproducere ritmica a sunetelor receptate cu bătaie de palme, cu instrumente muzicale
- Exerciții de reproducere de sunete, silabe, grupuri de sunete, cuvinte si grupuri de cuvinte
- Exerciții de recunoaștere a vocii unei persoane cunoscute
- Exerciții de reproducere cu bătăi de picior aritmului audiat

Educație sănătoasă

Nr. crt.	***Denumirea activităţii***	***Mod de realizare***	***Perioada de desfăşurare***	***Responsabili***
1.	***LA ÎNCEPUT DE DRUM***	Organizarea echipelor de lucru; Prezentarea scopului, a obiectivelor şi a programului de activitate	septembrie 2022	educatoare
2.	***SĂ CRESC MARE ȘI VOINIC***	Distribuire de pliante și fluturași în unitățile implicate în proiect	octombrie 2022	educatoare
3.	***ALIMENTAȚIA ȘI SĂNĂTATEA***	Masa rotundă cu tema: ,, Să ne hrănim sănătos’’ Ce, cât, când și cum mâncăm?–întâlnire cu asistenta medicală	noiembrie-decembrie 2022	educatoare
4.	***PIRAMIDA ALIMENTELOR***	-Ce alimente trebuie să consumăm? (discuție cu medicul specialist) -“ De-musafirii - “ La piață” (joc de rol)	martie-aprilie 2023	educatoare
5.	***PLANTELE MEDICINALE ȘI SĂNĂTATEA***	Culegem plante medicinale pentru ceai Realizăm ierbare cu plante medicinale	mai -iunie 2023	educatoare

BIBLIOGRAFIE

- Vladu Victoria, Tapurin Adriana, Parcalabu Rodica, Bican Marinela: « Sănătatea, un drept pentru, care se lupta »
- Îndrumător metodic pentru cadrele didactice,

PROIECT DE INTERVENȚIE

PROF. ÎNV. PREȘC. PASCAL GEORGETA SABINA
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT BAMBI CLUJ-NAPOCA

MOTIVAȚIA: Diminuarea dizabilităților printr-un antrenament continuu și gradat pentru aducerea preșcolarului **X** la un nivel mai bun de funcționalitate psihică.

SCOPUL: Efectuarea unei game variate de exerciții prin intermediul unor acțiuni simple, accesibile și în ritm propriu în cadrul grupei și individual pentru îmbogățirea vocabularului, dezvoltarea înțelegerii și atitudinilor pozitive de relaționare în grup.

OBIECTIVE ȘI ACTIVITĂȚI:

O1 : să pronunțe corect sunetele:

1. Exerciţii pentru gimnastica buzelor:

- ridicarea buzei superioare, buza de jos rămânând pe loc;
- lăsarea pronunţată în jos a buzei inferioare;
- sugerea buzelor pe rând, apoi una sub alta;
- se fac buzele trompă, se mişcă la dreapta, la stânga şi se rotesc; etc.

2. Exerciţii pentru gimnastica obrajilor:

- suptul obrajilor printre măsele;
- rânjetul: buzele se întind puternic în părţi, în sus, odată cu comprimarea obrajilor şi dezvelirea dinţilor;
- umflarea obrajilor, pe rând;
- în timpul acestor exerciţii se pot pronunţa sunetele: ***s, z, b, ,m, , etc.***

3. Gimnastica limbii:

- scoaterea limbii din gură, în foră de lopată în poziţie orizontală şi strângerea ei între dinţi;
- scoaterea mult din gură a limbii şi apoi introducerea ei în fundul gurii cât mai mult şi cu vârful ridicat şi făcut ghem;
- cu limba scoasă şi gura puţin deschisă copilul va duce vârful limbii în sus, spre nas, în jos spre barbă, la dreapta, la stânga;
- lipirea limbii de cerul gurii şi desprinderea ei cu zgomot.

4. Gimnastica maxilarelor:

- închiderea şi deschiderea gurii cu putere, ajutându-se de mâini;
- după ce se va deschide suficient, se va pronunţa sunetul „c”
- cu limba bine sprijinită în spatele dinţilor incisivi inferiori, se va apăsa puternic maxilarul, apoi se va împinge înainte în sus, se va trage înapoi.

5. Jocuri exercițiu:

- „Merge calul” – lipirea limbii de cerul gurii și desprinderea ei cu zgomot;
- „Clopoțelul sună” – mișcări laterale ale limbii cu limba ascuțită pentru atingerea colțului gurii;
- „Motocicleta” – vibrarea limbii între buze;
- „ Se rup crengile” – vibrarea limbii în spatele incisivilor superiori „pr, pr,pr”;
- „Ciobanul mână oile” – vibrarea limbii în spatele incisivilor superiori : „br, br, br”;
- „Bate gongul” – se așează limba cu sprijin în cerul gurii și lovește cu ea dinții de sus pronunțând un sunet de gong dogit; când limba se repede spre înainte, se proiectează jetul de aer spre vârful ei”;

 „ Fă ca mine” – emiterea sunetului R : gura nu trebuie să fie prea deschisă, limba se sprijină pe partea dorsală a gingiei dinților superiori, jetul de aer trebuie proiectat în vârful limbii; se realizează vibrarea și se aude sunetul R;

6. Gimnastica mușchilor mimico - articulatori:

 Joc : „ Clown cu fața tristă” - clipirea din ochi alternativ, cu tragerea cât mai mult înapoi a colțurilor gurii și emiterea „mmmmmm” sau „îîîîîîî”;

Joc: „ *Clown cu fața veselă”* – clipirea din ochi, odată cu ridicarea colțurilor gurii din partea respectivă și mișcarea nasului;

 Joc : „*Facem o fotografie*” – ridicarea alternativă a obrajilor și a colțurilor gurii și emiterea sunetului „ țâc”;

7. *Exerciții pentru corectarea auzului fonematic* :

 Joc: *„ Șarpele și sirena*” – copilul este solicitat sub forma situației de joc pentru a emite sunetele prelungite și accentuate „ssss” , „zzzzz”;

 Joc: *„ Păpușa doarme*” – copilul este solicitat sub forma situației de joc pentru a emite sunetul scurt „ssss”;

 Joc: *„Să nu speriem păsărelele*” – copilul este solicitat sub forma situației de joc pentru a emite sunetul scurt „sssss”;

 Joc : *„ Chemăm pisica*” – copilul este solicitat sub forma situației de joc pentru a emite grupul sonor „pis, pis, pis” cu prelungirea și accentuarea sunetul „sssssss”;

 Joc: - „ *Față-n față*” – copilul emite sunetul pe baza imitației în fața oglinzii pentru așezarea corectă a limbii.

Aceste exerciții se pot face în orice moment liber al educătoarei, în special dimineața, și la începutul activităților de dezvoltare și educare a limbajului.

O2: să se exprime corect în propoziții;

O3: să povestească în propoziții scurte evenimente importante din viața sa sau din poveștile studiate în cadrul activităților realizate în grupă;

1. Jocuri didactice: - despărțirea în silabe a unor cuvinte sau propoziții

„Jocul silabelor” (anexa)

„ Câte silabe are? „

2. *Jocuri – citire de imagini*:

„Hai să spunem o poveste”

„ Ce vezi în imagine? ”

„Să citim citim imaginile din această carte!”

3. Lectură după imagini cu teme diferite:

- Familia mea
- În grădină
- La pădure
- În excursie

4. *Convorbire cu diferite teme*:

- „ Cine e prietenul tău?”
- „ Cu cine ți-ai petrecut vacanța de Paște?”
- „ Ce știi despre ...?”(sărbătorile pascale, primăvară, mașini, grădinărit)
- „ Ce îți place să faci? Cu ce te ocupi în timpul liber, adică când nu ești la grădiniță?”

O4 : să relaționeze cu ceilalți copii integrându-se mai bine în grupă;

ACTIVITĂȚI:
1. Jocuri de rol – „ De-a familia” , „ De-a grădinița”, „ De-a doctorul” etc.
2. Participarea la activitatea „ Suntem mici, dar muncim!” – lucru în echipă de serviciu pe săptămână;
3. Ajutor pentru educatoare la toate activitățile grupei, chiar și la transmiterea sarcinilor celorlalți copii;
4. Jocuri de construcții realizate la Centrul Construcții;
5. Activități pe grupe
6. Discuții cu ceilalți copii din grupă pentru a-i face să-l înțeleagă pe preșcolar și să nu-l evite în cadrul jocurilor;
O5 : să comunice cu cei din jurul său;
1. Discuții libere cu orice subiect care îl interesează pe preșcolar; să propună el subiecte de discuții întregii grupe „ invitație la discuție”
2. Jocuri exerciții desfășurate în cadrul “Întâlnirii de dimineață”: „ Dacă aș fi ... (o floare, o carte, un copac, un soare, un cățel, un pantof, tatăl meu...) mi-ar plăcea.....
O6 : să manifeste încredere în forțele proprii, în cei din jur (familia, cadre didactice, colegi), realizând că este iubit și că nu este vina lui pentru această tulburare de vorbire;
1. Discuții cu preșcolarul pentru a-l convinge să se exprime liber, să se manifeste firesc, să persevereze în a exersa pronunția sunetelor și a cuvintelor;
2. Discuții cu preșcolarul pentru a-l convinge să nu-i fie frică să vorbească și să comunice ce dorește, să întrebe dacă vrea să știe ceva;
3. Discuții cu ceilalți copii din grupă pentru a avea un comportament apropiat față de preșcolarul X , să interacționeze cu el, să-l ajute și să-l corecteze atunci când este nevoie fără a-i creea vreun disconfort afectiv;
4. Activități în care preșcolarul **X** să aibă rolul principal : să conducă un joc, să coordoneze activitatea de la un centru, să fie ajutor de educator, să ajute pe bucătăreasă la servirea micului dejun copiilor (îi face plăcere mai ales dacă sunt prezente și alte persoane în grupă cum sunt d-nele și d-șoarele studente aflate în practică pedagogică, îi place să fie în centrul atenției).

EVALUAREA FINALĂ:

Metode folosite în evaluarea finală: convorbirea individuală și de grup, observația spontană.

CONCLUZII FINALE:

1. Îmbogățirea și activizarea vocabularului , stabilirea locului sunetului în cuvânt și a cuvântului în propoziție s-a îmbunătățit satisfăcător, dar încurajator;
2. Dezvoltarea capacității de a povesti ceea ce a auzit, trăit sau văzut în succesiune logică a întâmplărilor;
3. O integrare cu succes în cadrul grupei, sprijin din partea colegilor și multă voință din partea preșcolarului **X**.

PROGRAM DE INTERVENŢIE PERSONALIZAT

PROFESOR: TORJ MIRELA
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.25 ORADEA

Echipa multidisciplinară: G.P.P.x

Profesor învățământ preșcolar:

Profesor consilier școlar:

Profesor de sprijin: Nu

Grupa: Mare

An școlar: 2023- 2024

Numele şi prenumele copilului: x

Data naşterii: x

Nr. certificat de orientare:nr. x

Diagnostice medicale:

IQ=45, DMM, Intârziere în dezvoltarea limbajului expresiv

Tulburare de spectru autist -TSA

Date asupra familiei:

- familie legal constituită
- este al doilea copil al familiei
- atmosfera și climatul între părinți: raporturi armonioase, de înțelegere între părinți/ între părinți și copii

Istoric educațional:

- G.P.P. x, an școlar 2021-2022 (a frecventat foarte puțin)
- din 2021/2022 extrascolar - terapii specifice –
- G.P.P. x an școlar 2022-2023;2023-2024

REZULTATE CONSTATATE ÎN URMA EVALUĂRII:

Evaluare inițială

1.Evaluarea personalității copilului:

gândirea este la nivel preoperațional, comprehensiunea nesatisfacătoare, nu înţelege sarcini simple şi colaborează doar parțial cu adultul; in activităţile 1:1 preferă să se joace singur sau lângă ceilalți copii, decât cu acestia , afiseaza uneori o veselie permanenta, nemotivata; prezintă hiperactivitate și deficit atențional, este distras foarte ușor de stimuli nesemnificativi, focalizare redusă în timp, ritm de lucru lent, are nevoie frecvent de direcționari/atenționări, ceea ce duce la dificultăți de imitație și de realizare a sarcinilor secvențiale;

uneori, prezinta labilitate afectiva manifestata prin crize nemotivate, negativism, reactii ostile, tipete, rareori plâns

motivatia pentru învatare este slabă, în funcție de interes, predomină motivația extrinsecă, voința este slab reprezentată;

explorează activ mediul, manifestă interes față de unii stimuli auditivi, cum ar fi cântecelele pentru copii.

sarcinile de lucru pot fi realizate doar in co-acțiune,dar doar parțial, rar reușind finalizarea acestora

nu recunoaște/denumește obiecte uzuale , animale, legume, fructe, mijloace de transport;

structurile perceptiv-motice nu sunt dezvoltate (nu recunoaşte culorile, formele geometrice, prezintă deficit în discriminarea mărimilor, noțiunile ”mare- mic”, ” lung - scurt ”, ”subtire-gros”, sunt realizate doar prin imitație;

numără pe degetele proprii, realizează șirul numeric crescător cu ajutor

constituie grupuri/ mulţimi, pe baza unor însuşiri comune (formă, mărime, culoare) luate în considerare separat sau mai multe simultan, cu ajutor;

2. Limbaj:

comunicarea verbală şi non verbală este aproape absentă, este prezentă emisia unor sunete stereotipe, nearticulate, cu un ritm sacadat, în momente de bucurie sau în orice alt moment.;

copilul prezintă indiferenţă faţă de persoane, uneori le acordă o minimă atenţie, pare a nu le auzi.

nu foloseşte cuvinte şi propoziţii pentru a comunica dar, te ia de mână să îți arate cu ce dorește să se joace ;

3.Psihomotricitate:

schema corporală nu este consolidată (nu recunoaște și nu denumește segmentele corporale importante la propria persoană și la alte persoane);

motricitatea fină insuficient dezvoltată- activitatea motorie fină se află la nivel rudimentar de utilizare a instrumentelor de scris, cu reprezentare grafică deficitară, act volițional redus pentru aceste activități.

motricitatea grosieră-activitatea motorie primară se exprimă prin forță musculară slabă, dificultăți de echilibru, probleme de coordonare oculo-manuală și bimanuală; întarzieri în atingerea șabloanelor motorii;

prezintă tulburări de organizare și structurare spaţio- temporală, cu nivel scăzut de operare cu conceptele de spațiu și timp, cu atributele și pozițiile spațiale;

merge singur,dar merge mult pe vârfuri, poate urca si cobori scările; apuca obiectele, le poate manipula, dar in scopuri stabilite de el, nu de către cadrul didactic;

4.Autonomie personala:

autonomia personala s-a imbunatatit in ultima perioadă (a capatat mai multe deprinderi de autoservire alimentara), dar inca nu are control sfincterian.

necesită sprijin în activitățile îmbrăcat/dezbrăcat

5.Relații sociale:

nu stabileşte contact vizual decât uneori și pe perioade scurte de timp

dacă nu reuşeste să realizeze o activitate (care îi face placere), te trage de mâna să îl ajuți.

adesea refuză în mod activ să se conformeze cererilor sau regulilor figurilor de autoritate;

nu se implică în activităţi de grup, nu îi place să se joace cu alţi copii ci doar să se joace lângă ei.

prezintă comportament hiperactiv, nesupus, necooperant în timpul activitătii și miscări stereotipe;

Perioada: An școlar 2023-2024

Domenii vizate: Stimulare cognitivă, Stimularea limbajului**,** Abilități sociale și interpersonale, Dezvoltarea deprinderilor de viață independentă

Tipuri de evaluări propuse: evaluare inițială, evaluări formative, evaluare finală.

Obiective pe termen lung:

- Dezvoltarea abilităţilor de exprimare orală, propoziţională (dezvoltarea capacităţii de înţelegere a cuvintelor şi mesajelor; dezvoltarea vocabularului şi formarea abilităţilor narative şi conversaţionale);
- Dezvoltarea abilităţilor cognitive specifice vârstei preşcolare;
- Dezvoltarea psihomotricității generale și a capacității de imitare motorie;
- Dezvoltarea abilităţilor de relaţionare şi a comportamentelor emoţionale;
- Dezvoltarea capacităţii de interacţiune, explorare şi cunoaştere a mediului;
- Dezvoltarea deprinderilor de viață independentă.

PLAN DE SERVICII INDIVIDUALIZAT PENTRU COPIII CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE

PROFESOR: ILEA RAMONA IOANA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 SÂNTANDREI
Structura: GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.1 SÂNTANDREI

Numele si prenumele copilului/elevului: x
Mama: x
Tata: x
Reprezentantul legal al copilului:
Data nasterii: **x**
Domiciliul: x
Unitatea de invatamant la care este inscris:G.P.N.
Certificat de orientare scolara si profesionala Nr. x
Data realizarii/revizuirii planului de servicii individualizat: Martie 2024
Responsabilul de caz servicii educationale : Profesor învățământ preșcolar
Drepturi/Beneficii de asistenta sociala pentru copiii cu CES (prevazute de Legea nr. 1/2011, cu modificarile si completarile ulterioare)

Servicii psihoeducationale pentru copilul cu CES

Tipul de serviciu/interventie	**Institutia responsabila**	**Obiective**	**Data de incepere**	**Perioada de acordare a serviciului**	**Persoana responsabila de acordare a serviciului (date de contact)**
Servicii educaționale	G.P.N.	- Crearea unui cadru flexibil pentru învăţare; - Elaborarea /punerea în aplicare/ monitorizare/ revizuire, a unui curriculum adaptat bazat tipul de dizabilitate și pe progresul personal; -Adaptarea strategiilor didactice și a evaluării școlare la tipul de dizabilitate; -Dezvoltarea abilităților cognitive specifice vârstei preșcolare, dezvoltarea limbajului,a	Din data încheierii contractului educațional	Pe perioada nivelului preșcolar/a valabilității certificatului OȘP	Profesor înv. preșcolar Profesor consilier școlar

		psihomotricității generale, a autonomiei personale și abilităților sociale; - Punerea în aplicare în mod unitar al P.S.I.-lui.			
Servicii de asistență psihopedagogică prin cadrul didactic itinerant si de sprijin	-	-	-	-	-
Servicii de consiliere și orientare școlară	CJRAE	- elaborarea în echipă, monitorizarea / revizuirea unui curriculum individualizat bazat pe progresul personal în funcție de dizabilitate; - inițierea și organizarea de activități și exprimare a propriilor emoții de consiliere școlară care să asigure: - învățarea într-un cadru structrat; - diminuarea comportamentelor indezirabile; - stimularea capacității de a învăța singur și firesc; - dezvoltarea jocului și a comunicării; - încurajarea dezvoltării și exprimării emoționale.	Din data încheierii contractului educațional	Pe perioada nivelului preșcolar/ a valabilității certificatului OȘP	Profesor consilier școlar

		activități de consiliere a copilului și a părinților.			
Servicii de terapie logopedică/terapia tulburărilor de limbaj	-	-	-	-	-
Servicii de terapie educațională*	-	-	-	-	-
Servicii de kinetoterapie*	-	-	-	-	-
Asigurare transport la unitatea de învățământ	-	-	-	-	-
Masuri de sprijin pentru educatia incluziva**	G.P.N.	Incluziunea eficientă în grădiniță și punerea în aplicare în mod unitar al P.S.I.-lui; Accesibilizarea mediului fizic, informațional și de comunicare din grădiniță-adaptarea la tipurile de dizabilitate, prin echipa de conducere, educatoarele de la grupă și profesorul consilier școlar; Adaptarea metodelor de predare- evaluare la specificul diagnosticului medical.	Din data încheierii contractului educațional	Pe perioada nivelului preșcolar/a valabilității certificatului OȘP	Director: Profesor învătământ preșcolar: Profesor consilier școlar

*Doar în cazul elevilor înscriși în unități de învățământ special.
**Doar în cazul elevilor înscriși în unități de învățământ de masă.

Atelier de dezvoltare personală pentru copiii cu Sindrom Landgon-Down

Profesor consilier școlar Berinceanu Alexandra-Andreea
CJRAE (Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională, Suceava), punctul de lucru Școala Gimnazială *Mihai Eminescu*, Rădăuți

Problematica adresată: *Atelier de dezvoltare personală pentru copii cu nevoi speciale*
Grup: 7 copii cu cerințe educative speciale – sindromul Langdon-Down, cu vârste cuprinse între 7-11 ani

Nr. ședințe: 2 ședințe/săptămână a câte 90 minute/zi;
Scopul atelierului:

- ✓ Îmbunătățirea gradului de educație, sănătate și dezvoltare personală cu scopul integrării sociale a copiilor cu cerințe educative speciale, care provin din familii cu o situație materială precară, prin aplicarea unui program de terapie personalizat;
- ✓ Dezvoltarea unor abilități, privind interacțiunea socială a copiilor cu CES;
- ✓ Îmbunătățirea calității vieții acestora;
- ✓ Explorarea concepției de sine;
- ✓ Valorificarea tuturor calităților pozitive individuale/ale grupului;
- ✓ Respectarea, respectiv acceptarea diferențelor dintre membrii grupului;
- ✓ Dezvoltarea/îmbunătățirea încrederii în propria persoană, dar și în ceilalți;
- ✓ Manifestare empatiei și a ajutorului reciproc;
- ✓ Exprimarea liberă a opiniilor în orice context;

Obiectivele propuse:
O1: să își dezvolte simțul umorului;
O2: să se simtă ca fiind parte a unui grup;
O3: să se cunoască pe ei înșiși;
O4: să formeze relații de prietenie;
O5: să exploreze concepția de sine;
O6: să respecte diferențele dintre ceilalți membri;

Activități utilizate în vederea atingerii obiectivelor:

1. Cuburile pereche

Este nevoie de 2 șabloane de cub printate, pe care copiii vor scrie formulările și cuvintele de mai jos.

Sarcină: Fiecare copil va alege o față de pe primul cub și va potrivi cu emoția de pe al 2-lea cub.

Primul cub cuprinde unul dintre următoarele texte:

Cum poți spune că cineva se simte ...

Ce nu ar trebui să facem atunci când cineva se simte ...

Numește un lucru care te face să te simți ...

Spune-ne un moment în care te-ai simțit ...

Al doilea cub cuprinde emoțiile: *fericit, trist, jenat, furios, entuziasmat, fricos.*

2. Self Esteem Game

Este un joc de tip *ștafetă*, în care copiii completează enunțuri deja începute:

Sunt bun la ...

Sunt foarte bun la ...

Cea mai importantă calitate a mea este ...

Sunt special pentru că ...

Trei cuvinte care mă descriu foarte bine sunt ...

Cel mai frumos compliment pe care l-am primit este ...

Copiii primesc câte o fișă de lucru, în care este desenată o inimă, sub forma unui puzzle.

Prima sarcină constă în completarea fiecărui piese cu câte un cuvânt care îi reprezintă.

A doua sarcină presupune personalizarea acestui puzzle.

Ultima sarcină constă în decuparea inimii. Toate bucățelele vor fi puse într-un plic colorat, apoi plicurile vor fi împărțite în sală. Copiii vor asambla inima, apoi vor ghici a cui este.

*Copăcelul iubirii de sine este o activitate care stimulează și implică copilul în realizarea unui copăcel care cuprinde motive pentru care se iubește pe sine. Vor scrie pe inimioare aceste **motive**, apoi le lipesc în copăcel.*

5. Mima emoțiilor

Copiii vor scrie pe bucățele de hârtie diferite emoții pe care le vor introduce într-o cutiuță. Fiecare copil va extrage, pe rând, câte un bilețel și va încearca să mimeze cât mai bine emoția respectivă.

Dezamăgit

Entuziasmat

Fericit

Rușinat

Toți copiii primesc câte o fișă de lucru, pe care sunt notate diverse lucruri despre ei înșiși și pe care trebuie să le completeze. Apoi, vor face schimb de fișe între ei, vor ghici a cui este fisa si vor discuta pe baza celor notate.

Am ..... ani.
Ziua mea de naștere este ..... .
Eu locuiesc în ..... .
Jocurile mele preferate sunt ..... .
Mâncarea mea preferată este ..... .
Cel mai bine mă pricep la ..... .
Cel mai mult îmi place să ..... .
Magazinul meu preferat este ..... .
Desertul meu preferat este ..... .
În timpul liber îmi place să ..... .
Sportul meu preferat este ..... .
Hobby-urile mele sunt ..... .
Când voi fi mare, vreau să devin ..... pentru că ..... .
Trei cuvinte care mă descriu cel mai bine sunt: ..... .
Animalul meu preferat este ..... .
Lucrul meu preferat este ..... .
Pe mine mă face fericit/ă .....
Prietenul meu cel mai bun este ..... . Admir la el ..... .
Îmi place să îmi ajut părinții la ..... .
Pe viitor, vreau să învăț să ..... .

7. Copacul fricii/copacul curajului

Copiii vor fi împărțiți în 2 echipe. Fiecare echipă va primi câte o planșă și instrumente de scris. Pe fiecare planșă, fiecare echipă va desena câte un copac.

Fiecare echipă va decupa frunze, pe care vor nota care sunt lucrurile sau situațiile de care se tem și *acțiunile care îi ajută să își depășească fricile.*

Prima echipă va nota lucrurile care le provoacă teamă, iar cea de-a doua echipă va nota acțiunile sau lucrurile care îi ajută să își depășească fricile sau *acțiuni pe care ei le întreprind cu curaj*. Vor lipi frunzele decupate pe crengile copacilor. Apoi vor discuta pe baza celor notate, cu scopul învățării faptului că primul pas este acela de ne accepta temerile și de a le trăi, nelăsându-ne controlați de ele.

Ce îmi propun prin intermediul acestor ateliere de lucru?

Îmi doresc ca acești copii cu Sindrom Down să reușească să își depășească anumite bariere care le stau în cale, să capete încredere în sine și în persoanele din mediul de apartenență, *să se diminueze astfel acțiunea de respingere* a acestor copii în această societate, să își dezvolte anumite abilități, să învețe să relaționeze cu persoanele din jurul lor, să-și învingă temerile și nu în ultimul rând timiditatea.

Timp necesar: Minim 5 luni

Materiale necesare: Fișe de lucru, coli de hârtie, instrumente de scris, șabloane din carton, planșe, jetoane, creioane și carioci colorate, foarfece;

Desfășurarea activităților: Fiecare copil se așează confortabil în cerc pentru a se putea privi unii pe alții. Apoi, pe rând vom ieși în față și vom numi cu toții câte un motiv pentru care suntem recunoscători zilei respective, fiecare copil fiind aplaudat. Contribuim astfel la starea lor de bine și îi ajutăm *să își învingă,* treptat, t*eama de a ieși în mulțime și de a vorbi în public*. La începutul activităților, copiii vor alege câte un cântec preferat, urmând să fie cântat de către ei.

Pentru că ținem cont de cei mai mulți dintre factorii existenți, copiii vor fi chestionați cu privire la tipul de exerciții/jocuțe pe care ar dori să le desfășoare, apoi, de comun acord, vor alege activitățile aferente zilei respective. Argumentez această sugestie prin dorința de a contribui la bunăstarea lor, doresc să se simtă ca fiind parte a unui grup unit, astfel vor ști că sunt ascultați, că sunt importanți pentru noi, că le acceptăm opiniile și dorințele.

Altfel spus, doresc ca toate activitățile să se desfășoare într-o manieră cât mai naturală și mai confortabilă pentru ei.

Întrebări folosite la finalul activității pentru a procesa dinamica grupului:

1. Cum vă simțiți/Cum sunteți astăzi?
2. Ce activitate v-a plăcut cel mai mult? De ce?
3. Ce activitate ați repeta-o și altă dată?
4. Ce activitate nu a fost pe placul vostru?
5. Ce ați învățat astăzi?
6. Vreți să ne împărtășiți ceva?

Evaluare finală: Cum evaluez dacă mi-am atins obiectivele?

La începutul atelierului, realizez o listă cu cele mai importante obiective pe care mi le-am propus, urmând ca la finalizarea fiecărei activități să bifez dacă obiectivele propuse au fost atinse și în ce măsură.

Întrucât sunt interesată de toate detaliile care fac referire la dinamica grupului cu care lucrez, voi realiza o analiză a acestuia, înainte și după aceste ședințe de dezvoltare personală, mai exact, urmând să bifez, din nou, cum se comportau copiii înainte și cum se comportă după activitățile desfășurate, ce temeri/frici aveau înainte și care sunt acestea după, cum își explorau concepția despre sine înainte și acum și cum realizează în prezent acest lucru.

Voi realiza acestea prin intermediul unui chestionar care va fi aplicat înainte și după finalizarea ședințelor.

PLAN DE SERVICII INDIVIDUALIZAT
PENTRU COPIII CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE

Profesor înv. preșcolar: Bortho Iudita
Grădinița cu Program Prelungit „Primii Pași”, Aiud

Numele și prenumele copilului/elevului: T. M. G

Mama – T. L. A

Tata- T. G

Reprezentantul legal al copilului/elevului- T. L. A

Data nașterii copilului/elevului 03.10.2018

Domiciliul: Aiud

Unitatea de învățământ la care este înscris- Grădinița cu Program Prelungit „Primii Pași”, Aiud

Clasa/grupa - Mijlocie

Certificat de orientare școlară și profesională nr. ... din .... emis de COSP .....

Data realizării/revizuirii planului de servicii individualizat .....

Responsabilul de caz servicii educaționale- Csutak Iulia/ Bortho Iudita

SERVICII PSIHOEDUCAȚIONALE PENTRU COPILUL CU CES

Tipul de serviciu/intervenție	**Instituția responsabilă**	**Obiective**	**Data de începere**	**Perioada de acordare a serviciului**	**Persoana responsabilă de acordare a serviciului (date de contact)**
Servicii educaționale	GPP ”Primii Pași” Aiud	-Să sorteze obiecte/jucării în sala de grupă; -Să grupeze obiectele după un criteriu dat (formă, culoare, mărime);	Data aprobării PSI în COSP	Pe toată perioada de valabilitate a Certificatului de orientare școlară	Responsabil pentru toate domeniile de activitate (Domeniul Limbă și Comunicare, Domeniul Știință, Domeniul om și societate, Domeniul estetic creativ, Domeniul Psiho-motric.) Csutak Iulia

		-Să așeze obiectele (pe/sub/lângă); -Să indice/ aducă obiectele/ jucăriile numite de adult (formă, culoare, mărime); -Să execute/ recunoască acțiuni simple; -Să recepteze stimuli sonori din mediul apropiat; -Să redea verbal unele onomatopee/silabe; -Să execute exercițiile de dezvoltare a aparatului verbal; -Să arate părțile principale ale corpului propriu/altora (cap, trunchi, mâini, picioare); -Să arate ce se află pe cap (ochi,			iulia_ramona18@yahoo.com 0799872052 Bortho Iudita iudita.bortho@yahoo.com 0752880440

		nas, gură, urechi, păr); -Să execute acțiuni de prindere/aruncare a mingii, de manipulare a obiectelor; -Să rupă hârtia; -Să mototolească hârtia; -Să înșire mărgele cu orificiu mare; -Să își precizeze numele; -Să exprime emoții simple; -Să arate cum se simte celălalt; - Să execute gesturi cu semnificație socială; - Să respecte reguli simple în grupă și în cadrul jocurilor;			

Servicii de consiliere și orientare școlară		-formarea deprinderilor de interacțiune socială - să observe și să identifice modalitățile de relaționare pozitive și negative cu ceilalți; - să facă diferență între un comportament adecvat și un comportament neadecvat; - să identifice comportamentele care facilitează stabilirea și menținerea relațiilor de prietenie; - să adopte modalități de relaționare eficientă; - să participe activ la realizarea sarcinilor, manifestând	Data aprobării PSI în COSP	Pe toată perioada de valabilitate a Certificatului de orientare școlară.	Profesor consilier școlar Cabinetul Școlar de Asistență Psihopedagogică GPP ”Primii Pași” Aiud Lazăr Emanuela emanuela.lazar@yahoo.com 0727780712

		interes şi exprimare liberă a opiniilor. - capacitatea de a-şi percepe şi exprima emoţiile, de a înţelege şi a răspunde emoţiilor celorlalţi.			
Măsuri de sprijin pentru educația incluzivă**	-	**Măsurile de sprijin** -pentru prevenirea și combaterea barierelor de atitudine: informarea părinților ai căror copii frecventează unitatea de învățământ; informarea elevilor din unitatea de învățământ cu privire la incluziunea socială a copiilor cu CES, într-un limbaj adaptat vârstei	Data aprobări i PSI în COSP	Pe toată perioada de valabilitate a Certificatul ui de orientare școlară	Profesor învățământ preșcolar Bortho Iudita Csutak Iulia

		si,utilizarea educației de la egal la egal - pentru prevenirea și combaterea barierelor de mediu, prin adaptarea rezonabilă a unității de învățământ în care învață copilul, prin: servicii de sprijin educațional, de consiliere și terapie logopedică ; accesibilizarea mediului fizic, informațional și de comunicare din unitatea de învățământ.			

PLAN PERSONALIZAT DE INTERVENTIE-ELEVII CU CES

Prof. Pariche Roxana Alina,
Patriche Iulian Nicolae
Școala Gimnazială “Miron Costin”, Bacău

UNITATEA DE INVATAMANT-

NUMELE SI PRENUMELE ELEVULUI:

CLASA: A VII-A A

OBIECTUL DE SPECIALITATE: Limba și literatura română

DURATA;An scolar.-

INFORMATII DESPRE STAREA DE SANATATE;

Elevul **…… ……**a fost diagnosticat cu ***tulburări instrumentale (grave probleme de vedere)***

INFORMATII DESPRE MEDIUL SOCIAL DE PROVENIENTA;elevul este dintr-o familie care manifestă interes pentru îngrijirea lui și o permanentă urmărire a modului lui de învatare și comportare;o legatură continuă cu scoala.

DOMENIUL DE INTERVENTIE;

Profesorul de specialitate urmăreste să sprijine elevul sus amintit,in desfășurarea orelor de specialitate,printr-o tratare diferențiata față de ceilalti elevi,printr-o adaptare a curriculumului diferențiat,a metodelor de tip incluziv.

RESPONSABIL P.P.I-prof de limba și literatura română

SPECIALISTII CARE VOR INTERVENI IN APLICAREA P.I.P

-prof de lb. și literatura română:

-părintii

Directorii scolii: - ,

Consilier educativ,prof.

ALTE PERSOANE IMPLICATE;

-psihologul scolii :

Profesor de sprijin:…….

-Doctor scolar/asistent medical

-diriginte,prof.

DATA ELABORARII P.P.I;-

DURATA APLICARII P.P.I.-an scolar

ARIA DE INTERVENTIE;

. ……limba şi literatura română……

CARACTERISTICI; prezinta dificultăți în citirea și scrierea informațiilor

1. INFORMATII DESPRE URMATOARELE DOMENII DE ACTIVITATE ALE ELEVULUI :

Cognitiv

- limbaj şi comunicare: vocabular variat, posibilităţi de exprimare bune, vorbire corectă ; în scris apar omisiuni şi înlocuiri de grafisme.

Emoţional/comportamental

- elevul are o atitudine prietenoasă, s-a acomodat destul de repede unor reguli şcolare de grup, dezvoltând relaţii interpersonale,însă în privinţa achiziţiilor cognitive, progresele au fost minime. Se deplasează singur de acasă la şcoală şi invers. Comunică cu colegii şi cu prietenii atât cât să realizeze un climat de desfăşurare a activităţilor comune.

Fizic/senzorial

- elevul prezintă o coordonare şi o stabilitate a gesturilor şi mişcărilor sale corespunzătoare unei activităţi de învăţare eficientă, dar întâmpină dificultăţi în organizarea conduitelor şi structurilor perceptiv-motrice de spaţiu, lucru ce duce la slaba însuşire a citit-scrisului.

Schema corporală este structurată parţial corect iar lateralitatea fixată.

2. INFORMATII GENERALE

DIAGNOSTIC: grave tulburări de vedere - nu face faţă cerinţelor educaţionale; adaptare inferioară la cerinţele programei şcolare pentru clasa ……a VII-a…… şi a curriculumului.

Elevul a mai beneficiat de un program de intervenţie personalizat anterior.

3. INFORMATII EDUCATIONALE :

Evaluare iniţială : observaţia spontană şi dirijată, convorbirea individuală şi de grup, , test scris, fişa psihopedagogică

PUNCTE TARI:

-colaborare cu profesorul la ora.

-intelegere buna a obiectivelor trasate

-lucreaza individual bine

DIFICULTATI CU CARE SE CONFRUNTA ELEVUL :

-oboseala,in momentul in care i se cere prea mult

-nu poate urmari profesorul la tabla,de aceea trebuie lucru diferentiat cu fise aparte de predare si evaluare

-inchidere in sine(anumite perioade)

-lipsa de interes si atentie(uneori)

DOMENIUL DE INTERVENȚIE : limba și litaratura română

- dezvoltarea capacităţii de receptare a mesajului oral
- dezvoltarea capacităţii de exprimare orală
- dezvoltarea capacităţii de receptare a mesajului scris (citirea/lectura)
- dezvoltarea capacităţii de exprimare scrisă

OBIECTIVE PE TERMEN SCURT :

- să sesizeze corectitudinea unui enunţ oral
- să construiască texte orale scurte pe baza unui suport vizual dat
- să pronunţe clar şi corect un mesaj
- să transmită oral mesaje scurte
- să manifeste cooperare în diferite situaţii de comunicare
- recunoasterea termenilor istorici

STRATEGII SI INTERVENTII UTILE

-asezarea elevului,in primul rand pentru a urmari mai bine exercitiile ce se desfasoara.

-lucru diferentiat,cu o programa si planificare a materiei aparte,in functie de ritmul elevului,de lucru(de la simplu la complex).

-evaluare si itemi de evaluare diferentiati.

-pauze de lucru mai dese.

-se pune accent pe stilul kinestezic(stilul lui de invatare).

-incurajarea lucrului individual si in echipa.

-folosirea de metode de lucru diferentiate(exercitii diferentiate cu efort redus etc.)

-folosirea recompensei,ca stimul.

ECHIPA DE LUCRU;

prof de lb. și literatura română:

Elev, **……..**

Colectivul clasei: …a VII-a A …

INTERVALUL DE TIMP;

De-a lungul unei/ore de specialitate ce se desfasoara,in fiecare saptamana,a unui an scolar.

RESURSE SI MIJLOACE DE REALIZARE;

Orele se pot desfasura in sala sau in cadrul clasei …a VII-a A……care prezinta o dotare moderna,cu toate instrumentele necesare desfasuraii unei lectii normale,inclusiv pentru elevii CES.

EVALUAREA

-itemi de evaluare diferiti

-fisa progresului scolar.

-portofoluil elevului.

-evaluare diferita,continua si formativa.

Plan individual personalizat pentru un elev cu insucces școlar, cu scopul dezvoltării autocunoașterii și a dezvoltării personale

Ana-Maria Comșa
Colegiul Național „Inochentie Micu Clain” Blaj

Numele şi prenumele beneficiarului: A.L.

Clasa: a V-a

Problema identificată: Risc de abandon școlar, absenteism

Domeniul de intervenție: Autocunoaștere și dezvoltare personală

Caracteristici comportamentale în mediul școlar:

În timpul orelor:

- vorbește fără a fi solicitat, iar subiectele abordate sunt în afara conținutului lecțiilor;
- răspunde înainte ca întrebarea adresată să fi fost finalizată, termină propozițiile celorlalți, nu își așteaptă rândul într-o conversație;
- încearcă să atragă atenția colegilor, mai ales în momentele în care aceștia sunt concentrați și conectați la derularea lecțiilor, făcând zgomot și aruncându-și lucrurile prin clasă;
- se adresează nerespectuos profesorului și colegilor;
- refuză îndeplinirea sarcinilor școlare sau le îndeplinește parțial și inconsecvent;
- este ușor de distras de la activitățile curente de către stimuli externi;
- pierde obiecte sau le uită (cărți, caiete, echipament de sport, materiale pentru abilitățile practice, etc.);
- are răbufniri temperamentale când este admonestat;
- lipsește frecvent de la școală, invocînd motive lipsite de fundament.

În timpul pauzelor:

- încearcă să preia controlul jocurilor desfășurate de copii, impunându-și atât prezența, cât și regulile proprii;
- folosește un limbaj nepotrivit la adresa colegilor, jignindu-i și încercând să îi ridiculizeze;
- încearcă să-i angreneze și pe ceilalți elevi în activitățile sale, menite să sfideze regulile (încearcă să-i facă să nu intre în clasă atunci când se sună, le propune să absenteze nemotivat de

la cursuri etc.)

Rezultate ale învățării: Rezultate școlare care nu ating standardele minimale de performanță corelate cu nivelul de studiu.

Profilul și atitudinea familiei: Elevul provine dintr-o familie dezorganizată. Părinții au o relație de concubinaj, iar tatăl pleacă frecvent în străinătate. Mama este șomeră. Deși este permanent acasă, aceasta nu este interesată de parcursul educațional pe care îl are fiul său.

Obiectivele planului individual:

- diminuarea frecvenței și intensității comportamentelor verbale și fizice nepotrivite;
- captarea și menținerea atenției în timpul orelor de curs;
- reducerea frecvenței și probabilității apariției unor comportamente dezadaptative;
- reducerea absenteismului și prevenirea abandonului școlar;
- adaptarea la modelele de comportament ale colectivului școlar.

Durata implementării planului:

Planul este conceput pentru a fi derulat pe parcursul unui an școlar.

Activități curente la clasă – în fiecare oră de curs

❖ activități de modelare comportamentală și restructurare cognitivă - o activitate pe săptămână (20-30 de min., în timpul programului școlar sau în afara acestuia, în funcție de specificul activității)

❖ activități de consiliere – de câte ori este nevoie, dar cel puțin o activitate pe săptămână – 15 min., în afara programului școlar.

Activități curente:

- se organizează în sala de curs un spațiu special destinat petrecerii a câteva minute de către subiect, în timpul orelor, pentru relaxare și facilitarea posibilității de a reveni în activitate. Spațiul desemnat se află în spatele băncilor, iar elevul are obiecte favorite la dispoziție, pe care le poate manipula în liniște.
- elevul este permanent încurajat să deruleze activități de studiu care îi fac plăcere, alternate cu sarcini mai puțin agreate, dar necesare.
- stabilirea, împreună cu profesorul, a unui cod silențios pentru facilitarea acordării timpului în spațiul special.

Activități specifice:

- cartonașul cu conflicte – joc pentru ora de Consiliere;
- jocuri de rol pe tema comportamentelor indezirabile, la care elevul va participa în

scopul de a înțelege efectele comportamentelor sale asupra celor din jur;

- jocul *Oglinda* – pentru conștientizarea modului de percepere a celorlalți asupra sinelui;
- jocuri de rol pentru încurajarea exprimării asertive;
- jocul *Afișul pe perete* – pentru creșterea stimei de sine.

Activități de consiliere:

- acestea se organizează de către dirigintele clasei (pot participa și alte cadre didactice) și au ca scop analiza progreselor elevului și a eventualelor incidente.
- accentul va cădea pe progresele făcute de elev și asupra beneficiilor concrete aduse de modificările comportamentale (spre ex.: o notă bună, invitația colegilor de a participa la jocuri colective, apreciere formulată de către un profesor etc.).
- atunci când elevul a realizat progrese, pot fi invitați și părinții să participe la întâlniri, comunicarea progreselor fiind important să se realizeze în prezența elevului.

Modalități de evaluare a reușitei/ajustarea programului în funcție de rezultate:

- diminuarea frecvenței comportamentelor nedorite (pe fiecare comportament în parte; ex. s-au consemnat mai puține episoade de exprimare nepotrivită la adresa colegilor, numărul absențelor a scăzut, rezultatele învățării s-au îmbunătățit)
- diminuarea intensității comportamentelor nedorite (pe fiecare comportament în parte; ex.: elevul vorbește mai puțin în timpul anumitor ore, însă continuă să deranjeze orele de matematică și engleză)

În funcție de consemnările de mai sus, se intensifică anumite tipuri de activități, care își demonstrează eficacitatea sau se renunță la altele, care nu se dovedesc eficiente.

Bibliografie:

Bîrsan C., Lungu A. - *Abandonul şcolar – efect al insuccesului şcolar* – studiu de cercetare. Sălaj, 2007.

Neamţu C. - *Devianţa şcolară. Ghid de intervenţie în cazul problemelor de comportament ale elevilor*. Iaşi: Polirom, 2003.

Prevenție și intervențieîn tulburările de conduită
la elevii cu nevoi speciale

Prof. înv. primar Hereșanu Ildikó
Școala Gimnazială ”Ioan Vlăduțiu” Luduș

Cerințele educaționale specialesunt definite drept necesităţi educaţionale ale copilului/elevului, care implică o şcolarizare adaptată particularităţilor individuale sau caracteristice unei dizabilităţi ori tulburări de învăţare, precum şi o intervenţie specifică prin acţiuni de reabilitare sau recuperare corespunzătoare.
În baza studiilor și cercetărilor în domeniu, CES pot fi clasificate în două grupuri mari:
1. Cerințe educaționale speciale, condiționate de o dizabilitate;
2. Cerințe educaționale speciale, care nu sunt condiționate de o dizabilitate.
Termenul de ***tulburare de conduită***se referă la situațiile în care copiii prezintă un pattern repetitiv și consistent de comportament antisocial, deviant și agresiv, când există o degradare semnificativă a funcționării normale zilnice la școală sau acasă, sau când comportamentele suntprivite ca incontrolabile, ieșitede sub control.
Tulburările de conduită apar deseori în asociație cuADHD,depresie, dificultăți în învățare și mai puțin frecvent cuautismul.La copiii cu cerințe educative speciale și la cei cu dificultăți de învățare nu se poate vorbi de o cauză unică, ci de un complex de factori care explică apariția tulburărilor comportamentale.
După factorii de mediu distingem:
a)Disfuncții în interacțiunile din cadrul familiei

Influența familiei asupra apariției simptomelor tulburării de conduită se manifestă bidirecțional: copilul este influențat de factori cauzali sau de risc din familie (ex. Depresia părintelui, metode disciplinare folosite, abuzul de alcool, violență), iar comportamentul copilului influențează contextual familial.
b)Respingerea din partea celorlalți și asocierea cu grupuri de delincvenți

Există o corelație puternică între comportamentul antisocial al copilului și comportamentul antisocial adoptat de cei din grupul său de apartenență. O explicație ar fi faptul că o persoană cu tulburări de conduităeste respinsă de cei care adoptă comportamente prosociale. Această respingere o determină să caute acceptarea din partea persoanelor care au un comportament antisocial, ceea ce va duce la creșterea frecvenței și severității conduiteiantisociale proprii.
c)Mediul în care trăiește copilul

Sărăcia și mediul saturat cu probleme de delincvență pot influența comportamentul antisocial al copilului, chiar dacă nu constituie întotdeauna un factor cauzal al tulburărilor de conduită.

Factorii de riscai comportamentelor disociale sau antisociale se pot împărţi în următoarele categorii, între care, de obicei, există strânse interacţiuni:

a)Factori biologici:

Acești factori se referă la disfuncții organice cerebrale, epilepsie, probleme la nivel cerebral, probleme cronice sau deficite cognitive,dificultăți audio-vizuale, anumite caracteristici temperamentale cum ar fi intensitatea înaltă a răspunsurilor emoționaleși slabaadaptabilitate lasituațiile noi,disfuncţiile afective, motivaţionale, tulburările caracteriale, tendințele agresogene.

*b)Factori sociali:*includ istoria familiei, referitoare la un comportament de risc, cum ar fi: condiţii socio-economice şi culturale precare, perturbările climatului socio-afectiv, moral, atitudini parentale neadecvate, inclusiv agresogene, o implicare scăzută în educarea copiilor etc.

c) Factorii emoționali:

Copiii cu dificultăți de învățare care au experimentat mai mult eșecul în diverse aspect ale vieții.Rămân puternic dependenți de alții, ca atare au stima de sine scăzută.

*d)Factorii cognitivi:*includ abilitățile slabe de comunicare, de rezolvare problemelor și de interacțiune socială.

Cu cât acești factori sunt mai numeroși, cu atât crește probabilitatea dezvoltării unor tulburări de comportament. A ajuta elevul să își depășească dificultățile emoționale și comportamentale presupune identificarea factorilor specifici care contribuie la apariția acestor probleme și înțelegerea modului în care aceștia acționează.

Tehnici de integrare

La elevii care manifestă tulburări de conduităpredomină impulsivitatea, agresivitatea și hiperactivitatea de tip combinat AD/HD (tulburarea de deficit de atenție și hiperactivitate): manifestă activitate fizică excesivă, deseori sabotează orele,întrerup permanent interlocutorul, le este greu să-și aștepte rândul, se comportă grosolan, sunt îngâmfați și sâcâitori, au frecvente izbucniri emoționale, au abilități slabdezvoltate, devin frustrați foarte ușor, provoacă conflicte-îi tachinează și îi provoacă pe ceilalți, se iau la bătaie, au accese de mânie.

E nevoie ca profesorii și părinții să găsească cele mai adecvate și eficiente tehnici și metode pentru a putea gestiona comportamentul indezirabil a copiilor cu tulburări de conduită.

Copiii cu deficit de atenție și hiperactivitate reușesc destul de greu să se oprească din manifestarea unui comportament impropriu, negativ. Aceștia nu au capacitatea de autoreglare a dispoziției, nici a acțiunilor, pentru că în cele mai multe dintre cazuri, acești copii nu le conștientizează. Tocmai de aceea, ei trebuie apreciați și recompensați în timpul orelor, în momentul în care reușesc să ducă la bun sfârșit o sarcină. Prin urmare, dacă vor fi recompensați, aceștia vor deveni motivați, datorită satisfacției conferite de laude și recompensele primite și vor căuta să repete un astfel de comportament.

Copiii cu ADHD (sindromul ADHD este inclus pe lista tulburărilor comportamentale și emoționale)sunt foarte ușor distrași de la orice activitate de diverse sunete, zgomote, existența unor obiecte din clasă, etc. Pentru aceasta trebuie să se țină cont de unele aspecte când este așezat în clasă și anume de ***organizarea fizică a sălii de clasă***. Acesta trebuie să aibă puține lucruri în jur, pe cât posibil, pentru a avea cât mai puține obiecte posibile care l-ar distrage. Dacă este nevoie va fi pus în prima bancă, unde mai spre mijlocul clasei, mai departe de geam, sau de alți colegi. În momentulîn care se începe desfășurarea unei activități, copilul va avea pe masă numai lucrurile strict necesare pentru îndeplinirea sarcinilor.

O altă tehnicăs-a dovedit a fi foarte eficientă atât pentru copiii tipici, cât și pentru copiii cu diferite tulburări de comportament este ***stabilirea regulilor clasei***.Pentru o bună desfășurare a activităților școlare, fiecare profesor, trebuie să stabilească anumite norme de conduită la clasă. Regulile ajută profesorii să întărească comportamentele adecvate ale elevilor. Acestea nu trebuie scrise pe un panou în clasă și atât; ele trebuie revizuite constant și modificate pe parcursul întregului an școlar în funcție de nevoile întâlnite.

Întărirea comportamentelor pozitive ale elevilor și recompensarea lor este cea mai importantă strategie pe care o putem folosi pentru: creșterea motivației de participare la lecție, modelarea comportamentelor, creșterea performanțelor școlare, diminuarea comportamentelor inadecvate, cu ajutorul implementării sistemului de tokeni, orarele vizuale, contractele comportamentalesau jurnalul meu exemplar.

Sistemul de tokenieste o procedură de modificare a comportamentului unui elev care include trei elemente principale: o listă în care sunt notate comportamentele target; tokenii sau punctele pe care elevii le primesc pentru manifestarea comportamentelor target; lista recompenselor, care constă în articole preferate, activități sau privilegii pe care participanții le pot obține prin schimbarea tokenilor pe care i-au câștigat.

Pașii necesari pentru implimentarea sistemului de tokeni sunt:

✓Selectarea tokenilor care vor fi folosiți.

✓Este foarte important ca tokenii să fie ușor de utilizat, transportat și depozitat, să nu poată fi falsificați(să conțină semnătura cadrului didactic sau o ștampilă), să fie rezistenți, atractivi, în sensul că elevii trebuie să fie interesați să obțină tokeni.

✓Identificarea comportamentelor țintă pe care elevii trebuie să le urmeze pentru a primi tokenii.

Contractul comportamentaleste o tehnică pe care profesorii o pot folosi atunci când este necesară gestionarea comportamentelor inadecvate și dificile. Aceste contracte includ pașii pe care adultul și copilul trebuie să-i facă pentru a înlocui comportamentele considerate indezirabile cu unele adecvate. Adultul trebuie să ia în considerație opiniile și dorințele copilului în legătură cu conținutul acestui contract. Alcătuirea contractului împreună cu copilul îl va determina pe acesta să împlinească și să respecte cerințele stipulate în contract. Contractul este bilateral, aceasta însemnând că și adultul trebuie neapărat să respecte angajamentele menționate pentru el. Adultul și copilul aleg de comun acord câteva comportamente pe care le consideră problemă. Este indicat să nu se aleagă din prima comportamentele cele mai deranjate. Apoi, tot împreună, cei doi vor alege recompensele pe care să le primească pentru îndeplinirea sarcinilor sau a

comportamentelor stipulate în contract, precum și consecințele pentru neîndeplinirea lor. Întăritorii pot fi diferiți de la elev la elev în funcție de motivația fiecăruia.

Tipuri de întăritori: întăritori consumabili –dulciuri, întăritori senzorioali –desene, cărți de colorat, întăritori tangibili –brelocuri, jucării, întăritori activitate –pauză mai lungă, un joc pe calculator.

Orarul vizualse compune dintr-un șir de imagini, obiecte sau cuvinte care reprezintă fiecare tranziție majoră din timpul zilei, pe care îl folosim în cazul copiilor cu tulburări din spectru autist, care întâmpină uneori dificultăți în a prelucra evenimentele secvențial. Programul vizual îl poate ajuta pe copil să înțeleagă ce activități va desfășura în fiecare zi și care este ordinea derulării acestora.

Graficul de lucru servește mai multor scopuri într-o sală de clasă. În primul rând, ajută la menținerea bunei desfășurări a activităților la clasă. În al doilea rând, el ajută eleviisă se orienteze mai ușor în programul școlar. În cele din urmă, și cel mai important, permite tuturor elevilor să contribuie la organizarea cu succes a activităților în sala de clasă.

Jurnalul meu exemplarconstă în elaborarea unuijurnal,împreună cu elevul, unde estenotat (cu note) comportamentul lui pe parcursul orelor timp de o lună de zile. Cu câte mai multe note pozitive de 8 sunt pe parcursul lunii el primește recompensa, dacă sunt mai multe note de 5,6,7 el nu primește nimic. Această metodă îl stimulează pe copil să acumuleze mai multe note pozitive de la 8-10. La sfârșitul lunii copilul primește recompensa stabilită la începutul fiecărei luni.

James Lehman spune că nu este util să-l întrebăm pe copil ”de ce ?” a făcut un anumit lucru, deoarece întrebarea ”de ce?” nu conduce la o schimbare de comportament. În schimb întrebarea ”Ce ai încercat să realizezi prin asta?” are o influență mai bună asupra unei schimbări comportamentale,deoarece cadruldidactic poate să ajungă, împreună cu copilul,la o soluționare mai clară a nevoii pe care acesta din urmă o are și la un alt mod de comportament.

Crizele de comportament ale copiilor trebuie abordate de către cadrul didactic din perspectivă profesională și nu personală. În general, este indicat să fie evitate și prevenite astfel de situații. În acest scop, profesorii trebuie să recunoască situațiile de „înfierbântare” și potențialele consecințe, să păstreze distanța față de spațiul copilului, să schimbe tonalitatea (dacă maidevreme a ridicat-o), să utilizeze un limbaj calm, concentrat, scurt etc. Un sistem de management al comportamentului pozitiv poate susține și menține un mediu de învățare sigur și optim, permite profesorului să evidențieze și să consolideze punctele tariale elevilor și să le ofere îndrumări de comportament adecvat.

Bibliografie:

1. Coord. Anca M., *Psihopedagogia specială între practică şi cercetare* -Volumul III, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2010

2. Gherguţ A.,*Psihopedagogiapersoanelor cu cerinţe speciale. Strategii de educaţie integrate,* EdituraPolirom, Iași, 2001

3. Vrășmaș T.,*Învăţământul integrat şi/sau incluziv pentru copiii cu cerinţe educative speciale,*Editura Aramis, București, 2001

4. Ungureanu D.,Educaţia integrată și școala incluzivă,Timișoara, Editura de Vest, 2000

STABILIREA OBIECTIVELOR ÎN CADRUL ACTULUI DE ÎNVĂȚARE
Studiu de caz

Profesor: Dulma Daniela-Iuliana
Liceul Tehnologic Măcin

Stabilirea unor obiective clare și realizabile este un aspect esențial în orientarea elevilor către succesul în învățământul ulterior. Crearea unor standarde clare și realizabile este un aspect esențial în orientarea elevilor către succesul în învățământul ulterior.

Atunci când se stabilesc obiective, este important ca acestea să fie clare și ca elevii să le poată înțelege și să acționeze în consecință. Obiectivele valoroase pe termen scurt și feedback-ul pot fi utilizate pentru a ajuta la monitorizarea progreselor și la identificarea nevoilor.

SIMPLU DAR EFICIENT

CE	**Ce are nevoie sau ce vrea să facă elevul - aceasta poate include și motivul?**
Cum vor realiza acest lucru - acțiuni și comportamente?	**CUM**
CÂND	**Când trebuie să facă acest lucru până la - Data revizuirii?**

SMART

Cu toate acestea, un alt mod de a aborda scrierea unui obiectiv bun este de a lua în considerare metoda SMART țintă. Utilizarea acesteia va încuraja o verificare a întrebării "este clar și relevant?".

Acesta este cel mai simplu mod de abordare a obiectivelor de scriere.

Este clar și concis!

SPECIFIC	MĂSURABIL	REALIZABIL	RELEVANT	TIMP ALOCAT
CE		**CUM**		**CÂND**

Precizați cu exactitate ceea ce elevul are nevoie sau dorește să facă, să învețe sau să acționeze - trebuie să fie specific pentru el.	Cum va ști, cadrul didactic și elevul, că a avut succes în rezolvarea sarcinilor de lucru sau că a făcut progrese?	Cum își pot atinge efectiv obiectivul? Dispun de aptitudini și comportamente sau vor avea nevoie de sprijin sau de intervenție pentru a atinge obiectivul?	Acesta trebuie să fie înțeles de toată lumea și să fie legat de progresul individual al elevului.	Stabiliți o dată de revizuire care să fie realistă pentru ca obiectivul să fie atins.

Exemple

CE	CUM
Pentru a finaliza unitatea B1 în domeniul sănătății și asistenței sociale, trebuie să înțeleg principiile și valorile din domeniul sănătății și asistenței sociale. Va trebui să fiu capabil să descriu ce se înțelege prin practică centrată pe persoană sau pe copil în lucrarea mea scrisă.	Voi scrie observațiile mele din timpul stagiului de practică la liceu, ceea ce îmi va oferi câteva exemple concrete pe care le voi include în lucrarea mea scrisă.
Pentru a-mi îmbunătăți somnul, voi avea o rutină de somn și mă voi menține sănătos și odihnit pentru a ajunge la timp la facultate, iar punctualitatea mea s-a îmbunătățit de la 50%.	Îmi voi închide telefonul și calculatorul după ora 22.30 și mă voi trezi la aceeași oră în fiecare zi (8 dimineața) cu o alarmă. Voi seta o alarmă care să-mi amintească să mă duc la culcare la 22.30.

Voi fi pe deplin pregătită pentru evaluarea competențelor mele funcționale la matematică din 25 mai prin revizuirea fracțiilor și procentelor. În special, trebuie să pot calcula o reducere procentuală folosind valori monetare.	Voi revizui capitolele 9 și 10 timp de o oră, în fiecare marți și joi, în fiecare săptămână, timp de 6 săptămâni, până la examen.
Să-mi îmbunătățesc nota la următoarea lucrare	Făcând referire la textele recomandate în cadrul temei, citându-le în mod corespunzător și dezvoltându-mi răspunsurile pentru a include justificări pentru ideile mele.
Îmi voi îmbunătăți concentrarea în clasă în acest semestru pentru a mă asigura că voi reuși să trec cu succes cursul, pentru a putea trece la nivelul avansat anul viitor.	Luând notițe și punându-mi telefonul pe silențios să nu distragă atenția în timpul lecțiilor.
Să-mi dezvolt încrederea în discuțiile libere cu toate categoriile sociale.	Îmi voi observa colegii și voi încerca să le reproduc tonul și limbajul.
Pentru a-mi completa CV-ul, astfel încât să pot aplica pentru locuri de muncă atunci când voi finaliza studiile.	În timpul orelor de curs, folosiți caietul și cereți ajutor dacă este necesar. Completați CV-ul pe șablonul oferit online.
Să măresc timpul dintre pauze	Prin creșterea concentrării prin utilizarea unei liste de bifat cu termen limită, astfel încât să pot vedea progresul meu. Prin setarea unor alarme la fiecare 30 de minute și prin creșterea timpului la 40 de minute înainte de jumătatea modului, astfel încât să pot realiza perioade mai lungi între pauzele mele.
Să-mi fac prieteni noi în grupul de colegi	Lucrul cu persoane cu care nu se comunică decât o dată pe săptămână nu este preferat de unii elevi, dar în pereche cu un coleg este mult mai eficientă și rapidă asimilarea noilor informații.

În acest sens, este esențial ca elevii să își însușească procesul și să își dezvolte responsabilitatea de a-și gestiona propria învățare. Atunci când elevii sunt implicați în stabilirea propriilor obiective, acest aspect le poate crește motivația și determinarea.